AD

BIBLIA SACRA POLYGLOTTA

APPENDIX.

In quo varij Tractatus, Annotationes, Lectiones variæ,

Hebr.	Samarit.	Arab.
Græc.	Chald.	Æthiop.
Lat.	Syr.	Pers.

Cum Indicibus, &c.

QUÆ
TOMUM SEXTUM CONSTITUUNT.

Quorum Catalogum versa Pagina exhibet.

Ex Libris Carmelitarum Discalceat. Conventus Riom. Catalogo [illegible] ann. Mill. Septingenmo undecimo

LONDINI
Imprimebat THOMAS ROYCROFT,
M DC LVII.

INDEX eorum quæ hoc ultimo Tomo exhibentur.

I. Tractatus *de* Codicum Hebræorum variis lectionibus, *quæ* Keri *&* Ketib *dicuntur; eorum origine, numero,* &c. *Item de variantibus lectionibus* Orientalium *&* Occidentalium, Ben Aſcher *&* Ben Napthali, *cum ſingularum Catalogis,* Paraſcharum *item &* Haphtararum *Tabulis.*

II. Chaldaicæ Paraphraſeωs *Editionis noſtræ cum illa in Bibliis Regiis Collatio, ubi diſcrepantiæ annotantur, cum Annotationibus & Obſervat. doctiſſimis.*

III. Syriacæ *verſionis Vet. Teſt. cum aliis vetuſt. Codd. Syr. MSS. Uſſerianis, Pocockiano & Cantabrigienſi* collatio, *cum notis & obſervationibus circa loca varianti*a.

IV. Pentateuchus Samaritanus *cum Textu Hebraico collatus, diſcrepantiæ omnes collectæ, loca etiam in quibus Text. Samar. cum verſione Græca τῶν ό convenit, utrumque vero ab Heb. differt.*

V. *Annotationes & Obſervationes doctiſſimæ ad* Textum & verſionem Samarit. *ſpectantes.*

VI. Notæ *& Obſervationes doctiſſimæ in Pſalmos, Cantic. Canticorum & Nov. Teſt. verſionis* Æthiopicæ.

VII. Annotationes *in Pentateuchum* Perſicum *& in 4. Evangelia* Perſica.

VIII. Arabica *verſio* Pentat. *cum R. Saadiæ verſione, tam quæ in Codd. MSS. quam quæ in Bibliis Conſtantinopolitanis extat, collata.*

IX. Flam. Nobilii *notæ in Græcam LXXII editionem Romanam, in quibus ex antiquis Eccleſiæ Scriptoribus, & libris tam MSS. quam impreſſis, Hebr. Græc. Samarit. Lat. Syr. Chald.* &c. *textus explicatur vel confirmatur, quibus varia a Nobilio prætermiſſa ex Scholiis Romanis, Jo. Druſio & aliis, vel Latine tantum ab ipſo ex Græcis Scriptoribus citata, ipſis Scriptorum verbis adductis, adjecimus.*

X. Editio Romana *LXXII Interpret. cum aliis* editionibus Hodiernis, Veneta *&* Complutenſi, *ex quibus reliquæ profluxerunt, & cum quibuſdam MSS. exemplaribus collata, omniaque loca variantia collecta.*

XI. *Ejuſdem collatio cum aliis MSS. vetuſtiſſimis,* Cottoniano *per Geneſin,* Cantabrigienſi *per libros Chronic.* Rupifucaldiano *per Eſaiam* Card. Barberini *per Minores Prophetas.*

XII. Andr. Maſii *notæ in Joſuam, cum Aſteriſcis, Obelis, Lemniſcis, Hypolemniſcis,* &c. *ex vetuſtiſſ. exemplari* Syriaco *ante mille annos exarato, collectæ.*

XIII. Lovanienſium *Theologorum collationes Vulg. Lat. Vet. Teſt. cum aliis exemplaribus, item cum Textu* Hebr. *verſionibus Chald. Græc. Syr. & Latinis Eccleſiæ Patribus.*

XIV. Patricii Junii *Annotationes quas paraverat ad* MS. Alexandrini *editionem, in quibus Codicem illum antiquiſſ. cum Textu* Hebr. *& veteribus Eccleſiæ Scriptoribus, aliiſque Græcis editionibus confert.*

XV. *Ex viri ſummi* Hug. Grotii *Annotatis in univerſam Scripturam Excerpta de locis variantibus, cum ejuſdem de ſingulis judicio.*

XVI. Variæ lectiones Græcæ N. Teſt. *tam quas collegerat* Rob. Stephanus *ex* XVI *Codicibus MSS. quam ex plurimis aliis vetuſtiſſimis exemplaribus collectæ & in unum corpus digeſtæ.*

XVII. Lucæ Brugenſis *libelli duo de Græcis & Latinis varietatibus Evangeliorum, & Lovan. Theolog. Collationes Vulg. Lat. Nov. Teſt. cum Textu Græc. Syr. & Latinis Scriptoribus.*

XVIII. *In Syriacam verſionem* N. *Teſt. notæ Mart. Troſtii; ex variis codicibus collectæ, cum aliis quibuſdam a nobis nuper adjectis.*

XIX. Propriorum *nominum, Hebraicorum, Græcorum, Chaldaicorum,* explicatio.

XX. *Rerum & Verborum per totam Scripturam* Index, *ſecundum Libros, Capita & Verſus.*

VARIÆ LECTIONES HEBR. קרי וכתיב

De notis marginalibus קרי וכתיב *quæ in omnibus ferè Bibliorum Hebraicorum editionibus extant, & plerumque varias antiquiſſimorum codicum lectiones à Maſorethis collectas denotant, in prolegom. egimus, ubi earum naturam, authores, & uſum explicavimus. Hic duplicem earum catalogum exhibemus; in quibus etiam diſcrepantias quæ in celebrioribus Bibliorum editionibus, aliiſque tam Judæorum quàm Chriſtianorum ſcriptis, in iis recenſendis reperiuntur, annotari curavimus; cùm multis perſuaſum ſit, earum numerum certum eſſe, & in omnibus codicibus eundem. Primus eſt ſecundùm ordinem librorum, capitum & verſuum, adjectis editionibus ubi diſcrepant, quod à nullo hactenus factum vidimus. Secundus eaſdem refert, ſed ſecundùm claſſes ad quas ſingulæ reducuntur, in quo Clariſſ. Lud. Capellum, Criticæ ſuæ lib. 3. præeuntem habuimus. Hiſce adjicimus lectiones varias inter Codices Ben Aſcher & Ben Naphtali, item Orientalium & Occidentalium Judæorum. De quibus etiam quædam in dictis Prolog. obſervavimus.*

Notarum quæ in ſequentibus Catalogis occurrunt explicatio.

L. *vel* leg. *legitur*. leg. non ſcrib. *legitur non ſcribitur*. ſcrib. non leg. *ſcribitur non legitur*. Ven. *vel* Bomb. *Editio Veneta Bombergi*. R. vel Reg. *editio Regia per Ariam Montanum*. Plant. *editio Plantiniana in* 4. Int. *Biblia Interlinearia*. Steph. *editio Rob. Stephani*. Munſt. *editio Munſteri in* 4. *& in fol.* El. *Elias Levita*. Targ. *Targum*. Talm. *Talmud*. Aven. *Avenarius in Gram. Hebr.* Maſ. mag. *Maſora magna*. Maſ. par. *Maſora parva*. Maſ. fin. *Maſora finalis*. Ed. 3. *tres editiones; Bombergiana, Regia, & Plantin.* Ed. 4. *editiones quatuor; Bomb. Reg. Plant. Interlin.* ag. *agnoſcit*. non ag. *non agnoſcit*. ib. *ibidem*. id. *idem*. B. W.

GEN.

CAP. 8. Verſ. 17. הַוְצֵא leg. היצא. 10. 19. וּצְבִיִּם leg. וצבוים. 14. 2. צְבִיִּים l. צבוים. 14. 8. idem. 24. 14. הַנַּעֲר l. הנערה. 24. 16. id. 24. 28. id. 24. 33. וַיִּישָׂם l. ויושם. 24. 57. הַנַּעֲר l. הנערה. 24. 58. id. 25. 23. גֹּיִים l. גוים. 27. 29. וְיִשְׁתַּחֲוּ l. וישתחוו. ita Bomb. Plant. Interl. 30. 11. בָּגָד l. בא גד. 33. 4. צַוָּארָו l. צואריו. 34. 3. הַנַּעֲר l. הנערה. ib. id. 12. id. 36. 5. יְעִישׁ l. יעוש. 36. 14. id. 36. 15. תֵּומָן l. תימן. 39. 20. אֲסוּרֵי l. אסירי. 39. 22. הָאֲסוּרִם l. האסירם. 43. 28. וַיִּשְׁתַּחֲוּ l. וישתחוו. ita B. Pl. ſed Int. circulum tantùm inſcribit.

EXOD.

CAP. 4. Verſ. 2. מַזֶּה l. מה זה. 13. 11. וּבְאֲךָ l. יבאך. 16. 2. וַיִּלִּינוּ l. וילונו. 16. 8. תַּלּוּנוּ l. תלינו. 21. 8. לֹא l. לו. 22. 27. כְּסוּתֹה l. כסותו. ita B. Pl. ſic Int. circulum inſcribit. 27. 11. וְעַמֻּדָו l. ועמדיו. ita R. Pl. Int. ſed B. inter Chaſiras numerat. 28. 28. מִטַּבְּעֹתָו l. מטבעתיו. 32. 17. בְּרֵעֹה l. ברעו. 32. 19. מִיָּדָו l. מידיו. 35. 11. בְּרִיחָו l. בריחיו. 37. 8. קְצוּוֹתָו l. קצותיו. 39. 21. מִטַּבְּעֹתָו l. מטבעתיו. 39. 33. בְּרִחָו l. בריחיו.

LEVIT.

CAP. 9. Verſ. 22. יָדָו l. ידיו. 11. 21. לֹא l. לו. 16. 21. יָדָו l. ידיו. 21. 5. יִקְרְחָה l. יקרחו. 23. 13. וְנִסְכֹּה l. ונסכו. ita B. Pl. ſed Int. circulum inſcribit tantùm. 25. 30. לֹא l. לו.

NUM.

CAP. 1. 16. קְרִיאֵי l. קרואי. 3. 51. הַפְּדִים l. הפדוים. 10. 36. וּבְנֻחֹה l. ובנחו. ita B. Pl. 12. 3. עָנָו l. עניו. 14. 36. וַיִּלּוֹנוּ l. וילינו. ita B. Pl. Int. 16. 11. תַּלּוֹנוּ l. תלינו. 21. 32. וַיִּירֶשׁ l. ויורש. 26. 9. קְרוּאֵי l. קריאי. 32. 7. תְּנוּאוּן l. תניאון. 34. 4. וְהָיָה l. והיו.

DEUTERON.

CAP. 2. 33. בָּנָו l. בניו. 5. 10. מִצְוֹתָו l. מצותיו. 7. 9. id. ita B. ſed R. Pl. Int. ſcribunt קׄ Keri intra textum. 8. 2. id. ita Ed. 4. 21. 7. שְׁפֻכָה l. שפכו. 22. 15. הַנַּעֲר l. הנערה. bis. v. 16. id. 20. id. 21. id. 23. id. 24. id. 25. id. 26. id. bis. 27. id. 28. id. 29. id. ſed in his 13. locis Pl. & Int. ſexies tantùm notant קׄ Keri in margine cæteris in locis ſupraſcripto tantùm circulo. 27. 10. מִצְוֹתָו l. מצותיו. 28. 27. וּבַעְפֹלִים l. ובטחרים. 28. 30. יִשְׁגָּלֶנָּה l. ישכבנה. ita Ed. 4. ſed Munſt. Steph. non notant. 29. 23. וּצְבִיִּים l. וצבוים. 33. 9. בָּנָו l. בניו.

JOS.

CAP. 2. Verſ. 13. אַחְוֹתַי l. אחיותי. 3. 4. וּבֵינָו l. וביניו. ita B. R. Int. 3. 16. בָּאָדָם l. מאדם. 4. 18. בַּעֲלוֹת l. כעלות. 5. 1. עָבְרָנוּ l. עברם. 6. 4. בְּשָׁמְעֲכֶם l. כשמעכם. ita B. 6. 6. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר. ita Int. B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 6. 8. תֹּקְעוּ l. תקעי. 6. 12. הָלֹךְ l. הלוך. 7. 21. וָאֵרֶאה l. וארא. 8. 11. בֵּינָו l. ביניו. Ita B. R. Int. ſed Pl. inter Chaſiras numerat. 8. 12 לָעִיר l. לעי. ita R. Pl. ſed Int. tantùm circulum inſcribit. 8. 16. בָּעִיר l. בעי. 9. 7. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר. 10. 24. הֶהָלְכוּא l. ההלכו. ita B. & Aven. ſed nulla ex Ed. reliquis notat קׄ Keri. 11. 16. וּשְׁפֵלָתֹה l. ושפלתו. 15. 4. וְהָיָה l. והיו. 15. 47. הַגְּבוּל l. הגדול. 15. 48. וְשׁוֹכֹה l. ושוכו. 15. 53. וְיָנוּם l. וינום. 15. 63. יוּכְלוּ l. יכלו. 16. 3. תֹּצְאֹתָו l. תצאתיו. 16. 6. שִׁלֹה l. שלו. ita B. 18. 8. id. ita B. 18. 9. id. ita B. 18. 10. לִבְנֵי. Pl. Int. B. ſcribunt in margine, *alius codex* לפני. 18. 12. וְהָיָה l. והיו. ita B. 18. 14. id. ita B. ſed Int. tantùm circulum inſcribit. 18. 19. id. ita B. & Int. 18. 19. תוֹצְאוֹתָיו l. תוצאות. ita B. 18. 24. הָעַמֹּנִי l. העמונה. 19. 22. וְשַׁחֲצוּמָה l. ושחצימה. 19. 29. וְיִהְיוּ l. והיו. 20. 8. גָּלוֹן l. גולן. 21. 10. רִאשֹׁנָה l. ראשנה. 21. 27. גָּלוֹן l. גולן. 22. 7. מֵעֵבֶר l. בעבר. 22. 24. בֵּינֵנוּ l. בינינו. ita R. & Int. Sed B. inter Chaſiras numerat. Pl. circulum inſcribit. 22. 34. _ l. עֵד. ita Pl. & Munſt. in fol. 24. 3. וָאַרְבֶּ l. וארבה. 24. 7. וָאָבְאָה l. ואביא. 24. 15. בְּעֵבֶר l. מעבר.

JUDIC.

CAP. 1. Verſ. 27. יֹשֵׁב l. ישבי. 4. 11. בְּצַעֲנִים l. בצעננים. 6. 5. יָבֹאוּ l. ובאו. 6. 39. אֶל. Pl. notat in margine, *alius codex legit* עַל. 7. 13. צְלוּל l. צליל. 7. 21. וַיָּנִיסוּ l. וינוסו. 9. 8. מָלוֹכָה l. מלכה. 9. 12. מָלוֹכִי l. מלכי. 11. 37. וְרֵעִיתָי l. ורעותי. 12. 3. וָאָשִׂמָה l. ואשימה. ita R. & Int. ſed B. & Pl. habent קׄ Keri intra textum. 13. 17. דְּבָרִיךָ l. דברך. ita B. Int. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 13. 18. פֶּלִאי l. פלי. 16. 18. לָה l. לי. 16. 21. הָאֲסִירִים l. האסורים. 16. 25 כִּיטוֹב l. כטוב. ita Ed. 4. ſed Aven. כי טוב ſcribit, legit כיטוב. ib. הָאֲסִירִים l. האסורים. 16. 26. וְהֵימִשֵׁנִי l. והמישני. 17. 2. וְאַתְּי l. ואת. 19. 3. לַהֲשִׁיבוֹ l. להשיבה. 19. 21. וַיָּבוֹל l. ויבל ita B. ſed Pl. inter Jethiras numerat. Int. circulum inſcribit. 19. 25. בַּעֲלוֹת l. כעלות. 20. 13 _ l. בני. 21. 20. וַיְצַו l. ויצוו. 21. 22. לָרוּב l. לריב.

RUTH.

CAP. 1. Verſ. 8. יַעֲשֶׂה l. יעש. ita B. R. Int. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 2. 1. מְיֻדַּע l. מודע. 3. 3. וְשַׂמְתִּי l. ושמת. ib. שִׂמְלֹתַךְ l. שמלתיך. ita B. ſed Pl. Int. R. ſcribunt קׄ Keri intra textum. ib. וְיָרַדְתִּי l. וירדת. 3. 4. וְשָׁכַבְתִּי l. ושכבת. 3. 5. _ l. אלי. 3. 12. אם ſcrib. non leg. 3. 14. מַרְגְּלוֹתָו l. מרגלותיו. ita B. 3. 17. _ l. אלי. 4. 4. וְאֵדְעָ l. ואדעה. 4. 5. קָנִיתִי l. קנית.

1. SAM.

CAP. 2. Verſ. 3. וְלֹא l. ולו. 2. 9. חֲסִידָו l. חסידיו. ita B. 2. 10. מְרִיבָו l. מריביו. ita B. R. Int. ib. עָלָו l. עליו. ita B. R. Int. 3. 2. וְעֵינָו l. ועיניו. ita B. 3. 18. id. ita B. R. Int. 4. 13. יַךְ l. יד. 4. 19. לָלַת ſec. Jarhi id. valet quod ללדת. Sed nulla ex Ed. 4. agnoſcit. 5. 6. בַּעְפֹלִים l. בטחרים. ita B. R. 5. 9. id. ita B. R. Int. 5. 12. id. ita B. R. Int. 6. 4. עָפְלֵי l. טחרי. ita B. 6. 5. id. ita B. 7. 9. וַיַּעֲלֵהָ l. ויעלהו. 8. 3. בְּדַרְכָו l. בדרכיו. ita B. 9. 1. מִבֶּן יָמִין l. מבנימין. 9. 26. הַגָּג l. הגגה. 10. 21. לְמִשְׁפְּחֹתָו l. למשפחתיו. ita B. 11. 6. בְּשָׁמְעוּ l. כשמעו. ita B. 11. 9. בְּחֹם l. כחם. 12. 10. וַיֹּאמֶר l. ויאמרו. 13. 8. וַיּיחֶל l. ויוחל. 13. 19. אָמְרָ l. אמרו. 14. 27. וַתָּרֹאנָה l. ותארנה. ita B. R. Int. 14. 32. וַיַּעַשׂ l. ויעט. ib. _שָׁלָל l. השלל. 15. 16. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר. ita Int. B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 17. 7. וְחֵץ l. ועץ. 17. 17. הַקָּלִיא l. הקלי. ita Aven. ſed nulla ex Ed. 4. notat קׄ Keri. 17. 23. מִמַּעֲרוֹת l. ממערכות. 18. 1. וַיֶּאֱהָבֵו l. ויאהבהו. 18. 6. לָשׁוּר l. לשיר. 18. 7. בַּאֲלָפָו l. באלפיו. ita B. 18. 9. עָוֹן l. עוין. 18. 14. דְּרָכָו l. דרכיו. ita B. 18. 22. עֲבָדָו l. עבדיו. ita B. 19. 18. בְּנָוֹת l. בניות. 19. בְּנָוִית l. בניות. ita B. R. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. 19. 23. נָוִית l. ניות. ita B. R. Int. ib. בְּנָוִית l. בניות. 20. 1. מִנָּוִית l. מניות. ita B. circulum inſcribit Int. 20. 2. לו _עָשָׂה l. לא יעשה. 20. 24. עַל l. אל. 20. 38. הַחִצִּי l. החצים. ita B. 21. 11. בַּאֲלָפָו l. באלפיו. ita B. ib. בְּרִבְבֹתָו l. ברבבתיו. ita B. 22. 13. אֵלָו l. אליו. 22. 17. אָזְנָו l. אוני. 22. 18. לְדוֹיֵג l. לדואג. ib. id. 22. 22. id. 23. 5. וַאֲנָשָׁו l. ואנשיו. ita B. ſed Pl. Int. R. ſcribunt קׄ Keri intra textum. 24. 9. מִן הַמְּעָרָה l. מהמערה. 24. 19. וְאַתְּ l. ואתה. 25. 3. כָּלִבּוֹ l. כלבי. 25. 18. אֲבוֹגַיִל l. אביגיל. ib. עֲשׂוּוֹת l. עשויות. 25. 22. o Int. in margine, *alius codex* אור. 25. 34. וַתָּבֹאתִי l. ותבאת. 26. 5. סְבִיבֹתָו l. סביבתיו. ita B. R. Int. 26. 7. מְרַאֲשֹׁתָו l. מראשתיו. ita B. R. etiam Int. circulum inſcribit. ib. סְבִיבֹתָו l. סביבתיו. ita B. R. Int. 26. 11. מְרַאֲשֹׁתָו l. מראשתיו. ita B. 26. 16. id. ita B. 26. 22. הַחֲנִית l. חנית. 27. 4. יוֹסַף l. יסף. 27. 8. וְהַגִּרְזִי l. והגזרי. 29. 5. בַּאֲלָפָו l. באלפיו. ita B. ib. בְּרִבְבֹתָו l. ברבבתיו. ita B. 30. 6. בָּנָו l. בניו. ita B. R. Int. 30. 24. הַיֹּרֵד l. היורד.

2. SAM.

CAP. 1. Verſ. 8. וַיֹּאמֶר l. ואומר. 1. 11. בִּבְגָדָו l. בבגדיו. ita B. R Int. 1. 16. דָּמִיךָ l. דמך. ita B. & Int. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 2. 23. תַּחְתָּו l. תחתיו. ita B. 3. 2. וַיִּלָּדוּ l. ויולדו. ita B. 3. 3. לַאֲבִיגַל l. לאביגיל. ita B. R. Int. 3. 12. תַּחְתָּו l. תחתיו. ita B. 3. 15. לָוִשׁ l. ליש. 3. 25. מְבוֹאֶךָ l. מובאך. 5. 2. הָיִיתָה מוֹצִיא l. היית המוציא. ib. וְהַמֵּבִי l. והמביא. 5. 8. שְׂנֻאֵו l. שנאי. 5. 24. בְּשָׁמְעֲךָ l. כשמעך. ita B. 6. 23. וָלֶד Pl. in margine notat, *alius codex habet* ילד. B. Int. R. ſcribunt ילד, & notant occidentales ſcribere ולד. 8. 3. _ l. פרת. ita B. Int. R. Steph in quarto. Sed Pl. ſcribit פרת intra textum. 10. 9. בְּיִשְׂרָאֵל l. ישראל. 12. 9. בְּעֵינָו l. בעיני. 12. 20. שִׂמְלֹתָו l. שמלותיו. ita B. 12. 22. יְחָנַּנִי l. וחנני. 12. 24. וַיִּקְרָא l. ותקרא. 12. 31. בַּמַּלְכֵּן l. במלבן. 13. 8. וַתָּלוּשׁ l. ותלש. ita B. ſed Int R. Pl. inter Jethiras numerant. 13. 32. שִׂימָה l. שומה. 13. 33. אם ſcrib. non leg. 13. 34. עֵינָו l. עיניו. ita B. 13. 37. עַמִּיחוּר l. עמיהוד. 14. 7. שׁוּם l. שים. 14. 11. מֵהַרְבַּית l. מהרבת. 14. 21. עָשִׂיתִי l. עשית. 14. 22. עַבְדּוֹ l. עבדך. 14. 30. וְהוֹצִיתִיהָ l. והציתוה. 15. 8. יָשִׁיב l. ישוב. 15. 20. אֲנוּעֲךָ l. אניעך. 15. 21. אם ſcrib. non leg. 15. 28. בְּעַבְרוֹת l. בערבות. 16. 2. וּלְהַלֶּחֶם l. והלחם. 16. 8. תַּחְתָּו l. תחתיו. ita B. 16. 10. כִּי l. כה. ib. וּכִי l. כי. 16. 12. בְּעֵונִי l. בעיני. ib קִלְלָתִי l. קללתו. ita B. 16. 18. לֹא l. לו. 16. 23. legitur איש. 17. 12. בְּאַחַת l. באחד. ita R. B. Int. 17. 16. בְּעַבְרוֹת l. בערבות. 18. 3. לַעְזִיר l. לעזור. 18. 8. נִפֹּצֶת l. נפוצת. 18. 12. וְלֹא l. ולו. 18. 13. בְּנַפְשׁוֹ l. בנפשי. ita B. Pl. Int. 18. 17. לְאֹהָלָו l. לאהליו. ita B. 18. 18. בְּחַיָּו l. בחייו. ita B. 18. 20. _ l. כן. ita Ed. 4. ſed non ag. Talm. 19. 6. לֹא l. לו. 19. 31. בַּיַּרְדֵּן l. הירדן. 19. 40. וַיַּעֲבִירוּ l. העבירו. 20. 5. וַיִּיחֶר l. ויוחר. 20. 6. עֵינֵנוּ l. עינינו. ita R. Sed B. & Pl. inter Chaſiras numerant. Circulum inſcribit Int. 20. 8. וְעָלָו l. ועליו. ita B. 20. 14. וַיִּקָּלֲהוּ l. ויקהלו. 20. 23. הַכְּרִי l. הכרתי. 20. 25. וְשִׁיָא l. ושוא. 21. 4. לִי l. לנו. 21. 6. יִנָּתַן l. יתן. 21. 9. וְהֵם l. והמה. ib. תְּחִלַּת l. בתחלת. 21. 12. תְּלָוּם l. תלאום. ib. שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים l. שמה פלשתים. 21. 16 וְיִשְׁבוּ l. וישבי. 21. 20. מָדִין l. מדון. 21. 21. שִׁמְעִי l. שמעא. 22. 8. וַתִּגְעַשׁ l. ויתגעש. 22. 15. וַיְהֻמֵּם l. ויהם. 22. 22. מִשְׁפָּטָו l. משפטיו. ita B. ſed Pl. & Int. ſcribunt קׄ Keri intra textum. 22. 33. דַּרְכּוֹ l. דרכי. 22. 34. רַגְלָיו l. רגלי. 22. 51. מִגְדִּיל l.

מגדול. 23. 8. הָעֶצְנוֹ l. העצני. ita B. ib. אֶחָד l. אחרת. ita B. 23. 9. וְאַחֲרָו l. ואחריו. ita B. ib. דֹּדִי l. דודו. ib. גִּבֹּרִים l. הגבורים. 23. 11. וְאַחֲרָו l. ואחריו. Ita B. R. Int. 23. 13. שְׁלֹשִׁים l. שלשה. 23. 15. מִבְּאֵר l. מבור. ita B. 23. 16. id. ita B. 23. 18. הַשְּׁלִשִׁי l. השלשה. 23. 20. חַי l. חיל. ib. הָאַרְיֵה l. הארי. ib. הַבְּאֵר l. הבר. ita B. 23. 21. אֲשֶׁר l. איש. 23. 35. חֶצְרַו l. חצרי. 23. 37. נֹשֵׂאי l. נשא. ita B. sed R. Pl. Int. inter Jethiras numerant. 24. 14. רַחֲמָו l. רחמיו. ita B. 24. 16. הָאֲוַרְנָה l. הארונה. 24. 18. אֲרַנְיָה l. ארונה. 24. 22. בְּעֵינָו l. בעיניו. ita B.

1. REG.

CAP. 1. Verſ. 27. עֲבָדֶיךָ l. עבדך. ita B. ſed Int. inter Jethiras numerat. 1. 33. עַל l. אל. 1. 37. יְהִי l. יהיה. 1. 47. אֱלֹהֶיךָ l. אלהים. 2. 24. וַיּוֹשִׁיבֵנִי l. ויושיבנו. ita B. ſed Int. R. Pl. inter Jethiras numerant. 4. 7. אֶחָד l. האחד. 5. 3. רַגְלָו l. רגליו. 6. 5. יָצוּעַ l. יציע. 6. 6. id. ita B. reliquæ circulum inſcribunt. 6. 10. הַיָּצִיעַ l. יציע. ita B. 6. 16. מִירְכְּוֹתֵי l. מירכתי. ita B. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 6. 21. בְּרַתִּיקוֹת l. ברתוקות. 6. 38. מִשְׁפָּטָו l. משפטיו. ita B. 7. 20. שְׂבָכָה l. השבכה. 7. 23. וְקָוֶה l. וקו. 7. 36. וּמַסְגְּרֹתֶיהָ l. מסגרתיה. ita B. ſic Int. Pl. circulum τῷ ו inſcribunt. 7. 45. הָאֵהֶל l. האלה. 8. 48. בָּנִית l. בניתי. ita B. Pl. 9. 9. וַיִּשְׁתַּחֲו l. וישתחוו. ita B. R. Int. 9. 18. תַּמֹר l. תדמור. 10. 5. מְשָׁרְתָו l. משרתיו. ita B. 12. 7. וַיְדַבֵּר l. וידברו. 12. 12. וַיָּבוֹ l. ויבא. 12. 21. וַיָּבֹאו l. ויבא. 12. 33. מִלְּבֹּד l. מלבו. 14. 2. אַתְּי l. את. 14. 25. שׁוּשַׁק l. שישק. 15. 15. וְקָדְשֵׁו l. וקדשי. 15. 18. מֶלֶךְ l. המלך. 16. 26. וּבְחַטֹּאתָיו l. ובחטאתו. 16. 34. וּבִשְׂגִיב l. ובשגוב. 17. 14. תֵּתֵן l. תת. ita Int. B. R. ſed Pl. legit תן. 17. 15. הִוא וְהִיא l. היא והוא. 18. 5. מִן־בְּהֵמָה l. מהבהמה. 18. 42. בִּרְכָּו l. ברכיו. ita B. 19. 4. אֶחָת l. אחד. 20. 41. מֵעַל l. מעלי. 21. 8. הַסְּפָרִים l. ספרים. 21. 21. מֵבִי l. מביא. ita Int. B. Pl. ſed R. inter Chaſiras numerat. 21. 29. אָבִי l. אביא. ita B. Int. Pl. ſed R. inter Chaſiras numerat. 22. 13. דְּבָרְיךָ l. דברך. ita B. 22. 49. עָשָׂר l. עשה. ib. נִשְׁבְּרָה l. נשברו.

2. REG.

CAP. 2. Verſ. 16. הַגֵּיאָוֹת l. הגאיות. 3. 24. וַיַּבּוֹ l. ויכו. 4. 2. לְכִי l. לך. 4. 3. שְׁכֵנָיְכִי l. שכניך. 4. 5. מִיצָקֶת l. מוצקת. 4. 7. נִשְׁיְכִי l. נשיך. ib. בְּנָיְכִי l. ובניך. 4. 16. אַתְּי l. את. 4. 23. id. ita B. ib. הֹלֶכְתִּי l. הלכת. 4. 34. כַּפָּו l. כפיו. ita B. 5. 9. בְּסוּסָו l. בסוסיו. ita B. 5. 12. אֲבָנָה l. אמנה. 5. 18. נא ſcrib. non leg. 5. 25. מֵאָן l. מאין. 6. 10. וְהִזְהִירֹה l. והזהירו. 6. 13. אֵיכֹה l. איכו. ita B. 6. 25. חֲרֵייוֹנִים l. דביונים. 7. 12. בְּהַשָּׂדֶה l. בשרה. 7. 13. הֶהָמוֹן l. המון. 7. 15. בְּהֵחָפְזָם l. בחפזם. ita B. ſed R. Int. Pl. inter Jethiras numerant. 8. 1. אַתְּי l. את. ita B. & Int. Pl. circulum τῷ ו inſcribunt. 8. 10. לא l. לו. 8. 17. שָׁנָה l. שנים. 9. 15. לְגִיד l. להגיד. 9. 25. שָׁלִשָׁה l. שלשו. 9. 33. שִׁמְטוּהוּ l. שמטוהו. ita B. ſed Pl. Int. R. inter Jethiras numerant. 9. 37. וְהָיְתָ l. והיתה. 10. 27. לְמֹחֲרָאוֹת l. למוצאות. 11. 1. וְרָאֲתָה l. ראתה. 11. 2. הַמְּמוֹתִים l. המומתים. 11. 4. הַמֵּאָיוֹת l. המאות. 11. 9. id. 11. 10. id. ita B. Pl. ſed Int. circulum inſcribit tantùm. 11. 15. id. 11. 18. מִזְבְּחֹתָו l. מזבחתיו. 11. 20. מֶלֶךְ l. המלך. 12. 9. בְּיָמִין l. מימין. 12. 11. יָד l. ידי. ib. הַפְּקֻדִים l. המפקדים. 13. 6. הֶחֱטִי l. החטיא. 14. 2. יְהוֹעַדִּין l. יהועדן. ita B. ſed Pl. R. Int. inter Jethiras numerant. 14. 6. יָמוּת l. יומת. 14. 7. הַמֶּלַח l. מלח. 14. 12. לְאֹהָלָו l. לאהליו. ita B. 14. 13. וַיָּבֹאו l. ויבא. 15. 25. מֶלֶךְ l. המלך. 16. 6. וַאֲרוֹמִים l. ואדומים. ita B. R. Int. 16. 15. וַיְצַוֵּהוּ l. ויצוה. 16. 17. וְאֶת l. את. 16. 18. מֵיסַךְ l. מוסך. 17. 13. נְבִיאַו l. נביאי. 17. 16. שְׁנֵים l. שני. 17. 21. וַיַּדַּא l. וידח. 17. 24. וּסְפַרְוַיִם l. ומספרוים. ita B. R. Int. 17. 31. אֱלֹהֵ l. אלהי. ib. סְפַרְיִם l. ספרוים. ita B. R. Int. ſed Pl. ſcribit τὸ Keri intra textum. 18. 27. חֲרֵיהֶם l. צואתם. ib. שֵׁינֵיהֶם l. מימי רגליהם. 19. 23. בְּרֹכֶב l. ברב. ita B. Pl. Int. ib. קִצֹּה l. קצו. 19. 25. לַהְשׁוֹת l. להשאות. 19. 31. צְבָאוֹת leg. non ſcrib. 19. 37. בָּנָיו leg. non ſcrib. 20. 4. הָעִיר l. חצר. 20. 13. נְכֹתֹה l. נכתו. ib. כֹּל leg. non ſcrib. ita Pl. Munſt. quarto, Int. 20. 18. יִקָּח l. יקחו. 21. 12. שֹׁמְעָיו l. שמעה. 22. 5. וַיִּתְּנֻהָ l. ויתנהו. ib. בְּבֵית l. בית. 23. 10. בֶּנִי l. בן. 23. 33. בְּמְלֹךְ l. ממלך. 23. 36. זְבִידָּה l. זבודה. 24. 10. עָלְה l. עלו. 24. 14. עֲשָׂרֶה l. עשרת. ita B. 24. 15. אֱוִלֵי l. אילי. 24. 18. חֲמִיטַל l. חמוטל. 25. 12. וּלְגָבִים l. וליוגבים. ita B. 25. 17. אַמָּה l. אמות.

1. PARALIP.

CAP. 1. Verſ. 6. וְדִיפַת l. וריפת. ita R. ſed Pl. ſcribit τὸ Keri intra textum. 1. 46. עֲיוּת l. עוית. 1. 51. עַלְיָה l. עלוה. 2. 55. יֹשְׁבֵו l. ישבי. 3. 24. הוֹדַיְוָהוּ l. הודויהו. ita B. R. Int. 4. 7. יִצְחָר l. וצחר. 4. 20. וְתוֹלוֹן l. ותילון. 4. 41. הַמְּעִינִים l. המעונים. 6. 26. בְּנוֹ l. בני. 6. 35. צִיף l. צוף. 7. 1. יָשִׁיב l. ישוב. ita B. R. 7. 10. יְעִישׁ l. יעוש. ita R. Int. ſed Pl. circulum tantùm inſcribit. 7. 31. בִּרְזָוֶת l. ברזית. 7. 34. יְחֻבָּה l. וחבה. ita B. 8. 25. וּפְנִיאֵל l. ופנואל. 9. 4. בִּנְיָמִן l. בני מן. ita Ed. 4. & Maſ. ſed Steph. Munſt. fol. & quarto diviſim ſcribunt ſine Keri. 9. 33. פְּטִירִים l. פטורים. 9. 35. יְעוּאֵל l. יעיאל. 11. 11. הַשָּׁלוֹשִׁים l. השלישים. 11. 20. וְלֹא l. ולו. ita Ed. 4. Steph. Munſt. 11. 44. וִיעוּאֵל l. ויעיאל. ita B. R. Int. 12. 3. וִיזוּאֵל l. ויזיאל. ita B. R. 12. 5. הַחֲרִיפִי l. החרופי. ita B. ſed Pl. habet τὸ Keri intra textum, ut & Int. 12. 15. גְּדִיתָיו l. גדותיו. 12. 18. הַשָּׁלוֹשִׁים l. השלישים. ita B. R. Int. 14. 1. חִירָם l. חורם. ita B. Pl. Int. 16. 38. יְדִיתוּן l. ידותון. ita R. Pl. Int. 20. 5. יָעוּר l. יעיר. 22. 7. בְּנוֹ l. בני. 23. 9. שְׁלֹמוֹת l. שלמית. ita B. R. Int. ſed Pl. circulum tantùm inſcribit. 24. 24. שָׁמוֹר l. שמיר. ita B. Pl. Int. 26. 25. וּשְׁלֹמוֹת l. ושלמית. 27. 12. לַבֵּנְיָמִינִי l. לבן ימיני. ita B. 27. 29. שִׁטְרַי l. שרטי. ita B. & Steph. 29. 16. הִיא l. הוא.

2. PARALIP.

CAP. 3. Verſ. 17. הַיְמָנִי l. הימיני. ita B. 4. 11. חִירָם l. חורם. ita B. R. 9. 10. id. ita B. 9. 29. יֶעְדִּי l. יעדו. 11. 18. בֵּן l. בת. 13. 19. עֶפְרַיִן l. עפרון. 17. 8. וּשְׁמָרִימוֹת l. ושמירמות. ita R. Pl. Int. 18. 8. מִיכָהוּ l. מיכיהו. 24. 27. וְרֹב l. ירב. 26. 11. יְעוּאֵל l. יעיאל. ita B. R. Int. 26. 21. הַחָפְשׁוּת l. החפשית. ita B. R. Int. 29. 8. לְזַעֲוָה l. לזועה. 29. 13. יְעוּאֵל l. יעיאל. ita B. R. Int. 29. 14. יְחוּאֵל l. יחיאל. ita B. R. Int. 32. 21. וּמִיצִיאֻו l. ומיציאי. 33. 16. וַיִּכֶן l. ויבן. ita B. R. Int. 34. 6. בְּחַר° בְּתֵיהֶם l. בחרבתיהם. 34. 9. וַיָּשֻׁבִי l. וישבו. 35. 3. הַמְּבוֹנִים l. המבינים. 35. 6. וְהָכֹנוּ l. והכינו. ita B.

ESDR.

CAP. 2. Verſ. 46. שַׁמְלַי l. שלמי. ſic B. Steph. 2. 50. נְפִיסִים l. נפוסים. 3. 3. וַיַּעַל l. ויעלו. 3. 7. יָפוֹא l. יפו. ita Aven. ſed nulla ex Ed. 4. notat τὸ Keri. 4. 2. וְלֹא l. ולו. ita Ed. 4. ſed Munſt. quarto non notat τὸ Keri. 4. 4. וּמְבַלְּהִים l. ומבהלים. ita B. R. Int. 4. 7. כְּנָוֹתְו l. כנותיו. ita B. 4. 9. אַרְכְּוָיֵ l. ארכויא. ib. דֶּהָוֵא l. דהיא. ita B. 4. 11. עַבְדָּיךְ l. עבדך. ita B. 4. 12. וְשׁוּרַיָּ l. ושוריא. ſic B. & El. ſed reliquæ ſcribunt τὸ Keri intra textum. 6. 17. לְחַטָּיָא l. לחטאה. ita B. Int. 7. 18. עֲלָיךְ l. עלך. ita B. ib. אֶחָיךְ l. אחך. ita B. 7. 25. דָּאנִין l. דיינין. ita B. R. Int. 7. 26. לִשְׁרֹשׁוּ l. לשרשי. ita B. R. Int. 8. 13. יְעוּאֵל l. יעיאל. 8. 14. וְזַבּוּד l. וזכור. ſic B. Steph. 8. 17. וָאוֹצְאָה l. ואצוה. ib. הַנְּתוּנִים l. הנתינים. ita B. R. Int. 8. 25. וָאֶשְׁקִילָה l. ואשקלה. ita Int. Pl. ſed R. inter Jethiras numerat. 10. 2. עוֹלָם l. עילם. ita B. 10. 12. כִּדְבָרְיךָ l. כדברך. ita B. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 10. 29. יְרָמוֹת l. ורמות. ita B. 10. 35. כְּלוּהִי l. כלוהו. 10. 37. וַיַּעֲשָׂו l. ויעשי. 10. 43. יַדַּו l. ידי. 10. 44. נָשְׂאֵי l. נשאו.

NEHEM.

CAP. 2. Verſ. 13. הֵם l. הם. 3. 15. וַיַּעֲמִדוּ l. ויעמיד. 3. 20. זַבַּי l. זכי. ſic B. & Steph. ſed Pl. R. Munſt. ſcribunt זכי intra textum. 3. 30. אַחֲרַי l. אחריו. 3. 31. id. ita B. Pl. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. 4. 13. בַּצְּחִחִיִּים l. בצחיחים. ita B. & Int. ſed R. inter Jethiras numerat. 4. 15. וַנָּשׁוּב l. ונשב. ita B. 5. 9. וַיֹּאמַר l. ואמר. ita B. 7. 3. וַיֹּאמַר l. ואמר. ita R. 7. 43. לְהוֹדְוָה l. להודיה. ita B. 7. 52. נְפוּשְׁסִים l. נפישסים. 9. 6. אַתְּ l. אתה. 9. 17. וְחֶסֶד l. חסד. ita B. 10. 19. נוֹבָי l. ניבי. ita B. 11. 17. יְדִיתוּן l. ידותון. 12. 9. וְעֻנּוּ l. ועני. 12. 14. לִמְלוּכִי l. למליכו. 12. 16. לְעִדּוֹא l. לעדוא. 12. 46. רָאשֵׁ l. ראשי.

ESTH.

CAP. 1. Verſ. 5. וּבְמְלוֹאת l. ובמלאות. 1. 16. מְוּמְכָן l. ממוכן. 3. 4. בְּאָמְרָם l. כאמרם. 8. 14. עֲתֻודִים l. עתידים. 9. 19. הַפְּרוֹזִים l. הפרזים. ita B. Int. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 9. 27. וְקִבֵּל l. וקבלו. 10. 1. אֲחַשְׁרֵשׁ l. אחשורוש.

JOB

CAP. 1. Verſ. 10. אַתְּ l. אתה. 2. 7. עַד l. ועד. ita B. 5. 18. וְיָדָו l. וידיו. ita B. R. 6. 2. וְהַיָּתִי l. והותי. ita B. 6. 21. לֹא l. לו. ita B. R. Int. ſed Steph. ſcribit לו in textu. 6. 29. וְשָׁבִי l. ושבו. 7. 1. עֲלֵ l. עלי. ita B. R. ſed Int. Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 7. 5. וְגִישׁ l. וגוש. ita B. R. ſed Pl. & Int. ſcribunt וגוש in textu. 9. 13. תַּחְתָּו l. תחתיו. ita B. R. 9. 30. בְּמוֹ l. במי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 10. 20. יֶחְדָּל l. וחדל. ita B. R. Int. ib. יָשִׁית l. ושית. ita B. R. Int. 13. 15. לֹא l. לו. ita B. 14. 5. חֻקָּו l. חקיו. ita B. R. 15. 15. בִּקְדֹשָׁו l. בקדשיו. ita B. R. ſed Pl. ſcribit τὸ Keri in textu, ut & Int. 16. 16. חֳמַרְמְרָה l. חמרמרו. ita B. R. ſed Int. & Pl. circulum tantùm τῷ ה inſcribunt. 17. 10. יָבֹאוּ l. ובאו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 19. 29. שַׁדִּין l. שדון. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 21. 13. יְבַלּוּ l. יכלו. ita B. R. Int. 21. 20. עֵינָו l. עיניו. ita B. R. 24. 1. וְיֹדְעָו l. וידעי. ita B. R. 24. 4. עֲנִוֵי l. עניי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 24. 6. יִקְצִירוּ l. יקצורו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 26. 12. וּבִתְוּבָנָתוֹ l. ובתבונתו. ita B. ſed R. Int. Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 26. 14. דְּרָכָו l. דרכיו. ita B. R. ib. גְּבוּרֹתָו l. גבורתיו. ita B. R. 30. 11. יִתְרוֹ l. יתרי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 30. 13. לְהַיָּתִי l. להותי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 30. 22. תְּשֻׁוָּה l. תשיה. ita B. R. ſed Pl. Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 31. 7. מאום l. מום. ita Pl. R. Int. 31. 11. הוּא l. היא. ita B. ib. וְהִיא l. והוא. 31. 20. חֲלָצָו l. חלציו. ita B. R. 33. 19. וְרִיב l. ורוב. ita B. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 33. 21. וְשֻׁפִּי l. ושפו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 33. 28. נַפְשִׁי l. נפשו. ita B. R. Int. ib. וְחַיָּתִי l. וחיתו. ita B. R. Int. 37. 12. בְּתַחְבּוּלֹתָו l. בתחבולתיו. ita B. R. 38. 1. מִנ l. מן. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt מן intra textum. 38. 12. יִדַּעְתָּה שַׁחַר l. ידעת השחר. 38. 41. יְלָדָו l. ילדיו. ita B. R. 39. 12. יָשׁוּב l. ישיב. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 39. 26. כְּנָפָו l. כנפיו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 39. 30. וְאֶפְרֹחָו l. ואפרחיו. ita B. R. 40. 1. מִנ l. מן. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt מן in textu. 41. 1. יְעִירֶנּוּ l. יעורנו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 41. 3. לֹא l. לו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 42. 2. יָדַעְתָּ l. ידעתי. 42. 10. שְׁבִית l. שבות. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 42. 16. וַיַּרְא l. ויראה. ita B. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu.

PSALM.

PSAL. 5. Verſ. 9. הַוְשַׁר l. הישר. 6. 4. וְאַתְּ l. ואתה. 9. 13. עֲנִיִּים l. ענוים. 9. 19. עֲנָוִים l. עניים. ita B. R. ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 10. 5. דְּרָכָו l. דרכיו. 10. 10. וְדָכֶה l. ידכה. ib. חֵלְכָּאִים l. חל כאים. ita B. R. 10. 12. עֲנִיִּים l. ענוים. 11. 1. נוּדוּ l. נודי. 16. 10. חֲסִידֶיךָ l. חסידך. ita R. ſed B. Int. Pl. inter Jethiras numerant. 17. 11. סְבָבוּנִי l. סבבונו. 17. 14. וּצְפִינְךָ l. וצפונך. 22. 17. כָּאֲרִי l. כרו. ita R. & Int. 24. 4. נַפְשׁוֹ l. נפשי. 24. 6. דֹּרְשָׁו l. דורשיו. 26. 2. צְרוּפָה l. צרפה. 27. 5. בְּסֻכֹּה l. בסכו ita B. R. Int. 30. 4. מִיּוֹרְדִי l. מירדי. 21. רְדוּפַי l. רדפי. 39. 1. לִידִיתוּן l. לידותון. 41. 3. יְאֻשַּׁר l. ואשר. 49. 15. וְצִירָם l. וצורם. 51. 4. הֶרְבֵּה l. הרב. 54. 7. יָשׁוּב l. ישיב. 55. 16. יַשִּׁימָוֶת l. ישי מות. ſic B. R. Int. 56. 7. יִצְפִּינוּ l. יצפונו. 58. 8. חִצָּו l. חציו. ita B. R. Pl. 11. חַסְדּו l. חסדי. 59. 16. יְנוּעוּן l. יניעון. 60. 7. וַעֲנֵנוּ l. וענני. 66. 7. יָרִימוּ l. ירומו. 71. 12. חִישָׁה l. חושה. 71. 20. הִרְאִיתַנוּ l. הראיתני. ib. תְּחַיֵּינוּ l. תחיני. ib. תַּעֲלֵנוּ l. תעלני. Hoc & præcedens circulo tantùm notat Pl. 72. 17. יִנִּין l. ינון. 2. נָטָוִי l. נטיו. ib. שֻׁפְּכָה l. שפכו. ita B. R. Int. 73. 10. יָשִׁיב l. ישוב. 73. 16. הִיא l. הוא. 74. 6. וְעַתְּ l. ועתה. 74. 11. חֵוקְךָ l. חיקך. 77. 1. יְדִיתוּן l. ידותון. 77. 12. אֶזְכּוֹר l. אזכיר. 79. 10. בַּגֹּיִם l. בגוים. 85. 2. שְׁבוּת l. שבית. 18. תָּרִים l. תרום. 90. 8. שַׁתָּ l. שתה. ita B. R. Pl. 92. 16. עַלְתָה l. עולתה. B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 96. 3. o l. את. ita R. Pl. & Talm. 3. וְלֹא l. ולו. ita B. R. 102. 24. כֹּחוֹ l. כחי. ita B. R. ſed Int. Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 105. 18. רַגְלָיו l. רגלו. 105. 22. שָׂרָו l. שריו. ex mente R. Idi in Bereſchith Rabba. 105. 28. דְּבָרָיו l. דברו. 105. 40. שָׁלָו l. שליו. 106. 16. חֲסָדָו l. חסדיו. ita B. 108. 7. וַעֲנֵנוּ l. וענני. 119. 79. וְיָדְעוּ l. ויודעי. ita B. ſed Int & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 119. 147. לִדְבָרְיךָ l. לדברך. ita B. ſed R. & Int. inter Jethiras numerant. 119. 161. וּמִדְּבָרְיךָ l. ומדברך. ita B. ſed R. & Int. ut v. præcéd. 123. 4. לִגְאֵיוֹנִים l. לגאי יונים. ita B. R. 126. 4. שְׁבוּתֵנוּ l. שביתנו. 129. 3. לְמַעֲנוֹתָם l. למעניתם. 139. 6. פְּלִאיָה l. פליאה. 139. 16. וְלֹא l. ולו. ita B. R. 139. 20. נָשׂוּא l. נשו. ſed nulla ex Ed. 4. notat τὸ Keri. 140. 10. יְכַסֵּומוֹ l. יכסימו. 140. 11. יִמִּיטוּ l. ימוטו. 140. 13. יָדַעְתָּ l. ידעתי. ita B. R. ſed Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum, ut & Int. 145. 6. וּגְדֻלּוֹתֶיךָ l. וגדולתך. 147. 19. דְּבָרָו l. דבריו. ita B. R. 148. 2. צְבָאָו l. צבאיו. ita B. R.

PROV.

CAP. 1. Verſ. 27. כְּשֹׁאוָה l. כשואה. 2. 7. וְצָפַן l. יצפון. 2. 8. חֲסִידָו l. חסידיו. ita B. R. 3. 15. מִפְּנִיִּים l. מפנינים. 3. 27. יָדֶיךָ l. ידך. 3. 28. לְרֵעֶיךָ l. לרעך. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 3. 30. תָּרוֹב l. תריב. 4. 3. לְפָנַי l. לבני. ſic Pl. Int. Steph. R. Munſt. fol. & 4. 4. 16. יַכְשׁוֹלוּ l. יכשילו. 13. בְּעֵינָו l. בעיניו. ita B. R. ſed Int. Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. ib. בְּרַגְלָו l. ברגליו. ita B. R. 6. 14. מְדָנִים l. מדינים. 6. 16. תּוֹעֲבוֹת l. תועבת. ita B. R. ſed Int. circulum tantùm לשׁ ו inſcribit, Pl. ſcribit τὸ Keri in textu. 8. 17. אֹהֲבַיהָ l. אהבי. ita B. Steph. R. quomodo & legunt & ſcribunt Pl. Munſt. Int. 8. 35. מֹצְאִי l. מצא. ita B. R. 11. 3. וְשַׁדָּם l. ישדם. 12. 14. יָשׁוּב l. ישיב. ita B. R. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. Pl. habet τὸ Keri in textu. 13. 20. הָלוֹךְ l. הולך. ita B. R. ib. וַחֲכָם l. יחכם. ita B. R. ſed Int. & Pl. habent τὸ Keri in textu. 14. 21. עֲנָיִים l. ענוים. ita B. R. ſed Int. & Pl. habent τὸ Keri in textu. 15. 14. וּפְנֵי l. ופי. 16. 19. עֲנִיִּים l. ענוים. 16. 27. שְׂפָתָיו l. שפתו. 17. 13. תָּמִישׁ l. תמוש. 17. 27. וְקַר l. יקר. 18. 17 יָבֹא l. ובא. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 18. 19. וּמִדְוָנִים l. ומדינים. 19. 7. לֹא l. לו. 19. 16. יוּמָת l. ימות. 19. 19. גְּרָל l. גדל. 20. 4. יִשְׁאַל l. ושאל. 20. 16. נָכְרִיִּם l. נכריה. 20. 21. מְבֻחֶלֶת l. מבהלת. ſic B. R. ſed Int. Pl. Steph. Munſt. fol. & quarto habent intra textum τὸ Keri. 20. 30. תַּמְרִיק l. תמרוק. 21. 9. מִדְוָנִים l. מדינים. 21. 19. id. ita B. R. ſed Int. & Pl. habent τὸ Keri in textu. 21. 29. יָכִין l. יבין. ſic B. R. Int. ib. דְּרָכָיו l. דרכו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 22. 3. וְיִסְתָּר l. ונסתר. 22. 20. שָׁלִשׁוֹם l. שלישים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 22. 25. אֹרְחֹתָו l. ארחתיו. ita B. R. 23. 5. הֲתָעוּף l. התעיף. ita B. R. Int. ib. וְעָיף l. יעוף. 23. 24. גּוֹל l. גיל. ib. יָגוּל l. יגיל. ib. יוֹלֵד l. ויולד. ib. וְיִשְׂמַח l. ישמח. ita Int. B R. ſed Pl. ſcribit ישמח in textu. 23. 26. תִּרְצֶנָה l. תצורנה. 23. 29. מְדוָנִים l. מדינים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 23. 31. בַּכֹּיִס l. בכוס. 24. 17. אוֹיִבְיךָ l. אויבך. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 25. 24. מִדְוָנִים l. מדינים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 26. 2. לֹא l. לו. ita B. R. 26. 21. מִדְוָנִים l. מדינים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 26. 24. בִּשְׂפָתָו l. בשפתיו. ita B. R. 27. 20. וַאֲבַדֹּה l. ואבדו. ita Ed. 4. ſed Avenarius אבדון 27. 24. דֹּר l. ודור. 28. 5. וּמְבַקְשֵׁי l. מבקשי, ita Avenarius, ſed nulla ex Editionibus quatuor agnoſcit. 28. 16. שֹׂנֵאי l. שונא. ita Bamb. Reg. Plant. ſed Inter. inter Jethiras numerat. 30. 10. אֲדֹנָו l. אדניו. ita B. R. 30. 18. וְאַרְבַּע l. וארבעה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 31. 4. אֵו l. אי. 31. 16. נָטְעָ l. נטעה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 31. 18. בַּלַּיִל l. בלילה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu.

ECCLESIAST.

CAP. 4. Verſ. 8. עֵינָו l. עיניו. 5. 8. הִיא l. הוא. 5. 10. רְאִית l. ראות. ita B. R. Pl. ſed Int. tantùm circulum inſcribit. 7. 23. אַתְּ l. אתה. 9. 4. יְבֻחַר l. יחבר. 10. 20. הַכְּנָפַיִם l. כנפים. ita B. Pl. R. ſed Int. inter Jethiras numerat. 11. 9. וּבְמַרְאֵי l. ובמראה ita B. R. 12. 6. יִרְחַק l. ירתק.

CANT. CANTIC.

CAP. 1. Verſ. 17. רַחִיטֵנוּ l. רהיטנו. 2. 11. הַסְּתָו l. הסתיו. 2. 13. לְכִי l. לך. 4. 9. בְּאַחַד l. באחת.

ESAIAS.

CAP. 3. Verſ. 15. מַלָּכֶם l. מה לכם. 3. 16. נְטוּוֹת l. נטויות. 5. 29. וְשָׁאַג l. ישאג. 9. 3. לֹא l. לו. 9. 7. לְםַרְבֵּה l. למרבה. ita R. B. ſed præter illas nulla editio notat τὸ Keri. Solus El. vult duas eſſe voces. 10. 6. וּלְשִׂימוֹ l. ולשומו. 10. 13. וַעֲתִידֹתֵיהֶם l. ועתודתיהם. ib. כַּאַבִּיר l. כביר. 10. 32. בֵּית l. בת. 12. 5. מְיֻדַּעַת l. מודעת. 13. 16. תִּשָּׁגַלְנָה l. תשכבנה. 15. 2. וְרִיבוֹן R. notat corrigi ודיבון. B. Pl. Int. Steph. Munſt. utraque ſcribunt דיבון ſine Keri. Sed in B Maſ. mi. notat codicem emendatum ſcribere ריבון. 16. 3. הָבִיאוּ l. הביאי. ib. עֲשׂוּ l. עשי. 23. 12. כִּתִּיִּים l. כתים. 23. 13. בַּחִינָיו l. בחוניו. 25. 10. בְּמִי l. במו. 26. 20. דְּלָתְיךָ l. דלתך. ita B. Int. Pl. ſed R. inter Jethiras numerat. 28. 12. אָבוּא l. אבו. ita Aven. ſed nulla ex Ed. 4. notat τὸ Keri. 28. 15. שִׁיט l. שוט. ib. עָבַר l. יעבור. 29. 11. הַסֵּפֶר l. ספר. 30. 6. עֲוָרִים l. עירים. ita B. Int. Pl. 30. 32. בָּהּ l. בם. 30. 33. הִוא l. היא. 32. 7. עֲנָוִים l. עניים. ita B. Pl. Int. 32. 15. וְכַרְמֶל l. והכרמל. 36. 12. חֲרָאֵיהֶם l. צואתם. ib. שֵׁינֵיהֶם l. מימי רגליהם. 37. 30. וְאָכוֹל l. ואכלו. 41. 23. וְנִרְאֶ l. ונראה. 42. 20. רָאִית l. ראות. 42. 24. לִמְשׁוּסָּה l. למשיסה. ita Ed. 4. ſed Aven. ſcribit משיסה l. למשיסה. 44. 24. מֵאִתִּי l. מאתי. ita Ed. 4. Aven. verò ſcribit diviſim legit conjunctim. 45. 2. אֲוַשֵּׁר l. אישר. 46. 11. עֲצָתוֹ l. עצתי. 47. 13. הָבְרוּ l. הברי. 49. 5. לֹא l. לו. ita Ed. 4. ſed Steph. Munſt. non agnoſcunt τὸ Keri. 49. 6. וּנְצִירֵי l. ונצורי. 49. 13. יִפְצְחוּ l. ופצחו. 52. 2. הִתְפַּתְּחוּ l. התפתחי. 52. 5. מֹשְׁלָו l. משליו. ita B. R. 53. 4. o l. הוא. ita Steph. Munſt. in quarto. 54. 16. הֵן l. הנה. 55. 11. l. את. ita Pl. Steph. Munſt. quarto, Talm. 55. 13. תַּחַת l. ותחת. ita B. R. Pl. 56. 10. צֹפָו l. צפיו. 57. 19. נוֹב l. ניב. 60. 21. מַטָּעוֹ l. מטעי. 62. 3. וּצְנוֹף l. וצניף. 63. 9. לֹא l. לו. ita Ed. 4. Steph. circulum inſcribit. 65. 4. וּפְרַק l. ומרק. ita B. R. Steph. Munſt. in fol. 65. 7. עַל l. אל. 66. 17. אַחַד l. אחת.

JEREM.

CAP. 2. Verſ. 15. נִצְּתָה l. נצתו. 2. 16. וְתַחְפַּנֵס l. ותחפנחס. ita B. Int. Pl. & Steph. ſed Munſt. in fol. ſcribit τὸ Keri intra textum. 2. 20. אֶעֱבוֹד l. אעבור. 2. 24. נַפְשׁוֹ l. נפשה. 2. 25. וּגוֹרְנֵךְ l. וגרונך. 2. 27. יְלִדְתָּנִי l. ילדתנו. 2. 33. לִמַּדְתִּי l. למדת. ita B. ſic Pl. R. Int. circulum לשׁ ו inſcribunt. 3. 2. שֻׁגַּלְתְּ l. שכבת. ita B. 3. 4. קָרָאתִי l. קראת. 3. 7. וַתֵּרְאֶה l. ותרא. 3. 19. תִּקְרְאוּ l. תקראי. ita B. R. ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. ib. תָּשׁוּבוּ l. תשובי. 4. 5. וְתִקְעוּ l. תקעו. 4. 19. אֹחוּלָה l. אוחילה. ib. שָׁמַעְתִּי l. שמעת. ita B. R. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 4. 30. וְאַתִּי l. ואת. ita B. R. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 5. 7. אֶסְלוֹחַ l. אסלח. 5. 8. מוּזָנִים l. מיוזנים. 5. 24. וְיוֹרֶה l. יורה. 6. 7. בּוֹר l. ביר. 6. 21. יֹאבֵדוּ l. ואבדו. 6. 25. תֵּצְאִי l. תצאו. ib. תֵּלְכִי l. תלכו. 6. 29. מֵאֵשְׁתָּם l. מאש תם. 7. 22. הוֹצִיא l. הוציאי. 8. 1. וְיוֹצִיאוּ l. יוציאו. 8. 6. בִּמְרֻצוֹתָם l. במרוצתם. 8. 7. וְסוּס l. וסים. 9. 8. שׁוֹחֵט l. שחוט. 10. 5. יִנָּשׂוּא l. ינשאו. ita Maſ. Aven. ſed nulla ex Ed. 4. agnoſcit τὸ Keri. 10. 13. אָרֶץ l. הארץ. 10. 17. יוֹשֶׁבְתִּי l. יושבת. ita R. B ſed Pl. numerat inter Jethiras, Int. circulum inſcribit. 13. 16. יָשִׁית l. ושית. 13. 20. שְׂאִי l. שאו. ita B. ſed Pl. & Int. ſcribunt שאו intra textum. 14. 3. צְעוּרֵיהֶם l. צעיריהם. 14. 14. וְאֱלוּל l. ואליל. ib. וְתַרְמוּת l. ותרמית. ib. לָהֶם in alio quidem Codice לכם legi notant R. & B. ſed. Int. Pl. Munſt. fol. & 4. ſcribunt לכם ſine Keri. 15. 4. לְזַוָּעָה l. לזועה. 15. 8. אַלְמְנוֹתָו l. אלמנותיו. ita B. R. 15. 9. בָּאָה l. בא. 15. 11. שֵׁרוֹתִךָ l. שריתיך. 15. 16. דְּבָרְיךָ l. דברך. ita Int. B. R. ſed Pl. circulum tantùm inſcribit. 16. 16. לְדַוָּגִים l. לדיגים. 17. 8. יִרְאָ l. יראה. 17. 10. כִּדְרָכָו l. כדרכיו. ita R. B. 17. 11. יָמָו l. ימיו. ita B. R. 17. 13. יְסוּרַי l. וסורי. ita R. B. 17. 19. עָם l. העם. 17. 23. שׁוֹמֵעַ l. שמוע. 17. 24. בֹּה l. בו. 18. 3. וְהִנֵּהוּ l. והנה הוא. 18. 10. הָרָעָה l. הרע. 18. 14. שְׁבוּלֵי l. שבילי. ita R. B. 18. 16. שְׁרוּקֹת l. שריקות. 18. 22. שִׁיחָה l. שוחה. 18. 23. וְהָיוּ l. ויהיו. 19. 2. הַחַרְסוּת l. החרסית. 19. 15. מֵבִי l. מביא. 21. 9. יְחָיָה l. וחיה. 21. 12. מַעַלְלֵיהֶם l. מעלליכם. 22. 2. שְׁמַע R. notat, *alius codex* שִׁמְעִי. 22. 4. וַעֲבָדָו l. ועבדיו. ita B. 22. 6. נוֹשָׁבָה l. נושבו. 22. 23. יֹשַׁבְתִּי l. ישבת. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. ib. מְקֻנַּנְתִּי l. מקננת. ib. נֶחַנְתִּי l. נחנת. 23. 18. דְּבָרִי l. דברו. ita R. B. ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 24. 9. לְזַוָּעָה l. לזועה. 25. 4. אַשְׁכֵּם l. השכם. ſed omnes Ed. ſcribunt השכם intra textum ſine Keri. 25. 7. הַכְעִסוּנִי l. הכעיסנו. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 25. 13. וְהֵבֵאוֹתִי l. והבאתי. ita R. B. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 26. 6. הַזֹּאתָה l. הזאת. 26. 18. מִיכָיָה l. מיכה. 28. 1. בַּשְּׁנַת l. בשנה. 29. 14. שְׁבִיתְכֶם l. שבותכם. 29. 18. לְזַוָּעָה l. לזועה. 29. 23. הַוֹּיֵדַע l. היודע. 31. 21. הָלָכְתִּי l. הלכת. ita B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 31. 38. l. באים. 31. 39. קָוֶה l. קו. 31. 40. הַשְּׁרֵמוֹת l. השדמות. 32. 1. בַּשְּׁנַת l. בשנה. 32. 4. וְעֵינָו l. ועיניו. ita B. R. 32. 23. וּבְתֹרוֹתְךָ l. ובתורתך. 32. 35. הַחֲטִי l. החטיא. 33. 26. אָשׁוּב l. אשיב. 34. 11. וַיִּכְבִּישׁוּם l. ויכבשום. ita Int. B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 34. 17. לְזַוָּעָה l. לזועה. 37. 4. הַכְּלִיא l. הכלוא. 37. 19. וְאַיֵּו l. ואיה. 38. 2. יְחָיָה l. וחיה. 38. 11. הַסְּחָבוֹת l. סחבות. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 38. 16. את ſcribitur non legitur. 39. 12. אם ſcribitur non

legitur. 39. 16. מֵבִי l. מביא. 40. 3. דָּבָר l. הדבר. 40. 8. עֵופַי l. עיפי. 40. 16.
תַּעַשׂ l. תעשה. 41. 17. כְּמוֹהֶם l. כמהם. 42. 6. אֲנוּ l. אנחנו. 42. 20.
הִתְעֵתֶם l. התעיתם. 43. 10. שַׁפְרוּרוֹ l. שפרירו. 43. 11. וּבָאה l. ובא. 46.
11. הִרְבֵּיתִי l. הרבית. ita R. B. Pl. sed Int. tantùm circulum לשד ו inscribit. 48. 4.
צְעוּרֶיהָ l. צעיריה. Sed B. alt. edit. malè צעירוה. 48. 5. הַלֻּחוֹת l. הלחית. 48.
7. כְּמִישׁ l. כמוש. ib. יַחַד l. יחדו. 48. 18. יֹשְׁבִי l. ושבי. 48. 20. הֵילִלִי l.
הלולו. ib. וּזְעָקִי l. וזעקו. 48. 21. מֵופַעַת l. מיפעת. 48. 27. נִמְצָאָה l. נמצא.
ita B. Pl. sed Int. inter Jethiras numerat. 48. 44. הַנִּיס l. הנס. ita B. R. Pl. sed Int.
inter Jethiras numerat. 48. 45. יֵצְאָה l. יצא. ita Aven. 49. 25. תְּהִלָּה l. תהלת. ita
B. 49. 30. עֲלֵיהֶם l. עליכם. ita B. R. 49. 36. עוֹלָם l. עילם. 49. 39. אָשׁוּב l.
אשיב. ib. שְׁבִית l. שבות. 50. 6. הָיָה l. היו. ib. שׁוֹבְבִים l. שובבום. 50. 8.
יֵצְאוּ l. צאו. ita B. R. Pl. sed Int. numerat inter Jethiras. 50. 11. תִּשְׂמְחִי l. תשמחו
ib. תַּעַלְזִי l. תעלזו. ib. תָּפוּשִׁי l. תפושו. ib. וְתִצְהֲלִי l. ותצהלו. 50. 15.
אָשְׁיוֹתֶיהָ l. אשויתיה. 50. 29. לָהּ legitur non scribitur. 50. 44. אֲרוּצֵם l. אריצם.
51. 3. ידרך scribitur non legitur. 51. 13. שֹׁכַנְתְּי l. שכנת. ita R. B. sed Pl. & Int.
circulum tantùm inscribunt. 51. 34. אֲכָלָנוּ l. אכלני. ib. הֲמָמָנוּ l. הממני. ib.
הִצִּיגָנוּ l. הציגני. ib. בְּלָעָנוּ l. בלעני. ib. הֱדִיחָנוּ l. הדיחני. 52. 1. חֲמִיטַל l.
חמוטל. 52. 11. בְּבֵית l. בירת. 52. 20. הָאֶחָד l. אחד. ita R. B. sed Pl. & Int.
inter Jethiras numerant. 52. 21. קוֹמָה l. קומת. 52. 31. הַכְּלִיא l. הכלוא. 52. 32.
מְלָכִים l. המלכים. 52. 33. חַיָּו l. חייו ita B. & R.

LAMENT. JER.

CAP. 1. Vers. 6. מִן בַּת l. מבת. 1. 18. עַמִּים l. העמים. 2. 2. לֹא l. ולא.
2. 13. אֲעִידֵךְ l. אעידך. 2. 14. שְׁבִיתֵךְ l. שבותך. 2. 19. בַּלַּיְלָ l. בלילה. 3.
10. אֲרִיֵה l. ארי. 3. 20. וְתָשִׁיחַ l. ותשוח. 3. 39. חֲטָאָו l. חטאיו. ita B. R.
4. 3. תַּנִּין l. תנים. ita B. R. ib. כִּי עֵנִים leg. una dictio, ita B. R. 4. 12. וְכֹל l.
כל. 4. 16. זְקֵנִים l. וזקנים. 4. 17. עוֹדֵינָה l. עודינו. ita B. R. Int. sed Pl. tantùm
circulum לשד ה inscribit. 4. 21. יוֹשֶׁבֶתִּי l. יושבת. 5. 1. הַבִּיטָ l. הביטה. 5. 3.
אֵין l. ואין. 5. 5. לֹא l. ולא. 5. 7. אֵינָם l. ואינם. ib. אֲנַחְנוּ l. ואנחנו. 5. 18.
שֶׁהַשָּׁמֵם l. ששמם. ita Aven. sed Ed. 4. scribunt קׄ Keri intra textum. 5. 21. וְנָשׁוּב
l. תשובה.

EZECH.

CAP. 1. Vers. 7. וִידֵו l. וידי. 1. 14. רָצוֹא l. רצו. ita Aven. sed Ed. 4. non agnoscunt.
3. 15. וָאֵשֵׁב l. ואשר. 3. 20. צִדְקָתוֹ l. צדקתיו. ita Aven. 4. 6. הַיְמָנִי l.
הימני. 4. 15. צְפוּעֵי l. צפיעי. 6. 3. וְלַגֵּאָיוֹת l. ולנאיות. 7. 1. אַרְבַּעַת l. ארבע.
7. 21. וְחִלְּלוּהָ l. וחללוהו. ita B. R. 8. 6. מֵהֶם l. מה הם. 9. 4. אֵלָו l. אליו
ita B. R. 9. 5. עַל l. אל. ib. עֵינֵיכֶם l. עינכם. ita B. R. 9. 11. כַּאֲשֶׁר l. ככל
אשר. 12. 14. עֶזְרֹה l. עזרו. ita B. R. Pl. sed Int. circulum tantùm לשד ה inscribit. 14. 4. בָּה
l. בא. 16. 13. שֵׁשִׁי l. שש. ita B. R. sed Pl. inter Jethiras numerat. ib. אָכַלְתִּי l.
אכלת. ita B. R. 16. 19. נָתַתִּי l. נתת. 16. 20. יָלַדְתִּי l. ילדת. ita R. B. 16. 22.
זָכַרְתִּי l. זכרת. ita R. B. 16. 25. תַּזְנוּתֵךְ l. תזנותיך. 16. 31. עָשִׂיתִי l. עשית.
ita R. B. sed Pl. inter Jethiras numerat ut v. 47. & 51. ib. הָיִיתִי l. היית. ita B. R. 16.
36. נָתַתִּי l. נתת. ita B. R. 16. 43. זָכַרְתִּי l. זכרת. ita B. ib. עָשִׂיתִי l. עשית.
ita B. R. 16. 47. idem, ita B. R. 16. 51. אֲחוֹתֵךְ l. אחותיך. ita B. R. ib. עָשִׂיתִי
l. עשית. ita B. R. sed Pl. inter Jethiras numerat. 16. 53. שְׁבוּתְהֶן l. שביתהן. ib.
שְׁבִית l. שבות. ib. idem bis. 16. 59. וְעָשִׂית l. ועשיתי. 17. 6. פֹּארֹת l. פארות.
ita B. R. 17. 21. מִבְרָחָו l. מברחיו. ita B. R. 18. 14. וַיִּרְא l. ויראה. 18. 19.
רָשָׁע l. הרשע. 18. 20. חַטָּאתוֹ l. חטאתיו. ita B. R. 18. 22. מִדְּרָכָו l. מדרכיו.
ita B. R. 18. 23. צִדְקָתוֹ l. צדקתיו. ita B. R. 18. 28. וַיָּשׁוֹב l. וישב. ita R. B.
sed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 22. 18. לְסוּג l. לסיג. 23. 14. כַּשְׂדִּיִּים l.
כשדים. ita B. sed R. inter Jethiras numerat. 23. 16. וַתַּעְגַּב l. ותעגבה. 23. 42.
סוֹבָאִים l. סבאים. ita B. R. 23. 43. עַתָּ l. עתה. ib. יִזְנֶה l. יזנו. ita B. R. 25.
7. לְבַז l. לבג. 25. 9. וְקִרְיָתָמָה l. וקריתימה. 27. 3. הַיּוֹשֶׁבֶת l. היושבתי.
ita B. R. 27. 6. כִּתִּים l. כתיים. ita B. R. 27. 15. וְהוֹבְנִים l. והבנים. ita B. R.
29. 4. חַחִיִּים l. חחים. 29. 7. בַּכַּפְּךָ l. בכף. 30. 16. תָּחִיל l. תחול. 31. 5.
סַרְעַפֹּתָו l. סרעפתיו. ita B. R. 32. 32. חִתִּיתוֹ l. חתיתי. 33. 14. צִדְקָתוֹ l.
צדקתיו. ita B. R. 33. 16. חַטֹּאתוֹ l. חטאתיו. ita B. R. 34. 25. בַּיְּעָרִים l.
ביערים. 35. 9. תָשֹׁבְנָה l. תשובנה. 35. 12. שְׁמֵמָה l. שממו. 36. 13. אַתְּ l.
l. את. ita B. R. circulus inscribitur לשד ו in Pl. & Int. ib. גֹּוַיִךְ l. גויך. 36. 14. id.
36. 15. id. 37. 16. חֲבֵרָו l. חבריו. ib. id. 37. 19. id. sed 2. posterioribus locis circulus
tantùm inscribitur in Int. & Pl. 37. 22. יִהְיֶה l. יהיו. 39. 25. שְׁבִית l. שבות. 40. 6.
בְּמַעֲלֹתָו l. במעלתיו. ita B. R. 40. 9. וְאֵילָו l. ואיליו. ita B. R. 40. 15. הָיאתוֹן
l. האיתון. Unicum hoc Keri agnoscitur in marg. in Pl. hoc cap. ut & in Int. 40. 21.
וְתָאָו l. ותאיו. ita B. R. ib. וְאֵלָו l. ואליו. ita R. B. ib. וְאֵלַמָּו l. ואלמיו. ita
B. R. & ita ad finem hujus cap. 40. 22. וְחַלּוֹנָו l. וחלוניו. ib. וְאֵילַמָּו l. ואילמיו. ib. וְתִמֹּרָו
l. ותמריו. ib. וְאֵילַמָּו l. ואילמיו. 40. 24. אֵילָו l. איליו. ib. וְאֵילַמָּו l. ואילמיו.
40. 25. וּלְאֵילַמָּו l. ולאילמיו. 40. 26. עֹלוֹתָו l. עלותיו. ib. וְאֵילַמָּו l. ואילמיו.
ib. אֵילָו l. איליו. 40. 29. וְתָאָו l. ותאיו. ib. וְאֵלָו l. ואליו. ib. וְאֵלַמָּו l. ואלמיו.
ib. וּלְאֵלַמָּו l. ולאלמיו. 40. 31. וְאֵילַמָּו l. ואילמיו. ib. אֵילָו l. איליו. ib. מַעֲלָו
l. מעליו. ut & v. 34. & 37. 40. 33. וְתָאָו l. ותאיו. ut & v. 35. ib. וְאֵלָו l. ואליו.
ib. וְאֵלַמָּו l. ואלמיו. ut & v. 34. & v. 36. ib. וּלְאֵלַמָּו l. ולאלמיו. ib. אֵילָו
l. איליו. ut & v. 36. & v. 37. bis. 41. 8. מֻיסְּדוֹת l. מוסדות. 41. 15. וְאַתּוּקֶיהָא
l. ואתיקיהא. 42. 5. יוֹכְלוּ l. אכלו. ita Pl. 42. 9. וּמִתַּחְתָּה לְשָׁכוֹת l. ומתחת
הלשכות. ib. הַמֵּבוֹא l. המביא. 42. 14. יִלְבְּשׁוּ l. ולבשו. 42. 16. אַמּוֹת l.
מאות. 43. 11. צוּרֹתָו l. צורתיו. ita B. R. ib. id. ita B. R. ib. תּוֹרֹתָו l. תורתיו.

ita B. R. 43. 26. וְכִפְּרוּ l. יכפרו. ib. יָדוֹ l. ידיו ita B. R. 44. 5. תּוֹרֹתָו l. תורתיו
R. 44. 24. לִשְׁפֹּט l. למשפט. ib. וּשְׁפָטֻהוּ l. וישפטהו. 45. 3. חֲמֵשׁ l.
45. 5. יִהְיֶה l. והיה. 46. 9. יֵצֵא l. יצא. 46. 15. וְעָשׂוּ l. יעשו. 46. 19.
l. בירכתים. 47. 10. יַעַמְדוּ l. עמדו. 47. 11. בִּצֹּאתָו l. בצאתיו. ita B. R.
12. וְהָיוּ l. והיה. 48. 8. בְּתוֹכֹה l. בתוכו. ita B. R. 48. 14. יַעֲבוֹר l. יעביר.
15. בְּתוֹכֹה l. בתוכו. ita B. R. 48. 16. חמש scrib. non leg. 48. 18.
תבואתו. 48. 21. בְּתוֹכֹה l. בתוכו. ita B. R.

DANIEL.

CAP. 2. Vers. 4. עַבְדָיךְ l. עבדך. ita B. Nota nullum in Daniele notari Keri
2. 5. לְכַשְׂדָּיֵא l. לכשדאי. ita B. 2. 9. הִזְדְּמִנְתּוּן l. הזדמנתון. ita B. Int.
Munst. in fol. sed R. Pl. Munst. in quarto scribunt קׄ Keri intra textum. 2. 10.
l. כשדאי. ita B. 2. 22. וּנְהִירָא l. ונהורא. ita B. 2. 33. מִנְּהֵון l. מנהין.
וּמִנְּהֵון l. ומנהין. ita B. sed Int. circulum tantùm לשד ן inscribit. Hæc duo eodem
habentur v. 41. in B. 2. 38. דָּאֲרִין l. דיירין. ita B. 2. 39. אֲרַעָא l. ארע. ita B.
Pl. & Int. inter Jethiras numerant ut verb. seq. ib. תְּלִיתָיָא l. תליתאה. ita B. 2.
רְבִיעָיָא l. רביעאה. ita B. 2. 42. מִנְּהֵון l. מנהין. ita B. & Int. ib. Idem. It
sed Pl. & Int. scribunt קׄ Keri intra textum. 3. 3. וְקָאֲמִין l. וקימין. ita B.
קִיתְרֹס l. קתרוס. ita B. 3. 7. id. 3. 10. אַנְתְּה l. אנת. ita B. Atque ita in
pronomine ה abundare sæpius notat B. quod in aliis editionibus non observatur. 3.
עֲלָךְ l. עלך. ib. לֵאלָהָךְ l. לאלהך. 3. 19. אֶשְׁתַּנּוּ l. אשתני. 3. 25.
l. רביעאה. ita B. 3. 27. עִלָּיָא l. עלאה. ita B. 3. 29. שָׁלָה l. שלו ita B. 3.
דָּאֲרִין l. דיירין. 3. 32. עִלָּיָא l. עלאה. 4. 4. עָלְלִין l. עלין. ita B. ib.
l. כשדאי. ita B. 4. 9. יְדֻרוּן l. ידרן. 4. 13. אֲנוֹשָׁא l. אנשא. & v. 14. ita B.
sed Int. circulum tantùm inscribit. 4. 14. עִלָּיָא l. עלאה. ita B. sed Int. circulum
tùm inscribit. ib. עֲלַיַּהּ l. עלה. ita B. 4. 16. לְשָׂנְאָךְ l. לשנאך. ita B. ib.
l. לערך. ita Pl. 4. 21. עִלָּיָא l. עלאה. ita B. & v. 22. & 29. 4. 22. עֲלָךְ l.
ita B. ut & v. 23. & 29. 4. 24. וַחֲטָיָךְ l. וחטאך. ita B. 4. 31. וּלְעִלָּיָא l. עלאה
v. 32. דָּאֲרֵי l. דיירי bis v. hoc ita B. & Int. 5. 5. נְפַקוּ l. נפקה. 5. 7. מוֹנְכָא
l. והמניכה. 5. 8. עָלְלִין l. עלין. ita Pl. sed B. habet קׄ Keri intra textum. Int.
culum tantùm inscribit. 5. 10. עַלַּלַת l. עלת. ita B. Pl. sed Int. inter Jethiras nu
rat. 5. 14. עֲלָךְ l. עלך. ita B. 5. 16. תִּכֻּל l. תכול. ita B. ib. וְהַמּוֹנְכָא
l. והמניכה. ita B. & v. 29. 5. 18. עִלָּיָא l. עלאה. ita B. ut & v. 21. 5. 19. עִין
l. זיעין. ita B. 5. 21. שַׁוִּי l. שויו. ita B. ib. עֲלַיַּהּ l. עלה. ita B. 5. 31.
l. כשדאה. ita B. & Int. 6. 13. עֲלָךְ l. עלך. ita B. 6. 25. דָּאֲרִין l. דיירין. ita
& Int. 6. 26. וְזָאֲעִין l. וזיעין. ita B. & Int. 6. 28. פָּרְסָיָא l. פרסאה. ita B.
4. גַּפַּיהּ l. גפה. ita B. sed Int. Pl. habent קׄ Keri in textu. 7. 5. שִׁנַּיהּ l. שנה.
B. 7. 7. רְבִיעָיָא l. רביעאה. & sic v. 23. 7. 8. בֵּינֵיהֵון l. ביניהן. ita B.
Int. scribit קׄ Keri intra textum, ut & Plant. etiam in præcedenti. ib. אֶתְעֲקַרָו
איתעקרה. 7. 10. אַלְפִים l. אלפין. ita B. ib. רִבּוֹן l. רבבן. ita B. 7.
כָּלְּהֵון l. כלהין. ita B. ib. שִׁנַּיהּ l. שנה. ita B. 7. 20. וּנְפַלוּ l. ונפלה. 7.
עִלָּיָא l. עלאה. ita B. 8. 11. הֵרִים l. הרם. ita B. 9. 12. דְּבָרָיו l. דברו. 9.
פְּקַחָה l. פקח. ita B. sed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 9. 24. וּלְחָתֵם
ולהתם. 11. 10. וּבָנָו l. ובניו. ita B. ib. וְיִתְגָּרוּ l. ויתגרה. ita B. ib. מָעֻזֹּה
מעוזו. ita B. 11. 12. יָרוּם l. ירם. 11. 39. הִכִּיר l. יכיר.

HOS.

CAP. 6. Vers. 10. שַׁעֲרוּרִיָּה l. שערוריה. 8. 12. רֻבּוֹ l. רבי. 9. 16. בְּלִי
בל. 10. 10. עֵינֹתָם l. עונותם.

JOEL.

CAP. 3. Vers. 6. אָשׁוּב l. אשיב. 3. 24. נָקִיא l. נקי. ita Mas. & Aven. sed nulla
Ed. 4. notat קׄ Keri.

AMOS.

CAP. 8. Vers. 4. עֲנָוֵי l. עניי. 8. 8. וְנִשְׁקְעָה l. ונשקה. 9. 6. מַעֲלוֹתָו
מעלותיו. ita B. R.

OBAD.

Vers. 11. שְׁעָרָו l. שעריו. ita Bomb. & Reg.

JON.

CAP. 1. Vers. 14. נָקִיא l. נקי. ita Mas. & Aven. sed nulla ex Ed. 4. agnoscit.

MICH.

CAP. 1. Vers. 8. שֵׁילָל l. שולל. 1. 10. הִתְפַּלָּשְׁתִּי l. התפלשי. 3. 2. רָעָה
l. רע. ita B. Pl. Int. circulum tantùm לשד ה inscribit.

NAH.

CAP. 1. Vers. 3. וּגְדָל l. וגדל. ita B. R. 2. 6. בַּהֲלִיכוֹתָם l. בהליכתם
ita B. & R. sed Pl. inter Jethiras numerat, ut & Int. 3. 3. יִכָּשְׁלוּ l. וכשלו. ita
B. & R.

HABAC.

CAP. 3. Vers. 4. עֻזֹּה l. עזו. ita B. & R. 3. 14. פְּרָזָו l. פרזיו. ita B. R. Pl.

SOPH.

CAP. 2. Vers. 7. שְׁבוּתָם l. שביתם.

HAGG.

CAP. 1. Vers. 8. וְאֶכָּבֵד l. ואכבדה.

ZACH.

CAP. 1. Vers. 16. וְקָוֶה l. וקו. 2. 4. אֵלָו l. אליו. ita B. & R. 4. 2. וָאֹמַר l.
ויאמר. 11. 2. הַבָּצוּר l. הבציר. 14. 2. תִּשָּׁגַלְנָה l. תשכבנה. 14. 6. יְקִפָּאוֹן l.
וקפאון.

Catalogus ſecundus Variarum Lectionum Hebraicarum קרי וכתיב, *prout in certas Claſſes diſtribuuntur ſecundùm methodum Clariſſ. Lud. Capelli Crit. Sacr. Lib. 3.*

CAP. II. Nullæ ſunt in toto Keri & Cetib variæ lectiones circa puncta & accentus, ſed tantùm circa literas ſeu conſonas quas vocant, vel circa integras dictiones.

Quæ ſunt circa dictiones integras oriuntur ex vocum omiſſione, additione, compoſitione, diviſione, vel permutatione.

Quæ ſunt circa literas ſunt vel circa ſerviles, vel radicales, & inter ſerviles, circa literas אהוי *Ehevi* longè frequentius occurrunt. Ambæ verò vel ſunt ex literarum omiſſione, additione, metatheſi ſeu tranſpoſitione, vel ex earum invicem permutatione.

Circa integras dictiones, in primo ordine ſunt voces quæ intra textum non ſcribuntur ſpatio vacuo relicto, aut punctis ſolis adſcriptis, literis in margine ſcriptis, cum hac marginali nota, קרי ולא כתיב. id eſt, *legitur hæc vox, licet non ſcribatur*: hujuſmodi ſunt 13. I. בני. Judic. 20. 13. II. אלי. Ruth. 3. 5. & v. penult. III. פרת. 2. Sam. 8. 3. IV. איש. 2 Sam. 16. ult. V. כן. 2 Sam. 18. 20. VI. צבאות. 2. Reg. 19. 31. VII. בניו. 2 Reg. 19. ult. VIII. באים. Jer. 31. 38. IX. לה. Jer. 50. 29. X. עד. Joſ. 22. ult. XI. כל. 2 Reg. 20. 13. XII. הוא. Eſa. 53. 4. XIII. את. Eſa. 55. 11. & Pſal. 96. 2.

Ex his in Talm. Maſſecheth Nedarim cap. 4. in Gemara, notantur tantum ſex. viz. II. III. IV. VIII. IX. XIII. El. Lev. agnoſcit octo priores. Maſora mag. decem quæ recenſentur in veſtib. Deuter. viz. I. II. III. quæ duplex. IV. V. VI. VII. VIII. IX. illæ antiquæ, reliquæ recentiores: ex his 13. paucæ neceſſario ſupplendæ viz. IV. V. VIII. & fortaſſe prima, reliquæ ſenſu integro manente omitti poſſunt. III. פרת. in textu ſcribitur in Plant. & Munſt. utraque, & ſic legerunt LXX. & Vulg. Lat. X. עד. Joſ. 22. non eſt in Aven. Bomb. Reg. Steph. in quarto, nec Targ. agnoſcit. XI. כל. 2 Reg. 20. 13. non eſt in Bomb. Steph. in quarto, Reg. Munſt. in fol. nec LXX. aut Vulg. Lat. agnoſcunt. Idem כל. Ezech. 9. ult. eſt in omnibus Editionibus Heb. at non agnoſcitur à LXX. & Vulg. Lat. XII. הוא. Eſa. 53. 4. habetur in Plant. Steph. Munſt. in 4. Vulg. Lat. ag. in Bomb. & Reg. relinquitur vacuum ſpatium at non notatur in margine Keri. XIII. את. Eſa. 55. 11. ſic apud Plant. Steph. Munſt. in 4. deeſt in Munſt. fol. & Bomb. At Pſal. 96. 2. eadem vox notatur in Plant. & Reg. Munſt. in 4. habet vacuum locum cum circulo ſuperſcripto, ſed nihil in margine. at Munſt. in fol. habet את ſine Keri. Steph. in 4. non agnoſcit. Bomb. habet circulum in textu, cum nota marg. יפה. pulchre, recte, quod ſcilicet ſic ſcribi debet ſine את. & ſic Maſ. par.

CAP. III. Quæ ſcribuntur ſed non leguntur, habent hanc notam marg. כתיב ולא קרי *ſcribitur ſed non legitur.* Et his nulla puncta ſubſcripta ſunt: talium numerantur 5. in Talm. loco citato, & in omnibus Editionibus. I. אם in locis 4. Ruth. 3. 12. 2 Sam. 13. 33. & 15. 21. Jer. 39. 12. II. vox eſt נא. 2 Reg. 5. 18. III. את. Jer. 38. 16. IV. ידרך. Jer. 51. 3. Sept. & Vulg. Lat. non agnoſcunt, & Vulg. Lat. legit ſenſu plane contrario, *Non tendat qui tendit arcum ſuum,* legit enim ejus author אל pro אל. V. eſt חמש. Ezech. 48. 16. In hoc ſolo neceſſariò vox redundat, in reliquis ſenſus conſtare poteſt manente voce quæ redundare putatur.

CAP. IV. Quædam voces in contextu ſcribuntur ac ſi unica vox eſſent, quas diviſim legendas monet Keri marginale. Maſ. par. ad Gen. 30. 2. & Exod. 4. 2. & Deut. 33. 2. notat 15. hujuſmodi ſic El. Lev. At Avenarius tantum 9. inter quas numerat אלקום. Prov. 30. 30. pro quo legendum vult אל קום. ſed hoc non agnoſcunt Bomb. Plant. Reg. Quidam 11. tantum numerant. I. בגד pro בא גד. Gen. 30. 11. ſic Targ. ſed Sept. & Vulg. Lat. legunt conjunctim. II. מזה pro מה זה. Exod. 4. 2. III. Eſa. 3. 15. מלכם pro מה לכם. IV. Ezech. 8. 6. מהם pro מה הם. V. Jer. 6. 29. מאשתם pro מאש תם. VI. Jer. 18. 3. והנהו pro והנה הוא. In his 6. vocibus nulla eſt diſſenſio inter Ed. 3. VII. Pſal. 10. 10. חלכאים pro חל כאים. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. Steph. Munſt. fol. non agnoſcunt τὸ Keri. VIII. Pſal. 55. 16. ישימות pro ישיא מות. Sed Plant. conjunctim ſcribit ſine Keri. Steph. & Munſt. fol. ſcribunt intra textum diviſim ſine Keri. quomodo ſane videntur legiſſe LXX. & Vulg. Lat. IX. 1 Par. 9. 4. בנימן pro בני מן. ut Bomberg. Reg. & Plant. Sed Steph. & Munſt. fol. & 4. ſcribunt diviſim intra textum ſine Keri; quomodo LXX. & Vulg. Lat. legerunt. X. 1 Par. 27. 12. לבנימיני. ut Bomberg. Plant. Steph. Sed Reg. & Munſt. fol. & quarto diviſim ſcribunt intra textum ſine Keri. Vulg. Lat. diviſim legit. LXX. habent ὁ ἐκ γῆς Βενιαμίν. XI. Pſal. 123. 4. לגאיונים pro לגאי יונים. ut Reg. & Bomberg. ſequuti Sal. Jarhi. Sed Plant. Steph. 4. & Munſt. fol. & 4. legunt diviſim ſine Keri. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Kimhi in hunc locum explicat ſecundùm τὸ Keri & τὸ Cetib. His undecim Maſ. mag. ad 1 Paral. 27. 12. quatuor addit, viz. Deut. 33. 2. אשדת pro אש דת. Job. 38. 1. מנהסערה pro מן הסערה. Job. 40. 6. idem. Sed in libris impreſſis in hoc ultimo loco ſcribitur מנ סערה, diviſim utrobique & מנ pro מן. Nehem. 2. 13. המפרוצים pro הם פרוצים.

CAP. V. Quædam voces diviſim ſcribuntur, ſed conjunctim leguntur, quas Elias Grammaticus quinque tantùm numero eſſe dicit. Maſora octo, quot exhibet in ſpecie 2 Par. 34. & forte in Eli. Lev. ח legendum pro ה. Nos ex collatione variarum Ed. hæc loca obſervavimus. I. 1 Sam. 9. 1. מבן ימין pro מבנימין. II. 1 Sam. 24. 9. מן המערה pro מהמערה. III. 1 Reg. 18. 5. מן בהמה pro מהבהמה. IV. Thren. 1. 6. מן בת pro מבת. V. 2 Paralip. 31. 6. בחר בתיהם. quomodo ſcribitur in Bomberg. & Plant. & Kimhi & Jarhi monent ſcribi pro בחרבתיהם. quomodo ſcribunt Steph. & Munſt. in fol. & quarto. VI. Thren. 4. 3. כי ענים. quomodo ſcribunt Bomberg. & Reg. pro כיענים. quomodo Plant. Steph. Munſt. in fol. & quarto. VII. Eſa. 9. 7. לםרבה. hanc vocem Editiones omnes ſcribunt conjunctim. Bomberg. Reg. cum Keri in margine. Steph. Plant. Munſt. in fol. & quarto ſine Keri. Sed LXX. Vulg. Lat. Targ. & Eli. Lev. legunt diviſim. Sex his vocibus Aven. in Gram. tres alias addit. I. 1 Par. 27. 12. לבן ימיני. II. Jud. 16. 25. כי טוב. III. Eſa. 44. 24. מי אתי. quomodo legerunt Sept. & Vulg. Lat. videtur legiſſe. Jonathan ſequitur τὸ Keri.

CAP. VI. Quædam voces ſunt quarum loco, quia obſcœniores viſæ, aliæ magis honeſtæ à Rabbinis ſubſtituuntur per τὸ Keri. Quarum I. eſt Deut. 28. 30. ישגלנה pro quo legunt ישכבנה. II. תשגלנה. Eſa. 13. 16. & Zach. 14. 2. pro quo legunt תשכבנה. III. Jerem. 3. 2. שגלת pro quo legunt שכבת. IV. בעפלים. Deut. 28. 27. & 1 Sam. 5. 6. 9. & 12. pro quo legunt בטחרים. Sed notandum in tribus poſtremis locis Sam. Bomberg. & Reg. ſolùm notare τὸ Keri. V. עפלי. 1 Sam. 6. 4. pro quo legunt טחרי. VI. עפליכם. 1 Sam. 6. 5. pro quo legunt טחריכם. Sed notandum quod in his duobus locis ſola Bomberg. notat τὸ Keri. VII. חראיהם. 2 Reg. 18. 27. & Eſa. 36. 12. pro quo legunt צואתם. VIII. למחראות. 2 Reg. 10. 27. pro quo legunt למוצאות. IX. חריונים. 2 Reg. 6. 25. pro quo legunt דביונים. X. שיניהם. 2 Reg. 18. 27. & Eſa. 36. 2. pro quo legunt מימי רגליהם. Hæ ſunt quæ circa integras dictiones verſantur, quæ ſequuntur ſunt circa literas.

CAP. VII. Quædam voces per Metatheſin literæ alicujus Radicalis aliæ fiunt, quæ ſecundùm Eliam undecim ſunt. Præter אהוי ſerviles Maſora in genere notat 62. eſſe, quas recenſet Maſ. mag. fin. in litera *Vau*. I. Eccleſ. 9. 4. יבחר pro יחבר. II. 1 Sam. 27. 8. והגרזי. quomodo legit etiam Vulg. Verſ. pro וגזרי. quomodo legit Targum, & legendum monent Maſorethæ per marginale Keri. III. 2 Sam. 15. 28. בעברות pro בערבות. quomodo legit Targum, Vulg. Verſ. & LXX. IV. 2 Sam. 20. 14. ויקלהו pro ויקהלו. V. 1 Reg. 7. 45. האהל pro האלה. VI. Ezech. 42. 16. אמות pro מאות. VII. Prov. 23. 26. תרצנה pro תצרנה. quomodo legerunt LXX. & Targ. VIII. Eſd. 2. 46. שמלי pro שלמי. quomodo Bomb. & Steph. monent legendum, & legerunt LXX. Vulg. Lat. hic habet *Semlai*. Sed Nehem. 7. 48. *Selmai* IX. Eſd. 4. 4. ומבלהים pro מבהלים. quomodo Bomb. Reg. Steph. & Munſt. legi volunt. X. Eſd. 8. 17. ואוצאה pro ואצוה. quod Munſt. fol. in textum admittit. Sed in quarto in textu habet ואוצאה. cum nota τῶ Keri, ut & reliquæ omnes editiones. Sed ſecundùm τὸ Cetib reddiderunt Vulg. Lat. & LXX. XI. 1 Par. 27. 29. שטרי pro שרטי. quomodo Bomb. Steph. legendum notant. Verùm Reg. Plant. Munſt. fol. & 4. nihil notant, nec ullum hic agnoſcunt Keri. Vulg. Lat. etiam & LXX. ſequuti ſunt τὸ Cetib. Reliquas vi. in Maſ. loco ſupra dicto.

CAP. VIII. Quædam lectiones variæ oriuntur ex literæ alicujus Radicalis additione, omiſſione & permutatione: quas Maſora 62. eſſe notat. Quarum aliæ ſunt Radicales, aliæ ſerviles. Radicales autem iſtæ literæ ſunt ג ד ח ע פ צ ר. *Gimel* bis ponitur pro *Ajin*. Ezech. 25. 7. לבג pro לבז. quomodò legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. Rurſus c. 47. 13. גה pro זה. quomodo Targum & omnes; atque ſic legendum cenſent Avenarius & Elias Levita Grammaticus. Editiones tamen omnes nullum hic habent Keri, Bomb. tantùm annotat *alibi non inveniri ſcriptam hanc vocem per He.* *Daleth* bis legitur non ſcriptum, ſemel ſcribitur pro *Vau*, bis pro *Reſch*, ter pro *Cheth*. Non ſcriptum I. 1 Reg. 9. 18. תמור pro תדמור. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuti ſunt τὸ Cetib. II. Dan. 2. 9. (הזמנתון pro הזדמנתון. quomodo Munſt. fol. Steph. Bomb. legendum monent. Sed Reg. Plant. Munſt. 4. ſcribunt cum *Daleth* intra textum ſine Keri. Alius eſt locus in quo *Daleth* videtur deficere, neque tamen numeratur inter Kerioth. 1 Sam. 4. 19. ללת pro ללדת. *Daleth* pro *Vau* ſcribitur, 1 Reg. 12. 33. מלבד pro מלבו. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targum. *Daleth* bis ſcribitur pro *Reſch*. I. Jer. 2. 20. אעבד pro אעבר. quomodo legit Targ. Jon. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuti ſunt τὸ Cetib. II. Eſd. 8. 14. וזבוד pro וזכור. quomodo legendum notant Bomb. Steph. & Aben Ezra. LXX. ſequuntur τὸ Cetib, Vulg. Lat. τὸ Keri. *Daleth* ter ponitur pro *Tau*. I. Cant. 4. 9. II. 2 Sam. 23. 8. III. Eſa. 66. 17. ubi אחד pro אחת. Avenarius quartum addit, 1 Reg. 19. 2. ubi אחד etiam pro אחת. Sed Bomb. Plant. Reg. Steph. Munſt. non agnoſcunt. *Cheth* bis legitur non ſcriptum, ſemel pro *Tau* ſemel pro *Ajin*, quater pro *He*. Non ſcriptum. I. Jer. 2. 16. ותחפנס pro ותחפנחס. quomodo Bomb. Plant. Steph. Sed Reg. non agnoſcit illud Keri, neque Munſt. in fol. Idem in 4. habet תחפנס intra textum ſine Keri, quomodo legerunt LXX. II. Jer. 42. 6. אנו pro אנחנו. Sed orientales Judæi אנו. & ſcribunt & legunt. *Cheth* ſcribitur loco *Tau* Eccleſ. 12. 6. ירחק pro ירתק. loco *Ajin* 1 Sam. 17. 7. חץ pro עץ. Sed tantùm R. B. & Plant. agnoſcunt illud Keri. Loco *He*. I. Cantic. 1. 17. רחיטנו pro רהיטנו. Sed tantum R. B. & Plant. notant illud Keri. II. 2 Sam. 13. 37. עמיחור pro עמיהוד. Sed tantùm R. Plant. & Bomb. notant illud Keri. Hieron. in Tradit. Hebr. in lib. Reg. ſequitur τὸ Cetib, Vulg. Lat. & LXX. τὸ Keri. III. Dan. 9. 24. ולחתם. quomodo LXX. & Tertullianus, pro ולהתם. quomodo Vulg. Lat. IV. Prov. 20. 21. מבחלת pro מבהלת. quam lectionem annotant Bomb. & Reg. At Plant. habet per *Cheth*, Steph. & utraque Munſteri per *He* ſine Keri. *Ajin* non ſcribitur, Amos. 8. 8. נשקה pro נשקעה. quomodo legit Targ. & videntur legiſſe LXX. & Vulg. Lat. *Ajin* ponitur pro *Tſade*, 2 Reg. 20. 4. העיר pro חצר. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. legerunt. *Ajin* ponitur pro *Aleph* quater. I. 1 Sam. 20. 24. II. 1 Reg. 1. 33. III. Eſa. 65. 7. IV. Ezech. 9. 5. in quibus על pro אל. Avenarius duo alia loca addit, ſed non inveniuntur in Plant. vel Bomb. *Phe* ponitur pro *Mem*, Eſa. 65. 4. פרק pro מרק. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targum. Sed Editio Plant. & Munſt. in 8. non notant τὸ Keri. *Phe* ponitur pro *Beth*, Prov. 4. 3. לפני. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. Targum, pro לבני quomodo legendum monent Plant. Steph. Munſt. utraque, & Reg. Sed Bomb. non numerat hanc vocem inter *Kerioth* ſed *Sebirim*. *Tſade* πλεονάζει quinquies, idque in eadem voce ſc. מחצצרים. 1 Par. 15. 24. 2 Par. 5. 13. & 7. 6. & 13. 14. & 29. 28. *Reſch* πλεονάζει quater. I. 2 Par. 5. 12. in voce מחצררים. II. & III. Joſ. 8. 12. & 16. in עיר pro עי. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. IV. 2. Sam. 23. 21. *Reſch* ſcribitur loco *Beth*, Ezech. 3. 16. ואשר. quomodo LXX. pro ואשב. quomodo Vulg. Lat. & Targ. *Reſch* quater ponitur pro *Daleth* quod Elias notat, & Maſora mi. ad 2 Sam. 13. 37. & 2 Reg. 16. 6. I. 2 Sam. 13. 37. עמיחור pro עמיהוד. II. 2 Reg. 16. 6. וארומים quomodo Targ. pro ואדומים. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. III. Jer. 31. 40. השרמות quomodo LXX. pro השדמות. Vulg. Lat. legit diviſim שדי מות. IV. Prov. 19. 19. גרל pro גדל. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. His alius additur nempe Eſa. 15. 2. וריבון pro ודיבון. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. & Reg. legendum notat. Sed Plant. Steph. Munſt. utraque דיבון ſcribunt ſine Keri. Bomb. ſcribit דיבון & in margine Maſ. mi. annotat Cod. emendatum ſcriptum habere ריבון.

CAP. IX. Quædam lectiones variæ verſantur circa literas Serviles (ſive ſint actu Serviles ſive de radice vocis) בכלמנשת. & in his ſunt præcedentibus longè frequentiores. *Beth* quater πλεονάζει. I. 2 Sam. 10. 9. II. 2 Reg. 22. 5. III. Jer. 52. 2. IV. Prov. 28. 8. Sed hoc loco in Plant. non comparet ב πλεονάζον. *Beth* ſemel deficit, viz. 2 Sam. 21. 9. תחלת pro בתחלת. *Beth* Radicale quater pro *Caph* ponitur. I. 2 Reg. 3. 24. ויבו. quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro ויכו. quomodo legit Targ. II. Job. 21. 13. יבלו pro יכלו. quomodo LXX. & Targ. Vulg. Lat. utrique lectioni favet. Bomb. & Reg. agnoſcunt τὸ Keri, Plant. Steph. Munſt. utraque non. III. Eſd. 8. 14. de quo loco vide c. 8. IV. Nehem. 3. 20. זבי pro זכי. quomodo Bomb. & Steph. & LXX. Sed Plant. Reg. Munſt. Vulg. Lat. non agnoſcunt τὸ Keri. *Beth* Servile ſepties ponitur pro *Caph*. Eli. Lev. & Maſ. in univerſum (tam ב Radicale quàm ſervile) undecies poni notant; & voces reperiuntur in Maſ. fin. in litera *Beth*. I. Joſ. 4. 18. II. Joſ. 16. 4. III. Jud. 19. 25. IV. & V. 1 Sam. 11. 6. VI. Eſth. 3. 4. VII. 2 Sam. 5. 25. Sed hoc poſtremo loco, ut & 1 Sam. 11. 6. & Joſ. 6. 4. Bomb. tantùm notat τὸ Keri. *Beth* ſemel ponitur pro *Daleth*, ſc. Joſ. 15. 47. הגבול pro הגדול. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. *Beth* ſemel ponitur pro *He*, ſc. 2 Sam. 19. 32. בירדן pro הירדן. *Beth* Radicale bis pro *Mem* Radicali. I. 2 Reg. 5. 12. אבנה. quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro אמנה. quomodo Targ. II. Dan. 11. 18. וישב. quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro וישם. quomodo Bomb. & Steph. Sed Plant. Reg. Munſt. utraque non agnoſcunt τὸ Keri. *Beth* Servile quater pro *Mem* Servili. I. Joſ. 3. 16. באדם pro מאדם. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. II. Joſ. 24. 15. בעבר. quomodo LXX. pro מעבר. III. 2 Reg. 12. 19. בימין pro מימין. IV. 2 Reg. 23. 33. במלך pro ממלך. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. legerunt. *Beth* pro *Phe* Joſ. 18. 10. לבני. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. pro לפני. Sed Plant tantùm & Bomb. notant τὸ Keri. *Caph* Radicale redundat, 2 Reg. 19. 23. ברכב pro ברב. quomodo legitur Eſa. 37. 23. LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri. Sed Reg. non agnoſcit τὸ Keri, Eli. Lev. verò agnoſcit. Ezech. 29. 7. בכפך pro בכף. El. Lev. non agnoſcit τὸ Keri. Vulg. Lat. Targ. ſequuntur τὸ Keri, LXX. videntur legiſſe בכפם aut mutaſſe ך ſecundæ perſonæ in affixum tertiæ. *Caph* Radicale ſemel deficit, viz. 1 Sam. 17. 23. ממערות pro ממערכות. ubi LXX. Targ. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Kimhi tueri conatur τὸ Cetib. *Caph* ponitur pro *Beth* ter, quæ recenſet Maſora 2 Sam. 12. ult. Prov. 21. 29. 2 Par. 33. 16. tot notat etiam El. Lev. I. 2 Sam. 12. 31. במלכן pro במלבן. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Kimhi tueri conatur τὸ Cetib. II. Pr. 21. 29. יכין pro יבין. Bomb. & Reg. notant τὸ Keri. Pl. Steph. Munſt. utraq; non agnoſcunt. LXX. ſequuntur τὸ Keri. Vulg. Lat. Aq. Sym. τὸ Cetib. III. 2 Par. 33. 16. יכן pro יבן. ubi Bomb. Reg. notant τὸ Keri, non autem Plant. utraque Ed. Munſt. habet יבן. cùm tamen ipſe in Verſione ſua reddat, *reparavit*. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Eli. Lev. in Tab. ſecunda hunc locum non agnoſcit, ut nec primum,

& tamen notat *Caph* ter poni pro *Beth*. *Caph* finale ſemel ponitur pro *Daleth* viz. 1 Sam. 4. 13. יך pro יד ubi LXX. Vulg. Lat. Targ. ſequuntur τὸ Keri. Kimhi conatur aliquem ſenſum elicere ex Cetib. *Caph* finale ſemel ponitur pro *Mem* finali. viz. 1 Reg. 1. 46. אלהיך pro אלהים ubi neque LXX. neque Vulg. Lat. nec Targ. agnoſcunt affixum illud. *Lamed* vel redundat vel deficit. Redundat ſemel, viz. 2 Sam. 16. 2. ולהלחם ubi LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri. Sunt præterea 3. loci alii viz. Dan. 4. 4. & 5. 8, 10. Sed ſine neceſſitate. Eli. Lev. vult *Lamed* quater in univerſum redundare in ſupradictis iſtis locis. *Lamed* deficit ſemel, viz. 2 Sam. 23. 20. חי pro חיל ubi Targ. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Et ſanè 1 Par. 11. 22. ubi idem narratur, legitur חיל. Sed LXX. legerunt הוא. Aven. alium locum addit, viz. Eſa. 42. 24. ubi ait ſcribi משיסה pro למשיסה. Sed Bomberg. Reg. & Plant. habent למשוסה cum Keri למשיסה. *Mem* redundat, vel deficit, vel ponitur pro alia litera. Redundat bis in fine vocis, viz. I. 2 Sam. 22. 14. ויהמם pro ויהם. Sed Pſal. 18. 15. ubi idem repetitur, legitur ויהמם. Et ſanè LXX. Vulg. Lat. & Targ. utrobique agnoſcunt affixum tertiæ perſonæ. II. 2 Reg. 17. 18. שנים pro שני. Maſora verò notat quinquies fieri; voces & loca recenſentur. Prov. 20. 16. *Mem* deficit ter, viz. I. 2 Reg. 12. 12. הפקדים pro המפקדים. II. 2 Reg. 17. 24. וספרוים ubi Bomberg. & Reg. legi volunt ומספרוים. Sed Plant. nullum agnoſcit Keri. III. Ezech. 44. 24. לשפט pro למשפט. Sed LXX. & Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. omittit vocem. Maſ. quinquies deficere notat. *Mem* ſemel ponitur pro Beth, viz. Joſ. 22. 7. מעבר pro בעבר. *Mem* bis ponitur pro *He* fœminino, I. 2 Sam. 23. 13. שלשים pro שלשה quomodo legitur 2 Par. 11. ubi idem narratur. LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri. II. Prov. 20. 6. נכרים pro נכריה. LXX. & Targ. ſequuntur τὸ Keri, Vulg. Lat. τὸ Cetib. *Mem* finale ponitur ſemel pro *Samech* viz. Joſ. 15. 53. וינום pro וינוס. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. *Mem* Plurale ponitur pro *Nun* ſecundùm Bomberg. ſolam Dan. 7. 10. אלפים pro אלפין. *Mem* clauſum ponitur pro initiali aperto. Eſa. 9. 7. de quo loco vid. cap. 5. Contra *Mem* apertum ponitur pro clauſo, Nehem. 2. 13. הם pro הם. *Nun* vel redundat, vel deficit, vel pro alia litera ponitur. Redundat ter, viz. I. 2. Sam. 21. 6. ינתן pro יתן. II. 1. Reg. 17. 14. תתן. Ubi Bomberg. & Reg. legi volunt תת. Plant. תן. III. Prov. 15. 14. פני pro פי LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri, Maſ. par. & mag. notant ſepties redundare; loca & voces recenſentur ad 2 Sam. 21. 6. & 2 Par. 11. 18. *Nun* deficit ter. viz. I. Judic. 4. 11. בצענים pro בצעננים. Vulg. Lat. videtur ſequi τὸ Cetib. LXX in Vatic. Ed. habent πλεονεκτούντων, unde videntur legiſſe בצעים, in aliis codd. ἀναπαυομένων qui ita reddiderunt legerunt בשאננים. II. 2 Sam. 21. 4. לי pro לנו. III. Prov. 3. 15. מפניים pro מפנינים. *Nun* initiale pro finali ponitur Job. 31. 8. & 40. 1. מנ pro מן in Bomberg. Reg. & Steph. at non in Plant. & Munſt. *Nun* ſemel ponitur pro *Tau*, viz. 2 Par. 11. 18. בן pro ברת. *Nun* ponitur pro *Mem* finali Joſ. 5. 1. עברנו pro עברם. LXX. & Vulg. Lat. videntur ſequi τὸ Keri. II. Thren. 4. 3. תנין pro quo Reg. & Bomberg. legi volunt תנים. Plant. Steph. Munſt. nihil hic notant. *Schin* redundat in voce יששכר. Ita Aven. poſt Eli. Lev. at nullibi numeratur illa vox in Maſora inter Kerioth. Elias in Tab. 2. Orat. 1. notat illud *Schin* ſecundùm Ben Aſcher redundare, ſecundùm verò Ben Naphthali prius *Schin* cum Scheva notari ſic יששכר. *Schin* ſemel ponitur pro *Teth*, viz. 1 Sam. 14. 33. ויעש pro ויעט quomodo legitur paulò poſt, cap. 15. 16. *Thau* vel redundat, vel deficit, vel mutatur in aliam literam. Redundat bis viz. I. Ezech. 7. 2. ארבעת pro ארבע. II. Mich. 1. 10 התפלשתי pro התפלשי. Sed Maſ. notat ſepties ſcribi & non legi, & voces exhibet ad 1 Reg. 19. 4. *Thau* ſemel deficit viz. 2 Sam. 20. 23. הכרי pro הכרתי. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri; atque ita legendum eſſe liquet ex c. 8. 18. ubi idem narratur. Sed Maſora notat undecies deficere. Loca exhibentur in principio libri Judicum, & in fine Eccleſiaſtis. *Thau* bis ponitur pro *Daleth*, viz. I. 1 Reg. 19. 4. אחרת pro אחר. II. 2 Sam. 17. 11. בארת pro באחר. *Thau* bis ponitur pro *He*, viz. Jer. 28. 1. & 32. 1. בשנת pro בשנה.

CAP. X. Circa literas אהוי variæ lectiones ſunt frequentiſſimæ, tum quia interdum moventur interdum quieſcunt, tum quia ſunt matres lectionis, & ſono vel figurâ affines. *Aleph* πλεονάζειν in medio dictionis annotat Maſ. fin. locis 48. Avenarius 47. El. Lev. 41. Reg. 13. Bomberg. & Plant. 11. tantùm. Sed Aven. in multis fallitur. ex. gr. in 1 Sam. 14. 33. & Pſal. 99. 6. in quibus corrigenda eſt potiùs Maſoretharum punctatio. & in Num. 11. 25. Mich. 4. 8. Eſa. 40. 25. Ezech. 47. 8. 1 Reg. 11. 39. Zach. 11. 5. Jud. 13. 18. in voce פלאי. Joſ. 21. 12. voce דאר. Joſ. 10. 20. voce מראן. 2 Reg. 20. in בראדך. In nonnullis *Aleph* ſcribitur ad deſignandum vocalem A vel E (cùm enim Hebræa ſcribebantur ſine vocalium notis tum literæ אוי veniebant ſæpe loco vocalium) viz. Oſeæ 10. 14. in וקאם. 2 Sam. 12. & Prov. 10. in ראש *pauper*. Prov. 13. in ראשים. Prov. 30. in ראש *paupertas*. Prov. 6. in ראשך *paupertas tua*. Nehem. 13. 16. in דאג. Ezech. 16. in שאטים & שאטות. Ezech. 25. in שאטך. Prov. 24. 7. Ezech. 27. 16. Job. 28. 18. in ראמות. Jud. 4. in בלאט. Eccleſ. 12. 5. in וינאץ. Quæ omnia ſunt à quieſcentibus Ain Vau. Poſſunt & huc referri באוקים & האוקים. Jer. 40. In duabus vocibus *Aleph* eſt loco ה quieſcentis viz. Nehem. 5. 7. נשאים, & Deut. 24. 10. משאת quò referri poſſunt רבוא & רבאות. Eſd. 2. & Dan. 11. In aliis vocibus *Aleph* non abundat, ſed variat vocem & vocis ſignificationem, viz. 2 Sam. 23. מבאר bis & הבאר. Jer. 20. 13. בארות. Job. 31. 7. & Dan. 1. 4. מאום. 2 Sam. 11. 25. ויראו המראים. Item 1 Sam. 18. 29. ויאסף & Exod. 5. 7. תאספון, in quibus *Aleph* videtur poni loco Jod primæ radicalis. Sed pleraque hæc omnia in Plant. numerantur inter anomala. In fine πλεονάζειν Maſ. par. initio Proverb. & ad cap. 10. 24. Joſue, fin. mag. & Avenarius annotant 12. locis. Joſ. 10. 24. Eſa. 28. 12. Ezech. 20. in אבואה. Pſal. 139. 20. Jer. 10. 5. Joel 4. 19. Jon. 1. 14. 1 Sam. 17. 17. Eccleſ. 11. 3. Eſd. 3. 7. voce יפוא. Ezech. 1. 14. Ezech 41. 15. voce אטיקיהא, ubi הא affixum eſt formæ Chaldaicæ non Hebraicæ: quorum tamen τὸ Keri non occurrit in aliqua trium Editionum, Bomberg. Reg. aut Plant. *Aleph* deficere Maſ. par. ad Mich. 1. 15. annotat: locis 9. Reg. 15. Bomberg. & Plant. 14. Avenarius quinque tantùm dictionibus, quarum duæ tantùm notantur in Bomberg. Reg. & Plant. viz. 2 Sam. 21. 12. in תלום pro תלאום & Job. 15. 30. in בשו pro בשוא. *Aleph* tranſponitur ſecundùm Aven. & Eli. Lev. ſemel tantùm, viz. 1 Sam. 14. 27. in תארנה pro תראנה. ubi Reg. & Bomberg. quoque tranſponi notant, ut & Ezech. 17. 6. in פראת pro פארות. Plant. nuſquam. Semel autem initio ad præcedentem dictionem rejici notant tantùm Eli. Lev. & Bomberg. viz. Eſd. 4. 12. *Aleph* ponitur pro *Cheth* ſecundùm Ed. 3. ſemel tantùm viz. 2 Reg. 17. 21. in וידא pro וידה. *Aleph* ponitur pro *He* Jerem. 25. 4. in אשכים pro השכים quod tamen inter Kerioth non ponitur in ulla Editione. In Plant. Ezech. 31. 5. נבהא cum circulo ſupernè ſcribitur. Sed Bomberg. nullum hic notat τὸ Keri. *Aleph* ponitur pro *Jod* ſecundùm Reg. bis, ſecundùm Plant. ſemel, ſecundum Bomberg. novies, ex. gr. Dan. 2. 37. דארין pro דיירין & c. 3. 4. קאמין pro קיימין. Verùm in ejuſmodi utraque lectio defendi poteſt, cùm ſenſus non mutetur, aut vocis ſignificatio. Ponitur pro *Vau* in voce לא pro לו ſecundum Plant. locis 9. Bomberg. 17. Aven. & Reg. 15. ut & Maſ. par. Lev. 11. 21. quibus 15. locis annumerari ait Aven. ab aliquibus tria alia, viz. Eſa. 49. 5. Job. 6. 21. Pſal. 139. 16. Sed Buxtorf. in Lex. Rad. לא duo tantùm addit. viz. Eſa. 49. 5. Par. 11. 20. Hæc lectio momentoſa eſt quia mutat ſenſum negativum in affirmativum, quare ſingula loca expendemus. I. Exod. 21. 8. ubi Targ. Vulg. Lat. legerunt לו quomodo & LXX. ſecundùm Ed. Vat. & Codd. al. Alii tamen Codd. LXX. ſequuntur τὸ Cetib, quomodo & Auguſt. Quæſt. in Gen. II. Lev. 11. 21. ubi Targ. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. III. Lev. 25. 30. ubi Targ. & LXX. legerunt לו. IV. 1 Sam. 2. 3. Ubi Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri, quomodo etiam Targ. videtur legiſſe. Symmachus ſequutus eſt τὸ Cetib. LXX. legerunt ואל. V. 2. Sam. 16. 18. ubi Targ. LXX. & Vulg. ſequuntur τὸ Keri. VI. 2 Reg. 8. 10. ubi LXX. Targ. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. VII. Ezræ. 4. 2. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequutur τὸ Keri. Plant. Munſt. in quarto non notant τὸ Keri. Ab. Ezra notat, ſed & τὸ Cetib. tuetur. VIII. Job. 13. 15. Bomberg. ſola notat hic τὸ Keri. Sed Targ. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. LXX. legerunt אל. IX. Job. 41. 3. ubi LXX. Targ. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Neque notarunt hic τὸ Keri Ab. Ezra Jarhi, & R Levi in Comment. ad hunc locum. Bomberg. & Reg. tantùm agnoſcunt. X. Prov. 19. 7. ubi Chald. Vulg. Lat. & LXX. (ut videtur) ſequuntur τὸ Cetib. Reg. Bomberg. Plant. notarunt τὸ Keri, cujus meminit etiam Jarhi. XI. Prov. 26. 2. ubi LXX. Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. Solæ Ed. Bomberg. & Reg. notarunt τὸ Keri. Ab. Ezra, Jarhi, & R. Levi utramque tuentur lectionem. XII. Pſalm. 100. 3. ubi LXX. Symmach. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, illos Euſebius & Theophylactus, ſed Targ. τὸ Keri; quod Reg. Bomberg. & Plant. notarunt. XIII. Pſal. 139. 16. ubi LXX. Targ. Vulg. Lat. Syr. interp. ſequuntur τὸ Cetib. Solæ Bomberg. & Reg. notarunt τὸ Keri. Jarhi agnoſcit τὸ Keri & utramque lectionem tuetur, Ab. Ezra ſolùm τὸ Cetib. Kimhi utrumque interpretatur, τὸ Keri autem magis probat. XIV. Eſa. 9. 3. ubi Targ. & LXX. (ut videtur) ſequuntur τὸ Keri. Vulg. Lat. τὸ Cetib. Editiones Reg. Bomberg. & Plant. notant τὸ Keri. XV. Eſa. 63. 9. ubi LXX. Targ. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Jarhi agnoſcit tantùm τὸ Cetib. Editiones Plant. Bomberg. & Reg. notant τὸ Keri. Steph. etiam τῷ לא circulum ſuperſcribit. His ab aliis tres loci annumerantur. I. Eſa. 49. 5. Sym. Theodot. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Aquila & Targum τὸ Keri; quomodo & Jarhi exponit. Kimhi utramque tuetur lectionem, ſed τὸ Keri præponit. Editiones Reg. Bomberg. & Plant. notant τὸ Keri. II. 1 Paral. 11. 20. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, quomodo etiam legitur 2 Sam. 23. & Reg. Bomberg. Plant. Steph. & Munſt. legendum monent. III. Job. 6. 21. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, Targ. τὸ Cetib. Editionum ſolæ Bomb. & Reg. notant τὸ Keri. Munſt. & Steph. habent לו intra textum. Adhuc alia duo reſtant loca quibus א ponitur pro ו. I. 2 Sam. 18. 12. לא pro לו, ubi LXX. Chaldæi & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, quomodo legendum monent Reg. Bomberg. Plant. Steph. II. 2 Sam. 19. 6. ubi Bomberg. Plant. Reg. notant τὸ Keri, Munſt. Steph. & ſcribunt & legunt לא quod Interp. omnes reddunt *ſi*.

CAP. XI. Quædam variæ lectiones oriuntur ex litera *He* quæ modò abundat modò deficit, modò ponitur pro alia litera, modò loco ſuo movetur. Abundat initio, medio, aut fine vocis. Initio, ut Aven. & Ed. tres locis octo. Medio, ut Aven. locis 5. ut Ed. tres 4. non enim numerant Thren. 5. 18. Fine, ut Aven. Reg. & Plant. locis 20. ut Maſ. par. in Gen. 27. 3. locis 21. ut Bomberg. 32. Sed Bomberg. notat *He* per Keri in verbo אנתה apud Danielem, quod Ed. aliæ non obſervant. *He* quod initio vocis cenſetur abundare eſt ה demonſtrativum: quod in medio eſt ה demonſtrativum præcedente literâ ſervili. ut בהשדה 2 Reg. 7. שהשמם Thren. 5. שהתקיף Eccleſ. 6. & בשהסכל Eccleſ. 10. at בהחפזם. 2 Reg. 7. legi poteſt בהחפזם. Loca in quibus *He* abundat in fine ſunt. Thren. 3. & 2. & 2 Sam. 23. אריה. Jer. 13. & Mich. 3. הרעה. Gen. 27. צידה. 1 Reg. 7. Jer. 31. & Zach. 1. וקוה. Prov. 27. ורעה & *ſodalis*. Jer. 3. ותראה. Joſ. 7. ואראה. Ruth. 1. יעשה. Dan. 6. פקחה. Joſ. 24. ואביאה. Pſal. 51. הרבה. Jer. 15. & 43. באה. Jer. 48. אש יצאה. Sed hæc fruſtra notantur, cùm tam Cetib quàm Keri frequenter dicatur. Cætera ſunt Jer. 26. 6. הזאתה. Jer. 48. נמצאה. Prov. 8. 17. אהביה pro אהבי. quomodo LXX. Vulg. Lat. Targ. legerunt. Bomberg. Reg. Steph. notant τὸ Keri; Plant. Munſt. אהבי recipiunt in textum ſine ullo Keri. *He* deficit initio, medio, vel fine vocis. Initio, ut Aven. Eli. Lev. Maſ. par. in Reg. 7. 20. & Ed. tres locis 13. Sed cum cenſetur deficere initio vocis eſt *He* demonſtrativum. Medio, ſecundùm omnes ter. Eſa. 32. 15. ו כרמל. 2 Reg. 9. 15. ל גיד. 1 Sam. 18. 1. ויאהבו. Fine, ut Aven. Reg. locis 28. ut Eli. Lev. & Bomberg. 29. ut Plant. 25. idque non numeratis illis quibus נער occurrit pro נערה, quomodo in ſola Lege ſemel & vicies occurrit. Inter cætera ſunt hæc, Thren. 2. & Prov. 31. בליל. 1 Sam. 9. הנן. Ezech. 45. חמש. Prov. 20. וארבע. 2 Sam. 21. והם. Eſa. 54. והן. Pſal. 6. Eccleſiaſt. 7. Nehem. 9. Job. 1. & 1 Sam. 24. עת. Prov. 31. נטע. Thren. 5. הביט. In quibus planum eſt ה non deficere, cùm tam unum quam alterum dici poſſit. Sed in והית. 2 Reg. 9. 37. videtur deficere. *He* pro *Aleph* ponitur in fine vocis, viz. Ezech. 14. 3. בה pro בא qui locus cenſetur inter Kerioth in Ed. 3. LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Targ. Kimhi & Jarhi in hunc locum τὸ Keri. *He* in fine ponitur pro Schurec, ut Aven. locis 19. ut Bomberg. 17. ut Reg. & Eli. Lev. 14. ut Plant. 11. Ex his Maſ. par. in Joſ. 15. 4. notat ſexies eſſe והיה pro והיו. cùm 5. tantùm notentur in Ed. 3. & Aven. viz. Num. 34. 4. & Joſue 15. 4. & 18. ter. Inter hæc 14. loca eſt Thren. 4. 17. עודינה pro עודינו, quomodo LXX. & Vulg. ubi vide reliqua. *He* in fine ponitur pro affixo ו ut Bomberg. locis 21. ut Reg. 16. ut Plant. 12. *He* pro *Jod* ponitur, ut Aven. ter. ut Ed. 3. bis tantùm. viz. I. Dan. 11. 39. II. Jud. 16. 18 לה pro לי. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Chald. III. 2 Reg. 8. 17. שנה pro שנים. Sed eſt enallage numeri. *He* pro *Tau* ponitur, ut Aven. & Plant. bis, ut Reg. ter. ut Bomberg. quater. viz. 2 Reg. 25. 17. Sed eſt enallage numeri. Jerem. 52. 20. Sed eſt enallage ſtatus abſoluti pro conſtructo. & 49. 25. Plant. non notat τὸ Keri. 2 Reg. 24. 14. ſecundùm Bomberg. tantùm. *He* pro *Nun* ſemel ſecundum Aven. occurrit, viz. Prov. 27. 20. אבדה pro אבדון. Sed tres Ed. legunt אבדו. *He* pro *Cheth* ſemel ponitur ſecundùm Ed. tres. viz. 2 Reg. 20. 4. Affixum הם pro כם. ut Aven. Maſ. par. in Jerem. 21. 12. Eli. Lev. Bomberg. & Reg. bis occurrit; ut Plant. ſemel. viz. Jerem. 21. 12. מעלליהם pro מעלליכם. & Jerem. 49. 30. עליהם pro עליכם. quem locum Plant. non notat. vi. etiam Jer. 14. 14. *He* in fine vocis poſitum jungitur voci ſequenti, ut Aven. Eli. Lev. Ed. tres, ter. I. 2 Sam. 5. 2. הייתה מוציא pro היית המוציא. II. Ezech. 42. 9. ומתחתה לשכות pro ומתחת הלשכות. III. Job. 38. 12. ידעתה שחר pro ידעת השחר. Contrà ſecundùm Bomberg. ſemel initio vocis poſitum rejicitur ad vocem præcedentem, viz. 2 Sam. 21. 12. שם הפלשתים pro שמה פלשתים. Plant. nihil habet in marg. tantùm habet duo craſſa puncta, quorum alterum præcedit, alterum ſequitur שם.

CAP. XII. Variæ ſunt lectiones quæ occurrunt circa literam *Vau*; quæ vel abundat, vel deficit, vel tranſponitur, vel in aliam literam mutatur. Abundat, initio, medio aut fine vocis. Initio, ut Aven. Maſ. fin. & par. (ad 2 Reg. 11. 1.) undecies, quibus nonnulli addunt (inquit Aven.) Dan. 9. 5. ut Reg. & Plant. novies. Ex his 12. locis 5. tantùm ſunt in quibus abundat. viz. Prov. 23. וישמח. Nehem. 9. 6. וחסד. 2 Reg. 16. 17. ואת הכיר. 2 Sam. 16. 10. וכי יהוה. 1 Reg. 7. 36. ומסגרותיה. In medio abundat, ut Aven. in locis 70. ut Bomberg. in 48. ut Plant. in 41. ut Reg. in 38. tantùm. Ex his 70. locis viginti ſunt in quibus ו cenſetur abundare ob ſequens Maccaph, ut 1 Sam. 22. & 1 Paral. 18. לשאול־לו pro לשאל־לו. &c. Sed ſine neceſſitate, cùm dici poſſit vel hæc à generali regula excipi, vel Maccaph ſine neceſſitate adponi. Quater cenſetur abundare ob præpoſitum voci ו converſivum. ut Ezech. 18. וישוב pro וישב. &c. In aliis cenſetur abundare ob ה paragogicum. viz. Jud. 9. מלוכה. Pſal. 26. צרופה. Ezr. 8. אשקולה. ſic in infinitivo cum affixis, Pſal. 38. רדופי. & in imperat. fœm. 1 Sam. 28. קסומי. Jud. 9. מלוכי. Sed hæc potius excipienda ſunt à regula. Cætera ſunt Deut. 32. & Mich. 1. & 4. במותי ארץ. 2 Reg. 6. מירכותי. Jer. 25. והבאותי. 1 Sam. 27. יוכף. Joſ. 15. יובלו. Dan. 11. ירום. Eſa. 37. 30. ואכול. Jer. 25. הכעיסוני. Pſal. 140. כסומו. 2 Sam. 14. והוציתוה. Jer. 5. חטאותיכם. Nehem. 9. חטאותינו. Pſal. 25. & 1 Reg. 16. חטאות. Jer. 25. 12. כמלאות Job. 22. במלאות. Dan. 9. & 1. Paral. 29. & 2 Paral. 36. למלאות. Jud. 8. קראות. 2 Paral. 8. אוניות. Eſth. 9. הפרוזים. Thren. 1. מחמודיהם. Pſal. 101. מלושני. Jud. 4. את־נאוד. Ruth. 3. 14. בטרום. Eſa. 42. למשוסה. Nehem. 13. 23. אשדודיות עמוניות. Ez. 27. הובנים. Quæ omnia regularia fieri queant, ſi aliter punctentur. Reſtat locus Ezech. 23. 43. ubi סֹובָאִים *Sabæi*. Sed LXX. legerunt סובאים οἰνωμένος. Vulg. Lat. הַבָּאִים. *Vau* in fine abundat, ut Aven. in locis 13. ut Maſ. (& exhibet 1 Reg. c. 12. ab initio) Eli. Lev. & Bomberg. in 11. ut Reg. in 10. ut Plant. in 9. tantùm. Tria loca quæ adferuntur ab Aven. viz. Jud. 8. Eſth. 9. & 2 Reg. 9. ſunt ſine Keri in Ed. 3. Ex tredecim locis ſunt novem in quibus ו nota Pluralis numeri cenſetur abundare, ex. gr. Joſ. 6. & 9. Jud. 8. & 1 Sam. 13. ויאמרו. 1 Reg. 12. & 2. Reg. 14. ויבאו. Ezech. 46. יצאו. Eſth. 9. וקבלו. Neh. 3. ויעמידו. Quorum in nonnullis eſt enallage numeri, in nonnullis tam quadrat Pluralis quam Singularis, ob nomen collectivè ſumptum. Cæteri 4. ſunt 2 Reg. 16. 15. 2 Reg. 9. 33. שמטוהו. 2 Sam. 22. 34. qui unicus eſt locus ubi ו abundat. Joſ. 18. 19. in Bomberg. תוצאותיו cum Keri תוצאות. Sed in Plant. ſcribitur & legitur תוצאות. *Vau* deficit initio, medio, vel fine vocis. Initio *Vau* Copulativum deficit, ut Aven. in locis 11. ut Eli. Lev. & Maſ. par. in Dan. 2. 43. in 12. ut Bomberg. in 9. ut Reg. & Plant. in 7. tantùm. Horum omnium 3. tantùm ſunt loci, in quibus jure cenſetur deficere. viz. Prov. 23. 24. יולד חכם. Prov. 27. לדור דור. 2 Reg. 4. ואת בניך. In medio *Vau* deficit, ut Aven. bis, ut Bomberg. ſepties, ut Reg. ſexies, ut Plant. quater. Eli. Lev. in libro Maſſoreth negat unquam deficere in medio. Avenarii loca ſunt. I. Eſth. 10. 1. אחשרש pro אחשורש. quomodo legi vult Arias Montanus. II. 2 Reg. 17. 31. ספר ים pro ספרוים. quod Keri notant Bomb. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit ספרוים. *Vau* deficit in fine, ut Maſ. mag. Eli. Lev. Præf. tertiâ in Maſoram, in locis 13. ut Aven. & Bomberg. in 17. ut Plant. in 13. ut Reg. & nota marginalis ad Jarhi in Pſal. 144. in Ed. Bomberg. in 12. tantùm. Septendecim horum ab Aven. nominatorum 11. ſunt in quibus ו nota pluralis numeri cenſetur deficere ex. gr. 1 Sam. 13. אמר פלשתים. Sed in his aut enallage eſt numeri, aut tam ſingularis quàm Pluralis quadrat. Cæteri loci ſunt. Eſa. 37. 30. ואכול. 1 Sam. 7. 9. ויעלה. in duobus aliis locis ubi *Vau* affixi הו cenſetur deficere eſt enallage generis. Jer. 48. יחד pro יחדו. Nehem. 3. bis אחרי pro אחריו. *Vau* tranſponi notat Maſ. locis 62. quæ ſingula adducit. Ut Bomberg. in 33. ut Reg. in 29. ut Plant. in 28. ut Aven. in 23. Loci ſunt Prov. 19. 16. יומת. 2 Reg. 14. 6. ימות. 2 Reg. 11. 2. הממותים. Pſal. 73. 2. נטוי רגלי. Jer. 15. 24. 29. 34. & 2 Par. 29. לוועה. 2 Sam. 24. אורנה. 2 Sam. 3. מבואך. Jer. 9. 8. שוחט pro שחוט. quod LXX. reddiderunt τιτρώσκουσα. Vulg. Lat. *vulnerans*. Eſth. 1. 16. מומכן pro ממוכן. Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. LXX. habent Μουχαῖος. quibus omnibus non refert utro modo legas. Sed in his melior videtur lectio τοῦ Keri. viz. Prov. 13. 20. ubi Reg. Bomberg. הלוך pro הולך. Sed Plant. & ſcribit & legit הולך. Jer. 17. 23. שמוע. Joſ. 6. 12. הלוך. 2 Sam. 18. 8. נפוצת. Jer. 2. 25. גרונך. Joſ. 20. 8. גולן. Jer. 8. 6. במרוצתם. *Vau* ponitur loco *Aleph* bis tantùm ſecundùm omnes. I. 1 Sam. 20. 2. לו pro לא. II. 1 Reg. 12. 12. ויבו pro ויבא. Sed Aven. omiſſo hoc ultimo loco affert. 1 Sam. 2. 16. לו pro לא. Sed 3. Ed. non agnoſcunt τὸ Keri. Pro *Beth* ponitur. Dan. 7. 10. ſed ſecundum Bomberg. tantum. Pro *Caph* finali ſemel ſecundum omnes ponitur, nempe 2 Sam. 14. 22. *Vau* pro *He* ponitur ut Aven. & Reg. locis 6. ut Bomberg. & Plant. 8. I. Ezech. 47. 11. II. Dan. 11. 10. ויתגרו pro ויתגרה. ut Bomberg. Sed Plant. & legit & ſcribit יתגרה ſine ullo Keri. III. Jud. 19. 3. להשיבו pro להשיבה. IV. Jer. 2. 22. נפשו pro נפשה. V. Jer. 37. 19. איו pro איה. VI. 2 Sam. 19. 40. ויעבירו pro העבירו. *Vau* ponitur pro *Jod* initio dictionis in locis 12. Sed ut Maſ. mag. in 10. quæ recenſet. Prov. 11. 3. Prov. 2. 7. Pſal. 10. 10. Eſa. 5. 29. Ezech. 44. 23. & 46. 15. 2 Paral. 2;. v. ult. ורב, quod Vulg. Lat. & Interp. omnes recentiores legunt וָרֹב, ſicut & LXX. videntur legiſſe. Prov. 17. v. 27. וקר pro יקר. LXX. & Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. Prov. 12. 3. & 13. 19. & 23. 5. In duobus his poſterioribus Plant. non agnoſcit τὸ Keri, ſed ſolum τὸ Cetib. cum Jod. In ultimo agnoſcunt τὸ Keri Bomberg. & Reg. Exod. 13. 11. Ezech. 43. 26. וכפרו. *Vau* in medio vocis ponitur pro *Jod* ut Bomberg. locis 116. ut Reg. 99. ut Aven. 97. ut Plant. 91. ut Maſ. magna fin. 75. ut Eli. Lev. Præf. 3. in Maſoram; non numeratis iis in quibus הוא occurrit pro היא. quod fit, ut Maſ. mag. Bomberg. & Reg. ter, ut Plant. bis. Sed pleraque ex his ſunt ſupervacanea, cum per ו integro ſenſu legi poſſint. Exempla ejuſmodi variæ Lectionis ab Aven. adferuntur 28. aut 30. quorum vix unum aut alterum eſt in quo neceſſario ו ponitur pro י. puta. Nehem. 1. 9. והבואתים. Rurſus aliquoties occurrit Paül Cal cum Schurec, quod legi volunt per Hirie magnum. ex. gr. Gen. 39. 20. 22. אסורי. Num. 26. 9. קרואי. Eſth. 8. עתודים. 1 Reg. 6. יצוע. Zach. 11. 2. הבצור. Item nomina aliquot fœminina terminata in ות mutantur ſine neceſſitate in ית. ex. gr. שבות quinquies vel ſexies mutatur in שבית. Sic Jer. 19. החרסות. 2 Par. 26. החפשות. Pſal. 129. 3. למענותם. Sic aliquoties occurrit ענוים quod mutant in עניים ut & מרונים. Prov. 18. & 21. 23. 25. 26. Jer. 16. דונים pro דיגים. Et in quibuſdam nominibus propriis, 1 Reg. 14. 25. ubi LXX. habent Σουσακίμ. Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri. Ezr. 8. 14. & 1 Par. 9. & 11. & 2 Par. 26. & 29. יעואל pro יעיאל. quibus omnibus in locis LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Jer. 49. 36. עולם pro עילם. ubi LXX. Αἰλάμ. 1 Par. 29. יחואל pro יחיאל. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Jer. 48. 12. 21. הלחות & מופעת. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. 2 Par. 13. 19. עפרון. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. 1 Paral. 23. 91. שלמות. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. Nehem. 7. 52. נפושסים. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Nehem. 10. 20. נובי. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. 1 Sam. 19. & 20. aliquoties occurrit nomen *Naioth* quod c. 19. 18. ſcribitur נוות & legitur ניות. at v. 19. & v. 23. bis ſcribitur ניות. ut & c. 20. 1. LXX. ubique habent Ναυάθ ſequuti τὸ Cetib prius; Vulg. Lat. ubique *Naioth*, ſequutus τὸ Keri. 1 Par. 20. & 24. 1 Sam. 25. LXX. ſequuntur τὸ Keri. *Vau* loco *Jod* in fine vocis ponitur, ut Plant. & Maſora, locis 48. (quæ voces enumerat Maſ. initio. l. 1 Samuelis) ut Bomberg. in 49. ut Aven. in 47. ut Reg. in 46. ut Plant. in 41. Quæ omnia referri poſſunt ad enallagen numeri & perſonæ, paucis exemptis nominibus propriis. Ad enallagen numeri referri poſſunt. Pſal. 11. 1. Eſa. 16. 2. Jer. 3. 19. חשובו, תקראו pro חשובי, תקראי. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Decies affixum נו cenſetur poni pro ני. ex. gr. Pſal. 71. 20. ter. Jer. 51. 34. quinquies. Ad enallagen perſonæ poſſunt referri iſta, primò 10. in locis affixum ו tertiæ perſonæ cenſeri poſitum pro י primæ perſonæ, ex. gr. Eſa. 46. v. ult. עצתו pro עצתי. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Deinde plur. ו pro י ex. gr. 2 Sam. 12. 9. בעיניו pro בעיני. quomodo legit Vulg. Lat. Sed LXX. ſequuntur (ut videtur) τὸ Cetib. 1 Reg. 5. 3. רגליו. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & legi vult. Reg. pro רגלי. quomodo legunt Bomberg. & Plant. Job. 24. 1. ויודעו pro ויודעי. quomodo legi volunt Bomberg. & Reg. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. Eſa. 60. 21. מטעו pro מטעי. quomodo Vulg. Lat. Deinde pro forma constructa י ex. gr. Pſal. 119. 79. ויודעו pro ויודעי. ut Bomberg. & Reg. at Plant. & ſcribit & legit ויודעי. Joſ. 6. 8. Eſa. 47. 15. 2 Sam. 5. 8. שנאו pro שנאי. quomodo LXX. & Vulg. Lat. 1 Reg. 15. 15. קדשו ubi LXX. legerunt קדשיו. 2 Reg. 17. 13. נביאו. quomodo LXX. pro נביאי. quod ſequitur Vulg. Lat. Ezech. 1. 7. וידו. 1 Par. 6. 26. בנו quomodo Plant. pro בני. quomodo Vulg. Lat. Bomberg. & Reg. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. 2 Par. 32. 21. ומיציאו. Oſee. 8. 12. רבו. Job. 9. 30. במו pro במי. quomodo legi notant Bomberg. & Reg. & legerunt LXX. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri. Plant. & ſcribit & legit במי. Prov. 31. 1. או pro אי. quomodo Vulg. Lat. Reſtant 7. nomina propria, viz. 1 Sam. 25. כלבו pro כלבי. 2 Sam. 21. 16. ישבו pro ישבי. quomodo LXX. & Vulg. Lat. 2 Sam. 23. 8 העצנו pro העצני. quomodo legi notant Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit העצני. LXX. ſequuntur τὸ Keri. 2 Sam. 23. 35. חצרו pro חצרי. quomodo LXX. & Vulg. Lat. legerunt. Eſd. 10. 41. ידו quomodo Vulg. Lat. pro ידי. quomodo LXX. Eſd. 10. 37. ויעשו quomodo LXX. (qui acceperunt pro verbo עשה *facere*) pro ויעשי. quomodo Vulg. Lat. Nehem. 12. 10. וענו pro ועני. quomodo Vulg. Lat.

CAP. XIII. Quædam variæ Lectiones occurrunt circa literam *Jod*; quæ abundat, deficit, tranſponitur, & loco aliarum literarum venit. Abundat initio, medio, & fine vocis. Initio ſecundùm omnes bis tantùm viz. I. Jer. 50. 8. יצאו pro צאו. LXX. ἐξέλθετε. Vulg. Lat. *egredimini*. II. Ezech. 47. 10. יעמדו pro עמדו. *Jod* medio abundat, ut Bomberg. locis 109. ut Aven. 87. ut Reg. 71. ut Plant. 65. Quæ variæ Lectiones potiſſimum oriuntur ex 3. cauſis. viz. I. vel ex affixo יךָ poſito pro ךָ, ut Pſal. 16. 10. חסידיך. 1 Reg. 1. 27. עבדיך. Cujuſmodi numerat Aven. 22. & præterea alia duo viz. יךְ pro ךְ. Cant. 2. 14. ומראיך. & יכֶם pro כֶם. Ezech. 9. עיניכם pro עינכם. II. Vel ex affixo יו poſito pro ו, ut Pſal. 105. 19. רגליו. Cujuſmodi numerant Aven. & Maſ. 7. vide Maſ. fin. in litera Vau. Multò autem plura & hujus & præcedentis exempla habet Bomberg. Porrò hæc omnia ad enallagen numeri referenda ſunt, niſi quòd Jod verè videatur abundare in Pſal. 16. 10. & 1 Reg. 1. 27. III. Vel ex eo quòd nomina in ים terminata inveniuntur aliquoties cum gemino *Jod*, ut היהודיים. Eſth. 9. 16. & 18. פלשתיים. 1 Par. 4. כשדיים. Ezech. 23. & 2 Par. 36. כתיים. Eſa. 23. לודיים. 1 Par. ערביים. 2 Par. 26. In cæteris omnibus perinde eſt utrum ſequaris τὸ Cetib. an τὸ Keri, ex. gr. Jer. 34. 11. ויכבישום. 2 Par. 34. 2. ויקטירו. Dan. 8. 11. הרים. Quæ ſcribi poſſunt in Hiphil ſecundùm τὸ Cetib. 2 Par. 32. 31. Ezech. 35. 8. Joſ. 19. 29. 2 Sam. 13. 40. In 2 Sam. 1. 8. Nehem. 5. 9. & 7. 3. Zach. 4. 2. ſcribitur ויאמר pro ואמר. & ſane ſenſus poſtulat primam perſonam. In his exemplis mutatur conjugatio, aut tempus, aut perſona verbi; in ſequentibus tantùm forma vocis ut Eſth. 4. 4. Jer. 9. 17. & Pſal. 45. 16. & 1 Sam. 10. 7. Quibus Aven. addit, 2 Reg. 9. 2. & Eſa. 43. 23. והביאת. 2 Reg. 19. 25. & Eſa. 37. 26. הביאתיה. Cant. 3. 4. שהביאתיו. Sed in his tribus vocibus Ed. 3. non notant τὸ Keri. Pſal. 21. 1. Amos. 9. 8. Eſa. 59. 4. Jer. 25. 4. Sed in 3. poſterioribus Ed. 3. non notant τὸ Keri. 1 Par. 25. 1. 2 Par. 8. 10. Ezech. 4. 6. & 2 Par. 3. v. ult. Zach. 1. 4. Quò referenda eſt vox מאיות. quæ quater occurrit 2 Reg. 11. Nempe punctandum מֵאיוֹת à מֵאָיה. *centuria*. In quibuſdam *Jod* notat vocalem *i* vel *e* quâ vox eſt efferenda, ut Job. 15. 7. Joſ. 21. 10. Prov. 20. 20. באישון. ubi ſola Bomberg. notat τὸ Keri. Exod. 25. 31. תיעשה pro תעשה. quod numerat Aven. inter τὸ Kerioth, non autem Ed. 3. Reliqua pauca ſunt, viz. 2 Reg. 8. 21. הסביב pro הסבב. Sed Ed. 3. non notant τὸ Keri. Ezech. 11. 6. ומלאתים. Jer. 48. 44. הנים. 2 Sam. 14. 11. מהרבית. 2 Sam. 21. שבעתים. 2 Par. 34. 5. מזבחותים. Jud. 16. 25. כיטוב. Eſa. 44. 23. מיאתי. Eſa. 10. 31. ביית. 2 Reg. 14. 2. יהועדין pro יהועדן. ut Vulg. Lat. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Jer. 26. 18. מיכיה pro מיכה. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. *Jod* in fine abundat, ut Aven. & Plant. locis 47. ut Bomberg. in 49. ut Reg. 46. ut Maſ. in 43. tantùm (quæ loca & voces recenſet in veſtibulo 1 Reg.) Hæc omnia ad tres Claſſes revocari poſſunt. Prima, eorum quæ in 2. perſona ſing. fœm. ſcribuntur cum Jod, ex. gr. Jer. 2. 32. & 13. 20. למדתי pro למדת. Cujuſmodi Aven. 16. numerat. Quæ videntur à Pronomine אתי. (quæ quinquies ita ſcribitur, nempe 1 Reg. 14. 2. Reg. 4. bis. Jer. 4. & Ezech. 36.) deduci. Præſertim cùm & Syriacè אנתי. *tu fœmina* dicatur, & 2. perſona ſing. fœm. in Jod terminetur. Secunda, quæ in Benoni fœm. ſing. ſcribuntur cum Jod, ex. gr. Jer. 22. 23. ישבתי. *habitans*. Cujuſmodi ſunt 7. in quibus Jod non eſt ſupervacaneum ſed Paragogicum. Tertia, eorum in quibus affixum fœm. ſing. ךְ habet Jod adjunctum, ex. gr. 2 Reg. 4. 2. Cant. 2. 13. & 4. לכי pro לך. 2 Reg. 4. 7. נשיכי & בניכי & v. 3. שכניכי. Quæ forma revera eſt Syriaca; & 600. aliis in locis in Prophetarum libris non notatur τὸ Keri. Reliqua pauca ſunt, viz. 2 Sam. 23. 37. נשאי pro נשא. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. Prov. 28. 16. שנאי. 2 Reg. 23. 10. בני. Oſee. 9. 16. בלי. Ruth. 4. 5. קניתי. & hic certè videtur ſenſus poſtulare τὸ Keri. 1 Sam. 25. 34. ותבאתי. Ezech. 16. 13. ששי. In quo loco *Jod* abundat. 2 Sam. 14. 21. עשיתי pro עשית. Sed hunc locum non agnoſcit Maſora; LXX. quoque & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib.

Jod deficit initio, medio, & fine vocis. Initio ut Ed. 3. ter, ut Aven. bis. viz. I. Eſa. 28. 15. עבור pro יעבור. II. 1 Sam. 20. 2. עשה pro יעשה. *Jod* deficit in medio vocis ſæpiſſimè. In affixo plurali maſculino deficit, ut Bomberg. in locis 115. (quorum 33. ſunt in c. 40. Ezech.) ut Reg. in 80. ut Aven. in 76. ut Maſ. & Eli. Lev. in 56. (Vide Maſ. fin. in litera *Jod*) ut Plant. in 18. tantùm, non numeratis illis quæ habentur c. 40. Ezech. In eodem affixo, cùm additur nominibus fœmininis pluralibus terminatis in ות deficit, ut Aven. locis 34. ut Bomberg. in 33. ut Reg. in 23. ut Plant. in 9. tantùm. Sed in his Maſorethæ notarunt τὸ Keri tantùm ad tollendum homonymiam vocis (utrum ſit Plur. an Sing. numeri.) In affixo Maſculino יךָ & fœminino יךְ. deficit, ut Aven. ſæpiſſime, (ſed nec loca notat nec numerum definit) ut Bomberg. & Reg. ſexies, ut Plant. quater tantum. De quibus idem judicium eſto ac de præcedentibus. Præter affixa *Jod* deficit, ut Aven. in locis 16. ut Reg. & Plant. in 21. ut Bomberg. in 22. ex. gr. 2 Sam. 22. 8. ו תגעש Jer. 18. v. ult. ו הין. 2 Reg. 5. 25. מא ן. Prov. 6. 14. מד נים. 2 Sam. 25. 18. עשוות. Eſa. 5. 16. נטוות. Ezech. 16. 51. אחותיך. Joſ. 2. 13. אחותי. 1 Sam. 18. 9. עון *intuens*. 1 Sam. 30. 24. הורד. 2 Par. 18. 8. מיכ הו. Et in hoc quidem loco rectè Maſorethæ legunt cum Jod. Ezech. 46. 19. בירכת ם pro בירכתים. Sed nonnunquam dualis numerus terminatur etiam in ים ut שְׁנַיִם. Idem eſto judicium de nomine urbis Hieroſolymæ, quod quinquies tantum occurrit cum Jod, Maſorethæ tamen ſemper legi volunt, atque hoc modo punctant יְרוּשָׁלַ ִם. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſemper legerunt יְרוּשָׁלֵם. Quod quis ſuſpicetur ab illis factum ex occulto odio adverſùs Græcam τῶν LXX. Interpretationem. Hoc enim animadvertere licet in punctatione nominum Propriorum, quorum occurrunt pluſquam 2000. rariſſimè Maſorethas ſequi lectionem τῶν LXX. Eadem eſt ratio hujus nominis cùm ſcribitur cum *He* in fine; nam quia ſemel occurrit ſcriptum cum *Jod*, viz. 2 Par. 32. 9. propterea ubicunque occurrit cum *He* in fine, etiamſi ſit ſine *Jod* in medio, legi tamen volunt cum *Jod* ירושלימה. cum tamen punctari & legi poſſit ירושלמה. quomodo legebant illi qui inde efformarunt nomen Ἱεροσόλυμα, quomodo non ſemel vocatur in Novo Teſtamento, ut & apud Ethnicos Scriptores, & in Machab. libris & 3. Eſdræ. Eadem eſt ratio nominis קריתים. *Jod* in fine vocis deficit, ut Aven. in locis 13. ut Maſ. mag. (loca etiam & voces exhibet Job. 7. ab initio) & Maſ. par. (in 1 Reg. 8. 48.) locis 12. ut Bomberg. in 10. ut Reg. & Plant. in 9. tantùm. viz. 2 Reg. 8. בנירו. Job. 42. 2. ידעת. Ezech. 16. 59. עשית. Jer. 7. 22. הוציא. Jud. 1. 27. יושב. 2 Reg. 12. 11. יד. & 17. 31. אלה. Nehem. 12. 46. ראש. 1 Reg. 20. 41. מעל. Job. 15. 22. צפו pro צפוי. Job. 41. 25. העשו pro העשוי. quomodo LXX. videntur legiſſe. Sed nullum notatur Keri in Ed. 3. Eccleſ. 2. 11. יד pro ידי. Sed Ed. 3. non notant τὸ Keri. Job. 7. 1. על pro עלי. ſola trium Ed. Plant. & ſcribit & legit עלי. *Jod* tranſponitur, ut Aven. in locis 14. ut Reg. in 12. ut Bomberg. in 16. ut Plant. in 10. tantùm. I. Pſal. 73. 2. נטוי pro נטיו. II. Jud. 12. 3. ואישמה pro ואשימה. III. Jud. 16. 26. והימשני pro והמישני. IV. Ezech. 40. 15. היאתון pro האיתון. Vulg. Lat. videtur ſequi τὸ Cetib LXX. πύλη ἔξωθεν. V. Jer. 50. 15. אשויתיה pro אשיותיה. VI. Prov. 31. 24. הילכות pro הליכות. quomodo Bomberg. & Reg. Sed Plant. non notat τὸ Keri. VII. Pſal. 139. 6. פלאיה pro פליאה. VIII. Jer. 29. 23. הוידע pro היודע. IX. Ezech. 6. 3. ולניאות pro ולנאיות. X. 2 Par 17. 8. שמרימות quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro שמירמות. XI. 1 Par. 1. 46. עיות pro עוית. quomodo legitur. Gen. 36. 35. & utrobique habet Vulg. Lat. *Avith.* LXX. utrobique Γεθθαίμ videntur legiſſe עתים. 1 Sam. 19. quinquies occurrit נוית pro ניות. *Jod* commutatur & pro *Aleph*, *He*, *Vau*, *Nun* & *Tau*. Pro *Aleph* ut Bomberg. quater, ut Reg. & Plant. ter, nempe in *Doeg* quod 1 Sam. 22. ter ſcribitur דויג pro דואג. *Jod* pro *He* ponitur, ut Maſ. in locis ſex (voces & loca adducuntur in Maſ. fin. in litera *Jod*) ut Aven. in 5. ut Bomberg. & Reg. in 4. ut Plant. in 5. I. Joſ. 18. 24. העמוני pro העמונה. LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. II. 2 Sam. 21. 21. שמעי pro שמעה, vel שמעא. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. III. 2 Sam. 16. 10. כי pro כה. ut LXX. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. IV. 2 Sam. 23. 18. השלשי pro השלשה. quomodo LXX. & Vulg. Lat. V. Eccleſ. 11. 9. ובמראי pro ובמראה. quomodo Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit ובמראה. His addit Maſora VI. Mal. 3. 5. ומטי. quamvis noſtri libri hodie nullum exhibeant hic Keri. *Jod* ponitur pro *Vau* initio, medio, & fine vocis. Initio ut Aven. Maſ. par. & mag. (vide Maſ. fin. in litera *Jod*) in locis 22. ut Bomberg. in 20. ut Reg. in 18. ut Plant. in 14. tantùm. Horum 22. locorum undecim ſunt in quibus vox eſt fut. pro præterit. cum *Vau* copulativo & converſivo ex. gr. Prov. 20. 4. ישאל pro ושאל. Sex ſunt in quibus fut. eſt verbi pro Imperativo cum *Vau* copulativo, ex. gr. Job. 10. 20. יחדל ישית pro וחדל ושית. Ejuſmodi ſunt cætera, excepto Jer. 48. 25. Jer. 28. 12. יסורי. Zach. 14. 6. יקפאון pro וקפאון. quomodo LXX. & Vulg. Lat. legerunt. Sed de hoc loco dubitat Nachmanides. Eſd. 10. 29. ירמות pro ורמות. quomodo LXX. & Vulg. Lat. 1 Par. 4. 7. יצחר pro וצחר. ut LXX. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. 1 Par. 7. 34. יחבה pro וחבה. ut Vulg. Lat. Sed LXX. ſequuntur τὸ Keri. *Jod* pro *Vau* ponitur in medio vocis, ut Bomberg in locis 113. ut Reg. in 102. ut Plant. in 92. ut Eli. Lev. 75. (niſi forte legendum ſit 70. quomodo habetur in Tab. 2.) ut Maſ. 70. ut Aven. in 90. Horum varietates pauciſſimæ ſunt neceſſariæ. Sunt enim loca 13. in quibus futur. Hiph. ponitur pro futuro Cal, ex. gr. Pſal. 77. 12. אזכיר pro אזכור. atque ita de reliquis. Tria ſunt in quibus verba Conjugationis Hiph. ponuntur pro Niph. ut Pſal. 140. 11. ימיטו pro ימוטו. Exod. 16. 2. & Num. 14. 36. ter ילינו pro ילונו. Pſal. 72. 17. ינין pro ינון. Tria ſunt in quibus fut. Pihel ſcribitur pro fut. Hiph. ex. gr. Num. 21. 32. ויירש. 2 Sam. 20. 5. וייחר. 1 Sam. 13. 8. וייחל. Sic in verbis שום & חוש. 2 Sam. 13. 31. Eſa. 10. 5. Gen. 24. 33. Pſal. 71. 13. Sexies occurrit שבית pro שבות. cùm tamen utraque forma uſurpetur, & quinquies עניים pro ענוים. cùm tamen utraque ſignificatio quadrare poſſit. Item aliquot verba formâ פקיד ſcribuntur pro פקוד. ex. gr. Jer. 37. 4. & 52. 31. הכליא pro הכלוא. Pſal. 17. 14. צפינך. 1 Paral. 9. 33. פטירים. Num. 1. 16. קריאי. Eſa. 49. 6. נצירי. Eſa. 23. 13. בחיניו. Prov. 20. v. ult. תמריק. Oſee. 6. 10. שעריריה. 1 Reg. 6. 21. רתיקות. Eſa. 10. 13. עתידותיהם. Job. 7. 5. גיש. Pſal. 43. 15. צירם. Jer. 18. 22. שיחה. Eſa. 28. 15. שיט. Quæ aliter punctata rectè legantur ſecundùm τὸ Cetib. In Prov. 23. 31. בכיס pro בכוס. ubi rectè notatur τὸ Keri. Job. 33. 19. וריב pro ורוב. Sed Reg. & Plant. & ſcribunt & legunt ורוב. Quatuor ſcribuntur in Ben. Puhal. pro Ben. Hophal. viz. Eſa. 12. 5. מידעת. Ruth. 2. 1. מידע. Ezech. 41. 8. מיסדות. 2 Reg. 4. 5. מיצקת. Sed Mich. 1. 8. pro שילל rectè habet Keri שולל. 2 Reg. 16. 18. מיסך pro מוסך. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Quinquies *Jod* ponitur pro *Vau* Holem, cùm tamem rectiùs ſcribatur per Holem defectivum, ut Gen. 25. 23. & Pſal. 79. 10. גיים. Idem dicendum de צביים. quod bis occurrit Gen. 14. ſemel Deut. 29. Porrò Job. 6. 2. והיתי pro והותי, quomodo Bomberg. ut & c. 30. v. 13. Sed Plant. utrobique & ſcribit & legit והותי. Jud. 11. 37. ורעיתי. 1 Par. 12. 15. גדיתיו. Oſee. 10. 10. עינותם pro עונותם. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. 1 Par. 4. 41. המעינים pro המעונים. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib, Vulg. Lat. τὸ Keri. 2 Sam. 21. 20. ubi LXX. ſequuntur τὸ Keri, Vulg. Lat. τὸ Cetib. 2 Sam. 21. 20. מדין pro מדון. Job. 19. 29. שדין pro שדון. Sed Plant. & ſcribit & legit שדון. LXX. videntur legiſſe שדן vel שדון pro שדהון. Jer. 5. 6. שבבים pro שובבים. 2 Sam. 22. 51. מגדיל pro מגדול. Sed LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Eſa. 42. 20. ראית pro ראות. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Eccleſ. 5. 10. ראית pro ראות. Reliqua ſunt nomina decem propria, viz. Jer. 48. 7. כמיש. 1 Par. 6. 35. ציף pro צוף. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Nehem. 12. 15. לעדיא pro לעדוא. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequutur τὸ Cetib. Pſal. 39. & 77. in titulo ידיתון pro ידותון. Sed LXX. & Vulg. Lat. utrobique ſequuntur τὸ Cetib. 2 Par. 4. 11. חירם pro חורם. Ita Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit חירם. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. 1 Par. 8. 25. פניאל pro פנואל. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit פניאל. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. 1 Reg. 16. 34. ובשגיב pro ובשגוב. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. 2 Reg. 23. 36. זבידה pro זבודה. Ita Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit זבודה. Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. LXX. aliter legerunt, quàm hodie legatur; habent enim Ἰελδάφ. 2 Reg. 24. 18. חמיטל pro חמוטל. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Gen. 36. 5. 14. יעיש pro יעוש. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. Sic & 1 Par. 7. 10. ubi etiam LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. & 1 Par. 8. 38. ubi LXX. videntur legiſſe יעש. & c. 23. 10. ubi Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri. LXX. videntur legiſſe יעש. Item 2 Par. 11. 18. ubi Vulg. Lat. *Jehus*, LXX. τοῦ Ἰεοὺς. Porrò in his omnibus non numerantur loca in quibus Pronomen היא ſcribitur pro הוא. quod fit, ut Maſ. (quam vide Pſal. 73.) Aven. & Ed. 3. quinquies. viz. Pſal. 73. 16. Eccleſ. 5. 8. Job. 31. 10. 1 Reg. 17. 5. ubi Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. LXX. τὸ Keri. 1 Par. 29. 16. *Jod* in fine vocis ponitur pro *Vau*, ut Maſ. in locis 26. (Vide Maſ. fin. in litera *Jod*) ut Aven. in 24. ut Bomberg. in 22. ut Reg. in 21. ut Plant. in 15. tantum. Quorum 20. poſſunt referri ad enallagen numeri vel perſonæ, viz. Jer. 6. 25. תצאי & תלכי pro תצאו & תלכו. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. Sic c. 2. 10. & 48. 20. Job. 33. 21. ושפי pro ושפו. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit ושפו. Job. 6. 29. ושובי pro ושובו. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Eſd. 10. v. ult. נשאי pro נשאו. 2 Par. 34. 9. וישבי pro וישבו. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Sexies affixum ני primæ perſonæ ſingularis ponitur pro נו tertiæ, & bis pro נו primæ perſ. plur. ex. gr. Pſal. 17. 11. סבבוני pro סבבונו Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Jer. 11. 25. ילדתני pro ילדתנו. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Job. 33. 28. נפשי & וחיתי pro quo Bomb. & Reg. legi volunt נפשו & וחיתו. quomodo Vulg. Lat. etiam legit. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. 1 Sam. 27. 1. מידי pro מידו. ut Aven. Sed Ed. 3. non notant τὸ Keri. 2 Sam. 16. 12. קללתי pro קללתו. ut Bomberg. Sed Reg. & Plant. nullum hic agnoſcunt Keri. Jer. 23. 18. דברי pro דברו. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit דברו. quomodo etiam Vulg. Lat. Eſa. 25. 10. במי pro במו. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Superſunt quatuor nomina propria virorum. viz. 2 Sam. 23. 8. דודי pro דודו. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib, Vulg. Lat. τὸ Keri. Eſd. 10. 35. כלוהי pro כלוהו. ubi Vulg. Lat. legit בליהו. Nehem. 12. 13. מלוכי pro מליכו. Lat. *Milicho*, LXX. habent Ἀμαλούχ מלוך. 2 Par. 9. 29. יעדי pro יעדו. Vulg. ſequitur τὸ Keri; LXX. vero habent Ἰωήλ. *Jod* pro *Nun* ponitur ſecundum Ed. omn. ſemel, viz. Prov. 22. 3. *Jod* pro *Tau* ponitur ſecundum Aven. Reg. & Bomberg. ſemel, viz. 2 Sam. 12. 24. ויקרא pro ותקרא. Sed Plant. & ſcribit & legit ויקרא. *Jod* & *Aleph* ſimul occurrunt pro *Aleph* & *He* ſecundum Bomberg. ſolum in locis 18. apud Danielem & Eſdram. *Jod* & *Vau* ſimul ponuntur ſecundùm Plant. pro *Aleph* ſemel. viz. Ezech. 42. 5. יוכלו pro אכלו. Sed Reg. nihil hic notat. Bomberg. ſcribit יוכלו, notátque in margine non amplius inveniri ita ſcriptum.

VARIÆ LECTIONES HEBR.

Inter Ben ASCHER & Ben NAPHTALI.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	GEN.	B. Nephtali.	B. Aſcher.		B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וחיתו־ארץ	וחיתו ארץ :	1. 24.	כי עתה הרחיב	כי־עתה הרחיב	26. 22.	קרא שם המקום	קרא שם־המקום	33. 17.
מכל־עץ הגן	מכל עץ הגן	2. 6.	עלי קללתך	עלי קללתך	27. 13.	ויאהב את הנער	ויאהב את	34. 3.
והשקה את־כל	והשקה את כל	2. 6.	ויתן לך האלהים	ויתן־לך האלהים	27. 28.	ונתתי לך ולזרעך	ונתתי לך	17. 8.
בעצבון תאכלנה	בעצבון תאכלנה	3. 17.	וישתחוו לך	וישתחוו לך	27. 29.	אלוף קרח	אלוף־קרח	36. 16.
אשר בראתי	אשר בראתי	6. 7.	ויעקבני	ויעקבני	27. 36.	ויתנכלו	ויתנכלו אותו	37. 18.
התהלך־נח	התהלך נח	6. 9.	ועל חרבך	ועל־חרבך	27. 40.	יפה תאר	יפה תאר	39. 6.
את כל היקום	את־כל היקום	7. 4.	ויתן־לך	ויתן־לך את	28. 4.	שם יוסף	ויקרא שם־יוסף	41. 45.
ובכל־דני הים	ובכל דני הים	9. 2.	יששכר	יששכר	30. 18.	כי לא לו יהיה	כי לא־לו יהיה	38. 9.
וימצאו־בקערה	וימצאו בקערה	11. 2.	יעקב מן־השדה	ויבא יעקב מן	30. 16.	את כל מאומה	את־כל מאומה	39. 23.
ויאהל עד סדום	ויאהל עד סדום	13. 12.	וכל שה	וכל־שה חום	30. 32.	וליוסף ילד	וליוסף ילד	41. 50.
ויהי כהוציאם	ויהי כהוציאם	19. 17.	ובהעטיף	ובהעטיף	30. 42.	את כל	את כל אשר	41. 56.
את בן הגר	את־בן הגר	21. 9.	אל המחנה	אל המחנה	32. 8.	בהתחננו	בהתחננו	42. 21.
גר ותושב	גר־ותושב	23. 4.	המחנה	והיה המחנה	32. 8.	כמרגלים	כמרגלים	42. 30.
לא־אדני	לא אדני	23. 11.	כי יפגשך רנש	כי יפגשך רפי .	32. 17.	היש לכם	היש־לכם אב	44. 19.
ואת־הצמידים	ואת הצמידים	24. 30.	לא אשלחך	לא אשלחך	32. 26.	אל עבדך	אל עבדך אבי	44. 24.
תשב הנערה	תשב הנערה	24. 55.	על־כן ראיתי	כי על כן ראיתי	33. 10.	בנימן אחיו	בנימן אחיו	45. 14.
							ימנה	

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
יִמְנָה וישוה	יִמְנָה וישוה	Gen. 46. 17.
ובְנֵי דן	ובני־דן	46. 23.
לבֵית יעקב	לבית־יעקב	46. 27.
יהְיֶה־לעם	יִהיה לעם	48. 19.
וַיְגרשום	וַיְגרשום	Exod. 2. 17.
הַמדברים	הם הַמדברים	6. 27.
כִּי־טוֹב	כִּי טוֹב לנו	14. 12.
אז יָשִׁיר	אז ישִׁיר משה	15. 1.
ויאמִנו ביי	ויאמִינו ביי	14. 31.
זה אלי וְאנוהו	זה אלי וְאנוהו	15. 2.
עם זו גאלת	עם זו גאלת	15. 13.
וְתִטעמו	וְתִטעמו	15. 17.
כל הַמחלה	כָּל הַמחלה	15. 26.
אֶל־כל עדת	אֶל כל עדת	16. 9.
עַל־הצור	עַל הצור	17. 6.
אוֹ־ירה יירה	אוֹ ירה יירה	19. 13.
לא יִהְיֶה־לך	לא יִהְיֶה לך	20. 3.
כי יגנב	כי יִגְּנֹב	22. 1.
עַל־כל	עַל כל דבר	22. 9.
כֵּן־תעשה	כֵּן־תעשה	22. 30.
לא אֲגָרְשֶׁנּו	לא אגָרְשנו	23. 29.
וַיֶּחזו	וַיֶּחזו	24. 11.
וְאֵת שמות	וְאֵת שמות	28. 10.
לכהְנו לי	לכהנו לי	28. 1.
אוֹ בגשתם	אַו בגשתם	28. 43.
וקנמן	וקנמָן	30. 23.
אֶת־זרעכם	אֶת זרעכם	32. 13.
כִּי פרעה	כי־פרעה	32. 25.
אֶל כל עדת	אֶל־כל עדת	35. 4.
אֶת התכלת	את־התכלת	35. 25.
אֶל בצלאל	אֶל־בצלאל	36. 2.
על־השלחן	עַל השלחן	37. 16.
וְחָמֵשׁ	וְחָמֵשׁ אמות	38. 1.
אֶת כל כלי	אֶת־כָּל כלי	38. 3.
ומִן־התכלת	ומִן התכלת	39. 1.
מִטבעתיו	מִטַּבְּעֹתיו	39. 21.
וְאֶת האבנט	וְאֶת האבנט	39. 29.
ומכנסֵי בד	ומכנסי־בד	Levit. 6. 10.
ומִן הדם	ומן הדם	8. 30.
הַמעלה	הַמעלה	11. 45.
יִפֹּל עליו	יפול עליו	11. 32.
בְּעוֹר הַבָּשָׂר	בְּעור־הבשר	13. 3.
או בִשְׁתִי	או בְשתי	13. 48.
או־מִן השתי	או מִן השתי	13. 56.
עֵץ הָאֶרֶז	עֵץ הארז	14. 6.
על המשכב	עַל המשכב	15. 23.
עֲמִיתך	עֲמִיתך	18. 19.
ומזרעך	ומִזרעך	18. 20.
אֶל כל עדת	אֶל כל עדת	19. 2.
מות־יומת	מוֹת־יומת	20. 10.
או בת אמו	או־בת אמו	20. 17.
שתים	שְׁתים	23. 17.
שַׁבַּתְּכֶם	שַׁבַּתְּכֶם	23. 32.
אֶת־מועדי	אֶת מועדי	23. 44.
וְהָיְתָה	וְהָיְתָה	25. 6.
ולִבהמתך	וְלִבהמתך	25. 7.
אֶת־כספך	אֶת כספך	25. 37.
כִּי־עבדי	כִּי־עבדי	25. 42.
ואִם מעט	ואִם מעט	25. 52.
ואם־מך	וְאִם מָך	27. 8.
וְכָל עֶרְכּך	כל־ערכך	27. 25.
ויתילדו	ויתילדו	Num. 1. 18.
כֵּן חָנו	כֵּן חנו	2. 34.
עַל המשכן	על־המשכן	3. 26.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וכלה אהרן	וכלה אהרן	Num. 4. 15.
בֶּן אהרן	בֶּן אַהֲרֹן	4. 16.
הַמאררים	הַמאררים	5. 22.
ונזרעה	ונזרעה	5. 29.
כֵּן עשו	כן־עשו	8. 20.
עַל המשכן	על־המשכן	9. 15.
ובהאריך	וּבהאריך	9. 19.
אֶספה	אֶספה	11. 16.
והתיצבו	והתיצבו	11. 16.
אם את כל	אִם את כל	11 22.
וַיֵאסף	וַיֵאסף	11. 30.
אִם יהיה	אִם־יהיה	12. 6.
הַבמחנים	הַבמחנים	13. 20.
הֲיֵשׁ־בה	הֲיֵשׁ בה	13. 21.
וְאֶל כל עדת	וְאֶל כל עדת	13. 27.
וכל־מנאצי	וְכָל מנאצי	14. 23.
וַיִּתאבלו	וַיִּתאבלו	14. 39.
והַכנעני	והַכנעני	14. 43.
וַיַּכתום	וַיַּכתום	14. 45.
אֲשֶׁר בְּתוככם	אֲשֶׁר בתוככם	15. 14.
כָּל העדה	כָּל־העדה	15. 24.
בֶּן־אהרן	בֶּן־אהרן	16. 37.
זֶה יהיה	זה יהיה	18, 9.
בכור הבהמה	בכור הבהמה	18. 15.
וְהָיְתָה	וְהָיְתָה	19. 9.
לך וּלְזרעך	לך ולזרעך	18. 19.
הוא יתחטא	הוּא יתחטא	19. 12.
אֵין צמיד	אין צמיד	19. 15.
הַכנעני	הַכנעני	21. 1.
שֵׁם המקום	שם המקום	21. 3.
דגש	1. Sam. 22. 17. לסבב לפנע	21. 4.
נתן סיחן	נתן סיחן	21. 23.
עַל הנהר	עַל הנהר	22. 5.
וַיְדברו	וידברו	22. 7.
וקבנו לי	וקבנו לי	23. 13.
מה פעל אל	מה פָּעל	23. 23.
אִם יהיה	כִּי אִם יהיה	24. 22.
אֶל־שפטי	אל שפטי	25. 5.
בֶּן אהרן	בֶּן־אהרן	25. 7.
וְהָיְתָה	וְהָיְתָה	27. 11.
אֶת השבי	אֶת־השבי	31. 12.
אֶת הנחשת	אֶת־הנחשת	31. 22.
אֶת הבדיל	אֶת־הבדיל	31. 22.
וְחָצִית	וְחָצִית	31. 27.
הָעושה	העושה	32. 13.
וְהָיְתָה	והיתה	32. 22.
וְאֶת נבו	וְאֶת־נבו	32. 38.
מִמחרת	מִמחרת	33. 3.
מוֹת יומת	מות־יומת	35. 17.
אֶת נחלת	אֶת־נחלת	36. 2.
טוֹב הדבר	טוב־הדבר	Deut. 1. 14.
ולא תיראון	וְלֹא תיראון	1. 29.
וְנִלחמנו	וְנלחמנו	1. 41.
וַיַּכתו	וַיכתו	1. 44.
דגש	כַאשר תמו רפי	2. 16.
אשר־אעבור	אעבור	2. 29.
וַיַּחרם	ויחרם	2. 34.
אֶת גדלך	את־גדלך	3. 24.
כְמעשיך	כְמעשיך	3. 24.
כִּי־לֹא	כִּי לא־	3. 27.
את־הדברים	אֶת הדברים	4. 9.
וְהָיָה כי	וְהיה כי	6. 10.
ונשל גוים	ונשל גוים	7. 1.
וְהֶחסר	וְהחסר	7. 9.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וְהָיָה עקב	וְהיה־עקב	Deut. 7. 12.
בְּלבבך	בִּלבבך	8. 2.
עַם־גדול	עַם גדול	9. 2.
אֲשֶׁר יצאת	אֲשֶׁר יצאת	9. 7.
עַל הלחות	עַל הלחת	10. 4.
תִּשְׁתֶּה־מים	תִשתה מים	11. 11.
ובשכבך	וּבשכבך	11. 19.
אֶת גבולך	אֶת־גבולך	12. 20.
אֶת־הצבי	אֶת הצבי	12. 22.
ליראה ביראה	Pſal. 2. 11. ליראה ביראה	14. 23.
בִּישְׂרָאֵל	בִּישראל	17. 4.
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר־תשלאך	14. 26.
בתתך־לו	בתתך לו	15. 10.
אשר יבחר	אשר־יבחר	15. 20.
עַל ממלכתו	עַל־ממלכתו	17. 20.
הגוים־האלה	על הגוים האלה	20 15.
אֲשֶׁר פדית	אֲשֶׁר פדית	21. 8.
בְּשׁור ובחמור	בשור ובחמור	22. 10.
וְאִם בשדה	וְאם בשדה	22. 25.
והחזיק בה	והחזיק־בה	22. 25.
אֲשֶׁר ינצל	אשר ינצל	23. 15.
לְעַשר	לַעְשר	26. 12.
כָּל־דברי	כָּל־דברי	27. 3.
הֲקִים אותך	הקים אותך	29. 13.
בַּיוֹם ההוא	ביום־ההוא	31. 17.
נשבעתי	נשבעתי	31. 20.
אֶת מריך	את־מריך	31. 27.
וַיְכננך	וַיְכננך	32. 6.
יִמצאהו	ימצאהו	32. 10.
מלעיל	שנותי מלרע	32. 41.
רִבְבות	רבבות	33. 17.
יערפי טל	יערפו טל	33. 28.
וַיֵּתֵא	ויתא	33. 21.
יהושע	JOS.	
וַיִּשכבו	וַיִשכבו	2. 1.
וְהחייתם	והחייתם	2. 13.
הַכנעני	הַכנעני	3. 10.
מִמחרת	מִמחרת	5. 11.
ויאמר לו דגש	ויאמר לו רפי	5. 13.
אֶת מחנה	אֶת מחנה	6. 17.
וַיַּחרימו	וַיחרימו	6. 20.
הַמרגלים	הַמרגלים	6. 22.
וְאֶת רחב	ואת רחב	6. 23.
אֲשֶׁר ילכדנו	אֲשֶׁר ילכדנו	7. 14.
וְאֶת בניו	וְאֶת בניו	7. 24.
וְכָל ישראל	וְכָל ישראל	7. 24.
וְשפטיו	וְשפטיו	8. 33.
כִּי קרובים	כִּי קרובים	9. 16.
יהושע	יהושע	10. 1.
אל הַמחנה	אֶל הַמחנה	10. 6.
אֶת כל הארץ	אֶת כל הארץ	10. 40.
שְׂפַת הים	על שפת הים	11. 4.
כֵּן עשה	כן עשה	11. 15.
המלכים	המלכים	11. 18.
אֶת כל האדם	אֶת כל האדם	11. 14.
מִבעלה	מִבעלה	15. 10.
וַיִּתהלכו	ויתהלכו	18. 4.
וְהִתחלקו	וְהִתחלקו	18. 5.
וגבל אתו	וגבל אתו	18. 20.
ואת בעשתרה	וְאֶת בעשתרה	21 27.
אֶל כל עדת	אֶל כל עדת	22. 18.
וְהַנשיאים	וְהַנשיאים	22. 32.
וְהִתחתנתם	וְהִתחתנתם	23. 12.
אֶל קַנוא	אל־קנוא	24. 19.

B. Nephtali.	B. Ascher.	
	שפטים	JUD.
מנאקתם	מנאקתם	2. 18.
את מעברות	את מעברות	3. 28.
שש מאות	שש־מאות	3. 31.
וימכרם	וימכרם	4. 2.
היש פרה	היש פרה	4. 20.
ופגע בנו	ופגע בנו	8. 21.
כל ישראל	ויזנו כל ישראל	8. 26.
ויבצרו	ויבצרו	9. 27.
על כל	על כל אשר	9. 44.
ואת	ואת העשתרות	10. 6.
וירצצו	וירצצו	10. 8.
את כל	את כל	10. 8.
ויתלקטו	ויתלקטו	11. 3.
אל מלאכי	אל מלאכי	11. 13.
והיה כי	והיה כי	
ויאחז	ויאחז	16. 3.
ומחיתך	ומחיתך	17. 10.
שש מאות	שש מאות	18. 11.
ואת הכהן	ואת הכהן	18. 24.
ויקראו	ויקראו	18. 29.
הנה־נא	הנה נא	19. 9.
מן־מעשהו	מן מעשהו	19. 16.
מבית לחם	מבית לחם	19. 18.
ונבערה	ונבערה	20. 13.
ממערה	ממערה גבע	
יתפלל	יתפלל לו	1. Sam. 2. 25.
שים לפניך	שים לפניך	9. 21.
כי רעתכם רבה	כי רעתכם	12. 17.
הדרבן	הדרבן	13. 21.
את ממלכות	את־ממלכות	15. 28.
למסלה	למסלה	Jud. 21. 19.
יתהלכו	יתהלכו	21. 24.
שמר לך	שמר לך	Exod. 34. 11.
אשר על	אשר על	
קול הצאן	קול־הצאן	1.Sam. 15. 14.
אתן לך	אתן־לך	18. 17.
	שמואל	1. SAM.
להשתחות	להשתחות ולזבח	1. 3.
איש בנימן	איש בנימן	4. 12.
ותאמרו	ותאמרו	10. 19.
ממחנה	ממחנה	13. 16.
וימאסך	וימאסך	15. 23.
ג בשבא	להרגך ג	24. 10.
ושאלתם	ושאלתם	25. 5.
את כל	את כל	25. 21.
ותדבר נא	ותדבר־נא	25. 24.
את נערי	את נערי	25. 25.
דגש	לרדפך רפי	25. 29.
ביד־הנביאים	ביד הנביאים	28. 19.
וימצאו	וימצאו	30. 11.
את הגדוד	את הגדוד	30. 23.
ממחנה	ממחנה	2. Sam. 1. 3.
ואקבצה	ואקבצה	3. 21.
ואת בענה	ואת בענה	4. 9.
ובשרך	ובשרך	5. 1.
מפיבשת	מפיבשת	9. 6.
	מלכים	1. REG.
ואת־הגברים	ואת הגברים	1. 10.
מכסא	מכסא	1. 37.
את עמך	את עמך	3. 8.
צפה־עץ	צפה עץ	6. 15.
מירכתי	מירכתי	6. 16.
אל מחזה	אל מחזה	7. 4.

B. Nepthali.	B. Ascher.	
ועל המסגרות	ועל המסגרות	1. Reg. 7. 29.
לכלהנה	לכלהנה	7. 37.
לשום	לשום	21. 7.
שש מאות	שש מאות	10. 19.
לירבעם	לירבעם	11. 31.
לדויד	לדויד	11. 36.
על המזבח	על המזבח	12. 32.
אל בן	אל בן	15. 18.
וישרתהו	וישרתהו	19. 21.
וזהבך	וזהבך	20. 3.
אל עבדך	אל־עבדך	20. 9.
ויחנו אלה	ויחנו אלה	20. 29.
אל השדה	אל־השדה	2. Reg. 4. 39.
בהשתחויתי	בהשתחויתי	5. 18.
את־נעמן	את־נעמן	5. 6.
אשר־למלך	אשר־למלך	11. 10.
מן הסוסים	מן הסוסים	7. 13.
וראה שם	וראה שם	9. 2.
את יבלעם	את יבלעם	9. 27.
את־החנית	את החנית	11. 10.
את הברית	את הברית	23. 3.
כל־הקדשים	כל־הקדשים	12. 18.
לא סר	לא־סר	13. 2.
שבע עשרה	שבע־עשרה	16. 2.
ויחפאו	ויחפאו	17. 9.
ויעבדו	ויעבדו	17. 12.
על חזקיהו	על־חזקיהו	18. 14.
דבר	דבר־שפתים	18. 20.
המבלעדי	המבלעדי	18. 25.
דבר המלך	דבר־המלך	18. 28.
על הבית	על־הבית	10. 5.
אם מעשה	אם־מעשה	19. 18.
קטרו־שמה	קטרו שמה	23. 8.
אשר על	אשר על	23. 12.
ואת המזבחות	ואת־המזבחות	23. 12.
תשע עשרה	תשע־עשרה	25. 8.
	ישעיה	ISA.
ובפרשכם	ובפרשכם	1. 15.
ונוכחה	ונוכחה	1. 18
ואם תאמנו	ואם תאמנו	1. 20.
ואנקמה	ואנקמה	1. 24.
ומשקרות	ומשקרות	3. 16.
ויסקלהו	ויסקלהו	5. 2.
ולבבך	ולבבך	7. 4.
את־כל	את־כל	
אם יהודה	אם יהודה	
והתנחלום	והתנחלום	14. 2.
ייליל	ייליל	15. 7.
מושל ארץ	מושל	16. 1.
ובכלי גמא	ובכלי־גמא	18. 2.
לבד בך	לבד בך	26. 13.
ישב הארץ	ישב הארץ	24. 17.
והיתה	והיתה	
אור הלבנה	אור הלבנה	30. 26.
כן־תרנם	כן־תרנם	33. 23.
קו תהו	קו תהו	33. 11.
ואין־שם	ואין־שם	34. 12.
אל־ישעיה	אל־ישעיה	39. 8.
תערכו־לו	תערכו לו	40. 18.
אתך אני	אתך־אני	43. 5.
הלא־שקר	הלא שקר	44. 20.
ומתפללים	ומתפללים	45. 20.
ויהמו	ויהמו	51. 15.
אין מנהל לה	אין־מנהל	51. 18.

B. Nepthali.	B. Asche:.	
ואת עצומים	ואת עצומים	Isa. 53. 12.
וברחמים	וברחמים	54. 7.
למה־	למה תשקלו	55. 2.
בלוא	בלוא	Jerem. 2. 11.
ויגרשו	ויגרשו	Isa. 57. 20.
אשר	אשר	58. 2.
וינטלם	וינטלם	63. 9.
המתקדשים	המתקדשים	66. 17.
ירמיהו		JER.
המעלה	המעלה	2. 6.
אם תכבסי	אם תכבסי	2. 22.
אשר־נקרא	אשר נקרא	7. 10.
המעשים	המעשים	7. 13.
והיתה	והיתה	7. 33.
וידרכו	וידרכו	9. 2.
למקוננות	למקוננות	9. 17.
ואינם	ואינם	10. 20.
בן יחזקיהו	בן־יחזקיהו	15. 4.
ואין־בם	ואין בם	16. 19.
והיה	והיה	17. 6.
אל איש	אל איש־	18. 11.
בית־מלך	בית מלך	22. 11.
אין־חפץ	אין חפץ	22. 28.
את אשר	את אשר	23. 25.
הנבאים	הנבאים	23. 16.
מלך־בבל	מלך בבל	25. 1.
את כל	את־כל	25. 4.
וכמעשה	וכמעשה	25. 14.
ויללת	ויללת	25. 36.
להנבא	להנבא	26. 12.
כל קהל	כל־קהל	26. 17.
והתפללו	והתפללו	29. 7.
הנבאים	הנבאים	29. 19.
ועל בני	ועל בני	31. 22.
אכתבנה	אכתבנה	31. 33.
וכל חילו	וכל חילו	34. 1.
ובמשרפות	ובמשרפות	34. 5.
שבע	שבע	34. 14.
אשר	אשר שלחתם	42. 9.
שובו נא	שובו נא	35. 15.
בן־שמעיהו	בן שמעיהו	26. 20.
אם הכיתם	אם־הכיתם	37. 10.
ויקח את־	ויקח את	38. 14.
המבלעדי	המבלעדי	44. 19.
וידעו	וידעו	44. 28.
כוס זהב	כוס־זהב	51. 7.
ונספרה	ונספרה	51. 10.
יחזקאל		EZECH.
ואני בתוך־	ואני בתוך	1. 1.
אשר בית	אשר בית	8. 6.
כל־הישבים	כל הישבים	12. 19.
ושכלתה	ושכלתה	14. 15.
ואתן־נזם	ואתן נזם	16. 12.
ותיפי	ותיפי	16. 13.
וקטרתי	וקטרתי	16. 18.
לכל מאהביך	לכל־מאהביך	16. 33.
ותשחדי	ותשחדי	16. 33.
בתוכהנה	בתוכהנה	16. 53.
כגעת בה דגש	הלא כגעת רפי	17. 10.
ויתנוהו	ויתנוהו	19. 9.
ויזבחו	ויזבחו	20. 28.
התאחדי	התאחדי	21. 16.
כקסם	כקסם	21. 23.
גודר	גודר	22. 37.

על

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
עֲל מאהביה׃	על מאַהביה	Ezech. 23. 5.
אֶת־אהלה׃	אֶת־אהליבה	23. 36.
וְנוסרו	ונוסרו	23. 48.
קמץ	או תובַל פתח	
הַבַּרָאךְ	הֲבָרָאךְ׃	28. 15.
לִרְאוּת־בָךְ׃	לראוּת בךְ׃	12. 2.
בלא געיא	וְידש בגעיא	28. 24.
וַיִּף	וַיְיִף	31. 7.
אל־הֶהרים	אל־הֶהרים	31. 12.
וְתִדלח מים	ותדלח־מים	32. 2.
יְדַברו	יְדַברו	32. 21.
היות צאני	הִיוֹת צאני	34. 6.
אֶל־הרעים	אֶל־הרעים	34. 9.
ירדַפךָ	יִרְדָפֶךָ	35. 6.
בית־ישׂראל	בֵית ישׂראל	35. 15.
והסיבֹתי	והסיבֹתי	7. 22.
הַמחולל	הַמחולל	36. 23.
הלוֹו	הלוֹו	36. 35.
יטמאוּ	יטמַאוּ	43. 7.
קהלֵךְ דגש	קְהלךְ רפי	38. 13.
וְיָצאו	וְיָצאו	39 9.
אַתן לגוג	אתַן לגוג	39. 11.
כֹּל מעלם	כָל מְעלם	39. 26.
וְאֶל־הכתף	וְאֶל הכתף	40. 40.
עַל אחריה׃	עַל־אחריה	41. 15.
והֵחק	והַחֵק	45. 14.
מִכָּל	מִכל	43. 11.
וְמשרתים	ומשרתִים	44. 11.
אֶל שערי	אֶל־שערי	44. 11.
אשר לא	אשר לא	44. 25.
לבָתִּים	לבַתים	45. 4.
וְהָיה	וְהיה	45. 4.
בְכל מועדי	בְכָל־מועדי	45. 17.
עַם־הארץ	עַם הארץ	45. 22.
וְמבשלות	ומבשלות	46. 43.
בְנחלה	בְנחלה	46. 17.
אַשְׁרֵי	אַשרי ישרץ	47. 9.
אֲשֶׁר תרימו	אֲשֶׁר־תרימי	45. 13.
תרי עשר		Duodecim.
וְהיה מספר	וְהיה מספר	Hoſ. 2. 1.
וְהיה	וְהיה במקום	1. 10.
וְאין חסד	וְאין חסד	4. 1.
ירחצו	ירחַצו	Ezech. 43. 9.
כִּי יילילו	כִּי יילילו	Hoſe. 7. 14.
אֶכתב לו	אכתב לו	8. 12.
אִם־יגדלו	אִם־יגדלו	9. 12.
וְלֹא־איש	וְלֹא איש	11. 9.
ויתחנֶן לו	ויתחנֶן לו	12. 5.
וְנשלמה	ונשלְמה	14. 3.
אֲשֶׁר לא	אֲשֶׁר־לא	14. 4.
כָל־הגוים	כל־הגוים	Joel 3. 7.
עַל המזבח	עַל־המזבח	Amos 9. 1.
כָל־הגוים	כָל־הגוים	Obad. 15.
אֲשר כנענים	אֲשר כנענים	20.
אֶל־חנון	אֵל־חנון	Jonas 4. 2.
על נינוה	על נִינוה	4. 11.
בין־ימינו	בֵין ימינו	4. 11.
אם־יועצךְ	אִם יועצךְ	Micha 4. 9.
וְמעוננים	ומעוננים	5. 11.
תדרךְ	תדרךְ	6. 15.
מה־תחשבון	מַה תחשבון	Nah. 1. 9.
לא־לו	לֹא לו	Hab. 1. 6.
הָעליזה	הַעליזה	Zeph. 2. 15.
שום־אבן	שׁוּם אבן	Hag. 2. 16.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
לעת־ערב	לעת ערֶב	Zach. 14. 7.
וְראמה	וְראמה	14. 10.
וּפִנה דרךְ׃	ופנה דרךְ׃	Mal. 3. 1.
וְבעשקי	ובעשקי	3. 5.
דברי הימים		1. PARA.
בְני־פֶרץ	בְנֵי פֶרץ	2. 4.
וַימצאו	וַימצאו	4. 40.
וְאהרן	וְאהרן	6. 49.
וַיתנו	וַיתנו	6. 40.
וַימצאו	וַימצאו	10. 8.
כָל ישׂראל	כָל־ישׂראל	11. 1.
עצמך ובשׂרך	עצמך ובשׂרך	11. 1.
המתחזקים	המתחזקים	11. 10.
וְיתיצבו	ויתיצבו	11. 14.
וישיהו	וְישיהו	12. 6.
וּמִן־הגדי	ומִן־הגדי	12. 8.
אֶת־עמשי	אֶת עמשי	12. 18.
ומִמנשה	וּממנשה	12. 19.
וגם־הקרו	וגַם הקרובים	12. 40.
ובבקר	וּבבקר	12. 40.
בֵית עובד	בית עובֵד	13. 13.
וְלשרתו	ולשרתו	15. 2.
להעלות	להעלות	13. 6.
וַישיה	וַישיה	23. 20.
ומעשה	וּמעשה	23. 28.
יְשׂראלה	יְשׂראלה	25. 14.
וַיפקדם	וַיפקדם	26. 32.
ואת בתיו	ואת בתיו	2. Par. 8. 1.
לבנות־לךְ׃	לבנות לךְ׃	1. Par. 25. 16.
הַמחלקות	הַמחלקות	27. 1.
כָל־רכוש	כָל רכוש	28. 1.
שלמה	שלמה	28. 6.
להתנדב	להתנדב	29. 17.
ויברכו	ויברכו	29. 20.
ומנצחים	וּמנצחים	2. Par. 2. 2.
שֵם הימיני	שֵם־הימיני	3. 17.
לַמחצרים	לַמחצרים	5. 13.
וְהחסד	וְהחסד	6. 14.
וַיתפללו	וַיתפללו	7. 14.
להיות שמי	להיות שמי	7. 16.
וַיחזק	וַיחזק	8. 3.
הִתיצבו	הִתיצבו	11. 13.
אֶת־מעכה	אֶת מעכה	11. 20.
וְשבע	ושבע	12. 13.
חומה	חומה	14. 6.
עודד	עודד	15. 8.
הפוךְ׃	הפוךְ׃	18. 33.
ומקח	ומקח	19. 7.
הִתיצבו	הִתיצבו	20. 17.
וימצאו	וַימצאו	20. 25.
וַינצלו	וַינצלו	20. 25.
בהתחברךְ׃	בהתחברךְ׃	20. 37.
עַל עמדו	עַל־עמדו	20. 34.
עַל עזיהו	עַל־עזיהו	26. 18.
נביא ליי	נביא ליי	18. 6.
ויזעקו	וְיזעקו	32. 20.
יְתקדשו	יְתקדשו	29. 35.
וַישרם	וַישרם	32. 30.
הַמדברים	הַמדברים	33. 18.
ויבשלו	ויבשלו	35. 13.
בְהעלות	בְהעלות	35. 14.
תהלות		PSALM.
כִּי אם־	כי אִם	1. 2.
וְבתורתו	ובתורתו	1. 2.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וְבחרונו	ובחרונו	Pſal. 2. 5.
אֲספרה	אֲספרה	2. 7.
פֶן יאנף	פן־יאנף	2. 12.
נְסָה עלינו	נְסה עלינו	4. 7.
אוֹר פניךָ	אור פניךָ	4. 7.
וישמחו	וישמחו	5. 12.
בשוב איבי	בשוב־איבי	9. 4.
ישפט	ישפט	9. 9.
נודע יי	נודע יי	9. 17.
במזמות זו	במזמות זו	10. 2.
תדרש	תדרש	10. 13.
עד אנה	עד אנה	13. 1.
מְפלטי	מְפלטי	18. 49.
כְבוד אל	כְבוד אל	19. 1.
בכל הארץ	בכל הארץ	19. 5.
עדות־יי	עדות יי	19. 8.
מצות־יי ברה	מצות יי ברה	19. 9.
טְהורה	טְהורה	19. 10
הַנחמדים	הַנחמדים	19. 11.
מפשע	מפשע	19. 14.
יתֶן־לךְ׃	יתן לךְ׃	20. 5.
וְהתפרדו	וְהתפרדו	22. 15.
כי לא בזה	כי לא בזה	22. 25.
דשנת בשמן	דשנת בשמן	23. 5.
וְהנשאו	וְהנשאו	24. 7.
הַבגדים	הַבגדים	25. 3.
ולמדני	וְלמדני	25. 5.
ועתה	ועתה ירום	27. 6.
אל־תחרש	אַל תחרש	28. 1.
ומשירי	וּמשירי	28. 7.
לא יוציא הריש	יִרְעם יוציא הריש	17. 34.
קול יי	קול־יי	29. 3.
וַירקידם	וַירקידם	29. 6.
ויחשף	וַיחשף	29. 9.
לְצור מעוז	לְצור מעוז	31. 3.
צוררי	מכל צוררי	31. 12.
וְלשכני	וְלשכני	31. 12.
הצילני	הצילני	31. 16.
בְשועי	בְשועי	31. 23.
אֶהֱבו	אֶהֱבו	31. 24.
וְכל מעשהו	וְכָל־מעשהו	33. 4.
וַיגרשהו	ויגרשהו	34. 1.
לְכו בנים	לְכו בנים	34. 12.
וְאֶת־דכאי	וְאת דכאי	34. 19.
למנצח	למנצחי	36. 1.
וירממהו	וירממהו	107. 32.
אַל בקצפךָ	אַל־בקצפךָ	38. 2.
כִּי־שנתי	כִּי עונתי	38. 5.
אהבי	אהביו	40. 17.
אשמרה לפי	אשמרה לפי	39. 2.
מִכל פשעי.	מִכל פשעי	59. 4.
ויעלני	ויעלני	40. 3.
לַעשות	לַעשות	40. 9.
יְמלטהו	יְמלטהו	41. 2.
באמר אלי	באמר אלי	42. 4.
וַתהמי	וַתהמי	42. 12.
אֶל תהום	אל־תהום	42. 8.
באמרם	באמרם	42. 11.
מֵאיש	מֵאיש	43. 1.
למנצח אין בו	למנצחי	45. 1.
על־דבר אמת	עַל דבר אמת	45. 5.
בִקרותיךָ	בִיקרותיךָ	45. 10.
נִצבה שגל	נצבה שגל	45. 10.
ובית אביךְ׃	ובית אביךְ׃	45. 11.
	על־כן	

Pſalm.	B. Aſcher.	B. Nephtali.
45. 18.	עַל־כֵּן עַמִּים	עַל כֵּן עַמִּים
46. 5.	יְשַׂמְּחוּ	יְשַׂמְּחוּ
46. 9.	לְכוּ חֲזוּ	לְכוּ חֲזוּ
47. 1.	לַמְנַצֵּחַ׀ פסק	לַמְנַצֵּחַ אין בו פסק
49. 15.	לִשְׁאוֹל	לשאול
50. 23.	זוֹבֵחַ	זֹבֵחַ
54. 3.	וּבִגְבוּרָתְךָ	ובגבורתך
54. 5.	לֹא שָׂמוּ	לֹא שָׂמוּ
55. 24.	תּוֹרִידֵם	תּוֹרִידֵם
56. 10.	יָשׁוּבוּ	יָשֻׁבוּ
56. 14.	לְהִתְהַלֵּךְ	לְהִתְהַלֵּךְ
57. 2.	כִּי בְךָ	כִּי בְךָ
59. 2.	מִמִּתְקוֹמְמַי	מִמִּתְקוֹמְמַי
59. 3.	וּמֵאַנְשֵׁי	ומאנשי
59. 11.	יַרְאֵנִי	יַרְאֵנִי
60. 2.	וְאֶת אֲרַם	וְאֶת אֲרַם
62. 4.	תְּרָצְּחוּ	תְּרַצְּחוּ
62. 13.	כְּמַעֲשֵׂהוּ	כְּמַעֲשֵׂהוּ
63. 12.	וְהַמֶּלֶךְ	וְהַמֶּלֶךְ
65. 10.	הָאָרֶץ	הָאָרֶץ
66. 3.	יְכַחֲשׁוּ	יְכַחֲשׁוּ
66 15.	אֶעֱשֶׂה	אעשֶׂה
67. 2.	יָאֵר	יָאֵר
68. 31.	גְּעַר	גְּעָרִי
69. 16.	וְאַל תֶּאְטַר	וְאַל תאטר
69. 21.	וְלַמְנַחֲמִים	וְלַמְנַחֲמִים
69. 28.	תְּנָה עָוֹן	תְּנָה עון
69. 35.	יְהַלְלוּהוּ	יְהַלְלוּהוּ
71. 11.	רִדְפוּ	רִדְפוּ
72. 12.	וְאֵין עוֹזֵר	וְאֵין עוזר
74. 5.	בִּסְבָךְ	בִּסְבָךְ
74. 13.	שִׁבַּרְתָּ	שִׁבַּרְתָּ
74. 20.	כִּי־מָלְאוּ	כי־מלאו
74. 22.	זְכוֹר חֶרְפָּתְךָ	זכור חרפתך
76. 10.	בְּקוּם־לַמִּשְׁפָּט	בְּקוּם למשפט
77. 1.	עַל־ידותון	עַל ידותון
77. 13.	ובעלילותיך	וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
78. 52.	וַיְנַהֲגֵם	וַיְנַהֲגֵם
79. 9.	וְהַצִּילֵנִי	וְהַצִּילֵנִי
79. 10.	אלהיהם	אֱלֹהֵיהֶם
80. 11.	אַרְזֵי אֵל	ארזי אל
83. 2.	אַל־תֶּחֱרַשׁ	אַל תחרש
83. 16.	ובסופתך	וּבְסוּפָתְךָ
84. 3.	וגם־כלתה	וְגַם־כָּלְתָה
84. 4.	אֶת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ	אֶת מזבחותיך
83. 13.	נִירְשָׁה לָנוּ	נִירְשָׁה לנו
85. 7.	הֲלֹא אַתָּה	הֲלֹא־אַתָּה
86. 15.	אל־רחום	אֵל רחום
89. 10.	אַתָּה	אַתָּה תשבחם
89. 12.	אַתָּה	אַתָּה יסדתם
89. 11.	פּוֹרַרְתָּ	פּוֹרַרְתָּ
89. 20.	דִּבַּרְתָּ	דִּבַּרְתָּ
89. 26.	וּבַנְּהָרוֹת	וּבַנְּהָרוֹת
89. 33.	ובנגעים	וּבִנְגָעִים
89. 36.	אִם־לְדָוִד	אם לדוד
89. 41.	פָּרַצְתָּ כל	כָּל גדרותיו
89. 46.	הֶעֱטִיתָ	העטית
90. 2.	וּמֵעוֹלָם	ומעולם
90. 2.	אַתָּה אל	אַתָּה אל
90. 7.	ובחמתך	וּבַחֲמָתְךָ
90. 14.	וּנְרַנְּנָה	וּנְרַנְּנָה
90. 17.	וּמַעֲשֵׂה ידנו	וּמַעֲשֵׂה
91. 4.	ותחת	וְתַחַת
92. 5.	בְּמַעֲשֵׂה	בְּמַעֲשֵׂה

Pſalm.	B. Aſcher.	B. Nephtali.
92. 15.	דְּשֵׁנִים	דְּשֵׁנִים
93. 4.	אַדִּירִים	אַדִּירִים
94. 1.	אֵל־נְקָמוֹת	אֵל־נקמות
94. 4.	יִתְאַמְּרוּ	יִתְאַמְּרוּ
95. 6.	נִבְרְכָה־לִפְנֵי	לִפְנֵי
95. 7.	אִם בְּקֹלוֹ	אִם בקולו
96. 11.	יִרְעַם	יִרְעַם
96. 13.	יִשְׁפֹּט	ישפט
103. 4.	הַמְעַטְּרֵכִי	הַמְעַטְּרֵכִי
103. 12.	הִרְחִיק	הִרְחִיק
104. 9.	גְּבוּל	גְּבוּל
104. 29.	יִבָּהֵלוּן	יִבָּהֵלוּן
105. 3.	התהללו	הִתְהַלְלוּ
105. 41.	פָּתַח	פָּתַח
106. 29.	בְּמַעַלְלֵיהֶם	בְּמַעַלְלֵיהֶם
106. 47.	וְקַבְּצֵנוּ	וְקַבְּצֵנוּ
107. 3.	מֵאֲרָצוֹת	וּמֵאֲרָצוֹת
109. 3.	וַיִּלָּחֲמוּנִי	וַיִּלָּחֲמֻנִי
109. 12.	אַל יְהִי	אַל יהי
113. 5.	הַמַּגְבִּיהִי	הַמַּגְבִּיהִי
116. 16.	אֲנִי עַבְדְּךָ	אֲנִי עַבְדְּךָ
116. 17.	לְךָ אֶזְבַּח	לְךָ אזבח
118. 5.	מִן־הַמֵּצַר	מִן המצר
119. 8.	אַל תַּעַזְבֵנִי	אַל־תעזבני
119. 29.	וְתוֹרָתְךָ	וְתוֹרָתְךָ
119. 43.	וְאַל תַּצֵּל	וְאַל תצל
119. 45.	וְאֶתְהַלְּכָה	וְאֶתְהַלְּכָה
119. 47.	וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע	ואשתעשע
119. 48.	אֶל מִצְוֹתֶיךָ	אֶל־מצותיך
119. 82.	תְּנַחֲמֵנִי	תְּנַחֲמֵנִי
119. 99.	מִכָּל מְלַמְּדַי	מִכָּל מלמדי
119. 102.	מִמִּשְׁפָּטֶיךָ	מִמִּשְׁפָּטֶיךָ
119. 108.	וּמִשְׁפָּטֶיךָ	וּמִשְׁפָּטֶיךָ
119. 122.	אַל־יַעַשְׁקוּנִי	אַל־יעשקוני
119. 124.	כְחַסְדֶּךָ	כְחַסְדֶּךָ
120. 7.	אֲנִי שָׁלוֹם	אֲנִי שלום
120. 5.	עִם אָהֳלֵי	עִם־אהלי
122. 4.	שֶׁשָּׁם	שֶׁשָּׁם
123. 2.	הִנֵּה	הִנֵּה
124. 1.	שֶׁהָיָה	שֶׁהָיָה
124. 6.	נְתָנָנוּ	נְתָנָנוּ
125. 3.	לְמַעַן	לְמַעַן
127. 2.	שָׁוְא לכבי	שָׁוְא לָכֶם
132. 1.	זְכוֹר יי	זְכָר־יי
132. 12.	אֲלַמְּדֵם	אֲלַמְּדֵם
133. 3.	הַרְרֵי	הַרְרֵי
135. 7.	מַעֲלֶה	מַעֲלֶה
135. 17.	אֵין־יֵשׁ	אֵין יש
136. 24.	וַיִּפְרְקֵנוּ	וַיִּפְרְקֵנוּ
137. 2.	עַל עֲרָבִים	עַל ערבים
137. 4.	שִׁיר־יי	שִׁיר יי
137. 5.	אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ	אִם־אשכחך
137. 9.	עֹלָלַיִךְ	עולליך
138. 3.	וַתַּעֲנֵנִי	וַתַּעֲנֵנִי
141. 4.	לְדָבָר רָע	לדבר רע
141. 10.	עַד אֶעֱבוֹר	עד אעבור
143. 5.	בְּמַעֲשֵׂה	בְּמַעֲשֵׂה
143. 10.	לַעֲשׂוֹת	לַעֲשׂוֹת
144. 7.	בְּנֵי נֵכָר	בְּנֵי נֵכָר
144. 15.	שֶׁכָּכָה	שֶׁכָּכָה
145. 11.	וּגְבוּרָתְךָ	וּגְבוּרָתְךָ
147. 11.	אֶת־הַמְיַחֲלִים	אֶת־המיחלים
147. 14.	הַשָּׂם־גְּבוּלֵךְ	הַשָּׂם־גבולך
150. 5.	בְּצִלְצְלֵי	בְּצִלְצְלֵי

J O B.	B. Aſcher.	B. Nephtali.
		איוב
1. 3.	שְׁבְעַת	שִׁבְעַת
1. 1.	וְהָיָה	וְהָיָה
3. 4.	אַל ידרשהו	אַל־ידרשהו
3. 5.	תִּשְׁכָּן	תִּשְׁכָּן
5. 5.	וְאֶל־מצנים	וְאֶל מצנים
5. 24.	וּפקדת	וקפדת
5. 26.	ואתה דע	ואתה דע
3. 5.	כְּמרירי	כמרירי
3. 26.	וַיָּבֹא רגז	ויבא רגז
5. 3.	אֲנִי ראיתי	אֲנִי ראיתי
6. 30.	היש־בלשני	הֲיֵשׁ בִּלְשׁוֹנִי
7. 12.	הֲיָם אני	הֲיָם־אני
7. 21.	את עוני	את עוני
8. 3.	יְעַוֵּת צדק	יעות־צדק
8. 11.	הֲיִגְאֶה	הֲיִגְאֶה
8. 18.	אִם־יבלענו	אִם־יבלענו
9. 33.	לֹא יש	לא־יש
9. 34.	ואימתו	וְאֵימָתוֹ
10. 9.	וְאֶל עפר	וְאֶל־עפר
10. 11.	וּבעצמות	ובעצמות
10. 22.	וַתֹּפַע	ותפע
11. 6.	ושה לך	ישה לך
11. 17.	וּמצהרים	וּמצהרים
12. 3.	מִי אֵין	מִי אֵין
13. 21.	וְאֵימָתְךָ	וְאֵימָתְךָ
13. 27.	אָרְחוֹתָי	ארחותי
14. 1.	וּשְׂבַע רגז	וּשְׂבַע רגז
14. 19.	תִּשְׁטֹף	תשטף
14. 20.	וַיַּהֲלֹךְ	וַיַּהֲלֹךְ
15. 17.	זֶה־חזיתי	זֶה־חזיתי
16. 18.	אל תכסי	אל תכסי
15. 32.	בְּלֹא יומי	בְּלֹא־יומי
16. 8.	וַיִּקְם בִּי	וַיִּקְם־בִּי
16. 9.	טָרַף	טָרַף
20. 27.	מתקוממה	מתקוממה
21. 2.	תנחמתיכם	תנחמתכם
21. 4.	הֶאָנֹכִי	האנכי
21. 17.	נר רשעים	נר רשעם
21. 33.	מָתְקוּ לו	מתקו לו
24. 5.	עֲרָבָה	עֲרָבָה
24. 8.	וּמִבְּלִי	וּמִבְּלִי
24. 14.	יִקְטָל	יקטל
29 6.	וְצוּר יָצוּק	וצור־יצוק
29. 11.	וַתְּאַשְּׁרֵנִי	וַתְּאַשְּׁרֵנִי
29. 21.	וַיְחֵלּוּ	וַיְחֵלּוּ
30. 20.	וַתִּתְבֹּנֶן	וַתִּתְבֹּנֶן
30. 26.	וַיָּבֹא אפל	וַיָּבֹא אפל
31. 34.	וּבוּז משפחות	ובוז־משפחות
32. 5.	וַיִּחַר אפו	וַיִּחַר־אפו
32. 16.	וְהוֹחַלְתִּי	וְהוֹחַלְתִּי
33. 1.	וְכָל דברי	וְכָל דברי
34. 6.	עַל משפטי	עַל משפטי
34. 8.	אַנְשֵׁי	אַנְשֵׁי
35. 14.	ותחולל	ותחולל
36. 3.	אתן־צדק	אֶתֵּן צדק
38. 28.	היש־למטר	הֲיֵשׁ למטר
39. 18.	תִּשְׂחַק	תשחק
40. 24.	הַתִּשְׂחַק בו	התשחק
41. 24.	אֵין־על אפר	אֵין־על
P R O V.		משלי
1. 10.	אִם־יפתוך	אִם יפתוך
2. 4.	אִם־תבקשנה	אִם תבקשנה
3. 12.	כִּי אֶת אשר יתמך׃	כִּי אֶת

B. Nepthali.	B. Ascher.	
יִתְמֹךְ׃	יִתְמָךְ׃	Prov. 4. 4.
וֶנִהַמְתָּ	וְנִהַמְתָּ	5. 11.
וְאָמַרְתָּ	וְאָמַרְתָּ	5. 12.
עֲשֵׂה זאת	עשה וְזאת	6. 3.
כִּי־בָאתָ	כִּי בָאתָ	6. 3.
לֵךְ אֶל	לֵךְ אל נמלה	6. 6.
בְּהִתְהַלֶּכְךָ	בְּהִתְהַלֶּכְךָ	6. 22.
נִתְעַלְּסָה	נִתעמלסה	7. 18.
צְרוֹר	צְרוֹר	7. 20.
אֲנִי חכמה	אֲנִי חכמה	8. 12.
וְליועֲצֵי	וליועֲצֵי	12. 20.
אוֹר צדיקים	אוֹר צדיקים	13. 9.
תְּרוֹמֵם גוי	תְּרומם גוי	14. 34.
אִם־בהתגלות	אִם בהתגלות	18. 2.
יִמָּלֵא פיהו	יִמָּלֵא פיהו	20. 17.
אִם אֵין־לך	אִם אֵין־לך	22. 27.
לָמָּה יקח	לָמה יקח	22. 27.
לְשׁוֹן שקר	לְשׁון־שקר	26. 29.
אַל־תתהלל	אַל תתהלל	27. 1.
לְמִי אוֹי	לְמִי אוֹי	23. 29.
וּבֵית אחיך	וּבֵית אחיך	27. 10.
עֲנֵה כסיל	עֲנֵה כסיל	26. 5.
עַל־ריב	על רִיב	26. 17.
אל תִּתֶּן־לי	אל תִּתן לי	30. 8.
וּמִי יי	וּמִי יי	30. 9.
וּמִיץ אף	וּמִיץ אף	30. 33.
וּמֶה	וּמָה בר	31. 2.
יִרְאַת יי	יִרְאַת יי	31. 30.
רות		RUTH.
הַנַּעֲרָה	הַנערה	2. 5.
קְצִיר השעורים	קְצִיר־השעורים	2. 23.
הלא־בעז	הֲלֹא בעז	3. 2.
יי אֵת האשה	יתן יי את האשה	4. 11.
שיר השירים		C. CANT.
שעטרה לּוֹ	שעטרה לּוֹ	3. 11.
אֶנְהָגְךָ	אֶנְהָגְךָ	8. 2.
וּרְאֶינָה	צאינה וראֶינה	3. 11.
במלות תיבות	שלהבתיה	8. 6.
קהלת		ECCLE.
בְּכָל־מעשי	בְּכָל־מעשי	2. 11.
שֶׁעָמְלוֹ	שֶׁעָמְלוֹ	2. 21.
וְיִשְׁתַּבְּחוּ	וְיִשתבחו	8. 10.
הַמַּעֲשֶׂה	את הַמַּעֲשֶׂה	3. 11.
וְכַצִּפֳּרִים	וכצפרים	9. 12.
הַטּוֹחֲנוֹת	הטוחנות	12. 3.
לִמַּד־דעת	עוד לִמַּד דעת	12. 9.
וכמשמְרות	וּכְמשמְרות	12. 11.
את כָּל מעשה	את כָּל־מעשה	8. 17.
קינות		THRENI
בְּהִתעטפם	בְּהִתעטפם	2. 12.
וְנַחְקוֹרָה	וְנַחְקוֹרָה	3. 40.
מגילה		ESTHER
וְהַנַּעֲרָה	וְהַנערה	2. 4.
וְאֶת מאמר	וְאֶת מאמר	2. 20.
אֶת המן	אֶת־המן	3. 1.
כְּתָב־הדת	כְּתָב הדת	4. 8.
להתחנן־לו	להתחנן־לו	4. 8.
מָה לעשות	מַה לעשות	6. 6.
האחשדרפנים	האחשדרפנים־	8. 9.
לְהִקָּהֵל	לְהִקָּהֵל	8. 11.
דניאל		DAN.
אשר אֵין בהם	אֵין־בהם	1. 4.
וללמדם	וּללמדם	1. 4
וַיְדַבְּרוּ	וַיְדַבְּרוּ	2. 4.

B. Nepthali.	B. Ascher.	
וּמִן־נצבתא	וּמִן־נצבתא	Dan. 2. 41.
וּנבוכד נאצר	וּנבוכד נאצר	3. 2.
עזרא		EZRA.
לְאוֹצָרוֹת	לְאוֹצָרוֹת	Nehem. 12. 44.

נשלם חלוף הכתובים

Catalogum hunc variarum lectionum B. Aſcher & B. Nephtali prout in exemplari Baſileenſi legitur hic exhibemus; in quo tamen verba ſola habentur, locis non annotatis: ea itaque, nequid deeſſet, non ſine magna moleſtia adjecimus. Ordo librorum & capitum Bibliorum Hebr. aliquatenus in eo ſervatur, ſed hoc non perpetuum, unde loca nonnulla pluſculum difficultatis antequam reperirentur exhibuerunt, pauca Lectori indaganda relinquere coacti fuimus. Sicubi in aſſignandis locis aberravimus, id partim vitio exemplaris, partim preli feſtinationi tribuendum. Quæ ex Pentateucho ſunt contulimus cum alio Catalogo qui repertus eſt ad calcem Pentateuchi in exemplari Bibliorum Hebraicorum A. C. 1304. ſive anno mundi juxta Judaicam computationem 5064. ut perhibetur, ſcripto, quod Cl. Seldeni bibliotheca nobis ſuppeditavit; Ordo illic cum noſtro per omnia idem non eſt. Quædam in eo habentur quæ in noſtro deſunt, ideoque hic ſubjicere viſum eſt.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
לְהִשְׁתחוות לך	להשתחוות לך	Gen. 37. 10.
וארד לְהצילו מיד	וארד לְהצילו מיד	Exod. 3. 8.
כי לא־יתן אתכם	כי לֹא יתן אתכם	3. 19.
ובחדר מִשכבך	ובחדר משכבך	8. 3.
נטה אֶת־מטך	נטה את־מטך	8. 16.
כי אִם אינך משיב נשׁ׳	כי אינך־משיב דערב	8. 21.

Corruptus & confuſus eſt hic locus. Vide etiam Gen. 20. 7. nam ordo illum locum, verba hunc potius indicant.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
כי הַשְּׂעֹרָה אביב	כי השעֹרה אביב	Exod. 9. 31.
לְכוּ נָא הגברים	לכו נָא הגברים	10. 11.
דברו אֶל כל עדת	דברו אֶל־כל עדת	12. 3.
ונתת עַל־חשלחן	ונתת עַל השלחן	25. 30.
וכהנו לי	וכהנו־לי	28. 41.

Hic locus unà adducitur cum לכהנו לי v. 1.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
אל תאמר בלבבך	אל תאמר בִּלבבך	Deut. 9. 4.

Quædam contrà quæ in noſtro leguntur illic deſunt, quæ ſequuntur. Exod. 6. 27. Deut. 14. 23. & 17. 4. unà cum Pſ. 2. 11. Item Deut. 14. 26. & 15. 10. 20.

Reliquas ejus à noſtro variationes ordine hic proponemus.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
מִכֹּל עֵץ הגן	מִכֹּל עץ־הגן	Gen. 2. 16.

Hoc in noſtro malè citatur ex verſ. 6.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
אֲשֶׁר בראתי	אֲשֶׁר־בראתי	6. 7.

Hinc exemplar noſtrum correximus, ubi erat בראותו.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וימח אֶת־כל היק׳	וימח אֶת כל היק׳	7. 23.

In noſtro citatur ex verſ. 4.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וַיִּמְצְאוּ בקעה	וַיִּמְצְאוּ בקעה	11. 2.
עלי קִללתך	עלי קִללתך	27. 13.
וְיִתֶּן לך	וְיִתֶּן־לך	27. 28.

Sic c. 28. 4. ſed abſque Makkaph.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
אם יב׳ עש׳ אל־המ׳	אם יב׳ עש׳ אל המחנ׳	32. 8.
והיה הַמַּחֲנֶה	והיה הַמַּחֲנֶה	Ib.
כי יִפְגָּשְׁךָ	כי יִפְגָּשְׁךָ	32. 17.
ויא׳ לא אֲשַׁלֵּחֲךָ	ויאמ׳ לא אֲשַׁלֵּחֲךָ	32. 26.
כִּי־על כן ראיתי	כִּי על־כן ראיתי	33. 10.
על כן קרא שֵׁם המ׳	על כן קרא שֵׁם־המ׳	33. 17.
ויאהב את הנער׳	וַיֶּאֱהַב את הנער׳	34. 3.
ונתתי לך וּלזרעך	ונתתי לך ולזרעך	17. 8.

Varia lectio videtur hic eſſe in voce ולזרעך quam juxta ordinem melius petas ex c. 35. 12. Nudas enim voces diſcrepantes initio poſitas eſſe probabile eſt, quibus aliæ deinceps antecedentes vel conſequentes, ut de locis melius conſtaret, ex ſcribentium arbitrio adjectæ ſunt; quarum omnium hic rationem non habuimus, quod ſæpe nihil ad rem faciant, licet in illis etiam exemplaria diſſentiant: ſubinde autem in illis erratum eſſe locorum ordo manifeſtò prodit.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
ויהי יוסף יְפֵה תאר	ויהי יוסף יְפֵה־תאר	Gen. 39. 6.
וליוסף ילד שני בני׳	וליוסף יולד שני בנים	41. 50.
אֶת־כל אשר בהם	אֶת כל אשר בהם	41. 56.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
יִמְנָה וישוה	ימנה וישוה	Gen. 46. 17.
ויבאו הרעים וַיְגרשׁ׳	ויבאו ה־עים וַיְגרשׁ׳	Exod. 2. 17.
כי טַוב לנו במצרים	כִּי טוֹב לנו במצרים	14. 12.

Hic locus habetur Num. 11. 18. vi. ſupra ad Gen. 17. 8.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וַיַּאֲמינו ביי׳ ובמשׁ׳	וַיַּאֲמינו ביי׳ ובמ׳	14. 31.
אז יָשִׁיר משה	אז יָשִׁיר משה	15. 1.
כָּל־המחלה	כָּל־המחלה	15. 26.
אמר אֶל כל עדת	אמר אל־כל עדת	16. 9.
כִּי יגנב־איש	כי־יגנב איש	22. 1.
כֵּן תעשה לשרך	כן־תעשה לשרך	22. 30.
לא אגרשנו מפניך	לא אֲגָרְשֶׁנּוּ מפניך	23. 29.
וַיֶּחֱזוּ אל האלהים	ויחזו אל האלהים	24. 11.

א־ pro את.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
לכהנו לי וכהנו לי	לכהנו־לי וכהנו־לי	28. 1.
כִּי־פרעה אהרן	כִּי פרעה אהרן	32. 25.
וּמִן התכלת והארג׳	ומן־התכלת וא׳	39. 1.
ואת־האבנט	וְאת האבנט	39. 29.
וּמִכנסי־בד	וּמִכנסי בד	Levit. 6. 10.
וּמִן הדם יתן על	ומן־הדם יתן על	8. 30.

Ultima ſunt ex c. 4. 18. vi. quæ ſupra notavimus.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וכל אשר יִפֹּל עליו	וכל אשר יפל עליו	11. 32.
בעור הבשר	בְּעוֹר הבשר	13. 3.
אוֹ מִן השתי	או מן־השתי	13. 56.
את עֵץ הארז	את עֵץ־הארז	14. 6.
ואם עַל־המשכב	ואם עַל המשכב	15. 23.
אֶל כל עדת בני	אל־כל עדת בני	19. 2.
בת אביו או־בת אמו	בת אביו אוֹ בת אמו	20. 17.
שתים שני עשרני׳	שְׁתַּיִם שני עשרני׳	23. 17.
כי־עבדי הם	כִּי עבדי הם	25. 42.
וְאִם מעש נש׳	וְאִם־מעט נש׳	25. 52.
ואם מך־הוא מע׳	וְאִם מָךְ הוא מע׳	27. 8.
וְכָל־ערכך יהיה	וְכָל־ערכך יהיה	27. 25.
ויתילדו על משפ׳	וַיִּתְיַלְדוּ על	Num. 1. 18.
כֵּן חנו לדגליה׳	כֵּן־חנו לדגליה׳	2. 34.
וכלה אהרן ובניו	וכלה אהרן־ובניו	4. 15.
ופקדת אלעזר בֶּן אה׳	ופקדת אלעזר בֶּן־א׳	4. 16.
אֶספה לי שבעים	אֶספה־לי שבעים	11. 16.
אִם אֶת כל דגי	אם־את־כל דגי	11. 22.
ואֶל כל עדת	ואֶל־כל עדת	13. 27.
כי העמלק׳ וְהַכנעני	כי העמלק׳ והכנעני	14. 43.
או אשר־בתוככ׳	או אֲשֶׁר בתוככם	15. 14.
אמר אל אלעזר בֶּן	אמר אל אלעזר בן־	16. 37.
זֶה יהיה לך	זֶה־יהיה לך	18. 9.
ואת בכור־הבה׳	ואת בְּכוֹר הבמה	18. 15.
אֵין־צמיד פתיל	אין־צמיד פתיל	19. 15.
וישמע הַכְּנַעֲנִי	וישמע הכנעני	21. 1.
ויקרא שם המקום	ויקרא שם־המקום	21. 3.
ולא נתן סיחן	ולא נָתַן סיחן	21. 23.
אשר עַל הנהר	אשר על־הנהר	22. 5.
וַיְדברו אליו	וידברו אליו	22. 7.
מה פָּעַל אל	מָה פָּעַל אל	23. 23.
כי אִם יהיה לבער	כי אם־יהיה לבער עץ	24. 22.
ויאמר משה אֶל שפט׳	ויאמר משה אֶל־שפ׳	25. 5.
וְהָיְתָה לבני ישראל	והיתה לבני ישראל	27. 11.
העשה הָרַע פת׳	העשה הָרָע קמ׳	32. 13.
וַיַּכְּתוּ אתכם בשע׳	וַיַּכְּתוּ אתכם בשע׳	Deut. 1. 44.
אשר יעש׳ כְּמעש׳	אשר יעש׳ כְּמעש׳	3. 24.
את אשר בִּלבבך	את אשר בלבבך	8. 2.
יאריך ימים על־ממ׳	יאריך ימים עַל ממ׳	17. 20.
מערי הגוים האל׳	מערי הגוים האל׳	20. 15.
כי תכלה לַעְשֵׂר	כי תכלה לַעְשֵׂר	26. 12.
ימצאהו	ימצאהו	32. 10.
אם שנתי	אם שנתי	32. 41.

Omnia Deuteronomii loca literis fugientibus ab exteriore parte membranæ ſcripta ſunt, adeo ut de lectione eorum vix conſtaret: eorum tamen nonnulla, quoad oculorum acie percipi potuerint, hic adduximus. Quædam præterea ſunt loca quæ libri noſtri aliter legunt quàm in hoc Catalogo exhibentur. Deut. 2. 34. ונחרם. Idem occurrit cap. 3. 6. quorum alterum ordo hic poſtulat: ſed Catalogus, tum Mſ. tum excuſus, habent ויחרם, quod extra ordinem habetur. Num. 21. 3. Joſ. 18. 20. leg. יגבל. Pro שמר לך, quod inter loca Jud. & 1. Sam. citatur ex libro Exod. lege שמור לך. 1. Sam. 9. 24. proximus autem ei locus eſt c. 15. 7. ejuſdem libri. 1. Par. 12. 8. leg. הגדי. Job 41. 24. leg. עפר. Pſalm. 79. 9. leg. והצילנו pro והצלני, quod Pſalm. 144. 7. habetur. Pſalm. 92. 5. leg. במעשי pro במעשה, quod in Pſal. 143. 5. extat. ſic pro וירממהו, quod non niſi Pſal. 107. 32. legitur, idque plene ſcriptum וירוממהו, ordo omnino legendum ſuadet וירוממך, ex Pſal. 37. 34. Prov. 30. 9. leg. מי ſine ו. Eccl. 8. 10. leg. וישתכחו. Eſa. 1. 20. leg. תמאנו. Ezech. 45. 14. leg. וחק. Hoſ. 14. 4. leg. אשור. Hæc, & ſiqua alia ſunt hujuſmodi, eruditorum judicio relinquentes prout in exemplari reperta ſunt ſumma cum fide expreſſimus: unum correximus כנערת. Ezech. 17. 10. quod illic erat בנערת. Idem de ſequente Catalogo judicium, in quo tamen Venetæ exemplaris ope nonnulla emendavimus.

VARIÆ LECTIONES HEBR.

Inter Occidentales & Orientales, ſive Judæos in terra Iſrael & in Babylonia degentes.

	Occidentales.	Orientales.
JOS.	יהושע	
7. 21.	וארא בשלל וארא׳ כתי׳	וארא כת׳ וארא׳ קרי
8. 12.	ויקח בחמשת בין בית אל	בין בית און כתי׳ בית אל קרי
8. 13.	ב׳ פסו׳ לעיר כתיב וקרי	לעיר כתיב לעי קרי
10. 26.	ויכם וימיתם כתיב וקרי	וימיתום כתיב וימתם קרי
19. 38.	חרם ובית ענת כתיב וקרי	חרום כתיב חרם קרי
13. 1.	אתה וקנתה מלא	אתה וקנת חסר
18. 14.	אל קרית בעל	על קרית בעל
15. 51.	ונשן וחילון	גשן כתיב ונשן קרי
22. 22.	אם במרד ואם במעל	אם במרד אם
22. 20.	ועל כל עדת ישראל	ואל כל עדת ישראל
24. 8.	ואביא אתכם אביאה כתיב	ואביא כתיב ואביאה קרי
JUD.	שפטים	
1. 21.	ואת היבוסי ישב ק׳ וכתיב	ישב כתיב ישבי ק׳
8. 3.	כדברו הדבר הזה כתי׳ וקרי	כדברי כתיב בדברו קרי
9. 33.	ופשטת על העיר	אל העיר
11. 31.	היוצא והעליתיהו קרי וכתיב	והעלותיהו כתיב
19. 3.	על לבה להשיבה להשיבו כתי׳	להשיבו כתיב וקרי
20. 36.	אשר שמו אל הגבעה	על הגבעה
20. 42.	אל דרך המדבר	על דרך
13. 17.	כי יבא דבריך רך כתיב	דברך כתיב וקרי
1. SAM.	שמואל	
4. 15.	ועיניו קמה	קמה כתיב קמו קרי
15. 6.	פן אספך עמו קרי וכתיב	עמי כתיב עמו קרי
18. 25.	כי במאה ערלות	כי אם במאה
22. 9.	והוא נצב על עבדי שאול	אל עבדי שאול
2. Sam. 13. 21.	והמלך דוד שמ׳ את כל הדברי׳	שמע כל הדברים האלה
14. 7.	המשפחה על שפחתך	אל שפחתך
13. 33.	אל נא ישם אדני אל לבו	על לבו
6. 23.	לא היה לה ילד כתיב וקרי	ולד כתיב ילד קרי
15. 3.	ראה דבריך טובים	דברך כתיב
13. 32.	היתה שומה כתיב וקרי	שימה כתיב שומה קרי
1. REG.	מלכים	
3. 20.	ואמתך ישינה מלא	ישנה חס׳
17. 4.	לכלכלך שם	לכלכלך שמה
7. 34.	וארבע כתפת אל	כתפת על
16. 12.	וישמד זמרי אל בעשא	על בעשא
19. 3.	ויקם וילך אל נפשו	על נפשו
21. 7.	תעשה מלוכה על	תעשה מלוכה אל
2. Reg. 1. 12.	ויען אליהו וידבר	ויאמר
9. 37.	והיתה נבלת איזבל	והיית כתיב
19. 9.	וישמע אל תרהקה	על תרהקה
14. 13.	ויפרץ בחומת ירושלם בשער	משער
8. 16.	ובשנת חמש מלך יהורם	מלך יורם
9. 15.	להגיד ביזרעאל	לגיד כתיב וקרי
10. 31.	ויהוא לא שמר מעל חטאות	מעל חטאת
17. 4.	אל סוא מלך מצרים	סיא כתיב סוא קרי
17. 24.	ומעוה ומחמת כתיב ה׳	ומעוה כתיב א׳
17. 31.	אלהי ספרוים כתיב קרי	ספרים כתיב וספרוים קרי
19. 20.	התפללת אלי אל סנחריב	על סנחריב
18. 29.	אל ישיא להציל אתכם מידו	מידי כתיב
18. 37.	ויבא אליקים ויגדו לו דברי	ויגידו לו את
21. 12.	אשר כל שמעה	שמעו כתיב וקרי
23. 12.	ואת המזבחות עלית	עלות כתיב עלית קרי

	Occidentales.	Orientales.
ESA.	ישעיה	
6. 13.	ועוד בה עשיריה	עשיריה חס׳
14. 19.	יורדי אל אבני בור	יורדי על אבני בור
21. 14.	לקראת צמא התיו מים	היתיו ב׳ יודין
38. 14.	כסוס עגור כתיב כן וקרי	כסים עגור כתיב כסוס קרי
23. 12.	לא תוסיפי כתים קומי כתיב וקרי	כתיים כתיב כתים קרי
37. 9.	וישמע על תרהקא	אל תרהקא
27. 6.	יציץ ופרח ישראל	יציץ יפרח כתיב ופרח קרי
44. 27.	לצולה חרבי ונהרתיך חס׳	ונהרותיך מלא
45. 8.	יוצר הארץ ועושה מלא	יצר הארץ חסר
46. 8.	השיבו פשעים על לב	והשיבו כתיב השיבו קרי
49. 5.	כה אמר יי׳ יצרי מבטן חס׳	יוצרי מלא
51. 7.	שמעו אלי יודעי צדק מלא	ידעי צדק חס׳
53. 4.	ומכאובינו סבלם	ומכאובינו מלא
56. 3.	אל יאמר בן הנכר הנלוה על יי׳	הנלוה אל יי׳
56. 7.	והביאתים אל הר קדשי	והביאותים אל הר
57. 10.	דרכך יגעת לא אמרתי	לא אמרתי כתיב
59. 4.	הרה עמל והולד און מלא	והלד און חס׳
66. 2.	ונכה רוח וחרד על דברי	אל דברי
JER.	ירמיה	
5. 17.	אשר אתה בוטח בהנה מלא	בטח בהנה חסר
6. 6.	כרתו עצה ושפכו	כרתו עצה מפיק
6. 6.	היא העיר הפקד כלה	הפקד כלו
9. 24.	כי אני יי׳ עושה חסד משפט	חסד ומשפט
10. 18.	והצרותי להם למען	והצירותי מלא
11. 11.	כה אמ׳ יי׳ הנני מביא ולא אשמע	ואל אשמע
12. 12.	ויעלה נשיאים מקצה הארץ	מקצה ארץ
8. 7.	ותר וסים ועגור	ותר וסוס ועגור כתיב
15. 14.	קדחתם באפי עליכם תוקד	עליכם תיקד
43. 1.	ויהי ככלות לדבר אל כל ישר׳	לדבר על כל העם
29. 22.	ולקח מהם קללה ישימך יי׳	בצדקיה וכאחב כתיב וקרי
29. 7.	שלום העיר אשר הגליתי קרי	אשר הגלותי אשר הגליתי קרי
32. 11.	את החתום המצוה והחקים	את החתום ואת המצוה והחקים
33. 3.	ואגידה לך גדלות ובצרות	גדלות ובצורות כתי׳ ובצרות ק׳
32. 19.	על כל דרכי בני אדם	על כל דרכי בני האדם
32. 34.	וישימו שקוציהם בבית	ישימו כתיב וישימו קרי
36. 23.	ויהי כקרא יהודי	בקרוא כתי׳ כקרוא קרי
39. 11.	ויצו נבוכד נצר על ירמיהו	אל ירמיהו
44. 18.	ומאז חדלנו והסך לה נסכים	ולהסך לה נסכים
45. 1.	בשנה בכתבו את הדברים	בשנת כתיב בשנה קרי
46. 2.	אשר היה על נהר פרת	אל נהר פרת
42. 6.	אם טוב ואם רע אשר אנחנו	אשר אנו כתיב וקרי
48. 17.	אמרו איכה נשבר מטה	איך נשבר כתיב איכה קרי
48. 36.	אל אנשי קיר חרש בחלילים	כחללים תנינא דפסו׳
48. 44.	הנס מפני הפחד הניס כתיב	הניס כתיב וקרי
49. 19.	כי מי כמוני ומי יעידני ק׳ דאדו׳	ומי יעודני כתיב
50. 6.	התעום הרים שבבים כתיב	שובבים כתיב וקרי
50. 45.	עצת יי׳ ומחשבתיו	ומחשבותיו מלא
48. 41.	הקריות והמצרות נתפשה	נתפשו כתיב
50. 29.	השמיעו אל בבל רבים	על בבל
50. 20.	בימים ההם ובעת ההיא	בימים ההמה
50. 11.	ותצהלו כאבירים מלא	כאברים חסר
51. 46.	ומשל על משל	אל משל
52. 2.	ככל אשר עשה יהויקים	כל אשר עשה

יחזקאל

Orientales.	Occidentales.	
	יחזקאל	EZECH.
הוא מתהלכת כתיב היא קרי	היא מתהלכת בין	1. 13.
וגם אני אגרע כתׄ אגרע קרי	וגם אני אגרע קרי	5. 11.
ובאו בה פרצים חסר יוד קדׄ	ובאו בה פריצים מלא	7. 22.
הצפרה חסר ומוסירין בׄ חסר	באה הצפירה מלא	7. 7.
ומלאתיכם כתיב	חלליכם ומלאתם חוצה חללׄ	11. 6.
אל בנות	שים פניך על בנות עמך	13. 17.
על הארץ ההיא	או דבר אשלח אל בנות הארץ	14. 19.
אל ירושלם	נותרה בה אשר הבאתי על ירוׄ	14. 21.
ששי כתיב שש קרי	ומלבושך שש ומשי	16. 13.
כנפה	כפנה שרשיה עליו	17. 7.
והך כף אל כף	הנבא והך כף אל כף	21. 14.
ותרב כתיב ותרבה קרי	ותרבה את תזנותיה	23. 19.
וקריתימה כתיב וקרי	בעל מעון	25. 9.
עת שנותיך כתיב עד קרי	ותבא עד שנותיך	22. 4.
קרחא כתיב	והקריחו עליו קרחה	27. 31.
ונתתי חחים כתיב וקרי	החיים כתיב חיים קרי	38. 4.
כתיים סוׄ פסוׄ	אלונים מבשן מאיי כתים	27. 6.
ביד אל גוים מלא	ואתנהו ביד אל גוים חסר	31. 11.
ועבדי דויד ביוד	ועבדי דוד מלך עליהם	37. 24.
על פני ההיכל	והנה אל פני ההיכל	41. 4.
אל ארבע	ונתתה על ארבע קרנותיו	43. 20.
וכפרו כתיב יכפרו קרי	שבעת ימים יכפרו	43. 26.
	תרי עשר	Duodecim.
ממני	כי שב אפי ממנו	Hose. 14. 5.
מן בני כתיב מבני קרי	כי הוביש ששון מן בני אדם	Joel 1. 12.
שמה כתיב שם קרי	אשר מכרתם אתם שמה	4. 12.
לא עשה מפיק הא	אם יתקע שופר וײׄ לא עשה	Amos 3. 6.
ומרעה היא	איה מעון אריות מרעה הוא	Nahum 2. 12.
החטיבי כתיב התיטבי קרי	התיטבי מנוא אמון	3. 8.
בהלוכתם כתיב	יזכרו אדיריו יכשלו בהליכתם	2. 6.
בנגונותי	למנצח בנגינותי	Hab. 3. 19.
תקחו כתיב תקחי קרי	אך תיראי אותי תקחו מוסר	Soph. 2. 6.
אל כבודך	וקי קלון על כבודך	Hab. 2. 16.
עמיתו כתיב עמיתי קרי	ועל גבר עמיתי	Zach. 3. 7.
ועמדו ורגליו ביום ההוא	ועמדו רגליו ביום ההוא	14. 4.
אל יד רעהו	ועלתה ידו על יד רעהו	14. 13.
	דברי הימים	1. PARALIP.
איתן בן קושי כתׄ קישי קׄ	איתן בן קישי	6. 44.
חדא מלה כתיב ערעיה	עד איה ובנותיה בׄ מלין	7. 28.
סיח כתיב סוח קׄ	סוח וחינפר	7. 36.
וויואל ופלט כתיב וקׄ	ויואל ופלט	12. 3.
את המלוכה כתׄ המלוכׄ קׄ	ויסב את המלוכה	10. 14.
את עמו כתיב עמי קׄ	לרעות את עמי	17. 6.
והשתחוו	השתחוו לײׄ	16. 29.
לאליתא	לעשרים לאליאתהי	25. 27.
מובח הנחשת כתיב	ויעש מזבח נחשת	2. Par. 1. 5.
שמעוני מלא	ויצא לפני אסא שמעני	15. 2.
כי במעצר אנשים	כי במצער אנשים	24. 24.
	תהלות	PSALM.
לעוליהם	והניחו יתרם לעלליהם	17. 14.
יגורו כתיב וגורו קׄ	וגורו ממנו כל זרע ישראל	22. 24.
יבואוני כתיב יביאוני קׄ	יביאוני אל הר קדשיך	43. 3.
בשמחות מלא	בשמחת חסר	45 16.
ישטונני	תחת אהבתי ישטנוני	109. 4.
סירתכם חסר	בטרם יבינו סירתיכם	58. 10.
לדוד מזמור מלא	לדוד מזמר חסר	110. 1.
אשריאמרוך	אשר ימרוך	139. 20.
	איוב	JOB.
ועד קדקדו כתיב עד קׄ	מכף רגלו עד כתיב ועד קׄ	2. 7.
ישב צמים	ושאף צמים חילם	5. 5.
יאכל בדוי כתיב	יאכל בדיו	18. 13.
הייתם לא כתיב לו קׄ	כי עתה הייתם לו	6. 21.
ובאו נא כתיב	ואולם כלם תשובו באו נא	17. 10.

Orientales.	Occidentales.	
ישית כתיב	ושית על עפר בצר	22. 24.
ובתכונתו	ובתבונתו מחץ רהב	26. 12.
ישיב אליו כתיב	ישים עליו לבו	34. 14.
מלים	עד תחקרון מלין	32. 11.
מאומה כתיב מום קׄ	ובכפי דבק מאום	31. 7.
כי יעירני	לא אוכר כי יעורנו	41. 1.
הודיעני כתיב הודיענו קׄ	הודיעני מה נאמר	37. 19.
	משלי	PRO.
דריך ירויך בכל עת כתׄ ירוך	דריך ירוך בכל עת	5. 19.
טוב פריו כתיב	טוב פריי	8. 19.
יש ביטה כתיב	יש בוטה כמדקרות	12. 18.
תביאת כתיב תבואת קׄ	מפרי פי איש תבואת	18. 20.
התשעה כתיב	סוס מוכן התשועה	21. 31.
ומדינים	אח נפשע ומדונים כתיב	18. 19.
ומדינים	טוב שבת ומדונים כתיב	21. 19.
עד בר	עד בור ינוס	28. 17.
	רות	RUTH.
את כל אשר עשה	ותאמר כל	3. 16.
את כל אשר עשית כתיב	ויען בועז כל אשר עשית	2. 11.
ותקם הוא וכלתיה כתיב	ותקם היא וכלתיה	1. 6.
ותעמד חסר	ותבא ותעמוד מלא	2. 7.
ותשאנה קולן	ותשינה קולן	1. 9.
כנפיך מלא	ופרשת כנפך חסר	3. 9.
ואלה תלדת	ואלה תולדות פרץ	4. 18.
	שיר השירים	C. CANTIC.
לסוסתי	לססתי ברכבי פרעה	1. 9.
מעשי כתיב	כמו חלאים מעשה	7. 1.
	קהלת	ECCLE.
את מעשי כתיב	וחבל את מעשה ידיך	5. 5.
העושה מלא	מה יתרון העשה	3. 9.
העשקים תרויהון חסׄ	ושבתי אלי העשוקים	4. 1.
המשתה כתיב	אל בית אבל משתה	7. 3.
על בית עולמו	האדם אל בית עולמו	12. 5.
כי היא חלקך כתיב	כי הוא חלקך בחיים	9. 9.
	קינות	THREN.
ומרוחים מלא	משאות שוא ומדוחם	2. 14.
עודינו כתיב כן קׄ	עודינה תכלינה כתיב	4. 17.
בלא יכלו ינעו חסׄ	בלא יוכלו ינעו	4. 14.
רחמו כתיב רחמיו קׄ	חסדי ײׄ רחמיו	3. 22.
כצפור מלא	צוד צדוני כצפר חסׄ	3. 52.
השיבנו אדני	השיבנו ײׄ אליך	5. 21.
	מגילה	ESTHER.
על יד שעשנו	אל יד שעשגז	2. 14.
אהשורוש	בימׄ ההם ומרדכי אחשורש	2. 21.
אחשורוש מלא	ויקראו ספרי המלך קדמא	3. 12.
אחשורוש מלא	וישם המלך אחשרש	10. 1.
	דניאל	DANIEL.
פטשיהן	באדין גובריׄ אלך פטשיהון	3. 21.
נשמיהון כתיב	ויהבו נשמהון	3. 28.
ופשרה כתיב וקרי	אדין עלית ופשרא כתיב	5. 8.
בשפרפרא תרין מלין	בשפרפרא חדא מלא	6. 19.
אל מקדשך	על מקדשך השמם	9. 17.
למלכינו ולשרינו.	לנו בשת הפנים למלכינו	9. 8.
כהיום הזה	לך ײׄ הצדקה ביום	9. 7.
כח הזרוע	ולא תעצור כוח הזרוע	11. 6.
	עזרא	2. EZRA.
ואל תכס אל עונם	אל תכס על עונם	4. 5.
והעמד משמרות כתיב	והעמיד משמרות	7. 3.
בכפירים כתיב ככפירים קׄ	ונועדה יחדיו בכפירים	6. 2.
מיכיה כתיב מיכה קׄ	ומבני הכהנים בן מיכיה	12. 35.
וישתחו כתיב וישתחוו קׄ	ויקדו וישתחוו	8. 6.
לא נתנה כתיב נתנה קׄ	ואדעה כי מניות נתנה	13. 10.
בעצת כתיב בעצות קׄ	ועתה נכרת ברית בעצת	1. Ezra. 10. 3.

תמו הפלוגתות מכל המקרא ממדינחאי ומערבאי

Ne Pagina hæc vacaret, appoſuimus INDICEM ALPHABETICUM PARASCHARUM *ſive* SECTIONUM, *ſecundum quas Judæi lectionem Legis Moſis Sabbathinam ſingulis annis abſolvere, & ex ea in libr ſuis loca citare ſolent; una cum Haphtaris, ſive Lectionibus Propheticis, quæ ſingulis Paraſchis reſpondent.*

Paraſcha.		Haphtara.
אַחֲרֵי מוֹת	29. Levit. 16. 1.	ויהי דבר ה׳ וגו׳ ואתה בן אדם התשפוט. Ezech. 22. uſque ad וידעת כי אני ה׳. v. 16.
אֵלֶּה מַסְעֵי	43. Num. 33. 1.	Juxta conſuetudinem Italorum אלה הנחלות אשר נחלו. Joſ. 19. 51. uſque ad ואת מגרשיהן. c. 21. 3. Juxta conſuetud. Germanorum & Hiſpanor שמעו דבר ה׳ בית יעקב. Jer. 2. 4. uſque ad היו אלהיך יהודה. v. 28. Hinc tranſilientes Germani adjiciunt v. 4. c. 3. Hiſpani verò v. 1. & 2. c. 4.
אֵלֶּה פְקוּדֵי	23. Exod. 38. 21.	Juxta conſuetudinem Germanorum ותשלם כל המלאכה. 1. Reg. 7. 51. uſque ad מארץ מצרים. c. 8. 21. Vi. infra Par. ויקהל.
אֱמוֹר	31. Levit. 21. 1.	והכהנים הלוים. Ezech. 44. 15. uſque ad לא יאכלו הכהנים. v. ult.
אַתֶּם נִצָּבִים	51. Deut. 29. 10.	שוש אשיש בה׳. Eſa. 61. 10. uſque ad כל ימי עולם. c. 63. 9. Juxta conſuetudinem Italorum ויאסף יהושע. Joſ. 24. uſque ad הוא אלהים. v. 18.
בֹּא אֶל פַּרְעֹה	15. Exod. 10. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum הדבר אשר דבר ה׳ אל ירמיה. Jer. 46. 13. uſque ad ונקה לא אנקך. v. ult. Secundùm Ital בעת ההיא יובל שי ליהוה. Iſa. 18. ult. uſque ad ונחלתי ישראל. c. 19. ult.
בְּהַעֲלֹתְךָ	36. Num. 8. 1.	רני ושמחי. Zach. 2. 10. uſque ad תשאות חן חן לה. c. 4. 7.
בְּהַר	32. Levit. 25. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum & Hiſpanorum ויאמר ירמיהו. Jer. 32. 6. uſque ad הממני יפלא כל דבר. v. 27. vi. Par. ſequentem.
בְּחֻקֹּתַי	33. Levit. 26. 3.	ה׳ עזי ומעזי. Jer. 16. 19. uſque ad כי תהלתי אתה. c. 17. 14. Sed hæc Haphtara juxta conſuetudinem Italorum pertinet ad Paraſch. בהר; hujus verò Paraſchæ Haphtara eſt ויהי דבר ה׳ וגו׳ בן אדם הנבא. Ezech. 34. uſque ad נאם אדני יהוה. v. 15.
בָּלָק	40. Num. 22. 2.	והיה שארית יעקב. Mic. 5. 6. uſque ad והצנע לכת עם אלהיך. c. 6. 8. Sed Itali incipiunt à v. 4. capitis 5.
בְּמִדְבַּר	34. Num. 1.	והיה מספר בני ישראל. Hoſ. 1. 10. uſque ad וידעת את ה׳. c. 2. 20.
בְּרֵאשִׁית	1. Geneſ. 1.	Secundum conſuetudinem Italorum הן עבדי אתמך בו. Eſ. 42. 1. uſque ad ואחרי לא יהיה. c. 43. 10. Sed Germani & Hiſpani incipiunt à v. 5. c. 42.
הַאֲזִינוּ	53. Deut. 32. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum שובה ישראל. Hoſ. 14. 2. uſque ad finem, deinde adjiciunt תקעו שופר. Joel. 2. 15. uſque ad עמי לעולם. v. ult. Juxta conſuetudinem Hiſpanorum וידבר דוד לה׳. 2. Sam. 22. uſque ad עד עולם. v. ult. Juxta conſuetudinem Italorum כה אמר אדני. Ezech. 17. 22. uſque ad והשיבו וחיו. c. 18. ult.
הַדְּבָרִים	44. Deut. 1.	חזון ישעיהו. Eſa. 1. uſque ad ושביה בצדקה. v. 27.
וְאֵלֶּה מִשְׁפָּטִים	18. Exod. 21. 1.	הדבר אשר היה אל ירמיהו. Jer. 34. 8. uſque ad finem. Germani & Hiſpani adjiciunt v. 26. c. 33. & abſolvunt ad את שבותם ורחמתים. v. 27. Sed Itali abſque illis verſibus duobus pergunt uſque ad ונשב בירושלים. c. 35. 11.
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת	13. Exod. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum הבאים ישרש יעקב. Eſ. 27. 6. uſque ad ונוקשו ונלכדו. c. 28. 13. deinde adjiciunt v. 22. & 23. c. 29. Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum דברי ירמיהו. Jer. 1. uſque ad נאם ה׳. c. 2. v. 3.
וָאֵרָא	14. Exod. 6. 2.	כה אמר ה׳ בקבצי את בית ישראל. Ezech. 28. 25. uſque ad וידעו כי אני ה׳. c. 29. v. ult. Itali à verſu 24. incipiunt.
וָאֶתְחַנַּן	45. Deut. 3. 23.	נחמו נחמו עמי. Eſa. 40. uſque ad איש לא נעדר. v. 26.
וְזֹאת הַבְּרָכָה	54. Deut. 33. 1.	Nulla aſſignatur Haphtara huic Paraſchæ, ſed Haphtara feſti *Lætitiæ Legis* eſt ויהי אחרי מות משה. Joſ. 1. uſque ad רק חזק ואמץ. v. ult.
וַיִּגַּשׁ אֵלָיו	11. Geneſ. 44. 18.	ויהי דבר ה׳ וגו׳ ואתה בן אדם קח לך. Ezech. 37. 15. uſque ad מקדשי בתוכם לעולם. v. ult.
וַיְהִי בְּשַׁלַּח	16. Exod. 13. 17.	ודבורה אשה נביאה. Jud. 4. 4. uſque ad ותשקט הארץ ארבעים שנה. c. 5. ult.
וַיְהִי מִקֵּץ	10. Geneſ. 41. 1.	ויקץ שלמה. 1. Reg. 3. 15. uſque ad כל ישראל. c. 4. 1.
וַיְחִי יַעֲקֹב	12. Geneſ. 47. 28.	ויקרבו ימי דוד למות. 1. Reg. 2. uſque ad ותכן מלכתו מאד. v. 12.
וַיֵּלֶךְ	52. Deut. 31. 1.	Juxta conſuetudinem Italorum & Germanorum דרשו ה׳. Eſa. 55. 6. uſque ad אקבץ עליו לנקבציו. c. 56. 8. Juxta conſuetudinem Hiſpanorum שובה ישראל. Hoſ. 14. 2. uſque ad finem, deinde adjiciunt Micah. 7. 18. uſque ad מימי קדם. v. ult.
וַיֵּצֵא	7. Geneſ. 28. 10.	ועמי תלואים. Hoſ. 11. 7. uſque ad על תלמי שדי. c. 12. 12.
וַיַּקְהֵל	22. Exod. 35. 1.	Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum וישלח המלך שלמה. 1. Reg. 7. 13. uſque ad אלפים בת יכיל. v. 26. Secundùm conſuetudinem Germanorum ויעש חירם. 1. Reg. 7. 40. uſque ad להיכל זהב. v. 50. At ſecundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum Haphtara hæc uſque ad finem v. 51. pertinet ad Paraſch. פקודי.
וַיִּקְרָא	24. Levit. 1.	עם זו יצרתי. Eſa. 43. 21. uſque ad ובישראל יתפאר. c. 44. 23.
וַיֵּרָא	4. Geneſ. 18. 1.	ואשה אחת מנשי בני הנביאים. 2. Reg. 4. uſque ad ותשא את בנה ותצא. v. 37. Sed nonnullæ congregationes Haphtaram abſolvunt poſt v. 23.
וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב	9. Geneſ. 37. 1.	כה אמר ה׳ על שלשה פשעי ישראל. Amos. 2. 6. uſque ad מי לא ינבא. c. 3. 8.
וַיִּשְׁלַח	8. Geneſ. 32. 3.	Secundùm conſuetudinem Germanorum. ויברח יעקב. Hoſ. 12. 13. uſque ad ופשעים יכשלו בם. c. 14. ult. Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum. חזון עבדיה. Obad. 1. uſque ad finem.
וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ	17. Exod. 18. 1.	בשנת מות המלך עזיהו. Eſa. 6. uſque ad finem v. 6. c. 7. deinde v. 6. cap. 9. uſque ad ה׳ צבאות תעשה זאת. v. 7. Sed Hiſpani abſolvunt Haphtaram ad finem c. 6.
חַיֵּי שָׂרָה	5. Geneſ. 23. 1.	והמלך דוד זקן. 1. Reg. 1. uſque ad יחי המלך דוד לעולם. v. 31. Itali adjiciunt tres verſus proximè ſequentes.
חֻקַּת הַתּוֹרָה	39. Num. 19. 1.	ויפתח הגלעדי. Jud. 11. uſque ad מפני בני ישראל. v. 33.
כִּי תָבוֹא	50. Deut. 26. 1.	Juxta conſuetudinem Italorum אז יבנה יהושע. Joſ. 8. 30. uſque ad המקום אשר יבחר. c. 9. 27. Juxta conſuetudinem Germanorum & Italorum קומי אורי. Eſa. 60. uſque ad בעתה אחישנה. v. 22.
כִּי תֵצֵא	49. Deut. 21. 10.	Juxta conſuetudinem Italorum ויאספו פלשתים. 1. Sam. 17. uſque ad ויהוה יהיה עמך. v. 37. Juxta conſuetudinem Germanorum & Hiſpanorum רני עקרה. Eſa. 54. uſque ad אמר מרחמך ה׳. v. 10.
כִּי תִשָּׂא	21. Exod. 30. 11.	Secundùm conſuetudinem Germanorum ויהי ימים רבים ודבר ה׳. 1. Reg. 18. uſque ad אכלי שלחן איזבל. v. 19. Secundum conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum וישלח אחאב. 1. Reg. 18. 20. uſque ad הוא האלהים. v. 39.
לֶךְ לְךָ	3. Geneſ. 12. 1.	למה תאמר יעקב. Eſa. 49. 27. uſque ad בקדוש ישראל תתהלל. c. 41. 16. Sed Itali incipiunt à verſu 25. c. 49.
מַטּוֹת	42. Num. 30. 2.	Juxta conſuetudinem Italorum ויתן משה למטה בני ראובן. Joſ. 13. 15. uſque ad כאשר דבר להם. v. 33. Juxta conſuetudinem Germanorum & Hiſpanorum דברי ירמיהו בן חלקיהו. Jer. 1. uſque ad תבא אליהם נאם ה׳. c. 2. 3. Quando verò conjungunt Par. מטות cum Par. מסעי legunt Jer. 1. ad Par. פנחס. & legunt Jer. 2. 4. ad מטות & מסעי.
מְצֹרָע	28. Levit. 14. 1.	וארבעה אנשים. 2. Reg. 7. 3. uſque ad וירמסו אתו העם בשער וימת. v. ult. Itali incipiunt ab initio capitis, à fine verò tranſilientes adjiciunt v. 13. c. 23.
נֹחַ	2. Geneſ. 6. 9.	רני עקרה. Eſ. 54. uſque ad ולקדוש ישראל כי פארך. c. 55. 5.
נָשֹׂא	35. Num. 4. 21.	ויהי איש אחד מצרעה. Jud. 13. 2. uſque ad בין צרעה ובין אשתאול. v. 25.
עֵקֶב	46. Deut. 7. 12.	ותאמר ציון. Eſa. 49. 14. uſque ad תודה וקול זמרה. c. 51. 3.
פִּנְחָס	41. Num. 25. 10.	ויד ה׳ היתה אל אליהו. 1. Reg. 18. 46. uſque ad וילך אחרי אליהו וישרתהו. c. 19. 21.
צַו	25. Levit. 6. 8.	כה אמר ה׳ צבאות. Jer. 7. 21. uſque ad finem v. 3. c. 8. deinde v. 23. c. 9. uſque ad finem v. 24. באלה חפצתי נאם ה׳.
קְדֹשִׁים	30. Levit. 19. 1.	Secundùm conſuetudinem Germanorum הלוא כבני כשיים. Amos. 9. 7. uſque ad אמר ה׳ אלהיך. v. ult. Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum ויהי דבר ה׳ בן אדם דבר את זקני ישראל. Ezech. 20. 2. uſque ad כי אני ה׳ אלהיכם. v. 20.
קֹרַח	38. Num. 16. 1.	ויאמר שמואל אל העם. 1. Sam. 11. 14. uſque ad לעשות אתכם לו לעם. c. 12. 22.
רְאֵה	47. Deut. 11. 26.	עניה סוערה. Jer. 54. 11. uſque ad ולקדוש ישראל כי פארך. c. 55. 5.
שְׁלַח לְךָ	37. Num. 13. 2.	וישלח יהושע בן נון. Joſ. 2. uſque ad כל ישבי הארץ מפנינו. v. 24.
שְׁמִינִי	26. Levit. 9. 1.	ויוסף עוד דוד. 2. Sam. 6. uſque ad כן דבר נתן אל דוד. c. 7. 17.
שֹׁפְטִים	48. Deut. 16. 18.	Juxta conſuetudinem Italorum ויהי כאשר זקן שמואל. 1. Sam. 8. uſque ad לכו איש לעירו. v. ult. Secundùm conſuetudinem quarundam congregationum אנכי אנכי הוא מנחמכם. Eſa. 51. 12. uſque ad ומאספכם אלהי ישראל. c. 52. 12.
תַזְרִיעַ	27. Levit. 12. 1.	ואיש בא מבעל שלישה. 2. Reg. 4. 42. uſque ad כברת ארץ. c. 5. 19.
תּוֹלְדוֹת יִצְחָק	6. Geneſ. 25. 19.	משא דבר ה׳ אל ישראל. Mal. 1. uſque ad כי מלאך ה׳ צבאות הוא. c. 2. 7.
תְּצַוֶּה	20. Exod. 27. 20.	אתה בן אדם הגד את בית ישראל. Ezech. 43. 10. uſque ad נאם אדני יהוה. v. ult.
תְּרוּמָה	19. Exod. 25. 1.	וה׳ נתן חכמה לשלמה. 1. Reg. 5. 12. uſque ad את עמי ישראל. c. 6. 13.

VARIÆ LECTIONES

Et OBSERVATIONES in Chaldaicam Paraphraſin.

SAMUEL CLERICUS Studioſo & benevolo Lectori S.

ITa comparatum eſſe opus hoc Biblicum (quod à Cl. & admodum reverendo viro D. D. Waltono, cui ſummum ejus adornandi curæ incubuit, Waltonianum appellare liceat) ut ſtudioſorum uſui alio quocunque, à quibusvis in hoc genere antehac elaborato, longè accommodatius ſit, cùm ex omnibus ejus partibus, tum ex Chaldaicæ Paraphraſeos in eo diſpoſitione æquo æſtimatori abundè conſtabit. Cùm enim varia Targum, ſeu modò dictæ Paraphraſeos, exemplaria circumferantur, eaque plurimum inter ſe diverſa; quorum præcipua ſunt Regium ſive Antuerpienſe, Venetum aliquoties excuſum, & Baſileenſe, ut quæ ſingula univerſos, qui quidem Chaldaicè habentur, V. T. libros complectantur: horum nos poſtremum, ſive Baſileenſe, tanquam omnium accuratiſſimum nobis propoſuimus, cujus fidem in hoc opere ſequeremur. Neque tamen ita hoc elegimus, ut reliqua, quaſi digna quorum nulla prorſus ratio habeatur, exauctoremus: imò, ſi rectè res perpendatur, ita in hoc excudendo illis conſultum eſt, ut eadem opera Lectori unà exhibeantur. Quid enim aliud eſt Baſileenſis editio quàm Veneta emendata, & innumeris quibus antea fœdata eſt corruptelis magni Buxtorfii operâ vindicata & quaſi ſibi reſtituta? Hac ratione quicquid ſani Venetæ inerat, in Baſileenſi, adeoque etiam in editione noſtra, idem reperire eſt: labes verò ac mendas ſibi ſublatas nemo ſanæ mentis conquereretur. Quod ſi cui animus fuerit porrò ſcire quid in hac re & qua ratione ab eo præſtitum ſit, deſiderio ejus hac etiam in parte Babylonia ejus, cùm edita fuerit, abundè ſatisfaciet. In illo utiliſſimo opere ſive Commentario Cl. J. Buxtorfii patris ז״ל (quem ante annos circiter quadraginta ab eo confectum, necdum in lucem editum, filius ejus Johannes הנכבד מאביו, nuper ad nos tranſmiſit) non ſolum eorum, quæ in Venetis depravata in Baſileenſibus reſtituuntur & caſtigantur, ratio redditur, ſed & variarum editionum differentiæ expenduntur, vocum & phraſium difficiliorum genuini ſenſus ex aliorum locorum collatione, nonnunquam etiam ex Rabbinicis & Talmudicis ſcriptis eruuntur, atque alia Chaldaicæ linguæ ſtudioſis non minus utilia præſtantur, ut eo nomine illis commendatiſſimum eſſe debeat. De Regio exemplari proximum eſt ut aliquid dicamus, cui tot egregiorum virorum, Ximenii, Ariæ Montani, Raphelengii, aliorumque dignitate & eruditione præſtantium labores pretium jure conciliant: hoc autem in opere noſtro integrum haberi haud immerito affirmari queat, cùm omnes ejus à Baſileenſi variationes, etiam minutiſſimæ quæ quidem alicujus momenti videri poſſent, quantâ fieri potuit diligentiâ collectæ hìc exhibeantur. Quamvis autem quædam earum ejuſmodi ſint, ut exiliores nonnullis quàm quæ hìc annotari mereantur primâ fronte videri poſſint, nec ipſe forſan earum cauſâ λεπτολογίας notam effugiam: ſciant tamen illi non omnium palata uno modo ſapere, cùm quæ aliis nauſeam aliis ſalivam movere poſſint, maluiſſe autem nos quiddam hìc redundare potiùs, quàm ut deeſſe aliquid jure cauſarentur; vix quicquam denique hìc eſſe quod non aliquo modo, ſi non rerum pondera ſectantibus, verborum ſaltem orthographiæ & rei grammaticæ ſtudioſis uſui eſſe poſſit. His adjunximus variantes lectiones Conſtantinopolitanæ editionis Pentateuchi, cùm is liber jam rarior eſſe cœperit. Quia autem in editione Baſileenſi tranſlatio Latina deerat, eam quæ in opere Regio habetur textui noſtro adaptavimus, mutatis illis quæ exemplarium diverſitas mutari requirebat, ac diverſo charactere plerumque notatis. Hìc monendus eſt Lector accentus etiam, qui in libris noſtris Hebraicis reſpondentes in Pentateucho cernuntur, nobis ſub differentiæ rationem venire, ita ut nonnunquam diſtinctio accentuum tranſlationis mutationi occaſionem præbeat, licet verba Chaldaica in utroque exemplari ſint eadem. Exemplo res clarior fiet. Gen. 1. 11. in Regiis ſic legitur; Et dixit Deus, Germinet terra germinationem herbæ cujus filius ſementis ſeminatur: in noſtris pauſa Sakeph katon occupans vocem דתאה indicat vocem עשבא pertinere ad inciſum ſequens, ita ut paulò aliter apud nos in hoc & ſequenti verſu hæc verba legantur. Aliquando verbis etiam Latinis iiſdem manentibus diſtinctio diverſa diverſum parit ſenſum, ut in illo Gen. 3. 6. ubi Regia habent; & dedit etiam marito ſuo, & comedit cum ea. Sed ordini verborum huic interpretationi reclamanti accedit in noſtris accentus diſtinctivus Tiphcha, qui voci עמה appoſitus ejus cum præcedentibus cohærentiam oſtendit. Eſt & ubi dictionis unius variatio alterius vel etiam plurium in eadem ſententia ſignificationem mutet, ita ut eadem vox in Regiis & noſtris variè reddatur: exemplo ſit. Gen. 4. 1. ubi קניתי in Regiis redditur, poſſedi, in noſtris, acquiſivi, quòd verba ſequentia מן־קדם יי ſic poſtulare viderentur, ubi Regia tantùm קדם ייי. Quòd ſi cuipiam tranſlatio textui non ſatis aptè alicubi congruere videatur; ſciat, nobis initio operis propoſitum fuiſſe ibi ſolummodo (ut ſupra dictum) eam mutare, ubi exemplarium Regii & Baſileenſis diverſitas neceſſariò id requirebat: in progreſſu tamen deprehendimus, exemplar textus Chaldaici, ex quo facta eſt tranſlatio Latina, ſaltem Pentateuchi, quæ in opere Regio habetur, planè diverſum fuiſſe ab eo quod in eodem opere exprimitur, quod ex his & hujuſmodi locis quamplurimis liquidiſſimè conſtat. Gen. 19. 27. in Regiis legitur, דשמש תמן, quod vertendum, ubi miniſtraverat, pro quo tamen tranſlatio habet, ubi ſteterat: hinc patet Interpretem in ſuo codice legiſſe, דקם תמן. Gen. 42. 36. legitur, ושמעון ליתוהי, i. e. & Simeon non eſt, ubi Interpres addit, hìc, quòd codex quo uſus eſt habuerit, ut in Conſtantinopolitano legitur, ושמעון לא הוה הכא: neque enim Vulgatum interpretem in hoc ſecutus eſt, quod de præcedenti loco dici poſſet. Exod. 8. 26. legitur אנחנא נסבין, i. e. nos accipiemus, quod tamen ille vertit, nos immolabimus, nullâ aliâ neceſſitate niſi quòd codex ejus habuerit אנחנא נכסין. Num. 8. 15. legitur ותדכי i. e. & mundabis; ſed in tranſlatione eſt, & unges, quod argumento eſt codicem quo uſus eſt Interpres habuiſſe ותרבי. Plura hujuſmodi proferre in promptu eſſet, ſed exemplorum multitudine ſuperſedemus, cùm jam allata rem propoſitam ſatis luculenter demonſtrent. Cùm autem tranſlationem jam ex alio factam, ut probavimus, ſuo exemplari adaptarent Complutenſes, eos enim in Pentateucho ſecuti ſunt Antuerpienſes, idem illis evenit quod & nobis nonnunquam, ut locus ſubinde unus aut aliter diſcrepans eorum diligentiam fugerit; quod tamen illi non indicârunt, ut nos fecimus. Hinc factum eſt quòd, in noſtra etiam editione, Latina quibuſdam in locis Chaldaica minus accuratè reddant, cùm ea emendare extra noſtrum propoſitum fuerit: pauca tamen emendavimus, reliqua, eaque longè plura, (nam omnia non auſim dicere) inter notas noſtras obſervata reperiet Lector. Variantes porrò lectiones tum Chaldaicas tum Latinas nudè plerumque proponere ſatis habuimus; partim quòd vel ſic in nimiam excreſcerent molem, partim quòd Babylonâ ſuâ Cl. Buxtorfius maximâ nos hujus laboris parte levaverit: apud quem plenâ volâ ſuppeditatum invenire licebit, quicquid hìc deſiderabitur; ut è contra hìc nonnulla, neque forſan inutilia, ab illo prætermiſſa, aliquando etiam ex Hebræorum commentariis à nobis obſervata habentur. Conſtantinopolitanum codicem ubi, ut plerumque fit, unà cum Regio citamus, non ita accipiendum eſt acſi in omnibus minutiis convenirent, ſed in eo cujus gratiâ potiſſimùm locus adducitur. E. gr. Gen. 8. 2. in noſtris legitur ואסתכרו ex conjugatione Ithpaël, ſive gravi, ibi notamus Reg. & Conſt. habere ואסתכרו ex Ithpeal, ſive levi, licet in Conſt. ſit vocalis Cametz ſub litera כ: ſic cap. 9. 9. pro מקים participio Pael notamus Reg. & Conſt. habere מקים ex Aphel, cùm tamen in Conſt. ſit מקים: hujuſmodi enim differentias, quando una (præſertim cognata) vocalis pro alia ponitur, aut Scheva ſimplex pro compoſito, &c. cùm nihili ſint & pene infinita, in exemplaribus etiam Regiis & Baſileenſibus prætereundas eſſe plerumque duximus, iis ferè ſolummodo notatis quæ in nominibus ſaltem formam, in verbis conjugationem, vel in utriſque ſenſum diverſum efficiunt. Ubi denique ex Regiis aliquid adducimus, & partem deinceps ejus aliquam ex Conſtantinopolitana aliâve editione, intelligendum eſt reliquam ejus partem in illa editione eodem modo ac in noſtra ſe habere, licet ubique illud non moneamus. Atque hæc ſunt quæ de hiſce annotatiunculis Lectores admonendos eſſe duxi, quarum conficiendarum munere mihi demandato pro tenuitate mea utcunque defunctus ſum. Meæ verò quicquid fuit, vel in eis vel in opere ipſo, opellæ, id ſi in Dei O. M. gloriam & Eccleſiæ ejus utilitatem vel minimùm cedat, ut eo nomine hallucinationum & defectuum meorum veniam conſequar, nihil eſt quod ampliùs expectem: at ſi laudis inſuper quicquam meritum eſſe videatur, id totum eidem ſummo Numini, cujus inſtinctu incepta, cujus ductu & auſpiciis totius operis moles ſtupendâ planè providentiâ ad exitum perducta eſt, ſummo jure aſcribendum erit; nobis interim Pſaltis illud convenientiſſimè uſurpantibus,

לא לנו יהוה לא לנו כי לשמך תן כבוד

Notarum quibus uſi ſumus explicatio.

R. Biblia Regia. C. Pentateuchus Conſtantinopolitanus. Amſt. Amſtelodamenſis Manaſſis B. Iſrael. Ven. mi. Venetus cum triplici Targum in octavo. Ven. vel Ven. ma. Biblia Veneta in fol. editionis ſecundæ Bombergi. Baſ. Baſileenſia. Bab. Buxtorfii patris Babylonia, de qua in præfatione. Ar. Maur. Arabs Mauritanus, ſive verſio Arabica Pentateuchi à Judæis in Mauritania olim facta, & Erpenii operâ edita; quæ non rarò, in locis præſertim difficilioribus, Chaldæum Paraphraſten ſequitur. Ubi Arabs uterque laudatur huic Saadias adjungitur.

GENESIS.

CAPUT I.

VErſ. 2. R. ורוחא דייי & Spiritus Dei, nomine Dei per tria ייי ut ubique expreſſo, ſed in C. per duo ſemper, etiam ubi unà cum R. citamus, ut Gen. 4. 1. & alibi paſſim. v. 11. R. Germinationem herbæ. v. 12. Germen herbæ, ſed accentuatio hic ut in præcedenti verſu indicat potiùs appoſitionem quàm regimen: ideoque diſtinctione poſt vocem germen adhibitâ, pro herbæ ſubſtituimus herbam. Ib. R. C. לזנוהי. v. 17. R. eis: mutavimus in ea, ut referatur etiam ad luminaria. v. 20. C. ירחצון Ib. R. על אפי אויר רקיע שמיא ſuper faciem aeris firmamenti cælorum. v. 21. R. לזנהא in plurali: ſed in C. & noſtris eſt לזנה, quod vertendum; ſecundùm ſpeciem ſuam. v. 27. C. בצלם אלהים. Vi. Cl. Buxtorfii Babyloniam. v. 29. R. דבה אבא דאילנא in qua eſt fructus arboris. C. פרי Ib. C. דלכון יהי. v. 30. R. & omni reptili quod reptat. Vocem reptili ut redundantem omiſimus. v. 31. R. והא טב לחדא & ecce bona valde. Vi. etiam c. 2. 18. & Num. 24. 1.

CAP. II.

Verſ. 1. R. & omnis exercitus: ſed in Chaldæo eſt plurale, ſicut etiam in utraque verſione Arabica, Mauritana ſcilicet & Saadiæ. v. 2. R. וחמיד יי ביומא שביעאה עבידתיה Et delectatus eſt Deus in die ſeptimo opere ſuo. v. 3. R. ut faceret i. e à faciendo. v. 4. R. דברא יי אלהא quo creavit Dominus Deus. אלהא paſſim pro אלהים quod eſt Hebraicum. v. 5. R. וכל־אילן חקלא עד לא יהא & omnem arborem agri antequam eſſet. Ib. R. יצמח, C. יצמח. Ib. R. ארי לא אמטר quia non pluerat, C. לא אחית יי אלהים מיטרא. v. 6. R. C. ומשקי ית כל אפי ארעא ſic etiam v. 5. & 7. ארעא pro אדמתא, & c. 3. 23. v. 7. & fuit homini, vel in homine. Sic Arabs Mauritanus وكانت في الانسان لنفس ناطقة Ib. R. והוה אדם & fuit homo. v. 8. R. ושוי תמן & poſuit ibi. v. 14. R. ושום נהרא תליתאי חדקל Et nomen fluvii tertii, Hidecel. v. 17. R. C. דאכלי, ut ſupra v. 9. v. 18. R. לא טב Non eſt bonum. v. 19. C. מה יקרא להון. v. 21. R. ואפיל יי אלהא & immiſit Dominus Deus. Ad verbum cadere fecit. Ib. C. ונסיב חד. Ib. & replevit carne locum ejus. Sic prorſus Ar. Maur. lectionem noſtram his verbis expreſſit وملا باللحم موضعها:

est autem Hypallage, ad verbum sic, *implevit carnem loco ejus*, vel *pro ea*. R. ושוי בשרא תחותוהי *& posuit carnem pro ea*. Sic & C. תחותוהי vi. Bab. v. 22. R. ובנא ייי ית עלעתא, licet in translatione sit, *Dominus Deus*. v. 23. C. לדא תתקרי. Ib. C. איתנסיבא דא. v. 24. C. וית אמיה. Ib. R. לבשרא חדא. v. 25. R. ולא הוו מתכלמין.

CAP. III.

Vers. 1. R. C. וחויא הוה חכים *Et serpens erat sapientior*. Ib. R. מכל חיות חקלא דעבד ייי אלהא. v. 2. R. C. מפרי *De fructu*. sic v. 3. v. 5. R. C. ויתפתחון. Ib. C. חכמין ידעין. v. 6. R. *& comedit cum ea*. v. 8. C. קל ייי אלדים מהלך. v. 11. R. דפקדתינך. Ib. R. *ex ea comedisti?* v. 13. R. עבדת. v. 14. R. חיות חקלא. v. 15. R. ובין בנהא, verte *& inter filios ejus*: est enim plurale. Ib. R. הוא יהא נטר לך *Ipse observabit tibi*. C. דכיר sine לך. Ib. R. בסופא. v. 16. R. תיובתך *conversio tua*. Vi. Bab. v. 17. R. בצער תיכלנה C. תיכלונה. v. 19. C. בדעת דאפך. v. 22. R. *est unicus in seculo, ex se sciens*. v. 23. R. C. ית ארעא. C. דאתנסיב מתמן. v. 24. R. ואשריה ממדנח לגנתא *& collocavit ad Orientem horti*, redundante affixo. Versionem hic non mutavimus, quamvis מלקדמין plerisque sit, *ab initio*. Vi. cap. 3. 15. & 4. 16. & Deut. 2. 10. 12. 20. Ib. A. Ezra legit כרביא, unde à nonnullis etymologiam vocis peti innuit, acsi dicas *similes pueris*, quod ipsi minus probatur. Ib. *acutum gladium*, ad verbum *aciem gladii*, i. e. *mucronem* vel *laminam*, Gallice, *lame*, quo sensu R. Sal. citat vocem שנן ex Talmud Sanh.

CAP. IV.

Vers. 1. R. C. קניתי גבר קדם ייי *Possedi virum coram Domino*. sed C. קניתי גברא. Vi. Bab. v. 4. R. מבוכרי ענניה ומתרביהון, C. מבכירי. In nostris pro *adipibus* lege *pinguibus* adjectivè, vel *pinguioribus* aut *præpinguibus*, ut litera geminata significationem intendat. Ib. sequitur in R. וקבל ייי ברעוא להבל ולתקרובתה *& suscepit Dominus cum beneplacito Abel & munus ejus*. C. והות רעוא מן קדם ייי. v. 5. R. C. ולקין ולתקרובתיה. Ib. R. לא קבל ברעוא *Cain autem & munus ejus non suscepit cum beneplacito*. Ib. C. ותקיף רוגזא דקין. Ib. R. ונפלו אפוהי *& ceciderunt vultus ejus*. Sic etiam v. 6. ולמה דנן נפלו אפך *& quare ceciderunt vultus tui?* Vi. Bab. v. 7. in R. deest עובדך clausulæ secundæ. Ib. R. דהוא עתיד ליתפרעא. v. 8. R. C. ואמר קין *Et loquens Cain*, Ib. R. C. על הבל *Contra Abel*. v. 9. R. לא ידעית *Nescio*. v. 10. R. קבלן. v. 11. R. דפתחת ית פומהא, verbo præfigitur ד, quod in nostris separatim legitur; id cùm passim fiat, & contraria ratione, hic semel monuisse sufficiat. Ib. R. C. למסב *ut susciperet*. v. 13. verte, *Major est iniquitas mea, quàm ut dimittatur*: vel *dimittas*. Est enim activum למשבק, cui præfixum מ præcedenti positivo comparativi vim tribuit. v. 14. R. ומן קדמך אהא מטמר *& à facie tua ero absconditus*; vi. Bab. v. 15. R. כל דקטלין לקין *omnes qui occiderint Cain*, vi. Bab. v. 16. R. בארעא דנוד לקדומא דעדן *in terra Nod, ad Orientem Eden*. vi. Bab. v. 17. R. כשמא דבריה. v. 20. in R. & C. deest כל. Ib. R. ומרי גתין. Vi. Bab. v. 21. R. דכל די ממנן על פום כנורא ואבובא *canentium in cithara & organo*. videtur autem interpres legisse דכל דמננן (neglecta tamen inter vertendum voce כל quod supplevimus) ut habetur in editione Constantinopolitana, & Amstelodamensi, & Veneta minori, pro ממנן quod *præfectum* significat. v. 22. R. הוא הוה רבהון *qui fuit magister*. v. 23. R. *uxoribus suis Adæ & Sellæ; Audite vocem meam uxores Lamech*; sed accentuum ratione aliter distingui postulante, supposuimus *Ada & Sella* in vocativo. Ib. R. אציתא. Ib. ארי לא גבר קטלת *Quoniam non occidi virum*. v. 24. R. ארי לשבעה דרין יתפרעון לקין הלא ללמך שבעין ושבעה *Quoniam si in septem generationes vindicta dabitur de Cain, nonne de Lamech in septuaginta & septem?* C. ארי לשבע, reliqua ut in nostris. v. 25. R. ארי שוי לי ייי *quoniam posuit Deus mihi*. Corrige autem in nostris יהב, juxta quam lectionem Arabs uterque habet رزقني *dedit mihi*. Ib. R. ארי קטליה קין *quia interfecit eum Cain*. v. 26. R. בכין שריאו בני אנשא לצלאה *tunc inceperunt filii hominum orare in nomine Domini*. C. etiam שריאו pro חלו, quod à radice חול nobis derivatur. Vi. etiam Bab.

CAP. V.

Vers. 1. R. C. תולדת *generationis*, in Hebræo est pl. quomodo etiam hic fecimus ob solius vocalis indicium. Ib. R. בדמותא דייי. v. 3. R. בדמותה כצלמה *ad similitudinem suam secundum imaginem suam*: v. 18. R. ותרין, sic v. 20. Ib. C. ותרתין. v. 22. R. בתר דחלתא דייי. v. 23. R. & C. והוו. v. 24. R. ואזל חנוך בתר דחלתא דייי וליתוהי. v. 26. & 28. R. C. ותמנין, sic alibi. v. 29. C. דלטיא, א pro ה, sic רומא cap. 6. 15. קולתא cap. 24. 16. ורחמא cap. 24. 67. & alia similia.

CAP. VI.

Vers. 2. R. C. שפירן אינין. v. 3. in C. deest בדיל. Ib. R. בישין וארכא *pessima & terminus*. v. 4. R. בתר כן העלו בני רברביא לות בנת. C. דעללין, reliqua ut in nostris. Ib. R. וילדן להון *& genuerunt eis*. C. וילידן מנהון, vi. Bab. Ib. R. דמן עלמא. v. 5. R. C. וגלי קדם ייי ארי סגיאת *Et palam fuit coram Domino &c.* Ib. R. C. מחשבת ליביה לחוד ביש כל יומא *cogitationis &c.* simile vide c. 5. 1. prætermisit autem Interpres vocem לחוד *tantummodo*. v. 6. R. C. abest ית אינשא במימריה. Ad finem v. 6. C. addit, ואמר שפיר עבדית די בראתינון ברקיעא. v. 7. lege *desuper faciem*: ut cap. 7. 4. vel *à facie*. v. 13. R. קיצא דכל בשרא עלת. Ib. R. C. עובדיהון בישיא. v. 17. R. C. טופנא per Cholem: de notatione autem hujus vocis, ut & Hebr. מבול, propriorum etiam בבל & שנער vide quæ habet R. Sal. ad hunc versum. Ib. R. כל די בארעא ימותון *omnia quæ in terra sunt, morientur*. v. 20. R. C. מכל רחשא sine præfixo ו.

CAP. VII.

Vers. 2. R. דכיתא & דליתהא דכיתא, sic v. 8. C. די לא דכיא היא. At v. 8. דליתהא דכיא. v. 11. R. בשבעא עשרא. Ib. יתבזעו & יתפתחו C. אתפתחא. v. 16. R. C. ואגין ייי עלוהי *& protexit Dominus super eum*. v. 17. R. ארבעין יומין sic cap. 8. 6. v. 20. R. C. חמש עשרה אמין מלעילא. Ib. R. וחפו טוריא *& operiuerunt montes*. v. 21. R. בחיתא ובכל רחשא, sine priori ו. Sic autem רחשא etiam v. 23. & alibi. v. 22. R. C. דנשמתא רוחא דחיי. v. R. ואשתאר.

CAP. VIII.

Vers. 2. R. C. ואסתכרו. Ib. R. & C. וכוי שמיא. v. 4. R. שבעה עשר. v. 6. C. כוא דתיבותא. v. 7. R. ושלח sic v. 8. Ib. lege, *egrediebatur egrediendo*. 11. R. מחת בפומה. Interpres præteriit vocem מחת, verte itaque, *detulit ore su* Amstelodamensibus est מחת ex participio præterito; si ita legas, sententiam integram sic ve tere licebit: *Et ecce folium olivæ decerptum, positum* (vel *delatum*) *in ore ejus*: vi. etiam v. 13. C. וחד. Ib. R. *prima die mensis*, neglecto בקדמאה *in primo*, mense sc. Ib. נגיבו bis. v. 17. R. תפיק עמך. Ib. ויפשון cum Daghes, rectè, est enim à v. 20. R. בעירא דכיאתא. Ib. R. C. עופא דכיא. Ib. R. עלואן *holocaustum*, sed est rale. Ib. C. במדבחא. v. 21. C. מעורוהי. Ib. R. ית כל חייא. C. חיא. 22. R. ויומי ולילי לא יבטלון *& dies & noctes &c.* Elias in Thisbite legit בטלון in Methurgeman יבוטלון, Amstelod. יבטלון rectius.

CAP. IX.

Vers. 2. R. חוות pluraliter, C. חית. Ib. C. ובידכון. v. 3. R. ירוקא דעשבא. v. 5. R. ומידא דאינשא מידא דגבר דישוד דמא. v. 6. R. *cum testibus*, *sententiam judicum*, &c. Sed mutata distinctione, prout accentus & res ipsa postulare videbantur, voces ipsas nonnihil immutavimus. Ib. R. בצלמא ייי, Amst. בצלם אלהין. בצלמא אלדים, ubi est ד pro ה, non errore sed studio, ne nomen Dei profanaretur. v. 7. R. אתילדו *generationemque facite*, cùm tamen in Chaldæo sit asyndeton. v. 9. R. C. מקים ex Aphel, uti verbum v. 11. v. 10. R. וית כל נפשא. Ib. C. ובבעירא. Ib. R. חיתא דארעא bis. Ib. C. דעמכון. v. 11. R. מימי טופנא. v. 12. R. לדרת עלמא. v. 13. C. לאת קימא. v. 14. C. ותהי בעננותי. v. 15. R. C. בשרא ולא יהא עוד. v. 17. R. דא את קיימא דאקימית. Pro את, quod in Basileensibus erat, posuimus אָת ut Buxtorfium voluisse dubium non est: supple autem in versione, *quod statui*. v. 18. R. דנפקין. Ib. C. חם sine ו. v. 19. R. אתבדרת. C. איתבדרו בכל ארעא. v. 20. R. C. ושרי. v. 23. R. מחזרין וחפו, repetito מחזרין ex Aphel. C. מאחזרין utrobique. v. 26. R. ייי אלהא דשם. v. 27. R. C. יפתי ייי ליפת וישרי שכינתיה במשכני דשם *& habitet gloria ejus &c.* Arabs Mauritanus ويسكن نوره, quod cum absque punctis sit utroque modo reddi potest, *habitet*, vel *habitare faciat lumen suum*. Sed in C. est במשכניה. Observat autem hic R. Salomon verbum יפת, quo hic etiam in Hebræo alluditur ad nomen Japhet, Chaldæum esse, Hebræo ירחיב alibi respondens, ut Deut. 12. 20.

CAP. X.

Vers. 1. R. C. שם וחם *Sem, & Cham*. v. 4. Elias notat Targum pro כתים hic habere איטלייא *Italia*, hoc de Targ. Hierosolymitano intelligendum, quod abbreviaturâ illâ ת״י ipse voluit, licet Interpreti ejus id non fuerit animadversum. v. 5. R. אתפרדו נגוות עממיא בארעהון. v. 8. R. למהוי גבר בארעא *esse potens in terra*. v. 9. R. גבר תקיף bis. Observavimus in Targum voces גבר *vir*, & גבר *potens, robustus*, inter se confundi, ut hæc pro illa aliquando usurpetur, & vice versa: ideo significationem priorem & in hoc versu retinuimus, & in præcedenti adhibuimus. v. 10. R. C. והות ריש. v. 11. R. נפק אשור *egressus est Asur*; in nostris est אתוראה elliptice pro לאתוראה, sic in Arabica Saadiæ خرج الموصل, pro الي الموصل ut est Gen. 25. 18. quæ locutio cùm interpolatori ejus duriuscula videretur, quòd ellipsin hanc non animadverteret, pro الموصل ille substituit اشور, ut in editione Parisiensi & nostra. Eandem ellipsin in Hebræo jampridem observarunt viri magni, Drusius, Junius, & qui fusè hanc rem explicat Bochartus; his astipulatur Jonathan, qui hic disertè tradit Nimrodum egressum ex illa terra regnasse in Assyria. Sed nequis putet אתוראה gentile tantùm esse, non autem proprium regionis nomen, ut hic reddimus, videat Gen. 2. 14. in Onkelo edit. Reg. & Gen. 25. 18. in T. H. ubi eadem etiam ellipsis; est enim אתוריה illic idem quod hic אתוראה, ut ex Grammatica notum, à quo videtur profluxisse græcum Ἀτȣρία apud Strabonem. Sunt & alia loca Targumica ubi hæc vox pro regione accipitur, vel saltem accipi deberet, licet interpretes ubique fere pro gentili habeant: hoc in loco quod nobis visum est secuti sumus, ita tamen ut aliter sentientibus suo judicio uti per nos liberum sit. Ib. R. רחובות קרתא. v. 13. R. ית לודים וית ענמים וית להבית וית נפתחים, sed in להבית est ת pro ם Typographi lapsu, malè etiam in translatione *Ananiim*. v. 18. R. וית צלמודאי ubi translatio habet *Samarathæos*, vi. Num. 21. 15. Ib. C. זרעית כנען. v. 19. R. C. תחום כנענאי *terminus Chananæorum*. Ib. C. אדמה sine ו. v. 20. R. C. ללישניהון בארעהון sic etiam v. 31. Ib. C. לעממיהון. v. 21. R. *Et de Sem nati sunt: ipse quoque est pater omnium filiorum Heber, frater Japheth major*. At accentuatio in nostris huic versioni repugnat. v. 25. R. אתיליד. v. 30. R. מותבניהון. C. מותבניהון. v. 31. R. לעממיהון. v. 32. R. אתפרשו. Ib. C. נגוות עממיא.

CAP. XI.

Vers. 2. C. במטלהון ממדינחא. v. 3. C. ונוקידינון יוקדתא. Ib. R. וחמרא הות להון. v. 4. C. הב נבנה. v. 5. C. על טובד קרתא ועל מגדלא. v. 7. C. ישמעון גבר. v. 8. C. ומנעו למבני. v. 9. rectius vertas, *vocavit nomen ejus*, ut cap. 19. 22. Vi. etiam cap. 16. 14. ubi קרא masc. non potest referri ad Hagar, sed indefinitè accipiendum est. v. 13. R. C. ותלת שנין *& tribus annis*: Sed Arabs Mauritanus habet وثلثين سنة *& triginta annis*. Vi. Bab. v. 16. R. ארבע ותלתין. v. 26. C. וית נחור. v. 28. R. בחיי תרח *vivente Thare*. Vi. Bab. Ib. R. בארע ילדותיה. C. בארעא דילדותיה.

CAP. XII.

Vers. 2. R. וארבי שמך. C. וארבי. v. 5. R. וית כל נפשתא *& omnes animas*. v. 6. R. בכין שרי בארעא *tunc morabatur in terra*. v. 12. R. C. ויהי כד יחזון. v. 13. R. אמרי כען דאחתי את בדיל דיוטיב לי בדיליכי. C. דאחת את &

דיוטב לי בדילך. v. 14. R. בר על. C. עאל. v. 15. R. יתה לות פרעה. v. 19. R. דאחתי היא.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. יקיר לחדא *honoratus valde.* Sic Arabs Mauritanus متكرم جدا, unde videtur non legiſſe תקיף cum noſtris. C. תקיף. Vi. Bab. v. 3. R. למשכניה. v. 5. R. C. הוו עאן. v. 7. R. C. והוה מצותא בין רעי בעירי דאברם ובין רעי בעירי דלוט, ſed C. בעירא utrobique. v. 8. R. מצותא ביני ובינך ובין רעיתי ובין רעיתך ארי גברין. v. 10. R. C. כולה בית שקיא קדם חבלות יוי. Ib. R. למטי צער *ad introitum Sogor.* Simile vide cap. 25. 18. v. 14. R. לוט מלותיה וקוף. C. מעמיה. v. 15. R. C. ארי ית כל ארעא דאת.

CAP. XIV.

Verſ. 2. C. סדרו קרבא. v. 3. R. הוא ימא דמלחא *quæ eſt mare ſalis.* v. 4. R. ובתלת עשרה *& in tertio decimo.* Vi. Bab. v. 6. R. C. בטוריא *in montibus.* v. 7. R. C. היא רקם. Ib. R. & C. ית כל חקל *omnem regionem.* v. 8. R. & C. וסדרו. v. 10. R. בירן בירן בסקן חימרא, quod verbatim reddas, *putei, putei* (i. e. *erat repleta vel ſcatens puteis*) *producentes bitumen.* C. etiam מסקן. v. 11. R. קנייניהון דסדום. Ib. R. וית כל מיכלהון *& omnes cibos eorum:* v. 15. R. C. בליליא. Verſum autem juxta verborum ordinem ſic vertas licet: *Et diviſus eſt contra* (i. e. *diviſis copiis adortus eſt*) *eos nocte, ipſe & ſervi ejus, & percuſſerunt eos: & perſecutus eſt,* &c. v. 16. R. C. לוט אחוהי *Loth fratrem ſuum,* v. 17. R. מפנא הוא בית דיסא. Sed noſtram lectionem confirmat R. Salomon & C. v. 19. C. לאל עלאה. v. 21. C. סב לך. v. 22. R. C. ידי *manum meam.*

CAP. XV.

v. 1. R. הוה מימר מן קדם יוי *factus eſt ſermo à facie Domini.* Ib. C. עם אברם. v. 2. *Filius gubernator* vel *filius alimoniæ domus meæ*, quòd tota domus mea juxta os illius alatur, ſi verò mihi eſſet filius, eſſet præfectus meis filius meus. Ita R. Salomon. Eſt autem in Regiis ובר פרנסאה. Vi. etiam Bab. v. 3. R. ירת יתי. v. 4. R. והא מימר מן קדם יוי ליה למימר לא ירתינך *Et ecce ſermo à facie Domini factus eſt ad eum* &c. v. 7. C. מאור כשדאי. v. 9. R. ועזין תלתא. In ſequentibus autem corrige ושפנינא in noſtris. v. 10. R. C. בשוה. v. 11. R. ותריך יתהון *& ejecit eas.* v. 12. R. C. והוה שמשא למיעל *Et factum eſt cùm ſol occumberet*, in noſtris eſt והוות, ut in Ar. Maur. وكانت fœm. talis itaque erit conſtructio: *Et fuit Sol ad occumbendum,* (i. e. *occubiturus*) *& ſomnus* &c. aliter v. 17. ubi etiam C. והוות. Ib. R. קבל רב. v. 13. Elias ſcribit vocem Hebraicam ועבדום reddi in Targum וישתעבדון בהון. v. 14. R. דיפלחון דאין אנא. Vi. Bab. v. 15. C. תתכנים. v. 18. R. לברך. Ib. R. C. עד נהרא רבה נהרא פרת.

CAP. XVI.

Verſ. 4. *deſpexit dominam ſuam.* Melius reddas, *deſpecta eſt domina ejus:* ſicut verſu proximo וקלית *deſpecta ſum.* v. 5. R. אמתי בידך *ancillam meam in manu tua:* Ib. C. אעדיאת. v. 6. C. דתקן. Ib. C. ועניהא. R. ועניה. Vi. Bab. v. 11. R. ותיליד בר ותקרי. v. 13. R. הא אנא שריתי חזיא *Ecce ego cæpi* &c. C. האף הכא שריתי. v. 14. R. יתחזי עלהא, citatur apud R. Sal. ut eſt in noſtris. Ib. C. הא היא בין.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. ויתגלי, in futuro ut v. 13. capitis præced. v. 4. R. C. לאב סגי, ſic v. 5. ſed abſque ל in Regiis. v. 7. R. *inter verbum meum, & inter te; & inter filios tuos poſt te in generationibus ſuis in pactum ſempiternum: ut ſim tibi in Deum, & filiis tuis poſt te.* Hæc aliter in noſtris habentur ex editione Pariſienſi, cùm ad manus non eſſet Antuerpienſis donec excuderetur Pentateuchus. C. לאלה infra verò c. 28. 21. לאלה. v. 10. R. דא קיימי דתטרון. Ib. R. & C. מגזר abſque ל. v. 11. R. ית בשרא דערלתכון ויהא לאת, ſic fere C. v. 13. C. ויהי קיימי. v. 15. R. שמה שרי ſine ית. v. 16. C. ומלכין. v. 17. R. הלבן מאה שנין יתיליד *Nunquid homini centum annorum naſcetur filius?* Hæc autem non eſſe dubitantis ſed admirantis obſervat R. Salomon, ideoque Paraphraſtes Hebræum ויצחק *& riſit* exponit per וחדי *& gaviſus eſt*, eò quod verbo Dei crederet: quò illud Servatoris noſtri Joh. 8. 56. ſpectare videtur. Infra autem cap. 18. 12. ubi de Sara ſermo fit, Paraphraſtes habet והייכת *& riſit*, i. e. *deriſit ſive ſubſannavit*, per incredulitatem ſc. unde increpari merita eſt illa, non autem ille, ut obſervat idem R. Salomon. Ib. *Etſi Sara*, videtur eſſe Apoſiopeſis, hoc vel non abſimili modo ſupplenda; *Etiamſi Sara* fœcunda & nondum effœta eſſet, ſed majoris miraculi erit *ſi filia nonaginta annorum pariet.* v. 19. R. C. לקיים עלם ולבנוהי *in pactum æternum, & filiis ſuis.* v. 20. C. ואפישי יתי ואסגירת. v. 21. C. ית יצחק. Ib. R. בשתא אחרנא. v. 23. R. ובינת. C. ובינייה. Ib. R. ית בשר ערלתהון. v. 24. R. במגזריה בשרא דערלתיה. v. 26. R. יתגזר C. איתגזר. v. 27. R. מן בר עממין יתגזרו עמיה; C. אתגזרו.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. & C. רחמין קדמך *gratiam coram te.* v. 6. C. סאוון. v. 7. R. ולות תורין. v. 8. R. ונסב שמן וחלב, ſed errore Typothetæ pro שמן. Ib. C. משמשן עילויהון. v. 10. C. בעידן ſed in Regiis & noſtris eſt כעידן, quod potius vertendum *ſecundùm* vel *juxta tempus* &c. Vi. etiam v. 14. Ib. *& oſtium erat à tergo ejus, Angeli* ſc. ut exponit R. Salomon. Sed in textu Hebr. eſt tantùm והוא אחריו, in Chald. והוא אחורוהי, *& ipſum*, vel in maſculino, *& ipſe erat à tergo ejus.* i. e. Angelus loquens cum Abraham erat poſt tentorium, inquit A. Ezra: idem addit nonnullos dicere, oſtium tentorii Saræ fuiſſe poſt tentorium Abraham; Jonathan denique & Targ. Hieroſ. de Iſmaele intelligunt: ſatius igitur fuiſſet rem dubiam in medio reliquiſſe. v. 12. *Et riſit.* Vi. ſupra cap. 17. v. 17. v. 15. R. ארי דחלית. Ib. C. דחילית. Ib. R. לא אלהין חייכת. v. 16. Elias legit, לאלוויותהון. Vide Babyloniam Buxtorfii. v. 19. R. ארי ידעתיניה בדיל *quia novi quòd* &c. Vi. Bab. Ib. C. דיפקיד. Ib. R. ית דמליל לאיתאה עלוהי *quod loquutus eſt ut adduceret ſuper eum.* v. 20. R. דסדום. Elias legit סדומאי. v. 21. lege, *ſicut clamor eorum.* Ib. C. גמירא אם תיבין ואם לא אתפרע. v. 25. C. ויהא כובאה. Ib. R. הדיין דכל ארעא לא ברם יעביד דינא. C. כל ארעא.

Vi. Bab. v. 27. lege: *Ecce nunc multum loquutus ſum* &c. ut v. 31. v. 28. R. יחסרון מחמשין. v. 29. R. למללא עמיה *loqui cum eo.* v. 31. R. בדיל העשרין, v. 32. R. ברם בזמנא הדא.

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. ואתו תרין מלאכיא *Et venerunt duo angeli,* &c. Sed verbum על indifferenter uſurpatur in Targum pro Hebr. בוא, ita ut nonnunquam ſimpliciter *venire* ſignificet. Vi. Levit. 14. 35. Ib. R. C. בתרעא דסדום. v. 2. R. ותקדמתון. Ib. C. ותהכון לאורחתכון. Ib. R. C. ברחובא rectiùs. Camets enim præfixi ad compenſationem articuli demonſtrativi adhiberi ſolet, quo Chaldæi carent. v. 3. R. C. ואתקף בהון. v. 4. R. אנשין דסדום. C. אינשי סדום. Vi. Bab. v. 8. R. תרתין בנת דלא ידעונין גבר *quæ non cognoverunt virum:* tranſtulimus autem acſi punctatio eſſet יְדָעֲנָן. C. ידעונין. Vi. Bab. Ib. R. Sal. legit בטלל שריתי. v. 10. R. לביתא, quæ forma in Regiis ſæpe occurrit, etiam proximo verſu. Sic לעינא. cap. 24. 16. 42. v. 12. R. הכא הלא חתנך, *hic generos tuos.* Vi. Bab. v. 14. R. כמחאיך. C. כמחאיך ſic cap. 21. 9. v. 16. R. בידוהי *manus ejus.* Ib. C. וביד אתתיה. Ib. R. C. וביד תרתין. Ib. R. ברחם. v. 17. *ne peream*] Chald. *ne vapules.* v. 18. R. C. בבעו כען רבוני *Obſecro nunc, domini mei:* Sic Ar. Maur. يا موالي. R. Sal. legit בבעו כען יוי, eodem modo editio Amſtelodamenſis. Vi. Bab. v. 19. R. רחמין בעינך *miſericordiam in oculis tuis;* Ib. R. & C. טיבותך & בישתא. v. 22. R. למעבד מדעם. Ib. R. & C. שמה דקרתא. v. 23. R. אתא לצוער *venit in Sogor.* Vi. ſupra v. 1. v. 26. R. קמתא דמילחא. v. 27. R. C. דשמש תמן, quod ſignificat potiùs, *ubi miniſtraverat.* v. 28. R. ועל כל אפי ארעא דמישרא וחזא והא סלק, lege, *contra omnem faciem terræ campeſtris* &c. v. 29. R. ושלח. v. 33. R. ובמקמה. C. ובקומה, ſic v. 35. v. 38. R. וצעירתא.

CAP. XX.

Verſ. 1. לארעא דדרומא. v. 2. C. דאחת היא ſic v. 5. & cap. 26. 7. 9. v. 3. R. בחזוא דליליא *in viſione noctis:* Ib. R. אתתא דנסבת. v. 7. R. C. איתת גברא. Ib. R. נביאה הוא. v. 8. R. C. ית כל פתגמיא. In noſtris quia abeſt כל delenda eſt vox *univerſa.* Ib. C. באודניהון ודחילו. v. 11. R. דחלא דיוי. v. 12. R. C. אחת בת אבא. Vi. notam ad v. 2. ſupra, & cap. 12. 13. v. 13. Corrige in noſtris, *manuum.* Ib. R. & C. דין טיבותיך דתעבידי. Ib. R. דנעול לתמן *in quem ingrediemur,* pro דנהך *perveniemus,* vel *ibimus.* v. 16. C. דיקר עינין, ubi in noſtris eſt ד pro ר. Ib. R. ועל כל מה דאמרת ואתוכחת *& ſuper omnia quæ dixiſti, eſtoque reprehenſa.* C. וית כל מה, cætera ut in Regiis. Vi. Bab. v. 17. R. ואתרווחו, quod melius forſitan reddatur, *dilatati ſunt.* i. e. explicante R. Salomone, aperti ſunt meatus (genitales ſc.) eorum, & genuerunt, illud enim (inquit ille) eſt partus eorum; virorum ſc. cum verbum ſit maſculinum. Ita clarior erit antitheſis, cùm refrigerandi & concludendi actus inter ſe non opponantur.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. ואעדיאת quod alibi paſſim legitur עדיאת. Vi. Bab. Ib. R. לזמן דמליל יתיה יוי, quod videtur potius reddendum, *in tempore quo locutus fuerat illud Dominus.* i. e. ſe illud facturum. Vel ſic, *in tempore quod locutus fuerat Dominus,* ut R. Salomoni placere videtur. v. 6. R. כל דישמע יחדי לי. v. 8. R. C. ואתחסיל & דיתחסיל, ubi in noſtris corrigendum דאתחסיל. v. 10. C. תריך אמתא. v. 13. R. לעם. v. 14. R. C. במדברא. Corrige autem in noſtris במדבר. Ib. R. דברא דשבע. C. דבאר שבע. v. 15. R. *unam arborem.* v. 16. R. C. ארחקת. v. 17. R. C. ית קליה דרביא באתר. v. 18. R. לעם רב סגיא. v. 23. R. לי ולברי. C. לי ובברי ובר ברי. v. 25. R. והוכח אברהם עם אבימלך. Ib. דאניסו. v. 29. R. אינין שבע חורפאן האלין דאקימת בלחודיהון. Vi. Bab. v. 30. R. שבע חורפאן תיסב. Ib. לסהיד. Ib. R. C. בירא הדין. v. 32. R. C. לארע פלשתאי. v. 33. *Et plantavit arborem*] אילנא olim lectum fuiſſe ex. A. Ezra conſtare videtur, qui Hebr. אשל interpretatur אילן, & ex Targ. Jonathan Exod. 26. 28. ubi mira nugantur de hac arbore. R. C. ונצב נצבא בברא דשבע *Et plantavit plantationem in Berſabee:* Hinc Ar. Maur. وغرس غرسا. Ib. R. אלה עלמא.

CAP. XXII.

Verſ. 2. C. לארע פולחנא ואסקהי. Vi. Bab. v. 3. R. אעי דעלתא, at v. 6. ſine ד. v. 12. C. בעולימא. v. 13. R. וזקף אברהם ית עינוהי וחזא והא דיכרא בתר דאתאחד *Et levavit Abraham oculos ſuos, & vidit: & ecce aries, poſtquam apprehenſus eſt.* Apud R. Salomonem ſic legitur, וזקף אברהם עינוהי בתר אילין, fere ut in noſtris; ſicut etiam in C. niſi quod deſit חדא. Vi. Bab. v. 14. R. וצלי ופלח *Et oravit atque immolavit.* Ib. R. C. ואמר *Et dixit.* v. 18. C. לממרי. v. 19. R. לעלימוהי. Ib. בבירא דשבע & לבירא דשבע.

CAP. XXIII.

Verſ. 2. R. למספדא. v. 4. R. ואקבר ית מתי. v. 6. R. C. לא ימנע מינך. v. 8. R. אם אית רעוא לנפשיכון. Ib. בעפרון. v. 9. R. C. בכסף. v. 10. lege, *omnibus ingredientibus portam.* C. עלי תרע, ſic v. 18. v. 11. R. יהביתה, bis. v. 13. C. אם עבדת לי. Ib. R. קביל מני ואקבר ית מיתי לתמן. v. 15. R. C. ארעא שויא. Ib. R. ביני ובינך. v. 16. C. סלעין דכסף מתקבל סחורא. v. 19. C. על אפי, ſine ד.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. R. C. שו כען. v. 3. R. בכנענאה דאנא יתיב. v. 7. C. לבנך. v. 8. R. זכאי. v. 10. R. מגמלי רבוניה ואזל וכל שפר רבוניה. v. 11. C. עם בירא. Ib. דנפקו. v. 12. R. יוי אלהא דרבוני, at v. 27. אלהיה. v. 14. R. ואשת. Vi. Bab. Ib. R. C. ואף גמלך, ſic v. 46. v. 17. C. אשקיני כען. v. 18. R. ונחתת. Vi. Bab. v. 19. R. ושצי לאשקיותיה *Et cùm ceſſaſſet bibere*, malè, cùm ſit ex Aphel. v. 21. C. ובהה מסתכל. v. 22. R. עשר סלעין דדהב הוה מתקלהון. v. 23. R. C. חוי כען. Ib. R. כשר לנא למבת. v. 27. R. C. אלהיה דרבוני, ſic v. 42. Ib. R. דלא שבק טיבותיה *qui non dimiſit miſericordiam ſuam,*

ſuam. v. 29. C. לְבָרָא לְעֵינָא. v. 30. R. עַל גַּמְלַיָּא. v. 35. R. וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא. v. 37. R. C. בְּאַרְעֲהוֹן, redditur itaque, *Chananæorum, in quorum terra ego habito*: ut כְּנַעֲנָאָה ſit collectivum, pro quo in C. & Ven. eſt כְּנַעֲנָאֵי. v. 39. R. לָא תֵיזִיל. v. 45. R. עַד לָא שֵׁיצֵיתִי *antequam ceſſarem* &c. abſque אֲנָא. Ib. C. בְּלִבִּי. v. 46. R. וְאוֹחִיאַת וְנַחְתַת קוּלְתַהּ מֵעֲלָהּ. *Et feſtinavit & depoſuit hydriam ſuam deſuper ſe* &c. Vi. ſupra v. 18. Ib. C. וְאַשְׁתֵיתִי. Ib. R. וְאַף יַת גַּמְלַיָּא אַשְׁקִיאַת: v. 47. R. עַל אַפָּהָא. v. 56. R. C. לְוָת רִבּוֹנִי. v. 57. R. דְּהִיא אַמְרַת. Vi. Bab. v. 59. R. C. וְשַׁלְחוּ. v. 60. R. C. הֲוֵי לְאַלְפִין וּלְרִבְוָן, verte, *eſto in millia & myriades*. v. 61. R. וְעוּלֵימוּתְהָא. Vi. Bab. Ib C. וְאָזְלַת. v. 62. R. בְּאַרְעָא דְדָרוֹמָא. v. 63. R. לְעִדָּן מִפְּנֵי רַמְשָׁא. v. 67. R. בָּתַר דְּמִיתַת אִמֵּיהּ, *poſtquam mortua eſt mater ejus*. C. דְּמִית.

CAP. XXV.

v. 3. R. הֲווֹ מַשִּׁירִין. v. 4. R. C. עֵיפָה. v. 6. R. *Filiis autem concubinæ Abrahæ*, ſed לְחֵינָתָא, eſt plurale, ut Hebr. הַפִּילַגְשִׁים. Ib. C. לְקִידוּמָא. Ib. R. לְאַרַע בְּנֵי מַדִּינְחָא, *in terram filiorum Orientis*. C. לְאַרַע מָדִינְחָא. v. 8. R. וּשְׂבַע יוֹמִין וְיִתְכְּנֵשׁ, *& plenus dierum: congregatuſque eſt*. v. 9. R. לִמְעָרַת כַּפֵּלְתָּא. v. 10. R. תַּמָּן יִתְקְבַר. v. 12. C. אַמְתַהּ דְשָׂרָה. Sic v. 13. בוּכְרֵיהּ דְיִשְׁמָעֵאל, qualia multa paſſim occurrunt. v. 15. Lege, *Adar*, eſt enim חֲדַר in Regiis ac Venetis majoribus: ſed minora cum triplici Targum & C. habent חֲדַד, ex qua lectione enatus eſt חֲרִיפָא, *Acutus* apud Jonathanem. In Sam. utroque legitur ࠄࠃࠓ, ſed in Ar. Maur. هدر. v. 18. R. C. עַד חַגְרָא. Ib. R. לְמֵטֵי אָתוּר. v. 22. Verbum *concepi* eſt ſupplementum interpretis: paulo aliter R. Salomon, *Quare ego deſideravi & oravi pro conceptu?* Aben Ezra, *Quare ego in conceptu ab aliis diverſa ſum?* Vide præterea Targ. Jon. & Hieroſolymitanum. v. 23. R. וּתְרֵין מַלְכְוָן. Ib. C. תִּתְקַף. v. 26. R. וּקְרוֹ שְׁמֵיהּ, ut verſu præcedenti, licet hic reddatur per ſingulare. v. 27. pro נַחְשִׁרְכָן, C. videtur legere נַחְשִׁרְבָאן, ut ſit vox à Perſis deſumpta, quibus نخچیر eſt *Venatio*, unde fit نخچیروان *Venator*: litera enim ג accedit proximè ad ſonum ش, و autem & ב (pro quo codices facili errore habent כ) ejuſdem organi ſunt, adeoque inter ſe permutabiles, quin & Perſis terminationes وان & بان, perinde habentur. Quod ſiquis vocem eſſe compoſitam cum Rabbinis maluerit, quo minus judicio ſuo utatur nihil impedimus. v. 29. R. וַאֲתָא עֵשָׂו, *& venit Eſau*. v. 30. Magis ad verbum reddas licet; *Ciba me nunc de ruffo ruffo (i. e. valde ruffo) hoc*, C. סְמוֹקָ׃ סַמְקָא.

CAP. XXVI.

v. 3. R. C. וְלִבְנָךְ. Sic v. 4. יַת בְּנָךְ & לִבְנָךְ. v. 5. R. דְּקַבֵּל אַבְרָהָם בְּמֵימְרִי. v. 9. R. אַחַת הִיא. C. דְּאַחַת. Sic. v. 7. Ib. R. דִּילְמָא אֵמוּת עֲלַהּ, *ne fortè moriar propter eam*. v. 10. Omiſit interpres vocem דְּמִיחַד, *peculiaris, ſingularis in populo*, i.e. Rex, inquit R. Salomon, conſentiente Jonathane. In C. deeſt חַד. v. 11. R. בְּגַבְרָא הָדֵין וּבְאִתְּתֵיהּ. v. 13. R. סָגֵי וְרָבֵי. C. וְרָבֵי. v. 14. R. C. וּפָלְחָנָא סַגִּי. v. 15. R. וְכָל בֵּירַיָּא דְּחַפַּרוּ. C. בֵּירֵי, ſic & v. 18. Ib. R. בְּיוֹמֵי דְאַבְרָהָם, ſic v. 18. Ib. R. טַמּוּנוּן. Vi. Bab. v. 18. R. יַת בֵּירִין דְּמַיָּא דְּחַפַּרוּ, *puteos aquarum quos foderant*. Ib. C. דִּי קְרָא לְהֵן. v. 20. R. C. שְׁמָהּ דְּבֵירָא. v. 22. R. יַפְתֵּי יְיָ לָנָא, *dilatabit nos Dominus*; v. 23. R. וְיִסְתַּלַּק מִתַּמָּן לְבֵירָא דְשָׁבַע. v. 25. R. מַשְׁכְּנֵיהּ, abſque ל. v. 26. C. אַתָא לְוָתֵיהּ. Ib. וְסִיעַת רַחְמוֹהִי. v. 28. R. C. דַּהֲוָת. Ib. R. *& inter nos & te*: ubi prius & redundat. v. 29. R. וְשַׁלַּחוּנָךְ. Vi. Bab. v. 33. R. C. וּקְרָא יָתַהּ. Ib. R. שְׁמָהּ דְּקַרְתָּא בֵּירָא דְשָׁבַע. v. 35. R. מְסָרְבָן וּמְרַגְּזָן.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. וְכַהְיָאָן. Vi. Bab. v. 2. R. לָא יְדַעִית יוֹמָא. Ib. C. יוֹם מוֹתִי. v. 3. Corrige, וְצוּד. v. 4. R. C. וְאָעֵיל לִי. v. 5. R. *ad venandum ut afferret venationem*. v. 7. R. אַיְתִי לִי. v. 8. R. קַבֵּל בְּמֵימְרִי לְמָה דַאֲנָא *acquieſce verbo meo, quod ego* &c. v. 9. R. C. כְּמָה דְּרָחִים. v. 12. R. C. וְאַיְיתִי עֲלַי לְווֹטִין. v. 13. C. יִתְאֲמַר. Ib. R. לְווֹטַיָּא עֲלָךְ אֱלָהֵין בִּרְכָן בְּרִי *maledictiones ſuper ſe, niſi benedictiones, fili mi*: v. 15. Lege, *Et tulit Rebecca* &c. nomen *Rebecca* in editione noſtra à Typotheta omiſſa ob anguſtiam paginæ reponi non potuit. v. 16. R. מַשְׁכֵי דְגַדְיֵי בַּר עִזֵּי. C. דְּגַדְיֵי בְּנֵי עִזַּיָּא. v. 17. R. בְּיַד יַעֲקֹב. v. 22. R. C. יְדוֹהִי דְעֵשָׂו. v. 25. C. קָרִיב לִי. Ib. R. וְאֵיכוֹל מִצֵּיד בְּרִי בְּדִיל דִּיתְבָּרְכִינָךְ. v. 26. R. וְנַשֵּׁיק לִי בְּרִי. v. 27. R. C. וְנַשֵּׁק לֵיהּ. Ib. C. רֵיחַ לְבוּשׁוֹהִי. Ib. חֲזוּ. Ib. R. כְּרֵיחָא דְחַקְלָא דְּבָרְכֵיהּ יְיָ. v. 28. C. וְיִהַב לָךְ. v. 29. C. וְיִשְׁתַּעְבְּדָן. Ib. R. C. לְאַחָךְ, eſt eni[illegible] formæ potius ſingularis, *fratri tuo*. Ib. R. וּמְבָרְכָךְ. v. 31. R. וְאַיְתִי [illegible]אֲבוּהִי. v. 32. Lege, *Et ait illi Iſaac pater ejus*: v. 34. R. צְוָחָא רַבָּא. C. צְוָחָא. Ib. R. אַף אֲנָא אַבָּא. Sic v. 38. v. 35. R. בְּחָכְמְתָא. v. 36. R. וְאַכְמַנִי, א pro ח, de voce ipſa vi. Bab. v. 37. R. שַׁוִּיתֵיהּ לָךְ. Ib. R. וַחֲמַר סְעַדְתֵּיהּ וְלָךְ הָכָא מָה אֶעְבֵּד. v. 42. R. וְיִתְחַוָּא: corrige autem in noſtris, *inſidiatur*. v. 44. R. דְּיִתְתּוּב רָגְזָא. C. דְּתֵתוּב חֶמְתָא. Vi. Bab. v. 45. R. אֶתְכַּל מִתְּרֵויכוֹן. v. 46. R. בְּנַת חֵת אִם נְסֵב.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. C. לְפַדַּן דַּאֲרָם. Sic v. 6. & 7. & cap. 33. 18. & alibi paſſim. v. 3. R. וְיַפְשִׁינָךְ. v. 7. R. לְמֵימַר אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ, *verbo patris & matris ſuæ*. v. 11. R. וְיִעְרַע. Vi. Bab. v. 13. R. אֱלָהָא דְאַבְרָהָם. Ib. דְּאַתְּ שְׁכִיב עֲלַהּ. v. 16. R. בְּרַם בִּקְשׁוֹטָא. *Utique in veritate*. v. 17. *Quàm terribilis*, vel, *Quantus eſt terror loci iſtius?* obſervat enim R. Sal. דחילו eſſe ſubſtantivum inſtar סובלתנו, & כסו, quod habetur v. 20. v. 19. R. בְּקַדְמֵיתָא. v. 20. R. לַחְמָא & וּכְסוּ. Vi. Bab.

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. לְאַרַע. v. 2. R. עַלָּהָא. v. 6. lege *venit*, in præſenti, ut v. 9. in præterito: in Hebræo utrobique eſt בָּאָה, quod hic in ultima illic in penultima accentum habere obſervat R. Salomon, eaque diverſitate diverſa indicari tempora, Chaldæis vocibus ad idem confirmandum adhibitis, oſtendit. v. 7. R. יוֹמָא רַבָּא. Ib. בְּעִירָא. v. 8. R. יַת עָנָא. v. 11. R. וְנַשֵּׁק, ſic v. 13. v. 12. C. אֲרֵי בַר ſecundò ſine ו. v. 24. C. וִיהַב לָבָן יַת זִלְפָּה. v. 26. R. לָא יִתְעֲבֵד כְּדֵין. v. 27 R. שְׁבוּעְתָּא דְדָא. Ib. C. אוּחְרָנִין, ſic v. 30. v. 28. R. וַעֲבַד יַעֲקֹב כְּדֵין. Ib. R. C. לְאִנְתּוּ, at contra cap. 30. 4. R. לְאִתּוּ. v. 31. R. וּגְלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׂנִיאֲתָא. *Et manifeſtum fuit coram Domino* &c. v. 33. R. יַת שְׁמֵיהּ. v. 34. R. וַאֲמֶרֶת כְּעַן זִמְנָא.

CAP. XXX.

Verſ. 2. R. דִּמְעָיִךְ, *ventris tui*. v. 8. R. קַבֵּל בָּעוּתִי יְיָ בְּהִתְחַנָּנוּתִי. Ib. כַּאֲחָתִי אַף יְתִיהַב. v. 13. R. תְּשַׁבְּחָתָא. Corrige in noſtris, *laudabunt*. v. 14. R. C. יַבְרוּחִין, per Cholem, ſic in ſequentibus. v. 15. R. וְתִסְּבִין אַף. Ib. יִשְׁכּוּב עִמִּיךְ. v. 18. R. אֲרֵי יְהַבִית. v. 19. R. C. בַּר שְׁתִיתָאֵי. v. 20. R. יְהַב יְיָ יָתִי חוּלָק טָב. *Dedit mihi Deus optimam partem*: noſtra autem lectio ſic reddi poteſt; *Dedit Dominus illum mihi partem bonam*. Ib. R. יְהֵא מְדוֹרָא דְבַעְלִי. v. 26. R. C. בְּהֵין. Ib. C. דִּפְלַחְתָּךְ. v. 30. R. וּתְקֵיף לִסְגֵי. v. 31. R. יַת פִּתְגָמָא. v. 33. R. וְתַסְהִיד עֲלַי זָכוּתִי בְּיוֹם מְחַר. Ib. R. C. גְּנוּבָא הוּא. v. 37. Lege, *virgas populeas recentes*, vel *virides*. Ib. R. וּדְדָלוּז. Ib. בְּהוֹן. v. 39. R. וְאִתְיַחֲמָן עָנָא לְחֻטְרַיָּא וִילִידָן. v. 41. R. מְבַכְּרָתָא. Ib. יַת חֻטְרַיָּא לְקִבְלֵיהֶן דְּעָנָא. v. 42. R. לָא מְשַׁוֵּי וַהֲווֹ.

CAP. XXXI.

Verſ. 1. R. דַּהֲווֹ אָמְרִין. v. 5. R. אַפֵּי דַאֲבוּכֵן. Ib. וּמִדְּקַדְמוֹהִי וֵאלָהֵיהּ דְּאַבָּא מֵימְרֵיהּ הֲוָה בְּסַעְדִּי, *& verbum Dei patris mei* &c. v. 7. R. שַׁקַּר. C. שַׁקַּר. v. 8. R. וִילִידָן, ſic v. 43. דִּילִידָן. v. 13. R. דְּאִתְגְּלִי עֲלָךְ. Ib. דְּקַיֵּימְתָּ ubi voviſti, ſine copulativo. v. 14. R. הַעַד כְּעַן לָנָא. v. 18. R. נִיתֵי קִנְיָנֵיהּ דִּיקְנָא, quod ab interprete neglectum ſic vertas licet, *pecora acquiſitionis ſuæ quæ acquiſierat*. v. 29. R. רַמְשָׁא, abſque ב. v. 36. R. וּמַה סוּרְחָנִי. v. 37. R. שַׁוִּי כְּעַן, *pone nunc*. v. 39. R. תְּבִירָא, abſque ה. v. 40. R. C. הֲוָה נְחֵית. Ib. R. וְנַדַּת, ſic C. ſed abſque daghes, quod in ea editione ut & Mappik frequenter deeſt. v. 41. *Egi in domo tua*, vel *fui*: ad verbum, *Iſti viginti anni mihi in domo tua*, i. e. exacti ſunt. R. contra verborum & accentuum ordinem, *Iſtis viginti annis ſervivi tibi in domo tua: quatuordecim* &c. v. 42. R. אֱלָהֵיהּ דַאֲבָא אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם וּדְחִיל לֵיהּ. v. 43. R. חָזֵי לִי. v. 45. R. וַאֲרָמַהּ קָמָא. v. 53. R. וֵאלָהֵיהּ דְּנָחוֹר. Ib. אֱלָהֵיהּ דַּאֲבוּהוֹן. v. 54. R. וּבִיתוּ. v. 55. R. C. יַתְהוֹן.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. C. מַשְׁרֵי. Ib. R. דֵּין. Ib. C. שְׁמֵיהּ, ſic v. 30. & cap. 33. 17. v. 3. C. חַקְלִי ſine ל. R. חַקְלָא דֶאֱדוֹם *regionis Idumeæ*. v. 4. R. כִּדְנַן תֵּימְרוּן. v. 5. R. C. עָאן, quam tamen vocem prætermiſit Interpres. v. 6. R. אֲזִיל לְקַדָּמוּתָךְ. v. 8. C. וְיִמְחִינֵיהּ. Ib. R. C. וִיהֵא, acſi מַשְׁרִיתָא eſſet maſc. Vi. Bab. Ib. C. דְּתִשְׁתְּאַר. v. 11. R. יְהֵיהּ דִּילְמָא יֵיתֵי וְיִקְטְלִינַנִי אִמָּא, *& interficiat matrem*. v. 13. R. מִדְּאַיְתִי. Vi. Bab. v. 15. R. C. וְתוֹרֵי עַשְׂרָה. v. 17. R. וְשָׁאֵילִינָךְ. Ib. וּלְמַאן אִלֵּין. v. 18. R. דְּמִשְׁתַּלְּחָא. v. 19. R. תַּשְׁכְּחוּן. v. 23. R. C. וְאַעֲבַר יַת דִּילֵיהּ, *& traduxit omnia ſua*. v. 24. R. וְיִשְׁתְּאַר. Ib. גְּבַר עִמֵּיהּ עַד מִיסַּק צַפְרָא. v. 26. R. שַׁלְּחַנִי & אֶשַׁלְּחִינָךְ. Ib. C. בָּרֶכְתְּ לִי. v. 27. R. מַה שְׁמָךְ. Vi. Bab. v. 30. C. מַלְאֲכַיָּא. v. 31. R. C. כְּמָא דַעֲבַר.

CAP. XXXIII.

Verſ. 1. R. מְאָה גֻבְרִין. v. 2. R. C. וְיַת בְּנֵיהֶן קַדְמֵיתָא. v. 3. R. C. עַד אֲחוּהִי. v. 4. R. וְנַפֵּיף לֵיהּ. v. 5. R. דְּחַס יְיָ. Vi. Bab. Ib. R. & C. יַת עַבְדָּךְ. v. 6. R. C. אִינִּין וּבְנֵיהֶן. Ib. R. וּסְגִידָן. v. 8. R. מַן לָךְ כָּל. Supple in verſione, *omnis*. Ib. R. C. דְּעָרְעִית. v. 10. R. בְּבָעוּ כְעַן אִם כְּעַן *Obſecro nunc ſi inveni nunc*. v. 11. C. רַחֵים עֲלַי קֳדָם יְיָ. v. 12. C. נִיטַל, ſic etiam apud R. Salomonem in illa editione legitur נטל ונהך, *proficiſcamur & eamus*, ut in Hebr. ubi reliqua omnia R. S. exemplaria impreſſa, & Mſ. Cl. Seldeni exhibent טול. v. 13. R. וִימוּתוּן. C. וִימוּתָן. v. 14. R. C. עַד דְּאֵיעוֹל. v. 17. R. וּלְבְעִירֵיהּ עֲבַד. v. 18. R. C. לָקֳבֵיל קַרְתָּא, *è regione civitatis*. v. 19. R. מַשְׁכְּנֵיהּ. Ib. C. מִיד.

CAP. XXXIV.

Verſ. 2. R. וּנְסֵיב יָתַהּ. v. 3. R. וּמַלֵּיל תַּנְחוּמִין עַל לִבַּהּ, *& locutus eſt conſolationes*, &c. v. 5. Verte, *quòd violâſſet*, vel *contaminâſſet Dinam filiam ſuam*, ſic v. 13. Ib. C. עִם גֵּיתֵיהוֹן. v. 7. R. *De agro: cùmque audiſſent quod factum fuerat, indignati ſunt viri*, turbato ordine verborum, & quibuſdam redundantibus: paulò autem poſt verte, *ignominiam feciſſet*. Ib. R. יַת בְּרַתָּא דְיַעֲקֹב וּכְדֵין. Sic v. 19. בִּבְרַתָּא דְיַעֲקֹב. v. 9. R. וְאִתְחַתְּנָא בְּנַנָא. Vi. Bab. v. 14. C. עָרְלְתָא. v. 19. R. C. וְלָא אוֹחַר. v. 21. R. פְּתָיַת. v. 27. R. וּבַזּוּ. v. 28. R. C. בַּזּוּ, *deprædati ſunt*. v. 29. R. *& omnes mulieres eorum captivaverunt, atque deprædati ſunt omnia*. v. 30. R. וְאֶשְׁתֵּצֵי. v. 31. C. יִתְעֲבֵיד.

CAP. XXXV.

Verſ. 1. R. דְּאִתְגְּלִי לָךְ. v. 3. R. בְּעִידַּן עָקְתִי. v. 7. R. אִתְגְּלִי לֵיהּ מַלְאֲכָא, *apparuit ei angelus*. C. אִתְגְּלִי. v. 8. R. C. בְּבוּתָא. v. 10. ſupple, *Nomen tuum eſt Jacob*: v. 11. R. שַׁלִּיטִין ſine ד. v. 13. R. וְיִסְתַּלַּק מֵעִלָּוֹהִי. v. 14. R. C. קָמְתָא דְאַבְנָא. Ib. נִיסוּכִין. v. 16. Quid propriè ſignificet כְּרוּב haud minus in incerto eſt quàm Hebr. כִּבְרַת, quod, aliis aliud ſtatuentibus, Menahem interpretatur *multum viæ*: eodem modo licebit interpretari כרוב, ſed ita ut כ pro ſervili habeatur, quod A. Ezra & poſt eum alii faciunt in voce Hebræo: hac ratione talis erit verſio, *cùm adhuc eſſet quaſi multum terræ* &c. v. 17. R. בְּמִקְשְׁיוּתַהּ. v. 18. R. מֵיתָה, C. מִיתַת. v. 20. R. C. קָמְתָא, ſecundo verò loco קָמַת. Ib. R. יוֹמָא הָדֵין. v. 21. R. מִלְהָלְאָה. v. 22. C. עִם בִּלְהָה לְחֵינָתָא. R. לְחֵינַת אֲבוּהִי. v. 23. R. בּוּכְרָא. v. 27. R. מַמְרֵא ſine ל.

CAP. XXXVI.

Verſ. 6. R. C. לַאֲרַע אָחֳרִי. v. 7. R. סַגִּי מִלְּמִיתַב, verte, *major quàm ut habitarent*: Vi. not. in cap. 4. 13. v. 12. R. פִּלַּגְשׁ לֶאֱלִיפַז בַּר עֵשָׂו נְפַק מִינַּהּ עֲמָלֵק. v. 19. R. רַבְרְבֵיהוֹן. v. 20. C. חוֹרָאֵי יָתְבֵי. v. 27. R. C. אִלֵּין ſine ו. v. 31. R. C. קֳדָם דִּמְלַךְ. v. 35. R. יַת מִדְיָן *Madian*. v. 37. R. מֵרְחוֹבֵי. v. 39. R. C. מִצְרַף. v. 43. R. אֲבוּהִי דֶאֱדוֹם.

CAP. XXXVII.

Verſ. 2. R. C. שְׁבַע עֶשְׂרֵה שְׁנִין כַּד הֲוָה. Ib. R. יַת טִיפְהוֹן בִּישָׁא לְוָת אֲבוּהוֹן. Vi. Bab. v. 3. *Filius ſapiens*, quòd quæcunque ipſe pater vel jam didicerat, vel porro diſceret, ei traderet, ut R. Salomoni placet. v. 5. C. סְנוֹ יָתֵיהּ. v. 7. R. מִסְתַּחֲרָן אֱסָרוּתְכוֹן. v. 8. R. לְמִסְנֵי יָתֵיהּ. v. 9. R. אַחֲרִיו. Ib. R. C. סָגְדִן לִי. v. 10. R. C. עַל אַרְעָא. v. 14. R. *Vade, obſecro, nunc*, redundante adverbiorum uno. Ib. יַת שְׁלָמָא דַאֲחָךְ וְיַת שְׁלָמָא דְעָנָא. Ib. R. C. וְאָתֵיבְנִי פִּתְגָמָא. v. 15. R. C. טָעֵי. v. 16. R. חַוִּי. C. חֲוִי. v. 19. R. C. אָתֵי. v. 22. R. לָא תוֹשְׁדוּן. Ib. C. וְיַד לָא. Ib. R. מִידֵיהוֹן. v. 24. R. רֵיקָא. v. 25. R. טְעוּנִין. Vi. Bab. Pro שעף R. Salomon habet שעוה *ceram*, ſic etiam Jonathan. Eodem modo legiſſe videtur Arabs Maur. qui شمغا vertit, niſi idem forſan ſint שעף & שעוה. v. 26. R. אִתְהַנֵּי. Elias in Thisbite affert lectionem noſtram. Ib. R. C. עַל דְּמֵיהּ *ſanguinem ejus*: in Venetis abbreviatè videtur lectum fuiſſe דְּמֵי׳, unde omiſſâ virgulâ illâ abbreviationis indice, quod alibi factum ſubinde obſervavimus, varia nata eſt lectio. Vi. Exod. 12. 6, 15. v. 27. R. C. וְנִזְבְּנִינֵּיהּ. Vi. Bab. v. 28. R. בְּעֶשְׂרִין סִלְעִין דִּכְסַף *viginti ſiclis argenti*. v. 31. C. צְפִירָא. v. 32. R. וְשַׁלַּחוּ. Ib. C. וְאַיְתִיוּ לַאֲבוּהוֹן. v. 34. R. וְשַׁוִּי שַׂקָּא וגו׳, *& poſuit ſaccum in lumbis ſuis*. v. 35. R. כַּדְאָבִילָא, una voce, *ſuper filium meum lugens*. C. לִבְרִי בִּידְאָבְלְנָא. v. 36. R. לְמִצְרָאֵי *in Ægypto*, vertendum potius, *Ægyptiis*.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 1. R. מֵעִם אֲחוּהִי וּסְטָא לְוָת גַּבְרָא. v. 2. R. גְּבַר תַּגָּרָא, omiſſa voce בַּת, etiamſi tranſlatio habeat *filiam hominis mercatoris*, hanc mendam ſecuta eſt etiam Pariſienſis editio. C. בַּת גְּבַר כְּנַעֲנָאֵי. v. 9. R. יִתְקְרֵי זַרְעָא וַהֲוֵי כַּד עָלֵיל. v. 11. R. בְּבֵית־אֲבוּהָא. v. 12. R. C. וּסְנִיאוּ. Ib. R. וְיִתְנַחַם יְהוּדָה וּסְלֵיק לְוָת גָּזְזֵי עָאנֵיהּ הוּא וְחִירָה חַבְרֵיהּ *& Hyra ſocius ejus*. Vi. Bab. C. עַל גָּזְזֵי. v. 14. R. וְאַעְדִּיאַת יַת לְבוּשֵׁי. Ib. וְיִתְכַּסִּיאַת, & וְיִתַּקְּנַת, & יִתְיְהֵבַת. v. 15. R. לְנַפָּקַת בָּרָא. v. 17. R. אֲנָא אֲשַׁדַּר גַּדְיָא בַּר עִזֵּי. v. 20. וּשְׁלַח יְהוּדָה יַת גַּדְיָא בַּר עִזֵּי בִּידָא דְרַחֲמֵיהּ. v. 21. C. אַתְרָא. Ib. דְּהִיא. Ib. R. לָא הֲוָת הָכָא, ſic v. 22. v. 22. R. לָא אַשְׁכַּחְתִּיהָא. Vi. Bab. v. 23. C. נְהֵי חוּךְ. v. 25. C. לְחָמוּדָא. v. 26. R. מִנִּי הִיא מְעַדְּיָא *ex me ipſa concepit*; hic Arabs Maur. Chaldæum, quod paſſim facit, ſecutus habet مني حامل. v. 28. R. C. קַדְמֵיתָא.

CAP. XXXIX.

Verſ. 1. R. גְּבַר מִצְרָאֵי מִידָא דַעֲרָבָאֵי. Ib. R. C. דְּאַחֲתוּהִי לְתַמָּן. Sic v. 2. R. מִצְרָאֵי. v. 3. R. אֲרֵי הֲוָה מֵימְרָא. v. 5. C. וַהֲוָת בִּרְכְתָא. v. 6. R. דַּהֲוָה אָכֵל. Ib. שַׁפִּירָא. v. 7. C. לְיוֹסֵף. v. 8. R. C. מָה דִּי בְּבֵיתָא *quicquam eorum quæ in domo ſua ſunt*. v. 9. C. לֵית רַב. v. 11. R. וַהֲוָה בְּיוֹמָא. v. 12. R. לְשׁוּקָא, ſic deinceps. v. 14. lege in noſtris, *voce alta*, ut in Ar. Saad. & Maur. عال: eſt autem in Regiis רַבָּא *magna*. v. 16. Fieri poteſt ut וְאַנְחַת ſit à נוח litera י quieſcente eliſa, & punctatione nonnihil immutatâ pro וְאַנִיחַת & *quieſcere fecit vel ſivit* i. e. ut Interpres habet, *retinuit*: at rectius & ſimplicius deducitur à ינח, à quo etiam Hebr. ותנח. Nam à נחת in fœminino, quod hic convenit, dicendum eſſet וְאַנְחֲתַת, vel eliſa prima radicali וְאַחֲתַת. Vi. etiam Bab. Ib. R. עַד עַל רִבּוֹנֵיהּ לְבֵיתֵיהּ. v. 20. R. וִיהָבֵיהּ לְבֵית אֲסִירֵי אֲתַר דַּאֲסִירֵי מַלְכָּא תַּמָּן אֲסִירִין. Sic & C. דַּאֲסִירֵי מַלְכָּא. v. 21. R. קֳדָם רַב, *coram principe*. Ar. Maur. بحضرة رئيس. v. 22. R. הוּא הֲוָה מִתְעֲבֵד *ipſe faciebat*. R. Sal. במימריה הוה מתעבד. Vi. Bab.

CAP. XL.

Verſ. 1. R. בֵּית שַׁקְיָא לְמַלְכָּא* ubi vel deeſſe vocem רַב aſteriſco notatur, vel redundare בֵּית. C. שַׁקְיָא דְמַלְכָּא. Vi. Bab. v. 2. R. C. וּרְגֵיז. v. 3. R. בְּמַטְּרָא. Ib. לְבֵית אֲסִירֵי אֲתַר דְּיוֹסֵף. v. 5. R. וַחֲלַמוּ חֶלֶם. v. 6. R. *Venitque*, quod rectum, ſed conjunctio in Pariſienſibus omiſſa eſt. v. 7. C. מְדֵין. R. C. אַפֵּיכוֹן. v. 8. R. פִּשְׁרַן חֶלְמָא. C. פּוּשְׁרַן חֶלְמַיָּא. v. 11. R. עַל כַּסָּא *in calice*. v. 13. C. קַדְמֵיתָא. v. 14. R. C. יוֹטַב לָךְ. Ib. R. וְתִדְכְּרִינַנִי לְוָת פַּרְעֹה *& recordaberis mei apud Pharaonem*. v. 15. R. מִגְנַב אִתְגְּנֵבִית. Vi. Bab. v. 20. R. *& recordatus eſt capitis principis pincernarum, & capitis &c.* acſi eſſet וּדְכַר. C. וְאִדְּכַר. Ar. Maur. وذكر, Saad. فذكر. Vi. Bab.

CAP. XLI.

Verſ. 1. R. שְׁנִין דְּיוֹמִין וּפַרְעֹה חָלֵם. v. 3. R. וְקָמָן. v. 4. R. וַאֲכַלָן תּוֹרָתָא בִּישַׁן לְמֶחֱזֵי. C. בִּישַׁן מֶחֱזֵי. Ib. R. C. שַׁפִּירָן לְמֶחֱזֵי. v. 6. R. שִׁבְּלַיָּא לַקְיָן. v. 7. R. וּבְלַעָן, ſic v. 24. v. 8. R. לְכָל חָרָשֵׁי מִצְרָאֵי וּלְכָל. v. 9. R. יַת סוּרְחָנַי. *Peccati mei*. v. 12. C. עִבְרִי. R. גְּבַר כְּפִשְׁרַן חֶלְמֵיהּ. Ib. R. C. פְּשָׁר. v. 15. R. וּמְפַשַּׁר יָתֵיהּ. C. וְתִפַּשַּׁר. Vi. Bab. v. 16. R. בַּר מִן חָכְמְתִי. Ib. אִתּוֹתַב. v. 18. redundat vox *pulchra* in verſione. v. 19. R. C. סְלִיקָן בַּתְרֵיהֶן חֲשִׁיכָן. Vi. Bab. Ib. דִּיכְוָתְהֶן. v. 20. R. וַאֲכַלָן תּוֹרָתָא חֲסִירָתָא. v. 21. R. וְעַלָּן & עַלָּן. Ib. וּמֶחֱזֵיהוֹן בִּישׁ כְּדִי בְּקַדְמֵיתָא. v. 22. & ſequentibus, R. שִׁבְּלַיָּא. v. 23. נָצָן *inanes*, i. e. inquit R. Sal. quibus nihil ineſt niſi הנץ *flos*, ſemine vacuæ. v. 25. corrige in noſtris חד. Sic cap. 42. 11. v. 26. R. שְׁבַע שְׁנִין bis, ſic v. 48. at v. 27. C. שְׁבַע שְׁנַיָּא אִינִּין. v. 27. R. חֲסִירָתָא וּבִישָׁתָא דְּסָלְקָן. Ib. וּשְׁקִיפָן קִדּוּם. v. 28. R. יַת דַּיְיָ עָתִיד לְמֶעְבַּד אַחְזֵי יַת פַּרְעֹה. v. 30. R. בַּתְרֵיהוֹן. v. 32. R. דְּנָן תַּרְתֵּין זִמְנִין, *bis duabus vicibus*. v. 33. וּמַנֵּינֵיהּ. v. 35. R. וְיִצְרוּן. C. וְיוֹצְרוּן, tanquam ab אצר. In utroque autem eſt אִלֵּין abſque præfixo ה. v. 36. R. גְּנִיז לְאַרְעָא בְּשֶׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא דִּתְהֶוְיָין *ſervatum in terra &c.* Ar. Maur. لاهل الارض *populo terræ* juxta lectionem noſtram. v. 37. lege, *omnium ſervorum ſuorum*. v. 39. R. דְּאוֹדַע. R. C. יַת כָּל דָּא. Ib. R. דִּכְוָתָךְ. v. 43. C. בִּרְתִיכָא תִּנְיֵיתָא. v. 44. R. וּבַר מִן מֵימְרָךְ, in C. deeſt מִן. v. 45. R. & C. פּוֹטִיפֶרַע, una voce, ſic v. 50. v. 46. R. C. וַעֲבַר שַׁלִּיט *& tranſivit dominans in univerſam terram*: in præcedenti autem verſu quamvis non ſit כָּל, tranſlatio tamen habet *univerſam*. v. 49. R. C. מִלְּמִמְנֵי. v. 55. R. לְוָת פַּרְעֹה לְלַחְמָא *ad Pharaonem pro pane*. v. 56. R. לְמִצְרַיִם. v. 57. R. תַּקִּיף, ſic cap. 43. 1.

CAP. XLII.

Verſ. 1. R. עִיבוּרָא. Ib. לְמָה דְנָן. v. 7. R. מָה דִּימַלֵּיל. v. 8. Verbum Ch. אִשְׁתְּמוֹדַע, ut & Hebr. הִכִּיר, tum *cognoſcere* tum *agnoſcere* ſignificat: unde R. Salomon ex Midras Agada hanc expoſitionem affert; *Et agnovit Joſeph fratres ſuos*, utpote qui illorum ſibi in manus traditorum fraterni juris memor miſertus ſit: *at illi non agnoverant eum*, cùm ſc. incidit illis in manus, ut fraternè cum illo agerent. v. 9. R. וּדְכִיר. C. וְאִדְּכַר. Ib. R. דִּחֲלִים. Obſervat autem R. Salomon vocem בִּדְקָא hic non ſatis aptè exprimere Hebr. עֶרְוָה, cùm hæc *diſcoöperturam*, illa verò *rupturam* ſignificet. v. 15. lege, *probabimini*. v. 16. R. שְׁלַחוּ & וְיִדְבַּר, utrumque ex Kal. ſic & C. niſi quod prius punctetur שַׁלַּחוּ. v. 17. R. בְּבֵית מַטְּרָא. v. 20. R. וְיִהֵמְנוּן. C. וְיִתְמְהֵמְנוּן, inuſitatâ formâ. v. 21. C. בְּעָקַת. Ib. R. אֲתַת עֲלָנָא, ſed noſtra lectio, quam & reliqua exemplaria præferunt, à R. Salomone citatur. v. 23. R. שָׁמַע. v. 24. R. וּדְבַר מִנְּהוֹן. v. 26. R. C. עִיבוּרֵיהוֹן. v. 28. C. וּתְהוּ גְּבַר בְּאָחוּהִי. v. 30. R. C. קַשְׁיָן. v. 33. R. וְעִיבוּרָא. Ib. R. סִיבוּ. C. סָבוּ, ſic cap. 43. 11, 12. v. 35. R. C. וְהָא גְּבַר. v. 36. R. C. לֵיתוֹהִי, pro quo in Regiis repetito in C. legitur לָא הֲוָה הָכָא, & ſic legiſſe videtur Interpres Latinus. Ib. R. כּוּלְּהוֹן.

CAP. XLIII.

Verſ. 2. R. כַּד סַפִּיקוּ לְמֵיכַל, ſed hæc lectio improbatur R. Salomoni; quòd non ſit eadem ratio hujus loci ac Gen. 24. 22. Cameli enim *ceſſârunt* bibere quòd ſat bibiſſent, Jacobi verò domeſtici frumento jam abſumpto inediâ laborabant: mavult itaque reddi שֵׁיצִיאוּ, quod cæteri etiam codices exhibent. Ib. C. מְעַט עִבּוּרָא. v. 4. & 5. R. מְשַׁלַּח. v. 6. R. הַעַד כְּעַן לְכוֹן. v. 7. R. מִשְׁאַל שְׁאֵיל. v. 10. R. נִתְעַכַּבְנָא. Vi. Bab. Ib. R. תִּיבְנָא. C. תִּבְנָא. v. 11. בָּטְנִים quid ſint fatetur R. Salomon ſe neſcire, reperiſſe autem in expoſitionibus Alphabeticis R. Machir eſſe *piſtacia*, ſibi verò videri *mala perſica* eſſe: in Ch. eſt בּוּטְנִין, quod Interpres neglexit, nos in genere *nuces* reddimus, de ſpecie diſpiciant docti; pro eo autem quod in Ar. Maur. habetur تستق, procul dubio legendum فستق *piſtacia*, juxta ſententiam R. Machir. v. 12. R. בִּידְכוֹן bis. Ib. R. C. שָׁלוּ הֲוָת. v. 14. R. כְּמָא דְתַכּוּלֵית אִתְכְּלֵית. C. כְּמָא דַאֲתְכוּלִית. v. 15. *Et tulerunt*. Chal. וּנְסִיבוּ de munere & argento, וּדְבַרוּ de Benjamin: neque enim Chaldaicè ſicut Hebraicè idem verbum ſignificat *accipere* rem & perſonam, cùm res manu capiatur, perſona verò ducatur, ut obſervat R. Salomon. v. 16. R. לְדַמְסָנָא. Vi. Bab. Ib. וּנְכוֹס. Ib. *in prandio*, non malè, eſt enim שֵׁירוּתָא, *primus paſtus* Chaldæis, hic autem Metonymicè pro Hebr. צהרים adhibetur, quòd alias in Targum reddi ſolet טיהרא, ex obſervatione R. Salomonis. v. 18. R. וְיַת חֲמָרָנָא, *& aſinos noſtros*, abſque למדבר. v. 22. R. וְכַסְפָּא אָחֳרָנָא אַיְתֵיבְנָא. v. 23. R. סִימָא. Vi. Bab. v. 27. R. הֲשְׁלָם לַאֲבוּכוֹן. Ib. הַעַד כְּעַן הוּא קַיָּים. v. 33. R. וּתְהוּ גַּבְרַיָּא. v. 34. R. וּנְטַל חוּלָקִין מִן קֳדָמוֹהִי לְוָתְהוֹן וּסְגִיאַת *Et datæ ſunt eis portiones à facie ejus: & major fuit*. Ib. R. C. מֵחוּלָקֵי כוּלְּהוֹן.

CAP. XLIV.

Verſ. 4. R. C. מִן קַרְתָּא. C. לָא רְחִיקוּ. Ib. לְמָה שַׁלֶּמְתּוּן. v. 7. R. *dominus noſter*. v. 8. R. אַתֵיבְנָא לְוָתָךְ. C. אַתֵיבְנָהִי. Vi. Bab. v. 9. R. יְמוּת *moriatur*: v. 14. C. וְאָתָא יְהוּדָה. v. 15. R. C. מָה עוּבָדָא הָדָא דַעֲבַדְתּוּן. v. 16. R. וּמִן קֳדָם יְיָ *à facie enim Dei*. Ib. R. C. אִשְׁתְּכַח חוּבָא. R. דְּעַבְדָּךְ *ſervorum tuorum*. v. 22. R. וִימוּת. v. 29. C. בִּדְווֹנָא לִשְׁאוֹל, ut v. 31. v. 33. R. C. תְּחוֹת עוּלֵימָא. v. 34. C. אֶסַּק לְבֵית אַבָּ.

CAP. XLV.

Verſ. 1. R. C. עִלָּווֹהִי. Ib. R. מִלְוָתֵי & עִם אֲחוּהִי. v. 2. R. וּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה, *audivitque domus Pharaonis*. Ar. Maur. juxta lectionem noſtram اهل بيت *populus domus*, quod Saad. effert unâ ſed æquipollenti voce آل. v. 5. R. דִּזְבַנְתּוּן יָתִי. Ib. R. C. הָכָא, ſic v. 8. & 13. Ib. קֳדָמֵיכוֹן. v. 7. R. C. רַבָּא. v. 11. C. דִּלְמָא תִשְׁתֵּצֵי. v. 12. R. חֲזָן. v. 14. C. עַל צַוְּארֵיהּ דְּבִנְיָמִין. Ib. עַל צַוְּרוֹהִי. v. 16. R. אֲחוּהִי דְיוֹסֵף. v. 17. R. טְעוּנוּ. C. טְעִינוּ בְעִירְכוֹן. v. 18. R. יַת שְׁפַר אַרְעָא דְמִצְרַיִם, ſic v. 20. v. 21. R. עַל מֵימַר פַּרְעֹה. v. 22. R. וְחַמֵּשׁ. v. 23. R. כְּדָא עַשְׂרָה. Ib. מְטוּבָא דְמִצְרַיִם וְעֶשֶׂר. v. 24. R. לָא תִתְנַצּוּן. v. 26. C. וַהֲרֵי.

CAP. XLVI.

Verſ. 1. R. לֵאלָהָא אֲבוּהִי דְיִצְחָק. C. וְנִכֵּיס נִכְסִין לֶאֱלָהֵיהּ דַּאֲבוּהִי יִצְחָק. Vi. Bab. v. 4. R. יְשַׁוֵּי יְדֵיהּ. v. 5. R. C. מִבֵּירָא דְשָׁבַע. Ib. R. טַפְלֵיהוֹן. v. 7. R. C. וְכָל בְּנוֹהִי אַיְתִי. v. 8. C. בּוּכְרֵיהּ. v. 9. R. C. וְחֶצְרוֹן *& Eſron*, v. 10. R. כְּנַעֲנָאָה. Vi. Bab. v. 12. R. וּמִיתוּ. v. 15. R. בְּרַתֵּיהּ כָּל נַפְשָׁת. v. 18. R. שִׁית עֲשַׂר. v. 20. R. וְאִתְיְלִיד. v. 25. R. שִׁבְעָה. v. 26. R. עִם יַעֲקֹב. v. 28. R. *& venit*, cum in Ch. ſit וַאֲתוּ. v. 29. R. יַת רְתִיכֵיהּ. v. 30. R. מִתְנַחֵם אֲנָא. Vi. Bab. Ib. אַתְּ קַיָּים. v. 32. R. וְגֻבְרַיָּא רָעֵי עָנָא אֲרֵי מָרֵי *quia poſſeſſores*. v. 33. R. וִיהֵי כַּד יִקְרֵי. v. 34. R. וְעַד כְּעַן.

CAP. XLVII.

Verſ. 1. *& boves eorum*, deeſt in Regiis. Ib. וְאִינּוּן, *& ipſi ſtant*. v. 3. R. רָעֵי עָנָא. v. 6. R. גִּיתֵי. v. 7. R. וְאַקְמֵיהּ. Vi. Bab. v. 9. deſunt hæc in Regiis, *fuerunt dies annorum vitæ meæ*. v. 11. R. בְּאַרְעָא דְרַעְמְסֵס. v. 13. R. תַּקִּיף. v. 14. lege, *omne argentum*. v. 17. R. וּבַחֲמָרַיָּא. v. 18. R. וּשְׁלֵימָא. Vi. Bab. v. 19. R. נְמוּת לְקִבְלָךְ. Ib. R. C. בַּר זַרְעָא, ſic R. v. 23. v. 20. R. וּזְבַן יוֹסֵף. v. 21.

R. אעבר יתהון. Ib. מסיפי תחום מצראי, *à finibus termini Ægypti*, quod potius vertendum eſſet, *Ægyptiorum.* v. 22. R. ארע כומריא לא זבין, ſic v. 26. ארע abſque ד ſequente. Vi. Bab. כומריא *ſacerdotes Idololatricos* à nigredine dictos plerique volunt, Elias verò ſic apellatos mavult quòd ſimul recluſi viverent. Vi. ipſum in Thisbi, in radice כמר. v. 24. R. C. באעולי עללתא. Ib. C. יהי לכון. Ib. R. לטפליכון & ולמיכליכון. v. 25. R. *invenimus gratiam.*

CAP. XLVIII.

Verſ. 1. R. אביך שכיב מרע, *pater tuus jacet infirmus.* Vi. Bab. v. 4. C. מפשינך ואסגינך. Ib. R. *& filiis tuis.* v. 6. R. באחסנתיהון. v. 11. R. C. מחזי ſine ל. v. 13. R. *ad ſiniſtram Iſrael*, in Pariſienſibus deeſt nomen *Iſrael.* v. 15. C. אלהא דפלחו. v. 17. R. ויסערא. Vi. Bab. v. 19. R. יהי לעם. v. 21. R. בסעדיכון ואתיב יתכון לארע אבהתכון: Vi. Bab.

CAP. XLIX.

Verſ. 1. & 2. R. אתכנשו. v. 4. R. הכמיא, una voce. Vi. Bab. Ib. לבית משכבי. v. 6. R. ברזהון. Ib. למהך, quam ſententiam ſic vertere licet, *cùm congregarentur ad eundum non deſcendi de gloria mea.* v. 8. R. ולא בהתיתא בך לך יודון, ubi בך ad verbum præcedens adhæreſcere videtur, *non confuſus es in* vel *apud te*, *non puduit te.* v. 9. R. *Dominium erit ei in principio*; quod ſequitur autem ſic verte, *ſed in fine magnificabitur rex de domo Juda*: de Davide hoc intelligit R. Salomon, qui principio *catulus* erat, cùm regnante Saule educeret & introduceret Iſraelitas, in fine autem *leo*, cùm regem ſibi illum conſtituiſſent. Si hujuſmodi interpretatio admitti poteſt, quidni de diverſis perſonis pari imò majore ratione accipere liceat, ut *Catulus* Davidem, *Leo* verò Chriſtum deſignet, quem ſub finem regni Judæ affuturum verſus proximè ſequens (ipſomet R. Sal. interprete) prædicit. Ib. R. C. ולית מלכו, *neque erit regnum* &c. Ib. R. דתודעועניה. v. 10. עד עלמא abeſt à Regiis. v. 11. Notatu dignum eſt Paraphraſten hic reſpexiſſe ad illud השער היאתון, Ezech. 40. 15. acſi היאתון illic *templum* ſignificaret, (quod tamen aliter ibi reddit Jonathan) ideoque hæc verba בני אתנו reddidiſſe יבנון היכליה. Porro duplici paraphraſi hanc priorem verſus partem exprimi, omnia verò ad Chriſtum accommodari docet R. Sal. Ib. R. מילת מילת צבע. C. מילא מילא, ſic etiam geminatum habetur in reliquis omnibus exemplaribus editis, miror itaque in Baſileenſibus, quæ ſequuntur noſtra, alterum omiſſum eſſe: certè ex mente Buxtorfii minimè factum fuiſſe, tum ex Babylonia ejus, tum ex Lexico conſtat, ubi ſic vertit, *Veſtimentum ejus ex melota eſt, melotâ coloratâ.* v. 12. Neſcio quid interpreti Latino in mentem venerit, cùm reddiderit נעוהי *colles ejus*, niſi forſan quid præceſſerit, *montes ejus*; melius reddas *torcularia ejus*, יקבים שלו, qua ſignificatione etiam נעוא citatur à R. Salomone ex Talmud, tract. de Idololatria. v. 13. R. עד צידון. v. 15. R. ודישתארון, C. ודיאשתארון, in quo utraque lectio quodammodo exprimitur. v. 17. lege, *manebit in via, & quaſi aſpis* &c. Ib. גברין במשרית *robuſtos in caſtris*. v. 18. in Regiis ad hunc modum habetur; לפורקנך סבירת יי אמר אבונא יעקב לא לפרקניה דגדעון בר יואש דהוא פורקן שעה ולא לפורקניה דשמשון בר מנוח דהוא פורקן עבר אלא לפורקניה דמשיח בן דוד דהוא עתיד לאיתאה ית בני ישראל ליה ולפורקניה סגיאת נפשי: *Salutare tuum expecto, Domine, dixit pater noſter Jacob: Non expecto ſalutare Gedeon filii Joas, quæ eſt ſalus temporalis: neque ſalutare Samſon filii Manue, quæ eſt ſalus tranſitoria: ſed expecto redemptionem Chriſti, filii David, qui venturus eſt ad accerſiendum ſibi filios Iſrael: cujus redemptionem deſiderat anima mea.* Habentur etiam hæc, ſed paulò aliter, inter Toſephoth ſive additamenta ad finem Geneſeos edit. Conſtantinopolitanæ, & in editione Ven. min. ad finem Pentateuchi. Vi. Bab. v. 19. R. יעברון בנוהי, ſed interpres omiſit בנוהי. v. 22. R. C. דיתברך. v. 23. R. מרי פלגוותא *viri diſſenſionum.* Vi. Bab. v. 24. R. נביאותא *prophetia*, C. ut noſtra נביאותיה quemadmodum citatur etiam à R. Salomone. Ib. R. דהב טב, *aurum optimum.* Ib. אחסין *corroboravit*, ſine copula. Ib. שבטיא דישראל. v. 27. R. קרבנא ולעידן. v. 28. R. תרי עשר. Ib. דמליל עמהון. v. 29. R. עם אבהתי.

CAP. L.

Verſ. 1. R. ונשיק ליה, ſic Exod. 4. 27. & 18. 7. v. 2. R. ית אסותא & חנטו אסותא. C. אסוותא duplici ו. Vi. Bab. v. 3. R. כן שלמין. v. 8. R. טפליהון, ſic v. 21. & Exod. 10. 10. 24. טפליכון. v. 11. R. אבלא תקיף. v. 12. R. ליה כמא. v. 15. R. אחוהי דיוסף. v. 17. R. ארי בישא. Ib. אלהיה דאבוך. v. 19. R. לא תדחלון ארי דחיל מן קדם יי אנא *quoniam ego timeo à facie Dei.* Hic Arabs uterque Chaldæi Interpretis veſtigiis inſiſtit. v. 20. R. עלי בישתא.

EXODUS.

CAPUT I.

Verſ. 5. R. עם יוסף. v. 7. R. בלחדא לחדא. v. 8. R. גזירה דיוסף. v. 9. R. עמא דבני. v. 10. R. תערעיננא קרבא. v. 12. R. דמענין. v. 14. R. ובליבני. v. 16. R. מילדן. Ib. אם ברא הוא ותקטלון יתיה ואם ברתא היא תקיימונה: Vi. Bab. v. 17. R. כמא די מליל להן *ſicut locutus fuerat eis.* v. 18. R. עבדתון פתגמא הדין וקיימתון *& reſervatis filios?* ita etiam legitur verbum poſterius apud R. Sal. C. עבדתין & וקיימתין, ſic cap. 2. 20. R. שבקתון. C. שבקתין. Vi. etiam cap. 2. 18. v. 19. R. ואמרת. Vi. Bab. v. 21. R. להן. v. 22. R. מן יהודאי *ex Judæis.* Ib. לנהרא תרמוניה.

CAP. II.

Verſ. 1. R. מבית לוי. v. 6. R. וחזיתיה ית רביא. Ib. R. C. וחסת, R. *& miſertus eſt*, quod minimè congruum. Ib. R. ואמרת מן בני יהודאי דין. v. 9. R. ואוניקיה לי. Vi. Bab. v. 11. R. עם אחוהי, *cum fratribus ſuis.* Ib. מצראי מחי גבר. C. & Ven. ma. מצראי & יהודאי, quæ forma pluralis eſt. v. 12. R. ואטמרתיה. v. 16. R. ואתאן ודלאן ומליאן. Ib. ית ענא. v. 17. R. וטרדינין & ופרקינין. Vi. Bab. v. 18. C. אוחיתין, ita reliqua omnia exemplaria præter Regia & Baſileenſia, in quibus eſt אוחיתון, acſi ea forma communis eſſet generis, non tantùm maſculini ut grammatici ſtatuunt. Vi. ſupra cap. 1. 18. v. 23. R. דהוה קשיא.

CAP. III.

Verſ. 1. R. לאתר שפר רעיא דמדברא, *ad locum optimi paſtus in deſerto*: præpoſitio etiam *poſt* in noſtris diverſo charactere notari debuit. v. 2. R. ויתגלי, ſic alibi paſſim י pro א. v. 4. R. וגלי קדם יי *Et revelatum eſt coram Domino.* v. 5. R. להלאה. Ib. ארע קדיש הוא: *terra ſancta eſt.* v. 6. R. אלהיה דאבך, & ſic deinceps ut v. 15. Ib. אפוהי ſine ל. Ib. לצת יקרא. v. 7. R. מן קדם שלטוניהון. Vi. Bab. Sequitur ib. ארי גלי קדמי כיביהון. v. 9. R. עלת לקדמי. Ib. ית דוחקא דמצראי דוחקין להון. v. 12. R. C. אתא, nam אתא verbum eſt, *venit.* Ib. R. ארי אנא. v. 13. R. אתי לבני. v. 17. R. אסיק יתכון משעבוד מצראי לארע. v. 18. R. ויקבלון מינך *Et obedient tibi.* Ar. Maur. يسمعون امرك, *obedient verbo tuo*, ſicut in noſtris. Ib. למלכא. v. 19. R. למהך אלהין מן קדם דחילא תקיפא *niſi propter timorem fortem.* C. דחלא, reliqua ut in lectione noſtra, quam laudat R. Salomon ex nomine R. Jacob filii R. Menahem, adductâ prius expoſitione Rabbinica totidem verbis ei reſpondente, ולא בשביל שידו חוקה, *neque [dimittet] propterea quòd manus ejus ſit valida.* v. 20. R. ואשלח. v. 22. R. ית מצראי.

CAP. IV.

Verſ. 3. R. רמוהי. Vi. Bab. Ib. C. לחוי. v. 4. R. בדנביה. Vi. Bab. v. 7. R. תב ידך לעיטפך. v. 10. C. גבר מלול. v. 11. R. או פקיחא. Vi. Bab. v. 13. R. ביד דכשר למשלח. v. 17. C. אתיא abſque ית, ſic v. 21. R. כל מופתיא. v. 20. In omnibus exemplaribus legitur על חמרא in ſingulari pro Hebræo על־החמר *ſuper aſinum*: de ſeptuaginta autem ſenibus accipiendum eſt quod ſcribit A. Ezra, coactos fuiſſe illud reddere על נושא אדם, prout ipſi ſonant Græca ἐπὶ τὰ ὑποζύγια in Gemara legitur על נושא בני אדם. v. 23. R. ויפלחון קדמי ואם סריב, ubi tamen Verſio Latina habet, *ut ſerviat coram me in deſerto.* v. 25. R. אתיהב חתנא לי *detur mihi ſponſus meus.* v. 30. In Venetis majoribus & C. legitur abbreviatè פתגמ, cui addito א in Baſileenſibus fit פתגמא, legendum ut in reliquis exemplaribus פתגמיא in plurali, Hebr. הדברים v. 31. R. ית שעבודהון.

CAP. V.

Verſ. 1. R. שלח in Kal, cujus futurum habetur v. 2. Sic cap. 7. 16. שלחני & שלח. Vi. etiam cap. 10. 7. & cap. 13. 17. v. 3. lege, *revelatum eſt*, ſed in Regiis eſt אתקרי עלנא. Ar. Maur. lectionem noſtram אתגלי iiſdem ac totidem fere literis reddit تجلى. Ib. finem verſus ſic vertas, *ne fortè occurrat nobis morte aut occiſione.* v. 4. R. מעבידתהון. Vi. v. 13. v. 5. R. מדסגיאין. v. 7. R. ומדקדמוהי, ſic v. 8. & 14. Ib. יזלון ויגבון. v. 13. R. עיבידתכון in ſingulari ut ſupra v. 4. ubi tamen redditur per plurale. Ib. כד יתיהב לכון. v. 14. R. אף אתמלי אף יומא הדין. v. 15. R. למה את עביד. v. 20. R. מלות פרעה, ſic cap. 10. 6. & è contra cap. 11. 8. v. 22. R. הדין למה asyndetωs ut in Hebræo. v. 23. verte, *malè fuit populo huic.*

CAP. VI.

v. 1. R. למשה. v. 6. R. בדרעא מרממא. v. 7. R. ואהא לכון. Ib. דאפיקית יתכון *qui eduxi vos.* v. 9. R. לבני ישראל, ſic v. 13. *Locutuſque eſt Moyſes filiis Iſrael*: neglectâ ab interprete particulâ כן. Ib. מעייק רוחא ומפלחנא דהוות קשיא. v. 11. lege, *de terra ſua.* v. 20. R. בת אחת אבוהי ליה לאנתו *filiam ſororis patris ſui* &c. quæ lectio ab omnibus diverſa eſt. LXX. habent, θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Vulgatus & quidam alii Interpretes, *patruelem ſuam.* Ar. Maur. & Saadias habent عمته *amitam ſuam*, ſive *ſororem patris ſui*, ut in noſtris. v. 29. R. דאנא ממליל לך *quæ ego loquor tibi.*

CAP. VII.

Verſ. 4. R. על מצרים ואפיק ית חילי. v. 5. R. ארימית ית מחת. v. 7. R. תמנין bis. v. 9. R. הבו לכון מופת. v. 14. R. אתיקר לבא, ſed R. Salomon legi mavult יקיר, quòd nomen ſit כבד. v. 19. R. ועל אריתיהון *& ſuper rivos eorum.* Ib. בית כנישות. v. 22. R. מצראי *Ægyptiorum*, quæ verſio hic etiam in noſtris retineri potuiſſet, ut ſupra cap. 3. v. 17. & 19. & infra cap. 9. v. 4. & 6. & cap. 11. 3. & alibi factum: contra v. 19. hujus capitis in Regiis על מיא דמצראי *ſuper aquas Ægypti*, pro דמצרים, ut eſt cap. 8. 6. in R. & C. ſic בגו מצראי *in medio Ægypti*, cap. 11. 4. in Regiis. Vi. etiam Gen. 47. 21.

CAP. VIII.

Verſ. 5. R. ועל אריתיא ועל אגמיא. v. 12. C. מן קדם פרעה. v. 13. R. C. כפתגמא. Ib. ומן דרתא *& de atriis*, v. 16. R. ותהי לקלמיתא, ut עפרא ſit fœmininum: ſic v. 17. in utroque membro הוות קלמיתא, cùm in Venetis & Baſileenſibus in poſteriori, ubi refertur ad עפרא, ſit הוה, ſicut in noſtris etiam legendum, at C. illic etiam הוות קלמתא. v. 20. R. ותתעתד, ſic cap. 9. 13. v. 21. R. אם ליתך משלח. v. 22. R. דעמי קאים עלה. Vi. Bab. v. 24. R. *& in domum ſervorum ejus, & in omnem terram Ægypti. corrupta eſt* &c. Horum verborum in noſtris alia eſt diſtinctio. v. 26. R. למעבד כדין. Ib. *nos immolabimus*, exemplar quo interpres uſus eſt videtur habuiſſe נכסין pro נסבין per metatheſin & antitheſin literarum ſimilium כ & ב. Ib. R. ית בעירא דמצראי דחלין ליה *animal quod ipſi colunt*, ubi in noſtris eſt דדחלין, ideoque expreſſimus vocem *Ægyptiorum* in obliquo, quæ in Regiis ſubintelligitur in recto. v. 28. R. ותדבחון. v. 30. R. מלות פרעה *à Pharaone.* Vi. ſupra cap. 5. 20.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. ותמליל ליה *& loquere ei*: v. 3. R. הויה בניחך. v. 4. R. בעירא דמצראי, ſic v. 6. Ib. מכל. v. 6. R. מיומא דבתרוהי. v. 7. R. מבעירא דישראל, quamvis tranſlatio ſit ut in noſtris. v. 8. R. סיבו. Ib. ut & v. 10. פיתא. Ib. לעיני פרעה *ante oculos Pharaonis.* Corrige autem in noſtra editione ויורקניה. v. 9. R. &

R. & in jumentis & pecoribus, cùm in textu ſit וְעַל בְּעִירָא tantùm. Ib. & v. 10. R. סַנִי, ſic cap. 19. 21. & v. 28. hujus cap. וְסַנִי. v. 14. R. לְלִבָּךְ. v. 15. R. דְּאֶשְׁלַח & וְאַמְחֵי, in futuro. Vi. Bab. v. 17. R. & C. כְּבִישַׁת, Hebr. מִסְתּוֹלֵל, ex cujus radice eſt מסלה, pro quo in Targum adhiberi ſolet אורח כבישא via ſtrata, agger. Utraque dictione Hebraicâ & Chaldaica hoc indicante, Pharaonem populo Iſraelitico inſultare, eoſque opprimere & quaſi conculcare, non aliter ac via publica à prætereuntibus premitur & calcatur: ut hac obſervatione inſinuare velle videtur R. Salomon. v. 18. R. בְּעִידָנָא. v. 19. R. כְּנוֹשׁ יַת גֵּיתָךְ, congrega pecora tua quæ ſunt in agro; quaſi Interpres non legerit verba ſequentia, וְיַת כָּל־דְּלָךְ. Ib. R. C. לְבֵיתָא, Baſ. לְבַיְתָהּ, ſed Affixi hic nullus eſt uſus, contenti igitur ſumus nudo ה, quod in Venetis majoribus ex Hebræo locali remanſit. v. 20. R. וְיַת גֵּיתֵיהּ לְבֵיתָא, tranſlatione nihilominus præferente, in domos. v. 21. R. שְׁבַק ſine ו. v. 23. R. וּמַהֲלָכָא אֶשָּׁתָא. v. 24. R. לְעַמָּא. v. 25. R. חַקְלָא ſine ד. v. 28. R. וְאֶשְׁלַח, at cap. 10. 10. כַּד אֶשְׁלַח. v. 31. R. אֲבִיב וְכִתָּנָא גִּבְעוֹלִין. v. 33. R. עַד אַרְעָא ad terram. v. 34. R. וִיקַר לִיבֵּיהּ. C. וְיִקְרֵי לִיבֵּיהּ. v. 35. R. שְׁלַח, formâ Hebr. C. שַׁלַּח, ſic cap. 10. 20. & 11. 10.

CAP. X.

Verſ. 1. R. C. אַתְוָתַי אִלֵּין. v. 8. R. דְּאָזְלִין. v. 10. R. יְהֵי כְּעַן. Ib. pro ſimplici ſtat meliùs forſan vertas circunſtat vel circundat: i. e. quæcunque faciem vertatis vobis obverſatur. v. 11. R. coram domino Deo veſtro: ſed textus habet tantùm קֳדָם יוי. v. 15. R. שִׁמְשָׁא דְאַרְעָא, abſque כָּל: in hoc verſu & quinto Interpres ſenſum verborum, non verba ipſa reddidit, quæ ita ſonant; cooperuitque oculum ſolis terræ, vel ſolem oculum terræ, ut כָּל שִׁמְשָׁא appoſitum ſit exegeticon. Eandem locutionem vi. Num. 22. 5, 11. Ib. R. פֵּרִי. v. 17. lege, dimitte, ut in Regiis. v. 20. R. וְאַתְקֵיף, ſic v. 27. v. 26. מִנֵּיהּ prius abeſt à Regiis.

CAP. XI.

Verſ. 3. R. בְּעֵינֵי מִצְרָאֵי. v. 5. R. דִּי בְּבֵית רֵחַיָּא quæ eſt in domo molarum. v. 7. R. דְּתִדְּעוּן אֲרֵי אַפְרֵישׁ יוי. v. 8. R. וּנְפַק מִן קֳדָם פַּרְעֹה.

CAP. XII.

Verſ. 3. R. C. גְּבַר אִימַּר. v. 4. R. וְאִם יִזְעַר. C. יִזְעַר. Ib. R. C. מִלְאִתְמְנָאָה. v. 5. C. בַּר שַׁתֵּיהּ. v. 6. R. אַרְבְּעָה עֲשַׂר, ita C. ſed abbreviatè עֲשַׂ׳, ex qua abbreviatione forſan nata eſt lectio Regiorum, voce nondum punctatâ: tale vide infra v. 15. Ib. R. C. כָּל קְהַל. v. 9. R. C. וְאַף לָא כַּד מְבַשְּׁלָא. v. 13. R. וּתְהֵי דְמָא. Ib. וְלָא יְהֵא לְכוֹן. v. 14. R. לְדָרֵיכוֹן. v. 15. R. פַּטִּיר, voce per abbreviationem facta ex פַּטִּירָן, ut in ſequentibus habetur: C. hic & v. 17. פַּטִּי׳, quod legendum פַּטִּירָא, uti in reliquis exprimitur lectio noſtra. v. 16. R. בְּרַם דְּמִתְאֲכֵל. v. 17. R. לִקְיָם עָלַם. v. 18. R. בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא, contra ac v. 6. Ib. R. חַד וְעֶשְׂרִין. v. 19. R. חֲמִיר, ſic c. 13. 7. פַּטִּיר, ut contra eodem verſu R. חֲמִירָא. v. 21. R. אִתְנְגִידוּ וְסִיבוּ לְכוֹן מִבְּנֵי עָנָא. v. 22. R. וְלִתְרֵין סִפַּיָּא, at verſu proximo vice verſa וְעַל תַּרְתֵּין סִפַּיָּא. v. 23. R. וְאִתְגְּלֵי in præterito, contrà ubi noſtra præteritum Regia ſolent habere futurum, ut ſupra de hoc verbo aliquoties notatum. Ib. R. לְבָתֵּיכוֹן. v. 25. R. דְּיִתֵּן יוי. v. 29. R. עַל כֻּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ. Ib. דִּי בְּבֵית אֲסִירֵי, ita omnia exemplaria reliqua excuſa & Mſ. Weſtmonaſterienſe. v. 30. R. בְּלֵילְיָא, ſic v. 31. Ib. v. 30. דְּלָא הֲוָה בֵּיהּ מִיתָא in qua non eſſet aliquis mortuus. v. 32. R. דְּבָרוּ. Ib. צַלּוֹ ſine præfixo ו. v. 34. R. לִישֵׁתְהוֹן. Vi. Bab. v. 36. R. וּתְרוֹקִינוּ. Vi. Bab. v. 37. R. רַגְלָאִין בַּר מִן טַפְלָא, abſque גַּבְרָא. v. 38. R. וְתוֹרֵי גֵּיתֵי תַּקִּיף לַחֲדָא. v. 39. R. אֲרֵי לֵית חֲמִיעַ. v. 40. R. וּמוֹתְבָנֵיהוֹן דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. v. 48. R. וַאֲרֵי יִתְגַּיַּיר עִמְּכוֹן. Ib. גְּזַר לֵיהּ כָּל דְּכוּרָא circuncidetur omnis maſculus ejus. Ar. Maur. اختن له circuncide ei, in imperativo, quemadmodum præcedens lectio reddenda erat. Ib. וְכָל חִילוֹנַי & omnis prophanus. v. 49. R. דְּיִתְגַּיַּיר.

CAP. XIII.

Verſ. 3. R. C. בִּתְקוֹף יְדָא, ſic v. 14. & C. etiam v. 16. v. 4. R. יוֹמָא דֵין. v. 5. R. לַאֲרַע כְּנַעֲנָאָה, ita v. 11. habentur etiam reliqua in hoc verſu in ſingulari emphatico, verſionem itaque retinuimus etiam ob convenientiam cum Hebræo. v. 7. R. שִׁבְעָא יוֹמִין, ſic verſu præcedenti. v. 8. R. לִבְנָךְ. v. 9. R. וּלְדוּכְרָן. Ib. בִּידָא תַקִּיפָא, ſic v. 16. v. 10. R. יַת קְיָימָא הָדָא לְזִמְנֵהּ. v. 13. R. וְכָל בּוּכְרָא דַּחֲמָרָא, abſque פָּתַח quod aperit vulvam. Ib. וְתִתְקְפֵיהּ. v. 14. in noſtris lege, cùm interrogaverit te &c. v. 15. R. וַלְדָא דוּכְרַיָּא. v. 17. R. שְׁלַח, ſic cap. 18. 27. וְשַׁלַּח. vi. ſupra c. 5. 1. Ib. R. קְרִיבָא הוּא. v. 18. R. יַמָּא דְסוּף maris rubri. v. 21. R. לְאַשְׁרָיוּתְהוֹן בְּאָרְחָא וּבְלֵילְיָא ut pararet eis locum manſionis in via; & in nocte &c. Vi. Bab. v. 22. R. לָא עֲדֵי. Ib. וְאַף לָא עַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. בֵּין מִגְדְּלָא וּבֵין יַמָּא קֳדָם בְּעֵיל צְפוֹן לְקִבְלֵיהוֹן è regione eorum &c. v. 6. R. וְטַקֵּים. Ib. דַּבַּר עִמֵּיהּ, ſic v. 21. וְדַבַּר. v. 7. R. עַל כּוּלְהוֹן. v. 9. R. כָּל סוּסָוָן omneſque equi &c. Vi. Bab. Ib. קֳדָם ſine ל, ut v. 2. v. 12. R. פְּסַק מִנָּנָא Recede à nobis. v. 16. R. וּבְזַעְהוּ וְיֵעֲלוּן. Vi. Bab. v. 19. R. וַאֲזַל מִבַּתְרֵיהוֹן & abiit poſt eos: ubi in noſtris eſt וַאֲתָא, quod propriè ſignificat motum ad locum, ut אֲזַל à loco & עַל in locum; licèt hæc differentia ubique non obtineat. v. 20. R. מַשְׁרִיתָא דְמִצְרָאֵי. v. 24. R. בְּמַטְּרוּת, ſed R. Sal. citat מטרת. v. 25. R. גַּלְגְּלֵי רְתִיכוֹהִי. Ib. אֶעֱרוֹק. v. 29. R. מִיַּמִּינֵיהוֹן וּמִשְּׂמָאלֵיהוֹן plurali forma: ita ſupra v. 22. v. 30. R. וּפְרִיק יוי. Ib. וַחֲזוֹ יִשְׂרָאֵל & viderunt Iſraelitæ &c. Sic verſu proximo, ubi tamen tranſlatio eſt ſingularis.

CAP. XV.

Verſ. 1. R. אִתְגָּאֵי עַל גֵּיוְתָנָא וְגֵאוּתָא דִּילֵיהּ הִיא סוּסְיָא וְרוֹכְבֵיהּ, ſic v. 21. C. וְרִכְבֵּיהּ, at v. 21. ut in noſtris. Vi. Bab. v. 2. R. מַקְדְּשָׁא. v. 4. R. שַׁדִּי בְּיַמָּא וּשְׁפַר גִּבָּרוֹהִי. v. 7. R. וּבְסַגִּיוּת. Ib. C. שֵׁיצֵינוּן. v. 8. R. תְּהוֹמִין. v. 11. אַתְּ prius in Regiis legitur דְּאַתְּ, poſterius deeſt: tranſlatio autem totius verſus ſic habetur; Non eſt abſque te, quoniam tu es Deus dominus: nullus eſt præter te Deus fortis in ſanctitate: terribilis laudabilis, faciens mirabilia. v. 13. R. דַּבַּרְהִי בְּטֵיבוּתָךְ. Verbum autem סוֹבַרְהִי, quod ſequitur, portandi ſignificatione acceptum, Hebræo נֵהַלְתָּ ad amuſſim non reſpondere docet R. Salomon. v. 14. R. כָּל דַּהֲווֹ יָתְבִין omnes qui habitant. v. 15. R. אַחֲדַתִּינּוּן רְתֵיתָא. Ib. qui habitabant. v. 16. R. תַּפֵּיל, ſic C. & Veneta majora, ſed minora & Amſt. תַּפִּיל cadere facias, injicias eis terrorem & timorem. Ib. בְּסַגִּיוּת, ut ſupra v. 7. deeſt autem יַת אַרְנוֹנָא Arnon, & יַת יַרְדְּנָא Jordanem. v. 17. R. אֲתַר בֵּית שְׁכִינְתָּךְ locum domus majeſtatis tuæ. Ib. ſanctuarium Domini &c. reclamante accentu Sakeph katon. Sed & Ar. Maur. habet يا رب ô Domine, ut in membro præcedenti: ex Genitivo itaque Vocativum fecimus, alias legendum eſſet מַקְדְּשָׁא דַיוי. v. 18. קָאֵם durat, abeſt à Regiis. v. 19. R. כַּד עַל סוּסָוָת. v. 20. R. C. בִּידָהָא. v. 21. R. רְמָא בְּיַמָּא, ut v. 1. v. 23. R. מְרִירִין אִינּוּן. v. 24. R. וְאִתְרְעַמוּ: obſervat R. Sal. hoc verbum, ut & Hebr. וַיִּלֹּנוּ, efferri paſſivâ vel reciprocâ formâ, hinc participia מִתְרוֹעֵם, מתלונן, non רוֹעֵם, לונן, quali fere locutione Gallus diceret, complo gnant ſe. Ib R. מַה נִשְׁתֵּה. v. 26. R. C. וּדְכָשַׁר קֳדָמוֹהִי. Ib. R. וּתְצַיֵּת. Ib. דְּשַׁוֵּיתִי בְּמִצְרָאֵי לָא אֲשַׁוֵּינּוּן עֲלָךְ non ponam eos ſubter te: v. 27. R. תַּרְתָּא עֶשְׂרֵה. Ib. וְשִׁבְעִין.

CAP. XVI.

Verſ. 3. R. עַל מֵימְרָא דַיוי per verbum Domini &c. Ar. Maur. بين يدى الله coram Domino, ut in noſtris. Ib. כַּד הֲוֵינָא אָכְלִין quando comedebamus, ſine copulativo. v. 6. R. בְּרַמְשָׁא, ſic v. 7. וּבְצַפְרָא. Ib. כַּד שְׁמִיעַ יַת תּוּרְעֲמוּתְכוֹן קֳדָם יוי eò quòd auditum ſit murmur veſtrum coram Domino. C. כַּד שְׁמִיעַן. Ib. R. אֲרֵי אִתְרְעַמְתּוּן. C. מִתְרַעֲמְתּוּן. Vi. Bab. v. 8. R. בְּדִיתֵּן יוי. Ib. לְמִשְׂבַּע כַּד שְׁמִיעַ & תּוּרְעֲמוּתְכוֹן bis in ſingulari ut verſu præcedenti. Sic Ar. Maur. تذمركم. Vi. etiam LXX. & reliquas verſiones in Bibliis noſtris. v. 9. R. אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָמוֹהִי תּוּרְעֲמוּתְכוֹן quia auditum eſt coram eo murmur veſtrum. v. 10. R. לְכָל כְּנִשְׁתָּא ad omnem congregationem. v. 12. R. שְׁמִיעַ קֳדָמַי יַת תּוּרְעֲמוּת. v. 13. R. שְׂלָו וְחַפָּאת. v. 19. R. גְּבַר לָא יַצְנַע Nullus reponat. v. 21. R. וּדְאִשְׁתְּאַר מִנֵּיהּ. Ib. כַּד חֲמָא. v. 23. R. נְיַח שַׁבְּתָא hic pro נְיַח Pariſienſes ſubſtituerunt שַׁבָּא ex Venetis. v. 28. R. וְאוֹרָיְתָי. C. וְאוֹרַיְיתִי. v. 29. in Regiis tranſpoſitæ habentur voces גְּבַר & אֱנָשׁ, ita ut hæc priorem illa poſteriorem locum occupet. v. 31. R. מַנָּא וְהוּא כְּבַר זְרַע. v. 32. R. מְלִי עוּמְרָא. Noſtra lectio, quam ſequuntur C. & Veneta majora (nam reliqua legunt מְלֵי) ſic verti poſſet; Implete gomor ex eo, ſervandum in generationes veſtras. Sic Ar. Maur. املوا الكيلة. v. 34. R. יַת מֹשֶׁה. v. 35. R. עַד מֵיתֵיהוֹן לְאַרְעָא יָתִיבְתָּא. Ib. עַד מֵיתֵיהוֹן לִסְיָפֵי.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. לְמִשְׁתֵּי לְעַמָּא. v. 2. R. מָה נְצָן אַתּוּן עִמִּי מָה מְנַסַּן אַתּוּן. v. 3. R. וְצַחִי. Ib. בְּצַחוּתָא. v. 5. R. וּדְבַר עִמָּךְ. Ib. טוּל בִּידָךְ. v. 7. R. הַאִית שְׁכִינְתָּא דַיוי שַׁרְיָא בֵּינָנָא Utrum majeſtas Domini in medio noſtrûm habitat. v. 9. R. pugna contra Amalech cras. Ego ſtabo &c. noſtræ diſtinctioni, vi accentus factæ, reliquæ verſiones aſtipulantur, præter Græcam & Syriacam. v. 11. R. כַּד אָרֵים. v. 12. R. סְעִידָן לִידוֹהִי. Ib. וַהֲווֹ יְדוֹהִי. Vi. Bab. v. 14. R. כְּתוּב. Ib. וְשַׁוִּי. v. 15. R. קֳדָם אֵל coram Deo, v. 16. R. לַאֲגָחָא קְרָבָא מִן קֳדָם יוי abſque דַּעֲתִיד Fore. Ib. מִדָּרֵי עָלְמָא.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. R. בָּתַר דְּפַטְרַהּ. v. 3. R. בְּאַרְעָא נֻכְרָאָה. v. 4. R. אֲרֵי אֱלָהָא דְאַבָּא מֵימְרֵיהּ הֲוָה בְּסַעֲדִי וְשֵׁזְבַנִי quia verbum Dei patris mei &c. v. 5. R. C. לְוָת מֹשֶׁה. v. 7. R. וַאֲתוֹ לְמַשְׁכְּנָא. v. 8. R. וּלְמִצְרָאֵי. v. 9. R. דְּשֵׁיזְבִינּוּן מִידָא דְמִצְרָאֵי. v. 10. R. מִגּוֹ דְּחוּק מָרְוַות מִצְרָאֵי de medio anguſtiæ dominii Ægyptiorum. v. 11. R. דְּלֵית אֱלָהָא. v. 13. R. מִיּוֹמָא דְּבַתְרוֹהִי. v. 16. R. & legem ejus. v. 19. R. יַת פִּתְגָּמֵיהוֹן verba eorum in conſpectum Domini. v. 21. R. רַבָּנֵי אַלְפֵי רַבָּנֵי מָאוָותָא, abſque intercedente copula, ſic & רַבָּנֵי עַשְׂרְיָיתָא, quæ omnia eodem modo habentur etiam v. 25. v. 26. R. יַת פִּתְגָּמָא קַשְׁיָא.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. לִקְדָמוּת מֵימְרָא דַיוי in conſpectum verbi Dei. v. 4. R. כִּדְעַל כַּנְפֵי. v. 5. R. בְּמֵימְרִי. v. 7. R. וְסַדַּר. v. 12. R. וְתִתְחֵים. Ib. אִסְתַּמָּרוּ לְכוֹן מִלְּמִיסַק לְטוּרָא, ſic cap. 23. 21. & 34. 12. Deut. 9. 4. אִסְתְּמַר. v. 13. R. C. בְּמֵיגַד ubi corrigendum in noſtris, ſubtracta fuerit. Ib. מִרְשָׁן לְמִיסַק לְטוּרָא. v. 15. R. לְצַת אִתְּתָא. v. 16. R. בְּמִהֲוֵיהוֹן בְּצַפְרָא. Ib. וּבַרְקִין. v. 18. R. תְּנָנָן, ſic cap. 20. 18. v. 19. וּתְקֵיף. Ib. מִתְעֲנֵי. v. 22. R. דִּלְמָא יִתְקוֹף. Sic v. 24. לִקְדָם יוי דִּלְמָא יִתְקוֹף בְּהוֹן ne fortè iraſcatur contra eos. v. 25. R. לְעַמָּא.

CAP. XX.

Verſ. 3. R. יְהֵא & אָחֳרָן. v. 4. R. צֶלֶם וְכָל דְּמוּ דְּבִשְׁמַיָּא. v. 5. R. מִ־דִין. R. & C. בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהַתְהוֹן. v. 7. R. לָא תֵימֵי יַת שְׁמָא. v. 14. R. לָא תְנִיף. v. 17. R. לָא תַחְמֵיד, utrobique. Ib. R. C. בֵּיתָא דְחַבְרָךְ. v. 19. R. וְלָא יִתְמַלֵּיל עִמָּנָא מֵימַר מִן קֳדָם יוי & non loquatur nobiſcum verbum à facie Domini. v. 20. abeſt à Regiis לְכוֹן vobis. v. 21. R. קְרֵיב. v. 24. R. וְתִיכּוֹס עֲלוֹהִי. Ib. מִן עָנָךְ וּמִן תּוֹרָךְ בְּכָל אַתְרָא דְּאַשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי לְתַמָּן אֲשַׁלַּח בִּרְכָתִי de ovibus tuis & de bobus. In omni loco in quo habitare fecero gloriam meam, ibi mittam &c. Sic Ar. Maur. من غنمك ومن بقرك, à quo parum differt Saad. v. 25. R. יָתְהֵן. Ib. עֲלָהָא. Ib. R. & C. וְתַחְלְינַהּ. Vi. Bab.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. דְּתְסַדַּר. v. 2. R. וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֵיתָא & in anno ſeptimo. v. 4. R. & pepererit. Ib. לְרִבּוֹנָהָא. v. 5. R. בַּר חוֹרִין abſque ל. v. 6. R. C. אוֹ לְוָת מְזוּזְתָא aut ad poſtem. Ib. R. וְיִרְצַע. Ib. עֲבֵיד פְּלַח. v. 7. R. עַבְדַּיָּא. v. 8.

R. אמה

R. אִם בִּישְׁתָא בְּעֵינֵי רִבּוֹנַהָא דְקַיְמַהּ לֵיהּ *quam ſibi deſponderat.* v. 12. R. דְיִמְחֵי גְּבַר וִימוּת *& mortuus fuerit.* v. 14. R. C. מִן קֳדָם מַדְבְּחִי, indè noſtra verſio, *de conſpectu altaris mei.* v. 15. & 17. R. לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ. v. 21. R. בְּרַם אִם יוֹמָא חַד *ſed ſi die uno.* v. 22. R. אִתְנְבְאוּהּ. Ib. בַּעֲלָא דְאִיתְּתָא. Ib. R. C. עַל מֵימַר דַּיָּנַיָּא *per ſententiam judicum.* Ar. Maur. علي امر الحكام. v. 26. & 27. R. יְפַטְרִינֵּיהּ. v. 28. C. וַאֲרֵי יִגַּח תּוֹרָא. Ib. R. *Et quando bos viri cornu percuſſerit virum &c.* v. 29. R. מֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי וְיִתְסְהִיד, ſic voces duæ priores v. 36. v. 31. R. אוֹ בַר. Ib. אוֹ בַּת יִשְׂרָאֵל יִגַּח תּוֹרָא pro לְבַת. Sic v. 32. אִם עַבְדָּא. Ib. 32. R. כְּסַף תְּלָתִין. v. 34. R. *ſolvet argentum, quod reddet &c.* v. 35. R. וִיפַלְּגוּן יַת דְּמֵיהּ, ſic in fine verſus יְפַלְּגוּן. v. 36. R. *& non cuſtodivit eum, dominus ejus ſolvet &c.*

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. אוֹ יְזַבְּנִינֵּיהּ. v. 3. C. וְאִם עֵינָא. Ib. R. וְאִם לֵית לֵיהּ *& ſi non habuerit.* v. 4. R. וְאִם אִשְׁתְּכָחָא *ſi autem inventum fuerit.* Ib. גְּנֻבְתָּא. Ib. כַּד אִינּוּן. v. 6. R. אֲרֵי תִיפּוֹק נוּר. C. יִתַּפַּק. Vi. Bab. Ib. R. וְתִשְׁכַּח כּוּבִין וְתֵיכוֹל חַיִּין גְּדִישִׁין אוֹ קָמְתָא אוֹ חַקְלָא *& ſuccenderit acervos, aut ſegetem, aut agrum integrum, reddet qui &c.* v. 12. R. אִם *Si*, abſque copulativo. v. 13. R. יַיְתֵי סַהֲדִין דִּתְבִירָא *afferat quod dilaceratum eſt in teſtimonium*, ſed hæc violenta eſt conſtructio, cui verborum etiam ordo, & accentus Athnach in noſtris repugnat. v. 14. R. אוֹ מִית. v. 16. in Baſileenſibus erat וַאֲרֵי דְשַׁדֵּל, ubi reliqua omnia exemplaria habent יְשַׁדֵּל. v. 21. R. deeſt לֵיהּ *eum.* v. 22. R. וְיִתּוֹם. v. 23. R. יְקַבֵּל. v. 24. R. וּתְהֶוְיָן נְשֵׁיכוֹן. Ib. יִתְמִין. v. 25. R. לְעַמִּי לְעַנְיָא דְעִמָּךְ *populo meo, pauperi qui habitat tecum.* Ar. Maur. لقومي للفقير *populo meo, pauperi.* Ib. חִבּוּלְיָא. v. 26. R. C. תְּתִיבִינֵּיהּ, ſic cap. 23. 4. v. 27. R. בִּלְחוֹדֵהּ, cujus dictionis Interpres rationem non habuit, reliquæ tranſlationes habent, *ſolum.* v. 29. R. מַלְיָךְ וְדִמְעָךְ לָא תְאַחַר *Primitias frumenti tui & vini non tardabis reddere.* דִּמְעָךְ generalius reddimus *liquores*, vinum nempe & oleum, licet R. Saadias de oleo ſolo intelligat, ita ut vox præcedens מלאה comprehendat oblationem tam de frumento quam de torculari, teſte A. Ezra: ipſe tamen dicit eam eſſe כנוי לתירוש *muſti appellationem.* Ar. Maur. نبيذك وزيتك *vinum tuum & oleum tuum.* Vi. Bab. Ib. R. בּוּכְרָא דִבְנָךְ. v. 30. R. וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה. v. 31. R. מִן חֵיוַת בָּרָא *à beſtia agri.* Vi. Bab.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. שְׁמַע דִּשְׁקָרָא. v. 2. Rabbi Salomon ſic legit; לא תמנע מלאלפא מה דמתבעי לך על דינא. Ib. R. בָּתַר סַגִּיאִין. v. 4. R. דְטָעֵן. v. 7. R. מִפִּתְגָּמִין בְּטֵלִין תְּהֵי רָחִיק *A verbis ocioſis procul eris.* Ib. R. וּדְיִפּוֹק זָךְ מִן דִּינָא. v. 8. R. מְעַוַּר עֵינֵי חַכִּימִין. v. 9. R. C. וְאַתּוּן יְדַעְתּוּן. v. 11. R. C. תַּשְׁמְטִינַּהּ, ſic etiam in omnibus exemplari bus וְתַרְטְשִׁינַּהּ, quod in Regiis ſolis legitur וּתְרַטְשִׁינַּהּ ex Pael. v. 12. R. תַּעְבֵּיד עִיבִידְתָּךְ. v. 13. R. עַל פּוּמְכוֹן *in ore veſtro.* v. 16. R. בְּמַפְּקַת שַׁתָּא. v. 19. R. C. לְבֵית מַקְדְּשָׁא. Ib. R. לָא תֵיכוֹל *Non comedes.* Ar. Maur. لا تاكل لحما بجبن *non comedes carnes cum caſeo.* Vi. infra cap. 34. 26. v. 24. R. לָא תִסְגְּדוּן. v. 27. R. אֲשַׁלַּח קֳדָמָךְ וַאֲתַבַּר *& conteram &c.* Ar. Maur. واقتل *& interficiam.* Sed apud R. Salomonem legitur ואשגש, ut in noſtris. Vi. Bab. v. 28. R. וְאֶשְׁלַח. v. 29. R. לָא אֲתָרְכִינֵּיהּ. Ita etiam cum Affixo ſingulari verſu proximo, quod pluraliter utrobique redditur. Ib. וְיִסְגֵּי עֲלָךְ. v. 30. R. עַד דְּתִפּוּשׁ וְתַחְסִין. v. 31. R. עַד יַמָּא fine ן. Ib. וּמִמַּדְבְּרָא עַד פְּרָת *Et à deſerto uſque ad Euphratem.* Ib. וְאַתָּרְכִינּוּן מִן קֳדָמָךְ. v. 33. R. וְלָא תִפְלַח יַת טַעֲוָתְהוֹן *neque ſervias idolis eorum.* Ib. אֲרֵי לְתַקְלָא יְהוֹן לָךְ.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. לִקְדָם יְיָ, contrà v. 2. קֳדָם יְיָ. v. 3. R. כָּל עַמָּא כַּחֲדָא *omnis populus ſimul.* v. 4. R. יַת כָּל פִּתְגָּמַיָּא דַּיְיָ. Ib. וְתַרְתָּא עֶשְׂרֵה קָמָא. Ib. R. C. לִתְרֵי עֲשַׂר. v. 5. R. יַת בְּכוֹרֵי. Ib. וּנְכַסוּ. v. 8. R. הָא דַּם קְיָמָא. v. 11. R. לָא הֲוַת נְזָקָא. Ib. deeſt בְּרַעֲוָא *cum beneplacito.* Ib. כְּאִלּוּ הֲווֹ אָכְלִין. v. 17. R. כְּחֵיזוּ אֶשָּׁא. C. אִישָׁתָא.

CAP. XXV.

Verſ. 5. R. וּמַשְׁכֵי bis per Chirek, ut paſſim: ססגונא autem ſine ד, ſic verſu proximo רְבוּתָא. v. 8. R. מַקְדְּשָׁא. v. 11. R. וְיֵיר דִּדְהַב, & ſic poſtea per ן. Vi. infra c. 37. 26. v. 14. R. עַל סִטְרֵי אֲרוֹנָא. v. 17. R. פּוּתְיֵהּ & אוּרְכֵּיהּ. v. 18. R. *de auro ductili*: nos ob accentum Athnach hæc ita diſtinximus, ut *ductili*, ſubaudito *opere*, cum ſequentibus cohæreat. v. 19. R. מִסִּטְרָא bis. v. 20. R. לְקָבֵיל bis, ſic v. 27. & 37. v. 22. R. וְאִזַּמֵּן. v. 29. R. דְּיִתְנְסַךְ בְּהוֹן. Ib. יַתְהוֹן. v. 31. R. דִּדְהַב דְּכֵי נְגִיד תִּתְעֲבֵיד מְנָרְתָא שִׁדְהָא וּקְנַהָא, melius vertas, *ductile fiet candelabrum.* v. 34. R. אַרְבְּעָא כַלִּידִין. v. 35. R. כֵּן לְשִׁתָּא קְנִין *ſic facies ſex calamis.* v. 38. R. דִּדְהַב דְּכֵי ut v. 31. ſic cap. 28. 22. v. 40. R. דְאַתְּ מִתַּחְזֵי, ſic cap. 26. 30.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. שְׁזִיר per Tſeri, ut ubique. v. 3. R. תֶּהֶוְיָן, ſec. perſ. pl. f. pro יְהֶוְיָן tertiâ, ut ſupra cap. 22. 24. & infra cap. 28. 21. bis. v. 4. abeſt à Regiis בְּסִטְרָא *in latere*: tranſlatio itaque ſic habetur, *in loco quo jungenda eſt*, ut verſu proximo. C. בְּסִטְרֵיהּ utrobique. v. 5. R. דְּבֵית לוֹפֵי תִנְיָנָא מְכַוְּנָן עֲנוּבַיָּא חֲדָא לְקָבֵיל חֲדָא *reſpicientibus ſe mutuò anſulis, ita ut anſula ſit è regione alterius.* v. 7. R. חַד עֶשְׂרֵי יְרִיעָן תַּעְבֵּיד יַתְהוֹן. v. 8. R. אַמִּין bis fine ב. v. 9. R. שְׁתִיתָאָה לְקָבֵיל. Contrarium vide Levit. 25. 21. v. 10. R. מִסִּטְרָא דְבֵית. v. 12. R. יְרִיעֲתָא דְיָתִירַת. v. 13. R. בְּאוֹרֶךְ יְרִיעַת מַשְׁכְּנָא. v. 14. R. C. וְחוֹפָאָה per ה in fine, ut præcedens. v. 17. R. תַּרְתֵּין צִירִין, ſic cap. 36. 22. Ib. חֲדָא עִם חֲדָא *una cum alia.* v. 19. R. עֶשְׂרִין, ut ubique. v. 21. R. דַּפָּא חֲדָא priori loco, ſed in poſteriori חַד ut in noſtris. v. 23. R. בְּסוֹפֵיהוֹן in plurali, ſic v. 27. לְסוֹפֵיהוֹן. v. 24. R. בְּרֵישֵׁיהוֹן *in capite ſuo.* Ar. Maur. الى راسه *ad caput ejus*, juxta verſionem noſtram. v. 25. R. כְּסַף ſine ד, contra cap. 27. 10. & 38. 12. דִּכְסַף. v. 26. R. עַבְּרִין: in tranſlatione autem ſic, *Et facies quinque vectes de lignis ſetim, ad continendas &c.* v. 28. initio, Elias legit וְאָרִיחַ מְצִיעָאָה. Thisb. rad. מצע. Ib. R. מְעַבַּר. v. 30. R. וּתְקִים. v. 31. R. דִּתְכֶלְתָּא, ſic v. 36. & cap. 27. 16. & 28. 33. & 36. 37. Ib. deſunt hæc verba, יַעְבֵּיד יָתַהּ, tranſlatio nihilominus habet, *facies illud.* v. 33. R. וְתִתֵּן מִגָּיו. v. 35. R. מַשְׁכְּנָא, rectè ſine ד.

CAP. XXVII.

Verſ. 2. verte, *ſuper quatuor angulos ejus.* Ib. R. דִּנְחָשָׁא, ſic v. 11. & 17. & cap. 38. 6. v. 4. R. עַל אַרְבַּע סִטְרוֹהִי. v. 7. R. וְיִתְעַלּוּן *Et inducentur.* Arabs Mauritanus ويدخل *& inducet*, congruenter lectioni noſtræ. v. 9. R. מְאָה אַמִּין, ſic v. 18. v. 11. R. מְאָה בְּאוּרְכָּא. Ib. deſunt hæc verba Latina, *& columnæ ejus viginti.* v. 16. R. עוֹבַד צַיָּיר, ſic cap. 36. 37. v. 17. R. מְכַבְּשִׁין כְּסַף וָוֵיהוֹן כְּסַף. v. 19. R. וְכָל סִכֵּי דָּרְתָא. v. 21. R. מֵעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, deerant etiam in tranſlatione hujus verſus hæc verba, *& filii ejus.*

CAP. XXVIII.

Verſ. 4. R. וְכִתּוּנִין מְרַמְּצָן מִצְנְפִין *& tunicas ſtrictas*, i. e. *teſſellatas* vel *ocellatas*, (Ar. Maur. وثوبية معينة) Sic infra v. 39. verbum וּתְרַמֵּץ redditur, *Et ſtringes*, qua de cauſa interpretationem hic retinuimus, mutato ſolùm numero: cujus tamen ipſe Interpres rationem non habet in voce מִצְנְפִין, quam, vulgatum Interpretem ut in præcedentibus ſecutus, ſingulariter vertit *cidarim.* Eadem incuria vox אֲחוּךְ *fratri tuo* ab eo prætermittitur. v. 6. R. דְּדַהֲבָא, ſic v. 15. Ib. וּצְבַע. v. 11. R. דְּאֶבֶן טָבָא. Ib. כִּגְלוֹף דְּעִזְקָן *ſicut ſculptura quæ fit in anulis.* Ib. מְשַׁקְּעָן מְרַמְּצָן בִּדְהַב תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן *circumdatos & incluſos auro facies eos*, ubi מרמצן participium eſt, nobis verò ſubſtantivum ſic poſtulante voce דדהב, ſicut v. 13. *cælaturas* autem reddimus, quòd cap. 39. 6. in Regiis ita reddatur: nam uncinos hic reddere minimè convenit. v. 12. lege, *ſuper humerulos ſuperhumeralis.* v. 14. R. וְתַרְתֵּין תִּיכִּין. Ib. מִתַּחְמָן תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן. v. 17. R. אַשְׁלָמוּת אֶבֶן טָבָא *impletionem lapidis pretioſi.* Arabs uterque الجوهر, quod idem. v. 18. R. וְשַׁבְזִין. v. 20. R. וּפִנְתֵּירֵי. v. 22. R. תִּיכִּין מִתַּחְמָן, ut ſupra v. 13. & infra cap. 39. 15. v. 24. R. עַל תַּרְתֵּין עִזְקָתָא. v. 26. in fine R. מִלְּגָו. v. 27. R. וְתִתֵּן יָתְהוֹן. v. 28. R. לְעִזְקַת אֵפוֹדָא. v. 30. R. בְּמֵיעֲלֵיהּ לִקְדָם יְיָ. v. 31. R. יַת מְעִיל אֵפוֹדָא. v. 32. R. וִיהֵי פוּם רֵישֵׁיהּ. Ib. R. דְּלָא יִתְבְּזַע *ut non rumpatur.* v. 38. R. יַת עֲוָיַת *iniquitates*, in pl. ſic Arabs uterque ذنوب. Ib. R. לְכָל מַתְּנַן. v. 40. R. הֶמְיָנִין וְקוֹבְעִין. Ib. וּלְתֻשְׁבְּחָא. v. 41. R. וּתְקַדֵּישׁ יָתְהוֹן וִישַׁמְּשׁוּן קֳדָמַי. v. 43. R. וְלָא יְמוּתוּן *& non ſuſcipiens peccatum, ne moriantur.* Ar. Maur. totidem plane literis, ولا يموتون.

CAP. XXIX.

Verſ. 2. R. סֻלֶת חִיטִּין. v. 3. R. עַל סַלָּא חֲדָא. v. 5. R. וְתַתְקֵין לֵיהּ. v. 7. R. וְתִיסַּב יַת מְשַׁח דִּרְבוּתָא וְתָרֵיק. v. 9. R. וְתַתְקֵין לְהוֹן קוֹבְעִין. v. 10. R. C. וּתְקָרֵיב יַת תּוֹרָא. v. 11. R. בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא *in oſtio tabernaculi fœderis*, At contra v. 32. לִתְרַע. Ar. Maur. utrobique في باب. v. 13. R. כּוֹלְיָין. וְיַת בִּשְׂרָא דְתוֹרָא וְיַת מַשְׁכֵּיהּ v. 14. R. וְיַת תַּרְבָּא דַעֲלֵיהוֹן, ſic v. 22. v. 18. R. עֲלָתָא, ita paſſim, C. hic עֲלָתָא, alibi fere עֲלָתָא. v. 20. R. וְעַל אֻלְיוֹן יְדֵיהוֹן. v. 24. R. C. עַל יְדֵי אַהֲרֹן. Ib. R. וְעַל יְדֵי בְנוֹהִי וּתְרִים. v. 25. R. וְתִיסַּב יָתְהוֹן מִידֵהוֹן *Et tolles ea de manibus eorum.* Sic Arabs uterque من ايديهم. v. 26. R. יַת חַדְיָא, ſic v. 27. Ib. וּתְרִים יָתֵיהּ, ſic & C. יָתֵיהּ. v. 28. R. אֲרֵי בְּהוֹנָא דְיִתְרַבָּא תְּחוֹתוֹהִי אַפְרָשׁוּתָא הוּא. Ib. מִנִּכְסֵי קוּדְשֵׁיהוֹן. v. 30. R. v. 33. R. לְקָרָבָא יַת קֻרְבָּנֵיהוֹן. Sic v. 35. R. תְּקָרֵיב קֻרְבָּנֵיהוֹן. v. 36. R. וּתְדַכֵּי יַת מַדְבְּחָא. v. 37. R. קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין, ſic cap. 40. 10. v. 39. initio, R. יַת אִימְּרָא חֲדָא. v. 41. R. וּכְנִסְכֵּהּ. v. 46. initio, C. יְיָ אֱלָהֲכוֹן.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. לְאַסָּקָא עֲלוֹהִי קְטוֹרֶת. v. 4. R. עַל תַּרְתֵּין זָוְיָתֵיהּ. v. 6. R. בְּאַתְקָנוּתֵיהּ. קֳדָם פָּרוּכְתָּא דְעַל v. 7. R. וְיַסֵּיק עֲלוֹהִי אַהֲרֹן קְטוֹרֶת. Ib. Vi. Bab. v. 9. R. וְאַף לָא עֲלָתָא וּמִנְחָתָא וְנִסְכָּא לָא תִנְסְכוּן עֲלוֹהִי *neque holocauſtum, neque munus, neque libamen libabitis ſuper eo.* v. 10. R. עַל קַרְנוֹהִי חֲדָא בְּשַׁתָּא מִדַּם חַטָּאת כִּפּוּרַיָּא חֲדָא זִמְנָא בְּשַׁתָּא *ſuper cornua ejus ſemel in anno de ſanguine ſacrificii quod fit pro expiatione peccati. ſemel in anno &c.* horum verborum alia nobis eſt interpunctio. v. 13. & 14. R. כָּל דְּעָבַר. v. 15. R. יַת אַפְרָשׁוּתָא דַּיְיָ *ſeparationem Domini.* v. 16. R. וְתִיסַּב יַת כְּסַף כִּפּוּרַיָּא. v. 23. R. מֹרָא דַכְיָא. v. 24. R. מְלֵי הִינָא. v. 29. R. קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין. Vi. ſupra cap. 29. 37. v. 31. R. קֳדָמַי לְדָרֵיכוֹן *coram me in generationes veſtras.* Ar. Maur. لكم pro لي. v. 33. R. גְּבַר דִּיבַסֵּם כְּוָתֵיהּ וְדִיתֵּן. v. 34. R. *& galbanum aromatizans*, ſed hæc ſeparanda eſſe docet accentus. v. 35. R. לְקוּדְשָׁא. v. 37. Corrige in noſtris, *ſanctum.*

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. דִּרְבֵּיתִי. v. 3. R. רוּחָא מִן קֳדָם יְיָ *ſpiritu à facie Dei.* Ar. Maur. روح علم من عند الله *ſpiritu ſcientiæ divinitus*, ſic fere Saadias pro eo quod in noſtris legitur רוח נבואה *ſpiritu propheticæ.* Sic infra cap. 35. 31. v. 5. R. בְּכָל עִיבִידְתָּא. v. 8. R. וְיַת מַדְבַּח קְטוֹרֶת בּוּסְמִין. v. 14. C. וְתִתְּרוּן, male. Ib. R. C.

R. C. דיחלינה, Ven. & Amſt. דיחלינה. v. 17. R. ארי בשתא *quoniam in ſex.*

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. ואיתיאו לותי. v. 6. R. ואסתחר עמא למיכל. v. 10. R. ויתקוף רגזי, ſic v. 11. & 22. v. 12. R. בנו טוריא. Ib. ואתיב מן בישא דחשיבתא. v. 13. R. הוי דכיר לאברהם. Ib. ותמלילתא עמהון. v. 14. R. דחשיב למעבד. Vi. ſupra v. 12. v. 16. R. עובדא דייי אינון. Ib. כתבא מן קדם ייי הוא *erat ſcripta à facie Dei.* v. 19. R. כד קריב. v. 21. lege, *peccatum magnum?* v. 25. *ut contaminares eos nomine peſſimo.* Videtur potius vertendum, *et capere vel acquirere faceret eos nomen peſſimum:* ut לאסבותהון, ſit infinitivus à נסב, unde regulariter & ſimpliciùs deducitur quàm à סאב. v. 26. R. C. ואתכנשו לותיה. v. 27. R. וגבר ית קריביה. v. 28. *in die illa*, hæc ab Interprete omiſſa erant. v. 29. R. קריבו קרבניכון יומא דין *Obtuliſtis oblationes veſtras hodie.* Melius vertas in imperativo, *Offerte.* Ar. uterque اكملوا واجبكم *exolvite debitum veſtrum.* Ib. ולמיתן עליכון. v. 30. R. והוה מיומא דבתרוהי. Ib. איסק לקדם ייי. v. 34. R. דבר ית עמא לאתרא דמלילית.

CAP. XXXIII.

Verſ. 1. R. *Filiis tuis dabo eam terram fluentem lacte & melle.* quæ poſtrema verba ad verſum tertium pertinent, ubi Chaldaica habentur etiam in Regiis. v. 2. R. ואמוראי *& Amorrhæos*, ſic וחואי. v. 3. R. ארי לא אסיק שכנתי בינך *in medio tui.* v. 5. R. וגלי קדמי מה אעביד לך. v. 7. R. C. וקרי ליה. Ib. R. והוה כל דתבע. Ib. נפיק, ut & v. 8. Ib. דמברא למשריתא. v. 11. R. כמא דממליל גבר. Ib. ותאיב. Ib. C. לא יעדי. v. 12. R. לא אודעתני. v. 13. Corrige in noſtris הודעני. v. 16. R. ארי אשכחנא רחמין. Ib. משנין מכל. v. 17. R. ברם ית פתגמא. v. 19. R. אעבר כל יקרי *tranſire faciam omnem gloriam meam.* Ib. ואיחון על מן דאיחון. v. 20. R. ית אפי יקרי *faciem gloriæ meæ.* v. 23. R. ית דברת יקרי. Ib. lege, *& videbis id &c.*

CAP. XXXIV.

Verſ. 1. R. דחברתא. v. 3. R. וגבר לא יסק. v. 7. R. סלח לדתיבין לאוריתיה ודלא. Ib. מסעד חובי. v. 9. R. לעוינא ולחובנא ותחסיננא. v. 10. R. ויחזי כל עמא דאת ביניהון *Videbitque omnis populus, in cujus medio tu es.* Ib. ארי דחיל הוא. v. 12. R. ליתבי ארעא *cum habitatoribus terræ*, ſic v. 15. Ib. עליל עלהא. v. 16. R. ותיסב מבנתיה לבנך ויטעון בנתיה בתר טעוותהן ויטעין. Vi. Bab. v. 18. R. תיכול פטירן. v. 19. R. דילי abſque הוא. Ib. תקדיש דיכרין, ordine inverſo. v. 20. R. וכל בוכרא *& omne primogenitum.* v. 22. R. במיפק שתא. v. 25. R. ולא יביתון בר מן מדבחא תרבי נכסת חגא עד צפרא *neque manebunt extra altare adipes victimæ ſolemnitatis uſque mane.* v. 26. R. לא תיכול *Non comedes*, ut ſupra cap. 23. 19. Niſi quod Ar. hic habeat كما. v. 28. R. עם ייי *cum Domino.* Ib. לא שתי. v. 29. R. נחית משה מן טורא. Ib. לוחי סהדותא. Ib. C. ארי סגי. v. 31. R. דכנשתא. v. 34. R. מעדי ית בית אפי, abſque Affixo. Ib. ומתמליל. v. 35. R. ית סבר אפי משה *aſpectum vultus Moyſi.*

CAP. XXXV.

Verſ. 1. R. ואכניש, ſicut etiam à R. Salomone citatur. v. 2. R. שְׁבַת שַׁבְּתָא, ut cap. 31. 15. at Levit. 16. 31. & 23. 3, 32. שַׁבַּת שַׁבְּתָא. v. 5. R. סיבו מנכון. Ib. ייתינה ית אפרשותא. v. 6. C. ומעזי, ita etiam in Ven. & Amſt. punctatur hæc vox. v. 8. R. בוסמיא למשח ſine ו præfixo. v. 11. R. ית עברוהי. C. per pathach ſed abſque daghesh in ב, ut ſupra cap. 26. & capite proximo 36. v. 12. R. וית כפורתא *& propitiatorium.* v. 17. R. ית עמודהא. Ib. *& baſes ejus.* Affixum ſingulare reddidimus pluraliter, quòd referendum videretur ad *columnas.* v. 18. R. סיכי דרתא. v. 21. R. רוחיה עמיה איתיו. Vi. etiam v. 29. at v. 26. è converſo eſt ית pro עם. v. 22. R. C. גבריא עם נשיא. Ib. ושבבין עזקן, abſque intercedente copula. C. ושבבין. Vi. Num. 31. 50. v. 23. R. ובוץ שזיר ומעזי ומשכי. Ib. ומשכי דססגונא איתיו. v. 24. R. כספא ונחשא איתיו. v. 25. R. עזלא ומיתן. Ib. R. C. וית ארגונא *& purpuram.* Ib. R. וית צבע זהורי *& coccinum.* v. 26. R. דיתרעי לבהון יתהן בחכמתא עזלן ית מעזי. v. 28. R. ולמשח רבותא. v. 29. R. דאיתרעי לבהון עמהון. v. 31. R. רוחא *ſpiritu*, abſque נבואה *prophetiæ.* Vi. ſupra cap. 31. 3. v. 35. R. *& in omni opere textoris, & doceant artifices*, ſed nec ipſa verba Chaldaica ומחי עבדי כל עבידתא, ut in Regiis habentur, hanc Interpretationem ullo modo ferent; multo minus in noſtris, ubi etiam Accentus Athnach in voce ומחי, illam à ſequentibus dirimens, ei obſtat.

CAP. XXXVI.

Verſ. 1. R. חכמתא וסכלתנו. v. 3. R. ואינון איתיו לותיה עוד. v. 6. R. ועברו כרוז. v. 7. R. ואשתאר, in fine verſus, ubi in C. & reliquis eſt ויתרת. v. 8. R. C. עבד יתהון, & v. 14. in R. v. 11. R. דבית לופי bis, in fine autem תניתא pro תנינא, ſic v. 12. & 17. & cap. 37. 3. v. 14. R. חד עשרי. v. 18. R. דנחשא. Ib. ללפיף. C. ללפאה. v. 19. R. דמשכי bis. v. 29. R. אל עזקתא חדא. v. 32. ad finem, R. לדפי סטר משכנא לסופיהון. v. 35. R. תכלא ſine ד, contra ac v. 37. ubi in R. eſt דתכלא. Vi. ſupra cap. 26. 31. v. 36. R. *& effudit*, ſic cap. 37. 3.

CAP. XXXVII.

Verſ. 1. R. תרין אמין. v. 5. R. סטרי ארונא. Ib. deſunt hæc Latina, *ad portandum arcam.* v. 7. R. *de auro ductili.* Vi. ſupra cap. 25. 18, 31, 37. v. 8. R. כרוב חד, & rurſus וכרוב. v. 9. R. פרישן גדפיהון. v. 13. R. זויתיה דלארבע רגלוהי. v. 14. R. הוו pro הואה, ſic v. 25. v. 16. R. וית בזיכוהי וית מכילתיה וית קסותא דיתנסך בהון דדהב דכי. v. 19. חיזור ושושן, atque ita deinceps vox prior. v. 21. R. מינה ter abſque ד. v. 23. R. ציבתהא. v. 25. R. ית מדבח קטורת. v. 26. R. דיר, at v. 12. & ubique antè per ו, ut ſupra cap. 25. 11. notatum, ac ſi deditâ operâ codices diſcreparent. C. etiam & Ven. minora & hic & v. 12. habent ד.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 1. R. ית מדבח עלתא. v. 9. R. סרדי דרתא, ſic cap. 39, 40. v. 15. R. ולעברא תניתא. v. 17. R. וכיבושיהון דכסף. Ib. וחפא רישיהון דכסף ואינון מכבשין דכסף *& cooperuit argento capita earum. Illæ quoque &c.* v. 18. R. אורכיה ורומיה בפותיה *ſicut latitudo ejus.* v. 19. R. דכסף וחפא רישיהון וכיבושיהון דכסף *& operuit capita earum & cælaturas earum argento.* v. 21. R. דאתמניא. Ib. והוה דהב ארמותא על פולחן ליואי *per miniſterium Levitarum.* v. 23. R. ובוצא. v. 24. R. והוה עשרין. v. 25. R. מאת ככר ואלף ושבע מאה ושבעין. v. 27. R. וית אלפא ושבע מאה. v. 28. R. מאת ככרא דכספא. Ib. מאת & למאת. v. 28. R. ושבעין וחמש. Ib. וכבש יתהון. v. 29. R. ונחשא דארמותא שבעין. v. 31. R. דתרע.

CAP. XXXIX.

Verſ. 2. R. דדהבא. v. 4. R. כתפין עבדו ליה מלפפן. v. 5. R. כעובדוהי. Ib. deeſt in tranſlatione, *& coccino.* v. 6. R. מרמצן בדהב כתב מפרש כגלוף דעיזקא על שמהת *in cælaturis aureis ſcriptos diſtinctè quaſi ſculptura annuli &c.* v. 9. R. זרתא & וזרתא. v. 11. R. ושבזין. v. 12. R. כנקרי תרקיא. v. 13. R. משקען מרמצן בדהב *incluſi ſtrictique auro.* Vi. not. ad cap. 28. 11. v. 17. R. על תרין עיזקן. v. 19. R. מלגיו. v. 20. R. על תרתין כתפי. Ib. בית לופיה מעלוי להמיין *juncturæ ejus.* v. 21. R. בחוטא דתכלתא, ita v. 31. Ib. ולא מתפריק. v. 22. R. ית מעילא דאיפודא. v. 23. R. ופום מעילא בגויה *Et os pallii in medio ejus.* v. 27. R. ית כתוניא דבוצא. v. 28. R. קובעיא. Ib. וית מכנסין דבוץ בוץ שזיר: *Et femoralia ex byſſo retorta*, ſed hæc Latina habentur initio v. 29. ut in Vulgata. v. 29. R. דתכלא. v. 30. R. deeſt כגלוף דעזקא, contra ac verſ. 6. ſupra. Ib. קדש לייי. v. 32. R. עיבידת פולחן משכן זמנא. v. 34. R. דמשכי דדיכרי בסמקי ſic דמשכי דססגונא. v. 36. R. וית כל מנוהי. Sic v. 37. R. ית בוצינהא. Ib. דסידרא. v. 40. R. וכל מאני פולחן. v. 43. lege, *fecerant illud*, ut in Regiis.

CAP. XL.

Verſ. 2. R. דמשכן זמנא, ſic v. 6. & 29. v. 3. R. ותחפי על ארונא. v. 4. R. ותסדר ית סידריה. v. 5. R. לאסקא קטורת בוסמין קדם ארונא. Sic & v. 6. קדם ſine ל. v. 17. R. בחד יומא לירחא. v. 19. R. ופרש. v. 23. R. ואסדר עלוהי ex Aphel. Vi. Levit. 24. 3. 4. v. 24. R. על צידא דמשכנא, apud R. Sal. legitur צדא levi diſcrimine: contrà Num. 3. 29. in Regiis legitur שדא. v. 27. R. ואסיק עלוהי קטורת. v. 31. R. ויקדשון מניה. v. 36. R. C. מעילוי. v. 37. R. C. דאסתלקותיה. v. 38. R. ארי עננא דייי *Nubes enim Domini.* Ib. ואישתא תהי ליליא ביה *& ignis erat &c.*

LEVITICUS.

CAPUT I.

VErſ. 2. R. מן תורי. v. 9. R. *holocauſti oblatio eſt*, ſed hoc eſſet עלתא דקורבן, cùm illic legatur ſimpliciter קורבן, ut in noſtris, ubi accentus inter duas voces diſtinctionem facit: v. 13. intervenit etiam הוא, ſimiliter tamen in Regiis redduntur verba. v. 10. R. מן בני ענא קרבניה, ſic cap. 3. 6. v. 12. R. ויסדר, ſic cap. 6. 12. v. 16. R. וירמי יתיה. Ib. דמושדין קיטמא, lectionis hujus, quòd convenientior videretur, verſionem retinuimus: at reliqui codices noſtram confirmant; lege itaque ſi placet, *ubi comburunt cineres.* Amſt. & Ven. min. דמקדין. Vi. Bab.

CAP. II.

v. 2. R. ית אדכרתה, ſic v. 9. & cap. 5. 12. v. 4. & 5. R. סלת. v. 7. R. מנחתא דרדתא. v. 8. R. למדבחא. v. 10. R. ודאישתאר, ut v. 3. Vi. etiam c. 7. 9. v. 12. R. C. קורבן קדמי. Ib. R. לא יסקון לאיתקבלא ברעוא. v. 14. R. פרוכן דכיכן. v. 16. R. ית אדכרתה מגרשה. Ib. C. וממשחא. Ib. R. על כל לבונתה.

CAP. III.

Verſ. 2. lege ut in Reg. *filii Aharon ſacerdotes ſanguinem per circuitum altaris.* v. 9. Elias legit, לקבל שורא. Interpres omiſit hæc verba, *& adipem qui operit inteſtina*, ſupplenda ſunt igitur in noſtris. v. 13. R. לקדם משכן זמנא.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. חד מנהון. v. 4. R. זמנא קדם ייי. v. 5. R. וייתי יתיה. v. 7. R. מדבחא דקטורת. v. 8. R. תרבא דתורא. Ib. דחפי ית גווא. v. 9. lege, *auferat illud.* v. 11. R. וית משכא דתורא. Ib. *& cum inteſtinis, & fimo ejus.* Adhibitâ diſtinctione inter hæc verba & proxime præcedentia, caſum etiam mutavimus. v. 12. R. למברא למשריתא. Ib. על אעיא בנורא. v. 17. R. לקדם פרוכתא. v. 22. R. דרבא יחוב *Quando Princeps peccaverit per ignorantiam & fecerit &c.* cùm in fine verſus ſit vox בשלו etiam in Regiis, interpretationem ejus illuc tranſtulimus. v. 27. R. במעבדיה חד מפקודיא. v. 28. R. או יתידע. Ib. וייתי ית קרבניה. Ib. שלמתא נקיבתא. v. 31. R. וית כל תרבא. v. 33. R. באתר דיכוס ית עלתא. v. 35. R. כמא דאתעדא. Ib. על חובתיה דחב.

CAP. V.

Verſ. 2. R. *& poſtea ipſe ſcivit quod peccavit*, pro *& polluatur &c.* ex v. 3. v. 3. R. בכל סובתיה דיסתאב. Vi. Bab. v. 4. או לאוטבא לכל דיפריש. C. די יפריש אנשא. v. 5. ſupple initio verſus, *Eritque cùm peccaverit in uno ex his*, quæ in Regiis deſunt. v. 6. R. C. וייתי ית אשמיה. v. 7. R. ית אשמיה דחב. v. 8. R. לות כהנא. Ib. קדמיתא ſine ב. v. 9. R. ודישתאר מדמא, contrà c. 7. 16, 17. & 14.

& 14. 18. v. 11. R. לתרתין שפנינין fœmininè, ut ſupra v. 7. Vi. c. 14. 22. v. 15. R. לקדם ייי. v. 17. R. חדא מכל פיקודיא.

CAP. VI.

Verſ. 3. lege, *quæ facit homo* &c. v. 4. R. דאתפקד לותיה. v. 6. R. וית אשמיה ייתי לקדם ייי. v. 9. R. היא עלתא על דמתוקדא. Ib. יקדא, ſic in ſequentibus. v. 10. R. ומכנסין דבוץ ילבש, ſic v. 11. וילבש. v. 12. R. C. נכסת, quæ forma ſingularis eſt, in noſtris eſt נכסת forma pluralis, Hebr. השלמים. v. 16. R. ודאשתאר מינה. Ib. C. ייכלוניה. v. 18. R. ייכלונה. v. 20. R. ביומא דרבי, ſic cap. 7. 36. Ib. פלגותא, bis. v. 21. R. תתעביד רביכא *fiet tenera, offerat eam coctam*, &c. Vi. Bab. C. רביכא. Vi. etiam infra. cap. 7. 12. ubi Interpres hanc vocem prætermittit. v. 25. R. באתרא די. v. 27. R. ודידי מן דמה על לבושוהי *ſuper veſtimenta ſua*. v. 28. R. וישתטף ex Ithpehal, ſic infra cap. 15. 12.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. C. קדש קודשין הוא. v. 7. R. כחטאתא כאשמא. Ib. כהנא דיכפר ביה. v. 9. R. דמקרב. v. 12. R. רביכא, ut ſupra cap. 6. 21. v. 14. R. מכל קרבנא. Ib. C. דזריק ית דם. v. 16. R. ואם נדר. Ib. R. C. דיקריב ית נכסתיה. Ib. ודאשתאר, ſic v. 17. Vi. ſupra cap. 5. 9. v. 18. R. C. לא יתחשב ליה in Ithpael, ſic cap. 17. 4. v. 21. R. בסאבת אנשא. Ib. או בכל שקץ מסאב *aut omnem abominationem immundam*. v. 25. R. דיקרב מינה קרבנא. v. 26. R. לעופא ולבעירא, pro *ovibus* autem corrige in noſtris, *avibus*. v. 30. R. ייתיון ית קרבניא. Ib. חדיא bis. Ib. לארמא יתיה ארמא. Vi. Bab. v. 33. R. דיליה תהי. v. 38. R. ביומא דפקדותיה.

CAP. VIII.

Verſ. 4. Corrige in noſtris פקיד, & v. 8. ית אוריא. v. 12. R. על ריש אהרון. v. 13. R. קובעין. v. 18. R. וקריב ית דכר עלתא. v. 24. R. אודניהון & רגליהון, quæ tamen ſingulariter illic redduntur. v. 25. & 26. R. & C. שקא pro שוקא, ut & alibi C. v. 29. R. C. ית חדיא. Ib. R. וארמיה *& elevavit illud elevatione coram Domino de ariete oblationum, fuitque in portionem Moyſi ſicut* &c. v. 30. R. ועל לבושוהי *& ſuper veſtimenta ejus*, Ar. Maur. وعلي ثيابه. v. 31. R. כמא דפקידית למימר *ſicut præcepi, dicens*. v. 33. R. יקריב ית קרבניכון.

CAP. IX.

Verſ. 2. R. וקריב קדם ייי. v. 3. R. C. ועגל ואימר בני שנה. v. 5. R. וקריבו ית דפקיד *Obtuleruntque ea* &c. v. 7. R. ועביד. C. ועבד bis. v. 9. R. וקריבו. Vi. Bab. v. 10. R. וית כליתא, ſic v. 19. וכולייתא plurali formâ, ut & ſupra cap. 3. & 4. at cap. 7. 4. על כלייתא. v. 11. C. למברא, ſic 14. 8. in Regiis. v. 16. & 17. R. וקריב. v. 20. & 21. R. חדיתא. v. 24. R. ואכלת & ונפקת, ſic cap. 10. 2. Ib. וחזו.

CAP. X.

Verſ. 4. R. ית אחיכון. v. 6. C. ית יוקידתא. v. 7. R. רבות קודשא דייי. v. 8. R. עם אהרן *cum Aaron*. v. 15. R. לארמא ארמא. Vi. Bab. v. 16. R. קריבו ית חטאתהון וית מבעא תבעיה. v. 18. verte, *ſicut præcepi*. v. 19. R. עלתהון. Ib. וערען יתי.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. ועם אהרן *& cum Aaron*, ſic c. 14. 33. & 15. 1. v. 3. R. ומטילפא. C. ומטלפן טילפין, uti etiam à R. Salomone citatur. Vi. Bab. v. 4. R. *camelum*. Ib. R. & C. ad finem verſus, ופרסתא: ſequitur in Regiis לא סדיקא, ſic v. 5. & 6. ſine Affixo, ut & v. 7. v. 7. R. ומטילפא. C. ומטלפן, ut ſupra v. 3. Finem v. 10. & initium v. 11. ſic verte; *abominatio ſunt vobis. Et abominatio erunt vobis*: hujuſmodi anadiplôſin vide cap. 14. v. 30. 31. quam etiam Interpres, ut hanc, compendio reddidit. v. 11. R. מבשריהון pluraliter, ut in tranſlatione. v. 16. R. ונצא ſine ית. v. 18. R. ובותא וקתא. Vi. Bab. Ib. C. וירקריקר. v. 19. R. וחוריתא. v. 26. R. וטלפין לא איתהא מטילפא ופשרא לא איתהא מסקא. Ib. כל דיקרב בנבלתהון *omnis qui tetigerit morticinia eorum*. v. 27. R. C. על ארבע. v. 29. R. וצבא. v. 32. R. C. או שק. Ib. R. דיתעביד, ſic c. 13. 51. v. 33. C. תתברון. v. 34. Verba illa in tranſlatione, *& aliquid horum tetigerit*, nihil habent in textu Chaldæo cui reſpondeant. Ib. R. דישתיתי. Vi. Bab. v. 36. R. בית כנישות. 42. R. לא תיכלונון. v. 45. R. דאסקית. v. 46. R. ודכל priore loco, ולכל in poſteriore.

CAP. XII.

Verſ. 4. R. בדם דכי. Vi. Bab. v. 5. R. C. ואם נקבא. Ib. R. ארבעת עשר יומין, at quia in noſtris deeſt vox יומין interpretationem ejus, cùm omitti non poſſet, alio charactere notavimus. v. 7. R. עלהא. R. C. ותדכי.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. ויתתי. Vi. Bab. v. 5. R. *Videbitque eam*. v. 10. R. והא עמיק חורא. v. 12. R. ותחפי. v. 13. R. בשריה וידכי. Vi. Bab. Ib. אתהפך, ſic v. 17, 20, & 25. & v. 16. ויתהפך, ubique autem למחור per Segol. v. 14. R. דאתחזי. v. 15. R. סגירותא הוא. v. 18. R. שחנא ויתסי. v. 21. R. שערא למחור, ſic v. 26. v. 28. R. עומק כואה. v. 40. R. *calvus & mundus eſt*. v. 41. R. C. מלקביל. v. 42. R. או בגלושותא. Vi. Bab. v. 43. R. סגירותא משך בשרא. v. 45. R. לא תסתאבין, ſecundo loco abſque ו præfixo. v. 46. R. יהי מותביה; quod de voce יומין ſupra c. 12. 5. dictum, idem hic de verbo יהי dicendum. v. 49. R. ירוק. R. C. סמוק. v. 51. Interpres omiſerat hæc verba, *aut in ſubtegmine*. v. 55. R. C. תוקדוניה, ſic v. 57. Ib. 55. R. חברא הוא. Ib. apud R. Sal. edit. Baſ. & Ven. mag. בשחיקיתיה, quod mendoſum videtur, cùm in aliis ejus editionibus legatur ut in noſtris. v. 56. R. ויבוע, v. 58. R. דתתחור. Obſerva hoc verbum חור in præcedentibus ubique adhiberi pro Hebr. כבס, cui eidem in proximis verbis reſpondet יצטבע: hujus differentiæ rationem ſic exponit R. Salomon, quòd in illis locis lotio eſſet ad mundandum vel dealbandum, cùm hoc ultimo immerſio ſufficeret; ubicunque verò, inquit, כבס *immerſionem* tantùm denotat, Chaldaicè redditur per יצטבע. v. 59. R. לרכאותיה.

CAP. XIV.

Verſ. 10. R. שלמתא, & ſic alibi. C. שלמתא. v. 13. R. אתרא דיכוס. v. 16. R. דעל ידיה שמאליתא ſic v. 27. v. 22. R. ותרין שפנינין maſculin ſic cap. 15. 14, 29. & Num. 6. 10. contrà cap. 5. 11. v. 26. R. שמאליתא, ut ſu v. 16. & verſu ſequente. v. 35. R. ווייתי דדיליה. v. 37. R. מן כותלא. C. תלא. v. 40. R. וישלפון, ſic v. 43. דשליפו. v. 41. R. דקליפו, ut v. 43. v. 42. אבנין אוחרנין ויעלון. Ib. R. באתר אבניא. v. 45. R. ויתרע. Ib. & *pulverem domus educent extra* &c. v. 49. R. תרין צפרין ואעא. v. 51. R. פרא דנכיסתא. v. 57. R. C. ביומא & וביומא.

CAP. XV.

Verſ. 3. C. סאובתיה היא. v. 9. R. מרכבא דירכוב. v. 11. C. ויצבע. v. 13. R. ויסחי בשריה ex Aphel, ſic v. 16. contra cap. 16. 24. ויסחי, ſic cap. 17. 15, 16. v. 14. R. וייתי ex Aphel, cùm in noſtris legatur וייתי ex Kal, ſolâ punctorum differentiâ, ideoque verſionem non mutavimus: neque enim punctorum authoritas in Targum tanti apud nos fuit, ut ubique verſionem eis conformem redderemus; accedit hic quod conjugationes Kal & Aphel verbi אתא in Targum nonnunquam inter ſe confundi obſervavimus. Fatendum interim noſtram lectionem Hebræo magis convenire: verte itaque, ſi mavis, *& veniet*; ubi ſi intelligas *cum iis*, perinde erit acſi diceres, *& adducet ea*; ſi modò Chaldaicè dicere liceat וייתי בהון, ſicut Arabicè ويأتي بهم, vel ut in noſtris يجي, quo nihil uſitatius. v. 16. R. שכבת זרעא, ſic v. 17. & 18. at cap. 22. 4. שכבת. v. 19. Baſ. דא יהי דובה, pro דא reliqua omnia exemplaria habent דם, ſic ergo emendavimus. v. 23. C. במקרבה ביה. v. 25. R. C. ידוב דוב. Ib. C. סואבתה. Ib. R. in fine verſus, *erit immunda*, abſque *erit* poſteriore. v. 26. R. ותשכב C. די ישכוב, ut in fine v. 24. rectè, hic male. Ib. R. כסואבות ריחוקה. v. 31. R. בסואבתהון בסאביהון ית משכני. v. 32. R. ודתפוק מינה שכבת זרעא. v. 33. R. עם מסאבא.

CAP. XVI.

Verſ. 3. R. בדא יעול אהרן. Ib. C. בקודשא. v. 4. C. ומכנסי דבוץ יהא. Ib. R. ובמצנפתא, redundante ב. Ib. וילבישינון. v. 5. R. *& tolles* &c. v. 8. C. ית תרין. v. 12. R. חפנוהי. C. חופנוהי. v. 13. R. ויחפי ענן. v. 14. R. וקדם abſque ל, ſic v. 15. v. 15. R. C. ויעביד ית דמיה. v. 16. R. מסואבת, ſic v. 19. in fine autem hujus verſus בגו סואבתהון. v. 21. corrige in noſtris, *ambas*. v. 22. R. דלא יתבא. v. 27. R. יתפקון *efferent*. Interpres videtur legiſſe יפקון. v. 30. R. תדכון. C. תדכון pravè. v. 33. poſt *quoque expiabit*, adde, *& ſuper ſacerdotes*, quæ clauſula Latina in Regiis deeſt.

CAP. XVII.

Verſ. 3. R. או עזא *ſive capram*, contrà cap. 22. 27. v. 4. R. C. לא איתיניה לקרבא. Ib. יתחשיב in Ithpahel. Vi. ſupra 7. 18. Ib. R. מגו עמיה *de medio populi ſui*, ſic v. 9. v. 5. R. וייתנון לקדם ייי *afferantque ea Domino*. v. 7. R. ולא ידבחון. v. 8. R. ביניהון דיסיק עלתא, ubi tamen tranſlatio eſt ut in noſtris, juxta quam etiam in Ar. Maur. eſt في وسطكم. At v. 10. & 13. R. ביניהון *inter eos*. Ib. 10. R. ואישיצי יתיה. Vi. Bab. v. 11. R. C. בדמא הוא. v. 12. R. in fine לא ייכלון דמא. v. 13. R. C. ביניהון. Ib. R. דיצוד ציד. v. 14. R. ad finem דמיה הוא.

CAP. XVIII.

Verſ. 5. R. לחיי עלמא. v. 6. R. לכל דקריב. v. 12. R. קריבא דאבוך הוא, ſic v. 13. קריבא דאמך הוא. v. 17. R. וברתה, ut ſupra v. 10. ברתך, ſic cap. 19. 29. & alibi paſſim hac formâ. v. 18. R. בחייה. v. 20. R. ובאתת Ib. שכבתך, ſic v. 23. Ib. in tranſlatione, *ut ſeminis commixtione contamineris in ea*. v. 21. R. ומזרעך *Et de ſemine tuo non dabis ut transferatur ad Moloch*. Ib. *nomen Domini Dei tui*. v. 24. R. דאנא מגלי. v. 28. R. כמא דרוקינת ית עממיא. v. 29. R. וישתיצין נפשתא. v. 30. corrige in noſtris, *faciatis*.

CAP. XIX.

Verſ. 11. R. לא תגנבון. v. 15. R. בדינא. Ib. ולא תהדר. v. 18. R. ותרחם לחברך. v. 19. R. לא תזרע. v. 20. R. והיא אמתא. Ib. in fine לא אתחרת. v. 21. R. לקדם ייי. v. 23. R. מרחק לאבדא. v. 34. R. ותירחם ליה. v. 35. R. במשחתא. v. 36. והינין דקשוט.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. ומן גיורא. Vi. Bab. Ib. דבית ישראל. v. 4. R. בדיהביה מזרעיה. v. 11. R. גלי. v. 16. R. ואיתתא דתקרב לכל בעירא *ad omne jumentum* &c. ſequitur ib. *occides mulierem, jumentum quoque occiſione occidatur*. v. 18. R. דישכב ית איתתא. Vi. v. 20. Ib. ית סואבת. Vi. cap. 16. 16. v. 19. R. ית קריבתיה. v. 20. R. דישכב ית איתת אחבוהי עריתא דאחבוהי. Ib. R. C. בלא ולד, ſic v. 21. v. 22. R. ולא תרחק יתכון ארעא דאנא מעיל יתכון לתמן. v. 25. R. עופא מסאב לדכי *avem immundam & mundam*, epitheta tranſpoſita leguntur in verſione Vulgata, & inde in Pariſienſibus & noſtris. Ib. lege, *& in omni* &c.

CAP. XXI.

Verſ. 2. lege, *pro conſanguineis ſuis*, vel potius in ſing. *conſanguineo ſuo qui propinquus eſt ei*. Ib. R. לאימיה לאבוהי, abſque copula. v. 5. lege, *barbæ ſuæ*. Ib. R. C. ובבשרהון. v. 6. R. ולא יחללון. Ib. R. C. אינון מקרבין. v. 7. R. איתתא מטעיא ומחלא. Ib. דמתרכא מבעלה, ita Ven. min. & Amſt. ſed C. דמתרכא, Ven. maj. & Baſ. pravè דמתרבא, correximus autem ex v. 14. v. 8. R. *quia ſanctus ſum ego* &c. ſine interpunctione. v. 9. R. ארי תתחל. C. תתחל. Ib. R. C. היא מתחלא. v. 14. R. מטעיא, ut ſupra v. 7. v. 20. R. או חניר או חרים. C. חרים. v. 21. Finis hujus verſus & verſus proximi tranſlatio ſic in Regiis habetur : *non accedat ut offerat.* v. 22. *Oblationem Dei ſui. De ſanctificatis autem quæ offeruntur Deo ſuo veſcetur de ſanctis ſanctorum.*

CAP. XXII.

Verſ. 2. R. וְיִפְרְשׁוּן. Vi. Bab. Ib. וְלָא יַחֲלוּן. C. יְחַלוּן, ſic v. 15. & cum Affixo v. 9. Vi. etiam v. 32. Ib. R. דְאִינוּן מְקַדְּשִׁין. v. 3. R. דְיִקְרַב מִכָּל זַרְעֲכוֹן. Ib. וְסוֹבְתֵיהּ contractè, ut & v. 6. v. 11. R. וְכָהֵין אֲרֵי יִקְנֵה, ſic v. 12. & 13. R. וּבַת כָּהֵין. v. 13. C. כְּרַבְיוּתָא. v. 16. R. בְּמֵיכְלֵיהוֹן. v. 18. R. מִבֵּית יִשְׂרָאֵל. Ib. דִיקָרֵיב קֻרְבָּנֵיהּ. Ib. דִיקָרְבוּן קֳדָם יְיָ. v. 19. R. שְׁלִים דְּכַר בְּתוֹרֵי. Ib. in tranſl. *pro nobis.* v. 23. R. וּלְנִדְרָא לָא יִתְרְעֵי. v. 24. deeſt in Regiis, *aut enervatos.* Vi. Deut. 23. 1. v. 27. R. אוֹ עֵז אֲרֵי. v. 32. R. וְלָא תַחֲלוּן. C. תְּחַלוּן. Vi. ſupra v. 2.

CAP. XXIII.

v. 2. R. דִּתְעָרְעוּן יַתְהוֹן מְעָרַע קַדִּישׁ אִלֵּין אִנּוּן *quas vocabitis invocatione ſancta, hæc ſunt.* Vi. Bab. v. 3. R. מְהַבְנֵיכוֹן, ſic v. 14, 21, 31. & alibi. v. 4. R. מְעָרַע קַדִּישׁ דִּיתְעָרְעוּן *quas vocabitis vocatione ſancta in t. ſ.* v. 7. R. כָּל עִיבִידַת פּוּלְחָנָא, ſic v. 8, 21, 25, 35, & 36. v. 10. R. יִתְחַצְדוּן. v. 12. R. אַרְמוּתְכוֹן. v. 13. R. תְּרֵי עֶשְׂרוֹנִין. v. 14. R. עַד כְּרַן absque ב. Ib. יַת קוּרְבַּן אֱלָהֲכוֹן. v. 15. R. שַׁלְמָן תְּהַוְיָן, ſecunda perſona pro tertia, vi. Exod. 26. 3. v. 16. lege ut in Regiis, *& offeretis* &c. v. 18. R. *& arietes duo erunt* &c. v. 21. R. *vocatione ſancta, ſanctus erit vobis.* v. 22. R. בְּמֶחְצַדְךְ וּלְקָטָא דַּחֲצָדָךְ. v. 29. R. דְלָא מִתְעַנֵּי. v. 32. R. שְׁבַת שַׁבְּתָא הִיא. Vi. Exod. 35. 2. C. שַׁבָּא שַׁבְּתָא. v. 38. R. נִדְבַתְכוֹן. C. forma plurali נִדְבָתְכוֹן. v. 39. R. בַּחֲמִשַּׁת עַשְׂרָא. Ib. קֳדָם יְיָ שִׁבְעָא יוֹמִין, ut v. 41. v. 43. R. בִּמְטַלַּת עֲנָנֵי אוֹתֵיבִית *in umbraculo nubis meæ* &c. C. עֲנָנִי.

CAP. XXIV.

Verſ. 3. & 4. R. יְסַדַּר, ut Exod. 27. 21. ſic v. 8. hujus capitis cum Affixo, יְסַדְּרִינֵּיהּ. v. 6. R. תַּרְתֵּין סִדְרִין שִׁית בְּסִדְרָא. v. 7. R. לְאַדְכָּרְתָא קֻרְבָּנָא. C. לְאַדְכָּרְתָא. v. 10. C. בַּר אִתְּתָא בַּר יִשְׂרָאֵל bis in eodem verſu & ſic etiam v. 11. hoc ultimo loco Ven. maj. & Baſ. habent יַת אִתְּתָא, quod ex reliquis correximus. v. 12. R. עַד דִּיתְפָּרֵשׁ. v. 23. R. בְּאַבְנַיָּא.

CAP. XXV.

Verſ. 5. R. יַת כְּתֵי חֲצָדָךְ לָא תַחְצַד. v. 8. R. שְׁבַע שְׁמִטִּין bis. v. 11. R. וְלָא תַחְצְדוּן יַת כַּתָּהָא. v. 14. R. וַאֲרֵי תְזַבּוּן. Ib. אוֹ תִזְבּוּן מִן יַד. Sic v. 15. תִּזְבּוּן מִן חַבְרָךְ. v. 16. R. לְפוּם סַגְיוּת. v. 17. Lege juxta ordinem verborum, *vir proximum ſuum.* v. 21. R. בְּשַׁתָּא שְׁתִיתֵתָא. Vi. Exod. 26. 9. Sic v. 22. תְּמִינֵיתָא. v. 25. R. וּבִינֵי דַאֲחוּהִי. v. 28. R. בְּיַד דִּזְבַן. v. 30. R. לְדִזְבַן יָתֵיהּ. C. לִידְזַבַּן. v. 32. R. יְהֵי לְלֵיוָאֵי. v. 35. R. וְתַתְקֵיף בֵּיהּ. Vi. Bab. v. 38. in fine R. לֶאֱלָהּ, ſic cap. 27. 45. v. 44. R. מִן בְּנֵי עַמְמַיָּא *de filiis populorum.* v. 46. R. לְמֵירַת אַחְסָנָא לְעָלַם, tranſlatio autem hujus verſus in Regiis ſic habetur : *Et dimittetis eos in poſſeſſionem filiis veſtris poſt vos, ut poſſideant eos in æternum, & ſerviant eis. Fratres autem* &c. v. 47. R. דְּעִמָּךְ אוֹ לַאֲרַמָּאֵי, hæc vox *Aramæum* ſive *Syrum* propriè ſignificat, generalius verò *gentilem* quemlibet : hac ſignificatione Syris frequens eſt, & hic accipi videtur, verte itaque, *aut gentili de familia peregrini*, ſeu *proſelyti.* v. 48. R. בָּתַר דְּאִזְדַּבַּן : פֻּרְקָנָא יְהֵי לֵיהּ חַד מֵאַחוּהִי יִפְרְקִינֵּיהּ. v. 49. R. אַחֲבוּהִי unâ voce, bis, Vi. cap. 20. 20. v. 50. R. עִם זְבִנֵיהּ. v. 51. adde in fine, *de argento emptionis ſuæ.* v. 52. R. יְתֵיב יַת פֻּרְקָנֵיהּ. v. 53. R. כַּאֲגִיר שְׁנָה בִּשְׁנָה.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. *nec imaginem, & ſtatuam non erigetis vobis.* Ib. וְאֶבֶן סַגְדָא. v. 2. R. דְּחַלְין. v. 8. R. חַמְשָׁא לְמָאָה. Ib. יְעִירְקוּן ex Kal, ſic v. 17. וְתֶעֶרְקוּן rectius, eſt enim illic intranſitivum. Vi. etiam v. 36. v. 9. R. וְאֶתְפְּנֵי בְּמֵימְרִי לְאוֹטָבָא. v. 13. C. וְתַבְרִית. v. 16. in fine R. וְיֵיכְלוּנֵיהּ שָׂנְאֵיכוֹן. v. 19. R. וְאֶתַבַּר. v. 20. R. וְיֵיסוּף. v. 21. R. וְלָא תֵיבוּ. v. 25. R. וְיִתְפַּרְעוּן. v. 29. R. בְּנָתֵיכוֹן. v. 31. R. חָרְבָה. Vi. v. 33. v. 32. R. וְיִצְדוּן. v. 33. R. יְהוֹן חָרְבָה. v. 34. R. בְּכֵן תִּרְעֵי. v. 35. in fine R. יָתְבִין בַּהּ. v. 36. R. C. דִּשְׁקִיף. Ib. R. וְיֶעֶרְקוּן כְּמֵיעְרַק. Ib. deſunt in tranſlatione hæc verba, *cadentque nemine perſequente.* v. 37. R. וְיִתַּקְלוּן. Ib. וְלָא תְהֵי לְכוֹן תְּקוּמָה. v. 39. R. וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן בְּכוֹן יִתְמַסּוּן בְּחוֹבֵיהוֹן בְּאַרְעָתָא דְּסָנְאֵיכוֹן. Ib. עִמְּהוֹן יִתְמַסּוּן. דַּאֲחַדוּ בִידֵיהוֹן. v. 40. R. בְּשִׁקְרֵיהוֹן דְּשַׁקַּרוּ בְּמֵימְרִי *quæ prævaricati ſunt in verbum meum.* v. 42. R. C. וּדְכִירְנָא, ſic v. 45. v. 43. C. וְתַרְעֵי & יִרְעוּן ex Aphel, ſic v. 34. & 41. Ib. 43. R. רְחֵיקַת נַפְשְׁהוֹן. v. 44. R. בְּרַם דָּא. v. 45. R. C. לֶאֱלָהּ.

CAP. XXVII.

Verſ. 3. deeſt in Regiis vox *maſculi.* v. 4. R. וְאִם נְקֻבָּה. v. 7. R. אִם דְּכָרָא. v. 9. R. C. מִינֵּיהּ קֳדָם. v. 10. R. לָא יְחַלְּפִינֵּיהּ *Non immutabit eum*, ſic v. 12. *appreciabit eum*, minimè congruè, utrobique enim præcedit *animal.* v. 11. R. דְּלָא יְקָרְבוּן. v. 16. R. C. כּוֹר שַׂעֲרִין. v. 22. C. *conſecraverit.* v. 24. R. לִדְדִילֵיהּ אַחְסָנַת. v. 25. R. הַוְיָא סִלְעָא pro יְהֵי. v. 33. R. יְחַלְּפִינֵּיהּ bis, ex Pael ut v. 10. ſic melius convenit cum infinitivo חַלָּפָא.

N U M E R I.

CAPUT I.

Verſ. 5. C. וְאִלֵּין גּוּבְרַיָּא abſque שְׁמָהָת. Notetur hic editionem Conſtantinopolitanam in hoc libro fere ad finem rarius à Regia diſcedere, cùm alibi Venetæ majori in pleriſque quàm proximè accedat. v. 17. R. C. וּדְבַר מֹשֶׁה. v. 18. R. וְאִתְיַחֲסוּ *& numerati ſunt per genealogias & familias ſuas.* v. 19. R. C. וּמְנִנּוּן. v. 20. R. בְּכְרָא דְּיִשְׂרָאֵל, ſed Interpres omiſit. v. 29. R. וְאַרְבְּעַת אַלְפִין. v. 51. R. C. יִפְרְקוּן יָתֵיהּ. Ib. וּבְמֵישְׁרֵי. v. 52. R. C. גְּבַר עַל מֵשְׁרוֹהִי.

CAP. II.

Verſ. 2. R. C. בְּאַתְוָן. Vi. Bab. Ib. מְקָבֵל. v. 3. R. C. וּדְשָׁרַן, ſic v. 5. & ſæpiùs in hoc capite. Ib. R. מַשְׁרִית ſic alibi. v. 9. R. C. וּתְמָנַן. v. 13. R. וְתִשְׁעָה. v. 14. R. דְּעוּאֵל *Dehuel.* v. 17. R. C. וְנָטֵל מַשְׁכְּנָא. Ib. R. בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא. v. 24. R. לְמַשְׁרִית. Ib. R. C. וּתְמָנְיָא אַלְפִין *& octoginta milia*, ſed legendum *octo*, ut cuivis numerorum ſummam ſubducenti facilè conſtabit : pro *octoginta* legitur v. 9. תְמָנַן vel תְּמָנַן. Ib. בְּתַלְיתֵיתָא. v. 31. R. לְמַשְׁרִיתָא דְּדָן. C. לְמַשְׁרִיָּא. v. 32. R. C. מַשְׁרִיתָא. v. 34. R. לְזַרְעִיתֵיהּ. C. לְזַרְעִיתֵיהּ.

CAP. III.

Verſ. 1. R. C. יַת מֹשֶׁה *ad Moyſen.* v. 4. R. בְּקָרְבֵיהוֹן אִישְׁתָא נֻכְרֵיתָא. Ib. עַל אַהֲרוֹן abſque אַפֵּי, quod ab interprete tamen lectum fuit. v. 10. R. C. תְּמַנִּי וְיִטְרוּן יַת כְּהֻנּוּתְהוֹן. v. 15. in fine R. תְּמְנִנּוּן. C. תְּתְמְנוּן. v. 16. R. כְּמָא דְאִתְפַּקַּד. v. 19. R. C. וְחֶבְרוֹן. v. 20. C. לְזַרְעִיתְהוֹן. v. 21. R. זַרְעִית, atque ita deinceps. v. 25. lege, *tegitur*, ut in R. Ib. *quod eſt in oſtio* &c. v. 26. R. C. וְסִרְדֵי דַּרְתָּא. Vi. verſ. 37. v. 28. R. C. מַטְרַת קֻדְשָׁא. v. 31. R. C. וּמַדְבְּחַיָּא וּמָאנֵי קֻדְשָׁא. v. 32. R. C. מִתְחוֹת ſine ד. v. 36. R. C. עַבְרוֹהִי עַמּוּדוֹהִי aſyndetωs. v. 37. R. C. דַּרְתָּא, ut verſ. 26. abſque præfixo ד conſtructionis nota, cujus opus nullum, cum nomen præcedens ſit in forma conſtructa : ſic etiam cap. 4. 32. v. 40. R. C. כָּל בְּכוּרַיָּא, ſic verſ. 43. Ib. 40. בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. Ib. יַת חֻשְׁבַּן שְׁמָהָתְהוֹן. v. 46. R. C. וְיַת פֻּרִיקֵי. Ib. מִבְּכוּרַיָּא. v. 48. R. C. פְּרִיקֵי דְּיַתִּירִין. v. 50. R. C. מִן בְּכוּרַיָּא.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. *Suſcipe*, quamvis verbum Chald. plurale ſit, ut in noſtris : ſic verſ. 23. *numerabis.* v. 3. R. C. לְמִפְלַח פָּלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִימְנָא. v. 5. R. C. וְיִפָּרְקוּן יַת פָּרוּכְתָּא. Ib. C. וִיכַסּוּן, ſic verſ. 8. v. 7. R. C. יַת מְנִיקְיָתָא. Ib. נִיסוּכִין. v. 9. C. מָנֵי שִׁמּוּשַׁהּ. v. 10. R. *Et ponent ſuper illud & ſuper omnia vaſa ejus coopertorium* &c. v. 11. R. C. יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תִּכְלָא. Sic v. 12. R. C. תִּכְלָא. Ib. C. וִיכַסּוּן יָתֵיהּ. Ib. R. C. עַל אֲרִיחָהָא. v. 13. R. C. אַרְגְּוָנָא. v. 14. R. דְשַׁמְּשׁוּן. Vi. Bab. Ib. וְיַת מַגְרַפְיָתָא וְיַת מִזְרְקַיָּא. v. 15. R. *conſumabit*, & ſic alibi unicâ m. v. 16. R. וְדִמְסִיר לְמִטַּר אֶלְעָזָר. C. וְדִמְסִיר אֶלְעָזָר, male omiſſo לְמִטַּר. Ib. R. C. מַטְּרַת כָּל מַשְׁכְּנָא, vi. Bab. v. 17. R. C. וְעִם אַהֲרוֹן. v. 23. R. תִּמְנוּן יָתְהוֹן. v. 27. R. C. תְּהֵי כָּל פָּלְחַן. Ib. R. בְּמַטְרַת. v. 30. R. C. תְּמַנִּינוּן. v. 32. R. C. תִּמְנוּן. v. 33. R. C. זַרְעִית, & ſic verſ. 27. & verſ. 46. לְזַרְעִיתְהוֹן.

v. 38. R. לְבֵית, contrà v. 42. R. C. וּלְבֵית. v. 48. in fine R. *& octoginta juxta verbum Domini.* v. 49. *Conſtituitque eos* &c. Neſcio quid viderit Interpres, Chaldaica enim illic ut in noſtris habentur.

CAP. V.

Verſ. 2. R. C. carent דַּאֲנָשָׁא. v. 7. R. C. וִיוַדּוּן יַת חוֹבֵיהוֹן דַּעֲבַדוּ, vi. Bab. v. 8. R. C. וְאִם לֵית לְגַבְרָא, ante hæc quædam habuiſſe videtur exemplar quo Interpres uſus eſt. Ib. R. C. דִּמְתִיב קֳדָם יְיָ, lege autem in noſtris, *redditur.* v. 10. R. מַעֲשַׂר קֻדְשׁוֹהִי. v. 14. ſub initio R. C. וְהִיא מִסָּאֲבָא. Ib. ad finem וְקַנֵּי יַת אִתְּתֵיהּ. v. 15. R. C. קִמְחָא. R. שַׂעֲרִין. C. שַׂעוּרִין. Ib. R. C. קְנְאָתָא הוּא, ſic verſ. 18. C. v. 18. R. C. וְיִפְרַע. Ib. יְהוֹן מַיָּא מְרִירַיָּא. v. 19. R. C. וְיֵימֵי, ſic verſ. 21. vi. Bab. Ib. R. יָתִיךְ. C. יָתִיךְ, ſic verſ. 21. Ib. R. הֲוֵי זַכָּאָה. C. הֲוְיָא. v. 21. C. בְּמוֹמָתָא דִלְוָטָא. Ib. R. C. יַת יִרְכֵּיךְ. v. 22. R. C. יַרְכָּךְ. v. 24. R. C. לְלָוַט pro לְמָרַר, ſic verſ. 27. v. 26. R. C. אַדְכָּרְתַהּ. v. 27. R. וְשַׁקְיָרַת. Ib. R. C. מַעֲהָא וְתִתְמְסֵי יַרְכַּהּ. Ib. לִלְוַט בְּגוֹ עַמַּהּ. v. 30. R. C. אוֹ גְּבַר דְּיִעְבַּר. v. 31. R. C. וִיהֵי זַכָּאָה.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. C. אֲרֵי יַפְרֵישׁ לְמִדַּר. v. 3. R. C. וְיַבִּישִׁין. v. 5. R. C. יוֹמַיָּא דִּינְזַר. Ib. יְהֵי יַרְבֵּי פֵּרוּעַ. v. 7. R. C. אֲרֵי כְּלִילָא דֶאֱלָהֵיהּ. Vi. Bab. v. 12. R. C. וְיַזַּר קֳדָם יְיָ. Ib. אֲרֵי מְסָאַב נְזִירֵיהּ. v. 14. R. בַּת שַׁתַּהּ. Ib. R. C. שְׁלָמְתָא. Vi. Levit. 4. 28. & 14. 10. v. 15. R. C. סֹלֶת. Ib. וְאֶסְפּוֹגִין, ſic v. 20. per Segol, & alibi in Regiis. v. 19. R. C. יַת דְּרוֹעָא. v. 23. R. C. כַּד תֵּימְרוּן לְהוֹן. v. 25. R. C. שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ וִירַחֵם עֲלָךְ. v. 26. R. יַעְדֵּי יְיָ רְגְזֵיהּ מִינָּךְ וִישַׁוֵּי. C. יְקַבֵּל יְיָ שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ, noſtram autem lectionem ſic verte; *Tollat Dominus vultum ſuum ad te.* Vi. Bab.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. C. וְרַבֵּינוּן. v. 2. R. C. וְקָרִיבוּ. v. 3. R. C. וְאַיְתִיוּ יַת קֻרְבַּנְהוֹן קֳדָם יְיָ. Ib. וְתוֹרָא לְחַד. v. 5. R. C. קַבֵּיל מִנְּהוֹן. v. 7. R. C. עֶגְלָתָא וְיַת אַרְבַּעַת. v. 8. R. C. תוֹרֵי. v. 9. R. בְּכַתְפָּא. v. 10. R. C. קֳדָם מַדְבְּחָא. v. 13. C. מְנַסְתָּא דִּכְסַף חַד, ſic v. 25. & R. etiam v. 31. & ſequentibus aliquot. Ib. R. C. הֲוָה מַתְקָלַהּ, ſed in C. eſt א pro ה affixo, & ſic in 11. reliquis. Ib. דִּכְסַף מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין. v. 14. R. C. בָּזִכָּא. Ib. deeſt הִיא, ut in ſequentibus. Ib. מַלְיָא קְטוֹרֶת בֻּסְמִין. Vi. v. 86. v. 17. R. *Et in ſacrificio* &c. ſic v. 41. & 65. Ib. R. C. דִּכְרֵי חַמְשָׁא, & ſic deinceps. Ib. בְּנֵי שְׁנָה, & ſic paſſim in hoc cap. Ib. קֻרְבַּן נַחְשׁוֹן. v. 18. R. C. רַבָּא דְּיִשָּׂשכָר. v. 20. R. *Mortariolum unum aureum* &c. & ſic v. 38. & 44. ſed quia ſtatim ſequitur *auri*, omiſimus illud *aureum*, cùm in Chaldæo ſit ſolummodo דִּדְהַב. v. 25. R. *phialam unam auream* &c. ſed lege nobiſcum, *argenteam* : eſt enim illic etiam in Chald. דִּכְסַף. v. 53. R. C. אִמְּרִין. v. 60. in Baſ. mendoſe legitur, בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה, quod ex Typothetarum incuria factum, characteres ex v. 36. eâ voce non mutatâ, huc transferentium. v. 70. lege, *de capris unum* &c. v. 74. R. C.

בזיכא

בְּזִיכָא חֲדָא, ut in præcedentibus. v. 80. R. C. מַתְקַל עֲשַׂר. v. 84. R. C. מְנִיסֵי כְּסַף תַּרְתָּא עֲשָׂרֵי מַזְרְקֵי כְּסַף תְּרֵי עֲשַׂר בַּזִּכֵּי דַהֲבָא תַּרְתָּא עֲשָׂרֵי. v. 85. R. C. הֲוָה מַתְקְלָה דִמְנִיסְתָּא חֲדָא דִּכְסַף וְשִׁבְעִין דְּמִזְרְקָא. Ib. תְּרֵי אַלְפִּין. v. 86. R. C. בַּזִּכֵּי דַהֲבָא תַּרְתָּא עֲשָׂרֵי. Ib. מַלְיָן קְטוֹרֶת בֻּסְמִין. Ib. הֲוָה מַתְקְלָה דְּבַזִּכָּא. v. 87. R. C. וּצְפִירֵי עִזִּין. v. 88. R. C. דִּכְרֵי שִׁתִּין גַּדְיֵי שִׁתִּין. v. 89. R. C. וְכַד עָלֵיל. Ib. R. וּשְׁמַע. Ib. in tranſlatione: *ſuper aream teſtimonii. Loquebaturque cum eo de medio duorum Cherubim.*

CAP. VIII.

Verſ. 4. נְגִידָא דִּדְהַב *ex auro ductili ab haſtili ejus &c.* Vi. Exod. 25. 18. & Bab. Ib. C. בְּחֶזְוָא דְּאַחְזִי. v. 7. R. C. לְדַכּוֹאֵיהוֹן, ſic v 21. v. 9. R. C. קֳדָם מַשְׁכַּן. v. 12. R. C. עַל רֵישׁ תּוֹרֵי וַעֲבֵד *ſuper caput boum & fac &c.* v. 15 R. *& unges eos*, Interpres videtur legiſſe, וְתַרְבֵּי pro וּתְדַכֵּי. v. 16. R. C. קְרֵיבִית יַתְהוֹן לְפֻלְחָנִי *applicavi eos ad cultum meum.* v. 19. C. וִיהָבִית ſequitur in R. & C. יַת לֵיוָאֵי יְהִיבִין לְאַהֲרֹן *dono datos Aharon.* v. 24. R. C. עֶשְׂרִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין. v. 26. R. C. מַטְּרָא וּפָלְחַן. Ib. בְּמַטְּרַתְהוֹן.

CAP. IX.

Verſ. 3. C. בְּאַרְבְּעָא עֲשָׂרָא, ſic v. 5. v. 8. R. C. מָה דְּיִתְפַּקַּד. v. 13. R. C. לְמֶעְבַּד. v. 14. R. C. וְכַד חָזֵי לֵיהּ. v. 19. R. יִנְטְרִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. C. וְנַטְרוֹן. Ib. corrige, *verbi Domini.* v. 20. & 21. R. C. וְאִית דַּהֲוֵי. v. 21. R. C. עַד צַפְרָא fine ו. Ib. אוֹ יוֹמָם.

CAP. X.

Verſ. 2. R. *de argento ductili &c.* Vi. cap. 8. 4. Ib. R. C. לְעָרְעָא כְּנִשְׁתָּא. v. 3. R. C. וְיִתְקְעוּן בְּהוֹן. v. 5. R. C. וְיִטְּלוּן מַשְׁרְיָתָא. v. 8. R. C. בַּחֲצֹצְרָת וִיהוֹן. v. 9. R. C. וְיֵעוֹל דְּכָרְנְכוֹן. v. 11. R. C. בְּעֶשְׂרִין בְּיַרְחָא. v. 18. C. וּנְטַל, ut v. 14. ſic & v. 22. & 25. Ib. 18. R. טֶקֶס מַשְׁרִיַּת, ſed v. 25. מַשְׁרִיַּת מַטִּיל. v. 33. R. C. נְטִיל קֳדָמֵיהוֹן. Ib. לְאַתְקָנָא. Ib. בֵּית מֵישְׁרֵי. v. 34. R. מַטִּיל עֲלָוֵיהוֹן, ita C. ſed aliter punct. מַטִּיל עֲלָוֵיהוֹן. v. 35. R. סָנְאָךְ וְיֵעָרְקוּן. C. punctat סַנְאָךְ וְיֵעָרְקוּן. v. 36. R. C. וּבְמִשְׁרוֹהִי יֵימַר. Ib. R. רִבְוָת אַלְפַיָּא. Vi. Bab.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. C. וּצְוַח עַמָּא לְמֹשֶׁה. v. 3. R. שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא, ſic v. 34. v. 4. R. יֵאכְלִנָּנָא בִּשְׂרָא. C. יֵאכְלִנָּנָא, ſic v. 18. v. 5. R. C. וְכָרֵתִי. Vi. Bab. v. 6. R. C. תְּאִיבָא. v. 8. R. C. וְדָצְבֵי דָּאִיךְ בִּמְדוֹכְתָא. Ib. וַהֲוֵי טַעְמֵיהּ. Ib. R. Sal. legit, דליש במשח. v. 9. R. C. בְּלֵילְיָא. v. 10. R. לְזַרְעֲיָתְהוֹן. C. לְזַרְעְיָתְהוֹן. Ib. corrige, רוּגְזָא. v. 12. R. C. וְאִם בְּנֵי fine ו. Ib. דְּתֵימַר לִי. v. 13. R. C. מְנַן לִי. v. 14. R. C. לְכָל עַמָּא. v. 15. lege בְּבִישְׁתִּי. v. 20. Tranſlatio in Regiis incipit, *Donec in faſtidium &c.* his verbis, *ſed uſque ad menſem dierum*: verſui 19. appoſitis. Ib. R. C. דְּקַצְתּוּן בְּמֵימְרָא. Ib. C. נְפַקְתָּא haud rectè. v. 22. R. C. הַעָאן וְתוֹרִין יִתְנַכְסוּן לְהוֹן, ſic Amſt. & Ven. mi. ſed Ven. ma. & Baſ. יִתְכַּנְשׁוּן, quod verte ſis, *congregentur*, ut idem ſit quod ſequens יִתְכַּנְשׁוּן. Nos in hoc & hujuſmodi locis quæ mendæ ſuſpecta habuimus, tranſlationem ei quod rectius judicavimus conformem fecimus, vel ut hic jam factam reliquimus. v. 24. R. C. סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא. v. 25. R. C. וּמִתְנַבַּן. v. 26. R. C. וְאִשְׁתְּאָרוּ. Ib. בִּכְתִיבַיָּא. Patach ſub literis בכל, ſequente Dagheſh Hebraicum eſt. v. 28. C. מִשַּׁמְשׁוֹנֵיהּ. Ib. R. C. מֵעוּלֵמוּתֵיהּ, noſtra lectio ſonat potius, *de juvenibus ejus*, quod Hebræo etiam magis convenit. v. 29. R. C. רְעִינָא abſque לי præcedente. v. 32. R. C. עֲשַׂר דְּגוֹרִין. v. 33. R. C. בִּשְׂרָא עַד דְּהוּא בֵּין. v. 34. in fine R. C. דְּשָׁאִילוּ. v. 35. R. C. חֲצֵרוֹת fine ל, ut in Hebræo.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. C. בְּרַם בְּמֹשֶׁה מַלֵּיל. v. 3. R. C. עַנְוְתָן לַחֲדָא. v. 6. R. C. בְּחֶזְוִין אֲנָא מִתְגְּלֵי לְהוֹן *apparebo eis*, legendum enim in noſtris *ei*, quod neſcio quo caſu aliter factum. Vi. Bab. v. 7. R. C. בְּכָל עַמִּי, noſtra lectio reddenda erat, *in omni domo mea*, juxta Hebr. v. 8. R. C. מַלֵּילְנָא עִמֵּיהּ. Vi. Bab. Ib. וְלָא בְּחֶדְוָן וּדְמוּת *& ſimilitudinem &c.* & ſic in noſtris tranſlatio corrigenda. v. 11. R. דִּיטְפַּשְׁנָא וְדִיסְרַחְנָא. C. diviſim דִּי טְפַשְׁנָא וְדִי סְרַחְנָא. Vi. cap. 15. 23. v. 12. R. C. תִּתְרַחַק. Ib. וְיִתְּסֵי.

CAP. XIII.

Verſ. 20. R. אִם בְּכַרְכִין. C. בְּכַרְכִין. v. 21. R. C. וְאִתְּקַפוּן. v. 23. R. וַאֲתוֹ עַד חֶבְרוֹן. v. 24. R. C. נַחְלָא דְּאַתְכָּלָא. Ib. בְּאֵרִיחָא. v. 25. C. עַל עֵיסַק אַתְכָּלָא דְּקַצִיצוּ מִתַּמָּן. v. 27. R. C. וְאַחֲוִנוּן יַת אַבָּא. v. 28. R. *Et narraverunt eis &c.* Ib. *ad quam miſiſtis nos*, ſed Chaldaica illic habentur, ut in noſtris. v. 31. R. C. לְוַת מֹשֶׁה, ſed v. 33. לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. Ib. v. 33. אֱנָשִׁין דְּמִשְׁחָא. v. 34. R. C. בְּקַמְצִין.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. C. לְוַי bis. v. 8. R. C. אִם רַעֲוָא בְּנָא יְיָ *Si voluntas Domini fuerit nobiſcum, introducet nos in terram hanc, & tradet nobis terram quæ fluit lacte & melle*, ad verbum redde, *quæ facit lac & mel*, & ſic v. 28. cap. præced. v. 11. R. עַד אֵימָתַי bis. v. 12. R. C. לְעַם סַגִּיא וְתַקִּיף. v. 14. R. C. וְיֵימְרוּן לְדָיְתֵב בְּאַרְעָא. Ib. חֲזוֹ שְׁכִינַת יְקָרָךְ יְיָ in noſtris autem lege, *gloriæ Domini.* v. 15. R. C. וְתִקְטוֹל. v. 16. R. C. וְקַטְלִינוּן. v. 17. R. C. וּכְעַן סְגֵי כְעַן חֵילָא קֳדָמָךְ יְיָ, lege autem in noſtris, *coram Domino.* v. 18. in R. & C. deeſt וּקְשׁוֹט, tranſlatio autem in R. ſic habetur, *& multum benefaciens.* Ib. וּלְדָלָא תָּיְבִין. v. 19. R. C. טֵיבוּתָךְ. v. 22. R. C. בְּמֵימְרִי. v. 24. R. C. in fine, וּבְנוֹהִי יֵרְתוּנַהּ. Vi. Bab. v. 26. R. C. וְעִם אַהֲרֹן *& cum Aaron*, ſic cap. 16, 20, & 19, 1. v. 27. R. יַת תַּרְעֲמוּת, ſic cap. 17. 5. v. 28. R. C. קַיָּם אֲנָא. v. 29. R. C. עֶשְׂרִין. v. 33. R. C. עַד דִּיסוּפוּן. v. 34. R. *dies pro anno, dies pro anno ſupputabitur*: & ſic geminatum quoque in noſtris legendum. v. 36. R. וְגֻבְרַיָּא per Kibbut, ut in ſequentibus aliquoties, quæ in C. ſcribuntur per Schurek. v. 39. R. C. עַם כָּל. v. 40. R. C. וּסְלִיקוּ לְאַתְרָא דַּאֲמַר. v. 45. R. C. וּטְרָדוּנוּן.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. C. לְפָרָשָׁא, ſic v. 8. v. 4. R. C. דְּפִיל בְּרַבְעוּת. v. 12. R. C. כְּמִנְיָנָא דְּתַעְבְּדוּן. v. 15. C. קְהָלָא וּקְיָמָא חַד. v. 16. R. C. דִינָא חַד. v. 23. R. דְּפַקֵּיד יְיָ יַתְכוֹן, ita C. niſi quod hic ut & v. 12. relativum דִּי ſeorſim ſc batur; quod & aliàs fit, ubique autem notare non erit opus. v. 27. R. בַּת שַׁתָּא. C. בַּר שַׁתָּא. v. 28. R. C. עַל אֱנָשָׁא. v. 29. C. וּלְגִיּוֹרָא. v. 30. C. נָשׁ דִּי תַעֲבֵד pravè. v. 31. R. C. אֲרֵי עַל פִּתְגָמָא דַּיְיָ בְּסַר. v. 32. R. C. כַּד מְנַבֵּב. v. 34. R. C. לָא אִתְפָּרַשׁ מָה יִתְעֲבֵיד לֵיהּ. v. 35. R. C. מִבְּרָא לְמַשְׁרִיתָא, ſic cap. 19, 9. v. 36. lege, *eduxerunt.* v. 38. R. C. ל גַּדְפֵּי כְסוּתְהוֹן. Ib. עַל כְּרוּסְפְּדָא דְּגַדְפָא. v. 39. R. C. וִיהוֹן לְכוֹן. Ib. C. וְלָא תַטְעוֹן בָּתַר הִרְהוּר. Hic non convenit Aphel, ſuſpicari itaque poſſet quis mendam eſſe Typographicam ex tranſpoſitione vocalium Pathach & Chirek in verbo & ſequenti nomine factum: ni הִרְהוּר in adverſa pagina in illa editione eſſet, quod rectè etiam per Chirek effertur, & ſic in R. notatur hic & alibi.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. C. בֶּן פֶּלֶת. v. 3. R. וְאִתְכְּנַשׁוּ. Ib. R. *Sufficiat vobis quòd univerſi* v. 7. R. C. וְהַבוּ בְהוֹן. Ib. הוּא דְּקַדִּישׁ. v. 10. R. C. וּבְעַן אַתּוּן abſque כְעַן in noſtris lege, *& nunc quæritis &c.* v. 13. R. C. מֵאֲרַע. C. עָבְדָא. Sic verſ. 14 לְאַרַע. v. 15. R. C. וְלָא אַבְאֵשִׁית לַחַד. v. 16. R. C. הֲווֹ זְמִינִין קֳדָם יְיָ. v. 17. R. C. עֲלֵיהֶן קְטוֹרֶת, ſic v. 18. bis cum affixo fœminino. v. 19. R. C. כְנַשׁ עֲלֵיהוֹן. v. 21. R. C. אִתְפָּרַשׁוּ. Ib. כְּשַׁעְתָּא. v. 22. R. C. אֵל אֱלָהָא Ib. הַגַּבְרָא. v. 24. deſunt in R. hæc verba Latina; *Loquere cum congregatione dicens* v. 30. R. C. וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֵא יְיָ וְתִפְתַּח אַרְעָא יַת פּוּמַהּ. Ib. R. כַּד חַיִּין, ut & verſ. 33. ſed C. כִּיד hoc verſu, verſ. 33. כַּד. Ib. 30. R. C. גַבְרַיָּא הָאִנּוּן קֳדָם יְיָ. v. 32. R. וּפְתַחַת אַרְעָא יַת פּוּמַהּ. v. 33. R. C. וַאֲבַדוּ מִגּוֹ. Vi. Bab. v. 37. R. יִרְחֵק. C. יַרְחֵיק לְהָלָא. Ib. R. C. אֲרֵי אִתְקַדַּשׁוּ. v. 38. R. C. דְּאִתְחַיַּבוּ. Ib. יַתְהוֹן טַסִּין רְדִידִין. Ib. אֲרֵי קָרִיבְנוּן. Ib. R. וְאִתְקַדַּשׁוּ, ut verſ. 37. v. 41. R. *contra Aaron*, omiſſo *Moyſe* ab interprete. v. 49. R. C. אַרְבַּעַת עֲשַׂרָא.

CAP. XVII.

Verſ. 8. R. C. וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְּבַתְרוֹהִי. Ib. R. וּכְפֵירַת שִׁקְדִין. C. שִׁגְדִין, & ſic legitur apud R. Sal. v. 9. R. C. לְכָל בְּנֵי. v. 10. R. C. קֳדָם pro לִקְדָם. Ib. R. תַּרְעֲמוּתְהוֹן. Elias in Thisb. rad. רעם legit תַּרְעוּמוֹתֵיהוֹן. Vi. Bab. Ib. C. וְלָא תְמוּתוּן. v. 12. R. C. חַרְבָא וְהָא. Ib. דְּמִיתוּ. v. 13. C. מָאִית הוּא אֲנַחְנָא.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. lege, *propitiabitis.* v. 5. R. C. וְתִטְּרוּן יַת *Cuſtodietiſque &c.* v. 6. R. מַתְּנָן יְהִיבִין. v. 7. R. C. פָּלְחַן מַתְּנָן. v. 8. R. C. עִם אַהֲרֹן. v. 9. R. וּלְכָל אֲשָׁמְהוֹן דִּיתִיבוּן, ita C. ſed abſque ו copulativo. v. 10. R. C. בְּקֹדֶשׁ קֻדְשַׁיָּא תֵּיכְלִינֵּיהּ. v. 11. R. מַתְּנַתְהוֹן, plurali formâ. C. מַתְּנַתְהוֹן. Ib. C. לְכָל אַרְמוּת. Ib. R. C. כָּל דִּידְכֵי. v. 12. R. C. רֵאשֵׁיהוֹן דְּיִתְּנוּן. v. 13. R. C. בְּאַרְעֲהוֹן דְּיִתְּנוּן קֳדָם. Vi. Bab. v. 15. R. C. יְהֵי דִּילָךְ. v. 16. R. C. כְּסַף חֲמֵשׁ סִלְעִין, lege autem in noſtris, *argenti.* v. 17. ad finem, C. קוּרְבַּן R. caret. v. 18. R. C. וּבִשְׂרְהוֹן. Ib. R. כְּחַדְיָא. C. כַּחֲדִיָא. v. 19. R. כָּל אַפְרָשׁוּת. v. 22. R. C. וְלָא יִקְרְבוּן. v. 23. lege, *peccata eorum*: v. 26. R. C. וְעִם לֵיוָאֵי. Ib. וְתַפְרְשׁוּן מִנֵּיהּ. v. 28. R. *accipitis.* v. 29. R. C. אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ, *ſeparationem coram Domino &c.* v. 30. R. בְּאַפְרָשׁוּתְכוֹן. Vi. Bab. v. 32. R. לָא תְחַלּוּן וְלָא.

CAP. XIX.

Verſ. 4. C. מִן דְּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ. v. 9. C. חַטָּאתָא הוּא. R. הוּא. v. 10. R. C. וִיצַבַּע דִּמְכַנֵּישׁ. Ib. בֵּינֵיהוֹן *inter eos*, ita etiam Ven. mi. ſed Ven. ma. & Amſt. noſtram lectionem præferunt, aſtipulantibus Græcâ & Samaritanâ verſionibus. v. 13. in fine, R. C. סוֹבָתֵיהּ בֵּיהּ. v. 14. R. כָּל דְּעָלֵיל. v. 18. R. מָאנַיָּא. Ib. R. C. וְעַל נַפְשָׁתָא דַּהֲוָאָה.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. וְאִתְקְבֶרַת, ita C. ſed cum duplici Pathach. v. 2. R. C. וְלָא הֲוָה מַיָּא. Ib. R. וְאִתְכְּנַשׁוּ. v. 4. R. C. וּלְמָה אַיְתֵיתוּן יַת קְהָלָא. v. 5. R. C. וּמַיָּא לָא אִית לְמִשְׁתֵּי. v. 6. R. C. וְעָלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. Ib. corrige, קְהָלָא. v. 8. R. C. סַב יַת חֻטְרָא וּכְנוֹשׁ יַת כְּנִשְׁתָּא. Ib. R. וְיִתֵּן מֵימוֹהִי. v. 10. R. C. וּכְנַשׁוּ מֹשֶׁה. v. 11. R. C. תַּרְתֵּין זִמְנִין. v. 17. Dictio *vineam* malè notatur in noſtris charactere diverſo, cum nulla ſit illic differentia inter exemplar Reg. & Baſ. v. 18. R. C. בְּקַטְלִין. Ib. לְקַדְמוּתָךְ, ſic v. 20. לְקַדְמוּתֵיהּ, & c. 21. 23. abſq; affixo: & alibi paſſim. v. 21. R. C. לְמִשְׁבַּק. Vi. Bab. v. 29. R. C. דְּמִית, abſque particula אֲרֵי, quam tamen reliqui codices exhibent. R. Sal. videtur legiſſe, דהא מית, ſed Interpretis errori imputat, quòd non benè conveniat cum præcedentibus: malè enim dici contendit, וַחֲזוֹ כָּל כְּנִשְׁתָּא דהא מית, *Et viderunt omnis congregatio &c.* quòd vim cauſalem habeat דְּהָא, cui tamen locus eſſe poſſit ſi in Hebræo legatur וַיִּרְאוּ, hoc ſenſu; *Et timuerunt omnis congregatio eò quòd mortuus eſſet Aaron.* A morte enim ejus nubes gloriæ, quæ illis præſidio erant, ſublatas eſſe nugantur; qua de re vi. Targ. Jon. & Hieroſ.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. C. וּשְׁבָא מִנְּהוֹן שִׁבְיָא. v. 5. *coram Domino*] lege, *in verbum Domini*: ſed in R. C. eſt וְאִתְרַעַם עַמָּא קֳדָם יְיָ. Ib. בְּמֵיכְלֵיהּ קְלִיל. v. 7. R. C. לְוָת מֹשֶׁה. Ib. R. יַת חִוְיָא. C. חִוְיָא, ut in noſtris, quod collectivè ſumendum. v. 9. R. C. וַעֲבַד מֹשֶׁה חִוְיָא. Ib. וַהֲוֵי כַּד נָכֵית. Ib. וּמִסְתַּכַּל בְּחִוְיָא. v. 11. R. C.

R. C. בְּמַגְזַת עֲבָרָאֵי. R. in tranſlatione, *tranſeuntium in deſertum quod eſt &c.* acſi בְּמַדְבְּרָא referendum ſit ad עֲבָרָאֵי, & illud *tranſeundi* ſignificatione, non autem ut proprium loci nomen accipiendum: nos retulimus ad verbum וּשְׁרוֹ, *& caſtrametati ſunt in deſerto quod &c.* huic conveniunt reliquæ omnes verſiones; quin & accentuatio indicat diſtinguendum eſſe inter עבראי & במדברא. Vi. Bab. ad verſ. 41. capitis 33. v. 14. R. C. בְּסִפְרָא קְרָבִין. Vi. Bab. Ib. עַל נַחְלֵי, ſine ד. v. 15. R. C. וּשְׁפִּיךְ נַחְלַיָּא. Ib. לָקֳבֵל לְחַיַּת. C. לְחַיַּת. Interpres hic & alibi retinuit nomen Hebræum, ſic Geneſ. 10. 17. *Cinæos* habet pro Chald. אַנְתּוּסָאֵי, & verſ. 18. *Samaræos* pro צַלְמוּדָאֵי, & verſ. 33. hujus capitis & alibi, *Baſan* pro מַתְנָן. Cap. 32. 8. *Cades Barne* pro רְקַם גֵּיאָה. Vi. etiam verſ. 2. ejuſdem capitis. Deut. 3. 14. *Machati* pro אַפְקִירוֹס. v. 16. C. מִתַּמָּן abſque ו. Ib. R. C. הוּא בֵּירָא דַּאֲמַר. v. 17. R. סַקִּי. C. סָקִי. v. 18. R. C. בֵּירָא חֲפָרוּהָא. Ib. כָּרוּהָא. Ib. מִמַּדְבְּרָא ſine ו. v. 19. R. לְרָמָתָא, ita C. ſed abſque Dagheſch. v. 20. R. וּמֵרָמָתָא. R. C. לְחֵילְתָּא. Ib. בֵּית יְשִׁימוֹת *Beth-jeſimoth.* v. 22. R. C. לָא נִסְטֵה בַּחֲקַל. v. 23. R. C. וְאַגִּיחַ קְרָבָא. v. 24. R. C. וִירִיתוּ. v. 26. lege, *erat.* Ib. R. C. עַד אַרְנוֹנָא. v. 27. R. C. יֵאמְרוּן מַתְלַיָּא, ſed C. per Tſere יֵאמְרוּן, quod magis Chaldaicum. v. 28. R. C. וְעָבְדֵי קְרָבָא כְּשַׁלְהוֹבִיתָא. Ib. R. קְטִילוּ עַמָּא. C. קְטָלוּ. Ib. C. בֵּית דַּחְלַת רָמְתָא. R. דְּפָלְחִין בֵּיהּ דַּחֲלַת רָמְתָא. v. 29. R. בַּשְׁבִיָּה, quod Hebraicum, ita C. niſi quod pro ה in fine ſit א ex Chaldaiſmo. v. 30. C. וּמַלְכוּ פְּסַק, minus congruè. Ib. R. Sal. habet עד pro עדא, quod reſpondere ait verbo Hebræo סר, menda fortaſſe eſt, ſed quæ in omnia ejus exemplaria mihi viſa invaſit. Ib. R. C. וּצְדִיאוּ. v. 32. R. C. וּכְבַשׁוּ כַּפְרָנָהָא.

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. C. בְּמֵישְׁרַיָּא דְּמוֹאָב. v. 2. R. דַּעֲבַד יִשְׂרָאֵל. C. דַּעֲבַד. R. C. לֶאֱמוֹרָאָה. v. 3. R. C. לְמוֹאֲבָאָה, ſic verſ. 4. v. 6. R. יָדַעְנָא יַת דִּתְבָרֵךְ מְתָבָרַךְ וְדִיתְלוּט לִיט, ita fere C. niſi quòd verbum primum punctetur ut in noſtris יְדַעְנָא, ultimum verò pravè וְדִיתְלוּט. v. 7. R. C. בִּידֵיהוֹן. v. 11. R. C. הָא עַמָּא נְפַק. v. 13. C. אֲרֵי רַעֲוָא קֳדָם יְיָ דְּלָא לְמִשְׁבְּקִי. v. 17. R. C. אֲרֵי יְקָרָא. v. 20. R. C. לְוָת בִּלְעָם. Ib. דְּאִמַּלֵּיל. v. 22. R. לְשָׂטָן לֵיהּ. C. לְשָׂטָן. Vi. Bab. v. 23. R. C. בְּאוֹרְחָא, cum vocali Cholem, ut in verſu præcedenti & aliquoties præterea in hoc verſu. Hujuſmodi varietates licet paſſim in hac & aliis dictionibus occurrant, ubique tamen notare tanquam ſupervacaneum ſuperſedemus. v. 24. R. מִכָּא וְאַתְרָא דְּגָדֵירָא מִכָּא, repetita voce אַתְרָא. v. 25. R. C. וְאִדְחֲקַת עִם כּוֹתְלָא. Ib. C. לְכוֹתְלָה. v. 29. lege, *quia nunc.* v. 33. R. וְאִילוּפוֹן לָא. Ib. R. יָתָךְ קַטֵּילִית. C. קַטְלִית. v. 34. R. C. אֲרֵי אַתְּ מְעַתַּד. Ib. R. C. אִם בִּישׁ קֳדָמָךְ, *Si diſplicet coram te*, Ar. Maur. ان قبح بحضرتك. v. 36. R. *in urbe Moab.* v. 39. C. וְאַעֲלֵיהּ לְקִרְיַת, i. e. *& introduxit eum in urbem.* v. 40. R. C. וְעָאן וְשַׁדַּר לְבִלְעָם.

CAP. XXIII.

Verſ. 2. R. C. עַל כָּל מַדְבַּח, ſic verſ. 14. v. 5. R. בְּפוּם בִּלְעָם. v. 6. R. C. וְהָא הוּא מְעַתַּד. v. 7. R. C. יַת יִשְׂרָאֵל. v. 8. R. C. לָא לַטְיֵהּ ſine ד. Ib. R. C. וּמָה אֲחָרֵיךְ. v. 9. R. לָא יִתְדָּנוּן, quod redde, *non adjudicabuntur*, vel *damnabuntur conſumptioni*, ſic explicante R. Salomone ex Jer. 46. 28. v. 10. C. מַאן דְּיִכּוֹל לְמִמְנֵי. Ib. R. C. וִיהֵי סוֹפִי. v. 11. R. C. דְּבַרְתָּךְ וְהָא בָרָכָא בְּרַכְתְּ לְהוֹן. v. 13. R. C. לְחוֹד קְצָתֵיהּ. v. 17. C. וְהָא הוּא מְעַתַּד, ut verſu 6. R. וְהָא מְעַתַּד, abſque הוּא. v. 19. R. *Num ſicut &c.* interrogativè, minus commodè: ſequitur enim paucis interjectis, *nec juxta opera &c.* abſolutè. Ib. R. C. ad finem verſus, וְלָא יַעְבֵּד, cui lectioni appoſita eſt tranſlatio interrogativa, cùm noſtram ſimpliciter vertas meliùs; *quod ipſe dixit, faciet.* v. 20. R. C. וַאֲבָרֵכִינּוּן. Ib. בִּרְכָתִי מִנְּהוֹן. v. 22. R. אֱלָהָא דְּאַפֵּיקִינּוּן. C. אֱלָהּ, unde videtur orta lectio noſtra, uti ſupra obſervavimus Exod. 12. 6. v. 23. R. C. לָא נַחְשַׁיָּא. Ib. בִּדְבֵית יַעֲקֹב. Hic autem locus videtur ſic vertendus; *Non enim volunt auguria ut bene ſit domui Jacob, neque divinationibus placet multitudo domus Iſrael:* ubi forſan metonymicè intelligendi ſunt *Augures & Divinatores*, qualis fuit Balaam. v. 25. R. C. לָא תְלוּטִינֵּיהּ. Ib. לָא תְבָרְכִינֵּיהּ, utrumque cum Affixo ſingulari, contra ac verſ. 20. v. 26. R. C. כֹּל דִּי יְמַלֵּיל. v. 27. R. C. לְאַתְרָא אוֹחֲרִי מָאִים יְהֵי רַעֲוָא. v. 28. R. C. רֵישׁ רָמְתָא דִּפְעוֹר דְּאִסְתַּכְיָא, *in verticem collis Phogor, qui reſpicit &c.*

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. C. אֲרֵי טָב קֳדָם יְיָ. Ib. וְשַׁוִּי לְעֶגְלָא. v. 3. R. C. אֲמַר בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר וְאֵימַר, ſic verſ. 4. אֵימַר דִּשְׁמַע, ſed in his omnibus C. legit אִימַר, ſic v. 15, & 16. Ib. v. 4. R. C. דְּחֵזוּ. Ib. R. קֳדָם שַׁדַּי abſque מִן. v. 5. R. C. בֵּית מוֹתְבָךְ יִשְׂרָאֵל. v. 7. R. C. וְתִתְנַטַּל. v. 8. R. C. יֵיכְלוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל, in noſtris lege, *devorabunt filii Iſrael &c.* v. 9. R. C. וְלֵית מַלְכוּ דִּיזַעְזְעִינֵּיהּ מְבָרְכָךְ יְהוֹן. Vi. Bab. v. 10. R. C. וְסַקְפִּינּוּן. Ib. לְמֵילַט שָׂנְאַי דְּבַרְתִּיךְ, ubi in noſtris vertendum, *vocavi te.* Ib. מְבָרְכַת. v. 13. R. C. טָבָא אוֹ בִּישָׁא מֵרְעוּתִי דִּמַלֵּיל יְיָ יָתֵיהּ אֲמַלֵּיל. v. 14. R. C. דְּיַעְבֵּד abſque מַה. v. 15. R. C. בַּר בְּעוֹר. v. 16. R. C. דְּחֵזוּ. Ib. C. חֲזֵה. v. 17. R. C. מִדְּבֵית יַעֲקֹב & מִדְּבֵית יִשְׂרָאֵל: delenda eſt in noſtris utrobique vox *domo.* v. 18. R. C. וִיהֵא אֲדוֹמָאָה יְרוּתָא וִיהֵא יְרוּתָא. v. 19. R. C. וְיֵאבֵד, per א, ſic v. 20. יֵאבַד, & v. 24. יֵאבְדוּן. v. 21. R. שַׁלְמָאָה cum puncto ſiniſtro, ſic verſ. 22. C. cum ש utrobique puncto carente. v. 22. in C. & R. deeſt עַד־מָה, *quouſque.* v. 23. R. C. יְיָ. Ib. lege ut in R. *quando faciet Deus hæc.*

v. 24. R. C. וְצִיעָן, lege in noſtris, *& turmæ.* Ib. יִצְטָרְחַן מִן רוֹמָאֵי, *venient à Romanis*, ſic legit etiam Elias. Hinc Ar. Maur. من الرمانيين. Verbum יִצְטָרַח, cujus hic uſus eſt, derivatur à צְרַח quod *clamare* ſignificat, ut & Ar. صرخ: ſenſus igitur videtur eſſe, *cum clamore militari & ſtrepitu ingruent*; vel, *convocabuntur, cogentur*, quo ſenſu Hebraicè diceretur יִזָּעֲקוּ. Verbum Arabicum *opitulandi* etiam ſignificationem habet, quæ hujus forſan loci poteſt eſſe. Vi. Bab. Ib. R. C. וְיִשַׁעְבְּדוּן, quod activum, in noſtris legendum potius, *& ſubjicient.* Obſervat autem R. Sal. non eſſe morem ſcripturæ adhibere vocem עבר abſque addito נהר, eo ſenſu quo Paraphraſtes hic accepit. v. 25. in fine R. לְאַרְחֵיהּ, pro quo in C. repetitur לְאַתְרֵיהּ.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. בִּשְׁטִים. C. בְּשִׁטִּים. R. C. וְשָׁרִי. v. 2. R. טַעֲוָתְהֵן, bis cum Aff. fœm. C. טַעֲוָתְהֶן, formâ ſingulari. v. 3. R. C. לְפָלְחֵי בַעֲלָא פְעוֹר, ſic verſ. 5. dele in noſtris utrobique vocem *cultoribus*, ſicut etiam Deut. 4. 3. v. 4. C. וְדִין וּקְטוֹל. Ib. לָקֳבֵל שִׁמְשָׁא. Ib. R. deeſt in tranſlatione nomen *Moyſi*, Ib. *morte coram &c.* v. 14. R. בַּר סָלוּ. Ib. R. C. לְשִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן. v. 17. R. C. וְתִקְטְלוּן יַתְהוֹן, *& occidite eos*: ſic in priore clauſula, *Affligite*, licet illic ſit אָעִיק verbum ſingulare.

CAP. XXVI.

Verſ. 2. R. *Accipe*, quamvis verbum Chald. plurale ſit. v. 14. R. אִלֵּין זַרְעִית, Sic v. 15. R. C. לְזַרְעֲיָתְהוֹן, atque ita deinceps in R. ſæpius punctatur hæc vox, & in ſing. & in plurali, in C. in plurali tantùm. v. 17. R. C. זַרְעִית אֲרוֹד. v. 23. R. C. לְתוֹלָע זַרְעִית. Ib. זַרְעִית פֻּוָּה. v. 25. R. C. וְאַרְבְּעָא אַלְפִין, ſic verſ. 43. v. 31. R. C. זַרְעִית אַשְׂרִיאֵל. v. 33. R. C. בֶּן חֵפֶר. Ib. R. מַחְלָה וְנֹעָה. v. 36. lege, *Iſti autem.* v. 40. R. C. זַרְעִית אַרְדְּ. v. 42. ut & antè aliquoties in hoc capite & poſt, melius forſan legas *quorum*, & *eorum*; erat enim ille numerus hominum, non cognationum aut familiarum. v. 46. R. C. שָׂרַח. v. 51. R. C. וּשְׁבַע מְאָה. v. 55. R. C. תִּתְפְּלֵיג אַרְעָא לִשְׁמָהַת. v. 57. Verte, *Et iſti ſunt numeri Levitarum &c.* v. 58. R. C. זַרְעִית לֵיוָאֵי. v. 62. R. C. לָא אִתְיְהֵב לְהוֹן. v. 65. R. *in ſolitudine, & nullus vir remaneret ex eis*, ſed majore diſtinctione ad vocem בְּמַדְבְּרָא vi accentus Athnach factâ, quod ſequitur de impletione dicti Dominici accipimus. Vi. verſionem Interlinearem, Græcam, & Arabicam. Ib. R. & C. habent גַּבְרָא pro אֱנָשׁ.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. C. וּקְרִיבָא. Ib. C. לְזַרְעִית. R. לְזַרְעֲיַית, juxta id quod ad verſ. 15. cap. præced. dictum. v. 4. lege, *cognationis ſuæ.* v. 6. R. C. לְמֹשֶׁה, ſic cap. 31. 25. v. 7. R. C. אֲחוּדַת pro אֲחִידַת. v. 8. R. לִבְרַתֵּיהּ. C. לִבְרַתֵּיהּ, ſic verſ. 9. R. בְּרַתָּא, quomodo & alias hæc vox in illa editione punctari ſolet. v. 9. C. לַאֲחוּהִי. v. 14. C. כְּמָא דְשַׁקַּרְתּוּן. Ib. R. C. בְּמֵימְרִי. v. 16. R. C. אֱלָהָא רוּחַיָּא. Ib. C. גְּבַר מְמַנָּן עַל כְּנִשְׁתָּא. v. 17. R. C. דְּלֵית לְהוֹן רָעֵי. v. 19. R. C. קֳדָם אֶלְעָזָר, abſque præfixo ל.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. C. סִדּוּר לְקוּרְבָּנַי. v. 3. R. C. דִּתְקָרְבוּן. Ib. בְּנֵי שְׁנָה, ita ſæpius in hoc capite & ſequenti. v. 8. R. *facies oblationem quæ ſuſcipitur &c.* v. 9. R. C. סָלְתָּא מִנְחָתָא. v. 10. R. C. עֲלַת שַׁבָּת דְּתִתְעֲבֵיד בְּשַׁבַּת עַל עֲלַת. v. 14. R. C. רֵישׁ יַרַח בְּאִתְחַדְּדוּתֵיהּ. v. 15. R. C. בַּר עִזִּין, ſic cap. 29. 5. in C. v. 17. R. וּבַחֲמֵשָׁא עֲשָׂרָא, ſic c. 29. 12. Ib. C. פַּטִּירָא יִתְאֲכִיל. v. 18. R. C. עִיבִידַת פָּלְחָנָא, ſic v. 25, 26. & in cap. ſequenti. v. 20. R. C. וּתְרֵי. v. 23. R. C. דִּי לַעֲלָתָא תְדִירָא. v. 26. R. C. חַדְתָּא. Ib. R. בַּעֲצַרְתְּכוֹן. C. בְּעַצְרָתְכוֹן. v. 27. R. C. וְשִׁבְעָא, ſic v. 28. וּתְרֵין. ubi Interpres non tranſtulit hæc verba דְּפִילָא בִּמְשַׁח. v. 29. R. C. כֵּן לְשִׁבְעָה אִמְּרִין, *ſic fiet per ſeptem agnos.*

CAP. XXIX.

Verſ. 4. R. C. כֵּן לְשִׁבְעָה, ut in præcedenti nota. v. 6. R. C. וַעֲלָתָא תְדִירָא. Ib. R. C. כַּד חֲזֵי, ſic verſ. 18. v. 7. R. C. וּבְעַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא. Ib. כָּל עִיבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעַבְדוּן. v. 9. C. לְתוֹרָא חַד. v. 11. R. C. לְחַטָּאתָא בַּר מֵחַטָּאתָא דְכִפּוּרַיָּא. v. 13. R. C. תּוֹרֵי תְלָתָא עֲשַׂר. v. 16. C. מֵעֲלָתָא תְדִירָא. v. 18. R. C. לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי, ſic in ſequentibus. v. 22. R. C. וּצְפִיר חַטָּאתָא, ſic verſ. 28. & 31. v. 31. R. C. מִנְחָתַהּ, ſic v. 34. v. 35. R. C. כְּנִישִׁין תְּהוֹן לְכוֹן. v. 37. R. C. וּלְאִמְּרָא. v. 39. R. C. וְנִדְבָתֵיכוֹן.

CAP. XXX.

Verſ. 3. R. C. לְמֵיסַר אִיסָּר. Sic v. 4. וְתֵיסַר אִיסָּר. v. 5. R. דַּאֲסָרַת, ac deinceps ſic aliquoties. v. 6. R. C. יָתַהּ, bis pro יַתְהוֹן, quod melius hîc reddetur, *eis*, ut verſ. 9. & 12. ubi eadem etiam differentia in Chaldæo. v. 7. R. C. וְנִדְרָהָא עֲלָהָא. v. 9. R. C. דִּישְׁמַע בַּעֲלַהּ יַעְדֵּי יָתַהּ וִיבַטֵּל יַת נִדְרַהּ. Ib. C. דַּעֲלָהָא, ſic verſ. 15. etiam in R. v. 11. R. נִדְרַת אוֹ אֲסָרַת אִיסָּר. v. 12. R. C. לָא אַעְדֵּי יָתַהּ, *neque contradixit ei.* Ib. וְכָל אֱסָרֵי דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּמוּן, *& omnia vincula quibus obligavit animam ſuam firma erunt.* Sed in C. eſt דַּאֲסַרַת cum duplici Patach, ut in noſtris, & ſic aliquoties in hoc capite. Ar. Maur. وكل عقد الذي عقدت عل نفسها يثبتون. v. 13. R. C. וּלְאִסָּר, ſed in C. neque Dagheſch comparet, quod, ut alibi diximus, in ea editione familiariter omittitur, neque י quieſcens, ut nec ſupra verſ. 4. & 11. quomodo etiam verſu ſequenti ſcribitur אֱסַר, ſed in R. אֱסָר. v. 15. C. יְקִים יַתְהוֹן אֲרֵי שְׁתִיק. R. שְׁתֵיק. v. 17. R. בֵּין אַבָּא לִבְרַתֵּיהּ.

CAP. XXXI.

Verſ. 3. R. C. וְזָרִיזוּ מִנְּכוֹן גֻּבְרִין, ſed in C. eſt Schurek loco Kibbuts: & ſic paſſim in hac & aliis dictionibus, ex. gr. R. גֻּבְרָא, פֻּלְחָנָא, סֻלְתָּא &c. C. גוּבְרָא, פוּלְחָנָא, סוּלְתָּא &c. quod ubique notare moleſtum & inutile. Idem de aliis, præſertim cognatis vocalibus, ut Kamets & Pathach, Tſere & Segol, Cholem & Kamets catuph, dicendum. Ib. R. פֻּרְעָנוּת עַמָּא, abſque דִּין. v. 6. R. C. וַחֲצוֹצְרַת יַבָּבָא. v. 12. R. לְמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב. C. לְמַשְׁרִיָּא. v. 14. R. מְאַוָּתָא, ſic infra in hoc capite. C. מְאוּתָא. v. 16. C. הָא אִנּוּן. R. C. הֲוָאָן לִבְנֵי. v. 17. R. C. דְּתִדַּע גְּבַר לְמִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא. v. 19. R. C. כֹּל דִּקְטוֹל. Ib. R. דִּיקְרַב. C. בִּקְטוֹלָא. v. 22. C. וְיַת נְחָשָׁא יַת פַּרְזְלָא. R. C. יַת אֲבָצָא וְיַת אֲבָרָא, ſed in his pro Chateph pathach C. habet Pathach ſimplex, quomodo etiam Segol & Kamets pro Chateph ſegol & Chateph kamets in illa editione frequentiſſimè occurrunt, quod etiam monuiſſe ſatis ſit. v. 23. R. C. וְתַעְבְּרוּן בְּנוּרָא, abſque Affixo. Ib. יִתַּדֵּי. v. 24. R. C. וְתִדַּכּוּן. v. 26. R. C. דְּבַרְתָּא דְשִׁבְיָא. v. 30. R. C. דְּאִתְּחַד. v. 32. R. C. שְׁאַר בִּיזָּא דְבָזוּ. Ib. מִנְיַן עָנָא. v. 33. R. *ſeptuaginta quinque milia:* & v. 34. *ſexaginta quinque milia:* utramque male; quod ex Chaldæo, ubi ut in noſtris legitur, & ex utriuſque numeri dimidia parte verſ. 38. & 39. liquidò conſtat. v. 37. R. C. וַהֲוָה דִנְסִיב קֳדָם יְיָ. Ib. R. וְשִׁבְעִין. v. 41. R. C. יַת דִּנְסִיב. v. 43. R. *trecentæ & triginta & quingentæ*, omiſſo *ſeptem millia*, & *trecentæ* in fœminino poſito ut conveniat cum *ovibus*, ineptè prorſus: ſi enim maximè verus eſſet hic numerus, melius & compendioſius diceretur octingentæ & triginta. Sed Chaldaica ut in noſtris habentur. Mirari ſubit tot ſphalmata & ſolœciſmos paſſim in tam præſtanti opere occurrere: paucos porrò ſubjiciemus. Supra verſ. 40. *triginta duo animæ.* v. 5. & cap. 1. 4. & cap. 13. 3. *de unoquoque tribu.* cap. 24. 6. *cedri quæ plantati ſunt.* cap. 34. 15. *Duo tribus.* Levit. 14. 16. *in oleo qui eſt.* cap. 27. 10. & 12. *eum*, cùm utrobique præcedat *animal.* Hos ſive Interpretis ſive Typographi lapſus non alio animo (ideoque nec plures, quamvis in promptu eſſet) proferimus, quàm ut oſtendamus illos etiam, qui iſti editioni operam navârunt, homines fuiſſe: quò in nos cenſores noſtri mitiores eſſe diſcant, nec ſicubi in tanto opere, tam incredibili celeritate peracto, cæſpitaverimus, quaſi facinus inauditum ac dirum nefas nobis impingant. v. 47. R. דְּאִתְּחַד, ut verſ. 30. C. mendoſe דְּאִתְּדַח. v. 48. R. דִּימְמַנַּן דִּי לְאַלְפַיָּא. v. 50. R. C. יַת קָרְבְּנָא דַייָ, in noſtris lege, *oblationem coram Domino.* Ib. R. וְאַשְׁבְּבִין. C. וְשַׁבְכִין. Vi. Bab. v. 51. in fine, R. C. דְּעוֹבַד. v. 52. R. C. שִׁיתָּא עֲשַׂר. Ib. C. וְשַׁבַע. v. 53. R. C. גֻּבְרִין דְּחֵילָא בָּזוּ.

CAP. XXXII.

Verſ. 1. R. C. יַת אַרְעָא דְיַעְזֵר וְיַת אַרְעָא דְגִלְעָד. v. 3. R. C. שַׁכְלְלָתָא וּמַלְבֶּשְׁתָּא שׁוּפָן. Sequuntur in R. דְּבֵית נִמְרָה וּבֵית חֶשְׁבָּנֵי וְאֶלְעָלֵה וּשְׁבָם וּנְבוֹ וּבְעוֹן. C. וּבֵית חוּשְׁבָנֵי בְּעֵיל דְּבָבָא וְסִיעַת בֵּית קְבוּרְתָּא דְמשֶׁה וּבְעוֹן. Interpres nomina Hebræa, fere ut in Vulgato habentur, retinuit, niſi quod *Nabo* ſcribat per *a*, & *Seban* vice verſa per *e*, & *Eſebon* abſque aſpiratione. v. 4. R. C. דִּמְחָא יְיָ יַת יָתְבָהָא קֳדָם, in noſtris lege, *quam percuſſit Dominus* &c. Ib. R. C. כָּשַׁר, ſic verſ. 1. v. 5. in R. deeſt hoc, *in poſſeſſionem.* v. 6. R. C. יֵעֲלוּן לִקְרָבָא. v. 7. R. מִלְּעִבַּר לְאַרְעָא דִּיהַב. v. 10. R. וְקַיֵּים, quod deeſt in C. v. 13. R. C. וְאוֹחֲרִינּוּן. Ib. דַּעֲבַדוּ דְּבִישׁ. v. 14. R. C. קַמְתּוּן חֲלַף אֲבָהָתְכוֹן. v. 16. R. C. וְאָמְרִין חֲטִרִין דְּעָאן, ſed in C. eſt וְאַמְרִין & חוּטְרִין, quod verſ. 24. habetur cum Schurek. Vi. quæ notavimus ad verſ. 3. cap. præced. v. 18. R. לְבָתָּנָא. v. 19. R. C. מֵעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מָדִינְחָא. v. 20. R. C. אִם תְּזַדְּרְזוּן. v. 25. R. C. וַאֲמָרוּ בְּנֵי גָד, *Dixeruntque ſilii Gad* &c. v. 27. R. C. כָּל דִּמְזָרֵיז לְחֵילָא. v. 32. C. אַחְסַנְתָּא, abſque Affixo. v. 33. R. C. יַת מַלְכְוַת סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה וְיַת מַלְכְוַת. v. 38. R. C. וְקִרוֹ, abſque א in fine, quod in noſtris redundare videtur, niſi ex Arabiſmo ſit: deeſſe contrà verſ. 39. in Affixo verbi, quod in illis legitur, וְכַבְשׁוּהָא.

CAP. XXXIII.

Verſ. 7. R. בְּעֵיל צְפוֹן. v. 8. R. C. מִן קֳדָם חִירָתָא, *de conſpectu Hiroth:* Arabs Maur. من فم الحيروث, noſtram lectionem ſecutus eſt. Ib. deeſt in tranſlatione proprium nomen *Etham.* v. 16. 17. R. דִּמְשָׁאֲלֵי. v. 22. R. בְּקָהֲלָתָה, ה in fine, quod in C. abbreviate ſcribitur, at v. 23. R. C. מִקְהֲלָתָה. Ib. R. C. וּרָא דְשָׁפֶר, & v. 24. מְטוּרָא דְשָׁפֶר. v. 25. C. וּשְׁרוֹ בְּקָהֲלָתָא. Deinde repet verſus 23. 24. & 25. prorſus ut in noſtris habentur. v. 29. C. בְּמוֹסֵרוֹת, omiſſ one חַשְׁמוֹנָה. v. 36. R. *in deſertum Sin:* v. 45. R. C. מְעִיִּים pro גִיזָתָא quod verte, *de vadis.* v. 52. in R. deeſt כָּל ante יָתְבֵי, vertendum autem in noſ *omnes habitatores.* Ib. C. וְתֵיבְדוּן, ex forma conjugationis Kal, quæ hic minimè conv licet ſtatim repetatur. v. 53. R. וְתֵירְתוּן יַת אַרְעָא, ubi in noſtris vertendum ut verſu præcedenti, *Et ejicietis habitatores terræ:* niſi autem hic eſſet יַת יָתְבֵי verſio ſtare po illud ex verſu præcedenti huc irrepſiſſe videtur, cùm nihil ſit in Hebræo cui reſpondeat in verſu. Antiquam tamen eſſe lectionem hinc conſtat quod Ar. Maur. habeat etiam طردون سكان الارض. v. 54. R. תַּוְעֲרוּן יַת אַחְסַנְתְּהוֹן לְדִיפּוֹק. Ib. שִׁבְטָא דַּאֲבָהָתְכוֹן. v. 55. R. נַטְלָן וְיִן. Ib. C. מַקְפְּנֵכוֹן, & ſimile quid videtur legi Interpres: ſed in R. eſt מַפְּקָנֵיכוֹן, fere ut in noſtris, omiſſo tamen ſequente לְכוֹן. V Bab. Ib. R. וִיעִיקוּן לְכוֹן.

CAP. XXXIV.

Verſ. 2. R. דְּתִפֵּל לְכוֹן בְּאַחְסָנָא, *quæ ſorte cadet* &c. in noſtris lege, *divid* v. 3. R. מִמַּדְבְּרָא דְסִין עַל יְדֵי אֱדוֹמָאָה, ſed v. 4. לְצִין, ut in noſtris. Ib. v. R. לְמַסְקָנֵי עַקְרַבִּים. v. 5. R. לְיַמָּא מַעַרְבָא, *ad mare Occidentis.* Ar. الى المغرب, *ad Occidentem*, ſicut in noſtris. v. 6. R. מָּא רַבָּא וּתְחוּמֵיהּ. v. 7. R. לְהֹר טוּרָא, ſic verſ. 8. מֵהֹר, abſque ו. Ib. v. 8. R. מַסְקָנֵי חֻמְתָא. v. 9. R. לְזִיפְרוֹן. v. 11. R. עַל כְּתַף יַם גִּינּוֹסַר. v. 12. R. לְיַמָּא דְמִלְחָא. v. 15. lege, *Jordanem Hiericho*, ut cap. 33. 48, 50. licet ab Interprete nomen Hiericho omiſſum ſit. v. 18. R. C. תִּדַבְּרוּן לְאַחְסָנָא.

CAP. XXXV.

Verſ. 2. R. וּרְוַח לְקִרְוַיָּא דִּי בִסְחְרָנֵיהוֹן. v. 3. R. וִיהוֹן קִרְוַיָּא לְהוֹן לְמִיתַב וּרְוָחֵיהוֹן. Ib. R. וּלְכֹל חַיְתְהוֹן. v. 5. R. לְרוּחַ קִידוּמָא, & ſic in tribus ſequentibus לְ pro יַת. Ib. דֵּין יְהֵי לְכוֹן רְוָחֵי. In noſtris lege, *Hæc erunt eis* &c. v. 6. R. וַעֲלֵיהֶן. Ib. וְתַרֵין. v. 8. R. תַּסְגּוֹן. v. 11. R. וְיֵעֲרוֹק לְתַמָּן, ſic verſ. 26. דְּיֵיעֲרוֹק. v. 15. R. וּלְתוֹתָבָא דְּבֵינֵיהוֹן יְהֶוְיָן. In noſtris lege, *qui ſunt inter vos.* Prior pars hujus verſus in R. refertur ad verſum præcedentem, ut poſt vocem *eos*, ubi periodo clauditur, altera pars hoc modo ſequatur; *Eruntque ſex urbes* &c. ſed hoc abſque neceſſitate, imò contra fidem omnium exemplarium, quorum in nullo legitur וִיהֶוְיָן. v. 16. C. דְּבַרְזְלָא. v. 17. R. C. בְּיַד, ſic verſ. 18. Ib. v. 18. וְהוּא כְּמִיסַּת דִּימוּת בֵּיהּ. eſt enim מָאנָא maſculinum. v. 20. R. C. וְאִם בְּשִׂנְאָה דְּחָהִי. v. 21. lege, *percuſſerit eum.* Ib. מִן דִּינָא deeſt in R. & C. v. 22. R. C. מַחְהִי אוֹ רְמָא. In noſtris lege, *impulit eum.* Vi. Bab. v. 26. R. C. מִן תְּחוּם. Ib. R. דְּיֵיעֲרוֹק. C. דִּי יֵעֲרוֹק. v. 27. R. C. לֵית לֵיהּ דְּמָא. v. 30. R. C. כָּל דְּיִקְטוֹל נְפַשׁ. Ib. R. בֶּאֱנָשׁ. v. 33. R. דְּאַתּוּן יָתְבִין בַּהּ. Ib. הוּא יְחַיַּב. Ib. R. לָא יִתְכַּפַּר. v. 34. R. וְלָא תְסָאֵב.

CAP. XXXVI.

Verſ. 2. Verte; *Domino meo præcepit Dominus* &c. v. 3. R. C. שִׁבְטֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ib. C. וְתִתְמְנַע אַחְסַנְתְּהוֹן, ubi corrige in noſtris, *earum.* Ib. R. C. עַל אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִּיהֶוְיָן לְהוֹן. v. 6. R. C. יְהֶוְיָן לִנְשִׁין. v. 8. R. וְכָל בְּרַתָּא מֵירְתַת, ſic etiam C. מֵירַת. v. 9. R. C. וְלָא תִסְחַר אַחְסַנְתָּא. v. 10. R. כֵּן עֲבַדָא. C. עֲבַדָא. v. 11. R. לִבְנֵי אַחְבוּהֶן. v. 12. R. עַל שִׁבְטָא דְזַרְעִית. C. דְּזַרְעִית. v. 13. R. C. דְּפַקֵּיד יְיָ יַת משֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT. I.

Verſ. 1. R. אַרְגֵּיזוּ עַל בִּשְׂרָא, abſque præfixo ד. v. 3. R. בְּחַד עֲשַׂר יַרְחָא. v. 8. R. עוּלוּ, abſque Dagheſch: Hoc verbum unà cum ſequentibus uſque ad דִּי קַיֵּים, deeſt in C. v. 11. R. דַּאֲבָהָתְהוֹן, ſed Interpres videtur legiſſe ut in noſtris habetur. v. 12. C. לְחוּדַי. v. 13. R. וְסָכְלְתָנִין וּמַנְדְּעִין, ſed v. 15. R. וּמַנְדְּעָן. Vi. Bab. v. 15. R. רַבָּנֵי חַמְשִׁין, ſine præfixo ד. Ib. עִשּׂוּרְיָתָא. C. עִסּוּרְיָתָא. v. 16. R. בֵּין אֲחוּכוֹן וְתִדִינוּן. Ib. בֵּין גְּבַר. v. 17. R. מִקֳּדָם אֱנָשׁ אֲרֵי. v. 22. in fine R. דְּנֵיעוּל לְהֶין. v. 25. R. בִּידֵיהוֹן. Ib. וְאַחִיתוּ לְוָתָנָא. v. 26. R. C. וְסָרֵבְתּוּן. v. 28. R. C. תְּבַרוּ. v. 30. R. C. יְגִיחַ לְכוֹן קְרָב כְּכֹל דַּעֲבַד. v. 37. R. לָא תֵיעוּל לְתַמָּן, ſic v. 38. יֵעוּל לְתַמָּן, & cap. 4. 14. & alibi, עָבְרִין לְתַמָּן. v. 40. R. אִתְפְּנִיוּ. Ib. יַמָּא דְסוּף. v. 42. R. לֵית שְׁכִינְתִּי שָׁרְיָא בֵּינֵיכוֹן. v. 44. R. C. דְּנַתְּוָן דַּבְּרוּתָא.

CAP. II.

Verſ. 7. R. מֵימְרָא דַייָ אֱלָהָךְ עִמָּךְ, quorum verborum cum præcedentibus hujuſmodi tranſlatio illic eſt; *per deſertum magnum hoc iſtis quadraginta annis, verbum Domini Dei tui fuit tecum.* Ib. לָא מְנַעְתָּא מִדַּעַם. Vi. Bab. v. 8. R. מִלְוַת אַחָנָא. v. 9. יַת מוֹאֲבָאֵי. v. 10. R. *à principio.* v. 11. R. גִּבָּרַיָּא מִתְחַשְׁבִין. v. 14. R. גֻּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא. v. 20. R. אֲרַע גִּבָּרַיָּא. C. גִּבָּרָאֵי. Ib. in fine R. חֻשְׁבָּנֵי. v. 21. R. מִן קֳדָמֵיהוֹן, *à facie eorum.* Ib. R. C. וְתָרִיכְנוּן, ſic v. 22. v. 23. R. וְעַוָּאֵי דְּיָתְבִין בִּפְצִיחַ, *qui habitant in villis* &c. Vi. Bab. Ib. מִן קַפּוֹטְקָאָה. Vi. Bab. v. 25. R. לְמִתַּן זַיְעָתָךְ וְדַחַלְתָּךְ, *dare terrorem tuum* &c. Vi. Bab. v. 26. R. מִמַּדְבְּרָא דִקְדֵמוֹת. v. 27. R. לָא נִסְטֵי יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא, *non declinabimus* &c. Sed prima pluralis aliquando uſurpatur pro ſingulari. v. 30. R. וְלָא אָבֵי. C. אָבָא. v. 34. R. הַהוּא וְגַמַּרְנָא יַת כָּל קִרְוַיָּא גֻּבְרַיָּא. C. וְגַמַּרְנָא. v. 37. R. לְחוּד לְאַרַע בְּנֵי עַמּוֹן לָא קְרֵיבְתָּא. C. לְאַרְעָ abbreviatè.

CAP. III.

Verſ. 1. R. לְאוֹרַח מַתְנָן. v. 3. R. וִיהַב יְיָ אֱלָהָנָא. Ib. וּמְחֵינָיהּ עַד דְּלָא. Vi. Bab. v. 4. R. מַלְכוּתֵיהּ דְּעוֹג, ſic v. 13. v. 5. Baſ. סַקְפָן, ſed R. & reliqua omnia exemplaria habent מַקְפָן, quemadmodum correximus. Ib. R. סַגִּיאָן לַחֲדָא ſine præfixo ד. v. 6. R. כָּל קִרְוַיָּא גֻּבְרַיָּא, abſque יַת quod in reliquis editionibus non comparet, præter Ven. ma: Baſ. & C. nec in Hebræo eſt את. v. 7. R. וַעֲדִי. Ib. בָּזְנָא. v. 11. R. דְּבַרְזְלָא, per ב, at contra cap. 8, 9. & alibi per פ: indifferenter enim utroque modo ſcribitur. v. 12. R. יְרִתְנָא. v. 13. R. טְרָכוֹנָא לְכָל מַתְנָן הַהוּא מִתְקְרֵי, quorum tranſlatio cum præcedentibus ſic ibi connectitur; *tribui Manaſſe omnem regionem provinciæ Argob. Omnis illa provincia* &c. v. 16. R. וּלְשֵׁבֶט, formâ Hebraicâ ut ſupra v. 12. Ib. וּתְחוּמֵיהּ וְעַד יוּבְקָא נַחְלָא. v. 17. R. מֵירָמְתָא, ſic cap. 4, 49. v. 19. R. יְדַעְנָא.

יִדְעָנָא. Ib. יִתְּבוּן. v. 20. R. לִירוּתְתֵיהּ דִּיהֵבִית. C. לִירוּתְתֵיהּ. v. 21. R. חָזְאָן. C. חָזָאן, ſic cap. 4. 3. ubi vide Bab. v. 22. R. יְנִיחַ לְכוֹן קְרָב. v. 23. R. הָהוּא. v. 24. R. אֲדוֹנָי יֱהֹוִה אַתְּ שָׁרִיתָא לְאַחְזָאָה. Ib. בְּאַרְעָא מִלְּרַע in terra deorſum. Ib. וּכְגִבָּרוּתָךְ. Vi. Bab. v. 28. R. וְתַקֵּיפְהִי וְעַלֵּימְהִי.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. שְׁמַעוּ. v. 3. R. בָּתַר פָּלְחֵי בַּעְלָא פְעוֹר, ubi in noſtris legendum tantùm, poſt Beel-phegor. Vi. Num. 25, 3. v. 4. R. וְאַתּוּן דְּדִבַקְתּוּן. Vi. Bab. v. 8. Lege, pono. v. 9. R. דַּחֲזָאָה עֵינָךְ. v. 10. R. לְמִדְחַל יָתִי. C. יָתִי קֳדָמַי, ambigens ſc. Scriba utram potiùs lectionem præferret, utramque retinuit. Ib. in fine verſus R. יַלְפוּן. v. 17. R. כָּל צִיפַּר דְּפָרַח דְּתֵיעוּף בַּאֲוִיר, ubi in locum vocis גַּדְפָא omiſſæ ſuccedente דְּפָרַח, ei verò ejuſdem ſignificationis verbo ſuccenturiato, ſenſus non variatur. Mirari autem eſt Eliam in Thisbi, ubi vocabulum אֲוִיר ex primo Geneſeos capite citat, ſcribere ſe illud amplius non invenire in toto Targum, cùm & hic & alibi occurrat. v. 18. R. כָּל רִיחְשָׁא. v. 19. ad finem R. תְּחוֹת ſine præcedente דִּי. v. 21. R. לְאַרְעָא טָבָא pro טָבְתָא, ſic v. 22. v. 23. R. דִּילְמָא תִנְשׁוּן. v. 25. lege, Domini Dei tui. v. 27. R. בְּעַמְמַיָא. Ib. R. C. דְּאַגְלֵי ייי יָתְכוֹן. v. 29. verte, Et quæretis &c. Ib. Abeſt à Regiis מִן קֳדָמוֹהִי, quod in C. & noſtris redundare videtur: tale vide ſupra v. 10. v. 30. R. וִיעַרְעוּנָךְ כָּל פִּתְגָמַיָא. Vi. Bab. Ib. עַד דַּחַלְתָּא דַּייי אֱלָהָךְ וּתְקַבֵּל בְּמֵימְרֵיהּ. v. 31. R. לָא יִרְטְשִׁינָךְ וְלָא יְחַבְּלִינָךְ. Vi. Bab. v. 32. R. וּמִסְיָפֵי abſque ל. Ib. in fine כְּוָתֵיהּ ſine ד. v. 33. R. קָל מֵימְרָא דַּייי מְמַלֶּלֶת, ubi participium fœm. refertur non ad ייי ſed ad קָל, quod alias tamen maſc. eſt: hinc Interpres reddidit *loquentem*, non ut in reliquis verſionibus *loquentis*. Ib. R. וְיִתְקַיָּם. v. 34. R. אוֹ נִסִּין דַּעֲבַד. C. נִסִּין עַד, ſed omnino mendoſe. Ib. R. לְעֵינָךְ *ante oculos tuos*. v. 35. R. C. הוּא אֱלָהָא, ſic v. 39. v. 37. R. וַחֲלַף דְּרַחֵם. Ib. וְיִתְרְעֵי. Ib. in C. deeſt בְּחֵילֵיהּ, illic igitur בְּמֵימְרֵיהּ reddit Hebræum בְּכֹחוֹ; ita legentibus vertendum erit, *verbo ſuo magno*. v. 39. R. וְעַל אַרְעָא *& in terra*, abſque בַּר מִנֵּיהּ. & שַׁלִּיט. v. 40. initio R. וְתִיסַּר, ſed proculdubio menda eſt. v. 41. R. C. בְּכֵן יַפְרֵישׁ. v. 42. R. וְיֵעֲרוֹק לְחַד. v. 43. R. בְּאַרְעָא דְמֵישְׁרָא לְשִׁבְטָא דִּרְאוּבֵן. Ib. לְשִׁבְטָא דְגָד. v. 44. R. דְּסַדַּר מֹשֶׁה. v. 45. R. אִלֵּין סַהֲדוּתָא. Vi. Bab. v. 46. R. בְּאַרְעָא דְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן דִּקְטַל מֹשֶׁה. v. 47. R. וְיָת אַרְעָא דְּעוֹג. Ib. מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא.

CAP. V.

Verſ. 1. R. שְׁמַעוּ יִשְׂרָאֵל. v. 2. & 3. corrige, *pepigit*. v. 8. R. צְלֵם, Hebraicâ formâ. v. 9. R. תְּלִיתָאֵי & רְבִיעָאֵי, quieſcente א, quod in C movetur, תְּלִיתָאֵי, רְבִיעָאֵי: hæc pluralia cùm ſint ſic reddas licet, *in generationem tertiorum & quartorum*, Hebræo convenientiùs. Ib. R. בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהָתְהוֹן. v. 14. R. deeſt hoc, *Deo tuo*. Ib. כָּל עִיבִידְתָּא אַתְּ וּבְנָךְ וּבְנָתָךְ. v. 20. סָהִיד שְׁקַר, ſed noſtra lectio melius convenit cum tranſlatione. v. 21. R. וְלָא תַחְמֵד. Ib. וְתוֹרֵיהּ. v. 22. R. עַם pro עִם, mendoſe. v. 23. R. כְּשֶׁמַעְכוֹן. Vi. Bab. v. 24. & 26. R. יוֹמָא דֵין, ſic cap. 27. 9. Ib. in fine וְיִתְקַיַּם. v. 26. R. בִּישְׂרָא דְיִשְׁמַע יָת קָל מֵימְרָא דַּייי קַיָּמָא מְמַלְּלָא. v. 27. R. קְרַב אַתְּ וּתְקַבֵּל יָת כָּל דְּיֵימַר. In noſtris verte, *& audi*, ſic cap. 6, 4. קַבֵּיל יִשְׂרָאֵל. v. 29. R. לְמִדְחַל יָתִי *ut timerent me*. Ib. דְּיוֹטַב לְהוֹן, ſic v. 33. וְיוֹטַב. v. 30. R. אֱזֵיל אֵימַר לְהוֹן. v. 31. R. וְאַתְּ הָכָא הֲוֵי קָאֵים.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. וְדָא תַּפְקֶדְתָּא וּקְיָמַיָּא. v. 2. R. בְּדִיל דְּתִדְחַל יָת ייי *ut timeas Dominum Deum tuum*. v. 3. R. דְּיוֹטַב לָךְ, ſic v. 18. Vi. cap. 5. 29. Ib. אֲרַע עָבְדָא חֲלַב. v. 5. R. וְתִרְחַם. v. 7. R. וּתְתַנֵּינוּן לִבְנָךְ *Et narrabis ea &c.* Ar. Maur. وتحكيهم. C. וּתְתַנֵּינוּן, ex quo punctulo uno abjecto & reliquorum ſedibus mutatis præcedentem lectionem efficias. R. David explicans verbum יְתַנּוּ Jud. 5. 11. *docendi* ſignificationem habere ait, exemplo hoc Targumico ad illud confirmandum adducto וּתְתַנִּינוּן לִבְנָךְ. Vi. etiam Bab. v. 11. R. וּבָתִּין מַלְיָן כָּל טָב. v. 13. R. תְּקַיֵּים. Vi. Bab. v. 15. R. אֲרֵי אֱלָהָא קַנָּא. Ib. שְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בֵּינָךְ *habitat in medio tui*. v. 19. initio R. לְמִמְבַּר, mendoſe. Ib. in fine R. C. כְּמָא דְמַלֵּיל ייי *ſicut locutus eſt Dominus*. v. 20. R. סַהֲדוּתָא וּקְיָמַיָּא. v. 24. R. לְמִדְחַל יָת ייי אֱלָהָנָא כְּמֵיטַב.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. גַּמָּרָא תְּגַמַּר. v. 4. R. C. אֲרֵי יַטְעוֹן יָת בְּרָךְ מִבָּתַר דַּחַלְתִּי. v. 5. initio R. אֱלָהֵין כְּדֵין. Ib. C. תַּרְעוּן. Ib. R. תְּקַצְּצוּן וְצַלְמֵי טַעֲוָתְהוֹן *& imagines idolorum eorum*. v. 6. C. חֲבִיב לְכָל עַמְמַיָּא. v. 7. R. צְבֵי ייי, ſic cap. 10, 15. Vi. Bab. v. 8. R. מִיַּד פַּרְעֹה. v. 9. R. לְאֶלֶף דָּרִין. v. 10. R. C. וְלָא מְאַחַר *& non differt*. v. 12. R. יָת קְיָמַיָּא וְיָת חִסְדָּא. v. 16. R. יָת טַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי תַקְלָא הוּא לָךְ. v. 17. initio R. דִּלְמָא תֵימַר. v. 18. C. אִדְכָּרָא תִּדְכַּר. Vi. Bab. Ib. R. וּלְכָל מִצְרָאֵי. Vi. Exod. 7, 22. v. 19. R. וִידָא תַקִּיפְתָּא. v. 24. R. יָת שְׁמְהוֹן. v. 25. R. לָא תַחְמֵד. Ib. דַּעֲלֵיהוֹן.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. לְאוֹדָעוּתָךְ. Ib. יִתְקַיַּם אֱנָשָׁא. Ib. מֵימְרָא דַּייי יִתְקַיַּם אֱנָשָׁא. Noſtram lectionem ſic vertas licet; *ſed in omni prolatione verbi à facie Domini vivet homo*. v. 5 R. כְּמָא דִמְאַלֵּיף גְּבַר יָת בְּרֵיהּ ייי אֱלָהָךְ מְאַלֵּיפִנָךְ. v. 7. R. מַעֲלִינָךְ לְאַרְעָא טָבָא. Ib. וּמַבּוּעֵי עִינָוָן. v. 9. R. דְּלָא בְמִסְכְּנוּת תֵּיכוּל. C. בְּמִסְכֵּינוּ, cum abbreviationis nota. Ib. R. מִדַּעַם abſque præcedente כָּל. v. 10. R. טָבָא דִּיהַב לָךְ. v. 13. R. וְעָנָךְ יִסְגּוֹן, abſque לָךְ *tibi*. v. 14. R. וְיִתְקַף לִבָּךְ וְתִנְשֵׁי. In noſtris verte, *Exaltetur cor tuum &c.* Vi. etiam v. 19. v. 15. R. אֲתַר חֵיוָן, abſque ד. v. 17. R. קְנוֹ לִי, ubi in noſtris eſt כְּנַשׁ, ſic itaque vertas, *coegit mihi opes has*. v. 18. R. הוּא דִּיהֵב. Ib. C. עֵיצָה pro חֵילָא. v. 19. R. וִיהֵי אִם מִנְשָׁא תִנְשֵׁי יָת ייי *oblitus fueris Domini*. Vi. Bab. v. 20. R. דַּייי מַגְלֵי מִן קֳדָמֵיכוֹן. In noſtris verte, *quos Dominus perdit &c.* Ib. R. in fine אֱלָהָךְ.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. לְמֵיעַל לְתָרָכָא עַמְמִין in noſtris verte, *& poſſideas populos*. Vi. Bab. v. 4. R. לָא תֵאמַר בְּלִבָּךְ כַּד יְתַבַּר. C. בְּדִיתְבַּר, pravè. Ib. R. בִּזְכוּתִי אַיְתְיַנִי ייי. Ib. תָּרֵיכִינוּן מִן קֳדָמָךְ, at v. 5. מְתָרֵיכִינוּן, quod melius vertas, *ejicit*. v. 7. R. אִדְכַּר pro הֲוֵי דְכִיר. v. 8. R. אַרְגֵּיזְתּוּן קֳדָם ייי וַהֲוָה רְגַז מִן קֳדָם ייי בְּכוֹן. v. 9. R. לָא שְׁתֵיתִי. C. שְׁתֵּיתִי, ubi Dagheſch indicium eſt Aphæreſeos א. Vi. Bab. v. 12. R. סְטוֹ בִּפְרִיעַ. v. 15. R. עַל תַּרְתֵּין יְדַי. v. 17. R. וְתַבַּרְתִּינוּן. v. 20. R. C. בְּעִידָנָא הַהוּא fœm. ſic cap. 10. 1. & 8. v. 23. R. עַל מֵימְרָא דַּייי. Sic Ar. Maur. وعصيتم امر الله. Lectionem noſtram verte, *in decretum Domini Dei veſtri*. v. 25. lege, *conſumeret vos*. v. 27. R. לָא תְחַבֵּל. Ib. וּלְחוֹבֵיהוֹן וּלְחַטָּאֵיהוֹן.

CAP. X.

Verſ. 1. in fine R. דְּאָעָא. v. 9. C. & Baſ. אַחוּהִי formâ ſingulari. R. אֲחוּהִי. v. 10. R. בְּזִמְנָא הָדָא לָא אֲבָה. v. 11. R. וְיֵעֲלוּן. v. 12. R. C. לְמִדְחַל יָת ייי in noſtris verte, *coram Domino*. v. 13. R. דְּיוֹטַב לָךְ, ſic cap. 12. 25, 28. v. 16. R. טַפְשׁוּת. v. 17. R. C. אֱלָהּ אֱלָהִין. Vi. Bab. Ib. R. מִסַּב אַפִּין, abſque ל. v. 18. R. דִּין יַתִּים. C. יִיתָם. v. 19. R. וְתִרְחֲמוּן.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. יְדֵיהּ תַּקִּיפָא. v. 6. R. יָת פּוּמַהָא, ut N[illegible]. 16. 30, 32. v. 9. Hæc Latina, *& filiis eorum*, deſunt in R. Ib. אֲרַע עָבְדָא. v. 10. R. מַשְׁקֵית. Vi. Bab. v. 11. R. תִּשְׁתֵּי מַיָּא. Vi. Bab. v. 12. R. *requirit eam ſemper, oculi &c.* Accentus Athnach præcedit vocem תָּמִיד in Hebr. & תְּדִירָא in Chald. quo indicantur inchoare inciſum poſterius: hoc verſio Interlinearis & Arabica ſolùm obſervant; ſed Gr. διαπαντὸς & Sam. ࠕࠃࠉࠓࠀ cum antecedentibus vel conſequentibus indifferenter jungi poſſunt. Ib. מֵרֵישׁ שַׁתָּא וְעַד סוֹף שַׁתָּא. v. 14. R. וְאַתֵּין מִטְרָא דְאַרְעֲכוֹן. v. 22. R. וְלִמְהָךְ בְּאָרְחָן. In noſtris autem verte; *ut ambuletis in omnibus viis &c.* v. 24. R. וְעַד יַמָּא מַעַרְבָאָה. Plagam *Orientalem* Judæis *Anteriorem* mundi partem eſſe notum. Hinc lacus Aſphaltites ſive mare ſalſum Hebr. dicitur הַיָּם הַקַּדְמוֹנִי *Mare Orientale vel Anterius*; mare Mediterraneum verò הַיָּם הָאַחֲרוֹן, quod hic in noſtris libris Chaldaice redditur יַמָּא בַתְרָאָה. Ar. Maur. البحر الاخراني, Saad. الاخر, Syr. ܝܡܐ ܐܚܪܝܐ, *Mare Poſterum vel Poſterius*. v. 26. R. חֲוִי דַּאֲנָא יָהֵיב. v. 27. R. יָת בִּרְכְתָא דִּתְקַבְּלוּן לְפִקּוֹדַיָּא. v. 29. Lege, ut in R. *in terram ad quam &c.* Ib. דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן. v. 31. lege, *ut ingrediamini ad poſſidendum terram*.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. דִּיהַב ייי אֱלָהָךְ דַּאֲבָהָתָךְ. v. 3. R. תְּקַצְּצוּן וּתְאַבְּדוּן יָת שְׁמְהוֹן. v. 11. R. דְּאִתְרְעֵי ייי, ſic v. 14. Ib. מַעְשְׂרָתְכוֹן וְאַפְרָשׁוּת יְדֵיכוֹן. v. 13. R. בְּכָל אֲתַר דְּתֶחֱזֵי. v. 14. R. בְּחַד מִן שִׁבְטָךְ. v. 15. R. בְּכָל רְעוּת נַפְשָׁךְ, ſic v. 20. 21. Ib. דִּיהַב, ſic v. 21. C. דְּיָהֵיב. v. 17. R. נִדְרָךְ דְּתִדַּר וְנִדְבָתָךְ. v. 20. R. אֲרֵי תִרְעֵי נַפְשָׁךְ. v. 21. lege, *præcepi*. v. 22. C. כֵּן תֵּיכְלוּנֵיהּ. v. 25. lege, ut R. *ſi feceris*. v. 26. R. לְחוֹד מַעְשְׂרֵי קֻדְשָׁךְ. v. 28. R. עַד עָלַם. v. 29. R. לְתָרָכָא יָתְהוֹן מִקֳּדָמָךְ וּתְתָרֵיךְ יָתְהוֹן. Vi. ſupra cap. 9, 1. v. 30. R. דִּלְמָא תִתְּקַל. Verbum Hebr. ינקש in ſignificatione מוקש minus rectè à Paraphraſte reddi contendit R. Salomo. Suſpicari forſan poſſet quis eum aliter legiſſe quàm hodie in libris noſtris legatur, quod tamen doctis inquirendum relinquimus. v. 31. R. לָא תַעְבֵּיד כְּדֵין. v. 32. R. יָת כָּל תַּפְקֵידְתָּא דַּאֲנָא: in noſtris lege, *omne verbum &c.*

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. אוֹ מוֹפֵת. v. 3. R. רַחֲמִין קֳדָם ייי. v. 4. R. בָּתַר דַּחַלְתָּא דַּייי. Ib. וּלְדַחַלְתֵּיהּ תִּתְקָרְבוּן. Vi. Bab. v. 7. R. דְּרַחִיקִין. v. 8. R. וְלָא תְקַבֵּל מִנֵּיהּ. In noſtris lege, *neque obedias verbo ejus*. v. 14. R. אִתְעֲבִידָא. v. 15. R. קַרְתָּא הַהוּא. v. 16. C. תֵּל חָרוּב. Ib. in R. deeſt vox Lat. *perpetuæ*, quamvis in Chaldæo ſit לְעָלַם. v. 18. R. תְּקַבֵּל בְּמֵימְרָא, ſic cap. 15, 5. etiam C.

CAP. XIV.

Verſ. 1. Lege in noſtris, *inter oculos veſtros*. v. 4. R. וְגַדְיָין. v. 7. R. וּמִסְדִּיקֵי. v. 8. R. C. פַּרְסְתָא. Ib. R. בְּשַׂר. Ib. וּבִנְבִלַתְהוֹן לָא תִקְרְבוּן. v. 16. R. יָת קַדְיָא וְקִיפּוֹפָא וּבוֹתָא. v. 21. lege, *peregrino incircumciſo &c.* v. 22. lege, *omnes fructus ſeminis tui*. Ib. R. דִּיפּוֹק לְחַקְלָא שַׁתָּא שַׁתָּא. C. דְּיִפֵּק. v. 23. R. וּבְכוֹרֵי תוֹרָךְ. v. 26. C. בַּחֲמַר ſine ו.

CAP. XV.

Verſ. 2. R. מָרֵי רְשׁוּ דְּיִרְשֵׁי. Ib. *non repetat à fratre ſuo*, his vocibus, *à proximo ſuo vel*, omiſſis. v. 3. R. וְדִיהֵי לָךְ עִם אֲחוּךְ, ſic & C. עִם אֲחוּךְ. v. 6. R. בָּרְכָךְ כְּמָא דְּמַלֵּיל. Ib. לָא תְזוּף. v. 7. R. מֵחֲדָא מֵאַחָךְ. Ib. lege אֱלָהָךְ. Ib. R. C. לָא תְתַקֵּיף יָת לִבָּךְ וְלָא תִקְמוֹט. v. 8. R. initio אֱלָהֵין מִפְתַּח. Ib. in fine, דְּיֶחְסַר לֵיהּ. v. 9. R. דִּילְמָא יְהֵי פִתְגָם. Ib. שְׁנַת שְׁבִיעֵיתָא. Ib. וְתַבְאֵישׁ עֵינָךְ בְּאָחוּךְ. v. 10. R. מִנְתַּן תִּתֵּן לֵיהּ וְלָא יַבְאֵישׁ. v. 11. R. אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ. Ubi Interpres habet, *ego præcipio tibi hodie*. Ib. לְאָחָךְ. v. 12. R. לְבַר חוֹרִין, ſic v. 13. v. 14. R. דְּבָרְכָךְ ייי. v. 16. R. C. אֲרֵי רַחְמָךְ. v. 18. R. עַל חַד תְּרֵין אַגְרָא דַּאֲגִירָא. v. 19. R. דְּאִתְיְלִיד. Ib. וְלָא תֵיגוֹז. v. 20. R. שַׁתָּא בְּשַׁתָּא. v. 21. R. כָּל מִדַּעַם בִּישׁ.

CAP. XVI.

Verſ. 1. Hæc verba, וַעֲבַד לָךְ נִסִּין *& fecit tibi mirabilia*, deſunt in Regiis. v. 2. R. מִן עָנָא abſque בְּנֵי. v. 3. R. C. לְחֵם עוֹנִי. v. 6. R. זְמַן מִפְּקָךְ. Elias obſervat vocem Hebr. מוֹעֵד in Targum per זְמַן ubique reddi, ut vocem עֵת per עִדָּן. Vi.

Thisbi in radice זמן. v. 9. R. שִׁבְעָה שְׁבוּעִין תִּמְנֵי לָךְ מִדְּשָׁרֵי מַגְּלָא, verba duo priora eodem modò recurrunt in fine versus. v. 11. R. וְתֶחְדֵּי. Hæc autem וְיַתְמָא וְאַרְמַלְתָּא דְבֵינָךְ בְּאַתְרָא, in editione Basileensi Typothetæ incuria omissa sunt. v. 14. וְעַבְדָּךְ deest in C. v. 16. R. C. רֵיקָנִין. Vi. Bab. v. 19. R. *non accipies personam.* v. 20. R. קְשׁוֹטָא קְשׁוֹטָא תְּהֵי רָדִיף. v. 21. R. לָא תִנְצוֹב לָךְ, ubi in nostris pro *ibi*, lege *tibi.* v. 22. R. דְּרָחֵיק יְיָ.

CAP. XVII.

Vers. 2. R. דְּיַעְבֵּיד דְּבִישׁ. v. 3. R. וּלְשִׁמְשָׁא וּלְסִיהֲרָא. v. 4. R. וְאִתְחַוָּה לָךְ. v. 5. R. לְקִרְוָךְ, pro לִתְרַע בֵּית דִּינָךְ *ad portam domus judicii tui.* Ar. Maur. في محلك *in habitatione tua.* Vi. Bab. v. 9. lege, *verbum judicii.* v. 10 & 11. R. דְּיֵלְפוּנָךְ. v. 11. R. דִּיחַוּוֹן לָךְ לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא. v. 12. R. אוֹ מִן דַּיָּנָא. v. 13. R. וִידַחְלוּן וְלָא יַרְשְׁעוּן עוֹד. C. וִידַחֲלוּן. v. 15. R. גְּבַר נֻכְרַי דְּלָא. v. 16. R. C. וְלָא יְתִיב. Ib. לְאַסְגָּאָה לֵיהּ סוּסָוָן. v. 18. R. עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ וְיִכְתּוֹב. v. 20. R. דְּלָא לְמִסְטֵי מִן תַּפְקֵדְתָּא לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא.

CAP. XVIII.

Vers. 3. R. מִן נִכְסֵי נִכְסְתָא. Ib. דְּרוֹעָא וְלוֹעָא וְקֵיבְתָא. v. 4. R. תִּתֵּן לֵיהּ. In nostris verte, *separabis ei.* v. 5. R. אֲרֵי בֵיהּ יִתְרְעֵי. v. 9. R. כְּתוֹעֲבָתָא דְעַמְמַיָּא הָאִנּוּן. v. 10. R. מַעְבַּר בְּרֵיהּ וּבְרַתֵּיהּ. Ib. קָסֵם & מְעַנֵּן. Vi. Bab. v. 11. lege, *requirat.* v. 12. R. אֲרֵי מְרַחַק קֳדָם יְיָ כָּל עָבֵיד אִלֵּין וּבְדִיל תּוֹעֵיבָתָא הָאִלֵּין. v. 13. R. בִּדְחַלְתָּא, sine Affixo. C. בְּדַחַלְתָּא. v. 15. R. מֵאַחָךְ דִּכְוָתִי, sic v. 18. דִּכְוָתָךְ. v. [illegible]. R. אֱלָהִי. v. 18. R. פִּתְגָּמֵי נְבִיאוּתִי. v. 19. R. דְּלָא יְקַבֵּל מִן פִּתְגָּמֵי דִּימַלֵּיל. v. 20. R. וְדִי מַלֵּיל, sic initio v. 22. דִּי מַלֵּיל, quod præteritum.

CAP. XIX.

Vers. 3. R. לְמֶעְרוֹק לְתַמָּן. v. 4. R. דְּקָטוֹל. v. 5. R. C. בְּבַרְזְלָא לְמִקְצֵי אָעָא. R. Sal. in commentario ad 2. Sam. 6. 6. legit, בגרזנא, quæ vox Chaldaica aliàs non reperitur. v. 11. R. וְיִכְמוֹן לֵיהּ. v. 14. R. לָא תְשַׁנֵּי. v. 15. R. C. בִּגְבַר. Corrigendum autem in nostris, *contra virum*, & paulò post, *delictis.* Ib. בְּכָל חֵטְא דְיֶחְטֵי. v. 17. R. C. תְּרֵין גֻּבְרַיָּא. Ib. R. וְקֳדָם כָּהֲנַיָּא. v. 18. R. סָהִיד שְׁקַר סַהֲדָא. C. סָהֲדָא, etiam absque ו. Ib. R. בְּאַחוּהִי. v. 19. R. כְּמָא דְחַשִּׁיב. v. 20. R. C. וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן יִשְׁמְעוּן וְיִדַחֲלוּן.

CAP. XX.

Vers. 2. R. וְיִתְקָרֵב. v. 3. lege, *acceditis.* v. 4. R. אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ. Vi. Bab. v. 5. R. C. וִימַלְּלוּן סָרְכַיָּא עִם עַמָּא. v. 7. R. C. יִתְקְטֵל, ut in v. 5. & 6. v. 8. R. C. וְיוֹסְפוּן. Vi. Bab. v. 9. lege in nostris, *consummaverint.* v. 11. R. שְׁלָם תְּתִיבִנָּךְ. v. 12. R. עִמָּךְ קְרָבָא. v. 14. R. יַת עֲדָאָה דְסָנְאָךְ דִּיהַב. v. 16. R. לָא תְּחַיֵּי כָּל נִשְׁמָא. v. 18. R. יְיַלְּפוּן. Vi. Bab. Ib. תוֹעֲבָתְהוֹן דְּעָבְדִין. v. 19. R. לָא תְחַבֵּל, ex Pael ut v. 20. v. 20. R. כַּרְקוֹמִין. Ib. דְּהִיא עָבְדָה עִמָּךְ קְרָבָא.

CAP. XXI.

Vers. 1. R. C. לָא יְדַע מַן. v. 3. R. דְּלָא נְגִידַת בְּנִירָא. v. 4. R. לְנַחְלָא בַּיִּיר דְּלָא. Ib. וְיִקְּפוּן תַּמָּן. v. 5. R. C. בְּנֵי לֵוִי. v. 6. R. דְּקָרִיבִין לִקְטִילָא יַסְחוּן. v. 9. R. וְאַתְּ תְּפַלֵּי אַשְׁדֵי דַם זַכַּי. In nostris autem lege, *reatum sanguinis innocentis* &c. v. 10. R. שְׁבֵיהוֹן. C. שְׁבִיֵּהוֹן. v. 11. R. בְּשִׁבְיָא per א. C. per ה, absque Mappik. v. 15. R. אֲרֵי יְהוֹיָן. Ib. R. C. רְחוּמְתָא & שְׂנוּאֲתָא, sic in sequentibus. Vi. Bab. v. 16. R. *Et evenerit dies* &c. Ib. *rerum quæ habuerit.* v. 19. R. C. וְיַחְדוּן. Vi. Bab. v. 23. R. C. לָא תְבִית.

CAP. XXII.

Vers. 2. R. וְלָא יְדַעְתְּ לֵיהּ. Ib. עַד דְּתִתְבַּע. v. 3. R. וּתְשַׁכְּחִינֵּיהּ. Ib. לְאִתְכַּסָּאָה. Vi. Bab. v. 5. R. בְּתִיקּוּנֵי אִתְּתָא. v. 8. R. חוֹבַת קְטוֹל. Ib. יִפּוֹל. v. 12. Corrige in nostris, *vestimenti tui.* v. 14. R. וְקָרֵיבִית לְוָתַהּ. v. 15. R. לִתְרַע, sine præfixo ו. Ib. אַתְרָא, absque Affixo. v. 16. R. בְּרַתִּי, qua forma venit etiam versu sequente, & alibi passim. Ib. in fine וְסָנְיַהּ, ita C. sed per שׂ. v. 18. R. וְיִסְּבוּן סָבֵי. Ib. וְיִלְקוּן. Vi. Bab. sic יַלְקִינֵּיהּ. cap. 25. vers. 2, 3. v. 19. R. וְיִגְבּוּן יָתֵיהּ. Ib. עַל בְּתוּלְתָּא דְיִשְׂרָאֵל. v. 21. R. *domus judicii patris sui*: Quis non videt Interpretem hic legisse בֵּית דִּין אֲבוּהָא, ut habetur in C. Ib. R. C. וִימוּת. Vi. Bab. v. 22. R. C. דְּיִשְׁכַּב, bis, sic vers. 25. & 29. Ib. וְיִמוּתוּן, ubi in nostris lege, *occidantur.* Ar. Maur. ويقتلون اثناهم. Ib. C. מִבֵּינָךְ, ut vers. præcedenti. v. 23. R. וְיִשְׁכְּחַהּ. Vi. Bab. v. 24. Lege, *lapidabitis.* v. 25. R. C. וִימוּת. v. 27. R. C. צַוַּחַת. Ib. דְּפָרִיק לַהּ.

CAP. XXIII.

Vers. 1. R. דִּפְסִיק וְדִמְחַבַּל וְדַנְזִיר דִּמְשַׁלַּף, posteriora duo non vertit Interpres, quòd exemplar quo usus est ea non habuerit: hoc eò veri similius fit, quòd nullum aliud exemplar nobis visum ea agnoscat. Sunt autem priorum exegetica, margini forsan ab aliquo primùm ascripta, ac postea, ut fieri amat, in textum ascita: ex Levit. 22. 24. ubi tamen pro מְשַׁלַּף est שְׁלִיף, mutato etiam ordine, desumpta videntur. v. 2. ad finem R. C. לָא יִדְכֵּי לְהוֹן. v. 3. R. C. לָא יִדְכּוּן עַמּוֹנָאֵי. Ib. R. וּמוֹאֲבָאֵי לְמֵיעַל, illud autem למיעל deest in C. ut & vers. 2. post מַמְזֵרָא. v. 4. R. דְּלָא עָרַעוּ. C. עָרְעוּ, malè omisso דלא. v. 5. R. יַת לְוָטַיָּא לְבִרְכְתָא *in benedictionem.* v. 7. R. לָא תִרְחֵיק bis. v. 8. R. דְּאִתְיְלִידוּ לְהוֹן, sed in C. deest להון. Ib. R. יִדְכּוּן לְהוֹן. v. 9. R. לְמַשְׁרִיתָא *in castris.* v. 10. R. מִקְרֵה. v. 11. R. וִיהֵי לְעִידָּן רַמְשָׁא יַסְחֵי. Ib. *ad castra.* v. 12. R. וַאֲתַר מְתַקַּן תְּהֵי לָךְ. Vi. Bab. v. 13. R. עַל אֲזֵנָךְ. Ib. יַת מַפְקָנָךְ. v. 14. R. וּלְמִמְסַר סָנְאָךְ בִּידָךְ, pro ולממסר, verte autem in nostris, *coram te.* Ib. וִיהֵי מַשְׁרִיתָךְ קַדִּישׁ, ubi discrepantia est generis. Vi. Gen. 32. 8. Ib. R. C. מִלְּאוֹטָבָא לָךְ. v. 15. R. לְרִבּוֹנֵיהּ, absque יד. v. 16. בִּדְיוֹטַב לֵיהּ. v. 17. R. C. אִתְּתָא אָמְהָ, sed in C. est א in fine. v. 18. לְבֵיתָא דַּיְיָ *in domum domini* &c. Ib. אֲרֵי מְרַחֲקָא דַּיְיָ, sic cap. 25. 16. etiam in C. & cap. 27. 15. v. 19. in fine R. דְּיִתְרַבֵּי. v. 20. R. C. דְּאַתְּ עָלֵיל תַּמָּן, sed in C. est עָלֵיל. v. 21. R. C. תְּדַר. Ib. לְשַׁלָּמֵיהּ. Vi. Bab.. v. 22. R. C. לְמִדַּר absque præfixo מ. v. 23. R. *coram domino Deo tuo, & quod sponte locutus es ore tuo.* v. R. C. כְּנַפְשָׁךְ לְמִשְׂבְּעָךְ.

CAP. XXIV.

Vers. 1. R. C. וְיִתֵּן בִּידַהּ. Ib. sequitur in C. וְיִפְטְרִינַּהּ, pravè. v. 3. in fine לְאִתּוּ, resoluto נ per Daghes, quod usitatum. v. 4. R. C. לְמֵתוּב לְנַסְבַהּ, sic p sterius cap. 25. 8. & vers. 19. hujus capitis לְנַסְבִּיתַהּ, ubi Vi. Bab. Ib. R. *coram d Deo tuo.* Càm non legatur in textu nisi קֳדָם יְיָ, ut in nostris. v. 5. R. C. עַם pro פִּתְגָם. v. 6. R. C. לָא תִחְסַב. v. 7. R. C. גְּבַר דְּיִגְנוֹב. Ib. R. תַּגַּר בֵּיהּ וְיִזְבְּנִינֵּיהּ. C. וְיִתַּגַּר, reliqua ut in R. Vi. Bab. v. 8. R. דְּיַלְּפוּן יָתְכוֹן. Vi. cap. 20. 18. C. abbreviate דִּילְפִ׳, quod legendum דִּילְפוּ׳ pro דְּיַלְּפוּן. v. 10. R. אֲרֵי תַרְשֵׁי. v. 11. R. C. יַפֵּיק לְוָתָךְ. v. 15. R. C. אֲרֵי מִסְכֵּן הוּא. Ib. הוּא מָסַר. v. 16. R. C. לָא יְמוּתוּן. Vi. Bab. v. 17. R. C. ין דַּיִּיר יָתֵים, nisi quod in C. sit יָתָם. Vi. cap. 27. 19. v. 19. R. אֲרֵי תַחְצוֹד. Ib. R. C. תְנַשֵּׁי sic cap. 25. 19. לָא תִנְשֵׁי, quod forsan legendum תִּנְשֵׁי pro תִּתְנַשֵּׁי. Vi. cap. 26.

CAP. XXV.

Vers. 1. R. גֻּבְרִין וְיִתְקָרְבוּן לְוָת דִּינָא וִידִינִנּוּן. Vi. Bab. In nostris verte, *ad j dices.* v. 2. R. *erit modus plagarum, usque ad numerum quadragenarium* &c. Ib. לְקִינֵּיהּ, rectius apud Eliam in Thisbi יַלְקִינֵּיהּ ex Aphel. v. 4. C. לָא תַחוּד. Vi. Bab. Ib. בְּדִישֵׁיהּ. v. 5. R. לִגְבַר חִלּוֹנִי. Ib. וְיִסְּבִינַּהּ לֵיהּ לְאִנְתּוּ וְיִבְּמִינַּהּ. v. 6 R. עַל שׁוּם אֲחוּהִי. v. 7. R. לָא אָבֵי יַבְּמִי. C. יַבְּמִי. Vi. Bab. v. 8. R. *seniores civitatis*, licet in Chald. sit קַרְתֵּיהּ *civitatis suæ.* v. 9. R. C. וְתִתְקָרֵב יְבִמְתֵּיהּ לֵיהּ. Ib. in fine יַת בֵּית אֲחוּהִי. v. 10. R. C. שְׁרֵי סֵנָא. v. 11. R. C. יִנְצוּן גֻּבְרִין כַּחֲדָא גְּבַרָא וַאֲחוּהִי. Ib. יַת בַּעֲלַהּ מִידָא דְמָחוֹהִי. v. 14. R. C. רַבָּא וּזְעֵירָא. v. 18. R. C. דְּעָרְעָךְ בְּאוֹרְחָא וְקַטֵּיל. Ib. וְלָא דָחֵיל יְקָרָא דַּיְיָ.

CAP. XXVI.

Vers. 2. R. C. דְּתַיְתֵי מֵאַרְעָךְ. v. 3. R. *quam juravit Dominus dare patribus nostris*: sed hæc versio verum sensum verborum Chaldaicorum, quæ perinde habentur ac in nostris, haud satis apertè exprimit, si non alium ab eo ingerit; quocirca eam nonnihil immutavimus. v. 5. R. C. רַב תַּקִּיף, nulla intercedente copula. v. 8. R. C. וּבְחֵיזוּ רַבָּא. In nostris vertendum, *& in visionibus magnis.* v. 9. R. C. וְאַיְתִינַנָא. Vi. Bab. Ib. אַרְעָא עָבְדָא, sic v. 15. & cap. 27. 3. v. 10. R. C. וְתַצְנְעִינֵּיהּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ. Vi. Bab. Quod reliquum est hujus versus deest in C. v. 11. R. C. וְתֶחְדֵּי, ex forma Aphel quod hic non convenit, sic cap. 27. 7. & cap. 28. 63. R. יֶחְדֵּי. v. 12. R. C. שַׁתָּא דְּמַעְשְׂרָתָא. v. 13. R. C. פַּלֵּיתִי קֹדֶשׁ מַעְשְׂרָא. Ib. לְגִיּוֹרָא, sine ו. Ib. כָּל תַּפְקֵדְתָּךְ. Ib. וְלָא אַנְשֵׁיתִי. Vi. Bab. v. 14. R. C. וְלָא פַלֵּיתִי מִנֵּיהּ בִּדְמְסָאַב. In nostris lege, *nec permutavi ex eis pro immundo.* Vi. Bab. Ib. ל מִית קַבֵּילִית בְּמֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהִי, sic vers. 17. וּלְקַבָּלָא בְּמֵימְרֵיהּ, & cap. 27. 19. R. בְּמֵימְרָא, & ca 28. sæpius. v. 15. R. *quam dedisti mihi*, ubi tamen textus habet דִּיהַבְתְּ לָנָא.

CAP. XXVII.

Vers. 1. R. טַר יַת כָּל. v. 6. R. אַבְנִין שַׁלְמָן. v. 9. C. עִם מֹשֶׁה pravè. Ib. R. עִם כָּל יִשְׂרָאֵל rectiùs. v. 14. R. לְכָל גְּבַר יִשְׂרָאֵל קָלָא רָמָא. v. 15. R. מְרַחֲקָא דַּיְיָ *abominationem Domini.* Ib. יְדֵי אוּמָּן. Ib. C. וְיָתִיבוּן, & sic versu præcedenti. v. 18. deest in C. v. 19. R. דִּין דַּיִּיר יָתֵים, ut supra cap. 24. 17. C. גִּיּוֹרָא יָתָם. v. 24. R. חַבְרֵיהּ, sine ל. v. 25. R. לִיט דִּמְקַבֵּל *qui acceperit.* v. 26. R. לִיט דְּלָא יְקַיֵּים.

CAP. XXVIII.

Vers. 2. R. כָּל בִּרְכָתָא הָאִלֵּין. v. 7. R. בְּאוֹרְחָא חַד. Ib. וּבְשִׁבְעָה אוֹרְחִין. sic vers. 25. v. 9. R. יְקִימִינָּךְ. v. 10. R. יִתְקְרֵי עֲלָךְ. v. 13. R. לְחַלָּשׁ וּתְהֵי לְחוֹד לְעֵילָא. v. 14. R. C. וְלָא תִסְטֵי. Ib. R. לְמִפְלְחִינּוּן. v. 20. C. יַת מְאֵירְתָא. Vi. Bab. Ib. R. יַת שִׁגּוּשְׁיָא, absque copula: ipsam autem vocem prætermisit Interpres, quam nos reddidimus *conturbationem.* Ib. דִּשְׁבַקְתְּ לְדַחַלְתִּי. v. 21. R. דְּיֵשֵׁיצֵי in futuro. C. separatim דִּי יְשֵׁיצֵי. v. 22. R. וּבִדְלֶקְתָּא. v. 24. R. עַד דְּתִשְׁתֵּיצָךְ. Vi. Bab. sic v. 45. 51. & 61. v. 25. R. תְּבִיר קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבָךְ. v. 27. R. בְּשִׁחְנָא דְמִצְרָאֵי וּבִטְחוֹרֵי *& hæmorrhoidis.* v. 28. R. בְּשַׁפְשׁוּתָא וּבְסַמָּאוּתָא. v. 29. R. בְּטִהֲרָא כְּמָא דִּמְמַשֵּׁשׁ. Vi. Bab. Ib. יַת אוֹרַח טוּבָךְ וּתְהֵי לְחוֹד עָשִׁיק. v. 30. R. C. תְּנַצֵּב, sic vers. 39. Ib. R. וְלָא תְחַלְּלִינֵּיהּ. Vi. Bab. v. 32. R. לְעַם אוֹחֳרֵי. Ib. בְּנַגְלָלְהֵן. v. 33. R. עָשִׁיק וּרְצִיץ. Vi. Bab. v. 34. R. עֵינָךְ דְּתֶחְזֵי, sic cap. 28. 67. v. 38. R. לְחַקְלָא. Ib. יְחַסְלִינֵּיהּ גוֹבָאָה. v. 40. R. וּמִשְׁחָא לָא תְשׁוּף. Vi. Bab. v. 42. R. יְתָרֵיךְ סַקָּאָה: ubi in nostris verte, *possidebit locusta*: sic Ar. Maur. يرثه الجراد. Vi. Bab. v. 44. R. לָא תוֹזְפִינֵּיהּ. Ib. לְתַקִּיף & לְחַלָּשׁ. v. 46. R. לְאָתִין. v. 47. R. בְּחֶדְוָה וּבְקַשִּׁיטוּת לִבָּא: Hebr. וּבְטוּב לֵבָב, ad quod proprius accedit nostra lectio וּבְשַׁפִּירוּת לִבָּא *in pulchritudine vel bonitate cordis.* Vi. Bab. Ib. מִסְנְיוּת כּוּלָּא. v. 48. R. C. דִּיגָרֵי. Ib. נִיר פַּרְזְלָא. v. 49. R. דְּיִשְׁתְּדֵי. Ib. עַם דְּלָא תְקַבֵּל בְּלִישָׁנֵיהּ. v. 50. R. לָא יְרַחֵם. v. 52. R. וִיעִיק לָךְ. Vi. Bab. Ib. עַד דְּכָבֵשׁ שׁוּרָךְ כְּרִיכְתָא וּתְקִיפָתָא דְּאַתְּ רָחִיץ. In nostris vertendum, *excelsos & munitos.* Ib. בְּכָל אַרְעָא וִיעִיק לָךְ, ut in principio versus, sed hic in C. deest לָךְ. v. 54. in fine R. דְּיִשְׁתְּאַר. v. 56. R. מִדְּפַנְקוּתָא

מדפנקותא ומרכיכו, quorum posterius Interpres neglexit. Ib. in fine וברתה, absque ב præfixo. v. 57. R. דיפקון מנהא. v. 58. In R. deest pronomen *hoc* post *terribile*, licet in Chald. sit הדין. v. 59. R. מחן סגיאן והימנן ומרעין בישין והמנין. Vi. Bab. v. 60. R. ויתיב בך. Ib. מצראי. v. 61. R. אף כל מרעין וכל מחאן די לא כתיב בספר אוריתא הדין יסקינון ייי עלך עד דתשתיצך: v. 62. R. עם דמנין. Ib. למסני. v. 63. R. לאוטבא יתכון. Ib. ותטלטלון. v. 64. R. יתפלח תמן. v. 65. In R. deest *illic*, licet adsit Chald. תמן. Ib. לב תהי יחשכו עינין וכפחן נפש. Vi. Bab.. v. 66. R. מלקביל. v. 67. R. מתהוות לבך דתהוי תהי. Vi. Bab. Ib. דתחזי, ut supra cap. 27. 34.

CAP. XXIX.

Vers. 1. R. ית בני ישראל. v. 3. R. דחזו עינך. Vi. Bab. v. 4. R. ואף לא עינין למחזי. v. 5. R. לא יחיפו מעל רגלך. In nostris verte, non *recesserunt à pedibus suis.* Ar. Maur. لا انقطع *calceus tuus non disruptus*, vel *solutus fuit de pede tuo.* Vi. Bab. v. 6. R. וחמר ומרוי לא שתיתון *& vinum & quicquid inebriare potest non bibistis.* v. 8. R. וכבשנא ית ארעהון. In nostris lege, *& cepimus.* v. 9. R. בדיל דתשכלון ית כל דתעבדון. Vi. Bab. v. 13. R. בדיל לקימא יתך. Ib. לעם, & לאלה, absque א emphatico. Ib. R. C. ליצחק, absque ו copulativo. v. 15. legendum, *coram Domino Deo nostro.* v. 16. R. ית דיתיבנא. Ib. וית דעברנא ביני עממיא דעברתון. v. 18. R. גבר או איתא. v. 19. R. כמשמעיה. v. 21. R. לבישו מכל שבטי ישראל. v. 22. R. ית מחתא דארעא. v. 23. כהפכתא סדום. v. 26. R. *& aderaverunt portenta* &c. prætermisso להון, quod illic in textu habetur. Ib. דלא ידעינון. Vi. Bab. Ib. ולא אוטיבא, quemadmodum etiam adducitur apud R. Sal. v. 27. R. דמטמרן.

CAP. XXX.

Vers. 1. R. C. ותתיב. Ib. R. דאגלייך. Vi. Bab. v. 3. R. ויתוב ויכנשינך. v. 4. R. אם יהויין גלותך. Ib. ומתמן יקרבינך. Vi. Bab. v. 7. R. דרדפוך. v. 9. R. לטבא כמא דחדי. C. דחדי. v. 12. R. C. לשמיא ויסבה. v. 13. R. מן יעיבר לנא. C. יעבר, sequitur autem in utroque לעברא דימא. v. 14. R. C. קריב לך. v. 15. R. דיהבית. Bas. mendose די־חבית. Ib. in fine R. C. ויית בישא. v. 16. R. C. ולמהך. Ib. עליל לתמן. Vi. supra ad cap. 1. 37. v. 20. R. C. ולאתקרבא לממריה, contrà vers. 2. R בממריה, cujusmodi alia vide supra ad cap. 26. 14.

CAP. XXXI.

Vers. 4. lege, *Scon & Og.* v. 6. R. תקיפו ועלימו, sic vers. 7. & 23. ועלים. Elias observat dupliciter scribi, sed hæc in plerisque exemplaribus per א. C. תקפו ועלמו, vers. 7. & 23. ועלם. Vi. Bab. v. 7. in fine R. C. תחסנינה להון. v. 8. R. ולא ירחקינך, ex Pael. v. 11. Redundat in nostris *coram Domino*, post *istam.* v. 12. C. וטפליא. v. 13. R. C. דלא ידעו. v. 14. R. C. קריבו. v. 16. R. C. שכיב. Ib. וישנון. v. 17. R. C. ויתקף רגזי בהון בעדנא ההוא וארחקינון ואסלק. Ib. ויהון למיבז. Lege in nostris, *in consumptionem.* Ib. בעדנא ההיא. In nostris legendum, sicut etiam in membro præcedenti, *in die illo.* Ib. בישתא האילין. v. 18. R. C. בעידנא ההיא על כל בישתא דעבד *quæ fecit.* v. 19. R. *& docete illud.* Sed verbum Chald. est singulare ut in nostris. Ib. R. C. דתהי קדמי תשבחתא. In nostris lege, *ut sit mihi.* v. 20. in fine R. C. ית קימי. v. 21. *cogitatio ejus*, licet in textu sit יצרהון. v. 22. in fine R. C. ית בני ישראל. v. 23. R. C. ומימרי יהי בסעדך. In nostris lege, *& verbum ejus.* v. 26. R. C. סבו. Ib. בסטר ארון. v. 27. R. ידענא. Ib. R. C. עד דאנא קיים. v. 28. R. C. כנשו לותי. v. 29. R ידענא, ut supra vers. 27. C. utrobique ידענא.

CAP. XXXII.

Vers. 4. R. מן קדם זכי. C. זכי. v. 5. R. C. דאשניו עובדוהי. Ib. R. ואשתניו. C. ואשניו. v. 7. R. אדכר. C. אדכר. Ib. R. אסתכלו. Ib. R. C. לאבוך. v. 8. R. באחסנות עילאה. v. 10. R. C. אליפינון פתגמי אוריתיה. v. 11. R. פרס גדפוהי. C. פרים. v. 13. R. C. אשרינון. Ib. אוכלינון, sine præfixo ו. v. 15. R. C. שבק, sine ו. Ib. C. פרקיה, sine ד. v. 16. R. בתועיבתא. v. 17. R. דלא ידעינון. C. ידעונין. v. 18. in fine, R. אלהא דברך, licet in translatione sit, *qui fecit te.* Ar. Maur. ونسيت ربا خالقك *& oblitus es Dominum creatorem tuum.* v. 21. R. C. בלא דחלן ארגיזו קדמי בפלחן טעואן. v. 22. R. C. ושיצי. v. 23. R. C. בישין. v. 26. R. יחול רגזי. v. 30. R. C. ירדוף חד אלפא. Ib. deest ארי. v. 32. C. בישן. Ib. R. C. כבישי. Ib. C. חוין, & sic versu sequente. Ib. כמררותהון, verte, *sicut amaritudo* vel *fel eorum.* v. 35. R. C. לעידן דיגלון. v. 37. R. C. ולית אלה. v. 42. C. אירוי גירדי. Ib. R. וחרבי תקטל. Ib. R. C. ושבן. v. 43. R. שבחו עממיא דינא דעמיה, ubi Interpres lectioni nostræ adhæret. Ib. R. C. מתפרע, participium, quod in nostris est futurum. v. 46. R. דתפקדונון. C. דתפקדונון. Vi. Bab. v. 49. R. C. הדין לטורא. v. 50. lege, *ad populum tuum.* Ib. in fine R. ויתכנש לעמיה. v. 51. R על דסריבתון במימרי. Vi. Bab. v. 52. R. C. ארי מקביל.

CAP. XXXIII.

Vers. 2. R. C. רבות קדישין. v. 3. initio R. C. ברם חביבינון. Ib. מדברין, absque præfixo ד. v. 6. R. C. לחיי עלמא. v. 7. R. C. במפקיה לקרבא. Ib. לשלם. Ib. עבדן ליה פורענותא מסנאוהי. Ib. R. מבעלי דבבוהי. C. מבעל דבבא. v. 8. R. C. קדמך דנסיתוהי. v. 11. R. C. קביל ברעוא, in imperativo. v. 12. R. מגין. R. C. כל יומיא. v. 13. R. C. עינות תהומין, ubi in nostris legendum, *fontium & abyssorum.* Ib. deest in fine מלרע *desubter.* v. 14. R. C. עללן sine ו. Ib. R. מבול שמשא ועבדא. C. מיבול & ועבדא. v. 16. R. C. ומטוב ארע ומלאה רעי ליה. Verte, *gratus*, vel *acceptus fuit ei cujus* &c. vel sic; *Et de bonis terræ & plenitudinis ejus benevolè largitus est ei in cujus majestas* &c. Ib. יתיין כל אלין. v. 17. lege, *fines terræ.* v. 18. C. במחבך, legendum במהכך *cum iveris.* R. *cum sederis*, licet in textu sit במהכך, ut in nostris. v. 19. R. C. וסימן דמטמרן בחלא יתגליין להון. v. 20. R. C. דיפתי לגד. Ib. ויקטל. v. 21. R. C. ויתקבל. Ib. והוא נפיק ועאל. v. 25. R. C. תקיף כפרזלא וכנחשא מותבך *Fortis sicut ferrum & sicut æs erit habitatio tua.* v. 27. R. מדור אלהך, sed Affixum non expressit Interpres. v. 28. R. C. בלחודוהי. Ib. בארע עבדא. v. 29. R. C. תקוף סעדך ודמן קדמוהי.

CAP. XXXIV.

Vers. 1. R. C. ואחזייה. v. 2. R. C. ארע אפרים. Ib. ארע יהודה עד ימא מערבאה *usque ad mare Occidentale.* Vi. supra cap. 11. 24. v. 3. R. בקעת ירחו. Ib. C. דקליא, sine ד præfixo. v. 4. R. אחזיתך. C. חזיתך. Vi. Bab. Ib. R. C. ותמן, absque ל. v. 8. R. C. אבליה דמשה. v. 9. R. C. מלי pro אתמלי. Ib. R. חכמתא. C. חכמה, Hebraicâ formâ. v. 10. R. נביאה. Ib. C. ליה ייי, vocibus transpositis.

JOSUE.

CAPUT I.

Vers. 3. R. רגליכון. Ib. יהבתה. v. 4. R. ולבנן הדין. Ib. נהרא פרת. Ib. יהון תחומכון. v. 5. R. כן יהי מימרי בסעדך, sic erit *verbum meum in auxilium tuum.* Ib. ולא ארחקינך. v. 7. R. ימינא ושמאלא. v. 8. R. יימם ולילי. Ib. in fine ית ארחתך ובכן תכשיט. v. 12. R. ולשבטא דראובן ולשבטא גד. v. 14. R. וטפליכון. Ib. in fine ותסעדון יתהון, Ven. & Bas. יתכון, quod hic non convenit. v. 16. R. ככל דפקדתנא *Juxta omne* &c.

CAP. II.

Vers. 2. R. ואתאמר. Ib. אתו הלכא. v. 5. R. ולא ידעית. v. 7. R. באורח ירדנא. Ib. R. David legit עד מגיזתא, ad 2. Sam. 19. 17. v. 11. R. רוח באנש. Ib. corrige in nostris, *Deus vester.* Ib. R. הוא אלהים. v. 13. R. וית אחותי. v. 14. R. מסירן חלף נפשיכון לממת אם לא תחוין. Vi. Bab. v. 16. R. יטרעון. Ib. in fine, תהכון לארחכון. v. 17. R. דא, pro הדא. v. 19. R. קטוליה, bis. Vi. Bab. Ib. עמך בביתא. v. 23. R. תרין גבריא.

CAP. III.

Vers. 6. R. ית ארונא דקימא ועברו. v. 7. R. יומא דין אשרי. Ib. בעיני כל ישראל בדיל דידעון. v. 8. R. כמימטיכון. v. 10. R. ארי אלהא קיים יתרעי. v. 11. R. דרבון כל עלמא עבר *Domini totius mundi* &c. Vi. Bab. v. 12. R. דברו, sic cap. 4. 2. Ib. תרי עשר גברין משבטי ישראל. Ib. in fine לשבטא. v. 13. R. דייי דרבון. v. 14. R. נטלו עמא ממשכניהון. Nostra lectio sonat, *ex civitatibus suis*, quod hic alienum. v. 16. R. דרחיקין לחדא.

CAP. IV.

Vers. 3. R. ממיקם רגלי *de statione pedum.* Ib. תרתא עשרה אבניא ותעברון יתהון. Ib. בבירת מבתא. Vi. Bab. v. 6. R. אָת ביניכון. Ita meliùs legitur quàm אַת, vel אַתְ, ut in Ven. & Bas. v. 16. R. *Jube sacerdotes ferentes.* Ib. *& exeant.* v. 17. *Et jussit Josue sacerdotes*, cum accusativo ut in versu præcedenti, quem casum Interpres frequenter adhibet post verbum *jubeo.* v. 18. R. ונחת. Vi. Bab. Ib. in fine כיפוהי. v. 21. R. לאבהתהון. v. 23. initio, R. ארי דיביש ייי. v. 24. R. קדם ייי אלהכון.

CAP. V.

Vers. 1. R. אמוראה, sic cap. 9. 10. v. 3. R. דקרו לה *quem vocaverunt.* v. 4. R. דנפקו ממצרים דכריא כל גברי. v. 6. corrige in nostris, *annis.* v. 9. R. אעדיתי. Ib. מנכון וקרא שמיה, Ven. mi. in Haphtara diei primæ Paschatis ex hoc capite, מעליכון. v. 10. R. & Ven. mi. בארבעה. Ib. in fine, R. דיריחו. v. 11. R. מבתר יומא טבא דפסחא *post diem festum Paschatis.* Ib. פטיר וקליא. v. 12. R. ופסק מנא ביומא. v. 13. R. הלמסעדנא את אתי. v. 14. R. מלאכא דשליח.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. הות אחירא, vocibus tranſpoſitis. In Ven. mi. abeſt הות. Ib. ומתקפא בעברין דנחשא מן קדם בני ישראל לית דנפיק מנה ולית דעלל לגוה, לית דנפק מינה לאנחא קרבא ולית דעליל לגוה למשאל בשלמא non erat qui prodiret ex ea, nec qui ingrederetur eam: non erat qui prodiret &c. Sic Ven. mi. niſi quod illic ſit מתקפא, ut in noſtris, & בגוה utrobique. v. 2. Baſ. יהושע pro ליהושע. v. 3. R. ותסחרון, ex Aphel. Ib. כל גברי חילא דקרבא omnes viri virtutis belli, גברי pro גברי. Vi. quæ notavimus ad Gen. 10. 9. v. 4. R. קדם ארונא דייי ante arcam Domini. v. 5. R. ויהא במינד בקרן דכרא. Ib. יבבון. Vi. Bab. Ib. תחותוהי. v. 6. R. ושבעא כהניא יסבון שבעא שופריא דקרן דכרא. v. 8. R. לות עמא ושבעא כהניא נסיבו שבעא. Ib. אולין ותקעין ambulantes & clangentes. v. 11. R. ועלו למשריתא. v. 18. initio R. לחוד, ſine ו copulativo. v. 20. R. יבבא רבתא. v. 23. R. וית אחהא. Ib. ואשרינון. Vi. Bab. v. 25. R. בגו בני ישראל. Ib. in fine, לאללא ית יריחו ad explorandum Jericho. v. 26. R. בבכריה ישכללינה. v. 27. ad finem R. והוה מימריה סני ורבי & fuit verbum ejus magnum & amplificatum. In noſtris horum alterutrum in verſione redundat.

CAP. VII.

Verſ. 3. R. כתרין אלפין או כתלתא אלפין גבריא. Ib. לא תרגיש לתמן כל עמא. v. 5. R. ושיתא גברין. v. 6. R. ובזע יהושע לבושה. v. 7. R. ולוי פון דשרינא. v. 8. R. בבעו ייי מה. Ib. למיפך קדם, ut verſ. 12. v. 9. R. ואת עבד & tu fac. v. 11. initio, R. חבו ישראל. v. 13. R. לא תיכלו למקם קדם בעלי דבביכון non valebitis ſtare ante auctores inimicitiarum veſtrarum. v. 14. R. יתקרב לזרעין. v. 15. R. בנורא הוא וכל. v. 17. R. ויתאחד ית זרעית זרח & deprehenſa eſt proſapia Zerahh. Vi. Bab. v. 18. Corrige in noſtris, domum ejus. v. 19. R. שו כען. Ib. אודאה, Elias in Thisbite per ה ab initio ſcriptum adducit. Ib. מה עבדת לא תכסי מיני. v. 21. R. אצטלי בבלי. Ib. ורגתנון ונסבתנון. Ib. וכספא תחותיהון, ſic verſu proximo. v. 22. R. ורהטו למשכניה & cucurrerunt ad tabernaculum ejus. v. 23. R. ולות כל ישראל & ad omnem Iſraelem. v. 24. R. ונסיב ית כספא וית אוצטלא & tulit argentum, & ſtolam. v. 25. R. בתר דרגמו.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. גברין גיברי. v. 4. R. מאחרי קרתא לא תרחקון. Ib. מתקניא, & ſic cap. 3. 24. & 4. 3. Vi. Bab. v. 5. Corrige in noſtris, egredientur. v. 6. R. עד דנינוד. v. 7. R. מן כמנא ותתרכון ית יתבי קרתא & extirpabitis habitatores urbis. v. 8. R. ויהא במיחדכון. Vi. Bab. v. 11. R. וכל עמא דעבדי. Ib. מקבל קרתא ושרו. v. 13. בליליא ההוא. v. 14. R. דמתקן ליה. v. 15. R. ואפכו למדברא & verterunt ſe verſus deſertum. v. 16. R. כל עמא דבעי omnis populus qui in Ghai. v. 17. R. כדפתיחא, una voce. Sic verſ. 23. כדחי. v. 18. R. ברמחא די בידך על עי די בידך. v. 21. R. כמנא. v. 22. R. במציעין אילין. v. 25. initio, R. והוה כל Et fuit, omnes. Ib. in fine, אנשי דעי. v. 27. R. בזו להון בני ישראל. In noſtris vox [filii] hoc modo uncinulis includenda eſt. v. 28. R. תל חרוב לעלם לצדו. v. 29. R. במעלנא דתרע. v. 33. ad finem R. ית עמא דישראל populum Iſraelis.

CAP. IX.

Verſ. 4. R. ואזדודו. Paraphraſtes videtur legiſſe in Hebræo ויצטידו per ד, quod R. David obſervat & miratur. Nam צדה viaticum ex eadem radice per זוודין in Targum transferri ſolet. v. 5. ut oblecæ: ſed ex verſu 12. & ex Interpretis notis præfationi ejus ſubjunctis conſtat legendum eſſe obleæ, quemadmodum correximus. v. 7. R. מאים ביני את יתב ואיכדין אגזר עמך קיים Forſan inter me tu habitas; & quomodo pangam tecum fœdus? Elias legit דלמא, Thisb. in שמא. v. 10. R. אמוראה Emorrhæi. v. 19. in fine R. לאנזקה להון. Totus hic verſus deſideratur in editione Pariſienſi. v. 21. R. ויהון לקטי, ſic verſ. 23. ולקטי. v. 24. R. אתחואה אתחוא. v. 25. R. כשפר וכתקין בעינך ſicut pulchrum & ſicut rectum in oculis tuis. v. 26. R. מידא דבני ישראל.

CAP. X.

Verſ. 1. R. ית ישראל. v. 2. R. רבתא מן עי. v. 4. R. ונמחי ית גבעון & delebimus Gibghon. v. 5. in fine R. עלהא. v. 10. R. ומחנון מחתא רבתא. v. 13. R. עמא דישראל. Ib. ולא דחק. v. 14. R. ארי ייי במימריה אגיח quoniam Dominus in dicto illius &c. v. 18. R. אבנין רברבן לפומא ad oſtium. v. 19. in fine, R. בידכון in manu veſtra. v. 21. R. למקדה לשלם. v. 23. וית מלכא דחברון, atque ita in reliquis (excepto rege Lachis) וית. v. 24. R. גברי עבדי קרבא facientes bellum. v. 27. R. ורמונון במערתא. v. 28. R. ומחהא, ſic verſu 32. v. 30. R. דבה לא אשתאר בה משיזיב non relicta eſt in ea evaſio. v. 39. R. ונמרו ית כל נפשתא דבה. Ib. כד עבד. v. 40. R. ית כל יתבי ארעא טורא omnes habitatores terræ montis. Ib. ושפלתא, ſic cap. 11. 2, 16. & alibi. Ib. כל נשמה, ſic cap. 11. 11, 14. ſed abſque Mappik, quod forſan melius hinc abeſſet. v. 41. R. ארעא דגושן. v. 42. R. זמנא, ſine ב. Ib. deeſt במימריה in verbo ſuo.

CAP. XI.

Verſ. 2. initio, R. ולמלכיא. v. 3. initio, R. וכנענאה. Ib. ואמוראי, in plurali, ſicut etiam reliqua quæ ſequuntur. Ib. in fine בארעא מצפיא. v. 7. R. עמיה לוותהון cum eo ad eos. v. 8. R. חריצי מיא. Kimchi & Jarchi hunc locum citantes legunt חריצי ימא. Sunt autem, inquiunt illi, Salinæ ſive foſſæ ad hanc rem factæ; in quas derivatæ aquæ marinæ ſalſæ, & à Solis calore aduſtæ, ſiunt Sal. In Veneta etiam & Baſileenſi editione legitur ימא: ſed ob convenientiam cum Hebræo, & ne verſionem mutare cogeremur, correximus ex Regiis מיא. v. 10. R. וית מלכה נמר לפתגם דחרב. In noſtris ſimpliciter vertendum, interfecit gladio. v. 13. R. אוקד בנורא יהושע incendit in igne Joſue. v. 14. initio R. וכל עדאה קירויא. Vi. Bab. Ib. בזו להון. v. 16. R. ית כל ארע דרומא. v. 17. R. דסליק, ſic cap. 12. 7. Ib. וית מישר & planitiem. v. 18. R. עם כל מלכיא. v. 19. R. אילהין חוואי. v. 20. R. לא יהון עליהון רחמין. v. 21. R. טור יהודה. v. 22. R. לא אשתארו גבריא. Ib. in Gad, ſed in textu eſt בגת. v. 23. Baſ. ית ארעא, omiſſo כל, quod ex Ven. & R. reſtituimus. Ib. R. בפלגותהון.

CAP. XII.

Verſ. 1. in fine R. מישר מדינחא. v. 2. R. מלכא דאמוראה. Ib. ארעא דגלעד, ſic v. 5. Ib. יובקא נחלא, noſtra lectio דנחלא, habetur etiam Deut. 3. in Jonathane, & Onkelo editionis noſtræ. v. 7. R. לשבטיא דישראל. v. 8. ad finem, R. חוואי, abſque ו copulativo, Hivæum. v. 22. R. דיקנעם לכרמל. v. 23. R. דעממי לגלגל.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. עלתא ביומיא. v. 2. R. כל תחום. In noſtris vertendum pluraliter, omnes termini, juxta Hebr. v. 3. R. על ארע כנענאי מתחשבא, ubi in noſtris corrigendum, Chenaghanæorum. Ib. עזאי ואשדודאי. v. 4. R. כל ארע כנענאי ומערתא דכל צידונאי עד אפקה omnium Sidoniorum &c. v. 5. R. ארע גיבלאי Terra Gebalæorum, neglecto copulativo ab Interprete: quod tamen initio verſus 6. & 8. habetur & in textu & in verſione, quamvis utrobique abſit ab Hebræo. v. 6. R. חריצי מיא. Vi. ſupra ad cap. 11. 8. & Bab. v. 7. R. לתשעת שבטין ולפלגות. v. 8. R. ועימיה שבט ראובן ושבט גד. Ib. deeſt vox מדנחא, ſed in tranſlatione nihilominus legitur, ad Orientem. v. 11. R. וארע גלעד. Vi. ſupra ad cap. 12. 2. Ib. in fine, עד סלך. v. 12. R. הוא אשתאר, abſque ו copula. v. 14. R. לחוד לשבטא דלוי. v. 19. R. וצרת שחר בטורא דעמק in monte vallis. Sed apud R. Sal. Jarhi & R. David Kimhi legitur בטורא דמישרא, ut in noſtris. v. 20. R. ומשפך רמתא & effluxionem Ramatha. Vi. Deut. 3. 17. & 4. 49. in Onkelo & Jonathane. v. 22. R. קסומא. v. 23. R. ותחומא, abſque Affixo, contrà ac cap. 15. 12. ſed & Jarhi & Kimhi hic etiam legunt ותחומיה. Vi. inſuper Onk. & Jon. Deut. 3. 16, 17. Ib. קרוי ישראל ופצחיהן urbes Iſrael & villæ earum. Vi. Bab. v. 25. R. ארע בני עמון. v. 26. R. רמת המצפה Ramath Miſzpeh. v. 27. R. מלכות סיחון מלכא דחשבון ירדנא ותחום עד סוף ימא דגינוסר uſque ad finem &c. v. 29. R. לפלגות שבטא. Hujus lectionis, quòd melius convenire videretur, verſionem retinuimus. Ib. והות לפלגות שבטא דמנשה. Sed Interpres videtur legiſſe, דבני מנשה. v. 30. R. וכל מתנן כל מלכות עוג. v. 31. R. ארע דגלעד. Legendum vel ארעא, ut cap. 12. 2. vel גלעד, abſque præfixo ד, ut ſupra verſ. 11. Ib. קירוי מלכות עוג. v. 32. R. ואילין דאחסין. v. 33. R. דיהב לה ייי, omiſſo אלהא דישראל Deus Iſrael.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. בערבא, ר pro ד. Ib. יתפלגון להון אחסנתיהון כמא דפקיד ייי ית משה diviſæ ſunt eis poſſeſſiones ſuæ: juxta id quod præcepit Dominus Moyſi. v. 4. R. ורוחיהון לבעיריהון ולקניניהון. v. 10. R. וכען ארי קיים. Ib. דאזל עם ישראל במדברא, ſic apud R. Davidem in commentario. In noſtris vertendum, quando ambulavit Iſrael in deſerto. v. 11. R. כחילי דבכן וכחילי ſicut virtus mea quæ tunc &c. Vi. Bab. v. 12. R. וקירויא רברבין.

CAP. XV.

Verſ. 2. R. דרומא, ſine ל. v. 3. R. ונפק, ſic verſ. 4. & 11. bis. Ib. דעקרבים, terminatione Hebraicâ. v. 4. לתחומא דימא ad terminum maris: ſic verſ. 11. v. 7. R. והוו מפקנוהי לעין קצרא. Atque ſic correximus pro קצרא, quod in Ven. & Baſ. Vi. Bab. v. 8. R. וסליק, in præterito bis, ut & ſupra verſ. 6. ſic verſ. 6. & 7. & cap. 16. 6. ועבר. Ib. v. 8. ירושלם. v. 9. R. ויסחר, ex Aphel, & ſic poſtea aliquoties. Ib. ותאר תחומא לבעלה & reſpexit terminus ad Baghala. Sic verſ. 11. ותאר תחומא לשכרון. Attamen R. Salomon & R. David verbum תאר, à Jonathane per יסחר ubique reddi affirmant. v. 12. R. ימא רבה ותחומה & termini ejus. Sic etiam apud R. David legitur ותחומיה. Vi. cap. 13. 23. v. 13. R. חולק בנו. v. 14. R. & Seſſai, male. v. 16. R. דימחי. Ib. ברתי לאנתו. Sic cum Affixo tertiæ perſonæ ad finem verſ. 17. v. 18. R. ומלכתיה. v. 19. in fine R. תחותאה. v. 21. R. והואה קרויא. v. 36. R. קירויא ארבע עשרי, ſic verſ. 41. קירויא שית עשרי. v. 38. R. ומצפה. v. 51. R. חד עשרה. Ib. & vici ejus. Sed Affixum plurale eſt ut in noſtris. v. 52. R. ורומה & Rumah. v. 53. R. וינום Et Janum. In Hebræo ſcribitur per ם, legitur per ס. v. 57. R. קרוין עשרא. v. 62. R. והנבשן וקרתא דמלחא Et Haniphſan, & urbs Salis.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. למי יריחו. Ib. דסליק מיריחו בטורא דביתאל. v. 2. Corrige in noſtris, prodiit. v. 3. R. לתחום ליפליט. Ib. והוו. Sic verſ. 8. v. 7. R. ולנערת. v. 10. R. ית כנענאה דיתבין Chananæum qui habitantes. Vi. Bab. Ib. בגו בני אפרים. In noſtris vertendum, in medio domus Ephraim.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. עבד קרבין והוו ליה ארע, faciens bella, & fuerunt ei &c. Sic verſ. 2. והוו, Et fuerunt. v. 4. R. וקריבא. Ib. in fine, אבוהון. Vi. Bab. v. 5. R. עשרא לבר מארע גלעד. Sic verſu ſequente, וארע גלעד. v. 6. R. אחסינא אחסנא. v. 7. R. למימינא לות יתבי. v. 9. R. ויהון מפקנוהי. Sic cap. 19. 14, 22. v. 10. R. והוי ימא. v. 11. R. בשבט יששכר. v. 12. R. ושרי. v. 14. R. ליהושע Joſue, in dativo. Ib. אחסנא חד ועדבא חד ואנא poſſeſſionem unam & funem unum, & ego &c. v. 15. R. ותתקין ex Aphel. Ib. בארעא דפריזאי. Ib. טורא דבית אפרים mons domus Ephraim. Vi. Bab. v. 16. R. ולדבבית מישר יזרעאל. v. 17. R. לבני יוסף. In noſtris legendum, domus

Joſeph. Ib. R. וְלָא יְהֵי לְכוֹן. v. 13. R. לְהוֹן. Noſtra lectio convenit cum Hebræo, ubi eſt לו in ſingulari.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. לְשִׁילוֹ per ו, & ſic poſtea aliquoties. v. 4. R. וְיִתְהַלְּכוּן. v. 5. R. וְתִפַּלְגוּן יָתַהּ לְשִׁבְעָא. v. 6. R. וְתֵיתוּן לְוָתִי הָכָא. Lege in noſtris, *& afferetis* &c. Ib. עַדְבִין הָכָא *ſortes*, in plurali, ſic verſ. 10. v. 7. R. וְשִׁבְטָא דְגָד וְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן *& tribus Gad, & tribus Ruben.* v. 11. R. וּנְפַק, in præſenti, contra ac cap. 15. 3. v. 12. R. וְסָלֵיק תְּחוּמָא. Ib. ad finem, לְמַדְבְּרָא. v. 13. R. דִלְעֵיבַר לוּז. Ib. לְעַטְרוֹת. Ib. in fine, אַרְעָתָא. v. 16. in colo poſteriore, R. לְחֵילַת הִנֹּם *ad vallem Henom*, abſque בַּר *filii*; ſed nec in Hebræo illic eſt בֶּן. v. 17. R. מִצִּיפּוּנָא. Ib. לְגִלְגְּלָא דִלְקֳבֵיל *ad Gilgela* &c. v. 19. R. וַהֲווֹ מַפְּקָנֵי תְּחוּמָא. Ib. לְצִיפּוּנָא. v. 20. לַהּ, fœmininè. Rectius in noſtris לֵיהּ, ut referatur ad עַדְבָא vel ad שִׁבְטָא, quæ præceſſerunt verſ. 11. Heb. אֹתוֹ. v. 21. R. וְהַוָּאָה קִרְוַיָּא. v. 23. R. וְעַוִּים. v. 24. R. וּכְפַר עַמּוֹנִי וְעָפְנִי. v. 25. R. וְהָרָמָה *& Harama.* v. 26. R. וְהַמִּצְפֶּה וְהַכְּפִירָה *Et Hamiſzpeh.* v. 28. R. וְצֵלַע הָאֶלֶף וִיבוּס *Et Szelagh, & Eleph, & Jebuzz.*

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. וַהֲוָת אַחְסַנְתְּהוֹן. v. 13. R. לְגִיתָה חֵפֶר. v. 18. R. וְהַכְּסֻלּוֹת. v. 22. R. מַפְּקָנוֹהִי דִתְחוּמָא *exitus ejus termini Jordanis*: abſque pronomine affixo. v. 27. R. *Jiphtkahh*, pro *Jiphthahhel* quod poſtulat textus. Ib. in fine, מִצִּיפּוּנָא *à Septentrione.* v. 29. R. וְתָאֵב תְּחוּמָא bis. v. 30. R. קִרְוִין עֶשְׂרִין וְתַרֵין. v. 34. R. וְנָפֵק מִתַּמָּן לְחֻקּוֹק. Ib. וּבְאָשֵׁר מִמַּעְרַע. v. 40. R. נְפַק עַדְבָא. v. 41. in fine, R. וְעִיר שָׁמֶשׁ. v. 46. R. וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן. v. 47. R. לְפִתְגַם דְּחֶרֶב וְאַחְסִינוּ יָתַהּ. v. 50. R. בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם, *In monte domus Ephraim.* v. 51. R. אִלֵּין אַחְסַנְתֵּי דְאַחְסִינוּ.

CAP. XX.

Verſ. 4. R. קַרְתָּא הַהִיא *urbis ejus*, ut in inciſo ſequente. Ib. וְיִכְנְשׁוּן, ex Kal. v. 7. ad finem, R. בְּאַרַע דְבֵית יְהוּדָה *in terra domus Judah.* v. 8. R. רָאמוֹת, ſed in tranſlatione eſt *Rimoth.* v. 9. R. כָּל דִיקְטוֹל. Vi. Bab. Ib. בְּיַד גָּאֵל דְּמָא.

CAP. XXI.

Verſ. 1. in fine, R. דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. v. 2. R. בְּיַדָא דְמֹשֶׁה. Ib. וְרַוְחֵיהוֹן. Contra verſ. 26. וְרַוְחֵיהֶן. v. 3. R. מֵאַחְסַנְתֵּיהוֹן. Ib. וְיַת רַוְחֵיהֶן. Sic verſ. 8. v. 4. R. וּמִשֵּׁבֶט בִּנְיָמִין. Ib. קִרְוִין תְּלָת עֶשְׂרֵה. v. 5. in fine, R. עַשְׂרָא. v. 6. R. תְּלָת עֲשַׂר. Sic verſ. 33. v. 9. R. מִשִּׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה *ex tribu domus Juda.* v. 10. in initio, R. וַהֲווֹ. Ib. מִבְּנֵי לֵוִי *Ex filiis Levi.* Ib. עַדְבָא קַדְמָאָה. v. 11. R. בְּטוּרָא דְבֵית יְהוּדָה *in monte domus Juda.* Ib. וְיַת רַוְחָהָא. Sic verſu ſequenti ac ſæpius deinceps, etiam verſ. 36, & 37. v. 20. R. לְלֵיוָאֵי דְאִשְׁתְּאָרוּ. v. 21. R. קְטוֹלַיָּא, pluraliter, quamvis tranſlatio ſit ſingularis ut in noſtris. v. 27. R. מוֹרְעִית לֵיוָאֵי, ſic verſ. 40. v. 29. R. וְיַת יַרְמוּת *Et Jarmuth.* v. 36, & 37. deſunt in Ven. & Baſ. ſupplevimus itaque ex Regiis. Vi. Bab. v. 38. R. בְּגִלְעָד, more Hebraico. v. 42. R. קַרְתָּא קַרְתָּא וְרַוְחָהָא *urbs urbs, & ſpacia ejus.* v. 44. R. קֳדָמֵיהוֹן מִכָּל, abſque priore מִן. v. 45. in fine, R. יִתְקַיְּמוּ.

CAP. XXII.

Verſ. 4. R. לַאֲחוּכוֹן, formâ ſingulari. Sic verſ. 8. עִם אֲחוּכוֹן. Ib. אִיתְפְּנוּ. Ib. לַאֲרַע אַחְסַנְתֵּיהוֹן. Ven. & Baſ. אַחְסַנְתְּהוֹן. Pro הוֹן Affixo tertiæ perſonæ poſuimus כוֹן ſecundæ, quod ſenſus hic omnino poſtulat, unde Interpres etiam in Regiis reddidit *poſſeſſionum veſtrarum.* Idem judicium de verſu 19. ubi omnia exemplaria habent אחסנתהון. v. 5. R. בִּדְחַלְתֵּיהּ. v. 8. R. וּבִלְבוּשִׁין סַגִּיאִין. v. 9. R. לַאֲרַע גִּלְעָד לַאֲרַע אַחְסַנְתֵּיהוֹן. v. 10. R. לְגִלְגְּלֵי *ad Gilgelas.* Sic v. 11. בְּגִלְגְּלֵי *in Gilgelis.* Ib. v. 11. ad finem, לְעֵיבַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. v. 13, & 15. R. לַאֲרַע גִּלְעָד, ut ſupra verſ. 9. v. 16. R. כִּדְנַן אֲמַרוּ. Ib. דְּשַׁקַּרְתּוּן בְּמֵימַר אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל. v. 17. R. וַהֲוָה מַחְתָא. v. 18. R. מִבָּתַר דַּחַלְתָּא דַייָ וִיהֵי *de poſt timorem Domini*, &c. v. 19. R. בְּרַם אִם מְסָאֲבָא אֲרַע אַחְסַנְתְּהוֹן עִיבַרוּ לְכוֹן לַאֲחַסָנַת *Profectò ſi polluta terra poſſeſſionis veſtræ, tranſite vobis ad poſſeſſionem.* Vi. ſupra verſ. 4. v. 20. R. שַׁקַּר שְׁקַר בְּחֶרְמָא. Ib. גַּבְרָא חַד. v. 22. R. קֳדָמוֹהִי גְּלֵי *ante eum manifeſtum.* Ib. יָדַע אִם בְּמֵימְרַד וְאִם בְּשִׁקְרָא שַׁקַּרְנָא. v. 23. R. לְמִבְנֵי. v. 24. R. מִפִּתְגָמָא עֲבַדְנָא. Ib. מַה לְכוֹן חוּלָק *Quæ vobis pars* &c. Interrogatio autem in noſtris tollenda eſt. v. 25. R. וּתְחוּמָא יְהַב. v. 27. R. מְחַר לִבְנָנָא, per tranſpoſitionem vocum. v. 29. R. לְמִמְרַד. Vi. Bab. Ib. וּלְמִנְחָתָא *& ad munus.* v. 32. R. מֵאֲרַע גִּלְעָד לַאֲרַע דִּכְנַעַן. v. 34. R. סָהִיד לְמַדְבְּחָא *teſtem altare*; vi. Bab. Ib. in fine, הָאֱלֹהִים.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה לִזְמַן. Ib. סְחוֹר סְחוֹר. v. 2. R. סְבֵית עֲלֵית בְּיוֹמַיָּא. v. 3. R. יַת כָּל עַמְמַיָּא הָאִלֵּין. Ib. in fine, *pacem dedit vobis.* Interpres videtur legiſſe מְנִיחַ. v. 7. R. דְּאִשְׁתְּאַרוּ הָאִלֵּין עִמְּכוֹן וּבְשֵׁם. Ib. in fine, לְהוֹן. v. 10. R. מְנִיחַ לְכוֹן קְרָבָא כְּמָא דְמַלֵּיל לְכוֹן. v. 13. R. לְחַבָּר וּלְתַקְלָא. v. 14. R. הָא *Ecce.* Ib. חַד מִכֹּל. Ib. וְלָא בְטֵיל מִנְּהוֹן פִּתְגָמָא חַד *& non ocioſum fuit ex illis verbum unum.* v. 15. R. בְּכָל פִּתְגָמַיָּא תַקִּינַיָּא. Ib. יַת כָּל פִּתְגָמָא בִישָׁא. Ib. מֵעֲלוֹי אַרְעָא טָבְתָא הָדָא דִיהַב.

CAP. XXIV.

Verſ. 3. R. מֵעֵבֶר פְּרָת וְדַבְּרֵית יָתֵיהּ *& ſuſcepi eum in omni terra* &c. Ib. *filium ejus*, ſed in textu eſt בְּנוֹהִי, ſicut in noſtris. v. 6. R. וְאַפֵּקִית, abſque יְיָ, quod redundat in Ven. & Baſ. & inde in noſtris. v. 7. R. וְאַיְתִי עֲלֵיהוֹן. Vertendum, *Et venire fecit*, in tertia perſona. v. 8. R. לַאֲרַע אֱמוֹרָאֵי. Ib. בִּידֵיכוֹן *in manus veſtras.* v. 10. in fine, R. מִיְּדֵיהוֹן *de manu eorum.* v. 11. R. וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עִמְּכוֹן. Ib. *& Emorrhæi*, licet in textu Chal. nulla ſit conjunctio. Ib. וְחִוָּאֵי *& Hhivæi.* Ib. בִּידֵיכוֹן *in manibus veſtris.* v. 12. pro ערעיתא Kimhi legit ארעיתא, & rationem nominis aſſignat, quod homini obſtet, & ei in faciem involet, ab ארע deducens, qua voce utitur Targum pro Heb. קרה *Occurrit.* Ib. R. וְתָרֵכַת יַתְהוֹן *& ejecit illos.* Ib. מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה *reges Emorrhæi.* v. 13. R. וִיתֵיבְתּוּן בְּהֵין. v. 15. R. יַת מַן. Ib. דִּי מֵעֵבֶר פְּרָת וְאִם יַת טַעֲוָתָא דֶאֱמוֹרָאָה דְּאַתּוּן. v. 17. R. יַת אָתַיָּא רַבְרְבָתָא הָאִלֵּין וְנַטְרַנָא; ut redundet וְיַת, quod in noſtris habetur ex Ven. & Baſ. v. 18. R. יָתְבֵי אַרְעָא *habitatores terræ.* Ib. וְאַף אֲנַחְנָא *& etiam nos.* v. 19. R. לָא תִיכְּלוּן. Ib. אֵל קַנּוֹא. Ib. מִן קֳדָם דֵּין *ab ante quem.* v. 20. R. לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא. v. 24. R. קֳדָם יְיָ אֱלָהַנָא *Ante Dominum Deum noſtrum.* v. 26. Hujus verſus membrum prius ſic adducitur à Kimhi in commentario. ויהושע כתב ית פתגמיא האילין בספרא ואצנע בספר אוריתא דיי. Verbum וְאַצְנְעִנּוּן abeſt à Regiis, ubi tranſlatio ſic habetur, *Et ſcripſit Joſue verba hæc in libro legis Domini.* Ib. R. תְּחוֹת אַלְּתָא. Vi. Bab. Vox אַלְּתָא, ut & Hebr. אַלָּה, hic non *quercum*, ſed *poſtem januæ* denotat, ut R. Salomoni & R. Davidi placet. Nam אֵלָה *quercum*, per בוטמא in Targum reddi ſolet. v. 27. R. דִּכְתִיבִין עֲלַהָא. R. David legit עלה. Ib. deeſt in Regiis וּלְסָעֲדוּ *& in teſtimonium.* v. 32. R. חַקְלָא דִּזְבַן יַעֲקֹב מִן בְּנֵי חֲמוֹר. v. 33. R. בְּטוּר דְּבֵית.

JUDICES.

CAPUT I.

VErſ. 3. R. בִּכְנַעֲנָאָה. v. 4. R. וּמַחוֹנוּן בְּבֶזֶק עַשְׂרָא. v. 6. R. וְאַפֵּךְ אֲדֹנִי בֶזֶק *Et vertit Adoni-Bezeq.* Ib. קַרְצוּלֵי, per צ loco ס, & ſic verſu proximo. Vi. Bab. v. 7. R. מְקַצְּצִין. v. 9. R. בִּכְנַעֲנָאָה. Sic v. 10. לְוָת כְּנַעֲנָאָה. v. 12. in fine, R. בְּרַתִּי לְאִנְתּוּ. Sic v. 13. cum Affixo tertiæ perſonæ. v. 14. R. וּמַלְכֵּתֵיהּ, quod habetur apud R. Sal. ut in noſtris. Ib. אַחְסָנָא, & ſic verſ. 15. Ib. v. 15. אֲרַע בֵּית שַׁקְיָא. Ubi in noſtris vertendum, *locum domus irrigationis.* v. 16. R. מִקִּרְיַת יְרִיחוֹ, ſic apud Kimhi. Ib. R. עִם בֵּית יְהוּדָה לְמַדְבַּר *cum domo Jehuda* &c. Ib. בִּדְרוֹם עֲרוֹד. v. 19. R. Sal. legit ובתר כן דחבו. Ib. R. רְתִיכֵי. Rectius apud R. Dav. רתיכין, ut in noſtris. v. 24. R. אַחֲזֵינָא. v. 26. R. לַאֲרַע חִתָּאֵי. v. 27. R. וְשָׁרֵי כְנַעֲנָאָה. v. 28. R. וּמַנִּי יַת כְּנַעֲנָאָה *& numeravit Chenaghanæum.* v. 29. R. לָא תָרִיכוּ יַת כְּנַעֲנָאֵי *non extirpavere Chenaghanæum.* v. 32. R. דִּבְנֵי אָשֵׁר *de filiis Aſer.* Sic v. 33. דִּבְנֵי נַפְתָּלִי *De filiis Neptali.* v. 35. R. וְשָׁרוּ אֱמוֹרָאֵי *Et cœperunt Emorrhæi.* Ib. וּתְקֵיפַת בֵּית יוֹסֵף *Et preſſa eſt domus Joſeph.* Quid hic ſibi voluit Interpres haud ſatis liquet; certè in noſtris, ubi adeſt יַד ut in Hebræo, aliena erit iſta interpretatio: melius Buxtorfius in Babylonia, *Et ingraveſcebat manus domus Joſephi.*

CAP. II.

Verſ. 1. R. לְבוֹכִים. Ib. דְּעִמְּכוֹן. v. 3. R. יְהוֹוֹן לְכוֹן לְתַקְלָא. v. 4. R. גַּבְרָא דַייָ *Vir Dei.* Ib. עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *cum omnibus filiis Iſrael.* v. 5. R. שְׁמֵהּ דְּאַתְרָא. v. 7. R. כָּל יוֹמֵי, licet ſtatim ſequatur וְכָל יוֹמֵי. v. 9. R. בְּתִמְנַת סֶרַח. v. 10. R. לְבֵית אֲבָהָתוֹהִי *ad domum patrum ſuorum.* Vi. Bab. Ib. דְּלָא יָדְעוּ. v. 12. R. טַעֲוָתָא מִטַּעֲוַת עַמְמַיָּא *poſt errores ab errore populorum.* Ib. וּסְגִידוּ לְהוֹן. v. 14. R. בְּיַד בָּזוֹזִין וּבְזוֹ יַתְהוֹן וּמַסְרִינוּן *in manu direptorum, & diripuerunt eos; & tradidit eos.* v. 16. R. וּפָרְקִינוּן מִיַּד בָּזוֹזֵיהוֹן. v. 17. R. וְאַף מִן נְגוֹדֵיהוֹן. Vi. Bab. Ib. וְלָא עֲבַדוּ כֵן. v. 18. R. נְגוֹדִין, & bis præterea in eadem forma. Vi. verſum præcedentem. Ib. אֲרֵי מְתִיב יְיָ מִמָּה דַּאֲמַר *nam converſus eſt Dominus ab eo quod dixit, & excepit* &c. Ib. מְרַחֲקֵיהוֹן וּמְשַׁעְבְּדֵיהוֹן *ab oppreſſoribus eorum, & ab humiliatoribus eorum.* v. 19. R. וַהֲוֵי כַּד מִית נְגוֹדָא. Ib. לְמִפְלַחְהוֹן וּלְמִסְגַּד לְהוֹן. v. 20. R. *& dicit*, Malè, cùm in Chaldæo verbum ſit præteritum וַאֲמַר. v. 22. R. דְּתַקְּנָן מִן קֳדָם יְיָ. v. 23. in R. deeſt כָּל *omnes.* Ib. וְלָא מַסְרִינוּן, Ven. מְסָרִינוּן, ſed Baſ. מַכְרִינוּן.

CAP. III.

Verſ. 2. ad finem, Baſ. לְהוֹן pro לְחוּד. Ib. in fine R. יָדְעִין לְהוֹן *cognoſcentes illos.* v. 3. R. טוּרָא דְלִבְנָן. v. 7. R. וּפְלַחוּ לְבַעֲלַיָּא. v. 9. R. פָּרִיק לִבְנֵי. v. 10. R. וּמְסַר יְיָ בִּידֵיהּ. Ib. מַלְכָּא דַאֲרָם. In noſtris adjiciendum verſioni Latinæ, *quæ ad Perath.* v. 13. R. קַרְתָּא דִירִיחוֹ. v. 14. R. תְּמָנֵי עֲשַׂר שְׁנִין. v. 15. R. בַּר שְׁבֵט בִּנְיָמִין גְּבַר גְּמִיד. R. Sal. legit גבר גמיד יד ימיניה. v. 16. ad finem R. דִּימִּינָא, abſque Affixo. v. 20. R. וְאֵהוּד עָאל. Ib. פִּתְגָמָא דַייָ אִית לִי. v. 21. R. מֵעַל יַרְכֵּהּ דִּימִּינָא וְקַבְעָהּ. v. 24. וְעַבְדוֹהִי אֲתוֹ וַחֲזוֹ. v. 26. R. עַד אִתְעַכּוּבֵיהוֹן. Ib. in fine, לִשְׂעִירַת. Vi. Bab. v. 28. R. יַת מְגִיזוֹת יַרְדְּנָא עַל מוֹאֲבָאֵי *vadum Jordanis ſuper Moabitas.* v. 29. R. יַת מוֹאֲבָאֵי. Ib. וְכָל גִּיבַּר חֵילָא. v. 30. R. וְאִתְּבָרוּ מוֹאֲבָאֵי. v. 31. R. David legit בפרשא דתורא, ad 1. Sam. 13. 20.

CAP. IV.

Verſ. 5. R. וְהִיא יָתְבָא בְּקַרְתָּא בְּעַטְרוֹת דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּיתְאֵל בְּטוּרָא

בשורא דבית אפרים וסלקין לותה בית ישראל לדינא *Et fuit habitans in urbe in Ghataroth Debora, inter Rama & inter Bethel, in monte domus Ephraim: & aſcendentes ad eam domus Iſrael ad judicium.* cæteris omiſſis. His autem verbis (juxta mentem Paraphraſtæ noſtri) non tam deſignatur locus habitationis ejus, quàm oſtenditur eam fœminam perdivitem fuiſſe, cui ex diverſis locis facultates ſuppetebant. *Pulverem* vel *terram albam* eam intelligit R. Salomon quam figulis vendebant, licet alii agrum ſativum interpretentur, qui ſc. *gravibus canebat ariſtis*, ſeu *albeſcebat ad meſſem*, juxta illud Servatoris Joh. 4. 35. v. 10. R. ית שבט זבולן וית שבט נפתלי. v. 11. R. עם מישר אגניא *prope planiciem lacuum.* v. 14. R. נפק *exiens.* v. 15. Corrige in noſtris, *ad verbum gladii.* v. 16. R. בתר רתיכיא. v. 19. R. צחינא, una voce. v. 20. R. האית הכא. Ib. in fine לית. v. 21. R. בידהא. Ib. וקשת ית סיכתא. Vi. Bab. Ib. ונעצרת. R. Sal. habet ונעיצרת, ſic Elias in Thisbite. v. 22. R. דמימת *qui mortuus.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. בר אבינועם בעידנא ההוא *Filius Abinogham in tempore illo.* Quæ his interjiciuntur in noſtris, ut & alia plura in hoc capite, in Regiis ut ſupervacanea rejecta ſunt. v. 2. באוריתא *in legem*, abeſt à Regiis, ſed à Kimhi lectum eſt, qui Targum hujus verſus in commentario ſuo laudat. Ib. R. איתגברו אינון. Ib. מעל תחום כל. Ubi in noſtris legendum, *qui expulerant eos de omni termino.* Ib. ומשיריתיה, ſine כל. Ib. דאתעבד לישראל, abſque להון. Ib. לאלפא, ſine copulativo. v. 3. R. שמעו מלכיא ואציתו שלטוניא אמרת דבורה *Audite reges, & attendite dominatores, dixit Deborah &c.* Ib. ומודא *& confitens.* v. 4. R. יוי ביום אתגליותך להון משעיר בהופעות יקרך ועל תחומי ארעא דאדום *Domine, in die revelari te illis de Seghir, & in oſtenſione gloriæ tuæ, ſuper terminos terræ Edom,* &c. abſque illis quæ initio verſus in noſtris habentur. v. 5. Quæ uncinulis incluſa ſunt abſunt à Regiis. Ib. R. איתרגיף ואיתרגיש וסליק תנניה. v. 6. R. בשבילין מתקנין. v. 7. R. דהואה יתבין. Ib. אצטדיאו ואטלטלו. Vi. Bab. Ib. בגו בית ישראל *in medio domus Iſrael.* v. 8. R. בית ישראל *domus Iſrael.* Ib. R. וכד תבו לאוריתא *& cum redierunt ad legem.* Ib. דכד אתא עליהון סנאה ומעיקא בארבעין אלפין אחדי סייפין וגו׳ *& quando venit ſuper eos oſor & tribulator in quadraginta millibus tenentium gladios &c.* Ib. ובשיתין *& in ſexaginta*, adjecta copula: ſic ſtatim, ובשבעין & ובתמני. Ib. גירדיא, abſque ורתיכוהי, quod in noſtris, paucis interjectis, ſequitur. Ib. in fine, לא יכילו לאגחא קרבא בישראל *non potuerunt ad ineundum prælium cum Iſrael.* v. 9. R. וכדו. Vi. Bab. Ib. בבי כנישתא *in domo congregationis.* v. 10. poſt medium, R. יהון אזלין, ubi in noſtris vertendum, *qui fuerunt ambulantes.* Ib. in fine, deeſt בארעא דישראל *in terra Iſrael.* v. 11. R. בית מתובת מכסין וכמנת ליסטין על גובין בית שקיא דמיא אתרא דיתעבידא להון ניסין וגבורן לדבית ישראל מלקדמין אתר דהואה בנת ישראל נפקן לממלי מיא דחלין לאשמעא קל טרפת פרסת רגלאי מן קדם כמנת סנאה ומעיקא *domus ſeſſionis abſconditorum, & inſidiæ latronum ſuper lacus domus irrigationum aquarum, locum quo facta ſunt illis ſigna, & fortitudines domui Iſrael ab antiquis, locum quo fuerant filiæ Iſrael exeuntes ad implendum aquas, metuentes ad audire faciendum vocem ſtrepitus pedum ab ante inſidias oſoris & affligentis.* Vi. Bab. Ib. ועל זכותיה. v. 12. R. תושבחתא. v. 14. R. ואגיח קרבא *& inivit bellum.* At paulo poſt, קטיל, abſque copulativo, quod ab Interprete nihilominus adhibitum eſt. Ib. נחתו מרשמין *deſcenderunt ſignati.* Ib. ומשבט. Ib. בקולמוס דספר, abſque חד, R. David legit בקולמוס דספרא. v. 15. R. ושאר שבטיא דישראל *& reliquæ tribus Iſrael.* In noſtris ושאר שבטא *& reliqui tribûs*, i. e. *qui reliqui ſunt de tribu Iſſachar:* ſequitur itaque *miſſi*, maſculinè. v. 16. R. בין תחומיא למשמע בשורא למדע אידא משרי נצחא בקרבא למהוי עימיה לברק אתון אמרין דילך אנחנא ולסיסרא אתון אמרין דילך אנחנא הכדין וגו׳ *inter terminos, ad audiendum legationem ad ſciendum manum exercitus vincentem in prælio ad eſſe cum eo: Barak vos dicentes, Tui nos ʒ & Zizizaræ vos dicentes, Tui nos ʒ num ita &c.* Vi. Bab. Ib. in fine, מחשבת ליבא. v. 17. R. שרו. Ib. גוו עברו ירדנא *vadunt, tranſmiſerunt Jordanem:* quod apud R. D. legitur גוו ועברו, intercedente copula. Ib. על ספר ימא. Ib. ובנונון ויתיבו בהן. Vi. Bab. v. 18. deſunt hæc in R. קדם יוי *coram Domino.* Ib. R. כל יתבי ארעא *omnes habitatores terræ.* R. David legit cum noſtris, כל עממי ארע. v. 19. R. אתו מלכיא אגיחו קרבא *Venerunt reges, inierunt bellum*, abſque ſequenti קרבא. v. 21. R. דאיתעבידא. Vi. Bab. Ib. R. לישראל מלקדמין היא נחלא. v. 22. R. בבין אישתלפא טופרי סוסותהון מפינוך. v. 23. R. נביאה דיוי, ſed apud Kimhi ſcribitur נבייא. Ib. לסעודן עמא דיוי לסעודן עמא דיוי כד אגיח וגו׳ *ad auxilia populi Domini, ad auxilia populi Domini quando inivit &c.* v. 24. R. דמשמשן, in fœminino rectiùs. v. 25. R. שאל יתה *petivit eam.* Sed R. David legit מינה. Ib. R. קריבת. v. 26. R. ידה לסיכתא אושיטת וימינא, præcedentibus omiſſis. Ib. R. פעת מוחיה. Ib. אעברת בצדעיה *tranſivit in tempore ejus;* abſque סכתא, quemadmodum etiam adducitur à R. Davide. v. 28. R. בעד מן חרכא *In uſque ex feneſtra.* Vi. Bab. Ib. pro ומדיקא R. David habet ואודיקה *proſpiciendi* ſignificatione, ut ipſe ait; legendum itaque ואודיקה. Ib. ad finem, R. מיתין לי. v. 29. ad finem, deeſt in R. ואמרא *& dixit.* v. 30. R. ומפלגין *& dividentes.* abſque הלא initio verſus. Ib. לכל חד, & ſic apud Kimhi. v. 31. Deeſt in Regiis כסיסרא, initio verſus, & paulo poſt צדיקיא: ſed hoc poſterius à R. Davide legitur. Ib. R. לאזהרה כמיפק שמשא *& miſericordiæ ejus erunt futuræ ſplendeſcere, ſicut exire Solem.*

CAP. VI.

Verſ. 1. R. ביד מדינאי. Sic verſ. 13. v. 2. R. *fecerunt ſibi Iſrael:* ſed in Chal. eſt בני ישראל, ut in noſtris. Ib. וית מערתא וית מצדתא. v. 3. in fine R. עליהון *ſuper eos.* v. 4. R. ושרן עליהון *Et tenderunt ſuper eos.* Ib. לא משארין
v. 8. R. מארעא דמצרים *de terra Ægypti.* v. 9. R. ומיד כל מצראים
v. 11. R. אבוהי דעזר *patris Ghezer;* v. 12. in initio, R. ואתחזי ליה. v.
R. ולמה ערענא כל אילין *& ad quid acciderunt nobis omnia hæc?* v. 14. R.
בבעו אדני. ליה מלאכא דיוי *Et reverſus eſt ei angelus Domini.* v. 15. R.
R. David legit בבעו יי, ùt in noſtris: ſubjicit idem, Gedeonem, juxta ſententiam
phraſtæ, Angelum quaſi Deum ipſum ſanctum benedictum ſic compellâſſe, cùm nondum
eum eſſe Angelum. Ib. deeſt הלא. v. 16. R. ית מדינאי *Midianæos.* v. 1
רחמין קדמך *miſericordias ante te.* v. 18. R. עד מיתי לותך ואסיק
afferam. v. 19. R. לתחות אלתא *ad-ſubtus quercum*, R. D. legit אלנא
noſtra. v. 20. R. וית פטיריא. v. 21. R. אסתלק. v. 24. R. עד
Ib. בעפרא דאבוהי דעזר. v. 25. R. אינורא דבעלא דאבוך.
R. עלותא *holocauſtis.* v. 27. in fine, R. בליליא. v. 28. R. רתא
דעלוהי קציצא, Baſ. אשרתא, ſine præfixo copulativo. Ib. R. מסק. Vi.
v. 31. R. יהב ליה. Ib. ואם צרוך *& ſi utilitas.* v. 38. R. דבתרוהי
mendoſè pro ביומא. Ib. ונפק טלא מן גיזתא מלא לקנא מיא *& exi*
vellere &c. v. 39. R. לא יתקוף. Ib. הדא בגיזתא יהא כען יובשא
בגיזתא *ſiccitas in vellere*

CAP. VII.

Verſ. 3. R. אכריז כען *clamare fac nunc.* v. 4. R. ויהי דאימר, Baſ. אמר
quod hic non convenit. v. 5. R. בלחודוהי. v. 6. R. גברי. v. 8. R. קף
Vi. Bab. v. 11. R. מה די ממללין ובתר כן יתקפן ידך ותחות *quid*
tes, & poſtea fortificabuntur manus tuæ &c. v. 12. R. כגובא. v. 14. in fine,
משריתיה *caſtra ejus.* v. 15. R. *ad caſtra ad Iſrael.* Ib. in fine, משריתא
דמדינאי. v. 16. in fine R. כדיא. Sic verſ. 19. v. 18. R. בסחרנות
Baſ. דמקטלא, deeſt in Regiis. Vi. Bab. v. 20. R. שופריא *buccinas*, abſque
fixo ב. v. 23. R. משבט נפתלי *ex tribu Nephthali.* Ib. ומן שבט אשר ומן
כל שבטיא דמנשה *& ex omnibus tribubus Menaſſe.* v. 24. R. טורא
דאפרים *in omnem montem Ephraim.* Ib. ויחודו עליהון. Vi. Bab. Ib. אינש
דבית אפרים *omnis homo domus Ephraim.* v. 25. R. רברבי מדינאי *principes Midianæorum.*

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. במדינאי *in Midianæos.* v. 3. R. ומה יכלנא. Ib. ת רוחתהון
v. 4. R. גברא דעימיה. v. 8. R. ומליל עמהון כהדא. v. 10.
בחמשא עשר אלפין. Ib. גברי שלפי סיפא. De voce גברי vide quæ notavimus
ad Gen. 10. 9. v. 12. R. וכבש ית תרין מלכי. Vi. Bab. v. 16. R. דבר
ית כובי. Ib. ונריד עליהון *& vadere fecit ſuper eos.* Vi. Bab. v. 18. R. הוא
v. 20. R. עד כען הוא יניק. v. 21. initio R. ואמרו *& dixerunt.* v. 2
fine R. ארי ערבאי קטילו *nam Arabes occiderunt.* Vi. Bab. v. 26. R. ליליא
& coronas, pluraliter, ſicut etiam apud R. Davidem habetur. R. Sal. נקיא וכלליא
v. 28. R. ואיתכנעו מדינאי *Et humiliati ſunt Midianæi.* v. 30. R. ן סגיאן
v. 35. R. הוא גדעון *ipſe Gidghon.*

CAP. IX.

Verſ. 2. R. יתבי בית שכם *habitatores domus Sechem.* v. 3. lege, *ante omnes habitatores.* v. 4. R. גברין סריקין ובקרים *viros vacuos & libertos.* Vi. Bab.
R. טורא דבגריזים. v. 10. R. לתאינתא. Sic v. 11. abſque ל. v. 1
R. לנפנא איתא כען מלוכי *Veni nunc regna.* v. 15. lege, *habitate*, abſque conjun-
ctione, ut in Regiis. v. 16. R. ובשלימותא. v. 17. R. דם דאגיח קרבא
אבא *Verùm quod inivit bellum pater meus.* v. 23. R. רוח בישא. v. 24. R. דמהון
Ib. *manum ejus*, ſed in Chal. eſt ידוהי. v. 27. R. ושתיו ולטיטו. v. 28. R.
שלטוניה. v. 31. R. ואחוהי. Ib. צרין על קרתא עלך *anguſtiantes ſuper urbem ſuper te.* v. 33. R. דעמיה נפקין לותך *exeuntes ad te.* v. 34. R. ארבע
v. 37. Rabbi Salomon legit, מעם תוקפא דארעא. R. Dav. מתוקפא. Ib. in
fine, R. מעוננים. v. 38. R. דקצצתא בידה. Vi. Bab. Ib. ק בבעו כען
exi, precor, nunc. v. 39. R. קדם בעלי שכם *ante poſſeſſores Sechem.* v. 40.
ונפלו קטילין. Vi. Bab. v. 43. initio, R. ודבר. Ib. in fine, וקטלינון *& occi-*
dit eos. v. 44. R. ואבימלך ומשריתא *& Abimelech, & turmæ*, abſque כל
v. 45. R. אגיח בקרתא, ſine קרבא. v. 47. R. אתכנישו. v. 48.
ונטלה ושוי על כתפיה. v. 52. R. וקריב. v. 53. R. איתתא. Ib.
רכב ריחי. v. 55. R. וחזו אנש ישראל. v. 57. R. לוטת יותם.

CAP. X.

Verſ. 1. R. בר אחבוהי. R. Salomon & R. David ſtatuunt דודו eſſe nomen pro-
prium: hic tamen obſervat, alia exemplaria Targum habere בר דודו; alia בר אח אבוהי
quaſi Thola filius patrui Abimelech fuiſſet. Vi. Bab. Ib. R. משבטא דיששכר *de tribu*
Iſſachar. v. 4. R. להון קרת *illis vocavit.* Ib. בארע גלעד. v. 8. R. תמני עשר שנין
Ib. בארע. v. 9. R. בדבית יהודה ובבני בנימן ובבני אפרים *in eos qui*
mus Jehuda, & filiis Binjamin, & filiis Ephraim. v. 10. R. פלחנא דאלהנא *cultum*
Dei noſtri. v. 11. R. ומן אמוראי. v. 12. R. מן קדמי. Ib. מן ידיהון
manibus eorum? v. 15. R. יומא הדין, ſic cap. 12. 3. contrà Joſ. 22. 22. & alibi דין
ubi in noſtris eſt הדין. v. 16. R. ותקצר נפשו. Vi. Bab. v. 17. R. במצפיא
in Miſzpeia. v. 18. R. גברא דישרי. Ib. לרישא.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. גלעדאה. v. 2. R. איתתא משבטא אוחרי *mulieris de tribu* ali-
yſ.

Vi. Bab. v. 3. R. בארע טוב *in terra Tob.* Sic apud Kimhi. Vi. Bab. v. 4. R. והוה לזמן *Et fuit ad tempus.* v. 5. R. מארע טוב. Vi. ſupra verſ. 3. v. 12. R. לי ולך. v. 15. R. ית ארע מואבאי וית ארע בני עמון *terram Moabæorum, &c.* ſic verſ. 18. v. 17. R. ולא קביל מלכא דאדום. Ib. ולא אבא *& non voluit,* ſcil. *rex Moab.* v. 18. R. ית ארע אדומאי *terram Edomæorum.* Sic bis in hoc verſu, מואבאי *Moabæorum.* v. 20. R. ושרו ביהץ. v. 21. in fine, R. בארעא ההיא. v. 23. R. למירתיה. Vi. Bab. v. 25. R. ואם קרבא *& ſi bellum.* v. 26. R. יבערעור. v. 27. R. ואנא לא חבית. Ib. עמי *mecum.* Ib. דעביד דינא *qui faciens judicium.* v. 29. R. רוח גבורתא: ſic adducit Kimhi ad cap. 6. 14. hujus libri. Ib. in fine verſus, R. ית בני עמון. v. 31. R. ויהי מיפק דיפוק *& erit egrediens quod egredietur.* v. 33. R. קדם, ſine præcedente מן. v. 34. R. למצפיא לביתיה והא ברתיה נפקא לקדמותיה *& ecce filia ejus exiens &c.* Ib. לית ליה מינה *non erat ei ab ea.* Vi. Bab. v. 35. R. חזא יתה ובזע. Ib. הוית בעוכרי. v. 36. R. ית פומך. Ib. דעבד ייי לך *facit Deus tibi.* v. 37. R. תרתין ירחין. Sed verſ. 39. תרין, ut in noſtris. v. 38. R. וחברתהא. v. 39. R. ותבת לאבוהא. Ib. לא ידעה גבר והוה. De additione ad hunc verſum conſule Kimhi, & Bab.

CAP. XII.

Verſ. 2. deeſt in Regiis vox אנא *ego.* Ib. מידיהון *de manibus eorum.* v. 3. R. בעל גב לאתקטלא *propter ad occidendum.* v. 6. R. שובלתא, per Segol. Ib. סובלתא ולא מתקין. Ib. מדבית אפרים *ex-de domo Ephraim.* v. 8. R. מדבית לחם *ex-de Bethlehem.* v. 9. R. ותלתין כלן אעיל. v. 11. R. דמשבטא דזבולן *de-ex tribu Zebulun.* v. 12. R. דמבית זבולן *de-ex domo Zebulun.* Ib. באילון בארע שבט זבולן *in Eilon in terra tribus Zebulun.* v. 14. in fine, R. תמני שנין. v. 15. R. שבט אפרים.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. ומסרינון ייי ביד פלשתאי. v. 7. R. ותילדין בר. v. 8. in fine, R. דיתיליד. v. 9. R. *Et Manoahh & maritus ejus &c.* redundat conjunctio & poſterior. v. 10. R. דאתא יומא דיכי, apud Kimhi habetur ביומא דיכי. v. 14. R. בכל דפקידתיה תיטר *ut omnia, &c.* v. 16. R. אם תיחדינני. Vi. Bab. v. 17. R. מן שמך. v. 19. R. ומפרש למעבד. Vi. Bab. v. 23. R. אילו רעוא מן קדם ייי.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. וכען סבו כען *& nunc accipite nunc.* Ib. לאינתו. v. 3. R. ואמר ליה *Et dixit illi.* Ib. הלית בבנת. v. 4. R. היא וארי תסקפא *& quod adinventionem.* v. 8. R. וזר למחזי. v. 11. R. תלתין גברין. In noſtris lege, *triginta ſodales.* v. 12. R. שבעא יומי. v. 15. R. קריתון לנא. R. Sal. & R. David legunt יתנא. v. 16. R. חודיתא חדתא. v. 17. R. שבעא יומין. v. 20. R. והוה אתת, quod incongruum. Ib. לחבריה, qaemadmodum citatur etiam à R. Davide.

CAP. XV.

Verſ. 1. R. בגדיא. v. 2. R. ויהביתה, Ven. סניתא ויהביתה: in verbo priore eſt א loco ה Affixi 3. perſ. fœm. qualia nonnulla ex Pentateucho Conſtantinopolitano notavimus ſupra ad Gen. 5. 29. ſic in fine hujus verſus etiam in noſtris eſt חלופא, ubi Regia habent חלופה *commutatio ejus.* v. 3. R. הדא זימנא. Ib. אעביד עמהון *faciam cum eis*, abſque præcedente ארי *nam.* v. 4. R. ושוי בעורא חדא. v. 5. R. מגדישא ועד קמיא ועד כרמיא ועד זיתיא *ab acervo & uſque ad ſegetes, & uſque ad vineas, & uſque ad olivas.* Sic & R. David citat ועד זיתיא, qui Hebr. זית collective ſumptum exponit זיתים. v. 10. R. אנשי דבית יהודה *homines domus Jehuda.* v. 11. R. *ex domus Jehuda.* Ib. שליטין בנא. v. 13. R. גדילן חדתן. v. 14. R. והוה גדילתא *& fuit funes.* Ib. דארח בידה. R. David legit, דאחד בידה נורא *quod corripuit ignis.* Ib. R. ואיתפסקו איסרוהי *& defecerunt vincula ejus.* v. 16. R. דגורין דגורין *acervos acervos.* v. 18. R. עבדתך על ידא דעבדך. v. 19. R. ובזע אלהים *Et rupit Deus.* Verborum proximè ſequentium triplicem ex diverſis exemplaribus lectionem adducit R. David. 1. juxta libros noſtros, ית כיפא דבלועא. 2. ית ככא דבלועה. 3. רומוא דבלעא. Vi. Bab. Ib. R. הא היא קיימא בלחי *ecce ipſe conſtans &c.*

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. לעזת. v. 2. Initium hujus verſus ſic adducit R. David. לעזתא איתחוא למימר, ubi legendum לעזתאי. v. 5. R. במה חיליה סגי ובמה. v. 7. R. אם ייסרוני בשבעה. v. 9. R. כמא דמתפסק. v. 10. R. שקרת בי, ſic verſ. 13. Ib. עמי כדבין כען חוי לי *nunc annuncia mihi.* v. 11. R. אתעבידת בהון עיבידתא. v. 12. R. בהון ואמרת. Ib. in fine, מעל דרעוהי כחוט. v. 13. R. כדבין חוי לי, ſine כען. Vi. ſupra verſ. 10. Ib. אם תשתן. Vi. Bab. v. 14. R. David, אכסין דגרדאין. Vi. Bab. v. 17. R. ואהוי ככל אנשא. In noſtris legendum, *ut unus ex filiis hominis.* v. 18. deeſt in Regiis ברם *tantum.* v. 21. R. ונקרו. Ib. in fine, אסירי. R. David legit, והוה טחין בבית רחיא, ex hac verſione ſimplici & literali, alienam & abſurdam eorum interpretationem redarguens, qui *molendi* verbum eo ſenſu hic accipiunt, quo uſurpatur Job 31. 10. v. 22. R. ושרי שער. v. 23. R. דבח רב. v. 24. R. ודאסגי ית קטילנא. v. 25. R. קרון לשמשון *Vocemus Simſon.* Vi. Bab. v. 26. R. דביתא מתקן עליהון, ſic verſ. 29. Ib. ואסתמך עליהון. v. 27. R. גבר ואיתתא. v. 28. R. ייי יעול דכרני כען קדמך *Domine, intret memoria mei nunc ante te.* In noſtris legendum, *Domine Deus.* Ib. בזימנא הדא *in vice hac.* Ib. in fine, דנקרו פלישתאי, deeſt לי *mihi.* v. 30. ad finem, R. מדקטל.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. והוה גבר מטורא דאפרים *Et fuit vir de monte Ephraim.* v. 2. R. דאינסיב, contractè pro דאתנסיב. v. 5. R. והוה ליה לכוהן *& fuit illi ſacerdoti.* Vi. Bab. v. 7. R. מדבית לחם דבית יהודה *ex-de Bethlehem domus Jehuda.* Ib. והוא לואה. v. 8. R. דישכח, ex Kal. v. 9. R. מבית לחם דבית יהודה *ex Beth-lehem domus Jehudah.* v. 10. R. ולכהן, ſic v. 12 לכהן. Ib. ופרנוסך. v. 13. R. לכהן *ſacerdoti*, ut verſ. 5.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. אחסנא למיתב. Ib. לא איתפלגת, abſque להון. Ib. בנו שבטיא. v. 2. R. גברין בני חילא. Vi. ſupra ad Gen. 10. 9. Ib. ולמבדקה *& ad rimandum eam.* ubi in noſtris eſt א loco Affixi. Vi. ſupra cap. 15. 2. v. 3. R. אינון עם בית מיכה. Ib. עביד כא. v. 4. R. ואהוי ליה לכהן *& ero ei ſacerdoti.* Vi. cap. 17. 5. v. 5. R. ונידע התצלח. Ib. in fine, עלהא. v. 6. R. אורחכון, ſic & apud Kimhi אתקין יי' ארחכון. v. 7. R. ושרן. Ib. ורחוקין אינון. v. 8. R. אחיהון. Ib. לצרעה ולאשתאול *ad Szarghab & ad Eſthaol.* v. 10. R. בידכון *In manu veſtra.* v. 14. R. ארעא דליש. Ib. וצלם ומתכא *& ſimulachrum & fuſum?* v. 15. R. ואתו pro ועלו. Vi. Gen. 19. 1. Ib. לבית מיכה. v. 16. R. במעלנא דתרעא דמבני דן *qui ex filiis Dan.* v. 17. R. גברין דאזלין. Ib. אתו לתמן נסיבו ית צלם *venerunt eò, tulerunt ſimulachrum.* v. 19. R. ואיתא עמנא *& veni nobiſcum.* Vi. ſupra, ad Exod. 14. 19. Ib. לאב ולכהן. Ib. ad finem ולזרעו. v. 21. R. ית טפלא. v. 23. R. וקרו לבית דן *Et vocârunt domum Dan.* v. 24. R. ית דחלתי דעבדית נסיבתון ודברתון *accepiſtis & tuliſtis.* Ib. ומה דין אתון אמרין וגו' *& quid hoc? vos dicentes &c.* v. 25. Pro דילמא ישלטון. R. David citat hinc, וישלטון בכון. Ib. R. גברין מרירי נפשן ותוסיף. Vi. Bab. Ib. ונפש, per duplex Segol ex forma Hebraica: ſic in hoc capite & præcedenti צלם, & אלף, qualia multa paſſim occurrunt quæ ſingula ſuis notare locis nimium *περιέργου ἀκριβείας* eſſet. v. 26. R. לאורחתהון. v. 27. R. ודברו. Ib. ואתו עד ליש על עמא *& venerunt uſque Lais &c.* v. 28. R. ארי רחיקין אינון מצידונאי *quoniam diſtantes illi à Sidoneis.* v. 29. R. כשום דן. v. 30. R. לשבטא דבני דן *tribui filiorum Dan.* v. 31. R. ית צלם מיכה דעבד כל יומין.

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. והוה גברא. Ib. legendum in noſtris, *in finibus montis domus Ephraim.* v. 3. R. למללה. Ib. וחזיה. v. 6. R. לחתניה *genero ſuo.* v. 8. R. ואקדימו בצפרא *Et anticipaverunt in aurora.* v. 9. R. פניא יומא. Ib. לחוד בדי יומא דין בית כא. Vi. Bab. Ib. ותקדמתון מחר. v. 12. R. לקרית בני עממיא. v. 13. R. איתא ונתקריב *Veni, & applicabimur.* v. 15. R. דיכניש *qui congregare faciat.* ſic verſ. 18. v. 16. R. אתא מן עיבידתיה. Ib. בני שבטא דבני בנימין *filii tribus filiorum Binjamin.* v. 17. R. ברחובא דקרתא. v. 19. Vocem עבדך tam de viro quam de concubina ejus dici obſervat R. David, acſi dixiſſet עמנא *nobiſcum*: pluraliter itaque legendum, *cum ſervis tuis*, juxta Hebr. עם עבדיך. v. 20. R. ברחובא. Vi. Gen. 19. 2. v. 22. R. אינון מוטבין. Ib. גברי. v. 23. in fine, R. קלנא הדא. v. 29. ad finem, R. ארעא דישראל. v. 30. R. ויהי כל דחזי. Ib. לא הוה. Ib. עלהא, ſic cap. 20. 9.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. וארע גלעדאה. Ib. lege in noſtris, *ad ante Dominum.* v. 4. R. דלשבט בנימין. v. 5. R. ענוהא. v. 9. R. דין פתגמא. v. 12. R. גברין בכל שבטי בנימין *in omnibus tribubus Binjamin. Familiæ* nomen pro *tribu* aliquando uſurpari, & viciſſim, obſervat R. David: hic itaque per *tribus Binjamin* intelliguntur decem familiæ magnæ ab illo ortæ. v. 20. R. ונפקו אנשי ישראל *Et exierunt viri Iſrael*, in plurali, ſicut etiam in hoc verſu repetitur. Ib. עם בני בנימין. v. 21. R. עשרין ותרתין אלפין. v. 22. R. באתר דסדרו קרבא תמן *ubi ordinaverunt prælium ibi.* v. 25. R. ונפקו דבית בנימין *Et exierunt de domo Binjamin.* Corrige in noſtris *exiit.* Ib. R. רמן, ut & ſupra verſ. 21. v. 28. R. בר אלעזר כהנא קאים *filius Elghazar ſacerdos ſtans.* v. 31. R. בכבש ארחתא דחדא דסלקא *quæ una quæ aſcendit.* v. 32. R. כקדמיתא. Ib. לכיבשיא. v. 33. R. וכמנא דישראל. v. 35. R. ותבר ייי ית דבית בנימין *Et fregit Dominus de domo Binjamin.* v. 36. R. אתרא לדבית בנימין *locum iis qui domus Binjamin.* v. 37. R. אוחו ואתנגידו. v. 38. R. מתקן. Vi. Bab. v. 39. R. קטילין באנש. v. 40. R. לאחוריהון *ad poſteriora ſua.* v. 41. Elias legit, ונבר ישראל. Tisb. rad. חור. Ib. R. ארי קריבת דתיתי עליהון בישתא. v. 42. R. אדבקונון ואינשי כמנא. Ib. מיכן ומיכן. v. 43. R. טלטילו ית בנימין ורדפונון מבית ניחיהון *Diſperſerunt Binjamin, & perſecuti ſunt eos à domo requietionum eorum.* Sed R. David legit ניחהון in ſingulari, ut in noſtris. Ib. מדנח שמשא *ad ortum Solis.* v. 44. R. כל אילין, ſine præcedente ית. v. 46. R. *omnes hi facientes belli.* Ubi tamen in Chal. eſt גברי עבדי קרבא. v. 48. R. ועד כל.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. וּבְכוֹ בְּכוּ סַגִּיא. v. 4. R. וַהֲוָה בְּיוֹמָא *Et fuit in die.* Ib. שְׁבוּעֲתָא וְנִכְסַת *& oblationem.* v. 5. R. מִכָּל שִׁבְטַיָּא *ex omnibus tribubus.* Ib. רַבָּא. v. 6. R. וְאִתְנְחָמוּ דְּבֵית יִשְׂרָאֵל *Et pœnitentiâ ducti ſunt domus Iſrael.* Ib. אֲחֵיהוֹן. v. 10. R. וּשְׁלַחוּ לְתַמָּן. v. 11. R. דִּידְעָה מִשְׁכְּבֵי. v. 12. R. לְמִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא *quæ non noverunt virum ad concubitum maſculi.* Ib. יַתְהֵן. v. 17. R. לִדְבֵית בִּנְיָמִין *iis qui domus Binjamin.* v. 18. R. לִיט גַּבְרָא דְיִתֵּן וגו׳ *Maledictus vir qui dabit uxorem filiis Binjamin.* Sed in textu eſt לִדְבֵית בִּנְיָמִין, ut in noſtris. v. 19. Apud Kimhi legitur, מוֹמָן לזמן מִמּוֹעֵד לְמוֹעֵד. v. 21. R. תַּחְטְפוּן לְכוֹן. Ib. לְאַרַע שִׁבְט בִּנְיָמִין. v. 22. R. חֲנִינָן לְהוֹן. Vi. Bab. Ib. לָא סוֹפִיקְנָא לְמִיתַּן לְהוֹן גְּבַר אִתְּתֵיהּ. v. 23. in fine R. בְּהֵין.

RUTH.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה בְּיוֹמֵי נְגוֹד נְגוֹדַיָּא. Vi. Bab. Ib. וּנְפַק *& exiit.* Obſervet Lector ea, quæ in tranſlatione hujus verſus Italico, quem vocant, charactere habentur, in Regiis deſiderari : atque idem deinceps in genere notandum de omnibus hoc characteris genere excuſis, de quibus in hiſce notis nihil dictum erit. Hic verò poſtrema verba ſic potius vertenda ſunt in noſtris ; *Quando autem erat fames hæc gravis in terra Iſrael, exiit vir magnus* &c. v. 7. Supple hæc ex Regiis : וּמְהַלְּכָן בְּאָרְחָא לְמִיתַב לְאַרַע יְהוּדָה *& ambulantes in via ad redeundum ad terram Jehudah.* v. 8. R. עִמְּכֵן, & עִם בַּעֲלֵיכֵן. v. 9. R. וְתִשְׁכְּחוּן. Ib. in fine, קָלְהוֹן וּבְכִיָּאן. v. 10. R. וַאֲמַרָן לַהּ. Ib. in fine R. *revertemur ad terram tuam.* Sed in Chal. eſt נֵיתוּב לְעַמֵּךְ. v. 11. R. לְמָה אַתּוּן אָזְלָן עִמִּי *ad quid vos venitis mecum ?* Ib. הַעַד כְּעַן אִית לִי וַלְדִין בִּמְעַי *num uſque nunc ſunt mibi nati in viſceribus meis.* Ib. in fine לְגֻבְרִין *in viros ?* v. 12. R. אֲרוּם סֵיבַת מִלְמֶהֱוֵי מִבַּעֲלָא לִגְבַר *ab eſſe maritatam viro.* Sic denuo in hoc verſu, מִבַּעֲלָא. v. 13. קַלִּיל reddidimus adjectivè, *parvulum* ; Mercerus adverbialiter, *parumper* : Vi. etiam cap. 3. 10. Mallet idem ſtatim legi לְמִסְּבֵיהּ, cum Affixo maſculino, *ut eum accipiat in virum.* Deſunt hæc in Regiis, juxta ea quæ notavimus ad verſ. 1. hujus capitis. Ib. R. אֲרוּם מְרִיר לִי לִבִּי יַתִּיר מִנְּכוֹן. v. 14. R. וּנְטַלָן קָלְהֵן וּבְכִיָּן. Ib. poſt לַחֲמוּתַהּ ſubjicitur in R. וַאֲזַלַת לְאָרְחַהָא *& ivit ad viam ſuam.* v. 15. R. לְוָת עַמְּהָא. v. 16. R. לְמִתּוֹב מִבַּתְרָיִךְ. Ib. וּלְכָל אֲתַר דִּתְבִיתִי אֲבִית מָה דִּנְטְרִין עַמִּיךְ אֱהֵא נַטְרָא כְּאִילוּ הֲווֹ *& in omni loco quo pernoctabis, pernoctabo. quod cuſtodit populum tuum, erit cuſtos meus, ut ſi fuerunt.* Ib. וֶאֱלָהָךְ *& Deus tuus.* v. 17. R. בְּכָל מָה דִּתְמוּתִי אֱמוּת. Ib. ad finem, מוֹתָא יַפְרִישׁ. v. 19. R. עַד דְּעָלָן לְבֵית לֶחֶם *uſque quo aſcenderunt ad Bethlehem* : melius vertas cum Mercero, *ingrederentur*, *intrarent*, vel *venirent*, ſic ſtatim in hoc verſu & in verſu 22. v. 19. R. וְאִכְנִישׁוּ כָּל יָתְבֵי קַרְתָּא עִילָוֵיהֶן. Vi. Bab. v. 20. R. לָא תְּהֶוְיָן קָרְאָן. Ib. קְרוֹן לִי מְרִירָא בְּרַם אַמְרִיר *vocate mibi Amaram quoniam* &c. v. 21. R. אַסְהִיד בִּי חוֹבָתִי וְשַׁדַּי אַבְאִישׁ לִי. v. 22. R. וִיתֵבַת נָעֳמִי *Et ſedit Naghami.* Ib. וְרוּת מוֹאֲבִיתָא כַּלְּתַהּ. Ib. וְאִינּוּן עָלָן לְבֵית לֶחֶם. *Et illæ aſcenderunt in Bethlehem.* Vi. ſupra ad verſ. 19. Ib. וּבְהַהוּא יוֹמָא. Ib. in fine, מִן שַׁעֲרִין.

CAP. II.

Verſ. 1. R. לְגַבְרַהָא. Ib. מִן יַחוּס, Elias legit, דְּמִן יִחוּס. Thisb. in יחס. v. 2. R. מוֹאֲבִיתָה. v. 3. R. וְאוֹרַע יַת אַרְעוּתָא אַחְסָנַת חַקְלָא דַּהֲוָת *& accidit accidens poſſeſſioni agri* &c. Elias legit וְאַרַע אַרְעוּתָא, Mercerus וְאוֹרַע אִרְעָהּ, ita correxit Venetorum lectionem אִירְעָהָא, ſicut cap. præced. verſ. 6. ex כַּלָּתָהָא fecit כַּלָּתַהּ, & ex בַּעֲלָהָא verſ. 9. בַּעֲלַהּ. v. 6. R. רִיבָא דְמִן עַמָּא *Puella quæ ex populo.* Ib. מֵחֲקַל מוֹאָב. v. 7. R. מַה דְּיִשְׁתְּאַר. Ib. וְאִתְעַכְּבַת כָּאן מִן צַפְרָא *& commorata eſt hic à manè.* Ven. וְאִיתְעַכְּבִית. Ib. וּזְעֵירָא דֵין. v. 8. R. הֲלָא קַבֵּילְתְּ, Ven. קַבֵּיל. Ib. מִכָּאן לְמֵיזַל לְאוּמָא אָחֳרִיתִי. v. 9. R. עֵינַיִךְ תְּהֵא מִסְתַּכְּלָא *Oculus tuus erit obſervans.* Ib. דְּיֶחְצְדוּן תַּמָּן וְתֵיזִילִי בַּתְרֵיהוֹן. Ib. בְּדִיל דְּלָא יִקְרְבוּן בִּיךְ לְבִישׁ *ut ne appropinquent in te ad malum.* Ib. צְחִיָּא לְמוֹי, Ven. צְהִית. Ib. מִן מוֹי דִּי מַלְיָין, Mercerus legit דִּימַלְיָין. v. 11. R. אִתְחֲוָאָה לִי כָּל טֵיבוּתָא *denuntiatum eſt mibi omne bonum.* Ib. וַאֲרַע יַלְדוּתִיךְ. v. 12. R. לְאִתְגַיָּירָא וּלְאִתְכַּסָּאָה תְּחוֹת. v. 13. R. וַאֲמַרַת אַשְׁכְּחִית *Et dixit : Inveni.* Ib. אֲרֵי נַחֲמְתַּנִי. Ib. לְמֶהֱוֵי חוּלָקִי עִם חֲדָא מִן אַמְהָתָךְ. v. 14. R. קְרִיבִי וְתֵיכְלִין לַחְמָא *Accede & comedes panem.* Ib. בִּסְטַר חֲצוֹדַיָּא וְאוֹשִׁיט לַהּ קָלִי וַאֲכָלַת *in latere meſſorum, & porrexit illi toſtum* &c. Ib. וְאַשְׁאַרַת, rectius quàm in Venetis & noſtris. v. 15. R. וְלָא תְּכַסְפוּנַהָא. v. 16. R. מִן עַתְרַיָּא וְאַף מִשְׁבַּק תִּשְׁבְּקוּן לַהּ מִן אַסְרַיָּא *relinquetis ei ex faſcis, & etiam ſinere ſinetis illi ex ligatis.* v. 17. initio R. וּלְקַטַת שִׁבְּלִין. Ib. יַת שִׁבְּלִין דִּצְבָרַת וַהֲוָת. Ib. in fine verſus, שַׁעֲרִין, ſic verſ. 23. v. 18. R. מַה דְּאַכְנְשַׁת. Ib. מְזוֹנַהּ דְּשַׁיְּרַת לַהּ מִן שָׂבְעַהּ *cibum ſuum quem reliquit illi ex ſaturitate.* v. 20. ad finem R. מְפָרִיקְנָא הוּא. Vi. Bab. v. 21. R. עִם רִיבַיָּא דִּילִי תִּתּוֹסְפִין. Ib. יַת כָּל חֲצָדָא דִּילִי *omnem meſſem quæ miki.* v. 22. R. תִּפְּקִין עִם עוּלֵימָתֵיהּ. Vi. Bab. v. 23. R. וְאִדְבְּקַת בְּעוּלֵמְתּוֹי. Ib. לְמֶעְבַּד *ad faciendum*, pro לְמִצְבַּר.

CAP. III.

Verſ. 1. R. לָא אֲנוּחַ. Ib. בְּגִין דְּיוֹטַב לִיךְ. v. 2. R. אִדַּר שְׂעוֹרִין בְּרוּחָא דְּלֵילְיָא. v. 3. R. בִּשְׁמָנִין. Ib. תַּכְשִׁיטַיִךְ *ornamenta tua.* Elias legit, וְתַשְׁוִי תַּכְשִׁיטֵךְ עֲלָךְ. v. 4. initio, R. וַהֲוָה בְעִידָּן, abſque דִּמְכֵיהּ. Ib. וּתְהֵא מִינֵּיהּ עֵיטָא *& erit ab eo conſilium.* v. 6. R. וַעֲבַדַת כָּל דְּפַקְדַתַּהּ & *fecit omnia quæ juſſit eam.* v. 8. R. וּתְוַהּ גַּבְרָא וְאִתְרְכִיךְ בִּשְׂרֵיהּ כְּלִיפְתָּא. Ib. וַחֲזָא וְהָא אִתְּתָא דְמָכָא *& aſpexit, & ecce mulier dormiens.* Ven. דַּמְכָא. v. 9. R. מַאן אַנְתְּ בְּרַתִּי *Quæ tu filia mea ?* Ib. אֲרֵי פָרִיק אַתְּ. v. 10. R. קֳדָם יְיָ בְּרַתִּי, abſque מִן. Ib. בַּתְרָאֵי מִן קַדְמָאֵי. Ib. בָּתַר עוּלֵימַיָּא. v. 11. R. כָּל דְּתֵימְרִי לִי אַעְבֵּיד, abſque לִיךְ. v. 12. R. אֲרֵי פָרִיק אֲנָא. Ib. דְּחָזֵי לֵיהּ לְמִפְרַק יַתִּיר מִנִּי. v. 13. R. אִם יִפְרְקִנָּךְ גַּבְרָא דְּחָזֵי לֵיהּ. Ib. וְאִי לָא צָבֵי. v. 14. R. וּדְמָכַת קֳבֵיל רִיגְלוֹי עַד עִידָּן צַפְרָא *uſque ad tempus matutini.* Ib. עַד דְּלָא *uſque ut non.* Ib. אֲרֵי אִתַּת. v. 17. R. יְהַב לִי, fine גַּבְרָא. Ib. לָא תֵּהָכִי.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. בֵּית דִּין דְּאַתְרָא דְּסַנְהֶדְרִין. Elias legit cum noſtris abſque דְּאַתְרָא. Tisb. in סנהדר. Ib. גַּבְרָא דִּצְנִיעָן אָרְחָתֵיהּ. v. 3. R. לְפָרִיקָא. v. 4. R. אֱהֵא מְחַוֵּה בָּךְ וַאֲגַלֵּה יַת אוּדְנָךְ *Ero perforans in te, & revelabo aurem tuam.* Ib. זְבֵן כָּל קֳבֵיל יָתְבֵי בֵּי דִינָא דְסַנְהֶדְרִין וְקֳבֵיל סָבֵי עַמִּי *coram ſedentibus domo judicii Zzanhedrin, & coram* &c. Ib. אִם רְעוּתָךְ לְמִפְרַק פְּרוֹק וְאִם לֵית רְעוּתָךְ לְמִפְרַק חַוִּי לִי. Ib. לֵית בַּר מִינָּךְ לְמִפְרוֹק וַאֲנָא אֱהֵא פָּרִיקָא בַּתְרָךְ *eſt præter te ad redimendum, & ego ero redemptor poſt te.* Pro לְמִתַּב *ad habitandum*, quod in noſtris, Mercerus putat legendum לְמִסַּב *ad accipiendum.* v. 5. R. וּבִינוּתָךְ יַת חַקְלָא מִידָא. Ib. מוֹאֲבִיתָה אִיתַּת שְׁכִיבָא תְּהֵא קָנֵי לְיַבָּמָהּ יָתַהּ בְּגִין דִּיקוּם שְׁמָא דִשְׁכִיבָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ *Et Ruth* (in Chal. eſt וּמִן יְדָא דְרוּת) *Moabi uxoris jacentis, eris emens ad propinquandum eam ; icci rco ut ſurgat nomen jacentis ſuper poſſeſſionem illius.* v. 6. R. וַאֲמַר פָּרִיקָא בְּהַאי גַוְנָא *Quia iſto colore.* Elias in Thisbite legit, כְּהַאי גַוְנָא. Vi. Bab. Ib. וְלֵית לִי רְשׁוּ *& non eſt mibi facultas.* Ib. פְּרוֹק לָךְ אַתְּ דְּלֵית לָךְ אִתְּתָא יַת אַחְסַנְתִּי *redime tibi tu, quia non eſt tibi uxor, poſſeſſionem meam.* v. 7. R. דְּשָׁקְלִין וְטָלִין *quo ponderantes, aut ferentes.* Vi. Mercerum hic, & Bab. ad Cant. 3. 8. Ib. R. וּמַחְלְפִין, ex Aphel. Ib. טְלַע גְּבַר נַרְתְּקֵיהּ *excalciavit vir vaginam ſuam.* Elias in Thisbite in voce תיק affert lectionem noſtram. Ib. וְהָכֵי נָהֲגִין. v. 8. R. וּטְלַע יַת נַרְתְּקֵיהּ וּקְנָא מִנֵּיהּ *& detraxit vaginam ſuam & emit ab eo.* omiſſa mentione nominis *Boghaz.* v. 9. deeſt in R. אַתּוּן *vos.* Ib. R. וּלְמַחְלוֹן. v. 10. R. מוֹאֲבִיתָה, ut verſ. 5. Ib. לְמֵיקַם, abſque בְּגִין. Ib. וְלָא יִשְׁתֵּיצֵי. v. 11. R. יַת בֵּית אֲבוּכוֹן יִשְׂרָאֵל *domum patris veſtri Iſrael.* v. 14. R. שְׁמָא דַיְיָ. Ib. בֵּין צַדִּיקֵי יִשְׂרָאֵל *inter juſtos Iſrael.* v. 15. R. לְקַיָּמָא נַפְשׁ וּלְכַלְכָּלָא. v. 16. R. וְשַׁוְיָאַת יָתֵיהּ בְּעִיטְפָתַהּ. v. 22. R. הוּא יִשַׁי דְּאוֹלִיד, ubi tamen tranſlatio habet, *& Jiſai genuit David.* Adde, *regem Iſrael*, quas voces Interpres omiſit.

SAMUEL. I.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. גְּבַר פְּלֵינָג, R. David legit גברא. v. 2. R. וַהֲווֹ לִפְנִנָּה. v. 3. R. David legit, יומא דמועדא : & verſ. 5. איתמנע לה ולד. v. 7. R. וְכֵן עָבֵד שְׁנָה בְּשַׁתָּה. Ib. וְלָא אָכְלָא. v. 8. R. וְלָמָה לָא אָכְלַתְּ. וְלָמָה בָּאִישׁ לְלִבָּךְ *& cur male eſt cordi tuo?* v. 9. R. וּבָתַר וְאִשְׁתִּיו *& poſtquam biberant.* Ib. בִּסְטַר סִיפָּא *in latere poſtis.* In noſtris redditur, *in latere liminis*, quia præcedit עַל מְזוּזֵי *juxta poſtes*, quod abeſt à Regiis. v. 11. R. וְלָא תְּרַחִיק. Ib. Magis ad mentem Paraphraſtæ vertas, *& timor hominis non erit ſuper eo.* Acſi in Hebræo legerit וּמוֹרָא, per א. Ita R. David. v. 12. R. וִיהֵא מִדְּאַסְגִיאַת. Ib. וְעֵלִי מוֹרִיךְ לַהּ *& Gheli expectans illam.* Sed R. Sal. & R. David legunt אוריך. v. 13. R. David habet כד מצלא בלבה. v. 15. R. וְאַמְרֵית עֲלִבוּן נַפְשִׁי. Apud R. Davidem eſt עולבן. v. 19. R. דָּכְרָנַהּ לִקְדָם יְיָ *recordatio ad ante Dominum.* Affixo neglecto. v. 21. R. יַת דְּבַח מוֹעֲדָא, R. Sal. & R. David citant יַת דבח מועדיא. Ib. R. David ולאשלמא. v. 23. R. עֲבִידִי דְּתַקִּין *Fac quod firmum.* Ib. בְּרַם אִם יְקַיֵּים. v. 24. Elias in Thisbite legit וְרַבְיָא יָנִיק. v. 28. R. מְסַרְתֵּיהּ וִיהֵא. Apud Kimhi legitur, דיהא משמש, juxta lectionem noſtram. Ib. כָּל יוֹמִין דְּהוּא קַיָּים יְשַׁמֵּשׁ *miniſtrabit.*

CAP. II.

Verſ. 1. כבר שמואל ברי עתיד למיהוי נביאה על ישראל. Hæc & reliqua, quæ in verſibus ſequentibus de regibus Gentium & Iſraele, habentur, à R. Davide tanquam Jonathanis verba citantur ; quamvis in Regiis ut ſupervacanea rejecta ſint : quin & eadem à R. Salomone lecta eſſe videntur, qui verba verſ. 3. אל תרבו תדברו, quaſi ad Peninnam dicta intelligenda eſſe ſcribit, juxta ſenſum literalem ; at verò juxta ſenſum allegoricum, prout in Targum interpretatur Jonathan. Vi. Bab. Ib. R. אִיתְפְּתַח פּוּמִי *apertum eſt os meum.* v. 3. R. רַבְרְבָן רַבְרְבָן *magnalia magnalia.* Ib. יְיָ עַל כָּל עוּבָדוֹהִי מָתִיחַ דִּינָא *Dominus ſuper omne factum ſuum extendens judicium.* v. 4. R. קַשְׁתֵּי דְּגִבָּרֵי יִתַּבְּרָן. v. 5. R. תָּבוּ לְאַגְרָא בְּלֶחֶם מְזוֹן פּוּמְהוֹן *in pane cibi oris ſui.* Ib. וְדַהֲווֹ & *fuerunt.* Sic verſu præcedenti. Ib. וְאִתַּת עֲקָרָא דְּלָא יְלָדָה עֲתִידָא לְאִתְמַלְיָא וּדְמַלְיָא בנין

בְּנִין יְסוּפָן *& mulier sterilis quæ non peperit, futura ad implendum, & plenæ filiis finierunt.* v. 6. R. יְיָ דְהוּא שַׁלִּיט *Dominus qui ipse regnans.* Ib. מְחִירַת, sine copula. Ib. לְחַיֵּי עָלְמָא *ad vitam seculi.* v. 9. R. וְרַשִׁיעַיָּא עָבְרֵי מֵימְרֵיהּ *& improbi transgressores dicti sui.* v. 10. R. בְּקָל רָם יַשְׁקִיף יַעֲבֵיד פּוּרְעָנוּת דִּין מִגּוֹג *in voce excelsa impellet, faciet ultionem de Gog.* Ib. deest in Regiis עַמֵּיהּ. v. 12. R. גֻּבְרִין רַשִׁיעִין. Ib. מִן קֳדָם יְיָ *ab ante Dominum.* Sic verſ. 20. v. 13. Elias in Thisbite legit, וְנִימוּסֵי כַהֲנַיָּא. v. 14. Pro. וּבְקַע, correximus וְקָבַע ex Regiis, & ex cap. 19. 10. Vi. Bab. v. 15. R. וְאַף עַד לָא יְתַסְּקוּן תַּרְבַּיָּא לְמַדְבְּחָא וְאָתֵי *Et etiam nondum &c.* v. 16. R. וַאֲמַר לָא אֲרֵי *& dixit: Non; quoniam.* Vi. Bab. v. 17. R. וַהֲוָה חוֹב. Ib. אֲרֵי בַּזּוֹ גֻּבְרַיָּא. Ib. R. David legit, יָת קרבנא דיי, ſingulariter ut in Hebræo. v. 20. in fine, R. לְאַתְרֵיהּ. v. 24. R. לָא בְּנַי. v. 25. R. וִיפַלֵּי, quod rectius videtur: ſic enim in Pael hoc verbum Hebraico בער, reſpondere ſolet, quo ſenſu Paraphraſtes hic adhibuit, ut R. Davidi videtur; apud quem paulò poſt in eodem verſu legitur ממן יבעיה. v. 27. R. עַל בֵּית אֲבוּךְ *ſuper domum patris tui.* v. 29. R. בְּנִכְסַת קוּדְשִׁי *in mactationem ſanctam meam.* Ib. יַת בְּנָךְ קַדְמוּתָא. Vi. Bab. v. 30. R. בְּכֵין כִּדְנַן אֲמַר *Propterea ſic dixit.* Ib. יִתַּשְׁטוּן. v. 31. R. יַת תְּקוֹף דְּרָעָךְ, juxta quam lectionem melius reddas; *fortitudinem brachii tui, & fortitudinem brachii domus patris tui*: cùm in Hebræo ſit זְרֹעַ *brachium*, non זֶרַע *ſemen*. v. 32. R. וּתְהֵא מִסְתַּכַּל וּתְהֵי חָזֵי. Vi. Bab. Ib. *quæ peccaverunt.* Ib. deeſt קֳדָמָךְ, nec habetur apud Kimhi, à quo hic verſus citatur. v. 33. R. וֶאֱנָשׁ לָא אִפְסֵק *Et homo non deficiet.* Ib. וְכָל סַגִּיאוּת. v. 35. R. וּכִרְעוּתִי. R. David legit, די במימרי וברעותי.

CAP. III.

Verſ. 2. R. בְּיוֹמָא הַהוּא *in die illo.* Ib. שָׁרְיָא לְמֶהֱוֵי וְלָא יָכִיל *& non potens.* v. 3. R. וְקָלָא דַּיְיָ מֵהֵיכְלָא דַּיְיָ *& vox Domini è templo Domini.* Vi. Bab. v. 6. & v. 8. ſub initio, R. מְקָרֵי ſine ל. Sic v. 7. מַדַּע. v. 9. R. אֲרֵי שָׁמַע *Nam audiens.* v. 10. R. וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְקָרָא דַּיְיָ *Et revelata eſt ei gloria Domini.* v. 12. R. אֲקִים לְעֵלִי. Ven. אַקִים. Ib. R. עַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ *ſuper hominem domus ejus.* v. 16. R. וּקְרָא עֵלִי לִשְׁמוּאֵל. v. 17. R. יַעֲבֵיד יְיָ לָךְ. Ib. פִּתְגָמָא מִכָּל. v. 18. R. דְּתַקִּין קֳדָמוֹהִי *quod rectum ante ipſum.* v. 19. R. וְלָא בַטִּיל. Ib. in fine, חֲדָא *unum*, pro דְאַרְעָא *terræ*, ut cum noſtris legit R. David. v. 21. R. לְאִיתְגְּלָאָה. Ib. כְּפִיתְגָמָא דַּיְיָ *juxta verbum Domini.*

CAP. IV.

Verſ. 2. R. וְסַדָּרוּ. v. 3. R. נִיסַּב כְּעַן לָנָא *accipiemus nunc nobis.* Ib. וְיִהָךְ בֵּינָנָא. Ib. וּבְדִיל *& propter.* Ita citatur à R. Davide. v. 8. R. אִילֵּין, abſque reduplicatione, ſic etiam apud R. Davidem. Ib. R. יַת מִצְרָאֵי. v. 9. R. לְגֻבְרִין גִּבָּרִין, quemadmodum recurrit ad finem verſus. Ib. in fine, קְרָב. v. 10. R. וַהֲוַת מַחְתָא. Ib. וְאִתְקְטִילוּ. Ib. גְּבַר רִיגְלַי. Vi. Bab. v. 12. R. מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין *ex tribu domus Binjamin.* Ib. in fine רְמֵי בְּרֵישֵׁיהּ *conjectus in capite ejus.* v. 13. R. הֲוָה לִבֵּיהּ זָע עַל אֲרוֹנָא *fuit cor ejus tremens &c.* Ib. בְּקַרְתָּא וְאִישְׁתַּגִּישַׁת *in urbe &c.* v. 17. R. מִן קֳדָם *ab ante.*

CAP. V.

Verſ. 3. R. אֱנָשׁ אַשְׁדּוֹד, ſic verſ. 7. v. 4. R. מַחְתָן עַל סְקוּפְתָּא. v. 5. R. וְכָל עָלִין *& omnes intrantes.* v. 9. R. שִׁגּוּשׁ רַב לַחֲדָא. Ib. in fine, בִּטְחוֹרַיָּא. Ita etiam à Kimhi citatur, apud quem verba præcedentia ſic leguntur ולקו יתהון. v. 10. R. וַהֲוָה כַּד אֲתָא אֲרוֹנָא. v. 11. R. וְלָא יִקְטוֹל. Ib. אֲרֵי הֲוָה. Ib. תַּקִּיפָא. Ib. לְתַמָּן. v. 12. R. בִּטְחוֹרַיָּא, ut ſupra verſ. 9.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה אֲרוֹנָא. v. 3. R. מְשַׁלְּחִין אַתּוּן *mittentes vos.* Ib. אֲשָׁמֵיהּ *expiationis ejus*, ſic verſ. 4. 8. v. 4. Ven. וַאֲמַר מִנְיַין, ubi verbum eſt ſingulare, ita etiam Baſ. Ib. R. מַחְתָּא חֲדָא שָׁרְיָא. Interpres videtur legiſſe שויא. v. 6. R. שַׁלְחוּנוּן. v. 8. R. וּתְשַׁלְּחוּן יָתֵיהּ. v. 9. R. סָלֵיק pro יִסַּק. Ib. קְרִיבַת לָנָא. v. 12. R. אֲזַלוּ מֵיזַל וְנָעֲיָן *& iverunt eundo &c.* v. 13. R. וּבֵית שִׁמְשָׁא קָצְדִין. v. 14. R. מִבֵּית שֶׁמֶשׁ וְקָמַת תַּמָּן *de Beth-Semes, & ſtetit ibi.* v. 19. R. David legit, עַל דחדיאו ודחזו ית ארונא דיי. Ib. R. חַמְשִׁין אַלְפִּין, R. Sal. & R. David. habent אַלְפֵי, ut in noſtris. v. 20. R. מַן יָכֹל. Ib. וּלְאֵי דֵין אֲתַר יִסְתַּלֵּק.

CAP. VII.

Verſ. 3. R. וְאַתְקִינוּ לִבְּכוֹן בְּפֻלְחָנָא דַּיְיָ *& firmate cor veſtrum in cultu Domini.* v. 6. R. וּמְלִיאוּ מַיָּא וְשַׁפִּיכוּ לִבְּהוֹן בִּתְיוּבְתָּא קֳדָם יְיָ *& impleverunt aquas, & effuderunt cor ſuum in pœnitentia ante Dominum.* R. Salomon & R. David hunc locum prout in noſtris legitur afferunt. v. 8. R. לָא תִשְׁתּוֹק מִינָּנָא. v. 9. R. עֲלָתָא גְּמִיר *holocauſtum conſumptum.* v. 11. R. וּנְפַקוּ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל מִן מִצְפַּיָּא. v. 13. R. בִּתְחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל *in terminum terræ Iſrael.* Ib. וַהֲוָה מַחְתָּא. v. 14. R. וּבֵין אֱמוֹרָאָה.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. דַּיָּינִין לְיִשְׂרָאֵל. v. 2. R. בְּרֵיהּ בּוּכְרָא. Ib. בִּבְאֵרָא דְשָׁבַע *In Beera de Sabagh.* v. 3. R. וּצְלוֹ דִינָא. Vi. Bab. v. 6. R. לְמֵידָנָנָא. v. 9. R. נִמּוּסָא דְמַלְכָּא דְיִמְלוֹךְ, ſic verſ. 11. ſed R. David legit נימוסא. v. 11. Interpres omiſit pronomen *veſtros*, licet in textu ſit בְּנֵיכוֹן. v. 12. R. אִיכָּרַיָּא לְמִינַר, ſine ו copula: in ſequente verò clauſula R. David legit ואומניא. v. 15. R. וְיִתֵּן pro וְיָהֵב. v. 16. in fine, R. יַת עִיבִידְתֵּיהּ. v. 18. R. בְּעִידָּנָא הַהִיא *in tempore illo*, ſic etiam in fine verſus. v. 22. R. וְתַמְלִיךְ עֲלֵיהוֹן *& regnare fac ſuper eos.*

CAP. IX.

Verſ. 2. R. דְּשַׁפִּיר מִינֵּיהּ. Ib. רַב מִכָּל עַמָּא. In noſtris legendum, *altus*, vel *procerus*. v. 4. R. וַעֲבַר בְּטוּרָא דְאֶפְרַיִם. Ib. R. David legit בארעא דרומא. Vi. etiam cap. 13. 17. & 2. Reg. 4. 42. Ib. R. וַעֲבַרוּ בְּאַרַע מַדְבְּרָא *& tranſierunt in terra deſerti.* Vi. Bab. Ib. וַעֲבַרוּ בְּאַרַע שֵׁבֶט בִּנְיָמִין *& tranſierunt in terram tribus Binjamin.* v. 5. R. דְּבַהּ נְבִיאַיָּא *in qua Prophetæ.* R. Sal. & R. David legunt דבה נביא, non addito דיי. Ib. R. לְעָלְמָה דְעַמֵּיהּ. v. 6. R. וְגַבְרָא יַקִּיר וְיִתְנַבֵּי קְשׁוֹט *& vir honorabilis; & vaticinabitur veritatem.* R. David hæc adducit juxta lectionem noſtram, apud quem ſequentia verba ſic leguntur, כל מה דיתנבי אתקיימא יתקיים. Ib. R. כְּעַן נֵיזֵיל לְתַמָּן דִּלְמָא יְחַוֵּי *nunc ibimus eò &c.* v. 7. R. וְזוֹדִין עֲטַרוּ מִמָּנָנָא *viatica defecerunt de vaſis noſtris.* R. David hæc affert juxta ac in noſtris leguntur, ſed abſque עדן. Ib. R. מַדַּעַם ſine ו, ſic apud R. Sal. ſicut paulo poſt R. מָה עִמָּנָא, atque ita etiam Kimhi, qui in præcedenti loco legit ומדעם, cum libris noſtris. v. 8. R. זוּזָא חַד, ita Kimhi & Elias, ſed R. Sal. habet חדא. Ib. R. וְאֶתֵּן *& dabo.* v. 9. R. אֲמַר נְבִיָּא, ubi tamen tranſlatio habet, *dixit vir.* Ib. חָזוֹיָא, bis, ſic verſ. 11. & præterea aliquoties in hoc capite. Vi. Bab. v. 12. Ven. וְאָתִיבַת יָתְהוֹן וַאֲמַרַת. Ib. R. אִית כָּא. v. 13. R. כֵּן תַּשְׁכְּחוּן. Ib. פָּרֵיס עַל מְזוֹנָא וּבָתַר כֵּן *benedicens ſuper cibum, & poſteà.* Vi. Bab. Ib. Elias legit יֵאכְלוּן זַמִּינַיָּא, Thiſb. in זמן. Ib. R. כְּיוֹמָא דֵין. v. 16. R. בְּעִידָּנָא הָדֵין מְחַר אֶשְׁלַח, ſic R. David. Ib. מֵאַרַע שִׁבְט. Ib. R. David legit, ארי גלי קדמי עולבנא דעמי. v. 20. R. לְמִבְעֵיהֶן. R. David ſequitur lectionem noſtram, ſic pergens יומא דנן תלת יומין. Ib. R. עֲלֵיהֶן. Ib. דִּילָךְ וּדְכָל. v. 21. R. שִׁבְטֵי בִנְיָמִן וּלְמָה מַלֵּלְתָּא לִי *tribuum Binjamin? & quare locutus es mihi.* v. 22. R. David legit, ואעלינון לבית אסחרות. Ib. R. אַתְרָא בְּרֵישׁ.

CAP. X.

Verſ. 1. מִנֵּי, non eſt in Regiis, uti nec יִתְהֵן. v. 3. R. וִישַׁכְחוּנָךְ. Ib. R. David legit לבית אל. Ib. R. גַּדְיַין. Ib. תְּלָתָא פַּתִּין, ſic R. David. Ib. גְּרַב דַּחֲמַר. v. 4. R. תַּרְתֵּין גְּרִיצָן. R. David legit גריסן. Ib. R. מִידֵהוֹן *de manu eorum.* v. 5. R. דְּבַהּ אֲרוֹנָא. Ib. לְתַמָּן. v. 7. R. אַתְקֵין לָךְ מָנֵי *parato tibi*, ſic R. Sal. & R. David. v. 8. R. וּלְנִכְסָא נִכְסַת. v. 9. R. כַּד אִתְפְּנֵי *quando reſpexit*, abſque כְּתַפֵּיהּ. v. 14. R. אַחְבּוּהִי, unâ dictione, ſic in verſibus ſequentibus. Vi. Levit. 25. 49. Ib. לָא אַשְׁכַּחְנָנוּן *non reperiremus eas.* v. 21. R. וְקָרֵיב יַת שִׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִן לְזַרְעִיתֵיהּ וְאִיתְאַחַד *Et applicuit tribum domus Binjamin &c.* v. 24. R. יִצְלַח מַלְכָּא. Vi. Bab. v. 25. R. יַת נִמּוּסָא דְמַלְכוּתָא *ſtatutum regni.* v. 26. R. גֻּבְרִין דַּחֲלֵי חֶטְאָה *viri timentes peccatum*, ſic R. Sal. & R. David, apud quos ſequitur ut in noſtris דיתיהב, pro quo in Regiis eſt וְיִתְיְהֵב.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. כָּל אֱנָשׁ יָבֵשׁ. v. 2. R. אִם תַּעְבְּדוּן כְּהָדָא *Si facietis hoc.* v. 3. R. בְּכָל תְּחוּם עַמָּא דְיִשְׂרָאֵל *in omni termino populi Iſrael.* v. 7. huc referendum videtur quod R. David ſcribit ad 1. Sam. 13. 20. צמד בקר reddi in Targum פדן דתורי. v. 8. R. וֶאֱנָשֵׁי יְהוּדָה, ſic verſ. 9. לֶאֱנָשֵׁי יָבֵשׁ. Vide verſ. 15. v. 9. R. כְּמֵיחַם שִׁמְשָׁא. v. 12. R. מַן דֵּין, ſed R. David legit cum noſtris, מא דין: idem pro לממלך, quod ſequitur paulò poſt, habet למילך, minus convenienter. Ib. R. אֵיתוֹ, pro אַיְתוֹ, ex Aphel. Vi. quæ notavimus ad Lev. 15. 14. v. 15. R. וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל *& omnis homo Iſrael*, contra ac ſuprà notatum ex verſ. 8. & 9.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. לְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל *ad omnem hominem Iſrael.* v. 2. R. קָשִׁית וְסֵבִית *& ego antiquatus ſum & ſenui.* Ib. מִנְּעוּרַי *à juventute mea.* v. 3. R. שְׁחֲדִית, *munere accepi.* Vi. Babyloniam Cl. Buxtorfii, & Lexicon ejuſdem Chaldaicum in radice שחר, ſignificatione ſecunda & tertia. Ib. R. וּמִן דְּמַן קַבֵּילִית *& à quo accepi.* Ib. מִינֵּיהּ בְּדִינָא *ab eo in judicio.* v. 4. R. מִידָא דֶאֱנָשׁ. v. 6. Delenda eſt in noſtris vox *Teſtis.* v. 7. R. כָּל זַכְוָוְתָא, ſine יַת. v. 8. R. בְּאַרְעָא הָדֵין *in terra hac.* Vi. Bab. v. 9. R. וּבְיַד, bis pro וּבִידָא. v. 11. R. יַת יְרֻבַּעַל *Jerubaghal.* v. 12. R. אֲתָא לְנָלֵיכוֹן. Vi. Bab. In noſtris vertendum, *venit contra vos.* v. 14. R. וּתְהוֹן אַף אַתּוּן. Ib. דְּיִמְלוֹךְ *qui regnabit.* v. 16. initio, R. וְאַף *Et etiam*, ſic verſ. 23. v. 17. & 18. R. קָלִין וּמְטַר. v. 18. R. וְצַלִּי שְׁמוּאֵל *& oravit Semuel.* Ib. וּדְחִילוּ *& timuerunt.* v. 19. R. אֱלָהָנָא *Deum noſtrum.* v. 20. R. אַתּוּן עֲבַדְתּוּן *Vos feciſtis.* Vi. Bab. v. 22. R. מִן קֳדָם יְיָ *ab ante Dominum.*

CAP. XIII.

Verſ. 2. Particula כֵּן, abeſt à Regiis. Ib. R. תַּרְתֵּין אַלְפִּין. Ib. וּבְטוּרָא דְבֵית אֵל. Ib. בְּגִבְעֲתָא דְבִנְיָמִן *in Gibghatha Binjamin.* Contra verſ. 15. לְגִבְעֲתָא דְבֵית בִּנְיָמִן. v. 3. & 4. R. יַת אִיסְטַרְטִיג. v. 5. R. עִם יִשְׂרָאֵל *cum Iſrael.* v. 6. R. טִינָרַיָּא וּבִנְכַיָּא. v. 8. Deeſt in Regiis pronomen לֵיהּ, quod tamen apud Kimhi legitur, ubi hunc locum adducit. v. 9. R. קָרִיבוּ לְוָתִי עֲלָתָא. v. 11. R. יוֹמַיָּא. Ib. אִתְכְּנִישׁוּ. v. 13. R. וְלָא נְטַרְתָּא *& non cuſtodiſti.* v. 17. R. מַשִּׁרְיַת פְּלִשְׁתָּאֵי תְּלָת מַשְׁרְיָן. Ib. לְאַרַע דָּרוֹמָא, ubi R. David habet לְאַרְעָא, qui ſimilem phraſin adducit ex cap. 9. 4. ubi tamen בארעא דרומא reddit בארץ שליש in Hebræo, non בארץ שעלים, vel שעולים, ut ipſe quod illic ſcripſerat oblitus hic ſtatuit. v. 19. R. יְהוּדָאֵי. v. 20. R. לְאַרַע פְּלִשְׁתָּאֵי, ſic R. David. v. 21. R. פִּינְמַרְת, Elias legit לְחַרְפָא בְהוֹן פְּגִימַרְת. Thiſb. rad. פגם. Ib. וּלְאַפְצָא זִקְתָּ. Vi. Bab. v. 22. R. וְלָא מִשְׁתַּכַּחָא. R. David legit, לא משתכח, ubi deeſt etiam copula. Ib. בִּידָא דְכָל עַמָּא. Ib. וּמִשְׁתַּכְּחָא לְשָׁאוּל.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. שִׁיפּוּלֵי רִמּוֹן *planiciei granati*, abſque ב præfixo. Ib. in fine גֻּבְרַיָּא. v. 9. R. אִתְעַכַּבוּ עַד מַקְרִיבַנָא לְוָתְכוֹן, ſine præcedenti לָנָא. v. 10. R. סַקוּ לְוָתָנָא. v. 11. R. לְאִיסְטַרְטִיג. Ib. מִן חוֹרַיָּא. v. 13. R. מַטְעֲנִין. R. David legit, ונפלו כד טעינין חרבא קדם יהונתן. Ib. R. מְמַתֵּית בָּתְרוֹהִי. v. 14. R. David legit, פדן דתוריא בחלקא. v. 19. R. David legit, אזל מזל וסני תבריה. v. 20. R. שִׁגּוּשׁ רַב לַחֲדָא. v. 22. R. וְכָל אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל דְּאִטַּמַּרוּ. Ib. אַפְּכוּ. v. 24. R. אַיְדְחִיק, cum duplici י. R. David ארחק. Ib. R. וְלָא טְעִים. v. 27. R. וַאֲתֵיב יָתֵיהּ לְפוּמֵיהּ *& retulit ipſum ad os ſuum.* v. 30. initio, R. אֲרֵי בְּרַם *Verum enimvero.* v. 33. & 34. R. קָרִיבוּ. v. 36. R. עַד נְהַר צַפְרָא.

Ib. Corrige in noſtris, *Accedemus huc.* v. 37. R. בידא דישראל. v. 38. R. אתקרבו הכא. Ib. הוה חובא. v. 40. R. תהון לעברא חדא. v. 41. R. David legit, אייתיניה בקושטא. v. 43. R. יונתן & ליונתן. v. 48. R. ושיזיב ית דבית ישראל *& eruit* homines *domus Iſrael.* v. 52. R. והוה קרבא תקיף.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. כען איזיל, ſic in eodem verſu עד יניק, ſine copulâ. Sed Elias in Thisbite legit ועד. v. 4. R. גבר רגלי ועשרא. Ib. ית אינש דבית יהודה *hominum domus Jehuda.* v. 9. R. ושמיניא. v. 12. R. והא מתקן. Kim. מתקין. v. 17. R. הלא משריותך. Kimhi legit, הלא אם שריותך חזי הויתא שיט וגו׳. Ib. R. היא גרמא לך *ipſum occaſionem dedit tibi.* Quæ verò parentheſi incluſa ſtatim ſequuntur, diverſo charactere inſignita quòd è Regiis abſint, à R. Salomone tanquam ex Jonathane ad hunc modum citantur; שבטא דבנימן עבר בימא בריש כל עמא. v. 20. R. וית דבית עמלק גמרית *& homines domus Ghamalec confeci.* v. 21. R. דיחרמון. R. Sal. & R. David diviſim legunt cum Venetis די חרמון. v. 22. R. הרעוא. Ib. הא קבלא. Ib. לאצתא. v. 23. R. ארי כחובי גבריא *Nam ut culpæ virorum &c.* ſic R. David, ſed R. Sal. legit כחוב גברא. Sequitur apud R. Davidem, דשאלין בקסמיא וגו׳: apud R. Sal. verò ſic, דשאלין בקסמא כן חובת כל אינוש דמסרב על מילי נביא, ubi deſunt nonnulla. Ib. R. על פתגמי אוריתא דייי *ſuper verba legis Domini.* Ib. דטען. Vi. Bab. Ib. ורחקך *& elongavit te.* v. 24. R. ובסרית על פיתגמך. v. 28. R. דתקנין עובדוהי מינך *quòd rectiora ſint facta illius præ te.* v. 29. R. גזר עלך. v. 32. R. מרור מותא.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. על שאול *ſuper Saulem*, ſic verſ. ult. capitis præcedentis & cap. 19. 9. Ib. מלי קרנך. v. 2. R. עגלת תורין. v. 3. R. ותזמין. Ib. ואנא אחוינך. v. 4. R. ואתכנישו. R. David habet ואתכנשו. Ib. R. מיתך. v. 5. R. בשירותא. Ib. in fine, קודשיא *ſanctitatum.* v. 7. R. לא כמא. v. 13. R. ומשח יתיה *& unxit eum.* Ib. רוח גבורה. Sic & R. Sal. & R. Jeſaias: at R. David habet רוח נבואה, ut in noſtris, ubi in tranſlatione legendum, *ſpiritus prophetiæ.* Vi. Bab. v. 16. R. דידע לנגנא. v. 18. R. ברא לישי. Ib. בריויה *aſpectu ſuo.* R. David legit, וגבר ספיר בריויה. v. 19. R. ואמר שלח לי. v. 20. R. טעון חמרא בלחמא *oneratum aſinum pane.* Sic fere R. David, טעון חמרא בלחם. v. 22. in fine, בעיני *in oculis meis.* v. 23. R. על שאול *ſuper Saul.* Ib. ית כנרא. Ib. ומתרוח. Ib. ומסתלקא מעלוהי *& aſcendit deſuper eum.*

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. ואיתכנישו לסוכו דלשבט. Sic v. 2. איתכנישו. v. 5. R. ומתקל שרינא. v. 6. R. מטל בין כתפוהי *geſtata inter humeros ejus.* Ven. ומטל דנחש. R. David & R. Solomon legunt etiam ומטל, ſed abſque דנחשא, quod omnino redundare videtur. v. 8. R. וקם ואכלי על סדרי קרבא דישראל *Et ſtetit, & intonuit ſuper ordines belli Iſrael.* R. David, וקם ואכריז על סדרי קרבא דישראל וגו׳. Ib. R. למה אתון נפקין לסדרא קרבא עם פלישתאי הלא אנא גלית פלישתאה *Ad quid vos exeuntes ad ordinandum bellum cum Peliſtæis? nonne ego Goliath Peliſthæus.* Vi. Bab. v. 13. R. דאזלו בקרבא *qui iverunt in bello.* v. 15. R. אזל ותאב. v. 16. R. וקריב פלישתאה מקדים. v. 17. R. טולמין דלחמא האלין *[illegible] panis hos.* R. David affert lectionem noſtram. v. 20. R. על נטירא ונטל ואזל כמה דפקדיה *ſuper cuſtodiam &c.* v. 22. R. ואתא ושאל. v. 25. Lege in noſtris, *& erit vir qui &c.* v. 26. R. סידרי עמא דייי. v. 28. R. רוגזיה דאליאב. v. 30. Deeſt in Regiis vox פתגמא. v. 31. R. ודברוהי *& duxerunt eum.* v. 33. R. לפלישתאה *ad Peliſthæum.* v. 34. R. David ſcribit in nonnullis exemplaribus Chaldaicis eſſe ואף דוב׳, hinc conſtat aliter in ejus exemplari lectum fuiſſe. v. 35. R. ושיזבית מן פומיה. v. 36. R. ערלאה הדין. v. 37. R. מיד אריא ומיד דובא. v. 39. R. לא אילוף. Ib. ארי לא אילופית *quia non doctus fui.* R. Sal. & R. David lectionem noſtram adducunt. Vi. Bab. Ib. R. מניה *de ſe.* v. 40. R. שעועי. R. Jeſaias habet שעיעי. Ib. R. ובטרמיליה. R. Sal. legit ובתורמילה. R. David & R. Jeſaias ובתרמיליה. v. 42. R. וסמוק ושפיר *& ruffus; & pulcher.* v. 43. R. הכלב שטי. Ib. ולטט. Ib. בטעותיה. v. 44. R. איתא עלי. Ib. ולבעירא דחקלא *& feris agri.* v. 45. R. הא את אתי *Ecce tu veniens.* Ib. אלהא סידרי דישראל. v. 46. R. פגרי משרית *cadavera exercitus.* Ib. אלהא קימא בישראל *Deus permanens in Iſrael.* v. 47. R. נצחן קרבא *victorem bellum.* v. 49. R. ואחזר ומחא *& convolvit & percuſſit.* v. 51. R. בפלשתאה *in Peliſthæo.* Ib. ופסק בה. v. 52. R. וקמו אנש ישראל. Ib. קטילי. Vi. Bab. v. 55. R. חי נפשך. Ib. אם ידענא. v. 56. R. שאל לך את *Pete tibi tu.* v. 57. R. ואיתייה לקדם.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. R. למיתב לבית *ad redeundum ad domum.* v. 4. R. ושלח *Et miſit.* v. 5. R. דשלח ליה. v. 6. R. ובחדוא *& in lætitia.* v. 8. R. לא אשתארת ליה עוד אילהין. v. 10. R. והוה מיומא. v. 11. R. ואברזיניה, cum Affixo fœminino: in noſtris eſt maſculinum, quod unà cum præcedenti ad Davidem referendum eſſe videtur, ut non malè vertas; *Percutiam Davidem, & affigam eum ad parietem.* Vi. cap. 19. 10. v. 14. R. בכל ארחתיה מצלח *in omnibus viis ſuis &c.* R. Sal & R. David legunt מצליח. v. 17. R. עביד קרבין ואגיח קרבא עמיה דייי. In noſtris legendum, *facienti bellum meum.* v. 18. R. ברם זרעית אבא *verùm & proſapia patris mei.* Sic apud Kimhi. v. 19. R. דמטא איתיהבא ית מירב. v. 20. R. ית דוד. Ib. ושפר פיתגמא *& pulchruit verbum.* v. 21. R. לתקלא. Ib. מן תרתין תתחתן ביומא דין. Interpres videtur legiſſe ut in noſtris, בי יומא דין & מותרין, in maſculino, ſic enim reddit; *& dixit Saul, In uno de duobus gener fies mihi hodie.* Ubi omiſſa eſt etiam vox *Davidi*, licèt in Chaldæo ſit לדוד. Vi. Bab. v. 25. R. לאיתפרעה מסנאי מלכא. v. 26. R. ולא שלימה יומיא.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. איפוק ואקום לות אבא. R. David legit לקדם אבא. v. 4. R. לא חטא, ſine לך. v. 5. R. ולמה את חאיב *& quare tu culpabilis.* v. 6. R. וקיים שאול קיים הוא ייי *& juravit Saul, Permanens ipſe Dominus.* v. 8. R. ואוסיפת עוד קרבא למהוי *Et addidit adhuc bellum eſſe.* v. 9. R. על שאול *ſuper Saul.* R. ומורניתיה *& haſta ejus.* Sic verſ. 10. במורניתה *in haſta ſua.* v. 10. R. למברזה *& ad perforandum*, quaſi ה, paragogicum eſſet, non pronomen Affixum. Ib. ואיתפטר. v. 11. R. לבית דוד. v. 13. R. וית נודא דעיזיא *& pellem caprarum*, ſic R. David & R. Jeſaias, & poſtea verſ. 16. v. 14. R. ואמרת ממרע הוא. v. 17. R. ושלחת ית בעלי דבבי. v. 20. R. וחזא *& vidit.* v. 22. R. היכא שמואל. v. 23. R. ואזל תמן. v. 24. R. ושלח. Ib. ונפל בישן. Quid propriè ſignificet ברשן, haud ſatis liquet; tradit R. Salomon authore R. Menahem, eum ex ore cujuſdem Arabis audiviſſe ברשן, in lingua Arabica idem eſſe quod משוגע *inſanus, furore correptus*: hanc ipſam vocem Arabicam reperire non potuimus, proximè tamen accedit verbum برسم *mærorem & iracundiam præ ſe ferre, obtutum defigere*, quæ hominis mentis alienatæ ſunt. Tritum illud, *Ira furor brevis eſt*: Saulem autem iracundiâ & rabie in Davidem tunc temporis percitum fuiſſe non eſt quod dubitemus.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. ומדין יכסי אבא *occultabit pater meus.* v. 3. R. וחי נפשך. v. 4. R. ויתעביד לך. In noſtris lege, *& faciam tibi.* v. 5. R. ביומא תליתאה *in die tertia.* Lectio noſtra citatur à R. Davide. Sic cap. 20. 12. ubi in exemplaribus etiam noſtris eſt ביומא, ille habet דיומא. v. 8. R. בקיימא דייי. v. 11. R. איתא וניפוק *& exibimus.* v. 12. R. פתגמין תקנין. v. 13. R. ותהך בשלם. v. 15. R. כד ישיצי ייי. v. 16. R. ואיתפרע ייי, ſine ליה, quod in citatione horum verborum apud R. Salomonem legitur. v. 18. R. למחר *Ad craſtinum.* Ib. יהא מרוח, ex Pael ut & verſ. 25. v. 19. R. ובתלתות יומא. R. David affert lectionem noſtram. v. 20. R. בקשת שדי *in arcu ſagittario.* v. 21. R. איתי ית גירריא. Ib. הא גירא מינך, & ſic verſ. 22. *Ecce jaculum à te & illuc abi &c.* v. 23. R. מימרא דייי סהיד בינא ובינך עד עלמא *dictum Domini teſtis inter me & inter te uſque in ſeculum.* v. 25. corrige & *accubuit.* Ib. R. על שויא דמתקן ליה. Ib. בסטרא דשאול *in latere Saulis.* v. 26. R. עירוע הוה ליה. v. 27. R. מיומא דבתרוהי דהוה עיבור, *à die &c.* Elias in Thisbite, rad. עבר, ſic adducit, מיומי דבתרוהי והוא עבור. R. David & R. Jeſaias legunt ביומא, cum noſtris. v. 28. R. ית שאול למימר *Sauli, dicendo.* v. 29. R. והוא דפקיד לי *& ipſum quod præcepit mihi.* Ib. לא על לפתורא *Non intravit ad menſam.* v. 30. R. בבר ישי. v. 33. R. לממחהי. v. 34. R. מן פתורא בתקוף רגז. v. 36. R. ואמר לעולימא. In noſtris lege, *Adoleſcenti ſuo.* Ib. ית גירריא דאנא שרי, ſic poſtea in hoc verſu שרא per ר, & in verſu etiam ſequenti. Vi. Bab. v. 38. R. לא תעכב. v. 40. R. אוביל לקרתא, ſine Affixo. v. 41. R. ובכו גבר ית חבריה עד דוד אסגי *& fleverunt vir ſocium ſuum &c.* v. 42. R. איזיל בשלם. Ib. בינגא ובינך.

CAP. XXI.

Verſ. 2. Deeſt in Regiis vox קדמי, ſed apud R. Davidem legitur: in noſtris redde, *ante me.* v. 4. R. ואמר ליה לית לחם. Ib. ידי אלהין לחם דקדשיא. v. 5. R. והוו מניהון דעולימיא *ipſorum adoleſcentium.* Ib. והוא לא באורח *& ipſe non in via.* Vi. Bab. v. 6. R. דמעדן. Ib. איתנסבותיה. v. 7. R. אדומאה. v. 8. R. ואילו *Et forſan.* Ib. ואף זיני לא נסבית *& etiam arma mea &c.* Sic R. David hac utraque. v. 9. in fine, R. הבהנה לי. Vi. Bab. v. 11. R. הלא לדין משבחין: in noſtris verte, *nonne hunc laudantes.* Ib. ברבון. Vi. Bab. ad Levit. 26. 8. v. 13. R. ושני ית מדעיה *& mutavit cognitionem ſuam.* Ib. ומשריט דשי: melius Kimhi, ומשרט על דשי. v. 14. R. הכדין חזיתון *Ecce ut hunc vidiſtis.*

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. וכל בית אבוהי *& omnis domus patris ejus.* v. 5. R. לארע דבית יהודה *ad terram domus Juda.* v. 7. R. בני שבטא דבני בנימן *filii tribus filiorum Benjamin.* Ib. אלפי. v. 8. R. ולית דכאיב לי מנכון עלי *& non eſt qui doleat mihi &c.* Ib. כיומא הדין *ſicut die hac.* v. 10. R. ושאיל ליה. v. 13. R. ושאלת ליה. Vi. Bab. v. 14. R. ויקר בביתך. v. 15. R. שריתי. Ib. וכל בית *& omni domo.* v. 17. R. לרדהטיא. v. 18. R. לשלוט *ad poteſtatem exercendum.* Ib. תמנן וחמשא גברא. v. 19. R. קרתא דכהניא מחא *urbem ſacerdotum percuſſit.* v. 20. R. ואשתיזב בר חד. v. 22. R. ואנא גרמית *& ego occaſio fui.* Elias in Thisbite, rad. גרם, adducit ſine copula. Ib. בכל בית אבוך *in omni domo patris tui.* v. 23. R. Sal. legit, ארי מאן דבעי וגו׳.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. בקעילה ואינון. v. 7. R. ארי איתמסר. v. 9. R. Sal. legit, כמין ית בישתא. v. 11. R. הסביר למיחת כמה דשמע. Lege in noſtris, *Num cogitat Saul deſcendere &c.* v. 14. R. ובעהי. v. 15. R. למבעיה למקטליה *ad quærendum & ad occidendum ſe.* v. 16. R. לחורשה ותקיף. v. 18. R. אזל לארחיה *ivit in viam ſuam.* Sic R. David. v. 19. R. מטמר עמנא במצדתא בחורשא. v. 21. R. בריכין אתון. v. 22. R. אמרין ליה *dicentes ei.* v. 23. R. מכל מטמוריתא. Ib. איתוהי בארעא ואבלש *& erit ſi ille non eſt in terra*, acſi Interpres legiſſet והוי אם ליתוהי. v. 24. R. לקדם שאול. v. 25. R. למדברא דמעון. v. 26. R. מתבעת למיזל. Vi. Bab. v. 28. Poſterior pars hujus verſus ad hunc modum habetur apud R. Davidem, כיף פלגותי אתרא דאתפליג בידה לבא מלכא דשאול למיזל לכא ולכא. Elias legit כיף פלוגתא. Thisb. rad. פלג.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. במצדת. v. 2. R. במדבר עין גדי. v. 3. R. וית גברוהי. Ad verba ſequentia ſcribit R. David ſe neſcire qua ratione inductus Jonathan reddiderit יעלים

per כִּיפַיָא. v. 4. Interpres neglexit vocem יָתְבִין ſedentes. v. 5. ad finem, מְעִילָא לְשָׁאוּל. v. 8. R. קָם בִּמְעַרְתָּא. v. 12. R. וְלָא קְטַלְתָּךְ. Ib. וְלָא סְטֵית לָךְ & non adverſatus ſum tibi. Ib. in fine, לְמִקְטְלִי. In noſtris redde, ad occidendum eam. v. 14. R. מַתְלַיָא מִלְקַדְמִין aſſimilatores ab antiquis. R. David etiam legit מלקדמין, ſine præfixo ד, reliqua ut in noſtris. Ib. R. מֵרְשִׁיעַיָא תִּיפּוֹק. v. 16. R. וְגַלְיָן קֳדָמוֹהִי דִּינִין דִּינַי & manifeſta ante eum judicia. Vi. Bab. Ib. in fine, מִנָּךְ, pro quo in noſtris eſt מִמָּךְ, formâ magis Hebraica quem Chaldaicâ. Vide 2. Sam. 19. 43. v. 19. R. יַת דִּמְסַרְנִי, ſine præcedente copulâ. v. 22. R. וְלָא תַּפְסֵק. v. 23. R. לִמְצָדַיָא ad præſidia.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. בְּבֵיתֵיהּ בְּרָמְתָה in Ramathah. Ib. וּנְפַק לֵהּ לְמַדְבְּרָא דְּפָארָן & fugit ſibi in deſertum ad Paaran. v. 2. R. יַת עָאנֵיהּ בְּכַרְמֶל. v. 3. R. וְשַׁפִּירַת רְאוּ. v. 4. R. David legit והוּ מורעיית כלב, ſed R. Jeſaias affert lectionem noſtram. v. 7. R. וּכְעַן רָעַיָא דִּילָךְ. Ib. לָא אַנְזֵיקְנַנּוּן. R. David habet, לא אנזיקינון. v. 9. R. עִם נָבָל יַת פִּתְגָמַיָא. v. 10. R. סַגִּיאִין, ſine ד. v. 11. R. tonſoribus, ſine pronomine meis. v. 13. R. אִזְגֵּדִין. v. 17. R. גְּבַר רָשִׁיעַ. v. 18. R. וְחַמֵשׁ סְוָן קַלְיָא & quinque Zeavan polentæ. Ib. דְּעִינְבִין יַבִּישִׁין. v. 20. R. וּנְחָתָא בִּסְטַר: in Kimhi edit. Baſ. legitur בסתר טורא, ſed in Veneta, qua uſi ſumus, editione בסטר, juxta textum Jonathanis. v. 21. R. quæ illis in deſerto. v. 22. R. כְּדֵין יַעֲבֵיד יְיָ Sic faciat Dominus. Ib. עַד נְהַר צַפְרָא. v. 24. R. וּנְפַלַת קֳדָם רִגְלוֹהִי & cecidit ante pedes ejus. v. 26. R. וְחֵי נַפְשָׁךְ דִּי מְנָעָךְ יְיָ מִלְמִשְׁפַּךְ דְּמָא, abſque וְכְאַי. v. 28. R. David legit ארי קרביה דעמיה דיי, in fine, R. בְּיוֹמָךְ. v. 29. R. וְקָם אֱנָשׁ. v. 30. R. וִיהֵוֵה אֲרֵי יְקַיֵּם. Ib. וִיפַקְּדִינָךְ. v. 31. R. לִיצְפָא. R. David legit cum ה in fine, ליצפה. v. 32. R. דְּשַׁלְחָךְ יוֹמָא הָדֵין לְקַדְמוּתִי. v. 34. R. אִילוּלְפוֹן. voce unâ. Ib. עַד נְהַר צַפְרָא, ſic verſ. 36. Ib. יָדַע מַדַּע. v. 35. in fine, R. אַפָּיךְ. v. 38. R. וְתַבַר יְיָ. v. 39. Baſ. & Ven. חִסוּדֵי, per Tſeri. R. חִיסְדֵי. Ib. R. וְשָׁאַל לַאֲבִיגַיִל. v. 40. R. לַאֲבִיגַיִל. v. 42. R. עוּלֵימְתַהָא אָזְלִין לְקִיבְלַהּ וַאֲזַלַת. v. 43. R. תַּרְוֵיהֵן.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. וַאֲתוֹ אֱנָשׁ זִיף. Ib. בְּגִבְעַת חֲכִילָה דְּעַל. v. 3. R. דְּעַל אוֹרְחָא. v. 8. R. בְּמוֹרְנִיתֵהּ וְאֶבְרְזִינֵּהּ in kiſta ſua, & configam eum. R. David legit במורניתא, ut in noſtris. v. 10. R. אֱלָהֵין יְיָ יִמְחִיֵהּ niſi Dominus percutiat eum. v. 11. R. יְדִי. Ib. וּכְעַן סַב כְּעַן יַת מוֹרְנִיתָא. v. 12. R. דְּחָזֵי, & דְּיָדַע, in præſenti; contrà verſ. 14. וַאֲמַר, in præterito: utrumque juxta Hebr. v. 15. R. הֲלָא גַבְרָא אַתְּ, apud Kimhi legitur גבר גיבר, ut in noſtris. v. 16. R. בְּנֵי גַבְרֵי חַיָּבֵי filii debitores. Ib. חָזֵי אֵי מוֹרְנִיתָא. v. 18. R. וְלָא בִּידִי חוֹבָא & non in manu mea culpa. v. 19. R. יִתְקַבֵּל קוּרְבָּנִי: lege in noſtris, accipiat ſacrificium meum. Ib. R. מִלְמִידַר. Vi. Bab. Ib. deeſt in R. nomen דוד, quod tamen legitur apud R. Sal. & R. Davidem qui hunc locum adducunt. Ib. R. Jeſaias legit לטממיא. v. 20. R. לָא יִתְאֲשַׁד. v. 21. R. דִּיקְרַת, ſed verſ. 24. diviſim דִּי יְקֶרֶת. Hæc forma cum duplici Segol pro Pathach in R. paſſim occurrit, ut אֲמֶרֶת, cap. 28. aliquoties, & alibi multa ejuſmodi. v. 25. R. אַצְלָחָא תַּצְלַח.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. כְּעַן אֶתְמְסַר Nunc tradar. v. 2. R. בַּר מַעֲכָה filium Maghakah. v. 4. in fine, R. לְמִבְעֵיהּ. v. 6. R. לְמַלְכָּא regi. v. 7. R. יוֹמִין וְאַרְבְּעָה יַרְחִין dies & quatuor menſes, ita etiam apud Kimhi. v. 8. R. וְגִרְזָאֵי & Girgezæum. Ib. R. דְּמֵעָלְנָא. R. Salomon legit מן מעלנא דחגרא. v. 9. R. וּמָחֵי. Ib. וְאַתְיָא, ſic verſ. 11. Ib. וּשְׁבוֹ & ceperunt. v. 12. R. בְּעַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל. Ib. Deeſt עֲבַד in Regiis.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. R. יַת דְּיַעְבֵּד. v. 3. R. אֱנָשׁ קַרְתֵּיהּ homines civitatis ejus. R. David adducit lectionem noſtram. v. 7. R. וְאֵיהָךְ לְוָתַהּ וְאֶבְעֵי מִנַּהּ. v. 8. R. וּתְרֵין גֻּבְרִין. Ib. וַאֲתָא & venit. v. 12. R. בְּקַל רָם in voce alta. v. 13. ad finem, R. דְּסָלֵיק. v. 14. R. יְכְרַע שָׁאוּל. v. 18. R. לְמֵימְרָא דַּיְיָ. Ib. בִּדְבֵית עֲמָלֵק in homines domus Ghamalek. v. 19. R. וְאַף יַת מַשְׁרִית יִשְׂרָאֵל & etiam caſtra Iſrael.

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. בְּעֵין דִּי. v. 4. R. הָתֵיב יַת גַּבְרָא. Ib. וְלָא יְהֵא לָנָא לְסָטָן & non erit nobis in Zatan. Ib. וּבְמָה. v. 5. in fine, R. בְּרִיבְוָן. v. 7. R. וְאִיזֵיל לִשְׁלָם. v. 9. in fine, R. לִקְרָבָא. v. 10. in fine, R. וּתְהָכוּן.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. וַעֲמַלְקָאֵי. Ib. וּמְחוֹ יַת צִקְלַג וְאוֹקִידוּ. v. 2. in fine, R. לְאָרְחַתְהוֹן. v. 3. R. וְהָא קַלְיָא. v. 4. R. עַד דְּלָא הֲוָת. v. 6. R. וְאִתַּקַּף דָּוִד. v. 7. in fine, R. לְוַת דָּוִד. v. 8. R. וְאַרְבְּקִינַּהּ. Vi. Bab. Ib. אֲרֵי אַרְבְּקָא. v. 10. in fine, R. יַת נַחֲלָא דִבְסוֹר, ſic per ס, in verſu præcedenti, & verſ. 21. v. 11. R. לְדָוִד. Ib. וַאֲכַל וְאַשְׁקוּהִי. v. 12. R. וּתְרָתֵּין אִיתְכַּלִין. Ib. וְלָא שְׁתָי. Ib. יוֹמִין. v. 13. R. עַבְדָּא דְגַבְרָא. v. 16. R. אָכְלִין וְשָׁתַן. Ib. מֵאַרַע, & וּמֵאַרַע. v. 17. R. דְּיוֹמָא דְּבַתְרוֹהִי, ſic etiam R. David. Ib. R. עוֹלֵם, ſine גְּבַר. Ib. עַל יַנְקַיָא וּאִפְכוּ. Vi. Lexicon noſtrum Orientale. v. 19. R. כָּל דִּשְׁבוֹ לְהוֹן omnia quæ captivaverant eis. v. 20. R. וְתוֹרֵי דְּבָרוּ. v. 21. R. לְמָאתַן גֻּבְרַיָא דְּאִתְמְנַעוּ. Ib. וְאוֹתֵיבוּנּוּן. v. 22. R. וְרָשִׁיעַ מִגֻּבְרַיָא. v. 24. R. כְּחוּלַק דְּנָחֵית לִקְרָבָא וּכְחוּלַק דְּאִשְׁתְּאַר ſicut pars deſcendentis ad bellum, ſic pars relicti. Ib. יִפְלְגוּן. v. 16. R. לְסָבֵי דְבֵית יְהוּדָה ad ſenes domus Jehudæ. v. 29. R. בְּקִרְוֵי יְרַחְמְאֵלָה in urbibus Jerakhmelah.

CAP. XXXI.

Verſ. 1. R. אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל. v. 2. R. מַלְכִּישׁוּעַ, conjunctim. v. 3. R. קַשָּׁתַיָא. R. David legit קשתין. Ib. Ven. לְמֵינַר, per ר, ſic apud Kimhi ejuſdem editionis. Vi. Bab. ad 2 Sam. 1. 18. v. 4. R. וְיִתְעַלְּבוּן בִּי. R. David legit ויתעלצון, ubi mendam arguit vox כמתלעב in exemplum adducta. v. 7. in fine, R. בְּהֵין. v. 9. R. בְּאַרַע פְּלִשְׁתָּאֵי. v. 12. R. וְיַת גּוּפַיָא דִּבְנוֹהִי.

SAMUEL II.

CAPUT I.

Verſ. 4. R. וַאֲמַר דְּאַפֵּךְ. v. 17. R. יַת אִלְיָא הָדָא. v. 18. R. יַת בְּנֵי יְהוּדָה לְמִינַּר. Vi. Bab. v. 19. R. אִיתְעַתַּדְתּוּן עַל יִשְׂרָאֵל ſteterunt ſuper Iſrael. R. David adducit ſine עַל, ut in noſtris. Vi. Bab. v. 20. R. וְלָא תְבַסְּרוּן & ne bene nuncietis. Ib. דִּילְמָא יְרוּצָן. v. 21. R. טוּרֵי בְּגִלְבּוֹעַ. Vi. Bab. Ib. מִינַּהּ חַלְתָּא. R. David & R. Sal. habent מיניה. v. 23. R. מִנִּשְׁרַיָא קְלִילִין וּמֵאַרְיָוָתָא. v. 25. R. בְּגוֹ עָבְדֵי קְרָבָא inter belligerantes. v. 27. R. אִתְקְטַלוּ.

CAP. II.

Verſ. 2. R. וּסְלֵיק לְתַמָּן. Ib. in fine, דְּמִכַּרְמֶל. v. 9. R. David legit, דבית אשור. Ib. R. וְעַל יִזְרְעֶאל, & וְעַל יִשְׂרָאֵל כּוּלְהוֹן, utrumque abſque דְּבֵית. v. 13. R. בְּרֵיכְתָא דְגִבְעוֹן. v. 16. R. וְאִתְקְטַלוּ כַּחֲדָא & occiſi ſunt ſimul. Ib. אַחְסָנַת גִּבּוּרַת קְטִילַיָא Hereditatem fortitudinis occiſorum. R. Sal. & R. David legunt ut in noſtris. v. 17. R. וְאִיתְּבַר אַבְנֵר. v. 19. R. וְעַל שְׂמָאלָא & ſuper ſiniſtram. v. 20. R. וְאִתְפְּנִי אַבְנֵר לַאֲחוֹרוֹהִי. v. 22. R. לְמֵימַר לְוַת עֲשָׂהאֵל. v. 23. R. וַהֲווֹ כָּל & fuerunt omnes. v. 25. R. לְסִיעָא חֲדָא. Elias citat לְסִיעָה חַד Thiſb. in סעה. Ib. R. רָמָא חֲדָא. v. 27. Deeſt עַמָּא in R. v. 30. R. תְּשַׁע עֲשַׂר,

CAP. III.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה קְרָבָא תַּקִּיף. Ib. וּבֵית דָּוִד אָזֵל וְתָקִיף & domus David ambulabat & prævalebat. v. 6. R. כַּד הֲוָה קְרָבָא. v. 7. R. וַאֲמַר אִישׁ־בֹּשֶׁת לְאַבְנֵר & dixit Iboſeth ad Abner. v. 8. R. David legit הלא רישא אנא, ſine כלבא, ſic etiam legiſſe videtur R. Salomo. v. 10. R. מַלְכוּתָא. v. 11. R. מִדְּדָחֵיל מִנֵּהּ. v. 12. R. וְהָא יְדִי. v. 13. R. שְׁאֵיל מִנָּךְ. Ib. מַיְתָיוּתָךְ. Vi. Bab. v. 16. R. עַד עַלְמַת. v. 19. R. קֳדָם בְּנֵי בִנְיָמִן ante filios Benjamin. Sic in fine verſus, כָּל בְּנֵי בִנְיָמִן omnium filiorum Benjamin. v. 20. R. וַאֲתָא אַף אַבְנֵר Et venit etiam Abner. Ib. וְעִמֵּיהּ עֶשְׂרִין גֻּבְרִין. v. 22. R. אֲתוֹ מִמַּשְׁרִיתָא venerunt de caſtris. v. 25. in fine, R. דְּאַתְּ עָבֵיד. v. 26. R. מִלְּוַת דָּוִד à David. v. 27. R. בְּשִׁלְיָה. v. 29. R. עַל רֵישָׁא דְיוֹאָב וְעַל. Ib. R. Jeſaias legit, ומתקיף באנר. Vi. Bab. v. 32. R. וּבְכָא עַל קִבְרָא & flevit ſuper ſepulchrum. v. 34. R. אִיתְקְרֵיבָא. Ib. גֻּבְרִין רְשִׁיעִין. Vi. ſupra ad Gen. 10. 9.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. וְאִיתְרַשְׁלָא. Ib. רֵישֵׁי תַרְתֵּין מַשְׁרְיָן capita duarum exercituum. v. 4. R. בִּתְרַתֵּין רִגְלוֹהִי. Ib. בְּסוֹרָא דְשָׁאוּל. Ib. תְּרַבְיֵנְתֵּיהּ וְאַפְּכַת. v. 6. initio, R. וְהָא אֲתוֹ. In noſtris lege, & illi venerunt. v. 7. R. מִשְׁכְּבֵיהּ. Ib. וְקַטְלוּהִי וּפְסַקוּ יַת רֵישֵׁיהּ. v. 10. R. מַתְּנָה בִּבְסוֹרְתָא donum pro nuncio. R. David legit, מתנא בבשורתיה. v. 11. R. גֻּבְרִין רְשִׁיעִין. v. 12. R. וְקַטְלוּנוּן וְקַצִּיצוּ.

CAP. V.

Verſ. 1. R. הָא אֲנַחְנָא קָרִיבָךְ וּבִשְׂרָךְ אֲנַחְנָא. v. 3. R. לְוַת מַלְכָּא לְחֶבְרוֹן. v. 4. R. וְאַרְבְּעִין & quadraginta. v. 6. R. יָתֵיב אַרְעָא וַאֲמַר habitatorem terræ, & dixit. Ib. לָא יֵיעוֹל דָּוִד הָכָא. v. 8. R. יַת חַטָּאַיָא, ſine copulativo. Ib. רְחִיקַת נַפְשָׁא. v. 9. R. מִן מְלֵיתָא וּלְגָיו. Vi. Bab. v. 10. R. אָזֵיל וְסָגֵי. Ib. אֱלָהֵי צְבָאוֹת. v. 11. וְאַבְנִין, deeſt in Regiis. R. David adducit juxta lectionem noſtram, quæ ſic vertenda; ligna & lapides. v. 18. R. וְאִתְרְטִישׁוּ. v. 20. R. בְּמֵישַׁר גִּבָּרַיָא, ut verſ. præcedenti 18. & ſic etiam in fine hujus verſus, ſed abſque præpoſitione ב. Ib. יַת סָנְאַי קֳדָמַי. Ib. R. David legit כמרה דמתבר מאן דחסף, reliqua ut in noſtris. Ib. R. דִּמְלֵי מַיִין. Ib. שְׁמָא דְאַתְרָא.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. וְאוֹסִיף עוֹד דָּוִד לְמִכְנַשׁ Et addidit adhuc congregare omnes &c. Sic etiam legit R. Jeſaias. v. 2. R. שְׁמָא שְׁמָא nomen nomen. Epizeuxis eadem in Hebr. v. 3. R. מְדַבְּרִין. v. 4. R. אָתַן עִם אֲרוֹנָא venientes cum arca. v. 6. R. אֲתַר מְתַקַּן. Ib. וַאֲחַד בֵּיהּ אֲרֵי מַרְגּוֹהִי. v. 13. R. שִׁיתָּא דַרְגִין. Vi. Bab. v. 15. R. וְקַל שׁוֹפָרָא. v. 16. R. אָתָא לְקַרְתָּא. Ib. corrige in noſtris cribrantem. Ib. וּבְסֶרֶת לֵיהּ בְּלִבַּהּ. v. 17. R. וְאַעִילוּ יַת אֲרוֹנָא. Ib. וְאַקִימוּ יָתֵיהּ בְּגוֹ מַשְׁכְּנֵיהּ & ſtatuerunt eam intra tentorium ſuum. v. 22. R. דְּאַתְּ אֲמַרְה בְּעֵינֵיהֶן. v. 23. R. וָלֵד.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. עִם נָתָן cum Nathan. v. 5. in fine, R. בַּהּ. v. 7. R. דְּמַלֵּילִית לְכָל חַד מִשִּׁבְטַיָא. v. 10. R. וַאֲשַׁוֵּי אֲתַר מְתַקַּן קֳדָמַי לְעַמִּי. Ib. בְּנֵי רְשִׁיעַיָא. v. 12. R. אֲרֵי יִשְׁלְמוּן יוֹמָךְ. Ib. וַאֲקִים. Ib. דְּתוֹלִיד בָּתַר כֵּן וְאַתְקֵין. v. 14. R. אֲנָא אֱהֱוֵי לֵיהּ לְאַב וְהוּא יְהֵי קֳדָמַי כְּבַר & ipſe erit ante me ut filius. Ib. גֻּבְרִין וּבְמַרְדּוּת. v. 16. R. יְהֵא מְתַקַּן, ſic v. 26. v. 17. R. כֵּן מַלֵּיל נָתָן. v. 18. R. וַאֲמַר לֵית אֲנָא כְּמִיסַּת & dixit; Non ſum pro ſufficientia. Ib. וּמַה בֵּיתִי. v. 21. R. וְכִרְעוּתָךְ עֲבַדְתָּא יַת כָּל רַבְרְבַיָא הָאִלֵּין & ſecundùm voluntatem tuam feciſti &c. Vi. Bab. v. 22. R. כְּכָל שְׁמַעְנָא אַמְרִין קַדְמָנָא. Hæc leguntur apud R. David Kimhi ut in noſtris. v. 23. R. וּמִי כְּעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. Ib. R. David legit שלוחין, cum Venetis. v. 25. R. וְעַל בֵּיתֵיהּ & ſuper domum ejus. v. 27. R. גְּלֵיתָא יַת אֻדֵּן עַבְדָּךְ revelaſti aurem ſervi tui. Ib. יַת צְלוֹתָא הָדָא. v. 29. R. יִתְבָּרְכָן: ſed R. David legit, יתברכון.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. רָמֵי יַתְהוֹן. v. 3. R. הֲדַרְעֶזֶר *Hhadar Ghezer.* Sic in ſequentibus. v. 4. initio, R. וְאַחַד דָּוִד. R. David legit ואסר. v. 7. R. יַת שַׁלְטֵי דַּהֲבָא. v. 8. R. וּמִבְּאֵרוֹת *& ex Beeroth.* v. 11. in fine, R. דִּכְבַשׁ. v. 12. R. וּמִמּוֹאָבָאֵי *& de Moabæis.* v. 13. R. וַעֲבַד דָּוִד תַּמָּן מַשְׁרִית *Et fecit David ibi habitaculum.* v. 18. R. עַל קַשָּׁתַיָּא וְעַל קַלָּעַיָּא. Vi. Bab.

CAP. IX.

Verſ. 7. R. וְאוֹתֵיב לָךְ. Ib. עַל פָּתוֹרָא דִּילִי *ſuper menſam, quæ mea eſt.* v. 11. R. כְּחַדָא מִבְּנֵי.

CAP. X.

Verſ. 2. R. עַל אֲבוּהִי וַאֲתוֹ. Ib. לַאֲרַע. v. 3. R. וּלְמִבְדְּקַהּ. Vi. Bab. v. 4. initio, R. וּדְבַר חָנוּן. v. 8. R. וְסַדַּרוּ קְרָבָא. v. 12. R. תְּקֵף וְנִתְקַף. v. 15. R. וַחֲזָא אֱנָשׁ אֲרָם. *Et vidit omnis vir Aram.* v. 16. R. רַב חֵילָא: hinc vocem רב, quæ in Ven. & Baſ. deeſt, in noſtris reſtituimus. v. 18. R. מְחָהִי *percuſſit.* v. 19. R. וְאַשְׁלִימוּ יַת יִשְׂרָאֵל.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. וְהַלֵּיךְ עַל אִיגַּר. Ib. מֵעַל אִגְּרָא *deſuper tecto.* v. 6. R. שְׁלַח לִי יַת אוּרִיָּה. v. 11. R. בִּמְטַלַּיָּא. Ib. וְחַיֵּי נַפְשָׁךְ. v. 13. R. וַאֲכַל וּשְׁתִי קֳדָמוֹהִי *& comedit & bibit coram eo.* v. 20. R. הֲלָא יְדַעִיתוּן. v. 23. R. וּנְפַקוּ עֲלָנָא בְּחַקְלָא *& exierunt ſuper nos in agro.* v. 24. R. וְשַׁדּוּ קַשָּׁתַיָּא. Ib. מֵעַל שׁוּרָא *deſuper muro.* v. 25. R. כִּדְנַן תֵּימַר. Ib. לָא יַבְאֵשׁ. Ib. תִּקְטֵל. v. 26. R. וּסְפַדַת, ita ſupra verſ. 8. וּנְפַקַת, & alia hujus formæ paſſim occurrunt in Regiis. v. 27. R. וַעֲבַרַת אֶבְלָא.

CAP. XII.

Verſ. 3. R. אִימַּרְתָּא חֲדָא זְעֵירְתָּא דִּזְבְנַהּ. Vi. Bab. Ib. מִפִּתֵּיהּ אָכְלָה. v. 4. R. וַאֲתָא אָרְחָא. v. 6. R. עַל חַד אַרְבְּעָה *ſuper unam quatuor.* R. David citat ארבעין, ut habetur in noſtris. v. 7. R. יְיָ אֱלֹהִים אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל *Dominus Elohim Deus Iſrael.* Sic & verſ. 11. יְיָ אֱלֹהִים *Dominus Elohim.* v. 8. R. בְּחֵינָךְ, verte, *in ſinum tuum.* Interpres in mente habuit vocem לְחֵינָךְ, vel לְחֵינְתָךְ. v. 9. R. קֳדָמַי וְיַת אוּרִיָּה *ante me? & Uriah.* v. 14. R. עַמֵּיהּ דַּיְיָ. v. 15. R. לְבֵיתֵיהּ וְתַבַּר. v. 18. R. הָא כַּד הֲוָה *Ecce quando fuit.* Ib. in fine, בִּישְׁתָּא. v. 20. R. מֵאַרְעָא וְאַסְחִי וְשָׁף *& lavit ſe, & unxit ſe.* v. 22. R. David legit, העד רביא קיים. v. 24. R. וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ. Ib. וַיְיָ רְחֵם לֵיהּ. v. 25. in fine, בַּעֲבוּר יְיָ. v. 28. R. וּשְׁרוּ עַל קַרְתָּא. v. 29. in fine, R. וְכַבְשַׁהּ. v. 31. R. וְנַדַּר יַתְהוֹן בְּשׁוּקַיָּא *& laceravit illos in plateis.*

CAP. XIII.

Verſ. 5. R. וְנַדַּב שְׁכַב. Ib. אֲחָתִי וְתוֹכְלִינַנִי. Ib. in fine, מִן יְדַהָא. v. 7. R. אֲחוּךְ, ſic verſ. 20. bis. v. 8. R. וַאֲזַלַת תָּמָר לְבֵית אַמְנוֹן *ad domum Amnon.* v. 9. R. וּנְפַקוּ כָּל אֱנָשׁ *& egreſſi ſunt omnes homines.* v. 12. R. בְּבָעוּ אֲחִי, tranſpoſitis vocibus. v. 13. R. אוֹבִיל יַת חִסּוּדִי. v. 15. R. וּסְנָהּ אַמְנוֹן. Ib. סִנְאַתְהָא דִּי סְנָהּ מֵרְחִמְתָא דִּרְחִמַהּ. v. 16. R. אַתְּ אֲמַרְתְּ *tu dixiſti.* v. 17. R. וְאַגִּיף דַּשָּׁא. v. 18. R. כֵּן לָבְשֵׁי. v. 19. R. וַאֲזָלָא מֵיזַל וְצָוְחָא. v. 23. R. עִם דְּבֵית אֶפְרַיִם *apud viros domus Ephraim.* v. 29. R. גְּבַר עַל כּוּדַנְתֵּיהּ. v. 32. R. לָא יֵימַר מַלְכָּא. Lege in noſtris, *Non dicat dominus meus.* Ib. אֱלָהֵין אַמְנוֹן. Ib. הֲוָה כְּמִינָא. R. David legit, הות כמינא. v. 33. R. אִתְקְטִלוּ *occiſi ſunt.* v. 35. R. כְּפִתְגָּם עַבְדָּךְ. v. 36. R. בְּבִכְיָא סַגִּיאָה. v. 37. R. עַמִּיהוּד *Ghamihhud.* Ib. יוֹמִין סַגִּיאִין *diebus multis.*

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. אֲרֵי בְּלִבָּא דְמַלְכָּא *quòd eſſet in corde regis.* v. 2. R. וּדְבַר מִתַּמָּן. Ib. דְּמִן יוֹמִין *quæ à diebus.* v. 3. in fine, R. בְּפֻמַּהָא. Sic verſu proximo, עַל אַפָּהָא. v. 4. initio, R. David legit, ואתת איתתא, cujus etiam lectionis rationem hanc innuit, quòd de adventu ejus prius quam de locutione ejus ad regem mentio ſit facienda. Ib. R. וַאֲמַרַת פְּרַק מַלְכָּא. v. 5. R. וַאֲמַרַת בְּרַם אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא. R. Sal. & R. David legunt בקושטא. v. 6. R. וּמְחָא חַד יַת חַד. v. 7. R. כָּל זַרְעִיתָא. Ib. יַת יָרוּתָא וּבְעַן. v. 8. in fine, R. עֲלָךְ. v. 10. in fine, R. לְאַנְזָקָא לָךְ. v. 14. R. דְמָאִית הָא כְּמַיָּא. R. David affert lectionem noſtram. Vi. Bab. Ib. in fine, R. מִינֵּיהּ בִּידוּר. v. 15. R. תְּמַלֵּיל כְּעַן *Loquatur nunc.* Ib. יַת פִּתְגָּמָא הָדֵין *verbum hoc.* v. 21. R. וְאִיזֵיל וְאָתֵיב *ito & reduc.* v. 22. R. עַל אַרְעָא *ſuper terram.* Ib. in fine, דְּעַבְדָּךְ *ſervi tui.* v. 25. R. רַגְלֵיהּ. v. 30. R. אַחְסָנַת יוֹאָב, & ad finem verſus יַת אַחְסַנְתָּא, abſque Affixo. v. 32. R. וְאֶשְׁלַח יָתָךְ לְוָת מַלְכָּא.

CAP. XV.

Verſ. 2. R. וּקְרֵי אַבְשָׁלוֹם לֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ. Ib. מֵחֲדָא שִׁבְטַיָּא. v. 4. R. כָּל גַּבְרָא. Ib. וְאַדִּינֵיהּ. R. Sal. & R. David legunt ואידניניה. v. 5. R. וּנְשַׁק לֵיהּ. v. 6. R. קֳדָם מַלְכָּא *ante regem.* v. 12. R. מְלוּכָא דְדָוִד. v. 14. R. וִידַבְּקִינָנָא וְיִכְמוֹן עֲלָנָא יַת בִּישְׁתָּא *& inſidietur ſuper nos malum.* v. 17. R. וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ *& omnis populus qui cum illo.* Ib. R. David legit באתר דרחיק, & ſic etiam R. Salomon. v. 18. R. קַשָּׁתַיָּא. Ib. גִּבָּרַיָּא דַּאֲתוֹ. v. 19. R. נֻכְרָאֵי. Ib. וְאַף גָּלֵי אַתְּ, ſine particula אם, quem tamen legit R. David. v. 20. R. וַאֲנָא אָזֵיל לַאֲתַר. Ib. וְאָתֵיב יַת אֲחוּךְ. v. 21. R. קַיָּים הוּא יְיָ וְחֵי רִבּוֹנִי. Ib. אִם לְחַיֵּי, abſque copulativo. Sic verſ. 22. עֲבַר, & verſ. 25. יְתִיבִינַנִי. v. 27. R. חָזוֹיאָה אַתְּ תְּתוּב. R. David legit חוויא. Vi. Bab. Ib. R. בֵּן אֶבְיָתָר. v. 30. R. מַכְּרַךְ. v. 32. R. רֵישׁ טוּרָא *caput montis.* R. Sal. & R. David legunt in plurali טוריא. Ib. וְהָא לְקַדְמוּתֵיהּ חוּשַׁי אַרְכָּאָה. v. 33. R. לְמִטּוּל, ſic cap. 19. 35. v. 34. Ven. & Baſ. אֱהֵי עַבְדָּךְ דַּאֲבוּךְ, correximus ex Regiis עַבְדָּא. v. 35. R. *& erunt*, ſed in textu eſt וִיהֵי, ut in noſtris.

CAP. XVI.

Verſ. 1. Deeſt in Regiis vox יַבִּישִׁין. R. David legit דעינבין יבישין. v. 2. Lege in noſtris *Aſini.* v. 5. R. עַד עַלְמַת. Sic cap. 17. 18. בְּעַלְמַת, & cap. 19. 16. מֵעַלְמַת. v. 6. R. וְכָל גִּבָּרַיָּא. Vide notam noſtram ad Gen. 10. 9. v. 7. R. David legit נבר דחייב קטול. Ib. R. וּגְבַר רַשִּׁיעַ. v. 8. R. אָתֵיב יְיָ עֲלָךְ, mutato verborum ordine. v. 12. R. מָאִים גַּלְיָא. v. 13. R. וּמְשַׁדֵּי עַפְרָא. v. 17. R. עִם חַבְרָךְ וּלְמָה. v. 21. R. לְוָת לְחֵינָתָא. Ib. וְיִשְׁמַע. Ib. אִתְגְּרֵיתָא מֵאֲבוּךְ וְיִתַּקְפָן. Vi. Bab. v. 22. R. לְוָת לְחֵינָתָא, formâ plurali ut in verſu præcedenti, atque ita in Venetis etiam utrobique: mirandum itaque in Baſileenſibus legi לְחֵינְתָא, quod ſingulare.

CAP. XVII.

Verſ. 2. R. כִּדְהִי מְשַׁלְהֵי. v. 3. R. David legit, כד יתיבון כלהון. v. 8. R. וּמְרִירֵי נַפְשָׁן. Ib. in fine, עִם עַמָּא. v. 9. R. הוּא טָמִיר. Ib. הֲוָה מְחָתָא. v. 10. R. מִמְסָא יִמְסֵי אֲרֵי יָדַע. v. 11. R. כְּדֵין מַלְכִית *Sic conſulo.* Ib. וְעַל כֵּיף יַמָּא. v. 12. R. מִן אַתְרַיָּא דְּנִשְׁתְּכַח תַּמָּן *ex locis in quo invenietur.* v. 14. R. אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל. v. 15. R. וּכְדֵין וּכְדֵין מַלְכִית אַף אֲנָא *& ſic & ſic conſului ego.* v. 16. R. בְּמֵישְׁרָא בְּמַדְבְּרָא *in planicie quæ eſt in deſerto.* Ib. דִּילְמָא יִתְהַנֵּי. Vi. Bab. v. 17. R. וְאִנּוּן יֵיזְלוּן וִיחַוּוּן. v. 19. R. דִּקְלִין. R. David habet דקילן, de qua lectione Vi. Bab. v. 22. R. עַד נְהַר צַפְרָא, & ſupra 1. Sam. 25. 22, 34, 36. v. 25. R. *matrem Joab*, malè. v. 26. R. בְּאַרְעָא דְגִלְעָד.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. אַלְפֵי. v. 3. R. לֵב bis pro emphatico לִבָּא, quod in noſtris. v. 4. R. לְמָאוָן וּלְאַלְפִין. v. 5. R. אִסְתְּמַרוּ, ſic verſ. 12. v. 6. R. הֲוָה קְרָבָא. v. 7. R. עַמָּא דְיִשְׂרָאֵל. Ib. וַהֲוָה תַּמָּן מַחְתָּא. v. 8. R. וַהֲוַת תַּמָּן *Et fuit ibi, prœliantes diſperſi ſunt ſuper facies &c.* Vi. Bab. Ib. מִדְּקַטִּילַת. v. 11. R. וַעֲלַי לְמִתַּן, abſque פּוּן. v. 12. R. עַל יְדֵי אֲלַף. v. 13. R. אוֹ עֲבָדֵית פּוּן בְּנַפְשִׁי שִׁקְרָא *Aut faciam utique &c.* v. 14. R. מִבְּכֵין אֲנָא אֲשָׁרֵי *nunc ego manebo.* v. 15. R. עַשְׂרָה עוּלֵימִין. v. 16. R. אֲרֵי זְעֵר יוֹאָב. Vi. Bab. v. 18. R. יַת קָמְתָא. v. 20. R. כְּשַׁר אַתְּ לְבַסָּרָא יוֹמָא הָדֵין. v. 21. R. מָה דַּחֲזֵיתָא *id quod vidiſti.* v. 22. R. וִיהֵי מָה. Ib. in fine בְּסוּרְתָא מִתְיַהֲבָא, ſic & R. David. v. 23. R. מֵאוֹרַח מֵישְׁרָא וַאֲקְדֵּים. v. 25. R. הִיא בְּסוּרְתָא. v. 27. R. בְּסוּרְתָא טָבָא. v. 30. R. אִתְעַתַּד בְּדֵין. v. 33. R. צְבֵית דְּמֵיתֵית.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. בְּמֶהְפְּכוּתְהוֹן בִּקְרָבָא. v. 4. R. וּצְוַח. v. 6. R. אֲרֵי חֲזֵיתָא. v. 7. R. וּמַלֵּיל עִם לִבָּא *& loquere cum corde.* Ib. וּתְהֵא בִּישָׁא דָּא לָךְ. Ib. מִנְּעוּרָךְ וְעַד כְּעַן. v. 9. R. וְהָא פַּרְקָנָא *& ecce redemit nos.* v. 10. R. לְמָה אֲנַחְנָא שָׁתְקִין *ut quid ſilemus.* v. 11. R. עִם סָבֵי *cum ſenioribus.* v. 14. R. וּשְׁלַחוּ לְוָת מַלְכָּא. v. 17. R. מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִן *ex tribu domus Binjamin.* Ib. וְגוּן. v. 18. R. וְאַעְבַּרוּ מְנוּתָא *& tranſire fecerunt ſcapham.* R. David legit ut in noſtris עברו. Ib. וּלְמֶעְבַּד תַּקִּין. v. 20. R. אַתֵּיתִי. v. 21. R. הַחֲלַף דֵּין. v. 22. R. אֲרֵי תְהוֹן לִי. v. 24. R. רִגְלֵיהּ. R. David & R. Jeſaias legunt רגלוהי. Ib. in fine, R. בִּשְׁלָמָא. v. 26. R. אֲרֵי מְחַגַּר עַבְדָּךְ. v. 28. R. אֲרֵי לָא הֲווֹ. Ib. לְמִקַבַּל, abſque ו. v. 31. R. וַעֲבַר עִם מַלְכָּא. Vi. Bab. v. 32. R. בַּר תְּמָנַן שְׁנִין. At verſ. 35. תְּמָנַן. Ib. בְּמוֹתְבֵיהּ בְּמַחֲנַיִם. v. 35. R. וְאִם אֶשְׁמַע *& num audiam.* v. 36. R. תַּשְׁלוּמְתָא הָדָא. v. 37. R. יְתוּב כְּעַן. Ib. וְאַבָּא וְאִמָּא. v. 41. R. וְכָל גַּבְרֵי, contra ac ſupra cap. 16. 6. v. 42. R. וּלְמָה דְנַן תְּקֵף. Ib. אֲכַלְנָא. v. 43. R. David legit, רעינא ממך. Vide ſupra 1. Sam. 24. 16. Ib. R. וּמְדִין אַשִּׁיטְתָּנִי.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. מִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִן. Ib. לֵית לָנָא. v. 3. R. David legit נשירין, quod non convenit genere. v. 5. R. יַת בֵּית יְהוּדָה. v. 6. R. כְּעַן דִּלְמָא יַבְאֵשׁ. Ib. וּכְעַן דְּבַר *quæſo accipe.* v. 8. R. בְּנִדְנָהּ. Vi. Bab. v. 11. R. וְגַבְרָא קָם עִילָוֹהִי. v. 12. R. מִטְּרַף. v. 13. R. כַּד אַפְּקֵיהּ. v. 14. R. לְאָבֵל. v. 15. R. וּצְבַרוּ מֵלִיתָא. Ib. R. Sal. & R. David legunt ואפיקא. Vi. Bab. v. 19. R. אֲנַחְנָא מַשְׁלִימִין. Ib. לְחַבָּלָא קִרְוִי. v. 21. R. יָתֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי. v. 22. R. בְּחָכְמְתַהָא. v. 23. R. מְמַנָּא עַל קַשָּׁתַיָּא *præfectus ſuper jaculatores.* v. 24. R. וַאֲדוֹנִירָם *Et Adoniram.* v. 25. R. וְשִׁישָׁא סַפְרָא *Et Siſa ſcriba.* v. 26. R. וְאַף עִירָא דְמִתְּקוֹעַ *Et etiam Ghira qui erat ex Thecoagh*, abſque voce יָאִירָאָה. Sic & R. David, & R. Salomon, & R. Jeſaias. Vi. cap. 23. 26. *Tekoitam* reſpectu patriæ, *Jairitam* reſpectu familiæ, à patre vel avo *Jair*, dictum putat R. David: niſi forſan *Tekoa*, quod R. Salomoni placet etiam, ab olei illic naſcentis copia cujus ad lucernas uſus erat, alio nomine vel ſaltem epitheto *Jair* dicta fuerit; ut idem ſit יָאִיר & יִצְהָר, à *lucendo* utrumque dictum. Vide etiam R. Davidem ſupra ad cap. 14. 2.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. מִשְּׁאָר אֱמוֹרָאָה. Ib. בִּדְקַנֵּי. v. 3. R. וּבְמָה אֲכַפַּר. v. 4. R. לֵית אֲנַחְנָא בְּרִיכִין לְמִיסַּב *Non nos benedicimus accipiendo*, & paulò poſt, *occidendo.* v. 5. R. וּדְחַשִּׁיב עֲלָנָא. v. 6. R. וְנִצְלְבִנּוּן. R. David legit, ונצלובינון. v. 8. R. חֲמֵשֶׁת. Ib. דִּרְבִיאַת. Ib. דִּמְחוֹלַת. v. 9. R. בְּיַד גִּבְעוֹנָאֵי וּצְלַבוּנּוּן. v. 10. R. דִּנְחַת עֲלֵיהוֹן מִטְרָא *deſcendit ſuper illos pluvia.* Ib. וְלָא שַׁבְקַהּ. v. 12. R. מִשּׁוּרֵי דְבֵית שַׁן. Ib. בְּגִלְבּוֹעַ. v. 14. R. צְלוֹת דַּיָּרֵי אַרְעָא. v. 15. R. וַהֲוָה עוֹד קְרָבָא, ſic verſ. 18, 19, & 20. Ib. ad finem verſus, בִּפְלִשְׁתָּאֵי *in Peliſthæos.* v. 16. R. בִּבְנֵי גִּבָּרַיָּא *ex filiis robuſtorum.* v. 19. R. מְחֵי פָּרוֹכְתָּא דְבֵית מַקְדְּשָׁא. R. David מוחי פרוכתא דבית מקדשא דמבית לחם. Ultima verba deſunt in Regiis. v. 20. R. וְשִׁית עֶשְׂרִין וְאַרְבַּע מִנְיָן.

CAP. XXII.

Verſ. 3. R. אלהי תקפי. Ib. דבבי רוחצני. Ib. סמכני verbum, pro nomine סומכני, ad hunc itaque modum habetur tranſlatio: *quid extolleret cornu meum, in liberatione ſua fulcivit me, ecce fuit &c.* Ita ſtatim פרקני *liberavit me.* Ib. in fine, שיזבני. R. David legit ואף מיד כל חטופין ואנסין שזיב יתי. v. 5. Lege in noſtris, *anguſtiis.* Ib. R. וחיל ליה. v. 7. R. ובעותי מן קדמוהי מתקבלא באדנוי *ab ante ipſum ſuſcipiebatur in auribus ejus.* v. 8. R. ושכלולי *& fundamenta.* v. 9. R. סליק חננת רגזיה כאשא בערא מן קדמוהי משיצי. Ib. דלקא מסימריה. Ven. mi. in Targum Haphtaræ diei ſeptimi Paſchatis, דלקן מסימריה. Totius autem verſus tranſlatio in Regiis ſic habetur: *Aſcendit fumus indignationis ejus ſicut ignis comburens, ab ante illam; conſumit increpatio ejus, ſicut carbones ignis, ſucceſſa à dicto ejus.* v. 11. R. על כרוביא ודבר בתקוף *Super Cherubim, & deduxit &c.* v. 12. R. אשרי, abſque præfixo copulativo; ſic paulò poſt, ענן יקר, ubi in noſtris vertendum, *& nube gloriæ.* v. 13. R. דלקא מסימריה *ſucceſſa eſt à dicto ejus.* Vi. ſupra verſ. 9. v. 16. R. עמקי ימא ואתגליאו. v. 17. R. דברני ושיזבני *gubernavit me & eripuit me.* v. 18. R. ישיזבנני משנאי. v. 19. R. קדמוני. R. David legit, יקדמוני. Ib. Corrige in noſtris, *migrationi.* Ib. R. והוה. Ib. סמך. v. 20. R. לרוחא. v. 24. R. נטר נפשי כל יומי מחובין *omnibus diebus meis à peccatis.* v. 27. R. מחשבן בישן *cogitationes malas.* v. 28. R. וית עם חשיך *& populum miſerum.* v. 30. R. אלהי. Ita ſupra in fine verſus 22. v. 31. R. אלהנא דביונא *Deus noſter eſt &c.* Ib. היא תקוף לכל דמתרחצין עלוהי *ipſa eſt fortitudo omnibus &c.* v. 32. R. לית אלהא אלא יוי ולית דתקיף *Non eſt Deus niſi Dominus, nec qui ſit fortis.* v. 33. R. ומתקן. v. 34. R. תקפי יקימינני. v. 35. R. ומתקף כקשת נחשא דרעי *ut arcum æneum.* v. 36. R. תקוף פרקנך ופרקתני *fortitudinem liberationis tuæ & liberaſti me.* v. 37. R. תחותי ולא אזדעזעה. v. 38. R. רדפית שנאי. Ib. עד דגמרתינון, ex Piel, & ſic verſu ſequente ינמרתינון. v. 39. R. למקם קדמי *ſtare ante me.* v. 41. R. מחזרי קדל *vertentes cervicem,* abſque קדם. Ven. mi. מחזרי קדל קדם, ubi utramque lectionem habes. v. 43. R. כטין שוקין בעטית. v. 44. R. לכל עממיא *omnibus gentibus.* v. 45. R. לשמע אודן ישתמעון לי, Ven. mi. למשמע אודן ישתמעון לי. v. 47. R. ומרמא אלהא תקוף פרקננא *& ex alto Deus noſter robur &c.* v. 48. R. דעבד פרענותא. Ib. תחותי, ſic verſ. 37, & 40. v. 49. R. ופריקי. Ib. תנברינני משרית חטופין תשיזבינני *roborabis me, ab exercitu raptorum eripies me.* v. 51. R. מסגי פורקן למעבד *Qui multiplicat liberationem facere.*

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. משיח במימר אלהא. Ib. R. בחיך בסים. Vi. Bab. v. 3. R. אמר דוד אמר אלהא שליט, ſine ד. quæ ſic redduntur, *Dixit David, Dixit Deus Iſrael ſuper me, locutus eſt fortis Iſrael dominator in filiis hominis.* R. David legit ut in noſtris, אמר דוד אלהא דישראל. Ib. הוא משיחא דעתיד ליקום. v. 4. R. לאנהרא בזיהור יקרכון *ut luceatis in luce gloriæ veſtræ.* Ib. וכשימשא דמוהר בלא עננין בזיהור יקריה הא כברא דמסברא בשני ביצרתא *& ſicut S qui ſplendet abſque nubibus in ſplendore gloriæ ſuæ: ecce ſicut ager &c.* v. 5. R. יתיר מכדין. Ib. ad finem, עוד לקבליה *amplius contra ipſum.* Tranſpoſitis vocibus. v. 6. R. וכל בר אנש חיים *& omnis filius hominis parcit.* v. 7. R. ואף כן כל אנש *Et ſic omnis homo.* R. David citat abſque כן. Ib. R. לא יכלין, ſine præfixo ד. Ib. מורנין ורומחין. v. 8. initio, R. ואילין *Et hæc.* R. David affert, ut in noſtris legitur, ſine ו. Ib. שפיר בריוה. Ib. גיבר בגברותא. Ib. מתקן במאני זינא ונפק *& exiens,* ſic ינצח. v. 9. R. בר אחבוהי בר אחוהי *filius patrui ejus filii Achohh.* R. David legit, בר דודו, ſic etiam verſ. 24. Ib. Ven. & Baſ. בתלתא גבריא, correximus ex Regiis בתלתא. v. 10. R. עד די לאיאת ידיה ואדביקת. Ib. ועמא תבו *& populus redierunt.* v. 11. R. דמן הרר, apud R. Davidem adjicitur טוראה, ut in noſtris: in tranſlatione Latina in Regiis eſt *Hadar,* ſed aliter infrà v. 33. Ib. R. מליא דטלופחין. v. 12. R. ושיזבוה. Ib. R. & Ven. למערת עדלם *in ſpeluncam Ghadulam.* v. 17. R. למעבד, ſine præfixo מ. Ib. גבריא, Ven. גבריא. v. 18. R. & Ven. והוא חבית. Vi. Bab. v. 19. R. מן תלתא גיבריא *Præ tribus robuſtis.* Ib. ולתלת גבורן *& uſque ad tres fortitudines.* Ita citatur etiam à R. Salomone. v. 20. R. ולידה עובדין. Ib. רברבי מואבאי *magnates Moabæorum.* R. Sal. & R. David adducunt lectionem noſtram. v. 22. R. בתלתא גברין. Sic v. 23. v. 24. R. בר אחבוהי, ut ſupra verſ. 9. v. 26. R. חלץ דמן פרעתון *Hheleſz qui ex Pinghathon.* v. 33. R. שמא דמן הרר, omiſſo טוראה, ut ſupra verſ. 11. v. 34. R. בר מעכתי *filius Maghachati.* v. 35. R. חצרו *Hheſzeroſ.* v. 36. R. דמשבט גד *qui ex tribu Gad.* v. 39. R. ושבעה.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. R. בכל שבטיא. Ib. ומנו ית עמא ואידע. v. 3. R. הזין. v. 4. R. מן קדם מלכא *ab-ante regem.* v. 5. R. דשבט גד, R. David legit דבשבט גד. v. 6. R. ולארע, R. David legit, ולארע דרומא, ut in noſtris; fatetur tamen ſe neſcire, cur Paraphraſtes vocem תחתים reddiderit per דרומא. Quod ſequitur apud eum דמתמן menda videtur. v. 7. R. ועלו למבצר צור *& intrarunt ad munitionem Szor.* Vi. Bab. v. 8. R. לסיפי תשעה ירחין ועשרין יומין לירושלם *à fine novem menſium &c.* v. 9. R. אלפין גברי חילא. v. 11. R. חוזאה דדוד. v. 13. R. ואם תלתא ירחין תהי ערוק. Ib. מותנא בארעך. v. 15. R. דמתסק: R. Salomon legit דאתסק in præterito, ſed R. David habet דמיתסק, juxta libros noſtros. v. 16. R. מלאכא דיוי *angelum Domini.* Ib. באדרי דארונה *in areis Araunah.* v. 20. R. עברין עלוהי. Ib. על אפוהי *ſuper faciem ſuam.* v. 21. R. למזבן מינך ית אידרא *Ut emam à te aream.* Ib. ותתכלי מותנא. v. 22. R. תוריא לעלתא, abſque דכשירין. Sic v. 23. deeſt in R. למלכא; contrà verò in quibuſdam exemplaribus ſic legi monet R. David, יהב ארוון למלכא די בעא מיניה מלכא. In Venetis etiam ſuprà verſ. 21. pro ארונה, legitur ארוון. v. 25. R. צלותא דדיירי. Ib. מעל עמא דישראל *à populo Iſrael.*

REGUM I.

CAPUT I.

VErſ. 2. R. יבעון. Ib. ותשחין. v. 4. R. והות למלכא, rectius per verbum fœm. ſermo enim eſt de *Abiſag.* v. 5. R. רדפין קדמוהי. v. 7. R. אדניהו. In hoc & hujuſmodi nominibus ו in fine modò adeſt, modò non. Sic verſ. 10. ובניהו *& Benajahu.* v. 9. R. עין קצרא, Sed R. Salomon & R. David legunt per ד, ut in noſtris. Ib. R. אחוהי. Ib. R. וכל גברי שבט יהודה *& omnes viros tribus Jehudah.* v. 12. R. ואמלכינך. v. 13. R. והוא יתיב, ut infrà verſ. 17. v. 14. R. הא עד דאת, ſine præeunte ו. Ib. אעול בתריך. v. 18. R. וכען ריבוני *& nunc domine mi.* Contrà verſ. 20. ואת רבוני *Et tu domine mi.* In priore loco in Hebræo legitur ועתה, adjectâ notâ Maſorethica, *tria eſſe quæ Lectorem fallere poſſint, cùm legenda videantur* אתה, *legantur tamen* עתה: in poſteriore ואתה, ubi ſimiliter R. David annotat, *fieri poſſe ut per errorem legatur per* ע, *cùm ſenſus eò magis accedat.* In MS. Bibliorum codice Seldeniano utrobique legitur ואתה. v. 19. R. לסני, ſic verſ. 25. v. 21. R. ובני שלמה מתרכין. v. 22. R. והא עד. v. 28. R. וקמת קדם מלכא. v. 33. R. דברו עמכון. v. 35. R. ועל דבית יהודה *& ſuper populum domus Jehudah.* v. 36. R. אלהיה דריבוני. v. 37. R. מכרסי מלכותא. v. 38. R. וקשתיא וקלעיא, ſic verſ. 44. v. 41. R. זמיניא, ſic verſ. 49. v. 42. R. עד דהוה ממליל והא יהונתן. v. 48. R. ועיני חזין. v. 51. R. ביומא הדין. Ib. דלא יקטול. v. 52. in fine, R. יתקטיל, ſine ו.

CAP. II.

Verſ. 2. R. ותתקף ותהי. v. 3. R. וסהידותיה כמה. Ib. ולכל אתר. v. 4. R. ית ארחתהון. v. 5. R. דקטילינון בערמימותיה, ſic etiam legit R. David. Ib. ודמי דמחשיב דמהון, quod ſic forſan verti poſſet, *& ſimilis fuit,* vel *aſſimilavit ſe, quaſi reputaret ſanguinem illorum.* Noſtra verò lectio ſic, *quaſi reputaretur ei ſanguis eorum &c.* Ib. באיספנקי. v. 8. R. בר שבטא דבנימן. Ib. והוא לוטני. Vi. Bab. v. 14. R. עמיך ואמרת. v. 17. R. ית אפיך ויתן לי. v. 19. R. על כרסוהי ושוי כרסיא לאמיה דמלכא. v. 22. R. אחי קשוט מיני *frater meus ornatior me.* Vi. Bab. Ib. בעצה חדא הון *in conſilio uno fuerunt.* R. David legit, בעצה דא. v. 23. R. יעביד לי יוי. v. 26. R. דיוי אלהא. v. 32. R. בתרין גברין. v. 33. R. ותבו דמיהון. Ib. בנוהי לעלם. v. 34. R. ושלט בידה, ſic verſ. 46. v. 44. R. ואתיב יוי *& reddidit Dominus.* v. 45. R. וכרסי מלכותה דדוד יהא מתקן. v. 46. אתקנת.

CAP. III.

Verſ. 2. R. על במתא. v. 4. R. אסיק שלמה. v. 5. R. ואמר יוי שאל. v. 6. R. בקשוט ובזכו. Ib. ad finem, על כרסוהי. v. 8. R. בנו עמא, ſine Affixo. Ib. לא יתחשבון, abſque ד. v. 9. R. לב סבר. Ib. in fine, ית עמא סגי הדין, ſed R. David legit סניאה. v. 11. R. סברותא. v. 12. R. וסכלתן דדכוותך. v. 15. R. ארונא דקיימא. v. 16. R. תרתין נשיא. Ib. וקמאה. v. 18. R. בחדא ולית נכרי. Ib. תרין אנחנא. v. 20. R. מלותי, convenientius quàm מלותיה quod in noſtris ex Venetis & Baſileenſibus habetur. v. 21. R. וקמית בצפרא. v. 22. R. אלהן ברי חייא *ſed filius meus eſt vivus.* Sic poſtea in hoc verſu & in ſequenti, אלהין בריך מיתא. Ib. וממללן קדם מלכא *& locutæ ſunt ante regem.* v. 25. R. לתרין והבו פלגה לחדא ופלגיה לחדא *in duo, & date partem ejus uni, & partem ejus alteri.* v. 26. R. אתגוללו. v. 27. R. הא היא אימיה.

CAP. IV.

Verſ. 3. Pro ספרא, quod in Baſileenſibus, ex R. & Ven. correximus ספריא, quod & ſenſus poſtulat. v. 7. R. תרי עסר איסטרטינין. Ib. מטי לחד. v. 9. R. ואילון בית חנן. v. 10. R. שוכה וכל ארעא דחפר. v. 12. R. דבסטר צרתן. v. 13. R. בר גבר. Ib. דילהון עברין. v. 14. R. דילה מחנים *cujus erat Malhhanaim.* v. 16. R. דמשבט אשר *ea quæ erant de tribu Aſſer.* v. 18. R. בשבטא דבני בנימן *in tribu filiorum Binjamin.* v. 19. R. גבר בר אורי בארע גלעד ארע סיחון מלכא דאמוראה. v. 21. R. בכל מלכותא מן פרת ארע פלשתאי *omnibus regnis à Perath terra Peliſthæorum.* R. David hæc citat ut in noſtris leguntur. v. 23. R. ועופא פטימא, R. David legit ut in noſtris, ועופיא פטימיא, & ſic ad initium verſus, פטימיא, ubi in exemplaribus omnibus excuſis eſt דפטמא. v. 24. R. וכל מלכי *& omnibus regibus.* v. 26. R. ארות סוסון. v. 28. R. ושעריא ותבנא. v. 29. R. סגיא לחדא. v. 30. R. וסגיאת חכמת שלמה. v. 31. R. וחכים מכל. v. 32. R. ותשבחתיה. v. 33. R. ומלל על אעיא מארזא די בלבנן ועד אזובא דנפק

דִּנְפֵק בְּכוּתְלָא וּמַלֵּל עַל בְּעִירָא *Et locutus eſt ſuper lignis à cedro quæ eſt in Libnan, & uſque ad hyſſopum quæ prodit de pariete: & locutus eſt ſuper jumentis.* R. David legit ואתנבי עַל מלכי בית דוד וגו׳, ut in noſtris.

CAP. V.

Verſ. 3. Lege in noſtris, *nomini Domini.* Ib. R. עַד דִּימְסַר. v. 4. R. לֵית סָטָן. v. 6. R. וִיקַצּוּן לִי אַרְזִין. Ib. דְּיָדַע לְמִקַּץ. v. 8. R. אֲסוּפֵיק יַת כָּל צָרְכָךְ, ſic v. 9. תְּסוּפֵיק יַת צָרְכֵי לְמֵתַן. v. 11. R. יְהַב לְחִירָם עֶשְׂרִין, d finem verò verſus, יְהֵיב. Ib. שַׁתָּא בְּשַׁתָּא. v. 12. חָכְמְתָה. v. 14. R. עַשְׂרָא אַלְפִין גַּבְרָא בְּיַרְחָא מִשְׁתַּנַּן *decem millia virorum, in menſe viciſſim.* Ib. וּתְרֵין יַרְחִין בְּבֵיתֵיהּ. v. 16. R. אִיסְטַרְטִיגַיָא דִּלְשְׁלֹמֹה דִּמְמַנַּן עַל עִיבִידְתָּא *anteſignanorum Selomoh qui præpoſiti erant ſuper opus*, juxta ordinem verborum in Hebræo. v. 17. R. וַעֲקַרוּ. Ib. אַבְנִין טָבָן *lapides bonos*, ſed R. David legit יקרן, cum libris noſtris.

CAP. VI.

Verſ. 3. R. עֶשֶׂר אַמִּין פּוּתְיֵיהּ. v. 4. R. וּסְתִימָן מִלְּבַר, R. David legit מלברא, ſequentia verò ſic, וחפין כלינסא בית אבהרת. v. 5. R. זִיזָא סְחוֹר סְחוֹר אַקִּף עַל כָּתְלֵי בֵּיתָא סְחוֹר סְחוֹר לְהֵיכְלָא *prominentiam in circuitu, gyravitque parietes domus circumcirca templum.* v. 6. R. וְתַלִּיתָאָה. Ib. אֲרֵי נִפְקְתָא עֲבַד לְגֵיו לְבָרָא *quia projecturam fecit in medio forinſecus.* v. 7. R. שְׁלָמַן מְטַקַּס. v. 12. R. דַּאֲרַת בְּנֵי, malè in Baſ. בְּנֵי. Ib. וְאָם יַת דִּינַי. v. 13. R. וְלָא אַרְחֵיק. v. 15. R. וְעַד כָּתְלַיָא, & ſic verſu ſequente. R. David citat ex hoc verſu ſine copulativo, ut in noſtris. Ib. וַחֲפָא יַת אוּשֵׁי. v. 16. R. מִלְּגָיו לְבֵית. v. 18. R. וְנִסְרִין דְּאַרְזַיָא חֲפֵי בֵּיתָא, ac rurſus, חֲפֵי נְסָרִין דְּאַרְזַיָא, apud R. Sal. legitur ut in noſtris, דארזא, in ſingulari. v. 19. R. בְּגוֹ בֵּיתָא *in medio domus.* v. 22. R. דִּי לְבֵית כַּפּוּרֵי. v. 25. R. מְשַׁחְתָּא חֲדָא וְעִיבְרָא חַד. v. 29. R. וּגְלַף קְלִיעִין. v. 31. R. אֵילוֹהִי וְסִפּוֹהִי מְטַקְּסִין *ſuper liminaribus ejus & poſtibus ejus inter ſe ordinatis.* R. David legit אילא וספוהי, quod proprius accedit ad Hebr. v. 32. R. וְשׁוֹשַׁנִּין וַחֲפֵי, ſic verſ. 35. Ib. עַל צוּרַת דִּיקְלַיָא. v. 33. R. דְּאָעֵי זֵיתָא מִן רְבִיעֲתָא, R. Salomon & R. David afferunt lectionem noſtram. v. 34. R. וְתַרְתֵּי דָשִׁין. Ib. דְּדַשָּׁא תִּנְיָנָא. v. 35. R. וּגְלַף כְּרוּבִין. v. 37. R. בְּשַׁתָּא, ſine ו. v. 38. R. מֵיסַף אַבִּיבַיָא, R. David habet איבביא, juxta ac in noſtris legitur.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. וּקְרוֹנַתְהוֹן דְּאַרְזַיָא. Vi. Bab. v. 3. R. וַחֲפֵי נְסָרִין. Sic verſ. 7. & 11. v. 4. R. תְּלָתָא סִידְרִין וְזַוֵּי לָקֳבֵיל זַוֵּי. R. David legit, וכלונסא תלתא סידרין זוי לקביל זוי, ſic & R. Sal. habet כלונסא, per ו, & זוי ſine copulativo. v. 5. R. מְרַבְּעִין. Ib. וּמְקַבֵּיל זַוֵּי לָקֳבֵיל זַוֵּי, ut in verſu præced. v. 7. Corrige in noſtris, *præparaetur.* Ib. R. Sal. legit, כורסייה לבית דין, ſed R. David magis accedens ad lectionem noſtram, כורסיה בית דינא. Idem paulò poſt habet פורסדא pro פרוסדא, & idem eſſe ait quod פרוזדור in celebri illo apophthegmate R Jacob in Pirke Aboth cap. 4. ubi etiam quædam exemplaria פרוסדור per ס habere teſtatur. R. Sal. legit ut in noſtris פרוסדא. Ib. R. וְעַד אוּשַׁיָא, ſic R. David & R. Salomon. Vi. Bab. v. 8. R. כְּעוֹבָדָא הָדֵין. v. 9. Lege, *menſuram.* Ib. R. וּמְשַׁכְלְלִין. v. 10. R. וּמְשַׁכְלַל בְּאַבְנִין טָבִין, ſic verſ. 11. טָבִין pro טָבָן. v. 12. R. דְּמָרֵישׁ אָעֵי אַרְזַיָא. Ib. גַּוַּיְתָא. v. 14. R. אוּמָּן נְחָשָׁא. Ib. יַת חָכְמְתָא וְיַת סָכְלְתָנוּתָא. Ib. עִיבִידְתָּא & עִיבִידְתֵּיהּ. v. 15. R. תְּמַנְיָא עַשְׂרֵי & תַּרְתָּא עַשְׂרֵי, quæ apud R. Davidem leguntur ut in noſtris. v. 16. R. קְרוֹנָתָן, & ſic verſ. 18. Ib. מַתִּיךְ נְחָשָׁא. Ib. רוּמֵיהּ דִּקְרוֹנְתָא, & rurſus רוּמֵיהּ דִּקְרוֹנְתָא תִּנְיָנָא: ſic deinceps maſculinè. v. 17. R. סְרִיגִין עוֹבַד סְרִיגוּ, & ſic, עוֹבַד גְּדִילוּ. v. 18. Lege, *in circuitu.* v. 19. R. וּקְרוֹנַתְהוֹן *Et coronæ earum.* v. 20. R. וּקְרוֹנָתָן עַל. Ib. R. Sal. legit לקבל דובקא. v. 23. R. עֶשֶׂר אַמִּין מִשִּׂפְתֵיהּ וְעַד שִׂפְתֵיהּ. Sic verſ. 24. לְסִפְתֵיהּ. v. 24. R. מַקְּפִין לְיַמָּא. v. 25. R. לְמַעְרְבָא *ad Occaſum*, prius quàm לְדָרוֹמָא *ad Meridiem*: idem ordo eſt in Hebræo. Ib. R. מְתַקַּן עֲלֵיהוֹן מִלְּעֵילָּא. v. 26. R. וְשִׂפְתֵיהּ כְּעוֹבַד שִׂפַת כּוֹס. Ib. R. David legit, לקיט כשושנתא. Ib. R. בַּרְטִיבָא. v. 27. R. וּתְלָתָא אַמִּין. v. 28. R. בְּסִיסָא דְּנָפְקִין לְהֵין, ſingulare eſt Hebr. מכונה, quod obſervat etiam R. David à Jonathane reddi בסיסא. v. 29. R. צִיַּר אַרְיָוָן. Ib. כַּנְתָּא מִלְּעֵילָא. v. 30. R. כַּתְפִּין לְהֵין. Ib. כַּתְפִּין מַתְּכִין מִכְּבַשׁ. v. 31. R. לִקְרוֹנַתְהוֹן. Ib. וּפוּמַהּ סְגַלְגַל. Ib. מְרַבְּעִין. v. 32. R. וְרוּמַהּ דְּגַלְגְּלָא חֲדָא. v. 33. R. וְגַבֵּיהוֹן וְכִיבּוּשֵׁיהוֹן וְחִפּוּיֵיהוֹן *& coſtæ earum, & ſubligacula earum, & ligamina earum.* R. David legit, וחופיהון וכיבושיהון, eodem ordine quo in noſtris leguntur. v. 34. R. כַּתְפִּין עַל אַרְבַּע זָוְיָן *ſuper quatuor angulos.* v. 35. R. רוּמַהּ. v. 37. R. כִּדְנָה עֲבַד יַת עֲשַׂר. Ib. וּמְשַׁחְתָּא חֲדָא וְעִבְרָא חֲדָא. v. 38. R. כִּיוֹרָא מַחְסִיל בַּרְטִיבָא. v. 38. R. מִשְּׂמָאלָא. Ib. יַמִּינָא קִידוּמָא. v. 40. R. וַעֲבַד חִירוֹם, per Cholem ut Hebraicè. v. 41. R. וְאַגְנֵי קְרוֹנָתָן דְּעַל רֵישׁ, eædem voces eodem modo punctatæ iterùm in hoc verſu & in proximo habentur: R. Sal. legit קרנוותא, ſuprà ad verſ. 18. v. 42. R. תַּרְתֵּין סִידְרִין. v. 43. R. וְיַת בְּסִיסַיָּא עַשְׂרָה וְיַת כִּיוֹרַיָּא עַשְׂרָה. v. 45. R. בְּבֵית מַקְדְּשָׁא, R. David legit ſine præfixo ב, ut in noſtris eſt. v. 46. R. בְּעוֹבֵי גַּרְגּוּשְׁתָּא, R. Sal. & R. David legunt, גרנישתא, ubi litera י indicat vocalem Chirek, quâ hæc vox in noſtris effertur. v. 48. R. מָנַיָא דְּבֵית מַקְדְּשָׁא *vaſa domus ſanctuarii.* v. 49. R. וְשׁוֹשַׁנָּא. Ib. וְצִיבְתַיָא, ubi Baſ. pravè נְצִבְתַיָא. v. 51. R. מַלְכָּא שְׁלֹמֹה *rex Selomoh*, juxta ordinem verborum in Hebræo. Ib. בְּאוֹצְרֵי בְּבֵית.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. וְאִתְכְּנִישׁוּ. Ib. קְרָן לֵיהּ, ſed R. David & R. Sal. legunt דקרן, u in noſtris habetur. v. 5. R. כְּנִישְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּאִזְדַּמְּנוּ *congregatio filiorum Iſrael &c.* v. 6. R. דִּמְתַקַּן בְּגוֹ בֵּיתָא. v. 7. R. כְּרִיסִין. Ib. Lege in noſtris, *& vectes ejus.* v. 9. R. בַּאֲרוֹנָא מַחֲתִין תְּרֵין לוּחֵי *In arca depoſitæ ſunt duæ tabulæ.* v. 11. R. וְלָא יְכִלִין כָּהֲנַיָא. v. 13. R. אֲתַר מְתַקַּן, ſic verſ. 21. מְתַקַּן. v. 16. R. לְמִן יוֹמָא דְּאַפֵּקִית. v. 21. R. עֲלֵיהוֹן כְּתִיבִין קְיָמָא דַּיְיָ *ſuper quas ſcripta ſunt verba fœderis Domini.* v. 23. R. דִּפְלְחִין קֳדָמָךְ *qui ſerviunt tibi.* v. 24. R. כְּיוֹמָא הָדֵין *ſecundùm diem hunc.* v. 26. R. מָךְ דְּמַלֵּילְתָּ *verba tua quæ locutus es.* v. 27. R. אֲרֵי מַן סָבַר וּמַן דָּמֵי דִּבְקוּשְׁטָא. Ib. לָא יָכְלִין לְסוֹבָרָא יַת יְקָרָךְ. v. 28. R. יְיָ אֱלֹהִים. v. 29. R. לְקַבָּלָא. Ib. R. David legit, באפי אתרא הדין. v. 31. R. דְּרָשֵׁי בֵּיהּ, R. David adducit lectionem noſtram. v. 32. R. לְחַיָּבָא חַיָּיב. v. 33. R. וִיצַלּוֹן וְיִבְעוֹן. v. 34. R. דְּקַיֵּימְתָּא לַאֲבָהָתְהוֹן *quam juràſti patribus eorum.* v. 37. R. יְקוֹנָא. Ib. אֲרֵי יְעִיקוּן לְהוֹן *cùm obſederint illos.* Ib. בְּאַרַע קִרְוֵיהוֹן. Ib. כָּל מְרַע. v. 38. R. וְכָל בָּעוּתָא דִּתְהֵא. v. 41. R. מֵאַרַע רְחִיקָא. v. 42. R. יְדָךְ תַּקִּיפָא וּדְרָעָךְ. v. 43. R. וְאַתְּ תְּקַבֵּיל. v. 45. R. עֻלְבָּנֵיהוֹן, R. David legit ut in noſtris, עולבנהון, quod ſingulare juxta ac Hebr. מִשְׁפָּטָם. v. 46. R. וְיִשְׁתְּבוּן שְׁבֵיהוֹן *& captivati fuerint captivitate ſua.* Vi. Bab. Ib. רְחִיקָא, ſine ד. v. 47. R. בְּאַרַע שַׁבְיֵיהוֹן. v. 48. R. בְּאַרַע, ut verſu præcedenti. Ib. אוֹרַח אַרְעֲהוֹן. v. 56. R. בְּיַד מֹשֶׁה. v. 57. R. וְלָא יְרַחֲקִינַנָא. v. 63. R. תַּרְתֵּין רִיבּוֹא, abſque וְעֶשְׂרִין, quod in libris noſtris ex Ven. & Baſ. omnino redundare videtur, quocirca nec Latinè illud expreſſimus: *duæ* enim *myriades*, h. e. תַּרְתֵּין רִבּוֹא, ſunt *viginti millia*, quibus ſi alia *duo millia* adjicias, habebis *viginti & duo millia*. Ib. R. וְעָנָא מְאָה וְתַרְתָּא רִיבּוֹא, i. e. *& ovium centum & duæ myriades*, ſive, *mille & viginti millia*: hæc igitur clauſula rectius in noſtris habetur; nam *duodecim myriades*, ſeu תַּרְתָּא עַסְרֵי רִבּוֹא, conficiunt *centum & viginti millia*. Interpretatio Latina utrobique rectè ſe habet. v. 64. Pro רְחִיק correximus ex Regiis דְּחִיק. Ib. R. יַת עֲלָתָא וְיַת מִנְחָתָא. v. 65. R. קְהָל רַב. Ib. אַרְבְּעָה עֲשַׂר. v. 66. R. כַּד חֲדוֹ וְשַׁפִּיר לִבְּהוֹן.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ שְׁמִיעַ קֳדָמַי יַת צְלוֹתָךְ *Et dixit Dominus illi: &c.* Ib. וְאַף רְעוּתִי *& etiam beneplacitum meum.* R. Sal. & R. David citant ut in noſtris, אם רעותי. v. 6. R. וּקְיָמַי דִּיהָבִית *& decreta mea &c.* v. 7. R. *domum quam ædificavi.* Sed in Chaldæo eſt דְּאַקְדֵּישִׁית, ut in noſtris. Ib. אַרְחֵיק. Ib. לְשׁוֹעֵי. v. 8. R. David legit, דהוא עילאי יהא חרוב. Ib. R. וְיֵנִיד. v. 11. R. צִבְיֵהּ וּבְכֵן יְהַב. Ib. בְּאַרַע גְּלִילָא. v. 12. R. לְמִסְעַר. v. 13. R. וּקְרָא לְהֵין אַרַע כָּבוּל. v. 14. R. וּשְׁדַר חִירָם, ſic verſ. 27. v. 15. R. וְיַת שׁוּרַיָא דִּירוּשְׁלֵם *& muros Jeruſalem.* v. 16. R. וִיהָבַהּ מַתְּנָא לִבְרַתֵּיהּ. v. 19. R. קִרְוֵי בֵּית אוֹצְרַיָּא *urbes domus repoſitoriorum.* Ib. in fine, שָׁלְטוֹנֵיהּ. v. 20. R. דְּאִשְׁתְּאַרוּ. v. 21. R. לְמַסְּקֵי מִסִּין פָּלְחִין *in allatores tributorum ſervientes.* v. 22. R. *quia erant illi viri belligeratores.* v. 25. R. קְטוֹרֶת בֻּסְמִין, R. David legit בוסמיא. v. 26. R. וּסְפִינָא עֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה. v. 27. R. וְאוּמָּנִין לְדַבָּרָא יַמָּא *& peritos regendi maris.* R. David affert lectionem noſtram.

CAP. X.

Verſ. 1. R. לְנַסָּיוּתֵיהּ בְּמַתְלִין *ut tentaret eum in parabolis.* v. 2. R. בְּמַשְׁרְיָן סַגִּיאָן. Ib. גְּמַלִּין טְעִינִין בֻּסְמָנִין. v. 3. R. וְלָא הֲוָה מִדַּעַם. v. 5. R. וּמֵקַם מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ. Ib. וַעֲלָוָתֵיהּ, ſed R. David legit ועלתיה, ut in noſtris. Ib. R. וְלָא אִשְׁתְּאַרַת. v. 7. R. לָא אִתְחֲוָאָה לִי פַּלְגוּת מָה. v. 8. R. טוּבֵי עַבְדָּךְ *& beati ſervi tui.* v. 10. R. כִּכְּרֵי דַּהֲבָא וּבֻסְמִין. Ib. לָא אֲתֵי כְּבֻסְמַנַיָּא. v. 11. R. דְּמַיְתִין דַּהֲבָא. Vi. Bab. Ib. R. אַלְמוּגַיָא. v. 14. R. דְּהַבָא דַּאֲתָא לִשְׁלֹמֹה. Ib. וְשִׁיתִּין. v. 16. R. דִּדְהַב טָבָא, R. David דהבא, ſine ד ſervili, ut in noſtris. v. 19. R. וְאַשְׁרְתָא, formâ ſingulari ſicut etiam ad finem verſus. v. 21. R. מְקֵירַת מַלְכַיָּא *refrigerii regum.* Ib. in fine, מִדְּעַם, ſine præpoſito ל. v. 22. R. אֲרֵי סְפִינַת אַפְרִיקָא. Elias legit, סְפִינָתָא דְּאַפְרִיקֵי. v. 25. R. וּמָנֵי כְסַפָּא *& vaſa argenti.* v. 27. R. וּבִשְׁפֵלְתָּא לְסַגֵּי.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. דְּלָא יַטְעֲן. Ib. טַעֲוָתְהֵן בָּהֵן, ſic verſ. 8. לְטַעֲוָתְהֵן. v. 7. R. שִׁקּוּץ מוֹאֲבָאֵי. v. 11. R. חֲלַף דַּהֲוָה דָא. Ib. יַת מַלְכוּתָךְ מִינָּךְ *regnum tuum à te.* v. 12. R. לָא אֶעְבְּדִינַּהּ. Ib. מִיַּד בְּרָךְ אַעְדֵּינַהּ. v. 13. Lege in noſtris, *Jeruſalem urbem quam volui.* In Regiis deeſt vox קַרְתָּא. v. 15. R. Sal. legit ית קטיליא, & in Hebræo eſt את החללים. v. 17. R. וַעֲרַק הֲדַד *Et fugit Hadad.* v. 19. R. אַחָתָא דְּתַחְפְּנֵס. v. 20. R. בְּגוֹ בְּנֵי פַרְעֹה *in medio filiorum Phargboh.* Ib. רַבֵּי בֵּית פַּרְעֹה. Deeſt in noſtris vox רַבֵּי, retinuimus tamen interpretationem ejus uncinulis incluſam & alio charactere notatam; quod in hoc tomo & ſequenti fit, quoties aliquid ſupplendi ſenſus gratiâ inſeritur: at ſine ea hic locus in noſtris ſic forſan reddi potuiſſet, *& fuit Genubath domeſticus Phargboh*; ſic enim דְּבֵית in Targum quodammodo adjectivè nonnunquam accipi ſolet. v. 21. R. שְׁכַב דָּוִד. v. 23. R. הֲדַד עֶזֶר *Hadargheſer.* v. 24. R. רַב מַשְׁרִיתָא. v. 29. Deeſt in Regiis pronomen אִנּוּן. v. 30. R. וּסְדַקָהּ לִתְרֵי עֲשַׂר סִידְקִין. v. 31. R. עֲשַׂר סִידְקִין אֲרֵי כְדֵין. v. 32. R. בְּדִיל עַבְדִּי דָוִד. v. 35. R. וְאֶתְּנִנַּהּ לָךְ. v. 36. R. דְּאִתְרְעֵיתִי בַהּ. v. 37. R. בְּכָל דְּרַעְוָא נַפְשָׁךְ. v. 38. R. דְּכָשַׁר קֳדָמַי *quod rectum eſt ante me.* v. 39. R. וְאַעְנֵי *Et humiliabo.* Vi. Bab. v. 41. R. סְפַר פִּתְגָמֵי שְׁלֹמֹה.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. Lege, *Et ivit Rekhabgham.* v. 3. R. בְּכָל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל *cum omni eccleſia Iſrael.* v. 4. R. אֲקִיל מִפָּלְחָנָא *allevia de ſervitio patris tui duro.* v. 7. R. וְתִפְלְחֻנּוּן וְתַעֲנֵינּוּן מִילִין טָבִין. R. David legit טבן. v. 10. R. כִּדְנַן תֵּימַר. Ib. אֲקִיל מִינַּנָא כִּדְנַן תְּמַלֵּל עִמְּהוֹן. v. 13. R. פִּתְגָמִין קָשִׁין *verba dura.* v. 14. R. בְּמַלְכָּא דְיַנְקַיָּא. v. 15. R. בְּדִיל לְקַיָּמָא יְיָ יָת פִּתְגָמֵיהּ *ut firmares Dominus verbum ſuum.* v. 16. R. מָה לָנָא חוּלָק בְּדָוִד *Quæ eſt nobis pars in David?* Kimhi legit לית לנא, ut in noſtris. v. 20. R. וּקְרוֹ יָתֵיהּ לִכְנִשְׁתָּא. Ib. שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה *tribus domus Jehudah.* v. 21. R. יָת כָּל דְבֵית יְהוּדָה וְיָת שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין *omnes viros domus Jehudah, & tribum filiorum Binjamin.* Ib. עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *cum filiis Iſrael.* v. 22. R. שְׁמַעְיָה נְבִיָּא קֳדָם יְיָ. v. 23. R. מַלְכָּא שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּלְכָל בְּנֵי יְהוּדָה וּבִנְיָמִין *regem tribus domus Jehudah, & ad omnes filios Jehudah & Binjamin.* v. 24. R. קְרָב. Ib. וְקַבִּילוּ יָת פִּתְגָמָא דַיְיָ. v. 27. R. נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא. v. 28. R. עֶגְלֵי דְדַהֲבָא. v. 31. R. יָת בֵּית בָּמָן. v. 32. R. דְשִׁבְט יְהוּדָה. Ib. לְוָת כּוּמְרֵי. v. 33. R. בַּחֲמִשָּׁא עַשְׂרָה יוֹמָא בְּיַרְחָא.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. וְאִתְנַבֵּי וּקְרָא עַל אֱגוֹרָא *Et prophetavit & clamavit contra aram.* v. 3. R. וּמִשְׁתְּפֵיךְ קִטְמָא דַעֲלוֹהִי, ſic verſ. 5. וְאִשְׁתְּפֵיךְ. v. 4. R. לְאַתָּבוּתֵהּ לֵיהּ. v. 6. R. וּבְעֵי. v. 10. R. וַאֲזַל בְּאוֹרַח אָחֳרִי. v. 11. R. וּנְבִיָּא שִׁקְרָא חַד סָבָא וּשְׁמֵיהּ מִיכָה יָתֵיב *Et propheta mendax unus ſenex, & nomen ejus erat Michal &c.* R. David obſervat in quibuſdam exemplaribus ſcriptum eſſe illud, ושמיה מיכה, Rabbinorum quoque nonnullos in hac ſententia eſſe eum fuiſſe Michah, (ſic enim legendum in Regiis pro *Michal,*) cùm alii *Amoſiam* ſacerdotem Bethel, alii *Iddo* prophetam, alii *Jonathanem filium Gerſon* fuiſſe dicant. Quiſquis verò fuerit, Samariæ priùs habitâſſe & illinc in Bethel commigraſſe ex hiſtoria Joſiæ, 2 Reg. 23. 18. colligunt. Ib. R. וְאִשְׁתָּעִיאוּנוּן. v. 12. R. וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן *Et locutus eſt cum eis.* Ib. מִשִּׁבְט יְהוּדָה, ſic verſ. 14. v. 13. R. וּרְכֵיב עֲלוֹהִי. v. 20. R. עִם נְבִיָּא דַאֲתִיבֵיהּ *cum propheta qui reduxerat illum.* v. 22. R. עִמָּךְ לְמֵימַר *tecum, dicendo;* v. 24. R. וַהֲוָה נְבֶלְתֵּיהּ. Ib. לְקִבְלֵיהּ, acſi נְבֶלְתָּא, maſculini eſſet generis. v. 25. R. שִׁקְרָא, ut ſuprà verſ. 11. & infrà verſ. 29. ubi in poſteriore parte verſus legitur דִנְבִי שִׁקְרָא. v. 30. R. וַוי עַל אָחִי. v. 31. R. בָּתַר דִּקְבַר יָתֵיהּ, ſed Interpres videtur legiſſe דְקַבַרוּ, vertit enim, *poſtquam ſepelierunt.* v. 33. R. דְּרָעֵי מְקָרֵיב.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. מְרַע אֲבִיָּה. Vi. Bab. v. 2. Corrige in noſtris, *ut non cognoſcant.* Ib. R. וְהָא תַמָּן. v. 3. R. וְתִסְּבִין בִּידִיךְ עַשְׂרָה. Ib. וְכִיסָנִין וּלְוּעַ. Vi. Bab. Ib. וְהוּא יְחַוֵּי *& ille indicabit.* v. 4. R. אֲרֵי קָמָא עֵינוֹהִי *& ſteterant oculi ejus.* v. 5. R. וְהָא אִתְּתָ. Ib. פִּתְגָמָא מִינָּךְ. Ib. אֲרֵי מְמַרְעַ הוּא. v. 6. R. קַל רִיגְלַהָא עָלָה. Ib. עֲלָךְ פִּתְגָמִין קָשִׁין. v. 8. R. וִיהַבְתָּא לָךְ, ubi א eſt pro ה. Vi. ſuprà notata ad Jud. 15. 2. v. 9. R. וּמַתֵּכָא *& conflatile.* v. 10. R. עַל בֵּית יָרָבְעָם *ſuper domum Jerabgham.* Ib. אֱחֵיד, ſine ו copulativo. Ib. וַאֲפַלֵּי בָּתַר יָרָבְעָם כְּמָה דִמְנַדְּרִין בְּגֶלְלָא עַד דִמְסִיפִין. Vi. Bab. v. 11. R. בְּמֵימְרָא דַייָ. Vi. Bab. v. 12. R. לְבֵיתָךְ. Ib. וִימוּת רַבְיָא. v. 13. R. וְיִסְפְּדוּן עֲלוֹהִי. v. 14. R. וִיקִים יְיָ קֳדָמוֹהִי. v. 16. R. וְיִמְסַר יְיָ יָת יִשְׂרָאֵל *Et tradet Dominus Iſrael.* v. 17. R. לְתִרְצָה rectè, ת in noſtris eſt ex Hebræo תִּרְצָתָה. v. 19. R. לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל. v. 20. Corrige in noſtris, *Nadab.* v. 21. R. אַרְבְּעִין וְחַד שְׁנִין. v. 22. R. וַעֲבַדוּ דְבֵית יְהוּדָה *Et fecerunt* populi *domus Jehudah.* Ib. דַעֲבַדוּ קַדְמֵיהוֹן בְּחוֹבֵיהוֹן דְחַבוּ *quæ fecerunt majores eorum,* &c. v. 26. R. וּנְסֵיב יָת כָּל מָאנֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וְיָת אוֹצְרֵי *& cepit omnia vaſa domûs* &c. v. 27. R. עַל יַד רַבָּנֵי *in manu magiſtrorum.* v. 28. R. וַהֲוֵי בִּזְמַן דְעָלֵיל. Ib. לְדוּבָא דְרָהֲטַיָּא. Vi. Bab. v. 29. R. לְמַלְכַיָּא דְבֵית יְהוּדָה *regum domus Jehudah?*

CAP. XV.

Verſ. 1. R. וּבִשְׁתָּא תַּמְנֵיָא עַשְׂרֵי. v. 3. R. כְּלִבָּא דְדָוִד. v. 4. R. קַיֵּם יְיָ *firmavit Dominus.* Ib. יָת בְּרֵיהּ בַּתְרוֹהִי *filium ejus poſt eum.* v. 5. R. לָא סְטָא, aſyndetωs. Ib. בְּפִתְגָם אוּרִיָּה חִתָּאָה. v. 6. R. וְקָרְבָא הֲוָה, ſic verſu ſequente & 16. ut verſ. 32. הֲוַת, fœmininè ut in noſtris. v. 7. R. לְמַלְכַיָּא דְבֵית, ſic infrà verſ. 23. v. 13. R. אַעֲדִּי מִמַּלְכוּתֵהּ דַעֲבַדַת טַעֲוְתָא. Ib. יָת טַעֲוְתָא, א pro ה. Vi. cap. 14. 8. v. 15. R. יָת קֻדְשֵׁי אֲבוּהִי. Ib. וְקֻדְשֵׁי דְבֵית מַקְדְּשָׁא *& ſancta domus ſanctuarii.* R. David habet lectionem noſtram. Ib. וּדְהַב וּמָנַיָּא. v. 17. R. בְּדִיל דְלָא לְמִשְׁבַּק נָפֵיק *ut non permitteret exeuntem.* Verbum לְמִשְׁבַּק paulo aliter in noſtris *deſinendi* ſeu *deſiſtendi* ſenſu accipitur. v. 18. R. דְאִשְׁתְּאָרוּ בְּאוֹצְרֵי. Ib. וּבְאוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא *& in theſauris domus regis.* v. 19. R. בֵּינָא וּבֵינָךְ וּבֵין אֲבָא. v. 20. R. וּשְׁדַר. Ib. עַד כָּל אֲרַע שִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי. v. 21. R. וִיתֵיב בְּתִרְצָה. R. David legit בתרעיתא, ut in noſtris. Vi. Bab. Nominis תרצה, quod ille à רָצַץ *frangere* deducit, etymologiam aliam, à רְצָה *velle, bene velle,* colligere licet ex Cant. 6. 3. ubi illud כְּתִרְצָה *ſicut Tirſah,* periphraſticè redditur בִּזְמַן דִּצְבוּתֵיךְ לְמֶעְבַּד רְעוּתִי *in tempore quo vis facere voluntatem meam.* LXX. magis conciſè reddiderunt ὡς εὐδοκία *ſicut beneplacitum,* quò reliqui etiam Interpretes eos ſecuti reſpexiſſe videntur. Quid quòd nomen תַּרְעִיתָא, ex Targum ab ipſo hic adductum, melius à רְעָה *velle,* quàm à רָעַע *frangere* deducitur, cùm nullibi *fracturam* ſignificet, ſed *cogitationem, ſolertiam,* ſæpius? v. 23. R. לְמַלְכַיָּא *regum.* Ib. לְעִידַן סֵיבוּתֵיהּ מְרַע. Vi. cap. 14. 1. v. 25. R. מְלַךְ. שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה, ſic verſ. 28. v. 26. R. וּבְחוֹבוֹהִי דְחַיֵּיב *& in peccatis ejus qui peccare fecit,* ſic verſ. 34. v. 29. R. יָת כָּל בֵּית יָרָבְעָם לָא אִשְׁתְּאַר כָּל נְשָׁמָה. Corrige in noſtris, *quouſque.* Ib. בִּידָא דְעַבְדֵּיהּ. v. 30. R. בְּאַרְגְּזוּתֵיהּ. v. 31. R. לְמַלְכַיָּא דְיִשְׂרָאֵל, ſic cap. 16. 5.

CAP. XVI.

Verſ. 9. R. רַבְּנֵי רְתִיכָא. Lectio noſtra adducitur à R. Davide. Ib. R. שָׁתֵי וְרָוֵי *bibens & ebrius.* Ib. אַרְצָא דִי עַל בֵּיתָא *Arſæa qui erat ſuper domum.* Legitur hoc etiam apud R. Davidem ut in noſtris. v. 11. R. בְּמִתְבֵּיהּ עַל כּוּרְסוֹהִי. v. 14. R. לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל. v. 15. R. עַשְׂרִין וּשְׁבַע. Baſ. malè עַסְרֵי, quod ex Venetis correximus עַסְרִין. Vide infra, verſ. 23. Ib. R. שְׁבַע יוֹמִין. Ib. עַל גִּבְּתוֹן. v. 19. R. עַל חוֹבוֹהִי דְחָב *propter peccata ſua quæ peccavit.* v. 20. R. וּמְרָדֵיהּ. Ib. פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא. v. 21. R. פַּלְגוּת עַמָּא הֲוַת. Ib. לְאַמְלָכוּתֵיהּ pro לְאַמְלָכְיוּתֵיהּ, ſic cap. 15. 30. בְּאַרְגְּזוּתֵיהּ, ubi in noſtris eſt בְּאַרְגָּזְיוּתֵיהּ. v. 23. R. לְאָסָא, abſque מַלְכָּא. Ib. תַּרְתֵּי עַשְׂרֵי שְׁנִין. Ven. & Baſ. ut in noſtris עַסְרִין, non bene: veriſimile autem eſt Correctorem Baſileenſem, hunc locum emendare in animo habentem, in alterum v. 15. ubi vox eadem rectè erat, incidiſſe, eoq; modo pro una menda duas feciſſe. Poſito itaque hic עַסְרֵי, & illic repoſito עַסְרִין omnia rectè ſe habebunt. v. 24. R. כְּרַכָּא שׁוֹמְרוֹן, at in fine verſus, דְטוּרָא דְשׁוֹמְרוֹן, minus convenienter. v. 25. R. וְאַבְאֵישׁ מִכֹּל *& pejus fecit omnibus.* v. 29. R. לְאָסָא מְלַךְ. v. 31. R. מַלְכָּא דְצִידוֹנָאֵי *regis Szidonæorum.* v. 33. Lege, *& addidit Akhab.* v. 34. R. לְשַׁכְלָלוּתַהּ. R. David legit pronomen ſeparatim, ut in noſtris. Ib. R. דְּמַלֵּיל בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ.

CAP. XVII.

Verſ. 3. R. וְתִסְתַּתַּר. v. 9. R. לְצָרְפַת דִי לְצִידוֹן *ad Szarphath in Szidon.* v. 10. R. וַאֲתָא בִּתְרַע. v. 13. R. וְתַפִּיקִין לִי. v. 14. R. לָא תֶחְסַר, rectè, cùm præcedat nomen fœmininum וּצְלוֹחִיתָא, ſic verſ. 16. לָא חֲסֵרַת. v. 15. R. הִיא וְהוּא וֶאֱנָשׁ בֵּיתַהּ. Vi. cap. 14. 8. v. 17. R. מְרַע בַּר אִתְּתָא. Vi. cap. 14. 1. v. 18. Lege, *rememorares.* v. 20. R. יְיָ אֱלֹהִים, ſic verſ. 21. v. 22. R. נַפְשֵׁיהּ דְרַבְיָא.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה לִזְמַן *& fuit in tempore.* Ib. עַל אַרְעָא *ſuper terram.* v. 5. R. נַשְׁכַּח עִסְבָּא וּנְקַיֵּים סוּסְוָת. v. 6. R. לְמֶעְבַּר בַּהּ, mendoſe pro לְמֶעְבַּר. Ib. אַחְאָב הֲלִיךְ *Akhab ambulavit,* ſic ſtatim וְעוֹבַדְיָה הֲלִיךְ *& Ghobadiah ambulavit.* v. 7. redundat *in* præpoſitio ante *in occaſum,* etiam in R. v. 10. R. תַּמָּן, ſine ל. Ib. וְאוֹמֵי. v. 12. R. עַד דַאֲנָא. Ib. וְרוּחַ. Ib. וְלָא יַשְׁכְּחִינָךְ וְיִקְטְלִינַּנִי. Baſ. וְיִטְלְנַנִי. Ib. R. מִזְּעוּרִי. v. 13. R. מְאָה גַּבְרָא. v. 17. R. אֵלִיָּה, ſine ו paragogico, & ſic aliquoties præterea in hoc capite. v. 18. R. בִּדְשְׁבַקְתּוּן. v. 21. R. לְתַרְתֵּין פַּלְגָּוָן. R. David legit לתרין פלגוון, ſicut in noſtris. Ib. R. בָּתַר בַּעֲלַיָּא *poſt Baghalaia.* v. 22. R. הָא אֲנָא *Ecce ego.* v. 24. R. וְיִשְׁלַח מֵימְרֵיהּ וְיֵיחוֹת. v. 25. R. תּוֹרָא חַד וַעֲבִידוּ. v. 26. R. וְלֵית דְעָנֵה וּמִשְׁתַּטַּן. Apud R. Sal. & R. Davidem legitur ut in noſtris, ואשטתו. v. 27. R. בְּקָל רָם *voce alta.* v. 29. R. וְלֵית דְמַצִּית. v. 31. R. כְּמִנְיַן שִׁבְטֵי. v. 34. R. אַרְבְּעָה כַּדִּין. Ib. עַל עֲלָתָא. Ib. תְּלִיתוּ וּתְלִיתוּ. v. 35. R. מַלְּא מַיָּא. v. 37. R. בְּרַחֲמוּתָךְ יָתְהוֹן. v. 38. R. וּנְפַלַת. Ib. וַאֲכָלַת יָת עֲלָתָא. v. 39. R. וַחֲזָא כָּל עַמָּא. v. 40. R. וֶאֱנָשׁ לָא יִשְׁתֵּיזֵיב. Ib. לְנַחְלָא דְקִדְרוֹן וְנַכְסִינּוּן תַּמָּן *ad torrentem Kedron,* &c. v. 42. R. לְרֵישׁ כַּרְמְלָא. v. 44. R. deeſt סְלֵיק prius, poſterius legitur סְלִיקָא. Ib. אִזְדְּרַז. v. 45. R. עַד דִמְזוֹרוּ. Ib. עֲנָנִין וְרוּחָא.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. David legit, לשיזבא ית נפשיה. Ib. R. דִלְשִׁבְט יְהוּדָה. v. 4. R. אֲנָא מִטְּרֵף בְּדֵין וּכְעַן *conturbabor in hoc?* &c. Apud R. Davidem legitur ut in noſtris, מיטרף כדין. v. 10. R. אֱלָהֵי צְבָאוֹת, ſic v. 14. Ib. לְמִקְטְלִי *ut occidant me.* Ita etiam verſ. 14. v. 11. R. וְהָא יְקָרָא דַייָ מִתְגְּלֵי *& ecce gloria Domini revelatur.* Ib. וּקְדָמוֹהִי מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי רוּחָא, ſic apud R. Sal. & R. Dav. ex quibus correximus, cùm in Ven. & Baſ. hic רוּמָא, ſed in ſequentibus רוּחָא. v. 12. R. וּבָתַר מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי זִיעָא מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי אֶשָּׁתָא *Et poſt exercitum angelorum commotionis, exercitus angelorum ignis.* Ib. בַּחֲשָׁאי, cum א quieſcente, ſic apud Eliam in Thisbite. v. 14. R. בֵּית יִשְׂרָאֵל. Lege in noſtris, *filii Iſrael.* v. 15. R. לְמַדְבְּרָא דְדַמֶּשֶׂק. v. 19. R. רָדֵי תְּרֵי עֲשַׂרֵי פַּדָּנִין דְתוֹרַיָּא. R. David legit, תרין עשר פדנין דתורא. Baſ. כְּתְרֵי, per כ, ſed emendavimus ex Venetis. Ib. R. בְּחַד בִּתְרֵי עֲשַׂר, hoc à R. Davide adducitur ut in noſtris. v. 20. R. אֶשּׁוֹק כְּעַן.

CAP. XX.

Verſ. 6. R. וִיהֵא כָּל דְנַגְנָא דְעֵינָךְ. v. 10. R. אִבַּם יְסוֹפֵק. Ib. בִּשְׁעָלֵי פַּרְסָא דְרִיגְלֵי. R. David hæc adducit ut in noſtris leguntur. v. 11. R. וְסָלִיק מִינֵּיהּ. v. 12. R. אִיזְדָּרְזוּ וְאִזְדָּרִיזוּ עַל קַרְתָּא *Expedimini: & expedierunt ſe adverſus urbem.* R. David affert lectionem noſtram. v. 15. R. תְּלָתִין, ſine copula. Ib. יָת עַמָּא, abſque interveniente כָּל. v. 16. R. וּבֶן הֲדַד שָׁתֵי רָוֵי. Ib. מַלְכִין מְסַעֲדִין לֵיהּ. v. 20. R. עַל סוּסְוָא. Vi. Bab. v. 21. R. וּנְפַר יָת רְתִיכַיָּא. Noſtra lectio ונמיר habetur apud R. Davidem. Vi. Bab. v. 23. R. תְּקִפוּ מִינַּנָא. v. 27. R. וְאִיזְדַּמַּנוּ. v. 28. R. וַאֲמַר לְמַלְכָּא. v. 30. R. וּבַר הֲדַד אֲפַךְ וְעַל. v. 31. R. מַלְכֵי גַבְרֵי חִסְדָּא אִינּוּן *reges ſunt viri miſericordiæ.* v. 32. R. הַעַד כְּעַן. v. 34. R. אֲתִיב וְשׁוּקִין תְּמַנֵּי. v. 35. R. מִתַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא *de diſcipulis prophetarum.* R. David legit מתלמידי נביייא, ubi duplicatio literæ י pluralem numerum indicat. v. 38. R. בְּמַעְפְּרָא עַל עֵינוֹהִי. R. David legit במעפרת עינוהי, ex alio tamen exemplari affert במעפרא עלי אפוהי. R. Sal. legit במעפורתא, i. e. inquit ille, סודר *ſudarium.* v. 39. R. וְהוּא צָוַח. v. 40. R. וַהֲוָה עִם עַבְדָּךְ. v. 41. R. נְבִיָּא, quod rectius punctatur נְבִיַּיָא, ex forma plurali. Vi. ſupra verſ. 35. v. 42. R. גְּבַר חַיָּיב. R. David legit גבר דחייב.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. די ביזרעאל. v. 2. R. קריב בסטר ביתי *propinqua in latere domus meæ.* Ib. דמי מה דשוי. v. 4. R. נסיס ודוי. v. 6. R. יזרעאלאה, ſic verſ. 7, 15, & 16. v. 7. R. במלכותך *in regno tuo.* R. David legit, במלכותא. v. 8. R. ושדרת אגרין. Ib. דבקרתיה *qui erant in civitate illius.* Vocem præcedentem R. David legit חורבינא, in ſingulari, ut in Venetis. Vi. Bab. v. 11. R. וחורביניא. Ib. כמה דכתיב. Ib. לותהון. v. 13. R. גברי בני רישעא. Ib. ורגמוהי. v. 16. R. למירתה, ſic verſ. 18. ſed כרמא eſt maſculinum. Vide initium capitis hujus. v. 23. R. David obſervat Paraphraſten habere באחסנת, acſi vox Hebræa בחל eſſet pro בחלק, ablatâ literâ ק. v. 24. R. ודימות בחקלא, abſque ליה. v. 25. R. דחשיב. v. 26. R. אמוראי.

CAP. XXII.

Verſ. 3. R. הידעיתון. Ib. שתקין מלמיסב. v. 5. R. ביומא הדין, Ven. ביומא דין. v. 6. R. לרמות גלעד, ſic verſ. 15. Ib. בידא דמלכא. v. 8. R. הוא מיכה *ille eſt Micha.* v. 9. R. לגואה חדא ואמר אבע מיכיהו *& dixit, Accelerare fac Michajahu.* Vi. Bab. v. 10. R. מלכא דשבטא דבית יהודה *rex tribus domus Jehudah.* Ib. R. על כרסוהי, ſic verſ. 19. Ib. מתנבן. v. 13. R. למקרי למיכיהו. Ib. מלל חד שוי תקן קדם מלכא *locutione una ponunt rectum ante regem*; pro שַׁוִּי forſan legendum שָׁוֵי, ut hujuſmodi ſenſus ſit, *locutio una æqualis*, vel *pariter recta eſt ante regem.* v. 14. R. ית דיימר לי ייי. v. 15. R. לרמות גלעד *in Ramoth Gilghad*, ſic verſ. 29. v. 16. R. במה זמנין. Ib. דלא תמליל עלי. v. 19. R. שרי על כרסוהי. v. 21. R. ואמר ליה ייי במה את יכיל *& dixit, in quo prævalebis?* v. 22. R. ואתא. Ib. כל נביא שקרא דיליה *omnium prophetarum mendacii qui ſunt illi.* Ib. ותעביד לך רעותך *& fac tibi voluntatem tuam.* Vide Targum Toſiphta ſive addititium, apud Kimhi. v. 25. R. ואת עליל תוון. v. 26. R. ית מיכיהו. v. 27. R. ואוכלוהי. Ib. עד מיתא בשלמא. v. 28. R. מן קדם ייי. v. 30. in fine, R. ועל לקרבא. v. 31. R. קרב עם. v. 32. R. רבני רתיכא. v. 34. R. בין דיבקי שיריינא *inter juncturas loricæ.* Ib. ארי אתמרעת, abſque אנא. Lectio noſtra laudatur à R. Davide. v. 35. R. מתקף וקאים. Ib. דמא דמחותא. v. 38. R. ית רתיכא *currum.* v. 43. R. בכל אורח אסא. v. 44. initio, R. לחוד במתא. v. 46. R. וגברותיה דעבד *& fortitudines ejus quas fecit.* Ib. ודאגיח, abſolute, abſque ſequente voce קרבא. Ib. על ספר פתגמי יומיא למלכיא. v. 48. R. איסטרטינא מלכא. v. 49. R. ארי איתברא. v. 52. R. מלך שבטא.

REGUM II.

CAPUT I.

Verſ. 3. R. ואתנבי להון *& vaticinare illis.* Ib. אלה קיים, ſic verſ. 6. v. 6. R. את שלח. Ib. לתמן, ſic verſ. 16. v. 8. R. בעיל סערין. v. 10. R. ואם נביא *Et ſi propheta.* Ib. ונחתת אשתא מן קדם ייי מן שמיא *& deſcendit ignis à Domino de cælo*, ſic verſ. 12. v. 11. R. רב חמשין אחרנא *magiſtrum quinquagenorum alterum*, ſic verſ. 13. תליתאה *tertium*, bis. v. 12. R. ואתיב אליהו ואמר ליה *Et reſpondit Eliah & dixit ei.* v. 13. R. ובעא מניה *& precatus eſt eum.* Ib. ונפש דעבדך. v. 14. R. אשתא מן קדם ייי. In noſtris lege, *ignis de cælo.* Ib. R. חמשין קדמאי. v. 17. R. דמליל לאליהו *quod locutus erat ad Eliahu.* Ib. מלך שבטא דבית יהודה. v. 18. R. למלכי ישראל.

CAP. II.

Verſ. 2. R. תיב כען *Sede quæſo*, ſic verſ. 4, & 6. v. 3. R. ייי דבר ית ריבונך מנך *Dominus accipit dominum tuum à te*, ſicut verſ. 5. v. 6. R. ליורדנא *ad Jardena.* v. 9. R. עד לא אידבר, ſic verſ. 10. דאנא מידבר. v. 12. R. דטב ליה לישראל *ipſi Iſrael.* Ib. ומפרשין. Hæc leguntur apud R. Davidem, ut in noſtris. Ib. R. ואתקף בלבושוהי וסדקינון לתרין סדקין. v. 15. R. נחת רוחיה. v. 16. R. נטליה רוחא. v. 17. R. עד סגי, R. David legit ut in libris noſtris, סגיא. v. 19. R. דריבוני חזי. Ib. in fine, מתכלא. v. 20. R. ואיתיאו ליה. v. 21. R. מות ותכלו *mors & orbitas.* v. 22. R. ואיתסיאו. v. 23. R. והוא סליק. Ib. וינקין דעדקין נפקו. v. 24. R. וחזנון. Ib. ונפקא.

CAP. III.

Verſ. 1. R. תמניא עשרי. v. 3. R. לא סטא מינהון. v. 4. R. מרי גיתא ומתיב תקרבתא. R. David legit, מרי ניתי. v. 5. R. ומרד מלכא. Ib. מרד בי. v. 7. R. מלך שבטא דבית יהודה *regem tribus domus Jehudah.* Ib. סוסותי כסוסותך. v. 9. R. ומלכא דיהודה *& rex Jehudah*, contra ac v. 7. Ib. ולא הוו מיא. v. 10. R. ביד מואב *in manum regis Moab.* v. 13. R. נביי דאבוך. Ib. חובי דשעתא ההיא *peccata temporis hujus.* R. Sal. legit ut in noſtris, ſicut etiam R. David, niſi quod addat עלנא hoc modo, לא תידכר עלנ׳ חובי׳ דשעתא ההיא *ne memineris in nos peccata* &c. Vi. Bab. Ib. R. בידא דמואב *in manum Moab.* v. 15. R. כד מנגן דמנגן. v. 19. R. וכל קריא כריכא. v. 20. R. מיא אתין. v. 23. R. דמא דין. v. 25. R. וכל אחסנא שפירתא. Ib. עקרו. Ib. ואסתתרו קלעיא. v. 27. in fine, R. לארעא דישראל *in terram Iſrael.*

CAP. IV.

Verſ. 1. Quæ deſunt hic in Regiis, à R. Davide ad hunc modum citantur, כד קטילת איזבל רשיעת ונו׳. Apud eundem vide Toſiphta, ſive additamentum Targumicum ſatis prolixum in hunc locum, ſicut etiam ad verſ. 6, & 7. v. 3. R. מן כל שבביכי. Vi. Bab. v. 5. R. באפה. v. 6. R. עוד מניא. Ib. ואמר ברה לה לית עוד מניא *& dixit filius ejus: Non ſunt amplius vaſa.* v. 7. R. ובנייכי. Ib. במה דאשתאר. v. 8. R. בזמן מעברוהי. v. 12. R. קרי לשונמיתא. v. 13. R. כל עסקתא הדא, R. David legit עסקא. Ib. Ven. & Baſ. אם רב חילא, ſed proculdubio legendum עם, ut ex R. correximus. v. 16. in fine, R. לאמתך, R. David legit cum noſtris, באמתך. v. 17. R. כעידן דהוית קיימא, R. David hic etiam affert lectionem noſtram. v. 19. R. אובילהי לאמיה. v.22. R. ואתמטי עד נביא דייי ואתוב. v. 23. R. ואמרת שלם, rectè ut verſ. 26. v. 25. R. שונמיתא דיכי. v. 28. R. ואם לא, R. David legit ſine ו. v. 29. R. וזרין חרצך. Ib. ואזיל. Ib. תשכח. v. 30. R. ואמרת אמא דרביא. v. 34. R. ואלהית. Vi. Bab. Ib. בשרא דרביא. v. 35. R. ואלהית עלוהי ואתמקמק רביא. Vi. hic etiam Bab. Ib. ופתח רביא. v. 36. R. ואתת לותיה *& venit ad illum.* v. 39. R. ירקנין, R. David legit ירוקנין. Ib. R. ולקט מיניה פקעי. R. David habet פיקעי, ubi י indicat vocalem Chirek, quâ notatur hæc vox in noſtris. v. 42. R. ועשרין טולמין דלחם שערין *& viginti placentas &c.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. והוה לקי בסגירותא. v. 6. R. לות מלכא דישראל. v. 9. R. ביתא לאלישע. v. 10. R. ואיתסי, ſic verſ. 13, & 14. & verſ. 11. ותיתסי, & verſ. 12. ואתסי. v. 14. R. כפתגמא דנביא. v. 15. R. אלה קיים. v. 17. R. עלוה ודבח. v. 18. R. לבית רמון, & paulo pôſt בבית רמון *in domo Rimon.* v. 26. R. ית כספא, & ית לבושיא.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. גבר שרי חדא. v. 5. R. נפל, ſine ו. v. 8. R. בית משרנא *erit ſtatio caſtrorum noſtrorum:* ſed יהי, abeſt à textu. v. 9. R. למלכא דישראל. v. 11. R. דוי. v. 13. R. אזילו וחזו. v. 14. R. סגיאן. v. 15. R. וסוסון *& equi.* v. 18. R. ואמר ייי מחי *& dixit: Domine, percute.* v. 19. R. לא דא אורחא. Ib. לגברא דאתון בען. v. 20. R. והא בשמרון *& ecce erant in Somron.* v. 21. R. האקטול אקטול. Ib. את קטיל. v. 25. R. בחמש סלעין. v. 26. R. פרוק רבוני. v. 32. R. מן קדמוהי. Ib. *filius occiſoris hic:* ſed in textu eſt קטולא הדין ut in noſtris.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. ואתיב גברא *Et reſpondit vir fortis.* Vide ſuprà Gen. 10. 9. Ib. דמלכא סמיך. Ib. פתח. Ib. כפתגמא הדין *ſecundum verbum iſtud?* Contrà verſ. 19. פתגמא הדין, ſine כ. v. 3. R. יתבין הכא. v. 4. R. וכען איתו. v. 5. R. למשרית ארם. v. 6. R. וית מלכי מצרים *& reges Miſzraim.* v. 8. R. למשכנא דחד. Ib. וטמרו ותבו. v. 9. R. יומא דין יומא דבסורא. Ib. ויערעיננא חובנא. Ib. לבית מלכא. v. 11. R. וקרו נטרי תרעיא. v. 12. R. ידעו ארי. v. 14. R. ודברו. Ib. סוסון, ſic R. David. v. 15. R. באיתבעתותהון. Vi. Bab. v. 16. R. ובזו. v. 17. R. על ידיה. v. 18. R. כעידן הדין. v. 19. R. אילו ייי, ſine præfixo copulativo.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. דאחי, ſic verſ.5.& 6. Ib. אף עתיד, ſine ו. v. 2. R. בארע פלשתאי. v. 3. R. מארע פלשתאי ונפקת. v. 4. R. ומלכא ממליל. v. 5. R. הא איתתא *ecce mulier.* Elias legit דא. v. 6. R. גואה חד. R. David legit גואו. Vi. Bab. Ib. R. חקלא, ſine Affixo; niſi א Affixi fœm. ה locum ſuppleat, ut ſupra aliquoties notatum. v. 7. R. לדמשק. Ib. ממרע ואתחוה. Ib. אתמטא נביא *Perductus eſt Propheta.* v. 8. R. ממרעי דין. v. 10. R. ואחזיני. v. 12. R. תקטול ינקיהון. v. 15. R. ונסיב גונבא. Vi. Bab. v. 16. R. in fine etiam ſicut in medio, מלך שבטא דבית יהודה *regis tribus domus Jehudah.* v. 17. R. deeſt הוה. v. 19. R. ולא הות רעוא. Ib. לחבלא ית בית יהודה *diſperdere domum Jehudah.* Ib. לקימא ליה מלכו *quòd firmaret illi regnum.* v. 23. R. למלכיא. v. 24. R. בקרתא דדוד אבוהי *in civitate David patris ſui.* v. 27. Ven. & Baſ. בבירת אחאב, malè, v. 29. R. למסער, ſic cap. 9. 16. & cap. 10. 13. Ib. ממרע הוא.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. וסב מנא. v. 4. R. תלמידא דנביא דייי *diſcipulus prophetarum Domini.* R. David & R. Salomon adducunt ſine דייי. v. 7. R. ואתפרע. Ib. נביא. v. 8. R. ואבד כל בית. v. 10. R. ופתח. v. 12. R. Lege, *unxi te.* v. 13. R. על דרג שעיא *in gradu horarum.* Sic etiam à R. Davide citatur. v. 15. R. אם רעוא נפשכון. v. 16. R. ורכיב יהוא ואתא ליזרעאל. Ib. מלך שבטא. v. 17. R. דבר רתכא *Accipe currum.* v. 25. R. רמהי. Ib. דכיר אנא. Ib. עלוהי מטל. v. 26. R. גלן קדמוהי. v. 27. R. באורח בית גינא. v. 28. R. בירושלם. v. 29. R. בר אחאב מלכא דישראל *filii Akhab regis Iſrael.* v. 31. R. קטיל ית רבוניה. v. 32. R. תלתא גואין. v. 35. R. ופיסת ידיא. v. 36. R. דמליל ביה עבדיה אליה דמתושב. In noſtris vertendum, *quod locutus eſt per manum ſervi ejus* &c. v. 37. R. David legit דמבדר, quod Elias, in Thiſbite in radice זבל hunc locum adducens, omittit.

CAP. X.

Verſ. 1. R. וכתב יהוא אגרין. v. 2. R. אגרתא הדא. Ib. בני רבונכון. v. 4. R. תרין מלכין. v. 7. R. ודברו. Ib. ונכסו שבעין. v. 10. R. לא בטיל. Ib. מפתגמא דייי חד דמליל *de verbo Domini, unum, quod locutus eſt.* v. 12. R. רעיא בארחא. v. 14. R. ואמר אחורונין. Ib. לגוב בי כנישא. Noſtra lectio ſonat, *ad medium domus* &c. v. 18. R. אחאב פלח. Ib. ויהוא *at Jehu.* v. 19. R. וכל דישנא. Ib. בחכמה בדיל לאבדא. v. 20. R. כנישא. v. 21. in fine, R. ספא לספא. v. 22. R. לדי ממנא על קמטריא. R. Sal. & R. David legunt קומטריא per ו, quo indicatur vocalis Schurek vel Kibbuts. Ib. R. אפיק לבוש, at in fine verſus לבושיא. v. 23. R. בית בעלא, ut in Hebr. abſque præfixo ל. v. 24. initio, R. ועלו למעבד. Ib. מן נבריא דאנא. v. 29. R. לחוד חובי. v. 30. R. רביעאין יתבון לך. v. 31. R. מכל חובי ירבעם בר נבט דחייב *ab omnibus peccatis Jarabgham filii Nebat* &c. v. 32. R. שרי רוגזא. v. 33. R. ארע גלעד ארע שבט גד ושבט ראובן ושבט מנשה. Ib. וארע גלעד. v. 34. R. וכל גבורתיה *& omnis fortitudo ejus.* Ib. למלכיא דישראל.

CAP. XI.

Verſ. 3. R. מיטמר. v. 5. R. עלי שבתא, ſic verſ. 7. נפקי שבתא. v. 6. R. משתדלי *ſollicitè* : in noſtris eſt מדאשתלי, à radice שלה, quæ inter alia *errare & oblivîſci* ſignificat : hinc Cl. Buxtorfius in Lexico Chald. Talm. Rab. ex prima ſignificatione reddit, *ne alicubi erretur* : aliam tamen interpretationem affert in Babylonia ſua, quam illic vide. v. 8. R. ותקפון דעל מלכא *& circundabitis ea quæ* ſunt *circa regem.* Ib. בידיה, omiſſio literæ ה in noſtris virgulâ voci ſupernè impoſitâ indicari debuit; ſed prout in Venetis & Baſileenſibus invenimus, relinquere viſum eſt. Hujuſmodi quædam ſuprà notavimus. Ib. לגיו מן סדריא *intra ordines*, ita etiam R. Salomon, ſed R. David legit ut in noſtris. In Regiis etiam verſ. 15. habetur ut in hoc verſu, redditur tamen illic, *extra ordines.* v. 13. R. ית קל דרננין עמא *vocem ovantium populi.* In noſtris eſt דרקדנין *plaudentium*, pedibus ſc. i. e. *ſaltantium & choreas agentium*, juxta illud Virgilianum, *Pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicunt.* Vi. Bab. Ib. R. ועלת לות עמא. v. 16. R. ושויאו לה אתר. Ib. דסוסותא. v. 17. R. ובין מלכא. v. 18. R. כומרא דבעלא. v. 19. R. באורח רהטיא בבית מלכא *per viam curſorum in domum regis.*

CAP. XII.

Verſ. 2. Abeſt à Regiis vox כמא, quæ in noſtris redundare videtur : reddidimus *quatenus*, ut hoc modo ſignificetur eum non ex proprio ingenio ſic feciſſe, ſed quouſque & quamdiu ſolummodo à Jehojada ſacerdote ita inſtitutus eſt. v. 4. R. דעבר על מנין גברא *quod tranſit ſuper computum viri*, גבריא, in noſtris reddimus *virorum*, non *fortium* aut *robuſtorum*, quòd in Hebræo ſit איש. Vide ſuprà ad Gen. 10. 9. v. 5. R. ואינון יתקפון ית בידקא. v. 6. R. למלכא יואש; ſic alibi יורם, ubi in noſtris eſt יהורם. v. 7. R. אלהן לבידקא *ſed ad rupturas.* v. 9. R. ונקב חרכא בדשיה. Ib. בימינא *in dextera.* Ib. ויתנון תמן כהניא נטרי היכלא *& dederunt ibi ſacerdotes cuſtodes templi.* R. Sal. & R. David legunt אמרכליא, ut in noſtris. v. 10. R. סגי כספא בארונא. v. 11. R. ויתנון ית כספא דמתקם. Ib. עבדי עבידתא. Ib. ומפקין ליה לנגרי *& impendebant illud in fabros.* v. 12. R. ית בדק מקדשא דייי ולכל. v. 13. R. מזמריא מזרקיא חצוצרתא כל מן דדהב ומן דכסף. v. 16. R. וכסף חטאתא. Ib. יהבין ליה. Ven. יתבין. v. 18. R. מלכיא דבית יהודה. Ib. ובגנזי בית מלכא ושדר *& in gazis domus regis* &c. v. 19. R. למלכיא. v. 20. R. ומרדו מרד.

CAP. XIII.

Verſ. 6. R. לא סטו מחובי בית ירבעם *à peccatis domus Jarabgham.* v. 7. R. גבר ריגלי. v. 8. R. למלכיא דישראל *regum Iſrael*, ſic verſ. 12. v. 13. R. יתיב על כורסוהי. v. 16. R. אחית ית ידך. v. 17. R. פתח כוין. Ib. עד דתשיצינון *quouſque conſumas eos.* v. 20. R. ומשרית מואבאי עלה *& exercitus Moabæorum intrârunt.* v. 21. R. בגרמי אלישע. v. 25. R. מיד יהואחז *de manu Jehoahbaz.*

CAP. XIV.

Verſ. 6. R. לא ימתון אבהן. Ib. לא ימתון על פום אבהן אנש בחוביה ימותון. In noſtris lege, *ſed quiſque* &c. יומתון verò ſonat, *morte afficientur*, ſed forma eſt Hebraica non Chaldaica. v. 10. R. ותפול את *ut cadas tu.* v. 11. in fine, R. לשבט יהודה. v. 13. R. ואתא לירושלם *& venit in Jeruſalem.* Ib. ופרט בשורא. Ib. R. מתרע שבט אפרים עד תרע זויתא *à porta tribus Ephraim* &c. v. 21. R. ודברו כל עמא דארעא *omnis populus terræ.* v. 23. R. מלך על ישראל. Ib. ארבעין וחד. v. 25. R. אלהא דישראל עם עבדיה *Deus Iſrael cum ſervo ſuo Jonah filio Amithai propheta.* v. 27. R. ולא יהא רעוא. Ib. על יד ירבעם *per manum Jarabgham.*

CAP. XV.

Verſ. 1. R. מלך עוזיה. v. 2. R. וחמשין ותרין שנין. v. 4. R. עד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין *adhuc uſque populus ſacrificabat* &c. ſic verſ. 35. v. 6. R. למלכיא, ſic verſ. 36. ut alibi ſæpius. v. 7. R. בקרתא דבית דוד *in civitate domus David.* v. 10. R. לקביל עם. R. Sal. & R. David legunt ut in noſtris קדם עמא. v. 11. R. על ספר פתגמי יומיא למלכיא דישראל. v. 12. R. בנין רביעין יתבון. Vi. ſupra cap. 10. 30. v. 15. R. על ספר פתגמי *in libro verborum.* v. 16. R. תרעא ſine Affixo. Ib. in fine, בזע. v. 18. R. לא סטא מכל חובי *non declinavit ab omnibus peccatis.* v. 19. R. לתקפא מלכותא. v. 20. R. על כל גברי, ſine copulativo, quod Interpres nihilominus expreſſit. v. 25. R. וית אריה. Ib. מבני גלעד *de filiis Gilghad.* v. 29. R. וית גלעד וית גליל כל ארע שבט נפת In noſtris legendum, *omnem terram tribus Naphthali.*

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. מלך שבטא דבית יהודה *regis tribus domus Jehudah.* v. 6. R. ואדומאי אתו *& Edumæi venerunt in Eilath.* In Hebræo ſcribitur ארמים, inquit R. David, quòd rex Aram ceperit eam, & ejus ope Edomæi habitarent : ſed legitur אדמים per Daleth, quòd ad filios Edom pertineret, ut ſuprà expoſuimus. v. 8. R. בית מקדשא, abſque ב ſervili præfixo. v. 9. R. לקיר *in Kir.* Vi. Bab. v. 13. R. *& ſparſit victimam.* v. 15. R. וכל דם עלה. Ib. ניכסת קודשין. v. 19. R. הא אינון כתיבין. In noſtris legendum, *nonne illa ſcripta ſunt?*

CAP. XVII.

Verſ. 4. R. שתא בשתא. v. 9. R. דלא כשרן. v. 11. R. בכל במתא. v. 12. R. ופלחו לטעותא דאמר *& ſervierunt idolis* &c. v. 13. R. כל ספר וכל מליף. v. 14. R. ולא הימינו *& non crediderunt.* v. 15. R. בתר טעות עממיא *poſt errores gentium.* v. 18. R. מארע. Ib. ולא אשתאר. Ib. שבטא דיהודה. v. 19. initio, R. ואף *Et etiam.* v. 20. R. מארע בית שכינתיה *de terra domus majeſtatis ſuæ*, ſic verſ. 23. v. 22. R. לא סטו מנהון. v. 23. R. מעל ארעתהון. v. 24. R. ומכות ומעוה *& ex Chuth, & ex Ghanah.* v. 29. R. טעותיה ואחיתו בבירת במתא דעבדו *in domo excelſorum quam fecerant.* v. 31. R. ועואי *Et Ghevæi.* Ib ואנשי ספרוים. Corrige in noſtris, *homines.* v. 34. R. כנימוסי. Ib. ליתיהון דחלין. Ib. וליתנון עבדין כגזירתהון וכדחזי. v. 35. R. מטעות עממיא לא תסג. v. 37. R. ולא תדחלון טעות, ſic verſ. 38. v. 40. R. בנימוסיהון קדמאי, per ב, contra ac verſ. 34. v. 41. R. ואף בניהון.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. בשתא תליתאה. v. 4. R. ותבר ית קמתא. Ib. וקץ ית אשירתא ופסק ית חויא. v. 10. R. וכבשוה. v. 12. R. למימרא דייי אלההון. v. 14. in fine, R. דדהב. v. 15. R. בבית מקדשא. v. 16. R. וית סקופהא *& limina ejus.* Vi. Bab. v. 17. R. David in commentario ad Joſ. 15. 7. citat hinc, חקל משטא קצדיא, ſed in Venetis illic etiam legitur קצריא per ר. Vi. Bab. in locum illum. v. 19. R. מלכא רבתא. Vi. Bab. v. 20. R. במלל ספוון במלך וגבורתא אעביד. Ven. במלל סיפוון במלך וגבורא, ſic & R. David. v. 21. R. ויבזעינה. Ib. לכל דאתרחיץ עלוהי. v. 23. R. רכבין עליהון. v. 24. R. ואתרחיצתא לך על מצרים *ut confidas in Ægypto.* v. 25. R. לאתרא הדין לחבלותיה. Ib. סק על אתרא הדין וחבליה *Aſcende contra locum hunc* &c. v. 28. R. וקם רב שקה ואכלי בקל רב. Ib. שמעו ית פתגמיא דמלכא רבתא. v. 29. R. לא יטעי, quemadmodum correximus pro יטעי, quod in Ven. & Baſ. Ib. R. מן ידי *de manu mea.* v. 31. R. גבר ית פירי גפנוהי. v. 32. R. לארע טבא כארעכון. In Hebræo eſt כארצכם, hic igitur omnino legendum כארעכון, ut nos correximus & Interpres legit, quamvis in Ven. & Baſ. etiam ſcribatur per ב. Ib. ſequitur ארע, ter in forma conſtructa. Ib. וחיו, abſque ן paragogico quod in Imperativis minus uſitatum. v. 33. R. טעות עממיא *Errores gentium*, i. e. *idola*, quo ſenſu frequenter occurrit hoc vocabulum, ſicut etiam דחלא *Timor, terriculamentum*, ut hoc loco in noſtris, & in verſibus ſequentibus. Sed hoc poſterius pro vero etiam Deo uſurpatur Deut. 32. 15. in Targ. Hier. v. 34. R. אן דחלא דחמת, ſic ואן דחלא דספרוים. Ib. הלא טלטילנון ואגלינון מלכא דאתור *nonne tulit eos & migrare fecit illos rex Athur?* Vi. Bab. Ib. R. ארי שיזיבא ית שמרון מן ידי, ſic verſ. 35. דשיזבא, & מן ידי bis. v. 37. R. כדמבזעין *cum diſcidiſſent.*

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. ואתכסי סקא. v. 2. R. ספריא וית סבי. Ib. מכסן שקין. v. 4. R. ית פתגמי רב שקה דשלחיה, ſic ſtatim על פתגמיא, utrobique deeſt כל. Ib. די שמיען קדם ייי אלהך. R. David legit דשמעין קדמוהי, juxta lectionem noſtram, quam ſic vertas licet : *ut faciat ultionem ſuper omnibus verbis quæ audita ſunt coram eo Dominus Deus tuus.* v. 5. R. חזקיהו לות ישעיהו. ו in fine hujuſmodi nominum in noſtris exemplaribus frequenter omittitur, quod ſuprà etiam monuimus. v. 6. R. לא תדחלון *Ne timeatis.* Ib. lege in noſtris, *audiſti.* Ib. R. דחסידו עולמי מלכא דאתור. Interpres neglexit vocem מלכא. v. 7. R. ואפליניה בחרבא, rectè. In Venetis eſt ואעליניה, ubi errorem Typographi facilè agnoſcas, quo poſita eſt litera ע pro proxima פ : mirandum autem in Baſileenſibus, quæ noſtris præiverunt, vocem non eſſe reſtitutam, ſed punctationem potius mutatam, præſertim cum vox אעלניה vix ullum ſenſum commodum hic efficiat. Altum de ea in Babylonia ſilentium, retinuimus autem, quòd à Buxtorfio ſtudio ſic factum videretur : verſionem tamen à Regiis non mutavimus, juxta quod ſupra monuimus ad Num. 8. 22. v. 10. R. כדין תימרון. v. 11. R. מלכי אתור. v. 14. R. ית אגרתא. Ib. ופרסינון, & וקרנון. v. 15. R. שריא כרוביא *manet in Cherubaia.* Ib. דלית בר מינך. v. 16. R. פתגמי סנחריב. v. 17. R. מלכיא דאתור. v. 20. R. לחזקיהו למימר. v. 21. R. מבסרא עלך מעיקא עלך *deſpexit te, moleſtè egit adverſum te.* Vi. Bab. Ib. in fine, R. עמא די בירושלם, ubi lectio noſtra affertur à R. Davide. v. 22. R. ארימתא קלך. Ib. ואמרת מילין דלא כשרן *& dixiſti* &c. v. 23. R. ואמרת. Ib. בתקוף כרכיהון. Ib. מקדשיהון. Ib. ואכבוש. v. 24. R. מיין נכראין וטפחית בפרסת. v. 25. R. מיומי קדם. Ib. ודא הוה לך. v. 26. R. אתקצר. Ib. כעשב אגריא דסלק עד לא מטא *ſicut herba tectorum quæ aſcendit, eo uſque non perveniat.* v. 28. R. ואשוי שירין בליסתך. v. 29. R. בשתא הדא *in anno hoc.* Ib. ובשתא תניתא. v. 32. R. ולא יקשית. Ib. in fine, מליימא. v. 34. R. בדילי *propter me*, ſic cap. 20. 6. v. 35. R. במשריתא אתוראה. v. 37. R. לארע קרדו.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. לאינש ביתך. v. 2. R. ואסחר חזקיה ית אפוהי לכותל *Et vertit Hhizkiah* &c. v. 3. in fine, R. בכי סגיאה. v. 4. R. לדרתא מציעתא. v. 5. R. אלהא דדוד. Ib. גלי קדמי דמעתך. v. 6, Ven. & Baſ. על יומא, correximus יומך, ut in Regiis rectè habetur. v. 7. R. סבו דבלת *Accipite maſſam.*

Ib. in fine, וְאִתְּסִי, ut ſupra cap. 5. 14. v. 9. R. פִּתְגָּמָא הָדֵין verbum hoc. Ib. הֵיאַךְ טוּלָא עֲשַׂר שְׁעִין, ſic poſtea aliquoties שְׁעִין, ubi in noſtris eſt שְׁעִין, ut verſ. 11. in fine, ubi R. David exhibet lectionem noſtram. v. 11. R. אֶבֶן שַׁעַת דְּנָחֲתַת. Elias legit שַׁעְיָא in Thisbite, ſicut etiam R. David in commentario. v. 12. R. אֲרֵי מְרַע חִזְקִיָּה. v. 13. R. יַת כָּל גִּנְזוֹהִי omnes theſauros ſuos. Ib. וְיַת כָּל בֵּית מָנוֹהִי & omnem domum vaſorum ſuorum. Ib. וְלָא הֲוָה מִדַּעַם. Ib. שָׁלְטוֹנֵיהּ. v. 14. R. מָה אֲמַרוּ גֻבְרַיָּא הָאִנּוּן וּמְנָן אֲתוֹ עֲלָךְ: Ib. מֵאַרַע. v. 17. R. וְדִי גְנַזוּ & quod theſaurizarunt. Ib. וְיִתּוֹבִיל לְבָבֶל & deferetur ad Babel. v. 20. R. לְמַלְכַיָּא.

CAP. XXI.

Verſ. 5. R. דְּדִירַת בֵּית. v. 6. R. וְעַנִּין וּנְחֵישׁ. v. 8. R. כְּכֹל דְּפַקֵּידְתִּינּוּן juxta omnia quæ præcepi eis. v. 11. R. דִּבְקֳדָמוֹהִי. v. 12. R. דִּי כָל דְּיִשְׁמְעִינַּהּ. v. 13. vox צְרוֹרַת, deeſt in Regiis, ſed apud Kimhi habetur: videtur legendum צְרוֹרַת, quò reſpicit verſio noſtra: idem ſentit Buxtorfius in Babylonia, ſed in Lexico in voce מַתְקוֹלֶת, col. 2625. reddit, pondus afflictionis. v. 14. R. וְאַרְטֵשׁ. Ib. וִיהוֹן לְמִבַּז. v. 15. R. דַּעֲבַדוּ דְּבִישׁ. v. 16. R. עַד דִּמְלָא. Ib. סִיפָא בְּסִיפָא. v. 17. R. לְמַלְכַיָּא regum, ſic verſ. 25. v. 21. R. בְּכָל אוֹרַח דַּאֲזַל אֲבוּהִי. v. 22. R. בְּאָרְחָן דְּתַקְנָן in viis quæ rectæ erant. v. 23. R. וְקַטְלוּ. v. 25. R. וְדַעֲבַד & ea quæ fecit. v. 26. R. וּקְבַרוּ Et ſepelierunt.

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. תַּמְנֵי, ſic verſ. 3. בִּתְמָנֵי עֲשַׂר. Ib. verſ. 3. בֵּית מַקְדְּשָׁא, abſque ל præfixo, ut verſ. 4. abſque ב. v. 5. R. עַל יַד עָבְדֵי in manu facientium, ſic verſ. 9. Ib. דִּמְמַנַּן בְּבֵית. v. 7. R. לָא מִתְחַשַּׁב. v. 9. R. לְוָת מַלְכָּא וַאֲתֵיב. v. 13. R. וְעַל דְּאִשְׁתְּאַר בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה & ſuper eo quod relictum eſt in Iſrael & Jehudah. Ib. עַל פִּתְגָּמֵי סִפְרָא הָדֵין. v. 14. R. לְוָת חוּלְדָה נְבִיאֲתָא. Ib. in fine, עִמַּהּ, rectiùs. v. 18. R. פִּתְגָּמַיָּא דִּי שְׁמַעְתָּא verba quæ audiſti. v. 19. R. וּלְלוּטָא.

CAP. XXIII.

Verſ. 2. R. וְכָל יָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם & omnes habitatores Jeruſalem. Ib. וְכָהֲנַיָּא וּנְבִיאַיָּא & ſacerdotes & prophetæ. R. David legit cum noſtris, ספריא; adjicit Prophetas à Paraphraſte vocari Scribas, i. e. diſcipulos, (ſapientum ſc. vel Prophetarum) quòd alii illic non eſſent Prophetæ, vel tunc temporis Hieroſolymis abeſſent, unde neceſſe habuit Rex ad Huldam prophetida mittere. Sic Eſa. 3. 2. שׁוֹפֵט וְנָבִיא Judex & Propheta, in Targum redditur, דַּיָּן וְסָפַר Judex & Scriba. Ib. R. וְסַדַּר קֳדָמֵיהוֹן & expoſuit illis. v. 3. R. וְיַת סַהֲדְוָתֵיהּ. Ib. וּבְכָל נַפְשָׁא. v. 4. R. בְּנַחְלָא דְּקִדְרוֹן in torrente Kidron, ſic verſ. 6. ubi redditur, in torrentem. v. 6. in fine, R. בְּנֵי גַלְיָא, Kimhi adducit abſque בְּנֵי, ut in Ven. addit idem גליא, eſſe nomen idoli cujuſdam, de quo in Rabbinorum ſcriptis obſervat, בית גליא, vocari (per ludibrium ſc.) בית כריא. Vi. Buxt. Lex. in כרה. v. 7. R. דְּאַקְדֵּישׁ טַעֲוָתָא quas conſecraverat idolis. R. David affert lectionem noſtram. v. 8. R. עַד בֵּירָא דְשֶׁבַע uſque ad Bera-ſebagh. Ib. עַל שְׂמָאל גַּבְרָא בְּמַעֲלָנֵי תְּרַע קַרְתָּא in introitibus portæ &c. R. David legit ut in noſtris habetur. v. 11. R. בְּמַעֲלָנֵי בֵית in introitu domus. R. David hic etiam lectionem noſtram profert: ut & paulò poſt in eodem verſu legit נוואדה, pro quo in R. eſt נְוָאדָה, & ſic cap. 25. 19. ubi ille legit נווא v. 12. R. תְּרַע, ſic verſ. 15. v. 14. R. וּמְלָא יַת אַתְרֵיהוֹן. v. 15. R. דְּאַחְטִי יַת יִשְׂרָאֵל. Ib. אֱגוֹרָא הַהוּא. Ib. וְאַדְקֵהּ & comminuit illud. Sic præteritum eſt cum Affixo, at juxta lectionem & verſionem noſtram infinitivus. v. 16. R. עַל אֱגוֹרָא. Lege in noſtris, ſuper aras, in plurali ut verſ. 17. ubi eadem in Regiis lectio. Ib. R. דְּאִתְנַבִּי נְבִיָּא quod prophetaverat propheta. v. 17. R. מִשִּׁבְטָא יְהוּדָה. v. 18. R. יַת גַּרְמוֹהִי גַּרְמֵי נְבִי שִׁקְרָא. v. 19. R. בְּכָל עוֹבְדַיָּא דַּעֲבַד. v. 22. R. שׁוֹפְטַיָּא דְּדָנוּ. Ib. מַלְכַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל. v. 24. R. דְּאִתַּחֲזוּן. v. 26. R. בִּיהוּדָה contra Jehudah. Sic cap. 24. 3. ubi redditur, in Jehudah. v. 27. R. וְאַרְחִיק. Vide Bab. Ib. יַת יְרוּשְׁלֶם וְיַת בֵּיתָא דַּאֲמָרִית Jeruſalem, & domum de qua dixeram. v. 28. R. עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא. v. 33. R. וּכְכַּר דַּהֲבָא.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. R. וְיַת מַשְׁרְיַת מוֹאֲבָאֵי & exercitus Moabæorum. v. 3. R. מֵאַרַע, ſic verſ. 20. v. 4. R. וּמְלָא יַת יְרוּשְׁלֶם דַּם זַכָּאִין וְלָא הֲוָת רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְמִשְׁבַּק & impleverat Jeruſalem ſanguine innocentium, & non fuit voluntas Domini parcere. v. 5. R. לְמַלְכַיָּא. v. 7. R. מִנַּחְלָא דְּמִצְרַיִם. v. 13. R. וְאוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא, ſicut in Hebræo etiam eſt וְאוֹצְרוֹת abſque אֶת. Ib. R. מָנֵי דְּדַהֲבָא. v. 14. R. וְלָא אִשְׁתְּאַר & non relicti ſunt. v. 15. R. וְיַת רַבְרְבוֹהִי. R. David legit per ג, ut in noſtris. v. 16. R. שִׁבְעַת אַלְפִין. Ib. וְאוּמָּנַיָּא וְתַרְעַיָּא אַלְפָא & artifices &c. Ib. גִּבָּרִין גִּבָּרֵי, ſic cap. 25. 4. גִּבָּרֵי עָבְדֵי. v. 17. R. אַחְבּוּהִי, unâ dictione. v. 20. R. הֲוָת דָּא בִּירוּשְׁלֶם.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. וְכָל מַשְׁרְיָתֵיהּ. Ib. וּבְנָא עֲלַהּ. In noſtris lege, & ædificaverunt. v. 4. R. תְּרַע בֵּין שׁוּרַיָּא עַל גִּינְּתָא. Ib. וַאֲזַלוּ & abierunt. v. 5. R. וּרְדַפוּ מַשְׁרְיַת כַּסְדָּאֵי. Ib. מַשְׁרְיָתֵיהּ אִתְבַּדַּרָא מִנֵּיהּ. v. 6. R. וּמַלִּיל עִמֵּיהּ: in noſtris lege, & locuti ſunt, pluraliter uti in Hebræo. v. 7. R. וְיַת בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ נְכַסוּ. Ib. בְּשַׁלְשְׁלוּ דִּנְחָשׁ. v. 9. R. יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא domum ſanctuarii. v. 10. R. תְּרַעָא כָּל מַשְׁרְיַת. v. 11. R. וְיַת שְׁמִיעִין. R. David legit שמועיא. v. 12. R. David legit בכרמין ובחקלין, tranſpoſitis vocibus, quo ordine Hebræis meliùs reſpondent. v. 14. R. כָּל מָאנֵי דִנְחָשָׁא. v. 17. initio, R. וּתְמָנֵי עֲשַׂר אַמִּין. Ib. קְרוֹנָתְהוֹן & דִּקְרוֹנָתְהוֹן, & ſine præfixa litera קְרוֹנָתְהוֹן. v. 19. R. וַחֲמִשָּׁא גִּבְרִין & quinque viros. Sic convenit cum Hebræo. v. 23. R. חֵילְוָתָא אִינּוּן וְגֻבְרַיָּא. Ib. בַּר מַעֲכָה filius Maghachah. v. 24. in fine, R. וְיוֹטִיב לְכוֹן. v. 25. R. וַעֲשָׂרָה גֻבְרִין עִמֵּיהּ. v. 27. in fine, R. וְאַפֵּיק יָתֵיהּ מִבֵּירַת אֲסִירֵי & eduxit illum de domo vinctorum. v. 28. R. יַת כֻּרְסוֹהִי.

E S T H E R.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּמְלַךְ מִן הֶנְדְּיָא וְעַד מַעַרְבָא דְּכוּשׁ Ahhaſuerus qui imperavit ab Hendia & uſque ad occidentem Chus. Quæ his interjecta in noſtris leguntur abſunt à Regiis, ea autem in interpretatione Latina Italico, quem vocant, charactere diſcernuntur à reliquis quæ agnoſcuntur à Regiis & Hebraicis plerunque conformia ſunt. Non opus erit igitur ea ubique diſertis verbis deſignare, cùm hoc diſcrimine animadverſo ipſemet Lector nullo negotio illa obſervare poſſit. Idem ſupra monuimus ad initium libri Ruth, hic autem repetimus ne ſemel tantùm dictum minus attentos fugeret. v. 2. עַל כָּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ דִּי בְּשׁוּשַׁן ſuper ſolium regni ſui quod erat in Suſan. Ib. voci מְדָהָא, quam provinciam reddidimus affinis videtur Syr. ܡܰܕܰܐܬܳܐ vectigal, quippe quod ex provinciis cogatur. Tailerus in tranſlatione ſua hujus libri, quæ noſtrâ jam excuſâ demum prodiit, reddit Medos Babelis; an ſatis commode judicent eruditi. Vide etiam Jo. Buxtorfii Lexicon Chaldaicum & Syriacum. Locus forſan corruptus eſt, ſic reſtituendas, וְכַד צְדָא כוֹרֶשׁ מָדָאָה יַת בָּבֶל & quando devaſtaret Cyrus Medus Babel. Vide verſ. 4. Hanc conjecturam noſtram confirmat editio Hanovienſis, in qua hæc ita leguntur. v. 3. R. בִּשְׁתָּא תְּלִיתָאָה לְמַלְכוּתֵיהּ עֲבַד מִשְׁתְּיָא לְכָל רַבְרְבָנוֹהִי וְעַבְדוֹהִי אוֹכְלוֹסֵי פָּרַס וּמָדַי אִסְטְרַטִּיגִין וְרַבָּנִין דִּמְמַנַּן עַל פִּלְכַיָּא אָכְלִין וְשָׁתַיִן וְחָדַיִן קֳדָמוֹהִי Anno tertio regni ſui fecit convivium omnibus magnatibus ſuis & ſervis ſuis, exercitibus Paras & Madai, anteſignanis & magiſtris qui præfecti erant regionibus, comedentes & bibentes & gaudentes ante illum. עַל גִּנְוֵי מֵילָתָא reddimus ſuper ſtratis ovillis, i. e. ſarcinis melotarum, quales in repoſitoriis ſeu theſauris recondi ſolent. Buxtorfius conjicit legendum גְּנָזֵי. v. 4. R. וְאַחְוִי לְהוֹן יַת עֻתְרָא יְקַר מַלְכוּתֵיהּ וְסַגֵּי תְּקוֹף מַלְכוּתֵיהּ Et oſtendit eis opulentiam gloriæ regni ſui, & magnitudinem roboris regni ſui. v. 5. Elias hinc citat מְדַקְדְּקֵיהוֹן עַד סָבֵיהוֹן, Fagius interpres illius in Targum Hieroſolymitano haberi ſcribit, quod nobis nondum videre contigit; niſi Targum ſecundum ſit, in quo hoc loco lacuna nunc cernitur. Vide infrà ad cap. 3. 9. & 4. 1. Ib. R. גַּוָּאָה דִּי לְמַלְכָּא interioris qui erat regis. v. 6. R. צְבִיעָן כְּאַרְגְּוָנָא דַּלְיָן עִלָּוֵי סַגַלְגְּלִין דִּכְסַף רְפִיסָן עִלָּוֵי מַרְמְרִין סַמְקִין יַרְקִין וּבַרְקִין וּמְרוּקִין וְחִוָּרִין אוֹתֵיב יָתְהוֹן עִלָּוֵי עַרְסָא דְּמַלְתִּין דִּי מְתִיחָן עַל דַּרְגְּשִׁין דִּדְהַב טָב וּכְסַף שְׁרִין שְׁנוּי כְּבִישׁ קְרַסְטְלִינִין וּמַרְמְרִין וְדוּרָא דִּי בִּכְרַכֵּי יַמָּא רַבָּא tinctis, ut purpura; pendentia à fibulis rotundis argenteis; ſtrata ſuper marmora rubra, viridia, coruſcantia, ſubtilia & candida, quæ collocavit ſuper lectos acervorum qui extenſi erant ſuper ſtrata auri boni & argenti loricati variegati, ſtrati chryſtallis, marmoribus & filorum perplexionibus, quæ mutitionibus maris magni afferuntur. Vocem דוּרָא ſive דוֹרָא, Interpres hic reddit filorum perplexiones, Tailerus funes, ſive funiculum figuratum; quid ſibi velit uterque haud ſatis capio. v. 7. R. לְאַשְׁקָיוּתְהוֹן. Ib. וּמָנַיָּא מִמָּנַיָּא אִשְׁתַּנִּיו & vaſa à vaſis mutabantur. Ib. דַּחֲזֵי לְמִשְׁתֵּי. v. 8. R. כְּהִלְכַת. Ib. דְּאָנֵס. Ib. כֵּן שִׂית טְעֵם. Ib. כִּרְעוּת גְּבַר וּגְבַר. v. 9. R. עֲבַדַת מִשְׁתְּיָא נְשַׁיָּא. v. 11. R. לְאַיְתָאָה יַת וַשְׁתִּי מַלְכְּתָא קֳדָם מַלְכָּא בִּכְלִילָא דְמַלְכוּתָא עַל רֵישָׁהָא לְאַחֲזָאָה לְעַמְמַיָּא וְרַבְרְבָנַיָּא יַת שׁוּפְרָהָא Ut adducerent Vaſthi reginam ante regem cum corona regis ſuper caput ejus, ut oſtenderet gentibus & magnatibus pulchritudinem ejus. v. 12. R. מֵימְרָא דְמַלְכָּא דִּי בְּיַד רַבְנַיָּא. v. 13. R. בְּמַנְדְּעָא דְּעִידָנַיָּא הֵיכְדֵין יָאֵה. Ib. קֳדָם חַכִּים וְיָדַע ante ſapientem & cognoſcentem. v. 14. R. וּדְקָרִיבִין Et ii ſunt qui propinqui erant illi. v. 15. R. בְּמַלְכְּתָא וַשְׁתִּי. v. 16. R. לָא עִילָוֵי מַלְכָּא. Ib. דִּי בְּכָל פִּלְכַיָּא. v. 19. R. אִין קֳדָם מַלְכָּא יִשְׁפַּר. Ib. וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן, א pro ה, Affixo fœminino poſitum ſuprà aliquoties notavimus. Idem judicium de voce præcedenti רֵישָׁא. v. 20. R. אֲרוּם רַבָּא הִיא quia magna eſt, viz. מַלְכוּתֵיהּ ditio ejus. v. 21. R. בְּפִתְגָּמָא דִּמְמוּכָן. v. 22. R. מְסָרְבַן, rectè. Ib. מְמַלְּלָא לִישַׁן גַּבְרָא loqueretur lingua viri, in imperfecto, juxta quod præcedit, ut omnis homo dominaretur. Senſus cauſâ tempus in his mutavimus.

CAP. II.

Verſ. 1. R. לְמִדְכַּר יַת וַשְׁתִּי וְיַת דַּעֲבָדַת וְיַת דְּאִתְגְּזַר עֲלַהָא recordari Vaſthi, & quod fecerat, & quod decretum fuerat adverſus eam. v. 2. R. יִבְעוֹן לְמַלְכָּא Quærantur regi. Ib. שַׁפִּירָן חֵיזוּ. v. 3. R. בְּכָל פִּלְכֵי מַלְכוּתֵיהּ אֶפִּטְרוֹפִּין, vocibus tranſpoſitis. Ib. רַב מַלְכָּא. v. 5. R. קֳדָם אֱלָהֵיהּ ante Deum ſuum. Ib. וּשְׁמֵיהּ מִתְקְרֵי מָרְדְּכַי. Ib. שִׁבְטָא דְבִנְיָמִן. v. 6. R. עִם גָּלוּתָא דְּאִתְגְּלִיאַת. v. 7. R. Lege, Et quare vocabant eam Hădaſſam? interrogativè. Ib. וְעוּלֵימְתָא שַׁפִּירַת חֵיזוּ וְשַׁפִּירַת רֵיוָו וּבְעִידָּן דְּמִית אֲבוּהָא וְאִמַּהּ נְסֵב יָתַהּ & puella &c. & quo tempore mortui fuerant pater ejus & mater ejus, ſuſceperat illam Mardechi. v. 8. R. עוּלֵימְתָן סַגִּיאָן. v. 9. R. רְבוּתְהָא. Ib. וּלְבוּשִׁין דְּמַלְכוּתָא. Ib. עוּלֵימְתָן לְשַׁמָּשׁוּתַהּ דַּחֲזָיָין לְמִתַּן לַהּ מִן בֵּית מַלְכָּא quæ dignæ eſſent dari illi ex domo regis. v. 10. R. יַת בֵּית יַלְדוּתְהָא אֲרוּם פַּקֵּיד עֲלַהָא מָרְדְּכַי דְּלָא תְחַוֵּי & domum cognationis ſuæ, quia præceperat illi Mardechai &c. v. 11. R. הֲוָה מָרְדְּכַי אָזֵיל וּמְצַלֵּי ibat Mardechai & orabat. Ib. דַּרְתָּא דְּבֵית. Ib. לְמִדַּע יַת שְׁלָם אֶסְתֵּר. v. 12. R. מִסּוֹף דַּהֲוֵי לַהּ. Ib. כְּדֵין שְׁלָמִין. Ib. שִׁיתָּא יַרְחִין בִּסְמָתַר וְשִׁיתָּא ſex menſes in unguento & ſex. Cæterùm pro וְאַנְפַּקְנוֹן, Buxtorfius pater in Lexicon legit אַנְפִּיקִינוֹן ſine ו ab initio, quod non poteſt eſſe copulativum, cùm vox præcedens ſit in regimine: hanc lectionem ſequitur verſio noſtra. Vide ipſum in voce טַכְסָא. Miror autem unde Tailerus didicerit טכסא, vel ut apud illum haud rectè ſcribitur חכסא, taxum ſignificare, ejuſve in pſilothris uſum eſſe, ut eo nomine Buxtorfium Juniorem erroris arguere non dubitaverit. Vide hic Babylonſam, invenies Patrem etiam haud abſque ratione nobiſcum unà in eodem errore eſſe, ſi modò error ſit, Sed parcim iſtis viris. v. 13. R. *quo perfecti erant* abſque בָּתַר. Ib. עִמְּהָא מִן בֵּית נְשַׁיָּא. v. 14. R. לְשַׁמּוֹשֵׁי יַת מַלְכָּא. Ib. בָּתַר כֵּן לָא תְתוּב לְוַת מַלְכָּא *poſt hoc non revertebatur ad regem.* v. 15. R. כָּל מִידְעַם, ſine ל præfixo. Ib. וַהֲוָת אֶסְתֵּר מַשְׁכְּחָא טֵיבוּ בְּעֵינֵי כָּל חָזָהָא *& invenit Ezziber gratiam in oculis omnium* &c. v. 17. Lege in noſtris *cubiculi* pro *cubili.* v. 18. R. וַהֲווֹ קָרוֹ לָהּ *quod vocaverunt.* v. 19. R. וּמָרְדְּכַי יָתֵב *Mardechai ſedebat.* v. 20. R. לָא חָוַת *Non indicaverat Ezziber*, abſque præcedentibus. Quæ paulò poſt ſequuntur Tailerus ſic vertit, *in diebus menſtrui* ſui *abſtinuit à pulmentis, & vinum gentium peregrinum non guſtavit.* Menſtrua patientibus pulmenta eſſe illicita nuſquam antehac legiſſe memini. Vi. cap. 3. 8. v. 21. R. מָרְדְּכַי יָתֵב בִּתְרַע מַלְכָּא. Ib. pro בְּכֵין, in noſtris omnino videtur legendum בְּכֵין *tunc*, uti reddidimus: ſic cap. 7. 7. mendoſe legitur בְּחִין pro בְּכֵין. Ib. R. תְּרֵין רַבְנֵי מַלְכָּא.

CAP. III.

Verſ. 1. R. מוֹרָעִית אֲגַג. v. 4. R. אֲרֵי חֲוִי לְהוֹן דְּהוּא יְהוּדִי. v. 6. R. לְאוֹשָׁטָא יְדָא *extendere manum.* Ib. *qui erant in omni regno Ahhaſueros.* Sed Chaldaica horum illic [illegible]. v. 7. R. הוּא יַרְחָא דְנִיסָן בִּשְׁנַת תְּרֵיסַר לְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ רְמָא פּוּרָא *ipſe eſt menſis Niſan* &c. Sic in fine, הוּא יַרְחָא דַאֲדָר *ipſe eſt menſis Adar.* v. 8. R. מִתְבַּדַּר וּמִתְפָּרַשׁ. Ib. פִּילְכֵי מַלְכוּתָךְ. Ib. לֵיתֵיהוֹן נָטְרִין וּלְמַלְכָּא לֵית לֵיהּ שׁוּם טִימֵי *illi non obſervant: regi autem* &c. v. 9. R. אִין קֳדָם מַלְכָּא שַׁפִּיר. Ib. יִתְכְּתַב לְאוֹבָדֵיהוֹן. Ib. עַל יְדָא דְעָבְדֵי מַטְבְּעָא *ſuper manus cudentium monetam.* Sic apud Eliam in Thisbite, rad. טבע, ex Targ. Hieroſ. i. e. ſecundo, ubi ſic legitur. Quæ ſtatim ſequuntur in noſtris verba וּמַן יָכִיל וגו׳, interrogativè forſan legenda ſunt, *Et quid valet, quantum continet?* iſta ſumma ſc. ut verba ſequentia reſponſum habeant: *minarum ſexaginta myriades* &c. Utcunque verſio noſtra ſenſum eorum attigiſſe videtur. Cùm enim talentum ſit ſexaginta minarum, *decem millia talentorum* erunt minarum ſexaginta myriades ſive ſexcenta millia. Notetur porro, cùm ſinguli Iſraelitarum dimidium ſicli in redemptionem animæ dare tenerentur, Hamanem hic internecionem eorum centuplo pluris licitari; mina ſiquidem quinquaginta ſiclorum ſive centum drachmarum erat. Vide Targum ſecundum hujus verſus, ubi centum drachmas in caput promiſiſſe, drachmarum verò ſummam *decem millia talentorum* eſſe dicitur. Vide etiam cap. 4. 1. Targ. ſec. v. 10. R. וְאַעְדִּי מַלְכָּא יַת עִזְקְתֵיהּ. v. 11. R. וְעַמָּא מְסִירִין. Ib. לְמֶעְבַּד מִנֵּיהּ כְּמָא דְיוֹטַב קֳדָמָךְ *ut facias ex ea* &c. v. 12. R. בִּתְלֵיסַר יוֹמִין. Ib. עַמָּא וְעַמָּא פִּילְכָא וּפִילְכָא בְּרוֹשֶׁם כְּתָבְהָא. Ib. כְּמַמְלַל לִישָׁנֵיהּ. Ib. כְּתִיב וּמְפָרַשׁ *ſcriptum & expoſitum*, poſtrema duo in Venetis etiam leguntur ut in Regiis. v. 13. R. בְּיוֹמָא חַד בְּיוֹמָא דִתְלֵיסַר יוֹמָא לְיַרְחָא תְּרֵיסַר. Vi. Bab. v. 14. R. צְוָרְתָא, ſine Affixo. v. 15. R. וְקַרְתָּא דְשׁוּשַׁן הֲוָת מִתְעַרְבְּלָא *& civitas Suſan erat contriſtata.*

CAP. IV.

Verſ. 1. R. יַת כָּל דְּאִתְעֲבֵד וּבְזַע מָרְדְּכַי יַת לְבוּשׁוֹהִי *omnia quæ acta erant: & ſcidit Mardechai veſtimenta ſua.* Decretum à rege in Judæos ſancitum ſuperorum conſenſu dupliti de cauſa ratum fuiſſe tradit R. Salomon: quod imaginem tempore Nebuchadnezzar adoraſſent, & convivium Ahhaſueri participaſſent. Poſteriorem tantùm aſſignat Paraphraſtes, cujus mentem haud ſatis aſſecutus eſt hic Tailerus: Vide cap. 1. 5. Eo quod *de ſigillo ex luto* dicitur, ad illud Job. 38. 14. alludi videtur. Ib. R. וּנְפַק בְּגוֹ קַרְתָּא וּקְבֵל *& exivit in medium urbis & clamavit.* Illud autem quod ex hoc verſu in Thisbite voce דרדק, & pleraque alia quæ ab Elia ex hoc libro illic adducuntur, in Targum ſecundo habentur. Commentatores Hebræi R. A. Ezra & R. Sal. Jarhi an Targum alterutrum viderint dubium facit quòd vix ullibi laudent, cùm in aliis libris, hic præſertim, frequentiſſimè id facere ſoleat. v. 2. R. וַאֲתָא עַד פַּלְטֵירָא *Et venit uſque ad palatium.* Ib. לִתְרַע פַּלְטֵירִין *portam palatiorum.* v. 3. R. וּבְכָל פִּילְכָא וּפִילְכָא אֲתַר דְּפִתְגַם גְּזֵרַת מַלְכָּא וּגְזֵירַת דִּינָא מָטֵי *& in qualibet regione & loco quo verbum decreti regis & decreti judicii pertingit.* v. 4. R. וְעָלָן עוּלֵימָתָן דְאֶסְתֵּר. v. 5. R. וּקְרָת אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ *Et vocavit Ezziber Hathach.* Vide Bab. Ib. לְבוּשֵׁי דְשַׁדְּרַת לֵיהּ *veſtimenta quæ miſerat ei.* v. 6. R. וּנְפַק הֲתָךְ, per ה ut in verſo præcedenti, & ſic in ſequentibus. Ib. דִּלְקֳדָם פַּלְטֵירִין דְּלְמַלְכָּא *quæ erat ante palatia regis.* v. 7. R. לְהָמָן וְיַת מָמוֹן כְּסַף *Haman: & copiam argenti.* Ib. עַל יְדֵיהוֹן דְגִזְבְּרִין *ſuper manus theſaurariorum.* v. 8. R. וְיַת דִּיטַגְמָא דִי כְּתַב. Ib. וּלְפַקְּדָא עֲלָהָא, ſic in fine verſus עִמְּהָא. v. 11. R. וְכָל עַבְדֵי מַלְכָּא *Omnes autem ſervi regis.* v. 13. R. יַתִּיר מִכָּל יְהוּדָאֵי *unica ex omnibus Jehudæis.* v. 14. R. מִשְׁתַּק תִּשְׁתְּקִי. Ib. אִין לְעִידָנָא הָדָא אַתְּ מְטֵיָא לְמַלְכוּתָא *an ad tempus hoc tu contigeris ad regnum?* v. 16. R. וְצוּמוּ עִמִּי. Ib. אֲצוּם הֵכְדֵין *jejunabo ſimiliter.* Ib. וְהֵיכְמָא דְהוֹבֵידַת כְּדֵין אוֹבַד *& erit quomodocunque peream, peream.* v. 17. R. וַעֲבַר וַעֲבַד *& tranſivit fecitque.* Tailerus lectionem noſtram reddit, *& omiſit gaudium feſti Paſchalis.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. וְקָמַת בְּדַרְתָּא דְבְבֵית מַלְכָּא גַּוָּאָה כָּל קֳבֵיל. Ib. תְּרַע בֵּיתָא. Ib. Tailerus non malè, *conſpurcaretur ſtercore matulæ*, ut מְקַלְקְלָא ſit participium præteritum. Vi. Bab. Verbum verò אתנסב, à quo hic eſt infinitivus לְאִתְנַסְּבָא non reſtitui ſignificat, ſed *accipi, duci*, peculiariter ut hic *in uxorem:* א autem in fine eſt loco י Affixi primæ perſonæ, ut in מַלְכוּתָא verſ. 3, & 6. pro מַלְכוּתִי in Regiis, neque aliàs hoc inſolens. v. 2. R. אַטְעִינַת רַחֲמִין. Ib. Corrige in noſtris, *ſceptrum.* Ib. וּמְטַת בִּירְתָא. v. 3. R. עַד פַּלְגוּת מַלְכוּתָא וְיִתְיְהֵב לִיךְ *uſque ad dimidium regni dabitur tibi.* Ib. pro טוּבִיָּה, quod in Ven. & Baſ. correximus טוּבוּהָ, ut infra habetur verſ. 6. v. 4. R. אִין עַל מַלְכָּא שַׁפִּיר יֵעוֹל מַלְכָּא *intret rex.* Ib. לְמִשְׁתְּיָא *ad convivium quod feci ei.* v. 5. R. אוֹחוּ לְהָמָן *Feſtinate ad Haman.* v. 6. R. מַלְכוּתָא וְתִתְעֲבֵיד *regni, & fiet.* v. 7. R. וְאָמְרַת שְׁאֵלְתִי וּבָעוּתִי. v. 8. R. בְּפִתְגָמָא גְּזֵרַת מַלְכָּא. v. 9. R. חָדֵי וּבָדַח. Ib. וְלָא קָם וְלָא רָתֵת מִנֵּיהּ *qui non ſurrexit & non tremuit ob eo.* אַרְכּוּבְתָּא *genu* ſignificat, non *currum*, ut Tailerus vertit. Quid opus extenſione pedis ad oſtendendum quod ſcriptum erat è regione currus, aut quis ſcripturæ locus iis verbis deſignetur alii viderint. v. 11. Tailerus ad verbum reddit אִתְמַנֵּי עִם דוּכְסֵי *numeratus eſt cum ducibus.* Id ita intelligendum, ut reliquos regeret & iis præeſſet, haudquaquam verò æquales haberet. Vide cap. 3. 1. Sic Gen. 40. 4. de Joſepho dicitur וּמַנֵּי יַת יוֹסֵף עִמְּהוֹן *conſtituit*, vel *præfecit Joſephum cum eis*, i. e. juxta Syrum & Arabem, *ſuper eos*, ut curam eorum ageret, & neceſſaria illis ſubminiſtraret. Porrò תְּמַנְיָא *octo* denotat non *octoginta*, ut ille; pro eo dicendum eſſet תְּמָנַן. v. 11. R. וְסַגִּיאוּת בְּנוֹי וְיַת דְּרַבִּי יָתֵיהּ *& multitudinem filiorum ſuorum, & quod magnificaverat eum.* v. 12. R. וְאַף לְעִדָּן מְחָר. v. 13. R. דַּאֲנָא חָזֵי. Ib. יָתֵב בִּתְרַע. v. 14. R. יַעְבְּדוּ אָע זְקִיף חַמְשִׁין אַמִּין וּבְצַפְרָא אֵימַר לְמַלְכָּא וְיִצְלְבוּן יַת מָרְדְּכַי עִלָּווֹי וּמִן בָּתַר כֵּן עוּל קֳדָם מַלְכָּא לְבֵית מִשְׁתְּיָא בְּחֶדְוָה וּשְׁפַר פִּתְגָמָא קֳדָם הָמָן וַעֲבַד קֵיסָא *Faciant lignum altum quinquaginta cubitorum, & in aurora dicito regi ut ſuſpendant Mardechai ſuper illud: & poſt hæc intrato coram rege in domum convivii in lætitia. & gratum fuit verbum ante Haman, & fecit lignum.* De ſignificatione vocis חֵרָא in hoc verſu, quam nos *catenam* reddidimus, Tailerus *lebetem:* vide quæ habet Buxtorfius in Lex. Chal. Talm.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. בְּלֵילְיָא הַהוּא נְדַד שִׁנְתֵּיהּ דְּמַלְכָּא וַאֲמַר לְאַיְתָאָה קֳדָמוֹהִי יַת סִפְרָא דְדָכְרָנַיָּא פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא וַהֲווֹ מִתְקָרְיָן קֳדָם מַלְכָּא *In nocte illa receſſit ſomnus regis, & dixit ut afferretur ante ſe liber monimentorum verborum dierum: & fuerunt lecta ante regem.* Hæc verba, דְּלָא אֲעֵלַת אֶסְתֵּר וגו׳, quæ poſt medium verſus in noſtris leguntur, ſic vertit Tailerus, *quia Eſtheram ad convivandum mecum non introduxi, ſed Hamanem ſolum.* At verbum non eſt primæ perſonæ, ſed tertiæ fœmininæ. Poſt hæc aliquantum pro עָבְדֵי legimus עוֹבְדֵי דִינֵיהוֹן, hoc enim frequens ut Kamets chatuph ponatur pro Cholem: ubi ille ſic vertit, *ſervi juris eorum regis antiqui, qui coram eo fuere.* v. 2. R. עַל בִּגְתָן. Ib. מִנְּטָרֵי פַּלְטֵרִין *ex cuſtodibus palatiorum.* v. 6. R. וַאֲתָא הָמָן *& venit Haman.* Ib. לְמַן יִצְבֵּי. v. 8. R. וְיַיְתוּן, cum ו copulativo, at ſub finem verſus דְיִתְיְהֵב, ſine eo. Ultima hujus verſus clauſula juxta A. Ezra ſic vertenda eſt, *& cujus capiti corona regia impoſita eſt.* ut ſermo non ſit de diademate regio, ſed de alia quadam corona ſive ornamento, quod equus quo vehebatur rex, quemque alicui ex ſervis ejus equitare licitum non erat, capite geſtare ſolebat: rem hanc notam eſſe ait, & verba ſanè tum Hebraica tum Chaldaica huic Interpretationi optimè conveniunt. v. 9. R. לְבוּשָׁא וְסוּסָא. Ib. מֵרַבְרְבָנֵי מַלְכָּא. Ib. וְיִרְכְּבוּנֵּהּ עֲלוֹי סוּסָא. v. 10. R. יַת לְבוּשָׁא וְיַת סוּסָא. Ib. לְמָרְדְּכַי יְהוּדָאָה דְּיָתֵיב בִּתְרַע פַּלְטֵרִין דְּמַלְכָּא לָא תִמְנַע *Mardechai Jehudæo qui ſedet in porta palatiorum regis: ne ſubtrahas.* v. 11. R. וּנְסֵב הָמָן. Ib. וְאַרְכְּבֵיהּ. Ib. וּקְרָא קֳדָמוֹהִי כְּדֵין אִתְעֲבֵיד *ſic fit.* v. 12. R. וְתָב מָרְדְּכַי לִתְרַע *& rediit Mardechai ad portam.* Ib. וּמִתְעַטֵּף רֵישֵׁיהּ. v. 13. R. יַת כָּל דְּעַרְעֵיהּ. Ib. מִזַּרְעָא דִיהוּדָאֵי *ex ſemine Judæorum.* Ib. אֲרֵי מִנְּפַל תִּנְפּוֹל קֳדָמוֹהִי. v. 14. R. עַד כְּעַן. Ib. וְרַבְרְבָנֵי מַלְכָּא מְטוֹ וְאוֹחִיוּ:

CAP. VII.

Verſ. 1. R. לְמִשְׁתֵּי חַמְרָא *ad bibendum vinum.* v. 3. R. שֵׁיזֵב נַפְשִׁי מִן יְדָא דְסַנְאָה. Ib. מִן יְדָא דִבְעֵל דְּבָבָא *de manu auctoris inimicitiæ meæ.* Ubi juxta Interpretem א eſt loco י Affixi, ut ſupra ad cap. 5. 1. dictum. v. 4. R. אֲרֵי אִזְדַּבַּנְנָא. Ib. לְשֵׁיצָאָה וּלְמִקְטַל וּלְאוֹבָדָא וְאִלּוּ. Ib. לֵית לִמְעִיקָא טוּמִין. Ib. וְרוּחָא בְּאַנְוִיקָא. v. 5. R. דִי אַמְלְכֵיהּ בְּלִבֵּיהּ. v. 6. R. וַאֲמָרַת אֶסְתֵּר *Et dixit Ezziber:* Ib. *eſt Haman malus hic.* Vox מַנִיכָא *torquem* propriè ſignificat, ſed pro diverſis corporis partibus diverſè redditur; capiti impoſitum, ut hic, *diadema* convenienter dicitur. v. 7. R. וּמַלְכָּא קָם *Et rex ſurrexit.* Pro בְּחִין, quod in Ven. & Baſ. legendum in noſtris בְּכֵין. Ib. R. מִמִּשְׁתְּיָא דְחַמְרָא. Ib. לְמִתְבַּע עַל נַפְשֵׁיהּ עַל דַּרְגֵּשׁ דְּאֶסְתֵּר יָתְבָא חַיּוּתָא *ut quæreret pro anima ſua vitam.* v. 8. R. עֲלָהָא. v. 9. R. מִן רַבְרְבָנַיָּא. Ib. הָא קֵיסָא דְּזַמִּין, abſque בָּרַם, ut in verſu etiam præcedenti. Ib. קָאֵם בְּבֵיתָא דְהָמָן.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. יַת עִזְקְתֵיהּ *anulum ſuum.* Ib. רַבָּן וְסָרְכָן עַל גְּנִיזוֹהִי דְּהָמָן *ſuper facultates Haman.* v. 3. R. וּבְכִיַּת וּפַגְנַת וּפַיְּסַת לֵיהּ *& ploravit, & clamavit, & ſupplicavit ei.* Ib. וְיַת זְמִמֵיהּ דִּי חֲשַׁב. v. 4. R. יַת תִּגְרָא. v. 5. R. אִין עַל מַלְכָּא יִשְׁפַּר, ſic cap. 9. 13. ut ſuprà cap. 5. 4. Ib. טַעֲמָא לְמִכְתַּב. Ib. פִּטְקַיָּא דְשַׁדַּר הָמָן *epiſtolæ quas miſit Haman filius Hamdatha.* v. 6. R. דְּתִנְדְּרַן יַת עַמִּי. Vi. Bab. v. 7. R. וּלְמָרְדְּכַי יְהוּדָאָה. v. 8. R. וְאַתּוּן כְּתַבוּ. Ib. וּסְתִמוּ בְּעִזְקַת סִטוּמְתָּא. v. 9. R. בְּיַרְחָא תְלִיתָאָה. Ib. וּשְׁבַע פִּלְכַיָּא. v. 10. R. וּכְתַב בְּשׁוּם *Et ſcripſit in nomine.* v. 11. R. דִּיהַב מַלְכָּא סִיַּעְתָּא לִיהוּדָאִין *auxilium Jehudæis.* v. 12. R. פִּלְכֵי מַלְכָּא. Ib. בִּתְלֵיסַר יוֹמִין לְיַרַח תְּרֵיסַר. v. 13. R. גְּזֵרְתָּא בְּכָל פִּלְכָא. Ib. דִּיהוֹן יְהוּדָאֵי אִטְמוּסִין. v. 14. R. רְהָטוֹנִין רָכְבֵי רִכְשָׁא עַרְטוֹלָיֵי נְפַקוּ מְבַהֲלִין וּזְרִיזִין בְּפִתְגָמָא דְמַלְכָּא וּגְזֵרְתָּא אִתְיְהֵב בְּשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא. v. 15. R. בִּלְבוּשׁ מַלְכוּתָא תִּכְלְתָּא וְחִוָּרֵי וְהַמְנִיכָא דִּדְהַב רַבְּתָא וּגְלִימָא דְּבוּץ וְאַרְגְּוָן טָב וְקַרְתָּא דְשׁוּשַׁן בַּדְחָא וְחַדְיָא: *in veſte regia hyacinthina & candida, & monili aureo magno, & cum amictu byſſi & purpuræ bonæ; civitas autem Suſan exultabat & lætabatur.* Neſcio quamobrem hic verterit Tailerus נְגַדָּא דִמְחוֹזָא *extremitas provinciæ.* Pro סָבִירִין יְדֵיהוֹן idem videtur legiſſe חָבִירִין, ſic enim vertit, *frangebant manus ſuas*, ſed quo ſenſu aliis divinandum relinquimus. Quæ ſequuntur in editione Hanovienſe ad hunc modum habentur, זָאוֹלִין וְחָמְרִין קֳדָם מָרְדְּכַי צַדִּיקָא וְאָמְרִין וּמְשַׁבְּחִין לְמַן דְּיָהֵיב אַגְרָא. v. 16. R. לִיהוּדָאִין הֲוָת נְהוֹרָא וְחֶדְוָא וּבְדִיחוּת לִבָּא וִיקָרָא *Jehudæis fuit lux & lætitia, & gaudium cordis & gloria.* v. 17. R. מֵעַמְמֵי אַרְעָא.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. וּבִתְרֵיסַר יַרְחִין. Ib. בִּתְלֵיסַר יוֹמִין. Ib. דַחֲשִׁיבוּ בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן דִיהוּדָאֵי לְמִשְׁלַט בְּהוֹן וְאִתְהַפְּכַת דִּישְׁלְטוּן. v. 2. R. יְהוּדָאֵי, ut verſ. 1. ſic verſ. 10. דִיהוּדָאֵי. Ib. לְקַטָּלָא יַת כָּל דְּתָבְעִין *ad occidendum omnes quærentes.* Ib. בְּאַנְפֵּיהוֹן. Ib. פַּחֲדֵיהוֹן. v. 3. R. עֲלֵיהוֹן יַת יְהוּדָאִין לְאַרְכּוֹנִין *ſuper ſe Judæos principes.* v. 4. R. אֲרוּם רַב מָרְדְּכַי בְּבֵית מַלְכָּא וּמַשְׁמְעֵיהּ נָפֵק. Ib. אָזֵל וּמִתְרַבְרַב. v. 5. R. וְקַטִּילַת וְהוֹבַד *& occiſionis & perditionis.* v. 11. R. עֲאַל מִנְיַן קְטִילִין, v. 12. R. יְהוּדָאֵי וְאוּבָדוּ. Ib. בְּנוֹי דְהָמָן דְּאִשְׁתְּאָרוּ וּבְכָל פִּילְכֵי מַלְכָּא *& decem filios Haman qui remanſerant. Et in reliquis regionibus regis.* In noſtris uti etiam in Baſiloenſibus eſt ו pro ד. Ib. in fine, R. עַד כְּעַן וְיִתְעֲבֵד, Si quæ aliæ varietates à Regiis in ſecundo hujus verſus Targum fuerint, ex hiſce deprehendi poſſunt. Idem in proximo verſu & aliis, quorum duplex Targum habetur, obſervandum. v. 13. R. יִשְׁפַּר. Ib. אַף מְחַר. Ib לְמֶעְבַּד כִּגְזֵרַת יוֹמָא הָדֵין *faciendi juxta decretum hodiernum.* v. 14. R. וּמְאָה וּתְמַנְיָא Tailerus vertit, *Ita centum & octoginta,* pro *octo,* ut ſupra ad cap. 5. 11. dictum. Hoc & alia pauca, in quibus vir eruditiſſimus mihique quondam amicus lapſus eſt, à nobis eſſe notata, nemo, ut ſpero, ſuccenſebit; cùm veritatis amore, & nequis incautus in errorem abducatur, non contradicendi ſtudio id fiat. v. 15. R. בְּיוֹם אַרְבַּע עֲשַׂר. v. 16. R. יַת נַפְשֵׁיהוֹן וְאַשְׁכַּחוּ נְיָחָא. v. 17. R. בְּיוֹמָא תְּלָת עֲשַׂר. Ib. וְנָחוּ בְּאַרְבֵּיסַר בֵּיהּ *& quieverunt quarta decima ejuſdem.* v. 18. R אִתְכְּנַשׁוּ בִּתְלֵיסַר בֵּיהּ וּבְאַרְבֵּיסַר בֵּיהּ וְנָחוּ בַּחֲמֵיסַר. v. 19. R. אַרְבֵּיסַר, ut in verſu præcedenti. Ib. חֶדְוָא וּמִשְׁתְּיָא. v. 20. R. פִּלְכֵי מַלְכָּא. v. 21. R. אַרְבֵּיסַר & חֲמֵיסַר, ut paulo ſupra. v. 22. R. בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן בִּזְמַן דְּנָחוּ *In diebus illis tempore quo quieverunt.* Ib. מִדְּבוֹנָא לְחֶדְוָא וּמֵאֶבְלָא. Ib. בְּהוֹן יוֹמֵי מִשְׁתְּיָא *in eis dies convivii.* Ib. לְחַבְרֵיהּ מַתְּנָן לַחֲשׁוֹכַיָּא. v. 23. R. יַת דְּשָׁרִיוּ. Ib. וְיַת דִּי כְּתַב *& quod ſcripſerat.* v. 24. R. יְחוּס אֲנָג. Ib. וּרְמָא פּוּרָא *projeceratque Phura.* v. 25. R. בִּישָׁא וּמְמֵיהּ v.26. R. עַל שׁוּם פּוּרָא. Ib. וּמַן נְטָרִין, ſine לֵיהּ. Ib. יוֹמֵי נִיסָא *dies miraculi.* Ib. עִין וּמָה חֲזוֹ *ſciantque: & cur viderentur.* v.37. R. וְעַל כָּל דְּיוֹרְאִין. Ib. in fine רְשָׁם כְּתָבֵיהוֹן וְכִזְמַנֵּיהוֹן בְּכָל שַׁתָּא וְשַׁתָּא *juxta characterem Scripturæ ſuæ, & juxta tempus eorum quolibet anno.* v. 28. R. יְחוּס כַּהֲנַיָּא. Ib. וִיחוּסָא דְבֵית יִשְׂרָאֵל דְּשָׁרְיָא. Ib. יְהוּדָאִין וְדָכְרָנֵיהוֹן לָא יִשְׁתֵּיצוֹן. v. 29. R. בְּרַתֵּיהּ דַּאֲבִיחַיִל. Ib. תָּקְפָּא דְנִיסָא, ab que וְיַת. Ib. יַת אִגַּרְתָּא דְפוּרַיָּא. v. 31. R. בַּאֲדָר בִּזְמַן עוֹבָדֵיהוֹן *in Adar tempore operis eorum.*

CAP. X.

Verſ. 2. R. וְכָל עוֹבָדֵי תְּקוֹפֵיהּ. v. 3. R. אֲרוּם מָרְדְּכַי יְהוּדָאָה אַלְקַפְטָא לְמַלְכָּא. Ib. רַבָּן עַל כָּל יְהוּדָאִין וּמִתְרְעֵי לְסַגֵּי אַחוֹי דְמִן שִׁבְטָא דְבִנְיָמִין תָּבַע טַבְתָּא לְעַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל וּמְמַלֵּל שְׁלָמָא לְכָל זַרְעֵיהּ דְּבֵית יַעֲקוֹב *& princeps ſuper omnes Jehudæos, & acceptus multitudini fratrum ſuorum, qui erant de tribu querebat bonum populo ſuo domui Iſrael, & loquebatur pacem omni ſemini ſuo, domui Jacob.*

JOB.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. בְּאַרַע אַרְמִינְיָא. Vi. Bab. Ib. וּדְחִילָא דַייָ *& timens Dominum.* Ib. מִן בִּישָׁא, ſic verſ. 8. v. 2. R. שִׁבְעָא בְנִין וּתְלָת בְּנָתָא. v. 3. R. שִׁבְעַת אַלְפִין דְּעָאן וּתְלָת אַלְפֵי גַמְלַיָּא. Ib. וְזוּגִין דְּתוֹרֵי. Ib. וּפָלְחָנָא סַגִּי. Ib. עַתִּיר מִן כָּל. v. 4. R. וַהֲווֹ אָזְלִין בְּנוֹהִי וְעָבְדִין מִשְׁתְּיָא. Ib. וְשַׁלְחִין וְקָרַיִן לִתְלָת אַחְתֵיהוֹן *& mittebant & vocabant &c.* v. 5. R. כַּד מַחְזוֹרִין יוֹמֵי מִשְׁתְּיָא וְשַׁדַּר *& cùm in orbem tranſiſſent dies &c.* Ib. וְאַקְדֵּם בְּצַפְרָא וַהֲוָה מַסִּיק עֲלָוָן מִנְיַן כֻּלְּהוֹן. Ib. מָאִים חֲבוּ בְּנַי וְלָא צַלּוֹ בִּשְׁמָא דַייָ בְּלִבְּהוֹן כְּדֵין וגו׳ *& non oraverint in nomine Domini in cordibus ſuis: ſic &c.* v. 6. R. וַהֲוָה יוֹם דִּינָא רַבָּא *Et fuit dies judicii magni.* Vi. Bab. Ib. לְמֵקָם. Ib. וַאֲתָא לְחוֹד שִׂטְנָא בֵּינֵיהוֹן, adjicitur illic לְמֵקָם קֳדָם יְיָ *ut ſtaret coram Domino.* v. 7. R. וַאֲמַר שִׂטְנָא קֳדָם יְיָ מִלְּפַשְׁפֵּשׁ בְּאַרְעָא וּלְמֵיזַל *& dixit Satan coram Domino, A ſcrutando in terra & ambulando per eam.* v. 8. R. עַל עַבְדִּי *ſuper ſervum meum.* Ib. אֲרֵי לֵית דִּכְוָתֵיהּ בְּכָל אַרְעָא *in univerſa terra.* Ib. וּדְחִילָא *& timens.* v. 9. R. הָא מַגָּן דָּחֵיל אִיּוֹב. v. 10. R. הֲלָא אַנְתְּ אַגֵּינְתָּ בְּדִילֵיהּ וּבְדִיל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְעַל כָּל דִּילֵיהּ מַחֲזוֹר *Nónne tu protexiſti &c.* Ib. וְקִנְיָנֵיהּ נְפִישׁ *& poſſeſſio ejus crevit.* v. 11. R. אוֹשֵׁיט כְּעַן יְדָךְ וְאַנְזֵק בְּכָל דִּילֵיהּ *manum tuam & noce omnibus &c.* Ib. אִין לָא קֳדָמָךְ יְצַלֵּי *niſi coram te oraverit.* v. 12. R. הָא כָּל דִּי לֵיהּ בִּידָךְ *En univerſa quæ habet in manu tua ſunt.* Ib. יְדָךְ לְמִנְזַק *manum tuam ad nocendum.* v. 13. R. יוֹמֵי אִתְחוֹלֵי שְׁבוּעֲתָא. Vi. Bab. Ib. חֲמַר. v. 14. R. וְעוֹגַד. Ib. תוֹרָתָא. Ib. וַאֲתָנָן רָעְיָן. v. 15. R. מַלְכְּתָא דוּמַרְגַד וְדַבַּרְתִּנוּן. Ib. לִבְלְחוֹדִי, at contrà verſ. 16. & 17. בִּלְחוֹדִי. v. 16. R. עַד כְּדֵין דָא מְמַלֵּל. Ib. וְגַמַּרְתִּנוּן. v. 17. R. עַד כְּדֵין דֵּין, ſic verſ. 18. Ib. כַּשְׂדָּאֵי מַנִּיו תְּלָתָא אוּכְלוּסִין. Ib. וְדַבַּרְנוּן. Ib. אַף אֲנָא בִּלְחוֹדִי *etiam ego ſolus:* ſed & לְחוֹד, ſignificat *etiam.* v. 19. R. וְקָרֵב בְּאַרְבְּעָא זְוָיָת. Ib. אַף אֲנָא בִּלְחוֹדִי *quoque ego ſolus.* v. 21. R. עַרְטוּלַי, bis per ו. Ib. אֲתוּב תַּמָּן לְבֵי קְבוּרְתָּא *revertar illuc ad domum ſepulturæ.* Ib. וּכְדִמִתְנְסֵב יְהֵא שְׁמֵיהּ דַייָ מְבָרַךְ *& nunc quia ablatum eſt, ſit &c.* v. 22. R. וְלָא הֲדַר מִלֵּי *neque reddidit verba.*

CAP. II.

Verſ. 2. R. הֵי מְנַן אַתְּ אָתֵי. Ib. יַת יְיָ. Ib. מִלְּמִשּׁוֹט & וּמִמְּהַלָּכָא. v. 3. R. עַל עַבְדִּי, ut cap. 1. 8. ſic לֵית דִּכְוָתֵיהּ. Ib. וְעַד כְּעַן הוּא מִתּוֹקַף, ſic verſ. 9. אַתְּ מִתּוֹקַף. v. 4. R. אֶבְרָא מְטוּל אֶבְרָא. v. 5. R. וּבְרַם אוֹשֵׁיט כְּדוֹן. Ib. לְגַרְמֵיהּ וּלְנַפְשֵׁיהּ *os ejus & animam ejus.* v. 6. R. הָא הוּא מְסִיר *Ecce ipſe traditus eſt.* v. 7. R. מִן פְּרִיסַת רַגְלֵיהּ וְעַד מוֹקְדֵיהּ. v. 8. R. פְּחַר לְאִתְקַרְסָפָא בֵּיהּ. Vi. Bab. Ib. בִּמְצַע קִיטְמָא. v. 9. R. בָּרֵךְ. v. 10. R. דְּעָבְדָן קְלָנָא בֵּית אֲבוּהָתְהוֹן הָא כְּדֵין. Ib. בִּסְפְוָתֵהּ, reliquis omiſſis. v. 11. R. לְמֶנַד עֲלוֹהִי *& moverent capita ſua in eum.* v. 12. Lege in noſtris, *& non cognoverunt.* Ib. R. יַת מְעִילֵיהּ. Ib. עַל רֵישֵׁיהוֹן. v. 13. R. עַל אַרְעָא. Ib. דְּמִתְמַלֵּל עִמֵּיהּ פִּתְגָמָא אֲרֵי חֲמוֹ אֲרוּם רַב.

CAP. III.

Verſ. 1. R. בָּתַר כֵּן, non præcedente מִן. v. 2. R. וּפְוֵם אִיּוֹב *Et cecinit Job.* Vi. Bab. v. 3. in fine, R. אִתְעַבְּרִי גַּבְרָא. v. 5. R. יִשְׁתַּנְּעוּן יָתֵיהּ. v. 8. R. יְלַטְטוּן יָתֵיהּ דִּי לְטָטִין. Ib. דְּאִשְׁתְּמוֹסִין לְמִדְבַּר בְּאִתְעָרוּתְהוֹן אִלְיָתְהוֹן *qui parati ſunt, cùm ſuſcitantur, tollere lamentationem ſuam.* v. 9. R. נֶשֶׁף בּוּרְקֵיהּ. Vi. Bab. Ib. יִסְתַּכֵּי לִנְהוֹרָא. Ib. קְרִיצוּתָא. v. 10. R פַּרְתֵי דְּלָסְתַי *portas maxillarum mearum.* Ven. פַּרְתֵי, quod in Baſ. mutatum in פַּאתֵי: hujus mutationis Buxtorfius rationem non reddit. פְּתֵי vel פַּאתֵי eſt *latum, ſpatioſum,* unde פִּתְאָה *vicus, platea:* huc reſpicientes *meatum* reddidimus. Ib. R. כְּרֵיסָא, ſine Affixo. v. 15. R. קוּרְטֵיהוֹן. Vi. Bab. v. 17. R. רַשִׁיעֵי דְּעָבַדוּ תְּיוּבְתָּא. Ib. תַּלְמִידֵי דְּאִישְׁתַּלְהִי. v. 18. R. בֵּי רַבָּא, ſic apud Eliam. v. 19. R. מִכֵּיפְתָא מִן קֳדָם יְיָ קִירִיס דִּידֵיהּ *ab alligatione à facie Domini dominatoris ſui.* v. 20. R. לְמָה יְהַב. v. 22. R. דַּהֲווֹן חָדָן. Ib. יִשְׁכְּחוּן. v. 24. R. תּוּנְחָתִי תְּעוּל. Ib. מִימֵי אַכְלִיוּתִי. v. 26. R. לָא שְׁלֵוִיתִי וְלָא שְׁלֵית מִבְּשׁוּרְתָּא *Nonne diſſimulavi & nonne quievi, quoniam &c.* Ib. מִבְּשׁוּרְתָּא דִיקִידְתָּא דְעָן *de incendio ovium.*

CAP. IV.

Verſ. 3. R. דַּחֲלָשַׁיָּא *infirmorum.* v. 4. R. בַּעֲבִירְתָּא תְּחַיֵּיל. v. 5. R. כְּדֵין תֵּיתֵי. v. 6. R. וּשְׁלֵימוּת אָרְחָתָךְ. v. 7. R. כְּדֵין מַן הוּא דְזַכַּאי *quis eſt ipſe juſtus.* Ib. וְאָן תְּרִיצֵי. v. 8. R. שְׁקַר. v. 10. R. מַרְתְּחִין כְּדָבַיָּא *contremiſcere faciunt ſicut urſi.* v. 11. R. וְיִשְׁמָעֵאל דְּמָתִיל לְאַרְיוָתָא יְהוֹבַד מִדְּלֵית וגו׳ *Iſmahel autem qui comparatus eſt leoni peribit, eo quòd &c.* Ib. כְּלַסְטִיסַיָּא דְּאִתְפָּרְשׁוּ מִן אוֹרְחָן *ſicut prædones &c.* Alterum hujus verſus Targum ex his cum lectione Regiorum conferri poteſt ut ſupra monuimus. v. 12. R. אִתְאֲמַר בִּתְכֵיף וְאַלֵּיפַת *dictum eſt verbum repentè &c.* v. 13. R. עַל בַּר נָשָׁא. v. 14. R. וְסַנְעֵי אֵיבָרַי. v. 17. R. הַאֶפְשַׁר. Ib. יִזְכֵּי וְאִם. v. 18. R. וּבְמַלְאֲכוֹי יְשַׁוֵּיהּ עֵילָא. v. 19. R. שֵׁיתְאַסִּיתְהוֹן. v. 20. R. מִצַּפְרָא לְרַמְשָׁא מִתְמַחְיָן מִדְּלֵית *percuſſi ſunt: &c.* v. 21. R. אִתְנְטַל.

CAP. V.

Verſ. 2. R. יִקְטַל רְגוּז קִירִים וּשְׁבָרָא. v. 3. R. חֲמֵיתִי שַׁטְיָא דִּנְצִיב. v. 6. R. מְטוּל דְּלָא נָפֵק מִן עַפְרָא. v. 9. R. דְּעָבֵד. Ib. וְלֵית סוֹף *quorum non eſt finis.* v. 10. R. דְּיָהֵב. Ib. מְחוֹן עַמְמַיָּא *provinciæ populorum.* v. 11. R. Deeſt מְטוּל ab initio. Ib. in fine, פּוּרְקָנוּתָא. v. 13. R. בְּחָכְמַתְהוֹן. Ib. אָתֵיב עֲלֵיהוֹן *reddidit ſuper eos.* v. 14. R. בְּלֵילְיָא מְמַשְׁשִׁין. v. 16. R. וּמַלְכְּתָא דְרַשִׁיעֵי טִפּוּת פּוּמֵיהּ *& conſilium impii &c.* Vi. Bab. v. 17. R. אֱלָהּ, ſic cap. 8. 3, 5. & alibi paſſim. v. 18. R. מַיְתִי מַכְאָה. Lege in noſtris, *dolorem.* Ib. וּמֵעַל מַסְתַּרְתָּא. v. 19. R. יְפַצִּינָךְ וּבְשְׁבִיעֵיתָא לָא יִקְרַב בָּךְ בִּישׁ. v. 20. R. דְּמִצְרָאֵי. Ib. מִקְּטִילַת חַרְבָּא. v. 21. R. בְּמִיזְקָא דְלִישָׁן. Ib. בֵּינֵי עַמְמַיָּא *inter populos.* v. 22. R. לַחֲבַל. Ib. לְחֵיוַת אַרְעָא. v. 24. R. בְּמַשְׁכַּן בֵּית אֻלְפָנָךְ *in tabernaculo domus doctrinæ tuæ.* Ib. בֵּית מַקְדְּשָׁךְ וְלָא תַנְזֵק, ubi in noſtris legendum, *domus tabernaculi tui.* v. 26. R. לְבֵי קְבוּרְתָּא *in domum ſepulturæ.* v. 27. R. קַבֵּל יָתֵיהּ.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. בְּמַסְחֲתָא. v. 3. R. מִן חָלָא דְיַמָּא, ſine יַתִּיר. Ib. אִשְׁתַּלְהִיוּ. v. 4. R. גִּרְרֵי. Ib. אֱלָהּ יְסַדְּרוּן לִי. v. 5. R. הַאֶפְשַׁר דְּמַכְרִז *Nunquid poteſt clamare.* Ib. יַנְוֵה תוֹרָא *aut mugiet bos.* Vi. Bab. v. 6. R. טַעְמָא. v. 7. R. הֵיךְ דְּוַתָא. v. 8. R. יְהַב אֱלָהָא. v. 9. R. וְשָׁרֵי אֱלָהָא וּמְמַסְכֵּן *& pauperem me fecit.* Ib. וְיַעְתַּר. v. 10. R. בִּרְתִיתָא עַל רַשִׁיעַיָּא וְלָא חָס *cùm venerit tremor ſuper impios, &c.* v. 12. R. אִין הֵיךְ חֵילָא דְאַבְנַיָּא. v. 13. R. סַיַּע בִּי וְחָכְמְתָא אִתְנְגִידַת מִנִּי. In noſtris legendum, *aufugit à me.* v. 15. R. כִּנְגוֹד & כִּמְפַקְנוּת, utrumque ſine הֵיךְ. v. 16. R. מִצִּינָּתָא. v. 17. R. הַכְדֵין דָּר טוֹבְעָנָא בְּעִידָן דְּחָבוּ *Talis fuit generatio diluvii in tempore quo peccaverunt.* Ib. אִתְנַגַּרוּ. Ib. אִתְחַמִּיוּ *& incaluerunt.* Vi. Bab. v. 18. R. אִיסְרְטֵי אוֹרְחָתְהוֹן. v. 21. R. אֲרוּם כְּעַן. Ib. in fine, וּדְחַלְתּוּן *& timuiſtis.* v. 22. R. מְטוּלְתִי. v. 23. R. וְשֵׁיזְבוּ יָתִי מִיַּד. v. 25. R. מָה בְּטִימִין. Ib. וּמָה דְכָשַׁר. v. 27. R. יַתְמִים תְּשַׁדּוּן. v. 29. R. תּוּבוּ כְּדֵין. Ib. רִשְׁעָא *iniquitas.* v. 30. R. וְאִין.

CAP. VII.

Verſ. 6. R. קַלִּילִין יַתִּיר מִגַּרְדִּית. v. 9. R. כֵּן דְּנָחֵת. v. 11. Lege, *non prohibebo.* v. 12. R. בִּמְצִיעָה. v. 14. R. וּמֵהֶזְיוֹנַיָּא. v. 15. R. שִׁנּוּקָא. v. 16. R. רְחֵיקַת לָא לְעָלַם. v. 19. R. וְלָא. v. 20. R. נָטֵר בַּר נָשָׁא.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. אֵימַת. v. 3. R. הַאֶפְשַׁר דֶּאֱלָהּ. v. 4. R. חָבוּ קוּמוֹי. v. 6. R. וִישַׁלֵּם יָאוּת *& pacificabit pulchritudinem.* v. 7. R. וִיהֵי שֵׁירוּתָךְ. v. 8. R. שְׁאַל כְּעַן לְדָרָא קַדְמָאָה. v. 10. R. וּמִלִּבְּהוֹן *& de corde ſuo.* v. 11. R.

דיתגאה נומיא בלא בסנא. v. 12. R. עד דהוא בפיותה. Vi. Bab. v. 13. R. אסרטי. Jb. וסבר דילטור & ſpes delatoris. v. 15. R. יתוקף בה. v. 17. R. על אינר, ſine præcedente די. Ib. בי אבניא יעין. v. 18. R. אין יסלעמניה מאתרה ומכדיב. v. 19. R. ומעפרא חורן. v. 20. R. לא ירחק. Ib. ולא יתוקף. v. 21. R. בחוכא.

CAP. IX.

Verſ. 2. R. הכדן ומה יזדכי. v. 4. R. חכים. v. 5. R. מלכיא דקימין בטוריא ולא ידעו דהפכנון reges qui ſtant in montibus &c. v. 9. R. ואדרוני שטרי מזל מזליא & cubicula ſyderum, conſtellationem planetarum. v. 10. R. פרישן, ſine copula. v. 11. R. עלי ולא אחמי יתיה ſuper me, & non videbo eum. v. 12. R. מעלמא à ſeculo. v. 13. R. מרשיעיא תחותוי דיתין אוותניא דמסתיעין בסגיעא ab impiis: ſub eo curvantur fortes qui auxiliantur in multitudine. Vi. Bab. v. 14. R. כל, ſine præcedente אף. v. 15. R. זכאית. v. 16 R. יצית קלי. v. 17. R. בינתא. v. 18. R. ישבענני מרוריא. v. 20. R. אין אודכי פמי. v. 22. R. חדא מכילתא היא לי Una menſura eſt mihi. v. 23. R. אם ברגוז ימית. Vi. Bab. Ib. מתמסין. v. 24. R. מן קדם דינהא יחפי à facie judicum ejus operit. Ib. אין לא דכי; hoc reddi poteſt, ſi non juſtus vel purus eſt. v. 25. R. ויומי קלילין. v. 26. R. חלפון היך ספינן דטעינין. Ib. דטאס. v. 27. R. אתנשי. v. 28. R. דחילת כלהון timui omnes. v. 30. R. אין אשתזית במי. v. 31. R. הכדין בשוח. v. 32. R. אתיב יתה. v. 33. R. על תרוינא. v. 34. R. לא תבעת. v. 35. R. לא הכא אנא בהדי.

CAP. X.

Verſ. 1. R. אתגוות נפשי. Vi. Bab. v. 2. R. תנצי בי. v. 3. R. התקין קומך. Ib. תרחק. Ib. רשיעיא. v. 5. R. הא כיומי. v. 7. R. על מנדעתך. v. 8. R. ידיך צירו יתי. Sic verſ. 11. אלבשת יתי, qualia cùm paſſim occurrant, ubique notare opus non erit. Idem ſtatuendum de aliis cujuſlibet perſonæ aut numeri pronominibus, ut cap. 12. 23. R. ומאבד יתהון. v. 9. R. היך טינא. Ib. תתיב יתי. v. 10. R. הלא כחלבא. v. 13. R. ואלין טמרתא. v. 15. R. מן יום דינא רבא à die judicii magni. v. 16. R. וארים ידיך. Lectio noſtra ſonat, manum ejus. v. 17. R. סהדיך. Ib. עמי מתחלפין. Ib. ומתחילין & militant. v. 18. R. לא תסבי יתי. v. 19. R. כמה דלא. Ib. מתיל מן כריסא perinde ac ſi de utero. v. 20. R. ופסקין. Ib. ושוי רוח עלי at pone mihi ſpacium. v. 21. R. עד לא. Ib. לארע. v. 22. R. ארע דתימוראה. Ib. יתוב בה בני נשא ומפעפעא בערע היך קבל ut habitent in ea filii hominum, ſed tenebreſcit in occurſum ſicut caligo.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. מרי שפון יזדכי. v. 3. R. כדבונך גבריא משתקין. v. 5. R. ספותיה. v. 6. R. בכופלא לחכמתא. Ib. אלה מעויתיך. v. 7. R. האפשר. Ib. תשכח, bis, ut & alibi ſæpe ex Aphel, quod hic notandum ut Lectoris moleſtiæ parcatur. v. 9. R. מארע. Ib. ופתיהא. v. 10. R. ומן. v. 11. R. גברי שקר. Ib. דחמי שקרא. v. 12. R. ועילא מרודא כבר יומי אתיליד in diebus naſcitur. v. 13. R. ותפרוש. Ib. ידך. v. 14. R. ולא תשרי. v. 15. R. ארום בכן. Ib. בלא מום. v. 17. R. ופעפועא דקבלא & obſcuritas tenebrarum. v. 18. R. ותשכב לרוחצן. v. 19. R. ולית דמניד. Ib. סגיאין. v. 20. R. ועיני רשיעיא ישתיצון. Ib. וסברהון מפחי נפש.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. בקשטא ידעת ארום In veritate cognovi quia. v. 3. R. דכותהון. Sed in tranſlatione eſt, ſicut vobis. v. 4. R. וחייך & irridet. v. 5. R. לרשיעיא דמן מחשבתא שליו. v. 6. R. בני ישמעאל דשלין. Ib. דמרגזין קדם אלה. Ib. דאיתי עלוהי אלה. Cætera ut in Targum poſteriori, ad quod prius exigendum. v. 9. R. ארום מימרא דיוי quoniam verbum Domini. v. 10. R. נפש דכל דחי. v. 12. R. בקשישי. Ib. ביונתא, ſic verſ. 13. וביונתא. v. 14. R. וסגר על אנש. Ib. ולא יתפתח. v. 15. R. הא יחוד. Ib. ומתהפכין. v. 17. R. מלכיא. v. 18. R. שלשילתא. v. 19. R. דמוביל רברבניא כד משתלשלין Qui ducit principes incatenatos. v. 24. R. עממיא populorum. Ib. ותעתעינון. Vi. Bab. v. 25. R. ממשמשין חשוכא. Ib. ותעתעינון כרוויי. In noſtris lege ſingulariter, quaſi ebrium.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. היך מנדעתכון ידעית. Ib. לא פריש. v. 3. R. ומכסוא עם. v. 4. Lege, idoli. v. 5. R. מן יתן Quis det ut. Sic cap. 14. 13. Quis dabit ut. v. 6. R. כען, ut in præcedentibus etiam aliquoties pro כדון. v. 7. R. הקדם אלה תמללון Nunquid coram Deo &c. Ib. נכלן dolos? v. 8. R. הא אנפוהי, ſic in præcedentibus habuimus הא ſeparatum pro ה præfixo interrogativo, quod ſi poſthac occurrat, notare ſuperſedebimus. Ib. לאלה תנצון. v. 9. R. היך כמתלעבא בבר נש. Ib. תתלעבון במימריה irridetis verbum ejus. v. 11. R. ודלוחיה יפול. v. 12. R. לקטם אגב טינא. v. 14. R. אטול בשרי בשני. Ib. ידי manum meam. v. 15. R. קומוי, ſic iterum in hoc & in proximo verſu, ſicut etiam in hoc libro præceſſit, hic ergo notâſſe ſufficiat, ſi quæ hujuſmodi poſthac reperientur. v. 17. R. קבלו, abſque copulativo, quod Interpres nihilominus expreſſit. Ib. ותנוי. v. 18. R. סדירת. Ib. אזכי. v. 19. R. כדון אשתק. v. 20. R. תרין. Ib. בכן מן קומך לא אטמר. v. 22. R. אתיבינך. v. 25. R. דשקיף תתבר. v. 26. R. ותורתינני עוית.

CAP. XIV.

Verſ. 3. R. תעל בדינא. v. 4. R. מן יהב דכי נבר Quis dabit mundum virum. v. 6. R. abſque היך. v. 7. R. לאילן. Ib. ותוב. v. 8. R. אין מתסיב. v. 10. R. וגבר. Sic alibi forma abſoluta adhibetur in Regiis, ubi in noſtris eſt emphatica, & contrà; quam varietatem, cum ſenſui nihil adjiciat vel adimat, ſcrupuloſius obſervare non erit neceſſe. Ib. יתנגיד. v. 11. R. בנישותהון. Ib. פצירדהון. v. 12. R. דמכיהון. v. 14. R. האפשר, ſic cap. 15. 8. & alibi. v. 16. R. פסיעותי תמני. v. 19. R. שאפו. v. 20. R. קלסטורדיה, Elias legit ut in noſtris. v. 22. R. עלודיה, cætera ut in Targ. poſteriore, quibuſdam omiſſis, quæ charactere diverſo indicantur in verſione Latina.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. דמכסן במלין דלא. v. 4. R. תפיש דחלתא תבצר. v. 5. R. ותתרעי לישן חכימין. v. 7. R. הבקדמאה. v. 8. R. ואטפי. v. 9. R. תתבין ולא עמנא. v. 10. R. רב מן אבך. v. 11. R. חזי למהוי גבך videtur eſſe apud te. v. 14. R. יזדכי, utrobique. Ib. דאתתא. v. 15. R. בקדישי עלא. v. 16. R. דשתי. v. 19. R. לבלחודיהון. Ib. חלוני ביניהון. v. 21. R. באדנוי. Ib. ביוותא ייתינה. v. 23. R. למזון אן. v. 24. R. מחזרין יתיה היך מלך דמעתד לאסתחרא בלגיונין qui ſtat ut circundetur legionibus. v. 25. R. ארום אושיט לאלה. v. 26. R. באקושי ריש תריסוי. v. 27. R. חפא זיוה. v. 28. R. שכונאין בקרויא. Ib. יתב & יתיבון. v. 29. R. divitiæ ejus. v. 31. R. בר נש filius hominis. v. 33. R. בתרה botrum ſuam. v. 35. R. מתכין ניכלא. Vi. Bab.

CAP. XVI.

Verſ. 4. R. דכמתכון. Ib. הלוי אירת. Ib. אחביר. Ib. ואניד עליכון. v. 5. R. אחילכון עליכון. v. 6. R. לא יתמנע non prohibebitur. v. 9. R. עאם עלי. בכבוי כאומיל. v. 10. R. פתחו. v. 11. R. ממרט. Vi. Bab. v. 12. R שלין הוית. Ib. ושויני לה לפלגסא. v. 15. Lege pulvere, abſque præpoſitione ſuper. v. 16. R. מן בכיתא. v. 17. R. חטופין. v. 18. R. אדמי. v. 19. R. האירת an num eſt. Ib. במרומם. v. 21. R. היך, ſine ו. v. 22. R. אתן ואיסרטיא.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. חבלה. Ib. דועכו. Ib. מתקנן. v. 2. R. מתלעבין עמי. v. 3. R. ערוב. Ib. לידי יקרב manum meam tangat? v. 4. R. אטשתא. Ib. לא תרומם יתהון. v. 6. R. ועתדתני למתלין בעממיא. Lege in noſtris, Et ſtatuit me. v. 8. R. וזכאי & juſtus. v. 9. R. ויוחד תריץ Et apprehendet rectus. Ib. ודכי אידיא יוסיף לאתחילא. v. 10. R. תובון ואתו convertimini & venite. v. 12. R. ליליא ליממא ישוון. v. 13. R. בית שוויי domum ſtrati mei. v. 16. R. טנרי, melius in noſtris טנרו, ſicut adducunt Aruch & Elias, qui dictionem compoſitam faciunt ex טן corpus & דו duo: vox eſt plane Perſica, in qua lingua تن & دو iſta ſignificant, ex eis verò compoſita dictio تندو Araneam, forſan quòd inſectorum modo ex duobus corporibus quaſi tenui filo conjunctis conſtare videatur. Ib. R. תחתן, in Aruch legitur מחתן, in voce טנרו.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. R. למלין תבינון. v. 4. R. ארעא מלמיתב terra, ne habitetur, reliqua ut in Targ. priore, quod ſemper tenendum ubi nihil dicimus. v. 5. R. ניץ נורה ſcintilla ignis ejus. v. 8. R. סריגותא. v. 9. R. יתחד בתקלא דפוהא יתקוף עלוי ניבריא. Vi. Bab. v. 12. Regia hic Targum poſterius exprimunt. v. 13. R. דמותא. v. 14. R. למלך רגושתא. v. 15. R. דלית לה ויבדר. Lectio noſtra videtur ſic vertenda, quòd nihil ſit ei. v. 16. R. יתיבשן, reliqua ut in Targ. poſt. v. 17. R. מארעא. Ven. מני ארעא דישראל. v. 20. R. אצטדיו. Ib. וקדמאי. Ib. in fine רתיתא tremor. v. 21. R. עוילא. Ib. דלא ידע לה.

CAP. XIX.

Verſ. 2. Lege, confudiſtis. v. 4. R. בקשטא שניתי. v. 6. R. דעו השתא Scitote nunc. Ib. עלי אחד cepit me. v. 7. R. הא אקבול חטוף. v. 9. R. מעלי אשלח. Ib. כלילא. v. 10. R. ואטיל כקיסא. Sic verſ. 11. כמעיקוי, ſine היך, & verſ. 15. כבר, & alia hujuſmodi paſſim. v. 13. R. וידעי ברם & noti utique mei. v. 14. R. ואשתמודעי. v. 15. R. דארי ביתי. v. 19. R. רחקו מני, eadem punctatio hujus verbi etiam in verſu præcedenti. v. 20. R. ובבשרי אדבקת. v. 21. R. מחתא מקדם אלהא plaga à facie Dei. v. 23. R. מן יתן דיכי Quis tribuat hic. v. 24. R. מן פרזלא. v. 25. R. ומבתר כן. Ib. עלי יקום conſurget ſuper me. v. 26. R. דאתפח. v. 27. R. ועיני חמון. v. 29. R. כד רגו אלה על סרחנותא. Ib. קטלין בחרבא.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. דחישותי בי. Vi. Bab. v. 3. R. וכפותא מביונתי. v. 4. R. מעידן דאשתוי. Ib. על pro עלוי, quod idem, quocirca nec eam differentiam in poſterum notare opus erit. v. 8. R. ויגלי כחזונא. v. 9. R. דסקרתיה. v. 10. R. ירעון במסכנין placabunt pauperes. Vi. Bab. Ib. משלמין. v. 11. R. חילוה. v. 12. R. אין תבסם. Ib. ימנעינה continebit illud. v. 14. R. מתהפיך אירסא. Ib. דחורמנא aſpidis. v. 15. R. ופלט יתיה. v. 16. R. לשן תניניא lingua draconum. v. 17. R. וליואי. v. 18. R. כדתקפיה מתפרג מניה ולא יבוע cùm fortitudo ejus immutata fuerit ab eo, &c. שלחופיה juxta verſionem noſtram eſt verbum, ſed Buxtorfio nomen: ſic igitur verte, cum opulentiæ ejus datur immutatio. Ita melius reſpondet Hebraico תמורתו. v. 21. R. דמשיזב. v. 22. R. כד תתמלי, ſed legendum כד. Ib. כל ידא. v. 23. R. מטרא דפרענות בקרביה pluviam ultionis in bello ſuo. v. 24. R. מאני קרבא דפרזלא arma bellica ferrea. v. 25. R. מתיקא, abſque Affixo, ſic apud Eliam in Thisbite. Ib. R. וברקא במרירתיה & fulgurat in fel ejus. Ib. ויהלך עלוהי. v. 26. R. תנפרניה נור גיהנם. v. 28. R. מודלפין ביום רגזיה.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. תנחמתמון. v. 3. R. ומבתר כן דמללת. v. 4. R. הא ברם אנא *Ecce profectò ego.* Ib. מה דין לא תתעיק. v. 7. R. מה דין, ſeparatim ut ſuprà verſ. 4. quod & alibi fit, quamvis brevitatis cauſâ ubique non notetur. Ib. יחיון אתקפו לחדא קנו *confortati ſunt valde, & poſſederunt.* v. 8. R. בניהון מכון. v. 9. R. שלמא מדלית. v. 10. R. יפקטן *in irritum jaciunt.* Vi. Bab. v. 13. R. נמרין בטבא. Ib. ובסרגיעא קבורא. Ib. R. Sal. legit נחיתו. v. 14. R. ויימרון לאלהה. v. 16. R. הא לא אשתדר. v. 19. R. ויפרע & *ultionem reddet.* v. 22. R. דלאל יליף. v. 23. R. בתקיף. Ib. כלה שלאנן. v. 27. R. הא נלין קומוי. v. 28. R. האן, bis pro אן, quod & alibi obſervatum, hic verò iterum monuiſſe ſatis ſit. Ib. פריסא. v. 29. R. וספיוניהון. v. 30. R. תברא. v. 32. R. ואיהוא. Ib. גרישן נעיר. v. 33. R. בסימו לה. Ib. ובתרוהי. v. 34. R. ואיך, ſic adducit Elias. Ib. R. בכון שקרא *in vobis falſa?*

CAP. XXII.

Verſ. 2. R. האפשר דלאלה יליף בר נש *filius hominis.* v. 4. R. המדחל מנך יכסננך. v. 5. R. דסגיעתא. v. 6. R. אחך. v. 7. R. משלהי. v. 8. R. דיליה. v. 9. R. ארמלן שלחתא. Ib. יתומי תשפף. v. 11. R. ולא. v. 13. R. דהלאל אמטתא ידין *quòd Deus per caliginem judicet.* v. 14. R. סתיר לה. Ib. ותקוף. v. 15. R. דמן עלמא *quæ eſt à ſeculo.* v. 16. R. מן עלמא *à ſeculo.* v. 18. R. ומליכת רשיעי. v. 21. R. ותשלם. Ib. שבא. v. 22. R. על לבבך. v. 23. R. תרחק עלתא. v. 24. R. טינר דנחליא אופיר. Vi. Bab. v. 29. R. ארום דאתמאיך במימרך *Qui enim humiliatus fuerit in verbo tuo.* Ib. ודשוח בסרחנא. Vi. Bab. v. 30. R. בזכותך. Ib. אידיך.

CAP. XXIII.

Verſ. 4. R. מכסניותא. v. 7. R. יתקון עמיה *ſe præparabit cum eo.* Ib. מן מרי דיני. v. 8. R. אטיל וליתוהי. v. 9. R. צפונא, ſine ב præfixo. Ib. כד מכוין *quando vertetur.* Ib. ולא אחזי. v. 10. R. אפוק. v. 11. R. ולא עדית. v. 12. R. *oris mei*, ſed in Chald. eſt פומוי. v. 13. R. והוא יחידי. v. 15. R. מטול היכנא מקומוי.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. ודחכימין יתיה *& qui ſciunt illum.* Vi. Bab. Unde poſthac Lectori petenda quæ à nobis omiſſa ſunt, cùm anguſtiis temporis conſtrictis ſingulas exemplarium differentias, præſertim quæ minoris momenti ſunt perſequi non liceat. v. 5. R. הא כמרודיא. Ib. והכדין נפקו בעובדיהון *ſic egreſſi ſunt &c.* Ib. לבורה דמשכת ליה מזונא לטליי *ad prædam, unde depromitur ei cibus & pueris.* v. 6. R. דרשיעיא יכסחון. v. 8. R. מקלוחא *A fluxu.* v. 10. R. ערטולאי, ſic verſ. 7. ſed abſque א. Ib. בלא כסות וכפנין. v. 12. R. ונפשת קטילין. Ib. תצלי האפשר דאלהה *clamat: Nunquid poteſt eſſe quòd Deus.* v. 13. R. במרודין. v. 14. R. וחשוכא. v. 15. R. ועינא דגיופא נטרא נשף למימר. Ib. ומטור. v. 16. R. מחתתמין להון לא ידעו *obſignaverunt ſibi, & non cognoverunt.* v. 17. R. פרענותא דטולא. v. 19. R. צהיא. Ib. אנסו *rapuerunt.* Ib. שיול אתחיבו *infernus eos qui peccaverunt.* v. 20. R. קיסא עיליתא. v. 21. R. דמירע עקרתא. v. 22. R. ונגר. v. 23. R. על אורחתהון. v. 24. R. וקיפו ועיר וליתוהי חיבא *Exaltantur paululum &c.* Ib. והיך כל מה דעבדו אתפרעו במיא רתיחין קלקלו ובמיא רתיחין טפוין ומידין והיך ריש שובלא יתמוללון *& juxta omnia quæ patrârunt pœnas luunt: in aquis ebullientibus opprobrio afficiuntur, & in aquis ferventibus præfocantur tum demum: & ſicut ſummitas ſpicæ conſeretur.* Vi. Bab. v. 25. R. ואין לא דיכי האן הוא דיכדבינני *Et ſi non eſt ita &c.*

CAP. XXV.

Verſ. 2. R. ודלוחא עמה. Ib. שלמא. Ib. adjicitur in fine דיליה *ſuis*, ut in Targum altero. v. 4. initio, ומה יזדכי, pro יזכי. Idem aliquoties jam ante obſervavimus. v. 5. R. שמשה *ſol ejus.* v. 6. R. כל דכן אנש דבחיוי רחשא, ſine אף.

CAP. XXVI.

Verſ. 8. in fine, R. תחותיה. v. 9. R. פרסהא כפרגודא עלוי ענני יקריה. v. 10. R. גזר ואמר. Ex hac lectione remanſit in noſtris illud, *& dixit.* v. 12. R. ובסכלתנותיה מחא גברא *percuſſit fortem.* v. 14. R. ורפפת מלתא שמענא מניה גבורתיה מן יתבין. Ultimum hoc verbum in Regiis aliquoties in hoc libro quaſi ex conjugatione Ithpael punctari obſervavimus, in noſtris ex Ithpeal, hic vero ſemel pro omnibus notâſſe ſufficiat.

CAP. XXVII.

Verſ. 3. R. ארום עד כדון כלא נשמתי בי ונו׳ *Quoniam adhuc totus halitus eſt in me, & ſpiritus Dei eſt in naribus meis.* v. 6. R. ולא יהרהר לבבי מיומי *& non malè cogitabit cor meum &c.* v. 8. R. מה סבר. v. 9. R. ישמע אלהא. v. 10. R. יתפרנק יקרי. v. 14. R. אין יסגון. v. 16. R. יתקן לבושין. v. 17. R. יהא לבש. v. 23. R. ישקף עלויהון ידיהון ויכרבק עלוי. Vi. Bab.

CAP. XXVIII.

Verſ. 3. De ſignificatione vocis מפולמן, quæ in Regiis redditur *fortes*, vide Druſium in hunc locum & Bab. v. 4. R. מן אתר דמפלח *à loco culto.* Ib. דמתנשין מלמעבר ברגלא. v. 6. R. אתרא, ſine די. Ib. אבנהא ועפלתין. v. 7. R. אורח אילן חייא לא חכמתה *Semitam arboris vitæ nulla &c.* v. 8. R. בניא דאריון ולא זאר עלוי ליונא. v. 11. R. מולחי נהריא זרן. Ib. מפיק. v. 13. R. ולא תשתכח בארע ויזנין דמתחטין. v. 14. R. ליתה עמי. v. 16. R. יקיר. v. 17. R. ואיספקלריא. v. 18. R. ובירורין. v. 19. R. יקרא דאתי מכוש בפטלין *pretioſa quæ venit &c.* Vi. Bab. v. 21. R. מעיני כל דחי *ab oculis omnis viventis.* Ib. איטמרא. v. 22. R. בית אובדנא. Ib. במתיעבא. v. 23. R. הוא חכים. v. 27. R. בכן חמיה. v. 28. R. ביונתא, abſque היא.

CAP. XXIX.

Verſ. 2. R. כירחין קדמאין כיומיא דאלהא ינטרינני. v. 5. R. הוה, ſine ד. Ib. חזור חזור ביומי עולימי *in circuitu in diebus adoleſcentiæ meæ.* v. 8. R. קמו וזקפו *ſurgebant & erigebant ſe.* v. 10. R. אדבקת. v. 11. R. שמעת אמרת. v. 13. R. דאבדא. v. 15. R. עינין הויתי *Oculus eram.* Ib. וטיול רגליא *& deambulatio pedum.* v. 16. R. אבא הויתי. v. 19. R. דמיא. v. 20. R. מסתלחפא בידי, per tranſpoſitionem. v. 23. R. ואורכין כמטרא. v. 24. R. לא ומסתבלון. v. 25. R. ארחתהון, ſic jam aliquoties habuimus pro אורחיהון, poſthac verò no opus erit notare ſi occurrat.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. דדעדקין, Elias legit דרדקין. Vi. Bab. v. 2. R. לחוד חילא דיריהון *Verumtamen virtus &c.* Ib. הובד. v. 3. R. צדיא חשוך ברמשא *deſertam & tenebroſam in veſpere.* v. 4. R. הובאי חלף. Ib. ועיקרי רתימין. v. 8. R. גוו דנבל. Ib. ישתתפון. v. 10. R. יתרחקון מני. v. 11. R. שירי שרא ואתיב יתי ודוממה *vinculum meum diſſolvit, & reſpondit mihi, & ſilentium.* v. 12. R. יקומון רגלי. v. 13. R. צדיו שבילי. Ib. ולית *& non eſt.* v. 14. R. לטירת. v. 18. R. יתלבש כסותי *induebatur veſtimentum meum.* v. 20. R. קמת ותתבין בי. Vide cap. 26. 14. v. 21. R. ידך. v. 22. R. בתשיותא. v. 23. R. ארום ידעית דמותא *Scio enim quòd morti.* v. 24. R. לגרמי יגרג מחתה *in oſſa &c.* ut poſteriore Targ. in fine verò עליהון אספלעיתא. Vi. Bab. v. 25. R. לא בכיתי, hujus formæ exempla paſſim obvia ſunt, nec ſingula notare operæ pretium erit.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. יהיב לי *daret mihi.* v. 3. R. ותברא. v. 7. R. הלך לבבי. v. 8. R. אדרע. Ib. יתלשן. v. 13. R. אין רחקית דינא דעבדי. v. 15. R. עבדני עבד יתיה *qui in ventre fecit me, fecit illum.* v. 16. Lege, *deſii.* Ib. R. צבות מסכניא *quod volebant pauperes.* v. 17. R. ואכלת טולמא דלחמי בלחודי *buccellam panis mi ſolus.* v. 18. R. ארום דמטליותי. v. 23. R. דלח. v. 24. R. סברי ולפטלון. v. 25. R. ואין בסגעא סופקת ידי *& ſi in multitudine earum plauſi manu mea.* Vi. Bab. v. 29. R. בתברא *in interitu.* Ib. ואין אתערת כד אשכחתה בישא *& excitatus ſum cùm inveniſſet eum malum.* v. 33. R. אין חפית כאדם מרודי, abſque קדמוי, pro quo forſan legendum קדמי, *ſicut Adam primus*, ὁ πρωτόπλαστος. v. 34. R. אתקף ברגוש רבנותא *in tumultu principatus.* Ib. ולא אפוק. v. 35. R. יקבל, ſine ד. Ib. דינרזוני. v. 36. R. אכבנניה *& circundarem illum.* v. 38. R. ארעי. v. 39. R. ונפשא דמרהא.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. דמן גניסת. Ib. תקף רגזיה. v. 6. R. מנדעי עמכון *ſcientiam meam vobiſcum.* v. 7. R. וסגעי. v. 9. R. לא רברביא חכמין. v. 10. R. בכן אמרת. Ib. אף אנא. v. 11. R. עד תפשפשון. v. 16. R. ארום ישתקון קמו ולא ונו׳ *quia tacuerunt, ſteterunt, & non &c.* v. 17. in fine, R. לחוד אנא. Latina interpretatio hujus verſus in noſtris omiſſa eſt, quæ in Regiis ſic habetur: *Reſpondebo quoque ego partem meam: annunciabo ſcientiam meam etiam ego.* v. 19. R. לא יתפתח, ſine ד. Ib. הין לגינין, ſed legendum היך, vertitur enim, *& ſicut.* v. 22. R. יסובר יתי *tollet me.* Vi. Bab.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. במוריגי. v. 5. R. תכול. v. 6. R. ברם אנא. v. 12. R. זכית דאתיבנך *juſtificatus es, quòd reſpondeam tibi.* v. 16. R. יגלה אדנא דבני. v. 18. R. משחותא. Vi. Bab. Sic verſ. 22. לשחותא. v. 20. R. מן תונבא, abſque præcedente copula, quam tamen Interpres expreſſit. Ib. מרחקא נשמתא *abominatur ſpiritum ejus*, quaſi legerit נשמתיה. v. 21. R. בשריה מן למחמי *caro ejus ut non videa* v. 22. R. לממיתיא *mortiferis.* v. 23. R. פרקליטא חדא *paracletus unus*, tranſp. Ib. לבר נש. v. 25. R. אתקליש בשריה *Attenuatur caro ejus.* Vi. Bab. v. 26. R. לבר נש היך צדקתיה *filio hominis &c.* v. 27. R. ולא יהוי. v. 28. R. פרק. Ib. מן למעבר בשלחא *ne tranſeat per gladium.* v. 30. R. נפשיה מן שוחא *animam ejus &c.*

CAP. XXXIV.

Verſ. 6. R. מטול דיני. v. 10. R. חכימי לבא *ſapientes corde.* Ib. in fine, ניכלא *dolus.* v. 14. R. ישוי לותיה. Sic לותיה יכנוש, in fine verſus. v. 15. R. על עפרא ישכוב. In noſtris lege, *in pulverem revertetur.* v. 17. R. ושני דינא יסתתר. Baſ. יסתתר. Vi. Bab. Ib. ואין זכאי רב יחייב *& num juſtum mag reum peraget?* v. 18. R. דאתאמר *ut dicatur.* v. 19. R. אפי רברבניא. Ib. ידוי, ut cap. 35. 7. ידך, & alia ſubinde hujuſmodi quæ nimis eſſet ſigillatim recenſe v. 22. R. ברם לית חשוך *Non ſunt enim tenebræ.* v. 23. R. ישוי תוב. v. 24. R. ירהטון מימי נהרא דסגיעין בנומיא מדלית סוף *Currunt aquæ fluminis quæ multæ ſunt in foveas ſine fine.* Ib. מבתריהון חלופיהון *ſequentes pro eis.* v. 25. R. יהודע. Ib. ומדכאין. v. 26. R. דיחמון צדיקיא ויזכון דינא *in quo videbunt juſti, & juſtificabunt judicium.* v. 29. R. שכינתיה. v. 31. R. דתימר *dicas.* v. 33. R. האפשר, ut verſ. 31. & alibi paſſim, uti jam monuimus. v. 3 R. אבא דבשמיא יבחן *Pater mi qui es in cœlis probetur.*

CAP. XXXV.

Verſ. 3. Elias in Thisbite hinc affert, מה צרוך מתעל סורחני. Pro מתעל fortè legendum אית על. v. 4. R. וית חבריך מן עמך *& ſociis qui tecum* v. 6. R. וסגעו מרודיך. v. 7. R. זכית. v. 12. R. יקבלין ולא עני verſ. 9. מקבלין, ex Pael. Ib. גיותנות בישין. v. 13. R. לחוד שקרא. v. 14.

v. 14, & 15. R. וכדין ארום. v. 15. R. אסער תקפה. Ib. לאפושי. v. 16. R. ללמא יפצא.

CAP. XXXVI.

Verſ. 5. R. דרמא לא ירחק. Interpres hic, ut in aliis quibuſdam quæ ſuis locis obſervantur lectionem noſtram exprimit. v. 7. R. מצדיקא *à juſto.* Ib. לעלמין. v. 8. R. באשלין דסנופא. Hujuſmodi plura jam notata ſunt; cùm verò utrovis modo legas ſenſus idem maneat, tales etiam varietates deinceps præteriri poſſunt. v. 10. R. דדמין. v. 12. R. בשלחא יעברון מעלמא *per gladium tranſibunt, & à ſeculo* v. 13. R. רחמוי. v. 16. R. וברם פצאינך. v. 17. R. ודינא דחיבא נמרת דינא. v. 19. R. בעדן רתחא וכל וגו׳ *in tempore furoris, &. omnes qui robuſti ſunt virtute?* omiſſo ſcil. משבחין. v. 20. R. לא תרחוק *ne longè ſis.* Ib. ומן לסלקא עממיא *& quis.* v. 21. R. על דין. v. 22. R. אלהא יתקיף. Ib. ומן לסלקא עממיא *& quis.* v. 25. R. כל בר נש חמון. v. 28. R. כאסו *quaſi ſanitatem.* v. 30. R. מטרה *pluviam ſuam.* v. 32. R. חטוף ידיא. v. 33. R. יחוי עלוי, reliqua ut in Targum poſtremo.

CAP. XXXVII.

Verſ. 1. R. ויטפין. v. 4. R. מכלי קל יכלי בקל *intonat ſonus inclamat voce.* v. 5. R. *mirabilia magna quæ facturus eſt quæ ignoramus.* Turbato verborum ordine, quòd abſit verbum עבד. v. 6. R. למבשלא. v. 7. R. ביד כל בר נש. Ib. עובדיה. v. 9. R. וועא. v. 11. R. בטחבות *in humiditate.* Vi. Bab. Ib. עננא. v. 12. R. תסקפתא. Ib. פלחי ארעא. Ib. בכל ארעתא דפקדינון על אפי תבל על ארעא *in univerſam terram quocumque præceperit eis ſuper faciem orbis terræ.* v. 13. R. ונלימתא. v. 15. R. התידע כד שוי אלהא גזירתא עלויהון. Ib. נהור עננה *lux nubis ejus.* v. 16. R. התידע על מבשקרני עיבא פרישתא. v. 18. R. דחזותהון. v. 19. R. מן קדם חשוך. v. 20. R. אין מלל. v. 22. R. קדם אלה דחיל. v. 23. R. שדי לא אשכחנה *Omnipotentem non invenimus loquentem.* Ib. בסגע, ac rurſus וסגעי חילא & מדבר *multa potentia.* v. 24. R. לא יחמי כל *non videbit ſicut omnes.*

CAP. XXXVIII.

Verſ. 2. R. מן דין דמחשיך מלכתא *qui obſcurat conſilium.* v. 8. R. וסגר בדשיא. v. 9. R. בשיאותי. v. 10. R. ועברין *& vectes.* v. 11. R. וכא יתיבש *& hic ſiccabuntur.* Ib. גלליך *fluctus tui.* v. 12. R. למהוי צפר *ut eſſet diluculum.* v. 13. R. בסטרי ארעא *extrema terræ.* v. 14. R. ומתעתדין. v. 15. R. ויתכסי מחיביא נהורהון דצדיקי. In noſtris lege, *lux ſua.* Ib. R. ואדרעא העלתא עד מערב דגברא אתברת *& brachium robuſti confringetur.* v. 16. R. לסגור ימא *ad Occidentem ut concluderes mare.* v. 21. R. ידעת ארום *Sciebas verò quòd.* v. 23. R. לעדני. v. 24. R. מתקבל נהורא *ſuſcipitur lux.* v. 25. R. מאן פלג לשטפא דתהומא חריצי מיא ואורחא *Quis diviſit inundationi abyſſi ciſternas aquarum, & viam:* reliqua ut in Targum ſecundo, niſi quod abſit מתמן, & in fine ſit בקלין. v. 26. R. ומדברא דלית *& in deſertum &c.* v. 30. R. כאבנא מיא. Ib. ומטמרן. v. 32. R. בעדנה, Elias in Thiſb. rad. שטר, legit בזמניה. Ib. ועיש על בנהא *& veſperum ſuper filios ſuos.* v. 33. R. האפשר התרים לעיבא, דידעתא. Ib. שטרא דגלגליה על ארעא. v. 34. R. התרים לעיבא, ſine אפשר. v. 36. R. או מן יהב לתרנגול ביונתא וגו׳ *aut quis dedit gallo intelligentiam &c.* ut in ſecundo Targum. v. 37. R. לזיקא *utri:* reliqua ut in Targum poſteriore. v. 38. R. אישתאם. Vi. Bab. v. 39. R. האפשר דתצוד לליתא. v. 41. R. לורת אלהא. Ib. טעין.

CAP. XXXIX.

Verſ. 2. R. דשלמין ותידע עדני. v. 3. R. חמטין. Ib. משדרן. v. 5. R. מן שלח. v. 8. in fine, R. יתבע. v. 10. R. האפשר דתקטר. Ib. נלימתא, ut cap. 37. 13. v. 11. R. סגא חילה. v. 13. R. ואין אברא. v. 14. R. ארום שבקת. v. 18. R. דבמרומא. v. 21. R. ויפול לקדמות זיני קרבא *& egreditur in occurſum armorum bellicorum.* v. 24. R. ברגוש ורגוז. v. 25. R. דרברבני. v. 26. R. פרש נדפוי. v. 27. R. מימר פמך *verbum oris tui.* v. 29. R. מסתכלין. v. 30. R. דמא.

CAP. XL.

Verſ. 1. R. מימרא דייי *verbum Domini.* Ib. מן עלעולא. v. 2. R. זרו כדון כגברא. v. 11. R. הא כדון חיליה *Ecce nunc virtus ejus.* Ib. בפרתא. v. 12. R. וגבה היך ארזא. Ib. גבריה ושעבוזוהי משבשבין *membrum virile ejus & teſticuli ejus perplexi.* v. 17. R. דנחלין. v. 19. R. בעיניה. Ib. נקיב נחירה *perforabitur naris ejus.* v. 21. R. אגמונא *circulum.* v. 22. R. דיסני לך בעיתא. v. 23. R. יעבדון שירותא עלוי חבריא לעבד פלח לעלם *in ſervitium perpetuum.* v. 25. R. יעבדון שירותא עלוי חבריא *Facientne prandium ſuper eum ſocii.* v. 26. R. במשכה.

CAP. XLI.

Verſ. 1. R. קדמי *coram me?* v. 2. R. כל דתחות כל שמיא. v. 3. R. כדבובוי. v. 6. R. מתריסין לה בחותם צאיר *protegunt eum ſignaculo ſtricto.* v. 7. R. חד בחד. v. 9. R. מקקוי תנהר. R. David legit זריזוי, ad 2. Reg. 4. 35. ubi hunc locum citat. v. 11. R. נפיח דעבד. Sic paſſim participia pro verbis, & vice verſâ: quæ res cum ab arbitrio eorum pendeat qui puncta appoſuerunt, nihil eſt cur nos uſque adeo ſolicitos reddat, ut ubique notemus. v. 13. R. וקדמוי תדוץ. v. 16. R. מן מספייה דחלון. v. 17. R. ולא תמות *& non morietur.* v. 18. R. יחשוב. v. 19. R. נירדא דקשתא. v. 20. R. ויגחך. Ib. רומחיא. v. 21. R. עלוי כסאן. Vi. Bab. ad Pſal. 40. 3. v. 22. R. מצילתא. v. 24. R. מדלא. v. 25. R. מלך הוא, tranſpoſitio. Ib. בני טורי *filios montium.*

CAP. XLII.

Verſ. 1. R. ית מימרא דייי *ad Verbum Domini.* v. 3. R. מדלית מנדעא. Ib. היכנא, ſic verſ. 6. abſque ד. v. 6. R. על בני. v. 8. R. ותסקון עלותא *& offeretis holocauſta.* Ib. ואיוב עבדי, tranſp. v. 9. R. וצופר. Ib. היכמא דמלל להון. Ib. וסבר ייי *& acceptavit Dominus.* v. 10. R. מטול חברוי. Ib. דהידה לאיוב. In hoc verſu male notatur *verbum* charactere diverſo. v. 11. R. אנש חורפא. v. 14. R. תליתאה. v. 15. R. להון אבוהון אחסנתא. v. 16. in fine, R. דריא, ut contrà verſ. 17. יומין, ex forma abſoluta.

PSALMI.

PSAL. I.

Verſ. 1. R. טובוהי. Vi. Bab. Ib. ובארח. v. 2. R. רעותה. Ib. Elias in Thiſbite, rad. נמס legit ובנימוסי pro ובאורייתיה. v. 4. R. דתשקפנה זעפא *quam projicit ventus.* v. 5. R. מטול כן לא יקומון רשיעי ביום דינא רבא *Propterea non conſiſtent impii in die judicii magni.* Ib. וחטאי בסיעתהון דצדיקי, ſic verſu proximo ארחתהון דצדיקי: hujus conſtructionis, cùm admodum frequens ſit, hæc duo exempla ſunto, ne quotieſcunque occurrerit notare opus habeamus.

PSAL. II.

Verſ. 2. R. עם משיחה *cum Meſſia ejus.* v. 3. R. אמרין נתרע *Dicunt, Diſſolvamus.* Ib. ית שושלותהון. v. 6. R. על ציון טור קדשי *ſuper Sion montem ſanctum meum.* v. 7. R. אשתעי דאלהא קימא ייי אמר לי *Recitabo Dei pactum: Dominus dixit mihi.* Ib. חביב כבר לאבא את לי. v. 8. R. *fines terræ.* Nam abeſt vox שלטוני. v. 12. R. כזעיר תקפה טב לכל.

PSAL. III.

Verſ. 2. Lege, *infeſtatores.* v. 3. R. דאמרין. v. 5. R. מטר וביית מקדשיה, pro מטור בית, literâ ו, malè inter excudendum ex loco ſuo in alienum tranſlatâ: quod ex Daghesch in litera בּ, clarius liquet. Hoc non animadvertentes Pariſienſes vocalem Pathach literæ ט, ſuppoſuerunt, hoc modo מטר, quæ vox nihili eſt. v. 7. R. לא אדחל מרבון עממין דיחוור *Non timebo à myriadibus populorum &c.* v. 8. R. דרשיעי. v. 9. R. למן קדם. Ib. ועל *& ſuper.*

PSAL. IV.

Verſ. 1. R. על נגינתא *ſuper Neghinath.* Vi. Bab. v. 4. R. ודעו ארי. Ib. חסידא לדה *miſericordem ſibi.* Ib. במקריה לה. v. 5. R. וזעו מנה. v. 6. R. יצריכון. Ib. כנכסת *ſicut ſacrificium.* v. 8. R. וחמריהון סגיעו. Vi. Bab. ad hunc verſum & Pſal. 3. 3. v. 9. R. מטול דאנת ייי לבלחודי לרחצן תותבנני *ſecurè ſedere facies me.*

PSAL. V.

Verſ. 2. R. בינה רנני *intellige deſiderium meum.* v. 3. R. אצית, ut verſu etiam præcedente. v. 5. R. דלא אלה צבי ברשעא אנת ולא יתיתב. Vi. Bab. v. 6. R. עבדי שקר. v. 7. R. ממללי כדבא. v. 8. R. בסוגי, ſic verſ. 11. v. 9. R. תשבחתי. Ib. אורחך. v. 10. R. ארום דלית. Sic Pſal. 9. 5. & 11. & alibi ארום pro מטול ד. v. 11. R. מן מלכיהון. v. 12. R. ותטלל עליהון. Elias legit ותטיל. Thiſb. in טלית. Ib. במימרך דרחמין שמך *in verbo tuo amatores &c.*

PSAL. VI.

Verſ. 1. R. על כנרא *ſuper citharam,* abſque בנגינתא. Ib. נימין. v. 2. R. ברגוך תכסינני *in furore tuo corripias me.* v. 3. R. חום עלי אלהא. v. 5. R. פריק יתי. v. 7. R. כל, abſque ב. v. 8. R. חשוכת מרוגז עיני. v. 9. R. קביל ייי קל *accepit Dominus vocem.* v. 10. R. פניעתי ייי קבל צלותי. v. 11. R. כל בעלי דבבי. Ib. ויבעתון כשעה.

PSAL. VII.

Verſ. 1. R. תרגמא דאוריתא *Interpretatio Legis.* v. 3. R. היך כאריא. Ib. יפשח ולית דפצי. v. 7. R. ברוגזך. v. 9. R. ידון. Ib. פרע לי. v. 10. R. לרשיעיא. Ib. לבא וכלין. v. 13. R. אם לא תאיב. v. 14. R. ואמטולתה אתקין זינא. v. 16. R. בשחתא דעבד. v. 17. R. ועל מוחה חטופה יחית.

PSAL. VIII.

Verſ. 1. R. כנרא. v. 2. R. תליל ומשבח שמך בכל ארעא *excelſum & laudabile eſt nomen tuum &c.* ut verſ. 10. v. 3. R. וינקיא אשתיתא. Ib. ונקם נקמתא *& ultorem.* v. 6. R. וחסרתה. Hic in noſtris pronomen ſeparatum habetur, quod in Regiis frequenter fieri ſupra ad Job. 10. 8. obſervatum. v. 9. R. עברי ארחת ימא *tranſeuntes vias maris.*

PSAL. IX.

Verſ. 1. R. על מיתותא דבן *ſuper mortem filii.* v. 6. R. שמהתהון *nomina eorum.* v. 7. R. אשתציו וכרכיהון אצתדיו. Ib. שבקת מלמתב הובדת *deſeruiſti ne habitarentur: deleviſti.* v. 8. R. בשמי מרומא אתקן. Elias legit cum noſtris, תקין. v. 9. R. ידין ארעא *judicabit terram.* v. 11. R. ויתרחצון במימרך *Et confident in verbo tuo.* v. 13. R. דתבע ייי, ſed Interpres non expreſſit ייי. Ib. דמא דזכאין *ſanguinem mundorum.* Ib. ית צדקוי דכר ולא יתנשי קבלתא דענותני *juſtorum ſuorum &c.* v. 15. R. כלהון פרשותך *omnia mirabilia tua.* v. 16. R. בשחתא. Ib. רגלהון. v. 18. R. דאתנשיו דחלתא דאלהא *timoris Dei.* v. 19. R. דכמנו.

R. לְעָלְמִין מִתְנַשֵׁי. Ib. סְבוּרָא דְעַנְוְתָנֵי. v. 20. R. לָא יִתְעַשַּׁן בַּר נַשׁ יִתְדָּנוּן. v. 21. R. עַמְמַיָּא דִבְנֵי נָשָׁא אִינּוּן.

PSAL. X.

Verſ. 1. R. בְּעִדָּנֵי. v. 2. R. בְּגֵוַת רַשִׁיעָא *Arrogantia impii.* v. 3. R. דְּיִשְׁתַּבַּח. Ib. וְדִמְבָרֵךְ גַּבְרָא טְלִימָא רַחִיק. Ib. רְגַנֵת. v. 4. R. לָא נַלְיָן, fine ד. v. 5. R. כָּל, fine ב. v. 9. R. לְמִתְפַּשׂ עַנְיָא *ut deprehendat pauperem.* v. 12. R. קוּם יְיָ אֱלָהָא קַיֵּם. Ib. לָא תִתְנְשֵׁי עִנְוְתָנַיָּא. v. 13. R. אֲמַר בְּלִבְּבֵיהּ לָא תִתְבַּע. v. 15. R. וְלָא יִשְׁכְּחוּן. v. 16. R. לְעָלְמֵי עָלְמִין יֵיבְדוּ עַמְמַיָּא. v. 17. R. אֻדְנָךְ לִצְלוֹתְהוֹן *aurem tuam ad orationes eorum.* v. 18. R. וּמִסְכֵּן לָא יוֹסִיפוּן תוּב.

PSAL. XI.

Verſ. 1. R. לְשַׁבָּחָא לְדָוִד *Ad laudandum Davidi.* Ib. אֵיכְדֵין, Elias legit הֵיכְדֵין תֵּימְרוּן לְנַפְשִׁי. v. 3. R. מְטוּל מַה עָבֵד צַדִּיקָא זְכוּתָא *cur operatur juſtus juſtitiam?* abſque וּבָאָה. v. 4. initio, R. מֵימְרָא דַייָ *Verbum Domini.* Ib. ייי בִּשְׁמֵי *Domini in cœlis.* v. 5. R. מֵימְרָא דַייָ צַדִּיקָא בָּחֵן *Verbum Domini &c.* Ib. וְרַשִׁיעָא וְרָחֵם *& improbum & diligentem.* v. 6. R. מִטְרָא דְפֻרְעֲנוּתָא עַל רְשִׁיעַיָּא מַפְּחִין אֶשָּׁתָא. v. 7. R. זְכוּתָא רָחֵים. Ib. חָמְיָין.

PSAL. XII.

Verſ. 2. R. צַדִּיקַיָּא אֲרוּם סָפוּ. In noſtris legendum, *conſumpti ſunt boni.* v. 3. R. גְּבַר עִם חַבְרֵיהּ. Ib. שִׂפְוָתָא שְׁעִיעָתָא, ſic verſ. 4. v. 5. R. דְּאָמְרִין לְלִישָּׁנָנָא. Ib. מַן הוּא רִבּוֹן. v. 6. R. אֵקוּם בְּדִינָא אֲמַר ייי *exurgam in judicium, dicit Dominus.* Ib. עֲלֵיהוֹן בִּישְׁתָּא, tranſpoſitis & mutatis vocibus. v. 7. R. מִלַּיָּא דַייָ מִלִּין. Ib. הֵיךְ סִימָא *ſicut argentum.* v. 8. R. לְעָלַם. Contrà pſal. 15. 5. לְעָלְמִין. v. 9. R. דִּמְהוֹן.

PSAL. XIII.

Verſ. 3. R. מַלְכַיָּא. Ib. יִתְרוֹרַם. v. 4. R. אֱלָהִי. In noſtris א eſt loco Affixi י. Sic pſal. 18. 7. & alibi, quod hic obſervandum ne ſæpius moneamus. v. 5. R. בְּעֵיל דְּבָבִי בִּישָׁא אַשְׁלְטֵית בֵּיהּ *inimicus meus malus &c.* Ib. אֲרוּם שְׁטֵאתִי. v. 6. R. בְּטֵיבוּתָךְ. Ib. דִּפְרַע.

PSAL. XIV.

Verſ. 2. R. בְּנֵי אָדָם. v. 3. R. דְּעָבֵד טַב לֵית אַף חַד. v. 4. R. הֲלָא יָדְעִין. v. 5. R. דְּלַחוּ דְלוּחָא דְשִׁקַּר דְּלָא חֲמֵי לְמִדְלַח *timuerunt timore falſo, quo non decebat timere.* v. 6. R. דְּשַׁוֵּי ייי *poſuit Dominum.*

PSAL. XV.

Verſ. 1. R. וּמַן יִזְכֵּי לְמִשְׁרֵי *& quis merebitur hoſpitari.* v. 2. partem priorem quæ in Baſileenſibus deeſt ex Regiis ſupplevimus. v. 3. R. בִּישְׁתָּא וְחִסּוּדָא. v. 4. R. דְּשִׁיט בְּאַנְפּוֹהִי וְדִבְסִיר. Ib. in fine, וְלָא יְפָרֵג.

PSAL. XVI.

Verſ. 1. R. ייי אֲרוּם אִתְרְחֵצֵית *Domine, quoniam &c.* v. 2. R. טַבְתִּי לָא אִתְיְהִיבָא. v. 3. R. אִנּוּן, ſequentibus omiſſis quæ ſic etiam verti poſſunt, *notam facite &c.* v. 4. R. וְרַשִׁיעַיָּא מַסְגַּן סִלְמָנֵיהוֹן וּמִן בָּתַר *Impii autem multiplicant &c.* Ib. נִסְכֵּיהוֹן & שְׁמָהָתְהוֹן. v. 6. R. בְּבַסִּימוּתָא. Sic verſ. 11. בְּסִימוּתָא. v. 7. R. יַת ייי, tranſp. Ib. דְּדָאן. v. 8. R. מֵימְרָא דַייָ *Verbum Domini.* Ib. שְׁכִינְתֵּיהּ מִן יַמִּינִי *majeſtas ejus à dextera mea.* v. 11. R. בְּסִימוּתָא *dulcedo.*

PSAL. XVII.

Verſ. 1. R. בְּלָא שִׂפְוָתֵי דִּנְכִילוּ. v. 2. R. חָמְיָן *vident*, abſque תֶּהֱוְיָן. v. 3. R. וְלָא *& non inveniſti.* Ib. בִּישְׁתָּא לָא עֲבָדֵית יַת פּוּמִּי. v. 4. R. אַכְסָנֵית *argui.* v. 6. R. אַצְלֵי אֻדְנָךְ לְוָתִי *inclina aurem tuam ad me.* Ib. שְׁמַע מִלּוּלִי. In noſtris verte, *ſuſcipe orationem meam.* v. 7. R. פְּרַע לְהוֹן *ulciſcere illos.* Verba Latina ſenſus gratia retinuimus, licet Chald. in noſtris deſint. v. 8. R. בְּטֻלָּל שְׁכִינְתָּךְ. v. 9. R. מְחַדְּיָן. v. 10. R. בְּרַבְרְבָנוּתָא. v. 11. R. חֲזַרוּ עֲלָנָא *circumdederunt ſuper nos.* v. 14. R. בְּמִיתוּתָא וּמִשְׁתֵּיצִין מֵאַרְעָא *morti, & abſciſi ſunt de terra.* Ib. יִתְמְלֵי כְּרֵיסְהוֹן *implebitur venter eorum.* v. 15. R. דְּאִתְּעַר אִיקָר *quo evigilaverit gloria.*

PSAL. XVIII.

Verſ. 3. R. מִתְיְהַב לִי. v. 5. R. בְּאִתְּתָא. Ita etiam affertur à R. Salomone ex 2 Sam. 22. 5. Ex eo autem quod Targum illinc petat cùm hic idem habeatur, & vix alibi Hagiographorum Targum citet, cùm Onkeloſum & Jonathanem paſſim adducat, argumentum videtur colligi poſſe ipſum illud vel omnino non vidiſſe, vel dignum non judicaſſe quod à ſe laudaretur. v. 7. R. כַּד עִיק לִי. Ib. מֵהֵיכַל קֻדְשֵׁיהּ דְּבִשְׁמַיָּא *de templo ſanctitatis ſuæ, quod eſt in cœlis.* v. 8. R. וְאִשְׁוִיַת. v. 9. R. סְלֵק קִטְרָא קֳדָמוֹי *Aſcendit fumus coram eo.* v. 10. Deeſt vox יְקָרֵיהּ in Regiis, ab Interprete tamen agnita. v. 12. R. *pluviam*: licet in Chaldæo ſit מִטְרִין pluraliter ut in noſtris, ſed abſque דְּרַעֲוָא. v. 13. R. בְּמִזּוּפִיתֵיהּ הֵיךְ גּוּמְרִין *in increpatione ejus &c.* v. 14. R. בִּשְׁמַיָּא *in cœlis.* v. 15. R. הֵיךְ גִּירִין וּבַדַּרְנוּן *tanquam ſagittas & diſperſit eos.* v. 16. R. מִמְּזוּפִיתָךְ ייי *ab increpatione tua Domine.* v. 17. R. שְׁלַח מִן רוּמָא *Miſit ab excelſo.* Ib. וְשֵׁיזְבַנִי *& eripuit me.* v. 18. R. מִבַּעֲלֵי דְבָבַי *ab inimicis meis* in priore membro verſus, וּמִמְּשַׂנְאַי *ab oſoribus meis* in poſteriore. v. 21. R. יְשַׁלְּמַנִּי ייי. v. 22. in fine, R. קֳדָם אֱלָהִי *coram Deo meo.* v. 23. R. גַּלְיָן לְקִבְלִי. v. 24. R. וַהֲוֵי שְׁלִים. v. 26. R. וְעִם זַרְעֵיהּ יִצְחָק *& cum ſemine ejus Iſaac.* v. 27. R. דַּהֲלַךְ בִּבְרִירוּתָא *qui ambulavit in puritate.* Ib. מִכָּל פְּסוּלָא. Ib. וְעִם פַּרְעֹה וְעִם מִצְרָאֵי. Ib. עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. Interpres omiſit *Iſrael.* v. 28. R. עַמָּךְ דַּחֲשִׁיבִין אַתְּ עָתִיד לְמִפְרַקְהוֹן *Quoniam tu populum tuum egenorum, tu, inquam ſalvaturus es.* v. 29. R. מְנַהַר שְׁרָגִי ייי אֱלָהִי יְנַהַר קִבְלִי *illuminabis lucernam meam: Dominus Deus meus illuſtrabit tenebras meas.* v. 31. R. בְּחִירְתָא תְּרִיסָא הוּא לְכָלְהוֹן. Ib. בְּמֵימְרֵיהּ *in verbo ejus.* v. 32. R. אוּמַיָּא וְעַמְמַיָּא *nationes & populi.* Ib. וְעַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל יֵימְרוּן *populus autem tuus domus Iſrael dicet.* v. 35. R. מְאַלֵּף. v. 36. R. תְּקוֹף פֻּרְקָנָךְ *fortitudinem ſalutis tuæ.* v. 37. R. אַסְגֵּיתָא פְּסִיעָתִי *Multiplicaſti greſſus meos.* Ib. וְלָא אִזְדַּעְזְעָא רְכוּבָתִי. v. 38. R. אֶרְדּוֹף בַּעֲלֵי דְבָבַי וְאַדְבְּקִנּוּן וְלָא אֲתוּב *& comprehendam illos: &c.* Pro תְבוּרַת, quod in noſtris & Baſileenſibus, in Venetis eſt תָבִירַת quod Præteritum à תוּב: probabile autem eſt Buxtorfium correxiſſe אֲתוּב. v. 39. R. וְלָא יִכְלִין. v. 40. in fine, R. חַמְטַתְנוּן תְּחוֹתִי *inclinaſti eos ſub me.* v. 41. R. וִיהַבְתִּינּוּן מְחוֹרֵי קְדָל קֳדָמַי *terga verterent coram me.* v. 44. R. מִפַּלְגוּתָא דְעַמְמַיָּא. Ib. מַנֵּית יָתִי בְּרֵישֵׁי עַמְמַיָּא *præfeciſti me in capita gentium.* Ib. יִפְלְחוּנַנִי. v. 45. R. בְּנֵי נָכְרָאִין יִתְכַּדְּבוּן *filii alienigenorum*: ſic verſ. 46. *filii extraneorum.* v. 47. R. אֱלָהִי *Deus meus.* Vide ſuprà ad pſal. 13. 4. v. 48. R. פֻּרְעֲנוּתָא דִילִי. v. 49. R. וּפָרִיקִי מִן בַּעֲלֵי דְבָבַי וְעַל דְּקָיְמִין. Ib. מִגַּבְרָא חֲטוֹפָא דְּעִמֵּיהּ *à viro cum quo rapina eſt.* v. 50. R. אֵימַר תֻּשְׁבְּחָן. In noſtris verte, *cantabo laudem.*

PSAL. XIX.

Verſ. 2. R. מִשְׁתָּעֵן & מַחֲוֵן. v. 3. R. מְחַוֵּי מֵימְרָא *indicat verbum*, & rurſus מְחַוֵּי מַנְדְּעָא, abſque פְּתִית. Vi. Bab. v. 4. R. וְלָא מִשְׁתַּמְּעִין קָלֵיהוֹן *& non audiuntur voces eorum.* v. 5. R. עֵינְיָתְהוֹן *proſpectus eorum.* Ib. מַשְׁרוּי *tabernaculum ſuum.* v. 6. R. הֵיךְ מְגַנּוּנֵיהּ צְרִיכוּכָא וּבְפַלְגוּת יוֹמָא יְחַדֵּי הֵיךְ גַּבְרָא דְמָטֵי לְמִרְהַט בְּתוֹקֹף בְּאוֹרַח מַעְלָנֵיהּ בְּפַנְיָא *velut de thalamo ſuo deſiderabili: & in dimidio diei lætabitur ut gigas, qui pervenit ut currat in fortitudine viam occaſus ſui ſub veſpera.* v. 9. R. מְחַדְּיָן. Ib. פִּקּוּדָא דַייָ. v. 10. R. לְעָלַם. Ib. זַכְיָן. v. 11. lege ף in noſtris, *favus.* v. 12. R. בְּדְנַטְרִנּוּן חִלּוּפֵי הֵיכְנָא אִתְעֲבִיד רַבֵּיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל *eò quòd ſervaverit ea, factus eſt princeps Iſraelitarum.* Vi. Bab. v. 14. R. אֵיזְיֵן אֱהֵי *tunc enim fiam.*

PSAL. XX.

Verſ. 4. R. יִדְכַּר. At verſ. 8. נַדְכַּר ex Aphel. v. 7. R. מִמְּוֹתְבֵיהּ דִּשְׁמַיָּא קַדִּישַׁיָּא. Vi. Bab. v. 9. R. הֲנוּן. At alibi per א ab initio, ubi in noſtris eſt ה. v. 10. R. מֵימְרָא דַייָ פְּרוּק לָן *Verbum Domini redime nos.*

PSAL. XXI.

Verſ. 2. R. יִמְלוֹךְ מַלְכָּא *regnabit rex.* Ib. כְּמָה מְרַנֵּן. v. 7. R. תְּשַׁוִּינֵּיהּ, abſque præcedente דִּי. v. 8. R. דְּמַלְכָּא מִתְרְחֵץ בְּמֵימְרָא דַייָ *quòd rex confidit in verbo Domini.* v. 9. R. וּפֻרְעֲנוּת *& ultio.* v. 10. R. בְּאֶשָּׁתָא יְשַׁלְהֲבִנּוּן וּתְגַמְרִנּוּן בָּעוּר נֵהָנֵּב *igne inflammabis eos &c.* v. 13. R. תְּסַדַּר אוֹרַיְתָךְ *ordinabis legem tuam.* v. 14. R. וּנְרוֹנֵנָא עַל גְּבוּרְתָּךְ *& pſallemus ſuper virtute tua.*

PSAL. XXII

Verſ. 2. R. אֱלָהִי אֱלָהִי. v. 3. R. וְלָא תִתְקַבַּל צְלוֹתִי *nec ſuſcipitur oratio mea.* Ib. וְלֵית שְׁתִיקוּתָא לִי. v. 4. R. מִן בִּגְלַל תֻּשְׁבְּחָתָא דְיִשְׂרָאֵל. v. 5. initio, R. בְּמֵימְרָךְ אִתְרְחִיצוּ *In verbo tuo confiſi ſunt.* Eodem ordine hæc verba illic habentur rurſus in hoc verſu & in ſequenti. v. 7. R. וְלָא גְבַר סָבֵל. v. 8. R. וּמְטַלְטְלִין *& movent.* v. 9. R. שַׁבְּחֵית *Laudes dixi.* Ib. וְשֵׁיזְבַנִּי פַּצָּאָה יָתִי מְטוּל דְּיִתְרְעֵי בִי *& eripuit me; eruit me, quoniam complacuit ſibi in me.* v. 10. R. וְאַנְתְּ הוּא דְּאַפֵּקְתַּנִי *Quoniam tu ille es qui &c.* Ib. רְחִצָנִי *fiducia mea.* v. 11. R. עַל־מֵימְרָךְ אִטְלֵקִית מִכְּרֵיסָא מֵרַחֵם אוּמִּי אֱלָהִי אַנְתְּ: *juxta verbum tuum projectus ſum ab utero; à vulva matris &c.* v. 12. R. לֵית דִּמְסַיַּע *non eſt qui adjuvet.* v. 13. R. לְתוֹרֵי נַגְחָנִין סַגִּיעִין *tauris cornupetentibus multis.* v. 14. R. פְּתַחִין עֲלַי. Ib. וּמִתַּבַּר. v. 15. R. הֵיךְ שַׁעֲוָה פָּיֵג בִּמְצַע מְעַיָּנִי *ſicut cera, palpitans in medio &c.* v. 16. R. לֵיחוּתִי *humor meus.* v. 17. R. סִיעַת חַיָּבִין רְשִׁיעִין *caterva peccatorum impiorum.* v. 18. R. וּמְבַזָּן. v. 19. R. פִּתְגָּיֵי. Vi. Bab. Ib. עַדְבָּא *ſortem.* v. 20. R. תְּקוֹף חֵילִי לְסִיוּעִי סָרְהֵב *fortitudo virtutis meæ &c.* v. 21. R. פַּצָּא מִדְּקַטְלִין. Ib. דְּרַשִׁיעָא דִּמְתִיל לְכַלְבָּא *impii, qui comparatus eſt cani.* v. 22. R. תַּקִּיף הֵיךְ אַרְיָא *fortis ſicut leonis.* Ib. וּמִמַּלְכַיָּא תַּקִּיפִין וְגֵיוְתָנִין הֵיךְ רֵימָנִין *& ſuperbis unicornium inſtar.* v. 25. R. צְלוֹתָא דְעַנְיָא *orationem pauperis.* Ib. מִנֵּיהּ וּבְצַלָּאוּתֵיהּ *ab eo: & dum precatur.* v. 26. R. כָּל תֻּשְׁבַּחְתִּי. Sed vocem כָּל, inſuper habuit Interpres. Ib. בִּכְנִישְׁתָּא סַגִּיעֵי עַמָּא *in congregatione multorum populorum.* v. 27. R. כָּל תָּבְעוֹהִי. Hic etiam Interpres præteriit vocem כָּל. Ib. לִבְּבֵיכוֹן. Sed in tranſlatione eſt pronomen tertiæ perſonæ, ideoque in noſtris etiam retinuimus. Vide reliquas verſiones. v. 29. R. אֲרוּם דַייָ הִיא *Quia Domini eſt.* v. 32. R. יֵיתוּן בְּנֵיהוֹן *Venient filii eorum.* Ib. וִיתַנּוּן צִדְקְתֵיהּ לְעַמָּא.

PSAL. XXIII.

Verſ. 1. R. דָּזֵן לְעַמֵּיהּ. Ib. לָא חַסְרִין. v. 2. R. אַשְׁרֵינַנִי וְעַל מוֹי דְנִיחַ יְדַבְּרִנַּנִי *& ſuper aquas &c.* v. 3. R. צַדִּיקֵי מְטוּל גְּבוּרַת שְׁמֵיהּ *juſtorum propter fortitudinem nominis ſui.* v. 4. R. לְחוֹד כַּד אֵיזוֹל בְּמֵישַׁר טוּלֵי מוֹתָא. Ib. מַבְּאִישׁ. v. 5. R. רֵישֵׁי כַהֲנֵי *capita Sacerdotum.* v. 6. R. טֵיבוּתָא.

PSAL. XXIV.

Verſ. 1. R. דַייָ הִיא אַרְעָא. Ib. וּבְרִיָּתָהָא וּמַלְיָתָהּ *& creaturæ ejus atque plenitudo ejus.* Ib. וְיָתְבִין. v. 3. R. מַאן יִזְכֵּה לְמִסַּק בְּטוּר *Quis merebitur aſcendere &c.* Ib. in fine בְּאַתַר קֻדְשֵׁיהּ *in loco ſancto ejus.* Vide Bab. & confer quæ notavimus ad Gen. 37. 26. v. 4. R. עַל מַגָּן *in vanum.* v. 6. R. אַפֵּי שְׁכִינְתֵּיהּ לְעָלְמִין *faciei majeſtatis ejus in æternum.* v. 7. R. מֶלֶךְ דְּאִיקָר.

PSAL. XXV.

Verſ. 2. R. בְּמֵימְרָךְ אִתְרְחֵצֵית *in verbo tuo confiſus ſum.* v. 3. R. לְחוֹד כָּל דִּסְבְרִין בְּמֵימְרָךְ *qui ſperant in verbo tuo.* v. 5. R. אַדְרֵךְ יָתִי בְּקוּשְׁטָךְ וְאַלְפֵנִי אֲרוּם אַתְּ אֱלָהּ פּוּרְקָנִי *Deduc me in veritate tua &c.* Ib. כָּל יוֹמַיָּא *cunctis diebus.* v. 12. R.

באורחא

בְּאוֹרְחָא דִיתְרְעֵי. v. 13. R. בְּטוּב עָלְמָא דְאָתֵי תְּאַב in beatitudinem mundi venturi revertetur. Ib. אַחְסְנָא pro אַרְעָא. Vi. Bab. v. 18. R. לְכָל חוֹבַי. v. 19. R. סְנִיעוּ. Ib. דַחֲטוֹף. v. 20. R. אֲרוּם סְבָרֵת בְּמֵימְרָךְ quoniam ſperavi in verbo tuo. Sic in noſtris verſ. 21. ubi Regia habent עֲלָךְ in te. v. 22. R. פְּרוֹק אֱלָהָא.

PSAL. XXVI.

Verſ. 1. R. אֲנָא בִּשְׁלֵמוּתִי הֲלָכֵית וּבְמֵימְרָא דַיְיָ אִתְרְחֵצֵית ego in perfectione mea ambulavi, & in verbo Domini &c. v. 2. R. וְלִבִּי & cor meum. v. 7. R. בְּקָל תֻּשְׁבַּחְתָּא. Ib. פְּרִישׁוּתָךְ. v. 8. R. מְזוּמַן לְמִשְׁכַּן אִיקָרָךְ paratum tabernaculo gloriæ tuæ. v. 9. R. דַּם זַכַּאי ſanguinem innocentem. v. 10. R. וִימִינְהוֹן מַלְיָא & dextera eorum plena eſt. v. 12. R. רַגְלִי קָמַת בִּתְרִיצוּתָא.

PSAL. XXVII.

Verſ. 1. R. מֵימְרָא דַיְיָ Verbum Domini. v. 2. R. כַּד יִקְרְבוּן. Ib. לְנַמְרָא. Ib. אִנּוּן אִתְקְלוּ. v. 3. R. לָא יִדְחַל. Ib. אֲנָא מִתְרְחֵץ. v. 6. R. וּכְדוּן יִתְרְרַם. Ib. וְאֶנְכֵּס בִּמְצַע מַשְׁכְּנֵיהּ נִכְסִין לְרַעֲוָא בְּיַבָּבָא in medio tabernaculi ejus ſacrificia acceptabilia cum jubilatione. Ib. וְאֲבוּעַ. v. 7. R. קָלִי אֱצַלֵּי vocem meam cùm oravero. v. 8. R. בְּעוֹ Exquirite. v. 9. R. לָא תַצְלֵי. Ib. פָּרְקָנִי, ſine ד. v. 10. R. שַׁבְקוּ. Ib. וּמֵימְרָא דַיְיָ יְכַנּוֹשׁ יָתִי verbum autem Domini &c. v. 11. R. מְטוּל תֻּשְׁבַּחְתָּא יְיָ propter laudem Domini. Vi. Bab. v. 14. R. תְּקַף.

PSAL. XXVIII.

Verſ. 2. R. קַבֵּל קָל. v. 3. R. עָבְדֵי עֵילָא. Ib. וּבִישׁוּתָא בְּלִבְּהוֹן. v. 4. R. פְּרַע לְהוֹן יְיָ הֵיךְ עוֹבָדֵיהוֹן Repende eis Domine &c. Ib. וּכְבִישׁוּת מַעַלְלֵיהוֹן & ſecundum malitiam adinventionum eorum. Ib. הַב לְהוֹן וְהָתֵב tribue illis, & redde. Verbis פְּרַע & הַב tranſpoſitis. v. 6 R.: בְּרִיךְ מֵימְרָא דַיְיָ אֲרוּם שְׁמַע קָל צְלוֹתִי Benedictum verbum Domini, quoniam exaudivit vocem orationis meæ. v. 7. R. בְּמֵימְרֵהּ אִתְרְחֵיץ לִבִּי וְאִסְתַּיְּעֵית in verbo ejus confiſum eſt cor meum, & adjutus ſum. v. 9. R. וְזוּן יַתְהוֹן & ciba eos.

PSAL. XXIX.

Verſ. 3. R. אִיקַר בֵּית שְׁכִינְתֵּיהּ gloriæ domus majeſtatis, omiſſo pronomine ab Interprete. v. 5. R. מְתַבַּר, ex Pael, ut verbum ſtatim ſequitur. v. 7. R. מַנְסַר. v. 8. R. מְרַטֵּט tremorem incutit deſerto, & rurſus, מְרַטֵּט incutit terrorem verbum Domini, חֵיוָיָא דִי בְּמַדְבְּרָא ſerpentibus qui ſunt in deſerto. v. 9. R. וּבְהֵיכַל בֵּית מַקְדְּשֵׁיהּ ac in templo domus ſanctuarii ejus. Ib. יְקָרֵיהּ gloriam ejus. v. 10. R. יְיָ בְּדָרָא דְטוֹבְעָנָא עַל כּוּרְסֵי יָתֵב לְאִתְפָּרְעָא מִנְּהוֹן ſuper ſedem judicii ſedit &c. Ib. וִיתֵיב עַל כּוּרְסֵי רַחֲמִין ſeditque ſuper ſedem miſerationum.

PSAL. XXX.

Verſ. 1. initio, R. שְׁבַח, & in fine תֻּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד hymnus Davidi. v. 2. R. אֲרוֹמְמִנָּךְ יְיָ Exaltabo te Domine. Ib. in fine, לִי, ut in Hebræo. v. 4. R. מִלְּמֵחַת לְבֵית קְבוּרְתָּא ne deſcenderem in domum ſepulchri. v. 5. R. וְאוֹדוּ אַדְכַּרוּ קֻדְשֵׁיהּ & confitemini, in memoriam revocate ſanctitatem ipſius. v. 6. R. יְבִית בְּכוּתָא וּבְצַפְרָא demorabitur fletus &c. v. 7. R. בְּשַׁלְוְתָא דְלָא אֶזְדַּעְזַע לְעָלְמִין in tranquillitate &c. v. 9. R. קְרֵיתִי וּלְוַת אֱלָהִי. v. 10. R. אֶפְשַׁר דְּיוֹדוּן קֳדָמָךְ דְּשָׁכְבִין בְּעַפְרָא אֶפְשַׁר דִּיתַנּוּן קֻשְׁטָךְ nunquid poſſunt confiteri coram te qui jacent in pulvere? nunquid poſſunt annunciare veritatem tuam. v. 13. R. דִּישַׁבְּחוּנָךְ laudent te. Ib. אוֹדֵה קֳדָמָךְ confitebor tibi.

PSAL. XXXI.

Verſ. 3. R. לְטִינָר כְּרַךְ עֲשִׁין in petram munitam & fortem. v. 4. R. מִן בְּגַלַל. v. 5. R. תַּפֵּיק educes. Ib. דִּכְמַנוּן אַמְטוּלָתִי quem abſconderunt propter me. v. 7. R. בְּמֵימְרָךְ יְיָ אִתְרְחֵיצֵית, i. e. in verbo tuo, Domine, confiſus ſum. Sed Interpres lectionem noſtram expreſſit. v. 8. R. בְּטוּבָךְ. v. 10. R. חֲשֻׁכַת מִרְגְּזָא caligavit præ ira. v. 11. R. יִשְׁתֵּיצוּן בִּדְווֹנָא יוֹמַי וּשְׁנוֹתַי בִּתְנַחְתָּא exciſi ſunt in mærore dies mei &c. Ib. אִתְקַל בְּחוֹבִי corruit in peccato meo. Ib. מִתְכַלְיָאוּ חֲשֵׁכוּן præ conſumptione denigrata ſunt. v. 12. R. יַתִּיר מִכָּל. v. 13. R. דְּמִתְיָאֵשׁ מִלִּבָּא qui deſpondet animum. Ib. לְמָאן דִּפְחַר דְּמִתְבַּר in vos &c. v. 14. R. טָב וּבִישׁ, i. e. bonum & malum. Sed verſio Latina in noſtris habetur per omnia, quamvis vox Chald. כַּחֲדָא, illic etiam deſit. v. 15. R. בְּמֵימְרָךְ הִתְרְחֵיצֵית in verbo tuo confiſus ſum. v. 16. R. בִּידָךְ אִנּוּן זִמְנַי. Ib. פֻּרְקָנָךְ redemptionis tuæ. v. 18. R. לְבֵית קְבוּרְתָּא in domum ſepulchri. v. 19. R. שִׂפְוָן דִּמְלַלָן שִׁקְרָא דִּמְמַלְּלִין labia quæ loquuntur mendacium &c. v. 20. R. בְּמֵימְרָךְ in verbo tuo. v. 21. R. מִגַּבְרֵי גְדוּד à viris exercitus. v. 25. R. לִבְּכוֹן כָּל דְּרַחֲצִין בְּמֵימְרָא דַיְיָ cor veſtrum &c.

PSAL. XXXII.

Verſ. 1. R. טוּבוֹהִי דְבַר נָשָׁא, ut verſ. ſeq. & ſic pſal. 33. 12. Beatus filius hominis. Ib. חַטָאֵהּ. v. 2. R. דְּלָא יַחְשֵׁב. Ib. וְלֵית בְּרוּחֵיהּ. v. 5. R. אוֹדֵה עֲלַי מְרוֹדַי לַיְיָ. Verbum remiſiſti malè hic notatur charactere diverſo. v. 6. R. לְוָתָךְ לְעִידָן רַעֲוָתָא ad te &c. Ib. לְחוֹד לְעִידָן דְּיֵיתוּן verùm in tempore quo venient. v. 7. R. בְּסִתְרָךְ תִּטְּרִנַּנִי in latere tuo cuſtodies me. v. 9. R. דְּהֶדְיָא לָא יִקְרַב לְוָתָךְ ſimul &c. acſi eſſet כַּחֲדָא. v. 10. R. וּדְרָחֵיץ בְּמֵימְרָא דַיְיָ qui verò confidit in verbo Domini. v. 11. R. תְּרִיצֵי רַעְיוֹנָא quorum ſunt recta cogitationes.

PSAL. XXXIII.

Verſ. 1. R. לְתְרִיצַיָּא יָאֵיָא שְׁבָחָא, Elias habet יָאֵה תּוּשְׁבַּחְתָּא. v. 3. R. קֳדָמוֹהִי coram eo. Ib. לְנַגְּנָא pſallendo. v. 6. R. בְּמֵימְרָא דַיְיָ. v. 7. R. דְּמַכְנֵישׁ. v. 8. R. דְּחוּלוּ Timete. v. 12. R. עַמָּא דְאִתְרְעֵי. v. 13. R. חָמָא לְוָת כָּל. v. 14. R. אִסְתַּכַּל; at verſ. præced. אוֹדִיק, quod Elias in Thisbite ex hoc verſu citat. v. 16. R. בְּסַגְעֵי חֵילָא, & rurſus בְּסַגְעֵי תָקְפָא, utrumque ſine Affixo. v. 17. R. לָא יְשֵׁיזֵיב. v. 18. R. וּלְסַבְרִין & ſperantes. v. 22. R. דְּסַבְרִין לָךְ.

PSAL. XXXIV.

Verſ. 3. R. תִּשְׁתַּבַּח נַפְשִׁי. v. 7. R. קְרֵי וַיְיָ שְׁמַע clamavit & Dominus exaudivit. v. 8. R. לִדְחָלוֹהִי וְשֵׁיזְבִנּוּן. v. 11. R. אַרְיְוָוָא. v. 17. R. רְגִיזִין. v. 23. R. פָּרִיק יְיָ.

PSAL. XXXV.

Verſ. 1. R. אִתְרַבְרַב יְיָ Magnificare Domine. v. 3. R. וּטְרוֹק תִּיקָא וְזַמֵּן לְאוּרְעוּת & claude thecam, & ſta in occurſum. Vi. Bab. v. 5. R. יְהוֹן. v. 6. R. וְחַבִּירַיָּא & caligines. v. 7. R. שִׁיחַ מְצַדְתְּהוֹן. v. 8. R. תֵּיתֵי לֵיהּ שִׁילְיָא וְלָא יָדַע. Ib. תְּצִידֵיהּ. v. 10. R. פְּצָא עַנְיָא מִדְּתַקִּיף. v. 11. R. דְּלָא, abſque מַן. v. 12. R. נַפְשִׁי, ſine ל. v. 14. R. הֵיךְ אַחָא, at וְהֵיךְ אֲבֵלָא. Interpres utrobique copulam expreſſit: ſic verſ. 15. לָא מַפְּקִין. v. 15. R. & neſcivi etiam, ſi lacerarent: malè hæc ſic diſtinguuntur. v. 19. R. לָא יֶחְדוּן לִי. Ib. לְשִׁקְרָא. v. 21. R. חֲמִית עֵינֵינָן. v. 22. R. לָא תִּרְחַק מִנִּי. v. 23. R. וְהִקִּיץ. v. 25. R. דְּלָא יֵימְרוּן Ut non dicant. Ita rurſus Chald. v. 26. R. דְּחָדָן עַל בִּישׁוּתִי.

PSAL. XXXVI.

Verſ. 2. R. לִבְּבֵיהּ cordis ejus. v. 3. R. שְׁעַע. Ib. חוֹבֵיהּ peccatum ſuum. v. 7. R. אֱלָהָא Deus, poſt צִדְקָתָךְ. Ib. וְדִינָךְ & judicia tua. v. 8. R. יִשְׁרוּן לִרְחָצָן. v. 9. R. יִתְרַוְּון מִדְּתָן. v. 10. R. בְּדִיל נְהוֹר יְקָרָךְ propter lucem gloriæ tuæ. v. 12. R. לָא תְטַלְטֵל יָתִי non commoveat me.

PSAL. XXXVII.

Verſ. 1. R. לָא תִּרְגַג Ne æmuleris, ſic & verſ. 7, & 8. in poſtremo loco redditur, ne æmulatus fueris. Ib. לְמוּדוֹן ut ſuperbias. v. 2. R. בְּסַרְהוֹבִיָא. v. 3. R. בְּאַרְעָא. Ib. וְעַסוֹק & operam nava. v. 5. R. גְּלֵי קֳדָם יְיָ Manifeſta coram Domino. v. 6. R. וְיַפֵּק Et educes ſicut lucem צִדְקָתָךְ juſtitiam tuam: & judicia tua ſicut meridiem. v. 7. R. שְׁתוֹק אַמְתִּין Tace, præſtolare. v. 15. R. יִתַּבְּרָן. v. 16. R. צַדִּיקָא. v. 17. R. דְּרָעֵי רַשִׁיעַיָּא תִּתַּבְּרָן וְסָעֵד צַדִּיקַיָּא יְיָ ſuſtentat autem juſtos Dominus. v. 18. R. יָדַע יְיָ Cognoſcit Dominus. Ib. דִּשְׁלִימֵי. v. 20. R. דְּבַבָא. Ib. vervecum impinguatorum, qui tandem jugulantur; omiſſo ſcil. דְּמִן אוּלְיָא. v. 22. R. בְּמֵימְרֵיהּ in verbo ejus. Ib. וְדִמְלַטְטִין בְּמוֹמָתֵיהּ & qui maledicuntur in jurejurando ejus. v. 25. R. וְלָא חֲמֵית. v. 27. R. זוּר מִלְּמֶעְבַּד בִּישׁוּתָא וְעָבֵד טָבְתָא Recede à malè agendo &c. Ib. בְּגִין כֵּן תִּשְׁרֵי לְעָלַם ut habites in ſempiternum. v. 28. Vox miſericordes in noſtris eodem cum reliquis charactere exprimi debuit. v. 37. R. אָרְחָא תְּרִיצוּתָא iter rectum. Ib. סוֹף, abſque ד. v. 40. R. וְשֵׁיזֵיבִנּוּן שֵׁיזִיב לְהוֹם מֵחַיָּבַיָּא וּפַרְקִנּוּן.

PSAL. XXXVIII.

Verſ. 2. R. תִּרְדֵּי לִי. v. 3. R. אִתְחַתְּתַן בִּי. v. 8. R. כַּפְלֵי אִתְמְלִיו קְרִיחוּתָא. v. 9. R. פַּגְמִיֵית Confractus ſum. v. 12. R. רַחֲמַי. v. 13. R. פִּיחִין. Ib. וּבָעֲתֵי בִּישְׁתִי. Ib. in fine, מְמַלְּלִין loquuntur. v. 14. R. הֵיךְ חֲרֵשִׁית quaſi obſurduiſſem. Ib. דְּלָא פָּתַח qui non aperit. v. 19. R. אֲנָא אַתְנֵי. v. 21. R. בִּישָׁא חִלּוּפֵי טָבְתָא. v. 22. R. לָא תִּרְחֵק.

PSAL. XXXIX.

Verſ. 2. R. אוֹרְחָי. v. 5. R. אוֹדַע יָתִי יְיָ סוֹפִי Notum fac mihi Domine finem meum. Ib. מֵעָלְמָא אֲנָא à ſeculo ego. v. 6. R. הָא קַלִּילִין Ecce leves. Ib. קַיְמִין לְעָלַם vivent in æternum. v. 7. R. מְהַלֵּךְ גְּבַר. v. 9. R. חַסִּידֵי סַכְלָא. v. 12. R. אַתְּ רְדֵי בַר נָשָׁא tu caſtigas hominem. Ib. הֵיךְ זְחִיל inſtar limacis. v. 13. R. וּלְבָעוּתִי & ad petitionem meam.

PSAL. XL.

Verſ. 3. R. תַּקֵּן אַסְתְּוָרַי. v. 4. R. חֲדַת תֻּשְׁבַּחְתָּא קֳדָם אֱלָהָנָא hymnum coram Deo noſtro. v. 6. R. וְרַעְיוֹנָךְ & cogitationes tuæ. v. 7. R. ad auſcultanda præcepta tua: ſed in Chaldæo eſt פֻּרְקָנָךְ. v. 8. R. דְּאִתְכְּתִיבָא. v. 11. R. לִקְהָלָא רַבָּא. v. 12. R. בְּגַלַל הֵיכְנָא. v. 13. R. תַּכְפּוּ עֲלַי בִּישָׁן circumdederunt me mala. Ib. וְרַעְיוֹנִי שְׁבַק יָתִי & cogitatio mea deſeruit me. v. 14. R. אִתְרְעֵי יְיָ לְמִפְצָא יָתִי. v. 16. R. חֲדֵינָא lætati ſumus, pro חֲדוֹא.

PSAL. XLI.

Verſ. 2. R. לְעַנְיֵי דְמִסְכְּנָא de rebus pauperis. v. 3. R. nec tradet: ſed in Chal. eſt תִּמְסְרִנֵּיהּ. v. 6. R. וְיֵיבַד. Vi. Bab. ad pſal. 40. 18. v. 7. R. וְכַד יֵיתֵי לְמִקְבַּל Et cùm venerit &c. Ib. יִכְנוֹף עֵילָא. v. 9. R. טְלוּמָא וְרַשִׁיעַ perverſum & improbum. Ib. דִּין מָרַע. v. 10. R. בְּרַם הוּא אִתְרַבְרַב etiam magnificavit ſe. v. 11. R. וְאוֹקִמְנִי מִן מַרְעִי ob infirmitate mea. v. 12. R. לָא יִתְגַּבַּר בְּעֵל דְּבָבִי עֲלַי non invaleſcet auctor inimicitiæ meæ ſuper me. v. 14. R. אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל. Ib. וְיֵימְרוּן & dicant.

PSAL. XLII.

Verſ. 2. R. הֵיךְ נַפְשִׁי. Ib. לְוָתָךְ אֱלֹהִים ad te Deus. v. 5. R. רְעוּת נַפְשִׁי כַּד אֶעְבַּר תְּחוֹת טְלָלָא cogitationem &c. ſub umbraculo. Ib. לְבִלְחוֹדִי. Ib. בְּיַע וְהוֹדָוָתָא exultationis & confeſſionis. v. 6. R. וְתִרְוְגְשִׁין. Ib. תֵּיב אוֹדֵי קֳדָמוֹהִי adhuc confitebor ei. Sic verſ. 12. ubi redditur, coram eo, ut & pſal. 43. 5. v. 7. R. מְטִיל הֵיכְנָא יִדְכְּרִנָּךְ. Ib. מֵאַרַע. Ib. טוּרָא חֶרְמוֹנֵי montis Hermonii. v. 9. R. שְׁבָחֵיהּ עִמִּי. Ib. לֶאֱלָהָא. v. 10. R. תְּקוֹפִי לְמָה אַנְשֵׁיתַנִי Fortitudo mea quare &c. v. 11. R. בִּדְקַטְלִין לִי וּמְפַשְּׁחִין גַּרְמַי בִּזְמַן דִּמְחַסְּדִין יָתִי מְעִיקַי Dum occidunt me, & excoriant membra mea &c. Ib. כַּדְאָמְרִין לִי מְעִיקַי כָּל יוֹמָא quando dicunt mihi tota die inimici mei. v. 12. R. אֲרוּם הוּא אֱלָהִי.

PSAL. XLIII.

Verſ. 1. R. דּוּן יָתִי אֱלָהָא. Ib. מֵעַם לָא חָסִיד à gente non pia. Ib. וּשְׁלוֹם. Vi. Bab. v. 2. R. אֲרֵי אַנְתְּ אֱלָהָא. Ib. לְמָה אַנְשֵׁיתַנִי לְמָה בְּקִבְלָא אֵיזֵיל quare oblitus es mei? quare in tenebris incedam? v. 3. R. אִנּוּן יְדַבְּרִנַּנִי יְעִילוּן. Ib. מַקְדְּשָׁךְ ſanctuarii tui. Ib. וּלְמַדְרְשִׁי. v. 4. R. קָרְבְּנָא לְמַדְבְּחָא דַיְיָ.

In verſione Latina corrige in noſtris, *oblationem*. Ib. R. לְוָת אֱלָהָא דְמִנֵּיהּ *Deo, à quo eſt.* v. 5. R. וְתִרְוֹנְשִׁין, ut pſal. 42. 6, & 12.

PSAL. XLIV.

Verſ. 2. R. אֱלָהָא בְּאֻדְנַנָא *Deus &c.* v. 3. R. תְּבָרַת אֻמַּיָּא· Elias legit לְאֻמַּיָּא· v. 5. R. פּוּרְקָנַיָּא· v. 6. R. בְּמֵימְרָךְ *In verbo tuo.* Ib. וּבִשְׁמָךְ *& in nomine tuo.* v. 9. R: בְּמֵימַר אֱלָהָנָא *In verbo Dei noſtri.* Ib. וּשְׁמָךְ יְיָ נוֹדֶה לְעָלְמִין *& nomen tuum Domine &c.* v. 10. R. בְּחֵילְוָתַנָא· v. 11. R. בִּבְשׁוּ יָתַנָא· v. 14. R. שַׁוֵּיתָנָא לְחִסּוּדָא· v. 16. R. וּבְהַת אַפֵּי חַפָּא יָתִי· v. 17. R. מִקָּל מְחַסֵּד וּמְנַדֵּף· Ib. וְנִקּוֹם נִקְמָתָנָא· v. 19. R. לָא נְזוּר פְּלִיג וְחוֹחִין *diviſum elationibus.* Ib. וְאַסְטֵיתָא אִיסְטְוָרְנָא מִתְּרִיצוּת· v. 20. R. אַמְאֵכְתָּנָא· v. 21. R. וּפְרַשְׂנָא יְדָנָא בִּצְלוֹ לְטַעֲוַת עַמְמִין נֻכְרָאִין *& obtendimus manus noſtras in oratione &c.* v. 22. R. אֲרוּם קֳדָמוֹהִי גַלְיָן *quoniam ante ipſum manifeſta ſunt.* v. 24. R. אִתְגַּבַּר יְיָ *Invaleſce Domine.* v. 25. R. שְׁכִינְתָּךְ·

PSAL. XLV.

Verſ. 2. R. בְּעָא· Ib. מְמַלֵּל לִישָׁנִי מוֹחִי *loquutura eſt lingua mea feſtinanter.* v. 3. R. מְטוּל הֵיכְנָא בָּרְכָךְ אֱלָהָא לְעָלַם· v. 4. R. הֵיךְ גִּבָּרָא *ſicut fortis.* Ib. זִיוָךְ וְשַׁבְהוֹרָךְ· v. 5. R. וְשַׁבְהוֹרָךְ סַגִּיא בְּכֵן· Ib. עַל כָּרְסֵי *ſuper thronum.* Ib. הֵימָנוּת קְשׁוֹט וְעִנְוְתָנוּת צִדְקְתָא *fidei veritatis & manſuetudinis juſtitiæ.* v. 6. R. וְגִירְרֵי קַשְׁתָּךְ *& ſagittæ arcuum tuorum.* Ib. בַּעֲלֵי דְבָבֵי מַלְכָּא· v. 7. R. כּוּרְסָךְ אֱלָהָא בִּשְׁמַיָּא *ſedes tua Deus in cœlis.* Ib. מַלְכוּת תְּרִיץ חֻטַר מַלְכוּתָךְ *regnum rectum &c.* v. 8. R. וְאַנְתְּ מַלְכָּא מְשִׁיחָא מְטוּל דְּרָחַמְתָּא *Tu autem ô rex Chriſte, propterea &c.* Ib. אֱלֹהִים אֱלָהָךְ *Deus Deus tuus.* v. 9. R. מוֹרָא דַכְיָא וְאַסְקֵי אַלְוָאִין· Ib. מִנֵּי יְחַדּוּנָךְ *inde lætificabunt te.* v. 10. R. דְּמִתְעַתַּד· Ib. וּמִכְתָּבָא בְּפַרְשֶׁגֶן זִיוָתָךְ הֵיךְ אוֹבְרִיזִין וגו׳ *& exarabitur in exemplari ſplendor tuus velut obrizo &c.* v. 11. R. וְתֶחֱמֵי· Ib. דִּפְלַחְתָּא בְּבֵית· v. 14. R. כָּל שְׁבַח שְׁפַר *Omne laudabile &c.* Ib. פַּלְכִּין וְאוֹצְרֵי· Ib. דְּמִטַּמְרִין· Ib. יְקָרְבוּן קֻרְבְּנִין קֳדָם מַלְכָּא וְדוֹרוֹנִין לְכָהֲנַיָּא *offerent in oblationes coram rege, & munera ſacerdotibus.* v. 15. R. חַבְרָיָתָהָא דְּמִתְחַבְּרִין *ſocii ejus &c.* v. 16. R. תֵּתְיָן בְּחֶדְוָתָא וּבִיעַ *cum gaudio & exultatione.* Ib. דְּמַלְכָּא דְעָלְמָא *regis orbis.* v. 17. R. אֲבָהָתָךְ צַדִּיקַיָּא יְהוֹן בְּנָךְ *patrum tuorum juſtorum erunt filii tui.* v. 18. R. אַדְכַּר שְׁמָךְ *Memorabo nomen tuum.* Ib. יוֹדוּ לְוָתָךְ *confitebuntur tibi.*

PSAL. XLVI.

Verſ. 1. R. לִבְנֵי קֹרַח עַל יְדֵיהוֹן אִתְּאֲמַר בִּנְבוּאָה *filiis Korach per manus eorum, dictum eſt in prophetia.* v. 2. R. סִיוּעַ בְּעָקְתָא· Ib. נַשְׁכַּח *inveniemus.* v. 3. R. כַּד אִשְׁלְחִיפוּ אֲבָהָתָנָא· Ib. הֵיךְ טוּרַיָּא *ſicut montes.* v. 5. R. וּמְחַדְיָן קַרְתָּא דֶאֱלָהָא· v. 6. R. אֱלָהָא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בִּמְצִעָהּ *Deus & majeſtas ejus &c.* v. 9. R. עוֹבָדֵי אֱלָהָא· Ib. בְּרַשִּׁיעֵי· v. 10. R. קְרָבַיָּא *bella.* v. 11. R. פְּסָקוּ מְסַדְּרֵי קְרָבָא וְדַעוּן *Diſcedite ab acie belli & advertite.* Ib. אֱלָהָא רָמָא בְּעַמְמַיָּא·

PSAL. XLVII.

Verſ. 2. R. קֳדָם אֱלָהָא *coram Deo.* v. 3. R. עַל כָּל יָתְבֵי אַרְעָא *ſuper omnes habitatores terræ.* v. 5. R. בֵּית מַקְדְּשָׁא יְקַר תֻּקְפֵּהּ דְיַעֲקֹב *domum ſanctuarii, gloriam fortitudinis Jaacob.* v. 6. R. שׁוּם אֱלָהָנָא *nomen Dei noſtri.* Ib. אֱלָהָא *Deus*, ſic bis verſu ſequenti, & pſal. 48. 4, 9. & alibi. v. 8. R. עַל כָּל יָתְבֵי *ſuper omnes habitatores.* v. 9. R. כָּל עַמְמַיָּא *omnes populos.* Ib. כּוּרְסֵי יְקָרֵיהּ *thronum gloriæ ſuæ.* v. 10. R. עַמָּא דִּמְהֵימְנִין *populus fidelium.* Ib. דַּייָ אִנּוּן תְּרִיסֵי אַרְעָא וְעַל כֻּלְּהוֹן לַחֲדָא אִתְעַלָּה *Domini ſunt clypei terræ, & ſupra illos omnes vehementer exaltatus eſt.*

PSAL. XLVIII.

Verſ. 1. R. שִׁיר תֻּשְׁבַּחְתָּא *Canticum laudis.* v. 3. R. דִּמְשׁוּדָא דִּצְפוּנָא קַרְתָּא *qui eſt diffuſio Aquilonis &c.* v. 6. R. וּפְרַשְׁוָתָא· v. 7. R. זְוָעָא· v. 9. R. יֵימְרוּן כֻּלְּהוֹן כַּחֲדָא הֵיכְמָה *Dicent omnes ſimul &c.* v. 10. R. אַשְׁוֵינָנָא אֱלָהָא טוּבָךְ *Coæquavit nos Deus benignitas tua.* Ib. בִּמְצַע, ſic apud Eliam. v. 12. R. בּוּעָא בְּתֻשְׁבְּחָן כְּנִישְׁתָּא *exulta laudibus congregatio.* v. 14. R. לְאוֹכְלוֹסוּתָא דִּמְלְעֵילָא בִּירָנְיָתְהָא *ad cætum qui eſt ſupra palatia ejus.* v. 15. R. דֵּין הוּא אֱלָהָא אֱלָהָנָא *hic eſt Deus, Deus noſter.*

PSAL. XLIX.

Verſ. 3. R. לְחוּד בְּנֵי אָדָם· v. 4. R. לִבִּי כֵּיוָנָא *cordis mei recta.* v. 6. in fine, lege in noſtris, *me.* v. 8. R. גַּבְרָא רְשִׁיעָא וְלָא יִתֵּן *vir impius &c.* v. 9. Vide Babyloniam. v. 10. R. וְלָא יֶחֱמֵי *& non videbit.* v. 11. R. אֲרֵי יֶחֱמֵי חַכִּימֵי רִשְׁעָא דְּמִיתִין מִיתוּתָא וּמִתְּדָנִין בְּגֵיהִנָּם כַּחֲדָא הֵיךְ כְּסִלָא *Quoniam videbit ſapientes improbos qui moriuntur morte ſecunda, & adjudicantur gehennæ, und ſicut inſipiens.* v. 12. R. מְטוּל דְּאִתְגָּאוּ· v. 13. R. וּבַר נָשׁ *Et filius hominis : de reliquis vide Bab.* v. 14. R. יַתְנוּן סַרְחָנֵיהוֹן *peccata ſua.* v. 15. R. וְתַבְּרוּ חֲסִידַיָּא וּפְלַחוּ בְּהוֹן וְתְרִיצַיָּא *& conterunt pios ; ut ſerviant ſibi & rectos inſuper.* Ib. מְדוֹר בֵּית שְׁכִינְתָּא דִּילֵיהּ *habitationem domus majeſtatis ejus.* v. 16. R. מִן גֵּיהִנָּם *à gehenna.* Ib. in fine, וִידַבְּרִנַּנִי לְחוּלָקֵיהּ בְּעָלְמָא דְאָתֵי *& inducet me in partem ſuam in ſeculum venturum.* v. 17. R. יַעְתַּר *dives ſit.* v. 18. R. וְלָא יֵיחוֹת· v. 19. R. *anima ejus.* Ib. תִּתְבָּרַךְ *benedicetur.* v. 21. R. בַּר נָשׁ, ut ſupra verſ. 13. Ib. וְלָא יִתְבַּיַּן *nec intelligit.* Ib. וְאִשְׁתְּוֵי·

PSAL. L.

Verſ. 1. R. וּקְרָא *& vocavit.* Ib. וְעַד מַעְלָנֵיהּ· v. 2. R. מִכְּלַל וְשֵׁירוּי *Perfectio & initium.* v. 3. R. לְיוֹם· v. 5. R. דִּמְתִילָא לְקֻרְבְּנַיָּא *quæ ſimilis eſt oblationibus.* v. 6. R. וִיחַוּוּן· v. 7. R. שְׁמַעוּ *Audite.* v. 8. R. דִּבְחָיךְ· v. 10. R. וְתוֹרָא דְּרָבִיעַ וְרָעֵי כָּל יוֹמָא טוּרִין אַלְפָא: *accubantem & paſcentem.* Vi. Bab. v. 13. R. מִן יוֹמָא דְּחָרוּב בֵּית מַקְדְּשָׁא לָא קַבֵּלִית *A die deſtructionis domus ſanctuarii non accepi.* v. 14. R. נִדְרָךְ דִּנְדַרְתְּ בְּסִינַי לְקַיָּמָא פִּקּוּדַיָּא *vota tua quæ vovisti in Sinai ut firmares præcepta.* v. 15. R. בְּמַרְדָּא אֲמַר אֱלָהָא· v. 19. R. לִישַׁן תְּלִיתָאֵי *lingua triplici.* Ib. מְדַבְּקָא· v. 20. R. תְּתֵּב בְּאָחוּךְ *Stabis contra fratrem tuum.* Neb. תְּתִיב *Stas.* Cur ita verterint haud conſtat. Ib. כַּדְבוּבָא· v. 21. R. אֶהֱוֵי דוּגְמַת אֱלָהָא וַאֲנָא בִּתְקוֹף רְגַז אֶתְפְּרַע מִנָּךְ אַכְסְנִנָּךְ *Ero ſimilitudo Dei, ego verò in furore iræ ultionem ſumam de te ; arguam te.* v. 22. R. דַּחֲלַת אֱלָהָא *timoris Dei.* v. 23. R. בִּישָׁא וּכְבֵשׁ לֵיהּ *pravum, & compreſſerit illum.* Ib. וּמוֹקִיר לִי וְדִי יַצְדֵי· Ib. בְּפֻרְקָנָא דֶאֱלָהָא *redemptionem Dei.*

PSAL. LI.

Verſ. 6. R. לְבַלְחוֹדָךְ· v. 7. R. *generare me, & in peccato fomitis pravi &c.* Verſum totum vide in Babylonia. v. 8. R. וּבְמַטְמוֹר לִבָּא· v. 9. R. דְּמַדֵּי מֵי אַדְיוּתָא עֲלוֹי מְסָאֲבָא בְּאֵיזוֹבָא מִקְטַם· Eadem in Latinis tranſpoſitio. Ib. תְּחַוְּרִנַּנִי וּמִתַּלְגָא אֲחַוַּר· v. 10. R. תַּשְׁמְעִנַּנִי *Facies me audire.* Ib. תְּבוּעַן תֻּשְׁבַּחְתָּא נַרְמַיָּא· v. 11. R. מֵחוֹבַי וְכָלְהוֹן עֲוָיַי· v. 12. R. בְּרָא לִי· Ib. תַּחֲדֵת בְּנוּשְׁמִי *renova in corpore meo.* v. 14. R. אֲתֵיב לְוָתִי· Ib. וְרוּחַ נְדִבוּתָא *ſpiritu munificentiæ.* v. 16. R. אֱלֹהִים אֱלָהּ פֻּרְקָנִי תְּבוּעַ תֻּשְׁבַּחְתָּךְ לִישָׁנִי צִדְקָתָךְ: *Deus, Deus redemptionis meæ: ſtillabit laudem lingua mea juſtitiæ tuæ.* v. 17. R. בְּאוֹרַיְתָךְ: *in lege tua.* v. 18. R. קֻדְשִׁין· v. 20. R. בִּרְעוּתָךְ· v. 21. R. הַבְּכֵן תִּצְבֵּי נִכְסַת קוּדְשִׁין דְּזַכְוָתָא עֲלָתָא דְּמִתַּסְקָא גְמִירָא דָא בְּכֵן *lationem ſanctorum juſtitiæ, oblationem iſtam, quæ offertur perfecta : &c.*

PSAL. LII.

Verſ. 3. R. גִּבַּר· Vi. Gen. 10. 9. v. 6. R. סַלְעֲמוּתָא· v. 7. R. יִתָּרְעִינָךְ· v. 8. R. בְּפֻרְעֲנוּתָךְ *punitionem tuam.* v. 10. R. דְּזֵית עָבוֹף·

PSAL. LIII.

Verſ. 1. R. עַל חִנְגִּין עַל פֻּרְעָנוּת *ſuper choros, ob retributionem.* v. 2. R. מִטְּבָא אִשְׁתְּכַח· v. 3. R. בְּנֵי נָשָׁא· Ib. הַאִית מַשְׂכִּיל· v. 4. R. זְרוּ לַאֲחוֹרָא כַּחֲדָא אִיטַּנְּפוּ· v. 5. R. הֲלָא יָדְעוּן עָבְדֵי· v. 7. R. דִּי יְהַב· Ib. פֻּרְקָנוּת דְּיִשְׂרָאֵל כַּד יַחֲזוֹר יְיָ גָּלְוַת עַמֵּיהּ *redemptionem Iſrael? quando reduxerit Dominus &c.*

PSAL. LIV.

Verſ. 3. R. וּבְרוּחַ *& in ſpiritu.* v. 4. R. אֱלָהָא קַבֵּל *Deus accipe.* Ib. צִית לְמֵימְרֵי פּוּמִי *verba oris mei.* v. 6. R. הָא אֱלָהָא סָעֵד· v. 7. R. יְתִיב בִּישׁ *Convertat malum.* Ib. אַמְאֵכְנוּן·

PSAL. LV.

Verſ. 2. R. אֲצִית אֱלָהָא צְלוֹתִי· v. 4. R. אֲרֵי יַעְדוּן *quoniam teſtificabuntur.* v. 6. R. וְחִפַּת· v. 7. R. גַּדְפָּא· v. 8. R. אֲבוּת· v. 9. R. נְטִילָה וְעַלְעוֹלָא *ſublatæ & turbinis.* v. 12. R. אִתְרְגוּשְׁתָּא, hinc ſequitur verbum ſingulare eſt. Ib. מִפַּלְמִיתָה שִׁקְרָא· v. 13. in fine, R. מִנֵּיהּ *ab eo.* v. 14. in fine, R. יָתִי· v. 15. R. נִתְרִיץ רָזָא *inibimus lætum ſecretum.* Ib. מַקְדְּשָׁא דַייָ· v. 16. R. בִּישָׁא, in ſingulari, unde ſententiam ſic reddidit Interpres ; *& malam Doeg & Achitophel ſententiam feret adverſum ipſos.* v. 18. R. וְאַרְגוֹשׁ וְיִשְׁמַע· v. 20. R. יִשְׁתְּמַע קֳדָם אֵל *Audietur coram Deo.* Ib. לְעָלְמַיָּא מִלְּקַדְמִין וְרַשִּׁיעַיָּא דְּלָא מְהַשְׁנִין *in ſecula ut à principio : peccatores autem qui non mutant.* Ib. בִּישָׁא וְלָא דָחֲלִין· v. 22. R. מִמְשַׁח דְּפוּטְמִין *unctione pinguedinum.* v. 23. R. לְצַדִּיקָא· *juſto.*

PSAL. LVI.

Verſ. 1. R. לְיוֹנְתָא שְׁתִיקוּתָא· v. 2. R. יָתְבֵי גַתָּאָה *ex incolis Gath.* v. 5. R. אִתְרְחֵצֵת· v. 9. R. בְּוִיקָךְ· Ib. הֲלָא סְכוּם עוֹלְבָנִי בְּחֻשְׁבָּנָךְ *nonne ſumma miſeriæ meæ &c.* v. 10. R. מַחֲזְרֵי קְדָל קֳדָמַי בְּיוֹמָא *vertentes cervicem coram me &c.* v. 11. R. בְּמִשְׁחָתָא דְּרַחֲמִין· v. 13. R. קֻרְבָּנֵי·

PSAL. LVII.

Verſ. 3. R. דְּזַמִּין עַכְכּוּבִיתָא לְמִגְמַר בְּפוּם אִיסְפְּלִידָא עִזְלָא אַמְטוּלָתִי *qui accerſivit araneam ut perficeret in ore ſpeluncæ telam propter me.* Vi. Bab. v. 4. R. יְזַמֵּן מַלְאֲכֵיהּ *aptabit angelum ſuum.* v. 5. R. נַפְשִׁי חַדְיָא *Anima mea acuitur.* Vi. Bab. Ib. כְּדַבֵּינֵי גוּמְרַיָּא *tanquam inter carbones.* Ib. in fine, חֲרִיפְתָּא· v. 8. R. בִּדְחַלְתָּךְ *in timore tui.*

PSAL. LVIII.

Verſ. 2. R. תְּמַלְּלוּן תְּרִיצוּתָא· v. 3. R. אוּף רַשִּׁיעֵי *Etiam impii.* Ib. יְדֵיכוֹן יִתְקְפוּן *manus veſtræ complectantur.* v. 4. R. אִתְעַבְּדוּ נֻכְרָאִין רַשִּׁיעַיָּא מִן מְעָא תָּעוּ· v. 5. R. אִירְסָא לְהוֹן הֵיךְ גַּוַּן אִירְסָא דְחִוְיָא *Venenum eorum ſicut interius venenum ſerpentis.* In noſtris eſt בְּגַוַּן, quod, ne longius ab interpretatione Regiorum diſcederemus, reddidimus, *in interiore eorum :* ſed hoc ſenſu potius dicendum eſſet בְּגַוְּהוֹן. Sit itaque, ut revera eſt, finale illud ן radicale, & lectio vera כְּגַוַּן, de qua vide Eliam in Thisbite, & Babyloniam. v. 6. R. דְּלָא מְקַבֵּל· Ib. אֲסוּרֵי נְחָשִׁין וּמִן רְטוּנֵי רְטַן *ſed in cantationibus incantantis.* v. 8. R. אֲנַגִּיד גִּירְרוֹהִי· v. 9. R. וְלָא חֶמְיָן· v. 11. R. אִסְטְוָרוֹי יְשַׁזּוֹג בְּאַדְמָא דְרַשִּׁיעָא· v. 12. R. מְתִיחִין בְּדַיָּרֵי אַרְעָא *extenduntur in incolas terræ.*

PSAL. LIX.

Verſ. 4. R. מְטוּל חוֹבִי & מְטוּל סָרְחָנִי· v. 5. R. וּמְסַדְּרִין *& ordinantur,* abſque קְרָבָא· v. 8. R. הוּא דְיִשְׁמַע· v. 10. R. עֲשְׁנִי לְוָתָךְ· v. 11. R. אֱלָהֵי טוּבִי· Ib. אֱלָהָא, ſine Affixo. v. 13. R. וְיִתְאַחֲדוּן· v. 15. R. וְיִתְרַגְּשׁוּן *& frement.* v. 17. R. וְאֶבּוּעַ·

PSAL. LX.

Verſ. 2. R. עַל אוּנְגַּר *per cuneum.* Ib. וּנְפַלוּ· v. 3. R. וְתַקִּיפְתָּנָא רְגוּזְתָא עֲלָנָא בִּתְקוֹף רִתְחָתָא *confregiſti nos ; iratus es &c.* v. 5. R. אַשְׁקֵיתָנָא כַּס דְּלוּט *calicis maledictionis.* v. 7. R. פְּרוֹק יְמִינָךְ *redime dextram tuam.* v. 8. R. אֱלָהָא מַלֵּל· v. 10. R. דוּדִי שֵׁיווּנִי· Ib. עַל פְּרִיקַת צַוְרֵי קְדָל גַּבְרֵי אֱדוֹמָאֵי *ſuper juncturam colli cervicis &c.* Ib. יַבִּיבִי וְאִתְנַגְּבַרִי *jubila & fortificare.* v. 14. R. בְּמֵימַר אֱלָהָא *In verbo Dei.*

PSAL.

PSAL. LXI.

Verſ. 1. R. על יד דוד *per manum Davidis.* v. 3. R. קדמך לותך *in conſpectu tuo, ad te.* Ib. על טור *ſuper montem.* v. 4. R. קשטא עשנא מבעל דבבא. Vi. Bab. v. 6. R. ירותא לעלמא דאתי *hæreditatem in ſeculo venturo.* v. 8. Lege, *ſecula.* Ib. R. קדם אלהא *coram Deo.*

PSAL. LXII.

Verſ. 1. R. על ידא *per manum.* v. 3. R. לא אזדעזע. v. 4. קטולין כולכון. v. 9. R. קומוי והוהי לבכון, adjicitur in Regiis, וצלו קומוי בכל לבכון ואמרו *& orate coram eo toto corde veſtro, & dicite.* v. 10. R. כד יסבון גבריא במסחתא מתקלין מזליהון *ſi acceperint homines ſtateram ponderantes fata ſua.* Vi. Bab. Ib. R. למא הוון. v. 11. R. בטלומא. Ib. לא תתהבלון ממונא. Quæ ſic cum præcedentibus cohærent, *Ne confidatis in rapina, & violentia: nolite divitiis vani fieri.* v. 12. R. ותניתא דנא שמענא *& ſecundam iſtam audivimus.* In noſtris vertendum ſingulariter, *audivi.* v. 13. R. יאה למעבד. Ib. אנת תשלם.

PSAL. LXIII.

Verſ. 1. R. מהויה. Ib. בתחום, ſine ד. v. 2. R. אקדם בצפרא. Ib. צהית לותך נפשי מרגג לותך. v. 3. R. קדשך *ſanctitatis tuæ.* v. 4. R. טב חסדך. v. 5. R. ובשום *& in nomine.* v. 6. R. נפשי באוריתא *animam meam in Lege.* v. 7. R. במטרתא. v. 9. R. בתר אורחתך במימרי סעדת ימינך *poſt vias tuas: verbum meum ſuſtentavit dextera tua.* v. 10. R. לבית קבורתא *in domum ſepulturæ.* v. 11. R. מוהבות תעליא יהון. v. 12. R. פומהון דממללי.

PSAL. LXIV.

Verſ. 2. R. דבעל דבבא. v. 4. R. קשותהון. Ib. דקטל מריר. v. 5. R. בטמרא. v. 8. R. ויתנהון על מחתיהון *& inferet plagas eorum.* v. 9. R. ויטלטלון ברישיהון כל דחמי להון *& movebunt capita ſua &c.* v. 10. R. ויתנון עובדא דאלהא.

PSAL. LXV.

Verſ. 1. R. על יד דוד ושירתא *per manum Davidis & canticum.* v. 2. R. שבחתא דמלאכיא *laus Angelorum.* v. 5. R. טובוהי דתתרעי ביה ותקרבניה לדהלתך *Beatus in quo tibi complacueris, & eum applicueris ad timorem tui.* v. 6. R. קביל צלותנא אלהא פרקננא *exaudi orationem noſtram. Deus redemptio noſtra.* v. 7. R. דמתקן. v. 9. R. סיפי תהומיא *finium abyſſorum.* Ib. שבחא בפומהון, tranſp. v. 10. R. ארעא דישראל *terræ Iſrael.* Ib. מקוביתא דאלהא דבשמיא דמליא מטרין דברכתא *imbribus benedictionis.* v. 11. R. תקוף מרביני צמחיתהא רוה תשדך גיסהא *Vi ſulcorum germina ejus &c.* Ib. ברסיסי תמוגגנה צמחיתה תברך *guttis diſſolvis eam, germini &c.* Vi. Bab.

PSAL. LXVI.

Verſ. 1. R. שירתא ותשבחתא. v. 2. R. יקירו שמה *glorificate nomen ejus.* v. 3. R. מן קדמך *à conſpectu tuo.* v. 6. R. דהפך *Qui convertit.* Ib. לטור בית מקדשא *ad montem domus ſanctuarii.* v. 8. R. ייי *Domino.* v. 12. R. מרי מוזפנא *auctorem exactionis.* Vide Buxtorfii patris Lexicon Chald. in זוף & נזף, & ejuſdem Babyloniam in hunc locum. Ib. דנחנא כד בכור *tanquam fornace.* v. 13. R. לבית מקדשך *in domum ſanctuarii tui.* v. 20. R. בריך ייי.

PSAL. LXVII.

Verſ. 3. R. אורחתך, hæc forma in hoc & in aliis nominibus frequenter occurrit, licet brevitatis cauſa non ubique notemus. v. 5. R. קשוט *in veritate.* v. 6. R. אמיא כולהון. v. 7. R. ארעא דישראל *terra Iſrael.*

PSAL. LXVIII.

Verſ. 1. R. על יד דוד שבחא ושירתא *per manum Davidis &c.* v. 2. R. ויתבדרון *& diſpergantur.* v. 3. R. והיכמא דתתמסי שעוה. v. 4. R. קדם אלהא. v. 5. R. כורסי יקרא. Ib. ובועו. v. 7. R. מזוג זווגין, abſque præcedente די. Ib. לברונא כחדא. Sequitur hic, למבני ביתא מנהון *ut ædificet domum ex eis.* Ib. בני ישראל *filios Iſrael.* Ib. מטול עובדי אבהתהון דכשרין פרקינון בפומבי *ſalvavit eos in pompa.* v. 8. R. בעמודא דאשתא בליליא ובעמודא דעננא ביממא קומי עמך *in columna ignis nocte, & in columna nubis die &c.* v. 9. R. ענני שמיא אטיפו טלין דרעוא מן קדם שכינתא דייי *nubes cælorum ſtillaverunt rores beneplaciti à conſpectu majeſtatis Domini.* Sic ad finem, דאתגלי עלוויה שכינתא דייי *quod manifeſtata eſt ſuper illum majeſtas Domini Dei Iſrael.* v. 11. R. משרית כתי מלאכיא *exercitus cœtuum angelicorum.* v. 12. R. מימרא דייי יהב *Verbum Domini dedit.* Ib. הוון מבשרין. Ib. לאוכלוסין סגיעין *cœtibus multis.* v. 14. R. אמר אלהא דישראל אתון מלכיא אין דמכין אתון ביני *Dixit Deus Iſrael, Vos reges ſi dormitis &c.* Ib. האי כנישתא *ecce eccleſia.* Ib. זקיק, ſine ד. v. 15. R. בכן גהנם *tunc gehenna fuit.* v. 16. Vide Bab. v. 17. R. טוריא גיותניא הא טור דסיני. Ib. מימרא דאלהא. Ib. שכינתיה ביה *majeſtatem ſuam in eo.* Ib. מימרא דייי ישרי לעלמין *Verbum Domini in cælis &c.* v. 18. in fine, R. בקדשא. v. 19. R. תיבין לאוריתא *qui revertuntur ad legem.* Ib. deeſt אלהים in fine verſus. v. 20. R. דכל יומא. Ib. טען יתנא מוסיף לנא *addens nobis.* Ib. וסעודנא. v. 22. R. דמהלך בחובוהי. v. 23. R. דישתנקו ובלוטונון נוניא וגו׳ *qui ſunt ſuffocati, & quos abſorpſerunt piſces &c.* v. 24. R. בפרענותהון דרשיעיא *vindictam improborum.* Ib. מבעלי דבביהון מנהון ישבעון. v. 25. R. הליכת אלהנא מלך על כל עלמא *Inceſſus Dei noſtri &c.* v. 26. R. עם מרים, ſine די. v. 27. R. במצע כנישיא. v. 28. R. *obruentes ipſas tribus, lapidibus: negotiatores filiorum Neptali, ſuppeditantes cibum ipſis &c.* Chaldaica horum, & reliqua hujus verſus vide in Babylonia. v. 31. R. כנישת גברין *congregationem virorum.* v. 32. R. אוכמיא *nigri.* Vi. Bab. Ib. למפרש. v. 33. R. מלכות עממיא *Regna gentium.* Ib. קדם אלהא *coram Deo.* Contrà in fine verſus præcedentis eſt ייי *Domino*: & rurſus in hoc verſu, קדם ייי *cantate coram Domino.* v. 34. R. לדיתב על כרסי יקריה *thronum gloriæ ſuæ.* v. 35. R. איקר בעשנא *gloriam in fortitudine.* v. 36. R. ויימרון בריך אלהא *proinde dicant, Benedictus Deus.*

PSAL. LXIX.

Verſ. 1. R. על שושניא *ſuper lilia.* v. 3. R. טמעית כד בבוצא דמצו *Demerſus ſum tanquam in limo profundi.* Ib. ומלך תקיף היך ווטא דמיא דנגדין בתקוף *& rex fortis, ſicut alveum aquarum quæ rapiditate feruntur.* Sic fere verſ. 16. Vi. Bab. v. 4. R. מלאורכא בצלו קדם ייי אלהי *ob perſeverantiam in oratione coram Domino Deo meo.* v. 5. R. על סהדותהון *ob teſtimonium eorum.* Ib. אתיב אשלם *reſtituam & reddam.* v. 10. R. טננת בית מקדשך גמרת יתי. v. 11. R. חסידותי. v. 12. R. ויהבית חלף כסותי שקין. v. 13. R. לותי יתבי תרע. v. 16. R. ולא יסלעם יתי שלטן תקיף ולא תתפתח *nec abſorbeat me princeps potens, & non aperiatur adverſum me gehenna ut claudat ſuper me os ſuum.* v. 17. R. אסתכל. v. 18. R. ולא תסלק *Neque auferas majeſtatem tuam.* v. 19. R. יתרברבן. v. 21. R. היא מרעא *ipſe morbo afficit.* Ib. הספידא *luctus.* Vi. Bab. v. 23. R. באבלי *in luctu meo.* Neb. באכלי, cujus interpretationem ſecuti ſumus. v. 26. R. תהי משכנהון. v. 27. R. ומן דכאיב. Ib. מנה ישתעון. v. 28. R. הב עויא. v. 31. R. אלהי בשבח. v. 32. R. בקרנוהי וטלפוהי *cum cornibus ſuis & ungularum fiſſionibus.* Vi. Bab. v. 33. R. חמין. v. 35. R. ישבחון ליה. v. 36. R. ויתבון תמן *& habitabunt ibi.* v. 37. R. ישרון בנוה.

PSAL. LXX.

Verſ. 2. R. לפצאה יתי *ad liberandum me.* v. 3. R. ויתחסדון. Ib. צבין בישתי. v. 4. R. יתכרעון היך בהתתהון *Incurventur juxta &c.*

PSAL. LXXI.

Verſ. 4. R. מידא דמרי עולא. v. 5. R. סברי. Ib. אלהי. Ita frequenter cum Affixo formæ ſingularis. v. 6. R. ממעיני אומי. Ib. לך תשבחתי *tibi laus mea.* v. 10. R. עלי בעלי דבבי בישו, eodem ordine habentur Latina. Ib. מתמלכין. v. 12. R. תרחק. Ib. ייי לסעודי זרז. v. 13. R. וישתיצון. v. 14. R. ואצלי ואוסיף *precaborque & adjiciam.* v. 15. R. צדקתך, ſic verſ. 16. v. 17. R. אלהא אלפתנא. Ib. ועד השתא. v. 18. R. תקוף דרועך. Ib. לדר חורן *generationi alteræ.* v. 20. R. דאחמיתן עקן סגיעין. In noſtris legendum, *oſtendiſti mihi.*

PSAL. LXXII.

Verſ. 3. R. לעמה בית ישראל. v. 4. R. ידין לענייי. v. 5. R. *coram lumine Lunæ*: omiſſo ſcil. קדמך. Ib. לדרי. v. 6. R. על ארעא *ſuper terram.* v. 8. R. ועד סטר ימא דאוקינוס *& uſque ad angulum maris Oceani*: at verſ. 10. retento etiam רבא, *maris magni Oceani.* v. 12. R. חשוכא. Ib. דסעיד. v. 14. R. נפשיהון *animas eorum.* v. 15. R. מדהב דאיתיו משבא. v. 16. R. ירגוש היך לבנן. v. 17. R. לעלם מדכר, tranſp. Ib. וקדם דאתברי שמשא *& antequam creatus eſſet Sol.* v. 18. R. עבד, ſine ד. Ib. לבלחודוהי. v. 19. R. לעלם וימלא.

PSAL. LXXIII.

Verſ. 2. R. כזעיר פון. v. 3. R. בעידן שלים *in tempore pacifico.* v. 4. R. על יום מיתותיהון. Ib. אתנטלון מחשבתהון ובריר ופטים וגו׳ *efferuntur cogitatus eorum: & terſum, & pingue, &c.* v. 6. R. מחטופין *de rapinis.* v. 7. R. דמות פרצופיהון *ſimilitudo vultuum eorum*: ideo præcedit in fœminino *mutata eſt.* Ib. עברו רוטביהון חפו על לוחי לביהון *progreſſæ rugæ eorum cooperuerunt tabulas cordis illorum.* Vi. B[illegible] v. 8. R. מרוטבא *præ humore.* v. 9. R. בצדיקי *in juſtos terræ.* v. 10. R. בנין כן על מימרא דייי דימחינון *Propterea* decretum eſt *verbo Domini ut percutiat eos.* Ib. היך מיין סגיעין *quaſi aquæ multæ.* v. 13. R. ברם אנא. v. 17. R. לבית מקדשא דאלהא אתבין לסופיהון *ad domum ſanctuarii &c.* v. 19. R. בשעתא, abſque ſequenti verbo כלו, cujus loco poſt אשתיציו *vaſtati ſunt* adjicitur שלימו *& conſumpti.* v. 22. R. בעירא. v. 23. R. תדירא נבך. v. 24. R. תדברנני בעלמא הדין ומבתר *deduces me in hunc mundum*: &c. Ib. עלי ponitur poſt לאיתאה. v. 27. R. דמתרחקין מפלחנך ייבדון *qui abhorrent à cultu tuo, &c.* Ib. כל דטעו. v. 28. R. למקרב בתר פלחנא דייי *accedere ad cultum Domini.* Ib. שויתי במימרא דייי רחצני למשתעיא *poſui in verbo Domini fiduciam &c.*

PSAL. LXXIV.

Verſ. 2. R. דשרית משכנך ביה *in quo requievit tabernaculum tuum.* Vi. Bab. v. 4. R. אכלין מעקיך. v. 5. Lege, *contundet.* Ib. R. קיסא. v. 6. R. ומפסלת. Ib. מחין. v. 7. R. בית מקדשך *domum ſanctuarii tui.* v. 8. R. אמרין *Dicunt.* v. 9. R. נביאיא לא חזינא. v. 11. R. מלמפרוק. v. 12. R. פרקניא *redemptiones.* v. 13. R. מוי דימא דסוף *aquas maris carectoſi.* Ib. על מוי דימא *in aquis maris.* v. 16. R. תקנתא. v. 17. R. תחומיא. v. 19. R. לא תנשי. Sic verſ. 23. v. 21. R. ועניא וחשיכא *tunc pauper & egenus.*

PSAL. LXXV.

Verſ. 2. R. אודינן לך אלהא אודינן. Ib. שכינת שמך *majeſtate nominis tui.* v. 7. R. בית מדברא *domo deſerti.* v. 9. R. לטלטלא ביה מנדעא דרשיעיא *ad tollendam per illud &c.* Ib. מדין קדמאי *fuit ex priori.* Sine קשי. Vi. Bab.

PSAL. LXXVI.

Verſ. 1. R. ושירא *& canticum.* v. 3. R. בית שכינתיה בציון. v. 4. R. תריסי וחרבא וסדרי *ſcuta & gladios, &c.* v. 6. R. בשנתיהון *in ſomniis ſuis.* Ib. גברי חילא *fortes robore.* v. 7. R. וארתיכין *& currus.* v. 8. R. אנת דחיל אנת ומן דיקום.

PSAL. LXXVII.

Verſ. 2. R. קלי ברב: קדם אלהא *Vox mea utique coram Deo.* Ib. ויצרת למימרי *& attendet verbo meo.* v. 3. R. רוח נבואה *ſpiritus prophetiæ.* v. 4. R. אצלי קדם ייי *orabo coram Domino.* v. 5. R. תמורתא. v. 8. R. לעלמיא ירחק. v. 10. R. ואין סלק. Ib. מלבכמר, Elias in Thisbite legit למכמר omiſſo מן quem vide. v. 11. R. ואמרת מרעיתי היא אשתניו. v. 12. R. עובדי ייי *operum Domini.* v. 17. R. מנו *de medio.* Ib. רתיתון. v. 18. R. כיפי.

PSAL. LXXVIII.

Verſ. 1. R. על ידיה. v. 5. R. ית אבהתנא. v. 6. R. דידעון. v. 8. R. דלא אתקן. v. 9. R. הפכו קדל. v. 11. R. דאחמי להון. v. 13. R. וקיצא *utres.* v. 14. R. היך בעננא יימם. Sed Interpres neglexit particulam היך. v. 16. R. מיא עוד למחטי לה למרנו עילאה. v. 17. R. נגדין דמיא. Ib. נוליא מכיפא. v. 18. R. למשאל מיכלא. v. 19. ſub initium, R. קדם אלהא *coram Deo*, mox autem קדם ייי, & ſic verſ. 21. v. 20. R. ודיבו מיא. Ib. ונחליא נגדין *torrenteſque diſcurrerunt.* v. 21. R. ולחוד רונזא, ſine תקוף. v. 32. R. בפרישותיה. v. 35. R. פרק יתהון. v. 36. R. & Neb adjiciunt in fine, בעדן צלותהון *in tempore orationis ipſorum.* v. 37. R. לא מכון *non erat rectum.* v. 41. R. ונסיו קדם אלהא. v. 42. R. ית ניסיא *miraculorum.* v. 46. R. ומסר לזחלא עבוריהון. v. 47. R. ושקמיהון. v. 52. R. היך רעיא *ſicut paſtor.* v. 53. R. ולא דחלון. v. 54. R. דקנת. v. 56. R. ונסיו, ut ſupra verſ. 41. v. 58. R. ובצלמיהון. v. 62. R. לדקטלין. v. 64. R. בחרבא נפלו וארמלתהון *gladio ceciderunt &c.* In Targum ſecundo hujus verſus pro דכשרו, videtur legendum דבשרו. v. 65. R. היך גברא. v. 69. R. לעלם *in ſeculum.* v. 70. R. מעדריא דענא.

PSAL. LXXIX.

Verſ. 1. R. על ידא דאסף *per manum Aſaph.* v. 4. R. לשבבנא. Ib. וניחכא. v. 5. R. תתבער היך אשתא טנגותך. v. 6. R. ארי בשמך לא צלין *quandoquidem in nomine &c.* v. 11. R. דאסיריא, ſing. juxta Hebr. אסיר, ſed Interpres reddit pluraliter. v. 12. R. לשיבבנא, ut ſupra verſ. 4.

PSAL. LXXX.

Verſ. 1. in fine, R. שירתא. v. 3. R. לבני אפרים *Filiis Ephraim.* In Hebræo eſt לפני *Coram.* Ad hanc vocem Maſora notat *duo eſſe quæ Lectorem fallere poſſint*, ut ſc. per errorem putet legenda eſſe לבני. Horum alterum habetur Prov. 4. 3. Hinc in hujus loci Targum nata varia lectio, cui ſimilem ſuprà notavimus. 1. Reg. 1. 20. v. 6. R. דדמעא תליתי. v. 7. R. יתלעבון לנא *ludibrio nos habuerunt.* v. 9. R. עממיא דארעא. v. 11. R. חפון. Ib. בירת מקדשה ובתי מדרשיה הא רבנין אלימין ונו׳ *domus ſanctuarii ejus, & domus doctrinæ ejus: ecce præceptores fortes &c.* v. 12. R. ינקיהא. v. 14. R. יתבדנה *Devaſtabit eam.* Vi. Bab. v. 15. R. אלהא, ſic in aliis paſſim locis, in quibus noſtra habent אלהים. v. 19. R. ולא נזור *Et non diſcedemus.* v. 20. R. מגלותנא *à captivitate noſtra.* Ita ſuprà verſ. 8. ubi Pronomen omiſſum eſt ab Interprete.

PSAL. LXXXI.

Verſ. 3. R. ופקדו *& frequentate.* Ib. עם נבלא *cum nablo.* v. 4. R. יומא חגא דילנא *die ſolennitatis noſtræ.* v. 5. R. לישראל הוא והלכת. v. 6. R. ושלט על ארעא. Ib. אלפית ושמעית. v. 8. R. באתר טמור. v. 9. R. בך *in te.* Ib. במימרי. v. 10. R. לא יהון בניכון *Non erunt filii veſtri.* v. 11. R. אלהכון *Deus veſter.* v. 12. R. לא צבי במימרי. v. 14. R. דעמי ישמע. Elias legit, דעמי שמיע. v. 15. R. ועל מעיקיהון אתיב. v. 16. R. חקפהון לעלם.

PSAL. LXXXII.

Verſ. 1. R. במצע דינין בקשוט דאין *in veritate judicat.* v. 5. R. בחושכא מהלכין. Ib. כל בסיסי *omnes baſes.* v. 8. R. דון יתבי.

PSAL. LXXXIII.

Verſ. 1. R. שיר תשבחתא *Canticum laudis.* v. 8. R. גבלאי. v. 10. R. במדין והיך ולסיסרא וליבין. v. 11. R. רעיא דרמים לעפרא *in pulvere.* v. 12. R. בלחודך זבח וצלמונע כל. v. 15. R. דבערא חרשא. v. 19. R. וידעון. Ib.

PSAL. LXXXIV.

Verſ. 2. R. מה רחימין הנון משכניך. v. 3. R. לדרתך ייי *atria tua Domine.* Ib. ולחוד בסרי *atque adeo caro mea.* v. 4. R. אית לה דמתכשרין גוזליתהא. Ib. על גבי מדבחך *in ſuperficie altaris tui.* v. 5. R. מקדשך בעלמא הדין *ſanctuarii tui in ſeculo iſto.* Ib. לעלמי עלמין *in ſecula ſeculorum.* v. 7. R. דעברין בעמקי. In Baſ. eſt עם pro על. Ib. R. ישוונה. Ib. לדיתבין באלפן *qui immorantur in doctrina.* v. 11. R. Pro *in exilio* Interpres habet *extrà*, diverſo à cæteris charactere quòd in textu nihil ei reſpondeat. Ib. רשעא *impietatis.* v. 13. R. טוביה לבר נש דמתרחצין.

PSAL. LXXXV.

Verſ. 5. R. פורקננא. Ib. מננא *à nobis.* v. 8. R. אחמי. Ib. ופורקנך תיהב *& ſalutem tuam da.* v. 11. R. אורעין. Elias in Thisbite legit ארעין. v. 13. R. מימרא דייי יתן *verbum Domini dabit.*

PSAL. LXXXVI.

Verſ. 2. R. את ייי אלהי *tu Dominus Deus meus.* v. 5. R. לאוריתא. v. 6. R. בקל. v. 8. R. באנגלי שמיא *in angelis cæleſtibus.* v. 12. R. אודי לך *Confitebor tibi.* Ib. ואיקר. v. 14. R. וכנישת תקיפין *& caterva fortium.*

PSAL. LXXXVII.

Verſ. 1. R. אתאמר שבח שירא *dictum eſt hymnus, & canticum.* v. 5. R. אתאמר. Ib. דוד מלכא דישראל *David eſt rex Iſraelis.* v. 6. R. חושבן כל עממיא. v. 7. R. תשבחתן על קרבניא.

PSAL. LXXXVIII.

Verſ. 1. R. לשבחא על צלותא לשבחא על שכלא *ad laudandum pro oratione, ad canendum pro intellectu.* v. 6. R. דלא חבו. Ib. מפצותא *à præceptis.* Vi. Bab. Ib. דלא דכרתנון *quorum non recordatus es.* Ib. יתפלגון. v. 7. R. בנובא. v. 8. R. גזירך *procellæ tuæ.* v. 10. R. מעניותא. Ib. כל יומא פרשית לך. v. 11. R. דאתמסרו בעפרא *quæ tradita ſunt pulveri.* v. 12. R. וקשטך. v. 13. R. דיתודע בחשוך. Ib. בארעא צהותא. v. 16. R. ועור מטליותא. Vi. Bab. v. 19. R. באפיהון *& in conſpectu &c.*

PSAL. LXXXIX.

Verſ. 2. R. חסדיא *miſericordias.* v. 3. R. אתבני. v. 6. R. אנגלי שמיא *angeli cælorum.* v. 7. R. דידמי לייי. v. 8. R. ברזהון. Ib. דיתב. v. 9. R. וקושטא חזור חזור לך. v. 12. R. אף דילך. v. 13. R. מדברא דצפונא *Deſertum Aquilonis.* Ib. אנת בראתנון תבור דבמערבא וחרמון *tu creâſti: Tabor ab Occidente & Hermon.* v. 18. R. עושניהון. Formæ pluralis nomen Interpres vertit ſingulariter, quod ſæpe facit & contrà. Ib. תרומם יקרנא. v. 19. R. תריסי ארעא ולקדיש *protectionis terræ & ſancti.* v. 20. R. הבכן מלילתא בחזונא. Ib. ואמרתא. v. 21. R. במשח קודשי. v. 23. R. ובן רשיעיא לא יסגפניה. Vi. Bab. v. 27. R. אלהי. v. 28. R. על כל מלכי *ſuper omnes reges terræ.* v. 40. R. עם, ſine ד. v. 43. R. אחדיתא. v. 44. R. סיפה חריפא *gladium ejus acutum.* Ib. ולא אוקימתא ידה *& non confirmâſti manum ejus.* v. 46. R. עולימוי. Ib. עטפתא עלוידה. v. 49. R. ישזיב. v. 51. R. על עטפי. v. 53. R. בעלמא הדין ולעלמא דאתי *nec non in ſeculo venturo.*

PSAL. XC.

Verſ. 1. R. לכל דר ודר. v. 3. R. ואמרת. v. 4. R. השיבין. v. 5. R. היך דמכין יהון *quæ erit illis ſicut ſomni.* v. 6. R. יציץ. Ib. ולרמשא *veſperi autem.* v. 7. R. ומחמתך אתבהלנא. v. 8. R. עויתן, ubi ן redundat. v. 11. R. דידע. v. 12. R. מן יתכון *quis diriget.* Ib. מבני חכמתא *conſtruit ſapientiam.* v. 17. R. ייי אלהנא *Domini Dei noſtri.* Ib. *præpara verba Legis &c.* Vi. Bab. In Regiis eſt אוריתא, ſine Affixo.

PSAL. XCI.

Verſ. 7. R. ויפלון. v. 8. R. בעינך תסתכל. v. 9. R. *excelſam poſuiſti.* Vi. Bab. v. 10. R. ומזיקא *atque nocumentum.* v. 12. R. לאבנא. v. 15. R. קדמי ואעני.

PSAL. XCII.

Verſ. 5. R. בעובדי ניסך בעובדי ונו׳ *in operibus miraculorum tuorum, in operibus &c.* v. 6. R. כמה הנון רברבין *Quàm magnifica illa opera tua, &c.* v. 7. R. בר נשא טפשא, mox verò ושטיא. v. 16. R. ייי תקיפי.

PSAL. XCIII.

Verſ. 4. R. מקלין דמיין. Ib. תברי ימא. Ib. in fine, ייי, ſine ד quod hic redundat. v. 5. R. יאון.

PSAL. XCIV.

Verſ. 3. R. רשיעיא מצלחין ייי *improbi proſperitate fruituri ſunt Domine.* v. 7. R. לא חמי ייי *Non videt &c.* ſic verſ. 12. & alibi ייי pro יה. v. 9. R. דאתנציבא. Ib. ולא, at verſ. 10. לא. v. 13. R. דיכרה לרשיעיא שוחא. v. 19. R. בסנעי, qua forma frequentiſſime illic occurrit. v. 22. R. ויהי מימרא דייי *Et erit verbum Domini.*

PSAL. XCV.

Verſ. 1. R. ונשבחא. Ib. פרקננא. v. 5. R. דדיליה ימא. v. 9. R. חמין *videntes.*

PSAL. XCVI.

Verſ. 1. R. חדתי אנגלי. v. 4. R. ודחיל. v. 9. R. רתותו מקמיה. v. 11. R. ימא ומלייהא. v. 12. R. אדין ישבחון. v. 13. R. בזכו ועממיא.

PSAL. XCVII.

Verſ. 6. R. יתנין אנגלי שמיא *angeli cæleſtes.* v. 7. R. יסגדון קדמוהי כלהון אמיא. v. 10. in fine, R. פצאינון.

PSAL. XCVIII.

Verſ. 7. R. דדירין. v. 5. R. בכנרא וקל *in cithara & voce.*

PSAL. XCIX.

Verſ. 1. R. תזעזע. v. 4. R. דינא רחים. v. 8. R. עניתא להון.

PSAL. CI.

Verſ. 1. קדם ייי, ſed Interpres pronomen expreſſit. v. 3. R. לא אשוי לקביל עיני *Non ponam in conſpectu oculorum meorum.* Ib. וסטין מפקודיא. v. 7. R. לא יתיתב. v. 8. R. צפרא אגמר *Manè perdam.*

PSAL. CII.

Verſ. 1. R. אשתלהי. v. 2. R. תפנינתי קדמך תיעול. v. 4. R. תפין חררן *chytropodes aduſti.* v. 9. R. ויתיבש לבי *& areſactum eſt cor meum.* v. 15. R. עפריה. v. 18. R. צלותא דמצתדין. v. 19. R. תתכתב דא *Scribetur illud.* Ib. ישבח אלהא. v. 25. R. מעלמא הדין *de mundo iſto.* Sic pſal. 103. 17. *à ſeculo iſto.* v. 26. R. דאתבריו כל בריתא. v. 28. R. משתלמין.

PSAL. CIII.

Verſ. 6. R. טלומין. v. 7. R. ארחיה. v. 11. R. היכמה דגביהין. v. 12. R. היכמה דרחיק מדנח. Ib. ירחק. v. 13. R. היכמה דחים אבא. Ib. קדמוהי גלי יצרא בישא *miſeretur verbum Domini.* v. 14. R. קדמוהי גלי יצרא בישא דמטעי יתנא *coram eo palam eſt concupiſcentia prava, quæ in errorem abripit nos.* v. 15. R. יומוי. v. 19. R. מימרא דייי בשמיא אתקן כורסיה ומלכותא דיליה *Verbum Domini in cælis paravit &c.*

PSAL.

PSAL. CIV.

Verſ. 1. R. יְיָ אֱלָהִי *Domine Deus meus.* v. 3. R. עַל עֲנָנִין קְלִילִין *in nubibus leviſſimis.* Ib. דְּאָזֵיל עַל עֲנָנִין *qui obambulat ſuper &c.* v. 10. R. בְּנַהֲרָוָתָא. v. 13. R. מִפֵּירֵי עוֹבָדַיךְ תַּשְׂבֵּיעַ אַרְעָא *de fructibus operum tuorum ſatiabis terram.* v. 15. R. דְּמַחְדֵי. v. 16. R. לִבְנָיָא. v. 19. R. לְמִמְנֵי בַהּ. v. 20. R. רַחְשִׁין. v. 21. R. מֵיכְלֵיהוֹן. v. 22. R. מְדוֹרֵיהוֹן רְבִיעִין. v. 25. R. וּפָאתֵי. Ib. רַחְשָׁא, ut ubicunque fere hæc vox occurrit. Ib. חֵיוָתָא זוּטְרָתָא. v. 26. R. אוּלְן. v. 27. R. סְבוֹרִין. v. 35. in fine, R. שַׁבַּחוּ אֱלָהָא *laudate Deum.* Sic in fine & principio etiam aliorum plurium Pſalmorum.

PSAL. CV.

Verſ. 7. R. מְתִיחָן. v. 8. R. דְּפַקֵּד. Ib. לְאֶלֶף. v. 15. R. וְלִנְבִיאַי. v. 16. lege omne. v. 18. R. בְּשֵׁיר דְּפַרְזְלָא עָלַת נַפְשֵׁהּ *in catenam ferream intravit anima ejus.* v. 21. R. רִבּוֹן לְבֵיתֵהּ שַׁלִּיט. v. 26. R. שַׁדַּר מֹשֶׁה. v. 28. R. וְאַחְשְׁכִנּוּן. v. 30. R. רְחַשׁ אַרְעֲהוֹן. v. 32. R. אֲמַר לְמֶהֱוֵי מִטְרֵיהוֹן *Juſſit pluvias eorum eſſe.* v. 33 R. וּתְאֵנַתְהוֹן וְתַבַּר אִילָן. v. 34. R. גוֹבָאִי. Ib. וְלֵית. v. 35. כָּל פֵּירֵי *omnes fructus.* v. 36. R. וְקַטַּל *Et occidit.* Ib. בְּאַרְעֲהוֹן *in terra eorum.* v. 38. R. דְּלוּחְהוֹן.

PSAL. CVI.

Verſ. 2. R. גְּבוּרָתָא. v. 10. R. מִבְּעֵל דְּבָבָא *ab auctore inimicitiæ.* v. 14. R. בַּאֲתַר צָהֵי *in loco arido.* v. 20. Pro. וּמְזוּהֲהֵם, Elias legit וּמְזוּהֵם, Thisb. in לְכָלֵךְ. Vi. Bab. v. 24. R. וְאִתְרְחַקוּ בְּאַרְעָא רְגִיגְתָּא *Et abominati ſunt &c.* Ib. בְּפִתְגָמוֹי *verbis ejus.* v. 28. R. וְאִדַּבְּקוּן לְטַעֲוַת. Ib. נִכְסַת. v. 31. R. לְמֵחֵי לְדָר *ut viveret in generationem.* v. 32. R. וּבְאֵשׁ. v. 34. Ven. & Baſ. יַת עַמֵּיהּ, mendoſe ut videtur. v. 35. R. וְאַלִּיפוּ. v. 38. R. אַדְּם בְּנֵיהוֹן. v. 39. R. וְסָאִבוּ בְּעוֹבָדֵיהוֹן. v. 40. R. וּרְחֵיקַת מֵימְרֵהּ *& abominatum eſt verbum ejus.* v. 42. R. וְאִתְכַּבְּשׁוּ תְּחוֹת. v. 43. R. פְּצָאנּוּן, ſic pſal. 107. 6. v. 44. R. כַּד שְׁמִיעַ קֳדָמוֹי וגו׳ *dum audiretur coram eo oratio eorum.* v. 45. R. הֵיךְ סוּגֵי טַבְוָתֵיהּ.

PSAL. CVII.

Verſ. 3. R. וּמִיַּמָּא סְטַר דָּרוֹמָא *& de mari latere Auſtrali.* v. 5. R. נַפְשְׁהוֹן בְּהוֹן תִּשְׁתַּלְהֵיָא *in ipſis defecit.* v. 7. R. וְהוֹלְכִנּוּן בְּאָרְחָא. v. 10. R. יָתְבֵי *Habitantes,* & ſtatim *vinctos,* omiſſo וַהֲווֹ, ex Chaldæo. v. 14. R. וְשֵׁשְׁלְוָתְהוֹן. v. 18. R. כָּל אוֹכְלָא. v. 20. R. פִּתְגָם *verbum.* v. 22. R. נִכְסַת. v. 26. R. בְּבִישׁוּתָא תִּתְמְנַג. v. 29. R. וְשַׁתְקָן גַּלְּלֵיהוֹן. v. 30. R. רְעוּתְהוֹן. v. 32. R. מְשַׁבְּחִין יָתֵהּ. v. 33. R. יַמָּא הֵיךְ צַהֲוָתָא. Interpres legit מַיָּא. Huic geminum vide Joſ. 11. 8. v. 34. R. פֵּרִי, ſic verſ. 37. v. 35. R. וְאַרְעָא צַדְיָא *& terram deſertam.* v. 36. R. כְּפִינִין וְתַקְּנוּ תַמָּן *& conſtituerunt ibi.* v. 38. R. וּסְגוּ. v. 39. R. מֵאֵינוּק בִּישָׁא. v. 40. R. רַבְ[illegible]א וְאַתְעִינּוּן. v. 41. R. וְשַׂגַּב *Et ſublevavit.* Ib. מִמַּסְכְּנוּתָא. v. 42. R. יֶחֱמוּן. Ib. שׁוּרַת פּוּמָּא וְאִתְחַסְּמַת. v. 43. R. וְיִתְבַּיְּנוּ.

PSAL. CVIII.

Verſ. 1. R. וְתֻשְׁבַּחְתָּא. v. 8. R. מַלֵּל. Ib. שְׁכִינַת קֻדְשֵׁהּ *majeſtatis ſanctæ ſuæ.* v. 10. R. מַלְכֵי אֱדוֹם *reges Edom.* v. 13. R. דִּבְנֵי נָשָׁא.

PSAL. CIX.

Verſ. 4. R. שָׂטְנָן לִי, ſic verſ. 5. וְשָׂנִין. v. 10. R. וּמְטַלְטַל. Ib. וִישַׁיְּלוּן וְיִבְעוֹן מָה הֲוַת *quæ fuerit.* v. 13. R. יִתְמְחֵי שְׁמֵהּ *deleatur nomen ejus.* v. 17. R. וּרְחֵים לְוָטָא וְאַתְיַת עֲלֵהּ. Ib. וּרְחֵקַת. v. 18. R. לְבוּשֵׁהּ. v. 20. R. מֵעִם יְיָ וּדְמַלִּילוּ. v. 21. R. וְאַתְּ יְיָ אֱלָהָא *Tu vero Domine Deus.* v. 23. R. בִּצְלִיוּתֵהּ. v. 24. R. מִלְּמֶהֱוֵי. v. 26. R. סְעוֹד יָתִי. v. 29. R. שָׂנְאַי. v. 30. R. אֲהוֹדֵי יְיָ.

PSAL. CX.

Verſ. 1. R. וְאוֹרִיךְ עַד זְמַן דַּאֲשַׁוֵּי בַּעֲלֵי דְבָבָךְ כְּבֵישׁ *Expecta igitur donec ponam inimicos tuos.* Cætera ut in Targum poſteriori. v. 2. R. מֵימְרָא דַיְיָ *Verbum Domini.* v. 3. R. אַגְחוּתָךְ. v. 4. R. בְּמֵימְרֵהּ דַּאֲנָא מִתְמַנֵּי *in verbo ſuo, me præfectum iri.* Ib. בְּגְלַל זְכוּתָא דַּהֲוֵית *pro merito quòd fuerim.*

PSAL. CXI.

Verſ. 6. R. תַּנֵּי לְעַמֵּהּ. v. 8. R. סְמִיכִין לְעָלְמֵי עָלְמִין *in ſecula ſeculorum.* v. 10. R. לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ *timere in conſpectu Domini.*

PSAL. CXII.

Verſ. 1. R. טוּבוֹהִי דְּבַר נָשָׁא דְּדָחִיל מִן קֳדָם יְיָ *à conſpectu Domini*, ut paulo ſupra. v. 2. R. יְהוֹן בְּנוֹי. v. 5. R. טָבָא גַּבְרָא tranſp. v. 8. R. עַד זְמַן דְּיֶחֱמֵי.

PSAL. CXIII.

Verſ. 4. R. רָמָא. v. 7. R. וּמִקִּלְקַלְתָּא מֵרִים *& de ſtercore &c.* v. 8. R. לְאוֹתוֹבֵי, forſan legendum לְאוֹתָבֵיהּ, ut deſit in Regiis apex literæ ה reſectæ index.

PSAL. CXIV

Verſ. 3. R. כַּד אִתְגְּלֵי מֵימְרָא דַיְיָ עַל יַמָּא דְסוּף יַמָּא חֲמָא וְאַפִּיךְ יוֹרְדְּנָא חֲזַר לַאֲחוֹרָא: *Cùm apparuiſſet Verbum Domini ſuper mare carectoſum, mare vidit, & erupit Jordanis, & converſus eſt retrorſum.* v. 6. R. מְטַפְּזִין. v. 8. R. לְעִינְוָן דְּמַיִּין *in fontes aquarum.*

PSAL. CXV.

Verſ. 4. R. טַעֲוָתְהוֹן דְּעַמְמַיָּא *Idola gentium.* Ib. עוֹבָדֵי אִידֵי *opera manuum.* v. 5. R. וְלָא הֲמוֹן. v. 8. R. עָבְדֵיהוֹן וְכָל *& omnis.* v. 9. R. דְּבֵית יִשְׂרָאֵל רְחִיצוּ *Domus Iſrael confidite.* Ib. סְעוֹדְהוֹן, ſic verſ. 10. 11. v. 14. R. יוֹסֵף יְיָ עֲלֵיכוֹן. In noſtris legendum, *Apponat verbum Domini &c.* v. 15. R. דַּעֲבַד. v. 17. R. מְשַׁבְּחִין קֳדָם יְיָ *laudant coram Domino.* Ib. נְחוֹתֵי. v. 18. R. נְבָרֵיךְ אֱלָהָא מֵהַשְׁתָּא.

PSAL. CXVI.

Verſ. 3. R. עָקְתָא וְדָוֹנָא אַשְׁכַּח. v. 6. R. שַׂבְרָנַיָּא. v. 7. R. לְבֵית נוּחַיְכִי. v. 8. R. מִן דִּמְעָתָא. v. 9. R. אֲהַלֵּךְ. v. 13. R. דְּפוּרְקָנָא *redemptionis.* v. 16. R. לְשׁוּשַׁלְתִּי *catenam meam.* v. 17. R. קֳדָמָךְ אֲדַבַּח *Coram te ſacrificabo.* v. 19. R. בְּדַרְתַּיָּא דְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ *ſanctuarii Domini.*

PSAL. CXVIII.

Verſ. 5. R. אֱלָהָא, bis pro יָהּ. v. 10. R. אַקִּפּוּן יָתִי, at verſ. 11. אַקִּפּוּנִי. v. 12 R. הֵיךְ דַּבּוּרְיָתָא דְּלָקוּן. v. 13. R. מִדְחָא דַחֲיַת יָתִי חוֹבִי *Impulſione impulit me peccatum meum.* v. 1[illegible]. R. עַל כָּל עַמְמַיָּא *ſuper omnes gentes.* v. 19. R. וְאֲשַׁבַּח אֱלָהָא. v. 22. R. בֵּינֵי בְנוֹהִי, abſque הֲוָה. Ib. מֶלֶךְ וְשַׁלְטָן. v. 25. R. בְּבָעוּ מִנָּךְ יְיָ פְּרוֹק *Obſecro te Domine confer ſalutem.* Nos plurale fecimus *Obſecramus*, ut in membro etiam ſequente, quod verba adjuncta ſic poſtulent. v. 27. R. וְאַנְהַר *& illuxit.* Ib. תְּקַרְבִנֵּהּ וְתַדּוֹן אַדְמָא *ſacrificaveris eum, &c.*

PSAL. CXIX.

Verſ. 1. R. אוֹרְחָא. v. 5. R. דְּאַתְקְנֵית אוֹרְחָתַי לְמִנְטַר *quòd præparaverim vias meas &c.* v. 6. R. לְכָלְהוֹן פִּקּוּדָךְ. v. 9. R. יְדַכֵּי. Ib. אוֹרְחֵהּ. v. 17. R. וְאֶחְיֵי *& vivam.* Ib. דִּבְרָךְ, ut in verſu etiam præcedenti. v. 20. R. דִּינָךְ *judiciorum tuorum.* v. 21. R. דְּטָעַן מִפִּקּוּדָךְ. v. 22. R. אַעְדִּי מִנִּי חִסּוּדָא וּבַסְרָנוּתָא. v. 23. R. לְחוּד יָתְבִין. v. 25. R. אַחֵי יָתִי *vivifica me*: ſic verſ. 40, 154, 156, 159. v. 26. R. אוֹרְחַי אִשְׁתָּעִית *Vias meas enarravi.* v. 28. R. מִדְּוֹנָא. v. 42. R. סְבַרִית בְּמֵימְרָךְ. v. 45. R. בִּפְתָיוּת אוֹרְחָךְ *in latitudine viarum tuarum.* v. 49. R. מְטוּל דְּאוֹרְכְתַנִי. v. 53. R. רְתֵיתָא אַחֲדַתְנִי מֵרַשִׁיעַיָּא. v. 61. R. לָא נְשֵׁיתִי. v. 68. R. וּמוֹטִיב. v. 76. R. יְהוֹן כְּדוֹן חַסְדָּךְ *Sint quæſo pietates tuæ.* v. 83. R. הֵיךְ זַרְנוּקָא בִּקְטָרָא קִימְךָ לָא אַנְשֵׁיתִי. v. 87. R. כִּזְעֵיר פּוֹן. v. 90. R. וְקַיֵּימְתָּא *& firmaſti.* v. 91. R. יוֹמָא דֵין. v. 92. R. אֲדַיִן, ita ſuprà verſ. 6. v. 93. R. לָא אֶנְשֵׁי. v. 96. R. סוֹפָא. v. 97. R. כְּמָה רְחֵימַת. Ib. כָּל יוֹמָא הוּא. v. 103. R. כְּמָה, ut verſ. 97. v. 105. R. שְׁרַגָּא דְּמַנְהַר לְרַגְלִי. v. 106. R. לְמִטַּר דִּינֵי *cuſtodire judicia.* v. 107. R. כְּד עַל גַּב יְדִי *acſi in ſuperficie &c.* v. 110. R. קוֹלָא pro פַּחָא. Ib. לָא טְעֵיתִי. v. 116. R. וְלָא תְּבַהֲתִנַּנִי מִכְּלְיוּתִי. v. 117. R. וְאֶנְעַנַּע בִּגְזֵירָתָךְ. v. 118. R. כָּל דְּטָעַן. v. 120. R. מִדְּלוּחָךְ בִּשְׂרִי. v. 122. R. עָרֵב עַבְדָּךְ לְטָב *Sponde pro ſervo tuo &c.* v. 126. R. אַפִּישׁוּ *adauxerunt.* v. 132. R. כְּהִלְכְתָךְ לְרָחֲמֵי שְׁמָךְ *pro conſuetudine tua &c.* v. 136. R. טוֹפֵי. Ib. אוֹרַיְתָךְ *Legem tuam.* v. 144. R. צִדְקָתָא סַהֲדְוָתָךְ *Juſtitia & teſtimonia tua.* v. 148. R. מַטְּרָתָא בְּצַפְרָא. v. 150. R. קְרִיבוּ. v. 158. R. וְאִתְהַדְּרֵית. v. 167. R. וְאַרְחֵמְתִּנּוּן.

PSAL. CXX.

Verſ. 2. R. מִשִּׂפְוָתָא *à labio.* v. 4. R. דִּגְבָרִין, quod Interpres tamen reddidit ſingulariter. Ib. עִם גַּחֲלֵי רִתְמִין. v. 5. Legendum in noſtris juxta Regia, *cum tabernaculis.* v. 7. R. וְהִנּוּן.

PSAL. CXXI.

Verſ. 3. R. וְלָא יְנוּם. v. 6. R. שָׁלֵט. Ib. לָא יַמְחִנָּךְ. Ib. וְלֵילְיָא כַּד שָׁלְטָא.

PSAL. CXXII.

Verſ. 1. R. עַל מַסּוּקִין עַל יַד דָּוִד *ſuper gradibus per manum Davidis.* Ib. לְבֵית מַקְדְּשָׁא, ſic verſ. 5. v. 7. R. עַל חֵילָךְ וְשַׁלְוְתָא *& tranquillitas.*

PSAL. CXXIII.

Verſ. 2. R. וְהֵיכְמָה דְּמוֹדִיקִין עֵינֵי אַמְהָתָא. Ib. עַד זְמַן דְּיֵחוּס *uſque ad tempus quo &c.* v. 4. R. סַגִּיעָא שְׂבַעַת. Ib. תַּלְעֲבָא דְּשַׁלְוָן.

PSAL. CXXIV.

Verſ. 1. R. מֵימְרָא דַיְיָ דַּהֲוָה *Verbum Domini quod fuit.* v. 3. R. תְּקוֹף. v. 4. R. מַיָּא דְיַמָּא *aquæ maris.* Ib. מַרְעִיתָא עֲבָרַת. v. 5. R. עֲבַר עֲלָנָא מַלְכָּא דְּמַשִּׁרְיָתֵהּ מְתִילִין לְמוֹי דְּיַמָּא זֵידָנַיָּא *cujus caſtra comparantur aquis maris elatis.* v. 7. R. צִפְּרָא דְּאִשְׁתֵּיזְבַת מִקּוֹלָא וְתַקְלַיָּא קוֹלָא אִתְּבַר *quæ elapſa eſt de laqueo & offendiculis &c.*

PSAL. CXXV.

Verſ. 2. R. וּשְׁכִנְתָּא דַיְיָ. In noſtris vertendum, *& verbum Domini.* v. 5. R. יוֹלְכִנּוּן יְיָ בְּגֵיהִנָּם וְחוּלְקְהוֹן *deducet Dominus in gehennam, & pars eorum.*

PSAL. CXXVI.

Verſ. 1. R. נֶהֱוֵי דָּמְיָן הֵיךְ דְּמוֹכַיָּא דְּמִתְּעָרִין מֵחֶלְמֵיהוֹן *dormientibus qui evigilant à ſomniis ſuis.* v. 2. R. אֲדַיִן יִתְמְלֵא חוּכָא פּוּמַּנָא בִּיעַ לְתֻשְׁבַּחְתָּא *jubilatione ad hymnodiam.* v. 4. R. נַלְוָתְנָא הֵיךְ כְּמָה דְמִתְיַתְּבָא. Ib. נָבְעִין בַּהּ *erumpunt in eam.* v. 5. R. וְעַמָּא דְּזָרְעִין בַּהּ בִּדְמַעְתָּא *Et populi qui ſeminant in ea &c.* Ib. בְּבִיעַ בְּחֶדְוָא יִקְצְרוּן *cum exultatione & lætitia metent.* v. 6. R. מֵהַלְכָא יְהַלֵּךְ בְּבִכְיְתָא מְסוֹבַר בַּר זַרְעָא *portans frumentum ſementis.* Vi. Bab.

PSAL. CXXVII.

Verſ. 1. R. בֵּיתָא *domum.* v. 2. R. וְאָכְלֵי מְזוֹנַיָּא. v. 4. R. *ſic merces erit operum bonorum eorum, qui Legi vacaverunt à pueritia.* Vi. Bab. v. 5. R. לְגַבְרָא דִּימַלֵּי מִדְרְשֵׁהּ.

PSAL. CXXVIII.

Verſ. 1. R. לְכָל דַּחֲלַיָּא. v. 3. R. דְּעָבְדָא. v. 4. R. הָא כֵּי הֵיכְנָא. v. 5. R. מֵימְרָא דַיְיָ *Verbum Domini.*

PSAL. CXXIX.

Verſ. 1. R. יֵימְרוּן. v. 5. R. יִבְהֲתוּן, ſic paſſim in Peal. v. 6. Baſ. נָתֵק בֵּיהּ ex Mſ.

PSAL. CXXX.

Verſ. 2. R. צְלוֹתִי. v. 3. R. תִּנְטַר אֱלָהָא. v. 6. R. אוֹרְכַת לַיְיָ מִנְּטוֹרֵי מַטְּרַת צַפְרָא.

PSAL. CXXXII.

Verſ. 5. R. לְבֵית מַקְדְּשָׁא. v. 12. R. עַד עָלְמָא *uſque in ſeculum.* v. 15. R. מְבָרַךְ אֲבָרֵיךְ.

PSAL. CXXXIII.

Verſ. 1. R. עַל מַסּוּקִין לְדָוִד *ſuper gradibus ipſi David.* At pſal. 131. 1. עַל יַד דָּוִד *per manum Davidis.* Ib. R. בְּצִיּוֹן *in Sion.*

PSAL. CXXXIV.

Verſ. 1. R. עַל מַטְּרַת ut redundet בֵּירַת, priori loco. Idem judicium de קוּדְשָׁא. v. 2. poſt יְדֵיכוֹן, abſque qua voce Elias hæc adducit in Thisb. rad. דְּכַן. Vi. etiam Bab.

PSAL. CXXXV.

Verſ. 3. R. שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ *Laudate coram Domino.* Ib. טָב עֲבַד יְיָ *bonum fecit Dominus.* v. 4. R. בְּחַר לֵהּ אֱלָהָא. v. 6. R. דְּאִתְרְעֵי. v. 7. R. מִטְרִין *pluviarum.* v. 8. R. דְּמִצְרַיִם. v. 15. R. עוֹבָדֵי יְדֵי. v. 18. R. עָבְדֵיהוֹן כָּל דְּמִתְרַחֲצִין. v. 20. R. דְּבֵית לֵוִי.

PSAL. CXXXVI.

Verſ. 4. R. לְעָבֵד, ſic verſ. 5. & 7. v. 6. R. עִלָּוֵי מַיָּא. v. 10. R. לְמָחֵי מִצְרָאֵי בְּמַכְתָּשִׁין וּקְטַל בְּכָרֵיהוֹן *qui percuſſit Ægyptum plagis & occidit primogenita eorum.* v. 19. R. דֶּאֱמוֹרָאֵי. v. 20. R. דְּבוּתְנָן, ut & pſal. 135. 11.

PSAL. CXXXVII.

Verſ. 2. R. בִּמְצִעָהּ. v. 3. R. דְּשִׁירָתָא וּבְזוּזָנָא. v. 6. R. אִין לָא דְּכִירְנָא לִיךְ. Ib. אִין לָא אַסֵּיק יַת יְרוּשְׁלֶם לְדָכְרָן טָב *niſi aſcendere fecero Jeruſalem in memoriam bonam.* v. 7. R. דֶּאֱדוֹם יַת יוֹמָא דַּחֲרִיבוּ יַת יְרוּשְׁלֶם *diei qua deſtruxerunt &c.* v. 8. R. לִיךְ יַת תַּשְׁלוּמַת גְּמָלִיךְ *retaliationem retributionis tuæ.* v. 9. R. טוּבוֹהִי דְּמָאן דְּיוֹחֵד.

PSAL. CXXXVIII.

Verſ. 1. R. קֳדָם דַּיָּנַיָּא אֲשַׁבְּחִנָּךְ. v. 2. R. הֵיכַל קֻדְשָׁךְ *templo ſancto tuo.* Ib. lege, *magnificâſti.* v. 5. R. עַל כָּל כִּבְשַׁיָּא *in omnibus viis.* v. 7. R. תְּקַיְּמִנַּנִי וְעַל נְחִירֵי *& ſuper nares.* v. 8. R. מֵימְרָא דַּיְיָ יִפְרַע לְהוֹן בִּישָׁא אַמְטוּלָתִי *Verbum Domini reddet &c.*

PSAL. CXXXIX.

Verſ. 4. R. אֲרוּם לֵית *Quoniam non eſt.* v. 6. R. פְּרִישָׁא מַנְדְּעָא מִנִּי *Mirabilis eſt ſcientia præ me.* v. 8. R. וְאֵימוּךְ. v. 11. R. וְלֵילְיָא מַנְהַר עֲלַי *nox verò lucet ſuper me.* v. 12. R. כְּרַם חֲשׁוֹכָא. v. 14. R. אוֹדֵי קוֹמָךְ *confitebor coram te.* v. 16. R. יוֹמֵי. v. 17. R. וְקֳדָמַי כַּמָּה יַקִּירִין אִנּוּן רַחֲמָךְ אֱלָהָא *Et coram me quàm honorabiles &c.* v. 21. R. וּבִדְקָיְמִין לְקִבְלָךְ אֲנָא מִרְגַּג. Vi. Bab. v. 23. R. פַּשְׁפֵּשׁ יָתִי אֱלָהָא וְדַע. Ib. בְּחַן יָתִי וְדַע.

PSAL. CXL.

Verſ. 2. R. פַּצֵּא יָתִי אֱלָהָא. v. 3. R. דִּי חֲשִׁבוּ. Ib. מְגָרִין קְרָבַיָּא. v. 5. R. מֵאִידָא דְּרַשִּׁיעָא מִגֻּבְרִין מָרֵי חֲטוּפִין *à viris auctoribus iniquitatum.* v. 6. R. נִיוְתַנְיָא קוֹלָא קֳדָמַי *laqueum ante me.* Ib. פְּרָסוּן. Ib. לְעָלְמִין pro תְּדִירָא. v. 12. R. אֱנָשָׁא מָרֵי חֲטוּף וְעָבְדִין בִּישִׁין *virum pravum & operatorem malorum.* v. 14. R. יִתְּבוּן תְּרִיצַיָּא, meliùs vertas, *habitabunt*, vel *ſedebunt recti.*

PSAL. CXLI.

Verſ. 2. Lege in noſtris, *manuum mearum in oratione.* בְּצַלּוֹ abeſt è Regiis. v. 4. R. לְפִתְגָם דְּבִישׁ לְמֶחְשַׁל מַחְשְׁבָן בִּישָׁן בְּרִשְׁעָא *cogitationes impias in impietate.* Ib. לְאִתְחַבְּרָא עִם גַּבְרֵי *ut conjungar cum viris.* v. 5. in fine R. בְּבִישׁוּתְהוֹן. v. 6. R. בִּידֵיהוֹן דְּתַקִּיפִין דַּיָּנֵיהוֹן וְתָיְבִין *fortium judicum ſuorum: ſed revertuntur.* v. 8. R. אֲרוּם לְוָתָךְ יְיָ אֱלָהִי *Quoniam ad te Domine Deus meus.* Ib. סְדִיקָא אֲרוּם בְּמֵימְרָךְ *etenim in Verbum tuum.* v. 10. R. בִּמְצִדָּתְהוֹן *in retiacula ſua.*

PSAL. CXLII.

Verſ. 1. R. עַל יַד *per manum.* v. 5. R. עַל יְמִינָךְ, pravè, unde nec Interpres Aſſid rationem habuit.

PSAL. CXLIII.

Verſ. 1. R. תֻּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד. v. 2. R. לָא יִזְכֵּי. v. 3. R. רְדַף. Ib. בַּחֲשׁוֹכָא. Ib. עָלְמָא הַהוּא. v. 4. R. וְאִשְׁתַּלְהִיאַת *Et anxius fuit.* v. 6. R. דְּצַחְיָא. v. 7. R. *in domum ſepulchri*, omiſſo ſc. גּוֹב. v. 9. R. לְפָרִיקִי. v. 10. R. רוּחָךְ טָבָא. v. 11. R. בְּצִדְקָתָךְ תַּפֵּיק מֵעָקְתָא *educes &c.*

PSAL. CXLIV.

Verſ. 2. R. טוּבִי וּכְרַךְ תָּקְפִּי *& arx fortitudinis meæ.* Ib. וּמְכַבֵּשׁ עַמְמַיָּא תְּחוֹתִי. v. 6. R. בַּרְקִין *fulgurationes.* Ib. גִּרָרָךְ וּתְשַׁגּוֹשִׁנּוּן. v. 7. R. מִידֵיהוֹן. v. 10. R. דִּיהֵב פֻּרְקָנָא. Ib. דְּאַפְּצֵי. v. 11. R. מְמַלֵּל מוּמְתָא.

PSAL. CXLV.

Verſ. 1. R. יְיָ אֱלָהִי. v. 4. R. וּגְבוּרָתָךְ. v. 14. R. דִּנְפִילִין. v. 15. R. מְסַבְּרִין וְאַתְּ יָהֵב לְכֻלְּהוֹן. v. 16. R. לְכָל חַי *omne animal.* v. 18. R. קָרִין לְכָל דְּקָרַיִן יָתֵהּ. v. 20. R. רַחְמוֹי.

PSAL. CXLVI.

Verſ. 1. R. יַת יְיָ *Dominum.* v. 2. R. קֳדָם יְיָ *coram Domino.* v. 5. R. מָאן דֶּאֱלָהָא דְּיַעֲקוֹב. v. 9. R. יַת גִּיּוֹרִין *advenas.* Ib. וְאָרְחַת *& viis.*

PSAL. CXLVII.

Verſ. 1. R. וְיָאָיָא *& pulchra.* v. 2. R. גָּלְוָתָא דְּיִשְׂרָאֵל יְכַנֵּשׁ. Vide Eliæ Thisbiten in כְּנַשׁ. v. 3. R. אַרְכָּא לְמַרְעֵיהוֹן. v. 4. R. בִּשְׁמָהָן קָרֵי. v. 8. R. דְּחָפֵי. Ib. in fine עִסְבָּא. v. 10. R. דְּרָכְבִין. Ib. וְלָא בְּשָׁקֵי גַּבְרִין רַהֲטוֹנִין יִתְרְעֵי *fortium currentium &c.* v. 12. Totus omiſſus eſt in Baſ. præter ultimam vocem צִיּוֹן. v. 14. R. שְׁמַן וְטוּב חִטַּיָּא יַשְׂבְּעִינָךְ *oleo & bonitate frumentorum &c.* v. 15. R. דְּשַׁדַּר. v. 17. R. וּמַן קֳדָם. Ib. לְמֵיקַם, abſque לֵיהּ. v. 18. R. חוּמְתֵיהּ. Ib. חֶלְחִין. v. 19. R. דְּאוֹרָיְתֵהּ *legis ſuæ.*

PSAL. CXLVIII.

Verſ. 1. R. *angeli excelſi*, deeſt enim illic כָּל חֵילוֹ. v. 6. R. וְקַיְּמִנּוּן. v. 10. R. חֵיוָתָא. Ib. רִחְשָׁא וְכָל צִפְּרָא דְּפָרַח. v. 11. R. רַבְרְבָנֵי וְכָל נְגוּדֵי אַרְעָא. v. 12. R. רְוָקִין וּלְחוּד בְּתוּלָתָא *Adoleſcentes incorrupti &c.* v. 13. R. לְבַלְחוֹדוֹי שׁ[illegible]תֵהּ. v. 14. R. אִיקַר מַלְכוּתֵיהּ לְעַמֵּהּ תֻּשְׁבַּחְתָּא *gloriam regni ſui &c.* Ib. יִשְׂרָאֵל עַמֵּהּ *Iſrael populo ſuo.* Ib. שַׁבַּחוּ אֱלָהָא *laudate Deum.*

PSAL. CXLIX.

Verſ. 1. R. תֻּשְׁבַּחְתֵּהּ דִּידֵהּ. v. 2. R. יֶחְדֵי יִשְׂרָאֵל בְּמָאן דַּעֲבָדֵיהּ *Lætetur Iſrael &c.* Ib. בְּמַלְכְּהוֹן. v. 9. R. וּבְכִנָּרִין.

PSAL. CL.

Verſ. 4. R. בְּהַרְדְּבִילִין *in chordis.* Vi. Bab. v. 5. R. בְּצִלְצְלִין דְּמַשְׁמְעִין לְבַלְחוֹדֵיהוֹן. Ib. בְּצִלְצְלִין דְּיַבָּבָא *cymbalis jubilationis.* v. 6. R. תְּשַׁבַּח אֱלָהָא. Ib. שַׁבַּחוּ אֱלָהָא *laudate Deum*, ut alibi paſſim in Pſalmorum principio & fine.

PROVERBIA.

CAPUT. I.

Verſ. 8. R. וְלָא תִטְעֵי נִמּוּסָא. Sic cap. 6. 20. v. 15. Corrige, *tuum.* v. 17. R. פַּחְתָּא. v. 20. R. קָלָא. א pro ה, ut ſupra aliquoties notavimus. Sic cap. 5. 4. וְאַחֲרִיתָא, & verſ. 8. דְּבַיְתָא, etiam in noſtris, & verſ. 19. וּבְרַחֲמוּתָא. Hæc, & alia hujuſmodi quæ ſubinde occurrunt, hinc originem traxiſſe videntur quòd pro ה à ſcribis compendium ſcripturæ affectantibus in fine vocis reſecto ab aliis indoctioribus reponeretur א. v. 28. R. הֵידַיִן, ſic alibi. v. 33. R. וְנַשְׁלֵה *& ſecurus erit.*

CAP. II.

Verſ. 4. R. תְּצִיצִיָהּ *effoderis illam.* v. 7. R. סְבַהֲיֵי pro שִׁבְהוֹר, quod in noſtris reddendum *gloriam.* Vi. Bab. v. 12. R. דִּמְמַלְיָא מְפַרְכִיתָא. v. 21. R. וְדְלָא, ita redundabit antecedens וְאִלֵּין. v. 22. R. נֵסוּפִין, & נִתְעַקְּרִין.

CAP. III.

Verſ. 5. R. כָּלֵהּ לִבָּךְ. v. 20. Lege, *ruptæ.* v. 21. R. לָא נִיזַל מֵעֵינָךְ *ne recedat ab oculis tuis.* Sic cap. 4. 21. לָא נֵיזְלָן וגו׳, ubi in noſtris etiam vertendum, *Ne vileſcant* &c. ut hic. v. 25. R. מִן דְּחַלְיָא. v. 35. R. דְּחַכִּימֵי נִסְחַן. Vi. Bab.

CAP. IV.

Verſ. 4. R. קַמַּט מִלּוֹי. v. 5. R. מִן מַאֲמָרֵיהּ דְּפֻמִּי.

CAP. V.

Verſ. 4. R. נִידֵי. v. 5. R. הִלְכָתָהּ מְסַמְּכָא. v. 10. R. דְּאַחְרָנֵי. v. 14. R. הֲוֵית לִי בִּישִׁין *habui mala.* Vi. Bab. v. 22. R. וּבְחַבְלֵי חַטָּאוֹי נִתְפַּכַּר.

CAP. VI.

Verſ. 8. R. מַתְקְנָא. v. 28. R. מִתְכַּוְיָן. v. 35. R. מְהִיבָה וְלָא מִתְפַּיֵּם.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. דְּאַחֲתִי. Ib. וּמַנְדְּעָא. Vi. Bab. v. 5. R. דְּתִנְטְרָךְ. v. 6. R. דְּמִן כַּוְּתַיָּא. Ib. וּמִן תּוּרְקִין דְּיָרָא. In verſione Chaldæo-Samaritana Deut. 22. legitur vox ࠇࠅࠓࠒ חורק pro Hebr. מַעֲקֶה *lorica, peribolus tecti.* Ejuſdem ſignificati videtur hic eſſe תורקין, quo redditur Hebr. אֶשְׁנָב *Cancelli* ſc. vel *ſepimentum* ſolarii ſive ambulacri ſubdialis in ſumma ædium parte: Syrus ſimiliter reddit ܒܡܫܡܫܬܘܢ, qua eadem voce Jud. 5. 28. pro אשנב, itidem uſus *xyſtum* vertit. Vide quæ ad Deut 22. 8. notavit vir doctiſſimus, & linguarum tum Orientalium tum Occidentalium peritiſſimus, Edmundus Caſtellus, cui loci ejus indicii gratia debetur. v. 10. R. דַּעֲלִימֵי. v. 15. R. לְרַגָּשָׁא. Ib. דְּאָמְרֵית אֶדְבְּרִנָּךְ *quòd dixeram &c.* v. 17. R. וּבְדִקְמָא וְקִנְּמָא. v. 23. R. צִפְּרַיָּא לְוָת פִּיחָא *paſſeres &c.*

CAP. VIII.

Verſ. 9. R. דְּצָבְיָן. v. 12. R. וִידִיעֲתָא. v. 15. R. מְשִׁיחָן. v. 16. R. מְטוּלְתִּי דְּרַבְּנֵי. Ib. וְכֻלְּהוֹן דַּיָּנֵי בִתְרִיצוּתָא *& omnes &c.* v. 17. R. דְּמַקְדְּמִין. v. 30. R. צְדוּי. Ib. וְכַד הֲוָה. Vi. Bab.

CAP. IX.

Verſ. 6. Poſt מִנְּכוֹן, Regia apponunt שַׁבְרֵי *inſipientes.* v. 11. R. דְּבִי נִסְגְּאָן *per me multi erunt.* v. 16. R. מְטוּל דְּשַׁבַּר. Vi. Bab.

CAP. X.

Verſ. 1. R. נַחְדֵּי. v. 2. R. אוֹצְרִין דְּרַשִּׁיעָא *theſauri impietatis.* v. 11. R. נִכְסֵי חֲטוּפַיָּא *injurias tegit.* v. 15. R. דְּעַתְרֵהּ וּסִימַנָּא *divitiarum ejus, & pavor.* Vi. Bab. v. 20. R. סִמָּא *Argentum conflatum*, ſine נַבְיָא. v. 22. R. נֵיוֹסֵף. Sic verſ. 27. תּוֹסֵף. v. 23. R. עֲבֵירְתָא *ſcelus.* v. 28. R. סַבְרֵיהוֹן, & rurſus, וְסַבְרַיָּא, pluraliter. v. 30. R. לָא יִקְוְעָרוּן *non habitabunt.*

CAP. XI.

Verſ. 8. R. עַל חַלָּפוֹי. Vi. Bab. v. 20. Regia addunt in fine בְּאָרְחָתְהוֹן, ſed Interpres prætermittit. v. 16. R. נִשְׁבְּקִין לְבַעֲלֵי דְּבָבוֹי.

CAP. XII.

Verſ. 13. R. מִתְּקַל. v. 14. R. מִן פֵּירֵי. Sic cap. 13. 2. v. 18. R. אִית דְּאָמְרִין וגו׳ *ſunt qui dicant* quaſi *gladios tumultuoſos.* Vi. Bab. v. 25. R. מַרְחֲלָא & מַחֲדְיָא. v. 26. R. מַטְעֵי לְהוֹן.

CAP. XIII.

Verſ. 2. in fine, R. תְּחַיּוּת *dejectione ſcil. ſatiabitur.* Vi. Bab. v. 3. R. נַפְשֵׁיהּ. Ib. סַגִּי שָׂנְיָא *multus terror.* v. 11. R. יְסַגֵּי מָמוֹנֵהּ. v. 12. R. טָב וּפְתַח. מִן דְמַשְׁדֵּי לְמַעְדְּרוּ מִן תְּחְלֵי *illo qui pendit.* Legendum videtur potius *pendet.* v. 19. R. וּמִתְרַחְקָא. Ib. פְּרִיקָא מִן בִּישְׁתָא *eſt recedere à malo.*

CAP. XIV.

Verſ. 1. Lege in noſtris, *manibus ſuis.* v. 2. R. וּדְעָשִׁיק. v. 3. R. וְצַעֲרָא *& tribulatio.* v. 8. R. דְאָרְחָא וְשַׁטְיוּתָא וגו׳ *& ſtultitia ſtultorum fraudulenta.* v. 19. R. נִתְוֹן עַל־תַּרְעַיָא דְצַדִּיקָא. Vi. Bab. v. 22. R. עֲוִלֵי תְּעָיִן דְּחָשְׁלִין *Perverſi errant &c.* v. 30. R. חַסִּין *fortis eſt,* pro הָכִין. v. 31. R. נַפְשֵׁהּ *animæ ſuæ.* Ib. עַלְבָּא יְקָרֵהּ.

CAP. XV.

Verſ. 8. R. דִּבְחֵיהוֹן. v. 16. R. סִמְתָא דְוָרְבְתָא *theſauri multiplicationis.* v. 19. R. אֻרְחֲהוֹן *Via &c.* v. 26. R. מַחְשְׁבָתָא בִּישָׁתָא. v. 32. R. וּדְשָׁמַע.

CAP. XVI.

Verſ. 6. R. מְסַטְיָא *avertit:* at verſ. 17. מְסַטְיָא, ubi redditur per infinitivum. v. 17. R. בְּנַפְשֵׁהּ. v. 25. R. וְסוֹפֵהּ. v. 28. R. וְדְרְתְנָא *& ſuſurro.* v. 30. R. גָּוֵה בְשִׂפְוָתָא *annuens labiis ſuis.* Sic præceſſit verſ. 27. וּבְשִׂפְוָתָא, ſine Affixo.

CAP. XVII.

Verſ. 3. R. לִבַּיָּה, quod Interpres illic reddit, *corda.* v. 11. Baſ. מְרִידָא, forſan pro מְרִידָא. v. 14. R. מְטֵעֵי דִינָא *lis, dimittenda eſt.* v. 17. R. חַבְרָא רָחֵם.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. וּבְכָל־מִלְּכְתָא. v. 6. R. מַמְטֵי לֵהּ לַחֲרְתָא *perducit eum ad rixam.* v. 7. R. שָׂנְיָא הוּא לֵהּ *pavori eſt ei.* v. 8. R. מְדַאֲבְנָן לֵהּ *dolore afficient illum.* Vi. Bab. v. 24. R. דִּבְקַת.

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. דְּמִתְהַלֵּךְ. Ib. מִן הֲוו דְמִתְעַקְמָן. v. 9. R. לָא מְזַדְּכֵא. v. 10. Dele in noſtris *cum.* v. 11. R. דְּנַעֲבַר חוֹבָא. v. 14. R. יְרוּתוּתָא הוּא דַאֲבָהָתָא *ſunt hæreditas à parentibus.* v. 17. R. נְזִיף. Ib. מִשְׁתַּלַם לֵהּ *& retributio bona reddetur ei.* v. 21. R. בְּלִבֵּי דְגַבְרִין *in corde virorum.* v. 25. corrige, *inſipiens.* v. 29. R. זְהַרְתָא לְנַשְׁמֵיהוֹן *verbera corporibus eorum,* abſque דְסַכְלֵי.

CAP. XX.

Verſ. 9. R. דְּזַכֵּי. v. 28. R. וּמַתְקֵן, ut alibi paſſim ex Aphel.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. הֵיךְ טִפֵּי. v. 2. R. מַתְקֵן לִבֵּי *corda.* v. 7. R. רֵיבוֹנָא *rapina.* Sic cap. 24. 2. Ib. וְלָא עֲנַן וגו׳ *non ſe ſubmiſerunt ut facerent.* v. 13. R. אַף־נִקְרָא. v. 15. R. וְשָׂנְיָא *& terror.*

CAP. XXII.

Verſ. 5. R. נִשְׁבָא וּפוּחֵי. v. 18. R. בְּכַרְסָךְ וְנִתְקְנִין.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. אִתְבַּיַּן בְּמַן דְּשִׁים. v. 8. R. וְחַבֵּלְתְּ. v. 16. R. סִפְוָתָךְ *labia tua.* v. 24. R. נֵרוּץ מֵרוּץ. v. 33. R. תַּהְפּוּכְתָא & בְּנַכְרִיָתָא, formâ plurali.

CAP. XXIV.

Verſ. 12. R. דְתַרְעִיתָא וגו׳ *Deus qui cogitationes cordis ſcrutatur,* abſque הֲלָא & דָא. v. 17. R. דְבַעַל דְבָבָךְ. v. 24. R. אַף־לָא לְמֵימַר *neque dicere.* Ib. דְּצַדִּיק. v. 34. R. וְתִדְרְכָךְ מִסְכֵּנוּתָךְ.

CAP. XXV.

Verſ. 3. R. וְלָא. Ven. וְלִבָּא. Hinc in Regiis redditur, *cor inveſtigabile.* v. 20. R. הֵיךְ סַמָּא לְמָנָא *ſicut argentum vos,* מָנָא & *vas* & *veſtimentum* denotat, ſignificatum poſterius in noſtris convenit. מַלְטִיתָא, in Regiis redditur *tinea,* in noſtris *putredo,* quod *tinea* præcedat. Vide Bab. ad cap. 12. 4. Ib. Corrige, *irritat.*

CAP. XXVI.

Verſ. 3. R. לַחֲמָרָא. v. 4. R. שַׁטְיוּתֵהּ. v. 15. R. בְּשַׁחְתֵּהּ *ſub aſcella tua,* lege *ſua.* v. 22. R. מְרַכְּכָן לֵהּ *conterunt eum.*

CAP. XXVII.

Verſ. 7. R. כָּל־מֵרָם וּמְרִירוּתָא חֲלִי לֵהּ. v. 14. R. לְוַטְתָא. v. 17. R. אַפֵּי. v. 22. R. סִיעְתָא וּבְאַרְדָךְ *Lique piſtillo.* Vi. Bab.

CAP. XXVIII.

Verſ. 4. R. מִשְׁתַּבְּחִין, ſine ו. Ib. lege, *convertantur.* v. 10. R. נִפֵּל וְשַׁלְמֵי, futurum, & ſic verſ. 14.

CAP. XXIX.

Verſ. 19. R. דְיָדַע נִיר *qui cognoſcit jugum.* Vi. Bab. v. 24. R. נִפְסְקוּי סוֹמְתָא.

CAP. XXX.

Verſ. 4. R. בִּרְיָתָא. v. 6. R. דִלְמָא יְכַסְנָךְ. v. 15. R. בְּנָן מַהַבְהֲבָן *filiæ date.* v. 16. R. רַחְמָא. v. 22. R. וְטִפְשָׁא יִשְׂבַּע לַחְמָא. v. 24. R. וּמְחַכְּמִין. v. 33. R. דְּמֵיצָא.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. initio, R. מַה־בְּרִי *Quale væ fili mi.* v. 14. R. אֲלְפָה דְתַנְיָא. v. 29. R. וְאַתְּ עֲבַרְתְּ. v. 30. R. דְּחַלְתֵּהּ. Ib. הִיא תִשְׁתַּבְּחָא. v. 31. R. עוֹבָדֶיהָ.

ECCLESIASTES.

CAPUT I.

VErſ. 1. R. פִּתְגָמֵי קֹהֶלֶת *Verba Eccleſiaſtæ.* Iterum monendus eſt Lector, ea quæ hic deſiderantur è Babylonia Cl. Buxtorfii petenda eſſe, cætera verò, de quibus ne illic quidem quidquam habetur, in Regiis deeſſe, quæ characterum in verſione Latina diverſitas indicat. v. 4. R. דָּרָא אָזֵל וְדָרָא אָתֵי וְאַרְעָא לְעָלְמֵי עָלְמִין קַיְמָא *Generatio abit & generatio venit & terra &c.* v. 5. R. וְעָאֵל. Ib. וּלְאַתְרֵהּ שָׁאֵף וְאָזֵל *& ad locum ſuum anhelat & ambulat.* Ib. וְדָנַח, & דָנַח דְּהוּא. v. 6. R. וְאָזֵל רוּחָא וְעַל־סַחְרָנוּהִי לְמַלָּלָא תָּאֵב רוּחָא *& ambulat ſpiritus, & per circuitus ſuos revertitur ſpiritus.* v. 8. R. מִלְמִשְׁמַע פִּתְגָמֵי. Ib. וְלָא יְכִלָּא, bis. Ib. לְמֵיתֵי, pro לְמֶהֱוֵי. Ib. מַה דַעֲתִיד. v. 9. R. מַה־דַהֲוָה. Ib. הוּא דַעֲתִיד, bis. Ib. כָּל־דָּרֵי עָלְמָא. v. 10. in fine, R. דִי־הֲווֹ קַדְמָנָא. v. 11. R. וְאַף לְבַתְרַיָּא, abſque præcedenti קַדְמָאִין. v. 13. R. לְאַלָּלָא חָכְמְתָא עַל־כָּל־מַה־דְּאִתְעֲבֵד *& ad explorandam ſapientiam de omni &c.* Ib. דְּכָל־עוֹבָדֵי. v. 14. R. וְהוּא כֹלָּא *& id omne.* v. 15. R. דִי־סְרִיבָן אָרְחָתֵהּ *cujus viæ rebelles ſunt.* Ib. חֲסִיר בְּאוֹרַיְתָא *deficiens in Lege.* v. 18. R. רְגַז מִן קֳדָם יְיָ.

CAP. II.

Verſ. 1. R. אֲמַרֵת בְּמֵימְרִי *dixi in dicto meo.* v. 2. R. צַעֲרִי. Ib. דְּיַעֲבְדִנָּהּ. v. 3. R. בְּבֵית חַמְרָא. v. 5. R. וְכָל־אִילָנֵי פֵּרִין *& omnes arbores fructiferas.* v. 6. in fine, R. לְאַסְקָא *ad incendendum,* pro לְאַשְׁקָאָה, quod reponendum ante מִנְּהוֹן. v. 7. R. תּוֹרִין וְעָאן. v. 8. R. וּמְרַזְבִין דְשָׁדַיִן מַיָּא פוּשְׁרֵי, & rurſus דְשָׁדַיִן. Elias legit דְשַׁדְיָין. Vi. Thisb. in פּשׁר. v. 10. R. וְכָל־דִּבְעוֹ. Ib. וּמִכָּל בְּנֵי־אֱנָשָׁא *præ omnibus filiis hominis.* Ib. וְדֵין הוּא חֻלְקִי טָב דְּאִזְדַּמַּן. v. 11. R. וּבְטַרְחָא דִּי־טְרַחֵת. v. 12. R. וְאִסְתַּכְּלֵית אֲנָא, ut verſ. 11. Ib. דְּהָא כְּבַר אִתְגְּזֵרַת. v. 13. R. יַתִּיר מִן שְׁטוּתָא כְּמוֹתַר. v. 15. R. כְּאִרְעוּן דְּשַׁטְיָא *juxta accidens ſtulti.* Ib. וּמַלֵּלֵית בְּלִבְּבִי. v. 16. R. דִיהֵא סוֹפָא דְצַדִּיקָא. v. 18. R. בְּדִיל דְּאֶשְׁבְּקִנֵּהּ. Ib. דְיֵיתֵי בַתְרָי. v. 19. in fine, R. אַף דֵין הֶבְלוּ. v. 20. R. תְּחוֹת שִׁמְשָׁא *ſub Sole,* ut & ſuprà verſ. 3. & infrà cap. 4. 1. v. 22. R. אִית לִגְבַר בְּכָל טָרְחֵהּ. v. 23. R. וְתֹקֶף רְגַז גּוֹנֵהּ *& fortitudo indignationis negotium ejus.* v. 24. R. וְיַחֲזֵי. Ib. יַת פִּקּוּדַיָּא דַיְיָ. Ib. דְּמַצְלַח. v. 25. R. דְּיַעֲסוֹק. v. 26. R. דְּשַׁפִּיר מִנֵּהּ.

CAP. III.

Verſ. 3. R. לְקַטָּלָא בְּחַרְבָּא *ad occidendum gladio.* v. 6. R. לְתִבּוּעַ מָמוֹנָא. v. 7. R. לְאַחֲרָאָה. Hinc ד in Baſileenſibus & noſtris ab initio vocis לַאֲחָטָא neſcio quo pacto poſitum. v. 11. R. אַף יַת אֱנָשֵׁי עָלְמָא מְסַר בְּלִבֵּיהוֹן בְּגִין דְּלָא יְהוֹדַע *etiam homines ſeculi hujus tradidit in corda ipſorum; ne innoteſcat.* Ib. לְמֶהֱוֵי בְּסוֹפָא *futurum ſit in fine.* v. 13. R. מַתְּנָה דְּאִתְיְהִבַת. v. 14. R. בֵּין טָב וּבִישׁ. v. 15. R. מַה־דַהֲוָה. Ib. הוּא מִבַּר הוּא דְאָתֵי וּמַה־דַעֲתִיד *id ipſum jam &c.* Sic ſtatim, הוּא כְּבַר הֲוָה וּלְיוֹם דִינָא רַבָּא *id jam fuit, &c.* v. 17. R. אֲרוּם עִדָּן מִתְעֲתַד. v. 19. R. לֵית מִדַּעַם. v. 20. R. כָּל־דָּיְרֵי עָלְמָא. v. 21. R. וּמַן הוּא חַכִּימָא דְיָדַע *Et quis &c.* v. 22. R. וְיֵיטִיב לִבֵּהּ.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. יַת שְׁכִיבַיָּא. Ib. וְלָא חֲזוֹ. v. 3. R. וְלָא אִתְבְּרִי בְּעָלְמָא *nec creatus eſt in mundo.* v. 4. R. עוֹבָדָא דַעֲבָדוּ. v. 5. R. דְעַל מַשְׁכֵּהּ *quod eſt ſuper pellem.* v. 6. בְּהַגְיוּת נַפְשׁ. v. 8. R. יְחִידַי. Ib. לְמִשְׂבַּע עֻתְרָא, abſque Affixo. Ib. לְמָה דֵין. v. 10. R. וְאִלּוּ חַד *& ſi unus.* Ib. בְּעִדָּן דִּי־יִפֵּל עַל עַרְשֵׂיהּ *in tempore quo decidet &c.* v. 11. R. וְאַף אִם דְּמָכִן *Et etiam &c.* Ib. וְאִתְּתָא, ſine Affixo. v. 12. R. מִתְקַלְקְלִין. Ib. כָּל קָבְלֵהּ *omnino adverſus eum.* Ib. דְּמִגַּדְלַיָּא. Ib. דְלָא בִּבְהִילוּ אִתְנַתַּק. v. 13. R. *Major eſt qui eſt pauper, & ineſt in eo ſpiritus* חָכְמְתָא *ſapientiæ ab-ante Dominum, quàm rex ſenex* וְטַפְּשׁ *& ſtultus: & ultra hæc non eſt cognitio ut admoneatur amplius.* v. 14. R. מִן בֵּית אֲסִירֵי נְפַק *de domo vinctorum exivit.* Ib. *regni ſui.* v. 15. R. דְאָזְלִין תְּחוֹת שִׁמְשָׁא עִם רַבְיָא תִנְיָנָא *qui ambulant ſub Sole cum puero ſecundo.* v. 16. R. דַהֲוָה קֳדָמֵיהוֹן אַף לְבַתְרָאֵי לָא יֶחְדוּן בֵּהּ אֲרֵי אוּף דֵין הֶבְלוּ *qui fuit ante illos: neque etiam poſteriores lætabuntur in eo: quia etiam hoc vanitas.* v. 17. R. מְלֵא חוֹבִין קֳדָם יְיָ *plenus peccatis ante Dominum.* Ib. מִן עוֹבָדִין בִּישִׁין. Ib. וְלֵיתוֹהִי מִתְקַבַּל *& non eſt ipſum acceptum.* Ib. בֵּין טָב וּבֵין בִּישׁ.

CAP. V.

Verſ. 1. R. קֳדָם יְיָ, ſine מִן. Ib. עַל כָּרְסֵי יְקָרָא. Ib. קַלִּילִין. v. 2. R. בִּסְגִיאוּת גּוּוֹנִין אַף כְּדֵין קָל שַׁטְיָא *in multitudine negotiorum, ſic etiam vox ſtulti.* Ib. הֵיכְמָא דְיֵיתֵי. v. 3. R. לֵית רַעֲוָא מִן קֳדָם יְיָ *non eſt beneplacitum ante Dominum.* v. 5. R. עַל כָּל מִלָּךְ *ſuper omne eloquium tuum.* v. 7. R. מִסְכֵּנָא וְגוּלָא *pauperis, & direptionem judicii & juſtitiæ.* Ib. וְדִין וְצִדְקְתָא. Ib. deeſt לְמֵימַר. Ib. אֲרוּם אֱלָהָא אַדִּיר עַל שְׁמֵי מְרוֹמָא נָטַר. Ib. לְבִישׁ. v. 8. R. מִתְיְהֵב בְּפַצִּיחִין. v. 9. R. דִי יְרַחֵם לְמִכְנַשׁ מָמוֹן *qui amabit congregare divitias:* bis eiſdem verbis. v. 10. R. כַּד סַגְיָא טֵיבוּתָא pro בִּזְמַן וגו׳. Ib. לְמָרֵהּ. Ib. לְעָלְמָא דְאָתֵי יְהָבִית אַגְרְתָא בְּעֵינוֹהִי. v. 11. R. בְּבֵית קְבוּרְתֵּהּ, ad finem verſus. v. 12. R. בִּישְׁתָא מַרְעִיתָא. Ib. וְלֵית בֵּהּ אָסוּ. Ib. וְלָא יַעְבֵד מִנֵּהּ מִדַּעַם טָב *& non facit ex eis quicquam boni.* Ib. לְסוֹף, abſque copula. v. 13. R. בַּתְרוֹהִי בְּיַד בְּרֵהּ *poſt illum in manu filii ſui.* v. 15. R. לְעָלְמָא דְאָתֵי *ad ſeculum venturum.* Ib. לְקַבָּלַת רוּחָא *ut reciperet ventum?* v. 17. R. עַנְיֵי וְאַכְסְנַיָּא *pauperum & hoſpitum.* Ib. דִּי־יְהַב לֵהּ אֱלָהָא *quem dederit ei Deus.* v. 18. R. יַת אֲגַר חֻלְקֵהּ שְׁלִים *mercedem partis ſuæ perfectam.* v. 19. R. יִסְתַּגִּיף.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. עַל קְרִיבֵהּ. v. 3. R. הֵי דִּי־יְהֶוְיָן יוֹמֵי חַיּוֹהִי dies vitæ ejus. Ib. מוֹדַמְנָא לֵהּ. v. 5. R. וּלְמִבְחַן. v. 7. R. מִתְּזָן alitur, pro מַיְתִין. v. 8. R. מַה־יּוֹתֵר לְחַכִּימַיָּא quid amplius eſt ſapientibus. Sic ſtatim שַׁטְיָא redditur ſtultis. Ib. בְּאֻלְפַּן אוֹרַיְתָא in diſciplina Legis. v. 9. R. עַל מַה דְּאִית לֵהּ ſuper eo quod ipſi eſt. Ib. וּלְמֶחֱמֵי אֲגַר עוֹבָדוֹי. v. 11. R. אֲרוּם אִית פִּתְגָּמִין.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. לְמֶהֱוֵי בְּסוֹפוֹהִי ut fiat in fine ejus. v. 2. R. עַל רֵישֵׁי. Ib. דִּי־אִתְבְּרִי quo creatus eſt. v. 3. R. לְבֵית אֶבְלָא in domum luctus ad conſolandam eam. Ib דְּבֵית אֶבְלָא, & לְבֵית אֶבְלָא. Ib. וְאִן־אִית בֵּהּ & ſi eſt in ipſo. v. 4. R. עִם רַשִׁיעַיָּא improbos. Ib. וְאִיהוּ מְרַחֵם. v. 5. R. לֵב חַכִּימַיָּא עָצֵב. v. 8. R. לְמַתְּנָה. v. 10. Ad finem, R. עַד דִּיהוֹבַד. v. 11. R. וּבְעִדָּן עָקְתָךְ. Ib. מַה הֲוָה דְּיוֹמִין Quid fuit quod dies. v. 12. R. חָכְמַת אוֹרַיְתָא עִם אַחְסַנְתָּא. Ib. וְיַתִּיר לְמֶהֱוֵי גְּבַר בְּעִנְוְתָנוּתָא ut ſit vir cum manſuetudine. v. 13. R. הֵיכְמָא דְּמִסְתַּמַּר. Idem participium mox recurrit. Ib. בְּעִדָּן דְּיַעְבֵּד. Ib. מַנְדַּעַת חָכְמְתָא יְקַיֵּם יַת מָרֵהָא. In noſtris legendum, ſapientiæ Legis. v. 15. R. וְהוֹטֵב לְכָל. Ib. יַת דִּין לְקַבֵּל דִּין. v. 16. R. וּזְכוּתֵהּ נְטִיר לֵהּ. Ib. לְאִתְפְּרָעָא לְיוֹם דִּינָא רַבָּא. v. 17. R. בְּגִין לְחַיָּסָא. Ib. כְּחָכְמַת juxta ſapientiam. v. 18. R. הִרְהוּרֵי לִבְּבָךְ cogitationes cordis tui. Ib. וְלָא־תְרַחֵק אָרְחָתָךְ מִבֵּית אֻלְפַּן de domo doctrinæ. Ib. עַד־דְּלָא־יִמְטֵי. v. 19. R. לְמִנְטַל טֵיבוּ. Ib. נְפַק מִן יְדֵי־חוֹבַת כֻּלְּהוֹן exit de manibus omnium delictorum illorum. v. 20. R. וְחָכְמְתָא תְּסַיַּע לְחַכִּימָא דְּיִכְבּוֹשׁ יַת יִצְרָא בִּישָׁא מִטּוּל דְּלָא לְמֶחְטֵי יַתִּיר מִן עַשְׂרָתֵי שַׁלִּיטִין דַּהֲווֹ בְּקַרְתָּא Et ſapientia auxiliabitur ſapienti qui ſubegerit concupiſcentiam malam, ideo ut non peccet magis quàm decem imperatores qui fuerint in civitate. v. 21. R. קֳדָם ייי כָּל־יוֹמֵי חַיּוֹהִי ante Dominum omnibus diebus vitæ ſuæ, vocibus tranſpoſitis. v. 22. R. בְּרַם לְכָל־פִּתְגָּמַיָּא Verùm ad omnia verba. Ib. דִּמְלַטֵּט לָךְ. v. 23. R. דְּלֵית הוּא דִּכְוָתָךְ. Ib. יְדִיעַ בְּלִבְּבָךְ notum eſt in corde tuo. v. 24. R. כָּל־דָּא אַמְרֵית. Ib. אֶחְכַּם יַת כָּל־חָכְמַת. Ib. אִתְרַחֲקַת. v. 25. in fine, R. בְּחָכְמְתֵהּ. v. 26. R. עוֹבָדֵי צַדִּיקַיָּא. Ib. פֻּרְעָנוּת חוֹבַת שַׁטְיָא. v. 27. R. מִן מְרִירוּת. Ib. דְּהִיא עָבְדָא. Ib. אִית בְּלִבְּבָהּ כִּפְתָּן יְדָהָא בְּדִיל דְּלָא לְמֶעְבַּד עִיבִידְתָּא ſic ut non faciant opus. Ib. וְיִתְלְכַד בִּזְנוּתָהּ. v. 29. R. וְאִית Et eſt. Ib. בְּכָל אִלֵּין כַּשְׁרָה in omnibus his rectam. v. 30. R. יַת אָדָם קַדְמָאָה.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. מַן אִית חַכִּימָא. Ib. וּלְמִדַּע פִּשְׁרֵי מִלַּיָּא בִּנְבוּאָה & ſcire ſolutiones eloquiorum in prophetia? v. 2. R. בִּשְׁם מֵימְרָא דַּייָ in nomine dicti Domini. v. 3. R. בְּדִיל דְּלָא לְצַלָּאָה. Ib. אִתְבְּהִיל מִן קֳדָמוֹהִי. Ib. רִבּוֹן כָּל־עָלְמָא־דִּי יִצְבֵּי יַעְבֵּד Dominus totius mundi &c. v. 5. R. וְדִין דִּקְשׁוֹט & judicium veritatis. Ib. בְּלִבָּא דְּחַכִּימָא in corde ſapientis. v. 6. R. דְּסַגִּיאָה עֲלוֹוֹהִי quod multum eſt in eo. v. 7. R. חַכִּים דְּיָדַע מַה־דַּעֲתִיד ſapiens qui ſciat &c. v. 8. R. בְּנִין דְּלָא יִפּוֹק ne exeat. v. 10. R. וְאָזְלוּ. Ib. וְאִתְנַשְׁיוּ. v. 11. R. פֻּרְעָנוּת רַשִׁיעַיָּא. v. 12. R. אִתְגְּלִי לִי revelatum eſt mihi. v. 14. R. וְאִית חַיָּבִין דִּמְטֵי לְהוֹן טָב. Ib. לָא זְכוּתְהוֹן אֱלָהֵן לְמִפְרַע non eſt meriti eorum, &c. Ib. זְכוּתָא קְלִילָא. Ib. אָכְלִין אַגְרֵיהוֹן. v. 15. R. מִן טָרְחֵהּ וּבְחֻלָּקֵהּ de labore ſuo, &c. Ib. לְשַׁלָּם לְעָלְמָא דְּאָתֵי ad ſeculum venturum. v. 16. R. אֲרוּם הָא חַכִּימָא. Ib. טָרְחָא הוּא לֵהּ. v. 17. R. דְּחִילָא הִיא וְלֵית רְשׁוּ לֶאֱנָשׁ. Ib. יַת כָּל־עוֹבַד omne opus. Ib. לֵית לֵהּ לְמִשְׁכַּח non erit illi invenire.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. עַל כָּל־מַה־דִּיהֵי בְּיוֹמֵיהוֹן אַף רְחִימְתָא דִּירַחֲמִינּוּן גְּבַר אַף שִׂנְאֲתָא דִּיסַנִּינּוּן גְּבַר. v. 2. R. בְּמַזָּלָא ex providentia. Hanc vocem in diverſis hujus libri locis pro ratione cujuſque diverſè reddidimus. Aliàs fatum, ut in verſu proximo; aliàs providentiam, ut hîc Regia; ubi cùm in noſtris plurale ſit, ſydera vertere coacti fuimus. Ib. וּמִן־שְׁמַיָּא atque ex cælo. Ib. וּלְמִסְאַב וּלְמִקְרַב נִכְסַת קֻדְשִׁין. Ib. כְּטָבָא כְּחַיָּבָא דְּלָא דָחִיל מוֹמָתָא כִּגְבַר דְּמוֹמָתָא דָּחִיל: ſicut bonus, ſic peccator; qui [illegible] timet juramentum, ſicut vir &c. v. 3. R. בְּכָל דְּאִתְגְּזַר תְּחוֹת שִׁמְשָׁא in omni [illegible] conſtitutum eſt ſub Sole. Ib. וּבָתַר יוֹמוֹהִי דֶּאֱנָשָׁא & poſt dies hominis. Ib. כְּדִין חַיָּבָא juxta judicium peccatoris. v. 5. R. בְּגִין דְּנַטְרוּ. v. 6. R. אַף רְחִימוּתְהוֹן אַף־שִׂנְיאוּתְהוֹן. Ib. הוֹבָדָא periit, juxta Interpretem. Sed quidni plurale ſit fœmininum Ib. דְּמִתְעֲבֵד. v. 7. R. לְכָל־צַדִּיקָא וְצַדִּיקָא. Ib. וּשְׁתֵי בְּלֵב טָב חַמְרָךְ חֲלַף חַמְרָךְ vinum tuum &c. Ib. דַּהֲווֹ צְחָיִן qui fuerunt ſitientes. Ib. אִתְרַעְיָן & צְבִיָּא quæ numero conveniunt, genere diſcrepant. v. 9. R. בְּחַיָּיךְ וּבְטָרְחוּתָךְ דִּי־אַנְתְּ טָרַח. v. 14. R. וְגַבְרִין נַבְרֵי. Ib. זַכְוָתָא. Ib. וְתַקִּיף לְאִתְכַּנְעָא. Ib. בִּמְצַדְּתִין. Tam hæc quàm noſtra lectio melius forſan verteretur munitionibus ſeu propugnaculis, aggeribus ſcil. vallis, foſſis, &c. cum ab urbe ſermo tranſlatus ſit. v. 15. R. וְיִשְׁתְּכַח בְּגוֹ נוּפָא. Ib. וְשֵׁיזֵיב יָתַהּ & eripuit illud. Ib. עָבֵד קְרָבָא. v. 16. R. חָכְמַת צַדִּיקָא ſapientia juſti. Sic paulo poſt רַשִׁיעָא improbi. Ib. צַדִּיקָא עַנְיָא, abſque intercedente copula. Sic poſtea פִּתְגָּמֵי. Ib. לֵיתֵיהוֹן מִתְקַבְּלִין non ſuſcipiuntur. v. 17. R. מְקַבְּלַת קָל רַשִׁיעָא דְּהוּא שַׁלִּיט עַל־שַׁטְיַן דְּפַגְיַן quàm clamor vocis improbi &c. v. 18. R. חָכְמַת חַכִּימַיָּא ſapientia ſapientum. Ib. מִמָּנֵי, abſque præcedenti יַתִּיר.

CAP. X.

Verſ. 1. R. הֵי כְּדִבְבָא דְּנָרִים. Ib. דְּהוּא דָמֵי. v. 2. R. לִבָּא דְּחַכִּימָא. v. 3. R. דְּעָבֵד מִלִּין דְּלָא כַּשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא. v. 4. in fine, R. רַבְרְבָנִין. v. 5. R. דַּחֲזֵית בְּעָלְמָא. Ib. כְּפִתְגָּמָא velut verbum. v. 6. R. יַת רַשִׁיעָא וְשַׁטְיָא, quod Interpres reddidit aſyndetos improbum ſtultum. Ib. נִכְסִין דִּי בִּידֵיהוֹן facultatibus quas in manibus ſuis habent. v. 7. R. חֲזֵית עַבְדַיָּא דַּהֲווֹ מִתְגַּבְּרִין עַל־סוּסָן וְרַבְרְבָנִין אָזְלִין Vidi ſervos prævalentes &c. v. 8. R. וְתַקִּפוּ גַּדְרָא & qui diſſiparunt materiem. v. 9. R. דְּיִסְגֵּד לְצַלְמַיָּא דְּאַבְנִין יִצְטַעַר בְּהוֹן וְדִיסְגֵּד לְצַלְמַיָּא דְּקֵיסִין אִתּוֹקַד בְּהוֹן: Qui adorabit ſtatuas lapidum, anguſtiabitur in illis; & qui adoraverit ſtatuas lignorum, comburetur in illis. v. 10. R. כַּד יְחוּבוּן עַמָּא יִתְעַבְּדוּן שְׁמַיָּא fient cœli. Ib. לָא צַלִּי. Ib. אוּכְלוּסִין אוּכְלוּסִין ſingulæ turbæ. Ib. עַל־יְצָרֵיהוֹן לְמִבְעֵי רַחֲמִין מִן אֱלָהָא poſtulantes miſericordiam à Deo. v. 11. R. לִשָּׁן תְּלִיתָאי בִּישׁ triplici lingua malum. v. 13. R. פּוּמֵּהּ חוּלְחוּלְתָּא oris ejus amentia. Contrà in fine verſus, שְׁטוּתָא וּבִישָׁא ſtultitia & malum. v. 15. R. לְקַרְתָּא דְּחַכִּימָא. v. 16. R. בְּעִדָּן דִּי־יִמְלֹךְ עֲלָךְ. Ib. דְּלָא יְקָרְבוּן תְּדִירָא. v. 17. R. אוֹרַיְתָא וּפִקּוּדַיָּא Legis & præceptorum, ut verſu ſequenti. v. 20. R. לָא תְלוּט עַתִּירָא ne maledicas diviti.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. אוֹשִׁיט פַּרְנָסוּתָךְ Porrige alimentum tuum. Ib. בְּעָלְמָא הָדֵין וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי in ſeculo hoc & in ſeculo venturo. v. 3. R. אִם־אִתְמַלְיָן. Ib. מֵימְרָא דַּייָ הֲוֵי וְאַף סַבְעָא וגו' fiet. & etiam ſaturitas &c. Ib. תַּמָּן מִשְׁתַּלְחָא mittitur eò. v. 4. R. אֲרוּם חָרְשִׁין וְקוֹסְמִין מְתִילִין etenim incantatores & arioli aſſimilantur. v. 7. R. שְׁכִינְתָא דַּייָ לְדַעֲתִיד. Ib. מִן זִיו שְׁכִינְתֵּהּ. v. 8. R. וִיהֵא דְּכַר & erit memor. Ib. וְחָזֵי לֵהּ לְקַבָּלָא דִּינָא. v. 9. R. בְּחֵיזוּ עֵינָךְ דְּלָא תִסְתַּכַּל בְּבִישָׁא. v. 10. R. דְּלָא תִגְרֵם בִּישָׁא.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. בִּישְׁתָּא וְיִמְטוּן. Ib. in fine, רְעוּת. v. 3. R. לָא יִכְלוּן. v. 5. R. וְתִתְמְנַע מִן־מַשְׁכְּבָא & prohibeberis à concubitu. Ib. וְיַסְחֲרוּן, ex Aphel, ut mox ſequitur כְּסָפְדַיָּא דִּמְסַחֲרִין. Pro סָפְדַיָּא lamentantes ex adjunctis plus quam probabile eſt Paraphraſten ſcripſiſſe סָפְרַיָּא Scribæ, adeoque in Hebræo legiſſe הַסּוֹפְרִים. v. 6. R. לְגוֹ קִבְרָךְ. v. 9. R. וְהוּא הֲוָה מַאלֵּף & ipſe docuit. v. 10. ad finem, R. וּבְמֵימַר סַהֲדַיָּא & in dicto teſtium. v. 11. R. דְּאָנְסִין לְאַלָּפָא מַנְדְּעָא. Ib. ſicut qui docet bovem, omiſſa voce וִיקַרְת. v. 12. Poſt אוֹרַיְתָא additur in Regiis סַגִּי multùm.

CANTICA.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. אֲמַר אָדָם. Ib. פְּתַחוּ כֻּלְּהוֹן פֻּמְּהוֹן. Ib. דְּאִתְיְהִיב לֵהּ בַּר. Ib. כְּלִיל אִתְקַדְּשׁוּת. v. 9. R. דְּאִשְׁתְּנַקוּ פַרְעֹה cùm ſuffocatus eſt &c. v. 12. R. סָרְיוֹ כְּנַרְדָּא. Vide Buxtorfii Lexicon Chal. Talm. in נרד. v. 13. R. בֵּי הִיא וּמְנָא. Sic etiam verſ. 14. & cap. 2. 15. v. 17. R. בְּיוֹמֵי מַלְכָּא.

CAP. II.

Verſ. 1. R. מִן אוֹרְחָתָא דְּתַקְּנָן à viis quæ rectæ ſunt. v. 7. R. מִן קֳדָם, abſque copulativo. Ib. כָּל דָּרָא. v. 14. R. וְנֶפְקַת קָלָא & deſcendit vox. Interpres videtur legiſſe וְנֶחְתַּת. v. 16. R. וְתַבַּרוּ יָתֵהּ & confregerunt illum. Ib. וּתְבִירָא בְּפִתְגָּם, abſque intercedente copula.

CAP. III.

Verſ. 7. R. וְהַהִיא בִּרְכְתָא. v. 10. R. שְׁלָם יָתֵהּ. v. 11. R. דִּמְטַלַּלְתָּא דַּעֲבַד tabernaculorum quam fecit: omiſſo יַת חַגָּא דִּמְטַלַּלְתָּא, quod in noſtris ſequitur.

CAP. IV.

Verſ. 9. R. זוֹטַר דִּי בְּנָךְ minimi filiorum tuorum. v. 10. R. כַּמָּה שַׁפִּירִין. Sic paſſim in hoc libro pro כְּמָה. Ib. חֲבִבְתִּיךְ bis. Ib. לְנִנְפֵי. v. 11. R. בְּעוּרְתָא. v. 12. R. דְּנַפְשֵׁיהוֹן. v. 13. R. בְּנִין כֵּן. Vertendum in noſtris, generant propterea juſtos. v. 15. R. מְדַבְּרִין.

CAP. V.

Verſ. 2. R. וּמְסַר יָתְהוֹן ייי בְּיַד & tradidit eos Dominus &c. v. 4. R. וְכַד שְׁמַעַת. v. 13. R. וְסִפְוָתֵהּ חַכִּימוֹי. v. 15. R. נָצְחַן קְרָבָא victoriis in bello.

CAP. VI.

Verſ. 8. R. וְעַסִּיקָא בְּפִתְגָּמֵי. At alibi in hoc libro עַסְקָא, ubi noſtra exemplaria habent עֲסִיקָא. Ib. וְקַלְּסוּ לְהוֹן. Elias legit וִיקַלְּסוּ. v. 9. R. כִּקְרִיצְתָּא ſicut mane. v. 10. R. דְּעַמִּי.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. לְנַגְרָא. Interpres pro nomine habuit, & vertit ad carcerem. Noſtram lectionem melius reddas, ad cædendum vel flagellandum. v. 8. Elias hic adducit כְּלוּלְבֵי דְּתָמָר, ut legitur ſuprà cap. 2. 12. v. 13. R. סָפְרַיָּא. Sic cap. 8. 9. סָפְרֵיהוֹן.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. הֲוֵיתִי דְּכַרָא. Ib. וּמַסְרָא נַפְשִׁי. v. 5. R. אַבְנָא בְּאַרְעָא ſicut lapis quem projicit homo ſuper terram. v. 7. R. מַלְכֵי אַרְעָא דְּמַתִּילִין. v. 13. R. בֵּינֵי אֻמַּיָּא וְיָתְבָא. v. 14. ad finem, R. יַסְקוּן כָּהֲנַיָּא.

ISAIAS.

CAPUT I.

Verſ. 2. R. דְּאַחְרָנִיפַּת. v. 3. pro אוּרְיָא, R. David ad 2. Reg. 4. 26. legit אורויא. v. 6. R. בְּחוֹבֵיהוֹן *in peccatis ſuis.* v. 7. R. וּבְחוֹבֵיכוֹן *propter peccata veſtra*, ſic apud R. David. Ib. R. צַדְיַת אַרְעָא *deſerta eſt terra.* Ib. וְאִתְחַלְּפַת *& tranſlata eſt*; omiſſa ab Interprete voce מִנְּכוֹן. v. 8. R. בְּמַקְטַיָא. v. 17. R. דַּכּוּ דַּאֲנִים דִּינוּ דִין יַתְמָא קַבִּלוּ קְבֵילַת אַרְמַלְתָּא *Subvenite vim patienti, judicate judicium pupilli, audite clamorem viduæ.* v. 20. R. אֲרֵי בְּמֵימְרָא דַיְיָ גְּזִיר כֵּן *quia in verbo Domini decretum eſt ita.* v. 24. R. לְרַשִׁיעַיָּא. v. 25. R. כָּל רַשִׁיעָךְ *omnes improbos tuos.* Ib. כָּל חַיָּבָךְ *omnes peccatores tuos.* v. 31. R. וְעוֹבַד יְדֵיהוֹן, quibus aſtipulatur R. David.

CAP. II.

Verſ. 8. R. לְעוֹבַד *opus.* Ib. לִדְאַתְקִנָא *quod paraverunt.* v. 10. R. יֵעֲלוּן לִמְעָרַק בִּטְנָרַיָּא *Ingredientur ut fugiant in petris.* v. 11. R. הַהוּא. v. 16. R. בְּבִירָנְיָת שְׁפְרָא, ita apud R. David ועל כל ברניות שופרא. v. 21. R. וּבִשְׁקִיפֵי כֵּיפַיָּא *petrarumque foramina.* v. 22. R. לָא אִתְּווֹי.

CAP. III.

Verſ. 2. Apud R. David ודמשחאיל. v. 3. R. שַׂר וְרַב. At prætermiſit interpres vocem שַׂר. v. 5. R. יִשְׁלְטוּן עוּלֵימָא *Dominabitur puer.* v. 7. R. וְלֵית מָא דְאִתְכַּסֵּי וְלָא תְּמַנּוּנִי רַב עַל עַמָּא *Neque quo operiar, ne conſtituatis me principem ſuper populum.* v. 9. R. אִשְׁתְּמוֹדְעוּת אַפֵּיהוֹן בְּדִינָא אַסְהֵד, apud R. David ita legitur אשתמודעת אפיהון בדינא אסהיד. v. 10. R. לְצַדִּיקַיָּא *juſtis.* v. 14. R. עַמֵּהּ. v. 17. R. David יקריהון יעדי. v. 18. R. בְּעִדָּנָא הַהִיא. v. 20. R. וְקוּלְמוּסַיָּא. v. 23. R. וְכַבְּנָתַיָּא, ſic apud Kimhi at 2. Sam. 17. 28. כבנתא. v. 24. R. יְהָבִין, cujus verſionem omiſit interpres. Ib. בְּשִׁפְרֵיהוֹן. v. 25. R. וְעָבְדֵי נִצְחָנָךְ, pro hoc legit Kimhi ועבדי מצותיך.

CAP. IV.

Verſ. 2. Kimhi legit ועבדי ארעא. v. 6. R. עֲלוֹהִי. Ib. וּמִמְּטַר.

CAP. V.

Verſ. 2. Kimhi habet מרבחא. v. 4. R. דְּלָא עֲבָדֵת. v. 7. R. אֲמָרֵת. v. 8. R. וְאָמְרִין. v. 11. R. חֲמַר אֲנָסָא. v. 13. apud Kimhi בבוצירתא. v. 20. R. וַחֲשׁוֹךְ לְרַשִׁיעַיָּא *& tenebræ impiis.* Ib. מְרָרָא לְרַשִׁיעַיָּא *amaritudo impiis.* v. 24. R. בִּסְנֵי תּוּקְפְּהוֹן *In multitudine fortitudinis eorum.* Ib. רַחִקוּ *Abominati ſunt.* v. 30. R. כְּאִתְרְגוֹשַׁת עַמָּא *ſicut tumultus populi.* Ib. עָקָא דְּאָתֵי עֲלֵיהוֹן *tribulatio veniet ſuper eos.*

CAP. VI.

Verſ. 1. R. וּמִנַּטַל. v. 2. R. מְכַסֵּי רַגְלוֹהִי *velabat pedes ſuos*, at R. David נויותהון. v. 5. R. מֶלֶךְ עָלְמָא *Regis ſeculi.* Ib. חֲזוֹ עֵינַי, ſic & Kimhi. v. 8. R. דְּאָמֵר מַן דְּאֶשְׁלַח. Ib. וּמַן יֵיזִיל לָנָא *& quis ibit nobis.* v. 9. R. וְחָזָן מֶחֱזָן. Kimhi חזן מחזי. in Kimhi & R. תלמידך, ponitur poſt מחטאה. v. 10. Pro טַפֵּשׁ Elias legit אִטְפֵּשׁ *Infatuatum vel incraſſatum eſt.* Convenit Gr. ἐπαχύνθη, ut Mat. 13. 15. & Act. 28. 27. hinc adducitur. Ib. לִבָּא. Ib. וְעֵינוֹהִי טַמְטֵם *& oculos ejus claude.* v. 13. R. דְּמִנְּתַר. Ib. לְאַרְעָא.

CAP. VII.

Verſ. 3. R. מְשַׁטַּח קַצָּרַיָּא. R. David ad Joſ. 15. 7. משטא קצריא. v. 7. R. וְלָא תְהֵי. v. 9. R. לְמִלֵּי. v. 11. R. David ita legit דיתעביד לך נסין על ארעא או יתחזי לך בשמים. v. 13. R. הַזְעֵיר מִנְּכוֹן. v. 18. R. מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם *de terra Ægypti.* v. 20. R. מַלְכָּא עִם מַשִּׁרְיָתֵהּ *regem cum exercitu ſuo.* v. 23. R. שְׁוֵן אֲלֶף. v. 25. R. דִּי בְּבֵית יְהוּדָה *qui ſunt in domo Juda.* Ib. וְלָא תֵעוּל.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. וְתַסְהֵד. Ib. בְּיוֹמֵי אוּרִיָּה *in diebus Uriæ.* Ib. דַּאֲמָרֵית בִּנְבוּאַת *quas dixi in prophetiam.* v. 7. R. אֲנָא יְיָ מַיְתֵי וּמַסִּיק *Ego Dominus adducam & aſcendere faciam.* v. 10. R. אֱלָהָנָא בְּסַעֲדָנָא *Deus noſter eſt in adjutorium noſtrum.* v. 11. R. מְרַד־מְרַד. v. 21. R. יְכַל. v. 23. R. יִשְׁתַּלְהֵי לִדְיֵיתֵי *non deficiet qui veniat.*

CAP. IX.

Verſ. 1. R. עִם אֲרַע־עִם אֲרַע *cum terra cum terra.* Ib. יַמָּא נִיסֵי. v. 3. R. מַפְּלַח. v. 4. R. כִּדְרִשְׁמֵי כִּתְמָא. Ib. כֵּן יֵיתוּן *ſic venient contra eos populi.* v. 5. R. קַיָּם עָלְמָא. v. 10. R. שָׂנְאֵי דְיִשְׂרָאֵל רְצִין *hoſtes Iſrael Reſin.* v. 12. R. עַד דְּאַיְתֵי *donec adduxit.* v. 15. R. דְּעַמָּא הָדֵין. v. 16. R. בִּמְרָדֵיהוֹן. v. 18. R. חֲרוּבַת אַרְעָא *deſerta eſt terra.* v. 20. R. וְעַל דָּא לָא תָבוּ *& in hoc non ſunt converſi.*

CAP. X.

Verſ. 3. R. דְּמֵרָחִיק. v. 6. R. אוֹרַיְתִי *legem meam.* v. 9. R. כְּכַרְכְּמִישׁ. Ib. כְּאַרְפַּד. v. 10. R. וּמִשּׁוֹמְרוֹן. v. 14. R. כִּכְנֹשַׁת, pro hoc in noſtris leg. *collegi.* v. 15. R. הֲלָא אֲנָא *Nonne ego.* v. 16. R. וּתְחוֹת יְקָרְהוֹן *& ſubtus gloria eorum.* v. 17. R. וְיִקְטֹל. v. 21. R. קֳדָם אֵל. v. 22. R. בֵּית יִשְׂרָאֵל *domus Iſrael.* v. 24. R. בְּשׁוּטֵהּ, pro quo in noſtris בְּשׁוּלְטָנֵיהּ *in dominatu ſuo.* v. 25. R. מִזְעֵיר. v. 26. R. וְעוֹד יַיְתֵי *& adhuc adducet.* Ib. עַל עַמָּא *à populo.* v. 28. R. לְמִכְמָשׁ. v. 32. R. עָנֵה וְאָמַר. Ib. עָלֵיהּ קָם וּמָנִיד *Aſcendet & ſtabit & commovebit.* v. 34. R. וְיִקְטֹל.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. בִּדְחַלְתָּא דַיְיָ *in timore Domini*, ſic verſ. 3. v. 4. R. וִידוּן. Ib. לְחַשִּׁיבֵי. Ib. מָאִית רַשִׁיעָא, mendoſè. v. 6. R. דִּיבָא, ſic verſ. 7. v. 10. R. דַּעֲתִיד דִּיקוּם. v. 13. R. מִדְּבֵית *de domo.* v. 14. R. לְמִמְחֵי יַת. Ib. יִשְׁתַּמְּעוּן. v. 15. R. וִירִים יַת.

CAP. XII.

Verſ. 4. R. אַדְכַּרוּ. v. 6. R. בְּנַוִיךְ.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. יָתֵב. Ib. דְּמִתְנַדְּבִין. v. 3. R. תַּקִּיפֵי תֻשְׁבַּחְתִּי *fortes laudis meæ.* v. 4. R. מַלְכְוָת, addit interpres, *multorum.* v. 5. R. מִסְּיָפֵי שְׁמַיָּא יְיָ *à finibus cœli Dominus.* v. 8. R. זָיְעֵי *trementes ſicut.* v. 11. R. עַל יָתְבֵי תֵבֵל בִּישָׁא. v. 18. R. וְעַל בְּנַיָּא *& ſuper filios.* Ib. עֵינֵיהוֹן. v. 19. R. כְּמַהְפַּכְתָּא. v. 20. R. וְלָא יִפְרוֹס.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. וִידַבְּרוּנוּן עַמְמַיָּא וְיוּבְלוּנוּנוּן לְאַתְרֵיהוֹן *& tollent eos populi & adducent eos in locum ſuum.* v. 4. R. מְרוֹתְנָא *ſubjectio noſtra.* Ib. חַיָּבַיָּא *peccatorum.* v. 6. R. מְחָן וְלָא פָסְקָן *percuſſionibus ſine ceſſatione.* v. 8. R. מַלְכִין חֲדִיו *Reges lætati ſunt.* Ib. מְחַבְּלָנָא. v. 13. apud R. Salomon איסק עילוי כל עמא. v. 16. R. וְלָךְ יִסְתַּכְּלוּן *& te proſpicient.* v. 18. R. Salomon legit בבית עולמים. v. 19. ואת אתרכינת מאתרך, ita legit R. David. v. 22. R. וְאֵקוּם *& conſurgam.* v. 23. R. יְיָ אֱלֹהִים, vocis poſterioris verſionem neglexit interpres. v. 26. R. עַל כָּל אַרְעָא *ſuper omnem terram.* v. 30. R. לְרַחְצָא. v. 32. R. יִתְרַחֲצוּן וְיֶחְדוּן *ſperabunt & lætabuntur.*

CAP. XV.

Verſ. 1. Raſhi legit אינון דמימין pro דמיכין, ut Kimhi habet cum R. & Ven. v. 2. R. וּבְכָל רֵישֵׁיהוֹן *& in omnibus capitibus ſuis.* v. 6. R. אַף דִּתְאָה יָרוֹק *fœnum quoque viride.* v. 7. R. עַל יַמָּא *uſque ad mare.* v. 9. R. קְטִילִין. Ib. מַשִּׁרְיָתָא.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. לְטוּר *ad montem.* v. 10. R. חֲמַר *Vinum.* Ib. pro יעצרון עצורין, R. Salomon ad cap. 15. 5. legit יעוערון בקלהון. v. 13. R. עַל מוֹאָב *ſuper Moab.* v. 14. R. גְּזַר יְיָ *decrevit Dominus.* Ib. R. מִזְעֵיר.

CAP. XVII.

Verſ. 5. R. וּבִדְרָעֵיהּ. v. 7. R. עַל פָּלְחַן. v. 10. R. אֱלָהָא פָרְקָנִיךְ. v. 12. R. יְהֶמֶן. v. 13. R. וְאֶזּוֹף בַּהּ *increpabo ea.* v. 14. R. עַד לָא.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. כָּל יָתְבֵי תֵבֵל. v. 7. R. וּלְעַמָּא יִתְקַף דְּאִתְקְרִי. Ib. לְאַרְעָא *ad terram in qua invocatum eſt.*

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. מִן מִצְרָאֵי. v. 7. R. יִבַּשׁ *exſiccabitur.* v. 10. R. בֵּית שְׁתִי מַחָא *locus irriguus ejus.* v. 11. R. מִלְּקַדְמִין. v. 14. R. דְּמִתְרַשֵּׁשׁ בחוביה *qui provolvitur in vomitu ſuo.* Vi. Buxtorf. Bab. v. 18. R. בְּיוֹמָא הַהוּא *In die illa.* Ib. דְּהִיא חֲרָא. v. 19. R. מַתְקַן. v. 25. R. וְכַד תָּבוּ לְאוֹרַיְתִי מִתְקָרְן *& quando converſi ſunt ad legem meam.*

CAP. XX.

Verſ. 3. R. דִּמְהַלֵּךְ. v. 4. R. מִצְרָאֵי, ſic verſ. 5. v. 6. R. וַאֲמַר. Ib. אֲתַר בֵּית רְחִצָנָנָא *locus confidentiæ noſtræ*, omiſſo ab interprete בֵּית.

CAP. XXI.

Verſ. 1. David ita legit, מטלן משרי׳ דאתו ממדברא במי ימא. R. Salomon autem eodem modo hæc effert verba quo habentur in noſtris. Ib. חֲסִין דְּאָתַן בְּאוֹרַח, ita Kimhi & Regia, at R. Salomon ut in noſtris. v. 2. R. וְכָל דַּהֲווֹ *& omnes.* v. 6. R. דְּיֶחֱזֵי יְחַוֵּי. v. 7. R. מַשִּׁרְיָן סַגִּיאָן אָתְיָן *turbæ magnæ veniebant.* v. 8. R. יְשַׁעְיָה נְבִיָּא *Eſaias propheta.* Ib. מַשִּׁרְיָן סַגִּיאָן *turmarum multarum.* Ib. כְּאַרְיָא עַל *ſicut leo ſuper.* v. 9. R. צַלְמָנֵי. v. 10. R. דִּשְׁמָעִית מִן קֳדָם יְיָ *quod audivi à facie Domini.* v. 13. R. בְּנֵי דְדָן *filii Dedan.* v. 14. R. נָדוּנִין דְּמַיָּא *utres aquarum.* v. 16. R. כָּל שְׁנַיָּא *omnium annorum.* v. 17. R. וּשְׁאַר תְּקוֹף *Et reſiduum fortitudinis.* Ib. דַּיְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא *Domini exercituum*, prætermiſſo ab interprete אלהא.

CAP. XXII.

Verſ. 6. ſic legit R. David ועל שוריא דבקו תריסין. v. 7. Ita apud R. David, משרייך. v. 8. R. זְיָין גִּנְזֵי מַקְדְּשָׁא. Elias legit, זְיָין בֵּית מַקְדְּשָׁא. v. 10. R. לְאַתְקָפָא שׁוּרָא. v. 11. R. וּמִקְוֵה *Et lacum.* Ib. וּדְבָרֵהּ מִלְּקַדְמִין. v. 12. R. וְלִגְנוּז וּלְמֵיסַר. v. 13. R. וְלָא נֵחֵי *& non vivemus.* v. 17. R. מְטַלְטַל לָךְ. v. 18. R. לַאֲתַר פְּתָיוּת *in locum latum.* v. 20. R. וַאֲרַבֵּי, ex Pael ut apud Onkel. Exod. 31. 1. ubi idem etiam R. verbum in Hebr. v. 22. R. David לבושי אפודא. v. 25. R. בְּיוֹמָא הַהוּא *in die illo.*

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. מֵחוֹזֵיהוֹן, male, ut opinor, in omnibus exempl. pro מחוזיכון. Ib. מִלְמֵיתַן. Ib. אֲתוּ. v. 2. R. דַּהֲווֹ עָלְּן בְּיַמָּא *qui tranſibant mare*: potius, *qui aſcendebant.* v. 7. R. קָרְבְּנִין מֵאֲרַע. v. 10. R. כְּמֵימֵי. v. 12. R. לְכוֹן מְנַח. v. 14. R. אִתְבְּזִיזוּ מְחוֹז *devaſtata eſt provincia.*

CAP. XXIV.

Verſ. 1. Ita R. David ותחפיה בהתא. v. 3. R. תִּתְדַּשׁ אַרְעָא *conculcabitur terra.* v. 9. R. עַד יְדֵי זְמַר. v. 10. R. אִתְאַחֲדוּן. v. 14. R. בִּשְׁמָא דַיְיָ *nomen Domini.* v. 15. R. בְּמֵיתֵי אוֹרָא. v. 20. R. כְּעַרְסָלָא. Ib. עֲלָהָא חוֹבָהּ וְתִפַּל.

CAP. XXV.

Verſ. 8. R. יִתְגְּזַר. v. 10. R. דִּמְדְּרַשׁ תִּבְנָא, haud dubiè perperam. v. 11. R. וְיִפְרוֹס.

CAP.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא *Canticum iſtud.* v. 14. R. לְמֵיתַיִן, at in Venetis לְמַיְתִין. v. 16. R. הֲווֹ דָחֲלִין *timebant.* v. 17. R. דִּבְעִדָּן מֵילְדַהּ *quæ in tempore partûs ſui.* v. 18. R. כִּדְמַעְדְּיָא בְּעִדָּן מֵילְדַהּ *quaſi prægnantem in tempore partûs ſui.* v. 19. R. לְמֵיתַיִן, ut verſ. 14. Ib. אוֹרַיְתָא *legem.* v. 20. R. עֲבֵד עוֹבָדִין. v. 21. R. יָתְבֵי אַרְעָא *habitatorum terræ.*

CAP. XXVII.

Verſ. 1. Ita legit R. Salomon דאיתרברב כסנחריב מלכא תנינא. Ib. R. יָת עַמָּא דְתַקִּיף *populum qui fortis eſt.* v. 3. R. אֱלָא חוֹבֵיהוֹן. v. 4. R. מִן קֳדָמַי. v. 5. R. יִתְעֲבִיד. v. 6. R. יְתוּבוּן. v. 7. R. דְהוּא מְחֵי. v. 8. R. דַּהֲוֵיתָא כְּאִיל בָּהּ יְכִילוּן לָהּ *quâ metiebatur, metientur ei.* v. 11. R. יִתְקַצְּרָן חֵילֵיהוֹן יִבַהֲתוּן *diminuentur exercitus ejus, confundentur.* Ib. pro וּמַלְפַן. R. Salomon videtur legiſſe מדלקן. v. 12. R. וְעַד נַחֲלָא.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. R. הָא מַאן תַּקִּיפָן וַחֲסִינָן אָתְיָן מִן קֳדָם יְיָ *Ecce quam terribilia & fortia veniunt à facie Domini.* v. 6. R. וּלְמֵימַר קְשׁוֹט דְּדָאִן לִדְיָתְבִין בְּבָתֵּי דִינָא *Et in verbum veritatis ei qui judicat & habitantibus in domibus judicii.* v. 13. R. לְפוּרְקַן בְּעִדָּן *redemptionem in tempore quo.* v. 17. R. דִינָא תַקִּיף *judicium forte.* v. 21. R. וּמְפַלְחִין פַּלְחַן. v. 22. R. אֱסוּרֵיכוֹן. v. 25. R. אתיב וְאַכְנֵשׁ יָתְהוֹן *convertam & congregabo eos.* Ib. וּזְרָעִין זַרְעִין לְשִׁבְטֵיהוֹן. Ib. הָא כְּזַרְעֵי חִטִּין עַל לְגִנִּין וְשַׂעֲרִין *ſicut congregantur ſemina tritici in horrea & hordeum.* v. 26. R. לְהוֹן אוּלְפַן דְּדִין *ſunt eis doctrina &c.* v. 27. R. מְחַבְּטִין קֶצְחָא.

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. cum R. David וַי מַדְבְּחָא מַדְבְּחָא *Væ altare altare.* Ib. R. שְׁנָה שְׁנָה. v. 2. R. מְחוֹר, ſemel tantum. v. 7. R. דִמְעִיקִין לַהּ *& qui tribulant eam.* v. 13. R. רַחִיק מִדַּחַלְתִּי. v. 23. R. בְּנֵיהוֹן יְקַדְּשׁוּן *filii ſui ſanctificabunt.*

CAP. XXX.

Verſ. 6. R. בְּאוֹרַח עָקָא *in via tribulationis.* Ib. דְּלָא יְהַנוֹן. v. 9. R. דְּלָא אֲבוֹ. v. 11. R. אַבְטְלוּנָא מִמַּסְטוּנָא. Vi. Buxtorf. Bab. v. 13. R. כְּשׁוּר מַקַּף *ſicut murus circumiens.* v. 16. R. סוּסָוָן. Ib. עַל כֵּן. v. 19. R. לְקָל קְבִלְתָּךְ צְלוֹתָךְ *ad vocem clamoris tui orationem tuam.* v. 20. R. וְיִתֵּן לְכוֹן *& dabit vobis.* Ib. שְׁכִינְתֵּיהּ *majeſtatem ſuam.* v. 26. R. עָתִיד לְאַנְהָרָא. v. 30. R. פְּסִילָן, ab Interprete omittitur, ejuſque loco transfertur בְּדוֹר, quod in Regiis non legitur.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. עַל דְּעַבְרָתָא *propter tranſgreſſionem.* v. 3. R. מִצְרָאֵי. v. 4. R. לָא מִתְּבַר. Ib. לָא מִתְעַכַּב כֵּן *non demorabitur, ſic.* v. 6. R. אַסְגֵּיתוּ לְמִטְעֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל *multum* [illegible] *domus Iſrael.* v. 7. R. דְּעוֹבָדָא. v. 8. R. מִן קֳדָם *à facie.*

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. קֳדָם, abſque מִן. Ib. בַּאֲרַע צַחְיָא *in terra ſitiente.* v. 5. R. לְרַשִׁיעַיָּא צַדִּיקַיָּא *Impii juſti.* v. 6. R. דְּאִנּוּן כְּצַחְיָא לְמַיָּא *quæ ſunt ſicut aquæ ſitibundo.* v. 9. R. שְׁלֵיוָא, ſic verſ. 11. 18. Ib. אֲצִיתוּ. v. 12. R. וְעַל חַקְלֵי. v. 13. R. עַל אֲרַע עַמִּי. v. 17. R. עַד עָלְמָא *uſque in ſeculum.*

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. וְאַף פּוּרְקָנָא. v. 5. R. צִיּוֹן דְּעָבְדִי. v. 6. R. וִיהֵי כְּמָא. v. 7. R. תִּתְגְּלֵי לְהוֹן *revelatus fueris eis.* R. David legit cum noſtris אתגלי. v. 8. R. אָרְחָן עַל דְּאִשְׁנִיו. Ib. בְּבִישְׁתָא אַתְיָא. v. 9. R. וְצָדִי מַתְנָן *& vaſtus eſt Baſan.* v. 14. R. וּלְאִתְמַסָּרָא. Ib. יְקִידוּת נוּר *incendio ignis.* v. 15. R. יִתְיַתְּבוּן. v. 16. R. וְהוּא בְּאַתְרָא. v. 18. R. הֵיכָא pro אֵיכָא ter. v. 23. R. אִית בְּהוֹן עַוִּרִין *ſint in eis cæci.* Elias habet יִשְׁתַּאֲרוּ, juxta lectionem noſtram. v. 24. R. מִסְחוֹר סְחוֹר לִשְׁכִינְתֵּיהּ *in circuitu majeſtatis ejus.*

CAP. XXXIV.

Verſ. 3. R. וְיִתְמַסְּסוּן טוּרַיָּא. v. 4. R. וְיִתְמַסְּסוּן כָּל שְׁמֵי שְׁמַיָּא *Et tabeſcent omnes cæli cælorum.* Sequitur apud R. Sal. ויתמחון שמיא וגו׳. Ib. R. כָּל מַשִׁרְיָתְהוֹן. v. 5. R. דְּחַיֶּבֶת בְּדִינָא. v. 6. R. רַבָּא בְּאַרְעָא. v. 9. R. נַחֲלָהָא דְרוֹמִי *torrentes Romani imperii.* Vi. Bab. v. 10. R. לְעָלַם עָלְמַיָּא לֵית דְּעָדֵי בַהּ. v. 11. R. יֵשְׁרוּן. v. 12. R. בְּנֵי חוֹרִין. v. 13. R. לִבְנַת נַעֲמִין *filiis ſtruthionum.* R. David affert lectionem noſtram. v. 16. R. וּבְמֵימְרֵיהּ יִתְקָרְבָן *& in verbo ejus conjungentur.*

CAP. XXXV.

Verſ. 1. R. בַּאֲרַע צַחְיָא. v. 3. R. אֲמַר יְיָ נְבִיַּיָּא *Dixit Dominus Prophetis.* R. David convenit cum noſtris. v. 4. R. מִתְנַגְּלֵי מָרֵי. v. 6. R. מַיִן וְנַהֲרִין. v. 7. R. יִסְגוּן קַנְיָה *multiplicabuntur calamus:* vertendum in noſtris, *aſcendent.* v. 8. R. לָא יִתְעוֹן. v. 10. R. יְקָר יְהֵי. Ib. יְשַׁבְּחוּן. Ib. מִדְּבֵית יִשְׂרָאֵל.

CAP. XXXVI.

Verſ. 2. R. בְּמַשִּׁרְיָן. Ib. בִּמְזוֹקְתָא. v. 4. R. מַלְכָּא רַבּוּנָנָא. v. 5. R. אֲמַרְתְּ *Dixiſti.* Ib. וּבִגְבוּרָה. v. 6. R. אֲרֵי אִתְרְחֶצְתָּא *Quoniam confidis.* v. 8. R. לְמִנְאָה לָךְ. v. 10. R. מֵימְרָא דַייָ סְלֵקִת. v. 11. R. וְלָא תְמַלֵּל. Ib. דְּעַל. v. 12. R. הַעַל רִבּוֹנָךְ. v. 13. R. דְּאַשּׁוּר. v. 19. R. וְאָן דַּחְלַת *Et ubi eſt Deus.* v. 20. R. דְּשֵׁיזֵבָא.

CAP. XXXVII.

Verſ. 4. R. קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ *coram Domino Deo tuo.* v. 6. R. כִּדְנַן תֵּימְרוּן. v. 16. R. יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל. Ib. אַתְּ הוּא אֱלָהָא *Tu es Deus.* v. 22. R. דִּי גְזַר *quod decrevit*, vert. in noſtris, *quod locutus eſt.* Ib. מְעִיקָא עֲלָךְ *tribulavit te.* v. 23. R. וְעַל מַן אִתְרַבְרַבְתָּא וּקֳדָם *& ſuper quem magnificatus es, & contra.* v. 26. R. דִּשְׁלַט בְּהוֹן וְאַף עֲלָךְ *eò quod dominatus eſt eorum & etiam de te.* v. 27. R. וּכְיָרוֹק דִּתְאָה. Ib. אַגְרַיָּא דִּסְלֵק *tectorum quod tollitur.* v. 28. R. Salomon legit לְבָרָא, quod à Regiis abeſt. Ib. R. וּמֵיתָךְ. Ib. גְּלוֹ bis pro גְּלֵי. v. 31. R. עַפְיָהּ לְעֵילָא *ejus ſurſum.* v. 36. R. דְּאַתּוּר מְאָה. Ib. מֵיתִין.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 1. R. מָאִית אַתְּ. v. 3. R. וּבְלִבָּב שְׁלִים. Ib. קֳדָמָךְ עֲבָדֵית *coram te fecerim.* v. 10. R. וְעַל דְּכַרְנִי *& quia recordatus eſt mei.* v. 12. Pro נל נרדאין R. Sal. habet כנחל גידודין. Hinc colligit Hebr. אורג rapidi cujuſdam fluvii, *Araxis* forſan, nomen eſſe, quò trahit illud Jobi, cap. 7. 6. Ib. R. אֲרֵי גְלֵי *quia tranſmigravit.* Hic noſtram lectionem confirmat R. Sal. v. 15. R. וְהָא אַסְגֵּי *ecce enim multiplicavit.* v. 19. R. הוּא יוֹדֵה. v. 21. R. וְיִשְׁטְחוּן עַל שִׁחֲנָא וְיִתַּסֵּי *& extendant ſuper ſcabiem & ſanabitur.*

CAP. XL.

Verſ. 3. R. אָרְחָא קֳדָם יְיָ *viam Domino.* v. 4. R. וְדָמַן. v. 7. R. רַשִׁיעַיָּא דְּעַמָּא. v. 9. R. דִּיבַסְּרוּן לְצִיּוֹן. v. 12. R. מַתְקְנִין. Ib. בְּאַלּוּ בִּמְכִלְתָּא. v. 14. R. דִּבְעוֹ מִן קֳדָמַי *qui à facie mea quæſierunt.* v. 16. R. וְחֵיוָתָא רַבָּה *& animalia multa.* v. 17. R. עַמְמַיָּא לְמָא. v. 18. R. קֳדָם אֱלָהָא. v. 20. R. בְּדָאעָא דְּלָא אָחִד. v. 21. R. עוֹבְדֵי סִדְרֵי לְכוֹן *vobis opus ordinis mei.* Ib. לְמִדְחַל מִן דִּבְרָא. v. 27. R. דִּינִי יֶעְבַּר. v. 29. R. יָהֵב לְצַדִּיקַיָּא.

CAP. XLI.

Verſ. 2. R. נִקְשׁוֹט קְרָב. v. 24. R. בְּדָה לְכוֹן. v. 26. R. מַחְוֵי וְאַף. v. 27. R. הָא אִתְּן. R. Sal. legit, נבייא דמלקדמין לציון הא אתו.

CAP. XLII.

Verſ. 2. R. בְּבָרָא קָלֵיהּ. v. 3. R. עִנְוְתָנַיָּא דִּכְקַנֵה רְעִיעַ לָא יִתְּבַר *Manſuetos qui ſunt quaſi calamus quaſſatus non confringet.* Ib. לָא יְטַפֵּי *non extinguet.* Hic verſus à R. Salomone ad hunc modum affertur, ענותניא דאינון כקניא רעיעא לא יתברון וחשיכיא דאינון כבוצין עמי כנר כבה לא יטפון. Voces כנר כבה priorum ſunt exegetica. v. 9. R. עַד לָא יֵיתוֹן. v. 11. R. מֵרֵישׁ טוּרַיָּא *de capite montium.* Sic apud R. Salomonem. v. 15. R. אוֹבִישׁ וְאֶשְׁוֵי. v. 16. R. וַאֲדַבַּר דְּכַסְמִין בְּאוֹרַח. v. 21. R. יְיָ רְעֵי לְזַכָּאוּתְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל וְרַבֵּי *Dominus voluit ut juſtificaret Iſrael & magnificavit.* v. 25. R. עָבְדֵי קְרָבָא *bellatorum.* Ib. עַל לֵב.

CAP. XLIII.

Verſ. 2. R. בְּמַיָּא דְּסוּף *mare carectoſum:* Voces ut ſunt in Venetis transfert Interpres; nec rarò id quidem. Ib. R. וְלָא יִכְלוּ לְכוֹן *& non prævalebunt contra vos.* v. 6. R. אֵימַר *Dicam Aquiloni.* Ib. אַיְתִי בְנַי. v. 12. R. פְּרַקִית יָתְכוֹן מִשִּׁעְבּוּד מִצְרָאֵי *Ego redemi vos à ſubjectione Ægyptiorum.* v. 14. R. אַתְגְּלֵיתוּן לְבָבֶל *tranſmigrâſtis in Babylonem.* Sic R. David, at R. Sal. hic legit cum noſtris. v. 17. R. כְּבוּצִין עַמֵּי. Videtur hoc potius vertendum *ſicut lucerna extincta.* Neque enim בּוּצִין poteſt eſſe plurale à ſing בּוּצָא, quod apud R. Sal. & in noſtris hic legitur, cùm ſequatur adjectivum ſingulare.

CAP. XLIV.

Verſ. 9. R. צַלְמָנַיָּא. v. 12. R. עָבֵד מַפָּח נוּר. v. 14. R. וּנְסֵב לֵיהּ תְּרַן. Ib. מְרַבֵּי. v. 15. R. וּנְסֵב מִנֵּהּ *& ſumpſit ex eo.* v. 17. R. abſque לֵיהּ poſt סָגִיד. v. 20. R. הָא דַּחֲלְתֵּיהּ. Ib. לִבֵּיהּ טַפְשָׁא. Ib. הֲלָא שִׁקְרָא עֲבַדַת יְמִינִי *Annon mendacium operata eſt dextra mea.* R. David legit ut in noſtris. v. 24. R. וְשַׁכְלְלֵית. v. 25. R. לְחַכִּימַיָּא. v. 26. R. מְקִים פִּתְגָם. Ib. תִּתְיַתַּב. v. 28. R. לְכוֹרֶשׁ.

CAP. XLV.

Verſ. 2. R. וּמֵישְׁרַיָּא אֲכַבֵּשׁ *& in campeſtribus ſternam viam.* R. Sal. legit ושורויא. v. 5. R. לְמִפְלַח קֳדָמַי *ſervire coram me.* v. 8. R. תִּפְתַּח אַרְעָא. v. 9. R. דַּעֲבִידִין. v. 14. R. אֱלָהָא בַּר מִנֵּהּ *Deus præter eum.* v. 20. R. וְלָא יָדְעִין. Ib. צַלְמְנֵהוֹן, ut & ſuprà verſ. 16. צַלְמָנַיָּא.

CAP. XLVI.

Verſ. 7. R. מִנֵּיהּ וְלָא יִתְבְּנֵיהּ. v. 10. R. אֶעְבֵּד. v. 11. R. אַיְתִינֵּיהּ.

CAP. XLVII.

Verſ. 5. R. יְקַר מַלְכוּת *Gloria regni Chaldæorum.* יְקַר abeſt ex Regiis. v. 13. R. דַּהֲווֹ מְסַכַּן לְמַזָּלַת שְׁמַיָּא חָזַן. v. 14. R. שֵׁיצִינוּן *conſumpſit eos.*

CAP. XLVIII.

Verſ. 2. R. שְׁמֵהּ. v. 3. R. וּבַסַּרְתִּנּוּן בִּתְכֵיף *& annuntiavi ea: repentè.* v. 5. R. יֵיתוֹן. v. 6. R. הַאִתְגְּלֵיַת. Ib. דְּלָא יְדַעְתִּנּוּן. v. 14. R. מִדְּרָחֵים לֵהּ *propter dilectionem qua dilexit Iſrael.* v. 15. R. וְאַצְלְחֵית אוֹרְחֵהּ.

CAP. XLIX.

Verſ. 1. R. נַגְוָן לִי *inſulæ mihi.* v. 12. R. Sal. legit דרומאי *Auſtralium.* v. 15. R. נְבִיָּא אַף יַת אִלֵּין. v. 18. R. דְּמִתְכַּנְּשִׁין וְאָתַן. v. 22. R. וְעַל כָּל מַלְכְוָתָא. Ib. יֵיתְיַן. v. 24. R. הַאֶפְשַׁר דְּאִתְנְסֵב. Ib. יַת דַּאֲמִיר עֲלַהּ. Hujus verſus Targum poſterius etiam in Regiis habetur: ſequentis 2. verſus Targum prius maxima ſui parte poſt ישתיזב poſteriori inſeritur. v. 26. R. מוֹנִין. Sic apud Kimhi. Ib. R. כָּל בְּנֵי בִסְרָא *omnes filii carnis.*

CAP. L.

Verſ. 2. R. הַאִתְפַּקָּדָא אִתְפַּקַּדַת גְּבוּרְתִּי *nunquid deficiens defuit potentia mea.* Vi. Buxtorf. Bab. v. 7. R. וִידַעַת אֲרֵי לָא. v. 10. R. אֲמַר לְכָל עַמְמַיָּא *dicit omnibus populis.* Ib. בְּקָל עַבְדוֹהִי נְבִיַּא *vocem ſervorum ſuorum prophetarum.* Ib. יִתְרְחִיץ בִּשְׁמָא. v. 11. R. דִּין עַל דִּין. Ib. בָּתֵּיהוֹן בְּנוּרָא וּשְׁבֵינָא נְשֵׁיהוֹן וְטַפְלֵיהוֹן *domos igni, & captivas ducimus uxores eorum, & parvulos eorum.* Ib. וּבְהָדָא גְּזֵירָה שְׁלִימוּ *& in hoc decreto conſumpti ſunt.* Ib. וּבְחֶרֶב דְּתַקְפוּתוֹן. Ib. לְתַקָּלָתְכוֹן.

CAP. LI.

Verſ. 2. R. וְקָרֵבְתֵּיהּ. v. 6. R. כֵּן תִּתְבְּלֵי. Ib. וְזָכוּתִי לָא תֵחַת *& juſtitia*

juſtitia mea non deficiet. v. 7. R. אוריתא. v. 11. R. ופריקיא דיי יתובון & qui redempti ſunt à Domino convertentur. v. 16. R. בפמי נביאיא ובטלל in ore prophetarum & in umbra. v. 19. R. עקת אתו עלך. Ib. יכלת למקם כד ארבעיתון non potuiſti conſurgere, cum irruerint. Vi. Buxtorf. Bab. v. 20. R. מטרפן. Ib. מצדין. Ib. ומופיתא. v. 22. R. עתיד. Ib. למשתהא.

CAP. LII.

Verſ. 1. R. אתגלאה אתגלאה. v. 2. R. קרתא דקודשא ירושלם Jeruſalem civitas ſancta. R. David lectionem noſtram ſimpliciter affert. v. 7. R. ומשמע פרקן. Ib. מלכותה. v. 12. R. ועתיד לאכנשא. v. 13. R. יראם וינטל ויתקף exaltabitur & elevabitur & conſortabitur.

CAP. LIII.

Verſ. 1. R. מן האמין. Ib. דין על. v. 2. R. בכל דיחזינה ויסתכל בה. v. 5. R. בית מקדשנא domum ſanctuarii noſtri. Ib. ובדנתינהי. Vi. Buxtorf. Bab. v. 7. R. וממלל מלא. v. 8. R. לותה ימטי uſque ad eum pervenient. v. 10. R. לנקאה, abſque בדיל. v. 12. R. בכן יתפלג.

CAP. LIV.

Verſ. 1. R. כאתתא, bis in hoc verſu. Ib. מבני רומי. Sic Elias. Vi. Buxt. Bab. v. 2. R. וקרוי ארעיך. v. 5. R. אלהא. v. 6. R. כאתתא. v. 7. Totus abeſt ex Venet. & Baſ. quem ex Regiis reſtituimus. v. 9. R. בך. v. 13. R. אוריתא. v. 14. R. ומאתברא. v. 16. R. נפחא ונפח בשחורין ומפיק fabrum ferrarium ſufflantem in prunas & diducentem. v. 17. R. דיתקן.

CAP. LV.

Verſ. 1. R. דיצבי. v. 3. R. וקבלו אלפן אוריתי קבלו למימרי ותתקים & ſuſcipite diſciplinam legis meæ, obedite verbo meo, & ſuſtentabitur. v. 5. R. יפלחונך. v. 7. R. ישבק. v. 8. R. במחשבתי. v. 10. R. דיתוב. Ib. במיסת לאכל.

CAP. LVI.

Verſ. 1. R. ועבידו. v. 2. R. טובי אנשא, pro hoc pravè in Venetis טובי. Ib. R. ובר אדם דיתקף. Ib. כל ביש. v. 4. R. דנטרין ית יומי. v. 5. R. עלמא אתן. v. 6. R. על עמא. Ib. מאהלותיה. v. 9. R. חיות חרשא. v. 10. R. ולא ידעין. Ib. יכלין למנבח. v. 12. R. הדין רבא.

CAP. LVII.

Verſ. 2. R. אוריתא. v. 3. R. הבא עם. v. 8. R. אפתית משכבך וקצצת ליך מנהון רחמת משכבהון dilataſti cubiculum tuum & ſuccidiſti tibi ex eis, dilexiſti cubiculum eorum. v. 9. R. אונגדיך. Ib. תקיפת. v. 10. R. נכסין סגיאין אשכחת divitias multas inveniſti. v. 11. R. לאוריתי. v. 16. R. ולא לסופא יהי nec in finem erit furor. Vi. Buxtorf. Bab. Ib. R. עתיד לקימא. v. 19. R. לאוריתי קריב. v. 21. R. אמר אלהי.

CAP. LVIII.

Verſ. 2. R. דקשוט כאלו. v. 3. R. נביא אמר propheta dixit. v. 4. R. הא לתחרו. v. 5. R. הא בחרה היא תעניתא Haccine eſt jejunium. Ib. יומא בדה. Ib. הלכפף. v. 6. R. הלדא היא. Ib. בדה פרדו. v. 11. R. פסקן מוהי. v. 13. R. ולקדישא דיי. Ib. ומלמללא מלין. Sic apud R. Dav.

CAP. LIX.

Verſ. 5. R. חיון חרמנין מפקן aſpidum educunt. Ib. מפקן חיון. v. 13. R. לאחרא מבתר. Ib. וסטיא מחן. v. 14. R. ואסתחר לאחורא דינא וזכותא מרחיק קמת ארי אתקלו ברחובא עבדי קשטא Et converſum eſt retrorſum judicium, & juſtitia longè ſtetit, quia impegerunt in platea veraces. v. 16. R. ויפרקנון בדרע. v. 17. R. ואתגלי למעבר.

CAP. LX.

Verſ. 4. R. בניכי מרחיק. Ib. על נססן. v. 5. R. ותתנהרין. R. David legit ותנהרין. v. 6. R. ייתון בדהב. v. 8. R. כיונין, abſque præced. הא. v. 13. R. ואשכרועין. Ib. ואתר משריות. v. 15. R. בית דוץ. v. 16. R. ובבזת מלכיהון. v. 18. R. חטופא. Ib. ותברא.

CAP. LXI.

Verſ. 3. R. ומשח חדוא. v. 4. R. יקימון ויחדתון. v. 7. R. חלף דאתבהיתון. Apud R. David legitur דבהתתון, à quo etiam prius לכון omiſſum eſt. Ib. R. ויבהתון עממיא.

CAP. LXII.

Verſ. 6. R. הא כעובדי Ecce ſicut opera patrum tuorum fuerunt recta. R. David legit על עובדי. Ib. R. ונטירין קדמי. Ib. לא פסקין מדאמר ſic non ceſſant dicere. v. 10. R. נבייא עברו Prophetæ tranſite. R. Salomon legit אמר נבייא. Ib. R. דהוה כאבן. v. 11. R. דכל עובדיהון. R. Salomon habet וכל. v. 12. R. פריקא דיי redemptum à Domino.

CAP. LXIII.

Verſ. 1. R. אלין דעתיד. Ib. פרענותא תקיפא. v. 2. R. ומישרן. Ib. במעצרתא, ſic verſ. 3. v. 6. R. ואדושנון. v. 7. R. נביא דיי. Ib. וכסגיאות טבותיה. v. 8. R. לא יסקרון. v. 9. R. הוא ישיזבנון ונטלנון. v. 10. R. והוא אגיח. v. 11. R. דלמא יימרון. v. 14. R. דברתהי. v. 16. R. הוא רחמך. Ib. הוא ייי אלהנא. v. 17. R. אלפן אוריתא. v. 19. R. יהבת אוריתך dediſti legem tuam.

CAP. LXIV.

Verſ. 4. R. מתרעין קדמך Placita fuerunt coram te. Ib. טובא ורחמך הוו דכרין. v. 5. R. ומן קדם חובנא. R. Salomon ובחובנא. v. 7. R. וכען ייי רחמך & nunc Domine tam &c. v. 9. R. וירושלם צדיא. v. 10. R. הות לחורבנא.

CAP. LXV.

Verſ. 1. R. אוריתא לדלא. v. 3. R. ועמא. v. 5. R. דאמרין קרב להלאה Qui dicunt, Accede illuc. v. 12. R. ואמסר יתכון Et tradam vos. v. 17. R. די חדתן. v. 24. R. ואנא אקבל צלותהון ובעותהון ego exaudiam orationem & deprecationem eorum.

CAP. LXVI.

Verſ. 3. R. מסק דם קרבן qui offert ſanguinem oblationis. v. 4. R. דיצפו. v. 6. R. קלא דיי.

JEREMIAS.

CAPUT I.

Verſ. 7. R. לכל אתר. v. 16. R. דיני עמהון. v. 18. R. למלכי דבית יהודה & regibus. &c.

CAP. II.

Verſ. 3. R. אנון. Ib. דמן דאכל. v. 10. R. דגלו מכרך לכרך. v. 12. R. ועל עוברין. Ib. דעברו. v. 13. R. תרתין בישן. Ib. טובא כמבוע bona &c. v. 15. R. קלהון ישוון. Ib. יצדין. v. 17. R. אורחא דתקנא. v. 23. R. David legit כינקתא קלילא דמקלקלא ארחהא. v. 24. R. מהלכא ברעות נפשה ambulat in voluntate animæ ſuæ. v. 25. R. לטעותא, abſque עממיא, quod R. David legit cum noſtris. v. 27. R. Salomon legit עלנא, quod abeſt è Regiis.

CAP. III.

Verſ. 2. Pro נגדין. R. David legit נגרין, quam lectionem exemplo ex Talmud adducto confirmat. v. 5. R. דיתנטרון ליך חובין. v. 6. R. ופלחין תמן & colunt ibi idola. v. 9. R. פלחי טעותא אבניא cultoribus idolorum lapidum. R. Salomon & R. David afferunt hæc ut in noſtris habentur. v. 11. R. זכית נפשה דמתחסנא Juſtificavit animam ſuam illa quæ ſeſe obſtinat ne. Ib. ממשקרא magis quam falſaria domus. v. 15. R. ואמני לכון.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. David habet בשמי, quod in Regiis deeſt. v. 4. R. דלמא תפוק כאשתא ne forte egrediatur. v. 6. R. אתא לציון. v. 10. R. נביי prophetæ mei. Ib. ולירושלם. Hæc apud Kimhi ut in noſtris leguntur. v. 14. R. רמתא אתפרקו. v. 15. R. דיגלון לעגלא qui migraverunt ad vitulum. R. Salomon legit על דפלחן לעגלא. v. 17. R. סרבת. v. 18. Ven. & Baſ. & R. David, ומרדא. Regia ומררא. Hoc ſecuti ſumus cùm in Hebr. ſit מר amarum. v. 29. R. יתבי קרתא habitatores civitatis. Ib. בהון אנש. v. 30. R. מן אית ביך.

CAP. V.

Verſ. 1. R. ואם תשכחון. Ib. ובעי הימנותא. v. 6. R. כנמריא כמנין. Ib. תיובתיהון. v. 7. R. לה לכנשתא. Ib. קריתי בנין. Ib. ועוד שבעת. v. 9. R. David legit, ואם עמא דכדין עובדיהון. Ultima vox deeſt in Regiis, nec opus eſt מן ante עמא cùm ſequatur מנהון. v. 12. R. קדם ייי אתיא à facie Domini &c. v. 14. R. אלהי צבאות. v. 15. R. עמא דלא תדע. v. 17. R. לאשתובא בהין. v. 20. F. בדבית יעקב. v. 22. R. הא מן קדמי. v. 23. R. ועל דסטו. v. 24. R. דבזמן קים. v. 26. R. חיבין בנכלא. v. 30. R. הות בארעא.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. אשתמע בארעא. v. 6. R. אנוסין בגוה. v. 8. R. דלא אתיתבת. R. David legit per ו, ut in noſtris. v. 9. R. ועוד תתוב מחתך & adhuc revertetur plaga tua. R. David legit ותתיב. v. 11. R. David legit נבואת יי. In Regiis deeſt יי. v. 15. R. אף אתכנעו. v. 17. R. ואקימית. v. 22. R. הא אנא מיתי עמא מארע צפונא Ecce ego adducam populum de terra Aquilonis. v. 25. R. לדה מתכנשין. R. David, למתכנשין. v. 26. R. וחופו רישיכון. R. David, וחפו רישיכון. v. 29. R. בנו נורא. Ib. הואה בטילן. v. 30. R. הא ככסף.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. דאמרין למימר קדם qui dicunt dicendo. Ib. R. Salomon legit אנחנא מתחוין קדמוהי. Ib. R. פלחין ודבחין קדם היכלא. v. 6. R. תושדון באתרא. v. 16. R. בבעו ובצלו. v. 18. R. אעיא ואבהתן מדלקין, forte pro אבהתיהון, ut LXX. v. 20. R. חל על אתרא. v. 24. R. ולא שמעו ולא ארכנו & non audierunt &c. v. 29. R. ית עם דרא populum generationis. v. 31. R. ית במת.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. מבחיא. v. 5. R. תבו לממרד. v. 7. R. נטרו ית עדן מיעלהון. Ib. ית דינא דיי. v. 8. R. דשקר למזיפא. v. 9. R. חכימיא ואתברו. v. 14. R. חיוין ארי, ſic verſ. 17. v. 16. R. מקל מפסועית. R. Salomon & R. David legunt פסיעות. Vi. Bab. Ib. R. וייתון ויבוזון. v. 18. R. להון מן קדם. Ib. לבי דוה. v. 22. R. לית לי עובדין.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. כמבוע דמען quaſi fontem lachrymarum. v. 6. R. עויתהון בנכלין. v. 8. R. מחריף, abſque די, quod habent R. Salomon & R. David. Ib. R. ממלל ובמעוהי. v. 10. R. קל ובכי. v. 11. R. ליגרין. R. Salomon דגורין. v. 15. R. דלוט ביש maledictionis peſſimæ. v. 21. R. עאל בבירניתנא. Ib. מרחובן. v. 26. R. מקפי פתן.

CAP. X.

Verſ. 1. R. פתגמא הדין verbum iſtud. v. 2. R. דמשוין בשמיא quæ poſita ſunt in cœlis. v. 4. R. מחפי לדה במסמרון. v. 6. R. ארי רב את. v. 7. R. בכל עממיא, abſque על. v. 8. R. עד דפלחו. v. 9. R. כספא דימפרח. v. 11.

R R

R. דְאִם יֵימְרוּן לְכוֹן. v. 12. R. לְדַעֲבֵד שְׁמַיָּא וְאַרְעָא qui fecit cœlum, & terram. R. David affert abſque שְׁמַיָּא, juxta Hebræum. v. 14. R. אִטַּפְּשׁוּ כָּל עַמְמַיָּא Inſipientes facti ſunt omnes populi. Ib. בְּהִיתוּ כָּל קֵינֵי. Ib. R. רוּחָא בְּהוֹן. v. 17. R. בְּתָקְפַיָּא in munitionibus. R. David habet בתוקפא, in ſingulari. v. 18. R. David legit דיקבלון חוביהון, abſque פורענות. v. 20. R. וְלֵית דִּמְתַח. v. 25. R. לָא תְבָעָא אֲרֵי.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. וּתְמַלְּלוּן עַל אֱנָשׁ. v. 3. R. דְּלָא יְקַיֵּם יַת פִּתְגָמֵי. v. 8. R. לְפִתְגָמֵי קְיָמָא. v. 9. R. אִשְׁתְּכַח דִּמְרַדוּ בֶּאֱנָשׁ יְהוּדָה וּבְיָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם Inventa eſt rebellio in viris Juda & in habitatoribus Jeruſalem. v. 10. R. עִם אֲבָהָתְהוֹן cum patribus ſuis. v. 11. R. עֲלֵיהוֹן בִּישְׁתָא וְלָא יָכְלִין ſuper eos &c. v. 12. R. וִיהָכוּן אֱנָשֵׁי. v. 14. R. וּצְלוֹ אֲרֵי. v. 15. R. לְיַחְטָא סַגִּיאִין. vide Buxtorf. Bab. v. 16. R. מְטַלַּן בְּאִילָנָא in arbore. v. 20. R. דַּיָּן דִּקְשׁוֹט.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. אוֹרְחַת רַשִׁיעִין מַצְלְחָן viæ impiorum proſperantur. v. 3. R. לְיוֹם קְטוֹל. v. 5. R. בְּרָא בְּרוּבֵי יַרְדְּנָא. R. Salomon legit די ברום. Ib. R. דַּאֲנָא מֵיטִיב. Ib. פּוּן דַּאֲנָא מְחַוֵּינָךְ. v. 6. Deeſt in Regiis nomen ירמיהו, quod apud R. Davidem habetur ut in noſtris. Ib. R. אֲרֵי אַף אַחוּךְ. v. 8. R. סְלֵקַת לִקְדָמַי aſcendit in conſpectum meum. v. 9. R. עֲלַהּ חֵיוַת בָּרָא לְמִבְזַהּ contra eam (omiſſis quæ ſequuntur in noſtris) beſtiæ agri ut diripiant eam. v. 15. R. וִיהֵי בָּתַר.

CAP. XIII.

Verſ. 9. R. אֲתַבַּר יַת תְּקוֹף conteram fortitudinem. v. 10. R. דְּאָזְלִין בְּהִרְהוּר. v. 11. R. בְּחַרְצֵי דִּגְבַר lumbis viri. v. 15. R. שְׁמַעוּ וְאָצִיתוּ. v. 16. R. וְעַד לָא יִתְנַגְּפָן. Ib. וְיֵיתֵי עֲלֵיכוֹן & venient ſuper vos. v. 18. R. לְמַלְכָּא וּלְאִתְּתֵיהּ Dic regi & uxori ejus. v. 19. R. אִתְקַבְּלַת תְּשְׁלֵימַת עוֹבָדֵיהוֹן operum ſuorum. R. Sal. איתקבלו תושלמת חוביהון. v. 20. R. עָאן תֻּשְׁבַּחְתֵּיךְ oves laudis tuæ. v. 21. R. הֲווֹ מִתְרַבְרְבִין. v. 23. R. וְאַף נִמְרָא. Ib. אֲלוּפִין לְמֶעְבַּד. v. 27. R. וַעֲצַת חַטָּאת & conſilium peccati.

CAP. XIV.

Verſ. 10. R. בְּפֻלְחַן טַעֲוָתָא. v. 16. R. וּבְנֵיהוֹן וּבְנָתְהוֹן. v. 17. R. וְלָא יִשְׁתְּקוּן. v. 19. R. וְיַת יָתְבֵי צִיּוֹן. Ib. סְלִיחוּת חוֹבִין. R. Dav. סליחות. v. 21. R. Poſt אֲבָהָתָנָא קֳדָמָךְ, ſequuntur hæ voces אֲרֵי חַבְנָא קֳדָמָךְ, quæ referendæ ad finem verſus præcedentis.

CAP. XV.

Verſ. 4. R. מַלְכָּא דְשִׁבְטָא. v. 5. R. בִּשְׁלָמָא לָךְ. v. 8. R. סַגִּיאָן קֳדָמַי. v. 10. R. וּלְמָא דַּאֲנָא רַשְׁיָנָא תָּבַע. v. 16. R. אֱלָהֵי צְבָאוֹת. v. 19. R. יְיתִינְהוֹן אִנּוּן לְפִתְגָמָךְ Obedient ipſi verbis tuis. Sic & R. Sal. editionis Venetæ, ſed in Baſ. correctum eſt יתובון. v. 20. R. כְּשׁוּר דִּנְחָשׁ תַּקִּיף quaſi murum æneum, fortem. Ib. יָכְלִין.

CAP. XVI.

Verſ. 10. R. וִיהִי אִם תְּחַוֵּי. v. 13. R. אֲבָהָתְהוֹן עֲלֵיכוֹן רַחֲמִין patribus eorum. v. 17. R. לָא מִתְכַּסְּיָן מִן קֳדָמַי non ſunt opertæ à facie mea. Ib. מְקַבֵּל מֵימְרִי. v. 20. R. הֲיַעֲבֵד לֵיהּ אֱנָשָׁא דַחֲלָן Nunquid faciet homo ſibi deos?

CAP. XVII.

Verſ. 2. R. כְּדַאדְכָּרָא. v. 3. R. עַל דְּפָלְחִין. v. 6. R. בְּלָא וְלַד. v. 11. R. וְלָא בְּדִינָא. v. 13. R. מֵימוֹהִי. v. 17. R. לִי לִתְבַר mihi in interitum. v. 20. R. פִּתְגָמַיָּא דַיְיָ.

CAP. XVIII.

Verſ. 4. R. מָאן אָחֳרָן. v. 17. כֵּן omittitur in Regiis. Ib. R. תְּבַרְהוֹן.

CAP. XIX.

Verſ. 2. R. פִּתְגָמַיָּא. v. 13. R. וְנַכִּסוּ נִסְכֵיהוֹן.

CAP. XX.

Verſ. 4. R. לְבָבֶל וְיִקְטְלִנּוּן. v. 7. Pro וְאִשְׁתַּבַּשִׁית Elias legit וְאִשְׁתַּבַּשׁ. v. 8. R. לְחִסּוּדִין וּלְלַעַב. R. David legit cum noſtris וללעג. v. 17. R. מִבַּטְנָא וַהֲוָת.

CAP. XXI.

Verſ. 4. R. בִּידֵיכוֹן דְּאַתּוּן.

CAP. XXII.

Verſ. 4. R. מַלְכִין דְּיָתְבִין. v. 6. R. בְּרֵישֵׁי טוּרַיָּא. Interpres reddit ſingulariter, ſicut apud R. Salomonem & in noſtris habetur. v. 13. R. בְּלָא כַּדְחָזֵי לֵיהּ. v. 15. R. לְמַלְכָּא קַדְמָאָה. R. David legit כְּמַלְכָּא. v. 21. R. מְקַבְּלָא דִּין דָּא. v. 23. R. בְּבֵית מַלְכַיָּא & in domo regum. v. 27. R. לְמֵיתַב לְתַמָּן. v. 28. R. אִם כְּמָנָא דְּלֵית aut ſicut vas &c. v. 29. R. פִּתְגָמָא דַיְיָ verbum Domini. Sic apud Kimhi.

CAP. XXIII.

Verſ. 5. R. מְשִׁיחַ דְּצִדְקָא Meſſiam juſtum. v. 8. R. זַרְעָא דְבֵית יִשְׂרָאֵל. Ib. וּמִכָּל מְדִינָתָא & de cunctis provinciis. v. 14. R. יְדֵי מְבָאֲשִׁין. v. 16. R. אִנּוּן יַתְכוֹן. v. 32. R. עַל נְבִיֵּי שִׁקְרָא דְּמִתְנַבַּן חֶלְמִין ſuper pſeudoprophetas qui prophetant ſomnia. v. 38. R. נְבוּאָה בִּשְׁמָא דַיְיָ Prophetia in nomine Domini. v. 40. R. וְאֵיתֵי עֲלֵיכוֹן חִסּוּד עָלַם & adducam ſuper vos opprobrium &c.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. נְבוּכַדְנֶצַּר. Sic & cap. 25. 1,9. cap. 29. 21. cap. 34. 1. v. 2. R. טָבָן לַחֲדָא. v. 3. R. טָבָתָן טָבָן. v. 8. R. דְּלָא מִתְאַכְלָן. v. 10. R. וְכַפְנָא וּמוֹתָא עַד & famem & peſtem &c.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. עַל יִרְמְיָה. v. 6. R. לְמִפְלַחְהוֹן וּלְמִסְגַּד לְהוֹן. v. 7. R. בְּדִיל לְאַרְגָּזָא. v. 10. R. קָל חַתְנִין. v. 13. R. פִּתְגָמַי verba mea. v. 14. R. אַפְלַחוּ בְּהוֹן. v. 15. R. יָתָךְ בֵּינֵיהוֹן inter quos ego &c. v. 17. R. יְיָ לְוָתְהוֹן ad quos &c. Dominus. v. 19. R. דְּמִצְרַיִם. v. 20. R. מַלְכֵי אֲרַע דְּעוּץ regibus terræ Hus. v. 27. R. וּפְלוֹ וְלָא. v. 33. R. בְּעִדָּנָא הַהִיא. v. 34. R. וְחוּפוּ רֵישֵׁיכוֹן. Ib. דִּרְוֵיתוּן רְגִינִין qui ſatiati eratis deliciis. Noſtra lectio laudatur à R. Davide.

CAP. XXVI.

Verſ. 3. R. דַּאֲנָא מְחַשֵּׁב. v. 14. R. וּכְעַן הָא אֲנָא & nunc ecce ego. v. 15. R. יְיָ לְוָתְכוֹן.

CAP. XXVII.

Verſ. 4. R. כְּדֵין תֵּימְרוּן לְרִבּוֹנֵיכוֹן. v. 12. R. כְּכָל פִּתְגָמַיָּא juxta omnia verba. v. 21. R. בְּבֵית מַקְדְּשָׁא.

CAP. XXVIII.

Verſ. 1. R. נְבִיָּא דְשִׁקְרָא. v. 5. R. שִׁקְרָא abeſt ex Regiis; ut etiam verſu 12, 15, &c. v. 6. R. כֵּן יַעֲבֵד יְיָ יְהֵי רַעֲוָא ſic faciat Dominus, & placeat. v. 14. R. לֵיהּ לְמִפְלְחֵיהּ ei, ut ſerviant ei: poſterior vox abeſt etiam ex Ven.

CAP. XXIX.

Verſ. 5. R. יַת אִבְּהוֹן. v. 16. R. בְּקַרְתָּא הָדָא in urbe hac. v. 18. R. כִּדְקָטְלִין בְּחַרְבָּא.

CAP. XXX.

Verſ. 3. R. לַאֲבָהָתְהוֹן וְיֵירְתוּנַהּ patribus eorum, & poſſidebunt eam. v. 4. R. וְעַל יְהוּדָה. v. 7. R. וְלֵית. v. 8. R. וְעַנְקֵיכוֹן. v. 14. R. יִתְנַשְׁיוּךְ מִשְׁאַל. v. 17. R. קְרָן לִיךְ צִיּוֹן. v. 20. R. וִיהוֹן בְּנֵיהוֹן. v. 21. R. מַלְכֵּהוֹן. Ib. וּמְשִׁיחֵהוֹן. v. 23. R. נֶפְקַת.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. דְאַסֵּק מִמִּצְרַיִם סַפֵּק quem aſcendere fecit &c. tribuit. Ib. נְיָחָא לְיִשְׂרָאֵל. v. 4. R. בְּתֻקּוֹנִין. v. 5. R. נְצִבוּ שָׁתְלִין. v. 6. R. דְאַתּוּן אָמְרִין Qui dicitis. v. 8. R. וְחַגְרִין יֵיתוּן בְּהוֹן clauſi ſunt in eis venient. v. 12. R. וּבִבְנֵי עָאן. v. 13. R. יֶחְדְּוּן בִּכְנִישְׁתָּא. Ib. מִדְּווֹנֵיהוֹן à mœſtitiis ſuis. v. 15. R. רָחֵל אֲלִיָּא וּבָכְיָן בְּמָרַר יְרוּשְׁלֶם בְּכִיָּא Rachel lamentatur & plorat ob amaritudinem Jeruſalem, plorat. v. 18. R. עֲלָנָא יִסּוּרִין. v. 20. R. הָא כְּבַר. v. 21. R. לְקִרְוַיָּא אִלֵּין ad civitates has. v. 26. R. וְחָזֵית דִּמְכֵית וְשִׁנְתִּי הֲנִיחַתְנִי & vidi, dormivi, & ſomnium meum requiem dedit mihi. v. 27. R. וְיַת בֵּית יְהוּדָה. v. 32. R. לְאַפָּקוּתְהוֹן מֵאַרְעָא. v. 33. R. עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. v. 34. R. וְלָא יִדְכְּרוּן.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. וּבְכֵן. v. 7. R. אַח אֲבוּךְ אָתֵי. v. 8. R. אַח אֲבִי, ut verſ. præced. & ſequent. & verſ. 12. Ib. שִׁבְטָא דְּבִנְיָמִן. v. 11. R. דִּזְבִינֵי, ut mox verſ. 12. in R. & noſtris. v. 14. R. וְיַת שְׁטָרָא דִּזְבִינֵי. Ib. וְיַת דַּחֲתִים. v. 17. R. וּבְאֶדְרָעָךְ. Contra, verſ. 21. וּבִדְרָעָא. v. 23. R. וְעָרְעַת לְהוֹן. v. 24. R. מְלִיתַיָּא צְבָרוּ עַל קַרְתָּא aggeres congeſti ſunt contra civitatem. v. 32. R. כָּל בִּישׁוּת. Ib. כָּהֲנֵיהוֹן וּנְבִיאֵיהוֹן ſacerdos eorum, & &c. v. 35. R. מִן קֳדָמַי לְמֶעְבַּד. v. 42. R. מְמַלֵּל עִמְּהוֹן locutus ſum cum eis.

CAP. XXXIII.

Verſ. 9. R. יַת כָּל טָבְתָא. v. 11. R. בְּבֵית מַקְדְּשָׁא. v. 13. R. דְבִנְיָמִן. Ib. יְתַנְּהוֹן עַמָּא diſcet populus. v. 21. R. דְּקַיֶּמֶת עִם. v. 22. R. הָא כְּמָא דְּלֵית Ecce ſicut &c.

CAP. XXXIV.

Verſ. 5. R. יִסְפְּדוּן לָךְ. v. 7. R. מְגִיחִין, abſque קְרָבָא. v. 14. R. אֻדְנֵיהוֹן. v. 16. R. וּכְבַשְׁתּוּן יַתְהוֹן. v. 17. R. מִן מוֹתָנָא.

CAP. XXXV.

Verſ. 4. R. בְּנֵי חָנָן. v. 9. R. וְזַרְעָא לָא. v. 13. R. קַבִּלְתּוּן אֻלְפָּן. v. 15. R. אֻדְנֵיכוֹן.

CAP. XXXVI.

Verſ. 8. R. בְּבֵית מַקְדְּשָׁא, ſic verſ. 10. v. 9. R. עַמָּא דְאָתָא. v. 10. R. מַדִּנְחָא קַדְמָאָה orientalis primæ. v. 11. R. כָּל פִּתְגָמַיָּא. v. 19. R. וְאִטַּמַּר.

CAP. XXXVII.

Verſ. 2. R. לְפִתְגָמַיָּא. v. 4. R. וְלָא מְסַרוּ יָתֵיהּ. v. 10. R. קַרְתָּא הָדֵין. v. 12. R. דְּבִנְיָמִן. Ib. תַּמָּן לִבְנוֹהִי וּלְאַחוֹהִי בְּגוֹ filiis ſuis & fratribus ſuis in medio. v. 13. R. דִּמְמַנָּא עַל תַּרְעָא וּשְׁמֵיהּ conſtitutus ſuper portam, nomine. v. 14. R. אָמַר עֲלַי dicis de me. v. 15. R. בְּבֵית אֲסִירֵי.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 4. R. עַבְדֵי, abſque גַּבְרֵי. Ib. אֱלָהֵן לְבִישָׁא. v. 8. R. עֶבֶד מַלְכָּא. v. 9. R. מִית לְאַתְרֵיהּ. v. 11. R. עֶבֶד מֶלֶךְ, at verſ. 12. ut in noſtris. v. 16. R. בִּידָא דְגַבְרַיָּא. v. 18. R. מִידֵיהוֹן. v. 21. R. וְאִם מְסָרֵב אַתְּ לְמִפַּק. v. 22. R. וְהָא כָּל. Ib. אֱנָשֵׁי שְׁלָמָךְ. v. 23. R. דִּבְבָבֶל תִּתְאַחַד. v. 25. R. וְלָא תְכַסֵּי. v. 26. R. לְבֵית יְהוֹנָתָן סָפְרָא in domum Jehonathan ſcribæ.

CAP. XXXIX.

Verſ. 5. R. וּרְדַפוּ מַשִּׁרְיַת.

CAP. XL.

Verſ. 5. R. צָבֵי לְמִתַּב vis habitare. Ib. וּמַנִּי לֵיהּ. v. 8. R. בְּנֵי קָרֵחַ filii Careæ.

CAP. XLI.

Verſ. 2. R. וְקַטַּלוּ יָתֵיהּ. v. 8. R. מַטְמוֹנִין בְּחַקְלָא. v. 12. R. לְאַגָּחָא קְרָבָא. v. 17. לְמֵיטַל לְמִצְרַיִם.

CAP. XLII.

Verſ. 6. R. לִדְאֲנַחְנָא. v. 16. R. יִדְבֵּק יַתְכוֹן בְּמִצְרַיִם comprehendet vos in Ægypto. v. 17. R. וִיהוֹן כָּל. v. 22. R. לְאִתּוֹתָבָא לְתַמָּן.

CAP. XLIII.

Verſ. 4. R. וְכָל רַבְרְבֵי חֵילָוָתָא, ſic verſ. 5. v. 5. R. בְּאַרַע שִׁבְטָא דְבֵית *terra tribûs domûs.* v. 11. R. וְיִמְחֵי יַת אַרְעָא. v. 12. R. וַעְטֵה יַת אַרְעָא דְמִצְרָיִם *Et amiciet terram Ægypti.*

CAP. XLIV.

Verſ. 1. R. בְּאַרְעָא דְמִצְרָאֵי. v. 6. R. וּלְצָדוּ. v. 8. R. לְשֵׁיצָאָה יַתְכוֹן. v. 9. Ven. & Baſ. אֲבָהָתְהוֹן, quod ex Regiis correximus. Ib. R. בְּאַרַע שִׁבְטָא דְבֵית *in terra tribûs domûs.* v. 12. R. וְיִתְרְמוֹן בְּחַרְבָּא *& cadent.* v. 14. R. וּלְמֵתַב בְּאַרְעָא דְבֵית יְהוּדָה. Ib. לְמֵיתֵי לְמִתַּב תַּמָּן *ut veniant & habitent illic.* v. 16. R. פִּתְגָם נְבוּאָה *Verbum propheticæ quod &c.* v. 19. R. וּלְנַסָּכָא לַהּ. Ib. וּמְנַסְּכִין לַהּ. v. 25. R. וּלְנַסָּכָא לַהּ נִסּוּכִין. Ib. תַּעְבְּדוּן יַת נִדְרֵיכוֹן *facitis vota veſtra.* v. 28. R. דְעָלוּ לְאַרְעָא *quæ ingreſſæ ſunt in terram.* v. 30. R. פַּרְעֹה חֲגִירָא *Pharaonem claudum.*

CAP. XLVI.

Verſ. 4. R. אַסְרוּ סוּסְוָתָא. v. 6. R. גִּבָּרָא בְּאַרַע. v. 8. R. בְּמַשְׁרְיָתֵיהּ. Ib. וְדִיְתְבִין בְּהֵן. v. 9. R. נוּגְדִין וּמַתְחִין *extendentes & portantes.* v. 10. R. הֲוָה סָלִק כַּעֲנָנָא דְחָפֵי יוי אֱלֹהִים צְבָאוֹת *Domino Deo exercituum*, bis ita in hoc verſu. v. 19. R. אַתְקִינִי לָךְ. v. 22. R. יְהָכוּן עֲלֵיהוֹן *ibunt contra eos.* v. 25. R. וְעַל מִצְרָאֵי. v. 26. R. נְבוּכַדְנֶאצַּר. Ib. וּבְיַדָא דְעַבְדוֹהִי. v. 27. R. פָּרִיק לָךְ. v. 28. R. דְבַדַּרְתָּךְ לְתַמָּן.

CAP. XLVII.

Verſ. 1. R. עַד דְלָא יֵיתֵי.

CAP. XLVIII.

Verſ. 9. R. לְצָדוּ תְהֶוְיָן. v. 25. R. מַלְכוּת מוֹאֲבָאֵי. v. 26. R. וְיִתְדָּשׁוּן מוֹאֲבָאֵי *Et triturabuntur Moabitæ.* Vide Buxtorf. Bab. v. 29. R. וּמִתְפַּנְּקֵיהוֹן. v. 31. R. וְעַל אֱנָשׁ. v. 35. R. מִן מוֹאֲבָאֵי. v. 36. R. עַל אֱנָשֵׁי כְּרַךְ. v. 42. R. דְיוי אִתְרַבְרַבוּ. v. 45. Ven. & Kimhi חיליהון in plurali, quod non convenit verbo præced.

CAP. XLIX.

Verſ. 1. R. בְּקִרְווֹהִי יְתִבוּ. v. 8. R. עִדַּן סְעוֹרַן. v. 9. R. עֲלָךְ לָא מַשְׁאֲרִין. v. 11. R. לָא יִשְׁתַּבְקוּן. v. 16. בשנא דכיפ, Kimhi. Ib. R. אִם תְּרִים כְּנִשְׁרָא *& exaltaveris quaſi aquila.* v. 19. Kimhi ארי מאן כוותי ומאן. v. 21. R. אִשְׁתְּמַע קָלַהּ *audita eſt vox ejus.*

CAP. L.

Verſ. 4. R. כְּכֵין גָלוֹ וּבְמִתַּבְהוֹן. v. 6. R. עָאן מְבַדְּרַיָּא. v. 7. R. מִמְּדוֹר קֻשְׁטֵיהּ *ab habitaculo veritatis ejus.* v. 9. R. מֵאַרַע צִפּוּנָא. v. 12. R. אִתְּבְרַת מְדִינַתְכוֹן *contrita eſt provincia veſtra.* v. 15. R. אִתְפַּגַּרוּ שׁוּרָהָא *deſtructi ſunt muri ejus.* Ib. R. הוּא אִתְפְּרַעוּ. Ib. כְּמָא דַעֲבַדַת. v. 16. R. וְאָחֵד חַרְבָּא *& tenentem gladium.* v. 20. R. חוֹבֵי בֵית יִשְׂרָאֵל *iniquitates domus Iſrael.* v. 21. R. שְׁאַרְהוֹן. v. 23. R. דַהֲוָה מְזִיעַ. v. 24. R. אִתְצֵידַת לָךְ. v. 25. R. בְּאַרַע כַּסְדָּאֵי, ſic verſ. 35. v. 30. R. גִּבָּרֵי עָבְדֵי קְרָבָא. v. 34. R. רַשִׁיעֵי אַרְעָא, ſic etiam Kimhi. v. 37. R. עַל רְתִיכֵיהוֹן. v. 38. R. בְּמֵימְהָא וְיִבְשׁוּן. v. 41. R. מֵאַרַע צִפּוּנָא *de terra Aquilonis.* v. 44. R. וְהִיא לְדִיר רְעָן. v. 45. R. אַרְעָא דְכַסְדָּאֵי. Ib. מְדוֹרֵיהוֹן.

CAP. LI.

Verſ. 1. Kimhi legit ושפירי בקומיהון. v. 5. R. אֲרֵי כִּדְנַן אֲמַר יוי לָא *Hæc enim dicit Dominus.* v. 6. R. לָא תִתְקַטְּלוּן בְּחוֹבְתֵהּ *ne occidamini in peccato ejus.* v. 7. R. מִנֵּהּ רַוְן. v. 11. R. וּפֻרְעֲנוּת הֵיכְלֵהּ. v. 13. R. עִדַּן סְעוֹרַן. v. 17. R. כָּל קִינָאָה. Ib. שִׁקְרָא אַתֵּיכְנוּן *falſa ſunt quæ conflavit.* v. 20. R. בָּךְ עַמְמִין סַגִּיאִין *in te populos multos.* v. 21. R. רְתִיכָא וְרַכְבֵהּ *currum & aſcenſorem ejus.* v. 25. R. מִן תַּקִּיפַיָּא *à fortibus.* v. 27. R. עַמְמַיָּא עָבְדֵי קְרָבָא *populos bellatores.* v. 31. R. יְרְהַט וּדְמְחַוֵּי. v. 36. R. וְאֶתְפְּרַע. v. 42. R. בְּסַגֵּי כְּמֵי יַמָּא. v. 44. R. נִכְסוֹהִי מִנֵּהּ. v. 49. R. אַף בְּבָבֶל. v. 57. R. וְלָא יְחוֹן לְעָלְמָא דְאָתֵי. In noſtris vertendum, *non venient in ſeculum venturum.*

CAP. LII.

Verſ. 3. R. עַל דְאַרְגִּזוּ. v. 8. R. וּבְמֵישְׁרֵי. v. 14. R. תַּרְעָא כָּל מַשִׁרְיַת. v. 19. R. וְיַת מְנָרְתָא. v. 20. R. לְבֵית מַקְדְּשָׁא. v. 21. R. מַקַּף לַהּ. v. 22. R. וְקִרוֹנָתְהוֹן עֲלוֹהִי. Ib. דְקִרוֹנָתְהוֹן. v. 29. R. מְאָה וּתְלָתִין. v. 32. R. מֵעַל מַכְּרְסֵי.

T H R E N I.

CAPUT I.

VErſ. 1. R. וְשַׁלִּיטָא בְּאַפְּרִיכַיָּא. v. 2. Pro *Auguſti* vertendum *Julii* hic & verſ. 5. alioqui *Tiſri* erit *October*, cùm inter eum & menſem *Ab* intercedat *Elul.* v. 7. R. הֲוַת דְכִרָא. v. 11. R. אֲנָחָן, ut ſupra verſ. 4. אֲנִיחָן. v. 15. R. דִבְתוּלְתְּהוֹן. v. 19. R. בְּנֵי עַמְמַיָּא *filios populorum.* v. 20. R. תְּכַלַּת חַרְבָּא.

CAP. II.

Verſ. 7. Ven. & Baſ. מְסַר בִּידֵהּ. Correximus ex Regiis בְּיַד. v. 17. Ven. & Baſ. אֲרוּם יְקַר. Ex Regiis fecimus אֲרֵים. v. 20. R. וּנְבִיָּא *& Propheta.* Ib. Ven. & Baſ. דְאוּכַח יַתְהוֹן. Ib. R. יַתְכוֹן, quod ſecuti ſumus.

CAP. III.

Verſ. 9. R. שְׁבִילַי סְרָאוּ *ſemitæ meæ occluſæ ſunt.* Ad finem lineæ ponitur סרב, tanquam Keri ſeu varia lectio, unde vox in textu circello inſignitur. Vi. Bab. v. 24. R. אֲמַרַת נַפְשִׁי *dixit anima mea.* v. 36. R. לְסָרְבָא. Elias legit per ב. v. 39. R. *omnibus diebus*, acſi interpres legerit כָּל יוֹמֵי. v. 47. R. אֵימְתָא, ſine ו. v. 49. R. וּמְמַלֵּל. v. 51. Elias legit מִינִיוּל.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. בְּנִין דִילְדוּן. v. 6. R. וְסַגִּי חוֹבַת. Ib. Elias legit, דַהֲפִיכַת כְּשַׁעְתָּא. v. 7. R. סְמָקוּ. v. 8. R. עַל גַּרְמֵיהוֹן. v. 11. R. בְּעוּר אֶשָּׁתָא. v. 20. R. מַלְכָּא מְשִׁיחָא *Rex Meſſias.* Vi. Bab. Ib. חֲבוּלֵיהוֹן דִמְבָאֲשִׁין *occiſionis ſceleratorum.* v. 22. R. יִשְׁלַם עֲוָיָתֵךְ.

CAP. V.

Verſ. 1. Ven. & Baſ. יְחַזֵּי, pravè. v. 14. R. וּמְרַדְהוֹן. v. 15. R. בְּטֵיל חֶדְוַת. v. 16. R. נְפַלָא.

E Z E C H I E L.

CAPUT I.

VErſ. 1. R. מִסּוֹף תְּלָתִין שְׁנִין *in fine triginta annorum.* R. David hæc legit ut in noſtris habentur; ſed addit quædam exemplaria Targum habere פרת pro כבר, diſſidium quoque hac de re inter Rabbinos eſſe, R. Judam Chebar, fluvium eundem cum Euphrate, R. Hunâ ab eo diverſum eſſe contendente. Ib. R. וַאֲנָא הֲוֵיתִי בְּגוֹ. v. 6. R. Haud ſatis ſibi conſtant quæ Paraphraſtes habet de numero alarum ſive pennarum: ſedecim fuiſſe dicit ſingulis faciebus, ſedecim verò facies unicuique creaturæ, quo pacto ratione ſubductâ invenies ducentas quinquaginta & ſex fuiſſe creaturis ſingulis, cum ille non plures omnibus ſimul aſſignet. Melius itaque R. Sal. ſingulis faciebus quatuor alas tribuit, atque inde ſummam prædictam colligit. Forſan de ſpecie non de numero facierum intelligi debet, quod dicitur *ſedecim fuiſſe ſingulis faciebus*, i. e. humanæ, leoninæ, bovinæ, aquilinæ. v. 7. R. וּמְזִיעִין עָלְמָא וּמְנַצְּצָן. R. David habet וּמנצצין. v. 8. R. עֲבִידָא לְהוֹן. v. 11. R. פְּרִישָׁן מִלְעֵילָא. v. 13. R. וְזֵהוֹרָא. v. 14. R. בְּאַנְפָּא עֵינָא לְמֶחֱזֵי *in facie habebant oculos ut viderent.* Noſtra lectio ad verbum ſonare videtur, *in claudendo oculo ad viſum*, i. e. *dum clauditur oculus & rurſus ad videndum aperitur, in ictu oculi convertebantur*: quemadmodum mox dicitur, *veloces erant quaſi aſpectus fulguris.* v. 24. R. מֶלֶךְ עָלְמָא *regem ſeculi.* Ib. בְּמִקְמֵיהוֹן מַשְׁתְּקִין גַּפֵּיהוֹן. Sic cum Affixis maſculinis apud R. Davidem. Diſcrepantias generis, quæ hic paſſim occurrunt, ſigillatim notare infinitum eſſet. v. 25. R. David legit לעבדוהי נביא הוה קלא משתמע מעילוי רקיעא דעל רישיהון, quibuſdam omiſſis quæ in noſtris & Regiis habentur. v. 26. R. כְּמֶחֱזֵי אָדָם. R. David notat Paraphraſten non tranſtuliſſe hæc Hebraica, דמות כמראה אדם, diverſè itaque in diverſis exemplaribus ſuppleta ſunt. v. 27. R. דְלָא יָכְלָא, bis. Ib. וּמִלְרַע חֵיוָתִי. R. David monet ſe in alio exemplari inveniſſe דלא אפשר לאסתכלא ביה ולרע, unde ſuſpicari ſubit quædam præterea in illius exemplari vel omiſſa, vel aliter ac in noſtris habentur lecta fuiſſe.

CAP. II.

Verſ. 6. R. David legit ובני עממיא, ſed R. Sal. habet עמא in ſingulari. v. 8. R. שְׁמַע יַת דַאֲנָא מְמַלֵּל. v. 10. R. וְהִיא כְּהִיבָה.

CAP. III.

Verſ. 3. R. נַפְשָׁךְ תַּסְבַּע. v. 8. R. לְקָבֵיל, utrobique pro כְּקָבֵיל, ut & verſ. 9. ubi ſequitur בֵּירַת עֵינֵיהוֹן *contra frontes eorum.* v. 13. R. נָשְׁקָן חֲדָא לַחֲדָא *ſeſe invicem oſculantium.* R. David legit נקשן, & exponit דופקות זו בזו *ſe mutuò pulſantium*: juxta illud Dan. 5. 6. v. 18. R. דְרַשִׁיעָא, pro דְרַשְׁעָא, & ſic verſ. 19. v. 21. R. אַזְהַרְתֵּהּ לְצַדִּיקָא. Ib. לָא חֲטָא. v. 23. R. שְׁרֵי. v. 24. R. וַאֲמַר לִי עוּל. v. 25. R. גְּזֵרַת פִּתְגָמִי עֲלָךְ *ſtatui verbum meum ſuper te.* Sic apud R. Salomonem.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. בְּצַיִר. Sic Veneta. v. 5. R. בְּחוֹבֵיהוֹן *in peccatis eorum.* R. Sal. & R. David legunt etiam per ב.

CAP. V.

Verſ. 5. R. שַׁוִּיתָהָא סְחוֹר סְחוֹר מְדִינָתָא *poſui eam in circuitu provinciarum.* v. 11. R. אֶקְטוֹף דְרָעִךְ *conteram brachium tuum.* v. 15. R. וּבִתְקוֹף רְגָזִי *& in ira furoris mei.* v. 17. R. וּמוֹתָא וְדַם יֶעְבַּר בִּךְ *& peſtilentia & ſanguis tranſibunt per te.*

CAP. VI.

Verſ. 4. R. וְיִתַּבְּרוּן, ſic verſ. 6. וְיִתַּבְּרָן. v. 9. R. Sal. legit ואינון יהון חזן. v. 13. R. בְּגוֹ פִּגּוּל טַעֲוָתְהוֹן *in medio abominationis idolorum eorum.*

CAP. VII.

Verſ. 4. R. וְתִדְּעוּן *& ſcietis.* v. 7. R. תְּבָרָא. Ib. אִתְרַגּוֹשֶׁת. Sequentia apud R. Salomonem ſic leguntur, ולא לאישתיזבא לרישי טוריא. Hanc lectionem ſecutus eſt Interpres, ſed R. David noſtram exhibet. v. 9. R. וְלָא יְחוּס מֵימְרִי וְלָא אֲרַחֵם כְּחוֹבַיִךְ אוֹרְחָתַיִךְ. v. 10. R. שָׁלְטוֹנָא. R. David, צמח שולטנא הופע רשעא *apparuit impietas.* v. 11. R. למסער, ſic R. David. Verte apud nos, *ad auxiliandum impiis.* v. 12. R. מִן קֳדָם יוי *à facie Domini.* v. 13. R. אֲרֵי מְזוֹבְנָא. Kimhi, ארי מובינא. v. 14. R. בְּאַחְוָחוּת. Ib. דְמִתַּקְנִין *qui accincti ſunt.* Ib. דְאָזֵיל בִּקְרָבָא. v. 15. R. יְשֵׁיצוּנֵּהּ. R. David habet ישיציניה, ſingulariter juxta Hebr. v. 17. R. יִתְאַשְׁדוּן בְּמַיָּא. v. 19. R. יִסַּבְעוּן.

CAP.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. שְׁתִיתֵתָא בִּשְׁתִיתֵתָא. v. 12. R. יַת יָתְבֵי אַרְעָא. v. 16. R. Salomon legit ואינון מתחבלין וסגדין.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. מָאן חִבּוּלֵיהּ. v. 9. R. לַחֲדָא לַחֲדָא nimis valdè. v. 10. R. לָא יֵחוּס מֵימְרִי. v. 11. R. לְבוּשַׁיָא.

CAP. X.

Verſ. 4. R. וְאִתְמְלִי. v. 11. R. אִלֵּין וְלָא. v. 17. R. רוּחַ בִּרְיָתָא.

CAP. XI.

Verſ. 11. R. בְּגַוַּהּ לְבִשְׂרָא. v. 19. R. דַהֲוָא תַּקִּיף. v. 21. R. וּבָתַר. Ib. אוֹרְחָתְהוֹן.

CAP. XII.

Verſ. 20. R. דַהֲוָאָה יָתְבָן לִרְחָצָן *quæ habitatæ fuerunt confidenter.* v. 24. R. וְקֶסֶם כַּדְבִין, pro quo in Baſ. & Ven. וְכוּב כַּדְבִין. Vide Buxtorf. Bab.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. נְבִיֵי שִׁקְרָא דְיִשְׂרָאֵל *pſeudoprophetas Iſrael.* v. 7. R. וּמִן קֳדָמַי *à facie mea.* v. 17. R. לִבְהוֹן. Ib. עֲלֵיהוֹן. v. 18. R. אַתּוּן יְכָלִין. Ib. R. & Kimhi נַפְשָׁתְכוֹן. v. 19. R. דְלָא חֲזֵי לְהֵין דִימוּתוּן אַתּוּן מְמִיתִין *quas non decebat mori, quas vos occiditis.* Ib. דְלָא חֲזֵי לְהֵין דְיִתְקַיְמָן אַתּוּן מְקַיְמִין בְּכַדְבוּתְכוֹן *quas non decebat vivere, quas vos vivificatis, cùm mentimini.* v. 20. R. מְחָרְשִׁין. Ib. יַתְהוֹן. Ib. מְחָרְשִׁין יַת נַפְשָׁתְהוֹן.

CAP. XIV.

Verſ. 13. R. יַת מַחַת. v. 21. R. בִּישִׁין.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. כָּל מָאן.

CAP. XVI.

Verſ. 2. R. יַת כָּל תּוֹעֲבָתְהוֹן *omnes abominationes ſuas.* v. 3. R. מֵאַרַע כְּנַעֲנָאָה. Ib. וְהוֹדַעְתַּהּ, at R. Salomon, ut in noſtris. Ib. R. וּבִדְרַע מְרוֹמָם. Ita R. Salomon. Ib. R. Salomon אנא מתריך ית אמוראי. v. 5. R. Salomon דפרעה רשיעא. v. 6. R. Salomon מענן בשיעבודיכון. v. 8. R. פֻּרְקָנְכוֹן. v. 11. R. בְּתִקּוֹן פִּתְגָמֵי. Ib. דִכְתִיבִין עַל. Ib. מֹשֶׁה נְבִיָּאָה וּבִקְדוּשַׁת. v. 12. R. יַת אֲרוֹן. v. 13. R. וִירִיעָן דְבוּץ. Ib. לַחֲדָא לַחֲדָא. v. 17. R. מָאנֵי. v. 21. R. יַתְהוֹן לְהוֹן. v. 29. R. לְעַמָּא דְאַרְעָא דִכְנַעַן. Ita etiam in Venet. R. Salomon ut in noſtris. v. 36. R. וְאִתְחֲזֵי. Ib. לְהוֹן. v. 43. R. וְלָא עֲבַדְתְּ לִיךְ. v. 45. R. דְאִתְרַכוּ אֲבָהָן *ubi ejecti ſunt patres.* Ib. עִמְּהֵן אֲבָהָן. v. 47. R. דְאַסְגֵּית לְחַבָּלָא מִנְּהֵן. v. 50. R. יַתְהוֹן כְּמָא. v. 55. R. תְּתוּבָן לְוֹלְכֶן. v. 61. R. וְתִתְחַדְּכְרִין יַת אוֹרְחָתִיךְ. Ib. יַתְהֵן לִיךְ. v. 62. R. קְיָמִי דְעִמִּיךְ. v. 63. R. וְלָא יְהֵא לִךְ.

CAP. XVII.

Verſ. 6. R. וַהֲוַת & וַעֲבַדַת & וְשַׁלְחַת. v. 8. R. עַל מַיִן. v. 19. R. דְאַשְׁנִי וְאַיְתֵן.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. מִמְּתַל מַתְלָא. v. 6. R. אִתְּתָא טוּמְאָה לָא עָאל. v. 13. R. וְיִתְקַיֵּם לָא. v. 14. R. כְּוָתְהֵן. v. 15. R. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. v. 16. R. מַשְׁכּוֹנָא לָא מַשְׁכֵּן *pignus non pignoraverit.* v. 19. R. דִין דִקְשׁוֹט וְזָכוּ *judicium verum & juſtitiam.* v. 20. R. אֱנָשׁ דְיֶחְטֵא הוּא. v. 23. R. רְעֵינָא בְּמוֹתָא. v. 24. R. הוּא יִתְקַיָּם. v. 25. R. מְפָרְשָׁן bis: ſic verſ. 29. v. 27. R. מֵחוֹבֵיהּ *ab iniquitate ſua.*

CAP. XIX.

Verſ. 10. R. וְהִיא שְׁתִילָא. Ib. R. David, לנפן דשתילא. v. 11. R. עַל מַלְכְוָתָא *ſuper regna.*

CAP. XX.

Verſ. 22. R. וְאַתֵיבִית יַת. v. 25. R. וּמְסַרְתִּנּוּן בְּיַד יִצְרְהוֹן טַפְשָׁא, eodem etiam modo legit hæc verba R. Salomon. Ib. R. יִתְקַיְּמוּן בְּהוֹן *in quibus non vivent.* Ita etiam R. Salomon. v. 26. R. אֲרֵי אֲנָא יוי. v 32. R. וּכְזַרְעִית מְדִינָתָא *& ſicut cognationes provinciarum.* v. 40. R. קָרְבַּנְהוֹן. v. 41. R. בְּרֵיחַ קֻרְבַּן לְרַעֲוָא *In odore oblationis voluntariè.* Ib. דְאִתְבַּדַּרְתּוּן בְּהוֹן. v. 47. Partem hujus verſus ex alio exemplari, multo aliter quam in noſtris ac Regiis leguntur, citat R. David cujus hæc verba הא אנא מגרי בך עמא דתקיף כאישתא ויקטול בך כל גבר עתיר וכל גבר מסכן לא יתמנע בשלהוביתא דמשציא *Ecce ego concitabo contra te populum fortem tanquam ignem, & occidet in te omnem virum divitem, omnemque virum pauperem, nec reprimetur flamma conſumens*, pro וְתִקְטִיל in Regiis וְתִקַטֵּל. Noſtram etiam hujus commatis lectionem in quibuſdam exemplaribus reperiri aſſerit.

CAP. XXI.

Verſ. 7. R. יִתְאַשְׁדַן כְּמַיָּא. v. 12. R. בְּכָל רַבְרְבֵי *in univerſis principibus.* v. 15. R. דְאִשְׁתְּלִיפַת. v. 23. R. לָא הֲווֹ יָדְעִין.

CAP. XXII.

Verſ. 12. באונסיא *in rapinis.* R. David. v. 14. R. לְיוֹמָא דַאֲנָא *in die quem ego.* v. 18. R. David, כפסילת כספא הוו *ſicut ſcoria argenti fuerunt.*

CAP. XXIII.

Verſ. 4. R. מְשַׁמְּשָׁא. v. 10. R. עֲבַדוּ בַהּ *fecerunt in ea.* v. 11. R. רַחֲמָהָא מִנַּהּ *amores ſuos præ illa.* v. 20. R. שַׁמָּשָׁא. Vide Buxtorf Bab. v. 23. R. גִּבָּרִין וּזְמִינִין *fortes & præparatos.* v. 24. R. מִסְחוֹר סְחוֹר. v. 25. R. David, רברבך ויקירך. Ib. R. תִּתּוֹקַד בְּנוּרָא. v. 37. R. לְהוֹן לְפָלְחַן. v. 38. R. עוֹד דָא אַרְגִּזוּ. v. 39. R. וּבְנַכְסוּתְהוֹן יַת בְּנֵיהוֹן. v. 42. R. דִשְׁלָן שְׁלֵיוָא בְּגַוַּהּ *qui ſumma fruebantur proſperitate,* fuit *in medio ejus.* v. 44. R. מְדִינָתָא דְעֵיצָתְהוֹן. vide Buxtorf. Bab. v. 45. R. דַם זַכַּאי אֲרֵי *ſanguinem innocentem, quia.* v. 46. R. עֲלֵיהֶן מַשִּׁרְיָן. Ib. יַתְהֶן. v. 47. R. וּבָתֵּיהֶן. v. 49. R. עֲלֵיכֶן. Ib. טָעֲוָתְכֶן.

CAP. XXIV.

Verſ. 3. R. דִיסְקוֹן מַשִּׁרְיָן. v. 9. R. וְאַף אֲנָא. v. 16. R. תְּחַסַּר דִמְעָתָךְ *omittes lachrymas tuas.* v. 23. R. בְּרֵישֵׁיכוֹן. Ib. עַל אֲחוּהִי.

CAP. XXV.

Verſ. 2. R. וְאִתְנַבֵּי. v. 8. R. מָה שְׁנַן. v. 9. R. תְּקוֹף מוֹאֲבָאֵי. v. 11. R. וּבְמוֹאֲבָאֵי. v. 14. R. מִן אֱדוֹמָאֵי.

CAP. XXVI.

Verſ. 9. R. יָתֵן בְּשׁוּרָךְ. v. 16. R. קֳדָם תְּבָרְהוֹן. v. 17. R. לְכָל יָתְבָהָא.

CAP. XXVII.

Verſ. 9. R. בִּיךְ שָׁיְטִין *remiges in te.* v. 16. R. טַבָן וּמַרְגְּלָן.

CAP. XXVIII.

Verſ. 13. R. בִּסְנֵי טוֹב. Sic R. Sal. apud quem deeſt כל ante עותרא; ſed R. David lectionem noſtram per omnia ſervat. Ib. R. דְאַתְּ עֲבִיד חֲלָלִין *quòd factus ſis concavitatibus.* v. 14. R. וִיהִיבַת לָךְ רְבוּתָא *& data eſt tibi magnitudo.*

CAP. XXIX.

Verſ. 5. R. לְחֵיוַת אַרְעָא. v. 6. R. מִצְרָאֵי. Sic verſ. 14. & cap. 30. 6, 8, 18. Vi. Exod. 7. 22. v. 7. R. David legit ביד מלך בבל תקיף. Reliqua vide in Babylonia. v. 10. R. וְעַל מַלְכוּתָךְ. Ib. צָדוּ וְאִשְׁתְּמַמוּ. R. David legit nobiſcum ושממו. v. 15. R. יִפְלְחוּן, ex Aphel, ut alibi in hac locutione. v. 20. R. דְאַפְלַח בַּהּ. v. 21. R. אֲקִים פֻּרְקָן *ſuſcitabo redemptionem domui Iſrael.* Sic etiam legit Kimhi.

CAP. XXX.

Verſ. 8. R. כַּד אַיְתֵי עַמְמַיָּא *cùm adduxero populos.* Sic R. David in Venetis. v. 11. R. *Ipſe & populus ejus.* Ib. אַתְיָן לְחַבָּלָא *venient ad diſperdendam.* v. 13. וְאוֹבֵד. R. David legit cum noſtris ואביד. Ib. in fine, R. בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם *in terra Ægypti.* v. 16. R. וְאַיְתֵן, pro וְאַיְתֵי, contra ac verſ. 8. Ib. כְּאֶשָּׁתָא עַל מִצְרַיִם. v. 21. R. יַת תְּקוֹף מַלְכוּת פַּרְעֹה *fortitudinem regni Pharaonis.* v. 23. R. לְבֵינֵי.

CAP. XXXI.

Verſ. 3. R. הָא אַתּוּרָאָה דָמֵי. Sic R. Sal. v. 4. R. Sal. legit בעממיא סגין. Ib. R. בְּסוֹמְכְוָתָא אִתְּקֵף. R. David, בסומכוותיה תקיף. R. Sal. ut in noſtris. v. 10. R. עַל כָּל מַלְכְוָתַיָּה *ſuper omnia regna.* Affixo ab Interprete neglecto. v. 11. R. אִתְפְּרָעָה אִתְפְּרַע מִנֵּהּ בְּחוֹבֵיהּ. v. 12. R. כָּל מַלְכֵי עַמְמֵי אַרְעָא *omnes reges populorum terræ.* v. 15. R. וְחָשׁוֹכַת עֲלוֹהִי. v. 17. R. אִתְּבָרוּ מִתְּקָפְהוֹן בְּגוֹ מַלְכְוָתָא *contriti ſunt à fortitudine ſua in medio regnorum.* R. David legit מתוקפיהון.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. כְּתַנִּינַיָּא בְּיַמְמַיָּא *ſicut dracones qui ſunt in mari.* v. 7. R. כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא *ſicut ſtellæ cœli.* v. 8. R. וּנְטִירִין קֳדָמַי *& aſſervati coram me.* v. 9. R. בְּאַיְתָיוּתִי תְּבָרִי קִרְבָּךְ *cùm adduxero contritionem meam intra te.* R. Sal. & R. David legunt cum noſtris תבירי קרבך. v. 10. R. גְּבַר עַל נַפְשֵׁיהּ. v. 12. R. בְּחַרְבֵי גִבָּרַיָּא *Gladiis fortium.* v. 13. R. *& non conturbabit eas pes.* Vi. Bab. v. 14. R. David monet in quibuſdam exemplaribus legi, בכן אצדיתי למכיותהון ומלכיהון בניח אדבר *Tum ſubſannabo depreſſionem eorum, &c.* v. 16. R. David legit אליתא היא נבואתא וגו׳. v. 20. R. לְחַרְבָּא, abſque præcedente לָהּ. v. 23. R. קִבְרֵיהוֹן כָּלְהוֹן, ut verſu præcedenti. v. 26. R. וְכָל אִתְרְגוּשְׁתַּהּ סְחָרָנוּתְהוֹן קִבְרֵיהוֹן כָּלְהוֹן *& omnis multitudo ejus in circuitu &c.* v. 27. R. דְשַׁלְטוּ בְּאַרְעָא.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. לְמַזְהָרָא. v. 5. R. שׁוֹפָרָא, ſine Affixo quod perperam in Ven. & Baſ. huic voci apponitur, cùm pertineat ad vocem קְטוֹלָא mox ſequentem: Typotheta lapſus in proclivi hic fuit, utrâque voce lineam in iis editionibus claudente. Legendum itaque cum Regiis קְטוֹלֵיהּ. v. 11. R. בְּמוֹתֵיהּ דְרַשִׁיעָא. v. 13. R. כַּד אֲמַרִית לְצַדִּיקָא. Sic v. 14. וְכַד אֲמַרִית לְרַשִׁיעָא, & verſ. 29. כַּד אֵיתֵן. Item cap. 36. 20. כַּד אֲמָרִין. v. 20. R. אֱנָשׁ כְּאוֹרְחָתֵיהּ. v. 22. R. עַד דַאֲתָא לְוָתִי. Ib. וְאִתְפְּתַח פּוּמִי *& apertum eſt os meum.* v. 26. R. אִתְעֲתַדְתּוּן, ſine copulativo, & ſic apud Kimhi. v. 27. R. דִי בְחָרְבָתָא בְּחַרְבָּא. Ib. לְשֵׁיצָיוּתֵהּ *ut conſumant eum.* v. 28. R. וְיִתְבַּטַּל גֵּיוּת תָּקְפַהּ *& ceſſabit ſuperbia fortitudinis ejus.* v. 30. R. גְּבַר עִם אֲחוּהִי. v. 31. R. וְיֵיתוּן לְוָתָךְ. Ib. וְיִשְׁמְעִין. v. 32. R. וּמוֹטַב. v. 33. R. וּבְמֵיתָהּ.

CAP. XXXIV.

Verſ. 5. R. David legit ואתמסרו לשיצאה. Sed monet in alio exemplari eſſe לאשתיצאה. v. 8. R. וְלָא תְבַעוּ פַּרְנָסַי. Quod reddendum, *& non quæſierunt gubernatores mei.* Sed Interpres pronomen omiſit. v. 13. R. מִן אַרְעָתָא וַאֲעֵילִינּוּן *de terris &c.* v. 14. R. יְהֵי בֵּית מֵישְׁרֵיהוֹן *erit locus habitationis eorum.* v. 21. R. וּבְתָקְפְכוֹן *& in fortitudine veſtra.* v. 28. R. לְבִזָּא בְּעַמְמַיָּא. v. 31. R. שְׁמִי עֲלוֹהִי. R. David habet עליהון.

CAP. XXXV.

Verſ. 2. וְאִתְנַבֵּי עֲלוֹהִי. v. 5. R. וְחַבִּיבְתָּא. v. 10. R. דִילִי יְהָוְיָן. v. 11. R. לְאוֹטָבָא לְהוֹן. Sic R. David. v. 12. R. שְׁמִיעַ קֳדָמַי יַת כָּל אַרְגָּזוּתָךְ *Audita eſt coram me omnis irritatio tua.*

CAP. XXXVI.

Verſ. 17. R. וְסָאבוּ יָתַהּ. v. 19. R. כְּאוֹרְחַתְהוֹן בִּישָׁא *juxta viam illorum peſſimam.* v. 26. R. David legit רשיעא, abſque ד. v. 33. R. וְאָיתֵב יַת קִרְוַיָּא. v. 35. R. אַרְעָא דִיכֵן דַהֲוָת צַדְיָא. v. 37. R. אֶשְׁתְּאַל בְּמֵימְרִי, abſque לְכוֹן. v. 38. R. מַלְיָן אֱנָשָׁא עַמָּא, abſque יְהוֹן.

CAP. XXXVII.

Verſ. 3. R. הֲיִחְיוֹן. v. 7. R. וְהָא זִיעָא. v. 9. R. אֵיתָא רוּחָא. v. 13. R. ואסק

וְאַסֵּק. v. 16. R. וּכְתֹב עֲלוֹהִי לְיוֹסֵף דַּהֲוָה שִׁבְטָא *& scribe super illam Joseph, qui est tribus.* v. 19. R. וְאַעְבְּדִנּוּן לְלוּחָא חַד *& faciam eos in tabulam unam.* v. 25. R. וְיִתְּבוּן עַל אַרְעָא, ut mox וְיִתְּבוּן עֲלַהּ.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 4. R. שֵׁירִין בִּלְיסְתָךְ. Ib. לְבִשֵׁי גְמַר כֻּלְּהוֹן. v. 7. R. דְּאִתְכַּנַּשׁוּ עַמָּךְ *quæ congregatæ ſunt tecum.* v. 8. R. דְּתָבוּ עַמֵּהּ מִקְּטוֹלֵי חַרְבָּא *cujus populus reverſus eſt ab occidentibus gladio.* R. David ed. Ven. עמא מקטולי. v. 9. R. כְּאִתְרְגוּשָׁא. Ven. Baſ. habent per בּ ab initio. v. 12. R. חֶרְבָתָא דְּאִתּוֹתַבָא. Ib. דְּאַצְלַחוּ בִּנְכַסִין. Sic & R. David, niſi quod pro ד habeat ו. v. 13. R. כְּנִשְׁתָּא v. 15. R. וּתְהָךְ מֵאַתְרָךְ *& ibis de loco tuo.* v. 18. R. יִדְלַק רְגָזִי. מַשְׁרִיתָךְ.

CAP. XXXIX.

Verſ. 9. R. בְּמָאנֵי זֵינָא. Sic verſ. 10. v. 14. Ven. & Baſ. עַם דְּעָדַן. Sed legendum עִם, ut ex Regiis emendavimus. Vi. R. Sal. v. 17. R. עַל קְטִילַי *ad interfectos meos.* v. 18. R. מַלְכִין רַבְרְבִין וְטוּרְנִין. v. 19. R. דְּמָא לְרְוֵי *ſanguinem ad ebrietatem.* v. 20. R. עַל טוּרֵי עַמִּי בְּשַׂר סוּסָוָן וּרְתִיכִין גִּבָּרִין וְכָל גִּבָּרֵי עָבְדֵי קְרָבָא *ſuper montes populi mei carne equorum, & quadrigarum fortium & omnium bellatorum robuſtorum.* v. 25. R. וְאֶרְחֵם עַל כָּל. v. 28. R. דְּעַל דְּחָבוּ *qui, pro eo quod* &c.

CAP. XL.

Verſ. 3. R. וְהוּא קָאֵם *& ipſe ſtabat.* v. 5. R. שִׁית אַמִּין בְּאַמְּתָא בְּאַמְּתָא. R. David legit ut noſtris, R. Sal. paulo aliter, שית אמין באמתא והיא אמתא ופשך. v. 13. R. David legit מאנרי חויא, in plurali. v. 14. R. אֱלַיָּא שִׁתִּין רוּמְהוֹן אַמְּתָא חֲדָא *frontes ſexaginta; altitudo earum unius cubiti erat.* In quibuſdam exemplaribus Targum ſe reperiſſe ſcribit R. David, ועבד אליא שתין אמין קומיהון, in aliis verò איליא שתין אמין רומיהון. v. 16. R. כּוּתְרָתָא, plurali forma ſicut etiam cap. 41. 26. v. 41. in fine, R. נִכְסִין. v. 43. R. בֵּית מַטְבְּחִין מִגָּיו לְאוּלַמַּיָא. Ib. בְּשַׂר קָרְבָּנָא *caro oblationis.*

CAP. XLI.

Verſ. 7. R. וְסָלֵק *& aſcendebat,* bis in hoc verſu. v. 9. in fine, דְּמִלְגָיו. v. 13. R. וְכוּתְלַהָא. v. 21. R. כְּחֵזוּ יְקָרָא. Sic apud Jarhi & Kimhi. v. 22. R. דְּקָבֵיל מַדְבְּחָא. R. David in Venetis legit מקבל. R. Sal. mutato verborum ordine פתורא דלקביל מדבחא. v. 25. R. כּוּתְלַיָּא, abſque עַל præcedente. v. 26. R. וְסָקְפַיָּא.

CAP. XLII.

Verſ. 5. R. אֲרֵי נְסִיבוּ. R. David habet נסיבן. v. 6. R. מִתַּלְתִּין. Sic apud R. Sal. v. 12. R. דִּפְתִיחָן.

CAP. XLIII.

Verſ. 7. R. וְלָא יְסָאֲבוּן. Ib. in fine, בְּמַתְּהוֹן *& in excelſis ſuis.* v. 17. R. וּמֵאַתַר דְּסָלְקִין לֵהּ *& à loco per quem aſcendebant ad illud.* Eadem lectio venetorum; noſtra, quæ ad Hebr. magis accedit, à R. Davide deſumpta eſt. v. 21. R. David legit באתר דחזי בביתא, R. Salomon בדחזי לביתא abſque אתר. v. 24. R. וּתְקָרְבִנּוּן, ex Pael ut & verſ. 22. 23. Ib. וְיִסְּקוּן. v. 26. R. וִידַכּוּן, ex Pael ut ſuprà verſ. 22. Ib. R. וִיקָרְבוּן קָרְבָּנֵיהּ. R. David legit pluraliter קרבניהון. v. 27. R. בְּרַעֲוָא קֳדָמַי *coram me voluntariè.* Sic & R. David.

CAP. XLIV.

Verſ. 1. R. בְּאוֹרַח תְּרַע, ſic verſ. 4. v. 2. R. אֲרֵי יְקָרָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יִתְגְּלֵי *quia gloria Domini Dei Iſrael* &c. v. 5. R. שַׁוִּי לִבָּךְ. v. 9. R. כָּל בְּנֵי עַמְמַיָּא. v. 10. R. בָּתַר טַעֲוָתְהוֹן *poſt idola ſua.* v. 11. R. יַת עֲלָתָא. v. 13. R. וִיקַבְּלוּן אִתְכַּנְעוּתְהוֹן. v. 17. R. וְלָא תְהֵי עֲלֵיהוֹן כְּסוּת. v. 24. R. יְדוּנוּנוּן *judicabunt eos.* v. 28. R. וּתְהֵי לְהוֹן לְחוּלַק. Fruſtra eſt hic Nobilius, dum aſſerit Chaldæum convenire cum Vulgata, *non erit eis hæreditas.* v. 29. R. וְחַטָּאתָא. Ib. יֵיכְלוּן, abſque Affixo.

CAP. XLV.

Verſ. 1. Ven. & Baſ. וּבְפַלְגוּתְהוֹן. v. 2. R. חֲמֵשׁ מְאָה אַמִּין בַּחֲמֵשׁ מְאָה אַמִּין *quingenti cubiti per quingentos cubitos.* v. 4. R. שְׁבִיק לְבָתַּיָא. v. 7. R. לִתְחוּם מַדִּנְחָא. v. 10. R. יְהוֹן לְכוֹן. v. 12. R. כֻּלְּהוֹן שִׁתִּין מָנְיָא רַבָּא מָנֵי קֻדְשָׁא יְהֵי לְכוֹן *omnes ſexaginta ſunt mna magna: mna ſancta erit vobis.* Sic in Venetis. Vi. Bab. v. 14. R. מַעְשְׂרָא בֵּיתָא. v. 15. R. מִפַּטִּימַיָּא דְיִשְׂרָאֵל. Sic R. David. v. 22. R. תּוֹרָא לְחַטָּאתָא.

CAP. XLVI.

Verſ. 2. R. קוּדְשׁוֹהִי וְיִסְגֻּד. v. 5. R. וְלַאֲפָרַיָּא מִנְחָתָא דְּתַדְבֵּק. Ib. מְלֵי הִינָא. Sic verſ. 7. v. 9. R. דְּדָרוֹמָא. Sic præterea aliquoties in hoc verſu תַּרְעָא ſequente ד. v. 12. R. כְּמָא דְיַעֲבֵד. v. 15. R. וְיַת מִשְׁחָא. v. 16. R. הִיא דִבְנוֹהִי תְהֵא אֲחוּדַתְהוֹן. v. 19. R. לְלִשְׁכַּת קֻדְשָׁא. Ib. בְּסוֹפֵיהֶן. R. David adducit cum Affixo maſculino. v. 22. R. מַקְטְרָן. R. Salomon legit מקטרין.

CAP. XLVII.

Verſ. 4. R. וּמְשַׁח אַלְפָא. v. 8. R. לְמֵישְׁרָא. v. 9. R. אֲתַר דְּיֵעֲלוּן, bis. v. 12. R. עַל כֵּיפּוֹהִי. v. 18. R. קִדּוּמָא pro מַדִּנְחָא. Sic cap. 48. 3, 4, 5, 6, & 7. Ib. מִתְּחוּמָא עַד יַמָּא. v. 22. R. וּלְגִיּוֹרַיָּא.

CAP. XLVIII.

Verſ. 9. R. דְּפַתְרְשׁוּן, mendoſè pro דְּתַפְרְשׁוּן. v. 16. R. אַרְבְּעָה. Sic aliquoties. Ib. וּמֵרוּחַ מַדִּנְחָא. v. 17. R. וְלִדְרוֹמָא, & וּלְמַעַרְבָא, & וּלְמַדִּנְחָא. v. 18. R. וּדְיִשְׁתְּאַר. Sic verſ. 21. v. 34. R. וּלְרוּחַ. Ib. אַרְבַּעַת. v. 35. R. יִתְפָּרֵשׁ מִיּוֹמָא דְיַשְׁרֵי. R. Salomon legit איתפרש מיומא דאשרי.

HOSEE.

CAPUT I.

Verſ. 3. R. וְאִם לָא יְתוּבוּן כְּמִתַּר *ſed ſi non fuerint converſi, ſicut defluunt.* v. 4. R. David legit, קרי שמיה מבדריא. Ib. R. וּבָתַר כֵּן תָּבוּ אַף אִנּוּן *Et poſtea converſi ſunt etiam ipſi.* Ib. דִּבְבֵית אֵל וְדִי בְדָן *qui erant in Bethel & in Dan.* v. 9. R. לָא יְהֵא בְּסַעֲדְכוֹן. v. 10. R. לִבְנֵי עַמְמַיָּא. Ib. עֲבַרוּ עַל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא *tranſgreſſi fuerint verba legis.*

CAP. II.

Verſ. 3. R. כְּמָא דְּחָל רְגָזִי *ſicut reſedit iracundia mea.* v. 4. R. וְעַל בְּנָהָא לָא. v. 5. R. David תעו כנישתהון. Ib. R. דַּהֲוָת אָמְרָה אֵיהָךְ בָּתַר *quæ dicebat; Sequar.* Ib. יְכַל פַּרְנוּסִי. v. 7. R. וְאֵיתוּב לְרִבּוֹנִי קַדְמָאָה *& revertar ad dominum meum priorem.* v. 8. R. אַסְגֵּיתִי לַהּ. v. 12. R. חֵיוַת בָּרָא, ſic verſ. 18. & cap. 4. 3. v. 13. R. וּמַסְּקָא לְהוֹן. v. 15. R. אֶעְבֵּד לַהּ נִסִּין. v. 21. R. אֲקַבֵּל לִצְלוֹתְכוֹן.

CAP. III.

Verſ. 2. R. וִיהֲבֵית כְּסַף *Et dedi argentum.* Ita etiam legit David Kimhi, at R. Salomon ut in noſtris. Ib. R. נַפְשָׁתְהוֹן.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. בֵּית יִשְׂרָאֵל *domus Iſrael.* v. 5. R. בְּיוֹמָא. Ib. וכרתי כנשתך *Et excidam cœtum tuum.* Ita legitur apud R. David: atque huic lectioni aſtipulatur A. Ezra. v. 6. R. וְעַל דְּנְשֵׁיתָא. v. 8. R. חַטָּאַת עַמִּי. v. 9. R. לְכָהֲנָא. Ib. לַאֲפָסָא קֻדְשֵׁיכוֹן *ad contaminandas ſolemnitates veſtras.* Ib. לִדְבְסִיר בְּדִיל לְאִתְפְּרָעָא. v. 12. R. וּמַדְמֵי בְּחֻטְרֵהּ. Ib. בָּתַר פֻּלְחַן *poſt cultum.* v. 14. R. אֲרֵי נִיפַּן. Ib. R. Salomon מסיען in Baſ. male pro מסייען ut in Venet. Ib. R. אָכְלָן וְשָׁתָן. R. David legit ut in noſtris. v. 18. R. זְנוּתָא דְרַחֲמוּ. Ib. R. D. Kimhi דייתי להון קלנא, ut in Venet. aliter in Baſil. v. 19. R. Salomon מאינורי תועבתהון *ab aris abominationum ſuarum.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. לְמַלְפֵיכוֹן. Ita etiam R. David. v. 2. R. עַל כֻּלְּהוֹן. v. 3. R. טְעוּ דְבֵית אֶפְרַיִם. v. 6. R. סְלֵק שְׁכִנְתֵּהּ *ſubduxit ſe majeſtas ejus.* v. 7. R. כְּעַן קַיְמוּ לְהוֹן. v. 8. R. דְּמִגִּבְעָתָא דְּבִנְיָמִין *qui erat de Gebaa Benjamin.* Ib. שְׁמוּאֵל נְבִיָּא *Samuelis prophetæ.* Ib. קֳדָמַי דְּבֵית מַקְדְּשָׁא *coram me in domo ſanctuarii.* v. 9. R. דְּבֵית אֶפְרַיִם לְצָדוּ יְהוֹן *viri domus Ephraim in deſolationem erunt.* v. 13. R. לְאַסָּאָה לְכוֹן *ſanitatem conferre vobis:* Pro hoc in Baſ. & Ven. לְאַסָּאָה לְהוֹן. v. 14. R. אָרִים מְחַת גְּבוּרְתִּי *extollam plagam potentiæ meæ.* v. 15. R. וְאֵיתוּב. Ib. יִתְבְּעוּן דַּחַלְתִּי.

CAP. VI.

Verſ. 3. R. וְנִרְדּוֹף. Ib. דְּמִקְשַׁט. v. 4. Deeſt in Baſ. hæc clauſula, מָה אֶעְבֵּד לְכוֹן דְּבֵית אֶפְרַיִם, quam ex Ven. ſupplevimus. v. 5. R. מֵימְרֵי רְעוּתִי. v. 10. R. קְיָמָא דִגְזֵרַת, in noſtris reddi poteſt, *pactum quod pactum eſt.* Ib. בְּבֵיתְאֵל וּבְדָן *in Bethel & in Dan.* v. 11. R. לְאַסְגָּאָה חוֹבִין. Ib. יִמְטֵי קִיצָא *pertinget finis.*

CAP. VII.

Verſ. 2. R. וְלָא מְחַשְּׁבִין. v. 4. R. דְּאַזֵּי לַהּ *quem accendit ſibi.* Vide Buxtorf. Bab. v. 6. R. אֲרֵי אִתְקָרְבוּ לְמֶעְבַּד עֲצַת חַטָּאִין *Acceſſerunt enim ut opere complerent conſilium peccatorum.* v. 8. Deeſt in Baſ. hoc comma, בְּעַמְמַיָּא אִנּוּן אִתְעָרְבוּ בֵּית אֶפְרַיִם, quod ex R. & Ven. reſtituitur. v. 9. R. נִכְסֵיהוֹן. Ib. לָא יָדְעִין לְמִדְחַל מִן קֳדָמַי אַף *non norunt formidare à facie mea.* v. 11. R. David, דמן ליונה. v. 12. R. וְיִסּוּרִין אַיְתֵי. v. 15. R. אִנּוּן מוֹסְפִין לְחַשְׁבָא קֳדָמַי *ipſi addunt moliri coram me.* v. 16. R. מֵעֲקִימוּת לִשָּׁנְהוֹן *propter perniciem linguæ eorum.*

CAP. VIII.

Verſ. 6. R. וְהוּא נְבִי. v. 7. R. אֲרֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. וּלְאַתּוּר. v. 4. R. בְּרַעֲוָא קָרְבָּנֵיהוֹן. Ib. קָרְבַּנְהוֹן. v. 6. בְּהוֹן abeſt ex Regiis. v. 7. R. וּמִשְׁתַּטְּמִין לְהוֹן. Vide Buxtorf. Bab. Ib. R. David legit חטאיך. v. 8. R. מַסְכַּן דְּבֵית. Ib. דִּיקוּם לְהוֹן. Ib. תַּקְלָן. v. 10. R. עַל מַבּוּעַ דְּמַיִן *juxta fontem aquarum.* Ib. עֲרַע מֵימְרִי. v. 11. R. וְעַל דְּמַנְעוּ. v. 12. R. אֲרֵי אַף וַי לְהוֹן. v. 13. R. טַעֲוָתָא בְּנֵיהוֹן, ſic etiam R. David. v. 16. R. טַרְפֵּהּ מִלְעֵלָּא *folium ejus ſurſum.*

CAP. X.

Verſ. 1. R. נְפֵן דִּנְצִיב. v. 2. R. וְיִבּוּן. v. 6. R. דְּבֵית יִשְׂרָאֵל. v. 8. R. עָקָא דִיהוֹן דְּמָן. Ib. נִפְלָן. v. 9. R. דְּבֵית יִשְׂרָאֵל. v. 11. R. פְּרָקַת יַתְכוֹן. Ib. מִצְרָאֵי. Ib. מְצַוְּאֲרֵיכוֹן. Ib. מְכַבְּשִׁין קֳדָמֵיהוֹן. v. 12. R. בְּאָרְחָא דְּזָכוּ *per viam juſtitiæ.*

CAP. XI.

Verſ. 3. R. רְחִים עֲלֵיהוֹן. v. 4. R. בִּלְחִיאָתָא. v. 8. R. מִתְגּוֹלְלָא רַחֲמַת אֲבָהָתְכוֹן *convoluta eſt commiſeratio patrum veſtrorum.* v. 9. R. עוֹבָדֵי כִּבְנֵי בִשְׂרָא *opera mea qualia filiorum carnis.* v. 11. R. דְּתָאִיבָא לְנוּ שׁוֹבְכָהּ *quæ revertitur ad columbare ſuum.* v. 12. R. בְּכַדְּבִין. Ib. וּבִנְכְלִין. Ib. מִתַּקְפִין בְּפֻלְחָנָא דַיְיָ עַד דִּגְלָא *validi fuerunt in cultu Domini, donec exulavit.*

CAP. XII.

Verſ. 3. R. הֲלָא יַעֲקֹב אֲבוּכוֹן *Nonne de Jahacob patre veſtro.* v. 5. R. יְיָ דִּכְרָנֵהּ *Domini memoriale ejus.* v. 6. R. דַיְיָ אֱלָהָךְ *Domini Dei tui* v. 8. R. תַּשְׁלְמַת חוֹבִין

retributionis peccatorum. v. 11. R. תחומי חקלין termini agrorum.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. מדרברבין quòd principes fuerint. Ib. דחבו על דפלחו quia peccaverunt, in eo quod coluerunt. v. 2. R. אנון אמרין נביי quibus ipſa dicunt; &c. v. 5. R. צרכיכון neceſſaria: Pronomen veſtra omiſit Interpres. v. 7. R. דכמן על. v. 8. R. מימרי להון. v. 9. R. לאוריתי. v. 10. R. דאת אמר. v. 12. R. כל חטאיהון. v. 13. R. עלוהי והוא. v. 14. R. מקטול פרקתנון & [illegible]. Ib. למחבלא ועל דעברו.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. יעלמיהון. v. 3. R. ותקבל הא כטבין & ſuſcipias nos utique quaſi bonos. Ib. על מדבחך ſuper altari tuo. v. 9. R. כברון שפיר. v. 10. R. יהלכו בהון qui incedunt per eos. Ib. חייי עלמא.

JOEL.

CAPUT I.

VErſ. 12. R. ורמוניא אף. v. 16. R. הא עד דאנחנא. v. 17. R. אתפנרו אוסניא.

CAP. II.

Verſ. 1. R. נביא אמר תקעו Propheta dic; Clangite. Ib. ויבבו. v. 2. R. דפריס טל. v. 3. R. בה לרשיעיא, Sic etiam R. David. v. 8. R. ולאתר. Ib. שליחין אזלין קטלין miſſi ſunt vadunt, & trucidantur. Ib. בזמן. Huic expoſitioni aſtipulantur R. Salomon, Abravanel, &c. nec video quidni verior cenſeatur. v. 17. R. ולא תתן. Ib. בני עממיא אן inter populos; Ubi. Ib. במימר אלההון verbo Dei ſui. v. 20. R. ויהך ריחיה. v. 22. R. פרייהון. R. David, פירידהון. v. 23. R. מלפיכון לזכו. R. David, ארי יהיב לכון ית מלפיכון לזכו. v. 26. R. עמי בית ישראל.

CAP. III.

Verſ. 4. R. ברישכון, ſic verſ. 7. v. 5. R. חמדתי. Ib. להיכליכון. v. 6. R. תחומהון. v. 8. R. וית בנתכון. v. 9. R. מגיחי קרבא. v. 13. R. אושידו דמהון. v. 18. R. דייי יפוק ויהי משקי ית.

AMOS.

CAPUT I.

VErſ. 1. R. ביומי עוזיה מלכא דבית יהודה.

CAP. II.

Verſ. 1. R. בנירא בביתיה pro calce domum ſuam. v. 7. R. כעפרא דארעא ריש מסכניא. R. David legit בעפרא. Ib. אזלין לות עלמתא. v. 8. R. מסחרין. R. Sal. legit מסתחרי. v. 13. R. באתריכון in locis veſtris. v. 15. R. ודאחיד. Ib. לא יתקיים בקרבא non conſiſtet in prælio. Ib. ברגלוהי. Ib. ורכיב סוסון. v. 16. R. ערטלאי בלא זין יערק בעדנא ההיא fugiet tunc temporis.

CAP. III.

Verſ. 1. R. בני ישראל. Legendum in noſtris domus Iſrael. v. 5. R. וציד לית לה. v. 9. R. דארעא דמצרים. v. 11. R. בארעא ויבטיל. v. 14. R. אגוריא ויפלון altarium, &c.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. אי שלטונא ubi eſt poteſtas. v. 2. R. קים ייי אלהים בקדשה. v. 3. R. כנשין quaſi mulieres. Ib. ויגלון יתכון. Sic & R. Sal. Sed R. David habet יתהון. v. 4. R. אתו לבית־אל. Ib. ומיתן אתין. v. 5. R. ומיתו לה. In noſtris verti poteſt, & adducunt ad eum. v. 12. R. בכן דא אעבד Propterea hoc faciam.

CAP. V.

Verſ. 2. R. שתא חדא anno uno. Ib. על ארעה וליח דיקימנה. v. 3. R. קרתא דנפקין מנה. v. 5. R. David legit לטעותא דבית אל. v. 8. R. מן קדם ייי דעבד à facie Domini qui fecit. Ib. משרין וסגיאן. R. Sal. legit סגיאין ſine ד. Et paulo poſt, ומדבר in Baſileenſibus; ſed Venetæ habent ומבדר, ut in textu. v. 10. R. לדמוכח להון בבית דינא qui corripit eos in domo judicii. Noſtra lectio R. Salomoni accepta referri debet. v. 16. R. לדידע אליא ad eum qui ejulandi eſt peritus. R. David legit לידעי. R. Salomonis ab omnibus diverſa eſt lectio, ועביד מספדא יערע בדעביד אילייא. v. 18. R. וי דמחמדין. v. 26. R. David monet in quibuſdam exemplaribus legi פוזכריכון pro פתכומריכון. Ib. R. טעותכון.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. הטבין. v. 4. R. ועמקין על ערסתהון. Vi. Bab. v. 5. R. דמנגנין. v. 7. R. יגלון. Ib. ויעדי מנהון מרוחין. Sic & R. David. v. 8. R. ייי אלהי צבאות Dominus Deus Sabaoth. Ib. מקדשא רביתה דיעקב ſanctuarium amplitudinis Jacob. Sic R. David Venetæ editionis. v. 12. R. אם יהי רדי בתוריא.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. עד לא שיצי antequam conſummaſſet. Ib. דבית יעקב domus Jacob. v. 6. R. רגווה מן דא אף היא לא תתקיים. v. 7. R. והא מימרא דייי מעתד Verbum Domini ſtabat. Sic & R. David. v. 9. Dominus haud rectè notatur diverſo charactere. v. 14. R. ומן קדם חובי עמי. v. 16. R. את אמר.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. דיימר. R. Sal. & R. David legunt abſque ד. v. 8. R. מלך במשריתה. R. Sal. legit במשריאן דסגיאין. v. 11. R. למשתי מיא. Ib. ית פתגמיא דייי. v. 13. R. בעדנא ההיא. v. 14. R. דחלתך Deus tuus.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. Sal. legit בריש, & paulo poſt לחמן. Ib. R. ואם ידמון לאטמרא מן קדמי בביסי præterea ſi putaverint poſſe deliteſcere à facie mea &c. v. 5. R. ויסק עלה וגו' aſcendetque contra eam rex. v. 6. R. דסגיאן כמי ימא quaſi aquas maris. Sic & R. Salomon, niſi quòd habeat סגיאין abſque ד. v. 8. R. גמירא שיצאה, non intercedente copula. v. 9. R. ולא נפל אבן, abſque מניה. v. 11. R. ומפגריהון אתקן ותשלט בבר־מלכותא & rupturas eorum reparabo &c. Ib. סגי משריתה copioſum ejus legionis. v. 12. R. בדיל דיחסנון. Ib. אמר ייי בכן אנא עבד דא ait Dominus, ideo hoc facio. v. 13. R. ועצר, & במפק, & וירבון.

ABDIAS.

VErſ. 2. R. David, יסביתך עשו רשיעא בעממיא exhibui te Eſau impie inter nationes. v. 6. R. אתגליו מטמורוהי. R. Salomon ut in noſtris. v. 7. R. אכלי לחם פתורך veſcentes pane menſæ tuæ. v. 8. R. מכרכא רבא דעשו ex arce magna Eſau? v. 9. R. Salomon יתבי ארעא דרומא. Ib. R. מכרכא רבא, ut verſ. 8. v. 11. R. ואף את. v. 12. R. ביום עקא. v. 16. R. David, כן ישתו כל עממיא. v. 18. R. ארי במימרא דייי גזיר כן ſiquidem verbo Domini ita ſtatutum eſt. v. 19. R. David, ית טורא דעשו. Ib. R. David דיתבי ארעא דגלעד. v. 21. R. David מטורא דציון de monte Sion. Ib. R. כרכא רבא arcem magnam. Ib. בקריב על כל־יתבי ארעא ותהי מלכותא דייי קים לעלם ולעלמי עלמיא in inſtanti omnibus terræ incolis: eritque regnum Domini permanens in ſeculum, & per ſeculorum ſecula. Sic etiam R. David.

JONAS.

CAP. I.

VErſ. 5. R. לאקלא מעליהון. Ib. נחת. Ib. ושכב. v. 8. R. מן בישתא. v. 9. R. יהודאי. v. 12. R. ימא מנכון. v. 14. R. בחובת נפשה. v. 16. R. לדבחא דבחין ſacrificia ſacrificaturos. R. David legit ut in noſtris.

CAP. II.

Verſ. 4. R. עלי עברו. v. 7. R. וארעא נגרת. v. 9. R. טעותא דמאתר.

CAP. III.

Verſ. 5. R. ולבשו שקין. v. 6. R. לבוש יקרה. Ita etiam R. David. v. 9. R. ויתרחם עלנא מן & miſericors fiet nobis à &c. Ita etiam R. David. Ib. R. ניבד.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. עד דהוייתי קיים על dum adhuc ſtabam in. v. 6. R. וסלק מעל. v. 7. R. דיומא דבתרוהי ומחת. v. 11. R. עשרי רבוא אנשא.

MICHÆAS.

CAP. I.

VErſ. 5. R. יבחטאי בית. v. 6. R. חקלין בית צדות. v. 7. R. בית דחלתהא. R. David ut in noſtris. v. 8. R. בשביא ערטלאין nudi in captivitatem. v. 11. R. מיתבי צאנן de habitatoribus Zaanan. v. 12. R. מסרבא למתב converti renuit. v. 15. R. David עדולם יתון כיתרום. v. 16. R. [illegible] רנתרו נגפוהי [illegible] R. [illegible]

CAP.

CAP. II.

Verſ. 1. R. עַרְסָתְהוֹן. v. 3. R. עַל עַם דָּרָא הָדֵין *contra populum iſtius generationis.* v. 10. R. בְּדִיל סַאֲבוּתָהּ אַתּוּן מְחַבְּלִין *at eam polluatis, perditè agitis.* Ib. מסתיעין עלה. Ita legit R. Salomon. v. 11. R. וּמַלְפִין יָתְהוֹן. v. 12. R. David ita legit כנשא אכנשיכון. Ib. R. תְּהִימָן מִסַּנֵּי, pro quo malè in Venetis, תַּמָּן, rectiùs הַמָּן. ut in Lex. ſuo Chald. Buxtorf. v. 13. R. בְּעַל דְּבָבָא.

CAP. III.

Verſ. 5. R. מוֹבִיל, pro quo in Ven. & Baſ. מוֹכִיל, bis ita occurrit in hoc verſu. v. 11. R. וּנְבִיֵּי שִׁקְרָא בְּכַסְפָּא *& pſeudo prophetæ pro argento.* Ib. לָא תֵעוּל עָלָנָא.

CAP. IV.

Verſ. 5. R. כָּל עַמְמַיָּא יְחוּבוּן עַל *univerſi populi peccabunt ad.* Ib. נִתְרְחִיץ בִּשְׁמָא דַיְיָ *fiduciam collocabimus in nomine Domini.* v. 10. R. וְתַמָּן תִּשְׁתֵּיזְבִין וְתַמָּן. v. 12. R. בְּמַלְכוּהִי אֲרֵי *conſilia ejus, quippe.* v. 13. R. וְאֶנְסַר קֳדָם יְיָ *conſumam autem coram Domino.* Ib. רִבּוֹן כָּל־אַרְעָא *dominatore univerſæ terræ.*

CAP. V.

Verſ. 2. R. דִּזְעֵיר הֲוֵיתָא *quæ minima fuiſti.* v. 10. R. David, ית רתיכיהון.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. קוּם אִתְוַכַּח עִם אֲבָהָתָא וְיִשְׁמְעוּן אִמְּהָתָא קָלָךְ *Surge judicio contende cum patribus, & audiant matres vocem tuam.* Firmat hanc lectionem etiam R. David. v. 2. R. יָת דִּינָא *diſceptationem.* Ib. דִּינָא סְדִיר קֳדָם *judicium ordinatum eſt coram.* v. 3. R. אַסְהֵיד קֳדָמַי, quod ut in noſtris reddit Interpres. v. 6. R. בְּנֵי שַׁתָּא. v. 7. R. דִּכְרִין בְּרִבְוָת. v. 9. R. לִשְׁמָא דַיְיָ *nomen Domini.* Ib. שְׁמַעוּ מַלְכָּא וְשִׁלְטוֹנַיָּא *audite rex & præfecti.* v. 10. R. David, בבית רשיעא. v. 14. R. David ויהא עלך מרע במעך.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. נְבַר דָּלֵהּ. v. 2. R. מְצַדִּין לִגְמִירָא *ad exterminium venantur.* v. 4. R. עֲדַן סַעֲרָן. v. 6. R. אֲרֵי בְּעִדָּנָא הַהִיא בְרָא *Quia tempore illo filius.* Ib. מַתְקְלָא מַקְלָא לַחֲמָתַהּ. v. 7. R. אֲמַר נְבִיָּא וַאֲנָא *Dixit propheta; Ego autem.* Ib. בֵּאלָהָא. v. 8. R. David בעלת דבבותי. Ib. R. יְחַבֵּת כִּדְבְקַבְלָא. v. 9. R. כַּס לְוַט מִן *Calicem maledictionis.* v. 10. Elias legit וְתִחְזֵי רוּמִי. Ib. R. בְּמַפַּלְתָּהָא *ruinam ejus.* v. 11. R. יִתְבַּנְיָא *ædificabitur.* v. 12. R. וְקִרְוֵי תָקְפְּהָא *& civitatibus fortitudinis ejus.* v. 13. R. David ולמני הורמני. v. 14. R. אֲמַר נְבִיָּא פַּרְנֵס *Dixit propheta; Paſce.* Ib. כְּחוּרְשָׁא *ſicut ſylva.* v. 15. R. כְּיוֹמֵי מַסַּקְהוֹן. v. 20. R. וְטַבְוָת אַבְרָהָם *& miſericordiam Abrahæ.* Ib. עַל מַדְבְּחָא. Ib. טָבְוָן וּקְשׁוֹט כְּמָא דְקַיֶּמְתָּא *bona atque veritatem, ſicut à &c.* R. Salomon, תיהב קושט.

NAHUM.

CAPUT I.

Verſ. 6. R. כַּד אִתְגְּלֵי בְּרַחְמָנוּתֵהּ. Ib. חֶמְתֵּהּ pro רְגָזֵהּ repetito. v. 8. R. יַעְבֵּד לְכָל עַמְמַיָּא *cum omnibus gentibus.* v. 9. R. הוּא עָתִיד. In interpretatione Latina post *vobiſcum* ſuperflue adjicitur *de vobis.* Ib. לָא תִתְקַיֵּם בְּבֵית יִשְׂרָאֵל תַּרְתֵּין זִמְנִין עָקָא *non conſurget domui Iſrael bis anguſtia.* v. 10. R. וּכְמָא דִי טְעוּ.

CAP. II.

Verſ. 1. R. תַּקִּפִי *obfirma,* & חַסִּנִי *corrobora.* v. 4. R. בִּרְחוֹבֵי קִרְיָא. Ib. in fine טַרְדִין. v. 8. R. וְאִנּוּן עָרְקִין. v. 9. R. סְפוּ כָּל־מָנֵי. Sic R. Salomon at R. David סופו כל. v. 11. R. Salomon legit ושבקין תמן ביניהון, inverſo verborum ordine. R. David legit cum noſtris. v. 12. R. וּמָלָן אוֹצְרֵיהוֹן.

CAP. III.

Verſ. 4. R. שַׁפִּירַת חֵן. v. 7. R. דִּמְנַחֲמִין לִךְ. v. 8. R. מֵי יַמָּא שׁוּרְהָא *aquæ maris murus ejus?* v. 9. R. כּוּשׁ סַמְכוּתָהּ. v. 17. R. כְּזַחֲלֵי גּוֹבָאי.

HABACUC.

CAPUT I.

Verſ. 9. R. כְּרוּחַ קִדּוּמָא *vento vehementi.* v. 10. R. וְצָבַר מַלְיָתָא וְכָבֵשׁ לַהּ. v. 11. R. דְּרֵאמַת רוּחֵהּ. v. 15. R. בְּחֶרְמֵהּ. Sic verſ. 16. מֵיכְלֵהּ.

CAP. II.

Verſ. 1. R. וּמְסַכֵּינָא אֲנָא. v. 4. R. אָמְרִין בְּלִבֵּיהוֹן *dicunt in cordibus ſuis.* v. 13. R. הֲלָא מִחַן *Nonne plagæ.* R. David legit הא מחן תקיפין. Ib. R. וּמַלְכְוָתָא.

CAP. III.

Verſ. 3. R. David legit ומים תושבחתיה. v. 8. R. הָא עַל מַלְכְוָן *En ſuper regna.* Ib. הוּרַעְתָּא לְהוֹן. v. 13. R. תְּבַרְתְּ חַיָּבַיָּא. Ib. עַל צַוְרֵי מַלְכֵי סַנְאֵיהוֹן תְּדָרוֹךְ *colla regum inimicorum ipſorum calcaſti.* v. 14. R. מַחְשְׁבָן בִּישָׁן *machinationes malas.* Ib. תַּבַּרְתִּנּוּן בְּרוּחַ *confregiſti eos vento.* Ib. עַל דִּדְחִקוּ *eò quòd oppreſſiſſent.* v. 16. R. מִצְרָאֵי. Sic R. Salomon. Ib. לְחַכִּימַי *ſapientes meos.* Ib. נְעֵית, pro וְעֵית. v. 18. R. עַל נִסַּיָּא *propter ſigna.* R. David habet in ſingulari ניסא. Ib. בֵּאלָהָא עֲבֵד פֻּרְקָנִי.

SOPHONIAS.

CAPUT I.

Verſ. 5. R. עַל אִגּוֹרַיָּא. v. 10. R. מִן עוּפְלָא וְתִבְרָא *à loco ſublimi &c.* Sic & R. David, ſed R. Salomon lectioni noſtræ authoritatem aſtruere videtur, dum ſcribit מִשְׁנָה, *ſecundam,* eſſe *portam avium*, quæ ab ea (*portâ* ſc. *piſcium*) *ſecunda* erat. In fine verſus R. David legit מן נובשתא, monens interim alia exemplaria habere מִן נבעתא. v. 11. R. אִילֵילוּ דְיָתְבִין, abſque כָּל, quod ab Interprete tamen expreſſum eſt. Ib. אֲרֵי אִתְּבַרוּ. v. 12. R. עַל גֻּבְרַיָּא.

CAP. II.

Verſ. 2. R. Salomon legit דתיהון דמן למוצא דנשבא, Regia habent דנסבא, ſed Interpres lectionem priorem ſecutus eſt. Vi. Bab. v. 5. R. Salomon legit עמא דמחייבין. R. David lectionem noſtram habet. v. 7. R. לְטָבָא קֳדָם יְיָ *in bonum coram Domino.* Ib. גָּלְוָתְהוֹן. v. 11. R. וְיִסְגְּדוּן לֵהּ וְיִבְעוּן *& adorabunt eum & requirent.* v. 15. R. לְחֵיוְתָא כָּל־דְּיֶעְבַּר עֲלַהּ. Ib. בִּידֵהּ.

CAP. III.

Verſ. 2. R. לָא שְׁמַעַת. Ib. וּלְפָלְחָנָא דֶּאלָהַהּ לָא אִתְקְרֵבַת. v. 8. R. לְקָרָבָא מַלְכְוָתָא. Ib. כָּל־רַשִׁיעֵי אַרְעָא. v. 11. R. דִּי מְרַדְתְּ. Vi. Bab. v. 14. R. וּבוּעִי. v. 19. R. הָא אֲנָא אֶעְבֵּד. R. Salomon & R. David citant ut in noſtris. v. 20. R. גָּלְוָתְכוֹן bis.

AGGÆUS.

CAPUT I.

Verſ. 4. R. בְּכִיּוּרֵי אַרְזַיָּא. R. Sal. בנסרי דארזיא. v. 8. R. סַקוּ לְטוּרָא. v. 9. R. מִסְתַּכְּלִין אַתּוּן לְסַגִּי. Ib. R. David ואנא אשלח בידה מארתא. v. 11. R. וְקָרֵית יוּבְשָׁא עַל. v. 14. R. צְבָאוֹת אֱלָהֲהוֹן *exercituum Dei ſui.*

CAP. II.

Verſ. 13. R. הֲיִתְאֲסַר וַאֲתִיבוּ *Nonne prohibebitur, & reſponderunt.* v. 20. R. מִן יוֹמָא הָדֵין *ex die iſta.* v. 24. R. וַאֲשַׁוֵּינָךְ כְּגֻלּוּף.

ZACHARIAS.

CAPUT I.

Verſ. 21. R. אֱנָשׁ לְהַלְכָא בְּקוֹמְתֵהּ וְקוֹפָא וַאֲתָאָה. Ita etiam legit R. David.

CAP. II.

Verſ. 8. R. דִּמְנַזֵּק לְכוֹן. v. 9. R. לְמַפְלְחֵיהוֹן.

CAP. III.

Verſ. 2. R. יִנְעַר יְיָ בָּךְ יְחַטְאָה וְיִנְעַר יְיָ. v. 4. R. וְאַלְבֵּשׁ יָתָךְ זַכְוָן. Ita etiam R. David. v. 9. R. וְאַעְדֵּי יַת חוֹבֵי *ſcelera auferam.*

CAP. IV.

Verſ. 5. R. מָה אִנּוּן אִלֵּין. v. 6. R. אֱלָהֵין בְּרוּחַ מֵימַר קֻדְשִׁי אָמַר *ſed ſpiritu verbi ſanctitatis meæ, dicit.* v. 7. R. יַת מְשִׁיחָא דַּאֲמִיר *Chriſtus cujus &c.* v. 9. R. שַׁלְחַנִי לְוָתְכוֹן. v. 10. R. נִדְבְּכִין בְּאִלֵּין *ordines ſunt in his.* R. Salomon legit ut in noſtris. v. 13. R. מָה אִלֵּין.

CAP. V.

Verſ. 3. R. וְכָל דִּמְקַיֵּם. v. 10. R. עַמָּא הָדֵין דַּהֲווֹ *populum iſtum qui.*

CAP. VI.

Verſ. 2. R. בִּרְתִיכָא קַדְמֵיתָא. v. 5. R. בְּאַרְבַּע רוּחֵי שְׁמַיָּא *in quatuor ventis cœli.* v. 6. R. נָפְקִין בַּתְרֵיהוֹן. v. 10. R. דַּאֲתוֹ מִבָּבֶל. v. 12. R. דַּעֲתִיד דְּיִתְגְּלֵי. v. 13. R. יִטֹּל זִיו.

CAP. VII.

Verſ. 13. R. וַהֲוָה כְּמָא. v. 14. R. אֲרַע חֶמְדְּתָא.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. טוּרָא דְקוּדְשָׁא. v. 4. R. בִּרְחוֹבֵי יְרוּשְׁלֵם. v. 6. R. תִּתְיַקַּר
דְּחַלְתִּי. v. 14. R. וְלָא תָּב מֵימְרִי *nec pœnituit verbum meum.* v. 16. R. גְּבַר
עִם חַבְרֵיהּ. v. 20. R. קִרְוִין סַגִּיאִין. v. 22. R. מַלְכְּוָן רַבְרְבָן. Ita
etiam apud R. David. Lectio quæ in noſtris, ſonat *reges magni.*

CAP. IX.

Verſ. 3. R. כְּטִין שׁוּקִין. v. 6. R. וְיִתְבוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל. v. 9. R.
עַל כְּנִישְׁתָּא דְצִיּוֹן יַבְּבִי *cœtus Sion : jubila.* v. 10. R. שְׁלָמָא לְמַלְכְוָתָא. Ib. עַל
סִיפֵי אַרְעָא. v. 11. R. בְּמַדְבַּר צָדֵי. v. 15. R. וְיִקְטְלוּנוּן. Ib. עַל
בּוֹתֶל מַדְבְּחָא.

CAP. X.

Verſ. 2. R. שִׁקְרָא מְמַלְלִין לְלָא מַדַּעַם. v. 3. R. כְּסוּס תַּקִּיף. v. 5.
R. כְּטִין שׁוּקִין. v. 8. R. עֲלֵיהוֹן דְּיִסְגּוֹן. v. 10. R. יְסוֹפֵק לְהוֹן. v. 11.
R. מִצְרָאֵי יֶעְדֵּי.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. נִכְסַיָּא אִתְבְּזִיזוּ. v. 4. R. יְיָ אֱלֹהִים. Ib. לְפַרְנָסָא יַת עַמִּי.
v. 5. R. לֵית עֲלָנָא חוֹבָא. v. 10. R. גְּלוֹ לְבֵינֵי עַמְמַיָּא *migraverunt inter
populos.* v. 11. R. קְיָמָא גְּלוֹ. v. 13. R. מַקְדְּשָׁא דַייָ לְתְחוֹת *Domini
ſub manu &c.* v. 14. R. וְאַגְלִיו יָתֵהּ עַל דְּאַשְׁנִיו *& captivum duxerunt eum, eò quòd irritum
fecerant.* v. 17. R. מִיבַשׁ יִבַשׁ.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. כְּיַד אֲנִיסִין *quaſi per vim in &c.* v. 13. R. וְרַעְיַת בֵּית לֵוִי גַּבְרֵיהוֹן
לְחוֹד. Sic in reliquis וְרַעְיַת pro וְרִעְיַת.

CAP. XIII.

Verſ. 3. R. אֲרֵי יִתְנַבֵּי. Ib. וְיַחְדּוּן בֵּהּ. Vi. Bab. v. 6. R. וְרַחֲמָנָא.
Hæc vox juxta punctationem noſtram melius forſan, & Hebræo convenientius, reddatur *amico-
rum noſtrorum.* v. 7. R. וְעַל שִׁלְטוֹנַיָּא *& principes.* R. Sal. legit cum noſtris
שלטונא in ſingulari, at mox contrà קטול ית מלכיא. v. 8. R. וִיסוּפוּן
וְתַלְתָּא. Sic verſ. 9. יַת תַּלְתָּא, pro quo R. David habet ית תליתאה.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. עָתִיד. R. David habet ut in noſtris, דעתיד. Idem legit in fine verſus,
בנו ירושלם, ſed R. Sal. בנויך. v. 4. R. עַל טוּר זֵיתַיָּא. Sic in Venetis.
v. 7. R. Sal. legit כנהור יומא & כקבל ליליא. v. 8. R. וּמַדִּנְחָא.
v. 10. R. בְּאַתְרַהּ. v. 13. R. David legit על ידא דחבריה. v. 14. in fine,
R. לְסַגִּי לַחֲדָא. v. 16. R. בְּזִמַּן שַׁתָּא בְּשַׁתָּא לְמִסְגַּד. v. 17. R.
מֶלֶךְ עָלְמַיָּא, ut verſu præcedenti. v. 18. Pro תִּסַּק Baſileenſia habent תִּפַּק, i.e.
exiverit. Ib. R. Sal. & R. David legunt ולא עליהון יסק נילוס. v. 19. R.
מִצְרָאֵי. v. 20. R. יְהֵי כָּל כְּרוּבַת וגו׳ *erunt omnes phaleræ equi ſanctificata coram
Domino.* v. 21. R. בְּבֵית דַייָ.

M A L A C H I A S.

CAPUT I.

Verſ. 4. R. David legit ונתוב, juxta Hebræum. Ib. R. דְּיַיְתֵי יְיָ עֲלֵיהוֹן *adducit
Dominus &c.* v. 5. R. דְּאַפְּתֵּי יַת תְּחוּמָא דְיִשְׂרָאֵל. R. Salomon legit, ואפתי ית
תחום ארעא דישראל. v. 6. R. אָן יְקָרִי *ubinam eſt honor meus?* v. 11. R. Salo-
mon legit אבא מקבל. Ib. R. כְּקָרְבָּן דָּכֵי. R. Salomon וכאי.

CAP. II.

Verſ. 3. R. David legit [illegible] ארּ בעללת. v. 5. R. אַלְפֵּן אוֹרַיְתָא. Sic & R. David.
Aliquando א pro Affixo primæ perſonæ adhibetur ; ſi hic ita accipiatur, lectio iſta conveniet cum noſtra.
v. 9. R. לְכָל עַמְמַיָּא. v. 12. R. וִישֵׁיצִינֵּהּ מִקְרִיב *diſperdes
eum Dominus ne offerat.* v. 13. R. וְדִי מְדַנְקָן, rectè per fœmininum, quamvis R. Salomon habeat דמדנקין. v. 16. R. וְלָא תְּכַם. Eadem in Venetis Apocope. v. 17. R.
בְּדַאֲתוֹן.

CAP. III.

Verſ. 4. R. וְיִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ *Et ſuſcipietur voluntariè coram Domino.* v. 6. R.
Salomon legit ואתון דבית יעקב מדמן. v. 7. R. לְאוֹטָבָא. v. 9. R. עַמָּא
עֲבַד בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלְּהוֹן *popule univerſa domus Iſrael.* v. 12. R. וְעָבַד בָּהּ. Veneta pravè עֲבַד.
Noſtram lectionem exhibet R. David. v. 16. R. לִיקָר שְׁמֵהּ. v. 17. R. עַמָּא דְחָאֵס.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. שִׁמְשָׁא דְזָכוּ *Sol puritatis.* Ib. וְתִטּוּלוּן *ac augeſcetis.* In noſtris eſt וְתִטְּלוּן
à נטל, quod hic abſolute *tolli*, *efferre ſe*, ſignificare videtur.

MOnendus eſt Lector nos in citandis *Hebræorum* commentariis exemplari *Baſileenſi* uſos eſſe, ſerius tamen deprehendiſſe plurima in eo à *Buxtorfio* correcta quæ in *Venetis* aliter lecta erant, quod ne cui fraudi eſſet hic indicare viſum eſt. Atque ita tandem hiſce annotatiunculis & cum eis toti operi *Biblico* Divina benignitate ſupremam manum imponimus. Quod in iis præſtiti, prò ratione temporis ſatis anguſti & virium imbecillate, æquos ſpero Lectores boni conſulturos; ſimul optans ut illis non minoris utilitatis ſint, quam mihi moleſtiæ fuerunt. Neque tamen (ut quod res eſt fatear, quo minus virum inſigniſſimum debita laude fraudem) ullo modo fieri potuit ut intra tempus præſtitutum ea abſolviſſem, niſi in partem laboris ultro acceſſiſſet Cl. D. *Edmundus Caſtellus*. Illius ergo ſunt annotata in *Eſaiam*, *Jeremiam*, & *Ezechielem* a capite nono uſque ad vigeſimum ſeptimum incluſive, item in *Hoſeam*, *Joelem*, *Abdiam*, *Jonam*, *Michaam*, *Hagghaum*, & *Zachariæ* capita undecim priora.

עד הנה עזרנו יהוה

Variantes in Syriaca Verſione Veteris Teſtamenti Lectiones, e codicibus noſtris MSS. excerptæ ab *Herberto Thorndicio*.

AD LECTOREM ADMONITIO.

Contulimus ad Pentateuchum Par. primo manuſcriptum Pentateuchum Rev. in Chriſto Patris Jacobi Uſſerii Armachani, Hiberniæ Primatis, quem Us. appellamus, vetuſtatis non contemnendæ. Geneſis enim ejus, in calce, abſoluta ſcribitur Anno Alexandri milleſimo quingenteſimo viceſimo quarto, cujus initium in annum Chriſti duodecimum ſupra duodecies centeſimum incurrit. (Nam quod, Deuteronomium Anno MDVI. *abſolutum, in ejus fine ſcriptum eſt, viginti annorum mentionem omiſſam eſſe oportet) Præterea binos apographos, qui, præter Pſalmos, totam Veteris Teſtamenti Scripturam habebant, quorum alterum in Oriente ſibi deſcribi fecerat idem Jacobus; Ad cujus marginem ſubinde aſperſæ erant, manu neſcio cujus, variantes è Gregorio quodam Syro, Scholiaſte, ut opinor, quarundam Scripturæ partium, lectiones, quas, quoties operæ pretium videbatur, retulimus: Hunc in Pentateucho, Us. 2. appellamus, alibi, Us. tantum. Alterum ex Oriente ſecum advexerat, vir non minus morum candore quam eruditione præſtans Edvardus Pococke. Pſalmorum autem exemplar unum ſuppeditavit idem Jacobus, ad cujus oram adſcriptas variantes lectiones, (quas ſerius deprehenderam ex editione Erpeniana excerptas) quoties operæ pretium videbatur exſcripſi; Bina autem idem Edvardus. Ad Prophetas autem contulimus Ms. Erpenianum qui nunc eſt Academiæ Cantabrigienſis: Quem propterea Cant. appello. Ad cujus calcem, etſi manu recentiori, anno Chriſtiano* MLXVI. *ſcribi cœptum eſſe, annotatum eſt. Monendus autem eſt Lector, in perſonis verborum, in quibus* ܘ *maſc. plurale, vel* ܝ *fœm. ſive ſingulare ſive plurale reticetur, ſine diſcrimine vel apponi* ܘ *&* ܝ *vel omitti ſolere ab eis qui Syriacos codices ſcribunt. Quæ ſcribendi ἀδιαφορία cum diverſam lectionem non efficiat, ut pote quæ ad eundem ſenſum exprimendum ab eis adhibetur, ſuperſtitioſæ & faſtidioſæ diligentiæ futurum fuiſſe uſu comperi, eam ubique annotare. Satis igitur viſum fuit, quædam hujus generis quaſi exempla ſubinde relinquere, quibus admoneri poſſet lector, quatenus in eis judicio ſuo niti debeat, in quibus uſus Syriaca ſcribentium nihil definiat. Eadem ratione, uſu Magiſtro doctus, puncta pluralis non ea mente ab eis apponi, ut ſingularia intelligantur quibus appoſita non ſunt, (quæ ſcilicet toties apponuntur quoties ſcriba opus eſſe putat) non putavi hanc varietatem ſemper annotandam fuiſſe: exempla tantum reliqui, quæ lectorem ſui juris admoneant, præſertim ſicubi alius hinc ſenſus evadit. Denique, cum in Hebraicorum Nominum vocalibus rarus admodum ſit codicum Syriacorum conſenſus, nulla autem idonea diſcrepantiæ ratio, ſatis putavi, (fretus etiam ejus quem prius honoris cauſâ nominavi Jacobi judicio) ſubinde hanc varietatem, quoties res ferre videbatur, annotare. Conjecturas autem, quibus emendari verſionis Syriacæ lectio poſſe videbatur, ut inter legendum occurrentes aſpernatus non ſum, ita non ſponte ſe offerentes non quæſivi.*

CAPUT. I

VER. 2. ܘܐܪܥܐ] MSS. Us. 1. & 2. ܐܪܥܐ. male. Ib. ܘܒܘܗ] Ms. Us. ܘܒܗܘ. ſed eſt error Scribæ. v. 6. ܘܗܘܐ. ܘܦܪܫ.] Ms. Us. ܘܢܗܘܐ ܦܪܫ optime. v. 11. ܥܣܒܐ. ܕܡܙܕܪܥ ܙܪܥܐ.] videtur legendum. ܕܡܙܕܪܥܢ ܙܪܥܗ. interpungendo poſt ܬܕܐܐ ut ܥܣܒܐ ſit per appoſitionem, ut apud Onkelum דבר זרעיה nam ܕܡܙܕܪܥܢ. non poteſt eſſe activum: v. 12. ܕܢܦܩܢ] Ms. Poc. ܕܡܦܩܢ. v. 14. ܢܗܘܘܢ] Ms. Us. ܢܗܘܐ ut in Hebr. v. Gen. 39. 25. Levit. 10. 19. & 22. 13. vide etiam, Judith 9. 1. item Luc. 9. 28. Ib. ܘܠܙܒܢ̈ܐ] MSS. omnes ܘܠܙܒܢܘܬܐ. v. 16. ܠܐܢܗܪ] Ms. Us. ܠܡܢܗܪ. Ib. ܠܫܘܠܛܢܐ ܕܠܠܝܐ] Ms. Us. ܘܠܫܘܠܛܢܗ. v. 17. ܘܝܗܒ] deeſt ܘ in Ms. Us. per errorem ſcribæ. v. 18. ܢܘܗܪܐ ܠܚܫܘܟܐ] Ms. Us. ܚܫܘܟܐ ܠܢܘܗܪܐ. v. 21. ܕܪܚܫܘ] Ms. Us. non habet ܕ. Ib. deeſt in Us. ܘܟܠ ܦܪܚܬܐ ܕܓܦܐ ܠܓܢܣܗ per errorem ſcribæ. v. 24. ܡܦܩܐ] Ms. Us. ܘܡܦܩܐ ܚܝܘܬ ܠܓܢܣܗ male ex v. 25. v. 26. ܘܢܫܠܛܘܢ] Ms. Us. ܘܢܫܬܠܛܘܢ vide Cap. 3. v. 16. in Syr. v. 27. ܕܟܪ] Ms. Us. ܕܟܪܐ. Ib. ܘܢܩܒܐ] Ms. Poc. ܘܢܩܒܬܐ. v. 29. ܥܣܒܐ ܕܙܪܥܐ] res ipſa loquitur legendum eſſe ܥܣܒܐ ܕܙܪܥܐ ut in Hebr. facilis enim error ܪ̈ ܐ pro ܙ. Et ſic ſcriptum reperio in Us. Ibid. ܦܐܪ̈ܘܗܝ ܐܝܠܢܗ] Ms. Us. ܦܐܪܐ ܐܝܠܢܐ ܕܙܪܥܗ ܡܙܕܪܥܢ ܠܟܘܢ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ. v. 30. ܠܟܠܗ] Ms. uterque ܘܠܟܠܗ recte. v. 31. ܘܗܘܐ] Ms. Us. ܗܘܐ Ms. Poc. ܘܗܘܐ ܪܡܫ ܘܨܦܪ. vera eſt lectio Us. Ib. ܕܫܬܬܐ] in Uſſ. ܕܫܬܐ.

CAP. II. v. 4. ܗܠܝܢ] Ms. Us. ܘܗܠܝܢ. v. 5. ܘܟܠܗܘܢ] ܐܝܠܢܐ ܕܚܩܠܐ ܠܐ ܗܘܘ Ms. Us. ܟܠܗܘܢ ܐܝܠܢܐ ܗܘܐ. forte legendum ܟܠܗ ܐܝܠܢܐ, & poſt ܗܘܐ, eſt enim ܐܝܠܢܐ ſine punctis pluralis in MSS. v. 8. ܒܥܕܢ] Ms. Us. uterque ܒܥܕܝܢ per ܝ ut apud Ferrarium. Sic etiam. v. 10. Et poſt una voce ܡܢܩܕܡ quod fortaſſe id vult quod Vulg. *a principio*, & Aqu. ἀπ' ἀρχῆς Sym. ἐν πρώτοις v. 10. ܠܦܪܕܝܣܐ] Uterque Ms. ܠܡܫܩܝܘܗܝ ܦܪܕܝܣܐ non ܠ. recte ut mihi videtur. Ib. ܦܪܫ] uterque ܦܪܫ ܗܘܐ. v. 11. ܕܚܕܪ] Ms. Us. ܕܚܕܪ ܗܘܐ ſic v. 13. v. 12. ܕܒܕܘܠܚܐ] Ms. Poc. ܕܒܕܘܠܚ̈ܐ in plurali. v. 15. ܘܐܫܪܝܗܝ] Poc. ܘܐܫܪܝܗ̇.

CAP. III. v. 2. ܡܢ] Ms Us. ܕܡܢ. v. 5. ܐܝܟܐܠܗ̈ܐ] Ms. Us. ܐܝܟ ܐܠܗ̈ܐ. Ib. in omnibus MSS. ܛܒ̈ܬܐ ܘܒܝ̈ܫܬܐ cum punctis pluralis. v. 6. ܕܚܙܝܢܐ] MSS. uterque ܚܙ̈ܝܢܐ in plurali. v. 7. ܦܪܙܘܡܐ] Ms. Poc. ܦܪܙܘܘܡܐ ſed eſt Græcum περιζώματα Lat. *campeſtria* S. Ambr. v. 10. ܘܐܬܛܫܝܬ ܥܪܛܠܝܐ] Ms. Us. ܘܐܬܛܫܝܬ ܠܗ ܡܛܠ. v. 12. ܕܝܗܒܬ ܠܝ] ܠܝ non legitur in Ms. v. 16. ܘܗܘ] Poc. ܗܘ ܢܫܬܠܛ ܒܟܝ. v. 20. ܕܟܠܚܝ] duabus vocibus in MSS. v. 22. ܘܢܚܐ] Ms. Poc. ܢܚܐ. v. 23. 24. ܥܕܢ in Ms. Us. ܥܕܝܢ ſic Cap. 4. 16.

CAP. IV. v. 1. ܘܐܡܪ] Ms. Poc. ܐܡܪ, male ut videtur. v. 7. ܗܐ ܠܐ] Ms. Poc. ܘܗܐ ܠܐ. Us. 2. ܗܐ ܘܠܐ. v. 15. ܫܒܥܬܐ ܕܩܐܝܢ] Ms. uterque ܫܒܥܬܐ ܩܐܝܢ male ut videtur, ſed Ms. Us. poſt ܠܐ habet punctum: quod videtur neceſſarium; niſi legamus ܠܫܒܥܐ, quæ emendatio eſt tam neceſſaria, quam certa: v. 22. ܟܠ ܕܢܚܫܐ] MSS. ܟܠ ܚܪܫ ܕܢܚܫܐ. v. 23. ܠܡܐܡܪܝ] Ms. Us. ܠܡܐܡܪܘܝ ſic & Poc. v. 25. ܘܫܡܗ ܐܡܪ] Ms. uterque ܫܡܗ ܐܡܪ ܠܗ reſtituendo ܠܗ Us. 2. ܫܡܗ ܠܗ ܐܡܪ Ibid. ܩܛܠܗ] diviſim in MSS.

CAP. V. v. 5. ܕܚܝ̈ܘܗܝ ܫܢ̈ܘܗܝ] Ms. Us. ܟܠ ܝܘܡ̈ܘܗܝ Ms. Poc. ܟܠ ܫܢ̈ܘܗܝ. v. 10. ܠܒܬܪ ܡܘܠܕܗ] Ms. Us. una voce (ut & v. 19. & Poc. ܠܐܘܠܕܗ. v. 20.) Poc. ut impreſſum eſt. v. 12. 13. 15. Ms. uterque ܡܗܠܠܐܝܠ ut poſtea impreſſum extat. ver. 20. ܘܡܝܬ] in Poc. ܘܐܡܝܬ ſic & in 22. & 27. v. 21. ܠܡܬܘܫܠ] libri noſtri ܠܡܬܘܫܠܚ. v. 25. ܘܐܘܠܕ ܠܠܡܟ] in Us. ܘܐܘܠܕܠܡܟ ſic & in 26. & 28. v. 31 deeſt in Us. ܫܢܝܢ quod ipſius manu in margine notatum eſt ſuppletum eſſe in altero Ms. ut & in Poc.

CAP. VI. v. 2. ܟܠܗܘܢ] In utroque Ms. ܟܠܗܘܢ ſic etiam v. 4. in Us. v. 4. ܘܡܢ ܒܬܪ] in Us. ܘܡܢܒܬܪ. Ib. ܓܢܒܪܐ ܕܫܡ̈ܗܬܐ proculdubio leg. ܓܢܒܪ̈ܐ etſi tum MSS. tum impr. ܓܢܒܪܐ. v. 5. ܕܡܬܚܫܒ] uterque Ms. ܕܡܚܫܒ. v. 10. ܘܐܘܠܕ] ܠܬܠܬܐ ܒܢ̈ܝܢ ܚܘܣ Ms. Us. uterq; ܘܐܘܠܕ ܢܘܚ ܠܬܠܬܐ ܒܢ̈ܝܢ Poc. item, niſi quod habet ܠܬܠܬܐ. v. 13. ܕܟܠ ܐܪܥܐ] MSS. ܥܡ ܐܪܥܐ recte omnino. v. 14. ܩܢܝ̈ܐ ܩܢܝܢܗ] ſic punctatur in Us. ut & v. 15. ubi Poc. ܩܢܝܢܗ. Et hoc loco ſemel monuiſſe ſufficiet, Us. 1. tantæ vetuſtatis codicem, ſemper ܩܢܝܢ legere. Poc. ſemper ܩܢܝܢ. Ex quibus in unum conflatis lectio Pariſienſis ܩܢܝܢ conſtare videtur: quod idem uſu veniſſe videtur in ܬܠܬ݂ ܡܐܐ & aliis ejuſdem formæ nominibus, quæ in Uſſer. primo leguntur ܬܠܬ݂ ܡܐܐ in Poc. autem ſemper ܬܠܬ ܡܐܐ. v. 16. ܬܫܓܠܠܝܗ̇] Ms. uterque. ܬܫܟܠܠܝܗ̇ per Caph, cum his punctis in Poc. & Us. 2. v. 17. ܛܘܦܢܐ. ܡ̈ܝܐ] in Poc. ܛܘܦܢܐ ܕܡ̈ܝܐ recte omnino. v. 19. ܟܠܚܝܘܬ] in utroque Ms. diviſim per ܠ. v. 22. in utroque Ms. ܟܠ ܕܦܩܕܗ] nihilominus videtur ſcribendum eſſe ܟܠ ut in Hebr

CAP. VII. v. 11. ܒܫܒܥ ܥܣܪܐ] MSS. ܒܫܒܥܥܣܪܐ. Ib. ܐܬܬܪܥ MSS. ܐܬܬܪܥܘ. v. 15. ܟܠ ܒܣܪ] diviſim in MSS. v. 16. ܘܥܠ] Ms. uterque ܘܥܠܘ nota pluralis expreſſa, ſecundum ea quæ præmiſi. v. 23. ܘܐܬܡܚܝ] eſt ex correctione utriuſq; Ms. in Par. ܘܐ::ܡܚܝ.

CAP. VIII. v. 4. ܒܫܒܥ ܥܣܪ̈ܐ] Ms. uterque ܒܫܒܥܥܣܪ̈ܐ puncta in Poc. v. 7. ܢܦܩ] Ms. Poc. ܢܦܩ ſic punctat. v. 11. ܘܐܬܬ] ad marg. Us. 2. annotatum eſt Gregorium legere ܘܗܦܟܬ. Ib. ܒܦܘܡܗ̇ ܐܚܝܕܐ] MSS. ܐܚܝܕܐ ܒܦܘܡܗ̇. v. 13. ܢܓܒ ܐܦ̈ܝ] Ms. Poc. ܢܓܒܘ ܐܦ̈ܝ item Us. 2. v. 21 in MSS. utrumque legitur ܪܝܚܐ ܕܢܝܚܘܬܐ ܪܝܚܐ ܕܢܝܚܐ quamvis alterum videatur gloſſema, Ib. ܕܒܪܢܫܐ ܒܝܫ] in Poc. ܕܒܪܢܫܐ ܒܝܫ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܛܠܝ.

CAP. IX. v. 3. ܟܠܪܚܫܐ] duabus vocibus ܟܠ ܪܚܫܐ in MSS. ut alibi. v. 4. interpunctum eſt ubique poſt ܕܒܢܦܫܗ ܕܡܗ poteſtq; intelligi per hypallagen, in cujus anima eſt ſanguis ipſius, id eſt, in cujus ſanguine eſt anima ipſius. Sed videtur potius ܕ in ܕܒܢܦܫܗ redundare, etſi in MSS. comparet. v. 11. ܢܗܘܦ] Poc. ܢܗܘܦ ܢܗܘܐ male. v. 15. ܘܐܬܕܟܪ] Poc. ܐܬܕܟܪ Us. 2. ܐܬܕܟܪܘ male. Ib. ܕܒܝܢܝ̈] Poc. ܕܒܝܢܝ. Ib. ܢܗܘܐ] MSS. ܢܗܘܘܢ. v. 16. Ms. Us. ܘܐܚܙܝܗ̇, una voce. v. 17. diviſim ut et in Poc. ubi una voce editum eſt. v. 23. ܠܒܣܬܪܐܝܬ] in Poc. & Us. 2. duabus vocibus, apud Ferrarium citatur per Teth.

CAP. X. v. 2. ܘܡܕܝ . ܘܝܘܢ .] ܘܡܕܝ in Poc. item, ܘܝܘܢ. v. 3. ܘܪܝܦܬ] in Poc. ܘܕܝܦܬ. v. 4. ܘܪܘܕܢܝܢ] in Poc. ܘܕܘܕܢܝܢ ut & Gregorius. Ib. ܕܥܡ̈ܡܐ] in Us. ܕܥܡܡܐ item ܘܕܝܦܬ & ܠܪܘܕܘܢܝܐ. v. 5. ܒܠܫܢܗ. ܒܥܡܡܐ] in Us. utroque ܒܠܫܢܗ ܕܥܡܡܐ. recte omnino v. 11. ܢܝܢܘܐ ܠܪܚܘܒܘܬ] in Poc. ܢܝܢܘܐ ܠܪܚܘܒܘܬ. Ib. ܘܟܠܚ] fortasse habet ܗ pro ܚ & ita post in 13. ܘܟܣܠܘܚܝܡ ܘܟܦܬܘܪܝܡ. ſane in nominibus præſertim propriis adeo frequens eſt ܝ in ܕ mutatio, ut, niſi alia ratio accedat, ſemper annotandam eam varietatem non putaverim. v. 13. ܘܥܢܡܝܡ ܘܠܗܒܝܡ] in Poc. ܠܗܒܝܡ & ܘܢܦܬܘܚܝܡ v. 19. ܕܓܪܪ] in Poc. ܕܓܪܪ v. 25. ܦܠܓ] in Poc. ܦܠܓ. male, ut opinor. v. 28. ܘܥܘܒܠ] in Poc. ܘܥܘܒܠ v. 30. ܡܕܢܚܐ] in Poc. ܡܕܢܚܐ. ſic etiam Us. 2. & Gregorius.

CAP. XI. v. 1. ܘܡܡܠܠܐ] in Ms. utroque ſcriptum eſt ܘܡܡܠܠܐ ſcilicet quia alterum ܠ non effertur v. 6. ܢܬܟܠܐ ܡܢܗܘܢ] in Mſſ. legitur ܡܢܗܘܢ ܟܠ ܕܢܬܪܥܘܢ ܠܡܥܒܕ etſi in Poc. ultima vox diviſim ſcripta eſt. v. 7. ܠܫܢܗܘܢ] certa eſt lectio, etſi Hebr. aliud ſuadeant, propter utrumque Ms. in quibus puncta pluralis, & propter v. 9. v. 13. ܘܐܘܠܕ ܒܢܝܢ] in Us. ܘܐܘܠܕ ܒܢܝܢ ſed Us. 2. habet ut impreſſum eſt, quod Poc. confirmat: Et certe Syriacus Int. Hebr. lectionem exprimere ſolet. Onkelus tamen hic legit חלחין. v. 29. ܕܐܒܪܗܡ] in Poc. ܕܐܒܪܗܡ v. 31. ܒܪ ܒܪܗ] in Mſſ. ܒܪ ܒܪܗ ܒܪܗ.

CAP. XII. v. 3. ܘܕܡܠܛܝܢ] Inſititium videtur aliunde: & tamen agnoſcitur a noſtris Mſſ. v. 5. ܘܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ] abeſt a Poc. ſicut a Græco. item ab Us. 2. v. 6. ܕܡܘܪܐ] cum punctis pluralibus in Us. v. 11. ܫܦܝܪܬ ܚܙܘܐ] habet punctum verbi in Us. ܫܦܝܪܬ ſed videtur legendum ܫܦܝܪܐ Us. 2. ܫܦܝܪܬܝ v. 14. ܚܙܘܗ] v. 15. ܘܚܙܘܗ] in Us. ܘܚܙܘܗ utrobique: in Poc. eadem varietas, quæ in impreſſo, ſed ordine contrario. Ib. ܘܐܬܕܒܪܬ] in Poc. ܘܐܬܕܒܪܬ.

CAP. XIII. Videtur Syrus Int. v. 10. legiſſe in Hebr. צען pro צער & v. 18. ויאתה pro ויאהל.

CAP. XIV. v. 1. ܕܐܡܪܦܠ ܡܠܟܐ ܕܫܢܥܪ. ܘܐܪܝܘܟ ܡܠܟܐ ܕܐܠܣܪ] In Us. puncta ſunt ܕܫܢܥܪ, item ܘܐܪܝܘܟ ܡܠܟܐ: obſervandum autem eſſe etiam ibi ܕܐܠܣܪ in Poc. ܕܫܢܥܪ item ܕܐܡܪܦܠ item v. 9. v. 2. ܗܝ ܗܝ] in Poc. ܕܗܝ ܗܝ v. 4. ܘܒܬܠܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ] in Us. punctatum eſt ܘܒܬܠܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ una voce. v. 5. ܘܠܙܘܙܝܡ] in Us. ܙܘܙܝܡ ſine ܘ, item in Poc. v. 9. ܕܓܘܝܐ] in Poc. punctatum eſt ܕܓܘܝܐ v. 10. ܒܝܪܐ ܒܝܪܐ ܕܚܡܪܐ] in Poc. ܒܝܪܐ ܕܚܡܪܐ in Us. 2. lacuna loco ſecundi ܒܝܪܐ v. 13. ܕܥܒܪܝܐ] in Mſſ. ܕܥܒܪܝܐ v. 17. ܕܡܠܟܐ] in Mſſ. ܕܡܠܟܐ in plurali quod non congruit cum Heb. item in Poc. v. 18. ܠܚܡܐ] in Poc. diſerte ſcriptum eſt ܠܚܡܐ

CAP. XV. v. 2. ܕܕܡܫܘܩܝܐ] in Poc. ܕܕܡܫܘܩ Us. 2. ܕܕܡܫܘܩܝܐ v. 8. ܐܕܥ ܕܐܢܐ] in Poc. ܐܕܥ ܕܐܢܐ ܗܘ v. 18. in Mſſ. ſicut impreſſum eſt, ܠܙܪܥܟ ܐܬܠ, & vide ſimile 39. 12, 13. 18. niſi tamen & ibi exciderit ܠ & hic reponendum ſit, v. 19. ܘܠܩܕܡܘܢܝܐ] in Us. ܘܠܩܕܡܘܢܝܐ

CAP. XVI. v. 2. in Mſſ. ܐܬܒܢܐ cum duplici ܐ, etſi Heb. ſuadeat eſſe ܝ pro ܕ v. 6. ܒܥܝܢܝܟܝ] in Us. utroque ܒܥܝܢܝܟܝ v. 16. ܠܐܒܪܡ] in Us. ܠܐܒܪܗܡ.

CAP. XVII. v. 12. ܒܪ ܬܡܢܝܐ] in Us. ܒܪ ܬܡܢܝܐ cum punctis pluralis. v. 23. ܘܓܙܪܗ] in Poc. ܓܙܪ recte omnino.

CAP. XVIII. v. 7. ܕܥܒܕ ܠܗ] in Poc. ܕܥܒܕ ܠܗ item in Us. 2. v. 16. ܕܒܢܝܗܘܢ] in Poc. ܕܒܢܝܗܘܢ Us. 2. ܕܒܢܝܗܘܢ v. 17. ܐܡܪ. ܡܟܣܐ ܐܢܐ] in Mſſ. ܐܡܪ ܠܐ ܡܟܣܐ ܐܢܐ. v. 19. ܕܢܦܩܘܕ] in Poc. ܕܢܦܩܘܕ ſed ſolemnis eſt error, ܘ pro ܕ & ex adverſo.

CAP. XIX. v. 7. ܬܒܐܫܘܢ] in Poc. punctatum eſt ܠܐ ܬܒܐܫܘܢ v. 9. ܬܘܒ ܐܬܐ] forte pro ܬܘܒ ܐܬܐ v. 20. ܗܝ ܩܪܝܬܐ ܗܕܐ] in Poc. ܩܪܝܬܐ ܗܕܐ male videtur deeſſe ܗܝ v. 26. ܐܢܬܬܗ] in Us. ܐܢܬܬܗ fœmininum ut ſit, quamvis Hebr. & Chald. maſc. v. 35. ܘܐܫܩܝܢܝܗܝ] in Us. ܘܐܫܩܝܢܝܗܝ item in Poc. cum duplici ܝ, ad quorum prius punctum pertineat. in Us. 2. ܘܐܫܩܝܢܝܗܝ. eſt autem ܝ illud ſecundæ manus, a qua codici illi aſcripta ſæpius puncta obſervavi. v. 37. ܕܡܘܐܒܝܐ] in Us. ſecunda manu punctatum eſt, ܕܡܘܐܒܝܐ Us. 2. ܡܘܐܒܝܐ.

CAP. XX. v. 1. ܒܝܬ ܩܕܫ ܠܒܝܬ ܫܘܪ] in Us. ܒܝܬ ܩܕܫ ܘܒܝܬ ܫܘܪ v. 9. ܕܐܬܝܬ] in Poc. ܐܬܝܬ ſine ܕ v. 14. ܘܥܒܕܐ] in Poc. ܘܥܒܕܐ quod punctum manifeſtum eſt ad ܥ pertinere. v. 15. ܕܫܦܝܪ] in Us. ܕܫܦܝܪ in Poc. & Us. 2 ܕܫܦܪ in præterito. v. 17. ܘܐܣܝ] in Poc. ܘܐܣܝ ܠܗ.

CAP. XXI. v. 4. ܕܦܩܕܗ] in Us. ܕܦܩܕܗ ubi pthocho ad ܦ præcedentem pertinet ut nuper 20. 14. v. 7. ܕܬܪܒܐ] in Us. ܘܬܪܒܐ, ܘ pro ܕ & aperte in prima, in Us. ܕܬܪܒܐ ubi punctum videtur primam notare ut in Hebr. cum tertia impreſſa ſit. v. 9. ܡܓܚܟ] in Poc. ܡܓܚܟ ܥܡ ܒܪܗ quod nihil eſt niſi error ſcribæ. v. 10. ܒܪ ܐܡܬܐ ܗܕܐ] in Marg. Us. notatur legendum ܕܐܡܬܐ ܗܕܐ v. 14. ܕܒܪܫܒܥ] in Us. ܕܒܝܪܫܒܥ per ܝ in Poc. per ܐ. v. 20. ܘܗܘܐ ܗܘܐ] in Us. ܘܗܘܐ ܗܘܐ male in præterito.

CAP. XXII. v. 3. ܘܐܙܠ] in Poc. ܘܐܙܠ v. 12, 16. ܚܣܟܬ] in Poc. ܚܣܟܬ item in Us. 2. in 16. v. 20. ܘܐܬܡܠܟ] in Us. ܘܐܬܡܠܟ v. 21. ܘܠܩܡܘܐܝܠ] in Us. utroque ܘܩܡܘܐܝܠ v. 22. ܘܠܦܠܕܫ] in omnibus eſt ܦܠܕܫ Ib. ܘܠܝܕܠܦ ܘܠܒܬܘܐܝܠ] in Poc. ܝܕܠܦ ܘܒܬܘܐܝܠ Ib. ܘܠܒܬܘܐܝܠ] in Us. ܘܒܬܘܐܝܠ v. 24. ܘܬܚܫ] in Poc. ܘܬܚܫ.

CAP. XXIII. v. 8. ܐܢ ܐܝܬ ܒܢܦܫܟܘܢ] in Poc. ܐܢ ܐܝܬ ܒܢܦܫܟܘܢ. Ib. ܥܡ ܥܦܪܘܢ ܒܪ ܨܚܪ] in Poc. ܥܡ ܥܦܪܢ ܒܪ ܨܚܪ ܚܬܝܐ. v. 18. ܕܥܐܠܝܢ] in Mſſ. ܥܐܠܝܢ.

CAP. XXIV. v. 2. ܠܥܒܕܗ ܪܒܐ ܕܒܝܬܗ] in Poc. ܠܥܒܕܗ ܪܒ ܒܝܬܗ Us. 2. ܪܒܐ ܕܒܝܬܗ. v. 7. ܗܘ ܢܫܕܪ] in Poc. & Us. 2. ܘܗܘ ܢܫܕܪ. v. 9. ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ] in Poc. non habetur ܗܢܐ. v. 12. ܘܥܒܕ] in Poc. ܘܥܒܕ puncto promoto, ut prius obſervatum eſt. Ib. ܛܝܒܘܬܐ] in Us. ܛܝܒܘܬܐ, ubi varietatem prius obſervatam in hac voce punctanda repræſentatam video. v. 15. ܘܡܫܟܐ] quid ſi legamus ܘܡܫܟܬܗ etſi contra fidem codicum? ſic ſtatim ſequitur v. 16. etſi v. 18. in Poc. ܘܡܫܟܐ. v. 21. ܘܡܫܬܘܐ] Syriacus Int. legebat in Heb. משקה pro משתאה niſi legendum ܘܡܫܬܘܗ quod non dubito verum eſſe. v. 22. ܩܕܫܐ] in Us. ܕܕܗܒܐ ܩܕܫܐ per notam pluralis. v. 44. ܘܐܦ ܠܓܡܠܝ] in Us. ut & in Poc. ܘܐܦ ܠܓܡܠܝ. v. 47. ܘܫܐܠܬܗ] in Poc. ܫܐܠܬܗ v. 50. ܘܒܬܘܐܝܠ ܘܐܡܪܘ ܠܗ] in Poc. ܘܒܬܘܐܝܠ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. Ib. ܡܢ ܡܪܝܐ] in Us. ܡܢ ܡܪܝܐ v. 54. ܫܕܪܘܢܝ] in Poc. ܫܕܪܘܢܝ. v. 55. ܬܬܒ] in Us. ܬܬܒ ܥܡܢ item in Poc. v. 58. ܘܩܪܘܗ] in Mſſ. ܘܩܪܘܗ ut alibi ſæpius: item ſtatim ܐܙܠ ܐܙܠ] in Mſſ. ܐܙܠ. v. 63. ܢܦܩ ܗܘܐ] in Poc. ܢܦܩ ܗܘܐ ܗܘܐ

CAP. XXV. v. 2. ܘܫܘܚ] in Us. ܘܫܘܚ v. 4. ܘܥܝܦܐ. ܘܐܒܝܕܥ. ܘܐܠܕܥܐ] in Us. utroque ܘܥܝܦܐ, item ܘܐܒܝܕܥ in Poc. ܚܢܘܟ in Us. 2. ܚܢܘܟ. v. 15. ܘܬܝܡܐ] in Us. ܘܬܝܡܐ item in Poc. Ad mentionem Laban Syri. ver. 20. aſcriptum eſt Marg. Us. in hæc verba.

ܠܒܢ ܗܘ ܐܪܡܝܐ ܐܚܘܗ̇ ܕܪܦܩܐ ܗܘ ܗܘܐ ܥܠ ܦܕܢ ܐܪܡ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܬܝܠܕ

ܗܘ ܕܩܛܠܗ ܠܐܚܘܗܝ ܘܡܠܟ ܥܠ ܒܝܬ ܢܗܪܝܢ ܘܐܬܩܪܝܬ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܐܚܝܕܘܬܗ. ܣܘܪܝܐ. ܘܩܕܡ ܡܢ ܗܕܐ ܣܘܪܝܝܐ ܐܪܡܝܐ ܡܬܩܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܟܕ ܐܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ ܣܘܪܘܣ ܗܝܕܝܢ ܐܬܩܪܝܘ ܣܘܪܝܝܐ. ܣܘܪܝܐ ܕܒܝܬ ܚܠܠ ܡܕܝܢܬܐ ܐܢܛܝܘܟܝ ܘܠܐܕܝܩܝܐ ܘܚܠܒ ܣܠܘܩܝܐ ܘܚܡܬ ܘܫܝܙܪ ܘܚܡܨ ܘܩܣܪܝܐ ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܫܐܡ : ܘܐܪܡܢܝܐ ܐܪܡܝܐ ܠܐ ܐܢܘܢ ܐܠܐ ܣܘܪܝܝܐ ܐܝܬܝܗܘܢ. Aramæus, Syrus eſt. Syria de nomine Syri dicta eſt, qui interfecit fratrem ſuum & regnavit in Meſopotamia, & vocata eſt omnis terra poſſeſſionis ejus Syria. Antea Syri vocabantur Aramæi, & cum demum regnaret eis Syrus, tunc Syri dicti ſunt. Ad Cœloſyriam pertinet Antiochia, Laodicea, Chaleb, Seleucia, Hamath, Shaizru, Emeſa, Cæſarea, omniſque regio Sham : Armeni autem Aramæi non ſunt, ſed Syri ſunt. V. 23. ܠܥܡܡܝܢ] in Poc. ܠܥܡܡܐ item in Us. 2. v. 24. ܬܐܘܡܐ & ܘܡܠܘ.] in Poc. ܘܡܠܘ male ut videtur, ut poſt ܬܐܘܡܐ. v. 26. ܒܪ ܫܬܝܢ ܫܢܝܢ] in Us. ܒܪ ܫܬ in Poc. ܒܪ ܫܬܝܢ. v. 34. ܘܫܛ ܐܪܐ ܠܐ] in marg. Us. ܘܐܪܐ ܠܐ item in Us. 2. etſi Syriaſmus hoc non poſtulet.

CAP. XXVI. v. 5. ܢܛܘܪܘܬܝ] in Us. ܢܛܘܪܘܬܝ in Poc. ſine punctis. v. 13. ܕܪܒܐ] in Us. ܕܪܒܐ in præſenti. v. 14. ܦܠܚܘܬܐ ܣܓܝܐܬܐ] non eſt in Us. In Us. 2. ad marginem aſcriptum extat. v. 22. ܘܐܦܫܢ] in Poc. ܦܫܢ item in Us. 2.

CAP. XXVII. In Us. in Tit. Cap. ܒܘܪܟܬܐ plur. v. 9. ܐܝܟ ܕܪܚܡ] in Us. ܐܝܟ ܕܪܚܡ in præterito, item. v. 14. in Poc. præſens utrobique, ut & in Us. 2. v. 20. ܘܫܟܚܬ] in Poc. ܫܟܚܬ male. v. 42. ܘܐܬܚܘܝܘ ܡܠܘܗܝ] abeſt hoc loco ܘ plurale ab omnibus Mſſ. v. 44. ܥܕܡܐ ܕܬܗܦܘܟ ܪܘܓܙܗ ܕܐܚܘܟ ܡܢܟ] In Mſſ. ܥܕܡܐ ܕܬܗܦܘܟ ܪܘܓܙܗ ܕܐܚܘܟ. ܘܥܕܡܐ ܕܬܗܦܘܟ ܪܘܓܙܗ ܕܐܚܘܟ ܡܢܟ.

CAP. XXVIII. v. 3. ܘܠܟܢܫܝ] in Poc. & Us. 2. ܘܐܟܢܫܝ. v. 4. ܒܘܪܟܬܗ] in Us. ܒܘܪܟܬܗ in ſingulari ſecundum Heb. recte. Ut & in Cap. 27. v. 41. etſi ibi Mſſ. conſentiant impreſſo. v. 13. ܝܗܒܢܐ] in Us. ܝܗܒܢܐ ſine nota præſentis quæ in Poc. extat. v. 17. ܘܕܚܠ ܘܐܡܪ ܕܚܝܠܐ ܗܘ ܐܬܪܐ] additum ad Hebr. extat in Mſſ. ut & poſt ܡܘܬܒܐ. v. 18. ܟܐܦܐ] in Poc. ܟܐ̈ܦܐ in plur. male, ſequitur enim ܘܐܩܝܡܗ. v. 19. ܫܡܗ ܠܐܬܪܐ] in Us. ܫܡܗ ܗܘܐ ܠܐܬܪܐ forte legendum ܕܐܬܪܐ. v. 20. ܘܢܛܪܢܝ ܒܗ ܒ] in Poc. ܘܢܛܪܢܝ ܒܫܒܝܠܐ ſine ܒܗ. ſed male, natus enim errore repetitione τοῦ ܒ.

CAP. XXIX. v. 4. cum ויאמר ſemper in hoc ſermone Jacobi cum paſtoribus & deinceps reddatur per ܐܡܪ obſervandum eſt, ſemper notari puncto præſentis niſi initio v. 5. in Poc. ubi punctum infra vocem notat præteritum, quod idcirco videtur vitioſum. v. 8. ܘܡܫܩܝܢܢ ܥܢܐ] in Us. ܕܥܢܐ recte. Ita enim prius, & in Poc. v. 21. ܕܐܥܘܠ] in Poc. ܕܐܥܘܠ male ut videtur. v. 33. ܘܩܪܬ ܫܡܗ] in Poc. ܩܪܬ ܫܡܗ.

CAP. XXX. v. 1. ܘܐܠܐ] in Us. duabus vocibus ܘܐܢ ܠܐ ſic Greg. in Us. 2. v. 3. ܘܬܐܠܕ] in Us. ܘܬܐܠܕܝܢ ut & in Poc. Ibid. in Mſſ. etiam ܐܬܒܢܝܐ ubi Hebr. congruit ܐܬܒܢܐ. v. 8. ܟܬܫܐ ܟܬܫܬ ܥܡ ܚܬܝ] in Us. ܟܬܫܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܟܬܫܬ ܥܡ ܚܬܝ ܘܙܟܝܬ ita etiam in Poc. plenius: v. 13. ܒܢ̈ܬܐ.] in Mſſ. ܒܢܬܐ neque enim adſunt puncta pluralis, ſed male, nam ad marg. Us. 2. ܛܘܒܢܝ ܐܡܪܢ ܠܝ ܒܢܬܐ errore ܕ in ܪ mutatum eſt. v. 14. ܗܒܝܢ] in Us. ܠܝ ܗܒܝ ſic etiam in Poc. Us. 2. ܠܝ ܗܒܝܢ. v. 38. ܘܫܚܡܝܢ] in Us. videtur ſcriptum ܘܫܚܡܝܢ nam ſane utrumque reperitur ܫܚܡ & ܫܚܢܐ non ſolum apud Ferr. ſed & v. 41. v. 39. ܘܫܚܢܝ ܥܢܐ ܠܚܘܛܪܐ] in Poc. ܘܫܚܢܝ ܥܢܐ ܥܠ ܚܘܛܪܐ ſed ܥܠ ܚܘܛܪܐ redundat.

CAP. XXXI. v. 1. ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܐܒܘܢ] in Poc. ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܐܒܘܢ. v. 12. ܟܠ ܕܥܒܕ ܠܟ] in Us. ܕܥܒܕ ܠܟ ܠܒܢ ſic & in Poc. v. 13. ܕܡܫܚܬ ܠܗ ܩܝܡܬܐ ܘܢܕܪܬ ܠܗ ܠܐܠܗܐ ܢܕܪܐ] in Poc. ܕܡܫܚܬ ܠܗ ܠܐܠܗܐ ܢܕܪܐ quatuor reliquis vocibus male omiſſis. ver. 14. ܘܝܪܬܘܬܐ ܒܝܬ ܐܒܘܢ] in Us. ܘܝܪܬܘܬܐ ܒܒܝܬ ܐܒܘܢ. v. 15. ܐܬܚܫܒܢ] in Us. ܐܬܚܫܒܢ. v. 22. ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ] in Us. ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ. v. 26. ܠܒܢܝ ܘܠܒܢܬܝ] deeſt in Poc. ܘܠܒܢܬܝ male ut opinor v. 29. ܡܢ ܛܒܬܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܫܬܐ] in Poc. ܡܢ ܒܝܫܬܐ ܘܥܕܡܐ ܠܛܒܬܐ v. 41. ܒܢ̈ܬܟ] in Poc. ܒܢܬܟ male, opinor. v. 46. ܘܥܒܕܘ ܝܓܪܐ] deeſt in Us. ſed extat in Poc. idque rectum.

CAP. XXXII. v. 11. ܘܡܫܟܢܘܬܟ] in Poc. ܘܡܫܟܢܬܟ ſine ܘ ante ܬ. v. 12. ܘܐܚܒܛ] in Us. ܘܐܚܒܛ. v. 15. ܘܬܘܪܐ ܥܣܪܐ] ſic in utroque Ms. quamvis viginti in Lat. Ibid. ܐܬܢܐ] in Poc. ܘܐܬܢܐ male, nam Us. ut impreſſum eſt ſine ܘ. v. 18. ܕܢܦܩ] in Us. ܕܢܦܩ in præſenti, ut poſt ܐܬܐ, in Poc. nullum eſt punctum. v. 19. ܠܟܠܝܢ] in Poc. ܠܟܠܗܘܢ in margine tamen ut impreſſum eſt. Ib. ܒܬܪܢ] in Us. ܒܬ̈ܪܢ ſcilicet in plurali, in Poc. nullum eſt punctum. v. 22. ܒܡܥܒܪܐ] quamvis Mſſ. conſentiant impreſſo, certum eſt legendum ܒܡܥܒܪܐ. v. 28. ܫܡܟ ܡܟܝܠ ܘܫܡܟ ܐܝܣܪܝܠ] in Us. ܐܝܣܪܝܠ ܫܡܟ ܘܫܡܟ ܡܟܝܠ inverſo ordine. v. 31. ܘܥܒܪ ܦܢܘܐܝܠ ܕܡܫܡܫ] non legitur in Uſſ. ut nec in Hebr. etſi in Poc. & Us. 2. forte leg. ܕܥܒܪ. v. 32. ܕܢܫܝܐ] non habet in Mſſ. punctum ܫ reliqua extant ut impreſſa ſunt.

CAP. XXXIII. v. 2. ܘܠܒܬܪ] in utroque ܠܒܬܪ ſine ܘ. v. 6. ܘܩܪܒܝ] in Us. ܘܩܪܒܝ in Poc. ܘܩܪܒܘ ſequitur enim in omnibus ܘܣܓܕܘ. v. 8. ܕܦܓܥܬ ܗܘ ܠܟ] forte ܕܦܓܥܬ ܒܗ ut in Hebr. Ibid. ܕܐܫܟܚܝܢ] in Mſſ. ܕܐܫܟܚ v. 10. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ] in Poc. & Us. 2. ܡܛܠ ܗܟܢܐ male. v. 17. ܡܛܠܠܐ] videtur ſcribendum ܡܛܠ̈ܠܐ in plur. v. 18. ܟܕ ܐܬܐ] in Us. ܐܬܐ in præt.

CAP. XXXIV. v. 5. ܕܛܡܐܘܗ] in Us. ܕܛܡܐܗ̇ quod videtur rectum, habes autem idem in plurali v. 7. 13. & 27. v. 18. ܘܫܦܪܘ] in Us. ܘܫܦܪܘ ſic & in Poc. Ib. ܒܥܝܢܝ] in Us. ܘܒܥܝܢܝ. v. 24. ܘܓܙܪ] in Us. ܘܓܙܪܘ item in Poc. v. 26. ܘܢܦܩܘ] in Us. ܘܢܦܩܘ.

CAP. XXXV. v. 9. ܘܐܬܓܠܝ ܐܠܗܐ] in Us. ܘܐܬܓܠܝ ܠܗ & rectum eſt ut in Hebr. v. 11. ܥܡܐ ܘܟܢܫܐ] in Us. ܘܥܡܐ. v. 14. ܢܘ̈ܩܝܐ] in Us. ܢܘܩܝܐ in ſing. ut in Hebr. recte : item in Poc. v. 23. ܘܙܒܘܠܘܢ] in Poc. punctatum eſt. ܘܙܒܘܠܘܢ item prius ܕܝܠܕ] ܕܝܠܕ ſic Us. v. 26. v. 27. ܘܩܪܝܬ ܐܪܒܥ] in Poc. ܕܡܡܪܐ in Us. ܘܡܡܪܐ ܕ Us. 2. ܘܡܡܪܐ. v. 28. ܘܠܐܝܣܚܩ] in Us. ܘܠܐܝܣܚܩ.

CAP. XXXVI. v. 4. ܠܐܠܝܦܙ] in Poc. ܠܐܠܝܦܙ item v. 41. v. 5. ܘܐܗܠܝܒܡܐ] in Us. ܘܐܗܠܝܒܡܐ ubi pthocho ad primam ſyllabam pertinet, ut prius : v. 2. ܘܐܗܠܝܒܡܐ (ubi Us. 2. & Poc. ܘܐܗܠܝܒܡܐ) ut & v. 5. & 14. & 18. item 25. v. 15. ܘܨܦܘ ܘܩܢܙ] in Poc. ܨܦܘ ܘܩܢܙ ut & in Us. 2. Ib. ܐܘܡܪ] in Mſſ. punctatum eſt ܐܘܡܪ & hoc manu ſcriptoris, nam in his nominibus appoſita eſt, in Us. alia manu, punctatio ab ea diverſa quæ impreſſa eſt, cujus rationem fere non habui. v. 20. 21. ܕܝܫܘܢ ܘܕܝܫܢ] Us. ut & Poc. ܕܝܫܘܢ, ܘܕܝܫܘܢ, ܘܕܝܫܢ. v. 22. ܚܘܪܝ] in Us. ܚܘܪܝ ut & in Poc. & in Hebr. v. 23. ܘܐܘܢܡ] in Poc. ܘܐܘܢܡ. v. 32. ܕܢܗܒܗ] fortaſſe legendum ܕܢܗܒܐ

gendum ܘܢܣܒܘܢ ſecundum Hebr. etſi Mſſ. non addicant. notandum econtra v. 24. ܐܝܐ quod eſt איא in Hebr. ut ſciàs has literas inter ſe permutari. v. 38. & 39. ܒܪ ܥܟܒܘܪ] in Mſſ. ܒܪ ܥܟܒܘܪ hoc nomen ſemper ſic legitur & in Regum libris.

CAP. XXXVII. v. 2. ܠܐܒܘܗܘܢ] in Us. ܠܒܘܗܘܢ. v. 3. ܕܦܘܣܝܢܐ] in Poc. punctatum invenio ܕܦܘܣܝܢܐ. ver. 4. ܘܣܢܐܘܗܝ] in Us. utroque ܘܣܢܐܘܗܝ ſic v. 18. in Us. utroque ܘܚܙܐܘܗܝ ut etiam in Poc. v. 17. ܢܐܙܠ ܠܗ] in Us. ܐܙܠܝܢ in præſenti. v. 25. in Poc. & Us. 2. poſt ܘܩܛܪܐ additum eſt ܘܡܫܝܚܐ. v. 30. ܠܝܬ ܐܢܐ ܗܘ] quid ſi legamus ܠܝܬ ܠܗ ܗܘ? ſecundum Hebr. v. 32. ܘܫܕܪܘܗ] ad marg. Us. notatur legendum ܘܫܕܪܘܗ. ver. 35. ܠܡܒܝܐܘܬܗ] in Us. ſcriptum eſt ܠܡܒܝܐܝܘܬܗ.

CAP. XXXVIII. v. 1. ܥܕܘܠܡܝܐ] videtur non ſolum metaplaſmum paſſum, ܪ pro ܕ ſed etiam metatheſim ܥܪܠܡܝܐ item in Poc. ſed ver. 12. ܥܕܘܠܡܝܐ ubi in Uſſ. ut prius. v. 5. ܫܹܠܐ] in Us. ſcriptum videtur ܫܠܐ ſic n. clarius. v. 11. item ver. 14. tamen aliter. 39. 26. v. 8. ܘܝܒܡܝܗ̇] in Poc. ܘܝܝܒܡܝܗ̇ per duplex ܝ ſed eiſdem punctis, in Uſſer. 2. ܘܐܝܒܡܝܗ̇ ſed in margine reſtituitur ܘܝܒܡܝܗ̇ ex Gregorio. v. 9. ܕܠܗ ܠܐ ܗܘܐ] in Poc. poſt ܗܘܐ additum eſt ܙܪܥܗ. v. 11. ܠܗ̇] in Poc. ܠܗܝ. v. 12. ܣܓܝܐ] in Poc. ܐܣܓܝܐ ܗܘܘ ܝܘܡܬܐ. v. 14. ܕܬܐܘܪܝܐ] in Poc. & Us. 2. ܬܐܘܪܝܐ ſic. v. 19. in Uſſ. v. 24. ܘܐܠܝܣܘܗܝ] in Uſſ. ܘܐܠܝܨܘܗܝ. v. 25. ܥܙܩܬܐ] quid ſi legamus ܥܙܩܬܟ? v. 26. ܙܟܝܐܗܝ] ſi ܙܟܝܐ victorem ſignificat, ſuſpicandum videtur rectius lectum iri hoc loco ܙܟܝܬܗܝ etiam invitis Mſſ.

CAP. XXXIX. v. 8. ܐܡܪܗ̇] non dubito legendum eſſe ܐܡܪܗ quamvis Mſſ. conſentiant impreſſo. v. v. 22. v. 9. ܕܐܢܬܬܗ] in Poc. ܕܐܢܬܬܐ male.

CAP. XL. v. 5. ܚܠܡܐ] in Poc. & Us. 2. ܚܠܡ̈ܐ in plurali. v. 41. 11. item ver. 8. v. 8. ܗܘ ܕܦܫܩ ܗܘ] in Poc. & Us. 2. ܗܘܐ ܕܦܫܘܩ ܗܘܐ male. v. 10. ܘܗܘܘ] in Us. ܗܘܘ ſine ܘ. v. 16. ܣܠܝܢ] in Poc. ܣܠ̈ܝܢ. v. 17. ܒܣܠܐ] in Poc. ܣܠܐ in ſingulari, item in Us. utroque.

CAP. XLI. v. 3. ܠܘܬ ܗܢܝܢ] in Us. ܠܘܬ ܗܢܝܢ. v. 8. ܫܬܚܫܘܗܝ] in Us. ܫܬܚܫܘܗܝ ſic v. 11. ܫܬܚܫܐ: v. 13. ܙܩܦ ܠܗ] in Poc. ܙܩܦܗ. v. 18. ܘܫܦܝܪܢ ܒܚܙܘܗܝܢ] in Poc. ܘܫܦܝܪܢ ܒܚܙܘܗܝܢ videtur legendum ܫܦܝܪܢ. v. 21. ܘܡܚܬܝܢ] in Uſſ. utroque ܘܟܠܐ quamvis poſt ܕܡܚܬܝܢ. v, 25. ܚܠܡܐ ܚܕ ܗܘ] in Us. ܚܠܡܐ ܕܦܪܥܘܢ ܚܕ ܗܘ quod & ad marginem Us. 2. notatum eſt e Gregorio. v. 27. ܕܢܩܦܢ] in Poc. ܕܢܩܦܢ. v. 30. ܘܢܬܛܥܝܐ] in Poc. ܡܬܛܥܝܐ item in Us. 2. v. 34. ܘܢܚܡܫ] in Us. ܘܢܚܡܫܘܢ quod cum Hebr. non convenit. v. 38. ܕܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܒܗ] in Poc. ܐܝܟܢܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܒܗ. v. 43. ܘܐܫܠܛܗ ܥܠ] in Us. utroque plenius impreſſo ܘܐܫܠܛܗ ܥܠ ܟܠܗ̇ quod Hebr. poſtulat. ſic & in Poc. v. 44. ܐܘ ܪܓܠܗ] in Poc. ܘܪܓܠܗ. v. 45. ܐܣܢܬ] quamvis Mſſ. conſentiant impreſſo, puto tamen per errorem, quo ſupra notavi in propriis ܣ ſæpe ſcriptum eſſe pro ܫ, eſſe ſcriptum ܐܣܢܬ pro ܐܫܢܬ Us. 2. infra. 47. 20. ܐܣܢܬ.

CAP. XLII. ܣܒܪܐ] in Poc. & Us. 2. ܘܣܒܪܐ & ſane ܘ ſæpe redundat in Syriaſmo. vide ver. 13. v. 9. ܐܬܝܬܘܢ] in Us. ܐܬܬܘܢ ſic etiam ver. 12. v. 14. ܘܐܢܫܘ] in Us. neceſſario additum eſt. ܗܢܘܢ ܕܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܠܐ. v. 16. ܘܢܬܒܚܪܘܢ] in Poc. ܡܬܒܚܪܝܢ proclivi lapſu. v. 18. ܘܚܝܘ] in Us. ܘܚܝܘ. v. 19. ܒܡܛܪܬܟܘܢ] in Poc. ܒܡܛܪܬܟܘܢ ver. 33. ut impreſſum eſt. v. 21. ܟܕ ܡܬܟܫܦ ܗܘܐ ܠܢ] in Poc. ܡܬܟܫܦܐ ܠܢ. v. 30. ܩܫܝܐܝܬ ܕܐܪܥܐ] in Poc. ܕܐܪܥܐ ܩܫܝܐܝܬ. v. 34. ܡܪܓܠܢ] in Us. ܡܪܓܠܠܢ. v. 37. ܐܫܠܡܝܘܗܝ] in Us ܐܫܠܡܝܘܗܝ.

CAP. XLIII. v. 4. ܘܢܙܒܢ] in Us. ܘܢܙܒܘܢ. v. 8. ܘܢܚܐ] in Poc. ܘܢܚܝܐ item in Us. 2. v. 11. ܘܙܘܕܘܗܝ] in Poc. ſingulare, quod verum videtur. Ib. ܘܡܫܚܐ] in Poc. ܘܡܫܚܐ item in Us. 2. v. 14. ܘܐܠܗܝ] in Poc. ܘܐܠܗܝ per ܝ. v. 19. ܘܦܬܓܡܐ] in Poc. ܘܦܬܓܡܐ. v. 25. ܐܟܠܝܢ] in Poc. ܠܚܡܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ item in Us. 2. v. 27. ܘܫܐܠ ܠܗܘܢ] in Poc. ܗܘܘ ܫܐܠ ܠܗܘܢ. v. 28. ܐܒܘܢ] in Poc. poſt ܐܒܘܢ inſertum eſt ܘܐܡܪ ܚܝ ܗܘ ſenſui turbando. v. 29. ܢܬܪܚܡ] in Poc. ܢܬܪܚܡ. v. 31. ܘܐܬܚܣܢ ܚܝܠܐ] in Poc. ܘܐܬܚܣܢ ܗܘܐ ܚܝܠܐ item in Us. 2. v. 32. ܕܛܢܦܘܬܐ ܗܝ] in Us. ܕܛܢܦܘܬܗܝ. v. 34. ܚܡܫ ܡܢܬܗܘܢ] in Us. ܚܡܫ ܐܝܕܝܢ etſi in margine emendatum eſt ܡܢܬܗܘܢ v. 47. 24.

CAP. XLIIII. v. 2. ܘܟܣܦܐ] in Poc. ܟܣܦܐ. v. 12. ܘܫܪܘ male legi videtur ܘܫܪܘ etſi Mſſ. conſentiant impreſſo, pro ܘܫܪܝ. v. 30. ܢܦܫܗ ܩܛܝܪܐ] in Us. ܢܦܫܗ ܩܛܝܪܐ ܗܝ recte, item in Poc. v. 31. ܘܢܚܬ ܕܢܚܬܐ] in Us. ܕܢܚܬܐ ܘܢܚܬ in præterito male. v. 34. ܕܠܐ ܐܚܙܐ] in Poc. ܕܠܐ ܐܚܙܝܘܗܝ.

CAP. XLV. v. 4. & 5. ܕܙܒܢܬܘܢܢܝ] in Us. ita punctum eſt ܕܙܒܢܬܘܢܢܝ quod punctum debetur ipſi ܕ. v. 9. ܚܘܬ ܠܘܬܝ ܘܠܐ ܬܬܘܚܪ] in Us. utroque ܚܘܬ ܠܘܬܝ ܘܠܐ ܬܬܘܚܪ. v. 10. ܕܓܫܢ] in Us. ܕܓܘܫܢ. v. 23. ܘܡܙܘܢܐ ܠܚܡܐ] in Mſſ. ܘܡܙܘܢܐ ܠܚܡܐ. Ib. ܘܡܙܘܢܐ ܠܐܒܘܗܝ] habet ܐ. in Poc. & Us. 2.

CAP. XLVI. v. 6. ܘܩܢܝܢܗܘܢ] in Us. ܘܩܢܝܢ̈ܗܘܢ in plur. v. 7. ܘܟܠܗ ܙܪܥܗ ܐܥܠ ܥܡܗ] in Us. ܘܟܠܗ ܙܪܥܗ ܥܡܗ ܕܥܡܗ. Ib. ܘܒܢܬ ܒܢܘܗܝ] in Us. ܒܢܘܗܝ ܒܢܬ ܘܒܢܘܗܝ. v. 10. ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ] in Us. ܟܢܥܢܝܬܐ ܒܪܗ. v. 12. ܘܡܝܬ ܥܝܪ ܘܐܘܢܢ] in Us. ܥܪܝܢ ܘܡܝܬܘ in Poc. ܘܡܝܬܘ ܥܝܪ ܘܐܘܢܢ. v. 15. ܗܝ ܕܝܢܐ ܒܪܬܗ] in Us. ܒܪܬܗ ܕܝܢܐ ܘܗܝ. v. 17. ܘܣܪܚ] in Poc. ܘܣܪܚ. v. 18. ܕܝܗܒ ܠܒܢ] in Us. ܕܝܗܒ ܠܒܢ ܠܠܝܐ. v. 21. ܘܢܥܡܢ ܘܐܚܝ] in Us. ܘܢܥܡܢ ܐܚܝ. Ib. ܘܡܘܦܝܡ ܘܚܘܦܝܡ ܘܐܪܕ] in Poc. ܘܡܘܦܝܡ ܘܚܘܦܝܡ ܐܪܕ poſt ܘܚܘܦܝܡ & ܘܐܪܕ. v. 29. ܡܪܟܒܬܗ] videtur ſine ratione plurale eſſe etſi Mſſ. conſentiant. v. 31. ܐܣܩ] in Poc. & Us. 2. ܘܐܣܩ. v. 32. ܩܢܝܢ] in Poc. ܩܢܝܢ melius, ut ver. 34. ܩܢ̈ܝܢ quod idem eſt.

CAP. XLVII. v. 1. ܕܓܘܫܢ] in Poc. ܕܓܘܫܢ item v. 4. Ib. ܘܗܐ ܓܘܫܢ] in Poc. ܘܗܐ ܓܘܫܢ quomodo & Us. ut ſæpe impreſſum eſt. v. 3. ܐܦ ܐܒܗܝܢ] in Us. ܐܦ ܐܒܗܝܢ ܘܐܦ ܐܢܫܝܢ item in Poc. v. 12. ܠܦܘܡ ܝܠܘܕܝܗܘܢ] in Us. ܠܦܘܡ ܝܠܘܕܐ ut in Hebr. v. 14. ܕܙܒܢܝܢ] in Us. ܕܙܒܢܝܢ. ver. 20. in Poc. & Us. 2. ܘܡܢ ܩܕܡ ܟܦܢܐ ܡܨܪܝܐ. Ib. ܕܙܒܢܘܗ] in Us. ܕܙܒܢܘܗ ubi pthocho ad ܕ. pertinere vides. v. 22. ܠܐ ܙܒܢ] in Us. ܕܠܐ ܙܒܢ. v. 27. ܒܐܪܥܐ ܕܓܘܫܢ] in Us. utroque ܒܐܪܥܐ ܕܓܘܫܢ ܘܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ.

CAP. XLVIII. v. 2. ܐܬܐ] videtur melius legi ܐܬܐ in præſenti etſi Mſſ. conſentiant impreſſo. Nota hic ver. 3. ܐܠܗܝ per ܝ, quod alicubi ſine ܝ ſcriptum invenimus. v. 9. ܘܐܡܪ ܦܪܘܢ] in marg. Us. notatur ſcribendum ܘܐܡܪ ܝܘܣܦ ܠܐܒܘܗܝ ܦܪܘܢ

quod impreſſum non eſt, & in textu eraſum erat. v. 10. ܝܩܪܝ] in Us. ܝܩܪܘ vide a. Samariticum ubi ſcribitur ࠊࠁࠃࠅ v. 11. ܠܐ ܣܒܪܬ] in Poc. ܠܐ ܣܒܪܬ.

CAP. XLIX. In Tit. uterque habet ܒܘܪܟܬܐ ܕܝܥܩܘܒ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. v. 4. ܬܬܝܬܪ] in Us. ܬܬܝܬܪ quod punctum ad ܬ pertinet, ut poſitum eſt in Poc. v. 5. in Poc. & Us. 2 non legitur ܐܚܐ. v. 6. ܒܪܐܙܗܘܢ] in Poc. ܘܒܪܐܙܗܘܢ. Ib. ܥܩܪܘ] in Us. ܥܩܪܘ. v. 27. ܕܐܒܐ ܛܪܘܦܐ ܒܨܦܪܐ ܢܐܟܘܠ ܥܕܐ. ܘܠܪܡܫܐ ܢܦܠܓ ܒܙܬܐ] in Us. utroque ܕܐܒܐ ܛܪܘܦܐ ܒܨܦܪܐ ܢܐܟܘܠ ܥܕܐ. ܘܠܪܡܫܐ ܢܦܠܓ. v. 28. ܒܘܪܟܬܐ] in Poc. ܕܒܘܪܟܬܐ. v. 29. ܒܡܥܪܬܐ] in Us. ܒܡܥܪܬܐ cum puncto ſub ܒ, ut impreſſum leg. v. 33. ubi in Poc. punctatum eſt ſecundum impreſſum. v. 30. ܐܘܚܕܢܐ] in Poc. ܐܘܚܕܢܐ male. v. 31. ܬܡܢ] in Poc. ܬܡܢ.

CAP. L. v. 3. ܘܒܟܘܗܝ] in Us. ܘܒܟܘܗܝ ut prius, ſic & in Poc. v. 8. ܕܓܘܫܢ] in Poc. ſic punctatum eſt ܕܓܘܫܢ.

v. 23. ܬܠܝܬܝܐ] in Poc. ܬܠܝܬܐ male. Ib. de annis Joſephi 110. notatum eſt in margine Uſſer. ܫܢܝܐ ܡܐܐ ܘܥܣܪ ܐܝܟ ܕܬܘܢܝ. ܫܒܥܣܪ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܘܒܥܒܕܘܬܐ ܥܣܪ ܘܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܬܠܬ ܘܟܕ ܐܦܛܪܘܦܐ ܗܘܐ ܠܦܪܥܘܢ ܬܡܢܝܢ. ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܬܠܬ ܘܦܠܓܐ ܕܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ. *Anni centum & decem ex hac diſpoſitione: Septendecim in terra Canaan: In ſervitute decem: In carcere tres: cum vicarius eſſet Pharaonis octoginta: Sunt qui dicunt, in carcere tres cum dimidio.*

In Us. ad calcem Geneſis. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܐܘܪܝܬܐ ܕܗܘܝܢ ܦܢܩܝܬܗ ܬܠܬܝܢ ܘܐܪܒܥ ܘܩܦܠܐܘܢܐ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܝܟ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܥܒܪ̈ܝܐ ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ: ܘܦܬܓܡܐ ܟܠܗܘܢ ܕܒܗ ܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܕ ܒܡܦܩܬܐ ܦܫܝܛܬܐ. *Finis primi libri legis, cujus ſectiones ſunt triginta quatuor, capita autem viginti quinque ſecundum traditionem* LXXII. *Verſus autem quos continet omnes, quater mille ſexcenti triginta unus, in editione ſimplici.*

EXODUS.

CAP. I.

IN Tit. Uſs. ܬܘܒ ܡܟܬܒܝܢܢ ܣܦܪܐ ܕܬܪܝܢ ܕܐܘܪܝܬܐ in Poc. ut impreſſum eſt, niſi quod præmittit ܬܘܒ. v. 4. ܘܓܕ] in Poc. punctatum eſt ܘܓܕ. v. 10. ܢܬܚܟܡ ܥܠܘܗܝ] in Us. ܢܬܚܟܡ ܥܠܝܗܘܢ. v. 11. ܘܡܫܥܒܕܢܐ] in Us. punctatum eſt ܘܡܫܥܒܕܢܐ. v. 22. ܘܦܩܕ] in Poc. ܘܦܩܕ quod eſt conjug. primæ.

CAP. II. v. 3. ܘܫܥܬܗ] in Poc. punctatum eſt ܘܫܥܬܗ. Ib. ܕܓܘܡܐ] in Us. ܓܘܡܐ ſine ܕ. v. 9. ܐܝܢܩܝܗܝ] in Poc. ܐܝܢܩܝܗܝ, ut & in Us. 2. v. 23. ܐܬܬܢܚܘ] in Poc. ܐܬܬܢܚܘ Us. 2. male ܐܬܬܢܝܚܘ.

CAP. III. v. 5. ܐܬܪܐ ܩܕܝܫܐ.] in Us. ܐܬܪܐ ܗܘ ܩܕܝܫܐ ut & in Poc. & Us. 2. v. 14. ܐܗܝܐ ܐܫܪ ܐܗܝܐ] in Mſſ. ſic punctatum eſt ܐܗܝܐ ܐܫܪ ܐܗܝܐ. v. 17. ܘܕܝܒܘܣܝܐ] in Us. ܘܕܝܒܘܣܝܐ quæ puncta ad ܐ pertinent. v. 19. ܚܝܠܐ] in Mſſ. ܚܝܠܗ.

CAP. IV. v. 9. ܠܬܪܬܝܗܝܢ ܐܬܘܬܐ] in Poc. ܠܬܪܬܝܗܝܢ ܐܬܘܬܐ. v. 11. ܘܐܡܪ] in Poc. ܐܡܪ ſine ܘ. v. 25. ܘܐܚܕܬ] videtur legendum ܘܐܚܕܬ etſi Mſſ. conſentiant impreſſo. Ib. ܐܢܬ ܠܝ] in Us. ܐܢܬ ܠܗ, male ut videtur, ſed errore uſitato, ܗ pro ܝ, ſic & in Poc. v. 27. ܘܢܫܩܗ] in Us. ܘܢܫܩܗ ea punctandi ratione, quam obſervavimus. ſic v. 28. ܕܦܩܕܗ. v. 31. ܘܗܝܡܢܘ] in Us. ܘܗܝܡܢ.

CAP. V. v. 6. ܠܡܫܥܒܕܢܝܗܘܢ] in Us. ܠܡܫܥܒܕܢܝܗܘܢ. v. 10. ut impreſſum eſt v. 13. ܡܫܥܒܕܢܐ at v. 14. ܡܫܥܒܕܢܝܗܘܢ in Poc. ſemper ut impreſſum eſt. ut & in Us. 2. v. 17. ܒܛܝܠܝܢ] in Us. ܒܛܝܠܝܢ in Poc. ܒܛܝܠܝܢ.

CAP. VI. v. 4. ܕܬܘܬܒܘ] in Poc. ܘܬܘܬܒܘ male ܘ pro ܕ. v. 16. ܘܡܪܪܝ] in Poc. ܘܡܪܪܝ. v. 17. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ] in Mſſ. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ. v. 21. ܘܢܦܓ] in Poc. ܘܢܦܓ. v. 24. ܘܐܒܝܣܦ] in Poc ܘܐܒܝܣܦ quamvis autem Us. uterque conſentiat impreſſo, videtur tamen ubique error ſcripturæ, pro ܘܐܒܝܐܣܦ ut poſt in ܦܘܛܝܐܝܠ pro ܦܘܛܐܝܠ. v. 26. ܗܘ ܐܗܪܘܢ] in Us. ܗܢܘ.

CAP. VII. v. 3. ܐܩܫܐ] puncta ܡܢ ܐܩܫܐ confirmantur a Mſs. v. 4. ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ] in Us. plenius, ut in Hebr. ܒܡܨܪܝܢ ܘܐܦܩ ܚܝܠܘܬܝ ܥܡܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ intercíderant, quæ inter duo ܡܨܪܝܢ interjecta erant. v. 7. ܬܡܢܝܢ] in Us. ܬܡܢܐܝܢ ut alibi: hic autem bis. v. 26. ܢܦܠܚܘܢܢܝ] in Us. ܢܦܠܚܘܢܢܝ forte, ut ܘ ad ܚ pertineat in Poc. enim, ut & Us. 2. ܢܦܠܚܘܢܢܝ. v. 19. ܢܗܪܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܘܥܠ ܢܗܪܐ quod confirmat puncta appoſita.

CAP. VIII. v. 6. ܘܣܠܩܝ] in Us. ܘܣܠܩ ܐܩܘܪܕܥܐ Us. 2. ܘܣܠܩܘ qnod eſt pro ܘܣܠܩܝ. v. 9. ܘܡܝܬܘ] in Us. ܘܡܝܬܘ. Ib. ܘܟܢܫܘ] in Us. ܘܟܢܫܘܢ lege ܘܢܟܢܫܘܢ ut ſit ܐܩܘܪܕܥܐ non ܐܠܗܐ. v. 13. ܘܣܠܩܬ ܐܩܘܪܕܥܐ] in Us. ܘܣܠܩܬ. v. 15. ܪܘܚܬܐ] in Poc. ܪܘܚܬܐ ܗܘܬ ut & in Us. 2. v. 17. ܘܗܘܬ ܩܠܡܬܐ] ſic etiam in Mſſ. legitur ut fœm. ſit ܩܠܡܬܐ. v. 19. ܕܐܠܗܐ ܗܘ] in Us. ܗܘ ܐܠܗܐ. v. 26. ܕܡܨܪ̈ܝܐ ܡܢ] ad Marg. Uſſer. 2. notatum eſt e Græco. legere nonnullos ܕܡܨܪ̈ܝܐ ܠܐ ut in Hebr. v. 27. ܕܐܡܪ] in Us. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܢ male ex Heb.

CAP. IX. ܘܡܘܬܢܐ.] in Poc. ܘܡܘܬܢܐ. v. 8. ܦܝܚܐ] in Us. ܡܦܝܚܐ in Poc. ܦܝܚܐ. v. 9. ܕܦܩܚܢ] in Poc. ܦܩܚܢ ut poſt. v. 11. v. 14. ܡܚܘܬܝ] in Us. ܡܚܘܬܝ in plur. quod verius. v. 16. ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܗܘ] in Poc. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘ. v. 32. ܕܟܒܝܫܝܢ] Poc. ܕܟܒܝܫܝܢ. v. 33. ܘܟܠܝܘ] in Poc. ܘܟܠܝܘ ܠܐ ܗܘܘ.

CAP. X. v. 9. ܕܥܐܕܐ ܗܘ] in Us. ܕܥܐܕܐ ܗܘ. v. 12. ܕܐܪܒܐ] notatur in Marg. Uſs. legi etiam ܕܩܡܨܐ. v. 17. ܘܢܥܒܪ ܡܢܝ ܡܘܬܐ] in Poc. ܘܢܥܒܪ ܡܢ.

CAP. XI. v. 5. ܒܝܬ ܪܚܝܐ] in Poc. ܒܝܬ ܪܚܝܐ ut & in Us. 2. v. 6. ܘܕܐܟܘܬܗ] in Us. ܕܐܟܘܬܗ. ut etiam Cap. 12. 30. v. 7. ܢܒܚ] in Poc. ܢܒܚ ut & in Us. 2.

CAP. XII. v. 4. ܕܙܥܘܪ ܗܘ] in Poc. ܗܘܐ ܙܥܘܪ ܐܢ ut & in Us. 2. v. 8. ܥܡ ܡܪܝܪܬܐ] in Poc. ܥܡ ܡܪܝܪܬܐ itaque ſtatim. v. 13. ܘܐܦܨܐ] in Us. ܘܐܦܨܐ in Poc. v. 23. ܘܢܦܨܐ. v. 14. ܠܕܪܕܪܐ] in Us. ܕܪܕܪܐ bis in Uſ. 2. cum ܕ & ſine ܐ. v. 16. ܩܪܝܐ] in Us. ܩܪܝܐ in Poc. ܩܪܝܐ & in Us. 2. Ib. ܘܟܠ ܥܒܕܐ] Us. ܟܠ ܥܒܕ. Ib. ܕܡܬܐܟܠ ܗܘ] Us. uterque ܗܘ item Poc. v. 17. ܦܛܝܪܐ] videtur eſſe plur. quia Hebr. המצות etſi in Mſſ. non eſt notatum, v. 33. ܕܟܠܢ ܡܝܬܝܢ ܚܢܢ] in Poc. ܕܟܠܢ ܡܝܬܝܢ ܚܢܢ. v. 34. ܘܠܫܝܫܐ] in Us. ܘܠܫܝܫܐ in Poc. ܘܠܫܝܫܐ quod videtur rectum: in Us. 2. ܕܠܫܝܫܐ. v. 25. ܘܡܫܬܟܚܢܐ] quod in Mſſ, etiam extat, videtur reſtituendum Cap. 11. 2.

v. 39. ܘܐܦܐܘܗܝ] in Us. ܘܐܦܐܘܗܘܗܝ. Ib. ܥܒܝܕܝܢ] in Poc. ܥܒܕܝܢ in preſenti, male. v. 42. ܢܛܝܪ ܗܘܐ] forte legendum ܢܛܝܪ ܗܘܘ etiam contra Mſſ. v. 48. ܠܡܥܒܕܗ] in Us. ܠܡܥܒܕܗ. v. 51. ܥܠ ܚܝܠܘܬ] videtur ſcribendum ܥܠ ܚܝܠܘܬܗܘܢ etſi Mſſ. non addicant.

CAP. XIII. v. 1. ܕܦܬܚܝܢ ܀ ܟܠ ܒܘܟܪܐ] Poc. plenius. ܕܦܬܚܝܢ ܒܘܟܪܐ ܟܠ ܡܢ ܒܪܢܫܐ ܥܕܡܐ ܠܒܥܝܪܐ. v. 3. in Poc. ܫܘܥܒܕܐ pro ܥܒܕܘܬܐ. v. 4. ܕܢܦܩܝܢ ܐܢܬܘܢ] in Uſſ. ܢܦܩܝܢ ܐܢܬܘܢ ſine ܕ male, ut videtur.

CAP. XIV. v. 2. ܩܘܒܠܗ ܬܫܪܘܢ] in Us. ܩܘܒܠܗ ܕܬܫܪܘܢ quod eſt maſc. v. 4. ܘܐܬܝܩܪ] in Us. ܘܐܬܝܩܪܘ ut in Heb. v. 9. ܡܪܟܒܬܗ ܘܦܪܫܘܗܝ] in Poc. ܘܡܪܟܒܬܗ ܘܦܪܫܘܗܝ abundante ܘ Syriace. v. 14. vide num genuina ſint quæ noſtri etiam codices habent. ܘܐܥܝܩ ܡܪܟܒܬܐ ܩܕܡ ܡܕܒܪܢܐ. v. 25. ܘܐܡܪܘ] in Uſſ. ܘܐܡܪ bene: ſic n. etiam in Poc. ſic & Hebr. & Sam. Ib. ܟܬܫ] in Us. ܟܬܫ in præſenti, bene.

CAP. XV. v. 5. ܐܝܟ ܟܐܦܐ] in Mſſ. ܐܝܟ ܟܐܦܐ v. 11. ܕܢܣܐ] Poc. ܕܢܥܒܕܐ. v. 15. ܘܡܬܒܗܠܐ] uidetur legendum ܘܡܬܒܗܠܝܢܐ. v. 22. vide annon ubique ſcribi debeat ܡܕܒܪܐ ܕܫܘܪ ut in Heb. & Sam. etſi in Syriacis codicibus ubique per ܕ. v. 24. ܘܐܬܪܥܡܘ] in Uſſ. ܘܐܬܪܥܡ. v. 25. ܘܚܘܝܗ] in Poc. ܘܚܘܝܗ.

CAP. XVI. v. 4. ܡܢܣܐ ܐܢܐ] in Poc. ܡܢܣܐܢܐ. v. 16. ܠܓܘܠܓܘܠܬܐ] in Poc. ܠܓܘܠܓܘܠܬܐ. & poſt ܡܢܝܢ ܢܦܫܬܐ] & ſic v. 18. ܡܢܝܢ. v. 18. ܘܐܬܕܪܚ] in Us. ܘܕܪܚ. v. 23. ܡܝܬܪ̈ܐ] in Us. ܡܝܬܪܐ ſine nota pluralis. v. 33. ܡܟܝܠܐ] in Us. ܡܟܝܠܐ promotis punctis. v. 36. ܗܘܐ] in Us. ܗܘܐ in præterito.

CAP. XVII. v. 1. ܘܟܠܗ ܟܢܫܐ] In Us. plenius. ܟܠܗ ܗܘܘ ܟܢܫܐ. v. 7. ܕܢܣܘ] in Poc. ܕܢܣܘ ܠܗ. v. 15. ܡܪܝܐ ܢܣܝ] in Us. ܡܪܝܐ ܢܣܝ item in Poc.

CAP. XVIII. v. 1. ܘܐܫܡܥ] in Us. ܕܐܫܡܥ puto verum eſſe quod verſum eſt, ܘܕܐܫܡܥ. v. 5. ܕܫܪܐ] in Us. ܕܫܪܐ vides promota puncta. item ܠܛܘܪܐ] ܠܛܘܪܗ in Poc. & Us. 2. v. 7. ܘܢܫܩܗ] in Poc. ܘܢܫܩܗ cum puncto ſuperno. v. 26. ܕܙܥܘܪ̈ܐ] in Us. ܕܙܥܘܪܐ in Poc. ut prius, ܕܙܥܘܪܐ.

CAP. XIX. v. 5. ܕܝܠܝ ܗܝ] in Poc. ܕܝܠܝ ܗܘ ut & in Us. v. 6. ܡܠܟܘܬܐ. ܘܟܗܢܐ] videtur leg. ܡܠܟܘܬܐ ܕܟܗܢܐ etſi Mſſ. conſentiant impr. niſi forte ſecutus fuerit lectionem Apoſtoli βασιλεῖς ϗ ἱερεῖς. Apoc. 1. 6. v. 13. ܒܓܐܪܐ] in Us. ܒܓܐܪܐ ut prius, in Poc. ܒܓܐܪܐ.

CAP. XX. v. 6. ܠܐܠܦ̈ܐ ܕܪ̈ܐ] in Us. ܠܐܠܦܐ ܕܕܪ̈ܐ. v. 11. ܕܫܒܝܥܝܐ] in Us. ܕܐܫܒܝܥܝܐ. v. 17. ܠܐ ܬܪܓ] in Us. ܠܐ ܬܐܪܓ ܒܝܬܗ ܕܚܒܪܟ. ܠܐ ܬܐܪܓ in Poc. ūtrobique per ܐ v. 20. ܡܢܣܝܬ ܗܘܐ] in Us. ܘܢܣܝܟܘܢ. v. 25. ܘܬܛܢܦܗ] in Us. ܘܬܛܢܦܝܗܝ.

CAP. XXI. In Tit. Us. ܕܥܠ ܦܘܩܕܢ̈ܐ ܘܕܝܢ̈ܐ. v. 6. ܚܪܝ] in Us. ܚܪܝ etiam cum nomen eſt: v. 8. ܢܦܪܩܝܗ] in Us. ܢܦܪܩܝܗ in Aphel recte. v. 18. ܐܘ ܒܡܣܘܓܪܐ] in Us. ܐܘ ܒܡܣܓܪܐ. v. 19. ܘܐܣܝܘ ܢܐܣܐ] in Poc. ܘܐܣܝܐ ܕܢܐܣܐ. v. 29. ܘܐܣܗܕ] in Us. ܘܐܣܗܕܘ. v. 36. ܢܓܚܢܐ ܗܘܐ] in Poc. ܢܓܚܢܐܗܘ unde videtur corrigendum in v. 29.

CAP. XXII. v. 3. & 4. ܡܫܬܟܚܬܗ] in Us. ܡܫܬܟܚܘܬܗ ſed correctum eſt in marg. v. 4. ܢܒܥܘܬ. v. 4. ܚܕ ܬܪܝܢ] in Poc. non reperitur ܚܕ. v. 9. ܕܐܒܕܬܐ] in Us. ܕܐܒܕ̈ܬܐ. Ib. ܕܐܡܪ] ܕܐܡܪܝܢ ܡܢܗܘܢ in plur. ſenſu poſtulante. ſic & v. 8. v. 16. ܡܦܬܐ] in Poc. ܡܦܬܝܐ. v. 26. ܒܡܫܟܢܟ] in Us. ܡܫܟܢܟ ſine ܒ. v. 30. ܕܬܡܢܝܐ] in Us. ܠܬܡܢܝܐ.

CAP. XXIII. v. 2. ܠܡܣܛܝܘ] in Poc. ܠܡܣܛܝܘ. v. 4. ܕܒܥܠܕܒܒܐ] in Mſſ ܕܒܥܠܕܒܒܟ ante v. 14. Titulus miniatus in Us. ܥܠ ܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ. v. 15. ܬܛܪ] interpunge poſt ܬܛܪ ex utroque Mſſ. v. 16. ܕܚܨܕܐ] in Poc. ܡܢ ܕܚܨܕܐ item in Us. v. 23. ܘܐܚܪܘܒ] in Us. ܘܬܚܪܘܒ.

CAP. XXIV. v. 3. ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪ] in Us. ܕܐܡܪ in præſenti. item v. 7. ubi item in Poc. v. 8. ܘܪܫ ܥܠ ܥܡܐ] in Us. ܘܐܙܪܩ in Poc. & Us. 2. ܘܪܫ ܘܙܪܩ ܥܠ.

CAP. XXV. v. 5. ܕܣܡܐܓܘܢܐ] in Us. ܕܣܡܐܓܘܢܐ. v. 17. ܦܬܝܗ] in Poc. ܦܬܝܗ & ſic. v. 23. v. 26. ܘܬܥܒܕ] ܐܪܒܥ ܥܙܩܢ ܕܕܗܒܐ in Us. ܘܬܥܒܕ ܠܗ ܐܪܒܥ ܥܙܩܢ ܕܕܗܒܐ ܠܗ videtur tamen hæc clauſula redundare. ver. 29. ܡܢܩܝܬܐ] puto ſcribendum ܡܢܩܝ̈ܬܐ ex ſeq. Mſſ. non juvant. v. 31. ܘܫܘܪܒܗ] in utroque ܘܫܘܪܒܗ. v. 36. cum ܝ v. 35. ܡܢܗ] in Us. ܡܢܝܗ ſemper.

CAP. XXVI. v. 3. ܡܕܒܩܢ] in Poc. ܡܕܒܩܢ utrobique: ܒ autem in ܡܕܒܩܬܐ ubique caudam habet, ut & in Us. 2. quod hic ſæpe per ܶ. expreſſum eſt cum ipſum ܝ non exprimitnr. v. 9. ܘܕܚܦ] in Us. utroque ܘܕܚܦ forte ut puncta ad ܕ pertineant; & ſtatim ܘܐܕܚܦ] in Us. ܘܐܕܚܦ. v. 11. ܘܕܚܦܦܝܗܝ] Us. ܘܕܚܦܦܘܗܝ Us. 2. ܘܕܚܦܝܗܝ v. 23. ܚܘܪܣܬܐ] videtur legendum ܚܘܪ̈ܣܬܐ in plurali: etſi Mſſ. non addicant, ut v. 24. v. 30. ܘܐܩܝܡ] in Us. ܘܐܩܝܡܘܗܝ Us. 2. ܘܐܩܝܡ. v. 31. ܚܒܝܫܘܗܝ] in Us. ܚܒܝܫܘܗܝ. v. 33. ܕܦܐ] in Us. ܕܦ̈ܐ in plurali. videtur autem legiſſe קרשים, & voluiſſe intelligi, loco aſſerum in lateribus futurum velum columnis appenſum.

CAP. XXVII. v. 11. in Us. ܕܥܡܘܕܐ ܣܘܪܐ in plurali ut v. 14. v. 15. ܗܘ ܣܘܪܝܢ] deeſt in Us. videtur autem legendum. ܣܘܪܝܢ ܐܡܝܢ ܗܘ vel. ܣܘܪܐ vel ܚܣܘܪܐ etſi Poc. ut impreſſum eſt. v. 16. ܕܕܘܪܬܐ] ſic & Mſſ. tamen fortaſſe leg. in plur. ܕܕܘܪ̈ܬܐ, v. 16. ܕܬܟܠܬܐ] in Poc. ܘܬܟܠܬܐ in Us. ܬܟܠܬܐ ut in Heb.

CAP. XXVIII. v. 4. ܦܪܘܣܘܕܐ ܘܦܝܬܐ] in Us. ܦܪܘܣܘܕܐ ܕܦܝܬܐ neceſſario. v. 7. ܡܪܚܩܝܢ ܚܢܗ] in Us. ܡܪܚܩܝܢ ܗܘܘܢ ܚܢܗ bene v. 16. ܙܪܬ ܘܙܪܬ] in Mſſ. puncta extant ܙܪܬ ܘܙܪܬ. v. 19. ܡܚܝܢܘܢ] in Us. ܡܚܝܢܝܢܘܢ per ܝ v. 21. ܚܩܝܩܝܢ ܚܩܝܩ ܚܬܡܐ] in Poc. ܚܩܝܩܝܢ ܚܩܝܩ ܚܬܡܐ per ܝ. v. 24. ܘܥܠ ܬܪܬܝܢ ܥܙܩܬܗܘܢ] in Us. ܕܥܠ recte. v. 32. ܫܪܫܝܢ] in Us. ܫܪܫܝܢ ſubſcriptum eſt punctum manu diverſa. v. 34. ܘܪܘܡܢܐ ܙܓܐ ܕܕܗܒܐ videtur ſcribendum ܪܘܡ̈ܢܐ ܙܓܐ ܕܕܗܒܐ nam in Us ut impreſſum eſt. v. 39. ܕܒܘܨܐ] in Us. ܕܒܘܨܐ in ſingulari.

CAP. XXIX. v. 28. ܡܫܠܡܢܝܗܘܢ] in Us. ܡܫܠܡܢܗܘܢ male ut opinor in ſingulari. v. 31. ܡܘܠܐ] in Us. ܡܘܠܝܐ per ܝ quod abeſt ab impreſſo.

CAP. XXX. v. 23. ܦܠܓܘܬܗ] in Poc. ܦܠܓܘܬ

ſine affixo. Ib. ܡܬܬܠܡ ܗܘ] Us. 2. ܕܡܬܬܠܡܝܢ ܗܘ. v. 25. ܥܒܕ. ܡܫܚܐ] in Us. 1. ܥܒܕ. ܡܒܣܡ ܡܫܚܐ in Us. 2. ܥܒܕ ܡܒܣܡ ܡܫܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ. ܩܘܕܫܐ. Interpunge poſt ܡܒܣܡ & lege ܡܫܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܩܘܕܫܐ ex Heb. Poc. notaverat ad oram libri ܥܒܕ ܡܒܣܡ. v. 32. ܠܐ ܢܡܫܚܘܢ] in Us. ܠܐ ܢܬܡܫܚܘܢ bene ut videtur. v. 33. ܕܡܒܣܡ] in Uſſ. ܕܒܣܡ. v. 34. ܒܣܡܐ] videtur legendum ܒܣ̈ܡܐ ܚܕ ܒܚܕ in plurali.

CAP. XXXI. v. 1. ܒܫܡ] in Us. ܒܫܡܗ. v. 3. ܘܡܠܐ ܚܟܡ.] quid ſi legamus ܕܡܠܐ ܚܟܡ? frequens enim error eſt ܘ pro ܕ & contra. v. 6. ܠܐܚܝܣܡܟ] in Poc. ܠܐܚܝܣܡܟ. v. 13. ܫܒ̈ܬܐ] non videtur plena oratio in ܫܒ̈ܬܐ, nec ſatis Heb. reſpondent, niſi addas ܕܝܠܝ, ſed Mſſ. non juvant. v. 18. ܒܨܒܥܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ] in Us. utroque ܒܨܒܥܗ ܕܐܠܗܐ ſine ܡܪܝܐ ut in Heb. ſic & in Poc.

CAP. XXXII. v. 17. ܕܡ ܡܬܟܬܫܝܢ] in Poc. ܕܡ ܡܬܟܬܫܝܢ. v. 18. ܕܡܬܟܬܫܐ] in Poc. ܕܡܬܟܫܐ item in Us. 2. v. 20. ܘܩܠܗ] in Poc. ܘܩܠܗ v. 23 ܥܒܝܕ] in Poc. ܥܒܝܕ. v. 24. ܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܠܗܘܢ] in Poc. ܐܡܪܬ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܠܗܘܢ in Us. ܐܡܪܬ. Ib. ܘܐܪܡܝܬܗ] in Us. ܘܐܪܡܝܬܗ.

CAP. XXXIII. v. 19. ܒܫܡܗ ܡܪܝܐ] in Us. utroque ܒܫܡܐ ܡܪܝܐ item in Poc. & ita impreſſum. 3. 4. 5. ita & in Mſſ. fortaſſe legendum ܕܡܪܝܐ. Ib. ܘܐܪܚܡ] in Poc. ܕܐܪܚܡ.

CAP. XXXIV. v. 7. ܥܠ ܒܢ̈ܝܐ] in Poc. ܥܠ ܒܢܝܐ ſed dilutius ſcriptum. v. 10. ܕܠܐ ܐܬܒܪܝܘ] in Us. ܐܬܒܪܝ Titulus ad v. 18. in Us. ܥܠ ܦܨܚܐ ܘܦܛܝ̈ܪܐ quare videtur ibi legendum ܠܥܐܕܐ ܦܛܝ̈ܪܐ etſi Mſſ. non addicant, ſcribitur autem ܚܓܐ ܕܐܪܐ in Us. & hic & poſt. v. 21. ܚܪ̈ܝܫܐ] in Us. ܚܪܝܫܐ in ſing. ſic & in Poc. Titulus v. 22. non legitur in Us. in Poc. ܥܠ ܚܓܐ ܕܫܒ̈ܘܥܐ.

CAP. XXXV. v. 17. ܘܣܪ̈ܕܐ] in Poc. ܘܣܪܕܐ in plurali, quod videtur rectum. v. 21. ܕܐܬܢܫܒܬ] in Us. ܕܐܬܢܫܒܬܗ bis. v. 30. ܒܫܡ] in Us. ܒܫܡܗ. v. 35. ܢܓ̈ܪ] in Poc. ܢܓܪ male ut puto.

CAP. XXXVI. v. 1. ܘܥܒܕ] in Us. ܘܥܒܕܘ. Ib. ܥܒܕܐ ܘܦܘܠܚܢܐ] in Us. 2. ܥܒܕܐ ܕܦܘܠܚܢܐ. v. 7. ܘܐܘܬܪ.] in Us. ܘܐܘܬܪܘ. v. 15. ܚܕܥܣ̈ܪܐ] in Poc. ܚܕ ܥܣܪܐ. v. 19. ܦܪ̈ܣܐ] in Us. ܦܪܣܐ in ſingulari, contra ac in ܡܫ̈ܟܐ. Ib. ܘܡܟ̈ܣܝܐ] in Us. ܘܡܟܣܝܐ in ſingulari, ut & in Us. 2.

CAP. XXXVII. v. 5. ܫܩܝܠܝܢܗ] in Us. ܫܩܝܠܗ. v. 9. ܘܡܛܠܠܝܢ] in Us. ܘܡܛܠܝܢ item in Poc. v. 16. ܡܢܩܝ̈ܬܐ] in Poc. & Us. 2. ܘܡܢܩܝܬܐ. v. 18. ܩܢ̈ܝܐ ܡܢܪ̈ܬܐ] in Poc. ܠܐ ܡܢܗ ܡܢܪܬܐ pro ܕܡܢܪܬܐ ſic & in Us. 2. v. 19. ܟܦܬܐ] in Us. ܟܐܦܬܐ, item in 21.

CAP. XXXVIII. v. 12. ܘܚܫ̈ܩܝܗܝܢ ܕܡܟܪܟܐ] in Us. inductum videtur ܕܙܘܢܐ ante ܕܡܟܪܟܐ. ut verſu. 9. & 13. eraſus enim eſt locus dictionis unius. v. 18. ܕܝܘܪܐ.] in Poc. ܕܝܘܪܐ ut & ſupra. 36. 20. Ib. ܠܘܩܒܠ ܗܘ̈ܝܐ] in Us. utroque ܠܘܩܒܠ ܗܘܝܐ in ſing. male ut puto. v. 19. ܘܦܪ̈ܘܡܐ ܕܙܩܝ̈ܦܝܗܘܢ] in Poc. ܘܦܪܘܡܐ ܙܩܝܦܗܘܢ. ܘܦܪܘܡܐ ܕܝܠܗܘܢ v. 25. ܕܡܬܡ̈ܢܝܢܐ] in Us. utroque ܕܡܬܡܢܝܢܐ in plur. bene ſic & in Poc. v. 28. ܘܦܪ̈ܘܡܐ] in Us. ܘܦܪܘܡܐ in ſing. male ut videtur:

CAP. XXXIX. v. 3. ܘܦܫܛܘ] in Poc. ܘܦܫܛܘ ܚܘ̈ܛܐ. v. 9. ܪ̈ܒܥ] in Us. punctatur ܪܒܥ. v. 25. ܡܢ ܚܕܪ.] Us. addit ܒܝܢ ܪܘ̈ܡܢܐ ܙܓܐ ܕܕܗܒܐ ܘܪ̈ܘܡܢܐ ܥܠ ܫܘܦܠܘܗܝ ܙܓܐ ܕܕܗܒܐ ܘܪܘܡܢܐ ܙܓܐ ſcribe ܕܡܥܝܠܐ ܡܢ ܚܕܪ ܚܕܪ ܙܓܐ ܕܕܗܒܐ ܘܪܘܡܢܐ ܥܠ ܫܘܦܠܘܗܝ ܕܡܥܝܠܐ ܡܢ ܚܕܪ ܚܕܪ ex Heb. manifeſtum eſt, repetitione ejuſdem vocis excidiſſe hæc omnia. v. 32. ܘܫܠܡܘ] in Us. ܘܫܠܡ ut in Hebr.

CAP. XL. v. 23. ܣܕ̈ܪܐ ܕܠܚܡܐ] in Ms. ܣܕ̈ܪܐ ܠܚܡܐ. v. 35. ܡܛܠ] in Poc. ܡܛܠ In calce hujus libri in Us. 1. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܡܦܩܢܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܝܬܘܗܝ ܬܪܝܢܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܝܢ ܫܒ̈ܩܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܘܦܬܓ̈ܡܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫܡܐܐ ܘܫܬܝܢ.

Finis libri Exodi filiorum Iſraelis, qui eſt ſecundus Legis: Sunt autem ſectiones ejus viginti ſex, et verſus ter mille quingenti ſexaginta.

LEVITICI.

CAP. I.

VER. 2. ܡܢ ܬܘܪ̈ܐ] in Poc. ܘܡܢ ܬܘܪ̈ܐ. item in Us. 2. v. 14. ܡܢ ܫܘܦܢܝ̈ܢܐ] in Poc. ܡܢ ܫܘܦܢܝܢܐ. Ib. ܝܘܢܐ] in Us. 2. ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܘ̈ܢܐ plur. v. 16. ܘܢܫܕܐ] legendum ſecundum Heb. ܘܢܫܕܝܗ eſt enim ܝ & in Us. etſi non in Poc. in Mſſ. autem eſt ܩܘܪܒܢܗ pro ܩܘܪܒܢܝܗ.

CAP. II. v. 2. ܩܒܠܐ] in Us. ܩܒܠܐ in Poc. ܩܒܠܐ. v. 7. ܕܪ̈ܘܬܚܐ] in Us. punctatum eſt ܕܪ̈ܘܬܚ̈ܐ. in Poc. eſt ܘ pro ܗ male. in Us. 2. ܕܪܘܬܚ̈ܐ ſed lege ܕܪܘܬܚܐ. v. 12. ܩܘܪܒܢܐ ܘܪܫܝܬܐ.] in Us. ܩܘܪܒܢ̈ܐ ܪܫܝܬܐ. videtur legendum ܩܘܪܒܢܐ ܕܪܫܝܬܐ ex Hebr.

CAP. III. v. 7. ܘܐܢ ܡܢ ܐܡܪܐ ܗܘ] in Us. ܘܐܢ ܐܡܪܐ ܗܘ ut in Heb. v. 10. ܘܣܪܒܐ ܕܥܠ] in Us. ܘܣܪܒܐ. v. Ex. 29. 13, item v. 15. item 4. 9. v. 13. ܕܢܟܣܗ] in Us. ܕܢܟܣܗ̇ fœm. quod cætera requirunt, etſi in Poc. ܕܢܟܣܗ ſine puncto fœm. ſequitur in Us. v. 14. ܡܢܗ] ܡܢܗ̇ quare videtur reſtituendum eſſe punctum fœm. in ܩܘܪܒܢܗ. v. 14. ܡܢܗ ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܪܝܐ] in Us. ܡܢܗ̇ ܩܘܪܒܢܗ ܩܘܪܒܢܐ ſecundum Hebr. v. 15. ܕܟܘܠܝܬܗ] ſcribendum ܕܟܘܠܝܬܗ̇ etſi Mſſ. non addicant, ſic & Cap. 4. v. 9. 35.

CAP. IV. v. 2. ܕܦܘܩܕܢܝܢ] in Poc. ܕܦܘ̈ܩܕܢܝܢ cum punctis pluralis. v. 12. ܕܦܣܘܩܘܗܝ] in Us. ܘܦܣܘܩܘܗܝ, ܘ redundante ut alibi obſervatum eſt, ſic & in Poc. v. 32. ܘܐܢ ܐܡܪ̈ܐ] in Us. ܘܐܢ ܐܡܪܐ in ſing. quod verſum eſt *de agnis* quaſi deeſſet ܡܢ in Poc. ܘܐܢ ܡܢ ܐܡܪ̈ܐ item in Us. 2.

CAP. V. v. 4. ܒܡܘ̈ܡܬܐ] in Us. ܒܡܘܡ̈ܬܐ. v. 8. ܘܥܠ ܩܕܠܗ] in Us. ܕܥܠ ܩܕܠܗ bene admodum : error inde, quod ܥܠ præceſſerat. v. 16. ܡܢ ܩܘܕ̈ܫܐ] in Mſſ. ܡܢ ܩܘܕܫܐ in ſingul.

CAP. VI. v. 10. ܠܒܘܫܐ ܕܒܘܨܐ] in Us. ܠܒܘ̈ܫܐ in plur. bene, ut in Hebr. Ib. ܥܠ ܓܢܒ] in Us. ܥܠ ܓܢܒ. v. 12. ܕܫܠ̈ܡܐ] in Poc. ܕܫܠܡܐ in ſing. ut & in Us. 2. v. 16. ܦܛܝܪܐ]

ܦܪܚܐ] videtur cauda ܗ̈ ܚ loco ܝ ut ſupra notatum: expreſſum eſt ܝ in Mſſ. ſic v. 26. 27. Cap. 6. 6. v. 20. ܒܚܫܚܐ] in Us. ܚܫܚܬܐ v. 29. ܟܠ ܕܟܪ] in Us. ܕܟܪ̈ܐ in plur. bene, item in Poc.

CAP. VII. v. 4. ܢܦܪܫܝܗ̇] ut ſupra. Mſſ. non juvant. v. 6. ܕܟܪܐ] in Uſs. ܕܟܪ̈ܐ in plur. ut ſupra. v. 8. ܕܡܩܪܒ] in Poc. bis ܡܩܪܒ v. 12. Mſſ. addunt fini verſus, ſecundum Hebr. ܢܥܘܠ ܕܣܡܝܕܐ ܡܫܚܬ̈ܐ ܕܦܝܠܢ ܒܡܫܚܐ. tantum deeſſe videtur ܘ initio clauſæ: *ſimilam recentem, placentas oleo delibutas*: legendum autem eſt in eis quæ ſtatim ſequuntur; ܟܠ ܡܫܚܬ̈ܐ ܕܣܡܝܕܐ in plur. etſi ſine Mſſ. v. 14. ܕܦܘܪܫܢܐ] in Mſſ. ܦܘܪܫܢܐ ſine ܕ ſed tum omittendum eſſet ܡܢ ante ܟܠ quod Hebraica non ferunt. v. 18. ܕܢܬܐܟܠ. ܬܐܟܠ] in Mſſ. ܬܬܐܟܠܘܢ & ܬܐܟܠܘܢ & v. 20. ܕܬܐܟܠܘܢ & ܬܐܟܘܠ. & v. 21. ܬܩܪܒܘܢ & ܬܐܟܘܠ. ſed tamen ibi ܢܩܪܒܘܢ. item v. 25. bis. item in Poc. quæ hic retuli, ut ſcias quid ſibi indulgeant ſcribæ Syriacorum. v. 21. ܛܡܐܬܐ] in Poc. ܛܡܐܬܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ quod videtur referre vocalem ad ܛ aliter ac impreſſum eſt.

CAP. VIII. v. 2. ܕܦܛܝܪܐ] quid ſi legamus ex Heb. ܕܦܛܝܪ̈ܐ ſic enim ſcriptum eſt in Uſs. 2. non v. 26. ubi eadem ratio. v. 13. ܘܟܪܟ] vide an leg. ſit. ܘܐܣܪ ut in Hebr. eſt enim ܘܟܪܟ paulo alienius v. 16. ܘܣܪܟ] in Uſs. ܘܣܪܟ ut ante in Poc. ܘܣܪܟ. item v. 25. in utroque. v. 24. ܟܒܢ̈ܝ] in Poc. ܟܒܢܬܐ v. 26. ܢܫܒ] in Poc. ܘܢܫܒ v. 35 ܢܛܘܪܘ̈ܬܗ] in Us. ܢܛܘܪ̈ܬܗ. item in Poc. in Uſs. 2. ܢܛܘܪܘܬܗ in ſing. v. 36. ܘܥܒܕ in Mſs. ܘܥܒܕܘ.

CAP. IX. v. 2. ܕܕܟܪܐ] in Poc. ܕܕܟܪܐ per Pthohho v. 19. ܘܫܚܡܐ ܕܡܟ̈ܣܐ ܓܘ̈ܝܐ.] in Uſs. ܕܡܟܣܐ ſing. forte legendum, ܕܡܟܣܐ ܓܘܝܐ. vel ܓܘܝܐ ut in Hebr. in Poc. ܘܫܚܡܐ ܕܡܟܣܐ ܓܘܝܐ

CAP. X. v. 4. In proprio ܡܝܫܐܝܠ] habes exemplum ܢ pro ܝ, errore in codicibus ſcripturæ Syriacis inolito, ut ſupra notavi. Ib. ܘܐܠܨܦܢ] in Uſs. ܘܐܠܨܦܢ Ib. ܥܘܙܝܐܝܠ] in Poc. ܥܙܝܐܝܠ ſine ܘ in Uſs. 2. ܥܘܙܝܐܝܠ v. 6. ܕܟܘܫܬܐ] forte legendum ܕܟܘܫܬܐ etſi in Uſs. ut impr. eſt, item in Poc. v. 12. ܠܘܬ ܒܢܘܗܝ] in Uſs. ܠܘܬ ܒܢܝ ut antea. v. 14. ܕܕܟܪܐ] in Poc. ܕܕܟܪܐ v. 15. ܕܐܬܪܝܡܐ] in Uſs. ܕܐܪܝܡܘ male. v. 17. ܒܐܬܪܐ ܩܕܝܫܐ] hic etiam per ܝ in Mſs. ut ſupra.

CAp. XI. v. 5. ܘܦܪܣܬܗ] in Poc. ܦܪܣܬܐ v. 11. ܬܐܟܠܘܢ] quid ſi legamus ܬܬܐܟܠܘܢ ut poſt v. 24. in Uſs. ܬܐܟܠܘܢ Poc. ܘܡܢ ܦܓܪܗܘܢ ܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ v. 13. ܦܪܣܬܐ] in Uſs. ܡܢ ܦܪܣܬܐ in ſing. v. 16. ܘܩܩܒܢ] in Poc. ܘܩܩܒܢ. apud Ferr. ܩܩܒܢ. v. 17. ܘܐܪܢܦܐ] in Uſs. ܘܐܪܢܦܐ apud Ferr. ܐܢܦܐ ut & in Us. 2. v. 22. ܠܚܝܣܢܗ̇] in Uſs. ܠܚܝܣܢܗ̇ ܚܪܓܠܐ in fœm. v. 33. ܬܬܒܪܘ] in Us. ܬܬܒܪܘ in Poc. ܬܬܒܪܘ. Ib. ܬܛܡܐ] in Poc. ܬܛܡܐ v. 42, omiſſum in noſtris poſt ܐܪܒܥ ܟܠ] ܟܠ ܕܡܗܠܟ. ܟܠܗܘܢ ܡܗܠܟܝܢ ܥܠ ܐܪܒܥ ܠܐ ܬܐܟܠܘܢ ܡܢܗܘܢ ܕܡܣܓܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ v. 43. ܢܦܫܬܐ ܕܪܚܫܐ ܕܪܚܫܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܕܠܐ ܬܬܛܡܐܘܢ ܒܗܘܢ. ܠܐ ܬܬܛܡܐܘܢ hæc in Mſs. noſtris plene extant. v. 47. ܘܡܬܐܟܠܢܝܬܐ] in Poc. & Uſs. 2. ܘܠܐ ܡܬܐܟܠܢܝܬܐ.

CAP. XII. v. 8. ܠܐ ܡܫܟܚܐ] in Uſs. ܡܫܟܚܐ.

CAP. XIII. v. 3. ܘܢܬܚܙܐ ܠܗ] in Poc. ܘܢܬܚܙܐ ܠܗ Us. 2. ܘܢܬܚܙܐ ܠܗ. v. 4. ܒܘܗܩܬܐ] in Uſs. ܒܘܗܩܬܐ Poc. ܒܘܗܩܬܐ v. 6. ܕܣܪܝܬܐ] in Uſs. ܕܣܪܝܬܐ v. 10. ܟܡܘܣܒܬܐ] in Uſs. ܟܡܘܣܒܬ̈ܐ in plur. male v. 34. ܕܥܒܕ] in Uſs ܥܒܕܝܢ. Ib. ܘܠܗܕܪܐ] ܘܠܗܕܪܐ ut ſupra v. 39. ܕܦܓܪܗ] in Poc. & Uſs. 2. ܕܦܓܪܗ v. 40. ܕܦܓܪܗ] Poc. ܕܦܓܪܗ v. 42. ܣܓܝܢ] In Uſs. ܣܓܝܢ ut ſit leve.

CAP. XIV. v. 4. ܘܙܘܦܐ] in Uſs. ܘܙܘܦܐ ut ſit leve. v. 10. ܘܥܣܪܘܢܝܬܐ] in Uſs. ܘܥܣܪܘܢܝܬܐ apud Ferr. ܥܣܪܘܢܝܬܐ, quare videri debet ita ſcriptum fuiſſe in libris quos ille tractavit: ita enim & in Poc. & in Uſ. v. 15. 21. in Uſs. 2. ܘܥܣܪܘܢܝܬܐ, v. 14. ܬܢܘܟܐ] in Poc. ܬܢܘ̈ܟܐ in plurali, & ut in Uſs. 2. v. 36. ܢܦܢܘܢ] in Uſs. ܘܢܦܢܘܢ. Ib. ܘܢܦܢܘܢܗ] in Uſs. ܘܢܦܢܘܢܗ quod videtur indicare legendum ܘܢܦ̈ܢܘܢܗ v. 43. ܕܐܬܢܫܦܬ] in Uſs. ܒܐܬܪܐ ܕܐܬܢܫܦܘ communis generis eſt apud S. Iſaac Syrum Ferrarius. v. 48. ܘܚܙܐ ܕܠܐ] in Poc. ܘܚܙܝܗ ܐܢ ܕܠܐ ܦܫܛ male. Ib. ܕܐܬܛܫܝܘܗܝ] in Uſs. ܕܐܬܛܫܝܘܗܝ ut prius.

CAP. XV. v. 2. ܕܒܣܪܗ] Uſs. 2. ܕܒܣܪܗ. v. 3. ܐܢ ܪܪ ܒܣܪܗ ܚܬܡ ܕܝܒܘܬܗ. ܐܘ ܚܬܝܡ ܒܣܪܗ ܡܢ ܕܝܒܘܬܗ. Us. non habet ܐܢ ſed tantum ܪܪ & utrobique ܚܬܡ nec Us. 2. ubi tamen eſt ܡܢ ſecundo loco, ut & in Poc. utrobique confer. Sam. verſ. v. 13. 15. & 19. ࠃࠉࠁࠅࠕࠄ v. 4. ܕܝܒܐ] in Us 2. ܕܢܬܒ ܥܠܘܗܝ ܕܝܒܐ v. 13. ܐܝܠܢ ܕܕܐܒ] in Uſs. 2. ܐܝܠܢ ܕܕܐܒ v. 14. ܒܢܝ̈ ܝܘܢܐ] in Poc. ܒܢܝ̈ ܝܘܢܐ in plurali, ut in Arab. فرخي حمام. v. 19. ܕܝܒܐ ܕܕܡܗ̇.] uterque Uſ. diſtinguit poſt ܕܕܡܗ̇ quod in Heb. aliter ſe habet; & ſane ſi ſequamur Hebr. legendum erit ܕܕܡܐ ſenſu expeditiori. v. 25. ܕܕܝܒܐ] in Us. 1. punctatum eſt ܕܕܝܒܐ v. 33. ܘܒܡܣܟܢܝܬܐ ܕܗܘܬ ܒܟܘܫܦܗ̇. ܘܥܠ ܕܕܐܒ ܕܝܒܐ ܕܗܘܐ] in Uſ. 1. ܒܟܘܫܦܗ̇ ܕܗܘܬ (in Uſ. 2. ܒܟܘܫܦܗ̇) ܘܒܡܣܟܢܝܬܐ ܘܥܠ ܕܕܐܒ ܕܝܒܐ ܕܗܘܐ Ibid. ܛܡܐܬܐ.] punctatum eſt in Uſ. 2. ܛܡܐܬܐ Ib. ܕܢܛܡܘܢ ܐܘ ܒܡܫܟܢܗܘܢ] non legitur in Us. 1. legitur in Us. 2. & in Poc.

CAP. XVI. Tit. ܒܬܪܗܘܢ ܡܘܬ] Uſs. 1. legit ܡܘܬ Poc. ܡܘܬ ܒܬܪܗܘܢ quod neceſſarium videtur v. 5. ܕܥܙ̈ܝܢ] in Us. ſcriptum eſt ܕܥܙܝ̈ܢ item v. 7. & deinceps Poc. ſine ܝ per punctum. v. 12. ܡܠܐ] v. 16. ܕܛܡܐ̈ punctatio ܗ̈ ܡܠܐ quam expreſſerunt Pariſ. eſt Pocochiani codicis, nam Uſs. 1. ſemper ſcribit ܡܠܐ ut ܛܡܐ v. 16. quod tamen punctum pertinet ad ſecundam literam. Poc. ibi ܕܛܡܐ. Ib. ܘܢܙܠܚ] Uſ. 2. ſcribit ܘܢܙܠܚ cum puncto ſuperne. v. 14. utrobiq; ܢܙܠܚ v. 19. ܒܨܒܥܗ] Uſs. 2. ܒܨܒܥܗ male v. 25. ܢܣܩ] in Poc. ܢܣܩ quod eſt leve, item ſtatim v. 27. ܢܦܩܘܢ] ܢܦܩܘܢ ut & in Uſs. 1. & 2. v. 28. ܠܡܫܪܝܬܐ] in Uſs. ܠܡܫܪܝܬܐ ut prius v. 26. & ut in Hebr.

CAP. XVII. Tit. ܘܥܠ ܡܢ ܕܢܟܣ ܕܒܚܐ] non comparet in Uſs. 1. v. 5. ܕܒܚܝ̈ܗܘܢ ܕܢܟܣܘܢ] in Poc. ܕܒܚܝ̈ܗܘܢ ܕܢܟܣܘܢ v. 6. ܘܢܣܩ] Poc. ܘܢܣܩ quod eſt leve; item v. 8. ܕܢܣܩ quod oſtendit errorem ſcribæ in punctando. Uſs. 2. ܘܢܣܩ, ut prius, utrobique. v. 13. ܐܘ ܕܦܪܚܬܐ] Poc. ܐܘ ܦܪܚܬܐ ſine ܕ v. 16. ܚܛܗܗ] in Uſs. 2. ܚܛܝܬܗ.

CAP. XVIII. v. 4. ܒܢܡܘܣܝ ܕܝܢܝ̈ ܘܒܗܘܢ] in Uſs. 1. ܒܢܡܘܣܝ ܕܝܢܝ̈ ܘܒܗܘܢ ܠܐ v. 6. ܠܘܬ ܩܪܝܒ ܒܣܪܗ] in Uſs. ܠܘܬ ܩܪܝܒ ܕܒܣܪܗ ܟܠ v. 7. ܕܦܘܩܕܢܝ] in Poc. ܦܘܩܕܢܝ quia male ſuperſcriptum erat punctum fœm. ſubſcripſit maſc. v. 9. ܐܘ ܡܢ ܒܪܬ ܐܒܘܟ ܐܚܬܟ] in Poc. ܐܘ ܒܪܬ ܐܒܘܟ ܐܚܬܟ ſine ܡܢ

v. 18. ܘܬܥܩܝܗ] in Uſs. 2. ܕܬܥܩܝܗ recte. v. 21. ܠܡܥܒܪܘܗ] in Poc. ܠܡܥܒܪܘܗ v.26. ܘܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܚܕ] in verſu 30. ܐܦ ܚܕ v. 30. ܛܪܘ ܡܛܪܬܝ] in Poc. ܛܪܘ ܡܛܪܬܝ in Uſs. 2. ܛܪܘ ܡܛܪܬܝ.

CAP. XIX. v. 4. ܠܐ ܬܬܦܢܘܢ] in Poc. ܠܐ ܬܬܦܢܘܢ v. 11. ܠܐ ܬܓܢܒܘܢ] in Poc. & Uſs. 2. ܘܠܐ ܬܓܢܒܘܢ. ܘܠܐ ܬܕܓܠܘܢ ܘܠܐ ܬܫܩܪܘܢ v. 15. in Uſs. 1. Titulus ܥܠ ܡܫܚ ܕܩܠܐ v. 19. ܬܪܟܒܘܢ] in Poc. ܬܪܟܒܘܢ v. 20. ܫܦܚܬܐ] in Uſs. 1. ܫܦܚܬܐ. apud Ferrarium ܫܦܚܬܐ in Poc. ܫܦܚܬܐ in Uſs. 2. ܫܦܚܬܐ v. 26. ܬܬܢܚܫܘܢ] in Poc. ܬܬܢܚܫܘܢ ܘܠܐ in Uſs.2. ܬܬܢܚܫܘܢ. v.27. ܦܐܬܐ in Uſs. 2. ܦܐܬܐ v. 31. ܙܟܘܪܐ] in Uſs. 2. ܙܟܘܪܐ apud Ferr. per ܝ.

CAP. XX. v.10. ܕܓܐܪ ܐܢܬܬ] in Uſ.2. ܕܓܐܪ ܠܐܢܬܬ v.18. ܡܫܡܫܬܐ] in Uſs. 1. ܡܫܡܫܢܝܬܐ ut ſupra ſequitur ܘܓܠܝܐ ܡܒܘܥܐ ܕܕܡܗ. ܗܘܐ ܓܠܝܐ ܡܒܘܥܐ ܕܕܡܗ v.19. ܗܘ ܠܐ ܬܓܠܐ] Ib. ܡܒܘܥܐ ܕܕܡܗܘܢ ܢܩܒܠܘܢ Tit. v. 21. in Uſs. 1. ܥܠ ܢܫܐ ܘܓܒܪܐ v. 23. ܒܥܡܡܐ] in Uſs. 1. ܒܥܡܡܐ. in plur. neceſſario.

CAP. XXI. v. 4. ܢܬܛܢܦ] in Uſs. 2. ܢܬܛܢܦ v. 11. ܠܐ ܢܬܛܢܦ] in Uſs. 1. ܢܬܛܢܦ quod eſt leve. v. 14. ܘܡܫܒܩܬܐ] Uſs 1. 2. ܕܡܫܒܩܬܐ male, item Poc. v. 18. ܕܥܒܪܐ] in Poc. ܥܒܪܐ item in Uſs. 1. v. 20. ܢܬܛܢܦ] in Uſs. 1. ܢܬܛܢܦ.

CAP. XXII. v.2. ܢܬܦܪܫܘܢ] in Poc. ܢܬܦܪܫܘܢ male v.8. ܕܐܬܚܪ] forte legendum ܘܕܐܬܚܪ ex Heb. v. 9. ܚܛܝܬܐ] videtur legendum ܚܛܝܬܐ in ſing. ut et v.16. ſic ſcriptum eſt hoc loco in Poc. v.21. ܢܕܪܐ ܕܢܣܒ ܠܗ ܘܠܒܢܘܗܝ] in Poc. & Uſs. 2. ܢܕܪܐ ܕܢܣܒ ܠܗ ܘܠܒܢܘܗܝ male. Ib. ܡܢ ܬܘܪܐ ܐܘ ܡܢ ܥܢܐ] in Poc. & Uſs. 2 ܡܢ ܬܘܪܐ ܐܘ ܡܢ ܥܢܐ item in Uſs. 1. v. 23. ܕܥܒܪܐ] in Uſs. 1. ܕܥܒܪܐ unde videtur ſignificari ܝ v. 28. ܘܬܘܪܐ ܐܘ ܥܢܐ ܠܗ ܘܠܒܪܗ] in Poc. ܘܬܘܪܐ ܐܘ ܥܢܐ ܠܗ ܘܠܒܪܬܗ fœm.

CAP. XXIII. v.7. ܦܪܩܐ] in Uſs.1. ܦܪܩܐ. v.15. ܫܒܥܝܢ] in Uſs. 2. ܫܒܥܝܢ quod poſtulat conſtructio, apud Ferrarium ܫܒܥܐ nec fœm. dicitur nec maſc. ita etiam eſt in Uſs. 1. eſt igitur plurale ܫܒܥܐ ܫܒܘܥܐ quod ſequitur. v.18. ܥܠ ܠܚܡܐ] in Uſs. 2. ܠܚܡܐ ܥܠ ܚܠܦ ܩܘܪܒܢܐ v.19. ܚܛܝܬܐ] forte ܚܠܦ ܚܛܝܬܐ in ſing. ut prius. v. 24. ܝܪܚܐ] in Uſs. 2. ܒܝܪܚܐ v. 27. ܩܘܪܒܢܐ] in Uſs. 1. ܩܘܪܒܢܐ in ſing. ut in Heb. & antea in Syr. v. 36. ܟܢܝܫ] in Uſs. 1. ܟܢܝܫ recte. Poc. ܟܢܝܫ in Uſs. 2. ܟܢܝܫ v. 40. ܫܩܘ.] videtur ſcribendum ܘܫܩܘ. quaſi ܘ omiſſo propter ܘ.

CAP. XXIV. Tit. in Uſs. 2. ܥܠ ܕܨܠܐ ܫܪܓܐ v. 4. ܡܢܪܬܐ] Uſs. 1. ܡܢܪܬܐ recte, & Poc. Tit. v. 10. ܦܘܪܫܢܐ ܕܫܡܐ] ܡܓܕܦܢܐ Uſs. 1. ܡܓܕܦܢܐ ܘܫܡܐ ܫܩܠܐ bene. Poc. ܕܫܡܐ in ſing. niſi omiſſa ſunt puncta: ſic etiam Uſs. 2. v. 11. ܘܓܕܦ] Uſs 2. ܘܓܕܦ. ut ſit grave.

CAP. XXV. v. 8. ܫܒܥܐ ܫܒܘܥܝ ܕܫܢܝܐ] in Uſs. 1. ܫܒܥܐ ܫܢܝܢ ܕܫܢܝܐ unde videri poteſt & prius corruptum, ܫܒܥܐ ܫܢܝܢ ܕܫܢܝܐ in Uſs. 1. poſt v.34. Tit. ܥܠ ܡܙܒܢܐ ܘܙܒܢܬܐ.

CAP. XXVI. v. 1. ܕܦܬܟܪܐ ܕܬܟܪܐ] in Uſs. 1. ܕܦܬܟܪܐ ܘܬܟܪܐ v. 8. ܪܒܘܬܐ] Poc. ܪܒܘܬܐ in ſing. ut in Uſs. 1. in Uſ.2. ܪܒܘܬܐ v.13. ܘܬܒܪܬ] in Mſs. ܘܬܒܪܬ quod eſt grave. ſic v. 19. ܐܬܒܪ] Mſs. ܐܬܒܪ Poc. ܘܐܬܒܪ. v.14. Tit. ܥܠ ܕܡܟܪܐ] Uſs. 1. ܥܠ ܕܡܟܪܝܢ ܕܒܝܬܐ.

CAP. XXVII. Tit. in Uſs. 1. ܥܠ ܢܕܪܐ ܘܕܚܪܡܐ ܘܥܠ ܡܥܣܪܐ ܕܒܥܝܪܐ ܘܥܠ ܡܥܣܪܐ ܘܕܟܪܡܐ item in Poc. niſi quod deeſt ܘܕܟܪܡܐ. v. 2. ܢܕܪܐ] in Uſs. 1. ܢܕܪܐ in plur. male. v. 8. ܕܢܕܪ ܢܕܪܐ] in Uſs. 1. ܕܢܕܪ ܢܕܪܐ in præſenti, ut & in Poc. item in Uſs. 2. v.15. ܒܟܣܦܐ ܕܫܘܡܗ ܥܠܘܗܝ] in Uſs. 1. ܒܟܣܦܐ. ܟܣܦܐ ܕܫܘܡܗ ܥܠܘܗܝ & ܒܟܣܦܐ ſed in Uſs. 2. v. 15. & 19. ܕܫܘܡܗ ܥܠܘܗܝ ſine ܕ v.21. ܕܚܪܡܐ] in Poc. ܕܚܪܡܐ item v.28. & 29. v. 22. ܘܠܐ ܗܘܐ] videtur legendum ܕܠܐ ܗܘܐ etſi codices non addicant. v. 27. ܬܦܪܩܝܘܬܐ] in Uſs. 2. ܬܦܪܩܝܘܬܐ. v. 28. ܠܐ ܢܙܕܒܢ] Uſs. 2. ܠܐ ܢܙܕܒܢ v.32. ܥܠ ܚܘܛܪܐ] Poc. ܘܥܠ ܚܘܛܪܐ In fine. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܟܗܢܐ ܕܗܘ ܠܘܝܐ] Poc. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܟܗܢܐ ܕܠܘܝܐ.

NUMERI.

CAP. I.

Titulus libri in Poc. ܬܘܒ ܣܦܪܐ ܕܡܢܝܢܐ ܣܦܪܐ ܕܒܢܝ ܥܡܐ in Uſs. 2. tantum ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܣܦܪܐ ܕܡܢܝܢܐ in Uſs. 1. ܬܘܒ ܡܢܝܢܐ ܣܦܪܐ ܕܡܢܝܢܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ lege ܡܢܝܢܐ in plurali. v.5.6. ܫܕܐܘܪ ܘܫܠܡܝܐܝܠ] Uſs. uterq; ܫܠܘܡܝܐܝܠ & ܫܕܐܘܪ ſic & Poc. item Cap.2.10. Uſ.1. item 2.12. v.10. ܦܕܗܨܘܪ] Uſs. 1. ܦܕܗܨܘܪ recte. v. 13. ܥܟܪܢ] in Poc. ܥܟܪܢ v. 15. ܕܒܥܠܬܐ ܕܫܒܛܐ] Uſs. 1. ܕܫܒܛܐ in plur. melius. ſemel in Poc. aliquoties in Uſs.2. ܫܒܛܐ v.22.38. ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ] Uſs.2. in Simeone & Dane ܒܢܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ in Manaſſe v. 34. ܒܢܝܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ & ſequitur ܡܢܝܢܗܘܢ v.44. ܚܕ ܚܕ] Poc. ܚܕ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ v. 47. ܫܒܛܐ] Uſs. 1. ܫܒܛܐ in ſing. recte. item 2. & Poc. v. 51. ܢܬܩܪܒ] in Uſs. 2. ܢܬܩܪܒ v. 53. ܪܘܓܙܐ] Uſs. 1. ܪܘܓܙܐ tamen v. 22. ܘܪܘܓܙܐ & ita Poc.

CAP. II. v. 11. ܘܚܝܠܗ] Uſs. 1. & 2. ܘܚܝܠܗ v. 24. ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ in Poc. ܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ Uſs.2. ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ f. legendum ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ v. 25. ܐܚܝܥܙܪ] Uſs. 1. ܐܚܝܥܙܪ v. 27. ܦܓܥܐܝܠ] Uſs. 1. ܦܓܥܐܝܠ v.31. ܠܚܪܬܐ] in Uſs.1. & Poc. ܠܚܪܬܐ Uſs.2. ܠܚܪܬܐ ut in Poc. & Uſs. 2. Cap.3. 16. ܡܠܬܐ.

CAP. III. v.1. ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ] Uſ.2. ܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ v. 4. ܩܕܡ ܡܪܝܐ] Uſs.1. ܩܕܡ ܡܪܝܐ v.13. ܗܘ ܕܝܠܝ] Uſs.2. ܕܝܠܝ ܗܘ v.17. ܘܡܪܪܝ] Poc. ܘܡܪܪܝ v.18. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ] Uſs.1. & Poc. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ item v.21. ut in Exod. v. 26. Uſs. 1. ܘܡܫܟܢܗܘܢ pro ܘܡܫܟܢܗܘܢ ܥܠ ܡܕܒܚܐ] bene etſi codices non addicant. v.30. ܠܐܠܝܨܦܢ] Uſs.1. ܠܐܠܝܨܦܢ v. 31. ܘܡܢܪܬܐ] videtur ſcribendum ܘܡܢܪܬܐ in plur. ex Heb. v. 32. ܕܢܛܪܝܢ] Uſs.1. ܕܢܛܪܝܢ v.33. ܘܡܘܫܝ] Uſs.1. ܘܡܘܫܝ v. 39. ܕܡܢܐ] Uſs. 1. ܕܡܢܐ Poc. & Uſs. 2. ܕܡܢܐ quomodo notare ſolent tertiam præteriti ſing. fœm. v.41. ܘܒܥܝܪܐ] Uſs.1. ܘܒܥܝܪܐ male. v. 46. ܦܘܪܩܢܐ ܕܡܐܬܝܢ] videtur ſcribendum ex Heb. ܕܝܬܝܪܝܢ. ܥܠ ܠܘܝܐ ܡܢ ܒܘܟܪܐ. ܥܠ deeſt ܠܘܝܐ ܥܠ in Poc. & Uſſ.2. v. 47. ܚܡܫ ܚܡܫ ܡܬܩܠܝܢ] Mſſ. ܚܡܫ ܚܡܫ ܡܬܩܠܝܢ recte.

CAP. IV. v. 12. ܢܣܒܘܢ ܡܐܢܝ ܬܫܡܫܬܐ] videtur ſcribendum ܕܬܫܡܫܬܐ ex Heb. etſi codd. non conſentiant v.13. ܘܢܣܠܩܘܢ] Uſſ. 1. ܘܢܣܠܩܘܢ Ib. ܕܪܥܘܬܐ] Mſſ. ܕܪܥܘܬܐ in plur. ut & v.7. male. v. 16. ܘܡܫܚܐ] Uſſ. 1. ܕܡܫܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܢܛܘܪ v. 17. ܕܢܛܝܪܬܐ] videtur legendum ܕܢܛܝܪܬܐ etſi codices non addicant, viz. ex Heb. v. 19 ܕܠܐ ܢܡܘܬܘܢ] videtur ſcribendum ܘܠܐ ܢܡܘܬܘܢ v. 25. ܦܪܣܬܐ] Uſſ. 1. ܦܪܣܬܐ v. 27. ܟܠܗ ܡܫܩܠܝܗܘܢ in Uſſ.2. ܟܠܗ ܡܫܩܠܝܗܘܢ ܥܠ ܟܠܗ v.32 ܘܡܫܩܠܗܘܢ] in Poc. ܘܡܫܩܠܗܘܢ Ib. ܕܡܛܪܬܐ] in Uſſ.2. ܡܛܪܬܐ in plur. male. v.36. ܘܗܘܘ] Poc. ܗܘܘ ſine ܘ v. 46. ܥܠ ܡܢܝܢܐ] in Uſſ. 1. ܥܠ ܡܢܝܢܐ in plur. recte. v.47. ܘܠܡܫܩܠ] in Uſſ. 1 ܘܠܡܫܩܠ recte ex Heb. v.49. ܡܦܩܕܬܗ] in Poc. & Uſſ. 2. ܥܠ ܡܦܩܕܬܗ.

CAP. V. v. 3. ܘܠܐ ܢܛܰܢܦܘܢ ܡܫܪ̈ܝܬܗܘܢ ܕܐܢܐ ܫܳܪܶܐ ܐܢܐ] Mſs. omnes ܘܠܐ ܢܛܢܦܘܢ recte: & poſt, ܡܫܪܝܬܗܘܢ ſing. & ܕܐܢܐ ܫܪܐ v. 4. in Tit. Uſs. 1. & Poc. ܕܥܠ ܣܛ̈ܝܘܬܐ in plur. male. v. 8. ܢܟܠܬܐ] fortaſſe ſcribendum ܕܢܟܠܬܐ etſi codices non addicant. v. 15. ܘܩܘܪܒܢܗ] f. leg. ܩܘܪܒܢܗ̇ ex Hebr. Uſs. 1. punctum non addit: videtur autẽ aliquid deeſſe. v. 17. ܕܦܚܪܐ] quid ſi ſcrib. ܕܡܫܡܫܢܐ? v. 21. ܠܠܘܛܬܐ ܘܡܘܡܬܐ] Uſs. 1. ܠܠܘܛܬܐ ܘܡܘ̈ܡܬܐ ubi ܡܘ̈ܡܬܐ ſenſu ſingulare eſt. ſupra Poc. ܒܡܘܡܬܐ ܕܠܘ̈ܛܬܐ Uſs. 2 ܒܡܘ̈ܡܬܐ ܕܠܘܛܬܐ ut & 1. & impreſſum. v. 29. ܘܬܣܛܐ] Poc. ܬܣܛܐ & Uſs. 2.

CAP. VI. In Tit. ܢܕܝܪܐ] Poc. & Uſs. 2. ܢܕܝ̈ܪܐ in plur. v. 5. ܠܐ ܢܥܒܪ] Poc. ܠܐ ܢܥܒܘܪ. ita ut ſuperſcriptum ſit ܠܐ ܢܥܒܪ. v. 15. ܘܓܪ̈ܝܨܐ ܦܛܝ̈ܪܐ] Uſs. 1. ܓܪܝܨܐ ܦܛܝ̈ܪܐ Poc. ܓܪ̈ܝܨܐ ܦܛܝܪ̈ܐ & in Uſs. 2. v. 22. Tit. in Uſs. 1. ܕܥܠ ܒܘܪ̈ܟܬܐ in plurali.

CAP. VII. Tit. ܚܘܕܬܐ ܕܡܕܒܚܐ] Mſs. ܕܡܫܟܢܐ ſed in marg. Uſs. 1. ܕܡܕܒܚܐ v. 2. ܗ̈ܢܘܢ ܕܦܩܝܕܝܢ] Uſs. 1. ܗܢܘܢ ܕܦܩܝܕܝܢ quod utrobique videtur magis proprium. v. 3. ܟܕ ܡܟ̈ܣܝܢ] Uſs. 1. & Poc. ܟܕ ܡܟܣܝܢ v. 7. ܡܫܡܫܢ] Poc. ܡܫܡܫܢ v. 5. 6. Uſs. 2. ܡܫܡܫܢ. v. 14. ܘܡܠܝܐ] forte ſcribendum ܕܡܠܝܐ etiam contra codices, ex Hebr. vel ܟܕ ܡܠܝܐ ubi tamen Uſs. 1. habet ܘܡܠܝܢ. Poc. ut impreſſum eſt, item in Uſs. 2. lapſus in ſcribendo ܘ pro ܕ valde uſitatus. v. 44. tantum ܡܠܝܐ. v. 19. ܟܕ ܡܠ̈ܝܢ] Poc. ܟܕ ܡܠܝܢ die 8. v. 55. in Uſs. 2. ܬܪܝܗܘܢ ܟܕ ܡܠܝܢ nam die nono non habetur ܟܕ v. 65. ܬܘܪܝܢ ܬܪ̈ܝܢ] in Uſs. 1. ܬܘܪܐ ܬܪ̈ܝܢ ut alibi ſemper. ܗܢܘ ܩܘܪܒܢܗ] in Poc. ܗܢܘ ܩܘܪܒܢܐ ܕܢܚܘ ܕ̄. v. 67. ܟܕ ܡܠܝܢ ܣܡܝܕܐ] in Uſs. 1. ܟܕ ܡܠܝܢ ܒܡܫܚܐ deeſt ibi ܡܒܠܒܠܝܢ ut alibi. v. 79. v. 89. ܬܘܪܝܢ ܒܪ̈ܘܟܝܢ] in Poc. ܬܪ̈ܬܝܢ ܒܪ̈ܘܟܝܢ.

CAP. VIII. Tit. ܕܥܠ ܫܪܓܐ] in Uſs. 1. ܕܥܠ ܫܪ̈ܓܐ in plur. v. 2. ܫܪܓܐ] Uſs. 1. ܫܪ̈ܓܐ in plur. valde bene. v. 3. ܘܐܢܗܪ] quid ſi legamus etiam ſine libris? ܐܗܪܘܢ ܠܘܩܒܠ ܐܦ̈ܝ ܡܢܪܬܐ ܐܢܗܪ ܫܒܥܐ ܫܪ̈ܓܐ v. 4. ܒܟܪ̈ܘܗ̇] Uſs. 1. ܒܟܪܘܗ item in Poc. v. 12. ܕܬܘܪܐ] videtur ſcribendum ܬܘܪ̈ܐ in plur. etſi contra codices. v. 16. ܒܘܟܪܐ] Uſs. 1. ܒܘܟܪ̈ܐ valde bene. v. 19. ܕܢܩܪܒ ܥܠ] Uſs. 1. ܘܡܫܬܥܠܠ.

CAP. IX. Tit. ܕܥܠ ܦܨܚܐ] in Uſs. 2. ܥܠ ܦܨܚܐ v. 6. ܠܐ ܐܫܟܚܘ] in Uſs. 1. ܠܐ ܐܫܟܚܘ bene. fine v. 6. addit Uſs. 1. bene ܘܩܪܒܘ ܩܕܡ ܡܘܫܐ ܘܩܕܡ ܐܗܪܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. v. 7. ܛܡܐܝܢ ܚܢܢ] in Uſs. 1. ܛܡܐܝܢܢ v. 10. ܐܘ ܒܕܪ̈ܝܗܘܢ] videtur deeſſe ܠܟܘܢ ante ܐܘ ܒܕܪ̈ܝܗܘܢ etſi codices non addicant. ܘܡܪܪܐ] Uſs. 1. ܘܡܪ̈ܪܐ in plur. & tamen ܦܛܝܪܐ in ſing. ſic in Poc. & Uſs. 2. v. 13. ܕܒܐܘܪܚܐ ܗܘ] in Uſs. 1. ܕܒܐܘܪܚܐ ſine ܗܘ, male, ut videtur. Poc. ܕܒܐܘܪܚܐ ܗܘ v. 15. ܘܡܚܙܝܬܗ ܕܢܘܪܐ ܗܘ ܗܘܐ] in Poc. ܘܡܚܙܝܬܗ ܕܢܘܪܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ut & in Uſs. 1. & 2.

CAP. X. v. 4. ܘܢܬܟܢܫܘܢ] in Poc. ܘܢܬܟ݂ܢܫܘܢ & Uſs. 1. recte, eſt enim leve. v. 8. ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ] videtur legendum ܟܗ̈ܢܐ in plur. etſi codices non addicant. v. 10. ܘܒܪܝܫ ܝܪ̈ܚܝܟܘܢ] in Uſs. 1. ܘܒܪܝܫ ܝܪܚܟܘܢ quod eſt ſing. ut in Hebr. v. 11. ܒܫܢܬܐ ܬܪ̈ܬܝܢ] Poc. ܒܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ v. 19. ܨܘܪܝܫܕܝ] Uſs. 1. ܨܘܪܝܫܕܝ item Poc. & Uſs. 2. v. 25. ܘܠܡܫܪܝܬܗܘܢ] Uſs. 1. ܠܡܫܪܝܬܗܘܢ item Poc. & Uſs. 2. v. 29 ܡܕܝܢܝܐ ܚܡܘܗܝ] Uſ. 1. ܡܕܝܢܝܐ v. 32. ܢܛܪܬ] grave. Poc. ܢ̈ܛܪܬ Uſs. 2. ܢܛܪܬ v. 35. ܚܙܝܢܐܝܬ] Uſs. 1. ܚܙܝܢܐܝܬ.

CAP. XI. v. 1. ܘܫܡܥ] Uſs. 2. ܫܡܥ ſine ܘ. v. 6. ܝܒܝܫܐ] Poc. ܡܝܒܫܐ Uſs. 2. ܡܐܝܒܫܐ v. 18. ܕܛܒ ܗܘܐ] Uſs. 2. ܕܛܒ ܗܘܐ v. 21. ܡܐܬܝܢ ܐܠܦ̈ܝܢ] Uſs. 2. ܡܐܬܝܢ ܐܠܦ̈ܐ v. 31. ܢܫܒܬ ܘܐܪܡܝܬ] Uſs. 1. ܢܫܒܬ & ܘܐܪܡܝܬ Poc. ܘܐܪܡܝܬ v. 32. ܣܠܘ̈ܝ] Uſs. 2. ܣܠܘ̈ܝ v. 34. ܕܪܓܝܓܘ] Uſs. 1. ܕܪܓܝ.

CAP. XII. v. 5. ܘܢܦܩ] Uſ. 2. ܘܢܦܩܘ v. 8. ܒܪܐ] Uſs. 1. ܒܪܐ.

CAP. XII. v. 3. ܕܪ̈ܫܐ] Uſs. 2. ܕܪ̈ܫܐ v. 7. ܝܓܐܠ] Poc. ܝܓܐܠ Uſs. 2. ܝܓܐܠ. v. 10. ܕܣܘܣܝ] Uſs. 1. ܕܣܘܣܝ Poc. ܕܣܘܣܝ item Uſs. 2. v. 15. 16. ܘܦܘܫܥ ܒܪ ܡܟܝܪ] Uſs. 1. & 2. ܦܘܫܥ. item ܒܪ. & ܡܟܝܪ item Uſs. 2. v. 22. ܚܒܪܘܢ] Uſs. 2. ܚܒܪܘܢ.

CAP. XIV. v. 2. ܐܬܪܥܡܘ] Uſs. 2. ܐܬܪܥܡܘ quod videtur eſſe ܐܬܪܥܡܘ. v. 9. ܚܒܪ] Uſs. 1. ܥܒܪ recte. v. 22. ܘܢܣܝܘܢܝ] Uſs. 2. ܘܢܣܝܘܢܝ v. 25. ܘܥܡܠܩ̈ܝܐ] Poc. ܘܥܡܠܩܝܐ v. 31. Totum illud ܘܒܢܝܟܘܢ] uſque ad ܠܐܪܥܐ videtur ſapere gloſſema, (neque enim extat in Hebr.) etſi codices non addicant. v. 36. ܘܗܦܟܘ] videtur ſcribendum ܘܗܦܟܘ etſi codices non addicant. v. 41. ܥܒܪܝܢ] Uſs. 1. ܥܒܪܝܢ v. 42. ܬܬܒܪܘܢ] Uſs. 1. ܬܬܬܒܪܘܢ.

CAP. XV. v. 9. ܠܬܠܬܐ] Uſs. 2. ܠܬܠܬ ܥܣܪ̈ܘܢܝܢ v. 42. ܥܠ ܓܕܦ ܟܢܦ̈ܝܗܘܢ] Uſs. 1. ܥܠ ܟܢܦ̈ܝܗܘܢ ſine ܓܕܦ.

CAP. XVI. v. 5. ܕܓܒܐ] Uſs. 1. ܕܓܒܐ in præſ. et v. 6. v. 9. ܕܦܪܫܟܘܢ] Uſs. 1. et Poc. ܕܦܪܫܟܘܢ ut ſit grave. v. 16. ܘܗܢܘܢ] Uſs. 2. ܘܗܢܘܢ v. 22. ܕܟܠܒܣܪ] Poc. ܕܟܠ ܒܣܪ item Uſs. 2. v. 31. ܐܬܦܬܚܬ] Uſ. 1. ܐܬܦܚܬܬ à ܦܚܬܐ *fovea* ut videtur. Uſs. 2. ܐܬܦܚܬ v. 35. ܘܐܟܠܬ ܠܡܐܬܝܢ] Uſs. 3. ܘܐܟܠܬ ܐܢܘܢ ܠܡܐܬܝܢ v. 41. ܩܛܠܬܘܢ] Uſs. 1. ܩܛܠܬܘܢ ut ſit leve. v. 42. ܐܬܟܢܫܬ] Uſs. ܐܬܟܢܫܬ item Poc. & Uſs. 2. v. 47. ܫܪܝ ܒܡܘܬܢܐ] Uſs. 2. ܡܘܬܢܐ non ܒܡܘܬܢܐ, ut ante. v. 48. ܘܟܠܝܢܐ ܕܡܢ ܡܘܬܢܐ] Poc. & Uſs. 2. ܟܠܝܢܐ ܡܢ ܡܘܬܢܐ item v. 50. in Poc. v. 49. ܕܐܬܟܠܝܬ] Poc. ܕܐܬܟܠܝ ܟܕ.

CAP. XVII. v. 5. ܘܐܦܪܘܚ] Uſs. 1. ܘܐܦܪܚܘ v. 8. ܘܦܩܚ] Uſs. 1. ܘܦܩܚܬ Poc. ܦܩܚܬ item Uſs. 2.

CAP. XVIII. v. 3. ܠܐ ܢܬܩܪܒܘܢ] Poc. ܘܠܐ ܢܬܩܪܒܘܢ v. 7. ܦܘܠܚܢܗ ܦܘܠܚܢܐ ܡܘܗܒܬܐ] Uſs. 2. ܘܡܘܗܒܬܐ. Poc. ܦܘܠܚܢܗܘܢ ܦܘܠܚܢܐ ܕܡܘܗܒܬܐ in plur. Ib. ܕܩܪܒ] Poc. ܕܩܪܒ ܢܘܟܪܝܐ. v. 9. ܠܡܩܕܫܐ ܘܩܘܕܫܘܗܝ] Uſs. 1. item Poc. ܕܩܘܕܫܘܗܝ. v. 14. ܚܪ̈ܡܐ] Poc. ܚܪܡܐ v. 15. ܬܬܦܪܩ] Poc. ܬܬܦܪܩ Ib. poſt. ܕܐܢܫܐ ܒܘܟܪ̈ܝܗܘܢ] Uſs. 2. ܡܢ ܒܘܟܪܝܗܘܢ ܕܒܥܝܪܐ ܘܒܘܟܪܝܗܘܢ ܕܒܥܝܪܐ ܬܬܦܪܩ ܠܦܘܪܩܢܐ. Poc. in priore ܘܒܘܟܪ v. 26. ܦܪܘܫܘ ܡܢܗܘܢ ... ܡܥܣܪܬܐ] Poc. item Uſs. 2. ܡܢܗܘܢ: & lege ܡܥܣܪܬܐ in ſing. hic & in fine verſus.

CAP. XIX. In Tit. ܘܠܕܟܝܘܬܐ] Uſs. 1. ܕܕܟܝܘܬܐ. quid ſi legas in ſing. ܕܚܘܣܝܐ ܡܫܘܚܬܐ? v. 12. ܘܠܐ ܡܬܕܟܐ] Poc. ܡܬܕܟܐ ut ſit leve bis. v. 15. ܢܗܘܐ ܛܡܐܐ] Poc. ܢܗܘܐ ܛܡܐܐ ܗܘ ſic etiam in Uſs. 2.

CAP. XX. v. 2. ܘܐܬܟܢܫܘ] Poc. ܘܐܬܟ݂ܢܫܘ ut ſit leve v. 4. ܐܝܬܝܬܘܢ] Poc. item Uſs. 2. ܕܐܝܬܝܬܘܢ ܠܗܢ v. 5. ܕܒܝܬ ܙܪܥܐ] Uſs. 2. & Poc. ܕܒܝܬ ܙܪ̈ܥܐ in plur. v. 10. ܘܟܢܫܘ] Poc. ܘܟܢܫܘ

ܘܢܦܩܘ ut ſit & grave & plur. v. 12. ܗܝܡܢܬܘܢ] Uſs. 1. ܘܗܝܡܢܬܘܢ Ib. ܠܡܩܕܫܘܬܢܝ] Uſs.2. ܠܡܩܕܫܘܬܢܝ v. 14. ܕܐܪܥܬܢ] Poc. ܕܐܪܥܬܢ v. 16. ܠܐܣܘܡܝ] Uſs. 2. ܠܐܣܘܡܝ v. 17. ܟܪܡܘܢ] Poc. ܟܪܡܘܢ v. 19. ܘܡܟܣܝ] Uſs. 2. ܡܟܣܝ recte ut puto. v. 23. Titulus ܡܘܬܐ ܕܐܗܪܘܢ] in Uſs. 1. ܡܘܬܐ ܕܐܗܪܘܢ ܘܕܚܘܝܐ ܘܐܬܝܢ ܠܥܒܪ ܐܪܢܘܢ

CAP. XXI. v. 2. ܐܣܝܪ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 2. ܐܣܝܪ ܐܢܘܢ Poc. ܐܣܝܪ v. 7. ܕܢܥܒܪ] Uſs. 2. ܢܥܒܪ v. 10. ܒܐܘܒܘܬ] Uſs. 1. & 2. ܒܐܘܒܬ v. 12. ܙܪܪ] Mſs. ܙܪܕ v. 26. ܕܣܝܚܘܢ] Poc. ܕܣܝܚܘܢ v. 27. ܕܬܬܒܢܐ ܘܬܬܬܩܢ] Uſs. 1. ܬܬܒܢܐ ܘܬܬܩܢ. Ib. ܡܕܝܢܬܗ] Uſs. ܩܪܝܬܗ

CAP. XXII. Tit. ܢܒܝܘܬܗ ܕܒܠܥܡ] in Uſs. 1. paulo plenior ܢܒܝܘܬܐ ܕܒܠܥܡ ܢܒܝܐ ܕܟܕܒܐ v. 5. ܦܬܘܪ] Uſs. 1. ܦܬܘܪ Poc. ܦܬܘܪ ut & Uſs. 2. forte idem eſt. v. 6. ܢܚܒܫ ܐܢܘܢ] Poc. ܢܚܒܫ ܡܢ ܒܥܪ v. 13 ܠܐܪܥܟܘܢ] Uſs. 1. ܠܐܬܪܟܘܢ Ib. ܕܐܐܙܠ] Poc. ܐܐܙܠ ſine ܕ v. 18. ܡܠܝܐ] Uſs. 1. ܡܠܝܐ Poc. ܡܠܝܐ. Ib. ܕܐܥܒܪ] Uſs. 2. ܐܥܒܪ ſine ܕ v. 24. ܕܟܪܡܐ] fortaſſe legendum ܟܪ̈ܡܐ in plur. etſi codd. non addicant. v. 29. ܕܩܛܠܬܟܝ] Uſs. 1. ܕܩܛܠܬܟ ſine ܝ v. 30. ܡܢ ܡܬܘܡ] Uſs. 2. ܡܢ ܡܬܘܡ ſed male. v. 35. ܥܡ ܓܒܪ̈ܐ] Poc. ܥܡ ܓܒܪܐ Uſs. 1. ܥܡ ܓܒܪܐ Ib. ܙܘܪ̈ܚܬܐ] Uſs. 1. ܙܘܪܚܬܐ v. 36. ܕܒܬܚܘܡܘܗܝ] Uſs. 2. ܒܬܚܘܡܘܗܝ ſine ܕ recte. v. 40. ܘܥܢ̈ܐ] Uſs. 1. ܘܥܢܐ ſine punctis pluralis.

CAP. XXIII. v. 2. ܥܠ ܡܕܒ̈ܚܐ] Uſs. ܥܠ ܡܕܒܚܐ in ſing. male ut videtur, ſic etiam v. 4. etſi v. 14. & v. 30. in plur. ex quibus apparet interdum aſcribi puncta pluralis, alibi ſecus: nec inutilem tamen interdum tamen eſſe laborem quærendi in Mſs. quando aſcribenda ſint. v. 3. ܘܐܙܠ ܐܙܠ] Uſs. 2. ܘܐܙܠ ܐܙܠ ܐܢܐ in præſenti. v. 7. ܘܐܡܪ ܒܡܬܠܗ] Uſs. 2. ܘܐܡܪ ܡܬܠܗ ܘܐܡܪ: ܒܡܬܠܗ vix enim ܐܡܪ ferat ܒܡܬܠܗ etſi ſic etiam v. 18. v. 10. ܠܘܩܒܠ] Poc. ܠܘܩܒܠܗ. v. 13. Poc. & Uſs. 2. non habent ܘܟܠܗ ܠܐ ܚܙܐ Uſs. 1. habet. v. 14. ܕܪ̈ܡܐ] Uſs. 2. ܕܪܘܡܐ v. 19. ܐܠܗܐ.] Poc. et Uſs. 2. ܐܠܗܐ.ܕ. Ib. ܗܘ ܐܡܪ. ܘܥܒܕ] Uſs. 1. ܗܘ ܐܡܪ ܘܗܘܐ v. 27 ܘܬܠܘܛܝܘܗܝ] Uſs. 1. 2. ܘܬܠܘܛܝܗ

CAP. XXIV. v. 1. ܕܟܠ ܥܕܢ] Uſs. 1. ܕܟܠ ܥܕܢܐ v. 3. ܕܫܦܝܪ] Uſs. 2. ܕܫܦܝܪ. v. 7. ܘܬܬܪܝܡ] Poc. ܘܬܬܪܝܡܝܢ v. 8. ܢܐܟܘܠ ܥܡܡܐ ܒܥܕܗ] Uſs. ܢܐܟܘܠ ܥܡܡܐ ܒܥܠܕܒ̈ܒܐ v. 9. ܡܒܪܟܝܟ] Poc. ܘܡܒܪܟܝܟ v. 14. ܐܡܠܟܟ] Uſs. 2. ܐܡܠܟܟ v. 24. ܕܟܬܝܐ] Uſs. 1. ܕܟܬܝܐ quod eſt · Poc. ܕܟܬܝܐ item Uſs. 2.

CAP. XXV. v. 1. ܒܫܛܝܡ] Uſs. 1. ܒܫܛܝܡ Poc. & Uſs. 2. ܒܫܛܝܡ v. 2. ܘܩܪ̈ܝ] Poc. ܘܩܪܝܢ item Uſs. 2. v. 6. ܡܕܝܢܝܬܐ] Poc. et Uſs. 2. ܡܕܝܢܝܬܐ v. 11. ܘܠܐ ܫܝܨ] videtur legendum ܕܠܐ ܫܝܨ etſi codd. non addicant. v. 14. ܣܟܠܘ] Poc. ܣܒܠܘ Uſs. 2. ܣܟܠܘ v. 18. ܕܦܥܘܪ] Uſs. 2. ܕܦܥܘܪ Ib. ܚܬܝ ܪܝܫܐ] Uſs. 1. ܚܬ ܕܪܝܫܐ.

CAP. XXVI. v. 16. ܠܐܙܢܝ] Uſs. 2. ܠܐܙܢܝ v. 17. ܠܐܪܘܕܝ. ܠܐܪܐܠ] Uſs. 2. ܠܐܪܘܕܝ et ܠܐܪܐܠ v. 20. ܠܙܪܚ] Uſs. 2. ܠܙܪܚ] v. 24. ܠܝܫܘܒ] Uſs. 1. ܠܝܫܘܒ. v. 26. ܣܪܕ] Poc. ܣܪܕ v. 29. ܡܟܝܪ] Mſs. ܡܟܝܪ. v. 32. ܫܡܝܕܥ] Poc. ܫܡܝܕܥ & Uſs. 2. v. 33. ܘܨܠܦܚܕ] Poc. ܘܨܠܦܚܕ. Ib. ܘܢܘܥܐ] Mſs. ܘܢܥܐ v. 35. ܠܬܚܢ] Mſs. ܠܬܚܢ v. 36. ܥܪܢ] Mſs. ܥܪܢ v. 38. ܠܐܫܒܠ] Uſs. 2. ܠܐܫܒܠ v. 46. ܫܪܚ] Poc. ܫܪܚ et Uſs. 2. v. 49. ܠܫܠܡ] Uſs. 2. ܠܫܠܡ v. 57. ܓܪܫܘܢ] Poc. ܓܪܫܘܢ Ib. ܡܪܪܝ] Uſs. 2. ܡܪܪܝ. v. 58. ܚܒܪܢ] Mſs. ܚܒܪܢ

CAP. XXVII. v. 1. ܚܦܪ] Poc. ܚܦܪ v. 2. ܘܩܡܝ. ܘܐܡܪ̈ܝ] Poc. et Uſs. 1. ܘܩܡ et ܘܐܡܪܝ v. 5. ܕܝܢܗܝܢ] Uſs. 2. ܕܝܢ̈ܗܝܢ plur. propter affixum ut videtur. v. 21. ܢܫܐܠ] Poc. ܢܫܐܠ pro præſenti. Ib. ܕܢܗܝܪ̈ܐ] Uſs. 1. ܕܢܗܝܪܐ recte, idem enim eſt.

CAP. XXVIII. v. 4. ܡܢܗ] ſingulare ut in Hebr. verſu autem 11. plur. v. 12. ܘܬܠܬ] Mſs. ܘܬܠܬܐ ut & hic v. 20. v. 18. ܘܟܠ] videtur ܘ redundare. v. 21. ܚܕܝܘ] Poc. ܚܕܝܘ Uſs. 1. ܚܕܝܘ ut ſemper. v. 31. ܘܢܣܟܗܘܢ] quare ſingulare?

CAP. XXIX. v. 1. ܒܚܕ] Uſs. 2. ܒܚܕܐ ut v. 7. v. 6. videtur legendum poſt ܕܝܪܚܐ] ܘܩܘܪܒܢܗ ut Cap. 31. 28. item ܘܢܣܟܐ, etſi codd. nihil mutant. v. 12. ܘܚܕܝܘ] Poc. ܘܚܕܝܘ quod eſt inſolitum. v. 13. ܬܘܪ̈ܬܐ] Uſs. 1. ܬܘܪܬܐ in ſing. item Uſs. 2. v. 33. ܐܝܟ ܕܢܡܘܣܗܘܢ] Uſs. 2. ܐܝܟ ܕܕܢܡܘܣܗܘܢ v. 39. ܢܕܪ̈ܝܟܘܢ ܘܢܕܒܬܟܘܢ] Uſs. 1. ܡܢ ܢܕܪ̈ܝܟܘܢ ܘܢܕܒܬܟܘܢ Ib. ܘܢܣܟܝܟܘܢ] videtur analogia poſtulare ܘܢܣ̈ܟܝܟܘܢ in plur. ſed eſt plur. in Poc. ſing. in Uſs. 1.

CAP. XXX. v. 3. ܚܡ ܢܕܪ] Uſs. 2. ܢܕܪ v. 5. ܘܢܫܡܥ ܒܗ̇] Uſs. videtur ſemper legere ܘܢܫܡܥ ܒܗ nunquam enim habet punctum fœm. v. 9. ܢܫܪܐ] Poc. ܢܫܪܐ in præſenti, item Uſs. 2. v. 14. ܕܡܫܥܒܕܘ] Uſs. 1. ܕܡܫܥܒܕܐ fœm.

CAP. XXXI. v. 2. ܐܬܦܪܥ] Uſs. 1. ܐܬܬܦܪܥ etſi in marg. ܐܬܦܪܥܘ Uſs. 2. ܐܬܦܪܥ Ib. ܡܕܝܢ̈ܝܐ] Uſs. 2. ܡܕܝܢܝܐ Ib. ܬܬܟܢܫ] Uſs. 1. ܬܬܟܢܫ v. 3. ܢܬܒܥܘܢ] Uſs. 1. ܢܬܬܦܪܥܘܢ v. 8. ܘܪܩܡ] Uſs. 2. ܘܪܩܡ Ib. ܚܘܪ] Uſs. 2. ܚܘܪ v. 11. ܒܒܥܝܪܗ ܘܒܥܝܪܐ ܕܒܢܝܢܫܐ] Uſs. 1. ܒܒܥܝܪܗ ܥܡ ܒܥܝܪܐ ܘܒܒܢܝܢܫܐ ut in Hebr. v. 17. ܕܝܕܥܬ ܕܟܪܐ] Uſs. 2. ܕܝܕܥܬ ܕܟܪ̈ܐ v. 18. ܕܟܪܐ] Poc. ܕܟܪ̈ܐ in plur. male. v. 23. ܒܢܘܪܐ] Uſs. ܒܢܘܪܐ ut in Hebr. & poſt. v. 24. ܡܐܢ̈ܝܟܘܢ] Uſs. 2. ܒܡܐܢܝܟܘܢ v. 29. poſt. ܦܠܓܘܬܗܘܢ] adde ex Uſs. 1. ܗܒܘ ܟܗܢܐ ܠܐܠܥܙܪ (ubi Uſs. 2. & Poc. ܘܗܘ ܗܒ) ܘܦܘܚܗ ܦܘܪܫܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܦܠܓܘܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ.: ܗܒ. quibus additis, tolli poteſt nota lacunæ. Tantum ܘ in ܘܡܢ initio verſus tollendum erit. Vides, in ſequentibus, diſcrimen cenſus Dominici in Hebr. & Syr. eſſe pro ratione hujus diſcriminis.

33750 | ܘ
5
6750 | ܘ

v. 31. ܘܥܒܕ] Uſs. 1. & 2. ܘܥܒܕܘ v. 32. ܒܒܙܬܐ ܘܚܝܠܐ] lege ܕܚܝܠܐ v. 52. ܥܠܬܐ ܕܦܪܫܘ] Uſs. 2. ܥܠ ܕܦܪܫ

CAP. XXXII. v. 1. ܕܓܠܥܕ] Uſs. 1. ܘܓܠܥܕ male. v. 2. ܘܐܡܪܘܗ] ܘܐܡܪܘܗܘ ut alibi Uſs. 1. et 2. item v. 9. v. 3. ܘܢܒܘ. ܘܫܒܡ. … ܘܒܥܘܢ] Mſſ. ܘܫܒܡ ܘܢܒܘ ܘܒܥܘܢ ordine quo in Hebr. Ib. ܘܐܠܥܠܐ] Uſs. 2. ܘܐܠܥܠܐ. v. 11. ܘܠܥܠ] Uſs. 1. ܘܠܥܠ. v. 18. ܠܒܬܝ̈ܢ] in Poc. ܠܒܬܝܢ. v. 24. ܕܢܦܩ] in Poc. ܡܢܦܘܡ ܕܢܦܩ ܢܦܩ. v. 33. ܘܡܠܟܘܬܗ] in Uſs. 1. ܘܡܠܟܘܬܗ. v. 34. ܘܥܛܪܘܬ] Uſs. 1. ܘܥܛܪܘܬ. v. 35. ܘܥܛܪܘܬ] Uſs. 2. ܘܥܛܪܘܬ ܫܘܦܢ. v. 39. ܘܟܒܫܘܗ̇] Uſs. 1. ܘܟܒܫܘܗ et ver. 40. v. 41. ܘܐܚܕ] Poc. ܘܐܚܕ. v. 42. ܘܢܘܒܚ] Uſs. 1. ܘܢܘܒܚ. Uſs. 2. ܘܢܘܒܚ. Ib. ܢܘܒܚ] Uſs. 1. ܢܘܒܚ. Uſs. 2. ܢܘܒܚ.

CAP. XXXIII. v. 3. ܒܝܪܚܐ ܕܩܕܡܝܐ] Uſs. 1. ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܬܐ recte. v. 7. ܦܘܡ ܚܐܪ̈ܘܬܐ] videtur punctandum ܦܘܡ ܚܐܪܘܬܐ ex Hebr. v. 19. 20. ܪ̈ܬܡܐ. ܘܪܡܘܢ ܦܪܨ] Mſſ. ܪܬܡܐ. ܘܪܡܘܢ ܦܪܨ. v. 21. ܠܒܢܐ] Poc. ܠܒܢܝܐ Ib. ܪܣܐ] Uſs. 1. ܪܣܐ & Poc. v. 25. ܡܩܗܠܬ] Uſs. 1. ܡܩܗܠܬ eſt mhagiono. v. 29. ܚܫܡܘܢܐ] Uſs. 1. ܚܫܡܘܢܐ. v. 34. ܡܢ ܝܛܒܬ ܥܒܪܘܢܐ] Uſs. 1. ܝܛܒܬ & ܥܒܪܘܢܐ v. 49. ܐܒܠ ܕܫܛܝܡ] Uſs. 1. ܐܒܠ ܫܛܝܡ Poc. ܐܒܠ ܕܫܛܝܡ. v. 55. ܕܬܫܒܩܘܢ ܐܢܘܢ] Uſs. 2. ܕܬܫܒܩܘܢܢܘܢ.

CAP. XXXIV. v. 4. ܚܨܪ ܐܕܪ] Poc. ܚܨܪܐܕܪ (ut v. 9. ܚܨܪܥܝܢܢ) Uſs. 2. ܚܨܪܐܕܪ. v. 7. ܠܡܢ ܡܕܡ] Mſſ. ܘܠܡܢ redundante ܘ ut ſæpe. v. 9. ܠܙܝܦܪܘܢ] Uſs. 1. ܠܙܝܦܪܘܢ. v. 15. ܠܡܕܢܚܗ ܡܢ] Uſs. 1. ܡܕܢܚܗ ܠܘܬ ܡܢ ܡܕܢܚܐ. v. 18. ܘܪܝܫ. ܕܫܒܛܝܗܘܢ] Poc. ܘܪܝܫ ܫܒܛܝܗܘܢ quod non videtur abhorrere a Syriaſmo. v. 26. ܦܪ̈ܢܟ] Poc. ܦܪܢܟ item Uſs. 2.

CAP. XXXV. v. 8. ܡܢ ܦܘܪܥܢܗ] Us. 1. ܡܢ ܦܘܪܥܢܗ. v. 22. ܕܠܐ ܒܥܠܠܐ] Uſs. 1. ܕܠܐ ܒܠܠܐ. v. 26. ܠܬܚܘܡܐ] Uſs. 1. ܠܬܚ̈ܘܡܐ plur. v. 29. ܢܡܘܣܐ] Uſs. 2. et Poc. ܢܡ̈ܘܣܐ in plur. non ſecundum Heb. v. 33. ܒܥܡܪܝܢ ܐܢܘܢ ܒܗ ܗܘ ܡܛܠ ܕܐܫܕܗ] Uſs. 2. ܒܥܡܪܝܗܘܢ et ܕܐܫܕܗ.

CAP. XXXVI. ܡܟܝܪ] Uſs. 1. ܡܟܝܪ ut alibi. v. 2. ܕܢܬܝܗܒܢ] Mſſ. ܕܢܬܝܗܒܝܢ ut prius. v. 3. ܘܬܬܘܣܦ] ܘܬܬܬܘܣܦ item verſ. 4. ubi itidem in Uſs. 2.

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

VER. 1. ܕܝܙܗܒ] Uſs. 1. ܕܝܙܗܒ ut ante. Ib. ܩܒܠ ܦܐܪܢ] Poc. et Uſs. 2. ܦܐܪܢ. Ib. ܘܚܨܪ̈ܘܬ] Poc. ܘܚܨܪܘܬ Uſs. 1. ܘܚܙܪܘܬ Uſs. 2. ܘܚܨܪܘܬ recte. v. 4. ܒܥܫܬܪܘܬ] Uſs. 1. et 2. ܒܥܫܬܪܘܬ. v. 7. ܢܗܪܐ ܦܪܬ] Uſs. 2. ܦܪܬ ut Arab. v. 13. ܡܝܕܥܝܢ] Uſs. 1. ܘܡܝܕܥܢ. v. 15. ܘܪ̈ܒܢܐ] Uſs. 2. ܘܪܒܢܐ. v. 17. ܕܗܘܐ ܩܫܐ] Uſs. 1. ܕܗܘܐ ܩܫܝܐ in præſenti. Ib. ܘܬܩܪܒܘܢܗ] Poc. ܬܩܪܒܘܢܗ in ſing. v. 22. ܘܢܥܩܒܘܢ] Uſs. 2. ܘܢܥܩܒܘܢ. v. 24. ܘܥܩܒܘܗ] Uſs. 1. ܘܥܩܒܘܗ. v. 42. ܬܬܟܬܫܘܢ] Uſs. 1. ܬܬܬܟܬܫܘܢ. v. 44. ܚܘܪܡܐ] Uſs. uterque ܚܪܡܐ.

CAP. II. v. 8. ܐܝܠܬ] Uſs. 1. ܐܝܠܬ quod videtur rectum propter Epiphanium qui per ܬ ſcribit: ſic et Poc. et Uſs. 2 tamen codex Samarit. et Arab. noſter, ut impreſſum eſt v. 12 ܚܘܪܝܐ] Uſs. 2. ܚܘܪܝܐ. v. 22. ܚܘܪܝܐ. id. v. 10. ܐܡܬܢܐ] ܬ pro ܝ ſolenni errore. v. 18. ܘܒܥܪ] Uſs. 1. ܘܒܥܪ. v. 23. ܡܩܦܘܕܩܝܐ] Poc. ܩܦܘܕܩܝܐ. Ib. ܚܕܪܐ] Uſs. 2. ܚܕܪܐ. Ib. ܠܟܦܬܪ] Poc. ܠܟܦܬܘܪ et Uſs. 2. ſed puncto ſupra ſcripto.

CAP. III. v. 9. ܫܢܝܪ] Uſs. 1. ܫܢܝܪ. v. 14. ܕܓܫܘܪ] Uſs. 1. & 2. ܕܓܫܘܪ. v. 15. ܘܠܡܟܝܪ] Uſs. ܘܠܡܟܝܪ] ut alibi. v. 16. ܕܢܚܠܐ ܘܠܬܚܘܡܗ] Mſſ. ܕܢܚܠܐ ܕܠܬܚ̈ܘܡܐ. v. 17. ܐܫܝܕܘܬ] Uſs. 2. ܐܫܝܕܘܬ. v. 18. ܚܣܝܢ] Uſs. 1. & Poc. ܚܣܝܢ in præſenti. v. 20. ܗܢܘܢ] quid ſi legas ܗܢܘܢ?

CAP. IV. v. 1. ܢܡܘܣܐ] Uſs. 1. ܢܡ̈ܘܣܐ in plur. unde & v. 9. forte ܦܬܓ̈ܡܐ ut in Hebr. v. 5. ܕܬܐܪܬܘܢ ܐܢܗ] Mſſ. ܕܬܐܪܬܘܢ ܐܢܘܢ. v. 10. ܣܡܟܠ ܒܥܡܠܗܘܢ] Uſs. 2. & Poc. ܣܡܟܠܐ male. v. 12. ܡܫܡܥܝܢ ܗܘܝܬܘܢ] Uſs. 2. ܡܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. v. 25. ܘܬܚܒܠܘܢ] Mſſ. ܢܚܒܠܘܢ. v. 33. ܘܚܝܬܘܢ] Uſs. 1. ܘܚܝܬܘܢ. v. 35. ܕܐܬܚܙܝܬܘܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 1. ܕܚܙܝܬܘܢ. v. 36. ܘܠܡܪܕܘܬܟܘܢ ܐܚܘܝ] Uſs. 1. ܘܡܪܕܘܬܟܘܢ ܘܚܘܝܟܘܢ ܡܢ ܥܠ ܗܘ ܐܪܥܐ ܘܡܪܕܘܬܟܘܢ ܡܢ ܥܠ ܗܘ ܐܪܥܐ. v. 38. ܕܢܬܒܪܟܘܢ] Poc. ܕܢܬܒܪܟܘܢ Uſs. 1. ܕܢܬܒܪܟܘܢ impreſſum conſtat ex utroque. v. 39. ܡܢ ܠܬܚܬ] Poc. ܠܬܚܬ item v. 5. 8. v. 48. ܚܪܡܘܢ] Uſs. 1. ܚܪܡܘܢ ut ante.

CAP. V. v. 7. ܐܠܗܐ] Poc. ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܝܢ. v. 14. ܒܥܝܪ̈ܐ] Mſſ. ܘܒܥܝܪܐ in ſing. v. 25. ܐܠܗܘܢ] Poc. ܕܡܢ ܐܠܗܐ. v. 29. ܘܢܛܪܘܢ] Poc. ܘܢܛܪܘܢ item Uſs. 2. v. 31. ܕܢܐܪܬܘܢ] Uſs. 2. ܕܢܐܪܬܘܢ.

CAP. VII. v. 5. ܐܫܝܪ̈ܘܗܝ] Poc. ܐܫܝܪܗܝ ſine ܘ. v. 9. ܘܢܛܪܝܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܠܐܠܦܐ ܕܪ̈ܝܢ] Uſs. 1. ܘܢܛܪܘܢ ſecundum Hebr. Poc. & Uſs. 2. ܘܢܛܪܝܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܠܐܠܦܐ ܕܪܝܢ. v. 11. ܘܛܪ ܦܘܩܕܢܐ] quid ſi legamus ܘܬܛܪ etſi contra libros, ut in Hebr? v. 13. ܦܐܪ̈ܐ] etiam contra libros puto legendum ܦܐܪܐ in ſing. ut Heb. in Uſs. 2. ad marginem notatum eſt videndum Gregorium. v. 16. ܕܥܡ̈ܐ] vide an legendum ſit ܥܡܐ in ſing. ſecundum Hebr. etiam contra libros. v. 19. ܘܐܬܘܬܐ] Uſs. 1. ܕܐܬܘܬܐ ſecundum Hebr. recte. v. 20. ܘܐܦ ܠܗܝܢ ܕܡܫܬܚܪܝܢ ܘܐܦ ܠܗܝܢ] ܘ in ܘܐܦ ܠܗܝܢ priore non agnoſcitur ab Heb. v. 22. ܠܡܓܡܪܘ ܡܟܠ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬ] Uſs. 2. ܡܟܠ ܠܐ ܡܟܠ ad marginem *vide Grég.* quaſi eam lectionem rejiciendam eſſe oſtendat. v. 24. ܡܢ ܬܚܝܬ] Poc. ܡܢ ܬܚܝܬ. v. 25. ܬܪܓܐ] Uſs. 1. ܬܬܪܓܐ prorſus neceſſario.

CAP. VIII. v. 2. ܕܢܢܣܢܟܘܢ] Poc. ܕܢܣܢܟܘܢ ſine tertia ܢ. v. 5. ܘܬܕܥܘܢ] forte legendum ܘܬܕܥ ut in Hebr. ſic certe in Poc. v. 15. ܚܡܬ ܚܘܝ̈ܐ] forte legendum ܚܘܝܐ in ſing. v. 16. ܘܢܢܣܝܟ] Uſs. 1. ܘܢܢܣܝܟ neceſſario item Uſs. 2.

CAP. IX. v. 1. ܚܕܪܐ ܘܡܚܣܢܝܢ] Uſs. 1. ܚܕܪܐ ܘܡܚܣܢܝܢ ſecundum Heb. v. 3. ܘܬܕܥܘܢ] f. leg. ܘܬܕܥ ut prius ex Hebr. etſi contra libros. item v. 6. Ib. ܗܘ ܕܥܒܪ] legendum ܗܘ ܕܥܒܪ ex Heb. contra libros. ver. 21. ܘܦ̈ܩܦܩܬܗ ܘܫܚܩܬܗ] Uſs. 1. ܘܦܩܦܩܬܗ puncto item ܘܫܚܩܬܗ infra ſcripto. Uſs. 2. ܘܦ̈ܩܦܩܬܗ melius. v. 22. ܒܢܣܝܘܢܐ] ſing. in Hebr.

CAP. X. v. 2. ܘܐܪܡܝܬ] Uſs. 1. ܘܪܡܝܬ male. v. 6. ܡܘܣܪܬ] Uſs. 1. ܡܘܣܪܬ Poc. ܡܘܣܪܬ ſed Uſs. 2. diſerte ܡܘܣܪܬ. v. 7. ܠܓܕܓܕ] Uſs. 1. ܠܓܕܓܕ Uſs. 2. ܓܕܓܕ.

CAP. XI. v. 1. Uſs. 1. non habet initium. ܘܪܚܡ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ] certe deeſſe videtur ܘ ܘܪܚܡ. v. 6. ܘܦܬܚܬ] Uſs. 1. ܕܦܬܚܬ recte. v. 6. ܘܐܬܒܠܥܘܢ] Hebr. poſtulant ܕܐܬܒܠܥܘܢ. Ib. ܕܒܬܪܝܗܘܢ] Uſs. 1. ܕܒܬܪܝܗܘܢ ܐܠܗܘܢ recte. contra v. 10. Uſs. 2. ܥܠܝܢ ܠܗ & v. 11 ܥܒܪܝܢ ܠܗ.

CAP. XII. v. 2. ܘܠܐܠܗܝܗܘܢ] videtur rejiciendum ܘ in ܘܠܐܠܗܝܗܘܢ, etſi invitis libris, ex Hebr. v. 5. ܒܐܬܪܐ] videtur legendum ܐܬܪܐ ex Hebr. v. 18. ܘܠܘܝܐ] Poc. ܘܠܘܝ̈ܐ in plur. male, ex Hebr. v. 20. ܘܬܐܡܪ ܕܐܟܘܠ ܒܣܪܐ] in Poc. & Uſs. 2. deeſt ܕܐܟܘܠ ܒܣܪܐ poſt, ܕܪ̈ܓܝܓܬܐ] in Uſs. 2. ܪ̈ܓܝܓܬܐ ſine ܕ & ſane hoc habere viſa eſt ſcriptura Poc. et Uſs. 1. v. 27. Uſs. 2. et Poc. non habent ܘܕܡܐ ܕܕܒܚܝܟ ܢܬܐܫܕ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ] v. 30. ܬܬܩܠ] Poc. ܬܬܩܠ item Uſs. 2.

CAP. XIII. v. 8. ܠܐ ܬܬܛܦܝܣ] Uſs. 1. ܠܐ ܬܬܦܝܣ. v. 16. ܬܬܒܢܐ] Uſs. 1. ܬܐ.

CAP. XIV. v. 3. ܣܢܝܘܬܐ] Uſs. 1. ܣܢܝܘܬܐ. v. 21. ܕܦܩܘܕܝ] Uſs. 1. ܕܦܩܘܕܝ. Ib. ܠܐ ܬܐܟܠܘܢ] Uſs. ܠܐ ܬܐܟܘܠ. v. 22. ܡܙܪܥܘ] Uſs. 1. ܡܙܪܥܘ rectius, quia ſequitur ܙܪܥܘ Poc. et Uſs. 2. ܙܪܥ.

CAP. XV. v. 1. ܫܢܝܢ] Uſs. 1. ܫܢ̈ܝܘ in plur. v. 7. ܠܐܚܝܟ] Uſs. 1. ܐܚܝܟ. v. 9. ܘܬܒܐܫ] Uſs. 1. ܘܬܒܐܫ. v. 21. ܕܥܘ̈ܝܪܐ] Uſs. 1. ܕܥܘܝܪܐ 22. ܘܕܥܘܝܪܐ Poc ܕܥܘܝܪܐ ut et Cap. 16. 22.

CAP. XVI. Tit. Uſs. 1. ܕܥܠ ܦܛܝܪܐ. v. 8. ܦܛܝܪܐ] quid ſi legamus ܦܛܝ̈ܪܐ ſecundum Hebr. etiam contra libros? ut v. 16. v. 19. ܠܐ ܬܪܐ] Uſs. 1. ܬܪܐ.

CAP. XVII. v. 8. ܦܘܠܓܢܐ ܕܕܝܢܐ] quidni ܦܘܠ̈ܓܢܐ ܕܕܝ̈ܢܐ in plur. etiam libris invitis, ſecundum Hebr? v. 9. ܠܟܗܢܐ ܘܠܕܝܢܐ] quid ſi ܟܗ̈ܢܐ & ܕܝ̈ܢܐ ut in Hebr. eadem ratione? nam v. 12. alia ratio eſt quare ſingulare ſit. item v. 18. v. 17. ܢܣ̈ܓܐ] Uſs. 2. ܢܣܓܐ ut ſit leve, male. v. 19. ܘܢܛܪܝܗ] Uſs. 1. ܕܢܛܪܝܗ recte ſecundum Hebr. v. 20. ܡܢ ܦܘܩ̈ܕܢܐ] quid ni ܦܘܩܕܢܐ in ſingular. ut Hebr.?

CAP. XVIII. v. 3. ܘܟܪܣܘܬܐ] Uſs. 1. ܘܟܪܣܘܬܐ. v. 6. ܡܢ ܚܕܐ] Uſs. 2. ܘܡܢ ܚܕܐ. v. 9. ܕܥܡܡܐ] Poc. ܕܥܡܡ̈ܐ. v. 20. ܕܢܡܠܠ] videtur ſcribendum ܘܢܡܠܠ.

CAP. XIX. v. 6. poſt ܕܢܩܛܠܗ] addit Uſs. 1. ܘܢܪܕܦܘܗܝ neceſſario. v. 13. ܘܬܕܟܐ forte legendum ܘܬܕܟܪ ut v. 19. ut & 21. 9. v. 16. ܘܢܣܗܕ] Uſs. 1. ܢܣܗܕ ut ſit leve. ut & v. 16. Poc. ܢܣܗܕ 18. ܢܣܗܕ Uſs. 2. ܘܢܣܗܕ utrobique.

CAP. XX. v. 3. ܩܪܒܝܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 2. ܩܪܒܝܢܬܘܢ una voce. v. 8. ܐܝܟ ܕܠܒܗ] Uſs. 1. ܐܝܟ ܕܠܒܗ Poc. & Uſs. 2. ܐܝܟ ܠܒܗ ܕܠܒܗ. v. 19. Non legebat Syrus לא in Hebr. לאחברות ſed legendus videtur ipſe per interrogationem, cum ait. ܘܡܢܗܘܢ ܗܫܐ ܐܢܬ.

CAP. XXI. v. 7. ܐܝܕܝܢ] Uſs. 2. ܐܝܕܝܢ ut Arab. ſequitur autem ܐܫܕܬ ܠܐ. v. 12. ܘܬܩܨܝܗ] Uſs. 2. ܘܬܩܨܝܗ. v. 13. ܘܬܬܒ] Poc. ܬܬܒ. v. 14. ܬܬܓܪ] Uſs. 1. ܬܬܬܓܪ bene.

CAP. XXII. v. 18. ܘܢܪܕܘܢܗ] Uſs. 2. ܘܢܪܕܘܢܗ. ad marg. Uſs. 2. v. 21. ܘܬܬܪܓܡ] Uſs. 1. & Poc. ܘܬܬܪܓܡܝܢ Ib. ܕܙܢܬ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗ] Uſs. 1. et Poc. ܕܙܢܬ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗ. ad v. 23. ܒܬܘ̈ܠܬܐ ܡܟܝܪܬܐ] notavit Bootius ad Marg. Uſs. 2. in Cat. ad Matt. 1. 24. legi ܡܟܝܪܬܐ.

CAP. XXIII. v. 2. ܕܦܥܠ] Poc. ܕܦܥܠ Item v. 3. et 10. et 11. v. 4. ܩܗܠܗ] Uſs. 1. ܡܢ ܩܗܠܗ. v. 6. ܘܛܒ̈ܬܗܘܢ] Uſs. 1. ܘܛܒܬܗܘܢ in ſing. recte. v. 13. ܐܬܟܢ] Uſs. 2. ܬܬܟܢ cum ܝ. v. 16. ܕܢܦܩ] Poc. et Uſs. 2. ܕܢܦܩ. Ib. ܒܚܕܢ] Uſs. 2. ܒܚܕ̈ܢ in plur.

CAP. XXIV. v. 6. ܘܪܟܒܐ] Uſs. 2. ܘܪܟܒܐ. v. 8. ܘܐܙܕܗܪܘ] Poc. ܐܙܕܗܪ ſine ܘ. v. 14. ܒܩܘܪܝܐ in Uſs. 2. ܒܩܘܪ̈ܝܐ in plur. ut in Samarit.

CAP. XXV. v. 10. ܫܪ̈ܐ] Uſs. 1. ܫܪܐ Poc. ܫܪܐ et Uſs. 2. v. 17. ܕܐܙܠܬܘܢ] Poc. ܕܐܙܠܬܘܢ.

CAP. XXVI. v. 9. ܘܝܗܒܗ ܐܪܥܐ] Uſs. 1. ܘܝܗܒܗ ܠܢ neceſſario. v. 12. ܬܫܠܡ ܡܥܣܪ̈ܐ] Uſs. 1. ܬܫܠܡ Uſs. 2. ܬܫܠܡ. v. 18. ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ] Uſs. 1. ܥܡܐ ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܟ.

CAP. XXVII. v. 1. ܘܦܩܕ ܘܐܡܪܘ] Poc. ܘܦܩܕܘ. poſt. Uſs. 1. ܘܐܡܪ ſine ܘ. v. 9. ܘܐܡܪ] Poc. ܘܐܡܪܘ. v. 20. ܕܐܒܘܗܝ] Uſs. 1. ܕܐܒܘܗ. v. 26. ܕܡܩܝܡ ܟܠ] Uſs. 2. ܕܠܐ ܡܩܝܡ ܟܠ.

CAP. XXVIII. v. 4. ܘܡܪܒܝܐ ܕܒܥܝܪܟ] Poc et Uſs. 2. ܘܡܪ̈ܒܝܐ in plur. ut reliqua, quare ſic etiam leg. v. 11. v. 13. ܠܕܘܢܒܐ] Uſs. 2. ܕܘܢܒܐ. v. 25. ܬܬܠܡܝܢ] Uſs. 2. ܢܬܠܡܝܢ. v. 30. ܬܡܟܘܪ ܢܫܟܒܝܗ] Uſs. 1. ܬܡܟܘܪ ܡܫܟܒܗ. v. 34. ܚܙܘܐ] Uſs. 2. ܚܙ̈ܘܐ in plur. v. 36. ܕܩ̈ܝܣܐ ܘܕܟ̈ܐܦܐ] Uſs. 1. et 2. ܕܩܝܣܐ ܘܕܟܐܦܐ in ſing. longe melius, ut in Hebr. ſic v. 64. v. 51. ܡܫܚܐ] Uſs. 2. ܡܫ̈ܚܐ in plur. ſic alias ut Cap. 30. v. 9. v. 54. ܬܐܒܘܫ] Uſs. 1. ܬܐܒܘܫ item v. 56. Poc. ܬܐܒܘܫܝܢ & 56. 57. v. 57. ܕܢܦܩ] Uſs. 1. ܕܢܦܩ in præſenti. v. 66. ܬܕܚܠ] Uſs. 1. ܬܕܚܠ. v. 67. ܚܙܘܐ] verſio Samarit. int. ܚܙ̈ܘܐ.

CAP. XXIX. v. 7. ܘܐܬܝܬܘܢ] Uſs. 2. ܕܐܬܝܬܘܢ neutrum ſecundum Heb. ſed ܘܐܬܝܬܘܢ. v. 10. ܪܝܫܝܟܘܢ ܫܒܛܝܟܘܢ] videtur legendum in Hebr. ראשי. v. 17. ܕܩ̈ܝܣܐ ܘܕܟ̈ܐܦܐ] Uſs. uterque ܕܩܝܣܐ ܘܕܟܐܦܐ in ſing. recte ut in Hebr. v. 21. ܡܘܡܬܐ] Uſs. 1. ܡܘ̈ܡܬܐ plur. v. 29. ܘܢܥܒܕ] videtur ſcribendum ܕܢܥܒܕ etiam contra libros.

CAP. XXX. v. 18. ܕܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ] Uſs. 2. ܕܥܒܪܝܢ ܠܗ.

CAP. XXXI. v. 7. ܐܬܥܫܢ] Uſs. 1. ܘܐܬܬܠܒܒ lege ܐܬܬܠܒܒ. v. 8. in folio inſerto Uſs. 1. ſic ſcriptus eſt (quod tamen folium ſatis negligentem ſcriptorem habuit) ܘܗܘ ܡܠܐܟܐ ܕܐܠܗܐ ܡܩܕܡ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܒܡܥܡܕܢܐ ܘܠܐ ܢܫܒܩܝܢ ܘܠܐ ܢܪܚܩܝܢ ܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒ ܘܗܘܐ ܢܗܘܐ ܥܡܟ ܘܡܫܐ ܟܕ ܥܒܕ ܗܘܐ ܩܕܡ ܥܡܐ ܒܝܡܐ ܡܩܕܡ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܕܢܪܐ ܘܡܚܘܐ ܠܗܘܢ ܗܘܐ ܕܒܬܪܗ ܕܢܐܙܠܘܢ. ܘܗܟܢ ܐܦ ܡܩܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܥܒܕܐ ܥܡܗ ܟܪܘܙܐ ܕܥܡܐ ܘܡܪܝܐ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܡܩܕܡ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܒܥܡܘܕܐ ܠܐ ܢܫܒܩ ܘܠܐ Poc. ܢܫܒܩܢ ܘܠܐ ܢܪܚܩܢ. v. 17. ܘܐܡܪ ܕܒܚܒܠܐ] Poc. ܕܒܚܒܠܐ ܗܠܝܢ

ܡܛܠ item Uſs. 1. v. 19. ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ ܠܣܗܕܘܬܐ] Uſs. 1. ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܠܦܝܗ̇ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܣܝܡܝܗ̇ ܒܦܘܡܗܘܢ sed in Uſs. 2. poſt hæc, ſequitur ܡܛܠ ܕܬܗܘܐ ܠܝ ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ ܣܗܕܘܬܐ ubi vides errorem natum ex repetitione ejuſdem vocis, nimirum, ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ. v. 21. ܕܡܛܝܒܝܢ] Uſs. 1. ܕܡܛܝܒܝܢ Uſs. 2. ܕܡܛ̈ܝܒܝܢ item 21. ܬܫܒܘܚܬܐ ܣܗܕܐ ܩܕܡܝܗܘܢ Uſs. 1. ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ.

CAP. XXXII. Tit in Uſs. ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܕܡܘܫܐ. v. 2. ܪ̈ܘܚܐ] Uſs. 2. ܪܘܚܐ in ſing. v. 8. ܬܚܘܡܐ] quid ſi legamus ܬܚܘ̈ܡܐ in plur. etiam invitis libris? v. 10. ܐܬܚܫܒܗ] Uſs 2. ܐܬܚܫܒܗ ܠܐ. ver. 14. Syrus pro בני בשן legebat. דישון cum transferebat. ܒܢ̈ܝ ܕܬܘܪܐ. v. 17. ܕܚܫܘ] Uſs. 2. ܕܚܫܢ ſine ܘ. & v. 26. ܘܐܡܪܬ] ſine ܘ. v. 32. ܡܪܝܪܐ ܠܗܘܢ] Uſs. 1. ܡܪ̈ܝܪܐ in plur. v. 38. ܕܢܩܘܡܘܢ] Poc. ܕܢܩܘ̈ܡܘܢ in plur. v. 39. ܕܦܨܐ] Uſs. 2. ܕܡܦܨܐ. ver. 44. ܟܠܗܘܢ ܦܬ̈ܓܡܐ] Uſs. 1. non habet ܟܠܗܘܢ. v. 51. ܕܐܬܟܠܬܘܢ] Uſs. 1. ܕܐܟܠܬܘܢ item Poc. & Uſs. 2.

CAP. XXXIII. Tit. in Mſſ. ܒܘܪ̈ܟܬܐ in plur. v. 2. ܕܢܚ ܠܗܘܢ] Uſs.. 2. ܕܢܚ in præſenti. deeſt autem aliquid. v. 7. ܗܘܝ] Uſs. 1. ܗܘ̈ܝ in plur. & Uſs. 2. pro ܢܘܩܡ, ܕܢܘܩܡ, f. ܢܘܩܡ. ut Uſ. 1. v. 19. ܠܛܘܪܐ ܢܩܪܘܢ] Uſs. 1. ܘܠܛܘܪܐ ܢܩܪܘܢ. v. 21. ܘܚܙܐ] Uſs. 1. ܘܚܙܐ ܦܘܪܫܢܗ ܠܗ.

CAP. XXXIV. v. 1. ܕܠܘܩܒܠ ܝܪܝܚܘ] Uſs. 1. ܕܩܕܡ ܐܘܪܝܚܘ melius. v. 3. ܘܟܟܪ] Uſs. 1. & Poc. ܘܟܟܪ Uſs. 2. ܘܟܟܪ recte. v. 7. ܐܬܡܣܟܝ] Uſs. 1. ܐܬܡܣܟܘ male. v. 11. ܒܟܠܗܘܢ] Uſs. 1. & Poc. ܘܒܟܠܗܘܢ non ita bene.

In fine hujus libri Uſs. 2. & Uſs. 1.

ܫܠܡ ܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܣܦܪܐ ܕܚܡܫܐ ܕܐܘܪܝܬܐ. ܕܗܘܝܢ ܩܪ̈ܝܢܐ ܕܝܠܗ ܀ ܥܣܪܝܢ. ܐܦ ܦܬ̈ܓܡܘܗܝ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܐܝܢ ܘܬܠܬܐ ܦܬ̈ܓܡܝܢ. ܟܠܗ ܕܝܢ ܐܘܪܝܬܐ ܗܘܝܐ. ܫܬܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܦܬ̈ܓܡܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܩܪ̈ܝܢܐ ܐܟܚܕܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܬܠܬܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܣܦܪܐ ܕܬܪܝܢ ܕܡܦܩܢܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܣܦܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܟܘܗ̈ܢܐ ܥܣܪܝܢ. ܣܦܪܐ ܕܐܪܒܥܐ ܕܡܢܝܢܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܣܦܪܐ ܕܚܡܫܐ ܕܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܥܣܪܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܩܟ̄ܘ.

Finis Deuteronomii, libri quinti Legis, cujus Sectiones ſunt viginti, & verſus bis mille ſeptingenti octoginta tres. Tota autem Lex, continet verſus ſedecim mille nongentos & viginti quinque. Sectiones autem ſimul omnes centum viginti ſex. Primi libri, triginta quatuor. Secundi, nimirum Exodi, viginti ſex. Tertii, id eſt Levitici, viginti. Quarti, ſive Numerorum, viginti ſex. Quinti, id eſt, Deuteronomii, viginti: Summa, centum viginti ſex.

FINIS.

JOSUE.

CAP. I.

VER. 8. ܘܬܗܪ ܘܬܟܬܒ] videtur ſcribendum ܕܬܗܪ, ex Hebr. contra libros. v. 15. ܕܝܪܬܬܘܢܗ] Uſs. ܕܐܪܬܬܘܢܗ.

CAP. II. v. 2. ܘܐܬܐܡܪ] Poc. ܘܐܬܐܡܪܘ. v. 3. ܘܐܡܪ] Poc. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. v. 4. ܝܕܥܬ] Poc. ܝܕܥܬ. v. 5. ܡܕܪܟܝܢ ܐܢܘܢ] Uſs. ܡܕܪܟܝܢܠܗܘܢ. v. 6. ܩܫ̈ܬܢܐ] Uſs. ܩܫ̈ܬܢܐ. Ib. ܠܐܓܪܐ] Poc. ܠܐܓܪܐ. v. 9. ܝܕܥܬ ܕܐܬܡܣܝܘ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝ ܐܪܥܐ] Poc. & Uſs. ܝܕܥܬ ܕܐܬܡܣܝܘ ܐܪܥܐ ſine ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝ. v. 14. ܚܠܦܝܢ ܢܦܫܢ] Uſs. ܚܠܦܝܢ ܢܦܫܢ. v. 16. utrumque habet ܠܛܘܪܐ ܛܘܪܐ bis. v. 17. ܡܫܬܪܝܢ] Poc. ܡܫܬܪ̈ܝܢ Ib. puncta plur. in ܡܘ̈ܡܬܐ] minio tranfixa in Uſs. v. 19. ܘܚܠܝܢ ܡܚܝܒܝܢ] Uſs. ܘܚܠܝܢ ܫܚܠܝܢ ܡܚܝܒܝܢ. v. 24. ܘܐܡܪܘ] Poc. ܘܐܡܪ ſine ܘ.

CAP. III. v. 1. ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ] Uſs. ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ Item: ܘܫܩܠܘ] Uſs. ܘܫܩܠ. v. 3. ܘܟܗ̈ܢܐ] forte ܘܟܗ̈ܢܐ ܠܘܝ̈ܐ ut Heb. v. 4. ܕܪܘܚܩܐ] Uſs. ܕܪܚܩܐ male. v. 5. ܬܬܩܕܫܘܢ] forte ܬܬܩ̈ܕܫܘܢ ut Heb. v. 6. ܠܟܗ̈ܢܐ ܕܢܫܩܠܘܢ] Uſs. ܠܟܗܢܐ ܕܢܫܩܠܘܢ, mox recte. v. 8. Uſs. ܕܢܫܩܠܘܢܗ ut Poc. v. 3. 6. 7. 8. v. 8. ܘܐܡܪ ܩܘܡ] Poc. ܘܐܩܝܡܬ. ܘܩܘܡܘ] Poc. ܩܘܡܘ. Uſs. ſine puncto. v. 10. ܘܚܝܘܝܐ] Poc. & Uſs. ܘܚܝܘܝܐ male. v. 12. ܕܒܪܘ] Poc. ܕܒܪ. v. 13. ܕܐܬܬܐܠܝܢ ܦܩܥܬܐ] Poc. ܕܐܬܬܐܠܝܢ. ܦܩܥܬܐ Uſs. ܦܩܥܬܐ ܕܐܬܬܐܠܝܢ. v. 15. ܕܐܪܓܠܝܢ] Poc. ܐܪܓܠܝܢܘ v. 16. ܐܝܟ ܕܩܡܘܐ ܚܕ ܒܛܘܪܐ ܚܕ] Uſs. ܕܩܡܘܐ. ܚܕ ܒܛܘܪܐ ܚܕ ita interpunctum v. 13. etſi ſcriptum ܚܕܐ.

CAP. IV. v. 2. ܕܒܪܘ] Poc. ܕܒܪ ut contra. v. 4. ܕܢܛܒܘ forte legendum in ſing. v. 3. ܘܦܩܘܕ ܘܐܡܪ] Hebr. poſtulat ܘܦܩܘܕܘ ܘܐܡܪܘ. v. 6. ܡܢ ܡܣܢܪ] Uſs. ܡܣܢܪ ſine ܡܢ v. 21. habetur in Uſs. v. 8. ܦܠܘܬܐ] Uſs. ܦܠܘܬܐ. v. 10. ܟܠܗܘܢ ܦܬ̈ܓܡܐ] Uſs. ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܐ. v. 18. ܗܦܟܘ ܦܣ̈ܬܐ] Uſs. ܗܦܟܘ ܦܣ̈ܬܐ Item. ܘܗܠܟܘ] Uſs. ܘܗܠܟܝ. v. 19. ܡܕܢܚܗ] Uſs. ܡܕܢܚܗ.

CAP. V. v. 1. ܝܕܥ ܠܗܘܢ] Poc. ܘܝܕܥ Uſs. ܝܕܥܘ. v. 2. ܣܦܣܝܪܐ] forte legendum ܣܦܣܝܪ̈ܐ plur. v. 5. ܡܬܓܙܪܝܢ. ܒܡܕܒܪܐ ܠܐ ܐܬܓܙܪܘ] Uſs. tantum ܠܐ ܓܙܪܘ Poc. tantum ܡܬܓܙܪܝܢ ܠܐ ܓܙܪ. v. 12. ܡܢ ܥܒܘܪ ܡܘܡܢܐ] Uſs. ܡܢ ܥܒܘܪ ܡܘܡܢܐ & Poc.

CAP. VI. v. 26. ܐܪܝܠ ܗܘܐ] Poc. ܐܪܝܠ ܗܘܐ.

CAP. VII. v. 1. ܙܪ̈ܚ] Uſs. ܙܪܚ. v. 2. ܕܥܠ ܒܝܬ ܡܕܢܚܗ] Poc. ܕܥܠ ܒܝܬ ܒܝܬ Uſs. ܕܥܠ ܒܝܬ ܒܝܬ ܡܕܢܚܗ. v. 5. ܘܫܒܬܐ] Uſs. ܘܐܫܒ̈ܬܐ. Ib. ܘܗܘܘ] in Heb. ܘܗܘܐ in ſing. v. 14. ܢܬܩܪܒܘܢ ܠܫܒ̈ܛܐ] Poc. ܢܬܩܪܒܘܢ ܠܫܒ̈ܛܐ. v. 23. ܘܢܣܒܘܗ ܘܐܝܬܝܘܗ] Uſs. ܘܢܣܒܘ, & ܘܐܝܬܝܘ.

CAP. VIII. v. 1. ܘܚܙܝ] Uſs. & Poc. ܘܚܙܝ quod eſt Imp. ſed lege, ܕܚܙܝ. v. 10. ܩܕܡ ܥܡܐ ܘܥܡܗܘܢ] Poc. & Uſs. ܩܕܡ ܥܡܗܘܢ. v. 13. ܡܢ ܡܥܪܒܗ] Poc. ܡܢ ܡܥܪܒܗ. v. 24. ܕܪ̈ܕܦܘܢ] videtur ſcribendum. ܕܪܕܦܘܢ ex Heb. v. 27. ܕܦܩܕ] Uſs. ܐܝܟ ܕܦܩܕ. v. 32. ܕܟܬܒ] ܩܕܡ ܒܢ̈ܝ Uſs. & Poc. ܕܟܬܒ ܗܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ.

CAP. IX. v. 4. ܘܨܒܬܘ] Uſs. ܕܟܬܐ ܕܨܝܕܐ ܘܙܘܕܐ. v. 5. ܡܪܩܥܝܢ] Uſs. ܡܪܩܥܝܢ. v. 9. ܘܫܡܥܢ ܫܡܥܗ] Hebr. poſtulat, ܘܫܡܥܢ ܫܡܥܗ. v. 12. ܡܚܡ] Poc. ܡܚܡܐ. v. 13. ܡܢ ܣܘܓܐܐ] Uſs. ܡܢ ܣܘܓܐܐ. v. 9. ܡܫܠܡܝܢ] Uſs. & Poc. ܕܫܠܡܝܢ & v. 20. v. 25. ܕܫܦܝܪ ܕܝܩܝܪ] Uſs. ܕܝܩܝܪ ܕܡܢ ܫܦܝܪ v. 27. ܘܥܒܕܝܢ] Poc. ܘܥܒܕܢ male.

CAP. X. v. 1. ܐܕܘܢܝܨܕܩ] Poc. ܐܕܘܢܝܨܕܩ v. 2. ܘܕܚܠܘ] Poc. ܘܐܬܕܚܠܘ item Uſs. & tamen uterque v. 4. ut impreſſum eſt. v. 3. ܗܘܗܡ ܡܠܟܐ ܕܚܒܪܘܢ ܘܥܡ] Poc. ܗܘܗܡ ܗܘܗܘܡ ſecundum Arab. Uſs. ܗܘܗܡ, item ܥܡ. v. 10. ܒܝܬܚܘܪܘܢ] ܕܒܝܬ ܚܘܪܢ videtur ܕܒܝܬ ܚܘܪܢ redundare ex Heb. eſt tamen in Mſſ. v. 13. ܘܣܗܪܐ] Mſſ. ܘܣܗܪܘ v. 14. ܕܫܡܥ] Uſſ. ܕܫܡܥܗ. v. 16. & 17. ܘܛܫܘ] Uſſ. ܒܡܥܪܬܐ v. 19. ܘܐܪܕܘ] Poc. ܘܐܪܕܘܗ v. 20. ܠܩܘܪܝܗܘܢ] Uſſ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܚܣܝܢܗܘܢ. ܠܩܘܪܝܗܘܢ videtur autem aliter legiſſe. v. 28. ܡܩܝܕܐ] Uſſ. ܡܩܕܐ. v. 33. ܗܘܪܡ] Uſ. ܘܗܘܪܡ. v. 35. ܠܥܓܠܘܢ ܕܫܩܠ] Poc. & Uſſ. ܠܥܓܠܘܢ ܕܚܒܪܘܢ ſed v. 37. in marg. ܕܫܩܠ ut & Uſſ. v. 37. ܘܡܠܟܗܘܢ ܘܩܘܪܝܗ. ܘܡܠܟܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ ܘܠܐ ܫܒܩ ܒܗ ܫܪܝܕܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܚܪܡܗ ܘܡܠܟܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ.] uterque Mſſ. ܘܡܠܟܗܘܢ ܘܩܘܪܝܐ ܕܝܠܗ. ܘܡܠܟܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ـ ܒܗ. ܕܚܪܢ ܐܢܫܐ Uſſ. ܘܚܪܡ ܐܢܫܐ v. 40. ܚܪܡܗ] Uſſ. ܚܪܡܘ pro ܚܪܡܘܗ. v. 41. ܕܓܒܥܘܢ] Uſſ. ܕܓܒܥܘܢ Poc. ut impreſſum eſt. v. 43. Hebr. non reperitur in Uſſ. nec in Poc.

CAP. XI. v. 1. ܡܕܘܢ] Uſſ. ܡܕܘܢ Poc. ut impreſſum eſt. Ibid. ܕܐܟܫܦ] Poc. ܕܟܫܦ Uſſ. in Catal. ut impreſſum eſt. v. 1. ܢܒܝܢ] forte legendum ܝܒܝܢ. errore uſitato. v. 2. ܘܒܢܦܬ ܕܘܪ] Uſſ. ܘܒܢܦܬܐ ܕܘܪ in Catal. ut impreſſum: item Poc. ܫܠܠ] Poc. ܒܝܫܠܠ. v. 4. ܘܪܟܫܐ] videtur legendum ܘܪܟܫܐ v. 7. ܕܐܝܟܐ ܗܘܘ] Uſſ. et Poc. ܕܐܝܟܐܗܘܘ v. 9. ܥܩܪ] Uſſ. ܥܩܪܘ v. 10. ܠܚܨܘܪ] Uſſ. ܚܨܘܪ Poc. v. 1. ut impreſſum eſt. Ib. ܪܝܫܗܘܢ] Poc. ܪܝܫܝܗܘܢ v. 11 ܢܫܡܬܐ] Uſſ. ܢܫܡܬܐ item Poc. v. 19. ܠܐܫܬܠܡܬ] Uſſ. ܕܐܫܬܠܡܬ ſine ܠ

CAP. XII. v. 2. ܕܐܪܢܘܢ] Uſſ. ܕܐܪܢܘܢ v. 3. ܝܡܐ ܕܡܕܢܚܐ] Poc. ܘܝܡܐ ܕܡܕܢܚܐ Ib. ܥܡ ܬܚܘܡ] Uſs. ܬܚܘܡ v. 13 in Poc. et Uſs. Rex Godor immediate antecedit Regem Adar v. 20. ܕܫܡܪܘܢ ܘܕܡܪܘܢ] Uſs. ܕܫܡܪܘܢ ܘܡܪܘܢ v. 21. ܕܬܥܢܟ ܘܕܡܓܕܘ] Uſs. ܬܥܢܟ Poc. ܕܬܥܢܟ. Item ܕܡܓܕܘ & Poc.

CAP. XIII. v. 3. ܓܬܝܐ] Uſs. ܓܬܝܐ. Item ܘܐܫܩܠܘܢܝܐ] Uſs. ܘܐܫܩܠܘܢܝܐ. Item ܘܐܫܕܘܕܝܐ ܘܓܬܝܐ] Uſs. ܘܓܬܝܐ Poc. ܘܐܫܕܘܕܝܐ ܘܓܬܝܐ v. 11. ܘܕܓܫܘܪ] Uſs. ܘܓܫܘܪ v. 12. ܘܐܕܪܥܝ] videtur legendum ܕܐܕܪܥܝ etſi contra libros. Ib. ܘܦܫܘ] Poc. ܕܦܫܘ v. 13. ܠܓܫܘܪܝܐ ܘܡܥܟܬܝܐ] Poc. ܠܓܫܘܪܝܐ ܘܡܥܟܬܝܐ v. 16. ܥܪܘܥܪ] Poc. ܥܪܘܥܪ ܕܒܣܦܬܗ v. 25. ܥܪܘܥܪ] Poc. ܥܪܘܥܪ et Uſs. v. 27. ܒܝܬ ܢܡܪܐ] Poc. ܘܣܘܟܘܬ ܘܒܝܬ ܢܡܪܐ. v. 31. ܦܠܓܗ ܕܡܢܫܐ] Poc. ܦܠܓܗ ܡܢܫܐ.

CAP. XIV. v. 10. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ] Poc. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ v. 6. ܒܪ ܝܦܢܐ] Uſs. ܒܪ ܝܦܘܢܐ

CAP. XV. v. 3. ܠܐܕܪ] Poc. ܠܐܕܪ v. 6. ܠܠܚܟܡ] Poc. ܠܠܚܟܡ v. 9. ܕܛܘܪܐ ܕܥܦܪܘܢ] Poc. ܕܛܘܪܐ v. 11. ܕܥܩܪܘܢܝܐ] Uſs. ܠܒܥܠܬܐ. ܡܘܪܕܐ ܕܫܚܙܐ] Poc. ܡܘܪܕܐ ܫܚܙܐ Uſſ. ܫܚܙܐ poſt ſtatim ܫܚܙܐ v. 18. ܕܠܩܛܐܠ] Poc. ܕܠܩܛܐܠܘܢ Uſs. ܕܠܩܛܐܠ

A verſu 22 nomina locorum.

ܕܐܕܘܡ. ܩܒܨܐܝܠ. ܘܥܕܪ. ܘܝܓܘܪ. ܘܩܝܢܐ. ܫܪܘܢ. ܘܐܕܡܘܢ.] ܘܥܕܥܕܐ. ܘܩܕܫ. ܘܚܨܘܪ. ܘܐܝܬܢܢ. ܘܙܝܦ ܛܠܡ. ܘܒܥܠܘܬ. ܘܚܨܘܪ ܚܕܬܐ. ܘܩܪܝܘܬ. ܚܨܪܘܢ. ܘܐܡܡ. ܘܫܡܥ. ܘܡܘܠܕܐ. ܘܚܨܪܓܕܐ. ܘܚܫܡܘܢ. ܘܒܝܬ ܦܠܛ. ܘܚܨܪ ܫܘܥܠ. ܘܒܐܪ ܫܒܥ. ܘܒܙܝܘܬܝܐ. ܘܒܥܠܐ. ܘܥܝܡ. ܘܥܨܡ. ܘܐܠܬܘܠܕ. ܘܟܣܝܠ. ܘܚܪܡܐ. ܘܨܩܠܓ. ܘܡܕܡܢܐ. ܘܣܢܣܢܐ. ܘܠܒܐܘܬ. ܘܫܠܚܝܡ. ܘܥܝܢ. ܘܪܡܘܢ. ܘܐܫܬܐܘܠ. ܘܨܪܥܐ. ܘܐܫܢܐ.

In Poc. ܘܙܢܘܚ. ܘܥܝܢ ܓܢܝܡ. ܘܬܦܘܚ. ܘܥܝܢܡ. ܘܝܪܡܘܬ. ܘܥܕܘܠܡ. ܘܣܘܟܘ. ܘܥܙܩܐ. ܘܫܥܪܝܡ. ܘܥܕܝܬܝܡ. ܘܓܕܪܐ. ܘܓܕܪܬܝܡ. ܘܨܢܢ. ܘܚܕܫܐ. ܘܡܓܕܠ ܓܕ. ܘܕܠܥܢ. ܘܡܨܦܐ. ܘܝܩܬܐܝܠ. ܘܠܟܝܫ. ܘܒܨܩܬ. ܘܥܓܠܘܢ. ܘܟܒܘܢ. ܘܠܚܡܡ. ܘܟܬܠܝܫ. ܘܓܕܪܘܬ. ܘܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܢܥܡܐ. ܘܡܩܕܐ. ܘܠܒܢܐ. ܘܥܬܪ. ܘܥܫܢ. ܘܝܦܬܚ. ܘܐܫܢܐ. ܘܢܨܝܒ. ܘܩܥܝܠܐ. ܘܐܟܙܝܒ. ܘܡܪܫܐ. ܘܥܩܪܘܢ. In Uſſ. autem ܘܥܩܪܘܢ. ܘܙܢܘܚ. ܘܥܝܢ ܓܢܝܡ. ܘܬܦܘܚ. ܘܥܝܢܡ ܘܝܪܡܘܬ. ܘܥܕܘܠܡ. ܘܣܘܟܘ. ܘܥܙܩܐ. ܘܫܥܪܝܡ. ܘܥܕܝܬܝܡ. ܘܓܕܪܐ. ܘܓܕܪܬܝܡ. ܘܨܢܢ. ܘܚܕܫܐ. ܘܡܓܕܠܓܕ. ܘܕܠܥܢ. ܘܡܨܦܐ. ܘܝܩܬܐܝܠ. ܘܠܟܝܫ. ܘܒܨܩܬ. ܘܥܓܠܘܢ. ܘܟܒܘܢ. ܘܠܚܡܡ. ܘܟܬܠܝܫ. ܘܓܕܪܘܬ. ܘܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܢܥܡܐ. ܘܡܩܕܐ. ܘܠܒܢܐ. ܘܥܬܪ. ܘܥܫܢ.

CAP. XVI. v. 2. ܘܕܥܛܪܘܬ] Uſs. ܘܕܥܛܪܘܬ v. 3. ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ] Uſs. ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ item v. 5. v. 6. ܘܡܟܡܬܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ] Poc. ܓܪܒܝܐ ܕܡܟܡܬܐ ܠܓܪܒܝܐ vide Cap. 17. v. 7. v. 8. ܕܩܢܐ] Uſs. ܕܩܢܐ Poc. ܕܩܢܐ v. 10. ܒܓܘ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ] Poc. ܒܓܘ ܒܝܬ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ item Uſs.

CAP. XVII. v. 3. ܘܨܠܦܚܕ] Poc. & Uſs. ܨܠܦܚܕ Ibid. ܘܡܠܟܐ ܘܢܘܥܐ] Uſs. ܘܢܘܥܐ ܘܡܠܟܐ. v. 4. ܘܦܪܘܫ ܗܘܬ ܐܪܥܐ ܠܡܢܫܐ] Uſ. ܘܦܪܘܫ ܐܪܥܐ v. 8. ܘܬܦܘܚ ܗܘܬ ܠܡܢܫܐ] forte legendum ܘܬܦܘܚ ܗܘܬ ܒܬܚܘܡܗ ܘܐܪܥܗ ܘܬܦܘܚ ܗܘܬ ut dicat civitatem in limite ſitam, agrum autem ejus Manaſſi aſcriptum. v. 15. ܘܠܥܒܪܐ] Poc. ܠܥܒܪܐ ſine ܘ quod Uſſer. habet.

CAP. XVIII. v. 5. ܘܒܬܚܘܡܗܘܢ] Uſs. ܒܬܚܘܡܗܘܢ v. 6. ܠܦܠܓܘܬܗܘܢ] Uſs. ܠܦܠܓܘܬܗܘܢ Poc. ܠܦܠܓܘܬܗܘܢ v. 9. ܠܦܠܓܘܬܐ] Uſs. & Poc. ܠܦܠܓܘܬܐ- v. 10. ܘܦܠܓܗ] Uſs. ܘܦܠܓܗ. v. 16. ܕܒܢܝ ܓܒܪܐ] Uſs. ܕܒܢܝ ܓܒܪܐ v. 18 ܠܘܩܒܠ ܥܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܚܘܓܠܐ] Uſs. ܠܘܩܒܠ ܥܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܚܘܓܠܐ ܕܒܝܬ ܚܘܓܠܐ nimirum repetito e ſequentibus ܕܒܝܬ ܚܘܓܠܐ quo expuncto ſana omnia. Nomina locorum à verſu 21. ܘܥܡܩ ܩܨܝܨ. ܘܒܝܬ ܥܪܒܐ. ܘܨܡܪܝܡ. ܘܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܥܘܝܡ. ܘܦܪܐ. ܘܥܦܪܐ. ܘܟܦܪ ܥܡܘܢܐ. ܘܥܦܢܝ. ܘܓܒܥ. Uſs. ܘܨܡܪܝܡ. ܘܟܦܪܥܡܘܢܐ item Poc. ܘܥܘܝܡ item Poc. ܘܦܪܐ Poc. ܘܥܦܪܐ Poc. ܘܓܒܥܘܢ ܘܪܡܬܐ

CAP. XIX. v. 3. ܘܒܠܗ] Poc. ܘܒܠܗ ܘܥܨܡ.. v. 4. ܘܐܠܬܘܠܕ] Poc. ܘܐܠܬܘܠܕ Uſs. ܘܐܠܬܘܠܕ v. 5. ܘܣܢܣܢܐ] Poc. ܘܣܢܣܢܐ v. 6. ܘܒܝܬ ܠܒܐܘܬ] Uſs. ܘܒܝܬ ܠܒܐܘܬ. v. 8. ܕܚܕܪܝܗܘܢ] Poc. & Uſs. ܕܚܕܪܝܗܘܢ Ibid. ܒܥܠܬ ܒܐܪ] ܕܪܡܬܐ

ܕܡܠܐ; Uſs. ܡܠܐ ܗܘܐ ܒܡܗ ܒܒܒ v. 10. ܠܐܣܪܝܕ] Uſs. ܠܐܣܪܝܕ. v. 12. ܘܕܒܪܬ] Poc.& Uſs. ܘܕܒܪܬ Ib. ܘܡܕܢܚܫܢ] ܕܢܚܫܢ v. 15. ܘܡܕܚܪܠܐ] Poc. ܘܡܕܚܪܠܐ. v. 19. ܘܫܝܐܘܢ] Uſs. ܘܫܝܐܘܢ Ibid. ܘܥܢܚܪܬ] Uſs. ܘܥܢܚܪܬ v. 21. ܘܓܢܝܡ] Uſs. ܘܓܢܝܡ. v. 22. ܘܫܚܨܝܡܐ] Uſs. ܘܫܚܨܝܡܐ. v. 25. ܘܐܟܫܦ] Uſs. ܘܐܟܫܦ v. 26. ܘܡܫܐܠ] Poc. ܘܡܫܐܠ v. 27. ܕܓܘܢ ܒܝܬ] Uſs. ܕܓܘܢ Ib. ܕܝܦܬܚܐܝܠ] Uſs. ܘܝܦܬܚܐܝܠ v. 28. ܘܥܒܪܘܢ] Uſs. ܘܥܒܪܘܢ v. 29. ܚܘܣܐ] Uſs. ܚܘܣܐ. v. 33. ܕܪܩܘܡ] Poc. ܕܪܩܘܡ. Ib. ܘܝܒܢܐܝܠ] Uſs. ܘܝܒܢܐܝܠ v. 34. ܠܐܙܢܘܬ ܬܒܘܪ] Uſs. ܬܒܘܪ Poc. ܬܒܘܪ v. 33. ܘܐܕܪܥܝ] Uſs. ܘܐܕܪܥܝ v. 37. ܘܐܕܪܥܝ ܘܥܝܢ] Uſs. ܘܥܝܢ. Poc. ܘܐܕܪܥܝ ܘܚܨܘܪ. v 38. ܘܚܪܡ] Uſs. ܘܚܪܡ. v. 38. ܘܒܝܬ ܫܡܫ] Uſs. ܫܡܫ ܒܝܬ v. 41. ܨܪܥܐ] Poc. & Uſs. ܨܪܥܐ. Ibid. ܘܐܫܬܐܘܠ] Uſs. ܘܐܫܬܐܘܠ Poc. ܘܐܫܬܐܘܠ. v. 43. ܘܬܡܢܬܐ] Poc. ܘܬܡܢܬܐ. Ibid. ܘܐܠܬܩܐ] Poc. ܘܐܠܬܩܐ v. 45. ܘܓܬܪܡܘܢ] Poc. ܓܬܪܡܘܢ v. 50. ܕܝܗܒܘ] Poc. ܕܝܗܒܘ. Ib. ܬܡܢܬ] Poc. ܘܬܡܢܬ.

CAP. XX. v. 7. ܕܗܝ ܗܝ] Uſs. ܗܝ ܕܗܝ

CAP. XXI. v. 4. ܘܒܢܝ ܐܗܪܘܢ] Uſs. ܕܒܢܝ ܐܗܪܘܢ item Poc. ſic v. 10. ܕܡܢ ܒܢܘܗܝ] Uſs. ܘܡܢ ܒܢܘܗܝ lege ܕܡܢ v. 13. ܕܡܢ ܡܩܛܠܐ] Poc. ܕܡܢ ܡܩܛܠܐ item Uſs. v. 18. ܘܬܚܘܡܝܗ ܘܥܠܡܘܢ] Uſs. ܘܬܚܘܡܝܗ ܘܥܠܡܘܢ v. 20. ܘܡܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܩܗܬ] Poc. ܕܒܢܝ ܩܗܬ ܘܡܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܩܗܬ v. 21. ܘܡܓܪܫܗ] Uſs. ܘܡܓܪܫܗ Ib. ܥܡ ܫܘܩ] Uſs. ܥܡ ܫܘܩ. v. 24. ܘܓܬܪܡܘܢ] Uſs. ܘܓܬܪܡܘܢ v. 27. ܘܥܫܬܪܘܬ] Uſs. ܘܥܫܬܪܘܬ male ܒܥܫܬܪܐ scribe ܒܥܫܬܪܐ non per ܒ ut & in libris. v. 30. ܘܥܒܕܘܢ] Uſs. ܘܥܒܕܘܢ v. 31. ܚܠܩܬ] Uſs. & Poc. ܪܩܬ pro *Kedeſh.* Ibid. ܘܚܠܩܬ] ܘܚܠܩܬ Uſs. & Poc. male. v. 35. ܘܢܗܠܠ] Uſs. ܘܢܗܠܠ Poc. ܘܢܗܠܠ. ܘܕܡܢܐ forte leg. ܘܩܕܡܘܬ ex ſuperioribus, etſi libri non addicant. Nam ex quatuor urbibus Rubenitarum, in duabus diſſentiunt codices Syriaci ab Hebraicis: Sicut etiam præponunt urbes Rubenitarum urbibus Zabulonitarum. v. 40. ܘܟܠܗܝܢ] ܟܠܗܝܢ Uſs & Poc. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ bene.

CAP. XXII. v. 9. ܠܡܫܟܢܐ] Uſs. ܠܡܫܟܢܐ. v. 10. ܠܓܠܝܠܐ] ܠܓܠܝܠܐ verſu autem 11. ܠܓܠܝܠܐ v. 22. ܕܝܕܥ ܗܘ] Poc. ܝܕܥ ܗܘ v. 26. ܕܢܒܢܐ ܠܢ ܡܕܒܚܐ] ܕܢܒܢܐ ܠܢ ܐܦ ܠܢ ܡܕܒܚܐ ܕܢܒܢܐ ܠܢ ܡܕܒܚܐ Poc. (Uſs. ܐܦ.) v. 33. ܠܡܚܒܠܘ] Poc. ܕܢܚܒܠܘ & Uſs. v. 34 ܘܡܕܒܚܐ ܗܘ] lege ܕܡܕܒܚܐ ܗܘ nam libri non addicunt.

CAP. XXIII. v. 1. ܐܢܝܢ] ܕܐܢܝܢ lege, etſi contra libros ex Heb. v. 3. ܘܡܕܒܪܐ] lege ܕܡܕܒܪܐ eadem ratione, & fortaſſis ſtatim antea ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ. v. 4. Codices noſtri habent ܕܠܐ quod non eſt in Heb. v. 7. ܬܣܓܕܘܢ] Uſs. ܬܣܓܕܘܢ non ܬܣܓܕ. v. 13. ܘܡܟܫܠܢܘܬܐ] Uſs. ܡܟܫܠܢܘܬܐ Ibid. ܘܙܩܘܪܬܐ] Poc. ܘܙܩܘܪܬܐ v. 14. ܡܢ ܟܠܗܘܢ] Uſs. ܡܢ ܟܠܗܘܢ v. 16. ܕܝܬܝܪܬܐ] Poc. ܕܝܬܝܪܬܐ.

CAP. XXIV. v. 9. ܕܢܠܘܛܟܘܢ] Uſs. ܕܢܠܘܛܟܘܢ v. 19. ܠܡܫܡܫܘ ܠܐܠܗܐ] Uſs. ܠܡܫܡܫܘ ܠܗ v. 27. ܣܗܕܘܬܐ] Poc. ܣܗܕܘܬܐ ܠܢ male quamvis ſic poſtea impreſſum eſt. Sic & Uſs. v. 32. ܒܫܟܝܡ] Uſs. ܒܫܟܝܡ

JUDICUM.

INitio Uſſer. ܟܬܒܐ ܕܝܢ ܕܫܘܦܛ ܕܝܢܐ ܐܦܢ ܠܐ ܐܬܪܫܡ ܫܡܗ ܕܟܬܒܗ ܐܠܐ ܝܕܝܥ ܕܡܢ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܗܘ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܒܟܗܢܘܬܐ ܒܝܘܡܝܐ ܕܗܠܝܢ ܕܝܢܐ ܡܬܟܬܒ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܡܬܩܒܠ ܐܦ ܒܕܝܬܩܐ ܥܬܝܩܬܐ ܘܚܕܬܐ. ܐܝܟ ܕܒܪܘܚܐ ܢܒܝܝܐ ܐܬܟܬܒ ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܗܘܝ ܒܫܢܝܐ ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܐ.

Liber autem Hiſtoriæ Judicum, quamvis annotatum non ſit nomen ejus qui ipſum ſcripſit, notum tamen eſt quod ab aliquo ſacerdotum filiorum Aharonis, qui temporibus Judicum iſtorum ſacerdotio functi ſunt, ſcriptus ſit; Adeoq; e exactus admodum. Itaque recipitur in Teſtamento veteri & Novo, quaſi ſpiritu Prophetico ſcriptus de iis quæ annis CCXXVIII. contigerunt.

CAP I.

VErſ. 11. ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ] Uſs. ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. v. 16. ܘܒܢܝ] ܩܝܢܝ Poc. & Uſs. ܘܒܢܝ ܩܝܢܝ v. 18. ܘܠܥܩܪܘܢ] Poc. ܘܠܥܩܪܘܢ Uſs. ܘܠܥܩܪܘܢ v. 21. ܘܐܘܪܫܘ ܠܐ] Poc. ܐܘܪܫ ܠܐ v. 27. ܐܘܪܫܗܘܢ] Poc. ܐܘܪܫܗܘܢ Uſſ. ܐܘܪܫܗܘܢ v. 30. ܘܠܩܛܪܘܢ] Uſſ. ܘܠܩܛܪܘܢ. v. 31. ܥܟܘ. ܘܠܐܟܙܝܒ. ܘܠܐܦܩ. ܘܠܚܠܒܐ. ܘܠܨܝܕܘܢ] Poc. ܥܟܘ. Poc. item Uſſ. ܘܠܐܟܙܝܒ Poc. ܘܠܐܦܩ Poc. item Uſſ. ܘܠܚܠܒܐ v. 32. ܘܐܘܪܫܘ] Poc. ܐܘܪܫ. v. 34. ܠܥܡܩܐ] Uſſ. ܥܡܩܐ. v. 35. ܐܝܠܘܢ] Poc. & Uſs. ܒܝܠܘܢ.

CAP. II. v. 3. ܠܡܚܒܘܠܬܐ] forte legendum ܠܡܣܕܩܘܬܐ in ſciſſuram.

CAP. III. v. 2. ܕܪܐ] Poc. & Uſſ. ܕܪܐ] in plur. recte. Ibid. ܕܩܪܒܐ] uterque ܩܪܒܐ ſine ܕ v. 3. ܚܘܝܐ ܕܝܬܒܝܢ] Poc. & Uſs. ܚܘܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ſing. recte v. 8. ܕܐܪܡ] Uſs. ܕܐܪܡ v. 9. ܠܥܬܢܝܐܝܠ] Uſs. ܠܥܬܢܝܐܝܠ v. 16. ܐܪܘܟܗ] Poc. ܫܒܪܐ ܐܪܘܟܗ. forte ܕܫܒܪܐ v, 19 ܠܦܣܝܠܐ] Poc. & Uſs. ܠܦܣܝܠܐ ܕܥܠ ܓܠܓܠܐ ܥܒܕ ܘܡܢ ܗܝ ܕܥܡ ܓܠܓܠܐ] Uſs. ܥܒܕ ܗܘ ܡܢ ܗܝ non ܥܒܕ v. 24 Uſs. ܒܬܘܢܐ ܕܩܝܛܐ v. 22. ܫܒܪܐ] forte ܠܫܒܪܐ & v. 25. ܦܬܚ ܠܐ] forte ܕܠܐ etſi contra libros. v. 25. ܡܦܬܚܐ] Poc. ܡܦܬܚܐ in ſing. v. 28. ܡܥܒܪܬܐ ܕܡܘܐܒ ܕܝܘܪܕܢܢ] Poc. & Uſs. ܡܥܒܪܬܐ ܕܡܘܐܒ v. 29. ܘܚܝܠܬܢ] Poc. ܘܚܝܠܬܢ.

CAP. IV. v. 6. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ] Poc. & Uſs. ܐܝܟܢܐ. Uſſ. ܕܦܩܕ v. 9. & ܥܡ ܒܪܩ] Uſſ. ܥܡ ܒܪܩ. v. 11. ܩܝܢܝ. ܩܝܢ] Poc. ܩܝܢ ܩܝܢ Ibid. ܒܥܨܢܢܝܡ] Uſs. ܒܥܨܢܢܝܡ.

CAP. V. v. 7. ܫܠܝܛܢܐ] Uſs. ܫܠܝܛܢܐ male v. 17. ܘܕܢ ܕܢ] ܘܕܢ Poc. ܕܢ item ܠܡܐܢܐ ſine ܠ priori, male. v. 19. ܘܐܬܘ ܡܠܟܐ ܐܬܟܬܫܘ ܗܝܕܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ] Poc. (in Uſſ. ܐܬܟܬܫܘ) ܐܬܘ ܡܠܟܐ ܘܐܬܟܬܫܘ. ܗܝܕܝܢ ܐܬܟܬܫܘ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ ܒܬܥܢܟ ܥܠ ܡܝܐ ܕܡܓܕܘ v. 22. ܗܝܕܝܢ ܐܬܦܠܓܘ ܥܩܒܬܐ] Poc. ܥܩܒܐ ܕܩܠܝܠܐ pro ܕܩܠܝܠܐ v. 24. ܝܥܝܠ] Poc. ܝܥܝܠ v. 26. ܠܐܪܙܦܬܐ] Poc. ܠܐܪܙܦܬܐ. v. 30. ܕܨܒܥܐ

ܕܡܘܢܝ̈ܢܐ ܟܪ̈ܡܝܢ] Poc. & Uſs. ܕܡܘܢܝܢܐ ܕܡܘܢܝܢܐ ܟܪܡܝܢ.

CAP. VI. v. 11. ܕܟܝܠܐ] Uſs. ܕܟܝܠܐ v. 12. ܘܐܬܚܙܝ] Poc. ܘܐܬܚܙܝܘܗܝ. v. 19. ܘܩܪܒ ܠܗ] Poc. ܩܪܒ ܠܗ in præſ. v. 26. ܠܬܘܩܠܐ ܗܢܐ ܕܫܘܪܐ ܘܡܩ̈ܫܐ ܒܩܫ̈ܬܐ ܕܐܚܪܢܐ post. ܠܬܘܩܠܐ ܗܢܐ ܕܫܘܪܐ] Poc. ܠܬܘܩܠܐ ܗܢܐ ܕܫܘܪܐ bene: videtur autem ܘܡܩܫܐ abundare, etſi Mſs. agnoſcunt. Uſs. ܗܢܐ ܕܫܘܪܐ v. 34. ܐܬܢܨܒܠ] etiam in Mſſ. v. 35. ܘܫܠܚ] etiam in Poc. ſine ܘ Uſs. ܘܫܠܚܘ eſt enim plurale, ut in Hebr.

CAP. VII. v. 4. ܐܚܬܘܢܐ] Poc. ܐܚܬܐ Uſs. ܘܐܚܬܘܢܐ v. 8. ܚܒܝܫܬܐ] Poc. ܚܒܝܫܬܐ. v. 9. ܣܠܘ] Poc. ܚܒܝܫܬܐ v. 10. ܘܦܘܪܐ] Uſs. ܦܘܪܐ. v. 12. ܗܘܝܢܐ] forte leg. ܚܗܘܝܢܐ etſi Poc. non conſentit, nec Uſs. Ibid. ܪܡܠܐ] Poc. ܪܡܠܐ ut & Uſs. v. 6. ܘܐܘܚܝ] Uſs. ܘܐܘܚܝܘ v. 22. ܡܣܬܘܪܐ & ܘܡܕܝܢܬܐ] Poc. ܕܝܢܬܐ item ܡܣܬܘܪܐ Uſs. ܡܣܬܘܪܐ ܕܒܪܬܐ. v. 24. ܘܣܦܘ] Poc. ܣܦܘ Uſs. plur. Ibid. ܘܐܚܝܕܘ] Uſs. ܘܐܚܝܕܘܗܝ.

CAP. VIII. v. 2. ܕܚܘܪܗ] Poc. & Uſs. ܕܚܘܪܗ male. v. 3. ܩܪܝܬܐ] Poc. ܩܪܝܬܐ recte. v. 5. ܪ̈ܕܦܝܢ] Uſs. ܪܕܦܝܢ v. 15. ܪܕܦܝܢ. v. 11. ܕܢܦܩܝܢ] Uſs. ܕܢܦܩܝܢ v. 12. ܐܙܠܘ & ܪܕܦ] Uſs. ܪܕܦܗ ܐܙܠܗ v. 14. ܘܐܠܦܗ] Uſſ. ܘܐܠܦܗ ܠܗ v. 21. ܘܐܚܕ] lege ܕܐܚܕ. etſi Mſs. non addicant.

CAP. IX. v. 6. ܕܫܟܝܡ] Uſs. ܕܫܟܝܡ v. 7. ܘܫܡܥ ܘܩܡ] Uſs. ܘܫܡܥ ܘܩܡ. v. 15. neuter ſubducit virgulam ܗܕܐ ܗܝܟܠܐ v. 26. ܥܒܕ] Arabic. عَابَارَ per ܒ non per ܕ ut Hebr. v. 28. ܪ̈ܒܠܐ] Poc. ܪܒܠܐ. Item Uſs. & ſane v. 36. 37. in Arab. رَاحَالْ v. 37. ܕܡܬܚܘܝܢ] Uſs. ܕܡܬܚܘܝܢ v. 43. ܘܚܙܐ. ܘܗܘܐ ܥܡܐ ܕܢܦܩ] Uſs. ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܥܡܐ ܕܢܦܩ v. 45. ܡܠܚܘܬܐ] Uſs. ܡܠܚܘܬܐ.

CAP. X. v. 4. ܘܥܣܪܝܢ] videtur leg. ܕܥܣܪܝܢ etſi contra codd. ex Hebr. Ibid. ܥܣ̈ܪܝܢ] Poc. ܥܣܪܝܢ item Uſs. v. 8. ܐܡܘܪܝܐ ܗܢܘܢ] Uſs. ܐܡܘܪܝܐ v. 9. ܘܐܦ ܥܡ] ܥܡ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ Poc. & Uſs. ܥܡ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܘܥܡ ܝܗܘܕܐ ut Hebr. v. 18 ܕܢܦܩ] Poc. ܕܢܦܩ.

CAP. XI. v. 1. ܘܢܦܬܠܝ] Hic Arabs corrigit errorem inolitum in libris Syriacis, in quibus ſæpe reperitur ܕ pro ܝ, præſertim in propriis nominibus, ut ܢܦܬܠܝ. Ex eo igitur ſcribe ܢܦܬܠܝ. v. 2. ܐܢܬܬܐ. ܘܐܪܒܘ ܒܢ̈ܝܐ ܠܗ] In Mſſ. ܐܢܬܬܐ ܘܐܪܒܝ: ܒܢܝܐ ܠܗ ܘܟܕ ܪܒܘ ܒܢܝ ܐܢܬܬܗ ܕܝܠܗ ܐܦܩܘܗܝ ܠܝܦܬܚ ܘܐܡܪܘ: hæc clauſa omiſſa fuerat à ſcribis librorum quos habuit Sionita. v. 6. ܩܘܡ] Uſs. ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ v. 33. ܘܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܘܥܕܡܐ ܠܡܢܝܬ ܘܥܕܡܐ] Scriptura codicis Arabici, Araar ad Manith, videtur manifeſtum facere errorem Syriaci. v. 37. ܕܐܘܪܚܝܢ] Uſs. ܕܐܘܪܚܝܢ.

CAP. XII. v. 3. ܕܝܘܬܢ] Poc. ܕܝܘܬܢ item Uſs. v. 5. videtur legendum ex Arab. ܕܐܦܪܝܡ ܡܢ & poſt ܠܡܥܒܪܐ ſed et ſic non ſatis congruit, forte legendum. ܗܘܐ ܕܐܦܪܝܡ ܠܡܥܒܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܒܝܕܐ ܕܝܘܪܕܢܢ; v. 14. ܒܢ̈ܝܢ] Poc. ܒܢܝܢ ut ſupra. v. 15. ܐܦܪܬܘܢܝܐ] Uſs. ܐܦܪܬܘܢܝܐ & ܐܦܪܬܘܢܝ Poc. ܐܦܪܬܘܢܝ Sionita ſequitur Arabica.

CAP. XIII. v. 8. ܐܬܐ] Poc. habet ܕܐܬܐ cujuſmodi pleonaſmus cum exemplum non habeat, putandum eſt, vitio ſcriptoris factum hoc loco, neq; enim agnoſcit ܕ Uſſerianus. v. 14. ܬܐܟܘܠ] obſervandum eſt in Uſſeriano ſcriptum eſſe ܬܐܟܘܠܝܢ. aliter accipi poterat tanquam ad Manoe ſermo eſſet. v. 16. ܠܠܥܠܬܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܠܠܥܠܬܐ item v. 17. ܡܢܘ ܫܡܟ] ܫܡܟ ܡܢܘ & quod in Hebr. וכבדנך, cum Syriace redditum ſit ܢܝܩܪܟ, hoc paraphraſtice expoſuit Arab. *vocabimus eum nomine tuo*: Cum tamen fortaſſe tranſpoſitis literis per errorem ſcriptum ſit pro ܢܩܪܝܟ. v. 25. ܪܘܚܐ] etiam legit Arabs verum 16. 13. per ܪ.

CAP. XV. v. 2. ܕܬܬܠܝܗ] Poc. ܕܬܬܠܝܗ ܠܗ. v. 4. ܘܢܣ] Poc. ܢܣ̈ܢ item Uſs. v. 5. ܒܫܘܡܠܝܐ] Poc. ܒܫܘܡܠܝܐ in plur. ut et mox. & utrobique in Uſſer. v. 6. ܘܚܒܪܗ] Uſs. ܚܒܪܗ. v. 14. ܠܠܘܝ] Poc. ܠܠܘܝ item Uſs.

CAP. XVI. v. 2. ܒܬܪܥܐ ܕܩܪܝܬܐ] Mſſ. ܕܩܪܝܬܐ. v. 12. ܒܡܛܠܬܐ] Poc. ܒܡܛܠܬܐ Uſs. ܒܡܛܠܬܐ. v. 12. ܬܪܝܢ ܩܛܝܢܬܐ] Uſſer. hic & v. 23. ܡܛܠܬܐ ܩܛܝܢܬܐ ܬܪܝܢ aliter tamen v. 27. v. 19. ܩܠܝܠܐ] Uſs. ܩܠܝܠܐ. v. 24. ܠܐܠܗܗܘܢ ܒܚܝܠܗܘܢ] Poc. ܠܐܠܗܗܘܢ ܘܐܫܬܒܚܘ ܠܐܠܗܗܘܢ ܒܚܝܠܗ. v. 26. ܘܐܫܬܡܫܝܢ] Uſs. ܘܐܫܬܡܫܝܢ.

CAP. XVIII. v. 2 ܠܣܘܥܪܗܘܢ] Uſſer. in plur. v. 10. ܪܘܚܬܐ] Mſſ. ܪܘܚܬܐ. 11. ܕܚܪܡܢ ܒܢܝ ܙܠܐܚ] ܕ pro ܝ ſolenni errore librorum Syriacorum, ut ſupra notavi. v. 14. ܐܠܗܐ ܕܒܝܬ ܡܝܟܐ] Uſs. ܕܒܝܬ ܡܝܟܐ. 19. ܠܫܒܛܐ ܕܗܘܐ] Poc. in plural. v. 23. ܠܡܝܟܐ] Mſſ. in ſing. v. 28. ܪܚܘܩܐ] Mſs. ܪܚܘܩܐ. v. 29. ܫܡܗ ܕܩܪܝܬܐ] f. ܕܩܪܝܬܐ. v. 31. ܕܒܝܬ] Uſs. ܕܒܝܬܐ.

CAP. XIX. v. 1. ܕܡܠܟܐ ܕܠܐ ܐܝܬ] forte legendum ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܐܝܬ ܕܐܦܪܝܡ ſecundum Hebr. etſi nec infra reperitur v. 18. v. 8. ܘܐܬܟܪܝܘ ܥܕ ܕܢܓܗ] ſcribendum ܘܐܬܟܪܝܘ ܥܕ ܕܢܓܗ omiſſo ܕ quod repetendum erat. v. 30. ܐܬܚܙܝܬ] Poc. ܐܬܚܙܝܬ item Uſs.

CAP. XX. v. 1. ܐܘܚܕܢ] Uſs. ܐܘܚܕ ܚܕ. v. 10. ܠܟܠ ܫܒܛܝܗܘܢ ܕܒܢܝܡܝܢ] Mſſ. ܫܒܛܝܗܘܢ. v. 16. ܡܒܛܠܝܢ] Uſs. ܡܒܛܠܝܢ. v. 48. ܕܐܫܬܟܚܝܢ] Mſſ. ܕܐܫܬܟܚܝܢ.

CAP. XXI. v. 5. ܕܡܬܒܥܬܐ] Mſſ. cum punctis pluralis. v. 14. ܘܫܒܩܘ] Poc. ܘܫܒܩܘ In calce libri hæc leguntur in Mſſ. quibus lectio impreſſa emendatur. ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܕܝ̈ܢܐ ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܣܦܪ ܫܦܛܝܡ ܒܥܒܪܝܐ: ܟܬܒܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܗܢܐ ܟܬܒܐ ܕܕܝ̈ܢܐ ܐܝܬ ܒܗܘܢ ܦܬ̈ܓܡܐ ܕܝ̈ܢܐ. Abſolutus eſt liber Judicum, qui Hebræis volumen Shoptim appellatur. Liber autem Joſue filii Nun & liber iſte Judicum continent verſus IVMCCXXXIII.

RUTH.

CAP. I.

VER. 2. Mſſ. ܡܚܠܘܢ quod accedit ad ſonum ܡܚܠܘܢ. v. 9. ܢܫ̈ܐ] Mſſ. ܢܫܐ. v. 11. ܕܝܠܕܐ] Mſſ. ܕܝܠܕܐ. v. 15. ܝܒܡܬܟܝ] ad Marg. Poc. ܝܒܡܬܟܝ. v. 16. ܐܠܗܟܝ] Mſſ. ܐܠܗܘܗܝܢ. v. 17. ܕܡܬܬܝܢ] Mſſ. ܡܬܬܝܢ.

CAP. II.

CAP. II. v. 1. ܡܘܕܥܬܐ] Uſs. ܡܘܕܥܬܐ ܡܢ. v. Arab. v. 3. ܚܨܘܕܐ] Poc. ܕܚܨܘܕܐ. v. 9. ܘܗܘܝܢ] ad oram Uſſer. Greg. ܘܗܘܝܢ. v. 23. ܢܩܦܬ ܠܥܠܝܡܬܗ] Poc. ܠܗ ܘܠܥܠܝܡܬܗ.

CAP. III. v. 1. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܢܥܡܝ] Poc. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܢܥܡܝ ܚܡܬܗ. v. 7. ܘܡܫܟܒܬܐ] Mſſ. ܘܡܫܟܒܬܐ

ܘܡܦܝܣܢܝܬܐ. apud Ferrarium ut impreſſum eſt. v. 13. ܐܠܐ ܐܢܐ ܐܬ̄ܐ. ܕܢܦܪܩܟܝ] in Mſſ. ܘܐܢ ܕܝܢ ܠܐ ܨܒܐ ܕܢܦܪܩܟܝ ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܢ ܗܘ ܠܐ ܕܢܦܪܩܟܝ ܐܢܐ ܐܦܪܩܟܝ. v. 14. ܒܚܫܘܟ] Uſs. ܒܚܫܘܟ.

CAP. IV. v. 4. ܘܐܢܐ ܐܢܐ ܕܢܣܒܬ ܢܦܫܟ ܠܡܐܡܪ .: ܘܡܡܠܠܐ ܡܪܡ] Duplex verſio ejuſdem clauſæ: ubi pro ܘܐܘܕܥܟ videtur legendum ܐܘܕܝܥܟ pro ܘܡܡܠܠܐ, ܕܡܡܠܠܐ. v. 7. ܗܘܐ ܡܫܘܕܥܬܐ] videtur legendum ܗܘܐ ܬܘܕܥܬܐ ܡܘܕܥܬ ܒܝܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. v. 11. ܐܝܣܪܐܝܠ] Poc. ܕܐܝܣܪܐܝܠ. v. 16. ܠܛܠܝܐ. ܘܗܘܬ] Mſſ. plenius ܘܢܣܒܬܗ ܢܥܡܝ ܠܛܠܝܐ ܘܣܡܬܗ ܒܥܘܒܗ ܘܗܘܬ ܠܗ. recte: nimirum ſecundum Hebr.

SAMUELIS. I.

CAP. I.

VER. 1. ܐܠܝܗܘ] Mſſ. ܐܠܝܗܘ. v. 21. ܢܕܒܚܘܗܝ] Poc. ܢܕܒܚܘܗܝ conſentit Ar. ܘܢܕܪܗ] forte ܘܢܕܪܗ ſecundum Hebr. v. 27. ܫܐܠܬܗ] Mſs. ܫܐܠܬܗ. v. 28. ܫܐܝܠ] Poc. ܫܐܝܠ.

CAP. II. v. 14. ܠܩܕܪܐ] Uſs. ܠܩܕܪܐ. v. 21. ܕܥܩܪܬܐ] Uſs. ܕܥܩܪܬܐ. v. 31. ܕܪܥܟ ܘܕܪܥܐ ܕܒܝܬ ܐܒܘܟ] Poc. ܕܪܥܟ ܘܕܪܥܗ Uſſer. ܕܪܥܟ ܘܕܪܥܗ. v. 35. ܡܗܝܡܢܐ] Poc. ܡܗܝܡܢܐ. v. 36. ܠܟܗܢܘܬܐ] Poc. ܠܟܗܢܘܬܐ.

CAP. III. v. 1. ܓܠܝܐ] Uſs. ܓܠܝܐ. v. 8. ܕܩܪܐ ܗܘܐ] Uſs. ܕܩܪܐ ܗܘ. v. 12. ܐܩܝܡ] Mſs. ܘܐܩܝܡ. v. 14. ܐܬܟܫܦܘ] Lege ex certa conjectura ſecundum Hebr. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܝܬ ܠܒܝܬܗ ܕܥܠܝ ܕܠܐ. etſi nec libri juvant, nec Ar.

CAP. IV. v. 8. ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ] In Mſs. plenius ܡܢ ܐܝܕܝܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ ſed legendum ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ ܗܘ ܗܢܐ. ut in Hebr. ܒܡܚܘܬܐ] ſæpe admodum in libris noſtris ܒܡܚܘܬܐ. v. 19. ܘܟܪܥܬ ܝܠܕܬ] Uſs. ܟܪܥܬ ܝܠܕܬ Syriaſmo familiari, *incurvans ſe peperit.* v. 20. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ] non eſt in Poc. nec in Ar. magis quam in Hebr. Uſſer. habet. ſed ſemel tantum ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ.

CAP. V. v. 3. ܕܐܝܕܘܗܝ] Uſs. ſæpe ܐܝܕܘܗܝ. v. 4. ܘܪܝܫܗ] Poc. ܕܪܓܠܘܗܝ Uſs. ܕܪܓܠܘܗܝ videtur legendum ܕܪܝܫܗ ܘܬܪ̈ܬܝܢ quia ſequitur de trunco.

CAP. VI. v. 3. ܐܝܟܢܐ]. Mſs. ܐܝܟܢܐ. v. 5. ܦܠܫܬܝܐ] Poc. ܦܠܫܬܝܐ Uſs. ܘܦܠܫܬܝܐ. v. 7. ܕܠܐ ܬܗܘܐ] Uſs. ܘܠܐ. v. 15. ܕܚܝܠܐ & ܒܥܠܬܐ] videntur ex Ar. legenda pluraliter ut in Heb.

CAP. VII. v. 3. ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ] Poc. ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. v. 17. ܘܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܗ ܬܡܢ] Mſs. plenius ܘܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܬܡܢ ܠܡܪܝܐ ܡܕܒܚܐ ܗܘܐ ܬܡܢ ܠܗ. ut in Heb.

CAP. VIII. v. 3. ܘܐܬܢܛܝܘ] Uſs. ܘܐܬܢܛܝܘ.

CAP. IX. v. 1. ܒܪ ܨܪܘܪ ܒܪ ܒܟܘܪܬ] Poc. ܒܪ ܨܪܘܪ ܒܪ ܒܟܘܪܬ. Uſs. ܨܪܘܪ. v. 2. ܓܒܪܐ ܘܫܦܝܪ] Poc. ܓܒܪܐ ܫܦܝܪ Uſſer. ܓܒܪܐ ܘܫܦܝܪ. v. 7. ܕܢܝܬܐ] Poc. ܢܝܬܐ Uſs. hic habet ܢܝܬܐ ſupra ut Poc. v. 20. ܕܐܬܘ] Poc. ܕܐܬܘ.

CAP. X. v. 2. ܒܨܠܨܚ] Mſs. ܒܨܠܨܚ. v. 3. ܕܓܕܝܐ] ܓܕܝܐ & ܦܬܘܬܐ. v. 4. ܘܢܫܐܠܘܢܟ] Uſs. ܘܢܫܐܠܘܢܟ. v. 5. ܢܨܝܒܐ] Uſs. ܢܨܝܒܐ. v. 8. ܢܚܘܬ ܠܘܬܟ] Mſs. ܠܘܬܟ. male.

CAP. XI. v. 1. ܓܠܥܕܝܐ] Uſs. ܓܠܥܕܝܐ. v. 2. ܥܝܢܝܟܘܢ] Poc. ܥܝܢܝܟܘܢ.

CAP. XII. v. 3. ܘܐܬܠ] Poc. ܘܐܬܠ. v. 17: ܩܠܐ] forte ܩ̈ܠܐ in plur. v. 23. ܐܠܦܟܘܢ] Mſs. ܘܐܠܦܟܘܢ.

CAP. XIV. v. 11. ܘܐܬܓܠܝܘ] Mſs. ܘܐܬܓܠܝܘ. v. 14. ܦܕܢܐ] Poc. ܦܕܢܐ in ſing. v. 19. ܐܙܠ] Mſs. ܐܙܠ in præt. v. 23. ܗܘܫܥ] Mſs. ܒܝܘܡܐ. v. 23. ܒܝܬ ܐܘܢ] Poc. ܒܝܬ ܐܘܢ Uſs. ܒܝܬ ܐܘܢ. v. 30. ܕܣܢܐܝܗܘܢ] Uſs. ܕܣܢܐܝܗܘܢ. v. 52. ܘܚܙܐ ܘܟܢܫܗ] Poc. ܘܚܙܐ ܘܟܢܫܗ in præt. Uſs. ܘܚܙܐ ܘܟܢܫܗ.

CAP. XV. v. 2. ܣܠܩܬ] Poc. ܣܠܩܘܬ. v. 4. ܘܡܢܝܢܐ] Poc. ܘܡܢܝܢܐ. v. 6. ܠܥܡܠܩܝܐ] Poc. ſæpe ܠܥܡܠܩܝܐ. v. 13. ܒܪܝܟ ܐܢܬ ܡܪܝܐ] Poc. ܒܪܝܟ ܗܘ. Uſs. ܒܪܝܟܘ. v. 21. ܘܫܘܪܫܝܬܐ ܕܚܪܡܐ] Mſs. ܫܘܪܫܝܬܐ ܕܚܪܡܐ forte legendum ܫܘܪܫܝܬܐ ܕܚܪܡܐ ſecundum Hebr.

CAP. XVII. v. 1. ܡܫܪܝܬܗܘܢ] Poc. in ſing. v. 6. ܘܩܪܛܝܣܐ] Uſs. ܘܩܪܛܝܣܐ. v. 10. ܚܣܕܬ ܠܗܘܢ] Uſs. ܚܣܕܬ. v. 35. ܘܐܫܟܚܬܗ] forte ܘܐܫܟܚܬܗ. v. 40. ܕܟܐܦܐ] Uſs. ܕܟܐܦܐ in plur. v. 42. ܕܛܠܝܐ ܗܘܐ ܘܣܘܡܩܐ] Mſs. ܕܛܠܝܐ ܣܘܡܩܐ ܗܘܐ. v. 44. ܠܦܓܪܟ] forte ܠܦܓܪܟ plur. ܘܠܚܝܘܬܐ] Poc. ܚܝܘܬܐ. v. 52. ܘܐܬܒܥܘ] forte ܘܐܬܒܥܘ. neque enim legi puto ܘܐܬܒܥܘ. 52. ܕܥܩܪܘܢ] Poc. ܕܥܩܪܘܢ Uſs. ܕܥܩܪܘܢ. v. 56. ܕܥܠܝܡܐ ܗܢܐ] Uſs. ܥܠܝܡܐ ܗܢܐ.

CAP. XVIII. v. 17. ܕܩܪܒܐ] ſecundum Hebr. ܕܩܪܒܐ. v. 19. ܡܚܘܠܬܐ] Poc. ܡܚܘܠܬܐ. v. 27. ܥܘܪܠܘܬܐ] Mſs. interdum ܥܘܪܠܘܬܐ. Addit autem Poc. fine verſus ܘܗܘܬ ܠܗ ܠܐܢܬܬܐ.

CAP. XIX. v. 11. ܠܡܩܛܠܗ] Poc. ܠܡܩܛܠܗ. v. 13. ܘܡܫܟܢܐ] Uſs. hic et v. 16. ܡܫܟ̈ܢܐ in plurali. v. 18. ܘܢܘܝܬ] Uſs. ܒܢܘܝܬ. v. 19. ܘܐܬܡܪ ܘܢܘܝܬ] Mſs. ܘܐܬܡܪ ܘܢܘܝܬ. ܢܘܝܬ] In Arab. Naiot, quaſi e codice meliori.

CAP. XX. v. 7. ܛܒ] Uſs. ܕܛܒ. ܡܫܬܡܠܝܐ] Mſs. ܡܫܬܡܠܝܐ ܗܘ. ܕܐܢܐ ܚܝ ܠܐ] videtur legendum, ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܚܝ ܕܐܢܐ ut ſtatim ܠܐ ܬܚܒܠ. v. 33. ܘܐܪܡܝ ܡܘܪܢܝܬܐ] Poc. ܘܐܪܡܝ ܫܐܘܠ ܠܗ.

CAP. XXI. v. 2. ܡܕܡ] Poc. ܐܢܫ ܠܐ quod idem. v. 10. ܕܟܠܬ ܥܠܘܗܝ] in marg. Uſſer tanquam interſerendum ܟܐܦܐ.

CAP. XXII. v. 9. ܕܘܐܓ] Poc. ܕܘܐܓ. v. 11. ܘܟܗܢܐ] Mſs. ܕܟܗܢܐ. v. 13. ܡܢ ܣܢܐܬܗ] Mſs. ܘܡܢ. v. 18. ܘܫܡܢܐ] Poc. ܘܫܡܢܐ.

CAP. XXIII. v. 17. ܘܠܫܐܘܠ] Poc. ܘܠܫܐܘܠ ſed videtur legendum ex Hebr. ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܟ ܠܬܪܝܢܐ.

C XXIV. v. 20. ܫܠܡܬܐ ܛܒܬܐ] Uſs. ܫܠܡܬܐ ut ܦܪܘܥܝ.

CAP. XXV. v. 18. ܡܢ ܩܛܝ̈ܢܐ] Uſs. ܩܛܝܢܐ v. 21. poſt ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ Mſs. interſerunt ܕܚܒܪܝܗ ܘܠܐ ܐܬܚܣܪ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ubi vides excidiſſe interjecta duobus ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ itaque agnoſcuntur, etiam in Arabico. v. 22. ܡܕܡ] forte legendum ܡܕܡ ܡܢ. v. 24 ܘܦܓܥܬ ܠܗ ܒܪ̈ܓܠܘܗܝ] non extat in Mſs. v. 34. ܕܢܗܘܐ] Poc. ܕܢܗܘܐ.

CAP. XXVI. v. 1. ܚܩܘܠܐ] videtur error in omnibus libris inolitus pro ܚܟܝܠܐ Hebr. v. 8. ܕܒܐܪܥܐ] non dubito legendum ܘܒܐܪܥܐ. Nam ܕ pro ܘ frequens error. & ita locutus eſt ſupra. v. 13. ܘܡܩܕܡܝܢ] Poc. ܘܡܩܕܡܝܢ Uſs. ܘܡܩܕܡܝܢ. v. 23. ܘܐܫܠܡܟ] lege ܕܐܫܠܡܟ.

CAP. XXVII. v. 6. ܨܝܩܠܓ] Poc. ܨܝܩܠܓ Uſs. ܨܝܩܠܓ. v. 8. ܘܐܪ̈ܥܬܐ ܡܢ ܥܠܡ] Uſs. ܐܪ̈ܥܬܐ ſine ܘ. v. 12. ܗܘܐ ܠܗ] Mſs. ܠܝ.

CAP. XXVIII. v. 2. ܡܕܝܡ] Mſs. ܡܫܡܠܐ. male v. 6. ܘܐܦ ܒܢܒܝ̈ܐ] Arabs legebat ܒܚ̈ܠܡܐ. noſtri non juvant. v. 18. videtur legendum ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܗܘܐ ܠܟ, ſic enim Arabs, non libri noſtri. v. 24. ܘܐܦܝܬܗ] Poc. ܘܐܦܝܬܗ duplici ܝ.

CAP. XXX. v. 1. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܝܢ] Poc. ܐܢܝܢ v. 2. ܘܫܒܘ] ܢܫ̈ܐ Uſs. ܢܫܐ v. 13. ܠܐܟܠܬܐ ܡܬܩܢܝܢ ܗܘ ܡܢ ܕ] Poc. ܕ ܡܢ ܗܘ ܡܬܩܢܝܢ ܠܐܟܠܬܐ (Uſs. ܗܘ) ܘܗܘ v. 22. ܬܬܠܝܘܗܝ] Poc. ܬܬܠܝܘܗܝ.

SAMUELIS. II.

CAP. I.

VEr. 1. ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܕܒܚ̈ܪܝܢ] Mſſ. ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܡܢ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܕܒܚ̈ܪܝܢ v. 6. ܕܦܪ̈ܫܐ] Poc. ܘܡܪ̈ܟܒܐ ܘܦܪ̈ܫܐ Uſs. ܘܡܪ̈ܟܒܐ ܘܦܪ̈ܫܐ optime. v. 15. ܦܓܥ ܒܗ] Poc. ܦܓܥ ܒܗ v. 25. ܒܩܪ̈ܒܐ] Poc. ܒܩܪ̈ܒܐ v. 26. ܪ̈ܚܡܬܟ] Mſs. ܪ̈ܚܡܬܟ in ſing.

CAP. II. v. 1. ܘܐܡܪ ܠܗ] Poc. ܘܐܡܪ ܠܗ Uſs. ܘܐܡܪ ܠܗ. v. 5. ܡܢ ܡܪܝܐ] Poc. ܡܪܝܐ. v. 11. ܗܘܐ ܡܠܟܐ] Mſs. ܕܡܠܟ ܗܘܐ. v. 13. ܗܢܘܢ] Mſs. ܬܠܬ. v. 16. ܒܓܒܗ ܕܚܒܪܗ] Mſs. ܒܓܒܗ ܕܚܒܪܗ. v. 20. ܐܢܬ ܐܢܬ] Mſs. ܐܢܐ ܗܘ. v. 22. ܘܐܡܪ] Uſs. ܘܐܡܪ ܠܗ.

CAP. III. v. 8. ܘܥܒܕܬ] Mſs. ܕܥܒܕܬ v. 17. ܬܠܡܝܕܘܗܝ] ܘܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ſine ܝ in Mſs. ut & v. 2. v. 26. ܘܐܗܦܟܘܗܝ] Uſs. ܘܐܗܦܟܘܗܝ v. 35. ܘܐܡܪ ܠܗ] Poc. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܘܬܐ] Poc. ܡܘܬܐ male. v. 36. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ] Poc. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܟܠ ܥܡܐ Uſs. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܟܠ ܥܡܐ ܘܒܥܝܢܝܗܘܢ. recte ad Hebr.

CAP. IV. v. 2. ܕܓܘܕ̈ܐ ܪܝܫܐ] Mſs. ܪܝܫܝ ܓܘܕ̈ܐ ſed v. 10. Poc. ܒܓܘܕ̈ܐ melius quam in plurali, ut impreſſum eſt.

CAP. V. v. 8. ܘܣܡܝ̈ܐ] Poc. ܘܣܡܝ̈ܐ.

CAP. VI. v. 11. ܓܬܝܐ] Uſs. ܓܬܝܐ v. 19. ܠܟܠܗ] ܠܟܠ ܥܡܐ ܠܚܡܐ Mſs. ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܚܡܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. v. 20. ܐܬܓܠܝ ܠܗ] Mſs. ܐܬܓܠܝ. ܐܬܓܠܝ ܠܗ] Mſs. ܐܬܓܠܝ v. 21. ܘܡܠܟܐ ܗܘ ܗܘ] ܗܘ non extat in noſtris. ܡܪܝܐ ܘܫܘܐ] noſtri ܡܪܝܐ ܫܪܝܪ. ܘܫܘܐ.

CAP. VII. v. 7. ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ] noſtri poſt ܕܐܝܣܪܝܠ interſerunt ܐܡܪܬ ܕܥܡܐ. v. 9. ܕܐܪܥܐ] Poc. ܕܐܪܥܐ v. 20. ܦܘܠܚܢܟ] Uſs. ܦܘܠܚܢܟ in ſing. v. 21 ܘܪܒܘ] Poc. ܘܪܒܘ.

CAP. VIII. v. 2. ܚܒܠܐ ܘܚܒܠܐ] noſtri ܚܒܠܐ ܚܒܠܐ v. 3 ܕܗܕܕܥܙܪ] Poc. ܕܗܕܕܥܙܪ. v. 12. ܘܡܢ ܥܡܠܝܩܝ̈ܐ] noſtri ܥܡܠܝܩ. v. 17. ܟܬܒܐ] Poc. ܟܬܒܐ Uſs. ܟܬܒܐ.

CAP. IX. v. 2. ܨܝܒܐ] noſtri ܨܝܒܐ. v. 5. ܒܝܬ ܡܟܝܪ] noſtri plenius ܒܝܬ ܡܟܝܪ ܒܪ ܥܡܝܐܝܠ ܡܢ. v. 6. ܡܦܝܒܘܫܬ] Poc. ܡܦܝܒܘܫܬ v. 8. ܘܣܓܕ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܗܘ] noſtri ܘܣܓܕ ܠܡܦܝܒܘܫܬ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܗܘ ܥܒܕܟ

CAP. X. v. 1. ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ] Poc. ܘܡܝܬ. v. 8. ܕܪܚܘܒ] forte ܘܪܚܘܒ vel ܘܕܪܚܘܒ. v. 12. ܢܬܥܫܢ] noſtri ܢܬܥܫܢ. v. 18. ܡܫܪܝܬܗ] noſtri ܡܫܪܝܬܗ.

CAP. XI. v. 2. ܥܠ ܐܓܪܐ ܗܘܐ] noſtri ܥܠ ܐܓܪܐ ܗܘܐ. v. 18. ܕܡܫܠܡ] noſtri ܕܡܫܠܡ finitum fuerit narrari. v. 23. ܠܗܘܢ] Uſs. ܠܗܘܢ. v. 25. ܗܟܢܐ ܐܘ ܗܟܢܐ] ſemel in Poc. v. 27. ܘܐܬܬܣܝܒܬ] Uſs. ܘܐܬܬܣܝܒܬ.

CAP. XII. v. 4. ܐܪܚܐ] Poc. ܐܪܚܐ etſi poſtea ut impreſſum eſt. Sic tamen & Uſs. v. 5. ܕܥܒܕ] Poc. ܥܒܕ v. 8. ܒܢܬ ܐܝܣܪܝܠ] vel ſcribendum ܒܝܬ, vel corrigenda Hebraica ad Syriaca. v. 17. ܘܩܡܘ ܣܒ̈ܐ] noſtri ܘܩܡܘ ܥܠܘܗܝ ܣܒ̈ܐ v. 21. ܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܥܒܕܬ] noſtri ܗܢܐ ܡܢܐ ܥܒܕܬ. v. 25. ܝܕܝܕܝܐ: ܡܛܠ ܡܪܝܐ] Uſs. interſerit ܗܘ ܕܡܫܬܡܥ v. Ar. v. 28. ܘܐܬܩܪܝ ܫܡܗ] Poc. ܘܐܬܩܪܝ ܫܡܗ.

CAP. XIII. v. 5. ܒܡܫܟܒܟ ܒܝܬܐ] Uſs. ܥܠ ܥܪܣܟ ܒܝܬܐ. v. 34. ܡܢ ܒܬܪ ܓܒܐ] Uſs. ܡܢ ܒܬܪ ܓܒܐ. v. 36. ܫܡܥܘ] Uſs. ܘܕܡܥܘ. ܘܒܟܘ ܒܟܝܐ] Poc. ܕܒܟܘ v. 39. ܘܐܬܬܘܝܘ] noſtri ܘܐܬܬܘܝܘ *placatus eſt Aberravit*, apud Ferrarium; ad marg. Uſs. juxta poſterius ſignificatum exponitur ܗܘ ܘܛܥܐ : vid. Arab.

CAP. XIV. v. 7. ܗܘܢܟܝܢ] noſtri ܗܘܢܟܝܢ. Ib. ܒܐܪܥܐ] Poc. ܒܐܪܥܐ. Ib. ܐܬܚܢܢܝ] noſtri ܐܬܚܢܢܝ. v. 8. ܐܡܪ] noſtri ܐܡܪ. v. 9. ܡܠܟܝ] Poc. ܡܠܟܝ. v. 12. ܬܡܠܠ] noſtri ܬܡܠܠ. v. 13. ܚܫܒܬܝ] noſtri ܚܫܒܬܝ. Ibid. ܕܡܠܟܐ] noſtri ܡܠܟܐ. v. 27. ܘܐܬܝܠܕ] Uſs. ܘܐܬܝܠܕܘ. v. 28. ܫܢܝ̈ܢ] Uſs. ܫܢܝ̈ܢ v. 36. ܠܘܬ ܡܠܟܐ] noſtri ܠܘܬ ܡܠܟܐ.

CAP. XV. v. 7. ܕܐܙܠ ܐܫܠܡ ܢܕܪܝ] Uſs. ܕܐܙܠ ܐܫܠܡ ܢܕܪܝ. v. 12. ܒܥܠܬܐ] Uſs. ܒܥܠܬܐ Ib. ܕܢܬܒܣܝܢ] noſtri ܕܢܬܒܣܝܢ. v. 25. ܘܡܥܡܪܗ] Uſs. ܘܡܥܡܪܗ ܒܗ ubi ſecundum eſt maſc.

CAP. XVI. v. 1. ܐܘܪܫܠܡ] noſtri ܐܘܪܫܠܡ. v. 2. ܡܪܝ] Poc. ܡܪܝ. v. 4. ܘܐܢܐ] forte ܐܢܐ vide Ar. v. 16. ܢܚܐ ܢܚܐ] noſtri ܢܚܐ.

CAP. XVII. v. 7. ܘܠܐ ܫܦܝܪܐ ܡܠܟܐ] noſtri ܘܠܐ ܫܦܝܪ. v. 13. ܘܢܣܚܒܘܗܝ] Poc. ܘܢܣܚܒܘܗܝ. Uſs. ܘܢܣܚܒܘܗܝ Ibid. ܙܪܐ] Poc. ܙܪܐ Uſs. ܙܪܐ ܙܪܐ. v. 18. ܚܘܪܢ] noſtri ܚܘܪܢ. v. 23. ܘܡܝܬ] Uſs. ܡܝܬ. v. 27. ܫܘܒܝ] noſtri ܘܫܘܒܝ.

CAP. XVIII. v. 16. ܘܗܦܟܘ ܥܡܐ] noſtri ܘܗܦܟܘ ܒܬܪ ܥܡܐ. v. 20. ܘܠܐ ܒܪܗ] ܒܪܗ non eſt in noſtris. v. 24. ܕܬܪܥܐ ܕܬܪܥܐ] noſtri ܕܬܪܥܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܬܪܥܐ ad Hebr. Ib. ܕܡܠܟܐ] noſtri ܕܡܠܟܐ. v. 26. ܠܬܪܥܐ] noſtri ܠܬܪܥܐ. Initio verſus 27. excidit comma, ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܐܦ ܗܘ ex repetitione ܘܐܡܪ. v. 27. ܛܒܐ ܗܘ ܓܒܪܐ] noſtri ܗܘ ܓܒܪܐ ܛܒܐ ܗܘ. v. 28. ܘܐܣܓܕ] noſtri ܘܣܓܕ. lege ܘܣܓܕ. v. 29. ܫܠܡ] Poc. ܫܠܡ.

CAP. XIX. v. 31. ܠܡܫܕܪܘܗܝ] noſtri ܠܡܫܕܪܘ bene eſt enim ἀπολύειν v. 32. ܗܘܐ ܣܒܐ] Uſs. ܗܘ ܣܒܐ. v. 35. ܫܪ̈ܝܢ ܘܫܪ̈ܝܢ] noſtri ܘܫܪ̈ܝܢ ܘܟܠ ܢܫ̈ܐ.

CAP. XX. v.8. ܘܡܣܢܘܢ ܡܡܟܟܘ̈ܫܐ] noſtri ܘܡܣܢܘܢ ܗܘܐ ܡ̄. v. 11. ܠܡܢ ܐܪܥܐ] noſtri ܠܡܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. v.14. ܡܩ̈ܝܡ] Poc. ܡܩ̈ܝܡ ut in Hebr. Uſs. ܡܩ̈ܝܡ quod idem eſt. v. 15. ܘܒܒܝܬܐ] forte ܕܒܒܝܬܐ v. 21. ܐܫܬܒܩ] lege ܐܫܬܒܩ cum Ar. ܘܗܘܒܗ] Uſſ. ܘܗܘܒ̈ܗ ܘܗܦܟ̈ܬ ܒ̈ܪܝܐ] noſtri ܒܪܝܐ ܗܘܐ ܒܫܢܐ v. 24. ܘܩܪܒ̈] Uſs. ܩܪܒ̈ܐܠ

CAP. XXI. v. 4. ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܠܚܡ ܕܚܘܠܐ] noſtri ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܠܚܡ ܐܠܐ ܩ̈. v. 5. ܐܠܐ ܕܬܟܢܫ ܠܗ ܠܒܐܪܬܐ ܕܐ] noſtri ܕܩ̈ܢܫ ܠܗ ܠܒܐܪܬܐ ܕܩ̈ܢܫ. v. 7. ܘܡܣܬܒܟܐ] noſtri ܘܡܣܬܒܟܗ. v. 10. ܟܠܝܠ ܕܝܢܐ] noſtri ܠܐ ܫܒܩܐ. v. 27. ܐܬܬܦܠܠ] noſtri ܐܬܬܦܠܠ.

CAP. XXII. v. 30. ܐܫܟܚ] noſtri ܐܫܟܚ. v. 34. ܕܘܟܐ] Uſſ. ܕܘܟܝܢ. v. 46. ܒܟܠܗܘܢ] noſtri ܒܟܠܗܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ ܡܢ ܫ̈ܒܩܐ

CAP. XXIII. v.4. ܕܚܙܐ] Poc. ܕܚܙܩܘ ܦܘܩ v. 8. ܘܩܪܘܢ] ܒܚܪܐ forte legendum ܒܚܪܐ. v. 28. ܕܒܝܢ ܦܠܓܐ] noſtri ܦܠܓܘܬܐ. forte legendum ܦܠܓܘܬܐ. v. 30. ܒܒܢܝܐ] noſtri ܒܒܢܝܐ. item ܢܦܚ ܕܡܢ ܒܢ̈ܝܫܐ] Poc. ܢܦܚ ܡܢ ܒܢܝ̈ܫܐ v. 33 ܒܪ ܐܫܟܪ] Poc. ܐܫܟܪ Uſs. ܐܫܟܪ. v. 34. ܒܣܘܫܐ] noſtri ܒܣܘܫܐ. v. 35. ܐܬܟܠܠ] noſtri ܐܬܟܠܠ v. 37. ܢܦ̈ܫܬ] noſtri ܢܦܫܬ.

CAP. XXIV. v.1. ܘܗܠܟ] noſtri ܘܗܠܟ v. 9. ܘܣܘܥܪܢܐ] Poc. ܘܣܘܥܪܢܘܗܝ Uſſ. addit ܕܒܥܠܕܒܒܗ v. 13. ܒܪ ܒܝ] non comparet in noſtris: In calce libri in noſtris, ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܩܕܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܬܩܪܐ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܘܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡ̈ܐ ܐܠܦܝܢ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ.

Finis libri hujus qui a Samuele Propheta nominatur. Conſtat autem verſibus tribus mille quadringentis triginta ſex. Sequitur autem,

ܗܢܐ ܟܬܒܐ ܕܬܫܥܝܬܐ ܕܡܠܟܐ ܟܬܝܒ ܡܢ ܟܗܢܐ ܕܫܡܗ ܝܘܚܢܢ ܘܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡ̈ܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܟܬܝܒ ܐܦ ܟܬܒܐ ܕܕܒܪ̈ܝ ܝܘܡܬܐ ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܡܫܪܪ ܗܢܐ ܠܗܘ ܘܗܘ ܠܗܢܐ: ܗܢܐ ܕܝܢ ܝܬܝܪ ܡܬܩܒܠ ܡܛܠ ܕܒܪܘܚܐ ܟܬܝܒ.

Liber iſte Hiſtoriæ Regum ſcriptus eſt a ſacerdote, cui nomen Joannes: Conſtat autem verſibus quinquies mille tercentum viginti ſeptem. Eodem tempore ſcriptus eſt liber Paralipomenon. Itaque comparatione illius hic confirmatur, & ille hujus. Hic autem magis recipitur, quia Spiritu ſcriptus eſt.

REGUM I.

CAP. I.

VErſ. 26. ܘܗܘܐ ܕܢܬܢ] Uſs. ܢܬܢ v. 34. ܘܬܡܫܚܘܢܝܗ] Poc. ܘܬܡܫܚܘܢܝܗܝ. v. 38. ܘܦܠܝܛܝܐ] Uſs. ܘܦܠܫܬܝܐ. v. 49. ܘܐܙܕܘܥܘ ܟܠܗܘܢ ܙܡܝܢ̈ܐ] Poc. ܘܙܥܘ ܘܩܡܘ ܟܠܗܘܢ ܙܡܝܢܐ

CAP. II. v. 40. ܘܐܝܬܝ] Uſſ. ܘܐܝܬܝܗܘܢ.

CAP. III. v. 18. ܘܝܠܕܬ ܐܦ ܗܝ ܐܢܬܬܐ] Poc. ܘܝܠܕܬ ܐܦ ܐܢܬܬܐ. v. 20. ܘܫܡܬܗ ܒܥܘܒܗ] Poc. ܘܫܡܬܗ. Uſſ. ܘܫܡܬܗ ܒܥܘܒܗ

CAP. IV. v. 5. ܘܒܪ ܢܬܢ] noſtri ܒܪ ܢܬܢ. v. 6. ܕܥܠ ܒܝܬܐ] noſtri ܥܠ ܒܝܬܐ. v. 25. ܘܬܚܝܬ ܬܐܢܬܗ] Uſs. ܘܬܚܝܬ ܬܐܢܬܐ v. 28. ܘܠܡܫܟܢܐ] ſic in marg. Uſſ. in textu autem ܘܠܡܫܟܢܬܐ. ut et in Poc.

CAP. VI. v. 3. ܦܬܝܗ] Poc. ſemper ܦܬܝܗ. v. 8. ܘܡܟܣܝܘܬܐ] Poc. in plurali v. 12. ܕܩܘܫܬܐ] Uſſ. ܕܩܘܫܬܐ v. 36. ܕܩܘܪܒܢܐ] Poc. per ܒ ſed male. Poſt VII. 16. ſcribit ipſe etiam per ܒ.

CAP. VII. v.4. ܘܐܣܛܘܐ] Poc. ܘܐܣܛܘܐ. ܘܡܕܢܚܐ] Poc. ܕܡܕܢܚܐ ut & poſt. ܘܐܣܛܘܐ ܩܕܡܝܐ] Uſſ. ܐܣܛܘܐ. v. 20. ܥܠ ܣܘܪܐ] Uſſ. ܡܢ ܣܘܪܐ. v. 25. ܦܢܝܢ ܠܡܥܪܒܐ] in noſtris occidens ante meridiem. v. 29. ܘܥܠ ܬܘܪܐ] noſtri per ܒ. vide v. 41. v.36. ܘܪܫܡ] noſtri ܘܪܫܡ v. 39. ܘܥܒܕ] forte ܘܥܒܕܘ ut in Hebr. v. 51. ܡܐܢܐ] lege in plur. ſecundum Hebr.

CAP. VIII. v.2. ܕܡܛܠܠܬܐ] noſtri in ſing. v. 6. ܠܡܫܚܠ] Uſſ. ܠܡܫܚܠ. v. 27. ܐܠܐ ܫܡܝܐ] noſtri ܫܡܝܐ. v. 31. ܠܡܚܛܐ] noſtri ܠܡܚܛܐ. v.55. ܟܢܘܫܬܐ] noſtri ܟܢܘܫܬܐ v. 60. ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡ̈ܐ] noſtri ܕܢܕܥܘܢ ܥܡܡܐ v. 63. ܕܩܘܪܒܢܐ ܫܠܡ̈ܐ] Uſſ. ܡܐܐ v. 66. ܘܒܪܟ] Uſſ. ܒܪܟ

CAP. IX. v. 10. ܘܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ noſtri legunt ܘܒܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. v. 26. ܐܕܘܡ] Arabs legit Edom, ut credibile ſit errorem irrepſiſſe in codices Syriacos.

CAP. X. v. 7. ܘܐܬܚܒܠ] videtur legendum ܘܐܬܚܒܠ in ſecunda, ſic certe Uſſer. v. 13. ܘܐܦܩܬ] Poc. ܐܦܩܬ item Uſſer.

CAP. XI. v. 11. ܘܐܬܒܝܢ] Uſs. ܘܬܒܝܢ ܘܠܐ. v. 15. ܐܘܪܚ ܠܟܠ] Poc. ܠܟܠ ܚܘܒܪܐ ܘܐܘܪܚܐ. v. 18. videtur Arabs meliore uſus codice cum ſcribit Pharan per ܦ quam noſtri qui per ܕ. v. 24. ܗܕܪܥܙܪ] Poc. ܗܕܪ ܘܐܙܠܘ item Uſs. v. 25. ܪܙܘܢ] Uſs. ܪܙܘܢ ܡܢ Poc. ܪܙܘܢ. v. 26. ܙܪܘܥܐ] Poc. ܙܪܘܥܐ item Uſs. v. 27. ܘܩܪܒ] Poc. ܘܩܪܒ ut ſit grave, item Uſs.

CAP. XII. v. 6. ܥܡ ܣܒ̈ܐ ܕܩܡܘ ܩܕܡ ܫܠܝܡܘܢ ܐܒܘܗܝ] Uſs. ܩܕܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ ܐܒܘܗܝ ܘܐܦ̈. v. 14. ܕܪܒܝܗܘܢ] Poc. ܕܪ̈ܒܝܗܘܢ & ܕܪ̈ܒܝܗܘܢ item Uſs. ſed v. 10. ܕܪܒܝܗܘܢ. v.32. ܘܐܩܝܡ ܒܝܬ ܐܠ ܥܠ ܐܠܘܗܝ ܕܥܒܕ] in Uſs. ܘܐܩܝܡ ܒܒܝܬܐܠ ܕܒܚܐ ܠܥܓܠ̈ܐ ܕܥܒܕ. Ib. ܕܥܒܕ] Mſs. ܕܥܒܕ ܡܢ ܠܒܗ.

CAP. XIII. v. 3. ܕܢܛܪܝܢ ܫܪܓܝܢ] Poc. ܕܢܛܪܝܢ ܫܪ̈ܓܝܢ. v. 23. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠ ܠܚܡܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܬܝ ܡܝܐ] Poc. ܠܚܡܐ ܘܐܫܬܝ ܡܝܐ Uſser. ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠ ܠܚܡܐ ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܬܝ ܡܝܐ in ſing. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܬܝ ܡܝܐ. v.32. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܒ̈ܬܐ] noſtri ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܒ̈ܬܐ ܕܒܝܬ ܟܘܡܪ̈ܐ.

CAP. XIV. v. 15. ܘܢܘܪܐ] Poc. ܘܢܘܪܐ item Uſſerianus.

CAP. XV. v. 13. ܠܒܝܬ ܡܠܟܘܬܗ] Poc. ܠܒܝܬ ܡܠܟܘܬܗ item Uſser.

CAP. XVI. v. 6. & 8. ܐܠܐ] in Poc. ܐܢܐ & ſic etiam poſtea. v. 23. ܐܬܪܥܝ ܫܢ̈ܝܢ] Poc. ܫܢܝܢ ܕܫܒܥ ܡܠܟ Uſſerianus autem ܐܬܪܥܝܬ ܫܢܝܢ ܕܫܒܥ ܡܠܟ. Ad initium Eliæ adſcriptum eſt in noſtris libris ܐܬܚܠܠ ܕܢܒܝܐ ܐܠܝܐ ܢܒܝ ܫܢܝܢ ܟܕ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ. ܩܕܡ ܠܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܬܡܢܐ ܡܐܐ ܘܬܡܢܐܝܢ ܘܫܬ ܫܢܝܢ. ܒܢܘܣܚܐ ܐܚܪܢܐ ܫܬܡܐܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬ *Elias Propheta Prophetavit XXIV. annos, anteceſſit autem adventum Domini noſtri 886 annis: in alio exemplari 626. annis.* v. 31. ܘܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܐܒ ܠܡ] Poc. ܡܢ ܕܡܠܟܘ item Uſſerianus. v. 34. ܫܟܠܗ] Poc. ܫܟܠܗ.

CAP. XVII. v. 9. ܕܬܬܪܥܘܢ] noſtri ܕܬܬܪܥܘܢ.

CAP. XVIII. v. 9 & 10. ܕܒܐܝܕܝ ܕܐܚܐܒ] Uſs. ܕܐܚܐܒ ܕܒܐܝܕܝ. v. 13. ܕܐܚܐܒ] Uſſerianus ܘܕܒܐܝܕ forte ſcribendum ܕܐܚܐܒ

ܕܕܒܪܬ frequens enim error ܘ pro ܕ. ſic v. 31. fortaſse legendum ܘܕܒܪ ܥܠܗ. certe in Poc. infra XIX. 2. ܕܕܒܪܬ ſcriptum eſt, ubi recte legimus ܘܕܒܪܬ & XXI. 26. in Uſſer. ſcriptum eſt ܕܐܬܛܥܝܘ. v. 29. ܟܢܒܝ̈ܢ ܕܬܫܥܐ] Poc. ܟܢܒܝܢ ܟܠܗ. v. 31. ܘܐܬܪܥܝ] ad marginem Uſs. adnotatum eſt e Gregorio Syro ܘܐܣܝ.

CAP. XIX. v. 19. ܬܪ̈ܬܥܣܪܐ] Uſs. ܬܪ̈ܥܣܪ certe ܦܕܢܐ fœm. eſſe conſtat, ſed ex ſequentibus veriſimile fit, maſculinam etiam eſſe: ܘܗܘ ܥܡ ܬܪ̈ܥܣܪ ܗܘܐ.

CAP. XX. v. 8. ܘܠܐ ܬܬܦܝܣ] Uſs. ܠܐ ܬܬܛܦܝܣ ſed lege ܠܐ ܬܬܬܦܝܣ. v. 14. ܘܡܕܒܪ̈ܢܐ] videtur legendum ܕܡܕܒܪ̈ܢܐ ut apud Arabem: nam quod ſtatim v. 15. ſcriptum eſt ܘܡܕܒܪ̈ܢܐ & mox ver. 17. & 19. ܘܡܕܒܪ̈ܢܐ inconſtantia ſcripturam ſuſpectam facit de vitio, legendum nimirum ܕܡܕܒܪ̈ܢܐ & ܕܕܒܪ̈ܢܐ. v. 20. ܘܐܬܦܠܛ ܗܕܕ] Poc. ܒܪ ܗܕܕ item in Uſs. Notandum autem eſt, quod per totam hanc hiſtoriam ܐܕܘܡ ſcribitur in codicibus Syriacis, Aram eſſe apud Arabem: Unde conjectura eſt in codices Syriacos errore irrepſiſſe. v. 33. ܐܚܘܟ ܗܢܘ] Poc. ܪܢܫܘ, item in Uſs.

CAP. XXI. v. 21. ܟܫܦܐ ܕܠܟܘܬܗܘܢ] videtur ſcribendum ܕܕܠܟܘܬܗܘܢ, ut prius ܕ interciderit ob poſterius.

CAP. XXII. v. 3. ܫܬܝܩܝܢ ܫܠܝܢ] Poc. ܫܬܝܩܝܢ. v. 4. ܘܪ̈ܟܫܝ] Poc. ܘܪ̈ܟܫܝܢ. v. 12. ܡܫܠܡ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܟܘܬܗ in Uſs. pro quo impreſſum eſt ܡܫܠܡ ܗܘ ܡܪܝܐ ܘܐܟܘܬܗ. v. 24. ܘܡܠܠ ܥܡܟ] Poc. ܕܡܠܠ. v. 40. ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ] Poc. ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ item Uſs. Notandum, nec libri nec capitis diſtinctionem ullam in codicibus noſtris eo in loco reperiri, ubi Hebraicus codex ſecundum Regum inchoat.

REGUM II.

CAP. I.

VER. 16. ܠܡܫܐܠ] Poc. ܕܬܫܐܠ, item Uſs. Ad v. 17. ܒܫܢܬܐ ܬܪ̈ܬܝܢ] in margine Uſs. ſic adnotatum eſt;

ܒܨܚ̈ܚܐ ܬܪ̈ܝܢ ܗܟܢܐ ܟܬܝܒ. ܒܫܢܬܐ ܬܪ̈ܬܝܢ ܕܝܘܪܡ ܒܪ
ܝܗܘܫܦܛ ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ. ܘܠܐ ܫܠܝܡܐ. ܡܛܠ ܕܠܬܚܬ
ܟܬܝܒ ܕܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܕܝܗܘܫܦܛ ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ.
ܘܒܫܢܬ ܚܡܫ ܕܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪ ܝܗܘܫܦܛ

In duobus exemplaribus ita ſcriptum eſt; Anno ſecundo Joram filii Joſaphat regnavit Joram filius Achab; Sed exactum non eſt. Quia infra ſcriptum eſt, decimo octavo anno Joſaphati regnaſſe Joramum, & anno quinto Jorami filii Achab regnaſſe Joramum filium Joſaphat.

CAP. II. v. 14. ܐܦ ܗܘ] noſtri, ܘܐܦ ܗܘ ܡܚܐ ubi & copulativam habes, & ſenſum quem reddit Sionita: interpunctio enim antecedit. v. 16. ܐܪܡܝܬܗ] in Uſs. ܐܪܡܝܬܗ per mhagione. Codices Syriaci quia ſecundum Regum ab Eliſæi rebus inchoant, ideo poſt verſum 18. ita eſt in noſtris: ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܬܠܝܬܝܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܐܠܝܐ ܢܒܝܐ *Finis libri tertii, libri Eliæ Prophetæ. Et ſtatim;* ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ ܐܬܢܒܝ ܥ̄ ܫܢܝܢ. ܩܕܡ ܕܝܢ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܠܝܐ ܪܒܗ. *Eliſha Propheta prophetavit annis LXX. Ante adventum autem Domini quot & Elias magiſter ejus. Tum,* ܣܦܪܐ ܕܬܠܝܬܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ *Tertius liber Regnorum: Eliſha Propheta.* ſive ut Uſſer ܕܐܠܝܫܥ, ut ante ܕܐܠܝܐ. v. 23. ܛܠܝ̈ܐ ܙܥܘܪ̈ܐ ܩܪ̈ܝܐ] noſtri ܛܠܝ̈ܐ ܕܩܪ̈ܝܐ ut alterum gloſſema ſit.

CAP. III. v. 7. ܘܪ̈ܟܫܝ] Poc. ܘܪ̈ܟܫܝܢ ut prius. v. 21. ܐܣܝ̈ܪܝ ܚܪܨܐ] noſtri, ܐܣܝܪ ܚܪܨܐ. v. 25. ܛܡܡܘܗ] noſtri, ܛܡܡܘ

CAP. IV. v. 3. ܘܡܐܢ̈ܐ ܣܪ̈ܝܩܐ] noſtri ܡܐܢ̈ܐ ܣܦ̈ܩܐ *Vaſa quæ ſufficiant*: optime. v. 8. ܟܕܥܒܪ] videtur ex ſequentibus ſcribendum ܥܒܪ ܗܘܐ inde enim ܥܒܘܪܘܬܐ. v. 19. ܘܡܟܬܗܝܢ] Uſſ. ܘܡܟܬܗܘܢ v. 41. ܘܐܪܡܘܗ ܒܩܕܪܐ] Uſſ. ܘܐܪܡܘ forte ܘܐܪܡܝ ſing. ut in Hebr. quanquam etiam ſequitur in Uſs. ܫܦܘ in plurali.

CAP. VI. v. 15. ܘܫܟܠ ܡܫܡܫܢܐ] Uſſ. ܘܫܟܠ ܘܡܫܡܫܢܐ v. 29. ܘܐܛܫܝܬܗ] Poc. ܛܫܝܬܗ

CAP. VII. v. 1. ܒܐܣܬܝܪܐ] noſtri, ܒܡܬܩܠܐ ut poſt. Item v. 16. & 18. v. 2. ܘܪܒܐ ܕܡܠܟܐ] noſtri, ܪܒ ܡܠܟܐ. item v. 17. & 19. v. 7. ܘܪ̈ܟܫܝܗܘܢ] Poc. ܘܪ̈ܟܫܝܗܘܢ ut prius; uterque autem noſtrorum ſtatim ܚܡ̈ܪܝܗܘܢ. v. 18. ܟܝ ܢܒܝܐ ܐܠܝܫܥ] noſtri ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܗ ܟܝ male.

CAP. VIII. v. 2. ܘܥܒܕܬ ܐܝܟ ܡܠܬܐ] noſtri ܘܥܒܕܬ ܡܠܬܐ. v. 7. ܐܬܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ] noſtri plenius ܐܬܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܠܗܪܟܐ Idq; ſecundum Hebr. v. 19. ܠܒ̈ܢܘܗܝ] noſtri ܘܠܒܢܘܗܝ v. 26. ܒܪܬܗ ܕܥܡܪܝ] noſtri, ܒܪܬ ܥܡܪܝ v. 28. ܘܡܚܘ ܐܪ̈ܡܝܐ] noſtri, ܘܡܚܝܘܗܝ ܐܪ̈ܡܝܐ

CAP. IX. v. 2. ܢܡܫܝ] etſi noſtri etiam libri ſcribunt hoc nomen per ܫ, videtur tamen per errorem irrepſiſſe hæc ſcriptura; ut e contrario ܢܦܠܣܝܢ pro ܦܠܫܝܢ. v. 7. ܘܐܬܦܪܥ] noſtri, ܘܬܬܦܪܥ. v. 13. ܕܕܪ̈ܓܐ] noſtri, ܕܕܪ̈ܓܘܗܝ. v. 17. ܕܒܪ ܘܫܕܪ] Poc. ܕܒܪܘ ܘܫܕܪܘ v. 21. ܪܟܒܗ] noſtri ܪܟܒ, male. v. 25. ܫܩܘܠ] noſtri, ܫܩܠܝܗܝ. v. 57. ܕܦܓܪܘܬܐ] Poc. ܘܦܓܪܘܬܐ

CAP. X. v. 1. ܕܐܚܐܒ] non reperitur in noſtris, ſicut nec videtur ad ſenſum pertinere. In Uſſeriano autem poſt ܘܐܘܕܥܐ ܕܝܗܘܐ ܠܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܒܗܘܢ. ܒܫܡܪܝܢ. quæ etſi infra leguntur, non videntur huic loco aliena. v. 9. poſt ܐܢܬܘܢ in Poc. ܘܡܢܘ in Uſſ. ܕܡܢܘ quod, quid ſibi vult? ܐܢ ܐܝܬ ܡܢܘܬܐ v. 17. ܠܟܠܗܝܢ] noſtri, ܟܠܗܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗ. v. 20. ܘܩܪܘ] ܠܗ ܟܢܫܐ] noſtri, ܟܢܫܐ ܠܗ ܟܠܗ ܘܩܪܘ. v. 29. ܠܐ ܦܪܩ] ܡܢ ܚܛ̈ܗܝ ܕܝܪܒܥܡ] in noſtris ܘܠܐ ܦܪܩ ܡܢ ܚܛ̈ܗܝ v. 35. ܒܫܡܪܝܢ] in Poc. ܐܝܢ ܒܪܗ, pro ܒܫܡܪܝܢ

CAP. XI. v. 3. ܘܡܠܟܬ ܐܪܥܐ] noſtri, ܕܡܠܟܬ ܐܪܥܐ v. 5. ܬܠܬ̈ܐ] noſtri, ܬܘܠܬܐ & poſt ܬܪ̈ܬܝܢ ܕܡܛܪ̈ܬܐ v. 12. ܟܠܝܠܐ ܕܣܗܕܘܬܐ] noſtri ܟܠܝܠܐ ܘܣܗܕܘܬܗ. unde conjectura eſt legendum ܘܣܗܕܘܬܐ ut in Hebr. v. 17. ܒܝܢ ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܐ ܘܠܥܡܐ ܘܠܥܡܐ] noſtri, male. ܒܝܢ ܡܪܝܐ ܘܡܠܟܐ ܘܥܡܐ ܕܢܗܘܘܢ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܒܝܢ ܡܠܟܐ ܘܥܡܐ

CAP. XII. v. 1. ܒܘܕܩܐ noſtri, ܕܒܘܕܩܐ v. 18. ܘܐܬܟܠܝܢ] noſtri, ܘܐܬܠܟܝܢ. v. 21. ܝܘܙܒܕ ܝܗܘܙܒܕ] in Poc. uterq; eſt ܝܘܙܒܕ, in Uſſer. uterque ܝܗܘܙܒܕ.

CAP. XIII. v. 1. ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ] in Uſſ. ܒܫܢܬ ܕܥܣܪܝܢ v. 6 ܒܗ ܗܠܟܘ] ܗܠܟ ܒܗ & ܗܠܟܘ ܒܗ in Poc. ut in Hebr. v. 12. ܘܐܬܬܟܬܫ] noſtri, ܘܐܬܟܬܫ, forte ܕܐܬܟܬܫ ut in Hebr. Sic certe ſcriptum eſt in Poc. 14. 15. v. 20. ܟܠ ܫܢܬܐ] noſtri, ܟܠ ܫܢܬܐ ܥܠܝܢ ܗܘܘ ܒܐܪܥܐ ܗܘ v. 21. ܘܐܙܠ ܒܩܒܪܐ] Poc. plenius ܘܐܙܠܘ ܘܫܕܘܗ ܒܩܒܪܐ v. 25. ܐܝ̈ܠܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ] Poc. ܩܘܪ̈ܝܐ ܐܝ̈ܠܝܢ

CAP. XIV. v. 2. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ] Poc. ܫܡܗ ܕܐܡܗ ut in Heb. v. 9. ܚܘܚܐ ܚܘܚܐ] Uſſ. ܚܘܚ ܚܘܚ v. 14. ܘܒܢ̈ܝ ܥܪ̈ܒܢܐ ܘܗܦܟ] in noſtris ܘܒܢ̈ܝ ܥܪ̈ܒܢܐ ܘܗܦܟ, male.

CAP. XVII. v. 4. ܘܥܡܪ] non dubito legendum ܕܥܡܪ ut in Hebr. etſi libri noſtri id non habeant. v. 31. ܠܒܢܝܗܘܢ] Uſſ. ܠܒܢ̈ܝܗܘܢ . ܘ pro ܕ, ut alias annotavimus.

CAP. XVIII. v. 16. ܕܥܒܕ ܗܘ] noſtri, ܕܥܒܕ ܗܘܐ recte. v.20. ܕܩܪܒܬܐ] Poc. ܘܩܪܒܬܐ, errore ſæpe notato. v.24. ܕܥܒܕܝܗܝ ܕܡܪܗ̈ܝ] Poc. ܕܥܒܕܝܗܝ ܡܠܟܐ ܕܡܪܗ̈ܝ. Item Uſſer. Ib. ܘܬܟܠ ܥܠ ܡܨܪܝܢ] Uſſ. ܡܨܪܝܢ ܥܠ ܘܐܬܬܟܠ. lege, ܕܬܬܟܠ. v.25. ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ] noſtri, plenius ܕܐܬܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܕܐܚܪܒܝܗ. v. 30. ܬܬܡܣܪܡܐ] noſtri, ܡܬܡܣܪܐ. v. 31. ܥܒܕܘ ܥܡܝ ܫܠܡܐ] noſtri ܒܘܪܟܬܐ ut Hebr.

CAP. XIX. v.3. ܘܪܘܓܙܐ] non legitur in noſtris. v. 4. ܫܡܥ ܡܪܝܐ] Poc. plenius ܕܫܡܥ ܡܪܝܐ. Ibid. ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ] Uſſ. ܐܬܘܪܝܐ. v. 9. ܥܠ ܬܪܗܩܐ ܕܟܘܫ] noſtri ܥܠ ܬܪܗܩܐ ܕܟܘܫ. v. 12. ܘܐܚܪܢܐ ܕܚܢܘܢ] Poc. plenius, ut ſupra ܘܐܚܪܢܐ ܕܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ. ܕܐܚܪܒܘ ܐܢܘܢ. v. 17. ܚܪܒܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ] in Poc. ܚܪܒܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ : in ſing. ut ſupra, haud ita recte. v. 20. ܕܨܠܝܬ ܠܘܬܝ] Uſs. ܕܨܠܝܬ ܩܕܡܝ ſecundum Hebr. Poc. ܕܨܠܝܬ ܩܕܡܝ. v. 20. ܒܢܦܫܐ] noſtri ܒܢ̈ܦܫܐ : recte ex Hebr. v. 27. ܘܡܦܩܢܟ ܘܡܥܠܢܟ] noſtri ܘܡܥܠܢܟ ܘܡܦܩܢܟ. v. 37. ܐܕܪܡܠܟ] ad oram Uſſer. notatum eſt, Gregorium Syrum legere ܐܕܪܡܠܟ.

CAP. XX. v. 4. ܕܪܬܐ ܡܨܥܝܬܐ] noſtri ܡܨܥܝܬܐ. v.19. ܒܫܠܡܐ ܘܫܪܪܐ] ܕܡܠܟܐ ܕ noſtri ܒܫܠܡܐ ܘܫܪܪܐ ܢܗܘܐ minus recte.

CAP. XXI. v. 5. ܒܬܪܬܝܢ ܕܪ̈ܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ] Poc. in ſing. quod fortaſſe ſemper melius. v. 19. ܡܫܠܡܬ] Poc. ܡܫܠܡܬ.

CAP. XXII. v. 5. ܕܥܒܕܝܢ ܥܒܝܕܬܗ] noſtri ܕܥܒܕܝܢ ܥܒܝܕܬܗ verſu tamem 9. addunt ܕܥܒܕܝܢ. v. 7. ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ] noſtri ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ. v. 17. ܘܐܪܓܙܘܢܝ] noſtri ܘܐܪܓܙܘܢܢܝ.

CAP. XXIII. v. 4. ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ] Uſs. ܩܕܪܘܢܐܝܬ. v. 8. ܘܦܚܡ] in noſtris ſic, ܘܦܚܡ ܒܬܪܥܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܐܝܬ ܒܬܪܥܐ ܕܗܘܫܥ ܪܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܥܠ. v. 11. ܕܡܫܡܫܢܐ] noſtri ܡܫܡܫܢܐ : bene, & mox ܒܡܥܠܢܐ ܕܒܝܬ. v. 19. ܕܡܕܝܢܬܐ] noſtri, ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ ut in Hebr. v. 35. ܕܦܪܥܘܢ] hic interciderunt quæ in Hebr. ſequuntur prius ܦܪܥܘܢ in noſtris ſic: ܥܠ ܦܘܡܗ ܕܦܪܥܘܢ. ܟܠ ܐܢܫ ܐܝܟ ܐܪܥܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܕܢܬܠ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܠܦܪܥܘܢ ܥܠ ܡܠܬܐ ܕܦܘܡܗ ܕܦܪܥܘܢ ܚܝܠܐ.

CAP. XXV. v.13. Non legitur in noſtris tota iſta clauſula; ܘܡܐܢ̈ܐ ܕܢܚܫܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. In noſtris ſic ſubſcriptum eſt ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܕܗܘܘ ܦܬܓܡ̈ܐ ܘ ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܫܢܝ̈ܐ ܡܐܬ̈ܐ

Finis libri Regnorum Iſraelis & Judæ: cujus verſus ↀↃↃCCCXXVI.

Tum ſequitur; ܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܫܢܝ̈ ܝܘܡܐ ܕܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܟܬܝܒ ܗܘܐ ܘܐܬܟܬܒ. ܘܟܬܝܒ ܡܢ ܝܘܚܢܢ (f. ܝܘܚܢܢ ut poſtea) ܒܝܕ ܐܘܪܫܠܡ. ܡܠܝܠܐ ܚܟܝܡܐ ܕܡܠܟܐ. *Etiam ſcriptum libri Chronicorum eodem iſto tempore conſcriptum eſt, Et ſcriptum eſt, ab eodem* Joanne *ſcriptum eſſe.*

PARALIPOMENON. I.

Notandum, Initio Paral. Lacunas quas agnoſcit editio Paris. in noſtris codd. nullas reperiri: Nec ullum eſſe ſatis idoneum argumentum, quod ab Hebraico in his libris tam immaniter diſceſſum ſit, vitio exſcriptorum potius quam voluntate Interpretis factum eſſe. Quod quidem magnopere mirandum eſt, cum duæ tantum memorentur editiones Syriacæ: altera, quam exhibemus, ad Hebraicum facta, quam ܦܫܝܛܬܐ *Simplicem appellant, altera ad Græcum, quam* ܕܫܒܥܝܢ *in libris Paral. tantum ab Hebraico diſcedi, nec tamen Græcum exprimi.*

CAP I.

VErſ. 39. ܚܘܪܝ] Uſs. ܚܘܪ v. 41. ܐܫܒܢ] noſtri ܐܫܒܢ v. 43. ܕܡܠܟܘ ܡܠܟܐ] noſtri ܡ̈ܠܟܐ in plur. ut ܗܘܐ ܡܠܟܐ

CAP. II. v. 8. ܕܐܬܠܝ ܒܪܢܫܐ] Poc. ܒܪܢܫܐ v. 18. ܕܢ̈ܫܐ ܐܫܬܐ] Uſs. ܕܢܫܐ ܐܢܬܬܗ v. 35. ܠܒܢܝܗܘܢ] noſtri, ܠܒܢܝܗܘܢ

CAP. IV. v. 20. ܘܐܫܠܐ] noſtri plenius, ܘܐܫܠܐ. ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܚܕܘܐ ܐܚܘܗܘܢ ܕܫܡܥܘܢ ܘܐܒܘܗܘܢ ܕܝܗܘܕܐ ܘܡܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܫܠܐ. ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܫܐܠ ܒܪܗ ܕܝܗܘܕܐ ܫܡܗܬܐ ܠܟ v. 27. ܕܐܬܬ ܒܢܬܗܘܢ] noſtri ܒܢܬܗ male. v. 41. ܘܐܬܟܢܫܘ] videtur ſcribendum ܘܐܬܘ v.42. ܒܢܝ̈ ܐܫܒܢ] noſtri ܐܫܒܢ.

CAP. V. v. 1. ܘܝܘܣܦ] noſtri, ܘܝܘܣܦ. v.4. ܫܡܥܝܐ ܒܪܗ] noſtri in primo loco ܫܡܥܝܐ.

CAP. VI. v. 38. ܕܐܣܦ ܒܪ ܒܪܟܝܐ] videtur legendum ܐܣܦ, etſi ſine ope librorum. v. 55. ܒܝܬ ܚܒܪܘܢ] noſtri, ܚܒܪܘܢ v.62. ܫܒܛܝܗܘܢ] videtur leg. ܫܒ̈ܛܝܗܘܢ etſi ſine libris. Item videtur legendum v. 66. ܡܪ̈ܥܝܐ ܕܐܬܚܘܡܝܗܘܢ etſi diſſentiente Arabe. v. 70. ܕܢܪܬܘܢ] lege ex Heb. ܕܢܬܠܘܢ, ut & v. 77. v. 74. ܘܡܫܐܠ] Poc. ܘܡܫܐܠ. v. 79. ܘܡܦܥܬ] Poc. ܘܡܦܥܬ

CAP. VII. v.3. ܘܐܫܝܐ] noſtri ܘܐܫܝܐ v.6. ܘܐܫܒܠ ܘܝܕܥܐܝܠ] in Poc. ܘܐܫܒܠ ܘܝܕܥܐܝܠ. v.12. ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܝܪ] Poc. ܕܥܝܪ ܒܢܝ̈ܗܘܢ Uſs. ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܝܪ. v. 21. ܘܡܠܟܐ ܒܪܗ] Poc. ܘܡܠܟܐ ܒܪܗ

v. 30. ܘܐܫܪܝܢ ܠܐܚܘܗܘܢ] Poc. ܘܐܫܪܝܢ ܠܐܚܘܗܘܢ

CAP. VIII. v. 11. ܘܐܠܦܥܠ] Poc. ܘܐܠܦܥܠ Ibid. ܘܐܘܠܕ] noſtri ܘܐܘܠܕ male. v. 13. ܕܐܝܠܘܢ] noſtri, ܕܐܝܠܘܢ ut antea.

CAP. XI. v. 10. ܕܓܢܒܪ̈ܐ] videtur legendum ܓܢܒܪ̈ܐ & v. 11. ܕܓܢܒܪ̈ܘܗܝ

CAP. XII. v. 1. ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ] noſtri ܒܓܢܒܪ̈ܘܗܝ male. v. 28. ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܪ̈ܫܐ ܘܪ̈ܒܢܐ] Poc. ܪ̈ܫܐ ܘܪ̈ܒܢܐ ܒܝܬ ܐܒ̈ܘܗܝ Uſs. ܪ̈ܫܐ ܘܪ̈ܒܢܐ ܒܝܬ ܐܒ̈ܘܗܝ. v.31. noſtri ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܐܠܦ̈ܝܢ abſque ܐܠܦ̈ܐ.

CAP. XIII. v. 2. ܒܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ] Uſs. ܒܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ quamvis v. 4. ut impreſſum eſt. v. 11. ܘܡܚܝܬ ܥܘܙܐ] Uſſ. ܡܚܝܬܐ ܕܥܘܙܐ. v. 14. ܘܒܪܟ] noſtri ܕܒܪܟ quaſi intercidiſſet quod in Samuele narratur, dictum fuiſſe Davidi, benedixiſſe Dominum.

CAP. XIV. v. 7. Ad oram Uſſer. notatum eſt ad nomen Eliphelet ܐܠܝܦܠܛ ܬܪܬܝܢ ܙܒ̈ܢܝܢ ܟܬܝܒ ܘܐܦ ܕܝܢ ܐܠܝܦܠܛ ܟܬܒܬ (l. ܐܫܟܚܬ) *Eliphelet bis ſcriptum eſt. Scripſi tamen ut inveni.*

CAP. XVI. v. 1. Poſt ܫܠܡ̈ܐ Poc. addit ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ſecundum Heb. v. 11. ܠܐܦ̈ܘܗܝ] in Poc. bis ܠܐܦܘܗܝ ſicut & v. 8. ubi Uſſer. ܠܐܦ̈ܘܗܝ in plur. ut & hic. v. 30. ܙܘܥܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ] noſtri ܙܘܥܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ cum ܝ fœm. v. 39. ܘܐܫܬܘ] Poc. ܘܐܫܬܘ item poſt, ut & Uſſ. ܕܥܠܬܐ ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܠܬܐ ܬܕܝܪܐܝܬ. v. 40. ܠܨܦܪܐ. ܘܠܪܡܫܐ] Poc. addit, ܘܠܪܡܫܐ ܘܡܢ ܘܠܥܕܢܐ ܕܨܦܪܐ : ut in Hebr. eadem habet & Uſſer

CAP. XVII. v. 25. ܕܒܢܝܬܐ ܒܝܬܐ ܠܟ] videtur legendum ܕܒܢܝܬܐ ܐܒܢܐ ܠܟ, non ܒܝܬܐ, etſi libri noſtri ſic legunt.

CAP. XVIII. v. 2. ܥܡܗ ܠܪܡܬܐ] Poc. ܚܘܒܗ. v. 16. ܡܪܥܝܢܐ] videtur legendum ܡܪܒܝܢܐ, etſi neque noſtri libri neque Ar. hoc habeat.

CAP. XIX. v. 2. ܒܪ ܚܢܢܝ] noſtri ܒܠܐ ܚܢܢܝ male. v. 4. ܒܝܬ ܦܪܚܗܘܢ] Uſs. ܒܝܬܦܪܚܗܘܢ quod certe idem eſt quod in Chald. כונשרא Prov. III. 8. v. 18. ܘܟܒܪܐ ܐܪܒܐ ܠܐܩܝܡ] Uſs. ܕܒܪܐ.

CAP. XX. v. 2. ܬܩܒܐ ܬܩܒܐ] Uſs. ܬܩܒܬܐ. v. 3. ܘܡܫܡܥܢܘܬܐ] noſtri ܘܡܫܡܥܢܘܬܐ. v. 5. ܕܪܕܝܢܐ] Uſs. ܕܪܕܝܢܐ. v. 6. ܒܝܬܐ ܒܝܬܐ ܚܕ ܕܡܫܘܚܬܐ] Uſs. ܕܒܝܬܐ ܚܕ ܒܝܬܐ ܕܒܝܬܐ.

CAP. XXI. v. 17. in Poc. ܘܐܙܠ ܕܗܘܐ ܒܥܒܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ ܘܐܙܠ ܗܘ ܚܝܠܐ ܕܐܬܥܒܕ ܒܥܒܕܐ. ܘܐܙܠ ܗܘ ܚܝܠܐ: ſic & Uſs. v. 22. ܡܠܟܘܬܐ] Poc. ܘܡܠܟܘܬܐ, item Uſſer.

CAP. XXII. v. 5. ܒܥܒܕܐ] Poc. ܒܥܒܕܐ. v. 19. ܒܥܒܘܕܐ] Poc. ܒܥܒܘܕܬܐ.

PARALIPOMENON. II.

CAP. XXIII. v. 4. ܒܫܒܬܐ ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܫܒܬܐ] noſtri ܠܟܗܢܐ. v. 22. ܕܥܡܗ] in Poc. plenius ܒܢܘܗܝ ܕܥܡܗ ܕܗܘܐ. v. 29. ܘܒܥܒܘܕܘܬܐ] in Uſs. ܘܒܥܒܘܕܘܬܐ per ܒ non per ܟ. Poc. per ܟ.

CAP. XXIV. v. 6. ܒܪ ܡܫܝܚܐ ܠܐ] noſtri, ܒܪ ܡܫܝܚܐ ܠܐ. v. 16. ܒܐܠܘܗܐ] Poc. ܒܐܠܘܗܐ, ut & Uſſer. v. 21. ܫܘܐ] in Poc. ſemper ܫܘܐ, ut & in Uſſer. v. 22. ܘܫܟܡܘ] Poc. ܘܫܟܡܘ.

CAP. XXV. v. 1. ܒܫܘܫܒܐ] noſtri ܫܘܫܒܐ. v. 2. ܒܗܪܬܐ] videtur legendum ܒܗܘܢ ܐܬܗܘ, etſi ſine libris. v. 7. ܘܡܫܡܫܝܢ] lege ܕܡܫܡܫܝܢ. notandum autem eſt 23. & 24. verſus nimirum 30. & 31. in noſtris non reperiri.

CAP. XXVIII. v. 1. ܘܐܘܪܫܠܡ ܕܠܐ ܬܩܢ] noſtri ܘܐܘܪܫܠܡ ܕܡܠܟܐ ܕܠܐ ܬܩܢ. v. 15. ܘܓܡܠܘܗܝ] Uſs. ܘܓܡܠܘܗܝ.

CAP. XXIX. v. 7. ܘܩܛܪܬܐ] Poc. ܘܩܛܪܬܐ. v. 18. ܘܐܦܐ ܕܠܚܡܐ ܘܟܠ ܡܐܢܘܗܝ] Poc. plenius ܐܦܐ ܒܠܚܡܐ ܘܟܠ ܡܐܢܘܗܝ ܘܦܬܘܪܐ ܕܠܚܡܐ ܒܠܚܡܐ ܘܟܠ ܡܐܢܘܗܝ. & ſic etiam prorſus in Uſs.

PARALIPOMENON. II.

CAP. I.

VER. 7. ܡܪܝܐ ܘܐܬܠܝ] videtur ſcribendum ܕܐܬܠܝ. & v. 13. ܕܡܢ ܡܪܒܚܐ: etſi ſine libris. v. 17. videtur deeſſe ܡܡܠܟܐ ܕܚܬܝܐ ܘܡܠܟܐ ܕܐܪܡ.

CAP. II. v. 13. ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܗܘ] Poc. ܗܘܐ. v. 16. ܘܢܦܩܘܢ ܒܡܫܟܢܐ] Uſs. ܘܢܦܩܘܢ ܒܚܒܠܐ. v. 18. noſtri plenius, ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܡܓܙܪܝܢ ܘܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ ܦܩܘܕܐ ܥܠ ܥܒܕܐ ܠܡܥܒܕܘ ܠܥܡܐ:

CAP. IV. v. 9. ܢܚܫܐ] Poc. ܕܢܚܫܐ.

CAP. V. v. 2. ܕܐܒܗܬܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ] noſtri ܕܐܒܗܬܐ male. v. 9. ܘܐܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܪܝܫܐ] Poc. plenius; ܘܗܘܘ ܐܪܝܟܝܢ ܩܝܡܐ ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܪܝܫܝܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܒܝܬ ܩܘܕܫܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ. ܒܪܝܫܐ ܕܥܠܬܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ: eadem & in Uſſ.

CAP. VI. In Tit. ܨܠܘܬܐ ܕܫܠܝܡܘܢ] Uſs. ܨܠܘܬܐ ܕܫܠܝܡܘܢ ܕܒܪ ܕܘܝܕ. v. 13. ܐܡܬܐ ܚܕ ܕܢܚܫܐ] Uſs. ܕܢܚܫܐ. v. 14. ܕܐܝܬܝܟ ܘܫܡܝܐ] noſtri ܕܐܝܬܝܟ ܫܡܝܐ male. v. 24. ܒܬܒܪܬܗܘܢ] Poc. ܒܬܒܪܬܗ l. ܒܬܒܪܬܗܘܢ ut in Uſſer. v. 20. in Uſs. plenius ܗܘ ܒܥܠܕܒܒܐ ܡܨܠܝܢ ܥܠ ܡܫܒܥܢܘܬܟ. v. 30. ܘܚܘܒܝ ܐܢܫ] Poc. ܕܚܘܒܝ ܐܢܫ. v. 35. ܒܪ ܚܢܢܝܗܘ] noſtri. ܡܬܒܚܢܢܝܗܘ male.

CAP. VII. v. 10. ܕܐܬܦܢܝ] Poc. ܕܐܬܦܢܝ.

CAP. IX. v. 15. ܘܡܬܩܢܝܢ ܒܓܘܦܢ] Poc. ܡܬܩܢܝܢ. v. 17. ܘܒܪܡܘܢ] noſtri plenius ܘܒܫܢܐ ܕܦܝܠܐ ܕܪܡܘܢܐ.

CAP. X. v. 15. ܘܡܠܟܐ ܫܠܚܘ] Uſs. ܫܠܚܘ.

CAP. XII. v. 14. ܒܥܒܕܘܗܝ] Uſſer. ܒܥܒܕܘܗܝ ut ſit maſc. quod ſenſus poſtulat.

CAP. XIII. v. 8. ܒܝܕ ܒܢܝ ܕܕܘܝܕ] Poc. ܒܝܕ ܒܢܝ plur. v. 18. ܘܐܬܟܬܫܘ] Poc. ܐܬܒܛܝܠ.

CAP. XIV. v. 7. ܒܠܐ ܕܥܒܕܢ] Uſſer. ܒܠܐ ܕܥܒܕܢ.
v. 17. ܠܐ ܦܪܩܘ] Poc. ܠܐ ܦܪܩܘ.

CAP. XVIII. v. 3. ܐܝܟ ܕܥܡܟ] noſtri, ܐܝܟ ܕܥܡܟ ut in Regibus.

CAP. XX. v. 30. in noſtris ſic, ܘܐܬܢܝܚܬ ܡܠܟܘܬܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܐܢܝܚ ܠܗ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܚܕܪܘܗܝ. ܗܘܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܝܗܘܕܐ.

CAP. XXI. v. 4. ܒܡܪܒܥܐ] videtur ex Hebr. legendum ܒܚܪܒܐ.

CAP. XXII. v. 1. ܚܪܒܘ ܐܝܟ ܫܝܢܐ] Poc. ܚܪܒܘ ܐܝܟ ܫܝܢܐ ܥܡܐ.

CAP. XXIII. v. 16. ܒܝܢܬܐ] noſtri ܡܠܟܐ ܘܥܡܐ ut in Hebr. v. 18. ܒܐܘܪܚܬܗ] noſtri ܒܐܘܪܝܬܗ.

CAP. XXIV. v. 6. ܒܝܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܐ] Poc. ܒܝܕ ܡܘܫܐ.

CAP. XXV. v. 1. ܝܗܘܥܕܢ] noſtri ܝܗܘܥܕܝܢ. v. 14. ܒܥܒܕܘܗܝ] videtur legendum ܡܢ ܒܥܒܕܘܗܝ. v. 16. ܕܠܐ ܢܫܡܥܘܢ] Poc. ܢܫܡܥܘܢ ܘܠܐ male; etſi ſic etiam Uſſer. v. 19. ܡܚܝܬ ܐܕܘܡ] Poc. ܡܚܝܬ ܠܐܕܘܡ male.

CAP. XXVI. v. 9. ܡܬܩܢܝܢ] Uſs. ܕܡܬܩܢܝܢ. v. 10. ܒܢܝܢܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ] Uſs. ܐܝܬ ܗܘܐ. v. 21. ܚܪܘܬܐ] noſtri ܚܪܘܬܐ male.

CAP. XXVIII. v. 5. ܚܪܒܐ ܕܥܡܐ] Uſs. ܚܪܒܬܐ. v. 9. ܘܐܬܐ ܠܡܕܝܢܬܐ] noſtri, ܕܐܬܐ. v. 18. Poc. ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܘܠܡܕܝܢܬܗ medio loco inter ܫܘܟܐ & ܘܝܪܚܘ.

CAP. XXIX. v. 6. ܕܒܥܝܢܘ] Poc. ܘܒܥܝܢܘ male quamvis ſic etiam & Uſs.

CAP. XXX. v. 9. ܗܝܡܢ ܫܒܝܬܗܘܢ] Uſs. ܕܫܒܝܢ ܫܒܝܬܗܘܢ. v. 14. hic in noſtris ſic legimus ܘܒܛܠܘ ܟܠܗܘܢ ܡܕܒܚܐ ܕܩܛܪܐ ܫܒܩܘ ܗܘܘ ܡܕܒܚܝܢ ܘܩܛܪܝܢ ܫܩܠܐ ita ut a fine v. 14. ad medium v. 22. nihil extet præter duas voces ܫܩܠܐ ܘܡܩܪܒܝܢ v. 21.

CAP. XXXII. v. 6. ܒܝܬ ܟܠܗܘܢ] forte legendum ܟܠܗܘܢ ܒܝܬ ut in Hebr. v. 17. ܒܡܪܕܘܬܗ] noſtri, ܒܡܪܕܘܬܗ. v. 25. ܒܠܐ ܐܝܟ ܕܗܘܐ] noſtri ܕܐܝܟ ܠܐ. v. 26. ܡܬܚܪܒܐ ܒܐܪܥܐ ܒܗ] Poc. ܘܒܗ ܕܐܪܥܐ ܡܬܩܪܝܢ: item Uſs. v. 32. ܒܫܦܪܐ] noſtri plenius ܐܦ ܒܫܦܪܐ.

CAP. XXXIII. v. 13. ܘܚܙܐ] Uſs. ܕܚܙܐ male.

CAP. XXXIV. v. 8. ܘܟܢܫܗ] hic videtur deeſſe ܕܡܠܟܐ etſi nec in noſtris comparet. v. 17. ܘܢܣܒܘܢ ܣܘܫܒܐ] noſtri ܘܢܣܒܘܢ ܗܘ ܡܢ forte pro ܗܘܐ id eſt ܗܘܐ.

CAP. XXXV. v. 5. ܘܐܚܝܟܘܢ] forte legendum ܕܐܚܝܟܘܢ ſecundum Hebr. etſi libri noſtri non juvent. v. 21. ܦܪܥܘܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܠܗܐ] Poc. ܦܪܥܘܢ ܐܝܟ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܥܡܟ. item Uſs. v. 24. ܒܡܪܟܒܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ] Poc. ܒܪܟܒܐ.

CAP.

EZRÆ.

CAP. II.

VER. v. 13. ܕܐܕܘܢܝܩܡ] noſtri, ܕܐܕܘܢܩܡ. v. 20. ܘܓܒܪ] noſtri, ܘܓܒܪܐ. v. 25. ܘܟܦܪ ܥܪܝܡ ܘܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ] noſtri, ܘܟܦܪܐ ܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ. v. 22. ܕܢܛܘܦܐ] Uſs. ܘܢܛܘܦܐ. v. 36. ܕܒܝܬ ܝܫܘܥ] noſtri, ܝܫܘܥ. v. 43. ܕܢܬܝܢܐ] noſtri, ܢܬܝܢܐ. v. 46. ܫܠܡܝ] noſtri ܫܠܡܝܝ. v. 52. ܡܚܝܕܐ] Poc. ܡܚܝܕܐ. v. 47. ܒܢܝ ܓܚܪ ܒܢܝ ܪܐܝܐ] noſtri, ܓܚܪ ܒܢܝ ܪܐܝܐ. v. 70. ܘܒܩܘܪܝܗܘܢ] Hebr. poſtulat ܒܩܘܪܝܗܘܢ.

CAP. III. v. 5. ܕܒܪܝܫ̈ܐ] noſtri, ܕܒܪܝܫܐ ſcribe ex Heb. ܘܕܒܪܝܫܐ. v. 9. ܘܩܕܡܝܐ ܘܒܢܘܗܝ] noſtri, ܘܒܢܘܗܝ.

CAP. IV. v. 5. ܡܠܟܘܬܐ] lege ܡܠܟܘܬܐ etſi contra libros. v. 6. ܘܒܫܘܪܝ ܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܘܪܫ] noſtri ܘܒܫܘܪܝ ܡܠܟܘܬܗ. v. 10. ܘܫܡܪܝܢ] noſtri, ܘܫܡܪܝܢ. Ib. ܘܥܒܪ ܢܗܪܐ] noſtri ܕܥܒܪ. v. 11. ܘܥܕܡܐ] noſtri ܘܥܕܡܐ. v. 13. ܡܟܣܐ ܠܐ] Poc. omittit ܠܐ, item Uſs. v. 17. ܘܫܠܡ] lege ex Heb. ܘܫܠܡ etſi invitis libris. v. 18. ܐܬܦܪܫ] noſtri, ܐܬܦܪܫ.

CAP. VI. v. 4. ܕܦܬܟܪܐ] noſtri, ܕܦܬܟܪܐ male. v. 6. ܘܫܬܪܒܘܙܢܝ] noſtri, ܘܫܬܪܒܘܙܢܝ male. v. 13. ܘܫܬܪܒܘܙ] Uſs. ܘܫܬܪܒܘܙ: Potius deeſſe puto ܘܫܬܪܒܘܙ ܠܡܠܟܐ e Chald.

CAP. VII. v. 15. ܘܡܡܘܢܐ] Poc. ܡܡܘܢܐ. Uſs. ܡܡܘܢܐ. v. 17. ܕܟܪܐ] noſtri ܕܟܪܐ.

CAP. VIII. v. 1. ܕܐܪܬܚܫܫܬ] Hebr. ܕܐܪܬܚܫܫܬ libris non obſtantibus. v. 14. ܙܟܘܪ] noſtri ܙܟܘܪ. v. 15. ܗܘܝܬ] noſtri, ܗܘܝܬ. Ibid. ܘܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ] Hebr. poſtulant ܘܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ ܠܐ sed libri non juvant. v. 16. ܘܠܐܠܢܬܢ] fortaſſe ܘܠܐܠܢܬܢ. v. 33. ܠܐܠܥܙܪ] noſtri ܠܐܠܥܙܪ. v. 36. ܘܗܘܘ] Poc. ܗܘܘ.

CAP. IX. v. 1. ܘܠܚܬܝܐ] noſtri ܠܚܬܝܐ male. Ib. ܘܠܝܒܘܣܝܐ] noſtri ܘܠܝܒܘܣܝܐ. o pro ܕ. v. 7. ܝܗܒܢ] Poc. ܐܫܬܠܡܢ. v. 8. ܗܘܐ] noſtri, ܗܘܘ. v. 9. ܘܐܩܝܡ] videtur ſcribendum ܘܐܩܝܡ, etſi libri non juvant.

CAP. X. v. 3. ܘܐܢܫ ܕܐܚܕ] noſtri ܘܐܢܫ ܐܚܕ. v. 4. ܘܐܬܩܢ] noſtri, ܐܬܩܢ. v. 15. ܘܐܬܩܝܡܘ ܥܠ] Poc. ܐܬܩܝܡܘ ܥܠ. v. 18. ܘܐܚܝܗܝ] noſtri, ܘܐܚܝܗܝ. v. 20. ܡܥܝܢ] noſtri, ܡܥܝܢ.

NEHEMIÆ.

CAP. I.

VErſ. 8. ܬܬܒܕܪܘܢ] noſtri, ܐܬܒܕܪܘ.

CAP. II. v. 3. ܕܐܒܗܝ ܩܒܘܪܝܐ] noſtri ܕܐܒܗܬܝ ܩܒܘܪܝܐ. v. 10. ܗܡܘܢܝܐ] Uſs. ܗܥܡܘܢܝܐ.

CAP. III. v. 1. ܕܚܢܢܐܝܠ] noſtri, ܕܚܢܢܐܝܠ. Ibid. ܘܩܕܫܘܗܝ] fortaſſe ܘܩܕܫܘܗܝ. v. 3. ܕܢܘܢܐ] noſtri, ܕܢܘܢܐ. v. 4. ܥܡ ܐܝܕܗܘܢ] noſtri, ܥܡ ܐܝܕܗܘܢ. v. 10. ܚܫܒܢܝܐ] noſtri, ܚܫܒܢܝܐ. v. 15. ܕܫܠܚܐ] Uſs. ܕܫܠܚܐ. v. 16. ܕܐܝܠܝܢ] Poc. ܐܝܠܝܢ. v. 18. ܐܚܐ] noſtri ܐܚܝܐ. v. 25. ܘܐܦ * ܥܕܡܐ ܠܘܬ in noſtris ſine diſtinctione. Ib. ܥܪܝܬܐ] noſtri, ܥܪܝܬܐ. v. 27. ܠܥܘܦܠ] noſtri, ܥܘܦܠ. v. 29. ܕܐܡܪ] Uſſ. ܕܐܡܪ] Poc. ܐܡܪ. v. 30. ܚܢܢ] noſtri ܚܢܢ. v. 32. ܕܩܪܢܐ ܕܒܝܬܐ] noſtri ܩܪܢܐ.

CAP. IV. v. 2. ܘܢܚܝܘܢ] noſtri, ܢܚܝܘܢ. v. 8. ܕܚܝܠܐ] noſtri, ܕܚܝܠܐ. v. 11. ܘܢܩܛܘܠ ܐܢܘܢ ܘܢܒܛܠ ܥܒܕܐ ܗܘ] noſtri, ܘܢܒܛܠ ܥܒܕܗܘܢ.

CAP. VI. v. 8. ܠܐ ܗܘܝ ܗܠܝܢ ܡܠܐ] noſtri, ܠܐ ܗܘܝ ܗܠܝܢ ܡܠܐ. v. 11. ܓܒܪܐ ܕܐܝܟ ܢܦܫܝ ܢܥܪܘܩ] noſtri ܕܐܝܟ ܢܦܫܝ. fortaſſe ܓܒܪܐ ܕܐܝܟ ܢܦܫܝ ܢܥܪܘܩ.

CAP. VII. v. 3. ܥܕܡܐ ܕܫܡܫܐ ܬܪܬܚ] noſtri, ܕܫܡܫܐ ܬܪܬܚ. v. 7. ܘܒܥܢܐ] Poc. ܘܒܥܢܐ. ſic à verſu 20 in noſtris, ܒܢܝ ܥܕܝܢ ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܒܢܝ ܐܛܝܪ ܠܚܙܩܝܐ ܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܒܢܝ ܚܫܘܡ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܒܢܝ ܒܨܝ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܒܢܝ ܚܪܝܦ ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. ܒܢܝ ܓܒܥܘܢ ܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܠܚܡ ܘܢܛܘܦܐ ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܐܢܫܐ ܕܥܢܬܘܬ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܥܙܡܘܬ ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܐܢܫܐ ܕܩܪܝܬ ܝܥܪܝܡ ܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܐܢܫܐ ܕܪܡܬܐ ܘܓܒܥ ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. ܐܢܫܐ ܕܡܟܡܣ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܥܝ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܐܢܫܐ ܕܢܒܘ ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܒܢܝ ܥܝܠܡ ܐܚܪܢܐ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܒܢܝ ܚܪܝܡ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. ܒܢܝ ܝܪܝܚܘ ܬܠܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܒܢܝ ܠܘܕ ܘܚܕܝܕ ܘܐܘܢܘ ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. ܒܢܝ ܣܢܐܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ. ܟܗܢܐ ܒܢܝ ܝܕܥܝܐ ܠܒܝܬ ܝܫܘܥ ܬܫܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܒܢܝ ܐܡܝܪ ܐܠܦ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܒܢܝ ܦܫܚܘܪ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܒܢܝ ܚܪܝܡ ܐܠܦ ܘܫܒܥܬܥܣܪ. ܠܘܝܐ ܒܢܝ ܝܫܘܥ ܠܩܕܡܝܐܝܠ ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܡܫܒܚܢܐ. v. 55. ܒܢܝ ܣܝܣܪܐ] noſtri, ܣܝܣܪܐ. v. 57. ܒܢܝ ܣܘܛܝ] Uſs. ܣܘܛܝ.

CAP. VIII. v. 8. ܘܦܪܫܘ] noſtri, ܘܦܪܫܘ. Ib. ܡܣܬܟܠܝܢ] Uſs. ܕܡܣܬܟܠܝܢ. Poc. ܐܝܟ ܕܡܣܬܟܠܝܢ. v. 10. ܠܐ ܬܬܥܝܩܘܢ] Uſſer. ܠܐ ܬܬܥܝܩܘܢ. v. 18. ܘܥܒܕܘ ܥܐܕܐ] noſtri, ܘܥܒܕܘ.

CAP. IX. v. 6. ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܒܠܚܘܕܝܟ] Uſs. ܐܢܬ ܗܘ. ܡܪܝܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܢ. v. 25. ܘܐܬܦܢܩܘ] noſtri, ܐܬܦܢܩܘ. v. 29. ܘܐܬܟܢܝܬ] noſtri ܐܬܟܢܝܬ, male. v. 32. ܘܠܒܝܬ] noſtri, ܠܒܝܬ. v. 33. ܘܐܢܬ ܙܕܝܩ] noſtri non habent ܙܕܝܩ.

CAP. X. v. 10. ܘܒܢܝܗܘܢ] noſtri, ܒܢܝܗܘܢ. v. 14. ܦܪܥܘܫ] noſtri, ܦܪܥܘܫ. v. 20. ܡܓܦܝܥܐܫ] noſtri, ܡܓܦܝܥܐܫ. v. 24. ܚܫܘܒ] Uſs. ܚܫܘܒ v. 28. ܘܢܬܝܢܐ] Uſs. ܢܬܝܢܐ.

CAP. XI. v. 3. ܘܒܩܘܪܝܐ] Uſs. ܘܒܩܘܪܝܐ. Poc. ܒܩܘܪܝܐ vides initium erroris. v. 4. ܘܡܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ] Uſs. ܡܢ ܝܗܘܕܐ. v. 7. ܕܡܥܣܝܐ] noſtri, ܡܥܣܝܐ. v. 11. ܥܠ ܒܝܬܐ] in Uſſ. per ܥ. v. 12. ܕܥܒܕܘ] noſtri ܥܒܕܘ. v. 14. ܙܒܕܝܐܝܠ] noſtri ܙܒܕܝܐܝܠ. Ibid. ܕܪܒܪܒܢܐ] noſtri, ܪܒܪܒܢܐ. v. 18. ܘܬܪܬܝܢ] noſtri, ܘܬܪܬܝܢ. v. 24. ܠܘܬ ܡܠܟܐ] noſtri non habent ܠܘܬ. v. 32. ܘܥܢܢܝܐ] Uſs. ܥܢܢܝܐ. v. 34. ܚܕܝܕ ܨܒܥܝܡ ܢܒܠܛ ܠܘܕ ܘܐܘܢܘ] noſtri, ܚܕܝܕ ܨܒܥܝܡ ܢܒܠܛ ܠܘܕ ܘܐܘܢܘ (Poc. ܢܒܠܛ ܘܐܘܢܘ)

CAP. XII. v. 3. ܐܪܚܘܡ] noſtri ܐܪܚܘܬ. Ib. ܒܓܬܘܢ] noſtri ܒܓܬܐܗ. v. 10. ܝܘܝܩܝܡ] noſtri, ܝܘܩܝܡ. v. 19. ܒܒܢܝ] noſtri, ܘܒܒܢ. Ib. prius ܕܒܪܝ] noſtri per ܘ. v. 32. ܘܫܡܥܝܐ] noſtri, ܐܘܫܡܥܝܐ. v. 35. ܢܬܢܐܝܠ] noſtri, ܢܬܢܢܐܝܠ. v. 39. ܬܪܥܐ ܕܒܬܐ] noſtri, ܕܒܝܬܐ. v. 40. ܒܩܘܫܡ] noſtri, ܒܩܘܫܡ.
v. 44. ܒܡܠܬܐ] noſtri, ܒܡ̈ܠܬܐ.

CAP. XIII. v. 5. ܡܢ ܟܘܪܘܫܡ] Poc. ܟܘܪܘܫܡ. v. 11. ܘܡܫܢ̈ܝܢܘܢ ܠܟܠ] noſtri, ܡܫܢܝܢܘܢ ܠܟܠ. v. 14. ܘܒܬܫܡܫܬܗ] noſtri, ܘܒܬܫܡܫܬܗ. v. 19. ܘܡܢ ܬܠ̈ܬܝܢ] Poc. ܬܠ̈ܬܝܢ, Uſſ. ܬܠ̈ܬܝܢ. v. 23. ܘܐܫܕܘܕܝܬܐ] noſtri, ܐܫܕܘܕܝܬܐ. v. 31. ܗܕܐ ܬܘܒܬܐ] noſtri, ܬܘܒ ܗܕܐ.

Variantes ad Eſtheram lectiones quære poſt Prophetas.

J O B.

Hæc leguntur in Uſſer. ante initium libri Job, partim autem & in Poc.

ܟܬܒܐ ܕܐܝܘܒ ܙܕܝܩܐ ܐܬܟܬܒ ܒܝܕ ܡܘܫܐ ܢܒܝܐ. ܘܠܐ ܚܠܛܗ ܒܟܬ̈ܒܘܗܝ ܡܛܠ ܕܡܢ ܥܡ̈ܡܐ ܐܝܬܘܗܝ ܘܠܘ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܥܩܘܒ. ܐܦ (Poc. ܐ̈ܦ) ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܒܢ̈ܝ ܥܝܣܘ ܐܝܬܘ̄ ܝܘܒܒ ܒܪ ܙܪܚ ܘܐܡܗ ܒܨܘܪܐ (Poc. ܒܨܘܪܐ) ܚܡܝܫܝܐ ܡܢ ܐܒܪܗܡ. ܗ̄ ܐܝܘܒ ܒܪ ܙܪܚ ܒܪ ܥܝܣܘ ܒܪ ܐܝܣܚܩ ܒܪ ܐܒܪܗܡ. (hactenus Poc.) ܐܠܐ ܐܣܦ ܟܗܢܐ ܚܒܪܗ ܕܥܙܪܐ ܘܐܪܘܕ ܡܟܬܒܢܐ ܘܝܥܩܘܒ ܕܐܘܪܗܝ ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܩܛܢ ܐܝܬܘ̄ ܩܕܝܡ ܠܐܒܪܗܡ. ܡ̈ܠܐ ܕܐܪܘܕ ܐܝܬܝܗܝܢ ܗܟܢܐ. ܓܒܪܐ ܚܕ ܥܬܝܪܐ ܗܘܐ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܝܩܛܢ ܐܝܘܒ ܫܡܗ ܕܫܒܥܐ ܙܒ̈ܢܝܢ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܣܛܢܐ. ܘܙܟܐ ܀ ܘܐܡܪ ܐܣܦ ܕܫܢܬ ܟ̄ܗ ܠܢܚܘܪ ܗܘܐ ܐܓܘܢܐ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܘܫܐ ܗ̄ ܫܢܝܢ (vitioſum) ܩܕܡ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܫܢܝܐ ܐܠܦ̄ܝܢ ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܕܡܦܩܬܐ ܦܫܝܛܬܐ.

*Liber iſte Job, a Moſe Propheta ſcriptus eſt: Quem libris ſuis non immiſcuit, quia ex Gentibus fuit, non ex filiis Jacob. Dicunt tamen fuiſſe eum ex filiis Eſau Jobab filium Zarach cui mater Baſora, ab Abrahamo quintum; Sic Job filius Zarach filii Eſau, filii Iſaak, filii Abraham. Aſaph autem ſacerdos ſodalis Ezræ, & Arud ſcriptor, Jacobus etiam Ruhenſis dicunt fuiſſe eum e filiis Joktan Abrahamo antiquiorem. Verba Arudi ſic ſe habent; Fuit vir quidem dives de genere familiæ Joktan, nomine Job, qui ſepties cum Satana pugnans vicit: dicit autem Aſaph, anno 25 Nahor agonem hunc accidiſſe annis ante Moſem *; ante adventum Domini *, ſecundum numeros editionis ſimplicis.*

CAP. I.

VER. 4. ܠܡܐܟܠ] videtur ex Heb. legendum ܘܠܡܐܟܠ. v. 16. ܐܬܬ] Poc. ܘܐܬܬ, forte leg. ܕܐܬܬ. v. 14. ܥܠ ܓܢܒܝܗܘܢ] Uſſ. ܥܠ ܓܢܒܝܗܘܢ.

CAP. III. v. 21. ܘܡܬܟܠܝܢ] vide num legendum ſit ܕܡܬܟܠܝܢ.

CAP. IV. v. 21. ܒܫܒܝܗܘܢ] Ad oram Uſſer. e Greg. ܒܫܪܒܗܘܢ, ܒܗܘܢ, ܢܫܒܘܬܘܢ, quod oſtendit legendum antea ܢܬܩܪܢܘܢ, non ut in Uſſ. ܢܬܩܪܢܘܢ.

CAP. V. v. 1. ܡܢ ܩܕ̈ܝܫܐ] Uſſ. ܡܢ ܕܒܩܕ̈ܝܫܐ. v. 5. ܕܚܨܕܗ] Poc. ܕܚܨܕܗ *meſſem ejus*. v. 27. ܕܠܐ ܒܨܝ] noſtri ܕܒܨܝ ܒܨܝ.

CAP. VII. v. 14. ܐܬܚܙܝܢ ܒܚܠܡܐ] noſtri ܐܬܚܙܝܢ ܘܚܙܘܢܐ.

CAP. IX. v. 14. ܡܢ ܕܪܘܚܐ] noſtri ܡܢ ܕܕܪܘ̈ܚܐ.

CAP. X. v. 6. ܘܡܬܒܥܐ ܐܢܬ] noſtri ܕܡܬܒܥܐ male. v. 8. ܕܡܬܚܫܒܬܢܝ] Uſſ. ܕܡܬܚܫܒܢܝ. v. 21. ܐܙܠ ܐܢܐ] poteſt etiam eſſe futurum, ܐܙܠ ܐܢܐ. v. 22. ܘܡܫܘܚܬܐ] Poc. ܡܫܘܚܬܐ, item Uſſ.

CAP. XI. v. 17. ܢܦܩ̈ܢ] forte legendum ܢܦܩܢ.

CAP. XII. v. 6. ܢܥܒܕܘܢ] lege ܢܥܒܕܘܢ ex Heb. v. 10. ܕܒܐܝܕܗ ܘܐܢܫ] videtur legendum ܕܐܢܫ.

CAP. XIII. v. 3. ܡܬܟܫܢܘܬܝ] noſtri ܡܬܟܫܢܘܬܝ. v. 21. ܠܐ ܬܒܥܬܢܝ ܡܢܟ] ex Heb. ܠܐ ܬܒܥܬܢܝ ܡܢܟ; ſed Syrus fortaſſe illud legerit. v. 26. ܕܟܬܒܬ] Uſſ. ܘܟܬܒܬ.

CAP. XIV. v. 11. ܢܬܓܪܐ ܠܗ ܘܡܠܟܐ ܕܢܗܪܐ] videtur legendum ܢܗܪܐ ܡܬܓܪܐ ܘܡܠܟܐ ex Hebr.

CAP. XV. v. 13. ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܐܠܗܐ. ܘܡܛܠ ܚܝܘܗܝ ܀ ܘܐܦ] noſtri, ܡܛܠ ܐܢܫ. ܘܐܦ ܡܛܠ. Conjectura eſt legendum eſſe ܡܛܠ ܐܢܫ ܕܐܝܬ ܐܠܗܐ. ܘܐܦ ܡܛܠ ܚܝܘܗܝ ܕܐܝܬ ܐܠܗܐ ܕܚܝܝܢ. v. 28. ܘܐܬܬܒ ܒܩܘܪܝܐ] Heb. videtur poſtulare ܕܐܬܬ̈ܒܢ ܒܩܘܪܝܐ.

CAP. XVI. v. 1. ܡܫܒܚܬܐ] Uſſ. ܕܡܫܒܚܬܐ: v. 7. ܠܓܘܢܝ] Uſſ. ܠܓܘܢܝ Poc. ܐܬܠܓܢܝ.

CAP. XVII. v. 8. ܬܟܝ̈ܢܬܐ] Poc. ܬܟܝ̈ܢܬܐ.

CAP. XIX. v. 6. ܘܡܫܒܠܢܝ] Poc. ܡܫܒܠܢܝ, Heb. אצעק. v. 12. ܘܐܒܥܝܢ] Poc. ܐܒܥܝܢ. v. 27. ܒܥܝ̈ܢܝ] Uſſ. ܒܥܝܢܝ.

CAP. XX. v. 5. ܡܢ ܩܕܡ] Poc. ܡܛܠ ܩܕܡ. v. 6. ܢܦܫܗ] noſtri ܢܦܫܗ. v. 7. ܢܦܠܘܢܗ] Uſſ. ܢܦܠܘܢܗ. v. 23. ܘܢܫܒܘܪܐ] Poc. ܘܢܫܒܘܪܐ, Uſſ. ܢܫܒܘܪܐ.

CAP. XXI. v. 10. ܒܥܝܪܐ] forte legendum ܒܥܝܪܐ. v. 17. ܘܥܠ ܢܦܠܝ ܪܘܓܙܗ] noſtri, ܥܠ ܢܦܠܝ ܪܘܓܙܗ. v. 24. ܘܡܒܥܒܥܘܗܝ] Uſſ. ܡܒܥܒܥܘܗܝ. v. 34. ܘܐܝܟܢܐ ܬܒܝܐܘܢܢܝ] Poc. ܗܒܠܐ ܬܒܝܐܘܢܢܝ ܘܐܝܟܢܐ. Uſſ. interpungit ante ܗܒܠܐ.

CAP. XXII. v. 16. ܘܡܬܒܪ ܢܗܪܐ] noſtri ܘܡܬܒܪ quod eſt °. v. 21. ܐܫܬܘܐ ܕܝܢ ܥܡܗ] Uſſ. ܥܡܗܘܢ. v. 28. ܘܢܩܘܡ ܠܟ] Uſſ. ܕܢܩܘܡ.

CAP. XXIV. v. 5. ܠܡܒܥܬܗܘܢ] Uſſ. ܠܡܒܥܬܗܘܢ. v. 8. ܥܛܦܐ ܕܢܛܦܘܢ] noſtri ܥܛܦܐ ܕܢܛܦܘܢ forte ܟܣܝܐ. v. 25. ܕܐܝܢ ܠܐ ܗܘܐ] Uſſ. ܘܐܢ ܠܐ ܗܘܐ.

CAP. XXVIII. v. 1. ܡܫܬܟܚܝܢ] Poc. ܡܫܬܟܚܝܢ: & ad mar. Uſſer. Gregorium ita legere notatum eſt, ſed male. v. 8. ܐܪܝܘܬܐ] noſtri ܐܪܝܘܬܐ recte: videtur autem paulo ante legendum ܚܝܘܬܐ in ſing. v. 25. ܘܡ̈ܝܐ ܐܬܩܢ ܒܡܟܝܠܬܐ] Poc. ܘܡܟܝܠܬܐ ܐܬܩܢ ܒܡܟܝܠܬܐ, Uſſ. ܘܡܟܝܠܬܐ ܐܬܩܢ ܒܡܟܝܠܬܐ.

CAP. XXIX. v. 7. ܘܬܪܥܐ] videtur legendum ܘܬܪܥܐ ut in Hebr. v. 18. ܘܐܡܪܬ ܥܡ ܩܢܝ ܐܫܠܡ] noſtri ܐܫܠܡ male: videtur autem leg. ܘܐܡܪܬ ܥܡ ܩܢܝ ܐܫܬܠܡ, ſic certe in Arab. v. 19. ܘܥܩܪܝ ܦܬܝܚ ܠܡܝܐ] videtur legendum ܘܛܠܐ ܢܒܘܬ ܒܣܘܟܝ ܐܝܟ ܐܪܙܐ ܒܛܠܐ ex Hebr.

CAP. XXX. v. 10. ܘܦܢܝܘܬܗ] quidni ܦܢܝܘܬܐ?
v. 22. ܘܐܪܟܒܬܢܝ] Uſſ. ܘܐܪܟܒܬܢܝ.

CAP. XXXI. v. 10. ܛܘܚܢܐ] ad oram Uſſ. notatum eſt Gregorium legere ܛܘܚܢܐ. v. 15. ܕܒܪܝܢܝ] noſtri ܒܪܝܢܝ ܒܪܗ

ܒܚܝܪܗ. v. 26. ܟܕ ܣܗܝܪ] Poc. ܣܚܝܪ male procul dubio, etſi non reperitur hoc ſenſu ܣܚܝܪ apud Ferrarium.

CAP. XXXII. v. 2. ܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ] Uſs. ܠܗ ܩܕܡ ܐܠܗܐ. v. 13. ܘܠܐ] Poc. ܘܠܗ. v. 14. ܠܐ ܐܡܪ ܠܘܩܒܠܐ ܘܡ̈ܠܐ] videtur legendum ܠܐ ܐܡܪ ܠܘܩܒܠܝ ܡܠܐ. *adverſus me nihil dixit.*

CAP. XXXIV. v. 5. ܘܥܒܪ ܕܝܢܝ] videtur legendum ܘܥܒܪ ܘܕܝܢܝ: ſi tamen repetitio hæc gloſſema non ſit. v. 13. ܡܢܘ ܦܩܕ ܠܐܪܥܐ] forte legendum ܦܩܕ ܠܗ, errore nato ex iteratione ejuſdem literæ.

CAP. XXXVI. v. 28. ܘܦܪܫܝܢ ܥܢ̈ܢܐ] legendum videtur ܡܦܪܫܝܢ.

CAP. XXXVIII. v. 21. ܐܘ ܡܢܝܢ ܝܘܡ̈ܬܟ] ad marg. Uſs. notatum eſt, legi in Catena ad Matth. ܗܢܘ ܡܢܝܢ ܝܘܡ̈ܬܟ ܕܣܓܝ̈ܐܐ. v. 30. ܐܘ ܓܠܝܕܐ ܐܝܟ ܟܐܦܐ ܢܣܩ] in noſtris plenius ܐܘ ܓܠܝܕܐ ܐܝܟ ܟܐܦܐ ܢܣܩ ܠܐܒܝܕܐ. v. 39. ܘܡܠܝܘܬܗ] noſtri ܘܡܠܝܘܬܐ: & ſtatim Uſſer. ܡܢܗ ܣܒܥ.

CAP. XXXIX. v. 3. ܒܢ̈ܝܗ] Uſs. ܒܪ̈ܗ in ſing. recte. v. 25. ܐܣܢܝܢ] videtur Arab. legiſſe ܐܬܠܝܢ. v. 32. ܢܗܡ] Uſs. ܘܢܗܡ.

CAP. XL. v. 9. ad ܗܐ ܒܩܠܗܘܢ] (ſic enim ſcriptum eſt) aſcriptum eſt in Uſs. ܗ̄ܘ ܡܫܠܛ ܐܢܬ. v. 15. ܘܡܬܚܫܚܪ] Uſs. ܕܡܬܚܫܚܪ.

CAP. XLI. v. 12. ܒܝܪܘܗ] Poc. ܒܝܪܘܬܗ. v. 16. ܠܐ ܡܬܚܫܢ] Poc. ܘܠܐ Uſſ. ܕܠܐ.

PSALMORUM.

PSAL. I.

VER. 4. ad marg. Uſs. ܠܐ ܗܟܢܐ ܪ̈ܫܝܥܐ ܠܐ ܗܟܢܐ.

PSAL. II. v. 1. ܘܐܘܡܘ̈ܬܐ] Poc. 1. ܘܐܡܘ̈ܬܐ. v. 3. Uſs. ܕܢܦܣܩ ſed ad ܕ in marg. *deeſt*, ſcilicet in alio codice. v. 8. ܥܡ̈ܡܐ] Poc. 1. in ſing. item 2. item Uſs. v. 10. ܘܐܬܪܕܝܘܗܝ] Poc. 2. ܘܐܬܪܕܝܘܗܝ, item Uſs.

PSAL. III. in fine verſus 5 in Poc. 1. ܕܢܫܬܠܡܢ.

CAP. IV. v. 4. ܒܬܕܡܪܬܐ] Poc. 1. ܒܬܕܡܪ̈ܬܐ in plur. in fine verſus 5 in Poc. 1. ܕܢܫܬܠܡܢ. v. 9. ܒܫܝܢܐ] ad marg. Uſs. ܒܫܝܢܐ ܕܝܠܟ fortaſſe conjectura ex Hebr.

PSAL. V. v. 1. ܒܥܘ̈ܬܝ] Poc. 1. ܒܥܘ̈ܬܝ Poc. 2. ܒܥܘ̈ܬܝ. v. 4. ܩܘܡ ܠܥܕܝ] Poc. 1. ܠܥܕܢܝ ܩܘܡ̈ܐ 2. ܩܘܡܐ. v. 5. ܘܠܐ] Poc. 1. ܕܠܐ. v. 9. poſt ܘܐܢܬ ܕܝܠܟ in Poc. 1. ܦܫܘܛܐ. ܘ autem, quia verſus incipit a ܒܝܬܟ. v. 11. ܢܚܒ] Poc. 2. ܢܚܒ.

PSAL. VI. v. 7. ܒܟܠܠ] Poc. 2. ܒܟܠ.

PSAL. VII. v. 7. ܕܒܚܡܬܐ] Poc. 2. ܕܒܚܡܬܐ. v. 10. ܟܠܠ ܪ̈ܫܝܥܐ] Uſs. ܟܠ ܗܢܘܢ ܪ̈ܫܝܥܐ: ſed ad ܗܢܘܢ in marg. *deeſt.*

PS. VIII. v. 6. ܒܪܝܬܗ] Uſs. ܘܒܪܝܬܗ: ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. IX. v. 3. ܐܚܕܝ] Poc. 1. ܘܐܚܕܝ. v. 16. ܘܒܦܚܐ] Uſs. ܘܒܡܨܝܕܬܐ, ſed ad marg. ܘܒܦܚܐ. Poc. 2. ܘܒܡܨܝܕܬܐ ܕܛܫܘ.

PS. X. v. 9. in Uſs. plenius ܡܟܡܢ ܒܡܛܫܝܐ ܐܝܟ ܐܪܝܐ ܕܡܟܡܢ ܒܡܥܪܬܗ: & ſtatim ܕܒܡܨܝܕܬܗ, ſed ad marg. ܕܒܡܨܕܐ. v. 12. ܥܘܠܝܗܘܢ] Uſs. ܥܘܠܐ, ad marg. ܥܘܠܝܗܘܢ.

PS. XI. v. 4. ܘܥܝ̈ܢܘܗܝ] Poc. 2. ܘܥܝ̈ܢܘܗܝ. v. 6. ܘܐܬܪܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, ut legatur ܢܦܫܐ. Poc. 2. ܢܦܫܐ.

PS. XII. v. 3. ܘܒܠܒܐ] ad marg. Uſs. ܒܠܒܐ. v. 9. ܙܕܩܐ] videtur legendum ܙܕܝ̈ܩܐ in plur.

PS. XV. v. 4. ܘܡܫܬܡܠܝܢ] Poc. 2. ܘܡܫܡܠܝܢ.

PS. XVI. v. 4. ܘܠܐ] Poc. 1. ܕܠܐ. v. 6. ܒܢ̈ܟܣܝ] Poc. 2. in ſing.

PS. XVII. v. 7. ܘܡܚܝܠܘܗܝ] Poc. 2. ܡܚܝܠܘܗܝ. Ibid. ܘܦܪܘܩܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.*

PS. XVIII. v. 7. ܡܩܕܫܗ] Uſs. ܡܩܕܫܗ. v. 23. ܡܢ ܩܕܡܝ] Poc. 2. ܡܢ ܩܕܡܝ. v. 31. ܕܠܐ ܡܘܡ] Poc. 2. ܕܠܐ. Poſt v. 42. ܘܠܐ ܥܢܐ in Poc. 1. v. 46. ܢܩܒܠܘܢ] Uſs. ܢܩܒܠܘܢ.

PS. XIX. v. 4. ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܐܬܐܡܪ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܩܠܗܘܢ in Poc. 2. quod quid ſit neſcio. Uſs. ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܩܠܗܘܢ ܒܟܠ ܗ̄. v. 7. ܘܡܢ ܫܘܦܗ] Uſs. ܡܢ. Ib. ܕܢܛܫܐ] videtur legendum ܕܢܛܫܐ ex Hebr. etſi contra libros: certe verſu 13. Poc. 1. ܫܥܝ̈ܬܐ. v. 13. ܒܥܠܡ̈ܬܐ] ad marg. Uſs. ܒܥܠܡܘܬܐ.

PS. XX. v. 6. poſt verſum 4. ܕܢܫܬܠܡܢ in Poc. 1. v. 6. ܘܢܒܥܐ] Poc. 2. ܢܒܥܐ. v. 7. ܘܦܘܪܩܢܐ] Poc. 2. ܕܦܘܪܩܢܐ.

PS. XXI. v. 4. ܒܒܘܪܟܬܐ] Uſs. ܒܒܘܪܟܬܐ. v. 11. ܘܦܐܪ̈ܝܗܘܢ] In Poc. 1. elegantiſſime ſcripto, video verſuum initiis minio appictum inſtar ܗ, quod eſt ܘ cum cauda. Unde ſuſpicio eſt adhæſiſſe ܘ initiis verſuum quorundam ut hic. 22, 19. ubi eſt ܘ in Poc. 1.

PS. XXII. v. 6. ܘܠܐ ܒܗܬܘ] Uſs. ܒܗܬܘ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.* v. 14. ܘܦܬܚܘ] Poc. 1. & 2. ܦܬܚܘ. & Uſs. v. 30. ܫܡ̈ܝܢܐ] Uſs. ܫܡ̈ܝܢܐ.

PS. XXIII. v. 4. ܚܘܛܪܟ] Uſſ. ܚܘܛܪܟ ܘܡܫܥܢܬܟ: ad marg. ܚܘܛܪܟ: Poc. 2. ܚܘܛܪܟ. v. 5. ܐܝܟ ܚܝܠܐ] Poc. 2. cum punctis plur.

PS. XXIV. in fine verſus 6. ܕܢܫܬܠܡܢ in Poc. 1. Et Poc. 2. ſemper ܕܡܫܬܠܡܢ ܥܠܡܐ ſing. ut & Uſs. in fine Pſal. 24. ܫܘܒܚܐ ܗ̄ in Poc. 2. In 1. ܫܘܒܚܐ ܠܐܒܐ ܘܠܒܪܐ ܘܠܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܫܘܒܚܐ ܕܝܠܗ ܠܥܠܡ ܘܠܥܠܡܝܢ. ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ ܕܠܝܠܝܐ ܘܕܨܦܪܐ
Finis Officii matutini, verſuum 680. bigarum autem 340.

PS. XXV. v. 10. ܘܣܗܕܘܬܗ] Poc. 2. ܣܗܕܘܬܗ in ſing.

PS. XXVII. v. 4. ܘܐܬܒܩܐ] Poc. 2. ܕܐܬܒܩܐ.

PS. XXIX. v. 5. ܘܬܒܪ] ad oram Uſſ. ܘܬܒܪ pro ܘܬܒܪ.
v. 9. ܐܝܠ̈ܢܐ] Poc. 2. ܐܝܠܢܐ.

PS. XXX. v. 1. ܠܚܘܕܬ ܒܝܬܐ] Uſs. ܒܚܘܕܬ ܒܝܬܐ. v. 12. ܘܐܙܪܬܢܝ] Uſs. ܘܐܙܪܬܢܝ, ad marg. ܘܐܙ̄. v. 19. ܫܦܘܬܐ] videtur legendum ܫܦܘܬܐ ex Heb. contra codices. v. 20. ܛܝܒܘܬܟ] Poc. 1. in ſing. ܛܝܒܘܬܟ ܣܓܝܐܐ ܗܝ ܡܐ.

PS. XXXI. v. 5. ܡܢ ܦܚܐ] ad oram Uſs. ܡܨܝܕܬܐ, & ita in Poc. 2.

PS. XXXII. in Tit. forte legendum ܡܣܬܟܠܢܘܬܐ.

PS. XXXIII. v. 4. ܬܪܝܨ ܗܘ] omnes libri ܬܪܝܨ ܗܘ.

PS. XXXIV. v. 9. ܘܛܥܡܘ ܘܚܙܘ] ܘ in ora Uſs. *deeſt*, & *deeſt* ſane in Poc. 2. v. 21. ܘܢܛܪ] Poc. 2. ܢܛܪ ſine ܘ: ſcilicet ܗ, initium bigæ antecedit in Poc. 1. & Uſs. unde occaſio erroris: Sic Pſ. xxxv. v. 3. ܐܡܪ in Uſs.

PS. XXXV. v. 18. ܠܐ ܢܚܕܘܢ] ad marg. Uſs. ܕܠܐ: & ſtatim ܒܥܕܬܐ ܣܓܝܐܬܐ in Poc. 2. ubi videtur legendum ܣܓܝܐܬܐ Poc. 1. ܘܥܡܐ.

PS. XXXVI. v. 1. ܕܥܒܕܐ] Uſs. ܘܥܒܕܐ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.* v. 9. ܘܒܢܗܝܪܟ] Uſs. ܒܢܗܝܪܟ: ſed ad marg. ܘܒ̄. v. 13. ܘܐܫܬܟܚܘ ܕܢܦܠܘ] Uſs. ܘܐܫܬܟܚܘ ܕܢܦܠܘ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. XXXVII. v. 7. ܘܠܐ ܬܬܚܡܡ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 11. ܘܡܟܝܟ̈ܐ] Poc. 1. & Uſs. ܡܟܝܟ̈ܐ e contrario ſine ܘ. v. 29. ܘܙܕܝܩ̈ܐ] ad ܘ in marg. Uſſer. *deeſt.* & ſtatim in Uſſer. ܥܡܪ̈ܝܢ ܒܗ̇ ܠܥܠܡܐ ܠܥܠܡܝܢ. (ut & in Poc. 1.) etſi ad ܠܥܠܡܐ in marg. *deeſt.* v. 33. videtur ex Hebr. legendum ܘܠܐ, non ܐܠܐ. omnes tamen libri habent quod impreſſum eſt. v. 36. ܘܒܥܝܬ ܠܝܬ] ad marg. Uſs. ܘܒ, & ita in Poc. 2. v. 39. ܘܡܥܕܪ̈ܢ] Uſs. ܡܥܕܪ̈ܢ ad marg ܘܗ̄.

PS. XXXVIII. v. 7. ܟܠܗ ܝܘܡܐ] Uſs. ܘܟܠܗ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.* v. 10. ܘܬܢܚܬܝ] Uſs. ܬܢܚܬܝ, ſed ad marg. ܘܬ̄, ut eſt in Poc. 1. v. 18. ܗܘ ܟܐܒܝ] Uſſ. ܟܐܒܝ: ſed ad marg. inſerto ܗܘ. v. 20. ܘܚܝܘ] videtur legendum ܘܚܝܝܢ ex Hebr. etſi invitis libris.

PS. XXXIX. v. 8. ܘܡܢ] Uſs. ܡܢ, appoſito etiam ܗ. v. 9. ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ] Uſs. ܡܢ in marg. ܘܡܢ, & ita in Poc. 1. item 2. Ib. ܘܡܣܟܠܐ] ad ܘ in marg. Uſſ. *deeſt.* v. 14. ܥܕܠܐ] Uſſ. ܘܥܕܠܐ: ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. XL. v. 2. ܕܐܬܦܢܝ] ad marg. Uſſer. ܘܐܬܦܢܝ. v. 4. ܢܚܙܘܢ] in Uſs. ܘܢܚܙܘܢ: ſed ad ܘ in mar. *deeſt.* v. 6. ܕܡܝܢ] Uſſ. ܕܕܡܝܢ, ad marg. ܕܡܝܢ. Ib. ܘܐܫܬܥܝ] Uſs. ܕܐܫܬܥܝ, ad marg. ܘܐܫܬܥܝ.

PS. XLI. v. 10. ܥܠܝ ܥܩܒܗ] Uſs. ܕܥܠܝ. v. 11. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ] Uſſer. ܐܢܬ, ad marg. ܘܐܢܬ. v. 14. ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ] Uſs. ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ, ad ܘ in marg. *deeſt*, etſi ſic in Poc. 1. In fine Pſal. 41. in Poc. 1. ܫܠܡ ܦܢܩܐ ܩܕܡܝܐ ܕܕܘܝܕ ܐܝܟ ܥܒܪ̈ܝܐ

Finis libri primi Davidis ſecundum Hebraicum. Et in initio PS. XLII. ܫܠܡܬ ܡܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ̇ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܡܐ ܦܬܓ̈ܡܐ ܐ̄ܪܨܘ. ܡܢܬܐ ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܕܐܝܬ ܒܗ̇ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܠܐ.

Finis partis primæ, in qua Pſalmi XLI. verſus. MCCXCVI. Pars ſecunda in qua Pſalmi XXXI.

PS. XLIII. v. 2. ܘܒܟܡܝܪܘܬܐ] Uſs. & Poc. 2. ܒܟܡܝܪܘܬܐ: in marg. ܘܒܟܡܝܪܘܬ̄. ܘܡܟܡܢܐ] Uſs. ܟܡܢܐ, ad marg. ܘܡܟܡܢܐ.

PS. XLIV. v. 2. ܘܐܦ] Uſſ. ܐܦ, in marg. ܘܐܦ. Poc. 2. ܐܦ. v. 22. ܘܗܪܐ] in Uſſer. ܗܪܐ, fortaſſe ſcribendum ܡܗܪܐ. in Poc. 1. ܗܪܐ. In fine Pſal. 44. ܫܠܡܬ ܬܫܡܫܬܐ ܕܬܠܬ ܫܥܝ̈ܢ ܦܬܓ̈ܡܐ ܥܦܝܦ̈ܐ ܫ̄ܥ *Finis Officii horæ tertiæ, verſuum duplicium* 370.

PS. XLV. v. 4. ܗܕܪܟ ܘܫܘܒܚܟ ܕܟܠ] in omnibus, ܗܕܪܟ ܘܫܘܒܚܟ. ܘܫܘܒܚܟ ܕܟܠ.

PS. XLVI. v. 10. ܘܡܕܒܠܐ] Poc. 2. ܡܕܒܠܐ ſine ܘ.

PS. XLVII. v. 10. ܐܬܟܢܫܘ] ad marg. Uſſer. ܐܬܟܢܫܘ.

PS. XLVIII. v. 15. ܕܗܘܝܘ] ܗܘܝܘ in Uſſer. ſed ad marg. ܕܗܘܝܘ. Ibid. ܗܘ ܢܕܒܪܢ] Uſs. ܕܗܘ: ſed ad ܕ in mar. *deeſt.*

PS. L. v. 1. ܡܥܪܒܐ] ad marg. Uſſer. ܘܡܥܪܒܐ. v. 3. ܘܢܐܬܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 8. ܥܠܘ̈ܬܟ ܐܢܝܢ] ad ܐܢܝܢ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 23. ܘܠܡܢ] Poc. 2. ܠܡܢ ſine ܘ, & ad marg. Uſſer. notatum eſt ܘ in alio codice deſiderari.

PS. LI. v. 1. ܟܕܥܠ] omnes noſtri ܟܕ ܥܠ, item v. 11. præter Uſſer. ubi ad marg. ܟܕ ܥܠ. v. 19. ܕܒܚܐ ܚܫܝܫܐ] ad marg. Uſſ. additur ܘܡܬܡܟܟܐ: item in Poc. 1. v. 20. ܫܘܪ̈ܝܗ̇] in Uſs. ܫܘܪܝܢ: ad mar. ܫܘܪܗ̄.

PS. LV. v. 3. ܐܬܡܪܬ] Poc. 1. ad Uſs. ܘܐܬܡܪܬ: ubi tamen ſcriptum eſt, ܘ in alio exemplari deeſſe. v. 13. ܘܐܦܠܐ] Uſs. ܐܦܠܐ, ad marg. ܘܐܦܠܐ, Poc. 2. ܐܦܠܐ. v. 21. ܦܪܫܚܘܢ] Uſs. ad marg. ܦܪܫܚܘ, ut in Poc. 2.

PS. LVI. v. 1. ܕܕܢܥܒܝܢ] Poc. 2. ܕܢܥܒܝܢ. v. 9. ܠܘܬܢܝܢ] Uſs. ܕܠܘܬܢܝܢ: in marg. tamen notatum eſt *deeſſe* ܕ, in alio exemplari ſcilicet. v. 14. ܕܚܝ̈ܐ] ad mar. Uſs. ܕܚ̈ܝܐ.

PS. LVII. v. 3. ܕܓܡܪ] ad ܕ in marg. Uſs. *deeſt*, & *deeſt* ſane in Poc. v. 5. ܟܫܢ̈ܝܗܘܢ] ad mar. Uſs. ܟܫܢܝܗܘܢ.

PS. LVIII. In Tit. ܕܕܘܝܕ & ܕܢܒܝܐ] videtur ܕ priori loco redundari, poſteriori *deeſſe*. v. 7. ܟܦܪ] ad mar. Uſs. ܕܟܦܪ. v. 9. ܘܫܡܫܐ ܠܐ] Uſs. ܫܡܫܐ ܘܠܐ Poc. 1. ܫܡܫܐ ܘܠܐ item 2. v. 12. ܘܐܢܫ] Uſs. ܐܢܫ, & Poc. 1.

PS. LIX. v. 5. ܠܐ ܒܣܟܠܘ̈ܬܝ] Uſs. ܕܠܐ: in margine *deeſt.* v. 9. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ] Uſs. ܐܢܬ. v. 14. ܕܢܕܥܘܢ] Uſs. ܘܢܕܥܘܢ: ſed ad marg. ܕܢܕܥ̄.

PS. LX. v. 5. ܕܠܐ ܢܒܪܩܘܢ] Uſs. in marg. ܠܐ. v. 9. ܘܐܦܪܝܡ] Poc. 1. ܐܦܪܝܡ, & ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 10. ܐܫܪ] videtur enim inolitus in libris Syr. ܪ pro ܕ, adeo manifeſtus eſt ſenſus Hebr. Ib ܘܡܠܘܐܢ] omnes ܡܠܘܐܢ: in marg. Uſs. ܘܡܠܘܐܢ.

PS. LXI. v. 3. ܕܒܠܝ ܒܟܐܦܐ] Uſs. & Poc. 2. ܒܠܝ, in marg. ܕܒܠܝ. v. 8. ܕܢܫܬܡܫ] ad ܕ in marg. Uſs. *deeſt.*

PS. LXII. In Tit. ܕܝܪܗ] manifeſtum eſt legendum ܕܝܕܗ. v. 12. ܘܬܪ̈ܬܝܢ ܗܠܝܢ ܫܡܥܬ] Poc. 2. ܬܪ̈ܬܝܢ ܗ̄ ܕܫܡܥܬ: in marg. Uſs. ܕܫܡܥܬ.

PS. LXIII. v. 4. ܛܒܝܢ ܪ̈ܚܡܝܟ] Poc. 2. ܛܒܝܢ ܐܢܘܢ ܪ̈, ad marg. Uſs. ܐܢ̈ܘܢ. v. 8. ܐܫܬܥܬ] Poc. 1. & ad marg. Uſs. ܐܫܬܥܬܝܢ. v. 12. ܘܡܠܠܐ] Uſs. ܡܠܠܐ, ſed in marg. ܘܡܠܠܐ.

PS. LXIV. v. 5. ܘܡܠܠܗܘܢ] Uſs. ܡܠܠܗܘܢ: in marg. ܘܡ̄. v. 6. ܡܢ ܫܒܝܐ] Poc. 2. ܘܡܢ, item Uſs. ſed in marg. *deeſt.*

PS. LXV. v. 1. ܡܫܒܚܬܐ ܢܘܪܐ] noſtri omnes ܡܫܒܚܬܐ ܢܘܪ̈ܐ. v. 13. ܕܒܡܕܒܪܐ] ad ܒ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 14 ܘܚܘܡܪ̈ܐ] Uſs. ܚܘܡܪ̈ܐ, in marg. ܘܚ̄.

PS. LXVI. v. 3. ܒܫܘܒܚܐ] ad marg. Uſs. ܕܒܫܘܒܚܐ. v. 5. ܬܘ ܚܙܘ] Uſs. ܕܬܘ ܚܙܘ. v. 6. ܒܢܗܪܐ] Uſs. ܡܢ ܢܗܪܐ.

PS. LXVIII. v. 6. ܡܕܝܪܐ ܗܘ ܩ̄] Poc. 2. ܡܕܝܪܐ ܩ̄: ad ܗܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 13 ܡܠܟ̈ܐ] Poc. 2. ܘܡܠܟ̈ܐ. v. 19. ܘܢܚܘܫ] ad ܘ in ora Uſs. *deeſt.* Ib. ܘܐܦ] Uſs. ܐܦ, ſed ad marg. ܘܐܦ. v. 22. ܘܩܕ̈ܩܕܐ] in Poc. utroq; ſing: ad ܘ in ora Uſs. *deeſt.* v. 25. ܘܗܠܟܬܟ] ad oram in Uſs. ܘܗ̄. v. 27. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡ̄] omnes noſtri ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ: nam quod ad ܠ in marg. Uſs. notatur *deeſt*, videtur profectum à lectione impreſſa. v. 28. ܘܙܥܘܪܐ ܪܕܐ] Poc. 2. ܘܙܥܘܪ̈, & ad marg. Uſs. ܘܙ̄. v. 35. ܘܠܐܫܬܡܥܘ ܠܝ] Uſs. ܘܫܬܡܥܘ ܠܝ, in Poc. 1. ܠ eraſum eſt: lege ܕܐܫܬܡܥܘ ܠܝ vel ܕܫܬܡ ܠܟ, ut in Hebr.

PS. LXIX. v. 3. ܘܟܢܫܐ] videtur legendum ܕܟܢܫܐ. v. 4. ܘܫܦܪܝܢ] Poc. 2. ܫܦܪܝܢ, & ad ܘ in marg. *deeſt.* v. 30. ܦܘܪܩܢܟ] Uſs. ܘܦܘܪܩܢܟ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. LXX. v. 6. ܠܟܠܗܘܢ] Uſs. ܐܢܫ ܠܟܠܗܘܢ, etſi ad oram *deeſt.* Poc. 8. ܡܪܝܐ ܠܐ ܬܘܚܪ.

PS. LXXI. In Tit. ܡܢ ܗܘܐ ܫܒܝܬܐ] videtur legendum ܒܢܝ̈ ܫܒܝܬܐ. v. 7. ܕܬܡܗܐ] ܘܬܡܗܐ. ſed ad oram, *deeſt.* v. 10 ܐܬܡܠܟܘ] Uſs. ܘܐܬܡܠܟܘ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.* Sic v. 13. ܘܢܬܟܠܡܘܢ. v. 16. ܕܐܬܥܠܝ] ſed ad ܕ in ora Uſs. *deeſt.* ſecundum Hebr. v. 19. ܘܪܘܪ̈ܒܬܐ] Uſs. & Poc. 2. ܪ̈ܘܪܒܬܐ ad oram, Uſſer. ܪ̄.

PS. LXXII. v. 19. ܘܬܬܡܠܐ] Poc. 1. & 2. ܬܬܡܠܐ: ad ܘ in ora Uſs. *deeſt.*

PS. LXXIII. v. 10. ܢܗܦܘܟܘܢ] Uſſ. ܕܢܗܦܘܟܘܢ, ſed ad oram notatur ܕ *deeſſe*. v. 11. ܕܐܡܪܝܢ] Uſs. (ut & Poc. 1.) ܐܡܪܝܢ, ad oram ܕܐܡܪܝܢ. v. 15. ܒܗ ܠܐ ܗܘ] videtur ex Heb. legendum ܒܗܠܐ ܗܘ; deeſt enim verſus, & perturbata eſt lectio.

PS. LXXIV. v. 11. ܕܦܫܛ ܡܢ ܥܘܒܟ –] loco hujus commatis ad oram Uſſer. ܕܥܒܕ ܦܘܪܩܢܐ ܒܡܨܥܬܗ ܕܐܪܥܐ ſecundum Hebr. Sane hoc, ut cætera, loco variantis lectionis annotandum erat.

PS. LXXV. v. 4. ܒܥܡܘܪ̈ܝܗ̇] Poc. ܒܥܡܘܪܝܗ̇ ſecundum Hebr. v. 5. ܕܠܐ ܬܬܓܐܘܢ] Uſs. ܠܐ in marg. ܕܠܐ, v. 6. ܘܠܐ]

Uſſer. ܠܐ, item Poc.2. etſi in marg. Uſs. ܘܠܐ: in Poc.1. ܘ eraſum viſitur.

PS. LXXVI. v.1. ܪܒ ܫܡܗ] ad marg. Uſs. ܘܪܒ ܫܡܗ.

PS. LXXVII. v. 17. ܚܙܘܟ ܡܪܝ ܡܝ̈ܐ] ad ܡܪܝ in marg. Uſs. *deeſt*, & deeſt certe in Poc. 2. v.19. ܘܩܠܐ ܕܪ̈ܥܡܝܟ] in Poc.1. ܩܠܐ, et ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, Poc.2. ܘܩ̈ܠܐ in plur.

PS. LXXVIII. v. 5. ܐܝܟ ܕܦܩܕ] ad ܐܝܟ in marg. Uſs. *deeſt*. Sic ſane in Hebr. v. 14. ܘܕܒܪ ܐܢܘܢ] ad ܘ in mar. Uſs. *deeſt*, et ſane *deeſt* in Poc. 2. v. 18. ܘܢܣܘ] Uſs. ܢܣܘ. ܠܡܫܐܠ] ad mar. Uſs. ܠܡܫܐܠܗ. v. 19. ܕܕܠܡܐ] ad ܕ in mar. Uſs. *deeſt*, certe non legitur in Poc. 2. v. 26. ܘܕܒܪ] Uſs. ܕܒܪ, in mar. ܘܕܒܪ. v. 34. ܘܡܬܦܢܝܢ] ad ܘ in mar. Uſs. *deeſt*, quod apprime convenit Syriaſmo. v. 42. ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܠܘܨܐ] Poc. 2. ܡܢ ܐܠܘܨܐ: & ſane cætera notantur *deeſſe* in mar. Uſs. v. 45. ܘܡܚܒܠܢ] Uſſer. ܘܡܚܒܠܘ, ſed in mar. ܢ pro ܘ. v. 56. ܘܣܗܕܘ̈ܬܗ] Uſs. ܣܗܕܘ̈ܬܗ, in marg. ܘܣܗ̄. v.59. ܘܐܣܠܝ] Uſs. ܐܣܠܝ. v. 64. ܘܟܗ̈ܢܝܗܘܢ] Poc.1. ܟܗ̈ܢܝܗܘܢ, & in marg. Uſs. ad ܘ *deeſt*. v. 70. ܒܕܘܝܕ] Uſs. (ut & Poc. 1.) ܘܒܕܘܝܕ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*. v.71. ܘܡܢ ܒܬܪ ܥܢܐ] Uſs. ܡܢ, ad marg. ܘܡܢ.

PS. LXXIX. v.3. ܐܫܕܘ] ad marg. Uſs. ܘܐܫܕܘ, quod in reliquis non comparet. v.8. ܩܕܡܝܐ] Uſſ. ܘܩܕܡܝܐ, ſed in mar. ܩܕܡܝܐ. v. 10. ܐܠܗܗܘܢ] Poc. 2. & in ora Uſs. ܐܠܗܘܗܘܢ, ut Heb.

PS. LXXX. v. 10. ܐܦܢܝܬ] Uſs. ܕܐܦܢܝܬ, etſi in marg. ad ܕ *deeſt*.

PS. LXXXI. v. 6. ܡܢ ܐܪܥܐ] Poc. 2. ܠܐܪܥܐ, quæ lectio ad marg. Uſs. notata eſt. v. 10. ܐܠܗܐ ܕܐܣܩܟ] Uſs. ܐܠܗܗ, Poc.2. ܐܠܗܟ, item 1. v.17. ܣܒܥܗ] in marg. Uſs. ܐܣܒܥܗ, non in reliquis

PS. LXXXIII. v. 18. ܢܒܗܬܘܢ] Uſſer. ܘܢܒܗܬܘܢ: in marg. ܘܢܒܗܬܘܢ, ut in Poc. 2. & 1.

PS. LXXXIV. v. 3. ܢܦܫܗ] Poc. 2. ܢܦܫܢ, ad oram Uſſer. ܢܦܫܗܘܢ.

PS. LXXXV. v. 11. ܐܪܥܟܘܢ] ad marg. Uſſer. ܐܪܥܟܢ. Ib. ܘܙܕܝܩܘܬܐ] Poc.2. ܙܕܝܩܘܬܐ, ut & Uſs. ſed ad marg. ܘܙ̄.

PS. LXXXVI. v. 8. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ] Uſs. ܐܠܗܢ, ut & Poc. 2. etſi in marg. ܐܠܗܐ. v. 11. ܫܒܝܠܬܐ] in ora Uſſ. ܫܒܝܠܟ, ut Heb. v. 13. ܘܦܨܝܬ ܢܦܫܝ] Uſs. ܒܢܦܫܝ, ſed ad ܒ in marg. *deeſt*. v. 14. ܐܬܪܘܪܒܘܢ] Uſs. ܐܬܪܒܪܒܘܢ. v.16. ܗܒ ܚܝܠܐ] Uſs. ܘܗܒ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*, et certe in Poc.1. eraſum eſt ܘ: ſic ܘܦܪܘܩ ſtatim, ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. LXXXVII. v. 5. ܕܐܬܝܠܕ] Poc.2. ܐܬܝܠܕ, in 1. ܕ alia manu ſuperſcriptum, ad ܕ in marg. Uſs. *deeſt*.

PS. LXXXVIII. v. 3. ܘܐܪܟܢ] Uſs. ܐܪܟܢ, ſed ad marg. ܘܐܪܟܢ. v. 14. ܬܩܕܡ ܠܘܬܟ] Uſs. ܡܛܝܐ ܠܘܬܟ, in marg. *deeſt*.

PS. LXXXIX. v. 5. ܠܥܠܡ ܙܪܥܟ] Uſs. ܠܙܪܥܟ. v.9. ܘܗܝܡܢܘܬܟ] Uſſer. ܗܝܡܢܘܬܟ, in marg. ܘܗܝ̄: Poc. 2. ܗܝܡܢܘܬܟ, item 1. v.21. ܘܐܫܟܚܬ] Uſs. ܐܫܟܚܬ. Ib. ܘܡܫܚܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, Poc 2. ܒܡܫܚܐ.

PS. XC. v. 10. ܘܬܡܢܝܢ ܫ̈ܢܝܢ] Uſs. ܬܡܢܝܢ, in marg. ܘܬܡܢܝܢ: Poc.1. ܬܡܢܝܢ, item 2. v. 17. ܐܝ̈ܕܝܢ] Uſſer. ܒܐܝ̈ܕܝܢ, ad ܒ in marg. *deeſt*, Poc. 1. ܕܐܝ̈ܕܝܢ.

PS. XCI. v. 2. ܬܘܟܠܢܝ ܘܡܥܫܢܝ] Poc. 2. ܬܘܟܠܬܝ, item 1. ſic etiam in marg. Uſs. v. 5. ܠܐ ܬܕܚܠ] Uſs. ܘܠܐ, ad ܘ in marg. *deeſt*. v. 8. ܘܦܘܪܥܢܗܘܢ] ad ܘ in marg. Uſſ. *deeſt*. v. 9. ܣܡܬ ܡܥܡܪܟ] Uſs. ܣܡ ܡܥܡܪܗ, (item Poc.1.) in marg. ut impreſſum eſt.

PS. XCIII. v. 4. ܡܫܒܚܝܢ] ad marg. Uſs. ܘܡܫܒܚܝܢ. v. 5. ܘܣܗܕܘ̈ܬܟ] Uſs. ut & Poc. 2. ܣܗܕܘ̈ܬܟ: in marg. ܘܣܗ̄. Ib. ܠܒܝܬܟ] ad ܠ in marg. Uſs. *deeſt*: & ſane non legitur in Poc. 2.

PS. XCIV. v.11. ܡܚܫܒ̈ܬܗܘܢ] ad mar. Uſs. ܡܚܫܒ̈ܬܐ. v. 12 ܘܡܠ̈ܦܬܐ ܫܢܝܐ] ad marg. Uſſ. ܕܫܢܝܐ. Ib. ܘܡܠܦܢܝܐ] Uſſ. ܡܠܦܢܝܐ, etſi in mar. ܘܡܠ̄: item Poc. 1. & 2.

PS. XCV. v. 1. ܦܪܘܩܐ] Uſs. ܦܪܘܩܢ, in marg. ܦܪܘܩܐ. v. 2. ܕܐܠܗܐ ܗܘ] ad ܗܘ in marg. Uſs. *deeſt*. v. 9. ܚܙܘ] ad marg. Uſs. ܘܚܙܘ. v.10. ܘܗܢܘܢ] Uſſ. ܗܢܘܢ, ad marg. ܘܗܢܘܢ.

PS. XCVI. v. 5. ܘܡܪܝܐ] Uſs. ܡܪܝܐ, ad marg. ܘܡܪܝܐ, Poc. ܡܪܝܐ. v. 11. ܚܕܘ] Uſſ. ܘܚܕܘ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. XCVIII. v.8. ܘܢܗܪ̈ܘܬܐ ܢܩܫܘܢ] Poc.2. ܘܢܗܪ̈ܘܬܗ, perinde ut ad marg. Uſſer.

PS. XCIX. v. 7. ܕܢܛܪܘ] ad ܕ in ora Uſſer. *deeſt*.

PS. C. v. 3. ܘܗܘܝܢ] ad ܘ in ora Uſs. *deeſt*, Poc. 2. ܗܘܝܢ ܥܒܕܢ, ܘܠܐ ܗܘܐ ܚܢܢ, & in marg. Uſs. inſeritur ܗܘܐ.

PS. CI. v. 2. ܘܐܗܠܟ] Poc. 2. ܐܗܠܟ, ut in marg. Uſs. v. 7. ܠܐ ܢܬܒ] Uſs. ܘܠܐ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*, Poc. 2. ܘܠܐ. v. ܘܡܫܡܠܠܐ] ad oram Uſs. ܘܡܫܡܠܐ, & ita in Poc. 2.

PS. CII. v. 4. ܐܝܟ ܬܢܘܪܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, ita certe in Poc. 2. v. 9. ܘܡܣܒ] Uſs. ܘܡܣܒܘ, marg. ܘܡܣܒ, Poc.2. ܘܡܣܒܐ. v. 17. ܒܫܘܒܚܐ] Poc. 2. ܒܫܘܒܚܗ, ut in marg. Uſs. v. 19. ܘܥܡܐ] Uſs. ܥܡܐ, in marg. ܘܥܡܐ, Poc. 2. ܥܡܐ. v. 24. ܫܢܝܢ] Uſſ. ܫܢ̈ܝܢ (ſed in marg. ܫܢܝܢ) ut & Poc. 1.

PS. CIII. v. 14. ܘܐܬܕܟܪ] ad oram Uſs. ܘܡܬܕܟܪ, *ſic in* Poc. 2. v. 16. ܕܥܒܪܐ] Uſs. ܥܒܪܐ, in marg. ܕܥܒܪܐ.

PS. CIV. v. 1. ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ] ad marg. Uſſ. ܐܠܗܐ. v. 8. ܘܢܚܬܝܢ ܦܩܥ̄] ad oram Uſſ. ܘܢܚ̈ܬܝܢ, item Poc. 1. v. 15. ܘܡܦܨܚ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*. v. 17. ܐܩ̈ܢܢ] ad oram Uſs. ܐܩܢܘ. v. 20. ܘܗܘܐ] ad oram Uſs. ܗܘ ܗܘܐ, Poc. 2. ܘܗܘܐ ܚܫ̈ܘܟܐ. v. 25. ܪܚܫܝܢ] ad marg. Uſs. ܡܢ ܪܚܫܝܢ. v. 30. ܘܡܚܕܬ] ad oram Uſs. ܘܡܚܕܬܐ. Poc. 1. ܕܚܕܬ. v. 34. ܠܬܫܒܘܚܬܗ] Uſs. (ut & Poc. 1.) ܘܠܬܫܒܘܚܬܗ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*. v.35. ܚܛܝܐ] Uſs. ܪ̈ܫܝܥܐ, ſed in marg. ܚܛܝܐ.

PS. CV. v. 15. ܕܠܐ] in marg. ܠܐ. v. 16. ܥܠ ܐܪܥܐ] Uſs. ܠܐܪܥܐ (in marg. ܥܠ) & ita in Poc. 2. v. 17. ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*: v. 20. item ad ܘ in ܘܡܕܒܪܗ. v. 22. ܠܣܒ̈ܘܗܝ] Uſs. ܠܣܒ̈ܘܗܝ, ſed in marg. ܣܒ̈ܘܗܝ. v. 21. ܥܠ ܒܝܬܗ ܗܘ] ad marg. Uſs. *deeſt* ܒܝܬܗ, Poc. 1. ܥܠ ܒܝܬܗ, item 2. v. 23. ܘܥܠ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, in Poc. 1. ܥܠ, item 2. v. 41. ܙܘܢܐ] in marg. Uſs. ܕܙܘܢܐ. v. 42. ܕܐܒܪܗܡ] ad marg. Uſs. ܕܠܐܒܪܗܡ.

PS. CVI. v.5. ܢܚܙܐ, ܢܚܕܐ, ܢܫܬܒܚܢ] in marg. Uſs. per ܐ, in prima perſ. v.8. ܘܠܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*: item ſtatim in ܘܗܦܟ, & ſic in Poc. 2. v. 16. ܘܐܚܡܬܘ] in marg. Uſs. ܘܐܚܡܬܘܢ, et ita Poc. 2. v. 22. ܘܕܚ̈ܝܠܬܐ] Uſs. ܕܚ̈ܝܠܬܐ ܘܕܚ̈ܝܠܬܐ, ſed in marg. *deeſt*. v. 31. ܘܐܬܚܫܒܬ] in marg. Uſs. ܐܬܚܫܒܬ, & ita ſcriptum in Poc. 2. v. 43. ܗܢܘܢ] in marg. Uſs. ܘܗܢܘܢ. v. 45. ܘܐܬܬܘܝ] Uſs. cum Poc. 1. ܐܬܬܘܝ, ad marg. ܘܐ̄. v. 46. ܘܝܗܒܗܘܢ] Uſs. ܝܗܒܗܘܢ.

PS. CVII. v. 13. ܙܥܩܘ] in marg. Uſs. ܘܙܥܩܘ, et ita in Poc. 2. Ib. ܘܡܢ ܐܘܠܨ̈ܢܝܗܘܢ] Uſs. ܐܘܠܨ̈ܢܝܗܘܢ. v. 29. ܘܐܫܬܬܩܘ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*. v. 40. ܥܠ ܫܠܝ̈ܛܢܐ] Uſs. ܫܠܝ̈ܛܐ, ad marg. ܫܠܝ̈ܛܢܐ, ſic etiam Poc. 1. item 2. v. 39. ܘܙܥܪܘ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, et ita in Poc.2.

PS. CVIII. v. 10. ܡܘܐܒ] Uſs. ܘܡܘܐܒ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. CIX. v. 3. ܘܐܬܟܬܫܘ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*. v. 18. ܐܝܟ ܡ̈ܝܐ] ad marg. Uſs. ܘܐܝܟ̄, ita ſane in Poc. 2. v. 26 ܘܦܪܘܩܝܢܝ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*.

PS. CXI. v. 5. ܘܡܬܕܟܪ] Uſs. ܘܢܬܕܟܪ, in marg. ܡܬܕܟܪ, ſic etiam Poc. 1. v. 8. ܡܫܪܪܝܢ] Uſs. ܘܡܫܪܪܝܢ (ut & Poc. 1 & 2.) etſi ad ܘ in marg. *deeſt*. v. 10. ܘܬܫܒܘܚܬܗ ܩܝܡܐ] Uſs. ܗܘ ܘܬܫܒܘܚܬܗ, etſi ad ܗܘ in marg. *deeſt*.

PS. CXII. v. 10. ܘܢܚܪܘܩ] Uſſ. ܢܚܪܘܩ.

PSAL.

PS. CXIV. v. 7. ܩܕܡ ܡܪܝܐ] Uſſ. ܘܩܕܡ (ut & in Poc. 1. & 2.) etſi ad ܘ in marg. *deeſt*. v. 17. ܐܦܠܐ] in Uſſ. ܘܐܦܠܐ (ut & in Poc. 1.) etſi ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. CXV. v. 4. ܐܘܝ ܡܪܝܐ] Uſs. ܐܘ, ad marg. ܘܝ. v. 6. ܡܟܟܝܢ] ad marg. Uſs. ܐܬܡܟܟܬ ut in Hebr. v. 8. ܦܨܝܬ] Uſs. ܦܨܝ, ad marg. ܦܨܝܗ; Poc. 1. ܦܨܝ 2. ܦܨܝܗ ܥܝܢ̈ܝ: v. 9. ܐܠܗܐ] Uſs. ܡܪܝܐ. v. 19 ܘܒܝܪܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*: & ſane in Poc. 2. ܒܝܪܐ. Titulus hujus Pſalmi in Poc. 1. ܛܘܟܣܐ ܕܥܡܐ ܚܕܬܐ ܡܙܡܘܪܐ ܕܝܘܢ̈ܝܐ ܗܠܠܘܝܐ ܦܬܓܡ̈ܐ ܝܚ. : ad verſum autem 10, ܫܘܡܠܝܐ ܕܥܡܐ ܚܕܬܐ. ܗܪܟܐ ܫܠܡ ܒܝܘܢܝܐ ܡܙܡܘܪܐ ܩ̄ܝ̄ܕ̄ ܘܫܪܐ ܡܙܡܘܪܐ ܩ̄ܝ̄ܗ̄ ܗܠܠܘܝܐ ܦܬܓܡ̈ܐ ܝ̄ܙ̄. *Ordinatio populi novi, In Græco CXIV, Hallelujah, Verſuum XVIII.* Tum, *Perfectio populi novi. Hic deſinit in Græco Pſalmus CXIV. Incipit autem Pſalmus CXV, Hallelujah, Verſuum XVII.* Ib. in Poc. 2. ܩ̄ܗ.

PS. CXVII. v. 25. ܦܪܘܩܝܢ, & ܦܨܝܢ] Uſs. ܦܪܘܩܢ & ܦܨܝ, ad marg. ܢܝ, ſic certe in Poc. 1. & 2.

PS. CXVIII. v. 18. ܥܝܢ̈ܝ ܥܝܢ ܓ̄] ad ܥܝܢ in marg Uſs. *deeſt*, Poc. 2. ܥܝܢܝ ܥܝ̈ܢܝܢ, item 1. ܗ. v. 35. ܕܒܗ] in marg. Uſs. ܕܒܗܘܢ, & ſic ſane in Poc. 2. ܘ. v. 42. ܘܐܬܠ] Uſs. ܐܬܠ, ad ܘ in marg. Uſs. deeſt: Poc. 1. ܐܬܠ. v. 43. ܠܐ ܬܥܒܪ] Uſs. ܘܠܐ, ſed ܘ in marg. *deeſt*. v. 46. ܒܣܗܕܘܬܐ] ſed ad marg. Uſs. ܒܣܗܕܘܬܟ ut in Heb. ܚ. v. 57. ܕܐܠܗܐ] Uſſ. ܕܡܪܝܐ. Poc. item 2. & 1. ܠ. v. 96. ܦܘܩܕܢܟ] Poc. 2. ܦܘ̈ܩܕܢܝܟ. ܣ. v. 120. ܘܡܢ] Uſs. ܕܡܢ, in marg. ܘܡܢ. ܥ. v. 141. ܘܫܝܛ ܐܢܐ] ad ܐܢܐ in marg. Uſſ. *deeſt*.

PS. CXX. v. 5 & 6 ܢܒܝܢ & ܢܓܠܠ] Uſs. ܢܬܒܝܢ & ܢܬܓܠܠ.

PS. CXXI. v. 1. ܥܒܝܕܬܗ] Uſs. ܕܥܒܝܕܬܗ, ſed ad ܕ in marg. *deeſt*; Poc. 1. ܕܥܒ̄, item 2.

PS. CXXII. v. 2. ܘܐܝܟ ܥܝܢ̈ܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*; in Poc. 2. priore loco ܘܐܝܟ. v. 4. ܘܣܒܥܢܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*.

PS. CXXIV. v. 2. ܐܘܪܫܥܡ] Uſs. ܐܠܘܪܫܥܡ (& ita Poc. 2.) ſed in marg. ad ܥ, *deeſt*. v. 4. ܠܐ ܡܥܟܡ] ad ܥ in marg. Uſs. *deeſt*, Poc. 2. ܘܠܐ ܡܥܟܡ, item 1.

PS. CXXXIV. v. 12. ܝܪܬܘܬܐ ܠܐܝܣܪܝܠ] ad marg. Uſs. ܐܪܥܗܘܢ ܝܘܪܬܢܐ ܝܪܬܘܬܐ, Poc. 2. ܝܘܪܬܢܐ tantum.

PS. CXXXIX. v. 6. ܘܥܫܝܢܘ] Uſs. ܥܫܝܢܘ, in marg. ܘܥܫ̄.

PS. CXL. v. 6. ܘܐܬܒܣܡܘ] Uſs. ܐܬܒܣܡܘ.

PS. CXLII. v. 2. ܠܐ ܬܥܠܘܗܝ ܥܒܕܝܟ] ad marg. Uſs. ܠܐ ܬܥܘܠ ܥܡ. v. 10. ܒܐܘܪܚܝܢ] Uſs. ܒܐܘܪܚܐ, item Poc. 2. Ib. ܡܟܫܫܬܐ ܠܬ̄] ad marg. Uſs. ܡܟܫܫܬܐ ܗܝ.

PS. CXLIII. v. 2. ܘܫܒܒܝ] Uſs. ܫܒܒܝ, ut & Poc. 1: Poc. 2. ܕܫܒܒܝ.

PS. CXLIV. v. 9. ܕܥܣܪܐ ܙܡܪܗ] ad marg. Uſs. ܕܥܣܪܐ ܗܝ. v. 10. ܠܥܒܕܘܗܝ] Uſs. ܕܥܒܕܘܗܝ, ſed ad ܕ in marg. *deeſt*. v. 14. ܕܢܦܠܝܢ] Uſs. ܕܢܦܫܠܝܢ, ſed ad ܫ in marg. *deeſt*.

PS. CXLVII. v. 18. ܡܫܒ ܪ̈ܘܚܐ] in marg. Uſs. ܪܘܚܗ. v. 20. ܠܐ ܥܒܕ] Uſs. ܘܠܐ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. CXLIX. v. 9. ܘܫܘܒܚܐ] ad marg. Uſs. ܫܘܒܚܐ, & ita in Poc. 2.

PROVERBIORUM.

PRoverbiorum initio in noſtris, ܫܠܝܡܘܢ ܟܬܒ ܗܠܝܢ ܟܬܒ̈ܐ ܢܒܝ̈ܝܐ ܒܫ̈ܢܝܐ ܡ̄. ܩܕܡ ܡܐܬܝܬܗ ܕܝܢ ܕܡܪܢ ܒܒܣܪ ܬܫܥܡܐ ܘܚܡ̈ܫܝܢ ܫܢܝܢ *Solomon ſcripſit libros hoſce Propheticos* XL *annis. Ante adventum autem Domini noſtri in carne DCCCCLV annis.*

CAP. I.

VER. 1. ܡܬ̈ܠܐ] Poc. ܡܬ̈ܠܬܐ. v. 13. ܒܗ ܒܟܠܗ ܒܣܒܪܬܗ ܘܐܫܬܪܝܗ] Poc. ܒܣܒܪܬܐ ܘܐܫܬܪܝܐ, Uſs. ܒܣܒܪܬܐ ܘܐܫܬܪܝܗ. v. 21. ܒܫܘܩ̈ܝܬܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܗ̄ ܢܩܫܐ ܕܪܘܚܐ. v. 23. ܐܒܥ] noſtri, ܐܒܥܬ. v. 26. ܘܐܚܘܟ] Poc. ܘܐܚܘܟ.

CAP. II. v. 20. ܗܘܝܢ ܒܗܘܢ ܒܫܠܝܐ] Uſſer. non agnoſcit ܒܫܠܝܐ.

CAP. III. v. 9. ܠܫܡܟ] noſtri, ܠܫܡܟ. v. 25. ܡܢ ܕܬܐܬܐ] Poc. ܕܬܐܬܐ ܡܢ.

CAP. IV. v. 3. ܡܦܢܝܢܐ ܘܡܚܝܕܝܐ] Uſſ. ܘܡܚܝܕܝܐ. v. 16. ܘܦܩܪܝܐ ܗܘ] Uſs. ܘܦܩܪܝܐ ܗܘ, ſed ad marg. ex Greg. ܘܦܩܪܝܐ ܫܠܬ̄.

CAP. V. v. 9. ܕܠܐ ܠܬ] noſtri ܘܠܐ. v. 19. ܪܚܡܢ] noſtri ܐܪܚܡܢ.

CAP. VI. v. 1. ܚܪܒܬ] Uſs. ܚܪܒܬ in præſenti, & tamen ſequitur ܐܫܬܥܒܬ. v. 8. ܡܢ ܩܝܛܐ] Uſs. ܡܢ ܩܝ̈ܛܐ. v. 12. ܒܥܩܡܘܬܐ] ad marg. Uſſ. *Greg.* ܒܥܩܡܘܬܐ. v. 17. ܕܐܫܕܝܢ] Poc. ܕܫܕ̈ܝܢ. v. 23. ܕܡܪܕܘܬܐ ܘܡܪܕܝ] forte ܕܡܪܕܘܬܐ ſecundum Hebr. v. 25. ܘܠܐ ܬܪܓܝ]forte ܕܠܐ.

CAP. VII. v. 9. ܕܠܠܝܐ ܘܒܚܫܘܟܝܐ] Uſs. ܠܠܝܐ ܘܒܚܫܘܟܝܐ. v. 13. ܘܢܫܩܬ] Poc. ܘܢܫܩܬ, ubi ܐ tantum vocalem exprimit. v. 15. ܡܬܟܪܟܢܐ] noſtri ܗܘܝܬ ܒܥܐ ܗܘܝܬ v. 22. ܘܐܙܠ ܒܬܪܗ ܟܬܘܪܐ] noſtri ܘܐܙܠ ܬܘܪܐ ܒܬܪܗ.

CAP. VIII. v. 5. ܥܕ̈ܡܐ] Uſs. ܥܕ̈ܡܐ.

CAP. IX. v. 9. ܘܢܘܣܦ ܠܗ] noſtri habent ܕ pro ܘ. v. 12. ܢܒܟܝܢ] noſtri, ܢܒܟܝܢ.

CAP. X. v. 31. ܗܦܟܬܐ] noſtri ܗܦܟܬܐ.

CAP. XI. v. 11. ܒܒܘܪܟܬܗܘܢ] noſtri in plurali. v. 16. ܒܒܘܪܟܬܗܘܢ] noſtri ܒܒܘܪ̈ܟܬܗܘܢ. v. 29. ܪܘܚܐ] noſtri in plurali.

CAP. XII. v. 5. ܘܡܦܩܢܗܘܢ] noſtri, ܘܡܦܩܢ̈ܝܗܘܢ in plur. v. 15. ܘܐܪܘܝܚ ܕܒܗ ܚܟܝܡܐ ܗܘ] Poc. ܘܐܪܘܝܚܗ ܕܒܗ ܚܟܝܡ̈ܐ ܗܘ

CAP. XIII. v. 5. ܦܩܝܪܐ] noſtri ܕܦܩܝܪܐ. v. 11. ܘܡܬܟܢܫܝܢ] Poc. ܘܡܬܟܢܫܝܢ. v. 12. ܘܐܘܪܚܐ] Poc. ܐܘܪܚܐ abſque ܘ. v. 20. ܕܡܗܠܟܝܢ] noſtri ܘܡܗܠܟܝܢ. v. 24. ܒܪܗ ܕܪܕܐ] Uſs. ܡܪܕܐ.

CAP. XIV. v. 3. ܕܣܠܬܐ ܘܫܒܛܐ] Hebr. poſtulat ܫܒܛܐ.

CAP. XV. v. 4. ܢܫܒܥ] Uſs. ܫܒܥ. v. 30. ܡܫܡܢ] Poc. ܡܫܡܢ.

CAP. XVI. v. 22. ܓܠܝܢܘܬܐ ܗܝ] Uſs. ܗܝ ܓܠܝܢܘܬܐ. v. 31. ܡܫܬܒܚܢܐ] videtur legendum ܡܫܬܒܚܢܐ, etſi invitis libris.

CAP. XVII. v. 18. ܕܚܙܐ] forte ܚܙܐ. v. 25. ܘܡܚܫܚ] Poc. ܘܡܚܫܚ.

CAP. XVIII. v. 11. ܐܝܟ ܫܘܪܐ ܘܩܪܝܬܐ] ſcribendum procul dubio ܐܝܟ ܫܘܪܐ ܕܡܬܘܪܐ ſecundum Hebr. v 14. ܢܣܒܗ] Poc. ܢܣܒܐ, Uſs. ܕܢܣܒܐ. v. 16. ܡܘܗܒ̈ܬܐ] Uſs. ܡܘܗܒ̈ܬܐ, item Poc.

CAP. XIX. v. 5. ܫܗܘܪܐ] Poc. ܘܫܗܘܪܐ.

CAP. XX. v. 3. ܘܟܠ ܕܣܟܠ] Uſs. ܘܟܠ ܕܡܣܬܟܠ. v. 18. ܡܚܫܒܬܐ] Poc. ܘܡܚܫܒܬܐ, item Uſs.

CAP. XXI. v. 1. ܘܠܐܬܪ] Uſs. ܕܠܐܬܪ. v. 4. ܪܘܡܐ ܕܥܝ̈ܢܐ] Poc. ܘܪܘܡܐ, item Uſſ. v. 10. ܠܐ ܡܬܪܚܡܐ] Uſs. ܡܬܪܚܡܐ: ſed puto ܠܐ omiſſum fuiſſe errore uſitato. v. 17. ܘܡܣܟܢܐ] noſtri, ܘܡܣܬܟܢܐ. v. 26. ܘܟܠܗ ܝܘܡܐ] Poc. ܟܠܗ. v. 24. ܟܳܦܬܶܗ] Uſs. ܟܳܦܶܬܗ.

CAP. XXII. v. 6. ܢܦܩ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܢܦܘܩ. v. 9 ܡܢ ܕܠܚܡܗ] Uſs. ܘܡܢ. v. 16. ܕܬܐܠܝ] Poc. ܕܬܐܠܝܢ. v. 18. ܐܢ ܬܛܪ] Uſs. ܐܢ ܢܛܪ ܐܦ. v. 29. ܠܐ ܠܚܫܘܟܐ ܠܚܫܘܟܐ] Poc. ܠܚܫܘܟܐ ܡܢ: 23. 10. ܠܚܫܘܟܐ in eodem.

CAP. XXIII. v. 1. ܕܠܐ ܬܚܫܘܒ] Uſs. ܠܐ ܬܚܫܘܒ. v. 6. ܕܢܟܙܐ] Uſs. ܕܢܟܙܐ. v. 29. ܕܘܘܝܐ] Poc. ܕܘܘܝܐ. Ibid. ܡܠܬ̈ܐ] Poc. ܡܠܘܬܐ, Uſs. ܡܠܬܐ. v. 33. ܢ̈ܟܪܝܬܐ] Uſs. ܢ̈ܟܪܝܬܐ.

CAP. XXIV. v. 30. ܐܬܡܠܠܘ] noſtri ܕܐܬܡܠܠܘ.

CAP. XXV. v. 8. ܕܬܫܬܪܘܪܐ] noſtri ܕܬܫ̈ܬܪܘܪܐ, quid ſi ܕܬܫ̈ܬܪܘܪܬܐ? v. 14. ܕܡܬܘ̈ܗܒܬܐ] Poc. ܕܡܬܘܗܒܬܐ. v. 20. ܘܡܟܪܝܓ. ܠܒܐ] forte ܕܡܟܪܝܓ. ܠܒܐ. v. 22. ܚܪܐ] Poc. ܚܪܐ, Uſs. ܚܪܐ ܠܗܘܢ ܒܦܘܡܗܘܢ ܚܕܐ ܕܝܠܗ.

CAP. XXVI. v. 2. ܘܫܡܝܐ ܦܪܚܐ] Uſs. ܫܡܝܐ. v. 6. ܡ̇ܢ & ܡ̈ܢ] utrumque ܡܢ in Poc. forte ܕܡ̇ܢ & ܡ̈ܢ, ſane in Uſs. priori loco ܡܢ.

CAP. XXVII. v. 2. ܢܘܟܪܝܐ] Poc. plenius ܢܘܟܪܝܐ ܘܣܘܟ̈ܠܗܘܢ, & ſtatim ܘܢܘܟܪܝܐ, ſic etiam Uſſ. v. 9. ܘܡܫܡܫܢܐ] Utier. ܕܡܫܡܫܢܐ.

CAP. XXVIII. v. 16. ܚܣܝܪ ܠܒ̈ܝܢܐ] manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ܠܒܘܢܐ, etſi libris invitis.

CAP. XXIX. v. 8. ܒܪ̈ܟܐ] Poc. ܒܪܟܐ in ſing.

CAP. XXX. v. 8. ܗܘ̈ܝܐ ܕܡܫܟܚܐ] Uſs. ܐܪܬܐ. v. 28. ܘܐܪ̈ܒܥ] in marg. Uſſ. *Greg.* ܘܐܪ̈ܒܥ.

ECCLESIASTIS.

CAP. I.

VER. 12. ܒܐܘܪܫܠܡ] Poc. ܒܐܘܪܫܠܡ ܟܕ. v. 15. ܕܡ̈ܢܝܢ] noſtri ܡܢܝܢܐ, Quod eſt apud Ferrarium ܡܢܝܢܐ. Vide 7. 14.

CAP. II. v. 1. ܐܦ ܗܘ] Uſs. ܘܐܦ ܗܘ. v. 6. ܘܐܝ̈ܠܢܐ] videtur ſcribendum ܐܝ̈ܠܢܐ ܡܦܩܢ ex Heb. etſi contra libros. v. 10. ܕܫܐܠܝ] in Uſs. ܕܫܐܠܝ ܥܝ̈ܢܝ cum punctis plur. v. 11. ܘܚܙܝܬ] Poc. ܘܚܙܝܬܗ. v. 12. ܕܢܦܢܐ] noſtri, ܕܢܦܢܐ. Ib. ܕܢܡܠܟܗ.] Poc. ܕܢܡܠܟ. v. 19. ܐܘ ܣܟܠ] Poc. ܐܣܟܠ. Ib. ܘܐܫܬܠܛ] Poc. ܘܐܫܬܠܛ. v. 24. ܟܠ ܕܛܒ] Poc. ܕܟܠ ܛܒ.

CAP. III. v. 20. ܗܘ ܟܠ] Poc. ܕܗܘ ܟܠ. v. 21. ܕܒܥܝ̈ܪܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܕܒܥܝܪܐ.

CAP. IV. v. 1. Uſſ. ܟܠ ܕܡܬܥܒܕܢ ܬܚܝܬ, omiſſis quæ inter ܥܫܘܩܝܐ & ܕܡܬܥܒܕܢ interjecta, ut & in Poc. Ibid. ܫܠܝܐ] Uſſ. ܫ̈ܠܝܐ. Vide Ferrarium. v. 2. ܕܡܝܬܘ] noſtri, ܕܡܝܬܘ. Ib. ܡܢ ܚܝ̈ܐ] noſtri, ܡܢ. v. 16. ܟܠ ܥܡܐ ܕܩܕܡܝܗܘܢ] Poc. ܟܠ ܕܩܕܡܝܗܘܢ ܗܘܐ.

CAP. V. v. 8. ܕܡܬܦܠܚ] Poc. ܕܡܬܦܠܚ, Uſs. ܠܐ ܦܠܚ, & ad marg. *Vide Greg.* v. 10. ܘܡܢܐ ܗܘܬ] noſtri non habent ܡܢܐ. v. 13. ܕܐܘܒܕ] Uſſ. ܘܐܘܒܕ. v. 18. ܘܡܢܗܘܢ] noſtri, ܡܢܗ. Ib. ܘܡܫܠܛܗ] Poc. ܘܡܫܠܛܗ.

CAP. VI. v. 2. ܘܒܪܢܫܘܬܐ ܗܝ] noſtri ܒܪܢܫܘܬܐ. v. 10. ܡܢ ܩܕܝܡ] noſtri ܡܢ ܕܢܦܩ: ad marginem tamen Uſs. *Greg.* ܡܢ ܩܕܝܡ. Ib. ܘܠܐ ܡܫܟܚ] noſtri ܠܐ, forte ܘܠܐ. v. 12. ܘܒܬܪܗ] noſtri ܘܒܬܪ.

CAP. VII. v. 3. ܡܢ ܕܒܫܘܠܐ] Poc. ܕܒܫܘܠ ܡܢ ܕܐܝܬ ut alibi ſæpius apud Salomonem. v. 10. ܕܡܬܚܪܝܢ] Poc. ܡܢ ܕܗܠܝܢ, Uſs. ܡܢ ܗܠܝܢ. v. 14. ܕܢܫܟܚ] in marg. Uſs. *Greg.* ܕܢܫܟܚ fruſtra. v. 15. ܗܘܝܘ ܕܐܝܬ] Poc. ܕܐܝܬ, Uſs. ܐܝܬ. v. 19. ܠܚܟܝܡܐ] Uſs. ܠܚܟܝܡܐ. v. 21. ܕܢܚܒ] Uſs. ܘܢܚܒ. v. 27. ܐܡܪܬ ܩܘܗܠܬ] noſtri ܐܡܪ ܩܘܗܠܬ ܡܢ ܕܐܝܬ ܦܘܡ ܐܝܬ.

CAP. VIII. v. 2. ܬܫܬܥܒܕ] Uſs. ܬܫܬܥܒܕ, quid ſi ܬܫܬܥܒܕ ſenſu quo in Chald. uſurpatur hoc verbum, *rebellandi* ? v. 11. ܕܐܬܡܠܠܘ ܦܬܓܡܐ. ܡܢ ܟܠ] noſtri, ܕܐܬܡܠܠ ܦܬܓܡܐ ܕܚܘܫܒܐ ܡܢ ܟܠ. v. 12. ܕܢܝܚܘܗܝ] noſtri, ܘܢܝܚܘܗܝ. v. 17. ܠܐ ܢܫܟܚ] Poc. ܘܠܐ ܢܫܟܚ.

CAP. IX. v. 1. ܘܡܥܒ̈ܕܝܗܘܢ] noſtri ܘܡܥܒ̈ܕܝܗܘܢ. v. 7. ܒܚܕܘܬܐ] Uſs. ܒܚܕܐ ܚܕܘܬܐ.

CAP. X. v. 15. ܕܡܬܚܙܝܐ] noſtri, ܕܠܐ ܡܢܐ : poſt verſum ſecundum, ad oram Uſs. ܕܟܬܒܐ ܚܣܝܪ *lacuna magna* : et, *Vide Greg.* Quod quid ſit, quærendum.

CAP. XI. v. 6. ܦܪܘܫ ܟܠ] noſtri, ܟܠ ܕܢܚܙܐ ܟܠ ܦܪܘܫ.

CAP. XII. v. 6. ܟܠܗ ܥܠܡܗ ܘܥܠ] Heb. ܥܠ ܥܠܡܗ ܟܠܗ. v. 6. ܚܪܘܪ ܕܟܗܝܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܘܪܕܐ. v. 14. ܟܠ ܢܦܩ] noſtri ܕܢܦܩ ܟܠ.

In fine noſtri ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܩܘܗܠܬ ܦܬܓ̈ܡܐ ܫܬܡܐ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕ *finis libri Eccleſiaſtis, verſuum* 621.

CANTICI CANTICORUM.

CAP. I.

VER. 2. ܕܫܡܟܘܢ] noſtri ܕܫܡ̈ܟܘܢ.

CAP. II. v. 3. ܕܒܢܝܐ] ad marg. Uſs. ܕܒܢܝܐ, quod quid vult? v. 9. ܗܐ ܗܘ ܩܐܡ ܒܣܬܪ ܫܘܪܢ] Uſs. ܗܘ ܗܐ &in marg. *Greg.* ܒܣܬܪ. v. 11. ܣܬܘܐ ܥܒܪ ܘܐܙܠ ܠܗ] Poc. plenius ܣܬܘܐ ܥܒܪ: ܡܛܪܐ ܥܒܪ: ܘܐܙܠ : eadem lectio annotata eſt ad marg. Uſs. e Gregorio v. 14. ܒܫܘܩ̈ܦܐ ܕܫܘܥܐ] Poc. ܒܫܘܩ̈ܦܐ ܕܫܘܥܐ ܕܫܘܩ.

CAP. III. v. 10. ܕܗܒܐ] videtur legendum ܕܗܒܐ, ut in reliquis.

CAP. IV. v. 3. ܘܡܡܠܠܟܝ] Poc. ܕܡܡܠܠܟܝ : 6. 4. cum ܘ in Poc. ubi Uſs. ܘܡܡܠܠܟܝ. v. 4. ܓܢ̈ܒܪܐ] Poc. in ſing. v. 16. ܒܣܡܝ] Uſs. ܒܣܡܝ.

CAP. V. v. 1. Poc. minus habet quam Hebr. ܐܟܠܬ ܚܠܒܝ ܥܡ ܕܒܫܝ ܐܫܬܝܬ ܚܡܪܝ ܥܡ ܚܠܒܝ Uſs. ܐܟܠܬ ܚܠܒܝ ܥܡ ܕܒܫܝ ܐܫܬܝܬ ܚܡܪܝ ܥܡ ܚܠܒܝ ܘܐܟܠܬ.

CAP. VII. v. 4. ܢܫܩܢܝ] Uſs. ܢܫ̈ܩܢܝ. v. 12. ܐܩܕܝܡ] noſtri ܐܩ̈ܕܝܡ.

CAP. VIII. v. 1. ܐܢܫܩܟ] Uſs. ܢܫܩܟ. v. 14. ܐܬܕܡܝ] Poc. ܐܬܕܡܝ ܘܗܘܝ, Uſs. ܐܬܐ ܘܗܘܝ, ſed ad marg. *Greg.* ܐܬܕܡܝ.

ESAIÆ

Initium in Poc. ſic ſe habet :

ܕܡܫܬܒܚܝܢ : ܘܒܟܠܗܘܢ ܫܘܒܚܬܗܘܢ ܒܩܕ̈ܫܝ ܦܪ̈ܝܫܐ :
ܘܢܝܚܐ ܕܪܘܡܪܡܘܬܗܘܢ ܒܫܡܝ̈ܐ : ܘܠܐ ܢܫܬܠܡ ܒܥܠܡ ܠܐ
ܒܥܠܡ ܫܦܝܐ : ܘܠܐ ܢܬܒܛܠܘܢ ܠܘܬ ܦܘܡܐ : ܘܢܐܡܪܘܢ ܕܩܕܝܫ
ܩܕܝܫ ܠܘ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܘܢܣܒܘܢ ܒܢܘܗܪܗ ܕܐܠܗܐ : ܡܛܠ
ܕܐܝܟ ܡ̈ܦܝܣܢܐ ܒܟܠܡܕܡ ܡܢ ܟܠ ܢܦܫ : ܟܠ ܕܒܗܘܢ
ܡܫܦܪܝܢ ܐܝܟ ܕܗܘܘ ܡܢ ܩܕܡ ܘܠܐ ܢܦܠܘܢ ܩܕܡܝܗ ܐܝܟ
ܦܬܓܡ̈ܐ ܘܪܓܫܘ ܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܢܘܚܪܐ ܫܡܝܢܐ ܘܐܬܦܠܣܘ
ܐܝܟ ܕܗܘܘ ܕܗܘܐ ܘܫܒܩܐ : ܘܕܠܐ ܡܢ ܢܚܫܐ ܒܫܘܒܚܗܘܢ
ܡܫܒܚܝܢ : ܘܐܬܦܠܣܘ ܐܝܟ ܕܗܘܘ ܘܡܫܐ ܕܒܗ ܒܗܘܢ
ܡܫܒܚܝܢ ܘܠܐ ܒܡܫܒܚܝܢ : ܘܐܬܦܠܣܘ ܐܝܟ ܕܗܘܘ ܦܬܓܡ̈ܐ
ܕܗܠܝܢ ܒܗܘܢ : ܘܒܢܝܗܘܢ ܒܗܘܢ : ܒܡܠܐ ܕܐܠܗܘܬܗܘܢ
ܘܡܫܪܐ ܕܡܫܒܚܝܢ : ܘܗܘܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܐܝܟ ܢܒܝ̈ܐ ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܦܬܓܡ̈ܐ
ܘܠܐ ܡܫܬܠܡ ܒܗܘܢ . ܡܛܠ ܕܗ̈ܘ ܘܒܗܘܢ ܒܡܫܒܚܢܐ
ܘܡܫܒܚܢܐ ܕܐܝܟ ܒܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܕܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܡܫܒܚܢܐ
ܣܓܝܐܐ : ܘܗܢܘܢ ܐܝܟ ܕܝܢܐ ܕܫܘܒܚܗ : ܘܡܫܒܚܝܢ ܒܢ̈ܝܐ
ܕܡܫܬܒܚܝܢ : ܘܡܫܒܚܝܢ ܫܘܒܚܗ ܕܐܠܗܐ : ܠܟܠܗ ܥܠܡܐ ܘܫܘܒܚܐ

ܚܣܝܢ ܠܐܠܗܐ ܒܫܘܡܠܝܐ ܗܘ : ܡܛܠ ܕܙܕܝܩܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ
ܦܢ ܕܡܫܬܒܚܘܬ : ܘܐܬܢܚܬ ܘܐܫܬܒܚܘܬ ܐܝܟ ܐܪܙܐ ܕܟܠܝܢ
ܕܐܪܙܐ ܘܐܬܓܠܝ : ܘܐܝܟ ܐܟܚܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܥܡܝܢ : ܘܟܠ
ܦܬܓܡܗܘܢ ܓܠܐ ܒܟܢ̈ܫܐ ܘܟܠ ܟܠܗܘܢ ܘܡܠܬܐ ܕܙܪܥܝܢ : ܘܟܠ
ܟܠ ܡܬܒܥܠ ܙܒܢܐ : ܘܟܠ ܟܠ ܐܫܬܐ ܡܡܫܠܬܐ : ܘܟܠ
ܟܠܗܘܢ ܠܠܫ̈ܢܐ ܕܐܬܪ̈ܐ : ܘܟܠ ܟܠ ܕܒܬܘܪܬܐ ܕܙܪܥܝܢ :
ܒܟܢܫܐ ܕܐܦܪ̈ܝܣ ܙܒܢܘܗܝ ܕܡܫܝܚܐ . ܘܐܬܡܦܪܣ ܙܒܢܘܗܝ
ܕܒܪܐ ܘܐܒܘܗܝ ܙܒܢܐ ܚܣܝܢ ܠܐܠܗܐ ܒܫܘܡܠܝܐ ܗܘ : ܘܙܒ̈ܢܐ
ܘܦܬܓܡ̈ܐ ܢܫܬܠܡܘܢ ܘܢܬܩܝܡܘܢ ܐܒܢ̈ܝܐ : ܘܒܟܠܗܘܢ ܒܟܠܡܕܡ
ܕܙܒܢܐ : ܘܡܫܒܚܝܢ ܕܐܪܒܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܕܒܟܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܘܥܡܢ
ܩܕܡ ܙܒܢܗ : ܒܡ ܩܐܡ ܕܢܦܘܩ ܐܪܒܥܐ ܘܢܦܩܝ ܒܗܘ ܢܘܚܪܐ.
ܦܪܝܢ ܢܦܫܗ ܐܝܟ ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܕܘܒܪܐ ܘܕܡܫܝܚܐ ܕܒܪܝܐ
ܕܡܫܪܝܐ ܒܗܘܢ : ܘܡܫܒܚܝܢ ܒܗܘܢ ܒܟܫܦܐ : ܫܪܝܪܐܝܬ :
ܘܫܘܒܚܐ ܐܝܟ ܦܪܘܫܘܬܐ ܕܟܠܗܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܡܫܒܚܢܐ ܘܡܫܒܚܢܘܬܐ
ܕܐܪܒܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܫܒܚܘܢ ܕܡܫܪܝܐ ܘܡܢ ܗܘܢܐ ܕܡܫܒܚܢܘܬܐ
ܡܢ ܕܩܐܡ ܠܥܠܡܥܠܡ ܘܐܡܝܢ.

ESAIÆ.

Poſt unum folium mutilus eſt Cantabrig. uſque ad caput decimum. Uſſer. caput primum non habet, ſuperſcriptum enim eſt ܚܣܝܪ ܦܣܩܐ ܩܕܡܝܐ ܡܢ ܢܘܣܚܐ ܚܣܝܪܐ *defuit caput primum exemplari mutilo*. Poc. autem plane aliam verſionem exhibet, ſuppleto folio uno ac altero quæ defuerant.

CAP. I.

Verſ. 4. ܡܚܒܠܢܐ] Cant. ܡܚ̈ܒܠܢܐ. v.7. ܢܘܟܪ̈ܝܐ] Cant. ܢܘܟܪܝܐ.

CAP. II. v.4. ܣܝ̈ܦܗܘܢ] Uſs. ܢܙܟ̈ܗܘܢ. Ib. ܦܣܐ] Uſſer. ܦܪܙܠܐ male. v.8. ܠܥܒ̈ܕܝܗܝܢ] Uſs. ܠܥܒܕ̈ܝܗܝܢ. v.15. ܘܥܠ ܫܘܪ̈ܐ] Uſs. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܫܘܪ̈ܐ. Ibid. ܥܕܬܐ ܕܪܘܡܝܢ] Uſſer. ܘܡܥ̈ܫܝܢܐ ܕܪܘܡܝܢ. v.20. ܠܚܦܪܦܪܘܬܐ] leg. ܠܚܦܪܦܪܬܐ. Ib. ܘܠܡܚܦܪܐ ܠܥܛܠܦܐ] Uſs. ܘܢܣܗܘܢ ܐܝܟ ܦܪ̈ܚܘܪܐ ܘܠܥܛܠܦܐ.

CAP. III. v. 1. ܕܫܡܝܐ ܒܥܡܐ] Uſſer. ܕܫܡܝܐ. v. 9. ܡܫܟܚ ܒܐܦ̈ܝܗܘܢ] Uſſer. ܒܐܦ̈ܝܗܘܢ. v. 10. ܡܬܚܫܒܝܢ] Uſs. ܘܡܬܚܫܒܝܢ. v. 16. ܘܗܠܟ̈ܝܢ] Uſs. ܕܗܠܟ̈ܝܢ.

CAP. V. v.7. ܡܠܟܬܐ] Uſs. ܐܡܠܟܬܐ. v.9. ܕܒ̈ܬܐ] Uſs. ܘܒ̈ܬܐ. v. 30. ܘܢܢܗܡ ܥܠܘܗܝ] noſtri ܢܢܗܡ ſine ܘ.

CAP. VI. v.5. ܛܡܐ ܐܢܐ] Poc. ܛܡܐ ܐܢܐ. v. 6. ܢܫܩܠ] forte ܕܢܫܩܠ, etiam libris non conſentientibus. v.7. ܢܫܬܒܩ] Poc. ܘܢܫܬܒܩܘܢ. ܘܚܛܗܝܟ. v. 13. ܘܬܬܩܪܐ] Uſs. ܘܬܩܪܐ.

CAP. VII. v. 3. ܩܨܪ̈ܝܐ] Poc. ܩܨܪ̈ܝܐ. v. 13. ܠܒܢ̈ܝܐ] lege cum punctis plur. etſi libri non exprimant. v. 15 ܚܣܝܬܐ] Poc. ܚܣܝܬܐ. v. 20. ܕܥܒ̈ܪܘܗܝ ܕܢܗܪܐ] Uſſer. ܘܒܥܒܪܘܗܝ, lege ܕܒܥܒܪܘܗܝ.

CAP. VIII. v. 1. ܓܠܝܘܢܐ] noſtri, ܓܠܝܘܢܐ. v. 17. videtur ܒܝܥܩܘܒ jungendum antecedentibus ܘܣܬܪ ܐܦܘܗܝ ܡܢ ܕܝܠܗ.

CAP. IX. v. 14. ܪܫܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܒܝܘܡܐ ܚܕ] Poc. ܪܫܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܘܪܫܐ ܒܝܘܡܐ ܚܕ. v. 21. ܘܐܦܪܝܡ] fortaſſe rectius, ܒܣܪܐ ܕܕܪܥܗ ܢܐܟܘܠ: ſic certe ſcriptum eſt in Uſſer.

CAP. X. v. 9. ܟܪܟܡܝܫ] noſtri, ܟܪܟܡܝܫ, & ſtatim ܟܠܢܐ. v. 15. ܕܢܪܝܡ] Uſs. ܘܕܢܪܝܡ, forte ܕܕܢܪܝܡ.

CAP. XI. v. 2. ܪܘܚܐ ܕܡܠܟܬܐ] noſtri, ܘܪܘܚܐ. v. 4. ܠܡܣܟܢܐ] ſecundum Hebr. ܠܡܣܟܢܐ: ſic paulo ante, ܕܢܘܢ, & ſtatim ܢܟܣܣ, item ܠܐܪܥܐ.

CAP. XII. v. 2. ܗܐ ܟܠ] Uſſer. ܘܗܐ.

CAP. XIII. v. 7. ܘܬܬܒܪܝܢܝܗܘܢ] Uſs. ܘܬܬܒܪܝܢ. v. 22. ܩܨܪܝܗܘܢ] noſtri, ܩܨܪ̈ܝܗܘܢ.

CAP. XIV. v. 8. ܐܦ ܒܪ̈ܘܬܐ] Uſs. ܒܪ̈ܘܬܐ; in Poc. deeſt.

CAP. XV. v. 1. ܘܬܘܪܐ] Uſſer. ܘܬܘܪܐ. v. 6. ܢܡܪܝܡ] Cant. & Poc. ܢܡܪܝܡ. v. 7. ܥܪ̈ܒܐ] Cant. & Poc. ܥܪܒ̈ܐ. Uſſer. ܥܪ̈ܒܐ.

CAP. XVI. v. 1. ܐܪܡܬܐ] omnes ܪܡܬܐ. v. 11. ܡܥ̈ܝ ܐܝܟ ܟܢܪܐ] Cantab. ܡܥ̈ܝ ܠܐ ܥ, item Uſſer.

CAP. XVII. v.9. ܐܡܘܪ̈ܝܐ] Uſs. ܘܐܡܘܪ̈ܝܐ, item Poc. & Cant.

CAP. XVIII. v.2. ܕܡܫܚܠ] videtur legend. ܕܡܫܚܠ ex Hebr. v. 4. ܒܬܚܡܝ] Uſſer. ܒܬܚܘܡܝ.

CAP. XIX. v.15. ܠܡܥܒܕ] videtur legendum ܠܡܥܒܕ etiam contra libros. v. 18. ܗܪܣ] Cant. ܕܗܪܣ ܐܬܐ.

CAP. XXI. v. 2. ܘܐܬܚܙܝ] videtur legendum ſine nota plur. in imper. *vigila*, etſi omnes libri puncta iſta exhibent. v.5. ܡܫܝܚܘ ܡܓܢܐ] Cant. ܡܓܢ̈ܐ. v.9. ܗܐ ܪܟܒ ܒܪܢܫ] Cant. ܗܐ ܪܟܒ.

CAP. XXII. v. 19. ܘܐܥܩܪܟ ܡܢ ܩܘܡܟ] Uſſer. ܘܐܥܩܪܟ ܐܦ.

CAP. XXIII. v. 4. ܐܠܐ ܐܬܒܪܝܬ] Uſs. ܐܬܒܪܝܬ. v. 11. ܡܠܟܘܬܐ] Cantab. ܠܡܠܟܘܬܐ. v. 14. ܘܐܬܒܙܙܘ] Cant. ܘܐܬܒܙܘ.

CAP. XXIV. v. 3. ܘܡܬܒܙܙܐ] Uſs. ܘܡܬܒܙܙܐ. v.8. ܥܠܝܠܐ ... ܘܫܒܩܬ] videtur ſcribendum, ܚܕܘܬܐ ܕܦܠܚܐ & ܚܕܘܬܐ ܕܟܢܪܐ etiam ſine libris. v. 9. ܠܫܬܝܘܗܝ] Uſſer. ܠܫܬܝܘܗܝ. v. 16. ܐܘܝ ܠܝ] Cant. ܐܘ ܠܝ.

CAP. XXV. v. 2. ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܠܫܘܪܐ] Uſs. ܠܐ ܠܫܘܪܐ ܠܥܠܡ, item Poc. & Cant. v. 7. ܐܦ ܬܫܒܘܚܬܐ] Uſſ. & Poc. ܐܦ, item Cant.

CAP. XXVI. v. 2. ܦܬܚܘ] Uſſer. ܘܦܬܚܘ. v. 9. ܐܬܒܣܪܬ] Poc. ܐܬܒܣܪܬ, item Uſs. v. 10. ܐܬܪܚܡܬ] videtur legendum ܐܬܪܚܡ, & ita eſt in Cant. v. 11. ܘܐܝܟ ܢܘܪܐ] leg. ܐܝܟ.

CAP. XXVII. v. 3. ܐܬܒܪܗ] Uſſer. ܘܐܬܒܪܗ.

CAP. XXVIII. v. 6. ܘܠܓܢܒܪ̈ܘܬܐ ܕܡܦܢܝܢ] fortaſſe ܠܡܦܢܝܢ

ܘܡܫܦܥܢܘܗܝ ܕܡܝ̈ܐ. v. 20. ܘܡܟܣܝܢܐ] Poc. ܡܟܣܝܐ. v. 25. ܫܒܒܘܢܐ] Cant. ܫܒܘܢܐ. Ib. ܘܫܒܫܝܢܗ̇] Uſs. ܘܫܒܫܝܢܗܘܢ.

CAP. XXIX. v. 1. ܢܬܒܚܪܘܢ] Uſs. ܢܬܒܚܪܘܢ. v. 6. ܬܬܦܩܕ] Uſs. ܬܬܦܩܕ. Ibid. ܒܥܘܪܥܠܐ] plur. in Uſs. & Cant.

CAP. XXX. v. 4. ܗܘܘ] forte ܗܘܘ. Ibid. ܚܬܢܘ] Uſs. ܚܬܢܘ. v. 6. ܒܐܪܥܐ ܕܐܘܠܨܢܐ] Cant. ܕܐܪܥܐ ܕܐܘܠܨܢܐ. v. 11. ܘܐܬܗܦܟܘ] Uſs. & Cant. ܘܐܗܦܟܘ. v. 13. ܒܪܗܘܢ] Uſs. ܒܪܗܘܢ. v. 17. ܚܙܝܪܐ] Ferrarius ait ܚܙܝܪܐ ſtipitem eſſe defixum in terra, Sionita autem interpretatur *onagrum :* in Cant. ܚܙܝܪܐ ſcriptum extat. v. 22. ܐܝܟ ܡܣܐܒܐ] Uſſer. ܡܣܐܒܐ ܘܠܐ. v. 23. ܘܡܫܡܢܐ ܕܐܪܥܐ] Uſs. ܘܡܫܡܢܐ ܕܐܪܥܐ ܕܐܪܥܐ, item Poc. & Cant. v. 32. ܒܬܫܒܘܚܬܐ ܘܗܘܢ] videtur legendum ܒܬܫܘܒܚܬܐ. v. 33. ܡܛܠ ܕܗܝ ܐܦ ܗܝ] videtur ſubeſſe vitium, ſed libri non juvant. Ibid. ܟܒܪܝܬܐ] Uſs. & Cant. ܘܟܒܪܝܬܐ.

CAP. XXXI. v. 9. ܢܒܥܬ] videtur legendum ܢܒܥܬ ex Hebr.

CAP. XXXII. v. 12. ܘܦܐܪ̈ܝܗ] noſtri, ܘܦܐܪ̈ܝܗ. v. 14. ܒܩ̈ܛܐ] videtur hoc loco redundare. v. 16. videtur legendum ܢܬܒ pro ܢܬܒܘܢ.

CAP. XXXIII. v. 1. ܕܠܐ ܐܬܒܙܙܘ ܐܢܬ] Si vel ἀκολυθίαν ſequamur, vel Hebr, legendum erit ܬܬܒܙܙ, quod ſtatim in Cant. ſcribitur ܬܬܒܙܙ. v. 11. ܬܒܢܐ] Uſs. ܬܒܢܐ. v. 13. ܫܡܥܘ] Uſs. ܫܡܥܘ. v. 16. ܡܫܬܐ] Uſs. ܡܫܬܐ.

CAP. XXXIV. v. 5. ܢܬܚܬܝܒ] Uſs. & Cant. ܢܬܚܝܒ. v. ult. ܠܒܠܒܐ] hanc ſcripturam agnoſcunt quidam apud Ferrarium : ex noſtris ſolus Cant. ſcribit ܠܒܠܒܐ.

CAP. XXXV. v. 2. ܫܪܘܢܐ] Uſs. ܫܪܘܢܐ, in Cant. ܘ eraſum viſitur.

CAP. XXXVI. v. 7. ܡܕܒܚܐ ܗܢܐ] Poc. ܗܢܐ, item Uſs. & Cant. v. 8. ܥܡ ܡܪܝ] Cant. & Uſs. addunt ܕܐܬܘܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. v. 9. ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܙܥܘܪ̈ܐ] Uſs. & Cant. ܡܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ.

CAP. XXXVII. v. 21. ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܨܠܝܬ] noſtri, ܕܨܠܝܬ ܥܠ ܐܝܠܝܢ. v. 26. ܠܚܪܒ ܩܘܪܝܐ] Cant. & Uſs. ܠܚܪܒ. v. 32. ܘܫܘܙܒܬܐ] forte ܘܫܘܙܒܬܐ, etiam invitis libris. v. 38. ܗܘܐ] Poc. ܗܘܐ : item Uſs. & Cant.

CAP. XXXVIII. v. 8. ܫܡܫܐ ܕܫܒܥܐ] non legitur in Uſs. & nec in Cant. v. 15. ܡܢܘ] Uſs. & Cant. ܡܢܘ. v. 17. ܡܢ ܡܘܬܐ] Cant. ܡܢ.

CAP. XXXIX. v. 8. Poſt ܫܠܡܐ ܘܫܪܪܐ, in Poc. ܘܗܘܐ ܫܠܡܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ ܫܠܡܐ ܘܫܪܪܐ ܒܝܘܡܝ ܕܝܠܝ. Verſus 13 intercidit in libris etiam noſtris, ex repetitione clauſulæ quæ in fine v. 12. V. 8. ܢܗܘܐ] Uſs. ܢܗܘܐ.

CAP. XL. v. 10. ܘܦܘܠܚܢܗ] Uſs. ܘܦܘܠܚܢܗ. v. 20. ܗܘ ܦܩܚ] Uſs. & Cant. ܦܩܚ. Ib. ܘܡܣܟܢܘܬܗ. ܩܝܣܐ ܕܠܐ ܡܬܐܟܠ] Uſs. ܘܡܣܟܢܘܬܗ. ܩ ܕܠܐ ܡܬܐܟܠ, fortaſſe ܩܝܣܐ ܕܠܐ ܡܬܐܟܠ. v. 22. ܘܡܬܚ] Uſs. ܕܡܬܚ.

CAP. XLI. v. 1. ܐܬܟܢܫܘ] Cant. ܐܬܟܢܫܘ. v. 3. ܘܢܥܒܪ ܒܫܠܡܐ] Hebr. ܘܢܥܒܪ. v. 7. ܘܡܦܠܚ] Hebr. ܕܡܦܠܚ, vel ܒܡܦܠܚ : libri noſtri utrobique ut impreſſum eſt.

CAP. XLII. v. 1. ܘܡܫܝܚܗ] ܘܡܫܝܚܗ. v. 5. ܘܪܩܥ ܠܗ ܐܪܥܐ] Poc. ܕܪܩܥ ܠܗ, item Uſs. & Cant. Et ſtatim, ܘܢܫܡܬܐ] forte ܕܢܫܡܬܐ vel ܢܫܡܬܐ ex Hebr. v. 14. ܐܫܬܘܩ] ad marg. Uſs. ܡܫܬܐܠܢܐ, *dictum interrogando*. v. 16. ܒܫܒܝܠܐ ܕܠܐ] Uſſ. et Cant. ܐܝܟ. v. 19. ܫܠܝܛܐ] Hebr. ܫܠܝܡܐ. v. 22. ܘܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܐܬܛܫܝܘ] Hebr. ܘܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܕܐܬܛܫܝܘ.

CAP. XLIII. v. 14. ܘܐܚܬܬ] lege ܘܐܚܬܬ ex Hebr. v. 26. ܐܬܕܟܪ ܕܢܬܕܝܢ] Uſs. ܕܢܬܕܝܢ.

CAP. XLIV. v. 9. Omnes libri habent ܘܠܐ ܫܡܥܝܢ, non Hebr.

CAP. XLV. v. 4. ܟܢܝܬܟ] noſtri ܟܢܝܬܟ.

CAP. XLVI. v. 10. ܘܡܫܡܥ ܐܢܐ] Poc. et Cant. ܡܫܡܥ ܐܢܐ, forte ܐܢܐ ܕܡܫܡܥ.

CAP. XLVII. v. 3. ܢܚܙܘܢ ܫܘܪܝܟܝ] poſt hæc addunt Uſſ. et Cant. ܢܚܙܘܢ ܣܘܪܝܬܝ ܘܠܐ ܐܫܬܡܥ ܠܗܘܢ. v. 13. ܡܢ ܕܐܬܐ] Uſs. ܡܢ.

CAP. XLVIII. v. 15. ܘܐܝܬܝܬܗ ܘܐܦ ܘܐܫܠܚܬܗ] videtur ſcribendum ܐܝܬܝܬܗ et ܐܫܠܚܬܗ in maſc. etiam invitis libris.

CAP. XLIX. v. 5. ܘܐܬܝܩܪܬ] Uſs. ܕܐܬܝܩܪܬ. v. 6. ܘܠܢܘܗܪܐ ܠܥܡ̈ܡܐ ܕܬܗܘܐ ܦܘܪܩܢܐ ܘܠܡܣܒ ܦܘܪܩܢܗ ܕܐ] Hebr. poſtulat ܕܬܗܘܐ ܘܠܢܘܗܪܐ ܠܥܡ̈ܡܐ ܕܬܗܘܐ ܦܘܪܩܢܝ, ſed libri nihil mutant. v. 8. ܕܢܚ̈ܫܬܐ] Uſs. ܕܢܫ̈ܡܬܐ, ſed in marg. ܕܢܫܡܬܐ. v. 12. ܣܝܢܝܡ] Uſs. ܣܝܢܝܡ, ſed ad marg. ܐܪܥܐ ܣܝܢܝܡ, Poc. ܘܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܣܝܢܝܡ, item Cant. v. 26. ܕܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܢܐ] Uſſ. ܐܢܐ ܕܐܢܐ.

CAP. L. v. 2. ad ܦܪܩܬ, in marg. Uſs. ܐܬܬܟܠܘ ܡܢ ܦܪܩܬ ܘܦܪܩܬ ܡܢ ܦܘܪܩܢܐ. Ib. ܡܠܝܬܐ] Uſs. ܡܠܝܬܗ.

CAP. LI. v. 9. ܐܬܚܙܝܬܝ ܐܝܟ ܝܘܡܬܐ] non legitur ܐܝܟ ܝܘܡܬܐ in Poc. nec in Cant. In Uſs. alia manu ad marg. inſerendum notatur. v. 14. ܠܐ ܢܦܠܘܢ] Uſs. ܘܠܐ. v. 20. ܕܐܣܝܪܝܢ] Uſs. ܐܣܝܪܝܢ ܕܐܣܝܪ ܚܢܩܐ.

CAP. LII. v. 2. ܫܒܝܬܐ] Uſs. ܫܒܝܬܐ, etſi in marg. ܫܒܝܬܐ.

CAP. LV. v. 12. ܘܛܘܪ̈ܐ ܘܪ̈ܡܬܐ ܢܫܬܒܚܘܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܛܘܪ̈ܐ ܘܪ̈ܡܬܐ ܢܫܬܒܚܘܢ ܒܚܕܘܬܐ] quid ſi ܘܛܘܪ̈ܐ ܘܪ̈ܡܬܐ ܢܫܬܒܚܘܢ ܩܕܡܝܟܘܢ, ܒܚܕܘܬܐ. ܘܟܠܗܘܢ, ſic fere Hebr. ſed libri nihil mutant.

CAP. LVI. v. 2. ܘܢܛܪ ܐܦ ܫܒܬܐ] libri habent ܐܦ, etſi ad ſenſum nihil faciat. v. 10. ܢܣܘܡ] Uſs. et Cant. ܢܣܘܡ.

CAP. LVII. v. 2. ܘܢܐܙܠ ܠܡܫܟܒܗܘܢ] videtur ſenſus poſtulare ܕܢܐܙܠ, ſed libri nihil mutant. v. 6. ܒܠܚܘܕ ܗܘ] Uſs. ܗܘ. v. 10. ܐܫܟܚܬܝ] Hebr. poſtulat ܐܫܟܚܬܝ, ſed libri nihil mutant.

CAP. LIX. v. 6. ܠܐ ܢܗܘܘܢ] Uſs. ܢܗܘܘܢ. v. 9. ܐܬܪܚܩ ܡܢܢ ܕܝܢܐ] Cant. ܐܬܪܚܩ ܡܢ ܕܝܢܐ. v. 21. poſt ܡܢ ܦܘܡܟ, deeſt clauſa quam noſtri ſupplent ܡܢ ܦܘܡܟ ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܕܙܪܥܟ ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܕܙܪܥܐ ܕܙܪܥܟ.

CAP. LX. v. 8. ܘܐܝܟ ܝܘܢܐ ܠܫܘܒܟܝܗܘܢ] noſtri, ܠܫܘܒܟܝܗܘܢ. v. 9. ܠܒܢܝܟܝ] noſtri omnes ܠܒܢܝܟܝ : et ib. ܘܡܫܒܚܐ, etſi Heb. poſtulat ܘܫܘܒܚܐ.

CAP. LXI. v. 3. ܡܫܚܐ ܕܚܕܘܬܐ ܡܫܚܐ] noſtri omnes ܕܚܕܘܬܐ.

CAP. LXIII. v. 4. ܦܘܪ̈ܩܢܝ] Uſs. ܦܘܪܩܢܐ. v. 17. ܫܒܛܐ] Hebr. poſtulat ܫܒܛܐ, ſed libri non addicunt.

CAP. LXIV. v. 3. ܕܠܐ ܫܡܥܢ] Uſs. ܠܐ. v. 4. ܘܐܪܥܬ ܠܚܕܝܐ] Uſs. ܘܐܪܥܬ.

CAP. LXV. v. 7. ܢܣܒ ܡܟܬܐ] Cant. et Poc. una voce ܡܟܬܫܬܐ : in fine autem ejus verſus omnes noſtri addunt, ܒܚܒܪܐ ܕܒܥܘܠܐ ܘܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܡܥ̈ܒܕܐ ܘܡܫܟܢܐ. ܕܢܬܕܝܢ ܒܚܒܪܐ. quæ Pariſienſes recto judicio expunxiſſe videntur. v. 12. ܐܡܢܢܝܟܘܢ] ad marg. Uſs. ܐܡܢܢܝܟܘܢ ܐܢܐ ſecundum Hebr. Ib. ܐܬܒܪܝܬܘܢ] noſtri omnes ܐܬܒܪܝܬܘܢ ut Hebr. v. 20. ܘܐܢܫܐ ܕܢܫܠܡ] Uſs. ܕܢܫܠܡ.

CAP. LXVI. v. 13. ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܕܐܡܗ ܗܘ] Uſs. ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܕܐܡܗ. v. 15. ܫܒܝܒܐ ܕܢܘܪܐ ܕܝܠܗ] Poc. ܕܝ ܫܒܝܒܐ.

JEREMIÆ.

CAP. II.

VErſ. 6. ܕܐܣܩܢ] Mſs. ܐܣܩܢ. v. 13. ܡ̈ܒܘܥܐ] Uſs. ܡ̈ܒܘܥܬܐ. v. 24. ܫ̇ܡܥܝ] Poc. ܫ̇ܡܥܝ, ut eſt Ferrarius: Uſs. ܘܫܡܥܝ. v. 34. ܕܠܐ ܡܕܡ] Uſſer. ܕܠܐ ܡܕܡ ܕܒܥܝܢܝ. v. 37. ܘܡܢ ܠܘܬ ܗܢܐ] Uſs. ܘܡܢ ܠܘܬܗ.

CAP. III. v. 1. ܐܚܪܐ ܕܬܬܢܣܒ] Uſs. ܠܐ ܐܚܪܐ. v. 8. ܘܟܠ ܕܙܢܝܬ] videtur ſenſus poſtulare ܘܕܟܠ, ſed libri nihil mutant. v. 9. ܕܙܢܝܘܬܐ ܗܘܬ] Uſs. ܙܢܝܘܬܗ, Poc. ܙܢܝܐ, ſolus Cant. ܙܢܝܘܬܐ. v. 18. ܕܒܝܬ̈ ܝܗܘܕܐ ܥܡܗܘܢ] Uſſer. ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܥܡܗܘܢ.

CAP. VI. v. 1. ܕܒܢܝܡܝܢ] noſtri ܕܒܢܝܡܝܢ. v. 3. ܥܕܪ̈ܝܗ] Uſs. ܥܕܪ̈ܝܗܘܢ. v. 6. ܥܠܝܗ̇] noſtri, ܥܠܝܗ̇. v. 15. ܘܒܥܘܕܪ̈ܢܐ] Uſs. ܘܒܥܘܪ̈ܢܐ. v. 20. ܕܡܢ ܐܪܥܐ] Uſs. ܡܢ.

CAP. VII. v. 11. ܡܥܪܬܐ] Cant. ܡܥܪܬܐ ܕܓܢ̈ܒܐ. v. 19. ܠܐ ܗܘܐ ܠܝ] Uſs. ܘܠܐ.

CAP. VIII. v. 5. ܕܐܬܗܦܟܬ] noſtri, ܐܬܗܦܟܬ. v. 6. ܬܬܘܒ] noſtri, ܐܬܬܘܒ. v. 19. ܐܘ ܡܛܠ ܡܢܐ] Uſs. ܘܡܛܠ ܡܢܐ.

CAP. IX. v. 4. ܠܐ ܬܬܟܠܘܢ] Uſs. & Cant. ܬܬܬܟܠܘܢ. v. 7. poſt ܘܒܠܒܗ ܐܡܪ ܠܗܘܢ, addit Cant. ܘܐܡܪ ܕܢܐ ܟܕܘܬܗ ܘܒܟܢܝܫܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܬܗ. v. 24. ܘܡܛܠ ܗܠܝܢ] Uſs. ܒܗܠܝܢ, lege ܕܒܗܠܝܢ.

CAP. X. v. 7. ܘܡܠܟܘܬܗܘܢ] Uſs. ܡܠܟܘܬܗܘܢ. v. 14. ܟܠ ܒܪܢܫ] Uſs. ܒܪܢܫ. v. 16. ܐܝܟ ܗܠܝܢ] Uſs. ܐܝܟ ܗܠܝܢ. v. 18. in Cant. inter ܘܐܥܝܩ ܠܗܘܢ & ܘܢܫܟܚܘܢ, inſertum legitur ܘܠܐ.

CAP. XI. v. 2. ܘܐܡܪ ܫܡܥܘ] Uſs. & Cant. ܘܐܡܪ ܫܡܥܘ: in Hebr. utrumque plurale.

CAP. XII. v. 9. ܡܨܒ̈ܥܬܐ] Poc. & Uſſer. ܡܨܒ̈ܥܬܐ. v. 14. ܕܐܚܕܘ] Uſs ܕܐܚܕܘ, (ut cap. 13. v. 4.) Poc. ܕܐܚܕܥ propter punctum ut videtur.

CAP. XIII. v. 10. ܒܫܪܝܪܘܬ ܠܒܗܘܢ] Uſs. ܠܒܗܘܢ, Cant. ܠܒܗܘܢ. v. 14. ܘܐܒܗ̈ܬܐ ܘܒܢ̈ܝܐ] Uſs. & Poc. ܕܒܢ̈ܝܐ. v. 18. ܕܡܠܟܬܐ] noſtri, ܡܠܟܬܐ.

CAP. XV. v. 2. ܘܐܢ ܢܐܡܪܘܢ] ſic & Cant: Uſs. ܐܡܪܝܢ. v. 5. ܢܬܒܥܐ ܠܟ] Uſs. ܢܬܒܥܐ.

CAP. XVI. v. 5. ܠܐ ܬܐܙܠ ܠܡܪܩܕܘ] noſtri plenius, ܠܐ ܬܐܙܠ ܠܡܪܩܕܘ ܘܠܐ ܬܐܙܠ ܠܡܐܒܠܘ. ܒܝܬ ܐܒܝܠܘܬܐ. v. 18. ܘܒܦܘܠܚܢܗܘܢ] Cant. in plurali.

CAP. XVII. v. 1. Poſt ܕܡܕܒܚ̈ܝܗܘܢ, addunt noſtri ܐܝܟ ܕܥܗܕܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܡܕܒܚ̈ܝܗܘܢ, repetitio ultimæ vocis occaſionem errori dedit. v. 4. ܘܐܬܬܫܝܡ] Uſs. ܘܐܬܬܫܝܡܬ.

CAP. XVIII. v. 17 ܒܝܘܡ̈ ܬܒܪܗܘܢ] Cant. ܒܝܘܡ ܬܒܪܗܘܢ. v. 21. ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܢܚܪܒ] Uſs. ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܘܢܫܝ̈ܗܘܢ. ܘܢܗܘܝܢ ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ. v. 23. ܠܡܘܬܐ ܟܠܗܝܢ] Uſs. ܠܡܘܬܐ. Ibid. ܒܙܒܢ ܪܘܓܙܟ] Uſs. ܒܙܒܢ ܪܘܓܙܟ.

CAP. XIX. v. 5. ܘܒܢܘ] noſtri, ܘܒܢܘ.

CAP. XX. v. 10. Videtur addendum poſt ܘܢܫܬܘܐ ܠܗ, ex Hebr. ܘܢܫܬܘܐ ܠܗ: ſed libri non juvant.

CAP. XXI. v. 12. ܘܦܨܘ ܛܠܝܡܐ] Uſs. ܛܠܝܡܐ ܘܦܨܘ. v. 13. ܕܥܡܩܐ ܕܡܝܫܘܪܐ] noſtri, ܕܡܝܫܘܪܐ in ſing. v. 14. ܐܘܩܕ] Uſs. ܘܐܘܩܕ.

CAP. XXII. v. 6. ܐܝܟ ܕܒܪܝܫ ܠܒܢܢ] Uſs. ܐܝܟ, Cant. non habet ܐܝܟ, & ad oram Uſs. notatur deeſſe apud Gregorium, ut & in Heb. v. 10. ܬܒܟܘܢ] Uſs. ܬܒܟܘܢ. v. 14. ܐܒܢܐ] Uſſ. ܕܐܒܢܐ. v. 15. ܡܡܠܟ ܐܢܬ ܕܐܢܬ ܡܬܚܪܐ] Uſſ. & Poc. ܡܡܠܟ ܐܢܬ ܕܐܢܬ ܡܬܚܪܐ. v. 20. ܘܒܥܒܪ̈ܐ] Cant. ܘܡܥܒܪ̈ܐ. v. 21. ܗܕܐ ܗܝ] Uſs. ܗܕܐ ܗܝ. v. 22. ܪ̈ܚܡܝܟܝ] Uſs. ܘܪ̈ܚܡܝܟܝ. v. 28 ܐܝܟ ܡܐܢܐ] Poc. & Cant. ܡܐܢܐ.

CAP. XXIII. v. 7. ܒܝܘܡܬܐ] Uſſer. ܒܝܘܡ̈ܬܐ. v. 10. ܕܓܒܪܘܬܗܘܢ] Uſs. ܓܒܪܘܬܗܘܢ. v. 17. ܕܡܡܪ̈ܓܙܝܢ] Uſſer. ܕܡܡܪ̈ܓܙܝܢ.

CAP. XXIV. v. 2. ܘܡܫܠܡܬܐ] Cantab. ܡܫܠܡܬܐ. v. 2. ܒܟܘܪ̈ܬܐ] Uſſer. ܒܟܘܪ̈ܐ. v. 6. ܐܒܢܐ — ܐܫܬܘܩ] Uſſer. ܐܒܢܐ ܐܢܘܢ — ܐܫܬܘܩ ܐܢܘܢ.

CAP. XXV. v. 4. Poſt ܢܒܝ̈ܐ addit Uſs. ܘܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܘܡܛܠ. v. 30. ܗܘܝ ܗܘܝ] Poc. ܗܘܝ ܗܘܝ. v. 34. ܘܬܬܒܪܘܢ] Uſſer. & Cant. ܬܬܬܒܪܘܢ.

CAP. XXVI. v. 2. ܠܐܘܪܫܠܡ] Uſſer. ܠܐܘܪܫܠܡ ܢܒܝܐ. v. 14. ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ] Uſſer. ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ. v. 21. ܡܨܪܝܢ] noſtri omnes ܡܨܪ̈ܝܢ in plur. ut Heb. V. 20 & 22. in ܢܒܝܐ ܚܕ & ܥܠܝܗܘܢ habes ܝ cum ܢ mutatum: cui noſtri hic conſentiunt, item in ܒܝܘܡܬܐ, ſicutetiam cap. 36. v. 12. & 25.

CAP. XXVII. v. 2. Initio addunt noſtri, ܘܐܡܪ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܘܬܝ. v. 6. ܐܢܐ ܝܗܒܬ] Uſſer. ܐܢܐ ܗܘ ܝܗܒܬ. v. 10. ܕܐܢܒܝܘܢ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܘܬܐܒܕܘܢ] noſtri plenius, ܕܐܢܒܝܘܢ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܟܘܢ ܘܐܢܒܝܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܐܒܕܘܢ.

CAP. XXVIII. v. 16. ܐܢܐ ܡܫܕܪ] noſtri, ܐܢܐ ܡܫܕܪ. v. 27. ܡܢ ܥܡܬܐ] Uſs. ܕܡܢ.

CAP. XXX. v. 18. ܗܐ ܡܗܦܟ ܐܢܐ] Uſſer. ܐܢܐ ܡܗܦܟ.

CAP. XXXI. v. 2. ܒܡܕܒܪܐ] Uſſer. ܒܡܕܒܪܐ. v. 9. ܕܐܒܕ] Uſſer. ܘܐܒܕ. v. 19. ܐܬܒܥܬ] Uſs. & Poc. ܐܬܒܥܬ, Cant. ܐܬܒܥܬ.

CAP. XXXIII. v. 9. ܘܢܫܡܥܘܢ] videtur legend. ܕܢܫܡܥܘܢ ſecundum Heb. ſed libri non addicunt. v. 14. ܠܐ ܥܒܕ ܗܘ̄] Uſs. ܗܘ̄ ܥܒܕ ܠܐ ܡܢ ܐܢܫ ܥܒܕ ܠܐ. v. 20. ܕܐܒܗ̈ܝܟܘܢ ܘܕܒܢ̈ܝܟܘܢ] Uſs. ܕܒܢܘ̈ܗܝ. v. 26. ܘܐܫܬܘܩ ܥܡܐ — ܫܒܝܬܐ] omnes noſtri, ܘܐܫܬܘܩ ܗܘ̄ ܠܐ ܫܒܝܬܐ.

CAP. XXXIV. v. 5. Poſt ܒܝܘܡ̈ܝ, omnes noſtri addunt ܒܝܘܡ̈ܝ ܕܐܒܗ̈ܝܟܘܢ ܡܠܟܐ ܗܘ ſecundum Hebr. v. 20. Poſt ܘܐܫܠܡܬܐ, noſtri addunt ܐܢܘܢ ſecundum Hebr. v. 21. ܢܦܫܗܘܢ] Uſs. ܢܦܫܗܘܢ.

CAP. XXXVI. v. 7. ܘܢܦܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܥܘܬܗܘܢ] Uſs. ܒܥܘܬܗܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. v. 10. ܒܫܘܩܗ] noſtri, ܒܫܘܩܗ in ſing. v. 16. ܦܬܓܡ̈ܐ ܗܠܝܢ] noſtri, ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. v. 26. ܠܡܐܚܕܘܗܝ ܠܒܪܘܟ] noſtri omnes ܠܡܐܚܕܘܗܝ ܠܒܪܘܟ. v. 29. ܥܠ ܟܬܒܐ] Uſs. ܟܬܒܐ.

CAP. XXXVII. v. 2. ܠܡܠܟܘܬܐ] noſtri, ܠܡܠܟܐ, ut & 38. 1. v. 9. ܬܛܥܘܢ] Cant. ܬܛܥܘܢ.

CAP. XXXVIII. v. 6. ܘܫܒܩܘܗܝ] Uſs. & Poc. ܘܫܒܩܘܗܝ, male. v. 9. ܘܐܪܡܝܘܗܝ] legendum ܕܐܪܡܝܘܗܝ, ſic enim noſtri, & ſic in Hebr. v. 12. ܘܐܡܪ ܥܒܕ ܡܠܟܐ] Uſs. ܘܐܡܪ ܠܗ.

CAP. XXXIX. Ad marg. Poc. ſic ſcriptum: ܐܪ̈ܒܥ ܙܒܢ̈ܝܢ ܐܬܬܚܕܬ ܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܒܒܠܝ̈ܐ. ܚܕܐ ܒܫܢܬ ܕ̄: ܕܝܘܝܩܝܡ: ܘܬܪܬܝܢ ܒܫܢܬ ܝ̄ܐ: ܕܝܠܗ. ܘܬܠܬ ܟܕ ܐܬܕܒܪ ܝܘܝܟܝܢ. ܘܐܪ̈ܒܥ ܒܫܢܬ ܝ̄ܐ: ܕܨܕܩܝܐ.

Quater capta eſt Jeruſalem a Babyloniis, Primo anno quarto Joakim: Secundo undecimo ejuſdem: Tertio cum abductus eſt Jechonias: Quarto, anno XI Zedekiæ.

v. 16. ܦܬܓܡ̈ܝ] Hebr. poſtulat ܦܬܓܡ̈ܝ, ſed libri nihil mutant.

CAP. XL. v. 1. ܟܕ ܐܣܝܪ] Uſs. ܐܣܝܪ. v. 4. ܗܐ ܫܪܝܬܟ] Uſs. ܗܘܐ. Ibid. ܫܫܠܬ̈ܐ] noſtri, ܫܫܠܬ̈ܐ. v. 7. ܗܢܘܢ] Cant. ܗܢܘܢ.

CAP. XLI. v. 9. ܕܩܛܠ] Uſs. ܕܩܛܠ ܐܢܘܢ. v. 12. ܥܡ ܡܝܐ] Uſs. ܥܠ. v. 15. ܡܘܫܝܡ] Uſs. ܡܘܫܝܡ ܒܪ ܡܘܪܣ. v. 18. ܒܐܪܥܐ] Uſs. ܒܠܐ ܐܪܥܐ.

CAP. XLII. v. 6. ܕܫܡܥܝܢܢ ܒܩܠܗ] Uſs. ܢܫܡܥ ܒܩܠܗ. v. 13. ܐܡܪܝܢܬܘܢ] Uſs. & Cant. ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ, quod perinde eſt. v. 20. ܘܛܥܝܬܘܢܢܝ] ſecundum Hebr. eſſet ܕܛܥܝܬ, ſed libri noſtri nihil mutant.

CAP. XLIII. v. 8. ܒܡܠܟܟܢܐ] Cant. ܒܡܟܟܢܐ.

CAP. XLIV. v. 2. ܘܗ̈ܘܝܢ] Hebr. poſtulat ܘܗܘܐ ܐܢܫ. v. 12. ܬܐܡ ܘܢܥܡܪܘܢ] Uſſ. ܬܐܡ ܘܢܥܡܪܘܢ ܬܡܢ ܘܢܣܦܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܢܥܕܘ. v. 13. ܐܝܟ ܕܡܩܕܡ] Uſs. ܐܝܟ ܡܩܕܡ. v. 17. ܒܟܦܝܢܢ] Cant. ܒܟܦܝܢ ܗܘܝܢ, quod idem eſt. v. 22. ܡܢ ܩܕܡ ܕܒܝܫܬ] Uſs. ܡܢ ܩܕܡ ܡܢ.

CAP. XLV. v. 4. ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܟܠܗ] noſtri non habent ܟܠܗ. v. 5. ܕܒܥܝܬ] Uſs. ܒܥܝܬ.

CAP. XLVI. v. 16. ܟܠ ܚܒܪܗ] Cant. ܚܕ. v. 22. ܕܒܚܡ ܚܝܠܐ] noſtri omnes ܕܟܠ.

CAP. XLVII. v. 4. ܕܟܦܬܘܪܘ] noſtri omnes ܓܦܬܘܪܘ: confer cum Hebraico.

CAP. XLVIII. Titulus ܥܠ ܢܒܘ] Cant. ܥܠ ܡܘܐܒ ut in Hebr. v. 2. ܐܦܢ] Uſs ܘܐܦܢ. v. 19 ܥܐܪܥܪ] Uſs. ܘܥܐܪܥܪ. v. 21. ܘܥܠ ܚܘܠܘܢ] Uſs. ܚܘܠܘܢ. Ib. ܘܝܗܙ] Uſs. ܝܗܙ. v. 23. ܘܡܥܘܢ] Uſs. ܕܡܥܘܢ. v. 33. ܕܪܘܡܠܐ ܡܢ] Uſſ. ܘܡܢ.

CAP. XLIX. v. 16. ܡܢ ܬܡܢ] Uſs. ܘܡܢ. v. 23. ܥܠ ܕܪܡܣܘܩ] Uſs. & Poc. ܕܥܠ. v. 33. ܬܡܢ ܒܪܢܫܐ] Uſs. ܬܡܢ ܒܒܪ ܘܠܐ ܢܬܒܕܝ ܬܡܢ ܒܪܢܫܐ. v. 36. ܕܠܐ ܢܗܘܘܢ Cant. ܕܠܐ ܢܗܘܐ. v. 39. ܒܐܚܪܝܬ ܝܘܡܬܐ] Uſs. ܒܐܚܪܝܬܐ ܕܝܘܡܬܐ.

CAP. L. v. 3. ܒܗ ܕܢܬܒ] videtur ex Hebr. ſcribendum ܕܢܬܒ ܒܗ, ſed libri noſtri nihil mutant. Ibid. ܠܐ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܚܝܘܬܐ] Uſs. ܠܐ ܒܪܢܫܐ ܘܐܦ ܒܥܝܪܐ. v. 6. ܥܠ ܛܘܪܐ ܠܪ̈ܡܬܐ] Uſs. ܥܠ ܛܘܪܐ ܐܘܒܕܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܛܘܪܐ ܠܪ̈ܡܬܐ. v. 14. ܓܐܪ̈ܐ * ܘܒܗ] noſtri plenius * ܫܕܘ ܥܠܝܗ ܘܠܐ ܬܚܘܣܘܢ ܥܠ ܓܐܪ̈ܐ ܡܛܠ ܕܠܡܪܝܐ ܚܛܬ ut in Hebr. v. 15. ܐܝܕܐ ܕܝܗܒܬ] Uſs. ܐܝܕ, Cant. ܡܫܬܠܡܢܬ̈ܐ. v. 22. ܩܠܐ ܕܩܪܒܐ] noſtri omnes ܕܩܪ̈ܒܐ, male. v. 44. ܗܐ ܐܝܟ ܐܪܝܐ] Uſs. ܘܗܐ, ut & initio verſus 45 ܘܡܛܠ, & verſus 46 ܘܡܢ. Ibid. ܥܩ̈ܪܐ] Uſs. ܒܥܩ̈ܪܐ.

CAP. LI. v. 1. ܗܐ ܡܥܝܪ ܐܢܐ] Uſs. ܘܗܐ. v. 2. ܘܐܙܪܘܡܟܢܝ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܐܙܪܘܡ. v. 4. ܡܕܩܕܩܝܢ] Uſs. ܡܕܩܪ̈ܝܢ. v. 5. poſt ܡܢ ܐܠܗܗܘܢ, in Uſs. ܡܢ ܡܪܝܐ ܫܒܝܚܐ ܐܠܗܗܘܢ. v. 11. ܐܪܝܠ] Uſs. ܐܪܝܢ. v. 14 ܢܦܫ̈ܐ] Uſs. ܕܢܦܫܐ. v. 29. ܘܬܬܘܙ] Uſs. ܘܬܬܪܘܙ. v. 30. ܡܕܝܪܘܬ] Uſs. ܡܕܝܪܘܬܐ. v. 49. ܩܛ̈ܝܠܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ] noſtri plenius ܩܛ̈ܝܠܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܐܦ ܡܢ ܒܒܠ ܢܦܠܘܢ ܩܛ̈ܝܠܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ, ut in Hebr: error ex repetitione ܩܛ̈ܝܠܐ. v. 59. ܦܓܠܓܡܐ] Uſs. ܦܩܘܡܢܝܐ. v. 61. ܘܚܙܝܬ] ſenſus poſtulat ܘܩܪܝܬ, ſed libri nihil mutant.

CAP. LII. v. 1. ܚܡܝܛܠ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܚܡܝܡܛܠ. v. 3. ܕܪܘܓܙܐ] Uſs. ܕܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ. v. 12. ܘܥܡ] forte ܕܥܡ. v. 20. ܕܢܚܫܐ ܕܬܚܬ] noſtri plenius, ܕܢܚܫܐ ܘܬܘܪ̈ܐ ܬܪܝܢ ܘܬܠܬܐ ܬܪܝܢ ܕܢܚܫܐ ܕܬܚܬ ܡܟܘ̈ܢܝܬܗܘܢ, error ex repetitione ܕܢܚܫܐ.

LAMENTATIONUM JEREMIÆ.

CAP. I.

VER. 10. ܟܠܗܘܢ ܒܪ̈ܓܝܓܬܗ] Cant. ܟܠܗܘܢ ܪ̈ܓܝܓܬܗ ܒܪ̈ܓܘܬܗ, ſed videtur ܪ̈ܓܝܓܬܗ redundare.

CAP. II. v. 7. ܡܩܕܫܗ] Uſs. ܡܩܕܫܝܗ. Ibid. ܐܝܟ ܡܘܥܕܐ] Uſs. ܐܝܟ ܕܒܝܘܡ ܡܘܥܕܐ. v. 9. ܘܐܘܒܕܘ ܘܬܒܪܘ] videntur in ſing. legenda, ſi Hebr. conſulamus: ſic tamen libri. v. 14. ܘܚܙܘ] Poc. ܘܚܘܘ. v. 18. ܕܡܠܟܬܐ] Uſs. ܕܡܠܟܬܝ.

CAP. III. v. 2. ܘܗܘܒܠܝ] Uſs. ܘܗܘܒܠܢܝ. v. 5. ܘܥܡܠܐ] noſtri ܘܫܘܪܒܐ. v. 14. ܒܟܢܪܝܗܘܢ] Uſs. ܒܟܢܪܗܘܢ. v. 18. ܕܐܒܕ ܢܨܚܢܝ] noſtri, ܕܐܒܕܘ ܢܨܚ̈ܢܝ. v. 22. ܕܠܐ ܫܛܦܢ] ܘܠܐ ܫܠܡܢ] noſtri ܕܠܐ ܫܠܡܢ ܘܠܐ ܫܛܦܢ. v. 28 & 29. ܢܛܠ & ܢܬܠ] noſtri, ܘܢܬܠ — ܘܢܛܠ. v. 38. ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܥܠܝܐ] noſtri, ܘܡܢ. v. 42. ܣܟܠܢ] Poc. ܣܟܠܢ ܠܟ, item Uſs. v. 44. ܘܨܠܘܬܢ] Poc. ܨܠܘܬܢ. v. 56. ܠܐ ܬܐܙܕܡ] Uſs. ܘܠܐ ܬܐܙܕܒܢܬ.

CAP. IV. v. 2. ܒܢ̈ܝ ܨܗܝܘܢ] Uſs. addit ܢܥܝ̈ܡܐ. v. 5. poſt ܦܘܢܩ̈ܐ, in Uſs. ܗܐ ܫܡܫܢ ܒܣܡ̈ܩܐ. ܕܐܬܪܒܝܘ ܥܠ ܙܚܘܪܬܐ. v. 14. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ] in marg. Uſs. *Greg.* ܐܫܟܚ in ſing. ſed male. v. 12. ܠܐ ܗܝܡܢܘ] noſtri, ܘܠܐ.

CAP. V. v. 2. Cant. non agnoſcit ſecundum ܠܢܘܟܪ̈ܝܐ. Uſs. ſubjicit ܫܠܡ ܟܬܒܬܗ ܕܟܬܒܐ ܕܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ ܕܨܠܘܬܗ ܥܡܢ ܐܡܝܢ *Explicit ſcriptura libri Jeremiæ Prophetæ cujus preces nobis adſint, Amen.*

EZEKIELIS.

EZekielis initio in Poc. ܚܙܩܝܐܝܠ ܢܒܝܐ ܐܬܢܒܝ ܥܣܪܝܢ ܫܢ̈ܝܢ. ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܕܒܒܣܪ ܬܠ̄ܐ ܫܢܝܢ.
Ezekiel Propheta Prophetavit viginti annis. Ante adventum autem Domini noſtri in carne CCCCXXXI annis.

CAP. I.

VER. 25. poſt ܓܦ̈ܝܗܝܢ, addit C. ܘܟܕ ܩܝ̈ܡܝܢ ܗ̈ܘܝ ܡܪ̈ܦܝܢ ܗ̈ܘܝ ܓܦ̈ܝܗܝܢ ut in Hebr. item in Poc. In Uſſer. totus verſus deeſt.

CAP. II. v. 1. ܩܠܐ] Cant. & Poc. ܘܩܠܗ. v. 9. ܘܐܝܬ] quidni ܕܐܝܬ ? libri tamen nihil mutant.

CAP. III. v. 8. ܠܘܩܒܠ ܚܨܬ] Uſs. ܐܝܟ ܚܨܬ. v. 12. ܒܐܬܪܗ ܩܠܐ] Uſs. ܩܠܐ ܒܐܬܪ. v. 15. ܠܬܠܐ ܒܝܒ] noſtri omnes ܠܬܠܐܒܝܒ.

CAP. IV. v. 15. ܒܟܒܝ̈ܢ] Uſs. ſolus ܒܟܒܝܗܘܢ.

CAP. V. v. 1. ܐܢܬ ܕܝܢ] Uſs. ܘܐܢܬ ut in Hebr. v. 3. ܘܬܨܪ ܒܟܢܦܟ] Uſs. ܘܬܨܪ ܐܢܘܢ.

CAP. VI. v. 12. noſtri addunt initio hujus verſus ܕܪܚܝܩ ܒܡܘܬܢܐ ܢܡܘܬ ſecundum Hebr. v. 14 ܚܪܒܬܐ ܡܚܪܒܐ] noſtri addunt; ܚܫܟܠܐ ܘܡܚܪܒܘܬܐ ܡܢ ܡܕܒܪܐ.

CAP. VII. v. 7. ܕܨܦܪܐ] Uſs. ܘܨܦܪܐ, Cant. & Poc. ܨܦܪܐ. v. 24. ܕܥܡ̈ܡܐ] Uſs. ܕܚ̈ܢܦܐ male.

CAP. VIII. ad initium verſus ſeptimi Titulus in Uſs. ܚܠܐ ܦܘܪܫܢ ܒܟܬܒܘܗܘܢ. v. 11. ܘܡܢܓܪܢܐ] Uſs. ܡܢܓܪܢܐ, Poc. ܘܡܢܓܪܢܐ.

CAP. IX. v. 2. ܘܡܚܒܠܢ] Uſs. ܕܡܚܒܠܢ ut mox, recte; etſi reliqui nihil mutant. v. 9. ܘܐܡܪܘ ܦܚܡܗ] Uſs. & Poc. ܐܡܪܝܢ ܦܚܡܗ, Cant. ut impreſſum eſt.

CAP. X. v. 8. ܘܬܚܝܬ] Uſs. ܘܐܦܝ̈ ܐܝܬ. v. 11. ܕܢܩܦܝܢ ܠܗ] Uſs. ܕܢܩܦܝܢ ܠܗ ܡܚ. v. 13. ܕܓܝܠܓܠܐ] Hebr. poſtulat ܘܓܝܠܓܠܐ, idque congruit cum ܗܘܘ, libri tamen nihil mutant.

CAP. XI. v. 10. poſt ܐܕܘܢܟܘܢ, in Uſs. ܘܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ. v. 12. poſt ܥܒܕܬܘܢ, in Uſs. ܘܐܝܟ ܕܝ̈ܢܐ ܕܥܡ̈ܡܐ ܕܚܕܪܝܟܘܢ ܥܒܕܬܘܢ. v. 21. ܕܒܬܪܚܡܝܢ] noſtri ܒܬܪܚܡܝܢ ſine ܕ. v. 23. ܕܡܕܢܚܗ] Poc. ܡܕܢܚܗ.

CAP. XII. v. 5. ܐܦܩ ܘܠܐ] Cant. ܐܦܩ ܒܗ ܕܠܐ, Uſs. ܕܠܐ, item Poc. v. 15. ܒܝܢܬ ܥܡ̈ܡܐ] Uſs. ܒܝܢܬ. v. 16. ܒܗܘܢ] Poc. & Cant. ܒܗ optime. v. 19. ܒܥܡܘܪ̈ܝܗ] Cant. ܐܢܘܣܐ ܒܥܡܘܪ̈ܝܗ, ſed ita ut appoſita nota ſit inducendum eſſe ܐܢܘܣܐ: Uſs. ܘܒܥܡܘܪ̈ܝܗ.

CAP. XIII. v. 4. ܒܚܘܪܒܬܐ] noſtri ܒܚܪ̈ܒܬܐ in plur. v. 16. ܘܐܡܪܐ ܐܢܘܢ ܢܒܝ̈ܐ] noſtri ܘܐܡܪܐ ܐܢܘܢ ܗܢܘܢ ܕܡܬܢܒܝܢ ܐܢܘܢ ܘܚܙܝܢ. ܠܗ̇ ܗܘܘ, exciderat nimirum quicquid inter duo ܐܢܘܢ interjectum fuerat.

CAP. XIV. v. 1. ܐܢܫܝܢ ܡܢ ܣܒ̈ܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ] Uſs. ܓܒܪ̈ܐ ܡܢ ܣܒ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. v. 4. ܗܘܝܘ ܒܗ] Uſs. ܒܗܘܢ.

CAP. XV. v. 4. ܫܘܒܩܢܗ̇] videtur Hebr. קצותיו poſtulare ܫܘܦܢܗ̇, ſed libri nihil mutant.

CAP. XVI. v. 7. ܪܒܝܬܝ ܘܡܛܝܬ] libri hic nihil juvant: Uſs. tantum ܘܪܒܝܬܝ. v. 8. ܒܥܕܢܐ] Uſs. ܒܡܥܕܢܐ. v. 12. ܘܫܥܕܘܙܬܐ] Poc. ܘܫܥܕܘܙܐ, quod ſi in plurali legatur, ſatis placet, *globulis perforatis ex argento.* v. 16. ܒܟܦ̈ܝܢ] Uſs. ܒܟܡܦܝܢ. v. 32. ܐܦܠܐ ܐܝܟ ܐܢܬܬܐ] Cant. tantum ܐܦܠܐ ܕܐܢܬܬܐ. Ibid. ܐܦܠܐ ܐܢܬܬ] Uſs. ܐܝܟ ܐܢܬܬ. v. 47. ܕܟܡ ܡܚܒܠܐ ܘܚܡܨܝܢ] Uſs. ܕܟܡ ܡܚܒܠܐ ܡܚܡܨ ܘܚܡܨܝܢ. v. 51. ܚܛܗ̈ܝܟܝ] noſtri, ܒܟܠܗܝܢ ܚܛܗ̈ܝܟܝ: ſequitur ܕܥܒܕܬܝ. ܘܐܦ ܐܢܬܝ ܩܒܠܝ ܒܗܬܬܟܝ. ܕܥܒܕܬܝ ܠܐ ܥܒܕܬ ܚܛܗ̈ܝܟܝ. quæ hic reſtituenda ex omnibus noſtris.

CAP. XVII. v. 6. ܡܬܡܟܟܬܐ] noſtri, ܡܬܡܟܟܬܐ. Ibid. ܘܡܬܦܢܝܢ ܠܘܬܗ] Uſs. ܢܦܢܘܢ ܠܘܬܗ. v. 10. ܗܘܐ ܡܫܬܠܚ] Uſs. ܗܘܐ. v. 14. ܘܠܡܛܪܘ ܩܝܡܗ] Uſs. ܢܛܪܗ, forte ܕܢܛܪܘܢ ܠ.

CAP. XVIII. v. 5. ܘܙܕܝܩܘܬܐ] Uſs. ܙܕܝܩܘܬܐ. v. 17. ܠܐ ܢܣܒ] Poc. addit ܘܡܬܪܒܝܬܐ ܠܐ ܢܣܒ, item Uſs. & Cant. v. 10. ܘܢܒܥܐ ܚܝܐ] fortaſſe, ܢܒܥܐ. v. 21. ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ] Uſs. ܒܗܘܢ ܦܘܩܕܢܝ. v. 22. ܣܟܠܘܬܗ] Uſs. ܒܚܛܗ̈ܘܗܝ. v. 25. ܠܐ ܫܦܝܪ] Uſs. ܠܐ. v. 27. ܡܢ ܚܛܝܬܗ] Uſs. ܡܢ ܚܛܝܬܗ. v. 29. ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܐܘܪܚܬܐ] Uſs. ܐܘܪ̈ܚܬܐ, item v. 30. V. 30. ܐܝܟ ܐܘܪܚܬܗ] Cant. ܐܝܟ ܐܘܪܚܬܗ.

CAP. XIX. v. 7. ܒܡܕܝܢܬܗ] Cant. ܒܡܕܝܢ̈ܬܗ.

CAP. XX. v. 5. ܘܐܬܝܕܥܬ ܠܗܘܢ] Uſs. ܠܗܘܢ. v. 6. ܐܝܟ ܐܪܥܐ] Uſs. ܐܪܥܐ ܠܗܘܢ, quod & ibi v. 15 pro ܠܗܘܢ. v. 18. ܘܐܡܪܬ ܠܒܢܝ̈ܗܘܢ ܒܡܕܒܪܐ] non legitur in Cant: ſequitur autem, ܕܒܦܘܩܕܢܐ addito ܕ.

CAP. XXI. v. 15. ܐܝܟ ܕܬܗܘܐ] Uſs. ܠܗܘܢ. v. 27. ܐܦ ܗܝ ܬܥܒܕܗ ܠܗܘܢ] Uſs. ܐܦ ܗܝ ܬܥܒܕ ܠܗ.

CAP. XXII. v. 1. ܐܬܐ ܕܝܢ] Uſs. ܘܐܬܐ. v. 28. ܘܚܙܘ ܠܗܘܢ ܕܓܠܬܐ] Uſs. ܘܚܙܘ ܠܗܘܢ ܕܓܠܬܐ ܘܩܣܡܘ ܠܗܘܢ ܕܓܠ.

CAP. XXIII. v. 4. ܕܐܪܥܐ] Uſs. ܕܐܪܥܐ, Cant. ܕܐܪܥܐ. Ib. ܕܐܬܥܒܕܬ] Uſs. ܘܐܬܥܒܕܬ. v. 7. ܠܟܠܗܘܢ ܓܒܪ̈ܐ] Uſs. ܠܟܠܗܘܢ ܓܒܪ̈ܐ. v. 13. ܘܐܘܪܚܐ] Uſs. ܘܐܘܪܚܬܐ. v. 16. ܘܫܕܪܬ] Uſs. ܘܫܕܪ. v. 28. ܕܐܬܬܢܝ ܡܢ] Uſs. ܡܢ ܕܣܢܝܐ ܠܗ ܡܢ ܐܢܝܢ ܕܐܬܬܢܝ. ſed lege ܡܢ ܐܢܝܢ, ut interciderint quæ inter duo ܡܢ. v. 34. ܬܫܬܝܢ] Uſs. ܬܫܬܝܢ. v. 44. ܐܝܟ ܕܥܠܝܢ] Uſs. ܐܝܟ.

CAP. XXIV. v. 12. incluſa uncis extant in omnibus noſtris: & v. 24. hæc etiam in omnibus extant.

CAP. XXV. v. 13. ܡܢ ܬܝܡܢܐ] Uſs. ܡܢ ܬܝܡܢ.

CAP. XXVI. v. 19. ܐܝܟ ܩܘܪ̈ܝܐ] Uſs. ܩܘܪ̈ܝܐ.

CAP. XXVII. v. 7. ܘܡܛܟܣܐ] lege in ſing. ex Hebr, non ex libris. v. 14. ܘܪܟܫܐ] noſtri, ܪܟܫܐ. v. 19. ܘܩܢܝܐ] noſtri, ܘܩܢܝܐ. v. 26. ܐܒܕܘ] Uſs. ܐܒܕܬ, Cant. ܐܒܕܘܟܝ. v. 27. ܓܒܪ̈ܐ ܬܓܪ̈ܐ ܕܝܠܟܝ] Uſs. ܓܒܪ̈ܐ. v. 33. ܬܓܪܘܬܟܝ] Uſſer. ܓ̈ܠ ܘܬܐ.

CAP. XXVIII. v. 5. ܒܣܚܘܪܬܟܝ] Uſs. ܘܒܣܚܘܪܬܟܝ. v. 9. ܐܡܪ ܐܢܬ] Uſs. ܬܐܡܪ. v. 18. ܡܛܠ ܟܠ] Uſs. ܒܟܠܗܘܢ.

CAP. XXIX. v. 4. ܐܪܒܐ] Uſs. ܘܐܪܒܐ. v. 10. ܣܘܢܐ] Uſs. ܣܘܢܐ. v. 12. ܡܕܝܢܬܐ ܕܚܪ̈ܒܢ] Uſs. ܘܩܘܪ̈ܝܗ. ܕܚܪ̈ܒܢ. ܡܕܝܢ̈ܬܗ ܒܡܨܪܝܢ. ܐܪ̈ܒܥܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܚܪ̈ܒܢ.

CAP. XXX. v. 9. ܘܗܘܐ ܡܘܬܐ] lege ܕܗܘܐ ſecundum Heb. etſi libri nihil mutant. v. 12. ܠܐܪܥܐ ܒܡܠܘܗ̇] noſtri plenius, ܘܐܫܬܡܠܘܗ̇ ܠܐܪܥܐ ܒܐܝܕܐ ܕܢܘܟܪ̈ܝܐ ܘܐܚܪܒܝܘܗ̇ ܠܐܪܥܐ ܒܡܠܘܗ̇: interciderant quæ inter duo ܠܐܪܥܐ interjecta.

CAP. XXXI. v. 6. ܬܫܬܒܚ] Uſs. ܘܫܬܒܚ.

CAP. XXXII. v. 4. ܕܐܪܥܐ] Uſſ. ܕܒܪܐ. v. 30. ܕܥܪܩܘܢ] Uſſer. ܢܬܬܚܝܠܘܢ. Ibid. ܘܐܬܚܝܠܘ] Uſſer. ܘܐܬܒܪܘ. v. 31. ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܘܒܟܠܗ] noſtri ܗܘ ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ, ut ſtatim.

CAP. XXXIII. v. 5. ܡܦܠܛ] Uſs. ܢܦܠܛ. v. 6. ܕܗܘ] Uſſ. ܢܗܘ. v. 18. ܒܗ ܢܡܘܬ] Uſs. ܒܗܘܢ ܢܡܘܬ. v. 19. ܒܗܘܢ] Uſs. ܒܗܘܢ ܢܚܐ. v. 20. ܐܘܪܚܬܗ ܐܝܟ] Uſs. ܐܝܟ. v. 24. ܚܕ ܗܘܐ] Uſs. ܚܕ ܗܘ. v. 25. ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܐܢܬܘܢ] Hebr. poſtulat ܫܕܝܢ ܐܢܬܘܢ: fortaſſe legebat interpres ושפכו, nam libri nihil mutant.

CAP. XXXIV. v. 6. ܐܬܒܕܪܬ] Uſs. & Poc. ܐܬܒܕܪܬ. v. 14. ܬܪܥܝܢ] Uſs. ܘܬܪܥܝܢ.

CAP. XXXVI. v. 1. ܕܡܪܝܐ] Uſſer. ܕܡܪܝܐ ܡܠܬܐ. v. 3. ܘܐܬܚܪܒܬܘܢ] noſtri omnes ܘܐܬܚܪܒܬܘܢ. v. 4. ܡܪܝܐ ܡܠܬܐ] Uſſer. ܡܪܝܐ: utrumque male. Ibid. ܕܚܪ̈ܒܢ] noſtri omnes ܕܚܪ̈ܒܢ, ſic etiam verſu 34 in Cant. V. 35 prius membrum poſteriori reſpondebit, ſi ſic concipiatur, ܐܪܥܐ ܗܝ ܕܚܪܒܬܐ ܗܘܬ ܗܘܬ ܐܝܟ ܦܪܕܝܣܐ, ſed libri nihil mutant; tantum Uſſer. ܕܐܪܥܐ.

CAP. XXXVII. v. 16. ܩܝܣܐ ܚܕ] Uſs. ܩܝܣܐ. v. 18. ܐܡܪܝܢ] Uſſ. ܐܢܘܢ. v. 25. ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܒܢܝ̈ܗܘܢ] Uſs. ܕܒܢܝ̈ܗܘܢ.

CAP. XXXVIII. v. 4. ܪܟܫܐ] Uſs. ܘܪܟܫܐ: (ſic v. 10. ܘܩܘܡ: c. 39. v. 4. ܘܡܫܪܝܬܐ: c. 46. v. 13. ܘܝܘܡܐ: Dan. 5. v. 30. ܘܩܘܡ.) v. 7. ܕܟܢܝܫ] noſtri ܟܢܝܫ.

CAP. XXXIX. v. 11. ܡܕܢܚܗ] Cant. ܡܕܢܚܗ. v. 18. ܘܐܪ̈ܒܐ ܘܕܟܪ̈ܐ ܘܬܘܪ̈ܐ] Poc. & Cant. ܘܐܪ̈ܒܐ ܘܬܘܪ̈ܐ ܘܕܟܪ̈ܐ, Uſs. ܘܐܪ̈ܒܐ ܘܬܘܪ̈ܐ ܘܕܟܪ̈ܐ.

CAP. XL. v. 4. ܒܐܘܪܫܠܡ ܗܘ] Uſſer. ܗܘ. v. 11. ܐܡܬܐ ܘܐܡܬܐ] Cant. ܐܡܬܐ ܐܡܬܐ. v. 12. ܚܕܐ ܐܡܬܐ] Uſſer.

Uſs. ܕܬܚܘܡ. v. 48. ܘܦܬܚܗ ܕܬܪܥܐ ܬܠܬ ܐܡܝܢ ܡܟܐ ܘܬܠܬ ܐܡܝܢ ܡܟܐ] hæc non leguntur in Cant.

CAP. XLI. v. 16. ܘܕܪܓ ܡܫܚܢܐ] Cant. ܘܕܪܓ. v. 21. ܡܕܪܒܐ] nostri ܡܕܪܒܐ.

CAP. XLII. v. 3. ܟܠ ܠܬܠܬܐ ܐܣܛ̈ܘܢ] nostri ܕܐܣܛ̈ܘܢ.

CAP. XLIII. v. 3. ܐܝܟ ܚܙܘܐ ܕܚܙܝܬ] noſtri plenius, ܕܚܙܝܬ ܟܕ ܐܬܝܬ ܠܡܚܒܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܐܝܟ ܚܙܘܐ ܕܚܙܝܬ, interciderant quæ inter duo ܕܚܙܝܬ interjecta erant. v. 11. ܨܘܪܬܗ ܚܘܝ] Uſs. ܨܘܪܬܗ ܘܡܥܠܢܘܗܝ ܘܡܦܩܢܘܗܝ ܘܨܘܪܬܗ ܘܡܥܠܢܘܗܝ. v. 24. ܘܬܪܡܐ ܐܢܘܢ ܡܠܚܐ] Uſs. ܐܢܘܢ ܡܠܚܐ ܟܗܢܐ. ܘܢܣܩܘܢ ܐܢܘܢ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ ܘܢܩܪܒܘܢ ܐܢܘܢ.

CAP. XLIV. v. 9. ܐܠܐ ܒܝܢܬܗܘܢ] Uſs. ܐܠܐ ܐܢ.

CAP. XLV. v. 1. ܘܦܠܓܘܢܗ] Cant. & Poc. ܘܦܠܓܘܢܐ. v. 4. ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ] omnes noſtri in plur. ܠܡܫܡ̈ܫܢܘܬܐ. v. 13. ܕܫܥܪ̈ܐ] Uſs. ܕܫܥܪ̈ܐ ܕܟܘܪܐ. v. 20. ܕܫܒܥܐ ܒܝܪܚܐ] videtur ex Hebr. legend, ܡܢ ܫܒܥ ܒܝܪܚܐ. Sed libri nihil mutant. v. 24. ܗܝܢܐ ܠܬܘܪܐ ܘܗܝܢܐ] Poc. & Uſs. utrobique ܘܗܝܢܐ.

CAP. XLVI. v. 2. ܡܢ ܠܒܪ] Uſſ. ܕܡܢ.

CAP. XLVII. v. 18. ܡܢ ܒܝܬ ܚܘܪܢ] Cant. ܡܢ ܒܝܬ ܚܘܪܢ. v. 20. ܘܡܬܚܘܡܗ] quid ſi legas ܕܡܬܚܘܡܗ? v. 23. ܘܫܪܒܬܐ ܕܓܝܘܪܐ] Uſs. ܕܓܝܘܪܐ ܢܘܟܪܝܐ.

CAP. XLVIII. In omnibus noſtris deeſt verſus ſextus, in quo finis tribus Ephraim, ante Judam. v. 16. ܘܡܬܚܘܡܝܢܐ] Uſs. ܘܡܕܢܚܐ ܕܡܬܚܘܡܝܢܐ.

DANIELIS.

CAP. I.

VER. 2. Cant. & Poc. ܘܡܐ̈ܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܡܢܗܘܢ ܡܐ̈ܢܐ ܕܒܝܬ ܦܬܟܪܗ ܐܘܥܠ ܐܢܘܢ. Cant. etiam ſemper habet ܦܬܟܪܐ in ſing. v. 3. ܠܐܫܦܢܙ] ſolus Uſs. ܠܐܫܦܢܙ. v. 4. ܘܡܠܠܬ̈ܢܝܬܐ] Uſs. ܘܡܠܠܬ̈ܢܝܢ.

CAP. II. v. 25. ܢܗܘܝ] Uſſ. ܢܗܘܐ. v. 40. ܘܡܪܥ] Cant. ܘܡܪܥܥ.

CAP. III. v. 10. ܐܢܬ ܦܩܕܬ] Uſs. ܐܢܬ ܡܠܟܐ. v. 15. ܕܬܫܬܡܥܘܢ] Uſs. ܕܫܡܥܬܘܢ ܐܢܬܘܢ. v. 92. ܗܐ ܐܢܐ ܚܙܐ] ſuperſcriptum Uſſer. eadem, ut videtur manu, ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܐ. v. 94. ܘܪܝܚܐ] Uſs. ܘܪܘܚܐ.

CAP. IV. v. 1. ܒܫܠܡ̈ܐ ܘܫܠܡ̈ܐ] Uſs. ܒܫܠܡ̈ܐ ܘܫܠܡܘܬܐ ܣܓ. v. 6. ܠܒܒܠ] Uſs. ܕܒܒܠ. v. 9. ܘܟܠ ܙܢܐ] Cant. ܘܟܠܗ ܙܢ. v. 22. ܕܡܬܛܒܥ ܒܫܡܝܐ] in marg. Uſs. ܡܛܠܐ ܒܫܡܝܐ. v. 33. ܐܝܟ ܕܢܫܪܐ] Uſs. & Poc. ܐܝܟ ܢܫܪܐ.

CAP. V. v. 2. ܕܐܦܩ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܐܒܘܗܝ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ] noſtri ܕܐܦܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܩܕܫܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. v. 5. ܢܦܩ] Uſs. & Poc. ܢܦ̈ܩܝ. v. 13. ܕܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܐܒܝ] Uſs. ܕܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܐܒܘܟ ܡܢ ܝܗܘܕ. v. 20. ܠܒܗ] in Uſs. ſuperſcriptum ܕܪܘܚܗ ܠܒܗ. v. 21. ܥܡ ܚܝܘܬܐ ܗܘܐ] Uſs. ܥܡ ܚܝܘܬܐ ܗܘ.

CAP. VI. v. 10. ܘܡܨܠܐ] Uſs. ܘܡܨܠܐ ܗܘܐ. v. 13. ܘܐܡܪܝܢ ܠܡܠܟܐ] nullus noſtrum habet ܥܠ ܐܣܪܐ quod Hebr. poſtulat. v. 17. ܘܐܝܬܝܘ ܟܐܦܐ ܚܕܐ ܘܣܡܘܗ̇] Cant. non habet ܚܕܐ ut nec Hebr. v. 26. ܠܟܠܗܘܢ] Uſs. ܠܟܠܗܘܢ.

CAP. VII. v. 2. ܘܡܫܬܪܝܢ] videtur legendum ܕܡܫܬܪܝܢ. v. 8. ܩܪ̈ܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ] Uſs. ܩܕܡܝܬܐ. v. 14 ܘܠܐ ܢܥܒܪ] lege ܕܠܐ ut in Chald.: libri tamen non addicunt. v. 25. ܥܕ ܥܕܢ] Uſs. ܥܕܢܐ.

CAP. VIII. v. 7. ܠܡܥܡܪ] Uſs. ܕܢܥܡܪ, ad marginem tamen ܠܡܥܡܪܘ. v. 13. ܠܡܦܠܚܢܢ] Cant. ܠܡܦܠܚܢ. v. 27. ܘܩܡܬ] Uſs. ܘܩܡܬ.

CAP. IX. v. 19. ܡܪܝܐ ܫܡܥ] noſtri ܡܪܝܐ ܫܡܥ. ܡܪܝܐ ܫܒܘܩ. ܡܪܝܐ ܨܘܬ. v. 21. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܓܒܪܝܠ] Poc. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܓܒܪܝܐܝܠ. v. 24. ܘܩܘܕܫ ܩܘܕܫܝܢ] Cant. ܩܘܕܫܐ. v. 27. in Cant. deeſt quicquid inter duo ܚܒܠܐ interjicitur.

CAP. X. v. 6. ܘܡܫܩܠܗ] ad oram Uſſ. notatum eſt Greg. legere ܘܡܫܩܠܗ, & ita in Cant. v. 13. ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܦܪܣ] ad oram Uſſer. notatum eſt eundum legere ܕܡܠܟܘܬܐ.

CAP. XI. Notandum, inſerta textui hoc loco argumenta explicationum ex hiſtoria in Poc. non reperiri, in reliquis minio diſtingui à textu, qua neglecta a ſcribis diſtinctione, in textum Pariſienſem irrepſit confuſio verſ. 6.

verſ. 4. ܬܬܒܪ ܘܬܬܒܪ] poſteriore loco lege ܘܬܬܦܠܓ ex Uſſer. & Cant: ſeu, ut in marg. notatum eſt, Greg. legere, ܘܬܬܦܠܓܢ. Ib. ܐܝܟ ܫܘܠܛܢܗ] in marg. Uſſ. *Greg.* ܫܘܠܛܢܗ, ut in Hebr. Ib. ܘܒܬܪܗ ܕܐܦܝܦܢܣ ܘܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܠܐܢܛܝܘܟܘܣ ܐܦܝܦܢܣ ܘܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܗܘ ܒܪܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ, non leguntur in Uſſer. v. 5. ܦܛܠܡܐܘܣ] Cant. ܒܪ * ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܡܢ ܐܝܟ ܗܢܘܢ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܡܢ ܦܪܣ. v. 6. ܕܠܐ ܩܠܝܠ ܥܕ] Cantab. ܘܒܬܪ ܐܦܝܦܢܣ. Ibid. ܦܛܠܡܐܘܣ] Uſſer. ܦܛܠܡܐܘܣ *Eupator*. Ib. ܘܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ] Uſſ ܘܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ. Ib. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܠܐ ܗܘܬ ܥܠ] Cant. ܠܐܢܛܝܘܟܘܣ ܠܘܬ ܐܦܝܦܢܣ ܕܗܘܐ ܒܪܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܡܠܟܐ ܕܣܘܪܝܐ. Ibid. ܘܒܬܪܗ ܕܐܦܝܦܢܣ ܘܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܠܐܢܛܝܘܟܘܣ ܐܦܝܦܢܣ ܘܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܗܘ ܒܪܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ, non leguntur in Uſſ. Poſt ܘܡܫܠܡܝܢ] in Cant. ܡܫܬܠܡ ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܠܒܪܬܗ ܘܡܫܠܡܝܢ ܠܦܛܠܡܐܘܣ ܥܕ ܕܡܠܟ ܒܬܪܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܡܢ ܕܡܠܟ ܦܛܠܡܐܘܣ. v. 7. poſt ܥܠ ܬܪܥܗ] in Cant. ܗܘ ܕܝܢ ܒܪܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. Ib. poſt ܕܡܠܟܐ] in Cant. ܗܘܐ ܥܠ ܐܦܝܦܢܣ ܕܡܠܟܐ. poſt ܘܢܣܒ] in Cant. ܠܐ ܦܛܠܡܐܘܣ ܒܣܘܪܝܐ. v. 10. poſt ܘܢܬܓܪܘܢ] in Cant. ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܘܢܬܓܪܘܢ ܥܡ ܦܛܠܡܐܘܣ. poſt ܚܝܠܗ] in Cant. ܥܠ ܐܦܝܦܢܣ ܘܡܨܪܝܐ. poſt ܒܬܘܩܦܐ] in Cant. & Uſſ. ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ ܥܠ ܦܛܠܡܐܘܣ. ܥܠܡ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܐ. v. 11. poſt ܕܬܝܡܢܐ] in Cant. ܕܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܐ ܥܠ ܦܛܠܡܐܘܣ. poſt ܕܒܪܢܫܐ] in Cant. ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܥܕ ܢܣܒ ܕܡܨܪܝܐ. poſt ܕܝܠܗ ܥܠ] in Cant. ܕܡܨܪܝܐ. poſt ܒܪܝܬܗ] in Uſſ. ܠܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܒܪܗ ܥܕ ܕܡܨܪܝܐ. Item poſt ܒܬܪܗ] in Uſſ. ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ, in quo nihil horum ulterius extat. v. 13. ܘܒܬܪ ܫܢܝܢ] Uſs. ܒܬܪ ܫܢܝܢ male. poſt ܒܥܕܢܐ] ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܡܢ ܡܨܪܝܐ ܥܡ ܚܝܠܗ. Ibid. poſt ܘܐܦܝܦܢܣ] ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܐ. v. 14. poſt ܕܡܠܟܐ] ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܘܥܠ ܦܛܠܡܐܘܣ ܘܥܠ ܣܠܘܩܘܣ. Ib. poſt ܕܥܡܟ ܠܐܬܪܐ] ܥܕ ܕܡܨܪܝܐ. v. 15. poſt ܒܩܪܒܐ] ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. Ib. poſt ܠܐ ܢܩܘܡ] ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܐ. v. 16. poſt ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ] ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 17. poſt ܠܡܚܪܒܗ̇] ܕܡܨܪܝܐ ܕܝܠܗ. v. 19. poſt ܘܠܐ ܢܫܬܟܚ] ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 20. poſt ܥܠ ܡܠܟܘܬܗ] ܘܠܡܠܟܘܬܗ ܥܠ ܦܛܠܡܐܘܣ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. Ib. poſt ܡܠܟܘܬܗ] ܡܨܪܝܐ ܦܛܠܡܐܘܣ

ܣܡܟܘܗܝ. Ibid. poſt ܢܒܠܟܪ] ܡܪܝܐ. Ibid. poſt ܟܡܪ̈ܐ] ܠܒܬܪ. ܡܠܬܐ ܓܝܪ ܕܚܢܐ ܒܟܘܕ. v. 22. poſt ܢܟܣܐ] ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ ܒܪ ܕܡܬܦܪܢܣ ܘܗܘ ܕܠܒܚܡܣܪܘܗ ܘܡܪܝܐ ܕܡܠܟܐ ܒܪܬܗ ܘܬܠܬܐ ܕܒܚܝܪ̈ܐ ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ ܕܡܠܟܐ. Ib. poſt ܡܠܟܘܬܐ] ܕܚܘܡܣܐ ܢܚܫܐ ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ ܠܐ. Ibid. poſt ܢܚܫܐ] ܢܚܫܐ. v. 22. poſt ܢܒܠܟܪ] in Uſſ. ܡܢ ܘܢܒܠܒܪܘܗܝ. ܦܘܡܗ ܕܢܚܫܐ. v. 25. poſt ܠܐ ܡܠܟܐ ܕܢܚܫܬ] in Uſſer. ܘܡܠܟܐ ܚܠܦ ܘܗܘ ܠܐ ܕܢܚܫܬܐ. v. 25. poſt ܡܠܟܐ ܕܢܚܫܬܐ] ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܓܒܪܐ ܒܪ ܠܒܚܡܣܪܘܗ ܕܐܬܡܠܟ ܘܐܬܠܐ ܡܢ ܚܢܢܐ ܡܢ ܓܘ ܓܒܪܐ. ܐܡܪܐ ܕܐܬܪܟܝ. ܒܗܘܢ ܕܡܢ ܡܠܟܘܬܗ ܡܢ ܓܒܪܐ ܗܘ ܐܢܫ ܒܪܓܒܪܐ ܕܫܘܪܝܐ. Ibid. poſt ܒܪܐ] ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܠܐ ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ. Ibid. poſt ܢܒܠܒܪܘܗ] ܘܠܐ ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܗܘ. v. 26. poſt ܢܟܣܐ] ܐܡܪ ܕܚܢ ܠܐ ܬܪܦܘܗܝ ܕܐܬܢܒܠܐ ܒܟܘܕ ܘܗܘܐ ܬܘܒ. v. 27. poſt ܒܟܝܡܬܐ] ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܘܬܪܦܘܗܝ ܒܦܘܡܐ ܒܗ ܘܡܠܟܐ ܠܬܪܦܘܗܝ ܐܝܟ ܕܡܠܟ ܣܒܪܗ. v. 28. poſt ܢܚܫܐ] ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܠܒܘܙܐ ܡܢ ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ ܡܠܟܐ. ܕܐܬܐ ܡܢ ܓܘܒܐ ܕܒܟܡܐ ܕܐܬܦܢܩܘܗܝ ܗܘܐ ܠܡܢ ܒܫܘܡܗ. ܘܕܒܪ ܒܟܘܕ ܒܬܪܒܥܬܐ ܝܘܡܝܢ ܕܦܘܩܕܐ ܘܐܬܐ ܠܐ ܬܪܦܘܗܝ ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܠܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܦܘܡ ܢܚܫܐ ܕܚܢܐ. Ibid. poſt ܦܩܕܐ] ܒܗ ܕܬܪܦܘܗܝ ܠܐ ܕܒܟܡܐ ܕܢܚܫܬܐ. ܘܡܢ ܕܡܬܦܢܩܘܗ ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܠܐ ܘܬܒܝܪܐ ܒܢܘܪ̈ܐ ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ. v. 29. poſt ܒܢܝܫܬܐ] ܡܬܒܥܐ ܟܒܪ ܒܢܝܢܐ ܘܬܒܥܘܗ ܘܡܢܝܢܐ ܐܬܐ ܠܐ ܒܢܫܐ ܘܬܒܥܘܗ ܘܡܢܝܢ ܘܠܐ ܠܐ. v. 30. poſt ܘܢܒܠܒܪܘܗ] ܬܪܦܘܗܝ ܕܐܢ ܠܓܒܪܐ ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܒܗ ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܒܗ ܕܡܬܦܪܢܣܘܗ. Ibid. poſt ܦܩܕܐ] ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܒܗ ܕܡܬܦܪܢܣ. Ibid. poſt ܦܩܕܐ] ܦܘܡܗ. Et ſtatim; ܓܒܪܐ ܒܗܪܘܢܐ ܢܚܘܗܝ ܦܘܡܘܡܗܘܢ ܕܬܒܝ̈ܢܬܐ ܕܗܘܢ ܕܒܪ ܐܬܦܢܩܘܗܝ ܦܘܡܗܘܢ ܐܬܒܥܘ ܒܗ ܣܓܝܐ. ܡܠܟܐ ܕܚܢ ܘܡܢܡܠܟܐ ܒܦܘܡܗ ܠܟܝܢܬܐ ܕܚܢܘ ܕܐܬܦܢܩܘܗܝ ܐܦܢܝܢܗܘܢ ܚܙܝܬܐ ܕܡܬܕܢܝ ܠܐ ܡܢܗܘܢ ܒܦܩܕܐ ܕܡܠܟ.

Hæc non erant tanti: ſed quoniam partim eorum edita ſunt, volui, vel reſidua, vel diverſa, qualia noſtri codices exhibent, repræſentare.

Verſ. 13. ܘܒܦ̈ܫܝܢ] noſtri, ܘܒܦ̈ܫܦܝܢ. v. 38. ܠܐ ܢܦܩ ܘܡܬܠܟܡܢܘܗܝ] in Uſſer. ܢܦܩ ܠܐ, ſed ſupra ſcripto ܠܐ.

CAP. XII. v. 3. ܡܙܗܪܝܢ] Poc. ܡܙܗܝܪܝܢ, mendoſe.

HOSEÆ.

CAP. I.

VErſ. 10. ܘܠܐ ܢܗܘܘܢ] Poc. & Cant. ܘܐܠ ܢܗܘܘܢ.

CAP. II. v. 1. ܪܚܡܬܐ] lege cum noſtris, ܪ̈ܚܡܬܐ.

v. 18. ܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ] Uſſer. & Cant. ܕܕܒܪܐ.

CAP. IV. v. 19. ܬܓܬܪܘܢ] Uſſer. ܬܓܬܪܦܘܢ.

CAP. VI. v. 4. ܡܢ ܢܩܦܐ] Uſſer. ܢܩ̈ܦܐ ܫܦܝܪܐ. v. 7. ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ] Cant. ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ male.

CAP. VII. v. 5. ܒܡܪ̈ܓܐ] Uſs. ܒܡܪ̈ܓܐ ܘ. v. 6. ܫܠܝܗ] noſtri ܫܠܝܗ.

CAP. IX. v. 4. ܢܣܟܘܢ] Uſs. ܘܠܐ: (ſic c. 12. v. 10. ܘܬܘܒ; c 13. v. 1. ܘܡܢ: Obad. v. 8 ܘܡܢܗ.) v. 15. ܒܚܘܫܒܬܐ ܕܒܥܒ̈ܕܝܗܘܢ ܡܢ ܒܝܬܝ ܐܦܩ ܐܢܘܢ] Hæc non agnoſcit Cant. ſed tantum ܐܘܣܦ ܠܐ.

CAP. X. v. 10. ܒܚܒܠܝ] Uſs. ܒܚܒܠܐ. v. 13. ܙܪܥܬܘܢ ܚܛܝܬܐ] in marg. Uſſer. ܚܪܬܘܢ.

CAP. XII. v. 2. ܘܢܬܒܥܝܘܗܝ] Cant. ܘܢܬܒܥܝܘܗܝ, in marg. tamen ܘܢܬܒܥܝܘܗܝ, ut & c. 10. v. 4.

JOEL.

CAP. I. VErſ. 18. ܡܬܬܢܚܝܢ] Uſſer. ܡܬܬܢܚܝܢ ܒܥܝܪܐ.

AMOS.

CAP. I. VErſ. 3. ܒܕܝܫܘ] Uſs. ܒܕܝܫܘ ܠܐ.

CAP. IV. v. 3. ܘܬܬܪܡܘܢ] Cant. ܘܬܬܪܡܘܢ. v. 4. ܘܐܣܓܘ ܠܡܚܛܐ] noſtri, ܘܐܣܓܘ ܠܡܚܛܐ, male. v. 7. ܦܠܓܐ ܗܘ ܝܪܚܐ] Uſs. ܝܪܚ.

CAP. V. v 1. ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ] Uſs. ܒܝܬܝ. v. 4. ܡܪܝܐ] Uſs. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. v. 16. ܒܟܠ ܫܘ̈ܩܐ] noſtri, ܒܫܘ̈ܩܐ. v. 17. ܕܐܥܒܪ ܒܓܘܟܘܢ] Poc. ܒܓܘܟ ܐܢܐ. v. 27. ܠܗܠܟܐ ܡܢ ܕܡܣܘܩ] Uſs. ܠܗܠܟܐ ܡܢ ܕܡܣܘܩ, Poc. ܠܗܠܟܐ ܕܡܣܘܩ.

CAP. VI. v. 13. ܩܪ̈ܢܬܐ] ſic noſtri, non ܩܪ̈ܢܬܐ ſecundum Hebr.

CAP. VII. v. 13. ܡܠܟܘܬܐ] Uſs. ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ.

CAP. VIII. v. 4. ܒܡܣܟ̈ܢܐ ܕܐܪܥܐ] noſtri, ܒܡܣܟ̈ܢܐ ܘܡܒܛܠܝܢ ܠܡܣ̈ܟܢܐ ܕܐܪܥܐ.

CAP. IX. v. 1. ܢܦܠܘܢ] forte, ܢܦܠܘܢ.

JONÆ.

CAP. I.

VER. 3. ܒܐܪܥܐ ܕܬܪܫܝܫ prius] in marg. Uſſ. ܘܒܪܬܗ, Greg. ܒܐܪܥܐ ܕܬܪܫܝܫ. v. 6 ܕܟܪ ܕܝܠܟ] Uſs. ܕܝܠܟ ܐܠܗܐ. v. 11. ܐܝܟ ܕܐܢܚܢܐ] Uſs. ܒܗܘܢ.

CAP. IV. v. 5. ܒܡܛܠܬܗ] Uſs. ܒܡܛܠܬܗ. v. 6. ܕܢܛܠܠ ܥܠ ܪܫܗ] Uſs. ܕܢܛܠܠ ܥܠܘܗܝ ܥܠ ܪܫܗ. v. 11. ܕܠܐ ܝܕܥܘܢ] Uſs. ܕܝܕܥܘܢ ܒܝܢ.

MICHÆÆ.

CAP. I.

VER. 2. ܘܐܬܐ ܐܪܥܐ] Uſs. ܘܐܬܐ ܘܟܠ̈ܗ ܐܪܥܐ. v. 5. ܫܡܪܝܢ] Uſs. ܫܡܪܝܢ. v. 10. ܒܥ̈ܟܐ] ad marg. Uſs. Greg. ܒܥ̈ܟܐ. v. 12. ܕܡܪܝܪ ܠܗ] Cant. ܕܡܪܝܪ ܠܗ.

CAP. IV. v. 14. ܒܙܢܐ ܢܡܚ̈ܘܢ. ܒܫܒ̈ܛܐ] Uſs. diſtinguit; ܒܙܢܐ ܢܡܚ̈ܘܢ. ܒܫܒ̈ܛܐ quæ diſtinctio verum ſenſum oſtendit.

CAP. V. v. 1. ܕܬܗܘܐ] ad oram Uſs. Greg. ܕܬܗܘܐ.

CAP. VI. v. 1. ܩܘܡ ܕܘܢ] ad marg. Uſs. Greg. ܠܐ.

CAP. VII. v. 12. ܡܢ ܐܬܘܪ] Uſs. ܘܡܢ. v. 17. ܢܬܬܙܝܥܘܢ] in marg. Uſs. Greg. ܢܬܬܙܝܥܘܢ, quod ſpeciem habet gloſſematis.

NAHUM.

CAP. II. VER. 5. ܘܡܥܫ̈ܢܝܢ] noſtri omnes ܘܡܥܫܢ, male. v. 16. ܢܦܠ ܡܢ ܡܘܬ̈ܒܝܟ] Uſs. ܡܘܬ̈ܒܝܟ ܕܢܦ.

HABACUC.

CAP. I.

VER. 8. poſt ܦܪ̈ܫܝܗܘܢ] interſerenda e noſtris ܦܪ̈ܫܝܗܘܢ ܘܢܐܬܘܢ. v. 15. ܒܡܨܝܕܬܗܘܢ] Poc. ܒܡܨܝܕܬܗ.

SOPHONIÆ.

CAP. I.

VER. 9. ܕܡܠܝܢ ܒܝܬ ܡܪ̈ܝܗܘܢ] Poc. ܡܪܘܬ̈ܗܘܢ. v. 12. ܠܐ ܢܛܐܒ] Uſs. ܠܐ.

CAP. III. v. 8. ܡܠܟܘܬܐ ܕܢܓܝܢ] Uſs. ܡܠܟܘ̈ܬܐ. v. 19. poſt ܠܡܬܟܢܫܘܬܐ ܗܘ ܕܐܬܛܠܡ] in Uſſ. ܕܐܬܪ̈ܐ ܕܒܗܬܬܗܘܢ ܘܐܬܝܠܗܘܢ. ܒܗ ܒܐܬܪܐ ܗܘ.

AGGÆI.

CAP. I.

VER. 3. ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ] ܘܗܘܐ. v. 4. ܕܐܢܬܘܢ] Cant. ܘܐܢܬܘܢ. v. 5. ܫܡܥܢ] noſtri ܫܡܥܘ. v. 9. ܢܦܝܚܝܢ] Cant. & Poc. ܕܐܢܬܘܢ ܢܦܝܚܝܢ.

ZACHARIÆ.

CAP. I.

VER. 8. ܘܦܩ̈ܥܢܝܐ] Uſs. ܦܩ̈ܥܢܝܐ, ad marg. *Greg.* ܦܩ̈ܥܢܐ.

CAP. III. v. 1. ܕܢܬܪ̈ܥܡܘܗܝ] Cant. ܕܢܒܥܘܗܝ, Uſs. ܕܢܒܐܘܗܝ.

CAP. V. v. 9. ܘܟܢ̈ܦܐ] Poc. & Uſs. ܘܟܢܦܬܐ.

CAP. VI. v. 10. ܡܢ ܚܠܕܝ] Uſs. ܘܡܢ.

CAP. VIII. v. 2. ܘܚܣܡܬܐ] Uſs. & Poc. ܘܚܡܬܐ. v. 9. ܒܫܬܐܣܬܗ] Uſs. ܒܫܬܐܣܬܐ. v. 11. ܕܫܪܟܢܐ] Uſs. ܫܪܟܐ. v. 14. ܘܐܬܘܝܬ] noſtri ܘܠܐ ܬܘܝܬ.

CAP. IX. v. 7. ܘܢܗܘܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܘܢܗܘܘܢ. v. 13. ܘܢܒܪܝܟ] Uſs. ܘܢܒܪܝܗ.

CAP. XI. v. 9. ܘܐܚܪܢܝܐ] Uſs. ܘܐܚܪܢܐ.

CAP. XII. v. 5. ܒܫܡܗ] Uſs ܕܒܫܡܗ. v. 9. ܘܢܗܘܐ] Uſs. ܘܗܘܐ.

CAP. XIII. v. 7. ܕܚܒܪ̈ܝ] Cant. ܕܚܒܪܝ.

CAP. XIV. v. 4. ܢܩܠܠ] Cant. ܢܩܠܠ: item v. 5. ܢܫܠܡܘܢ] Cant. ܢܫܠܡܘܢ. v. 8. ܘܒܣܬܘܐ ܢܗܘܘܢ] Uſs. & Poc. ܘܢܗܘܘܢ.

MALACHIÆ.

CAP. I. Verſ. 7. ܡܩܪܒܝܢ] Uſs. ܡܩܪܒܝܢ.

In fine Malachiæ in Cant. ܫܠܡ ܡܠܐܟܝ ܕܗܘ ܟܬܒܐ ܕܬܪܥܣܪ: ܢܒܝ̈ܐ ܩܕܝ̈ܫܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܬܗܘܐ ܥܡܢ ܐܡܝܢ. ܘܒܨܠܘܬ̈ܗܘܢ ܘܒܨܠܘܬܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܩܕܝ̈ܫܐ ܚܒܪ̈ܝܗܘܢ ܡܚܕܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܝܠܕܬ ܠܐܠܗܐ ܐܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܩܕܝ̈ܫܐ ܕܡܬܟܫܦܢܝܬܐ ܕܚܠܦ ܓܢܣܐ ܕܐܕܡ ܢܚܘܣ ܐܠܗܐ ܥܠ ܩܪܘܝܐ ܘܟܬܘܒܐ ܚܛܝܐ. ܘܥܠ ܟܠ ܕܐܫܬܘܬܦܘ ܒܗ ܐܘ ܒܡܠܬܐ ܐܘ ܒܥܒܕܐ.

Explicit Malachias ſive liber XII Prophetarum, quorum oratio perpetuo nobis adſit, Amen. Precibuſque ipſorum, precibuſque omnium Sanctorum, ſodalium ipſorum, præſertim Virginis quæ Deum peperit, omnium Sanctorum matris, quæ pro genere Adami intercedit, propitius ſit Deus Lectori & Scriptori peccatori, et omnibus ſive verbo ſive opere ipſis participantibus.

ESTHERÆ.

Eſtheræ librum, Eſdræ primum qui dicitur, Tobiam, & Judith, Syriaco-latinos nunc primum damus, prorſus quales in noſtris codicibus extant; Nec punctis quidem illis neglectis, quæ ܪܘܟܟ & ܩܘܫܝ appellant. Præterea, ſecund. Epiſt. Baruch, Epiſt. Jer. additamenta Danielis, Maccabaicos, ſecundum, &, quem tertium appellant. Igitur, vacillante ſæpiuſcule duorum Apographorum fide, ratio lectionis reddenda fuit, qualem quidem ſubinde conjectura aſſequi licuit.

CAP. I.

VErſ. 5. ܒܓܘ ܒܝܬ ܓܢܬܐ] in Uſſer. ſenſu nullo ܒܫܬܘܐ: vide cap. 7. v. 8. Ibid. ܘܝܪ̈ܐ] Poc. ܘܝܪ̈ܐ ܕܦܪ̈ܣܐ, ſed cum ܘܝܪ̈ܐ Vela ſive Aulæa ſignificet, videtur ܦܪ̈ܣܐ quod idem valet, gloſſema eſſe, quod in textum irrepſerit. v. 6. in Poc. ſcriptum eſt ܘܪܩܡܐ, non ܘܪܩܡܬܐ. Ib. in Poc. ſcriptum eſt ܘܪܓܡ̈ܝܢ: Eſai. 3. v. 22 ܘܪ̈ܡܝܐ v. 9. in Poc. ܘܫܠܚܬ, ut in Hebr: non ut Uſſer. ܘܫܠܚ: v. 10. recte Poc. ܒܗܘܢ ܕܡܠܟܐ, hoc igitur exhibemus; nam in Uſſer. male ܒܗ ܡܠܟܐ. Ib. ܘܠܐ ܡܫܬܠܛܐ] Poc. ܘܠܐ ܡܫܬܠܛܐ. v. 14. ܕܐܡܪ non legitur in Poc. v. 15. ܐܡܪܬ] videtur legendum ܐܡܪ in ſing. ſenſu exigente. v. 17. ܐܢܬܬܐ ܡܠܟܬܐ] videtur Syriaſmus poſtulare ܐܢܬܬܐ ܕܡܠܟܬܐ.

CAP. II. v. 2. ܕܢܫܬܒܩܘܢ] ubi omiſſum ܘ plurale ſenſum mutat. v. 3. ܘܢܦܩܘܢ ܦܘܩܕ̈ܢܐ ܕܡܠܟܐ] Poc. ܘܢܦܩܘ ܦܘܩܕ̈ܢܐ ܕܡܠܟܐ, *& egreſſa ſunt præcepta Regis.* Propius accedes ad Hebr. ſi legas ܘܢܦܩܘܢ ܡܠܟܐ ܦܘܩܕܢܐ *et conſtituat Rex præceptum:* quæ lectio, ex utriuſq; codicis lectione quodammodo conflata eſt. v. 4. ܕܬܫܦܪ] Poc. ܕܬܫܦܪ. v. 7. ܘܡܪܒܝ ܗܘܐ ܡܪܕܟܝ] in Poc. ܡܪܕܟܝ ܗܘܐ ܠܗ, ſed prius ܠ non legitur ſubducta virgula. v. 15. ܕܢܬܒܥܝܗ] in Poc. ſcriptum eſt, ܒܥܝܢܐ ܠܐ ܕܢܬܒܥܝܗ. v. 16. ܒܥܣܪܐ] in Poc. ܕܐܕܪ ܒܥܣܪܐ. v. 20. ܕܡܪܒܝܢܘܬܗ] Poc. ܕܡܪܒܝܢܘܬܗ: videtur legend. ܕܡܪܒܝܢܘܬܗ. v. 24. ܘܠܐ ܚܙܐ] Poc. ܘܐܬܚܙܝ, ubi ܘ plurale redundat. Hoc ſecutus ſum.

CAP. III. v. 4. ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܟܠܝܘܡ] Poc. ܘܟܕ ܐܡܪܝܢ ܒܟܠܝܘܡ. v. 6. ܘܗܘܝܢ ܒܟܠܗܘܢ] neuter codex habet quod reſpondeat Hebr. להשמיד: ſupplevi ܠܡܘܒܕܘ. v. 7. ܦܘܪܝܣܐ] Poc. ſcribit ܦܣ̈ܐ. v. 8. ܕܡܒܕܪܝܢ] Poc. ܡܒܕܪ̈ܝܢ ܠܐ ܠܐ. v. 9. ܠܐ ܫܦܝܪ] fieri poteſt, ut lectum ſit ܠܐ illud, ܐܢ ܠܘ ܠܡܠܟܐ ܠܐ ܫܦܝܪ in Hebraico, unde facta eſt verſio Syriaca, hoc ſenſu, *ſi non videtur Regi ferendos eſſe Judæos*. Sed ſane ſimplicius eſt, & non ſolum Hebraico codici, ſed etiam uſui ejus locutionis, tam in Syriaco quam in Hebraico accommodatius, ut dicamus, ܠܐ illud additum eſſe vitio exſcriptorum. Ibid. ܐܬܩܘܠ — ܕܟܟ̈ܪܘܢ ܟܟ̈ܪܐ] Poc. ܐܬܩܠ, & ܕܟܟ̈ܪܘܢ ܟܟ̈ܪܐ. v. 12. ܘܐܬܩܪܝܘ ܣܦܪ̈ܐ] in Poc. ܘܐܬܩܪܝܘ ܣܦ̈ܪܐ: lege ܘܐܬܩܪܝܘ ܣܦ̈ܪܐ. Ibid. ܠܚܫܕܪ̈ܦܢܐ] in Poc. ܠܚܫܕܪ ܦ̈ܢܐ. Ibid. ܡܕܝ̈ܢܬܐ] in Poc. ܠܡܕܝ̈ܢܬܐ recte. v. 13. ܘܐܫܬܕܪܘ] in Poc. ܘܐܫܬܕܪܢ. Ibid. ܡܕܝ̈ܢܬܐ] in Poc. ܠܟܠܗܘܢ ܡܕܝ̈ܢܬܗ. v. 14. ܘܡܬܟܬ̈ܒܐ] in Poc. ܘܡܬܟܬܒܝܢ. v. 15. ܡܫܬܪܗܒܝܢ] in Poc. ܟܕ ܡܫܬܪܗܒܝܢ.

CAP. IV. v. 3. ܡܟܒܝܢ] in Poc. recte ܘܩܛܡܐ ܡܟ̇ܒܝܢ, *& cinis ſtratus*. v. 8. ܡܦܩܕܢܗ̇] in Poc. ܘܦܩܕܢܗ̇ *& mandavit ipſi*. v. 11. ܐܬܐ ܕܐܬܐ] videtur ܐܬܐ gloſſema eſſe, vacillante ſcriba, num ܕܐܬܐ, quod ſequitur idem eſſet, ܕ præpoſito: Cum revera, ab Hebr. דת tranſſumptum ſit. v. 16. ܚܒܕܬ ܚܒܕܬ] in utroque exemplari noſtro ſcriptum eſt ܚܒܕܬ, ſed certe hoc non eſt aliud ab ܐܒܕܬ.

CAP. V. v. 1. ܠܒܘܫܐ] videtur legend. plur. ܠܒܘ̈ܫܐ. v. 2. ܚܙܐ. ܘܫܟܚܬ̣] in Poc. ܘܟܕ ܚܙܐܗ̇ recte, & mox, ܫܟܚܬ ſine ܘ. v. 5. ſuſpecta lectio ܚܙܪܘ, ſed melius non occurrit. v. 10. ܐܬܚܣܢ] in Poc. ܘܦܓܪ ܐܬܚܣܢ recte. v. 14. ܘܒܨܦܪ] in Poc. ܘܒܨܦܪܐ ܡܚܪ.

CAP. VI. v. 1. ܩܗ̈ܝܢ] non convenit נדה ܘܗܘܘ ܩܪܝܢ, etſi ita ſcriptum in utroque. v. 4. ܕܐܬܐܡ] in Poc. ܕܬܐܡ. v. 8. Uſſ. ܕܠܒܫ ܡܠܟܐ, Poc. ܕܠܒ̣ܫ: poſt, Uſſ. ܕܪܟܒ ܒܗܘܢ, Poc. ܕܪ̈ܟܒ, quæ puncta ſibiipſis diverſum ſignificant. Adeo incerta eſt eorum ratio in codicibus Syriacis. Ib. ܡܢ ܐܬܬܫܡܫ ܬܫܡܫ] in Uſſ. ſcriptum erat, ܘܐܝܬ ܬܫܡܫ ܬܫܡܫ, & ita verti, ac ſi ſcriptum eſſet ܡܢ ܐܬܬܫܡܫ: Eſt enim in Hebr. וַאֲשֶׁר נִתַּן. In Poc. autem ܡܢ ܐܝܕܗ̇ ܬܫܡܫ, quod eſt dicere, *corona regia manu regis capiti ejus impoſita*. v. 13. ܘܫܪܝܬ] videtur legend. ܕܫܪܝܬ, eſt enim in Hebr. אשר החלות, & ܘ pro ܕ poſitum ſæpe notavimus.

CAP. VII. v. 2. verti, ac ſi ſcriptum fuiſſet ܒܡܫܬܝܐ ut in Heb: uterque tamen codex habet ܕܡܫܬܝܐ. Ib. ܫܐܠܬܟܝ] in Poc. ſcriptum eſt ܫܐܠܠܟܝ. v. 5. ܕܢܥܒܕ] Poc. ܠܡܥܒܕ. v. 8. ܡܫܬܘܬܐ] Poc. legit ܡܢ ܓܢܬܐ ܒܡܫܬܘܬܐ recte, *de horto* ſcilicet *atrii interioris*. Ibid. ܕܒܝܬܐ ܘܐܫܬܠܛ] Poc. ſcribit ܕܕܒܝܬܐ: legendum eſt autem ſtatim ܕܐܫܬܠܛ eadem, ܘ pro ܕ, ratione.

CAP. VIII. v. 1. in Poc. ܘܐܬܬܚܣܒ ܡܠܬܗ ܕܡܠܟܬܐ ܡܡܘܢܐ ܗܘ. Et ſane ita legiſſe videtur Syrus, quia ſequitur ܘܝܗܒܗ. v. 3. ܘܒܟܝܐ] videtur ſcribendum ܘܒܟܝܐ ex Hebræo. v. 8. ܘܐܬܚܬܡܘ ܟܠ — ܒܥܙܩܬܐ] videtur ſcribendum, ܘܐܬܚܬܡܘ ܒܥܙܩܬܗ — ut in Hebr.: & ſtatim ܕܥܙܩܬܐ, ſenſu exigente. v. 10. ܕܪ̈ܡܟܐ] in Poc. ܡܢ ܐܚܒ̈ܝܬܐ ܘܡܢ ܐܚܫܬܪܦ̈ܢܐ, ſed in marg. ܕܪ̈ܡܟܐ. v. 17. ܘܡܬܝܗܘܕܝܢ] In margine Poc. ܡܬܬܢܝܬܘܢܝܢ, quod quid ſit, quæro: legendum eſt certe ܡܬܝܗܘܕܝܢ ex Hebr.

CAP. IX. v. 1. poſt ܠܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ] N[illegible] eſt dubium mutila eſſe hoc loco exemplaria noſtra, fuiſſeque ſcriptum in hunc modum ܗܘܐ ܕܢܫܠܛܘܢ ܒܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ ܕܝܗܘܕ̈ܝܐ ܡܫܬܠܛܝܢ ܒܗܘܢ. v. 3. ܕܡܠܟܐ] lege ex Hebr. ܕܡܠܟܘܬܗ. v. 4. ܒܝܬ ܡܠܟܐ] in Poc. ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ recte. v. 7. Ex filiis Haman quartus in Poc. ܦܘܪܬܐ, ſextus ܕܪܝܬ, ſeptimus ܦܪܡܫܬܐ. Verſus 18 deſideratur in utroque codice noſtro. v. 25. ܐܡܪ ܗܘܐ ܣܦܪܐ] fortaſſe legendum ܐܡܪ ܗܘܐ ܒܣܦܪܐ, ut dicat, *regem ſcripto præcepiſſe*. Sed uterque codex habet quod exhibuimus. Ib. ܥܠ ܩܝܣܐ] in Poc. ܥܠ ܩܝ̈ܣܐ *in patibulis*. v. 26. in Poc. legitur ut vertimus, ܦܘܪܘ, videtur autem legendum ſtatim ܥܠ ܦܘܪ. v. 31. ܘܐܩܝܡܘܢ] non dubito legendum eſſe ut verti, ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܩܝܡܘܢ.

ESDRÆ.

CAP. I.

VER. 1. ܕܐܘܪܫܠܡ] videtur ut conſtat oratio legendum ܒܐܘܪܫܠܡ. v. 3. totum illud ܘܩܕܫܘ ܒܗܝܟܠܐ ܡܩܕܫܬܐ videtur melius abeſſe a Græco. Ibid. ܠܫܡܫܘܬܗܘܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܫܡܫܘܬܗܘܢ. v. 9. ܘܟܢܝܐ] forte ܘܝܟܘܢܝܐ, in Gr. Καὶ Ἰεχονίας, ϗ Σαμαίας, ϗ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφὸς, ϗ Ἀσαβίας, ܚܫܒܝܐ. v. 10. in Poc. ſcriptum eſt ܦܫܚܐ. ܦܐܚܬ, quæ inconſtantia vitii ſuſpicionem præbet: ſcribendum videtur ܦܫܚܐܚܬ. v. 12. ܟܡܫܡܫܘܬ ܕܫܒܐ] Scribe ܕܫܘܐ. v. 18. ܐܦ ܐܦܨܚܐ ܗܢܐ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܐܝܟ ܦܨ̈ܚܐ ܕܡܠܟܐ. v. 20. ܕܐܝܟ] ܐܝܟ ܗܢܐ. Ib. ܒܡܠܟܘܬܐ] forte ܡܠܟܘܬܗ. v. 24. ܒܡܙܚ ܫܝܘܬܐ] forte ܒܡܙܚܝܪܘܬܐ. v. 31. ܐܬܦܢܝ] in Poc. ܡܢ ܐܬܬܦܢܝ. v. 32. Excidit hoc loco vox una, cujus reſtitutio e Gr. exemplari locum ſanet; legendum ܥܡ, ܢܫ̈ܝܗܘܢ ܐܠܝܢ ܗܘܘ *præſides cum uxoribus ſuis lamentati ſunt cum*. Tangit enim morem luctus Judaici, quo primores populi per ordines ſuos, eorumque fœminæ per ſuos ordines luctum celebrabant: de quo more vide apud Prophetam Zachariam Cap. 12. v. 11, 12, 13. ubi hunc ipſum luctum deſcribit: Cui illuſtrando conſule Maimonidem in תענית. v. 38. etiam hic vox deeſſe videtur, & legendum ܟܕ ܐܚܕ ܐܗܦܟܗ ܘܐܫܩܠܗ e Græco, συλλαβὼν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου. Ib. ܙܪܚܘܢ Ζαράκην Gr. Zachariam verti, nec enim aliud occurrebat. v. 41. ܐܬܪܫܡܝܢ] videtur legendum ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܐܬܪ̈ܫܡܝܢ *quæ ſcripto conſignata ſunt de eo*. v. 43. ܐܬܡܢܝܘ ܐܬܡܢܝܘ] lege ܡܢ ܕܝܢ ܐܬܡܢܝܘ ܐܡܠܟܘܗܝ ܗܘܐ ܒܪ ܫܢܝܐ: ſequitur autem in marg. Poc. ܒܪ ܬܡܢܥܣܪ̈ܐ ut in alio exemplari fuiſſe *octodecimum* ſignificet, quæ varietas lectionis etiam in codice Romano annotata eſt. v. 48. videtur expungendum illud ܘܐܡܠܟ, ſine quo procedit ſenſus. v. 55. videtur legendum ܘܒܦܘܪ̈ܓܘܣܐ, ut ſit Græcum πύργος. v. 57 & 58. ܕܐܪܡܝܐ — ܬܫܬܠܡ] lege ܕܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܝܕ ܐܪܡܝܐ ܟܡܠܐ ܕܬܫܬܠܡ.

CAP. II. v. 1. ܒܪܘܚܐ ܕܟܘܪܫ] Senſus erit apertus ſi legas ܟܘܪܫ, quaſi repetito ܕ ܒܪܘܚܐ ex fine c. 1. v. 8. ܫܒܛܐ] lege ܪܫ̈ܝ ܫܒܛܐ ut in Græco ἀρχίφυλοι. v. 9. ܘܗܘܢ]

expunge, & lege ܕܪܥܝܢܗܘܢ ܥܝܪ *quorum mens excitata fuerat*, ut in Gr. ὧν ὁ νοῦς ἠγέρθη. v. 10. poſt ܦܠܚܢܐ ܕܡܠܟܗ, abſunt à noſtris codicibus quæ ſequuntur in Græco, ϗ ἐξενέγκας αὐτὰ ὁ Κύρ. ὁ βασιλεὺς, quæ ſupplenda eſſe orationis ἀνακολουθία demonſtrat: ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ. v. 13. ܡܒܣܡܢܘܬܐ-ܘܩܛܪܐ] neceſſario ſcribendum ܡܒܣ̈ܡܢܘܬܐ, & poſtea, ܘܩܛܠܐ.

CAP. III. v. 2. Videri poſſet ſcribendum ܘܣܛܪ̈ܦܐ; ſed in voce peregrina nihil mutandum: ſic v. 11. & c. 4. 47. V. 3. ܘܕܐܬܬܟܠܚ] lege ܘܐܬܬܟܠܚ. v. 5. videtur ſcribendum, ܗܘܘ ܕܐܢ ܬܬܚܙܐ, ut in Poc; potius quam ܗܘܘ ܕܐܢ ܕܬܬܚܙܐ: Gr. ὃ ἐὰν φανῇ τὸ ῥῆμα. & ſane ab hoc Syriaſmo videtur profectus uſus ille τοῦ ἐὰν quem in Novo Teſtamento adeo frequentem eſſe conſtat: v. 11. ܗܘܘ ܡܠܟ ܕܐܢ ܢܘܢ ܡܠܟܐ. v. 6. ܘܐܪ̈ܓܘܢܐ] videtur ſcribendum in ſingulari ܘܐܪܓܘܢܐ: & verſu ſequenti, ܘܐܣܪܐ ܠܐ ܦܠܐ. v. 10. Cum vere ſcriptum videatur in codicibus noſtris ܚܝ ܚܝ ܗܘܝܠܗ ܒܠܒܗ: ſequitur ut videri debeat ſtatim inferendum ܦܡܠܟܐ, vel ܒܠܒܗ ܦܡܠܟܐ.

CAP. IV. v. 3. ܕܐܢ ܕܢܦܠܘܢ] omnino legendum ܕܐܢ ܢܦܠܘܢ. v. 5. ܘܐܢ ܢܦܩܘܢ] quod in Gr. ϗ ὅσα ἐὰν πεγνομδίσωσι, ſcribe ܕܐܢ ܢܒܙܘܢ. v. 14. ܕܡܠܟܝܢ] fortaſſe legendum eſt ܗܘ ܡܠܟܐ ܗܘ ܕܡܠܟܝܢ, etſi codices in eo conſentiant quod edimus. v. 16. ܡܢܗܝܢ ܗܘܝܢ ܕܢܨܒܝ̈ܢ] videtur legendum, ܕܡܢܗܝܢ ܗܘܝܢ ܢܨܒܝܢ ܗܘܐ ἐξ ὧν ὁ οἶνος γίνεται. v. 22. ܒܢܦܫܟ] manifeſtum eſt legendum ܒܢܦ̈ܫܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܐܠܗܐ, etſi codices hoc exhibent quod damus. v. 24. ܘܡܫܒܩ] ſcribendum ܘܡܫܒܩ cum puncto præt. ut in Gr. v. 28. ܒܗ ܕܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ] ſcribendum ܥܡܡܐ ܒܗ e Græco: videtur ܦ additum propter ſonum ſimilem ſono ܒ ſequentis. v. 30. ܘ illud in ܘܕܡܬܚܫܒܝܢ argumento eſt deeſſe quæ amplius ſunt in Græco, lege ܕܠܘܬ ܡܠܟܐ ܗܘܬ ܠܐ ܡܫܬܢܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܡܬܚܫܒܢܐ ܗܘܬ: quod autem ſequitur ܘܡܫܬܥܝܐ, lege ܘܡܫܬܥܝܐ. v. 31. ܡܥܡܠܝܢ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܡܥܡܠܝܢ ܗܘܬ ܠܗ, nam in Gr. κολακεύει. v. 33. ܘܥܒܕܝܢ] lege ܘܥܒܕ in ſing. v. 39 & v. 40. ܕܐܝܟܢܐ. ܘܠܐ] lege, ܕܐܝܟܢܐ. ܘܟܠܗ ܕܟܐܢܐ ܕܐܝܟܢܐ omiſſis, ſcil. per ſcribæ errorem, quæ in Græco utrumq; ܕܐܝܟܢܐ interjacent. v. 40. ܒܥܠܡ̈ܐ] lege ſecundum Gr. ܕܥܠܡܝܢ ܠܥܠܡ̈ܐ. v. 42. ܠܐ ܟܬܝܒ] intellige ܠܐ ܟܬܝܒ. v. 43. ܒܥܠܡܝܐ] in Poc. ܕܒܥܠܡܝܐ: lege ut in Gr. ܒܥܠܡܝܐ. v. 53. ܘܕܒܢܝܗܘܢ] videtur legendum ܘܕܒܢ̈ܝܗܘܢ.

CAP. V. v. 4. Videntur mihi ſupplenda in Syriacis, quæ amplius in Gr. leguntur, κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς, κατὰ τὴν μερίδα χρόνον ܠܐ ܐܒ̈ܗܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ ܒܫܒ̈ܛܝܗܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ ܡܢܬܗܘܢ. Ibid. ܕܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܡܢ ܒܢܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܫܡܥܘܢ: fortaſſe autem & mox legendum fuerit ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ ܗܘ ܕܡܫܡܥܘܢ, ſicut & mox v. 8, ubi ſcriptum eſt ܢܚܡܝܐ ܗܘ ܕܡܫܡܥܘܢ ܘܫܠܡܐ ܕܢܚܡܝܐ: ſcribendum fuerit ܗܘ ejecto, ܘܫܠܡܐ ܘܢܚܡܝܐ ܘܫܡܥܘܢ, ܘ ſemper in locum ܕ repoſito, ut cum Græcis cumq; reipſa conveniat. v. 7. ܘܡܠܟ ܗܘܐ] lege ܒܚܝܠ. v. 11. videntur Græca hoc loco poſtulare ܠܒܢ̈ܘܗܝ ܕܫܡܥܘܢ ܘܕܝܘܐܒ, εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰησοῦ ϗ Ἰωάβ· quanquam in Poc. ſcriptum eſt, ܘܡܢܣܢ. v. 14. Ad lacunæ hujus initium ſic aſcriptum legi in Poc. ܒܟܬܒܐ ܥܬܝܩܐ ܕܡܢܗ ܐܟܬܒܢ ܡܚܒܠܢ ܗܘ̈ܝ ܐܝܟ ܬܪ̈ܬܝܢ ܦܬ̈ܩܐ ܒܗܢܐ ܕܘܟܬܐ. ܚܙܝ ܒܝܬ ܐܬܗ ܒܗ ܐܝܟܢܐ ܕܠܫܠܡܐ ܡܪܝܐ. ܗܘܝܢ ܒܟܠܗܝܢ ܠܐ ܒܫܡܗܝܢ ܗܢܝܢ ܫܡܗ̈ܐ, *In antiquo libro ex quo deſcripſimus, corruptæ erant quaſi duæ paginæ* (vide Ecclum. c. 9. v. 7.) *hoc loco: Igitur omnia nomina hic ſcripta non ſunt. Nota Lector.* v. 44. Videtur legendum, ܘܐܪܒ, abjecto ܕ, vel ܘܐܪܒ redundante, ut ſæpe, ܘ. Hoc poſtulant Græca, tum, orationis ἀκολουθία & integritas. v. 45. ܘܗܘܝܬܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ ܕܠܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܒܝܬ ܠܐ] lege ܒܝܬ ܡܠܟܐ ܕܠܗܘܢ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܡܠܟܐ: manifeſtum ex Græcis, κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν ϗ δοῦναι εἰς τὸ. v. 50. ܘܐܬܟܢܫܘ] lege ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܠܝܗܘܢ, quia eſt in Gr. ϗ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς, ſenſu poſtulante. Ibid. ܕܒܒܥܠܕܒܒܘܬܐ] lege ܡܛܠ ܕܒܥܠܕܒ̈ܒܐ, vel potius ܡܛܠ ܕܒܥܠܕܒܒܘܬܐ, quia in Gr. eſt, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς. v. 55. ܘܚܡܪܬܐ] videtur legendum ܘܚܡ̈ܪܬܐ in plurali, ut in Gr. χάρρα. v. 58. ܕܐܠܗܘܢ ܠܗ] videtur e Græcis legendum; ܘܐܬܒ̈ܢܝܐ. ܐܢܫ ܗܘ ܠܗ ܘܐܬܡܠܝܐ ܘܡܫܡܠܝܢ. ܕܒܫܠܡܐ. v. 65. ܕܡܢ ܩܠ ܕܒܟܝܬܐ ܡܫܡܥ.] videtur excludendum hoc loco ܡܫܡܥ, ut locus ſic legatur, ܒܢܫܐ ܣܓܝ ܡܩܥܐ ܗܘ ܒܩܠܐ ܕܒܟܝܬܐ ܕܥܡܐ ܡܢ ܩܠܐ ܕܚܕܘܬܐ ܗܘܐ ܡܫܬܡܥ, vel ܡܫܬܡܥ, quia in Gr. ὄχλος γὰρ ἦν ὁ σαλπίζων. v. 71. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗܘܢ ܕܢܫܬܘܬܦܘܢ] ſcribe ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗܘܢ ܕܢܫܬܘܬܦܘܢ ܥܡܗܘܢ.

CAP. VI. Initium capitis quod ἀκολουθίαν deſiderat, ſatis oſtendit ea quæ in Græcis amplius habentur, deeſſe vitio ſcriptorum in Syriacis, *viz.* ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Δαρείου βασιλείας ſtatim autem legendum ܘܐܬܢܒܝ ܗܘ ܚܓܝ. v. 3. ܘܣܬܪܒܘܙܢܐ] in Poc. ſcriptum eſt & hic & poſtea v. 7, ܘܣܬܪܒܘܙܢܐ: nec eſt dubium ſequi debere, ut ibi, ܫܬܪܒܘܙܢܝ. v. 12. ܕܡܫܡܠܝܢܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ] in Poc. ſcriptum eſt ܕܡܫܡܠܝܢܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ melius, ut videtur. v. 15. ܕܐܒܗ̈ܬܢ ܕܒܒܠ] non eſt dubium legendum eſſe ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܕܟܣܕܝܐ. ܕܟܠܕܝ̈ܐ. v. 16. ܡܢ ܫܢܬ ܚܕܐ ܕܟܘܪܫ] legendum videtur ut in Poc. ܡܢ ܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ. Ibid. deſideratur in Syriacis vitio ſcriptorum, ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܐܬܪܐ ܕܒܒܠ ܟܬܒ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ βασιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυλωνίας ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Κῦρος. v. 20. ܕܡܢ ܐܝܟ ܗܘܐ] manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܡܢ ܗܘ ܐܝܟ ܗܘܐ. v. 21. ܘܠܐ ܢܫܒܘܩ] in Poc. ܠܐ ܢܫܒܘܩ ܫܒܩܐ, ſine ܘ. v. 25. ܕܡܢܗܘܢ ܕܐܪܙܐ] legendum ܕܡܢܗܘܢ ܕܐܪܙܐ ἐγχωρίων. v. 27. ܒܫܥ̈ܘܬܐ] videtur legendum ܘܫܥ̈ܘܬܐ.

CAP. VII. v. 4. videtur expungendum eſſe quod mox repetitur, ܒܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܪܬܚܫܫܬܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܡܠܟܐ ܕܦܘܩܕܢܐ. v. 7. ܒܚܕܘܬܐ] manifeſtum etiam eſt legendum eſſe ܒܚܕܘܬܐ, exigente hoc Syriaſmo. Sequitur autem in Poc. ܕܗܘܢܐ ܕܡܫܪܝܐ. 9. ܟܗܢ̈ܘܬܐ] Cum in Græco ſcriptum ſit κατὰ φυλὰς ἐστολισμένοι, videtur legendum ܐܝܟ ܟܗܢ̈ܘܬܐ ܠܒܝ̈ܫܝܢ ܐܝܟ ܫܒ̈ܛܝܗܘܢ ܡܢ ܡܬܩܢܝܢ. v. 11. Syriaci codices legunt cum vulgata ܠܐ ܐܬܕܟܝܘ ܗܘܘ ſecus ac in Græco: Conſonabunt autem, ſi legamus in Græco, ὅτι ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ἅμα· ϗ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας οὐχ ἡγνίσθησαν ὅτε οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν, ita ut Interpres Syrus cum ὅτι pro ὅτε legeret, propterea tranſtulerit ܡܛܠ: Nec enim purificatos fuiſſe omnes Iſraelitas ſatis indicant ſequentia.

CAP. VIII. v. 3. ܐܡܠܟ] lege ܐܡܠܟܐ. Ibidem ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܫܒܚܐ] fortaſſe ſcribendum ut in Gr. ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܡܠܝܐ: ſequente autem verſu vocem nihili ܒܥܒܕܝܗ manifeſtum eſt in ܒܥܕܢܐ mutandam. v. 9. ܙܝܢܐ] lego ܙܝܢܗ. v. 11. ܘܗܡܠܟܝܢ ܕܢܫܬܘܐ] lege ܘܗܡܠܟܝܢ ܕܢܫܬܘܐ ܐܢܫ̈ܐ nimirum ϗ τὰ φιλάνθρωπα, abundante initio ܘ, ut Hebræis. v. 17. ܘܫܡܠܝܐ] manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ܘܫܡܠܝ ἐπιτέλει, ܘ abundante ut hic ſæpius. v. 24. ܘܫܘܠܛܢ̈ܐ] Scribe ut ſupra (ſ. ܕܒܗܘܢ ܕܠܬܐ) ܕܒܗܘܢ ܠܫܘܠܛܢܐ ܘܫܘܠܛܢܐ ܘܠܐܣܘܪ̈ܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬܗ. v. 26. ܕܐܢ ܢܒܥܘܢ] ſi Græ-

ca

Græca audias, ſcribes hic ܐܝܟ ܠܘܬܗ ܒܫܘܒܚܗ ܕܡܪܝܐ. v. 27. ܘܡܠܟ̈ܘܬܐ] neceſſe eſt reſcribi ܘܡܠܟܘܬܐ in ſingulari. v. 30. videtur Syriacus interpres legiſſe in Gr. ἐυςαλὴς, cum vertit ܫܦܝܪ ܒܚܙܘܐ ܗܘܬ. v. 35. manifeſtum eſt ܢܘܣܒܬ ſcriptum eſſe in noſtris pro ܢܣܒܬ. v. 37. ܕܙܘܙܐ] videtur legendum ܕܡܬܡܠܟܝܢ ܙܘܙܐ ut in Gr: in Poc. ſane male ܙܘܙܐ: v. 39. ܦܩܘܦܐ] legendum ut in Poc. ܢܦܩܘܦܐ. v. 42. ܘܗܘܟܢܝܢ ܕܢܬܟܠܘܢ] non eſt dubium legendum eſſe, ut eſt in Gr. ܘܗܘܠܟܢ ܫܟ̈ܚܬ ܠܘܬܗ ܕܢܬܟܠܘܢ. v. 45. pro ܘܡܢ ܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ, & ܘܡܫܦܪܐ ܟܬܒܐ ܡܠܟܐ, repoſui quæ in Græcis. v. 48. ܕܢܬܟܠܐ] manifeſtum eſt ex Græcis, legendum eſſe ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܐ ܕܢܬܟܠܘܢ. v. 51. ܘܡܟܬܒܐ] neceſſario legendum ܡܟܬܒ̣ܬܐ. v. 56. ܘܗܒܬ ܟܣܦܐ ܘܗܒܐ ܘܡܐܢܐ ܘܡܟܬܒܬܐ] lege meo periculo ܘܗܒܬ ܟܣܦܐ ܕܡܐ̇ܢ— (ܘܗܒܬܘܢ vel) manifeſtum enim eſt diſtingui hæc a præcedentibus. v. 65. ܒܟܠ ܘܡܠܟܘܬܐ] lege ܒܟܠ ܘܠܡܠܬܗܘܢ ܘܠܡܠܟܘܬܐ ܒܗ ܘܒܡܠܟܘܬܐ. In numero autem victimarum quæ ſequuntur, patet, ultra medicinam vitiatos eſſe codices noſtros Syriacos. v. 70. ܘܐܬܚܠܛܘ̈ܢ] videtur ex Græcis legendum eſſe ܘܐܬܚܠܛܘ ܒܢ̈ܬܗܘܢ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܘܡܬܚܠܛܐ ܙܪܥܐ ܕܐܬܘܪܐ ܘܐܬܚܠܛܘܢ ܕܢܬܟܠܘܢ. v. 71. in utroque codice ſcriptum eſt ܢܡܟܬܘܪ ܗܘܘ, pro ܗܘܘ ܘܡܟܬܪ. v. 75. ܘܐܬܪܗ ܗܘܝܬ] videtur legendum ܐܬܪܗ ܗܘ̇ܝܬ ܕܡܢ, vel ܘܐܬܪܗ ܗܘ̇ܝܬ. v. 78. ܡܒܟܝ̈ܬܐ ܕܡܬܝܢ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܡܒܟ̈ܝܬܐ ܕܐܪܥܐ. v. 86. ܘܬܬܪܘܢ] videtur legendum ſecundum Græca ܘܬܬܪܘܢ,

ϗ κατακληρονομήσητε. v. 97. ܢܬܡܠܟܘܢ] videtur legendum ܘܢܬܡܠܟܘܢ ܪ̈ܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ: cum enim Græco ſit παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, videtur ſenſus poſtulare, capita etiam Iſraelitarum juramento adacta eſſe ; etſi in Gr. etiam deeſt copula.

CAP. IX. v. 5. ܒܫܒ̈ܬܬܐ] ſupple e Gr. ܬܠ̈ܬܐ. v. 7. ܕܐܝܣܪܝܠ] videtur ex Græco, ſcribendum eſſe ܐܝܣܪܝܠ. Ibid. ܒܚܛܝ̈ܬܐ] ſcribe, ܒܚܛܝ̈ܬܐ. v. 12. ܕܐܝܬ ܒܗ] ſcribe ܗܘ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ ܢܫ̈ܐ, ita ut per abbreviaturam ſcriptum fuerit ܒܗ pro ܒܗܘܢ. v. 14. lego ܐܬܡܟܪܘ ܥܡܗܘܢ ad ſenſum Græcorum, συνεβράβευσαν αὐτοῖς. v. 17. ܢܟܪ̈ܝܬܐ] lege ܗܢܘܢ ܕܢܣܒܘ ܢܟܪ̈ܝܬܐ ܗܠܝܢ, deeſt enim ܕ ante ܢܟܪ̈ܝܬܐ. v. 21. ܕܐܝܬܝܗܘܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܕܐܝܬܝܗܘܢ, & mox ܘܡܢ ܚܕܐ. v. 22. ܕܦܫܚܘܪ] in Poc. ܘܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܦܫܚܘܪ, in Gr. ϗ ἐκ τῶν υἱῶν Φαασούς. v. 25. mirum unde factum ſit ut noſtri codices Syriaci legant, ܘܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܫܠܘܡ, cum ſit in Gr. ϗ ἐκ τῶν θυρωρῶν Σαλοῦμος, ܘܡܢ ܬܪ̈ܥܐ ܕܫܠܘܡ. v. 27. ܘܐܒܕܝܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܘܥܘܒܕܝܐ propius Græco Ἰωαβδίας. v. 32. ܫܡܥܘܢ] Poc. ܘܫܡܥܘܢ. v. 36. ܘܫܒܩܘ] Si Gr. ſequamur, legendum ܘܫܒܩܘ ܐܢܝܢ ܥܡ ܒܢ̈ܝܗܝܢ, ϗ ἀπέλυσ᾽ αὐτὰς σὺν τέκνοις. v. 37. puto legendum, ut cum Græcis conveniat, ܘܝܬܒܘ ܟܗ̈ܢܐ ܘܠܘܝ̈ܐ ܘܗܘܘ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܐܬܪܐ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܝ̈ܢܬܐ ܕܝܠܗܘܢ, ut intelligat, primo Sacerdotes Levitas & Iſraelitas Hieroſolymis et in agro Hieroſolymitano habitaſſe: Tum perinde reliquos Iſraelitas in civitatibus viciſque ſuis et agris eorum. v. 44. ܡܢ ܝܡܝܢܗ] in Poc. ſcriptum eſt ܠܝܡܝܢܗ.

T O B I Æ.

Titulus quem eundem uterque codex exhibet, ſequitur ex eo, quod, calci primi libri Eſdræ adjectum, ſuo loco exhibuimus. Nam, in tanta varietate exemplarium, Græci, Hieronymiani, Hebraici, Syriacus codex Græcum exprimit.

CAP. I.

VER. 1. ܕܢܦܬܠܝ ܕܐܣܝܪ̈ܝܐ] videtur legendum ܕܓܒܐܝܠ e Græco & Hebr: item poſt ܕܢܦܬܠܝ e Græco & Poc: in Heb. autem אריאל. v. 4. Non dubito codices noſtros hoc loco mutilos eſſe, reſtituendaque hæc vel ſimilia: ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܢܕܒܚܘܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒ̈ܛܐ. ܘܐܬܩܕܫ ܗܝܟܠܐ ܕܡܫܪܝܐ, nimirum ut conveniat cum Græco: Sic, *Ex omnibus tribubus Iſrael, ut ſacrificarent omnes tribus. Et ſanctificatum eſt Templum habitationis.* Etſi autem Græca ſtatim poſtulent ܗܘ ܕܐܬܒܢܝ ܒܗ, tamen uterque codex habet quod expreſſimus, ܕܐܬܒܢܝ ܒܗ. v. 16. ܠܓܒܪܝܐܝܠ] in Poc. ܠܓܒܐܝܠ ut vertimus, cum in Uſs. ſemper ſit Gabriel pro Gabaele. v. 18. ܠܐ ܡܬܚܙܝܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܠܐ ܡܬܚܙ̈ܝܢܐ. v. 24. ܠܚܕܣܪ ܕܐܪܙܦ] lege ܘܐܣܪܚܕܘܢ ܒܪܗ ܕܐܪܙܦ. Ibid. Vide an non redundet illud ܒܪܗ in fine capitis, nam ܡܢ ܬܪܬܝܢ idem eſt quod in Græco ἐκ δευτέρας, ut mox ܡܢ ܐܚܐ ܕܐܒܝ ἐξάδελφος.

CAP. II. v. 2. ܕܐܝܢ ܕܡܣܟܢܐ] melius in Poc. ܗܘ ܕܐܢ ܡܣܟܢܐ ὃν ἂν εὕρῃς. v. 22. ܦܢܝܬ] plenius in Poc. ܦܢܝ ܘܐܡܪܬ ܠܝ *reſpondens dixit mihi*, ut in Gr. Ibid. ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܓܒܪܐ ܕܝܠܗܘܢ] melius in Poc. ܗܘ ܡܢ ܡ̈ܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܟܠܗܘܢ ut vertimus: forte leg. ܕܥܒܕܘܗܝ.

CAP. III. v. 4. ܘܒܙܘܬܐ ܕܡܬܒܙܙ̈ܢ] videtur legendum ܘܒܙܘܬܐ ܘܡܬܒܙܙܢܢ. v. 6. ܕܢܦܫܝ] in Poc. ſcriptum eſt ܕܢܦܫܝ, ſæpe ܕܢܦܫܗ. v. 8. ܫܒܥܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܫܒܥ̈ܐ. v. 9. ܘܐܬܚܒܠܬܝ] Senſus poſtulat ܘܐܬܚܒܠ̈ܬܝ in præterito. v. 10. ܐܠܐ ܟܕ ܫܡܥܬ] lege ܟܕ ܫܡܥܬ ܗܠܝܢ. v. 13. ܕܡܫܟܢܬܐ] Græca poſtulant ܕܡܫܟܢܬܐ ܕܐܪܥܐ ܗܕܐ. Ibid. in Poc. ܘܡܫܡܥܢܝ ut in Græco, non ܘܡܫܡܥ ܡܕܡ.

CAP. IV. v. 1. ܘܐܬܕܟܪ ܗܘܐ] in Poc. ܘܐܬܕܟܪ ܗܘ ܒܗ. v. 6. ܘܡܥܒܕܗܘܢ] puto ſcribendum ܘܡܥܒܕܗܘܢ. v. 7. ܠܐ ܬܗܦܘܟ ܦܪܨܘܦܟ] Non eſt dubium ſupplendum eſſe e Græco, ut vertimus, ܠܐ ܬܗܦܘܟ ܦܪܨܘܦܟ ܡܢ ܟܠ ܡܣܟܢܐ. v. 13. ܒܐܚ̈ܝܟ. ܘܒܢ̈ܝܐ] in Poc. ܘܐܬܪܒܐ ܒܐܚ̈ܝܟ ܘܒܢ̈ܝܐ ܕܥܡܟ. ܘܒܢ̈ܝܐ ܕܥܡܟ, quod rectum eſt: erat quidem inſultum ſecundo ܘܐܬܪܒܐ ante ܘܒܢ̈ܝܐ; quo ſublato reliqua exacte reſpondent Græcis. v. 15. ܗܘ ܕܣܢܐ ܕܠܟ ܕܢܥܒܕܘܢ] in Poc. ܐܝܟ ܢܥܒܕܘܢ ܠܟ ܕܠܐ ܬܥܒܕ quod rectum eſt. Statim verſu 20, ܘܥܒܕܗܘܢ ܕܠܐ ܢܗܘܐ. Cæterum videtur addendum ܠܐ ܬܥܒܕ ܠܣܢܝܐ, interpungendo ut ex Uſſer. expreſſimus. Ibid. ܬܪܝ] videtur ſcribendum ܬܪܝ. v. 22. ܐܢܬ ܗܘ ܐܝܬ ܠܟ ܣܓܝܐܬܐ] in Poc. ܐܝܬ ܗܘ ܠܟ ܣܓܝ̈ܐܬܐ, melius.

CAP. V. v. 1. ܐܝܟܢܐ] ſcriptura Uſſeriani quam expreſſimus, docet legendum eſſe, ܐܝܟܢܐ. ܐܝܟ, ut in Græcis. v. 16. ܐܚܐ ܡܢ] in Poc. ſcriptum eſt, ܡܢ ܐܚܐ ܕܫܒܛܐ ܘܡܢ ܐܚܐ ܝܬܝܪܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. v. 19. ܘܥܬܝܕܝܢ] manifeſtum eſt legendum eſſe, ܘܥܬܝܕܝܢ, ut in Græcis, etſi libri ſint ut editum eſt.

CAP. VI. v. 1. ܕܢܚܬܘ] in Poc. ſcriptum eſt, ܢܚܬܘ ܠܗ. v. 5. ܕܐܪܓܘܗܝ] in Poc. ſcriptum eſt ܕܐܪܓܘܗܝ ܡܢܗ ܠܗ. v. 8. non dubito legendum eſſe in plurali ܢܘܪ̈ܐ, ut in præcedentibus, ac in Græcis: mirum autem eſt legi mox, non ſolum in Syriacis, ſed etiam Græcis, τῇ Ῥάγῃ, cum & res, & præcedentia & ſequentia poſtulant Ecbatana. Et ita habet codex Hebraicus. v. 12.

totum illud ܘܓܠܐ ܕܐܟܘ ܫܩܠܗ ܠܐܢܬܬܐ ܕܝܠܗ non comparet in Poc. In neutro quæ præcedunt, ἁγνίσω σεαυτῆς τοῦ ἀθλῶσαί σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα.

CAP. VII. v. 1. ܘܫܐܠ ܗܘܐ ܕܡܢ ܐܝܟܐ] in Poc. ܘܫܐܠܗ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܡܪܬ: puto legendum quod expressi, ܘܫܐܠܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܢ ܒܢܝ ܢܦܬܠܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. v. 5. videtur totum illud, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Καὶ ζῇ, καὶ ὑγιαίνει, vitio excriptorum nostris codicibus deesse. v. 10. ܕܐܝܟ] in Poc. ܘܐܡܪܬ ܠܝ ܐܝܟ ut ante, quod rectum est. Ibid. in Poc. tantum ܒܗ ܒܠܠܝܐ, sine ܗܢܐ, recte. Ibid. in Poc. ܘܗܘܐ ܡܫܬܝܢ, bene. Ibid. ܬܦܘܫ] vel legendum est ܕܬܦܘܫ ܥܕܡܐ, vel ܕܬܦܘܫܘܢ ܥܕܡܐ, ut in Græco, ἕως ἂν στῆτε καὶ σταθῆτε. Hic in margine Usser. ܥܕܡܐ ܠܥܘܕܪܢܐ ܕܠܟܘܢ ܐܢܫܐ ܢܟܣܝܐ ܥܕܡܐ ܕܐܦܢܝܬ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܗܘܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܟܚ ܗܘ ܠܐ. ܥܕܡܐ ܠܗ ܐܢܫܐ ܐܚܪܢܐ ܠܐܝܬ ܕܒܥܒܕܘܗܝ. ܘܡܢ ܗܪܟܐ ܕܡܢ ܥܘܕܪܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܥܠܡܐ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ ܐܚܪܢܐ ܐܫܬܠܡܘܗܝ. *Hucusq; e codice verso de Septuaginta, descripsimus: Qui cum mutilus esset, nec ultra quicquam inveniretur, reliqua de alio codice describi necesse fuit. Igitur, quæ hinc ad finem libri, ab editione alia sunt.* Sane ab hoc primum versu incipiunt Syriaca Græcis dissonare, nec amplius Tobiam τῶν *LXX* habemus Syriace.

CAP. VIII. v. 2. ܠܐ ܕܥܠܝܐ ܕܢܘܪܐ ܕܒܣܡܝܢ] Poc. ܕܒܣܡܝܢ ܥܠܝ̈ܗ ܣܝܡܝܢ; *cui* (cineris, vel prunis) *imposita erant aromata*: non ܣܝܡܝܢ in præsenti. v. 9. ܕܙܕܩ ܠܗ] in Poc. ܐܝܟ ܕܒܢܡܘܣܐ ܦܩܝܕ ܠܗ, *ut jus Lege constitutum postulat*; melius. v. 11. In Poc. scribitur ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܐܡܪܬ ܠܐ. v. 14. ܡܫܬܘܬܐ] videtur orationis integritas postulare ܡܫܬܘܬܐ ܕܝܠܗܘܢ. v. 15. ܠܬܪܝܗܘܢ] in Poc. ܕܐܡܪܗܝܢ ܐܢܘܢ ܐܚܕܐ. v. 16. ܘܢܦܩܬ] videtur legendum ܘܢܦܩܬ ܐܡܬܐ.

CAP. X. v. 6. ܡܬܒܛܠ ܗܘܐ] videtur legendum ܡܬܒܛܠ ܗܘܐ. v. 7. ܘܡܫܬܘܩܐ] videtur legendum ܘܡܫܬܘܩܝܐ ܗܘܬ. v. 8. ܐܝܟ ܕܡܫܟܢܐ] in Poc. ܐܝܟ ܡܫܟܢܐ ܕܡܫܟܢܐ. v. 9. ܘܢܣܒܗܘܢ] in Poc. ܘܢܣܒܗܘܢ ܘܢܦܩܘܢ, itaq; debuerat esse in Usseriano ܐܢܬܬܐ in sing. v. 13. ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܡܢܬܐ ܘܪܘܚܐ] in Poc. ܕܢܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ.

CAP. XI. v. 1. ܠܢܝܢܘܐ] in Poc. scriptum est ܠܢܝܢܘܐ. v. 3. ܡܫܬܘܬܐ ܕܚܕܘܬܐ] Poc. non habet ܡܫܬܘܬܐ, & sane glossema videtur. v. 4. ܪܗܛ] Poc. ܗܘ ܪܗܛ in præterito, omnino melius. Item ܒܩܪܝܒ, quod etiam melius. v. 19. ܒܩܠܐ ܪܒܐ] in Poc. ܘܒܩܠܐ ܪܒܐ *voce magna*: ibi etiam scriptum ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ.

CAP. XII. v. 15. ܐܢܐ ܐܢܐ] recte in Poc. ܐܢܐ ܐܢܐ ܪܦܐܝܠ. v. 19. ܐܠܗܘܢ ܚܙܝܬܘܢ] in Poc. ܐܢܐ ܐܠܗܘܢ ܚܙܝܬܘܢ ܗܘܝܬ ܠܟܘܢ ܒܗ. v. 20. in Poc. ܘܟܬܒܘ ܘܟܬܒܘ.

CAP. XIII. v. 5. ܘܢܬܦܢܘܢ] in Poc. ܘܢܬܦܢܘܢ ܠܟܠܗܘܢ.

CAP. XIV. v. 6. ܠܐ ܢܬܟܣܝ] forte ܠܐ ܢܬܟܣܝ ܠܬܘܒ. Ib. ad illa ܘܢܬܐ ܗܘܐ, ascriptum erat ad marg. Usser. ܗܢܐ ܗܘ ܫܘܠܡܐ ܕܡܫܟܚܢ ܒܣܦܪܐ ܕܡܫܟܚܢ. *Hic finis eorum quæ in exemplari invenimus*: Verum in Poc. sequebantur quæ adjecimus. v. 7. ܘܢܗܦܟܘܢ] fortasse, legendum; ܘܢܗܦܟܘܢ ܠܥܡܢ ܟܠܗ, *& gentem nostram totam reducent*, scilicet Gentes; Quemadmodum apud Esaiam scriptum est. De duplici autem Hierosolymorum instauratione, quam Græcus codex exhibet, nihil habet hæc editio. v. 14. Fortasse legendum est secundum Græca; ܢܚܐ ܒܬܪ ܗܕܐ ܕܠܐ ܢܦܩ ܥܡ ܒܢܘܗܝ ܕܢܚܙܐ. ܘܝܬܒ ܒܗ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܐܬܪܐ. Certe locus vitiosus est; quem si sic legas, satis consonabit Græcis.

JUDITH.

CAP. I.

VErs. 1. Reposui quod in margine Usser. scriptum erat, ܕܐܬܒܢܝ. uterque enim codex habebat ܘܐܬܒܢܝ. Ibid. ܒܦܠܛܝܢ] Ex sequentibus clarum erit legend. esse ܒܦܠܛܝܢ. v. 2. Putavi vertendum ܕܡܫܟܢܐ ܕܐܪܒܥܝܢ ܐܡܝ̈ܢ, ut in Græco, in plurali; & sic etiam prius, ܐܡܝ̈ܢ: melius autem libri quam quod legitur in margine Usser. ܘܒܦܬܝܗ̇ ܕܬܪܥܐ. ܕܦܬܝܐ ܬܪܥܐ, quamvis citetur e MS. v. 5. ܗܝ ܗܝ] in Poc. punctis aliis, ܗܝ ܗܝ ܦܠܛܝܐ ܕܪܓܐ. v. 6. ܛܘܪܐ] forte etiam legendum, ܒܛܘܪ̈ܝܐ ܛܘܪܐ in plurali. v. 7. vitiosa sine dubio lectio ܒܐܬܪܘܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܐ: quid tamen reponendum sit, non facile est dictu, nisi de Græco sumas ܕܡܠܟܘܬܐ. v. 9. ܘܒܡܫܪ̈ܝܬܐ] repone, non solum e Græco, sed & ex margine Uss. ܒܦܪ̈ܕܣܐ ܘܒܡܫܪ̈ܝܬܗ: Sic etiam paulo post, ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܦܪܣ: Et in fine versus, ܥܕܡܐ ܠܬܚ̈ܘܡܐ in plurali: Et sic etiam post, v. 12. ܠܬܚ̈ܘܡܐ ܕܐܪܥܗܘܢ ܕܡܫܪ̈ܝܐ. v. 11. ܘܗܦܟܘ] lege, ut in Poc. ܘܐܗܦܟܘ: item post, lege ܘܩܛܠܗ ܒܪܘܡܚܐ ܕܝܠܗ *& occidit eum*, rex ipse, *lancea sua*.

CAP. II. v. 5. ܒܪ̈ܓܠܝܐ] legendum ut in Græco, ܒܪ̈ܓܠܐ ܕܚܝܠܝ *pedibus exercitus mei*: Et mox ܘܐܬܠ ܐܢܘܢ ܠܒܙܬܐ ܠܚܝܠܝ, *& dabo eis in prædam exercitui meo*: Statim etiam ܘܢܗܪܐ ܕܫܦܥ, est enim in Græco καὶ ποταμὸς ἐπικλύζων. Et ante, ܘܢܡܠܘܢ ܢܦ̈ܠܝܗܘܢ, ܘܦܓܪ̈ܝܗܘܢ, ܡܢ ܕܡ ܩܛܝ̈ܠܝܗܘܢ: expressum enim est τὸ ܕܡ in margine Uss, & errore omissum eo videri potest quod sequatur, ܡܢ ܩܛܝ̈ܠܝܗܘܢ ܢܡܠܘܢ. v. 6. ܘܡܬܡܪܕܝܢ] Gr. postulant ܘܢܗܪ̈ܐ ܕܡܬܡܪܕܝܢ. Ibid. ܘܐܝܟܢܐ ܕܡܠܠܬ] in Poc. ܘܐܝܟܢܐ ܕܡܠܠܬ. ܘܐܡܠܠ: puto interpungendum & legendum, ut verti ܕܡܠܠܬ ܘܐܥܒܕ *quæ dixi, ipsa faciam*. v. 8. ܠܩܛܝ̈ܠܝܗܘܢ] in Poc. ܠܩܛܝܠܝܗܘܢ. v. 12. ܘܣܬܪ] in Poc. ܘܣܬܪ, quia præcesserat ܘܢܦܠܘ: Uss. autem ut in Gr. καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ἐπεστρατοπέδευσεν sic statim, ܘܫܪܐ, Gr. καὶ ἀπῆλθεν: mox ܘܢܚܬ, Gr. διέκοψε tum ܘܫܒܗܘܢ, Gr. ἐπρονόμευσε. Cum autem scriptum sit in Syriacis codicibus, ܘܫܒܗܘܢ ܠܥܡܡܘܗܝ, putandum est intercidisse nomen alicujus populi, præposito ܠ. Hinc ad finem capitis cum Græcus codex omnia efferat in singulari, Syriaci eadem exercitui tribuunt, efferentes in plurali. Tantum v. 14. ܘܥܒܪ ܦܪܬ ܘܥܒܪܗ ܠܟܠܗ ܢܗܪ̈ܘܬܐ. v. 13. ܠܕܪܡܣܘܩ] in Poc. ܕܪܡܣܘܩ ܠܟܠܗܝܢ. ut in Gr. v. 15. videtur legendum ut supra, ܠܬܚ̈ܘܡܐ ܕܝܦܬ, & ܕܝܦܬ ܠܬܚ̈ܘܡܐ in plurali: sic enim in Græco. v. 17. ܘܢܚܬܘ] in Poc. ܘܢܚܬ, ut prius. v. 18. ܕܡܕܝܢ ܒܚܕܝܐ] Poc. ܒܚܕܝܐ ܕܡܕܝ̈ܢܬܗ; legend. ܕܚܕܝܐ, e Gr.

CAP. III. v. 1. ܫܠܝ ܒܥܒ̈ܕܐ] in Poc. ܒܥܒ̈ܕܐ ܫܠܝ, meliori ut videtur ordine. v. 2 & 3. ܕܢܦܩ] utrobique in Poc. ܐܝܟ ܕܢܦܩ; ܡܫܬܥܒܕܝܢ. v. 7. in Poc. ܘܩܒܠܘܗܝ ܟܠܗ ܡܕܝ̈ܢܬܐ. sed & hic etiam habes, ܘܩܒܠܘ, ܘܪܩܕܘ, ܘܣܓܕܘ, ܘܦܠܚܘ, quæ sunt omnia in Gr. singularia: tribuenda hæc scripturæ Syriacæ, in qua ܘ plurale cum non efferatur, non est mirum si interdum non addatur plurali, alibi addatur singulari.

CAP. IV. v. 2. ܘܕܚܠܘ ܛܒ] vel ut in Poc. ܘܕܚܠܘ ܛܒ: forte ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ, ut ܪܫܝܬܐ sit *initium*. v. 5. ܠܡܫܡܫܢܐ] in Poc. ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ. v. 10. ܘܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ] videtur legendum ܡܕܝ̈ܢܬܗܘܢ in plurali: nam in Gr. καὶ τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐτῶν. Vide cap. 5. v. 22. v. 17. Non est dubium legendum esse e Gr. ܠܫܠܡ, repetito ܠ à fine vocis præcedentis.

CAP. V. v. 5. Uterque codex habebat ܕܥܡܪܝܢ ܒܡܕܒܪܐ: ſed cum aſcriptum eſſet ad marginem Uſſeriani ܒܛܘܪܢܐ, ut in Græco, non dubitavi id reponere. v. 22. καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων· Syr. ܘܡܬܚܝܠܝܢ ܠܗܘܢ ܕܢܫܬܠܛܘܢ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܐ. vid. c. 4. v. 10. v. 27. ܠܐ ܕܢܚܡܢ] lege, ܠܐ ܕܢܚܡܢ ܢܚܡ vel ܠܐ ܕܢܚܡܢܢ repetito ܢ a fine vocis præcedentis. Repoſui autem ſtatim ܘܢܗܘܘܢ ܠܡܟܒܫܬܐ ܕܟܠܗ ܚܝܠܟ, nam in Græco καὶ ἔσονται εἰς κατάβρωμα πάσης τῆς στρατιᾶς σου· Locutio ſumpta e Num. c. 14. v. 9. Vide etiam c. 10. v. 12.

CAP. VI. v. 4. ܠܐ ܬܚܙܐ ܦܢܝ] non eſt dubium legendum eſſe ܠܐ ܬܚܙܐ ܠܐܦܝ ܡܢ ܝܘܡܢܐ ܗܢܐ, vel ܒܐܦܝ, ut in Græco οὐκ ὄψει ἔτι τὸ πρόσωπόν μου ἀφ' ἡμέρας ταύτης, quanquam utrique codici abeſt vox iſta. Ibid. ܘܡܢܐ ܕܗܦܟܬܐ] lege ܡܢܐ. v. 5. ܘܠܐ ܢܚܙܝܢ] Poc. ܘܢܚܙܝܢ ܥܝܢܝܟ ܛܒܬܐ &, putaſti ſcilicet, *quod videbunt oculi tui bona.* v. 8. ܡܬܚܝܠܬܐ] Non eſt dubium legendum eſſe ut in Græco ܒܒܝܬ ܡܫܪܝܬܐ reclamantibus etiam codicibus Syriacis. Ibid. ܢܦܠܘ ܚܝܠܘܬܗܘܢ] in Poc. ܘܢܦܠܘ ܚܝܠܘܬܗܘܢ redundante ܘ ut diximus. Ibid. ܘܐܬܡܠܝܘ ܡܢ ܩܛܠܬܐ] videtur Syriaſmus poſtulare ܘܐܬܡܠܝܘ ܒܩܛܠܬܐ. v. 11. ܠܒܝܬܘܠܝܐ] in Poc. ܠܒܝܬܘܠܝܐ, & mox ܠܒܝܬܘܠܝܐ. v. 12. ܦܬܓܡܐ ܕܟܢܫܐ ܟܠܗ] in Poc. ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪܝܐ male, nam in Gr. πάντα τὰ ῥήματα τῆς συνεδρείας. v. 20 ܐܬܪܐ] Scribendum ut in margine Uſſeriani ܘܒܣܝܡܘ ܡܫܬܝܐ, ſic enim & in Græco: niſi interpres Syr. legerit in Gr. pro πότον, τόπον ܐܬܪܐ. v. 21. ܘܩܥܝܪ] videtur etiam reclamantibus codicibus ſcribendum ܘܩܥܘ ut in Græcis.

CAP. VII. v. 3. Manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ſemper in Syriaco ܕܘܬܝܢ, non autem ܪܘܬܝܢ quod habent codices multis in locis. Sic in ſuperioribus, cap. 4 v. 3 in Syriaco, putavi vertendum ac ſi ſcriptum eſſet ܐܒܠ ܡܢܘܬܐ, hic tamen Poc. ܐܒܠ ܡܢܘܬ. v. 5. ܡܫܡܫܢܐ] in Poc. ܘܩܡܘ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܬܚܝܠܬܐ, recte ſi ܡܫܡ̈ܫܢܐ legas in plur. ut in Gr. ἀναβάσεις. v. 8. ܪ̈ܫܢܝ] legendum ut in Gr. ܘܪ̈ܫܢܝ ܡܬܚ̈ܝܠܬܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܥܡܗ. Ib. Si ſequamur Græca, ſcribendum erit ܟܠ ܪ̈ܫܢܐ ܕܒܢܝܗܘܢ. v. 9. ܥܕ ܐܡܝܪ] lege ܥܕ ܠܐ, Gr. πρίν. v. 10. ܗܘܐ ܠܗ] lege ܣܝܡܝܢ ܒܝܢܬܗܘܢ ܕܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܠܗ *poſita erant in medio ipſorum*, impedimenta ſcilicet ut in obſidione, in caſtra recepta eſſe, *multa admodum*: quæ lectio plenior Græca. v. 11. ܘܬܟܬܫܘ ܦܘܠܡܘܣ] videtur legendum ܘܬܟܬܫܘܢ ܦܘܠܡܘܣ. v. 16. ܕܡܠ̈ܟܐ] videtur legendum ܕܡܠ̈ܟܘܗܝ ܕܟܠܗܘܢ ܡܠܬܐ. v. 23. non eſt dubium ܠܒܒܘ idem eſſe quod in Græco θαρσεῖτε, ut mox ܟܒܪ τάχα, ſic cap. 11. v. 1. v. 25. ܘܙܒܢܗ] in Poc. ܘܙܒܢܗ: ſcribe, ut in Græco ܘܙܒܢܢ, καὶ ἰσκόρπισε· & mox ܘܫܕܪ καὶ ἐξαπέστειλε, non ܘܫܪܐ.

CAP. VIII. v. 1. ܒܪܬ ܐܠܝܐܒ] quoties hic ſcriptum eſt ܒܪܬ videtur legendum ܒܪ in Syriacis. v. 6. ܡܫܒܬܬܐ] in Poc. ܡܫܒܬܢܬܐ, & tamen poſtea ܡܫܒܬܬܐ. v. 9. ܒܝܫܐ] videtur legendum, ܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܥܡܐ ܒܝܫ̈ܐ in plurali, ut in Gr. τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρά. Ibid. ܠܟܠ ܡܕܒܪܢܘܬܗ] videtur legendum, ut in Poc. ܠܟܠ ܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܡܫܠܛܐ, *quæ præfecta erat proprio ipſius*: ܦܪܢܣܘܬܗ, ἡ παρεστῶσα αὐτῇ, quæ præfecta omnibus facultatibus ipſius, *miniſtrabat ipſi*. Ibid. ܘܫܕܪܬ ܠܡܫܡܫܢܝܬܗ] videtur ſcribendum, ܘܫܕܪܬ ܠܡܫܡܫܢܝܬܗ ܘܠܟܒܪܝܣ ܘܠܟܪܡܝܣ. v. 11. ܘܠܐ ܐܢܬܘܢ] lege ܕܠܐ. v. 14. ܠܐ ܐܚ̈ܝ ܠܬܐܪܓܙܐ] videtur legendum ſecundum Gr. ܠܐ ܐܚ̈ܝ ܠܐ ܬܪܓܙܘܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ *nolite fratres irritare*. v. 15. ܕܢܬܚܒܠ ܠܐ] legendum videtur ܡܬܚܒܠ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܢܬܚܒܠ ܘܠܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܕܢܬܒܨܐ, *Nec enim inſtar hominis eſt ut ei miniteris, nec ſicut filius hominis ut examinetur*: Eodem enim ſpectat quod præceſſerat, μὴ ἐνεχυράζετε, nolite quaſi pignoribus captis Deum reſpondendum in judicio quaſi adigere. Propterea veram eſſe puto lectionem, Num. 23. v. 9, unde hæc ſumpta, διαιτηθῆναι. v. 17. ܡܣܬܟܠܢܘܬܐ] lege, ܕܡܣܬܟܠܢܘܬܐ. v. 19. ܡܢ ܕܩܕܡ ܡܢ] in Gr. ܩܕܡܝܢ. Ibid. ܐܒܗ̈ܝܢ] Gr. ܐܒܗܝܢ. v. 21. ܕܟܠܗ ܢܗܘ̈ܘܢ ܒܪ̈ܟܬܐ] fortaſſe ſcribendum ܒܟܠܗ ܢܗܘ̈ܘܢ, ut v. 3 ܦܠܓܘ ܒܟܠܗ. ܡܠܟܘ. v. 28. ܐܬܡܢܥܬܝ] ſenſus poſtulat ܡܫܬܡܥܬܝ ܐܬܡܢܥܬ, ſed nimirum ܝ aſcititium ſicut reticetur a ſcribis ubi vim habet, ita adhibetur ubi non habet. Ibid. ܣܘܥܪܢܐ] Poc. ܣܘܥܪܐ. v. 32. ܘܐܢܐ ܐܥܒܕ] ſupple, ܘܐܢܐ ܐܥܒܕ ܨܒܘ.

CAP. IX. v. 1. Non videtur vitioſum ܒܥܕܢܐ ܕܡܩܛܪܝܢ ܒܣܡ̈ܐ (cum in eo conſentiunt codices) cum τὸ θυμίαμα ſit Syris ܒܣܡ̈ܐ: in Poc. autem eſt. ܒܪܡܫܐ ܗܘ— male: quia in Gr. τῆς ἑσπέρας ἐκείνης. v. 2. ܒܝܕ ܡܫܘܝܬܗܘܢ] lege, ܕܠ ὅτι. ܕܡܫܡܫܢܝܟ ܗܘܬ] videtur legendum ܕܡܫܡܫܢܝܬܟ ܗܘܬ. v. 3. ܒ̈ܢܝܟ] manifeſtum eſt in Græco legendum eſſe, ܒ̈ܢܝܟ ܡܚܒ̈ܒܝܟ, ὧν ἠγαπημένων ὑπὸ σοῦ. v. 6. ܡܢܟܝܠܬ] videtur omnino legendum ܡܢܟܠܐ, non ܡܢܟܝܠܬ: eſt enim in Græco πάταξον δοῦλον ἐκ χειλέων ἀπάτης μου. v. 16. cum in Græco legamus οὐδὲ ἡ δυναστεία σου ἐν ἰσχύουσιν, non videtur ferri poſſe hoc loco ܡܘܗܒܬܟ, forte ſcribendum ܡܪܘܬܟ.

CAP. X. v. 3. videtur interpres noſter legiſſe, καὶ περιεκλύσατο τὸ σῶμα ὕδατι, cum vertit ܘܐܣܚܬ ܦܓܪܗ: ſed melius noſtri codices Gr. Legendum autem mox ܘܡܫܚܬ ܒܡܫܚܐ ܒܣܝܡܐ, vel ut in Poc. ܘܡܫܚܬ ܡܫܚܐ ܓܒܝܐ, ut *unguentum electum* dicat, quod in Gr. μύρῳ παχεῖ. Cum autem transferret hic interpres ſtatim, ܘܣܪܩܬ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܗ, videtur legiſſe, καὶ διέταξε quod eſt in noſtris libris διέξανε, & ſane mox lege ܘܫܢܬ ܡܨܢܦܬܐ ܘܣܪܩܬ, non ܘܣܪܩܬ ܣܥܪܐ, *mitram*. v. 7. ܫܘܚܠܦܗ] Scribe ܫܘܚܠܦܗ ܕܡܬܚܠܦܢܘܬܐ. v. 15. ܘܣܡܘܟ] lege ܠܘܬ ܡܣܡܟܝܢ ܘܡܣܡܟܝܢ ܠܗ. v. 17. ܡܢ ܕܚܙܝܢ ܗܘܘ] videtur ſcribendum ܘܡܬܕܡܪܝܢ ܒܫܘܦܪܗ ܘܡܬܕܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ: deeſt autem hoc totum in Græcis.

CAP. XI. v. 1. Non eſt dubium excidiſſe hoc loco ܠܡܦܠܚ, & legendum eſſe ܠܟܠ ܕܨܒܐ ܠܡܦܠܚ—, ſic enim in Gr. ὅστις ᾑρέτισε δουλεύειν. v. 4. ܕܢܚܪܘܒ] videtur legendum ܠܝܬ ܠܟ ܡܢܘ ܕܢܚܪܘܒܟ. v. 5. ܢܩܒܠܘܢܗ] videtur legendum ܘܩܒܠܘܗܝ ܠܦܬܓܡ̈ܐ ܕܐܡܬܟ, ut in Gr. v. 6. ܡܫܡܠ̈ܝܢ] ſcribe in ſing. ܡܫܡܠܝܢ ܡܫܡܠܐ. v. 20. ܒܝܕܘܬܗ] lege ܕܗܘܐ ܒܝܕܘܬܐ ܡܢ, τοῦ εἶναι ἐν ἡμῖν κράτος.

CAP. XII. Deeſt initio capitis de Gr. καὶ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν οὗ ἐτίθετο τὰ ἀργυρώματα· καὶ ἐκεῖ--- v. 5. ܘܫܡܥܬ] videtur magis convenire Gr. ܕܫܡܥܬ ܡܢܗ ܘܫܡܥܬܗ, reſtituto ܕ in locum ܘ.

CAP. XIII. v. 6. ܠܘܬ ܪܝܫܗ] in Gr. καὶ στᾶσα Ἰουδὶθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς— unde videtur legendum in Syr. ܠܘܬ ܪܝܫܗ ܕܥܪܣܗ ܕܗܘܠܘܦܪܢܐ ܘܐܡܪܬ ܒܠܒܗ—. v. 10. ܒܚܨܢܐ] in Poc. ſcriptum eſt, ut & v. 8. ܒܚܨܢܐ: mox videtur ſcribendum ܘܫܩܠܬܗ ܒܡܢܐ: & ſtatim, ܒܦܩܗ: & v. 19 ܘܐܬܦܠܓ ܒܪܢܫܐ. v. 20. ܒܡܬܟܫܦܢܘܬܐ] puto legendum ܠܛܘܡܐܬܐ ܕܒܗܬܬܐ, quia in Gr. εἰς μίασμα καὶ αἰσχύνην. Videtur ſtatim antea excidiſſe libris Syriacis ܠܐܒܕܢܗ εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ. v. 24. ܥܡܐ] fortaſſe etiam ſcribendum ut in Græcis ܕܥܡܐ ܘܐܪܥܐ ܥܡܐ. v. 25. ܒܫܘܒܚܐ] ſcribe ܒܪܘܟܐ e Gr.

CAP. XIV. v. 5. ܒܡܫܘܠܬܐ] legendum ut ſupra ܒܡܫܘ̈ܠܬܐ in plurali: vel ut in Gr. ܠܐ ܒܡܫܘܠܬܐ. v. 6. ܠܐܚܝܘܪ] in Poc. ܚܙܐ ܠܐܚܝܘܪ ܕܡܬܒܗܠ: & mox lege ܗܘܐ ܕܢܦܠ, vel potius ܗܘܐ ܕܐܣܬܦ, hoc enim eſt Græcum ἐκφαυλίσασθαι. v. 31. Videtur reponendum ut in Græcis ܒܝܬܐ ܕܐܒܘܗܝ ܒܟܠܗ ܡܫܬܥܝܢ ܗܘܘ ܕܬܘܪܐ ܥܠ ܒܪܥܝܐ: mox etiam reponenda videntur quæ Græcus codex inſuper exhibet ܘܐܬܟܬܒ ܒܗ ܒܝܬܐ ܕܚܡܢ ܥܠ ܟܠ ܒܝܬܗ. v. 7. ܥܠ ܡܫܪܝܬܐ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܥܠ ܡܫܟܢܬܐ ܕܐܬܘܪ. v. 8. ܩܠܐ ܕܟܘܪܗܝܐ] manifeſtum etiam eſt legendum eſſe ܩܠܐ ܕܒܟܝܬܐ ܘܕܢܚܬܐ ܘܕܟܪܝܘܬܐ ܪܒܬܐ, ſcilicet ut in Gr. μετὰ κλαυθμοῦ, καὶ στεναγμοῦ, καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς. v. 17 et 18. manifeſtum eſt legendum eſſe ܘܡܢ ܫܪܒܝܢ: non ܘܠܐ.

CAP. XV. v. 2. ܘܡܬܪܕܦܝܢ] fortaſſe legendum ut in Gr. ܕܡܬܪܕܦܝܢ ܒܟܠܗ ܦܢܝܬܐ. v. 5. ܘܢܦܩܘ] in Poc. ܘܢܦܩܘ: manifeſtum eſt legendum eſſe ܘܢܦܩܘܢ. v. 8. Videntur meliorem ſenſum continere Græca, his verbis: ἐκυρίευσε τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ κῶμαι καὶ ἐπαύλεις ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησε πολλῶν λαφύρων. Itaq; videri poteſt etiam in Syriacis codicibus legendum, ܘܐܫܬܠܛܘ ܥܠ ܫܪܟܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܘܩܘܪܝܐ ܕܛܘܪܐ ܘܕܦܩܥܬܐ ܘܢܣܒܘ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. abundante ܘ in ܘܢܣܒܘ. Ubi tamen non eſt quod reſpondeat τῷ, καὶ ἐπαύλεις, in codicibus noſtris Syriacis. v. 12. ܘܡܟܠܠܝܢ ܗܘܘ ܡܟܠܠܝܢ] in Poc. ܘܡܟܠܠܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗܝܢ, quæ diſcrepantia cum ſuſpectum reddat locum, & in Græco ſit καὶ ἐλαφύρευσε, putavi ad veſtigia lectionis Syriacæ ſubſtituendum ܘܡܟܠܠܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗܝܢ: ſtatim, ſi Græca ſequamur, ſcribendum erit ܠܐܚ̈ܘܬܐ ܘܡܟܠܠܝܢ facili lapſu. v. 14. ܒܬܫܒ̈ܚܬܐ] videtur legendum ܘܫܒܚܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܬܫܒ̈ܚܬܗ, quia ſequitur ſtatim ܒܡܠ̈ܟܬܗ: et ita etiam in Græco, præſertim cum quod præceſſerat in Gr. τὰ ὅπλα αὐτῆς, intellexerit Syrus ܒܟܝܢܗ. Ibid. ܘܒܪܝܟܝܢܗ] ſecundum Gr. ܘܒܪܝܟܝܢܗ. v. 15. ܘܫܒܝܚܝܢ] in Poc. punctatum eſt ܘܫܒܝܚܝܢ ܒܟܠܝܠܐ, ut paſſivum ſit, non ut in Uſſer. activum.

CAP. XVI. v. 5. ܒܪܒܘܬܐ] videtur legendum in plurali ܐܬܐ ܒܪ̈ܒܘܬܐ ܕܚܝܠܗ, nam in Gr. ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ· & mox, ܕܣܘܓܐܗܘܢ ὧν τὸ πλῆθος αὐτῶν. v. 12. Scribendum ܒܢܝ ܦܬ̈ܝܐ, reſpondet enim ܘܡܢ ܝܘܡܐ ut in Gr: non ܦܬ̈ܝܟܐ. v. 17. ܟܠܗ ܐܪܥܐ] legendum ܘܡܢ ܠܥܠܡܝܢ ܟܠܗ ܒܪܝܬܐ, nam quod adjiciunt codices ܐܪܥܐ nec in Græco eſt, & ſenſum deſtruit. v. 21. in Gr. ſcriptum eſt, καὶ κλαύσονται ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος. Cum igitur manifeſtum ſit Syriacum interpretem legiſſe in Gr. καύσονται, puto legendum in Syriaco ܘܢܐܩܕܘܢ ܒܪܓܫܐ, hoc eſt, καὶ καύσονται ἐν αἰσθήσει.

SAPIENTIÆ SALOMONIS.

CAP. I.

VER. 3. ܘܡܬܟܬܫܢܘܬܐ ܕܚܝܠܬܐ] Uſs. ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܕܚܝܠܬܐ. v. 5. ܘܡܬܪܕܝܘܬܐ] fortaſſe legendum ܕܡܬܪܕܝܘܬܐ e Græco. v. 10. ܣܘܥܪܢܐ] Uſs. ܣܘܥܪܢܐ: forte ܪܘܢܢܐ, Gr. θροῦς. v. 14. videtur legendum ܘܡܬܩܢ̈ܝܢܘܬܗܘܢ in plur: MS. in ſing. v. 15. ܕܡܕܝܢܬܗ] videtur legendum ܕܕܡܕܝܢܬܗ.

CAP. II. v. 4. ܘܢܬܛܥܐ] omnino legendum ܘܢܬܛܥܐ ܕܫܡܢ. v. 20. ܢܣܒܬܐܘܗܝ] Uſs. & Poc. ܢܣܒܬܐܘܗܝ male. v. 23. ܒܣܘܥܪܢܐ] Uſs. & Poc. ܒܣܢܝܢܐ.

CAP. III. v. 3. ܐܝܟ ܥܩܬܐ] Uſs. & Poc. ܥܩܬܐ. v. 15. ܘܠܐ ܢܬܒܙܚܘܢ] Uſs. & Poc. ܕܠܐ. v. 18. ܘܐܢ ܕܝܢ ܡܬܦܪܩܘܢ] Uſs. & Poc. ܘܐܢ ܡܢ.

CAP. IV. v. 19. ܘܢܪܕܝܘܢ ܐܢܘܢ ܐܢܫܝܢ ܡܢܗܘܢ ܠܗ ܡܦܬܐ] Uſs. & Poc. ܘܢܪܕܝܘܢ ܐܢܫܝܢ ܡܢܗܘܢ.

CAP. V. v. 1. ܗܘܝܢܝ] Uſs. ܘܗܘܝܢܝ. v. 11. ܘܡܬܦܪܥܐ] Poc. ܕܬܦܪܥܐ. Ibidem ܘܠܐ ܐܝܬ ܐܬܐ] Uſs. & Poc. ܘܠܐ ܐܝܬ ܐܬܐ. v. 14. ܐܫܬܒܩܘܢ] Uſs. & Poc. ܐܫܬܒܩܘܢ. v. 23. ܡܫܪ̈ܘܬܗܘܢ ܕܢܗܪܐ] Uſs. ܡܫܪ̈ܘܬܗܘܢ, ad marginem ܐܬܪ̈ܘܬܗܘܢ.

CAP. VI. v. 4. ܘܡܕܒܪܢܐ] Videtur ſcribendum ܕܡܕܒܪܢܐ e Græco. v. 8. ܠܐ ܥܠ ܠܐ] forte e. legendum ܘܠܐ ܥܠ ܠܐ. v. 16. ܐܝܟ] Uſs. & Poc. ܕܐܝܟ.

CAP. VII. v. 3. Si credamus legiſſe Syrum ἴσαιον ut nos legimus, legendum erit ܒܫܘܝܘܬܐ. v. 12. ܕܡܕܒܪܢܐ ܗܘ] Uſs. & Poc. ܗܘ ܕܡܕܒܪܢܐ. v. 13. ܡܢܝܚܢ] Uſſer. & Poc. ܡܢܝܚܢ. v. 25. ܗܘ ܕܟܠ ܗܘ] Uſs. & Poc. ܗܘ ܕܟܠܗ male. v. 27. ܡܥܒܕܢܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ] Quid ſi legamus ܡܥܒܕܢܐ ܕܥܒ̈ܕܐ ܕܢܦܫܬܐ? v. 30. ܘܡܢ ܠܗ ܚܘܪܗ] lege ܘܡܢ ܠܗ ܚܘܪܗ.

CAP. VIII. v. 9. ܘܡܕܒܪܢܐ ܠܡܢ ܕܦܩܬܐ] Uſs. ܘܡܕܒܪܢܐ ܡܢ ܕܦܩܬܐ. v. 18. ܚܝܪܬ] Poc. ܚܝܬ.

CAP. IX. v. 16. ܘܒܡܠܘܡ] Uſs. ܡܠܘܡ, Poc. ܘܡܠܘܡ, male uterque. Ibid. ܒܟܠ ܡܫܟܚܝܢ ܢܫܠܡ] Uſs. ܡܫܟܚܝܢ ܢܫܠܡ, Poc. ܡܫܟܚܝܢ.

CAP. X. v. 8. ܕܢܬܓܥܠܘܢ] noſtri ܕܢܬܓܥܠܘܢ. v. 10. ܕܡܘܩܪܬܐ] Uſs. ܘܡܘܩܪܬܐ. v. 20. ܒܗܪܘ] Uſs. ܒܗܪܘ. v. 21. ܣܪܝܦܐ ܗܘܬ] forte etiam contra libros, legendum ܣܪܝܦܐ.

CAP. XI. v. 7. ܠܗܘܪܐ] noſtri ܠܗܘܪܐ. v. 19. ܕܒܟܘܪܘܬܐ] noſtri ܕܒܟܘܪܘܬܐ. v. 21. ܒܟܠܗ ܘܒܬܚܘܡܐ] noſtri ܒܟܠܗ ܡܚܝܠܐ. v. 24 & 25. in initio, videtur ſcribendum ܐܠܐ ܡܪܚܡ ܐܢܬ, et ܐܢܬ ܚܝܣ ܐܢܬ ܕܝܠܟ.

CAP. XII. v. 2. ܒܡܥܛܪ] orationis ἀκολουθία videtur poſtulare ܘܒܡܥܛܪ: item v. 5. ܡܥܛܪܢܝܢ] Uſs. ܕܡܥܛܪܢܝܢ. v. 6. ܡܥܪܟܬܐ ܕܐܝܠܝܢ] legendum ܕܐܝܠܝܢ, vel ܐܝܠܝܢ ܡܥܪܟܬܐ. v. 11. ܠܐ ܗܘܐ] fortaſſe ܘܠܐ. v. 21. ܘܩܝ̈ܡܐ ܘܛܒ̈ܬܐ] noſtri ܩܝܡܐ. v. 22. ܕܢܣܝܢܢ] noſtri ܢܣܝܢܢ, forte ܘܢܣܝܢܢ.

v. 24. ܕܓܒܘ] noſtri ܕܕܓܒܘ. v. 26. ܘܐܡܠܟܘܢ] videtur legendum ܕܐܡܠܟܘܢ. Ib. ܕܡܩܘܡܩܬܐ] In noſtris ſic. ܡܩܘܡܩܬܐ ܕܒܢܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܐܬܕܢܘ. ܘܕܟܝܢܐ ܗܘܐ ܒܝܫܐ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܕܠܐ ܐܬܪܕܝܘ ܐܢܘܢ ܘܐܦ ܒܗܘܢ ܢܣܒܘܢ.

CAP. XIII. v. 1. ܘܡܢ ܫܦܝܪܘܬܐ] noſtri ܘܐܦ ܡܢ, forte ܕܡܢ. Ibid. ܘܠܐ ܐܚܝܕܘ] noſtri ܠܐ ܠܐ: lege ܘܠܐ ܒܥܒܕܘܗܝ ܚܙܘ ܠܐ ܐܚܝܕܘ. v. 6. ܒܥܝܢ ܐܢܘܢ. ܘܡܫܟܚܝܢ] noſtri ܘܐܫܟܚܘ. v. 10. ܕܐܝܟ ܐܢܘܢ] videtur legendum ܕܐܝܟ ܕܐܝܟ ܐܢܘܢ: nam propter ſimilitudinem, facile omitti potuit ܕܐܝܟ. Ibid. ܕܫܡܫܐ] ſi Græcum ſequamur aut Arab, legendum erit ܕܫܡܝܐ. v. 13. ܕܦܫܝܩ ܗܘܐ] Poc. ܗܘ ܕܦܫܝܩ.

CAP. XIV. v. 1. ܠܡܪܕܘܬܐ] noſtri ܠܡܪܕܘܬܐ. v. 4. ܕܬܬܠܐ] noſtri ܘܬܬܠܐ male. Ib. ܘܗܘܐ] ſcribe ſine libris ܕܗܘܐ. v. 7. ܕܙܕܝܩܘܬܐ ܡܬܒܪܟ ܗܘ ܩܝܣܐ] forte ܩܝܣܐ ܡܬܒܪܟ, vel e Gr. ܕܙܕܝܩܘܬܐ ܗܘܐ ܡܬܒܪܟ ܗܘ. v. 15. ܕܒܒܢܝܢ] forte, ܒܒܢܝܢ. v. 16. ܕܢܡܘܣܘܗܝ] Uſs. ܕܢܡܘܣܘܗܝ ſecundum Gr, ſed ſuperſcriptum eſt ܕܢܡܘܣܘܗܝ. v. 24. ܘܡܓܪܫܘܬܐ] noſtri, ܘܡܓܪܫܘܬܐ: & fortaſſe poſtea pro ܒܪ ܐܘܡܢܘܬܐ, legendum ܒܪܡܢܘܬܐ. v. 27. ܘܬܫܡܫܬܗܘܢ] forte ܕܬܫܡܫܬܐ.

CAP. XVI. v. 1. ܕܒܒܢܝܢ] forte ܒܒܢܝܢ, etſi contra libros. v. 4. ܡܬܚܠܛ ܠܗ ܡܢ ܢܘܗܪܗܘܢ] noſtri ܡܬܚܠܛܠܗܡܢܘܗܪܗ.

v. 7. ܗܘ ܐܬܒܢܝ] ſcribe ܗܘ ܕܐܬܒܢܝ e Gr. etſi contra libros. v. 10. ܗܘܐ ܕܦܪܩܝܢ] Uſs. ܦܪܩܝܢ, Poc. ܦܪܩܝܢ recte omnino ſecundum Gr. v. 11. ܦܨܝܬ ܐܢܘܢ] noſtri ܕܦܨܝܬ. v. 22. ܠܓܠܝܕܐ ܘܠܒܪܕܐ ܒܡܛܪܐ] noſtri ܒܡܛܪܐ ܠܓܠܝܕܐ ܘܒܪܕܐ: forte ܠܓܠܝܕܐ ܘܠܒܪܕܐ ܕܢܦܠ ܒܡܛܪܐ. v. 23. ܒܪܘܚܐ] noſtri ܒܪܘܚܐ. v. 26. ܐܝܟ ܕܚܝܠܐ ܒܢܝܢܫܐ ܒܚܝܠܗ] noſtri ܒܚܝܠܐ : Uſs. etiam ܐܢܫܐ. Ibid. ܠܐܦ] noſtri ܕܐܦ male. v. 28. ܡܕܢܚܐ] noſtri ܡܕܢܚܐ male.

CAP. XVII. v. 2. ܘܡܬܟܠܝܢ ܗܘܘ] noſtri ܘܡܬܟܠܝܢܗܘܘ. v. 4. ܕܐܚܝܕ] noſtri ܘܐܚܝܕ. v. 7. ܘܡܒܣܪܢܘܬܐ] Poc. ܘܡܒܣܪܢܘܬܐ. v. 13. ܠܐ ܡܥܕܪܢܐ] noſtri ܕܠܐ ܡܥܕܪܢܐ.

CAP. XVIII. v. 3. ܡܢ ܚܕ] noſtri ܡܢ ܚܕ. v. 4 & 5. ܐܬܢܛܪ ܘܒܒܢܝ] videtur legendum, ܘܐܬܢܛܪ ܠܐ ܢܫܒܘܩ ܒܗܘܢ ܘܒܒܢܝܗܘܢ ܕܢܝܫܝܢ ܚܝܘܬܐ ܠܗܘܢ ܒܡܫܘܚܬܐ. Ibid. ܡܚܫܒܬܐ] noſtri ܡܚܫܒܬܐ. Ibid. ܘܐܝܟ] noſtri ܘܐܝܟ. v. 9. ܐܬܬܣܝܡ] noſtri ܐܬܬܣܝܡ. Ibidem ܘܡܫܒܚܝܢ] Poc. ܘܡܫܒܚܝܢ: & ad oram Uſs. notatum eſt, ita legere Gregorium. v. 10. ܘܡܬܐܒܠܝܢ] Poc. ܘܡܬܐܒܠܝܢ. v. 23. ܩܡ] Poc. ܘܩܡ. v. 24. ܕܠܒܘܫ ܐܪܝܟܐ.] Uſs. ܠܒܘܫ ܐܪܝܟܐ

CAP. XIX. v. 2. ܕܠܐ ܢܬܘܒܘܢ] noſtri ܕܠܐ ܬܗܘܘܢ : lege ܕܠܐ ܢܬܘܒܘܢ ſecundum Græca. Noſtri numerum verſuum 1236 exhibent.

ECCLESIASTICI.

CAP. I.

VER. 20. ܒܪܚܡܬܗ ܕܐܠܗܐ] Hard. ܕܡܪܝܐ. Aſcriptæ erant ad marg. Uſs. variæ lectiones, ex codice Sebaſt. Hardy quem contulerat Bootius. Hæ ex his notis Hard. aut H. intelligendæ.

CAP. II. v. 7. ܕܡܪܝܐ] ſic in H: noſtri ܕܠܐ. v. 11. ܡܛܠ] Uſſ. ܘܡܛܠ, forte ܕܡܛܠ.

CAP. III. poſt v. 7. ſequitur in Poc. ܕܢܣܒ ܠܐܠܗܐ ܢܫܬܥܒܕ ܠܗ ܥܡ ܐܒܘܗܝ. v. 9. ܒܒܘܪܟܬܗ] noſtri ܒܒܘܪܟܬܐ. v. 16. ܕܡܪܬܬ] noſtri ܬܡܪܬ. v. 19. ܕܐܢܬ ܕܪܘܫ] noſtri non habent ܕܪܘܫ. v. 26, 27. dimidium horum ver. nempe ܘܪܚܡ ܫܦܝܪܬܐ ܢܚܪܘܒ ܒܗ ܘܒܒܝܫܬܐ ܢܦܠ ܒܗ ܒܐܘܪܚܬܗ ܕܠܒܗ, non eſt in noſtris: Eſt in Hard.

CAP. IV. v. 2. ܢܦܫܐ] noſtri ܘܢܦܫܐ. v. 25. ܕܡܪܝܐ] ſic H: Uſs. ܕܡܪܝܐ ܕܡܪܝܗ. v. 29. ܠܬܫܡܫܬܟ ܠܐ] noſtri ܠܫܬܡܫܬܗ ܠܐ. v. 30. ܬܗܘܐ ܠܐ] Uſs. ܬܗܘܐ ܠܐ, ſed Hard. ܬܗܘܐ ܠܐ.

CAP. V. v. 6. ܘܡܚܫܒܬܐ ܕܣܓܝܐ ܗܘ ܚܘܒܝ ܒܗ] ſic etiam Hard: noſtri ܘܡܚܫܒܬܐ ܕܣܓܝܐܝܢ ܗܘ ܚܘܒܝ.

CAP. VI. v. 5. ܫܐܠܬ ܫܠܡܐ ܕܫܦܝܪܐ] ſic etiam Hard: noſtri ܫܐܠܬ ܫܠܡܐ ܫܦܝܪܐ. v. 35. ܘܬܐܪܘܗ] Uſs. ܘܬܐܪܘܗ, Poc. ܘܬܐܪܘܗ.

CAP. VII. v. 1. ܘܠܐ] ſic & Hard: noſtri ܕܠܐ. v. 4. ܡܫܘܕܥܘܬܐ] ſcribe ܡܫܘܬܦܘܬܐ e Gr. etſi ſine libris. v. 9. ܒܦܘܪܩܢܐ] Uſs. ܒܦܘܪܩܢܝܗ, Poc. ܒܦܘܪܩܢܝܗ. v. 10. ܬܬܡܓܢܢ ܠܐ] noſtri ܘܠܐ. v. 19. ܛܒܬܐ] noſtri ܘܛܒܬܐ, ſed in Uſs. inductum erat ܘ. v. 29. ܒܪܝܟ] Poc ܒܪܝܟ recte.

CAP. VIII. v. 1. ܬܬܚܪܐ ܠܐ] Uſs. ܘܠܐ. v. 21. ܕܠܐ ܢܣܬܟܠ] ſic et noſtri: ſcribe, ܢܬܚܣܟ e Gr.

CAP. IX. v 7. ܘܬܬܠܬܐ ܒܦܢܩܝܬܐ ܕܢܣܒܝܢ] fortaſſe ſcribendum ܕܢܣܒܝܢ, videtur enim ܦܢܩܐ paginam ſignificare, in illis quæ ad Ezd. 5. v. 14, ex codice Poc. annotavi ܐܝܟ ܬܬܠܝܢ ܦܢܩܐ: ut ſenſus ſit, *& paginæ debitorum inſcribaris*, in libro nempe accepti & expenſi: Neque enim de adulterio ſermo eſſe poteſt, quia de meretrice inſtitutus eſt.

CAP. X. v. 9 & 11. ܘܡܬܒܣܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܬܒܣܪܝܢ] noſtri ܘܡܬܒܣܪܝܢ ܘܡܬܒܣܪܝܢ. ܘܡܬܒܣܪܝܢ. ܕܪܫܝܢ: v. 20. ܕܡܫܬܒܚܝܢ] noſtri ܕܡܫܒܚܝܢ. v. 22. in Uſs. ſic, ܙܪܥܐ ܡܝܩܪܐ ܡܢ ܗܘ ܙܪܥܐ ܕܐܢܫܐ. ܙܪܥܐ ܡܢ ܕܕܚܠ ܠܐܠܗܐ. ܙܪܥܐ ܕܨܥܪܐ ܡܢ ܗܘ ܕܠܐ ܒܥܒܕ ܦܘܩܕܢܐ. Hard. ſic. ܙܪܥܐ ܡܝܩܪܐ ܡܢ ܕܕܚܠ ܠܐܠܗܐ. ܙܪܥܐ ܡܝܩܪܐ ܡܢ ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܐ. ܙܪܥܐ ܕܨܥܪܐ ܡܢ ܕܠܐ ܢܛܪ ܦܘܩܕܢܐ. In Poc. ut impreſſum eſt, niſi quod ſcriptum eſt bis ܐܢܫܐ ܠܐ ܕܙܪܥܐ ܡܢ, non ܙܪܥܐ.

CAP. XI. v. 28. ܒܝܫܬܐ] Sic & noſtri: Verum ex Gr. conjectura eſt, ſcribendum ܒܝܫܬܐ vel) ܒܝܫܬܐ ܕܒܝܫܬܐ ܫܘܟܢܐ ܫܘܟܢܐ ܒܐܚܪܝܬܐ. ܠܐܚܪܝܬܗ (ܫܘܟܢܐ ܕܒܝܫܬܐ; ut exciderit ܫܘܟܢܐ ܒܐܚܪܝܬܐ. ܕܒܐܚܪܝܬܐ ܠܐܚܪܝܬܗ ܒܝܫܬܐ. ܘܡܢ, quod in Gr. præcedit. v. 34. ܕܒܥܒܕ ܓܢܒܐ] Poc. ܓܢܒܐ, Gr. ܓܢܒܐ.

CAP. XII. v. 5. ܦܘܪܥܢܐ] noſtri ܦܘܪܥܢܗ.

CAP. XIII. v. 13. ܠܐ ܬܬܬܠܠ] noſtri ܠܐ ܬܬܠܠ.

CAP. XIV. v. 19. ܕܪܘ ܡܢ ܬܪܬܝܢ] Poc. ܕܡܢ ܬܪܬܝܢ, fortaſſe ܕܪܘ ܡܢ ܬܪܬܝܢ. v. 22. ܘܒܠܒܗ ܡܬܒܝܢ ܗܘ] noſtri ܘܒܠܒܗ. v. 25. ܕܢܛܪܬܐ] forte, ܘܢܛܪܬܐ.

CAP. XV. v. 14. ܘܐܫܒܩܗ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕ ܚܐܪܘܬܗܘܢ] noſtri non habent ܐܢܘܢ: Uſs. ܘܐܪܘܬܗܘܢ. Ibid. ܐܢ ܬܨܒܐ] noſtri ܘܐܢ, fortaſſe ܕܐܢ.

CAP. XVI. v. 5. ܡܪܝܪܬܐ] noſtri, ܒܪܝܪܬܐ. v. 13. ܘܚܛܝܐ ܘܐܦ ܥܠ ܬܘܒ] noſtri, ܐܦ ſine ܘ. v. 27 ܠܐ ܦܫܝܩ] Uſs. ܘܠܐ.

CAP. XVII. v. 8. ܘܓܢܒܪܘܬܐ] noſtri ܘܓܢܒܪܘܬܐ. v. 12. ܫܘܒܚܗ] Uſs. ܘܫܘܒܚܗ. v. 16. ܕܢܫܟܚܢ] noſtri, ܕܢܫܟܚ. v. 28. ܡܢ ܕܒܥܐ] Poc. ܘܡܢ ܕܒܥܐ. Fortaſſe reddendum ܘܡܢ ܕܒܥܐ in fine v. 27, ut ſit ܘܡܢ ܕܒܥܐ ܒܣܪܐ: tunc ſcribendum ܡܢ

ܘܡܠܐ ܕܒܚܪ: nam in Uſs. ܘܡܠܐ ܕܒܚܪ. v. 28. ܐܦ ܗܘ ܗܘܐ] Uſs. ܐܦ ܗܘ ܗܘ: Poc. ܐܦ ܗܘ ܗܘ.

CAP. XVIII. v. 1. ܒܫܘܝܘܬܗ] noſtri ܒܫܘܝܘܬܗ. v. 10. ܡܬܚܫܒܢ] Poc. ܡܢ ܕܡܬܚ. Ib. ܐܝܟ ܢܛܦܬܐ] noſtri ܐܝܟ ܢܛܦܬܐ. Ibid. ܒܥܡܐ] noſtri ܒܥܡܐ. v. 19. ܡܬܡܚܐ] noſtri ܡܬܡܚܐ. v. 22. ܠܐ ܬܬܠܐ ܠܐ] Uſs. ܘܠܐ. v. 30. ܣܦܩܬܐ] noſtri ܣܦܩܬܐ.

CAP. XIX. v. 9. ܡܢ ܕܢܫܡܥ] ſic etiam Hard: noſtri, ܕܢܫܡܥ. v. 21. ܕܡܬܚܪܐ.] Hard. ܕܡܬܚܪܐ. v. 24. ܘܒܐܪ] noſtri, ܘܐܪ. v. 28. ܡܬܡܚܐܘܬܐ] in Uſs. eſt ܡܬܡܚܐܘܬܐ, ſed Hard. ܡܬܡܚܐܘܬܐ.

CAP. XX. v. 3. ܐܝܟ ܕܡܢ ܡܫܬܡܥ] Uſs. ܐܝܟ ܕܡܢ ܡܢ. v. 20. ܠܚܟܡܬܐ] Poc. ܠܚܟܡܬܐ. v. 24. ܡܬܚܫܠ Uſs. ܡܬܚܫܠ.

CAP. XXI. v.20. ܡܬܚܫܒܐ ܒܡܚܫܒܬܐ] noſtri ܡܬܚܫܒܐ ܡܬܚܫܒܐ. v. 23. ܫܚܠܐ] noſtri ܫܚܠܐ.

CAP. XXII. v. 8. ܘܡܛܠ ܕܡܬܚܫܒ] fortaſſe ſcribendum, ܕܡܛܠ. v. 19. ܕܢܛܘܪ] noſtri ܕܢܛܘܪ. v.30. ܟܠ ܕܢܫܡܥ] ſic Hard: noſtri ܕܢܫܡܥ ܟܠ. v. 24. ܠܐ ܬܥܒܕ] fortaſſe ܠܐ ܬܥܒܕ, ut ſequitur.

CAP. XXIII. v. 8. ܘܥܒܕ ܕܒܫܬܐ] noſtri ܘܥܒܕ. v. 11. ܣܘܓܐܗ] noſtri ܣܘܓܐܗ. v. 14. ܡܢ ܕܢܕܪ] noſtri ܡܢ ܕܢܕܪ. v. 16. ܐܬܕܟܪ ܕܐܒܘܟ] Poc. ܐܬܕܟܪ ܐܬܕܟܪ. v. 17. ܠܐ ܕܥܒܕ] Uſs: ܠܐ ܕܥܒܕ. v. 18. ܕܥܒܕ ܟܠ] Uſs. ܕܥܒܕ ܕܥܒܕ per gloſſema. v. 21. ܠܐ ܢܬܚܫܚ] noſtri, ܠܐ ܢܬܚܫܚ. v. 22. ܒܫܘܡ] noſtri ܒܫܘܡ. v. 26. ܡܬܚܫܒܐ ܠܐ ܒܫܡܐ] noſtri ܡܬܚܫܒܐ ܒܫܡܐ.

CAP. XXIV. v. 10. ܡܢ ܩܕܡ ܥܠܡܐ] noſtri, ܡܢ. v. 24. ܠܒܢܝܢܝ ܟܠ] Hard. habet ܟܠ: noſtri non habent.

CAP. XXV. v. 6. ܡܢ ܡܕܡ] noſtri ܡܢ ܡܕܡ. v. 10. ܐܝܟ ܗܘ ܕ] noſtri ܐܝܟ. v. 18. ܕܫܒܩ] noſtri ܕܫܒܩ.

CAP. XXVI. v. 11. ܠܐ ܡܬܚܫܒ] noſtri ܠܐ ܡܬܚܫܒ. v.17. ܒܗܝܠܘܬܐ] Uſs. ܒܗܝܠܘܬܐ, Poc. ܒܗܝܠܘܬܐ. v. 20. ܢܚܫܒ] noſtri ܢܚܫܒ. v.22. ܒܡܬܚܡ ܒܡܬܗ] noſtri ܒܡܬܚܡ ܒܡܬܗ ܒܡܬܗ.

CAP. XXVIII. v. 3. ܕܒܪ ܐܢܫ] ſic etiam Hard: noſtri ܒܪ ܐܢܫ. v. 10. ܐܪܢܘܬ] Hard. ܐܪܢܘܬ.

CAP. XXIX. v. 10. ܫܒܩܬܐ] noſtri, ܕܫܒܩܬܐ. Puto ܕ iſtud natum ex nota diſtinctionis, ut ܘ ſæpe initio verſiculorum, in Pſalmis. v. 17. ܡܢ ܒܥܕܢܗ] noſtri ܡܢ ܒܥܕܢܗ. v. 28. ܕܢܚܬ ܪܘܚܐ] noſtri ܪܘܚܐ. v. 32. ܒܝܬܗ ܗܘ] noſtri non habent ܗܘ: Hard. habet.

CAP. XXX. v. 12. ܡܬܚܬܗ] Poc. ܡܬܚܬܗ. v. 13. ܕܒܚܝܠ] ſic etiam Hard: noſtri ܕܒܚܝܠ.

CAP. XXXI. v.3. ܘܡܬܬܢܝܚ] noſtri ܘܡܬܬܢܝܚ. v. 9. ܒܚܕܘܬܐ] noſtri ܒܚܕܘܬܐ. v. 18. ܡܢ ܕܫܒܩ] ſic etiam noſtri: Hard. ܕܡܬܫܒܩ. Ib. ܒܪܢܫ] noſtri ܒܪܢܫ. v. 22. ܒܪܗ] noſtri ܒܪܗ.

CAP. XXXII. v. 8. ܘܒܬܪܗ ܘܡܢܬܐ] fortaſſe legendum ܘܡܢܬܐ.

CAP. XXXIII. v. 19. ܠܘܩܒܠܗ] noſtri ܠܘܩܒܠܗ.

CAP. XXXIV. v. 4. ܢܦܩ] Uſs. & Hard. ܢܦܩ ܢܦܩ: Poc. ܢܦܩ. v. 7. ܘܐܬܬܒܥ] noſtri, ܘܠܐ ܐܬܬܒܥ. v. 8. ܒܫܘܦܠܐ] noſtri ܒܫܘܦܠܐ.

CAP. XXXV. v.5. ܠܐ ܬܬܚܝܠ] Uſs. ܘܠܐ. v. 19. ܡܢ ܪܘܚܐ ܟܠܗ] noſtri ܡܢ ܪܘܚܐ. Ib. ܘܡܬܒܪܟ] noſtri ܘܡܬܒܪܟ, H. ܡܬܒܪܟ. v. 20. ܕܡܬܚܐ ܒܪܚܡܘܗܝ] noſtri ܕܡܬܚܐ ܒܪܚܡܘܬܐ ܒܪܚܡܘܗܝ. v. 24. ܘܠܒܢܝܢ ܗܠܝܢ] noſtri ܘܠܒܢܝܢ ܗܠܝܢ.

CAP. XXXVI. v.4. ܗܒܠܐ] Poc. ܕܒܪܢܐ. v.9. ܒܒܥܒܕܐ] noſtri ܒܒܥܒܕܘܬܐ.

CAP. XXXVII. v. 8. ܐܝܟ ܒܪܡ] Uſs. ܐܝܟ ܗܘ. v. 9. ܘܐܢ ܠܒܘܫܡ ܡܢܐ ܒܝܬܐ] Poc. ܠܒܘܫܡ ܡܢܐ ܒܝܬܐ ܘܐܢ: Uſs. ܠܒܘܫܡ ܡܢܐ ܒܝܬܐ ܘܐܢ. v. 27. ܒܓܘܗܝ ܢܦܫܗ] Uſs. ܒܓܘܗܝ ܢܦܫܟ ܘܡܫܬܘܠܚܐ ܢܦܫܗ. v. 29. ܐܝܟ ܐܢܫ ܐܝܬ] Uſs. ܐܝܬ ܐܢܫ ܐܝܟ ܐܢܫ.

CAP. XXXVIII. v.6. ܒܓܘܗ ܒܢܝܢܘܬܗ] noſtri ܒܓܘܗ ܒܢܝܢܘܬܗ. v. 8. ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ] fortaſſe ſcribendum ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ. v. 14. ܘܡܬܚܠ] Uſs. in marg. ܘܡܬܚܠ. v. 28. ܡܬܚܫܒ] noſtri ܡܬܚܫܒ, male. v. 30. ܠܐܝܟ ܐܢܫ] videtur ſcribendum ܐܢܫ ܐܝܟ. v. 34. ܘܡܬܚܫܒܢ ܒܚܫܒܢܐ] Uſs. ܒܚܫܒܢܐ ܒܚܫܒܢܐ ܘܡܬܚܫܒܢ, Gloſſema, qualia aliquot habuimus. v. 37. ܒܪܘܚܐ ܕܢܦܫܗ] Poc. ܘܢܦܫܗ.

CAP. XXXIX. v. 1. ܢܒܝܐ] Sic etiam Hard: noſtri, ܕܢܒܝܐ v. 5. ܒܒܥܘܬܐ ܢܦܫܗ] noſtri, ܒܒܥܘܬܐ ܢܦܫܗ. v. 10. ܡܬܚܠ ܘܡܫܬܒܚܢܘܬܐ] fortaſſe ܕܡܫܬܒܚܢܘܬܐ. v. 15. ܢܫܒܚܘܢ] noſtri ܢܫܒܚܘܢ. v. 19. ܒܢܝܢܘܬܗ] noſtri ܒܢܝܢܘܬܗ: Item, 20 & 39. ܡܬܚܙܝܢ. v. 29. ܘܐܦ] noſtri ܘܐܦ, male.

CAP. XL. v. 26. ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܟܠ] poſt hæc Hard. addit ܟܠܗ ܒܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ, nimirum tranſpoſito initio verſiculi ſequentis.

CAP. XLI. v. 15. ܒܟܠ ܠܐ ܬܥܒܕ] Uſs. ܐܦ ܒܟܠ ܠܐ ܬܥܒܕ per gloſſema. In Poc. deletum eſt ܐܦ, & ad marg. ܒܟܠ ܗ̄. ܐܦ ܒܟܠ ܕܬܥܒܕ ܗܘܝ ܢܛܝܪ ܘܚܦܝܛ Lege ܒܟܠ, id eſt, ſolicitus eſto, & cura, ut bonum ſit.

CAP. XLII. v. 19. ܘܡܚܘܐ ܟܣܝܬܐ] Uſs. ܘܡܚܘܐ ܟܣܝܬܐ ܘܓܠܝܬܐ, Gloſſ.

CAP. XLIII. v.5. ܕܒܪܗ] noſtri, ܘܒܪܗ. Ib. ܫܪܝܗܘܢ] ſic etiam noſtri; Hard. ܡܫܪܝܗܘܢ.

CAP. XLIV. v.3. ܘܡܢܗܘܢ] fortaſſe, ܕܡܢܗܘܢ. v.6. ܘܐܣܬܟܠܘ] noſtri ܘܐܣܬܟܠܘ. v. 9. ܐܝܟ ܕܠܐ] noſtri ܐܝܟ ܕܠܐ.

CAP. XLV. v. 2. ܒܥܘܫܢܬܐ] Hard. ܒܥܘܫܢܬܗ. v.8. ܕܒܥܒܕܐ] noſtri, ܒܥܒܕܐ. Ibid. ܕܪܘܚܬܐ ܒܢܘܗܪܐ] Hard. non agnoſcit ܪܘܚܬܐ.

CAP. XLVI. v. 1. ܕܒܪܐ] Uſs. ܕܒܪܐ. v. 2. ܫܡܝܐ] Uſſer. ܫܡܝܐ. v. 3. ܡܢ ܡܢܐ] Uſs. ܡܢܐ. v. 12. ܕܢܚܘܢ] noſtri ܕܢܚܘܢ. v. 15. ܘܢܗܪܘܢ] Uſs. ܘܢܗܪܘܢ, male. Ib. ܚܙܝܐ] Hard. ܚܙܝܐ.

CAP. XLVII. v. 23. ܢܚܫܒܬܐ] noſtri ܢܚܫܒܬܐ.

CAP. XLVIII. v. 28. ܐܬܚܘܝ ܘܡܫܬܘܕܥܢܐ] Uſs. ܕܡܫܬܘܕܥܢܐ.

CAP. XLIX. v. 3. ܕܬܟܝܠܘܬܐ] ſine dubio ſcribendum ܕܬܟܝܠܘܬܐ, etſi libri nihil juvant. v. 10. ܡܬܚܒܪܬܐ ܕܐܢܫܐ] noſtri, ܚܝܘܬܐ. v.14. ܕܡܫܬܡܥܝܢܘܬܗܘܢ] noſtri ܕܡܫܬܡܥܝܢܘܬܗܘܢ. v. 19. ܒܢܝܢܐ] Uſs. ܒܢܝܢܘܬܐ, forte ܒܢܝܢܘܬܐ.

CAP. L. v. 1. ܐܬܬܠܝܦ] Poc. ܐܬܬܠܝܡ. v. 6. ܡܢ ܡܢܐ] noſtri ܡܢܐ. v.15. ܕܫܡܫ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ] Uſs. ܕܫܡܫ ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ: Gloſſ. mox ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ] noſtri ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ.

CAP. LI. v. 17. ܘܡܬܚܫܒܢܐ] noſtri ܘܡܬܚܫܒܢܐ.

Ordo capitum per totum hunc librum, idem eſt in noſtris codicibus qui in Pariſienſi. In fine autem, ſic ܫܠܡܘ ܡܠܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܫܡܥܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܐܣܝܪܐ. *Huc uſq; verba Jeſu filii Simeon, quem filium Aſiro vocant.* Et ſtatim literis miniatis; ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܚܟܡܬܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܫܡܥܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܐܣܝܪܐ (Uſs. ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܣܝܪܐ) ܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫܡܐܐ. *Explicit liber iſte Sapientiæ Jeſu filii Simeonis, qui cognominatur filius Aſiro* (Uſſ. *qui cognominatur Sirach*) *continens verſus duo millia quingentos:*

BARUCH.

BARUCHI I.

PAG. I.

ܢܫܬܡܥܘܢ] fortaſſe ܢܫܬܡܝܥܘܢ. Ibid. ܡܛܐ ܠܟܠ] Uſs. ܡܛܠ ܟܠ. Ib. ܦܪܝܫ ܗܘ] Uſs. ܗܘ̣ܐ. Pag. 2. ܒܐܝܕܐ] Uſs. ܘܐܡܪ̈ܐ. Ib. ܕܢܫ̈ܐ] Uſs. ܗܘ ܢܫܐ ܕܢܫ̈ܐ: lege ܕܗܘ ܢܫܐ ܕܢܫ̈ܐ. Pag. 3. ܕܢܫܐ. ܘܠܐ ܠܚܡ] fortaſſe legendum ܢܫ̈ܐ ܠܐ ܠܚܡ. Ad finem in Uſs. ܫܠܡܬ ܐܓܪܬܐ ܩܕܡܝܬܐ *Finis Epiſt. primæ.*

BARUCHI II.

CAP. I.

VErſ 1. ܒܪ ܢܪܝܐ] non extat in noſtris codd. Ib. ܠܒܒܠ] forte, ut in Gr. ܒܒܒܠ. v.2. ܒܫܒܥܐ ܫܒܥ] MSS. ܒܫܒܥ. v.8. ܒܪ ܦܩܕܘ] lege in ſing. ܦܩܕ. v. 12. ܕܢܚܒܘܫܘ̄] lege ܕܢܚܒܘܫܘܢܗܘܢ.

CAP. II. v.4. ܐܢ̈ܫܝܢ] lege ܐܢܘܢ. v. 22. ܒܡܠܟܘܬܐ] lego ܒܡܠܟܘ̈ܬܐ in plur. e Gr. etſi contra libros.

CAP. III. v.5. ܒܥܡܟ] lego ܘܥܡܟ. v. 10. lego ܥ̇ܬܩܬ, non ܥܬܩ̇ܬ, ut in libris. v. 20. ܕܝܥܬܐ] lego ܕܝܕܥܬܐ. v.37. ܘܡܢܗ] Poc. ܒܬܪ ܡܢܗ ܘܡܢܗ.

CAP. IV. v. 1. ܘܕܒܪܝܢܐ] lego ܕܕܒܪܝܢܐ. v. 2. ܘܐܬܦܢܝ] lego ܘܐܬܦܢܝܘ. v. 17. ܘܡܫܡܫܢܝܬܐ] lego ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ. v. 22. lego ܡܛܠܬܗ ܕܫܡܥܬܐ, non ut in libris ܡܛܠ ܕܫܡܥܘܗܝ. v. 24. ܘܢܝܚܘܬܗܘܢ] lego ܕܢܝܚܘܬܗܘܢ. v. 26. ܕܒܢܘܪܐ] lego ܕܒܢܘܪ̈ܐ. v. 33. ܐܠܠܘܬܐ] lego ܐܠܠܘܬܐ.

CAP. V. v.5. ܠܠ ܡܪ̈ܘܡܐ] per hallucinationem poſitum eſt *cortinis:* legendum enim ܒܡܪ̈ܘܡܐ *in excelſis*: ut Judith c.14.v.1. v.8. ܒܠ ܐܝܠ̈ܢܐ] lego ܟܠ, ut in MSS.

CAP. VI. v. 3. ܗܐ ܕܝܢ ܗܐ] lege ܗܐ ܗ̇ܝܕܝܢ *tum ecce*. v. 42. ܘܦܫܦܫܝܢ ܒܫܦ̈ܐ ܦܬ̈ܐ] lego ܦܬ̈ܐ ܒܫܦ̈ܐ ܦܫܦܫܝܢ. v. 43. ܘܡܢ ܒܒܢ̈ܬܐ] lego e Gr. ܒܒܢܘܬܐ. Ib. ܐܬܗܦܟܬ ܕܐܬܚܫܒܬ] lego ܐܬܗܦܟܬ. v.46. ܒܒܪ ܕܢܗܘܘܢ] lego ܢܗܘܘܢ ܒܪܝ. v. 52. ܕܢܦܨܘܢ] lego ܕܢܦܨܘܢ.

SUSANNA altera eſt ex Poc. ſolo.

CAP. I.

VErſ. 5. ܐܚܐܒ ܘܨܕܩܝܐ] ad marg. Uſs. notatum eſt nomina Presbyterorum iſtorum extare apud Greg. Syrum. v. 9. ܒܗ ܕܪ̈ܥܝܢܝܗܘܢ] lego ܪ̈ܥܝܢܝܗܘܢ ܕܗܘܘ ſecundum Gr. v. 17. lego ܕܡܢܝ ܗܘܐ. v. 37. in utroque ܕܡܬܓܢܒܐ ܗܘܐ ܗܢܐ] lego ܗܢܘ, ut ſit pleonaſmus Syriacus. v. 41. ܕܝܢ̈ܐ ܗܘܘ] lego ܕܕܝܢ̈ܐ. 41. in Poc. ܐܝܟ ܕܚܙܝܬܘܢ ܒܥܝܢ̈ܐ] forte legendum ܕܚܙܝܬܘܢ ܒܥܝܢ̈ܝܟܘܢ, ut v. 26, 49, 50. v. 48 ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ] forte legendum ܒܢ̈ܝ. Ibid. ܐܝܟ] lego ܐܝܟܢ. v. 53. Poc. ܘܡܚܝܒܝܢ] lego ܘܡܚܠ ܕܝܢ̈ܐ.

Cantici III PUERORUM.

VErſ. 44. ܢܬܒܗܬܘܢ] lego ܢܬܒܗܬܘܢ. v. 63. lego ܕܫܡܝܐ, ut in Poc. In Cant. ܫܡܝ̈ܐ ܕܫܡܝ̈ܐ ܒܟܠ ܥܠ: nam in Pariſ. ܫܡܝ̈ܐ.

BELI & DRACONIS.

VErſ. 12. ܗܘܘ ܕܝܢ ܡܬܓܠܝܢ] forte legendum ܗܘܘ ܕܝܢ ܐܬܒܝܘ. v. 26. lego ܦܩܘܕ, ut e Greg. ad marg. in Uſſer. notatum eſt, nam in Uſſ. ܦܩܘܕ. Ibid. ܘܩܛܠܗ] Ib. Greg. ܘܩܛܠܗ. v. 30. ܘܗܘܐ ܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܗܢܐ ܡܠܟܐ] Hic ad marg. Uſſer. ܗܟܢܐ ܐܫܟܚܬ ܒܦܘܚܡܐ ܚܣܝܪܐ *Sic inveni mutilum in exemplari.* Reliqua e Cant. & Poc. v. 33. ܒܒܒܠ] lego ܒܒܒܠ.

MACCABÆORUM I.

CAP. I.

VErſ. 11. Noſtri ܕܦܢܝܢܘܗܝ. v. 17. Poc. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܡܠܟܐ: Uſſer. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ, recte. ܦܛܘܠܡܐܘܣ. v. 30. ܫܒܝܬܐ] noſtri ܫܒ̈ܝܬܐ in plurali. v.35. ܒܝܬܐ] orationis ἀκολουθία videtur poſtulare ܒܝܬܗ. v.41. ܕܢܗܘܘܢ] Uſs. ܕܢܗܘܘܢ. v.44. ܘܐܡܪ ܘܫܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܡܠܟܘܬܗ] noſtri ܘܡܠܟܘܬܗ ܕܟܠܗ ܐܓܪ̈ܬܐ ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ. v. 56. ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ] Poc. ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ, Uſs. ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ.

CAP. II. v. 7. ܘܢܦܫܗ] fortaſſe ܕܢܦܫܗ. v. 24. ܐܝܟ ܕܢܝܫܐ] ſcribe ܕܢܝܫܐ e Gr. etſi contra libros. v. 59. ܕܐܬܦܪܩܘ] Uſs. ܘܐܬܦܪܩܘ. v. 64. ܠܟܠܗܘܢ] noſtri ܠܟܠܗܘܢ male.

CAP. III. v. 28. ܚܝܠܐ ܫܢܬܐ] noſtri ܫܢܬܐ. v. 32. ܢܗܪܐ ܦܪܬ] noſtri ܢܗܪܐ. v. 37. ܒܒܒܠ] noſtri ܘܒܒܒܠ. v. 44. ܘܐܬܟܢܫܬ] Uſs. ܘܐܬܟܢܫܬ. v. 49. ܒܒܟ̈ܝܬܐ] noſtri ܒܟܝܬܐ. v. 58. ܕܢܬܛܝܒܘܢ] noſtri ܕܢܬܛܝܒܘܢ.

CAP. IV. v. 5. ܘܒܥܐ ܗܘܐ] fortaſſe ܘܒܥܐ. v. 18. ܒܩܪܒܐ ܕܡܠܟܐ] noſtri ܒܩܪܒܐ ܕܡܠܟܐ. v. 23. ܕܐܬܚܙܝܘ] ſcribe ܘܐܬܚܙܝܘ e Gr. v. 46. ܒܐܬܪܐ] non legitur in noſtris, v.51. ܒܟܘܪܣܝܐ] Uſs. ܕܟܘܪܣܝܐ. v.52. ܕܟܣܠܘ] noſtri ܒܟܣܠܘ.

CAP. V. v. 15. ܘܨܘܪ ܦܛܘܠܡܐܝܣ] noſtri, ܕܨܘܪ ܦܛܘܠܡܐܝܣ, tamen verſ. 21 in utroque, ܦܛܘܠܡܐܝܣ.

CAP. VI. v. 18. ܚܝܠܘܗܝ] noſtri ܕܚܝܠܘܗܝ. v. 20. ܫܢܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ] Uſs. ܫܢܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ. v. 46. ܠܬܚܬܘܗܝ] noſtri ܠܬܚܬܘܗܝ. v. 51. ܒܒܘܣܛܪ̈ܘܣ] Uſs. ܒܒܘܣܛܪ̈ܘܣ. v. 62. ܕܐܬܒܢܝ] noſtri ܘܐܬܒܢܝ. v. 63. ܕܐܚܪܘܗ ܠܟܪܟܐ ܡܕܝܢܬܐ] noſtri ܠܟܪܟܐ ܘܐܬܚܙܝ ܠܟܪܟܐ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܚܕ ܗܘܐ ܠܗ ܘܡܕܝܢܬܐ ܠܟܪܟܐ ܡܕܝܢܬܐ: omiſſis quæ inter duo ܠܟܪܟܐ interjecta erant, ſenſus in contrarium verſus fuerat.

CAP. VII. v. 32. ܘܒܪܢܫܐ] noſtri ܕܒܪܢܫܐ. v. 33. ܒܗܝܟܠܐ] noſtri ܒܗܝܟܠܗ. v. 43. ܘܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܗܢܐ ܕܝܠܗ] noſtri ܩܕܡ ܗܘ ܕܝܠܗ.

CAP. VIII. v. 3. ܕܡܛܠܬ ܟܠܗ] Uſs. ܡܛܠܬܗ.

CAP. IX. v.5. ܘܝܗܘܕܐ] Uſſ. ܝܗܘܕܐ: v.25.26.32.34.47.50. Uſſer. ܒܩܟܝܕܘܣ. v. 40. ܩܡܘ ܥܠܝܗܘܢ] noſtri, ܥܠܝܗܘܢ. v.51. ܒܒܒܝܕܒܬܐ] noſtri ܒܒܒܝܕܒܗܘܢ.

CAP. X. v.34. ܘܡܟܝܒܝܢ] noſtri ܘܡܠܐ ܕܝܢ male. v.37. poſt ܕܡܠܟܐ, addunt noſtri, ܘܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ (Uſſ. ܢܗܘܘܢ) ܘܢܗܘܘܢ ܕܡܠܟܐ ܒܡܗܝܡܢܘܬܐ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ. Ib. ܒܐܘܪܒܐ] Poc. ܒܐܘܪܒܐ. v. 50. ܒܕܡܫܬܡܫܝܢ] noſtri ܒܕܡܫܬܡܫܝܢ: Uſſer. etiam v.58. V. 64. ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ] Gr. poſtulant, ܘܡܕܝܢܬܐ. v.73. ܘܦܪܨܘܦܝܢ] noſtri ܦܪܨܘܦܝܗܘܢ. v. 85. ܐܝܟ] Poc. ܘܐܝܟ.

CAP. XI. v. 12. ܒܒܒܝܕܒܬܐ] noſtri ܒܒܒܝܕܒܬܗ. v. 33. ܘܫܠܡܝܢ ܥܡܢܐ] noſtri, ܫܠܡܝܢ ܕܗܘܘ ܥܡܢܐ. v. 73. ܒܫܡܫܘܗ] noſtri ܘܫܡܫܗ: lege e Gr. ܒܡܫܝܢ.

CAP. XII. v. 17. ܕܐܚܘܬܐ] noſtri, ܘܐܚܘܬܐ. v.21. ܠܠ ܡܘܕܝܐ] noſtri, ܘܟܠ. v. 37. ܒܫܦܝܢܬܐ] noſtri, ܒܫܦܝܢܬ.

CAP. XIII. v. 37. ܫܠܝܡܘܬܐ] libri, ܫܠܝܚܘܬܐ *legationem.*

CAP. XIV. v. 4. ܡܠܟܗܘܢ] noſtri, ܘܡܠܟܗܘܢ: fortaſſe ܒܡܠܟܗܘܢ. v. 20. ܐܘܕܒܢ] Poc. ܐܘܕܒܒܢ male. v. 21. ܢܘܡܢܝܣ. v.24. ܠܢܘܡܢܝܣ] in noſtris ſemper ܡܘܡܢܝܣ vulgato errore ܡ pro ܢ. ܐܘܕܒܒܢ] lego ܐܘܕܒܢ ut ſupra. ܕܡܘܣܪܘܢ] lege e Gr. ܕܡܘܣܪܘܢ. ܐܡܪܝܢ] lego ܐܡܪܝܢ ܕܢܗܘܐ. v. 43. ܘܕܢܗܘܐ] noſtri, ܕܢܗܘܐ.

CAP. XV. v. 2. ܒܫܡܟܘܢ] noſtri. ܘܒܫܡܟܘܢ.

CAP. XVI. v. 12. ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ] noſtri, ܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 14. ܒܡܒܝܢ] noſtri, ܕܒܡܒܝܢ. In fine noſtri, ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܡܩܒܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܒ̈ ܘܚ̈ ܣܘ *Explicit primus liber Macchabæorum, continens verſus MMDCCLXVI.*

MACCHABÆORUM II.

CAP. I.

VErſ. 7. ܕܡܠܟܘܬܗ] lego ܡܠܟܘܬܗ, ut in Gr. in fine Eſtheræ, ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολ. eſt, *anno quarto regni Ptol.* v.8. ܘܐܡܪ ܐܡܪܘ] lego ܘܐܡܪܘ & ܘܐܡܪ in plur. v.19. ܒܒܝܪܐ] ad marg. Poc. ܐܢܐ ܐܠܝܐ ܕܟܬܒܬ ܗܠܝܢ ܚܙܝܬ ܠܗܢܐ ܒܝܪܐ ܘܐܫܬܝܬ ܡܢܗ ܡܝܐ *Ego Elias qui* hæc *ſcripſi, vidi hunc puteum, & aquam ex eo bibi.* v. 20. ܘܫܕܪ] lego ܫܕܪ e Gr. v. 23. poſt ܕܢܗܘܐ ܗܘܐ ܒܟܠ ܡܠܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܒܡܠܟ puto ſequi debere quod paulo poſt poſitum eſt, ܕܡܠܬ ܕܢܚܡܝܐ ܕܒܡܠܬܗ.

CAP. II. v.2. ܘܝܗܒ] libri ܕܝܗܒ. v.9. ܕܐܝܟ] lego ܘܐܝܟ.

CAP. III. v.5. ܒܪܙܝܩܝܣ] Poc. ܠܪܙܝܩܝܣ. v.29. ܘܫܡܥ] videtur legendum ܘܐܫܬܡܥ. v.32. ܘܡܒܟܝܬܐ] lego ܕܡܒܟܝ. v. 34. ܠܗܘܢ ܐܠܐ ܐܢܫ] Gr. ܐܢܫ ܐܠܐ ܠܗܘܢ.

CAP. IV. v. 12. ܡܫܒܚܬܐ] lego ܡܫܒܚܬܐ e Gr.

CAP. V. v.9. ܕܢܫܬܐܪ] lego ܢܫܬܐܪ. v. 11. ܕܡܬܡܪ] lego ܕܡܬܡܪ.

CAP. VI. v.3. ܗܦܟܐ] lego ܦܟܐ. v. 4. ܘܡܘܬܢܐ] Uſſer. ܘܡܘܬܢܐ: lego ܕܡܘܬܐ. v. 8. ܕܐܬܡܢܝܢ] lego ܕܐܬܡܢܝܢ. v. 16. ܚܣܘܝܐ] Poc. ܚܣܘܝܐ: lego ܚܣܘܝܐ.

CAP. VII. v. 5. ܘܗܘܐ] Uſſer. ܗܘܐ. v. 7. ܘܡܩܒܠܘ] forte ܘܡܩܒܠܘ. v.36. ܕܒܝܫܐ] lego ܒܝܫܐ.

CAP. VIII. v. 9. ܕܡܬܢܝܢ] lego ܕܡܬܢܝܢ. v. 19. ܘܡܐܐ] ad marg. Poc. ܒܝܘܡܝ ܐܚܝܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܬܩܛܠܘ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. *In alio exemplari ſcriptum vidimus ducenta octoginta quinque millia.*

CAP. IX. v.4. ܕܒܝܬ ܟܢ ܗܘ] lego ܕܒܝܬ ܟܢ ܗܘ. v.28. ܐܬܚܫܒ ܒܐܘܪܚܐ] Uſſer. ܒܐܘܪܚܐ ܒܐܬܪܐ.

CAP. XI. v. 5. ܡܐܠܐ ܕܝܘܪܐ] lego ܕܝܘܪܐ. Ibidem ܘܡܫܘܚܬܐ ܟܕܐ] ܟܕܐ apud Bar Bahlul, XII ſignificat: igitur verſum eſt quaſi milliaria deeſſent. v. 25. ܘܡܫܝܢܗܘܢ] lego ܘܡܫܝܢܗܘܢ. v. 30. ܠܝܫܘܥ] lego ܕܝܫܘܥ.

CAP. XII. v.8. ܕܠܗܦ ܗܠܝܢ] lego ܗܦ. v.11. ܡܒܪܒܝܢ] lego ܡܒܪܒܝܢ. v. 18. ܡܫܒܚܐ] lego ܡܫܒܚܐ.

CAP. XIII. v. 20. ܘܐܬܠܒܫ ܡܠܐ ܕܝܘܪܐ ܒܡܠܬܗ] lego ܘܐܬܠܒܫ ܗܘ ܡܠܐ ܕܒܡܠ ܒܬܠܒܫ. v. 23 ܕܡܫܬܕܪ] lego ܕܡܫܬܕܪ.

CAP. XIV. v. 1. ܠܐ ܠܡܠܟܘܬܐ] lego ܠܡܠܟܘܬܐ ܠܐ ܗܘ, vel ܡܠܟܘܬܐ. v. 6. ܡܬܚܣܡܢܐ] lego ܡܬܚܣܡܢܐ, *zelatores.* v. 10. ܢܗܘܐ] lego ܕܢܗܘܐ. v. 16. ܕܢܫܒ] Sic lego propter Gr. Uſſer. ܕܢܫܒ. v. 22. ܒܚܫܝܐ] Poc. ܒܚܫܝܐ. v. 36. ܕܢܛܪ] lego ܢܛܪ in Imperativo.

CAP. XV. v. 17. ܝܚܝܕܘܬܗ] Uſſer. ܝܚܝܕܘܬܗ ܘܝܚܝܕܘܬܗ. v. 20. ܘܡܣܒܪ] Uſſer. ܡܣܒܪ.

MACCHABÆORUM III.

CAP. I.

VErſ. 12. ܕܢܦܩܘ] lego ܕܢܦܩܘ. v. 21. ܡܬܦܪܫܝܢ] fortaſſe legendum ܡܬܦܪܫܝܢ. v. 25. ܘܡܠܟܗܘܢ] lego ܕܡܠܟܗܘܢ.

CAP. II. v.19. ܠܐ ܫܦܝܪ ܠܗ ܘܢܬܟܬܫܘܢ] lego ܫܦܝܪ. v. 20. ܒܝܫܬܐ ܡܬܒܪܢܐ] lego ܡܬܒܪܢܐ in plur. v. 21. ܒܠܒܗ ܕܗܘܐ] lego ܒܠܒܗ. v. 29. ܕܬܒܪܬ ܘܬܟܠ] lego ܕܬܟܠ.

CAP. III. v. 7. ܕܢܦܫܗ] lege ܕܢܦܫܗ. v. 22. ܘܡܬܩܢܝܢ] ad marg. Poc. ܕܡܬܩܢܝܢ.

CAP. IV. v. 2. ܕܡܠܐ ܕܒܟܝܐ] lego ܕܒܟܝܐ. v.4. ܡܫܝܐ ܗܘܘ ܘܡܬܒܪܝܢ ܘܐܝܟ] conſtructio poſtulat ſingulare. v.7. ܡܫܒܚܐ] lego ܡܫܒܚܐ. v. 8. ܡܢ ܩܕܡ] ſic lego, nam in Uſſer. ܒܩܕܡ.

CAP. V. v.12. ܒܫܢܬܐ] Sic lego, nam in Poc. ܒܫܢܬܐ: in Uſſer. ܒܫܢܬܐ. v. 20. ܘܡܠܟܐ] lego ܕܡܠܟܐ.

CAP. VI. v. 10. ܡܢ ܒܬܪܗ] fortaſſe legendum ܡܢ ܒܬܪܗ ܗܘ. v. 21. ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ] Uſſer. ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ. v.26. ܒܪܒܘ] forte ܒܪܒܘ. Ibid. ܘܐܬܦܢܝܘ] lego ܕܐܬܦܢܝܘ. v.29. ܘܒܒܒܒܬܐ] lego ܒܒܒܒܬܐ. v.30. ܘܐܠܐ ܫܒܩܘ] lego ܫܒܩܐ ܐܠܐ.

CAP. VII. v. 5. ܘܐܬܐܣܪܘ] lego ܐܬܐܣܪܘ

Addenda & mutanda.

In Admonitione ad Lectorem per hallucinationem poſita eſt ætas codicis Prophetarum Cantabrigienſis, ea quæ, ſequiori manu paginæ vacuæ illita, prima ſe objecit. Nec memineram ad calcem libri, manu Scriptoris, Annum Græcorum milleſimum quadringenteſimum octogeſimum quintum annotatum eſſe, Conun poſterioris quarto, feria ſexta ſive paraſceue.

In Uſſer. ad Judicum cap. 19. v. 28. ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ
ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܗܘܐ ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܒܗܝ ܐܬܢܨܚܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ
ܐܬܢܨܚܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܥܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܒܬܪܟܢ
ܗܘ ܕܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܗܘ ܒܬܪܟܢ ܗܘܐ.
ܐܝܟ ܒܬܪܟܢ ܕܐܠܥܙܪ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܕܡܬܚܙܐ ܗܘ
ܒܬܪܟܢ ܗܘܐ ܡܢ ܕܡܝܬ ܗܘܐ ܦܝܢܚܣ ܕܗܘ ܒܪ ܐܠܥܙܪ
ܐܠܗܘܢ. ܐܠܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܕܫܘܦܛܐ ܕܗܘܐ ܢܘܢ. ܗܘ
ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܫܘܦܛܐ ܒܬܪܗ. ܘܗܢܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܐܝܬ. ܐܘ
ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܕܒܝܬ ܦܝܢܚܣ. ܐܘ ܕܡܬܚܙܐ ܕܡܫܘܕܥܢܐ. ܡܠܬܐ
ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܡܢ ܗܘ ܡܢ ܡܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܗܘܐ ܗܘܐ
ܡܫܘܕܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܡܬܚܙܐ ܕܐܝܬ ܦܝܢܚܣ ܘܗܘܐ ܗܘܐ
ܗܘ ܗܘܐ ܒܬܪ ܡܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܐܝܬ ܐܠܗܐ ܕܫܘܦܛܐ ܕܡܢ
ܡܫܘܕܥ ܗܘܐ ܕܫܘܦܛܐ.

Si verum eſt diebus Phinees filii Eleazar accidiſſe filiis Benjamin ut ſcriptum eſt, invenietur ante tempus Judicum (ſuppleo enim ܙܒܢܐ) *tempore mortem Jeſu filii Nun in ſequente, accidiſſe. Quod ſi tempore Judice,* *Judices inſecuto, prout ordo Scripturæ hujus poſtulat, invenietur Phinees iſtum filium* Eleazar *non fuiſſe, ſed alium qui in ſerie temporis Judices ſecutus ſit, ante ætatem* Eli *ſacerdotis. Itaque alterum duorum, vel ſynonymia ingreſſus eſt error, vel hiſtoriæ ordine: Phinees enim filius* Eleazar *a diebus Moſis cognoſcitur, temporeque Jeſu filii Nun, & poſt eum, octoginta annis miniſtravit, & mortuus eſt. A quo tempore ad illud inveniuntur anni plus tercentum.*

Ad initium I Samuelis. ܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ ܗܘ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܠܘܝ ܗܘ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܩܘܪܚ ܐܝܬܘܗܝ ܟܕ ܡܢ ܗܘ ܙܒܢܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܥܕܡܐ ܠܗܢܐ ܙܒܢܐ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܢܒܝܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܬܠܬܡܐܐ ܫܢ̈ܝܢ ܕܒܗܝܢ ܗܘܘ ܕܝ̈ܢܐ ܬܫܥܣܪ ܚܕ ܒܬܪ ܚܕ. ܘܐܦ ܒܕܘܟܝܬܐ ܐܝܬ ܕܫܒܩ ܐܠܗܐ ܠܥܡ̈ܡܐ ܚܢ̈ܦܐ ܕܢܫܬܠܛܘܢ ܥܠ ܥܡܐ ܕܐܪܓܙܗ ܠܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܕܝܢ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܐܬܝܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܒܐܠܦ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢ̈ܝܢ. ܘܐܬܢܒܝ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢ̈ܝܢ. ܘܗܘܐ ܒܗ ܫܘܪܝܐ ܬܪܝܢܐ ܕܢܒܝܘܬܐ ܒܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Samuel Propheta de tribu Levi genereq; Koræ fuit, cum a tempore Jeſu filii Nun ad hoc uſq; tempus, nullus apparuiſſet Propheta in Iſrael, ſpatio tercentum annorum quo Judices XIX populo præfuerunt unus poſt alium: Et in locis etiam quibuſdam permiſit Deus ut Gentes quædam profanæ dominarentur populo qui Dominum irritaverat: præceſſit autem Samuel adventum Meſſiæ annis MXXXV, prophetavitque annis XL. Et in eo factum eſt ſecundum initium Prophetiæ in populo Iſraelis.

Initio Jobi, ratio poſtulat ܫܢܝܢ ܗ̄ D, ܘܬܫ̄ܥܡܐܐ̄ MDCCCCXXV, ſignificare. Verum Bar Bahlul in voce ܪܘܫܐ literas Alphabeti ab ܐ unitates, millenarios, myriades ſignificare agnoſcit, non centenarios. Hæſitabam igitur, donec moneret Poc. noſter repeiiſſe ſe apud ſcriptorem quendam Syriacum poſt ܬ̄ 400. ܗ̄ 500. ܘ̄ 600. ܙ̄ 700. ܚ̄ 800. ܛ̄ 900. ܝ̄ 1000. Sed initio Proverbiorum ܕܘܢܘܗ ſunt DCCCC & LV.

Eſther. Cap. 1. v. 5. c. 7. v. 8. ܒܝܬܘܢܐ Syriacum ad formam & ſignificationem Hebraici הביתן factum, una voce *palatium interius* ſignificare videtur, ad mentem Abenezræ.

Eſdræ ſecundum LXX. *i*. Cap. 1. v. 5. ܒܗܝ ܐܘܪܐ reddidi quod hæc lectio ferre videbatur. Verum legendum videtur ܒܪܒܘܬܐ ἐν μεγαλειότητι, Cap. 8. v. 3. ܐܘܟܠܗܘܢ] lege ܐܟܠܐ, delendum. Tobiæ Cap. 6. v. 8. ܐܬܬܐ] lege ܐܬܐ. Suſannæ v. 17. ܐܫܢܐ] *Saponariam* dixi, virtutis ſimilitudine. Cæterum ܐܫܢܐ Arab. eſt أشنان ſecundum Bar Bahlul & Bar Ali Lexicographos Syriacos, id eſt, *Alkali*. 2 Maccab. Cap. 11. v. 5. Adde: Fortaſſis autem, ſi *milliaria* deleas, ſeptemdecim ſtadia (hoc enim eſt ſecundum Bar Bahlul ܪܒܘ ܐܣܛܕܘܣ) vera eſt diſtantia Bethſuræ ab Hieroſolymis, non, ut in Græco, quinque. Sic nullum erit in hac lectione vitium. Monendum autem eſt occurrere in libris quos Latinos edimus, voces quaſdam, quas neq; in Bibliorum codice, aut apud Ferrarium, ſed neq apud Bar Bahlul Erpenianum Academiæ Cantabrigienſis, nec Bar Ali qui eſt penes Poc. noſtrum, reperias: quas proinde ad ſenſum loci ubi inveniuntur, reddidi. Eſther Cap. 8. v. 10. ܬܘܩ̈ܒܠܐ. Job. Cap. 3. v. 9. ܐܬܢܝܬܐ. Cap. 8. v. 2. ܪܘܡܒܐ. Cap. 9. v. 7. ܓܘܣܡܬܐ. Cap. 10. v. 6. ܩܣܛܝܢ. Judith. Cap. 13. v. 8. ܢܫܝܪܐ. v. 10. ܢܫܝܪܐ ut & Cap. 16. v. 11. 2 Macc. Cap. 2. v. 26. Cap. 15. v. 3. ܐܬܪܐ. 2 Macc. ܩܛܠܢ. 3 Macc. ܡܫܩܠܢ. 3 Mac. Cap. 11. v. 9. ܡܬܚܫܠܢ. Aliæ ſunt voces quas e Græco mutuo ſumptas exiſtimo Tob. Cap. 2. v. 11. ܚܪܙܘ χέζω. Judith Cap. 8. v. 9. ܦܪܓܣܘܬܗ ἡ παρρησία αὐτῆς. Eſdræ Cap. 3. v. 6. ܩܣܪܐ Cεσρά. C. 5. v. 55. ܟܪܦܬܐ χάρρα. Cap. 9. v. 11. ܐܬܢܝ ἄθνης. Judith Cap. 11. v. 1. ܐܬܪܣܝ θάρσει. Cap. 13. v. 10. ܡܓܠܐ ܪ̈ܘܬܐ μαγάλας: forte & Tob. Cap. 3. v. 11 ܡܢ ܚܕܐ, eſt Gr. μία μιᾶ, ut ܡܓܪܘܣ. Suſannæ v. 51. ܦܪܩܘ ܘܐܦܠܚܘܢ ܡܢܟܘܢ verte, *meu ſeductæ ſunt a vobis.*

Collatio trium exemplarium N. T. viz. Viennenſis, Guid. Fabricii, & Martini Troſtii, cum noſtro Pariſienſi.

IN MATTHEO.

CAP. 12. verſ. 2. ܒܫܒܬܐ] Vienn. Guid. & Troſt. ܒܫܒܬܐ. C. 13. v. 27. ܗܘܐ ܠܐ] V. G. et T. ܠܗ. v. 35. ܕܥܠܡܐ] V. G. & T. ܕܥܠܡܐ. C. 23. v. 37. ܦܪܘܓܗ̈] G. Plant. & Troſt. ܦܪܘܓܗ. C. 26. v. 73. ܒܣܘܓܐܐ] V. & T. ܒܣܘܓܐܐ. C. 27. v. 20. ܢܫܐܠܘܢ ܠܗܘܢ] ſic Plant. G. & V. T. autem ܢܫܐܠܘܢ. v. 35. ܕܢܬܡܠܐ ܡܕܡ ܕܐܬܐܡܪ ܒܝܕ ܢܒܝܐ ܕܐܦܠܓܘ ܢܚܬܝ ܠܒܫܝ ܒܝܢܬܗܘܢ ܘܥܠ ܠܒܘܫܝ ܐܪܡܝܘ ܦܣܐ desunt in noſtro Par. habentur autem in V. G. & T. C. 28. v. 6. ܘܐܬܡܨܝܬ] T. ܐܬܡܨܝܬ.

IN MARCO.

CAP. 2. v. 26. ܐܒܝܬܪ] G. et T. ܐܒܝܬܪ. v. 28. ܡܪܗ] G. et T. ܡܪܗ. C. 5. v. 13. ܘܒܥܘ] G. T. et P. ܘܒܥܘ v. 14. ܐܝܟ ܕܢܚܙܘܢ] T. ܐܝܟ ܕܚܙܘ. C. 6. v. 56. ܒܫܘܩܐ ܒܟܢܫܐ ܕܟܢܫܘܗܝ] V. G. et T. ܒܫܘܩܐ ܕܟܢܫܐ. C. 7. v. 8. ܡܫܡܠܝܢ] V. G. T. et P. ܡܢ ܡܫܡܠܝܢ. Vide L. de Dieu in locum, p. 189. C. 9. v. 25. ܐܬܚܙܝ] G. T. et P. ܐܬܚܙܝ. v. 22. ܒܝܫܐ] ſic & V. Sed G. T. et P. ܒܝܫܐ. C. 12. v. 29. ܩܕܡܝܐ] ſic et G. Sed V. T. & P. ܩܕܡܝܬ. C. 13. v. 8. ܪܘܫܐ] G. T. ܪܘܫܐ. C. 14. v. 37. ܢܬܒܝܟ] G. T. ܢܬܒܝܟ. C. 15. v. 20. ܐܪܓܘܢܐ] V. G. & T. ܐܪܓܘܢܐ. C. 16. v. 14. ܒܫܘܠܡܐ] V. G. T. & P. ܒܫܘܠܡܐ.

IN LUCA.

CAP. 1. v. 14. ܘܚܕܘܬܐ] V. G. T. & P. ܘܚܕܘܬܐ. v. 27. ܒܝܬܗ] ſic G. Sed V. T. et P. ܒܝܬ. v. 75. ܒܟܐܢܘܬܐ] ſic V. et G. Sed Troſt. Plant. et Tremel. ܒܟܐܢܘܬܐ ܘܒܙܕܝܩܘܬܐ. C. 2. v. 44. ܡܬܝܕܥܢܝܗܘܢ] V. G. T. & P. ܡܬܝܕܥܢܝܗܘܢ. C. 9. v. 17. ܘܐܬܪܘܝ] V. G. T. & P. ܘܐܬܪܘܝ. v. 19. ܕܐܢܫܝܢ] V. G. T. & P. ܐܢܫܝܢ. C. 12. v. 11 ܐܦܣܩܝܢ] G. T. ܐܦܣܩܝܢ. v. 19. ܢܦܫܝ] V. G. & T. ܢܦܫܝ. C. 13. v. 9. ܒܡܫܬܘܬܐ] V. G. et T. ܒܡܫܬܘܬܐ. C. 16. v. 7. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܐܐ ܟܘܪ̈ܝܢ ܐܡܪ ܠܗ] V. G. & T. ܐܡܪ ܠܗ ܡܐܐ ܟܘܪܝܢ ܐܡܪ ܠܗ. C. 17. v. 29. ܟܒܪܝܬܐ] V. G. & T. ܟܒܪܝܬܐ. C. 18. v. 40. ܢܩܪܒܘܢܝܗܝ] V. G. T. & P. ܢܩܪܒܘܢܝܗܝ. C. 19. v. 15. ܡܢܐ ܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ] V. G. T. & P. ܡܢܐ ܡܢܗܘܢ ܟܠ ܚܕ. v. 28. ܩܕܡ] V. G. & T. ܩܕܡ. v. 31. ܕܡܪܢ] V. G. T & P. ܡܪܢ. C. 20. v. 9. ܢܨܒ] V. G. T. et P. ܢܨܒ.

IN JOHANNE.

CAP. 2. v. 14. ܒܗܝܟܠܐ ܕܝܗܘܕܝܐ] ſic V. Sed T. et P. ܒܗܝܟܠܐ ܕܡܙܒܢܝܢ. C. 3. v. 30. ܘܠܐ] V. G. T. et P. ܘܠܐ ܗܘܐ. C. 4. v. 36. ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ] V. G. T. et P. ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ. C. 5. v. 18. ܕܐܒܘܗܝ] V. G. T. et P. ܐܒܘܗܝ. C. 6. v. 39. ܕܢܩܝܡܝܘܗܝ] ſic G. P. et Trem. T. autem ܕܢܩܝܡܝܘܗܝ ܐܢܐ. C. 7. v. 28. ܠܗ ܝܕܥܝܢ] T. ܠܗ ܝܕܥܝܢ. C. 8. v. 16. ܐܢܐ ܕܝܢ] G. T. ܕܝܢ. C. 9. v. 35. ܐܢܬ ܡܗܝܡܢ] T. ܐܢܬ ܡܗܝܡܢ: V. G. et P. ܡܗܝܡܢ ܐܢܬ. C. 10. v. 38. ܘܒܗ ܗܘܐ] in T. ܗܘܐ deeſt. C. 15. v. 22. ܠܗܘܢ ܚܛܝܬܐ] in G et T. ܠܗܘܢ deeſt. C. 16. v. 24 poſt ܫܐܠܘ in T. habetur ܘܠܐ ܡܕܡ, uti videtur, mendoſe. C. 17. v. 23. ܘܐܚܒܬ] V. T. ܘܐܚܒܬ. C 19. v. 13 ܓܒܬܐ] V. G. et T. ܓܒܬܐ. C. 21. ſub finem ܘܐܡܝܢ] in T. et P. deeſt.

In ACTIS *Apoſtolorum*. CAP. 1. v. 21. ܘܒܢܦܩ] T. ܘܒܢܦܩ ܗܘܐ. C. 3. v. 13. ܠܗ] T. ܗܘ ܠܗ. C. 12. v. 20. ܕܡܠܟܘܬܐ] G. ܕܡܠܟܘܬܐ. C. 13. v. 4. ܣܠܘܩܝܐ] G. ܣܠܘܩܝܐ. C. 16. v. 37. ܦܘܠܘܣ] G. ܦܘܠܘܣ. C. 17. v. 14. ܣܝܠܐ ܘܛܝܡܬܐܘܣ] T. ܣܝܠܐ ܘܛܝܡܬܐܘܣ. v. 31. ܒܗ ܡܢ] T. P. ܒܗ ܡܢ ܐܩܝܡܗ. C. 25. v. 5 ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ] T. ܕܐܝܬ ܒܗ. v. 18. ܩܛܝܓܘܪ̈ܐ] V. G. T. et P. ܩܛܝܓܘܪ̈ܐ. C. 27. v. 12. ܣܬܘ] T. ܣܬܘ ܗܘܐ. v. 25. ܠܐܠܗܐ] G. T. ܠܐܠܗܐ. C. 28. v. 28. ܦܘܪܩܢܐ] T. ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܠܗܐ.

In Epiſtola ad ROMANOS. CAP. 2. v. 3. ܐܬܚܘܝܘ] V. T. et P. ܡܕܡ ܐܬܚܘܝܘ.

CORINTH. I. In titulo ܐܬܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܕܩܕܝܫܝܢ] deſunt in T. C. 7. v. 9. ܢܣܒܘܢ] G. T. ܢܣܒܘܢ. C. 9. v. 9. ܕܠܐ ܬܚܒܘܫ] T. ܕܠܐ ܬܚܒܘܫ. C. 10. v. 12. ܘܐܬܡܠܟܘ] ſic V. G. et P. Sed T. ܘܐܬܡܠܟܘ.

CORINTH. II. CAP. 2. v. 6. ܐܬܟܪ] V. T. ܐܬܟܪ.

GALAT. CAP. 4 v. 9. ܠܣܛܘܟܣܐ ܕܒܥܠܡܐ] T. ܠܣܛܘܟܣܐ.

PHILIPP. In tit. ܘܐܬ] T. deeſt. CAP. 1. v. 1. ܦܝܠܝܦܘܣ] T. ܦܝܠܝܦܘܣ.

COLOSS. In tit. ܘܐܬ] T. deeſt. CAP. 4. v. 16. ܩܪܘܗ] T. P. ܩܪܘܗ.

THESSAL. I. In titulo. ܘܐܬ] T. deeſt.

THESSAL. II. In titulo ܘܐܬ] T. deeſt. CAP. 3. v. 5. ܡܣܝܒܪܢܘܬܐ] G. T. ܡܣܝܒܪܢܘܬܐ.

TIMOTH. I. In titulo. ܘܐܬ] T. deeſt.

TIMOTH. II. CAP. 3. v. 7 ܡܫܟܚܝܢ] T. P. ܡܫܟܚܝܢ. C. 4. v. 13. ܟܪ̈ܟܐ] T. ܟܪ̈ܟܐ C. 6. v. 20. ܒܪ] T. ܒܪ.

HEBR. CAP. 6. v. 8. ܡܫܬܠܡܢܘܬܐ] G. T. ܡܫܬܠܡܢܘܬܐ.

TIT. CAP. 1. v. 1. ܘܡܫܝܚܐ] T. P. ܡܫܝܚܐ.

PETR. I. In titulo ܘܐܬ] T. deeſt. CAP. 1. v. 10. ܕܐܬܠܚܡܘ] G. T. ܕܐܬܠܚܡܘܢ. CAP. 5. in fine ܐܡܝܢ] T. deeſt.

JOHANN. I. In titulo ܘܐܬ] T. deeſt. C. 2. v. 24 ܡܩܘܝܢ] T. ܐܢܬܘܢ ܡܩܘܝܢ.

NOTATIONES VARIANTIS LECTIONIS,

Ex optimis quibuſque exemplaribus diligenter collectæ

A MARTINO TROSTIO.

IN MATTHÆO.

CAPUT I.

VERS. 20. ܡܢ ܪܘܚܐ ܗܘ ita codex Viennenſis. Guido Fabricius ܪܘܚܐ ܗܘ. Vide Andreæ Maſii Grammat. fol. 56. col. 2. Caſp. item Waſeri, pag. 39.

CAP. III. v. 16. Raphelengius ex MS. Colonienſi legit ואתפתחו *& aperti ſunt*. Editiones impreſſæ, & verſio Arabica ܐܬܦܬܚ.

CAP. V. v. 6. ܕܟܦܢܝܢ ita Viennenſ. & Bertram. p. 103. vide etiam Luc. 1. 53. cap. 6. 21. 1 Cor. 4. 11. Guido ܕܟܦܢܝܢ. v. 13. תתמלח *ſalietur*: Tremellius. Libri impreſſi ܬܬܡܠܚ. Vide notas ad v. 34. cap. 24. Matthæi. v. 17. דאשרי *ut deſtruam*: Tremel. Editiones cæteræ ܕܐܫܪܐ. v. 23. ܐܒܐ ita codex Vienn. Maſius in peculio Syro fol. 4. & editio N. T. Syriaci Plantin. in 8. Tremellius, Guido, exemplar Pariſienſe, & Bertram. p. 385, legunt ܐܒܐ ab Hebr. אֵיבָה *inimicitia*. v. 24. והידין תוב קרב *& tunc redi, offer*. Tremell. Codices cæteri ܬܐ.

CAP. VI. v. 2 קֳדָמָךְ ita Tremellius. Vide meum Lexicon Syrum. v. 7. ܘܡܨܠܝܢ ܐܢܬܘܢ Viennenſis editio, Guido, & Pariſienſe exemplar, Ann. 1584. apud Joan. Bene-natum in 4. excuſum. Tremellius vero ex MS. legit דַּמְצַלִין Confer Marc. 11. 24. Luc. 11. 2. Raphelengii MS. habet דַּמְצַלִיתּוּן Ib. ܕܡܨܠܝܢ. Ita Viennenſ. & Guido. Tremell. & Rapheleng. ex MS. ܕ rejiciunt. v. 17. ܐܦܝܟ *faciem tuam*: ita Guido, Tremel. Plantini editio in 8. & Pariſienſe exemplar. Viennenſ. editio rectius legit ܐܦܝܟ Vide Luc. 21. 35. 2 Cor. 1. 11. c. 10. 1. c. 11. 20. Gal. 1. 22. 1 Theſſ. 2 17. cap. 3. 10. v. 23. ܚܫܘܟܐ ܗܘ *tenebræ ſunt*. Guid. v. 28. עָוְלִין *nent*. Tremel. v. 29. ܫܠܝܡܘܢ Ita Vienn. & Tremel. Guido & reliqui ܫܠܝܡܘܢ Vide Matth. 1. 6, 7. c. 12. 42. Luc. 11. 31. c. 12. 27. Joh 10. 23. Act. 3. 11. c. 5. 12. c. 7. 47.

CAP. VII. v. 16. ܡܢ ܐܛܕܐ Viennenſ. & Guido. vide Hebr. 6. 8. v. 27. וַנְחֵית *& deſcendit*. Tremellius.

CAP. VIII. v. 32. וַאמַר לְהוּן ישוע *& ait illis Jeſchua*. Trem. & exemplar Pariſ. Edit. cæteræ copulam omittunt.

CAP. X. v. 9. ܒܟܝܣܝܟܘܢ Viennenſ. Trem. & Guido ex MS. ܒܟܝܣܝܟܘܢ *in crumenis veſtris*. v. 10. ܘܠܐ ܬܪܡܠܐ *neque viatorium ſaccum*. ita libri impreſſi Trem. legit תַּרְמִילָא Vide Marc. 6. 8. Luc. 9. 3. c. 10. 4. c. 22. 35, 36. v. 41. ܒܫܡ ܙܕܝܩܐ *in nomine juſti*. ita Viennenſ. Guido legit ܙܕܝܩܐ

CAP. XI. v. 16. ܠܛܠܝܐ ita Viennenſ. & Guido. vide Matth. 2. 16. cap. 21. 15. Luc. 7. 32. c. 18. 16. Joh. 21. 5. v. 20. ܚܝܠܐ Viennenſis & Guido.

CAP. XII. v. 23. ܒܟܠܗܘܢ Viennenſ. Tremell. & Guid. ex MS. ܒܟܠܗܘܢ v. 40. ܠܠܝܐ Viennenſ. v. 45. וְעָאלִין וְעָמְרִין *& ingrediuntur & habitant*. Trem.

CAP. XIII. v. 4. ܘܐܬܐ ܦܪܚܬܐ *& venit avis*. Ita Viennenſ. & edit. cæt. Trem. וַאתָא v. 16. דְּשָׁמְעִין *quæ audiunt*. Tremel. v. 22. ܘܐܬܚܢܩ Ita Guid. Trem. & exemplar Pariſienſe. Plantini in 8. legit ומועיי v. 29. ܕܠܡܐ ܐܢܬܘܢ Viennenſ. Trem. ex MS. מְנַבְּין et ita quoque edit. cæteræ legunt. v. 30. ܘܐܣܘܪܘ ita Viennenſ. Trem. Rapheleng. et Guid. ex MS. reſtituunt ܘܐܣܘܪܘ *& ligate*, ut habet codex Græcus, et verſio Arabica. v. 32. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܙܪܥܘܢܐ ita codex Viennenſis, Guidonis, et Plant. Trem. et exemplar Pariſ. מִן בְּלְהֵין vide 1 Cor. 15. 38.

CAP. XIV. v. 1. ܛܛܪܪܟܐ ita Guid. Editiones cæt. ܛܛܪܪܟܐ v. 4. ܕܬܗܘܐ ita Viennenſ. Tremellius et reliqui דתהווא v. 22. ܠܡܥܒܪܘ ita Viennenſ. Tremel. ex MS. ſyllabam ܗܘ omiſſam repoſuit.

CAP. XV. v. 19. נִפְּקִין et v. 20. מְשַׁנִין Tremellius.

CAP. XVI. v. 2. ܫܦܝܐ ܗܘ *ſerenitas futura eſt*. Guid. v. 3. ܣܬܘܐ ܗܘ *hyemalis tempeſtas futura eſt*. Guid. v. 17. ܒܪ ܝܘܢܐ ita Guido. vide Joh. 1. 43 c. 21. 17.

CAP. XVII. v. 4. ܬܠܬܐ Guido. v. 6. ܠܐܦܝܗܘܢ Vienn. Guid. ܠܐܦܝܗܘܢ v. 17. ܐܗܘܐ ita Viennenſ. Guid. legit ܐܗܘܐ vide Bertram. pag. 277. et hæc ſequentia loca; Matth. 17. 20. Luc. 1. 32. c. 17. 35. 1 Cor. 14. 34. et Bertram. p. 292.

CAP. XVIII. v. 6. ܪܚܝܐ ܕܚܡܪܐ *mola aſinaria*: ita Vienn. Trem. et editio Plantini in 8. Guido Fabr. et edit. Pariſienſis ܕܚܡܪܐ vide Marc. 9. 42. v. 12 ܘܠܒܥܐ Viennenſ. Guido ܠܒܥܐ vide v. 13. Luc. 15. 4, 7. v. 16. ܕܒܪ ܥܡܟ *accipe tecum*. ita Viennenſ. Guid. et editio Plant. in 8. Trem. et edit. Pariſ. דוק וְתִמְצָא עַמָּךְ

CAP. XIX. v. 2. ܟܢܫܐ Viennenſ. et Tremellius. vide Matth. 4. 25. c. 9. 10. Guido, editio Pariſienſis, et Plantini סניאא. v. 11. ܡܨܐ ܠܗ ܡܠܬܐ *capax ſermonis*: ita Vienn. Trem. perperam legit ספקלא v. 16. ܡܢܐ ܛܒܐ ita libri impreſſi. Tremel. אֶנָא דְטָב

CAP. XX. v. 12. ܘܐܫܘܝܬ *& pares feciſti*. Vienn. Guido Fabr. ܘܐܫܘܝܬ vide Bertr. p. 309. v. 33. ܕܢܬܦܬܚܢ ܥܝܢܝܢ *ut aperiantur oculi noſtri*. ita Vienn. et cæteræ. Tremel. עֵינַן

CAP. XXI. v. 16. ܐܘܠܝܬ ܠܬܫܒܘܚܬܐ ita Viennenſ. et Guido Fabr. Trem. legendum cenſet תַּקֵּנְתְּ Judicent hujus linguæ periti. v. 41. ܒܙܒܢܝܗܘܢ ita Viennenſ. et Trem. Guido, Plant. edit. in 8. et exemplar Pariſ. plural. legunt ܒܙܒܢܝܗܘܢ v. 42. ܡܢ ܠܘܬ ita diviſim legunt Viennenſ. Guido, edit. Plantini et Pariſienſ. vide etiam Luc. 15. 29. 1 Cor. 13. 8. Trem. legit מִמְּתוּם conjunctim. v. 45. ܕܥܠ Viennenſ. et Guido Fabr.

CAP. XXII. v. 16. ܘܠܐ ܐܟܦܐ ܠܟ ܕܐܢܫ *neque accipis curam*: ita legunt Viennenſ. Guid. et Buxtorf. in Gram. Chald. p. 41. Dan. 2. 37. exſtat. אַנְתְּה Trem. Editio Plant. et exemplar Pariſ. legunt. אנת abſq; olaph. v. 17 Sequentia verba in Trem. deſunt, שַׁלִּיט לְמִתַּל כְּסַף רִישָׁא לְקֵסַר או לָא *licet dare pecuniam, capitatim Cæſari, nec ne?* v. 23. קְרֵבוּ לֵה *acceſſerunt ad eum*. ita Trem. Editiones cæteræ omittunt לֵה Ibid. ܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܕܡܝܬܐ *non eſt reſurrectio mortuorum*. Ita Viennenſ. et Guido Fabr. Cæteri libri impreſſi legunt חַיִּת vide etiam 1 Cor. 15. 12, 13, 21, 42. v. 34. אַכְּחַד *pariter*. Trem. Edit. cæt. cum א in fine.

CAP. XXIV. v. 5. ܢܛܥܘܢ ita Vienn. Guido legit ܢܛܥܘܢ *ſeducent*. v. 17. In codice Viennenſi deerat ultima vox v. 17, et integer verſus 18. quem Trem. et Guid. ex MS. repoſuerunt. v. 20. ܒܣܬܘܐ *in hyeme*. Viennenſ. Guido ܣܬܘܐ v. 34. ܕܠܐ ܬܥܒܪ ܫܪܒܬܐ *quod non præteribit generatio*. Ita Viennenſ. Trem. et Luc. 21. 32. Waſerus in Gram. p. 111. Buxtorf. in Chald. Gram. p. 61. Guido vero, Plantini editio, et Pariſ. exemplar ܬܥܒܪܝܢ cum *Jud* in fine. vide Gram. Andr. Maſii fol. 23. et Caſp. Waſeri p. 110. Ibid. ܕܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܢܗܘܝܢ *iſta omnia fiant*. Ita Viennenſ. vide etiam Luc. 21. 32. Guido et edit. Pariſ. legunt. ܢܗܘܘܢ.

CAP. XXV. v. 8. ܕܡܢܟܝܢ Guido. Trem. v. 8. 9. 11. עֵמְּכִין v. 44. ܒܐܣܝܪܐ Guido. vide meum Lexicon Syrum.

CAP. XXVI. v. 25. ܐܢܐ ܗܘ et c. 27. v. 6. ܕܡܐ ܗܘ Guido.

CAP. XXVII. v. 7. ܕܦܚܪܐ Idem. Confer. v. 10. et Rom. 9. 21. v. 20. ܕܢܫܪܐ ܠܗܘܢ *ut ſolveret eis*: ita Viennenſ. Guido et edit. Pariſ. Trem. et Rapheleng. ex MS. reſtituerunt תשאלון *ut peterent*, ut habent textus Græcus, et verſio Arabica. v. 63. ܡܬܩܝܡ Guido.

IN MARCO.

CAP. I.

VErſ. 11. ܘܩܠܐ ܗܘܐ *& vox facta eſt*; ita Viennenſ. Guid. editio Plantini et Pariſ. Tremell. וְקָלָא הֲוָת vide Matth. 17. 5. Marc. 9. 7. Luc. 3. 22. c. 9. 35, 36. Joh. 12. 30. Act. 2. 6. c. 10. 15. c. 12. 22. v. 27. ܡܢܐ ܗܘ Guido Fabricius.

CAP. II v. 15. דאתו בתרה *qui venerant poſt eum* Tremell. Reliquæ editiones habent ܘܐܬܘ ut legunt codex Græcus et verſio Arabica. v. 22. אבדין Tremellius.

CAP. III. v. 3. במצעיתא *in medium*. Tremellius. v. 29. דינדף ברוחא *blaſphemaverit contra Spiritum*. Tremel. Hujus conſtructionis exemplum unicum offendi in N. T. vide Lexicon meum Syrum. Reliquæ editiones habent ܕܢܓܕܦ ܥܠ ܪܘܚܐ

CAP. IV. v. 19. עאלין חנקין & v. 32. דבטלליה item v. 38. דמיך Tremel. v. 40. ܠܡܢܐ ܕܚܝܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܗܟܢܐ vox הכנא exulat ab editione Tremell.

CAP. V. v. 1. ואתו *& venerunt*. Trem. vide Matt. 8. 28. Luc. 8. 26. v. 13. ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ *circiter bis mille*: ita Guido & editio Plantini in 8.

CAP. VI. v. 20. ܕܢܛܪ ܗܘܐ Guido Fabricius. v. 24. ואמרת לאמה *& dixit matri ſuæ*. Tremel. v. 35. ܫܥܬܐ ܗܘܐ Guido Fabricius. v. 36. דחדריהון ita Tremel. & edit. Pariſ. v. 49. ܕܚܙܘܐ ܗܘ Guido.

CAP. VII. v. 2. מסנין v. 5. מסינין Tremel. vide Bertam. pag. 271. v. 7. דחילין v. 21 & 23. נפקין Tremel.

CAP. IX. v. 20. ܘܡܬܦܠܦܠ *& volutabat*. ita Guid. Fabr. Trem. Edit. Plantini, & Pariſ. Vienn. codex, Andr. Maſius in peculio Syro, fol. 9. & Schindlerus legunt ܡܬܦܠܦܠ. v. 21. וזבנא הוא ita Tremell. Edit. cæt. ܙܒܢܐ ܗܘ vide Luc. 8. 29. v. 21. ܕܗܒܢܐ ܗܘ Guid. v. 22. וזבנין סגיאא Tremellius. vide Lexicon Syrum.

CAP. X. v. 40. לא הוא דילי *non eſt meum*. Tremell. vide Matth. 20. 23.

CAP. XI. v. 1. et Luc. 19. 29. פאגא Tremellius. v. 13. ܙܒܢܐ ܓܝܪ ܠܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܕܬܐ̈ܢܐ *tempus enim non erat ficuum*: ita Viennenſ. Guidonis & Plantini editio. Tremellius בנא ניר לא הוא דתאנא

CAP. XII. v. 5. ܐܚܪ̈ܢܐ *alios*: Viennenſ. Reliquæ habent ܠܐܚܪ̈ܢܐ v. 21. כד אף לא הו שבק *neque ipſe relinquens*: ita Trem. vide Matth. 22. 26. Luc. 20. 31. v. 28. ܐܝܢܘ ܦܘܩܕܢܐ *quodnam eſt mandatum*: ita Viennenſ. Tremellius & Plantini editio in 8. Guido vero & edit. Pariſ. ܐܝܢܐ. Conſule Lexicon. v. 39. Guid. Fabr. ex MS. Poſtelli addit ܘܪܝܫ ܡܣܡܟܐ ܒܚܫܡܝܬܐ *& primos conſeſſus in cœnis*, ut habet codex Græcus & verſio Arabica. v. 44. ארמית *injecit*: ita Tremel. Cæteri cum affixo. vide Luc. 21. 4.

CAP. XIII. v. 7. ܘܫܡܥܐ ܕܩܪ̈ܒܐ *& rumorem bellorum*: ita libri impreſſi, & Matth. 24. 6. Tremel. legit שבא דקרבא vide ejuſdem annotationes ad d. l. Matthæi. v. 15. ܒܐܓܪܐ ܗܘ *in tecto eſt*. Guido. v. 18. ערוקכון *fuga veſtra*. Tremel. vide Matth. 24. 20. v. 21. ܗܪܟܐ ܗܘ *iſtic eſt*. Guido Fabr. v. 31. ומלי לא יעברון *& verba mea non præteribunt*. Tremell. vide Matth. 24. 35. Luc. 21. 33.

CAP. XIV. v. 4. מֵן תַלְמִידוֹהִי *ex diſcipulis ejus*: ita Trem. Cæteri ܠܬܠܡܝ̈ܕܐ abſque affixo. Confer Matt. 26. 8. Joh. 12. 4. Ibid. ܕܐܬܒܐܫ *quibus diſplicuit*: ita legunt Viennenſ. Guid. Plantini edit. in 8. & exemplar Pariſ. Cornel. Bertram. p. 259. & 273. Buxtorf. in Chald. p. 68. Waſerus p. 68. Tremellius vero דְאִתְבְאֵשׁ

CAP. XV. v. 9. וֶאמַר לְהוֹן *& dixit eis*. Tremellius. v. 12. ܕܩܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܠܟܐ *quem vocatis regem*: Viennenſ. MS. vero Tremell. & Guid. ܕܩܪܝܢ.

IN LUCA.

CAP. I.

VER. 45. דאתמללי Raphelengii MS. v. 53. וְעַתִירֵא שְׁרָא *& divites dimiſit*: Tremell. v. 58. ܫܒܒ̈ܘܗܝ *vicini ejus*. Ita Guid. Edit. cæteræ ܫܒܒܘܗܝ v. 65. מֶתְמַלְלִין Tremellius. v. 75. ܘܒܙܕܝܩܘܬܐ *& in juſtitia*. Deeſt hoc in Viennenſi, quod Tremel. & Raphelengius ex MS. addunt.

CAP. II. v. 8. ܕܫܪܝܢ *qui habitabant*. Guido. vide Act. 14. 13. cap. 10. 17. 23. v. 13. אֶתְחֲזִיו *conſpecti ſunt*: Trem. v. 18. ܕܐܬܡܠܠ ita Viennenſ. & Trem. Guido vero editio Plant. & Pariſ. legunt in plurali ܕܐܬܡܠܠܝ v. 19. נָטְרָא הֲוָא *conſervabit*. vide & v. 51. Tremell.

CAP. IV. v. 19. וְלַמְשַׁדָּרוּ *ad dimittendum*. Trem. impreſſi codd. alii ܘܠܡܟܪܙܘ v. 36. ܘܡܡܠܠܝܢ ܗܘ ita Viennenſ. Cod. alii ܗܘܘ

CAP. V. v. 2. נֵיב Tremell. & cap. 19. 29. Joh. 3. 23. cap. 4. 5. c. 6. 23. Act. 1. 12. c 5. 10. c. 9. 37. c. 22. 3. c. 23. 2. c. 27. 39. v. 9. אחדה הות *apprehenderat*. Trem. Alii codd. ܗܘܐ

CAP. VI. v. 12. אֵגֵה *pernoctabat*. Tremellius. Editiones aliæ & Bertram. p. 183. ܐܓܗ. v. 25. ܠܣܒܥܝܢ Viennenſ. Ego reſtitui ܠܣܒܝܥܝܢ ut libri impreſſi habent. v. 36. ܡܪܚܡܢܐ ܗܘ *miſericors eſt*. Guido. v. 45. מן סימתא טבא *ex theſauris bonis*. Trem.

CAP. VII. v. 6. מן ביתה *a domo ejus*: Tremell. Alii libri ܒܝܬܐ v. 37. ܕܣܡܝܟܐ ܗܘ Guido.

CAP. VIII. v. 23. וקריבא הוא *& proximum erat*: ita Trem. Alii libri habent ܗܘܬ & ita Marc. 4. 47.

CAP. IX. v. 33. למפרעו *diſcedere*. Tremel. Editiones cæt. ܠܡܦܪܫܘ v. 38. מן כנשא הו בעא *e turba illa clamabat*. Trem. Ibidem ܝܚܝܕܝܐ ܗܘ *qui unicus eſt*. Guido.

CAP. X. v. 30. קימא בה נפשה *viveret in eo anima ejus*. Trem.

CAP. XI. v. 5. ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ *in medio noctis*: ita Tremel. & Viennenſ. Codices reliqui legunt ܒܦܠܓܗ vide Mat. 25. 6. Mar. 14. 35. c. 6. 23. Act. 16. 25. c. 20. 7. c. 22. 6. c. 26. 13. c. 27. 27. v. 26. בישא מן קדמיתה *prior quam principium ejus*. Trem. & editio Plant. vide Matth. 12. 45. c. 27. 64. Guido & edit. Pariſienſis ܒܝܫܐ ܡܢ ܩܕܡܝܬܗ v. 29. שרבתא הדא בישתא *generatio hæc mala*. Tremel. vide Matth. 12. 39. c. 16. 4. Marc. 8. 12. Editiones cæt. ܒܝܫܬܐ v. 35. ܚܫܘܟܐ ܗܘ *tenebræ ſint*. Guido.

CAP. XII. v. 6. וחדא מנהון Tremel. Vide Matth. 10. 29. v. 13. ܕܢܦܠܓ *ut dividat*: ita Guido & editio Plantini. v. 34. ܢܗܘܐ Guido. Viennenſ. ܢܗܘܐ vide Corn. Bertram. pag. 292. v. 49. מן כדו יקדת *jam accenſus ſit*. Tremel. Edit. cæt. habent ܝܩܕܬ v. 53. ואמא *& mater*. Tremellius.

CAP. XIII. v. 4. חמנתא עסר *octodecim*: vide v. 11. & 16.

CAP. XIV. v. 21. ܘܠܩܘܪ̈ܝܐ *& in pagos*: ita Viennenſ. & Guid. Tremell. editio Pariſ. ולקויתא

CAP. XV. v. 9. ܚܕܝܢ ita Guido. Editiones cæt. ܚܕܝܝܢ Confer Bertram. pag. 290. Andr. Maſ. Gramm. fol. 36.

CAP. XVI. v. 21. ומתיאב *& cupiebat*. Trem. Cæt. edit. ܘܡܬܐܒ Bertram. p. 365 & 369.

CAP. XIX. v. 11. ܡܬ̈ܠܐ ita Viennenſ. Guido & Trem. reponunt ܡܬܠܐ ut habet codex Græcus & verſio Arabica. v. 20. מנתךְ *mina tua*. v. 40. יקעון *clamabunt*. Trem. v. 41. ܘܚܙܐܗ̇ Viennenſ. & editio Plantini. Edit. cæt. וחזא.

CAP. XX. v. 6. ܕܢܒܝܐ ܗܘ Guido. v. 24. ܘܟܬܝܒܬܐ Idem. Vide Matth. 22. 20. Marc. 12. 16. v. 38. ܚܝܝܢ Guido. vide Joh. 6. 57. Act. 17. 28. Rom. 6. 11. c. 14. 8. 1 Cor. 15. 45. 2 Cor. 1. 8. 1 Theſſ. 3. 8. c. 4. 15, 17. Hebr. 9. 14. & Bertram. p. 356.

CAP. XXI. v. 24. ܙܒ̈ܢܐ *tempora*. & cap. 22. 26. ܕܪܝܫܐ ܗܘ *qui princeps eſt*. Guido. v. 34. ܕܬܠܬܐ ܙܒܢܝܢ *tribus vicibus*. Guido. Alii impreſſi libri ܕܬܠܬ Sic Matth. 26. 34. Luc. 22. 62. v. 37. ܢܫܬܠܡ *complementum accipient*. ita Viennenſ. Trem. & editio Pariſ. Guido vero et Plantin. legunt in plurali. v. 60. ܡܡܠܠܐ ܗܘ.

CAP. XXIII. v. 2. ܡܠܟܐ ܗܘ. v. 7. ܫܘܠܛܢܐ ܗܘ Guido. v. 11. ܕܙܚܘܪܝܬܐ ita omnes libri impreſſi. IS. Caſaubonus exercit. XVI ad Annales Baronii pag. 435. legendum cenſet דזהוריתא, quem vide. v. 49. ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܗܠܝܢ *& ſpectabant iſta*. Viennenſ. et Trem. Edit. cæt. ܘܚܙܝܢ ܗܘܝ.

CAP. 24. 32. ܝܩܕ ܗܘܐ *accenſum erat*. ita Viennenſ. Editiones cæteræ יקיד.

IN JOHANNE.

CAP. I.

VER. 9. נוהרא שררא *lux vera*. Trem. et edit Pariſ. v. 15. ܕܩܕܡܝܐ ܗܘ ܡܢܝ *prior eſt quam ego*. Guido et exemplar Pariſ. vide v. 30. v. 17. שררא דין וטיבותא ביד ישוע משיחא הורת *veritas autem & gratia per manum Jeſchua Chriſti facta eſt*. Trem. et ed. Pariſ. v. 19. סהדותא דיוחנן *teſtimonium Juchanan*. Idem.

CAP. II. v. 14. ואשכח להנון דזבנין תורא *& invenit eos, qui vendebant boves*. ita exemplar Auſtriacum et Trem. Editiones cæt. ܘܐܫܟܚ ܒܗܝܟܠܐ ܠܗܠܝܢ ܕܡܙܒܢܝܢ ut habent codex Græcus et verſio Arabica.

CAP. III. v. 6. ܒܣܪܐ ܗܘ *caro eſt*. ܪܘܚܐ ܗܘ *Spiritus eſt*. Guido. v. 26. מסהדעלוהי *teſtatus es*. Tremell. Edit. cæt. ܣܗܕܬ. v. 31. ܐܪܥܐ ܗܘ *terra eſt*. v. 33. ܫܪܝܪܐ ܗܘ *verax eſt*. Guido.

CAP. IV. v. 10. הבי לי אשתא *da mihi bibere*. Tremell. MS. vide v. 7. et verſionem Arabicam. v. 24. ܪܘܚܐ ܗܘ *Spiritus eſt*. Guido. v. 33. ܒܝܢܝܗܘܢ *inter ſeſe*. ita Viennenſ. Guido et editio Plant. vide Matth. 18. 15. Marc. 4. 34. Luc. 16. 26. c. 22. 17. c. 23. 24. Joh. 9. 16. Act. 15. 9. Trem. et editio Pariſ. בינתהון. vide Matth. 20. 26. Luc. 23. 12. Act. 22. 30. c. 24. 21. 1 Cor. 1. 11. c. 2. 2. c. 5. 1. c. 11. 18. Philip. 2. 18. 2 Theſſ. 3. 7.

CAP. V. v. 20. In Viennenſi codice deerant hæc: *Et quæ ſunt majora his opera oſtendit ei*, quæ Trem. ex MS. reſtituit. v. 26. בקיומה. *in ſemetipſo*. Tremell. et c. 6. 53. Rom. 1. 27. c. 9. 3. 1 Cor. 6. 7. c. 9. 27. 2 Cor. 12. 15. Eph. 2. 15. Col. 1. 15. cap. 4. 9. Heb. 1. 3. cap. 8. 28. c. 10. 1. Alii libri impreſſi ܩܢܘܡܐ.

CAP. VI. v. 39. Initium verſiculi 39 Syrus codex Viennenſis non habebat, videlicet, *Hæc eſt autem voluntas ejus, qui miſit me, patris mei*: quod Guido & Tremel. ex MS. repoſuerunt. v. 57. ܢܚܐ ܠܥܠܡ *vivet in æternum*: ita Viennenſ. & Tremel. MS. Poſtelli legit, *propter me*: ut habet codex Græcus, & verſio Arabica. v. 63. מלא דאנא מלל Tremellius. v. 70. ܣܛܢܐ ܗܘ

CAP. VII. v. 17. ܐܠܗܐ ܗܘ v. 27. & c. 9. 29, 30. ܐܝܟܐ ܗܘ Guido. v. 38. מן דהימן *qui credit*. v. 48. ומן פרישא Tremel. & edit. Pariſ.

CAP. VIII. v. 1. Deeſt hiſtoria adulteræ in exemplari Syriaco, 11 verſibus comprehenſa. v. 32. יעדרכון ita Tremel. Libri impreſſi alii ܢܚܪܪܟܘܢ. v. 34. ܥܒܕܐ ܗܘ *Servus eſt*. Guido. v. 56. מסוי הוא *cupiebat*. Tremel. Impreſſi libri alii ܡܣܟܐ. Vide Lexicon Schindleri fol. 1202, & 1203.

CAP. IX. v. 4. דאנשא Tremellius. v. 17. ܕܢܒܝܐ ܗܘ. v. 22. ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ v. 24, 25. ܚܛܝܐ ܗܘ CAP. 10. 2. ܪܥܝܐ ܗܘ

CAP. XII v. 24. ܐܢ ܕܝܢ *Si vero*. ita Viennenſ. Edit. cæt. אן דין v. 32. אנר כל־נש *attrahebam omnem hominem*. ita Tremell. & edit. Pariſ. Alii libri ܐܢܓܕ. Vide Lexicon Schindl. fol. 1066, & 336.

CAP. XIII. v. 10. ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܕܟܝܢ ܐܢܬܘܢ *& vos mundi eſtis*. Guido.

CAP. XIV. v. 1. ܠܐ ܢܬܕܘܕ *ne prematur*: ita Viennenſ. & Tremell. MS. Guidonis leg. ܢܬܕܘܕ. Idem ex MS. addit, *Quod ſi abiero, parabo vobis locum*: quæ in Viennenſi deerant. v. 28. ܚܕܝܐ ܗܘܝܬܘܢ Viennenſ. Tremel. & aliæ editiones חדין

CAP. XVI. v 14. in fine deerat in codice Viennenſi dictio hæc, *& indicabit vobis*: quam Guido ex MS. reſtituit. v. 22. ܟܪܝܐ ܠܟܘܢ *triſtitia eſt*: Vienn. Vide 1 Theſſ. c. 4. v. 13. Guido ܟܪܝܐ vide Matt c. 19. v. 22. Joh. c. 16. v. 21. 2 Cor. c. 6. v. 10.

CAP. XVIII. v. 13. רחמותה Tremel. Edit. cæt. ܕܚܡܘܗܝ.

CAP. XX. v. 15. ܕܓܢܢܐ ܗܘ *quod hortulanus eſſet*. Guido. v. 16. ܪܒܘܠܝ ita codex Viennenſ. & Tremel. Guid. legit ܪܒܘܢܝ vide Druſii commentarium priorem ad voces N. T. p. 139. ejuſdem item Præterita. Ang. Caninium de locis N. T. p. 86. Arabs legit ܪܐܒܘܢܝ.

CAP. XXI. v. 3. אזל אנא לצוד *abeo ad capiendum piſces*: Tremellius & edit. Pariſienſis.

IN ACTIS APOSTOLORUM.

CAP. I.

VErſ. 18. ܗܢܐ ܗܘ v. 20. ܕܥܡܘܪܗ *habitatio eius*. Guido.

CAP. II. v. 33. ܕܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬܘܢ Sic exemplar Auſtriacum & Tremel. MS. Guidonis ܚܙܝܢ v. 38. MS. Guid. *in nomine Domini Jeſua*, ut habent textus Græcus & verſio Arabica.

CAP. III. v. 13. ܐܠܗܗ ܗܘ ܕܐܒܪܗܡ ita Vienn. Guido & Plantini editio. vide Matth. c. 22. v. 32. Luc. c. 20. 37. Act. c. 7. v. 32. Trem. & editio Pariſ. abſque affixo.

CAP. IV. v. 24. ܐܟܚܕ Ita exemplar Auſtriacum, Trem. & Pariſ. vide Roman. c. 6. v. 5. Guido ܐܟܚܕܐ & ita Maſius in peculio Syro. vide Joh. c. 4. v. 36. c. 20. 4. c. 21. 2. Rom. c. 1. 12. c. 3. 12. 1 Cor. c. 15. v. 6. 1 Theſſ. c. 5. v. 10.

CAP. V. v. 19. ܦܬܚܘ ܬܪܥܐ: ita Viennenſ. editio. Cæteræ & verſio Arabica ܦܬܚ *aperuit*. v. 38. ܐܢ ܗܘ ܕܝܢ *nam ſi ſit*. ita Viennenſ. Tremel. & Plantini codices. Guido vero legit ܕܐܢ.

CAP. VI. v. 7. וסניא הוא מנינא *& augebatur numerus*. Trem. Libri impreſſi alii ܣܓܝܐ.

CAP. VII. v. 55. תשבוחתה דאלהא *gloriam Dei*. Trem. Sic c. 8. v. 3. לביתא

CAP. VIII. v. 30. מנא דקרא אנת *quod legis*. ita Tremel. Ab aliis editionibus exulat dolath. ver. 37. deeſt in libris impreſ.

CAP. IX. v. 7. ܕܐܠܡ ܗܘ ita Viennenſ. Libri alii ܗܘܘ v. 13. ܐܫܡܥܬ ita Viennenſ. Maſius in peculio Syro fol. 31. & editiones cæteræ ܐܫܡܥܬ v. 15. ܕܡܐܢܐ ܗܘ *vas eſt*. Guido. v. 18 & c. 22. v. 13. Tremel. & Raphelengii MS. ואתפתחי. vide Matth. 9. 30. cap. 30. 33. Luc. 24. 31. Joh. 9. 10. v. 30. ברחלתא דאלהא *in timore Dei*. Tremellius. vide etiam 2. Cor. 7. 1.

CAP. X. v. 6. Tremellius ſequentia verba de ſuo adjecit והו יאמר לךְ מנא ולא לךְ למעבד *& ille dicet tibi, quid oporteat te facere*. v. 12. ܕܐܪܒܥ ܪܓܠܝܗ̇ *quadrupedia*. ita Viennenſ. et Tremell. vide cap. 11. 6. Guido abſque affixo ܪܓܠܐ. v. 37. ܒܬܪ ܡܥܡܘܕܝܬܗ ܕܝܘܚܢܢ ita Codex Viennenſ. et Guidonis *in tota Judæa*, initio facto, *a Galilæa*. Trem. & Raphel. ex MS. reſtituerunt incuria typographi omiſſum verbum ܕܫܘܪܬ v. 42. ܕܗܘܝܘ ܗܘ *quod ipſe ſit*. Guido.

CAP. XI. v.16. מלתא דמרן *ſermonis Domini noſtri*. Tremel. ſic cap. 16. 32.

CAP. XIII. v.17. ܬܬܘܒܐ ita codex Viennenſ. MS. Raphelengii legit ܬܘܬܒܐ. v. 46. ܥܡܐ ܕܠܘܬܗܘܢ Viennenſ. Tremel. & Bertram. pag.287. Editiones cæteræ ܥܡܡ.

CAP. XIV. v. 2. ܡܬܬܦܣܝܢ ita Guido, editio Pariſ. & Plantini. Codex Viennenſ. & Trem. ܡܬܛܦܝܣܝܢ, vide Luc. 1. 17. Joh. 3. 36. Hebr. 7. 14. 1 Pet. 3. 21. Bertram. p. 259. v.11. ܘܢܚܬ ܠܘܬܢ ita Viennen. Libri alii ונחתו & *deſcenderunt*. v. 14. סרקו נחתידהון *Sciderunt veſtimenta ſua*. Tremell. v. 15. לות אלהא חיא *ad Deum viventem*. ita Trem. & Raphelengii MS. v. 25. ܢܚܬ ܠܗܘܢ ita legunt Codex Viennenſ. Guido & Plantin. Tremel. vero et MS. Raphelengii ܢܚܬܘ *deſcenderunt*. Ibid. לאטליא ita Tremellius.

CAP. XV. v. 7. ܩܡܘ ita Viennenſ. Editiones cæteræ ܩܡ *ſurrexit*, ut legit codex Græcus, & verſio Arabica. v. 12. ואתותא *& ſigna*. Tremel. Editiones cæteræ copulam omittunt. 34 verſus deeſt, quem Tremellius ita reſtituit: :ברם הוא צבינה דשילא דיקוא תמן *Sed fuit voluntas Shilæ ut maneret ibi*. v. 40. ܠܫܝܠܘ ita Viennenſ. Tremell. שילא. vide Act. 15. 22, 27, 32. c. 16. 19, 25, 29. c.17. 4. 10. 14. c. 18. 5.

CAP. XVII. v. 23. ܕܡܫܡܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ita cod. Viennenſ. et Tremel. Guido vero et editio Pariſ. דחלין אנתון

CAP. XVIII. v. 6. In impreſſis deſiderantur hæc verba: *Sanguis veſter ſuper caput veſtrum*, quæ Tremell. vertit דמכון על רישכון v. 13. ܟܕ ܐܡܪܝܢ ita Viennenſ. Guido, et Plantini editio. Tremell. et editio Pariſ. ואמרין

CAP. XIX. v. 21. ܕܢܬܡܠܝܢ ܗܠܝܢ ita codex Viennenſ. Guido et Plantini ܕܢܬܡܠܘܢ: Tremel. et edit. Pariſ. אשתלמו *expleta eſſent*. v. 26. דלא אלהא. et v.27. ולא הדא ibidem דכלהון Trem. Edit. cæt. ܟܠܗ et ܟܠܗܘܢ.

CAP. XX. v. 14. ܡܢ ܬܣܘܣ *ex Theſo*: ita omnes libri impreſſi. Andreas Maſius in peculio Syro fol. 53. col. 3. ſuſpicatur mendoſe ܬ pro ܕ poſitum eſſe. Verſio Arabica habet ܕܣܘܣ v.24. ותשמשתי CAP. 21. v.5. באורחה Trem. Edit. cæt. abſque affixo. v.6. לבותיהון et v. 34. שריראית Tremel.

CAP. XXII. v. 11. Addunt ex MS. Guido et Tremel. hæc verba, quæ in impreſſo Viennenſi deerant; *apprehenderunt me manibus meis, ii qui mecum erant*. v. 22. ܕܘܟܝܐ ܗܘ v.29. et c. 23. 27. ܕܪܗܘܡܝܐ ܗܘ v.5. ܕܟܗܢܐ ܗܘ v. 20. ܠܛܠܝܐ *adoleſcens*. Guido. v. 29. ܦܪܣ ܠܗܘܢ ita codex Viennenſ. Tremel. et Guido reſtituerunt ܦܪܣܘ

CAP. XXIII. v. 9. אן דין *ſi autem*: ita diviſim Tremell. Edit. cæt. ܐܢܕܝܢ conjunctim. v.15. דתבצון ita Trem. Edit. cæt. ܕܐܪܓܘܢ vide Maſ. Pecul. fol. 41. col. 2. v. 21. ܢܫܬܘܢ *bibent*. ita Viennenſ. Tremel. Bertram. pag. 277. Edit. reliq. ܢܫܬܘܢ. vide v.12. et Lexicon Syrum.

CAP. XXIV. v. 5. ܕܪܝܫܐ ܗܘ *princeps enim eſt*. Guido. v.3. ܒܣܘܓܐܐ ܕܫܢܝܐ *in magnitudine tranquillitatis*. Reſtituendum videtur, inquit Raphelengius ex MS. דשינא hæc enim vox alibi ſæpius in *pacis* ſignificatione invenitur: cum alias שניא à שנא et שני *mente moveri*, *inſanire*, deducatur. Hæc ille. Arabs vertit *in multa pace*. v. 9. ܕܐܡܪ Viennenſ. Edit. cæt. legunt numero plurium, et Maſius Pecul. fol. 6. col. 2. v.13. ܡܘܟܣܐ ita Viennenſ. Guido ܡܘܟܣܐ vide cap. 25. 5.

CAP. XXVI. v. 22. ܠܙܥܘܪ̈ܐ ita codex Viennenſ. Alii legunt לזעורא *parvis*.

CAP. XXVII. v.15. ܠܐܝܕܐ *in manum*. Vienn. Vide Marc. 9. 43. c. 14. 41. Luc. 1. 47. c. 6. 9. Act. 9. 17. c. 19. 6. 1 Cor. 12. v.15. 1 Tim. 5. 22. Waſeri item Gram. p. 22. v. 27. ܕܢܬܩܪܒܢ ita Guido. Vide etiam v. 33. v. 40. ܘܫܪܘ ita Viennenſ. Trem. ושרו. v. 43. כאא Tremel. Alii ܟܠܐ.

CAP. XXVIII. v. 2. וקראון *& vocaverunt nos*. ita edit. Pariſ. Edit. cæt. ܘܩܪܘܢܢ. Similia exempla vide c. 19. 30. Rom. 10. 20. c. 12. 21. 1 Cor. 16. 6. & Maſii Gramm. fol. 12 & 35. v. 3. סוגאא דחכובא *multitudinem ramorum*. Tremellius. Alii legunt ܕܚܒܘܒܐ. v. 25. בפום אשעיא לוקבל *per os Iſaiæ contra*. Tremell. v. 28. ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܠܗܐ *redemptio Dei*: ita legunt Tremellius, Guido, & Plantini editio. Verſ. 29 in omnibus editis deeſt. Tremellius in margine ita eundem vertit וכד הלין אמר נפקו יהודיא וסני דרשין הוו בינתהון. *Et quum hæc dixiſſet, egreſſi ſunt Judæi & diſceptabant multum inter ſe*.

IN EPISTOLA PAULI AD ROMANOS.

CAP. I.

VER. 17. ܟܐܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ *juſtitia ipſius Dei*. Viennenſ. Alii interponunt ܓܝܪ *enim*.

CAP. II. v. 4. ܠܬܝܒܘܬܐ ܗܘ *ad reſipiſcentiam*.

CAP. III. v.4. ܟܕܓܠܐ Guido. v.7. ܛܠܝܐ *puer*: ita cod. viennenſ. Alii rectius legunt ܚܛܝܐ *peccator*. v. 14. ܦܘܡܗܘܢ *os eorum*. ita cod. viennenſ. Tremell. et Bertram. p. 375. Alii פומהון. v. 31. et CAP. 4. v. 16. ܢܡܘܣܐ ܗܘ v. 9. ܠܓܙܘܪܬܐ ܗܘ v. 11. ܐܬܐ ܗܘ v. 15 ܡܥܒܕܢܐ ܗܘ Guido. v. 17. ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܗܝܡܢܬ ܒܗ *coram Deo, in quem credidiſti*. ita omnes libri impreſſi. Franciſcus Junius, Hic locus, inquit, judicio meo corruptus eſt, et adjectione unicæ literæ א curari poteſt in hunc modum דהימנותא בה *in quem* fuit *fides*, vel, *in quem credidit*. Alioqui nec Græco textui reſpondet, nec bene exprimit, ſed magis obſcurat Pauli argumentationem. Hæc ille. Arabs vertit אלדי אמנת בה.

CAP. V. v. 18. ܕܟܘܬܐ ita cod. Viennenſ. Guido et Plantin. Maſius interpretatur, *ad eum modum*. Occurrit etiam. 1 Cor. 12. 12. vide jam Tremellii annotationes.

CAP. VI. v. 10. & c. 7. 7. ܒܚܕܙܒܢܬܐ ܗܘ v. 23. et c. 7. 13. ܡܘܬܐ ܗܘ. CAP. 7. v. 22. נמוסא Tremell. et edit. Pariſ. Cæt. cum affixo.

CAP. VIII. v. 24. ܕܒܣܒܪܐ ܗܘ *quod in ſpe eſt*. Guido.

CAP. IX. v. 4. ܕܐܝܣܪܝܠܝܐ ita viennenſ. Guido, et Plantini codex. vide Rom. 10. 21. 2. Cor. 11. 22. Tremell. legit יסראיל v. 28. ܡܠܬܐ ܦܣܩ *ſermonem decidit*. ita Viennenſ. et Trem. Guido, Rapheleng. MS. Schindl. fol. 343. legunt ܦܣܩ vide etiam Maſii peculium Syrum fol. 10. col. 2. v. 31. רדט הוא Viennenſ. et Tremell. Edit. cæt. ܕܪܗܛ.

CAP. X. v. 3. כאנותא *juſtitiam*. Tremell. Alii cum affixo. v. 14. ܕܠܐ ܗܝܡܢܘ ܒܗ *in quem non crediderunt*. Guid. MS.

CAP. XI. v. 3. ܕܐܢܐ ܗܘ. v. 5. ܥܕܢܐ ܗܘ. Guido. v.19. ܕܐܬܦܣܩܘ ita cod. Viennenſ. et Tremell. Alii ܕܐܬܦܣܩܘ.

CAP. XII. v. 2. ܕܐܢܫܐ ܗܘ. v. 7. ܕܡܫܡܫܢܐ ܗܘ. cap. 13. v. 1. ܐܠܗܐ ܗܘ. v. 4. ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ. v. 11. ܕܙܒܢܐ ܗܘ.

CAP. XIII. v. 12. ܢܕܚܘܩ *propellamus*. Guido et Plant. Edit. reliquæ ܢܫܒܘܩ *miſſa faciamus*.

CAP. XV. v. 2. ܕܒܢܝܢܫܐ *filii hominis*. Cod. Vienn. Alii ܕܒܢܝܢܐ *ad ædificationem*. v. 4. ܠܡܠܦܢܐ ܗܘ Guido.

CAP. XVI. v.25. דְּמַן זַבְנֵא עָלְמָא *quod temporibus ſeculorum*. Trem. et edit. Pariſ.

IN EPISTOLA I AD CORINTHIOS.

CAP. I.

VER. 20. ܐܝܟܐ ܗܘ. CAP. II. v. 11. ܐܢܫܐ ܗܘ.

CAP. IV. v. 4. ܕܝܢܢ ܗܘ.

CAP. V. v. 8. ܒܚܡܝܪܐ *in fermento*: ita Viennenſ. Alii libri legunt ܒܦܛܝܪܐ *in azymis*. v. 11. ܕܚܢܦܐ ܗܘ Guido.

CAP. VI. v. 5. ܠܚܣܕܘܬܐ ita omnes libri editi. Maſius vero in pecul. Syro fol. 23. col. 1. legit ܒܗܬܬܐ.

CAP. VII. v. 17. איכנא יהלך *ita ambulet*. Trem. & edit. Pariſ. Alii ܗܟܢܐ. v. 21. גבי לך מן דתפלוח *elige tibi potius quam ut ſervias*: Trem. & editio Pariſienſ. vide Tremell. annotationes. Reliqui ܓܒܝ ܠܟ ܕܬܦܠܚ Guido vertit: *elige tibi ut utaris*. v. 22. ܡܫܚܪܪܐ ܗܘ, & ܚܐܪܐ ܗܘ Guido. v. 38. In Viennenſi deerant hæc verba: *Is autem, qui non dat (nuptum) virginem ſuam, longe melius facit*; quæ Guido ex MS. addidit.

CAP. VIII. v. 12. ܒܡܫܝܚܐ ܗܘ.

CAP. IX. v. 17. ܒܨܒܘܬܐ ܗܘ. v. 18. ܐܝܢܐ ܗܘ. v. 21. איך דלא נמוסא כד לא איתי לאלהא דלא נמוסא *tanquam exlex, quum non ſim Deo exlex*. Trem. & Guido. v. 22. ܠܟܠܢܫ ܟܠ ܗܘܝܬ *omni homini factus ſum omnia*. MS. Guidonis ex Tremell.

CAP. X. v. 11. ܕܡܛܝܢ ܫܘܠܡܗܘܢ ita cod. Viennenſ. & Tremell. Reliqui ܕܡܛܐ. Ibid. ܘܐܬܟܬܒ Vienn. Guido & Plantini edit. Raphelengii MS. & Tremellius ואתכתבי Ibid. ܕܢܣܬܟܠܗ Viennenſ. Cæteri ܕܢܣܬܟܠܗܘܢ. v. 26. ܒܡܠܘܐܗ *cum plenitudine ejus*. Vienn. & Trem. Reliq. ܒܡܠܘܐܝܗ. v. 27. ܘܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ *& vultis*. Viennenſ. Cæteræ ܘܨܒܝܢ. v. 30. ܡܘܕܐ ܐܢܐ *gratias ago*. Viennenſ. & Tremell. Plantini editio מודא אנא

CAP. XI. v. 3. ܡܫܝܚܐ ܗܘ. v. 7. ܕܨܠܡܐ ܗܘ ܘܬܫܒܘܚܬܐ Guido. Ibidem ܐܢܬܬܐ ܡܢ Viennenſ. & Tremell. Cæt. ܐܢܫ.

CAP. XII. v. 3. ܕܡܪܝܐ ܗܘ. v. 15. דלא הוית מנה Trem. Reliqui abſque ܕ. v. 17. ܚܫܢܐ ܗܘ Guido. v. 29. *Num omnes* Apoſtoli? num omnes. MS. Guidon.

CAP. XIII. v. 2. ܕܛܘܪ̈ܐ *montes*. Guido.

CAP. XIV. v. 1. ܗܪܛܘ *ſectamini*. ita cod. Viennenſ. & Tremellius. Guido legit ܪܗܛܘ Vide Lexicon Schindleri fol. 1703. v. 16. מטל דמנא MS Rapheleng. & Tremell. Cæt. abſque ܕ. v. 22. ܠܐܬܐ ܗܘ. v. 37. ܕܪܘܚܢܐ ܗܘ ܐܘ ܗܘ ܕܢܒܝܐ Guido. v. 45. ܚܪܝܐ & v. 52. ܚܪܝܬܐ Viennenſ. & Tremell. Edit. cæteræ ܐܚܪܝܐ & ܐܚܪܝܬܐ. v. 56. ܢܡܘܣܐ ܗܘ Guido.

CAP. XVI. v. 12. ܐܦܠܘܢ ita Viennenſ. et Tremellius. Reliqui abſque Nun. v. 24. MS. Guid. ܚܘܒܝ *dilectio mea*. In calce Epiſtolæ MS. Guid. addit: *Philippis Macedoniæ, & miſſa eſt per manus Timothei*.

IN EPISTOLA II AD CORINTHIOS.

CAP. II.

VErſ. 5. ܐܝܩܪ *gravis eſſet*. ita edit. Viennenſ. Tremel. Cæt. ܐܘܩܪ v. 7. ܕܚܢܢܐ ܗܘ CAP. 3. v. 14. et c. 5. 17. ܒܡܫܝܚܐ ܗܘ Guido.

CAP. IV. v. 18. ܡܬܚܙܝܢ Edit. Viennenſ. Ibid. MS. Guid. addit: *Sed ea, quæ non cernuntur*. CAP. 5. v. 7. ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ CAP. 7. v. 9. ܠܬܝܒܘܬܐ ܗܘ v. 10. ܡܘܬܐ ܗܘ CAP. 8. v. 23. ܫܘܬܦܐ ܗܘ.

CAP. X. v. 3. *Etſi enim in carne ambulamus*. MS. Tremel. et Guidonis.

CAP. XI. v. 4. ܐܚܪܢ Viennenſ. MS. Guidonis ܐܢܫܐ.

CAP. XII. v. 9. ܒܟܪܝܗܘܬܐ ܗܘ v. 19. ܚܒܝܒܐ ܗܘ Guid. In fine Guido ex MS. adjecit: *Et miſſa fuit per manus Titi*.

IN EPISTOLA AD GALATAS.

CAP. I.

VErſ. 7. ܐܢܫܐ ܗܘ Guido.

CAP. II. v. 14. ܐܢ ܐܢܬ ܗܘ Guido. Vide Matth. 14. 28. Luc. 22. 68. cap. 23. 37. Joh. 10. 24. Edit. cæt. ܐܢ ܐܢܬ v. 17. ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ CAP 3. v. 8. ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ Guido. v. 25. כד אתא דין הימנותא *Quum venit autem fides*. Tremellius. v. 26. ܘܟܠܟܘܢ Viennenſ. MS. Guid. & alii legunt ܟܠܟܘܢ v. 29. וירתא דמולכנא *& hæredes per promiſſionem*. Tremell. et edit. Pariſ. Alii legunt ܘܝܪܬܐ ܒܡܘܠܟܢܐ vide Tit. 3. 7.

CAP. IV. v. 1. ܡܢ ܥܒܕ̈ܐ *a ſervis*. Ita codex Viennenſ. et verſio Arabica. Guido legit ܥܒܕܐ à *ſervo*. Numerus pluralis in hiſce linguis frequentiſſime ponitur pro ſingulari. Gen. 21. 7. מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן ונו Sic Joh. 19. 23. *tulerunt veſtimenta ejus*. Vide Caſaub. exercitat. XVI ad annales Baronii, p. 451. col. 1. v. 9. ܘܡܫܥܒܕܝܢ ita Auſtriacum exemplar. Tremellius et cæt. למשעבדו v. 12. ܗܘܘ Guido. vide Bertram. pag. 290. v. 25. ܛܘܪܐ ܗܘ Guido. v. 26. ܗܝܕܝܢ Viennenſ. Alii ܗܝ ܕܝܢ. Verſum 31 Guido et Tremel. ex MS reſtituerunt.

CAP. V. v. 7. ܠܬܬܛܦܣܘܢ ita codex Vienn. Trem. et Pariſ. Guido ܠܬܬܦܣܘܢ v. 13. ܚܐܪܘܬܐ ܗܘ Idem. v. 26. סריקא שובחא *vacui gloria*. CAP. 6. v. 2. נמוסא דמשיחא Tremel. v. 8. ܘܡܢ ܕܙܪܥ Raphelengii MS, et Tremell. copulam præponunt. Ibidem ܕܪܘܚܐ *de Spiritu*. Guido.

IN EPISTOLA AD EPHESIOS.

CAP. I.

VErſ. 19. ܘܡܢܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܚܝܠܗ *& quæ ſit hæreditas virtutis illius*. ita Viennenſ. et Guido. At reſtituenda eſt vera et genuina lectio ex MS. codice, qui ſic habet: ומנא הי יתירותא דרבותא דחילה quæ certe pulchre exprimunt textus Græci et Latini (adde et Arabici) veritatem καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ *Et quæ ſit ſupereminens magnitudo virtutis ejus*. Ad verbum; *& quæ ſit excellentia magnitudinis &c.* Hæc autem vox ירתותא ſurrogata fuit in locum duarum יתירותא דרבותא ex præcedenti verſu; in quo ירתותא legitur. Hæc Raphelengius.

CAP. III. v. 13. ܒܐܘܠܨܢܝ et v. 14. ܟܐܦܢܐ ita Vienn. Cæt. שאל אנא, & כאף אנא v. 13. תאמני *anxius ſit*. Tremellius.

CAP. V. v. 12. דבטושה *ſecreto*. [f. per ܛ pro ܚ] Trem. & editio. Pariſ. v. 13. ܢܘܗܪܐ ܗܘ v. 23. ܪܫܐ ܗܘ Guido. v. 23. ܡܚܝܢܐ ita Vienn. Trem. et edit. Pariſ. Guido legit ܡܚܝܢܢܐ vide Bertram. pag. 359 et 411.

CAP. VI. v. 8. ܚܐܪܐ ܗܘ v. 16. ܗܠܝܢ MS. Guid.

AD

AD PHILIPPENSES.

CAP. II. v. 13. ܕܨܒܐ ܐܢܬܘܢ Vienn. Guid. MS. et alii legunt ܕܨܒܝܢ c. 3. 20. ܡܥܡܪܢ ܗܘ Guido. In fine MS. Guid. addit hæc verba : *& miſſa eſt per manus Epaphroditi.*

AD COLOSSENSES.

CAP. I. Verſ. 29. MS. Raphelengii legit ומתכתש אנא כמעבדנותא *& certans ego ſecundum efficaciam.*

CAP. IV. v. 3. MS. Guid. et Trem. legunt : *ad loquendum arcanum ipſius Meſchicho, propter quod vinctus ſum, ut patefaciam illud.* v. 13. MS. Guid. addit : *& pro iis.* Et in fine Epiſtolæ : *miſſa eſt autem per manus Tycici.*

AD THESSALONICENSES I.

CAP. II. v. 17. בחובא סניא *cum dilectione magna.* Trem. Codices cæt. סניאא Idem v. וצבין *& volumus.* cæt. וצבינן Idem c. 3. 5. דלמא *ne forte.* cæt. ܕܠܡܐ.

CAP. V. v. 7. ܡܕܡܝܢ ܗܘ Guid. v. 14. MS. Rapheleng. et Trem. legit ואנרו In fine Guid. ex MS. addidit hæc verba : *quæ ſcripta eſt Athenis, miſſa vero per manus Timothei.*

AD THESSALONICENSES II.

CAP. I. v. 1. אבא Tremell. Editiones reliq. cum affixo. In fine MS. Guid. addit : *& miſſa eſt per manus Tycici.*

AD TIMOTHEUM I.

CAP. III. v. 3. נציא *litigioſus.* CAP. 5. 13. ביתא Trem. et Pariſ. Cæt. ܒܝܬܐ ܒܝܬ. v. 25. ܓܒܪ̈ܐ ܛܒ̈ܐ *viri boni.* ita codex Viennenſ. et Guid. Tremell. et MS. Raphelengii legunt עבדא *opera* bona.

CAP. VI. v. 10. ܐܥܠܘ ita Viennenſ. Cæt. ܐܥܠܘܗ *immiſerunt.* Ibid. ܐܢܫܐ Tremellius et edit. Pariſ. Cæt. abſque א in fine.

AD TIMOTHEUM II.

CAP. II. v. 9. ܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܐܣܝܪܐ *ſermo Dei non eſt vinctus.* Guido.

CAP. III. v. 2. ורחמא כספא *& amantes argentum.* Tremell. v. 3. Principium verſus 3. deſideratur in impreſſo Syro Teſtam.

v. 16. ܩܠܐ ܩܠܗ ita codex Viennenſ. et Tremell. MS. Guid. legit ܩܠܐ Ibidem ܡܘܣܦܝܢ ܗܘ Idem.

CAP. IV. v. 16. ܫܒܩܘܢܝ ita Viennenſ. et Guido. Trem. et MS. Raphelengii legit ܫܒܩܘܢܢܝ *deſeruerunt me.*

AD TITUM.

CAP. I. v. 1. עבדא דאלהא *ſervus Dei.* Tremellius et edit. Pariſienſ. Cæteræ cum affixo. v. 14. ܢܬܦܢܘܢ ita codex Vienn. Reliqui ܢܬܦܢܘܢ *conjiciant ſe.*

AD PHILEMONEM.

VER. 9. ܡܒܥܐ ܗܘ ܒܥܐ *petendo peto.* Guido in fine addit : *& miſſa per manus Oneſimi.*

AD HEBRÆOS.

CAP. II. v. 9. הו גיר סתר מן אלהא בטיבותה חלף כלנש טעם מותא *Ipſe enim, excepto Deo, per beneficentiam ſuam pro quovis homine guſtavit mortem :* ita legit MS. Tremel. & editio Pariſ. Codex Viennenſ. & alii ita : ܗܘ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܒܛܝܒܘܬܗ ܚܠܦ ܟܠܢܫ ܛܥܡ ܡܘܬܐ *nam Deus ipſe per gratiam ſuam pro omnibus guſtavit mortem.* Arabs ita : וקד דאק אלמות בדל כל אחד בנעמה אללה *Et guſtavit mortem pro unoquoque per gratiam Dei.* v. 14. ܐܦ ܗܘ ܒܗ ܒܕܡܘܬܐ ܐܫܬܘܬܦܘ Ita Guid. Alii codices & verſio Arabica legunt in ſingulari, *communicavit.*

CAP. III. v. 3. ܝܬܝܪ ܗܘ MS. Guid. v. 4. ܕܒܢܐ ܗܘ ܐܒܢܐ ܗܘ. v. 10 Idem. v. 8. ܒܡܪܡܪܬܘܢ ita Viennenſ. Alii ܒܡܪܡܪܬܗܘܢ Ibidem כמרמרנא *tanquam exacerbatores.* Tremel. Alii ܡܡܪܡܪܢܐ v. 10. ܠܐ ܝܕܥ ita cod. Viennenſ. Cæteri ܝܕܥܘ *noverunt.*

CAP. IV. v. 1. ܕܠܐ ܗܘܒܠܐ ita Codex Viennenſ. Guid. & Tremel. ex MS. reſtituerunt ܢܚܣܠܐ *mutuamus.*

CAP. V. v. 7. ܕܢܚܣܘܗܝ Viennenſ. & Trem. Alii libri ܕܢܚܣܘܗܝ v. 13. ܣܒܝܟ ܗܘ c. 6. v. 8. ܩܪܝܒ ܗܘ Guido.

CAP. VI. v. 1. מלתה דמשיחא *ſermonis Chriſti.* Tremell.

CAP. VII. v. 13. הו גיר דאתאמרי עלוהי *Is enim de quo dicuntur hæc.* Trem. Ibid. ܡܫܟܚܐ ܗܘ v. 28. ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ c. 9. v. 15. ܕܚܝܐ ܗܘ Guido.

CAP. IX. v. 25. ܫܢܝܬܐ ita codex Viennenſ. Guid. & Trem. Editio vero Plantini סניאתא v. 7 & 26. ܚܕܐ ܗܘ v. 20. ܕܦܩܕ ܗܘ v. 22. ܡܬܕܟܐ ܗܘ

CAP. XI. v. 4. ܕܟܐܢ ܗܘ Guido. v. 14. Initium hujus verſus deerat in impreſſo Viennenſi codice, nempe, *Et, ſi civitatem illam, ex qua exiverant, quæſiviſſent :* quod Trem. & Guido ex MS. reſtituerunt. v. 28. ܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ita codex Viennenſ. & Guid. Raphelengius, Trem. & verſio Arabica legunt ex MS. in ſingulari *fecit.* v. 32. ܢܫܬܥܝ Viennenſ. Alii ܢܫܬܥܝ Idem וְרַסֵּם דְּמָא *& aſperſit ſanguinem.* Tremel.

CAP. XII. v. 9. ܟܡܐ ܘܠܐ ܝܬܝܪܐܝܬ ܢܫܬܥܒܕ ܠܐܒܘܗܘܢ ܕܪ̈ܘܚܐ ܘܢܚܐ Ita legit Viennenſ. & Guid. qui tamen vertit *Patri ipſorum Spirituum.* Arabica verſio habet לאבי *Patri.* Vide Tremel. annot. v. 29. & Jacob. c. 3. v. 6. ܢܘܪܐ ܗܘ c. 13. 14. ܕܡܬܥܬܕܐ Guid. Idem ex MS. in fine hæc adjecit : *Finita eſt Epiſtola ad Hebræos, quæ ſcripta eſt ex Italia Romana.* Editio Plantini in 8. habet : *& miſſa per manus Timothei.*

IN EPISTOLA JACOBI.

CAP. II. v. 8. ܡܫܡܠܝܢ ܐܢܬܘܢ *perfecti eſtis.* Guido.

CAP. III. v. 15. מן חושכא דנפשא *a tenebris animæ.* Tremel.

CAP. V. v. 12. ܠܐ ܒܫܡܝܐ ܘܠܐ ܒܐܪܥܐ *neq; per cælum, neq; per terram.* Ita Trem. MS. Rapheleng. & verſio Arabica.

IN EPISTOLA PETRI.

CAP. II. v. 15. ܡܘܩܪ̈ܐ ita Vienn. & Trem. Guid. vero & ed. Plant. קרישא v. 7. ܕܐܦܐ v. 17. & Joh. c. 2. 16. ܕܟܐܢ ܗܘ Guido.

IN EPISTOLA JOHANNIS.

CAP. I. v. 5. ܢܘܗܪܐ ܗܘ c. 2. v. 4. ܕܓܠܐ ܗܘ v. 16. ܕܐܒܐ ܗܘ v. 22. et c. 3. 23. et c. 5. 20. ܗܢܘ ܗܘ v. 7. ܕܒܥܐ ܗܘ v. 8. ܫܪܝܪܐ ܗܘ et ܫܪܝܪܐ ܗܘ v. 15. ܐܢܫܐ ܗܘ c. 4. 8 et 16. ܚܘܒܐ ܗܘ c. 5. 17. ܕܡܘܬܐ ܗܘ v. 19. ܒܒܝܫܐ ܗܘ

CAP. II. v. 19. *Si enim ex nobis fuiſſent, apud nos permanſiſſent,* Guido ex MS. addidit. v. 24. ܡܩܘܝܐ ܐܢܬܘܢ ita Viennenſ. Cæteræ ܡܩܘܝܢ.

CAP. V. v. 2. ܡܢ ܕܠܐܠܗܐ ita codex Viennenſ. et Tremel. Guid. et editio Plantini ܡܢ ܕܐܠܗܐ verſus 7. In omnibus libris impreſſis deſideratur. v. 15. דשאלין Tremellius et edit. Pariſ. Alii שאלינן

EDMUNDI CASTELLI S.T.B. PRÆFATIO, DE ANIMADVERSIONUM Samariticarum in totum pentateuchum ab eo collectarum, Scopo atque uſu.

In edendo Pentateucho Samaritano, ejuſque verſione Chaldæo Samaritana exemplar Pariſienſe in magnificentiſſimo illo (quod poſt homines natos in lucem prodiit unquam) opere Biblico, ſecuti ſumus: quod quidem religioſius obſervantes (cum non niſi in mendis evidentiſſime typographicis, neque id tamen in omnibus ab eo diſcedere conſtitutum fuerit) in cauſa hoc erat cur in vocibus Aſteriſco notatis, quæ non raro erant erratorum indices, nil mutaverimus; nec plura in illo etiam quæ nobis correctione egere videbantur, emendaverimus. Nunc igitur tandem Aſteriſcorum illorum rationem hic tibi exhibemus; atque ſimul etiam propoſiti exemplaris errores atque defectus non paucos præcipue quoad Chald. Samar. Pentateuchum; varias item lectiones, quæ in aliorum Samaritanorum codicum collatione occurrunt: collectas partim ex nuperis Adnotationibus Doctiſ. Morini (cujus ſtudio atque labore inſigni, κειμήλιον hoc admodum pretioſum, ac auro quidem contra non carum, poſt tot ſæcula abſconditum, in lucem non ita pridem Pariſiis primum fuit editum) partim ex viri Reverendiſſ. Jacobi Uſſerii Archiepiſcopi Armachani Hiberniæ Primatis Manuſcriptis codicibus Samaritanis, quos nobis communicavit, & quorum unum pro ſolita ejus munificentia in me etiam contulit (Liturgiam ſc. Samaritanam, cum foliis quibuſdam valde imperfectis ac ſine ordine compactis Commentarii Arab. in partem tantum ſectionis unius vel alterius Geneſ. Exod. atq; Levit) partim etiam ex Liturgia Mſta Samaritana. (quam dono mihi legavit amicus meus ſingularis ὁ μακαρίτης D. Abrahamus Wheelocus Arabicæ linguæ apud Cantabrigienſes noſtros nuper profeſſor primus: ubi a. nulla iſtorum mentio, ut noſtra habenda ſunt tantum conjectanea. Horum v. Aſteriſcorum ſunt etiam aliæ nondum compertæ cauſæ, de quibus parum adhuc, aut nihil nobis conſtat, prout inter legendum cuiquam proclive erit obſervare.

Idem quoque dicendum eſt de Lineola quadam, illius inſtar quam literis numeralibus ac vocibus contractis ſupraponunt Syri, quæ dictionum apicibus frequentiſſime incumbit, eſtque nonnunquam duplex, at ſæpius unica. Hujus lineolæ cauſa eſt aliquando ſatis clara atque aperta, nempe ut moneatur Lector de vocum quarundam homonymia, quo cautius diſtinguat inter dictiones plurimas iiſdem literis ſcriptas, ſignificationem a. omnino diverſam habentes: E. g. Gen. XII. 1 ࠋࠊ· cum lineola, verbum eſt ſignificans, *Ito*; in eodem a. verſu abſque illa, pronomen eſt. Gen. XI. 10. ࠔࠌ cum illa, nomen eſt proprium, abſque illa commune. Exo. V. 3. ࠁࠃࠁࠓ *cum peſte*, hac diſtinguitur a ࠁࠃࠁࠓ *cum verbo*. Neque tamen, ut Diſtinctionis nota in cunctis hujuſmodi ambiguis vocibus ſemper occurrit, ſed nunc adeſt, nunc abeſt pro ſcribentis arbitrio: E. g. Gen. IX. 23. ࠔࠊࠌ cum lineola, *Humerus* eſt: abſque ea Gen. XLVIII. 22. *pars, portio*: at Gen. XXI. 14. cap. XXIV. 15. Exo. XII. 34. deeſt hæc lineola in priori ſignificatu tantum, imo & ultimo in loco adeſt vocabulo Chald. Samar: Nec non alibi ſæpius inveniuntur iſtiuſmodi exempla. Non raro loco Dageſh ponitur in hiſce præſertim particulis ࠀࠕࠅ·ࠀࠕࠊ·ࠀࠕࠊࠌ etc. *cum illo, tecum, vobiſcum*, etc. ad diſtinguendas eas ab ࠀࠕࠅ·ࠀࠕࠊ·ࠀࠕࠊࠌ· *vos. te, eum*, Aliquando tamen, atque hoc ſæpius quidem nos (forte etiam ipſos Samaritanos) latent veræ iſtius virgulæ rationes, niſi dicamus ejuſdem eſſe generis cum iis quas adferunt Hebræi pro literis ſuis majuſculis minuſculis, ſuſpenſis, clauſis, apertis, etc: Verbo denique, vel myſterioſi quiddam & abditi ſenſus, vel ſuperſtitionis ſaltem (cui tamen minus addicta eſt hæc natio) innuere videatur. Porro etiam Diſcrepantiæ ſubinde inter Chald. Samaritanum, & Arab. Samaritanum (cujus quod habuimus exemplar, valde fuit fragmentoſum, defectu laborans non tantum plurium ſæpe integrorum capitum, ſed & quorundam etiam librorum, Levitici ſc. totius, exceptiſque plus minus 20. verſibus, Numerorum etiam) qua data occaſione hic notantur: nec non affinitas & cognatio vocum Chaldæo Samarit. cum aliis vicinis linguis ſemper fere, ubi id ulla poſtulaverit difficultas, ſubjungitur.

Neque omnino ingratam nos navare operam putavimus perpuſillum illud quod Pentateuchi extat Æthiopice, duo ſc. illa Moſis Cantica: Prius Exo. XV. poſterius Deut. XXXII. ſub finem Pſalterii Æthiop. Romæ An. Dom. 1513. editi, ad noſtrum Interpretem (utut ad 70. accedat propius) conferendo, & ſicubi ab his differt, vel ab Hebræo, plenius exſcribendo. Loca denique obſcuriora elucidantur plurima, aliquando ex Hebræorum Syrorumque libris, aliquando etiam ex ipſis Samaritanorum Liturgiis (quarum tres quibus uſi ſumus interpretationem Arabicam, aliqua ex parte earum, literis Samaritanis lineatim ad latus in eadem pagina adjunctam habent; unde dialecti hujus Europæis ſaltem, jam pene deperditæ, certiorem depromſimus cognitionem: quam tibi etiam hic, & in Lexico noſtro (Deo volente) propediem edituro, ulterius ob oculos ponemus: ex qua lingua, ut & ex Æthiopica, Vocabulis Hebraicis, Chaldaiciſque hactenus minus recte intellectis. lux clarior oritur, atque certior) itemque ex aliis MSS. libris, quos nullo non labore atque pretio conquiſivit vir admodum Reverendus D. Brianus Waltonus S.T. Doctor, operis totius moderator, & ἐργοδιώκτης: cujus etiam vigilantiæ ſtudiiſque indefeſſis debetur, quod conatus noſtri qui in eadem arena deſudavimus aliquid hic in bonum publicum protulerint.

ANIMADVERSIONES SAMARITICÆ IN GENESIN

CAP. I.

VERS. 6. ࠒࠁࠀࠉࠄ: *Reſpondet ſæpius in hoc Pentateuchi capite, & ni fallor ſolo, τῷ Hebræorum* רקיע: *&* firmamentum, *haud dubie ſignificat, a radice* ࠒࠁࠀ *&* ࠀࠒࠁࠄ, *quæ poſterior verbi forma in Liturgia MSta Samaritana Arabice redditur per* نسق ordinavit, conſeruit, confirmavit, *Gig. Locus ubi occurrit ita ſe habet p. 62. lin. 12.* ࠔࠌࠄ·ࠋࠔࠌࠄ ࠀࠒࠁࠄ·ࠁࠓࠁࠅࠕࠄ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠀࠋࠄ·ࠏࠋࠌࠉࠄ·ࠌࠔࠄ·ࠍࠁࠉࠄ·ࠊࠋ·ࠃࠓࠉࠄ· *qui in altera columna e regione ſic vertitur* اسمه مع اسمه نسقه للتعظيم * الله رب الدهور وموسى نبي كل الاجيال Nomen ejus *ſupra* cum nomine ejus *infra* ad magnificationem concatenavit: Jehovah Deus ſæculorum, & Moſes propheta ejus per omnes generationes. *Hinc ut* Κόσμος *juxta Etymolog.* παρὰ τὸ κοσμῶ, ὁ τὰ πάντα ἐν ἑαυτῷ κεκοσμημένα καὶ διατεταγμένα, *ita* Firmamentum orbes cœleſtes, totaque ſuperior mundi machina, *quam τῷ* ࠒࠁࠀࠉࠄ *indigitari putamus, a pulcherrimo Ordinis connexu qui in ea cernitur (Unde Platonicorum de Sphærarum concentu, nata eſt opinio) nomen habet. Etiam ipſis Arabibus, orbes, Sphærulæque ordine juncta ita appellantur, ſc.* نسق. *Proinde Neotericos non immerito hic perſtringit Cl. D. Morinus, qui* רקיע expanſionem *interpretantur. Hoc certum, ubicunque hi vocabulum* רקע *&c.* Expandi *vertunt, antiquiſſimos ſcripturæ interpretes, qui vocum Hebraicarum ſenſum extra omnem dubitationis aleam callebant optime, (70. intelligo, cumque iis Vulg. Lat. autorem,) loco ejus ſubſtituiſſe* ἐστερέωσα, firmavi, *vel quod Ar.* نسق *aliquatenus reſpondeat. Addo & Interpretem Æthiop.* ࠒࠁࠀࠄ *Exod. 15. 8. per* ሰረገ *i. q. Hebr.* רקע, *ab eoque deductum tranſtuliſſe. vid. An. noſtras ad lo. Et quod magis adhuc ad rem facit, aptior multo atque accomodatior locis omnibus in quibus iſthæc reperitur dictio, ex hac verſione accreſcit ſenſus, quam ex illorum altera. Conſule hæc pauca tantum: Pſal. 136. 6. Iſa. 42. 5. cap. 44. 24.* Expandit Deus terram ſuper aquas. *Quis obſecro veterum, unquam locutus eſt ita: Terram* expanſum *dicere, quid aliud, quam cœlo terram miſcere? Optime quidem,* Simul junxit *vel* Firmavit *(ut 70. & Vul. Lat.)* terram ſuper aquas: *Et quod non minimum habet roboris ad firmandam hanc ſententiam, ei favent verſiones Syr. Arab. noſtra & Oxon. & Pſal. 136. Ar. noſtra, Nebienſ. D. Waltoni atque etiam Æthiopica. Mitto, quod plurimis aliis Scripturæ locis maxime conſona eſt iſta loquendi formula; altera nulli. Dictionem hanc* ࠒࠁࠀࠉࠄ *tribuunt Samaritani Tabulis legis, quas etiam ſexto die tradunt creatas,* ࠒࠁࠉࠀࠕ·ࠀࠋࠄ·ࠋࠅࠇࠉ·ࠀࠁࠍࠉ·ࠌࠔࠄ·ࠒࠁࠉࠀࠕࠄ·ࠃࠁࠓࠀ·ࠁࠉࠅࠌࠀ·ࠔࠕࠉࠕࠀ·ࠋࠉࠅࠍࠉࠄ· Firmamentum Dei ſunt Tabulæ legis: Firmamentum *quod* die ſexto condidit. *v. 11.* ࠌࠋࠁࠋࠁ *a Chald.* לבלב *Ut autem Græcis* θάλλω, *ſic Ch.* מלפלף הוא לשון פרח *inquit Aquinas, & ante eum antiquiores Hebræi · per* Floruit *potius quam* Germinavit *redditur.* ࠌࠋࠁࠋࠁ *a. &* ࠌࠋࠐࠋࠐ *quamvis Chaldæis idem videntur denotare, Samaritanis diverſiſſima ſignificant vide Lexicon Sam. ver. 17.* ࠅࠉࠄࠁ ࠉࠕࠄࠌ *vide Lexicon noſtrum. v. 20. pro* ࠁࠋࠍࠒ *in verſ. Sam. leg.* ࠁࠋࠍࠒ·*D. Mor. v. 21. In H. Sam. pro* ࠄࠓࠔࠍࠀ *leg.* ࠄࠓࠔࠀ *v. 22.* ࠀࠋࠒࠍࠉࠀࠉࠄ *Eſt genus piſcis, de quo mentio fit in Talmude Hieroſ.* לבים *dictum: Hanc autem dictionem, cum Græca vulgata* πελάσιος, *quæ omnino idem ſignificat quod Arab.* ثعبان *hoc loco uſurpata, convenire judico: præſertim cum in hac dialecto* ࠒ *pleonaſticum vocibus addi nonnunquam cernimus: vel quod magis forte placeat, & uſu etiam venit, loco gutturalis iſtud* ࠒ *ſubſtituitur. v. 24.* ࠏࠁࠉࠍࠀ· *reſpondet dictioni H.* חיה *& ut illa, veraciora potius denotat animalia, ab A.* عفس voravit, *cujuſmodi ſunt illa quæ carnibus veſcuntur, ut Lupi, leones, etc: ut non inepte diſtinguit Gerundenſis: per* ࠁࠏࠌࠀࠄ *autem intelliguntur illæ animalium ſpecies quæ herbas comedunt, ſive ſint domeſticæ, ſive ſylveſtriæ. v. 28.* ࠏࠌࠓࠅࠉࠋࠉࠄ· *In MSS. Samaritanis non inſolenter vocabulum* ࠅࠋࠉࠄ *exponitur per Ar.* ظهر: *& videtur opponi incognitis terræ locis, habitationique minus commodis: proinde ſic opinor non male vertantur prædictæ voces,* Habitate loca cognita ejus, *quæ ſc. vitæ hominum, agriculturæque conducunt maxime. Arrideret quidem admodum verſio Cl. D. Morini* Aratro proſcindite colliculos ejus, *niſi hoc unum obſtaret, quod ne ſemel quidem neque in Pentateucho, neque in cæteris Samaritanorum MSS. hujus vocis mihi occurrit iſthæc ſignificatio; at quam attulimus ſæpiſſime.*

CAP. II.

v. 7. ࠋࠁࠁࠔࠉࠒࠏࠉࠌࠄ· *Diverſus hic abit a noſtro Interpres Arab. Samaritanus, qui vertit* كايا ناطقا *prorſus ut Arab. noſter quocum concordat quam ſæpiſſime etiam contra Chald. Sam. v. 10.* ࠋࠍࠅࠋࠉࠍ *Videatur prope accedere ejuſdemque eſſe ſignificationis cum* ࠏࠋࠉࠍࠅࠋࠉࠍ *Gen. 10. 32. ſed potius hoc in loco convenire judico cum H.* נוזלים fluenta: *cui aſtipulatur etiam Arab. Samar. qui vertit* جداول *v. 18.* ࠊࠒࠁࠋࠄ ſecundum anterius ejus: *vide quæ de hac verſione. habet Cl. de Dieu in lo.*

CAP. III.

v. 5 ࠊࠌࠀࠋࠉࠄ: ſicut Angeli: *Cum noſtro conveniunt hic Arab. Samar. itemque Arabica Saadiæ verſio, atque Erpenii: nec non plerique Hebræorum: Sunt tamen qui de Deo intelligunt,* eritis ſicut Deus, *inter quos Abravanel: ut quemadmodum Deus ſemetipſum intelligendo cognoſcendoque, creaturas fecit exiſtere; ita homo cognoſcendo uxorem ſuam, exiſtere facit (hoc eſt gignit) liberos, qui antea non erant: qui* טוב *dicuntur* מצד המציאותם reſpectu eſſentiæ eorum, רע *autem* מצד העמל והטורח שיש בגדולם reſpectu laboris atque moleſtiæ, quæ educationem eorum comitatur. *Sunt etiam, & in eis Maimonides, qui* Sicut Dii ſcientes bonum & malum, *ſic explicant: per vetitæ arboris appetitum, rejecta Intellectuali facultate, cujus ob-*

objectum Verū eſt, vel Falſū, toti demerſi eritis in apprehenſione rerū Senſibilium, inq; bonis & malis quæ ad ea ſpectant V.6. ࠁࠄࠕࠒࠉ bonus, deſiderabilis, *affine τῷ Perſarum* نیکو *cui etiam ſæpius reſpondet. v. 7.* ࠓࠁࠃࠄ *per epexegeſin hic forte accipiatur, ad explicandū* ࠏࠄࠁࠉࠄ *h. e.* ࠓࠁࠃࠄ Inſectatores, *vel,* inſequentes: *& intelligit opinor,* Conſcientias, *quæ peccati reatu lancinatæ, animæ perſecutores ſunt omnium infenſiſſimi atque maxime feroces: Et vocabulum quo utitur Arab. Sam. hoc ipſo in loco, idem etiam ſignificat, nempe* بصيريتهما *vide Sap. 17. 11. v. 8.* ࠋࠀࠓࠂ·ࠄࠕࠔࠉ *Arab. Samar.* عند اتساع النهار In extenſione diei *v. 14.* ࠋࠓࠉࠈ *propriiſſime & fere ſemper reſpondet Heb.* ענה *: niſi hoc tantum in loco, & Geneſ. 9. 25. Itemque nomen inde derivatum Num. 5. 21. 23. 27. & Deut. 29. 20. His omnibus locis reſpondet Heb. vel* ארר *vel* קבב *Quem ſenſum in MSS: Sam. libris, ne ſemel quidem reperi. In hoc autem ſignificatu varie admodum ſcribitur: aliquando* ࠋࠓࠈ*, ut in locis allegatis: aliquando* ࠋࠏࠈ*. Gen. 12. 3. cap. 27. 29. Num. 22. 6. cap. 23. 27. cap. 24. 9. Aliquando,* ࠋࠆࠈ *Num. 22. 11. 17. cap. 23. 7. Semel tantum, ſed rectiſſime* ࠋࠉࠈ *Deut. 23. 4.* ࠁࠋࠔࠋࠉࠈࠔ *v. 22.* ࠆࠒࠐ·ࠔࠁࠉ *Verbum* ࠆࠒࠐ *in MSS. Samaritanis Arabice redditur per* رفع *&* ارتفع *: nec non aliquando per* نصف*, ut patet ex hoc tetraſticho, ex quibus conſtat magna pars unius eorum Liturgiæ*

ࠔࠄࠔࠔ·ࠕࠀࠓࠏࠀ·ࠆࠒࠐࠁ·ࠓࠁࠔࠋࠉ: ࠔࠀࠓࠔࠉ·ࠀࠓࠁ·ࠁࠓࠋࠋ·ࠀࠄࠒࠄࠓࠃ:
ࠔࠕࠓࠐࠄࠁ·ࠉࠔࠄࠁ·ࠀࠆࠒࠐ·ࠁࠓࠋࠋࠃ: ࠔࠔࠉ·ࠄࠔࠀࠕࠓࠂ·ࠋࠏࠋࠔ:

Cui e regione reſpondet iſthæc Arabica verſio, سماء وارض رفع بكلمة * السبت خلق بسبب جلالها * اسوار المانصب بسبب ···· اسمه يسبح ابدا Cœlum & terram verbo ſuo extulit: Sabbatum creavit ob ſummas excellentias: *ut* armillas gemmeas poſuit *hæc* noſtri ergo: nomen ejus in ſecula laudandum. *Alio in loco hæc habentur verba* ࠈࠉࠓࠁࠔ·ࠀࠀࠏࠁࠓ·ࠆࠒࠐࠁ· ࠋࠄࠆࠐࠀࠋ *Arabice ſic.* خيرك جعل رفعه لاسراييل Mirifice elevata eſt bonitas tua erga Iſraelem. *His ita poſitis, hoc modo vertatur iſte locus,* Homo factus eſt ſicut elatus, vel tanquam in cœlum evectus a ſe ipſo (*id enim ſignificat* ࠆࠒࠐࠁࠉ cœlum, *ut Arabibus* سما \ سماء) *vel aliter,* eſt veluti a ſeipſo conſtitutus, erectus *etc.: Et Heb.* ממנו *in hoc ſenſu ſc.* ex ſe, *potius quam,* ex nobis, *accipiunt Hebræorum plurimi, Onkelos. Targ. Perſic. Jonath. Hieroſ. Ar. Saadia. Jarhi, R.S.* כהן *Menahem etc.* כי רגשות ממני יורה על יחיד נסתר *inquit poſterior iſte. Ib.* ࠁࠉࠑ *forte,* ne obeat, *h. e.* permaneat (fruatur) *paradiſo:* حف *Ar.* Obivit: *vel,* ne doleat, *illud* חף *Chaldæis: q. d. ne, infœlicem illam arborem, ex cujus fructu comederat, in ſuiipſius poſterorumque omnium ſemper deplorandum præcipitium, perpetuo ante oculos habens, nimia triſtitia abſorbeatur.*

CAP. IV.

v. 12. ࠑࠋࠄࠉࠕࠈࠔࠄ *Heb.* נע ונד *Eſt* كلّي *Arabibus* latitavit, locum latibuli accepit. *Gig. quod fugitivorum proprium. Vel forte,* Interdictus eris, *a* ܟܠܐ *Syris & Æthiop.* Interdixit. *Multum conſonat cum Ch.* גלי *quo utuntur hoc loco Targ. Onk. & Jon. Atque ejuſmodi permutationes,* ג *&* ࠑ *ſunt in hac dialecto frequentiſſimæ.* ࠈࠔࠄ *autem affine videtur Heb.* טמה *unde* נטמה Occultatus abſconditus fuit. *Sic D. Kimhi in Iob. 18. 3.* נטמה *inquit* ענין סתימת הלבו אין דעת*: idem quod* טמטם:אטם *ut volunt Rabbinorum alii Vel aliter hanc vocem ita interpretemur* Rejectus, abominandus. *Illud Samaritanis in Lit.* ࠈࠔࠄ *& Syr.* ܛܘܫ *Pro. 29. 27. Atque in hunc ſenſum exponunt H.* נטמה *Syrus, atq; Arabs, cum nonnullis etiam Hebræorum; quibus* נד *idem fere ſignificare videtur, quod* נדה *Atque ab his perparum aut potius nihil diſſentit Arab. Samar. qui locum hunc ita vertit* شريدا وطريدا تكون propulſus ac rejectus eris. *verſ. 15.* ࠔࠁࠏࠀࠄࠔ· ࠔࠒࠄ *: Arab. Samarit.* علي الكمال يعاقب complete punietur *ſic etiam ver. 24. V. 20.* ࠕࠒࠁࠄࠃ *Arab. Sam.* واقتني المال & pecuniam, vel mammona poſſidentium. *verſ. 21.* ࠉࠕࠃࠁࠄ·ࠆࠕࠋࠈࠒࠕ·ࠉࠆࠄࠑࠋࠁ ·ࠉࠓࠔࠏࠕ· *Quatuor hæ dictiones procul omni dubio reſpondent aliquo ſaltem modo, quatuor aliis apud Onkeloſum. Primo* ࠉࠆࠄࠑࠋࠁ *idem omnino eſt, quod Syris* ܦܠܚܐ Syſtrum, *Gen. 31. 27. Ut enim in verbo,* ܚ *&* ܦ *Ar. permutantur:* (فحي *i. q.* فلق) *Ita Samaritanis* ࠑ *&* ܚ*.* ࠆࠕࠋࠈࠒ *antem idem eſt quod* ࠓࠀࠀࠕࠄࠒ *qua voce hic utitur Arab. Sam: propius aliquanto cum eo conſonat dictio Coptica,* κιθαρος *(quam etiam aliter appellant potius* ϬⲀⲚⲤⲀⲚⲒⲤ *cujus ſignificatio convenit cum Ar.* عود *quæ immediate ſequitur in Arab. Sam. h. e.* Teſtudo. *Tertio* ࠉࠕࠃࠁࠄ Cymbalum. *eſt prorſus i. q. Perſarū* چنك *: quippe* ࠄ *&* ܟ *facillime alternant.* ࠉࠓࠔࠏ *denique mihi videtur idem denotare quod* זמר *&* זמרא *apud Onk. & Jonath.* ࠏ *enim in hac dialecto loco* ז*, nonnunquā venit. v. 22.* ࠁࠄࠏ *Significatione convenire videtur cum Ar.* حف conflavit, concinnavit; Raſit حفوف *qui* conflat, concinnat; Radit: *etiam Chaldæis idem. unde* ࠁࠆࠁࠏ Novacula, raſorium inſtrumentum *Num. 6. 5. cap. 8. 7. Ib.* ࠋࠆࠄࠒ *Pro hac voce omnino nihil habet Hebræus textus: ei v. apud 70. reſpondet* χαλκεύς*, apud Arab. Sam. ac noſtrum* صيقل *in C.* صيقال *Erp.* سقال *: in Vul. Lat.* Faber *: eumque porro indigitat* ࠋࠆࠄࠒ*, vel* qui conglutinat, connectit, *vel* coaptat (*id Ar.* لسق) *vel ſi i. q.* سقل qui expolit ac lævigat *; vel denique* qui fabricat, ceu molitur aliquid. *vide An. ad Gen. XI. 6. Ib.* ࠁࠉࠑ *Arabibus* تحوف Sciens, intelligens. *Gig. Atque inde opinor* ࠁࠉࠒ Scientia, artificium. *Arab. Sam.* כל־חרש *vertit,* كل مخروط *V. 24.* ࠀࠋࠕ *perperam ponitur, pro* ࠀࠋࠉ *D.M.*

CAP. V.

v. 1. ࠔࠋࠀࠑࠄࠉ *Sic etiam Arab. Samar. v. 24.* ࠕࠋࠄࠀࠕ *Arab. Sam.* وفقد *Ib.* ࠔࠋࠀࠑࠄࠉ*: nec aliter Arab. Sam.*

CAP. VI.

v. 3. ࠋࠄࠀ: ࠋࠄࠒࠁ ࠏࠕࠐࠔࠄࠉࠐࠀࠋࠔࠉࠐࠔࠉ ࠑࠋࠏࠔ *Heb.* לא ידון רוחי באדם לעלם *: ubi vocem* רוחי *R. Niſſim, apud Abravanelem intelligendam cenſet* מלשון כעס *ex illo loco Prov. 16. 32.* Qui dominatur ſpiritui ſuo *h. e.* iræ ſuæ *: ſimiliter hoc in loco,* Spiritus meus, *h. e.* Ira mea non litigabit, neque exardeſcet in hominem ſemper, perque omnes generationes, eo quod caro eſt, ſed ſtatuam ei præfinitum *reſipiſcendi* tempus, *ſc.* 120. annos, neque ipſum amplius (niſi tranſactis illis,) ob quæcunque tandem ſint facinora, deinceps puniam. *Huic expoſitioni mihi videtur favere hic noſter interpres.* Opus meum, *h. e.* iræ meæ *(Iſa. 28. 21.)* non projiciet *ſe, vel* projicietur (ࠋࠒࠁ *enim Samaritanis idem eſt quod Arab.* لقا*: Gen. 21. 15. et quidni etiā* ࠋࠒࠁࠁ*? ſiquidem* ב *protheticum verbis nonunquam affigitur, abſque ulla ſignificationis mutatione; ſic* ࠁࠁࠋࠑ *in hac lingua idem eſt quod* قلع*: &* برهن *i. q.* بره *:* ࠁࠑࠋࠑ *i. q.* ࠑࠋࠑ*.* تحرن *i. q.* تحر *atque id genus alia non pauca)* Opus *inquam* iræ meæ in homines, durante illo præſcripto tempore, diutius non effundetur. *Atque in hunc ſenſum intelligatur etiam Arab. Erpenii verſio* لا يتفرغ روحي Non evacuabitur (effundetur) amplius ſpiritus, *h. e.* ira mea. *v. 7.* ࠀࠔࠒࠕࠋ *tam* Appendam, *quam* Auferam *ſignificat: Deus non prius* aufert *homines eoſque punit, donec* appenderit *prius. Dan. 5. 27. V. 11.* ࠋࠁࠁࠆࠉࠀ *vitioſe in Exemplari pro* ࠀࠀࠁࠁࠆࠉࠀ*, ut ver. 12. Ver. 14.* ࠆࠆࠄࠆࠑ *Heb.* גופר *& quod ſecundum S. Hieronymum, refragante quamvis Druſio, pro eodem habetur,* כופר *: de qua re pulchram hanc alluſionem adducit R. Menahem* היה גופר וכופר טובה רמז שאם ישובו יהיה כופר לנפשם ואם לאו אש ונפרית יבא עליהם ࠆࠆࠄࠆࠑ *a. dictio videtur Copta, vel Ægyptiaca, arboris ſcilicet nomen, quam* سبستان *appellat Avicenna, Copti vero* ⲤⲒⲤⲈⲂⲈⲚ *quæ in Alexandria & Syria naſcitur. Fateor tamen, me nihil adhuc omnino reperiſſe, vel apud Avicennam, Dioſcoridem, Plinium Mathiolum, P. Alpinum, Veſlingium, alioſve quoſcunque botonographos, de hujuſce arboris quoad navigia conficienda uſu. Quid ſi putemus igitur (cum Syro) de* ܚܘܡܐ *Arab.* بردي *vel Papyro (quam Cami, vel Sami, voce cum hac noſtra Ch. Samar. aliqua ſaltem ex parte conſona, appellant Japonenſes) intelligendum potius. Vide Anim. in Exod. 2. 3. De alterutra ſi interpretemur, hoc in loco (quod alibi etiam non raro accidit) ab omnibus aliis quibuſcunque verſionibus diverſus abit noſter interpres. Nam quamvis 4. Cedrorum ſpecies enumerant Hebræi,* ארז קדרום עץ שמן וברוש *(teſte Abenmelec & D. Kimhi in lib. Radicum) ſub quarum una, omnis alia τῶ H.* גופר *fere includitur interpretatio, (etiā Ar.* سمشار *juxta aliquos) hæc plane ſub nulla cadit.*

CAP. VII.

v. 1. ࠉࠋࠄࠑࠐ *lege,* ࠉࠋࠄࠃࠐ *v. 23.* ࠁࠕࠑࠉ Solus *vide Lexicon noſtrum.*

Cap. VIII. Verſ. 4. ࠆࠓࠁࠃࠉࠄࠑ *Nec aliter Arab. Samar. Ipſis Armenis iſte mons pluribus nominibus appellatur,* Արարատ Ararath, Մասիս Maſis, Վասպուրական Vaſpuracan, Արասատ Araſad*, quod poſterius, tranſpoſitione literarum mediarum, & protheſi τῶ n. & d. noſtrum hoc vocabulum plene efficit: neque apud ipſos quicquam eſt quod ei adhuc magis affine reperio. ver. 9.* ࠑࠒࠓ locus quietis, *ab Ar.* قر *: concinit Arab. Sam. qui vertit* مقرا *Ib.* ࠄࠏࠄ *etiam eſt prorſus idem quod Arabibus* سعي *v. 21.* ࠋࠄࠕࠓࠁࠉ ad ſecretum ſuum, *h. e.* apud ſeipſum. *Ar. Saadia* من ذاته *fere ut Perſica. Ab omnibus autem hic differt Arab. Samar.* لخصيمه litigatori ejus, *h. e.* cum eo litiganti, *vel* contendenti, eo quod univerſo terrarum orbi tantam induxerat πανολεθρίαν. *Quid ſimile tamen habet R. Menahem in lo.* אל לבו *inquit, h. e.* על לבו של נח cordi Noe*: qui ex arca jam egreſſurus, totum conſpicatus eſt mundum penitus deſolatum, unde attonitus manſit*

manſit doluitque admodum, dicens; Forſan adducet Deus aliud diluvium, adeo ut deſtrueretur etiam ipſe ſemenque ejus: idcirco locutus eſt Dominus cordi Noæ (qui hoc modo timide diſceptando, arguendoque, quaſi حصيم الله *factus eſt) verba conſolatoria, eique benedixit: Hæc ille. V. 22.* ࠄࠋࠀ·ࠈࠌࠉࠓ·ࠎࠅࠕ·ࠀࠍࠔࠄ·ࠁࠉࠔ. *Cui plene reſpondet Ar. Sa.* ان طمير قلب الانسان ساء

CAP. IX.

Verſ. 7. ࠅࠀࠓࠁࠎࠅࠍ Et extendite, dilatationem veſtri per terram facite: *Perinde ut Ar. noſter & Erpenii,* اسعوا *v. 23. &* ࠎࠋࠅࠁ· ࠒࠋࠔࠁࠅࠀ· *Reſp. Hebræis* ערוה *idem opinor thema utriſque: tantum poſteriori præfigitur* ࠒ *(quod vocibus nonnunquam fit) &* ࠋࠔ *pro* ࠎࠋ*: ponitur Eſt autem radix vel* سلع, *quod Arabibus,* Cutem *denotat* virilium, *Gig. & metonymice* ipſa virilia: *vel forte a* ሰለበ *Æthiopibus* Denudavit *i. q.* ערה *Hebræis: mutatis* פ *&* ב, *quæ alternant quam ſæpiſſime.*

CAP. X.

Verſ. 8. ࠒࠉࠁࠉ *affine videtur Arab.* فقص Eminuit, ſublimis fuit: Dolore affecit: *quo ſublimior, eo populum gravabat magis, & dolere fecit. v. 10.* ࠒࠅࠁࠉࠀ: *Syr.* ܪܝܫ Caput: *Latino item vocabulo conſonat Samaritanum: ut & Cretenſe* κουφὴ *& Japonicum, Cophe. v. 19. Initio hujus verſus deſunt (teſte Morino) in exemplari hæc verba.* ࠅࠉࠄࠉ·ࠕࠓࠅࠋ ࠄࠌࠎࠁࠏࠋࠉࠔ *v. 30.* ࠎࠁࠓࠄ. *Arab. Sam.* ࠍࠀࠁࠋࠎ. *vide Cap. 12. 6.*

CAP. XI.

Verſ. 2. ࠔࠍࠏࠓ *Ar. Sam.* ࠀࠋࠏࠓࠀࠒ. *v. 3.* ࠎࠀࠁ:ࠎࠀࠁࠅ *Arab. Sam.* نضرب لبنا: *Verbum autem* ࠎࠀࠁ *plane idem ſignificat quod hic* ضرب *Ar. Sam. vide Num. 16. v. 26. unde conſtat nomen* ࠎࠀࠁࠅ a Percutiendo *ita dici: quia cæmentum tunditur multum atque percutitur, antequam conficiantur lateres. Ib.* ࠍࠋࠉࠎࠄ·ࠍࠉࠋࠅࠎ. *Affinis eſt hæc dictio Copticæ* ΝΙΣΛΙΛ, *quæ fere idem ſignificat, ſc.* res combuſtas: *fortaſſis forma Linguæ, prout lateres ſolent: ea autem Coptis* NIΛac, *ipſum noſtrum vocabulum. Ib.* ࠋࠅࠔࠍࠄ: لوسة *Arabibus,* viſcus: Cæmentum: *rectius ſcribitur* لوثة *a verbo* لوث Illinivit 1 *Regum.* 20. *v.* 38. *Atque hinc proculdubio noſtrum* ࠋࠅࠔࠍࠄ *v. 4.* ࠋࠒࠕࠄ *Rejecta tantum ad finem dictionis litera,* ࠋ*; plane eadem eſt cum Iberica* გოდოლო: *Codolo,* Turris *Ib.* ࠔࠅࠁࠓࠉࠑࠄ *vide Lexicon. v. 5.* ࠉࠄࠅࠄ *Ar. Sam.* ملاك الله *v. 6.* ࠋࠁࠎ· *vide Lexicon. Ar. Sa.* يتصعب *Ib.* ࠑࠋ·ࠕࠉࠋࠎࠒࠅࠍ Omne quod ſe facere adſtrinxerunt, verbo, voto *vel* pacto لسعق *idem eſt quod* ثعبل Se adſtrinxit, intentus rei fuit *Alibi ſc. Gen. 4. v. 20. reſpondet hoc verbum τῷ Ar.* صيقل *apud Eripen.* سقال *literis tranſpoſitis ipſum noſtrum vocabulum: apud 70* χαλκεὺς*: in V. Lat.* Faber: fabricandi *a. ac* moliundi *ſenſus huic loco ſatis apte quadrat. Cum noſtro conſentit etiam Ar. Sam.* يرعمون Aſſeruerunt ſe, *Ar. noſter & Saadiæ* هموا propoſuere ſibi: *cumque his 70. Et quod notandum maxime, in idem ferme recidit Heb. Sam.* ࠉࠐࠔࠁࠅ *quomodo occurrit tam in Codd. Uſſer. quam in Pariſ. quod* Moliuntur, *interpretatus eſt D. Morinus. Eſt a. proprie,* Mutuo convenire, convocare, invitare *&c. ut fecerunt illi v. 3. hujus Cap.* Dixit unuſquiſque ad proximum ſuum; Venite, faciamus.. *Certe multo majorem habet emphaſin ac præcedentibus congruentiorem iſthæc expoſitio, quam Heb.* יומו *V. 7.* ࠑࠋࠒ· *Convenit cum Æthiop.* ለድለቅለቀ *i. q. Arabibus.* بلبل *& Syr.* ܒܠܒܠ Turbavit conturbavit: *prout etiā* ܒܠܒܠ *quod recte obſervavit Cl. Morinus. v. 8.* ࠁࠋࠒࠅࠋࠉࠋࠄ*: videtur mihi compoſita vox ex* برج *(qua utitur hic Ar. Sam.) &* ࠋࠉࠋࠒ*: h. e.* Turris Babelis. *vid: v. 9. vel quod magis arridet, ex* ՊԵԼ *Pel, Armenis, Turciſque* Babel: *&* ԳՈԼԱՅ colai, *quod utriſque* Turris *Ib. v. 9.* ࠋࠉࠋࠒ, *Babel, vel a* ࠕࠋࠒ *deducatur, vid. ver. 7. vel forte, ut* ࠋࠅࠋࠒ*; idem eſt quod* אחרונית *Gen. 9. v. 23. ſic* ࠋࠋࠒ *Samaritanis idem ſit quod Hebræis* אחר Mutavit, *quia ibi primum mutata eſt primæva hominum lingua. Atqui hic nihil certi pono v. 13.* ࠀࠋࠉࠁ *omiſſo* ࠀ *pro* ࠀࠋࠀࠉࠁ· *D. M. v. 14.* ࠅࠑࠅࠍ *pro* ࠅࠑࠅࠀࠍ *D. M. v. 31.* ࠑࠍ·ࠀࠅࠓࠑ·ࠕࠔࠑ·ࠑࠕࠉࠑ *Ar. Sam.* ࠑ·ࠉࠀࠉ·ࠕࠓࠀࠎࠀࠍ

CAP. XII.

ver. 1. ࠑࠋࠑࠍࠑ *Ar. Sam.* الذي ارشدك *v. 6.* ࠔࠑ *Ar. Sa.* ࠍࠀࠁࠋࠎ *Ib.* ࠏࠕ·ࠑࠉࠔࠓࠐ·ࠐࠍࠄ *Ar. Sa.* الي مرج البها *v. 8.* ࠋࠁࠉࠀ·ࠀࠋ. *Ar. Sam.* بيت القادر *Ib.* ࠄࠏࠉࠍࠄ *Ar. Sa.* الكفير *ver. 13.* ࠁࠕࠉࠋ·ࠎࠉࠐࠕࠉࠑ. *Suſpectum de mendo: vel enim legendum* ࠎࠉࠏࠕࠉࠑ ope tua; *vel forte,* ࠐࠎࠉࠕࠉࠑ, tui gratia. *v. 19.* ࠋࠀ *Male textui in exemplari additum. D. M.*

CAP. XIII.

v. 7. ࠎࠅࠋࠒ· *Ar. Sam.* مساجره *v. 10.* ࠉࠀ·ࠑࠔࠅࠐࠀ *Ar. Sa.* كل مرج

CAP. XIV.

v. 1 ࠔࠍࠏࠓ *Ar. Sam.* العارق *Ib.* ࠀࠋࠎࠓ, *Ar. Sam.* الترك *Ib.* ࠏࠉࠋࠌ· *Ar. Sam.* الديلم *ver. 2.* ࠔࠌࠀࠁࠕ *Ar. Sam.* اسمابد *ver. 3.* ࠁࠍࠎ*: forte ut* נפש *Chaldæis atque Syris,* Monumentum ſalis *vide 1. Mac. 11. ver. 28. Ar. Sam.* بحر *ver. 5.* ࠏࠁࠉࠍࠉࠀ *Ar. Sam.* الصنميين *Ib.* ࠋࠉࠔࠄ *Ar. Sam.* السواد *Ibid.* ࠔࠉࠏࠁࠉࠄ *Arab. Sam.* المرهوبين *Ib.* ࠒࠔࠅࠄ· *A. Sa.* في سيبت *v. 6.* ࠁࠓࠅࠎ·ࠁࠋࠔࠄ·ࠋࠁࠋࠅࠕ *Ar. Sam.* قنطره الحجار *verſ. 7* ࠐࠁࠋࠅࠕ·ࠑࠕࠉ *Arab. Samar.* في احصاص النخل *v. 9. l.* ࠏࠑࠑࠀࠉ· *Mo. v. 13. pro* ࠄࠉࠅࠕ. *in H. Sa. leg.* ࠅࠉࠅࠕ· *Mo. verſ. 15.* ࠑࠏࠅࠍࠅࠍ·ࠋࠅࠁࠅࠕࠄ *Plane idem mihi videtur* ࠑࠏࠅࠍࠅࠍ *quod Onkeloſo* מחונן *hoc ipſo in loco: excepto quod apud ipſum reſpondet τῷ H.* יכום *apud noſtrum etiam τῷ* ירדפום*: qui proinde diverſis vocibus eundem tribuit ſenſum, quod nonnunquam alibi fit: & fere eodem modo poſterius verbum interpretatur Ar. Sam.* هرموهم الي الغوطه *verſ. 17.* ࠋࠑࠉࠔࠐ·ࠑࠁࠍࠄ *Ar. Sam.* مرج السبي *ver. 18.* ࠐࠉࠋࠄ:ࠐࠉࠅࠋࠄ *: Hic, & verſibus ſequentibus reſpondit* ࠐࠉࠅࠋࠄ *τῷ Heb.* עליון *ubi autem ſeorſim occurrit, reſpondit fere vel τῷ* אל *Gen. 16. 18. ca. 17. 1. c. 21: 33. ca. 31. 1. 3. vel τῷ* האל *Gen. 30. 36. ca. 31. 12. c. 46. 3. vel τῷ* איל *Exod. 15. 15. aliquando τῷ* עצום *Gen. 18. 18 Exod. 1. 9. Num. 32. 1. ſemel Præpoſitioni* אל *Exod. 15. 13. Neque prætereundum hic, quaſdam gentes aliqua Dei Attributa præ aliis ſolitas ſibi reddere magis propria atque peculiaria. Ut Samaritani hoc cognomento* ࠐࠉࠋࠄ·ࠐࠉࠅࠋࠄ *& Arabice* تعالي *Deum ſæpiſſime appellant tum in Scripturis tum & in ipſorum Liturgiis: Judæi* הקבה *communiter eum vocant: quaſi Sanctitatem ejus præcipue celebrantes. Arabes Miſericordia ſua Deum maxime indigitant: Galli Æternitate: dum illis dici fere ſemper ſolet* الرحمن الرحيم *: & his L' Eternel. Quod idem de cæteris etiam nationibus dicendum eſt. Quin & nonnunquam ob novos eventus nova ei tribuuntur nomina. vide Anim. noſtras in Exo. 3. 13. v. 23.* ࠀࠁࠓࠁࠉ: תורא, *teſte Schindlero idem eſt quod* שורה filum· *tranſpoſitis autem* ו *&* ר *noſtrum hoc habemus vocabulum:* ו. *enim &* פ. *ejuſdem organi, ac fere ſoni literæ ſunt: vel quod forte magis placeat* ࠀࠁࠓࠁࠉ *per hypallagen deduci poteſt ab Hebr.* תפר fuit, conſuit. מחוט שממנו תופרין כל בגד *inquit A. Ezra, Cui favere videtur Symmachi verſio,* ἀπὸ νήματος*: ac ſi dixiſſit,* A ſutricis vel ſartoris filo, ad ſutoris vel calceamenti corrigiam prorſus nihil accipiam.

CAP. XV.

Verſ. 1. ࠁࠕࠁࠍࠉࠅࠍ in tempore iſtorum, *v. 2.* ࠑࠕࠁࠓ· *Ar. Sam.* مستولي *juxta cum Onkel. uterque. v. 8.* ࠉࠉࠓࠀࠍࠄ hæreditabit eam, ſcil: ſemen meum, vel ſucceſſores, *de quibus v. 5. V. 10.* ࠐࠁࠓࠅ *leg.* ࠁࠀࠓࠅ· *Ibid.* ࠁࠕࠓ* *Hæc ipſa dictio ab Onk. ver. ſequenti per* פלגיא diviſiones *transfertur, atque ita convenit cum cæteris iſthac verſio. Obſervanda autem illa ſignificatio. Locus iſte ab Ar. Sam. ſic vertitur.* وبضعه تبضيعا وجعل امري تبضيعه تلقا صاحبه *v. 14.* ࠁࠅࠍ *legendum* ࠕࠅࠍ·

CAP. XVI.

Verſ. 2. ࠀࠀࠁࠅࠍࠍ *Ar. Sam.* ارزق *Ante hanc vocem in Chald. Sam. omittitur* ࠀࠅࠋࠉ, forte *v. 5. poſt* ࠄࠋࠀ *deeſt* ࠀࠓ *D. M.*

CAP. XVII.

Verſ. 17. ࠀࠀࠐࠔࠄ *vide Cap. 18. 12. v. 18.* ࠄࠀ·ࠋࠉࠀ. Ecce non, *vel* annon? *vel ſi* ࠋࠉࠀ *ut Arabica vox ſumatur, quales certe non paucas habet iſta dialectus, tum vertenda erit,* Ecce utinam. *Ibid.* ࠒࠕࠔࠉࠑ *Ar. Sam.* في طاعتك

CAP. XVIII.

Ver. 3. ࠄࠀ *legendum potius* ࠋࠀ *At interrogative ſumptum in idem recidit. v. 6.* ࠏࠂࠅࠋࠉࠍ: עגיל *Ch. &* عكال *Ar. eſt proprie* Torta rotunda *i. q.* כעך, *quæ dictio Chaldæis, Syris, Rabb. Arab. Perſis, Anglis, aliiſque nationibus idem ſignificat. v. 12.* ࠒࠏࠓࠕࠀ *tribus dictionibus utitur Interpres noſter in exponendo H.* צחק, *ſc.* ࠀࠔࠐ *v. 13. 15. pro qua mendoſe in exemplari ponitur* ࠀࠀࠐࠔࠄ *Gen. 17. 18. per metatheſin loco* ࠀࠀࠔࠐࠄ*: prout hoc capite ſæpius, & Cap. 21. 9. occurrit.* ࠀࠔࠐ *autem in Liturgia Samarina Arabice redditur per* عجب *quod ex hoc conſtat tetraſticho*

ࠕࠋࠔࠀ·ࠁࠓࠉࠀࠑ:< ࠐࠎࠕࠕࠉ·ࠐࠑࠔࠀࠑ:< ࠕࠏࠁࠕࠀࠁࠍࠄ·ࠀ ࠔࠐ:<
ࠅࠔࠉࠁࠉࠀࠄ·ࠀ·ࠔࠓ ࠐࠍ:><:

Quæ verba in alia columna e regione Arabice ita ſe habent البست خلايقك احسان حكمتك فعلته عجبا ونظره تسبح Qui induiſti creaturas tuas ſapientiæ tuæ beneficentiis, miranda operatus es, & gloriam tuam effeciſti conſpiciendam: *Hinc loco ſupradicto, Gen.* 17. 17. *vertendum eſt verbum illud.* Et admiratus eſt. *Aliæ duæ voces ſunt* ࠒࠌࠓࠃ *hic, &* ࠌࠌ *Cap.* 39. 14. 17. *quæ ambæ idem plane ſignificant, nempe,* litigavit, contendit: *Habent non infrequenter hoſce duos comites, non diffidentem tantum admirationem, ſed & litigioſam quandam expoſtulationem, ſumma atque inſolita Dei beneficia: vide* 2 *Reg.* 4. 16. *Cap.* 7. 19. *Luc.* 1. 18. *V.* 21. ࠀࠌࠓࠒ rependam bona: *nec multo aliter Ar. Erpenii (exemplari Arab. Sam. deſunt hic multa, quod ei etiam alibi accidit quam ſæpiſſime)* أرحمهم. ࠌࠓࠒ *autem idem eſt quod Chaldæis atque Syris* פרע *nec non aliquantulum cum eo conſonat.* ࠒ *enim &* ࠏ *in hac dialecto alternant ſæpe (ſic* ࠔࠌࠒ *i. q.* שמע: קים *&* ࠌࠉࠉࠒ *i.q.* עץ*) ſæpius vero* ࠐ *&* ࠌ *literæ homorganicæ. Dicitur etiam* ࠌࠓࠒ *ut &* פרץ, *tam de* retributione mali, *Deut.* 32. 35. 41. *quam* boni & æqui, *Exod.* 21. 36. *cap.* 23. 1. 3, 4, 5, 9. *&c. ubi peculiariter intelligendum de* reſtitutione amiſſi, læſi, *&c. V.* 31. ࠌࠄࠁ *eſt plane hic idem quod Ar.* معن: *& ſimiliter reſpondet Heb.* הואיל: *vide Arab. Deut.* 1. 5. *& hoc ipſo in loco: unde etiam eodem modo vertendum. Aliter tamen ſupra accipitur ver.* 28. 29, 30. *hujus cap. ubi idem videtur denotare quod Chal.* מאים *V.* 33. ࠌࠋࠀࠌ *ſic & Ar. Samar. At Ar. Erpenii* نور الله *phraſis quæ fere trigeſies in libro Exodi apud illum interpretem occurrit, ubi in Hebr. eſt tantum* האלהים: *nec non in noſtro etiam aliquoties invenitur Arabico. Neque hoc eo fine proculdubio, ne Deus ipſe crederetur Abrahæ, Moyſique locutus quod hiſce utuntur vocibus,* ࠌࠋࠀࠌ نور *&c. Sed potius occaſionem ita loquendi ab ipſis antiquiſſimis Targumiſtis, Onk. Jonath, & Hieroſolym. ſumpſerunt: qui omnes ſimile quid habent, Exod,* 34. 6. *Atque alibi etiam, eorum ſaltem aliqui in omnibus fere locis, ubi apud Chaldæo Sam. Arabico Sam. cæteroſque interpretes Arabicos* τῷ ࠌࠋࠀࠌ, *vel* نور *fit mentio.*

CAP. XIX.

Ver. 3. ࠁࠐࠉࠉࠐࠄ *Eſt plane idem quod* مجلسا *in verſ. Ar. prout etiam* ࠁࠉࠉࠐ *ſæpe reſpondet Heb.* ישב *& Ar.* جلس *Ar. Sam.* صنيعا *v.* 6. ࠒࠐࠋࠄ *vitioſe opinor pro* ࠒࠐࠋࠄ *ut & mox venit v.* 10. *Eſt autem* قفل *Arabibus,* occluſit, obſeravit portas. *v.* 9. ࠒࠃࠌ·ࠋࠏࠋ·ࠄࠏࠋࠋ Accede altius, *vel* ulterius, & veni. *Ibid.* ࠋࠌࠐࠀࠇ *eſt ſuſpcitio de mendo, pro* ࠋࠌࠐࠕࠇ ad frangendum, irrumpendum, ࠐࠕࠇ *enim Samaritanis eſt idem quod H.* פרץ, *cui ſæpe reſpondet Exod.* 19. 22. 24. *Gen.* 38. 29. *v.* 16. ࠅࠉࠕࠋࠏࠋ Et turbatus eſt. *Vox eſt peculiaris Samaritanis: reſpondet ut plurimum H.* הום *&* המם: *ab Arab. Sam. vertitur, nunc per* هاج *nunc per* ازعج *omnino idem quod* הום: *inde igitur petenda verbi ſignificatio. Aliquando cum* ࠄ *ſcribitur* ࠉࠕࠋࠄࠋ *in eodem ſignificatu: priori modo ter occurrit: hoc in loco, Deut.* 2. 15. *cap.* 28. 20. *poſteriori quater Exod.* 14. 24. *Num.* 21. 20. *Deut.* 2. 25. *cap.* 7. 23. *convenit hic cum* 70. *ut fere ſemper ſolet. v.* 19. ࠃࠋࠀ·ࠋࠒࠉ ne *ſis* in excisionem. *v.* 21. ࠁࠎࠉࠓࠕ *vitioſe in exemplari pro* ࠁࠎࠉࠐࠕ *quod Arabibus plane idem eſt cum H.* הפכי: *vide verſionem Arab. Sapient.* 5. 24. *cap.* 11. 21. *v.* 23. ࠎࠋࠒࠕ·ࠁࠉࠉࠐࠉࠄ Aſcendens egreſſus eſt: *id. Arabibus* ناص *vel potius* ناض *idem quod* خرجت *in Arab. noſtra & Erpenii hoc in loco. Arab. Sam.* طهرت *v.* 24 ࠄࠋࠒࠉ projecit, dejecit; *in quem ſenſum vertit Syrus & Targum Jonath. atque Hieroſ. v.* 27. ࠁࠑࠋࠅ·ࠑࠐࠓ In precatione auroræ, h, e, matutina. *Phraſis Targumica, Pſal.* 57. 9. evigilabo שחר *Targ.* לצלותא דקריץ *Quæ ut recte intelligatur non parum conferunt verba M. Maimonidis in* יד חוקה *Tract. de precibus. c.* 1. *ſ.* 4. *Sciendum eſt antiquiores patres numerum precum definiviſſe ſecundum numerum ſacrificiorum: duplex eſt oratio quotidiana, reſpondens duplici ſacrificio jugi: quoties autem offertur ſacrificium ſuperadditum eo die tertia oratio præſcripta eſt, reſpondens ſacrificio ſuperaddito. Oratio quæ reſpondet jugi ſacrificio matutino vocatur* תפלת השחר oratio autoræ: *oratio reſpondens ſacrificio jugi quod offertur inter duas veſperas, vocatur* תפלת מנחה: *oratio reſpondens ſuperadditis vocatur* תלפת המוספין *Hinc illud prophetæ, Pſal.* 55. 17. *unde poſt pauca addit, Tres ſiunt orationes ſingulis diebus: Diebus vero Sabbati, atque diebus feſtis, & Calendis, quatuor: Die autem expiationum quinque. Hæc ille. Conſule ſis,* 1 *Cron.* 15. 21. *in Syr. & Arab.*

CAP. XX.

Verſ. 5. ࠁࠎࠐࠉࠄࠀ *Prorſus idem quod Ar.* نصفة juſtitia, æquitas, ص & س *in quam plurimis vocibus ſine diſcrimine utuntur non Arabes tantum, ſed multæ etiam aliæ gentes Orientales: ſuffragantur hic, ut ſolent,* 70. *v.* 7. *Omiſſa ſunt hæc verba, in tranſlat. Lat.* Tu, & omnia quæ tua ſunt. *Ibid. pro* ࠋࠐࠉࠁࠌ *l.* ࠋࠉࠀࠌ. *Mo. v.* 8. *l.* ࠄࠀࠒࠃࠌ *M. v.* 12. ࠄࠀࠐ ࠏࠎࠉࠒ Atque etiam res eſt, *h. e.* ita ſe habet: ut quod res eſt dicam: *vel* revera, certe. *Hoc enim in pluribus linguis obſervare licet, eandem fere vocem ſignificare* rem, *vel* factum, & revera, *vel* ſane. *v.* 16. ࠄࠃࠋࠒࠄࠐࠋ Et quod ex adverſo, *h. e.* in omni quod ex adverſo, *vel* contra te eſt, *Aliter etiam de perſona intelligatur,* ei qui contra te eſt, *ut D. Morinus; vel denique* ei qui coram, in conſpectu tuo eſt. *v.* 18. ࠏࠑࠉࠒ *pro* ࠄࠑࠉࠒ *vel* ࠀࠑࠉࠒ *idem quod H.* הציק Anguſtiavit, conſtrinxit, coercuit: *frequens hoc apud Æthiopes tam in MSS. quam impreſſis libris,* ࠏ *pro* ࠄ *&* ࠀ *etiam in litera characteriſtica conjugationis.*

C A P. XXI. v. 1. *Pro,* fecitq; ei, *in tranſlat. Lat. leg.* fecitque Jehova Saræ.

CAP. XXIII.

Verſ. 16. ࠁࠃࠓࠃࠉ. *H.* עבר *Æthiopibus ſignificat verbum* ሐለፈ tranſivit, circuivit, profectus eſt.

CAP. XXIV.

V. 2. ࠌࠀࠉ *Sic in exemplari: pro quo alibi* ࠌࠀࠉ *D. M. v.* 21. ࠔࠀࠉࠄ: *Ar. Sam.* متامل *Ar. Saadiæ* مستعجي potum petebat ab ea: *Unde noſter interpres & Saadias videntur legiſſe* משתה מתאה *v.* 25. *leg.* ࠀࠐࠁ *v.* 61. *l.* ࠄࠀࠕࠌࠐࠓࠐࠉࠁ *Mo.*

CAP. XXV.

Verſ. 8. ࠔࠋࠌ *Gen,* 20. *v.* 30. *& cap.* 21. *v.* 16. *Reſpondet Heb.* מת *&* מות: *idem etiam Syris* 2 *Mac.* 7. *v.* 7. 13. 1. *Bar.* 1. *ſed magis proprie ac peculiariter in hac dialecto ſignificare videtur (quod* τῷ *H.* גוע *cui ſæpius reſpondit, etiam convenit)* pacatam, facilem, doloriſque expertem mortem; *qualem Græci* εὐθανασίαν *appellant, Arabes* حتف: *quamque ſibi optare ſolitus eſt Auguſtus Cæſar. Diſtinguit hic Abravanel inter* יגוע ימת ויאסף *prius dicitur reſpectu corporis, ſecundum reſpectu animæ, tertium reſpectu totius compoſiti. Ar. Sam.* توفا *v.* 16. ࠃࠓࠐࠓࠉࠀࠄࠁ *idem quod Chaldæis* דרותא: *permutatis tantum & ࠐ: quo in omni lingua nihil eſt frequentius. Ar. Sam.* خصوبهم *ver.* 21. ࠋࠌࠄࠁ ut aptaret, diſponeret uxorem ejus. *Oratio medium & homines adaptans ad omne bonum, tam recipiendum, quam faciendum. Vel forte per* ࠋࠌࠐࠄࠁ *ut alibi ſemper occurrit. Vide Lexicon. v.* 25. ࠌࠄࠌࠋࠀ *idem quod Chaldæis* כבלא pallium *(prout apud Baal Aruch occurrit) & ut opinor ab eo: cui affinis Gr.* χλαῖνα. *verſ.* 27. ࠀࠋࠄࠋࠉ: *forſan idem quod* ࠀࠋࠄࠐࠉ Dux, *aut pro eo: vel tanquam ab* الل *quod cum* اول *convenit, teſte Giggio, idem etiam ſignificet, ſc.* primus, primarius, princeps: *vel denique (cum Arabicas voces non paucas habet iſta dialectus) idem ſit quod* الولي Dominus, princeps, rector. *Frequens hoc in Samaritanorum MSS. dictiones Arabicas Arabicis etiam characteribus ſæpe permixtas habere in ſua ipſorum lingua. Ib.* ࠁࠋࠉࠁࠄ *eliſo idem quod* ࠁࠋࠑࠉࠁࠄ *dictio Chaldæis familiaris. ver.* 29. ࠏࠒࠉࠉ: *forte pro* ࠄࠒࠉࠉ *vel* ࠀࠒࠉࠉ *vide Gen.* 20. *v.* 18. tædio, moleſtia laboro. *Vel ſi* ࠏ *radicale, ut* ࠏࠒࠉ: *Ch. & Syr.* Stimulavit, pupugit: *quo ſenſu Latini his vocibus utuntur: h. e.* male habuit, anxit, moleſtiam attulit: *unde* ࠏࠒࠉࠉ moleſtia affectus, turbatus ſum, ܐܬܥܩܬ *ut Syri. v.* 30. ࠀࠎࠂࠉࠉ Multiplica, da mihi affatim. *v.* 32. ࠄࠋࠒࠉ *Videatur quidem* ࠒ *pro* ࠌ *ſcriptum: Hoc tantum obſtat, hanc vocem ita ſcriptam, apud Samaritanos neque in Pentateucho, neque in precibus eorum, uſpiam inveniri: ſed pro ea utuntur potius* ࠄࠌ *&* ࠔࠄࠌ. *Gen.* 19. *v.* 24. *occurrit hæc vox, ſed alio ſenſu: ſecundum quem ſic vertendus iſte locus,* ࠁࠄ *Abſolute,* Me quod attinet, projecit *(* rejecit *)* me ad mortem *v.* 34. ࠃࠔࠄࠉ *Ita eſt in exemplari: ſed ut una vox efferenda. M. Ib.* ࠀࠔࠐࠉ: *a* ࠔࠐࠄ *in Hiphil,* conculcationi, contemptui habuit: *id* שפה *&* ספ *Ch. (quæ duæ formæ ſæpe confunduntur, idemque ſignificant)* Calcavit, conculcavit: *idem fere cum H.* בוז: *Quæ enim contemnimus, ſub pedibus nonnunquam conculcamus. vide Joſh.* 10. *v.* 24. *Ar. Sam.* ازدري

CAP. XXVI.

Verſ. 1. ࠀࠎࠒࠋࠄࠁ *Ar. Sam.* الخلوص: *ſic v.* 6. *V.* 2. ࠁࠁࠐࠉࠒ *Ægyptus, apud diverſas nationes variis appellatur nominibus: Judæi* מצרים *vocant: Arabes* قبط *Æthiopes* ግብጽ: *Syri antiquiſſime* ܡܨܪܝܢ *poſtea* ܡܨܪܝܢ: *Coptitæ* XHMI: *ita præter hæc ſunt alia etiam nomina accidentaleter tantum. more eorum quæ* ſobriquets *appellant Galli, ei adhibita: ſic in ſcripturis* רהב *ſæpius dicitur, propter* robur & fortitudinem; *Syris* ܡܘܢ *ob ſummam ejus* magnitudinem: *& quidni hic* ࠁࠐࠉࠒ *propter frequentem populi Dei, Abrahæ, Iſaaci, Jacobi, &c totius ſæpius Judaicæ gentis, ipſiuſque Chriſti illic* deſcenſum, *atque illinc* egreſſum? *vel aliter ſic liceat interpretari,* Ad egrediendum quo es profecturus. *v.* 12. ࠔࠉࠕࠌࠉࠌ æſtimationes, proportiones: *eſt enim* ࠔࠉࠕࠌ *idem quod* ערך: *Levit.* 5. *v.* 15. 18. *proinde convenit cum Gr. Aquilæ* ἑκατὸν εἰκασμένον centuplum, æſtimatum *ut Hieronymus vertit: nec aliter Onk. & Jonath. Arab. Sam.* مايه ضعف *v.* 20. ࠅࠒࠏࠒ *bis ſic ſcribitur, male pro* ࠉࠎࠏࠒ *M. V.* 21. ࠀࠏࠔࠃࠄ *plane idem mihi videtur ſignificare quod Arabibus* حسد *& Ch. atque Sy.* חסרא Invidia, calumnia, contumelia. *(facilis eſt permutatio* ࠏࠔ *cum* حس*) conſentiunt etiam aliæ verſiones. v.* 28. ࠌࠐࠁࠉࠀࠄ: *forte,* ſtrues, ſtructura *juramenti cauſa facta; quod veteribus in more fuit: vel potius corrupte a Ch.* טומי: ࠐ *&* ࠄ, *ſæpiſſime in hac dialecto alternant: &* ࠁ *poſt labialem loco* ࠌ *euphoniæ gratia: quæ tamen permutatio frequens eſt etiam abſque labiali præcedente: ut* ࠏࠉࠀࠌࠄ *idem eſt quod* טינה *Exod.* 1. *v.* 14. ዘመወ *Æth. i. q.* זנה. *&c. v.* 29. *pro* ࠄࠌࠌ·ࠉࠌࠄ *lege* ࠄࠌࠌ·ࠌࠌࠄ.

CAP. XXVII.

V. 37. ࠀࠓࠃࠓࠆ, *pro quo ver.* 33. ࠀࠕࠓࠃࠓࠆ *Cap.* 43. *v.* 11. ࠀࠓࠃࠓࠆࠄ *Exod.* 33. *ver.* 17. ࠌࠓࠃࠓࠆࠄ: *ex alluſione habita ad H.* אף *eſt Arabibus* انف Naſus: Ira. Nunc; *Pariter etiam Samaritanis, a* ࠓࠃࠓࠆ Ira, *derivantur prædictæ voces ſignificantes* Nunc, modo. *verſ.* 42. ࠄࠕࠀ ࠐࠉ *Ita in exemplari, pro* ࠄࠕࠀࠄࠐࠉ *vel* ࠄࠕࠀࠆࠐࠉ

CAP. XXVIII.

V. 1. ࠋ·ࠋࠉࠑࠇࠒ *videtur* πλεονάζειν: *Apud Æthiopes tamen* ለ *nominativis præfixum nonnunquam invenimus: An recte quærant doctiores. v.* 17. *Omittitur* ࠀࠋࠄࠉࠌ *D. M.*

CAP. XXX.

V. 11. ࠐࠎࠄࠓ *Videtur Interpres transſtuliſſe tantum vocem* גד: *confer cum hoc verſu Gen.* 49. *verſ.* 19. *Ter reſpondit hæc dictio Heb.* גד *&* נדר: בסר *autem Chaldæis eſt* Contemnere: & Annuntiare, ut rem bonam & lætam: *Et* جاد *Arabibus ſignificat* Bonus fuit. *Juxta*

hæc

hoc posterius significatum convenit noster cum 70. ac nonnullis Judæorum. Moses הכהן *apud D. Kimhi* Venit ſydus bonum & fauſtum, *quod vocant* כוכב צדק. *Sic etiam Raſhi, Ezra &c. Vel forte ex Arabico verbi uſu intelligatur* بسر Expugnavit: expedivit. *Gig.* ࠁࠂࠆࠓ expeditus *atque huic ſenſui ſuffragatur Aquilæ verſio* εὔζωνος, Expeditus, accinctus, quaſi ad pugnam: *quam præ cæteris probaſſe videtur S. Hieronymus in Pſa.* 18. *v.* 30. *Quin & alibi Hebraicam vocem ipſi* 70. *ita nonnunquam vertunt. v.* 14. ࠀࠉࠕࠀࠉࠌ : ܐܬܘܐ & ܐܬܘܬܐ *Syris, teſte B. Bahlul. i. q.* ܐܬܘܣܡܐ موجود ايتا & اتاوة *Arabibus* Donatio qua conciliatur favor: *quæ poſterior ſignificatio (notationi H.* דודאים *aliquatenus reſpondens) huic loco forſan non inepte conveniat. De ſpecie autem ſive floris ſive fructus, diſſentiunt inter ſe doctiſſimi Hebræorum: Mandragoras eſſe negat A. Menahem (& cum eo plærique alii)* שאין להם ריח : *Auguſtinus tamen ex eis ſuavcolentes comperiſſe affirmat, contra Fauſtum, lib.* 22. *c.* 56. *confirmat etiam Lemnius: & aliquatenus ſaltem Dioſcorides, qui* εὐώδη μετὰ βάρυς τινὸς *aſſerit. Et paſtoribus (qualis Jacobm fuit) de eis comedentibus, narcoticas eſſe: Itemque matrici prodeſſe, teſtatur Avicenna* يخدر. ينقي الرحم : *quæ omnes illarum deſcriptiones huic loco non parum conducunt. Raſhi* Gelſaminum, *alii* Violas *interpretantur. Certe vox Græca, & Georgiana* ἴον, & (ႨႠ:) ia *quæ haſce denotat, ad noſtrum* ࠀࠉࠕࠀ *prope accedit. v.* 21. *leg.* ࠅࠉࠊࠓࠑࠍࠉ *Mo. v.* 34. ࠀࠍ·ࠋࠀ : Annon? Nonne? *Ita eſt in Ex. noſtro, Armach. & in Arab. Sam. v.* 38. ࠋࠑࠊࠑࠍ *Reſpondet ſemper Ch.* לקביל *ab eoque deduci facili homoorganicarum permutatione nullus dubito. v.* 43. ࠅࠍࠕࠅ Et auctus, ampliatus eſt. *Ar. Sam.* واتسر

CAP. XXXI.

Verſ. 9. *in H.S.l.* ࠀࠁࠉࠑࠍ *M. v.* 10. *in H.S.* ࠍࠒࠒࠃࠉࠌ *pro* ࠍࠒࠃࠉࠌ *M. v.* 20. ࠀࠒࠓ *per hypallagen idem quod Ch. & Syr.* ערק : *vel potius pro eo. v.* 27. ࠔࠁࠔࠀ: *Ch.* שבש *i. q. Hebr.* פתה perſuaſit: *Item* Agitavit לשון חלחלה *habet, inquit Aquinas:* quare animo agitaſti. *Arab. Sam.* لما احببت *Ibid.* ࠊࠊࠍࠉࠌ *pro H.* שרים *legebat* שירים *Arab. Sam.* بالسرور *v.* 30. ࠂࠑࠕࠉ *i. q. Arabibus* شوقا *qua voce hic utitur Ar. Sam. cuique apud eum reſpondet ſæpius, a quo etiam ſono parum differt. v.* 31. *In verſione leg.* filias tuas *Mor. v.* 32. *lege* is apud quem inveneris. *v.* 34. ࠊࠋࠌ *In Liturg. Samar. per* فصل *Arabice vertitur. v.* 41. ࠕࠓࠉࠌ *interpretis oſcitantia eſt, ut bene obſervat D. Morinus, qui H.* שנים annos *ſignificans, &* duo, *ſine ſenſu poſteriorem ſenſum eligit. v.* 42. ࠋࠉࠇࠅࠕ *varie ſcribitur hæc dictio: alibi* ࠋࠇࠅࠕࠅ, *&* ࠋࠉࠏࠉ: *i.q.* ליאות *ab H.* לאה labor, moleſtia. *v.*47. ࠕࠅࠕࠁ *eſt proprie* Inquilinus: *prout vertimus (Hebr.* יגר *tanquam a* גור *deducit.) Ar. Sam.* مجلس Sedes, conſeſſus: *ita videtur ille interpretari Chald. Sam.* ࠕࠅࠕࠁ. *Quaſi idem eſſet quod Chald.* מותב. *v.* 49. ࠒࠏࠌࠀࠅ *Ar. Sam. ſic vertit hunc locum, &c.* والمنصبه الذي قال ينصف الله *ubi notandum, ut* קום *Hebræis (a quo* ࠒࠏࠌࠀࠅ*) denotat &* ſurrexit, & inſurrexit, conſiſtit, & obſtitit; *ſic etiam Arabibus* نصب, *unde* منصبة *apud Arab. Sam. utrumque indigitat: proinde utræque voci* ࠒࠌࠏࠀࠅ, *&* منصبة *conveniat forſan ſignificatio,* obſtaculi, impedimenti, *&c. q.d.* Obſtaculo hoc illi erit, ne inique cum filiabus *&c*

CAP. XXXII.

Verſ. 11. ࠇࠋࠀ *in exemplari, pro* ࠅࠋࠀ· *v.* 14. *pro* ࠃࠅࠑࠊࠓࠉࠌ *lege* ࠃࠑࠊࠓࠉࠌ *v.* 28. ࠏࠌ *vel pro* ࠌ *ponitur, vel* πλεονάζει. *v.*32. ࠊࠉࠉࠃ ࠉࠂࠋࠉࠅ *Ar. Sam.* بعرق الانسا

CAP. XXXIII.

Verſ. 4. ࠅࠊࠌࠅ Et flevit: *ſingulariter ſolus noſter legit. v.* 10. ࠅࠀࠓࠉࠍࠉ *pro* ࠀࠓࠇࠉࠍࠉ *ut plenius effertur. cap.*34.19.*Deut.*33. 11. *quæ literarum eliſio in hac dialecto non eſt infrequens. v.* 13. ࠅࠀࠊࠏࠊࠍࠍ: Et pulſabo eas. *Illud Syris juxta cum Samar.* ܕܩ *i. q.* دق لطم *teſte B. Bahlul. Aliud ſignificatum, vide Deut.*31. 8. *Atque hic ab Hebræo (nec raro id alibi) diſcedunt interpretes Orientales (excepto Perſico) fere omnes: Heb.Sam. Jonath. Onk. Syr. Ar. noſter, Saad. Erpen. &c. Hi cuncti verbum Hebr. vel in prima legunt perſona, vel in tertia ſingulari. v.* 14. ࠀࠂࠅࠓࠓ patienter ſuſtinebo. *Reſpondet verbo H. Sam.* ࠀࠕࠍࠇࠋࠅ *prout in Uſſer. Codd. etiam occurrit: quod Job.* 8. *v.* 3. *in hunc ſenſum vertunt Senes, ſc.* ὠδύμενα. *Suffragatur hoc loco Arab. Samar. qui verſum hunc ita interpretatur,* يعبر الان مولاي قدام عبده وانا اترفق رويدا لاجل الماشيه حتي ان اتي الي مولاي الي الشعر* Tranſeat nunc Dominus meus ante ſervum ſuum, & ego lente comitabor (patienter agam *Gig.*) propter armenta, donec veniam ad Dominun meum in Seir. *v.* 19. *pro* ࠌࠉ, *leg.* ࠌࠉࠍ. *Mor. potius* ࠌࠍ. *ibid. pro* ࠊࠀࠌࠅ, *quod in exemplari legendum* ࠊࠌࠀࠅ.

CAP. XXXIV. *Verſ.* 9. *In Heb. Sam. leg.* ࠊࠍࠅࠕࠉࠍࠅ, *Mor.*

CAP. XXXV.

Verſ. 16. ࠑࠊࠊࠓࠏࠅࠕࠉ *Corrupte ab Heb.* כברת, *vel ut nomen proprium cum* 70. *interpretatur: Arab. Samar.* نحو فرسخ من الارض *Erpen.* قد ميل من الارض *v.* 17. ࠋࠀࠃ *pro quo reponendum (inquit D. Morinus) ex alio exemplari* ࠋࠀ·ࠕࠃࠇࠋࠉ

CAP. XXXVI.

Verſ. 20. ࠅࠓࠇࠉ, *tranſponitur Reſh, teſte Morino: aliud exemplar habet* ࠇࠓࠀࠅ *v.* 23. ࠌࠍࠅ *aliud exemplar* ࠅࠌࠍࠅ *D. Mor. v.* 24. *pro* ࠏࠌ *quod huic loco minus appoſitum, aliud exemplar* ࠉࠕ *D. Mor. Arab. Sam.* الجبابرة كافع. *v.* 35. Anith, *pro* Avith *in noſtro & Pariſ. v.* 38 *leg.* ࠕࠇࠕࠉࠅ. *Mor.*

CAP. XXXVII.

Verſ. 3. ࠇࠑࠉࠌࠉࠌ : *aliud exemplar* ࠂࠉࠁࠅ *D. Mor. verſ.* 21. ࠋࠀ· ࠍࠒࠏࠋࠅࠍ·ࠅࠍࠍࠌ. *Ar. Sam.* لا نفوته الروح *v.* 25. ࠌࠍࠏࠉ *eſt proculdubio i. q. Chald.* שעוה & שעף *vide Gen.* 43. 11. Cera: *cui ſuffragantur etiam Ar. Sam. & Erp.* شمع *Ib.* ࠀࠉࠏࠓࠍ, *Hæc dictio apud Bar Bahlul,* Triticum *denotat, &* paſtam dulciariam: *In Ar. Sam. deeſt quod ei reſpondeat. v.* 27. ࠅࠀ *in noſtris & Par. pro* ࠋࠀ· *v.* 34. *Aliud exemplar ſupplet* ࠅࠒࠃࠃ & rupit: *D. Mor. ſed plus deeſt. Ib. leg.* ࠅࠀࠕࠅࠁࠋ *lamed deeſt in exemplari. D. M. v.* 35. ࠂࠉࠏࠕ *videtur potius legendum* ࠍࠉࠏࠕ

CAP. XXXVIII.

V. 5. ࠑࠃࠅࠓࠅ *vitioſe opinor pro* ࠇࠍࠁࠉࠌ *ut ver.* 14. *v.* 8. ࠅࠀ: *pro quo aliud exemplar* ࠏࠋࠋ *D. Mor. verſ.* 16. *Iſtæ dictiones* ࠕࠀࠍ· ࠏࠓࠁࠅࠍ· *ad finem ſequentis verſus referendæ ſunt. v.* 18. ࠌࠍࠓࠌ *Ar. Sam.* ࠌࠍࠏࠒࠕࠌ

CAP. XXXIX.

V. 6. *poſt prius* ࠀࠌࠓ *d.* ࠋࠅ· *in H. Sam. M. v.* 10. *leg.* ࠌࠌࠋࠅࠋࠅ· *quamvis in exemp.* ࠌࠌࠋࠅࠋࠅ· *Mor. v.* 16. *pro* reſtituit. *leg.* poſuit. *M. verſ.* 22. Et dedit præfectus carceris in manum Joſephi omnes vinctos, qui erant in carcere: *Omittitur in verſione.*

CAP. XL.

V. 13. ࠂࠌࠅࠌࠌ· *Ar. Sam.* يرفع فرعون راسك *v.* 17. ࠊࠉ *poſt* ࠏࠋ πλεονάζει: *non eſt in alio Exemplari D. Mor.*

CAP. XLI.

V. 10. *leg.* & poſuit eos in *Mor. v.* 16. ࠉࠕࠏࠍࠉ. reſpondebitur: *ut* 70. *Arab. Sam.* سوي الله لا يخيب عن سلامة فرعون *Syrus apud Hieronymum in hoc loco legit,* Reſpondebimus. *Aliter in noſtro. v.* 22. *Deſunt nonnulla in Chal. Sam. poſt* ࠌࠊࠋࠉࠌ *v.* 31. ࠉࠏࠌ *plane i. q. Arabibus* عظم *v.* 32. ࠅࠂࠋࠒ·ࠕ·ࠍࠉࠍࠕ·ࠇࠋࠌࠅ. Et aſcendit ſecundo ſomnium. *Sit etiam Hebr. Samar. nec non Arab. Samar.* وصعود الحلم ثانيا *non ſine aliqua ab Hebr. reliquiſque verſionibus deſcrepantia, quamvis in eundem fere ſenſum. v.* 36. ࠋࠂࠊࠌࠍ in reſervationem: *videtur affine Ar.* مقسرم ſeparatus, reſervatus: *Ar. Sam.* وديعة : *ſuffragantur etiam Ar. Erp. & Aquil. qui* παραθήκη. *vertit Ib.* ࠊࠓࠏࠏ *Vitioſe pro* ࠊࠀࠓࠏ *ut in alio exemplari. D. Mor. V.*43. ࠑࠍࠋࠕࠅ *Rectius alius interpres qui retinet Heb.* המשנה *D. Mor. Ar. Sam.* الوزاره *Ib.* ࠀࠂࠌࠍ *aliud exemplar pro hoc verbo ſcribit* ࠂࠏࠒ *Ib. In Heb. Sam. pro* אברך *Ar. Sam.* الاب الشفوق *v.* 45. ࠏࠌࠉࠓࠕࠉ·ࠃࠋࠀ Arcanum meum revelavit *ab aliis diverſus Ar. Sam.* كنز العلم Scientiam recondidit. *Arab. Erp.* كاشف الاسرار *cui adſtipulatur Arab. noſter, & cum his Onk. Jonath. atque Verſio etiam Ægypt. in Pentateucho Copto: de quo vid. Kircher. Prodrom. Cap.* 5. *p.* 126. *Ib.* ࠍࠀࠍࠅࠌ *Arab. Sam.* امام الاسكندرية Pontifex Alexandriæ. *v.* 54. *poſt* ࠌࠉࠓࠉࠌ *aliud exemplar habet* ࠅࠅࠅ, ࠋࠇࠌ. *Deeſt etiam initium verſus ſequentis D. Mor. v.* 56. ࠃࠍࠍࠅ *perperam; alius Codex* ࠌࠍࠍࠅ *D Mor.*

CAP, XLII.

V. 4. ࠀࠂࠒࠋ : *Reſtituit hic noſter dictionem, quæ e Targum Hieroſ. plane videtur excidiſſe: ſiquidem teſtatur Baal Aruch apud illud autorem in hoc capite* סקל *reſpondere* τῷ *H.* אסון : *quæ excepto hoc noſtro, in nullo Targumin, nedum in illo, hodie conſpicitur. Eam retinent etiam Iberi, inſerto tantum,* d : *quibus* ⴑⴈⴉⴓⴃⴈⴊⴈ: Sicudili, *idem ſignificat: Nec multum diſſonat Græcorum* ἐξώλεια: *vide An. ad Exod.* 21. *v.* 13. *V.* 19. ࠏࠉࠁࠋࠅ *pro quo alibi* ࠀࠉࠁࠋࠅ *&* ࠅࠉࠁࠋࠅ : *Quod Æthiopibus non inuſitatum ſupra notavimus. Ib.* ࠍࠑࠊࠂ : *pro eodem v.* 33. ࠍࠑࠊࠌ : סרכא *Ch. i. q. conſona vox Græca* ἔξαρχος, procurator: *inde* ࠍࠑࠊࠂ alimentum, procuratio: *Æthiopibus fere idem* ለሠረስ Cura, ſolicitudo. *Ar. Sam.* قوت *vid. ver.* 33. *Ver.* 21. ࠅࠋࠍࠊࠓࠉ *eſt idem quod Talmudicis* איברא : vere, profecto; veruntamen: *forte etiam pro eo: ut & cum eo ſatis conſonat. v.* 25. ࠍࠉࠃࠊࠂ *convenit cum* זודין *apud Onk. in hoc loco: frequentiſſima eſt Samaritanis alternatio* ࠁ & ࠅ. *v.* 27. ࠏࠃࠀࠅ Sacculus, ſarcina: *plane idem quod Syris* ܚܒܘܫܐ *Iſa.* 46. *v.* 1. Sarcina compreſſa, colligata: *voce ei illic annexa, & quidem Synonymica* ([illegible] *enim* [illegible] *inquit Bar Bahlul,) utuntur hic Onk. & Syrus: quibus adſtipulatur Ar. Sam.* عكم *v.* 28. [illegible] *Arab. Sam.* السلطان بنا *v.* 33. [illegible] *Affine eſt Ch. & Syr.* צרכא Defectus, indigentia, res neceſſaria: *nec ſenſum ſuppeditat huic loco incongruum. Jonathan hac voce utitur: nec diſſimili Onkel. v.* 36. [illegible] *in alio Exemplari* [illegible] *D. Mor. Ib.* [illegible] *in Liturgia Samar. uſurpatur pro* [illegible] *v.* 38. *Omittitur vox* [illegible] *Poſt* [illegible] *M.*

CAP. XLIII.

Verſ. 4. [illegible]: *Videtur confundi hac forma cum Heb. verbo* [illegible]. *verſ.* 1. *poſt* [illegible] *habet aliud exemplar* [illegible], *vel,* [illegible] *D. Mor. duobus verbis (quod ſæpe fit) idem enuntians. v.* 10. [illegible]: *forſan per metatheſin pro* [illegible]: *ſiquidem* [illegible] *Samaritanis in hac ſignificatione ſæpe occurrit. v.* 11. [illegible] *proprie* Res decantatæ, vulgi ſermone celebres: نبس & نبص *Arabibus*, Sermo, loquela. *Samaritanis autem peculiariter etiam* cum modulatione vocis: *Reſpondit enim H.* זמר *in diverſis ejus ſignificatis, Exod.* 15. 2. [illegible] Canticum meum, *H.* זמרת *Num.* 13. 24. [illegible] ſurculus *Heb.* זמרה. *Alibi reſpondet* [illegible] *H.* גורל *& convenit cum Ch.* פיסא *&* פצא: *atque Syr.* [illegible] *&* [illegible]: *Unde* [illegible] *ut Hæmanticum habendum: & ab alio themate vox illa deducenda. Ib.* [illegible] *Ar. Erpen.* مسلع pistacium. *v.* 14. [illegible] *pro* [illegible], *ut res docet, & aliud exemplar D. Mor. v.* 15. *Defectum ita ſupplet aliud exemplar* [illegible] *D. Mor.*

CAP. XLIV.

Verſ. 5. [illegible] Tentando tentat: *ut* 70. *Ar. Sam.* فلا يتفال *v.* 23. *leg.* [illegible] *Mor. Ibid. leg.* [illegible] *M.*

CAP. XLV.

V. 6. *Deſunt* [illegible] *D. Mo. v.* 7. *Omittuntur nonnulla, quæ ſic habet aliud exemplar* [illegible] *Ubi H.* שארית *iſte interpres pro* Fermento *ſumpſit. D. Mor. v.* 11. [illegible] Ne extermineris: *In eundem ſenſum Ar. Sam.* كلا انقرض. *Aliud exemplar habet* [illegible] *D. Mor. v.* 19. *Omiſſa hic aliud exemplar ſupplet.* [illegible] *D. Mor.* [illegible]

v. 26. [illegible] Corruit. *Ar. Sam.* شكك.

CAP. XLVI.

Verſ. 4. [illegible] *Aliud exemplar præcedens* [illegible] *utrobique utitur. D. M.*

CAP. XLVII.

Ver. 19. *Hæc deſunt in exemplari* [illegible] *D. Mor. Ibid.* [illegible] *in exemplari pro* [illegible] *v.* 25. [illegible] aliorumque qui domibus: *ex uſu vocis Æthiopico: quibus* [illegible] Alius: *Niſi forte* [illegible] *idem ſit quod iis* [illegible] viri. *Ita quidem Onk.* ולאנש *v.* 26. [illegible]: *in* partem, portionem. *Prima hujuſce verſionis occaſio, a verſu* 22. *hujus cap. deſumpta videtur: ubi* 70. *vocabulum* חק *bis per* Δόσιν, *idem plane quod H.* חלק *interpretantur: quos ut alibi quam ſæpiſſime ita & hic ſequaces ſuos habent Onk. Jon. Ar. Par. & Saad. v.* 29. [illegible] pro, loco: *aliud exemplar* [illegible] ſubter *D. M. v.* 30. [illegible] dormire facies me, *et aliud exemplar,* [illegible] *D. Mor.*

CAP. XLVIII.

Verſ. 7. [illegible] *Ar. Sam.* فرسخا *vide Cap.* 35. 16. *v.* 13. [illegible] [illegible] *perperam in exemplari, pro* [illegible] *Aliud exemplar pro* [illegible] *habet* [illegible] *D. M. v.* 15. [illegible] *male, pro* [illegible] quo fui, *ut in alio exemplari. D. Mor. Et pro* [illegible] *in H. Sam. rectius in Liturg. Sam.* [illegible]. *v.* 16. [illegible] Rex: *ſic omnes codices Samaritani. D. M. v.* 17. [illegible] *Chald. & Syris* Demiſit, repreſſit, ſubmiſit. *Retinent tamen omnes interpretes Hebraicam ſignificationem,* apprehendit: *Et forſan Samaritanis idem.*

CAP XLIX.

Verſ. 3. [illegible]: *Aliud exemplar habet* [illegible] afflictionis meæ. *D. M. v.* 4. [illegible] *Formari poteſt iſthoc verbum, vel ab* [illegible] lotus eſt: *vel potius forte a* [illegible] *quod cum* [illegible] *ſervili ſignificat ſæpe,* Repente, ſubito, feſtinanter: *unde in Aphel* [illegible] feſtinus, præceps fuiſti (feciſti:) *ita fere Ar. Erpen.* سرع: *H. Sam. autem* [illegible] *optime quadrat. v.* 5. [illegible] *Arab. Sam.* حسما ظلما مقاطعيهما *v.* 7. [illegible] *In deteriorem ſenſum ſumitur hæc dictio, ut* [illegible] *Syris,* Inſolens, faſtuoſus, jactabundus, glorioſus. *vide Prov.* 25. 27. *Syr. Iſa.* 10.33 *Ar. Sam.* ابهج وجلهما *Ib.* [illegible] *concordat hic cum Sam. & Ar. Sam.* [illegible]: *ab omnibus aliis verſionibus, ut etiam ab Hebræo textu diverſi: obſervandum. v.* 10. [illegible] *Ar. Sam.* سليمان *Ib.* [illegible] *Aliud exemplar* [illegible] *M. Ar. Sa.* انقاد *v.* 15. [illegible] [illegible] Tributi diſpenſator: [illegible] *enim Deut.* 20. 11. *reſpondet H.* מס *vel aliter,* paſtor miniſtrare: [illegible] *vel* [illegible] *in Liturgia Samaritana reperio etiam per* خادم *verſam: quo modo propius accedit ad verſionem Aquilæ & Symmachi* γεωργὸς ἐργάζειν *v.* 17. [illegible] *pro* [illegible], *prout in alio exemplari legitur D. M. v.* 19. *&c.* [illegible] *Ar. Sam.* حل كردوس يتكردس وهو يتكردس في الساقة *v.* 22. [illegible] *Ar. Sam.* صعيري: *quæ ſine dubio propria eſt hujus dictionis ſignificatio: affinis Gr.* ἐλάχιστος: *Armenorumque atque Angl.* Leaſt; [illegible] Lath. *v.* 23. [illegible]. *Ad quæ verba hæc habet Græc. Schol.* τὸ Σαμαρειτικὸν, Καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μηνειδῶν. *prout in noſtro exemplari: unde elucet hujuſce verſionis Antiquitas, nec non autoritas: quæ tunc temporis in æſtimio fuit: Convenit cum noſtro, ut alibi ſæpius, Targ. Onkel. v.* 24. [illegible] ἐν βάθει *inquit iterum Gr. Schol. habet editio Samaritana: Arab. Sam.* صلاية *ut noſter Arab. a quo (niſi ubi textus Samaritanus differt ab Hebræo) raro diſcedit. Ib.* [illegible] *Ar. Sam.* حلت *Ib.* [illegible] ab Altiſſimo *Ar. Sam.* من ولي. *Aliud exemplar.* [illegible] *D. M. Ib.* [illegible] *idem quod* בחיר electus, *Exod.* 15. 4. *Arab. Samar.* السيد. *v.* 27. [illegible] *Ar. Sam.* [illegible] Deprædatus eſt ornamentum. *Concordant* 3. *Samarit. contra reliquos omnes.*

CAP. L.

Verſ. 21. [illegible] *Arab. Sam.* اكفلكم. *v.* 24. [illegible] *Arab. Sam.* افتقادا يفتقدكم: *ut & verſ.* 25.

EXODUS

CAP. I.

V*Erſ.* 10. [illegible]: *legendum* [illegible] *ut in alio exemplari. D. Mor. v.* 11. [illegible] *Chaldæis* ארמאריאו בלעז Armarium (*inquit Da. d. Pomis*) *ſignificatio quæ in aliis Chaldaicis Lexicis fruſtra quæritur. Armenis quidem* Caſtrum *denotat: & prorſus ita vertit Arab. Samarit.* حصينة: *juxta quod ſignificatum* [illegible] *deducatur non inepte ab Heb.* מגדל *homoorganicæ enim* ל *&* נ: *Iberis etiam idem ſignificat* Mchedeli, cuſtodia, turris. *Ib.* [illegible] *Non ingratum forte erit Samaritani Commentatoris in hunc locum expoſitionem ſubjicere: plura ex eo, cæteriſque eorum MSS. de Fide illorum, Religione, Cultu, Ritibus &c obſervatione non indigna, in aliud opus, Deo annuente, reſervantes: Dicit textus* [illegible]: Et poſuerunt ſuper eos principes tributorum, هو عنوان قبول جماعته قوله واستصوابهم رايه وطاعتهم امره . وبهذا استحقوا اهل مصر الاهلاك لموافقتهم اياه على ما يجوز شرعا وعقلا . وذلك انهم وفقوه على اشقايهم &c وعدم نسلهم واهلاكهم Exinde innuens, *totam* Ægyptiorum turbam verbo regis acquieviſſe, ejus approbaſſe ſententiam, præceptoque ejus morem geſſiſſe: ac propterea interitum meritos fuiſſe omnes Ægyptios, eo quod conſenſerant illi, æque ac ipſe; de eo, quod tum legi repugnabat, tum etiam rationi: Nempe, quia populus cum rege de affligendis Dei ſervis, liberis eorum interficiendis, eoſque penitus delendis inique conſpiraſſent, ideo & ſeipſos qui hæc eadem paterentur dignos effecerunt. Proinde cum hanc ſollicitudinem Iſraelitis jam ſtruxiſſent, factum eſt, quo magis eos affligebant ipſi, prolem eis denegando, robur eorum debilitando, propagandique vires ſolvendo, eo magis eis adaugebat Deus excelſiſſimus & robur, vireſque propagandi, ad liberos ultra poteſtatem hominibus ordinarie conceſſam, gignendos? *Hæc ille. verſ.* 12. [illegible]: *Idem omnino habet hic verbum Arab. Erp. verſio* ضاقت: *unde liquet ejus ſignificatio. Arab. Samar.* ضجروا *v.* 14. [illegible] اي يستخدمونهم *inquit Commentator Samaritanus* بعنف (*qua voce hic utitur etiam Interpres Arab. Sam.*) *Pergit autem ille prior* يعني انهم لا يرفقوا بهم ولا يريحوهم زمانا في مثله تقوي قواهم Hac dictione innuit, inhumaniter cum eis egiſſe Ægyptios, neque tantum temporis ac quietis eis indulſiſſe, quantum viribus eorum laboribus exhauſtis ſufficeret recuperandis. *Ib.* [illegible] *legendum*

dum [illegible] : *ſic aliud exemplar. D Mor. verſ.* 15 [illegible] [illegible] ࠔࠐࠓࠄ اي حسنه *h. e.* pulchritudo, *inquit idem Commentator* : ࠅࠔࠌ ࠄࠔࠍࠉࠕ ࠐࠅࠏࠄ اي بهيه *h. e.* Venuſtas. *v.* 18. [illegible] Vocat rex obſtetrices, *inquit prædictus commentator Sam.* ut ex eis inquirat rationem, quare vivos conſervaſſent maſculos: quæ aſtutitia plane muliebri ad ſpes ejus intercipiendas uſæ, narrant ei; Mulieres Hebraicas in pariendo multum diverſo modo ſe habere ab Ægyptiacis: ſiquidem hæ كالوحوش لم تحتجن الي قوابل بل يلدن مسرعه بسهولة وقد سمي الشرع التي تقبل نفسها ࠇࠉࠄ من قولة ࠊࠉ ࠇࠉࠅࠕ ࠄࠍࠄ والتي تقبلها غيرها ࠌࠉࠋࠃࠅࠕ ferarum inſtar, obſtetricibus minime indigent, ſed feſtinato pariunt, atque facillime. Appellatur autem partu laborans illa quæ ſibimetipſi obſtetricatur ࠇࠉࠄ a voce *qua hic utitur ſacra ſcriptura*, ࠊࠉ ࠇࠉࠅࠕ ࠄࠍࠄ: illa vero cui obſtetricatur altera, ࠌࠉࠋࠃࠅࠕ *Hæc ille: ver.* 19. [illegible] *Arab. Sam.* وحشيات *ver.* 20. [illegible] واحد احسانه اليهن انه اوقع في قلب فرعون قبول قولهن فلم يحث عنه بل قنعت به نفسه واطمان به قلبه Hoc unum fuit *inquit idem Author Sam.* erga obſtetrices Dei beneficium, quod in cor Pharaonis induxerit, abſque ulla inveſtigatione dictum earum boni conſuluiſſe, ſemetipſum ei ſubmittendo inque ejus acceptatione acquieſcendo. *Ib.* [illegible] عرفنا ان اراده الله تعالي تمت واراده فرعون لم تتم *ejuſdem autoris verba habemus.* Hinc diſcimus, Dei excelſiſſimi voluntatem fuiſſe adimpletam, Pharaonis autem illam minime. Siquidem voluit Deus excelſus quod animo ejus repugnabat maxime, eumque *de* pertinacia ejus atque rebellione, reddebat invalidum. Hoc inſuper innuens, ſolere Deum ex peſſima hominum voluntate, quod ſuo plurimum inſervit propoſito, extrahere. *Ib.* ࠅࠉࠏࠔ ࠋࠄࠌ ࠁࠕࠉࠌ Innuit retributionem illam, quæ opera earum bona conſecuta eſt: quod nempe, numeroſam earum ſobolem uſque adeo multiplicaret Deus, ut in Iſraele nominatiſſima eis conſtructa eſſent ædificia [illegible] فيقال indigitarentque ea, dicendo; Hæc eſt domus Shiprah, Hæc eſt domus Puah. *v.* 22. [illegible] Liquet propoſitum fuiſſe Pharaonis, ut ſobolem non tantum ſupprimeret Iſraeliticam, ſed perimeret: in quem finem tres haſce machinatur machinas. الاوله منعهم بالشغل الشاق عن اجتماعهم بنساهم * الثاني انه امر القوابل يقتلوا الذكور حين يولدوا. الثالث لما لم يتم له غرضه نادا في الشوارع [illegible] فتمامه * فسلط عليهم الرعيه كي يدخلوا الي منازلهم ويفتشوا نساهم لدعرف (*pro* لتعرف) الحامل منهم من غير الحامل والوالده من غير الوالد Primo, ærumnoſis laboribus eos coercere nititur, ne liberis gignendis operam darent. Tum obſtetricibus præcipit, ut maſculos modo natos interficerent. Denique non hoc modo ſuccedente ei conſilio, inter edicta proclamat; Omnis filius Hebræis natus &c. & ex ſubditis eis præfecit, qui domos eorum ingrederentur, uxoreſque eorum perſcrutarentur, ad dignoſcendum prægnantes inter eas a non prægnantibus, & parturientes a non parturientibus. *Hæc etiam ille. Atque ex hiſce omnibus, & quæ ſequuntur apud eundem autorem ſatis liquet, Samaritanos ſacras illas quas admittunt Scripturas cum Commentariis non habere tantum, ſed & legere: (cum Liturgia enim eorum Damaſcena conjungitur iſte liber) eoſque etiam literali, ſimplici, atque conciſa, abſque ulla traditionum vel quam rariſſime quidem, & quæ ut indubitatæ ab omnibus habentur, commixtione, earum interpretatione uti. Quin & hoc obſervandum inſuper, Arabicas voces, per quas iſte commentator ullam ſcripturæ dictionem explicat, plane eaſdem eſſe cum iis quæ apud interpretem Arabico-Samaritanum leguntur. Unde conjiciat quis forte, vel utriuſque (Verſionis ſcilicet Arab. Sam. atque Commentarii) eundem fuiſſe autorem, vel ſaltem Commentatori huic adfuiſſe iſtam verſionem. Hæc obiter tantum, & pro Specimine.*

CAP. II.

Verſ. 2. [illegible] اي انه كان حسن الصوره بهي الهيه علي وجه نور ساطع. واعلم ان لفظة [illegible] اسما مترادفة. *Commentatoris Samar. verba ſunt*, hoc eſt *inquit*; Erat ei elegans forma, vultus ſplendidus, ſuper faciem ejus coruſcans lumen. Dictiones autem [illegible] nomina ſunt ſeſe mutuo explicantia. *v.* 3. ࠕࠁࠕ ࠂࠌࠀ *Pro hoc in Liturg. Sam. legunt* [illegible] navi papyracea. *Huc ſpectant quæ habet Bar Bahlul ſub voce* ܓܡܐ *p.*160. 1. ܓܡܐ *inquit: (qua voce tum hoc in loco, tum etiam Gen.* 6. 14. *pro H.* גפר *utitur Syrus) eſt* شجر غلاط *(quamvis inter* الحبوب والبقول olera ac legumina *in Kircher Nomenclat. Ægypt. Arab. recenſeant Ægyptii)* [illegible] *(hoc quidem nomine inſigniunt Senes, ſcil.* πεπαγώιων) [illegible] قالوا ساج واخرون شمشار وقال العبرانيون [illegible] *(unde Heb.* גפר *pro abietis, vel cedri ſpecie ſumunt)* [illegible] *Eſt a. Papyrus junci ſpecies non in Ægypto tantum, ſed & in Syria ac Meſopotamia naſcens, ex quo antiquitus lembos, ſcaphas, cymbas, aliaque navigia pice oblita conſtruxiſſe accolas Plinius teſtatur, lib.* 13. *cap.* 11. *item lib.*7. *c.* 56. *Suffragatur ei* Herodotus, *lib.*2. *Ægyptios accolas ex hoc junco feciſſe ſua navigia. Theophraſtus, lib.* 4. Hiſt. *Plant. Papyrus ad plurima utilis ex eo enim navigia faciunt. Agathias Scholaſticus Smyrnæ, lib.* 5. *de bello Goth. refert claſſem* 150. *navium ex arundinibus compactarum, quæ ſexcentos non amplius homines caperet: Plura de papyraceis iſtiuſmodi, ſive junceis navigiis, videſis apud Wigandum Orat.* 2. *Cl.* Dil[illegible]. *diſp.* 1. *Abravanelem, D. Kimhi, A. Ezram, alioſque præſertim* Hebræos *in Eſa.*18. 2. *Veſling. obſerv. ad cap.* 36, Proſper. *Alp. d. plant. Ægypt. qui contra* 70. *eorumque ſequaces Arab. noſtrum, atque Oxon. per* בכלי גמא *intelligunt navigia juncea, quibus utuntur gentes illæ ultra Ægyptum, quas Troglo̧ditas eſſe putant. Hinc Perſ. hoc ipſo in loco* תיבת גמא *por* كشتي ܦܘܟ *vertit. Arab. Sam.* سفينة ساج *Ibid.* [illegible] *ſcil.* [illegible] *ſi modo decantatiſſimo in pluribus Samaritanorum Liturgiis verſui fidem adhibeamus:* [illegible] Deus qui ſervavit Moſen de fluvio Piſone, te ſervet ab omni malo rebelli, atque faſtuoſo. *Ar. Sam.* الخليج *v.* 4. [illegible] *In Lit. Sam.* [illegible] continuit, detinuit ſe. *v.* 5. *poſt* [illegible] *deſunt hæc verba, quæ habentur in Lit. Sam.* [illegible] *Ibid.* [illegible]: *In Lit. Sam.* [illegible] *v.* 6. *poſt* [illegible] *deſunt in exemplari* [illegible] D. Mor. *v.* 9. [illegible] *Pro hoc in Liturg. Sam.* [illegible] Educa. *Ibidem, In* Heb. *Samar. leg.* [illegible] M. *v.* 10. *poſt* [illegible] *deſuit* [illegible] *in Ex.* D. *Mor. v.* 13. [illegible]: Injuriam facienti, *a Chal.* סרח læſit, inique egit. *Arab. Sam.* الفاجر. *ver.* 23. [illegible] *corrupte ab* H. שועה ב *&* ו *permutatis.*

CAP. III.

Verſ. 3. [illegible] *Convenit ejus ſignificatio cum Chald.* אשתלהב *mutatis tantum* ה *&* ק: *Atque a Samar. hoc verbo, deduci videtur vox* שלבוקין *apud Targ.* Hieroſ. *Exod.* 9, 9. Tumores efferveſcentes, abſumentes, tabeſcentes. *Arab. Sam.* يشتعل. *v.* 5. [illegible] H. הלום *Non autem ut adverbium loci hic accipiendum puto: ſed potius temporis*, feſtinanter, ſubito, raptim, *ut alibi ſæpius, Exod.* 33.5. *Num.* 12. 4. *c.* 16. 21. *a Ch.* חטף *: unde* חטופה ſubitaneum, momentaneum: *& Gallorum*, Hative. *v.*6. [illegible] *Vitioſe pro* [illegible] *Ar. Sam.* من التامل الي الله *v.* 7. [illegible] Præpoſitorum ejus, *Ar. Sam.* [illegible] *v.*13. [illegible] فاذا اقول *(ſupra nominati Commentatoris verba ſunt)* فقال له الارب قل لهم [illegible] ومطالبتهم اياه اما لاجل كونهم يعرفوا خبر ابرهيم وتاريخ الاربع مايه سنة وقد انتهت المده فاقتضت الحكمه بعثه السيد الرسول لخلاصنا فان كانت البعثه صحيحه فقد تسمي بسم جديد فقل لنا ࠌࠄ ࠔࠌࠅ وكما قال بعضهم ان العادة جريه بان يتسمي رب العالمين بسم جديد عند كل حادثه تشاكل تلك الحادثه &c. *Quid* tunc dicam? Reſpondit ei Deus; Dic eis ࠀࠄࠉࠄ miſit me ad vos. Interrogationis eorum veriſimile eſt hanc fuiſſe rationem: Hiſtoria Abrahami, æræque ejus quadringentorum annorum, quorum jam expletus fuit terminus, erat populo huic probe nota: proinde ad ipſos liberandos poſtulabat hoc tempore ſapientia Dei principis Apoſtoli miſſionem: Cujus ut vera ſit, atque indubitata miſſio, alio Deus appellandus erit nomine. Dic igitur nobis, *inquiunt*; Quodnam eſt hoc nomen ejus? Sunt autem qui dicunt, ſolitum aliquando fuiſſe morem, in omni novo, inſigniorique providentiæ eventu, convenienter illi novitati, ipſum Deum novo indigitandum nomine: Sic cum Abrahamum de Cedarlaomer, ſuiſque ſociis victorem fecerat. ࠀࠋ ࠏࠋࠉࠅࠍ nominatus eſt, Gen. 14. Cum magnæ illius promiſſionis ࠀࠍࠉ·ࠄࠍࠄ:ࠁࠓࠉࠕࠉ:ࠀࠕࠊ Gen.17.4. eundem reddiderat compotem, ࠀࠋ·ࠔࠃࠉ dictus eſt. Aſſerunt etiam aliqui Pharaonem reſpexiſſe hæc verba, ࠌࠄ·ࠔࠌࠄ: ac ſi ipſe principem illum Apoſtolum, mittentis eum nomen requireret. At hoc ſciendum, philoſophos omnes, quique ex ſententia erant Pharaonis miſſionem hanc abnegaturos, eo quod eum Theologum, ſive, de cœlo allocutum minime agnoſcerent: illud autem non eſt hic probandi locus. Propterea fieri nequit, quæſtionem hanc a Pharaone faciendam: ſed ipſe princeps Apoſtolus; nominis ejus notitiam petit, quia ipſe de eo interrogaretur: illud igitur ei notum facit, dicendo, ࠀࠄࠉࠄ ࠀࠔࠓ·ࠀࠄࠉࠄ· Neceſſitatem eſſentiæ ejus exinde innuens, nequit non exiſtere, quia Immutabilis, atque Æternus eſt ille, neceſſitaſque illius exiſtentiæ. Dicunt aliqui, ࠀࠄࠉࠄ·ࠀࠔࠓ·ࠀࠄࠉࠄ idem eſſe quod ࠉࠄࠅࠄ. Sunt etiam alii qui volunt nomen quo hoc loco appellatur, fuiſſe ࠀࠄࠉࠄ tantum *q. d.* tecum Ero auxiliaturus in liberando filios Iſrael: Eſt igitur ࠀࠄࠉࠄ اسم مسعى nomen derivatum, a ſignificatione Novi alicujus beneficii jam collaturi: Eumque indigitat qui neceſſario & per ſe exiſtit. *Hæc ille.*

CAP. IV.

V. 7. In Hebræo textu ࠏ *pro* ࠄ *in voce* ࠔࠁࠏ· *D. Mor. Ib.* ࠄࠀ·ࠔࠁࠉࠄ *Aliud exemplar,* ࠅࠑࠓࠕ· *D. Mor. v.8. Deſunt hæc quæ in alio exemplari habentur,* ࠒࠃࠔࠀࠄ·ࠅࠉࠉࠔࠅࠍࠅࠍ·ࠋࠔࠋ·ࠂࠉࠔࠍࠄ *v. 11.* ࠔࠋࠋ *: Vox Hebræa plane contraria, nec cum ullo Interpretum hic convenit : locum ſic vertit,* Quis poſuit loquentem? *ver. 24.* ࠁࠅࠃࠏࠃࠄ·ࠉࠄࠅࠄ *Arab. Samar.* وصدفه ملاك الله *Ib.* ࠋࠔࠏࠉࠔࠀࠕࠄ *Forſan* πλεονάζει ࠏ *: & radix,* ࠉࠔࠕ Deſtruxit *: vel* ࠏ *pro* ࠇ *poſito, quo nihil in hac dialecto uſitatius: idem quod Arabibus* خصم Adverſatus eſt, oppugnavit. *Alibi reſpondet hoc verbum Heb.* אוץ *Exod. 5. v. 13. &* עצר*. Num. 29. v. 35. quarum neutra huic loco ſatis apte quadrabit ſignificatio. v. 25.* ࠓࠅࠑ· petra. *Hinc forte deducatur* מנהרות *Jud. 6. v. 2.* ſpeluncæ in petra. *Marſis per inverſionem* Hern, *idem ſignificat. Affine eſt H.* תער Novacula *mutatis tantum homoorganicis,* ח *&* ע *cum* ࠍ *&* ࠑ· *Ar. Sam.* صنعى

CAP. V.

V. 6. ࠒࠃࠔࠉࠄ *Ar. Sam.* مستكلين *v. 9.* ࠅࠉࠏࠅࠁࠍࠅࠍ ſolliciti ſunt. *Syris atque Arabibus frequens eſt atque familiaris hæc ſignificatio. Arab. Sam.* ويتعطفون *H. Sam.* ࠔࠉࠏࠅ *ſic etiam in Uſſer. v. 16* ࠅࠏࠅࠍࠅࠕࠄ ࠏࠅࠔ culpa apud te eſt. *Sic etiam Hebræorum quidam* עמך *per* עליך *exponunt. A. Ezra in lo.* החטא יהיה עליך *aſtipulatur etiam Ar. Sam.* الخطيه قبلك *Alii* עמך *idem ſignificare volunt quod* לעמך ad populum tuum eſt &c. *h. e.* in populum tuum ſævitur, *ſic Aquila, Onk. &c. Sunt denique qui* על עמך *vertunt,* Super populum tuum reatum adducit hoc: *vid. Sal. Jarhi. R. Menahem,* נמצא חטאים עמך*. Ita etiam Symachus, & Ar. Er.*

CAP. VI.

V. 1. ࠃࠁࠅ*, vitioſe in exempl. pro* ࠃࠀࠐࠅ· *v. 5.* ࠅࠃࠉࠐࠕ *plane convenit cum Ar.* جريض præfocatio animi præ mœrore & anguſtia: *ab eoque videtur profectum. Emphaſin addit H.* נאקה*.*

CAP. VIII.

V. 3. leg. ࠏࠐࠃࠉࠅ·ࠅࠃࠔࠅࠍࠉࠅ *Mo. v. 4. Supplendus eſt defectus voce* ࠏࠐࠃࠉࠅ *D. M. v. 9.* ࠀࠕࠁࠐࠔ· *Vertitur, ac ſi ſcribendum erat per metatheſin* ࠀࠕࠁࠔࠐ, judicem te fac. *At retinenda eſt potius propria verbi forma: quæ reſpondet aliquando Hebræo* הפליא *&* הפלה*; aliquando* τῷ בער*, & nonnunquam* τῷ בטא*. v. Lex. Sam. Ex his, huic loco præcipue convenit ultima ejus ſignificatio.* Effare, pronuntia, conſtitue, poſtula: *ut fere omnes habent verſiones : præ aliis huic ſenſui favet Arab. noſter* افرح *denotans proprie* poſtulationem בבטוי *verſ. 16.* ࠋࠅࠋࠔࠉࠔ *Chal. atque Syr.* קלמא *Ar. per inverſionem* قمل *idem plane ſignificant quod Sam.* ࠅࠔࠋࠉࠍ pediculos: *& proprie quidem, teſte Bar. Seruſhai* ܩܠܡܐ ܒܩܡ ܢܡܒܐ ܦܠܘ gravissime mordentes: *& ut Phagius exiſtimat,* Inguinales. *v. 30. abeſt a textu, ex alio exemplari ſic ſupplendum* ࠅࠁࠅࠉࠔ·ࠄࠔࠁ· ࠏࠔࠁࠐࠏࠄࠅ·ࠉࠅࠋࠄ·ࠋࠄࠅࠄ

CAP. IX.

V. 5. in fine ࠓࠀࠁࠔ· *Sine ſenſu : in alio exemplari rectius* ࠁࠀࠓࠏࠄ· *D. Mor.* ࠓࠀࠁࠔ *autem hoc loco reſpondet prorſus præcedenti voci* ࠓࠇࠔ *vide Exod. 32. v. 6. quod etiam ſæpius occurrit ita. Neque hoc huic interpreti inſolitum, duobus nonnunquam etiam tribus verbis idem enuntiare. Gen. 21. v. 1. Animad. ca. 22. v. 16. An. V. 9. leg.* ࠅࠏࠋ & ſuper *M. verſ. 15.* ࠔࠋࠋ *: videtur in utroque ſenſu ſumi, ut Hebræis atque Chal.* דבר *tam pro* Peſte, *quam pro* verbo; *quia ut cuique virgæ ſive plagæ ſua vox eſt ſuumque verbum Mic. 6. v. 9.* vox flagelli *Nah. 3. v. 2. ſic Peſti præ aliis eſſet. Arabibus etiam* ملل *&* ملال *&* dictionem *denotat atque* febrim. *v. 17.* ࠔࠃࠋࠆ *Samaritanis, Chal. & Arab. idem; a Græco* δόλ⊙*. Ara. Sam.* متطبطا بقومي *: quod rectius ſcribitur* متصلبطا *verſ. 31.* ࠁࠀࠍ *In Liturgia Samaritana Arabice redditur per* فرع *i. q. Syris* ܦܪܥ Effloruit: *quæ ut propria habenda eſt hujus vocis ſignificatio. Huic convenit Arab. Sam.* مزهر *v. 32.* ࠍࠅࠔࠉࠅ mollia ac tenera: *Ar. Sam.* خفيان abſcondita, latentia. ערין תחת הארץ באפלה *inquit Abravanel ad lo. cui ſuffragantur D. Camius, A. Ezra, Al. Lippomannus, aliique : quorum ſententiæ multis adverſatur N. Fuller. Miſcel. 3. c. 11.*

CAP. X.

V.1. in H.S. le. ࠔࠀࠕࠉ *Mo. in Uſſ.* ࠔࠕࠉ *v.5.* ࠔࠀࠒࠓࠕ· *vitioſe in exemplari pro* ࠀࠔࠕࠉࠓࠕ*, ut mox occurrit. v.6. V.21.* ࠅࠉࠍࠆࠀࠒ & recedere faciet, auferet caligo, *h. e.* inductæ tenebræ tollent ſolitas noctis tenebras; ut lux major tollit minorem. *vel,* & ceſſaverit, *h. e.* poſtquam ceſſaverit (deſierit) caligo *: Ita fere Onk. Jonath. & Arab. noſter: Arab. Sam.* واندمس

CAP. XI.

Verſ. 5. ࠁࠉࠔࠅࠔࠀࠌ in ſocietate, congregetione tua. צמת & ضم Congregari, conjungi, *Nec diſſentit Arab. Sam.* بصحبتك *v. 9.* ࠋࠃࠅࠉ *pro* ࠋࠆࠃࠅࠉ *: aliud exemplar* ࠆࠃࠀࠉ multiplicare. *Et mox* ࠏࠁࠐ *pro* ࠏࠓࠀࠐ *D. Mor.*

CAP. XII.

V. 11. ࠋࠅࠔࠉࠋࠉࠒ *per apocopen a* מקל*. v. 14.* ࠉࠋࠏ *in Ex. pro* ࠔࠋࠏ *verſ. 16. Hæc deſunt in ex. noſtro* ࠃࠒ·ࠋࠅࠔࠉࠐ·ࠄࠀࠏࠉࠁ·ࠄࠔࠅࠉࠅ *v. 40.* ࠅ *deeſt ante* ࠏࠓࠀࠁ Mo.

CAP. XIII.

V.12. ࠔࠇࠓ *præcedere debet* ࠄࠇࠅࠀࠁ *Ib. pro* ࠄࠀࠓࠉࠁ *aliud exemplar habet* ࠄࠀࠓࠉࠏࠁ*: & pro* ࠓࠃࠀ· *al.* ࠓࠒࠏ *M. v.18.* ࠔࠉࠔࠔࠇࠅ *aliud ex.* ࠔࠉࠋࠅࠅ *D. Mor. verſ. 19.* ࠃࠅࠁࠋࠉ·ࠓࠔࠃ recordando recordabitur. *verſ. 22.* ࠃࠅࠔࠏࠁࠅ πλεονάζει ࠅ·

CAP. XIV.

V. 4. ࠋࠅࠓࠀࠀࠁ *pro* ࠋࠅࠓࠀࠁ *: aliud retinet H.* ࠔࠀࠅࠓࠇࠀ· *D. M.*

CAP. XV.

V. 1. ࠄࠋࠔࠉ·ࠉࠅࠃ· *Æthiopicus,* ስቡሐ ዘተሰብሐ : Glorificandus ille qui glorificatur. *v. 2.* ࠉࠋࠁࠐࠋࠁ· *Æth.* ወመሰወረ፡ ኮነኒ፡ ለአድኅኖትየ፡፡ Protector factus eſt mihi in ſalutem meam. *ver. 3. Æth.* እ°ዚአብሔር ይቀጠቅጥ ፡ ፀብአ : Dominus conterens bella. *v. 4.* ࠉࠓࠇ· *Æth,* ወረ projecit. *Pro* ࠉࠓࠇ *alind ex.* ࠉࠉࠓࠀ *D. Mor. Ib.* ࠓࠅࠉࠁࠅ· *Æthiop.* ኅሩያነ፡ ወመስተፀዐናነ ፡ በመሰልስት፡፡ ወተሰጥሙ ፡ Electos & aſcenſores in tribus (*h. e.* qui tribus equis inſidebant *ut Origen. & Gr. Nyſſ. vid. Nobilii in lo.*) *vel,* cum Triariis : (*Ita* مثلث *Arab. in eadem forma cum Æth. vertitur Ezec. 23. v. 23. Intelligit opinor veteranos milites, ſpectatiſſimæ virtutis viros quos* גברין *appellat hic Onkel.* גברוי *T. Jonath. & Hieroſolym.* سرهنكي *Thauvaſ.* τοὺς ἰσχυροὺς, καὶ πρὸς τρεῖς δυναμένους ἀντιστῆναι, *Orig. & Gr. Nyſſ. lo. pred.* ܪܝܫܐ ܕܪܝܫܢܐ *Syr.* Principes principum, *Vul. Ezec. 23. v. 23. forte q. ut apud Romanos tertio loco, poſt haſtatos qui primo, & principes qui ſecundo, pugnam capeſſabant)* & ſubmerſi ſunt. *Ch. S.* ࠄࠒࠆࠏ *idem quod* אשתקע *& forſan corrupte pro eo. v. 5. In H. Sam. leg.* ࠀࠅࠋࠉࠔࠁ· *Mor. Ib.* ወደፈኖሙ፡ ማዕበል፡፡ ወተሰጥሙ ፡ውስተ ፡ ቀላይ ፡ ከመ ፡ እብን ፡፡ Et operuerunt eos fluctus; & demerſi ſunt in profundo, ſicut lapis. *v. 6.* ࠄࠋࠉࠆࠏ· *Æthiop.* ተሰብሐ ፡ glorificata eſt *Ib.* ࠀࠀࠉࠃࠉ· *Æthi.* ሠረወቶሙ ፡ diſperſit, eradicavit. *v. 7. Æth.* ወበብዙኅ ፡ ስብሐቲከ ፡ ቀጥቀጥኮሙ ፡ ለጸላእትከ ፡፡ ፈኖከ ፡ መዐተከ፡ ወበልዖሙ ፡ ከመ ፡ ብርዕ፡፡ Et multitudine gloriæ tuæ confregiſti adverſarios tuos; miſiſti iram tuam, & devoravit eos, ſicut ſtipula. *Ib. leg.* ࠁࠓࠃࠁࠉࠔ *Mo. v. 8.* ࠅࠔࠓࠏࠕࠀ· *Æth.* ቀሙ ፡ inſurrexerunt *Ib.* ࠉࠔࠔ· طمي *Ar.* Elevatio, *ſenſu huic loco non incongruo. Pro hoc Æthi.* አረፍተ ፡ murus *Ibid.* ࠄࠀࠁࠒ· *Æth.* ወረጋዐ ፡ ማዕበል ፡ & compactæ, *vel,* condenſatæ ſunt undæ : *ረጋዐ hic plane idem eſt quod Heb.* רקע condenſavit, confirmavit. *v. 9.* ࠉࠔࠋࠁࠃ·ࠄࠕࠅࠇࠉࠓ *Æth* ወእጸግቦ ፡ ለነፍስየ፡፡ implebo animam meam. *Reliqua pars ver. ſic ſe habet,* እቀትል ፡ በመጥባሕትየ ፡ ወእኰንኖ ፡ ብእደየ፡፡ Interficiam gladio meo : & diiudicabo manu mea. *Ib.* ࠔࠇࠅࠓࠁ·ࠀࠓࠐࠏ· *Æth.* ፈኖከ ፡ መንፈስከ ፡ Miſiſti ſpiritum tuum. *verſ. 10.* ࠅࠋࠉࠋࠏࠉࠀ· *omnino idem quod Chal.* אטלטלו dejecti ſunt. *verſ. 11.* ࠄࠉࠋࠅࠉࠇ· *Æth.* አመልከት diis. *Ib.* ࠇࠁࠀࠔ·ࠀ· *Æth.* ስብሐቲከ፡ laus tua. *verſ. 13.* ࠀࠍࠇࠆ· *Æth* ወአስተፈሣሕከ ፡ በኀይልከ ፡ ተረፈ ፡ መቅደስከ ፡ Lætas feciſti, *vel* conſolatus es reliquias ſanctuarii tui. *Ib.* ࠄࠋࠅࠉࠇ *Ab omnibus aliis interpretibus diverſus hic abit noſter ſumendo* אל *præpoſitionem pro* Deo*. v. 14.* ࠋࠅࠏࠓࠔࠉ *confer cum hoc loco Deut. 2. 25. c. 28. 60. c. 32. v. 27. & c. 9. v. 19. ubi Arab. Sam. verbum hoc explicat per* فزع tremuit, contremuit *: quæ quidem propria videtur ejus ſignificatio : ad quam prope accedit Arab.* مرج *Æth. vertit* ወተመዐ ፡ & irati ſunt. *v. 15.* ࠅࠒࠓࠉࠀࠀ *convenit cum Syr.* ܐܬܪܩܡ Attenuatus eſt, macruit. *In Aphel occurrit Ecclus. 25. v. 22.* ܐܪܩܡ *: idem quod* רקק *&* رقق *Ch. atque Arab. v. 15. Æth.* ወተመሰወ ፡ liquefacti ſunt. *v. 16.* ࠔࠃ *prorſus idem quod Ch.* שתק*, & quod per tranſpoſitionem Arab.* سكت *quæ ambo ab eo deduci videntur Ib.* ࠄࠍࠁࠀࠔ*. Hinc proverbium,* Mutus ut lapis. *Afflictionum effectus Silentium. Æth.* ጸነዐ ፡ አመ ኰኵሕ ፡ petra durior factus eſt. *Ib.* ࠔࠏ· *Æth.* ሕዝብከ፡ populus tuus. *v. 17.* ࠔࠀࠅࠍࠄࠆࠀ· *Æth.* መቅደስከ ፡፡ *Ib.* ࠍࠁࠔࠔ· *Æth.* ውስተ ፡ ድልው ፡ መኅደርከ ፡ እግዚአ ዘገበርከ ፡ ቀድስ in paratum habitaculum tuum Domine, Sanctum quod feciſti. *verſ. 18.* ࠉࠓࠅࠏࠅ·ࠔࠋࠏ·ࠄࠔࠀࠋࠔ· Angelus æternitatis, & ultra. *Æth.* ይነግሥ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለዓለም ፡ ወለዓለም ፡ ዓለም፡ ወዓደ ፡፡ Dominus regnabit in ſeculum, & in ſeculum ſeculi, & ultra. *v. 19. in exemplari*

exemplari Rom. atque Poc. plura habet quam ulla alia verſio, totus verſus ſic legitur, እስመ ፡ ቦአ ፡ ሰረገለቲሁ ፡ ለፈርዖን ፡ ምስለ ፡ አፍራሲሁ ፡ ወመበተጽዕናን ፡ ውስተ ፡ ባሕር ፡፡ ወአስተጋብአ ፡ እግዚአብሔር ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ማየ ፡ ባሕር ፡፡ ወደቂቀ ፡ እስራኤልስ ፡ ሐለፉ ፡ እንተ ፡ የብስ ፡ ማእከለ ፡ ባሕር ፡፡ ወማያትስ ፡ ሎሙ ፡ አረፋት ፡ በየማን ፡ ወአረፋት ፡ በጽግም ፡፡ Quoniam ingreſſus eſt currus Pharaonis cum equitibus & aſcenſoribus in mare: & congregavit ſuper eos Dominus aquas maris: filii autem Iſrael tranſierunt per aridam in medio maris: & aquæ etiam eis murus fuit in dextram, & murus in ſiniſtram. *v.* 21. ࠅࠀࠕࠉࠁࠕ *Cum noſtro convenit Onkel.* וְעַנְיָא: *Verbum quod proprie eſt* Reſpondere in cantu, alternis canere. *Atque iſtiuſmodi Antiphoniæ & carmina amœbæa permultum in uſu fuerunt non in antiqua tantum Judæorum eccleſia, ſed in Chriſtianorum nova. Quin et apud Orientales omnes, quod ex Ritualibus eorum conſtat, durat hæc praxis uſque in hodiernum diem. Hinc in Liturgia Samaritana (neque enim de aliis hic dicendi locus) poſt ſingulos fere* 4. *vel* 6. *verſus hæc recitantur verba* ࠀࠕ·ࠓࠇࠌࠍ·ࠀࠕ·ࠓࠇࠌࠍ·ࠕࠔࠁࠇࠕࠄ·ࠋࠔࠌ·ࠓࠁࠄ·ࠅࠂࠉࠅࠄ. Quia tu es miſericors, quia tu es miſericors, laus nomini tuo maximo atque victorioſo. *Et ut Chriſtiani per tot jam ſæcula, quo firmius Trinitatis aſtruatur fides, ſuam Gloriam Patri, & Filio &c. in eodem officio ſæpius ingeminare ſoliti ſunt; ita illi ad propugnandam Dei unitatem ſuas illas antiphonias omnes hoc modo claudunt* ࠋࠉࠕ·ࠀࠋࠄ·ࠀࠋࠀ·ࠀࠇࠃ: Non eſt niſi Deus unus. *v.* 24. *leg.* ࠏࠃ·ࠄࠁࠒࠓ *Mor. v.* 25. ࠅࠁࠌࠄ *perperam in exempl. pro* ࠅࠓࠌࠄ

CAP. XVI.

Verſ. 25. *Hæc deſunt* ࠔࠁࠀ·ࠄࠋࠀ·ࠉࠅࠌࠉ·ࠀࠌࠋࠅࠀࠄ·ࠌࠔࠄ·ࠅࠀࠌࠓ·ࠉࠅࠌࠉࠋࠄ·ࠉࠅࠌࠍࠋ *verſ.* 31. ࠌࠍ *Chaldæis, Syris, Æthiop. Malaic. Latine valet hæc particula,* Quid, *nec non etiam Coptitis, quod primus ni fallor, ex modernis ſaltem Hæbræis, obſervavit Chazkuni. Ita quidem in Nomenclatore Ægyptiaco-Arabico D. Kircheri interpretatam habemus:* ⲙⲁⲛⲓⲛⲉ *idem quod* ϫⲉⲟⲩⲡⲉⲫⲁⲓ ما هو هذا *Huic concinit Theodoreti illud, plurimorumque cum eo patrum, ſc. quod Interrogatio vicem nominis habuerit. Nil abſurdi (D. Druſii verba ſunt) ſi dicamus Iſraelitas; qui tot annos in Ægypto triverant, uſos fuiſſe particula ejus linguæ. Ibid.* ࠊࠉࠋࠒ·ࠌࠓࠅࠀ: ſicut oryza decorticata: *De mendo ſuſpectum: Sic enim Schol. in editione* 70. *Romana* τὸ ϲαμψειτικὸν, ὡς σπέρμα ὀρύζης. *Unde liquet in codice quem ille citat, locum hunc ita olim fuiſſe converſum* ࠅࠀࠌࠓ·ࠏࠓࠀ·ࠀࠌࠓ: *ac proinde* ࠀࠓࠌ *ibi reſpondiſſe τῷ Heb.* גד. *Dictio cujus ſignificatio ipſis Judæis hodie non minus ignota, quam Manna fuit patribus. Sunt qui per* חרדל *exponunt: & ſunt qui ut nomen proprium ſumunt:* כזרע גד *ſc. ut ſemen Gad ultra Jordanem non gradiebatur; ita neque Manna. Communiter quidem per* כוסבר Coriandrum *vertunt Targumiſtaum maxima pars atque Talmudici. A. Ezra autem ingenue fatetur ſe neſcire quid ſignificet, quia in ſcriptura eſt abſque ſocio. Certe* oryza *propter colorem magis convenit; præcipua nota, atque uſus apud Orientales, nutrimentique (teſte Avicenna) congruentioris: prout* Manna *omnibus conveniſſe ferunt; parvulis ſapuiſſe, inſtar humoris olei; juvenibus ut panem; provectæ ætatis hominibus, velut placentas ex melle. Ar. Sam.* هو كالبزر مقشر Sicut ſemen decorticatum. *Ib.* ࠌࠁࠏࠉ *Affine eſt* ࠌࠁࠏࠉ *τῷ Ar.* حاف panis, *atque ita interpretantur hunc locum alii interpretes: atque etiam* ࠏࠁࠉ *apud Samaritanos in eodem ſenſu ſumitur, quo* חפף *&* חפה *apud Ch. vel forſan* Epitheton *eſt abſque re, prout Græcis* ἄμυλον, *qua voce utuntur hic Aquila & Symmachus. v.* 36. ࠌࠋࠄ Epha *vide An. ad Num.* 28. 5.

CAP. XVII. *verſ.* 3. *&c.* ࠉࠕࠉ me, et filios meos & pecora mea.

CAP. XVIII.

Verſ. 11. ࠏࠉࠊࠅ *eſt plane idem quod H. atque Syris* חצפו protervi, contumaces fuerunt: *cui interpretationi conſentit etiam Arab. Epen.* تواقحوا *v.* 13. *pro* ࠉࠅࠄࠅ *leg.* ࠅࠄࠅࠄ *Mor. v.* 21. ࠀࠍࠇࠄ *videtur hic & alibi convenire cum Chal.* הנאה: *unde & forte deducitur. v.* 22. ࠅࠀࠒࠉ Et imminue: *id Arab.* قص *atque ita fere vertunt hunc locum* 70. *Onk. aliique: vel a* قص præcide: *In alio exemplari* ࠅࠒࠋࠋ D. M.

CAP. XIX.

Verſ. 12. ࠆࠒࠉࠍ *Melius aliud exemplar* ࠌࠆࠒ *D. M. v.* 13. ࠅࠓࠇ ࠉࠓࠇࠉ *Aliud ex.* ࠍࠌࠁࠅࠀࠍࠔࠁ *D. M. v.* 18. ࠋࠉࠄࠅࠄ *præcedere debet* ࠅࠆࠋࠒ *D. M. v.* 19. *Deſunt initio verſus* ࠅࠄࠅࠄ·ࠒࠋࠔࠅࠍࠓࠄ·ࠌࠀࠏ ࠅࠀࠒࠍࠔࠉࠓ *ubi* ࠌࠀࠏ *ponitur pro* ࠌࠅࠀࠄ, *vel,* ࠌࠉࠀࠀ *D. Mor. Ib.* ࠌࠏࠉࠋࠄ *H.* יעננו *prave, vel pro* ࠌࠀࠏࠉࠋࠄ confortatus eſt eum; *vide Deut.* 31. 6, 7. *vel quod ſenſui hujus loci magis conveniet, pro* ࠌࠏࠉࠋࠄ: *quamvis enim apud Samaritanos rariſſime in uſu eſt Hebr. hoc verbum, ſed pro eo fere ſemper Arab.* ࠀࠂࠉࠁ: *bis tamen, nec amplius (ni fallor) in Pentateucho occurrit: Gen.* 30. 33. *Num.* 35. 30. *alibi rarius. v.* 21. ࠉࠋࠁࠁࠅࠍ ܚܒܒܘ *inquit B. Bahlul. idem eſt* شجعوا Audaces, animoſi nimis: *quo ſenſu uſurpatur in* 5. *Conjugatione* تسجع *Jer.* 2. 25. *cap.* 18. 12. *Ibid. pro* ࠍࠀ* *leg.* ࠍࠀ *contracte i. q.* ࠍࠏࠀ *Mor. v.* 24. ࠍࠀ *per Apocopen pro* ࠍࠏࠀ: *ut verſ.* 25.

CAP. XX.

Verſ. 10. ࠅࠉࠅࠓࠌ *præcedere debet* ࠍࠄࠌࠀࠌ *D. Mor. v.* 17. *pro* ࠄࠉࠅࠀ* *leg.* ࠄࠄࠅࠀ *M. v.* 22. ࠀࠌࠅࠓ *Apud Rabbinos innuit,* Mutare fidem: *At magis arridebit forſan Arabicum vocis ſignificatum: & jure quidem, utpote, quod ad Senum verſionem propius accedit. Eſt enim* نور *Arab. idem quod Hebr.* סוג Recurſari, retrocedere, avertere ſe, *peculiariter,* præ metu, *vel* hæſitatione, *cui etiam diſerte reſpondet: Iſa.* 50. 5. Non te avertes, cohibebis abſtinebis omnino, *ut* 70. *in plurali* οὐκ ἀφέξεσθε *Deut.* 18. 21. *v.* 26. ࠍࠉࠓࠒࠔࠁ *Proprie,* per machinationes, artificia, opera confecta, congeſta, excogitata, *qualia ſunt,* gradus, ſcalæ: *horum diminutivum in Græco vulg. dicitur* σκάλα, *cui affine Sam.* ࠔࠒࠓ: *& mutato* ࠓ, *&* ࠋ, *quo nihil in hac dialecto uſitatius, convenit etiam cum Latina voce, Turc. Copt. Ital. Hiſp. atque Gall.* ࠔࠒࠓ *autem idem eſt Samaritanis quod Heb.* מעלל *Deut.* 28. 20. *Et verbum reſpondet Heb.* התעלל Excogitavit, machinatus eſt: *Exod* 10. 2. *Num.* 22. 29 *Quin &* עלל *apud Hebræos videtur idem ſignificare quod* עלה aſcendit *unde* עלי ſuper: *& Syriace* ܥܠܝܐ ſuperiores: *atque hoc modo* ࠔࠒࠓࠉࠍ *ſi ab hoc ſenſu verbi formemus,* Aſcentiones, *&* elevationes *indigitabit, & cum cæteris omnibus interpretibus noſter ad amuſſim conveniet.*

CAP. XXI.

Verſ. 8. ࠉࠔࠋࠇ *Aliud exempl.* ࠉࠔࠋࠏ, *D. Mor. Ibid.* ࠋࠁࠌࠔࠄ·ࠁࠄ In veſtiendo, poſtquam induerit ſe illa: *hoc eſt, poſtquam matrimonio illam ſibi junxerit: Hinc mulier viro maritata apud Juriſperitos dicitur,* Soubs couvert Baron. *Atque hic primo occurrit metaphoricus hujus vocis uſus: poſt tam in ſcripturis quam alibi varie transfertur, tum ad perſonas,* 2 *Chron.* 24. 20. *Rom.* 13. 14. *tum ad res:* 1 *Per.* 5. 5. *In Liturg. Sam. qui Sabbatum non rite celebrat, aiunt,* ࠋࠀ·ࠋࠁࠔࠔࠀࠄ *v.* 10. ࠋࠏࠌࠉࠓࠄ *legendum* ࠋࠄࠏࠌࠉࠓࠄ *D. M. De* ࠉࠓࠁࠌࠍࠉࠄ: *vide An. ad Deut.* 11. 12. *V.* 13. ࠆࠀࠒࠋ *Italice ſignificat inquit D. Pomarius,* Accidente mortale, *idem interpoſito tantum* ܒ, *quod Syris* ܡܣܟܢܘܬܐ. *Vide Gen.* 42. 4. *An. Ibid. pro* ࠉࠌࠍࠋࠄ *leg.* ࠉࠌࠁࠋࠄ *Mor. v.* 22. ࠆࠅࠓࠄ *rectius forte legendum,* ࠉࠅࠓࠄ *ut ſic conveniat cum* 70.

CAP. XXII.

Verſ. 2. ࠁࠀࠀࠓࠀࠄ, *pro* ࠌࠇࠀࠓࠀࠄ *in alio Ex.* ࠁࠁࠍࠒࠁࠄ *D. M. v.* 5. ࠉࠁࠏࠉ *aliud* ࠉࠓࠏࠉ *& rectius,* D. M. *v.* 6. ࠉࠒࠉࠓࠀࠄ, *aliud* ࠀࠅࠒࠃࠅࠀࠄ *v.* 8. *deeſt,* ࠔࠋࠇ D. M. *v.* 10. Aut abactum, *omittitur in verſione. v.* 13. ࠉࠃࠉࠉ* *Aſteriſcus ſubindicat mendum, pro* ࠉࠍࠃࠉ. *v.* 15. ࠍࠋࠌࠔ *rectius* ࠍࠋࠌࠆࠉࠄ

CAP. XXIII.

V. 1. *poſt* ࠀࠃࠌ *deeſt* ࠏࠔ *D. Mor. v.* 5. *pro,* bajulando bajulabis, *lege* ſublevando ſublevabis. *verſ.* 16. ࠄࠒࠉࠉࠓ *præcedere debet* ࠉࠃࠅ *verſ.* 19. ࠔࠍࠀ·ࠇࠁࠃࠌ Sicut ille qui ſacrificat pravum, abominandum: *ad verbum* oblivionem, *h. e.* oblivioni tradendum. *Sic enim vox* שכח *(quæ in Heb. Samar. reſpondet huic* ࠀࠆࠔࠇࠅ*; ex qua interpretatione eam non verbum, quod aliqui Docti volunt, ſed ut nomen, habendam eſſe, clare liquet) &c.* לשון בזיון תיעוב מאוס פגול *juxta ipſos Hæbræos habet. Hinc in Targum non ſemel per* אתרחק *exponitur Iſa.* 23. *v.* 15. 17. *Et apud Syros quod ei communiſſime reſpondet verbum* ܛܥܐ Oblitus eſt, *inde derivatur* ܛܘܥܝܝ abominatio, idolum. *Ut & apud Arab.* ضل oblitus eſt, *deducitur* ضلالة, res prava, rejicenda, nihil boni habens. *verſ.* 25. ࠅࠉࠆࠉࠏ & aufert.

CAP XXIV.

V. 4. *omittitur dictio* ࠄࠏࠅࠓࠄ *D. Mor. v.* 11. ࠅࠋࠉࠉࠏࠓࠉ laterales, *h. e. qui conſcenſo monte, quaſi lateri divinæ majeſtatis propius appropinquarant: per* גדולים *exponit Abravanel: per* בעלי סוד *Aquinas. Intelligit, inquit Menahem, Nadab, Abihu, reliquoſque Seniores qui ita vocantur* שנאצל עליהם רוח הקדש.

CAP. XXV.

V. 10. *Deeſt* ࠄࠃࠋࠍࠅ *aut quid ſimile D. Mor. v.* 20. ࠏࠋ *redundat ante* ࠍࠁࠆࠉ *Mor. ver.* 29. ࠁࠌࠆࠉࠀࠀࠄ *Eſt idem quod Ch.* בסא *&* ביסא *v.* 37. *&c.* ࠋࠃࠅ in illud medium quod eſt conjunctum faciei ſuæ: *h. e. ut unaquæque lucerna luceat in illam partem, quæ eſt e regione faciei ſuæ.*

CAP XXVI.

V. 19. *In fine ver. le.* ࠆࠌࠉࠅ *Mor. v.* 34. *deeſt, qui ſic ſupplendus* ࠅࠀࠀࠉࠀࠌࠁ·ࠀࠁࠓࠏࠋ·ࠀࠓࠁࠍࠆ·ࠀࠅࠄࠀࠀ·ࠁࠃࠔ·ࠔࠃࠔ·ࠉࠌࠉࠄ

CAP. XXVIII.

V. 20. ࠍࠌࠆࠇࠋ *Aliud exem.* ࠋࠁࠓࠇࠆࠌ *ut in Hebr. Notandum etiam in alio exemplari nomina lapidum omnino diverſa eſſe. Primus ordo,* ࠒࠉࠓࠉࠒࠃࠀ·ࠐࠌࠆ·ࠐࠃࠓࠌ: *ſecundus* ࠌࠋࠁࠉࠋ·ࠌࠐࠔ·ࠅࠃࠓࠐ. *tertius* ࠅࠋࠉࠋࠌ·ࠅࠔࠌࠉ·ࠒࠉࠏ *quartus* ࠉࠔࠋࠉࠋࠁࠀ·ࠏࠃࠓࠉ·ࠄࠋࠏࠏࠋ: *D. Mor. v.* 21. *leg.* ࠍࠅࠀࠄࠔ *v.* 33. ࠉࠌࠔ ࠐࠆࠌ *Aliud ex.* ࠉࠋࠆࠌࠐ *D. Mor. v.* 36. ࠉࠆࠀࠍ *Aliud ex* ࠉࠇࠆࠀࠍ *D. Mor. v.* 40 *Deeſt* ࠀࠃࠐࠓ *D. Mor. v.* 43. ࠍࠅࠌࠅࠓࠐ *Aliud ex.* ࠉࠍࠌࠅࠓࠐ *rectius. D. Mor.*

CAP. XXIX.

V. 14. *leg.* ࠄࠓࠃࠓ·ࠉࠆࠉࠀ·ࠄࠌࠔࠌ Mor. *v.* 22. *poſt* ࠄࠁࠓࠀ *omittuntur duæ dictiones* ࠓࠋࠇ·ࠀࠉࠆ·ࠄࠉࠋࠀ·ࠆࠀࠉ *D. Mor. v.* 29. ࠄࠀࠁࠓࠀࠌࠌ *De genuino tam hujus quam Hebr. vocis ſenſu judex eſto doctus inter Hebræos interpres R. S. Jarhi, qui in hunc locum hæc habet* למשחה *h. e. inquit* להתגדל בהם שיש משיחה לשון שררה כמו לך נתתי *(Num.* 18. *v* 8.) אל תגעו במשיחי *Pſa.* 105. 15.

CAP. XXX.

V. 23. *In fine verſus omiſſum,* & calami odoriferi ducentos & quinquaginta. Mor. *v.* 25. ࠀࠅࠁࠓ: *Ut,* Unctionem, *hic verteremus, nil cogit; teſtantibus illud Hebræorum doctiſſimis, Raſhi in locum, quem conſule* מתורגם לשון רבוי לפי שאין צורך משיחתן אלא לגדלה *& obſervat A. Ezra &c.* שהזכיר הנכבד שהוא באהל. Dignitatis atque excellentiæ index unctio *vid. cap.* 40. 15. *V.* 35. ࠌࠀࠋࠇࠔࠄ Nigrum *ſignificare videtur Gen.* 30. 32. *qui color fuit Galbani, teſte Camio: ex quo cætera etiam aromata in compoſitione concolorata, unde totum* ࠌࠀࠋࠇࠔࠄ *dicatur: vel, quod magis placet, a* ࠋࠅࠔ *i. q. Chaldæis* עֲרַב *deducatur: ut ſic cum cæteris verſionibus conveniat.* ࠇ *enim &* ࠅ, *in hac dialecto quam ſæpiſſime permutantur.*

CAP. XXXI.

Verſ. 5. ࠌࠉࠉࠒ: *idem quod Chald.* קיסא: *vel forte ut* קיסם. *v.* 16. *deeſt* ࠌࠋࠅࠏ

CAP. XXXII.

Verſ. 1. *Pro* ࠋࠋࠁࠁ. *leg.* ࠋࠁࠁ· M. *v.* 11. ࠅࠔࠓࠕ·ࠌࠔࠄ·ࠀࠕ·ࠀࠐࠉ· *Si verbum* ࠔࠓࠕ *ſumamus tanquam a* ࠔࠓࠉ, *tum vertendum erit*; Et quieſcere fecit, *(quod ſubſtituendum loco* Solvit, *in Annotat. ſub fine columnæ)* Moſes iram Domini: *qualis locutio occurrit nonnunquam apud Chald. & Syros Interpretes, Gen.* 33. 20. אנחניה לרוגויה, *& alibi* : ࠔࠓࠉ. *v. apud Samar. reſpondet Heb.* נוח *vel* הניח : *Atque etiam Jonathan alio licet ſenſu vocem* שרי *hic habet. Nihilominus eſt cur malim dictionem hanc prout ſcribitur potius interpretandam*, Et Moſes miniſtrabat, attendebat, inſerviebat iræ Domini. שרת *enim i. q.* שמש *teſtantibus id Hebræis : qua ipſa voce in exponendo phraſin hanc Heb.* יחלו פני *utitur Interpres Syrus, Prov.* 19.6. ܡܫܡܫܝܢ ܐܦܝ̈ ܪܒܐ. *Nec aliter ibidem Arab.* يخدمون وجوه *Æthiop. eam per* ይትመሀለሉ *reddit Pſal.* 45. 14. genuflectent, *quod miniſtrantis actus eſt, & officium. Sequaces utrique* τῶν 70. *Iræ a. ſervire quempiam æque dicamus atque vultui, cujus iſte indicium. v.* 19. *Deeſt ante* ࠉࠇࠉࠋࠉࠕࠄ *particula* ࠅࠀࠕ *D.M. v.*22. *Pro* ࠋࠀࠕ·ࠒࠁ *l.* ࠋࠀࠕࠒࠁ·M. *v.* 25. ࠋࠌࠔࠕࠁࠕࠄ *deduci poteſt a* ࠔࠁࠀ conterere, conculcare, *vide Lexicon: & Gen.*25.34. *ubi reſpondet Heb.* יבז : *quomodo etiam hic ſumendum*, ut contemptui redderet, exponeret eum ; ࠕ *vero poſterius additur propter affixum* ࠄ· *In gloſſa apud B. Aruch.* משתפא *per* מתגלגל *explicatur*, ut deportarentur ab adverſariis.

CAP XXXIII.

Verſ. 16. ࠅࠌࠕࠁࠀࠀࠁ: *Aliud exemplar*, ࠅࠌࠕࠁࠓࠔࠀࠁ· *D.M. v.* 22. ࠅࠉࠔࠓࠌ· .Et tegam. *Eſt Samaritanis peculiaris iſthæc ſignificatio : In Liturgia Samarit. per* ستر *exponitur in hoc diſticho*, ࠉࠌࠕࠁࠄ·ࠅࠌࠔ·ࠅࠔࠌࠀ ·ࠋࠌࠋ:ࠋࠁ·ࠋࠅࠌ·ࠅࠔࠌ·ࠋࠓࠌࠀࠌࠄ·ࠋࠁࠄ· Scriptura æqualiter ſe habet (conformatur) unicuique cordi, & cor tenerum obtegit.

CAP. XXXIV.

Verſ. 5. *Deeſt* ࠀࠄࠅࠄ· *v.* 7. *pro* ࠋ· *aliud excmp.* ࠋࠄ· *v.* 9. *deeſt* ࠔࠄ D. *Mor. v.* 29. ࠓࠀࠁ, *i. q Chaldæis* זיו ſplendor.

CAP. XXXV.

Verſ. 7. ࠌࠇࠌࠌࠀࠌ, *pro quo v.* 23 ࠌࠏࠌࠌࠀࠌ· *idem quod* ࠉࠌࠌࠀࠌ *a Chald.* אוכם Niger, ater. *Hinc cap.*28. 18. ࠇࠌࠅࠌ *reſpondet Heb.* *quem nigri coloris lapidem eſſe ſcribit R. Haggaon. Atque hoc modo cum Syr. & Arab. convenit noſter. v.* 11. ࠋࠅࠇࠀࠅ tabulas ejus. *v.* 15. H.Sam[illegible]ſt ࠄࠁࠕࠇ· *d.* ࠋࠁࠕࠇ· *Mor. Ib. In Ch.Sam. leg.* ࠉࠓࠏࠀࠅ· M

CAP. XXXVII.

Verſ. 5. *Deeſt* ࠏࠋ· *D. M. v.* 8. *&* 9. *Deſunt* ࠁࠉࠓࠀ·ࠉࠀࠄࠓࠀࠅ *v.* 9. ࠅࠄࠅࠅ·ࠌࠓࠅࠂࠀࠄ· D. M.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 5. *Omittuntur* ࠋࠌࠌࠂࠃ·ࠁࠇࠅࠔࠄ·ࠉࠕࠓࠀࠁ *quæ in alio exemplari* D.M. *v.*14. ࠌࠕࠏࠄ *leg.* ࠌࠕࠁࠄ; *v.* 15. *pro* ࠅࠋࠌࠕࠂࠄ· *leg.* ࠅࠋࠌࠕࠁࠄ *Mor. v.* 19. ࠅ *deeſt* τῷ ࠏࠌࠅࠃࠀࠅࠁ D. M. *v.* 26. ࠈࠂࠀ, *i. q.* ࠈࠂࠏ, *Gen.* 24. 22. Monetæ ſpecies.

CAP. XXXIX.

Verſ. 3. *Pro* ࠌࠉࠓࠀࠌ, *leg.* ࠔࠉࠓࠀࠌ, *Mor. v.* 5. ࠉࠀࠀ·ࠈࠀࠅ pr ࠉࠀࠀ·ࠈࠓࠀࠅ D. M. *v.* 23. *pro* ࠆࠌࠅࠉࠄ· *leg.* ࠆࠂࠅࠉࠄ, Mor. *v.* 28 *deeſt*, ࠅࠀࠕ D. M. *v.* 39. ࠏࠋࠕࠄ, *pro* ࠁࠇࠔࠄ: *ut in alio exemplari.*

CAP. XL.

Verſ. 7. ࠌࠀࠅࠓࠅ, *pro* ࠌࠀࠅࠓ, *vel* ࠌࠀࠅࠓࠄ, *ut aliud exemplar.* D.M. *v.* 15. ࠓࠓࠅࠕࠅࠁ: *Ut mittamus Hebræos dictionem hanc prout nos vertimus, interpretantes : ſic etiam Arab. Erpen.* كرهم *quæ certe* unctionem *nunquam denotat. Nec apud Syros, Samaritanoſve, vel ſemel in hac ſignificatione adhuc reperi : Vide An. ad cap.* 29. 29. *cap.* 30. 25. *Lev.* 7. 37. *cap.* 10. 7. *c.*21. 10. 12. *Num.* 18. 18.

ANIMADVERSIONES SAMARIT. IN LEVITICUM

CAP. I.

Ver. 16. ࠁࠆࠁࠒࠄ, *Vel*, ſordes & excrementa *denotet hoc vocabulum*, כל לשון דבר המאוס *ut Hebr. de ſua voce (a* ܦܣܦ Evacuavit, excrevit; *vel*, receptaculum eorum quæ evacuantur, *ſc.* Ventriculum, *ut Ar. & Perſ. & Gr. Aquilæ* Σιτιζωνὰν. *Multum conſonat hæc dictio cum Chald.* וזפק *per quam communiter exponunt Hebræi vocabulum præcedens* מראתו; *ita ut utrumque ad idem fere ſignificatum referre videatur. Rationem hanc ſubjungit Jarhi, quare ventriculus avium in ſacrificiis rejiciendus, non perinde beſtiarum : quia hæ in veſcendo a dominorum ſuorum præſepi non recedunt ; aves autem foras prædando victum ſuum quærunt : at membrum prædæ recipiendæ deditum, Deo haudquaquam placet. Vide Targum Hieroſ. in Gen.* 49. *v.* 12.

CAP. III.

V. 7. *ante* ࠉࠌࠉࠓ *deeſt* ࠉࠌ· *v.* 15. ࠅࠀࠅࠃࠏࠃࠅࠁࠅࠁ, *pro* ࠅࠀࠅࠃࠏࠃࠁ D. Mor.

CAP. IV.

Verſ. 24. ࠒࠃࠔࠕࠄ* *legendum potius* ࠁࠌࠔࠕࠄ· Mor.

CAP. V.

Verſ. 3. ࠋࠌ, *pro* ࠋࠌࠋ D. Mor. *verſ.* 11. ࠉࠀ *pro* ࠅࠀࠉ·

CAP. VII.

V. 24. ·ࠋࠀࠇࠄ· *affine eſt Chal.* לאה *& Arab.* لاع ægrotantis, morbo laborantis *: atque ita plane habet Ar. Erpenii* سقيمة *v.* 30. ࠁࠀࠇࠄ *pro quo Cap.* 9. *v.*21. ࠁࠀࠏࠀࠄ *convenit cum Syr.* ܢܟܣ, *a quo deducitur. v.* 35. ࠓࠁࠅࠕ, *Hoc eſt* כתרגומו לשון גדולה *inquit* Menahem *in lo.*

CAP. VIII.

V. 15. ࠆࠋࠇ expiavit. *v.* 32. *pro* ࠕࠒࠅࠌࠄ. *leg.* ࠕࠓࠅࠌࠄ· *Mo. v.*35. ࠄࠋ *pro* ࠄࠋࠉ *D. Mo.*

CAP. IX.

V. 2. ࠋࠆࠋࠅࠇ in expiationem. *v.* 15. ࠅࠆࠋࠇࠄ & expiavit ea. *v.*22. ࠁࠅࠃࠕ* *vitioſe pro* ࠁࠅࠏࠕ· Ib. ࠅࠇࠈࠉࠕࠄ. πλεονάζει ࠅ.

CAP. X.

V. 7. ࠓࠁࠅࠕ· *Summæ ſanctæque dignitatis atque excellentiæ tum rebus tum perſonis indicium fuit unctio ſub lege* ראוי להנהג בו כבוד וקדושה *inquit Abravanel in lo. Ver.* 9. ࠓࠏࠈ Muſti, *vel*, mulſi *genus : affinitatem habet cum Chal.* רהטה *quod* מקמח ודבש ושמן *teſtibus Hebræis confectum fuit. Unde illum ab antiquis dictum, juxta Abenmelec, Qui bibit lac, aut mel, (ex quibus conficitur* רהט *) & venit in Sanctuarium, reus eſt. Cum hoc aliquatenus ſaltem conſonat Gr.* βρῦτος *: & Copt.* ⲠⲒⲘⲂⲢⲒⲤ, *quæ etiam idem ſignificant. Onkelos per* יין *&* שכר *vel* ࠓࠏࠈ *intelligit* vinum novum & vetus. *Deut.* 14. *v.* 26. *Verſ.* 19. *pro* ࠅࠕࠀࠌࠋ* *legendum ut in alio Ex.* ࠅࠉࠅࠌࠋ· *D. Mor.*

CAP. XI.

V. 5. ࠈࠁࠆࠄ *Idem certe quod Chald.* טפוא *quod per* Chœrogryllum *hic vertitur, ſed rectius Deut.* 14. *v.* 7. *per* Cuniculum *: contra autem Samaritani textus verſio recte hic, male autem ibi ponitur. v.* 9. ࠏࠆࠁࠀࠌ *idem quod Chald.* חרספיתין Ib. ࠁࠀࠌࠄ* *legendum videtur* ࠁࠌࠀࠄ *v.* 13. ࠁࠇࠉࠄ *idem quod Arab.* بازي *v.* 16. ࠈࠏࠀࠆࠄ· *Heb.* תחמס *a* violentia *nomen habet : ut etiam Arab. Erpen.* خطاف : *& quidni etiam noſtrum* ࠈࠏࠀࠆࠄ *ab Arab.* ظعر violenta impulſio. *v.* 17. ࠀࠃࠀࠄ veſpertilio, *Arab. Sam.* البوم *Deut.*14.*v.*16. *Ib.* ࠁࠁࠓࠓࠀ Rapacium *genus avium : forte ab Æthiop.* በርበረ vi rapuit *: vel juxta alios, quia in Barbaria abundant maxime. Arab. Sam.* الشاهين *verſ.* 18. ࠒࠁࠄࠁࠄ *Idem quod Ch.* קפופה ; *qua tamen voce utitur Onkelos in exponendo Heb.* ינשוף *de hac ave ſcitum eſt illud Talmudicorum* ל מיני עופות יפיה להלום חוץ מקדיה וקפופה. *Syriacæ verſionis Interpres de* pellicano *intelligit. Rectius proculdubio Bar Bahlul , qui per* ܩܘܦܐ *reddit , vel ut alii Codices* ܩܘܦ : *additque* [illegible] *quod etiam de Heb.* תנשמת *cui reſpondet* ࠒࠁࠄࠁࠄ *affirmat S. Jarhi. Ter tantum in V. Inſtrumento occurrit, perq; tot variantes dictiones a* 70. *vertitur. Ib.* ࠁࠌࠀࠕࠄ *per* ſtruthionem *redditur hæc eadem vox in textu Syr. & Arab. Iſa.* 34. *ver.* 13. *Job.* 30. *v.* 29. *necnon alibi etiam. De qua ave (ſi tamen ita ſit dicenda,) ſic B. Bahlul,*

[illegible]

Perſice dicitur Eſhtaurmourg, Arab. Eſhtarmuz, carbones ignis facile deglutit, camelo ſimilis, inque deſertis Arabiæ degit. Struthionem *eum indigitare ſatis liquet : ſuffragatur etiam Arab. Sam.* النعام. *Nos Judæos ſuæ ipſorum linguæ non raro ignaros ſecuti, aliam in Annotationibus ſubjunximus vocem, ſc.* ulula, *quæ corrigenda. v.* 19. ࠆࠁࠅࠁࠀࠕࠄ *tam Syriace quam Arabice in ſcripturis frequenter pro* Hirundine *uſurpatur. Iſa.* 38. *v.*14. *Jer.* 8. *v.*7. *Epiſ. Jer.* 21. *Deut.* 14. *v.*18. *Ib.* ࠏࠈࠁࠀࠕࠄ *Corrupte deduci videtur ab Heb.* אנפה : *ut & Ch.* אבו *idem ſignificans : ſiquidem* ࠈ *&* ࠍ : *atque* ב *&* פ *ejuſdem organi literæ ſæpiſſime inter ſe permutantur : Ita dici volunt Hebræi* שיתאנף מהרה *v.*30. ࠒࠃࠌࠄ* *procul omni dubio vitioſe ; quod non innuit tantum aſteriſcus, de quo nihil Morinus, ſed literæ* ࠒࠌ *ſimul junctæ quæ ſunt plane incompatibiles, ut loquuntur verborum magiſtri : Vel igitur pro* ࠒࠃࠌࠄ *legendum, ut aliquatenus affine ſit Heb.* חמט ; *vel pro* ࠒࠀࠌࠄ *quod ſecundum aliquos Hebræorum idem ſignificat quod H.* חמט, *ſc.* לימצה lin acem *ut Latine redditum habemus apud S. Jarhi. Ib.* ࠌࠔࠔࠕࠄ *Cum duabus Chaldaicis vocibus affinitatem habet* כרושתינא אשותא *quæ ambæ in eodem conveniunt ſignificatu, & Talpam indigitant ,* בריה שאין לה עינים *ut R. Jehuda. verſ.* 33. *pro* ࠃࠀࠌࠋ *leg.* ࠃࠀࠁࠋ. *Mor. v.* 36. ࠅࠃࠅࠓ *In alio exemp.* ࠃࠅࠁ, *quod rectum D. Mor. v.* 42. ࠌࠇࠀࠅ, *in alio exempl.* ࠌࠏࠀࠅ *v.* 45. ࠌࠄࠋࠉࠋ* *perperam pro* ࠋࠉࠋࠄࠀࠌ *D. Mor.*

CAP. XII.

Verſ. 2. ࠌࠃ· *Liturg. Samar.* ࠉࠃ· *Ibid. pro* ࠏࠁࠃࠕࠄ. *in Litur. Sam. legitur* ࠆࠁࠅࠕࠄ: *Ib.* ࠏࠁࠃࠕࠄ *tranſpoſitis* ࠏ *&* ࠁ *affine eſt Ar.* فلصة *cui etiam reſpondet in Arab. Erpen. Lev.* 15. 33. *tranſpoſito* ࠃ *ad initium vocis, convenit cum Heb.* דוחה: *inſerto* ࠏ, *quod in hac dialecto uſitatum. v.* 3. ࠏࠓࠋࠕࠄ· *In Liturg. Samar.* ࠒࠃࠋࠕࠄ: *quod de mendo ſuſpectum. v.* 4. ࠁࠉࠃࠌ·ࠃࠌࠅࠉࠄ· *Liturg. Sam.* ࠏࠋ·ࠉࠃࠌࠀ·ࠃࠌࠅࠄ: *Ut Syrus & mox ſequitur in ver.* 5. *Ib.* ࠌࠋࠅࠀ *Lit.Sam.* ࠉࠔࠋࠌࠕ *v.*5. ࠕࠕࠁ: *In Liturg. Sam. rectius* ࠕࠀࠕࠁ· *v.* 6. ࠅࠓࠌࠋࠅࠀ: *Lit.Samar.* ࠅࠓࠔࠋࠌࠕ *Ibid.* ࠕࠋࠃࠀ·ࠉࠌࠉࠓ·ࠓࠓ·ࠔࠕࠄ· *Lit. Sam.* ࠉࠋࠃࠀ·ࠏࠌࠔࠓࠌࠔࠁࠔࠋࠕࠄ *Ibid.* ࠉࠀ·ࠉࠓ· *Lit.Sam.* ࠉࠄ·ࠔࠁࠁࠀࠁ· *Ib.* ࠅࠁࠓ: *Lit.Sam.* ࠉࠄ·ࠁࠓ *Ibid.* ࠋࠆࠋࠅࠇ

ࠋࠁࠋࠅࠇ·ࠋࠀࠓࠇ·ࠀࠄࠋ.ࠔࠅࠏࠂ: *Lit.Sa.* ࠀࠓࠇ·ࠀࠋ·ࠋࠒࠓࠐࠐࠍࠄ·ࠀࠉࠔࠔࠅࠄ ࠔࠔࠍ· *v.* 7. ࠕࠅࠓࠀࠅࠕ: *Liturg. Samar.* ࠕࠅࠓࠕ: *v.* 8. ࠀࠔࠒࠏ *Lit. Sam.* ࠀࠔࠒࠇ: *Ibid.* ࠀࠓࠉࠍ: *Lit. Samar.* ࠔࠐࠉࠍ: *Ibid.* ࠋࠏࠋࠄ: *Liturg. Samar.* ࠋࠁࠋࠒࠄ·

CAP. XIII.

Verſ. 6. ࠔࠔࠏࠄ: *Arab. fere idem eſt quod* كبا *quod hoc in loco reſpondet Heb.* כהה. Deſidit, depreſſus eſt: *vel idem cum H.* כהה *habeat ſignificatum, cujus interpretatio alibi fit non ſemel: ſic apud Arabes* ن *epentheticum vocibus quibuſdam nonnunquam accidit, tum in initio, tum in medio, atque in fine quidem ſæpius abſque ulla ſignificationis mutatione: In initio,* نمعر *i. q.* نعر: *in medio,* طرنح *i. q.* طرح: *in fine* بلعم *i. q.* بلع: *aliæque quamplurimæ. v.* 19. *pro* ࠐࠄࠔࠕ· *leg.* ࠐࠄࠒࠕ. M. *v.* 21. *In Heb. Sam. pro* ࠐࠔࠏࠕ* *leg.* ࠔࠐࠏࠕ· *Mor. v.* 37. ࠔࠓࠉࠓ· *perperam pro* ࠇࠉࠓ· *v.* 49. *deſunc* ࠀࠉ·ࠐࠔࠔࠔࠄ·ࠀࠉ·ࠐࠔࠕࠉࠄ· *D. M. v.* 51. *pro* ࠐࠉ* *quod in exempl. leg.* ࠀࠉ· D. M. *v.* 54. *pro* ࠉࠐࠓࠂ *lege* ࠉࠐࠒࠂ D. M. *v.* 55. ࠉࠏࠅࠕࠄ *idem eſſe quod Syr.* ܙܠܠܐ Vilitas, fœditas, *Prov.* 30. 12. *Iſa.* 4. 4. *nullus dubito: nec qui mediocriter in hac dialecto verſatus fuit, mihi negabit quiſpiam.* In vilitate, *h. e.* in viliori parte. *Notior ſignificatio vocis* ࠐࠒࠉࠅࠕࠄ *quæ plane convenit cum Perſico* نيكويي *Vide Lexicon Perſ. Per viliorem, vel deteriorem partem, intelligitur exterior veſtis ſuperficies, ut per meliorem, interior: Quo ſenſu intelligunt hunc locum Raſhi & Abravanel.*

CAP. XIV.

Verſ. 36. ࠄࠋࠀ *pro* ࠅࠋࠀ, *ut in alio exempl. D. Mor. v.* 37 ࠔࠐࠒࠍ *Syris i. q.* حواص : سيول : نعادره *B. Bahlul,* rivi, ſtagna, fluenta: *convenit fere cum verſione* 70. *Et Onk.* פחתין: foſſæ, foveæ: *Ib.* ࠔࠀࠍࠉ *videtur potius leg.* ࠔࠀࠐࠉ· *v.* 41. *pro* ࠀࠉࠕ, *leg.* ࠅࠉࠕ· *Mo. v.* 45. ࠉࠐࠓࠂࠅࠍ *bis in hoc verſu occurrit hæc dictio multum diverſo ſignificatu: Secundo in loco vitioſe videtur poni pro* ࠉࠕࠐࠒࠅࠍ, *vel quid ſimile: Ib. l.* ࠅࠄࠅࠉࠉࠀࠄࠅ· *Mor. v.* 56. ࠅࠋࠒࠋࠐࠕࠄ, *De qua voce apud Syros, ſic B. Bahlul* ܡܚܦܠܐ: ܐܣܟܦܬܐ ܕܝܢ ܗܝ ܗ̈ܘܢ قسور القروح: *Secundum Bar Serushai, eſt* cruſta ulcerum.

CAP. XV.

Verſ. 11. ࠒࠏࠉࠅ* *Pro quo leg.* ࠓࠒࠏࠉࠅ: *Mor. v.* 26. ࠉࠔࠋ* *lege* ࠅࠔࠋ· *v.* 31. *leg.* ࠐࠏࠔࠀࠕࠔ· *Mor.*

CAP. XVI.

Verſ. 23. ࠉࠔࠔࠔࠋࠅࠍ· *Æthiopibus* ሰከመ *eſt proprie:* In humeros impoſuit, *Act.* 15. 10. *Matth.* 23. 4. *Samaritanis autem contra ab* humeris depoſuit, repoſuit. *Num.* 17. 7. *apud utroſque convenit aliquatenus cum Heb.* שום poſuit. *Verſ.* 24. *In Heb. Samar. redundat* ࠀࠕ *ante* ࠐࠓࠉࠅ· *Mor. v.* 27. *Leg.* ࠐࠁࠓࠅࠍ· *Mor. v.* 31. *In Heb. Sam. pro* ࠄࠉࠀ, *leg.* ࠄࠅࠀ· *Mor. ſic & in Uſſer. Ibid. In Chald. Sam. lege* ࠐࠔࠄࠕࠔࠅࠍ· *Mor.*

CAP. XVII.

Ver. 7. ࠋࠕࠓࠏࠉࠍ· Deſtructoribur: ࠕࠓࠏ *Ch. atque Syr. idem quod* אבדון, ἀπολλύων, *Apoc.* 9. *v.* 11. *Vel ut* תרע *Chal. reſpondet τῷ H.* שער porta: *quidni etiam Sam.* ࠕࠓࠏ *conveniat cum H.* שעיר Dæmon ſylveſtris? *eſt certe eadem utriuſque ratio. verſ.* 8. ࠔࠔࠉࠕ* *lege* ࠔࠐࠉࠕ· *Mor.*

CAP. XVIII.

V. 10. *deeſt* ࠐࠓࠔ· *D. Mor. v.* 18. ࠋࠔࠒࠉࠒࠄ* *vitioſe pro* ࠋࠔࠏࠉࠒࠄ *v.* 23. ࠓࠐࠁ *De ejuſmodi* indignatione *intelligunt hunc locum Judæi, qua diluvio periit totus mundus; alluſione facta ad vocem* חבל. *vid. A. Ezra. Arabibus eſt hæc dictio,* Turpitudo, impuritas, fœditas: *quæ etiam ſenſui hujus loci maxime eſt accommoda.*

CAP. XIX.

V. 15. *Poſt* ࠕࠔࠔࠔ *deeſt* ࠀࠐࠉ *D.* M. *v.* 19. *Omittuntur* ࠇࠒࠋࠔ·ࠋࠀ· ࠕࠀࠁࠓࠏ·ࠏࠓࠓࠂࠅ·ࠔࠐࠔࠋࠔࠅࠉࠍ maculis *variis*, pardi inſtar, diſtinctum. *v.* 20. ࠔࠐࠓࠇࠍࠄ *i. q.* مرهونة oppignerata, deſponſata: *amor præſertim ſponſalis mutuis ſolet firmari pignoribus. v.* 23. ࠅࠀࠐࠃࠋࠅࠍ Et vacatione vacare facietis eam cum fructibus ejus tribus annis. *ver.* 29. ࠀࠋ· ࠀࠔࠓࠉ· Ne permittas: *id* שרא *Chal. Atque ita convenit cum Syr.*

CAP. XX.

V. 20. ࠏࠐࠃࠋࠀࠉࠔ: *Ut homo* ܥܪܛܠܝܐ *dicitur qui ſine veſtibus, Job.* 24. *v.* 7. *& qui ſine armis, Amos,* 2. *v.* 16. *in Tar. quidni etiam qui ſine liberis? Hoc certum* ערה *Hebræis eſt &* Nudare, *&* Evacuare: *&* ዐረቀ *Æth. (quod inde deductum, ut etiam* ࠏࠓࠃࠋ*) eſt &* Vacuus, *&* Sterilis: *nec non Syris* ܣܪܝܩܐ.

CAP. XXI.

V. 9. ࠋࠔࠕࠐࠓࠀࠄ *Proprie,* foras egredi, *quod huic interpreti idem eſt* quod fornicari: *puellæ vagatrices raro pudicæ. Nec prætereundum* تخطي *quod in Arab. Erpen. reſp. τῷ* ࠔࠕࠐࠓࠀࠄ, *atque inde* خاطية peccatricem *atque* meretricem *æque indigitat.* Vide *Arab. Erpen. Gen.* 38. *v.* 15. 21. 22. *Deut.* 23. *v.* 18. *ubi* خاطية *Reſp. H.* קדשה. *Hinc liquet quo ſenſu dictio* ἁμαρτωλὸς *ſumenda in N. T. Luc.* 7. *v.* 37. 39. *Verſ.* 12. ࠐࠓࠅࠕ *præcedens* ࠔࠋࠉࠋ *ſatis indicat, hac voce non meram unctionem, ſed magnam ſacerdotii præcellentiam intelligendam eſſe: Unde Menahem ad lo.* לא יטמא נכבד בעמיו להחל כבודו *& Abravanel,* Interdicitur hic ne quid faciat שיהיה חלול בכבודו: *ver.* 15. *Deeſt* ࠉࠇࠋࠋ· *D.* Mor. *v.* 18. ࠁࠃࠉࠓ *Arab.* سطر Amputare, curtari, *Gig.* Curtus membris: *plane i. q. Heb.* חרום *v.* 20. ࠐࠔࠋࠓ· *Hac tria verba* ·ࠉࠋࠐ·ࠐࠒࠋࠐ *&* ࠐࠋࠐ *omnino mihi videntur idem ſignificare quod Heb.* בלל: *de duobus prioribus ſatis opinor conſtabit ex Animad. in Gen.* 11. *v.* 9. *de tertio ex hoc loco, ubi eidem etiam voci reſpondeat: &* ࠓ *quidem atque* ל *in fine harum dictionum, literæ ſunt non in hac tantum dialecto, ſed & in omni alia lingua admodum commutabiles. Atque hinc* ࠐࠌࠋࠓ *idem prorſus erit quod* חבלול: *proinde ex nominis notatione eundem mihi videtur denotare morbum, qui a Medicis* τάραξις *vocatur. R.* Menahem *ſic dici teſtatur,* שמבלבל העין. *Abravan.* הוא כדמות שבלול *Ib.* ࠏࠐࠔࠉ *idem indubie quod Chald.* חזון impetigo, *cui non ſemel reſpondet: rationem Hebraicæ dictionis* ילפת *aliqui petunt a Jud.* 16. *ve.* 29. *eo quod* מלפפת adhæret *&* ſerpit *uſque ad diem mortis, teſte Raſhi in lo. Alii a Ruth.* 3. *v.* 9. *inter quos Abravanel, qui de* tremore membrorum *interpretatur* ילפת הוא רעש האברים

CAP. XXII.

V. 23. ࠉࠓࠅࠔ *Syris eſt* ܓܙܡ *&* ܐܓܙܡ Secuit, exſecuit, *inquit B Bahlul* تحقيق عزم وقطع *vel ſecundum alios* ܦܣܩ ܐܬܦܣܩ ܚܪܫܘܫ ܦܣܩܐ *Forte ex uſu Arab.* شرم fidit *petenda hujus vocis ſignificatio: quæ quidem plene convenit cum Syr. verſione* ܫܪܝܡܐ *hoc in loco.*

CAP. XXIII.

Verſ. 8. *pro* ࠂࠒࠐࠍ· *leg.* ࠒࠐࠐࠍ *Mor. v.* 23. *leg.* ࠅࠉࠅࠂࠐࠓ· *in Heb. Sam. Mor. v.* 36. *In Heb. Sam. leg.* ࠉࠄࠉࠄ

CAP. XXIV.

V. 11. ࠀࠅࠄ *Convenit plane cum Syr.* ܐܢܓܗ Illuxit: annuntiavit: *B. Bahlal per* صبح *&* اصطبح *reddit.* Illuſtrare *autem atque* Explanare *(*ܦܨܚ *qua voce utuntur hic Syr. & Chal.) ſæpe idem ſonant. v.* 14. *Deeſt* ࠏࠋ *ante* ࠓࠉࠔࠄ· *v.* 23. ࠅࠀࠓࠅࠔࠄ *legendum* ࠅࠀࠓࠅࠔࠅ *D. Mor.*

CAP. XXV.

Verſ. 5. ࠔࠋࠉࠋࠉࠔ· *Olim videtur aliter fuiſſe lectum: loco hujus,* τὸ σαμαρειτικόν, τῶν χέρσων *habet h. e. interpretante Druſio in Fragmentis vet. Interpret.* uvæ quæ in locis aſperis & incultis proveniunt. *Unde etiam aliud aliquando extitiſſe exemplar Samar. a noſtris diverſum conſtat. Quod adhuc manifeſtius liquet ex variis lectionibus quas in Cap.* 12. *Levit. atque alibi collegimus. Quid quod in Editione* 70. *Romana diſerte memoratur non tantum* ἑτέρα γραφή, *ad Exod.* 28. *verſ.* 4. *verumetiam* ἄλλη ἔκδοσις, *ad Levit.* 8. *v.* 15. *vid. inter Nobil. Not. Atque hic minime prætereundum puto, quod cum ibi in Geneſ. quater fiat mentio τοῦ σαμαρειτικοῦ, bis a noſtris diſcordant exemplaria: in Exod. undecies, ubi quinquies diverſa ſunt: in Levit. etiam undecies, & diſcordant quater: in Num. novies, & ſemel tantum diſſentiunt: In Deut. mentio nulla. Per τὸ σαμαρειτικὸν a. ſemper intelligitur verſio Chald. Samar. non textus Hebr. Sam. Siquidem inter hæc exemplaria vix ac ne vix quidem, tantam adhuc obſervavimus diſcrepantiam, quanta (dicto abſit invidia) inter Hebræa invenitur. v.* 21. ࠐࠔࠕ* *pro* ࠐࠔࠕࠄ *ut in alio Ex. D. Mor. verſ.* 51. ࠏࠌ· *Utrobique in Hebræo textu & Sam. Ain, eſt pro Aleph. Alii Codices Heb.* אם, *& alter Sam.* ࠀࠍ· *D. Mor.*

CAP. XXVI.

V. 2. *leg.* ࠔࠐࠕࠕࠉ *in H. Sam. M. v.* 4. *pro* ࠅࠀࠕࠍ. *leg.* ࠅࠀࠕࠍ· *Mor. v.* 12. *leg. in Heb. Sam.* ࠅࠄࠕࠄࠋࠔࠕࠉ· *Mor. v.* 13. *pro* ࠅࠀࠐࠓࠕ *leg.* ࠅࠀࠐࠐࠓࠕ· *Mor. Ib.* ࠁࠒࠉࠐࠉࠍ *Si interpretemur hanc dictionem prout ſumitur Deut.* 31. *v.* 9. *dabit ſenſum quem ſubjunximus: vel aliter* ࠁࠒࠉࠐࠉࠍ *hic idem forte ſit quod* וקיפין *frequentiſſima commutatione* ࠁ *pro* ו: *atque ita plane conveniet cum Heb. textu, ut illum explicant S. Jarhi, A. Ezra, aliique:* קוממיות *h. e. inquiunt,* בקומה זקופה ambulare feci eos erectos cum elata protenſaque ſtatura, *non* quaſi ſub onere depreſſos. *Vel denique* Obtectos, protectos, *ſc. ſub ala curæ, providentiæque divinæ. v.* 16. ࠏࠐࠐࠉࠕࠄ *Ab Arab.* عرب Corruptum habens ſtomachum, *deductum videtur: qua corruptio, ut præcipua recenſetur* Tabis *cauſa: de quo morbo, Heb.* השחפת *communiter omnes intelligunt. Excipio Menahem, qui* Hydropen *interpretatur,* הוא השקוי *inquit. v.* 24. ࠐࠌࠐࠉ *Eſt proprie* cum contentione de victoria: *τὸ σαμαρειτικὸν, ἐμφιλονείκως: Eodem vocabulo tranſtulit etiam Græcus Interpres quiſquis tandem ille fuerit Scholii Samaritani, dictionem* ࠌࠔࠐࠉࠀࠄ *Lev.* 13. 51. *vid. Nobilii Annotat. ad locum. Accedit B. Bahlul.* ܟܬܫ *inquit i. q. quod* اقتتل احتدل تثقل pertinaciter ſe oppoſuit, *&* contendit de victoria: *Suffragatur etiam doctiſſ. A. Ezra. qui dictionem* קרי *idem ſimiliter denotare teſtatur* גבורה ונצוח *ejuſque ſignificatum deſumptum vult ex Gen.* 42. 29. *ubi* קרת *&* קשות *verſu ſequenti, ut Synonoma, ponit: h. e.* duriter, obſtinate, inſuperabiliter: *R. Menahem* לשון מניעה *ei tribuit,* inhibendi detinendique *ſenſum ex Prov.* 25. *v.* 17. הוקר: *& cap.* 17. *v.* 27. *Alii teſte S. Jarhi exponunt* במקרה *per* ארעאי שאינו אלא לפרקים contingenter, abrupte, interrupte, quibuſdam tantum vicibus: *Aliter Abravanel,* Deus non tantum relinquet eos; למקרה ופגעי העולם caſibus & contingentiis mundi, ut in eadem communi ſorte cum peſſimis, atque a peſſimis ad eorum libitum puniantur, ſed peculiaris inſuper eos inſequetur providentia vindicatrix, quæ rotæ inſtar, ſe in eos devolvet, &c. *v.* 25. *pro* ࠏࠋࠉࠁࠅࠕ, *leg.* ࠏࠋࠉࠌࠅࠍ, *Mor. v.*30. ࠓࠔࠄࠓࠀࠕࠌࠍ *pro* ࠓࠔࠅࠀࠕࠌࠅࠍ: *ut in alio ex. Mor. v.*32 *In Heb. Sam.* ࠅࠄࠔࠌࠕࠉ *v.*34. ࠅࠕࠇࠉ* *pro* ࠅࠕࠓࠇࠉ *v.*37. ࠅࠉࠌࠔࠋࠅࠍ* *legendum certe* ࠉࠌࠔࠋࠅࠍ: *etiam contra exemplar Mor. v.* 39. ࠀࠁࠅࠍ* *legendum* ࠉࠕࠅࠍ, *ut in alio exemplari, vel* ࠀࠕࠅࠍ D. *Mor. v* 43. ࠅࠍ ࠉࠓࠇ *convenit cum Heb.* ירצו = Τὸ Ϲαμαρειτικὸν, ἱλάσονται: *vide Heb.* 2. 17.

ANIMADVERSIONES SAMARIT. IN LIBRUM NUMERORUM

CAP. I.

V*Erſ.* 20. ࠇࠉࠋ exercitum: *atque ſic in ſequent. verſ.* 22. 24. *&c.*

CAP. II.

V. 3. ࠌࠍ̄ࠏࠄ: *videtur leg.* ࠌࠃࠍࠏࠄ, *vide Cap.* 3. *v.* 38. *V.* 7. Deſunt ࠆࠁࠅࠋࠅࠍ·ࠋࠁࠍࠉ·ࠅࠍࠔࠉࠀ *D. Mor. v.* 11. ࠅࠇࠌࠔ *ſcriptum in exempl. pro* ࠅࠀࠓࠁࠏ

CAP. III.

Verſ. 13. *In Heb. Sam. leg.* ࠌࠀࠃࠌ *ver.* 27. *pro* ࠏࠆࠉࠀࠋࠄࠀ *leg.* ࠏࠆࠀࠋࠀࠄ *Mor.*

CAP. IV.

Veerſ. 3. *Hæc omiſſa ſunt in ex.* ࠅࠏࠃ·ࠁࠓ·ࠇࠌࠔࠉࠍ·ࠔࠍࠉࠍ·ࠊࠋ·ࠃࠏࠋࠋ *v.* 6. ࠏࠌࠅࠌ *perperam pro* ࠏࠑࠅࠌ, *vel potius* ࠇࠌࠅࠌ *ut in alio ex. D. Mor. v.* 14. ࠌࠔࠋࠏࠉࠄ *pro quo Exod.* 27. *v.* 3. ࠌࠔࠋࠇࠉࠅ *idem prorſus quod ibidem Syr.* ܡܫܠܚܬܐ *Ib.* ࠏࠋ·ࠃࠍࠏࠋ ſuper geſtatorium, *ut* 70. *v.*25. ࠀࠇࠓ *pro* ࠀࠓࠏ *ver.* 37. *Deſunt in fine ejus hæc verba* ࠃࠁࠍࠄ·ࠌࠔࠄ· ࠅࠀࠄࠓࠍ·ࠏࠋ·ࠌࠉࠌࠓ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠁࠉࠃ·ࠃࠌࠔࠄ· *Mor.*

CAP. V.

V. 4. ࠊࠋ *lege* ࠊࠍ *ver.* 18. ࠌࠉ·ࠁࠅࠓࠄ *Hoc eſt* aquæ anguſtiarum; *vel* ſterilitatis; remotionis; *vel* perditionis *&* exitii. *Tria priora ſignificata, teſte B. Bahlul, Syrorum propria ſunt: Græce n. idem eſt inquit quod* ܐܦܘܪܝܐ ἀπορία: *& paulo poſt illud vertit per* ܥܘܨܪܐ البعل *itemque per* ܚܣܪܐ: *ultima ſignificatio peculiaris eſt Arabibus: harum vix ulla quæ huic loco non conveniat. Lector hic ſuo fruatur judicio. v.* 27. ࠄࠕࠄࠉ*: *pro* ࠅࠕࠄࠉ

CAP. VI.

V. 3. *Vide Anim. ad Levit.* 10. *v.* 9. *v.* 4. ࠇࠉࠁࠓࠌࠉࠌ* *pro* ࠇࠓࠉࠌࠉࠌ *v.* 5. ࠏࠁࠅࠍ Novacula: *eſt plane ab Arab.* حلق radere, *Levit.* 13. *v.* 33. *v.* 7. *Deeſt* ࠊࠉ *ante* ࠊࠋࠉࠋ *v.* 8. ࠄࠅࠕ* *leg.* ࠄࠅࠀ *Mor. v.* 9. ࠔࠁࠉࠏࠏࠅࠄ *ſic in ex. ſed leg.* ࠔࠁࠉࠏࠀࠄ *Mor. v.* 19. ࠁࠔࠀࠉ *corrupte a* בשל *Ib.* ࠀࠇࠃ *præcedere debet* ࠁࠏࠉࠓࠄ *D. Mor. v.* 25. ࠉࠁࠋࠉࠓ·ࠉࠄࠅࠅࠃ·ࠓࠇࠅࠀࠄ *Lit Sam.* ࠉࠀࠋࠉ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠀࠍࠉࠅ *Ibid.* ࠉࠓࠀࠉࠍࠊ *Lit. Sam.* ࠉࠀࠍࠓࠊ Abſolvat te. *Eſt n.* ܫܪܐ *Syris i. q.* ܫܪܐ *&* שרה *Chald.* Abſolvit, remiſit.

CAP. VII.

V. 1. ࠏࠎࠅࠋ *i. q. Ch.* חסול; *Vid. Gen.* 2. *v.* 1. *An. v.* 17. ࠏࠁࠓࠍࠉࠌ *proprie,* Hirci ſylveſtres, *i. q. Syris* ܣܡܘܪܐ *v.* 21. *poſt* ࠁࠓ *deeſt* ࠀࠇࠃ *verſ.* 48. *pro* ࠁࠉࠅࠌ *leg.* ࠁࠉࠅࠌࠄ *Mor. verſ.* 78. *pro* ࠀࠇࠉࠓࠇ *leg.* ࠀࠇࠉࠓࠏ *Mor.*

CAP. VIII.

Ver. 9. *Deeſt* ࠉࠕ *ante* ࠋࠅࠀࠉ *Mor. v.* 12. Facieſque *pro* facietque D. Mor. *& delenda annotatio. v.* 16. dati, *inquam, omittitur.*

CAP. IX.

Ver. 6. ࠋࠁࠍࠔ ſuper cadaver: *Anima hominis mortui, nihil aliud eſt quam cadaver. vide Lyranum in lo: conſonat Arab. Atque Æthiop. frequens hoc ſignificatum* ነፍስ corpus, cadaver. *Vid. Lexic. ver.* 15. *In Heb. Sam. leg.* ࠅࠁࠏࠓࠁ M. *v.* 22. ࠅࠋࠌࠔࠊࠍ* *πλεονάζει* ࠅ, *nec eſt in alio ex.* M.

CAP. X.

V. 2. ࠋࠌࠏࠋ* *Deeſt* ࠅ, *quod in alio ex. v.* 17. *ante* ࠂࠓࠔࠅࠍ *deeſt* ࠁࠍࠉ *Ib. pro* ࠄࠀࠕࠏࠉࠀ *leg.* ࠅࠀࠕࠏࠉࠀ M. *v.* 24. *Deeſt* ࠁࠍࠉ, *&* ࠏ, *dictioni* ࠂࠃࠏࠍࠉ *D.* Mor. *v.* 30. *leg.* ࠄࠋࠀ·ࠀࠌ·ࠋࠀࠓࠏࠉ M. *v.* 33. ࠔࠓࠅࠇࠄ *ponitur pro* ࠔࠁࠅࠇࠄ *Deut.* 14. *v.* 24. *Aliud exemplar uſurpat dictionem conſuetam. Dici poteſt* ࠇ, *poſitum pro* ࠄ, *vel* ࠀ, *& radicem eſſe* ࠔࠓࠀ. *Ib.* ࠋࠑࠓࠊࠉࠌ in neceſſitatem; *ita quoque aliud exemplar. D.* Mor.

CAP. XI.

V. 4. ࠎࠐࠎࠀࠄ *Corrupte ab Heb.* אספסף *v.* 5. ࠇࠉࠇࠉࠓࠄ* *tranſpoſitis* ࠇ *&* ࠉ, *pro* ࠇࠇࠉࠉࠓࠄ *ut in H. v.* 17. *Omiſſa ſunt* ࠀࠁࠇࠕ·ࠅࠀࠌࠋࠋ ࠃࠏࠌࠊ·ࠕࠌࠍ *D.* Mor. *Ib.* ࠅࠄࠉࠉࠋ *in alio ex* ࠀࠉࠉࠋ *rectius. D. M. v.* 25. ࠋࠀ·ࠀࠊࠍࠔࠅ non continuerunt ſe: *Talmudiſtis id* הכניס: *quod conſtat ex illo R. Channin,* לא תכניס דבריך מפני איש Ne contineas verba tua in cujuſquam gratiam. *Sanhedr. Cap.* 1. *ſect.* 3. *Atque ita etiam interpretantur hunc locum Onk. Jon. pluresque Hebræorum. ver.* 31. ࠀࠏࠐ *ſi recte ſcribitur formari poteſt a* ࠁࠏࠐ *idem quod* Heb. נטש: *vel a* ࠏࠐࠅࠐ *ſive* ࠏࠐࠎࠅ *in Aphel, i. q. Ch.* אפרח *qua voce utuntur hic Onk. & Jon. in transferendo præcedens* יגז: volare fecit: *ſed tum deeſt quod reſpondeat* Heb. יטש *niſi illud interpres propter affinitatem literarum hoc ſenſu acceperit. Si ſubſit mendum, legendum forte erit:* ࠀࠐࠍࠏ, *vel* ࠀࠐࠎࠏ *quæ ultima vox in vertendo* Heb. *hoc* נטש *adhibetur Deut.* 32. *v.* 15. *Neque* ࠀࠏࠐ *vel* ࠁࠏࠐ *ullibi in* Pentateucho, *vel Liturgiis occurrit amplius: ſed* נטש *convertit fere noſter vel per* ࠌࠀࠓ, *vel per* ࠔࠁࠒ *v.* 32. ࠁࠎࠈࠅ *etiam Gen.* 37. *v.* 31. *reſpondet* Heb. שחט Expandit: *ſignificatio Samaritanis peculiaris. Arab.* نكس Demiſit *ſenſu etiam utrobique non incongruo.*

CAP. XII.

V. 1. ࠉࠀࠉࠓࠀࠄ ſplendida, illuſtris: *aliud Exemp.* ࠌࠔࠓࠀࠄ recta, decora. *Ch. Onk.* שפירתא *idem ſenſus. D.* Mor. *v.* 3. *deeſt* ࠌࠔࠄ *v.* 11. ࠃࠀࠕࠔࠉࠍࠍ *De mendo ſuſpectum, vel pro* ࠀࠏࠉࠔࠉࠍࠍ imbecilliter, ſtulte egimus. *Arab. n.* طوش *&* طيش *fere idem eſt quod* טפש *qua voce utuntur hic Onk. & Jonath: vel deficiente* ࠋ, *quod nonnunquam in hac dialecto accidit, pro* ࠀࠕࠔࠋࠉࠍࠍ, *aut pro more verborum in hac conjugatione,* ࠀࠔࠕࠋࠉࠍࠍ: *ipſiſſima vox quæ in Tar.* Hieroſolym. *occurrit, & verſioni* 70. *quos haut raro ſequitur, prorſus conformis. v.* 14. ࠅࠁࠌࠉࠀࠉࠄ* in adducendo, aut faciendo ire: *Senſus nihil ad rem; & error, legendum n. eſt* ࠅࠀࠁࠉࠄ, *ut aliud ex. D.* Mor.

CAP. XIII.

Verſ. 1. ࠉࠔࠏࠓࠅࠍ, *Aliud exemplar* ࠉࠔࠅࠓࠅࠍ *D. M. Familiare hoc admodum Samar. permutare* ࠏ *&* ࠅ: ࠔࠏࠓ *vero, &* ࠎࠏࠓ *quæ duæ voces indifferenter uſurpantur, Gen.* 30. 20. *Ha inquam, atque etiam* ࠎࠅࠓ, *ac* ࠎࠉࠓ *Samar. Arabibuſque,* conſilium, conſiderationem, & cogitationem *ſignificant: Unde* ࠉࠔࠏࠓࠅࠍ, *ſive* ࠉࠔࠅࠓࠅࠍ, conſiderent, *non inepte interpretemur; cui verſioni illa* 70. *prorſus conſentit. At quam convenientiam cum his habet Heb. Samar.* ࠇࠐࠓ? *dictio Hebræis, Chald. Syris, Armen. Turc. Perſiſque, ſi Lexica eorum conſulimus, penitus ignota; nec ad rhombum uſus quem habet apud Arab. atque Æthiopes: bis occurrit, hic & Deut.* 1. 22. *Mihi videtur idem denotare quod Syr.* ܚܦܪ *& Arab.* حفظ Caute, diligenter obſervavit: *facilis permutatio* ࠓ *&* ظ: *Atque hoc modo Interpretes hi omnes inter ſe optime conſentient. Ib.* ࠐࠏࠍࠉ* *leg. potius* ࠐࠏࠉࠍ *v.* 11. *In Heb. Sam. leg.* ࠎࠅࠓࠉ *Mor. At in Uſſer, ut in Heb.* ࠎࠅࠃࠉ *v.* 19. ࠄࠃࠀࠓ* *pro* ࠃࠄࠀࠓ: *ut ver.* 20. *V.* 20. ࠄࠊࠁࠉࠔࠍ muratæ, muris cinctæ, *a* ࠊࠁࠔ, *Chaldæis i. q.* חגר cinxit, *inquit* D. *de Pomis. Talmudicis eſt etiam* detinuit: *unde* ࠊࠁࠀࠔ *Deut.* 20. 20. *i. q. Chald.* כובשין munitiones, propugnacula, arces: *quæ poſterior ſignificatio huic loco fortaſſe convenientior: quia quæ ſequitur vox* ࠕࠋࠉࠋࠍ *etiam* muratas, *vel* munitas urbes *denotat; vel denique a* ࠊࠁࠅࠔ *&* הגר *(quod poſterius prioris interpretatio communiter fit)* extrema pars, & ambitus rei; *etiam* loci, *vel* regionis oras, *ſive* partes, *ſignificet* exteriores; *quas* اقطار *appellant Arabes; Galli,* les marches: *Itali,* i Cantoni, *quales Helvetiorum; Civitatum autem illas, Latini,* Suburbia; *Arab.* الاربطة *&* ارباض *quæ voces hoc ipſo in loco habentur in noſtra, Erpeniique verſione Arabica; Hæ autem extra, & abſque muris ſunt. Atque hoc modo huic interpretationi omnino conſentiet Hebræo-Samaritana vox cui reſpondet* ࠄࠊࠁࠉࠔࠍ, *de qua altum apud omnes Hebr. Lexicographos ſilentium, ſcil.* ࠄࠌࠇࠁࠁࠍࠉࠌ, *quam ut mendoſe ſcriptam teſtantur omnes non tantum quibus uſus eſt D. Morinus Codices, ſed Uſſeriani etiam. Apud Æthiopes a. (& fruſtra opinor quæritur hæc dictio in ulla alia lingua)* ሐብኔ *unde ſatis apte deduci poteſt noſtrum* ࠊࠇࠁࠍ, Oram, *ſive,* extremam rei alicujus partem, *indigitat. v.* 23. ࠌࠁࠎ Palatium, *teſte Munſtero, Ar. Erpenii & noſter* منبر Thronus, Metropolis: *rationem ſubjungit Raſhi,* ששם מושב המלכים *Ægypti metropolin intelligit. Niſi alicui videatur mendum, nempe* ࠌ *pro* ࠁ, *ut ita cum Chald. Vulg. atque Hebræorum pleriſque noſter conveniat. v.* 34. ࠀࠏࠓࠈࠍࠅ *Eſt Syr.* ܪܛܢ detrectare: *Prov.* 19. 8. *cui affine Latinum hoc, itemque Armen.* տրտնջալ Tartincal, *omnino idem quod hic H. Sa.* ࠓࠈࠍ murmuravit, ſuſurravit.

CAP. XIV.

Verſ. 6. ࠒࠓࠏࠉࠅࠍ* *in alio exemp. rectius* ࠁࠒࠓࠏࠉࠅࠍ M. *v.* 11. ࠌࠒࠁࠋࠉ *a* ܩܒܠ *i. q. Arab.* علي contra, adverſus; *teſte B. Bahlul: & quo ſenſu occurrit, Act.* 27. 5. *Samaritanis hinc videtur formari verbum, quod* contrariari, adverſari, contradicere, reſiſtere, *vel quid ſimile ſignificat, Atque ita non ſemel interpretatur hoc verbum Ar. noſter, hoc verſu, & v.* 23. *Ar. Sam. Deut.* 32. 19. *ejus loco habet* رفض *ut etiam noſter. v.* 32. ࠃࠏࠁࠓࠅ* *leg.* ࠃࠏࠁࠓࠕ *v.* 24. ࠋࠕࠌࠕ *leg.* ࠋࠕࠌࠍ *v.* 38. *pro* ࠉࠐࠍࠉࠄ, *leg.* ࠉࠐࠍࠉ *D. Mor. v.* 44. ࠌࠓࠇࠅ: *i. q. Syr.* ܡܪܚ Audacter, dedita opera fecit.

CAP. XV.

Verſ. 39. ࠕࠕࠓࠏࠅࠍ *Deduci etiam poteſt a* ࠕࠓࠏ *Syr.* Perrupit, erupit: Non erumpetis, effluetis poſt: *Atque ita fere interpretati ſunt Chald. & Syr. eſt enim* ܬܪܥ *qua voce utuntur* effluxit, diffluxit. *Vel forte adhuc rectius dicamus* ࠕࠕࠓࠏࠅࠍ *per metatheſin poni pro* ࠕࠕࠏࠓࠅࠍ: *i. q.* תור *Heb. cui hic reſpondet: Sic* ࠒࠏࠌ *idem eſt quod* קום, ࠓࠏࠑ *i. q.* רוץ *atque id genus plurima.*

CAP. XVI.

Verſ. 2. ࠐࠏࠉࠒࠉ·ࠆࠁࠍ vocati ad tempus, *hoc eſt,* tempore concilii: *ut Vulg. & Chald. ſcil. quo tempore conveniebant magnates de re aliqua conſulturi. v.* 9. ࠋࠌࠔࠌࠕࠅࠍ* *leg.* ࠋࠔࠌࠔࠕࠅࠍ *v.* 29. ࠊࠅࠕ, *leg.* ࠊࠌࠅࠕ, *D. M. v.* 32. *Chald. Sam.* ࠊࠋ·ࠏࠅࠕࠓࠄ omnes opes, *vel* divitias ejus.

CAP. XVIII.

Verſ. 6. *Pro* tuos, *in Verſ. Lat. pone ut eſt in adnot.* veſtros. *v.* 8. ࠋࠓࠁࠅ, *Ita etiam Onk. & Jon.* לגדולה *Raſhi in lo, Nec aliter Abravanel* ענין לגדולה *Suffragantur Senes,* εἰς γέρας, *& Ar. Erpen.* لتكبر: *Hinc ſatis liquet quid* ࠓࠁࠅ *v.* 12. ࠃࠌࠏ præcipuum, *in Liturgiis Samar. hoc vocabulum ſæpiſſime occurrit, & per* خاص *Arabice convertitur; ut in hoc tetraſticho,* (*perperā pro* ࠃࠌࠏࠉࠍ) ࠃࠏࠉ·ࠃࠓࠁࠉࠀࠅࠄ·ࠉࠕࠉ·ࠁࠌ·ࠓࠁࠋ·ࠌࠔࠌ·ࠃࠌࠉ·ࠌࠔࠌࠉࠍ· ࠃࠌࠓ·

ࠉࠌࠌࠋ·ࠀࠌࠔࠇࠄ:ࠎ·ࠓࠐࠒࠓࠕ·ࠋࠌ·ࠊࠉࠓࠉࠐࠇࠁ:ࠎ *Quæ Arabice ſic ſe habent,* خاص المخلوقات زهره من نورك خاص كل الامم اخترت لك ليسجدون Præcipuæ creaturarum, ſcintilla ſunt de tuo lumine: præcipuas omnium gentium elegiſti, ut te adorent. *Vide Annot. ad Deut.* 32. 9. *Ib.* ࠃࠉࠓࠇࠁ veteris. *Non ſatis aſſequor cur ita verterit hanc vocem doctiſſ. Interpres.*

CAP. XX.

V. 11. ࠉࠌࠒࠉ· *Aliud ex.* ࠉࠌࠒࠄ· *ſic etiam c.* 22. *v.* 23. *V.* 13. *In Heb. Sam. leg.* ࠉࠌࠉࠓࠉࠓࠀࠇࠌ· *Mor. v.* 17. ࠔࠋࠌࠄ· *leg.* ࠔࠋࠌࠄ *D. M. v.* 24. ࠋࠐࠁ* *pro* ࠁࠐࠋࠇ *D. M. v.* 28. ࠐࠓࠄ* *lege* ࠐࠓࠄ·

CAP. XXI.

V. 12. ࠀࠀࠁ* *rectius leg.* ࠀࠀࠁ *v.* 14. ࠓࠏࠔࠄ· *aliud* ࠓࠒࠔࠄ· *D. M. Ib.* ࠃࠉࠏࠉࠐࠇ Vada: *eſt n.* ࠏ *hic paragogicum: & a* جور transire *deducitur. D. Mor. v.* 17. ࠋࠐࠏࠉ *alterum ex.* ࠉࠁࠋࠏࠉ· *D. Mor. verſ.* 18. ࠌࠉࠃ* Enarrator, doctor: *aliud ex:* ࠁࠉࠃ *D. Mor. v.* 20. ࠀࠄࠁ· *ſic ſcribitur: ſed leg. cum alio ex.* ࠇࠄࠁ· Mor. *v.* 22. ࠀࠓࠉࠌ· Peragrabo, circumibo: *ſic n. in Liturgia Samar. per* تار *Arab. exponitur: prout etiam in noſtris Bibliis* رام *ſæpiſſime reſpondet H.* תור *fere i. q.* تار *Ar. v.* 29. ࠌࠁࠏࠌ *verti etiam poteſt* Sicut res corrupta *ex Deut.* 31. *ver.* 29. *ubi* ࠌࠁࠏ *reſpondet Heb.* השחת: *vel* ࠌ *&* ࠊ *commutatis, quod Samaritanis admodum familiare,* ſicut res mortua *vel,* mors: *id Arab.* طفس *teſte Gigg. Non prætereundum hic quæ habet B. Bahlul ſub voce* ܟܡܘܫ *ex B. Seruſhai* ܟܡܘܫ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ *inquit* ܗܘ ܦܬܟܪܐ ܕܡܘܐܒܝܐ ܗܘ ܟܡܘܫ صنم الموابيين ܟܡܘܫ*:Per* ܟܡܘܫ *a.* Jovem *intelligit: Hoc ſi de Jove Stygio accipiamus, conſentiunt etiam quæ tradit S^tus^ Hieronymus libro* 5. *in Iſaiam, dum idem facit quod* בעל פעור: *In Nabo, inquit, erat Chamos idolum conſecratum, quod alio nomine appellatur Baal-phogor: in cujus ſacris, quæ comedebantur ſacrificia, inferiæ erant in memoriam defunctorum peractæ. Conſule ſis Pſal.* 106. *v.* 28. *ubi per* זבחי מתים *intelligendæ ſunt victimæ quæ Jovi Stygio (qui Phœnicibus* Mot *dictus) mactabant.* Mot *a. &* מות *Hebræis idem ſonant. Hoc modo plane convenit Etymologia τῦ* כמוש *cum* Chal. Sam. ࠌࠁࠏࠌ *vel* ࠊࠁࠏࠌ·

CAP. XXII.

V. 22. ࠄࠌࠉࠀ· *Aphel a* ࠌࠉࠓ *quod Arab.* Cohibuit, obſtruxit. *Adſtipulatur expoſitio Raſhi in lo.* היה רוצה למנעו מלחטא. *ver.* 23. ࠉࠒࠌࠉ *Ita ſcribitur, ſed al. ex.* ࠄࠒࠌࠉ *Mor. v.* 26. ࠌࠇࠇࠇࠓࠀ· *i. q. Syris* ܐܠܨ *congruit etiam cum* عرض Oppoſuit, reſtitit, adverſatus eſt. *v.* 30. ࠌࠁࠀ *in alio exempl.* ࠄࠁࠀ *D. Mor. v.* 31. ࠌࠓࠁࠉࠌࠉࠇࠋࠏ: ſuper me a principio tuo: ࠓࠉࠁ *idem videtur quod Syris* ܡܢ ܫܘܪܝܟ. *Vel forte,* a prima inequitatione tua. *a* شار *Arab.* Inequitavit. *Alind exemplar habet.* ࠌࠁࠉࠓࠉࠄࠇࠉࠄ: ex quo tu es. ࠀࠋࠌࠊࠉࠉࠄࠋࠌࠊࠄ: *aliud Ex.* ࠀࠉࠒࠊࠉࠇࠌࠊ· *D.* Mor. *v.* 34. *poſt* ࠄ ࠁࠇࠌ *deeſt* ࠌࠇࠋࠇࠏ *D.* Mor. *v.* 39. In *Heb. Sam. leg.* ࠀࠉࠇࠇࠒ· Mor.

CAP. XXIII.

Ver. 3. ࠌࠌࠌࠁ Languidus, triſtis: ܟܡܪ *Syris* languit, debilitatus eſt. *Ita fere interpretatus eſt Targ. Hieroſ. R. Jehuda,* נשבר. *R. Menahem* צולע *a Gen.* 32. *v.* 25. *in eundem ſenſum D. Kimhi, & alii. v.* 8. ࠀࠊࠌࠁ Convitiis proſcinde; *id Chal.* סכף *teſtibus B. Aruch, & Aquinate,* לשון השחתה וחרפתה *verſ.* 10. ࠇࠋࠀࠌ enarrabit: *videtur legendum* ࠇࠌࠁࠋࠇ *vel ſaltem* ࠇࠌࠁࠋࠀࠇ *D.* Mor. *v.* 19. ࠇࠌࠉࠉࠀ *aliud Ex. melius,* ࠌࠉࠀ· *D. Mor. verſ.* 21. ࠓࠌࠏ fermentum: *ſed tum fere in diverſa forma* ࠏࠌࠇࠓ *&* ࠄࠓࠇࠌࠏ· *Reſpondet Heb.* עמל *cui* לשון עבירה *tribuit Raſhi;* 70. πόνος. *Hinc ſimul conjunctas habemus haſce duas voces ab Apoſtolo* 1. *Cor.* 5. *verſ.* 8. ζύμη πονηρίας. *Aliter* ࠏࠌࠓ *idem forte denotet quod Heb.* חמר grave, durum, moleſtum: *ut etiam* עמל *ver.* 23. ࠐࠌࠌࠉ *forte leg. potius* ࠐࠌࠌࠉ: *Eſt tamen* Ligatio *incantationis quædam ſpecies. v.* 14. ࠏࠀࠁ *i. q.* חטף rapina, ſpolium. *Ib.* ࠇࠉࠃ· Attraxerit, poſſederit: *Talmudicis id fere innuit: atque ita interpretati ſunt Onk. & Ion. aliud ex.* ࠄࠀࠇ· *D. Mor.*

CAP. XXIV.

Verſ. 3. ࠌࠇࠌࠁ: *alind exempl.* ࠌࠉࠄࠇࠌࠁ *D. M. Ib.* ࠌࠇࠉࠐ *forte idem quod Arab.* صلم, *aut* مصلوم Percuſſus, male affectus fuit oculus, *ſcil. mentis ejus, ita ut minime videre potuit, vel intelligere: uſitatiſſima autem hæc commutatio* ࠐ *&* ࠇ: *atque huic expoſitioni favent maximi nominis Hebræi; S. Jarhi,* עינו נקורה: *cui conſentiunt Elias R. Menahem, Abravanel, aliique. v.* 4. ࠇࠀࠓࠐ* *aliud exempl.* ࠄࠉࠌ: *ut etiam v.* 16. *D. M. v.* 8. ࠁࠉࠄࠇࠌࠏ *eliſo* ࠏ *(huic dialecto non infrequens) pro* ࠁࠉࠄࠇࠌࠏࠏ *Ib.* ࠒࠏࠇ *i. q.* שחק conteret, comminuet: *concinit Syrus* ܢܫܚܩ *v.* 17. ࠄࠁࠇࠒࠐࠀ, *pro* ࠄࠁࠇࠐࠒࠀ· *ut in alio exempl. D. M. Verſ.* 11. ࠓࠒࠏ: *pro* ࠒࠓࠏ: *et aliud exempl. D. M. v.* 19. ࠓࠁࠉࠀࠇ* *pro* ࠉࠁࠀࠇ *Mor. v.* 22. ࠊࠏࠉ ࠌࠀࠉࠓࠐࠏ· *Hæ voces aliter ita ſint vertendæ,* Donec reverteris, *Ita vir admodum Reverendus, nec vulgari eruditione clarus Jo. Lightfoot, S. T. D. qui diſcrepantias inter H. Sam. & Chald. Sam. in hoc & ſequenti libro, prout in Bibliis noſtris ſub finem columnarum habentur, tranſtulit. Pro* ࠌࠀࠉࠓࠐࠏ· *Aliud exemplar habet* ࠌࠀࠀࠉࠀ: *&* ࠓࠉࠀࠌ *vertit* ࠄࠒࠁࠌ *D. Mor. v.* 24. ࠉࠉࠊ: *aliud exempl.* ࠉࠏ *retinuit. Mor.*

CAP. XXV.

Verſ. 12. ࠄࠇࠓࠐ· *Ita & exemp. aliud, ſcribendum tamen* ࠀࠇࠓࠐ. *D. M*

CAP. XXVI.

Verſ. 1. ࠇࠋࠇࠋࠌ numeri, *ut Arab. v.* 5. *leg.* ࠄࠀࠌࠉࠋࠒ· *Mor. ver.* 15. *In Heb. Sam. pro* ࠇࠉࠄ, *leg.* ࠇࠋࠉࠄ *Mor.*

CAP. XXVII.

Verſ. 1. ࠇࠓࠒࠉ* *pro* ࠇࠓࠓࠒࠉ: *ut aliud exempl. M. v.* 9. *Pro* ࠉࠀࠋࠋࠒࠋ* *in Heb. Samar. leg.* ࠉࠀࠋࠒࠋ: *ut in Uſſer, v.* 14. *leg.* ࠀࠓࠉࠇࠀ· *v.* 17. ࠋࠉࠋࠋࠀࠏࠇࠇࠉࠉ. *dele unum jod, error Exempl. Mor. v.* 20. ࠌࠓࠉࠌ: *Aliud exempl.* ࠌࠓࠓࠉࠌ, D. M.

CAP. XXVIII.

Verſ. 3. *Pro* ࠄࠋࠐ* *leg.* ࠇࠋࠐ· D. M. *v.* 5. ࠄࠀࠋࠄࠌ, *a* כול menſuravit, *pro hoc alibi* ࠄࠀࠋࠀࠌࠌ *Lev.* 5. 11. *c.* 6. 20. *Num.* 5. 15. *&* ࠀࠋࠌࠌࠀ· *Lev.* 19. 36. *& contractius adhuc,* ࠄࠋࠌ: *Exod.* 16. 36. *Deut.* 25. 14, 15. *Semper pro* Epha *ponitur. v.* 11. *Pro* ࠋࠉࠌࠇࠒࠓࠇࠌ *leg.* ࠋࠉࠌࠒࠇࠓࠇ: *ſic enim ſcribitur in utroque exemplari. D. Mor. v.* 14. ࠄࠉࠉࠒࠐ· *Onkel.* באתחדתותיה *cui manifeſte reſpondet, atque ſignificatu convenit; proinde legendum videtur* ࠄࠀࠉࠉࠒࠐ *idem quod Syr.* ܚܘܕܬܐ

CAP. XXIX.

Verſ. 11 *In Heb. Sam. leg.* ࠓࠇࠏࠉ· *Mor. v.* 35. ࠄࠀࠌࠇࠏ· *Sane ſcribendum* ࠄࠀࠓࠇࠏ· *Aliud exempl.* ࠄࠓࠇࠏ, *Mor.*

CAP. XXX.

Verſ. 6. ࠏࠁࠌ· *plane idem videtur quod Ar.* كبع *h. e.* قطع منع inhibuerit, reſciderit.

CAP. XXXI.

V. 16. ࠓࠏࠉࠁࠉࠋࠋࠌࠌࠋࠏ· propter ſermonem Phogor. *v.* 27. ࠇࠉࠄࠀ· ࠄࠁࠓࠒ Tenentes *vel* capeſſentes bellum, *ab* ࠉࠒࠀ: Hebr. חפשי *diſerte reſpondet. v.* 48. ࠄࠇࠋࠌࠇࠒࠌ· *idem quod* ࠄࠇࠋࠌࠇࠄࠌ· *v.* 49. ࠉࠌࠏࠀࠀ· *ſenſu convenit cum Arab.* عضل *&* حصل Mortuus eſt: *niſi forte mendum ſit pro* ࠓࠊࠏࠀࠀ; *aut* ࠓࠊࠒࠀࠀ: *in Kal. Hebræis, Chald. Syriſque notiſſima vox.*

CAP. XXXII.

V. 9. Initio hæc *omittuntur* ࠉࠊࠒࠉࠋࠊࠉࠏࠉࠁࠋࠒࠋࠀࠋࠌࠋࠄࠉࠒࠐࠉࠉࠇࠀ. ࠉࠏࠓࠀ· *D. Mor. v.* 22. ࠁࠐࠇࠌ *aliud ex.* ࠐࠌࠀࠇࠌ *D. Mor.*

CAP. XXXIII.

V. 52. ࠋࠉࠇࠌࠉࠌࠌ שרכין *Chaldæis* עלין *ut B. Aruch,* ענפים סעיפים *ut Pomarius, h. e.* Rami, ſurculi, folia: *Contra Syris* ܫܪܫܐ ܘܫܒܫܐ ܕܦܫܐ *In libro Paradiſi,* profunditas fundamenti, اصول *ut B. Seruſhai apud B. Bahlul;* Radices: *ac ſi diceret,* Radices *ac* ramos eorum diſperdetis. *Verum ut quod judico ad rem propius, dicam,* ࠌࠉࠌࠇࠉࠋ Idola *denotare prout cæteri fere omnes vertunt interpretes, nullus dubito.* Idola *a. in Scripturis ni fallor* 40. *plus minus variis reperio appellata nominibus: depictorum tantum, tribus,* צירים: *Iſa.* 45. *v.* 16. צלם *Dan.* 2. *v.* 31. *etiam propter creditam internam virtutem ita dicta aſſerit Rambam: &* אבן משכית *Lev.* 26. *v.* 1. *Huic directe reſpondet vox Heb. in hoc verſu; at per aliud exponit noſter, per Mutum ſcil. idoli genus, a propheta τῦ* אבן דומם *nomine ſignatum, Hab.* 2. *v.* 19. *& paulo ante* אלילים אלמים: *jam v.* אלמים *atq;* ࠌࠉࠌࠇࠋ, *omnino idem indigitant: nec ulterius quærendum hujuſce dictionis ſignificatum: vide Kimhi, Raſhi & Abravanel in lo. neque n. vacat eorum verba ſubnectere. v.* 55. ࠌࠊࠌࠋ· *al. ex.* ࠋࠇࠌࠊࠋ·M.

CAP. XXXIV.

V. 4. *leg.* ࠓࠒࠊࠇࠉ· *ut in alio ex.* Mor. *ver.* 6. ࠌࠒࠀࠇ· In *altero Ex.* ࠌࠒࠀࠇ D. Mor. *v.* 11. ࠓࠊࠋࠉ* *legendum potius* ࠓࠊࠋࠃ

CAP. XXXV.

V. 3. ࠋࠇࠇࠏࠐࠓࠉ *pro eodem ponitur quod* ࠒࠓࠐ *verſu præcedenti.*

CAP. XXXVI.

Verſ. 8. In *Hebræo-Samarit. leg.* ࠄࠇࠄࠀ· Mor.

ANIMADVERSIONES SAMARIT. IN DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

VErſ. 12. ࠏࠁࠇࠌࠉࠋ *Non* ſtultitiam *tantum ſignificat hæc vox, ſed* pinguedinem *etiam, ex naturali cauſa, juxa ſcitum illud Hebræorum,* שמנונית הלב גורם הטפשות *Res autem pingues, graves fere ſunt, atque oneroſæ: proinde hac ratione convenit aliquatenus* ࠏࠁ *cum Heb.* משא *cui hic reſpondet. v.* 20. *Pro* ࠋࠉࠇࠀࠀ, *leg.* ࠋࠋࠇࠀࠀ. *M. v.* 22. ࠋࠉࠉࠏࠇ: *Vide An. ad Num.* 13. 1. *v.* 27. ࠋࠉࠕࠕࠕ: *Hujus radix nequit eſſe* ࠕࠕ: *ſed potius* ࠕࠕ; *At quid dices,* ࠕࠕ? *prorſus idem teſte Nathan in ſuis Concordantiis quod hoc loco Heb.* רגן: *quid illud?* כלשון סכסוך: *quæ quidem dictio ſono perparum differt a noſtro* ࠕࠕ; *nec exemplo caret harum literarum permutatio:* Perturbationem, *vel* combuſtionem feciſtis: *prope accedit ad Arab.* تكلستم *v.* 28. ࠄࠋࠋࠏࠐ· *Idem ſignificare quod alibi* ࠄࠋࠋࠒ *extra dubium eſt iis, qui norunt quantam licentiam ſibi ſumunt Samaritani in indifferenti harum literarum uſu. v.* 29. ࠋࠉࠏࠌࠇࠀ Conturbemini: *in Ithpeel a* צדה *quod apud Chaldæos* לשון חברה *habet teſte Baal Aruch, &* לשון תמיה *ut Pomarius. Hinc per* תתברון *Onk. & Jon. Hebraicum verbum cui reſpondet* ࠋࠉࠏࠌࠇࠀ *vertunt; atque in eundem ſenſum etiam Perſicus. v.* 36. *poſt* ࠀࠋࠓࠉࠐࠒ· *ex alio exemplari reſtituenda hæc verba* ࠓࠀࠐࠉࠇࠋࠌࠉࠀࠋࠄࠉࠇࠉࠐࠉ· *D.* M. *v.* 41. ࠇࠐࠃࠋࠉ* *videtur pro* ࠇࠒࠃࠋࠉ: *ſic D. M. Ib.* ࠋࠉࠀࠇࠉࠄࠀࠉ Et parati fuiſtis. *Alind exemplar* ࠋࠉࠀࠇࠉࠀࠉ· Et compoſuiſtis vos, *D. Mor.*

CAP. II.

Verſ. 5. ࠀࠓࠏࠊࠉࠍ: *male pro* ࠀࠓࠏࠉࠍ, *ut in alio ex.* D.M. *v.* 6. ࠉࠀࠔࠕࠉࠍ· *Exempl. aliud.* ࠉࠀࠔࠕࠉࠍ· *Mor. v.* 11. *ex alio exempl. ſic reſarcitur,* ࠊࠉࠀࠁࠀࠅ:ࠒࠓࠉ·ࠍࠋࠄࠉࠍ·ࠀࠉࠔࠀࠅ: *D. M. v.* 22. ࠊࠉࠒࠊࠅࠊࠉࠍ* *pro* ࠊࠉࠒࠊࠅࠉࠍ· *D. M. v.* 30. ࠏࠅࠀࠅ· *plane idem quod Arab.* عياص durus, difficilis volenti quid.

CAP. III.

Verſ. 4. *In Heb. Sam. leg.* ࠄࠀࠓࠉࠁ. Mor. *v.* 5. ࠊࠓࠊ· *pro* ࠊࠓࠊ· *Aliud exemplar in plurali* ࠊࠅࠐࠔ·ࠍࠅࠍ. *D. Mor. Ib.* ࠁࠅࠀࠕࠄ *ex Heb.* פרזי *plane videtur derivatum :* ז *enim &* ו *eundem fere ſonum habent : nec a Sam. voce multum diſſonat Ital.* Borgo, *cui reſpondet etiam in ſignificatu: Nam* פרזי *ut &* בפרזי *quod idem diximus* מה שאן לו גדר חומה ומבצר *ut Kimhi in lib. Rad. Nathan in Concord. et conſtanter Hebræi omnes : unde Chaldaice per* פצחיא *ſemper, excepto tantum Hab.* 3. 14. *convertitur. Atque hoc modo etiam* פצח *&* בזר *Ch. atque Ar. inter ſe conveniunt. Senes varie admodum hanc vocem vertunt, ut in locis ubi occurrit videre eſt. v.* 12. ࠄࠄࠀࠅ* *pro* ࠄࠄࠅࠀ· D. M. *v.* 26. ࠁࠏࠉࠀࠅ præcationi meæ : בי *pro particula obſcerandi ſumit.*

CAP. IV. *Verſ.* 16. *Ante* ࠋࠊࠉࠍ *deeſt* ࠕࠏࠁࠉࠉࠍ. *D. Mor.*

CAP. V.

Ver. 5. ࠉࠁࠍࠅࠍࠅࠉࠍ, *leg.* ࠉࠁࠍࠅࠍࠅࠊࠉࠍ D. M. *v.* 15. ࠁࠀࠉࠓࠏ* *pro* ࠉࠁࠀࠉࠓࠏ *ut aliud exempl. D. Mor. v.* 22. ࠋࠁࠇࠅ *pro* ࠋࠉࠇࠅ, *ut aliud exempl.* D. M. *v.* 24. *deeſt* ࠀࠔࠕࠄ· *v.* 27. ࠏࠊࠊ: *Hæc antecedere debent* ࠉࠍࠅࠄࠋࠀ·ࠄࠉࠄࠅ·ࠋࠋࠊࠅࠉ·ࠋࠊ·ࠕࠅ·ࠉࠍࠊࠏ·ࠋࠋࠊ·ࠄࠕࠀࠉ· D. M. *v.* 32. ࠉࠕࠀࠓࠉࠍ *legendum* ࠉࠕࠃࠓࠉࠍ·

CAP. VII.

Verſ. 1. ࠅࠔࠋࠇ *idem quod Chaldaïs* שלח Emiſit, ejecit. בלשון סוף וקץ *ut* D. d. *Pomis. v.* 4. ࠉࠅࠅࠅࠅࠔࠅࠍࠄ: *Aliud exemp. recte* ࠉࠅࠔࠅࠅࠅࠍࠊ: *D. Mor. v.* 13. ࠀࠒࠓ & ࠀࠉࠓ (*pro libertate quam ſibi ſumunt Samaritani in homogenearum uſu*) *idem ſignificant, & reſpondent Heb.* שגר *Exod.* 13. 12. *Deut.* 28. 4. *&c. In Liturg. Sam. ſæpius Arabice per* اصل *convertitur; ut ex hoc diſticho liquet* ࠀࠓࠒࠀ·ࠋࠅࠕ·ࠋࠅࠇࠋࠄ:<ࠍࠊࠍ·ࠋࠅࠕ· <:ࠀࠓࠒࠀ·ࠉࠉࠉࠍࠏࠋࠔࠋ *Arabice ſic :* اصل ليس لسلطنته فرع ليس لسلطنته هو اصل Poteſtati ejus non eſt principium, Dominio ejus non eſt finis, Principium ipſe. *Hinc* principales, *vel* præcipuos. *hoc loco denotare poteſt : Gen.* 31. 30. *videtur idem quod Chald.* אזל *apud Onk.* abiit, exiit : *unde Æthiopibus* አፍለ exitus aquarum, *Cant.* 1. 12. *v.* 15. ࠊࠍ, *pro* ࠊࠍࠊ. *D.M. v.* 26. ࠋࠀ. *pro* ࠉࠋࠀ· *Mor.*

CAP. VIII.

Verſ. 3. ࠉࠀࠓࠅࠁࠊ *Solus noſter ita interpretatur Heb.* יענך : *multo melius aliud exemp. tranſtulit* ࠊࠍࠊࠀࠉ.ࠊࠁࠃࠋࠉ· *D. Mor. Ib.* ࠉࠀࠂࠓࠊࠊ *Æthiopibus ſignificat hoc verbum* Afflixit, laborare fecit, اتعبك *ut Ar. hic habet. Niſi forte conveniat cum Ch. & Syr.* צרך Indigentia, *vel* penuria afflixit te, *ut eſt in Vulg.*

CAP. IX.

Verſ. 17. ࠉࠀࠀࠅࠓࠀ. *rectius aliud exemplar* ࠉࠀࠀࠇࠅࠓࠀ· *D. Mor. v.* 23. ࠂࠃࠉ* *leg.* ࠂࠒࠉ: *ut aliud exemplar D. Mor.*

CAP. X. *Verſ.* 7. ࠍࠉࠋࠉ. *leg.* ࠍࠃࠋࠉ: *Mor.*

CAP. XI.

Verſ. 6. ࠆࠁࠅࠔࠉࠀࠉࠍ· *Aliud exemp.* ࠆࠁࠆࠁࠓࠀࠉࠍ· D. *Mor. Habet Arab. Samar. Interpres quod priori* ࠆࠁࠅࠔࠉࠀࠉࠍ *reſpondet, ſc.* انضموا *Sed alio ordine poſitum, & cum aliqua a cæteris diſcrepantia : Pericopes, quantum in* MS. *habemus eſt hæc verſio.* فابتلعهم * وجميع الناس الذي انضموا الي قارح وبيوتهم واخبيتهم * وجميع الناس الذين معهم فيما بين اسرايل Et deglutivit eos, omneſque homines qui ad Corah congregati erant, & domos eorum, ac tabernacula eorum, & omnes homines qui cum eis erant. *v.* 10. ࠁࠂࠄࠉࠊ· *Eſt nihil in hac dialecto uſitatius quam iſtiuſmodi commutatio,* ࠂࠄࠆ *&* ࠂࠃࠆ: *Confer Gen.* 21. 30. *Exod.* 22. 13. *cum Gen.* 31. 44 47. 48. 50. 52. ࠂࠃࠉࠆ *autem &* ࠂࠃࠆ *Samaritanis eſt etiam i. q.* قدوم Adventus, occurſus, *Gen.* 14. 17. *Deut.* 4. 30. *Ut igitur a* قدوم *eſt* قدم pes, *& Chald. a* סוד *eſt* אסתורא *idem; cujus exempla in aliis item linguis habemus non pauca : quidni* ࠂࠄࠆ *quoque* pedis *habeat ſignificationem ? Certe intra anguſtos adhuc limites clauditur iſtius dialecti cognitio ; Hoc autem eo veriſimilius apparet, quia (teſte Morino) alind exemplar retinet dictionem Hebraicam* ברגלך *quaſi huic* ࠋࠂࠄࠆࠊ *Synonomon: vel aliter ita vertendum,* adventu tuo. *ver.* 12. ࠆࠅࠁࠊࠍ·ࠅࠍࠓࠊࠍࠅ *Videtur mihi idem denotare quod Arab.* عين عناية Oculus curæ, providentiæ divinæ : *poſteriori voce utitur hic Arab. noſter & Erpen. Chaldæis atque Syris eſt proprie* Neceſſitas : *Verum ut Neceſſitas, & Neceſſitudo Latinis conſonant, nec minus opinor hæc dictio ſub eodem diverſo ſenſu Samaritanis :* Hoc *certum,* Honain *apud B. Bahlul per* حوار *vertit, ut & Zecharia per* ممليص Animi inclinatio, propenſio ; *quod in idem ferme recidit : Addo quod Exod.* 21. *v.* 10. *ubi hoc idem vocabulum occurrit in* 70, *haberi* ὁμιλίαν, *congruenter ſatis.* Huic *a. poſteriori loco prædicti Zachariæ magis accommoda videtur interpretatio,* ܪ̈ܡܘܬܐ *per* مرمل *convertentis, quaſi* quæ ſtatui viduitatis neceſſaria; *v.* 14. *Deeſt* ࠅࠁࠅࠔࠅࠊ muſtum tuum. D. Mor. *v.* 29. ࠓࠓࠅࠅࠊ *ut una dictio ſcribitur.* Mons *a. iſte in Samaritanorum ſcriptis, præclaris inſignitur nominibus: nunc n.* جبل المتقطعين : *nunc* ࠅࠀ·ࠀࠋࠄࠅࠊ *appellant ; modo* الفرايض ; *nec non aliquando* اشمخ الالم *Ibid. Pro* ࠃࠉࠓ·ࠏࠅࠁࠋ *Arab. Sam.* ࠋࠁࠉ,ࠀࠋࠒࠓࠏ

CAP. XII.

Verſ. 6. *leg.* ࠉࠁࠇࠅࠊࠉࠍ *Mor. ver.* 8. ࠊࠔࠓ *Aliud ex.* ࠔࠁࠓ *Mor. v.* 20. *In Heb. Sam. leg.* ࠀࠋࠄࠉࠊ· *Mor.*

CAP. XIII.

V. 5. *Omittitur* ࠁࠄ *D. Mor. v.* 6. *deeſt* ࠀࠅ· *D. Mor. Ib.* ࠇࠁࠊ *pro quo rectius alibi* ࠇࠉࠁ, *itemque* ࠏࠉࠁ *vide Lexicon. i. q. Chald.* חיק. *v.* 10. ࠋࠊࠃࠇࠀࠊ *pro* ࠋࠊࠃࠏࠀࠊ, *& ſic v.* 13. *aliud exemplar habet. D. M. Quamvis ut* دحا *&* طحا *idem ſunt Arabibus, quidni etiam* ࠃࠇࠄ *& Hebræ.* הדחה *in eodem ſignificatu conveniant ? Sane Arab. Samar. per* ادحاك *vertit. v.* 14. *Sic iſta legito.* ࠉࠀࠓࠏࠓ·ࠉࠀࠔࠏࠋ· *D. M. v.* 16. *Omittitur dictio* ࠀࠋ· *D. M.*

CAP. XIV.

V. 1. ࠀࠀࠓࠏࠉࠍ Convenit *plane cum Syr.* ܬܓܘܪ, Secuit, incidit : *per* انسق *exponitur apud B. Bahlul : firmat hanc ſententiam Arab. Samar. qui* تتكردوا *interpretatur : peculiariter de* inciſione cum cultris *intelligunt plærique Hebræorum, qualis illa* 1. *Reg.* 18, *v.* 28. *Atque hinc Ar. noſter ſuam videtur hauſiſſe interpretationem : iſtiuſmodi* laniatum *ſpecialiter prohiberi putat R. Menahem* על הרוני עיר הנדחת propter occiſos in urbe depulſa : *de qua Cap. præcedente. v.* 5. ࠀࠔࠋ *Mihi videtur i. q. Chald.* אשימא *cui* דמות תיש *teſtatur B. Aruch : & conſentiunt fere omnes Hebræi (excepto Nathane, qui* שם עוף *ſcribit) dictionem hanc de aliquo* hircorum *genere eſſe intelligendam. Ib.* ࠆࠃࠏࠅࠅ *i. q.* Chald. דיצא (ע *pleonaſtico) & Heb.* דישון *cui reſpondet : Arab. Sam. duabus vocibus hanc unam videtur exprimere ; quarum prima* الاروي *quæ in Arab. noſtro & Erpen. altera* الكركدن *h. e.* Rhinoceros, *ut transfertur Deut.* 33. *v.* 17. *Ib.* ࠓࠇࠅࠊ *pleonaſtico* ࠇ (*quale fuit* ע *in* ࠆࠃࠏࠅࠅ, *ut jam nunc obſervavimus) i. e. quod* ראם רים *vel* רימא Unicornis. Chaſcuni *per* סולייא *exponit :* ראם *a. &* شال *Act.* شول *in eodem conveniunt ſignificatu, ſc.* Elevavit, exaltavit : Hinc Unicorni *hæc nomina* רימא *&* סולייא *a cornu ejus altitudine atque eminentia. Quid quod Onk. Jonath. Syrus, aliique Interpretes, Unicornem inter animalia in hoc verſu comprehendi volunt ? eumque ut mundum, eſuque licitum communiter recenſent* Hebræi: *præter hanc a. non eſt hic alia dictio quæ illum indigitet. Ib.* ࠇࠕࠓ Convenit *aliquatenus cum Syr.* ܙܪܢܩܐ *h. e.* ܐܠܦܚ ܐܡܦܠ *teſte Gregorio apud B. Bahlul ; vel ut Ferrarius,* Camelopardalis : *cui ſuffragantur omnes non tantum verſiones noſtræ* 70. *Vul. Lat. Onk. Jonath.* Perſ. *Syr. & Arab. ſed & Arab. Samar. Erp. Saadia, R. Jonas Grammaticus ille antiquiſſimus, atque* Hebræorum *plærique. v.* 13. ࠆࠀࠅࠕࠄ Heb. ראה : *ſic Levit.* 11. *v.* 14. *hæc eadem vox cum* ד, *legitur: & ſcribit A. Menahem in lo. quatuor nominibus vocari hanc avem, ſc.* ראה, ראה, איה, דיה : *nec aliter* Chaſcuni. *ver.* 15. ࠃࠇࠉࠂࠄ *Heb.* תחמס *ex quo, homogenearum tantum permutatione facile deducitur. Arab. Sam.* ࠀࠋࠃࠉࠉࠂ *v.* 16. ࠀࠅࠁࠅࠅ *Arab. Sam.* ࠀࠋࠂࠒࠓ, Sacer, *avis. Ib.* ࠒࠁࠉࠁࠄ *Arab. Sam.* الكساف *v.* 18. ࠂࠋࠉࠋࠅࠕࠄ *i. q.* الخطاف Hirundo, *teſte Bahlul. vid. An. ad Lev,* 11. *v.* 9. *Ar. Sam.* زمج Avis rapax *quæ Perſice* دو برادران *vid. Gol. Turcice* سكسك *apud* نعمة الله *Ib.* ࠂࠒࠓࠀࠄ *Arab. Sam. Erp. & Saad. ut noſter* الهدهد : *conveniunt hic omnes contra* 70. *v.* 23. *Omittitur dictio* ࠐࠇࠁࠆ· *D. Mor.*

CAP. XV.

Ver. 2. ࠆࠇࠓࠁࠅ· *Eſt omnino idem quod Ch. atque Syr.* נבב : *Conſtruitur cum* ב *ut Heb.* נשה *& tum ut illud* Mutuo dare, *vel abſque* ב *cum Accuſativo & tum ut idem* נשה Exigere *ſignificat. Ib.* ࠋࠕ* *leg.* ࠋࠀ· *v.* 5. ࠋࠉࠕ· *Aliud ex.* ࠋࠇࠉࠆ· Mor. *ſic etiam v.* 23. *V.* 13. *Verſus prior pericope abeſt, quæ ſic reſtituenda,* ࠉࠆ·ࠕࠀࠔࠋ·ࠊࠁࠇࠋ·ࠄࠉࠓࠀࠕࠄ·ࠊࠍࠊ·ࠏࠊࠊ *D. M. v.* 14. ࠆࠉࠆࠐ·ࠄࠉࠆࠉࠆ Viatico donabis eum, *ut* 70. *& Tar. Hieroſ. Paulo aliter Arab. Erp.* تعبيا تعبيه inſtruendo ornate eum inſtrues. *Ita etiam A. Ezra* עשה לו תפארת : *Accedit Raſhi,* תעניק *inquit* לשון עדי בנובה ובמראית העין דבר שיהא נכר שהטיבות לו : ויש מפרשים לשון הטענה על צוארו *alii inquit* ſenſum ei tribuunt Onerandi ſuper collum ex Prov. 1. *v.* 9. *Atque hæc eſt interpretatio Jonathanis.* Porro hæc domini munificentia, *ut obſervat Abravanel,* pro ratione benedictionis divinæ ab adventu ſervi erat conferenda : quo major hæc, & amplior illa : & recordare te non tam tua, quam quæ Dei ſunt daturum, & olim temetipſum etiam fuiſſe ſervum ; ut ſequitur. *Ita ille. verſ.* 18. ࠇࠀࠅࠆ *præponi debet* ࠐࠉ *D. Mor.*

CAP. XVII.

V.8. Hæc deſunt in noſtro Exemp. [illegible] D. Mor.

CAP. XVIII.

V.3. [illegible] *Aliud exemplar* [illegible] In Heb. Sa. *pro* [illegible]* *in Uſſer. Co.* [illegible] *Nullo modo convenit hoc vocabulum cum Heb.* רקה μῆλον, κρόταφος, γνάθος, *ut 70. varie reddunt, ſed potius idem eſt quod Syris* ܡܪܩܐ *& Arabibus* مراق البطن *teſte Honin apud Bar Bahlul* ܐܢܘܣܛܪܘܢ فيقال بيونانية *ἔνυστρον autem Græcis omnino i.q. Heb.* קבה Inteſtinum, interanea; *quorum pars eſt* ἔνυστρον, *qua voce hic utuntur Senes. De jure a. Sacerdotibus determinari haſce partes aſſerunt Judæi quaſi ex analogia quadam: Primitiæ terræ ut iis præcepto divino debentur; pariter etiam & principia animalium. Jam a. Genas eſſe principium corporis, Armum eſſe principium membrorum quæ intricata ſunt in corpore, & Ventriculum eſſe principium viſcerum tradit cum Rambam Gerundenſis: verſ. 5.* [illegible] *leg.* [illegible] Mor. *verſ.* 8. [illegible] *Aliud exemplar habet* [illegible] *Hebræo textu proxime* D. Mor. *ver.* 20. [illegible] לשון קימא *habet hoc verbum, teſte Aquinate; ad quod adducit Prov. 9. v. 1. ubi Heb.* חצבה Chaldaice *per* עתידת *vertitur: ut etiam Syr.* ܐܩܝܡ : erexit : קימא *a. ejuſmodi ſuiipſius* erectionem *innuit, quam comitatur oppoſitio non adhærentium ſibi: appoſite hoc: in præcedentibus n. dixerat* Deus *ſe Erecturum prophetam &c, hic igitur ex adverſo addit, Qui a. ſe Erexerit, h. e. pertinaciter, diligenter, cum ſtudio atque repetito labore, intentioneque animi; Hinc per* متجلد *i. q.* مجتهد *hanc vocem exprimunt Samaritani in ſuis Liturgiis: Haud ingratum reor unum tantum ſi ſubjungam locum. ex Lit.* Damaſcen. [illegible] (*Arabice vertitur per* متجلدين) [illegible] Die ſexto Hebræi addiſcunt cum *prima* Solis luce duplum vulgaris doctrinæ: Ipſique obnixius ſe applicant obſervationi diei Sabbati, quemadmodum eis præcepit Dominus eorum die promulgandi illum; A veſpere ad veſperam celebrabitis ſabbata veſtra (Levit. 23. v. 32.) Deus fixit *ei* terminum minime removendum: Paradiſus eſt, nequaquam appenſus huic mundo, Sabbatum: atque Lex in medio ejus adinſtar eſt arboris vitæ, quo tempore populus conſtabat ad pedem montis Sinai. *&c.*

CAP. XX.

V.1. [illegible] *leg.* [illegible] M. *v.19.&c.* [illegible] *Textui* Hebræo *ad verbum reſpondet noſter: Aliter a. Ar. Sam.* اتري ان شجر الصحراء كالانسان يدخيل (*pro* يدخل) من بين يديك في الحصن Num forte arbores campi ſint ſicut homo qui ingreditur a conſpectu tuo in munitione? *Ita fere 70. Raſhi, atque Abravanel,* כי *inquit* משמש בלשון דילמא, שמא : *Sepharadi ſic exponit hunc locum, quem ſequitur I. Tremellius,* Hominis eſt arbor agri qui a facie tua venit in obſidionem. *A. Menahem etiam affirmative, cum A. Ezra hæc verba intelligenda cenſet,* Ut hominem in bello ſervant qui tributum pendit, ſic & arborem quæ fructum profert. *v.* 20. [illegible]* *Aliud exemplar* [illegible] *ut* Heb. D. Mor.

CAP. XXI.

V.3. [illegible] *Idem quod Heb. Sam.* [illegible] Dominus, poſſeſſor: *Atque hæc poſterior vox ita ſcribitur non tantum in Pariſ.* Cod. *ſed & in Uſſer. Nec diverſus opinor ab his abit Arab. Samarit. qui per* [illegible] *vertit: affine Heb. Samaritano* [illegible], *& mutatis tantum homogeneis, prorſus idem:* بعل *autem Arabiæ fœlicis idiomate, ſignificatu nihil differt ab Hebræo* בעל. *Atque hoc modo (quod perraro accidit) contra textum Hebræum, reliquoſque omnes Interpretes, ſimul conſentiunt tres Samaritani, Heb. Chal. & Arab. Sam. v.* 18. [illegible] Diffluens luxuria, profuſus, a זָןָ Defluxit, diffluxit : *Vel*, improbus, improbior, *ut Arab.* اردي : *vel*, incorrigibilis, incaſtigabilis, *a* זָןָ Caſtigavit, *& elif quaſi privativo i. q.* لم *ut:* ازلي *i.q.* لم يزل : *Atque hoc propius ad Heb.*

CAP. XXII.

V.7 [illegible] : In *alio exemplari abſque affixo. D. M. v.8.* [illegible] *Bis tantum, ni fallor, in ſcripturis occurrit hæc dictio; in ſingulari hic, & reſpondet Heb.* מעקה : *& in plurali,* Prover. 7. *verſ.* 6. *& reſpondet Heb.* אשנבי : *ubi in Venetis, & Regiis legimus* חורקין ; *in Baſilienſ. & noſtris* חרכין : *Erroris hujus occaſio inde nata, quod Elia in ſuo Methurgeman fatetur ſe neſcire quid ſignificet* חורקין : *in B. Aruch adducitur, ut obſervat* Cl. *Buxtorfius, ubi remittit lectorem ad* בלם, *at quid proprie denotat, non videtur intellexiſſe. Aquinas ut ignotum præterit: neque habetur in B. Bahlul;* Hinc *tamen loco ſupradicto reſtituendum liquet: de cujus etiam ſignificatu deinceps non dubitandum. Quin & ulterius hoc tuto inferre liceat, non abs re fore, dictionum quibus utitur* Interpres *Samaritanus ſignificationem, ex earum apud Targumiſtas, atque Talmudiſtas interpretatione (quod quidem nos ſæpius fecimus) nonnunquam elicere: utrique genti una fere eſt eademque lingua, utut in commercio cæteriſque diſtant quam longiſſime. Arab Samar. per* [illegible] *convertit, quod a* [illegible] *parum differt: vide verſionem Arab. Joſh. 22. 25 & Epheſ. 2. 14: v.* 12. [illegible] *i. q.* ציצין, *vel corrupte ab eo: alibi* Tintinnabula, *quæ quia in extremitate veſtimentorum ſacerdotalium, quaſi fimbriarum loco, olim poſita, inde videntur iis etiam dediſſe nomen ſuum. v.*18. [illegible] : *Aliud exempl.* [illegible] *Mor.*

CAP. XXIII.

Verſ. 1. [illegible], *i. q. Arabibus* دجل *&* دغل Vitium depravati alicujus menbri. *v.* 19. [illegible] *i. q. Chaldæis, Syr. atque Arab.* רבי (*qua voce etiam hic utitur Onk. Syr. Arab. Erpen. &c.*) Educare: contractum inire, uſuram exercere: *Ac ſi Uſura apud omnes haſce gentes ad educationem orphanorum minime improbanda.*

CAP. XXV.

Verſ. 4. [illegible] *Idem quod Rabbinis* סבך *& Arab.* شبك Implicare, fiſcellam imponere: شبك *enim* fiſcella *convenit cum Syr.* ܫܒܟܘܬܐ *v.* 11. [illegible] per verenda: *illud etiam Hebr.* בשר *Ezek.* 23. 20. *& magnam carnem habere dicuntur, quibus membrum illud magnum, quos* mutionatos *appellant. Accedit verſio Arab. Samar.* [illegible] pudendum, *unde* حي *i. q.* زبون impudens, جال سور ادم *Turcice redditur in* نصاب صبيان : *Ar. Erpen.* انثييه. *v.* 18. [illegible] *Ar. Sam.* المرجعين وراك qui reverſi erant poſt te. *Propius ad Heb. Arab. Erp.* لضعفين *cui convenit interpretatio A. Ezra* שאין בם כח ללכת.

CAP. XXVI.

Verſ. 4. [illegible]: *videtur error pro* [illegible] *verſ. 2. Arab. Sam. retinet* طبق *utrobique: v.* 13. *pro* [illegible] *leg.* [illegible] *D. Mor. v.* 15. [illegible] *leg. ut in alio exemp.* [illegible] *M. v.* 19. [illegible] *Aliud exemplar* [illegible] *D. Mor.*

CAP. XXVII.

Verſ. 2. [illegible]* & in ordinem eos conſtituas, *Falſus eſt Interpres: nam vertendum erat, &* linivit eos calce: *ut aliud exemplar* [illegible] : *idem error erratur, verſ.* 24. *Mor.*

CAP. XXVIII.

Verſ. 1. [illegible] *abeſt* [illegible] *copula: & poſt* [illegible] *abeſt* [illegible]: *utrumque repræſentat aliud exemplar D. M. v.* 4. [illegible] *debet abeſſe* [illegible], *ut in alio exempl. Mor. v.* 5. [illegible] *diſtinguendum inter* [illegible] *i. q.* חומר bitumen, *Gen.* 14. 10. *&* [illegible] *idem quod* טחן *permutata gutturali: firmat hanc conjecturam Arab. Samar. qui ita vertit* [illegible], *ut etiam v.* 17. *Arab. Erpen.* طبقك *qua dictione utitur Ar. Sam. Cap.*26. 2.4. *Ibid,* [illegible] *Arab. Sam.* معاجنك *ut Arab. noſter, & Erpen. A. Menahem,* פירות לחים ויבשים *interpretatur.* Fructus virides, & aridi. *verſ.*13. [illegible] *dele unum* [illegible]: *Ibid.* [illegible] *abundat* [illegible]: *error exemp. Mor. v.*20. [illegible] *Eſt tanquam a* [illegible], *vel* [illegible]: *vide Gen.*19.16. *Arab. Sam.* الحيج *Erpen.* التشويش *v.* 21. *Abeſt verbum* [illegible] *D. Mor. v.* 22. [illegible], *eſt certe ab Heb.* חמם *unde & Arab. Erp.* وبالحمة *& quod eodem recidit Ar. Sam.* والمحمه *Ib.* [illegible] *Arab. Sam.* الربع *Erpen.* بالاستعال *Ibid.* [illegible] *Ar. Sam.* [illegible] Hemicrania. *Erpen.* بالسخانة *Ibid.* [illegible] *Ar. Sam.* الدق Hectica, *Erpen.* بالنشاف *v.* 27. [illegible]: *Heb.* בעפלים : *Hanc dictionem Symmachus alibi vertit per* τὰ τῶν κρυπτῶν, *1 Sam.*5. 6. *quo ſignificat* partes occultas, *ſive,* quæ occultari debent: *Porchetus ſcribit hoc nomine ſignificari morbum, qui a Græcis* τενεσμὸς *vocatur, qui eſt* irritus egerendi conatus cum inflammatione ac tumore ſedis, mucoſa & ſanguinolenta quædam egerentis. *Morbum fuiſſe in poſteriori parte corporis firmat locus ille, Pſal.* 78. 66. *ubi pro* טחרים *a Talmudicicis loco* עפלים *ſubſtituto, in Heb. eſt* אחור : ሐቌ *autem Æthiopibus (cui valde affine eſt Chald. Sam.* [illegible]) *omnino idem eſt quod Heb.* אחור dorſum, tergum. *Omittitur hic (teſte Morino) unum genus morbi quod aliud exemplar ſic effert* [illegible], *pro Heb.* חרס *ſeu* הרס *quod* Prurigo *interpretatur. v.* 40. [illegible] *idem plane quod* [illegible], *vel potius forſan pro eo, frequentiſſima labialium commutatione:* سرب *autem idem ſignificat quod* [illegible] *qua voce hic utitur interpres Ar. Sam:* Effudit, fluere fecit. *Ib.* [illegible] *eſt in ſingulari, cum textus H. ſit in plurali: in alio exemplari contrarium; in textu eſt ſingulare, in verſione plurale: D. Mor. Convenit hoc verbum cum Syr.* ܫܪܒ Defluxit. *Jer.*13. 17. *Et Chald.* שחל *quod Talmudicis etiam* decidit, cecidit: *Et quidem uſitatiſſima gutturalium commutatione, pro eo videtur poni. Aſtipulatur Arab. Samar.* انتثر : *imo præter illum, atque Ar. Erp. huic ſenſui conſentiunt (quod inſolenter accidit) cætera* *teræ omnes quæ in Bibliis noſtris habentur verſiones. Atque hinc lumen oritur dictioni Hebraicæ* נשל *quæ non tantum* ענין ההסרה והסתירה *habet, ut Kimhi vult in libro Radicum; Sed præterea* כל מה שפירושו נתירה: *ut Nathan in Concordant. & D. d. Pomis* Defluendi, & ut marcidum decidendi *ſignificatum connotat, a* נְתַר, *qua voce hic utuntur Interpretes Arabici omnes, Samar. Saadiæ, Erpen. noſter; item Syrus. Onkel. Targ. Hieroſ. & Jonath. v. 54.* [illegible]: *Deducta videtur hæc dictio ab Arab.* حظي Commodorum copia, fælicitate, ac deliciis frui: *unde nomen* حظاظ *Gen.* 6. 8. *Ibid.* [illegible], *Hebr.* חיקו *Varie admodum ſcribitur hæc dictio, nunc* [illegible] *alibi* [illegible], *&* [illegible], *eodem ſignificatu, ſcil. quo Chald.* חובא: *At* חבא *quamvis Chal.* Amor *ſit, Samarit. tamen neque in Pentateucho, neque in aliis eorum ſcriptis (quod memini) in hoc ſenſu occurrit unquam; Sed Heb.* אהב *&* אהבה *ſemper exprimunt, vel per* [illegible], *aut quod idem eſt* [illegible], *&* [illegible] *vel ipſam retinent vocem Heb.* [illegible] *&* [illegible]: *imo etiam H.* חבב *per* [illegible] *vertunt, Deut.* 33. 3. *Et quamvis hic non incommodum infert ſenſum, eſt tamen ubi eum omnino ferre nequit, ſc. Exod.* 4. 6. *Denique Interpres etiam Ar. Sam. hoc* [illegible] *per* [illegible] *reddit: proinde nulla hic varietas, neque verſ.* 56. *V.* 58. [illegible] *Heb.* השם *ſumpſit interpres, ut Judæi* κατ᾽ ἐξοχὴν *pro* Deo: *aliud exempl.* [illegible]: D.M. *v.* 59. [illegible] *Intra unius lineæ ſpatium tribus diverſis modis effertur iſta dictio in eodem ſignificatu, a* [illegible]: *Vide Lexicon Sam. Ib.* [illegible], *vel mendoſe ſcribitur; vel non inſolita in hac dialecto permutatione,* [illegible] *pro* [illegible] *ponitur; alibi enim* [illegible] *i. q. Ar.* مرض *effertur. v.* 61. *& Cap.* 7. 15. *V.* 63. [illegible] *Chal.* Voluit, complacuit, acquievit, *i. q. Heb.* הואיל: *vocem quæ huic aliquatenus conſonat habet Arab. Samar.* يسر *v.* 65. [illegible] *i. q.* רויא *Chald.* dolor, triſtitia, mœror.

CAP. XXIX.

Verſ. 10. [illegible]: *Eſt verbum* [illegible] *Chal. atque Syr. idem quod Heb.* פקד Viſitavit: *Atque hinc etiam nomen* [illegible] *videtur idem ſignificare quod* פקיד præfectus: *quamvis Chaldæis in uſu eſſe hoc ſignificatum, minime conſtat. Forſan vitioſe ſcribitur* [illegible], *pro* [illegible] *quod alibi fere ſemper reſpondet Heb.* שוטר. *Ita ut imprimitur in exempl. ſcriptum teſtatur D. M. ſed leg. ait* [illegible] *verſ.* 16. [illegible] *In* 2ª. *perſona plur. a cæteris omnibus interpretibus diverſus hic abit noſter; ut & alibi nonnunquam. v.* 18. [illegible] *Heb.* לענה *Tranſmutatione unius tantum literæ, h. e.* [illegible] *ante* [illegible] *poſita, eſt hæc dictio prorſus eadem cum Belgica* Alſem, abſinthium, *quæ corrupte videtur ex Latina deducta. v.* 19. [illegible] *Eſt i. q. Chaldæis* צחא: *Hunc locum Arab. Sam. ſic vertit* اذ بسلامة قلبي *(perperam pro* قلبي) انصرف بسبب هلاك الريان مع العطشان Cum in pace (ſecuritate) cordis mei verſatus fuero, eo quod perdet *Deus* potu repletum, *h. e.* צדיק *ut aliqui volunt,* & ſitientem, ſc. רשע, *ita dictum ex illa alluſione Jer,* 17. *v.* 6. *Ac ſi providentia Divina omnino non diſtingueret inter bonos & malos: juxta illud Eccleſ.* 9. *v.* 2. *Atque huic interpretationi ſaltem dictionis* ספות *favet R. Jehuda, qui* לשון כריתה *ei tribuit: itemque R. Jona Grammaticus qui per* יכלה *exponit; eo quod videt Deum perfectos ſimul cum impiis abſumentem. Maxima quidem Interpretum pars Heb.* ספות *in ſenſu accipiunt* Addendi, accipiendi *&c. Ita Onk. Syr. Arab. Jonath. Perſ. Chriſtiani etiam fere omnes; nec non Hebræorum plurimi inter quos A. Ezra, qui in hunc ſenſum interpretatur,* Eo quod addiderit, *h. e.* conceſſerit Deus irriguam animam verſari cum ſitiente, juſtos nempe commorari & ſimul cum iniquis habitare, ideo nihil mali iis caſurum putant impii בצדקה צדיקים אחה propter juſtitiam juſtorum ipſe vivam; *prout Deus aliquando toti parcere voluit civitati propter* 10. *juſtos Gen.* 18. *Valde arrideret iſthæc ſententia, niſi aliter accepiſſent ſenſum vocabuli* ספות *Senes, Vul. La. & uterque Samaritanus; a quorum concordi interpretatione, vix aut ne vix quidem libenter diſceſſerim. v.* 21. [illegible] *Non prætermittendum videtur, ab eadem radice deduci hic vocabulum quod* Execrationem *ſignificat; & cum illo aliud, quod* Fœdus *denotat. Primum fœdus non abſque maledictionibus. verſ.* 22. [illegible] *Arab. Samaritan.* جوائحها الذي اجاحها الله Et clades quibus extirpabit eam Deus. *v.* 24. [illegible]* *leg.* [illegible] *Mo.*

CAP. XXX.

Ver. 3. *&c.* [illegible] *Ita etiam Arab. Sam. atque Erpen.* ويعود الله الهك مع عودتك *v.* 4. [illegible]* *per metatheſin puto pro* [illegible] Adducet te. *Niſi forte (ut conjectat* Morinus *ad Arab.* بدر *reſpexerit: q. d.* properabit reditum tuum. *Arab. Sam. & Erpen.* يجمعك *v.* 13. [illegible] *ſic ſcribitur, ſed leg.* [illegible] *vel,* [illegible]

CAP. XXXI.

Verſ. 7. [illegible] *leg.* [illegible] *D. Mor. v.* 8. [illegible]. Non percutiet, pulſabit te: *Ex uſu Syr. i. q.* لطم دق *vide Gen.* 33. 13. *In Liturg. Sam.* [illegible] *per* خاب *exponitur in hoc diſticho* [illegible] *(Ar.* خايبين) De ſua ſpe decident; qui non te quærunt. *Hinc locum hunc ita vertamus,* Non fallet, diſtituet, deſeret te: *quæ etiam interpretatio eſt Onk. Jon. & Ar. Ib.* [illegible] *Arabibus eſt* Tremere: *Samaritanus etiam* occludere, concludere. *ut conſtat ex hoc tetraſticho.* [illegible] *Liturg. Sam. pag.* 44. *l.* 15. Non ſunt occluſa miſericordiæ tuæ portæ in eos qui ſe parant ex pauperum. *v.* 12. [illegible] *Plane ut Syr.* ܙܥܩ *& Ar.* صرخ: *Atque ut* Clamo *Latinis aliquando idem eſt quod* Voco, *Virgil. Eclog.* 6. 9. *utroque ſenſu ſumitur* [illegible] *apud Samaritanos: in poſteriori hic. Non aliter Arab. noſter, & Saadiæ. v.* 15. *poſt* [illegible] *omittitur* [illegible] *v.* 19. [illegible]. *Forte legendum* [illegible] colloca: *Ita fere Ar. Samar.* جعلها conſtitue illud: *ſemel occurrit ex hoc verbo derivatum, ſcil.* [illegible], *Gen.* 31. 27. *V.* 20. [illegible] *i. q. Arab.* دحص pinguefactus eſt. *Ib.* [illegible] *Arabibus* زرم Converſus eſt. Abſolvit: *Gig. prior ſignificatio convenit huic loco, poſterior Gen.* 24. 31. *Ar. Sam.* انصرف.

CAP. XXXII.

V. 1. [illegible] *Æthiop.* አጽምእ: ሰማይ: ወእነግርከ: Auſculta cœlum & alloquar te: *ut* 70. *v.* 2. [illegible] *Ar. Sam.* ملحي *Ib.* [illegible] *Æth.* ወትሴፈዎ Et exſpectetur. *Ib.* [illegible] *Æth.* ወከመ: ጊሜ: ወከመ ፀምር: & ſicut nebula, *vel* nix affatim deſcendens in vellus. *v.* 3. [illegible] *Ar. Sam.* لربنا القدر *ver.* 4. [illegible] *Æth.* እግዚአብሔር: ጻድቅ: በምግባሩ. Deus juſtus in operibus ejus. *Ib.* [illegible] *in H. S. videtur pro* [illegible] *Aliud ex.* [illegible] Mo. *v.* 5. *Scribendum ut duæ voces,* [illegible] *Sic alterum exemplar. D. M. Ib.* [illegible] *Æth.* ርኩሳን immundi. *Ib.* [illegible] *Arab. Sam.* مسلعم, *vocabulum ſi recte ſcribitur, ignotum Lexicographis. Extat quidem apud Schindlerum, at ſignificatione diverſa, de qua etiam nihil conſtat. Æth.* ወገፋዒት Et opprimens. *v.* 6. [illegible] *Eſt proprie* Impetuoſus, furioſus, incitatus, ὁρμητικὸς: *a* רשף ὁρμὴ *prout optime vertitur Symmacho Cant.* 8. *v.* 6. *Sumpta eſt a metaphora ab Avibus, quæ incitatæ feruntur ad eſcam, & prædam ſuam:* רשף לשון עוף *teſtantibus id Hebræorum doctiſſimis: Hinc tum* [illegible] *tum* נבל *cui prius illud reſpondet, multo melius per* Incitavit, irritavit, impulit, incendit, *transferri poteſt, quam ut Judæi communiter, per* מאס בוה vilipendit: *Ita transfert verbum* נבל *Arab Samar. verſ.* 15. *hujus Cap. ſc. per* بسلطه; *itemque Onkel. per* ארגז, irritavit: *Nec multo aliter Senes Prover.* 30. *verſ.* 32. ἐὰν προῆ σταυδὸν *h. e.* ſi immiſeris, impuleris-*at ne ſemel quidem in ſenſu* בוה *ab iis ullibi expoſitum reperimus. Pro* [illegible] *Æth.* እብድ ſtulte, *ut* 70. *& Vulg. Ib.* [illegible]. *Æth.* ፈጠረከ fecit te. *v.* 8. [illegible] *Pro* [illegible] *ut habet aliud exemplar. D. M. Arab. Sam.* على *Ib.* [illegible] *Æth. ita legit hanc clauſulam,* ሠርዖሙ: ለአሕዛብ: በበደወሎሙ: ወበበኍልቆሙ: ለመላእክተ: እግዚአብሔር: conſtituit populos ſingulis in locis ſuis, ſuiſque in numeris, ſecundum Angelos Dei. *verſ.* 9. [illegible] *Arab. Sam.* خاص نحلته propria, peculiaris, præcipua ejus hæreditas. *Vid. An. ad Num.* 18. *verſ.* 12. *Sæpius reſpondet Heb.* חלב *de quo ſic D. Kimhi, lib. Rad.* כמו שהחלב מבחר הבשר קראו למבחר בל דבר החלב Eo quod adeps optimum eſt de carne *quod* præcipue eligitur, *(addo, & præ omni aqua lachrymæ habentur maximi)* ideo electum cujuſcunque rei חלב vocant Hebræi, *&* [illegible] *Samaritani. Hinc a. clare liquet loco* חבל *legiſſe utroſque Samaritanos* חלב. *Hunc verſum ſic legit Æth.* ወኮነ: ያዕቆብ: መክፈልተ: ሕዝቡ: ለእግዚአብሔር:: ወእስራኤል፤: ሐብለ: ርስቱ:: Et factus eſt Jacob pars populi Dei: & Iſrael etiam funiculus hæreditatis ejus. *v.* 10. [illegible] *Syris.* ܚܙܩ Conſtrinxit, compegit, cinxit: circumdedit: *atq; hoc etiam Æthiopibus. Apud B. Bahlul per* الحصيف الخفيف المبرم المرز الملزز المشتد *redditur: Eſtque proprie,* faſciis involvere *ut infantes ſuos ligare ſolent nutrices,* [illegible] *i. q.* قماط الصبي *In libro Paradiſi. In eundem fere ſenſum Arab. Sam.* نسلكعه confortavit, corroboravit eum: *ligantur n. membra ut corroborentur. Cæteri interpretes Arabici eodem hic vocabulo utuntur omnes ſc.* يكفيه *Erp. Saad. & noſter; in quo cum* 70. *& Onkel. conveniunt. Senes etiam alibi Heb.* מצא *ſimiliter vertunt. Æthiop. hunc verſum ſic legit* ወአጽገቦሙ: በምድረ: ገዳም:: በብሒረ: ጽምእ: ወሐፋ: ብብሒረ: በድው:: መገቦሙ: ወመሀሮሙ:: Et ſatiatus eſt eos in terra ſolitudinis, & in loco ſitibundo & inaquoſo, *in regione* deſerta proſpexit eis, eosq; docuit *Ib.* [illegible] *Retinet verbum H. noſter, et Ar. S. v.* 11. [illegible] *Hebræis atque Chaldæis* נשב *&* נשף *omnino idem ſignificant; quidni etiam ſaltem aliqua ex parte Samaritanis? mihi quidem videtur in eodem ſenſu hic ſumi* [illegible] *quo a Talmudicis uſurpatur* נשף, Agitavit, movit, devolvit: *Cui ſuffragantur Arabici Interpretes fere omnes: diſerte Arab. Samar. & Saad. qui per* يرفرف *& noſter qui per* يرف *quod idem, vertunt Heb.* רחף: *a quo perparum diverſus eſt Arab. Erpen. qui per* يحوف *vertit, h. e.* circumit. *Ib.* [illegible]. *Ita vertatur,* Auxilio ſuo: *eſt n.* [illegible] *in Liturg. Sam. i. q.* معين Adjutor. *Vid. Lex.*

Lex. Sam. Æthiops hanc pericopen sic vertit, ዘይስተጋብእ፡እጕሊሁ፡ታሕተ፡ ክንፊሁ ። ወከመ ፡ የሐቅፍ ፡ እጕሊሁ ፡ በገበዋቲሁ ። ወኀዘሎሙ ፡ በክንፋሁ። ወጾሮሙ፡ በእንግድዒሁ ። *Poc.* በእንግድዒሁ፡ Quæ colligit, pullos suos sub alis suis: & ut amplexatur pullos suos in lateribus suis: ac fovet eos in alis suis, eosque gestat in pectore suo. *v.* 13. ࠄࠉࠋࠔ *Arab.* سلاك *est primum* cameli Lac, *teste Gig. Hinc etiam f. generaliter* Lac *denotet: atque ita vertunt hic Heb.* דבש *Arab. noster. & Saad. nec non Græc. Esa.* 7. *v,* 22. *in edit Complut. v.* 14. ࠀࠓࠀࠏ Fervor, æstus iræ: *Heb. Sam.* ࠇࠌࠀ *propter defectum* τοῦ ࠀ, *in eodem sensu cum Heb.* חמת *a* יחם *sumpsit noster interpres, contra cæteras omnes versiones. Arabs noster Saad. & Erp. per* سمن *vertunt. Ar. Sam.* زبد *Pers.* مسكهي: *nec aliter reliqui. Ib.* ࠏࠒࠉࠓ vinum; *idem etiam Arab.* عقار. *vers.* 15. *Initium hujus versus sic legit Æth.* ከረዩ፡ ጽጋብ፡ ለመዙሓ። ሰብሐ፡ ወገዝፈ ፡ ወርኅበ። Cæspitare fecit saturitas lascivum: vel, Auxit, abundantiorem fecit saturitas lasciviam: pinguis factus est, & incrassatus, ac dilatatus. *Ibid.* ࠉࠇࠓࠁࠉ *Æth.* ወርሐቀ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ ሕይወቱ ። Et recessit a Deo vitæ ejus, *Ib.* ࠀࠁࠓࠇࠀ pulchrum, decorum, elegantem te fecisti: *cui concinit etiam Arab. Sam.* حسنيا *Ib.* ࠀࠒࠉࠁ ࠁࠇࠉࠀࠉ *Ar. Sam.* ولي معونده *fere ut Arabs noster. v.* 16. ࠁࠁࠄࠀࠉ *i. q. Chald.* בנס Irritasti eum: *in eodem sensu conveniunt* 70. *Onk. Arab &c. in secunda a. persona solus noster legit. v.* 17 ࠋࠒࠓࠉࠉࠇࠔ *Fortasse* rebus vilibus, nihili דלית בון ממש *ut Targ. Hier. a* قرد Vilis, contemptus, abjectus fuit: *vel,* Deceptoribus *a* قرد Decepit: *sic n. Satanas* Deceptor fratrum *dicitur: Æthiop.* ለአጋንንት ፡ Dæmonibus. *Ibid.* ࠓࠉࠀࠇࠁ *Æth.* አማልክት ፡ ግብት ፡ እለ ፡ ኢይበቍዑ። ወእለ፡ ኢየአምሩ፡ ሰበዊሆሙ። Dii repentini nequaquam utiles, & quos non noverunt patres eorum. *Ib.* ࠀࠉࠓࠉࠁࠉࠁ Obstupuerunt, exhorruerunt. *i. q.* ܣܘܪ *Syris: Vel,* Explorarunt, cogitarunt, æstimarunt; *ex usu Heb.* תור: *atque tum loco* שערום *videtur legisse noster* שׂערום, *in quem sensum vertunt etiam hoc verbum Arabs noster & Saadias. Arab. Sam.* ناوها *v.* 18. ࠀࠁ *Si a* ࠁࠁ *in Aphel deducamus,* Recedere fecit *(Chald. n.* נשף Recessit*) ita cum nostro consentit etiam Arab. Sam. qui Heb.* תשי *per* نطرح *vertit. v.* 19. ࠔࠌࠏࠄ *Æth,* ወተመዐ ፡ መዐተ፡ ላዕለ፡ ደቂቆሙ ፡ Et ira succensus est adversus filios suos. *v.* 20. ࠀࠏࠌࠓ *Æth.* እመይጥ Avertam. *Ibid.* ࠌࠉ ࠏࠒࠓࠀࠇࠀࠉࠁ *Æthiop.* ዘይከውኑ ፡ በደኃሪቶሙ። quid erit in novissimis eorum. *Ibid.* ࠀࠁࠉࠌ *Contracte pro* ࠀࠉࠁࠉࠌ *Æthiop.* ለሰዊያን ፡ prævaricatores. *v.* 21. ࠓࠉࠁ *Æthiop.* ዘኢይለብዎ ፡ excorde. *v.* 22. ࠉࠓࠉࠒ *Arab. Sam.* العميق Imum, profundum, infimum, κατωτάτω, *ut in Catena: Dalmatis etiam* Doboc *idem; a* דבק Infixus, defixus, affixus est, hæsit. *Hærent maxime quæ in alto & profundo, Alto demersus summa rursus haut bullit in unda. Pers. Porro dici potest,* דבוק qui in carcerem compingitur: *unde &* Carcerem *forte non inepte significet. Ib.* ࠀࠋࠔ *In Pentateucho bis tantum occurrit, hic, & Gen.* 3. *v.* 24. *i. q.* Heb. להב *&* להט *Arab. Sam. per* تلظي *vertit: Convenit cum* Chal. לחש *unde* לוחשות Ardentes. *Ib.* ࠉࠌࠄࠇ *idem omnino quod Syris.* ܫܬܐܣܬܐ, *de quo hæc B. Bahlul* ܫܬܐܣܬܐ ساس بنا ܐܣܐ ܫܬܐܣܬܐ ܗܘܐ ܕܒܢܝܢܐ : ܫܬ : ܕܡܫܬ̈ܐ : ويقال على الاساس المحفور : ܗܢܘ : ܗܘܐ الساس من البنا من الحجارة وغيرذلك ܫܬܐܣܐ اساس ابتدي اساس* : Structura ædificii, vel strues, ordove lapidum: dicitur de fundamentis fodinæ: & de initiis fundamentorum, *Æth.* ኵሉ ፡ መሰረታት ፡ Omnia fundamenta *v.* 24. ࠏࠉࠌࠉ ࠉࠏࠉࠁࠉࠌ ࠏࠏࠌࠉ ࠓࠉࠁ ࠉࠏࠇࠌ ࠏࠇࠇ ࠀࠌ: Propterea *ingruet* fames, edulium ejus æstus, vel furor, confringens rebelles. ࠉࠏࠉ *idem hic esse quod Arab.* جوع *satis confirmat universalis omnium quotquot extant versionum consensus.* ࠒࠏࠇࠌ *a. est prorsus idem quod Arab.* حطم *&* قصم *& Rab.* קטם. *Arab. Sam.* ࠁࠌ ࠉࠉࠒࠀ ࠀࠋࠉࠉࠏ ࠏࠒࠉࠀࠉࠉ ࠁࠓࠓ ࠒࠀࠇࠇࠌ ࠀࠋࠌࠒࠋࠇࠁ ob hoc fames, nutrimentum ejus scintilla frangens rebelles, *vel* adversarios. *Cuncti tres Samaritani Codices (quod notandum) inter se hic consentiunt contra reliquos etiam omnes. Vid. Animad. in Genes.* 49. *v.* 7. 27. *cap.* 41. *v.* 32. *Hinc autem, atque ex aliis hujusmodi locis quamplurimis, conjectet quis forte inter Arab. Parisiens. quem nos impressimus, atque Ar. Sam. interpretem quamvis permagna non raro intercedit convenientia (quod & nos notavimus, & per totum Pentateuchi, quantum saltem nobis conceditur illius contextum, observare est) haut tamen Samaritanum quempiam (utpote qui contra omnes gentis suæ codices dissentanea posuisse vix videtur verisimile) utrinsque autorem extitisse. Ib.* ࠏࠌ ࠀࠓࠀࠏ ࠓࠒࠉࠁࠇ ࠒࠏࠌ cum feruore reptilium pulveris. *Arab. Sam.* ࠌࠏ ࠄࠌ ࠓࠀࠒࠁࠇ ࠀࠋࠀࠓࠀࠌ *Iste versus in Æthiop. ita se habet* ወይትኃለቁ ፡ በረኃብ ። ወይከውኑ ፡ መብልዐ ፡ ለአዕዋፍ።ወይደክም፡ ጽንዖሙ።ወእፌኑ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ስነ፡ አራዊተ፡ ምድር፡ ምስለ፡ ሕመዝ። ከመ፡ ይጕየዩ፡ እምድር ። Et consumentur fame, eruntque comestio avium: ac elanguet potentia eorum: atque dentes bestiarum terræ immittam in eos, cum veneno fugientium a terra, *vel* ut aufugiant a terra. *v.* 25. ࠉࠌࠁ ࠁࠓࠉ *Æthiop.* ወበአፍኢ ፡ ያጸመቶሙ ፡ መጥባሕት ፡ ለውሉዶሙ Et deforis liberos suos destruet gladius. *Ibid.* ࠓࠁࠒ *Videtur diminutivum, a* ࠓࠁࠇ *suffixo* ك, *more Persico, ut a* محقر : محقرك *Samaritani a. loco* ك *habent* ࠒ : *vide Gen.* 14. *v.* 24. *nec non alibi. v.* 26. ࠓࠉࠓࠇࠁࠉࠁ *Arab. Sam.* أزويهم In angulos abigam eos. *Ib.* ࠌࠋࠀࠌࠇࠉ *Ita & Arab. Sam.* الملايكه: *nec aliter Ar. Erp. & Saad. Æthiops versum sic legit,* ወእቤ ፡ ከመ ፡ እዝርዎሙ። ወእስእር ፡ እምድር ፡ ዝክሮሙ። ወእምእጓለ፡ እመሕያው፡ Et dixi; Disperdam eos, & cessare faciam de terra memoriale eorum, & de hominibus. *v.* 27. *Hunc versum ita transtulit Æth.* በመዐት፡ ፀሬ፡ ኮኑ። ወከመ፡ ኢይትዐበዮ፡ ፀሮ። ወኢይበሉ፡ እደነ፡ ጸንዐት። አኮኑ፡ እግዚአብሔር፡ ዘገብረ፡ ለዝ፡ ኵሉ። propter iram a. adversarii reputati sunt, & ne magnificetur hostis: neque dicat; Manus nostra fecit hoc: Num (*vel,* Non) Deus est qui omne hoc præstitit? *Ib.* ࠇࠁࠌࠓࠉ ࠋࠒࠇࠇࠁࠉ *Arab. Sam.* ࠇࠀࠁࠌࠓࠉ ࠀࠇࠀࠓࠁࠀ *Vitiose posterius pro* ࠀࠇࠀࠓࠁࠀ: *prius idem est vocabulum Heb. Sam. Ch. Sam. Arab. Sam. Arabique nostro, verum in diverso significatu. v.* 28. ࠉࠋࠇࠀ ࠁࠉࠁ ࠁࠉࠇࠓࠉ *Æth.* ወአልቦሙ፡ መልሕ፡ ወሃይማኖት ። Et non est eis sal, fidesque. *v.* 29. ࠇࠀࠒࠁࠉ Prospicerent; *id Syris* ܣܟܠ *teste Sionita, qui ita transtulit, Ecclus.* 32. *vers.* 3. *Atque ita consentit hic noster interpres cum Onk. Syr. Jonath. qui per* יסתכלו *vertunt: verbum sc. ab Heb.* שכל *deductum. Paulo aliter Ar. Sam. qui hanc clausulam sic transfert.* ࠌࠀ ࠀࠉࠀࠌࠌࠉ ࠉࠇࠀࠌࠋࠉࠁ ࠁࠉࠉࠒࠀ Non dijudicarunt ut considerent in hoc. *Versum hunc sic vertit Æth.* ወኢኀለይዎ፡ ከመ፡ ይእምርዎ፡ ለዝንቱ። ወኢያእምርዎ፡ በመዋዕል፡ዘይመጽእ ። Non sapuerunt ut hoc intelligant, neque cognoverunt in secuturum tempus. *vers.* 31. ࠌࠇࠏࠉࠉࠁ *Æth.* ከመ፡እመላክነ፡ አማልክቲሆሙ ፡ ፀርነሰ፡ ለብደን። sicut Deus noster Dii eorum: inimici a. nostri amentes. *Ib.* ࠉࠋࠇࠁ favent *sc. huic dicto, sententia* ܥܠ ܢܦܫܗ *apud B. Bahlul idem est quod Arab.* طيب نفسك faveas tibimet ipsi: *Atque ita cum* H. *convenit. Quin &* ܥܠ *etiam apud eundem per* حلا *redditur. Jer.* 20. *v.* 7. ܥܠܠܬܢܝ ܡܪܝܐ ܘܐܬܥܠܠܬ *h. e. inquit* خليتني وتخليت privasti me, & privatus sum: *quo vocabulo utuntur Senes in exponendo* Heb. פללתי *Gen.* 48. *v.* 11. *sc.* ἐστερήθην: *unde &* פלילים *cui hic respondet* ࠉࠋࠇࠁ *per* ἀνόητοι *vertunt, q. d.* privati judicio, mente capti. *Quæ significatio frustra inter Judæos quæritur, qui* לשון משפט *vel* דין *&* תפלה *tantum ei tribuunt: Secundum hunc a. sensum pulchre inter se consentiunt noster & 70. V.* 32. ࠒࠋࠉࠌࠇ *Haud ulla vox est ali[illegible] omnibus nationibus adeo communis, utpote quæ fere eadem est Samaritanis, Arab. Chald. Æthiop. Syr. Armen. Copt. Georg. Malaic. Turc. Sclav. Græc. vet. & vulg. Lat. Ital. Hisp. Germ. Belg. &c. at non omnibus idem significat: Arab. est* calamus *& nomen cujusdam* plantæ: *forsan hic generalius quamcunque* plantam *denotat. Æth.* ከመ፡ አጸደ፡ ወይን ፡ sicut vitis *Ib.* ࠉࠉࠇࠓࠁࠀ Et de habitatione: *id* Heb. שיבה: *cum Vulgata congruere videatur,* de suburbanis, *sc.* populis *qui* inhabitant. *Aliter a. per* Conversionem, *vel* reditum *verti potest. Atque ita fere Æth.* ወሐረጎሙኒ፡ እምነ ፡ ገሞራ። Et reditus eorum *(ex usu vocis Arabico)* de Gomorra. *Consentiunt Arabici interpretes universi, Ar. Sam. Saad. Erp. nosterque in ejusdem vocis usu. Ib.* ࠉࠄࠉࠉࠋࠇ *Æth.* ቀምሆሙኒ፡ poma eorum. *v.* 33. ࠀࠓࠀࠏ *Æth.* ሓመዝ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ venenum bestiarum terræ. *Ib.* ࠁࠉࠁ ࠁࠓ Filius tumoris, *h. e.* tumefaciens. *Respondet quidem alibi* ࠍࠁࠓ τῷ Heb. נאה, *atque ut Arab.* نبر *prorsus idem significat, Deut.* 32. *v.* 26. 29. *At hic certe* Tumoris, *vel* Inflationis *significatum potius habet, juxta Gig. Quod & cum sensu hujus loci cæterisq; cum versionibus congruit melius. Contra nostrum etiam in hac pericope inter se fere consentiunt Arabes; quam sic vertit Arab. Sam.* مع سم الرقش الحقد cum veneno tessellatorum odiosorum, *sc. draconum. Erpen.* وسم الافاع الكاسحين Et venenum aspidum perniciosarum. *Æth.* ሓመዝ፡ አፍዖት፡ ዘይቀትል ፡ venenum aspidum mortiferum. *v.* 34. ࠏࠁࠇࠄ *Valde affinis hæc vox* τῷ *est Arab.* كنز, *qua etiam hoc in loco utuntur* 3. *Arabes, Ar. Sam. Saad. & noster: Nec non Ar.* جنز: *sed plane idem esse puto cum eorum* خنس, Occultavit, abscondidit. ح *&* ࠏ *in hac dialecto quam sæpissime alternantibus. Ita quoque nostro cum cæteris convenit. Æth.* ትእዛዝ፡ edictum, *Ib.* ࠌࠏࠓࠇࠒ Tanquam ligatum, *ab* ܚܬܡܐ ligamen: *vel* Occultum, clausum *(quod propius ad Hebræ.* חתום *accedit) ab Arab.* عرق Occultavit. *Gig. Ut pro una voce legatur, nil juvat ulla quod sciam Orientalis lingua, nedum Samaritanorum quos habemus codices: neque n. alibi occurrit amplius: Nisi forsan credamus* ࠏ *loco vocalis esse ut in* ࠉࠏࠁࠇ *i. q.* דנני *Gen.* 30. *v.* 6. ࠉࠏࠉࠇࠁ *i. q.* נוין *Deut.* 32. *v.* 2. *&c. itemque* ࠒ *loco* ࠌ, *ut sit* ࠌࠏࠓࠇࠒ *i. q. Chald.* ܟܘܡܦ Convolutum, complicatum, ligatum: *qui sensus fere coincidit cum præcedentibus vocibus, nec non etiam cum Heb.* חתום. *Ib.* ࠁࠌࠇࠓࠀࠀࠇ Inter negotia, *vel* negotiationes meas: *id Chaldæis* כירה: *vel,* in abditis, arcanis meis, *a* ܟܡܐ *Syris i. q.* ܥܡܛ *teste B. Bahlul,* Latuit, abdidit: *unde* عويط, profunditas: *vel* *denique inter* Scripta, chirographa mea. ܟܬܒ ܐܝܕܐ & ܟܬܒܐ *i. q.* الخط & الخط باليد *inquit idem B. Bahlul. Quin & Senes* Heb. אוצרת *cui respondet isthæc vox, per* χῶρας *exponunt Nehem.* 13. *v.* 13. *verſ.* 35. ࠋࠉࠅࠌ·ࠍࠒࠌ· *Æth.* በእለተ፡ ኵነኔ፡ እተቤቀሎሙ፡፡ In die judicii vindictam de eis ſumam. *Ibid.* ࠓࠈࠔࠄࠍ percuſſionis eorum, *a* רטש *quod Chald.* לשון הכה וטרף וקטל ובזע *habet, teſte P. Aquinate; Arab. idem* رطس: *Etiam* Dimittendi, deturbandi cum fractura *ſignificatum* לשון השמטה בכתות ושבר *habet teſte eodem Aqu.* H*inc Arab. Erp.* He*b.* אידם *cui reſpondet* ࠓࠈࠔࠄࠍ *per* كسرهم *vertit: ſimiliter & Syrus. Ar. Sam.* عكسهم. *Æth.* ሓልቆሙ፡ perditionis eorum. *Ib.* ࠋࠌࠅ· *Æth.* ለክሙ Vobis. *ver.* 36. ࠉࠌࠋࠋ: *In Liturg. Sam. exponitur hoc verbum Arabice per* مار, *ut in hoc tetraſticho.* [illegible] (*Arab.* تمير) [illegible] *Arab.* نار السور هو موصل Adoremus Deum, quia ipſe miſerator: Subjiciamus nos ei, quia ipſe miſericors eſt: Animabus noſtris abunde ille proſpicit: Conſilio autem malignanti ille ſupervenit. *Atqui adeo unanimiter hic conſentiunt omnes Interpretes,* 70. *Vul. Lat.* 4. *Arab. Æthiop. Onk. &c. in verſione* Heb. ידין *ut plane de mendo ſuſpectum ſit iſtud* ࠉࠌࠋࠋ· I*b.* ࠉࠕࠍࠇࠌ· *Æth.* ወይትናበብ፡ advocabitur, exorabitur, ſermo fiet. *Ib.* ࠊࠉ·ࠉࠓࠀࠄ· *Æth.* እስመ፡ ርእየሙ፡ ከመ፡ ተመሰወ፡ ወኀልቁ፡፡ ወተዘንገጉ፡ በኀበ፡ ሀለው፡፡ Quoniam vidit eos diſſolutos, & conſumptos, & convitiis affectos ubicunque manebant. *v.* 37. ࠅࠀࠌࠓ·ࠀࠋࠄࠉࠌࠅ· *Æth.* ወሶበ፡ሰርሑ፡ይቤ፡ እግዚአብሔር፡፡ አይቴ፡ እሙንቱ፡ አማልክቲሆሙ፡፡ Et cum male ſe habuerunt dixit Deus; Ubi ſunt Dii eorum? *ver.* 38. ࠏࠆࠓࠊࠌ: *Æthiop.* መድኃኒክሙ፡ ſalvatores veſtri. *v.* 39. ࠓࠀࠅ· *Æth.* አእምሩ፡ አእምሩ፡ Scitote, ſcitote. *Ibid.* ࠀࠋࠄࠉࠌ·ࠏࠌࠃࠉ· *Æth.* ባእደ፡ እምለከ፡ ዘእንበሌየ፡ Alius Deus præter me. *Ibid.* ࠅࠀࠓࠇࠌ: *Æthiop.* ወእሣህል Et miſerabor. *verſ.* 40. ࠔࠌࠉࠌ· *Æth.* ሰማይ *Ib.* ࠅࠀࠌࠓࠕࠉ· *Æth.* እምሕል፡ በየማንየ፡ ወእብል፡ jurabo per dextram meam, & dicam. *v.* 41. *Æth. ita vertit* ወእበልሐ፡ከመ፡ መብረቅ፡ ለመጥባሕትየ፡፡ ወትቀውም፡ እዴየ፡ በኵነኔየ፡ Quia exacuam ut fulgur gladium meum: & irruet manus mea in judicium meum. *v.* 42. ࠇࠋ *Scriba feſtinans omiſit Lamed. D. Mo. Ibid. Pro* ࠓࠔ *lege* ࠓࠀࠔ *D. M. Ib. Æth.* ወእርእስተ፡ መላእክተ፡ ፀር፡፡ Et capita principum inimicorum. *Poſtea hæc inſuper addit,* ይትፈሣሐ፡ ኵሉን፡ ሰማያት፡ ሓቡረ፡፡ ወይሰግዱ፡ ሉቱ፡ ኵሎሙ፡ መላእክተ፡ እግዚአብሔር፡፡ Lætabuntur ſimul omnes etiam cæli; & adorabunt eum omnes Angeli Dei. *v.* 43. ࠅࠊࠐࠓ *Ex uſu Arabico hujus verbi ſignificatio haurienda,* Illuminabit, illuſtrabit: *quamvis etiam Syris, teſte B. Bahlul, idem indigitat, qui per* صاحوا *exponit juxta* حز هوة *quod reddi poteſt vel* Illuxerunt, *vel* vocaverunt: *prius ſignificatum ni fallor ſequitur Arab. Sam. qui per* ويطهر *vertit: mihi v. non ſatis liquet, annon potius legendum* ويظهر *quod Heb. propius: Varie admodum legit Æthiopicus Interpres hunc verſum. Ita ſcilicet* ወይትፌሣሑ፡ ሕዝብ፡ ምስለ፡ ሐዘቢሆሙ፡፡ ወይብሉ፡ ኵሎሙ፡ ውሉደ፡ እግዚአብሔር፡ ጽእዐ፡ ውእቱ፡፡ እስመ፡ ይትቤቀል፡ ደመ፡ ደቂቁ፡፡ ወይትቤቀሎሙ፡ ወይትፈደዮሙ፡ በቀለ፡ ለፀሩ፡፡ ወይትቤቀሎሙ፡ ለጸላእቱ፡፡ ወያነጽሕ፡ እግዚአብሔር፡ መድረ፡ ለሕዝቡ፡፡ Et lætabuntur gentes cum populo eorum: efferentque omnes filii Dei illam vocem: quoniam ſanguinem filiorum ejus vindicabit, ulciſceturque, ac vindictam rependet hoſtibus ejus: & pœnam exiget ab oſoribus ejus: expurgabit autem Dominus terram populi ſui.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. ࠅࠆࠓࠇ· *Ar. Samar.* واسرق. *Ib.* ࠄࠅࠐࠉࠏ· *Ar. Sam.* ولمع: Et reſplenduit. *Hoc ſenſu uſurpatur iſtud verbum in Liturgia Sam. de Tabulis legis verba faciens, inquit,* [illegible] Fulgent illæ fulguris inſtar reſplendentis; Inter ignes ipſas conſcripſerunt, illius calami cælaturis. *Proinde caute diſtinguendum eſt inter hoc verbum, &* [illegible], *Gen.* 1. 12. *quæ prorſus diverſa ſignificant. v.* 3. ࠀࠐ *Ar. Sam.* حقا *Erpen. Saad. noſter* ايضا: *Interpretum hic nullus cum Heb. Samar.* ࠀࠐ *concordat, prout occurrit in exemplaribus tam Uſſer. quam Pariſ.* Ibid. ࠉࠔࠀ·ࠌࠃࠁࠓࠕࠉࠊ De verbo tuo. *v.* 4. ࠒࠄࠋࠕ *prope accedit ad Ar.* قبيل Turba, cœtus; *& ad Hebr.* קהלה *idem etiam ſignificans:* Be *enim Arab. &* ࠄ; *atque* ࠄ· *&* ࠕ· (*ut* ࠊࠅࠕ· *i. q.* כוס *&c.*) *ſæpiſſime alternant: niſi forte mendum. v.* 6. ࠅࠉࠄࠉ: *Ar. Sam.* يثاب *qui a cæteris omnibus hic diſcedit. Ibid.* ࠉࠌࠕ *Samaritanis in Kal paſſive ſignificare videtur,* ࠉࠌࠕ Occidatur: *vel forte, i. q. Chald.* נקס percutiatur, puniatur: *non inſolitum hoc: etiam Arab. in hiſce duobus verbis* نقس & نعس *quæ nonnunquam in eodem ſignificatu conveniunt. Atque huic ſenſui favet Ar. Sam.* يعاقب torqueatur. *v.* 8. *Poſt* ࠅࠋࠋࠅࠉ *omittitur* ࠀࠌࠓ· *Mor. Ibid.* ࠋࠀࠉࠔ·ࠇࠎࠉࠃࠊ· *Eadem voce utitur, Ar. Sam.* بالرجل ناسكك *ver.* 9. ࠓࠀࠉࠕࠉࠅ· Nedum oculos elevavit, intorſit, *hoc eſt,* reſpexit: *Hoc Syris* ܓܠܐ *teſte B. Bahlul,* فتح الجفون او العين حتى انقلاب الجفون apertio palpebrarum, *vel* oculorum, *ut alii volun* inflexio palpebrarum. *v.* 10. ࠉࠅࠓࠅ. *Ar. Sam.* [illegible]. *Non pr tereunda hic obſervatio Cl. Abravanel in h. verſ.* Statim *inquit* poſt Jehudam Levi meminit, triumque ſingularium privilegiorum, quibus ille præcelleba horum primum, Urim & Thummim, per quæ in maxime arduis Regni neg tiis conſilium dabatur, quid ſtatuendum, agendumque, quod ad Regium ſpec bat munus: Secundum, illud inſtruendi populi in lege Dei; de quo in initio h jus verſ. quod opus fuit officii Prophetici, poſt illud Regis proximum: P ſtremum, Sacrificia atq; oblationes offerendi munus, quod ſpecialiſſime Sace dotum fuit, pag. 414. *v.* 12. ࠇࠐࠐ·ࠏࠋࠉࠅ· *Eadem voce utitur Arab. Sam.* يرفرف *Erpen.* يحوف *Vide Animad. ad Cap.* 32. 11. *v.* 16. ࠅࠌࠋࠀࠄ *ex uſu Arabico, i. q.* ساير tota omniſque res; *optima interpetatio Heb.* מלאה, *quam ei tribuit hoc in loco etiam noſter Arabs. In alio exempl. inquit* D. M. *eſt* מלאה. *Ibid.* ࠓࠑࠅࠍ *Similiter Arab. Samar. Saad. noſter. v.* 17. ࠏࠌࠉࠌ·ࠉࠍࠂࠇ· *Arab.* كلس Proſtravit: *Forte quanto propius* كلش violenter impulit. *Samaritanis tamen potius videtur denotare quod Hebr.* נגח: *unde Ar. Sam. hunc locum ita verti* ينطح جميعا اقاطير *v.* 19. ࠅࠎࠐࠅࠍࠉ·ࠈࠌࠅࠍࠉ·ࠇࠅࠋ *Arab. Sam.* وكنوز دخاير الرمل: ࠈࠌࠍ *Communiter eſt i. q. Chald.* שתק, *Arab.* سكت Quievit, ſiluit. *Mercatorum theſauri tum demum quieti, in tuto ſunt, poſtquam ad arenam, vel litus pervenerint: nec minus Lito convenit* Quietum *dici, quam, Mari, turbulentum. Silentis a. eſt apu ſeipſum abſcondere, atq; occultare quæ in mente gerit; atq; hinc forte res occul tas & abſconditas non inepte ſignificet. Itaque exponunt hunc locum pluri interpretes. Per hæc* Abſcondita arenæ *intelligenda cenſet Raſhi, tum Gemmas illas pretioſas, tum & piſces quoſdam delicatiores, ut Thunnus, &c. qui in litore, & maris ripis reperiri ſolent. v.* 20. ࠒࠃࠒࠃ, *pro quo Gen.* 49. 26 ࠒࠃࠒࠃ· *Et* ſupremam partem capitis *denotat, atq; etiam* infimam partem au *Exod.* 29. 20. *& alibi ſæpius in priori ſaltem ſenſu ſumitur. Hinc Ar. Sam.* الجماجم *vertit. v.* 21. *Ante* [illegible] *deeſt* [illegible] *Mor. Totam hanc pericopen ſic tranſtulit Arabico-Samarit.* ان هناك خصال الرياسه جميع ومنتهي روسا القوم * عدل الله صنع واحكام امة في اسراييل Ibi fuit ei proprietas dignitatis ſimul, & initium principum populi: juſtitiam Dei fecit, & judicia populi in Iſraele. *Propius Hebr. Arab. Erpen.* لان ثم سهم الكاتب مخفي وجاء مع روس القوم * عدل الله عمل واحكامه مع اسراييل Quoniam ibi abſcondita eſt Scribæ portio; & venit cum principibus populi; juſtitiam Dei exercuit, & judicia ejus cum Iſraele *V.* 23. ࠔࠁࠏ: *Ipſa Heb. voce hic utuntur plerique Interpretes: Arab. autem Sam. non ſine aliqua diſcrepantia, nec minus emphatice tamen illan vertit* ذو قناعة Contentus, *qui fælicior* ſaturato. *Ibid.* ࠅࠌࠋࠀ Et aptus, idoneus, dignus factus; *prorſus ut Arab. Sam.* مستكفي *Hinc Heb.* מלא *per* ἴσον *i. q.* ࠅࠌࠋࠀ *reddunt Senes Exec.* 41. 8. *v.* 25. ࠌࠍࠏࠋࠉࠊ Vectes, ſeræ, peſſula tua. *Eſt idem quod Æthiop.* መንሕግ፡ *& cui etiam per metatheſin literarum fere conſonat, quin & per illud transfertur Heb.* מנעול *Can.* 5. 5. *Vide Lex. noſtrum Æth. Huic expoſitioni favet Arab. Sam.* اغلاقك *cæterique interpretes Arab. omnes, nec non Perſicus. Atque hinc huic loco exoritur ſenſus magis genuinus. Quæ enim obſecro major eſt benedictio, an quæ hominu calceos, atque chirothecas (ut aliqui volunt) an quæ arcium ac fortiſſimorum locorum vectes, atque repagula ex ferro, æreque conficienda prædicit? Proinde errant hic certe tam ipſi Senes, Syrus, Exempl. illud aliud de qu Mor. in quo* ࠍࠏࠋࠉࠊ, *ac Judæorum plerique, quam recentiores Theologi non pauci, qui Hebr.* נעל *&* מנעל *temere confundunt:* Calceum *quide illud indigitat; hoc tantum* Seram, *aut* Vectem. *Ibid.* ࠃࠁࠀࠊ· *Subſtantive hoc in loco accipiendum videtur iſtud vocabulum; ut ſit idem quod* ࠂࠃࠋࠊ, *Deut.* 9. 26. Magnitudo tua. *Siquidem literæ heemanticæ, (qualis* ࠋ.) *in hac præſertim dialecto, non raro excidunt. Eſt autem duplex* magni tudo, *Copiæ ſive abundantiæ, atque Fortitudinis: Gallis utramque indigit eadem dictio, ſc.* force. *Et ſunt quidem qui utramque, ſunt etiam qui alterutram. tantum hic intelligi volunt. Antiquiores Judæi in Vajicra rabba, & apud S. Jarhi, de* Copia atque abundantia rerum externarum *exponunt:* כימיך *hoc eſt,* quotquot ſunt dies vitæ tuæ, in quibus Dei voluntatem perficeris, dies erunt affluentiæ tuæ; omnes undique nationes argentum adportabunt in terram Iſraelis, propterea quod præſtantiſſimorum fructuum ferax illa eſt, omneſque terræ ab ea ſuſtentantur, & aurum atque argentum eorum tantopere illuc convexerint, ut ipſiſmet deficiet prorſus, præ copia quæ veſtram regionem ditabunt abundanter. *Hæc illi. Favet huic ſententiæ Arab. Samar. qui per* مكثر *vertit. Et cum Heb.* דבא *in hoc ſenſu convenit Arab.* دبي. *At plures ſunt qui de magna hujuſce tribus pote* *tia, atque fortitudine vocem Heb. interpretantur; ſic 70. Onkel. Kimhi, A. Ezra, atque alii plurimi. Et quod ad cumulum facit hujus benedictionis, ut acute obſervat Abravanel, non obſtante ſumma hac Aſſeri præ omnibus aliis tribubus fælicitate, de qua plura in hoc atque præced. verſu, minime ipſi ut Joſepho invidebunt fratres ejus, ſed* רצוי אחיו, *ut v. 24. quam acceptiſſimus eis erit, etiam* [illegible], *eique gratulabuntur admodum. v. 26.* [illegible] *Sic & aliud exemp. Mor.* [illegible] Sicut Deus glorioſi. *Arab. Sam.* كاله اسرييل Sicut Deus Iſraelis. *Arab. Erpen.* مثل الرب يهودا Sicut Dominus Judæ. *v. 27.* [illegible] *Arab. Sam.* قدرته العالم Potentia ejus ſempiterna. *Ib.* [illegible] *Ar. Sam.* استاصل Exterminet. *v. 28.* [illegible] *Diſcedit hic a ceteris noſter interpres. Aliud exempl. teſte Mor. ad Heb. textum magis apposite,* [illegible] in confidentia, *Ibid.* [illegible] *Potius leg.* [illegible], *ut in Heb. quamvis* ࠀ *&* ࠏ *in hac dialecto ſæpe alternent: Ar. Sam.* فارعة يعقوب fons *pec.* altior pars alvei Jaacob. *Erp.* مثل بركة يعقوب inſtar piſcinæ Jaacob. *v. 29.* [illegible] Altitudinis, excellentiæ tuæ: *a* نبر *Arab.* Elevavit, extulit. *Unde etiam* منبر Thronus, *quia in alto poſitus.* ܢܒܪ *Syr.* Exiliit, *i. q.* ܫܘܪ *teſte Bar. Bahlul, quo ſenſu occurrit, Lev. 11. 21 Nemo autem ſalit niſi qui aliquatenus ſeipſum effert. Hinc liquet* [illegible] *τῷ Heb.* נאה *ſatis apte reſpondere.*

C A P. XXXIV.

Verſ. 1. [illegible] *Vitioſe in exempl. poſitum loco* [illegible] *conſtat ex omnibus locis in quibus occurrit vox* פסגה *ut Num. 21. 20. Cap. 23. 14. Deut. 3. 27. &c. V.* ז [illegible] *In hac eadem dictione conveniunt Interpretes Arabici omnes, excepto Ar. Sam. qui per* طرانة *vertit, eodem etiam ſenſu. v. 8.* [illegible] Fletus dedecoris Moſis: *forte, quod maximus ille propheta morti non minus obnoxius fuit (dedecus quod propter peccatum nemini non incumbit) quam infimi ſubſellii homunciones: vel* Fletus dedecoris, *hoc eſt, fletus minime decentis, q. effuſi nimis atque ſuperabundantis: ſiquidem animi ſui paſſionibus ſe laxare nimium, ob externa quæcunque præſertim, viris ſapientibus, nedum ſanctis, turpe olim, atque indecorum habitum fuerit. Hinc Heb. hoc loco vocabulum* אבל, *Græce Job. 29, 25. per* ταπεινὸν *vertitur, quod in idem fere recidit cum noſtro* [illegible], *ac ſi humilis atque abjecti animi ſignum, juxta Stoicos* γυναικοπρεπὲς *hoc eſſet. Quid quod Æthiop.* ገነየ *fere idem ſignificat, ſcil.* Subjectus, humilis, abjectus fuit?

Collationem Pentateuchi Hebraici cum Samaritico, multis ab hinc annis inſtituit Reverend. Uſſerius, & diſcrepantias annotavit, quas ut (ab ipſo habui) communicavit D. Tho. Combero S. T. D. Hic vero dum Pariſiis agebat, earum copiam fecit D. Morino, qui, ut in Præf. ejus ad Pentat. Samaritanum, in animo habuit, eas cum Bibliis magnis D. de Jay imprimere, licet poſtea conſilium mutaverit; unde hactenus lucem non viderunt. Cum vero nec Uſſerii, nec Comberi exemplar, (utriſque perditis,) nec aliud nanciſci poſſem, novam horum textuum collationem fieri neceſſarium erat, ut fidem de eis edendis ſolverem. In quo opere adjutores habui viros Doctiſſ. D. Edm. Caſtellum S. T. B. & D. Joh. Lightfoot S. T. D. quorum ille, Geneſin & ſex priora Exodi capitula contulit; hic Numeros, & Deuteronomium: reliqua, inter alia negotia innumera, ipſe horis ſucciſivis notavi. Cumque in multis conveniant inter ſe Codex Samariticus, & verſio Græca τῶν ο', ubi ab Hebræo diſcrepant, ne quicquam deeſſet, quod lectoris uſui inſerviret, etiam omnia loca ejuſmodi diligenter annotari curavimus. Quæ omnia ſacrarum literarum ſtudioſis haud ingrata fore ſpero.

B. Waltonus.

GENESIS.

CAP. I.

VERS. 11 מוריע [illegible] v. 14 מארת [illegible] *Ibidem* להבדיל [illegible] εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν. *Ibid.* לאחת [illegible] v. 15 למאורת [illegible] v. 16 המאורת [illegible] *ib.* הגדול [illegible] v. 20 יעופף [illegible] v. 21 התנינם [illegible] *ib.* למינהם [illegible] κατὰ γένη αὐτῶν. *ib.* עוף [illegible] v. 23 ירב [illegible] v. 24 וחיתו־ארץ [illegible] v. 26 כדמותנו [illegible] καὶ καθ' ὁμοίωσιν. v. 28 וכבשה [illegible] *ib.* חיה [illegible] v. 29 העץ [illegible] v. 30 רומש [illegible]

CAP. II.

Verſ. 1 השביעי [illegible] τῇ ἑβδόμῃ. v. 4 תולדת [illegible] *ibid.* ארץ ושמים [illegible] τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. v. 7 ויצר [illegible] *ibid.* האדם [illegible] v. 9 כל [illegible] v. 11 הסבב [illegible] *ib.* החוילה [illegible] v. 12 ההוא [illegible] *ib.* טוב [illegible] v. 19 מן [illegible] ὅτι ἐκ. *ib.* כל [illegible] v. 21 תחתנה [illegible] v. 22 ויבאה [illegible] v. 23 מאיש [illegible] v. 24 והיו לבשר [illegible] καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα. v. 25 ערומם [illegible]

CAP. III.

Ver. 3 העץ [illegible] v. 5 יודע [illegible] *ib.* יודעי [illegible] v. 6 להשכיל [illegible] *ib.* ויאכל [illegible] καὶ ἔφαγον. v. 7 עירמם [illegible] *ib.* עלה [illegible] *ib.* חגרת [illegible] v. 8 ויתחבא האדם [illegible] v. 9 [illegible] עירם [illegible] *ib.* ואירא [illegible] v. 10 קלך [illegible] איכה [illegible] *ibid.* ואחבא [illegible] v. 11 עירם [illegible] v. 12 הוא [illegible] v. 13 [illegible] *ib.* השיאני [illegible] v. 16 אל *prius.* [illegible] Καὶ τῇ. *ib.* וחרנך [illegible] *ib.* [illegible] בעצב [illegible] v. 18 תצמיח [illegible] v. 19 ואל עפר [illegible] v. 20 האדם [illegible] *ib.* הוא [illegible] v. 21 כתנות [illegible] v. 24 הכרבים [illegible]

CAP. IV.

Verſ. 4 ומחלבהן [illegible] καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. v. 7 תיטיב [illegible] v. 8 אחיו [illegible] τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Διέλθωμεν εἰς πεδίον. v. 9 אי [illegible] v. 10 דמי [illegible] αἵματος. *ibid.* צעקים [illegible] βοᾷ. v. 12 תסף תת [illegible] προσθήσει τήν. v. 14 אסתר [illegible] v. 16 נוד [illegible] v. 17 [illegible] v. 18 האונה [illegible] v. 25 ותקרא [illegible] v. 26 שם [illegible] הוחל [illegible]

CAP. V.

Verſ. 3 בצלמו [illegible] κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. v. 4. מאת [illegible] v. 6, & 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16 ויולד [illegible] v. 18 שנה ומאת שנה [illegible] v. 19 שמנה מאות שנה ויולד [illegible] v. 20 שתים וששים שנה ותשע מאות [illegible] v. 21 & 22 ויולד [illegible] שנה [illegible] v. 23 ויהי [illegible] καὶ ἐγένοντο. v. 25 שבע ושמונים שנה ומאת [illegible] v. 26 שתים ושמונים שנה [illegible] שנה ויולד [illegible] ושבע מאות שנה ויולד [illegible] v. 27 תשע וששים שנה ותשע מאות שנה [illegible] v. 28 שתים ושמנים שנה ומארת שנה ויולד [illegible] v. 29 ממעשנו [illegible] ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν. v. 30 ויולד חמש ותשעים שנה וחמש מאת שנה [illegible] v. 31 שבע ושבעים שנה ושבע מאת שנה [illegible] v. 32 ויולד נח את [illegible]

CAP. VI.

Verſ. 2 טבת [illegible] v. 3 לעלם [illegible] v. 4 וילדו [illegible] *ibid.* המה [illegible] *ver.* 5 מחשבת [illegible] v. 7 ועד עוף [illegible] ἕως πετεινῶν. *ib.* עשיתם [illegible] v. 9 תמים [illegible] v. 10 ויולד [illegible] v. 15 חמשים [illegible] καὶ πεντήκοντα. v. 16 ושלשים [illegible] v. 19 החי [illegible] *ibid.* מכל בשר [illegible] καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός. *ib.* להחית [illegible] *ib.* ונקבה יהיו [illegible] v. 20 מהעוף [illegible] *ibid.* מכל רמש [illegible] *ibid.* למינהו [illegible] κατὰ γένος αὐτῶν.

CAP. VII.

Ver. 1 לנח יהוה [illegible] *ver.* 2 הטהורה [illegible] *ibid.* הוא שנים איש ואשתו [illegible] ἄρσεν καὶ θῆλυ. *ibid.* גם [illegible] δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ. *verſ.* 3 הטהורה [illegible] *ib.* השמים [illegible] τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν. v. 8 [illegible] *ibid.* וכל [illegible] καὶ ἀπὸ πάντων. v. 9 אלהים [illegible] v. 11 המה [illegible] *ibid.* מעינת [illegible] *ib.* לארבת [illegible] *ib.* שש [illegible] v. 13. ושם וחם [illegible] Σὴμ, Χάμ. v. 15 הבשר [illegible] v. 16 [illegible] v. 23 ועד עוף [illegible] זכר ונקבה [illegible]

CAP. VIII.

Verſ. 2 מעינת [illegible] *ib.* וארבת [illegible] v. 3 הלוך ושוב [illegible] *ib.* מקצה [illegible] v. 4 אררט [illegible] v. 5 הלוך וחסור [illegible] *ibid.* החדש [illegible] *ver.* 7 ויצא יצוא ושוב [illegible] v. 9 ידו [illegible] v. 11 עלה [illegible] v. 12 שוב [illegible] v. 13 בראשון [illegible] *ver.* 17 כל [illegible] Καὶ πάντα. *ibid.* תוצא [illegible] v. 19. כל [illegible] Καὶ πάντα. *ib.* כל־הרמש וכל העוף [illegible] καὶ πᾶν πετεινόν, καὶ πᾶν ἑρπετόν. v. 20. עלת [illegible] v. 21 אסף [illegible] *ib.* לקלל עוד [illegible] ἔτι καταράσασθαι. *ibid.* אסף [illegible] v. 22 וקר וחם וקיץ וחרף ויום [illegible] ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν.

CAP. IX.

Verſ. 2 ומוראכם וחתכם [illegible] *ib.* נתנו [illegible] δέδωκα. v. 3 את כל [illegible] v. 5 חיה [illegible] *ib.* ומיד [illegible] *ibid.* כל בשר [illegible] v. 6 האדם [illegible] v. 7 שרצו [illegible] v. 11 [illegible] v. 12 ובינכם [illegible] *ib.* לשחת [illegible] עוד [illegible] *ib.* חיה [illegible] v. 15 בכל [illegible] *ib.* [illegible] *ib.* לשחת [illegible] v. 16 וראיתיה [illegible] *ib.* לזכר [illegible] *ib.* [illegible] חיה [illegible] v. 17 הקימתי [illegible] *ver.* 18 היצאים [illegible] *ibid.* שם וחם [illegible] Σὴμ, Χάμ. v. 19 ומאלה [illegible] ἀπὸ τούτων. v. 21. אהלה [illegible] v. 23 וישימו [illegible] v. 24 וייקץ [illegible]

CAP. X.

Verſ. 1 ויולדו [illegible] *ib.* אחר [illegible] v. 2 ומדי [illegible] *ib.* ותבל ומשך [illegible] Θοβὲλ, καὶ Μοσόχ. *ver.* 3 וריפת [illegible] *ibid.* אלישה [illegible] *verſ.* 4 ודדנים [illegible] *verſ.* 5 בארצתם [illegible] v. 6 ופוט [illegible] *ibid.* למשפחתם [illegible] v. 7 [illegible] v. 8 ילד [illegible] *ib.* נמרד [illegible] v. 9 נבר [illegible] וסבתה [illegible] *ib.* כנמרד [illegible] v. 10 וכלנה [illegible] v. 11 ההוא [illegible] *ibid.* רחבת [illegible] v. 13 ענמים [illegible] v. 15 בכרו [illegible] v. 17 [illegible] τὸν Ἀρουκαῖον. v. 18 נפצו משפחות [illegible] הערקי [illegible] v. 19 מצידן באכה גררה עד עזה באכה סדמה ועמרה ואדמה וצבים עד לשע [illegible] v. 20 ללשנתם [illegible] *ib.* במשפחתם [illegible] *ibid.* בארצתם בגויהם [illegible] *ver.* 22 ולוד [illegible] v. 23 עוץ [illegible] *ibid.* וחול [illegible] *ib.* וגתר ומש [illegible] *ver.* 25 ילד [illegible] ἐγεννήθησαν. *ver.* 27 אוזל [illegible] *ibid.* הדורם [illegible]

[illegible] vers. 28 עובל [illegible] Εὐάλ. ver. 29 אופר [illegible] v. 31
[illegible] ללשנתם [illegible] ibid. בארצתם למשפחתם
[illegible] v. 32 משפחת [illegible] ibid. ומאלה [illegible] Ἀπὸ
τούτων. ib. הגוים [illegible] νῆσοι τῶν ἐθνῶν. ib. אחר [illegible]

CAP. XI.

Ver. 3 והחמר [illegible] ibid. לחמר [illegible] v. 4 נפוץ [illegible]
ver. 5 לראת [illegible] v. 6 יזמו [illegible] v. 7 שפתם [illegible]
ibid. ישמעו [illegible] v. 8 לבנות העיר [illegible]
[illegible] οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. ver. 9 שפת [illegible]
vers. 10 ויולד [illegible] ibid. אחר [illegible] μ 12 & 13
[illegible] v. 11 ובנות [illegible]
[illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 12 חמש ושלשים שנה [illegible]
[illegible] ἑκατὸν τριακονταπέντε ἔτη. ver. 13 וארבע מאות [illegible]
[illegible] τριακόσια. vers. 14 ושלח חי שלשים שנה ויולד [illegible]
[illegible] Καὶ ἔζησε Σαλὰ ἑκατὸν τριάκοντα
ἔτη, καὶ ἐγέννησε. v. 15 וארבע מאת שנה ויולד [illegible]
[illegible] τριακόσια—ἔτη, καὶ ἐγέννησεν. ib. ובנות [illegible]
[illegible] καὶ
ἀπέθανε. v. 16 ויולד ושלשים שנה [illegible]
ἑκατὸν τριάκοντα—ἔτη, καὶ ἐγέννησε. v. 17 שלשים שנה וארבע מאות שנה
ויולד [illegible] ἔτη διακόσια καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν. ibid. ובנות [illegible]
[illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 18 שלשים
שנה ויולד [illegible] τριάκοντα καὶ ἑκατὸν
ἔτη, καὶ ἐγέννησε. ver. 19 ומאתים שנה ויולד [illegible]
ibid. ובנות [illegible]
[illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 20 ושלשים [illegible]
ἑκατὸν τριάκοντα. ib. ויולד [illegible] v. 21 ומאתים שנה ויולד [illegible]
[illegible] ib. ובנות [illegible]
[illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 22 ויולד [illegible]
[illegible] ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε. v. 23 מאתים שנה ויולד [illegible]
[illegible] ibid. ובנות [illegible]
[illegible] καὶ ἀπέθανε. vers. 24 ועשרים
[illegible] ἑβδομήκοντα. ib. ויולד [illegible] v. 25 תשע־עשרה שנה
ובנות ib. [illegible] ומאת שנה ויולד
[illegible]
[illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 26 ויולד [illegible] v. 27 ואלה [illegible]
v. 30 ולד [illegible] v. 31 שרי כלתו [illegible] ib.
אברם בנו [illegible] ibid. ויצאו אתם [illegible]
καὶ ἐξήγαγεν αὐτούς. v. 32 ומאתים שנה [illegible]

CAP. XII.

Ver. 2 והיה [illegible] v. 3 ואברכה [illegible] ib. ומקללך [illegible]
καὶ τοὺς καταρωμένους σε. ib. משפחת [illegible] ver. 6 מורה [illegible]
v. 7 לזרעך [illegible] αὐτῷ, Τῷ σπέρματί σου. v. 8 אהלה [illegible]
v. 9 הלוך ונסוע [illegible] v. 11 את [illegible] v. 12 אתך [illegible]
bis. 13 את [illegible] v. 15 בית [illegible] v. 16 היטיב [illegible] ibid.
[illegible] ובקר וחמרים ועבדים ושפחת ואתנת
[illegible] v. 18 הוא [illegible] v. 19
הוא [illegible] ver. 20 לו [illegible] αὐτῷ, MS. A. addit καὶ Λὼτ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIII.

Vers. 3 אהלה [illegible] v. 4 בראשונה [illegible] v. 6 נשא
[illegible] v. 7 ישב [illegible] κατῴκουν. v. 8 תהי [illegible] v. 9 הלא
[illegible] ibid. השמאל [illegible] ibid. ואימנה [illegible] εἰς δεξιά.
ibid. הימין [illegible] ibid. ואשמאילה [illegible] εἰς ἀριστερά. v. 10
כלה [illegible] ib. צער [illegible] Ζόγορα. ver. 14 צפנה [illegible] ver. 18
ויאהל [illegible] ib. באלני [illegible]

CAP. XIV.

Ver. 2. ושמאבר [illegible] ib. שנאב [illegible] καὶ μετὰ Σενναάρ.
v. 4 ושלש [illegible] v. 5 רפאים בעשתרת [illegible]
vers. 6 בהררם [illegible] ἐν τοῖς ὄρεσι. ibid. פארן [illegible]
v. 7 הוא [illegible] ib. בחצצן [illegible] v. 8 צביים [illegible] ibid.
הוא [illegible] ver. 10 בארת בארת חמר [illegible]
ib. ועמרה [illegible] καὶ βασιλεὺς Γομόῤῥας. ibid. שמה [illegible] ibid.
הרה [illegible] v 11 רכש [illegible] v. 12 ואת רכשו [illegible]
ibid. וילכו [illegible] v. 13. באלני [illegible] ib. ענר [illegible] v. 16
הרכש [illegible] ibid. ורכשו [illegible] ver. 17 שוה [illegible] v. 19
[illegible] ויברכהו ויאמר ברוך אברם
[illegible] Καὶ εὐλόγησε τὸν Ἄβραμ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένος Ἄβραμ. v 21 תן
[illegible] ib. והרכש [illegible] v. 22 ידי [illegible] ibid. אל יהוה
[illegible] v. 23 שרוך [illegible] ib. ואם [illegible] ibid. אני העשרתי
[illegible] v. 24 ענר אשכל [illegible]

CAP. XV.

Ver. 1 הרבה [illegible] v. 2 הולך ערירי [illegible] ver. 3 יורש
[illegible] κληρονομήσει. v. 5 השמימה [illegible] v. 9 קחה [illegible] v. 10
הצפר [illegible] τὰ ὄρνεα. v. 13 ידע [illegible] Γινώσκων. v. 14 יעבדו
[illegible] ib. ברכש [illegible] v. 15 תקבר [illegible] v. 16 ישובו
[illegible] ver. 19 הקדמני [illegible] ver. 21 ואת הגרגשי [illegible]
[illegible] καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Γεργεσαίους.

CAP. XVI.

Ver. 6 שפחתך [illegible] ib. ותעניה [illegible] v. 8 אי [illegible]
ib. באת [illegible] ver. 9. נברחך [illegible] ib. והתעני [illegible]
ib. ידיה [illegible] v. 10 וזרעך [illegible] v. 11 הנך [illegible] ib. שמו [illegible]
[illegible] v. 12 פרא [illegible] v. 13. ראי [illegible] ib. ראי [illegible] ver. 14
קרא [illegible] v. 16 את [illegible]

CAP. XVII.

Vers. 1 תשעים שנה ותשע שנים [illegible] ibid.
והיה [illegible] v. 2 אותך [illegible] v. 5 את שמך [illegible] v. 6 והפרתי
[illegible] v. 8 ביניכם [illegible] v. 11 והיה [illegible] ib. ביניכם
[illegible] v. 13. יליד [illegible] v. 14 ונכרתה [illegible]
[illegible] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευθήσεται. ver. 16 וברכתיה
[illegible] ibid. מלכי [illegible] καὶ βασιλεῖς. v. 17 יולד [illegible]

ver. 18 לו [illegible] ver. 19 שרה [illegible] ἰδοὺ Σάῤῥα. ibid. לזרעו
[illegible] καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. v. 20 נשיאם [illegible] v. 24 שנה
[illegible] בהמלו v. 25 [illegible] בהמלו בשר

CAP. XVIII.

Vers. 1 באלני [illegible] v. 2 וישתחו [illegible] v. 3 בעיניך
[illegible] ib. תעבר [illegible] ib. עבדך [illegible] v. 4 והשענו
[illegible] v. 5 ואקחה [illegible] ibid. לבבכם [illegible] ib. אחר
[illegible] καὶ μετά. v. 7 לעשות אתו [illegible] v. 8 ובן [illegible]
v. 10 והוא [illegible] ἔσαι. v. 15 לא כי צחקת [illegible] v. 1
האנשים [illegible] vers. 17 אשר [illegible] v. 19
[illegible] Ἥξειν. ibid. יצוה [illegible] v. 20 ועקת [illegible]
v. 24 צדיקם [illegible] v. 25 חללה [illegible] ib. מעשת [illegible]
ibidem חללה [illegible] v. 26 הצדיקם [illegible] v. 28 הצדיקם
[illegible] v. 29 אולי [illegible] ibid. אעשה [illegible] ἀπολέσω. v. 30 אעשה [illegible] ἀπολέσω. v. 33 שב למקמו [illegible]

CAP. XIX.

Vers. 1 וישתחו [illegible] v. 2 ברחוב [illegible] v. 5 לו [illegible]
ibid. ונרעה [illegible] v. 6 אלהם [illegible] ibid. הפתחה [illegible]
[illegible] v. 7 תרעו [illegible] v. 8 אוציאה [illegible] ib. האל [illegible]
ibid. קרתי [illegible] v. 9 גש [illegible] ibid. האחר [illegible] ibid.
[illegible] ibidem. שפוט [illegible] ibidem. נרע [illegible] v. 12 אנשים
[illegible] ibid. עד [illegible] ib. ובנך [illegible] ib. הוצא [illegible]
המקום [illegible] τοῦ τόπου τούτου. v. 15 הנמצאת [illegible] v. 1
ויחזיקו [illegible] ib. בחמלה [illegible] ib. ויצאהו [illegible] ibid.
האנשים [illegible] v. 18 אלהם [illegible] v. 20 קרבה [illegible]
והוא [illegible] v. 33. ib. קיטר [illegible] bis. v. 29 בהשחת [illegible]
ib. ההפכה [illegible] ib. בהפך [illegible] ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον. v. 3
מצוער [illegible] bis. בנתיו posterius. [illegible] θυγατέρες αὐ
μετ' αὐτοῦ. v. 32 לכה [illegible] v. 33 ותשקין [illegible] v. 34
[illegible] v. 35 ותהרין [illegible] v. 36 ותשקין [illegible] v. 37
[illegible] v. 38 הוא prius. [illegible] ibid. שמו [illegible]

CAP. XX.

Vers. 1 ארצה [illegible] v. 2 הוא [illegible] v. 3 בחלם [illegible]
האשה [illegible] ibid. והוא בעלת [illegible] v. 5
[illegible] ibid. הוא [illegible] ib. גם הוא אמרה [illegible] ibid.
[illegible] v. 6 בחלם [illegible] ibid. אותך [illegible] ibid.
[illegible] v. 7 אשת [illegible] v. 8 האנשים [illegible]
τες οἱ ἄνθρωποι. v. 9 יעשו [illegible] v. 11 כי אמרתי [illegible]
[illegible] v. 12 אמנם [illegible] ibid. בת אבי הוא [illegible]
[illegible] v. 13 התעו [illegible] ἐξήγαγε. ib. אבי [illegible]
ibid. חסדך [illegible] ib. תעשי [illegible] v. 14 צאן [illegible]
[illegible] χίλια δίδραχμα, καὶ πρόβατα. ibid. ושפחת [illegible] v.
לך [illegible] ibid. לכל [illegible] καὶ πάσαις. ibid. אתך [illegible] ibid.
[illegible] ibid. ונכחת [illegible] v. 17 אמהתיו [illegible] v. 18
[illegible]

CAP. XXI.

Vers. 7 היניקה [illegible] ibid. בן [illegible] v. 1 יצחק [illegible]
Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. v. 10 האמה [illegible] v. 12 בקלה [illegible] v. 13
האמה [illegible] τῆς παιδίσκης ταύτης. v. 14 שכם [illegible] v. 15
השיחם [illegible] v. 16 הרחק [illegible] ibid. קלה [illegible] v. 17
מה לך [illegible] v. 18 והחזיקי [illegible] v. 19 רבה [illegible] v. 23 השבעה
[illegible] ibid. ולנכדי [illegible] ib. כחסד [illegible] ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην. ib. נרתה [illegible] v. 24 אשבע [illegible] v. 25 והוכח [illegible]
v. 28 את שבע כבשת [illegible] ibid. הצאן [illegible] v. 29
אל אברהם [illegible] ibidem. כבשת [illegible] ibidem. לבדנה
[illegible] v. 30 ויאמר [illegible] Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ. ibid.
כבשת [illegible] v. 33 אשל [illegible] Ἀβραὰμ ἄρουραν. ibid.
עולם [illegible]

CAP. XXII.

Vers. 2. יחידך [illegible] ib. המריה [illegible] ib. לעלה [illegible]
v. 3 עלה [illegible] v. 5 ונשתחוה [illegible] ib. ונשובה [illegible]
v. 8 השה [illegible] ver. 12 תעש [illegible] ib. יחידך [illegible] v. 12
לעלה [illegible] v. 14 שם [illegible] v. 16 יחידך [illegible]
τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. v. 18 בקלי [illegible] v. 20 הוא [illegible] ver. 22
פלדש [illegible] v. 23 ילד [illegible] ver. 24 ראומה [illegible] ibid.
הוא [illegible]

CAP. XXIII.

Ver. 2 ארבע הוא [illegible] Ἀρβόκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ
κοιλώματι. αὕτη ἐστί. ibid. ולבכתה [illegible] v. 5 מתי [illegible]
לו [illegible] Μή. ver. 6 קבור [illegible] v. 7 וישתחוה [illegible] ver. 8
יש את [illegible] ibid. צחר [illegible] ver. 9 בתככם [illegible]
ver. 13 וישתחו [illegible] ib. שמה [illegible] v. 14 לו [illegible] Οὐχί.
ver. 15 מאת [illegible] ver. 17 לפני [illegible] ibid. גבלו [illegible]
v. 19 הוא [illegible]

CAP. XXIV.

Ver. 3 יושב [illegible] v. 4 כי אל [illegible] Ἀλλ' ἢ εἰς. v. 8 חשב
[illegible] v. 11 אל באר [illegible] ib. השאבת [illegible] v. 12
הקרה [illegible] ver. 13 יצאת [illegible] v. 14 16 28 55 57 הנער
[illegible] v. 14 הכחת [illegible] ib. ארני [illegible] ἔλεος τῷ
μου Ἀβραάμ. v. 15 לדבר [illegible] λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ.
[illegible] v. 16 טבת [illegible] ib. העינה [illegible] v. 17 הגמיאיני
v. 18 ותרד [illegible] ver. 19 להשקתו [illegible] ibid. לשתת
[illegible] v. 20 ותער כדה אל השקת [illegible]
ib. הבאר [illegible] v. 21 משתאה [illegible] ib. מחריש [illegible]
καὶ παρεσιώπα. v. 22 לשתת [illegible] ib. משקלו [illegible]
[illegible] v. 23 את [illegible] ib. בית [illegible] v. 25 מספוא [illegible]
ib. גם [illegible] ib. ללון [illegible] ver. 26 וישתחו [illegible] v. 28 הצמדים
ותגר [illegible] v. 30 כראת [illegible] ἡνίκα εἶδε. ibid. וכסף
[illegible] v. 31 בוא [illegible] v. 32 ומספוא [illegible] v. 35 ibid.
[illegible] ib. ועבדים [illegible] παῖδας. ibid. ושפחת [illegible]
ונמלים [illegible] καμήλους. v 36 וקנתה [illegible] τὸ γηρᾶσαι αὐτήν.

GEN.

v. 38 אם לא אל ࠊࠉ ࠀࠌ ࠀࠋ 'Ἀλλ' εἰς. v. 39 אלי ࠀࠅࠋࠉ ver. 41 תנקה ࠕࠍࠒࠉࠄ ib. נקי ࠍࠒࠉࠄ v. 42 ואבא ࠅࠀࠁࠅࠀ v. 43 השקיני ࠄࠔࠒࠍࠉ (& ſic ver. 45) ibidem מכדך ࠌࠊࠃࠄ ver. 44 הוא ࠄࠉࠀ ib. הכיח ࠄࠅࠊࠉࠇ v. 45 העינה ࠄࠏࠉࠍ ib. נא ࠍࠀ ib. ואשם ࠅࠀࠔࠉࠌ v. 46. ואשת ࠅࠀࠔࠕ v 47 את ࠀࠕ ib. ואשם ࠅࠀࠔࠉࠌ v. 48. ואשתחוה ࠅࠀࠔࠕࠇࠅࠄ v. 49. ימין ࠉࠌࠉࠍ ibid. שמאל ࠔࠌࠀࠋ v. 50 או טוב ࠅࠈࠅࠁ v. 52 וישתחו ࠅࠉࠔࠕࠇࠅ v. 53 העבד ࠄࠏࠁࠃ ibid. ומגדנת ࠅࠌࠂࠃࠍࠕ ver. 54 ויקומו ࠅࠉࠒࠌࠅ ibid. שלחני ࠔࠋࠇࠅࠍࠉ v. 55 ויאמר ࠅࠉࠀࠌࠓࠅ Εἶπεν δὲ. ib. או עשור ࠀࠅ ࠏࠔࠓ ib. אחר ࠅࠀࠇࠓ ϰαὶ μετὰ ταῦτα. ver. 56 אלהים ࠉࠄࠅࠄ ibid. דרכי ࠃࠓࠊࠉ ibid. אדני ࠀࠃࠍࠉ ࠀࠋ πρὸς τὸν κύριόν μου. ver. 57 את ࠀࠕ v.60 ונשאלה ࠅࠍࠔࠀࠋࠄ v.58 אליה ࠋࠄ v. 59 מנקתה ࠌࠍࠉࠒࠕࠄ ib. בא מבוא באר ࠁࠀ ࠌࠁࠅࠀ ࠁࠀࠓ v.62 ורעד ࠅࠓࠏࠃ ib. שנאיו ࠔࠍࠀࠉࠅ ib. יושב ࠉࠔࠁ ࠀࠄࠌࠃ Διαπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ. ibid. ויבאה ࠅࠉࠁࠀࠄ verſ. 63 גמלים ࠂࠌࠋࠉࠌ verſ. 65 הלזה ࠄࠋࠆࠄ verſ. 67 ࠅࠉࠁࠀࠄࠅ

CAP. XXV.

Verſ. 2. זמרן ࠆࠌࠓࠍ v. 3 ילד ࠉࠋࠃ ib. אשורם ࠀࠔࠅࠓࠉࠌ ibid. וחנך ࠅࠇࠍࠅࠊ ibid. ולטושם ࠅࠋࠈࠅࠔࠉࠌ v. 4 ועפר ࠅࠏࠐࠓ ibid. לנחק ࠋࠉࠑࠇࠒ v. 6 מתנת ࠌࠕࠍࠅࠕ v. 5 ליצחק ࠋࠉࠑࠇࠒ 'Ισαὰκ τῷ ὑῷ αὐτοῦ. v. 6 קדם ࠒࠃࠌ ibid. v. 8 ושבע ࠅࠔࠁࠏ ࠉࠌࠉࠌ ϰαὶ πλήρης ἡμερῶν. ibid. עמו ࠏࠌࠅ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ver. 9 צחר ࠑࠇࠓ v. 10 קבר ࠒࠁࠓ v. 12 לתלדתם ࠋࠕࠅࠋࠃࠅࠕࠌ verſ. 13 בשמתם ࠁࠔࠌࠅࠕࠌ ibid. תלדת ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ ibid. בכר ࠁࠊࠅࠓ ib. נבית ࠍࠁࠉࠅࠕ ib. וקדר ࠅࠒࠃࠓ ibid. ואדבאל ࠅࠀࠃࠁࠀࠋ verſ. 15 חדר ࠇࠃࠃ ibid. נפיש ࠍࠐࠉࠔ καὶ Ναφὲς. ver. 16 בחצריהם ࠁࠇࠑࠓࠉࠄࠌ ibid. שמתם ࠔࠌࠅࠕࠌ ibid. ובטירתם ࠅࠁࠈࠉࠓࠅࠕࠌ ib. נשיאם ࠍࠔࠉࠀࠌ v. 17 עמיו ࠏࠌࠅ τὸ γένος αὐτοῦ. v. 21 ליהוה ࠋࠉࠄࠅࠄ ibid. הוא ࠄࠉࠀ ver. 23 בבטנך ࠁࠁࠈࠍࠊ ib. צעיר ࠑࠏࠉࠓ v. 24 תומם ࠕࠀࠅࠌࠉࠌ v. 26 הלעיטני ࠄࠋࠏࠉࠈࠍࠉ ver. 28 ציד ࠑࠉࠃࠅ θήρα αὐτοῦ. ver. 30 ויקרא ࠅࠉࠒࠓࠀࠅ ib. האדם ࠄࠀࠃࠅࠌ v. 32 בכרה ࠁࠊࠅࠓࠄ v. 33 השבעה ࠄࠔࠁࠏࠄ ࠋࠉ ࠅࠉࠔࠁࠏ

CAP. XXVI.

Ver. 1 הראשון ࠄࠓࠀࠔࠅࠍ v. 3 נור ࠂࠓ ib. הארצת ࠄࠀࠓࠑࠅࠕ ib. האל ࠄࠀࠋࠄ v. 4 הארצת ࠄࠀࠓࠑࠅࠕ ib. האל ࠄࠀࠋࠄ ver. 5 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ ࠀࠁࠉࠊ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς. ibid. חקותי ࠇࠒࠅࠕࠉ v. 7 לאשתו ࠋࠀࠔࠕࠅ ࠏࠋ ibid. הוא ࠄࠉࠀ ib. אשתי ࠀࠔࠕࠉ ࠄࠉࠀ γυνή μου ἐςί ib. יהרגני ࠉࠄࠓࠂࠅࠍࠉ ib. הוא ࠄࠉࠀ v. 8 ויהי כי ࠅࠉࠄࠉ ࠊࠉ ࠅࠉࠔࠁ ver. 9 הוא bis. ࠄࠉࠀ v. 11 העם ࠏࠌࠅ τῷ λαῷ αὐτοῦ. v. 12 ההוא ࠄࠄࠉࠀ v. 13 הלוך ࠄࠋࠊ v. 15 & 18 הבארת ࠄࠁࠀࠓࠅࠕ כשמרת ver. 18 בימי אברהם ࠏࠁࠃࠉ ࠀࠁࠓࠄࠌ οἱ παῖδες Ἀβραάμ. ib. אחרת ࠀࠇࠓࠅࠕ v. 21 ࠏࠔࠉࠊ v. 22 ויחפר ࠅࠉࠇࠐࠓࠅ ib. אחרת ࠀࠇࠓࠅࠕ ib. רחבות ࠓࠇࠅࠁࠅࠕ verſ. 25 אהלה ࠀࠄࠋࠅ ver. 27 אלהם ࠀࠋࠉࠄࠌ ver. 28 תהי ࠕࠄࠉ ib. בינתינו ࠁࠉࠍࠅࠕࠉࠍࠅ ib. ver. 29 רעה ࠓࠏ ib. אתה עתה ࠏࠕࠄ ࠀࠕࠄ ib. בינינו ࠁࠉࠍࠉࠍࠅ לאחיו ࠋࠓࠏࠄࠅ τῷ πλησίον. v. 34 אילן ࠀࠉࠋࠅࠍ ib. החתי posterius. ࠄࠇࠕࠉ ib. ותהיין ࠅࠕࠄࠉࠍࠄ

CAP. XXVII.

Ver. 1 ותכהין ࠅࠕࠊࠄࠉࠍࠄ ib. מראת ࠌࠓࠀࠅࠕ ib. הגדל ࠄࠂࠃࠅࠋ ver. 3 תליך ࠕࠋࠉࠊ ibid. צידה ࠑࠉࠃ ibid. צידה ࠑࠉࠃ ver. 4 והביאת ࠅࠄࠁࠀࠕ v. 7 הביאה ࠄࠁࠀ ibid. ואברככה ࠅࠀࠁࠓࠊࠊ ver. 8 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 9 טבים ࠈࠅࠁࠉࠌ ver. 10 בעבר ࠁࠏࠁࠅࠓ v. 13 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 15 הגדל ࠄࠂࠃࠅࠋ ib. החמדת ࠄࠇࠌࠅࠃࠅࠕ v. 16 ערת ࠏࠅࠓࠅࠕ ver. 17 צואריו ࠑࠅࠀࠓࠅ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ. v. 19 שבה ࠔࠁ ver. 21 ואמשך ࠅࠀࠌࠔࠊ v. 22 וימשהו ࠅࠉࠌࠔࠄ ib. הקל ࠄࠒࠅࠋ v. 23 שערת ࠔࠏࠓࠅࠕ ver. 24 אתה ࠀࠕࠄ v. 25 השדה ࠄࠔࠃ ib. ואכלה ࠅࠀࠊࠋ v. 27 ראה ࠓࠀ ib. הנשה ࠄࠍࠔࠄ ἀγροῦ πλήρης. ver. 28 תירש ࠕࠉࠓࠅࠔ v.29 וישתחו ࠅࠉࠔࠕࠇࠅࠅ ib. יקם ࠉࠒࠅࠌ ib. הוה ࠄࠉࠄ ib. ומברכך ࠅࠌࠁࠓࠊࠊ v. 31 אפוא הוא הצד ࠀࠐࠅ ࠄࠉࠀ ࠄࠑࠃ ib. בעבר ࠁࠏࠁࠅࠓ v. 32 לו ࠋࠅ v. 33 גם ࠂࠌ ibid. כשמע ࠊࠔࠌࠏ ࠅࠉࠄࠉ Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν. ver. 35 ברכתך ࠁࠓࠊࠕࠊ ver. 36 הכי ࠄࠊࠉ ibid. בכרתי ࠁࠊࠅࠓࠕࠉ ver. 38 הוא ࠄࠉࠀ ibid. קלו ࠒࠅࠋࠅ v. 39 הנה ࠄࠍࠄ ibid. ומטל ࠅࠌࠈࠋ ib. מעל ࠌࠏࠋ v. 40 תריד ࠕࠓࠉࠃ ibid. שוב ࠔࠁ ver. 41 הגדל ࠄࠂࠃࠅࠋ v. 43 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 45 עלו ࠏࠋࠅ ࠔࠅࠁ

CAP. XXVIII.

Ver. 2 ביתה ࠁࠉࠕ v. 4 לך ࠋࠊ ࠀࠁࠉࠊ τοῦ πατρός μου (MS. A. σου) σοί. ibid. לרשתך ࠋࠓࠔࠕ κληρονομῆσαι. ibid. אלהים ࠉࠄࠅࠄ v. 9 עשו ࠏࠔࠅ ibid. אל ישמעאל ויקח ࠉࠔࠌࠏࠀࠋ ࠅࠉࠒࠇ ibid. נביות ࠍࠁࠉࠅࠕ ver. 10 וילך ࠅࠉࠋࠊ v. 11 מראשתיו ࠌࠓࠀࠔࠕࠉࠅ ver. 12 השמימה ࠄࠔࠌࠉࠌ ver. 14 וצפנה ࠅࠑࠐࠍ ibid. משפחת ࠌࠔࠐࠇࠅࠕ verſ. 16 וייקץ ࠅࠉࠒࠑ ver. 18 מראשתיו ࠌࠓࠀࠔࠕࠉࠅ ver. 19 לוז ࠋࠅࠆ ibid. לראשנה ࠋࠓࠀࠔࠅࠍࠄ v. 20 הולך ࠄࠋࠊ

CAP. XXIX.

Ver. 1 ארצה ࠀࠓࠑ v. 2 ההוא ࠄࠄࠉࠀ ib. והאבן ࠅࠄࠀࠁࠍ v. 3 שמה ࠔࠌ ib. למקמה ࠋࠌࠒࠅࠌࠄ v. 7 ויאמר ࠅࠉࠀࠌࠓࠅ v. 8 העדרים ࠄࠏࠃࠓࠉࠌ τὰς ποίμνας. ver. 9 הוא ࠄࠉࠀ v. 11 קלו ࠒࠅࠋࠅ v. 12 ותגד ࠅࠕࠂࠃࠅ ver. 13 ויביאהו ࠅࠉࠁࠀࠄࠅ v. 19 שבה ࠔࠁ v. 21 אבואה ࠀࠁࠅࠀ v. 23 אליה ࠀࠋࠉࠄ ࠀࠋࠉࠅ πρὸς αὐτὸν Ἰακώβ. ver. 24 לה את ࠀࠕ ver. 25 הוא ࠄࠉࠀ ibid. הלא ࠄࠋࠅ v. 26 במקומו ࠁࠌࠒࠅࠌࠅ ver. 27 ונתנה ࠅࠀࠕࠍ καὶ δώσω. v. 32 שמו ࠀࠕ ࠔࠌࠅ v. 33 שמו ࠀࠕ ࠔࠌࠅ v. 34 ילוה ࠉࠋࠅࠄ v. 35 אודה ࠀࠅࠃࠄ

CAP. XXX.

Ver. 1 באחתה ࠁࠀࠇࠅࠕࠄ v.6 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v.8 נפתולי ࠍࠐࠕࠅࠋࠉ ib. נם ࠂࠌ ib. שמו ࠀࠕ ࠔࠌࠅ v. 15 בנך ࠁࠍࠊ ib. דודאי prius. ࠃࠅࠃࠀࠉ ibid. עמך ࠏࠌࠊ ibid. בנך ࠁࠍࠊ v. 16 תבוא ࠕࠁࠅࠀ ࠋࠉ ࠋࠉࠋࠄ ἐμίσθωσά σε. ibid. ההוא ࠄࠄࠉࠀ v. 18 שמו ࠀࠕ ࠔࠌࠅ v. 20 ובלון

ࠁࠋࠅࠍ v. 25 לארצי ࠋࠀࠓࠑࠉ v. 29 מקנך ࠌࠒࠍࠊ κτήνη σου. v. 31 הדבר ࠄࠃࠁࠓ ibid. ארעה ࠀࠓࠏࠄ v. 32 אעבר ࠀࠏࠁࠅࠓ ibid. הסר ࠄࠎࠓ ib. נקד bis. ࠍࠒࠅࠃ & ver. 33. v. 34 הן לו יהי כדברך ࠁࠉࠍࠅ v. 35 והטלאת ࠅࠄࠈࠋࠀࠅࠕ v. 36 בינו ࠁࠉࠍࠅ ἀνὰ μέσον αὐτῶν. Fini hujus verſus hæc ſequentia ſubjunguntur in Samarit. [illegible] ibid. ויחמו ࠅࠉࠇࠌࠅ ibid. בבאן ࠁࠁࠀࠍ ibid. חבאן ࠇࠁࠀࠍ v. 29 ויחמו ࠅࠉࠇࠌࠅ ibid. ותלדן ࠅࠕࠋࠃࠍ v. 40 אל עקד ࠀࠋ ࠏࠒࠅࠃ κριὸν διάλευκον. v. 41 והיה ࠅࠄࠉࠄ ibid. ושם ࠅࠔࠌ ἔθηκεν. v. 42 ישים ࠉࠔࠉࠌ ib. ועבדים ࠅࠏࠁࠃࠉࠌ v. 43 והיה העטפים ࠅࠄࠉࠄ ࠄࠏࠈࠅࠐࠉࠌ

CAP. XXXI.

Verſ. 1 הכבד ࠄࠊࠁࠅࠃ v. 2 איננו ࠀࠉࠍࠍࠅ ib. כתמל ࠊࠕࠌࠅࠋ v. 3 אבותיך ࠀࠁࠅࠕࠉࠊ ib. ולמולדתיך ࠅࠋࠌࠅࠋࠃࠕࠊ v. 5 איננו ࠀࠉࠍࠍࠅ ib. כתמל שלשם ࠊࠕࠌࠅࠋ ࠔࠋࠔࠅࠌ v. 6 ואתנה ידעתן ࠀࠕࠍ ib. להרע ࠋࠄࠓࠏ ib. אלהים ࠀࠋࠄࠉࠌ v. 7 והחלף ࠅࠄࠇࠋࠉࠐ ib. העתדים ࠄࠏࠕࠅࠃࠉࠌ v. 9 אלהים ࠉࠄࠅࠄ v. 10 וארא ࠅࠀࠓࠀࠄ ib. v. 12 כל העתדים ࠄࠏࠕࠅࠃࠉࠌ ࠀࠕ ࠊࠋ v. 13 אשר posterius. ࠀࠔࠓ καί. ibid. עתה ࠏࠕࠄ νῦν οὖν. v. 15 אכול ࠀࠊࠋ v. 16 אלהים ࠉࠄࠅࠄ בניו ib. אמר אלהים אליך ࠀࠌࠓ ࠋࠊ σοι εἴρηκεν ὁ Θεός. v. 17 ואת נשיו ࠀࠕ ࠍࠔࠉࠅ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ. v. 19 בנתי ࠁࠍࠕࠉ v. 20 בלי ࠁࠋࠉ v. 24 בחלם ࠁࠇࠋࠅࠌ v. 26 לנוו ࠋࠍࠅࠃ ולבנתי v. 27 נחבאת ࠍࠇࠁࠀࠕ ibid. ובכנור ࠅࠁࠊࠍࠅࠓ v. 28 ולבנתי ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉ ibid. עשו ࠏࠔࠉࠕ v. 29 אביכם ࠀࠁࠉࠊ τοῦ πατρός σου. v. 30 נכספתה ࠍࠊࠎࠐࠕ v.31 כי ࠊࠉ v.33 באהל ࠁࠀࠄࠋ ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον. ib. האמהת ࠄࠀࠌࠄࠅࠕ v.34 ותשמם ࠅࠕࠔࠌࠌ v. 35 לוא ࠋࠀ ibid. נשים ࠍࠔࠉࠌ ibid. ויחפש ࠅࠉࠇࠐࠔ v. 36 מה ࠌࠄ v. 37 כי ࠊࠉ Καὶ ὅτι. v. 39 מידי תבקשנה גנבתי יום ࠌࠉࠃࠉ ࠕࠁࠒࠔࠍࠄ ࠂࠍࠁࠕࠉ ࠉࠅࠌ παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας, καὶ κλέμματα. v. 42 לולי ࠋࠅࠋࠉ ib. יגיע ࠉࠂࠉࠏ ibid. ויוכח ࠅࠉࠅࠊࠇ v. 43 ולבנתי ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉ v. 47 לבניהן ࠋࠁࠍࠉࠄࠍ v. 45 וירימה ࠅࠉࠓࠉࠌࠄ v. 47 שהדותא ࠔࠄࠃࠅࠕࠀ v. 49 והמצפה ࠅࠄࠌࠑࠐࠄ ibid. v. 50 בנתי bis. ࠁࠍࠅࠕࠉ v. 51 יריתי ࠉࠓࠉࠕࠉ v. 53 בינך ࠁࠉࠍࠊ ib. ישפטו ࠉࠔࠐࠈࠅ κρίναι. ib. בינינו ࠁࠉࠍࠉࠍࠅ v. 55 ולבנותיו ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉࠅ ibid. אתהם ࠀࠕࠌ ibid. וישב ࠅࠉࠔࠁ

CAP. XXXII.

Verſ. 3 ארצה ࠀࠓࠑ v. 5 צאן ࠑࠀࠍ καὶ πρόβατα. v. 8 האחרת ࠄࠀࠇࠓࠕ ibid. לפליטה ࠋࠐࠋࠉࠈࠄ v. 9 לארצך ࠋࠀࠓࠑࠊ ib. ואיטיבה ࠅࠀࠉࠈࠉࠁ v. 11 אם על בנים ࠀࠌ ࠏࠋ ࠁࠍࠉࠌ v. 12 איטיב ࠀࠉࠈࠉࠁ ib. אתנת ࠀࠕࠍࠅࠕ ib. ועירם ࠅࠏࠉࠓࠌ v. 15 מיניקות ࠌࠉࠍࠉࠒࠅࠕ v. 17 הראשון ࠄࠓࠀࠔࠅࠍ v. 18 הוא ࠄࠉࠀ v. 20 אחרינו ࠀࠇࠓࠍࠅ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. v. 22 הוא ࠄࠉࠀ ib. ילדיו ࠉࠋࠃࠉࠅ ib. יבק ࠉࠁࠒ v.30 פניאל ࠐࠍࠉࠀࠋ v.31 צלע ࠑࠋࠏ v.32 הגשה bis. ࠄࠍࠔࠄ

CAP. XXXIII.

Verſ. 2 ילדיהן ראשנה ࠉࠋࠃࠉࠄࠍ ࠓࠀࠔࠍࠄ v. 3 וישתחו ࠅࠉࠔࠕࠇࠅࠅ ib. ולדיהן ࠅࠉࠋࠃࠉࠄࠍ v.5 את עיניו ࠀࠕ ࠏࠉࠍࠉࠅ v.6 ותגשן ࠅࠕࠂࠔࠍ ib. ותשתחוין ࠅࠕࠔࠕࠇࠅࠍ v. 10 כראת ࠊࠓࠀࠅࠕ ibid. ודפקום ࠅࠃࠐࠒࠅࠌ ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτά. v.13 עלות ࠏࠋࠅࠕ ibid. אבא ࠀࠁࠅࠀ v. 14 אתנהלה ࠀࠕࠍࠄࠋ v. 17 סכתה ࠎࠊࠅࠕ ibid. סכת ࠎࠊࠅࠕ v. 18 שלם ࠔࠋࠅࠌ

CAP. XXXIV.

Verſ. 3 הנער bis. ࠄࠍࠏࠓࠄ & verſ. 12. v. 4 חמור אביו ࠀࠁࠉࠄࠅ v. 5 והחרש ࠅࠄࠇࠓࠉࠔ v.10 וסחרוה ࠅࠎࠇࠓࠅ v.12 מאד מהר ࠌࠀࠃ ࠌࠄࠓ τὴν φερνὴν σφόδρα. ib. ומתן ואחנה ࠅࠌࠕࠍ ࠅࠀࠕࠍ v. 13 טמא ࠈࠌࠀࠅ ἐμίαναν. v. 14 אחתינו ࠀࠇࠕࠍࠅ ibid. הוא ࠄࠉࠀ v. 15 כמנו להמל ࠊࠌࠍࠅ ࠋࠄࠌࠅࠋ v.16 לעם ࠋࠏࠌ ὡς γένος. v. 18 בן חמור ࠁࠍ ࠇࠌࠅࠓ ibid. בנתם ࠁࠍࠅࠕࠉࠄࠌ v. 21 וישבו ࠅࠉࠔࠁࠅ οἰκείτωσαν. ibid. רחבת ࠓࠇࠅࠁࠕ ibid. v. 22 יאתו ࠉࠀࠕࠅ v. 23 מקנהם ࠌࠒࠍࠉࠄࠌ τὰ κτήνη αὐτῶν. ibid. נאותה ࠍࠀࠅࠕࠄ v. 27 בני ࠁࠍࠉ οἱ δὲ υἱοί. ibid. אחותם ࠀࠇࠅࠕࠌ v. 28 את ࠀࠕ Καὶ τά. v. 29 ואת כל ultimum. ࠊࠋ ࠀࠕ v. 30 להבאישני ࠋࠄࠁࠀࠉࠔࠍࠉ ib. בישב ࠁࠉࠅࠔࠁ ib. והכוני ࠅࠄࠊࠍࠉ v.31 יעשה את אחותנו ࠉࠏࠔࠅ ࠀࠕ ࠀࠇࠅࠕࠍࠅ χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

CAP. XXXV.

Ver. 2 בתככם ࠁࠕࠅࠊࠊࠌ ibid. והחליפו ࠅࠄࠇࠋࠉࠐࠅ v. 3 ונקומה ࠅࠍࠒࠅࠌ v. 4 האלה ࠄࠀࠋࠄ v. 5 סביבותיהם ࠎࠁࠉࠁࠅࠕࠉࠄࠌ v.7 נגלו ࠍࠂࠋࠅ ἐφάνη. v. 8 דברה ࠃࠁࠅࠓࠄ ibid. בכות ࠁࠊࠅࠕ v. 9 אתו ࠀࠕࠅ ࠀࠋࠄࠉࠌ αὐτὸν ὁ Θεός. v. 10 שמך עוד ࠔࠌࠊ ࠏࠅࠃ v. 17 בהקשתה ࠁࠄࠒࠔࠅࠕࠄ ibid. לך ࠋࠊ v. 18 שמו ࠀࠕ ࠔࠌࠅ ibid. בנימין ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ v. 19 הוא ࠄࠉࠀ v. 21 אהלה ࠀࠄࠋࠅ ibid. מהלאה ࠌࠄࠋࠀࠄ v. 22 ההוא ࠄࠄࠉࠀ v. 23 וזבלון ࠅࠆࠁࠅࠋࠍ v. 24 ובנימין ࠅࠁࠍࠉࠌࠉࠍ v. 26 ילד ࠉࠋࠃࠅ ἐγένοντο. v. 27 הוא ࠄࠉࠀ v. 29 עמיו ࠏࠌࠅ τὸ γένος αὐτοῦ.

CAP. XXXVI.

Verſ. 1 תלדות ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ v.3 בשמת ࠁࠔࠌࠕ ib. נביות ࠍࠁࠉࠅࠕ v. 4 ובשמת ࠅࠁࠔࠌࠕ v. 5 יעיש ࠉࠏࠅࠔ τὸν Ἰεούς. v. 6 אל ארץ מפני מגוריהם ࠌࠀࠓࠑ ࠊࠍࠏࠍ ࠌࠐࠍࠉ ἐκ τῆς γῆς Χαναὰν ἀπὸ προσώπου. v. 7 מגוריהם ࠌࠂࠅࠓࠉࠄࠌ v. 9 תלדות ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ v. 10 אלה ࠅࠀࠋࠄ Καὶ ταῦτα. ibid. בשמת ࠁࠔࠌࠕ v. 11 אומר צפו ࠀࠅࠌࠓ ࠑࠐࠉ v.13 נחת ࠍࠇࠕ ibid. בשמת ࠁࠔࠌࠕ v. 14 יעיש ࠉࠏࠅࠔ Ἰεούς. v. 15 אומר ࠀࠅࠌࠓ v. 16 אלוף קרח אלוף געתם ࠀࠋࠅࠐ ࠂࠏࠕࠌ v. 17 נחת ࠍࠇࠕ ibid. ibid. בשמת ࠁࠔࠌࠕ ver. 19 הוא ࠄࠉࠀ ver. 20 אלה ࠅࠀࠋࠄ Οὗτοι δέ. v. 22 לוטן ࠋࠅࠈࠍ v. 24. הימים ࠄࠉࠌࠉࠌ v. 25 דשן ࠃࠉࠔࠍ v.26 ויתרן ࠅࠉࠕࠓࠍ v.27 חעון ࠆࠏࠅࠍ καὶ Ζουκάμ. v. 28 אלה ࠅࠀࠋࠄ Οὗτοι δέ. ibid. עוץ וארן ࠏࠅࠑ ࠅࠀࠓࠍ v.30 דשן ࠃࠉࠔࠍ v.35 מדין ࠌࠃࠉࠍ v.39 הדר ࠄࠃࠃ ib. מהיטבאל ࠌࠄࠉࠈࠁࠀࠋ v.40 בשמתם ࠁࠔࠌࠅࠕࠌ ib. למקמתם ࠋࠌࠒࠅࠌࠅࠕࠌ ibid. למשפחתם ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠌ v. 43 למשבתם ࠋࠌࠔࠁࠅࠕࠌ

CAP. XXXVII.

Vers. 1 מגורי [illegible] *v.* 2 תלדות [illegible] *v.* 3 כתנת [illegible] *v.* 4 אחיו [illegible] τῶν υἱῶν αὐτοῦ. *v.* 5 ויוספו [illegible] *v.* 7 תסבינה [illegible] *ibid.* ותשתחוין [illegible] *v.* 8 המלך [illegible] *ibid.* משול [illegible] *ibid.* ויוספו [illegible] *ibid.* חלמתיו [illegible] *v.* 10 אל אביו [illegible] *ibid.* ואל אחיו [illegible] *ibid.* הבוא [illegible] *v.* 13 לכה [illegible] *v.* 14 ראה [illegible] *ib.* השבני [illegible] *v.* 16 אנכי [illegible] *v.* 17 שמעתי [illegible] ἤκουσα γὰρ αὐτῶν. *ibid.* אחר [illegible] *ibid.* בדתן [illegible] Δωθαείμ. *v.* 19 הלוה [illegible] *v.* 20 ונהרגהו [illegible] ἀποκτείνωμεν. *ibid.* ונשלכו [illegible] *ibid.* הברות [illegible] *ibid.* אכלתהו [illegible] *ibid.* יהיו [illegible] ἔσται. *v.* 21 ויצלהו [illegible] *v.* 22 אלהם [illegible] *v.* 23 ויפשיטו [illegible] *ib.* כתנתו *bis.* [illegible] *v.* 24 ויקחהו [illegible] *ibid.* הברה [illegible] *ibid.* רק [illegible] *v.* 25 ולט [illegible] *ibid.* הולכים [illegible] *v.* 27 תהי [illegible] *v.* 31 כתנת *bis.* [illegible] & 32 *bis:* 33 *semel.* *v.* 32 ויביאו [illegible] *ibid.* הוא [illegible] *v.* 33 ויכירה [illegible] *ibid.* בני [illegible] τοῦ υἱοῦ μου ἐστί. *ib.* אכלתהו [illegible] *v.* 35 אל [illegible] *ibid.* אבל [illegible] *v.* 36 והמדנים [illegible] Μαδιηναῖοι. *ibid.* אתו [illegible] τὸν Ἰωσήφ. *ibidem* אל מצרים [illegible]

CAP. XXXVIII.

Vers. 1 חירה [illegible] *v.* 3 ויקרא [illegible] *v.* 5 והיה [illegible] *ibid.* בכזיב [illegible] *v.* 6 בכורו [illegible] *v.* 8 והקם [illegible] *v.* 10 אשר [illegible] *v.* 12 וחירה [illegible] *v.* 13 לתמר [illegible] Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ. *v.* 14 ותכס [illegible] *ibid.* הוא *bis.* [illegible] *v.* 16 הבה [illegible] *v.* 18 לך [illegible] *ibid.* חתמך [illegible] *v.* 21 מקמה [illegible] ἐκ τοῦ τόπου. *ibid.* הוא [illegible] *v.* 23 נהיה לבוז [illegible] *v.* 24 כמשלש [illegible] *ibid.* לזנונים [illegible] *v.* 25 הוא *bis.* [illegible] *ibid.* החתמת [illegible] *ibid.* והפתילים [illegible] καὶ ὁ ὁρμίσκος. *v.* 27 תאומים [illegible] *v.* 28 ראשנה [illegible] *v.* 29 עליך [illegible] *ibid.* ויקרא [illegible] *ibid.* שמו [illegible] *v.* 30 ואחר [illegible] *ibid.* ויקרא [illegible]

CAP. XXXIX.

Vers. 1 הורדהו [illegible] *ibid.* שמה [illegible] *v.* 4 בעיניו [illegible] ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. *ibid.* יש [illegible] ὅσα ἦν. *v.* 5 הפקיד [illegible] *v.* 8 מה בבית [illegible] οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. *v.* 9 אותך [illegible] *ib.* את [illegible] *v.* 20 יום יום [illegible] ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. *v.* כהיום [illegible] *ibid.* הביתה [illegible] Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν. *ib.* מלאכתו [illegible] *v.* 12 בבגדו *bis.* [illegible] ἱματίων. MS. *A.* addit αὐτοῦ. & 13, 15, 16, 18. *v.* 13 וינס [illegible] ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν. *v.* 15 הרימתי [illegible] *ibid.* אצלי [illegible] *v.* 16 בוא [illegible] *v.* 18 כהרימי [illegible] *v.* 22 האסורים [illegible] *v.* 23 ואשר [illegible]

CAP. XL.

Vers. 2 האפים [illegible] *v.* 5 כפתרון [illegible] *v.* 8 אלהם [illegible] *v.* 9 בחלומי [illegible] *v.* 10 שריגם [illegible] *ibid.* כפרחת [illegible] *ibid.* הבשילו [illegible] *v.* 13 ונתת [illegible] *ib.* הראשון [illegible] *v.* 15 גנב [illegible] *v.* 16 בחלומי [illegible] *v.* 17 מן הסל [illegible] *v.* 19 ותלה [illegible] *ibid.* אותך [illegible] *ibid.* עץ [illegible] *v.* 20 הלדת [illegible] *v.* 21 הכוס [illegible]

CAP. XLI.

Vers. 2 עלת [illegible] *ibid.* ובריאת [illegible] *ibid.* ותרעינה [illegible] *v.* 4. רקת [illegible] *ibid.* יפת [illegible] *ibid.* והבריאת [illegible] *v.* 5. וטבת [illegible] *v.* 6 ושדופת [illegible] *v.* 7 והמלאות [illegible] *v.* 8 חלמו [illegible] *ibid.* פותר [illegible] *v.* 9 את פרעה [illegible] *v.* 10 אתי [illegible] ἡμᾶς. *v.* 11 ונחלמה [illegible] *ibid.* פתרן [illegible] *v.* 13 חלה [illegible] *v.* 14 וירצהו [illegible] *v.* 15 תשמע [illegible] *v.* 16 יענה [illegible] οὐκ ἀποκριθήσεται. *v.* 17 אל יוסף [illegible] *ibid.* הנני [illegible] *v.* 18 ויפת [illegible] *ibid.* ותרעינה [illegible] *v.* 19 כהנה [illegible] *v.* 20 הראשנות [illegible] *ib.* והבריאת [illegible] *v.* 21 ותבאנה [illegible] *ibid.* קרבנה *bis.* [illegible] *ibid.* ומראיהן [illegible] *ibid.* ואיקץ [illegible] *v.* 22 וארא [illegible] *ibid.* עלת [illegible] *ibid.* מלאת [illegible] *ibid.* וטבות [illegible] *v.* 23 צנמות [illegible] *ibid.* שדפות [illegible] *ib.* אחריהם [illegible] *v.* 24 ותבלען [illegible] *ibid.* הרקת [illegible] *ibidem.* הטבות [illegible] *v.* 26 פרת הטבת [illegible] [illegible] *ib.* הטבת [illegible] *v.* 27 והרעת [illegible] *ibid.* שדפות [illegible] *v.* 31 אחרי [illegible] *v.* 32 ועל השנות [illegible] *ibid.* לעשתו [illegible] *v.* 33 ירא [illegible] *ib.* וישיתהו [illegible] *v.* 34 יעשה [illegible] Καὶ ποιησάτω. *ib.* וחמש [illegible] *v.* 35 ויקבצו [illegible] *ibid.* אכל [illegible] *ibid.* השנים [illegible] ἑπτὰ ἐτῶν. *ibid.* הטבות [illegible] *ibid.* הבאת [illegible] *ibid.* ושמרו [illegible] φυλαχθήτω. *v.* 36 תהיין [illegible] *v.* 39 אותך [illegible] *v.* 42 רבד הזהב [illegible] *v.* 43 ויקראו [illegible] *ibid.* ונתון [illegible] καὶ κατέστησεν. *v.* 45 צפנת פענח [illegible] *v.* 48 אכל [illegible] *ibid.* היו [illegible] ἦν. *v.* 50 ילד [illegible] ἐγένοντο. *ib.* כהן און [illegible] *v.* 50 את שם [illegible] *ibid.* כל עמלי [illegible] *v.* 53 ותכלינה [illegible] *ibid.* היה [illegible] ἐγένοντο. *v.* 54 ותחלינה [illegible] *ibid.* רעב [illegible] *v.* 55 אשר [illegible] καὶ ὅ. *ibid.* תעשו [illegible] *v.* 56 על כל פני [illegible] ἐπὶ προσώπου πάσης. *ibid.* בהם [illegible] τοὺς σιτοβολῶνας. *ibid.* וישבר [illegible] *v.* 57 הארץ [illegible] αἱ χῶραι.

CAP. XLII.

Vers. 1 לבניו [illegible] *ibid.* תתראו [illegible] *v.* 2 הנה [illegible] *v.* 4 בנימין [illegible] *v.* 6 הוא [illegible] *ibid.* עם [illegible] *v.* 7 אלהם [illegible] *v.* 8 הכרהו [illegible] *v.* 9 אלהם [illegible] *v.* 10 ועבדיך [illegible] οἱ παῖδές σου. *v.* 11 נחנו [illegible] *v.* 12 אלהם [illegible] *v.* 14 אלהם [illegible] *ibid.* אלכם [illegible] *v.* 1[illegible] אחכם [illegible] אלהים [illegible] *v.* 19 אחד [illegible] *ibid.* שבר [illegible] *v.* 20 תביאו [illegible] *ib.* תמותו [illegible] *v.* 21 צרת [illegible] *ibid.* הצרה [illegible] *v.* 22 אמרתי [illegible] ἐλάλησα. *v.* 24 אלהם *bis.* [illegible] *v.* 25 כספיהם [illegible] *v.* 27 מספוא [illegible] *v.* 27 הנה [illegible] ἰδοὺ τοῦτο. *v.* 29 ויגידו [illegible] *v.* 30 הקרת [illegible] *v.* 32 אנחנו אחים [illegible] ἀδελφοί ἐσμεν. *ib.* האחד [illegible] *v.* 35 ויהי [illegible] *ib.* המה [illegible] *ver.* 36 אלהם [illegible] *ibid.* בנימן [illegible] *ver.* 38 שיבתי ביגון [illegible] שאולה [illegible]

CAP. XLIII.

Vers. 2 שבו [illegible] *v.* 3 העד [illegible] *v.* 7 הידוע [illegible] *ver.* 8 שלחה [illegible] *vers.* 9 הביאתי [illegible] *vers.* 10 התמהמהנו [illegible] *ver.* 11 אלהם [illegible] *ibid.* ולט [illegible] *ib.* ושקדים [illegible] *v.* 12 משנה הוא [illegible] *v.* 13 שובו [illegible] *v.* 14 אחר [illegible] *ibid.* בנימין [illegible] & *ver.* 15 *v.* 15 מצרים [illegible] εἰς Αἴγυπτον. *v.* 16 את בנימין [illegible] καὶ τὸν Βενιαμίν. *ver.* 18 בית [illegible] εἰς τὸν οἶκον. *ibid.* השב [illegible] *ibid.* ולקחת [illegible] τοῦ λαβεῖν. *ver.* 21 ונפתחה [illegible] *ibid.* נשב [illegible] *v.* 22 הורדנו, [illegible] *v.* 23 אביכם [illegible] τοῦ πατρὸς ὑμῶν. *ibid.* אלהם [illegible] *v.* 24 מספוא [illegible] *v.* 25 בוא [illegible] *ver.* 27 העודנו [illegible] *ver.* 28 הי [illegible] Καὶ εἶπεν, Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ Θεῷ. [illegible] *ver.* 29 בנימין [illegible] *ver.* 30 החדרה [illegible] *ib.* שמה [illegible] *v.* 32 וישימו [illegible] *ibid.* הוא [illegible] *v.* 33 הבכר [illegible] *ibid.* כבכרתו [illegible] *ib.* כצערתו [illegible] *ibid.* אל [illegible] *ver.* 34 אלהם [illegible] *ib.* בנימן [illegible] *ib.* ממשאות [illegible]

CAP. XLIV.

Vers. 3 המה [illegible] *v.* 4 הרחיקו [illegible] *ib.* אלהם [illegible] & *ver.* 6. *v.* 7 ויאמרו אליו [illegible] *v.* 8 כסף [illegible] *ibid.* השיבנו [illegible] *v.* 9 ומת [illegible] ἀποθνησκέτω. *ib.* וגם [illegible] *v.* 10 נקים [illegible] *v.* 11 ויורדו [illegible] *ib.* איש את [illegible] *v.* 12 בנימן [illegible] *v.* 13 שמלתם [illegible] *ibid.* ויעמס [illegible] καὶ ἐπέθηκαν &c. *ib.* וישבו [illegible] *v.* 15 כמני [illegible] *v.* 16 מה [illegible] *ver.* 20 וילד [illegible] *ver.* 21 הורדהו [illegible] *ver.* 23 תספון [illegible] *ver.* 24 אבי [illegible] πατέρα ἡμῶν. *ibid.* ונגד [illegible] *v.* 25 שבו [illegible] *ver.* 26 פני [illegible] *ver.* 28 האחד [illegible] *v.* 29 וקרהו [illegible] *v.* 31 הנער [illegible] τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν. *ib.* ביגון [illegible] *v.* 32 אבי [illegible] *v.* 33 יעל [illegible] *v.* 34 [illegible]

CAP. XLV.

Vers. 1 הוציאו [illegible] *ib.* מעלי [illegible] *v.* 2 קלו [illegible] *ibid.* וישמע [illegible] *v.* 6 הרעב [illegible] *v.* 7 לשום [illegible] *ib.* שארית [illegible] *ibid.* לפליטה [illegible] κατάλειψιν. *v.* 8 וישימני [illegible] *v.* 10 וצאנך [illegible] τὰ πρόβατά σου. *v.* 12 בנימין [illegible] *ibid.* [illegible] *ver.* 13 כבודי [illegible] *v.* 14 צוארי בנימין [illegible] τὸν τράχηλον Βενιαμίν. *ib.* צואריו [illegible] τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ. *v.* 15 [illegible] *ver.* 16 והקל [illegible] *ver.* 17 באו [illegible] *v.* 18 [illegible] *ver.* 19 צויתה [illegible] *ver.* 20 ועינכם [illegible] τοῖς ὀφθαλμοῖς. *ibid.* תחס [illegible] *ver.* 22 חלפות שמלת *bis.* [illegible] *ib.* ולבנימן [illegible] *v.* 23 מטוב [illegible] *ibid.* אתנת נשאת [illegible] *v.* 24 אלהם [illegible] & *ver.* 27. *ver.* 24 תרגזו [illegible] *ver.* 25 ארץ [illegible] εἰς γῆν. *ver.* 26 האמין [illegible]

CAP. XLVI.

Ver. 1 בארה [illegible] *ver.* 3 מרדה [illegible] *v.* 4 ידו [illegible] τὰς χεῖρας αὐτοῦ. *ver.* 6 מקנהם [illegible] τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. *ver.* 7 בנתיו ובנות [illegible] *ver.* 8 בכר [illegible] *v.* 9 וחצרן [illegible] & *ver.* 12. *v.* 12 ושלה [illegible] *ib.* וחמול [illegible] καὶ Ἰεμουήλ. *v.* 13 ופוה [illegible] *ibid.* ויוב [illegible] Ἀσούμ. *ibid.* ושמרן [illegible] *v.* 14 ובלון [illegible] *v.* 15 ובנותיו [illegible] *v.* 16 צפיון [illegible] Σαφών. *ib.* שוני [illegible] καὶ Σαυνίς. *ib.* ואצבן [illegible] *ib.* וארלי [illegible] *v.* 19 ובנימן [illegible] & *ver.* 21. *v.* 21 אחי [illegible] *ibid.* וחפים [illegible] *v.* 22 ילד [illegible] *ibid.* ארבעה עשר [illegible] *v.* 24 ויצר ושלם [illegible] *v.* 25 שבעה [illegible] *v.* 27 ילד [illegible] γενόμενοι. *v.* 28 להורת [illegible] *ib.* ויבאו ארצה [illegible] *v.* 29 וירא [illegible] *ibid.* צואריו [illegible] τὸν τράχηλον αὐτοῦ. *ibid.* צואריו [illegible] *v.* 30 ראותי [illegible] ἑώρακα. *ib.* את פניך [illegible] *v.* 31 ואמרה [illegible] *v.* 34 מנעורינו [illegible] *ib.* רעה [illegible]

CAP. XLVII.

Vers. 1 ויאמר [illegible] *ver.* 2 לקח [illegible] *ver.* 3 אחיו [illegible] τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ. *ib.* רעה [illegible] ποιμένες. *ib.* אבותינו [illegible] *v.* 4 מרעה [illegible] *ver.* 6 הוא [illegible] *ibid.* ויש [illegible] *ver.* 7 ויבא [illegible] *ver.* 9 מגורי [illegible] *ibid.* שני חיי [illegible] *ibid.* מגוריהם [illegible] *ver.* 13 ותלה [illegible] *ver.* 15 כסף *posterius.* [illegible] & *ver.* 16. *v.* 16 וארנה [illegible] *v.* 17 מקנהם [illegible] τῶν κτηνῶν αὐτῶν. *ib.* ההוא [illegible] & *ver.* 18. *v.* 19 ונהיה [illegible] *v.* 20 עלהם [illegible] *ver.* 21 העביר אתו לערים [illegible] κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας. *ibid.* ועד [illegible] ἕως. *ver.* 24 בתבואת [illegible] τὰ γενήματα αὐτῆς. *ibid.* חמישית [illegible] *ib.* הידת [illegible] *v.* 25 החיתנו [illegible] *v.* 26 לבדם [illegible] μόνον. *v.* 28 ויהי [illegible] καὶ ἐγένοντο. *v.* 29 ועשית [illegible] *v.* 30 כדברך [illegible] *v.* 31 השבעה [illegible] *ib.* וישתחו [illegible]

CAP. XLVIII.

Ver. 1 אחרי [illegible] *ver.* 3 בלוז [illegible] ἐν Λουζᾷ. *ver.* 4. מפרך [illegible] *v.* 7 מפדן [illegible] *ib.* רחל [illegible] Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου. *ibidem* לבא [illegible] *ibidem* אפרת [illegible] *ibidem* הוא [illegible] *v.* 8 אלה [illegible] ποῖοι. *v.* 10 כבדו מזקן [illegible] *ibid.* יוכל [illegible] *v.* 12 וישתחו [illegible] *v.* 14 ימינו [illegible] τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν. *ib.* וישת [illegible] *v.* 15 מעודי [illegible] *v.* 16 המלאך [illegible] *ib.* הנערים [illegible] τὰ παιδία ταῦτα. *v.* 17 יד [illegible] *v.* 18 הבכר [illegible] *v.* 20 ישמך [illegible]

CAP. XLIX.

Vers. 3 בכרי [illegible] *v.* 4 פחז [illegible] *ib.* תותר [illegible] *v.* 5 כלי [illegible] συνίλθεσα. *ver.* 6 בסדם [illegible] *ib.* תחד כבדי [illegible] *ibid.* וברצנם [illegible] *ver.* 7 ארור [illegible] *v.* 8 ידך [illegible]

[illegible] αἱ χεῖρές σε. ver. 9 גור [illegible] ibid. וכלביא [illegible] v. 10
עירה [illegible] ib. אסרי [illegible] v. 11 יקהת [illegible] ib. יבא [illegible]
[illegible] ib. סותה [illegible] ib. לבשו [illegible] ibid. אחנו [illegible] ib. [illegible]
חמר גרם [illegible] v. 14 אנית [illegible] Χαροποιοί. v. 13 חכלילי [illegible] v. 12
יהי [illegible] ver. 17 מנחה כי טוב [illegible] v. 15 [illegible]
[illegible] ינד והוא יגודנו [illegible] v. 18 שפיפן [illegible] ib. [illegible]
[illegible] שפר [illegible] v. 21 שלחה [illegible] ib. [illegible] v. 20 [illegible]
[illegible] v. 22 בנות צעדה [illegible] υἱός μου νεώτατος. v. 23 ורבו [illegible]
[illegible] ואת שדי [illegible] ver. 25 ורעי [illegible] v. 24 καὶ ἐνίσχυεν αὐτῷ.
v. 26 גברו [illegible] καὶ μωβὸς σου ὑπερίσχυσεν. ibid. הורי [illegible] ὀρέων.
v. 28 עד [illegible] ibid. בנימן [illegible] ver. 27 תהיין [illegible] ib.
אלהם [illegible] ib. אותם [illegible] v. 29 איש אשר [illegible] ibid. אותם [illegible]
[illegible] v. 30 עפרן [illegible] v. 31 שמה [illegible] ibid. שמה [illegible]
ibid. ושמה [illegible] v. 33 עמיו [illegible] τὸν λαὸν αὐτοῦ.

CAP. L.

Vers. 9. מצרים [illegible] vers. 5 השביעני [illegible] ib. לאמר
[illegible] כריתי [illegible] MS. A. πρὸ τοῦ τελευτῆσαι, λέγων. ib. [illegible]
השביעך [illegible] ver. 6 אבי [illegible] ibid. שמה [illegible] ibid.
[illegible] מצרים [illegible] ib. שמה [illegible] ib. הארץ [illegible] v. 11
[illegible] עפרן [illegible] v. 13 αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. v. 12 בניו לו [illegible]
מתו [illegible] ib. v. 16 אל [illegible] ver. 15 והשב [illegible] ver. 14 וישב [illegible]
כי [illegible] ibid. אלהם [illegible] v. 19 תאמרו [illegible] v. 17 [illegible]
לטבה ὁ δὲ Θεός. ibid. אלהים [illegible] ver. 20 התחרת [illegible]
אותם [illegible] ver. 21 להחית [illegible] ib. עשה [illegible] ib. [illegible]
בני שלשים ver. 23 εἰς τὴν καρδίαν. [illegible] על לבם [illegible] ibid. [illegible]
[illegible] v. 24 ואלהים [illegible] ib. על ברכי [illegible]
v. 25 והעלתם [illegible] ib. מזה [illegible] ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.
v. 26 ויישם [illegible]

EXODUS.

CAP. I.

Vers. 2 שמעון לוי [illegible] v. 3 יששכר זבולון [illegible]
[illegible] ib. ובנימן [illegible] v. 5 ויהי [illegible] Ἦσαν δέ. v. 9
[illegible] ver. 10 נתחכמה [illegible] vers. 11 וישימו [illegible]
ibidem ענתו [illegible] κακώσωσιν αὐτούς. ibidem ויבן [illegible] καὶ
ויעברו ibid. מסכנות [illegible] ib. פתם [illegible] v. 13 φκοδόμησαν.
[illegible] v. 14 בחמר [illegible] v. 15 למילדת [illegible] ib.
ותיראן [illegible] v. 16 העברית [illegible] v. 17 הוא וחיה [illegible]
[illegible] ib. המילדת [illegible] ib. ותחיין [illegible] v. 18
[illegible] ib. עשיתן [illegible] ib. מלך מצרים למילדת [illegible]
[illegible] ib. ותאמרן [illegible] v. 19 ותחיין [illegible] הדבר [illegible]
העברית [illegible] ib. המצרית [illegible] ib. המילדת [illegible] ibid.
[illegible] ib. אלהן [illegible] ver. 20 למילדת [illegible] ibid.
[illegible] ver. 21 המילדת [illegible] ver. 22 הילוד [illegible] וירב [illegible]
[illegible] ὃ ἐὰν τεχθῇ τοῖς Ἑβραίοις. ibid. היארה. תשליכו [illegible]
[illegible]

CAP. II.

Vers. 3 הצפינו [illegible] ib. לו תיבת [illegible] αὐτῷ ἡ μή-
τηρ αὐτοῦ θῖβιν. ib. ותתצב [illegible] ver. 4 בסוף [illegible] ib. לדעה
[illegible] v. 5 הסוף [illegible] v. 6 ותפתח [illegible] ib. ותראהו [illegible]
ὄψ. ib. עליו [illegible] αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ Φαραώ. ver. 7 לך bis.
[illegible] ibid. העברית [illegible] v. 9 הילכי [illegible] ib. והיניקהו
[illegible] ib. שכרך [illegible] ib. הילד [illegible] ibid. ותניקהו
[illegible] ver. 10 הילד [illegible] ib. ותבאהו [illegible] ib. שמו
[illegible] ibid. משיתהו [illegible] ver. 14 ושפט [illegible] v. 15
ותדלנה [illegible] v. 16 הרהטים [illegible] ib. צאן [illegible]
ver. 19 דלה דלה [illegible] vers. 20. ואיו [illegible] vers. 21
ויואל [illegible] ibid. צפרה [illegible] ibid. למשה [illegible]
Μωυσῇ γυναῖκα. ver. 23 ויאנחו [illegible] ibid. ויזעקו [illegible] ver. 24
נאקתם [illegible] ib. את secundum. [illegible] καί.

CAP. III.

Vers. 1 חרבה [illegible] ver. 2 מלאך יהוה אליו [illegible]
[illegible] αὐτῷ ἄγγελος κυρίου. ib. בלבת [illegible] v. 3 אסרה [illegible]
ib. הגדל [illegible] v. 4 יהוה [illegible] v. 5 נעליך [illegible] τὸ ὑπό-
δημα. ib. רגליך [illegible] v. 6 אביך [illegible] ib. אלהי יצחק [illegible]
[illegible] καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. v. 7 ראה [illegible] ibid. מכאביו [illegible] τὴν
ὀδύνην αὐτῶν. v. 8 וארד [illegible] ib. ולהעלתו [illegible] ib. ההוא
[illegible] ib. והחוי [illegible] καὶ Γεργεσαίων, καὶ Εὐαίων. v. 10
[illegible] ib. והוצא [illegible] καὶ ἐξάξεις. ver. 11 אוציא [illegible]
v. 13 אבותיכם [illegible] ib. אלהם [illegible] ver. 14 לבני [illegible]
[illegible] v. 15 אלהי יצחק [illegible] καὶ Θεὸς Ἰσαάκ ib. דר [illegible]
v. 16 וקני [illegible] τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν. ib. אלהם [illegible] ibid.
[illegible] καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. v. 17 והחתי [illegible] ib. והפרזי [illegible] יצחק
[illegible] καὶ Φερεζαίων, καὶ Γεργεσαίων. ib. והחוי [illegible] v. 18 נקרה
[illegible] συνκέκληται. ib. ועתה נלכה [illegible] πορευσόμεθα. v. 19. ולא
[illegible] v. 20 נפלאתי [illegible] ver. 21 ריקם [illegible] κενοί. v. 22.
[illegible] אשה משכנתה מגרת ביתה ושאלה [illegible]
ושמלת ib. [illegible]
[illegible]

CAP. IV.

Vers. 1 יאמינו [illegible] ibid. בקלי [illegible] vers. 3. השלכהו
[illegible] v. 5 יאמינו [illegible] ib. אלהי יצחק [illegible]
καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. vers. 6 ויוצאה [illegible] & vers. 7. ver. 7
[illegible] ib. לקל האת [illegible] bis. [illegible] ib. הראשון [illegible] יאמינו
ibid. והאמינו [illegible] v. 9 יאמינו [illegible] ibid. ישמעון [illegible]
ibid. לקלך [illegible] v. 10 משלשם [illegible] v. 11 ישום [illegible]
ibid. הלא [illegible] & vers. 14 v. 14 בלבו [illegible] v. 15 פיהו [illegible]
v. 17 האתת [illegible] v. 18 יתר [illegible] v. 19 שב [illegible] ibid.
ארצה [illegible] εἰς Αἴγυπτον. v. 20 החמר [illegible] ib. מצרים [illegible]
צפרה [illegible] v. 26 בכרך [illegible] v. 23 כל [illegible] v. 21 [illegible]
[illegible] ibid. למולת [illegible] v. 28 האתת [illegible] & ver. 30.
v. 29 וילך [illegible] v. 31 ויאמן [illegible]

CAP. V.

Vers. 2 בקלו [illegible] v. 3 במדבר Sam. legit [illegible] & ponit
post [illegible] v. 4 אלהם [illegible] ib. תפריעו [illegible] v. 5 עם [illegible]
ib. מסבלתם [illegible] v. 7 תאספון [illegible] ib. הלבנים [illegible]
ib. שלשם כתמל [illegible] ib. וקששו [illegible] v. 8 שלשם [illegible]
[illegible] v. 9 ואל [illegible] v. 10 ויאמרו [illegible] v. 13 אצים
[illegible] κατέσπευδον αὐτούς. ibid. התבן [illegible] τὸ
ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν. v. 14 עלהם [illegible] ibid. שלשם [illegible]
v. 17 נובהה [illegible] v. 18 עבדו [illegible] ib. לבנים [illegible]

v. 19 תגרעו [illegible] v. 20 מאת [illegible] v. 21 אלהם [illegible]
v. 22 הרעתה [illegible] ibid. למה posterius. [illegible]

CAP. VI.

Vers. 1 עתה [illegible] v. 2 אלהים [illegible] v. 3 וארא [illegible]
ibid. אל יצחק [illegible] καὶ Ἰσαάκ. v. 5 נאקת [illegible] ib. ואזכר
[illegible] v. 6 סבלת [illegible] v. 7 המוציא [illegible] ibid.
[illegible] v. 9 קשה [illegible] סבלות
[illegible]
[illegible] v. 14 אלה [illegible] Καὶ οὗτοι. ibid. בכר [illegible]
ibid. משפחת [illegible] & ver. 15,17,19,24,25. v. 15 וצחר [illegible]
v. 6 לתלדתם [illegible] & vers. 19. v. 16 וקהת [illegible] Καάθ.
v. 7 בני [illegible] Καὶ ἔτη υἱοί. 18 וחברון [illegible] Χεβρών. v. 20 משה
[illegible] τὸν Μωυσῆν καὶ Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. ib.
שבע [illegible] MS. A. ἕξ. v. 22 ואלצפן [illegible] καὶ Ἐλισαφάν. v. 24
אסיר [illegible] ibid. ואביאסף [illegible] v. 25 פנחס [illegible] v. 27
ממצרים [illegible] ἐκ γῆς Αἰγύπτου. v. 30 ישמע אלי [illegible]

CAP. VII.

Vers. 4 אלכם [illegible] ibid. בשפטים [illegible] מצרים
[illegible] πάντες οἱ Αἰγύπτιοι. ibid. את בני [illegible]
v. 8 ויאמר [illegible] v. 9 אלכם [illegible] ib. מופת [illegible]
σημεῖον ἢ τέρας. ibid. והשלך [illegible] ibid. יהי [illegible] καὶ ἔσται.
v. 10 אל פרעה [illegible] ἐναντίον Φαραώ. v. 11 וישליכו [illegible]
ibid. לתנינם [illegible] ib. מטתם [illegible] v. 13 אלהם
[illegible] v. 14 ויאמר [illegible] ib. העם [illegible] v. 15 הנה [illegible]
[illegible] ἰδοὺ αὐτός. ibid. המימה [illegible] v. 18 לשחת [illegible] ibid.
היאר posterius. [illegible]
(quæ sequuntur sunt eadem quæ in superioribus, v. 16, 17, 18, usq; ad [illegible])
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] v. 19 מטך [illegible] ibid. ידך [illegible]
נהרתם [illegible] ibid. על יאריהם [illegible] καὶ ἐπὶ τὰς διω-
ρυγὰς αὐτῶν. ibid. והיה [illegible] v. 20 במטה [illegible] τῇ ῥάβδῳ
αὐτοῦ. v. 22 בלטיהם [illegible] ib. אלהם [illegible] v. 24 לשתת
[illegible] v. 25 וימלא [illegible] καὶ ἀνεπληρώθησαν.

CAP. VIII.

Vers. 1 ואמרת [illegible] v. 3 ובבית ועל מטתך ובחדר משכבך
[illegible] καὶ εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοι-
τώνων σου, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σου, (ἐπὶ MS. A. εἰς) τοὺς οἴκους. ib. ובמשארותיך
[illegible] v. 4 ובכה [illegible] ib. sequentia non habentur in Hebr.
[illegible]
(deinde repetuntur eadem verba quæ in vers. 1, 2, 3, 4.) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] v. 7 החרטמים [illegible] ἐπαοιδοὶ
τῶν Αἰγυπτίων. ib. בלטיהם [illegible] ib. את deest in Sam. v. 8
ואשלחה [illegible] v. 9 לפרעה [illegible] ib. hæc desunt in Hebr.
[illegible] καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου. v. 10 כברך [illegible]
v. 13 מן [illegible] καὶ ἐν. v. 14 חמרם [illegible] v. 15 והכבד [illegible]
v. 16 מטך [illegible] τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου. v. 20 הנה יוצא המימה
[illegible] ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ. ibid. עמי
[illegible] v. 21 משליח [illegible] v. 23 האת [illegible] ib. sequentia
non sunt in Hebr. [illegible]
[illegible] (deinceps eadem verba repetuntur, quæ in vers. 20, 21, 22,
23.) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] v. 24 ובכל [illegible] ib. [illegible]
ibid. תשחת [illegible] καὶ ἐξωλοθρεύθη. v. 25 אל בשה [illegible] v. 26
נובח posterius. [illegible] v. 27 נלך [illegible] ibid. ובחנו [illegible]
v. יוצא [illegible] ἐξελεύσομαι. ibid. מעבדיו [illegible] καὶ ἀπὸ τῶν θερα-
πόντων σου. v. 31 מעבדיו [illegible] καὶ ἀπὸ MS. A. addit τῶν θερα-
πόντων αὐτοῦ.

CAP. IX.

Vers. 1 ודברת [illegible] v. 3 בחמרים בגמלים [illegible]
[illegible]

[illegible] ϗ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις, ϗ ἐν ταῖς καμήλοις. v. 5 הדבר [illegible] ib. ſequentia non habentur in Hebræo, [illegible] (deinceps eadem verba repetuntur, quæ in ver. 1,2,3,4,5, ad [illegible] exceptis hiſce, [illegible] initio verſ. 5) [illegible] ver. 7 ישראל [illegible] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ver. 8 מלא [illegible] ib. השמימה [illegible] ver. 9 ועל [illegible] ver. 10 השמימה [illegible] v. 12 אלהם [illegible] v. 14 אל [illegible] ib. כמני [illegible] v. 15 ואך אותך [illegible] v. 19 למן־היום הוסדה [illegible] ib. hæc ſequentia non ſunt in Hebr. [illegible] (deinceps repetuntur eadem verba quæ ſupra, a verſ. 13 uſque ad finem hujus verſus 19.) [illegible] &c. v. 21 אל [illegible] v 23 קלת [illegible] ib. ברד [illegible] v. 24 בכל־ארץ מצרים [illegible] ἐν Αἰγύπτῳ. v. 25 בכל־ארץ [illegible] ib. ועד [illegible] ἕως. ver. 27 קלת [illegible] v. 28 ואשלחה [illegible] ibid. תספון [illegible] ver. 29 את כפי [illegible] ib. הקלות [illegible] ver. 30. יהוה אלהים [illegible] τὸν Κύριον. v. 31 נכתה [illegible] ver. 33 הקלות [illegible] ib. ומטר [illegible] ver. 34 המטר והברד והקלת [illegible]

CAP. X.

Verſ. 1 שתי [illegible] v. 2 ולמען [illegible] Ὅπως. ib. אתתי [illegible] ib. יהוה [illegible] v. 3 ויבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו אליו [illegible] ib. לענת [illegible] ib. עמי [illegible] v. 4 בגבלך [illegible] v. 5 יוכל לראת [illegible] ib. כל־העץ [illegible] v. 6 hæc ſequentia non ſunt in Heb. [illegible] deinde repetuntur eadem quæ habentur ver. 3, 4, 5, & 6 hujus cap. in Samar. v. 8 ויושב [illegible] v. 9 ובבנותנו [illegible] v. 10 יהי [illegible] v. 11 לא כן [illegible] ver. 12 ידך [illegible] ib. אשר [illegible] τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, ὃν. ver. 13 מטהו [illegible] ib. נשא [illegible] v. 17 שא [illegible] προσεύξασθε. ib. והעתירו ליהוה [illegible] v. 19 ימה [illegible] v. 21 ידך [illegible] ib. חשך [illegible] v. 24 אל משה [illegible] Μωυσῆν ϗ Ἀαρών, λέγων. verſ. 25 ועלת [illegible] ver. 28 לך [illegible] ib. תסף [illegible] v. 22 אסף [illegible]

CAP. XI.

Verſ. 1 אחרי [illegible] ϗ μετά. v. 2 זהב [illegible] χρυσᾶ ϗ ἱματισμόν. v. 3 ויתן יהוה [illegible] ib. non eſt in Heb. [illegible] ϗ ἔχρησαν αὐτοῖς. ib. גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי־פרעה ובעיני העם: 4 ויאמר כה אמר יהוה hæc præcedentia habentur verſ. 7 hujus cap. in Samarit. ver. 4 כחצת [illegible] ibid. מצרים [illegible] v. 5 עד [illegible] ϗ ἕως. ib. הרחים וכל בכור בהמה: [illegible] τὸν μύλον, ϗ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους. v. 6 בכל־ארץ מצרים [illegible] ibid. כמהו [illegible] ib. וכמהו [illegible] v. 7 תדעון [illegible] εἰδῆς. ibid. [illegible] &c. ſunt in Heb. verſ. 3 & 4 hujus cap. uſque ad כחצת: hæc autem non ſunt in Heb. [illegible] quæ deinde ſequuntur in Samar. eadem ſunt, quæ ſupra in Heb. ver 4,5,6, & uſque ad finem verſus 7 hujus cap. v. 8 והשתחוו [illegible].

CAP. XII.

Ver. 2 חדשים ראשון [illegible] ver. 3 אל [illegible] ib. ישראל [illegible] υἱῶν Ἰσραήλ. ib. בעשר [illegible] ib. אבת [illegible] v. 4 הקרב [illegible] v. 5 הכבשים [illegible] v. 6 ישראל [illegible] υἱῶν Ἰσραήλ. v. 10 והנתר [illegible] v. 11 ומקלכם [illegible] ϗ αἱ βακτηρίαι MS. A. addit ὑμῶν. v. 12 ועד [illegible] ἕως. v. 13 לאת [illegible] ib. בהכתי [illegible] v. 15 עד [illegible] v. 16 וביום [illegible] v. 17 המצות [illegible] τὴν ἐντολὴν ταύτην. v. 18 בראשון [illegible] ib. האחד [illegible] ver. 19 ההוא [illegible] verſ. 20 כל [illegible] verſ. 22 אל [illegible] ibid. ואל [illegible] ϗ ἐπί. v. 23 לבא [illegible] ibid. [illegible] non habentur in Heb. v. 27 ויקד [illegible] verſ. 28 ואהרן [illegible] verſ. 29 עד [illegible] ver. 34 בשמלתם [illegible] v. 35 ושמלת [illegible] v. 37 רגלי [illegible] v. 39 עגת [illegible] v. 40 ישראל אשר ישבו במצרים [illegible] Ἰσραὴλ ἣν κατῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ϗ ἐν γῇ Χαναάν, MS. A addit αὐτοὶ ϗ οἱ πατέρες αὐτῶν. v. 43 ואהרן [illegible] v. 44 כסף ומלתה [illegible] v. 46 תוצא [illegible] ἐξοίσετε. ib. חוצה [illegible] ver. 48 אתך [illegible] πρὸς ὑμᾶς. ibid. לעשתו [illegible]

CAP. XIII.

Ver. 3 זכור [illegible] Μνημονεύετε. ib. ממצרים [illegible] ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ver. 4 היום אתם יצאים [illegible] tum utrumque Samarit. in noſtris, tum Hebræo-Samarit. in MS. Uſſ. claudit ſenſum verſus tertii cum voce [illegible], quod non animadvertit Interpres Lat. v. 5 יהוה [illegible] Κύριος ὁ Θεός σου. ib. והחתי [illegible] ib. והחוי והיבוסי [illegible] ϗ Εὐαίων, ϗ Ἰεβουσαίων, ϗ Γεργεσαίων, ϗ Φερεζαίων. verſ. 6 שבעת [illegible] ἕξ. ibid. מצת [illegible] verſ. 7 ולא [illegible] οὐκ. ובאך יהוה [illegible] εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου. ib. ארץ [illegible] v. 13 חמר [illegible] ibid. תפדה [illegible] ver. 15 ועד [illegible] ἕως. ibid. בני [illegible] ib. והיה לאות [illegible] ib. ידכה ולטוטפת [illegible] ibid. הוציאנו [illegible] ἐξήγαγέ σε. v. 17 בראתם [illegible] ib. המדבר [illegible] v. 19 השביע [illegible] ὥρκισεν MS. A addit Ἰωσήφ. ver. 20 בקצה [illegible] ver. 22 ימיש [illegible] ἐξέλιπεν. ib. האש [illegible]

CAP. XIV.

Verſ. 2 וישבו [illegible] ib. צפן [illegible] v. 4 וחזקתי [illegible] v. 5 לבב [illegible] ib. אל [illegible] ἐπί. ver. 7 ושלשם [illegible] ver. 9 אותם [illegible] ib. וחילו [illegible] ibid. צפן [illegible] ver. 10 הנה [illegible] ὁρῶσι, MS. A. addit ϗ ἰδοὺ. ib. נסע [illegible] ἐστρατοπέδευσαν. ver. 12 הלא [illegible] ibid. חדל [illegible] ver. 13 כי אשר [illegible] ὃν τρόπον γάρ. ib. תספו לראתם [illegible] ver. 14 תחרשון [illegible] v. 18 מצרים [illegible] αὐτοῖς οἱ Αἰγύπτιοι. ib. ברכבו [illegible] ver. 24 אל [illegible] ἐπί. v. 25 ויאמר [illegible] ϗ εἶπαν. ib. נלחם [illegible] ver. 27 נסים [illegible] ib. בתוך [illegible] μέσον. v. 29 חמה [illegible]

CAP. XV.

Ver. 1 ישיר [illegible] v. 3 איש מלחמה [illegible] v. 4 חילו [illegible] v. 5 יכסימו [illegible] v. 6 נאדרי [illegible] ירה v. 8 קפאו תהמת [illegible] v. 11 נאדר [illegible] ibid. נורא [illegible] ibid. פלא [illegible] verſ. 14 ירגזון [illegible] ϗ ὀργίσθησαν v. 16 אימתה [illegible] ibid. ידמו [illegible] v. 18 ועד [illegible] ϗ v. 21 נאה [illegible] v. 22 ויצאו [illegible] ϗ ἤγαγεν αὐτούς. ib. שלשת [illegible] v. 24 וילנו [illegible] Καὶ διεγόγγυζεν. v. 25 ויצעק [illegible] Ἐβόησε Μωυσῆς. ibid. ויורהו [illegible] ϗ ἔδειξεν αὐτῷ. ver. 2 שמוע [illegible] ver. 27 אילמה ושם [illegible] ibid. [illegible]

CAP. XVI.

Verſ. 1 מאילם [illegible] ibid. אילם [illegible] verſ. 2 ילנו [illegible] v. 4 הילך [illegible] εἰ πορεύσονται. ib. בתורתי [illegible] v. 7 ונחנו [illegible] & ſic v. 8. v. 21 כפי [illegible] ib. וחם [illegible] ver. 22 ויגידו [illegible] ver. 23 עד הבקר [illegible] ver. 25 צאהו [illegible] v. 29 השבת [illegible] ibid. השביעי [illegible] ver. וישבתו [illegible] Καὶ ἐσαββάτισεν. ver. 32 כצפיחת [illegible] ib. מלא [illegible] πλήσατε. ib. בהוציאי [illegible] v. 33 מלא [illegible] ibid. והנח [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 2 מה תנסון [illegible] καὶ τί πειράζετε. verſ. 3 [illegible] λέγοντες. ibid. למה זה [illegible] v. 4 וסקלני [illegible] v. 5 קח [illegible] v. 9 בחרב [illegible] ib. ויצאו [illegible] ϗ ἐξελθών ver. 7 נסתם [illegible] ver. 10 ראש [illegible] ἐπὶ τὴν κορυφήν. v. ידו bis. [illegible] τὰς χεῖρας. v. 12 וישימו [illegible] ib. ויהו [illegible] ϗ ἐγένοντο. ver. 13 לפי [illegible] ver. 16 כס יה [illegible] ibid. [illegible] εἰς γενεάς.

CAP. XVIII.

Verſ. 2 שלוחיה [illegible] ver. 6 אל משה [illegible] ver. 7 שתחו [illegible] ϗ προσεκύνησεν αὐτῷ. ib. ויבאו [illegible] ϗ εἰσήγαγεν αὐτούς. v. 12 וכל זקני ישראל [illegible] ver. 13 [illegible] v. 14 יושב [illegible] ib. בקר עד־ערב [illegible] v. [illegible] v. 16 בא [illegible] ἔλθωσι. ib. והודעת [illegible] ϗ συμβιβάσω αὐτούς. v. 18 עשהו [illegible] v. 19 איעצך [illegible] v. והזהרתה אתהם [illegible] ibid. התורת והודעת [illegible] ib. ילכו [illegible] ἐν αἷς πορεύσονται. verſ. 21 חזה [illegible] σεαυτῷ σκέψαι. ib. עלהם [illegible] ib. שרי מאות [illegible] ϗ ἑκατοντάρχους. ib. עשרת [illegible] v. 22 הגדל [illegible] ibid. יביאו [illegible] ver. 23 על [illegible] ib. יבא [illegible] v. 24 [illegible] ver. 25 משה אנשי־חיל מכל ישראל ויתן אתם ראשים על־העם שרי אלפים שרי מאת שרי חמשים ושרי עשרת [illegible] v.26 הקשה [illegible] ib. שפטו [illegible]

CAP. XIX.

Verſ. 2 מרפידים [illegible] ver. 4 אשר [illegible] ibid. [illegible] ib. בקלי [illegible] v. 9 בעב [illegible] ib. יאמינו [illegible] ver. 10 שמלתם [illegible] ver. 12 את העם סביב לאמר [illegible] ver. 13 המה [illegible] v. 14 שמלתם [illegible] ver. 16. בהית [illegible] ibid. קלת [illegible] ib. וקל שפר [illegible] ver. 18 עליה יהוה [illegible] ver. 19 השפר [illegible] v. 22 בהם [illegible] v. 23 לעלת [illegible] העדתה ib. [illegible] v. 24 לעלת [illegible] v. 25 אל [illegible]

CAP. XX.

Verſ. 5 על ſecundum. [illegible] v.8 זכור [illegible] v.10 כל [illegible] ἐν αὐτῇ πᾶν. ibid. ובהמתך [illegible] v.12. יארכון [illegible] v.17 לא [illegible] ibid. ועבדו [illegible] οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ ibid. ושורו [illegible] ib. poſt verſum v.17 adduntur in codice Samaritano, quæ deſumuntur ex Deut. cap.27.ver.3,4,5,6,7, quibuſdam mutatis. v.18 ראים הלפידים ואת קול השפר [illegible] ibid. וירא העם ויענו [illegible] βηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαός. v. 19 poſt. [illegible] quæ ſequuntur in Samarit. habentur in Hebr. Deut. cap. 5. ver. 24, 25, 26, 27, paucis mutatis. v.22 ויאמר [illegible] ibid. in Samar. quæ ſequuntur verſu 22, habentur in Hebr. codice, Deut. cap. 5. ver. 28, 29. & Deut. cap. 18. v. 18, 19, 20, 21, 22. & Deut. cap. 5. v. 30, 31. ibid. אל [illegible] verſ. 23 תעשון [illegible] verſ. 24 ואת־בקרך בכל־המקום [illegible] ibidem [illegible]

[illegible] ib. שמי [illegible] τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. ver. 25 ותחלליה
[illegible]

CAP. XXI.

Ver. 1 ואלה [illegible] v. 2 יעבד [illegible] δουλεύσει σοι. ib. ובשבעת
[illegible] ver. 3 בגפו [illegible] v. 4 בגפו [illegible] v. 8 רעה
[illegible] ib. יעדה [illegible] ibid. למכרה [illegible] v. 10 אם
[illegible] Ἐὰν δέ. ver. 15 ומכה [illegible] ὃς τύπτει. v. 18 יריבן
[illegible] ibid. רעהו באבן או באגרף ולא [illegible] verſ. 20 בשבט ומת
[illegible] ibid. נקם ינקם [illegible] ver. 21 יקם [illegible] ver. 22
ויצאו ילדיה [illegible] καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς. v. 25 כויה bis.
[illegible] verſ. 27 יפיל [illegible] verſ. 28 יגח שור [illegible]
[illegible] ib. השור bis. [illegible] & v. 29 & 32. ibidem נקי [illegible]
v.29 נגח הוא מתמל שלשם [illegible] ib. יסקל
[illegible] v. 30 פדין [illegible] ver. 31 בת יגח [illegible] MS. A. θυγατέρα.
v. 32 יגח [illegible] ib. והשור יסקל: [illegible] v. 33 בר poſte-
rius. [illegible] ibid. שמה [illegible] ib. חמור [illegible] ver. 35
איש bis. [illegible] ib. השור החי וחצו [illegible]
v. 36 שור נגח הוא [illegible] ibid. שלשם [illegible] ibid.
שור bis. [illegible]

CAP. XXII.

Ver. 1 כי [illegible] Ἐὰν δέ. ib. וארבע [illegible] v. 2 והכה [illegible]
ibid. & v.3 דמים [illegible] φόνος. v. 4 שה [illegible] ibid. שנים
[illegible] v. 5 כי [illegible] Ἐὰν δέ. ib. בעירה [illegible] ibid. אחר
[illegible] מיטב שדהו ומיטב
[illegible] ἕτερον ἀποτίσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ
αὐτοῦ κατὰ τὸ γέννημα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλ-
τιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα. verſ. 6 השדה [illegible] ibidem המבער
[illegible] v.7 כי [illegible] Ἐὰν δέ. ib. וגנב [illegible] ibid. ישלם שנים
[illegible] v. 8 אם [illegible] Ἐὰν δέ. v. 9 אבדה [illegible]
ibid. האלהים יבא [illegible] ibid. ירשיען אלהים ישלם שנים
[illegible] ver. 10 כי [illegible] Ἐὰν
δέ. ibid. וכל [illegible] ἢ πᾶν. ver. 12 ואם [illegible] ib. ישלם [illegible]
v. 13 יבאהו [illegible] ibid. לא [illegible] καὶ οὐκ. ver. 14 או מת [illegible]
v.15 בא [illegible] v.17 אם [illegible] Ἐὰν δέ. ibid. הבתולת [illegible]
ver. 20 יחרם בלתי ליהוה לבדו [illegible] MS. A. ἑτέροις,
θανάτῳ ἐξολοθρευθήσεται. ver. 21 תונה [illegible] κακώσετε. ibid. תלחצנו
[illegible] v. 22 תענון [illegible] v. 23 אם [illegible] Ἐὰν δέ. ib. תענה
[illegible] κακώσητε. ib. שמע [illegible] ver. 24 וחרה [illegible] v. 25 העני
[illegible] ibid. תשימון [illegible] v. 26 שלמת [illegible] ib. הוא
כסותה [illegible] ib. הוא [illegible] ver. 27 לערו [illegible] ib.
אני [illegible] ver. 29 מלאתך [illegible] v. 30 לשרך לצאנך [illegible]
[illegible] τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου. ibid. ביום [illegible] τῇ δὲ
ἡμέρᾳ. ib. תתנו [illegible] ver. 31 תהיון [illegible] ibid. לכלב תשלכון
[illegible]

CAP. XXIII.

Ver. 2 לרעת [illegible] ib. לנטת [illegible] ib. להטת [illegible]
v. 4 חמרו [illegible] ver. 6 אבינך [illegible] ver. 7
ונקי [illegible] ibid. אצדיק [illegible] ver. 8 פקחים [illegible]
ὀφθαλμοὺς βλεπόντων. ver. 11 אביני [illegible] ib. לזיתך [illegible] καὶ
τὸν ἐλαιῶνά σου. ver. 12 שורך וחמרך וינפש בן אמתך [illegible]
[illegible] v. 13 ובכל [illegible] ibidem תזכירו לא ישמע
[illegible] v. 17 אל [illegible] v. 19 בית [illegible] εἰς τὸν
οἶκον. ib. hæc ſequentia non habentur in Hebr. [illegible]
[illegible] ver. 20 מלאך [illegible] τὸν
ἄγγελόν μου. v. 21 בקלו [illegible] ib. תמר [illegible] v. 22 תשמע בקלו
[illegible] ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς. ib. ועשית כל [illegible]
[illegible] καὶ ποιήσητε πάντα. ib. איבך [illegible] τοῖς ἐχθροῖς σου. v. 23
[illegible] אל האמרי והחתי והפרזי והכנעני
[illegible] τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χανα-
ναῖον, καὶ Γεργεσαῖον. v. 26 לא [illegible] ver. 27 תבא [illegible] ib. בהם
[illegible] ib. אליך [illegible] v. 28 את החוי את הכנעני ואת החתי [illegible]
[illegible]
[illegible] τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Χα-
ναναίους, καὶ τοὺς Χετταίους. v. 31 נבלך [illegible] ib. וגרשתמו [illegible]
καὶ ἐκβαλῶ αὐτούς.

CAP. XXIV.

Verſ. 1 ואביהוא [illegible] & ſic infra
ver. 8 v. 3 ויען [illegible] v. 4 מצבה [illegible] λίθους. v. 5 עלת
[illegible] ib. זבחים [illegible] ib. פרים [illegible] ver. 6 באגנת
[illegible] verſ. 7 נעשה ונשמע: [illegible] verſ. 8 ויזרק
[illegible] ver. 10 לטהר [illegible] ver. 12 והיה [illegible] ib. לחת
האבן והתורה [illegible] πυξία τὰ λίθινα, τὸν
νόμον.

CAP. XXV.

Verſ. 3 וכסף [illegible] v. 4 ותכלת [illegible] ib. וערת bis. [illegible]
v. 6 שמן למאר בשמים [illegible] Καὶ ἔλαιον &c.
ver. 7 אבני [illegible] Καὶ λίθους. ibid. לאפד [illegible] ver. 8 בתוכם
[illegible] ἐν ὑμῖν. v. 9 אותך [illegible] σοι ἐν τῷ ὄρει. v.10 ועשו
[illegible] Καὶ ποιήσεις. ib. קמתו [illegible] v. 11 עליו [illegible] αὐτῷ. v.14
הארן bis. [illegible] & ver. 15. v. 16 העדת [illegible]. ver. 17
ארכה [illegible] ib. רחבה [illegible] ver. 18 כרבים [illegible] v. 19
קצותיו [illegible] ποιηθήσονται. ib. תעשו [illegible] ποιήσεις. ib. ועשה
[illegible] ver. 20 איש אל אחיו [illegible] v. 21 אשר
העדת [illegible] verſ. 22 הכרבים [illegible] ibidem העדת אתן אליך
[illegible] ib. אותך [illegible] ver. 26 טבעת bis. & ver. ſeq. [illegible]
ib. תהיין [illegible] verſ. 27 לבתים [illegible] verſ. 28 ונשא בם
[illegible] ver. 29 קערתיו [illegible] ib. וקשותיו ומנקיתיו
[illegible] ibid. יסך בהן [illegible] MS. Uſſ.
[illegible] ver. 30 ונתת [illegible] ver. 31 תיעשה [illegible]
ποιήσεις. ib. ירכה [illegible] ib. קנה [illegible] οἱ καλαμίσκοι. v. 32 מנרה
bis: & alibi ſæpius. [illegible] v. 33 האחד bis. [illegible] ib. כן [illegible]

ib. היצאים [illegible] v. 35 היצאים [illegible] v. 36 קנתם
[illegible] v. 37 והעלה [illegible] καὶ ἐπιθήσεις. ibid. והאיר על עבר
פני [illegible] καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνός. verſ. 38 ומחתתיה
[illegible] v. 39 את [illegible]

CAP. XXVI.

Verſ. 1 יריעת [illegible] ibid. ותכלת [illegible] ibidem ותלעת
[illegible] v. 2 היריעת [illegible] & ſic in ſeqq. v. 3 חמש
היריעת [illegible] Πέντε δὲ αὐλαῖαι. ibid. חברת [illegible]
ibid. אשה אל אחתה bis. [illegible] (& ſic in ſequentibus.)
ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ. ibid. חברת [illegible] ἔσονται συνεχόμε-
ναι. v. 4 ללאת [illegible] & ſic in ſeqq. ib. מקצה בחברת [illegible]
[illegible] ver. 5 מקבילת [illegible] ver. 8 ורחב ארבע באמה
[illegible] καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος. ib. לעשתי [illegible]
ver. 10 חמשים ללאת [illegible] ἀγκύλας πεντήκοντα. ibid.
הקצנה בחברת [illegible] ibidem ללאת [illegible]
ἀγκύλας ποιήσεις. ver. 13 על [illegible] ibid. לכסתו [illegible] ver. 14
ערת bis. [illegible] ver. 16 הקרש [illegible] τὸν ξύλον
τὸν ἕνα. ib. ואמה [illegible] v. 17 משלבת אשה אל אחתה [illegible]
[illegible] ἀναπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. v. 18 קרש [illegible]
ξύλοις. ver. 19 הקרש prius. [illegible] ξύλοις. ver. 20 צפון [illegible]
[illegible] ibid. קרש [illegible] ξύλοις. ver. 22 למקצעת [illegible]
ver. 24 ויהיו תאמם [illegible] ib. ויחרו [illegible] κατὰ τὸ αὐτό.
ibid. המקצעת [illegible] ver. 25 ושני אדנים תחת הקרש האחד
תחת הקרש האחד: [illegible] v. 26 בריחם
[illegible] v. 27 בריחם bis. [illegible] ver. 28 התיכן [illegible]
v. 29 לבריחם [illegible] ver. 30 הראית [illegible] v. 31 יעשה
[illegible] ver. 33 שמה [illegible] v. 34 העדת [illegible] ver. 35 המנרה
[illegible] ibid. צלע [illegible] ibid. והשלחן [illegible] ibid. צפון
[illegible] deinde adduntur quædam in codice Samarit. quæ habentur
in Heb. cap. 30 a ver. 1 ad 11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ver. 37 זהב prius. [illegible]

CAP. XXVII.

Verſ. 1 את־המזבח [illegible] ibid. קמתו [illegible] verſ. 2 תהיין
[illegible] v. 3 ומחתתיו [illegible] v. 4 קצותיו [illegible] v. 5
אחתה [illegible] v. 7 והובא את בדיו [illegible] Καὶ εἰσάξεις
τοὺς ἀναφορεῖς. ib. צלעת [illegible] v. 8 לחת [illegible] v. 9 נגב [illegible]
ver. 10 ועמדיו [illegible] ib. ווי העמדים [illegible] οἱ κρίκοι αὐ-
τῶν. ver. 11 צפון [illegible] ibid. מאה ארך: [illegible] ib. ועמדו
[illegible] καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν. verſ. 12 ים [illegible] ibidem עמדיהם
[illegible] v. 14 וחמש [illegible] ib. שלשה [illegible] ver. 15
ולכתף [illegible] ib. חמש עשרה [illegible] δεκαπέντε πήχεων. ib.
עמדיהם [illegible] ib. שלשה: [illegible] & ſic in ſeqq. v.16
ארבעה: [illegible] ib. עמדיהם [illegible] v. 18 בחמשים
וקמה [illegible] v. 19 לכל [illegible] ib. וכל יתדתיו
[illegible] ibid. יתרת [illegible] v. 20 להעלת [illegible]
ver. 21 הערת [illegible] ibid. לדרתם [illegible] εἰς τὰς γενεὰς
ὑμῶν.

CAP. XXVIII.

Ver. 1 לכהנו [illegible] & ſic ver. 3,4. v.3. חכמי [illegible] v.4. יעשו [illegible]
ibid. וכתנת [illegible] ibid. ואבנט [illegible] v.5 תולעת [illegible]
& ſic v.6. v.6 האפד [illegible] v.7. כתפת חברת [illegible]
ib. אל [illegible] ib. וחבר [illegible] v.9. שהם [illegible] ib. שמות [illegible]
v.10 משמתם [illegible] v.11 שמת [illegible] ibid. מסבת [illegible]
v. 12 כתפת האפד [illegible] ibid. וכרן [illegible]
μνημόσυνα εἰσί. ib. כתפיו לזכרן [illegible] ver. 13 משבצת
[illegible] v.14. שרשרת [illegible] & ſic in ſeqq. ibid. מגבלת
[illegible] ibid. עבת [illegible] ibid. העבתת [illegible] v.15 אפד
[illegible] v.17 טור אבן [illegible] v.20 ושהם [illegible] Ἀχάτης. ib. משבצים [illegible]
[illegible] περικεκαλυμμένα χρυσίῳ, συνδεδεμένα. ibid. במלואתם
[illegible] v.21 תהיין על־שמת [illegible] ib שמתם
[illegible] ibid. חותם [illegible] ibid. תהיין לשני [illegible]
v.22 שרשת גבלת [illegible] ib. עבת [illegible] v.23 טבעות זהב
[illegible] ונתת את־שני הטבעות על שתי קצות
[illegible] v.24 הטבעת אל [illegible]
[illegible] ἀλυσιδωτὰ ἐπ'. v.25. קצות [illegible] ibid. העבתת
[illegible] ib. האפד [illegible] v.26 שתי [illegible] ib. אל־עבר האפד
[illegible] ver. 27 האפד [illegible] ver. 29 לזכרן [illegible]
ibid. תמיד [illegible] ver. 30 ונתת אל חשן המשפט את [illegible]
ibid. האורים [illegible] ibid. תמיד [illegible] ver. 31 מעיל
[illegible] v. 33 רמני [illegible] ib. על poſterius. [illegible]
καὶ βύσσου κεκλωσμένης M S. A. ἐπί. ibid. ופעמני [illegible] ver. 34
פעמן [illegible] & ſic poſtea. ver. 38 מתנת [illegible] v. 39 הכתנת
[illegible] v.40 כתנות [illegible].

CAP. XXIX.

Verſ. 1. ואילם [illegible] v.2 וחלת מצת בלולת [illegible]
[illegible] ib. משחים בשמן non ſunt in Samarit. nec in Græc. MS. A.
v. 5 הכתנת ואת מעיל האפד ואת־האפד [illegible]
[illegible]

[illegible]
ibid. האפר postremum. [illegible] v. 8 כתנת [illegible] v. 9
לפני [illegible] ταῖς ζώναις. ib. מנבעת [illegible] ver. 10 אבנט
[illegible] ἐπὶ τὰς θύρας. ver. 12 קרנת [illegible] ver. 13 היותרת על הכבד
[illegible] τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος. ver. 14 ערו
[illegible] ver. 15 אהרון [illegible] v. 18 ניחוח [illegible] v. 19 ליהוה הוא
[illegible] v. 20 תנוך [illegible] ib. בהן bis. [illegible] Versus 21 habetur
in Samarit. in fine ver. 28, ubi pro וקדש הוא ponitur [illegible]
ver. 22 והאליה [illegible] ibid. יתרת [illegible] ibid. הכלית
[illegible] v. 25 והקטרת [illegible] ib. ניחוח [illegible] ib.
לפני יהוה non est in Samar. Versus 21 in codice Hebræo. hic subjungitur
versui 28 in Samar. v. 29 בהם [illegible] & sic v. 33. v. 30 יבא [illegible] v. 31
[illegible] v. 33 בהם למלא [illegible] v. 35 במקום קדש
[illegible] ib. דם: [illegible] v. 38 תמיד [illegible] אתכה
ἐνδελεχῶς, κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ. v. 40 ועשרן [illegible] ibid. רבע
[illegible] v. 41 ונסכה [illegible] ibid. לה לריח [illegible] v. 42
[illegible] σοι ἐκεῖθεν. v. 43 ונעדתי שמה [illegible] לכם שמה
ib. ונקדש בכבדי [illegible]

CAP. XXX.

Quæ hic habentur in codice Hebræo, a versu primo usque ad versum 11, sunt in Samar. cap. 26. ver. 35, &c. v. 13 עשרים השקל
מחצית [illegible] ver. 14 יתן [illegible]
δώσει. v. 18 ורחצו אהרן ובניו ממנו [illegible] v. 19 שמה [illegible]
[illegible] v. 20 ימתו [illegible] & sic ver. 21, 28. v. 21
חק [illegible] v. 23 וקנמן [illegible] v. 26 העדת [illegible] v. 27 ואת
prius. [illegible] ibid. ואת המנרה [illegible] ibid. ואת כליה ואת
[illegible] καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. v. 28 ואת־הכיר [illegible]
[illegible] v. 32 ייסך ובמתכנתו [illegible] ib. קדש poste-
rius. [illegible] καὶ ἅγιασμα. v. 34 ויאמר [illegible] ib משה [illegible]
ibid. וחלבנה [illegible] ib. ולבנה [illegible] v. 35 אתה [illegible]
ibid. ממלח [illegible] v. 36 ממנה bis. [illegible] ib. העדת [illegible]
ibid. שמה [illegible] v. 37 לך [illegible] ἐμοί.

CAP. XXXI.

Vers. 2 אורי [illegible] ver. 4 לחשב מחשבת [illegible]
Καὶ ἀρχιτεκτονῆσαι. ver. 7 לעדה ואת [illegible] ver. 8 ואת prius.
[illegible] ib. כליו ואת המנרה [illegible] πάντα τὰ σκεύη
αὐτῆς, &c. ib. ואת [illegible] & sic passim in seqq. v. 11 ציוך [illegible]
v. 12 ויאמר [illegible] καὶ ἐλάλησε. v. 13 וביניכם [illegible] ver. 18
שני לחת [illegible] ibid. לחת אבן [illegible]

CAP. XXXII.

Vers. 2 נזמי [illegible] v. 6 עלת וינשו [illegible] v. 7
לך [illegible] λέγων, Βάδιζε. v. 10 בהם [illegible] ibid. hæc sequentia non
sunt in Hebræo, [illegible]
[illegible] v. 11 יחרה [illegible] ibid. מארץ מצרים
[illegible] ibid. וביד חזקה [illegible] καὶ ἐν βραχίονι σου ὑψη-
λῷ v. 13 ולישראל [illegible] καὶ Ἰακώβ. ib. ארבה [illegible]
πολυπληθυνῶ. ibid. ככבבי [illegible] ibid. ונחלו [illegible] καὶ καθέξουσιν
αὐτήν. v. 15 העדת [illegible] ibid. לחת [illegible] v. 16 והלחת bis.
[illegible] & sic ver. 19. ibid. המה [illegible] v. 18 גבורה [illegible] ib.
ענת [illegible] v. 19 ומחלת [illegible] ibid חחת [illegible]
v. 20 וישרף [illegible] κατέκαυσεν αὐτόν. ibid. ויטחן [illegible] καὶ
κατήλεσεν αὐτόν. ibid בני [illegible] ver. 22 ברע [illegible] v. 25 פרע
[illegible] ib. פרעה [illegible] ib. לשמצה בקמיהם [illegible]
verſ. 27 עברו [illegible] καὶ διέλθατε. ibid. קרבו [illegible] verſ. 28 אלפי
[illegible] v. 30 אכפרה [illegible] ib. חטאתכם [illegible] v. 31
אנא [illegible] v. 32 ואם [illegible] ἄφες αὐτοῖς. ib. מחני נא [illegible]
ἐξάλειψόν με. v. 34 אל [illegible] ibid. הנה [illegible] ibid. פקדי [illegible]
ibid. עלהם [illegible]

CAP. XXXIII.

Vers. 1 משה [illegible] ver. 2 האמרי [illegible] MS. A. καὶ
τὸν Ἀμορραῖον. ibid. והפרזי החוי [illegible] καὶ
Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον. ver. 7 מבקש [illegible] ibid. יצא
[illegible] v. 9 כבא [illegible] ibid. האהלה [illegible] ver. 10 וראה
[illegible] ibid. עמד [illegible] ibid. וקם [illegible] καὶ στάντες. ver. 11 ימיש
[illegible] ἐξεπορεύετο. v. 15 הלכים אל תעלנו [illegible]
συμπορεύῃ, μή με ἀναγάγῃς. ver. 16 אפוא [illegible] v. 17 כבוך [illegible]
ver. 20 לראת [illegible] ver. 22 בנקרת [illegible] ver. 23 את כפי
[illegible]

CAP. XXXIV.

Vers. 1 לחת [illegible] & sic ver. 4. ib. כראשנים bis. [illegible]
הלחת bis. [illegible] ver. 3 ירא [illegible] ibid. נם הצאן והבקר
[illegible] v. 4 לחת [illegible] ib. כראשנים [illegible]
ib. משה in Samar. postponitur primæ voci hujus versus. v. 7 לא [illegible]
ib על שלשים ועל רבעים [illegible] ib.
וישתחו [illegible] v. 10 נפלאת [illegible] v. 11 שמר [illegible]
ib. והכנעני האמרי [illegible] ib. הפרזי [illegible]
καὶ Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον. ver. 12 עליה [illegible] ver. 13 מזבחתהם
[illegible] ib. מצבתם [illegible] ib ואת־אשריו [illegible]
ver. 18 אשר [illegible] καθὰ π. ibid. יצאת האביב כי בחדש [illegible]
[illegible] v. 19 מקנך [illegible] ver. 20 תפדה [illegible] λυτρώσῃ αὐτό.
ibid. בכור בניך [illegible] ib. ריקם [illegible] v. 22 שבעת
[illegible] v. 23 האדן [illegible] v. 24 גויב [illegible] ib. נבלך
[illegible] ib. לראות בעלרך [illegible] v. 26 בית [illegible]
εἰς τὸν οἶκον. v. 28 עם־יהוה [illegible] ἐναντίον κυρίου. ib. הלחת
[illegible] ver. 29 לחת העדת ביד־משה [illegible]
v. 31 וישבו [illegible] v. 32 נגשו [illegible] προσῆλθον πρὸς αὐ-
τόν. v. 34 את אשר יצוה [illegible] ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ.
v. 35 והשיב משה [illegible]

CAP. XXXV.

Vers. 1 לעשת [illegible] v. 3 משבתיכם [illegible] v. 5 וכסף
[illegible] ἀργύριον. v. 6 ותכלת [illegible] Ὑάκινθον. v. 7 וערת [illegible]
ib. וערת [illegible] v. 10 יבאו ויעשו [illegible] λίθους
ζύγω. v. 11 את secundum. [illegible] καί. sic iterum versu eodem, & in seqq.
vers. 12 הארן [illegible] vers. 14 ואת־מנרת [illegible] ibid.
הכיר [illegible] πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. v. 16 כליה ואת נרתיה
[illegible] ver. 17 את עמדיו [illegible] καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς.
ver. 18 יתדת [illegible] v. 19. את bis. [illegible] Καί. v. 21 ויבאו
[illegible] Καὶ ἤνεγκαν. & v. 21. ibid. וכל [illegible] ver. 22 הביאו
[illegible] ibid. וטבעת [illegible] δακτυλίους, καὶ ἐμπλόκια. ibid.
וכל איש [illegible] καὶ πάντες. & v. 23, 24, 29. v. 23 וערת אילם [illegible]
[illegible] ver. 24 לכל־מלאכת [illegible] v. 25 את תולעת [illegible]
[illegible] ver. 26 לבן אתנה [illegible] ver. 27 והנשאם
[illegible] ver. 28 הבשם [illegible] τὰς συνθέσεις. ibid.
[illegible] v. 29 לבם אתם [illegible] השמן למאור [illegible] ver. 30
[illegible] ver. 31 בתבונה [illegible] καὶ συνέσεως. ver. 32 אל־בני
מחשבת לעשת [illegible] ver. 33 מחשבת [illegible] &
v. 35. v. 35 כל [illegible] ibid. בתולעת [illegible] ibid. עשי [illegible]
ib. מלאכה [illegible]

CAP. XXXVI.

Vers. 1 יהוה [illegible] ibid. ותבונה בהמה [illegible] ib. לעשת
[illegible] idem v. 2, 3, 4. v. 4. המה [illegible] ver. 5 ויאמרו [illegible]
v. 7. והותר [illegible] καὶ προσκατέλιπον. v. 8 חכם [illegible] Hinc usq;
ad initium cap. 40, ii LXX discrepant tum ab Hebræo tum a Samaritano, in
tantũ ut discerni non possit utri magis conveniant. ib. עשר יריעת [illegible]
[illegible] ib. ותכלת [illegible] v. 9 היריעת [illegible] sic. v. 10.
13, 14, 15, 16. v. 10 ללאת [illegible] sic v. 12. ver. 11 כן [illegible]
v. 12 מקבילת [illegible] ver. 17 הקצנה [illegible] ver. 18
להית [illegible] v. 19 ערת אילם [illegible] ib. ערת [illegible]
ver. 21 אמת [illegible] ib. ואמה [illegible] v. 22 ידת [illegible] ibid.
משלבת [illegible] ver. 23 נגב [illegible] v. 25 צפון [illegible] ver. 28
למקצעת [illegible] sic v. 29. v. 30 ויעש [illegible] ib. האחת [illegible]
v. 31 בריחם [illegible] ver. 32 המשכן [illegible] ver. 31 ותכן
[illegible] ver. 34 טבעתם [illegible] v. 35 את־הפרכת [illegible]
ib. כרבים [illegible] v. 38 ואת [illegible]

CAP. XXXVII.

Vers. 1 קמתו [illegible] ver. 3 טבעת [illegible] idem v. eodem & v. 5.
ib. השנית : [illegible] ver. 5 צלעת [illegible] ibid הארן [illegible]
v. 6 ארכה [illegible] ib. רחבה [illegible] v. 7. כרבים [illegible] sic v. 8,
9. ver. 8 קצוותו [illegible] ver. 9 ויהיו [illegible] ib. איש אל־אחיו אל
[illegible] ver. 13 ויצק לו [illegible] ibid. טבעת [illegible]
sic v. eodem & v. 14. ib. הפאת [illegible] v. 16 יסך [illegible] v. 17 המנרה
[illegible] sic v. 19, 20. ib. ירכה וקנה [illegible] v. 18 יצאים
[illegible] ibid. קני מנרה [illegible] sic v. eod. ver. 19 גבעים
[illegible] v. 19 האחד [illegible] ver. 21 היצאים [illegible] ver. 22
וכנתם [illegible] v. 23. ומחתתיה [illegible] v. 25 קמתו [illegible]
v. 27 טבעת [illegible]

CAP. XXXVIII.

Ver. 1 רחבו [illegible] ibid. קמתו [illegible] v. 3 הסירת [illegible]
ib. המורקת את־המזלגת ואת־המחתת [illegible]
[illegible] ver. 5 טבעת [illegible] sic ver. 7 v. 7 צלעת
[illegible] ib. לחת [illegible] v. 8 במראת [illegible] v. 9 נגב [illegible]
ver. 10 עשרים נחשת [illegible] v. 11 צפון [illegible] v. 12 באמה
[illegible] ibid. העמדים והאדנים [illegible] ver. 17 [illegible] ib.
[illegible] ibid. כל־עמדי ווי העמודים וחשוקיהם [illegible]
v. 19 ועמודיהם [illegible] v. 20 היתדת [illegible] v. 21 העדת
[illegible] v. 22 אורי [illegible] v. 24 הזהב [illegible] ibid. תשע [illegible]
ver. 25 וחמשה [illegible] sic ver. 28. ibid. בשקל הקדש שקל [illegible]
ver. 27 ככר [illegible] ibid. אדנים [illegible] ver. 30 אשר־לו [illegible]
[illegible] v. 31 יתדת [illegible] sic v. eod.

CAP. XXXIX.

Vers. 2 ויעש [illegible] v. 3 וקצץ פתילם [illegible] ibid.
תולעת [illegible] ver. 4 כתפת עשו [illegible] ibid. חברת
[illegible] ibid. קצוותיו [illegible] ver. 6. משבצת מסבת [illegible]
[illegible] sic ver. 16, 18. ibid. מפתחת [illegible] ver. 7 וישם
[illegible] ib. כתפת האפד [illegible] sic v. 8, 18, 19, 20, 21.
v. 8 ויעש [illegible] sic v. 22. v. 9 עשו [illegible] ib. רחבו כפול [illegible]
ver. 13 משבצת [illegible] & v. 16. ib. במלאתם [illegible]
v. 14 שמת [illegible] sic v. eod. ib. חתם [illegible] v. 15 שרשרת גבלות
[illegible] ib. עבת [illegible] ver. 16 טבעת [illegible] ibid.
הטבעת [illegible] & ver. 17, 19, 20. v. 17 שתי [illegible] sic
ver. 18. ibid. העבתת [illegible] ver. 18 קצות [illegible] ibid. כתפת
[illegible] sic v. 20. v. 21 אל־עבר [illegible] v. 21 להית [illegible]
ibid. יזח [illegible] v. 22 מעיל האפד [illegible] ver. 23 תחרא [illegible]
ver. 24 שני [illegible] 25 פעמני [illegible] sic v. eod. ib. בתוך
על הרמנים [illegible] ib. ורמון פעמון ורמן : הרמנים [illegible]
[illegible] v. 28 המגבעת [illegible] v. 29
[illegible] ibid. תכלת [illegible] ver. 32 משכן [illegible] ib. האבנט
ככל אשר [illegible] ver. 33 בריחו ועמדיו ואדניו [illegible]
[illegible] ver. 34 האילם [illegible] ibid. ערת [illegible] v. 35
הערת [illegible] ver. 36 את כל [illegible] & ver. 36 37, 39, 40, 41.
v. 37 המנרה [illegible] ib. נרת [illegible] v. 39 הכיר [illegible] v. 40
עמדיה [illegible] ibid. ויתדתיה [illegible]

CAP. XL.

Ver. 2 הראשון [illegible] ibid. משכן [illegible] sic v. 6. ver. 3
את־הפרכת הארן [illegible] ver. 4 הנרה [illegible]
v. 5 העדת [illegible] & sic v. 20. v. 7 ונתת את הכיר [illegible]
[illegible] ibid. ונתת [illegible] v. 11 הכיר [illegible] ver. 14 הלבשת כתנת

אחם כתנת [illegible] v. 15 להית [illegible] ver. 17
באחד לחדש [illegible] ἐπορευομένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, τῃ μηνί. ver. 20 האדן [illegible] sic ver. eod. & v. 21.
ver. 22 ויתן [illegible] Καὶ ἐπέθηκε. ibid. צפנה [illegible] v. 24 המנרה
[illegible] v. 25 הנרת [illegible] ver. 27 טמים [illegible]

[illegible] ver. 29 פתח משכן [illegible] παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς. ver. 30 הכיר [illegible] ib. שמה [illegible] ver. 31 ורחצו [illegible]
ver. 34 את [illegible] ver. 36 העלתו [illegible] ver. 38 לילה בו [illegible]
[illegible] ἐπ' αὐτῆς νυκτός.

LEVITICUS.

CAP. I.

Ver. 2 ומן [illegible] ib. קרבנכם [illegible] τὰ δῶρα ὑμῶν. v. 3 לרצנו [illegible]
v. 4 ידו [illegible] v. 6 והפשיט [illegible] Καὶ ἐκδείραντες. ibid.
ונתח [illegible] μελιοῦσιν. v. 9 ורחץ [illegible] πλυνοῦσιν. ibid. את־הכל
[illegible] ἐν. אשה [illegible] θυσία. ib. ניחוח [illegible] v. 10 הצאן
[illegible] ibid. מן [illegible] Κυρίῳ, ἀπό. ibid. העזים לעלה
[illegible] ib. desunt hæc in Heb. [illegible]
ver. 11 צפנה [illegible] v. 12 ונתח [illegible] Καὶ διελοῦσιν. ver. 14
מקרבני [illegible] ibid. מראתו בנצתה [illegible] v. 17 לא
[illegible] καὶ οὐ.

CAP. II.

Vers. 1 לבנה [illegible] λίβανον θυσία ἐστί. v. 2 משם מלא
[illegible] ἀπ' αὐτῆς πλήρη. ibid. לבנתה [illegible] v. 4 תקרב
[illegible] ibid. מצת [illegible] ibid. בלולת [illegible] ver. 5 המחבת
[illegible] ver. 11 תקטירו [illegible] προσοίσετε. ver. 13 מנחתך bis.
[illegible] secundo, θυσιασμάτων. ib. קרבנך [illegible] v. 14 קלוי [illegible]
v. 15 לבנה [illegible] ib. לבנתה [illegible]

CAP. III.

Vers. 2 ידו [illegible] ver. 4 הכלית [illegible] ibidem היתרת
[illegible] ver. 5 אשה [illegible] ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κάρπωμα. ver. 8 דמו [illegible] τὸ αἷμα. ver. 9 ואת [illegible] v. 10 הכלית
bis. [illegible] & sic v. 15. & cap. 4 v. 9. ib. היתרת [illegible]
& sic cap. 4. ver. 9. v. 13 אהרן [illegible] Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς.
ver. 16 ניחח [illegible] εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

CAP. IV.

Vers. 2 מהנה [illegible] v. 5 המשיח מדם [illegible]
[illegible] ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος. vers. 6
פעמים [illegible] v. 7 דם הפר [illegible] v. 8 על [illegible] τά.
ver. 12 והוציא [illegible] Καὶ ἐξοίσουσιν. ibid. אל [illegible] ibid. ושרף
[illegible] καὶ κατακαύσουσιν. ib. עצים [illegible] v. 14 ונודעה [illegible]
ibid בקר [illegible] βοῦν ἄμωμον. v. 16 המשיח [illegible] v. 17 אצבעו
[illegible] ibid. והזה [illegible] ibid. הפרכת [illegible]
[illegible] τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου. ver. 18 על קרנת המזבח [illegible]
[illegible] ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως. ver. 20 עלהם [illegible] ver. 21
הראשון [illegible] ver. 22 תעשינה [illegible] v. 24 ידו [illegible]
[illegible] ibid. ישחט [illegible] σφάζουσι. ver. 25 קרנת [illegible] & sic
v. 30 & 34. v. 27 בעשתה [illegible] ib. ממצות [illegible]
ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν. ver. 28 חטא [illegible] ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ. ib.
קרבנו [illegible] ib. תמימה נקבה [illegible] θήλειαν ἄμωμον. v. 29 העלה [illegible] ὃ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα. ver. 30 המזבח: [illegible] ver. 31 הוסר חלב [illegible]
[illegible] v. 32 כבש [illegible] v. 34 המזבח [illegible] τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως. v. 35 אתם המזבחה [illegible]

CAP. V.

Ver. 2 אשר [illegible] ver. 4 בשבעה [illegible] v. 5 יאשם [illegible]
ibidem אשר [illegible] ver. 6 מחטאתו [illegible]
[illegible] περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία.
v. 7 תגיע [illegible] ib. את [illegible] περί. v. 8 ראשונה [illegible] ibid.
[illegible] ὁ ἱερεύς. v. 9 על [illegible] v. 11 עשירת האפה [illegible] את
[illegible] ib. ישים [illegible] ἐπιχεεῖ. ibid. לבנה [illegible] ver. 12 וקמץ
דכהן [illegible] ib. המזבחה [illegible] ver. 16 יוסף [illegible] v. 17 כי
תחטא [illegible] ib. תעשינה [illegible]

CAP. VI.

Vers. 3 בהנה [illegible] ver. 4 הגולה [illegible] ibid. העשק [illegible]
v. 5 בכל [illegible] ἀπὸ παντὸς πράγματος. ib. וחמשתיו [illegible]
v. 6 לאשם אל הכהן [illegible] v. 9 מוקדה [illegible] v. 12 השלמים
[illegible] ver. 14 הקרב [illegible] προσάξουσιν. ver. 15 ממנו [illegible]
ib. הלבנה [illegible] ib. המזבח ריח [illegible] ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμήν. v. 16 יאכלו [illegible] ἔδεται. ib. קדש [illegible]
v. 17 מאשי [illegible] ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου. ver. 20 האפה
[illegible] ib. מנחה [illegible] εἰς θυσίαν. ibid. בערב [illegible]
v. 21 מחבת [illegible] v. 22 והכהן המשיח [illegible] Ὁ ἱερεὺς ὁ χριστός. ib. תקטר [illegible] v. 27 עליה [illegible] ibid. תכבס [illegible]
πλυθήσεται. ib. קדש [illegible] v. 30 יובא [illegible]

CAP. VII.

Vers. 2 יזרק [illegible] ver. 4 ואת שתי [illegible]
[illegible] ib. הכלית bis. [illegible] v. 8 הקריב [illegible]
sic v. 11, 25. v. 10 מחבת [illegible] v. 12 התודה [illegible] ibid.
bis. [illegible] ver. 15 ad finem, adduntur in Samar. [illegible] בלולת
[illegible] ver. 17 האכל [illegible] ver. 19 והבשר posterius. [illegible]
v. 20 ההוא [illegible] sic v. 27. ver. 21 ונפש [illegible] ib. בטמאת
[illegible] ib. שקץ [illegible] v. 24 מלאכה [illegible] v. 29 דבר אל
[illegible] בני ישראל Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις. v. 30 אחו [illegible] v. 36 חקת [illegible] ver. 37 למנחה [illegible] καὶ θυσίας. ibid. ולמלואים [illegible]

CAP. VIII.

Vers. 6 ויקרב [illegible] & sic v. 13. ver. 7 הכתנת [illegible]
ib. באבנט [illegible] ib. האפד [illegible] & sic v. eod. ver. 8 אל [illegible]
ἐπί. ib. האורים [illegible] v. 9 וישם posterius. [illegible] ver. 11 הכיר
[illegible] ver. 13 כתנת [illegible] ibid. אבנט [illegible] ζώνας.
v. 14 ויסמך [illegible] v. 16 הכלית [illegible] & sic v. 10, 19. ibid.
חלבהן [illegible] v. 17 ערו [illegible] ver. 18 ויקרב [illegible] ver. 21
ואת־הכרעים [illegible] ver. 23 חניך [illegible] ibid. בהן bis. [illegible]
& sic v. 24. v. 24 ויקרב [illegible] ib. תנך [illegible] v. 25 ואת primum.
[illegible] ibid. יתרת [illegible] ibid. הכלית [illegible] ibid. חלבהן
[illegible] v. 28 אשה הוא [illegible] ver. 29 וינפהו [illegible] ver. 30
על בנדיו [illegible] καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ. ib. את primum. [illegible]
καί. ver. 31 מועד [illegible] τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

CAP. IX.

Vers. 3 בני [illegible] τῆς γερουσίας. v. 5 אל־פני [illegible] v. 6 תעשו וירא
[illegible] ver. 10 היתרת [illegible] & sic ver. 20. v. 13
על־המזבח [illegible] ἐπὶ τὸ ὁλοκάρπωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. v. 15 ויקרב [illegible] & v. 16, 17. ib. כראשון [illegible]
ver. 17 כפו [illegible] τὰς χεῖρας. ver. 18 וימצאו [illegible] ver. 20
וישימו [illegible] καὶ ἐπέθηκε. ib. ויקטר [illegible] ver. 21 משה [illegible]
[illegible] Κύριος τῷ Μωυσῇ. v. 22 אל [illegible] ἐπί. ib. מעשת [illegible]
v. 23 וירא [illegible] v. 24 וירא [illegible]

CAP. X.

V. 1 עליה [illegible] MS. A. ἐπ' αὐτά. v. 3 בקרבי [illegible] v. 4 אלצפן
[illegible] τὸν Ἐλισαφάν. ib. אלהם [illegible] v. 5 וישאם בכתנתם
[illegible] ver. 6 ולאלעזר [illegible] ibid.
אל [illegible] v. 9 חשת [illegible] ver. 10 ולהבדיל [illegible] Διαστεῖλαι.
ver. 13 הוא [illegible] ver. 14 ואת primum. [illegible] vers. 15 אתך
[illegible] καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ. v. 17 הוא [illegible]

CAP. XI.

Vers. 3 פרסת [illegible] δύο χηλῶν. v. 5 יפרים [illegible] v. 7
ינר [illegible] ver. 9 את [illegible] Καί. ver. 10 בימים ובנחלים [illegible]
[illegible] ἐν τῷ ὕδατι, ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάῤῥοις.
v. 13 יאכלו: [illegible] v. 15 את [illegible] Καί. v. 16 השחף ואת הנץ
[illegible] v. 18 הרחם [illegible] ib. האנפה [illegible] למינהו
[illegible] ver. 19 הדוכיפת [illegible] v. 20 כל [illegible] Καὶ πάντα.
v. 21 העוף [illegible] ib. בהן [illegible] v. 22 למינו [illegible] ib. למינהו
[illegible] ver. 25 non sunt in Heb. [illegible] ver. 26 מפרסת
[illegible] ibid. ושסע [illegible] ibid. שסעת [illegible] ver. 27 הולך
[illegible] & v. 44. v. 28 את־נבלתם [illegible] ibid. הם [illegible] v 29
והעכבר [illegible] ib. והצב [illegible] καὶ ὁ κροκόδειλος. v. 31 בכל [illegible] ἀπὸ πάντων. v. 32 במים [illegible] ib. יובא [illegible] v. 35 יתץ [illegible]
καθαιρεθήσονται. ver. 36 מעין [illegible] πηγῶν ὑδάτων. v. 37 כל־זרע
[illegible] v. 38 יתן [illegible] v. 45 יהוה [illegible] ib. להית
[illegible] v. 46 ולכל נפש [illegible]

CAP. XII.

Vers. 3 בשר [illegible] ver. 4 בדמי [illegible] ἐν αἵματι. ibid. תבא
[illegible] ver. 7 עליה [illegible] περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς. ibid. ממקר
[illegible] ibidem או לנקבה [illegible] vers. 8 לעלה ואחד לחטאת
[illegible]

CAP. XIII.

Vers. 3 וראהו [illegible] καὶ ὄψεται. v. 6 ביום אתו [illegible] ib. ולא
[illegible] ὁ. v. 7 הראתו [illegible] v. 9 נגע [illegible] Καὶ ἁφή. v. 11 ולא
יסגרנו [illegible] v 12 פרוח [illegible] ver. 18 בו בערו [illegible] v. 20
מראה [illegible] ib. ושערה [illegible] v. 21 יראנה [illegible] v. 22
וראהו [illegible] נהפך [illegible] ver. 26 יראנה [illegible] ἴδῃ. ver. 27 ואם
[illegible] ib. הכהן אתו [illegible] αὐτὸν ὁ ἱερεύς. sic ver. 30. v. 28
והוא [illegible] v. 32 הנגע [illegible] v. 34 וטהר אתו [illegible] ver. 36
[illegible] Καὶ ὄψεται. ver. 38 בהרת לבנת [illegible] וראהו
[illegible] & v. 39. v. 42 בנבחרת [illegible] ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ. v. 45 פרמים [illegible] ver. 55 עינו [illegible] v. 56
הכבס [illegible] sic v. eod. ibid. וקרע [illegible] ver. 59 צרעת
[illegible]

CAP. XIV.

Vers. 1 וידבר יהוה [illegible] ver. 4 ולקח [illegible] καὶ λήψονται.
v. 5 ושחט [illegible] καὶ σφάξουσι. v. 6 את־הצפר [illegible] ib.
האזב [illegible] ib. צפר [illegible] הצפר השחטה על המים [illegible]
[illegible] v. 9 גבת [illegible] ver. 10 תמימם [illegible]
[illegible] ἀμώμους ἐνιαυσίους. ib. אחד שמן [illegible] ἐλαίου μίαν. v. 13
ישחט [illegible] σφάξουσι. ib. האשם [illegible] ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.
v. 14 ונתן הכהן על [illegible] ib. תנוך [illegible] ib. בהן bis. [illegible]
& v. 17, 25, 28. v. 16 השמן באצבעו [illegible] ver. 20 וכפר [illegible]
[illegible] ἔναντι Κυρίου καὶ ἐξιλάσεται. ver. 22 והאחד [illegible] v. 24
מן בני [illegible] αὐτά. ver. 29 מן־השמן [illegible] ver. 30 אחם הכהן
[illegible] ver. 31 וכפר הכהן [illegible] ver. 36 יבא bis. [illegible] v. 37
אדמדמת [illegible] ibid. שקערורת [illegible] ibid. וראה
[illegible] πυῤῥίζουσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν. v. 39 ומראיהן
[illegible] v. 41 יקצע [illegible] ἀποξύσουσιν. ib. הקצו [illegible] בקירת
v. 42 יקח וטח [illegible] λήψονται, καὶ ἐξαλείψουσι. v. 43 אחר חלץ
[illegible] v. 44 פשה [illegible] ib. הוא בבית [illegible] ver. 45
ונתץ

v.45 ונתן [illegible] Καὶ ϖεριθήσει. ib. והוציא [illegible] ἐξοίσουσιν. v.47 פשתה [illegible] *& sic v. eod.* ver. 48 יבא [illegible] ibid. את בגדיו [illegible] v.49 ולקח [illegible] v.50 הצפר [illegible] *& sic v.51,52,53.* ver. 51 ואת האזב ואת שני התולעת [illegible] καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὸ ὕσσωπον. ib. אל [illegible] ἐπὶ. v.52 הצרעת [illegible] ובאזב ובשני התולעת ver. 55 [illegible] v.57 להורת [illegible]

CAP. XV.

Verſ. 3 החתים [illegible] *Non ſunt hæc in Hebr.* [illegible] ἢ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ, ἧ συνέσηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως. ibid. הוא [illegible] ver. 11 וידיו [illegible] ibid. וכבס [illegible] πλυνεῖ. v. 13 בשרו [illegible] v.15 והאחד [illegible] v.18 איש [illegible] *& v.24.* v. 19 ובה bis. [illegible] ver.21 וכל [illegible] v.23 המשכב [illegible] ver. 24 ותהי [illegible] ibid. וכל [illegible] *ſic v.27.* ver.27 בם הנוגע [illegible] ver.31 והזרתם [illegible] Καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε. ibid. יטמו בטמאתם [illegible]

CAP. XVI.

*Ver.*2 ובא [illegible] *ſic v.3.* ib. הארן [illegible] v.4 כתנת [illegible] Καὶ χιτῶνα. ibid. ובאבנט [illegible] ibid. בשרו [illegible] πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ. ver. 8 השעירם גרלות [illegible] ver. 10 [illegible] εἰσει. ver. 12 חפניו [illegible] ver.14 על [illegible] v.33 יעמד ועל *prius.* [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 4, *non ſunt hæc in Hebr.* [illegible] ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον Κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτό. ibid. להקריב [illegible] v.5 והביאם [illegible] ver. 6 פתח [illegible] ver.8 יעלה [illegible] ποιήσῃ. ver. 10 הגר הגר [illegible] v.13 בתוכם [illegible] ἐν ὑμῖν. ver. 14 אכליו [illegible] ὁ ἔσθων αὐτό. ver. 15 נפש [illegible] ibid. הערב וטהר [illegible]

CAP. XVIII.

Verſ. 2 אלהם [illegible] v. 3 וכמעשה [illegible] ibid. ובחקתיהם [illegible] ver.5 וחי [illegible] ver.9 ערותן [illegible] ἀσχημοσύνην MS. A. αὐτῆς. v.12 הוא [illegible] *ſic v.16,17,22.* v.13 כי שאר [illegible] v. 14 אל [illegible] καὶ πρὸς. ver. 18 אל [illegible] ver. 22 את [illegible] καὶ μετὰ. ver. 23 לטמאה־בה [illegible] ver. 25 ישביה [illegible] v.26 אתם את [illegible] ib. התועבת [illegible] *ſic v. 27, 29, 30, &c.* ver.27 האל [illegible] ver.29 העשת [illegible] ver.30 אני [illegible] ὅτι ἐγώ.

CAP. XIX.

Verſ. 2 אלהם [illegible] v.7. האכל [illegible] ver.8 ואכליו [illegible] Ὁ δὲ ἔσθων αὐτό. ver.9 ובקצרכם [illegible] ver. 13 לא *poſterius.* [illegible] καὶ οὐ μή. *& v.15.* v.14 מכשל [illegible] v. 15 תעשו [illegible] ibid. עמיתך [illegible] v.17 ולא [illegible] ver.18 תקם [illegible] v.19 שדך [illegible] καὶ τὸν ἀμπελῶνα Cu. v.20 לא יומתו [illegible] לא [illegible] v. 24 הרביעת [illegible] ver.25 להוסיף [illegible] ver.26 *poſterius.* [illegible] καὶ οὐκ. *ſic ver.* 27. ver.27 תקפו [illegible] ibid. תשחית [illegible] φθερεῖτε. ibid. זקנך [illegible] τὸ πώγωνος ὑμῶν. v.28 ושרט [illegible] ib. קעקע [illegible] v. 31 האבת [illegible] *ſic cap.* 30. v.6. v. 33 אתך [illegible] ὑμῖν.

CAP. XX.

Ver. 2 תאמר [illegible] λαλήσεις. ibid. מבני [illegible] ver. 3 ולחלל [illegible] v.5 לזנות [illegible] *ſic ver.6.* v. 6 ההוא [illegible] ib. אתו [illegible] ibid. עמו [illegible] ver.7 והתקדשתם [illegible] Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι. ver. 8 את [illegible] ver. 9 דמיו [illegible] ver. 13 מקרה הערה [illegible] שניהם מות יומתו [illegible] ver.18 אחותך אביך ואחות [illegible] v. 19 וערות [illegible] שארו הערה [illegible] πατρός Cu, καὶ ἀδελφῆς μητρὸς Cu. ibid. עריריים ימתו [illegible] verſ. 20 ערות [illegible] ibid. יהיו [illegible] v.21 ἄτεκνοι ἀποθανοῦν[illegible]. v.22 ארץ אתכם הארץ [illegible] v.23 בחקת הגוי [illegible] τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν. v.25 לטהר [illegible] ib. לטמא [illegible] v.26 אני כי קדוש [illegible] ib. ואבדל [illegible] ver.27 כי [illegible] ib. אוב או ידעני [illegible] ib. באבן ירגמו אתם [illegible] λίθοις λιθοβολήσετε αὐτούς.

CAP. XXI.

Verſ. 1 אלהם [illegible] ib. בעמיו [illegible] ver. 2 הקרב [illegible] ולאחיו ולאמו ולאביו ולבנו [illegible] ibid. שרטת [illegible] ver. 4 בעמיו [illegible] ver.5 קרחה [illegible] ibid. [illegible] ver. 6 קדשים [illegible] ibid. שם [illegible] ver. 21 מקריבם [illegible] ibid. קדש [illegible] ἅγιοι. ver.7 קדש [illegible] ibid. וקדשתו [illegible] ver.8 ὁ ἁγιάζων αὐτούς. ver.9 מקדשכם [illegible] ver.10 לזנות [illegible] וזנה [illegible] ib. יבא [illegible] את ידו [illegible] v.11 נפשת [illegible] ib. ver. 14 מעמיו [illegible] ib. בעמיו [illegible] καὶ πόρνην. ibid. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ver.15 בעמיו [illegible] ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. ver. 17 להקריב [illegible] v. 18 אשר בו [illegible] ibid. חרם [illegible] καὶ ᾧ ἐὰν ἦ ἐν αὐτῷ. ibid. בעינו [illegible] v. 20 τοὺς ὀφθαλμούς. v.21 להקריב [illegible] לא אלהיו לחם [illegible] יגש להקריב [illegible] verſ. 22 לחם אלהיו מקדשי [illegible] v.23 לבא [illegible]

CAP. XXII.

Verſ. 3 ההוא [illegible] v. 5 אשר שרץ [illegible] ἀκαθάρτῳ, ὃ. v.6 וטמאה [illegible] v.8 יאכל [illegible] v.11 וילידיו [illegible] οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ. v. 13 כנעוריה [illegible] v.14 חמשיתו [illegible] ver.15 את אשר [illegible] v.18 הגר [illegible] τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτοὺς. ib. נדבותם [illegible] לנדבה [illegible] & *ſic c. 23, v.11.* v.21 לרצנכם [illegible] או בצאן [illegible] ibid. כל [illegible] ver. 23 תעשה [illegible] ומעוך [illegible] משחתם [illegible] Θλαδίαν. v.25 [illegible] φθάρματα. ver. 29 תזבחו [illegible] καὶ ἐκβάλλειν. ver. 29 לרצנכם [illegible] θύσετε. v. 30 לא [illegible] v. 31 מצותי [illegible] ibid. אני יהוה [illegible] αὐτάς. v. 23 מקדשכם [illegible]

CAP. XXIII.

Verſ. 2 אלהם [illegible] ver. 3 תעשה [illegible] ibid. הוא [illegible] v.4. אלה [illegible] ver.5 הראשון [illegible] *& ſic v.7.& c.23,v.* ver. 8. ביום [illegible] καὶ ἡ ἡμέρα. ver. 10 אלהם [illegible] verſ. 14 רביעת [illegible] verſ. 14 הפסכם [illegible] *& ſic v.17,21,31,39,40.* ver. 15 תמימת [illegible] ver.16 השביעת [illegible] v. 17 שתים [illegible] δύο ἄρτους. ib. בכורים [illegible] v. 18 שבעת [illegible] ib. ואילם [illegible] ib. שנים [illegible] δύο ἀμνούς. ver.19 שנה [illegible] ver. 20 כבשים [illegible] ver.22 שלמים [illegible] ver.22 בקצרך [illegible] ib. ויבכר [illegible] ver.23 [illegible] ver. 30 והאבדתי [illegible] ibid. ההוא [illegible] ver. 30 הכפרים [illegible] ib. עמה [illegible] v.31 כל [illegible] ver.32 תשבתו [illegible] ver.36 ביום [illegible] καὶ ἡ ἡμέρα. ib. יהיו [illegible] ver. 31 שבתת [illegible] ver. 38 מתנותיכם [illegible] ver. 40 ענף [illegible] ib. הסכת [illegible] καὶ κλάδους. ibid. עבת [illegible] ver. 42 בסכת bis. [illegible]

CAP. XXIV.

Verſ. 2 צו [illegible] ib. להעלת [illegible] ver.3 העדת [illegible] ib. אתו [illegible] ibid. אהרן [illegible] ver.4 המנרה [illegible] ib. תמיד [illegible] ἕως εἰς τὸ πρωΐ. ver.5 שתים [illegible] ver. 6 ver.7 לבנה [illegible] v. 9 ואכלהו [illegible] ibid. קדשים [illegible] ver. 10 הישראלי [illegible] ib. שלמית [illegible] v.14 הוצא [illegible] v. 16 רגום [illegible] ib. לכם [illegible] v.22 [illegible]

CAP. XXV.

Verſ. 5 את ספיח [illegible] Καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα. ibid. נזירך [illegible] verſ. 6 ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך [illegible] v.8 שבתת [illegible] ver. 9 השבעי [illegible] ver. 10 ישביה [illegible] ibid. *& ſic v.13.* ver. 11 ספיחיה [illegible] ibid. בשנת [illegible] ver. 13 תמכרו [illegible] ver.14 v. 20 תבואתנו [illegible] השביעת [illegible] τὰ γεννήματα ἡμῶν. ver. 21 ועשת [illegible] ib. התבואה [illegible] v. 22. v. 22 השמינת [illegible] ibid. התשיעת [illegible] לצמתת [illegible] v. 25 כי ימוך [illegible] ib. הקרב [illegible] v.28 מצאה [illegible] ib. ביבל [illegible] *& ſic v.30.* v.31 חמה [illegible] ib. ובבל וחשב [illegible] λογισθήσονται. ibid. ובבל [illegible] *& ſic v.33,* 40,50,52,54. v.35 וחי [illegible] ἐρωτήσεται. ibid. ונמכר [illegible] ζήσεται ὁ ἀδελφός Cu. v.37 ובמרבית [illegible] v. 39 ימוך [illegible] v. 44 ועבדך ואמתך [illegible] ib. תקנו [illegible] *& ſic v.45.* v.46 תעבדו [illegible] v.47 תושב [illegible]

CAP. XXVI.

Verſ. 1 אלילם [illegible] ver. 2 שבתתי [illegible] ver. 3 מקתי ומצותי [illegible] v. 5 זרע [illegible] v. 9 והקימתי [illegible] ver. 13 ibid. עלכם מטת ואשבר [illegible] ib. קוממיות [illegible] verſ. 15 ואם בחקתי [illegible] verſ. 16 ver. 17 שונאיכם [illegible] ver. 19 עזכם ומדיבת [illegible] ver. 20 הארץ [illegible] τὰ ξύλα. ver. 21 קרי [illegible] ver. 22 והשלחתי [illegible] ver. 24 אף [illegible] v. 26 השברי תאפו [illegible] ver. 30 גלוליכם [illegible] verſ. 31 במשקל [illegible] ver. 31 מקדשיכם ניחחכם [illegible] τῶν θυσιῶν ὑμῶν. v.32 והשמתי [illegible] v.34 השמה [illegible] ib. והרצת [illegible] v.36 בארצת [illegible] ib. עלה [illegible] ib. מנסת [illegible] v.38 אבתם [illegible] ver. 39 איביכם [illegible] τῶν ἐχθρῶν αὐτ. verſ. 42 יעקוב [illegible] ver. 43 בריתי את [illegible] ibid. ורמיץ [illegible] v. 44 בארץ [illegible] ibid. בהשמה [illegible] ibid. ובינן [illegible] ver. 45 ראשנים [illegible] v. 46 והתורת לכלתם [illegible]

CAP. XXVII.

Ver. 2 אלהם [illegible] ibid. נפשה [illegible] ver. 10 יחליפנו [illegible] ibid. ותמורתו [illegible] ver. 11 יקריבו [illegible] προσφέρεται. v. 12 אחדה [illegible] v. 15 חמישית [illegible] ver. 17 אם [illegible] Ἐὰν δὲ. ibid. היבל [illegible] *& ſic v. 18, 21, 23, 24.* v. 18 ונגרע [illegible] v. 22 יקדיש [illegible] v. 23 מכסת [illegible] ver. 26 יהיה השקל [illegible] ver. 26 אך [illegible] Καὶ πᾶν. ver. 27 חמשיתו [illegible] verſ. 30 מפרי [illegible] τοῦ καρποῦ. verſ. 31 חמשיתו [illegible] v. 33 ותמורתו [illegible]

NUMER.

NUMERI.

CAP. I.

Vers. 2 זכר כל לגלגלתם [illegible] ver. 22 פקדיו [illegible] ver. 23 שמעון [illegible] ver. 44 אחד לבית אבתיו [illegible] εἷς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς MS. A. addit αὐτῶν. v. 45 לבית אבתם [illegible] σὺν δυνάμει αὐτῶν. ver. 49 לוי [illegible] ver. 50 המה [illegible] ver. 51 ובחנת [illegible] v. 52 דגלו [illegible]

CAP. II.

Ver. 2 דגלו [illegible] ver. 4 ופקדיהם [illegible] & sic v. 15, 19, 23, 26, 28, 30.

CAP. III.

Vers. 9 לו [illegible] μοι εἰσίν. ver. 12 non est in Heb. [illegible] λύτρα αὐτῶν ἔσονται. v. 13 הכתי [illegible] v. 16 צוה [illegible] συνέταξεν αὐτοῖς. v. 22 פקדיהם [illegible] v. 31 non est in Heb. [illegible] ibid. עבדתו [illegible] τὰ ἔργα αὐτῶν. ver. 32 הלוי [illegible] τῶν Λευιτῶν. ver. 37 ויתדתם [illegible] ver. 38 ואהרן [illegible] ib. המקדש [illegible] v. 43 ויהי [illegible] Καὶ ἐγένοντο. v. 46 פדויי [illegible] & sic v. 48, 49. ibid. העדפים [illegible] ib. מבור [illegible] ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων. ver. 50 בכר [illegible] τῶν πρωτοτόκων.

CAP. IV.

Vers. 3 בא [illegible] ver. 6 non est in Heb. [illegible] posterius. ἐπ' αὐτήν. ver. 8 בגד [illegible] ver. 9 מחתתיה [illegible] v. 12 בם [illegible] v. 14 hæc sequentia non sunt in Heb. [illegible] καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς. v. 15 כל כלי [illegible] ib. משא [illegible] v. 19 וזאת [illegible] Τοῦτο. ib. ימתו [illegible] ib. את [illegible] πρός. ib. איש איש [illegible] v. 25 מכסהו ומכסה [illegible] v. 29 למשפחתם [illegible] & sic ver. 36, 42, 44, 46. v. 32 ובשמת [illegible] ver. 34 ולבית [illegible] κατ' οἴκους. ver. 36 שבע [illegible] ver. 38 ולבית [illegible] κατ' οἴκους. ver. 40 למשפחתם [illegible] ver. 45 פקודי [illegible] & sic ver. 45. ver. 49 אשר [illegible] ὃν τρόπον.

CAP. V.

Vers. 2 צו [illegible] ver. 6 non est in Heb. [illegible] λέγων. ver. 15 עליו bis. [illegible] ver. 17 קדשים [illegible] v. 18 המרים [illegible] & sic ver. 19. ver. 21 אותך [illegible] ibid. עמך [illegible] ver. 26 וקמץ [illegible] v. 27 והיתה [illegible]

CAP. VI.

Vers. 3 משרת [illegible] ver. 10 יבא [illegible] v. 19 זרע [illegible] ib. אחר [illegible] ver. 20 לכהן [illegible] ver. 25 יאר [illegible] ver. 27 ושמו [illegible]

CAP. VII.

Vers. 3 ושני [illegible] v. 8 ארבע [illegible] v. 22 שעיר [illegible] (& sic in sequentibus) Καὶ χίμαρον. ver. 23 עתדים [illegible] & sic postea. ver. 25 קרבנו [illegible] & sic in seqq. ver. 72 פגעיאל [illegible] & sic v. 77. v. 85 כסף [illegible] v. 86 מלאת [illegible]

CAP. VIII.

Vers. 4 ירכה [illegible] ibidem פרחה [illegible] τὰ κρίνα αὐτῆς. ver. 7 הזה [illegible] ver. 15 את אהל [illegible] τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. v. 16 המה [illegible] ib. תחת פטרת כל רחם בכור כל מבני [illegible] ver. 17 הכתי [illegible]

CAP. IX.

Vers. 2 במועדו [illegible] & sic v. 3, 7, 13. v. 3 תעשו [illegible] v. 6 ויהי [illegible] Καὶ παρεγένοντο. v. 7 ההמה [illegible] v. 9 אלהם [illegible] ver. 13 והאיש [illegible] ib. ההוא [illegible] v. 14 כמשפטו [illegible] ver. 15 הקים [illegible] ἐστάθη. ib. ובערב [illegible] v. 20 מספר [illegible]

CAP. X.

Vers. 1 חצוצרת [illegible] v. 6 תימנה [illegible] v. 7 ובהקהיל [illegible] ver. 10 שמחתכם [illegible] sequentia quæ fini hujus ver. 10 annectuntur, desumuntur ex Deut. 1. v. 7, &c. [illegible] פגעיאל [illegible] ver. 26 [illegible] ver. 29 לכה [illegible] ibid. והטבנו [illegible] & sic v. 32. v. 31 חנתנו [illegible]

CAP. XI.

Vers. 11 לשום [illegible] v. 12 הריתי [illegible] v. 15 את [illegible] ib. אם [illegible] Εἰ δ'. v. 17 ואצלתי [illegible] v. 18 יאכלנו [illegible] v. 20 לזרא [illegible] ver. 21 רגלי [illegible] ver. 22 ובקר [illegible] ver. 23 עתה [illegible] ib. היקרך [illegible] v. 25 ויאצל [illegible] ib. יספו [illegible] v. 26 מידד [illegible] Μωδάδ. & sic v. 27. ib. המה [illegible] ver. 28 מבחריו [illegible] ver. 31 על המחנה [illegible] ib. סביבות [illegible] v. 32 יום [illegible] ibid. השלו [illegible] ibid. וישטחו להם שטוח [illegible]

CAP. XII.

Ver. 2 הלא [illegible] ver. 4 ענן [illegible] ver. 6 בחלום [illegible] καὶ ἐν ὕπνῳ. ver. 8 ומראה [illegible] ἐν εἴδει. ver. 11 תשת [illegible] ver. 12 תהי [illegible] ver. 15 האסף [illegible]

CAP. XIII.

Hæc quæ sequuntur post finem versus primi in Samar. desumuntur ex Deut. 1. ver. 20, 21, 22. [illegible] vers. 3 תשלחו [illegible] ἀποστελεῖς. ver. 4 המה [illegible] v. 10 בנימן [illegible] v. 11 סודי [illegible] v. 16 מכי [illegible] v. 17 לתור [illegible] & sic ver. 18, 33. & cap. 14. v. 36, 38. ibid. להושע [illegible] v. 18 משה deest in Samar. v. 21 בכורי [illegible] ver. 22 ויעלו ויתרו [illegible] ibid. חמת [illegible] v. 23 ויבא [illegible] καὶ ἀπῆλθον. ib. הענק [illegible] v. 25 קרא [illegible] ἐπωνόμασαν. vers. 26 מתור הארץ [illegible] vers. 30 non est in Heb. [illegible] καὶ ὁ Εὐαῖος. ver. 31 יכול נוכל [illegible] ver. 33 לעלות [illegible] ver. 34 הנפילים [illegible] ib. כחגבים [illegible] deinde post finem hujus v. in Samarit. sequuntur quædam desumpta ex Deut. 1. v. 27, &c. [illegible] &c.

CAP. XIV.

Vers. 1 ויבכו [illegible] καὶ ἔκλαιον. v. 4 נתנה ראש ונשובה [illegible] v. 6 התורים [illegible] v. 7 ארץ [illegible] v. 9 תיראם [illegible] ver. 10 לרגום [illegible] v. 14 עמד [illegible] v. 15 והמתה [illegible] v. 18 non est in Heb. [illegible] καὶ ἁμαρτίας. ib. לא [illegible] v. 19 הנה [illegible] v. 20 כדברך [illegible] v. 23 non est in Heb. [illegible] v. 24 והביאתיו [illegible] v. 25 המדבר [illegible] εἰς τὴν ἔρημον. ver. 27 המה [illegible] ib. מלינים [illegible] bis. v. 28 אלהם [illegible] Post finem versus 40 in Sam. adduntur pauca quædam desumpta ex Deut. 1. v. 41 הוא [illegible] ver. 45. החרמה [illegible] Ἑρμάν καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

CAP. XV.

Vers. 3 בנדבה [illegible] v. 4 קרבנו [illegible] v. 6 בלולה [illegible] v. 12 ומספר [illegible] v. 24 ונסכו [illegible] ib. לחטת [illegible] v. 25 הוא [illegible] v. 38 ציצת bis. [illegible] κράσπεδα. & v. 39. v. 39 תתורו [illegible]

CAP. XVI.

Vers. 1 בני ראובן [illegible] υἱοῦ Ῥουβήν. v. 3 קדשים [illegible] v. 5 וידע [illegible] ib. והקריב [illegible] MS. A. προσηγάγετο. v. 11 תלונו [illegible] v. 15 חמור [illegible] ἐπιθύμημα. v. 22 אחד [illegible] v. 26 סורו [illegible] ver. 30 בריאה [illegible] v. 35 החמשים [illegible] ib. מקריבי [illegible] v. 38 בנפשתם [illegible] ib. רקעי [illegible] ib. הקריבם [illegible] ver. 41 וירא [illegible] ver. 46 והולך [illegible] ibid. מהרה [illegible] v. 40 וישב [illegible]

CAP. XVII.

Vers. 2 נשיאהם [illegible] ver. 4 לכם שמה [illegible] σοι ἐκεῖ. v. 5 מלינם [illegible] v. 8 ויצץ [illegible] v. 10 ימתו [illegible] v. 13 הקרב [illegible] ib. ימות [illegible]

CAP. XVIII.

Vers. 2 הקרב [illegible] ibid. העדת [illegible] ver. 7 עבדת מתנה [illegible] ישיבו [illegible] v. 9 מקדש [illegible] ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων. ib. [illegible] v. 16 פדויו [illegible] v. 17 לריח [illegible] v. 24 בתוך [illegible] ver. 26 בנחלתכם [illegible] ver. 27 תרומתכם [illegible] τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν. v. 30 בהרימכם [illegible] v. 31 וביתכם [illegible] καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν.

CAP. XIX.

Vers. 1 אשר [illegible] v. 7 בשרו [illegible] v. 11 וטמא [illegible] ἀκάθαρτος ἔσται. v. 14 וזאת [illegible] Καὶ οὗτος. v. 15 פתיל [illegible] v. 17 ונתן [illegible] καὶ ἐκχεοῦσιν. v. 18 ועל כל הכלים [illegible] καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη. v. 20 ואיש [illegible] v. 21 להם [illegible] ὑμῖν.

CAP. XX.

Vers. 3 ולו [illegible] ver. 5 ותאנה [illegible] v. 10 נוציא [illegible] v. 11 ותשת [illegible] v. 13 המה [illegible] Post finem ver. 13 in Samarit. sequuntur versus quidam desumpti ex Deut. cap. 2. v. 1, &c. & cap. 3. v. 24, &c. [illegible] באר [illegible] &c. v. 17 נעברה [illegible] ib. פי [illegible] λάκκου. ib. נטה [illegible] v. 24 עמיו [illegible] τὸν λαὸν αὐτοῦ. ibid. [illegible] v. 26 והפשט [illegible] ib. ומת [illegible] v. 27 ויעלו [illegible] καὶ ἀνεβίβασεν αὐτόν.

CAP. XXI.

Vers. 2 והחרמתי [illegible] v. 3 non est in Heb. [illegible] ὑποχείριον αὐτοῦ. ib. אתהם [illegible] v. 5 העליתנו [illegible] ἐξήγαγες ὑμᾶς. v. 8 שרף [illegible] ib. נס [illegible] ib. הנשך [illegible] v. 10 באבת [illegible] v. 11 ממזרח [illegible] Post v. 11, additur versiculus ex Deut. 2. 9. & post v. 12 adduntur quædam ex Deut. 2. 18, 19. ver. 13 משם נסעו [illegible] ibid. מעבר [illegible] ibid. במדבר [illegible] ibid. היצא [illegible] ver. 15 ואשר הנחלים [illegible] ibid. אשר [illegible] ibid. עד [illegible] v. 16 הוא [illegible] ואתנה [illegible] ib. למשה אסף את [illegible] ib. [illegible] v. 18 כרוה [illegible] ib. במשענתם [illegible] ib. וממדבר [illegible] v. 19 נחליאל ומנחליאל [illegible] v. 20 ונשקפה [illegible] τὸ βλέπον. post v. 20 adduntur quædam ex Deut. cap. 2. v. 21 non sunt in Heb. לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד [illegible] λόγοις εἰρηνικοῖς. v. 22 אשר — נעבר נבלך : pro quibus in Samar. adhibentur quædam ex Deut. cap. 2, nempe hæc, [illegible] v. 23 סיחן [illegible] ib. ויאסף [illegible] בגבלו [illegible] deinde adduntur quædam in Samar. ex Deut. cap. 2, viz. hæc, [illegible] ver. 24 ישראל לפי [illegible] עד [illegible] ver. 26 נלחם [illegible] v. 28 נפח [illegible] ἕως. v. 29 בשבית [illegible] ib. אמרי [illegible] v. 30 אבד [illegible] ib. [illegible] ib. אשר [illegible] τοῦ. v. 23 יעזר [illegible] v. 35 ואת בניו desunt in Samarit.

CAP. XXII.

Verſ. 4 ילחכו הקהל ࠉࠋࠇࠊ·ࠄࠒࠄࠋ·ࠄࠆࠄ ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη. v. 5 הנה prius. ࠄࠍ ſic etiam ver. 11. ib הנה poſterius. ࠅࠄࠍࠄ καὶ ἰδοὺ. ver. 6 ואשר ࠅࠀࠕ·ࠀࠔࠓ ib. יואר ࠉࠀࠓ ver. 7 וקסמים ࠅࠒࠎࠌࠉࠄࠌ v. 9 מי ࠌࠄ τί. ver. 11 הנה העם ࠄࠍ·ࠏࠌ ib. היוצא ࠄࠉࠅࠑࠀ ver. 12 עמהם ࠏࠌࠌ ver. 14 ויקומו ࠅࠉࠒࠌࠅ ver. 15 ויסף ࠅࠉࠅࠎࠐ v. 18 מלא ࠌࠋࠅࠀ v. 19 ארעה ࠀࠃࠏ v. 20 ויבא אלהים ࠅࠉࠁࠀ·ࠌࠋࠀࠊ·ࠀࠋࠄࠉࠌ verſ. 22 הולך ࠄࠋࠊ verſ. 24 במשעול ࠁࠌࠔࠏࠋ v. 26 ויוסף ࠅࠉࠎࠐ ib. ויעמוד ࠅࠉࠏࠌࠃ v. 27 לבלעם ࠀࠋ·ࠁࠋࠏࠌ ver. 29 התעללת ࠄࠕࠏࠋࠋࠕࠄ ver. 30 ההסכן ࠄࠄࠎࠊࠍ ver. 31 וישתחו ࠅࠉࠔࠕࠇࠅࠄ ver. 32 לשטן ࠋࠔࠈࠍࠊ εἰς διαβολήν σου. ibid. ירט ࠄࠓࠏ ver. 33 אתכה הרגתי ࠀࠕࠊ·ࠄࠓࠂࠕࠄ ver. 34 רע ࠓࠏࠄ ver. 35 אתה תדבר ࠀࠕࠅ·ࠕࠔࠌࠓ·ࠋࠃࠁࠓ τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. ver. 37 הלא ࠄࠋࠅࠀ ver. 38 היכל ࠄࠉࠅࠊࠋ ib. בפי ࠁࠐࠉࠅ ibid. אתו אדבר ࠀࠕࠅ·ࠕࠔࠌࠓ·ࠋࠃࠁࠓ v. 39 ויבאו ࠅࠉࠁࠅࠀࠅ ib. חצורת ࠇࠑࠓࠅࠕ v. 41 קצה ࠀࠕ·ࠒࠑࠄ

CAP. XXIII.

Verſ. 1 בנה ࠁࠆࠄ ib. מובחת ࠌࠆࠁࠇࠅࠕ v. 3 לבלק ࠀࠋ·ࠁࠋࠒ ib. יקרה יהוה ࠉࠒࠓࠀ·ࠀࠋࠄࠉࠌ φανεῖται ὁ Θεός. ver. 4 ויקר אלהים אל בלעם ࠅࠉࠌࠑࠀ·ࠌࠋࠀࠊ·ࠀࠋࠄࠉࠌ·ࠀࠕ·ࠁࠋࠏࠌ ver. 5 וישם יהוה ࠅࠉࠔࠌ·ࠌࠋࠀࠊ·ࠉࠄࠅࠄ v. 6 עלתו ࠏࠋࠕࠉࠅ τῶν ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ. v. 7 מן ארם ࠌࠀࠓࠌ v. 8 קבה ࠒࠁࠍࠅ v. 9 צרים ࠑࠅࠓࠉࠌ ibid. ישכון ࠉࠔࠊࠍ ver. 10 את־רבע ࠓࠁࠅࠏ ib. תמות ࠕࠌࠕ ver. 11 ברך ࠁࠓࠊࠕࠄ v. 12 בפי ࠁࠐࠉࠅ v. 13 אשר deeſt in Sam. ver. 15 עלתך ࠏࠋࠕࠊ ibid. אקרה ࠀࠒࠓࠀ ver. 16 ויקר יהוה ࠅࠉࠒࠓࠀ ibid. לו ࠀࠋࠉࠅ ver. 17 והנו ࠅࠄࠍࠄ ibid. עלתו ࠏࠋࠕࠉࠅ ver. 18 קום ושמע ࠒࠅࠌࠄ·ࠅࠔࠌࠏࠄ ver. 19 ודבר ࠉࠃࠁࠓ λαλήσει. ver. 20 הנה ברך ࠄࠍ·ࠋࠁࠓࠊ ib. וברך ࠀࠁࠓࠊ εὐλογήσω. v. 21 הביט ࠀࠁࠉࠈ ib. און ࠀࠅࠍ v. 22 כתועפת ࠊࠕࠏࠐࠕ & ſic cap. 24. v. 8. ver. 24 כלביא ࠊࠋࠁࠉࠄ & ſic cap. 24. v. 9. ibid. וכארי ࠅࠊࠀࠓࠉࠄ v. 25 ברך ࠕࠁࠓࠊ & ſic cap. 24. v. 10. v. 26 הלא ࠄࠋࠅࠀ ver. 27 לכה ࠋࠊ ver. 29 מובחת ࠌࠆࠁࠇࠅࠕ ver. 30 אמר ࠃࠁࠓ

CAP. XXIV.

Ver. 4 נאם שמע אמרי אל deſunt in Sam. ib. עינים ࠏࠉࠍࠉࠅ ver. 5 משכנתיך ࠌࠔࠊࠍࠅࠕࠉࠊ ver. 6 נטיו ࠍࠈࠅ ibidem כגנת ࠊࠂࠍࠅࠕ ibid. נטע ࠍࠈࠄ ἔπηξε. v. 7 מאגג ࠌࠂࠅࠂ ὁ Γώγ. ib. ותנשא ࠅࠕࠍࠉࠔࠀ v. 8 מוציאו ࠌࠑࠉࠀࠅ v. 9 כארי ࠊࠀࠓࠉࠄ ver. 10 קראתיך ࠒࠓࠀࠕࠉ·ࠋࠊ ib. פעמים ࠓࠂࠋࠉࠌ ver. 12 הלא ࠄࠋࠅࠀ ver. 13 מלא ࠌࠋࠅࠀ ib. וזהב ࠀࠅ·ࠆࠄࠁ ib. לעבר ࠋࠏࠁࠅࠓ ib. אדבר ࠀࠃࠁࠓ ver. 14 הולך ࠄࠋࠊ ib. לכה ࠋࠊ ibid. אשר ࠀࠕ·ࠀࠔࠓ v. 17 פאתי ࠐࠀࠕ ibid. וקרקר ࠅࠒࠃࠒࠃ ver. 18 ירשה bis. ࠉࠓࠅࠔࠄ ibid. שעיר ࠔࠏࠓ v. 19 שריד ࠔࠓࠉࠃ v. 20 עדי אבד ࠏࠃࠉ·ࠉࠀࠁࠃ & ſic ver. 24. ver. 22 עד מה אשור תשבך ࠏࠃ·ࠌࠄ·ࠀࠔࠅࠓ·ࠕࠔࠁࠊ ver. 24 וצים ࠅࠑࠉࠉࠌ ver. 25 וישב ࠅࠉࠔࠅࠁ ib. וענו bis. ࠅࠉࠏࠍࠅ

CAP. XXV.

Verſ. 2 ותקראן ࠅࠕࠒࠓࠀࠍࠄ v. 3 ישראל ࠁࠍࠉ·ࠉࠔࠓࠀࠋ v. 4 קח את־כל־ראשי העם והוקע אותם ליהוה נגד השמש וישב ࠀࠌࠓ·ࠅࠉࠄࠓࠂࠅ·ࠀࠕ·ࠄࠀࠍࠔࠉࠌ·ࠄࠍࠑࠌࠃࠉࠌ·ࠋࠁࠏࠋ·ࠐࠏࠅࠓ·ࠅࠉࠔࠁ ver. 6 המה ࠄࠌ ver. 9 המתים ࠄࠌࠅࠕࠉࠌ ver. 14 איש ישראל ࠄࠀࠉࠔ·ࠄࠉࠔࠓࠀࠋࠉ v. 15 כזבי ࠊࠆࠁࠉࠕ ib. אמות ࠀࠌࠕ ver. 17 צרור ࠑࠓࠅ Ἐχθραίνετε.

CAP. XXVI.

Verſ. 2 ויאמר ࠅࠉࠃࠁࠓ καὶ ἐλάλησε. ver. 5 בני ࠅࠁࠍࠉ υἱοὶ δὲ. ibid. החנכי ࠄࠇࠍࠅࠊࠉ ibid. הפלאי ࠄࠐࠋࠅࠀࠉ v. 7 משפחת ࠌࠔࠐࠇࠅࠕ & ſic ver. 14, 15, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 27, &c. ver. 8 ובני ࠁࠍࠉ ibidem ודתן ࠃࠕࠍ ver. 9 הצו ࠄࠍࠅࠏࠃࠉࠌ ἐπισυστάντες. ibidem בהצתם ࠁࠄࠅࠏࠃࠌ ἐν τῇ ἐπισυστάσει. v. 10 ואת קרח ࠅࠒࠓࠇ ibid. האש את ࠄࠀࠔ·ࠀࠕ·ࠒࠓࠇ·ࠀࠕ v. 12 למשפחתם ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠌ ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεών. ver. 16 לערי משפחת הערי ࠋࠏࠃࠉ·ࠌࠔࠐࠇࠕ·ࠄࠏࠃࠉ τῷ Ἀδδί δῆμος ὁ Ἀδδί. ver. 17 לארוד ࠋࠀࠓࠅࠃࠉ τῷ Ἀροαδί. ibid. אראלי ࠀࠓࠅࠀࠋࠉ ver. 18 בני גד ࠂࠃ v. 21 לחמול ࠋࠇࠌࠅࠀࠋ MS. A. τῷ Ἰαμουήλ. ib. החמולי ࠄࠇࠌࠅࠀࠋࠉ ὁ Ἰαμουηλί. ver. 23 תולע ࠋࠕࠅࠋࠏ ib. לפוה ࠋࠐࠅࠀࠄ v. 24 לישוב ࠋࠉࠔࠁ ver. 27 הזבלוני ࠄࠆࠁࠅࠋࠍࠉ Ζαβουλών. ver. 29 לגלעד deeſt in Sam. ver. 31 אשריאל ࠀࠔࠓࠀࠋ v. 33 היו ࠄࠉࠄ ver. 34 ופקדיהם ࠋࠐࠒࠅࠃࠉࠄࠌ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν. v. 35 אלה ࠅࠀࠋࠄ Καὶ οὗτοι. ib. לתחן ࠋࠕࠇࠌ ver. 36 ואלה ࠀࠋࠄ Οὗτοι. verſ. 38 לאשבל ࠋࠀࠔࠁࠀࠋ ibidem האשבלי ࠄࠀࠔࠁࠀࠋࠉ v. 39 שפופם ࠔࠐࠅࠐࠍ Σωφάν. v. 40 ויהיו בני בלע ארד ונעמן deſunt in Sam. ibid. הנעמי ࠄࠍࠏࠌࠍࠉ ὁ Νοεμανί. verſ. 41 ופקדיהם ࠋࠐࠒࠅࠃࠉࠄࠌ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν. v. 43 לפקדיהם ࠅࠐࠒࠅࠃࠉࠄࠌ v. 44 הימנה ࠄࠉࠌࠍࠉ ὁ Ἰαμινί. ib. ישוי ࠄࠉࠔࠅࠉ v. 45 לבני בריעה deſunt in Sam. v. 49 שלם ࠔࠋࠅࠌ v. 51 פקודי ࠐࠒࠃࠉ & ſic v. 57, 63, 64. ib. שבע מאות ࠅࠔࠁࠏ·ࠌࠀࠅࠕ καὶ ἑπτακόσιοι. v. 55 ינחלו ࠉࠍࠇࠉࠋࠅ ver. 56 תחלק ࠉࠇࠋࠒ ver. 57 הלוי ࠄࠋࠅࠉࠌ ver. 58 לוי ࠁࠍࠉ·ࠋࠅࠉ υἱῶν Λευί. ib. משפחת המושי משפחת הקרחי ࠅࠌࠔࠐࠇࠕ·ࠄࠌࠅࠔࠉ·ࠅࠌࠔࠐࠇࠕ·ࠄࠒࠓࠇࠉ (cæteris etiam præponitur copula in Sam.) δῆμος ὁ Κορί, καὶ δῆμος ὁ Μουσί. ver. 65 ימתו ࠉࠌࠅࠕࠅ

CAP. XXVII.

Verſ. 1 נעה וחגלה ࠅࠍࠏࠄ·ࠅࠇࠂࠋࠄ καὶ Νουά, &c. ib. ומלכה ࠌࠋࠊࠄ ver. 3 מת ࠌࠕ·ࠀࠁࠉࠍࠅ ibid. היו ࠄࠉࠄ ἔσιν. v. 4 תנה ࠕࠍࠅ δότε. ver. 5 ויקרב ࠅࠉࠒࠓࠉࠁ ver. 6 & 12 ויאמר ࠅࠉࠃࠁࠓ Καὶ ἐλάλησε. ver. 7 נתן ࠍࠕࠅࠍ ib. אביהם ࠀࠁࠉࠄࠍ ver. 8 והעברתם ࠅࠍࠕࠕࠌ ver. 11 הקרב ࠄࠒࠓࠅࠁ ib. וירש אתה ࠅࠉࠉࠓࠔ·ࠀࠕࠄ ver. 12 non eſt in Heb. ࠀࠔࠓ ver. 13 וראיתה ࠅࠓࠀࠉࠕ ib. עמיך ࠏࠌࠊ τὸν λαόν σου. ver. 14 כאשר ࠀࠔࠓ ib. פי ࠀࠕ·ࠐࠉ ver. 16 רוחת ࠄࠓࠅࠇࠅࠕ ib. בשר ࠄࠁࠔࠓ ver. 17 יבא ࠉࠁࠅࠀ ibid. רעה ࠓࠏࠉ ver. 18 איש ࠄࠀࠉࠔ ver. 19 וצויתה ࠅࠑࠅࠉࠕ ver. 20 ונתת ࠅࠍࠕࠕࠄ ib. למען ࠅࠋࠌࠏࠍ ibid. ישמעו ࠉࠔࠌࠏࠅࠍ ver. 21 פיו ࠐࠉࠄࠅ ibid. יצאו ࠉࠑࠀࠅ ib. יבאו ࠉࠁࠅࠀࠅࠍ v. 23 ידיו ࠉࠃࠅ deinde ver. 23 adduntur quædam ex Deut. 3. v. 21.

ࠅࠉࠀࠌࠓ·ࠀࠋࠉࠅ·ࠏࠉࠍࠉࠊ·ࠄࠓࠀࠅࠕ·ࠀࠕ·ࠊࠋ·ࠀࠔࠓ·ࠏࠔࠄ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠋࠔࠍࠉ·ࠄࠌࠋࠊࠉࠌ·ࠄࠀࠋࠄ·ࠊࠍ·ࠉࠏࠔࠄ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠋࠊࠋ·ࠄࠌࠌࠋࠊࠅࠕ·ࠀࠔࠓ·ࠀࠕࠄ·ࠏࠁࠓ·ࠔࠌࠄ·ࠋࠀ·ࠕࠉࠓࠀࠌ·ࠊࠉ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠀࠋࠄࠉࠊࠌ·ࠄࠅࠀ·ࠄࠍࠋࠇࠌ·ࠋࠊࠌ ::

CAP. XXVIII.

Verſ. 2 צו ࠑࠅࠄ ibid. לאשי ࠋࠀࠔࠄ ibid. במועדו ࠁࠌࠏࠃࠅ v. 3 *האשה ࠄࠀࠔ ib. עלה ࠏࠋࠕ ver. 4 אחד ࠄࠀࠇࠃ ver. 5 deeſt. in Sam. & Græc. ib. רביעת ࠓࠁࠉࠏࠉࠕ & ſic ver. 7, 14. בשבתו ࠁࠔࠁࠕ ib. ונסכה ࠅࠍࠎࠊࠉࠄ ver. 13 עשרון ࠅࠏࠔࠓࠅࠍ יהיה ࠉࠄࠉ v. 15 יעשה ࠕࠏࠔࠄ & ſic ver. 24. ib. ונסכו ࠅࠍࠎࠊࠉࠅ & ſic ver. 24. v. 16 ובחדש ࠁࠇࠃࠔ v. 17 יאכל ࠕࠀࠊࠋࠅ ἔδεσ ver. 21 עשרון ࠅࠏࠔࠓࠅࠍ & ſic ver. 29. ibid. תעשה deeſt in Sam. ver. 22 ושעיר חטאת אחד ࠅࠔࠏࠉࠓ·ࠏࠆࠉࠌ·ࠀࠇࠃ·ࠋࠇࠈࠀࠕ Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. ſic item ver. 30. & cap. 29. v. 22, 28, 31, 34, 38. ver. 24 תעשו ליום ࠕࠏࠔࠄ·ࠋࠉࠅࠌ ib. ימים ࠉࠌࠉࠌ ib. ריח ࠋࠓࠉࠇ εἰς ὀσμήν. ver. 26 הבכורים ࠄࠁࠉࠊࠅࠓࠉࠌ ib. קריבכם ࠁࠒࠓࠁࠊࠌ ver. 27 non eſt in Heb. ࠀࠔࠄ ibid. לריח ࠓࠉࠇ ibid. ࠅࠀࠉࠋ ibid. שבעה כבשים בני שנה ࠊࠁࠔࠉࠌ·ࠁࠍࠉ·ࠔࠍࠄ·ࠔࠁࠏࠄ·ࠕࠌࠉࠌࠌ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. v. 28 שני ࠅࠔࠍࠉ καὶ δύο. v. 31 ומנחתו ࠅࠌࠍࠇࠕࠄ

CAP. XXIX.

Verſ. 3 שני ࠅࠔࠍࠉ καὶ δύο. & ſic. ver. 9, 14. ver. 4 עשרון אחד ࠏࠔࠓࠅࠍ·ࠏࠔࠓࠅࠍ Δέκατον δέκατον. v. 5 חטאת ࠋࠇࠈࠀࠕ περὶ ἁμαρτίας. & ſic ver. 11, 16, 19, 25. v. 6 ונסכיהם ࠅࠍࠎࠊࠉࠄ & ſic v. 11, 19. verſ. 7 כל ࠅࠊࠋ καὶ πᾶν. verſ. 8 איל ࠅࠀࠉࠋ verſ. 10 שרון ࠏࠔࠓࠅࠍ v. 11 שעיר ࠅࠔࠏࠉࠓ Καὶ χίμαρον. ver. 12 non eſt in Heb. ࠄࠆࠄ τέλε. ver. 13 אילם ࠀࠉࠋࠉࠌ & ſic ver. 14, 18, 20, 21, 23, 24, 27, 29, 30, 32, 33. ibid. non eſt in Heb. ࠋࠊࠌ ver. 14 פרים ࠐࠓࠉࠌ ver. 15 כבשים ࠄࠊࠁࠔࠉࠌ ibid. non eſt in Hebr. ࠅࠍࠎࠊࠉࠄࠌ ver. מנחתה ࠅࠌࠍࠇࠕࠄ & ſic v. 25, 31, 34. ver. 22 ונסכה ࠅࠍࠎࠊࠉࠄ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. & ſic v. 25, 28, 31, 34, 38. v. 24 מנחתם ࠅࠌࠍࠇࠕࠌ & v. 37. v. 35 ביום ࠅࠁࠉࠅࠌ Καὶ τῇ ἡμέρᾳ.

CAP. XXX.

Verſ. 3 דברו ࠃࠁࠓࠉࠅ ibid. היצא ࠄࠉࠅࠑࠀ ver. 5 ואסרה ࠍࠃࠓࠉࠄ·ࠅࠀࠎࠓࠉࠄ τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς. ib. אסר ࠅࠀࠎࠓࠉࠄ ib. יקום ࠉࠒࠅࠌࠅ μενοῦσιν. & ſic v. 6, 12, 13. ubi in Græc. σονται. v. 6 הניא ࠄࠍࠀ·ࠉࠍࠀ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ. ib. הניא ࠄࠍࠀ v. 8 non in Heb. ࠊࠋ πᾶσαι. ibid. יקמו ࠉࠒࠅࠌࠅ ver. 9 יניא ࠄࠍࠉࠀ ib. ࠍࠃࠓࠉࠄ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς. ibid. ואת ࠀࠕ ver. 11 בשבעה ࠁࠔࠁࠅࠏࠄ & ſic ver. 14. ver. 12 אסר ࠀࠎࠓࠉࠄ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς. ver. 13 ࠌࠅࠑࠀ ſic etiam verſ. 16. v. 14 לענת ࠋࠏࠍࠅࠕ v. 15 החרש bis in hoc ver. ſic etiam ante. ibid. הקים bis. ࠄࠒࠌ ver. 16 ࠅࠎࠓࠉ ver. 17 בין poſterius. ࠅࠁࠉࠍ καὶ ἀναμέσον. ibid. בית ࠁࠁࠉࠕ ἐν οἴκῳ.

CAP. XXXI.

Verſ. 2 אחר ࠅࠀࠇࠓ καὶ ἔσχατον. ib. עמיך ࠏࠌࠊ τὸν λαόν σου. ver. 11 המלקוח ࠄࠌࠋࠒࠇ ver. 12 ויבאו ࠅࠉࠁࠉࠀࠅ & ver. 53. ibid. ࠄࠇࠉࠅ v. 13 ויצאו ࠅࠉࠑࠀࠅ Καὶ ἐξῆλθε. v. 14 פקודי ࠐࠒࠃࠉ v. 15 non eſt in Hebr. ࠋࠌࠄ ἵνα τί. verſ. 16 הן ࠄࠍࠄ verſ. 18 החיו ࠄࠇࠉࠅ ver. 19 non eſt in Hebr. ࠋࠊࠌ ibid. ושביכם ࠅࠔࠁࠉࠉࠊࠌ ver. 21 ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי ࠅࠉࠀࠌࠓ·ࠌࠔࠄ·ࠀࠋ·ࠀࠋࠏࠆࠓ·ࠄࠊࠄࠍ·ࠀࠌࠓ·ࠀࠋ·ࠀࠍࠔࠉ ib. את משה deeſt in Sam. v. 22 את ࠅࠀࠕ καί. v. 23 יבא bis. ࠉࠁࠅࠀ Poſt v. 24 in Samarit. additur repetitio omnium a v. 21. 26 מלקח ࠄࠌࠋࠒࠅࠇ v. 27 היצאים ࠄࠉࠅࠑࠀࠉࠌ & ſic v. 28, 36. v. 28 non eſt in Heb. ࠋࠊࠌ·ࠁࠄࠌࠄ v. 29 תקחו ࠒࠇ ib. תרומת ࠀࠕ·ࠕࠓࠅࠌࠕ v. 30 ממחצת ࠌࠌࠇࠑࠉࠕ & ſic v. 43. v. 32 המלקוח ࠄࠌࠋࠒࠇ v. 36 הצאן ࠄࠑࠅࠍ v. 37 חמש ࠅࠇࠌࠔ v. 38 ובקר ࠅࠄࠁࠒࠓ & ſic v. 44. v. 47 האחז ࠀࠇࠆ ib. לוים ࠋࠋࠅࠉࠌ v. 50 ונקרב ࠅࠍࠒࠓࠉࠁ v. 52 כל־זהב ࠊࠋ v. 52 שבע מאות ࠅࠔࠁࠏ·ࠌࠀࠅࠕ καὶ ἑπτακόσιοι.

CAP. XXXII.

Verſ. 1 non ſunt in Heb. ࠅࠋࠇࠑࠉ·ࠔࠁࠈ·ࠄࠌࠍࠔࠄ & ſic ver. 2, 6, 25, 29, 31. ib. יעזר ࠉࠏࠆࠉࠓ & ſic v. 3, 35. ib. ויבאו ࠅࠉࠁࠅࠀࠅ v. 3 דיבן ࠃࠉࠁࠅࠍ & ſic v. 34. ib. בען ࠁࠏࠅࠍ v. 5 אל ࠅࠀࠋ v. 7 תנואון ࠕࠍࠉࠀࠅࠍ v. 14 אל ࠏࠋ ver. 15 תשובן ࠕࠔࠅࠁࠅࠍ & ſic v. 22. v. 17 הביאנם ࠄࠁࠉࠀࠅࠍࠌ ver. 18 התנחל ࠄࠕࠍࠇࠋࠅ καταμερισθῶσιν. ib. non eſt in Heb. ࠀࠕ v. 22 נקים ࠍࠒࠉࠉࠌ v. 24 וגדרת ࠅࠂࠃࠓࠅࠕ & ſic ver. 36. ibid. והיצא ࠅࠄࠉࠅࠑࠀ ibid. תעשו ࠕࠏࠔࠅࠍ v. 25 ויאמר בני גד ובני ראובן אל ࠅࠉࠀࠌࠓࠅ·ࠁࠍࠉ·ࠓࠀࠅࠁࠍ·ࠅࠁࠍࠉ·ࠂࠃ·ࠀࠋ·ࠌࠔࠄ Καὶ εἶπαν υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ υἱοὶ Γὰδ πρός. ver. 26 נשינו מקננו ࠅࠍࠔࠉࠍࠅ·ࠅࠌࠒࠍࠍࠅ copula eſt item in Græc. ver. 28 אבות ࠄࠀࠁࠅࠕ v. 29 אלהם ࠀࠋࠉࠄࠌ ib. בני גד ובני ראובן ࠁࠍࠉ·ࠓࠀࠅࠁࠍ·ࠅࠁࠍࠉ·ࠂࠃ οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ. & ſic ver. 31, 39. v. 30 בתככם ࠁࠕࠅࠊࠊࠌ v. 32 נחנו ࠀࠍࠇࠍࠅ ver. 33 מנשה ࠄࠌࠍࠔࠄ ver. 35 יגבהה ࠅࠉࠂࠁࠄࠄ v. 38 בעל מעון ࠁࠏࠋࠌࠏࠅࠍ ver. 39 וילכדה ࠅࠉࠋࠊࠃࠅࠄ ib. ויורש ࠅࠉࠉࠓࠔ v. 41 חותיהם ࠇࠅࠅࠕࠉࠄࠌ

CAP. XXXIII.

Verſ. 5 בסכת ࠁࠎࠊࠅࠕ ver. 7 וישב ࠅࠉࠇࠍࠅ καὶ παρενέβαλον. v. 8 מפני ࠋࠐࠍࠉ v. 9 ובאלים ࠅࠁࠀࠉࠋࠉࠌ אילמה ࠀࠉࠋࠉࠌࠄ & ſic v. 10. ib. עינת ࠏࠉࠍࠅࠕ v. 13 באלוש ࠁࠀࠋࠉࠔ & ſic ver ſeq. v. 14 ברפידים ࠁࠓࠐࠃࠉࠌ & ſic ver. ſeq. ver. 16 קברת ࠒࠁࠓࠅࠕ & ſic verſu ſequente. v. 17 חצרת ࠇࠑࠓࠅࠕ & ſic v. ſeq. ver. 19 רמן ࠓࠌࠅࠍ & ſic ver. ſeq. ver. 20 לבנה ࠋࠁࠅࠍࠄ & ſic ver ſeq. ver. 28 מתקה ࠌࠕࠉࠒࠄ & ſic v. ſeq. v. 29 חשמנה ࠇࠔࠌࠅࠍࠄ

·ࠁࠇࠔࠌࠅࠍࠄ & sic ver. seq. ver. 30 מסרת ·ࠌࠅࠎࠓࠅࠕ & sic ver. 31. ver. 32 הגדגד ·ࠄࠂࠃࠂࠃࠄ & sic ver. 33. ver. 35 עצין ·ࠏࠑࠉࠅࠍ & sic ver. 36. ver. 39 במתו ·ࠁࠌࠅࠕࠅ ver. 40 בבא ·ࠁࠁࠅࠀ ver. 41 & 42 צלמנה ·ࠑࠋࠌࠅࠍࠄ v. 42 & 43 פונן ·ࠐࠉࠍࠅࠍ omn. v. 43 & 44 אבת ·ࠀࠁࠅࠕ v. 45 & 46 דיבן ·ࠃࠉࠁࠅࠍ v. 46 & 47 עלמן ·ࠏࠋࠌࠅࠍ v. 48 & 50 ירחו ·ࠉࠓࠉࠇࠅ ver. 49 הישמת ·ࠄࠉࠔࠉࠌࠅࠕ ib. השטים ·ࠄࠔࠈࠉࠌ ver. 52 מסכתם ·ࠌࠔࠊࠉࠕࠌ ver. 54 למשפחתים ·ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠉࠊࠌ ibid. תרבו ·ࠕࠓࠁࠅ ibid. אל ·ࠏࠋ ib. שמה ·ࠔࠌ v. 55 לצנינם ·ࠋࠑࠍࠉࠍࠌ

CAP. XXXIV.

Vers. 1 צו ·ࠑࠅࠄ ib. אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ v. 2 לגבלתיה ·ࠋࠂࠁࠅࠋࠕࠉࠄ נגב bis. ·ࠍࠂࠁࠄ v. 4 תוצאתיו ·ࠕࠅࠑࠀࠅࠕࠉࠅ ἡ διέξοδος αὐτῶ. v. 5 מעצמון ·ࠌࠏࠑࠌࠅࠍࠄ ἀπὸ Ἀσεμωνᾶ. ibid. נחלה ·ࠍࠇࠋ ibid. & v. 9, 12 תוצאתיו ·ࠕࠅࠑࠀࠅࠕࠉࠅ ἡ διέξοδος. ib. הימה ·ࠄࠉࠌࠄ v. 6 ים bis. ·ࠄࠉࠌ ib. וגבול posterius. ·ࠉࠂࠁࠋ ὁριεῖ. v. 7 צפון ·ࠑࠐࠅࠍ & sic v. 9. v. 8. מהר ·ࠌࠄࠄࠓ Καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους. ib. לבא ·ࠋࠁࠅࠀ ibid. חמת ·ࠇࠌࠕ εἰς Ἐμάθ. ib. והיו תוצאת ·ࠅࠄࠉࠄ ·ࠕࠅࠑࠀࠅࠕࠅ καὶ ἔσαι ἡ διέξοδος αὐτῶ. ib. הגבל ·ࠄࠂࠁࠅࠋ & sic v. 9, 11 bis, 12. ibid. צדדה ·ࠑࠓࠃࠄ Σαραδάκ. v. 9 והיו ·ࠅࠄࠉࠄ καὶ ἔσαι. & sic v. 12. v. 11 משפם ·ࠌࠔࠐࠌࠄ ib. על ·ࠀࠋ v. 15 ירחו ·ࠉࠓࠉࠇࠅ v. 20 ולמטה ·ࠋࠌࠈࠄ Τῆς φυλῆς. v. 21 בנימן ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ ibid. אלידד ·ࠀࠋࠃࠃ Ἐλδάδ. v. 23 חניאל ·ࠇࠍࠀࠋ ibid. אפד ·ࠀࠐࠅࠃ

CAP. XXXV.

Vers. 1 ירחו ·ࠉࠓࠉࠇࠅ v. 2 צו ·ࠑࠅࠄ v. 3 רכשם ·ࠓࠊࠅࠔࠌ v. 5 נגב ·ࠍࠂࠁࠄ ibid. ים ·ࠄࠉࠌ ibid. צפון ·ࠑࠐࠅࠍ v. 6 לנס ·ࠋࠍࠅࠎ ver. 8 ינחלו ·ࠉࠍࠇࠋ ver. 10 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ ibid. ארצה ·ࠀࠋ ·ࠀࠓࠑ v. 12 ימות ·ࠉࠌࠅࠕ & sic v. 17. ver. 18 או ·ࠅࠀࠌ Ἐὰν δέ. ver. 22 הדפו ·ࠉࠄࠃࠐࠍࠅ v. 25 הרצח ·ࠄࠓࠅࠑࠇ ver. 33 אתם ·ࠀࠕࠌ ·ࠉࠅࠔࠁࠉࠌ κατοικεῖτε. v. 34 תחטא ·ࠕࠈࠌࠀࠅ μιανεῖτε.

CAP. XXXVI.

Vers. 1 משפחת ·ࠌࠔࠐࠇࠅࠕ v. 3 גרל ·ࠂࠅࠓࠋ v. 6 אביהם ·ࠀࠁࠉࠄࠌ v. 7 תסב ·ࠕࠎࠅࠁ & sic v. 9. v. 8 תהיה ·ࠕࠄࠉࠄ v. 11 ותהיינה ·ࠅࠕࠄࠉࠉࠍࠄ v. 12 ממשפחת ·ࠌࠌࠔࠐࠇࠅࠕ v. 13 ירחו ·ࠉࠓࠉࠇࠅ

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

Vers. 4 יושב ·ࠉࠔࠁ ver. 7 שכניו ·ࠔࠊࠉࠍࠉࠅ ibid. ובנגב ·ࠅࠁࠍࠂࠁ ver. 8 ראה ·ࠓࠀࠅ Ἴδετε. ibid. נשבע יהוה ·ࠍࠔࠁࠏࠕࠉ ὤμοσα. ibid. להם ולזרעם ·ࠋࠆࠓࠏࠌ vers. 9 אלכם ·ࠀࠋࠉࠊࠌ vers. 13 ואשמם ·ࠅࠀࠔࠉࠌࠌ v. 15 ושרי חמשים ·ࠅࠔࠓࠉ ·ࠇࠌࠔࠉࠌ ib. עשרת ·ࠏࠔࠓࠅࠕ ver. 16 שמע ·ࠔࠌࠏࠅ Διακούετε. ver. 17 תקרבון ·ࠕࠒࠓࠉࠁࠅࠍ ver. 19 ונסע ונלך ·ࠅࠍࠎࠏ ·ࠅࠍࠋࠊ v. 20 אלכם ·ࠀࠋࠉࠊࠌ ver. 22 ויחפרו ·ࠅࠉࠇࠐࠓࠅ ibid. ונבא אליהן ·ࠅࠍࠁࠅࠀ ·ࠏࠋࠉࠄࠍ v. 25 וישבו ·ࠅࠉࠔࠉࠁࠅ ver. 26 לעלת ·ࠋࠏࠋࠅࠕ ver. 28 המסו ·ࠄࠌࠉࠎࠅ ibid. ורם ·ࠅࠓࠁ καὶ πολύ. ibid. ערים ·ࠅࠏࠓࠉࠌ καὶ πόλεις. ibid. גדלת ובצורת ·ࠂࠃࠋࠅࠕ ·ࠅࠁࠑࠅࠓࠅࠕ vers. 33 לתור ·ࠋࠕࠅࠓ ibid. לחנתכם ·ࠋࠇࠍࠅࠕࠊࠌ ibid. לראתכם ·ࠋࠓࠀࠅࠕࠊࠌ v. 35 לתת deest in Sam. & Græc. v. 36 יען אשר ·ࠉࠏࠍ ·ࠀࠔࠓ v. 37 תבא שם ·ࠕࠁࠅࠀ ·ࠔࠌࠄ & sic ver. 38. v. 38 חזק ·ࠇࠆࠒ v. 39 אשר לא ידעו היום טוב ורע desunt in Sam. vers. 40 וסעו לכם פנו ·ࠐࠍࠅ ·ࠋࠊࠌ ·ࠅࠎࠏࠅ vers. 41 non est in Hebr. ·ࠀࠋࠄࠉࠍࠅ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ib. לעלת ·ࠋࠏࠋࠅࠕ v. 43 ואדבר ·ࠅࠀࠃࠁࠓࠄ ibid. non est in Heb. ·ࠀࠋࠉࠊࠌ ib. ותזדו ·ࠅࠕࠆࠉࠃࠅ v. 44 האמרי ·ࠄࠀࠌࠓࠉ ·ࠄࠉࠅࠔࠁ

CAP. II.

Vers. 1 ונפן ונסע ·ࠅࠉࠐࠍࠅ ·ࠅࠉࠎࠏࠅ ver. 3 סב ·ࠎࠅࠁ ibid. צפנה ·ࠑࠐࠅࠍࠄ v. 4 צו ·ࠑࠅࠄ ibid. הישבים ·ࠄࠉࠅࠔࠁࠉࠌ & sic ver. 8, 22, 23, 29 bis. ver. 6 תשברו ·ࠕࠔࠁࠉࠓࠅ ib. תכרו ·ࠕࠊࠉࠓࠅ ver. 7 ידך ·ࠉࠃࠉࠊ τῶν χειρῶν σου. ibid. נדר ·ࠉࠃࠓࠋ huic versui subjunguntur quædam ex Num. 20, nempe ·ࠅࠀࠔࠋࠇ ·ࠌࠋࠀࠊࠉࠌ ·ࠀࠋ ·ࠌࠋࠊ ·ࠀࠃࠅࠌ ·ࠋࠀࠌࠓ ·ࠀࠏࠁࠓࠄ ·ࠁࠀࠓࠑࠊ ·ࠁࠃࠓࠊ ·ࠄࠌࠋࠊ ·ࠀࠋࠊ ·ࠋࠀ ·ࠀࠎࠅࠓ ·ࠉࠌࠉࠍ ·ࠅࠔࠌࠀࠋ ·ࠏࠃ ·ࠀࠔࠓ ·ࠀࠏࠁࠓ ·ࠂࠁࠅࠋࠊ: ·ࠅࠉࠀࠌࠓ ·ࠋࠀ ·ࠕࠏࠁࠓ ·ࠁࠉ ·ࠐࠍ ·ࠁࠇࠓࠁ ·ࠀࠑࠀ ·ࠋࠒࠓࠀࠕࠊ: ver. 8 ונעבר ·ࠅࠍࠏࠁࠓ ibid. מאילת ·ࠌࠀࠉࠋࠅࠕ ib. ונפן ·ࠅࠉࠐࠍࠅ ver. 9 תצר ·ࠕࠑࠅࠓ ibid. בם מלחמה ·ࠁࠌ ver. 11 רפאים יחשבו גם הם כענקים desunt in Sam. ibid. אמים ·ࠀࠉࠌࠉࠌ ver. 12 החרים ·ࠄࠇࠅࠓࠉࠌ ib. וישמידום ·ࠅࠉࠔࠌࠉࠃࠅࠌ ib. וישבו ·ࠅࠉࠔࠁࠅ ib. תחתם ·ࠕࠇࠕࠉࠄࠌ et sic ver. 21, 22, 23. v. 13 עתה ·ࠅࠏࠕࠄ Νῦν οὖν. ib. קמו ·ࠒࠅࠌࠅ ibid. non est in Heb. ·ࠅࠎࠏࠅ καὶ ἀπάρατε. ver. 17 וידבר ·ࠅࠉࠀࠌࠓ ver. 19 עבר ·ࠏࠅࠁࠓ v. 21 וישמידם ·ࠅࠉࠔࠌࠉࠃࠌ ib. ויירשם ·ࠅࠉࠓࠔࠅࠌ et sic ver. 22. v. 23 היצאים ·ࠄࠉࠅࠑࠀࠉࠌ ver. 25 אחל ·ࠄࠇࠋ Ἐνάρχου. ib. ישמעון ·ࠉࠔࠌࠏࠅ v. 26 ואשלח ·ࠅࠀࠔࠋࠇࠄ ib. קדמות ·ࠒࠃࠉࠌࠅࠕ v. 28 תשברני ·ࠕࠔࠁࠉࠓࠍࠉ ver. 29 נעבר ·ࠍࠏࠁࠅࠓ ver. 30 העברנו ·ࠄࠏࠁࠉࠓࠍࠅ ver. 31 non sunt in Heb. ·ࠌࠋࠊ ·ࠇࠔࠁࠅࠍ ·ࠄࠀࠌࠓࠉ βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορραῖον. ver. 33 ונך ·ࠅࠍࠊࠄ ibid. בנו ·ࠁࠍࠉࠅ ver. 34 ונלכד ·ࠅࠍࠋࠊࠃ ibid. ונחרם ·ࠅࠍࠇࠓࠉࠌ ibid. עיר ·ࠏࠓࠉࠅ τῶν πόλεων αὐτῶν. ibid. והנשים ·ࠅࠍࠔࠉࠄࠌ v. 36 לפנינו ·ࠁࠉࠃࠉࠍࠅ ὡς τὰς χεῖρας ἡμῶν. v. 37 יבק ·ࠉࠁࠅࠒ ib. צוה ·ࠑࠅࠍࠅ ἐνετείλατο MS. A addit ἡμῖν.

CAP. III.

Vers. 1 ונפן ונעל ·ࠅࠉࠐࠍࠅ ·ࠅࠉࠏࠋࠅ ver. 3 ונכהו ·ࠅࠍࠊࠄࠅ ver. 4 ונלכד ·ࠅࠍࠋࠊࠃ ver. 5 בצרת ·ࠁࠑࠅࠓࠅࠕ ver. 6 ונחרם ·ࠅࠍࠇࠓࠉࠌ ib. החרם ·ࠄࠇࠓࠉࠌ v. 10 המישר ·ࠄࠌࠉࠔࠅࠓ ver. 11 הלה ·ࠄࠋࠀ v. 12 non est in Hebr. ·ࠔࠐࠕ τὸ χεῖλος. ver. 14 יאיר prius. ·ࠉࠀࠉࠓ Καὶ Ἰαΐρ. ib. הגשורי ·ࠄࠂࠔࠅࠓࠉ v. 16 וגבל ·ࠅࠂࠁࠅࠋ et sic ver. seq. ibid. ועד ·ࠏࠃ ἕως. ver. 12 והירדן ·ࠅࠄࠉࠓࠃࠍ ver. 18 ואצו ·ࠅࠀࠑࠅࠄ v. 19 נשיכם וטפכם ·ࠍࠔࠉࠊࠌ ·ࠅࠈࠐࠊࠌ ib. ומקנכם ·ࠅࠌࠒࠍࠉࠊࠌ καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν. ver. 20 וירשו ·ࠅࠉࠓࠔࠅ ver. 21 ההוא ·ࠄࠄࠉࠀ et sic v. 23. ib. הראת ·ࠄࠓࠀࠉࠕ ib. כל אשר ·ࠀࠕ ·ࠀࠔࠓ ib. אלהיכם deest in Sam. ver. 22 תיראום ·ࠕࠉࠓࠀࠌ ver. 23 החלות ·ࠄࠇࠉࠋࠅࠕ v. 27 צפנה ·ࠑࠐࠅࠍࠄ v. 27 וצו ·ࠅࠑࠅࠄ ib. ינחיל ·ࠉࠍࠇࠋ

CAP. IV.

Vers. 1 תחיו ·ࠕࠇࠉࠅࠍ v. 2 תספו ·ࠕࠅࠎࠉࠐࠅࠍ ibid. non est in Heb. ·ࠄࠉࠅࠌ vers. 5 ראה ·ࠓࠀࠅ Ἴδετε. vers. 6 הוא ·ࠄࠉࠀ ibidem ישמעון ·ࠉࠔࠌࠏࠅ ib. חכם ·ࠇࠊࠉࠌ ver. 7 קרבים ·ࠒࠓࠅࠁࠉࠌ ver. 9 ושמר ·ࠅࠔࠌࠅࠓ v. 10 בחרב ·ࠁࠇࠅࠓࠁ & sic v. 15. ואשמעם ·ࠅࠀࠔࠌࠉࠏࠌ ver. 11 לב ·ࠋࠁࠁ v. 13 לחות ·ࠋࠅࠇࠅࠕ v. 14 לעשתכם ·ࠋࠏࠔࠅࠕࠊࠌ v. 17 תעוף ·ࠕࠏࠐ v. 19 השמימה ·ࠄࠔࠌࠉࠌ v. 21 וישבע deest in Sam. ver. 25 תוליד ·ࠕࠅࠋࠉࠃࠅ ver. 27 העידתי ·ࠄࠏࠉࠃࠕࠉ v. 29 ובקשתם ·ࠅࠁࠒࠔࠕࠌ ibid. ומצאת ·ࠅࠌࠑࠀࠕࠄ καὶ εὑρήσετε αὐτόν. vers. 30 בקלו ·ࠁࠒࠅࠋࠅ v. 32 ראשנים ·ࠓࠀࠔࠅࠍࠉࠌ ibid. הנהיה ·ࠄࠍࠄࠉࠄ v. 33 non est in Heb. ·ࠇࠉࠉࠌ ζῶντος. ver. 34 במסת באתת ובמופתים ·ࠁࠌࠎࠅࠕ ·ࠁࠀࠅࠕࠅࠕ ·ࠅࠁࠌࠅࠐࠕࠉࠌ ib. במוראים ·ࠁࠌࠓࠀࠉࠌ ib. לעיניך ·ࠋࠏࠉࠍࠉࠊ v. 37 בזרעו אחריו ·ࠁࠆࠓࠏࠌ ·ࠀࠇࠓࠉࠄࠌ τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς. ibid. בכחו ·ࠁࠊࠇࠅ v. 39 והשבת ·ࠅࠄࠔࠁࠅࠕ ibid. אל ·ࠏࠋ v. 41 יבדיל ·ࠉࠁࠃࠋ ibid. מזרחה שמש ·ࠌࠆࠓࠇ ·ࠄࠔࠌࠔ v. 42 מתמל שלשם ·ࠌࠕࠌࠅࠋ ·ࠔࠋࠔࠅࠌ ver. 43 המישר ·ࠄࠌࠉࠔࠅࠓ ibid. ראמות ·ࠓࠀࠌࠅࠕ ver. 45 העדת ·ࠄࠏࠃࠅࠕ ibid. והחקים ·ࠅࠄࠇࠅࠒࠉࠌ ver. 46 יושב ·ࠉࠔࠁ v. 47 שמש ·ࠄࠔࠌࠔ v. 48 שיאן ·ࠔࠉࠀࠅࠍ v. 49 non est in Heb. ·ࠉࠌ ·ࠄࠌࠋࠇ

CAP. V.

Vers. 1 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ ibid. לעשתם ·ࠋࠏࠔࠅࠕࠌ ver. 2 בחרב ·ࠁࠇࠅࠓࠁ ver. 5 אנכי ·ࠅࠀࠍࠊࠉ Κἀγώ. ibid ובינכם ·ࠅࠁࠉࠍࠉࠊࠌ ibid. ההוא ·ࠄࠄࠉࠀ ver. 6 תשתחוה ·ࠕࠔࠕࠇࠅ ib. שלשים ·ࠔࠋࠔࠉࠌ ver. 10 מצותו ·ࠌࠑࠅࠕࠉ ver. 12 לקדשו ·ࠋࠒࠃࠔࠅ ver. 14 ועבדך ·ࠅࠏࠁࠃࠊ ὁ παῖς σου. ib. ושורך ·ࠔࠅࠓࠊ ὁ βοῦς σου. v. 15 ויצאך ·ࠅࠉࠅࠑࠉࠀࠊ ib. בזרע ·ࠁࠆࠓࠅࠏ v. 16 יאריכן ·ࠉࠀࠓࠉࠊࠅࠍ v. 18, 19, & 20 ולא ·ࠋࠀ Οὐ. ver. 21 לא תחמד אשת רעך ולא תתאוה בית רעך ·ࠋࠀ ·ࠕࠇࠌࠃ ·ࠁࠉࠕ ·ࠓࠏࠊ ·ࠅࠋࠀ ·ࠕࠇࠌࠃ ·ࠀࠔࠕ ·ࠓࠏࠊ ib. ועבדו ·ࠅࠏࠁࠃࠅ ib. adjunguntur quædã ex c. 27 hujus libri ·ࠅࠄࠉࠄ ·ࠊࠉ ·ࠉࠁࠉࠀࠊ ·ࠉࠄࠅࠄ ·ࠀࠋࠄࠉࠊ ·ࠀࠋ ·ࠀࠓࠑ ·ࠄࠊࠍࠏࠍࠉ ·ࠀࠔࠓ ·ࠀࠕࠄ ·ࠁࠀ ·ࠔࠌࠄ ·ࠋࠓࠔࠕࠄ: ·ࠅࠄࠒࠌࠕ ·ࠋࠊ ·ࠀࠁࠍࠉࠌ ·ࠂࠃࠋࠅࠕ ·ࠅࠔࠃࠕ ·ࠀࠕࠌ ·ࠁࠔࠉࠃ: ·ࠅࠊࠕࠁࠕ ·ࠏࠋ ·ࠄࠀࠁࠍࠉࠌ ·ࠀࠕ ·ࠊࠋ ·ࠃࠁࠓࠉ ·ࠄࠕࠅࠓࠄ ·ࠄࠆࠀࠕ: ·ࠅࠄࠉࠄ ·ࠁࠏࠁࠓࠊࠌ ·ࠀࠕ ·ࠄࠉࠓࠃࠍ ·ࠕࠒࠉࠌࠅ ·ࠀࠕ ·ࠄࠀࠁࠍࠉࠌ ·ࠄࠀࠋࠄ ·ࠀࠔࠓ ·ࠀࠍࠊࠉ ·ࠌࠑࠅࠄ ·ࠀࠕࠊࠌ ·ࠄࠉࠅࠌ ·ࠁࠄࠓࠂࠓࠉࠆࠉࠌ: ·ࠅࠁࠍࠉࠕ ·ࠔࠌ ·ࠌࠆࠁࠇ ·ࠋࠉࠄࠅࠄ ·ࠀࠋࠄࠉࠊ ·ࠌࠆࠁࠇ ·ࠀࠁࠍࠉࠌ ·ࠋࠀ ·ࠕࠍࠉࠐ ·ࠏࠋࠉࠄࠌ ·ࠁࠓࠆࠋ: ·ࠀࠁࠍࠉࠌ ·ࠔࠋࠌࠅࠕ ·ࠕࠁࠍࠄ ·ࠀࠕ ·ࠌࠆࠁࠇ ·ࠉࠄࠅࠄ ·ࠀࠋࠄࠉࠊ: ·ࠅࠄࠏࠋࠉࠕ ·ࠏࠋࠉࠅ ·ࠏࠋࠅࠕ ·ࠋࠉࠄࠅࠄ ·ࠀࠋࠄࠉࠊ ·ࠅࠆࠁࠇࠕ ·ࠔࠋࠌࠉࠌ ·ࠅࠀࠊࠋࠕ ·ࠔࠌ ·ࠅࠔࠌࠇࠕ ·ࠋࠐࠍࠉ ·ࠉࠄࠅࠄ ·ࠀࠋࠄࠉࠊ: ·ࠄࠄࠓ ·ࠄࠄࠅࠀ ·ࠁࠏࠁࠓ ·ࠄࠉࠓࠃࠍ ·ࠀࠇࠓࠉ ·ࠃࠓࠊ ·ࠌࠁࠅࠀ ·ࠄࠔࠌࠔ ·ࠁࠀࠓࠑ ·ࠄࠊࠍࠏࠍࠉ ·ࠄࠉࠔࠁ ·ࠁࠏࠓࠁࠄ ·ࠌࠅࠋ ·ࠄࠂࠋࠂࠋ ·ࠀࠑࠋ ·ࠀࠋࠅࠍ ·ࠌࠅࠓࠄ ·ࠌࠅࠋ ·ࠔࠊࠌ: v. 22 non est in Heb. ·ࠇࠔࠊ σκότος. ibid. הענן והערפל ·ࠄࠏࠍࠍ ·ࠅࠄࠏࠓࠐࠋ ib. לחת ·ࠋࠅࠇࠕ v. 23 ותקרבו ·ࠅࠕࠒࠓࠁࠅࠍ ver. 24 ואת ·ࠀࠕ ib. קלו ·ࠒࠅࠋࠅ ver. 26 כמנו ·ࠊࠌࠅࠍࠅ v. 27 ואת ·ࠅࠀࠕࠄ v. 29 כל prius, deest in Sam. & Græc. ver. 31 והחקים ·ࠅࠄࠇࠅࠒࠉࠌ v. 32 תסרו ·ࠕࠎࠅࠓࠅ v. 33 תלכו ·ࠕࠋࠊࠅࠍ

CAP. VI.

Vers. 2 חקתיו ·ࠇࠒࠅࠕࠉࠅ ver. 3 non est in Heb. ·ࠄࠉࠅࠌ σήμερον. ibid. תרבון ·ࠕࠓࠁࠅ ver. 7 בביתך ·ࠁࠁࠉࠕ ἐν οἴκῳ. ibid. ובלכתך ·ࠁࠋࠊࠕࠊ ibid. ובשכבך ·ࠅࠁࠔࠊࠁࠊ ver. 8 ידך ·ࠉࠃࠉࠊ ibid. לטטפת ·ࠋࠈࠅࠈࠐࠕ ver. 9 מזות ·ࠌࠆࠅࠆࠅࠕ ver. 10 גדלת וטבת ·ࠂࠃࠋࠅࠕ ·ࠅࠈࠅࠁࠅࠕ v. 11 וברת ·ࠅࠁࠅࠓࠅࠕ λάκκους. ver. 12 non est in Heb. ·ࠀࠋࠄࠉࠊ τοῦ Θεοῦ σου. & sic ver. 18. v. 14 תלכו ·ࠕࠋࠊࠅࠍ ib. סביבותיכם ·ࠎࠁࠉࠁࠅࠕࠉࠊࠌ ib. יחרה ·ࠉࠇࠓ ver. 19 להדף ·ࠋࠄࠃࠅࠐ v. 20 non est in Heb. ·ࠅࠄࠉࠄ Καὶ ἔσαι. ib. העדת ·ࠄࠏࠃࠅࠕ ibid. והחקים ·ࠅࠄࠇࠅࠒࠉࠌ ver. 21 ויציאנו ·ࠅࠉࠅࠑࠉࠀࠍࠅ v. 22 אותת ·ࠀࠅࠕࠅࠕ ib. ומפתים ·ࠅࠌࠅࠐࠕࠉࠌ v. 23 ואותנו ·ࠅࠀࠕࠍࠅ ib. non est in Heb. ·ࠉࠄࠅࠄ MS. A. Κύριος, &c. v. 24 לחיתנו ·ࠋࠇࠉࠅࠕࠍࠅ v. 25 לעשת ·ࠋࠏࠔࠅࠕ

CAP. VII.

Vers. 2 החרם ·ࠄࠇࠓࠉࠌ v. 4 ועבדו ·ࠅࠏࠁࠃ καὶ λατρεύσει. ib. וחרה ·ࠅࠉࠇࠓ vers. 5 תעשו ·ࠕࠏࠔࠅࠍ ibid. מזבחותיהם ·ࠌࠆࠁࠇࠅࠕࠉࠄࠌ ibid. תתצו ומצבתם תשברו ·ࠕࠕࠑࠅࠍ ·ࠅࠌࠑࠁࠅࠕࠉࠄࠌ ·ࠕࠔࠁࠓࠅࠍ ver. 6 קדוש ·ࠒࠃࠔ ver. 8 מאהבת ·ࠌࠀࠄࠁࠕ ibid. השבעה ·ࠄࠔࠁࠅࠏࠄ ver. 9 מצותו ·ࠌࠑࠅࠕࠉࠅ ver. 10 אל bis. ·ࠏࠋ ib. לשנאו ·ࠋࠔࠍࠀࠉࠅ τοῖς μισοῦσιν. vers. 11 ואת החקים ·ࠀࠕ ·ࠄࠇࠅࠒࠉࠌ ibid. לעשתם ·ࠋࠏࠔࠅࠕࠌ ver. 13 דגנך ·ࠃࠂࠍࠊ ib. יצהרך ·ࠉࠑࠄࠓࠊ ib. עשתרת ·ࠏࠔࠕࠓࠅࠕ ibid. non est in Heb. ·ࠉࠄࠅࠄ Κύριος. ver. 17 איכה ·ࠀࠉࠊ ver. 19 האתת ·ࠄࠀࠅࠕࠅࠕ ibid. המסת הגדלת ·ࠄࠌࠎࠅࠕ ·ࠄࠂࠃࠋࠅࠕ ibid. וזרע ·ࠅࠄࠆࠓࠅࠏ ver. 22 האל מפניך ·ࠄࠀࠋࠄ ·ࠌࠋࠐࠍࠉࠊ ib. כלתם ·ࠊࠋࠅࠕࠌ ver. 23 מהומה ·ࠌࠄࠅࠌࠄ ibid. השמדם ·ࠄࠔࠌࠉࠃࠌ ver. 24 והאבדת ·ࠅࠄࠀࠁࠃࠕ ibid. בפניך ·ࠋࠐࠍࠉࠊ ibid. השמדך ·ࠄࠔࠌࠉࠃࠊ v. 25 פסילי ·ࠐࠎࠋࠉ

CAP. VIII

CAP. VIII.

Verſ. 2 ענחך לנסחך [illegible] *& ſic v.* 16. *ib.* את
deeſt in Samar. *ib.* מצותו [illegible] *ver.* 3 ויאכלך [illegible]
ibid. ירעון [illegible] *& ſic v.* 16. *v.* 4 רגלך [illegible] οἱ πόδες σου.
ver. 7 *non eſt in Heb.* [illegible] καὶ πολλῶν. *ibidem* עינת ותהמת יצאים
[illegible] *ibid.* ותאנה [illegible] συκαῖ. *v.* 10
על [illegible] *v.* 12 טבים [illegible] *v.* 15 הנדל [illegible] *ib.* שרף [illegible]
ib. ועקרב [illegible] *ib.* המוציא [illegible] *v.* 16 המאכלך [illegible]
v. 18 למען [illegible] καὶ ἵνα. *ib. non ſunt in Heb.* [illegible]
[illegible]

CAP. IX.

Verſ. 1 לבא [illegible] *ibid.* עצמים [illegible] *ib.* נדלת ובצרת
[illegible] *v.* 3 והאבדתם [illegible] *v.* 4 בהדף [illegible]
ver. 5 אלהיך *deeſt in Samar.* *ib.* מורישם [illegible] *v.* 7 אל [illegible]
ver. 8 חרב [illegible] *v.* 10 עמכם [illegible] *v.* 11 לחות [illegible] *ibid.*
לחת האבנים *deſunt in Samarit.* *ver.* 12 *non eſt in Heb.* [illegible]
ver. 15 ואפן [illegible] *ibid.* וארד [illegible] *ver.* 16 וארא [illegible]
ver. 17 ואתפש [illegible] *ibid.* לחת [illegible] *ver.* 18 ואתנפל
[illegible] *& ſic v.* 25. *ib.* חטאתכם [illegible] τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν. *& ſic ver.* 21. *v.* 20 ואתפלל [illegible] *& ſic v.* 26.
[illegible]
ver. 21 ואשרף [illegible] *ibid.* ואכת [illegible] *ib.* היטב [illegible]
ib. ואשלך [illegible] *ibid.* הירד [illegible] *v.* 22 קברת [illegible]
v. 23 בקלו [illegible] *v.* 24 דעתי [illegible] *v.* 26 ואמר [illegible] *ib.*
תשחרת [illegible] *ibid.* יד חוקה [illegible] ἐν τῇ χειρί σου τῇ
κραταιᾷ. *ver.* 28 *non eſt in Heb.* [illegible] οἱ κατοικοῦντες. *ibidem* להביאם
[illegible] *ibid.* להמתם [illegible] *ver.* 29 *non eſt in Heb.*
[illegible] ἐκ γῆς Αἰγύπτου. *ibidem* הנדל [illegible] *ibidem* ובזרעך
[illegible]

CAP. X.

Verſ. 1 ההוא [illegible] *& ſic ver.*8. *ib.* כראשנים [illegible]
*& ſic ver.*2, 10. *ver.*2 ואכתב [illegible] *ib.* הלחת *bis.* [illegible]
& ſic ver. 3, 4, 5. *ver.* 3 ואעש [illegible] *ib.* ואפסל [illegible] *ibid.*
לחת [illegible] *ib.* ואעל [illegible] *v.*4 אליכם [illegible] *ver.*5 ואפן וארד
[illegible] *ib.* ואשם [illegible] *v.*6 נסעו מבארת בני־יעקן מוסרה
[illegible] *poſterius pars hujus verſus in Samar. habetur poſt ver.* 7. *ver.*7 נחלי־מים
[illegible]
[illegible]
[illegible] *ver.* 8 ההוא [illegible] *ver.* 10 לא
[illegible] καὶ ἐκ. *v.*11 *non eſt in Heb.* [illegible] τούτου. *ver.* 13 [illegible] לשמר
verſ. 15 אותם [illegible] *verſ.* 17 ואדני [illegible] *ibid.* הנדל והנבר
[illegible] *ver.* 20 אתו [illegible] καὶ αὐτῷ. *ver.* 21 נדלת ונוראת
[illegible]

CAP. XI.

Verſ. 1 ומשפטיו ומצותיו [illegible] καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. *ver.* 2 וידעו [illegible] *ver.* 3 מעשיו
[illegible] *ibid.* מלך מצרים *deſunt in Samar.* *ver.* 6 *non ſunt in Heb.*
[illegible] *ver.* 7 הראת [illegible] *ibid.* הנדל
[illegible] *v.*8 מצוך [illegible] *ib.* עברים [illegible] *v.* 9 תאריכו
[illegible] *ibid.* לתת להם ולזרעם [illegible] *v.*10 אתה בא
[illegible] *MS. A.* εἰσπορεύεσθε ὑμεῖς. *ibid.* הוא [illegible] *ibid.* ברגלך
[illegible] *v.* 11 ובקעת [illegible] *ver.* 12 ארץ [illegible] *ib.* מרשית
[illegible] *ib.* שנה [illegible] *ver.*14 ונתתי [illegible] Καὶ δώσει. *& ſic ver.* 15. *ibid.* ארצכם [illegible] τῇ γῇ σου. *ibid.* יורה [illegible] *ibid.*
דגנך ותירשך [illegible] *ver.* 17 מהרה [illegible] *ibid.* הטבה
[illegible] *v.* 18 לטוטפת [illegible] *v.*19 בביתך [illegible] *ib.* ובשכבך
[illegible] *v.* 20 מזוזות [illegible] *v.*21 ירבו [illegible] *v.*22 *non eſt in Hebr.* [illegible] σήμερον. *ibid.* לעשתה [illegible] *ver.* 23 מלפניכם
[illegible] *ibid.* ועצמים מכם [illegible] *ver.* 24 מן־הנהר
[illegible] καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. *ib.* גבלכם [illegible] *v.* 25 בפניכם
[illegible] *ib.* ומוראכם [illegible] *ver.* 21 תשמעו [illegible] *&*
*ſic verſ.*28. *v.*29 גרזים [illegible] *v.* 30 המה [illegible] *ib.* אלוני מורה
[illegible] *ver.* 31 לבא [illegible] *ver.* 32 *non eſt in Hebr.* [illegible]

CAP. XII.

Ver. 1 תשמרון [illegible] *v.* 2 המקמות [illegible] *v.* 3 מזבחתם
[illegible] *ib.* מצבתם [illegible] *v.* 4 תעשון [illegible] *v.*5
יבחר [illegible] *& ſic v.* 11, 14, 18, 21, 26. *ib.* לשום [illegible] *ibid.*
לשכנו [illegible] *ib.* ובאת [illegible] καὶ ἐλεύσεσθε. *v.* 6 תרומת ידכם
[illegible] *& ſic ver.* 11. *ver.* 8 תעשון [illegible] *v.* 9 אלהיך
[illegible] *ibid.* לך [illegible] ὑμῖν. *ver.* 11. שמה [illegible] *ibid.* עולתיכם
[illegible] *ibid.* מעשרתיכם [illegible] καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν. *ib.*
non eſt in Heb. [illegible] *v.* 12 ועבדיכם ואמהתיכם [illegible]
[illegible] *ver.* 13 מקום [illegible] *ver.* 14 *non eſt in Heb.* [illegible]
v. 16 תאכלו [illegible] *v.* 17 דגנך [illegible] *ib.* ותירשך [illegible]
ib. ובכרת [illegible] *ibid.* ידך [illegible] τῶν χειρῶν σου. *v.* 18 ועבדך
[illegible] ὁ παῖς σου. *ver.*20 אלהיך [illegible] *ib.* גבלך [illegible] *v.* 21
לשום שמו [illegible] *v.* 22 *non eſt in Heb.* [illegible] ἐν σοί. *ibid.*
יחדו יאכלנו [illegible] *ver.* 28 שמר [illegible] *ibid. non eſt*
in Heb. [illegible] καὶ ποιήσεις. *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] *ib.* הטוב
והישר [illegible] *ver.* 30 השמדם [illegible] *ibid.* איכה
[illegible] *ver.* 31 כל [illegible] *ver.* 32 מצוה אתכם [illegible] *ibid. non*
eſt in Heb. [illegible] σήμερον. *ib.* תסף [illegible] *ibid.* תגרע [illegible]

CAP. XIII.

Ver. 4 [illegible] *paragogicum quater accedit fini verborum in Samar.* *ib.*
ובקלו [illegible] *ibid.* תדבקון [illegible] *ver.* 5 חלם [illegible] *ibidem*
אלהיכם המוציא אתכם [illegible] τοῦ Θεοῦ σου ἐξαγαγόντος σε. *ver.* 6 *non ſunt in Heb.* [illegible] ἐκ πατρός σου ἢ. *ver.* 7
הקרבים [illegible] *ibid.* הרחקים [illegible] *v.* 8 לו [illegible]
v. 9 בראשונה [illegible] *ver.* 11 ויראון [illegible] *ibid.*
[illegible] *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] ἔτι. *ver.* 14 היטב [illegible]
ver. 15 ההוא [illegible] *ibid.* החרם [illegible] *v.* 18 *non eſt in He*
[illegible] καὶ τὸ ἀρεστόν.

CAP. XIV.

Verſ. 2 קדוש [illegible] *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] ὁ Θεός σου. *v.*
תאכל [illegible] φάγεσθε. *v.* 4 ואת [illegible] *ibid.* שור שה
[illegible] μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνόν. *ver.* 5 ואקו [illegible] *ib.* ותאו [illegible] *v.*
מפרסת [illegible] *v.* 7 ממפריסי [illegible] *ib.* השסועה
in Sam. & Græc. ibid. המה [illegible] *v.* 8 הוא ולא גרה [illegible]
[illegible] καὶ ὀνυχίζει ὀνυχιστῆρας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο
ρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται. *v.* 9 את [illegible] Καί. *v.* 12 והפרס והעזניה
[illegible] *v.* 13 ראה ואת
האיה והדיה [illegible] Καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἰκ
νον. *v.*15 השחף ואת־הנץ למינהו [illegible] *v.* 1
את [illegible] Καί. *ibidem, habentur in Heb.* *ver.* 18 [illegible]
καὶ ἔποπα. *ib.* והתנשמת [illegible] *v.* 18 והחסידה [illegible]
[illegible] *ib.* הדוכיפת [illegible] *v.* 19 לא יאכלו [illegible]
[illegible] οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν. *ver.* 21 מכר [illegible] *ibid.* קדוש
ver. 22 היצא [illegible] *ib.* שנה *poſterius.* [illegible] κατ' ἐνιαυτόν. *v.*2
ואכלת [illegible] Καὶ φαγῇ αὐτό. *ib.* יבחר [illegible] *& ſic ver.* 24,2
ibid. non ſunt in Heb. [illegible] Κύριος ὁ Θεός σου. שמו
[illegible] *ibid.* דגנך [illegible] *ibid.* ובכרת [illegible] *ver.* 24 שום
[illegible] *v.* 26 וביין [illegible] *v.* 28 מקצה [illegible] *ib.* תוציא [illegible]
ibid. ההוא [illegible] *ver.* 29 ידך [illegible]

CAP. XV.

Verſ. 2 שמוט [illegible] *ib.* משה [illegible] *ibid.* ישה [illegible] *ib.* ואת
ver. 4 ברך [illegible] *ib. non eſt in Heb.* [illegible] ὁ Θεός σου. *v.*5
[illegible] *ver.*7 אחד [illegible] *ibid.* בארצך [illegible] ἐν τῇ γῇ. *ibid.*
[illegible] *v.*8 *non eſt in Heb.* [illegible] *& ſic verſ.*11. *ib.* העבט
*v.*9 קרבה [illegible] *ib.* השבע [illegible] *ver.* 10 מעשך [illegible]
ἔργοις *MS. A. addit* σου. *ibid.* ידך [illegible] *ver.* 11 אבין
*ver.*12 השביעת [illegible] *v.* 13 ריקם [illegible] *v.*14 אשר
καθά. *v.*18 בעינך [illegible] *v.*19 בבכר [illegible] *v.* 20 יבחר [illegible]

CAP. XVI.

Verſ. 2 יבחר [illegible] *& ſic ver.* 6, 7, 11, 15, 16. *ib. non eſt in*
[illegible] *v.* 3 תאכל *bis.* [illegible] *ver.*4 נבלך [illegible] *v.*5 לא
*ver.*6 אל המקום [illegible] *ibid.* שמו שם [illegible]
עצרת [illegible] *ib.* מלאכה [illegible] *v.*9 שבעת [illegible]
ib. מהחל [illegible] ἀρξαμένου σου. *ver.*10 יברכך [illegible] *ver.*11
[illegible] ὁ παῖς σου. *& ſic ver.* 13. *ib. non eſt in Heb.* [illegible] *ver.*
במצרים [illegible] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. *v.*15 *non eſt in Heb.* [illegible]
ὁ Θεός σου. *v.*16 שלוש [illegible] *ib. non eſt in Heb.* [illegible] αὐτόν. *ib.* ריקם
[illegible] *v.*22 שנא [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 2. באחד [illegible] *ver.* 3 וישתחו [illegible] *ibid.*
[illegible] *v.* 4 והגד [illegible] *ib.* היטב [illegible] *v.* 5 הוא
*v.*6 שנים [illegible] *ib.* או [illegible] ἢ ἐπὶ. *v.*7 בראשנה [illegible]
ib. ובערת [illegible] *ver.* 8 בין־דין [illegible] καὶ ἀναμέσον κρίσε
ibid. ריבת [illegible] *ibid.* יבחר [illegible] *& ſic ver.* 10. *ver.* 9
[illegible] *& ſic ver.* 12. *ib.* ודרשת [illegible] καὶ ἐκζητήσαντες. *v.*10
non eſt in Heb. [illegible] ὁ Θεός σου. *ver.* 11 ועל [illegible] *ibid.* לא
[illegible] *ver.* 12 בזדון [illegible] *ver.* 13 ויראו [illegible] *ibid.*
[illegible] *v.* 14 תבא [illegible] *ibid.* וישבתה [illegible] *v.* 15 שום
[illegible] *ver.* 16 אמר [illegible] *ib.* תספון [illegible] *v.* 19 בו [illegible] *ib.*
לעשתם [illegible] *v.*20 רום [illegible] *ib.* סור [illegible] *ib.* שמאול [illegible]
ib. non eſt in Heb. [illegible]

CAP. XVIII.

Verſ. 1 אשי [illegible] *MS. A.* κάρπωμα. *ver.* 3 הזרע [illegible] *ibid.*
והלחיים [illegible] *v.* 4 דגנך [illegible] *ver.* 5 לעמד [illegible]
[illegible] παρεστάναι ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ *MS. A. addit* σου. *ibid.*
לשרת בשם־יהוה [illegible] *v.* 6 יבא [illegible] *& ſic*
ver. 22. *ib.* מאחר [illegible] *ib.* יבחר [illegible] *v.* 8 ממכריו [illegible]
τῆς πράσεως. *ver.* 9 תועבת [illegible] *& ſic verſ.* 12. *verſ.* 10
[illegible] מעונן ומנחש ומכשף 11 וחבר חבר ושאל אוב וידעני
[illegible] 11 κληδονιζόμενος, καὶ οἰωνιζόμενος, *v.*11 Φαρμακὸς ἐπαείδων ἐπαοιδήν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατοσκόπος.
v. 12 *non eſt in Heb.* [illegible] τῷ Θεῷ σου. *ib.* מוריש אותם [illegible]
v. 14 אתה ירש [illegible] *ibid.* ואל קסמים [illegible]
ver. 15 מקרבך מאחיך [illegible] ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου. *ib.*
[illegible] *ver.* 16 בחרב [illegible] *ibid.* אסף [illegible] *ib.* האש [illegible]
*v.*19 דברי [illegible] *MS. A.* τῶν λόγων αὐτοῦ. *v.*21 איכה [illegible] *ibid.*
נדע [illegible] *v.*22 ולא [illegible] *ib.* בזדון [illegible] *ibid.* תגור [illegible]
ἀφέξεσθε.

CAP. XIX.

Ver. 2 שלוש [illegible] *v.* 3 תכין [illegible] *ver.* 4 מתמל [illegible] *&*
*ſic ver.*6. *ib.* שלשם [illegible] *ver.* 5 יבא [illegible] *ibid.* ונדחה
[illegible] *v.* 7 תבדיל [illegible] *ver.* 8 נבלך [illegible] *ver.* 9 לעשתה
[illegible] *ib.* וללכת [illegible] πορεύεσθαι. *ver.* 10 נקי [illegible] *& ſic*
ver. 13. *v.*11 וכי [illegible] *ib.* הערים האל [illegible] *ver.* 12
ומת [illegible] *ibid.* דם [illegible] *v.* 14 ראשנים [illegible] *v.* 15
חטאת [illegible] *v.* 16 כי [illegible] Ἐὰν δὲ. *v.* 17 האנשים [illegible] *ib.*
יהיו [illegible] *v* 18 היטב [illegible] *v.*20 ויראו [illegible] *ibid.*
[illegible] *ib.* לעשות עוד [illegible] ὅτι ποιῆσαι.

CAP.

CAP. XX.

Ver. 1 איבך ·ࠀࠉࠁࠉࠊ ver. 3 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ ibid. אל תחפזו ואל תערצו ·ࠀࠋ·ࠕࠇࠐࠆࠅ·ࠅࠀࠋ·ࠕࠏࠓࠑࠅ ver. 5 וישב ·ࠅࠉࠔࠅࠁ & sic v. 6, 7, 8. ver. 8 ויספו ·ࠅࠉࠅࠎࠉࠐࠅ ibid. ימס ·ࠉࠌࠀࠎ ver. 9 ככלת ·ࠊࠊࠋࠅࠕ v. 10 אל ·ࠏࠋ ver. 15 הרחקת ·ࠄࠓࠇࠅࠒࠕ v. 17 החרם ·ࠄࠇࠓࠉࠌ ibid. החתי והאמרי הכנעני ·ࠄࠊࠍࠏࠍࠉ·ࠅࠄࠀࠌࠓࠉ·ࠅࠄࠇࠕࠉ ibid. non est in Heb. ·ࠅࠄࠂࠓࠂࠔࠉ καὶ τὸν Γεργεσαῖον. ver. 19 תכרת ·ࠕࠊࠓࠅࠕ ibidem לבא ·ࠋࠁࠅࠀ vers. 20 הוא עשה ·ࠄࠉࠀ ·ࠏࠅࠔࠄ

CAP. XXI.

Vers. 2 שפטיך ·ࠔࠅࠐࠈࠉࠊ ver. 3 הקרבה ·ࠄࠒࠓࠅࠁࠄ ibid. ההוא ·ࠄࠄࠉࠀ ibid. אשר ·ࠅࠀࠔࠓ ibid. עול ·ࠏࠋ ver. 4 והורדו ·ࠅࠄࠅࠓࠉࠃࠅ ver. 5 לשרתו ·ࠋࠔࠓࠕࠅ ibid. פיהם ·ࠐࠉࠄࠌ v. 6 הקרבים ·ࠄࠒࠓࠅࠁࠉࠌ v. 7 שפכה ·ࠔࠐࠊࠅ v. 8 נקי ·ࠍࠒࠉࠀ & sic ver. 9. v. 11 בשביה ·ࠁࠔࠁࠉࠄ ib. אשת ·ࠀࠔࠄ ver. 15 תהיין ·ࠕࠄࠉࠉࠍࠄ ib. האחת bis. ·ࠀࠇࠕ ib. הבכור ·ࠄࠁࠊࠅࠓ & sic v. 16, 17. ib. לשניאה ·ࠋࠔࠍࠅࠀࠄ ver. 17 אנו ver. 19 ותפשו ·ࠅࠕࠐࠔࠅ v. 18 ומורה ·ࠅࠌࠅࠓࠄ & sic ver. 20. ibid. בקלנו ·ࠁࠒࠅࠋࠍࠅ ibid. מקמו ·ࠌࠒࠅࠌࠅ ver. 10 זקני ·ࠀࠍࠔࠉ τοῖς ἀνδράσι. ibid. וסבא ·ࠅࠎࠁࠀࠉ ver. 22 וכי ·ࠊࠉ ib. עץ ·ࠏࠑ v. 23 קבור ·ࠒࠁࠅࠓ ib. תלוי ·ࠕࠋࠉ

CAP. XXII.

Vers. 1 שיו ·ࠔࠄࠅ·ࠀࠅ·ࠀࠕ·ࠔࠅࠓࠅ ver. 2 קרב ·ࠒࠓࠅࠁ ib. non est in Hebr. ·ࠏࠎࠏࠌ ver. 3 וכן ·ࠊࠍ ibid. לחמרו ·ࠋࠇࠌࠅࠓࠅ ver. 4 את חמור אחיך או שורו נפלים ·ࠀࠕ·ࠔࠅࠓ·ࠀࠇࠉࠊ·ࠀࠅ·ࠇࠌࠓࠅ·ࠍࠐࠋࠉࠌ ib. הקם ·ࠄࠒࠉࠌ ver. 6 ביצים bis. ·ࠁࠉࠑࠉࠌ v. 9 תקדש ·ࠕࠒࠃࠔ v. 10 חחרש ·ࠕࠇࠓࠔ ib. חמר ·ࠇࠌࠅࠓ ver. 11 שעטנז ·ࠔࠏࠈࠍࠆ ver. 14 והוצא ·ࠅࠄࠅࠑࠉࠀ ibid. ואקרב ·ࠅࠀࠒࠓࠁ ver. 15 הנער bis. ·ࠄࠍࠏࠓࠄ & sic ver. 16, 20, 21, 23, 24. 25, 26 bis, 27, 28, 29. ver. 17 non est in Heb. ·ࠋࠄ αὐτῇ. ib. ופרשו ·ࠅࠐࠓࠔࠅ v. 18 הוא ·ࠄࠉࠀ & sic ver. 24. ib. non est in Heb. ·ࠄࠍࠏࠓࠄ ὀκεῖνον. v. 19 לשלחה ·ࠋࠔࠋࠇࠄ ver. 20 הזה deest in Samar. v. 21 לזנות ·ࠋࠄࠆࠍࠅࠕ ib. בית ·ࠀࠕ ib. ·ࠏࠍࠄ v. 22 בעלת ·ࠁࠏࠋࠕ v. 26 תעשה ·ࠕࠏࠔࠄ v. 29 ענה ·ࠏࠍࠄ v. 30 ולא ·ࠋࠀ

CAP. XXIII.

Vers. 1 פצוע דכא ·ࠐࠑࠅࠏ·ࠃࠊࠀ ib. שפכה ·ࠔࠐࠊࠕ ib. יבא ·ࠉࠁࠅࠀ bis. & sic v. 3 bis, 8. 10, 11. v. 4 מפתור ·ࠌࠐࠕࠅࠓ ver. 6 ולא ·ࠋࠀ ver. 7 אדמי ·ࠀࠃࠅࠌࠉ ibid. ·ࠅࠈࠁࠇࠕࠌ posterius. ·ࠅࠋࠀ v. 8 יולדו ·ࠉࠅࠋࠃࠅ ib. יבא ·ࠉࠁࠅࠀ v. 10 מקרה ·ࠌࠒࠓࠄ ibid. אל deest in Sam. ver. 11 והיה לפנות־ערב ירחץ במים וכבא השמש יבא אל תוך המחנה: ·ࠅࠄࠉࠄ·ࠋࠐࠍࠅࠕ·ࠏࠓࠁ·ࠉࠓࠇࠑ·ࠁࠌࠉࠌ·ࠅࠊࠁࠅࠀ·ࠄࠔࠌࠔ·ࠉࠁࠅࠀ·ࠀࠋ·ࠕࠅࠊ·ࠄࠌࠇࠍࠄ v. 12 תהיה ·ࠕࠄࠉࠄ v. 16 באחד ·ࠁࠀࠇࠃ v. 13 חוץ ·ࠇࠅࠑ ib. שמה חוץ ·ࠔࠌࠄ·ࠇࠅࠑ ibid. קדשה ·ࠒࠃࠔࠄ ibid. יהיה ·ࠉࠄࠉࠄ ver. 17 תהיה ·ࠕࠄࠉࠄ v. 20 ידך ·ࠉࠃࠊ ib. קדש ·ࠒࠃࠔ v. 22 וכי ·ࠊࠉ v. 23 אלהיך deest in Sam. ver. 24 תבא ·ࠕࠁࠅࠀ & sic ver. 25.

CAP. XXIV.

Vers. 1 non sunt in Heb. ·ࠅࠋࠉࠄ·ࠕࠁࠅࠀ v. 3 האיש ·ࠄࠀࠉࠔ ver. 4 הוא ·ࠄࠉࠀ ibid. נקי ·ࠍࠒࠉࠀ ibid. חטיא ·ࠕࠇࠈࠉࠀ μιανεῖτε. ver. 5 ver. 8 non est in Heb. ·ࠄࠕࠅࠓࠄ τῷ νόμον. ib. שיתם ·ࠕࠔࠉࠌࠅࠍ v. 10 עבטו ·ࠏࠁࠈࠅ ibid. תבא ·ࠕࠁࠅࠀ ibid. חשה ·ࠕࠔࠉ sic etiam ver. 11. ver. 14 מנרך ·ࠌࠂࠓࠊ & sic ver. 12. v. 11 יוצא ·ࠉࠅࠑࠉࠀ ib. יומתו ·ࠉࠅࠌࠕࠅ ἐκ τῶν προσηλύτων. v. 16 אבות ·ࠀࠁࠅࠕ v. 18 משם deest in Sam. v. 21 תעולל ·ࠕࠏࠋࠋ ver. 22 לעשות deest in Samarit.

CAP. XXV.

Vers. 2 השפט ·ࠄࠔࠅࠐࠈ v. 3 יסיף ·ࠉࠅࠎࠉࠐ bis. ib. להכתו ·ࠋࠄࠊࠅࠕࠅ ib. ונקלה ·ࠅࠍࠒࠋ v. 5 יבא ·ࠉࠁࠅࠀ ib. עליה ·ࠀࠋࠉࠄ πρὸς αὐτήν. ver. 6 non est in Heb. ·ࠅࠊࠍ v. 11 במבשיו ·ࠁࠌࠁࠔࠉࠅ ver. 12 וקצתה ·ࠅࠒࠑࠕࠄ vers. 13 גדולה ·ࠂࠃࠅࠋࠄ & sic vers. 14. ver. 15 יאריכו ·ࠉࠀࠓࠉࠊࠅ v. 17 זכור ·ࠆࠊࠅࠓ

CAP. XXVI.

Vers. 2 כל deest in Sam. & Græc. ib. יבחר ·ࠁࠇࠓ ibid. שמו ·ࠔࠌࠅ ver. 6 וירעו ·ࠅࠉࠓࠏࠅ ib. ויענונו ·ࠅࠉࠏࠍࠅࠍࠅ ver. 7 קלנו ·ࠒࠅࠋࠍࠅ v. 8 ויציאנו ·ࠅࠉࠅࠑࠉࠀࠍࠅ ibid. בזרע ·ࠁࠆࠓࠏ ib. ובמרא ·ࠅࠁࠌࠓࠀࠉࠌ καὶ ἐν ὁράμασι. ver. 9 ויבאנו ·ࠅࠉࠁࠉࠀࠍࠅ ver. 12 ונתתה ·ࠅࠍࠕࠕࠄ v. 13 ולגר ·ࠋࠂࠓ ib. מצותך ·ࠌࠑࠅࠕࠉࠊ τὰς ἐντολάς. v. 14 באני ·ࠁࠀࠍࠉ ver. 15 השקיפה ·ࠄࠔࠒࠐ v. 17 ומשפטיו deest in Sam. ib. בקלו ·ࠁࠒࠅࠋࠅ ver. 18 האמירך ·ࠄࠀࠌࠓࠊ ver. 19 לשם ·ࠋࠔࠌ ibid. ולהיתך ·ࠋࠄࠉࠅࠕࠊ

CAP. XXVII.

Ver. 1 שמר ·ࠔࠌࠓࠅ φυλάσσεσθε. v. 3 תבא ·ࠕࠁࠅࠀ v. 4 בהר עיבל ·ࠁࠄࠓࠂࠓࠉࠆࠉࠌ ver. 6 עלת ·ࠏࠅࠋࠕ v. 9 נהיית ·ࠍࠄࠉࠕࠄ ibid. non est in Heb. ·ࠉࠔࠓ v. 10 חקיו ·ࠇࠒࠉࠅ v. 12 הר גרזים ·ࠄࠓࠂࠓࠆࠉࠌ ibid. ויהודה ·ࠅࠉࠄࠅࠃࠄ Ἰούδας. ibid. ויוסף ·ࠅࠉࠅࠎࠐ Ἰωσήφ. ib. ובנימן ·ࠅࠁࠍࠉࠌࠉࠍ ver. 13 וזבולן ·ࠅࠆࠁࠅࠋࠍ Ζαβουλών. v. 16 ואמר ·ࠅࠀࠌࠓࠅ καὶ ἐροῦσι. & sic in sequentibus. ver. 25 נקי ·ࠍࠒࠉࠀ ver. 26 non est in Heb. ·ࠊࠋ ἐν πᾶσι. ib. לעשות אתם ·ࠋࠏࠔࠅࠕ·ࠀࠕࠌ

CAP. XXVIII.

Vers. 1 שמוע ·ࠔࠌࠏ ibid. לעשות ·ࠋࠏࠔࠅࠕ καὶ ποιεῖν. ibid. גויי ·ࠂࠅࠉࠉ v. 2 והשיגך ·ࠅࠄࠔࠉࠂࠅࠊ ver. 7 הקמים ·ࠄࠒࠅࠌࠉࠌ ibid. אחד ·ࠀࠇࠕ & sic ver. 25. ib. בשבעה ·ࠁࠔࠁࠏ & sic ver. 25. v. 8 ידך ·ࠉࠃࠉࠊ & sic ver. 12, 20. v. 9 קדוש ·ࠒࠃࠔ ver. 10 ויראו ·ࠅࠉࠓࠀࠅ ver. 11 והותרך ·ࠅࠄࠅࠕࠉࠓࠊ ibid. לטובה ·ࠋࠈࠅࠁࠄ vers. 12 מטר ·ࠌࠈࠓ v. 13 מצוה אתכם ·ࠌࠑࠅࠄ·ࠀࠕࠊࠌ v. 14 ושמאול ·ࠔࠌࠀࠋ ver. 15 לעשות את־כל desunt in Sam. ver. 18

non sunt in Heb. ·ࠅࠁࠐࠓࠉ·ࠁࠄࠌࠕࠊ ibid. עשתרת ·ࠏࠔࠕࠓࠅࠕ & sic v. 51. v. 20 המארה ·ࠄࠌࠀࠓࠄ ib. המהומה ·ࠄࠌࠄࠅࠌࠄ ib. השמדך ·ࠄࠔࠌࠉࠃࠊ & sic ver. 24, 45. ib. אבדך ·ࠀࠁࠃࠊ & sic v. 22. v. 21 כלתו ·ࠊࠋࠅࠕࠅ ver. 22 יככה ·ࠉࠊࠊࠄ & sic ver. 27, 28. ib. ורדפוך ·ࠅࠓࠃࠐࠅࠊ vers. 25 לממלכות ·ࠋࠌࠌࠋࠊࠅࠕ vers. 26 לכל עוף ·ࠋࠊࠋ·ࠏࠅࠐ ·ࠋࠊࠋ τοῖς πετεινοῖς. v. 27 ובחרס ·ࠅࠁࠇࠓࠎ v. 29 את דרכיך ·ࠀࠕ·ࠃࠓࠊࠉࠊ ibid. אך ·ࠀࠐ v. 30 ישגלנה ·ࠉࠔࠊࠁࠍࠄ v. 31 נתנות ·ࠍࠕࠍࠅࠕ v. 33 פרי ·ࠐࠓࠉ ib. יגיעך ·ࠉࠂࠉࠏࠊ ver. 37 לשמה ·ࠋࠔࠌࠄ ver. 38 תוציא ·ࠕࠅࠑࠉࠀ v. 39 תאגר ·ࠕࠀࠂࠓ ib. התלעת ·ࠄࠕࠅࠋࠏࠕ v. 40 יירש ·ࠉࠓࠔ ibid. ישל ·ࠉࠔࠋ ver. 41 תוליד ·ࠕࠅࠋࠉࠃ ver. 42 תסוך ·ࠕࠎࠊ v. 48 בעירם ·ࠁࠏࠓࠅࠌ v. 49 ידאה ·ࠉࠃࠀࠄ v. 51 השמדך ·ࠄࠔࠌࠉࠃࠊ & sic ver. 61. ibid. תירוש ·ࠕࠉࠓࠅࠔ ver. 52 חמתיך ·ࠇࠌࠅࠕࠉࠊ ib. נבחרת ·ࠍࠁࠇࠓࠕ v. 53 יהוה אלהיך desunt in Sam. & Græc. ibid. יציק ·ࠉࠑࠉࠒ ver. 55 איבך ·ࠀࠉࠁࠉࠊ & sic ver. 57. ver. 56 הצג ·ࠄࠑࠉࠂ ibid. מהתענג ·ࠌࠄࠕࠏࠍࠂ ver. 57 מבתך ·ࠌࠁࠉࠍ vers. 58 הכתבים ·ࠄࠊࠕࠅࠁࠉࠌ vers. 59 היוצאת ·ࠄࠉࠅࠑࠀࠕ ibid. ודבקו ·ࠅࠃࠁࠒࠅ ibid. מדוה ·ࠌࠃࠅࠄ v. 60 נדלת ·ࠍࠃࠋࠕ v. 61 הזאת ·ࠄࠆࠀࠕ v. 62 שמעת ·ࠔࠌࠏࠕࠌ MS. A. εἰσηκούσατε. ibidem אלהיך ·ࠀࠋࠄࠉࠊࠌ MS. A. τοῦ Θεοῦ ὑμῶν. ver. 63 להיטיב ·ࠋࠄࠈࠉࠁ ibid. ישיש ·ࠉࠔࠉࠔ ver. 65 דאבן ·ࠃࠀࠁࠅࠍ ver. 66 תאמין ·ࠕࠀࠌࠉࠍ v. 68 באניות ·ࠁࠀࠍࠉࠅࠕ מצרים ·ࠌࠑࠓࠉࠌ ὡς ἐν πλοίοις. ibid. לך ·ࠋࠊࠌ ibid. חסיף ·ࠇࠎࠉࠐ MS. A. προσθήσεσθε. ibid. לראתה ·ࠋࠓࠀࠅࠕࠄ ibid. לאיבך ·ࠋࠀࠉࠁࠉࠊࠌ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν.

CAP. XXIX.

Vers. 1 הנדלת ·ࠄࠂࠃࠅࠋࠕ vers. 2 אלכם ·ࠀࠋࠉࠊࠌ vers. 3 בחרב ·ࠁࠇࠓࠁ ver. 5 ונעלך ·ࠅࠍࠏࠋࠊࠌ καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν. ibidem בלתה ·ࠁࠋࠕࠄ MS. A. ἐπαλαιώθησαν. v. 7 סיחן ·ࠎࠉࠇࠅࠍ v. 8 לנחלה ·ࠋࠍࠇࠋࠄ ver. 9 תשליכו ·ࠕࠔࠊࠋࠅ ver. 11 נשיכם ·ࠍࠔࠉࠊࠌ MS. A. Καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. ib. מחניך ·ࠌࠇࠍࠉࠊࠌ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν. ver. 12 לעברך ·ࠋࠏࠁࠓࠊࠌ ver. 17 שקוציכם ·ࠔࠒࠅࠑࠉࠊࠌ ver. 19 בשרירות ·ࠁࠔࠓࠉࠓࠅࠕ ibid. הרוה ·ࠄࠓࠅࠉࠄ ver. 20 סלח ·ࠎࠋࠅࠇ ibid. יעשן ·ࠉࠇࠓ ἐκκαυθήσεται. ib. ורבצה ·ࠅࠃࠁࠒࠄ καὶ κολληθήσονται. v. 21 הכתובה ·ࠄࠊࠕࠅࠁࠄ τὰς γεγραμμένας. ver. 22 יבא ·ࠉࠁࠅࠀ ibid. וראו ·ࠓࠀࠅ v. 23 צביים ·ࠑࠁࠀࠉࠌ ibid. תצמח ·ࠕࠑࠌࠇ ibid. תזרע ·ࠕࠆࠓࠏ v. 24 מה posterius. ·ࠌࠄ v. 25 עמם ·ࠏࠌࠌ ib. בהוציאו ·ࠁࠄࠅࠑࠉࠀࠅ ver. 27 ההוא ·ࠄࠄࠉࠀ ver. 28 אחרת ·ࠀࠇࠓࠕ ver. 29 הנסתרת ·ࠄࠍࠎࠕࠓࠕ ibid. והנגלת ·ࠅࠄࠍࠂࠋࠕ·

CAP. XXX.

Vers. 1 והשבת ·ࠅࠄࠔࠉࠁࠕ ibid. אל ·ࠏࠋ ibid. הדיחך ·ࠄࠃࠉࠇࠊ ver. 3 שבותך ·ࠔࠁࠉࠕࠊ v. 5 היטבך deest in Sam. ver. 8 non est in Heb. ·ࠀࠋࠄࠉࠊ τοῦ Θεοῦ σου. ver. 9 ידך ·ࠉࠃࠉࠊ τῶν χειρῶν σου. ibid. ופרי בהמתך ופרי ארמתך לטבה ·ࠅࠐࠓࠉ·ࠀࠃࠌࠕࠊ·ࠅࠐࠓࠉ·ࠁࠄࠌࠕࠊ·ࠋࠈࠅࠁࠄ ib. לשוש ·ࠋࠔࠉࠔ ver. 10 הוא bis. ·ࠄࠉࠀ & sic vers. 12, 13. ibid. רחקה ·ࠓࠇࠅࠒࠄ v. 12 השמימה ·ࠄࠔࠌࠉࠌࠄ ver. 15 היום deest in Sam. v. 16 ללכת ·ࠋࠋࠊࠕ ib. ולשמר מצותיו וחקתיו ·ࠅࠋࠔࠌࠓ·ࠌࠑࠅࠕࠉࠅ·ࠅࠇࠒࠉࠅ ver. 18 עבר ·ࠏࠁࠓࠉࠌ·ࠀࠕࠄ ὑμεῖς διαβαίνετε. ver. 20 בקלו ·ࠁࠒࠅࠋࠅ ib. להם ·ࠋࠄࠌ

CAP. XXXI.

Vers. 2 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ ib. אמר ·ࠀࠌࠓ ver. 3 עבר bis. ·ࠏࠁࠓ ibid. תנחילנה ·ࠕࠍࠇࠉࠋࠍࠄ v. 7 תבוא ·ࠕࠁࠉࠀ ib. יהושע ·ࠉࠄࠅࠔࠏ v. 10 במעד ·ࠁࠌࠅࠏࠃ ver. 11 לראות ·ࠋࠓࠀࠅࠕ ibid. יבחר ·ࠉࠁࠇࠓ ib. תקרא ·ࠕࠒࠓࠀ ib. ויראו ·ࠅࠉࠓࠀࠅ ver. 13 אלהיכם ·ࠀࠋࠄࠉࠊࠌ ib. אתם prius. ·ࠀࠕࠌ αὐτοῖς. ver. 15 וירא ·ࠅࠉࠓࠀ v. 16 שמה ·ࠔࠌࠄ ib. ועזבני ·ࠅࠏࠆࠁࠍࠉ καὶ καταλείψουσί με. ib. והפר ·ࠅࠄࠐࠓࠅ καὶ διασκεδάσουσι. & sic v. 20. v. 17 והיה ·ࠅࠄࠉࠄ ib. לאכל ·ࠋࠀࠊࠋࠄ ib. הלא ·ࠄࠋࠀ v. 18 הסתר אסתיר ·ࠄࠎࠕࠓ·ࠀࠎࠕࠉࠓ ibid. non est in Heb. ·ࠀࠉࠓࠎࠕ ἀπ᾽ αὐτῶν. ibid. פנה ·ࠐࠍࠄ ἀπέστρεψαν. ver. 19 שימה בפיהם ·ࠅࠔࠉࠌࠄ·ࠁࠐࠉࠄࠌ copula est etiam in Græc. ver. 20 non est in Heb. ·ࠋࠀ·ࠋࠕࠕ δοῦναι αὐτοῖς. ver. 21 תמצאן ·ࠕࠌࠑࠀࠍ ib. אל הארץ ·ࠀࠋ·ࠄࠀࠓࠑ ibidem, non est in Heb. ·ࠋࠀࠁࠕࠉࠅ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ver. 26 לקח ·ࠋࠒࠇࠅ Λαβόντες. v. 27 היתם ·ࠄࠉࠕࠌ v. 28 הקהילו ·ࠄࠒࠄࠉࠋࠅ ver. 29 וקראת ·ࠅࠒࠓࠀࠕ καὶ συναντήσεται.

CAP. XXXII.

Ver. 1 פי ·ࠐࠉࠉ ver. 2 תזל ·ࠕࠆࠋ ibid. כשעירם ·ࠊࠔࠏࠉࠓࠉࠌ ib. שחת לו לא בניו מומם ·ࠔࠇࠕ·ࠋࠀ·ࠋࠅ·ࠁࠍࠉࠌ·ࠌࠅࠌࠉࠌ ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά. v. 3 שם ·ࠁࠔࠌ ib. הבו ·ࠄࠁࠅ v. 5 ib. ויכננך ·ࠅࠉࠊࠍࠍࠊ v. 6 קניך ·ࠒࠍࠊ v. 7 זכר ·ࠆࠊࠅࠓ Μνήσθητε. ib. ימות ·ࠉࠌࠅࠕ ibid. שנות דר ודר ·ࠔࠍࠉࠕ·ࠃࠅࠓ·ࠅࠃࠅࠓ ibid. ויגדך ·ࠅࠉࠂࠉࠃࠊ v. 8 בהנחל ·ࠁࠄࠍࠇࠋ ib. נבלת ·ࠍࠁࠅࠋࠕ v. 9 non est in Heb. ·ࠉࠔࠓࠀࠋ Ἰσραήλ. v. 10 ימצאהו ·ࠉࠌࠑࠀࠄࠅ ib. מדבר ·ࠌࠃࠁࠓ ib. ובתהו ילל ·ࠅࠁࠕࠄࠅ·ࠉࠋࠋ ibidem יבוננהו יצרנהו ·ࠉࠁࠅࠍࠍࠄࠅ·ࠅࠉࠑࠓࠍࠄࠅ ישמן ·ࠉࠔࠌࠍ καὶ ἐπαίδευσεν αὐτόν, καὶ διεφύλαξεν αὐτόν. v. 11 יעיר ·ࠉࠏࠉࠓ ib. על prius. ·ࠅࠏࠋ καὶ ἐπί. ib. יקחהו ·ࠉࠒࠇࠄࠅ copula est etiam in Græc. ver. 13 ארץ ·ࠀࠓࠑ ib. ויאכל ·ࠅࠉࠀࠊࠋࠄ καὶ ἐψώμισεν αὐτούς. ib. מחלמיש ·ࠌࠇࠋࠌࠉࠔ ver. 14 חמאת ·ࠇࠌࠀࠕ ib. חלב כרים ·ࠇࠋࠁ·ࠊࠓࠉࠌ ibid. חמר ·ࠇࠌࠓ ibid. non sunt in Heb. ·ࠉࠀࠊࠋ·ࠉࠏࠒࠁ ·ࠅࠉࠔࠁࠏ Καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ, καὶ ἐνεπλήσθη. ver. 15 אלוה ·ࠀࠋࠄ & sic v. 17. ib. וינבל ·ࠅࠉࠍࠁࠋ ib. ישתעו ·ࠉࠔࠕࠏࠅ v. 16 יקנאהו ·ࠉࠒࠍࠀࠄࠅ ib. בתועבת ·ࠁࠕࠏࠁࠅࠕ v. 18 תשי ·ࠕࠔࠀ ver. 20 אראה ·ࠀࠓࠀࠄ ibid. אסתירה ·ࠀࠎࠕࠓ copula est item in Græc. ib. תהפכת ·ࠕࠄࠐࠊࠅࠕ ib. אמן ·ࠀࠌࠅࠍ v. 21 בהבליהם ·ࠁࠄࠁࠋࠉࠄࠌ v. 22 ותיקד ·ࠅࠕࠒࠃ ibid. שאול ·ࠔࠀࠋ ibid. ותאכל ·ࠅࠕࠀࠊࠋ καταφάγεται. ibid. ויבלה ·ࠅࠕࠋࠄࠈ ib. ותלהט ·ࠅࠕࠋࠄࠈ φλέξει. ver. 23

v. 23 עלימו [illegible] ib. חצי [illegible] καὶ τὰ βέλη μου. v. 24 מזי [illegible] ib. ולחמי [illegible] ib. וקטב מרירי [illegible] ib. בהמת [illegible] ver. 25 ומחדרים [illegible] ibid. יונק [illegible] ver. 26 אפאיהם [illegible] ibid. אשביתה [illegible] v. 27 לולי [illegible] ibid. אויב [illegible] ibid. צרימו [illegible] ibid. ידני [illegible] v. 28 עצות המה [illegible] v. 29 לו [illegible] Οὐκ. ib. ישכילו [illegible] ib. יבינו [illegible] ver. 30 איכה [illegible] ibid. כי *non eſt in Sam.* ver. 32 ומשדמת [illegible] ibid. ענבמו [illegible] ib. רוש [illegible] ibid. אשכלת מררת [illegible] ver. 33 תנינם [illegible] ib. אכזר [illegible] ver. 34 כמס [illegible] ibid. באצרתי [illegible] ver. 35 לי נקם [illegible] Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως. ibidem עתדת [illegible] v. 37 אי [illegible] v. 38 זבחימו [illegible] ib. ישתו [illegible] *copula eſt etiam in Græc.* ib. נסיכם [illegible] ib. ויעזרכם [illegible] ib. יהי [illegible] γεννηθήτωσαν. v. 39 ואני [illegible] ver. 40 אל שמים [illegible] ver. 41 שנותי [illegible] v. 42 פרעות [illegible] ver. 43 יקום [illegible] ibid. אדמתו [illegible] v. 44 והושע [illegible] ver. 45 לדבר את־כל [illegible] ver. 46 לכל [illegible] ἐπὶ πάντας. ibid. לעשות [illegible] καὶ ποιεῖν. v. 47 תאריכו [illegible] ver. 49 הר נבו [illegible] ibid. ירחו [illegible] ver. 53 ומת [illegible] ibid. עמיך [illegible] τὸν λαόν σου. ib. עמיו [illegible] τὸν λαὸν αὐτοῦ.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2 פארן [illegible] ib. ואתה [illegible] ib. מרבבת [illegible] ibid. מימינו [illegible] v. 3 חבב [illegible] ib. כל [illegible] καὶ πάντες. ibid. לרגלך [illegible] ib. ישא [illegible] ver. 5 עם [illegible] ib. יחד [illegible] ver. 6 ואל [illegible] ibid. מתיו [illegible] ver. 7 רב [illegible] ver. 8 ואוריך [illegible] ibid. חסידך [illegible] ib. נסיתו [illegible] ibid. מריבהו [illegible] ver. 9 ראיתיו [illegible] ib. הכיר [illegible] v. 10 ותורתך [illegible] ibid. קטורה [illegible] ver. 11 ידיו [illegible] ibid. מתנים [illegible] ibid. מן יקומון [illegible] ver. 12 לבנימן [illegible] *copula item eſt in Græc.* ib. ידיד [illegible] ib. עליו *deeſt in Sam. & Græc.* ib. חפף [illegible] *copula eſt etiam in Græc.* ib. כתפיו [illegible] v. 14 גרש [illegible] ver. 15 הררי [illegible] ib. גבעות [illegible] ver. ומלאה [illegible] ib. שכני [illegible] v. 17 שורו [illegible] ταύρου. ib. [illegible] ibid. ארץ [illegible] ver. 19 הר [illegible] ibid. שם [illegible] ibid. יינקו ושפני [illegible] v. 20 כלביא [illegible] ibid. אף [illegible] ver. 21 מחקק [illegible] ibid. עם [illegible] ver. 22 גור [illegible] ibid. [illegible] καὶ ἐκπηδήσεται. ver. 23 רצון [illegible] ibid. ים [illegible] ibid. ירשה [illegible] ver. 24 יהי [illegible] καὶ ἔσται. ib. רגלו [illegible] v. 2 דבאך [illegible] ver. 26 ובגאותו [illegible] ver. 27 מענה [illegible] ib. זרעת [illegible] ib. השמד [illegible] v. 28 אל [illegible] ἐπί. ibid. ותירוש [illegible] ib. אף [illegible] ver. 29 אשריך [illegible] ibid. [illegible] ib. גאותך [illegible] ib. במותימו [illegible]

CAP. XXXVI.

Verſ. 1 נבו [illegible] ibid. ירחו [illegible] ibid. הגלעד עד־דן את כל־נפתלי ואת־ארץ אפרים ומנשה ואת כל־ארץ יהודה [illegible] *Verſus 3 deeſt in Sam.* v. 4 *eſt in Heb.* [illegible] ib. הראיתיך [illegible] v. 6 בני [illegible] v. במתו [illegible] ver. 9 ידיו [illegible] ver. 10 נביא עוד [illegible] ἔτι προφήτης. ver. 11 האתת [illegible] v. 12 המורא [illegible]

Admonendus eſt Lector, quòd etſi pleraque eorum quæ in haſce præcedentes collationes ex LXX *interſeruimus, exactè congruant cum Samarit. interdum tamen quædam inſeruntur quæ non per omnia, ſed quo tantùm diſcrepant ab Heb,* τῷ *Samar. conſonant. Item, quòd voces quæ plenè ſæpiùs ſcribuntur in Samarit. cùm literis* י ו, *quæ eadem defectivè habentur in* Heb. *(cujus etiam contrarium interdum cernitur;) præſertim cùm nullam ſenſûs varietatem conſtituant, inter collationes Num. & Deut. rariùs annotantur.*

Variantes Lectiones in ÆTHIOPICA Pſalmorum verſione, collectæ tum ex binis ÆTHIOPIC Pſalterii Editionibus, prima Romæ A.D. 1513. altera Coloniæ A.D. 1518. Impenſis *Jo. Potkeni* impreſsis, tum ex MS. Pſalt. ÆTHIOP. Cl. *Pocockii*, cum brevibus ſubinde ad voces quaſdam, ac loca difficiliora Annotationibus, per *Ed. Caſtellum*.

PSAL. I.

Titulus in Rom. & Col. ut in Impreſſis : in Poc. ብስመ : አብ : ወወልድ : ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አሜን፡፡————ፍካሬ፡መዝሙር፡ዘዳዊት፡፡ ወፍካሬ፡ ዘጻድቃን፡ ወዘኃጥአን፡፡ ሃሌ፡ሉያ : ለአብ : ሃሌ፡ሉያ፡ለወልድ፡፡ሃሌ፡ሉያ፡ ለመንፈስ፡ቅዱስ፡፡=፦ In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, *Amen.* ---Interpretatio Pſalmorum Davidis, Atque interpretatio juſtorum, ac peccatorum : Hallelujah Patri, Hallelujah Filio, Hallelujah Spiritui ſancto.

VER. 3. ወይከውን፡ R. *et* C. ይከውን : *P. ib.* በጊዜሁ፡ *Ita Rom. at C. & P.* በበጊዜሁ፡ quilibet tempore ſuo. *ver.* 6 ወበእንተዝ፡ R. *et* C. በእንተዝ፡ *P.*

PSAL. II.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር : ዘዳዊት፡፡ Pſalmus Davidis.

Ver. 5 የኃውኮሙ፡ *P.* የሀውኮሙ፡ *v.* 6 በሳዕሊሆሙ፡ *R. & C.* ሳዕሊሆሙ : *v.* 9 *C.* ወተርዕይሙ፡ *R.* ወትርአዮሙ : *P.* ወትሬዕዮሙ : *rectius. ib.* ኃጺን፡ *P.* ሐጺን፡፡=፦

PSAL. III.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር፡ ዘዳዊት፡፡

Ver. 3 ወመልዕልተ፡ *R. & C.* ወመልዕል፡ *P*፡=፦

PSAL. IV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር : ዘዳዊት፡፡

Verſ. 1. አርኃብ : *P.* አርሐብ : *v.* 3 ወተሐሰዉ : *P.* ወተሐሡ : *ver.* 5 ይትዐወቀከሙ፡ C. *plenius; at contractius R. et P.* ይትዐወቅሙ፡ *v.* 8 ወቅብእ፡ *P.* ወቅብዕ፡፡=፦

PSAL. V.

Tit. in R. & C ut in impreſſis in P. መዝሙር፡ ዘዳዊት፡፡

Ver. 4. ወአስተርኢ :ለከ፡፡ *R. C. & P. plane ut Syrus.* ܘܐܬܚܙܐ ܠܟ apparebo tibi: *male apud Nobilium,* videbo te. *ib. R. et* C. ዘዐመፃ፡ *P.* ዘአመፂ : *v.* 5 R. *et* C. ዐማፅያን--*v.* 6 ዓመፃ፡ *P.* አማፅያን--አመፃ: *Atque ita fere ſemper: quod hic notaſſe ſufficiat. v.* 7 ወጕሕሳዊ--*P.* ወጕሕሳዊ፡ ልብ፡ ይሰቆርር፡ ለእግዚአብሔር፡፡ Et cor doloſum abominatur Dominum.

PSAL. VI.

Tit. in R. & C. ut in impreſſis : in P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት፡፡

Verſ. 5 ወበሲኦልኒ-- R. *et C.* ወበሲኦልኒ፡መኑ፡የአኵተከ፡፡ *P.* & in ſepulchro etiam quis tibi perſolvet gratias? *v.* 6 R. *&* C. ሰሬሕኩ--*P.* ፀሬሕኩ፡ *v.* 7 ወተሀውከት፡ - *P* ወተሐመገት : እመዐትከ : ዓይንየ : Et caligat a furore tuo oculus meus. *ver.* 10 ለይገብኡ- *P.* ወይገብኡ : *ibid.* ወፍጡነ : *deeſt in P.*

PSAL. VII.

Tit. in R. & C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት፡፡

Ver. 7. በሠርዓትከ : *Ita C. at R. & P.* በሠርዓት : præcepto *ver.* 9. እግዚኦ-*R. & C.* እግዚኦ፡ አምላኪ፡ Domine Deus mi. *P. v.* 10 ይፈትን፡ ልበ : - *R. & C.* እግዚአብሔር : ራትዕ : ይፈትን : ልበ : ወኵልያተ : Dominus rectus (æquus) ſcrutatur cor. & renes P. *v.* 13 ይመልሶ: *Ita. C. at. R.* ይመልስ : *P.* ይመልሕ : Evaginabit. *v.* 14 ወአሕጸሁኒ : *P.* ወአሕፀሁኒ : *v.* 15 በዐመፀ : *Ita R. & C. at P.* ሐመ : አማፂ : በአመፂሁ, Et humiliatus eſt iniquus propter iniquitatem ejus. *Ib.* ወፀነሰ : በጻዕር : *ſic R. & C. at P.* ጸነሰ : ፂዕረ፡፡=፦

PSAL. VIII.

Tit. in R. & C. ut in impreſſ. niſi quod pro መክብብ: *in R. in C. habetur* መክብብት : *in P.* መዝሙር : ዘዳዊት፡፡

Ver. 6 ደበ : ኵሉ :*ſic R. et C. at P.* ወሰተ : ኵሉ፡፡=፦

PSAL. IX.

Tit. in R. & C. ut in impreſſ. in P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት፡፡

Verſ. 6 ለዝሉፉ:*ſic P. et R.* ለጽሉፉ፡፡C. *v.* 20 ወሊይጽናዕ : *R. & C.* ሊይጽናዕ፡ *P. v.* 24 ወዐማፂኒ፡ *P.* አማፂኒ፡፡ *ibid.* ወሊይትኃሠሠ : *Ita. P.* ወይትኃሠሠ፡ *R. & C. v.* 28 ሊይትሀወክ፡ *P.* ሊይትሐወክ : *ib.* ወሊይረክቡኒ፡ *P.* ሊይረክቡኒ፡፡ *v.* 3 ወይጸንሕ : *P.* ይጸንሕ : *Sic etiam ver. ſeq. Ib,* ወይመስጥ : P. ይመሰ *ib.* ወይትቀፃዕ : P. ይትቀፃዕ፡፡ *v.* 34 ሊይረሰዑኒ : *ſic R. & C. Rectius* P. ይረሰዑኒ: *v.* 35 ለነደያን : *ita R. & C. plenius* P. ለነደያን : ሕዝብ pauperum populi tui. *v.* 36 በእንተ: ምንተ : Quapropter : *ita R. et C.* እስከ : ሚእዜኑ : Quouſque ? P. *ib.* አምዕዓ : P. ያምዕዓ : Irritabit. *ib.* እስመ : ይብል : Quia dicit. *R. & C.* እንዘ : ይብል : Dicens. *P. Ib.* ሊይትኃሠሠኒ፡ *R. &. C.* ሊይትቤቀለኒ : እግዚአብሔር : Deus non ulciſcetur (puniet) *illud.* P. *v.* 37 ትሬሊኒ-R. *et* C. ሶበሰ፡ይሌብዋ :በነፍሱ : እመአ በዳ፡፡ ወእምአእመረ : ከመ : ውእቱ : ይገብእ : ውስተ : እዴከ፡፡P. Si autem intellexiſſet inſaniam quæ in anima ſua, ſciviſſet utique quod *ſeipſum* ille tradit in manus tuas. *Atque ita fere Arab. Rom. v.* 38 ለዕሌከኑ- *P.* እኮኑ : ሳዕሌከ : ተግድፈ : Nonne ſuper te derelictus eſt ? *Ib.* ወለንተኒ: *P.* ወአንተ፡፡ *ibid.* ቃጥቀጥ-P. ብመዝሬዕተ : ኃይልከ : ቀጥቅጥ : Brachio poteſtatis tuæ contere. *v.* 39 ወትትኃሠሠ- P. ሶበሰ : ትትኃሠሠ : ኃጢአቱ :በእንቲአሁ : ትትረከብ : ቦቱ : Cum etiam inquiretur peccatum ejus, propter illud invenietur in eo. *A cæteris omnibus non parum hic diverſus. v.* 40 ለዓለም- P. ለዓለም : ዓለም፡፡ *v.* 41 ለነደይያን፡ *C.* ለነዳይ : *P.* pauperis. *ib.* ወሕሊና : ልበሙ : P. ወኃሊና : ልበሙኒ፡፡=፦

PSAL. X.

Tit. idem in R. & C. qui in impreſſis ; atque etiam. Pſal. XI. tantum pro ሰማዕት : *hoc in loco, habetur illic* ሰማእት : *quod in idem plane recidit, ſc.* De Auditione : Heb. על השמינית ſuper octavam ; *Inſtrumentum* 8. *chordarum : vel, Canticum* 8. *tonorum. A. Ezra. Diem circumciſionis, D. Kimhi : quo tempore bis legitur* קרית שמע *lectio illa* Audi (*Deut* 6.4.) *Midras Tillim in* Pſal. 6. *qui proinde Dies* ሰማዕት : *h.e.* Auditionis *dici poteſt non inepte. Alii de Die judicii, a creatione octavo, intelligunt ; ob eandem fortaſſis cauſam, ſc. propter vocem quam omnes tunc Audient, Johan.* 5.28. *Arnobius de Die Sabbati interpretatur ; Audiendo verbo etiam tunc vacandum maxime. Niſi forſan error ſit in utroque loco pro* ሰሙንት: *in* P. *eſt tantum,* ፍጻሜ፡መዝሙር፡ዘዳዊት፡፡

Ver. 2. በጽመሚተ : *R. & C.* በጽሚት :P. *v.* 4 መቅደሱ : *C.* መቅደሶሙ: *perperam. v.* 5 የሀትቶ : *C.* ይሐቶ : P. ይሀቶ : *R. Sic etiam. ver.* 6u. *Poſt decimum hunc pſalmum, (ut & poſt* 10um *quemque ſequentem) in M S. Cl.* Pococki *ſubjungitur Doxologia,* ሰብሐት : ለአብ : ወወልድ : ወመንፈስ : ቅዱስ፡፡ የአዜኒ : ወዘልፈኒ : ወለዓለመ : ዓለም : አሜን፡፡=፦ Gloria patri, & filio, & ſpiritui ſancto : Eſt modo, ſemper erit, & in ſecula ſeculorum, *Amen.*

PSAL. XI.

Tit. in R. & C. ut in impreſſis; in P. ወዝሙር: ዘዳዊት፡፡

Verſ. 3 ይሀርሞን : *R. & C.* ይሴርቆን : P. *v.* 6 ወእሕድ : *R. & C.* ወእሀድ:

ወእገሀይ : P. v. 8 ወተሰማኅፀነነ : R. & C. ወተሰማኅጸነነ : P. ib: ለዓለም : ወእስከ : ለዓለም :: Et uſque in ſeculum. P. v. 9 ወበከመ : ልዕልናከ- R. & C. ወበከመ : ልዕልናከ : አርሐብከ : ሥርዓቶሙ : ለደቂቀ : እጓለ : እም: ሕያው :: P. Secundum altitudinem tuam ampliaſti ſtatuta filiorum hominum.

PSAL. XII.

Tit. in R. & C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Ver. 5. ሐዘነ : R. & C. ኀዘነ : P. :=:

PSAL. XIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Ver. 3 ዘይኄሥሥ : *R. &* C. ዘይኀሥሥ : P. *v.* 8. ዓመፃ : R. C. አመፃ : P := :

PSAL. XIV. *Tit. idem in R. C. &* P.

Verſ. 2. ዘየሐውር : *R. &* C. ዘእንበለ : ዘየሐውር : P. *prorſus ut Arabs noſter* إلا الذي يمشي Niſi ille qui ambulat- *ib.* ወይነብብ : R. & C. ወዘይነብብ : P. *v.* 6. ወሊይኄሱ : *R. & C.* ወሊይሔሱ : P. *v.* 7 ወሊይትሀወክ : *R. &* C. ሊይትሀወክ : P.

Pſal. XV. Tit. in R. & C. ut in impreſſ. Reſpondet autem dictio ሥርዐተ : عهد *in Tit. Arab. Et* መጽአፍ : *videtur idem ſignificare quod Ar.* مصاف Qui, *vel,* quod ad aliquem refert peculiari modo. *Act.* 10.24. q. d. *Qui ut perpetuus ipſi comes adjungi debet. Tit. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3 ለቅዱሳን- R. & C. ከመ : ክቡራን : እለ : ውስተ : P. Etiam pretioſis (honoratis) qui in- *ib.* ተስብሐ : *R. &* C. ዘተሰብሐ : P. *v.* 3. በዝኀ :- R. *et* C. ለነሰ : አፈቅድ : በብዝኀ : ደዊ : ታስተፈጥኖሙ :: Optarem ipſe quidem in multiplicatione doloris accelerares--P. *v.* 4 ማኅበሮሙ : ዘደም : *R. &* C. ማኅበሮሙ : ዘከቱ : ደም : P. *v.* 8 በቅድሜየ : *R. &* C. ቅድሜየ : P. *ſequitur in* P. ውእቱ : በኵሉ : ጊዜ : : ipſe *eſt* omni tempore.

PSAL. XVI. *Tit. idem in R.* C. & P.

Verſ. 3 ይወጽእ : P. ይወፅእ :: *v.* 6 ሰኰናየ : *R. &* C, ሰኰነውየ : P. *v.* 7 ጸረኃኩ : P. ጸራኅኩ :: *v.* 8 አሰብሐ : C. ሰብሐ : *R. &* P. *v.* 13 ወዐቀጾሙ : *R. &* C. ወአዕቀጾሙ :: P. *v.* 14 እግዚኦ : -- *R. &* C. እግዚኦ : እመድኀሬ : ውሑድ : ዝርእሙ : ውስተ : ምድር :: Domine, poſt paucos *illos* qui ſiluerint in terra——P. *ibid.* እመኃቡአቲከ--*R. &* C. እመዛግብቲከ : ጸገበት : -- de admirandis tuis adimpletus eſt--. P. *v.* 15 ጸግቡ--*R. &* C. እስከ : ያተርፉ : እመድሩሆሙ : ለደቂቆሙ :: Uſque eo, ut relinquant terras eorum parvulis ſuis. P. *ver.* 16 R. C. ወእንሰ : P. እንሰ :: = :

PSAL. XVII.

Tit. in R. & C. *ut in impreſſ. in Poc.* ፍጻሜ : ዘገብረ : እግዚአብሔር : ዘዳዊት : In finem, ſervi Domini, Davidis P*ſalmus.*

Verſ. 3 ወቀርነ : R. & C. ቀርነ : P. *v.* 5 ፂዐር : R. & C. ጻዕረ : P. *v.* 6 ወሙገቱ : R. & C. ሶገቱ : P. *ib.* ወበዝሐኒ : C. ወበጽሐኒ : R. & P. *v.* 9. ተመዐዖሙ : R. & C. ተመዕዖሙ : P. *v.* 10 ወዐረገ : R. & C. ዓረገ : P. *ib.* እምኔሁ : R. & C. ቅድሜሁ : coram eo. P. *v.* 13 ወአውደዩ : R. *et* C. ወአዖዶ : P. *ib.* ወጸልመ : R. *et* C. ጸልመ : P. *v.* 14 አፍሐመ : R. & C. ወአፍሐመ : P. *v.* 15 ወአንጐድጐደ : R *et* C. አንጐድጐደ : P. *ib.* ወልዐል : R. *et* C. ልዑል : P. *v.* 15 ወሀበ : P. ወሐበ : R. *et* C. *v.* 18 ወእምተግሣጽከ : R. *et* C. እምተግሣጽከ : P. *ib.* መዐትከ : R. *et* C. መንፈሰ : መዐትከ : ſpiritus iræ tuæ. P. *v.* 19 እምአርደእ : R. *et* C. እምርደእ : P. *v.* 23 የአስየኒ : R. *et* C. የዓስየኒ : P. *v.* 32 እትአደዋ : R. *et* C. እትዓደዋ : P. *v.* 37 ለአደዊየ :: R. *et* C. ለአደውየ :: P. *ib.* ወረሰየ : R. *et* C. ወረሰየ :: P. *v.* 39 ዘያጸንዑኒ : R. *et* C. ያጸንዓኒ : P. *v.* 40 ወአርኃብከ : R. *et* C. አርሐብከ : P. *ib.* ስኰናየ :: R. *et* C. ሰኰነውየ :: P. *v.* 43 በጸብእ :: R. *et* C. በፀብዕ :: P. *ib.* ወአዕቀጽኮሙ : R. *et* C. አዕቀጽኮሙ : P. *v.* 45 ወአውየው : R. *et* C. አውየው : P. *ib.* ወሀበ : እግዚአብሔር : R *et* C. ወእግዚአብሔር : P. *v.* 46 አኃርጾሙ : R. *et* C. አሐርጾሙ : P. *ib.* ወእከይደሙ :-R. *et* C. ወእከይድ : እብድንቲሆሙ : ከመ : ፀብር : መሥያጠት :: Et conculcabo cadavera eorum, ut lutum platearum. P. *v.* 54 ለመሲሁ : R. *et* C. ለመሲሑ : P.

PSAL. XVIII. *Tit. idem in R.* C. *et* P.

Verſ. 1 ያየድእ : *R. et* C. ያየድዓ : P. *ib.* ሰማያት : *Ita.* R. C. *et* P. *contra cæteras verſiones omnes.* *v.* 4 ወፀአ : *R. &* C. ወጽአ : *P. v.* 5 ወውእቱሰ : *R. &* C. ውእቱሰ : P. *v.* 7 እምለሊሁ : *R. et* C. እምሰሀቡ : P. *v.* 8 ስመዑ :: *R. et* C. ወስመዑ :: P. *v.* 9 ኵነኔሁ : R. *et* C. ወኵነኔሁ : P. *ib.* ትእዛዙ : R. *et* C. ወትእዛዙ : P. *v.* 10 ፈሪሀ : R. *et* C. ወፈሪሃ : P. *ib.* ወየሐዩ : R. *et* C. የሐዩ : P. *ib.* ፍትሑ : R. *et* C. ወፍትሑ : P. *v.* 11 ወይትፈተው : R. *et* C. ይትፈቶ : *P. ib.* ወሶከር : R. *et* C. ወሦከር : P. *v.* 12 ወገብርከሰ : R. *et* C. ገብርከሰ : P. *v.* 14 ወእምሰ : R. *et* C. እምሰ : P.

PSAL. XIX. *Tit. in* R. C. *et* P. *idem.*

Verſ. 5 ወነዐቢ : R. *et* C. ወነዓቢ : P. *v.* 6 አድኅኖ : R. *et* C. አድኃኖ : P. *melius. ver.* 8 ነዐቢ : R. *et* C. ነዓቢ : P. *ver.* 9 ተዐቅጹ : R. *et* C. ተዓቅጹ : P.

PSAL. XX. *Tit. idem in* R. C. *et* P.

Verſ. 4 ወወሀብኮ :: P. ወሀብኮ : R. *et* C. *v.* 6 ለዓለም : R. *et* C. ዘለዓለም : P. *v.* 7. ወሊይትሀወክ : R. *et* C. ወሊይትሕወክ : P. *v.* 8 ትረክቦሙ : R. *et* C. ትረክበ : P. *v.* 9 ወትረሰዮሙ : R. *et* C. ወትረሰዮሙ : P. *ib.* አቶነ : R. *et* C. ዕቶነ : P. *v.* 12. ገጾከ : R. *et* C. ገጾሙ : P. *melius,* vultum eorum.

PSAL. XXI.

Tit. in C. *ut impreſſis, in quo vox* ስብሐት : *perperam poni videtur, pro* ጸበሐ : *ut cum* 70. *conveniat. In* R. *omittitur* እንተ : ሰብሐት : *in* P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 1 እምአድኅኖትየ : R. *et* C. *abſque* እም : P. *contra autem* እምቃለ : P. ቃለ : R. *et* C. *abſq;* እም : *v.* 2 ዕለትየ : ወሊሰማዕከኒ : R. *et* C. *per* diem meum (*more Arab. uſitatiſſimo, nec non aliquando Syris atque Samaritanis. vid.* 1. *Sam.* 9.12. *cap.* 20.34. *c.* 15.11. *Ar. Jer.* 22.30. *Syr. &c. Suum eſt cuique tempus.*) P. ዕለተ : ሊሰማዕከኒ : *ib.* ወሌሊትየኒ : R. *et* C. ወሌሊትኒ : P. *v.* 3 ወአንተሰ : R. & C. አንተሰ : P. *v.* 5 ወሊይትኀፈሩ : R. & C. ወሊት ኀፈሩ : P. *melius.* *v.* 9 እውጸእከኒ : P. እወፂእከኒ : R. *et* C. *ibid.* ሀለውኩ.

R. *et* C. ሀሎኩ : P. *ib.* ውስተ : እማኅፀን : R. *et* C. እማኅጸን : P. *abſque* ውስተ : *ver.* 12 ዑገቱኒ : C. ሶገቱኒ : P. & R. *ver.* 15 ዘይትመሰው : *R. et* C. ዘይትመሶ : P. *v.* 23 እሴብሐከ : እግዚኦ : laudabo te Domine P. እሴብሐከ : R. *et* C. *v.* 26 ጸረኃኩ : R. *et* C. ጸራሕኩ : P. *v.* 27 ወይገብሩ : R. *et* C. ይገብሩ : P : *v.* 31 ወውእቱ : R. *et* C. ውእቱ : P. *v.* 33 ወነፍስየኒ : R. *et* C. ነፍስየኒ : P. *v.* 34 ወይዜንዉ : R. *et* C. ወትዜኑ : P.

PSAL. XXII.

Tit. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት : P. ፍጻሜ : *omittitur in* R. *et* C.

Verſ. 1 ይረእየኒ : R. *et* C. ይሬዕየኒ : P. *ib.* ወእልቦ : R. *et* C. እልቦ : P. *v.* 5 ወከስታሞከ : R. *et* C. *perperam in utroque : Recte* P. ወቅስታሞከ : *Ita etiam in Wemmer. Lex.* *v.* 6 ማዕደ : P. ማእደ : R. *et* C. *ib.* በአንጻረ ሆሙ : ለእለ : R. *et* C. አንጻረ : እለ :: P. *v.* 7 በቅብእ : R. *et* C. በቅብዕ : P. *Ibid.* ጽኑዕ : R. *et* C. Firmus, efficax. P. ምሉዕ : plenus.

PSAL. XXIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in impreſſis : in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 4 ዘንጹሕ : R. *et* C. ዘእንበለ : ንጹሕ : P. Niſi qui innocens. *ibid.* ከንቶ : ለዕለ : ነፍሰ : C. uanum ſuper animam. P. *et* R. ከንቶ : ላዕለ : ነፍሱ : uanum ſuper animam ſuam. *v.* 9 ወይበእ : R. *et* C. ወይበዕ : P.

PSAL. XXIV.

Tit. idem in R. C. & *P.*

Verſ. 1 ለንቃዕደውኩ : R. *et* C. ለንቃዕዶኩ : P. *v.* 2 ወሊይትኀፈሩ : R. *et* C. ወ *deeſt in* P. *v.* 7 ኀጢአትየ---R. *et* C. *Aliter* P. ኃጢአትየ : ወዕበደ : ንእስየ : ሊትዘከር : peccata mea, & ſtultitiam juventutis meæ, ne-- *v.* 8 ምሀረትከ : R. *et* C. ምሕረትከ : P. *v.* 9 ይመርሖሙ : R. *et* C. ይመርሆሙ : P. *v.* 10 ወይሜህሮሙ : R. *et* C. ወይመሕሮሙ : P. *ſic etiam v* 15. *Ver.* 14 ወነፍስየ : R. *et* C. ወ *d. in* P. *ib.* ወዘርኡየ : R. *et* C. ወዘርኡኒ : P. v. 19 ወስሩሀየ : R. *et* C. ወስሩሕየ : P. v. 20 ይጸልሉኒ : R. *et* C. ይጸልዑኒ : P. v. 21 ወሊይትኀፈር : እግዚኦ : P. እግዚኦ : *d. in* R. *et* C.

PSAL. XXV.

Tit. idem in R. C. *et* P.

Verſ. 4 ውደ : R. *et* C. ዓውደ : P. v. 8 አፍቀርኩ : --R. *et* C. አፍቀርኩ : ተልእኮ : ለሳነ : ቤትከ :: P. Dilexi, miniſtravi decori domus tuæ. v. 9 ዕድወ : ደም : R. *et* P. ደም : *d. in* C. v. 10 ወምልእት : R. *et* C. ወምልዕት : P. v. 11 ወለንስ : R. *et* C. ወ : *deeſt in* P. *ibid.* ወትሠሀለኒ : P. ወ : *d. in* R. *et* C.

PSAL. XXVI. *Tit. idem in* R. C. *et* P.

Verſ. 1 ወምንተኑ : ያደነግፀኒ :: R. *et* C. ምንተኑ : ያደነግፂ : P. v. 5. ጸበእኒ : R. *et* C. ጸበዓኒ : P. v. 10 ርእስየ : ደበ : Caput meum ſuper---P. ርእስየ : *d. in* R. *et* C. v. 11 ሶድኩ : R. *et* C. ዖድኩ : P. v. 14 ወሊትትገኃስ : R. *et* C. ወሊትትገሀስ : P. v. 15 ወሊትትሣየየኒ : R. *et* C. ወሊትትሐየየኒ : P. v. 18 ለእለ : R. *et* C. እለ : P. v. 20 ወተሰፈውዎ : R. *et* C. ወተሰፈዎ : P.

PSAL. XXVII. *Tit. idem in* R. C. *et* P.

Verſ. 1 ወሊተጸመመኒ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. *ib.* ወእምሰ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. v. 3 ወሊትገድፈኒ : R. *et* C. ወሊትገድፈ : P. v. 6 ርዐሶሙ : R. *et* C. ርእሶሙ : P. v. 9 ወይረድአኒ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. v. 10 ወሠረጸ : ጽጋየ : R. *et* C. ወሰረፀ : ሥጋየ : P. v. 11 መሲሁ : R. *et* C. መሲሑ : P. v. 12 ሪእዮሙ : R. *et* C. ሪዖዮሙ : P.

PSAL. XXVIII.

Tit. in P. *tantum* መዝሙር : ዘዲዊት : *in* R. መዝሙር : ዘቫአት : ዘደዊት : ትዕይንት :: *in* C. መዝሙር : ዘደዊት : ዘበፃዑት : ትዕይንት : *melius.*

Verſ. 6 ወያደገድጎ : --R. *et* C. *ut in Impreſſ. Poc. in initio verſ. convenit cum Hebr. contra* 70 : *in reliqua illius parte, ab Heb. cæteriſque omnibus verſionibus multum diverſus : In quo ita legitur,* ወያቀንጾሙ : ከመ : ጠዕዋ : ከረከንድ :: ወፍቁርሰ : ከመ : ወልዱ : ርሊም : ዘአሐዱ : ቀርኑ :: Et ſubſilire faciet eas (*vid. Cant.* 2. 8.) tanquam vitulum (*affine* ጠዕዋ : ظبي *Arab.* لطحا Bos, vacca ſylveſtris. *Gig.*) rhinocerotis (*vid. Deut.* 33. 17. *tam Perſis quam Arab. id* كركدن) Et dilectum etiam, ſicut filium monocerotis, cui unicum cornu. v. 8 አዕዋመ : R. *et* C. አእዋመ : P.

PSAL. XXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ.* P. መዝሙር : ደዊት ::

Verſ. 1 ጸሳሊ : R. *et* C. ጸሳሊየ : P. *melius.* v. 2 ወሕይወ : P. ወ : *d. in* R. *et* C. v. 9 ሜጥከሰ : --R. *et* C. *ut in impreſs. Poc.* አመሰ : ሜጥከ : ገጸከ : እከውን : ድንጉፀ :: Cum autem averteris faciem tuam-- v. 10 ወኀበ : P. ወ : *d. in* R. *et* C. v. 11 ለእመ : R. *et* C. እመ : P. v. 14. ወሐሤተ : R. *et* C. ወኃሤተ : P. v. 15 ከመዝ : R. *et* C. ከመ : P.

PSAL. XXX.

Tit. in P. *et* R. *tantum* መዝሙር : ዘዳዊት : *in* C. መዝሙር : ዘዳዊት : ዘበተደሞ : ከመዘ : ውእቱ : በከልእ : Pſalmus Davidis, qui in deliquio, *vel,* defectu mentis--*idem mihi videtur* ተደሞ : *quod Ar.* تيم : *Non multum a noſtro diſſentit Arab. MS. de quo* I. *Vicars in* h. l. في تحيري *quæ voces occurrunt in noſtro Arab. infra* v. 23 *atque inde, ut aliqui volunt, occaſio hujus tituli.*

Verſ. 5. ኀብኡ : R. *et* C. ሀብኡ : P. v. 15 ቀብፀኒ : *Ita* R. C. *et* P. Obliti ſunt me. *Nec aliter Arabs noſter, Nebienſ. & Roman.* v. 18 ወለነሰ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. v. 19 ወእምእለ : R. *et* C. እለ : P. v. 24 ወይትዌከሉ ሰከ : R. *et* C. ይትዌከሉከ : P. v. 25 ወተኃብሎሙ : R. *et* C. ወተሀብሎሙ : P. v. 26 እምባሕለ : R. *et* C. እምባህለ : P. v. 30 ወይትቤቀል : ሎሙ : R. *et* C. ወይትቤቀሎሙ : P. *Ib.* ይኃሥሡ : R. *et* C. ይኃሡ : P. *ib.* ቅዕቢተ : C. *Arab.* غمض Sermonis pravitatem, obſcænitatem ; *vel,* profundos, latentes ſenſus *innuit : niſi potius f. mendum ſit, pro* ትዕቢተ : *ut in* R. *et* P.

PSAL. XXXI.

Tit. መዝሙር : ዘዳዊት : P. *at* R. *et* C. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 1 ለእለ : R. *et* C. እለ : P. *ib.* ወለእለ : R. *et* C. ወእለ : P. v. 6 ወእለ : R. *et* C. *perperam : rectius* P. ወእቤ : Et dixi. *ib.* ወአንተ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. v. 11 ሊትኩኑ : --R. *et* C. *ut in Impreſſis.* ሶደቂቀ : እጓለ : እምሕያው : ሊትኩኑ : ——O filii hominum nolite——P. v. 13 መቅሰፈትሙ :

R. *et* C.

R. et C. መቅለሠፈቶሙ : P. Ib. ወእሉስ : R. et C. abſque ወ : P. v. 14 ወተሠሐዩ : R. et C. Liberales eſtote, vel, ſtudete ut Liberales ſitis, id Arab. تسكي : Niſi potius error ſit in utroque, pro ወተሐሠዩ : ut in P. occurrit.

PSAL. XXXII.

Tit. in R.C. et P. ut in impreſſ.

Verſ. 2 ዘዐሠርቱ : R. & C. ዘአሠርቱ : P. v. 5 ወመጸዋዕት : R. & C. ወመጸዋተ : P. v. 6 ኃይሎሙ : R. & C. ኃይለ : P. v. 11 ወምክሩስ : R. & C. ወ deeſt in P. v. 18 ወእሉስ : R. & C. ወ : d. in P. v. 21 ወተከልነ : R. et C. ወተወከልነ : P. rectius.

PSAL. XXXIII.

Tit. in P. tantum መዝሙር : ዘዳዊት : in R. & C. ut in impreſſ.

Verſ. 3 አዕብይዎ : R. & C. ወያዕብይዎ : P. Et magnificent. v. 11 ወእሉስ : R. & C. ወ abeſt a P. ib. ሠናየ : R. & C. ሠናየተ : P. v. 12 ወሰምዑኒ : R. & C. abſque ወ P. v. 15 ተገሐሠ : R. & C. ተገሀሠ : P. v. 17 ይሠረው : R. & C. ይሠሩ : P. v. 22 ወእሉስ : R. & C. abſque ወ P.

PSAL. XXXIV.

Tit. in P. መዝሙር : ዘዳዊት : R. & C. ut in impreſſ.

Verſ. 1 ፀብዖሙ : R. & C. ጸብዖሙ : P. v. 6 ለይሠቅይዎሙ : R. & C. ለይሠቅዮሙ : P. v. 8 ኀብኡ : R. & C. ሀብኡ P. : ſic & v. 9 Ver. 9 መሠገርት : R. & C. መስገርት : P. bis : tertium ut in R. & C. v. 10 ወነፍሰየሰ : R. & C. abſque ወ P. v. 13 ተንስኡ :: ——R. & C. ut in impreſſis. P. ወነበቡ : ላዕሌየ : በእንተ : ግብረ : ዘኢየአምር :: Et loquuntur adverſus me de re quam ignorabam. v. 14 ወእኅጥዕዋ : R. et C. ወእኅጥእዋ : P. v. 15 ወእንሰ : R. et C. ወ d. in P. v. 16 ሕፀንየ : R. et C. ሕጽንየ : P. v. 17 ከመዝ : —— R. et C. ከመ : ዘለአኃዊየ : P. v. 18 ወተማከሩ : P. ወ d. in R. et C. ib. ይቅስፍኒ : R. et C. ይቅሠፍኒ : P. v. 22 እለ : R. et C. ወእለዚ : P. v. 26 ወእጽሙእ : P. ወ. d. in R. et C. ibid. ወእግዚእየ : P. ወ deeſt. in R. et C. v. 29 ወይትኀፈሩ : R. et C. ለይትኀፈሩ : P. v. 30 ለይልበሱ : R. et C. ወይልበሱ : P. ib. ወኀሰረ : R. et C. ወኀሣረ : P. v. 31 አዐቢይ : R. et C. ዓቢይ : P.

PSAL. XXXV.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት :

Verſ. 4 ወሐለየ : R. et C. ወኃለየ : P. v. 7 አብዝኃከ : R. et C. አብዚኃከ : P. v. 8 ወይትዌከሉ : R. et C. ወ abeſt a P. v. 9 እምፈለገ : R. et C. ፈለገ : P.

PSAL. XXXVI.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3 ወየኃድረከ : R. et C. ወ d. in P. ib. ወይሬዕየከ : R. et C. ወይሬእየከ : P. v. 4 ወይሁብከ : R. et C. ወ d. P. v. 5 ወተወከል : R. et C. prius ወ deeſt in C. ib. ወውእቱ : P. ወ d. in R. et C. v. 6 ወተጸመይ : R. et C. ወተጸመደ : P. Et adhære ei. v. 9 የኃሥሙ : R. C. የሐስሙ : P. v. 10 እንከ : ኃጥእ : R. et P. እንከ : abeſt a C. v. 11 ወየዋሃንሰ : R. et C. abſque ወ P. Atque ita Clemens Roman. χρηςοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς. v. 19 እግዚአብሔር : abeſt a P. ante ፍኖተ : v. 21 የኃልቁ : R. et C. የሐልቁ : P. ver. 23 ይረግምዎ : R. et C. ይረግሙ : P. ver. 24 ለዘይፈቅድ :: R. et C. ለዘ : ይፈቅድ : P. v. 26 ወርዘውኩ : R. et C. ወርዘኩ : P. v. 27 ወኩሎ : R. et C. ወ d. P. v. 28 ተገሐሰ : R. et C. ተገሀሠ : P. v. 30 ወይትቀበሎሙ : R. et C. ወይትቤቀለ : ሎሙ : P. & retribuet immaculatis : ut 70. comma quod in Hebr. omnino non eſt. v. 31 ወጸድቀንሰ : ወ d. P. v. 33 ዘኩናሁ : R. C. ሰኩናሁ : P. v. 36 ወያዐቢየከ : R et. C. ወ d. P. v. 38 ኃሠሠኩ : ወኢረከብኩ : መካኖ :: R. et C. ኃሠሠኩ : ——P. plane ut Arabs noſter, & Walton. At Arab. Rom. & Nebienſ. طلبت موضعه فلم اصبه : Quæſivi locum ejus, & non inveni eum. Prout etiam occurrit apud Clementem Romanum ϗ ἐξεζήτησα τὸν τόπον αὐτοῦ ϗ ὐκ εὗρον. v. 40 ይለሠረው : R. et C. ይስረው : P. ib. ወይሀረው : R. et C. ወይሰር : P.

PSAL. XXXVII.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::=:

Verſ. 1 ወአልቦ : R. et C. ወ d. P. v. 4 እምሰእርት : R. et C. እምስዕርት : P. v. 5 ወበትኈብኈ : አዕጽምትየ : ——Ita R. C. et P. ab omnibus aliis quibuſcunque interpretibus diverſi, Debilitata, infirmata ſunt ; vel, tabuerunt oſſa mea. Eſt n. በትኈብኈ : plane idem quod Chald. מקמק, cui etiam conſonat ; ab Heb. מקק : Ar. Walt. per قاصت Nebienſ. per [illegible] vertit. Ib. አበደየ : R. et C. ዕበደየ : P. v. 6 ሐርተምኩ : R. et C. ኃርተምኩ : P. v. 7 ፀዕለተ : R. et C. ጸእለተ : P. v. 8 እምሐዘነ : ልብየ : R. et C. ኃዘነ : እምልብየ : P. v. 9 ሊይትኃበእ : R. et C. ሊይትሀበእ : P. ver. 11 ወቢጽየኒ : R. et C. ወቢጽየ : P. ibid. አደወ : R. et C. ዕደወ : P. v. 12 ቀብፀኒ : R. et C. ቀብጹኒ : P. Obliti ſunt, vel, negant me, & alieni facti ſunt mihi. ibid የሐሠሠዋ : R. et C. የሐሠዋ : P. v. 13 ወኩሉ : R. et C. ወ d. P. v. 14 ወእንሰ : R. et C. ወ d. P. v. 20 ወይኄይሉኒ : R. et C. ወ d. P. v. 21 ወእለ : P. ወ d. R. et C. ib. ወገደፉ : እኃዊሆሙ : ከመ : በድን : ርኩስ :: Et repulerunt fratres ſuos, vel, & repulerunt me fratres eorum, tanquam cadaver immundum. Conveniunt in additione hujuſce ςίχυ, tres Æthiopici Codd. contra Hebr. 70. Vul. Lat. reliquoſque interpretes omnes. Solus S. Ambroſius teſtatur in aliquot Codd. Græc. & Latinis hæc inveniri verba, Et projecerunt me ſicut mortuum abominatum, ——Quia ſimile habet Arabs noſter, & Nebienſ. a noſtro diverſus parum, qui ſic legit, طرحوني انا الحبيب كالميت المرذول وسمروا * جسدي Paulo aliter Arab. Rom. Gabr. Sionita ابعدوني ورفضوني كالميت وسمروا جسدي Elongarunt me, & repulerunt me tanquam mortuum, & clavis confixerunt corpus meum. v. 22 ወኢትርሐቅ : R. et C. ወ : deeſt in. P.

PSAL. XXXVIII.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. pro ידיתון autem M S. Alex. aliique Codd tam Græci quam Latini, habent Ἰδιθὼμ, Idithum ; longius ab Heb Æthiop. ኢዶቅም : (Niſi ſubſit mendum, ቅ : pro ት :) at quantum argumentum Pſalmi, tempore doloris, vel mœroris (Arab. ſcriptum, verſ. 3. & ſub finem ; & ad notationem nominis H על הדינין של צרה teſte R. Sal. ſatis accommodum. ማኃሌብ : eti aut vitioſe ponitur, pro ማኃሌት : Canticum, quod veriſimile ; a per Dilectum ex uſu Arab. حلب vertendum. In P. tantum መዝሙ ዘዳዊት ::=:

Verſ. 1. ዕቤ : R. et C. አቤ : P. v. 4 ወነደደ : R. et C. ወነደ : P. v. 6 እደ R. et C. እዴኃር : P. tranſpoſitis liberis i. q. Arab. أسرج v. 7. ወሊከ ምንት : R. et C. ከመ : ወሊምንት : P. v. 9 ይትለወኩ : R. et C. lingu (unde Angl. To Licke) ſed perperam videtur hic poni pro ይትሀወ conturbantur : attoniti vel, obnoxii fiunt, ex uſu Arab. ut in P. v. 10 ግቡ : እንዘ : ኢያእምሩ : P. Theſaurizant neſcientes : pro hoc in R. et ይዘግቡ : ወኢያእምሩ : v. 11 ወትዕግስትየኒ : R. et C. ወትዕግሠትየኒ ver. 12 ወአምኩሉ : R. et C. ወ d. P. ibid. ፀዕለት : R. et C. ፀእ P. v. 14 ሳሬት : R. et C. ሠሬት : P. v. 15 ወእጽምዓኒ : R. et C. ወእጽም P. v. 17 እሐር : ኃበ : C et P. In R. deſunt.

PSAL. XXXIX.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 2. ለምዓም : R. et C. ዓምዓም : P. v. 6 ቱውክልቱ : R. ቱክልቱ : P. v. 7 ለሕሊናከ :: R. et C. ለኃሊናከ :: P. ver. 8. እደደ R. et C. እደደዕኩ : P. ver. 9 ወቍርባነ : ኢፈቀድኩ : Et oblationem no ſic tres Æthiop. Codices. R. C. et P. Itemque in Epiſt. ad Hebr. X. ubi hæc eadem habentur verba, ita in utroque exemplari legun Contra Hebr. Chal. Græcas, Latinaſque omnes. 4. Arab. noſtram, Neb. Walt. cæteraſque quotquot extant editiones. ver. 11 በማእ R. et C. በማዕከለ : P. ver. 13 ርዑይከ : R. et C. ርትዓይከ : P. re v. 16 አልባ : P. et R. አልባቲ : C. v. 17 እምስእርተ : R. et C. እም ርተ : P. v. 18 ስመር : R. & C. ሠመር : P. v. 19 ወይኃሰሩ : R. et C. ወይኃ P. ib. እለ : ያስተዋድይዋ : R. et C. እለ : ይፈቅዱ : ይእተተዋ : ለነ qui quærunt ut auferant animam meam. P. v. 20 ለይግብኡ : R. ወይግብኡ : v. 22 በጊዜሃ : ኃሰሮሙ : R. et C. በጊዜ : ኃሣሮሙ : P. ይኄሊ : R. et C. ይሄሊ : preſens eſt, adeſt mihi. v. 24 እግዚኦ : R. In P. deeſt. ib. ወኢትጕንዲ : R. et C. ወ d. in P.

PSAL. XL.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::=:

Verſ. 2. ወያበጽሖ : R. et C. ወያበፅዖ : P. ver. 3 ኩሉ : ምስካ እምደዌሁ :: R. et C. ኩሉ : ደዌሁ : ዘውስተ : ምስከቤሁ :: omnem infirmitatem quæ ſuper ſtratum ejus, ſc. avertiſti. P. ver. 6 ወይ ወይርአየ : ዘከንቶ : R. et C. እመ : በአ : ይርአየ : ከንቶ : P. v. 10 እን R. et C. እንሠአ : P. v. 13 ወሲትሰ : R. et C. ሲተሰ : P.

PSAL. XLI.

Tit. in R. et C. ut in impreſs. P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 1. እግዜአበሔር : C. እግዚአብሔር : R. et P. v. 2 ጋጸ : R. ገጸ : P. ib. ነመሰየ : P. pro ነፍሰየ : v. 8 ንዑሰ : R. et C. ንኡሰ : P.

PSAL. XLII.

Tit. ut in impreſſ. in R. C. & P.

Verſ. 1. እጌዚኦ : C. እግዚኦ : P. et. R. v. 3 ዑብያቲከ : R. et C. እብያቲ P. v. 4 ወአበውእ : R. et C. ወ d. in P.

PSAL. XLIII.

Tit. መዝሙር : ዘዳዊት : P. In R et C. ut in impreſſis.

Verſ. 3. ሀቀይኮሙ : R. et C. ሰቀይኮሙ : P. ver. 12 ወአገባእ R. et C. ወአገባዕከነ : P. v. 13 ወዘረውከነ : R. et C. ወዘርከነ : P. ጽዕለተ : R. et C. ነገረ : P. ſermonem, diverbium. ibid. ለአደ R. et C. ለአድያሚነ : P. v. 16 ወኀሰተ : R. et C. ወሐሰተ : P. ver ዘይጽእል : R. et C. ዘይጽዕል : P. ib. ወይዘረክ :: ſic R. C. et P. Co ſonat aliquatenus, atque ſignificatione convenire videtur cum ጸረፈ. Hebr. hic מגדף : Niſi forte ex uſu vocis Arab. زرك improbus (affinis Chal. Sam. ࠓࠔࠏ : Gen. 18. 23. 25.) interpretanda ſit hæc di Hoc tantum obſtat quod cum interpretum nullo plene convenit iſte ſen Eſt tamen ubi Senes מגדפה per φαυλισμὸν Improbitatem exponunt. Iſa. 51. 7. ib. ወእምገጸ : P. ወ d. in R. et C. v. 19 ወሊረሳዕናከ : R. ወሊረሳእከ : P. ver. 20 ወሊተገሕሠ : R. et C. ወሊተገህሠ : P. ንቃሕ : R. et C. ንቃህ : P. v. 26 ወተፀናስነ : R. et C. ወተጽናስነ : P. ኃሰረት : R. et C. ኃሠረት. P.

PSAL. XLIV.

Tit. መዝሙር : ዘዳዊት : P. In R. et C. ut in impreſſis.

Verſ. 3. ሳሕቦ : R. et C. ሳህየ : P. 1. q. Heb. נאה atque Arab. quibuſcum fere conſonat. Eſt autem لهي Arab. Amavit. Lenoci eſt, Gig. inde nomen, Amabilitatem videtur denotare ; ſenſu huic loc incongruo. v. 5 በሰንከ : R. et C. በሠንከ : P. ib. ወበሳሕይከ : R. et ወበሳህይከ : P. ut v. 3 Vid. Cant. 2. 14. Ib. ታሠራኅ : R. et C. ተሰረ P. ver. 7 ኃያል :: R. et C. ኃያል :: P. Ib. ለጸሳእተ : ንጉሠ :: R. ጸሳእትከ : ለንጉሠ :: P. inimicorum tuorum O rex. ver. 8 ወበ R. et C. ወ deeſt in P. v. 9 ቀብእከ : R. et C. ቀብዓከ : P. Ib. ቀብ R. et C. ቀብዓ : P. v. 10 ወቀንእት : R. et C. ወቀንዓት : P. ib. ወሰሊ R. et C. ወሰሊሉት : P. ibid. እምከቡደነ : አቅርንት : ዘእምነሆሙ : ፈሣሕከ :: R. et C. እምከቡሩነ : ቀርነ : ነጌ : ፈድፋደ : አስተፈሣሕከ :: A domibus, vel palatiis noſtris eburneis, quibus abundantius (vehemen te delectarunt. Hic ከቡደ : & ከቡረ : videntur pro eodem ſumi : ſc. Regum domibus, βασιλείοις, ut vertit Symmachus Hebr. vocabulum reſpon *reſpondent iſtæ dictiones* Pſal. 122. 7. v.11 ወርቅ : R. et C. ወርቀ : ኦፊር : P. auri Ophir. *ib.* ወሐብርት : R. et C. ወሁብርት : P. v.12 ወርእይ : R. et C. ወርእዮ : P. *melius. ib.* ወርስዑ : R. et C. ወ : *d.* P. v.13 ስነኪ : R. et C. ሠነኪ : P. v.15 ንጉሠ : ሐሴቦን :: R. et C. *Rectius multo Poc.* ንጉሠ : እምውስጥ :: intrinſecus, ἔσωθεν ; *ut MS. Alex. Vatican. quæ lectio a Didymo etiam ponitur, & a Sancto Hieron. tanquam* 70. *agnoſcitur. Vid. Nob. Not. Suffragantur omnes non tantum Latinæ editiones, ſed & Arabicæ, Pariſ.* Rom. *Neb. Walton. ib.* ወኍብርት : R. et C. ወሐብርት : P. v.18 ለበዊኪ : R. et C. ለበውኪ : P. *ib.* ወትሠይሚዮሙ : R. et C. ወትሰይምዮሙ : P.

PSAL. XLV.

Tit. in R. et C. *ut in Impreſs. in* P. መዝሙር : ዘደዊት ::

Verſ. 3. ወትሐመገ : R. et C. *rectius* P. ተሐምጉ : mutatæ, alteratæ ſunt, i. q. *Arab.* حمج : vel حمج Languit · *ita Symmachus* Heb. *vocabulum cui hoc reſpondit, interpretatur,* ἐφλέγμαινεν *Pſa. 6. 7. ubi apud Poc. occurrit etiam* ሐመገ : *loco Heb.* עששה. v.8. ወትርእዮ : R. et C. ወ *d. in* P. *ib.* ይስዕር : R. et C. ይሠዕር : P. *ib.* እስከ : ለጽናፈ : R. et C. እመለጽናፈ. P.

PSAL. XLVI.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘደዊት :: = ፧

Verſ. 10. እስመ : ለእግዚአብሔር : — R. et C. እስመ : እመኀበ : እግዚአብሔር : ረከቡ : ክቡራኒ : ምድር : ልዕልና : ፈድፋደ :: P. quoniam a Deo conſecuti ſunt magnates terræ ſublimitatem ſuam abundanter.

PSAL. XLVII.

Tit. In R. et C. *ut in Impreſſis. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 2. አድባረ : — R. et C. ደብረ : ጽዮን : ልዕልት : በገቦ : mons Zion excelſi in latere — *ſic & Arabs noſter, Rom. ac Nebienſ.* v.3 እግዚአብሔር : ያእመር : —— R. et C. Deus in palatiis ejus manifeſtabit, cum ſuſceperit eam. እግዚአብሔር : እርእየ : ኀይሎ : ወስተ : አረፍቲሃ :: *P.* Deus virtutem ejus declaravit in requie, *vel potius* in mœnibus ejus ; *fere ut quinta editio,* εἰς ὀχύρωμα. v.8 ተወከፍነ : እግዚኦ : R. et C. Suſcepimus, *vel,* recepimus Deus — ሰበክነ : እግዚኦ : P. Annuntiavimus O Deus — *ſic etiam Arabs noſter,* Ro. *Nebienſ. At Walt.* قبلنا *ut* R. et C. በማእከለ : R. et C. በ : *d. in* P. v. 11 ለግትዋ : R. et C. ዕግትዋ : P. v. 13 ወወእቱ : R. et C. ወ : *d. in* P.

PSAL. XLVIII.

Tit. in R et C. *ut in Impreſſis. in* P. መዝሙር : ዘደዊት ::

Verſ. 3. ወሕሊና : R. et C. ወኅሊና : P. v. 5. ኃጢአት —— iniquitas calcanei mei circundabit me. R. et C. እመ : አገቱኒ : ፀርየ : cum me circundant inimici mei. P. v. 7 እኖኒ : R. et C. እኅውኒ : P. v. 8 ወሊተውለጠ : P. ወሊይተውለጠ : R. & C. v. 11 ወመቃብርሆሙ : R. & C. ወ : d. P. *ib.* ወአብያቲሆሙ : R. et C. ወ d. in P. *ib.* አስማቲሆሙ : በበ : በሐውርቲሆሙ : R. & C. በሐውርቲሆሙ : በአስማቲሆሙ : P. v. 12 ወሱብአሰ : R. & C. ወ : *d. in* P. v. 13 ወለሊሃ : R. & C. ወ : *d. in* P. *ib.* ወእንዘ : R. & C. *abſque* ወ : *in* P. v. 15 ወይቀንዮሙ : R. & C. ወይቀንየውሙ : P. v. 19 ፈግእት : R. & C. ፈግዕት : P. *ib.* የአምነከ : ሰብእ : R. et C. idem adhibebit tibi unuſquiſque የእኰተከ : ሰብእ : *P.* Gratias tibi aget —— *ut Syr. Arabs noſter, Rom. & Neb. at* يعترف *Walt.*

PSAL. XLIX.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 2. እስከ : ነዐረብ : R. & C. *melius* P. እስከ : ዐረብ : *ib.* ሰነ : R. & C. ሠነ : P. v. 4 ወአውደዪ : R. & C. ወዓውደዪ : P. v. 6 ሉቱ : R. & C. ቦቱ : P. in eo. *ib.* ጸድቃኑ R. & C. ጽድቃና : P. v. 11 ገደመ : R. et C. ገደሙኒ : P. v. 12 ሀቤየ : R. et C. ኀቤየ : P. v. 13 ወሊይስእለከ : R. & C. *abſque* ወ : *in* P. v. 15 ወዐሀብ : P. *deeſt in* R. & C. v. 16 መንደቤከ : R. et C. መንዳቤከ : P. *Ita Clemens Romanus,* θλίψεώς σου : *ut &* S. *Auguſtinus atque Pſalterium* Ro*manum.* v. 17 በአፈከ : R. C. *et* P. διὰ στόματός σου. *Clemens* Romanus. v. 23 ይመስጥ : R. C. *et.* P. *Clemens* Romanus, ἁρπάσῃ ὡς λέων. *Ita et* S. *Auguſtinus. ver.* 24 እንተ : ባቲ : አርእየ : አድኅኖቶ : ለእግዚአብሔር :: C. —— አድኅኖቶ : እግዚአብሔር :: R. —— እግዚአብሐር : አድኅኖቶ :: P. per quod oſtendam ſalutare Dei ; *vel* Deum & ſalutare ejus ; *vel* oſtendet Deus ſalutare ejus. *Clemens Romanus* ἂν δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. *Atque ita Pſalter. Roman.* S. *Cyprian,* S. *Auguſtinus, & Vulgata.*

PSAL. L.

Tit. in R. & *C. idem qui in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 5. ከመ : ተጽደቅ : —— R. et C. እስመ : ጻድቅ : አንተ : በነቢብከ : ወትመውዕ : ሶበ : ተፋታሕከ :: quia juſtus tu in ſermonibus tuis, & vinces cum judicaris. P. v. 8 ፀጽዐደ : R. et C. *male pro* ዕጽዐደ : *vel ut rectius* P. ወእጽዐደ : v. 11 ወመንፈሰ : R. ወ : *d. in* R. et C. v. 16 ከናፍየ : *leg.* ከናፍርየ : *Clemens* Romanus, τὸ στόμα μου ἀνοίξεις καὶ τὰ χείλη μου —— v. 17 ሊትሠመር : R. et C. ሊተሰመር : P. v. 18 በሠምረትከ : R. et C. በስምረትከ : P. *In doxologia Poc. ſub finem hujus Pſalmi, peculiaris eſt ab illa quæ poſt alios diſcrepantia ; ita leg.* ስብሐት : ለአብ : ወወልድ : ወመንፈስ : ቅዱስ : አሜን :: ዘዳዊት : ዘወልደ : ክርስቶስ : ካህን : ናሁ : ተጽሕፈ : ፶ : Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto, Amen. Davidis, cujus filius Chriſtus Sacerdos : ecce inſcribitur ፶ : *h.e.* 50. *Quæ eadem verba (exceptis tantum tribus ultimis) habentur etiam poſt Pſa.* 100. *ante doxologiam, ut hic poſt.*

PSAL. LI.

Tit. in R. et C. *idem qui in Impreſſ. in* P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት :
v. 2 መሳፄ : R. et C. መሳጼ : P. v. 3 ወአብደርከ : P. ወ : *d. in* R. et C. v. 6 ወይፈርሑ : R. et C. *prorſus ut Heb.* 70. *Vul. Lat. Ar. noſter,* Rom. *Neb. Walt. cæteraque omnes præter Syr. Verſiones. Poc. autem cum Syro ſolus hic convenit,* ወይትፈሠሑ : & lætabuntur. v. 8 በምሕረቱ : ለእግዚአብሔር : R. et C. በምሕረቱ : ለልዑል : P. in miſericordia Altiſſimi. *Ab Arab. cæteriſque omnibus etiam hic diverſus noſter.*

PSAL. LII.

Tit. ፍጻሜ : ዘአመ : መጽአ : ዘበ : አእምሮ : ዘዳዊት :: R. et C. In finem, cum advenit qui in, *vel*, a conſilio Davidi *fuit : qui intelligentiam et conſilium ei ſubminiſtrabat de Doegi, Ziphitarumque contra eum machinationibus : ita fere* R. *D. Kimhi. Vet. Anglican. Gallic. pluresque editiones Lat.* De, *vel*, pro Amalech, *loco Hebr.* מחלת *habent. Tit. Æthiop. a cæteris omnibus hic diverſus. In Poc.* መዝሙር : ዘዳዊት :

Verſ. 3. ዘየኀቅ : *C.* qui certo cognoſceret ; *vel*, dignoſceret de Deo, *ex uſu verbi Arab.* حق : *niſi. f. error ſit pro* ዘየኀሥ : *ut* R. et P. *Ita* 4. *Arab, noſter,* Rom. *Neb. Walt. cum reliquis Verſion.* v. 4 ዓረዮ : P. አረዮ : R. & C. *ver.* 5 በሊዖ : R. & C. ብለዓት : P. v. 6 ወበሀየ : R. et C. ወ : *d. in* P. v. 7 ለዕጽምቲሆሙ : R. et C. ለእጽምቲሆሙ : P. *ib.* ለኅሰርሙ : R. et C. ለሕሰርሙ : P.

PSAL. LIII.

Tit. in R. et C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 5. ሠርዎሙ : R. et C. ሰርዎሙ : P.

PSAL. LIV.

Tit. in R. et C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 1. ወሊትትሣየየኒ : R. et C. ወሊትትሐየየኒ : P. *ver.* 2 ወደንገፅኩ : R. et C. *in* P. *abſque* ወ : v. 6 እሠርር : R. et C. እስርር : P. v. 10 ወሠረላ : R. et C. ወስረሐ : P. v. 12 እምተዐገሠከ : R. et C. እምተዐገሠከ : P. v. 14 ወ፡ንተሰ : R. et C. *abſque* ወ : P. *ibid.* ወለፈቀየ : R. et C. ወዓርቀየ : P. v. 15 አስተጠዐምከ : R. et C. *abſque* ዐ : P. *male.* v. 17 ወውስተ : R. et C. ወ : *d. in* P. *ibid.* ዐብየቲሆሙ : R. et C. አብየቲሆሙ : P. *proprie* ædes *denotat* magnificas, regias, palatia. i. *q.* ክቡራኒ : *et* ክቡደኒ : *Pſal.* 104. 28. *Pſal.* 117. 15. *Pſal.* 131. 7. *vid Lex. noſtrum.* v. 18 ወእነሰ : R. et C. *in* P. *abſque* ወ : *ib.* ጸራኅኩ : ኀበ : — R. et C. ሶበ : ጸራኅኩ : ኀበ : cum clamabam ad —— P. *ibid.* ወአመሰኪየ :: R. et C. ወ : *d. in* P. v. 19 አየድአ : R. et C. አየድዕ : P. v. 20 ይትቃረቡኒ : R. et C. ይትቃረኑኒ : P. qui conſociati ſunt mecum. i. *q. Arab.* قرين. v. 21 ወያኅስርሙ :: R. et C. ወያኅሠርሙ : P. *ver.* 24 ወፀሕደ : R. et C. ወጽሕደ : P. v. 25 ሕሊናከ : R. et C. ኅሊናከ : P. *ib.* በመዋዕሊሆሙ : R. et C. መዋዕሊሆሙ : P. *ibid.* ተወከልኩከ : እ°ዚኦ : R. et C. ተወከልኩ : እግዚኦ : P. expectabo Dominum.

PSAL. LV.

Tit. in R. et C. *ut in Impreſſis :* P. መዝሙር : ዘዳዊት :: = ፧

Verſ. 3. ተወከልኩ : እግዚኦ : R. et C. እ°ዚኦ : *non eſt in* P. *ut nec in Hebr.* 70. *Vul. Lat. & c. ibid.* ወይዌኒሑኒ : R. et C. *abſque* ወ : *in* P. *ver.* 8 በሕይወትየ :: R. et C. *abſque* በ : P. v. 11 በእግዚአብሔር : ይከብር : ዘነበብኩ :: *ſic* R. C. *et* P. *qui omnes una diverſi abeunt ab* Hebr. 70. *V. Lat.* 4. *Arab. cæteriſque verſionibus univerſis.* v. 12 እኁብ : ብፀእትየ : R. et C. እሁብ : ብፅዓትየ : P. v. 13 እማት : ለነፍስየ : R. et C. ለነፍስየ : እማት : P. *ib.* እምደኅፀ : R. et C. እምደሕፀ : P.

PSAL. LVI.

Tit. in R. et C. *ut in Impreſſis ; in P.* መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 4. ኀሰረ : R. et C. ኀሠረ : P.

PSAL. LVII.

Tit. in R. et C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት :: = ፧

Verſ. 2. ይፀፍራ : R. et C. ይጸፍረ : P. v. 3 እማኅፀኒ :: R. et C. እማኅጸኒ :: P. *ib.* ወእመከርሠ : R. et C. ወ : *deeſt in* P. *ver.* 5 ወእንዝ : P. ወ : *d. in* R. et C. *ib.* ይሠርየ : መሠርይ : R. et C. ይሰሪየ : መሰሪየ. P. v. 6 ለእኖብሰት : R. et C. ዘአኖብሰት : P. v. 9 ሕለተ : R. et C. ኅለተ : P. *contra Pſal.* 67. 33. P. ሕለተ : R. et C. ኀለተ : *ubi, ut & in N. T. ſemper,* Arundinem *videtur denotare : Vid. Mat.* 27. 29, 30. *Mar.* 15. 19. *Apoc.* 11. 1. *Ei affine Copt.* αλανον, *atque Arab.* خولان (*quippe* ن : & ت : *literæ ſunt homogeneæ*) & *Soridan.* خلل i. *q. Hebr.* קנה & *Gr.* κάλαμος. *ib.* ከመ : ሕያዋን : R. et C. *abeſt* ከመ : *a* P. *ver.* 10 በቀለ :: R. et C. በቀለ : ረሲዓን :: P. punitionem impiorum. *ibid.* ወይትኀፀብ : R. et C. ወይትሐጸብ : P. v. 11 ወይብል : ሰብእ : ቦኑ : እንጋ : ፍሬ : ለጸድቅ :: ወቦኑ : እንጋ : እግዚአብሔር : ይፈትሕ : ሎሙ : በደቢ : ምድር :: Et dicet homo ; Nonne eſt igitur fructus juſto ? nonne eſt utique Deus judicans eos ſuper terram ? R. et C. ሶበ : ርእየ : ሰብእ : ይብል : ከመዘኑ : እንከ : ዐሤተ : ጻድቃን :: ወከመዝኑ : ይፈትሕ : ሎሙ : እግዚአብሔር : በዲበ : ምድር :: *P.* Cum viderit homo dicet ; Annon *ita eſt* igitur juſtorum merces ? Annon ſimiliter eos in terra judicabit Deus ?

PSAL. LVIII.

Tit. መዝሐፍ. C. መጽሐፍ : R. *cætera idem qui in Impreſſis.* መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 2. ወበልሀኒ : R. et C. ወበልሐኒ : P. *ibid.* እምእድወ : R. et C. እምዕድወ : P. v. 6 ኀወጸሙ : R. et C. ሐወጸሙ : P. *ib.* ርሚ : R et C. ለሚ : P. *Atque ſic fere ſemper.* v. 7 ወይርኀቡ : R. et C. ወይርሐቡ : P. v. 8 ወናሁ : R. et C. *abſque* ወ : *in* P. *ib.* ወዘዚ : ሰምዖሙ : R. et C. ወለዘዚ : ትሰምዖሙ : P. v. 9 ወአንተ : R. et C. ወ : *abeſt a* P. *ver.* 10 ለምሕፀነ : R. et C. ለምኅጽነ : P. v. 12 ዝርዎሙ : R. et C. እለ : ዝርዎሙ : P. *ibid.* ወረደሊየ :: R. et C. *abſque* ወ : P. *ver.* 13 በእንተ : ኃጢአተ : አፈሆሙ : ወቃለ : propter peccatum oris eorum, atque ſermonem —— P. *in* R. et C. *d.* በእንተ & ወ : *ante* ቃለ : v. 14 ወየኀልቁ —— በደኀራ : R et C. ወየ ኀልቁ : በደኀረ : P. *ver.* 16 ወይርሐቡ : R. et C. ወይርሀቡ : P. v. 17 ወእመሰ : R. et C. *abſque* ወ : P. v. 18 ወእንሰ : *R. et C.* ወ *abeſt a* P. *ib.* ወአትፈሣሕ : P. ወ : *d. in* R. *et C. ib.* በምሕረትከ :: R. et C. እምሕረትከ : præ miſericordia tua. P.

PSAL. LIX.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 6. መሀርከ :: *ita* R. C. *et* P. Spolia *indigitat hæc dictio Pſal.* 118. 162. *Exod.* 15. 9. *vid. Lex. Affinis eſt Armen.* աւար : Spoliatus. *Convenit cum Chald. & Raſhi in lo.* שכם בנכסי איביהם. *ibid.* እዕጸደተ : R. et C. እዕጸደተ : P. v. 8 ወይሁደ : R. et C. ወይሁዶ : P. v. 9 ሊደምያስ : R. et C. *rectius* P. ሊደምያስ : *ut et* v. 10.

PSAL. LX.

Tit. in R. *&* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 2. ወእምእብን ፡ R. *et* C. ወእምዕብን ፡ *v.* 3 ወመሬሕከኒ ፡ R. *et* C. ወመሬህከኒ ፡ P. *& ad præcedentem* 2i. *verſus* ϛίχον *pertinet. v.* 6 እምዕለት ፡ ዕለት ፡ ይወስከ ፡ ንጉሠ ፡ R. *et* C. ለለመዋዕል ፡ ይዌስከ ፡ ንጉሠ ፡ P. Illos ipſos *vel*, eoſdem dies adjicies regi. *ib.* ወእስከ ፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 7 ሬሠሣሉ ፡ R. *et* C. ሬሠሀሉ ፡ P. *v.* 8 ከመ ፡ ተሀበኒ ፡ ተመኔትየ ፡ *Ita* R. C. *et* P. *Eſt* ثمن *Arab.* pretium, merces : *vel aliter ita vertendum f.* ut reddas mihi optata, vota, deſideria mea : *a* ተመነየ ፡ *tam Æth. quam Arab.* Deſideravit, optavit, *Joh.* 6. 56. *Utut ſit, ab Heb. Chald.* 4. *Arab. Syr. cæteriſq; omnibus, quotquot extant, editionibus diverſus hic abit noſter.*

PSAL. LXI.

Tit. in R. *et P. idem qui in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 3. ትሠወሙ ፡ C. Apponitis, *ut* S. *Auguſtinus.* ትቀወሙ ፡ R. *et* P. Inſurgitis. *ib.* ጽንፀንት ፡ R. *et* C. ጽንንት ፡ P. *ib.* ንሑሉ ፡፡ R. *et* C. ንሁሉ ፡፡ P. *v.* 9 ሐሰዊያን ፡ R. *et* C. ሐሰውያን ፡፡ P. *ib.* እሙንቱስ ፡ እምከንቱ ፡ ውስተ ፡ ከንተ ፡ ክመ ፡፡ ክመ ፡ *Ita* R. C. *et* P. Ipſi de vanitate in vanitatem ſimiliter, *vel*, idem, idem, *inquam. Caute diſtinguendum inter* ክመ ፡ *&* ከመ ፡ *h. e. Caph ſextæ atque primæ Claſſis : hoc*, Ut, ſicut, quemadmodum : *illud*, ſimiliter, *vel potius* idem : *plane ut* ܗܟܢܐ *Jer.* 23. 10. *ut mox v.* 11 *hujus Pſal.* ወዝንተ ፡ ክመ ፡ hoc idem. *vid. Pſal.* 89.2. *Pſal.* 92.3. *Pſal.* 101.28. *&c. ib.* ወሊትሰፈወዋ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *d. in* P. *v.* 10 ለእመ ፡ R. *et* C. ለ ፡ *deeſt in* P.

PSAL. LXII.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 3. ወከመ ፡ P. ወ *d. in* R. *et* C. *v.* 6 ከመዝ ፡ እምሰቡሕ ፡ R. *et* C. ከመ ፡ ዘእምሰቡሕ P. *ver.* 7 ወበምሰከቢየኒ R. *et* C. ወበምስከብየኒ ፡ P.

PSAL. LXIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in impreſſis, in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 1. እምትሕዝብተ ፡ ጸላእ ፡ *Ita in* 3. *Codd. Æthiop. occurrit.* R. C. *et* P. præ *timida* inimici expectatione. *Id proprie indigitat* ትሕዝብተ ፡ *confer cum hoc loco Luc.* 21. 26. *ubi eodem etiam ſenſu ſumitur. Dictio ut mihi videtur compoſita, (cujusmodi apud Æthiopes reperiuntur admodum perpaucæ) tanquam a* ተከዘ ፡ timuit *&* ሐዘበ ፡ exiſtimavit, expectavit. *v.* 2. ወሰወረኒ ፡ እማዕሊቶሙ ፡ *Ita* R. C. *et* P. protege me (*ut in quibuſdam libris Græcis, nam in* Rom. *eſt* ἐσκέπασάς με, *conſentientibus etiam* 4. *Arab. Neb.* Rom. *Walt. & Pariſ. una cum Syr.*) a prævaricatione (*ita potius vertendum*) *ab* ዐለወ ፡ Prævaricatus eſt : *Huic affine Syr.* ܥܘܠܐ, *& Arab.* عل *hoc ipſo in loco. ver.* 3 ወወሰቁ ፡ P. ወወሠቁ ፡ R. *et* C. *Ib.* በጽምሚት ፡፡ R. *et* C. በጽሚት ፡ P. *v.* 4 ወሊፈርሁ ፡፡ R. *et* C. ወሊይፈርሁ ፡፡ P. *ib.* ወአመጽንዎ ፡ R. *et* C. ወአጽንዎ ፡ P. *v.* 8 ከመ ፡ ሕንጻ ፡ R. *et* C. ከመ ፡ ሐጸ ፡ ደቂቅ ፡ ዘሊይክል ፡ አቍስሎ ፡ ኮነ ፡—— Sicut ſagitta parvuli quæ vulnerare nequit, facta eſt.

PSAL. LXIV.

Tit. idem in R. C. *et impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 1. ይትፌነዉ ፡ R. *et* C. ይትፌነዋ ፡ P. *v.* 7 ለእንበረ ፡ በሕር ፡፡ R. *et* C. ለሰፍሐ ፡ በሕር ፡፡ Latitudinem maris. P. *ut & Schol. Gr. apud. Nobil. & noſter Arabs. v.* 8 ይወጽኡ ፡ በጽባሕ ፡ ወሰርከ ፡ ይትፌሥሑ ፡፡ *Ita* R. C *&* P. Exibunt mane, & veſpere delectabuntur. *In plurali etiam legit ultimum vocabulum Symmachus; qui totum* ϛίχον *ita vertit*, progrediente diluculo, & veſpere hymnos dicent, *contra textum Hebr.* 70. *V. Lat.* 4. *Arab. cæteraſq; verſiones omnes. v.* 11. አርዊዮ ፡ R. *et* C. አርዌዮ ፡ P. *ib.* ወእሰምሮ ፡ R. *&* C. ወእሠምሮ ; P. *ib.* ለመአረረ ፡፡ *R. & C.* ለመዕረረ ፡፡ P. *v.* 12 ገደም ፡ *R. et* C. ገዳማት ፡ P. *ver.* 14 ወይለብቡ ፡ አበሐኡ ፡ ለባግዕ ፡፡ *R. & C.* ወይለብሱ ፡ ሰብሐ ፡ እብሐኡ ፡ ለባግዕ ፡፡ P. Et induti ſunt pinguedine arietes ovium. *ut Arabs noſter. ver.* 14 ይመልእ ፡ *R. et C* implebit ይመልኡ ፡፡ P. implebunt.

PSAL. LXV.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 4. ወትርእዮ ፡ R. *et* C. ወ *d. in* P. *ib.* እምእጋለ ፡ R. *et* C. ለእጋለ ፡ P. *v.* 8 ለእገሬየ ፡ R. *et* C. ለእገርየ ፡ P. *v.* 10 ወእጽእንከ ፡፡ R. *et* C. ወእጽዕንከ ፡ P. *ver.* 12 ብፅእትየ ፡ R. *et* C. ብፅዓትየ ፡ P. *ver.* 13 መንደቤየ ፡፡ R. *et* C. መንደቡየ ፡ P. *ver.* 14. አበውእ ፡ R. *et* C. አበውዕ ፡ P.

PSAL. LXVI.

Tit. in R. et C. *ut in impreſſis ; In* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 1. ወንሕዮ ፡፡ R. *et* C. ወንሕየዎ ፡፡ P.

PSAL. LXVII.

Tit. in R. *et* C. *ut in impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 4. እግዚአብሔር ፡ ሰሙ ፡ *R. &* C. ስሙ ፡ *abeſt a* P. *v.* 5 ለእብ ፡ P. እብ ፡ R. *et* C. *ib.* ለአቡራት ፡ *R. &* C. ለዓቤራት ፡ P. *v.* 7 ለሙቀሐን ፡ P. ለመቁሐን ፡ *R. &* C. *Ib.* ከማሁ ፡ ሰምረረን ፡ እለ ፡ ይነብሩ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ፡፡ *R. &* C. ከማሁ ፡ ለእኩያን ፡ እንብሮሙ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ፡፡ P. Similiter malignos habitare facit in ſepulchris. *v.* 8 እንተ ፡ ገደም ፡ ኃለፍከ ፡፡ *R. &* C. እንተ ፡ ያሴሞን ፡ ኃለፍከ ፡፡ P. Cum pertranſieris Jeſhimon. *ver.* 9 ገጽከ ፡ P. ገጽ ፡ *R. &* C. *ib.* ለእመላከ ፡ R. *&* C. እመላከ ፡ P. *ib.* ገጹ ፡ ለእምላከ ፡ R. *&* C. ገጽከ ፡ እመላከ ፡ P. A facie tua Deus—— *v.* 11 እንሰሳከ ፡ የኃድር ፡ R. *&* C. ኃሩያኒከ ፡፡ ይኃድሩ ፡ Electi tui habitabunt. *ib.* ወአስተደሉከ ፡ R. *&* C. *abſque* ወ *in* P. *v.* 12 ኃይለ ፡ R. *&* C. ኃይሉ ፡ virtus ejus. P. *ver.* 16 ለምንት ፡ ይትኔሠኡ ፡ አድባር ፡ ርጉዓን ፡፡ R *&* C. ለምንት ፡ ይትገአዙ ፡ አድበረ ፡ ቤሳን ፡፡ Quare contenditis (ἐρίζετε *Aquila*) altercamini montes Baſan? P. *v.* 17 ዘሠምረ ፡ R. *et* C. ዘሰምሮ ፡ P. *melius. v.* 20 ይከሕዱ ፡ R *et* C. ይከህዱ ፡ P. *v.* 24 ወፂአየ ፡ እገብእ ፡፡ *Ita Codd.* R. *et* C. *defective ut videtur*, *atque ab omnibus aliis Editionibus hic diverſi (quod huic Interpreti frequens admodum)* מבשן *cum Syro, Arabe noſtro, Nebienſ. ac* Roman. *non ut nomen proprium interpretatur.* Tranſmigrationem, *vel*, egreſſionem meam reducam. *plenius in Poc.* ወፂአየ ፡ እገብእ ፡ ማእከለ ፡ ለእሶን ፡፡ *f. pro* ለበሶን ፡ *vel*, ለእስናን ፡ Tranſmigrationem meam reducam e medio Eſon : *forte*, Baſan, *vel*, dentium; *ut Syrus &* 3. *Arab. Ro. Neb. et noſter. v.* 26 ዘውስተ ፡ መቅደስ ፡፡ R. *et* C. ቤተ ፡ መቅደስ ፡፡ P. *in* domum Sanctuarii. *v.* 30 ይሁዷ ፡ R. *et* C. ይሁዱ ፡ P. *ib.* ወመሳለክተ ፡ ንፍታሌም ፡፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C. *ver.* 31 ወአጽንዖ ፡ እግዚኦ ፡ R. *et* C. እግዚኦ ፡ *deeſt in* P. *ver.* 32 ነገሥታት ፡ P. ነገሥት ፡ R. *et* C. *v.* 37 ወለዕለ ፡ P. ወ *d. in* R. *et* C.

PSAL. LXVIII.

Tit. in R. C. *ut in impreſſis ; in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 2. ወጠገእኩ ፡ R. *et* C. ወጠገዕኩ ፡ P. *v.* 4 ሠሬኃኩ ፡ R. *et* C. ሰሬሕኩ ፡ P. *ib.* ወሰሀከኒ ፡ R. *et* C. ወሰሕከኒ ፡ P. *v.* 6 ወጸንዑ ፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 10 ጸዕለተ ፡ P. ፅእለተ ፡ R. *et* C. *ver.* 11 ለአኃዊየ ፡፡ R. *et* C. ለአኃውየ ፡፡ P. *v.* 12 ቅንአተ ፡ R. *et* C. ቅንዓተ ፡ P. *v.* 14 ወለበስኩ ፡ R. *et* C. ለበስኩ ፡ P. *v.* 18 እምዐምዓም ፡ R. *et* C. እምአልሐም ፡ P. *Eſt* 1. *q. Arab.* حماة 2 *Pet.* 2.22. *&* حمأ cœnum, lutum fœtidum : *qua poſteriori dictione utitur hic Arab. Nebienſ. Ib.* ወሊይንጠኒ ፡ R. *et* C. ወሊየሐጠኒ ፡ P. *tum hic, tum & præcedenti verſ.* 1. *q.* غط *7. conjug.* حط Depreſſus, infixus eſt : *ſæpe in Scripturis reſpondet* טבע H. כבש Dejecit. Operuit *poſterius ſignificatum utrique loco aptiſſime convenit* ; Ne me operiat, obruat. *ver.* 19 ወሊያብቁ ፡ አፈሁ ፡ ዐዘቅት ፡ ለዕሌየ ፡፡ R. *et* C. ወሊያብቀው ፡ አፈሆሙ ፡ አዝቃት ፡ ላዕሌየ ፡፡ P. ne aperta ſint ora puteorum ſuper, *vel*, adverſus me. *v.* 23 ለሊከ ፡ እግዚኦ ፡ P. Ipſe tu Domine. እግዚኦ ፡ *d. in* R. *et* C. *ib* ወኃሳርየ ፡፡ *R. et* C. ወኃሣርየ ፡፡ P. *et ſic v.* 24 *Ver.* 25 ወነበርኩ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *d. in* P. *v.* 26. ሐሞት. 1. *q. Arab.* حمىلا Bilis, fel. *Gig. v.* 27 ማዕደሙ ፡ P. *rectius* ማእደሙ ፡ R. *et* C. *v.* 27 ማዕገተ ፡ Circuitus, *quo ſenſu occurrit Pſal.* 139.10. *ab* ዐገተ ፡ *v.* 28 ወይጽለማ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *deeſt in* P. *v.* 35 ወአርቢዮ ፡ R. *et* C. ወአዓብዮ ፡ P. *v.* 36 ወአሠምሮ ፡ R. *et* C. ወእሰምሮ ፡ P. *ibid.* ዘሊያበቍለ ፡ ቀርነ ፡ R. *et* C. non, *vel*, nondum cornua producentem ; *contra Heb.* 70. *Vul. Lat.* 4. *Arab. Clement.* Rom. *cæteraſque omnes verſiones. Propius ad* Heb. *Poc.* እንተ ፡ አፍቀለ ፡ ቀርነ ፡ *v.* 37 ኃስዎ ፡ R. *et* C. ኃሠዎ ፡ P. *v.* 40 አሕጉረ ፡ R. *et* C. አህጉረ ፡ P. *v.* 41 ወይነብሩ ፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C.

PSAL. LXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 1. ነጽረ ፡ ውስተ ፡ R. *et* P. ነጽረ ፡ *deeſt in* C. *ver.* 3 ወይገብኡ ፡ R. *et* C. ለይገብኡ ፡ P. *ver.* 4 ወይግብኡ ፡ P. ለይግብኡ ፡ R. *et* C. *ver.* 7 እግዚኦ ፡ አምላኪየ ፡ ወሊትጐንዳ ፡፡ R. *et* C. እግዚኦ ፡ ሊትጐንዳ ፡፡ P.

PSAL. LXX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡

Verſ. 1. ወሊትኃፈር ፡ C. ወሊይትኃፈር ፡ R. *et* P. *rectius. ver.* 6 ትስፈውኩከ ፡ R. *et* C. ትስፎኩከ ፡ P. *v.* 10 ርሰእየ ፡፡ R. *et* C. ርሰዕየ ፡፡ P. *v.* 14 ያስትዋድይዋ ፡ R. *et* C. ያስተዋድይ ፡ P. *v.* 15 እሰፈወከ ፡ C. *male.* እሴፈወከ ፡ R. *rectius* እሴፎከ ፡ P. *v.* 17 አበውእ ፡ R. *et* C. አበውዕ ፡ P. *ver.* 19 ወእረሰእ ፡ R. *et* C. ወእረስዕ ፡ P. *v.* 21 ወጽድቋከኒ ፡፡ R. *et* C. ወጽድቀኒ ፡፡ P. *abſorpto* ከ ፡ *in præcedente* ቀ ፡ *quod in hac lingua haud inuſitatum. v.* 23 ከዕበ ፡ R. *et* C. *deeſt in* P. *v.* 24 ወእዜምር ፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C.

PSAL. LXXI.

Tit. in R. *et* C. *idem qui in Impreſſis ; Deeſt in P.*

Verſ. 7 ወርኃ ፡፡ R. *et* C. ወርኁ ፡፡ P. Luna ejus. *v.* 9 ይቀምኁ ፡፡ R. *et* C. ይቀምሑ ፡፡ P. *v.* 10 ገደ ፡ R. *et* C. ጋደ ፡ *a* جَادَ Conſecravit, dedicavit *Deo*: (*Samaritanis etiam idem, Deut.* 20. 5.) *deducitur* ገደ ፡ Donum, donarium, *proprie Deo dicatum : prout apud Demoſthenem legimus*, ἀναθήματα ἀνατιθέναι Donaria conſecrare. *v.* 12 ረደዒ ፡፡ R. *et* C. ረዳኢ ፡፡ P. *v.* 13 ወይመሕከ ፡ R. *et* C. ወይምህከ ፡ P. *v.* 14 ወእምተእግልት ፡ R. *et* C. ወእምትዕግልት ፡ P. *v.* 15 ወየሐዮ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ib.* አረብ ፡ R. *et* C. ዓረብ ፡ P. *v.* 16 ወይነዉኃ ፡ R. P. *et* C. prolongabitur, *h.e.* durabit. *v.* 17 ሰመ ፡ R. *et* C. ሰሙ ፡ P. *melius. ib.* ወእምቅድመ ፡ P. ወ *d. in* R *et* C. *v.* 18 ወያስተበፅእዎ ፡ R. *et* C. ወያስተበጽዕዎ ፡ P.

PSAL. LXXII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis : in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 2. እገሬየ ፡፡ R. *et* C. እገረየ ፡፡ P. *v.* 4 ለልቦሙ ፡ R. *et* C. ለልበ ፡ P. *v.* 5 ሊኮኑ ፡ ዕድወ ፡፡ R. *et* C. ሊኮኑ ፡ ከመ ፡ ሰብእ ፡ P. non ſunt tanquam homines: *ib.* ወሊተቀሰፉ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡፡ R. *et* C. *Multo aliter legit hunc* ϛίχον P. *ſc.* ወአገቱ ፡ ርእሶሙ ፡ በእመፃ ፡ ከመ ፡ በቈለት ፡ ዘይሠርፁ ፡፡ Et iniquitate ſeipſos circundant, veluti ramulis pullulantibus. *Diverſus hic a* 4. *Arab.* 5. *Syr. cæteriſque omnibus quas adhuc vidimus editionibus. v.* 7 ዘእምአንጕዕ ፡ P. *abſque* ዘ ፡ R. *et* C. *v.* 11 ወቦኑ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ver.* 13 ወኃፀብኩ ፡ R. *et* C. ወሐጸብኩ ፡ P. *Ib.* እደዊየ ፡፡ R. *et* C. እደውየ ፡ P. *v.* 15 ወሶበ ፡ P. ወ *abeſt a* R. *et* C. *ib.* ናሁ ፡ ሠሬዕኩ ፡ ——*Ita* R. C. *et* P. *Fere ut Pſalterium Romanum*, Ecce natio filiorum tuorum, quibus diſpoſui : *id proprie* ሠሬዕኩ ፡ *quibus, vel quibuſcum* diſpoſui, conſtitui *pec. fœdus, pactum. vid.* Hebr. 8. 8, 9. *vel*, conveni, aſtipulatus ſum, وضعت *ut Arabs Walton. vid. Arab.* Rom. *Pſal.* 83. 7. *& Gig. licet aliter etiam interpretemur, ex uſu ſc. hujus vocis Syr.* ܦܓܥ Ecce in nationem filiorum tuorum offendam, impingam : *illud etiam Arab.* سرع : Alliſit, impegit ; *vel denique* determinavi contra, *u. f. i. Ita* ለ ፡ *Æthiop. nonnunquam ſignificat : Vid. Lex. Æthiop. magis appoſite*

appoſite ad Heb. 70. *Vulg. La. reliquaſque verſiones. ver.* 16 ወተወከፍከ : R. *et* C. ወተወከፍከኒ : P. Et *tu* me juviſti ut cognoſcerem. *v.*18 አጽናሕክሙ : *Ita* R. *et* P. ſuſtinere, pati feciſti eos, *ſc. mala: ut diſerte Arab. Walt. accuratiſſimum exemplar* وصعبت لهم المساوي mala eis conſtituiſti. *v.*20 አኅስርሙ : R. *et* C. አኅሠር : P. *v.*23 መራሕከኒ :: R. *et* C. መራህከኒ :: P. *ver.* 24 ብከ :: ተሀሉ R. *et* C. ብከ : እሀሉ : P. in te, *vel*, tecum ero.

PSAL. LXXIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſs. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 6. ከመ : ዘሠርተ : ሰዕልየ : P. ከመዝ : ሠርተ : ለእልየ : R. *et* C. *v.* 7 ወከማሁ : R. *et* C. ከማሁ : P. *v.* 9 በበሕዘቢሆሙ :: R. C. P. ſingulæ tribus eorum. *v.* 11 ማእዜኑ : R. *et* C. ማዕዜኑ : P. *ib.* እንከ : እግዚኦ : R. *et* C. እግዚኦ : P. *ibid.* ይጼእል : R. *et* C. ይጼዕለ : P. *v.*14 ወአንተ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *v.*16. Tu ſiccaſti fluvios Ethan; *Deeſt iſte* ςίχος *in* R. C. *et* P. *v.*17 ወወርኃ :: R. *et* C. ወወርኀ :: P. *v.*18 ወመድር : R. *et* C. ወ *deeſt in* P. *ib.* ወሐጋየ : አንተ : ፈጠርከ :: R. *et* C. ወሐጋየ : ዘአንተ : ገበርከ :: P. ሐጋየ : æſtatem, *an* ver *ſignificat, ex Orientali nulla quod ſciam ſatis conſtat lingua.* חגי *Exod.* 23.18. *atque alibi*, paſcha, *feſtum vernale, denotare obſervant docti: De* vere *intelligere videntur hunc locum Arabs noſter, et Walt. Nec non cum* Heb. קיץ *aliquatenus conſonat* ሐጋየ : *tranſpoſitis* ጋ : & የ : *quæ interpretatio eſt Arab. Nebienſ. atque* Rom. *v.*22 ወሊይገባእ : P. ሊይገባዕ : R. *et* C. *v.* 24 ወሊትርሳዕ : P. ሊትርሳዕ : R. & C. *ib.* ትዝኅርቶሙ : *R. & C.* ትዝህርቶሙ : P.

PSAL. LXXIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3. ወትመሰወት : C. ትመሰወት : *R. &* P. *v.*4. ለኃጥእን : R. *et* C. *deeſt in* P. *v.*7 ዘምሉእ : *R. &* C. ወምሉእ : P. *ib.* ቅድሐቱ :: *R.* C. & P. Hauſtus ejus: *a* ቀደሐ : *tam Arab. quam Æth.* Hauſit. *vid. Apoc.* 14.10. & *cap.*18.6. *v.*10 ወእሰብር : *R. & C.* ወይሰብር : P. Et confringet. *ib.* ኃጥእን :: R. & C. ኀጥእን :: P.

PSAL. LXXV.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſs. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3. ወበህየ : ሰበረ : አቀርንተ :: *R.* C. & P. *Non habetur in* Hebr. 4. *Arab.* 70. *Vulg. Lat. nec in ulla alia verſione. v.*4 እምአድባር : R. & C. ወእምአድባር : P. *v.*5 ወሐለሙ : *R. &* C. ሐለሙ : P. *v.*6 ለአምላክ : P. አምላክ : R. *et* C. *ib.* ይጼእኑ : R. *et* C. ይጼዕኑ : P. *ver.* 9 ለኵሉሙ : P. ለኵሉ : *R. & C. ver.* 10 ሕሊናሆሙ : *R. &* C. ሕሊናሁ :: P.

PSAL. LXXVI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 1. ወአጽምአኒ :: R. *et* C. ወ : *d. in* P. *v.* 2 እደዊየ : ሌሊተ : ቅድሜሁ : ወሊኬዱኒ :: R. *et* C. *Ab omnibus aliis hic diverſi. Aliter* P. ሰፋሕኩ : እደዊየ : ሌሊተ : ቅድሜሁ : ወኢተወሰወልኩ :: Extendi manus meas nocte coram eo, & non plangor. ولول *ſæpiſſime reſpondet* Heb. ילל & יבב *: proinde cum nullo interpretum etiam hic convenit noſter. In* 4. *Codd. Syr.* ܠܐ ܦܫܛܬ *Arab.* Walt. ولم اصل *ver.* 4 ተረከብከወኒ : R. C. *et* P. deprehendi, *pro* deprehendiſti, *ut perperam in Annot. ſub fi. Colum. Frequens hoc Æthiopibus, verba formæ paſſivæ ſæpius ſignificationem habent activam; & contra: vel*, Inventus, deprehenſus ſum a cuſtodiis inimicorum meorum: *utcunque vertamus diverſus hic abit a cæteris omnibus noſter Interpres. Symmachus tantum, atque* S. Hieronymus *verbum* Hebr. *cum noſtro legunt in prima perſona. v.*8 ወኮኑ : P. *abſque* ወ : R. & C. *v.*10 ከመዝ : ይስተበሩ : R. *et C.* ከመ : ዝይስተበሩ : P. *v.* 13 ባሕቲትከ : ዐቢይ. Solus tu magnus P. ዐቢይ : *d. in* R. *et* C. *v.* 16 ደመና : R. *et* C. ደመናተ : P. *v.*20 ወመራሕኮሙ : *R. & C.* ወመራህኮሙ :: P.

PSAL. LXXVII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. ወዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 8. ዘዐቀመ : *R. et C.* ዘአቀመ : P. *v.* 14 ረድኤትሙ : *R. & C.* ረድኤቶሙ : P. *melius. v.* 18 ወአንቅዐ : *R. & C.* ወአንቅዓ : P. Fregit, rupit: ſcidit. *Congruit cum Arab.* نقع *v.* 23 ወይዝብጥ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. *v.*25 ወነደደ : *R. & C.* ወነደ : P. *v.* 29 በልዐ : *R. & C. deeſt in* P. *v.*32 ወወድቀ : *R. & C.* ወድቀ : P. *v.* 34 ወመጽአ : *R. & C. abſque* ወ : P. *v.*35 መብዝኃቶሙ :: *R. C. &* P. *Ita etiam Arab. Walton.* اكثرهم *S. Auguſtinus, Pſalterium Romanum, nec non alii quoque libri Græci,* πλείοσιν, *Pſalter. Nebienſ. atque Aquila, teſte Euthymio: cui tamen adverſatur* S. Hieronymus, *dicens,* Hebraicam *vocem Aquilam eſſe interpretatum* ἐυπόρεις αὐτῶν*: forte utramque lectionem conjunxit, ut vetus Pſalterium. Vid. Nobil. Not. v.* 37 አመኒሆሙ : *R. & C.* ዐመኒሆሙ : P. *v.*38 ወእመ : *R. & C. abſque* ወ : P. *v.*46 ወተመይጡ : *R. & C. abſque* ወ : P. *v.*49 ለእፍለጊሆሙ :: *R. & C.* እፍለጊሆሙ :: P. *v.*50 ወፈነወ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *v.*50 አኮተ : R. C. *et* P. אך. *Talmud. & Arab.* اكا plaga, calamitas; *pec. quarta illa qua percuſſi erant Ægyptii Exod.* 8.21. *De cynomya conſtanter intelligunt Senes,* 4. *Arab. ac fere omnes interpretes. Ib.* ወበልአሙ :: R. *et* C. ወበልዎሙ :: P. *ibid.* ወአረኰሶሙ :: R. *et* C. *abſque* ወ : P. *v.*54 ወፈነወ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *v.* 55 ወሊመሕክ : R. *et* C. ወሊምህክ : P. *ver.* 56 በሠርተ : R. *et* C. ሠርተ : P. *v.*65. ወአናሕሰየ :: R. C. *et* P. Dimiſit, rejecit, repulit. *Affine videtur* τῷ *Arab.* حسي & حسا i. q. همل, طرح *: atque ita fere transfertur Heb.* התעבר *a* 4. *Arab.* Dimittendi *ſignificatum ſæpius habet in Miſſ. Æthiop. p.*174.175. *v.* 71. ወኅደገ :: ወይን :: Hoc *eſt,* ዘኅደገ : *frequens hoc Æthiop.* ወ : i. q. ዘ : *v. Pſ.*80.5. *Pſ.*85.9. qui reliquit, *vel*, quem dereliquit vinum. *v.*72 ፀርሙ : R. *et* C. *abſque* ሙ : P. *v.*75 ወኀረዮሙ : R. *et* C. *abſque* ሙ : P. *ver.* 76 መቅደሰ : R. *et* C. መቅደሶ : P. *ver.* 79 ወመርሆሙ : R. *et* C. ወመርሐሙ : P.

PSAL. LXXVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት ::=

Verſ. 2. መብልዖሙ : C. መብልዖ : R. *et* P. *v.* 5 ቅንዐትከ :: *R. et* C. ቅንአትከ :: P. *v.* 9 ወሰረይ : ለነ : P. ለነ : *d. in* R. *et* C. *v.*14 ወንሕነሰ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *Ibid.* አባግዒ : R. *et* C. ወአባግዒ : P. *ib.* ለዓለም : ዓለም : P. ለዓለም : R. *et* C. *v.* 15 በኵሉ : ትውልደ : ትውልደ :: in omni generatione & generatione, *h. e.* in ſingulis generationibus P. ለትውልደ : ትውልደ :: R. *et* C.

PSAL. LXXIX.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſis; in. P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 1. ዘይርዕዮሙ : R. *et* C. ዘይርዕዮ : P. *ib.* ባግዐ : P. አባግዐ : R. *et* C. *ib.* ሰዮሴፍ : P. ዮሴፍ : R. *et* C. *v.*5 ማእዜኑ : R. *et* C. ማዕዜኑ : P. *v.*9 ዐጸደ : R. *et* C. አጸደ : P. *v.*10 ወተክልከ : *R. et* C. *abſque* ወ : P. *v.*11 እርዝ : R. *et* C. ዓርዝ : P. *v.* 17 ለውዓት : እሳት : C. —ባእሳት : R. እለ : እውዓይተ : ባእሳት : P. Quæ ſuccenſa eſt igne. *ib.* ወእምተገሠጸ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *v.*18 ለከ : R. & C. *d. in* P.

PSAL. LXXX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis.* ፍጻሜ : ዘበእንተ : ማኅበብት : ዘአሰፍ : መዝሙር : ዘኃምሱ : ሰንበት :: In finem pro torcularibus (a حب Acinus vinaceus, *deduci videtur* ማኅበብት : *locus unde* Vinum *premitur.* Torcular, *Baptiſmi typus, teſte S. Auguſtino, ut Deus die quinto ex aquis creavit animalia, & quinto die exivit Iſrael ex Ægypto per mare Baptiſmi. Eſt etiam* ኃበበ : Heb. i. *q.* כסה Occultavit, operuit: *unde ut aliqui volunt,* כסא, *ver.*3. *quo tempore canendus erat iſte Pſalmus: vid. Paraphraſt. Chald.*) Aſaphi Pſalmus, qui quinta Sabbati, *ſc. canendus: ut diſerte habetur in MS. Lat.* Pro torcularibus Pſalmus in Sabbato canendus. *Hic idem titulus qui in Æthiop. occurrit etiam apud* S. *Auguſtin. in Pſalterio Roman. & in Vulgata, aſſerente Nobilio.* Hinc *liquet, atque ex plurimis aliis hujuſmodi locis, Pſalterium Æthiopicum Romæ, atque Coloniæ impreſſum, Pſalterio Romano quoad Titulos ſaltem, nec non alicubi in ſequentibus etiam Pſalmorum verbis, ac ſententiis quibuſdam, ab Abyſſino aliquo, ut probabile eſt; conforme fuiſſe factum. Aliter enim in MS. Poc. ut pro more præfigi ſolet fere omnibus;* መዝሙር : ዘዳዊት :: *Neque in Arab.* Walton. *Pſalmorum ulli alius habetur Titulus, quam* مزمور لداود , & مزمور لداود النبي , *aliquando etiam* مزمور *tantum, cum numero Pſalmi. v.* 3 ንፍኑ : R. *et* C. ንፍሑ :: P. *Ib.* ሰርቅ :: *R. & C.* ሠርቅ :: *P. rectius*: Convocationis; *videtur enim convenire cum* Hebr. שרק Convocavit. *v.*5 ወአቀመ : *R. & C.* ዘአቀመ : *P.* 8 ወእሰምዕ : *R. & C.* እሰምዕ : *P. v.*14 ወጸለእቱሰ : *P. abſque* ወ : *R. et* C. *ib.* ኀሰውዎ : R. *et* C. ሐሰውዎ : *P. ib.* ወይከውን : ——R *et* C. ከመ : ዘይከውን : ጊዜሆሙ : *P.* Adeo ut eſſet tempus eorum. *Arab.* Walt. فيكون حينهم. *v.* 15 ወሴሰዮሙ : *R. & C.* ሶበ : ሴሰዮሙ : Dum cibaſſet eos: *P.*

PSAL. LXXXI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 1. ወይኰንኑ : *R. et* C. ወኰንኑ : C. *v.* 8 ወኰንና : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *ib.* እስመ : አንተ : R. *et* C. እስመ : P.

PSAL. LXXXII.

Tit. in R. & C ut in Impreſſis; in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 4. ወሊይዘከሩ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *v.* 12 ቅድመ : R. *et* C. ዘቅድመ : P. *v.* 15 መለአ : *R. et* C. ምለዐ : P. *v.* 16 ወይትኃፈሩ : C. *abſque* ወ : R. & *P. melius. v.* 17 አንተ : እግዚአብሔር : P. እግዚአብሔር. *omittitur in* R. *et* C.

PSAL. LXXXIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 4. እግዚኦ : እግዚኦ : P. እግዚኦ : R. *et* C. *v.*6 ወዝይሄሉ : በልቡ : ዘበላዕሉ :: *Ita* R. C. *et*. P. Cujus in corde manet, quod in ſummo ejus eſt, *h. e. ſummum ejus bonum.*

PSAL. LXXXIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 8. አጸምአ : R. *et C.* አጸምዐ : P. *ib.* ዘይነበኒ : *R. et* C. ዘይነብበኒ : P. *v.* 11 ተሰዐማ :: R. *et* C. ተሰአማ :: P. *v.* 14 ወየኃድግ : *ita* R. C. *et* P. permittet, *vel*, mitigabit.

PSAL. LXXXV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3. አንቃዕደወኩ : R. *et* C. አንቃዕደኩ : P. *v.* 9 ወትገብር : R. *et* C. ዘትገብር : P. *v.* 13 ዐማፂያን : R. *et* C. አማፂያን : P.

PSAL. LXXXVI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis: in P. nullus, nec diſtinctio inter hunc et præcedentem pſalmum.

Verſ. 3. ሰራዐብ : R. *et* C. ሰራአብ :: P.

PSAL. LXXXVII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis;* ዘአመ : መጽአ : cum advenit, *reſpondet* Heb. מחלת *Deceptus proculdubio hic fuit, quiſquis tandem ille fuit qui titulum hunc tranſtulerit, ſimilitudine vocum Græc.* χορεία & χώρησις; *prior tantum huc ſpectat, qua utitur etiam Aquila,* ἐπὶ χορείας. *In P.* መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 10. ወኵሉ : P. *abſque* ወ : R. *et* C. *ib.* እደዊየ. R. *et* C. እደውየ : P. *v.* 11 ሠሬይት : R. *et* C. ሰሬይት : P. *v.*13 ወይትዐቀኑ : C. *male.* ወይትዐወቅኑ : R. *rectius.* ይትዓወቅኑ : P. *ver.*14 ቅድሜከ :: R. *et* C. *omittitur in* P. *ver.* 16 ወሰረኩ : R. *et* C. *plenius* P. *at abſque* ወ : ሰራሕኩ ::=

PSAL. LXXXVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; in P.* መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 7. ለእግዚአብሔር ፡ እምደቂቀ ፡ C. *et* R. ለእግዚአብሔር ፡ *omittitur in P.* *v.*10 ታረምም ፡ R. *et* C. ታረም ፡ P. *ib.* ወእንተ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ *P.* *v.* 12 ወለዓለምኒ ፡ R. *et* C. ወዓለምኒ ፡ *P.* *v.* 18 ወለቅዱስ፡ R. *et* C. ወቅዱስ ፡ *P.* *v.* 19 ወውእቱ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ *P. ib.* ወዐልዐልኩ ፡ R. *et* C. ወአልዐልኩ ፡ *P.* *v.*20 ቅብእ ፡ ቅዱስ ፡፡ R. *et C.* ቅብዓ፡ ቅዱስ ፡፡ P. oleo ſancto *: Clemens Romanus iſtud comma ita legit,* ἐν ἐλαίῳ αἰωνίῳ ἔχρισα αὐτὸν. In oleo ſempiterno unxi eum. *v.*33 እቀሠሆ፡ *R. et C.* እቀሥሖ. P. *v.* 36 ይኄሉ ፡ *R. et* C. ይሄሉ ፡፡ *P.* *v.*41 ጽእለተ ፡ R. *et* C. ጽዕለተ ፡ P. *v.*44 ፀብእ፡፡ R. *et* C. ፀብዕ ፡ *P.* *v.* 44 መቅደሶ፡፡ R. *et* C. መንበሮ፡፡ *P.* thronum (ſedem) ejus. *ver.* 47 ተዘከር ፡ እግዚኦ ፡ *P.* እግዚኦ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 50 ዘጸአልወሙ ፡ R. *et* C. ዘጸዓልወሙ ፡ *P.* *v.*51. እቤራተ ፡ R. *et* C. ዕብሬተ ፡ *P.*

PSAL. LXXXIX.

Tit. in R. C. *ut in Impreſſis ; in P.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡ *Atque ita etiam in Arab. Walton.* مزمور لداوود *: Ver.* 6 ወእንጼዎ፡ R. *et* C. ወእንጺዎ ፡ *P. Affine* τῷ *Arab.* نضو Amputavit, tranſivit : evanuit, detritus fuit*: fere* i.*q.* ذبل *qua voce hic utuntur Arabs noſter,* Rom. *& Nebienſ. Unde* ϛίχος *iſte ita vertatur,* Et veſpere quidem decidet *quod* aridum ac languidum, *vel* , amputatum *eſt* illius. *v.* 7 በመቅሠፍትከ፡፡ R. *et* C. እመቅሠፍትከ፡፡ *P.* a flagello tuo. *v.* 10 ሱብአ፡ R. *et* C. ሱብዓ፡ *P.* *v.*15. ማእዜኑ፡ R. *et* C. ማዓዜኑ፡ P. *v.* 19 ወይሠርሕ ፡ R. *et* C. ወይሰርሕ፡ P. *Ut in* R. *et* C. *convenit cum Arab.* شرّح Diſpoſuit, i. *q.* اصلح *qua voce utuntur hic Arabs noſter & Rom. Ut in* P. *congruit cum Arab.* سرّح i.q سهّل facilem reddit, *quæ dictio occurrit etiam hic apud omnes* 4. *Arabes, Neb. Rom. Walt. atque noſtrum. Deeſt in omnibus tribus Codd. Æthiop.* R. C. *et* P. *quod reſpondeat* Heb. ומעשה ידינו כוננהו *: Convenientiam obſervat hic Nobilius Æthiop. cum Pſalterio Roman. quæ nulla, niſi in hoc defectu :* ለኑ ፡ *enim proprie non eſt* i. q. עלינו *Abeſt iſte* ϛίχος *a Græc. Vatic. Habetur autem in Alexandr. &* 4. *Arab.*

PSAL. XC.

Tit. in R. C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 3. ናእዊት፡፡ R. *et* C. ናዓዊት፡፡ P. *v.*5 በወልታ፡ R. *et* C. ከመ ፡ ወልታ ፡ P. *v.*6 ወእምሐፀ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *omittitur in* P. *v.*7 ይወድቁ ፡ በገቦከ ፡ ዐሠርቱ ፡ መእት፡፡ አእላፍ ፡ በየማንከ ፡ ወኀቤከሰ ፡ ኢይቀርቡ፡፡ R. *et* C. ይወድቁ ፡ በጸጋምከ ፡ እሰርቱ ፡ መእት ፡ ትውልድ፡፡ ወአእላፍ ፡ በየማንከ ፡ ኀቤከሰ ፡ ኢይቀርቡ፡፡ P. Cadent a ſiniſtra tua mille generationes ; Et millia a dextra tua, ad te autemnon appropinquabunt. *v.* 12 በእብን ፡ R. *et* C. በዕብን፡፡ P.

PSAL. XCI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 8. ይሠርረው ፡ R. *et* C. ይሰረው ፡ P. *v.*10 ሢበትየ ፡ *ita* R.C. *et* P. *Male a Wemmars exponitur,* Quies, ſuavitas *: cujus fefellit nos authoritas ; Eſt enim prorſus* i. q. *Arab.* شيبتي Senectus mea , *ipſiſſima vox qua hic utitur Arabs Walton. Atque ita convenit noſter cum* 70. *Vulg. Lat. cunctiſque Arab.* *v.* 11 ወርእየት፡ Hoc *verbum cum* በ ፡ *conſtructum ; eſt proprie* videre aliquem cum deſpectu, *vel ſaltem,* abſque metu.

PSAL. XCII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 5. *Deeſt in* 3. *Codd. Æthiop.* R. C. *et* P. ϛίχος *reſpondens* Hebr. ישאו נהרות דכיה *: Omittitur etiam in Græc. Edit. Rom. Arab. Rom. & Nebienſ.* Habetur *a. in Alexandr. in Arab. Walt. atque noſtro.* *v.* 6 ተሰህዮ ፡ R. *et* C. ተሰሃዮ ፡ P. *Arab.* Illuſiones, deceptiones *: Hebr.* Furores ; labores *ſignificat hæc dictio.*

PSAL. XCIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ;* ዘበረቡዕ ፡ ሰንበት፡፡ qui quarto Sabbato, *vel* , quarto Sabbati *ſc. canendus erat. vid. Pſal.* 80. *Tit. & Nobil. Not. ad hunc Pſal. in Poc.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡ *ver.* 6 እቤራተ ፡ R. *et* C. ዕቤረ ፡ P. *v.* 9 ዘተከለሑ ፡ R. *et* C. ዘተከለሁ ፡ P. *ver.* 10. ወኢይዘለፍኑ፡፡ R. *et* C. *Abſque* ወ ፡ P. *ib.* ዘይመሕርሙ ፡ R. *et* C. ወዘይሜህርሙ ፡ P. *v.* 13 ይትገኀስ ፡ R. *et* C. ይትገሀሠ ፡ P. *v.* 21 ወይነዕዎ ፡ *R. &* C. ወይንዕዎ፡P.

PSAL. XCIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 3. ለቢይ ፡ R. & C. ዓቢይ ፡ P. *ver.* 5 ይእቲ ፡ በሕር ፡ ወውእቱ ፡ ፈጠረ፡፡ R. & C. ውእቱ ፡ ለይእቲ ፡ ባሕር ፡ ፈጠሮ፡፡ P. *ver.* 7 ወአበግዐ፡ P. *abſque* ወ ፡ R. *et* C. *ib.* ለእመ ፡ R. & C. እመ ፡ P. *v.* 8 እመ ፡ ለመከርዎ፡፡ P. እመ ፡ *deeſt in R. & C.* *v.* 9 ወፈተኑኒ ፡ *R. &* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 10 ወአር-በዐ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ib.* ተቈጠዕክዎሙ፡፡ *R. & C.* ተቈጠዕክዎ፡፡P. *v.* 11 ፈናዊየ ፡ R. *et* C. ፈናውየ ፡ P.

PSAL. XCV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 2. ወተዜነው ፡ እምዕለት ፡ ዕለት ፡ R. ዕለት ፡ *d. in* C. ወተዜነየው ፡ እምዕለት ፡ ዕለት ፡ P. *v.* 9 ለእግዚአብሔር ፡ ኵሉ ፡ P. ለእግዚአብሔር ፡ *deeſt in* R. & C. *ver.* 11 ወትትከወስ ፡ *R. & C.* ወተከወስ ፡ P. *v.* 12 ወይመጽ፡፡ *R. & C.* ወይመጽእ፡፡ P. *ib.* ወይመጽእ ፡ *R. & C. abſque* ወ ፡ P.

PSAL. XCVI.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 2. ለውደ፡፡ *R. & C.* ዓውደ፡፡ P. *ver.* 6 ወለኵሉሙ ፡ R. & C. ወኵሉሙ ፡ P. *melius.* *ver.* 7 ወእለ ፡ ይትሜከሑ ፡ P. እለ ፡ ይትሜከሁ፡ R. *et* C.

PSAL. XCVII.

Tit. idem in R. & C. *P.*

Verſ. 8. ወዓለምኒ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P.

PSAL. XCVIII.

Tit. idem in R. C. *et* P.

PSAL. XCIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡=፡

Verſ. 2. በሐሤት፡፡ R. *et* C. በኀሤት፡፡ P. *ver.* 3 ውእቱ ፡ ኢመሰከነ፡፡ R. *et* C. ውእቱ ፡ *omittitur in* P. *v.*4 ወንሕነሰ፡ R. *et* C. *abſque* ወ፡P.

PSAL. C.

Tit. idem in R. C. *&* P. *tantum ubi* P. ዘዳዊት ፡ R. *et* C. ደዊት፡፡

Verſ. 1. ሶሐሲ ፡ R. *et* C. ሶኀሲ ፡ P. *v.*2 እንዘ ፡ እብል ፡ ማእዜ ፡ P. dicens ; Quando——ማእዜ ፡ R. *et C. ver.* 5 ተግሕሠ ፡ R. & C. ተገሀሠ፡ P. *v.* 7 ወረሠሠዐ ፡ ልብ ፡ R. *et* C. ወስሑእ ፡ ልብ ፡ P. *proprie,* diffiſſo, *vel* ſciſſo corde. *ib.* ኢይትሀወል ፡ R. *et* C. ኢይትሐወል፡ P. *v.*8 ለንብርሙ፡ P. ለንብሮ ፡ *R. &* C. *male. ib.* ለኵሉ ፡ *R. et C.* ለኵሉሙ ፡ P. *melius. ib.* ለኵሉሙ ፡ P. ኵሉሙ ፡ *R. & C. Sub finem hujus Pſalmi habentur in Cod. Poc. eadem verba, quæ etiam poſt* Pſal. 50. *occurrunt. ſc.* ዘዳዊት፡ ዘወልደ ፡ ክርስቶስ፡ካህን፡፡ Davidis, cujus filius Chriſtus Sacerdos, *cum ſequitur Doxologia illa quæ in Impreſſis.*

PSAL. CI.

Tit. in R. &.C. ut in Impreſſis ; idem etiam in P. *dempto tantum vocabulo* ኵሉ፡፡=፡

Verſ. 6. ጠግእ ፡ R. *et* C. ጠግዓ፡ ፡ P. *ver.*7 ለድገ ፡ መረብ ፡ *In Æthiopicis illis quas habemus Scripturæ partibus hæ voces amplius non occurrunt :* Gallum Gallinaceum *ſignificare videntur : quemadmodum hunc locum vertit Armenus. vid. Annotationes noſtras ad Excerpta quædam ex Gregorio Syro in Pſal.* 102. 7. *v.* 14. እድሜሃ፡፡ R. *et* C. ዕድሜሃ፡፡ P. *ver.* 15 እበኒሃ ፡ *R. & C.* ዕበኒሃ ፡ P. *ver.* 18 ወኢታቈጥእ ፡ *R. &* C. ወኢታቈጥዓ ፡ P. *v.*26 ሣርተ ፡ *C.* ሣረርተ ፡ *R. &* P. *rectius. ver.* 28 እግዚኦ ፡ አንተ ፡ P. እግዚኦ ፡ *deeſt in R. et* C. *ver.* 29 ወደቂቀ ፡ *R. et* C. *abſque* ወ ፡ P.

PSAL. CII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

v. 5 ዘይኄድሳ፡ R. *et* C. ወይሔድሳ ፡ P. *ver.* 6 ግፈእን፡፡ R *et C.* ግፈዓን፡፡ P. *v.* 10 ወእኮ ፡ R. *et* C. እኮ ፡ P. *ver.* 13 ይምህር ፡ R. *et* C. ይምሕር ፡ P. *v.*14 ይፈሬ፡፡ R. *et* C. ይጸምሂ፡፡ P. *propria hinc liquet vocis* ጸምሀ፡ *ſignificatio, convenire* ſc. *eam cum* Hebr. צמח *per quam etiam exponit Nathan, aliique* Hebræi *quod hic occurrit vocabulum* ציץ *: In Concord.* כל שענינו צמיחה או נלוי *inquit* ציץ *: dicitur de omni quod,* Germinat, *vel,* apparet, *licet ad perpuſillum tempus : vid. Pſal.* 92. 8. ויציצו כל פעלי און *inde* ጸምሀ ፡ *Æthiop.* Marcuit, evanuit. q. d. *quod oritur & moritur vid. Jac.* 1. 11. 1 *Pet.* 1. 4. *cap.* 5. 4. *In hunc etiam modum cum Poc. exponunt hunc locum Arabs noſter, & Nebienſ.* *v.* 16 ወሣሀሉሰ ፡ *R.C. abſque* ወ ፡ P.

PSAL. CIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 1. ዐበይከ ፡ R. *et* C. አበይከ ፡ P. *v.* 3 ጽርሐ ፡ *R. et* C. ጸርሐ፡ P. *melius.* *v.* 10 ወሰኖሙ ፡ *Ita* R. C. *et* P. *affine eſt* τῷ *Arab.* وسن Edita prominens terra, editus locus *: quo nomine Aquarum terminus, hoc eſt*, Litus , *vel* , ripa , *loca illa altiora quibus compeſcuntur flumina indigitari videntur.* *ver.*12 ለጸምዖሙ ፡ R. *et* C. ለጸምእሙ ፡ P. *v.* 13 በማእከለ ፡ R. *et* C. ማእከለ ፡ P. *v.*17 ወቅብእ ፡ R. *et* C. ወቅብዕ ፡ P. *v.* 18 ኵሉ ፡ ዕፀወ ፡ P. ዕፀወ ፡ R. *et* C. *ver.*19 ወጸሳዓት ፡ R. *et* C. ወጸልዓት ፡ P. *v.* 20 በእድሜሁ ፡ R. *et* C. በዕድሜሁ ፡ P. *ibid.* ወፀሐይኒ፡ R. *et C. abſque* ወ፡ P. *ver.* 24 ወይወዕል ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ver.*26 ወርሒብ ፡ P. ወርሂብ ፡ *R. et* C. *ibid.* ዘይትሀወስ ፡ R. *et* C. ዘይትሐወስ፡ P. *ver.* 28 በኀቤከ ፡ P. ኀቤከ ፡ R. *et* G. *ibid.* አንተ ፡ *abeſt a* P. *ver.*30 መንፍሶሙ ፡ R. *et* C. ነፍሶሙ ፡ P. *ver.* 35 በቃልየ ፡፡ P. ቃልየ፡፡ R. *et* C.

PSAL. CIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 11. ውሁደን ፡ R. *et* C. ውሑደን ፡ P. *ver.*16 ወፈነወ ፡ R. *et* C. ፈነወ ፡ P. *ibid.* በቅድሜሆሙ ፡ P. ቅድሜሆሙ ፡ R. *et* C. *ib.* ወተሰይመ፡ R. *et* C. ተሰይመ ፡ P. *ib.* ወኮነ ፡ ከመ ፡ *C. omittitur in R. in P.* ወኮነ፡ ገብረ፡፡ *v.* 18 ወፈነወ ፡ *R. et* C. ፈነወ ፡ P. *ver.*19 ወእኰነነ ፡ በሰዕለ፡ P. በሰዕለ ፡ *deeſt in* R. *et* C. *ver.* 20 ለሊቃውንቲሆሙ ፡ *R. et* C. ለሊቃውንቲሆ ፡ P. *melius ad* Hebr. *v.*24 ወፈነወ ፡ R. *et* C. ፈነወ ፡ P. *ver.* 25 በሳዕሊሆሙ ፡ *P.* ሳዕሊሆሙ ፡ R. *et* C. *v.* 26 ወፈነወ ፡ R. *et* C. ፈነወ፡ P. *ver.* 28 ወአውፀአት ፡ R. *et* C. ወአውጽአት ፡ P. *v.* 29 ወመጽአ፡ R. *et* C. መጽአ ፡ P. *ibid.* ወትንኝየ ፡ *Ita* R. C. *et* P. *Ab Arab.* طنّ Sonitum edidit *muſca, formatur* طنين & طنّ (*cui affine hoc noſtrum* ትንኝየ ፡ ት ፡ *enim Æthiop. quam ſæpiſſime reſpondet* τῷ *Arab.* ط

ut ደዊት : 1. q. دوود) Inſecti genus formicis ſimile : *a qua interpretatione non multum diverſa illa Senum, qui per* σκνῖπες *transferunt hunc locum, ut illum etiam Exod.* 8. *ver.* 16. 17, 18. *Arabs Walton. per* برغس *vertit*, 1. q. *Italis*, zanzare, *teſte docto quodam in Annotat. ad locum* : h. e. muſchetta notturna, *ut alius interpretatur.* : Muſcula nocturna ; *de qaa vid. Lex. Ital. ver.* 30. ዝናሞሙ : R. *et* C. ዝናም :. P. pluviam ejus *Ibid.* ወናደደ : R. *et* C. ወነደ : P. *ver.* 32 ወደቤ : R. *et* C. ደቤ : P. *Ibid.* ወመጽአ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *ver.* 36. ወፅአቶሙ :: R. *et* C. በጽአቶሙ :: P. *Ibid.* ፈርህዎሙ : R. *et* C. ይፈርህዎሙ : P. quia timebat eos. *ver.* 37. ወአንጦልዐ : R. *et* C. አንጦልዐ : P. *ver.*39. ወአንቅዐ : R. *et* C. አንቅዐ. P. *v.* 42 ወወሀቦሙ : R. *et* C. ወወሀቦሙ : P.

PSAL. CV.

Tit. ሃሌሉያ : *In* R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 10. ከመዘ : በገደም :: R. *et* C. ከመ : ዘበገደም :: P. *v.* 18. ሰተአደዩ : R. *et* C. ሰተዓደዩ : P. *v.* 19. ወነደደ : R. & C. ወነደ : P. *ibid.* ወለወጦሞሙ : R. & C. ወለወዋሞሙ : P. *v.* 21. ዘደትረአደ : R. *et* C. ዘደትረዓደ : P. *ver.* 33. ወአዘዘ : præcepit *eis : plane ut Arabs Nebienſ. & Rom.* اوصاهم Ordinavit labiis ſuis, *ut non ingrederentur Canaan : MS. Angl. apud I. Vicars in lo. v.*35. ወዘብሑ : R. & C. ዘብሑ : P. *v.* 38. ወተመዕዓ : P. ወተመዐ : R. & C. *v.* 40. ወኀሰረ : R. & C. ወኀሠረ : P. *v.*46. ንትመከሕ : R. & C. ንትመከሀ : P. *v.*47. ሰደበሉ : R. & C. ሰደበል : P.

PSAL. CVI.

Tit. ሃሌሉያ :: R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 9. ለነፍስ : ዕርቅት : P. ነፍስ : ዕሩቃ : R. *et* C. *v.* 20. ወፈነወ : R. & C. ፈነወ : P. *v.* 25. ወመጽአ : R. *et* C. መጽአ : P. *v.* 27. ወደንገፁ : *R. et* C. ደንገፁ : P. *v.* 33. ወረሰዮሙ : R. *et* C. ዘረሰዮሙ : R. *et* C. *ver.* 35. ወበመድረ : P. ወመድረ : R. *et* C. *v.* 36. ወአንበረ : R. *et* C. አንበረ : P. *v.* 37. ወተከሉ : *R. & C.* ተከሉ : P. *ibid.* ማአረረ : *R. et* C. ማዕረረ : P. *v.* 38. ወበረከሙ : *R. et* C. በረከሙ : P. *v.* 41. በተፀናሱ :: R. *et* C. በተጽናሱ : P. *ibid.* ብሔር :: R. C. & P. *proprie* Regionem, provinciam : *ver.* 42. ወደርአዮ : R *et C.* ደርአዮ : P.

PSAL. CVII.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::=፦

Verſ. 4. አቢያት : R. *et* C. ዓቢያት : P. *v.* 12. ወሊትወፀአ : R. *et* C. ወሊትወጽአ : P.

PSAL. CVIII.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3. ወዘእምአፍቀረኒ : R. *et* C. ከመ : ዘአፍቀረኒ : P. Quemadmodum, *vel*, pro eo quod diligerent me. *v.* 12. ወበእሐቲ : R. *et* C. በእሐቲ : P. *v.* 16. ወአብደረ : መርገመ : R. *et* C. አብደረ : ለመርገም : Dilexerunt maledictionem. P. *De mendo ſuſpectum, pro* አብድረ : *q. neque affixa, neque verba ſequentia ſunt in plurali. v.* 17. ወቦአ : R. *et* C. ወበአት : P. *v.* 20. ወአንተሰ : R. *et* C. አንተሰ : P. *v.* 23 ወሰሕከ : *Ita* R. C. *et* P. *Eſt certe* 1. q. *Arabibus* شلكب, *& ni fallor pro eo*, Immutatum, alteratum *corpus* fuit, *pec. colore : quæ ſignificatio optime huic loco quadrat, prout eum tranſtulerint Senes, Chald. 4. Arabes, Syrus*, &c. *& ut Heb.* כחש *exponunt D. Kimhi, Nathan, ceterique Hebrai. ver.* 24. ወሰበ : P. ሰበ : R. *et* C. *ver.* 27. ወአመንቱሰ : ደረገሙ : R. *et* C. እሙንቱሰ : ደረገሙ :: P. *v.* 28. ለደልብሱ : ኀፍረተ : R. *et* C. ወይልብሱ : ኀፍረተ : ወኀሣረ : Et pudore induentur atque contemptu. P.

PSAL. CIX.

Tit. in R C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ወኳንን : R. *et* C. ወትኳንን : P. *v.*7. ብዚኃን : C. *male* : ብዙኃን : R. ብዙኀን : P.

PSAL. CX.

Tit. ሃሌሉያ : R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

*Verſ.*1. እግዚአ : *omittite in P. v.*5. ወእርአዮሙ : R. *et* C. እርአዮሙ : P.

PSAL. CXI.

Tit. ሃሌሉያ : R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 3. ዓለም : *abeſt a* P. *v.*5. ወደሌቅም : R. *et* C. ወደዓቅም :: P.

PSAL. CXII.

Tit. ሃሌሉያ : R. & C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 3. ነዐረብ : C. *male.* ዐረብ : R. ዓረብ :: P.

PSAL. CXIII.

Tit. ሃሌሉያ : R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት : R. *et* C.

Verſ. 2. ወኮነ : R. *et C.* ኮነ : P. *v.*4. ወአድበር : *R. et C.* አድበር : P. *Ita etiam v.*6. *v.*9. ነሀብ : R. *et* C. ሀብ : Da, *ut* 70. *Vulg. Lat.*&c. *v.*11. በሰማይኒ : ወበምድርኒ : *Conveniunt hic.* 3. *Æthiop.* R. C. *et P. cum Pſalterio Romano. v.* 15. ወአልቦሙ : መንፈስ : ውስተ : አፉሆሙ :: *Non invenitur iſte* στίχος *neque in Heb. neque in ullo alio apud nos interprete. v.*26. ሙታን : P. መዉታን : R. *et* C.

PSAL. CXIV.

Tit. ሃሌሉያ : R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 4. ወጸዋዕኩ : R. & C. ጸዋዕኩ :: P.

PSAL. CXV.

Tit. ሃሌሉያ : R. *et* C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 2. ወአንሰ : *R. et* C. አንሰ P. *ibid.* እምገዕዝየ : *Ita* R. C *et* P. *Si a* ገእዘ : *deductum hoc*, præ commotione, *vel*, indignatione mea. *Ita ſane interpretantur Senes* Heb. חפזי, *Pſal.* 47. 6. *ſec.*70. *nec multo aliter Symmachus hoc ipſo in loco*, ſc. ἀδημονῶν ; ዐ : *autem &* አ : *in hac lingua quam ſæpiſſime alternant. Sin autem a* ገዐዘ : in ecſtaſi mea ; *& ſunt qui* Heb. חפזי *ſic interpretantur. vid. Annot. Æth. ad Act.*10.10. *v.*4. እትሜጠ : *Pro* circumferam *leg.* Sumam, accipiam : *eſt enim a* ተመጠወ : *quod tam Activam quam paſſivam habet ſignificationem: Activam hic: ut & Pſal.*16.12. *Pſal.*17. 19. *Pſal.*47.3. *Apoc.*5.7. *Alibi paſſivam. Ib.* እጼውአ : *R. &* C. እጼውዕ : P. *v.*5. *Deeſt in omnibus* 3. *exemplaribus* R. C. *et* P. *quod reſpondeat Heb.* ובשם יהוה אקרא. *v.*7. *Deeſt etiam rurſus in R.C. &* P. *quod reſpondeat iiſdem* H. *vocibus* ובשם יהוה אקרא.

PSAL. CXVI.

Tit. ሃሌሉያ : R. & C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

PSAL. CXVII.

Tit. ሃሌሉያ : *in* R. & C. መዝሙር : ዘዳዊት :: P.

Verſ. 5. ወሰበ : P. ሶበ : R. *et* C. *v.*6. ወእግዚአብሔር : *R. et C.* እግዚአብሔር : P. *v.*11. ዕጊተሰ : ዕገቱኒ :: R. *et C.* አጊተሰ : አገቱኒ :: P. *v.*12. ዐገቱኒ : R. *et* C. አገቱኒ : P. *ib.* ኑሀብ : R. *et* C. ንሐብ : P. *ib.* ወነደደ : R. *et* C. ወነደ : P. *v.*13. ተንተንኩ : *Significatione omnino convenit, nec non aliquatenus ſono, cum Heb.* נטה, מטט, מוט *&* נוט, *unde Latinorum*, nutare ; *priori diſerte reſpondet Pſal.*72.2. *Quadrat omnibus locis iſte ſenſus, ubicunque in Scripturis, vel Miſſ. occurrit* ተንተነ : *vid. Pſal.* 144. 15. *Ephe.*4.14.*&c. v.*15. ዓቢያቲሆሙ : R. *et* C. አቢያቲሆሙ : P. *v.*17. ዘእን በለ : ዘአሐዮ :: R. *C et* P. Abſque hoc, *vel*, ita ut non vivam ; *Sunt enim mortui qui moriuntur. vid. Pſal.*17.14. *Syr.idque* לחבל : *Iſa.* 51.14. *Ch. Syr. Vulg. non ita Sancti. Pſal.*16.10. *v.*19 ዝአንቀጽ : R. *et* C. ዝቲ : አንቀጽ : P. *v.*21. ወውእቱ : ኮነ : R. *et* C. ወይእቲ : ከነት : P. *Eſt n.* እብን : *Æthiop.c.g.at* Heb. אבן *f.tantum.Ib.* ማእዘንተ :: R. *et* C. ማዕዘንተ :: P. *v.*14. አድኅኒሰ : R. *et* C. አድኅንኒ : P. *ib.* ሠርሕሰ :: R. *et* C. *Reſpondet litera iſthac paragogica* ሰ : *in fine hujus, & præcedentis vocis, particulæ* Heb. נא, *quam Chaldæus fere ſemper vertit* כען *vel* כדון Nunc : *non autem tempus, ſed animi indigitat affectum, pec. Obſecrantis : proinde* לשון בקשה *propriiſſime habet, teſtantibus id Talmudicis, (apud quos ſemper ita uſurpatur) cæteriſque etiam maximi inter* Heb.*nominis :* אין נא אלא בלשון בקשה *inquit Raſhi in Num.*10.31. *Ita quoq; Arabs Mauritanus ibidem* نطلبه اسعي *emphatice utrumque connectans vocabulum* עתה *&* בקשה*: Et quidem litera hæc* ሰ : *tanquam a* ሰአለ : *excerpta (ut*, da, *Gallorum in* ouy da, *&c. a* δέομαι*; niſi malles potius ab iſthoc* נא, *homogeneæ enim literæ ſunt* נ, *& d.) idem ſimiliter connotare nullus dubito. Firmant inſuper hanc conjecturam verſio Symmachi*, δέομαι, *& Quintæ editionis*, O Domine, ſerva obſecro ; O Domine proſperare obſecro. *Poc. pro* ሠርሕሰ. : *legit*, ሰርሕ : ፍናተነ :: proſperare viam noſtram : *Ita fere Arabs Nebienſ.* اللهم سهل طريقنا Deus facilem redde viam noſtram: *nec multo aliter Arabs noſter. v.*26. በዓበ : እለ : ያስተሐምሞ : *Ita* R. C. *et* P. apud eos quibus ea curæ ſunt: ሐመመ : *in* 1. *conj. reſpondet nonnunquam* τῷ *Ar.* عمم *in* 10. *conj. Ar.*1. q. عبا *Deut.*32. 17. *vid. Luc.* 15. 8. 1 *Tim.*3.5.

PSAL. CXVIII.

Tit. ሃሌሉያ : R. *et* C. አሌፍ : ብሂል : ክብ : Alef. *h. e.* dicere *ſequentes* 22. *literæ Alfabeti.* P.

*Verſ.*2. *Deeſt poſterior* στίχος ወበኵሉ : ልቦሙ : የኃሥሥዎ :: *in* P. *v.*6. በርዕዮ : R. *et* C. በርእዮ : P. *v.*16. ወሊደረስእ : R. *et* C. ወሊደረስዕ : P. *v.*21. ይትገሐሡ : R. *et* C. ይትገሀሡ : P. *v.*22. ጽእለተ : R. *et* C. ጽዕለተ : P. *v.* 25. ጠገእት : R. *et* C. ጠገዓት : P. *ib.* ወአሕይወኒ : P. አሕይወኒ : R. *et* C. *v.*32. በፍኖተ : P. ፍኖተ : R. *et* C. *v.*34. ወዕቀብ : R. & C. ወአዕቀብ : P. *melius* : & cuſtodiam. *v.*35. ምርሐኒ : እግዚኦ : P. ምርሐኒ : *tantum*. R. & C. *v.*41. ወይመጽአ : R. *et* C. ይመጽአ : P. *v.*44. ወአዐቅብ : R. *et* C. ወዓዐቅብ : P. *v.*49. ለገብርከ : R. *et* C. ለገብርከ : P. *melius. v.*51. ሊተገኀሠኩ : R. *et* C. ሊተገሀሠኩ : P. *v.*63. እለ : R. *et* C. *in priori ſticho*; ለእለ : P. *v.*67. ነሰሕኩ :: R. *et* C. ነሣሕኩ : P. pœnitentiam egiſſem, *vel*, egeram : *f.* pœnitenda feci, commiſi. *Eſt qudiem* Heb. שגג Incogitanter, inconſiderate; ignoranter egit : *quod feciſſe homines merito pœnitet, neque id inſolenter quidem. v.*82. መእዜ : R. *et* C. መዕዜ : P. *v.*84. ማእዜ : R. *et* C. መዕዜ : P. *v.*85. ወእምአኮሰ : P. ወአኮሰ : R. *et* C. *v.*97. ተመሐርዮ : R. *et* C. ተመሀርዮ : P. *v.*98. ወእመጸበእትየ : P. እመጸበእትየ : R. *et* C. *v.*102. ወሊትገሐስኩ : R. *et* C. ወሊትገሀስኩ : P. *v.*107, ወሐመምኩ : P. ሐመምኩ : R. *et* C. *v.* 112. ዘእንበለ : ሒስ :: R. *C. et* P. *Si ſumi liceat* ሒስ : *in eodem ſenſu cum* ኀይስ : *(quæ tum literæ, tum vocum formæ, in hac lingua alternant non raro) ita conſentiet hic noſter Interpres cum 70. eorumque ſequacibus, 4. Arab. Vul. Lat. &c. Eſt autem hujus dictionis magis propria atque peculiaris ſignificatio (de qua nihil omnino habet Wemmars in Lex. ſuo Æthiop. ut neque de quamplurimis aliis vocabulis Æthiopicis, quæ non tantum in SS. Scripturis, ſed in Liturg. atque Miſſal. hujus gentis occurrunt ſæpius) eadem quæ Ar.* حدس Crimen, culpa, error : res prava. *Proinde ita vertenda hæc verba*, abſque crimine, *vel* culpa. *Conſule ſis hæc loca, Act.*25.27. 1 *Cor.*11. 34. *Col.*3.13. *Quin & forma* ኀይስ : *ſignificatione nonnnnquam convenit cum hac voce, neque alium ſatis apte ſenſum feret, vid. Math.* 5.23. *Judæ. v.*9. *at ſæpius cum* ሐ : *Rom.* 9. 19. *cap.*14.15. *Col.* 3. 13. *Apoc.*2.4.14.20. *Affine eſt Æthiop.* ሐሰወ : Decepit*: & Heb.* עקב *cui hic reſpondit: nec ſemel ita vertunt Senes*, πλεονασμὸς Decepito, dolus ; *& cum iis etiam Chal. Syr. Arab. Pſal.* 40.10.4.*Reg.*10. 19. *v.*117 በኵነኔከ : R. *et* C. ኵነኔከ : P. *v.*118. እምትእዛዝከ :: R. *et* C. እምኔከ :: P. *ib.* ፍትወቶሙ : R. *et* C. ፍትወቶሙ : ውእቱ :: P. *v.* 120. አውድድ : R. C. *et* P. *plane deductum videtur ab* Heb. יתד *(unde & Ar.* وتد *eliſo* ת *) certe optime convenit cum verbo* סמר *cui hic reſpondit :* מסמר *enim &* יתד *voces ſunt ſynonomæ : &* ת *cum* ደ : *alternant nonnunquam in hac lingua, ut in* ደዊት :) *quaſi* clavis confige timotem *tuum in carnem meam. vid. Pſal.* 151.2. *Ubi in* 10. *conjugatione Arab. occurrit. v.*126. ወአለወ : R. *et* C. ወዓለወ : P. *v.*128. ወኵሉ : ፍናተ : P. ኵሉ : ፍናተ : R. & C. *v.*131. አናሕኩ : *idem plane ſignificat hoc verbum, quod Arab.* أح Anhelavit, ſpiritum vehementer duxit; ና : *autem eſt* 4te. *Claſſis propter tertiam gutturalem.*

Cognationem cum eo habent نوخ : אנח *Hebr.* אנק : נאק : נחר: *v.*133 ወሊይመዐ፤:R.*et* C.ወሊይመእ፤: P. *v.*137 ኵነኔከ : R. *et* C.ኩሉ:ኵነኔከ: P. *ver.* 138 ወአሕዝከ : R. ወአሕዘከ : C. *Vitioſe proculdubio in utroque, pro* ወአዘዝከ : *ita in* P. præcepiſti, *ut in Hebr.* 4. *Arab. &c. ver.* 141 ወሐገክሰ : R. *et* C. ወሐገከ : P. *v.* 147 ማእከለ : ሌድባር : R. *et* C. ማእከለ : ሌድብር : P. *Significatione hic certe convenit* ሌድባር : *cum Arab.* دبارا poſt juſtum tempus *ad precationem venit* : & ادبار Res poſticæ, poſt venientes; elapſa occaſione : بغير وقت *ut Arab. Walt. hic vertit*; h. e. ἐν ἀωρίᾳ *ut* 70. *De* veſpera diei *intelligit autor* ברכות, Hebr. נשף: q. d. *ſtatim poſt decubitum : quod quidem intempeſtivum ſurgendi tempus. Ex hac autem, atque Senum hujus dictionis verſione; ſatis conſtat errare eos qui* Hebr. נשף *primam tantum & ultimam noctis partem, per horam* ſc. *integram ante ſolis occaſum, vel ortum, ut Genebrard. & cum eo alii non pauci indigitare putant : nam de omni tempore a veſpera ad mane dictam reperimus : vid. tranſlat.* 70. *Iſa.* 5. 11. *Job.* 24. 15. *cap.* 3. 9. *Iſa.* 59. 10. *Job.* 7. 4. 1 *Reg.*30.17. Hoc *a. in loco ſpecialiter de intempeſta nocte intelligenda eſt; prout etiam Jerem.* 13. 16. *hanc vocem* Hebrai *communiter interpretantur. Vide Luc. Brugenſ. Notationes ad S. Biblia, qui de varietate codicum in legendo hunc locum, quamplurima congeſſit. ver.* 149. በከመ : ፍትሕከ:: R.*et* C. በከመ : ነቢበከ:: P. *ver.* 151. እግዚኦ : R. *et* C. *deeſt in* P. *ver.* 152. እምትምዕከ : R. *et* C. ትምዕከ : P. *ver.* 156 ሠሕልከ : R. *et* C. ሠሀልከ : P. *v.* 157 ወሊተገሐሡ : R. *et* C. ወሊተገሀሡ : P. *ver.* 162 ምህርከ : R. C. *et* P. *vid. An. ad Pſal.* 59.6. *ver.* 163 ሌፍከርኩ:: R. *et* C. ሌፍቀርኩ:: P. *melius. ver.*164 ወእሴብሐከ : R. *et* C. እሴብሐከ : P. *ibid.* በእንተ : ኵነኔ : ጽድቅከ:: R. *et* C. በእንተ : ኵሉ : ኵነኔ : ጽድቅከ:: P. de omni judicio juſtitiæ tuæ, *v.*166 ተሰፈውኩ : R. *et* C. ተሰፎኩ : P. *ib.* ወአቀበኩ : R. *et* C. ወዓቀብኩ : P. *v.* 167 ነፍስየ : ትእዛዘከ:: R. *et* C. ነፍስየ : ስምዓከ:: P. anima mea teſtimonium tuum. *ver.* 171 ጕስአ : R. *et* C. ጕሥዓ : P. *ibid.* መሐርከኒ : R. *et* C. መሀርከኒ : P. *ver.* 172 ኵሉ : ትእዛዘከ : : R. *et* C. ኵሉ : ኵነኔከ:: P. omnia judicia tua. *ver.* 176 ተረሳእኩ : R. *et* C. ተረሳዕኩ : P. *ib.* ሊረሳእኩ:: R.*et* C.ሊረሳዕኩ::P.

PSAL. CXIX.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis*

Verſ. 5. ሴልየ : R *et* C. ሰደልየ : P. *ibid.* ዘርህቀ : R. *et* C. ዘርሕከ : P. *ver.* 6 ወሶበ : R. *et* C. ሶበ : P. *ibid.* ይፀብሉኒ : impugnabant : R. *et* C. ይጸልሉኒ : odio me habebant. P.

PSAL. CXX.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ለእገርየ:: R. *et* C. ለእገርከ : P. *melius. ibid.* ዘየአቅበከ:: R. *et* C. ዘየዓቀበከ:: P. *ver.* 6 ሌይወሊከ : R. *et* C. ሊየወዓከ:: *P.*

PSAL. CXXI.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ከማሃ : ኅብረ : R. *et* C. ከማሀ : *cum litura quadam ad pedem dextri lateris* τȣ̃ ሀ: *unde videtur leg.*ሁ : *qui regularis eſt illud ſcribendi modus,* ከማሁ : P.ወኅቡረ : quæ ſimiliter *ſe habet*,& conſociata eſt apud ſeipſam. 4. ሕዝበ: እግዚአብሔር: ስምዐ : እስራኤል:: *R. & C. Deeſt iſte* ϛίχος *in* P.

PSAL. CXXII.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 3. ዓመት : R. *et* C. ለመት : P. *ver.* 5 ፀእለት : R. *et* C. ጽዕለት:: P.

PSAL. CXXIII.

Tit. in R. C. *et P. ut in Impreſſis.*

Verſ. 2. ለሕዝብ : R.C. *et* P. *ut & ver.* 3 *vel ut Adverbium dubitandi ſumatur, vel, ut verbum prout tranſtulimus; atque ut S. Auguſtinus Gr.* ἆρα *vertendum eſſe contendit, ſed in alia perſona*, ſc. putas pertranſiit, *&c.* 4. ሀከከ:: R. *et* C. ሐከከ:: P. *v.*6 ነአዊተ : R. *et* C. ነዓዊተ:: P.

PSAL. CXXIV.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 2. የአውደ : R. *et* C. የዓወደ:: P.

PSAL. CXXV.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 1. ወኮነ : P. ኮነ : R. *et* C. *ver.* 6 ያዓርረ:: R. *et* C. ያአርረ:: P. *v.* 7. ወሶበሰ : R. *et* C. ሶበሰ : P.

PSAL. CXXVI.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 6. ፍትወቶሙ : *R. et* C. ፍትወቶ:: P.

PSAL. CXXVII.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 1. ወአለ : የሐውሩ : P. እለ : የሐወሩ : R. *et* C.

PSAL. CXXVIII.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 1. ይፀብሉኒ : R. *et* C. ይፀብዑኒ : P. *v.*3 ዲበ : ዘባንየ : R. *et* C. ለጸመ : ዘባንየ : ዘበጡ : P. *Ad* os *uſque* dorſum meum flagellarunt. *vel, forte ab* עצם, *ſive* عظم *Heb. atque Arab.* Gravis, fortis fuit (ሀ *enim &* ለ : *ab Æthiopibus ſapiſſime ſine ullo diſcrimine uſurpantur) adverbialiter ſignificare poteſt* ለጽመ : Graviter, fortiter, ſtrenue d. m. flagellarunt : *vel denique ab Arab.* عصام lorum, lo d. m. f. *dictio eſt qua in nullis Æthiopum quos habemus libris occurrit amplius : Neque ut præpoſitio (qua hic cum* Hebr. *utuntur cæteri omnes illius interpretes)in hac,vel ulla alia quacunque Orientali lingua reperiri puto. v.*4 ሰበረ:ሐይፈሆሙ: *Affine hoc* ሐይፈ:*tranſpoſitione literarum* τῷ Chald. אקפד Collum. R.*et* C. ሰበረ: ክሳውዲሆሙ :P. *eodem ſenſu. v.*5 እንሕስት:: R. *et* C. እንሕት:: *vitioſe : eſt n. a* ናሐስ : *ibid.* ዘእንበለ : R. *et* C. እንበለ:: P.

PSAL. CXXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; abſque titulo in* P. *quaſi idem cum priore Pſalmus.*

Verſ. 2. ዘያጸምዕ : R. *et* C. ዘያጸምእ : P. *ver.* 4 ወበእንተ : P. በእንተ : R. *et* C.

PSAL. CXXX.

. Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 1. ሊይትዐበየኒ : R.*et* C. ሊተዐበየኒ : P. *ib.* ወሊይዘዋዕ : R.*et* C. ወሊተዘውዓ:: P. *v.* 4 ትእስያ : R. *et* C. ትዕስያ:: P.

PSAL. CXXXI.

Tit. in R. C. *&* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 2. ወበፀአ : R. *et* C. ወበፀዓ : P. *ver.* 3 ከመ : ሊደበውእ— R. *et* C. እንዘ : ይብል : ሊደበውዕ : ——Dicens ; Non introibo— ወከመ : ሊያዐርግ : R. *et* C. ወሊያዐርግ : P. *ver.*4 ወከመ : ሊይሁብኒ R. *et* C. ወሊይሁብኒ : P. *ver.* 5 ወሊእረፍት : R. *et* C. ወሊዕረፍት P. *ver.* 7. ንበውእ : R. *et* C. ንበውዕ : P. *ibid.* ዐቢያቲሁ:: R. *et* C. ለብያቲሁ : ለእግዚአብሔር : : P. Palatia Domini. *ver.* 8. እረፍትከ R. *et* C. ዕረፍትከ:: P. *ver.* 11 እስመ : እምፍሬ : R. *et* C. ወይቤሉ እምፍሬ : Et dixit, de fructu—— *ver.* 12 ወለእመ : R. *et* C. ለእመ P. *ver.* 13 እስከ : ለዓለም : R. *et* C. ለዓለም : P. *ver.* 15 ወዝየ R. *et* C. ዝየ:: P.

PSAL. CXXXII.

Tit. in R. C. *&* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ወከመ : P. ከመ : R. *et* C. *ib.* ጠለ : አርሞንኤም : R. *et* C. አርማንኤም : *omittitur in* P. *v.*4 ህየ : ለዘዘ : ibi mandavit P. ህየ : ለ *in* R. *et* C.

PSAL. CXXXIII.

Tit. in R. C. *et P. ut in Impreſſis.*

Verſ. 2. ዐጸደ : R. *et* C. ዓጸደ : P.

PSAL. CXXXIV.

Tit. in R. *&* C. ሃለሉያ : P. ማኅሌት : ዘበመዓርጊሁ::=∴

Verſ. 2. ለጸደ : R. *et* C. ዓጸደ : P. *v.* 12 ወርስተ : R. *&* C. ርስተ : P. *v.* 13 ለዓለም : ዓለም : P. ለዓለም : R. *et* C.

PSAL. CXXXV.

*Tit.*ሃሌሉያ : R. *et* C. *At* P.ማኅሌት : ዘበመዐርጊሁ : : Canticum graduum.

Verſ. 6. ዘእጽንእ : R. *&* C. ዘእጸንዓ : P. *v.* 13 ወከፈለ:: *R. C. &* P. & partitus eſt eum, *q.* in duas partes ſecuit. *ver.* 16 ዘወለወፀአሙ : *R. et* C. *male; rectius* P. ወአውጽአሙ : *ibid.* ዘአውፀአ : ሙየ : እምኰኵሕ:: እስመ : ለዓለም : ምሕረቱ:: *Ita* R. C. *et* P. *Nec habetur iſtud comma in ullo alio quem adhuc vidimus interprete, niſi in Arab. noſtro, ac Romano : Unde, atque ex permagna illa quæ inter hoſce per totum fere Pſalterium reperitur convenientia, alicui videatur ſatis probabile, Tranſlationem illam Arabicam ex Æthiopica factam fuiſſe ; aut ſaltem contra, hanc ex illa. Idem etiam forte dicatur de libro Canticorum. ver.* 17 ዘቀተለ : ነገሥተ : ዐቢይተ:: *R. & C.* ዘቀተለ : ለሕዛበ : ብዙኃን:: P. Et percuſſit multas gentes ; *Notanda diſcrepantia : neque enim in ulla alia quæ extat editione invenitur hec lectio.*

PSAL. CXXXVI.

Tit. ዘዳዊት:: *R. et* C. ማኅሌት : ዘበመዓርጊሁ:: P.

Verſ. 2. ኵሬፆቲሃ : *R. et C.* ኵሓትትሃ : P. *Eſt* 1. *q. Arab.* خلاف *Talmud.* חילפא salix : *& corrupte videtur ab eo deductum :* ף, *enim &* ת, *alternant nonnunquam (ſic in Talmude non ſemel legitur* חילת, 1. *q.* חלף) ל, *etiam atque* ', *&* ת : *ſæpius. Salix autem Marina mihi videtur hic præcipue intelligenda, quæ ſaxis (Æthiop.*ኰኵሕ) *adnaſcitur : vid.Bauhin.*H.*Plant.Li.*8.*c.*20.*& L.*39.*c.*41. *v.* 4 እማኅልሃ:R. *et* C.እምኅልዎሃ: P. *v.* 5 ወእሮ : R.*et* C. እሮ : P. *v.*6 ወእመሰ : R. *et* C. እመሰ: P. *ibid.* ረሰእኩኒ : R. *et* C. ረሰዕኩኒ : P. *ver.* 7 ለእመ : P. እመ: R. *et* C. *ver.* 8 ሊበፂእኩ : R. *et* C. ሊበፂዕሉ : P. *ver.* 10 ተከዐወ: ወተሰወጠ : R. *et* C. Effundatur atque evacuetur uſque ad f. *in eundem ſenſum cum* 70. ንሠቱ : ንሠቱ : P. Deſtruite, deſtruite ; *ut in* 4. *Arab. tantum in noſtro Arabe deeſt repetitio verbi* اهدموا *qua habetur in Nobienſ. & Rom. in Walton. autem eſt* فلنهدم ونقض *propius ad formam Æthiop. prout extat in* R. *et* C.

PSAL. CXXXVII.

Tit. ዘዳዊት : *R. &* C. መዝሙር : ዘበመዓርጊሁ:: P.

Verſ. 4. እፄውእከ : *R. &* C. እፄውዓከ : P. *v.*6 ዐቢይ : *R. &* C. ዓቢይ : P. *v.* 8 ለሕዛብ : *etiam contra* 4. *Arabes, cæteroſque omnes interpretes legit hunc locum.*

PSAL. CXXXVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት:: P.

Verſ. 2.—— ቀጸዕከኒ:: *Ita* R. C. *et* P. *Eſt proprie* ቀጸዐ : *Afflictione, morbo, vel onere* depreſſit, incurvavit ; *veluti adverſarius, extraneus, alienus, qui minime amicus : atque ita certe a* 70. *exponitur* זר *(quod a* זור*, radice ut aliqui volunt verbi* זוריך *cui hic reſpondet* ቀጸዕከ :) *ſc. tam* ἐχθρὸς *Prov.* 6. 1. *quam* ἀλλότριος *tanquam a* זור : *Vocabulum Hebr. interpretatur Chald.* אתעברת חילוני : *ſuffragantur Senes Pſal.* 57. 4. ἀπηλλοτριώθησαν ——זרו : *qui & alibi per* ἐναντιόομαι *reddunt. Prov.* 20. 8. *Convenit Æthiop.* ቀጸዐ : *cum Arab.* قصع preſſit, depreſſit : *Sed potius, ac prorſus quidem idem opinor quod* قعص Incurvavit, inflexit : *unde* انقعص شي res incurvata eſt. *Loco hujus vocabuli utuntur* 70. κύψει *cui aliquatenus conſonat* ቀጸዐ : *Pſal.* 9. 10. *ſecundæ partis. Vid. etiam Pſal.* 56. 8. *Pſal.* 68. 13. 28. *Pſal.* 37. 6. *in quibus omnibus locis*, premendi, incurvandi, inflectendi *ſenſum habet.* q. d. *veſtigia mea tanquam alienus, vel adverſarius arctiſſime premis, inſequeris inflectiſque, quocunque me vertam, ſupra, infra, ad dextram, vel ſiniſtram (quos* 4. *ſitus* τοῦ רבעי *indigitari putat Camius) ſemper & ubique meos tractus, meam gyrationem, meas ſpiras perveſtigas, meque venaris, ut vertagus leporem ; metaphora qua toto fere Pſalmo utitur propheta. ver.* 4. ወፈጠርከኒ : P. ወፈጠርከ : R. *et* C. *ibid.* ወደይከ: R. *et* C. ወወደይከ : P. *melius. ver.* 6. አሐውር : *Ita* R. C. *et* P. Ibo. *Clemens Romanus pro hoc habet* ἀφήξω, *& in marg.* ἴσ. ἀφίξομαι. *ibid.* እጐይይ : R. *et* C. እትጐይይ : P. *Clemens Romanus.* κρυβήσομαι *illius loco habet ; ſuffragatur Syrus. ver.* 7. ወእመኒ: ዐረግ:: ——ውስተ : ቀላይ : R. & C. እመኒ : ዓረግ:: ——እስከ : ቀላይ : P. *verba ſequentia ita legit Clemens Romanus,* ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν ϲὺ εἶ ἐκεῖ, ἐὰν ἀπέλθω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς, ὅπου ἡ δεξιά ϲου, ἐὰν καταστρώσω εἰς τὰς ἀβύσσους, ἐκεῖ τὸ πνεῦμά ϲου. *ver.* 8. ወእመኒ : R. *et* C. እመኒ : P. *ver.* 11 በእመጠኒ : ጽልመት : ከማሁ : ብርሃን:: R. C. & P. በእመጠኒ : *in Scripturis quas habemus Æthiop. ſemel tantum de quantitate temporis dicitur ;* ſc. *Pſal.* 145. 1. *quamvis & illic aliter interpretari licet : Alibi ſemper, vel de modo, ratione, reſpectu rei, vel de ejus qualitate, de numero ſemel Apoc.* 13. 18. *intelligendum videtur. Vid. Math.* 25. 15. *Mar.* 4. 33. Rom. 5. 15, 16. *Apoc.* 21. 16. *Unde ita vertendus etiam iſte locus*, Pro ratione tenebrarum ejus h. e. *noctis*, ejuſmodi eſt lux ejus. q. d. *Maxime nigrantes tenebræ, atque ſplendidiſſima lux ſunt omnino apud Deum pares. v.* 12. ወተወከፍከኒ : ከመ : ለእምር:: *Ita* R. C. & P. *Conſentiunt hic* 4. *Arabes, Syri, cæterique omnes quos habemus Interpretes cum* Hebræo, *ſoli hi noſtri Æthiop. codices videntur in diverſum ire. Si enim* ለእምር : *nihil aliud ſit quam* ለእምር : Scientia, cognitio, *tum vel ſenſum exhibebit quem anneximus*, Scientia quaſi foviſti me, *per trajectionem particulæ* ከመ : *vel*, ſuſcepiſti me quaſi ſcientiæ *tuæ objectum, hominem quem probe, intus & in cute noſti : de qua cognitione plura in ſequentibus ſubjungit : vel ſi ex uſu Arab. vocis* الامر res miranda, prodigium : quaſi miraculum *potentiæ tuæ : quæ quidem interpretamenta plane nihil habent, quod vel cum Hebræo textu, vel cum cæteris conveniat verſionibus. Quid ſi igitur ultimo in loco dicamus* ለእምር : *cognatæ ſignificationis eſſe cum Chald.* אימרים viſcera, inteſtina ? C. יומא *c.* 6. *ſ.* 7. *in Miſhna, de Juvenco, & hirco, qui erant comburendi verba faciens* והוציא *inquit* קרען את אימוריהן findebat eos *ſacerdos*, eorumque viſcera educebat : *quo ſenſu apud Talmudicos occurrit ſæpius. Atque hinc per Synecchdochen*, ለእምር : venter : *ut* בטן *(cui hic reſpondet)* Hebræis, *tam* מעין *ut Chald. Num.* 5. 22. *&* σπλάγχνα *ut Senes Prov.* 26. 22. *tranſtulerint, quam* venter : *Quod eidem vocabulo in aliis etiam linguis non inſolenter accidit. Atque ita congruenter cum Heb. cæteriſque verſionibus omnibus ſic reddi poteſt iſte* ϛίχος, Et ſuſcepiſti me etiam *de* utero. *ver.* 14. ወኢእከልየ : *Ita* R. C. *et* P. Neque eſſentia, *vel* ſubſtantia mea ; እከለ *enim ſæpe ut verbum ſubſtantivum occurrit*, 1. *q. Græce* ἦν *Vid. Luc.* 3. 23. *Act.* 1. 15. *cap.* 19. 7. *cap.* 23. 13. *cap.* 24. 11. *cap.* 27. 37. *Alibi ſignificatione convenit cum Heb.* כלכל, כול, יכל, אכל potuit ; ſufficit, pavit, nutrivit : *unde* እክል : panis, frumentum, *quo ſuſtentamur. v.* 15. ወዘኢ : ገብርኩ : *Ita* R. C. & P. *Ab omnibus aliis Interpretibus in diverſum hic abeunt Codices Æthiop. Quatuor Arabes Neb. Rom. Walt. & noſter inter ſe conveniunt ; nequaquam cum Græcis, vel Latinis. v.* 18. እድው: *R. & C.* ዕድው : P. *ibid.* ተገሐሡ : *R. &* C. ተገሠሡ : P. *v.* 19 ይዜኀሩ : R. *et* C. ይዜሀሩ : P. contendunt, ſuperbe dicunt, *ut* زهر *Arab. noſtro ſuffragatur Theodotio. ibid.* ወይነሥዎኒ : C. *male.* ወይነሥእዎኒ : *R. & P. v.* 20 ወተመንሰውኩ : R. *et* C. ተመንሰኩ : P. Tentatus ſum, periclitari proclivis ſum. *v.* 22 ፋትኒ : *Ita Po. at in R. & C.* ወኮኑኒ : etiam facti ſunt mihi ; *quod de mendo ſuſpectum.*

PSAL. CXXXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 3. ወለብልሑ : R. & C. አለ : አብልሑ : P. *ver.* 4 እመእደ : R. *et* C. እምዕደ : P. *v.*6 እኅባለ : R. *et* C. እህባለ : P. *v.* 7 ወአጽምዓኒ : R. *et* C. ወአጽምአኒ : P. *v.*9. ሊትመጥወኒ : R. *et* C. ሊትመጥወኒ : እግዚኦ : P. *ibid.* ሊይዜኀሩ:: R. *et* C. ሊይዜሀሩ : P. *v.* 10 ወርእስ : R. *et* C. ርእስ: P. *v.*11 ወትንጽሐሙ: ውስተ: ምድር:: R. *et* C. *deeſt iſte* ϛίχος *in* P. *v.*12. ይንዕዎ: R. *et* C. ተንዎ: P.

PSAL. CXL.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መሓልይ : ዘበዐርጊሁ::=÷ Canticum graduum.

Verſ. 3. ዘዓቅም : R. *et* C. ዘአቅም : P. *In eundem etiam ſenſum* 4 *Arabes. v.*6 ወቅብአ : R. *et* C. ወቅብዓ : P. *Ib.* ሊይትቀባእ : R. *et* C. ሊይትቀብዓ : P. *v.*7 ከመ : ይሣሀሉ:: *R. & C.* Ut miſereantur *male, pro* ይሣሀሉሙ : *ut cum* 70. *atque Theodotione conveniat : qui vocem* ברעותיהם *ex uſu Chald.* רעה *i.q.* רצה *vertunt.* P. ከመ: ሊትሠሀሎሙ:: *plane in contrarium ſenſum*, ut non miſerearis eorum. *Propius aliquanto ad Heb.* Ob mala eorum, *h.e. ut iis male ſit. ibid.* ጽኑአኒሆሙ:: *R. & C.* ጽኑዓኒሆሙ:: P. *v.*9 እዕጽምቲሆሙ : Oſſa eorum. *Ita R. C. &* P. *quibuſcum faciunt (teſte Nobilio) quidam Græci, nec non Syri, quatuor Arabes, &c. Ib.* እግዚኦ : R. & C. እግዚኦ : እግዚኦ : *P. ſic & Arabs noſter, ac Nub. v.*10 ኅብሉ : R. *et* C. ሀብሉ : P.

PSAL. CXLI.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in P.* መኃሊተ : ዘዳዊት::

Verſ. 4. ወኅብሉ : R. *et* C. ሀብሉ : P. *ver.* 6 ወኅበዊ : አምሰጥ : አልብየ:: *Ita R.* C. *et* P. Et quo aufugiam non habeo. *ver.* 9 ይሄይሉኒ:: R. *et* C. ይኄይሉኒ : : P. *ver.* 10 ተአሰየኒ : : R. *et* C. ተዓሰየኒ:: P.

PSAL. CXLII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 4. ወቀብጸተኒ : R. *et* C. ወቀብፀተኒ : P. *Tria ſignificata habet hoc verbum, duo priora Æthiopibus peculiaria.* 1. Oblitus eſt : *Atque hoc ſatis conſtat ex Pſal.* 30. 15. *Ubi omnes Interpretes, etiam quibuſcum maxime concordat noſter, ita vertunt* Hebr. נשכחתי. 2. Abnuit, renuit, negavit. *Pſal.* 76. 3. *Rom.* 4. 20. *Ubi & ſecundum priorem ſenſum interpretemur.* 3. Commotus ; contractus, anguſtiatus, conturbatus ; pavidus fuit ; *ex uſu vocis Arab.* 1 *Theſſ.* 3. 3. *Pſal.* 60. 2. *Itemque hoc in loco. v.* 7. ስምዐኒ : እግዚኦ : R. *et* C. እግዚኦ : *omittitur in* P. *v.* 8 እምኔየ:: R. *et* C. እምገብርከ:: P. a ſervo tuo. *ibid.* እዘቅት:: R. *et* C. ዓዘቅት:: P. *ver.* 10 አንቀዕደኩ : R. *et* C. አንቀዕኩ : P. *perperam. ver.* 12 ይመርሐኒ : R. *et* C. ይመርሀኒ : P. *ib.* ወበእንተ : R. *et* C. በእንተ : P.

PSAL. CXLIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 6. ወይጠይሱ:: R. *et* C. ወይጠሱ:: P. *v.* 13 ተክል : *R. et* C. ተክል : ዘይት : ሐዲስ : novellæ plantationes olivæ. *v.*15 ምሉእ:: R. *et* C. ምሉዕ:: P. *ver.* 16 በሙፍራሆን:: *R. et* C. በሙፍራሆሙ : : P. *ibid.* ሰቡሕ : R. *et* C. ሰቡሓን:: P. *melius. ver.* 17 ቅጽሮሙ:: R. C. *et* P. *Arab.* قصر Arx, palatium. 2 *Sam.* 11. 2. 27. *unde* Hiſpan. *Alcazar :* H*ujus autem vocabuli ſenſum jam autumo a verbo* ቀጸረ : *petendum potius, quod tam Arab. quam Æthiop.* i. e. q. حبس, *qua voce loco* ቀጸረ : *utitur Arabs Walton. Pſal.* 16. 10. Incluſit, concluſit, incarceravit. *Unde nomen* ቅጽር : Mœnia, maceria, murus, *quo aliquid cingitur vel includitur, ſatis apte indigitabit. Imo bis alibi diſerte reſpondet* τοῦ Heb. חומה *Cant.* 5. 7. *& cap.* 8. 10. *proinde iis in locis, ut etiam hic ita vertendum puto. Quin & Arab. fere idem videtur denotare* قصارة الارض brevis terræ ambitus. *ibid.* የበወእዎሙ:: R. *et* C. የበውዕዎሙ:: P.

PSAL. CXLIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር : ዘዳዊት::=÷

Verſ. 3. ዐቢይ : —— ወብዙኅ : R. *et* C. ዓቢይ —— ወብዙኃ : P. *v.* 6 ወየየድዑ : ጽንዐከ:: R. *et* C. ወየየድዑ : ጽንዓከ:: P. *Habetur iſte* ϛίχος *tantum apud hunc, atque Arabem noſtrum. v.*15. ተንተኒ:: R. C. *et* P. *vid. An. ad Pſal.*117.13.

PSAL. CXLV.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::=÷

Verſ. 1. ሀለውኩ:: R. *et* C. ሀሉኩ:: P. *v.*2 ወሊትትአመኑ : R. *et* C; *abſque* ወ : P. *v.*9 ለዓለም:: R. *et* C. ለዓለም : ዓለም: : P.

PSAL. CXLVI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 3. ቀሰሎሙ:: R. *et* C. ሉሙ : ቀኍሰሉሙ:: P. eos, contritioneſque eorum. *ver.* 12 በምሕርቱ:: R. *et* C. በቱ::P.

PSAL. CXLVII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. ሃሌያ *(contracte pro.* ሃሌሉያ :) መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 1. ወሰብሒዮ : P. ሰብሕዮ : R. & C. *ver.* 9 ለባዕድ : R. *et C.* ለበዕድን : P. *rectius.*

PSAL. CXLVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. ሃሌያ : *Hallelujah.*

Verſ. 4. ሰማየተ: ሰማያት:: R. *et* C. ሰማየ: ሰማያት:: P. *v.*8 አስሐትየ: R. *et* C. ወአስሐትየ : P.

PSAL. CXLIX.

Tit. in R. & C. ሃሌሉይ:: *in* P. ሃሌያ::

Verſ. 5. ይትሜክሁ : *R. &* C. ይትሜክሑ : P. *v.* 8 ከመ : *R. & C.* ወከመ : P. *v.* 9 ይዕስርዎሙ : R. *et* C. ይእስርዎሙ : P.

PSAL. CL.

Tit. in R. *et* C. ሃሌሉያ:: *in P.* ሃሌይ::

Verſ. 3. ወበመሠንቆ:: *R. & C.* ወበመሰንቆ:: *ver.* 4 ወበእንዚራ : ወበዕዚራ:: P.

Excerpta paucula ex Scholiis Gregorii Syri in *LIBRUM PSALMORUM*; a Doctiſsimo viro DUDLEIO LOFTUSIO I. V. D. & in Latinum verſa cum brevibus Annotationibus per EDMUNDUM CASTELLUM.

PSAL. I. Ver. 6.

ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܗ̄. ܐܬܢܣܝܘܣ ܐܡܪ ܕܝܕܥ ܚܠܦ ܗܘ ܕܡܝܩܪ ܣܝܡ

Quoniam novit Dominus; *Athanaſius* dicit *Cognoſcit* ܡܝܩܪ *pro honorat ponitur.*

PSAL. II. Ver. 12.

ܢܫܩܘ ܒܪܐ ܕܠܐ ܢܪܓܙ. ܝܘ̈. ܐܚܘܕܘ ܡܪܕܘܬܐ ܕܕܠܡܐ ܢܪܓܙ ܡܪܝܐ. ܐܩ̈ ܢܫܩܘ ܓܒܝܐ. ܣܘ̈ ܣܓܘܕܘ ܕܟܝܐܝܬ

Oſculamini filium ne iraſcatur. Græci, Apprehendite diſciplinam, nequando Do*minus. Aquila, Oſculamini electe.* Symmachus. *Adorate pure.*

PSAL. IV. Ver. 5.

ܐܡܪܘ ܒܠܒܘ̈ܬܟܘܢ: ܐܝܟ ܩܢܘܢܐ ܓܪܡܛܝܩܝܐ ܒܠܒܘ̈ܬܟܘܢ ܙܕܩ ܗܘܐ ܕܢܐܡܪ. ܡܛܠ ܕܒܠܒܘ̈ܬܐ ܐܡܪܝܢ ܘܠܐ ܒܠܒܐ. ܘܗܕܐ ܚܕܐ ܡܢ ܬܚܘ̈ܝܬܐ ܕܕܟܝܘܬܐ ܕܡܦܩܬܐ

Dicite in cordibus veſtris. Juxta regulam Grammaticam ܗܕܐ ܦܫܝܛܬܐ *dicamus oportet* ܒܠܒܘ̈ܬܟܘܢ *dicimus enim* ܒܠܒܘ̈ܬܐ *& non* ܒܠܒܐ: *Unde inter alia, argumentum hoc unum eſt puritatis Tranſlationis hujus Simplicis.*

PSAL. VII. Tit.

ܡܙܡܘܪܐ ܕܫܒܥܐ ܠܕܘܝܕ ܟܕ ܫܡܥ ܥܠ ܚܢܘܩܝܐ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. ܝܘ̈ ܚܠܦ ܡܠ̈ܐ ܕܟܘܫܝ ܒܪ ܝܡܝܢܝ. ܐܩ̈ ܣܘ̈ ܬܐ̈ ܚܠܦ

Pſalmus ſeptimus Davidis, *quando auditionem acceperat* ܠܐ ܡܕܥܬܐ ܕܕܘܝܕ *de ſtrangulatione Ahitophel; Græci, pro verbis Chuſi filii Iemini. Aquila,* Symmachus, *Theodotio* ὑπὲρ ἀγνοήματος, *hoc eſt, pro ignoratione Davidis.*

PSAL. VIII. Tit.

ܡܙܡܘܪܐ ܬܡܝܢܝܐ ܥܠ ܡܫܝܚܐ ܦܪܘܩܢ ܘܥܠ ܦܘܪܫ ܟܝ̈ܢܐ. ܝܘ̈ ܠܫܘܠܡܐ ܚܠܦ ܡܥܨܪ̈ܬܐ. ܕܥܠ ܡܥܨܪ̈ܬܐ ܟܠ ܕܡܥܨܪ̈ܬܐ ܗܘܐ ܡܣܬܟܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܝܒ̈ܠܐ ܕܟܪ̈ܡܐ ܘܙܪ̈ܥܐ ܘܡܘ̈ܠܕܐ ܕܚܝܘ̈ܬܐ ܘܦܪ̈ܚܬܐ ܘܢܘ̈ܢܐ ܕܡܬܝܗܒܝܢ ܡܢ ܐܠܗܐ

Pſalmus octavus de Meſſiah redemptore noſtro, & de ܐܢܫ ܠܡܬܘܪܣܝܢܐ *diſtinctione naturarum. Græci In finem, pro torcularibus; qui per dictionem Torcularia* intelligunt *omnes* quoſcunque *vinearum proventus, & ſemina, & proles animalium, & volucres, & piſces, quæ nobis a Deo tribuuntur, in uniuscujuſque alimentum.* Ibid. ܒܝܘܢܝܐ ܦܘܪܫܢܐ ܕܡܥܨܪ̈ܬܐ ܥܠ *In* Syriacis ܕܝ ܫܡ ܡܪܝܐ ܦܝܫܝܛ ܢܫܝܪ ܒܟܠ ܡܠܝܘ. *exemplaribus* τῶν *70. ubicunque* occurrit *nomen* ܡܪܝܐ *circa eum notatur* ܦܝܦ.

PSAL. X. Ver. 5.

ܘܡܬܬܪܝܡ ܕܝܢܟ ܡܢ ܠܘܩܒܠܗ. ܗ̄. ܡܬܒܥܐ ܕܢܬܟܬܒ ܒܬܪ̈ܝܢ ܠܡܕ̈ܝܢ ܘܬܬܩܪܐ ܠܘܩܒܠܗ ܕܗܢܘ ܦܪܨܘܦܗ ܐܝܟ ܕܐܦ ܝܘܢܝ̈ܐ ܡܦܩܝܢ ܕܢܫܬܩܠܘܢ ܕܝܢ̈ܝܟ ܡܢ ܦܪܨܘܦܗ ܐܡܪ. ܐܠܐ ܒܟܠܗܘܢ ܨܚ̈ܚܐ ܡܥܪ̈ܒܝܐ ܘܡܕܢܚ̈ܝܐ ܕܚܙܝܢ

Et elevatum eſt judicium tuum e conſpectu ܒܚܕܐ ܠܡܕ ܡܬܟܬܒܐ. *illius. Oportet ut ſcribatur* ܠܘܩܒܠܗ *cum duplici Lamed, & ut legatur* ܠܘܩܒܠܠܗ *hoc eſt, facies ejus; quomodo etiam vertunt Græci, Auferuntur judicia tua à facie ejus. Dicit.. Attamen in omnibus codicibus Occidentalium atque Orientalium quos vidimus, cum unico Lamed ſcribitur.*

PSAL. XIV. Ver. 3.

ܘܐܦܠܐ ܚܕ ܗ̄. ܡܢ ܐܬܘܪ̈ܝܐ ܘܗܪܟܐ ܐܫܬܟܚܘ ܦܬ̈ܓܡܐ ܬܡܢܝܐ ܝܬܝܪܝܢ ܒܚܕ ܡܢ ܨܚ̈ܚܐ ܥܬܝ̈ܩܐ ܕܝܘܢܝ̈ܐ ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܗܠܝܢ. ܩܒܪܐ ܦܬܝܚܐ ܓܓܪܬܗܘܢ

Et ne unus quidem, h. e. de Aſſyriis. Atque inveniuntur hic octo verſus plures in quibuſdam antiquis Græcorum codicibus; Hi autem ſunt, Sepulchrum patens eſt guttur eorum.....

PSAL. XVI. Ver. 9.

ܡܛܠܗܢܐ ܚܕܝ ܠܒܝ ܩܢܘܢܐ ܓܪܡܛܝܩܝܐ ܫܪܝܐ ܠܒܒܝ ܡܬܐܡܪ ܐܝܟ ܕܝܪܐ ܚܫܐ ܡܪܐ ܒܗܘܢ ܕܢܝܪܐ ܐܝܟ ܢܝܪܐ ܢܚܫܐ ܢܡܪܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܘܐܢܫܝܢ ܠܗܘܢ ܕܚܕܝ ܘܠܒܝ ܒܩܢܘܢܐ ܕܝܠܢܝܐ

Propter hoc gaviſum eſt cor meum. Ex regula Grammaticæ oportet ܠܒܒܝ. ܚܕܝ ܠܒܒܝ *eodem modo efferri, quo* ܕܝܪܐ ܚܫܐ ܡܪܐ *Atque exinde etiam* ܢܚܫܐ *diceres, ut* ܢܝܪܐ ܢܚܫܐ ܢܡܪܐ. *Sunt vero qui* ܚܕܝ *hoc, atque* ܠܒܝ *ad regulam peculiarem referunt.*

PSAL. XVIII. Ver. 21.

ܘܐܝܟ ܕܟܝܘܬܐ ܕܐܝ̈ܕܝ ܫܠܡܢܝ. ܒܨܚ̈ܚܐ ܡܢ ܥܬܝ̈ܩܐ ܦܫܝܛܬܐ ܟܬܝܒܐ ܘܐܝܟ ܕܟܝܘܬܐ ܕܐܝ̈ܕܝ ܕܬܒܥ ܡܢܝ ܒܥܒܕ.

Et ſecundum puritatem manuum mearum explevit me. In antiquis quibuſdam Simplicis editionis *codicibus ſcribitur, & ſecundum puritatem manuum mearum, quam a me requiſivit.* Ver. 26. ܥܡ ܫܦܝܐ ܫܦܝܐ ܬܗܘܐ. ܐܪܡ̄ ܥܡ ܩܕܝܫܐ ܩܕܝܫܐ ܐܗܘܐ ܒܐܠܦ ܐܢܐ. ܐܡܨ̄ ܐܦ ܗܘ ܒܐܠܦ. *cum puro purus eris. Armenus, cum ſancto ſanctus ero, cum* ܐܢܐ *hoc eſt, ego. Ægyptiacus ſimiliter cum Aleph.* Ver. 43. ܘܐܝܟ ܛܝܢܐ *Et ſicut lutum platearum.* ܕܫܘ̈ܩܐ ܐܕܘܫ ܐܢܘܢ. ܐܡܨ̄ ܐܫܚܩܝܢ. *conculcabo eos.* Ægyptiacus, *comminuam.*

PSAL. XIX. Ver. 4.

ܠܝܬ ܡܐܡܪܐ ܘܐܦܠܐ ܡܠܐ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܒܩܠܗܘܢ. ܝܘ̈ ܠܐ ܐܝܬ ܡܡܠܠܐ ܘܐܦܠܐ ܡܠܐ ܕܒܥܠܡ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܩܠܗܘܢ. ܗ̄ ܣܘܟܠܐ ܗܘܢܐ. ܡܬܩܒܠ ܗܪܟܐ ܣܘܪܝܝܐ ܠܝܘܢܝܐ ܒܗܝ ܕܣܘܪܝܝܐ ܐܡܪ ܕܥܠ ܡܐܡܪܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܒܩܠܗܘܢ. ܝܘܢܝܐ ܠܐ ܗܘ ܡܫܬܡܥܝܢ ܩܠܗܘܢ ܘܫܦܝܪ. ܡܛܠ ܕܢܝܫܗ ܕܡܙܡܪܢܐ ܗܢܘ ܕܢܚܘܐ ܕܫܬܝܩܝܢ ܡܟܪܙܢܐ

Non eſt ſermo, neque verbum, quod non audiatur in voce eorum. Græci, Iaurum non eſt ſermo. neque verbum eo quod non audiatur vox eorum, hoc eſt, ſenſus, vel intellectus. Opponitur hic Syrus Græco in hoc, quod Syrus *dicit in voce eorum audiri* Sermonem; *Græcus autem, omnino non audiri vocem eorum. Et correctius hoc; Scopus ſiquidem Pſalmiſtæ hic eſt ut indicaret,* Silentes *eſſe prædicatores.*

PSAL. XXII.

In primo verſu hujus Pſalmi, ſic ſe habet Armen.

ա̄Ծ իմ նայեաց առ իս ընդէր *Deus meus reſpexit ad me quare, &c.* Ver. 22. ܘܡܢ ܩܪܢܐ ܪܡܬܐ ܡܘܟܟܝ. ܝܘ̈ ܘܡܢ ܩܪ̈ܢܐ ܕܪܐܡܐ ܡܘܟܟܝ. ܪ̄ ܪܐܡܐ ܕܐܝܠܐ ܪܒܐ ܪܡܐ. ܘܚܕܐ ܒܠܚܘܕ ܩܪܢܐ ܩܢܐ ܡܨܥܬܐ

Et a cornu excelſo humilitatem meam. Græcus, & a cornibus ܕܪܫܗ. *Unicornium humilitatem meam. Monocerotem intelligit, cervi* genus *magni, atque excelſi, qui unicum* tantum *medio capitis cornu poſſidet.* Ver. 30. ܟܦ̈ܢܝܗ *Famelici terræ; Ægyptiacus, magnates.* ܕܐܪܥܐ. ܐܡܨ̄ ܪܘܪ̈ܒܢܐ.

PSAL. XXIII Ver. 4.

ܫܒܛܟ ܘܚܘܛܪܟ ܗܢܘܢ ܒܝܐܘܢܝ. ܒܚܕܐ ܢܢ ܐܡܨ̄

Virga tua, & baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt. ܫܒܛܟ ܘܫܩܝܟ. *In uno* exemplari *duplex Nun. Ægyptiacus, virga tua, & rivus tuus.*

PSAL. XXIV. Ver. 1.

ܕܡܪܝܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܒܡܠܘܐܗ. ܐܡܨ̄ ܒܫܘܡܠܝܗ.

Domini eſt terra cum plenitudine ſua. Ægyptiacus, cum perfectione ſua.

PSAL. XXVII. Ver. 6.

ܐܕܒܚ ܒܡܫܟܢܗ ܕܒܚ̈ܐ ܕܫܘܒܚܐ. ܐܩ̄ ܘܣܘ̄. ܕܒܚ̈ܐ ܒܠܚܘܕ ܐܡܪܝܢ ܘܠܐ ܡܘܣܦܝܢ ܗܘ ܕܫܘܒܚܐ. ܡܛܠ ܕܬܪܥܝܬܐ

Sacrificabo *in tabernaculo ejus Sacrificia laudis*: ܝܗܘܕܝܬܐ ܐܚܝܕܝܢ ܗܘܘ. *Aquila &* Symmachus, *Sacrificia tantum dicunt, neque addunt illud Laudis, quod ſententiam Judaicam retinerent.*

PSAL. XXVIII. Ver. 8.

ܘܡܚܣܝܢܐ ܘܦܪܘܩܐ ܕܡܫܝܚܗ. ܐܪ̄ ܗܟܢܐ ܕܦܘܪܩܢܐ

ܕܡܫܝܚܗ. *Et protector, atque Salvator Christi sui; Armenus, Spes salutis meæ Christus ejus.*

PLAL. XXIX. Ver. 1.

ܐܝܬܘ ܠܡܪܝܐ ܒܢ̈ܝ ܕܟܪ̈ܐ. ܒܝܘ̄ ܠܐ ܗܘܐ ܪܫ ܡܙܡܘܪܐ ܐܠܐ ܐܝܬܘ ܠܡܪܝܐ ܒܢ̈ܝ ܐܠܗܐ ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܐܝܬܘ ܠܡܪܝܐ ܒܢ̈ܝ ܕܟܪ̈ܐ. *Afferte Domino filios arietum; In Græco non est hoc initium Psalmi, sed, Adducite Domino filii Dei, deinde transfert, Afferte Domino filios arietum.*

PSAL. XXX. Ver. 10.

ܡܢܐ ܝܘܬܪܢܐ ܐܝܬ ܒܕܡܝ. ܕܐܚܘܬ ܠܚܒܠܐ. ܐܪ̄ ܡܢܐ ܝܘܬܪܢܐ ܐܝܬ ܠܟ ܒܕܡܝ ܕܐܢ ܐܢܐ ܐܚܘܬ ܠܚܒܠܐ. *Quæ utilitas est in sanguine meo, ut descendam in corruptionem? Armenus, Quænam est tibi utilitas in sanguine meo, si ipse descendero in corruptionem?* Ibid. ܠܐ ܡܘܕܐ ܠܟ ܥܦܪܐ ܘܠܐ ܡܚܘܐ ܗܝܡܢܘܬܟ. ܐܪ̄. ܕܠܡܐ ܒܥܦܪܐ ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܠܟ ܐܘ ܡܘܕܥ ܐܢܐ ܫܪܪܟ. *Non confitetur tibi pulvis, neque patefacit fidem tuam. Armenus, nunquid in pulvere confiteor ipse tibi, aut notam facio veritatem tuam?*

PSAL. XXXI. Ver. 5.

ܘܐܦܩܢܝ ܡܢ ܡܨܝܕܬܐ ܗܕܐ ܕܛܫܝܘ ܠܝ. ܝܘ̄ ܡܢ ܦܚܐ ܘܫܦܝܪ. ܡܛܠ ܕܦܚܐ ܡܬܛܫܐ ܡܘ ܡܨܝܕܬܐ. *Et educ me ex reti illo quod absconderunt mihi. Græcus, ex laqueo: & magis correctè: quippe laqueus absconditur, at non rete.*

PSAL. XXXVIII. Ver. 14.

ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܚܪܫܐ ܠܐ ܫܡܥ ܗܘܝܬ ܘܐܝܟ ܕܘܓܐ ܠܐ ܦܬܚܬ ܦܘܡܝ. ܐܪ̄ ܘܐܢܐ ܐܝܟ ܕܘܓܐ ܠܐ ܫܡܥ ܗܘܝܬ ܘܐܝܟ ܦܐܡܐ ܕܠܐ ܦܬܚ ܦܘܡܗ ܘܫܦܝܪ ܒܗܢܐ ܕܕܘܓܐ ܠܐ ܫܡܥ ܘܦܐܡܐ ܠܐ ܡܡܠܠ. ܚܪܫܐ ܕܝܢ ܡܨܐ ܕܢܫܡܥ ܘܕܘܓܐ ܡܨܐ ܕܢܡܠܠ. *Ego verò tanquam mutus non audiebam, & sicut surdus non aperui os meum; Armenus. & ego sicut surdus non audiebam, & tanquam mutus, qui non aperit os ejus:* Et *in hoc rectè, quia* ܕܘܓܐ *non audit, &* ܦܐܡܐ *non loquitur: At* ܚܪܫܐ *ille est qui potest audire, &* ܕܘܓܐ *qui potest loqui.*

PSAL. XL. Ver. 7.

ܐܕܢ̈ܐ ܕܝܢ ܢܩܒܬ ܠܝ. ܐܪ̄ ܡܫܡܥܬܐ ܕܝܢ ܫܪܪܬ ܒܢ. *Aures autem perfodisti mihi.* Armenus, *Auditum autem in nobis confirmasti.*

PSAL. XLII. Ver. 1.

ܐܝܟ ܐܝܠܐ. ܝܘ̄ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܪܓܪܓ ܐܝܠܐ ܥܠ ܡܒܘ̈ܥܐ ܕܡ̈ܝܐ. *Sicut cervus: Græcus, quemadmodum cupiditate flagrat cervus ad fontes aquarum.* Ver. 12. ܡܛܠ ܕܬܘܒ ܐܘܕܐ ܠܗ. ܒܝܘ̄ ܘܐܪ̄ ܠܝܬ ܬܘܒ. *Quia adhuc confitebor ei;* In *Græco atque Armeno, non* legitut *adhuc.*

PSAL. XLIX. Ver. 16.

ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܫܝܘܠ ܢܦܨܝܢܝ. ܡܫܟܚܢܐ ܕܢܫܒܩܝܢܝ ܐܠܗܐ ܗܘܐ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܩܒܘܪܐ ܐܢܬܘܢ ܒܗ ܕܢܦܨܝܢܝ ܢܣܒ ܠܝ ܐܡܪ. ܘܐܪ̄ ܡܩܒܠ ܠܝ. *Et, de manu inferni,* vel, *sepulchri educet me; pro* ܢܦܨܝܢܝ (quod legit etiam Cod. Erpen.) in aliis Codd. *opinor erat* ܢܩܒܠܢܝ *& ex antiquo scripto in Coph mutatum est, in hoc quod Græcus dicit* ܢܣܒ ܠܝ *accepit me; & Armenus,* ܡܩܒܠ ܠܝ *suscipit me.*

PSAL. L. Ver. 14.

ܕܒܚ ܠܐܠܗܐ ܬܘܕܝܬܐ. ܐܪ̄ ܐܣܩ ܩܘܪܒܢܐ ܕܒܘܪܟܬܐ. *Sacrifica Deo gratiarum actionem. Armenus, Ascendere fac oblationem benedictionis.*

PSAL. LI. Ver. 9.

ܙܠܘܦ ܥܠܝ ܒܙܘܦܐ. ܝܘ̄ ܙܘܦܐ ܩܪܐ ܠܗ. ܘܐܪ̄ ܡܫܝܚܘܬܐ. *Asperge super me hysopo, Græcus* ܙܘܦܐ *appellat, & Armenus* ܡܫܝܚܘܬܐ Vid. F. Rivolæ Dictionar. Armenolat. p. 368.

PSAL. LVII. Ver. 8.

ܐܫܒܚ ܘܐܙܡܪ. ܝܘ̄ ܐܙܡܪ ܘܐܙܡܪ ܗ̄ ܩܕܡܝܬܐ ܒܙ̄ ܡܢ ܙܡܪܬܐ ܘܬܪܝܢܝܬܐ ܒܦܬܚܐ ܙ̄ ܡܢ ܙܡܪܐ ܘܗܘܡܠܐ. *Laudabo & Psallam; Græcus, canam & psallam, scilicet primum cum Zain quiescente ex* ܙܡܪܬܐ : & *secundum cum Zain phathacato de* ܙܡܪܐ & ܗܘܡܠܐ : f. hoc vult, in Pael. de cantu Musico, sive modulatione vocis, ترتيل ut B. Bahlul vertit; in Pael, de subjecta materia laudationis divinæ usurpari. Vid. quæ habet Lud. de Dieu in Matth. 11. 17.

PSAL. LIX. Ver. 7.

ܢܢܒܚܘܢ. ܣܘ̄ ܘܢܝܢܒܘܢ ܐܝܟ ܟܠ̈ܒܐ. ܗ̄ ܡܢ ܡܚܘܬܐ ܕܡܚܝܢ. ܘܢܝܢܒܘܢ Sono, atque significatione convenire videtur hoc verbum si rectè scribitur (nam apud Syrorum Lexicographos, quos habemus minimè reperitur) cum Arab. عج i. q. Syris ܥܓܐ *Clamare, ejulare.* At potius de mendo suspectum, pro ܢܢܒܚܘܢ qua voce utuntur hic non tantum Syrus noster, sed & 3. Arabes, Rom. Walton. atque noster; *Symmachus, & vociferabuntur* (vid. Num. XIV. 1. in Syr. & V. Lat.) *ut canes, sc. ob percussionem* eorum, *qui cædunt* eos.

PSAL. LXIV. Ver. 2.

Exaudi Deus vocem ܫܡܥ ܐܠܗܐ ܩܠܝ. ܐܪ̄ ܨܠܘܬܝ. *meam: Armenus, orationem meam.*

PSAL. LXVI. Ver. 3.

ܒܣܘܓܐ ܕܚܝܠܟ ܢܟܕܒܘܢ ܠܟ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܝܬ ܢܟܕܒܘܢ ܒܗ. ܐܪ̄ ܕܓܠܐ ܗܘܝܢ ܠܟ. *Propter multitudinem roboris tui mendaces tibi fient inimici tui: cum Dolath,* (ܡܛܠ enim pro. ܡܛܠܬ ponitur) *quod non leg. sed* ܢܟܬܒܘܢ *cum Thau* (sc. loco, ܢܬܟܬܒܘܢ) *scribentur,* vel *describentur. Armenus, Mendaces sunt tibi.*

PSAL. LXVIII. Ver. 16.

Montes Ghebenjam: ܛܘܪܐ ܕܓܒܢܢܐ. ܝܘ̄ ܛܘܪܐ ܡܓܒܢܐ. *Græcus mons coagulatus:* (nam leg. ܡܓܒܢܢܐ.) Ver. 28. ܬܡܢ ܒܢܝܡܝܢ ܙܥܘܪܐ ܒܫܠܝܐ. ܐܪ̄ ܒܬܗܪܐ. *Ibi Benjamin parvulus in tranquillitate; Armenus, in stupore,* vel *pavore;* ut S. Hilarius, & Roman. Psalterium.

PSAL. LXIX. Ver. 3.

In quo non est consistendi ܘܠܝܬ ܒܗ ܩܘܡܬܐ. ܐܪ̄ ܢܝܚܐ. *locus: Armenus, quietis.*

PSAL. LXXII. Ver. 1.

Da judicium tuum regi: Armenus, justitiam tuam. ܗܒ ܕܝܢܟ ܠܡܠܟܐ. ܐܪ̄ ܟܐܢܘܬܟ. Ver. 7. ܘܣܘܓܐ ܕܫܠܡܐ ܥܕܡܐ ܕܢܒܛܠ. ܣܘ̄ ܕܢܣܒ. Et *multitudo pacis, donec desierit. Symmachus, consenuerit.* Ver. 9. ܘܩܕܡܘܗܝ ܢܒܪܟܘܢ ܓܙܪ̈ܐ ܢܚܫܘܢ. ܒܙܒܢܐ ܘ̄ ܕܒܗ ܬ̄ ܦܬܟܘܢ ܘܠܒܢ ܒܥܠܕܒܒܘ̈ܗܝ ܥܦܪܐ ܢܠܚܟܘܢ. ܠܐ ܢܠܚܟܘܢ ܒܥܒܕܐ ܘ̄ ܕܡܚܘ ܬ̄ ܢܠܚܟܘܢ. Et *inimici tui pulverem lingent,* ܢܠܚܟܘܢ *Cum caph molli post Cheth in omnibus antiquis exemplaribus ita scribitur: Veruntamen* ܢܠܚܟܘܢ *cum Caph duro ante Cheth* potius *probatur.* Ver. 17. ܘܩܕܡ ܫܡܫܐ ܐܝܬܘܗܝ ܫܡܗ. ܝܘ̄ ܢܩܘܡ ܫܡܗ ܘܡܫܪܪܐ. ܐܪ̄ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܫܡܗ ܘܠܐ ܡܫܪܪܐ. Et *ante Solem est nomen ejus. Græcus, permanebit nomen ejus: & confirmata* hæc lectio. *Armenus, erat nomen ejus; quæ non est confirmata* vel *probata.* f. quia ab Arianis, hæreticisque fuit impugnata.

PSAL. LXXIV. Ver. 14.

ܠܥܡܐ ܥܫܝܢܐ. ܝܘ̄ ܠܥܡ̈ܐ ܟܘܫ̈ܝܐ. ܐܪ̄ ܠܥܫܝܢ̈ܐ ܕܗܢܕܘ. *Populo forti; Græcus, populis Æthiopibus. Armenus, fortibus Indiæ.*

PSAL. LXXV. Ver. 3.

ܡܛܠ ܕܐܣܒ ܙܒܢܐ. ܝܘ̄ ܐܡܬܝ ܕܐܣܒ ܙܒܢܐ ܗ̄ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܦܣܩ. *Quia nanciscar tempus. Græcus, cum accepero tempus; scil. quod Deus præfinivit.* Ver. 9. ܘܡܠܐ ܡܠܘܐ ܕܚܡܪܐ ܬܠܝܠܐ. ܝܘ̄ ܠܐ ܚܡܪܐ ܡܙܝܓܐ. ܐܪ̄ ܚܡܪܐ ܚܝܐ. *Et plenus est mistione vini fæculenti. Græcus vino non misto.* h. e. mero. *Armenus, vino puro.* Id ܚܝܐ & חַיָּא tam Syris quam Hebræis: unde illud Maimonidis אין נוטלין ידיהן ביין בין חי בין מזוג Non lavant manus suas in vino, nec puro, nec mixto. Tractat. ברכות Cap. 7.

PSAL. LXXVIII. Ver. 57.

Instar arcus fallacis. Armenus, extensi. ܐܝܟ ܩܫܬܐ ܢܟܝܠܬܐ. ܐܪ̄ ܡܬܝܚܬܐ.

PSAL. LXXIX. Ver. 1.

ܘܥܒܕܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܚܪܒܬܐ. ܝܘ̄ ܟܪܡܐ. ܐܩܘ̄ ܝܓܪܐ. ܣܘ̄ ܚܘܪܫܐ. ܐܪ̄ ܟܘ̈ܠܐ ܕܢܛܘܪ̈ܝ ܦܐܖ̈ܐ. *Feceruntque Jerusalem desolatam. Græcus pergulam. Aquila, acervum. Symmachus, Sylvam. Armenus, tuguria custodientium fructus.*

PSAL. CII. Ver. 7.

ܘܐܬܕܡܝܬ ܠܩܩܐ ܕܒܡܕܒܪܐ. ܗ̄ܘ ܠܩܘܩܢܘܣ ܐܪܡ̄

Et ſimilis factus ſum pellicano, qui eſt in ſolitudine : hoc eſt, Cygno. Armenus, Avi lucis ; ܠܦܪܚܬܐ ܕܢܘܗܪܐ f. Gallum intelligit gallinaceum : juxta illud Poetæ, Criſtatæque ſonant undique Lucis aves. Martial. lib. 14. qui Græcis ὀρθροβόαν dicitur: cujus inſuper nomen fere idem eſt Græcis, Gallis, Luſitanis, Polonis, atque Hungaris, manifeſto veſtigio (alio licet ſenſa) vocis hujus Syriacæ, ܩܩܐ. Nec multum diverſo nomine appellatur Arab. Gallis, Bohemis, Hiſpanis, &c. Alauda avis, Lucis etiam non minus matutinæ præcentor. Dictiones autem illæ, quibus utitur hic Æthiops, ſcil. ኦይግ፡ መራብ፡ priori conjecturæ magis favere videntur: ſiquidem ኦይግ፡ affinis eſt τῷ Arab. الديك *Gallus* ; & መራብ፡ Iaponenſium, Maru, vel, Marab, pec. *Gallus gallinaceus*. vid. Dict. Iapon. p. 54. a. & 237. a.

PSAL. CIV. Ver. 18.

Et rupes latibulum ܘܫܘ̈ܥܐ ܡܓܢܐ ܠܚܣ̈ܝܐ. ܗ̄ܘ ܠܐܪ̈ܢܒܐ. *herinaceis. Græcus, leporibus.*

PSAL. CVII. Ver. 1.

Confitemini Domino, ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ ܗܘ. ܐܪܡ̄ ܕܚܝܠܬܢ ܗܘ *quia bonus eſt. Armenus, quia fortis eſt.* Ver. 23. ܘܥܒ̈ܕܝ ܥܒܕܐ

ܒܡ̈ܝܐ ܣܓܝ̈ܐܐ. ܩܪܩܦܝܐ ܥܒ̈ܪܝ ܬܚܘ̈ܡܐ ܐܘ ܥܒ̈ܪܐ ܒܪܝܫܐ ܘܠܐ

Et gerentes negotium in aquis multis. Carcaphienſis, tranſeuntes terminos, vel tranſitus in principio. At non probatur. ܡܬܩܒܠܐ.

PSAL. CIX. Ver. 8.

ܘܡܛܪܬܗ ܕܥܡܗ. ܗ̄ܘ ܕܟܢܝܫ ܠܗܘܢ. ܐܚܪ̈ܢܐ ܢܣܒܘܢ. ܗ̄

ܢܒܙܘܢ. ܝܘ̄ ܘܐܦܣܩܘܦܘܬܗ. ܐܪܡ̄ ܘܡܫܝܚܘܬܗ ܢܣܒ

Et quod cuſtoditum eſt, hoc eſt, quod congregatum eſt eis, alii accipiant, h. e. deprædentur. Græcus, & Epiſcopatum ejus ; Armenus, & unctionem ejus alius accipiat. ܐܚܪܢܐ.

PSAL. CXV. Ver. 11.

ܐܢܐ ܐܡܪܬ ܒܙܘܥܝ. ܐܪܡ̄ ܒܬܕܡܘܪܬܝ. ܡܨ̄

Ego dixi in tremore meo. Armenus, in admiratione mea. ܒܛܥܝܘܬܝ *Ægyptus, in errore meo.*

PSAL. CXXXV. Ver. 13.

ܠܦܠܓ ܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܐܪܡ̄ ܠܝܡܐ ܪܒܐ ܠܦܠ̈ܓܘܬܐ.

Dividenti Mare Suph in duas partes : (id proprie ܦܠܓ in Kal, ܒܐܘܪܚܐ ܠܬܪܬܝܢ ܡܢܘܬܐ *in viam duarum partium :* teſte Bar Bahlul, qui etiam adducit hunc ipſum locum, eumque ita explicat ܘܐܦܠܓܗ ܠܝܡܐ ܚܕܐ ܦܠܓܘܬܐ ܚܕܐ ܦܠ̈ܓܘܬܐ) *Armenus, mare magnum in partes.*

PSAL. CXXXVI. Ver. 1.

ܠܐܬܕܟܪܢ. ܩܪܩܦܝܐ ܟܕ ܐܬܕܟܪܢ ܠܝܗܘܕ. ܘܠܐ ܡܬܩܒܠܐ.

Ad recordandum nos, vel, *cum recordaremur. Carcaphienſis, cum recordaremur Judæam ; quod non probatur.*

ANNOTATIONES *E. Caſtelli* in ÆTHIOPICAM Verſionem CANTICI CANTICORUM.

CAP. I.

V*Erſ.* 5. ኢይርአዩኒ፡ ፀሐይ፡፡ *Ita etiam S. Ambroſius d. Iſaac.* Non eſt intuitus me Sol ; *nec multo aliter Arabs Quod obſervandum quidem, vel ob hoc, quod vocem* Hebræam שופתני *in contrarium transtulerint ſenſum, non* Hebræi *tantum omnes, qui* ענין ראיה והבטה *communiter ei tribuunt, ſed & Symmachus atque Senes, qui* שוף *ubique interpretantur idem quod Arab.* سرر (ף & ر *in aliis etiam vocibus alternant nonnunquam*) limis oculis intuitus eſt. *id proprie* παρέβλεψε, *qua voce utuntur ſemper quoties occurrit* שוף. *Niſi dicamus*, non eſt intuitus—*idem denotare quod* non *benigne*, h. e. *torve, vel limis oculis* intuitus eſt. *Hunc intuitum Syrus per ejus exprimit effectum, idque melius teſte* S. *Hieronymo*, decoloravit, nigram me reddidit. *ver.* 8. ኀቤየ፡ *Eſt quidem* حب *Arab.* Amicus 1. *q. Heb.* רעה, *unde* רעיתי *hoc ipſo in loco : at hic potius a uſu hujus vocabuli apud Æthiopes vertendum eſt*, propinqua mea *: ad verbum*, prope me ; *at more Græc.* πλησίον, *ut nomen uſurpatur* 1. *q.* ቢጽ፡ *cui etiam ſæpiſſime reſpondit tam in N. Teſtamento, quam in Veteri. v.* 12. እቅፋረ፡ Alligamentum. *Convenit plane cum* عقل *Arab. atque* Heb. Ligavit, alligavit : *permutatis tantum* ر : & د : *quæ literæ in* Heb. *admodum ſimiles : nec infrequens hæc alternatio. Sic* أقر & أقل *Arab. idem*, locus *ſc.* arboribus conſitus. ገሀይ፡ *Æth. i. q.* جهر &c. *Ibid.* ማየ፡ ልብን፡ *plane idem eſt quod Arab. hic* الميعة *& alibi* لبني ſtyrax : *vid. Gen.* 30. 37. *Exod.* 30. 34. *Ecclus* 24. 17. *vel aliter ita verti poſſint hæc verba,* Alveus aquarum Libani—*At prior magis placet interpretatio. ver.* 15.—ዘብሑቅ፡ in cubili noſtro ornato, ſplendido, venuſto, nitido. *Ita multo mallem transferendum ; ut* ብሑቅ፡ *plane idem ſit quod Ch.* בהק *& Arab.* بهي (*ſiquidem* ሐ፡ & ה ; *itemque* ק & ي *alternant ſæpe*) *In eundem ferme ſenſum Aquila hic, atque alibi Symmachus, & Senes vertunt non infrequenter* Heb. רענן ſc. εὐθαλὴς. *Vid. Dan.* 4. 1. *Job.* 15. 32. *Sym. Quinetiam ut verſu ſequenti Heb.* ברות *per eandem vocem expoſuit noſter, nec multo aliter reddunt Græci Heb.* ברוש *idem omnino quod* ברות. *& pro eo poſitum* (*ut aliqui volunt*) *ſc.* ἡρμοζμένον. 2. *Reg.* 6. 5. concinnum, ornatum. Cupreſsum *autem minime denotare* ብሑቅ፡ *exinde colligo, non tantum quia Interpretum nullus eſt qui* Heb. רענן *ita verterit ; ſed quia inter Orientales nulla lingua eſt, in qua* Cupreſſi *nomen affinitatem ſaltem aliquam non habet cum voce Græca & Lat. Non* Heb. ברות & ברוש *quibus deeſt tantum prima ſyllaba, ne dicam litera. Armen. Turcæque deeſt,* ر : سالوي

Cæteræ omnes propiores Arab. شربين *tranſpoſitis* ر : & ب. *Georg. Sclavon,* &c. *prorſus eadem.*

CAP. II.

Verſ. 1. ጽጌ፡ ገደም፡ (*ita leg. cum* ደ፡ *primæ Claſſis*) *male hic videtur poni, pro* ጽጌ፡ ደናግላት፡ *ut mox ſequitur. Ver.* 2. ጽጌ፡ ደናግላት፡ Flos virginum : *non uſitata pluralis forma,* ደናግላት፡ 1. *q.* ደናግል፡ *ſatis apte ita appellatur* Lilium, *propter candorem atque puritatem ; virginum autem ſummum decus eſt, ut in hac præcellant.* Hinc *etiam vice verſa,* Florem Lilii *appellant Sancti Patres virginitatem : Et quidem quod in ſuo genere optimum eſt, ac præſtantiſſimum, Æthiopes hoc inſigniunt epitheto : unde Thus puriſſimum iis dicitur* ዐጠን፡ ድንግል፡ Thus Virginis, *quo nomine vocatus fuit* David *Abyſſinorum Imperator, Caroli Quinti* συγχρονὸς. *Huc ſpectant quæ habet* S. *Ambroſius de Inſtit. Virginis ; Chriſti Lilia ſunt ſpecialiter ſacræ Virgines ; quarum eſt ſplendida, & immaculata virginitas : cujus* (*inquit alibi*) *decor excellit ſuper omnem alium Eccleſiæ decorem. v.* 8. ወያንበሰብስ፡ *Reſpondet* Heb. מקפץ raptim accurrens, *ut Ar. Montanus,* ממהר ללכת, *ut* D. *Kimhi in lib. Rad. plane* 1. *q. Arab.* بسبس Properavit, acceleravit. *ver.* 10. እንቲአየ፡ *pro quo alibi* ኀበየ፡ 1. *q. Syris* ܕܝܠܝ *q. d.* mea ſolius, & propria, *ut cum Cicer. loquar. v.* 17. ይትኀነኑ፡ *Convenit certe cum* ደሐየ፡ Cavavit, excavavit. H*æ enim verborum formæ tam apud* Heb. *quam Arabes ſæpiſſime inter ſe permutantur. Atque ita cum* 70. *conſentit noſter Interpres. ver.* 17. *Male hic in Notis ſuis citat Nobilius,* S. *Ambroſium libr.* 3. *de Virginitate, qui non hunc vertit locum, ſed illum huic ſimilem, verſu ultimo* Cap. 8. *ubi loco Græc.* ἀρωμάτων, *& Heb.* בשמים *noſter cum* S. *Bernardo legit* ቤቴል፡ *Quam lectionem retinent hic Complutenſ. Biblia Regia, & cum Patribus ſaltem Latinis, Ambroſ. Anſelm. Greg. &c. omnes fere codices impreſſi, teſte Ghiſlerio in lo. Montes autem iſti de quibus in hoc libro ſæpius loquitur Salomon, tria habuiſſe nomina ex ipſo textu, præſertim Gr. atque Æthiop. ſatis conſtat. Primo Montes* בתר *hic in* Heb. *dicuntur, vel ob id quod in plures partiti erant, vel quod eorum rupes bifidæ eſſent, hiulcæ atque diffiſſæ. Deinde, Montes* בשמים Cap. 8. *ver. ult. quia herbis aromaticis pleni eſſent ac referti. Denique Montes* Βαιθήλ *Æthio.* ቤቴል፡ Cap. 2. *v.* 9. *ex vicina civitate Bethel in tribu Benjamin, ubi deſcripti reperiuntur Montes quidam nemoroſi, arboribus conſiti, gramineque ac herbis aromaticis pleni.*

CAP. III.

Verſ. 6. ስኂን፡ *& alibi,* ስሒን፡ Thus *a* ሰኀነ፡ *Chal. Syris, atque Arab.* Calefecit, incaluit : *Vid. cap.* 4. 6. 11. *cap.* 5. 15. *cap.* 7. 8. *Apoc.* 18. 13. *ut ab* ዐጠነ፡ Incenſavit, ዐጠን፡ Incenſum, Thus. *q. ſine calore & incendio aromata odorem non emittunt. v.* 9. መጸረ፡ *ut* מצור *Heb.* Munitio, propugnaculum ; *vel a* ጸወረ፡ Portavit, geſtavit, መጸረ፡ φορεῖον, *qua voce utuntur hic Senes.*

CAP. IV.

Verſ. 2. ይመንትዋ፡ *ſic etiam cap.* 6. 5. *A Chald.* תיומין *per inverſionem literarum formatur verbum* መንተወ፡ Gemellos edidit : *unde* መንታ፡ Gemelli. *cap.* 7. 3. *Roman.* [illegible] *v.* 4. መቅጸፍት፡ *videtur convenire cum Arab.* مواصفة Tituli, inſignia ; deſcriptiones, encomia : *in Impreſſis amplius non occurrit. v.* 7. ወኢመንተኒ፡ ላዕሌኪ፡ neque ſuper te quidem quicquam eſt; *h. e. nihili, vel, nullius culpæ reus es; non* debitor—*id* ለዐል : *Æthiop. ut* علي *Arab. ver.* 9. ንብረትኪ : *eſt hic & cap.* 7. 1. ንብረት : Situs; poſitio, ſtructura, lineamentum. *v.* 13. ዐቅማሕ : *rectius* አቅማሕ : *ut cap.* 7. 13. አ : *enim nota pluralis, vel characteriſtica conjugationis, male cum* ዐ : *commutatur, inquit apud Venerium Petrus Æthiops, vir ſuæ linguæ peritiſſimus: quamvis in libris præſertim impreſſis hoc admodum frequenter invenimus.*

CAP. V.

Verſ. 1. አቅማሂሑ : *male in exemplari ponitur pro* አቅማሑሂ::=:

Verſ. 11. ድሉል : pendulus. *Convenit Æthiop.* ደለለ : *cum Arab.* ادل 4. *conj.* Extendit ſe. *Gig.* اندل 7. *conj.* effuſus eſt: *itemque cum Chald.* דלדל, *atque Arab.* تدلدل Pendula res fuit; *in quibus* Heb. תלתל *liquido agnoſcas.* Huic *expoſitioni aſtipulatur Syrus, qui* ܡܩܦܩܦ *& Ar. qui* سبطة *reddit. Nec refragantur Senes, qui* Elatæ *in longum ſua filamenta diffundenti, cincinnos comparant ſponſi. vid. Proſper. Alpin. de Plantis Ægypt. cap.* 7. *Bauhini* Hiſt. *Plant. T.* 1. *l.* 3. *p.* 352, *a. Proinde errant hic fere omnes Hebræi Interpretes, eorumque ſequaces, qui Heb.* תלתלים crispos *exponunt, vel* condenſos, *tanquam a* תלל *ut A. Ezra,* D. *Kimhi, &c. Solus Raſhi inter eos quos mihi videre contigit, rectum aſſecutus eſt hujus vocis ſenſum, qui* לשון תלוים פנדלויים בלעז *ei tribuit; omnino ut nos vertimus, tanquam a* תלה *deducens; ad quod certe propius accedit ejus ſignificatum. v.* 13. ሞለትሒሑ : *male in exemplari pro* ሞለትሒሁ: *Ibid.* ረኅ : areola, *ab* Heb. ערוגה *corrupte deduci, eliſo* ע, *nullus dubito. Propius aliquanto Chald.* ארוגא 1. *q.* ערג *in quo ultimo vocabulo deficit ſecunda Heb. litera; ut in Æthiop. prima.*

CAP. VI.

Verſ. 1. ኣብያት : *Ita etiam ſcribitur Pſal.* 143. 13. *Et in utroque loco vocem eandem ei reſpondentem ſc.* ταμεῖα *Senes habent. Alibi in R. & C. ſemper cum* ጳ : *occurrit,* ጳብያት : *in Poc. tamen cum* አ : *&* Palatia, ædes magnas, *vel* regias *proprie denotat ab* ዐበየ : *Sic autem cum nullo alio hic convenit noſter interpres. v.* 2. *Poſt* ኀቤየ : *in verſione Æthiop. deſunt nonnulla partim ad hunc verſum, & partim ad ſequentem pertinentia. v.* 10. ወረደ :—*Duplex eſt hic in noſtro Interprete diſcrepantia a cæteris verſionibus omnibus;* 1. *quod legit* Deſcendit nepos meus *pro* Deſcendi: 2. *quod hæc verba inſuper addit,* ወእመ : ጸገየ : ቆዐ : *quæ deſumpta videntur ex cap.* 7. 12. *& perperam huc tranſlata. Vid. illic.*

CAP. VII.

Verſ. 1. ሰጠዊት : Reſpondens, *vel,* reſponſio; *videtur mihi e margine in textum irrepſiſſe hæc dictio; quæ enim ſequuntur verba manifeſtam* reſponſionem *continent præcedenti quæſtioni factam. Ibid.* መድብል : *Eſt* دبل *Arab.* congregavit, coegit; adunavit, adaptavit, concinnavit: *Gig. unde ſenſus huic loco exoritur non incongruus. Siquidem caſtra bene coacta, atque ordinata intelligenda hic eſſe communiter cenſent interpretes. v.* 2. ኅንብርትኪ : *Eſt* ኅንብርት : *idem quod Chald,* טבור, פרת, *quibuſcum etiam ex parte conſonat: At propius ut aiunt, Japon.* Tandaporoth, *umbilicus. Ibid.* ማዐጽክ : *Affine videtur Arab.* عكة, عكك : Uter, vas, *in quo retinetur aliquid, ab* عك Retinuit. *Ibid.* ርሱቅ : Tornatus, tornatilis; *ut Gr. & Vulg. Lat. quibus non refragor. Quin & ex uſu Arab.* فهق (*ſi modo* ማዐጽክ : *putemus cum Ar.* عكك *convenire, de quo propruſſime dicitur*) *vocem hanc etiam non inepte interpretandam judico,* plenus, amplus fuit. *Quæ ſignificatio tam ſenſui hujus loci, quam & cap.* 5. 14. *ubi idem occurrit vocabulum, perbelle quadrat: De hoc loco extra dubium eſt. In illo altero,* Manus ſponſi *dicuntur* ፍሑቅ : *h. e. carnibus* plenæ, *vel carnoſæ,* planæ, læves, *quaſi* torno *edolatæ: ut ſic coincidat Æthiop. cum* 70. *Ibid.* ሰወጠ : Acervus; *ab effundendo, & projiciendo multa ſimul, Æthiop. nomen habet. Ibid.* ኅጹር : Vallatus, circundatus, 1. *q. Arab.* حصر *Vid. Luc.* 19. 43. *Nulla harum in hoc unico verſu vocum prout annotavimus, apud Wemmers in Lex. ſuo Æthiop. invenitur. Solum hanc ultimam habet in ſenſu* abbreviationis, *&* diminuntionis, 1. *q. Arab.* قصر : *Atque ita etiam vertit hunc locum S. Ambroſius,* Sicut acervus tritici minuti inter lilia. *ver.* 7. *In hoc verſu, & ſequentibus, ſive ſcriptoris, ſive epanorthotæ incuria, tum ordo verſuum invertitur, tum deſunt etiam non pauca. ver.* 12. ጸገየ : ቆዐ : floruit Cyperus. *Ita cum Philone legit noſter, a cæteris omnibus interpretetibus, ut alibi etiam quam ſæpiſſime, admodum hic diverſus. De Cypero videſis Avicennam. Lib.* 2. *Tit.* 2. *ſub* حنا *quo nomine ab eo appellatur. Proſper. Alp. d. Plant. Ægypt. cap.* 13. *ſed præſertim Bauhin. To.* 2. *lib.* 18. *cap.* 182. *Heb.* סמדר *Senibus* 1. *q. Gr.* κυπρισμὸς *Judæis* primulus vitium fructus, *qui flore deciduo emergit: Paulo grandior, ſed adhuc immaturus* בסר *dicitur; demum cum plane maturus* ענב *nuncupatur. Ter in hoc libro occurrit Æthiop.* ቆዐ : *Cap.* 4. 14. *ubi in Heb.* כפרים. *Gr.* κύπρος, *& c.* 6. 10.

CAP. VIII.

Verſ. 6. ድርክት : Durus, a, um *Mat.* 25. 24. *idem quod Arab.* درق *v.* 7. *Deeſt in Æthiop. quod reſpondeat his verbis* [& flumina non undabunt eam] *Ibid.* ብእሲ : *bis occurrit: alterum videtur* πλεονάζειν. *v.* 10. አነ : ወይእቲ : *f. pro* ወአነ : ይእቲ : *Ibid.* እርክብ : *in Exempl.* ዐርክብ : *haut recte, teſte Petro Æthiop. v.* 12. *Deeſt initium hujus verſus in Æthiop. v.* 13. ይሬእይዎ :: vident, percipiunt intelligunt eum. *v.* 14. ቤቴል : *Ita etiam S. Bernardus: quæ lectio deſumpta videtur ex Cap.* 2. *ver. ultimo. Vid. Annot. illic.*

THOMÆ GRAVII

Obſervationes quædam in Perſicam Pentateuchi Verſionem.

QUinque Moſis libros in Perſicam linguam traduxit *Jacobus Tuſenſis* (qui vulgò *Tawoſius* audit) cujus verſio ſuperiori ſeculo (an ſcil. 1551) *Conſtantinopoli* excuſa eſt, additis etiam *Chaldæâ Onkeluſii* Paraphraſi, & R. *Saadiæ Arabicâ* interpretatione, quæ omnia Hebraicis duntaxat, non Perſarum aut Arabum propriis characteribus exarata ſunt.

Eſt autem, ut rectè cenſet *Lud. de Dieu*, Verſio minimè contemnenda, quæque Lectori Sacrarum literarum, & Perſicæ linguæ ſtudioſo utilis admodùm eſſe poſſit, ideoque Vir præſtantiſſimus *Br. Waltonus* ſuæ Bibliorum πολυγλώττων editioni adjungi dignam cenſuit. Multa quidem de ea ejuſdem Viri rogatu, atque ut mihimet ipſi ſatisfacerem, obſervavi, quæ memoriæ atque ordinis causâ ad certa quædam *Capita* ſeu *Claſſes* redegi: quorum brevem hic indicem ſubjicere viſum eſt, ut videat Lector quæ potiſſimum in hoc opere animadvertere oporteat, de quibus aut ego (ſi Deus facultatem conceſſerit) alibi fuſiùs diſſeram, aut ſaltem alius quiſpiam, harum literarum peritus, non inutiliter uberiorem *Tractatum* conficere poſſit.

Sic autem mihi commodiſſimè diſtribui poſſe videntur.

I. *De locis quibuſdam difficilioribus à Perſico Interprete illuſtratis.*

II. *Loca in quibus* Rabbinorum *traditiones & placita, potius quam Hebraicum Textum, ſequitur.*

III. *Loca in quibus* Hebraiſmi *nimis tenax videtur.*

IV. *Peculiares quædam interpretationes, & locutiones huic Scriptori uſitatæ.*

V. *Diſcrepantiæ inſigniores. & loca in quibus ab aliis Interpretibus recedit.*

VI. *Loca prætermiſſa, & ſine interpretatione relicta.*

VII. *De Latinâ hujus Verſionis interpretatione.*

VIII. *De erroribus ex vocum ambiguitate enatis, aliiſque locis emendatione indigentibus.*

De hiſce omnibus aliiſque nonnullis ad Opus hoc pertinentibus multa in Adverſariis meis annotata habeo, quæ in aliud tempus & volumen reſervanda ſunt, ne ultimus hic ſacri operis Tomus, eruditis aliorum obſervationibus refertus, in molem nimiam, & enormem excreſcat. *Specimen* tamen exiguum, & veluti guſtum hic exhibere libuit, ut reliqua faciliùs vel ipſe Lector ſuppleat, vel poſthac abſolvenda æquiori animo expectet.

Ad *primam claſſem* referri meretur celeberrimum illud *Jacobi Vaticinium* Gen. 49. 10. quod ſic à Perſico Interprete redditum eſt. نه گردد سلطنت از يهوده — h. e. *Non recedet Principatus à* Jehuda, *neque Scriba è medio filiorum ejus, donec veniat* Chriſtus *ejus, et ad eum congregabuntur* Gentes.

Quanquam verò *Benjamin Tudelenſis* aliique propheтiam hanc eludere conentur, magnifica quædam de Judæorum Bagdadi aliiſque locis dominatu & imperio referentes, mera tamen figmenta & fabulas eſſe *Kimchi* aliique ingenuè fatentur: ut ad verba illa Hoſ. 3. 4. *Dies multos manebunt filii Iſraelis abſque Rege & abſque Principe, & abſque ſacrificio*--- ואלה הם ימי *Hi ſunt dies exilii* (inquit Kimchi) *in quo hodie ſumus, nec Regem nec Principem ex Iſraele habemus, & in poteſtate Gentium ſumus.* Promiſſum igitur Meſſiam veniſſe propriæ ipſorum confeſſiones, & Perſæ aliorumque ſanæ hujus loci interpretationes clarè teſtantur.

Magiſtrorum ſuorum expoſitiones, & *Rabbinorum* commenta interdum, potiùs quàm *Moſis* verba ſecutum eſſe multa indicia commonſtrant: ut Exod. 24. 12. *Dixit Dominus ad Moſen, Aſcende ad me in montem, & ibi eſto: et dabo tibi* אֶת־לֻחֹת הָאֶבֶן *Tabulas lapideas.* Sic V. Vulg. & LXX. & Syrus. At Perſicus habet مر لوحهاي آن جواهرين *Tabulas Gemmeas* (nam جوهر Perſis, quod etiam گوهر ſæpe ſcribitur, *Gemmam*, & *Margaritam* vulgò notat) ſic etiam Exod. 31. 18. ubi Targum Jonathanis B. Uziel, *dedit Moſi duas Tabulas* ſapphirinas *è ſolio gloriæ, etc.*

Imò poſtquam Moſes has Tabulas confregiſſet, alteras ſimilis materiæ confectas & edolatas fuiſſe ſcribit. Vide Exod. 34. 1. *Dola tibi duas Tabulas lapideas:* ubi Perſicus iterum habet دو لوحهاي جواهرين: atque etiam Arab. interpres utroque loco eâdem voce الجوهر utitur. Aliquando tamen Perſicus habet سنگيها *lapideas*, ut Deut. 4. 13. & cap. 5. 22. & cap. 9. 9, 10. quibus in locis Targum *marmoreas* fuiſſe dicit.

Aliud exemplum ſit illa *Balaami prædictio*, Num. 24. 24. --- צִים מִיַּד כִּתִּים quæ ſic Pagninus vertit, *Naves è littore* Chittim *affligent* Aſſur, *& affligent* Heber, *& etiam ipſe in ſeculum perit:* at Perſicus in hunc modum, *Turmæ populi Romæ affligent Aſſur et Heber, &c.* quem locum Targum utrumque & Jonath. & Hieroſol. de exercitibus, & copiis ex *Italia* deductis, ad Aſſyrios & Judæos ſubjugandos exponunt. Imò Hieronymus ſeu V. Interpres Lat. eodem modo intelligit. *Venient* (inquit) *in Trieribus de Italia, ſuperabunt Aſſyrios, vaſtabuntque Hebræos.* Hinc (ut credibile eſt) Latini & Romani Κίτιοι dicti ſunt, ut apud Euſebium, & alios legimus.

Quamplurimis in locis *Hebraiſmi* (ut ſuprà dixi) tenaciſſimus eſt, quod ſatis liquet ex voculis آن & مر ad nauſeam uſque repetitis: ſcilicet, veritus eſt ne ſe alioqui parum fidelem interpretem oſtenderet, & Lectorem ſuum defraudaret, ſi pro אֵת & הַ nihil reponeret. Cui labori utinam pepercisſet, nihil enim Verſionem hanc, multis in locis venuſtam ſatis & laudandam, magis ingratam atque faſtidiendam reddit. Quòd ſi הַ conſtanter exprimenda ſit, cur non etiam ו quæ apud Moſem toties in principio ſententiarum, & alibi occurrit? Quamvis enim Perſica lingua aſyndetis gaudeat, hic tamen multis in locis ו potiùs quàm آن libenter admitteret.

Eandem κακοζηλίαν & Hebraiſmi affectationem in vocula بود (*Fuit*), aliiſque tum verbis tum nominibus paſſim deprehendas. Ob hanc & ſimiles alibi cauſas *Latinus Interpres* dum Perſici veſtigia arctiùs premit, ſæpenumerò locutiones & phraſes habet inconcinnas, & (ſi ad *Grammaticorum* ſtateram appendantur) minime probandas, quas tamen Lector cauſæ haud ignarus, ei faciliùs condonabit. Tales ſunt Gen. 15. 17. Gen. 23. 3. Vide etiam cap. 26. 10. *quid hoc feciſti nobis? ut parum dormierit unus &c.* & cap. 27. 30. & 34. *fuit quando fin.*--- *erat tantùm exeundo egreſſus.* & v. 34. *benedic mihi etiam ego.* & Gen. 20. 18.

Enimverò, non in hac tantùm ſed in aliis quoque Verſionibus *interpretationes nimiùm verbis aſtricta à* Solœciſmis *parum abſunt.*

Quanquam verò religioſè adeò tot locis Perſa Hebraicis verbis incubet, in nonnullis tamen habenas ſibi laxat, & *libertatem*, ut opinor, majorem quàm fidum interpretem decuit, ſibi indulget; ut Gen. 10. 10. pro בָּבֶל *Babel*, بغداد *Bagdad* ſubſtituit. Atqui Bagdad, ſi cum Babylone conferatur, recens urbs eſt, quippe ab *Almanſore* condita anno *Hegiræ* 145. (*Chriſti* 762.) Porò Babylon ad *Euphratem*, & Bagdad ad *Tigrim* fluvium ſita eſt, ut videas apud *Geogr. Nub.* 6. parte Climatis 4. & *Sarac. hiſt.* autorem in vita Almanſoris Chaliphæ. lib. 1. cap. 3.

Peculiares huic Scriptori interpretationes, & proprias quibus gaudet formulas & locutiones crebrò obſerves. Gen. 31. 19. legimus, *Rachel furata eſt* הַתְּרָפִים Teraphim *patris ſui*, i. e. ut Vulg. & LXX. reddunt *Idola*, & Chald. Syr. ut etiam Anglicana noſtra Verſio habet *Imagines*. At Perſicus آن اسطرلابها i. e. juxta Lat. interpretem, *furata eſt Aſtrolabia patris ſui*: ſic etiam commate 34. & 35. ejuſdem capitis. Adeoque nomen hoc illi placet, ut eo ſæpiſſimè utatur. Num. 22. 7. Legati à Balaco ad Bilhamum profecti dicuntur, וּקְסָמִים בְּיָדָם & *Divinationes* (ut vertit Ar. Mont.) *in manu eorum*, vel ut LXX. μαντεῖα. At noſter — رفتند, *perrexerunt* (inquit) *cum Aſtrolabiis in manu ſua.* Et Num. 24. 23. Bilhami verba ſic redduntur, *Non eſt omen in Jacob, neque Aſtrolabium in Iſraele.* Et Moſis verba, Deut. 18. 10. Vide etiam v. 14.

Ad interpretationum *diſcrepantias* & differentias inſigniores digitum duntaxat referre nunc licet. Vide Gen. 32. 32. Exod. 4. 16. & 17. 15. Levit. 26. 30. Num. 33. 55. Deut. 33. 3. quibus alias quamplurimas adjicere facile eſt.

Loca prætermiſſa & ſine interpretatione derelicta habes Exod. 3. 14. Num. 33. 10. Deut. 14. 12. Integræ quidem ſententiæ rariſſimè abſque interpretatione occurrunt: at nomen unum & alterum per ſe, & veluti ſolitarium, ſæpiſſimè ſine verſione reperitur. Ut שַׁדַּי Shaddai *Omnipotens*: כּוּשִׁית Cuſhith *Æthiopiſſa*: עֲזָאזֵל Azazel *hircus emiſſarius*: &c.

De *Latina interpretatione*, de *interpolationibus*, atque clauſulis quibuſdam ei adjectis, de *erroribus* item & lapſibus nonnullis, ſi fusè, & prout res poſtulat dicerem, longiori multò tempore quam nunc mihi conceſſum eſt, opus foret.

Cum *linguâ Perſicâ*, characteribus verò & *literis Hebraicis* (quarum numerum Perſicæ longè ſuperant) Verſio hæc excuſa & exarata prodierit, certè non interpretari modò, ſed & fideliter *deſcribere* Libros hoſce arduum & difficile erat: quapropter Interpreti Latino æquus Lector facilè ignoſcet, ſi in viâ tam perplexâ, ſpinoſâ, & aſperâ hæſitaverit aliquando, vel etiam impegerit. Meo certè judicio non veniam tantùm, ſed et laudem meretur, qui opus adeò intricatum ſuſceperit, & eo, quem vides, modo abſolverit.

Si igitur eum aliquando *literarum*, aliquando autem *ſignificationum ambiguitas* fefellerit, quis adeò iniquus, aut etiam propriæ ſortis, & ignorantiæ immemor eſt, ut errata quædam carpere & vellicare potiùs velit, quàm ob tot bene & fideliter præſtita meritam laudem, & grates rependere?

Alia permulta ſunt quibus te *ſtudioſe Lector* alloqui libenter, & commonefacere vellem: ſed inſtat, atque urget feſtinans Typographus, ut mihi ad hæc & alia quædam perficienda paucæ tantùm horæ ſuperſint. Quamplurima igitur hic omiſſa, tuo candori & diligentiæ ſupplenda relinquo: quod idem de *Evangeliorum* quoque Perſica Verſione intelligi cupio. Quanquam enim in meis *Annotationibus* haud pauca animadverſa ſint, plura tamen reſtant dicenda, quæ temporis anguſtiæ, & MSSorum exemplarium defectus præterire invitum coegerunt. De quibus, & aliis tum Novi tum Veteris Teſtamenti locis uberiùs differere ſtatui, ſi Deus O. M. vitam & vires benignè conceſſerit, cui nos & noſtra, Chriſto mediante, probari & accepta eſſe cupimus, atque ad hunc optatiſſimum Finem, *Vita*, & *Vota*, ac *Studia* noſtra omnia dirigantur.

ANNOTATIONES *E. Caſtelli* in ÆTHIOPICAM Novi TESTAMENTI VERSIONEM.

Annotationes in Evang. ſecundum *MATTHÆUM.*

CAP. IV.

IN Exemplari omittitur numerus, quo ſuum ſumit initium hoc Cap. qui deeſt etiam Capp. 6, 7. 9. nec non ſequentibus plurimis.

CAP. V.

Verſ. 18. እንተ ፡ እሐቲ ፡—*videtur hic* ኀንተ ፡ *ut in ſeq. verſſ. itemque alibi nonnunquam ſignificare*, vel, etiam : *vid. Lexicon noſtrum.*

Ver. 22. ዘፀርቅ ፡ *Ita in exemplari; rectius alibi* ፀሪቅ ፡ *ut in Miſſ. Æthiop. p.* 159. *Co.* 2. *li.* 6. *vel* ጸሪቅ ፡ *Mat.* 10. 9. *Mar.* 6. 8. *cap.* 12. 41. *in quibus omnibus locis reſpondet Græc.* χαλκοῦς. *Eſt autem* χαλκὸς, *proprie* quadrans oboli. *Unico tantum in loco idem videtur quod Gr.* λεπτὸν, ſc. *Luc.* 21. 2. *hoc eſt*, octava pars oboli, *Syr.* ܫܡܘܢܐ. minimus nummus : q.d. nihili, *vel*, triobularis *homuncio. ver.* 23. ዘይኄይስከ ፡ *Significatione proculdubio convenit hoc verbum cum nomine* ሒስ ፡ *Pſal.* 118. 112. *& Act.* 25. 27. i. q. *Arab.* حنس Res prava ; error, culpa, crimen, reatus ; *cui affine etiam* ሐሰወ ፡ *proinde locus ita vertendus*, quod—in te reus factus ſit, *vel*, crimen commiſit. *Vid. Annot. ad Pſal.* 118. 112. *ver.* 29. *poſt* እሐዪ ፡ *deeſt in exemplari.* እሞኑ ፡ አበልከ ፡፡ ፡=፡

CAP. VI.

Verſ. 20. ወኢይፈትሉ ፡ Et non operantur, *pro quo leg.* Et non nent.

CAP. IX.

Verſ. 4. *Poſt* ኃጠውኢከ ፡ *deeſſe videntur hæc verba*, እምበሃለ ፡ ተንሣእ ፡ ወሑር ፡፡ *v.* 37. ገባሪ ፡ *idem ſignificare quod* ገበሬ ፡ factor, operarius *conſtat ex Rom.* 9. 21. *ubi opponitur* τῷ ግብር ፡፡ ፡=፡

CAP. X.

Titulus ante initium hujus capitis, in exemplari ad initium ver. 37. *præcedentis Cap. minus commode ponitur.*

CAP. XI.

Hujus capitis initium in exemplari ponitur ante ſequentem Titulum.

CAP. XII.

Verſ. 1. *Tit.* ሰንበተ ፡ ወትረ ፡፡ Veſpere Sabbati : *Ita literis de hoc rogatus tranſtulit hæc verba doctiſſimus Interpres : Certe in Scripturis Vet. atque N. Teſtamenti Æthiopumque Leiturgiis, quas mihi percurrere licuit*, ወትረ ፡ *nihil aliud adhuc denotare reperi, niſi* Semper, continuo ; frequenter : *Vid. Pſal.* 102. 9. *Mat.* 18. 10. 1 *Theſſ.* 1. 2. *cap.* 5. 17. *Act.* 24. 26. *mitto quæ in Liturgiis occurrunt loca. At certo certius hujuſmodi Titulis, qui quidem ter in S. Lucæ Evangelio, Capp.* IV. VI. *&* XIII. *& ſemel hic habentur, minime competunt iſthæc ſignificata. Si quod ipſe ſentio liberum ſit proferre, dicerem* ወትረ ፡ *plane idem eſſe quod* ፋሲከ ፡ *Primo, quia aliter nulla inſtituitur lectio pro ipſo die Paſchatis, primo* ſc. *Sabbato: Pro ſecundo, ni fallor poſt Paſcha extat, Luc.* 24. *pro tertio. Joh.* 20. *pro quarto, Joh.* 21. *pro quinto. Joh.* 4. *pro ſeptimo. Acts* 6. *pro octavo Act.* 18. *pro ſexto & ipſo Paſchatis die ſub hoc nomine nullam invenimus ; loco igitur poſterioris autumo* ሰንበተ ፡ ወትረ ፡ *hic poni ; loco prioris*, በ ፯ ሰንበተ ፡ ወትረ ፡ *Luc.* 4. In ſexto Sabbato VVathra. *Ita dictum forte ad diſtinguendum Sabbatum Judæorum, quod temporarium tantum fuit, ab hoc Chriſtianorum, quod cum Salvatoris noſtri reſurrectione ſuum cepit initium, perpetuum, ad finem uſque mundi duraturum, Æternique Sabbati (quod proprie* ሰንበተ ፡ ወትረ ፡ *) clarior typus. His deinde addo etiam Perſicum hujus vocis uſum. Joh.* 11. 55. *Ubi Græcus textus habet* τὸ πάσχα, 4. *Arab.* فصح, *Vul. Lat.* Paſcha, *vertit hoc Perſa* عيد ورم *Ver.* 44. ወሥርግ ፡ & ornatam : *In libris Scripturæ quos impreſſimus amplius non occurrit : Vox eſt Æthiopibus peculiaris : Hinc Sapientia* መርጕተ ፡ ጻድቃን ፡ *dicitur*, Ornatrix. *vel*, ornamentum juſtorum.

CAP. XIII.

Verſ. 1. *In exemplari omittitur titulus qui præfigitur, quod & alibi etiam fit ſæpiſſime; ex Tabula autem ante initium N. T. illum reſtituimus.*

Verſ. 22. ወስጠፍተ ፡ *Eſt* שטף *Talm.* Feſtinavit, acceleravit cum impetu ; *unde hoc nomen. ver.* 33. ሐሪጽ ፡ *Eſt proprie* Farina, *a* ሐረጸ ፡ Moluit : *ut* ἄλημα *Gr. ab* ἀλέω. *Reſpondet alibi* τῷ *Gr.* φύραμα. 1 *Cor.* 5. 6, 7. *Gal.* 5. 9.

CAP. XIV.

Verſ. 1. *Titulus cum initio hujus capitis in exemplari ponitur ad initium v.* 58. *cap. præcedentis.*

CAP. XVI.

In exemplari incipit in medio primi verſ. hujus Cap. cum ወእንዘ ፡፡ ፡=፡

CAPX. XVIII.

Verſ. 7. ግብር ፡ neceſſario : *ita tranſtulerat hanc dictionem doctiſſimus interpres : & quidem optime. Neque tamen diſplicebit opinor verſio quam ejus loco ſubſtituimus. A* ግብረ ፡ *enim* Res, factum *formatur* ግብር ፡ *Adverbium affirmandi*, i. q. *Gallis* De faict, *h. e.* certe, *vel ut Gr.* Πάντως *cui diſerte reſpondet Luc.* 4. 23. omnino, utique : *vid. quæ habet Stephanus in Lex. de voce* πάντως, *per omnia enim conveniunt huic* ግብር ፡፡ ፡=፡

CAP. XXI.

In exemplari incipit hoc cap. cum Titulo, medio primi verſ. cum voce በእሉ ፡፡ ፡=፡

CAP. XXII.

Verſ. 8 ——ሊከፈሎሙ ፡ *eodem puto ſenſu quo* ἐκείνοις οὐ δέδοται *dicitur, Mat.* 13. 11. *ver.* 11. በተዘከረ ፡ ነገሥት ፡ Et cum admonuiſſet regina ; *vel*, & quum annuntiatum eſt Principibus, *prout nos tranſtulimus ; in quo fere cum Perſ. convenit. Omiſit hunc locum interpres.* -*v.* 42. [ይቤ ፡] *quod in exempl. deeſſe videbatur, ſupplevimus.*

CAP. XXIII.

Verſ. 6. ፍጽሞ ፡ *Eſt* ፈጸሜ ፡ Finis, conſumatio : *finis autem menſæ eſt in conſeſſibus ſummus ac ſupremus locus, quem præcipue ambiebant Phariſæi.*

CAP. XXIV.

Verſ. 12. ተሰኰስ ፡ *Plane convenire puto cum Arab.* شكس Durus, difficilis : Avarus, tenax ; *q.d.* gravate, ac valde difficulter ſe exeret. *ver.* 27. ወያበርቅ ፡ *In exemplari*, ወያስበርሊ ፡ *vitioſe procul dubio, vel pro* ያበርቅ ፡ *ut impreſſimus ; vel potius f. pro* ያስተርኢ ፡ videtur, apparet *ut mox occurrit v.* 31.

CAP. XXV.

Verſ. 9. እምቦ ፡ *Rectius leg. videtur* አልቦ ፡ እምቦ ፡ *ut cap.* 13. 29. *v.* 24. ድሩከ ፡ *vid. Annot. ad Cant.* 8. 6.

CAP. XXVI.

Verſ. 50. ወሊእንገዘወ ፡፡ —*Diverſus hic admodum noſter, ac plane contrarius Gr. ac cæteris Interpretibus : f.* ሊ ፡ πλεονάζει.

CAP. XXVII.

Tit. ante ver. 20. በደገመ ፡ መስቀል ፡ *Dies* መስቀል ፡ i. q. *Arab.* عروبة *Scriptoribus antiquis magis peculiariter* σωτηρία, *& Paraſceve ; Hiſp.* El viernes ſanto, *quo die, ut ex Rituali Arab. penes Illuſtriſſ. hujus operis* ἐργοδιώκτην, *D.* VValtonum *ſatis conſtat ; In more antiquitus Eccleſiis Orientalibus poſitum fuit, pro qualibet hora tot diſtinctas habuiſſe Evangeliorum Lectiones : unde* ደገመ ፡ *hoc in loco vel alteram harum Lectionum, vel ſecundam hujus Diei partem reſpicere videtur. Ibid.* አሀ ፡ አበሉ ፡ *Aliter*, annuerunt populo. *vid. An. Æthiop. ad Rom.* 3. 26. *v.* 51. ወነቅዐ ፡ *Convenit certe cum Arab.* نقع Sciſſus, apertus fuit. انكسب . نقع *Gig. vid. Pſal.* 77. 18. *Pſal.* 104. 39. *Æthiop.*

CAP. XXVIII.

In Titulo, ወበማእከሊ ፡ —*f. leg. potius*, በማእከለ ፡ —in medio Sabbati : *ut Mar.* 7. 1. *Tit in Syr.* ܕܦܠܓܗ ܕܨܘܡܐ

Annotationes in Evangelium ſecundum *MARCUM.*

CAP. I.

VERS. 3. ጺሑእ ፡ *Eſt* እ ፡ *vel paragogicum, vel ſollicitudinis nota ; quæ in initio Apocal. ſub fine vocum occurrit quam ſæpiſſime.*

CAP. IV.

Verſ. 22. ዘይትከበት ፡ *quid ſi legamus* ዘኢይትከሠት ? *facili ſcribæ lapſu*, quod non manifeſtabitur ? *Hoc certe ad Gr. magis apposite. v.* 27. ወይኄውጾ ፡ Et viſitat illud ; *Id quidem proprie videtur ſignificare : vid. Pſal.* 88. 33. እኄህዮ *in R. & C. ſcribitur, in P.* እኄሕዮ ፡ *& Act.* 15. 36. ንኄሥሞ ፡ Hic viſitationem *cum expectatione innuit, qualis illa agricolarum.*

CAP. V.

Verſ. 26. ዘአልሐቀ ፡ Addidit, adjecit, *ita videtur ſignificare ex comparatione Luc.* 5. 36. *cum hoc loco.*

CAP. VI.

Ver. 14. ረድአ ፡ —— *ad verbum*, Auxiliatur ei virtus. *Id proprie tam Arab. quam Æthiop.* ረደአ ፡፡ ፡=፡

CAP. VII.

Verſ. 3. በሕቁ ፡ *Semel occurrit hoc verbum poſt in N. Teſt.* ſc. *Act.* 18. 28. በሕቁ ፡ ይትዋቀሥሞ ፡ *qui locus f. non inepte transferri ſic poteſt*, Clare *vel* manifeſte redarguebat —*& quidni etiam hic (ſalvo ſemper Doctiſſimi Interpretis judicio)* aperte, manifeſte, (*niſi malles dicere*, ornate) lavant—*videtur enim convenire cum Chald.* בדוק *in omnibus quibus invenitur locis, vid. Annot. in Æthiop. Verſ. Cantic. Cap.* 1. 15. *Ibid.* ወኵሰኵስትኒ ፡ *Affine* τῷ *Arab.* كاس *& idem proculdubio ſignificans. Ibid.* ወጸሀራትኒ ፡ صدهور *ſimile quid æri ſignificat apud Gig. Convenit plane cum Arab.* صفر i. q. *Gr.* χαλκὸς ; *nec exemplis caret iſthæc alternatio, ſc.* ፌ ف *&* ሀ ፡ *ſic Arab.* هلع i. q. فلع, *&c. Japonenſibus ſignificat hæc dictio* i. q. *Arab.* قصاع *qua voce utitur hoc in loco Arabs noſter & Erpen. v.* 11. ቍርባን ፡ —*Locus iſte non parum perplexus, ita non inconcinne reddatur*, Donum *quod* Lucrareris, *vel*, in quo quæſtum faceres, a me, *h. e. de poteſtate mea elapſum* dicendum eſt.

CAP. IX.

Verſ. 50. ዘተሰናአው ፡፡ *Ut alia habent vocabula quam plurima Arabes ſenſu Hebræis plane contrario, ita & hoc : Eſt enim* שנא *Heb.* Odio habuit ; *Arab. contra in* 3. *conjug.* Benevolus fuit, comiter egit : *Cum illo etiam convenit hic Æthiop. at ſenſu potius, licet forma remotior cum Syr.* شنم *Ezech.* 39. 2. *Syr. vid.* 1 *Pet.* 5. 14. 2 *Pet.* 3. 14. *Æth.*

CAP. X.

Verſ. 5. አንስቲያክሙ ፡ uxores veſtras ; *ita vertimus. Eſt enim* አንስት ፡ *non* Fœmina *tantum, ut Wemmars in Lex. ſuo habet, ſed etiam* Uxor, *ut* אנתתא *Chald. & Syr.* ܐܢܬܬܐ *; quod per* امراه *reddit B. Bathlul ;*

*vid. Pſal.*108.9. *Arab. & paulo poſt per* ثيب Uxor, *quam novit maritus ejus. v.*40.——ለከልኣን ፡ አስተደለወ ፡ *Ita etiam verti poteſt hic locus*, Non ego ille, qui daturus ſum vobis; *at amicis*, *vel* ſodalibus paratum eſt : *quo ſenſu vocabulum* ከልኣን ፡ *præſertim in libro Canticorum ſæpius occurrit. Cap.*5.1. *Cap.*1.6. *Cap.*8.13.

CAP. XIII.

Verſ. 1. ምንት ፡ ይመስል ፡ *Al.*—cui ſimilis, *h. e.* qualis eſt *hæc ſtructura*— *v.*17. ይሐፅና ፡ *plane convenit cum Arab.* حضن fœtum fovit, in ſinum cepit. *v.*24. ወአት ፡ *Ita in exemplari fuit, pro quo leg. potius* አተወ ፡ *ut poſuimus.*

CAP. XIV.

Verſ. 3. ወአከሰቶ ፡ *vel a* ከሠተ ፡ *deducitur*, *& cum Syro atque Perſa convenit*; *vel a* ከሰሰ ፡ 1.q. *Arab.* كسس (*quæ tamen forma in Defectivis vix reperitur*) *magis apposite ad Gr. & Vul. Lat. v.*12. ፈሲክ ፡ *videtur hic* feſtum Paſchatis *denotare*; *ut* ፋሲሕ ፡ Paſchale ſacrificium : *vel forte indifferenter pro eodem uſurpantur*; *ut etiam* ܦܨܚܐ *Syris Ezr.* 6.19. 1. *q.* ܦܨܚܬܐ *ver.*44. ወአጽንዖ ፡ *Arab. convenit* أصن *cum* أسر & أصر Ligavit *f. idem etiam Æthiop. ver.* 54. በርሀ ፡ *Ut* φῶς *Græcis* Lux & Ignis; *ſic* በርሀ ፡ *Æthiop. &* بهر *Arab.*Luxit, & ignis, *vel* ſolis calore uſtus fuit; *Huic interpretationi ſuffragantur Syrus, Uterque Arabs noſter & Erp. Perſa, & Vulg. Lat. Proinde nec reijcienda.*

CAP. XV.

Verſ. 1. ወወመይዎ ፡ *ſic in exemplari*; *nec amplius invenitur : De mendo ſuſpectum, f. pro* ወደደዎ ፡ commiſerunt—*vel*, ሐመይዎ ፡ *quo verbo utitur* S. *Johan. cap.*18.12. *putat doctiſſimus Interpres pro* መቀሕዎ ፡ *poni. At quid ni potius cum Arab.* الوامية Anguſtia *conveniat, nihil video : Hinc verbum* ወመየ ፡ Anguſtiavit : Ligavit. *Quæ duo ſignificata eidem competunt voci apud* Heb. *Chal. & Syr.in* צור ; *apud Arab. in* شد, *itemque in aliis linguis.*

Annotationes in Evangelium ſecundum *LUCAM.*

CAP. I.

V*ERS.* 80. ያገድሥዎ ፡ *ad verbum*, manicaret ſe; *niſi ſit forte mendum pro* የግህድዎ ፡ manifeſtaret ſe, *ut in Gr. quæ vox occurrit Math.* 12. 16.

CAP. II.

Verſ. 7. ወአሰረቶ ፡ መንከቢያቲሁ ፡ ligavit pollicem ejus : *Phraſis obſcura ſatis*; *niſi f. D. Wemmers ſua fefellit interpretatio*; *quem alibi erraſſe obſervavimus non ſemel : Indis tamen occidentalibus* Pollicem *paulo contractius ſc.* Cobian *dici reperio. Mallem latioris eſſe hic ſignificationis*, *ut apud Arabes. Sed hic certi nihil habeo quod ſtatuam. ver.* 37. ማዕሰብት ፡ *Ita eſt in exemplari* : 1. *q.* መበለት ፡ *vel potius f. pro eo.*

CAP. V.

Verſ. 36. ግመደ ፡ ደርገሐ ፡ —*alio*, *& quidem meliori ordine leguntur hæc verba*, *Mar.* 2.21. *vid. illic.*

CAP. VI.

Verſ. 38. ወንሕኑሐ ፡ *f.* conjectam, projectam, depulſam : *Arab.* نخ & نهنه Repulit, depulit rejecit, *Ita fere convenit cum Ar.* ملق.

CAP. VIII.

*Numerus hujus cap. omittitur in exemplari. v.*1. ውስተ ፡ 1.*q. Arab.* إلى *cui hic reſpondet : in qua ſignificatione etiam alibi ſæpe invenitur. Pſal.* 118.81. *Pſal.* 136.1.12. *&c. v.* 14. ወሐወዘ ፡ ተደልው ፡ *f.* voluptas copiæ, abundantiæ; proſperitatis. *Illud Gr.* εὐθηνία *cui reſpondet*, *Pſal.*29. 7. *vel*, deliciarum, *prout ſignificat*, 2 *Pet.* 2.13. *& in Miſſ. p.*164. *Col.* 4. *li.* 3. *a Petro Paulo Gualterio Aretino ita transfertur.* ወረሲ ፡ ፍግዓ ፡ ወተድላ ፡ ወትረ ፡ præbe ſemper gaudium & delicias.

CAP. IX.

Verſ. 4.——ትወፅኡ ፡ *puto rectius ſcrib.* ታወፅኡ ፡ donec emiſeritis *aliquos ſc. ex illa domo*; *vel*, donec feceritis *ut alii vobiſcum* exeant. *v.* 6. አሐደ ፡ aliqui *eorum ſc. Apoſtolorum*, *ut diſerte Syrus. ver.* 62. *Ante* ድኅሬት ፡ *videtur deeſſe* እንዘ ፡ ነጸረ ፡ *vel* ነጺር ፡ *retro* reſpiciens.

CAP. XI.

*Numerus hujus cap. omittitur in exemplari v.*42. ወጽናትም ፡ etiam Rutam. *Mihi enim videtur* (*eliſo* ና ፡) *conſonare*, *& ſignificatione omnino convenire cum* سذاب *Avicen. Lib.* 2. *Tr.* 2. *n.* 578. *idem ſc. eſſe quod Gr.* πήγανον. *Ibid.* ወተትኅወርዎ ፡ Occultatis, *vel* abſcondi faciatis; *reſpondet enim Heb.* העלים *Pſal.*9. 22. *unde poſt ver.* 52. *clavis juſtitiæ dicitur abſcondi.*

CAP. XII.

Numerus hujus Capitis omittitur in exemplari, *atque ut priori jungitur.*

CAP. XIII.

Verſ. 19. አሐ ፡ *Tam ſono quam ſignificatione plane convenit cum Teuton.* Ochs. *Apud Talmudicos etiam dicitur* אחוות *de pecudibus.*

Annotationes in Evangel. ſecundum *JOHANNEM*

CAP. I.

V*ERS.* 1. ወሊእምሠረት ፡ *Ita nos reſtituimus : pro quo in utro* *exemplari* ወሊእምረት ፡ *quamplurimis hujuſmodi mendis ſcat* *Codices quos ſecuti ſumus Æthiopici : perpaucas tantum notare pati* *operis atque temporis noſtri ratio. ver.* 25. የሊኮንከ ፡ Qui non es *hriſtu* የ ፡ *enim pro* ዘ ፡ *alibi etiam nonnunquam occurrit Luc.* 13.35. *vid. Lex.*

CAP. III.

Verſ. 5. *In utroque exemplari legitur* መንግሠሠጋት ፡ እግዚአብሔር *v.*6. ወአቱ ፡ *pro* መንግሥት ፡ እግዚአብሔር ፡ --- *v.* 6. ሥጋ ፡ ወአቱ *Infinitum fere eſſet omnia hujuſmodi errata quæ in eo extant recenſere.*

CAP. IV.

*Verſ.*1.*Tit.* በኃምስ ፡ ፋሲክ ፡ *Non his verbis intelligitur Feſtum Penteco* *ut quibuſdam videri poteſt*, *vel ob hanc cauſam*, *quia apud Syros illi fe* *inſtituitur hæc lectio : primo enim* ኃምስ ፡ *non* quinquaginta, *ſed quin* *tantum denotare conſtat ex duplici titulo ad cap.*15. *Actorum ubi*; ኃም *in priori*; *per* ፭ ፡ *hoc eſt*, quinque, *in poſteriori exprimitur : Pentec* *autem alibi non per* ፭ ፡ *ſed* ፶ ፡ *Actor.* 2. *Tit. & plenius per ipſam Græ* *cam vocem Act.* 2. 1. *cap.* 20. 16. *Æthiop. deſignatur*; *& dictio il* *lud ſignificans*, *non* ኃምሰ ፡ *ſed* ኃምስ ፡ *vid.* 1 *Cor.*12.11. *Tit. in Syr.* *Æthiop. Quid quod in Tit. ante*, *v.* 33. *cap.* 13. *Joh. ubi noſter le* ኃምስ ፡ (*paſcha intelligens*) *Syrus habet*, Quinta poſt Reſurrectionem, *plane in idem recidit. Denique Rituale Arabicum D.* VValtoni (*qu* *luce aliquando* ان شا الله *cum aliis etiam ejuſdem generis gentis lit* *ratæ peculio non indignis donari poſſe ſperamus*) *iſti lectioni hunc præfi* *Tit.* الخامس بعد الفصح *p.* 56. *a. v.* 8. ትብስት ፡ ሲሳዮሙ *Al.* panem comeſtionis eorum; *quo veſcerentur : v.* 12. ጥሪት ፡ קנה Poſſedit מקנה Pecus, *atque Arab.* قنيان; *ſic a* ጠሪየ ፡ *nomen* ጥሪት ፡ Pecora, *vel* armenta *opinor hic non inepte ſignificare poteſt. ver.* 28. ቀሡት ፡ *Mihi plane videtur idem quod Syris* ܩܣܛܐ Urceus, hydria.

CAP. V.

Verſ. 39. ትርአዩ ፡ ክታቡት ፡ *Ita eſt in exemplari : Non ſine mendo po* *pro* ክቡታት ፡ *ut nos mutavimus*; *& tranſtulit D. Interpres.* Rem *Arab.* كناشة Pandectæ, *quamvis* Nun *&* Thau *in hac dialecto* *nunquam alternant. Eſt quidem* כתש *Chald. atque Syr.* Certavit, Certamina, *vel* Controverſias; δυσνόητα *illa*, *ex quibus Scriptura maxima lis oritur* f. *denotare videatur. At prima magis placet conjectura. Non invenitur iſta lectio in* 4. *Arab. Rituali Arab. Syr. Perſ. vel ullo ali* *Interprete.*

CAP. VII.

In exemplari incipit hoc caput ad verſ. 68. *cap. præcedentis v.* 17. በርእስየ ፡ እነግር ፡ de meipſo loquor : *eſt enim fere idem quod Syr.* ܥܠ ܢܦܫܝ *quo ſenſu ſæpius* በ ፡ *Æthiop. ſumitur*; *pro De : verſ. ſc. ſe* *quenti : &* 1 *Cor.* 9.11. *ab ipſo Interprete ita transfertur. v.*28. ወለሊየ ፡ *aliter*, ex meipſo : *neque enim* ለሊየ ፡ *unius tantum caſus particula eſt : vid. infra cap.* 8. 42. *ubi D. Interpres ita vertit.*

CAP. VIII.

Verſ. 25. ወነገርኩክሙ ፡ *idem quod* ዘነገርኩክሙ ፡ Hoc nihil *frequentius apud Æthiopes. vid. Var. Lect. in Æthiop. Pſal. verſ ad Pſal.* 77.71. *Pſal.* 85. 9. *&c. ubi eſt in uno Exemplari* ወ ፡ *eſt in alio* ዘ ፡ *v.*33. ወእምእም ፡ ኮነ ፡ *ſubintelligi videtur* ዓለም ፡ *quod alibi diſerte exprimitur. Mar.*13.19. *Niſi dicendum potius* ኮነ ፡ *contracte pro* ኮነነ ፡ ex quo fuimus.

CAP. IX.

In exemplari incipit medio ultimi verſ. cap. præced cum ወፀአ ፡——

CAP. X.

Verſ. 1. በጴጥሮስ ፡ ዘሓድር ፡ De Petro peregrino, *vel* Monacho : *vel*, de Petri cathedra, ſede, reſidentia : *vel*, *prout nos in impreſſis tranſtulimus. v.* 22. *Tit.* በመስቀል ፡ *Ad verbum*, In cruce, *hoc autem per* Humiliationem *vertimus : quia magnum Humiliationis*, *vel Jejunii ut dicitur Jer.* 36. 6. *feſtum*, *menſe* መስከረም ፡ *hoc eſt*, *Septembris inſtituit Deus : vid. Levit.* 23. 24. 27. *&c. quo tempore Feſtum Dedicationis* ወድ ቅሐ ፡ *hoc verſu dictum*, *celebrabant Judæi*; *alii tamen id menſe Decembris obſervatum volunt. Dicitur Dedicatio* ዘመስከረም ፡ *hyemalis*, *vel quæ in hyeme*, (*cujus primus menſis Æthiopibus* መስከረም *appellatur*) *ad diſtinguendum illud a tribus aliis Dedicationis Feſtis*; *de quibus vid. Schindler. Lex. ſ.* חנוכה. *vel. f.* መስቀል ፡ *idem eſſe poteſt quod* يوم الجمعة Dies veneris, *Titulus* ſc. *qui huic lectioni præponitur in Rituali Arab. D* VValtoni.

CAP. XI.

Verſ. 41. ወአንቀዖ ፡ —— *Al.* & aperuit *eos* etiam : *Arab.id ſignificat* نقع *apud Gig.* نقع الجيب aperta eſt tunica. *p.*784.

CAP. XIII.

Verſ. 29. ዘሙዳየ ፡ *Non extat omnino apud Wemmars*, *ut nec aliæ voces quam plurima*, *quæ ut hæc in N. præſertim Teſtamento occurrunt ſæpiſſime : Eſt autem* ሙዳየ ፡ *proculdubio*, 1. *q. Arab.* مداي Pera, capſula פנך *qua voce hic utitur Arabs noſter. Ibid. Tit. ante ver.* 33. ፬ : ኣፌቅሊጦስ : *Referre mihi videtur hoc* ፬ : quatuor, *ad quatuor perſonarum genera in Officio Æthiopico per vices loquentia, ſc.* ቀሲስ : ካህን : ዲያቆን : ወሕዝብ : *Epiſcopum, Sacerdotem, Diaconum, & Populum ; quorum ſ. unumquodque ſemel clamat*, Paraclete.

CAP. XV.

In Cod.Roman.incipit hoc caput cum his verbis ተንሥኡ : ንሑር : እምዝየ : *in fine ultimi verſ.præcedentis capitis.*

CAP. XVII.

Verſ. 8. *Eſt redundantia quarundam vocum in hoc verſu. v.* 12. *Sunt etiam in hoc verſu nonnullæ dictiones quæ redundant in utroque exemplari. At nihil hic mutavimus.*

CAP. XIX

Verſ. 23. *Male ponitur verborum ordo in hoc verſu, quæ ſic forſan legi poſſint,* ክደና : ሊያልተቱ : ወውእቱ : ክደን : ዘአልቦ : ረፍአተ : ሰዕሉ : ወሊመንቱ : Tunicam ejus non lacerabunt, & illa tunica non habuit futuram ſuper eam ullam.

Annotationes in ACTUS APOSTOLORUM.

CAP. I.

Tit. ትብሖጽን : *male, vel pro* ትብቍዑ : proficiant, *ita ut tranſtulimus; vel pro* ትብጽሑ : adveniant. *v.*3. እንዘ : ይመዕዶሙ : *vel*, confirmans eos, *ut tranſtulit D. Interpres ; vel*, conſolans eos, *vertenda eſt opinor hæc dictio. In iis quas impreſſimus Scripturæ libris non occurrit amplius : ſemel invenitur in Miſſ. proprietates trium in Deitate perſonarum quantum ad fideles diſtinguens, hæc habet,* ኣብ : ይስሕብ : ወልድ : ያለምድ : ወመንፈስ : ቅዱስ : ይመዕድ : Pater attrahit, filius aſſueſcit, Spiritus ſanctus conſolatur, *ita potius vertendum puto, quia hoc officium ejus eſt maxime peculiare, ob quod ei nomen Paracleti, quem præ aliis Chriſtiani Æthiopes ſumma cum ſolennitate ſub hoc titulo, & ceremoniis celebrant ſingularibus. Vid. An. ad Joh.* 13.33. *Tit. itemque Tit. ſeq. ver.* 12. ቀዳሚት : ሰንበት : *Al.* primam ſeptimanæ, diem *intelligit* Dominicum, *quale ſc. iter illo die carpere fas erat.*

CAP. II.

Verſ. 31. ወለሠጋሁ : *præponendum potius* ሊደሬእየ : *v.* 33. ዘሦጦ : *Al.* Effuſionis, *vel* qui effunditur. *v.*41. ሠለስቱ : *male opinor in exemplari pro* ሠላስ : Trigeſies : *eſt enim* ሠለስቱ : Tres. *v.* 47. ወእንተ : ጸብት : *Eſt Chald.* צברת Ordinavit, *hinc transferenda putanimus hæc verba* ex decreto, *vel* ordinatione : *ſed potius de mendo ſuſpectum, ſc.* ጸብት : *pro* ጸብሐት : per omne mane, *ſynechdochice pro* in dies : *occurrit hæc phraſis infra. cap.* 16. 5. እንተ : ጸብሐት : *prætermiſit hunc locum D. interpres.*

CAP. III.

Verſ. 17. ኣእምሩ : ——*Aliter*, Scitote quod in non cognoſcendo eum, *h.e.* per ignorantiam——

CAP. V.

Verſ. 5. ነገርረ : *vitioſe puto in exemplari pro* ነገረ : audiens hunc ſermonem. *v.*7. ዘኮነ : መቱ : quod fuit maritus ejus : *Al.* quid factum fuerat, (*h. e.* acciderat) marito ejus.

CAP. VI.

Verſ. 1. ወእለ : እምአረሚይ : *Al.* cum Gentilibus *hanc ſignificationem habet* ወ : *Æthiop. ut etiam Heb. ſæpe : vid. Schindler. ſ. hac litera Ibid.* ይፀመዱ : *Al.* Attendentes, permanentes, *q. d.* Præſtolantes *fruſtra.*

CAP. VII.

Verſ. 39. *Ante initium hujus verſus poſt* ያሀበነ : *redundant in exemplari omnia hæc verba*, ዘሉቱ : ዐበዩ : አበዊነ : ዘተመጠወ : ነገሬተ : ሕይወት : ከመ : ለነ : ይሀበነ : *tum ſequitur* ዘሉቱ——*ut in Impreſſis noſtris. v.*54. ኣገዘፈ : *Al.* excanduerunt, efferbuerunt corda eorum, *ex uſu Ch.* ףש, *magis appoſite ad Gr.*

CAP. VIII.

Verſ. 32. ለተኃርደ : *Paulo aliter verbum ſcribitur, Cap.* 10. 13. & *ca.*11.7. ሕርድ : *Affine quidem eſt* הרג *Heb. ut obſervavit D.Interpres ; addo & Iberorum* Chdari, mactare.

CAP. X.

Verſ. 6. ቆርኔሊዮስ : *Al.* O Corneli ; *non enim Cornelii, ſed Petri domus vicina fuit mari, ut diſerte mox etiam noſter habet Interpres. v.* 32. *ver.* 10 ግዕዘ : ኅሊና : *Aliter*, Ecſtaſis, *vel* abſtractio mentis *a corpore, quæ Dionyſio* ἀναγωγὴ *dicitur.*

CAP. XI.

Verſ. 18. እንዳዒ : ለእመ : *Al.* Quod ſi forte, *vel*, forte ita eſt quod *i.q. Syris* ܟܕܐ ܐܠܡܘܡ *& conſonat etiam* እንዳዒ : *cum* ܐܠܡܘܡ : ለእመ : *autem plane idem eſt quod Syr.* ܟܕܐ : *hoc a Bar Bahlul exponitur per* ܟܕܐ نري لعل *& ſæpius quidem in hoc ſenſu occurrit.*

CAP. XII.

Verſ. 20. ደቀ : ጽርሑ : ለንጉሥ : *Al.* Miniſter palatii regis : ጽርሑ : *enim idem puto quod Arab.* صرح *v.* 23. ወዐጺዩ : *Al.* & vermiculatus, *vel* vermibus exeſus, *ab* ዕፄ : *enim* vermis, *formari videtur verbum* ዐፀየ : *ſive* ዐጸየ ::=:

CAP. XIV.

In cod. Rom. numerus ፲፭ : h. e. 15. *Male ponitur pro* ፲ : *ante* ወሖረ :——*in ultimo verſ. præced. cap. v.*5. *videtur deeſſe* ከመ : ይትኔስርሙ : *ante* ወይትዋገሩ : *& quidem hujuſmodi defectus in exemplari occurrunt non inſolenter. v.*11.——ዮብ : *h. e. Barnabam* Jovem *dicunt & Paulum* Mercurium *in lingua Romana ; utitur Interpres noſter Latina voce.*

CAP. XV.

Verſ. 16. ዘወድቆ : መዝብር : *Al.* Siquid mali, detrimenti, *vel* ruinæ ei accidit. זבורית *apud Talmudicos peculiaritur dicitur de* Agro deterrimo ; *vid. Miſhn. fo.* 1. *pa.* 1. *ſect.* 6. *& fo.* 5. *p.* 4. *ſect.* 8. *atque alibi ſæpiſſime occurrit. Hinc generatim etiam de re quavis* deteriori זבר & נזבר *intelligi videtur. Hinc & Arab.* زبير & زوبرا (*quibuſcum haud dubie convenit noſtrum* መዝብር :) Malum : Infortunium, adverſitas, noxa, detrimentum. علت على بزوبرا cum detrimento, *vel* noxa ad me refertur. *ver.* 38. በጸንፈሊያ : *pro hoc in Codice Rom. legitur* በጸንሊያ ::=:

CAP. XVI.

Verſ. 11. እምተሬቄ : *f. pro* ሰእምተሬቄ : *v.* 12. ቅድሜ : *Al.* Primitiæ. *vid. Pſal.* 77. 56. *vel prima &* præcipua *civitas, ut Gr. Vul. Lat. atque Arab.*

CAP. XVII.

In Cod. Rom. incipit hoc cap. cum verſ. 40 *cap.præced. v.*28. *In Cod.Rom. ita legimus,* ወንሄሉሂ : ወንትሐወስሂ : ወንሄሉሂ : *ubi poſterius* ወንሄሉሂ : *proculdubio redundat. v.*31. *Poſt* በከመ : *deeſ:* ሠረዐ : *vel* ሠየመ : *& tum locus ita vertendus*, Eo quod ſtatuit diem—— *At quomodo poſterior pars verſus ſupplenda eſſet, difficilior conjectura. Ibid.* ወእንሥአ : *Al.* eo quod, *vel* quia ſuſcitavit eum. *Vid.* 1 *Cor.* 14. 5. *Rom.* 16. 27. *ver.* 34. እለ : ዘንሲስ : *Eſt* נסס *Rab. teſtibus Schindlero & Munſteto*, Illuſtravit ; *unde ita verti poſſint hæc verba*, qui illuſtris, *vel* clariſſimi Dionyſii *ſequaces, a partibus ei*——ንሲስ : *in Miſſal ſemel tantum inveni, locus ita ſe habet*, በእንተ : ንሲስ : ክርስቲያን : ሕዝብከ : ከመ : ትዕቀቦሙ : ——*qui f. ita vertendus*, pro Secta, *vel* inſtituto Chriſtianorum populo tuo, ut ſervares eos.—— *Arab. etiam* وبس & وسدس *idem fere videtur quod* مشي : *Hinc ita etiam hunc locum tranferre non inepte liceat*, qui Sectæ, *vel* inſtituti erant Dionyſii——

CAP. XIX.

In Cod. Rom. incipit ad verſ. 6. *hujus cap. v.* 2. ሰማዕነሁ : ጐቀ : *Al.* Vix dum audivimus quod—— *v.* 18. ወይኔስሑ : *Al.* Et pœnitentiam egerunt de iis quæ fecerant. *v.* 40. ዘአልቦሙ : ጌጋየ : *Al.* ab inculpatis.

CAP. XX.

Verſ. 5. ፀኑሐን : *Omittitur* እንዘ : *nota participii, ut & alibi ſæpe. Al.* expectantes nos erant. *Participium enim Paul Activam habet nonnunquam ſignificationem. Luc.* 9. 53. ሖሩፍ : iens, tendens. Heb.4. 12. *ſic* ድኑዕ : *&c. v.*34. *Poſt* ተቀንየ : *deeſſe videtur* ዘእንበለ : Non—— Miniſtrarunt niſi——.

CAP. XXI.

In Cod.Rom. incipit hoc cap. cum ወፈነወዎ :——*in ultimo verſ. cap. præcedentis. ver.* 33. ግብሬ : factum ejus, *vel leg.* ግብረ : *ver.* 35. ዐረ : *Al.* Accidit ei, *ab* ዐረየ : *i. q. Chald.* ערא, *a quo etiam deduci videtur. Atque ſic conſentit noſter Interpres cum Gr. Vulg. Lat. atque Arab.*

CAP. XXIII.

In Cod. Rom. incipit cum ይቤሎሙ : *medio primi verſus hujus Capitis. v.* 19. ዘእንተ : *redundat hic, ut alibi etiam ſolet.*

CAP. XXIV.

Verſ. 4. ሊያጽሐብከ : *Tanquam vitioſe pro* ሊያስሐብከ : *vertit hoc D. Interpres*, ne protraham te, *ita conſentit cum Vulg. Lat. Al.* ne nimis familiariter tecum agamus, *ex uſu vocis Arab. in* 3. *conj. vid. Ecclus* 30. 9. *vel denique* ጸሐብ : *idem opinor hic ſignificare quod Arab.* صعب (*eſt nihil apud Æthiopes uſitatius quam harum literarum permutatio*) gravis, moleſtus fuit : ne tædio ſim tibi. *v.* 24. *vocabula quædam perperam in hoc verſu poſita, ita f. rectius legenda*, ዘስሟ : ድሩሲለ : እንተ : አይሁዳዊት : እስመ : ይስምዑ : በእንተ : ሊየሱስ : ክርስቶስ : ——cujus nomen Druſilla (quæ Judæa fuit) quia audirent de Jeſu Chriſto—— *v.* 29. ወበጽሑ : —— *Ita in Cod. Rom.* Et venerunt Portius & Feſtus : *ac ſi duo diverſi homines erant. Per oſcitantiam certe vel ſcribæ, vel epanorthotæ, f. utriuſque.*

CAP. XXV.

Verſ. 14. ፈስጦስ : *male in exemplari pro* ፈልክስ : *v.* 16. ወእቤሎሙ : *pro quo in exemplari* ወይቤሎሙ : & dixit eis. *ver.*27. ሐሰ : *vid. An. ad Pſal.* 118. 112.

CAP. XXVI.

Verſ. 3. ተዐገሠከ : እጽመአኒ : *Al.* ut patienter me audias. *v.* 14. ምጥጠዮ : ወተርገጸ : *Aliter f. ſic reddi poteſt*, Spinæ, vel ſpineto meo, ut pedem opponeres : መጥጠ : *enim convenire puto cum Arab.* غبط & غيض *i. q.* شوك *qua voce hic utitur Arabs Mauritanus*, Palus ; Spina, ſpinetum. ተርገፀ : *autem idem eſt quod* እግር : Pes, *Joh.*20. 12. *inde formari videtur verbum*, Pede conculcare, pedem opponere, *&c. v.*29. ከመ : ይኩኑ :—— *Al.* ut ita ſint, exceptis vinculis meis.

CAP. XXVIII.

Verſ. 3. እሲደ : *Ita in exemplari, pro* እሒደ : *ut videtus D. Interpreti, qui proinde ita tranſtulit*, accepit : *quæ quidem verſio etiam convenit cum Syr. Niſi f. vox ſit Æthiopibus peculiaris : in Impreſſis alibi non extat.*

Annota-

Annotationes in Epiſtolam ad *ROMANOS*.

CAP. I.

Ante verſ. 26. ቁሙ፡ *In more eſſe videtur apud Æthiopes in Templis ſuis ſtare in pedes cum leguntur Evangelia atque Epiſtolæ. Quod ad Evangelia diſerte conſtat ex ipſorum Miſſ. p.* 162. *col.* 3. *li.* 30. *Diaconus accipens Evangelia dicit,* ቁሙ፡ ስጽሙዑ፡ ወንገለ፡ ቅዱስ፡ *&c.* State, & audite Sanctum Evangelium.

CAP. II.

Verſ. 3. ወዘትጸልኣ፡ *male, vel pro* ወዘትጸልኣ፡ *vid. Gram. Æthiop. vel pro* ወዘተጸአልኣ፡ criminaris, detractas—— *v.* 15. ወይቀልዩሙ፡ & deteſtabuntur. *Ex uſu ſc. Arab.* قلي *quo ſenſu in V. Teſt. ſæpe occurrit, Levit.* 20.23. *cap.* 26.30. *&c. vel potius opinor convenit cum Heb.* הקלה *& Chald* אקלי. vilipendit, contempſit, ſprevit. *vid. An. in* 1 *Joh.* 3.20.

CAP. III.

Verſ. 22. ሌለየ፡ *Caute hic diſtinguendum eſt (quod noſtrorum ſaltem virorum quos vidimus adhuc nullus fecerit, & hujus diſtinctionis aliquando nos etiam cum aliis magni nominis fefellit defectus) inter hæc tria verba,* ሰየሰየ፡ *ex quo in* 4. *conj. Ar. formatur* ኣሌሊ፡ Pernoctavit*: &* ሰወሰ፡ Inflammavit, *a quo* ትሉሲ፡ *Jac.* 3.6. *&* ሌለየ፡ *vel* ሌሊ፡ Diſtinxit, diſcriminavit, diſcrevit*: Hoc ſemel tantum in Scripturis occurrit. Heb.* 4.12. *de verbo Dei dicitur* ወይሌሊ፡ ሠርወ፡ እምሌሊት፡ Et diſcernit, *vel* diſtinguit a nocte *vel* tenebris perditionem; *ita vertendum opinor vocabulum* ሠርወ፡ *Sunt in omnibus hominibus tenebræ quædam quoad Scripturarum veræque Religionis myſteria; at in quibuſdam, ne dicam plurimis, tenebræ ut ita dicam Ægyptiacæ ad perditionem, animum intelligo non cæcutientem tantum, ſed pertinaciter obſtinatum, veritatique adverſantem: Inter hos diſcernit Sermo Dei. Niſi forte alluſio fiat ad Horrorem illum noctu perdentem, Pſal.* 90.5, 6. *quærant quibus pinguius otium, nobis non vacat. Hujus verbi in Liturgiis Æthiop. frequentius occurrit iſte ſenſus. In confeſſione fidei illorum ita legimus,* አብ፡ ይነብር፡ ወወልድ፡ ይኴንን፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ይሐትት፡ ከመዝ፡ ነአምን፡ ጽማሬ፡ ወሁበሬ፡ እንዘ፡ ኢንፈልጥ፡ ወኢንሌሊ፡ ከመ፡ ኢይኩን፡ ብዑድ፡ ንፈልጥ፡ እንከ፡ ወንሌሊ፡ ከመ፡ ኢይኩን፡ ሓሠስ፡ Pater inhabitat, Filius judicat, Spiritus Sanctus ſcrutatur, Ita credimus communicationem atque unionem, non ſeparantes neque diſtinguentes *ſc. eſſentialiter:* Separamus autem ſine diverſitate, & diſtinguimus ſine mixtura. *p.* 171. *col.* 3. *li.* 30. *Atque hinc ſatis aperte deducitur* ሌለየ፡ Diſtinctio, differentia. *v.* 26. ወበ ኦሆ፡ ብሂሎቱ፡ ejuſque conniventiam *: vox compoſita, quales perpaucæ Æthiopica, ex* ኦሆ፡ etiam. *Mat.* 21. 30. *&* በሂለ፡ dicere. *Verbum ſignificat* Annuere, connivere, conſentire, obedire, accomodare ſe, *vel quid ſimile. Conſule ſis hæc loca, Mat.* 27.20. *Rom.* 6.12.16. *Jac.* 4. 7. *cap.* 5. 6. *in editione Niſſel. ver.* 7. *ubi, ut in aliis etiam locis male transfertur. Hinc nomen* ኦሆ፡ ብሂሎት፡ *&* ኦሆ፡ ትብሉ፡ μακροθυμία. *cap.* 2. *Eph.* 4. 2. *Atque* ኦሆ፡ በሃሊት፡ εὐπειθὴς *idem plane quod Perſis* اري كرد *Hiſt. Chriſti Perſice. p.* 40. *li.* 6.

CAP. V.

Verſ. 5. መልአ፡ ውስተ፡—— *Eo ſenſu vocem* መልአ፡ *accipiendam hic puto, quo Heb.* הממלאים *Iſa.* 65. 11. libantes, infundentes, *ut Schindl. vel* effundentes. *Apud Æthiopes a. nihil uſitatius quam idem verbum in quacunque fere conjugatione, præſertim prima, Activam ſimul & Paſſivam habere ſignificationem: Vel aliter ita etiam verti poteſt*, expanditur, *vel* extenditur in cordibus noſtris: *Id Arab.* ملاتم *qua voce loco Iſaiæ prædicto utitur Arab. Oxon. ex quo plurima ſupplevimus in Bibliis noſtris, quæ deerant in Pariſienſ. (quem ſperamus, cum bono Deo, in Majores ac Min. Prophetas integrum cum aliis etiam Scripturæ partibus, tam Arabice, quam Syriace, Æthiop. &c. fore ut brevi edamus)* املي *in* 4. *conj.* Expandit, extendit: Dilatavit, amplificavit *: fere ut Senes qui per* πληθύνω *vertunt, Exo.* 1. 7. Multiplicabat—— *v.* 14. እስሙ፡ *Mihi videtur hic, ut & Ca.* 7. 18. *atque Eph.* 6. 12. *idem ſignificare quod* ዘዘ፡ quilibet, quicunque, quodcunque.

CAP IX.

Verſ. 3. እትዐለል፡ *genuinam hujus vocis apud Æthiopes nondum inveni ſignificationem: ex uſu Arabico tantum conjecturam fecimus, quibus* اعلل *in* 4. *ejug. itemque in* 8. *eſt* Avertit, divertit; deduxit, abduxit; ablactavit.

CAP. XI.

Verſ. 1. እሉ፡ *videtur male pro* ኦቤ፡ *vel* እለ፡ ኦቤ፡ *ut cæteræ habent verſiones. v.* 21. ሌምሕከሙ፡ *Ita eſt in Cod. Rom. male, pro* ኢምሕከሙ፡ *v.* 22. ያወቀየከ፡ *videtur convenire cum* ዐወቀ፡ animadvertit; *vel* وقي Reformidavit, *q.* formidabile exemplum te reddet; *vel f. pro* ይወቅርከ፡ exſtindet te.

CAP. XIV.

Tit. ante v. 19. ለፓንያ፡ *quo modo occurit etiam. Cap.* 15. *v.* 14. *Cap.* 16. *v.* 1. *male opinor pro* ለጶፓንያ፡ Epiphania, *pront alibi ſcribitur.*

CAP. XVI.

Verſ. 2. ዘፈቀድክሙ፡ *f. pro* ዘፈቀደትክሙ፡ rogaverit vos——

Annotationes in I. Epiſtolam ad *CORINTHIOS*.

I. CORIN. III.

VERS. 5. ሰእኩ፡ *f. vel pro* ሰእከን፡ Miniſtri, *ut in verſione; vel pro* ተለእኩ፡ miſſi ſunt illi, *ut* per eos.——

CAP. IV.

Verſ. 7. ትግእዝ፡ *Non ſatis aſſequor rationem cur ita verterit ha vocem doctiſſ. Interpres: Eſt proprie,* exprobras, contemnas; judicas, ſtatu *&c. v.* 8. *Eſt* ወነሣእክሙኒ፡ *in Rom. Cod. loco* ወነጋሣክሙኒ፡ *prout reſtituimus.*

CAP. V.

In Rom. Cod. incipit cum ወበየውህተ፡ *ultima voce cap. præcedentis.*

CAP. VII.

Verſ. 10. ምስለ፡ *idem quod* እመ፡ *v.* 12. ኢይጤብል፡ non ſubjectus e *ita in prima conj. ſignificare videtur. Contra in* 5ª. *Arab.* ተጤብለ፡ Dominar 1 *Tim.* 2.12. *vox eſt peculiaris Æthiopibus.*

CAP. VIII.

Incipit hoc caput in Cod. Rom. ad finem ult. verſus præcedentis Cap. c ዘሀሎ፡ *perperam. ver.* 7. በኢያበነብዮቶሙ፡ *Al.* in inſtabilitate e rum. *ver.* 12. ወታወድቁ፡ *Al.* Deijcientes, *vel* deiici facientes.

CAP. IX.

Verſ. 22. በገዕዝ፡ ኲሉ፡ *Al. pro* omni indole, *vel*, cujuſqu ingenio.

CAP. X.

Verſ. 18. በሥጋ፡ *Al.* ſecundum carnem hominis*:* qui edunt vi mas, etiam ſunt——*ver.* 22. ንቅናእ፡ *f. rectius tranſpoſitis duobus N* ናቅንእ፡ zelare, iraſci facimus—— *ver.* 28. ከመ፡ ይግእዝዋ፡—— *Al.* ut judicarent conſcientiam veſtram.

CAP. XI.

Verſ. 14. ኢየወቀቀክሙ፡ *pro* ኢያዓውቀክሙ፡ *ut D. Interpres,* non manifeſtum facit vobis, —— *vel. f. pro* ይወቀለሁክሙ፡ *ſed prior magis pla conjectura. v.* 15. እንጓተ፡ *Eſt contracte pro* እንወጓተ፡ *vid. Gram. v.* 34. ኢትትሐየሱ፡ *Al.* Ut in hoc non ſitis crimine maculati, notati; *a* ሐሰ *vid. Annot. ad Pſal.* 118. 112.

CAP. XII.

Verſ. 7. እሐዱ፡ *videtur redundare: Atque hujuſmodi pleonaſmus Scripturis occurrit alibi non inſolenter. vid. Act.* 17. 28. *cap.* 19. *Heb.* 11. 9. *Rom.* 15. 6. *Jac.* 1. 27. *&c. ver.* 13. ገበሬ፡ *Pro hoc l* ነባሬ፡ *ut in Cod. Rom. Nam ſæpius ita occurrit, & opponitur* τῷ ዐ ዐዚ፡ *vid. Gal.* 3. 28. *Cap.* 4. 1. *Eph.* 6. 5. 8. *Col.* 3. 11. 22. *Cap.* 4. 1 *Tim.* 6.1. *Tit.* 2.9. *Rom.* 14. 4. 1. *Pet.* 2. 18.

CAP. XIII.

Verſ. 3. ከመ፡ እትመዘገን፡ *Al.* ut premium nanciſcar. *ver.* 6. ገዕ፡ in violentia; *retinemus vocabulum ut in exemplari, affine Chal* פגע violenter incurrere, impetum facere. *ver.* 12. *media pars hu verſus ita mihi legenda videtur,* ወእስተርእየኒ፡ ኵሉ፡ ከመዝ፡ ሃት፡ ወእመዝ፡ (*quod inſerendum*) ከሡተ፡ ገጽ፡ በገጽ፡ & viſa ſ mihi omnia quaſi in ſpeculo, tunc autem aperte *videbo* facie ad ciem. *Alia exemplaris vitia, quæ emendavimus (non tamen omn nimis longum id foret) uncis habentur incluſa. ver.* 13. ወተቀህዎ፡ *E radix* ቀሐወ፡ *vid. Lexic. noſtrum. Affine eſt Chald.* קהה Laborioſe, diligenter intendere, *q.d.* zelare.

CAP. XIV.

Verſ. 15.——ሰቢጽየ፡ *leg. f.* ሰልብየ፡ & petam, *vel* rogabo corde meo. *ver.* 18. —— እነብብ፡ *Al.* quod loquar, *vel* loquens ſim. *v.* 33. ኢኮኑ፡ *f. pro* ኢኮነ፡፡=÷

CAP. XV.

Verſ. 1. ——ተዓሉክሙ፡ *Al.* quemadmodum adducta, *vel* oblata eſt.

Annotationes in II. Epiſt. ad *CORINTHIOS*.

CAP. II.

VERS. 5. ወዘ፡ ተከዘ፡——*Aliter,* Et ſiquid triſtitiæ eſt, non *multum* mihi, quod contriſtatur, ipſe ſi unus pariter *afficiatur,* non aggravem illud, *vel* illum ſupra vos omnes. *Huic expoſitioni vere videntur illa quatuor puncta quæ ante* ውእቱ፡ *ponuntur, majoris pauſæ nota.*

CAP. IIII.

Verſ. 8. ንሐመም፡——*Al.* in omnibus afflicti, ſed non tentati.

CAP. V.

Verſ. 4. *Pro* ንሰልበ፡ *ut nos mutavimus, in exempl. eſt* ንልበስ፡ *vitiſe ver.* 6. ትነግዱ፡ *Al.* peregrinamini in corpore veſtro *:* ለመ፡ *idem quod* In; *Math.* 12. 42. *Mar* 6. 11. *ver.* 7. በአድልዎ፡ *Al.* per quod apparet. *ver.* 10. ንትሐተት፡ *Eſt proprie* Scrutinio, indagini, explorationi ſubijci. *ver.* 19. እናሕሰዮ፡ *Al.* Dimittens pecca eorum.

CAP. VI.

Verſ. 7. ዘአልቦ፡ ኑፈቄ፡ *Al.* abſque ſimulatione, *vel*, quæ non ſimulata. *Ex tribus, quibus uſi ſumus Codicibus in excudendo N. Teſtamentum Æthiop. unico illi Doctiſſ. Interpretis D. Loftuſii qui ſo Paulinas habuit Epiſtolas, caſu contigit infœlici, ut ex eo hoc in loco ces aliquot exuſtæ fuerint, quas (ne moraretur prelum) conjec ut ut potuimus uncis incluſas ſupplevimus; ubi autem noſtra nos fe lit conjectura. dictiones illas ex perfecto quem poſtea comparavit* R.D. VValtonus *exemplari, hic tandem reſtituimus. v.* 9. *pro* [ንኣዊ *leg.* ሕያዋን፡ *Ibid. pro* [ወኢቀታለን]፡ *leg.* ወኢቀታልያን፡ *ver.* 10. ንትሐ

[ንትሐስይ] leg. ንትፈሥሐ : eodem ſenſu. Ibid. pro [ከመዘ : አልብክሙ: ወታጠርዩ : ኵሎ :] leg. ከመዘ : አልብክሙ : ወሊመንት : ወኵሉ :—— ut nihil omnino apud vos habentes, & omnia in manibus veſtris. ver. 11. pro [ርኁት :]leg. ክሡት : eodem etiam ſenſu. Ibid. pro[ቀርንቀስ: (error typograph.) ተረሐበ:] leg. ቀርንቶስ : ወርሐበ : Ib. pro [ተነሀቡ:] in exemplari eſt ነሀቡ : an recte dubito.

CAP. VII.

Verſ. 1. *pro*[ንፈጽም] : *leg.* ወንግበር : ſed operemur, *vel* perficiamus. *ver* 2. *pro* Agedum *leg.* Statio. *Ib.pro* [ጽንሑነ:] *leg.* ትፈልጡነ : Diſtinguite nos *v.*3. *pro*[አቀደምኩኒ :] *leg.* ወደአኩኒ : *quod in idem recidit,* jam antea ego, *adverbio more verborum formato. vid. Phil.* 3. 12.

Verſ. 7. ወትትቃሐው : *Al.* & zelo commoti eſtis, zelamini. *vid. An. ad* 1 *Cor.* 13. 13.

CAP. VIII.

Verſ. 17. ሰላጤክሙ : *Al.* Conceſſionem, poteſtatem veſtram, facultatem ei impertitam.

CAP. IX.

Verſ. 7. ማህዘ : ዚአክሙ : መዝገ : ኵልክሙ : *Convenit f.* ማህዘ : *cum* ሙሕዘ : *a* ወሐዘ : affluxit : *q. d.* de veſtra propria affluentia, *vel* abundantia propinarunt vobis : *ſed pro* ኵልክሙ : *puto melius leg.* ኵሉሙ ::==:

CAP. X.

Verſ. 1. *Pro* እክሌ : *in exemplari eſt* ለቶሌ : *ſine ſenſu. v.* 18. ክሙ : *cum* ክ : *in hac claſſe,*Idem *ſignificat.vid. An.ad Pſa.*61.9.

CAP. XI.

Verſ. 19. ነበቦን: *vitioſe puto in exemplari pro* ጠቢባን::=:

CAP. XIII.

Verſ. 11. ወተሠናአው : *Significatione convenit cum Syr.* ܫܝܢ & pacem habete, inite, *vid. Annot. ad Marc.* 9. 50.

Annotationes in Epiſtolam ad GALATAS.

CAP. II.

VERS. 20. እሐዪ : *videtur leg.* እሐዩ : vivo. *ver.* 21. እሰመሰኢ : *f. pro* እከሙ : ሰበኢ ::==:

CAP. IV.

Verſ. 3. እንደዊ : ሰላም : *vid. An. ad Act.*11.18. *ver.*13. በአመጠነ: — *Al.* pro infirma, *vel* tenui facultate mea, edocui vos. *v.*26. ወሊየሩሰሌም:—— *Al.* Et Hieruſalem quæ ſurſum, libera eſt, cujus, *vel* de qua mater noſtra. *v.*29. በመንፈስ : ቅዱስ : *Al.* per Spiritum Sanctum.

CAP. V.

Verſ. 17. ዘሊይፈቅድ : *In exempl. abſque* ሊ : *vitioſe* ዘይፈቅድ : *v.* 24. አልቦ : ዘይቀኒይስ :—— *Al.* non habet criminis quod incuſet eum ; *vel* adverſus eum nil habet reatus lex.

CAP. VI.

*Verſ.*3.— ዘየስሕት : ርእሶ : *Al.*nemo ſit qui fallit ſeipſum. *v.*12. የድልወ: ለገጽ : qui volunt accipere perſonas.

Annoeationes in Epiſtolam ad EPHESIOS.

CAP. III.

VERS.11. በዘ : ሠረወ : *Al.* propter quam, *h.e. propter Eccleſiam* conſtituit mundum : በ : *ſæpe hoc ſenſu occurrit. Joh.*4.41,42,50. *vel*, per quam.

CAP. IV.

*Verſ.*32. መርዌን : *male puto pro* መሐርዌን : *vel,* መሀርዌን : *vid.Rom.* 12. 10. *Phil.*1.20. benigni : *a* መሐረ : benignus fuit : *nomen* መሐሬ : *pl.* መሐርዌን::=:

CAP. V.

Verſ. 5. ወዘየጠወዑ : *pro hoc in exempl. vitioſe ponitur* ወዘየጠዐዉ : *v.* 17. እንዘ : ታናሕሱ : *Al.* Dimittentes quæ ſunt——

CAP. VI.

*Verſ.*4. ሊታስተቆጥዑ : *Al.*angore ne afficiatis. *vid.Col,*3.21. *Tit.*3.2.

Annotationes in Epiſtolam ad PHILIPPENSES.

CAP. I.

VERS.12. ከመ :—— *Al.* quomodo *jam* major eſt profectus, *ſive* exaltatio in doctrina Evangelii. *ver.* 20. መሀርዌን : benigni. *vid. An. ad Eph.* 4. 32.

CAP. II.

Verſ. 6. አኮ : ሀይድ:—— *Al.* Non *fuit* rapina ejus, quod factus eſt Deus.

*ver.*17. አወጽኣ: *Significatione convenit cum Arab.* ضحى Sacrificavit.

CAP. III.

Verſ. 8. ኵስሕ : *Eſt plane, i.q. Arab.* كساحة Purgamentum, quod verrendo ejicitur, *a* كسح i.q. كنس.

CAP. IV.

Verſ. 8. ወዘመድሐር : *Al.* & quodcunque benedictio *eſt. ver.*16. ትክዝየ: *Al. in* ærumna, *ſive* ſollicitudine mea, *per ellipſin præpoſitionis, quæ frequens valde in hac lingua.*

Annot.

Annotationes in Epiſtolam ad COLOSSENSES.

CAP. I.

VERS. 20. በድሙ : መስቀሉ : *pro hoc in exemplari legitur* በቅድመ : መስቀሉ : in conſpectu crucis ejus, *puto non ſine mendo. v.*24. ተኅጸጸ: *Ita eſt in exempl.* minutiora, *vel* minima. *Niſi f. leg. potius* ተኀደደ : *quod neſcio an quis* Reliquias *vertat, a* ኀደደ reliquit : *Pſal.* 37.10. *in Edit. Col. pro quo in Codd.Rom. & Poc. rectius ponitur* ኀደገ: *& quidem de mendo prius illud merito ſuſpectum.*

CAP. II.

Verſ. 15. ተቀለጦሙ : ቦቱ : *Al.* transfiguratus eſt eis in illa. *ver.*16. ወሊበአለሠርቅትክሙ : *Deduci videtur a Chald.* סהר Luna. *v.*18. ፈቂደ:— *Al.* Cupiens per blanditias religionem Angelorum, quaſi oblitus (*id Ar.* نسي *Alibi non occurrit: videtur legiſſe D. Interpres* ይትሰናየ : *at in exempl. eſt* ይትናሰየ : *f. vitioſe*) ſuiipſius, aut inflatus carnali corde ſuo : *v.*16. & non firmiter tenet caput ſuum—— *Ibid.* ወይትወደይ : *ſignificat hoc verbum in* 4. *conj.* Configere, *vid. Annot. ad Pſal.*118. 120, *in hac* 5ª. *conj.* configi, arcte conjungi, connecti. *In* 10. *conj.* Apte, arcteque concinnare, conjungere, copulare. *Pſ.* 151.2.

Annotationes in Epiſt. I. ad THESSALONICENSES.

CAP. II.

Verſ. 5. ወእምአመ :—— *Ad verbum*, Ex quo fuimus, non ſumus uſi— *ver.* 6. ወሊባዕደ : *f. melius* ባዕደ : *ver.*14. ሰክርትቶስ : *pro hoc in Rom. Cod.* ዘክርስቶስ : *quam recte judicet Lector.*

CAP. III.

Verſ. 1. ኦቴናኒ : *pro quo perperam in exemplari* እሰታኒ::=:

CAP. IV.

*verſ.*11. ትክብሩ : *Al.*——Honoretis, *h. e.* honorem æſtimetis— *v.* 17. ወእምዝ :—— *Al.* Et tunc nos qui vivi, & qui reliqui ſumus, nos rapient——

CAP. V.

Verſ. 9. ለመንሱት : *hic & Cap.*2.10. *idem videtur denotare quod* ሙሰን: *v.*13. መገበረ : *pro quo male in exemplari.* መክበረ::=:

Annotationes in Epiſt. II .ad THESSALONICENSES.

CAP. III.

Verſ. 7. ሊሠሠዐነ:——*Proprie,* non fiſſo, *h. e. falſo ac duplici corde* fuimus apud vos. *Semel tantum occurrit in Pſalmis, Pſa.* 100. 7. *ubi pro* ሠሠዐ : *in R.& C. in P. eſt* ክሉእ : fiſſus; *adeo ut de hoc ſenſu vocis liquido conſentiunt omnes codices. ver.* 11. ወአልቦ : ዘይትቀነዩ : *Al.* non eſt cui inſerviunt.

Annotationes in Epiſtolam I. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

Verſ. 6. ዐወክኩ : *Eſt* ܥܘܩ *Syr.* Obſtetit, impedit. *Arab.* Decertavit. *Æthiop. videtur ſignificare hoc verbum* Defecit, receſſit ; *ut D. Interpres* abrenuntiavit *cum quadam reſiſtentia atque impugnatione. vide ſis hæc loca, v.*19. *hujus cap.* 2. *Tim.*2.18. *v.*15. ከመ : የድኀናሙ : *pro quo in exempl.* ይድኀናሙ : ከመ::=:

CAP. II.

Verſ. 9. ይትረሰዩ : *Al.* conſtituantur, collocentur. *v.*12. ወይትሜኀብል : *vid. An. ad* 1. *Cor.* 8.2.

CAP. III.

Verſ. 1. ጳጳስ : Papa, *apud Æthiopes eſt diſtinctus clericorum gradus ſupra Epiſcopos ; quod conſtat ex Miſſal. p.* 161. *c.* 2. *l.*13. *ubi hoc ordine ponuntur perſonæ inter eos ſacræ (alibi tamen alia etiam reperio nomina) pro quibus indies orare ſolent ; ſc.* ሊቀ : ጳጳሳት : ጳጳሳት : ሊጲስቆጶሳት : ቀሳውስት : ወዲያቆናት : Archi-papæ, Papæ, Epiſcopi, Præsbyteri, & Diaconi. *ver.* 5. ወዘሰ :—— *Al.* Nam qui—— ወ : *enim ut conjunctio illativa quam ſæpiſſime uſurpatur : vid.* 1 *Cor.* 14. 5. *Act.*7.40. *v.* 13. ይገብሩ : *Al.* efficiunt, operantur, procurant.

CAP. IV.

Verſ. 7. ሙድኀት : *Ita in exempl. pro* ሙኀይዶት : *ut rectius occurrit ſupra. Cap.*1.4.

CAP. V.

Verſ. 1. ሊታመግኛ : *Si recte ſcribitur vox eſt peculiaris Æthiopibus i. q.* ጎሠጸ::=:

CAP. VI.

Verſ. 9. ወዘይብእሶሙ : *Al.* & quæ malæ, ſive peſſimæ ſunt eis ; *vel,* quæ nocivæ ; *id Syris* ܒܝܫ *teſte B. Bahlul, qui per* ضر *exponit.*

Annotationes in Epiſt. II. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

IN *Titulo per hæc verba* ዘኅዱር : ሳዕሌነ : *quæ ad ver.* 14. *hujus Cap. ſatis aperte referenda, intelligi videtur Hymnus ille quem nos appellamus ;* Te Deum.

CAP. III.

Verſ. 9.—— ሊይትለዓሉ : *Al.* ſed non proficient, provehentur ; *atque ſimiliter ver.* 13. *ver.* 10. በተክሊ : በአፍቅሮ : *pro quo in exempl. vitioſe* በተስፋቅሮ::=:

CAP. IV.

Verſ. 10. ጋሬዮ፡ f. pro ጋላቲያ፡ v. 13. ተማልአ፡ Si ፈሉ፡ eo ſenſu ſumatur quo Syrus noſter, Ar. Erpen. cum veterum nonnullis τ φαιλόνιν vertunt وعا الكتب vaſa librorum, tum ſic vertendus erit iſte locus, vaſa chartacea collige, vel aſſume tecum; Id. መሰአ፡ non Heb. tantum, ſed & Æthiopibus; vel a ملا Ar. venire fac, adducito: vel denique pro ተመጽአ፡ qua conjectura eſt D. Interpretis. Mitto quod ليف Ar. eſt Surculus, vel filamentum Palmæ, cujus uſus Scriptioni inſervire teſtantur cum Plinio etiam alii plures.

Annotationes in Epiſtolam ad TITUM.

CAP. I.

VERS. 2. እንዘ፡ ተሰፈዎ፡— Al. expectantibus vitam. v. 8. ዘያንሕሲ፡ Al. remittentem, qui facile condonat peccantes in eum; vel, qui piger, tarduſve eſt ad iram.

CAP. II.

Verſ. 14. ዘይትቀሐዎ፡ Al. fervidum, zelo affectum. vid. An. ad 2 Cor. 7. 7.

CAP. III.

Verſ. 8. ዘሊይበቍዕ፡ f. intelligit, quod non utile tantum eſt hominibus, ſed in ſe etiam bonum; vid. Luc. 16. 6. 7. ubi laudatur factum ዘይበቍዕ፡ ለሰብእ፡ አሰ፡ ሊአምገዐዙ፡ hominibus bonum, non ex ſua natura.

Annotationes in Epiſt ad PHILEMONEM.

CAP. I.

VERS. 15. ለዐለከ፡ Ita eſt in Cod. Rom. ſupra te, ut tranſtulit D. Interpres: vel, ut factus ſis debitor: id ለዐሌ፡ Æth. ut & على Ar. vid Luc. 16. 6. 7. vel f. mendum eſt pro ለዓለም፡ in perpetuum.

Annotationes in Epiſt. ad HEBRÆOS.

CAP. II.

VERS. 8. አር አያን፡ vitioſe puto pro ኢርአያን፡ vel ኢር ኢን፡ nunc autem non videmus———

CAP. VIII.

Verſ. 6. ሓሬዮ፡ q. d. Electiſſimus, qui ad Mediatoris officium aptiſſimus eſt atque convenientiſſimus; ut حري Arab. quod neque de duobus, neque de omnibus uſurpatur, vid. Gal. 3. 20. ſed qui unus eſt ex multis.

CAP. X.

Verſ. 5. ኢፈቀድኩ፡ Al. Nolui: permagna eſt varietas quæ in hiſce verſibus apud Interpretem noſtrum invenitur, quæ non a fonte tantum, ſed ab omnibus aliis quæ adhuc apud nos extant verſionibus longe diſcedit. vid. An. ad Pſal. 39. 9. ver. 25. ለመድር፡ videtur idem connotare quod ይለምድ፡ ሰብእ፡ ut mos eſt quibuſdam; vel f. pro eo ponitur.

CAP. XI.

Verſ. 5. ወዘእንበለሰ፡ pro quo vitioſe proculdubio in exempl. ወዘአበለሰ፡ v. 20. በረከሙ፡ Ita nos reſtituimus, at pro hoc in exempl. male legitur ረከበሙ፡ adeptus eſt— Ib. በእንተ፡— Al. de rebus futuris, quæ ipſis eſſent eventuræ. v. 35. ወነሥአ፡— Æth. Et mulier accepit— v. 38. ዘሊይደልዎ፡— Æth. Quos non decuit, non æquum, vel par erat, ut—

CAP. XII.

Verſ. 1. ተፋነ፡ puto pro ተከፈነ፡ ad conſtructa nobis promiſſa. v. 4. ወዒዱ፡ f. rectius ወኢዓዱ፡ vel, ወዓዱ፡ ኢ— nondum ad mortem—

CAP. XIII.

Verſ. 5. ——ለመለእክተክሙ፡ Al. perſiſtite, vel durate, ſi modo ſufficit vobis pro miniſterio veſtro. Pro ለመልእክተክሙ in exempl. prave habetur ለመልእክክሙ፡ pro principe veſtro, contra textum Græcum, verſiones omnes, ſanumque ſenſum. v. 15. በኑ፡ Nunquid: f. pro በቱ፡ per eum igitur—

Annotationes in Epiſtolam S. JACOBI.

CAP. I.

Verſ. 27. ሕብቃቁ፡ i. q. Ar. عيب, & cum eo partim conſonat, & partim Græc. κακῷ.

CAP. II.

Verſ. 7. ዘተሰምየ፡— Al. quod nominatum ſupra vos. v. 11. ኢትቅትል፡ ነፍሰ፡ ne percutias, vel occidas animam, h. e. lethaliter. vid. Gen. 37. 21. unde phraſis iſthæc Æthiopibus juxta cum Chald. uſitatiſſima ſuum traxit originem.

CAP. III.

Verſ. 4. ወይትነድአ፡ Convenit haud dubie cum Arab. نذا Commotus eſt; cui affine Heb. נדד נדנד נוד. Ib. ዘኍደፈ፡ ብእሲ፡ Ad verbum Gubernans homo, h. e. navarchus: In impreſſis Scripturæ libris alibi non occurrit: In Confeſſione autem fidei Æthiop. de proprietatibus 3. Perſonarum hæc lego, አብ፡ ያጸንዕ፡ ወወልድ፡ ያጠብዕ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ይሔድፍ፡ h. e. Pater corroborat, Filius præparat, Spiritus Sanctus dirigit, vel gubernat. p. 171. c. 3. li. 28. Atque hinc ሐደፊ፡ Gubernaculum navis, Act. 27. 40. v. 5. ለመ፡ Nequaquam ut præpoſitio hic, quæ utramque literam alterius Claſſis habet, ſed ut nomen extra omne dubium ſumi debet; & ut Latinis Mater, & Materia cognatæ voces ſunt, ſic እመ፡ & ለመ፡ Æthiopibus. Poſterius hoc Materiam, vel Sylvam denotare, vel ex hoc loco ſatis conſtat. Addo quod أم Arab. Spinæ genus eſt: & Deſertum, locus ſylveſtris Japonenſ. jama, Sylva: quæ vox Lat. ut Gr. ὕλη generatim etiam pro quacunque materia uſurpatur. Et materia quidem quaſi mater eſt ex cujus potentia, vel matrice (ut ita dicam) res materiatæ omnes a prima Cauſa in actum educuntur. Ibid. ወታረምፂ፡ ab አርመፀ፡ vel i. q. Arab. ارمص Afflixit, dolore affecit; vel f. convenit cum رمص Sordidat, inquinat; quod magis apposite ad Gr. cæteraſque verſiones omnes. Ib. ወትሉሉ፡ Eſt tanquam a ሰወለ፡ Inflammavit, de quo tamen nihil adhuc inveni in ulla Orientalium lingua. Proinde tam hoc quam alia vocabula plurima Æthiopica, Syriaca, Samaritana, Arabica, atque Perſica, de quibus in omnibus quos habemus Lexicographis ne γρῦ quidem extat, vel ad Lexicon noſtrum Orientale, vel ad aliud volumen Biblicum, quod aliquando (volente Deo) ſimus edituri, referre neceſſum erit.

CAP. V.

Verſ. 7. ትሰዊ፡ Spicas edat, vertit D. Interpres: effundat pluviam, Niſſelius, tanquam a ሰወጠ፡ nos, ut cognatæ ſignificationis cum Arab. سوي demittat pluviam. Mentem Interpretis Æthiop. an quis noſtrum aſſecutus fuerit, haud parum dubito. ver. 11. ናስተበጽዐዎሙ፡ Ita in exemplari, melius ናስተበጽዖሙ፡ ver. 12. ለመ፡ ኢትትኰነኑ፡ ወኢትበኡ፡ ውስተ፡ ደይን፡ Quæ verba ita tranſtulit D. D. Loftuſius, vir non tantum πολυγλωττότατος, ſed & omnigena eruditione clarus, mihique multis nominibus merito colendus; Niſi in judicium vocemini, & intretis in judicium.

Annotationes in I. Epiſtolam S. PETRI.

CAP. I.

VERS. 5. ከመ፡ ትድኅኑ፡—Æthiop. ut ſervemini ad id pro quo parati eſtis, & revelabitur———

CAP. III.

Verſ. 18. ጸድቅ፡ Æthiop. Juſtitia.

CAP. IV.

Verſ. 8. ወጸሐዎ፡ Occurrit hæc dictio Math. 16. 2. nec in impreſſis alibi, ubi convenit cum Heb. צחח Terſus, politus, lucidus, luculentus. f. leg. ቀሐዎ፡ vel ጸሐቁ፡ ut conjectat D. Interpres. v. 17. ለፍደ፡ videtur idem quod Heb. לפיד: niſi mendum ſit pro ፍትሕ፡ vel ለፍትሕ፡፡

CAP. V.

Verſ. 8. ይገህር፡ idem puto quod Arab. ظهر Prodit: vel dictio f. Æthiopibus peculiaris.

Annotationes in II. Epiſtolam S. PETRI.

CAP. I.

VERS. 9. በመርሰስ፡ f. rectius leg. መገስስ፡ ambulat contrectans, palpans, manu tentans; vel ſi በመገሰስ፡ cum contrectatione— v. 10. ለ ብዕሉ፡ Al. contra divitias ejus; Ita ſæpe ſignificat hæc litera, vid. Act. 6. 13. ሉቱ፡ C. 15. 2. C. 18. 28. &c.

CAP. II.

Verſ. 4. በዕሪ፡ Ardor, incendium, perditio; ut Hebræis. v. 14. ወስሉሉ፡ Eſt proprie extenſum, dilatatum: Heb. 4. 13. ut Heb. שטוח. v. 20. በከንቱ፡ Al. fruſtra, gratis: i. q. Heb. חנם.

CAP. III.

Verſ. 2. ዘዐቀደሙኒ፡ rectius leg. ዘአቀደሙኒ፡፡

Annotationes in I. Epiſtolam S. JOHANNIS.

CAP. I.

VERS. 1. In exemplari ለዓለም፡ ዓለም፡ ዓለም፡ ubi πλεονάζει poſtremum ዓለም፡ v. 5. ኀቤሁ፡ pro quo male in exempl. አቤሁ፡፡

CAP. II.

Verſ. 2. Incipit hic verſus in exemplari cum duabus ultimis vocibus præcedentis, ſc. ጸድቅ፡ ወእቱ፡ v. 14. አእመርክዎ. f. leg. አእመርክሙዎ፡ noviſtis.

CAP. III.

Verſ. 20. ወይቀልየነ፡ & contempſerit nos: Eſt plane idem Æthiopibus in Kal, quod in Hiphil Chald. אקלי: Vilipendit, ſprevit, contempſit: Et noſtro hic aſtipulatur Arabs Erp. حقرنا.

Annotationes in Epiſtolam 3am. S. JOHANNIS.

CAP. I.

VERS. 9. ለሰ፡ ርቱዕ፡ ለቀድሞ፡ ሎሙ፡ Al. Sed rectus (ut Iſrael ישרון Deut. 32. 15. h. e. vel quem oportuit fuiſſe rectum, vel per antiphraſin) qui præeſt eis, is quidem per infidelitatem ſuam vos minime acceptos habet; id ſignificare, ኢይሰጠወክሙ፡ conſtat ex 1 Pet. 2. 5. atque hic ſenſus ad Gr. magis eſt accommodus.

Annotationes in Epiſtolam S. JUDÆ.

CAP. I.

VERS. 9. ይኰንንከ፡ እግዚአብሔር፡ Male hic in Edit. Niſſel. ይገሥጽከ፡ Significat proprie ይኰንንከ፡ criminis te reum peragat Deus. vid. An. ad Pſal. 118. 112. & ad Math. 5. 23. ver. 13. እለ፡ ይፈልሑ፡ ለሐሳርሙ፡ Egerentes vel eijcientes ignominiam ſuam, h. e. quocunque ſe conferunt ſuam produnt infamiam, atque turpitudinem. Satis apte convenit vox iſthæc D. Niſſelio adeo difficilis explicatu cum Arab. فلح Egeſſit, ejecit: unde فلحة الغائط ventris egeſtio, apud. Gig. v. 21. እንተ፡ ሕይወት፡— Æth. ad vitam quæ in ſecula ſeculorum.

Annotationes in Apocalypſin S. JOHANNIS.

CAP. I.

IN Tit. —ዘቍስጥንጥንያ ፡ መጥርጸሊስ ፡ *vertit D. Interpres*—Chuiſtntniæ metropolis; *cujuſmodi loci, nedum Metropolis, nuſpiam apud ullum Chorographum mentionem invenimus: niſi (quod probabile) pro* Chuiſtntniæ *intelligenda ſit Conſtantinopolitana; unde mutavimus hic, ut etiam alibi nonnunquam eruditiſſimi viri tranſlationem: Hoc certiſſimum, his literis apud Æthiopes ſcribi ſolere nomen hujus urbis: Conſule ſis Miſſ. Æthiop. p. 161. col. lin. 1. 3. In formula Abſolutionis* ፍትሐት ፡ ዘወልድ ፡ *ut ibi dicitur, quam Sacerdos ante Synaxin legit, eam rogant ipſis ratam fieri per os* 318. *Epiſcoporum qui recta fide in Synodo Nicena fuerunt congregati, & centum quinquaginta* እለ ፡ በቍስጥንጥንያ ፡ *in* Conſtantinopolitana. *Firmant inſuper ſententiam noſtram idem etiam ſcribendi modus apud Arabes; vid. Cl. Joh. Gravii Tabulas Geogr. P. 4. p. 7.*

CAP. I.

Verſ. 15. ዘአርስንዎ ፡ *Plane convenit hac dictio cum Heb.* כשף, *& Arab.* رضف (ف & ض ፡ *alibi alternant non raro.*) *vid. Pſal.* 18. 33. *Pſal.* 118. 140. *Apoc.* 2. 18.

CAP. II.

Verſ. 5. በበይኑ ፡ ሖነተ ፡ *Al.* propter quod, *vel* qua de cauſa. *Ibid.* ሊሰሐስ ፡ *Hoc ſubſtituimus, pro* ሊኑኀሕስ ፡ *quod in exemplari vitioſe legitur; niſi f. affine ſit Arab.* نخس & نخز Extimulaveris, incitaveris te. *v.* 10. ዘሖወተ ፡ *male in exempl. pro* ዘሐይወተ ፡ *& quidem centurias aliquot hujuſmodi mendarum in eo invenire eſt; quas ut plurimum nos correxiſſe ſperamus.*

CAP. IV.

Verſ. 5. ዖወዒቅ ፡ *Ita nos mutavimus, pro quo in exempl. male* ዖትቅ ፡ ፡ = ፡

CAP. V.

Verſ. 5. ይፍትሃ ፡ *Ita in exempl. rectius le.* ይፍትሕሃ ፡ *v.* 6. ፯ ፡ ፯ ፡ *pro his in exempl.*—፯ ፯. *h. e.* ſex.

CAP. VI.

Verſ. 6. ሊያእብሬ ፡ *Puto convenire hanc vocem cum Arab.* ابر i. q. *Heb.* אבד (ד & ר *ob ſimilitudinem literarum ſæpiſſime permutantur*) perdidit, exitio dedit. *v.* 16. ወለጸለት ፡ *male pro* ጸለዓት ፡ i. q. Heb. סלע *Pſ.* 103. 13. 19. *atque ita vertit D. Interpres: vel f. tanquam ab* Hebr. צולה *formatur* ጸለት ፡ Abyſſus, profundum: *ut operuit Pharaonem, ejuſque exercitum Exod.* 15. 5 *Ita eos etiam obruat, & abſcondat a c. e. q. ſ.*

CAP. VII.

Verſ. 4. ፻ ዐ፻ ወ፬፻ ፡ እለ ፡ ተኀትሙ ፡ *Quæ verba ita tranſtulit D. Interpres*, decies & quadragies, centies & quadragies centum obſignati erant: *et ſic poſt v.* 5. ፻፻ ወ፳፻ ፡ decies centies, & vigeſies centum, *et ita in ſequentibus: nos vero mutavimus ut in Impreſſis. Et quidem ut verum hic fatear, in figuris Æthiopicis debito modo computandis errarunt omnes quotquot adhuc vidimus Grammaticæ Æthiopicæ Scriptores, Jo. Potken, Ach. Venerius, & quem ſequitur Marianus Victorius, Joh. Gerhardus, & Jac. Wemmers qui omnes* ፻፻ ፡ mille *denotare volunt, &* ፲፻፻ ፡ myriadem, h. e. 10000. *Cum revera Æthiopes mille ſic exprimunt,* ፲፻ ፡ *& myriadem hoc modo* ፻፻ ፡ *&* 20000. ፪፻፻ ፡ 30000. ፫፻፻ ፡ *&c. Hunc nodum non ſine ope ſuaviſſimi mei amici, inque maximo hoc opere* Ϲωήργυ ἀκμῦλος, *Sam. Clerici, A. M. viri tum in ſtudiis* Philologicis, *tum Mathematicis, nec non univerſa politiori literatura verſatiſſimi, expedivi.*

CAP. IX.

Verſ. 12. ወተረፈ ፡ *f. le.* ወተረፈ ፡ *v.* 17. ይርከና ፡ *Eſt dictio quæ alibi in Impreſſis quos habemus Scripturæ libris quantum ad hunc præſertim ſenſum nequaquam comparet,* دركون *Perſis eſt* دوال فتراك (*teſte* نعمة الله) Lorum pharetræ, *vel potius* hippoperæ; *Arab.* funis, *vel* chorda arcus, *Gig. hinc f. verbum,* Chorda, *vel* fune ligare, connectere.

CAP. XI.

Verſ. 1. ዘመጠኑ ፡ በትር ፡ *Eſt proprie,* qui baculus *erat* menſorius. *v.* 6. መጠኑ ፡ ፈቀዱ ፡ ፡ *Al.* quantumcunque voluerint.

CAP. XII.

Verſ. 14. ኀበ ፡ ትትዓቀብ ፡ —*Æthiop.* ubi ſervatur omnibus diebus, tempus, & tempora, & dimidium temporis. *v.* 15. *&* 16. ወሐዚ ፡ *Eſt etiam ubi hæc dictio pro* Torrente, *vel* flumine *uſurpatur; vid. Pſal.* 123. 4.

CAP. XIV.

Verſ. 17. ወይጸውር ፡ —*Alit.* Et portabat ille etiam falcem.—— *v.* 20. ምዕራፍ ፡ *Hoc vocabulum* Stationes *puto non inepte transferri poteſt:* Stationi *autem ſi* 100. *tribuere liceat ſtadia, conveniet ita iſthæc computatio cum textu Gr. cæteriſque verſionibus.*

CAP. XV.

Verſ. 8. ወእመዝ ፡ መልአ ፡ —*Æthiop.* Et tum implevit *eos* in templo fumo— *Ibid.* ወኢበሐተ ፡ *rectius f. le.* ወኢበቢሐቱ ፡ ፡ = ፡

CAP. XVII.

Verſ. 10. ወ፩ እመጽአ ፡ *Æthiop.* Et unus oh venit: *ſed potius* ኢ ፡ *vitioſe in exemplari videtur poni pro* ኢ ፡ *vel* ዓዲሊ ፡ non; *vel* nondum.

CAP. XVIII.

Verſ. 11. ገራውሂሆሙ ፡ merces eorum, *ita nos vertimus hoc vocabulum, quod a D. Interprete omiſſum eſt: vel, aliter,* agros eorum, *v.* 12. ዕፀ ፡ ሐቄ ፡ *Obſervatu forte non indignum* ዕፀ ፡ *aliter hic ſcribi, quam* ዕፀ ፡ Arbor, lignum: *ſc. cum* ፀ ፡ *primæ Claſſis: unde aliam etiam interpretationem ei tribuendam puto: nempe ut fere idem ſit quod* ንዋየ ፡ vas, inſtrumentum, *&c. quod eo magis adducor ut credam; primo, quia Mſ. Alexandr. pro* ξύλον *legit* σκεῦος. *Deinde quia iſte ſenſus melius convenit cum ſequenti voce* ሐቄ, *quæ mihi plane idem videtur quod Arab.* عاج *ſiquidem* ቄ ፡ *&* ج *literæ ſunt homogeneæ*) Ebur. *Totam denique hanc conjecturam firmat Arabs Mauritanus, qui hunc locum ita tranſtulit* وكل انية من العاج & omne vas eburneum. *Niſi ſit f.* ሐቄ ፡ *nomen Æthiop. arboris Thyiæ,* ξύλου θυΐνου, *ut Gr. de qua vid. Bauhin. Hiſt. Plant. To.* 1. *li.* 9. *c.* 17. *&* 18. *vel denique, quid ſi dicamus* ሐቄ ፡ *i. q. Arab.* حاقة *h. e.* قيمة pretium: *quo modo legit Arabs noſter, ſc.* الثمين *v.* 14. ወኢይረክብዎ ፡ —*Al.* Et non invenerunt iſta amplius. *v.* 15. Mercatores tui horum in te etiam ſtabunt— *v.* 17. ወኵሉ ፡ ኬንተ ፡ — *Al.* & omnes artifices navium— *vid. Act.* 19. 24. 25. *ver.* 19. እምኔ ፡ ክብሬ ፡ *Al.* de pretioſis, *vel* præcipuis illius——

CAP. XIX.

Verſ. 1. በሰማይ ፡ *Al.* in cœlo. *Ib.* ወይብሉ ፡ *Al.* & dixerunt. *Ib.* ወፍርቃን ፡ & redemptio, ſalus. *ver.* 11. ስሙ ፡ nomen ejus, *ver.* 12. ለስማት ፡ nomina.

CAP. XX.

Verſ. 1. ጸሐይ ፡ *Mendum puto, pro* ቀለይ ፡ *Aliter diverſiſſimus hic abit noſter interpres, nec raro id quidem, non a textu tantum, Gr. ſed ab omnibus quibuſcunque quæ apud nos ſunt verſionibus. ver.* 3. ወአውደቆ ፡ *Æth.* & cadere fecit eum.

CAP. XXI.

Verſ. 5. ዘይቤ ፡ πλεονάζει. *v.* 8. እንዘ ፡ የአምኑ ፡ *f. le.* እንዘ ፡ ሊየአምኑ ፡ *ut Gr. uterque Arabs, cæteraque verſiones omnes. ver.* 9. በግዑ ፡ *rectius leg.* በግዐ ፡ *ut ver.* 14.

CAP. XXII.

In Edit. Rom. incipit hoc Cap. medio v. 24. *Cap. præced. cum voce* ወንጊሠተ ፡ *v.* 11. ወለዘገፍዐ፩ ፡ ——*Al.* Et qui oppreſſit, opprimet eum adhuc, & qui ſordidus eſt, ſordeſcere faciet eum amplius. *Eſt enim* ፩ ፡ *ſæpe litera paragogica. Sunt quidem præter hæc, alia etiam vocabula quamplurima, non in hac tantum Tranſlatione, ſed in verſionibus Arabica, Syriaca, atque Samaritana, Animadverſiones opinor ſeveriores merito expoſcentia, quæ ratione ad exitum jam jam feſtinantis preli, neceſſario ſunt hic prætermittenda, et ad aliud tempus, opuſque (ſi Deus annuerit) reſervanda. Quod reſtat, pro* BIBLIIS *hiſce vere* πολυγλωττάτοις, *Providentia ſumme miranda, labores immenſos atque indefeſſos R*^mi^. *& ad maxima nati, D. D.* BRIANI VVALTONI *ſecundante, nunc tandem fauſte, feſtineque abſolutis,* በስመ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ክብር ፡ ኵሉ ፡ ልስን ፡ ፡ = ፡

⁂

Annotationes quædam in Perſicam Interpretationem
EVANGELIORUM.

Doctiſsimo Viro **BRIANO WALTONO** *S. Theol. Doctori* **THOMAS GRAVIUS S.**

ANimadverſiones quaſdam in Sacra Evangelia, Perſicam in linguam traducta, & tuis auſpiciis luce donata ut tibi, & aliis communicarem, nuper efflagitaſti. Deſiderio tuo obſecutus *Annotationes* haſce tibi legendas, & (quod maxime cupio) exactâ judicii tui lance trutinandas miſi, ut tuo calculo, & ſuffragio probatæ aliorum cenſuram minus reformident. Utinam majori operâ tibi gratificari, & publicum commodum, cui tu labores tuos, & ſtudia devoviſti, promovere poſſem. Plurima quidem in hoc opere obſervanda occurrunt, ego vero de copioſa ſegete manipulos quoſdam collegi, & ut Arabes loquuntur ليلا من كثير de ingenti acervo pauca delibavi, quod *neceſsitati*, potius quam voluntati meæ, imputandum eſt. Nam temporis anguſtias quibus conſtringor, & occupationes meas ſingulis Septimanis in orbem recurrentes, tute, & alii cognoſcunt. Illud præterea mihi incommodum accidit, quod ab Urbe veſtra, & *Academiis* remoto exemplaria quædam, & inſtrumenta ad hoc opus idonea defuerint, ideoque perplexius iter fuit, cum *Manuſcriptos* Evangeliorum codices, tanquam viæ duces, nullos haberem. Quæcunque hic ſcripta ſunt, non docendi magis, quam diſcendi, & veritatis explorandæ cauſa elucubravi, quæ Doctorum examini, tuo præſertim, libens ſubjicio. Adeo mihi *Veritas* cordi eſt, ut convinci, & moneri, beneficium, non opprobrium eſſe ducam. Latino Perſicæ hujus verſionis interpreti, viro eruditiſsimo, me una cum aliis debitorem agnoſco, a quo ſi aliquando deflectam, & in diverſum abeam, non illud diſſentiendi libidine factum eſt, ſed eâ *Libertate*, & *Candore* quibus literatos uti oportet. Si in meis vero errata nonnulla deprehendantur, veniam quam aliis impertior, ipſe viciſsim jure poſtulo. Labi, & errare hominis quidem eſt, ſed errantibus conſulere, & ignoſcere multo magis humanum eſſe cenſeo. Tuis laboribus (vir Doctiſsime) fauſtum Deus exitum concedat, ut *Sacro Operi* felix colophon imponatur, & omnes חֲנֻכַּת הַבַּיִת h. e. feſta *Encænia* læti celebremus. Vale.

Dunsbeiæ in Agro Lincolnienſi, XI KAL. *Jan.* 1657.

SAMUEL CLERICUS *Linguæ Perſicæ Studioſo Lectori* S.

QUatuor *Evangeliorum* duplex apud nos *Perſica* Verſio habetur; Una recentior, ut quidem videtur, ex *Græco* traducta: hujus exemplaria bina, ex utraque *Academia* unum, nactus vir clariſsimus *Abrahamus Wheelocus* (mihi tum ob eruditionem non vulgarem, tum ob ſingularem ejus, dum viveret, erga me humanitatem, haud ſine honore memorandus) in *Latinum* ſermonem eam convertit, & prelo ſubjectam notis illuſtrare cœpit; ſed morte prȩventus opus imperfectum reliquit: quod tamen viri ſplendidiſsimi, *Mæcenatis* quondam illius, munificentia haud penitus intercidit. Altera eſt quam hîc damus; cujus licet unicum exemplar, ex divite celeberrimi viri *Edwardi Pocockii* penu depromptum, habuerimus: quia tamen ex *Syriaco* facta, & priore antiquior viſa eſt, & ne actum agere videremur, eam non indignam judicavit *Cl. D. Waltonus*, operis hujus *Biblici* ἐργοδιώκτης, qui in eo locum haberet. In ea *Latino* ſermone donanda ita verſatus ſum, ut nec verborum proprietates negligerem, nec *Perſicæ* phraſeos, quoad fieri poſſet, vim enervarem; ſed mediam quandam viam ingreſſus, in iis quæ ſæpius recurrunt locutionibus ſatis habui, in uno vel altero loco κατὰ πόδα, alicubi etiam minus forſan Latine, verba reddere, in aliis vero liberiore explicatione eorum ſenſum & *Interpretis* mentem exprimere. Quocirca *Lectorem* plurimum juvabit hujuſmodi loca obſervare & inter ſe conferre, quo uberiorem ab ejus lectione fructum percipiat. Statueram quidem verſionem totam recognoſcere, & quaſi ad incudem revocare, ac plurimorum quȩ in ea occurrunt rationem reddere: ſed cûm aliis, quȩ mei in hoc opere muneris fuerunt, diſtracto, feſtinante interim & urgente prelo, id minime liceret, opportune hîc ſubvenit vir doctiſsimus, mihiq; adeo tum eruditionis tum amicitiȩ nomine plurimum colendus, *Thomas Gravius*, cujus in hanc interpretationem exquiſitȩ animadverſiones, quicquid à me hac in parte expectari, nedum prȩſtari potuit, ſatis ſuperque *Lectori* penſabunt. Ille ſi alicubi à me diverſum ſentire videatur, & cum *Lectoris* utilitate res conjuncta ſit, haud ægre mihi ferendum duxi. *Homo* cum ſim, *humani* hoc mihi accidere potuiſſe ut errarem, nihil eſt quod quiſpiam miretur, aut me pudeat; haud novum videri debet ſi currentem impingere contingat, aut ſi mentis æque ac oculorum acies pluribus intenta nonnunquam allucinetur: at ſi in errore pertinacius perſtitero, dignus fuero qui graviſsimas doctorum & bonorum omnium cenſuras ſubeam. Vale, Lector amice, & conatibus noſtris fave.

Perſicæ hujus interpretationis Autorem, Syriacum, *non vero Græcum Evangeliorum contextum ſibi vertendum propoſuiſſe multis indiciis liquido conſtat. Hinc eſt quod Syriaca vocabula interdum retineat, eorundem interpretationem illico adjungens, ut Joh.*19.17. ܓܓܘܠܬܐ *&* 13. ܓܦܝܦܬܐ *& alia Lectori obſervanda. Sæpiſſime vero ſuiipſius quoque interpres eſt. h.e.* Perſicas & Arabicas voces (*Perſis familiares & receptas*) *aliis velut notioribus reddit. Ut pro* Spiritu ſancto *ſæpe* روح القدس & جان پاك *ſimul conjunctis utitur. Sic* شستكاه & معموديت Baptiſmus. *Luc.*20.4. (*v. etiam Joh.*1.33.) غيور & بارشك zelotes *Luc.*16.15. نازاينده & عاقر ſterilis *Luc.*1.36. صحوست & روزبي بارانست ſerenitas eſt. *Mat.*16.2. *Hujus generis creberrima exempla per totum opus ſparſa reperiuntur. Pleraque iſtorum Perſæ ab Arabibus mutuati ſunt, & in ſuam linguam receperunt, quibus promiſcue tanquam vernaculis utuntur, ideoque ab hoc Interprete frequenter etiam ſine ulla explicatione adhibentur. Interdum Syriacas voces haud ſatis animadvertendo hallucinatur, & impingit, præſertim in iis quæ ſonum & literas ſimiles habent, ut in Animadverſionibus hiſce fuſius monſtratur. Crebro liberius ſpatiatur, &* paraphraſten *magis quam interpretem agit, multa de ſuo explicationis cauſa adjiciens. Quorum luculenta exempla habes Mat.*16.18. *& c.*24.37. *Marc.*10.22. *Item Luc.*2.26. *c.*5.8. *c.*16.23. *& c.*24.45. *Vide etiam Joh.*2.9. *&* 21 7.20.25. *&c.*

*Multa Evangelico textui aſſuit, & adjungit, quorum in Græcis & Syriacis codicibus neque vola, neque veſtigium eſt, ut Matth.*26.52. Martyras *poſt Chriſti mortem reſurrexiſſe dicit: & Luc.*15.13. *Filii prodigi fratrem portionem ſuam diligenter aſſervaſſe, & negotiatum fuiſſe ſcribit. Alia his exempla adjicere promptum foret. Vide ſis Marc.*15.65. *Luc.*2.7. *&* 57. *&* 18.13. *&* 19.9. *&* 24.53. *Illud quoq; monendum eſt aliqua variis in locis* prætermiſſa *eſſe, quod plerunque non Interpreti, ſed ei potius qui codicem excripſit, imputandum cenſeo, cujus fidem, & diligentiam hic ſæpe deſideramus. Nonnunquam uno & eodem loco* deſunt *alia, & alia* redundant *ut Luc.*11.10. *verborum Chriſti* (πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται) *interpretatio omittitur, hæc vero inſeruntur* كيست ازشما كه فرزندش ازو— Quis eſt e vobis qui filio bonum petenti malum daturus ſit? *Vide etiam Joh.*2.9. *& alibi.*

Eorum ſane quæ in hac verſione partim deficiunt, partim ſuperfluunt, & redundant, amplum hic indicem Lectori exhibere poſſem. Sed brevitatem mihi prælum feſtinans injungit. Præcipua additamenta *in his Annotationibus indicavi, atque etiam hiatus, &* defectus *inſigniores, quorum aliquos in Lectoris gratiam ſupplevi, idem in reliquis facturus ſi Manuſcripti Evangeliorum codices, & exemplaria mihi præſto fuiſſent. Conſulat Lector Perſicam verſionem doctiſſimi viri* Abr. Wheelock *opera concinnatam, quam morte præreptus imperfectam, & ſemianimem reliquit, quod vero nunc vita & luce fruatur, Clariſſimo Viro* Thomæ Adams (*harum literarum eximio Fautori*) *debemus.*

MATTH.

Tit. *Evangelium*] A Perſis & Arab. إنجيل & أنجيل dicitur. Syri Græcam vocem Εὐαγγέλιον integram retinent, cui Perſæ & Arabes primam ſyllabam detraxerunt. الإنجيل فيه هدي ونور *Evangelium in quo directio & lux.* Alcor. Sur.5. & paulò poſt لستم على شي حتى تقيموا التورية والإنجيل *Nihil proficitis niſi obſervetis legem & Evangelium.* Hæc diſerte pronuntiat αὐτοκατάκριτος Muhammedes. A Perſis alio nomine مژده appellatur, quod in hâc verſione paſſim occurrit.

Hebr. dictum eſt] Vel, *prædicatum eſt*. Nam ſic crebrò Gr. κηρυχθῆναι exprimere ſolet. Ut Matth.24.14. *Evangelium hoc in univerſo mundo prædicabitur*, habes hæc ipſa verba كفته شود ſic cap.26.13. Matthæum verò *Hebraicè* Evangeliũ non prædicaſſe tantùm ſed etiã ſcripſiſſe plurimorũ ſententia eſt. *Propter eos qui ex circumciſione crediderant Evangelium Chriſti Hebraicis literis verbiſque compoſuit*, inquit Hieronym in catal. ſcript. Eccl. qui ſe exemplaria ejus apud *Nazaræos* in Syriâ & alibi vidiſſe aſſerit.

CAPUT I.

Verſ.1. *Liber Generationis*] Diſcrimen eſt inter γένεσιν quæ hic, & γέννησιν quæ v.18. habetur: at Perſa eadem voce (زاييدن) utrobique utitur, ſic & Vulg. Lat. Ver.5. *E Raguth*] Heb. nomen eſt רוּת & Chald. unde 70 Ῥοὺθ, at Syr. & Arab. literam Ain inſerunt, quam Perſa in غ mutat. Sic *Lazarus* qui ab Arabibus Muhammedanis عازر *Azarus* dicitur, à noſtro غازر *Gazarus* vocatur. v. Luc.16. & Joh.11. v.21. *Jeſũ*] Variis modis effertur, & ſcribitur à Perſico interpr. ſalutare hoc nomen: ver.1. eſt يوشع, at hîc et v.16. يشوع cap.3.13. عيسي & alibi ايشوع. Nomen عيسي Muhammedanis receptum eſt, & in Alcorano ſæpe uſurpatur, Arabes verò & Perſæ, qui Chriſtiani ſunt, aliis libentius utuntur. Sic Johannes Bapt. cap.3. & alibi paſſim يحيي & يوحنا dicitur: يحيي à Muhamm. (ut in Alc.c.3.&c.) à Chriſtianis verò uſitatius يوحنا. Quod ad nominis hujus interpretationem attinet (quam hîc Angelus declaravit σώσει γὰρ, &c.) notatu dignæ ſunt Perſicæ voces quibus Σωτὴρ exprimitur ſc. خلاص كننده Luc.2.10. (ut Tertull. *Salutificator & ſalutis artifex*) item زندكاني دهنده Lu.1.47. & Joh.4.42. vides ut ſingulis locis, binis & compoſitis vocibus utatur. Idem quippe in hâc linguâ notari poteſt, quod *Cicero* in Latinâ de nomine iſto obſervavit. *Ita magnum eſt* (inquit) *ut Latino uno verbo exprimi non poſſit. Is eſt nimirum* Σωτὴρ *qui ſalutem dedit.* Or.2. in Verr. ver.23. *Deus noſter nobiſcum*] Sic & Syr. pronomen poſſeſſivum adjicit, quod in iſtâ linguâ ſolenne eſt, in *Immanuelis* tamen nomine non includitur, ideoque Evangeliſta habet tantum μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Arabs vero hîc nominis hujus interpretationem prorſus omiſit, quod ſanè miror; at in editione illâ quæ Romæ prodiit, integra habetur, & Græcæ undiquaque reſpondens. ſc. تفسيره معنا الله *

CAP. II.

Ver.1. *In Bethlehem*] Locus hic à Perſ. interprete بيت اللحم conſtanter dicitur, at in aliâ verſione Perſ. & ſic apud Arab. بيت لحم Compoſita vox, quæ (ſi verbum verbo reddas) *domum carnis* ſignificat, & ſic Heb. בית־לחם. Sæpe equidem miratus ſum doctos viros in ſcriptis & concionibus nomen hoc explicantes, etymon ejus à לחם quà *panem* ſignificat arceſſere, de alterâ vero ejus vocis ſignificatione prorſus ſilere. Atqui לחם etiam *carnem* denotare certum eſt, præſertim in iis S.S. locis ubi de ſacrificiis agitur. Zeph.1.17. לְחֻמָם *caro eorum*, (ut *Pagn.* & *Angl. noſtra* verſio rectiſſimè,) malè verò ibi Arias M. *panem* ſubſtituit. Audiamus Mercerũ de eo loco ſic diſſerentem. *Quidam pro cibo exponunt, ſed Hebræorum certior expoſitio eſt ut* לְחוּם *ſicut &* לֶחֶם, *carnem vel quæ editur, vel quæ non editur, i.e. corpus ſignificet.* Sic ille. Apud Arabes لَحْم *carnem* non verò *panem* ſignificat. Itaque licet non improbem priorem nominis rationem, hanc tamen longè præfero, quam forſitan Perſicus interpres & Arabes reſpexerunt. Quo enim aptiori nomine inſigniri poſſit locus ille in quo primò Deus (ut Apoſtolus loquitur) ἐν σαρκὶ ἐφανερώθη? 1 Tim.3.16. Certè in ipſo nomine *myſterium, & vaticiniũ* latuiſſe non dubito. *Adventus Regum Perſiæ*] Hunc titulum interpres huic capitis parti in gentis ſuæ honorem præfixit, quanquam an *Reges* fuerint, multò magis an in *Perſiâ* regnaverint, dubium ſit. Habet tamen multos ſibi aſſentientes. E Perſiâ veniſſe quibuſdam vox ipſa Μάγος (مجوس) perſuadet, quam *Perſicam* eſſe fatetur Kamuſi author. *Nec quiſquam rex Perſarum poteſt eſſe qui non ante Magorum diſciplinam, ſcientiamque perceperit*; inquit Cicero 1. de divin. Ex *Arabiâ* veniſſe non minus recepta erat opinio apud veteres, de quâ vide Grotium. Magis *ſapientiæ* & *doctrinæ* laudem magno conſenſu tribuunt ſcriptores, unde Anglic. interpretibus viſum pro Magis *Sapientes* ponere, licet aliæ pleræque verſiones Perſicum nomen retineant.

Magi] Quia vox hæc *Perſica* eſſe à ſcriptoribus agnoſcitur, operæ pretium erit pauca hic de eâ notare. Aliis verbis dicitur آتش پرست *Ignis cultor.* Perſas ignem numinis inſtar veneratos eſſe hiſtoriæ paſſim docent. Θεὸν τὸ πῦρ ὑπειλήφασι inquit Theodor. hiſt. eccl. 5. *Sacraria* ei dicata πυρεῖα à Græcis vocantur. In precibus, atque cantilenis, aliiſque myſteriis in Ignis honorem peragi ſolitis, præcipua Magorum θρησκεία & religio ſita erat. Μάγοι τὸ πῦρ τετιμήκασι, &c. v. Clement. Alexandr. & πρώτῳ τῷ πυρὶ εὔχονται, inquit Strabo l.15. Ignis ille, *Æternus*, & ἄσβεστον πῦρ à Strab. & aliis dicitur, eodem prorſus nomine quo ignis Diabolo, & Angelis ejus paratus in Evangelio appellatur. Fortè hæc Perſarum ſuperſtitio (ut alii quamplurimi Gentilium ritus) à malè intellectis Scripturæ verbis originem traxit, ubi Deus ignis dicitur, ut Deut.4.24. אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ quod ſic Perſicè vertitur خدا تو آتشي *Deus tuus Ignis.* مجوس ſeu *Magi nomen* (ut refert *Alfirazab.*) ex duabus aliis Perſicis vocibus conflatum eſt, ſc. ميج كوش quæ nihil ad religionem ſpectans ſignificant, ſed صغير الأذنين *hominem breves aures habentem* notant, qualem primum diſciplinæ hujus *Autorem* fuiſſe perhibent, à quo ad ſectatores ejus nomen tranſlatum eſt. v. Kamus. in مجوس. V.16 *ipſum ludos feciſſent*] Vel ſimpliciter, *illuſiſſent*. Gr. ἐνεπαίχθη· habes eandem phraſin, Lu. 23.36. *eum ludificabant*. Idem ſignificat تسخر كردن Mat. 27.29. v. 20. *Dixit*] Deeſt hic كفت, nam in Gr. eſt λέγων, & Syr. ܐܡܪ: at quod hic omittitur, alibi ſine cauſâ additur, ut Mar. 9. 13. كفت *dixit, Ite* &c. ubi planè redundat, neque in Gr. Syr. aliiſque verſionibus habetur. Conjunctionem و [*&*] in hac verſione, & aliis ſæpiſſimè omitti, in unaquâque ferè paginâ obſervari poteſt.

CAP. III.

Ver. 3. *Vox clamantis reſonat*] Vel, *vox clamat* (ſeu *reſonat*,) quod propius accedit ad Gr. & Syr. nam منادي زدن *verbum* compoſitum eſt quod paſſim apud hunc interpretem ſignificat *clamare, prædicare*, ut cap. 10.27. *prædicate in tectis*, habes hanc ipſam locutionem. v. 4. *lana*] پشم de ovibus dicta *lanam*, at de camelis *pilos* etiam ſignificat. Hujuſmodi tunica è lana ſeu pilis camelinis alio nomine à Perſis dicitur اشتربانه Arab. زرمانقة

ver. 6. *in fluvio Jor.*] Sic Syr. ſed non Evangeliſta. Marc. 1. 5. utraque vox habetur. ver. 12. *Ignis nunquam ſopietur*] vel, *nunquam extinguetur*; nam ſermo eſt de igne inextinguibili. Sic Marc. 9. 44. & alibi paſſim. خسبيدن eſt *dormire*, at de igne vel lucernâ dictum ſignificat *extingui*, ut Marc. 9. 44. vide etiam Matth. 12.20.

CAP. IV.

Ver. 1. *A Diabolo calumniatore*] Varia nomina ſunt in Perſ. & Arab. lingua quibus ſolet iſte humani generis hoſtis denotari, ut جانّ, ديو, الوسواس, شيطان, &c. ſed vix ullum frequentiùs eo quo Perſa nunc utitur (ابليس) quod ut Arabes tradunt à verbo ابلس (quod *deſperare & animo conturbari* ſignificat) originem habet, quia ſcil. perditus & deploratus Dei miſericordiam, & ſalutem penitùs deſperat: ſic Alkamuſi autor أَبْلَسَ يَئِسَ وتَحَيَّرَ. ومنه ابليس — Intelligitur plerunque hoc nomine *princeps Diabolorum*, qui ſæpiſſimè ἄρχων δαιμονίων dicitur. Ut verò *Beelzebub* à Syro [illegible] *caput dæmonum*, ſic in Hebr. Tobiæ verſione *Aſmodæus* ראש הַשְּׂטָנִים de quo liceat hîc pauca ad caput hoc pertinentia annotare. Dicitur Tob. 3. 8. Ἀσμοδαῖος πονηρὸν τὸ δαιμόνιον· ſic etiam v. 25. De nominis origine varia à doctis adferuntur. Apud *Wierum* de præſtigiis dæmonum acervus etymorum habetur. *Aſmodæus* (inquit l. 1. c. 21.) *ſpiritus vel deus cæcitatis, deſtructor, diſſipator, aut delicti abundantia, vel peccatum abundans, ſive ignem menſurans*. Plerique à verbo שמד quod in Hiphil *perdere, deſtruere* ſignificat duci credunt, ut conveniat cum Ἀβαδδὼν, Apoc. 9. 11. Verum qui ſequentia perpenderit originis Perſicæ nomen eſſe fortaſſis haud diffitebitur: nam ازمود (*azmoud*) Perſis uſitatiſſimum eſt, & ſignificationem habet Satanæ & malo ſpiritui maximè congruentem. Eſt enim ازمود *ad malum ſolicitavit, tentavit*. Unde tertio hujus capitis verſu ὁ πειράζων, *Diabolus* dicitur, quod Perſicè ازماينده redditur. Hujus capitis titulus eſt, *Azmoudan*, & ſæpè hic vocabulum iſtud occurrit: verſu primo Chriſtus dicitur ازموده i. e. *tentatus*. Nota & certiſſima regula eſt, apud Perſas *Agentem & Patientem* eâdem voce exprimi ſolere, ut نويسنده *ſcriptor & ſcriptus*. خورده *comedens & comeſtus*: ſic pariter ازموده (azmoudah) *tentatus & tentator*. Perſica vero terminatio ه in Græcam [αῖος] facillimè tranſit. Illud quoque conjecturam meam probabiliorem reddit, quòd nuſquam ante deportationem Judæorum in Babylonem, eorumque per Mediam & Perſiam diſperſionem nomen hoc legatur, *Ecbatanis* verò Mediæ Metropoli receptum fuerit. Nova hæc eſſe fateor, ſed vera, ut opinor, aut ſaltem veriſimillima eruditus lector cenſebit. v. 2. *Jejunium ſuſcepit*] vel ſimpliciter, *jejunavit*. v. 5. *Urbem Hieroſolymam*] Evangeliſta vocat ἁγίαν πόλιν, ſic Syr. & Arab. قدس *ſanctitatem*, & civitatem etiam *Hieroſol.* denotat, unde & hodie à Turcis aliiſque *Kuds* vulgò dicitur, maluit hic interpres proprium urbis nomen quam ejus epitheton ponere. v. 16. *Tyrannidis mortis*] In Gr. eſt σκιᾷ θανάτου, & ſic Syr. & Arab. atque ita proculdubio Perſicus interpres verba tranſtulit, non minus hic quam aliis in locis. Nam Luc. 1. 19. habetur سايه مرك i. e. σκία θαν. ita etiam Pſ. 44. 19. & 107. 10. & alibi. Itaque locus hic corruptus videtur, ut etiam multi alii, non interpretis vitio, ſed ejus qui librum exſcripſit. ver. 24. *Fama ejus inclaruit*] Gr. ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή. Vulg. *abiit opinio ejus*: optimè Arab. ذاع خبره *Emanavit fama ejus*, Et ſic Perſ. hoc loco خبر او فاش شد *fama ejus divulgata eſt*. فاش كردن eſt *palam facere & publicare*, ut ſupra, حال اشكارا كردن phraſis ejuſdem ſignificationis, cap. 1. 19.

CAP. V.

v. 4. *Ingemiſcent ad conſol*] multû ab Evang. verbis differt hic locus, & à Syr. Arab. facile tamen conciliari poteſt ſi voculam كه quæ تعزيت immedi ſequitur, ante eam colloces. Tum enim verba ſic reddenda ſunt, *Beati lugen quia conſolationem, deſiderium ſuum* (i. e. quam deſiderant) *invenient*. ver. 7. *In ipſos*] vel, *erga ipſos*. v. 11. *Objecerint*] vel, *ingeſſerint*, nam obje mala verba eſt potiùs aliquem ut maledicum accuſare. Niſi per *verba* hic res telligantur, quomodo etiam Hebr. דָּבָר & Græcum ῥῆμα frequenter uſurpan ver. 15. *Lucernam tinæ ſupponat*] Gr. ὑπὸ τὸν μόδιον. *Tina* vaſis vi genus, de quo ſic Varro, *antiquiſſimi in convivis utres vini primò, poſtea ti ponebant*. Perſica vox eſt كاس menſura rotundæ figuræ. Marc. 4. 21. & L 11. 13. *Amphora* redditur, quæ Latinis modio multo major eſt, nam Voluſianum, tres modios continet. Arabs hic habet مكيال quod menſ in genere ſignificat, & à Lat. ejus interprete *Modius* redditur, ſic Syr. & pari ratione كاس ita verti poſſit. ver. 19. *Parvi erit*] Syr. & Arab. صغير *parvus erit*. Perſ. خوار داشتن eſt *parvum habere rejicere*, & cum شدن *nihili fieri*, quod optimè loci hujus ſenſum explicat, q. qui mandata hæc rejecerit ipſe rejicietur, qui ea nihili fecerit is nullo in loco numero habebitur. Eo verò elegantior eſt Perſica interpretatio, quia eadem & *parvum* & *perditum* ſignificat. v. 21. *Retaliationem in eum competere*] G ἔνοχος ἔσαι τῇ κρίσει, cum quo Syr. & Arab. conveniunt, & certè باداش *dicium* verti poteſt. Signif. enim *retributionem, judic.* & *condemnationem*, ut ver. 25. *Dum in via amicabiles eſtis*] vel, *dum in viâ propinqui* (ſeu *ſimul p ſentes*) *eſtis*. Nam يار eſt *propinquus, vicinus, ſocius*, qui eodem loco præſ eſt, & ſic convenit cum Syr. ܥܡܗ, & Gr. μετ᾽ αὐτοῦ· ſermo eſt non de a cis ſed adverſariis. v. 29. *Si oculus tibi fraudem fecerit*] Et mox, ſequenti verſ *ſi dextra in te proditionem fecerit*: in utroque loco eſt eadem Perſica vox (atque Græca σκανδαλίζει) خيانة i. e. ὕβρις, & *offenſa*: alibi ſæpiùs رساني habetur, ut Jo. 6. 61. & Mat. 18. 7, 8.

CAP. VI.

Ver. 7. *Multiloquium*] Si Perſicè legas, شنوده شوند, ſic vertere li bit, *ob multiloquium eorum*, &c. v 9. *Sanctum eſt nomen tuum*] Sunt penes ſex aut 7 *Dominicæ orationis* Perſicæ verſiones inter ſe diverſæ, in nullâ tamen terquàm iſtâ, Gr. ἁγιασθήτω per indicativum vertitur, quæ ſanè à Gr. Syr. Arab. aliis omnibus, ut opinor, diſcrepat, imò abſurda videtur, neque enim petitio, affirmatio eſt. In MS. veteri quod Romæ habetur, eſt apud Mat. اك باشد & apud Luc. پاك شود ſc. ἅγιον ἔσω. In editione etiam Wheelokianâ præfatio nis pars omittitur, neque enim Perſica verba aliud ſonant quam, *O Pater ſanctum eſto nomen tuum*, Luc. 11. 2. quod fortaſſe Typographo imputandum. است in hac verſione aliquando ponitur pro باشد *eſto*, ut Luc. 3. 14. *ſtipendium veſtrum vobis* بس است ubi Syr. *ſufficiens eſto*, vel *ſufficiat*, Arab. اكتفوا *contenti eſtote*, ſic Luc. 2. 2. Etiam alibi obſervari poteſt apud hunc interp *Enallage* temporum & modorum, ut Mat. 10. 24. οὐκ ἔστι, at Perſ. نباشد *erit*, vel *ne ſit*. v. etiam Jo. 3.18. & v. 35. &c. v. 11. *Panem qui diei neceſſarius eſt*] Gr. ἐπιούσιον, quod quidam ab οὐσία duci volunt: (& inde Vulg. hic *ſuperſubſtantialem* vertit:) alii verò ab ἰοῦσα ſc. ἡμέρα, at per *ſupervenientem die* quidam *craſtinum* intelligunt, ut Arab. hîc للغد; plerique rectiùs *hodiernum*, neque tamen abſolutè hodiernum panem peti volunt, ſed potius *ſufficientem*, ſive Deus hodie ſive cras daturus ſit, ejus arbitrio, & providentiæ relinquentes; & hæc interpretatio admodum placet: ſic in Romanâ editione Arab. خبزنا كفافنا *panem noſtrum nobis ſufficientem*. Syr. *panem indigentiæ noſtræ*, i. e. quocunque tempore eo indigemus, Luc. 11. 3. & Perſ. ſimiliter نان در بايست است *panem quo indigetur*, ut Luc. 10. 42. يك چيز در بايست است ἑνός ἐστι χρεία, à quo loco hic etiam aliquam lucem accipiat. v. 13. *Tentatio afflictionis*] Notandum eſt Perſ. interpretem ſolere vel ante vel poſt ازمايش [*tentationem*] aliud vocabulum *miſeriam* denotans addere, ut hic بلا, & Luc. 11. 28. زحمت, & Mat. 26. 41. سخت, quanquam in ſingulis hiſce locis Gr. πειρασμ. tantum habeat, & Syr. unam duntaxat vocem, ut Perſa etiam Luc. 11. 4. unicâ contentus eſt. *Serva & libera*] Solet Perſ. interpres 2 ἰσοδύναμα & συνώνυμα vocabula conjungere, licet Gr. & Syr. unum ſolummodo exhibeant, exempla paſſim obvia ſunt. Mat. 11. 8. δαιμόνια ἐκβάλλετε, *dæmonia ejicite & fugate*, cap. 9. 9, 10. *publicani & mancipes*, cap. 10. 24. εἰρήνην, *pacem & tranquil.*

quil. cap. 19. 21. πτωχὸς, درويش و مسكين. v. 24. *Servitium præſtare*] vel ſimpliciter, *ſervire*. v. 34. *Malo ſuo competit*] vel, *dies malo ſuo dignus eſt*. Nam ſic Perſicus (licet malè) locum hunc intellexit.

CAP. VII.

ver. 22. *Prophetiã egimus*] vel, *prophetavimus*. *Dæm. eduximus*] vel, *ejecimus*.

CAP. VIII.

ver. 4. *Cohnan, id eſt, ſacerdotibus*] quod hic ſacerdotes in plurali reddat (cum in Gr. ἱερεῖ ſit, & ſic quoque in aliis verſionibus) Syro fortaſſis imputari debet, ubi legitur, *oſtende te ſacerdotibus*, quanquam meo judicio etiã Syrus cum Græco convenit, nam ܟܗܢܐ, ſi vocales demas, eſt tũ ſingul. tũ plur. v. etiã Lu. 5. 14. ver. 15. *Salutem experta*] vel, *adepta*, ut c. 15. 30. frequens locutio. ver. 21. Hawarion *ſeu Apoſtolos*] *Apoſtolorum* prima (ut puto) mentio habetur Mat. 10. 2. igitur hæc velut proleptica epentheſis eſt, quâ tamen hoc in loco minimè opus fuit, nam dubitari meritò poteſt, an hîc Diſcipulus ex Apoſtolorum numero fuerit. Certè Beza id negat, D. Auguſtinum ſecutus. Quod ad appellationem hanc [*Hawariyoun*] ſpectat certum eſt Apoſtolos ſic vocari, ſed ab Arab. & Perſis Chriſtianis frequentiùs رسل dicuntur (quo nomine hic interpres ſæpiùs utitur) quod omnino convenit cum Syr. ܫܠܝܚܐ. A Muhammedanis vero الحواريون ut Azoar. 3. قال عيسي من انصاري — قال الحواريون نحن انصار الله امنا بالله *Dixit Jeſus, quinam ſunt* Adjutores mei? *Dixerunt Apoſtoli, nos ſumus adjutores Dei: credimus in Deum, &c.* Cur verò ſic vocati fuerint rationem hanc edunt, quæ magnâ ex parte falſa, & ridicula eſt. حواري *Fullonem* ſignificat, & credunt Muhammedani Apoſtolos non Piſcatores ſed *Fullones* fuiſſe: ſic *Gelaloddîn* celebris apud eos ſcholiaſtes, cujus verba (ut locus hic Perſici interpretis plenè explicetur) viſum eſt hic apponere: ad Sur. 3. هم اصفياء عيسي اول من امن به وكانوا اثني عشر من الحور وهو البياض الخالص وقيل كانوا قصارين يحورون الثياب اي يبيضونها Hoc eſt, *Fuerunt electi à Jeſu, primi qui in eum crediderunt, numero duodecim*, [*dicti* Hawariyoun] *ab* Al-hawar *quod purum candorem ſignificat, traditur enim* Fullones *eos fuiſſe*, *& in* veſtibus dealbandis *operam poſuiſſe*. Eadem habet ad Sur. 61. & ſimilia etiam alius Scriptor جامع اللغة dictus, & niſi brevitati ſtuderem plura hâc de re ex eorum ſcriptis proferri poſſent. At longè rectius à *mentis candore* & innocentiâ, ob *vitæ*, & *doctrinæ puritatem* nomen hoc merentur. Illud præterea notandum non Chriſti tantùm Apoſtolos, ſed etiam ipſius Muhammedis *adjutores*, & *ſocios*, & fideliſſimos *ſectatores* حواريون i. e. eodem hoc nomine inſigniri.

CAP. IX.

Ver. 27. *Cæci veſtigiis ejus inhæſerunt*] vel, *ſecuti ſunt eum*: در دنبال cum alio verbo eſt, *ſequi*, ut Marc. 2. 15.

CAP. X.

ver. 10. *Maximus Simon*] Gr. πρῶτος, & Ar. اول & Syr. ܩܕܡܝܗܘܢ, hic مهتر. Mat. 18. 1. مهتر μείζων. Οἰκονόμος in Evang. vertitur مهتر خانه Luc. 12. 42. v. 20. *Mens pura, & Spiritus Sanctus*] Duas haſce ejuſdem rei ſeu perſonæ appellationes ſuo more conjungit, ſic Marc. 1. 10. pleniùs *Spiritus Sanctus*, i. e. *mens pura*: ſic Marc. 13. 11. & Luc. 13. 16. Una quidem ſufficeret, & ſæpe unam duntaxat adhibet, ut Mat. 28. 19. *in nomine Patris & F. & Sp. S.* habetur جان پاك, & Mat. 1. 18. *prægnans de Sp. S.* روح القدس tantùm: eadem in multis locis obſervare poſſis. Ab Arab. & Perſis Sp. Sanctus Arab. روح القدس, at جان پاك putum putum Perſicum ejus nomen eſt. v. 30. *Coma ſingulatim numer. eſt*] Gr. τρίχες πᾶσαι, Syr. ܟܠܗܝܢ, Perſ. ad verbum *pilus capitis veſtri unus unus* (unuſquiſque) *numer. eſt*: ſimilis pæne phraſis, Hebr. אִישׁ אִישׁ, i. e. *quilibet vir*, ut Lev. 20. 2. ubi Perſ. مردي مردي *vir vir*. v. 37. *Me dedecet*] vel, *me non eſt dignus*, vel, *mihi non eſt aptus*, ut Gr. οὐκ ἄξιος & Syr. ܠܐ ܫܘܐ ܐܢܐ. Perſ. شايان *eſt dignus*, & vox quâ Syrus utitur eadem eſt quoad ſignif. & originem.

CAP. XI.

Ver. 5. *Pauperes beantur*] At Gr. εὐαγγελίζονται, & ſic reliqui interpretes, Perſ. فرخنده ſignificat *fauſtum, auſpicatum*, ut qui fauſtum & lætum nuntium audit, ſic vox quâ Arab. hic utitur يبشرون q. d. *fauſta & læta iis nuntiantur*. v. 19. *Sap. ab operibus ſ. perfecta eſt*] Gr. verba ſunt ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. V. Vulg. *Juſtificata eſt ſap. à Filiis ſ.* At Syr. verſionis Lat. interpres longè aliter, *Juſtificata eſt ſap. ab operibus ſuis*: & Perſ. hic كردارها [*Opera*] habet. Verùm ut Syriaca vox ſic reddatur, neque neceſſarium, neque huic loco accomodum eſt. Nam ܦܠܚܝܗ *Opera* & *Operarios*, ſeu *Servos* ac *Cultores* notat: & unius punctuli vario ſitu ſignificationes iſtæ diſtingui ſolent. Utra vero iſtarum loco huic magis conveniat facilè judicabit eruditus Lector. Sapientiæ ſtudio operam dantes *Filios* ejus appellari, in Orientalibus & aliis Linguis uſitatum eſt, ſic φιλοσόφων παῖδες pro Philoſophiæ incumbentibus. Eoſdem ſapientiæ *Cultores* & quaſi *Servos* dici notiſſimum eſt. Ideo Tremellius locum hunc ſic vertit, *Juſtif. eſt Sap. à cultoribus ſuis*. Syro igitur cum Evangeliſtâ ſatis convenit, quod magis manifeſtum eſt è Luc. 7. 37. ubi eadem ſententia habetur, quam Syrus ad verbum reddit. *Juſtif. eſt ſap. à Filiis ſuis* (ܒܢܝܗ) & ſic etiam rectè Perſ. از فرزندان خود. Quæ omnia rite conferenti nulla de loci hujus verſione dubitatio aut *ſcrupulus* reſtabit. Iſtud haud intempeſtivè adjiciam ſimillimum planè huic locum eſſe, Eccles. 9. 1. חכמים ועבדיהם, ubi per עבדיהם interpretum plerique *ſapientum Opera*, at alii *Operantes*, & ſapientiæ *inſervientes* intelligi volunt. Certè Chald. paraphr. non Opera, ſed *Diſcipulos* reddit, & ſic alii quidam.

CAP. XII.

ver. 9. *In ſynagogis eorum obibat*] vel, *agebat*, ſeu *verſabatur*. v. 19. *Hypocriticè non aget*] corrigendus eſt hic locus, nam Gr. habet οὐκ ἐρίσει *non contendet*, & ſimiliter Syr. & Arab. Pro مراياه itaque videtur legendum مماراه à ماري *contendit, litigavit*. Confer Perſicam interpretationem cum Arab. & in meam ſententiam facilè tranſibis. v. 44. *Calefactam*] Gr. habet σεσαρωμένον, & vulg. *ſcopis mundatam*, ſic etiam Syr. & Arab. cur igitur hic Perſicus كرم شده i. e. *Calefactam* reddit, ut & Luc. 11. 25? Ratio, ut mihi videtur, ſatis manifeſta eſt: vox ܡܟܒܫ (quâ hîc Syrus utitur) duo ſignificat, quod *ſcopis purgatum* eſt (v. Luc. 15. 8.) atque etiam quod *calefactum* eſt. Perſicus poſteriorem ſignificationem amplexus eſt, priore neglectâ, quæ tamen huic loco maximè quadrat. ver. 21. *Fiduciam agent*] vel, *fid. habebunt*. ver. 39. *Noviſſimum creaturarum*] vel, *finis rerum creatarum*. Mat. 28. 20. in Gr. eadem verba habentur συντέλεια τοῦ αἰῶνος, & cap. 24. 3. atque hic iterum v. 40. Phraſis hæc, toties repetita, diverſimodè à Perſ. interprete redditur, & reverâ S. Scripturam hâc linguâ editam legentibus obſervandæ, & notatu dignæ ſunt copioſæ, & elegantes locutiones quibus una hæc res (*finis* ſc. *mundi*, Chriſtiano ſemper meditandus, & in animo figendus) à Perſis exprimitur, ut انتها عالم & پايان فرجام خلق & جهان aliæque in verſione Evangeliorum, & alibi occurrentes. ver. 55. *Jacob & Joſes*] Perſicum nomen hîc eſt يوشا, ſed in genealogiâ Chriſti Luc. 3. 29. يوسا ſcribitur, at Syr. utrobique ܝܘܣܐ, & Arab. يوسا. Monendus eſt Lector de duplici circa hoc nomen errore apud *Vulg. Lat.* Nam primò hîc eſt *Joſeph* pro *Joſe*, apud Lucam verò *Jeſu*: quod aliis occaſio errandi fuit, & *Tho. Aquinatem* decepit, qui hinc infert nomen Jeſu novum non fuiſſe, ſed aliis anteà impoſitum, *ut patet* (inquit) *ex genealogiâ Chriſti*. v. tertiæ part. qu. 37. art. 2.

CAP. XIII.

Parab. excudit] vel, *propoſuit*, ut Perſ. زدن idem ſignificet ꝙ Ar. ضرب.

ver. 46. *Unionem pretioſiſſimam*] *unio* cum gemmam ſignificat eſt maſculini generis, ut, *unio exaluminatus*, Plin. Legas itaque *pretioſiſſimum*, & *illum*.

CAP. XIV.

Ver. 26. *Spectrum & apparit. falſam*] Sic Marc. 6. 49. φάντασμα. Arab. & Perſæ خيال vocant, *mendax & falſum* دروغ vulgò à Perſis dici ſolet, unde Mendaciorum pater *Diabolus*, Jo. 8. 44. دروغ vocatur. Quidam πνεῦμα, Luc. 24. 37. eodem ſenſu, quo hic φάντασμα, dici volunt, & Angl. verſio utrumque uno *Spiritûs* nomine expreſſit. Syr. verò & Ar. روح habent, & Perſ. جان i e. *Genius*. v. 35. *Opem prætergreſſos*] ad verbum, *manum prætergreſſos, è manu egreſſos*, i. e. *tanquam inſanabiles relictos*. Quanquam hic mendum ſuſpicer.

CAP. XV.

ver. 24. *Oves quæ aberrarunt*] Gr. πρόβατα ἀπολωλότα, *oves quæ perierunt*, & certe Perſicus hic apto utitur vocabulo quod & *errantem* & *pereuntem* notat: Eſt enim compoſita vox à گم *perditio* & راه *via*, ideo ſæpe priori tantùm utitur, ut Mat. 10. 6. & cap. 18. 12. quod ſatis eſt ad Gr. ἀπολωλὸς exprimendum, & rectè ibi *ovis amiſſa* redditur. v. 27. *Et vivunt*] *Additamentum* hoc eſt, neque tamen hujus ſolius, ſed *Syri* interpretis.

CAP. XVI.

ver. 23. *O infidelis*] Notandum eſt Perſicum hunc interpretem (quiſquis fuerit) ea quæ ad *D. Petri* laudem & honorem ſpectant multum verbis ornare & amplificare, ut paulò antè v. 18. Chriſti verba ita περιφράζει, *Tu es Petra religionis meæ, & fundamentum eccleſiæ meæ, ſuper te extruetur*. Ea vero quæ ad ipſius vituperium & reprehenſionem dicuntur valde minuit & extenuat, ſi hic *pro Satana*, *infidelem* poſuerit. Ego verò non dubito quin locum hunc rectè ſatis verterit, nam Marc. 8. 33. diſerte habet اي شيطان *O Satana*, & Syrus quē ſequitur habet utrobique ܣܛܢܐ, & eo probabilius eſt locum hunc (ut multa alia) à ſcribâ depravatum eſſe, quia utriuſque vocis ايمان & شيطان terminatio eadem eſt, & aliquæ literæ communes.

CAP. XVII.

Ver. 15. *In quem dæmonium poteſtatem obtinet*] Gr. σεληνιάζεται, Syr. ܐܝܬ ܠܗ ܒܪ ܐܓܪܐ *eſt ei filius tecti*, & ſic c. 4. 24. ſimilis locutio, ubi in alia verſione Perſica redditur خداوند بام *dominus tecti*. De nominis hujus ratione video doctos viros *Tremellium, Fullerum, Lud. de Dieu* multùm inter ſe diſſentire.

Tremellius *filium agri* vertit, quod meritò ab aliis exploditur. Ludovic. de Dieu hæc habet, *Filius tecti vocatur ipſe ſpiritus lunaticus gaudens tectis, ac ſupremis ædium partibus.* Fullerus (velut ἐκ διαμέτρου oppoſitus) ſic dici putat *quia tecta fugitaret, & procul à domibus, & locis habitatis (ſolitudinem quærens) verſaretur.* Mihi aliud in mentem venit, quod Lectori perpendendum offero. ܒܪ hîc (ut ſæpe alias apud Syros, & בן Hebr. & Arab.) *incolam, poſſeſſorem* (ut à Perſ. etiã redditur خداوند *dominus, poſſeſſor*) ſignificat. In Scripturis verò homo dæmone corruptus impuri ſpiritus *domicilium* eſſe dicitur. Locus ille, Mat. 12. 43. clarè hoc indicat, ὅταν ἀκάθ. πνεῦμα, &c. *Cum immundus ſpiritus exierit ab homine, ambulat quærens requiem--dicit revertar in* Domũ *meam unde exivi & aſſumit ſecum 7 alios ſpiritus, & habitant ibi*, ſic Luc. 11. 24. En *domum & incolas*. Hinc Dæmoniaci vulgò *Poſſeſſi* dicuntur, quia eos malus ſpiritus velut domum ſuam incolit & poſſidet. Hinc toties in ſacris literis dæmonia *ingredi, exire, reverti* dicuntur, planè ut dominus in ſuas ædes. Itaque خداوند بام i. e. *tecti dominus* & *poſſeſſor* ſeu *incola* ſpiritus impurus dicitur, non tamen quivis, aut quovis tempore, ſed is demum qui in miſero homuncione manſionem ſuam habet, ibi velut *ſub tecto* degens. Cogita an non ob ſimilem rationem Syris dæmonia ܥܡܘܪܐ vocentur à ܥܡܪ habitare, ut apud Arabes سكينة non tantùm de Dei præſentiâ (quæ Hebr. שְׁכִינָה eſt) ſed de malo etiam Genio ſeu ſpiritu inhabitante exponitur. v. Kamus. & Cl. Golium in البت. Cur vero ܐܓܪܐ & بام i. e. *tectum* & ſuperior ædium pars nominatur? Nimirum domini & incolæ in eâ parte plurimum gaudebant, ibi *ambulare, colloqui, cubare* ſolebant, ut etiam hodie moris eſt in Perſiâ & calidioribus Orientis regionibus. Hinc teſte Hieronymo *tecta* domorum peculiariter δώματα dicebantur, quod liquet etiã ex variis V. & N. T. locis. Hæc à me *quæſita* magis quàm aſſerta in medium protuli, veriora monſtrantem ſequi paratus. v. 25. *Corpus perdat*] Nimis à Gr. & Syro diſcrepat, apud quos ſic habetur, *qui voluerit animam ſuam ſervare perdet eam*; cum quibus convenit Perſicus: nam تن eſt *corpus*, ſed ſæpiſſimè ponitur pro Gr. αὐτὸς, *ipſe*, ſic Marc. 5. 34.

CAP. XVIII.

Ver. 6. *Dignus eſt cui lapis*] Luc. 17. 2. hic vertitur بهتر مي بود *melius eſſet, ut* &c. rectiſſimé. Eadem eſt hic, & illic Syriaca vox ܦܩܚ, quæ aliquando Perſicè redditur per بهتر *melius*, aliquando per لايقست, *aptum, conveniens eſt*, quomodo ſi hic verteretur proximè accederet ad Gr. συμφέρει, viz *Conveniret ei ut lapis* &c. v. Marc. 9. 42. ver. 10. *Angeli cum illis--videbunt*] Inſignis diſcrepantia tum à Gr. tum Syr. verbis, quæ tamen facilè tolli poteſt. Nam vocula با redundat, (ut alibi,) quâ neglectâ ſic locus hic verti debet. *Angeli eorum omni temp. vultum patris m. qui in cœlis eſt vident.* ver. 25. *Venditum eſſe*] ſeu *venum dari*.

CAP. XIX.

Ver. 12. *Non evenit ei relinq.*] *Animus ei non*]*erat relinquere*, vel magis ad verbum, *in cor ejus non venit ut relinqueret.* v. Marc. 10. 22. ver. 29. *Decuplam mercedem*] Imò *centuplam*, ut Gr. ἑκατονταπλασίονα & Syr. ſic Marc. 10. 30. ubi Perſ. rectè habet يكي در صد, itaque hîc etiam repone صد pro ده, 100 pro 10.

CAP. XX.

Ver. 18. *Mortem ei adjudicabunt*] vel, *eum morti adjudicabunt*, juxta Syr. nam الزام كردن apud hunc interpretem eſt *reum facere & damnare*. v. Marc. 12. 41. & alibi. ver. 19. *Eum in manus plebis tradent*] Gr. τοῖς ἔθνεσι, Chriſtus intelligit *Gentes* à Judæis diſtinctas, & ſic Latini interpretes Gr. Syr. & Arabici textus. At عوام quo Perſicus utitur (quod ejuſdem omnino originis eſt cum voce Syriacâ) ita redditur ac ſi plebem & vulgus Judæorum etiam denotaret, de quo monendum putavi Lectorem, nam ſæpiſſimè hæc apud Perſicum confunduntur. Verum eſt عوام aliquando ſignificare *plebem & populum Judaicum*, ut cap. 27. 20. Sed hîc, & Marc. 10. 33. & quam plurimis aliis in locis aliter intelligendum, pro *Gentibus*, ut dixi, à Judæis ſejunctis. ver. 28. *Animam ſ. pro ſalute m.*] Gr. ψυχὴν α. λύτρον ἀντὶ π. Arab. ليبدل نفسه *ut commutaret animam ſ.* &c. Multùm notandæ ſunt voces apud Hebr. & alios Orientales quibus λύτρον exprimitur: nam ad intelligendum grande ſalutis noſtræ & *redemptionis myſterium* plurimum conferunt. *Syr.* vox hîc & 1 Tim. 2. 4. eſt ܦܘܪܩܢܐ pro qua Perſ. hîc adhibet عوض خلاص. عِوض idem eſt quod Gr. ἀντάλλαγμα, & pro eo ponitur, Mat. 16. 26. *res ſc. quæ pro aliâ viciſſim datur.* خلاص pro פִּדְיוֹן Ex. 21. 30. Num. 3. 49, 50. & alibi ſæpe, cùm igitur utrumvis ſeparatim hoc notent, multò magis hîc conjuncta. *Hebr*. maxime uſitata ſunt פִּדְיוֹן, כֹּפֶר, & גְּאֻלָּה. *Perſis* كفارت, فدي, خَلَاصْ, عِوَض quæ illis cum *Arabibus* communia ſunt, & *Hebraicis* valdè affinia.

CAP. XXI.

ver. 7. *Veſtimentum ſuum Jeſus*] At Evangeliſta (quem reliqui interpretes ſequuntur) non Jeſum ſed diſcipulos ejus hoc feciſſe narrat, ſic tamen Perſicus vertit etiam Marc. 11. 7. ver. 9. *Hoſanna, id eſt, Laus*] In laudem & hono Chriſti hæc dicta & facta fuiſſe non eſt dubium, & ob hanc rationem forſan *ſanna laudem* ſignificare dicit. Quid propriè ſonet notum eſt è Pſal. 118. הוֹשִׁיעָ־נָּא i. e. *libera obſecro* (ubi in הוֹשִׁיעָ eſt alluſio ad *Jeſu nomen* inde ductum) & Perſicus ibi interpres rectè vertit فرج ده *liberationem* vel ſa *lutem da*. Judæi *ramos palmarum* in feſto Tabernaculorum geſtari ſolitos no hoc vocant, & *diem ſeptimum* feſti Hoſanna magnum: ſi igitur frondes, quid Laus etiam, & feſtæ acclamationes eâ voce denotentur? Ut ὡσαννὰ ab He voce differt, ita reliquæ linguæ illam corrumpunt & variè efferunt. v. Sy Arab. Perſ. At Joh. 12. 13. in Perſ. codice omittitur.

CAP. XXII.

In puncto ſermonis] Gr. ἐν λόγῳ, & ſic Syr. atque ita Perſ. vox نكته Lu 11. 54. *dictum* redditur. v. 30. *In reſurrectione conjugium non eſt*] Liberius qui dem hunc locum vertit, ſed tamen eleganter Chriſti verba παραφράζει, & forſa hanc ob cauſam, quia religioni quam *Perſæ* & *Muhammedani* profitentur, & e rum ſententiæ de ultima hominis *felicitate*, hic maximè locus adverſatur. Noti mum eſt Muhammedem ſuis *poſt hanc vitam* polliceri *uxores*, & *mulieres* fo elegantiſſimæ, auro, & gemmis, & ſericis veſtimentis indutas, & ſuper pulvin bus in Paradiſo recubantes, ut ipſe loquitur *Sur*. 18. & 76. & alibi: poſt lo hac de re ſermones illud epiphonematis loco ſubjungit, نعم الثواب, *O* *vem retributionem!* Meritò igitur hîc Perſa Chriſti verba paulò fuſiùs expo ut vecordi eorum opinioni, & ſpei divinum hoc oraculum opponeret. v. 39. *Proximum veluti oculum*] Græ. ὡς σεαυτὸν, *ſicut teipſum*, & Syr. *ut animam tuam*, & Perſa plerunque habet جان *animam*, ut cap. 19. 19. Marc. 12. 31, 33. &c. ubi Lat. *teipſum* (& rectè quidem) vertit. Solent verò O entales *oculum* pro *ipſa perſona*, ſeu *rei eſſentia*, quod apud *Arabes* uſitati mum eſt, ponere. Ut Hebr. עצם *(os* vel *corpus)* pro re ipſa frequenter ſum vide Joſ. 10. 27. & Gen. 7. 13. ubi Arab. بذات *in eſſentia*. Ita Arabes & Pe ſæ *oculum* accipiunt. Exempla obvia ſunt è quibus facilè loci hujus interpret onis cauſa, & ratio diſcernatur. v. 46. *Procaciter adortus eſt*] Vel, -- aude *uſus eſt*: phraſis hæc frequens eſt, & Marc. 12. 34 eadem verba habes, ubi vert *nemo auſus eſt* &c. ſic Luc. 12. 40.

CAP. XXIII.

Ver. 23. *Hæc oportet vos facere, non illa*] vel Perſici interpretis, vel ſcribæ m gnum hic erratum eſt; nam verbum quod reſpondeat τῷ ἀφιέναι (i. e. *omitter* prorſus omiſit, quod tamen ſenſus maximè poſtulat, alioqui Chriſto contradic qui utraque præſtari voluit. Itaque كذاريد vel tale quid, quod *omitten di* ſignificationem habet, hic poſt انها ponendum eſt. Quòd ſi nihil adde velis, ſenſus longè ſanior erit, ſi verba *per interrogationem* legas, viz. *haccine o portet facere, non illa?* quod quidem Luc. 11. 42. (ubi locus huic germanus habe tur) fecit Lat. interpres. Utinam verò errato huic obtegendo velum iſtud ſuf ficeret.

CAP. XXIV.

ver. 6 *Unicâ vice*] vel, *primâ vice* (i. e. nondum, οὔπω) erit finis. v. 24. *Uſque electos etiam*] Quanquam mihi feſtinanti quædam neceſſariò prætereunda ſint, hîc tamen monere libet duo verba اكر توانند i. e. *ſi poſſent*, εἰ δυνα τὸν, (quæ habentur Marc. 13. 22. ubi idem ſermo eſt) hîc etiam inſeri debere, alio qui interpretatio hæc minus ſana erit. ver. 37. *De diluvio notitiam no habuerunt*] Hoc inter *Additamenta* illa de quibus in Præfatione monui, recenſen dum eſt. Annon *Noam præconem*, & futuræ calamitatis vatem habuerunt? Sen ſus hîc eſſe videtur, diem quo venturum eſſet diluvium neminem præſciviſſe: & ſic optimè convenit cum verbis Chriſti de die judicii, verſu præcedente, *diem & horam nemo ſcit*. Sed reverâ præferenda eſt alia, loci hujus interpretatio, *de di luvio nullam rationem*, ſeu *conſiderationem habebant*: nam phraſis quâ hîc utit وقوف داشتن eſt ad verbum, *conſiderationem habere*, ſeu *animum rei inten dere*, atque ita Perſicus verè & eleganter hunc Evangeliſtæ locum exponit, ſcil. quanquam Noachus de diluvio venturo eos admoneret, imò *in conſpectu eorum a cam extrueret*, minimè tamen animum advertebant: ſed prædicantem ſuſque deq habebant. Confer hæc cum verbis D. Petri, 1. epiſt. c. 3. 20. & judica.

CAP. XXV.

ver. 23. *Majus hoc meritus es*] Multum à Gr. & Syr. differt, neque certè سزا *meritum*, ſed convenientem, & congruam cuique ſeu *pœnam*, ſeu *mercedem* ſigni ficat. v. paſſim. ver. 34. *prædeſtinatum*] معد *paratum* ſignificat, ut etiam verbum illud quod hîc immediatè ſequitur; ſolet enim ut ante dixi, duo ἰσοδύναμα vocabula unius loco crebrò ponere. (v. 41.) Arab. etiam habet hanc ipſam voce معد, & à Lat. interprete *paratum* bene redditur.

CAP. XXVI.

ver. 7. *Unguentum Galia*] Sic etiam in titulo hujus Sectionis, & Luc. 7. 35. & alibi, *Galiam* appellat. Evangeliſta dicit fuiſſe βαρύτιμον *pretioſum*, & Syru *aromaticum*, quæ duo hoc unum Galiæ nomen comprehendit, & includit: na غالية ſignificat unguentum maximè *odoratum*, notat etiam *rem charam* & *preti oſam*, & hinc Galia nomen habet apud Arabes, tum ob *odorẽ* cum ob *pretiũ*. v. Jo. 12. 3. ubi dicitur نردين *nardus*, &c. v. 31. *Duplici animo eritis*] Animi dubius & hæſitans, à Perſis eleganter دودله dicitur, i. e. *duo corda*, vel (ut hîc vertitur) duplicem animum habens, & دودله شدن eſt *ambigere & dubita re*, quod de iis aptè uſurpatur, qui perſecutione ingruente animo diſtrahuntur, in certi quam viam eligant, & Chriſtum ſequantur necne. Talis à D. Jacobo δίψυ appe appellatur, c. 1.9. cum quo Perſica vox omnino convenit. Idem διακρινόμενος dicitur, i.e. juxta Arab. *dubitans* & *animo diviſus*. Utrumque Perſico vocabulo comprehenditur. Syriacam vocem, quæ Gr. σκανδαλισθῆναι reſpondet, Perſicus variè interpretatur, ut ſuprà dictum, & clariùs Marc. 11.23. Luc. 17.1. Jo. 6.61. patebit; præcipuè verò Mat. 18.6,7. qui locus hujus ope corrigi & explicari poteſt. ver. 41. *Corpus meum*] Differt à Gr. & reliquis omnibus interpretibus, qui pronomen non addunt, neque de Chriſto, ſed potius de diſcipulis ejus verba intelligenda ſunt; ſic tamen etiam Marc. 14. 38. vertuntur. ver. 75. *Peccatum ejus remiſſum eſt*] Hoc etiam interpretis Perſici aſſumentum eſt, ut multa alia.

CAP. XXVII.

ver. 32. *Angariarunt.*] Syr. Arab. & Perſa hîc utuntur verbo ejuſdem originis, ſignificationis, & literarum (ſcil. سخر) quod eſt *compellere*, & *vi adigere*. Interpretes Latini ſingulis in locis illud verbo *angariandi* reddiderunt, quod ſanè improbari non debet. Licet enim *peregrina*, & *Perſica vox* ſit, Græcis tamen & Latinis in uſu eſt, pro *cogere*, *Angarorum* ſcil. & regiorum apud *Perſas* miniſtrorum more. Propriè quidem *equi & jumenta* (τοῦτο τὸ δράμημα τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι Ἀγγαρήϊον, inquit Herodotus lib. 8.) at apud Ulpianum etiam *naves*; apud Evangeliſtas verò *Homines*, ſæpè dicuntur *Angariari*. Ἄγγαρος λέξις Περσική, inquit *Heſychius*, quod etiam alii ſcriptores ſatis teſtantur.

MARC.

CAPUT I.

Ver. 2. *in Iſaiah propheta ſcriptum eſt*] Non ſunt *Iſaiæ*, ſed *Malachiæ* verba quæ immediatè ſequuntur, & duorum prophetarum vaticinia hic conjunguntur: ideoque Evangeliſta habet, ἐν τοῖς προφήταις, ſine ullius nomine. Syrus tamen quem hîc ſequitur Perſicus *prophetas* omittit, & Iſaiæ nomen inſerit, imo ſic etiam *Vulg. Lat.* Igitur vel ſic antiquitùs legebatur, vel interpretes iſti reſpexerunt locum Matth 3.3. ubi Evangeliſta Iſaiam prophetam citat, hujus Malachiæ teſtimonii nullâ mentione factâ, quod tamen cap. 11.10. legitur. vide Luc. 1.76. & 7.27. ver. 4 *Johannes, i.e. Jahja*] Sæpè interpres hoc *Baptiſtæ nomen* cum altero illo quod à Syro accepit, conjungit. Sic Mat. 3.1. *Jahja quem* (inquit) *Johannem appellatur*. Pleniùs verò Joh. 1.6. *nomen ejus* Johannes, *Perſicè autem* Jahja *vocatur*. Quod non ita intelligendum eſt, quaſi hujus linguæ proprium nomen eſſet, nam certum eſt Perſas illud ab Arabibus accepiſſe, (diſertè enim *in Alcorano* hoc nomine appellatur Sur. 3.) quod interpres hîc agnoſcit. Luc. 1. tit. lect. quartæ, *Johannes* (inquit) *ſignificat miſericordiam Dei*, *eum verò* (بلغت عرب) *ſermone Arabum* Jahia *appellant*: quod nomen ab altero, punctorum mutatione, originem habuiſſe videtur. ver. 13. *à ſpiritibus impuris*] Gr. ἦν μετὰ τῶν θηρίων. Sic Syr. & Arab. at Perſicus, *pro beſtiis*, *dæmonas* ſubſtituit. Interdum quidem per beſtias & feras, diabolos allegoricè exponi haud nego, at hîc veriſimilius eſt eum Synonyma more ſuo conjungere, & poſt *Satanam*, *impurum ſpiritum* explicationis gratiâ addere. Pro verbis autem illis, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων (quæ hîc non redduntur) ſupple وبود بجيوانات. Sic in Levit. 26. 22. ubi Gr. θηρία, Perſ. habet حيوانات & Syr. ſimiliter (ut hîc etiam) ܚܝܘܬܐ. ver. 24. *Quid opus eſt tibi Jeſu*] vel, *quod negotium eſt tibi?* Sic cap. ſequenti v. 7. بكار خود برو *ad negotium tuum abi*. cap. 5. 7. habes eadem verba etiam ab impuro ſpiritu prolata, τί ἐμοὶ καὶ σοί; ubi Lat. interpres, *quid negotii habes mecum?* & Luc. 4.34. & Jo. 2.5. — چه كاردارى با من *quid negotii mecum habes mulier?* ſæpiſſimè enim hæc formula occurrit, pro qua Ar. plerunq; ما بالك *quæ voluntas*, vel *quis animus eſt tibi*, interdum مالك ولي. v. paſſim. ver. 27. *Authoritati ſimilis eſt*] vel, *cum authoritate verſatur*, ſeu *manet*. Sic enim ماندن ſignificat, atque ita aliis in locis vertitur, ut cap. 6.2. در تعجب ماندند *cum admiratione manſerunt*. Et cap. 6.51. cum ب, quod propius accedit ad hunc locum.

CAP. II.

Ver. 4. *Per feneſtram*] Evangeliſta dicit eos tectum nudaſſe & perfodiſſe, quod foramen Perſ. روزنه appellat. Sic verò dicitur quivis locus in domo, روز i.e. *diem* & lucem admittens, & hîc feneſtra ſatis aptè redditur, nam Latinis etiam oſtium, & quivis aditus aliquando feneſtra dicitur. ver. 15. *Matthæum ſequebantur*] Imò potiùs Jeſum quàm Matthæum ſequebantur. Sed facilè agnoſces hîc in Perſico textu erratum eſſe quod etiam facillimè tolli poteſt, ſi pro مي ſcribas مى, quod *temporis nota*, non *hominis nomen* eſt, & ſequenti ſtatim verſu, imò ſæpè in hoc capite, & alibi millies occurrit, verbis præpoſitum. Sic igitur lege دنبال او مى امدند, *eum ſequebantur*. Hoc ſi admittas (quod ut opinor, negari non debet) diſcrepantia omnis ſublata eſt.

CAP. III.

Ver. 21. *Amici ejus*] Gr. οἱ παρ' αὐτοῦ, quinam verò hi fuerint incertum eſt. Syr. habet ܐܚܝܢܘܗܝ *conſanguinei ejus*, at Anglicana verſio cum Perſica conſentit, in margine verò habet *cognatos*: iidem fortaſſe Johan. 7. 3. برادران ἀδελφοὶ dicuntur. ver. 21. *Ex intellectu ſuo exceſſit*] Gr. ἐξέστη. Multum locus hic interpretes torſit, & à nonnullis eorum viciſſim tortus eſt. Videat Lector an ex his quæ dicturus ſum lucis aliquid ei accedere poſſit. Quidam hoc *per ſimulationem* dictum putant, ut eo prætextu Chriſtum è turba eriperent, cui ſententiæ, haud quidem probabili, favet tamen Maldonatus. Illud affirmari poteſt nullam neceſſitatem aut cauſam hic eſſe cur per verbum ἐξέστη, *amentiam*, aut *inſaniam*, multò minus *furorem* (ut vet. Lat. tranſtulit --- *in furorem verſus eſt*) intelligamus. Haud ſanè credibile eſt (licet impii ſcribæ eum *dæmonium habere*, & μαίνεσθαι Joh, 10.20. dixerint) *amicos Chriſti*, inter quos etiam *mater* ejus nunc adfuiſſe putatur, eum pro inſano aut furioſo habuiſſe. Quare commodâ interpretatione leniendæ ſunt phraſes illæ (*extra mentem ſuam exiit*) ut Syrus, & (*ex intellectu ſuo exceſſit*) ut Perſicus vertit. Chriſtus turbæ docendæ, ægrotis ſanandis, dæmonibus ejiciendis intentus, ne comedendi quidem tempus (ut refert Evang.) habebat. Itaque ſui velut oblitus videbatur, & eorum quæ ad corpus & vitam ſpectant, curam abjeciſſe. Solent verò *extatici* per plures dies inediam pati, ut Act. 9.9. *Paulus* cœleſti viſione & voce attonitus, per triduum neque comedebat neque bibebat; & *Pſaltes* in vehementi angore conſtitutus queritur ſe oblitum fuiſſe comedere panem, Pſal. 102.4. Longam verò abſtinentiam ſequi ſolet ἔκλυσις & ἀῤῥωστία, & *animi deliquium* (v. quæ de Jonathane dicuntur, 1 Sam. 14.) quod nunc Chriſto accidiſſe amici ejus cenſebant, ſi *Arab. interpretem* ſequamur, qui ἐξέστη ita reddit ساهي القلب, *in deliquium cordis incidit*, ut in *Waltoniana* editione vertitur, melius certè quàm in *Romana* (*vecors eſt*); nam سهي ſignificat, *oblitus eſt*, *neglexit*. Sæpè ἐξίστασθαι in S.S. dicuntur, non mente & intellectu privati, ſed rei alicujus admiratione perculſi. vide Act. 8.9,13. & cap. 9.21. ſæpè vehemens animi intentio intellectum, licèt non tollat, abſtrahit tamen, ita ut homines *extra ſe rapi*, & res ad victum & vitam ſpectantes minimè intelligere, aut animadvertere videantur. Liceat unum exemplum huic loco accommodare. *Socrates* (ut refert Gellius noct. Att. l. 2. 1.) *perdius & pernox ſtare ſolitus eſt à ſolis ortu ad ſolem alterum orientem --- tanquam quodam* ſeceſſu *mentis*, &c. Annon de ſapiente illo (quanquam ab inſania remotiſſimus erat) dici poterat ἐξέστη; & ſi amici ejus ex humanitate & benevolentia eum κρατῆσαι (ut hic loquitur Evang.) *prebendere*, & ad cibum ſumendum cogere voluiſſent, ecquid mirum fuiſſet? Mihi certè hujuſmodi interpretatio placet, quæ haſce locutiones duras apud Syrum & Perſicum & alios interpretes molliat, quibus ſe offendi quidam, & olim, & nuper profeſſi ſunt.

CAP. IV.

Ver. 40 *Quid me terruiſtis?*] Imò diſcipuli territi & conſternati ſunt, non Chriſtus, quod affirmare valde abſonum & indecorum eſſet: longe rectiùs Matth 8. 26. ubi de hac ipſa re ſermo eſt چرا ترسيديد *quid timuiſtis?* & hîc proculdubio ita legendum eſt. Locus ſane corruptus eſt, ſed ſcribæ potiùs quàm interpretis vitio.

CAP. V.

Ver. 13. *Extra ſe cucurrerunt*] Confer hunc locum cum Mat. 8.32. & Luc. 8. 33. videbis hîc quædam *deeſſe*, & quædam etiam *redundare*.

CAP. VI.

Ver. 1. *In eum crediderunt*] Longè aliter Evang. ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ, & Syr.: non dubito quin aſſentiaris legendum eſſe كرديده (nullâ pænè mutatione) & ſic omninò convenit cum Gr. *ambulabant cum eo*: habes hanc ipſam phraſin de diſcipulis Jeſum ſequutis, Joh. 6.66. با وي نمي كرديدند οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. Ver. 9. *Calceos odio haberent*] Odioſa fortaſſis Lectori videatur hæc interpretatio, quæ Chriſti verbis, & loci hujus ſenſui, & cæteris interpretibus repugnat. Juſſit Chriſtus diſcipulos iter capere ὑποδεδεμένους σανδάλια i. e. (ut vulg. Lat. vertit) *calceatos ſandaliis*, ita Syr. ܢܣܐܢܘܢ *ut calcearentur ſandaliis*, & Arab. احذية في ارجلهم. Quæ igitur tam inſignis diſcrepantiæ cauſa fuit? rationem breviter edam. Perſicus hîc Syrum ſequi voluit (ut ex ipſo ejus errore manifeſtum eſt) verum ut in LXX. Interpretum verſione graviſſima errata ſæpenumerò contigerunt, ob voces quaſdam malè acceptas (quæ literas quidem eaſdem, vel ſimiles, at ſignificationes toto cœlo diſtantes habent) idem hic accidit. Nam Syr. ܣܢܐ eſt *odio habuit*: item ܣܐܢܐ eſt *calceus* (& Chald. סִין Exod. 3.5.) quod cum ܡ præpoſito ſæpiſſimè occurrit. v. Luc. 15.22. Joh. 1.27. v. Joh. 15.25. ܣܢܐܘܢܝ *odio hab.* & Epheſ. 6.15. ܣܐܢܘ *calceate*: utraque vox iiſdem literis conſtat. Ut verò propiùs accedam, & rem quaſi manu palpandam exhibeam, Matth. 24.10. habes ܢܣܢܘܢ *odio proſequentur*, & hîc ܢܣܐܢܘܢ *calcearentur*: ecce autem quantilla differentia! Perſicus igitur non ſatis hîc oculatus unum pro altero accepit, notabili ſanè errore; quem tamen ut aliquantulum excuſemus, dici poteſt illa Chriſti verba reſpexiſſe quibus prohibet diſcipulos calceos ſecum ferre. v. Luc. 10.4. *Nolite portare ſacculum, neque peram, neque calceamenta.* In cujus loci expoſitione interpretes quidam eodem ferè modo, quo hic Perſa, falluntur. Sed verba in ſpeciem pugnantia è Matth. 10.10 *conciliari*, ut opinor, poſſunt. Nam ibi legimus, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, & vox δύο ad ſequentia referri videtur. Chriſtus non *nudis pedibus* (ut aliqui putant) diſcipulos incedere voluit, ſed vetat futuri ſollicitos plures tunicas, & calceamentorum paria ſecum portare. Sic Juvencus,

> *Nec geminas veſtes, nec plantis tegmina bina.*

CAP. VII.

Ver. 4. *A foris* empta] In Perſ. & Syr. textus Latinâ verſione vox (*empta*) inſeritur, quæ vereor ne erudito Lectori multum diſpliceat, nam omnino ab hoc loco aliena eſt, neque lucem aliquam miniſtrat, ſed à vero ſenſu animum legentis abſtrahit, ut ex ſequentibus facilè patebit. Evang. verba ſunt ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσι. quæ optime exprimunt Judæorum traditionem & conſuetudinem, & rectiſſime Syr. & Perſ. hunc locum verterunt; ut etiam vet. Lat. (*à foro*) nude & ſine ulla interpolatione. Non enim de rebus in foro emptis, ſed *de hominibus à foro redeuntibus* verba intelligenda ſunt. Etiamſi nihil emiſſent, tamen juxta placita τῶν πρεσβυτέρων, neceſſe erat à foro revertentibus manus lavare. Ratio hæc erat, quia in forum prodeuntibus multa obvia erant (tum homines, tum res venales) e quorum contrectatione facile polluerentur. Ideò ut refert *Maimonides Solebant Phariſæi ad latera viarum incedere*, ut ſic (עמי הארץ) *populi terræ*, *ſeu plebeiorum contactum in plateis*, *ne contaminarentur*, *melius vitarent*. *Domi* quidem manentibus difficile erat pollutionem vitare, *in foro* autem pæne impoſſibilpoſſibile judicabatur. Ideoque ex ſeniorum traditione neceſſe erat non tantùm Phariſæis, ſed etiam cuivis plebeio (unde etiam hic Evang. poſtquam dixiſſet Φαρισαῖοι, addit καὶ πάντες Ἰουδαῖοι) à foro venientibus, ſive aliquid emiſſent, necne, lavari. Imò *Druſius* & alii ex hoc loco, & verbo βαπτίσωνται, probare contendunt à foro redeuntes *totum corpus* lavaſſe ſolitos. Lege quæ de Judæorum lotionibus Cl. & doctiſſimus Pocockius obſervavit, & facile mihi aſſentieris vocem (*empta*) hoc loco omitti poſſe, cui (ut puto) inſerendæ occaſionem dedit *Arab. interpres*. ver. 11. *Ut vobis miniſterium præſtem*] Si Perſicus interpres minùs rectè locum hunc exponat, & quid ſit juramentum ſeu votum Κορβᾶν haud ſatis intellexerit, facilius ei ignoſci poteſt, cum alii quamplurimi in ejus explicatione à vero deviarint. Doctiſſimi Viri *Pocockius*, & *Capellus* hac de re multa obſervarunt. Rem paucis accipe. *Corban* eſt *munus* Deo conſecratum, quod in privatam alicujus utilitatem convertere illicitum fuit: erat etiam *juramenti* ſeu *voti contracta quædam formula*. Corban *eſto quicquid mei te juvare poſſit*, ut Chriſtus hîc loquitur, Κορβᾶν (ὅ ἐστι δῶρον) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, quaſi plenius diceret, *è rebus meis utilitatem aliquam capere tam illicitum tibi eſto, quàm* Corban, *i.e. donum Deo conſecratum in tuos uſus convertere*. His animadverſis facile erit à Chriſto *diſputata* intelligere. Jubet Deus *parentes* honore afficere, & ſi *egentes* fuerint ſublevare. Ingratus aliquis *filius* (avaritiâ aut aliâ cauſâ ſtimulante) jurat, & voto *Corban* ſe obſtringit, egenti patri *nihil ſe daturum*. Quid igitur hîc faciendum? Reſpondent *Scribæ*, Mandatum potiùs quàm ſacroſanctum illud juramentum violandum. Unde clare ſequitur illud *Concluſionis* loco à Chriſto illatum, ἀκυρ. τὸν λόγ. Θεοῦ τῇ παραδ. *Traditione veſtrâ irritum facitis Dei mandatum*. Notandum voto hoc obſtrictos non ſemper bona ſua Deo voviſſe, & conſecrâſſe, (ut multi exiſtimârunt) ſed apud ſe retinuiſſe, alii tamen (cui nunquam benefacere decreverant) *haud profutura*, nec magis ei communicanda, quàm ſi conſecrata, & alienis uſibus prorſus interdicta fuiſſent. Hæc *ſummatim dicta* in Judæorum libris, & doctorum ſcriptis fuſiùs diſſeruntur.

CAP. VIII.

ver. 12. *Jeſus quietem cepit*] Sic etiam cap. 7. 34. *quievit*, آسود, at Gr. ἐστέναξε, error quidem eſt Perſici interpretis, ſed eo magis excuſabilis, quia labi hic facillimum erat, nam *unum iota* differentiam hanc peperit, ܐܬܬܢܝܚ eſt *quievit*, at ܐܬܬܢܚ *ingemuit*, ἐστέναξε, exemplum habes Mat. 26. 45. *dormite & requieſcite*, ubi vides hanc Perſicam vocem & Syriacam *Jud* intermediâ auctiorem.

CAP. X.

v. 19. *Peccatũ ne committas*] Gr. eſt μὴ μοιχεύσῃς, pro quo Perſa habet كناه مكن peccatum ne facito, *genus* pro *ſpecie* ſumens: ſic ſupra v. 12. hujus cap. در كناه باشد *in peccato erit*, ubi Gr. μοιχᾶται. Mat. 19. 9. فساد quod *ſpurcitiem* & *corruptelam* notat, ſpecialiter pro *adulterio* ponitur: etiam apud Evang. ἁμαρτωλὸς pro adulterâ, v. Luc. 8.37,39. alibi verò planius habet زنا مكن, ut Mat. 19. 18. *adult. ne committas*. ver. 22. *Non ferret relinquere*] Hæc de ſuo addit, quæ neque Gr. neq; Syr. habet. v. 30. *Omnia anxietas & ægr.*] Nil tale habet Gr. vel Syr. neque hoc dicere voluit Chriſtus, ſed potius fidelem Chriſtianum inter *perſecutionum ærumnas & anxietates*, pro rebus Evangelii cauſâ relictis centies majori emolumento & *ſolatio, & poſt hanc vitam æternâ* fruiturum, ut rectè ſatis Perſicus int. apud Matth. Chriſti verba reddit, cap. 19. 29. quæ hic nimis *diſtorquentur*. μετὰ διωγμῶν, i. e. في الشدايد *inter tribulationes & perſecut.* ut rectè Arab.

CAP. XI.

ver. 17. *Emiſtis & vendidiſtis*] verba hæc neque apud Evang. neque Prophetam habentur, nec Syrus aut alius quis interpres, imò neque ipſe Perſicus ea adjecit Mat. 21. 13: at Luc. 20. 46. poſt *ſpeluncam Latronum* additur مقام طراران *loc° crumeniſecarũ*, ſic n. Ar. طرار βαλαντιοτόμος.

CAP. XII.

ver. 42. *Duos glomos fili*] Locus inſigniter depravatus. Gr. verba δύο λεπτὰ, quæ Perſ. reddit دو كروهها ريسمان, ſic Luc. 21. 2. Eadem & Gr. & Perſica verba ſunt: at Luc. 12. 59. τὸ λεπτὸν, pro quo Perſicus habet quod in hâc linguâ ſæpiſſimè pro *minutulo nummo* uſurpatur. ريسمان eſt & ſic *Latinus interpres* hic vertendum eſſe judicavit. كروهه etiam eſt πολύσημος. Fateor me MSS. exemplaribus deſtitutum iſtic hærere, & quanquam multa divinare poſſem, mallem tamen *vera* ab aliis diſcere, quam dubia incerta proferre.

CAP. XIII.

ver. 34. *Ut janua ſemper clauſa eſſet*] Sic quidem ſonant Perſica verba. v. Luc. 11. 7. & Joh. 20. 19. at Evangeliſtæ verba ſunt τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. Mihi videtur hujus loci *ſenſum dimidiatum* reddidiſſe: Nam duplex janitoris officium in Evangelio refertur, Primò, oſtium furibus & *alienis clauſum* diligenter cuſtodire, Secundò, *Domino pulſanti ſtatim reſpondere & aperire*. v. Joh. 10. & hoc à nobis Chriſtus potiſſimum exigit, Luc. 12. 36. *Sitis ſimiles expectantibus Dominum ſuum — ut cum pulſaverit ſtatim aperiant ei*. Syrus hic habet, ja *præcepit*, ܕܢܗܘܐ ܥܝܪ, *ut vigilans eſſet*, i. e. paratus Domino pulſanti reſpondere & fores recludere, ut apud Malach. prophetam cap. 2. 12. עֹנֶה *vigilans & reſpondens*.

CAP. XIV.

ver. 65. *Teipſum libera*] verba hæc ab Evangeliſtâ ſemel, à Perſâ bis referuntur, hic ſc. & cap. ſequenti v. 19. utroque in loco convitia & ſcommata Chriſto ingeruntur, at hujus dicterii nulla iſtic apud *Gr.* vel *Syrum* mentio habetur.

CAP. XV.

ver. 43. *Joſeph — Boulentes dictus eſt*] Gr. Ἰωσὴφ εὐσχήμων βουλευτής Syr. *honorabilis Senator*: at notandum βουλευτὴς nomen à Syro retineri, quod Perſ aliud *Joſephi nomen* eſſe credidit, atque ut illud Mat. 27. 22. *Jeſus qui vocatur Chriſtus*, & Mat. 10. 2. *Simeon qui vocatus eſt Cephas*, ita hic eodem modo, *ſephus qui vocatur Boulentes*, vertit: nam in ſingulis locis eſt خوانده سود Cauſam vero mecum perpende, quam ut opinor veriſſimam agnoſces, eſt *honoratus, nobilis*, ܡܝܩܪܐ (& frequentius ܡܬܩܪܐ quod in locis proxime citatis occurrit) *nominatus, vocatus*, iiſdem ferè literis conſtans: Perſicus præſentem quoque vocem tanquã à ܩܪܐ deductam ſumens, ob *literarum & ſoni ſimilitudinem*, per خوانده itidem reddidit, & hinc Joſepho novum nomen indidit. Confer Mat. 27. 16, 17. Luc. 1. 36. Joh. 11. 16. εὐσχήμων, (cujus interpretatio hic deeſt) Perſicè eſt كرامي & بزرك. Cum autem *de corpore* & *animo* dicatur, ut utriuſque decorem notet, utraque vocis ſignificatio ſcitè ab *Arab. interprete* conjungitur, ubi ſuavis agnominatio eſt vocum راي & ري.

CAP. XVI.

ver. 16. *Aquâ Chriſtianus factus*] Sic Gr. vox βαπτισθεὶς & Syr. ܥܡܕ redditur: ita Mat. 28. 19. عماده كنيد يعني ترسا كنيد *Baptizate*, i. e. *Chriſtianos efficite*. Arab. صبغة eſt *Baptiſmus* atque الدين والملة i. e. *Ipſa Religio*.

LUC.

CAP. I.

Ver. 4. *Fideliſſime Theophile*] Gr. κράτιστε, Syr. ܢܨܝܚܐ *potens, illuſtris*, Arab. العزيز, ubi Lat. *O Chariſſime*. Verum quidem eſt عزيز Arab. & Perſis aliquando *carum & dilectum*, uſitatius verò, & loco huic convenientius, *potentem*, & *excellentem* denotare. موتمن à *fide*, & *ſecuritate* pariter ſic dicitur. Is nimirum cujus fidei ſe alii committunt, & qui eos poteſtate ſuâ protegit, & incolumes præſtat. *Auditor fuiſti*] Obſervet hic Lector verbi κατηχήθης interpretationem, quæ optimè convenit cum voce à *Tertulliano, Cypr.* & aliis Scriptoribus Latinis receptâ. شنودن Perſis eſt *audire*, & à Patribus Lat. *Catechumeni, Audientes* paſſim dicuntur: hinc Rupertus de div. off. *Audiens quiſque regulam fidei Catechumenus dicitur: Catechumenus namque Auditor interpretatur*, lib. 4. cap. 18. ver. 6. *Deo digni*] vel, *Deo placentes*, nam شايستن eſt *placere*, & *dignum eſſe*: utrumque includit phraſis illa ab Apoſtolo uſitata, περιπατῆσαι ἀξίως τοῦ Θεοῦ. ver. 17. *Univerſum populum*] Gr. λαὸν κατεσκευασμένον, Syr. ܡܫܡܠܝܐ *perfectum*, & ſic Perſis تمامت de numero vel opere dictum ſignificat *Totum*, & *finem*, at de moribus & animo, *perfectionem & integritatem*, ut Gr. τέλειος, & *Integer* Lat. ver. 36. *Eliſabetha matertera tua*] Gr. συγγενής σου, & Syr. *cognata*: at *Nicephorus* longè diverſum tradit, ſc. Elizabetham & Mariam *conſobrinas* fuiſſe, ſic etiam *Xaverius* in hiſt. Chriſti, juxta interpretationem *Ludovic. de Dieu*, aſſerit Eliſabetham *materterâ* Mariæ genitam. ver. 61. *In Iſraele tuo*] à Gr. & Syr. plurimum diſcrepat, imò & ſacris literis contrarium dicere videtur: Nam certum eſt in Iſraele quendam longè antè hoc nomine appellatum fuiſſe. v. 1. Paralip. 12. Evangeliſtæ verba ſunt, οὐδεὶς ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, &c. quibus Syr. & Arab. similia habent, nec dubito locum hunc à Perſico bene redditum fuiſſe, ſed à ſcribis depravatum. Nam vix credibile eſt eum qui paulò ante (verſ. 58.) συγγενεῖς rectè vertit, ſtatim in συγγενείᾳ reddendâ turpiter adeo lapſum eſſe. Quare hic etiam قبيله (quæ habetur v. 58.) repone, quod συγγενεῖς & συγγένειαν, *cognatos & tribum* ſignificat. Si retinere quis velit vocem اسرايل, ſic forſan defendi poſſit, ſi dicas تو (*tuum*) Iſraelis nomini appoſitum ita generale illud vocabulum reſtringere, ut idem cum συγγενείᾳ ſignificet: q. d. *in eâ Iſraelis parte* quam tu cognatione propius contingis, nemo ſic appellatus eſt. Sed hoc nimis *tortum* & violentum videtur, itaque mallem loco corrupto medicinam, quam patrocinium commodare.

CAP. II.

ver. 11. *Hodie ſervator naſcitur*] vel, *natus eſt*, nam idem prorſus eſt Perſ. زاييده شد cum Gr. ἐτέχθη & Syr. ܐܬܝܠܕ. Certum anni diem quo natus fuerit Chriſtus etiamſi non referant Evangeliſtæ, antiquiſſima tamen Eccleſiæ traditio VIII. *Kal. Januar.* Natalem ejus fixit. Eodem die *Bruma*, ſeu ſolſtitium hyemale, illo ſeculo ſtatuebatur. Sic Plinius qui illo ævo vixit, lib. 18. 25. *Bruma Capricorni ad VIII. Kal. Jan. ferè.* & cap. 27. VIII. *Kal. Jul. longiſſima dies totius anni*. Notatu verò haud indignum eſt Muhammedanos, Arabes ſc. & Perſas hic hâc in re cum Chriſtianis conſentire. Nam apud eos, *Natalis Meſſiæ* quaſi in proverbium abiit pro nocte longiſſimâ. Sic ſcriptor quidam جامع اللغة his verbis, وقت ولادة عيسي عم وهو اطول ليلة من السنة *Tempus nativitatis Jeſu, ſuper quo pax, fuitque illud nox totius anni longiſſima.* Huc referendum eſt illud in Gloſſario Perſico شبي يلدا. *Nox longiſſima.* Eadem quoque ليلة التمام *Nox perfectionis,* ſeu *conſummationis,* Kamuſio & aliis, quia tum ſolis curriculum perficitur, & abſolvitur. ver. 49. *Convenit ut in domo Patris ſim*] Sic etiam Syrus hæc Chriſti verba *de templo* dicta intelligit. Gr. ἐν τοῖς τοῦ πατρός. Profectò ſenſus hic, & interpretatio rejici non meretur: quaſi dixerit Chriſtus parentibus (qui eum anxie apud cognatos & amicos quæſiverant) Cur me alibi quam in templo quærebatis? *ubinam filium commorari oportet potius quam in Patris ſui domo,* in quâ me nunc inveniſtis? Amplectuntur hanc interpretationem non tantum *Syrus* & *Perſicus,* ſed etiam B. *Auguſtinus, & alii* ex antiquis.

CAP. IV.

ver. 11. *Alis ſuis te tollent*] Nullus, ut opinor, interpres locum hunc ſic vertit, in Gr. eſt ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, ſic Syr. *in ulnis ſuis* vel *brachiis,* atque ita Pſal. 91. 11. unde hæc verba citata ſunt. ubi etiam Perſ. در دستان *in manibus.* Arab. علي ايديهم *ſuper manus ſ. portabunt te.* Quid verò moror Lectorem cum vera interpretatio in propinquo ſit, ſc. cap. 2. 28? ibi Simeon dicitur Chriſtum in *ulnas ſuas* accepiſſe, ubi Perſicus habet دربر, & Marc. 10. 16. Chriſtus ipſe dicitur puerulos *in ſinum* ſuſcepiſſe: in ſingulis hiſce locis Perſicus eadem phraſi utitur, quæ eodem modo etiam hic reddenda. ver. 41. *Chriſtus ſeverus fuit*] vel, *objurgabat, increp.* ut Gr. ἐπιτιμῶν, & Syr. Perſis تند eſt *durus,* & *de metallis* dicitur poſt liquefactionem concretis & duratis, hinc تنديدن *durum ſe & aſperum exhibere,* quod etiam apud Latinos *ad verba & orationem* transfertur.

CAP. V.

ver. 10. *Venator hominum*] vel *Piſcator,* شكار كردن reſpondet Hebr. צוד quod ab Orientalibus de *ferarum, avium, & piſcium capturâ* uſurpatur, ut hic apud Syr. & Arab. videas. Gr. eſt ζωγρῶν *vivos capiens,* ideoque addit Syr. & Perſ. *ad vitam,* quanquam vox hæc non tantum de Apoſtolis, ſed etiam *de Satanâ* (qui non ad vitam ſed *mortem homines* capit) uſurpetur, 2 Tim. 2. 26. Mat. 4. 19. ἁλιεῖς ἀνθρώπων *piſcatores hominum,* ubi Perſ. eleganter ادمي كيران; ſic Marc. 1. 17.

CAP. VI.

ver. 35. *Quempiam deſperabundum ne facite*] Locus hic eò magis obſervandus eſt, quòd non tantum *Perſicus,* ſed etiam *Syrus & Arabs* velut uno conſenſu cum tali interpretatione donarint, quæ cũ à *Vulgata* & ab antiquis receptâ verſione recedat, argumento eſt aliter ab illis quam à noſtris lectum fuiſſe. Græca verba (prout nunc legimus) ſunt δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες. Vulg. *mutuum date nihil inde ſperantes,* at Syrus ita videtur legiſſe δαν. μηδέν' ἀπελπίζοντες (exiguâ quidem, imò nullâ quoad literas, differentiâ, quæ tamen ſenſum inſigniter variat) & ἀπελπίζειν non eâ ſignificatione quæ probatiſſimis apud Græcos Scriptoribus uſitata eſt (quibus *deſperare* ſemper ferè notat) ſed qualis eſt plerunque verborum apud Hebræos in *Piel* & *Hiphil* accepit. Si igitur *Græcos* Scriptores, & *Orientales,* & *Latinos* hic conferas, *triplex* apparebit vocis hujus uſus: & ἀπελπίζοντες ſunt, Primo, *Qui ipſi deſperant,* juxta communem Græcorum uſum. Secundo, *Qui alium deſperare faciunt,* juxta Syr. Arab. & Perſicum. Tertio contrariâ pœne ſignificatione, *qui aliquid aliunde ſperant,* juxta *Vulgatam,* & *Latinorum* interpretationem. E tribus hiſce vocis hujus acceptionibus, *tres,* & quidem ſatis elegantes, ſenſus emergunt, in quibus expendendis ingenioſus lector ſeſe utiliter exercere poſſit.

CAP. VII.

ver. 47. *Multum digna fuit*] & paulò poſt, *parum dignus fuit,* multum diſcrepat à Gr. & reliquis interpretibus, cujus cauſam è Syro interprete Lector divinet. *Tria* ſunt in hâc parabolâ præcipuæ notæ verba, quibus tota narratio quaſi pendet, & innititur, quorum unum alterum conſequitur, *Debuit, Remiſit, Dilexit,* quæ ſi rite perpenderis differentiæ hujus anſam prehendes.

CAP. IX.

ver. 7. *Mirans hæſitabat*] Gr. διηπόρει, V. Lat. *hæſitabat,* at Syr. ܬܡܗ ܘܬܘܗ *miratus eſt,* Mat. 8. 10. ubi Gr. ἐθαύμασε. Perſa utroque in loco Syrum ſequitur eandem phraſin adhibens. Arab. eleganter & Gr. & Syr. interpretationem conjunxit, تحيّر وانكاد.

CAP. X.

ver. 21. *Cum Spiritu Sancto collocutus eſt*] بروح hic idem eſt quod τῷ πνεύματι, ut بجان alibi paſſim, v. Luc. 1. 17, 80. Joh. 4. 23. Quia vero Syrus *Sanctum* addidit, idem & Perſa fecit. Pro ἠγαλλιάσατο, Syrus habet ܚܕܝ quod *gaudere,* & *exultare* ſignificat. v. Mat. 5. 12. at Perſ. مناجات كرد. *de rebus arcanis ſermonem fecit,* (ناجي eſt *ſecretum communicavit*) quia Chriſtus de revelatione & occultatione *myſteriorum* hic loquitur: vel fortaſſe ܚܕܝ idem hic quod ܪܐܙ *myſterium, arcanum* denotare ſenſit, ut etiam Perſica vox راز: utriuſque exemplum habes Gen. 49. 6. ver. 34. *In diverſorium ſuum*] Nota voces quibus hic Syr. Arab. & Perſa utuntur, Arab. الفندق Græcæ voci πανδοχεῖον eſt ſignificatione, & ſono ſimillima: dicitur etiam فندق cui proximè accedit Syr. ܦܘܬܩܐ *nun* eliſâ. Eſt autem ut Kamus exponit خان السبيل, i. e. *taberna diverſoria,* ut Plautus loquitur. Talis fuit (ſecundum Chald. paraph.) *Rahab* mulieris domus in quam Iſraelitarum exploratores diverterunt, Joſ. 2. 1. dicitur enim פּוּנדְקִיתָא, i. e. πανδοκεύτρια, *mulier cauponaria.* vide Exod. 4. 24. ubi 70 κατάλυμα habent, ut Luc. 2. 8. Nomen autem quo Perſicus hic utitur eſt *Caravanſerai,* i. e. *domus* ſeu *hoſpitium Caravanæ,* quæ mercatorum aliorumque *ſimul iter facientium caterva* eſt. Nomen ut judico Perſicum eſt, & quidem aptiſſimum: nam كار eſt *negotium,* كاروان *negotiatorum turba.* سرا Perſ. eſt *ampla domus,* unde Mat. 26. 3. Pontificis M. *Aula* ſic dicitur, & Turcici Imperi (ut etiam aliorum) palatium *ſerai* (vulgò *Seraglio*). v. Matth. 11. 8. convenit cum Ch. & Syr. ܫܪܐ, *habitavit, manſit.*

ver. 41. *Martha-- in omnib. rebus exornata es*] Locus hic attentum Lectorem poſtulat, ne ipſe una cum Perſico interprete fallatur, quem certum eſt in hoc verſu reddendo ceſpitaſſe. Error verò hic cum multis aliis ex eodem fonte manavit, nempe ex verbis literas ſimiles habentibus, vel ejuſdem ſoni, aut organi, malè intellectis & confuſis, quod non tantum huic interpreti, ſed D. Hieronymo, & aliis frequenter impingendi cauſa fuit. Si hic اراسته cum Lat. interprete vertas *ornata es,* Syr. vocem ܝܨܝܦܬܝ *ſolita es,* videtur accepiſſe pro ܨܒܬܝ. v. Luc. 21. 5. ubi ܡܨܒܬ *ornatum* per اراسته redditur. Sed ut, quantum fieri poteſt, interpretem excuſemus, & errorem hunc minuamus, cogitet lector annon hæc ipſa vox quâ hic utitur (اراسته) utrumque denotet, *ſolicitudinem,* ſc. & *ornatum:* profectò meâ ſententiâ, poſterior ſignificatio cum priori bellè & aptè congruit. Nimirum qui ornati & nitidi videri cupiunt, ſolent multam ſolicitudinem, & curam adhibere, atque in ſe poliendo & comendo, ut loquitur Comicus, anxiè laborare, & ſatagere, ut non immerito idem verbum & *curam,* & *ornatum* ſignificet. Etiam Latinis *adornare* eſt curare & parare, & eodem ſenſu à Perſis dicitur اراسته كردن. Locum huic ſimillimum habes, Luc. 21. 34. ubi Gr. ἐν μερίμναις, at Perſ. ارايش, cum quo ſi conferas Syrum conjecturam meam probabiliorem dices. ver. 41. *Præcellentiam habes*] Gr. τυρβάζῃ, Syr. *inquieta es,* at immane quantum diſtat ab his noſter? decepit illum ut puto vox πολύσημος ܪܘܒܐ, quæ Syris *perturbationis,* atque etiam *excellentiæ,* & *roboris* ſignificationem habet. Perpende annon ſimillima huic παρερμήνεια & diſcrepantia in LXX. & aliis verſionibus reperiatur, Cantic. 6. 4. ubi habes hoc ipſum verbum רהב, quod tum *velocitatem & commotionem,* tum *præcellentiam & elationem* notat: hanc poſteriorem *Anglic.* & aliæ verſiones ſequuntur, LXX. & Arab. priorem: operæ pretium erit loca & verba conferre. Præſens verò locus ſatis arguit Perſam Græcum codicem haud conſuluiſſe, nam apud Evang. eſt περὶ πολλά quod Syrus per plurale fœmininum reddit, (cui reſpondet neutrum apud Græcos) quia verò de Marthâ muliere ſermo eſt, putavit etiam hâc voce ܣܓܝܐ̈ܬܐ *fœminas* plures denotari.

CAP. XI.

Ver. 3. *In cœlo terræ potiris*] Locus corruptus, quis enim credat Perſam, qui hæc orationis Dominicæ verba apud Matth. rectè vertit, hic adeò à veritate, atque etiam à ſeipſo diſcrepare? Matth. 5. 10. ſic legimus, *Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo, & in terra:* et ſi Perſicas voces rite perpenderis, hoc loco eaſdem poſitas fuiſſe dices, & à ſcriba præpoſterè & perverſè exaratas. Nam pro *zamîn dari*, ſcribe *dar zamîn,* & nihil hic differt ab Evang. aut à Syr. & reliquis, & apud Mat. 5. 19. expreſſè habetur در زمين. Vides quàm exiguâ & pæne nullâ mutatione verus ſenſus emergat: quòd ſi *MSS. exemplaria* mihi ſuppeterent, non dubito quin Verſio hæc à multis erroribus (quibus nunc *exſcriptoris* vitio ſcatet) vindicari poſſet, in quorum nonnullis detegendis, atque emendandis tantum laboris & operæ impendi. ver. 31. *Regina Auſtri,* i. e. *Æthiopiæ*) Mat. 12. 42. βασίλισσα Νότου, ut hoc etiam loco dicitur: à *Joſepho* Antiqu. 8. (p. 270.) Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπίας βασίλισσα ſæpiùs appellatur. Verùm Arabes اليمن i. e. Yamanenſis *Arabiæ reginam* fuiſſe magno conſenſu affirmant, & in Regum Hamyarenſium ſerie numerant. Imò nomen ipſius referunt بلقيس (*Belkis*), cujus ſæpe à ſcriptoribus mentio fit. vide *Geogr. Nub.* & *Alcor. Scholiaſt.* ad Sur. 27. ubi varias fabellas & narrationes de hac Regina legas. A Syro & Arab. ملكة التيمن. Nomen verò hoc تيمن *Auſtrum* quidem & *Meridionalem plagam* (ut Pſal. 126. 5.) ac peculiariter Territorium & *Clima Arabiæ* felicis denotat, quod *Auſtrale* jure dicitur, cum ad æquinoct. fere circulum pertingat. Nam *Sanaa* urbs Ar. fel. & Regia olim ſedes, ab Arabum Geographis initio primi climatis ſtatuitur, & *latitud.* gr. 14. 30. ac dies noctibus toto anno prope æquales habere dicitur. *Aden* verò maritimum oppidum multò Auſtralius eſt, de quo ſic Abulfeda خارجة عن الاول الي الجنوب, *Extra primum clima jacet ad Meridiem.*

ver. 34. *Lucerna corporis oculus*] Locus hic corruptus eſt, non tamen interpretis ſed *ſcriptoris* culpâ, quod res ipſa monſtrat. Nam Matth. 6. 22. (ubi eundem ſermonem habemus) rectè & fideliter vertitur, at hîc quàm præpoſtera & confuſa ſint verba facile videas. Itàque prior ille locus integer & ſanus huic male affecto medeatur. Idem *remedium* aliis quoque permultis applicandum eſt.

CAP. XII.

Ver.16. *Aquam & terram habuit*] Notanda eſt hæc *Divitis* deſcriptio آب وزمين داشت *Aquam & terram habuit:* per duo hæc elementa omnium rerum affluentia & abundantia denotatur. Ideoque Perſarum Reges à populis quos imperio ſuo ſubdere volebant, per feciales denuntiare ſoliti erant, ut Aquam & Terram traderent, hoc eſt, ut omnia ſuo imperio & poteſtati reſignarent & ſubjicerent. Clarè hoc indicat Ariſtides in Panathen. — αἰτεῖν ἔφασκεν — ἀπαρχὰς Γῆς καὶ Ὕδατος· πάντων δ' εἶναι τούτων Κύριος. Unde Ariſtot. Rhet. 2. Διδόναι Γῆν καὶ Ὕδωρ δουλεύειν ἐστὶ, *Tradere Terram & Aquam, ſervire eſt*. Hinc facilè intelligas locum illum *Juditha* cap.2.7. ubi *Nabuchodonoſor* Olofherni adverſus Occidentales populos expeditionem paranti hæc mandat. ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ. Simillimus huic locus eſt apud Diod Sic. lib.11. de Xerxe, — κήρυκας ἐξέπεμψε προστάξας εἰς πάσας τὰς πόλεις ἰέναι, καὶ τοὺς Ἕλληνας αἰτεῖν ὕδωρ καὶ γῆν, hoc eſt, ut ſe ſervos ejus agnoſcerent, neque liberum ſibi eſſe vel Aquam *bibere*, vel Terræ fructibus *veſci* abſque ipſius permiſſu. Sic enim inſolens hoc Perſarum poſtulatum Alexander M. Interpretatus eſt --- *Aquam ipſam Terramque poſtulantium, ut neque Fontium hauſtum, nec ſolitos cibos relinquerent*, apud Q.Curt.l.3. Quid igitur per Terram & Aquam apud noſtrum Interpretem ſignificetur ex *Judit*. cap.3.3. colligas, ſcil. agri & valles frugiferæ, fontes, campi, greges ovium & caprarum, armenta boum, equorum, camelorum, & alia quæ ibi recenſentur à LXX. & V. Lat.

CAP. XIV.

Ver.2. *Hydropicus eſt tumefactus toto corpore*] Hic nobis Perſicus more ſuo Arabicam vocem مستسقي interpretatur, & ſimul Syriaca verba, quibus *hydrops* exprimitur. Cùm verò tria hujus morbi genera medici ſtatuant, *Tympanitem, Aſcitem, & Anaſarcā* (v.Celſ.3.21.) quæ Arabes الطبلي, السقي, اللحمي vocant, manifeſtum eſt hic *Aſciten* intelligi. Non ingratum, ut puto, neque ab hoc loco alienum erit, ſi paucis hujus morbi nomen, quod apud Lat. & Græcos obtinet, ab hoc ipſo verbo, quo hic Perſa & Arabs utuntur, peti oſtendam. Nam اسقا (*Aſca*) eſt propriè *aquam in hydria detulit*; inde, *aquâ intercute ſeu hydrope laboravit*. اسقية (ipſum ferè Gr. nomen ἀσκοὶ) *Utres*. unde *Aſcites* hic morbus. Quàm verò cognata & propinqua ſint iſta Hebr. שקה *bibit, adaquatus f.* facilè vides. ver.5. *Filius aut bos*] In Gr. eſt ὄνος ἢ βοῦς, at Syr. ܒܪܐ *filium* habet: cùm primò hoc legerem, facile ſuſpicabar exemplar, quod ſecutus eſt, υἱὸν habuiſſe, quod confirmat MS. Alexandrinum eximiæ antiquitatis, cujus diſcrepantes à codicibus vulgatis Lectiones in hac editione *Waltoniana* (magno ſtudioſorum commodo) apponuntur, in quo ſic legitur, υἱὸς ἢ ὄνος. Arab. verò utrumque tum υἱὸν tum ὄνον omiſit, & tantùm ثور *bovem* habet, at in Romana editione eſt حماره او ثوره

CAP. XV.

Ver.13. *Victu, voluptate, & ſociis*] Habes hic non inelegantem ἀσώτου deſcriptionem. Optimè huic loco conveniunt quæ Philoſophus initio quarti lib. Ethic. ſcripſit *de prodigis*, & εἰς ἀκολασίαν δαπανηροί. vide etiam & confer Sap. 2. 6, 7, 8, 9. Multa in hoc verſu addidit Perſa, quæ neque apud Evangeliſtam neque Syrum interpretem habentur. Ver.23. *Boves ſaginatos mactate*] Multa hic notanda occurrunt. Gr. habet τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, & Arab. etiam عجل *vitulum*: at Syr. quem Perſ. ſequi ſolet, ܬܘܪܐ *bovem*. Nec tamen hoc Lectori diſpliceat, nam *aureus ille vitulus* quem Iſraelitæ coluerunt à Pſalte, dicitur שׁוֹר *bos*, Pſal. 106. 20. Imò Græci μόσχον *Bovem*, & *Vitulum* Latini *Juvencum* appellant, quare utro modo hic vertatur parum refert: ſed neque hic Perſicus ab uſitata verſione recedit, nam præſens vox كاو eſt etiam *vitulus*, ut Gen. 18.17. ubi Hebr. בן־בקר, LXX. μοσχάριον, Tawoſius hâc ipſâ voce كاو utitur. At illud longè majoris momenti eſt, quòd hic *boves ſaginatos* mactari dicat, cum nulla quod ſciam verſio hic plurali numero utatur, imò ſingulari numero *ſingulare myſterium* ineſſe Chriſtiani fatemur, quibus per vitulum Chriſtus intelligitur. *Vitulus ſaginatus* (inquit Hieron.) *qui ad pœnitentis immolatur ſalutem ipſe Salvator eſt, cujus quotidiè carne paſcimur, cruore potamur.* Libenter velim Perſam cum cæteris interpretibus in concordiam reducere, & quidem facile erit, ſine ulla verborum diſtortione, ac ne literulâ quidem mutatâ. Diſjungas modò vocis hujus كاوان ſyllabas, & ſeparatim ſcribas كاو ان, omnis diſcrepantia penitùs ſublata eſt, habes ipſiſſima Evangeliſtæ verba Perſicè reddita. Nam نره كاو ان فربهرا بكشيد ad verbum exprimit μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε. آن ſexcenties ab hoc interprete uſurpatur (& Gr. articulo ὁ, Hebr. הַ paſſim reſpondet) nominibus frequenter propoſitum, & interdum cum illis coaleſcens, ut آنكس *ille homo*, آنكاه *illud tempus*, ſeu *opportunitas*. Obſerva autem hic ab Evangeliſta articulum geminari, & bis dici τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ut meritò Perſa quoque notam emphaticam addiderit.

CAP. XVII.

Ver.10. *Servi mundi*] Aut hic in codice vitium eſt, aut fatendum interpret locum hunc haud rectè vertiſſe. ver.36. *Ubi cadaver vultures*] Haud du bium eſt quin Chriſtus verba illa reſpexerit, quæ Jobi c.39.30. habentur, ubi de נֶשֶׁר ſive *Aquilâ*. ſic legimus. באשר חללים שם הוא, quod V.Lat. ita red dit, *ubicunque cadaver fuerit ſtatim adeſt*. Deut.14.12,13. & Levit.11.13. vari avium genera memorantur, ubi hæc ipſa vox à Perſ. interprete ponitur pro פר i. e. *Oſſifraga*, ut in Anglicana verſione & alibi redditur. Oſſifragæ verò à P nio & aliis in Aquilarum genere recenſentur, à quibus etiam *Vultures* progn rari ſcribit, natur. hiſt. lib. 10 c.3. Notet verò Lector *Hieroſolymorum ruinam* excidium hic à Chriſto prædici, ideoque clariſſimus Theologus ſcitè per cadav *urbem Hieroſolymitanam*, per *aquilas, Romanorum inſignia* & exercitus denot voluit, qui in Judæa *congregati* urbem illam obſidione cinxerunt, & tandem (ut a *quilæ & vultures putidum cadaver)* penitùs abſumpſerunt.

CAP. XVIII.

Ver.2. *Jus meum ab adverſario capias*] داد eſt *æquitas*, & jus illud quod unicuique tribuendum eſt (aptiſſimum huic loco verbum) à دادن *dare, trib ere*: hinc etiam دادن *debitum* notat. Senſus itaque eſt, æquum & juſtum quod ab adverſario obtinere nequeo, *Tu exigito*, & dare cogito. ver.7. *Deus jus capiet*] Notatu dignum eſt, & huic loco convenit, apud Perſas *Dei nomen* eſſe دادار. Sic Nematallah, دادار نام خداي تعالي partim ob rationem quæ hic à Chriſto exprimitur, quia ἐκδίκησιν ποιεῖ, & æquitatem & juſtitiam diſpenſat; præcipuè verò quia bonorum omnium (ܕܗܒܢܐ) *Dator* Largitor eſt. ver.13. *Capite ſuo terram pulſabat*] Obſervet hic Lector no vam planè interpretationem; quoties apud Evang. occurrit phraſis hæc ἔπεσεν ἐπὶ αὐτοῦ pluribus verbis à Perſa redditur, quæ longè aliud ſignificant, ſcil. *in genua procidit capite terræ applicato*. Sic Luc. 23. 48. Quæ verò hujus divers cauſa eſt? Dicam quod mihi veriſimile videtur. Ut Phariſæi jactantiam, ita ſu mam Publicani humilitatem Chriſtus hic exprimit, qui voce, & geſtu pœniten & demiſſi animi indicia commonſtrat. Solent verò Perſæ, atque Muhammedi cùm in templo ſunt (ut nunc Publicanus fuiſſe dicitur) ad reverentiam, & an dejectionem teſtandam fronte terram contingere, & caput, ac pedes, & genu, utramque manum humo applicare. Actio hæc ſeu geſtus peculiariter سجود dicitur, quo verbo Perſa ſæpe utitur pro γονυπετεῖν & προσκυνεῖν. v.Luc.22.4 Matth.2.11. Marc.10.17. Ut verò locum hunc, & Orientalium morem ple intelligas, notandum eſt *ſeptem corporis membra* (paulò ante nominata) qu venerationem & humilem ſubmiſſionem indicant, ob hanc cauſam مساجد di i. e. *religioſæ proſtrationi inſervientia*. Sic Alfiraz. الاراب السبعة مساجد quibus adjice quæ ex *Giënhario* citavit J.Golius, السجود علي سبعة اراب *adoratio fit ſuper ſeptem membris, ſcil. utroque pede, utriſque genibus, utraq manu, & fronte humo applicitis*. Iccirco ſolent in Templis ſtoream ſeu *ſtra* ponere corporis humani longitudine, ne frons & reliqua membra humi deſi dentur, quod etiam à religioſo hoc uſu سجاده dicitur. Igitur per rit Perſis nunc, & olim, uſitatos Publicani ſubmiſſionem & humilitatem deſcribit. H mihi probabilis hujus interpretationis ratio videtur, quam, donec meliorem ſuggerat, boni conſulas. Certè aliis in locis interpres iſte vocabula quædam hammedana religione deprompta Chriſtianis rebus accommodat, & loc nonnullas adhibet quæ *Iſlamiſmum* redolent.

CAP. XIX.

Ver.11. *Ad parabolas adjecit*] Unam hanc parabolam ita titulis & verbis di guit, acſi duæ eſſent, & duæ etiam Perſonæ, *Rex & Mercator*. Poſtremâ ta parte unus idemque eſt qui à ſervis rationes exigit, & rebelles ſubditos ſuppli afficit. Reverâ hic ut multis aliis in locis nimis confuſa, & perplexa narratio betur: & in hujus Evangeliſtæ Perſicâ verſione plura quàm in cæteris, ut mihi videtur, luxata & diſtorta ſunt.

CAP. XXI.

Ver.35. *Veluti fulgur*] Repentinus Chriſti adventus fulguri comparatur, ut Ma 24.27. ubi Perſ. eandem vocem habet, برق, ſcil. quæ *fulgur* ſignificat. Ne que dubito quin illa Chriſti verba in animo habuerit, cùm hæc ſcriberet; nam lioqui nulla hujuſmodi comparatio aut ſimilitudo hoc loco occurrit, ſed Gr. ver ſunt, ὡς παγίς. Syr. vox ܦܚܐ & *laqueum* & *fulmen* denotat: unde ha diſcrepantia, ut opinor, nata eſt.

CAP. XXII.

Ver.32. *Tu convertere, & fratres tuos confirma*] Notanda eſt hæc interpretatio: non enim Perſicè tantùm, ſed & Syriacè atque Arabicè locus hic ita ver tur. Syr. ܐܬܦܢܝ (vide cap.9.38.) Arab. فارجع, *revertere*: gemino *imperativo* utuntur, & Petro *duo* hic præcipi innuunt, Primò ut pœnitentiam ag ret, dein ut Fratres quoque (ſui lapſus & imbecillitatis memor), erigeret & co firmaret. Et profectò ſi Græca verba perpendas, ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελ ipſa quoque ſenſum hunc & interpretationem commodè ferre poſſunt. Nam in ſacris literis Participium cum Imperativo junctum ejuſdem *Modi* vim & p ſtatem obtinet, ut Act.22.16. ἀναστὰς βάπτισαι, ubi V.Vulg. *exurge & baptiza* & ſic quoque Syr. & Arab. vertunt. ver.4. *Lacryma ejus inſtar ſangui* Apud Syrum eſt ܕܘܥܬܗ *ſudor ejus*, Perſa autem legiſſe videtur ܕܡܥܬܗ, & pro oculorum humore, ſeu *lacrymis* accepit: non magnâ quidem quoad lite differentiâ; at grandi, ſi ſenſum ſpectes, vel ipſius, vel codicis, quem ſecutus e errore.

JOHANNES.

CAPUT I.

VEr.1. *In principio ſermo erat*] كلمه. Aliæ verſiones Perſicæ habent سخن, ſed ut apud Latinos, perinde eſt, ſive *Sermo*. ſive *Verbum* reddatur ὁ Λόγος, (cum utrumque Veteribus in uſu fuerit:) ita apud Perſas utraque vox indiſcriminatim uſurpatur. سخن *Perſarum* pecularis eſt, at كلمه illis cum *Arabibus* communis. Notatu dignum eſt, non à Chriſtianis tantùm, ſed etiam à Muhammedanis Chriſtum كلمه, ſeu *Dei verbum* agnoſci. Sic enim Alcor. Sur. quartâ, انما المسيح عيسي ابن مريم رسول الله وكلمته *Certè Chriſtus Jeſus filius Mariæ Dei Legatus eſt, & Verbum ejus*. Inſigne profectò ad ipſos convincendos teſtimonium; ſed peſſimâ interpretatione veritatem depravant. Nam ab Evangeliſta Chriſtus dicitur Verbum illud quod *omnia creavit*, (verſ. 3.) at juxta hos ſic dicitur, quia ipſe verbo *creatus eſt*, ſcil. in utero Matris abſque viri operâ. Sic Gielal. Alcor. Scholiaſtes سمي كلمة لانه خلق بكلمة كن, *Verbum nominatur, quia ipſe creatus eſt verbo*, *Eſto*. Eadem habet Kamuſi autor, & alii eorum ſcriptores. Ver.4. *Vita in eo erant*] Nomen חַיִּים Hebr. Chald. & Syris habet tantùm pluralem numerum, ut etiam alia ætatum nomina (ob multitudinem, ut volunt, & diſtinctionem dierum, annorum, &c.) quia igitur Syrus hic habet ܚܝ̈ܐ, Perſicus itidem plurale poſuit. Quod profectò minimè neceſſe erat: nam Latinus Syri interpres rectè ſatis ſingulari utitur, & ipſe etiam Perſ. ſæpiſſimè, ut in illo Chriſti dicto (quod huic loco lucem dat) Joh.14.6. *Ego ſum Via, Veritas, & Vita*. At quare Lat. Syri interpres hic vertit, *per ipſum facta eſt vita*, cùm Syriaca verba omnino cum illis Evang. conveniant, ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν? ver.5. *Lucem non extinxerunt*] Valde alienum hoc eſt ab Evangeliſtæ ſenſu. Gr. habet κατέλαβε, & ſimiliter Syr. & Arab. &c. an hic ܐܕܥܟܗ vel ܐܕܥܟܘܗ pro ܐܕܪܟܗ acceperit, penes Lectorem judicium eſto.

Ver.13. *Ex voluntate & carne*] Scrib. potiùs از ارادت كوشت, ut Arab. من ارادة لحم *ex voluntate carnis*: nam و hic redundat. Vel fortaſſe eſt ἓν διὰ δυοῖν, ut apud Poetam, --- *dolor & mens*, i.e. mentis dolor. Sic verſ.23. *vox & clamor*, i.e. vox clamantis, ut Gr. φωνὴ βοῶντος. ver.16. *Ex ſcaturigine abundantiæ ejus*] Perſa aptiſſimis verbis hic utitur ad exprimendam Chriſti plenitudinem. Nam فيض de rebus maximè diffuſis & exuberantibus dicitur. Unde نيل مصر (juxta Kamuſ.) *Nilus* amnis (*Ægypti rigator, & fœcunditatis parens*, ut à Plinio dicitur,) الفيض nominatur. Optimè hæc conveniunt cum illo Joh.7 38. ubi de Spiritu, & ubere Chriſti gratiâ ſermo eſt, *flumina aquæ vitæ è ventre ejus manabunt*. Eadem vox فيض hic adhibita *gratiam Dei*, & *flumina* longè latéque exundantia ſignificat. Imò Arab. الموت *Mors* (vide Kamuſ.) ſic vocatur, quia totum orbem inundavit, vel (ut Apoſt. Rom.5.12.) εἰς πάντας ἀνθρώπους διῆλθε. ver.51. *Angeli deſcendent & præibunt*] Gr. & Syr. *aſcendentes & deſcendentes*. Perſica etiam vox رفتن cum بالا eſt *aſcendere*, ut cap.7.89. پيش eſt ἐπὶ & πρὸς, ut hoc cap. v.1,2. & *ante*, ut cap. 3.28. quo ſenſu ſi hic ſumendum ſit, intelligit Angelos ut *Miniſtros* & *Anteambulones* Chriſtum præceſſuros. Sic Joh. Baptiſta dicitur *Angelus faciem Domini præcedens*, vide Marc.1. (& Luc.1.76. ubi habes eadem verba quæ hic پيش بروي) & Mat.4.11. Angeli dicuntur ad eum *miniſtrandi gratiâ* acceſſiſſe.

CAP. II.

Ver.6. *Conchæ erant ex lapide*] Gr. ὑδρίαι, Perſa hic طشتي habet, & Luc. 8.16. σκεῦος eâdem voce redditur. Unde ſatis conſtat *vas eſſe lotionibus deſtinatum*. Exod.30.18. *Facies concham æris, & baſin*: ibi pro כַּן Perſicus etiam habet hanc vocem طشتي. At Johan. 4.28. ubi iterum vox ὑδρία occurrit, eſt كوزه, quod eſt *vas teſtaceum*, unde Perſis كوزكار *Figulus*. De *Hydriis* iſtis variæ quæſtiones moventur, quas utinam ſolvere *Colonienſes*, apud quos (ſi credere libet) una earum aſſervatur, de qua ſic *Winheimius* in ſacr. Agripp. *Bibi inibi ex una Hydria, in qua Chriſtus in Cana Gal. aquam in vinum convertit*.

CAP. III.

Ver.8 *Spiritus ubicunque vult ſpirat*] Græca vox πνεῦμα anceps & πολυώνυμος diverſas hujus loci interpretationes peperit. Syriaca ܪܘܚܐ æquè ambigua eſt, Perſica verò جان reſtrictior, quæ *Spiritum* & *Animam* denotat. Arabica eſt ريح *Ventus*, & ſic quoque Anglicani interpretes reddendam judicarunt, Chryſoſtomum aliosque præſtantiſſimos Autores ſecuti. Sæpe hanc diſcrepantiam hâc ipſâ in voce reperias, ut Gen 1.2. ubi per רוּחַ plerique *S. Dei Spiritum*, at alii *Ventum* ad Aquas, ſuper quas movebatur, exiccandas emiſſum intelligunt. Perſicus ibi باد *ventum* habet, imò Arabs in plurali, رياح *ventos*. Similis diverſitas eſt Micai.2.11. ubi אִישׁ הֹלֵךְ רוּחַ, à quibuſdam redditur, *Vir ambulans ſpiritu*, à Junio autem *homo ventoſus*. Pauca hic adjicere libet de loco ſatis vexato, Pſalm.104.4. עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט, cujus interpretationem (ut mihi videtur) Apoſtolus luculentam exhibuit Hebr. 1.7. ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα, qui utramque verſus illius partem de *Angelis* intelligendam clarè docet, & ex priori πνεύματα, è poſteriori λειτουργοὺς eſſe demonſtrat, quæ poſteà conjungens (v.14.) Angelos λειτουργικὰ πνεύματα *adminiſtratorios Spiritus* (nam *Ventos* quis hîc diceret?) eſſe pronuntiat. Sic Pagninus illo Pſalmiſtæ loco, & V vulg. *Angelos & ſpiritus*, Arabica verſio ملائكة & أرواحا habet. Hos, ſeu ipſum potiùs Apoſtolum, Anglici interpretes ſecuti ſunt, quorum verſio rejici haud debet tantâ authoritate ſuffulta. Ver.18. *Judicium non ſubibit*] Sic rectè vertitur, licèt Perſica phraſis نخورد داوري propriè ſonet, *judicium non comedet*. Notandus enim eſt frequens & elegans uſus verbi خوردن. Qui mentitur, aut jurat, qui curâ torquetur, vel pœnas luit, à Perſis *mendacium, juramentum, ſolicitudinem ſupplicium comedere*, ſeu *devorare* dicitur. Matth.6.34. غم نخوريد *ne anxii eſtote*, & paulò poſt غم خودرا خورد, quod Latino interpreti ſic vertere libuit, *moleſtiam devorabit*. Crebras ejuſmodi locutiones apud Hebræos & alios Orientales, & nonnunquam apud Græcos & Latinos reperies. Hinc illud Diaboli nomen toties Chald. & Syris uſitatum אכלקרצא, quod propriè eum notat qui criminationibus veſcitur, ſeu *calumniis paſcitur*. Ad Perſicam phraſin, *edit judicium*, prope accedit illud Apoſtoli 1 Cor.11.29. κρῖμα ἐσθίει.
A Filio Dei alienus] Locus multum depravatus & à Syro & Gr. diſcrepans. vide paulò ante v.18. & ſupra cap.1.14. è quibus locis non difficulter hic reſtitui poſſit. ver 33. *Fidem fecit quod Deus*] Locus hic notari meretur ob inſignem interpretationum varietatem. Gr. ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής, ad quæ Syrus proximè accedit, ܚܬܡ &c. ubi Lat. *definivit*, melius verò eſſet, *ſignavit*. Arab. prout nunc legitur, longiùs abit, ſed aliter ſcribendum, & interpretandum eſſe vix quiſquam, ut opinor, dubitabit; ſcil. ختم *obſignavit* &c. ut Joh.6.27. habetur. Ne longior ſim, conferas velim loca quæ ſeſe mutuò illuſtrabunt. vide etiam edit. *Wheel*. Perſis σφραγίζειν eſt مهر كردن, ut Matth.27.26.

CAP. IV.

ver. 6. *Jeſus non ſolus baptiz. ſed*] Videtur hic Perſicus & verbis & menti Evangeliſtæ contraire, cum quo tamen conciliari poſſit ſi voculam نيز, quæ hic ſenſum corrumpit, auferas. Nam تن & تنهي eſt αὐτὸς, تنها μόνος, ſi ſic legas, diſcrepantia tolletur. ver. 14. *In corpore ejus fons erit*] at Gr. ἐν αὐτῷ πηγή ſic Syr. ܒܗ *in eo*, ſic etiam Perſicus: nam تن eſt αὐτός. Notant Perſæ varias habere ſignificationes, & frequenter denotare شخص وكس i.e. *Perſonam & ipſummet hominem*. Ut עֶצֶם Hebr. eſt *corpus*, atque etiam locum *Perſonæ*, & pronominis ſupplet: ſic omnino تن Perſis. Exemplum habes utriuſque tum Hebr. tum Perſ. vocabuli in hac ſignificatione Gen. 7.13. *in ipſo die*, ubi Ar. Mont. *in corpore diei*, at Angl. & alii, *in illo ipſo die*.
ver.24. *Rectè oportet ut adorent*] Interpretatio hæc aliquantò perplexior & obſcurior eſt, ſenſus verò dilucidus, & cum Chriſti verbis congruens; nam جان *Spiritus* eſt, & راستي *Veritas*, quæ duo Chriſtus in veris adoratoribus tanquam ἔσωθεν requirit: externos autem Ritus ad divini cultus τάξιν & decorem pertinentes, neutiquam damnat. ver. 26. *Ego ſum, ego ſum*] Gr. ἐγώ εἰμι, quod Syrus geminato pronomine ܐܢܐ exprimere ſolet, quem loquendi modum Perſicus hic imitatur: ſed hoc notandum, à Syro tantum pronomen duplicari, (uno verbi locum ſupplente,) at à Perſ. & pronomen & verbum etiam geminantur, & in unum coaleſcunt: ſic cap.6.35. *ego ſum, ego ſum panis*: & v.41. Aliquando verò contractiùs dicitur, منم من *ego ſum ego*, ut cap.6.20. & 8.28.

ver. 46. *Nomen ejus Abdò lmelic*] Locus notandus, Gr. eſt βασιλικὸς, qui à V. Lat. *Regulus* dicitur, iccirco, βασιλίσκος, eum legiſſe multi ſuſpicantur. Alii *Regalem* interpretantur, quod Eraſmo placet, & Arab. انسان ملكي *homo regius*, at Syr. ܥܒܕ ܡܠܟܐ *Servus regius*, ut multi volunt, unus ex Herodis *aulicis*. Perſicus verò Syriacis vocibus *proprium* viri hujus nomen exprimi credidit, atque eum fidenter ſic vocat, & titulus huic ſectioni præfixus, eſt, *Sanat Chriſtus filium Abdò lmelici*. Neque hoc temerè damnes, nam ſi, Græco codice inconſulto, Syriacum tantum ſequereris, fortaſſis locum hunc non aliter verteres, præſertim cum hæ ipſæ voces Syr. *proprium nomen* conficiant Orientalibus uſitatum: nam Jerem. 38.7. & alibi, *Ebedmelec* Syriacè eſt ܥܒܕ ܡܠܟ, qui in Lat. Vulgatâ *Abdemelech* dicitur.

CAP. V.

Ver. 6. *Fons Baptiſterii*] Sic etiam Syri Lat. interpres vertit, Gr. προβατικὴ κολ: Κολυμβήθρα eſt locus ubi quis *natare*, & *lavare* poſſit, unde κολ. Σιλωὰμ *Natatoria Siloe* Jo. 9. 7, 11. à Vulg. redditur; at à Syro juxta poſteriorem ſignificationem *maamuditho*: Perſ. utrumque incluſit, dum hic چشمه *fontem*, & v. 5. حوض *piſcinam* vocat. Locus hic, ut putatur, vicinus erat *portæ* quæ eodem nomine (προβατικὴ) dicta eſt, & ſic à LXX vertitur Nehem. 3. 1. Cum verò Hebraicè *Baitò lheſed* vocari dicat, magis reſpexit Arabicam quã Hebr. linguam: neque enim Hebr. aut Syri articulum ال agnoſcunt. ver. 24. *Vitam æternam in perpetuum*] Gr. ζωὴ αἰώνιος, ſic Syr. & Ar. Obſervet autem Lector ad æternitatẽ declarandam ſolere Perſicum etiam ابد تا addere, ſic c. 3. 16. & c. 6. 40, 54, 69. ſic Hebr. לעלם ועד, quarum vocum una ſæpe æternitatẽ ſignificat, & ſic Perſic' etiam unã quandoq; omittit. c. 10. 28. & 20. 31. ver. 25. *Mortui audient*] νεκροὶ Perſ. مردكان. Notum eſt in S. literis etiam *Viventes* Mortuos dici. animâ quidem præditos, at Dei *Spiritu* & gratiâ deſtitutos: quales hic Chriſtum intelligere veriſimillimum eſt, quos Paulus νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν appellat, Eph. 2. 1, 5. Notandus verò eſt (qui mox ſequitur) de *duplici reſurrectione* locus, ζωῆς ſc. & κρίσεως, quo conciliari poſſunt quædam ἐναντιοφανῆ Scripturarum dicta. *Impios* reſurrecturos negant è Rabbinis quidam, quod verum ſanè eſt ſi ἀνάστασιν ζωῆς intelligas. Non adverſatur huic Chriſti effato illud Iſ. 26. 16. מתים בל יחיו רפאים בל יקומו *mortui non vivent, defuncti non reſurgent.* Neque illud Pſal. 88. 11. *Num mortui exurgent?* Nam alia illic reſurrectio, & ad præſentem vitam regreſſus intelligitur. Unde autem, & volupe ſimul erit in his locis diverſas Hebr. vocis רְפָאִים ſignificationes animadvertere, quæ varias pariter interpretationes pepererunt. Siquidem una illa vox & *Mortuos*, & *Medicos*, & *Gigantes* denotat, & juxta ſingulas has acceptiones totidem quoque hic verſiones reperiuntur. Ex hâc ambiguitate nata eſt abſona illa interpretatio quæ *Medicos* à futurâ reſurrectione excludit; ſic enim Arabicè vertitur ſupra memoratus Iſaiæ locus, 26. 14. الاموات لا يرون الحيوة والاطباء لا يقومون i. e. *Mortui vitam non videbunt, nec medici reſurgent.* Sic etiam Pſ. 88. 11. pro רפאים Vulg. habet *Medicos*, LXX ἰατροὺς. In Walton. editione habes فلاسفة *philoſophos*, (quod eòdem ferè recidit:) at in aliis MSS Pſalterii codicibus اطباء *Medicos.* Ne verò hoc in Medicorum aut Philoſophorum contumeliam trahatur, notanda eſt *Vet. Latini* interpretis expoſitio, *Num medici ſuſcitabunt?* ut ſenſus ſit Medicos, quanquam ad ſalutem & vitam conſervandam à Deo conſtituti ſint, defunctos tamen ad vitam revocare haud poſſe. Sic etiam Lat. LXX interpres verba illa ἰατροὶ ἀναστήσουσι reddit, tum in Pſal. tum apud Iſaiam. Ἀναστῆσαι cum accuſativo (quem hic ſubintelligi volunt) eſt *ſuſcitare*, ut Joh. 6. 45 54. ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν. ſic apud Hom. Il. ω. Achilles de Hectore defuncto Priamum alloquens, οὐδέ μιν ἀνστήσεις *Neque ipſum reſurgere facies.* inquit: cui ſimillimum eſt illud Davidis dictum cum ipſi quoque filius obierat, 2 Sam. 12. 23.

ver. 26. *In eſſentiâ naturæ ſ.*] Syrus vocem ܩܢܘܡܐ hic habet & Perſa quoque eandẽ retinuit, سرشت inſuper, i. e. *naturam*, addens, nimis operoſé. Evang. tantum habet ἐν ἑαυτῷ, pro qua Syriaca vox poni ſolet *perſonam* ſignificans, & *pronominis* vicem frequenter ſupplens. vide Rom. 9. 3. pro quâ Perſicus سرشت adhibet, ut cap. 6. 53. eadem eſt vis & uſus Arab. بذاته hic & alibi. v. Gen. 7. 13.

CAP. VI.

ver. 19. *Uti quiſp. in aridâ*] Hoc Perſæ additamentum eſt; in animo ut opinor habuit alia S. S. loca ubi hæc verba occurrunt, ut Heb. 11. 29. *tranſierunt mare tanquam per aridam.* v. Ex. 15. 19 ubi Perſ. eadem ferè quæ hîc, & Joſ. 13. 7.
ver. 27. *Hunc fructum obſignavit D.*] Antiquum hîc Perſa obtinet, &, quod ſæpe aliâs obſervavi, voces Syriacas quæ literas eaſdem, at ſignificationes remotiſſimas habent, confundit. ܐܒܐ demptis vocalibus *patrem* ſignificat & *fructum*, ille non پدر (ut ſolet, & debuit) ſed ميوه *fructum* hîc poſuit. Si Græcum textum, vel ſaltem Arabicum conſuluiſſet, errorem hunc, & plures alios facilè vitaſſet.
ver. 31. *Manna comederunt*] variis nominibus à Perſis & Arab. inſignitur, hoc capite كرانكبين, alibi verò dicitur ترانكبين & طلانكبين, i. e. *ros melleus*, nam in ſingulis hiſce habes Perſicam vocem انكبين *Mel*, cujus ſaporem Mannæ tribuit Scriptura. Nominis ratio vulgò petitur ab illâ mirantium Iſraelitarum quæſtione מָן־הוּא *man-hu*, ut Ex. 16. 15. יאמרו איש אל אחיו מן־הוא כי לא ידעו מה־הוא, quod ſic vertit Hieron. *Dixerunt ad invicem* Manhu, *quod ſignificat*, quid eſt hoc? *ignorabant enim quid eſſet* LXX etiam τί ἐστι τοῦτο; At ſic ſentientes Aben Eſra irridet, neque מָן *Quid* ſignificat, vel in Hebr. vel in Arab. linguâ, neque in Chaldaicâ (ut cenſet Buxtorf.) niſi impropriè & abuſivé Igitur alii è Rabbinis deducunt à מָנָה *præparavit, diſpoſuit*, ut Dan. 1. 5. וַיְמַן &c. *Conſtituit eis Rex portionem*: fuit enim Manna cibus à Deo præparatus & conſtitutus, & Iſraelitarum quotidianum velut *Demenſum.* Optimam (ut mihi videtur) appellationis hujus cauſam, & rationem ſuggerit Arabica lingua, quæ S. literis, & rei ipſi undiquaque convenit, quam è Judæis quoque nonnulli amplectuntur. مَنّ (ipſa Hebr. vox מן Man) *Donum* eſt, & مَانّ Mânna *donavit, benefecit* idem ſc. cum انعم Ita quidem *Manna* idem quod Latinis *Munus*, vel Dei benefici Donum: & ſic à Tawoſio Judæo expreſsè redditur in Perſicâ ſuâ verſione מן־הוא, بخشش *Beneficentia*, ſeu *gratuitum Donũ eſt.* Annon ipſe Moſes quoq; hoc dicit? Nam ſimulac Manna cœlitus deciderat mirantibus Judæis illico reſpondet הוא הלחם אשר נתן יי לכם *Iſte eſt cib' quem* Donavit *vobis Deus:* & notandũ eſt cum de Manna ſermo ſit, verbum נָתַן aut ἔδωκε præponi vel ſequi, (vide Pſ. 78. 24. Joh. 6. 32, 33.) quaſi nominis vim, & originem, gratioſi Dei eximium munus, & Donativum eſſe indicans; jure enim hoc nomen meretur panis ille, & cœleſte alimentum, quod Deus populo ſuo viritim per 40 totos annos quotidie largitus eſt. Hoc quoque obſervandum eſt مَنّان (*Mannân*) Dei ipſius nomen eſſe, ut apud Kamuſ. & alios, *Benefactorem*, & propitium *Largitorem* ſignificans, qualem ſe Iſraelitis monſtravit, divinum hoc munus liberaliter impertiendo, quod non ineleganter Poetæ verbis appelles -- *Aërii mellis cœleſtia Dona.* Georg. 4. In Datoris igitur & Doni memoriam jure hoc Iſraelitæ, ut Moſes loquitur, מן *Man* appellarunt. Hæc fuſius expoſui ut tibi Lector, vel mecum ſentiendi, vel meliora indagandi anſam darem. v. 43. *Futile ne dicatis*] Sic v. 61. & cap. 7. 23. & melius cap. 7. 12. γογγυσμὸς *ſermo indecorus*, Syr. & Arab. رطن (Hebr. רגן) eſt γογγύζειν *murmurare*, Perſ. بيهوده *vanum ineptum* ſignificat, unde بيهوش *fatuus*: alibi verò habet ܪܛܢܘ, ut Mat. 20. 11. Perſicus vero Pentateuchi interpres ſæpius لندش كردن

CAP. VII.

ver. 8. *Ego non aſcendo*] Notum eſt quantas lites hic locus pepererit. Cum Perſ. conſentit etiam V. Latinus, ut hic quidem editur, nam in nonnullis codicibus legitur, *ego nondum aſcendo.* Etiam in Gr. exemplaribus ſcriptum fuit ἐγὼ οὐ ἀναβαίνω, ut ex *Chryſoſt* liquet, apud quem tamen ſequitur νῦν, & ἄρτι, atque hanc lectionem amplectuntur *Syr.* & *Arabs* qui ܗܫܐ, & الان habent. Ob dictum iſtud (teſte Hieronymo) impius *Porphyrius* Chriſtum mendacii inſimulare auſus eſt: & alii (id quod mendacio proximum eſt) *Æquivocationem* hinc aſtruere nituntur. Sed vox οὔπω ſenſum manifeſtiſſimum reddit, quam ſi cum Perſico & aliis abeſſe ſineres, ex iis tamen quæ verſu 10 ſequuntur, Chriſti mentem intelligas.

CAP. VIII.

ver. 6. *Minimum quid captarent*] Gr. ἵνα ἔχ. κατηγορεῖν. Syrus ipſam Gr. vocem retinet, nam ܩܛܓܪܝܢ per metathesin literarum eſt à κατηγορεῖν. Arab. علة *cauſa. accuſatio.* Lucem Perſicæ interpretationi miniſtrent illa Kamuſ verba, دفعه (inquit) المطهرون عيوب, i. e. (ut vertit Cl. Golius) qui *aliena manifeſtant vitia.* ver. 9. *Singulatim exibant*] Deeſt hic (& in Wheel. quoque editione) interpretatio horum verborũ [ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι] quæ quidem non *Perſicus* tantum, ſed & *Syrus*, imò ipſe etiam V. *Latinus* omiſit, & in quibuſdam *Græcis* codicibus deſunt. Quid verò mirum *particulam* aliquam hujus *hiſtoriæ de adulterâ* muliere omitti, cum *tota* olim à nonnullis interpretibus *excluſa* fuerit? ver. 37. *Verbis meis digni non eſtis*] Hæc interpretatio orta eſt ex ambiguitate Syr. vocis ܣܦܩܝܢ quæ *ſufficientes, capaces, & dignos* denotat: apud Latinos etiam *ſufficere* aliquando ſignificat *capacem, idoneum* & *dignum* eſſe, ſic quoque Gr. ἱκανὸς. ver. 44. *Calumniator qui Diabolus*] Gr. τοῦ διαβόλου, Syr. ܐܟܠܩܪܨܐ ad quam vocem exprimendam ſolet aliquando Perſicus plura nomina conjungere, ſic Mat. 4. 1. ابليس معتاب. Ejuſdem prorſus ſignificationis cum præſenti voce compoſitâ بهتان كوي eſt معتاب, & per eandem à Perſico ſcriptore ſic exponitur, معتاب يعني بهتان كوي. De nomine ابليس quæ ſit Arabum ſententia ſuprà explicavi, quia vero Alfirauz. عجمي ſeu peregrinum nomen eſſe ſuſpicatur, non improbanda eſt Cl. Golii conjectura, qui è Gr. διάβολος per aphæreſin contractam eſſe putat. Certè Perſica hæc, ſeu potius Arabica vox non magis à Græcâ diſtat, quàm *Zabulus* apud Cyprianum & alios occurrens: eſt autem بهت, à quo Act. nomen بُهُت Buhton, *falsò imputavit, calumniatus, & mentitus fuit*, & Buhtânon *Calumnia, mendacium.* ver. 56. *Cupidus erat*] Aptè & verba, & mentem Evangeliſtæ, & vim vocis ἠγαλλιάσατο exprimit, quod non tantum *exultare & gaudere*, ſed & *cum gaudio cupere*, deſiderium ſc. cum lætitiâ permiſtum, notat. Magis amplectenda eſt hæc interpretatio cum Syrus & Arab. conſentiat, & Gr. vox ἵνα ſic vertendum eſſe ſatis arguat.

CAP. IX.

ver. 35. *Qui te ſanavit*] verba hæc intempeſtivè hic inſeruntur, & locum pervertunt: ſi dixiſſet ei Jeſus, Filium Dei eſſe qui ipſum ſanaverat, quid opus erat ſequenti interrogatione, *Quis eſt Domine?* Notandum verò eſt, Syrum illa verba [*qui ſanatus fuerat*] addere, quæ in Gr. non habentur, è quibus non rectè perceptis diſcrepantia hæc orta eſt. Quinetiam deeſt interpretatio horum verborum ἑώρακας αὐτὸν, quæ Perſice vertas ديدى اورا.

CAP. X.

ver. 1. *Oves per oſtium*] Locus depravatus, cui ſi *MSS.* exemplaria mihi ſuppeterent, mederi fortaſſe haud difficile eſſet. Idem judicium de verſu 5 ferendum. Conſul. Wheel. editionem. ver. 10. *Quod amplius eſt*] Gr. περισσὸν *abundantiam*, & *præſtantiam*, ſeu *excellentiam* notat. v. Rom. 3. 1. ſic etiam Syr. ܡܝܬܪ & Arab. افضل. Interpretum alii priorem, alii poſteriorem ſignificationem ſequuntur. ver. 24. *Quamdiu animam noſtram tollis?*] ſic V. Latinus, Gr. ψυχ. ἡμ. αἴρεις; eandem Syriacam phraſin bis habes Rom. 8. 15. de *Spiritum* accipientibus, οὐκ ἐλάβετε πνεῦμα δουλ. &c. ܢܣܒ eſt *accipere*, atque etiam *auferre*, ſic Perſ. vox ستادن hic uſurpata. Utriuſque exemplum eſt Gen. 30. 15. Ut vero res ſuſpenſæ *Tolli* dicuntur, (ſicut *in crucem tollere*,) ſic animi etiam *dubitatione* cruciati & *ſuſpenſi*. Arab. hic habet متى تعذب *quouſque cruciabis animas noſtras? Enecare*, pro longâ morá & expectatione ſuſpenſum, & incertum tenere, frequenter apud Latinos legas: & hoc ut puto reſpexit qui Syr. verſioni illud hîc appoſuit (*nos ſines animam agere?*) quod meo judicio omittere ſatius fuiſſet.

CAP. XI.

Tit. *Vivificat Chriſtus Gazarum*] Sic per totum hoc caput conſtanter appellatur, ſic & Luc. 16. *Pauper* ille ad divitis januam decumbens. A Muhammedanis عازر frequenter dicitur, cujus exemplum dabo ad locum hunc imprimis ſpectans, ut ſcias ab illis hiſtoriæ hujus veritatem, & Chriſti miraculum agnoſci. In Alcor. Sur. tertia, Chriſtus ſic loquens introducitur, احيي الموتى *mortuos vitæ reſtituam*. Ibi *Gialal.* celebris Scholiaſtes hæc habet, احيي عازر صديقا له وابن العجوز وابنه العشر, ubi vides *Azarum* nominari, atque (ut ver. 11. hujus capitis) *Amicum Chriſti*, & unà cum *aliis* recenſeri qui à Chriſto ſuſcitati ſunt. Sic quoque Alfirauzab. Kamuſi author, عازر احياه عيسى ع م *Azarus viri nomen, quem vitæ reſtituit Jeſus, ſuper quo pax.* Perſicus verò ع in غ mutat, quod Latini quoque & Græci faciunt in nominibus quibuſdam Orientalibus. Ab Arab. Evang. interprete لَعَازَرُ dicitur, ſic etiam in alia verſione Perſica. ver. 16. *Thomas cui nomen Tama*] Gr Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος. Interpretationem nominis *Thoma* hic refert, ut aliis in locis, nam *ter* apud unum hunc Evangeliſtam occurrit. v. cap. 20. 24. & 21. 2. Nullius Apoſtoli nomen præterquam hujus interpretatione donatum eſſe obſervat Leontius, quod quare factum ſit divinant potiùs quàm docent ſcriptores. Illud certum eſt Δίδυμον non eſſe aliud Apoſtoli nomen, ſed prioris duntaxat *interpretamentum*, quod clarè liquet è Syra, Arab. & Perſ. verſione. Haud rectè igitur *Nonnus*, & alii *Thomam* διώνυμον fuiſſe affirmant. *Hoc tam ridiculum eſt* (inquit Heinſius) *ac ſi dicam binominẽ Adamum eſſe, quia nomen ejus terram denotat.* Plura quæ hic annotari poſſent omitto, illud tantùm monens in Perſicis vocibus, quæ ان & ام terminationem habent, *fatham* ut *o* ſæpiſſimè pronuntiari, quod ſi hic fit. تاما melius reſpondebit Græcæ appellationi, & Syriacæ ܬܐܘܡܐ.

ver. 16. *Tama, i. e. Gemellus*] vide locum illum Geneſ. 25. 24. *Gemini in utero ejus erant*, ubi Hebr. תוֹמִם. Syr. ܬܐܘܡܐ. LXX. Δίδυμα. Perſ. verò (ut hic) habet جفت, cujus vocis elegans uſus notandus eſt, ſignificat enim duos æquales, & *par* conjunctum, ſive *utero*, ut Gemelli, ſive *connubio*. ut maritus & uxor, (v. Mar. 10. 9. & Mat. 19. 6.) ſive eâdem *ſpecie*, ut par turturum, (Luc. 2 24.)

CAP. XII.

Ver. 4. *In manum inimicorum*] Perſica phraſis بدست دادن, ad verbum eſt, *in manum tradere*, non inimici tantùm, ſed cujuſvis, ut ſupra cap 3 35. de Chriſto dicitur, *Pater omnia in manum ejus dedit*, ubi Perſicus iiſdem (quibus hîc) verbis utitur. Hîc verò idem notat quod سپردن, παραδιδόναι, quod etiam aliquando habet دست (*manum*) adjunctam. vide Joh. 19. 1. & 18. 35. ver. 32. *Amicos meos ad me traham*] Gr. πάντας. Sic Syr. & Ar. at V. Lat. *omnia*, quaſi legiſſet πάντα. Sic etiam Verſio Wheel. habet همه چيزرا *omnes res*, à quibus vides quantum noſter diſcrepet. Fortaſſe locum illum reſpexit, ubi Chriſtus eos pro quibus moriturus erat, *amicos ſuos* vocat. vide Joh. 15. 13. 14. & confer.

CAP. XIII.

Ver. 38. *Animam tuam non dabis*] Hic abſolutè negat quod Gr. & alii interpretes per *interrogationem* tantùm efferunt. Verùm optime cum illis conveniet, ſi punctulum primæ literæ ſupra poſitum, infra colloces, hoc eſt, ſi pro ننهي legas بنهي.

CAP. XIV.

Ver. 2. *Si dixero, Ibo* &c.] Locum hunc perplexum & difficilem interpretum diſſenſus, & variæ expoſitiones reddiderunt, de quo multa obſervavi quæ nimis longum foret hic inſerere. Εἶπον, quidam ad præcedentia referunt, alii ad ſequens πορεύομαι, ut hîc Perſicus, qui locum hunc ita interpretatur, acſi μὴ à verbis Chriſti abeſſet, cujus particulæ etiam alii rationem nullam habuerunt.

ver. 8. *Patrem nobis oſtende*] Hic etiam paucula deſunt, nam pro Gr. ἀρκεῖ ἡμῖν, & Syr. ܗܘ ܠܢ, nihil habet, quæ ſic interpretari poſſis بس است مارا, vel ut *Wheel.* verſio habet, بسنده است مارا, quæ noſter, ut veriſimile eſt, omiſit, quia vox ܗܘ (cujus varius uſus eſt apud Syros) aliquando redundare videtur, & hic pleonaſticam eſſe credidit. Sic Luc. 22. 51. eadem Syr. vox à Perſ. omittitur. ver. 14. *Si à me petieritis*] Verba hæc (*à me*) redundant, notandum tamen non Perſam tantùm, ſed & Syrum, atque Arab. imò & vulg. Lat. ſic locum hunc vertere, quod ſatis innuit aliter olim ſcriptum fuiſſe. In V. Lat. obſerva duplex additamentum, nam verſu præcedenti *Patrem* inſerit, & hîc *Me* (i.e. *Filium*) quum neutrum in Gr. habeatur. ver. 17. *Totus mundus*] همه (*totus*) non rectè hic additur, quod neque Gr. neque Syr. habet. ver. 16. *Paracletum*] Obſerva Perſ. & Syr. & vulg. Lat. hic, & ver. 26. & cap. 15. 26. atque etiam cap. 16. 7. *Græcam* vocem retinere, ab Orientalibus, literis quibuſdam (ut in aliis fieri ſolet) interpoſitis, variatam; à Vulg. Lat. *Paraclitus* ſcribitur. *Arabs* neque Græcam vocem, neque eandem Arabicam conſtanter retinet, ſed hoc loco habet مسليا, at v. 26. المعزي, utraque autem *Conſolatorem* denotat. Aliud quoque hic notandum, ſed & *deteſtandum* ſimul, Muhammedanos hoc nomen *pſeudoprophetæ* ſuo tribuere, atque de ipſo hæc Evangelii loca, & Chriſti promiſſum interpretari. Sic Greg. Abulfar. de Arabum moribus refert, eruditos inter eos cenſere Muhammedem indigitari في التورية * في الانجيل * في الزبور *In Lege, & Pſalmis, & Evangelio.* Evangelii verò hunc locum intelligunt, *Si ego non abiero, Paracletus non veniet.* Hoc verò minus mirandum cùm Muhammedes disertè affirmet, *proprium ſuum nomen à Chriſto prædictum, & expreſſum* fuiſſe. Sic Sur. 61. — قال عيسى *Dixit Jeſus Filius Mariæ Iſraelitis, Ego annuntio vobis poſt me venturum Apoſtolum cui nomen Ahmed* (ſive Muhammed) Sic Sur. 7. ait ſe مكتوبا *ſcriptum*, ſcil. in Lege & Evangelio, i. e. (inquit Scholiaſtes) باسمه وصفته *quoad nomen, & quoad mores* ſeu *officium*. Hinc *Perſa* quidam (cujus epiſtola ad Meletium Monachũ Græcè extat) Chriſtianos ita criminatur, τὸ τοῦ Μωαμὲθ ὄνομα &c. *Mahometi* (inquit) *nomen in Vet. Teſt. & in Evang. ſcriptum erat, & à Chriſto laudatum, Chriſtiani verò illud expunxerunt.* Cui elegantiſſimè & ſolidè reſpondens Imperator Conſtantinop. *Jo. Cantacuzenus*, acuto, & forti *dilemmate* impudens hoc mendacium retundit, quod habes *Apologiâ* 4. Hæc (à me alio opere ſi Deus voluerit fuſiùs tractanda) breviter hic referre libuit, ut videat Lector quales blaſphemias in *Paracletum*, Spiritum *veritatis*, Spiritus *mendax* eructaverit.

CAP. XVI.

ver. 2. *Deo oblationem feciſſe*] Obſerva vocem quæ hic à Perſ. Syr. Arab. (nam in eadem omnes conveniunt) uſurpatur, [*Corban*,] quæ *ſacrificium* & *munus Deo oblatum* notat. Vulg. Lat. reddit *obſequium*, nimis laxé. Vox λατρείαν, & προσφέρειν ei additum, denotat aliquid *eximium, & extraordinarium* quod inſtar *gratiſſimæ hoſtiæ* Deo offeratur. Et ſic intelligendum eſſe locum ipſe *eventus*, & *Judæorum ac Paganorum crudelitas* ſatis docet, qui Diis ſuis nullum gratius libamen Chriſtianorum ſanguine crediderunt. Nam (ut *Tertulliani* verbis loquar) *Chriſtianum omnium ſcelerum reum. Deorum, Imperatorum Legum, Morum, Naturæ totius inimicum exiſtimabant.* Apol. p. 15. Ita apud *Muhammedanos*; bello perſequi الكفار, (ſic illi etiam Chriſtianos vocant,) سبيل الله *via* ſeu *cultus Dei*, & peculiariter امر (quaſi grande & præcipuum *Dei mandatum*) appellatur. Sed *crudelitas veſtra* (inquit Tert.) *noſtra gloria eſt: & præmium fecit religio, quod perfidia putabat eſſe ſupplicium*, ut eleganter reſpondit Ambroſ. iis qui Chriſtianos *proſcribere*, & *necare*, Deo & hominibus gratum eſſe cenſebant. ver. 11. *Gubernator mundi is eſt*] Inſignis defectus; deeſt enim interpretatio verbi κέκριται, cujus cauſâ hæc mihi videtur. Syr. vox ܕܝܢ *judicium* notat, atque etiam particula eſt per ſe nihil ſignificans (utriuſque exemplum habes hoc ipſo verſu) ideoq; eam omittendam cenſuit; confer & judica: ſupple igitur محكوم شده است *judicatus eſt*, (ut rectè Wheelock. editio,) vel ſimile aliquid. ver. 32. *In provinciam diſpergamini*] Supra Joh. 7. 35. ubi de Judæorum διασπορᾷ ſermo eſt, vocem hanc ولايت uſurpavit, quæ *regionem* ſignificat, hic verò Syr. ܐܬܪܗ, i. e. *loco* reſpondet: & ſic Arab. الى موضعه. Per τὰ ἴδια hic propria cujuſque vel *regio* vel *domus* intelligi poteſt, ſic cap. 19. 27. recepit eam εἰς τὰ ἴδια. Arab. redditur الى بيته, *ad domum ſuam:* atque ita *Angl.* verſio utroque in loco.

ver. 33. *Ut mihi propter vos pax ſit*] Imò potiùs, *ut vobis propter me pax ſit*, ut ſenſus manifeſtò poſtulat. Sic Syr. Arab. لكم السلام بي *vobis pax in me.* Eſt itaque hic manifeſta verborum tranſpoſitio, ut ſæpe alibi. Neque in *Wheelock.* editione ſatis ſana interpretatio eſt, nam ibi ايماني (*fides*) habetur, potiùs, ut noſter, سلامت, (*pax*,) optimus fidei effectus.

CAP. XVII.

Ver. 21. *In ſermonem eorum unum ſint*] Quod ſæpe ſuſpicatus ſum, & antea monui, hic locus confirmat: Nempe in hac verſione phraſes & verba *tranſponi*, ſcribæ, ut opinor, magis quàm interpretis culpâ. Conferenti Græca verba & alias interpretationes, evidenter quod ſcribo eluceſcet, & verba ſic collocanda eſſe, در سخن ايشان كه همگنان يكي باشند — i. e. -- *per eorum ſermonem, ut omnes unum ſint.*

CAP. XVIII.

ver. 11. *Alii cuipiam bibendum*] Gr. οὐ μὴ πίω αὐτό; interrogationem hanc Arabs ſic vertit, لَابُدَّ لِي *fieri non poteſt quin bibam*: pari ſenſu Perſa, neceſſe eſt ut *egomet non alius*, poculum hoc bibam. كسي ديگر Chriſto contraponitur, ut in illâ Baptiſtæ quæſtione Mat. 11. 3. Tune es ille venturus, an *alium* (كسي ديگر) expectamus, & Luc. 7. 19. vide etiam Joh. 5. 43.

CAP. XIX.

ver. 11. *Peccato tuo majus*] in Gr. nulla hujuſmodi Pilati cum Juda comparatio habetur, neque in Arab. apud Syrum vero (quem noſter ſequitur) reperitur, ubi in fine verſus verba hæc adduntur, [illegible]. ver. 13. *Nomen Agger lapideus*] vel, *pavimentum lapideum*, ut Syr. & Arab. notandum enim Syr. Arab. & Perſ. hic eodem verbo uti رصيف pro Gr. voce λιθόστρωτον. رصع eſt *lapides in pavimento*, atque eleganti metaphorâ, *verba in oratione conjunxit*, juxta verſum illum à *Cicerone* ſæpiùs laudatum, *Quam lepidè lexes compôſtæ, ut teſſerulæ omnes, Arte pavimento*. ver. 14. *Feriâ ſextâ*] Paraſceue, quod eleganter Marc. 15. 42. προσάββατον dicitur, & Syr. *Arubtho* à Perſico ſolet per روز ادينه exprimi, ſic v. 31. & Luc. 23. 54. & alibi. Arab. جمعه, non quod vox hæc proprie *paraſc.* aut *præparationem* notet, (nam *Congregationem* & σύναξιν potius ſignificat) ſed quia *dies Veneris*, Arabibus جمعه dictus, idem eſt tempus cum Jud. paraſceue. ver. 17. *Impoſ. crucem in loco*] بجايگاهي referendū eſt ad verba بدر بردند v. 16. non ad immediate præcedentia, *crucem impoſ.* Nam antequam ad Golgotha ventum eſſet, crux ei impoſita eſt. v. Gr. Syr. Ar. *Karkita*] hic deeſt vox illa quam Evang. & Syr. & Arab. *Hebraicam* vocant, licet diverſimode apud illos ſcriptam. Perſicus *Karkita* Hebraicam vocem dicit, vel potius ſcribæ hoc imputandum, nam Mat. 27. 33. & Marc. 15. 20. habes *Golgotha* nomen expreſſum, ut minimè dubium ſit quin hic quoque ita ſcripſerit خوانده قرقفتا وبعبري كاكولتا. Syrus ſingulis locis habet *karkaphtho*, quod hic *karkita* corruptè legitur, idem vero ſignificat quod Perſis كله سر *Cranium*. Hebr. גֻּלְגֹּלֶת, Ch. *gulgultha*. Evangeliſta poſterius Lamed, Syrus verò prius abjecit. ver. 19 *Hic eſt Jeſus Nazar. Rex Jud.*] Varietas aliqua & diſcrepantia obſervari poteſt in Evangeliſtârum verbis, dum ἐπιγραφὴν ſeu (ut Johannes appellat) τίτλον cruci impoſitum referunt. In hoc omnes conſentiunt, verba illa ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, quæ Judæos maximè cruciabant, clarè & diſerte ſcripta fuiſſe: quibus *Jeſu* nomen apud Matth. & Johan. præponitur. Apud Matth. verò & Luc. οὗτός ἐστιν ante cætera legitur. Notandum verò apud Syrum ſingulis in locis ܗܢܘ expreſſum eſſe, acſi omnes Evangeliſtæ οὗτός ἐστιν ſcripſiſſent. Conſimiliter Perſa اينست *hic eſt* adhibet, ut loca conferenti liquebit. Annon verò (ut hoc obiter notem) Latina Syriaci textus interpretatio (v. 21.) inconcinna, & ſolœciſmo proxima eſt? viz. *Ipſe dixit me Regem Jud. eſſe*, pro, *ipſe dixit quod Rex Jud. ſum*. In *Æthiopicâ* verſione titulus cruci impoſitus talis eſſe dicitur, *Dominus Jeſus Nazarenus Rex Judæorum*, ſic etiam Matth. 27. 37. Quis verò credat Pilatum ſic ſcripſiſſe? ſolet quidem in illa linguâ nomini Jeſu *Domini* titulus præponi, at hic parum aptè neque ex decoro additus videtur. Huic verò loco quadrat *Giraldi Cambrenſis obſervatio*, qui Henr. 2. regnante in *Angliâ* floruit. *Notandum* (inquit) *quod Monachi ferè cuncti abuſivis pronuntiationibus, præ cæteris viris Eccleſiaſticis. utentes, quoties Evangelia legunt, huic dictioni JESUS hanc dictionem DOMINUS. juxta caſuum inflexiones, adjicere ſolent, in hunc modum, Dixit Dominus Jeſus diſcipulis ſuis: Cum tamen in Evangelicis ſcripturis. totis 4^r ſc. Evangeliis, talis junctura, præterquam duobus in locis, minimè reperiatur.* Sic ille in libro nondum (quod ſciam) typis edito, cujus verba hic opportunè referre libuit. ver. 22. *Quod ſcriptum eſt perinde eſt*] Gr. ὃ γέγραφα γέγραφα, i. e. quod ſcripſi ratum manebit, haud mutabitur, ut Nonnus, ἔγραφον ἀσφαλέως τόπερ ἔγραψα. Solent ad rei certitudinem, & conſilii immutabilitatem declarandam, verba geminari, ut in illo Eſth. 4. 16. כַּאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי, Syr. *cum fecero, fecero*: quanquam ſuſpicari quis poſſit ibi Syriaca verba olim cum Hebraicis eadem fuiſſe, & gutturalem unam pro alterâ (ܥ pro ܐ) poni. Hîc vero Perſ. همانست ſignificat *ita eſt, illud ipſum eſt* (ſc. quod ſcripſi) ut Mat. 26. 44. همان سخن كفت *eundem ſermonem dixit*. v. etiam Luc. 6. 33. è quibus locis hic lucem accipiat.

ver. 23. *Veſtimenta*] Deſunt hic quædam aliunde ſupplenda, ut locus integer fiat.

ver. 31. *Judæi dix.*] Evangeliſta non ait Judæos hoc dixiſſe, ſed iſtud *Syri additamentum* eſt, à quo Perſa accepit. ver. 39. *Condituram...camphoram*] Gr. μίγμα, ſed nota Syr. Arab. & Perſ. eâdem hic voce حنوط uti, quæ propriè exprimit *Orientalium conſuetudinem* in condiendis mortuorum corporibus antequam ſepelirentur, quem morem Ægyptiis uſitatum optimè deſcripſit Herodotus, & doctiſſimus Frater meus *Joh. Gravius* in ſuâ *Pyramidographiâ*: eâdem voce חנט Hebr. etiam utuntur. v. Gen. 50. 1. ubi hæc tibi omnia occurrent, atque ut hic noſter Chriſti, ita illic Jacobi corpus *camphorâ conditum* ait Perſ. interpres.

CAP. XX.

ver. 7. *Strophiolum involutum*] Perſicâ vox دولبند (*Dúlband*) eſt faſcia capiti obvoluta, ſeu *linteum* unde *Tiaræ* conficiuntur, atque hinc *Cidaris* ſeu capitis tegumentum Orientalibus uſitatum ita appellatur, quod à noſtris variatâ, ut fieri ſolet, peregrinâ voce, *Tulipant* & *Turbant* dicitur, quam poſtremam vocem etiam *Anglicani interpretes* in Bibliorum verſione adhibuerunt, Dan. ſc. 3. 21. ver. 20. *Manus & axillam*] بغل *axillam* ſignificat & ſic redditur c. 19. 34. & alibi: ſed cum toties ab Evangeliſtâ πλευρὰ dicatur, & à Syr. ܣܛܪܗ, Arab. جنب, idem quoque hic Lector intelligat, ut *axillam* & *partem alis propinquam, latus* ſc. notet, unde بغل كردني eſt *amplexus*. In Wheel. editione eſt پهلو, quod ſæpe pro צִדָּה *latere* ponitur.

CAP. XXI.

Ver. 12. *Quis eſſet, vel ut interrogaret*] vel, *quis eſſet interrogare*, ut وا ſæpe, ſic etiam وا redundat, (v. Joh. 14. 2.) atque ita convenit cum Gr. ver. 15. *Paſce agnos meos*] verba hæc à Chriſto inculcata accuratiùs expendi merentur, quibus tenerrimus ejus *affectus* & amor indicatur. Bis dicit βόσκε, ſemel ποίμαινε, at Syrus & Orientales verſiones ſingulis in locis eodem verbo utuntur, quod paſcere ſignificat, ut etiam vulg. Latina. *Paſcendos* verò triplici nomine diſtinguunt Syrus, Arabs, & Perſicus, imò ipſe etiam Evangeliſta, juxta codicem Alexandrinum. Primò. Syrus habet ܐܡܪܝ τὰ ἀρνία μου, *Agnos*, vel ut doctiſſimus Caſaubonus reddi mavult, *Agnellos meos*. Secundò, ܥܪܒܝ, πρόβατά μου. Lat. Vulg. hic & etiam priore loco *Oves* habet. Tertiò, ܢܩܘܬܝ, Arab. نعاجي Perſ. ميشان مرا, quæ in his linguis propriè *Oves fœmellas*, & *fœtantes*, ut Vulg. appellat Pſal. 78. 71. Hebr. רְחֵלִים, notant: exempla habes Gen. 31. 38. *Oves tuæ non abortiverunt*, ubi Syrus & Perſa iiſdem quibus hic nominibus utuntur, ſic etiam Gen. 32. 14. *MS. verò Alexandr.* προβάτια habet. Pronomen quoque ter ſuffixum, ſuaviſſimum ſenſum efficere, & ſalubre paſtoribus monitum præbere, B. *Auguſt.* obſervavit; cui Syrus ter (majoris emphaſis causâ) ܠܝ addidit, & Perſ. براي من, quæ interdum *obſecrandi formula* eſt, quaſi Chriſtus dixiſſet, *Obſecro te paſce*, *meâ cauſâ*, imò *meâ vice* oves meas paſce: hoc enim Perſ. براي من ſignificat. ver. 25. *Scribæ mundi deficerent*] Hoc à Perſico additur ad præcedentis dicti explicationem, ſcil. *ſcriptores univerſos tanto negotio impares futuros*. Eâdem phraſi aptè ſatis utitur Marc. 5. 26. عاجز بودند de *Medicis* qui inveteratum mulieris αἱμοῤῥοούσης morbum nullâ arte ſanare poterant. Multi hic *Allegoriam* ſtatuunt, & Evangeliſtæ verbum χωρῆσαι non de *Locorum* ſed de *Lectorum* capacitate intelligunt: quia ſc. *animalis homo non capit quæ Dei ſunt*. 1 Cor. 2. 14. Verum (ut ſcitè regerit Eraſmus) *ad hunc modum nec unam paginam divinæ ſapientiæ caperet mundus*. Itaque *Hyperbolen* eſſe plerique agnoſcunt (quam Perſicus hic ampliorem facit) cùm *ſalvâ*: *Rerum ſide Verba fidem excedere videntur*. Ita σοφῇ σιγῇ (ut loquitur Nonnus) *ſapienti ſilentio* Chriſti res geſtas obſignat ſimul, & amplificat Evangeliſta, & magnitudinem earum *tacendo* quodammodo exprimit. Huc referas illud Minutii Fel. de Deo, *Nobis ad intelligendum pectus anguſtum eſt, & ideo ſic eum dignè æſtimamus, dum* Inæſtimabilem *dicimus*.

HÆc, *Amice Lector*, prout tempus (perquam breve, & anguſtum) ferebat, annotavi, ſuaſu doctiſſimi Viri *Br. Waltoni*, cujus indefeſſos conatus, & ſummum de piis doctiſque omnibus bene merendi ſtudium, eximium hoc *Sacrorum Bibliorum* Opus abunde comprobavit. Quantum *Eccleſiæ*, totique *Literariæ Reip.* beneficium hinc acceſſerit, qui candorem, & pietatem cum eruditione conjunctam habent, libenter & grate agnoſcunt. Multi profecto rei *difficultatem*, & funeſtos *Angliæ motus* intuentes, tantæ molis opus inter tantos patriæ noſtræ Tumultus vix inchoari quidem, ne dum perfici poſſe credebant. Sed divina benignitas obſtacula omnia, & fidem quoque plurimorum ſuperavit: quæque propitio numine pridem incepta ſunt, vides nunc eodem cœli favore ad metam feliciter perducta. Ne ipſa quidem *Invidia* inſignem hanc *Dei Bonitatem*, & pulcherrimi iſtius *Operis Utilitatem*, ac præſtantiam diffiteri auſit: quod non *Britanni* modo, ſed *Exteri* quoque ingenti applauſu, meritiſque Encomiis celebrarunt. Quod ſi in tam varia, & multiplici materia, quædam, vel *Codicum* vitio, vel *Typothetarum* incuria, vel *Interpretum* demum hallucinatione, depravata occurrant, haud mirum videri debet: quin illud potius ſtupendum foret, ſi in tam vaſto, & diffuſo opere nihil mendoſum, aut corrigendum inveniretur. Æquiſſimum cenſeo illud Varronis monitum. *Si quis multa commode dixerit, magis boni conſulendum, quam ſi aliquid nequiverit, reprehendendum.* (L. L. 6°.) Quum ex fœcundo ſolo uberes proventus, & copioſam meſſem Agricola reportaverit, impium ſane foret ob paucas hinc inde ſpicas, & grana quædam, levia fortaſſis, & rejectanea, Deo frugum datori obmurmurare. Haud minus iniquum eſſet in utiliſſimi Operis contumeliam vitioſa quædam, & defectus perpaucos objicere, ac piis aliorum laboribus obloqui, ſi non omnia curioſitati noſtræ, & votis undiquaque reſpondeant. In ſacris hiſce Bibliis legendis Μωμοσκόπου tantum partes agere, & *maculas* duntaxat, ac *nævos*, (qui formoſiſſimis corporibus inſunt) reprehendere, & ſugillare, maligni eſt animi, & Deo hominibuſque ingrati, atque, ut verbo dicam, à *Charitate* illa remotiſſimum, quam *Sancta* hæc *Volumina* qualibet fere paginâ nobis commendant. Iſtud poſtremum, Lector, opto voveoque, ut aſſidua horum Librorum *Lectione*, & *Studio*, ea tibi Felicitas, qua nulla major eſſe poſſit, obtingat, hoc eſt (ut Davidis utar verbis) חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוָה *Gratiam* ſimul & *Gloriam*, à Deo, qui ſolus utramque largitur, uberem & perennem conſequaris.

Μόνῳ σοφῷ Θεῷ τιμὴ ϗ δόξα.

Præfatio EDWARDI POCOCKII linguarum Hebraicæ & Arabicæ in Academia Oxonienſi Profeſſoris, in qua variantium in Pentateucho Arabico lectionum ratio redditur.

Quod Chriſtianum quendam Alepenſem, ſectæ Melchiticæ, conquerentem aliquando audivi, non reperiri penes ipſos Arabice exemplar Bibliorum aliquod, quod æquali filo contextum partibus inter ſe congruis apteque diſpoſitis conſtaret; idem de illo quod magnificis nobiliſſimi viri ſumptibus, laudatiſſimaque virorum doctorum induſtria Pariſiis nobis exhibitum eſt, Londiniq; non minori cura ac laude fæliciter expreſſum, merito affirmari poſſe res ipſa teſtatur. Ejuſmodi ſcil. eſſe quod e diverſis atque inter ſe multum diſcrepantibus laciniis contextum ſit, ſive id agente qui ipſum deſcriberet, ſive (quod magis veriſimile) quod ipſi ad manum non fuerit, omnium librorum ab uno aliquo concinnata verſio, adeo ut neceſſe habuerit quo integrum ſibi corpus conflaret, partes parum ſibi conſtantes, utpote, e diverſis fontibus, diverſis ſæculis, & a diverſarum ſententiarum hominibus profectas connectere. Hinc factum ut librorum Veteris Teſtamenti alii ea lingua editi fontem Hebraicum, alii LXXII. verſionem, ſive ex ea immediate, ſive (quod de pleriſque forſan affirmandum) mediante Syriaca derivati, referant. Non idem ergo de omnibus judicium ferri poteſt, de ſingulis ſeorſim pronuntiandum erit, unde & a quo tranſlati fuerint, prout cuique ſe obtulerint codices qui interpretum vel nomina, vel ætatem præ ſe ferant. Nobis impreſentiarum de Pentateucho privatim, prima Magni operis parte diſquirendum erit, de quo quid rationibus, ſi non certis atque omnino indubitatis, ſatis tamen (ut mihi videtur) probabilibus nixi ſentiamus, in medium proferre liceat. Horum igitur librorum verſionem Arabicam quæ hic edita eſt, celebri Judæorum Magiſtro R. Saadiæ Haggaoni originem ſuam debere autumamus licet ab alio quopiam ſubinde interpolatam. Neque enim opera alius cujuſpiam privata, ex fonte Hebraico primitus deductam facile ſuadet ea quæ eſt inter hanc & illam quæ R. Saadiæ eſſe ab omnibus pro conceſſo habetur, in iis paſſim locis quæ Paraphraſtico more interpretandi licentiam ſumpſit, convenientia: Si duobus quibuſvis συγχρόνοις, ὁμοπατρίοις, atq; inter ſe ſtudiis ac familiaritate conjunctiſſimis, mandaretur librum aliquem, quam maxime fieri poſſet, ad verbum ex una in alteram linguam transferendi provincia, haud facile, pro majori quæ in hominibus reperitur ingeniorum & conceptuum quam formarum varietate, eodem ubique verborum delectu, iiſdem loquendi formulis uterentur; at ut qui his legibus non adſtricti, autorem quempiam Paraphraſtica libertate interpretentur iis in locis ubi maxime a verborum ſono abeant, eoſdem ſenſus, eaſdem dictiones adhibeant, haud ſine majori quam quod de LXXII Græcæ verſionis autoribus narratur, miraculo fieri poteſt, fidemque plane exuperat. Quod tamen in iis, de quibus jam ſermo eſt, verſionis Arabicæ exemplaribus, contigiſſe videmus. Non major alibi fere inter ipſa diſcrepantia eſt, quam quæ inter diverſa ejuſdem ſcriptoris ἀντίγραφα & alias occurrit; in locis autem non tam ſecundum autoris verba, quam interpretum mentem expreſſis, ea quæ in diverſorum Interpretum verſionibus haud reperitur, vel repertum iri probabile ſit, concordia. Quod ſi quis R. Saadiæ opus in manus ſumptum ſibi in aliquibus mutandum cenſuerit, non eſt quod novæ verſionis autor habeatur: Ac talem quidem exſcriptorem nactus videtur Haggaon iſte, quem ut plagii, niſi alicunde conſtaret ipſum quæ Saadiæ erant pro ſuis venditaſſe, iiſque nomen ſuum inſcripſiſſe, minime arguerim, ita neſcio an ψευδογραφίας notam facile effugerit. Opus enim cui manum admovit conſulto aliquoties immutaſſe conſtat, adeoque in diverſum a primo ejus autore abiiſſe, ut ſe aliud plane ab ipſo ſenſiſſe ac τῇ ὑποθέσει δουλεύειν prodat. Probatum hoc nobis dabunt vel loca illa in quibus glorioſa Dei præſentia ejuſque patefactio deſcribitur, aliter paſſim enuntiata. Gen. 11.5. וירד יהוה *Et deſcendit Dominus*, vertit Haggaon, فاورد الله امرا موجلا *Demiſitque Dominus mandatum terrificum*; hic فانحدر ملايكة *Deſcenderuntque angeli.* Cap. 12.7. bis pro יהוה reddente Saadia أَللّٰهُ *Dominus*, apud hunc, ملاك الله *angelum Domini* legimus. Ita & cap. 18. ver. 1. Ibid. v. ultimo וילך יהוה *Abiitque Dominus*, Saadias. وارتفع نور الله *Sublatuſque eſt ſplendor Domini*, hic فمضي ملاك الله *Abiitque* (inquit) *angelus Domini*. Exod. 19. 3. Saad. *Aſcenditque Moſes* الي الله *ad Dominum*; hic الي ملاك الله *ad angelum Domini*. ver. 9. ها انا متجلي لك *Ecce ego manifeſtaturus ſum me tibi in nube*; hic, *Ecce ego* تجلي ملاكي لك *manifeſtaturus ſum tibi angelum meum*. ut & ibid. ver. 11. 18. 20. & c. 20. v. 20. & c. 24. v. 1, 2. in his omnibus Saad. الله *Dominus*, hic vero ملاك الله *angelum Domini* reddit. ut ver. 10. 11. 17. Saad. نور الله *ſplendorem Domini*, hic ut ante ملاك الله *angelum Domini*. Sic Exod. 33. 20. *Non poteris videre* את פני *faciem meam*, Saad. اوايل نوري *anteriora ſplendoris mei*; hic وجه ملكي *faciem angeli mei*. v. 23. *Videbis poſteriora mea, at facies mea non videbuntur*, Saad. *poſteriora ſplendoris mei, at anteriora ejus non videbuntur*; hic *poſteriora angeli mei, at faciem ejus non videtur*. [leg. *facies*. vel, *videbis*] c. 34. 5. *Deſcenditque Dominus in nube*. Saad. *Revelavitque ſe Dominus*, hic, *Et apparuit angelus Domini*. ver. 6. *Et tranſivit Dominus*. Saad. *Cumque tranſiret* نور الله *ſplendor Domini*: hic ملك الله *angelus Domini*. ver. 9. *Vadat nunc Dominus*. Saad. *Cum gradietur* نورك *ſplendor tuus inter nos*: hic مَلَكُكَ *angelus tuus*. his adde Gen. 9. 6. ubi verba iſta כי בצלם אלהים עשה את האדם *Quia in imagine Dei fecit hominem*. Saadias interpretatur لان بصوره الله مسلطا صنعه *Quoniam in imagine Dei dominantem* [ſeu *dominio preditum*] *fecit ipſum*, (ut in MS. legitur. vel ut in edit. Conſtant. بصورة شريفة *forma illuſtri, glorioſa*) *dominantem fecit ipſum*; hic vero interpoſito الملايكة ſenſum corrumpens, *Quoniam ad imaginem angelorum fecit ipſum dominantem*. Nec non ea loca in quibus pro *Dei* nomine etiam *Propheta* ſubſtituit. e.g. Gen. 18.13. فقال نبي الله لابرهيم *Dixitque Propheta Domini Abrahamo.* ubi Saad. prout ſonant Hebraica, فقال الله لابرهيم *Dixitque Dominus Abrahamo.* cui conſonum eſt & quod Gen. 8. 21. apud ipſum legimus, *Dixitque Dominus* لنبيه *Prophetæ ſuo*, cum Hebraica אל לבו *ad cor ſuum*, vel *in corde ſuo*, reddiderit Saadias, من ذاته *ab eſſentia ſua*, i.e. *a ſeipſo*. Quis non alium hic, ac diverſa plane ſentientem operi Saadiano ſe immiſcuiſſe ſentiat? Cui interim ſectæ ipſum adjudicemus, nondum in comperto eſt. Nam ut a Judæo prodire potuiſſe hæc non temere negaverim, cum ab Aben Ezra diſcamus eſſe inter eos qui Abrahamo non tres Angelos, ſed tres Prophetas apparuiſſe ſtatuant, ita nec eorum quempiam in ipſo verſionis, quam ſuis gratam eſſe cuperet, textu vel pro יהוה, toties ملاك *angelum*, vel eo quem indicavimus loco *Prophetam*, more aliis inſolito atque inaudito, ſubſtituere voluiſſe, haud facile crediderim. Samaritanorum forſan genium magis hæc ſpirant, quorum hanc notat hæreſin Morinus, ad Gen. 5. & Ab. Ezr. ad Gen. 1. (a qua nec immunes videntur Judæorum aliqui) quod hominem ad Angelorum ſimilitudinem creatum aſſerant, quibuſque fere ſolenne eſſe ut nomen Angeli Tetragrammato vel ſubſtituant, vel addant tum ex ejuſdem doctiſſimi viri annotationibus, ipſaque Paraphraſi inſpecta, tum iis quæ ex verſione Arabico-Samaritano adducit Cl. vir, Jo. Henricus Hottingerus, percipere eſt. Sunt & quæ ſuadeant eum a quo hæc navata eſt opera, ſi non Mohammedanorum partibus addictiorem fuiſſe, ſtudium tamen adhibuiſſe ut ipſis non ingrata eſſet: dictiones nempe & loquendi formulæ apud ipſos præcipue in uſu, atque inprimis nomina quædam propria aliis minime uſitata. Quis enim alius Jethronem شعيب *Shoaibum* appellaret? ut taceam ſolennem iſtam ex Alcorano formulam بسم الله الرحمن الرحيم *In nomine Dei Miſeratoris Miſericordis*, libri fronti præfixam, (ſi a MS. ſit) quam non temere adhibent vel Chriſtiani vel Judæi niſi iis in libris quos eo nomine Pſeudoprophetæ iſtius aſſeclis commendatiores eſſe volunt: ac certe verſionem iſtam, prout characteribus Arabicis, eaque quam videmus forma, expreſſa eſt (a quocunque tandem præſtitum fuerit) in Mohammedanorum præcipue gratiam adornatam fuiſſe, ſi quis aſſeruerit, minime me repugnantem habebit. Liceat quæ conjecturæ anſam præbeant Lectori proponere. Iſmael AbulFeda Hamai Princeps opere tam hiſtorico quam geographico, aliiſque ſcriptis clarus, de Judicibus ac Regibus Iſraeliticis acturus hæc habet: *Hac in parte neceſſe eſt ut multa recurrant errata, cum ob magnam temporis intercapedinem, tum quod Hebraice ſcripta ſint quæ de iis memoriæ prodita ſunt, cujus linguæ verba debito modo proferre admodum difficile eſt. Neque in exemplaribus Hiſtoriarum his de rebus conſcriptarum quæ inſpicere contigit inveni de cujus veritate certo mihi conſtaret. Unumquodque enim alteri contrarium reperi, vel in nominibus Judicum vel eorum numero, vel temporis quo præfuerunt ſpatio, notandis. At Judæis libri ſunt viginti quatuor antiquitus apud ipſos per manus accepti,* [ولم تعرب الي الان بل هي باللغة العبرانية] *qui nondum Arabici facti ſunt, verum lingua Hebraica exarati. Comparatis ergo mihi ex ipſis Judicum Iſraeliticorum et Regum libris, accerſivi virum Hebraice & Arabice doctum cui eos prælegendos tradidi, tribuſque adhibitis exemplaribus, ex ipſis tranſcripſi quod mihi veriſſimum viſum eſt, nominaque literis & vocalibus ſuis quam fideliter potui, notavi.* Docent hæc magni Autoris verba nullam tunc temporis reperiri potuiſſe textus Hebraici verſionem, literis Arabicis exaratam. neque enim aliter intelligenda ſunt quæ ſcribit, viginti quatuor Judæorum libros nondum Arabicos factos fuiſſe, cum multis ante annis a R. Saadia (forſan & aliis) verſi fuerint (ipſe enim anno Hejræ 672. natus, Haggaon autem anno mundi ſecundum Judæorum computum 4702. denatus perhibetur) ſed uti Judæis, adhuc etiam, in more eſt, ſuis tantum depicti characteribus quo minus a diverſæ profeſſionis hominibus legerentur. Si quis igitur eandem cum Iſmaele Principe religionem profeſſus, ipſius exemplo, vel ſimili, ea quæ textus Hebraicus a LXXII. verſione, iiſque quæ Samaritanorum libri (forſan & tunc temporis Arabice delineati) præ ſe ferrent, diſcrepantia contineret, videndi deſiderio flagrans, ab aliquo utriuſque linguæ perito obtinuerit, ut quæ penes Judæos eſſet interpretationem Arabicam, Arabicis etiam literis deſcriberet, facile fieri potuit ut cum illis quas innuimus a primigenia ipſius facie differentiis, in eorum quorum manibus terenda erat, gratiam, nec aliis obſervata, in plures emanaret. Neque vero tunc primum habitu Saracenico amictam temere affirmaverim, cum de ipſo Saadia aſſerentem Aben Ezram habeamus שתרגם התורה בלשון ישמעאל וכתיבתם ipſum legem lingua & Scriptura Iſmaelitica interpretatum, cujus tamen exemplaria aliqua Iſmaelitis communicata fuiſſe vix credi ſinunt docti Principis, quæ laudavimus, verba. Quicquid hujus ſit, non omnia prout nunc ſe habent a Saadia prodiiſſe cenſeat neceſſe eſt qui non ipſum aliis alium finxerit, aliaque ſuis, alia Mohammedanis obtuliſſe, quam verſutiam ab Aben Ezra operis iſtius cenſore non nimis benigno, haud impune, credo, tuliſſet. At vero propius videtur ut alium quempiam in meſſem Saadianam falcem miſiſſe credamus, eumque ortu vel Judæum vel Samaritanum. Neque enim Chriſtianum (Orthodoxum ſaltem) fuiſſe, vel a Chriſtianis gratiam captare voluiſſe res ipſa docet, nedum ut verſionem iſtam omnes Eccleſias Orientales maximopere venerari concedamus

cedamus. Si igitur in differentiarum quæ inter hoc & alia interpretationis Saadianæ exemplaria intercedunt, cauſas inquiratur, tres eæ potiſſimum ſtatuendæ videntur. Quarum prima omnibus fere doctorum ſcriptis quæ in vulgus emanarunt, communis eſt: viz. exemplarium, ſive ea autoribus, qui poſt editos a ſe libros aliqua ſubinde mutare conſueverunt, ſive librariis imputetur, varietas (unde & ille, ni fallor, editionis Conſtantinopolitanæ tam a MS. quam ab editione Pariſiana diſſenſus) Secunda, ea quam jam innuimus, viz. tum ut ſententiam ſuam (majori certe audacia quam patitur fidæ verſionis ratio, quicquid ſibi in Commentariis permittere potuiſſet) quaſi divina autoritate ſtabilitam daret; tum ut ad eorum quibus operam ſuam præcipue locavit, uſum ac loquendi morem, ea quæ dicerentur, accommodaret. Tertia demum, quod ad Grammaticorum Canones, quorum in Arabicis Hebraice exarandis, negligentiores fere ſunt Judæi (uti codices ipſorum manuſcriptos conſulenti patebit) omnia inter tranſcribendum diligentius exegerit. Hinc factum ut quæ ad generum ac caſuum diſtinctionem, nec non literarum quieſcentium rationem pertinent, accuratius in his editionibꝰ quam vel Conſtantinop^{na} vel codice MS. expreſſa reperiantur. Cui addi poſſit quod & alias verba minus probata magis Arabicis commutaverit, cum apud Saadiam ea aliquando occurrant, quæ vix agnoſcant qui proprie loqui amant, autores. His conditionibus atque hac uſus licentia, Haggaonis verſionem tranſcribendam ſuſcepiſſe videtur hic quiſquis fuerit, cujus ad exemplar edita Pariſiis prodit. quod tamen doctiſſimi viri meliore fide quam ille Saadiana dedit, edendo, magnam apud bonos omnes gratiam merito inierunt. nec minorem reportabunt, ſpero, qui editioni Londinenſi, magna peneque ſtupenda diligentia incubuerunt, variantes, quo inter ſe conferri poſſint & interpretis & interpolatoris opera, lectiones adjiciendo. Quid de verſione iſta prout recens edita eſt, nobis videatur indicavimus, liceat de eadem prout Saadiam autorem habet, pauca ſubjungere. Conſilium ipſius, ſi præfationem integram inſpicere liceret, magis perſpectum haberemus. E fragmento quod in codice MS. extat aliquatenus illud elicere licet, dum ejuſmodi concinnaſſe ſe ait interpretationem quæ Lectori breviter abditos legis ſenſus, quatenus Majorum traditionibus conſentiant, recluderet, eſſetque

تفسير بسيط النص فقط محررا بمعرفة العقل والنقل

illius quod præ ſe fert textus explicatio ſecundum rationem intellectus & traditionis (Hebraicis שכל & קבלה reſpondent.) واذا امكنني ان اودع

الاية كلمة او حرفا ينكشف به المعني المراد لمن يقنعه

التلويح من القول فعلت ذلك *quod ſi* (inquit) *potuerim commati alicui, verbum vel particulam addere quo manifeſtior fiat ſenſus illi, cui vel verbo innuiſſe ſufficiat, hoc feci.* Idque in gratiam eorum qui librum aliquem, ex quo depromi poſſent quæ ad Dei cultum ſpectant, deſiderarent, nec quæſtionibus minus neceſſariis, nec adverſariorum objectionibus & ad eaſdem reſponſionibus refertum, ſed qui معاني نص التوراه فقط *ſenſus textus legis tantum exhibens, ad ea interim digitum intenderet.* Quo ſpectant & quæ ad calcem operis monet, ويجب ان يتذكر الناظر في هذا التفسير

ما تحت كل كلمة زدتها او نقصتها من المعاني فانه اذا

صنع ذلك انكشفت له امور كثيرة من المسايل والاجوبة

وصار له ذلك اصلا يبني عليه علم الفقه اعني אלמשנה

ואלתלמוד وساير ما حملته اثار انبيا الله *Oportet eum qui interpretationem iſtam conſuluerit memoria tenere quid unicuique verbo quod vel addiderim vel ſubtraxerim, ſubſit intellectuum; quod ſi fecerit retegentur ipſi quæſtiones & reſponſa quam plurima, eritq; ipſi fundamentum cui ſcientiam juris ſuperſtruat, viz. Miſhnam & Talmud, reliquaque quæ ſuggerunt quæ a Prophetis ſunt [traditionum] veſtigia.* Opus hoc Conſtantinopoli dudum impreſſum, doctorum manibus teritur, quæ tamen editio paſſim mendis ſcatet, exemplaris, aliquando forſan, quod ſecuti ſunt vitio, alias eorum qui vocales appoſuerunt Grammaticæ Arabicæ linguæque proprietati minus conſonas, ſive imperitia ſive negligentia. Codex MS. cujus mentionem fecimus & ex quo variantes lectiones datæ ſunt, exaratus eſt anno æræ contractuum 1760. initio menſis Niſan, in urbe Hamah ad fluvium Marud [Orontem] ſita, manu Eliæ filii Bar Joſuæ, F. Bar Chalphon. Quando primum literis Arabicis deſcripta ad Chriſtianorum Orientalium manus pervenerit verſio iſta non eſt quod ſtatuamus, aliter quam ex conjectura poſt Abul Fedæ demum tempora factum, ob eas quas innuimus, rationes; nec quam apud ipſos autoritatem conſecuta ſit, cum in eas propenſiores videantur quæ LXXII. ſequantur. quod antiquitus ea ipſis (neſcio quam ob rationem) inſediſſe videatur opinio a Judæis odio Chriſtianorum corruptos eſſe libros ſacros. Ipſi interim complures ſive a Græco, ſive Syriaco derivatas habent. Tres mihi videre contigit Arabice ſcriptas; quarum primæ bina poſſidet Academia Oxonienſis exemplaria, munificentia Magni literarum Orientalium (ut & cæterarum) quondam Patroni Gulielmi Laud Archiepiſcopi Cantuarienſis, lemniſcis, aſteriſcis, obelis, cæteriſq; ab Origene excogitatis notis, & variantibus ſubinde e codd. Judæorum & Samaritanorum lectionibus, ornata, quæ ante annos aliquot una cum Patritio Junio percurri, quo Cl. vir inde quæ ad editionem LXXII. quam meditatus fuerat adornandam facerent, excerperet. Interpretatio iſta ab Al Haretho Senani filio (exemplarium alterum Al Harbo legit) concinnata præfatione luculenta conſpicua eſt, in qua non ſui tantum operis, ſed & multorum quæ ad Græcos & e Græco Syros codices ſpectant, rationem reddit; tum ad Octaplū ſc. Origenis, in quo areis ſuis diſtinctim locabantur textus Hebraicus tam ſuis quam Græcis depictus characteribus, & ſex quæ tunc temporis extiterunt verſiones Græcanicæ, tum ad opus e ſex illis inter ſe collatis conflatum, necnon ad notas iſtas, Aſteriſcos ſc. Obelos, Lemniſcos, Hypolemniſcos, &c, quas eo fine adhibuit ut verſionum tam inte ſe quam cum textu Hebraico convenientia vel diſcrepantia uno intuitu proponeretur. Originem etiam oſtendit hallucinationis iſtius qua factum ut in multis codicibus Græcis ΠΙΠΙ, Syris vero ܦܝܦܝ Fifi, ad marginem adſcriptum reperiatur; viz. Librariorum quorundam inſcitia qui nomen יהוה (literis Hebræis, non ut docti quidam, Samariticis quæ figura admodum diſſimili) ab Origene appoſitum, ubi ab Interpretibus, κύριος (quod ſonat Adonai vi nominis Tetragrammati a Judæis inter legendum proferri ſolitum) redderet more non, quo decuit, Hebræorum, a dextra ſiniſtrorſum, ſed Græcorum a ſiniſtra dextrorſum legendo, & pro ipſorum literis quas proxime referre vi bantur, habentes, ΠΙΠΙ ſcripſerunt, quod & Syri ſuis exprimere conati ܦܝܦܝ Fifi corruperunt. Operæ demum a Lucio [i.e. Luciano] in textu co ferendo poſitæ meminit. In his atq; hujuſmodi obſervandis tota eſt primæ ve ſionis præfatio, qua in deſcribenda optandum foret & Scribas autoris dilige tiam adæquaſſe. Secundæ pariter exemplar perquam eleganter & ſplend ſcriptum eidem Bibliothecæ donavit Gulielmus Corderoy Mercator Londin ſis, cui & ſua eſt præfatio, ſed minoris momenti, utpote quæ legibus q שבכתיב ſeu *ſcriptam*, & שבעלפה *ore traditam* vocant, confuſis, Prophetar & Sacerdotum apud Judæos, quibus per manus traditam vult ἐγγεγον illam, Moſe uſque ad Annam & Caipham Pontifices ſummos, Catalogum perte Codex iſte verſionem a priori diverſam exhibet, exaratus anno Æræ Mart rum milleſimo ſexageſimo quarto, a Thoma quodam Monacho, nulla (qu viderim) transferentis facta mentione. Tertia, privati adhuc juris utraq; in diverſum, quod ad verba, abit. hoc omnes commune habent qu a LXXII. Interpretum verſione fluxiſſe videantur. quod & de binis ad aliis ſtatuendum, quas exhibent duo Commentariorum in Pentateuchum vol mina, literis Syriacis dialecto Arabica (quem ſcribendi morem Curſhani vulg appellant) in eadem celeberrima Bibliotheca Oxonienſi. Textum utrumq; a altero diverſum, ſed qui LXXII. interpretationem fontem habeat, præfert, ea loca in quibus ipſa ab Hebraico longius recedit, videre eſt. Atque hæc de etiam quas oculis uſurpare licuit, Chriſtianorum verſionibus e Græca (media te forſan Syriaca quæ figurata audit) derivatis. ne quid de illa ad ſimplicem quam vocant, conformata, aliiſve quæ nobis auditu tantum cognitæ, inpræſen tiarum dicamus, cum vel hæc ultra præfationis juſtæ modum, & præter inſtit de opere privatim Saadiano pauca proferendi eſſe videantur.

Specimen breve verſionum quarum in Præfatione facta eſt mentio.

بديا خلق الله السموات والارض وكانت الارض Gen. 1. 1. 2. Exem

غير محسوسة في الابتدا خاوية من غير شي مهملة وغير

محكمة وكانت الظلمة علي غمر المياه وروح الله ترف على وجه

الما *Initio creavit Deus cælos & terram, eratq; terra imperceptibilis “in principio, inanis, vacua, neglecta, non ſtabilita, [vel imperfecta] fueruntque tenebræ ſuper abyſſum aquarum, & ſpiritus Dei incubabat faciei aquæ.*

“ loco non ſuo poſita ſunt hæc verba, variam primæ vocis lectioné exhib

2 في البدء خلق الله السمآ والارض وكانت الارض غير

منظوره وغير مستعده وكانت الظلمة علي وجه الغمر وروح

(al. رياح) الله تهب (al. ترف) على المياه *In principio creavit Deus cælum et terram, fuitq; terra inaſpectabilis et incompoſita, & fuerunt tenebræ ſuper faciem abyſſi, et ſpiritus Dei flabat ſuper aquas.*

3 في الاول خلق الله السمآ والارض وكانت الارض غير

منظوره وغير مستعده والظلمة فوق اللجة وروح الله ترف

فوق المآ *Inprimis creavit Deus cælum & terram, fuitque terra inaſpectabilis, incompoſita, & tenebræ ſuper profundum, & ſpiritus Dei expandebat ſe ſuper aquam [vel incubabat aquæ]*

4 اول ما خلق الله السمآ والارض وكانت الارض غير منظوره

وغير مستعده والظلمة فوق اللجة وروح الله ترف فوق الما

Primum quod creavit Deus [erat] cælum & terra, fuitque terra [ἀόρατος ϗ ἀκατασκεύαστος] inaſpectabilis & incompoſita, & tenebræ ſuper profundum, & ſpiritus Dei expandebat ſe ſuper aquam.

5 في البدء خلق الله ذات السمآ وذات الارض وكانت الارض

خاوية غير محسوسة من غير شي وغير محكمة وكانت

الظلمة على غمر المياه وروح الله ترف علي وجه المآ *In principio creavit Deus ipſum cælum & ipſam terram, fuitque terra vacua, imperceptibilis, inanis, & non ſtabilita [vel imperfecta] erantque tenebræ ſuper abyſſum aquarum, &c.*

1. Gen 4. 8. وقال قاين لهابيل اخيه اعبر بنا الي البقعة

Tranſi nobiſcum [i.e, tranſeamus]

2 ثم قال قاين لهابيل اخيه * لنمض الي الحقل * *abeamus.*

3 & 4 قال قاين لهابيل اخيه * امض بنا نسير في الوطا

* *Abi nobiſcum.*

5 ثم قال قاين لهابيل اخيه اعبر بنا الي البقعة

Tum dixit Cain Abeli fratri; Tranſeamus [tranſi nobiſcum] in campum.

Variantes Lectiones in Libro GENESIS.

CAP. I. ver. 2. الْغَمْرِ *Abyſsi.* Mſ. الغمور ib. رِيَاحُ ٱلْإِلَهِ Conſt. & Mſ. رِيَاحُ اللّٰهِ v. 4. فصل الله C. & Mſ. وفصل Unde patet, verba ſic diſtinguenda, *Voluitque Deus ut eſſet lux, & fuit lux, cum cognoviſſet Deus lucem eſſe bonum. Et diviſit Deus, &c.* v.5. وَلَمَّا مَضَيَ ٱللَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ يَوْمٌ وَاحِدٌ *Cumque præteriiſſet nox & dies, dies unus.* Conſt. & Mſ. من الليل والنهار *De nocte & die, dies unus.* v.7. والما الذي فوقه C. & Mſ. وبين المآ الذي من فوقه Non malè repetitur بين *inter.* Et revera requiri videtur من tam ante فوقه quam ante دونه ib. فكان كذلك Mſ. & C. كَذَاك v. 9. فكان كَذَاك C. شا الله ib. وشآ الله ان ib. كَذَلِك P. & C. & Mſ. كَذَاك v. 10. وَتَجْتَمِعَ الْمَآء بِحَارًا Conſt. & Mſ. ان تجتمع الامياه C. يجتمع المآء وملام المآء سمّاه بحارا atque exprimendo מִקוֶה melius convenire videtur تجمع quam تجتمع ib. لما علم ان ذلك جيد *Cum cognoviſſet. illud eſſe bonum.* Conſt. لعلم الله ان ذلك جيد Quod *ſciret Deus illud bonum eſſe.* Mſ. Eo modo quo Par. at aliter diſtinguit ut antea monuimus, ſc. ut, *Cum ſciret illud bonum eſſe,* claudat ſententiam, non incipiat. v. 11. ان يُكْلِيَ الارض C. & Mſ. ان تكلأ الارض. nam ارض f. g. eſt. ib. عُشْبًا ذَا حَبّ Mſ. & C. وعشبا *Et herbam, &c.* ibid. كذلك Mſ. & C. كَذَاك v.12. لمّا علم الله &c. *Cum cognoviſſet Deus, &c.* C. rurſus, لِعِلْمِ اللّٰه *Ob ſcientiam Dei,* i.e. *quod ſciret Deus illud bonum eſſe.* v. 14. اَنْ يَكُونَ اَنْوَارٌ Mſ. & C. ان تكون f. rectè. ib. بَيْنَ ٱللَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ *Inter noctem & diem.* Mſ. & C. بين النهار والليل *Inter diem & noctem.* ut in H. ib. فيكون Mſ. & C. فيكونان in duali. v.15. وكان كَذَلِك Mſ. & C. كذاك v.18. وللاضاءه ſic & C. nisi quod ללאצאה male cum ד pro ض ut & v. 17. Ubi ודי habet pro تضيي: & ſic pro ظ ut דלאם h. ver. pro ظلام: at Mſ. وللسلط *ad dominandum,* ut in Hebr. ibid. وَلِتَفْرِيز Mſ. & C. وَالتَّفْرِيزِ *Et ad ſeparandum.* ib. لَمَّا عَلِمَ اللّٰهُ *Cum cognoviſſet Deus.* ſic & Mſ. at C. rurſus, لعلم الله: male hic iterum Verſ. Latina illis verbis ſententiam inchoat, quibus præcedens claudenda. ſic & rurſus ver. 21. & 25. ver. 20. in C. ساع سعا ubi dictio سعا redundare videtur. v. 21. فخلق pro فَخَلَقَ Cujuſmodi & alia, cunctis ligaturis Arab. ſub initio operis nondum conflatis, nonnunquam occurrunt. ibid. التَّنَانِينَ الْعِظَام ſic & Mſ. ut in margine adſcript. תנ i. e. aliud exemplar, אלחנינין אלעצימין v. 22. البحار pro البحار ib. الارض Mſ. في الارض v. 24. على الارض فكان كذلك Mſ. لاصنافه الارض لاصنافها فكان كذاك ſic & C. niſi quod لاصنافه habet. v.25. فصنع Mſ. & C. وصنع ib. وكل دبيب Mſ. & C. وساير دبيب ib. لاجناسه Mſ. لاصنافها C. لاصنافه v.26. انسانا بتصويرنا وتشكيلنا اياه مسلطا يستولي Mſ. & C. انسان بصورتنا كشبهنا مسلطا يستولون ib. والبهايم ut ſ. v. 24. بهايمَ ponitur ut invariabile. v. 27. بصورة الله C. بصورة شريفة at Mſ. شرفها الله v. 28. وبارك litera ب cum ligatura peſsimè formata. ibid. فعموا Mſ. & C. وعموا melius prius. ib. البحر pro البحر v.29. هَا قَدْ اعطيتكم Mſ. & C. قد هوذا &c. ib. حب على وجه Mſ. & C. على حب الذي ib. طعاما ſic & Mſ. ماكلا v. 30. وجميع طير ſic & C. in Mſ. deeſt. جميع ib. وساير مادبّ ſic & C. at Mſ. وساير الدابّ. ib. جعلته deeſt in Mſ. & in C. ib. in C. pro الان eſt الي ان. ib. فكان كذلك Mſ. ولعلم الله C. كذاك كان وكان. v. 31. لما علم C.

CAP. II. v. 1. كملت Mſ. فكملت C. وكملت ib. جُيُوشِهِنَّ Mſ. & C. جيوشهم v.2. مثل خلقه Mſ. & C. addunt الذي صنعه v. 3. وبارك الله اليوم Mſ. &c. وبارك الله في اليوم C. اذ خلقها. Mſ. اذ خلقنا v.4. اليوم omiſſo وبرك فيه وقدسه C. خلق v. 5. وان جميع in Mſ. deeſt. و ib. ولا انسان كان ib. نفسا v.7. ولا انسان كان يفلحها Mſ. & C. ليفلح الارض نفسا حيا ناطقا Mſ. نَاطِقًا *Animam viventem rationalem.* v.8. وطيّب v.9. ثم Mſ. & C. وصيّر هناك Mſ. deeſt و v. 10. يسقي ib. ليسقي Mſ. & C. ونهر ib. وجعل نهر Mſ. & C. فيصير ib. ويصير Mſ. اربعة ارؤس C. روس ذلك v.12. الذي ثم Mſ. & C. الذي فيه v. 11. لاربع روس البلد ſic & C. at Mſ. تلك الارض v. 13. جيحان Mſ. & C. جيحون ib. المحيط Mſ. & C. محيط v. 15. فاخذ Mſ. & C. واخذ v.16. جايز لك ان v. 17. Mſ. & C. جايز ان فانك في يوم في يوم ان تاكل C. في يوم تاكل منها Mſ. اكلك منها v.18. وقال الله Mſ. وان الله قال v.19. فحشر C. وحشر ib. ليريه C. ib. ليرى ما سمّي Mſ. & C. ما سماه ib. باسم deeſt in Mſ. & C. v. 20. فاسمي ادم Mſ. & C. فسما ib. وطير اسمآ male pro السما C. & Mſ. طاير السما ib. ولم يجد ادم عونا ſic & C. at Mſ. ولم يوجد لادم عون v. 22. وبني الله الضلع التي اخذ امراة Mſ. وبنا الله منها امراة ib. فاتي بها الي ادم Mſ. &C. فاتي بها اليه v. 23. وقال ادم هذه المراة شاهدت &c. عظما. Et Lat. *Et dixit Adam : Hæc mulier vidit os ex oſsibus meis, &c.* peſsime: legendum ut in C. هذه المرة &c. شاهدت *Hac vice vidi.* Mſ. habet ايقينا هذه المرة *Num certo hac vice, &c.* ib. ان تسمي امراة ſic & C. at Mſ. ان تسمي هذه امراة v. 24. فيصيران Mſ. فيصيرون male. v. 25. من ذلك in Mſ. & in C. deeſt من

CAP. III. v. 1. تاكلا C. & Mſ. تاكلوا ut & v. 3. ubi & تموتو pro تموتا v. 2. قالت المراة للثعبان C. & Mſ. قالت له *Dixit ea illi.* v. 4. في وسطه ſic & C. at Mſ. في وسط الجنان *In medio Paradiſi.* v. 4. لستما تموتان C. & Mſ. لا موت تموتون v. 5. انكما C. & Mſ. انكم Ut & cætera in pl. quod & alibi ſæpius ubi duali locus eſt, contingit, ut ſemel monuiſſe ſufficiat. ib. تنفتح C. & Mſ. تنفض eodem ſenſu. v. 6. المرأة C. & Mſ. الامرأة ut & alibi. ſic v. 12. v. 13. &c. ib. شهية للمنظر مني Mſ. شهيه المنظر منا ut & C. quod ad vocem poſtremam. ib. واعطت بعلها Mſ. واعطت ايضا بعلها v. 7. وانفتحت C. & Mſ. وانفضت ib. عريانان C. & Mſ. عرايا ib. مازر C. ميازره Mſ. ميازرا v. 8. في حركة C. & Mſ. بحركة ibid. فاستخبا Mſ. فاختبا ſic & v. 10. in prima perſona. ibid. &c. خبا فيما *Abditione inter arbores horti* C. & Mſ. حيا &c. من بين يدي الله فيما *Præ pudore a præſentia Domini inter, &c.* facile mutari potuit حياء in خباء ver. 9. ادم Mſ. بادم v. 10. &c. فايقنت اذ انا C. & Mſ. فاتقيت *Et timui.* ſi ايقنت *Certus factus ſum*, legatur, deberet potius ſequi انّ *quod* quam اذ *quando.* ver. 11. التي نهيتك عن الاكل منها *E qua prohibui te ne comederes.* C. & Mſ. التي امرتك ان لا تاكل منها *De qua præcepi tibi ne comederes.* v. 14. فانت ملعون Mſ. ملعون انت ib. وجميع Mſ. ومن جميع ib. طول ايام حياتك Mſ. طول حيوتك v. 15. واجعل عداوة C. & Mſ. وعداوة اجعلها ib. &c. يشدخ منك الراس Mſ. & C. يشدخك الراس وانت تلذغه العقب v. 16. الاولاد ſic & C. at Mſ. البنين ib. وهو يتسلط عليك *Et ipſe dominabitur tibi.* Mſ. وهو المتسلط عليك بالاختيار *Et ipſe in te dominium exerce* (erit) *pro arbitrio.* Ut & C. niſi quod deſit عليك v. 17. فاكلت Mſ. واكلت ut & ſæpius ف pro و & vice verſa و pro ف occurrit, quod tanti non eſt, ut pro variante lectione habeatur. v. 19. الي حين رجوعك in Mſ. & C. deeſt حين v. 20. سمي ادم زوجته C. & Mſ. سمي ادم اسم زوجته ibid. حي ناطق Mſ. حي ان ناطق forſ. pro حيوان vel redundat ان ver. 21. *Indumenta cori* at بدن *Corpus* ſignificat, non *corium* : ut reddi poſſit, *Indumenta corporis*, i. e. quibus corpus ipſorum tegeretur. ver. 22. منا C. & Mſ. منه forſ. eo ſenſu quo Chald. hæc reddit, والان فيجب ان يخرج من الجنان ليلا يمد يده *Et modo oportet ut exeat* (vel *educatur, ejiciatur*) *ex horto ne extendat manum ſuam.* C. & Mſ. والان كيلا يمد يده *Et nunc ne extendat manum ſuam,* omiſsis cæteris, quibus nihil eſt in textu Hebr. quod reſpondeat. ver. 24. الملايكة in C. & Mſ. deeſt articulus. ib. شجر الحياة C. & Mſ. شجرة

CAP. IV. ver. 1. ثم ان C. & Mſ. وان v. 2. هابيل C. & Mſ. هبل ut & alibi. v. 4. واتي هابيل ايضا بشي من بكور C. & Mſ. وهبل اتي هو ايضا من بكور v. 5. وسقط وجه C. & Mſ. ووقع وجهه v. 6. وقال الله القاين ſic & C. at Mſ. قال الله له ib. ولِمَ سقط C. & Mſ. لم وقع v. 7. وانت المسلط ſic & C. at Mſ. وانت المتسلط v. 9. فقال الله لقاين Mſ. فقال الله له in C. deeſt له ibid. مل حافظ انا C. & Mſ. احافظ اخي انا v. 10. وقال Mſ. قال v. 12. تفلح الارض ولا C. & Mſ. تفلحها ولا v. 14. مل انستر من بين يديك C. & Mſ. مل من بين يديك انستر v. 15. قال الله ſic & C. at Mſ. قال له الله v. 16. من قدام الله C. & Mſ. من بين يدي الله v. 17. واقع Mſ. واقع v. 20. هو اول سكان الخيام ومتخذي المواشي C. & Mſ. وهو كان اول من سكن الاخبية وملك الماشية in C. deeſt articulus. ver. 23. وصلا ايضا C. & Mſ. وصلا هي ايضا ibid. وهو اول C. & Mſ. وهو كان اول ibid. وكانت اخته ſic & C. at Mſ. وكان اسم اخته ibid. فقال لامخ لامرأتيه يا عادا ويا صلا C. & Mſ. فقال لمك لنساه ibid. واثقا يا عده ويا صله *Dixitque Lamech uxoribus ſuis confidens*, vel, *confidenter*, deeſt in Mſ. ibid.

ib. ويا مراتي Mſ. ويا نسا ut & C. niſi quod deſit copula ib. اتراني C. & Mſ. اترا v. 24. تعاد C. & Mſ. يعاد v. 25. ثم ان ادم C. & Mſ. وان ادم v. 26. ولسيت ايضا وُلد Mſ. ولشت هو ايضا ولد ابنا ib. حينيذ ابتدي بالدعا باسم الله C. & Mſ. حينيذ تبدلت الدعوة باسم الله Tunc mutata eſt invocatio nominis Dei. Niſi f. leg. تبذلت *pro* חבדלה, *ſic n. in* C. *occurrit, Profanata eſt: quod ad* H. *propius*

CAP. V. v. 1. — هذا كتاب شرح اعمار اولاد ادم Mſ. وهذا Mſ. & C. شرح تاليد ادم كما انه في يوم خلقه الله بشبه مسلطا صنعه Explicationis generationis Adami quemadmodum die quo creavit ipſum Deus, in ſimilitudine ſua, dominio præditum fecit ipſum. Niſi ad Deum referatur, & reddend. pro imperio fecit eum. v.2. ولما خلقهما ذكرا وانثي باركهما Mſ. وخلقهما ذكرا وانسي وبارك فيهما C. ذكرا وانثي خلقهما وبارك فيهما ib. وسماهما ادميين في يوم خلقهما Mſ. وسماهما ادم في ذلك اليوم C. ودعا اسمهما ادم في يوم خلقهما v. 3. فعاش ثم اولد ولدا (pro سنة) ادم ماية وثلثين سنتً Mſ. & C. سنة (C. ماية وثلثين) كذاك لما عاش ادم ثلاثين وماية اولد ابنا Ita poſtquam vixiſſet &c. v. 5. الذي عاشه deeſt in C. & Mſ. ib. تسعماية سنة وثلثين سنة in C. & Mſ. ماية وثلثين سنة v. 6. ماية وخمس سنين ſic & C. & Mſ. ماية سنة وخمس سنين ib. ثماني ماية وسبع سنين C. & Mſ. ثمان ماية سنة وسبع سنين v. 15. خمسا C. & Mſ. خمسة v.18. اثنتين وستين سنة وماية سنة C. & Mſ. ماية واثنتين وستين سنة v.22. بعد ايلاده C. & Mſ. بعد ما اولد v.24. وقبضه اليه Aſſumpſitque eum ad ſe. C. & Mſ. وقبضه الله Aſſumpſitque ipſum Deus. v. 25. ماية سنة وسبعا وثمانين C. & Mſ. ماية وسبعة وثمنين v. 29. ومن مشقة ſic & C. in Mſ. deeſt من v.32. اولد ساما وحاما ويافت Mſ. اولد نوح شم وحم ويفت

CAP. VI. v. 1. الناس ſic & C. at Mſ. الانسان v. 2. بنو Mſ. بني ut ſæpius: non obſervata caſuum differentia: v. 3. قال الله عند ذلك لا تحل روحي على هولاء الناس &c. ابدا Mſ. قال الله لا ينغمد روحي في هولا الناس الي الدهر اذ هم بشريون وتكون مدتهم Non recondet ut in vagina (vaginabitur) ſpiritus meus in iſtis hominibus in ſæculum, cum ſint carnales, eritque ſpatium eorum, &c. ſic et C. niſi quod pro روحي ſpiritus meus, habeat, ذاتي Eſſentia mea. v. 4. وكان على &c. الارض Mſ. الجبابره في الارض في ذلك (C. كان) وكانو يدخل (C. كانو يدخلو) الزمان وبعد ذلك ايضا كان بنو الاشراف الي بنات العامة حراما فيلدن لهم هم من الدهر ذوو (C. الذين من الدهور) الجبابرة الذي الاسما Fueruntque Gigantes in terra eo tempore; et poſt illud etiam ingreſsi ſunt filii illuſtrium ad filias plebis, per nefas, et pepererunt illis: ſunt illi Gigantes qui à ſæculo magni nominis (*fuerunt.*) v. 5. فراي الرب &c. ان شر الناس قد كثر على الارض Mſ. ولما راي الله ان قد كثر شر الناس في الارض وجميع خاطر افكار قلوبهم شر محض طول الزمان Cumque vidiſſet Deus quod multiplicata eſſet malitia hominum in terra, et omnis imaginatio cogitationum cordium ipſorum malum merum (ſimpliciter mala) eſſet continue: ſic et C. niſi quod pro شر محض legatur راي محض typographi, ut videtur, errore. v. 6. &c. وكره الله خلقه C. et Mſ. الله كما صنعهم في الارض (C. cum præced. و) تواعدهم واوصل المشقة الي قلوبهم Comminatus eſt ipſis Deus, ſicut fecerat ipſos; et induxit (immiſit) miſeriam in corda ipſorum. v. 7. &c. فقال الرب امحق Mſ. بان قال امحو الناس الذين خلقتهم عن وجه الارض من انسان الي بهيمة الي دبيب الي طاير السما اذ تواعدتهم كما خلقتهم Ut diceret; Delebo homines quos creavi à facie terræ ab homine uſq; ad jumentum (beſtiam) uſq; ad reptile, uſque ad volucrem cœli, cum minatus ſim ipſis, ſicut creavi ipſos: ut et C. v. 8. فظفر نوح من الله برحمة Mſ. ونح وجد حظا من عند الله ut et C. niſi quod deſit من v.9. هولا ولد نوح Mſ. et C. هذا شرح تاليد نح ib. برا تقيا — في حقبة Mſ. et C صالحا صحيحا في اجياله في طاعة الله سلك Probus integer in generationibus ſuis, in obſequio Dei inceſsit. v. 10. فولد له ثلث بنين C. et Mſ. واولد نوح ثلث بنين شم وحم ويفت v. 11. وفسدت Mſ. واذ انفسدت in C. deeſt اذ ib. وامتلت اثما فجورا Mſ. et C. وامتلأت الارض ظلما v. 12. ولما رآها الله قد فسدت بان افسد Mſ. فسد (C. بان) وراها اذ انفسدت اذ v. 13. من قبلهم ظلما Mſ. et C. ظلما من قبلهم v.14. بالفقر ſic et C. Mſ. بفقر v. 15. ذراعا سمكها in Mſ. deeſt سمكها v. 16. من جانبها Mſ. في حانبها v. 17. لاهلاك كل بشر C. et Mſ. لاهلك كل بشري ib. يموت C. et Mſ. يتوفوا v. 18. ونسوة C. et Mſ. ونسا v. 19. البشرة C. et Mſ. البشر ib. يدخل C. et Mſ. تدخلهم ib. لتحيا Mſ. ليحيو C. ليحيون ib.

يكرن pro يكون C. et Mſ. يكونون v. 20. تدخل
اليك لتحيا Mſ. ليحيو C. يدخلون اليك ليحيون v. 21.
فيكون Mſ. ويكون v. 22. بجميع Mſ. جميع ib. الله به
in Mſ. et C. deeſt به

Cap. VII. v. 1. فقال الله لنوح Mſ. فقال الله له v. 2. وخذ
من جميع البهايم الطاهرة سبعة سبعة الواحد وزوجه C &
Mſ. ذكورا واناثا من جميع البهايم الطاهرة تاخذ سبعة سبعة
ibid. ذكرا وانثي Mſ. & C. ذكورا واناثا v. 3. ايضا وخذ In C.
& Mſ. deeſt خذ ibid نسلها على وجه الارض C. & Mſ. علي
وجه جميع نسلهم v. 4. فانني ممطر بعد سبعة ايام Mſ. فانه
سبعة ايام انا ممطر الي ibid. وامحو جميع ما يقوم مما خلقت
C & Mſ. وامحو جميع الناس الذي صنعت C. صنعتها
التي *Et delebo omnes homines quos feci.* v. 5. نوح جميع C &
Mſ. نوح بجميع ibid. الله به in C. & Mſ. deeſt به v. 7.
ونسوة بنيه معهم cum ipſis Mſ. ونسا بنيه معه cum ipſo
v. 9. دخلت Mſ. دخلو ut et alibi, ut v. 15. &c. ibid. ذكور
&c. Mſ. ذكورا واناثا كما امره الله et ſine به in fine.
v. 11. لعمر Mſ. et C. من عمر ibid. السبعة عشر C. et Mſ.
السابع عشر ib. تشققت عيون Mſ. جميع عيون Omnes
fontes. v. 16. والداخلون ذكرا وانثي Mſ. والداخلين
ذكور واناث ib. به deeſt in Mſ. v. 17. فحمل Mſ. فحملت
v. 18. ولما كثر الما جدا وعظم Mſ. ولما عظم الما وكثر جدا
C. ولما كثر الما وعظم جدا v. 20. —ولما علا Mſ. عظم
in cæteris convenit, niſi quod in وتغطت copulam و
omittat. at C. خمسة عشر ذراع من العلو صعد الما
v. 23. نوح ومن معه فقط Mſ. نوح فقط ومن معه v. 24. ولما
علا الما غطي الارض Mſ. & C. ولما عظم الما على الارض
forſ. على rectius quam غطي

Cap. VIII. v. 1. وراعي ſic et C. Mſ. ذكر ib. واجاز الله ريحا
C. et Mſ. فامر الله بريح v. 5. وفي يوم خلا منه C. et Mſ.
وفي الواحد منه Et uno, ſeu primo ejus. v. 6. الذي صنعه
C. et Mſ. التي صنعها v. 8. جف C. et Mſ. خف alleviata
eſſet aqua: ſic et v. 11. v. 10. اطلاقها C. et Mſ. اطلقها v. 11.
اليه deeſt in Mſ. ib. ورقة C. et Mſ. بورقة v. 12. ولم
تعاود الي الرجوع اليه البتة C. et Mſ. ولم تعاود الرجوع اليه
ايضا v. 13. احدي Mſ. et C. احد ib. وجه الارض قد جف
C. et Mſ. قد جف وجه الارض v. 15. وخاطب الله نوحا Mſ.
وقال الله لنوح v. 17. الوحوش C. et Mſ. الوحش ib. &c. ليتوالد
Mſ. يتوالدون في الارض ويثمرون ويكثرون v. 19. وخرج
&c. من التابوت Mſ. وجميع الوحش والطاير وساير الدبيب
الدابّ على الارض لاجناسهم خرجو من التابوت C. ساير
(leg. والطاير) الوحوش الساير v. 20. واصعد الجميع صعايد
على المذبح Mſ. صواعدا (f. pro لله: deeſt in C.) وقرب الله
على المذبح v. 21. وقال الله لنبيه Dixitque Deus Prophetæ ſuo. C. et Mſ. قال الله من ذاته Dixitque Deus
ab eſſentia ſua (à ſe ipſo) ib. pro لعن in C. et Mſ. لعّن
ib. ولا اعيد قتل Mſ. ولا اعيد ايضا قتل C. ولا اعود
ابدا اقتل v. 22. لا تعطل C. et Mſ. لا يعطلون

Cap. IX. v. 1. اكثروا واثمروا C. et Mſ. اثمرو واكثرو
v. 2. مسلّمة C. et Mſ. مسلّمون v. 4. deeſt in Mſ. و init. v.
تاكله C. & Mſ. تاكلوه v. 5. فاطلبها بالمنع C. بالمنع
in quo & deſunt aliqua. Mſ. من انفسكم فاطلبها بالنهي
&c. ومن يد ساير الحيوان فاطلبها بالمنع ومن يد الناس
A vobis ipſis requiram, interdicto, & a cæteris animalibus requiram ipſum prohibitione (vel cohibendo) &c.
ver. 6. بنفسه ſic & C. Mſ. بدمه ibid. بانسان ſic & C.
Mſ. بناس ib. لانه بصورة الملايكة صنعه مسلطا Quoniam ad imaginem Angelorum fecit eum dominantem.
Mſ. لان بصورة الله مسلطا صنعه Quoniam ad imaginem Dei, dominio præditum fecit illum C. بصورة
شريفة forma excellenti. v. 12. جاعله C. & Mſ التي انا
جاعلها ib. حية معكم C. & Mſ. حية التي معكم
v. 13. وهي قوسي in C. & Mſ. deeſt وهي v. 14 اذا
غيمت غيما C. & Mſ. اذا غيمت غماما v. 15. وبين كل
ſic & C. Mſ. وبين لكل ib. ولا تصير Mſ. & C. ولا يصير
v. 16. ويكون C. & Mſ. فتصير ib. من الله لكل نفس
ſic & C. at Mſ. بين الله وبين كل نفس ib. بشري على C.
& Mſ. بشري الذي على v. 17. ثم قال Mſ. هكذاك قال
in C. وقال ib. علامة العهد ſic & C. at Mſ. علامة امان
ſignum fidei, ſeu ſecuritatis. ib. اقمت Mſ. ثبتتها C. ثبتها
ib. بشر علي الارض C. & Mſ. بشرّي الذي على v. 20. زاد
ابتداء ſic & C. at Mſ. وابتدي ib. غرس Mſ. فغرس
v. 24. علم C. & Mſ. فعلم ib. الصغير ſic & C. at Mſ.
الاصغر v. 27. الي يافث Mſ. ليفت C. يحسن Mſ. ويحسن ib.
ويسكن اخبية سام Mſ. في اخبية شم v. 28. ثلثماية سنة
C. & Mſ. ثلث ماية وخمسين

Cap. X. v. 1. وهولآ اولاده Mſ. وهذا شرح تاليد C. وهذه
اذ ولد لهم بنون بعد الطوفان Mſ. وهم بنون ولدوالهم
in C. deeſt بنون v.2. والصين Mſ. والصسن C. والصيص
v.4. وقبرس وادبته & Cyprus &Adbata. Mſ. وقفرس وادنة
& Cyprus & Adena. v.5. بلغاتهم وعشايرهم واسمايهم Et
nominibus ſuis C. & Mſ. للغته لعشايرهم وامهم Et
gentibus ſuis v.6. وتفت Lat. & Tafta. Mſ. وتفت v. 7. وبنو
حبشة Et filii Æthiopiæ. C. & Mſ. وبنو كوش & filii
Cuſh. ib. الفاقو والدمس Mſ. & C. القاقوا والدمدم (vel
والدمدس) ib. والسند والهند Mſ. والهند والسند v. 8.
في الارض Mſ. & C. في البلد v. 9. نحيفا Mſ. نحوفا ib. يقال
كنمرود Mſ. يقال هذا كنمرد v. 10. الارض Mſ. ذلك
البلد v. 12. العظيمة Mſ. العظمي v. 13. والقرمانيين C.
& Mſ. والفرميين Et Firmæos. v. 14. فاليمنيين Et
Alyamanæos Mſ. والبمبين C. والبيميين Et Bimæos.
v.19. خلوص Mſ. الخلوص v.21. &c. ايضا بنون Mſ. وولد
لسم هو ايضا ابو جميع بني عبر احي يفت v. 22.
خورستان Choraſtan. C. & Mſ. خوزستان Chuzaſtan
puto rectius. v.24. deeſt in Mſ. v. 26. المذاذ Mſ. الماده C.
العيرد ib. والشلف Mſ. والسلف C. ſine articulo ib.
وحصرموت (in Mſ. deeſt) ib. ويارح C. & Mſ. ويرح v. 27.
ودقلا Mſ. & C. ودقلة v. 30. المدينة الي الجبل الشرقي C.
الي مدينة الجبل الشرقي ad urbem montis orientalis.
Mſ. الي المدينة الشرقي ad urbem orientalem. v. 32.
لتوالدهم Mſ. لتاليدهم in C. deeſt د. ib. في البلد C.
& Mſ. في الارض

Cap. XI. v. 1. جميع اهل الارض in Mſ. deeſt اهل ib.
وكان الكلام C. & Mſ. وكلام واحد v.2. وكان لما رحلوا C.
& Mſ. ولما رحلو ib. من المشرق ſic & C. at Mſ. من
الشرق v. 3. كان لهم بدل الطين C. كان لهم ملاطا in
Mſ. deeſt لهم. v. 4. لنبني C. & Mſ. نبني ib. على وجه
الارض C. & Mſ. على وجه جميع الارض v.5. فانحدر ملايكة
لنظر *Deſcenderuntque Angeli ad videndum.* C. & Mſ.
واورد الله امرا موجلا ليري *Demiſitque Deus mandatum terreficum, ut videret.* v.6. &c. ما اختاروا ان يفعلوه والان لا
Mſ. ما ابتدو ان يصنعوه والان فلا *Quod cæperunt facere, &c.* Sic & C. niſi quod pro فلا habeat لا. v. 7.
لغاتهم حتي لا يسمع Mſ. لغتهم حتي لا يصنع male pro
لغاتهم & يسمع v.9. بلبل بها Mſ. ثم شتت *ibi diſperſit.*
ib. اهل الارض ſic & C. Mſ. جميع اهل الارض *Omnium, &c.*
ib. بددهم الله على جميع وجهها ſic & C. at Mſ. بددهم على
جميع بنيه v. 10. اولاد Mſ. & C. تاليد. ut & v.27. v.12.
خمسا C. & Mſ. خمسة v. 20. اثنين Mſ. اثنتين v. 21.
بعك leg. بعد. v.23. وعاش مايتي سنة Mſ. وعاش بعد ذلك
&c. مايتي C. ولما عاش بعد ذلك: ut & in præcedentibus.
v. 24. تسعا Mſ. & C. تسعة v. 26. وعاش تارح Mſ. & C. ولما
عاش ترح v. 27. تارح اولد Mſ. اذ اولد *quando genuit.*
v. 28. ابيه تارح C. & Mſ. ترح ابوه v. 29. لهما امرأتين
Mſ. & C. لهم نسا ib. ابنة C. بنت Mſ. بت male. v. 31.
Et Sarai nurum ſuam, uxorem Abraham filii ſui.
Deſunt hæc in Mſ. ib. معهم قوم من in Mſ. deeſt قوم

Cap. XII. v. 1. ومنشيك C. & Mſ. ومولدك v. 3.
والعن شاتميك Mſ. ويستبركو C. وشاتمك العن ويتبرك
ويتبارك v. 4. وانطلق C. & Mſ. فمضي v. 5. اموالهم التي
سردهم الذي C. & Mſ. تمولوا والنفوس التي اصطنعوا في
وجاوا الي ib. ملكوه والنفوس التي اكتسبوها بحران
بلد كنعان C. & Mſ. وجاو اليه v.6. ابرام البلد Mſ. &
C. ابرم في البلد ib. بلوط Mſ. & C. مرج & ſic noſter.
c.14.13. ib. في البلد Mſ. فيه v.7. له ملاك الله Mſ. & C.
له الله ib. وقال له in C. & Mſ. deeſt له v. 8. هناك C. &
Mſ. ثم ib. الذي جعل ملاكه متجليا اليه Mſ. & C.
لله المتجلي له *Deo qui ſe ipſum manifeſtarat.* ib. بيت
بيت ال من الغرب وعي Mſ. ايل من الغرب له والعي
ib. ثم مذبحا Mſ. ثم ايضا مذبحا ib. ودعاه باسمه Mſ. & C.
من دخول v.9. رحل ابرام in Mſ. deeſt ابرام v. 11. ودعا
مصر C. & Mſ. من الدخول الي مصر v. 12. راك Mſ.
لقبل ان يحسن لي Mſ. حتي يحسن الي v.13. راوك C. اراك
C. لكي ان يحسن الي ib. من اجلك C. & Mſ.
بجريرتك v. 14. ان المرأة Mſ. & C. المرأة انها v.15. ونعتوها
C. & Mſ. ومدحوها ib. الي منزله ſic & Mſ. at C. الي قصره
v. 17. فبلا *Afflixitque* C. & Mſ. فتواعد *Et minatus eſt.*
ib. واهله Mſ. & C. وآله ib. زوجته C. & Mſ. زوجة ابرم
v. 18. ابرام Mſ. & C. بابرم v.20. عليه ſic & C. at Mſ. به
ib. يذرقوا Mſ. Rectè بذرقوا C. برجال فبذرقي

Cap. XIII. v. 4. كان ثم خباه Mſ. كان فيه مضربه
ib.

ib. ثمّ في الابتدا Mſ. ثم اولا v. 5. وكان ايضا للوط الساير
(C. السالك) Mſ. وايضا للوط الساير ib. وخيام C. & Mſ.
واخبية v.6. ولم تحملهما حشة البلد Mſ. ولم حملهما البلد
C. ولم يحملهما الارض ib. يقيما فيها in Mſ. dee[illegible] فيها
v. 7. فكانت Mſ. فكان v. 8. حتي قال ſic & C. Mſ. ثم قال
ib. لا يحسن ان يكون C. & Mſ. tantum لا تكون Ne ſit.
ib. لانا رجلان Mſ. لانا قوم C. فاننا قوم v. 9. الان جميع
البلد Mſ. الا ان جميع الارض C. &c. اليس جميع ib. اما
الي الشمال C. & Mſ. اما يسرة ib. عنك deeſt in Mſ. & C.
v. 10. &c. فاذا جميعه سقي C. & Mſ. ان كله سقي ib.
كجنة الله مثل Mſ. & C. كجنان الله وكارض v. 11.
الي المشرق Mſ. من الشرق C. من المشرق v. 12. ابوام pro
ابرام ib. بارض Mſ. & C. في بلد v. 14. بعد ما Mſ. بعد ان
ib. انت فيه C. & Mſ. انت ثم ib. الي الابد C. & Mſ. الي
الدهر v. 16. ان امكن C. ليس malè. ib. احصا تراب
C. & Mſ. ان يحصي تراب v. 17. فاني اعطيكها C. & Mſ.
فاني لك اعطيها v. 18. ابرام مرحلة مرحلة الي ان C. & Mſ.
ابرام وجا omiſsis cæt. ib. في ارض ممري C. & Mſ. في مرج
ممرا ib. وبني مذبحا Mſ. وبني ثم مذبحا

CAP. XIV. v. 1. سريان Mſ. & C. السر ſic & v. 9. ibid.
خورستان C. & Mſ. خوزستان ſic & v. 9. v. 2. عمورا وشنياب
Mſ. عمره شناب v. 3. مرج الحقول Mſ. عمق السدين ſic &
v. 8. ut & C. & v. 10. at hic C. مرج ib. هو البحيرة الميتة C.
& Mſ. هي البحيرة المالحة *Eſt illud lacus ſalſus.* v. 4. عشره
C. & Mſ. عشر v. 5. الشجعان الذين في الصنمين *q. d.*
fortes qui in duobus Idolis, (*vel loco ſic dicto*) C. & Mſ.
الشجعا الذين بعشتروت قرنايم ib. والمهيبين الذين في
المستوي Mſ. والهيوبين الذي في شوه C. والهيوبيين
Forſ. ergo legend. والمهيبين v. 6. والحورانيين Mſ.
والحوريين C. والحوريون ib. جبال الشراه ſic & C. at Mſ.
جبل شراه ib. كان في Mſ. كان ايضا في v. 10. فيه اداك
(quod quid ſit quæro: forſ. pro اذاك, tunc temporis)
ابار Mſ. فيه ابار C. فيها v. 11. ماءكلهم C. & Mſ. طعامهم
v. 12. وماله C. & Mſ. وسرحه v. 13. ابرام C. & Mſ. لابرم ib.
اصدقا ابرام Mſ. & C. ذوو عهد ابرام *Fœderati Abrami.*
v. 14. ان قريبه قد اسر C. ان قد سبي قريبه Mſ. اقريبه
malè. v. 17. فتلقاه Mſ. & C. تلقاه ib. الي مرج المستوي

Mſ. عمق شوي ال ſcrib. الي ut in C. v. 18. وملك العدل
ملك سوليم Mſ. وملكي صدق ملك شلم C. بروشلم
v. 19. للقادر Mſ. للطايق. ut & v. 20. & alibi ſæpius
طايق pro قادر v. 23. &c. ان اخذت من خيط in C.
& Mſ. Mutato verborum ordine من خيط الي شمع
نعل ان اخذت v. 24. &c. وقسم القوم Mſ. ونصيب القوم

CAP. XV. ver. 1. هذه الخطوب Mſ. هذا الامور v. 3.
فقال Mſ. قال v. 4. بل —قايلا له Mſ. الا —له قايلا v. 5.
خارج— التفت الان الي Mſ. برا— التفت الي v. 5. احصا—
تحصيها ثم قال Mſ. جميع احصا— تحصيهم قال v. 9.
خذ Mſ. قدم v. 10. فاخذ— هذه وسطرها— Mſ.— قدام
ذلك ثم سطرها melius شطرها ibid. قبالة— يسطره Mſ.
تلقا— يسطره v. 11. فتقضت صنوف الجارح علي الاجساد
Mſ. ثم وضع الطاير علي الصطور *Deſcenderunt volucres*
in ordines, ſcil. *cadavera ordine diſpoſita*; C. علي الاجساد
ſuper corpora. ibid فحركها ونفرها ابرام Mſ. فحركها
ابرم تحركت. C. فتحركت v. 12. وقع سبات علي ابرام ſic & C.
Mſ. فاذا بسبات قد وقع علي ابرام v. 13. لابوام pro لابرام
ib. ويشقونهم تمام اربعمايه Mſ. ويعذبونهم ويستعبدوهم
اربعمايه v. 14. يخرجون بمال Mſ. يخرجو بسرح eodem ſenſu
v. 15. وتدفن ut & C. Mſ. تدفن v. 16. ذنوب ut & C.
Mſ. ذنب v. 17. الدهمة— وشعل نار ساير— الشطور Mſ.
الجهمة— وفليل نار قد جاز— السطور C. الاسطار v. 18.
عهد— هذه الارض Mſ. (pro هذا ut in C.) عاهد— هاذ
البلد v. 19. وساكنكم من القينيين Mſ. والقينيين
v. 20. والشجعان Mſ. والشجعا ut & in C.

CAP. XVI. v. 1. وكانت لها Mſ. وكان لها ſic & C.
v. 3. فاعطتها ابرام Mſ. لابرم v. 5. فقالت Mſ. قالت
v. 6. فعذبتها ساراي حتي in Mſ. ساراي omittitur v. 7.
حجر الحجار Mſ. الجفار C. حجرا لحجار Lapidis Hejaz. v. 8.
فقال— قالت من Mſ. قال— قال من v. 9. واستحدي
Mſ. واستحدي C. واستخدمي v. 10. كثر Mſ. من كثرة
C. من الكثرة v. 11. وتسميه ſic & C. Mſ. وتسمينه ib. الله
دعاك اليه من شقايك Mſ. لضعفك ut & C. nihilo addito. v. 13. فنادت— لمخاطب— القادر الراي Mſ.— نعت
المتجلي (*qui ſe revelavit, vel apparuit*) الطليق الناظر—
ib.

ib. هاهنا Mſ. هانا deest in C. v. 14. الحي — يرد Mſ.
الناظر — يرد ut & C. v. 15. ابنا — ابنه Mſ. ابن — بسم
ابنه ib. فَسَمَّي male pro فَسَمِّي v. 16. لابرام deest in Mſ.

CAP. XVII. v. 1. تراي له ملك الله — القادر Mſ. تجلي
له الله -- الطايق v. 4. ايضا -- ابرهيم ſic & C. Mſ. ابدا — ابرهم
v. 5. واثمرك — ويخرج منك ملوك Mſ. وانميك — ملوك منك
يخرجون ut & C. v. 7. وبين نسلك — Mſ. وبينك ونسلك
ſic & C. ib. ولنسلك من بعدك Mſ. ولنسلك بعدك deſunt
in C. v. 8. بلده — وهي جميع — دورا موبدا Mſ. — بلد
جميع — دور الدهر v. 9. لابرهيم — احفظ Mſ. له — فاحفظ
deſunt in C. v. 8. & 9. v. 10. وبين نسلك من بعدك ان
فستختنون. ſic & C. v. 11. ونسلك بعدك يختتن Mſ. يختتن
Mſ. فاذا تختنون ut & C. v. 12. ليس (ut & C.) — كل ذكر
C. كل رجل — الذي ليس هو نسلك Mſ. هو من نسلكم
بل C.) واذ بختانه Mſ. اختتانا — بمالك — v. 13. من نسلك
واي v. 14. عهد الدهر Mſ. عهدا موبدا ib. لك بثمن -- (تختن
واي رجل اقلف لم Mſ. اقلف من الذكور لم تختن —
ينقطع ذلك Mſ. تنقطع تلك النفس — اذ قد ib. يختن —
واعطي لك — واباركها — v. 16. الانسان (ذلك الرجل C.) — لما
وابارك فيه C. ابارك فيه — ut & C. وارزقك Mſ. منها امة —
يكونون Mſ. ut & C. يخرجون ib. (امه C.) — منه امم
v. 17. & 18. الابن ut & C. Mſ. الا ابن redundante ا. C. لابن
v. 18. يحيا بين ut & C. Mſ. فقال — يحيا معه بين وقال —
v. 19. قال — عهد Mſ. فقال — عهدا موبدا ومع نسله
وقد سمعت قولك في اسماعيل v. 20. ut & C. الدهر ونسله
وها Mſ. ها قد سمعتك وفي اسمعيل ut & C. ib. واثمره Mſ.
واثني Mſ. ويولد اثني عشر شريفا ib. واثمرته C. وانميه
عشر شريفا يولد v. 21. الاتيه Mſ. القابلة C. الاخري altero.
v. 22. ملاك الله Mſ. نور الله *Splendor Domini*, ut & C. v. 23.
ولدان بيته وساير المشترين بماله مع كل ذكر Mſ. & C.
v. 23. المولودين في منزله والمشترا بثمن (بثمنه C.) كل رجل
الله به — حسب ما — في هذا Mſ. — في ذات ذالك ut & C.
Eo ipſo die الله — كما — v. 24. وابراهيم Mſ. وكان ابرهيم
ſic & C. ib. قلفته لحم ختنه عند Mſ. القلفة حين ختن
اناس — والمولودين — بماله من v. 27. ut & C. من بدنه
الاجنبيين Mſ. بثمن — المولود — رجل (ſic & C.
niſi quod leg. من كل غريب (بثمنه

CAP. XVIII. v. 1. ملاك الله في بلوط Mſ. الله في مرج
in prato, vel, *planitie*. ib. حر عند المضرب بباب Mſ. على
احضر للقايهم — المضرب v. 2. (في C.) باب الخبا عند حما
Mſ. & C. الخبا — حاضر تلقاهم v. 3. عن الان تجز Mſ. تجز
خبز لتسندوا v. 5. من ما Mſ. ما v. 4. (تجوز عن C.) عن
من خبز Mſ. & C. بها — ثم تمضوا بعد ذلك — جرتم
فاسرع — ver. 6. واسندوا — بعد ذلك تمضون — مررتم
الخبا — بثلث اصع Mſ. & C. المضرب — ياخذ ثلاث ويبات
ver. 7. — احضر Mſ. — حاضر C. حضار v. 9. قال ها Mſ.
& C. قال هودا v. 10. — قال المبعوث منهم اليها سارجع
شيخان v. 11. قال سارجع — الخبا Mſ. & C. المضرب
قد شاخا وطعنا — وانتهي Mſ. & C. طاعنان — وقد امتنع
v. 12. — ابعد Mſ. — بعد v. 13. الد وقد — فقال نبي الله
Mſ. قد وانا الد — فقال الله *Dixitque Deus*, &c. v. 14. امر
امر للوقت Mſ. في مثل هذا الوقت اعود اليك ولساره ابن
ارجع اليك في مثل هذا الوقت من قابل ولسره ابن
شيا سارجع اليك في مثل هذا الوقت لاقبل ولسره لبن C.
v. 15. فقال Mſ. قال v. 16. على طاهر سدوم من هناك Mſ.
اعلم انه — واهله بعده v. 19. من ثم — قبالة سدم & C.
عالم بانه — واله من بعده ويحفظون Mſ. بان يحفظوا
طريق — حتي ينجز الله — ما ib. اعلم بانه — واله بعده C.
طريق — بسبب C. طرق — لقبل ان يفي الله — بما Mſ.
فقال — صراخ المظلومين في سدوم v. 20. ان يوفي Mſ. & C.
فاحدر اليها نذيرا ينظر v. 21. فقال له — صراخ سدوم
Mſ. اورد (الان C.) امرا موجلا *Demittam mandatum terrificum.* انظر C. ابصر اكاكب Niſi f. leg. כהב vel
כתב de quibus haud ſatis conſtat. v. 22. وبقي واقفا
Mſ. واقف عاده v. 23. تسيف ſic & C. Mſ. تسفي malè
v. 24. القرية — وان وجد خمسون ſic & C. Mſ. لعل
— تسفهم ايقينا البلد — يوجد *Num certò perdes ipſos?*
C. تسيفهم ib. صالحا في — من اجل — اتفني اهلها
لقبل — (بسبب C.) الصالح — في ما بينهم Mſ. وسطها
v. 25. حاكم معاذا انت — وانت ſic & C. Mſ. ان — وان
فقال له — في وسط القرية v. 26. احاكم C. معاذا احكام
Mſ. & C. في ما بينهم — وقال v. 27. امعنت Mſ. امعت
malè, deeſt ن. v. 28. نقص — ينقصون الخمسين صالحا
ينقصون. C. ان ينقص الخمسين صالح خمسة Mſ. الخمسة

من الخمسين صالح خمس v. 29. خمسة — في كلامه —
فقال عسي ان Mſ. خمسا — كلامه — وقال لعل v. 30.
وقال — عسي ان — هناك Mſ. قال — ثم لعل C. فقال لعل
ver. 31. وقال قد — الله عسي ان Mſ. وقال هوذا قد
post الله ſequntur حتي اتكلم هاده المرة فقط لعل quæ
redundare videntur. v. 32. يشتد — ربي — عسي ان Mſ.
&C. يصعب — الله — لعل v. 33. فمضي ملاك الله Mſ.
وارتفع نور الله *Et ſublatus eſt ſplendor Domini.*

CAP. XIX. v. 1. الرسولان — راهما — لاستقبا لهما Mſ.
الملكان — راهم — تلقاهم v. 2. وادلجا وسيرا Mſ. وتدلجان
وتمضيان ibid. في الرحبة نبيت Mſ. نبيت في الرحبة
ver. 3. حتي الح — الي منزله — فجلسا — فطيرا فاكلوا
Mſ. منزله — منزلة — فطير واكلا (C. حتي الح) — ثم الاح
v. 4. اهل القريه — الذين Mſ. باهل قريه — الذي deeſt
الذي in C. ib. بالبيت من حدث ut Mſ. C. بالمنزل من شب
v. 5. الرجلان اللذان جا — في هذه الليلة — نواقعهما Mſ.
القوم الذي دخلو — الليله اخرجهم — نواقعهم v. 6.
واغلق Mſ. وغلق v. 7. — اليهما Mſ. — اليهم v. 8. — ما عرفتا
ولا تصنعوا بهولاء Mſ. عدا (C. لم يعرفان) — لم يعرفون
(C. لهاولاي) بهاولاي v. 9 فقالوا -- عن الباب وقالوا Mſ. -- قالوا
ثم ثم قالوا C. فقالوا — الي ههنا ثم قالوا ibid. من اساتنا
اليهما فالحوا Mſ. منهم فالحوا C. منهم فلحوا v. 10. فمدا
الرجلان اليد — وادخلا لوط Mſ. فمد القوم — وادخلو
لوطا الي ib. اليهما — واغلقا الباب Mſ. عندهم — وغلقوا
المصراع C. اليهم — وغلقوا الباب v. 11. في باب — بالعشي
من شاب الي شيخ Mſ. بباب — بالعشا من صغير الي كبير
C. من شاب الي شيخ v. 12. — الرجلان — ايضا هاهنا Mſ.
القوم — هاهنا ايضا — ib. وبناتك — من لك Mſ. وبنات —
مالك v. 13. فانا مهلكا ناس — اذ قد عظمت صرختهم —
Mſ. لانا مهلكو هذا — لما صعد صراخهم — ib. لاهلاك
هذه المدينه Mſ. بعث بنا لنهلكهم v. 14. آخذي
بناته — واخرجوا — فكان Mſ. المتزوجين ببناته — اخرجوا —
وكان v. 15. عند طلوع — الح الرسولان — فخذ — Mſ.
الملايكة — خذ — (C. الح) طلوع — الحّ ib. كيلا
ينقرضين بالبلا النازل بذنب اهل القريه Mſ. كلا تنساف
اهل البلد (C. بذنوب) برتب v. 16. الرجلان — بسبب
رحمت — الي خارج Mſ. القوم — بشفقة — خارج v. 17.
اخرجاهم — خارج — كيلا تنقرض Mſ. اخرجوهم — برا —
كلا تنساف ib. وتخلص pro وَتَخَلَّصْ v. 18. — رسولي Mſ.
— ورسول C. برغبة يا رسول الله *Quæſo O Legate Dei.* v. 19.
ليلا Mſ. — كلا v. 20. قريبة يمكنني الهرب Mſ. قريبة ان
اهرب v. 20. بان لا Mſ. ليلا v. 22. الخلاص — لست Mſ.
ليس (C. اخلص) — تخلص ib. وعلي عموره Mſ. وعمره v. 25.
نبت (ſic & C.) — فقلب — المرج Mſ. — وقلب — وساير المرج
نبات v. 26. وراه Mſ. من وريه in C. omittitur من v. 27.
فادلج. — ثم ut & C. Mſ. وادلج — فيه v. 29. — لها — للوط
يسكنها لوط ut C. Mſ. فلما — لوطا — لوط يسكنها v. 30.
في المغارة (C. ان) انه Mſ. اذ — في مغارة v. 31. — وقالت
النسا (C. ناس) Mſ. قالت — الناس v. 32. من ابينا ut C
Mſ. منه v. 34. (ut C.) — فنسقيه (C. deeſt الغد) — الغد
واستبقي Mſ. من غد — فنسقه — نستبقي C. وستبقي
v. 35. في تلك الليلة اباهما خمرا وقامت C. Mſ. اباهما
خمرا في تلك الليلة ايضا وقامت v. 36. فحملتا Mſ. فحبلت
v. 38. ايضا ut C. Mſ. هي ايضا

CAP. XX. v. 2. هي اختي وبعث Mſ. اختي هي بعث
v. 4. انسانا صالحا Mſ. انسان صالح v. 5. اخي هو Mſ. هو
اخي v. 6. فقال — عن ان — الي Mſ. قال — من ان — لي
v. 7. ويدعوا Mſ. يدعو v. 8. — وادلج Mſ. فادلج v. 9.
ابراهيم Mſ. بابرهيم ib. وفعلت معي افعالا لا يجوز ان تفعل
Mſ. واعمال لم يصنع مثلها صنعتها معي v. 10. مني
حتي فعلت Mſ. اذ صنع pro صنعت ut in C. v. 11.
خوف الله ليس — فتقتلني اهلي Mſ. — ليس خوف الله
فيقتلوني v. 12. الحقيقة — لا من Mſ. حقيقة — لكن
ليس من v. 14. واعطي ذلك — اليه Mſ. واعطي — عليه
v. 15. فاقم Mſ. اقم v. 16. قد — يكون Mſ. — هوذا قد
تكون v. 18. قد توعد — من اهل Mſ. تواعد — من ال

CAP. XXI. v. 1. رعي — بنها Mſ. ذكر — لها v. 2. ولدت
ساره — في زمان — Mſ. في (omiſſo ساره) — وولدت
ib. قال الله انها تلد فيه Mſ. قالت الله omiſsis cæteris.
v. 3. فاسمي — اسحاق Mſ. فسمي — اسحق v. 4. — وبولين
حسب ما Mſ. بن — كما v. 5. اسحاق Mſ. اسحق v. 7. قالت
صدق من — شيخوختها Mſ. قالت من — شيخوخيته —
v. 8. وصنع — فطام Mſ. فصنع — فطم v. 10. فقالت
لابراهيم

لابراهيم Mſ. قالت له v.12. وقال— لك ساره فاقبله— فان
اسحق Mſ. قال له— سره لك اقبلها— من يصحك v.13.
فانه ut & C. Mſ. اذ هو v.14. فدفعهما— صيرهما—
منكبها— فضلت Mſ. فدفعه— صيره— عنقها—
وصلت v.16. فجلست— كعلوة— موت الصبي Mſ.
موته (leg. كغلوة cum غ ut & C.) وجلست— كنجلوة—
v.17. وسمع Mſ. فسمع v.21. واخذت Mſ. واتخذت v.22.
قولا Mſ. قايلين v.23. بل تصنع معي كالاحسان الذي
صنعته معك ومع اهل البلد Mſ. قال احسان الذي
صنعته معك اصنع معي ومع البلد v.25. غصبوها Mſ.
غصبها v.26. فقال ابيمالخ لم— وايضا فانت لم ut C. Mſ.
فقال لا— وانت فلم v.27. اخذ ابراهيم غنما— فاعطي
ذلك— وقطعا Mſ. اخذ غنما— فاعطا— وعهدا— عهدا v.28.
ووقف Mſ. واوقف v.29. هذه— النعجات Mſ. هذا— نعاج
v.30. &c. قال لتاخذها من اجل hunc verſ. Mſ. ſic legit.
قال ان تاخذها مني (من يدي C.) لقبل ان تكون
لي شهاده اني *31. ولذلك— حلفا Mſ. لذلك— حلفا ثم
v.32. عهدا ورجعا Mſ. عهدا عهدا— فرجعو v.33. ونصب
ثم غرس غرسا— (وغرس غرسا C.) Mſ. نصبا— الله العالم
رب العالمين C. رب العالم v.34. وجاور ابراهيم Mſ.
وسكن ابرهيم

CAP. XXII. v.1. هذه —فقال Mſ. هذا —قال v.2.
واحدك— هو اسحق— قربانا— اعرفك به Mſ. وحيدك—
C. هو اسحق. (in Mſ. deeſt هو) —اقول لك— للقربان v.3.
حطب الصعيدة— ومضي— Mſ. حطبا للقربان—
(in C. deeſt للقربان)— فمضي ib. قال الله امض اليه Mſ.
قال له الله v.4. فنظر ut & Mſ. at C. وراي v.5. فقال
ابراهيم— اليكما Mſ. قال— اليكم v.6. النار والسكين
ut & C. Mſ. نارا وسكينا v.7.— فاين Mſ.— واين v.9. الله
امض اليه— ابرهيم ثم Mſ. الله— ثم ابرهيم v.10. فاخذ
Mſ. واخذ v.11. قايلا يا ابراهيم يا ابراهيم Mſ. قال يا ابرهيم
v.12. تمد يدك الي— انك تقي الله Mſ. deeſt) تمد
يدك) الي— لانك تقي الله v.13. بعد ذلك فاذا— قرناه—
فمضي اليه فاخذه Mſ. عينيه فنظر— بقرناه— فمضي
واخذه v.14. &c. —مكان يرحم الله زايره Mſ. وسمي ابرهم
ذلك الموضع الله يتجلا كما يقال اليوم في هذا الجبل
الله يتجلي ſic & C. v.15. —من السمآ ثانية Mſ. الله

بابرهيم ثانيا من السما v.16. وقال Mſ. قال v.17. —فيك
Mſ. فيه— male pro فيك v.19. اجمعون Mſ. اجمعين
v.20. بان قيل— هذه Mſ. وقيل— هذا v.21. اخوه Mſ.
ولدتهم v.23. وحزو وفلداس Mſ. وحز وفلداش v.22. —اخاه
ولدتهم ملكه لنحور Mſ. لنحور

CAP. XXIII. v.1. وسبعا Mſ. وسبعة v.3. حضرة ſcrib.
او ضيف— Mſ. وضيف— عندكم وادفن v.4. حضرة
(redundat l.) معكم ادفن ver. 5. &c. فاجاب بنو Mſ.
في خير Mſ. في خيار v.6. فاجابه بني حث وقالوا له v.7.
اشتهت v.8. البلد بني حث Mſ. البلد وهم بنو حيث
شاات انفسكم— مني Mſ. نفوسكم— مني في ان تشفعوا
يعطيني— Mſ. وفي ان يعطيني— المضعفة v.9. واشفعوا
وساير— Mſ. وبحضرة ساير— دخل باب v.10. المضاعفة
لا تذكر ثمنا يا سيدي v.11. في باب C. دخل من باب
قد اعطيتكها ib. لا يا سيدي ut & C. اسمع Mſ. فاسمع
قد وَهَبْتها لك بشهاده ib. &c. الذي قد اعطيتها لك Mſ.
Quæ eſt in ea, dedi tibi in præſentia filiorum patrui mei, &c. Nec aliud hic valet بشهادة quam *in præſentia.* Poſteriorem partem verſus ſic legit Mſ. ut & C.
التي فيها بحضرة بني عمي اعطيتهما لك ادفن فيها
ميتك ver. 13.— فليتك الا عندك ليس حاجتي Mſ.
بحضرتهم ib. اما ان انت بل ليتك— C. اما ان ليتك
واجاب عفرون v.14. &c. اقبله Mſ. وتقبله ib. بحضرتهم pro
ارض— بيني وبينك ما هي v.15. واجابه وقال له Mſ.
روضة— ما هي بيني وبينك ادفن Mſ. فادفن ميتك فيها
سمع ابراهيم— الدراهم— v.16. ut & C. فيها ميتك Mſ.
مما هو جايز بين التجار ibid. الفضة— (ابراهيم abeſt)
وجوب شري in Mſ. de- ut & C. v.17. جايرة في التجارات Mſ.
ſunt ut & in C. v.18. قريتهم Mſ. قريته v.19. في حقل مغاره
في مغارة الضيعة المضاعفة Mſ. المضعفة

CAP. XXIV. v.1. له— وبارك Mſ. وباركه v.3. ان لا—
بل تمضي الي بلدي ومولدي v.4. الا— الذي Mſ. الذين
المراة لا تشا v.5. الا الي بلدي ومولدي تمضي Mſ.
اخرجني— وينجح طريقك فتاخذ v.7. لا تشا الامراة ان
وينجح طريقك absunt & in C. اخذني— فتاخذ Mſ.
v.8. ثم الي ابني لا ترد ان احلافك من الا هذه تعيني Mſ.
تعيني عن ابني لا ترده الي ثم *Præterquam quod filium meum*

meum non reduces. v.9. على هذه الامور Mſ. على هذا الامر
v. 10. — اخذ العبد عشرة اجمال Mſ. — اخذ عشرة جمال
ibid. بيده — ومضي Mſ. معه — فمضي v.11. — فاناخ
عشا — المستقيات Mſ. — العشا (rectius فاناخ) — فاناخ
يستقون v.13. هوذا انا Mſ. ها انا v.14. — فيكون الجارية التي
جرتك Mſ. فاية جارية — قلتك — ibid. واسقي ايضا
جمالك Mſ. وايضا جمالك اسقي v.15. &c. وكان قبل فراغه
initium 15. v. ſic legit Mſ. فهو قبل ان يفرغ من كلامه
فاذا بربقة قد خرجت ربقا التي v. 16. — لم يعرفها رجل
على Mſ. ورجل لم يعرفها — الي v.17. — فاحضر — لتلقاها
وقال لها Mſ. فحاضر — تلقاها — وقال v. 18. — فقالت
واسرعت — وسقته Mſ. قالت — وسارعت — واسقته v. 19.
اسقي ايضا لجمالك Mſ. لجمالك ايضا استقي v. 20.
فاسرعت وفرغت — في المسقاه واحضرت Mſ. فسارعت
ونفضت — الي الساقية وحاضرت ibid. الي ان سقت جميع
Mſ. حتي استقت لجميع v.21. وبقي الرجل متاملا Mſ.
والرجل مستسق C. مستسقي *Petens ut bibendum daret.* v.23.
بعد ذلك — اخبريني بنت من انت هل اجد Mſ. — بعد ما
ابنة من انتي اخبريني هل موجود *Num reperitur?* v. 25.
قالت له — ولنا ايضا Mſ. قالت — وايضا ver. 28. ثم
احضرت — في بيت امها Mſ. ثم حاضرت — في منزلها
v. 29. يسمي Mſ. وسمي اسمه ibid. فاحضر لابان — خارج
Mſ. فحاضر — برا v. 30. وكان ذلك بعد نظره — وبعد
سماعه Mſ. لما راي — وسمع كلامها قايلة كذا ibid.
كلام ربقا قايلة كذا خاطبني — فصار Mſ. قال لي
الرجل صار v.31. فقال — من الله Mſ. قال — الله v.32. الي
المنزل — يغسل به Mſ. المنزل — يغسل v.33. صير الطعام
بين اتكلم Mſ. — صير بين — اقل ibid. فقال له تكلم
Mſ. قال تكلم v. 35. فعظم ورزقه غنما Mſ. جدا فكثر
واعطاه غنم ver. 37. فاحلفني — مقيم في بلده Mſ.
واحلفني — ساكن في بلدهم v. 37. لسيدي لعل المراة
لا تتبعني Mſ. لمولايي فلعل لا تتبعني المراة ver. 41.
يعطوك امراة لابني كنت Mſ. يعطوك كنت v.43. — فهوذا
فالجاريه — ما Mſ. هوذا — فاية جارية — من ما v. 44. انا
اسقي لجمالك هي Mſ. لجمالك استقي فهي ver. 46.
فاسرعت — حتي اسقي جمالك Mſ. فسارعت — وايضا
جمالك اسقي v. 48. — وخررت وسجدت (pro وَسَجَدَتْ leg.
(وسجدت وسبحت الله اله Mſ. — وخرت (male pro
وخررت licet & ita in C. legatur.) وباركت الله الاه v. 49.
— فاخبروني بذلك والا Mſ. — اخبروني وان لا ibid.
يمينا او يسارا Mſ. اولي يمنة او يسرة v. 50. نكلمك Mſ.
ان نكلمك v. 51. فتكون امراة — Mſ. تكون زوجة
v. 53. العبد انيه — وطرايف اعطاها Mſ. انيه — وفواكه
اعطا v.55. وقال — معنا — عشرة اشهر Mſ. — قال — عندنا
عشرا v. 56. فقال — لَامضِي Mſ. قال — امضي v. 57.
فقال — قولها في هذا Mſ. قال — قولها v. 61. — ومضيين
Mſ. ومضو — v. 62. قدم من سفرته الي — الراي Mſ. جا
في مجيبه من — الناظر v. 64. رفعت ربقا — كادت Mſ.
رفعت — سقطت C كادها تسقط v. 65. لاستقبالنا
Mſ. تلقانا ver. 67. مضرب — بها عن امه Mſ. — حبا
على امه

CAP. XXV. v.1. فاخذ Mſ. — وتخذ v.2. فولدت Mſ.
وولدت v. 5. واعطي Mſ. ثم اعطا v.6. — وهب — وصرفهم
في حياته شرقا Mſ. اعطا — واطلقهم — وعاده باقيا شرقيا
dimiſitque eos —dum ipſe adhuc ſuperſtes eſſet orientem verſus,
v. 7. وهذه — عاشها مايه سنة — وخمس Mſ. — وهذا
عاش — مايه وخمسة v.8. poſt ابرهيم additur ومات quod
in Mſ. deeſt. v.9. في المغارة المضعفه Mſ. في مغارة الضيعه
المضاعفة v. 10. فيها قبر — وزوجته ساره Mſ. ثم دفن —
وسره زوجته v. 11. وكان — ان بارك — الراي Mſ. لما
كان — بارك — الناظر v.12. توليد — الذي Mſ. — تاليد
التي v. 13. هذه — حسب ولادتهم Mſ. — وما ولي هذه
باسمايهم لتاليدهم v. 15. — بنو — وهذه Mſ. — هم بنو
— وهذا v.17. مايه سنة — ولما مات صار Mſ. — ومات
وصار v.18. واقام بحضرة جميع اخوته Mſ. بحضرة جميع
اخوته اقام v.19. وهذه اخبار اسحق Mſ. & C. وهذا شرح تاليد
اسحق بن ابرهيم بعد ما خص ابرهيم من اولاده يصحك
v.20. وكان — ربقا — الارمي Mſ. لما كان — بربقا — الارمني
v. 21. عاقرا فشفعه Mſ. عاقره فاشفعه v.22. — الولدان
— الامر هكذا لم اطلبه (ut & C.) ان Mſ. الاولاد — انا
بهذه لم اردة ibid. لتلتمس علما من عند الله Mſ. ان
تطلب امر الله v.23. فقال الله لها — وكلا حزبين ممن في
اصلابك

فقال لها—وحربيس تتفرق Mſ. احسايك يفترقان ويتايد
ولادتها Mſ. حملها نظرت واذا تومان v.24. منها يتايد
كل بدنه كمدرعة—فاسمياه العيص v.25. فاذا بتوامين
ممسكة—العيص v.26. ككسا من—فاسموه عسو Mſ.
العيص—تام v.27. ماسكة—عسو واسمي Mſ. واسمي
فاحسب—C. Mſ. فاحب v.28. عشو—سادجا Mſ. الفضايل
فقال العيص—لاغب— v.30. —لغب Mſ. لاغب v.29
فقال— v.31. فقال—لغب—اسمي عسو Mſ. سمي العيص
وقال العيص—فلم v.32. قال—بكورتك Mſ. بكورتك
v.33. قال عشو—ولما لي بكورة Mſ. تكون لي بكوريه
خبزا وطبيخا— v.34. قال—بكورته Mſ. فقال—بكوريته
العيص v.34. خبز وطبيخ—وقام فمضي—Mſ. ومضي—
عشو البكورة Mſ. بالبكورية

علي عهد—فمضى Mſ. في ايام—ومضي CAP. XXVI. v.1.
فتجلي له الله وقال—Mſ. فتظاهر له ملاك الله فقال—v.2.
ib. بل اسكن Mſ. اقم v.3. وبالعاجل (Et cito f. inpræſentiarum,
ſeu, in hac vita) اسكن—فانني اكون Mſ.—اسكن
فاني—ولنسلك اعطي Mſ. لانني—ولنسلك هذه ib. اكون
قولي—رسومي v.5. ويتبارك Mſ. ويتبرك v.4. جميع هذا
خاف—قال v.7. امري—وصايايي ورسومي Mſ. ووصاياي
تخوف—قايلا كلا يقتلوني—Mſ. ليلا تقتلني—بسببها
بسببها v.9. بيصحك—Mſ. اسحق—v.8. يقتلني C. عليها
فنادي ابيملخ—v.11. جبلت Mſ. تجلبت v.10.—عليها Mſ.
ut & C. Mſ. فافاد—بالحزر v.12. فنادي—قومه Mſ. القوم
فاكثر Mſ. وعظم شان الرجل v.13. &c. فوجد—بالتقدير
الرجل وكان كل ما مر كثر الي ان عظم جدا— Et multiplicatus
eſt vir &c. v.14. غنم وماشية بقر وفلاحة عظيمة
في ايام— v.15. من الغنم والبقر وعبيد كثير Mſ.
(tempore &c.) علي عهد— Mſ. الفلسطيون قد سدوها
فمضي من ثم اسحق v.17. قد سدها الفلسطينيون
عاد اسحق فحفر—v.18. ومضي يصحك من ثم Mſ.
فاختصم v.20.—نابع Mſ.—عذب v.19 عاد وحفر Mſ.
بير—Mſ. بيرا—فاختصموا—فاسماها v.21. فخاصم Mſ.
يختصموا—فاسماها—الان—علينا v.22. فخاصموه—وسموها
وتظاهر له ملاك v.24. يخاصموه—فسماها—لان—لنا Mſ.
الله—وقال له عنه— Mſ. —وتجلا له الله—وقال انا Et apparuit ipſi Dominus. —Et dixit, Ego; &c. ibid. ابراهيم
Mſ. مضربه وكرا ثم عبيد v.25. ابرهيم عبدي Mſ.
v.27. واحرث Mſ. واحراث v.26. خبايه وكرو ثم عبيده
Mſ. فقالوا—قد علمنا v.28. شنيتموني Mſ. ابغضتموني
والطلناك—Mſ. والطلقناك—من الله v.29. قالوا—راينا
اكلوا فيه Mſ. واكلوا v.30. والطلقناك male pro الله
جاو Mſ. عبيد—حفروا v.32. وَمَضَّوْا pro وَمَضَوْا v.31.
Mſ. فاسماها شبعة v.33. (pro جاوا) عبيد—حفروا ها
كان Mſ. صار العيص ابن—باير v.34. فسماها سبعا
عشو بن—باري

ولما ضعفت—بالعيص—يا بني CAP. XXVII. v.1.
قامت C. ثم لما—دمست—(caligarunt) بعشو— ابني Mſ.
احمل اليك—v.3. هوذا قد Mſ. هوذا انا قد v.2. ſteterunt
وصد Mſ.—فاحمل التك inſtrumenta tua صد ut & C.
v.5. به—منه—اموت Mſ. بها—منها—ان اموت v.4.
v.6. فسمعت—عشو—ياتي Mſ. وسمعت—العيص—وياتي
ايتني—منها v.7. ابنها—عشو Mſ. ابنها قولا—العيص
المعز جيدين— v.9. اتني—منه حتي اباركك Mſ. واباركك
الماعز جيادا اصلحها—يحب Mſ. اصلحهما—احب
قال لها يعقوب ان العيص v.11. اليه Mſ. الي ابيك v.10.
Mſ. يجسني—كالساخر منه—ولا v.12. قال لها هوذا عشو Mſ.
Mſ. اقبل وامض وخذ v.13. ان يجسني—كلاعب به—لا
اخذت v.15. يجب Mſ. احب v.14. قبل مني وامض خذ
واخذت v.16. اخذت ثياب عشو Mſ. ربقا ثياب العيص
وجلود الجدا البستها Mſ. جلدي جديي الماعز فالبستهما
v.17. in fine Mſ. adduntur بيد يعقوب ابنها v.18.
العيص—قد v.19. يابه—يا ابني Mſ. يا ابت—يا بني
عشو—صنعت—لقبل ان Mſ. صنعت—لكي تبركني
ماذا اتفق لك حتي اسرعت الوجود يا بني v.20. تباركني
Mſ. —ماذا اسرعت في المجي يا بني quam cito veniſti?
vel, quî factum eſt, ut tam cito veneris? ib. وفق قدامي ذلك
Mſ. فجسه—يدا العيص v.22. وفقه بين يدي Mſ.
شعرانتين Mſ. شعرانيتين v.23. وجسه—يدي عشو
انظر—بارك الله فيها v.27. بل اقال Mſ. ثم قال v.24.
v.29. الدجن Mſ. المحبوب v.28. انظروا—باركها الله Mſ.
يعقوب v.30. ويخدمك—ويخضع Mſ. وتخدم لك—وتخضع

اتفق انه خرج يعقوب خروجا من بين يدي اسحاق
ابيه &c. Mſ. (f. pro خرج ut in C.) يعقوب كان كما فرغ
من بين يديه اذ اقبل عشو اخوه من صيده v.31.
واتي—يقوم—لكي Mſ. اتي—يقم—لقبل ان ibid.
صَيْدٍ pro صَيْدِ v.32. وقال له اسحق ابوه من Mſ. قال له من
v.33. فقلق—قلقا—ليكون Mſ. فزعج—ارعاجا—
وليكن v.34. ومرة—يا ابت Mſ. مرة—يابه v.35. فقال له جا
Mſ. قال قد جا v.36. فقال الان اباه سماه يعقوب قد— Mſ.
قال نعما اسمي يعقب لانه— ibid. وهوذا هو الان—ابقيت
Mſ. والان—بقيت v.37. فاجاب اسحق وقال—عبيدا له
والحبوب Mſ. عبيدا (male pro له ut in C.) اجابه فقال—لك
وبالدجن v.38. فقال العيص لابيه—وبزكني ايضا يا ابتي
Mſ. قال له—بركني انا ايضا v.39. فاجابه اسحق ابوه وقال له
Mſ. فاجابه وقال v.40. واخاك—نيره Mſ. واخوك—اصره
pro اسره ut in C. v.41. وقال العيص—تقرب Mſ. وقال—
ستقرب v.42. فخبرت—بكلام—متوعدك Mſ. فاخبرت—
كلام—متواعدك v.44. واقم— Mſ. وقوم— pro وَقُمْ
ibid. اياما—تزول— Mſ. ايام—ترجع v.45. وعند زوال
غضب اخيك من فعلك فينسي ما صنعت به ابعث
Mſ. اوالي ان يرجع غضبه عنك فينسا جميع صنعت به
وابعث — *aut donec revertatur (avertatur) ira ipſius a te, &*
obliviſcatur omnium quæ feciſti ipſi, & mittam—v.46.—ابنتي
من بنات حيث مثل هايتين Mſ. بنات—منهم مثل
هاولاي— ib. ساير اهل هذا—فلم Mſ. ساير هذا—فلما

Cap. XXVIII. v.1. يعقوب—فقال—تاخذ Mſ. يعقوب—
وقال—تتخذ v.2. قم—فامض—بيت—ابي امك—
Mſ. قوم فامضي—الي بيت جدك— ibid. بامراة من ثم
Mſ. من ثم بامراة v.3. والقادر Mſ. والطايق v.4. بعدك
بارثك ارض مجاورتك التي وهب Mſ. من بعدك ان تحوز بلد
سكناك الذي اعطاه *ut poſsideas regionem habitationis*
tue, &c. v.5. وارسل—فمضي Mſ. وبعث—ومضي v.6.
العيص ان—وقد بعث—بمرة Mſ. عشو بان—وبعث—
بامراة v.8. اشرار Mſ. شرار v.9. ومضي العيص الي حلة
اسماعيل Mſ. مضي الي اسمعيل v.11. فصيرها ut & C. Mſ.
فجعلها v.12. منتصب—وكان ملايكة—فيه Mſ. منتصبه—
وملايكة—فيها v.13. ملاك—له عن الله انا—التي Mſ.

بنور— (*Lux ſeu ſplendor Domini* quod & v.16. retinet
impreſs :) له انا—الذي v.14. ويتبرك Mſ. ويتبارك v.15.
اين—بكلما Mſ. اينما—بما v.16. نومته Mſ. نومه v.18.
جعل توسده ونصبه Mſ. جعله متوسده وانصبه v.19.
وسمي—بيت ايل Mſ. واسما—بيت الله v.20. ان كان
الله—هذه—التي—سالكها Mſ. ان الله—هذا—الذي—
سالكه v.21. وليا Mſ. ولينا redundante ن v.22.—وكذ
يرزقنيه اعشره تعشيرا لك Mſ. وكل—ترزقنيه اعشره لك

Cap. XXIX. v.2. بير—ثلثة قطعان—رابضة— Mſ.
عند ها (redundare videtur ها) بيير—بثلثه قطوع—رابضها
(C. رابضة عليه) ibid. القطعان وصخره Mſ. بسكون
C. يسقون القطوع وصخره verſ. 3. اجتمعت رعاة
القطعان Mſ. اجتمع ثم رعا القطوع v.4. من حران Mſ.
نحن من حران ver. 5. فقال—فقالوا— Mſ. قال—قالوا—
v.6. فقال لهم Mſ. قال له: pro لهم v.7. بعد—هو وقت—
فاسقوا—به فارعوها Mſ. هاده—وقت—اسقوا—ارعوها
v.8. تجتمع رعاة القطعان ويدحرجوا—فم Mſ. يجتمع رعا
القطوع ندحرج—في v.9. بيناهو—جات—لانها كانت
Mſ. بيناه—اذ جات—لانها v.10. ودحرج—عن البير Mſ.
فدحرج—عن في البير v.12. ربقا فاحضرت Mſ. بن ربقا
فحاضرت v.13. احضر للقايه Mſ. حاضر تلقاه v.14. ثم
قال لابان ليعقوب—فعظمي—وسكث Mſ. فقال له لبن—
عظمي—فمكث v.15. وقال له لابان—اتخذ مني Mſ. ثم قال
لبن ليعقب—فتخذ مني v.17. حسنتان وان كانت Mſ.
حسناوان وكانت v.18. فاحب راحيل يعقوب Mſ. فلحب
يعقوب رحل v.19 قال لابان اعطاي اياها لك اصلح من
اعطاي اياها لرجل اخر فاقم عندي Mſ. قال لبن اصلح
ان اعطيها لك من ان اعطيها لرجل اخر اقم عندي
Melius eſt ut dem eam tibi, quam ut dem alii, &c. v.22.—فجمع
Mſ. —فصنع f. pro فجمع vel pro اجمع ut C. v.23. العشا
Mſ. بالعشا— v.25. هي ليا—فلم ارتبتني Mſ. بها لاه—
ولم واربتني ut & C. v.26. قال لابان لا Mſ. قال لا v.27.
بالخدمة التي تخدمها عندي سبع Mſ. بخدمه تخدمني
سبع v.28. كذا وكمل اسبوع هذه ليا Mſ. كذلك
واكمل اسبوع لاه v.30. واعطي لابان راحيل ابنته بلها
Mſ. واعطاها لبن بلها v.31. ليا مبغضة Mſ. لاه مشنية
v.32

v. 32. الي ضعفي Mſ. لضعفي v. 33. الله دعاي لاني
مشنوة— ايضا هذا Mſ. الله اني مسنية —هذا ايضا v. 34.
الي زوجي Mſ. الي رجلي v. 35. جدد شكر Mſ. اشكر
Cap. XXX. v. 1. احسدتها وقالت له Mſ. حسدت
اختها وقالت ليعقوب v. 3. هذه Mſ. هودا v. 4. امتها بلها
زوجة Mſ. بلهه امتها— v. 5. فحملت بلها— ليعقوب
Mſ. فحملت— له v. 6. صوتي فرزقني هذا واسمته دان Mſ.
دعوتي ورزقني ولدا لذلك اسمته دن v. 8. واطفقت redundare videtur ف & leg. ut in Mſ. واطقت *Et prævalui.*
v. 9. الولادة— يعقوب Mſ. الولاد— ليعقوب v. 10. فولدت
ليعقوب Mſ. فولدت له ابنا v. 12. وولدت زلفا امة ليا
ابنا ثانيا Mſ. ثم ولدت له ابنا ثانيا v. 14. به الي امه
ليا— راحيل لها Mſ. بهي (ي redundante) الي لاه
امه— لها رجل v. 15. فقالت— زوجي Mſ. قالت— بعلي
ver. 16. جا يعقوب من— استحققتك Mſ. بجا من—
استحقتك deficiente ف v. 17. دعا ليا— ابنا Mſ. لها—
له ابنا v. 18. فقالت ليا قد Mſ. وقالت قد v. 19. فحملت
ايضا ليا Mſ. وحملت ايضا v. 20. فقالت ليا قد Mſ.
—وقالت قد v. 22. رعي— وسمع دعاها فرزقها Mſ. ذكر—
فسمع لها ورزقها v. 24. حتي امضي Mſ. امضي v. 26.
اولادي ونسوتي اللواتي— Mſ. نساي واولادي الذين—
ib. خدمتي الي خدمتك Mſ. التي خدمتك v. 27. ان الله
تعالي قد بارك علي من اجلك Mſ. قال له— فباركني
الله بحريرتك ver. 28. —وقال بين لي— حتي Mſ. قال
اشرح— على حتي اعطيك v. 30. كثيرا— عليك الله
Mſ. كثرة— الله لك v. 31. اذا صنعت— فيه ارجع الي
رعي Mſ. اصنع —ارجع ارعا v. 33. امر— بغنمك— معز
منقطع— حما ut & C. Mſ. ان امر— في غنمك— شاه
حمرا (C. شا منقط وابلق) منقطع v. 33. —ابلق ومنقطا
Mſ. —منقطع وابلق C. منقط وابلق v. 33. والمنقطة—
فجعل— بيد بنيه Mſ. والبلق— فاعطا— بنيه v. 36.
بينهم— ورعي يعقوب Mſ. بينه— ويعقوب كان يرعا v. 37.
اخذ— وجوز— الي قشر ابيض— قسط ut & C. Mſ. اخذ
له— وجوز (& C. حور quod alius arboris nomen.)
القشر الابيض— قشر v. 38. التي— الاحواض— وتكون
Mſ. الذي— الحياض— لتكون v. 39. الضان Mſ. الغنم

v. 40. افرد يعقوب الضان— قطعانا pro ظ ſcrib. ط. Mſ.
فرد الغنم— قطوعا v. 41. في كل— تحمي— الربعية— للتوحم
Mſ. كل— وحام— (C. يحام rectius وحام) الربيعية—
لتتوحم ut & C. v. 42. الكثيرة Mſ. الكثير
Cap. XXXI. v. 1. لابان قايلين Mſ. لبن يقولون v. 2.
يعقوب ايضا— قبل Mſ. ايضا يعقوب— قبله v. 3. ارجع
الي بلد Mſ. ايضا ارجع امض الي ارض v. 4. فبعث
يعقوب— الي عند غنمه— لهما Mſ. وبعث— الي غنمه—
لهم v. 5. قبل Mſ. قبله v. 6. وانتما تعرفان Mſ. وانتن
تعرفن v. 7. وابوكما— مني— اجري Mſ. وابوكن— بي—
اجرتي v. 8. محجلة يكون اجرك Mſ. تكون اجرك
محجلة v. 9. فافرد— ابيكما ما اعطاني Mſ. فافاد—
ابيكن واعطاني (C. فافاض) v. 10. وحم— فاذا Mſ.
وحام— فكان v. 11. الحلم— فقالت Mſ. المنام— قالت
v. 12. صانعه Mſ. صانع v. 13. القادر المبشرلك— اذ—
النصيبة— نذرا Mſ. الطايف المبشرك— الذي—
النصبة— النذر v. 15. الان Mſ. الا ان v. 16. —افادك
الله اياه من— Mſ. —افاده الله من— ibid. فهو— والان
فجميع ما— فاصنعه Mſ. هو— والان ما— اصنعه v. 17.
فقام Mſ. ثم قام v. 18. ماشيته وجميع سرحه الذي
ملكه في فدان ارام Mſ. سرحه الذي ملكه ومع
ماشيته ساير ملكه الذي ملكه في فدن ارم—
C. ماشيته وجميع سرحه الذي ملكه ومع &c. ut in Mſ.
v. 20. لابان— Mſ. من لبن— v. 23. مسير Mſ. مسيرة
v. 24. في حلم— ſic & C. Mſ. في تلك— v. 25. خيمته Mſ.
خباه v. 26. فقال لابان ماذا— بنتي— بالسيف Mſ. وقال
لبن ليعقوب ماذا— بناتي— بسيف v. 27. ودفوف Mſ.
ودفاف v. 30. مضيا مضيب— فلم Mſ. مضيت مضيا—
لم v. 31. فاجاب يعقوب بان قال للابان في تخوفت وقلت
ليلا تعصيني بنتيك Mſ. فاجابه يعقوب وقال لاني توخفت
وقلت كلا تعصبني (تعصيبني *vi eriperes, auferres,* pro quo
malè تعصيني) على بناتك v. 35. ولم Mſ. ولم [ففتشه]
v. 36. وخاصم لابان— بان قال— خطيتي— رهقتني— Mſ.
وخاصمه— وقال— خطايي— ارهقتني— v. 37. —وقد—
فماذا— من جميع Mſ. واذ— فما— جميع v. 38. يا هذا—
هذا— تثكل Mſ. يثكل v. 39. استهلكته— تطلبه
Mſ.

Mſ. استهلكتها— تطلبها v.40.— تحرقني Mſ.— يقرحني
vulneravit, male me affecit, C. autem تحرقني quid ſi
in Mſ. literas tranſpoſitas putemus ? v.41. وهذا — Mſ.
هذا — v. 42. ولتعب Mſ. وتعب v. 43. فاجاب لابان بان
قال ليعقوب— والبنون بني— عسيت ان افعل— وباولادهما
Mſ. فاجابه لبن وقال— والاولاد اولادي— عسي ان
اصنع— او باولادهن ver. 44. نعهد— ويكون Mſ.
نعاهد— يكن v. 45. ورفعه نصيبة Mſ. ورفعها نصبة
ver. 46. قال يعقوب— ونصبوها— فوقها Mſ.— قال
وصنعوها— فوقه ver. 47. الشهادة— جل عيذ Mſ.
الشاهدة— جلعد v. 48. رجم الشادة Mſ. الرجم الشاهد
ut & C. v. 49.— قال فيه— على وعليك— نستتر Mſ.
قال— الله بيني وبينك— نستتر— C. ننستتر ibid. واحد
منا من صاحبه Mſ. امر عن صاحبه v. 15.— ان لا
بنتيّ— عليهما Mſ. الا— بناتي— عليهن v.51. وقال لابان
ليعقوب هوذا— Mſ.— وقال له ايضا هوذا ib.— والنصيبه
سدوت Mſ. النصبه— زدوت ſic & C. idem valet cum س
& ز ; & *jactum* ſeu *projectionem* inter cætera denotat.
v. 52. والنصيبة— ان لا— الي لشي Mſ. والنصبه— على
الا— الي شر v. 53. يحكم فيما بيننا Mſ. يحكموا بيننا
ver. 55. لابان— فقبل لابان فرجع Mſ.— لبن بالغدا
فقبل— لبن ورجع

CAP. XXXII. ver. 1. في طريقه Mſ. الي طريقه
ver. 2. العيص— شراه حقل Mſ. عشو— الشراه بلد
ut & C. *Ad Sharah regionem Edom.* ver. 4.
العيص هكذا— عند لابان Mſ. عشو كذي— عند
in Mſ. deeſt Laban. C. مع لبن سكنت v.5.— وصارت
من اخبر Mſ. وصار— اخبر v.6. العيص— هو— للقايك
Mſ. الي عشو— به— تلقاك v.8. وقال— العيص Mſ.— قال
عشو v. 9. واله— القايل لي— والي مولدك واحسن Mſ.
يا الاه— الذي قلت لي— ومولدك احسن v.10. بعصاي
عبرت هذا الاردن— قد Mſ. عبرت هذا الارض بعصاي—
فقد v. 11. العيص— اخاف منه ان من معي من
الامهات— مع البنين Mſ. عشو— اخافه كلا— ممن
معي الام مع البنين قسوة *crudeliter.* v. 12. انا— Mſ.
اني— v.13. وبات— وعزل— للعيص Mſ. ثم بات— وعزا—
(ſ. pro عزل) لعشو v. 14. مايتي Mſ. مايتين v. 16.

وجعل— بين عبيده— Mſ. واعطا— عبيده — ibid.
تقدموا قدامي— وبين قطيع Mſ. تقدموني— وقطيع
v. 17. ووصي— العيص— فقال Mſ. والي— عشو— وقال
لك v. 18. فقال— الي سيدي العيص وهوذا Mſ.— قال
لسيدي عشو وهذا v. 19. ووصي— بمثل ذلك وايضا
الثالث وايضا ساير— Mſ. والي— كذاك— والثالث
وساير— ib. القطعان— للعيص— وافيتموه ut & C. Mſ
القطوع— لعشو— وجدتموه v.20. يسفعي Mſ. لي يشفعي
v.21. وهو بات Mſ. وبات هو v.22.— ونام في تلك— والاحده
ابنا الذين Mſ. وقام تلك— واحدي— ولد له ib. جيره
يبوق Mſ. عبر يبق C. معبر *tranſitum.* v. 23. الوادي
Mſ. الواد v.24. ولماراي انه لم يطقه Mſ. فلما انه راي ان
ليس يطيقه v. 27. وقال— قال له Mſ. قال— قال v. 28.
بل اسراييل ايضا لانك راست— Mſ. الا اسرايل لان
تراست ib. واطقت Mſ. وطقت v. 29. ما باسمك— وما Mſ.
اسمك— ما v. 30. الموضع يعقوب Mſ. يعقوب الموضع
v.31. فنيابيل— يظلع Mſ. فنوال— يضلع leg. يطلع
v.32. ياكل— بحق Mſ. ياكلوا— من حق

CAP. XXXIII. ver. 1. العيص— على راحيل وليا Mſ.
بعشو— على لاه وعلي رحل v. 2. واولادهما— ثم راحيل
واولادها Mſ. واولادهم— بعد ذلك ثم رحل ويوسف *Deinde*
Rahel & Joſeph. v. 3. يقدمهم Mſ. تقدمهم v. 4. فاحضر
العيص للقايه Mſ. فحاضر عشو تلقاه v. 5. ترفع— فنظر
Mſ. ورفع— ونظر v. 6. الامتان واولادهما Mſ. الامتين
واولادهن v. 7. فسجدا Mſ. وسجدوا v. 8.— لم لك جميع
فاجابه— حظا Mſ. لما لك جميع هذا— فاجيبه— حظا
v. 9. قال العيص Mſ. قال له عشو v. 10.— حظا— فاقبل
وجه Mſ. اقبل— وجوه (*Gratiam, &c.*) — حظا v. 11.
واقبل— جيت بها— من ذلك— اخذها Mſ.— فاقبل
لك— منه— قبلها (redundat ا.) جيات v. 12. ثم قال له نرحل
ونمضي واسير معك Mſ. ثم قال له تعال نرحل ونتساير
فاني اسير حداك *Veni profiſcamur & una eamus, ego ſiquidem*
ibo ante te. v. 13. رطاب Mſ. رخاص C. رخصة
eodem ſenſu. v. 14. اسوقهم— من اجل الملاك Mſ.
اسوق— لقبل الملك v. 15. فقال العيص— ذا قد—
كل هذا الحظ Mſ. ذا-- حظا (omiſſo nomine)-- قال *gratiam*

ver. 16. العيص — الي شراه Mſ. عشو — الي الشراه ver. 17.
عرشا ولذلك اسمي الموضع عرشا هو سكوث ut & C.
niſi quod omittantur voces عرشا هو. Poſteriorem
partem ſic legit Mſ. عريشا ولذلك اسم الموضع سكوث
Tabernaculum, ideoque nomen loci eſt Succoth. ver. 18.
التي في Mſ. الت في deeſt ي v.19. فيها مضربه — نعجة
Mſ. ثم كبايه — نقجة pro نعجة v. 20. اله اسرايل
Mſ. الله الطايق الاه اسرايل

CAP. XXXIV. v. 1. بنات البلد Mſ. الي بنات اهل
البلد v. 4. وقال شخام لحمور Mſ. وقال لحمور v. 6. بذلك
Mſ. في ذلك v. 7. ابنته Mſ. ابنه يعقوب v. 8. فتكلم
حمور معهم — Mſ.— فكلمهم حمور ib. شعفت — فاجعلوها
Mſ. قد شغفت — فاعطوها v. 10. ايديكم Mſ. يديكم
v. 11. — ولاخوتها — Mſ. — واخوتها — ib. وما تقولوه لي
ابلغه لكم Mſ. وما تقولون لي اعطيكم v. 12. — المهر
لاعطيكم Mſ. من المهر — اعطيكم ibid. ترسموه لي
واجعلوا لي Mſ. تقولون لي واعطوني *Dicatis mihi, & date
mihi puellam.* v.13. &c. فاجاب بنو يعقوب Mſ. فاجاوبوهما
بني يعقوب بمكر قايلين كما نجس دينه اختهم
Reſponderuntque illis filii Jacob dolo, dicentes, ſicut contaminaverat Dinam ſororem ipſorum. v.14. وقالوا — هذا ان —
رجلا — لانه Mſ. وقال — هذا الامر ان — لرجل — اذ هو
v. 15. &c. لكنا بخلة نواتيكم Mſ. لكنا بخلة نطابقكم
ان صرتم مثلا (leg. مثلنا) واختتن منكم كل رجل
At conditione hac aſſentiemus vobis, ſi ſitis ſicut nos, & unuſquiſque veſtrum circumciſus fuerit. v. 17. ان تختتنوا
Mſ. فتختتنوا v.19. ان يصنع — جميع اهل Mſ.— ليصنع
جميع v. 20. قريتهما خاطبا Mſ. قريتهم خاطبو v. 21.
مسالمون — فيجلسون — Mſ. مسالمين — ان يجلسوا —
ibid. ونتزوج بناتهم Mſ. وان نتزوج ببناتهم v. 22. رجل
كل منا Mſ. لنا كل رجل v. 23. مواشيهم بان Mſ.
ومواشيهم — عدا ان v.27. وليوي لخوا — واحد منهم سيفه
Mſ. ولوي اخوي — امرء سيفه v.27. وبنو — من اجل تجيس
Mſ وبني — كما نجسوا *ſicut contaminaverant.* v.28. واخذوا
غنمهم — الضياع Mſ. غنمهم — الضياع اخذوه v. 29.
سبوه وغنموه — المنزل Mſ. سبوها وغنموها — المنازل v. 30.
وليوي — ويقتلوني فاهلك انا واهلي Mſ. وللاوي —
ويقتلوني وانفد انا والي v. 31. اكزانية يجعل اختنا Mſ.
قالا فكزانية يصنع باختنا

CAP. XXXV. ver. 1. — للقادر المظهر ملاكه لك
عند هربك من قدام العيص اخيك Poſteriorem partem verſ. 1. ſic habet Mſ. واصنع ثم مذبحا للطايق
المتجلي لك في هربك من بين يدي عشو اخيك
—Omnipotenti qui ſe tibi manifeſtavit— ver. 2. — وقال
لاهله — ازيلوا — التي Mſ. فقال — لاله — انزعوا — الذين
ver. 3. فنصعد — وتصنع — للقادير المجيب لي Mſ.
للطايق المجيبني (*& faciam, &c.*) ونصعد — واصنع —
verſ. 4. المعبودات — التي — والاشناف التي في اذانهم
Mſ. معبودات — التي كانت — والا شنفة الذي
في اذنيهم verſ. 5. التي — بني Mſ. الذي — ورا بني
ver. 6. جا يعقوب الي — هي — هو Mſ. جا الي — هيا — هوا
(bis redundante l) وجميع v.7. وبني — القادر — تظاهر له
ملاك الله Mſ. فبنا الطايق — تجلي له الله *manifeſtavit ſe ei
Dominus.* ver.9. تظاهر ملاك الله — عند بجيه Mſ. تجلي
الله — في بجيه *manifeſtavit ſe Deus*—&c. ver. 10. — بل
Mſ. الا v.11. القادر Mſ. الطايق v.12. جعلته — واسحق —
اجعله — بعدك Mſ. اعطيته — ولاسحق — اغطيه — من
بعدك v. 13. ملاك — خاطبه فيه Mſ. نور الله — خاطبه
Splendor Domini—v.14. نصيبة — خاطبه فيه ربه من حجر
f. ربه factum a دكه ſcribæ errore, quod Hebr. מצבה
reſpondit. Mſ. دكه — خاطبه دكه من حجارة v.15.
فيه بيت ايبل Mſ. ثم بيت ال v.16. من الطريق الي ان
يدخلوا Mſ. من المسافة الطريق (forſ.è margine irrepſit
cum ſint ſynonyma.) ليدخلوا v. 17. هذا Mſ. هذا لك
v.20. دكة — قبر راحيل Mſ. نصبة — رحل v.21. خيمته
Mſ. كباه v.22. ولما — الموضع — فصار Mſ. فلما -- البلد —
الذي — بني — غد Mſ. الذين — بنو — اجاد v. 26. فصاروا
v.27. حبري الموضع الذي — فيه Mſ. حبرا الذي فيها
v. 28. ثمانين سنة Mſ. ثمنين v.29. توفي اسحق — العيص
Mſ. توفي — عشو

CAP. XXXVI. v. 1. اولاد العيص Mſ. تاليد عشو
ver. 2. العيص قد تزوج Mſ. عشو تزوج v. 3. وباسمات —
اسمعيل Mſ. وبشمث — يشمعال v. 4. فولدت — للعيص

عشو الذي Mſ. العيص الذين v.5. وولدت—لعشو Mſ.
عشو—اله— Mſ. العيص—ما له—وساير ملكه— v.6.
بذلك الي--من بين يدي ib. وساير بهايمه وساير ملكه
سرحها— يمكن— سكنها ان v 7. الي—من قبل Mſ.
سرحهم— يطق— سكانهم ان Mſ. يحملهما من اجل
وكان العيص فى جبل شراه ver. 8. &c. يحملهم من قبل
v.9. فسكن عشو الذي هو الاحمري جبل شعير Mſ.
هذه—بني العيص—v.10. تاليد—شعير Mſ. ولادة—شراه
بنو— ver. 11. هذا—بنو عشو— رعوال Mſ. ورعوايبل
وتمناع كانت— v.12. بني—اومر صفو Mſ. واومار وصفو
وكانت تمنع—عشو— Mſ. العيص—عماليق— العيص
وهاولي— Mſ. وهولا—وشما— العيص v.13. عملق—عشو
بنت—عشو Mſ. ابنة—العيص وولدت v. 14. شمه—عشو
بنو عشو— Mſ. بني العيص—واومار—وصفو v.15. ولدت
وهولا صناديد v.17. غعتم Mſ. وغعتام v.16. ومر—صفو—
sic & in C. وهاولي رعوال بن عشو— Mſ. رعوايل ابن العيص
ورزح—وشمه—صناديدهم Mſ. زارح—شما—صناديده ib.
—عشو Mſ. العيص v. 19. عشو— Mſ. العيص— v. 18.
الحري forſ. pro وهاولي—الحوري Mſ. هولا— الحورانيون v.20.
وديشن— الحوريون Mſ. ودليسان— الحورانيين ver. 21.
واخته لوطن تمنع Mſ. واخته تمناع v.22. الحوريون C.
وهاولي بني شوبل علوان Mſ. وهولا بنو شوبال v.23. &c.
وهولا v. 25. اية Mſ. وايا v. 24. ومنحت وعيبل شفو وابنم
هولا بنو ver.27. وابن عنه ديشن Mſ. بنو عنا ديشون
وهاولي بني اصر بلهن وزعون وعقن Mſ. يصير &c.
ver. 29. هاولي بني ديشن Mſ. هاذان ابنا ديشان ver. 28.
وديشان Mſ. —الحورانيين v.30. الحوريين Mſ. الحورانيين
ملك بادوم—دنهابا v. 32. (صنديد abeſt) —الحوريين
بن (من pro) بصري v.33. اول من ملك فيه—دنهبه Mſ.
v.36. هدد بن بدد Mſ. هداد بن بداد v.35. من بصرا Mſ.
حنن بن Mſ. حانان ابن v. 38. ممسرقا Mſ. من مسريقا
واله— Mſ. وايلا—وفينون v. 41. عشو Mſ. العيص v.40.
وقنز— وتمن— Mſ. وقناز— وتمان— ومبصار v.42. وفينن
ومبصر v.43. في ارض Mſ. من بلد

في ارض مجاورة ابيه في بلد ver. 1. Cap. XXXVII.
حوادث يعقوب لما كان— v.2. بلد سكنا ابيه بلد Mſ.
تاليد يعقوب كان— Mſ. وبني مراتي— واتي—لابيهم
يوسف اكثر من ver. 3. ومع بني نسوه— اتي— لابيهم
يوسف من جميع—لانه له— Mſ. محبته لجميع—لانه—حبة
محبته لجميعهم ابغضوه ولم يستطيعوا السلام v.4. تونيه
من جميعهم شنوه ولم يصيقوا ان يسلموعليه Mſ. عليه
فقال لهم اسمعوا— الرويا التي ver. 6. ريا Mſ. رويا v.5.
فقال v.8. كانا Mſ. وكان v. 7. قال اسمعوا—الريا الذي Mſ.
وقالوا له املك— سلطان Mſ. له اخوته ملكا— سلطانا
وقال رايت ايضا رويا— واحد— ساجدون ver. 9.
وقال هوذا قد رايت رويا ايضا—واحدي— ساجدين Mſ.
واذ قصها— الرويا التي راتها هل نجي انا v. 10. تسجد C.
de- واذ قص— (فقص C.) الريا الذي رايتها انا Mſ.
ver.12. حفظ pro حفظ ver. 11. هل نجي eſſe videtur
v. 14 قال نعم Mſ. قال له نعم v. 13. ليرعو Mſ. لرعي
v.15. اعلم C. قال امض اعرف Mſ. قال له امض فاعلم
قال—في دشن Mſ. فقال—بدوثان v.17. رجلا Mſ. رجل
وصي نقتله— ونقول ان v. 20. قبل Mſ. وقبل v.18.
قال لهم v. 22. نقتله ونقول وحش ردي Mſ. وحشا رديا
قال لهم لا— Mſ. راوبين لا—هذه— ايديكم—كي
Mſ. سلخوا عنه جبته v.23. هذا—يديكم—لقبل ان
واكلوا— v.25. واخذوه Mſ. فاخذوه— v.24. سلخوه تونيه
برفقة—الجرش— ibid. ياكلوا— اعينهم Mſ. عيونهم
وشاهبلوط ibid. بقافلة—جرش— خرنوب— Mſ. خرنوبا
حتي نبيعه v. 27. وشاه بلوط ماضيين Mſ. وهم سايرون
للدنيون— وباعوه Mſ. المدينون—وباعوه v.28. نبيعه Mſ.
ورجع—وقال اذ—في الجب v.30. فاذا Mſ. واذا v.29. لهم
ثم اخذوا جبة— v. 31. ثم رجع—فقال ان—فانا Mſ. فانا
جبة— v.32. فاخذوا تونية—وغمسو التونية Mſ. وغمسوها
وخرق على v.34. —تونيه Mſ. —جبة v.33. —تونيه Mſ.
في—خرق Mſ.

عذولمي اسمه Mſ. عذلمي واسمه v. 1. Cap. XXXVIII.
v. 3 ابنه—اشوع فتزوجها Mſ. بنت—شوع فتزوج v. 2.
وولدت—شلة Mſ. فولدت—شيلا ibid. عر Mſ. عير
لاخيه (اخيك pro) بها Mſ. اخيك— عليها ver. 8.
قال لا v. 11. وافسد Mſ. افسد v. 9. اخيك وابنتي بها C.
Mſ. لم تجعل له زوجة v.14. ut & C. قال كلا Mſ. ثمن ان
لم

قالت له ما. v.16. ſic & C. لم تعطي له لتكون له زوجة
Mſ. جديا من الغنم — تبعث بذلك الي. v.17. قالت ما Mſ.
وشرابتك — v.18. تبعثه C. جدي من المعز — تبعث به
Mſ. الجدي v. 20. ومقتولك — فاعطاها Mſ. واعطاها
وقال — ايضا v. 22. الموضع Mſ. موضعها v. 21. بالجدي
— تقبض لنفسها كيلا نكون v.23. فقال — قالوا Mſ. قالوا
فقال يهوذه دع تاخذه كلا Mſ. هزوة هوذا قد ارسلت
— تاخذ ذلك C. نصير هزوا هوذا قد بعثت هذا الجدي
ثلثة اشهر — بان قيل له — v.24. كلا نكون ازرا قد ارسلت
ثلاث شهور — وقيل له قد — وها Mſ. وهي — قال يهوذا
بينما هي مخرجة — v. 25. — وقيل له زنت C. هي — قال
v. 26. والمقتولة C. بينا هي تخرج — والمقتول Mſ. واشرابته
فاثبتهم — يعود ايضا Mſ. فاثبتها — ولم يعد ايضا الي ان
ولما — خرج v. 28. في وقت — واذا Mſ. وقت — فاذا v. 27.
يا نامي forſ. pro بايامي v. 29. فلما — يخرج Mſ. ut & C.
Mſ. يا نامي *O creſcens.* ut & C.

Cap. XXXIX. v. 1. هبط الي — حدروه الي ثم ut & C.
رجلا — في بيت v. 2. هبط به الي — احدروه الي مصر Mſ.
وجد Mſ. ووجد حظا v. 4. رجل — في منزل Mſ. ut & C.
ولما Mſ. وكان منذ — بركته في v. 5. يوسف حظا
v. 7. ترك Mſ. فترك v. 6. كان من — بركت الله في
— باكثر تصرفا v. 9. بما Mſ. ما v. 8. عينيها Mſ. عينها
غيرك ibid. *major.* باكبر C. — باكثر مني Mſ. مني
الا انت لانك — واخطي لله Mſ. لانك — واعصي الله
بجانبها ليكون v.10. واعطي C. malè *Et peccem in Deum.*
كان — Mſ. وكان — صنعا v.11. لصقها او يكون Mſ.
Mſ. ليلعب v.14. فتعلقت به Mſ. تعلقت v.12. صناعة
وكان عند رفع — v.18. صوت Mſ. صوتي v.15. ليتلاعب
v. 19. فلما رفعت — ترك — في يدي Mſ. فترك — جانبي
سمع كلامها Mſ. سمع مولاه كلام زوجته التي — كذا
فاخذه واودعه السجن الموضع v. 20. الذي — كذي
Mſ. الذي فيه اسري الملك محبوسون فاقام في السجن
فاخذه مولاه وودعه في السجن موضع اساري الملك
مع Mſ. معه — واسال v. 20. ماسورون واقام ثم في السجن
جعل Mſ. جعل في يده — مدبره v. 22. يوسف — وميل
لان — وما v. 23. ريس السجن تحت يد يوسف يدبره

مما — وجميع ما يعمله الله Mſ. يفعله فالله

Cap. XL. ver. 1. هذا — Mſ. هذه — الي سيدهما
على Mſ. على كل خادميه v. 2. لسيدهما ملك مصر
عليهما v. 4. ودعهما Mſ. ut & C. وجعلهما v.3. خادميه
يوسف عليهما — في Mſ. ut & C. يوسف — في الحفظ
رايا — كل واحد منهما على حدته — الذان v.5. السجن
قالا — رويا v. 8. راينا — كل رجل على حده — الذين Mſ.
Mſ. وفيه ثلاثة v. 10. رياه Mſ. روياه v. 9. قالوا — ريا Mſ.
في الكاس Mſ. فيها وناولته اياه v. 11. وفي الجفن ثلاث
تفسيرها ثلثة Mſ. تفسيره الثلاثة v. 12. وناولته لفرعون
Mſ. ثلثة — منزلتك وتناوله — الاولي اذ ver. 13.
ثلاث — مرتبتك وتلاوه (مرتبتك وتناوله C.) — الاولة الذي
لاني — v. 15. الي ان — الي Mſ. الان — عندي v. 14.
لان — بلد — Mſ. ارض — استحققت به ان اجعل
v. 17. لخير Mſ. بخير v. 16. استحققت ان يجعلوني بسببه
تفسيره v.18. مما — الطاير — منها Mſ. ما — الطير — منه
تفسيرها ثلاث — ثلاث ايام Mſ. الثلاث — ثلثة ايام هي
في اليوم — مولد — v.20. الي ثلاث Mſ. والي ثلثة — v. 19.
اليوم — ولاد — صنع — لجميع Mſ. صنع فيه — لكل
كما Mſ. حسب ما v. 22. وامر Mſ. فامر v. 21.

Cap. XLI. v. 1. مضت Mſ. مضي من الزمان حولان
v. 3. وراعت pro ورعط Mſ. فرعت v. 2. سنتان حايلتان
فوقفت على Mſ. ووقفن الي جانبهن على شاطي النيل
Mſ. البقرات الحسنات الضخمات v. 4. ſic & C. جانبهن
ثم حلم ثانيه v. 5. بقرات الحسنات المنظر الضخمه
ثم نام فراي Mſ. فراي — سنابل — ممتليات جياد
Mſ. سنابل — مضروبة v. 6. ثانية — سنبلات — ملا جيادا
السبع السنابل — السنابل الممتليات v.7. سنبلات — مشوبة
السنبلات — سنبلات السمان الملا به حلم Mſ. هو حلم
على v. 10. راه — من يفسرها Mſ. راوياه — من فسرها v.8.
v.12. على عبيده — في حفظ منزل Mſ. عبديه — في منزل
فقصصناها — فسر — رياه Mſ. فقصيناهما — ففسر — روياه
فكما — كذاك Mſ. وكما — كان ذاك — الي رتبتي v.13.
فقال — v.15. الحبس Mſ. السجن v.14. كان — الي مرتبتي
قال — ريا — عنك اذا — ريا Mſ. رويا — عنك انك اذا — رويا
وقال من — بسلام Mſ. وقال له من — بالسلام v. 16.
ver. 17.

v. 17. ثم كلم فرعون يوسف وقال Mſ. ثم كلمه وقال v. 18.
الشبه Mſ. الحلي pro quo in C. الزلي male. v. 19. الهيات
جدا لم Mſ. الحلي جدا رقيقات اللحم لم v. 20. البقرات
الاول Mſ. بقرات الاوايل v. 21. دخلت اليها Mſ. دخلت
v. 22. سنابل— ممتليات جدا Mſ. سنبلات—ملا جيادا
Plenæ, *bonæ*, & ſic forſ. reponend. loco جدا ver. 23.
سنابل— مضروبة— وراهن Mſ. سنبلات— مشوبة— وراها
v. 24. السنابل الدقاق— السنابل— فاخبرت بذلك Mſ.
السنبلات الرقاق— السنبلات— فقلت ذلك v. 25. قال
يوسف لفرعون معني رويتي فرعون Mſ. قال له يوسف حلما
فرعون هما v. 26. السنابل— سبع سنين للخيرهن Mſ.
سنبلات—هي سبع سني خير v. 27.— السنابل—المضروبة
القبول Mſ. سنبلات— المشوبة— قدول v. 29. يكون فيها
شبع كبير Mſ. يكون شبع كثير v. 30.— ثم تاتيكم
في ارض مصر Mſ. ثم توافيكم— في بلد مصر v. 32.
وانما— لان— عند— صنعه Mſ. واما— فلان— من
عند— ان يصنعه v. 33. بلده Mſ. على بلد v. 34. ويطلع
له ان— مصر Mſ. ويطلق له فرعون ان— بلد مصر
v. 35. ويجمعوا— ويحفظوا طعاما Mſ. ويجمعون— ويحفظون
طعامها v. 36. لسبع سني Mſ. لسبع سنين v. 37. قواده
اجمعين Mſ. جميع قواده v. 38. ثم قال ut & C. Mſ. فقال
v. 39. هذه— لا فهم Mſ. هذا ليس فهم v. 40.— انت تكون
والي امرك ينقاد كل شعبي وجميع قومي Mſ. انت تكون
وعلي امرك ينقاد جميع *(Tu eris præfectus)* —موكلا
قومي v. 41. ثم قال له— فقد Mſ.— ثم قال فرعون ليوسف
قد v. 42. ثم نزع— من عن يده— على عنقه Mſ.— فنزع
من يده— في عنقه v. 43. واركب— الظريف Mſ.
واركبه— الطريق ut & C. *viam*, ſ. *parate viam*, vel,
via cedite. v. 48.— فجمع— السنين الذي كان Mſ.
وجمع— سنين التي كانت— ibid. جعل طعام كل حقل
لضيعة هي Mſ. جعل طعام ضياع كل قرية التي ibid.
حولها في وسطها Mſ. حواليها فيها v. 49. انتاهي leg.
انتهي v. 50. هما اللذان ولدتهما اسنات Mſ. ولدتهما له
اسنت v. 51. فسمي— نساني Mſ. فسما— قد انساني v. 53.
الذي كان Mſ. الذي كانت pro كان v. 54. في ان
تاتي— وفي جميع بلد Mſ. ان تاتي— وفي بلد v. 55. يقله

لكم فاصنعوه Mſ. يقول لكم اصنعوه v. 56. على وجه
البلد— في بلد Mſ. الي جميع وجه الارض— في جميع
بلد v. 57. البلدان الي مصر ليمتاروا Mſ. البلدان جاو الي
مصر يمتارون C. ان يمتارون

CAP. XLII. v. 1. فقال لبنيه Mſ. قال يعقوب لبنيه
v. 2. هوذا— ميرا موجود— ونحيا Mſ. قال هودا— ميره
موجوده— نحيا v. 3. ليمتاروا Mſ. يمتارون v. 4.— يبعثه
قال اخاف ان Mſ. يبعث به—قال كيلا v. 5. بنو—في وسط
ut & C. Mſ. بني—في ما بين v. 6. ماير بجميع—فجا Mſ.
ممير بجميع—فجاو v. 7. وراي—وتنكر لهم Mſ.— راي
وتنكر v. 8. واثبت Mſ. فاثبت v. 10. ليمتاروا Mſ. يمتارون
ver. 11. ثقات *religioſi*, potius *veraces*, ſeu, *fide dign*
v. 15. الا— اخيكم الصغير Mſ. اخوكم الاصغر (pro الا)— الي
v. 16.— عاكسن— فنعرف هل— فوحياة انكم Mſ.—
هل— وحيوة انتم— v. 17. الي يحفظ Mſ. الي حفظ v. 1
ثقات— فامضوا وادوا— بيوتكم Mſ.— امضو
ودعوه— منازلكم v. 20. الي ليتحقق Mſ. الي يتحقق
v. 21. لكننا—اذ ضرع Mſ. لكنا—وضرع v. 22.— قل
لذلك نحن Mſ. اقول—والان هودا انا v. 23. لم يعلموا--جعل
Mſ. لا يعلمون — اوقف ver. 25. فضه— جوالقه
Mſ. فضتهم— جولقه v. 27. الواحد جوالقه—هي في Mſ.
احدهم جولقه—بها في فا *in ore* ver. 28. وا— وانزعج
Mſ. وهودا— ورعج v. 30. بتجسيس Mſ. بجساسه v. 3
فقلنا Mſ. فقلنا له v. 33. فقال لنا Mſ. قال لنا الرجل
سيد البلد v. 34. لستم—وتتجروا Mſ. ليس—وتجروا
v. 35. فبينماهم—اذا—وابوهم Mſ. بيناهم—فاذا—وابيهم
ver. 36. عَلَيَّ pro عَلَيّ ver. 37.— قال راوبين لابيه اثكل
اجي به (C. تثكل) Mſ. قال له راوبن عميت— اجيبه
v. 38. وحده بقي فان صادفته Mſ. وحده قد بقي
فان وافقته

CAP. XLIII. v. 2. ارجعوا l. ارجعوا ib. الطعام—
Mſ. فرغوا—طعام v. 3. وقال لنا لا Mſ. وقال لا v. 4.
Mſ. باخينا v. 5. تبعث لا نتحدر Mſ. تبعث به لم نتحدر
ver. 6. وقال— الي بان اخبرتم Mſ. قال— الي فاخبرتم
v. 7. مولدنا— ابوكم بعد باق— اخاكم Mſ.— بلدنا
ابوكم حي— اخوكم v. 8.— ثم قال يهوذا لاسراييل

وانا— v.9. ثم يهوذه ليسرال ابيه— ونقوم Mſ. حتي نقوم
ومن يدي— وان لم اجي به اليك— مذنب اليك
v.10. انا— ومني— فان لم اجيبه لك— مخطي لك Mſ.
ver.11. الان قد رجعنا دفعتين Mſ. قد رجعنا مرتين
كان كذاك صنعوا— Mſ. كان دلك كذلك فاصنعوا
خذوا— v.12. هدية للرجل Mſ. الي الرجل هدية ibid.
v.13. خذوه— مردوده— لعله Mſ. المردوده— لعل ذلك
Mſ. والقادر— فيطلق— ver.14. ارجعوا Mſ. فارجعوا
Mſ. وبنيامين واخاف انا ibid. والطايق— حتي يطلق—
وضعف Mſ. وضعفا من ver.15. مع بنيمن وانا اخاف
بنيمن معهم— Mſ. معهم بنيامن— الي المنزل— v.16.
واصلحه— Mſ. واصلح ما تذبحه— ظهرا ib. المنزل—
فخافوا اذا— v.18. قال Mſ. امره به ver.17. في الظهيره
فخافوا القوم اذ— Mſ. وقالوا انما نحن بسبب— مدخلون
v.22. بفضة Mſ. فضة v.21. وقالوا بسبب نحن مدخلون
قال— Mſ. وقال —لا تخافوا v.23. لنمتار بها Mſ. لنمتار
وهيوا— v.25. الي منزل Mſ. الي بيت ver.24. لا تخافون
وهيا— (pro وهيوا) انهم ياكلون ثم Mſ. بانهم ثم ياكلون
دخل— التي— Mſ. ولما جا— التي جات— وسجدوا v.26.
عاد— Mſ. بعد— الذي ذكرتم حتّي v.27. وسجدوا له
قال عاد— ثم خروا Mſ. قالوا الان— وخروا ver.28. باقي
ibid. اخوه بن امه— Mſ. اخاه ابن شقيقه امه— v.29.
التي (l. الذي) قلتم لي Mſ. الذي ذكرتموه لي قالوا نعم
يستجرون ان ياكلوا ver.32. فطلب Mſ. وطلب ver.30.
Mſ. يستجيزون ان ياكلون *permittunt*, ſeu, *licitum ducunt*.

CAP. XLIIII. ver.1. حسب ما Mſ. كما v.2. ويصير
وجامي— في في— قال له Mſ. جامي— في فم— امر به
فهم قد— ولم يبعدوا— v.4. ثم وحميرهم Mſ. وحميرهم v.3.
لم كافاتم على الخير بالشر ib. هم قد— لم يبعدون— Mſ.
فيه Mſ. مولاي فيه v.5. لم كافيتم شرا بدل خير Mſ.
الكلام عبيدك Mſ. القول حاشا عبيدك ان v.7. مولاي
v.11. كما— تكونوا Mſ. ما— تكونون v.10. معادون
واسال v.13. بدا Mſ. وبدا v.12. وحط— Mſ. بحط—
الضنح— v.15. وعاده ثم Mſ. وهو ثم ver.14. وسال Mſ.
الضنيع— تعلمون انه ما يمكن Mſ. علمتم اننا نمكن
ايتكلم— علي عبدك verſ. 18. علمتم انه— يمكن C.
Mſ. يتكلم— على عبدك فان مثل فرعون ver. 20.
فقلنا له موجود Mſ. فقلنا لسيدي لنا موجود اب شيخ كبير
قلت— v.23. لسيدنا Mſ. لسيدي v.22. لنا اب شيخ
قال v.24. فقلت— ان تروا وجهي Mſ. النظر الي وجهي
Mſ. الصغير v.26. قال لنا ابونا— قليل Mſ. ابونا— قليلا
ولدت لي اثنين Mſ. انما ولدت لي ابنين ver. 27. الاصغر
v.28. اره— Mſ. اراه— v.29. بشر Mſ. بكسره ut & C. *cum mœrore.* verſ. 30. والان عند مجي ال— متعلقه Mſ.
والان ان صرت الي— معدوقة *collecta* niſi ſit pro معقوده
ut in C. *alligata.* ver. 31. ويكون عند نظره ان ليس
وكمي Mſ. الفتي معنا فيموت ويحدروا عبيدك &c.
(فكما C.) يرا انه ليس معنا يموت ويكون عبيدك
من ver. 32. قد انزلوا شيبه عبدك ابوهم بحسره الي الثري
ابي- واحصن حضرتك فاكون مذنبا الي ابي طول الزمان
Mſ. من ابيه— فاكون خاطيا لك طول الزمان ver.33.
كلا اشاهد Mſ. فاشاهد ver. 34. يجلس Mſ. فليجلس

CAP. XLV. v.2. سمعه Mſ. سمعوه v.3. هل ابي بعدي
يطق اخوته اجابته ibid. هل عاد ابي باقي Mſ. باق—
ver. 4. يطيقوا ان يجيبوه مما دهشوا Mſ. مما اندهشوا
v.5. بعتموني الي مصر Mſ. بعثوه للمنحدرين الي مصر
فالان لا يشق ولا يشتد Mſ. والان لا يشق عليكم ولا يشتد
عليكم اذ— لمعيشة Mſ. عندكم اذ— معونة ibid.
ut & C. *ad vitam* conſervandam, vel, *ad victum* parandum.
v.7. ولذلك ان هذا سنتي Mſ. وذلك ان هاتين سنتا v.6.
وبعثني الله ſic & C. Mſ. فبعثني الله قدامكم ليصير—
ويحيي Mſ. وليحيي *ut ſuſcitem* ibid. بين يديكم اثير—
ليس— هاهنا الا الله— Mſ. لستم— الي هاهنا بل الله— v.8.
قد صيرني— Mſ. صيرني— ولا تقف v.9. الله Mſ. اهله ib.
فتقيم— وبنوك وبنو بنيك وغنمك وبقرك ver.10. لا تقف
بنيك C. تقيم— وبنيك وبني بنيك وجميع Mſ. وجميع
اموتك ثم Mſ. واموتك هناك اذ قد— v.11. وجميع بقرك
جوعا Mſ. للجوع حتي لا— واهلك ويفقد جميع ib. لان قد—
Mſ. بكا ايضا v.14. في Mſ. فمي v.12. ليلا— والك وجميع
وقيل v.16. وبكا Mſ. وبكي معهم v.15. ايضا بكا
لاخوتك— اوسقوا— ver.17. وقيل لهم قد جا Mſ. له جا

وردوها

احملوا— ver. 18. اخوتك— وسقوا— ادوها Mſ. وردوها
واحملوا— وصيروا— اعطيكم Mſ. وصيروهم— اعطيكم
فصنع— بني اسرايل Mſ. فصنعوا— بنو اسراييل ver. 21.
واعطا كل— خلع Mſ. واعطي لكل— خلعات v. 22.
حمير محملة من خير مصر ويعشر اتن محملة برا ver. 23.
ut & C. Mſ. حمير محملة برا reliqua ſcribæ lapſu deſiderantur.
ver. 24. ترجزوا في Mſ. تراجزوا في الطريق
وقالوا له Mſ. وقالوا بعد يوسف باق v.26. الطريق فمضوا
العجل— Mſ. العجلات— فعاشت v.27. عاد يوسف باقي
وقال حسبي ان— بعد باق واراه v.28. فعاش f. pro فاعش
وقال اسرايل حسبي ان عاد— باقي اراه Mſ.

Cap. XLVI. v. 1. اله Mſ. من له *familiam ipſius.* v. 2.
v.4. وقال انا الاه Mſ. قال انا الله اله v. 3. في ريا Mſ. في رويا
يعقوب ابيهم— اباهم Mſ. الذي— التي v. 5. وانا Mſ. انا
وبنو بنيه وبنات v.7. يعقوب وجميع Mſ. وجميع v. 6.
وهذه— دخل يعقوب v. 8. وبني بنيه وبناته وبنات Mſ.
v. 12. وبني Mſ. وبنو v.11. وهذا— الذي هو يعقوب Mſ.
جميعهم— Mſ. جمعهم— وثلثون v. 15. وشله Mſ. وشيلا
التي— v. 18. وبني بريعه Mſ. وبنو بريعا v. 17. وثلثين
وبنو رحل Mſ. وبنو راحيل v. 19. التي pro الذي Mſ.
من v. 25. ما ولدت Mſ. من ولدت v. 20. زوجة يعقوب
من خرج— وذلك v. 26. ſic & C. ما ولدته Mſ. ولدته
اللذان v. 27. ما خرج— سوي نسوي Mſ. سوي نسوة
ثم v. 28. الذين ولدوا— نفسان Mſ. ولدا— وهما نفسان
ليتلقي— v. 29. وبعث يعقوب بيهوذه Mſ. بعث بيهودا
præ affectu. يتلقا— ابيه— عليه هويا Mſ. اباه— عليه
وجهك ان عادك باقي Mſ. وعلمت انك بعد باق v. 30.
v. 32. اني— الذي في Mſ. انا— الذين كانوا في v. 31.
وقال v.33. وجميع مالهم قد Mſ. وحميرهم وجميع مالهم
فقولوا كنا ذوي— منه— v.34. وقال ما Mſ. لكم ما
اباونا من v. 34. قولوا كان عبيدك ذوي— من— Mſ.
ابونا لقبل ان Mſ. اجل ان

Cap. XLVII. v. 1. الي فرعون فاخبره Mſ. الي فرعون
واخذ من Mſ. واخذ خمسة اناسي من اخوته ووقفهم v.2.
وقال فرعون لاخوه v. 3. بعض اخوته خمس اناس فاوقفهم
قال لهم فرعون Mſ. يوسف ما صنعتكم قالوا له رعاة غنم
جينا نسكن v.4. ما صنعتكم قال عبيدك رعا غنم
اذ ليس مرعي لغنمنا من اشتداد الجوع في
قالوا له انما جينا Mſ. بلد الشام فلنقم في بلد السدير
سكن في البلد مما ليس رعا لغنم عبيدك مما اشتد
جوع في بلد كنعان والان فعبيدك يسلون المقام في
بلد السدير —*venimus ut habitemus in regione, quod*
ſit paſcuum ovibus ſervorum tuorum, eo quod gravis fue
fames in terra Canaan: & nunc rogant ſervi tui, ut ma
ant, (vel, *locum*) *in regione Alſadir.* ver. 5. اباك ابوك
هودا v. 6. ابوك واخوتك جاوا اليك Mſ. واخوتك
قال له فرعون v. 8. ايضا فاوقفه Mſ. فوقفه v. 7. فهوذا
قال فرعون ليعقوب كم ايام Mſ. كم سنو حياتك
Mſ. سنو عمري مايه وثلثون v. 9. سني حيوتك
Mſ. في اجود موضع منه v. 11. عمري ثلاثون ومايه
في جميع البلد من v. 13. اله Mſ. اهله v. 12. اجوده
ibid. في جميع اهل البلد مما اشتد Mſ. اشتداد—
v.14. حتي يحل C. حتي جاوا اليه كل اهل Mſ. احتل اهل
في— ومن v.15. وبلد كنعان Mſ. وفي بلد الشام
في— وبلد كنعان ثم جا Mſ. بلد الشام وجا
Mſ. ليلا نموت— لان الورق قد فني ibid. جميع—
قال لهم يوسف— v. 16. لا نموت— اذ فني الورق
—اعطيكم Mſ. ابعكم (C. ابايعكم) بماشيتكم
ولسبه— وبالحمير— Mſ. وبماشيه— الحمير— v.17. بها
v.18. بالطعام بمواشيهم في تلك Mſ. بالطعام تلك ibid.
ان الورق قد فني والمواشي من البهايم عند سيدنا
ورياضنا Mſ. وارضونا ibid. ut & C. Deeſt a. in Mſ.
فلم— وارضونا— نحن ver. 19. *agri noſtri.* ut & C.
عبيدا ib. فلا— ورياضنا— Mſ. وارضينا—
نحن عبيدا ورياضنا ملكا Mſ. لفرعون وارضونا ملكا له
ولا نموت Mſ. ولا نمت ولا تحتل الارض ibid. لفرعون—
Mſ. اراضي— كل رجل منهم— v. 20. والارض لا تحل
Mſ. الجوع عليهم— الضياع ibid. رياض— كل رجل—
Mſ. من طرف تخم مصر v. 21. عليهم الجوع— الرياض
Mſ. ماعدا اراضي— يشترها— v. 22. من طرف مصر
كان Mſ. لايعتهم— رضيهم ib. عدا رياض— يشتريها—
v. 24. ورياضهم Mſ. واراضيكم v. 23. لايعتهم— رياضهم
لبذر الضياع C. فاعطوا منهم— لبذار الضياع وما—
Mſ.

Mſ. فاعطوا —لبذر الحنطه (redundat, & è margine irrepſiſſe
videtur.) الصحرا وما v. 26. الا اراضي ايمتهم
فانها كلها Mſ. لفرعون عدا رياض ايمتهم فان كلها v. 27.
فلما Mſ. ولما v. 28. في مصر سبع Mſ. في بلد مصر
سبعة v. 29. فاوسي— واصنع به— تدفنني بمصر Mſ.
اوم— واصطنع لي— تدفني في مصر v. 30. فادفني—
Mſ. وادفني v. 31. فخلف له Mſ. فخلف له فسجد اسرايل
على طرف —السرير شكرا *Juravitque ei, & adoravit Iſrael*
ſuper extremitate lecti, gratias agens. C. شكرا على
طرف السرير

Cap. XLVIII. ver. 1. فكان هذه —ان قيل Mſ. ولما
كان— هذا— قيل v. 2. فقيل Mſ. وقيل v.3. القادر— لي
ملاكه في— فبارك Mſ. الطايق— تجلي لي (*qui apparuit
mihi)* في— وبارك v.4. اثمرك— نسلك بعدك هذا Mſ.
مثمرك— هذا البلد لنسلك v. 5. والان— الي افرايم Mſ.
فالان— الي يكون افريم v. 6. ومولودوك الذين يولودون
يضافون Mſ. وتالايدك الذي ولد— ينضافون v. 7.
فدفنتها— هي بيتا Mſ. فدفنتها هناك— في بيت v.8.
من هذان Mſ. من ماولي ver. 9. قال هما Mſ. قال له
هما ver. 10. وكانت عينا اسرايل قد ثقلتا— Mſ.
وكانا عيني يسرال قد ثقلا ibid. ولم يطق— Mſ.
ليس يطيق ver. 11. وقال— روية وجهك لم ارتجها
وهوذا قد Mſ. ثم قال— النظر الي وجهك لم اومل فقد
v. 11. ايضا نسلك Mſ. ايضا v.12. من عند حجره Mſ. من
عند حجره وسجد يوسف على وجهه على الارض *Et incurvavit
ſe Joſeph in faciem ſuam ſuper terram*, ver. 13.
ثم اخذ Mſ. ثم اخذهما C. ثم اخذ يوسف كليهما
v.14 منشا البكم leg. البكر Mſ. منشه هو البكر
v.15. ابوي— منذ كنت Mſ. ابابي— مد كنت v.16.
ملك— ابوي— ويمنيان Mſ. بملك— ابابي— ويمون
C. بالملك الذي فكني al. الملاك الذي افتكني
v.18. وقال يوسف لابيه ليس ذلك صوابا يا ابي ان. هذا—
اجعل ut & C. Mſ. وقال له ليس كذي يابه هذا صير
Non ita, O pater mi, ſic & C. v.14. فابي ابوه— يكثر
ايضا ويكون منه ايضا امة ولكني— يكثر اكثر منه— الامم
ſic & C. Mſ. فابي— ايضا يكثر وتكون منه امة ولكني—

يكثر منه— الامم شبهه verſ. 20. ذلك— يتبرك—
قايلين بعضا لبعض Mſ. في ذلك— يتبارك— بعض
لبعض قايلين v. 21. فيكون— ابيكم Mſ. ويكون—
ابايكم v. 22. قسما— وهو الذي Mſ. —شكم *Donum.*
(C. حظا *portionem.*) الذي

Cap. XLIX. ver. 1. ابارك فيكم واخبرك بما ينالكم
Mſ. اخبركم بما يوافيكم v.4. على— تبدلت تخلص
Mſ. الي— تبدلت فراشي تخلصت *Ex quo mutaſti lectum
meum evaſiſti.* v. 5. فرصمهما Mſ. فرضتهما ut & C. f. eo
ſenſu quo apud Geographos, &c. v. 6. سورهما Mſ. سورها
v.7. فمذموم ut & C. Mſ. فذموم deeſſe videtur م.
v.8. ينشدك-- في افقا Mſ.-- نسودونك (*Dominum te agnoſcent*)
في اقفية v. 9. اذا Mſ. الذي اذا— v. 10. لا— والرسم
Mſ. ولا— والراسم v. 11. الي الجفن جشه وللسوريق Mſ.
للجفن بجاشه ولسريق ver. 12. ومبيض Mſ. وابيض
v. 13. زبولون في سواحل Mſ. وزبولون ساحل v. 15. ويصير
خادما Mſ. ويصير كالدمة خادما *Ut tributarius
ſerviens.* C. דמה כאדמא ver. 16. دان Mſ. ودن
ver. 17. ويكون— وكالمعرون— Mſ. — ويكون دن
وكالمطرون— ibid. اللاسع— فيقع الي Mſ. الاسع— فيقع
راكبه الي & *cadit equitans ipſum* v.19.— وغاد Mſ.— وجد
ver. 21. يرده Mſ. تدر C. ترده *afferet, proferet* ver. 23.
ومرمروه Mſ. امروه C. امرروه v. 24. فبتت— واهتزت— طاعة
Mſ.— فثبتت (*firmus fuit*)— وفار (C. فارن, *prævaluerant*)
طاعته v.25.-- اله-- بركة— وبركات Mſ.— طايق— بركات
بركات— C. الطايق الاه ibid. الربضة— وبركات الشادي
Mſ. رابطة— بركات الثدايا v. 26. يفاع Mſ. ان يفاع redundare
videtur, nec in C. habetur. v. 27. كالذيب—
السلب Mſ. كذيب— سلبا— ver.28. هذه جماعة—
امري على حسب Mſ. هاولي جميع— امرء حسب v. 29.
مع ابوي Mſ. مع اباي ver. 30. المضعفة — الشام —
الحتي لخطة مقبرة Mſ. المضاعفة— كنعان— & ſic C.
الحتي مقبره C. حور قبر v.31. وثم Mſ. ثم

Cap. L. ver. 1. ابيه Mſ. ابوه v. 2. —وامر Mſ. وامهر
يوسف— v.3.— كملت له اربعون Mſ.— كمل له اربعين
ibid. كذلك تكمل Mſ. كذلك كانت تكمل v.4.
حظا—

حطا— فكلموا Mſ. حطاا—كلموا v.5. استخلفني—
فادفن Mſ. كان استخلفني— ادفن ver. 6. قال فرعون
Mſ. قال v.7 اهله Mſ. اله v.8. اهل—غير ان—تركوهم
Mſ. ال—عدا—تركوها v.9. وصعدت معه Mſ. وصعد
معه ايضا ver. 11. سكان— الحزن— الذي في Mſ.
ساكن— ذلك الحزن— في ver. 12. جميع ما اوصاهم به
Mſ. ككجميع ما اوصاهم v. 13. وحملوه— المضعفة—
ابرهيم لحوز Mſ. حملوه— المضاعفة— ابرهيم ver. 14.
كان معه Mſ. كان صعد معه ver. 15. ليت يوسف لا
يتهددنا— علي الشر Mſ. كلا يتهددنا يوسف— بجميع

الشر v.17. قولوا كذي ليوسف بطلبة يا— Mſ.
قولوا ليوسف يا— ibid. دنبهم وخطيتم فقد
Mſ. اعفر دنب اخوتك وخطاهم فقد ibid. عن
دنب—ككلموه Mſ. تعفر دنب— كلمه— v.18.
فوقعوا Mſ. وجاوا— ووقعوا v.19. اخاف Mſ. اتقي v. 2
انتم— لاجل Mſ. وانتم— لقبل v.21. والان Mſ.
v.23. ابن منشا Mſ. بن منشه v.24. ان عملكه ابراهيم
Mſ. اقسم لابرهيم v. 25. الله تعالي— بعظامي Mſ.
باعظامي v. 26. فمات يوسف ابن— في تابوت Mſ.
بن— في صندوق

Variantes Lectiones in Libro *EXODI.*

Cap. I. ver.1. هذه— واهله Mſ. وهاولي— واهل بيته
v. 2. وشمعون وليوي Mſ. شمعون لوي v.4. وكانت—
سبعين نفسا مع Mſ. وكان— سبعون مع ver. 8. لم
يعرف يوسف Mſ. من لم يشاهد يوسف v. 9. فقال—
بنو اسرايدل Mſ. وقال— هوذا قوم بني اسرايل ver. 10.
نحتل— يكثروا— وافتنا Mſ. نحتال— يكثرون— وافانا
ver. 11. ولاه— وفي عين ſic & C. Mſ. ولا— وعين
C. روسا verſ. 12. يوسرون Mſ. وييسرون C. ويرتدون
v.14. وسرروا—باقما Mſ. وامروا— كانت باقما v.15. ثم قال—
لقبلني— اللتين— Mſ. ويامر وقال—لقوابل— التي—
v. 15. احداهما Mſ. احدهما v. 16. اذا قابلتما— المنبر—
ابن فاقتلاه— بنت فاستبقياها Mſ. قبلتن—
المثبر— ابنا فاقتلوه— ابنة فاستبقوها v.17. القابلتان—
تصنعا— لهما— فاستبقتا Mſ. القوابل من— يصنعن—
فاستبقت (redundante و) لهون— v. 18. فدعا بهما—
لهما ما بالكما صنعتما— من استبقايكما Mſ. فدعي
ما بالكن صنعتن— (C. بهن & لهن) بهم— لهم
واستبقيتن v. 19. ان العبرانيات لسن كالنسا المصريات
لانهن كلهن— Mſ. ان ليس كالنسا المصريات العبرانيات
بل هن— ibid. وقبل— اليهن Mſ. قبل— اليهم v.20.
القابلتين Mſ. القوابل v. 21. القابلتان— صنع لهما
بيوتا وجبهما Mſ. القوابل— صنع لهن بيوتا جبهن
Cap. II. v. 1. بابنة ليوي Mſ. ابنة لوي v. 2. فحملت
الامراة وولدت Mſ. فحملت وولدت v. 3. تخفيه بعد—

تابوت بردي— وقفرته— وصيرته Mſ. [illegible] زيادة—
تابوتا من بردي— وقفرتها— وصيرتها v.5. جواريها سايرات
Mſ. جوارها عشين v. 6. فتحته— فاذا— فاشفقت بني
اسرايل Mſ. فتحتها— فاذاه— فشفقت بني العبرانيين
v. 7. وادعوا لك بمراة Mſ. وادعي لك بامراة v. 10. كبر
الصبي جات— كالولد Mſ. كبر جات— كابن
v. 11. ان كبر موسي malè in impreſſ. كبم Mſ.
موسي كبر v. 12. وشمالا فلم ير انسانا Mſ. ويسرة فراي
ان ليس انسان v. 13. يتضربان Mſ. يتناصيان v.14
قال— ريسا علينا وحاكما— ففزع وقال اذن الخبر
قد داع Mſ. قال— ريسا حاكما علينا— ففزع موسي
وقال اذا قد عرف الخبر v. 16. ولت— الاحواض لسقي
Mſ. ودلات— الحياض لتسقي v. 17. فلما— فطردوهن
Mſ. ولما— فطردوهم v. 18. فلما جين— المجي Mſ.
ولما جاءت— بالمجي v. 19. قلن رجل— لنا وسقي Mſ.
قالت رجل— لنا ماء وسقي v. 20. ادعينه Mſ. ادعوه
C. ادعون به ver. 21. صفورا Mſ. بصفره ver. 22. في
ارض غريبة Mſ. في بلد غربة v. 23. فسمع الله Mſ.
فسمع الله شهيقهم

Cap. III. v. 1. حميه— في طرف Mſ. حموه— الي طرف
v. 2. بضرم— من وسط العليقة— العليقة— وهي لا
Mſ. بضريم— السنا— السنا— وهو ليس v. 3. العليق
Mſ. السنا v. 4. الله من السما Mſ. من السنا v. 5.— وانزع
انت Mſ. انزع— وانت redundante و v. 6. الي ملاك الله
Mſ.

Mſ. الي نور الله ſic & C. v.7. ثم قال قد— لضعف—
وعلمت Mſ. ثم قال الله قد— ضعف— علمت v.9.
الذي ضغطهم المصريون Mſ. الذي المصريين ضاغطوهم
v.10. فالان تعال— من بلد مصر Mſ. تتعال الان—
من مصر v.11. من ارض مصر: in Mſ. ارض مصر deſideratur
v.12. انا— في انني بعثتك— فاعبدوا Mſ. اني—
اني بعثت بك— اعبدوا v.14. يَزُولُ Mſ. يزول الازلي بعثني
اليكم v.15. قال كذا قل Mſ. وقال له ايضا كذي
قل v.18. فادخل Mſ. ادحل v.21. حظا— فلا— فراغا
Mſ. حظاا— لا— فارغا v.22. وتستنسعون Mſ. وتنتسعون

Cap. IV. v.1. يومنوني— يتجل لك ملاك الله Mſ.
يومنون بي— يتجلي لك الله v.4. قال الله له Mſ. فقال له
v.5. قال لكي— تجلي ملاك الله لك Mſ. لكي— تجلي
لك الله v.6. وقال له— فاذا بها بيضا Mſ. قال له— فاذا
بيضا v.7. وقد Mſ. فارا بها قد v.8. بالاية الثانية Mſ.
بالثانية ver. 9. يقبلوا— من ماء— وصبه— Mſ.
يقبلون— ماء من— واصبيه ib. بان يصير— على
الارض Mſ. فيصير— في اليبس *In arida.* v.10. لست
ذا نطق مذ امس وما قبل ولا منذ Mſ. ليس انا ذو نطق
من امس وما قبله ولا من حين v.11. نطقا— اليس
خالقهم انا الله Mſ. النطق— اليس انا الله ver. 12. والان
فامض Mſ. فامض الان v.14. واشتد غضب— يتلقاك
Mſ. فاشتد وجد— تلقاك v.15. تصنعان Mſ. تصنعون
v.18. فارجع— هل هم (male cum Dhamma.) الي اَثرّ—
Mſ. الي يثر— ارجع— هل عادهم v.19. بمدين— فارجع—
فانه Mſ. في مدين— ارجع— فان v.20. ورجع الي مصر—
باخذها بيده Mſ. ورجع هو الي بلد مصر— بها في يده
v.21. صيرتها— ولا يصلق Mſ. صنعتها— ولم يطلق
v.22. فقل— مشرفا على سبيل المجاز Irrepſiſſe videntur
iſta è margine & continere explicationem vocis مشرفا
quod valet *honoris gratia.* ſc. metaphoricum eſſe loquendi
genus. Mſ. فقال— مشرفا v.23. ابني— فها انا
Mſ. ابني يعبدني— هانا v.24. في الطريق في المبيت فاجا
Mſ. في الطريق فاجا v.25. صفورا— العريس Mſ.— صفورة
العروس v.26. حينيذ— العريس Mſ. حين ادن— العروس
v.27. فقلبه Mſ. وقبله v.28. واخبن— بعثه— امره الله

باقامتها Mſ. فاخبره— بعث— امره بها v.29. وجمعا—
Mſ. وجمعوا v.30. الله به موسي Mſ. الله موسي v.31.
فامن ضعفهم— وسجدوا لله Mſ. فامر— لضعفهم—
وسجدوا

Cap. V. ver. 1. دحل موسي— كذا Mſ. abeſt
دحل— كذي v.2. فاطلق Mſ. واطلق v.3. قالا اله—
Mſ. قال الاه— v.5. تعطلاهم Mſ. تعطلوهم v.7. قبل
هم Mſ. قبله بل هم v.8. يصنعونها— ولا— ويقولون Mſ.
يصنعوها— لا— ويقولوا v.9. فيستغلوا Mſ. فيشتغلون
v.10. كذا— لست Mſ. كذي— ليس v.11. تمضون
وتاخذون— من حيث Mſ. امضوا خذوا— من حين
pro حيث ib. وتعملون اذ ليس Mſ. واعلموا انه لم v.12.
فتبدد Mſ. فتبددوا v.13. قايلون اكملوا اعمالكم—
اعطا Mſ. قايلون كملو عملكم— عطا v.14. وقالوا—
بان Mſ. ان (deeſt in Conſt.) وقيل ver. 15. وجاء—
واستغاثوا— كذا Mſ. فجاوا— وصرخوا— كذي بعبيدك
ver. 16. &c. التبن ليس يدفع الينا ويقولون لنا
Eodem modo & in C. legitur hic verſ. Mſ.
تبن ليس يعطا لعبيدك ولبن يقال لنا اعملوها
وهوذا عبيدك مضروبون وقومك اثمون فيهم v.17. لذلك
تقولون— فنذبح ſic & C. Mſ.— جدا لذلك انتم قايلين
نذبح C. تقرب v.18. &c. والان فامضوا Mſ. والان امضوا
اعملوا وتبن لا يعطا لكم وضرايب اللبن ادفعوها—
ver. 19. نفوسهم بشر وقالوا Mſ. لهم بشح قايلين وقالوا
ſ. varia lectio è margine. v.20. وجيوا— ليتلقياهم—
فرعون وعند عبيده Mſ. فجاوا— ليتلقيلهم— فرعون
v.21. فقال— في ايديهم ليقتلونا Mſ. فقالوا— في يدهم
لقتلونا ver. 23. الي فرعون اساء Mſ. الي فرعون وخاطبته
باسمك اسي ibid. ومن حين ſic & Mſ. at C.
ومن حيث

Cap. VI. v.1. لموسي— لفرعون Mſ. لمسه— بفرعون v.3.
تسميت— بالقادر— واسمي الله Mſ.— تجليت— بالطايق
واسم الله فقط لم اعرفهم *Nomen Domini tantum, iis non feci*
notum. v.4. سكناهم Mſ. بلد سكناهم v.5. سمعت بني—
يستخدمهم المصريون Mſ. سمعت شهيق بني— المصريون
يستخدمونهم v.7. المخرج لكم من نقل Mſ. المخرجكم من
تحت نقل ver. 8. البلد— ابرهيم— فاعطيكم اياه— اوفي

ver.9. الي البلد — لابرهيم — فاعطيه لكم — افي Mſ.
كلم Mſ. فكلم ver.11. موسي بذاك بني Mſ. موسي بني
وحصرون v.14. يسمعوا — القم Mſ. يقبلوا — اللسان ver.12.
وهذه — مواليدهم — وسنو — مايه ver.16. وحصرن Mſ.
وهذا — تاليدهم — وسني — Mſ. وسبع وثلثون سنة
مايه وثلثاً وثلثين 133. C. malè سبعة وثلثون ومايه سنة
على ver.19. وعزيال وسني Mſ. وعزيابيل وسدو ver.18.
فاتخذ — يوحابذ — ver.20. على تاليدهم Mſ. موالدهم
فتزوج — Mſ. زوجة له وكانت سنو — مايه وسبعا وثلثين
(antequam probiberetur. بيوحبذ — من قبل ان تحظر —
له لزوجة) sic & C. at in Mſ. manu recentiori apponitur
Mſ. ميشابيل ver.22. وكان سني — سبعا وثلثين ومايه
قال لهما v.26. الليوانيين Mſ. اباء الليوانيين ver.25. ميشوال
هما المخاطبان — من ver.27. قال الله لهما Mſ. قال الله تعالي
يوم كلم — v.28. وهما المخاطبين — من مصر Mſ. بلد مصر
v.30. وقال له Mſ. وقال الله لموسي v.29. يوم خاطب — Mſ.
ibid. وقال بين يديه — Mſ. قال موسي بين يدي الله —
يسمع (ف deſideratur) وكي Mſ. وكيف يسمع

منكم ver.4. قال له Mſ. قال الله لموسي CAP. VII. v.1.
المصريون — قدرتي على الصريين ver.5. منكما Mſ.
ver.8. المصريين — يدي على المصريين Mſ. المصريين leg.
(redundante) اذا — وقالوا Mſ. اذ — وقال v.9. قايلا Mſ. قولا
كذاك — قال الله Mſ. كذك — قال الله تعالي ver.10. (وا
والسحرا — علما Mſ. والسحرة — ايضا سحرة مصر ver.11.
Mſ. منهما ver.13. ثم ابتعلت Mſ. فابتلعت ver.12. مصر
امض الي فرعون — هوذا v.15. وابا Mſ. وابي ver.14. منهم
Mſ. وقل له — وهوذا انت ver.16. امض اليه — هوذاه Mſ.
كذا — بهذه — ver.17. وقال (redundat ا) له — وهوذاك
كذي — بهذا — اني الله المعاقب هانا Mſ. انني الله ها انا
ويعاجز المصريون عن ان ver.18. *me eſſe Deum qui punit.*
ver.19. ويعج (يعاجز malè puto pro) المصريين ان Mſ.
المصريون — Mſ. المصريين — تجمع — وفي الحجارة
Mſ. فصنع — وجميع ver.20. ملام — والحجارة
وانتس — فعاجز — عن ان ver.21. وصنع — وبحضرة
فصنع — السحرة — v.22. وتتس — فلم يطيق — ان Mſ.
(male وصنع — علما مصر — قبل — Mſ. قلب — منهما
ver.24. الي منزله Mſ. منزله ver.23. منها (قلب pro
واحتفر جميع المصريون Mſ. جميع المصريين

(redund وقال Mſ. وقل له كذا ver.1. CAP. VIII.
— ver.3. جميع تخمك Mſ. تخمك ver.2. له كذي
— مضجعك — بيوت Mſ. — مضاجعك — بيت
بيوت قوامك وساير قومك تصعد الصفادع ver.4.
بدنك وبدن قوادك وساير قومك تصعد Mſ.
مياه مصر فصعدت — وغطت ver.6. الصفادع
علي (مياه male pro) المصريين فصعد — وغطوا Mſ.
ان يزيل — ver.8. علي بلد مصر Mſ. علي مصر ver.7.
له موسي — ver.9. يزيل — يذبحون Mſ. يذبحوا
موسي — فيقطع — منازلك Mſ. فتقطع — منزلك
(redund ليكي — Mſ. لكي — انه — مثل لله ver.10.
عنك وعن قومك وقوادك ver.11. ان — مثل لله (ي
الدور ver.13. منك وعن منازلك وقوادك وقومك
— ver.14. والدور والضياع Mſ. ومن الضياع
— (l. جمعوها) وانتنت — Mſ. وانتنت الارض منها
Mſ. فصنعا ver.17. فلما Mſ. ولما ver.15. الارض
في الغداة — وهوذا ver.20. جريحة Mſ. جراحة v.19.
— قومي فها انا — المصرنين ver.21. بالغداة — هوذاه
— قومي هانا — المصريون عليها ايضا Mſ. عليها
اني — علي العالم Mſ. بها — انني — على الارض v.22.
قال فرعون اطلقكم — وبكم v.28. وصنع Mſ. فصنع v.24.
قال انا اطلقكم — وبكم في البر عدا Mſ. عدا فابعادا
عدا لا يعاود فرعون السخرية ليلا v.29. ابعادا
زال — وعن قواده v.30. السخرية فلا يعاودها فرعون ليلا
وزال — وقواده Mſ.

كذي — الاه Mſ. كذا — اطلق ver.1. CAP. IX.
وعادك متمسك Mſ. وعدال متمسك v.2. العبوانيين اطلق
والبقر والغنم وبا عظيما Mſ. والغنم والبقر وباة عظيمة v.3.
Mſ. وبعث — لم ينفق ver.7. المصريون Mſ. المصريين v.4.
ويهوي Mſ. ويرشه موسي الي السما v.8. فبعث — لم يمت
فرح نابت Mſ. فرحا نابتا متنفطا ver.9. به موسي في الهوا
وثوابه — Mſ. ورشه — الي السما — فرحا متنفطا نابتا v.10. متنفط
Mſ. قال الله لموسي v.12. في الهوا — فرح متنفط نابت قال الله
كذي قال الله Mſ. كذا قال الله اله العبرانيين v.13. قال الله

ver.14

لان— انا باعث بكثير Mſ. فاني— باعث كثيرا v. 14.
cum لَقتلتك leg. لاني لو اطلقت قدرتي لقتلتك v. 15.
واني الان لو اطلقت يدي لقتلتك Mſ. J phathata.
v. 17. بقيتك— ولكي Mſ. ابقيتك— وكي v. 16.
v. 19. من يوم Mſ. منذ يوم v. 18. ومهما انت Mſ. بعد انت
ابعث (defunt in Mſ.) فانه اي انسان او بهيمة Mſ. فابعث
من خاف من Mſ. فمن خاف كلام v. 20. وجد في الصحرا
v. 24. في جميع بلد مصر Mſ. في بلد مصر v. 22. كلام
متلكده—مثله Mſ. متكده— مثله في بلد مصر منذ
عدا في— Mſ. غيران بلد— الذي فيه ver. 26. منذ
فدعا— لله Mſ. من دعا— الله العدل v. 27. الذي ثم
ان تكون Mſ. من ان يكون v. 28. الله العادل C. العدل
Mſ. وانت وعبيدك— قبل v. 30. ايضا Mſ. ابدا v. 29.
ان الكتان الذي v. 31. واما انت وقوادك— من قبل
Mſ. والجلبان— افلتان v. 32. ان الكتان Mſ. لكم
v. 34. يديه Mſ. يده v. 33. افليتين C. والخرسنة—افلاوان
وشدد— قلب فرعون— الله v. 35. وقواده Mſ. وعبيده
شدد— قلبه— الله Mſ. لموسي

قد Mſ. تويت— وقلب عبيده— بهم Cap. X. ver. 1.
Mſ. وتعلمون انني v. 2. قويت— وقلوب قواده— فيهم
Mſ. فدخل— الي كم— تدعن لي v. 3. وتعلموا اني
فها— v. 4. ودخل— كم قد— تدعن من بين يدي
ها— غدا بالجراد الي تخمك Mſ. بالجراد غدا في تخمك
منذ— علے الادمه— v. 6. تبقت لكم Mſ. تبقت v. 5.
نشاهد— بادت v. 7. مذ— علي الارض— وخرج Mſ. فخرج
v. 9. *videas Ægyptum periiſſe.* نشاهد ان— انبادت Mſ.
تعصي— فيعبدون— وطردهما v. 11. بينينا Mſ. ببينينا
البلد الذي v. 12. يعصي— يعبدون— وطردهم Mſ.
يده— الريح القبول— حملت v. 13. البلد جميع ما Mſ.
ولا v. 14. عصاه— ريح قبول— حمل ريح Mſ. الريح
فعطي جميع— v. 15. وبعده لا يكون Mſ. يكون بعده
فاسرع v. 16. فعطا عيون جميع— اظلم Mſ. اظلم البلد
v. 17. فاسرع فرعون بموسي Mſ. فرعون في الدعا بموسي
غربية ver. 19. المرة ايضا— يزيل Mſ. المرة— ليزيل
غربيا شديدا— Mſ. شديدة— فحملت— وصكنا
تبعى— Mſ. يبعى— في بلد مصر v. 19. فحمل— وصك

Mſ. مدلهم v. 22. منذ Mſ. بعد v. 21. في جميع تخم مصر
v. 24. انسان— وجميع Mſ. الانسان— وبجميع v. 23. اهل
قال v. 25. اعبدوا— فتمضي Mſ. فاعبدوا— فيمضون
v. 26. قال له موسي— وصواعدا Mſ. موسي— وصعايد
ايضا تعصي— لم Mſ. تعصي— لا يبقي— الله ربنا
Mſ. قال له— النظر الي— يوم رويتك v. 28. يبقى— الله
قال له— لست v. 29. ثم قال له— ان تري— في يوم تري
ثم قال له— ليس اعود Mſ. اعاود

قال— اطلاقه لكم— يطردونكم Cap. XI. ver. 1.
حطا— فكان ver. 3. فقال— اطلاقه— يطردكم Mſ.
حظا— فعظيم— في جميع بلد Mſ. عظيما— في بلد
كذي— انا متجل Mſ. كذا— انا مسير ملاكي v. 4.
من Mſ. من ناسهم الي— v. 7. يعاود Mſ. يعود v. 6.
الله v. 7. من الادا (*de noxa*) من نشاهم الي— (من انسان C.)
الله بين المصريون بني Mſ. بني اسرايل من المصريين به
Mſ. بني اسراءيل v. 10. قوادك Mſ. قومك v. 8. اسرايل
بني اسرايل من بلده

يتخذ— ذلك— من العلم لكل Cap. XII. ver. 3.
عن— رب البيت v. 4. يتخذوا— ذاك— لكل Mſ.
يتاساه— راسا ibid. من— هو وجار— Mſ. وجاره—
ذكرا— او الماعز v. 5. تتواسونه—راس صحيح Mſ. صحيحا
Mſ. فيذبحه v. 6. ذكر— والماعز تاخذونه Mſ. ياخذونه
Mſ. ولياخذوا— ما يجعلونه— والمظل v. 7. ليذبحه
وياكلوا— في تلك— v. 8. ويخذون— ويجعلون—المظل
لا ياكلوا— v. 9. وياكلون-- ذلك-- ياكلونه Mſ. ياكلوه
ولا ib. لا تاكلوا— طبيخ منضج Mſ. طبيخا منضجا
وعلي هذه الصفة v. 11. ولا تبقوا منه Mſ. تبقوا شيا منه
v. 12. وكذي فكلوه— وتاكلوه Mſ. كلوه— وكلوه
فيراه ملاكي v. 13. فاتجلي في Mſ. فاجلي ملكي في
ويكون— وتجوا— فتحجونه v. 14. انظره وارثي Mſ. ويرثي
ولياكلوا سبعة ايام ib. فيكون— تحجون— تحجونه Mſ.
واما اليوم— v. 15. وسبعة ايام تاكلوا فطيرا Mſ. فطيرا
v. 16. اما في اليوم— من— ينقطع Mſ. فيه من— ينقرض
يكونان لا يصنع Mſ. يكون— ولا يصنع شي— هو
v. 19. الي اليوم Mſ. الي اخر اليوم v. 18. فيهما شي— فهو
خميرا في Mſ. خمير في بيوتكم— ينقطع من صنريكي
منازلكم—

كل شي v.20. منازلكم — ينقطع ذلك الانسان من صريح
بجميع شيوخ بني — Mſ. جميع بني — انضوا v.21. شيا Mſ.
صعتر — في الدم الذي في v. 22. اندبن C. امتدوا
من صعتر — في دم في طست — Mſ. الطشت — في الطشت
فيجوز ملاك الله — على المطل — دخله v. 23. في الطست
فيتجلي الله — على المظل — داخله ولا يرد Mſ. ولا يدع
فاذا — بنيكم — Mſ. واذا — اولادكم — العبادة v. 26.
قولوا — Mſ. فقولوا رافة — راف بمن في بيوت v.27. الصنعة
بنو — فصنعوا جميع — الله به — v.28. ارثي — رثي لبيوت
Mſ. بحسب ذلك ib. بني — وصنعوا بجميع — الله — Mſ.
Mſ. فدعا موسي — فاخرجا — فاذبحوا لله v. 31. كذاك
وشدد — في v. 33. ودعي بموسي — اخرجا — اعبدوا الله
وتشدد — ليطلقونهم — Mſ. اطلاقهم — قالوا انا — موتي
مسدوده Mſ. مشدوده في ثيابهم v.34. قالوا — مايتون
وصنعوا بني Mſ. وصنع بنو اسراييل — امر الله v.35.
v. 37. حطاء Mſ. حطا v. 36. اسرايل حينيذ — (tunc) امر
الي سكوت شبيها — (Mſ. quaſi الي العريش — رجل خلا
ver. 39. رجل راجل (virorum fortium) سوي vel circiter.)
v. 40. حتي زادا لم يصنعوا Mſ. حتي ان زاد لم يصنعوه
Mſ. كان في v. 41. مقام اهل — أقام Mſ. مقام — اقاموه
430. fuit poſt annos كان بعد اربع ماية وثلثين سنة في
كذاك هذا الليل لله محفوظ لخروجهم كذاك — v. 42.
(Nox cuſtodiæ, ſeu obſervationis.) وكما كان ليل حفظ Mſ. الليل
لله ليخرجهم فيه من بلد مصر كذاك —
انسان — حينيذ يجوز له ان v.44. الليل لله (nox Domino)
وفي بيت — v. 46. لانسان — وحينيذ ياكل Mſ. ياكل
v. 47. في بيت — وعظم لا تكسرون Mſ. وعظما لا يكسروا
وآرَدَ — (leg. واراد) فحينيذ v. 48. يصنعه Mſ. يصنعونه
واراد — وحينيذ يتقدم — اذ يصير Mſ. فيتقدم ويصير
شريعة واحده Mſ. ولتكون شريعة واحدة بينهم v.49.
فصعوا Mſ. فصنع بنو v. 50. تكون — بينكم
بني (leg. فصنعوا)

CAP. XIII. ver. 1. ثم قال Mſ. ثم كلم v. 2. كل رحم
Mſ. خرجتم — من بيت — ver. 3. كل بطن Mſ.
الله اخرجكم ibid. اخرجتكم — (eduxi vos) من بين
واذا — v. 5. بشدة يد اخرجكم الله Mſ. بشدة قدرة
دكا — اقسمت — (juravi) يعطيكه Mſ. اقسم — الله يعطيك
Mſ. الايام v.7. تاكل — حجا لله Mſ. كلوا — حج لله v. 16.
في ذلك اليوم Mſ. قايلا في ذلك اليوم — بسبب v. 8. ايام
وليكون — وذكرا — لان الله بقدرة v. 9. قايلا — سبب
ويكون — وذكا — (pro ذكرا) لان Mſ. شديده اخرجك
v. 11. وتحفظ Mſ. واحفظ v. 10. بشدة يد اخرجك الله
كذاك — وسم Mſ. وكذاك — اقسم الله لك — واعطاك ايام
بطن — Mſ. رحم — التي تكون v. 12. لك — واعطاه لك
بكر الحمير فافده — بكر من — v. 13. الذي يكون
وكل بكر حمار افده — بكر ذكر Mſ. افده
هذه — Mſ. هذا — قدرة v. 14. (— maſculum) من — فافده
من Mſ. من بكور — الي بكور — ولذلك — v. 15. يد
من بكور — وكل ابكار ibid. ابكار — الي ابكار — لذلك —
تكون — لان الله v. 16. من ذكور — وكل بكور Mſ.
Quoniam fortitudine manus, vel manu forti. وتكون — لان بشدة يد Mſ. اخرجنا
ver. 17. لما — لم يسيرهم
الله في طريق ارض لان — قال لا يسيروا فيها كيلا —
وكان لما — لم يسيركم طريق بلد Mſ. حربا فيرجعوا
الي طريق — v. 18. والان — قال ليلا — الحرب فيرجعون
طريق — ومتعبون (pro متعبيون) Mſ. ومتعبيين صعد بنو
من سكوت — Mſ. من العريش — البر v.20. صعدوا بني
والله — Mſ. وملاك الله — ليسيروا ليلا ونهارا v. 21. البريه
Mſ. لا يزيل عمود — وعمود v. 22. فيسيروا نهارا وليلا
يزول العمود — والعمود

CAP. XIV. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. — يرجعوا
يرجعون — الحيث — Mſ. الجبلات — صفون الطاغوت انزلوا
ver. 3. صفون بعل تنزلون (C. صنم Idolum. ut & v. 9.)
فاشد — واعظم — وبجميع ver 4. قد انغلق Mſ. انغلق
فاشدد — وانعظم — وجميع جنده Mſ. جنوده كذالك
جواده Mſ. وقلوب قواده عليهم — بني ver. 5. كذاك
Mſ. وساير — وعلي جميعهم قواد ver 7. اليهم — من بني
الي فم الجبلات — صفون v.9. وجميع — وقواد علي جميعهم
ال — v.10. على فم الحيروت — بعل صفن Mſ. الطاغوت
احتشنا Mſ. اخرجتنا v. 11. رفع — بالمصريون Mſ. المصريون
ال — v.13. لهم اصلح لنا من Mſ. لهم خير من ver. 12.
وال — يصنعها Mſ. يصنعها اليوم — راوتم — ابد الابيد
لكم

لم — كلم بني — في ان v.15. لكم — رايتم — ابدا الي الدهر
ارفع — الي — فشقه فيدخل v.16. ما — مر بن — (بني l.) ان Mſ.
المصريين v.17. فارفع — على — وشقه فيدخلوا بني Mſ. بنو
فيدخلون — بما احله بفرعون وبجميع جنوده وبمراكبه
المصريون ويدخلون — علي فرعون وعلى جنده Mſ.
بين ver.19. علي فرعون Mſ. باهلاك فرعون v.18. بمراكبه
بين يديهم — وصار — Mſ. يدي — فصار — فرحل عمود
Mſ. فدخل — وبين عسكر — فغشيا ver.20. ورحل العمود
ومد — الله علي البحر ver.21. فدخلا — وعسكر — وغشي
ودخل — ver.22. فمد — الله البحر بريح قبول Mſ. ريحا قبولا
بجميع ver.23. ودخلوا — البحر والما Mſ. البحر في اليبس والما
مراكبه ver. 25. من النار Mſ. من نار ver. 24. جميع Mſ.
مراكبهم وساقوها — المصريين Mſ. وساقه — في المصريين
جيش — الداخلين — v.28. وفرسانهم Mſ. فرسانهم ver. 26.
شمالهم ver. 29. جيوش الداخلون — ولا واحد Mſ. احد
فاغاث — Mſ. واغاث — من المصريين ver. 30. يسارهم Mſ.
فامنوا Mſ. وامنوا به وبموسي عبده v.31. من يد المصريين
بالله وبموسي رسوله

التسبيح — بهم Mſ. التسبحة — بها Cap. XV. ver. 1.
Mſ. ومجدي الذي — قادري — اعظمه ver. 2.
وجنوده ver. 4. ومجدي الازلي الذي — طايقي — ارفعه
العمور غطتهم v.5. وجنده ردا بها (رمي بها C.) Mſ. وشقها
الاعدا Mſ. العدو v.6. العمور غطتكم Mſ. (malè ك pro ه)
ver. 8. وبكثرة — بسخطك Mſ. وبعظمة — سخطك ver.7.
ver. 11. بريحك Mſ. ريحك v.10. تعرم الما Mſ. تعرمت المياه
جليل — مخوف المدايح Mſ. الجليل — مخيف ذو المدايح
ver. 14. الشعب Mſ. القوم ver. 13. *metuendus laudibus*
وماجوا جميع Mſ. وماج كل v.15. — وسمعت — Mſ. تسمعت — فسمعت
تقع — Mſ. يقع — بعظيم — الذين ملكته حورا ver.16.
(ut v.17. initium ſit, atque ita بعظم — الذين ملكتهم*
(ſic & C.) فتاتي — اصلحته يداك ver.17. حوارا C. etiam)
اذ دخلت — ver. 19. تاتي — اصلته (ح deeſt) يداك Mſ.
الدف — v.20. اذ دخل — فرد الله عليهم Mſ. فرد عليهم
مريم قايلة — بهم ver. 21. دفا — بدفاف Mſ. بدفوف
منها شيا في v.25. شور Mſ. الجفار v.22. مريم — بها Mſ.
ثم جاوا — فنزلوا Mſ. فجاوا — ونزلوا ثم v.27. منها في Mſ.
ثم علي الما

Mſ. وهرون في تلك البرية Cap. XVI. ver. 2.
وقالوا لهما ليتنا — الي — فلم v. 3. وعلي هرون في البرية
وقال — v.4. وقال لهما بنو اسرايل ليتنا — على — اذ Mſ.
قال — فيخرج — فيلقطونه Mſ. فليخرج — ليلقطوه حسب
ينصلحون — Mſ. فليصلحوا — يلقطونه ver. 5. امر
فقال موسي وهرون Mſ. فقال موسي وهرون v. 6. يلقطون
ان — منه — تمرمركم — ver. 8. بجميع بني اسرايل
بان — به — Mſ. متمرمرون — ومن نحن — تمرمركم
ثم ver. 9. تدمركم — متدمرون — ونحن من — تدمركم
ثم قال موسي Mſ. قال الله لموسي وهرون قولا — تمرمركم
Tum dixit Moſes Aaroni, Dic. v.10. لهرون قل — تدمركم
فكما (فلما — C.) الي — الله — Mſ. فكلما — في — الله في
تدمر Mſ. تمرمر v.12. تكلما Mſ. قايلا ver.11. قد ظهر في
بالعشي — شلب Mſ. العشي — كان سبط الطل ver. 13.
Mſ. سبط — شي v.14. الطلي (*effuſio roris* سكب الطل C.)
بني — Mſ. بنو — اعطاكم الله ايام v. 15. سكب — بشي
Mſ. ليلقط كل — مرزبانا — نفوسهم ver. 16. اعطاه الله لكم
من قليلا ومن ver.17. يلقط منه كل — مرزبان — انفسكم
لم ينقص ذلك ver. 18. من كثر ومن قلل Mſ. كثيرا
منه شيا الي — ver.20. فلم ينقصه كل Mſ. من حاجته كل
منه الي — Mſ. (نغل ut ver.24.) فانتن ونعش فيه الدود
كل Mſ. الرجل يلقط على مقدار ver. 21. فنتن ونغل دودا
اليوم — اشراف جميع بني اسرايل ver.22. رجل على قدر
ver. 23. في اليوم — جميع اشراف الجماعة فا — Mſ. فا —
فقال لهم موسي هو — Mſ. فقال لهم هو — فدعوه لكم
Mſ. فتركوه — فلم — ونغل لم يكن فيه ver.24. دعوه
لا تجدونه ver. 25. فودعوه — ولم — ورمة لم تكون فيه
ver.27. وكذلك ست Mſ. وكذلك ستة ver. 26. لا تجدوه Mſ.
في اليوم — Mſ. اليوم — خرج — ليلقطوا — يجدوا شيا
لموسي قل لهم الي ver. 28. خرجوا — ليلتقطوا — يجدوا
الله جعل لكم شريعة — كل امري ver. 29. لموسي الي Mſ.
.اسمه المن v.31. الله قد اعطاكم شريعة — كل انسان Mſ.
مل — لاجيالكم — ينظروا — اطعمتهم v.32. المن اسمه Mſ.
ملوا — لاجيالهم — ينظرون — اطعمتكم Mſ. اخرجتهم
وقال لهرون Mſ. وقال موسي لهرون ver. 33. اخرجتكم
لي ان دخلوا — الي حين ver. 35. كما Mſ. فكما ver.34.

حولهم

الي دخولهم — الي دخولهم Mſ. دخولهم
عن امر — يك Mſ. علي امر — يكن CAP. XVII.
اعطنا — Mſ. عطيانا — ولم تمتحنون ما عند الله ver.2.
ولما عطش — تمرمروا — من مصر ver.3. وما تمتحنون الله
يرجموني v.4. ولما ظمي — تذمروا — من بلد مصر Mſ.
فقال — يدي القوم — خذها ver. 5. سيرجموني Mſ.
ها انا مقيم ver. 6. قال — يديهم — خذه Mſ. (ſic & C.)
ذا — خاصم به بنو — v.7. ها انا موقف دليل Mſ. دليلا
ذات — خاصم بنو — وامتحنوا Mſ. وامتحنوا به ما عند الله
فقال موسى ليوشع — v.9. عملق Mſ. عملاق ver.8. الله
فقال ليهوشع — Mſ. لمحاربة — ومعي العصا — باتخاذها
يوشع — من ver. 10. حارب — والعصا — بها في يدي
ver. 11. يهوشع — ان يحارب عملق Mſ. محاربة العمالقة
ولما — يدا — عليه — ver. 12. العملق Mſ. العمالقة
فلما — يدي — فوقه — Mſ. فكانت — مخصونتين
حتي كره يوسع ver. 13. فكانتا — مخصونتين (ſic & C.)
v.14. (C. حتي بذر *donec diſperſeret*) ثم كره يهوشع Mſ.
الان لي — ان ver. 16. في كتاب ذكرا Mſ. ذكرا في كتاب
الازلي — ان تكون ال عمالق Mſ. يكون — العمالقة جيلا
جيل (ſic & C. *Juravit æternus per thronum, &c.*)

فاخذ ver. 2. يثرو Mſ.& C. شُعَيْبٌ v.1. CAP. XVIII.
فاخذ يثرو — ما كان قد ارسلها Mſ. شعيب — ما ارسلها
ابي كان ver.4. غرشم Mſ. جيرشوم v.3. (C. ما بعث بها)
شعيب — وابناه — نازل فيه ver.5. ابي في عوني Mſ. عوني
شعيب — v.6. يثرو — وبنوه — نازل ثم الي Mſ. & C. الي
حماه — واحد منهما v.7. يثرو — وابنيها Mſ. & C. وابناها
ver.8. حموه — امر عن — الي الخبا Mſ. عن — الي الخيمة
شعيب — ver. 9. فقص — حموه Mſ. وقص — حميه
وقال شعيب — من v. 10. يثرو — وخلصهم Mſ. وخلاصهم
اكبر v.11. يثرو — من تحت نقل (ſic & C.) Mſ. نقل
اكبر من جميع — انفحدوا Mſ. دون جميع — انفجوا
(ſic & C. *Impudenter* ſeu *inſolenter ſe geſſerunt*) ver. 12.
ثم قدم يثرو — مع Mſ. ثم قرب شعيب — مع حمي
ما هو Mſ. ما صنع — فقال — جالسا — واقفون v. 14. حمو
v. 15. صانعه — وقال — انك جالس — ووقوف (C. واقف)
ان كانت لهم Mſ. ان كانت v.16. ليطلبون Mſ. يطلبون

ليس هذا الامر الذي انت صانعه حسنا v.17.
ليس الاصلح هذا الامر الذي انت صانعه
v.18.— ليس يصلح C. *quod maxime expedit, &c.*
v. 19. وهذا القوم — ان تصنعه Mſ. ان تتولاه
Mſ. بالرسوم — فيه — يعملونه ver. 20. الي الله Mſ.
جميع القوم اناسا — v. 21. الرسوم — فيها — يعملون
Mſ. ساني (melius cum ش) الطمع وخمسين
— (malè omiſsis cæteris.) شناة للطمع — (C. شاني
كموا — ويكونوا يرفعون — v. 22. (الطمع) وخمسات
كمون — ويكونون — يرفعونه — Mſ. وهم يحملون
بات ويصر ايضا — الشعب الي موضعه v. 23. ويحملون
بهم وايضا — القوم الي موضعه Mſ. بسلام
Mſ. من حميه v. 24. يصير (C. يسير) بسلام
ختار — Mſ. فاختار موسي — فجعلهم v. 25. حموه
فيرفعون الامر الصعب — والصغير v. 26. فولاهم
ver. 27. الامر الصعب يرفعونه — والامر الصغير
Mſ. حموه

—Mſ. من خروج — من بلاد v. 20. CAP. XIX.
Mſ. من رفيديم — الاسرايليون حذا v. 2. من بلد
الي ملاك الله — كذا قال v.3. مرفيديم — ال اسرايل ازا
v.4. — الي الله — كذي قل لال Mſ. الله لال
v.6. شاهدتم — شبيها على Mſ. شبه المحمول على
v.8. ودعي بشيوخ Mſ. فدعا باشياخ v. 7. تكونوا Mſ.
فاجابه القوم اجمعين — Mſ. فاجابوه اجمعون وقالوا —
v. 9. قاله الله نصنعه Mſ. قال الله نعمل بحسبه ib.
متجلي لك في غمام Mſ. ملاكي لك في غلظ الغمام
وليومنوا — Mſ. ويومنوا — فكلم — القوم ib. السحاب —
v. 11. ويغسلوا Mſ. وليغسلوا v. 10. فاخبر — القوم لله
v. 12. ويكونوا — يتجلا Mſ. وليكونوا — يتجلي ملاك الله
الصعود — دنا فليقتل Mſ. من الصعود — دنابه فليقتل
لا يرجم — او انسانا واذا — بالبوق جازلهم — v. 13. قتلا
من حيث لا — يرجم — ام انسانا لا يحيا Mſ. الجبل
Mſ. الي القوم v. 14. واذا — البوق جاير لهم — الي الجبل
Mſ. معدين ثلاثة — تقربوا v. 15. من الجبل الي القوم
اليوم — كانت في v. 16. مستعدين لثلاثة — تقربون
في اليوم — Mſ. غداته — حتي انزعج جميع القوم الذي
العداه

فاخرج — ليتلقي v.17. بالغداه كانت — زعج القوم الذين
وطور — من اجل تجلي ملاك v.18. واخرج — لتلقا Mſ.
ibid. وجبل — من قبل ما تجلي الله — Mſ. الله —
وتزعزع C. وتزعزع جميعة Mſ. وتزعزعت الجماعه
ملاك الله — ونادي الله موسي — راس v. 20. الجبل جدا
ان لا — الي v. 21. الله — ونادا موسي — راسه Mſ. الجبل
Mſ. وليتقدس لايمة — كيلا v. 22. كي لا — على Mſ.
قال الله له — فانزل v. 24. وايضا الايمة — يتقدسون ليلا
وقال لهم Mſ. وقال لهم ذلك v.25. قال له — انزل Mſ.
CAP. XX. v.2. من بلد مصر Mſ. من الارض مصر
Mſ. & C. منحوتا — لما — من العلو — في الارض سفلا v.4.
القادر الغيور — v. 5. فسلا — مما — في العلوا — في السفل
الطايق الغيور C. الطايق المعاقب — لشانيي Mſ. لساني
بسم — Mſ. باسم — يحلف v.7. لمحبيي Mſ. من محبي v.6.
سبت تسبت فيه لله — v. 10. تعمل Mſ. تخدم v.9. حلف
السابع ſic & C. v. 11. سبت لله — في منزلك Mſ. في محلك
لا Mſ. معطيه لك Mſ. معطيكه v. 12. السبت Mſ.
Mſ. ولا v.15. — لا Mſ. ولا — v. 16. — لا Mſ. ولا — ibid.
لا تهو بيت صاحبك v.17. شهادة باطلة Mſ. شهدة زور
ولا تمن منزل Mſ. لا تشته زوجة صاحبك وعبده
يدركون — v. 18. صاحبك ولا تمن زوجته وعبده
ينظرون — والفلايل — زعجوا Mſ. والشعل — انزعجوا
انت تسمع — الله ليلا Mſ. تسمع — الله فتهلك v. 16.
فانما تجلي لكم ملاك الله ليمتحنكم v.20. نهلك
فاني لكي يمتحنكم تجلي لكم Mſ. ولتكون تقوته في
عن v.21. تقوته leg. تقوته ib. الله ولكي تكون تقيته في
فلا v. 23. من بعيد — اللذي ثم Mſ. بعد — الذي فيه
فلا تصطنعوا معي — لا Mſ. تصنعوا — لا تصنعوها
واصنعوا لكم مذبح على الارض v. 24. تصطنعوها لكم
Mſ. اصنعوا لكم — صعايدك — اذكر باسمي اجيبك
مذبح على الارض اصنعه لي صواعدك — (*Quo mentionem*
faciam nominis mei. Potius quam, *Recordare* ut Par.)
Mſ. علي — سوتك ver. 26. اذكر اسمي اتجلي لك
الي — سواتك

CAP. XXI. v. 1. وهذا — Mſ. وهذه — التي تجعلها لهم
يخرج Mſ. ſic & C. فليخرج v. 3. التي تتلوها بحضرتهم
بامراة — (المراة C.) فالامراه Mſ. ſic & C. عمراة — فالمراة v.4.

الحكام — او الي Mſ. الحاكم — او حذه ver. 6.
فتجت — غريب Mſ. ان فتح — الغربا لا يسلط v. 8. حذه
باخري معها فلا ينقصها من طعامها v. 10. لا يتسلط
فطعامها وكسوتها واوقاتها لا ينقصها Mſ. وكسوتها واوقاتها
وان ver. 13. فقتله فليقتل قتلا Mſ. فمات فليقتل v.12.
لم يعمد قتلته وسببه الله على يده فساجعل لك موضعا
ومن لم يتعمد فان الله اوصل في امره Mſ. للهرب اليه
وان لم يتعمده — In C.: انى اصير لك موضعا يهرب اليه
الله سبب له علي يده واصير لك موضع يهرب الي ثم
واذا تفحكم رجل علي اخر فقتله باغتيال من قدام ver.14.
وان اتقح انسان علي صاحبه Mſ. مذبحي تاخذه ليقتل
بمكر C. فقتله بخبث من عند مذبحي خذوه واقتلوه
ver. 16. فمن عند مذبحي ياخذ (pro يوجد) ويقتل
قتل يقتل Mſ (ſic & C.) ووجد في يده فليقتل قتلا
تخاصم اناس — Mſ. تخاصما انسانان — احدهما ver. 18.
Mſ. الضارب غير انه يعطيه ارش عطلته v. 19. احدهم
v.21. فمات Mſ. ومات v. 20. الضارب عدا عطلته يعطيه
لانه مولاه ſic & C. Mſ. انه ماله *pecunia ejus*, ut Hebr.
تناصا اناس — Mſ. واذا تخاصم قوم — ويعطه ذلك v. 22.
وديه عين — Mſ. وعينا — وسنا — ويدا v. 24. فيعطيه
او ver. 26. وكي Mſ. وكيا v.25. وسن — ويد *pretium oculi*
وان Mſ. وان القي — او امته ibid. او عين امته Mſ. امته
او سن امته (C. طرح *excuſſerit*. f. rectiùs.) سرح —
ثورا — فاشهد ver. 28. الثور نقي Mſ. الثور بري v.27.
علي صاحبه Mſ. فنوشد صاحبه — ثور *Indicatum fuerit*
domino v. 30. فليعط — وان Mſ. فليعطي — فان v. 31.
صبيا او صبية Mſ. ابنا او امة v. 33. فلم Mſ. لا ver. 35.
فيباع — وكذاك الميت Mſ. فليبيعا — وكذلك الميت
ايضا v. 36. ثورا Mſ. ثور

CAP. XXII. ver. 2. فلا تبل به Mſ. فدمه مطلول
Non eſt ob eum vindicta. C. فليس له دية *Non eſt ei*
pretium ſanguinis. v.3. فلا تكل له — Mſ. شرقت — اشرقت
فله تبل *Eſt ob eum vindictæ*. C. فله ديه فليغرم *Et re-*
pendat. v. 5. ورعت — وان Mſ. واذا ارعي الانسان ضيعة
فوجدت Mſ. ووجدت v. 6. ارعا انسان ضيعا — ان رعت
ليحفظه له فسرق ذلك Mſ. ليحفظ ذلك له فسرق v. 7.

ver. 8.

يقول—هولي—سلمه v.9. سارق يوجد Mſ. يوجد السارق v.8.
ثورا— او شيا v.10. يغرم C. ان يقول— هو— سلم Mſ.
ثور— او ساير البهايم ليحفظه Mſ. من ساير البهايم
او Mſ. غنم بغير v.10. deest verbum hoc etiam in C.
وان v.12. تفصل—ولم Mſ. يفصل—ولا v.11. سبي بغير
Mſ. (ſic & C.) يغرم الفريسة v.13. ومن سرق Mſ. سرق
Mſ. الانسان من صاحبه شيا v.14. يغرم ثمن الفريسة
ver. 16. اجيرا Mſ. مستاجرا v.15. انسان شيا من صاحبه
خادع— (ſic & C.) Mſ. خدع — فليمهرها زوجة له
منه Mſ. به ver. 17. فليمهرها وتكون له زوجه
وكل من ضاجع شيا من Mſ. وكل من اتي بهيمة ver. 19.
ver. 21. (حاشي لله C.) الا الله Mſ. الا لله ver. 20. البهايم
v.22. (ſic & C.) تعبنه — في بلد Mſ. تعنيه — في ارض
كل ارملة ويتيم فلا تظلمه Mſ. ولا تظلم كل ارملة ويتيم
فانك ان ظلمته Mſ. فان ظلمت واحدا منهم ver. 23.
وان Mſ. وان اقرضتم ver. 25. وبنيكم Mſ. وبنوكم v. 24.
فيماذا— Mſ. فيماذا— فان هو— منه لاني v.27. اقرضت
(له C.) فانه قد — صراخه انني (اكيف ذا C.)
ver. 29. والحاكم لا تشتمه Mſ. ولا تشتمن حاكما ver. 28.
وسلافتك — Mſ. وسلافك — وابكر — فاجعلها لي
فاصنع — ver. 30. تعطيه لي C. وبكور — وتعطينيهم
تصنع — Mſ. وليكن المولود منها سبعة تجعله لي
وكونوا اناسا مقدسين لي v.31. (تعطيه لي C.) سبعة— تعطينيه
والناس مقدسين Mſ. وحيوانا مفترسا في —بل اطرحوه للكلاب
تكونوا لي وحيوان مفترسين في —بل للكلاب اطرحوه

Cap. XXIII. ver. 1. لتكون Mſ. فتكن ver. 2. عما
لتميلها بل ورا Mſ. تميلها به بل مل الي ورا الاكثر
تحابي Mſ. (ſic & C.) تحاب v. 3. (فمل C.) الاكثر فميل
حمله — بل يجبان تحط ver.5. فلجيت Mſ. فاجات ver. 4.
عمل ver.6. تحمله —بل حطا تحطه معه Mſ. عنه حطا
ومن Mſ. وابعد من الكلام الباطل ver.7. تميل Mſ.
الرشا Mſ. الرشي تعمي ver. 8. الكلام الباطل فابعد
والغريب لا Mſ. ولا تضغط الغريب اذ طال ver.9. يعمي
تضغطه وانتم عالمون بضعف نفس الغريب اذ طال Infirmitatem animæ peregrini. C. ولا تضغط الغريب لانكم عارفين
وازرع حقلك ست سنين ver. 10. بنفس الغريب وطال ما

سيبها وذرها v. 11. وست سنين ازرع ارضك فيها Mſ.
سيبها Mſ. تاكل —وفاضلها— البرية كذلك فاصنع
ذرها ياكل— وفاضلهم— الصحدوا وكذلك اصنع
واحتفظ بجميع ما ver. 13. ست C. وست Mſ. وستة ver.12.
وبجميع ما Mſ. ſic & C. وصيتك به تذكروه— فيك
v.14. قلته لكم احتفظوا تذكروه—(leg. تذكروه) فاك
تاكل فيها— ver. 15. وثلث مرات Mſ. وثلاث كرات
تاكل— فان— بين Mſ. لانك— مقدسي فارغين
Mſ. تحضر في جميع — مقدس ver. 17. يدي فارغا
ذكير— بها— ولا v. 19. يحضر جميع —بين يدي
ذكور— به— ولا Mſ. تطبخ الجدي بلبن امه
تاكل لحم بلبن Neque comedes carnem cum lac
Ita Rabbini locum hunc intelligi volunt. ver. 21.
اقول لك— وابغض v. 22. جرومكم Mſ. عن جرمكم v. 21.
مضاربيك C. اقوله— واضرب مضاربيك Mſ. مضاديك
Et affligam affligentes te. v. 23. وادخلك Mſ. يملك
كاعمالهم— Mſ. ſic & C. باعمالهم —مداخلهم v.24.
بارك— وفي شرابك v. 25. *Statuas eorum.* دكاكها
لا وتكون v. 26. يبارك— وشرابك ويزيل Mſ. وازيل
v.3 ولا تبقا مكثال وعاقر Mſ. تاكل ولا عاقر
لكن قليلا Mſ. لكني اطردهم قليلا قليلا—
ver. 31 البلد Mſ. الارض ibid. قليلا اطردهم—
لهم ver. 32. الفلسطين— اسلم Mſ. فلسطين— اجعل
كيلا ver. 33. معهم ومع معبوداتهم Mſ. ولمعبوداتهم
كيلا يخطوك لي Mſ. يبغوك على الخطا لي *Ne te peccare in me faciant.*

Cap. XXIV. v.1. الي ملاك الله Mſ. الي الله v.2. الي ملاك
فص القوم— الكلام الذي به عمليه v. 3. الي الله Mſ. الله
Mſ. (f.è linea prox. redundat vox iſta)— قوم الله —قص
الله— غدوة وبني— عشق v.4. الامور التي بها نصنعها
ابكار v.5. الله ذاك— بالغداة فبني عشر دكة Mſ. دكة
بكور من شباب Mſ. بني— صعايد— من البقر لله
وجعل جميع ما امر v.7. بني— صواعد— لله من البقر
وقالوا Mſ. الله به بين ايديهم وقالوا نقبله ونعمل به
ثم v.8. ſic & C. جميع ما امر الله به نقبله ونصنعه
اخذ موسي الدم— على— هوذا— (ſic & C.) لكم—
فاخذ موسي من (deest من in C.) الدم— Mſ. الاحكام
من—

الكلمات. C. عن— (pro علي) هذا معكم— الامور
ver. 10. ملاك الله Mſ. نور الله الاه sic & C. *Splendorem
Domini.* ver. 11. ملاك الله Mſ. نور الله ver. 12. الي الجبل
الىّ الي الجبل ثم واعطيك Mſ. هناك حتي اعطيك *Ad me
in montem.*— v. 13. فقام هو Mſ. فقام موسي v. 14. اليهما
Mſ. اليكم C. rectius اليهم v. 16. ستة Mſ. ست v. 17.
ملاك الله وكان منظر Mſ. نور الله وكان ريا *Et fuit
aſpectus ſplendoris.* v. 18. به Mſ. فيه

CAP. XXV. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. —فريزه
فريزتي Mſ. رفيعتي—رفيعة *Oblationem meam*: à رفع *tollere,
elevare.* atque hanc vocem infra c. 29. 28. noſter
etiam retinet. ver. 3. التي تاخذوها الفريزة Mſ. الرفيعة
التي تاخذوها v. 4. ومرعزي Mſ. ومرعز C. ومرعزا v. 5.
الاضاه—لدهن— الاصماغ ver. 6. كباش Mſ. كبش
sic & C. Mſ. الصموغ—الدهن—للاضاه v. 8. فليصنعوا
Mſ. فيصنعوا ver. 9. فاصنعوا Mſ. تصنعوا ver. 10.
وليصنعوا— وليكن ذراعين— وعرضه ذراعا ونصفا
ويصنعوا— ذراعين— وذراع Mſ. وسمكه ذراعا ونصفا
Mſ. من ذهب v. 11. ونصف عرضه وذراع ونصف سمكه
Mſ. حلقات— من جانبه— من جانبه ver. 12. بذهب
وعشاها Mſ. وغشها v. 13. حلق— في جانبه— في جانبه
Mſ. في الحلق لا v. 15. علي جانبي Mſ. علي جانب v. 14.
وليكن ذراعين—وذراعا v. 17. في حلق الصندوق لا
Mſ. وذراع— ذراعين ver. 19. — من كروبا واعمل
واصنع كروبا واحدا من—واحدا من Mſ. وكروبا من
من بعد Mſ. بعد v. 21. ومظلين Mſ. ومظالين v. 20.
علي الصندوق— Mſ. علي صندوق— اوصيك به v. 22.
وليكن طولها ذراعين وعرضها ذراعا v. 23. امرك به
ذراعان طولها وذراع عرضها Mſ. وسمكها ذراعا ونصفا
سمكها وذراع ونصف v. 24. وعشها Mſ. وعشاها v. 25.
وصنع —حلقات v. 26. مستديرا—زيج Mſ. مستديرة—زيجا
واصنع —حلق من ذهب—في Mſ. ذهب— في اربع زواياها
الاربع زوايا ver. 27. امام Mſ. وامام ver. 28. وغشها— Mſ.
يدي دايما Mſ. يدي سكيتني دايما v. 30. —وعشاها
sic & C. v. 31. مصمتة واعملها مصمتة Mſ. تكون—
Mſ. ولتكن ست قصبات v. 32. تصنعها— يكونوا
v. 33. كذلك Mſ. كذلك v. 34. وست قصبات خارجات

كذلك— القصبات v. 35. وفي نفس المنارة Mſ. وفي المنارة
Mſ. تفاحها— تكون مصمتة ver. 36. كذلك— قصبات
سبعة— ver. 37. تفافيحها— يكونون كلها مصمتا
pertin- سبع — اسرج — تجي Mſ. اسرجت — فلتضي
get C. تضي *cum accenſæ fuerint lucernæ.* ver. 38. وذوات
من بدرة Mſ. بدرة من ذهب v. 39. وكلبتها Mſ. كلبتيها
واصنع Mſ. واعمل مثل شكله — مراة ver. 40. ذهب
مورا — كشكله *videre factus eſt.*

CAP. XXVI. ver. 1. صنعة صورة — عشر شقق Mſ.
عشرة اشقاق — (C. شقاق) صورا صنعة (صورة C.
ثمان — ذراعا — الشقق v. 2. كروبين *figuræ Cherubim*)
Mſ. الشقاق — ذراع — ثمانية (C. الاشقاق) ver. 3. وخمس
Mſ. شقق تكون مخيطة الواحدة مع الاخري * اصنع
خمس شقاق تكون مخيطة واحدة مع اخري وخمس شقاق
وكذلك فاصنع v. 4. مخيطة واحدة مع اخري * واصنع
Mſ. وكذلك تصنع v. 5. — ولتكن — تصنع — خمسين
ver. 6. وخمسين — تصنعها — وتكون الواحدة Mſ. احداها
شطظا — Mſ. شطية — والف الشقق الواحدة بالشطايا
sic (puto شطة C. شصه) وولف الاشقاق واحدة بالشطظ
& C. ver. 7. واصنع شققا من مرعزي مضربا Mſ.
Mſ. اربعة — لاحدي v. 8. وتصنع شقاقا من ماعز خبا
والف — شقق — الشقق — واين v. 9. اربع — للاحدي
وخيط — الشقاق — اشقاق واثني الخبا Mſ. المضرب
v. 10. الموتلفة Mſ. المانلفة v. 11. والف—الشطايا—شطية Mſ.
من شقق المضرب—تسبله v. 12. شطظا—الشطاظ—وولف
Mſ. تسبلها—شقاق الخبا v. 13.—شقق المضرب--هاهنا وذلك
تيوس اديما — v. 14. ههنا—شقاق الخبا—جانبي Mſ. جانب
Mſ. كباش اديم ibid. —دارش *pellibus nigris.* Author
Kamuſi Dariſh *pelles notas* eſſe dicit, *colore nigricante*: non
ergo eſt coloris, ſed potius pellis ejus coloris nomen.
quid ſi à Græco δέρας; neque enim originis eſſe Arabi-
cæ cenſet idem Autor. ver. 15. قايمة Mſ. قايما ver. 17.
ولها — كذلك تصنع Mſ. ولتكن لها— كذلك فاصنع
v. 19. قاعدتان Mſ. مخنجة ولتكن قاعدتان التخنجة v. 20.
ولها Mſ. واربعين — من فضة ver. 21. والجانب Mſ. وبجانب
في الغرب ver. 24. من الغرب Mſ. اربعين ver. 22. — فضة
ثماني—ولتكن قاعدتان v. 25. للركنين Mſ. لكل ركنين

Mſ. قاعدتان — ثمنية ver. 26. المسكن — عوارض Mſ.
عوارض — عوارض — ver. 27. امهاجا — المسكن الواحد
والعارضة ver. 28. امهاج — امهاج — للزاويتين Mſ. للزوايا
ver. 29. والمهج الاوسط — نافذ Mſ. الوسطي — نفذة
بهيته ver. 30. للا مهاج — المهاج Mſ. للعوارض — العوارض
Mſ. كهيانه ver. 31. جلة Mſ. شجفا C. سجفا rectiùs
cum س ut ver. ſequenti. ver. 32. — اعمدة — واصنعها
عمد — appende ipſum وعلقه — Mſ. ولتكن زرافينها
الحجلة — الشظايا — ver. 33. (واجعلة C.) وزرافينها
السجف — الشظاظ — Mſ. الحجلة فتفصل الحجلة
v. 34. السجف فيفصل السجف (الشظظ pro الشضض C.)
خارج Mſ. من خارج الحجلة v. 35. واجعل Mſ. واصنع
اعمدة — وغشها — ver. 37. راقم Mſ. رقام ver. 36. السجف
عمد — Mſ. ولتكن زرافينها من ذهب وافرغ لها — نحاس
وغشاها وزرافينها ذهب وصب لها — من نحاس

CAP. XXVII. v. 1. مذبح القرابين من — وليكن طوله
مذبحا (مذبح القرابين C.) من — خمسة Mſ. خمس ادرع
اركانه — اركانه Mſ. شرفته — شرفه ver. 2. ادرع طوله
من Mſ. النحاس — حلقات — في اربعة الاطراف ver. 4.
sic & C. وادخل v. 7. نحاس — حلق — في اربع اطرافها
Mſ. من الواح — كذلك يصنعون ver. 8. وتدخل Mſ.
ver. 9. الوحا — deeſt ا. (الواحا C. rectiùs) كذاك يصنعوا
الجنوب — من عشر Mſ. مهب (sic & C.) الجنوب — عشر
Mſ. فلتكن عشرين — واجعل زرافين ver. 10. (sic & C.)
وكذلك لجهة — واعمدتها عشرون v. 11. عشرون — وزرافين
وكذلك في جهة — وعمدها Mſ. الاعمدة — من فضة
قليع Mſ. يكون قلوعا ver. 12. عشرون العمد — فضة
واعمدتها — v. 14. خمسة عشر Mſ. خمس عشرة v. 13. طولها
ولباب — مشرور وله ver. 15. وعمدها — ثلاثة Mſ. ثلث
والباب — مشرور Mſ. خمسة (اربعة al. pro) عمدة — اربع
صنعه راقم (*opere phrygionico*) وله اربع عمد — اربعة *colu-*
mnæ quatuor, ut in Hebr. ver. 17. خمسون ذراعا Mſ.
من خارج ver. 21. واوتادة (dele ه) السرادق v. 19. خمسون
خارج السجف — Mſ. الحجلة — بين يدي سكينة الله
بين يدي الله sic & C.

CAP. XXVIII. ver. 1. من بين جميع بني — ليدوسوا
بني — ليموا لي — Mſ. (sic & C.) ويكونوا لي — بنيه
علم Mſ. sic & C. علم روح الحكمة ان v. 3. بنوه
الحكمة ان يصنعوا ثياب الحكمة ان repetita hæc errore
ſcribæ. v. 4. — التي يصنعونها — وممطرة ومبطنة —
الذي يصنعوها — وممطر Mſ. ويصنعون — وبنيه
وبنيه — (sic & C.) ويصنعوا — ولبنيه ver.
يصنعون ver. 6. والاسمانجون (س deeſt) Mſ. والاسمانجوان
الذي — v. 8. تخيط Mſ. يخيطان ver. 7. فيصنعوا Mſ.
حسب ولادتهم v. 10. التي عليها C. الذي عليها
واجعلهما يحيط ver. 11. sic & C. كتاليدهم Mſ.
خارج (C. خارط quod verius) واصنعها — Mſ. بهما
circumda- يحيطة معينة من ذهب تصنعها C. تحيط بها
tos ocellatos ex auro facies eos. ver. 12. بين يدي —
— ver. 17. حجارة — بين يدي الله Mſ. سكينة الله
(forſan vox ومها البلور ver. 18. فيه — اربع Mſ. اربعة
cunda primæ explicatio eſt, ut in Kamuſio.) Mſ.
وسيج v. 19. البلور ſed ſine ومها C. م rectiùs cum
C. وسيج malè tranſpoſitis literis. رجع وسيج Mſ.
لاثني ver. 21. ويشب Mſ. sic & C. ويشع ver. 20.
ضفيرتي — اللتان v. 24. سلاسل Mſ. سلسلة v. 22. للاثني
طرفي — الاخرين — ver. 25. الضفيرتين — التي في Mſ. في
طرفا — الاخرين — فتصير على Mſ. فتصيران علي
حلقتين من Mſ. sic & C. حلقتين واجعلهما ver. 26.
ويجبكوا — Mſ. وتجبكون — الي حلقة v. 28. ذهب واجعلها
علي صدره Mſ. على الصدرة v. 29. sic & C. الي حلق
ſuper pectus ſuum. C. على قلبه *ſuper cor ſuum*. ver. 30.
ان تجعل فيها — Mſ. وتجعل في البدنة المهياة — وتكون
على قلبه بين يدي ibid. وتجعل علي البدنة C. فتكون
على قلبه C. علي صدره بين يدي الله Mſ. سكينة الله
الصدرة صنعة حايك ver. 31. بين يدي الله sic & C.
Mſ. الصدرة omiſsis cæteris, ut in Hebr. v. 32. — بنوه
فيه — من وسطه — تصير له Mſ. في وسطه — يصير له
وجلاجل ذهب ver. 33. ويك في الذي راسه من وسطه C.
وجلاجلا C. فيما بينها دايرة ſcribæ errore — deeſt in Mſ.
ذهب — ذهب — ver. 34. من ذهب في ما بينما مستديرا
من ذهب — من ذهب — مستديرا Mſ. عما يدور sic & C.
ver. 35.

ver.35. اذا خدم — الي القدس بين يدي سكينة الله
Mſ. اذ يخدم — القدس — بين يدي الله ſic & C.
ver.36. قدسا لله ſic & C. Mſ. قدش ليوي Hebraica
ſic retinens. ver.37. بخيط — دون Mſ. بسلك من — دو
malè omiſſa litera ن. v.38. ويكون — ذنوب — تقدسها
اعطياتهم Mſ. وتكون--عن ذنوب—يقدسها عطاياهم v.39.
الجبة — رقلم Mſ. التونية — ſic & C. راقم C. رقم ver.40.
جبيا Mſ. تونيات C. توانية v.42. سراويلات — من ابدانهم
ſic & C. Mſ. سراويل — من بدنهم ver. 43. وتكون Mſ.
فتكون C. وتك ut ſæpe alibi omiſſo ن

Cap. XXIX. ver. 1. ويوموا لي خذ فتيا من — Mſ.
وياموا لي خذ ربا من— ſic & C. v. 2. وخبزا— جرادق—
—ممسوحا— تصنعها Mſ. وخبز— وجرادق— ممسوحا
تصنعها v.3. واجعل ذلك—وقدمه —الفتي Mſ. واجعلها—
وقدمها—الرن v. 4. واغسلهما Mſ. وغسلهم v. 5. المبطنة
Mſ. التونية v. 6. دون Mſ. علي v.7. وامسحه Mſ. وامسحه
به v. 8. بنيه—جبيا Mſ بنوه— تونيات v.11. عند خبا
Mſ. عند باب خبا C. بباب خبا v. 12. دمه شيئا— علي
شرفات Mſ. دمه — على اركان v. 13. وخذ منه— للجوف
Mſ. وخذ— الجوف v. 14. وفحثه pro وفرثه Mſ. وفرثه ſic
& C. rectè. v. 16. ما ترشه Mſ. ورشه v 18. وقدره علي —
قربان لله ſic&C. مقبول قربان لله Mſ. وقتر جميعه علي—لله
v.20. ما تجعله—وعلي شحمات وعلي— اباهم ايديهم الايامن
وعلي اباهم ارجلهم الايامن Errore ſcribæ, deeſt in Mſ.
v.21. وخذ — وثيابه — وثيابهم معه Mſ. ثم خذ—وعلي
ثياب بنيه معه (C. وثياب بنيه معه) ثيابه— وعلي v. 22.
اليمني Mſ. اليمن v.23. ورغيفا Mſ. وغريفا malè tranſpoſitis
literis. C. الايمن v. 24. وعلي اكف Mſ. وكفي
v.25. وخذه Mſ. ثم خذه v. 27. رفعت Mſ. رفع *qui elevatus
eſt.* ver. 28. فيصير — رفيعتان — رفعا — رفيعة Mſ.
فيصيران — رفيعا — رفيعتهم ver. 30. الامام —
ويخدم ſic & C. Mſ. الامم—ليخدم C. ان يخدم v. 31.
وكبش الكمال تاخذ وتنضج في مكان مقدس ſic & C.
interpoſito لحمه viz. وتنضج لحمه Mſ. ثم خذ كبش
الكمال واطبخ لحمه في موضع مقدس v. 32. لحم الكبش
والخبز ſic&C. Mſ. لحمه مع الخبز ver.33. In Exempl.

impreſſ. dividitur hic verſus, & deeſt verſus 34.
quem ſic exprimit Mſ. v.33. واكلونها لما استغفر
لهون بها ليكمل ولتقديسهم C. وياكلون ذلك الذي
استغفر عنهم لاكمال واجبهم ibid. وغريب لا ياكل شيا
منها لانها مقدسة C. واي اجنبي لا ياكل منه اذ هو
قدس v.34. Mſ. وان بقي شي من لحم الكمال ومن الخبز
الغداة فاحرقه بالنار ولا يوكل انه مقدس الي *Quod ſi
remanſerit quid de carne completionis & de pane uſque mane,
comburas illud igne: & non comedetur quoniam ſanctum eſt.*
C. وان تبقا من لحم الكمال— وتحرق الفاضل لا
يوكل اذ هو قدس *Combures quod reliquum eſt, non
comedetur cum ſit ſanctum.* v.35. كذا حسب ما امرتك به
Mſ. كذي كجميع ما امرتك v.36. alias) وتصنع ربا
فتيا ſubſtituit. ver. 1.) للذكاة في كل— فتذكي
Mſ. ورت للذكوة تصنعه كل—فتذكيه v.37.— ويصير
كل من دنا ſic& C. Mſ. فيصير — كل دان v. 38. حملان
ابنا Mſ. حملين ابني ver. 39. بالغداه— المغيبين Mſ.
بالغدا العروبين ver.41. المغيبين Mſ. الغروبين ſic & C.
v.42. احضرك—احضرك اليه Mſ. دايمة—دايما v.43. واناسب
&c. ثم بني اسراييل ويتقدس بكرمي واقدس به Mſ.
فاذا حضرت ثم لبني اسرايل تقدس البيت بنوري
وقدست به C. واحضر هناك لبني اسراييل واتقدس
بوقاري *Et cum convenero ibi filios Iſraelis ſanctificabitur
domus ſplendoris mei.* C. *Conveniam ibi, &c. gloria mea.*
v. 44. وقدس Mſ. وقدست v.46. اني من ارض— ربكم
ſic & C. Mſ. اني— من بلد— ربهم deeſt in C.

Cap. XXX. ver. 1. السنط تصنعه Mſ. السنط v. 2.
وشرفاته at ver.10. اركانه Mſ. واركانه ver.3. —وشرفاته
Mſ. واركانه— ver. 4. وحلقتين من ذهب— في جهتيه
كذلك Mſ. وحلقتا ذهب— تكون في جهتيه كذاك
ver. 6. الحجلة التي على الشهادة بالموضع Mſ. السجف
الذي على صندوق الشهادة Repone ex C. بين يدي
الغشا الذي على الشهاده الذي احضرك هناك *Coram
operculo quod ſuper teſtimonium ubi te conveniam.* ver. 7.
الاصماغ Mſ. الصموغ ver. 8. اسرج بين المغيبين—
بخورا Mſ. السرج بين الغروبين—بخورا دايما deeſt etiam
in C. ver. 10. مرة في السنة من دم ذكاة يوم الغفران

مره

مرة في السنة يستغفر — عنده من خواص الاقداس هو لله
Mſ. — مرة واحدة في السنة (C. &c. مرة في السنة يستغفر
عنده (C. عنه) وهو (in C. deeſt هو) من ut in impreſsis.)
Mſ. اذا احصلت — اذا احسبتهم v. 12. خواص الاقداس لله
v. 13. اذا رفعت — (C. اذا حضرت) اذا احصيتهم ſic & C.
وهو v. 14. يعطي — نصفه Mſ. يعطون — نصف المثقال
رفيعة Mſ. رفيعة لله v. 15. من ابن وهو Mſ. ابن — فهو
وخذ Mſ. وخذوا فضة التكفير — واصرفها v. 16. الله
تكليما Mſ. قايلا v. 17. ſic & C. فضة الغفران — واصرفه
— وبنيه Mſ. — وبنوه ver. 19. ومقعده Mſ. ومقعد v. 18.
يغتسلوا — يهلكوا Mſ. يغتسلون — يهلكون في v. 20.
وكلم v. 22. فلا يهلكوا Mſ. ولا يهلكون v. 21. وفي
تخذ لك من — العود v. 23. ثم كلم — تكليما Mſ. قايلا
ومن Mſ. القسط — قسط ver. 24. تخذ من — عود Mſ.
دهنا لمسح — v. 25. القصط — (س at rectius cum) القسط
وقدس جميعها v. 29. دهن مسح — بذاك Mſ. كذاك
وقدسهم ويكونوا — بهم يتقدس Mſ. تكن — بها تقدس
وهرون وبنوه Mſ. وتمسح هرون وبنيه v. 30. يقدس C.
لا يدهن به بدن انسان v. 32. تمسحهم C. امسحهم
ولا تصنعوا مثله على هيته وكما هو قدس كذاك
على بدن انسان لا يدهن Mſ. فليكن قدسا لكم
وبهياته (لا يدهن منه C. &c.) لا تصنعوا مثله وكما
تعطر بمثله — v. 33. هو قدس كذاك قدسا يكون لكم
عطر مثله — على انجبي Mſ. ſic & C. على اجنبي malè
ثم قال الله Mſ. وقال &c. ver. 34. tranſpoſitis literis.
لموسي خذ صموغا منها اصطراك واظفار وميعه وصموغ
وقال الله لموسي خذ لك C. مع لبان ذكي اجرا متساويه
اصماغ مصطكي ولادن ولبنا الصموغ ولبان ذكي
وتصنعها بخور عطر — ver. 35. جور بجور يكون
واصنعها Mſ. مطرا (C. مطريا) طاهرا ſic & C.
وتسحق منها نعما v. 36. بوخرا (بخورا pro) معطرا — مطهرا
Mſ. وتجعل منها حذا — حيث — قدس تكون
واسحق منه دقيقا واجعل منه بين يدي — الذي —
وتسحق منها دقيق وتجعل C. هناك ومن خواص — يكون
منها حذا — حيث احضرك ثم خواص الاقداس يك لكم
لا تصنعوا بخورا علي هيته لكم قدسا يكون لله ver. 37.

ياتها لا تصنعوا مثله قدسا يكون لك كما هو لله Mſ.
Ad modum ejus non facietis inſtar ipſius, ſanctum erit
ياتها لا تصنعوا لكم قدس تك لكم C. *ſicut eſt Deo.*
صنع Mſ. يصنع ver. 38. *ſanctum erit vobis.*

Cap. XXXI. ver. 2. تشريفي Mſ. قد شرفت ver. 3.
ق بالمهن Mſ. وحذق v. 4. من عند الله Mſ. عندي
ver. 5. ونجارة — leg. ونجاره Mſ. ونجر — ver. 6.
فقد — فيصدعوا — امرتك Mſ. فيصنعون — امرتك
صندوق للشهادة Mſ. وصندوق الشهادة ver. 7. به
كجميع ما. Mſ. حسب ما امرتك به يصنعونها v. 11.
ينقطع ذلك الانسان من قومه v. 14. امرتك يصنعوها
وذلك ان — ستة — v. 15. ينقطع من قومه Mſ. & C.
اك ان. C.) وذاك بان — Mſ. ſic & C. اليوم السابع — وهي
في يوم — يقتل ibid: ست — السابع — هي —
فليحفظ — واجبتها v. 16. في اليوم — يقتل قتلا Mſ.
بيني — الي الدهر اذ في v. 17. ſic & C. وكذاك يحفظ — بها
بين — (بيني pro) الدهر (C. للدهر) لان في Mſ. ستة
يين من جوهر مكتوبين بفعل الله v. 18. ست
هي جوهر (لوحان الجوهر C.) مكتوبان بقدره Mſ.
الله ſic & C.

Cap. XXXII. ver. 1. ايدينا — عن النزول Mſ. ان
يدينا — ينزل ver. 2. شنوف Mſ. اشناف ver. 3. شنوف Mſ.
ſic & C. فسجدوا له وقالوا — نسل — ارض ver. 4. اشناف
واذا — حج Mſ. ونادي — جا v. 5. وقالوا — ال — بلد Mſ.
وصعدوا Mſ. فقربوا صعايد وذبحوا سلايم — يلعبوا ver. 6.
قربوا صواعدا وذبحوا C. ليلعبوا صواعدا وقربوا ذبايح سلامية
انزل Mſ. فانزل فقد فسد شعبك الذي ver. 7. سلامة
زالوا — بسلوكه — لها — v. 8. فان قد افسد قومك الذي
بشتد — ver. 10. وزالوا — به — لهم — يا ال Mſ. يا نسل
ver. 11. اشتد — فافنيتهم وصنعت Mſ. فافنيهم واصنع
ليلا — اخرجهم من v. 12. من بلد مصر Mſ. من مصر
v. 13. بشر اخرجهم C. ولا — اخرجهم بشر Mſ. هاهنا بشر
كالكواكب — قلت فيه اني اعطيه لنسلكم ويحوزونه
كالكواب — (errore ſcribæ.) قلت اعطيه Mſ. ſic & C.
هما من خلقة — v. 16. ان Mſ. انه v. 14. لبنيكم ويحوزوه
ſic & C. هما صنعة — على الالواح Mſ. ſic & C. عليهما
ver. 18.

لعسكر — تحت الجبل ver. 19. صوت Mſ. صوتا ver. 18.
العسر — (malè, omiſſa litera ك) دون الجبل ſic & C. Mſ.
Mſ. دق مثل التراب وذراه — وسقي بني اسرايل ver. 20.
f. per- دق وذراه — وسقي منه (ſic & C.) بني اسرايل اباه
ايدينا — ver.23. انهم اسرار Mſ. وانهم اشرا ver.22. miſſu.
وقف — ver. 26. يدينا — الرجل موسي Mſ. المرُ موسي
كذا — في المعسكر ver.27. ووقف — العسكر Mſ. المعسكر
وليقتل كل رجل منكم من عبد العجل وان كان اخاه
ſic & C. كذي — في العسكر ويقتل كل رجل Mſ.
اليوم ver. 28. اخيه *etiam vel fratrem ſuum.* C. حتي اخاه
كل رجل ſic & C. ver. 29. اليوم شبيه بثلثة Mſ. ثلاثة
انتم اخطاتم — ver. 30. كل رجل حتي Mſ. يبطش حتي
انكم قد Mſ. الي مكان خطايي لله لعلي (ſic & C.)
ſic & C. والا فامحني ver. 32. اخطاتم — الي الله لعل
Mſ. الذي اخطا ver.33. والان (redundante ن) فامحاني
والان امض فسر بالقوم — اخبرتك به ver. 34. من اخطا
والان سير القوم — قلته Mſ. يسير امامك — بذنبهم
ver. 35. لك — يسير بين يديك — بخطايهم (بخطيتهم C)
Mſ. فصدم الله جماعة من القوم من اجل ما عبدوا
ſic & C. فصدم الله من القوم علي ما اصطنعوا

ثم Mſ. ثم كلم الله موسي وقال له Cap. XXXIII. v. 1.
ابعث — ملاك Mſ. وابعث — ملكا ver. 2. قال الله لموسي
اللبن والعسل — Mſ. لبنا وعسلا — اقوام — ليلا ver.3.
فلما — السوا Mſ. ولما — الردي حزنوا ver.4. قوم — كيلا
ثم قال — اصعدت ſic & C. Mſ. قال — اصعد v.5. تحزنوا
العسكر — Mſ. المعسكر — وكان كل طالب ما عند الله ver.7.
امري منهم علي — ver. 8. فكان كل من طلب الله
امر علي — ويلتفتون — Mſ. وينظرون — ان يدخل الغمام
deſunt hic in C. aliqua. غمام Mſ. الغمام ver. 9. دخوله
Mſ. جميع القوم — اجمعون فسجد كل امري ver.10.
v. 11. كل رجل C. القوم — اجمعين فسجدوا كل امرء
ولم — فقد ſic & C. ver.12. شفاها كما Mſ. بغير واسطة كما
فعرفني طرق مرضاتك حتي — v.13. وانت فلم — قد Mſ.
عرفني سيرك (C. صيرك malè) حتي — Mſ. حطا حزبك هذا
ſic فلاّ ver. 15. يقرك Mſ. اقرك ver. 14. حطاا — هذه الامة
يعرف اني وجدت حطا — الا — الذين ver.16. لا & C. Mſ.

الاّ malè pro يعرف الان اني قد وجدت حطاا — الي — Mſ.
Mſ. هذا الذي — افعله لك — وجدت ver.17. الذي
ايضا هذا C. هذا الامر الذي — اصنعه — قد وجدت
ارني v.18. الكلام الذي قلت اصنعه ايضا لانك وجدت
جميع — ver.19. اوريني الان وقارك ſic & Mſ. at C. نورك
بجميع — وأروف ما اروف — ما Mſ. واراف من اراف — من
اوايل Mſ. وجه ملكي ver. 20. واروف علي من اروف C.
امر — ver. 22. اول نوري *anteriora ſplendoris mei.* C. نوري
tranſeas pacate. forſan وظللتك بسحابي حتي تجوز هادية
مر — وظللت *tranſeat quod præcedit ipſius.* Mſ. يجوز هاديه
tranſeat primum ejus. ſic & بسحابي عليك حتي يجوز اوله
سحاني — (C. سحابي) ملكي ووجها لا ينظر C. ver.23.
ſic & C. سحابي — نوري واوايله لا تري Mſ.

انحت لوحي — واكتب — Cap. XXXIV. ver. 1.
ver. 2. انحت لك لوحا — اكتب — الذي Mſ. اللذين
الي جبل — معدا Mſ. الي سبل — مهيا (malè: ſcrib. جبل)
ولا يصعد انسان — يرفي (leg. يُرَ في) شّي — حتي v. 3.
وانسان (C. ورجل) لا يصعد Mſ. ان الغنم — لا ترعي فيما
معك — يري انسان في شي حتي الغنم — لا يرعوا مما
عند v.4. *Non paſcent e regione ipſius.* لا يرعون مقابله C.
ملك الله — ووقف v.5. بالغداة فصعد Mſ. الغداة وصعد
Mſ. ملك — الله القادر — الفضال v. 6. الله — واوقف Mſ.
v.7. ولما مرّ الله بنوره C. نور — الله الله الطايق — الفظل
لالوف — Mſ. للالوف — البنين — والروابع المذنبين
Mſ. ملكك — ذنوبنا v.9. البنين وبني البنين — والروابع
اعهد — مثله — بين — الذين v. 10. نورك — ذنبنا
عاهد — مثلها — في Mſ. وان الذي اصنعه معك مخيف
ما بين — الذي انه مخيف (C. مُخَوِّف) الذي انا صانعه
v. 12. من بين يديك Mſ. بين يديك v. 11. معك
واحذر ان تعاهد — بينك Mſ. فاحذر ان تعهد — بينكم
بل تنقص مذابحهم (ſic & C.) ودككهم v. 13. ſic & C.
بل مذابحهم تنقضوا Mſ. فكسروا وقطعوا سواريهم
v. 14. ودكاكهم (C. دكاكينهم) تكسروا سواريهم تجدعوا
v. 15. ولا تسجد لمعبود Mſ. ſic & C. ولا تسجدوا لمعبودات
فيطعون Mſ. فيطعوا في اتباع — ويدعوك — من ذبايحهم
v. 16. في تبع — (C. فيتبع) ويدعون بك — من ذبحه

من بناته Mſ. ببناته فتطغي— في اتباع— وتطغين
حسب ما ſic & C. ver. 18. فتطغا— في تبع— وتطغي
Mſ. واول ما يولد فهو لي مما— من جميع v. 19. كما Mſ.
وكل اول بطن هو (C. فهو) لي ما— وجميع (C. جميع)
الحمار— بين يدي Mſ. الحمير— مقدس فارغين v.20.
احدم— (ſic & C.) حتي تسبت ver. 21. ſic & C. فارغا
تحدم— حتي في وقت الحرث Mſ. في وقت الحرث والحصاد
تسبت C. والحصاد اسبت (ناسن male hic in C. irrepſit)
احد ارضك— ثلاث v. 24. بكور Mſ. بواكير v. 22.
ſic & C. احد شيا من ارضك— ثلث مرار Mſ. مرات
ولا تذبح فصحي على خمير ولا تبت شحومه الي الغداة v.25.
ولا تذبح على خمير ذبحي ولا يبيت الي Mſ. ſic & C.
لا تذبح فسحي على خمير ولا C. الغداة ذبح حج الفسح
بواكير— فات— ولا v. 26. تبيت شحومه الي الغداة
بكور— تات— (C. تاتي) ولا Mſ. تنضج الجدي بلبن امه
vid. ſupra c.23.19. ver.27. مع لبن C. تاكل لحما بلبن
واقام ثم مناجيا لله v. 28. بسببها C. بسببه Mſ. من اجله
من طور سينين— v. 29. ſic & C. فاقام ثم عند الله Mſ.
من Mſ. في يديه— (ſic & C.) ان وجهه قد بص حين
جبل سيني— (C. من الجبل omiſſo Sinai.) في يده—
male. ان قد بص وجهه C. انه قد بص نور وجهه حين
فاذا قد بص Mſ. ان وجهه قد بص فخافوا ver. 30.
ثم دعي موسي بهم ver.31. وجهه فخافوا (C. بص— malè)
في طور ver. 32. حتي دعي (C. ثم دعي) بهم موسي Mſ.
Mſ. البرقع على وجهه v. 33. في جبل سيني Mſ. سينين
الي C. الي خرجه Mſ. الي ان يخرج v.34. على وجهه برقعا
جميعهم وجهه انه قد بص ثم Mſ. جميعهم انه— v.35. خروجه
جميعهم وجهه قد بص حتر C.

CAP. XXXV. ver. 2. واليوم Mſ. وفي اليوم ver.4.
ايتوا— من الذهب والفضة v.5. اسرايل قايلا Mſ. اسرايل
اتوا— (C. خذوا *accipite*) ذهبا وفضة ونحاسا Mſ. والنحاس
وعشر ومرعز Mſ. وعشر مشرور ver. 6. ذهب— ونحاس C.
وطيب— ver. 8. ادما Mſ. ſic & C. اديم ver. 7. ſic & C.
والطياب— (C. والطيبة) بخور الصموغ Mſ. ولبخور الاصماغ
Mſ. الحجلة ver.12. وشطاطه Mſ. وشظاياه ſic & C. v.11.
ver. 15. الموجه leg. الموحة ver. 13. لاالسجف C. والسجف
الامم ſic & C. Mſ. الامام ver. 19. الصموغ Mſ. الاصماغ
امري. بما ver.21. ثم خرجت ſic & C. Mſ. ثم خرج ver. 20.
مخيا— v.22. رجل بما راي C. امر بما راي Mſ. راي فيه
سخيا— منهم Mſ. اتي باشيا حتي اتي بدستينيق وتركية
اتي حتي (سخت نفسه منهم اتي حتي بدستينيق C.)
ومرعزي— تيوس— v.23. ſic & C. بدستينيق وحقاب
اتي— v. 24. ومرعز— كباش (deeſt in C.) اتي به Mſ. اتوا به
Mſ. اتت— وصبغ القرمز ver.25. اتوا— السنط Mſ. سنط
غزل المرعزي ver.26. ſic & C. اتين مغزولا— والصبغ قرمز
لي يد— سخاة v. 29. غزلوا (C. غزلنا) المرعز Mſ. غزلته
v.31. ſic & C. شرف Mſ. نوه v.30. ſic & C. بيد— تبرعا Mſ.
وحذق Mſ. وحذقا ver. 32. من عند الله Mſ. من عنده
واكمل— ver.35. وللتعليم Mſ. والعلم بالتعليم ver. 34.
اكمل— Mſ. وصبغ القرمز والعشر وصنعة الحايك
والصبع قرمز والعشر وحايك ſic & C.

Caput hoc 36^{tum} ob maximam diſcrepantiam libuit hic totum ex MSS. deſcribere. ver. 1. فليصنعا
وباير (بصلال واهلياب وكل رجل حكيم القلب الذي C.)
الحكما من جعل الله فيهم حكمة وفهم ان يعرفوا ويعملوا
ثم نادي ver.2. جميع صنعة عمل القدس مما امر به الله *
بهما وساير الحكما الذين جعل الله الحكمة في قلوبهم كل
فتبصوا v.3. من راي رايه ان يتقدم الي الصناعة ليعملها *
من بين يدي موسي جميع الرفيعة التي جاوا بها بني
اسرايل اصناعة عمل القدس لتعمل منها وعاد القوم ياتونه
هي جا (حتي انا C.) v.4. تبرعا (ببراعة C.) في كل غداة *
جميع الحكما الصانعين جميع صنعة القدس كل امر من
فقالوا لموسي هوذا القوم مكثرون ان ver.5. في صنعته *
باتي بافضل كفاية عمل الصنعة التي امر الله ان تعمل *
فامر موسي ونودي بصوت في العسكر يقولوا (يقول C) v.6.
كل رجل وامراة لا يات بشي بعد هذا من رفيعة القدس
وكان ما اتي به ver. 7. فانقطع القوم من المجي بشي *
والصناعة (C. كانت) كفاية لجميع الصناعة ان تعمل
لصنع كل ver. 8. منه وفضلا (كفاية لجميع الصنعة *
حكيم من الصناع نفس المسكن عشرة اشقاق من
طول كل شقه ثمانية وعشرون ver.9. ut in P. * عشر, &c.
ذراعا وعرضها اربع اذرع مساحة واحدة لجميع الشقاق *

ver.10.

وخيط خمسة شقاق واحدة مع اخري وخمسة ver. 10.
وصنع عري من اسمانجون في ver. 11. واحدة مع اخري •
طشية الشقة الواحدة في الطرف المواف وكذلك صنع في
خمسين عروة ver. 12 طرف الحاشية الطرفي الموافقة الثانية •
صنعها في الشقة الواحدة وخمسين عروة صنعها في طرف
الشقة الموافقة الثانية والعري متقابلة واحدة بازا الاخري •
وصنع خمسين شظه من ذهب وواف الشقاق واحدة ver. 13.
وصنع ver. 14. الي الاخري بالشظظ فصار المسكن واحدا •
شقاقا من مرعز خباا علي المسكن احدي عشر شقاقا
طول كل شقة ثلثون ذراعا وعرضها اربع ver. 15. صنعها •
وخيط ver. 16. ادرع مساحة واحدة لاحدي عشر شقة •
v. 17. الخمسة الشقاق على حدة والست اشقاق علي حدة •
وصنع خمسين عروة في حاشية الشقة الواحدة الطرفي
المولفة وايضا خمسين صنعها في طرفي (طرف C.) العسقة
وصنع خمسين شظاظا من نحاس يوافي v. 18. المولفة الثانية
وصنع غطاا للخبا من جلود v. 10. الخبا فيصير واحدا
وصنع v. 20. كباش ادم وغطاا من جلود درش فوقه
عشرة ver. 21. التخاتج للمسكن من خشب سنط قايمة •
والها v. 22. ادرع طول كل تختجة وذراع ونصف عرضها •
صبرين ملسفان احدهما بازا. الاخر كذلك صنع بجميع
فصنع التخاتج للمسكن عشرين ver. 23. تخاتج المسكن •
واربعين قاعدة من v. 24. تختجة من جهة مهب الجنوب •
فضة صنعها تحت العشرين تختجة قاعدتان تحت كل
وقاعدتان تحت كل تختجة (Repone è C. تختجة لصيريها
وبجانب المسكن الثاني من جهة مهب v. 25. (لصيريها
واربعين قاعدة من v. 26. الشمال صنع عشرين تختجة •
ولموخر المسكن في v. 27. فضة قاعدتان تحت كل تختجة •
وتختجتان صنعهما في ركني v. 28. الغرب صنع ستة تخاتج •
فصارت معتدلة من اسفل v. 29. المسكن في الزاويتين •
وجميعا صارت معتدلة من فوق بحلقة واحدة كذلك
فصارت ثمانية تخاتج v. 30. صنع لزاويتين كلتيهما •
وقواعدها من فضة ستة عشر قاعدة قاعدتان تحت كل
وصنع امهاجا من خشب السنط خمسة ver. 31. تختجة •
وخمسة امهاج التخاتج v. 32. لتخاتج جانب المسكن الواحد •
جانب المسكن الثاني وخمسة امهاج لتخاتج جانب المسكن
وصنع المهج الاوسط منها نافذ v. 33. في موخر غربا •

وغشا v. 34. في جوف التخاتج من الطرف الي الطرف •
التخاتج بذهب وصنعها (وصنع C.) حلقها من ذهب
وصنع v. 35. مكانا للامهاج وغشا الامهاج ايضا بذهب •
السجن (leg. السجف & ſic C.) من اسمانجون وارجوان
وصبغ قرمز وعشر مشزور صنعة حاذق صنعه
وصنع v. 36. (صنعة حاذق صورة كروبين C.) صورا •
له اربع عمد من سنط وغشاها بذهب وزرافينها من
ver. 36. ذهب وصاغ لها اربع قواعد من فضة •
وصنع سترا الباب الخبا من اسمانجون وارجوان وصبغ
وعمده ver. 37. قرمز وعشر مشزور صنعة راقم •
خمسة وزرافينها وغشا رووسها وطلاها ذهبا وقواعدها
خمسة من نحاس

وصنع بصلال الصندوق Cap. XXXVII. ver. 1.
من خشب السنط ذراعين ونصف طوله وذراع ونصف
وغشاه بذهب ver. 2. عرضه وذراع ونصف سمكه •
خالص من داخل ومن خارج وصنع له زيحا من
وصاغ له اربع حلق من ذهب ver. 3. ذهب مستديرا •
وجعلها في اربع جهاته حلقتين في جانبه الواحد وحلقتين
وصنع دهوقا من خشب السنط ver. 4. في جانبه الثاني •
وادخل الدهوق في الحلق على ver. 5. وغشاها بذهب •
وصنع غشاا من ver. 6. جانبي الصندوق ليحمل بهما •
ذهب خالص ذراعين ونصف طوله وذراع ونصف
وصنع كروبين من ذهب مصمدين ver. 7. عرضه •
احدهما من جانبه ver. 8. صنعهما من طرفي الغشا •
الايمن والاخر من الجانب الايسر من الغشا صنعهما عند
طرفيه • In Constantin Edit. ita habetur]
ان واحد من هذا الطرف وكروب واحد من هذا الطرف
(وكانوا C.) فكانا ver. 9. من الغشا صنعهما عند طرفيه •]
باسطين اجنحتهما الي فوق مظللين (الكروبين باسطي
بها علي الغشا ووجوههما الواحد الى الاخر والي
وصنع المايدة من ver. 10 الغشا كانت وجوههما •
خشب السنط ذراعان طولها وذراع عرضها وذراع ونصف
وغشاها بذهب خالص وصنع لها زيحا من v. 11. سمكها •
وصنع لها حافة مقدار قبضة ver. 12. ذهب مستديرا •
ver. 13. مستديرا وصنع زيحا من ذهب لحافتها مستديرا •
وصاغ لها اربع حلق من ذهب وجعل الاربع حلق

في

امام ver.14. في الاربع جهات التي بازا اربع ارجلها *
الحافة كانت الحلق مكانا للدهوق لتحمل بها المايده ***
وصنع الانية التي عليها القصاع الدرج والملاعق v.16.
ver. 17. والمداهن التي تغطا بها من ذهب خالص *
وصنع المنارة من ذهب خلاص مصمتة صنعها ارجلها
وقصبها وجاماتها وتفافيحها وسواسنها منها كانت *
وست قصبات خارجات من جانبيها ثلثة ver. 18.
قصبات من جانبها الايمن وثلثة قصبات من جانبها
ثلاث جامات ملوزات في كل قصبة وتفاحة v. 19. الايسر *
وسوسنة كذلك صنع للست القصبات الخارجات منها *
للست v. 21. (وتفاحها Par) وفي نفس — وتفافيحها * v.20.
تفافيحها — ver. 22. قصبات (منها للست القصبات Par.) *
وصنع لها سبعة v. 23. كانت — (تفاحها — كن Par.) *
Mſ. عملها وكل ver. 24. وصنع سرجها سبعة Par. * سرج —
وجعل Par.) طوله (وعمل — Par.) وصنع v.25. صنعها وجميع *
واركانة منه C. & Mſ. (ذراعان Mſ.) ذراعين (طوله —
بذهب خالص سطحه وحيطانه ver.26. شرفه منه Par. *
v.27. مستديرا واركانه وصنع له زيجا من ذهب مستديرا *
وحلقتين من ذهب صنعها له تحت زيجة في جهتيه كذلك
(بالذهب Par. بذهب (وعمل -- Par.) وصنع * v.28. على &c. *
وصنع دهن المسح مقدسا وبخور الصموغ مطهرا ver.29.
صنعة عطار *

Cap. XXXVIII. ver.1. وصنع مذبح الصعيده من
خشب السنط طوله خمسة ادرع وعرضة خمسة ادرع مربعا
وعمل Par.) وصنع اركانه في ver.2. وسمكه ثلثة ادرع *
وصنع جميع انيته v 3. شرفه Par. اركانه (شرفه على — *
الصنان والمغارف والكرانب والمناشل والمجامر جميع ذلك
وصنع له للمذبح سردا على صنعة شبكة v.4.C. من نحاس *
وصنع v.5.Mſ. من نحاس دون شرجبه من اسفل الي نصفه
اربعة حلق —(السرد Par.) وصاغ اربع حلقات — لسرد *
فادخلها في الحلق علي ver.7. (وعمل Par.) وصنع * ver.6.
مرايا ver. 8. جانبي المذبح ليحمل بها الواح مجوفة صنعها *
وصنع ver.9. مراي — المضرب Par. النسا — للمحضر *
صرادق المسكن من جهت مهب الجنوب قلوع الصرادق
واعمدتها — الاعمده ver.10. من عشر مشزور ماية ذراع *
ومن جهة v. 11.Mſ. وعمدها — العمد وطلاها Mſ. وطلاوها

لشمال مية ذراع وعمدها عشرون وقواعده عشرون من نحاس
عمدتها — الاعمده ver. 12. ورزافين العمد وطلاها فضه *
عمدها — العمد وطلاها فضه Mſ. وطلاوها من الفضة
شهت (leg. جهة) الشرق خمسون Mſ. ver. 13.
ها قلوع طولها خمسة عشر ادرعا Mſ. ver.14. ذراعا *
هنا وهنا ver. 15. للكم وعمدها ثلث وقواعدها ثلث *
كذلك فيصير عمته Mſ. من باب — قلوع — اعمدتها
طلاها — ver.17. Mſ. ويسره لباب — قلوع طولها وعمدها
فضة وغشا روسها فضة ايضا كان (leg. كما ut C.) ان *
السرادق مصنوع صنعة — خمس السرادق ver.18.
وعمده Mſ. ver.19. الصرادق صنعه — خمسة — الصرادق
بع وقواعدها اربع من نحاس ورزافينها فضة وغشا روسها
الصرادق Mſ. والسرادق بما يدور ver. 20. وطلاها فضة *
الذي Mſ. وحمله الي الليوانية على يد ver. 21. مستديرا
الذي — على حسب — الله ver.22. يحمله الليوانيين بيد
v.2 الذي — علي جميع — الله به موسي Mſ. موسي به
لاق — Mſ. وحادق — في الاسمانجون — وصبغ
ما — فكانت جملته ver. 24. بالاسمانجون — والصبغ
اما — وكان جملة ذهب — تسعة Mſ. وهو ذهب — تسعا
الاف Mſ. الف ver. 26. حصل من Mſ. حصل منها من
لبنة — ما صيغ — Mſ. ماية — ان صيغ — الحجلة v.27.
والسبع — Mſ. وسبع — مثقالا — زرافين ver.28. السجف
الصرادق Mſ. السرادق بما يدور v.30. المثقال — زرافينها
مستديرا Mſ. دايرا v.31. مستديرا

Cap. XXXIX. ver.1. وصبغ Mſ. الصبغ v.2. وعمل —
الهم — وصبغ ver.3. وصنع — من الذهب Mſ. من ذهب
له — Mſ. لها — في طرفيها خيطا ver.4. بان — واصبغ Mſ.
فسجها في صنعتها — v.5. خاطوها في طرفه (في طرفيه C.)
منسجه كصنعته — كما — الله موسي Mſ. حسب ما — الله به
وصيروها — v.7. وصنعوا — منقوش Mſ. وعملوا — منقوشا v.6.
وصيروهما — ذكرا Mf. ذكر بني حسب ما الله به موسي
وكانت اذ Mſ. صنعوها مربعة v.9. لبني — كما — الله موسي
اربعة اسطر ver. 10. صنعها مربعا (وكانت اذا صنعوها C.)
اربع سطور حجارة جوهر — الاول Mſ. حجارة — الاول منها
جزع وسبج C. زجع وسبج Mſ. جزع وسبج ver. 12.
وسبب — (ويسف C.) في Mſ. ويشف — في نظمها v. 13.
نظامها

نظمها v.14. الخاتم نقس اسما الاثني عشر سبطا Mſ. الخاتم
اسم كل واحد علي حجر كذاك الاثني عشر سبط v.15. من
الذهب الخالص Mſ. من ذهب خالص v. 16. عيونا من
الذهب Mſ. عينين من ذهب C. عيون الذهب ver. 18.
وعلقوا طرفي الضفيرتين الاخرين في Mſ. وطرفي الضفيرتين
الاخرتين علقوهما في ibid. في مقدمها Mſ. من مقدمها
v.19. في الحاشية Mſ. في حاشيتها v. 20. وصنعوا ايضا
حلقتي ذهب Mſ. وصنعوا حلقتين من ذهب ver. 21.
اسمانجون لتكون — يزول Mſ. من اسمانجون لتكون —
تزول ver. 26. جلجلا ورمانة Mſ. فصار جلجل ورمانة
جلجل ورمانة ver. 27. وعملوا الجباب Mſ. وصنعوا
التونيات C. التوافي ver. 28. من عشر in fine. Mſ. من
عشر السراويل من عشر مشرور v. 30. وكتبوا عليه
كتابة كنقش الخاتم — قدس لله ſic & C. Mſ. ونقشوا
عليها كتابة الخاتم قدس ليوي Hebraicis ſc. re-
entis. v. 31. &c. وجعلوا عليه سلك اسمانجون ليجعل
ſic & C. Mſ. وعلقوها بسلك من اسمانجون لتوضع علي
العمامة فوق الجبهة كما امر الله موسي v.32. عمل — (ſic & C)
بنو — جميع Mſ. ذلك — بني — ككجميع v. 33. شطظه —
وعوارضه Mſ. وامهاجه (C. شطظه) — شطاطه ver. 34.
&c والغطا من جلود التيوس الاديم والغطا من Mſ. والغطا
&c والجلود الكباش الادم والغطا الجلود الدارش C. الدراش
ut & alibi. ſed malè, ni fallor. ver. 35. وعشايه Mſ.
وغشاه v. 36. انيتها — انيته Mſ. والمايدة — والكوان v. 38.
ومذبح Mſ. والمذبح ver. 39. ومذبح — وسرد Mſ. والمذبح —
والسرد v. 42. &c. علي حسب ما Mſ. ككجميع ما امر الله
موسي به كذاك صنع بني اسرايل جميع العمل v.43.
ووجدهم Mſ. فاذا هم

Cap. XL. ver. 1. قايلا Mſ. تكلما ver. 2. انصب
في اول يوم من الشهر الاول المسكن باب خبا المحضر Mſ.

في الشهر الاول في اليوم الاول منه انصب المسكن
خبا المحضر C. مسكن باب المحضر ver. 3. عليه بالسجف
Mſ. علي السجف ver. 5. مذبح Mſ. مذهب male l. مذبح
ver. 6. بين يدي خبا Mſ. بين يدي باب مسكن خبا
deeſt in C. hic verſus. ver. 10 وامسح ايضا ſic & C.
Mſ. وامسح ver. 12. فاغسلهم Mſ. وغسلهم ver. 15. ليوموا
لي ويكون مسكهم Mſ. ليامموا لي ويسكن مسكهم ذاك
ver. 16. وعمل Mſ. وصنع ver. 17. وذلك انه — الشهر —
اليوم Mſ. في (C. فلما كان في الشهر) مبن انه — في الشهر —
اليوم ver. 18. نصبه — عليه — وجعل فيها عوارضه واقام
عمده Mſ. نصبه موسي — عليها — ووضع فيها امهاجه
واوقف عمده ver. 21. حجلة الستر فستره بها Mſ. السجف
المستور فستره عليه ſic & C. ver. 22. من خارج Mſ.
خارج ſic & C. v. 23. عليها صف — يدي سكينة الله Mſ.
عليه صفي — يدي الله ſic & C. v. 25. يدي سكينة
الله Mſ. يدي الله ſic & C. v. 27. الصماغ Mſ. الصموع
v. 29. صعيدة وهدية (ſic & C.) علي باب خبا — Mſ.
علي باب مسكن خبا — الصعيدة (ſic & C.) والهدية
v. 33. واكمل — وعلي — حول Mſ. — وعل — حوالي (C.
يطق — المحضر لكون الغمام — v. 35. فاكمل (وعلق
يطيق — المحضر ونور الله Mſ. عليه ونور الله مالي —
ملا — Deeſt in C. qui hic omnia confundit legitque,
ita à verſu 34. ثم غطا الغمام خبا المحضر مما سكن
عليه الغمام ونور الله المسكن كان الغمام فاذا ارتفع
&c. المسكن يرحل بني اسرايل ver. 36. — يرحل بنو
Mſ. — يرحلوا بني ver. 37. لم (ſic & C.) وان لم يرتفع
يرحلوا الي يوم ارتفاعه C. يرتفع Mſ. وان لم يرتفع
الغمام لم يرحلوا القوم الي حين ان يرتفع v. 38. الله
كان علي — وكانت فيه النار ليلا Mſ. الله علي — ونارا
تكون فيه ليلا.

Variantes Lectiones in *LEVITICO.*

Cap. I. ver. 1. ودعا الله Mſ. ثم دعي الله ibid. موسي
Mſ. بموسي ibid. فخاطبه Mſ. وخاطبه ver. 2. قايلا Mſ.
وقل لهم ibid. منكم قرب Mſ. قرب منكم ibid.
فليقربه من البقر والغنم Mſ. فمن البقر ومن الغنم تقربونه

ver. 3. فليقربه ذكرا صحيح ويقربه Mſ. فذكر صحيح
يقرب وليقدمه ibid. باب المحضر Mſ. باب خبا المحضر
ibid. مرضيا عند الله Mſ. علي ما يرتضي منه بين
يدي الله v.4. الصعيدة Mſ. abeſt v.5. يدي سكينة الله

Mſ. يدي الله ibid. ويرسه الامام عند Mſ. ويرشوه علي
ibid. الذي عند باب خبا المحضر مستديرا Mſ. مستديرا
الذي عند باب خبا المحضر ver. 7. ويسعل بنو Mſ.
ويشعلوا بني ver. 8. وينضدوا Mſ. وينضد ibid. الامام
Mſ. الاتيه ver. 9. فليغسلها Mſ. يغسلها ibid. صعيدا
قربان مقبول مرضي هو عند الله Mſ. صعيده قربانا
مقبولا مرضيا لله ver. 10. قربانه هو من الغنم الضان
او المعز صعيدا Mſ. قربانه من الغنم او من المعز صعيده
ver. 11. شماليا بين يدي سكينة الله Mſ. شمالا بين
يدي الله ibid. المذبح ديرا Mſ. المذبح مستديرا ver. 12.
وينضدها مع راءسه وقصبته علي Mſ. وراءسه وقصبته
وينضدها الامام على ver. 13. صعيده Mſ. هو صعيده
ibid. مرضي عند الله Mſ. مرضي لله ver. 14. فليقربه
ذلك من Mſ. فليقربه من v. 15. الامام الي Mſ. الامام على
ibid. ويصفي Mſ. ويمصي ver. 16. ويطرحهما في جانب
Mſ. ويطرحها لرق ver. 17. من جناحيه ولا يفرزهما
Mſ. من اجنحته ولا يفرزها ibid. وهو صعيده Mſ. هو
صعيده ibid. مرضي عند الله Mſ. مقبول مرضي الله

Cap. II. ver. 1. قرب قربان Mſ. قرب قربانا ibid.
سميدا Mſ. سمدا ibid. عليه دهنا ويجعل عليه Mſ.
عليها دهنا ويجعل عليها ver. 2. ولياءت Mſ. وياتي
ibid. ويقبض منها مل قبضه Mſ. ويقبض من هناك
قبضه ibid. من سميدها ومن دهنها ومن — فوحها
Mſ. من سمدها ودهنها مع — فيحها ibid. المذبح فهو
مقبول Mſ. المذبح قربانا مقبولا ibid. عند الله Mſ. لله
v. 4. فليكن Mſ. فلتكن ibid فطير Mſ. فطيرا
ver. 5. فليكن Mſ. فلتكون ibid. ملتوية Mſ. ملتوت
ver. 6. يكون Mſ. ما تكون ver. 8. وتقدمها Mſ.
ويقدمها v. 9. فيرفع منها فوحها Mſ. ويرفع منها فيحها
ibid. مرضيا عند الله Mſ. مرضيا لله ver. 10. والفاضل
منها لهارون Mſ. والفاضل منها لهرون ibid. قربان
Mſ. قرابين ver. 11. من الخمير Mſ. خيمرا ibid. تقربون
منهما Mſ. تقربو منه ver. 12. قربانا اولا تقربونهما Mſ.
قربن اول تقربوها ibid. يصعدا Mſ. تصعد ver. 13.
قربانا — فاملحها بالملح Mſ. قربان — املحه بملح
ibid. فانه Mſ. انه ver. 14. بواكير Mſ. بكور

ibid. فقريكا مقلوا بالنار جريشا من Mſ. فقريك مقلو
نار جريس من ver. 15. هي هدية Mſ. ما تكون هدية
ver. 16. اذكارها Mſ. فيحها

Cap. III. ver. 1. يدي سكينة الله Mſ. يدي الله
v. 3. قربانا — للجوف Mſ. قربان — الجوف v. 4.— والكليتين
والذي على Mſ. والي كليتين — علي ver. 5. ويقتر
ذلك الامام على المذبح قربانا مقبولا مرضيا عند الله
ويشرح ذلك بني هرون على المذبح على الصعيده Mſ.
التي علي الحطب التي علي النار مقبولا مرضيا لله
ver. 6. قربانه — فصحيحا يقربه Mſ. قربانا — فليقربه
صحيحا ver. 7. وان قرب — من الضان فليقدما
Mſ. فان كان — حملا فليقربه v. 8. على راءسه — عند باب
خبا Mſ. علي راس قربانا — بين يدي خباء ver. 9.
ويقرب منه قربانا Mſ. ويقرب من ذبح اسلامة قربانا ibid.
شحمة الالية Mſ. ثربه والالية ibid. ويقلعها الي امام
العصعص والشحم Mſ. امام العصعص ينزعها والثرب
ibid. عليه Mſ. على الجوف ver. 10. — وعلى الاحشاء
الكليتين Mſ. علي الاحشاء — الكلي ver. 11. ويقتر
Mſ. ويقتر ibid. المذبح مع الصعيده التي على الحطب
الذي على النار قربانا Mſ. المذبح قربانا ver. 12. وان كان
قربانه من الغنم ذبح سلامه لله ذكرا او انثي فصحيحا
يقربه وان كان قربانه من المعز فليقربه بين يدي سكينة
* الله Mſ. وان كان قربانه معزا فليقربه بين يدي الله *
ver. 13. ويرش Mſ. ويرشو ver. 14. معطي — وجميع Mſ.
المعطي — وساير v. 15. وعلى — الكليتين Mſ. على —
الكلي v. 16. ويقترها قربانا Mſ. ويقترها الامام على المذبح
قربانا ibid. مرضيا مقبولا Mſ. مقبولا مرضيا ver. 17.
مسكاكنكم — تاءكلوهما Mſ.— مساكنكم (redundante
ك) تاءكلونها

Cap. IV. ver. 2. اخطا سهوا في شي من ما نهي الله
عن فعله فعمل Mſ. اخطا يسهو بشي من فرايض الله
التي لا تعمل v. 3. وان — من اجل خطيته — ذكاه لله Mſ.
ان — علي خطيته — لله ذكوه ver. 4. بين يدي سكينة
الله — هناك Mſ. بين يدي الله — بين يدي الله ver. 5.
شيا من Mſ. من v. 6. مرات بين يدي سكينة الله Mſ. مرار
بين يدي الله ver. 7. ثم يصنع — الاصماغ — المذبح
الذي

ثم يضع -- Mſ. الذي للصعيدة الذي علي باب خبا المحضر
الصموغ — مذبح الصعيدة الذي عند باب خبا المحضر
الذكاة — وهو الثرب — للجوف — الذي على الجوف v.8.
الذكوة — الثرب — على الجوف — المعطي الجوف Mſ.
والكليتين — Mſ. والكليتان — وعلى — الكليتين ver.9.
وفخذه ver.11. ثور ذبح Mſ. ذبح ثور v. 10. على — الكلي
يخرج — جميعه — المعسكر — بالنار — الرماد v.12. وفرثه Mſ.
ويخرج — جميع ذلك — العسكر — بالنار كذاك — النار Mſ.
فان اخطا جميع ال اسرايل وعبي امر عن عيون Mſ. v.13.
الجوف فعملوا واحدة من فرايض الله التي لا تعملوا فاثموا
اخطوا بها — للذكوه Mſ. اخطوها — للذكاة ياتون ver.14.
يدي قدس الله — الثور بين يدي سكينة الله ver.15. ياتوا
Mſ. شيا الي ver.16. يدي الله — الرب بين يدي الله Mſ.
سبع مرار Mſ. سبع دفعات بين يدي سكينة الله v.17. الي
ويصب منه — بين يدي سكينة الله v.18. بين يدي الله
ومنه Mſ. الذي في خبا المحضر وباقيه يصبغ عند
ver. 20. يضع — بين يدي الله في باقيه يصبه عند
كذاك — عنهم الامام ويغفر Mſ. وكذلك عنهم فيغفر
v.22. ا redundante خارج — هوا Mſ. الي خارج — هو ver.21.
ver.23. ان — من فرايض الله ربه Mſ. وان — من محارم الله
ذبحه — يدي v.24. اخطا — عتود Mſ. اخطاها -- عتودا
v.25. يذبح — يدي الله — ذكوة Mſ. سكينة الله — ذكاة
شيا باسبعه ويجعله — وسايره يصبه عند مذبح الصعيدة
باصبعه ويجعل — وساير دمه يصبه عند اساسه Mſ.
انسان من — v.27. ذبيح — ويغفر Mſ. ذبح — فيغفر v.26.
انسان واحد من — Mſ. وعمل — محارم — لا يجوز ان تعمل
بخطيه — اخطاه — ver.28. فعمل — فرايض لا تعمل
بخطاه — Mſ. انثي — من اجل خطيه الذي اخطاه
اخطا — شاه — من المعز صحيحة انثي على خطاه الذي
باصبعه ويجعل Mſ. باصبعه شيا ويجعله ver. 30. اخطا
شحم الماعز من ذبيح — على قرابين الله فيغفر له ver.31.
الشحم من ذبايح — مقبول مرضي لله — ويغفر له Mſ.
للذكاة ver. 33. للذكوة فليات بها Mſ. فليات به v.32.
باصبعه Mſ. باصبعه شيا ويجعله ver.34. للذكوة Mſ.
علي Mſ. علي قربان — خطيته التي اخطاها v.35. ويجعل
قرابين — عن خطاه الذي اخطا

تحريج — المحرج من اجله او علمه ان لم Cap.V. ver.1.
حرج — ذلك او علم به ولم يخبر فقد Mſ. يخبر به فقد —
او بنبيلة Mſ. وميتة بهيمة نجسة او بنبيلة شي ver. 2.
وحش نجس او بنبيلة بهيمة نجسة او بنبيلة شي ver. 3.
انسان من البشر من النجاسات التي سبيلها ان — تخفي
انسان بشي من نجاسته مما سبيله ان — فعبي ذلك Mſ.
سفيه --(شفيه l.) احسان به في اليمين وخفي عنه ذلك -- v.4.
شفتيه لاحسان — بيمين وعبي ذلك Mſ. في واحدة من هذا
في واحدة — اخطا فيه ver. 5. عنه — بواحدة من هذه
لله من اجل — اخطاها — او ver. 6. بواحدة — اخطا Mſ.
بين يدي الله علي — اخطا — Mſ. معزي للذكاة — الامام
بسبب خطيته — v. 7. اوشاة للذكوة — عنه الامام عن
دمه شيا ver. 9. علي ما اخطا — للذكوة Mſ. للذكاة
دمه علي — Mſ. علي — يراق — بذاك يكون ذكاة
على السيرة ver. 10. يعصي — بذاك ما يكون ذكوه
Mſ. تنل يده ثمن — بسبب ما اخطا فيه v.11. كالسيرة Mſ.
الامام منها — بذلك v. 12. تنال يده مقدار — علي ما اخطا
معها الامام — بذاك ما تصير ذكوه Mſ. تصير ذكاة
عن خطيته — Mſ. خطيته — اخطاها — للامام v. 13.
v.15. تكليما Mſ. تكليما قال v. 14. اخطا — الي الامام
فضة v. 16. بشي — كبش Mſ. في شي — وهو كبش
فضة بمثقال Mſ. القرابين — فيه — فليسلم — يزيد
في ان فعل — ver.17. القدس للقربان — به يسلم — يزيده
فعمل — من فرايض — لا Mſ. من محارم — لا تفعل
ويكفر — Mſ. ويستغفر — سهوته — سهاها ver. 18. تعمل
الذي Mſ. الذي اثمه ver. 19. عن سهوته — سها
اثم لله *

بعهده لله ver.2. تكليما Mſ. قايلا Cap. VI. ver.1.
علي باطل Mſ. على ذلك كاذبا من — فيه v.3. بالله Mſ.
واذا — او الغشم Mſ. اذا — والغشم v.4. على خلة من — بها
براسه — ويعطي Mſ. بذاته — ويعطيه الذي ver.5.
يدي سكينة الله — اية خلة فعلها من فيه v.7. للذي
تكليما Mſ. قايلا v.8. يدي الله علي اية خلة من — بها Mſ.
Mſ. بان تقول لهم — التي توضع — المذبح — عليه v.9.
عشر يلبس ver.10. قايلا — توضع — على المذبح — فيه
فيصير اياه ويجعله ملاصقا ver.11. من عشر يلبس Mſ.
للمذبح

تقد فيه ولا تطفا — v.12. فيجعله لرق للمذبح Mſ. للمذبح
v.13. Mſ. تقد لا تطفا فيه — ذبح السلامة Mſ. السلامة
يدي ver. 14. كذاك نار دايما تقد على المذبح لا تطفا *
مقبولا مرضيا عند الله ver.15. يدي الله Mſ. سكينة الله
توكل — Mſ. يوكل — ياكلوها v. 16. قبول مرضي الله Mſ.
لا تخبز — قسمهم Mſ. لا يخبز — قسمتهم v. 17. ياكلوها
ver.19. كل ما لامسها تقدس Mſ. كل ماسها تقدس v.18.
منذ يوم مسحه — في الغداة v.20. تكليما Mſ. قايلا
رخة تاتي بها مثرودة v.21. من يوم مسح — بالغداة Mſ.
وكذلك — من v.22. ستوتية تاتي بها رخة تكون ثردة Mſ.
وكذاك — بعده من بنيه — Mſ. بنيه بعده — تقتر جملة
ولبنيه — تذبح فيه — يدي سكينة الله v.25. جملة تقتر
وبنيه قايلا — تذبح — يدي Mſ. من خواص الاقداس هي
كل v.27. لها Mſ. بها v.26. الله لانها من خواص الاقداس
ver.30. فليدلك Mſ. فليجره v.28. كل ما دني Mſ. من دنا
يدخل من — Mſ. يدخل بشي من — يستغفر به فلا
ليستغفر به في القدس فلا *

CAP. VII. ver. 2. ذبح الذكاة Mſ. تذبح الصعيدة v.4.
والامام المقرب صعيدة ver.8. Mſ. الكلي Mſ. الكليتين
ver.9. عن امره جلد الصعيدة التي قربت يكون له *
ما — الامام المقرب لها Mſ. مما — تكون للامام المقرب لها
شكرا فليقرب — رخا v.12. تكون Mſ. يكون v.10. تكن له
ما Mſ. مع جرادق ver.13. على شكر فيقرب — رخة Mſ.
ذلك واحدا — الامام الذي v.14. حرادق (forſan pro مع)
ذلك رغيفا واحدا — للامام Mſ. ينضح دم ذبايح
منه الي Mſ. منه شيا الي ver.15. الذي ينضح ذبح ذبح
وان ذبح — Mſ. وان كان ذبح — لله وفي غده يوكل ما ver.16.
فليحرق بالنار في Mſ. يحرق بالنار ver.17. له ومن غد ما
فان اكل منه في اليوم — يحتسب ver. 18. اليوم الثالث
اكلا من لحم ذبيح السلامة في Mſ. خسيسا — منه شيا
الذي هو لله ver.21. اليوم — يحسب — كالاخس — منه
قايلا v.22. الذي لله فينقطع ذلك Mſ. فينقرض ايضا ذلك
يستعمل — لا ver.24. تاكلوه Mſ ياكلوه ver.23. تكليما Mſ.
فان Mſ. فان من — v. 25. استعمله — فلا تاكله Mſ. ياكلوه
Mſ. قايلا v.28. فلا تاكلوه Mſ. لا تاكلوه ver.26. كل من —
وقل Mſ. بان تقول لهم في المقرب — الذي v.29. تكليما

الشحم Mſ. وهو الشحم ver.30. لهم المقرب — هو التي
الايمن — Mſ. اليمني — الامان رفيعة — سلامتكم ver.32.
v.34. الايمن Mſ. اليمني ver.33. رفيعة للامام — سلامكم
v.36. من يوم Mſ. مذ يوم v.35. من ذبح Mſ. من ذبايح
ver.38. بها ان يعطوه من يوم Mſ. بان يعطوها مذ يوم
سيني في وقت امر Mſ. سينين في يوم امره بني — فان
بني — ان

CAP. VIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. الجميع
قال — Mſ. وقال — بعمله v. 5. الجماعه بجوقه Mſ. جوقه
التونية — Mſ. القميص — الزنار — بها منها v.7. ان يعمل
كما امر Mſ. حسبما امر الله به موسي v.9. بالزنار — بهميانها
المسوحية — وقدسهم Mſ. المسح وقدسهما v. 10. الله موسي
سبع Mſ. سبع نضحات — انيته — وقدسها ver. 11.
المسوحية Mſ. المسح v. 12. مرار — ما فيه — وقدسهم
وقدم موسي بني هرون فالبسهم تونيات ver. 13. Mſ.
وقلدهم بزنانير وضمدهم بقلانس كما امر الله موسي
ثم ذبحه واخذ من Mſ. وذبحه موسي واخذ شيا من v. 15.
واخذ جميع — Mſ. واخذ موسي جميع — وقتر ذلك v. 16.
ولحمه وفرثه — Mſ. ولحمه مع فرثه — موسي به v.17. وقدره
v.24. من دمه فجعل Mſ. من دمه شيا فجعله v. 23. موسي
الدم شيا علي — اليمنيات وعلي اباهيم — اليمنيات واباهيم —
الدم علي — الايامن وابهام — الايامن Mſ. — اليمنيات
تحركا Mſ. تحريكا لله v. 27. الايمن Mſ. اليمني v. 25. الايامن
من فوق Mſ. من بين ايديهم v. 28. بين يدي الله
المسوحية — Mſ. المسح — وقدسهم اجمعين v. 30. ايديهم
سبعه — v. 33. فقدسه هو وثيابه وبنيه وثياب بنيه معه
فان Mſ. فان سبعة — v. 34. سبع — فراغ ايام Mſ. فراغ —
تجلسوا — Mſ. فاجلسوا — ولتحفظوا احفاظ v. 35. في سبعة
موسي Mſ. موسي بها v. 36. وتحفظون حفظ

CAP. IX. ver. 1. كان اليوم — دعا فيه موسي —
كان في اليوم — دعي موسي — Mſ. وشيوخ اسرايل
خذ عجلا Mſ. خذ لك عجلا ver.2. واشياخ بني اسرايل
Mſ. هذا اليوم ملك الله متجل فيه لكم ver. 4.
Manifeſtabit ſe Deus هذا اليوم الله يتجلا لكم
وقال — لك ver. 7. امر به Mſ. امر الله به *vobis.* ver. 5.
وقال موسي — عنك وعن قومك Mſ. ولقومك — امر الله

وال

قال الله ver. 9. وجعل منه — صبه عند اساس المذبح
Mſ. وجعل — صب عند اساسه ver. 10. الذكاة قترها
Mſ. الذكوه قتر ذلك v. 11. حرقهما Mſ. احرقها ver. 12.
الدم اليه Mſ. اليه الدم ver. 15. وذكي به كالاول Mſ.
وذكاه كالاول v. 16. وصنعها كالرسم Mſ. وعملها كالسيرة
v. 18. ذبيحتي — الذين Mſ. ذبايح — التي v. 21. حسب ما
Mſ. كما v. 22. وذبايح Mſ. وذبح v. 24. فنظر القوم وارادوا Mſ.
فنظر ذلك القوم ورنوا

Cap. X. ver. 1. ابنان — يامرهم الله به Mſ. — ابنا
يامرهما بها ver. 2. فخرجه Mſ. فرجت f. pro فخرجت
v. 3. اتعظم بالمقربين Mſ. اتعظمت بالمقربين v. 4. عيشاويل
Mſ. عيشال ver. 5. المعسكر — امر الله موسي Mſ.
العسكر — امر موسي ver. 6. يسخط كل — بني
Mſ. يكون سخط — جميع بني al. اهل ver. 7.
مسحة الله — بما امر Mſ. مسح الله — كما امر ver. 9.
— لا تشرب خمرا ومسكرا انت Mſ. خمر ومسكر لا تشرب
— انت ibid. عند دخولكم Mſ. في دخولكم ver. 10.
والنجس Mſ. وبين النجس v. 11. امرتكم بها على يد موسي
Mſ. امرتهم بيد مشه ver. 12. — ثم كلم موسي هرون
بجانب Mſ. ثم قال موسي لهرون — لرق ver. 13. في
ساير بقاع — لاني كذا Mſ. في ساير لان كذاك
v. 15. مع الشحوم — ولبنيك رسم Mſ. من قرابين
الشحوم — ولبنيك معك رسم ver. 16. وقال لهم Mſ. قايلا
ver. 17. الذي قربت ذكاتهم — وافتني Mſ. الذي
قربوا فيه ذكوتهم — وافاني

Cap. XI. ver. 1. وكلم — فقال Mſ. ثم كلم — وقال
ver. 2. كلما — الذي يجوز لكن ان Mſ. — وكلما
الذي يجوز ان ver. 3. اجترارا Mſ. اشترار male p. l. اجترار
v. 4. واما — المصعدات اجترارا ومن المظلفة بالاظلاف —
اجترار Mſ. والمفرقي (l. اجترار) اما — المصعدين اشترار
(l. اجترار) الظلف — اشترار ver. 6. والارنبة فانها مصعدة
اجترار وغير Mſ. والارنب فانه ايضا مصعد اجترار غير
ver. 7. وهو لا يجتر اجترارا Mſ. وهو اجترارا لا يجتر
v. 8. لا تاكلوا شيا من لحومها — تدنوا Mſ. من لحومها لا
تاكلوا — تدنوا كذاك ver. 9. وفلوس في البحار Mſ.
وفلوس من الما من مثل البحار ver. 10. في جميع Mſ.

من جميع ver. 11. ان لا تاكلوا من لحومها Mſ. ان من
لحومها لا تاكلوا ver. 13. ما ترجسون من الطيرة ولا توكل
Mſ. ما يجب ان ترجسوه من الطاير لا يوكلوا ver. 16.
والبازي لاصنافها Mſ. والباز واصنافها v. 18. والببغا
لاصنافها — والخشاف Mſ. والببغة واصنافها — والخفاش
ver. 20. وجميع الطير Mſ. وجميع دبيب الطاير ver. 21.
واما — اربع ارجل ما له كراعان Mſ. اما — اربع ما له
كارعين ver. 22. والحرجل وصنوفه والجندب Mſ.
والجربا والجندب v. 24. فانجسوا — بنبايلها Mſ. — تنجسوا
بنبايلهم ver. 25. وكان من حمل شيا من Mſ. ومن
حمل من ver. 26. مفرقة — ليس هي مصعدة — بها
Mſ. هي مفرقة — ليست مصعدة — بهم ver. 27.
بنبايلها Mſ. بنبايلهم ver. 28. حمل شيا من نبايلها
Mſ. حمل من نبايلهم ver. 29. وهذا النجس لكم
Mſ. وهذا لكم النجس ver. 30. والورك — والعظاة والحربا
Mſ. والورل — والعظاية والحربة v. 32. — منها شي بعد
ويدخل في Mſ. منها بعد — يدخل في v. 33. كل ما في
داخله — فاكسر Mſ. فكلما داخله — فاكسروا
ver. 35. — وكل ما وقع من نبايلها شي عليه Mſ.
— وجميع ما يقع من نبايلهم عليه ibid. فانقضوهما
لانهما نجسان وكذلك حكم كل ما هو لكم نجس
Mſ. ينقضان لانها انجاس وعلي هذا ايضا تكون كل
الانجاس ver. 36. ونجمع الما فذلك يكون Mſ. وسلام
الما فيكون ver. 37. نبايلها شي علي شي Mſ. نبايلهم
علي شي ver. 38. نبايلها شي عليه Mſ. نبايلهم عليه
ver. 39. من دنا Mſ. فمن دنا ver. 42. — وكل ما سلك
والسالك — الي كلما Mſ. من سالك — وسالك — الي ما
v. 43. (l. تتنجسوا) الداب على الارض لاني الله ولا تترجسوا به
non habetur in Hebr. Mſ. الداب ولا تنجسوا بهم ver. 46.
وكل نفس ساعية على Mſ. وساير النفوس الدابة على
ver. 47. والذي Mſ. وبين الذي

Cap. XII. ver. 1. سبعة ايام Mſ. سبع ايام ver. 8.
فلتاخذ — للصعيدة والاخر للذكاة فتطهر Mſ. فلتاخذ
شاة — للذكوة والاخر للصعيدة — وتطهر

Cap. XIII. ver, 1. قايلا Mſ. تكليما Ut c. 12. 1.
etiam Par. تكليما retinet. ver. 2. او واحد Mſ. او الي
واحد

—برص— كذاك Mſ. —البرص— كذلك ver.3. واحد
—لم يفتش Mſ. —ولم يتفش v.5. وان— Mſ. فان— v.4.
l. potius تفشت v.8. وان تفشت— Mſ. وان تفشت— v.7.
شامة— انقلب— ابيض v.10. واذا Mſ. اذا v.9. تفشت
وان— حتي v.12. بشامة— اقلبت— ابيضا او جزء Mſ. او جزو
ver. 13. فان— حتي غطا جميع جلد Mſ. يغطي بدن
فلينجس فيه Mſ. فلينجس v.14. فينظر— Mſ. فنظر—
v.20. فصار— Mſ. فصارت— v.19. لانه Mſ. —انه v.17.
انتشر Mſ. قد انتشر ibid. —فاذا راي Mſ. —فان راي
—وان v.22. فليوقفه سبعة Mſ. فيقفه الامام سبعة v.21.
وان— لم تنفش (l. تنفش) فليطهره v.23. —فان Mſ.
melius. فان هي — لم تنفش — فليطهره Mſ. الامام
v.25. في جلد بدنه كي Mſ. في جلده كي ver.24.
فان راها—مستفلة ver.26. فهو برص Mſ. فذلك برص
ver.28. فان راها الامام— مستفلة بل Mſ. من الجلد بل
Mſ. او لحيته v.29. ولم تنفش Mſ. تنفش leg. لم تنفش
او في لحيته ver.30. اصهب Mſ. دقيق اصهب دقيق
فان Mſ. فان لم ينفش الكلف— الكلف ليس ver.23.
فليحلق راسه Mſ. ver.33. هو لم ينفش— مع ذاك ليس
ver.34. سوي موضع الكلف ويوقفه سبعة ايام ثانية
ثاني انه— Mſ. فانه— ver.36. فليطهره الامام Mſ. فليطهره
وان كان مما v.41. وقف بعينه Mſ. بعينه وقف v.37.
وان انتتف من جهة وجهه فهو Mſ. يلي وجهه فهو
ان كانت— او Mſ. فان كانت— اوفي جلحته ver.43.
فانه— Mſ. لانه— منفردا في خارج المعسكر v.46. جلحته
وكان— من الة v.49. فردا خارج العسكر يكون مقامه
فاذا Mſ. فينظره الامام ويقفه v.50. ويكون من انآ Mſ.
جميع انا— فانه Mſ. جميع الة— لانه ver.52. راه اوقفه
ينظره بعد— ولا Mſ. ينظره الامام بعد—ولم ينفش v.55.
جميع انا— Mſ. جميع الة— بالنار الذي v.57. ينفش
الة v.58. *Veſtis in qua, &c.* بالنار الثوب الذي
البرص الكاين Mſ. البرص في —من الة v.59. انا Mſ.
في —من انا *

Cap. XIV. ver.1. —قايلا Mſ. —تكليما ver.3. —الي
امر بما يجب ver.4. —خارج— اشفي Mſ. خارج — سقي
الحي ver.6. فيامر— ويوخذ Mſ. فيه فيامر— بان يوخذ

من v.7. الحي (والعود الارز redundare videntur) في Mſ. في
ويرحض— ويقيم في v.8. سبعة مرار Mſ. ذلك سبع مرات
ميلين— وقارورة v.10. ويرحض— ويقيم خارج Mſ. خارج
الرجل ver.11. retenta voce Hebr. حروفين — ولج Mſ.
الامام leg. الامام المطهر وهو بدين Mſ. المتطهر واياها بين
المطهر الرجل المتطهر *Sacerdos mundans, virum mundandum.* Deſunt aliqua in utroque exemplari.
دمه شيا ويجعل ver.14. واللج Mſ. وقارورة ver.12.
قارورة— ver.15. دمه ويجعل علي —Mſ. ذلك علي—
ثم v.16. اللج — ويصب في يده Mſ. ما يصبه علي كفه
ويغمس— Mſ. يغمس —في الدهن— وينضح منه —مرات
Mſ. يصبه — له— v.18. من الدهن —وينضح— مرار
وعشر v.21. —عنه— Mſ. —له— v.20. ويضعه —عنه—
وعشرا من سلت سميد— ولج Mſ. سميد — وقارورة دهن
علي ما Mſ. علي حسب ما v.22. retenta voce Hebr. دهن
دمه v.25. واللج Mſ. وقارورة v.24. بهما Mſ. بذلك v.23.
Mſ. ويصب شيا من v.26. دمه ويضع Mſ. شيا ويجعله
علي Mſ. علي دم v.28. مرار Mſ. مرات v.27. ويصب من
مع ما تنال يده احدهما— Mſ. احدهما— v.31. موضع دم
الذي له البيت الي ver.35. تكليما Mſ. قايلا ver.33.
الذي البيت له ويخبر Mſ. الامام ويخبره قايلا شبه برص
ويفرغوا Mſ. بتفريغ ver.36. الامام قايلا — شبه بلوي
فليخرج— سبعة سبع ايام Mſ. فيخرج— سبعة ايام ver.38.
فان راي البلا Mſ. فان كان البلا v.39. سبع redundat
ويرموا— الي موضع ver.41. وتخلع Mſ. بان تخلع ver.40.
حجارة اخري Mſ. حجارة v.42. ويرمون — في موضع Mſ.
علي انا من خزف علي ما v.50. بعد ما Mſ. بعد v.48.
عود— وحرير v.51. في انا خزف مع ما من نبيع Mſ. نبيع
الحي الي خارج Mſ. الحي خارج v.53. العود— الصبغ Mſ.
وبرص— Mſ. ولبلوي— v.55. الشريعة Mſ. شريعة v.54.
والفتوي في وقت v.57. والشامة Mſ. —وللشامة v.56.
&c. التطهير (الفتوي) Vox Mohammedanis præcipue in uſu.
يدل علي وقت التنجيس ووقت التطهير Mſ.
وكلها شرايع البرص*

Cap. XV. ver.1. قايلا Mſ. تكليما v.2. ذاك هو نجس Mſ.
علي الالة— ver.6. ويرحض Mſ. ويرتحض ver.5. ذاك نجس
ويرحص

ويرتحض Mſ. على الانا — ويرحض v.8. فليغسل — ويرتحض
Mſ. يغسل — ويرحض ver.9. عليه الذايب ينجس Mſ.
الذايب عليه ينجس v.10. وكل من — يكون تحته كذاك
ينجس Mſ. ومن — مما يكون تحته ينجس v.11. ويرتحض
وينجس Mſ. ويرحض بالما وينجس v.12. واذا Mſ. فاذا v.18.
واي امراه Mſ. وايت امراه ver.19. واي — وذلك ان يكون
Mſ. واية — وهو ان يكون ver. 20. وجميع ما تجلس Mſ.
وجميع الانا الذي تجلس ver. 21. ويرتحض Mſ. ويرحض
v.22. ومن — تجلس Mſ. وكل من — التي تجلس ver. 23.
وعلي Mſ. انا او علي v.25. واي — من غير — كايام — نجسة
Mſ. وايت — في غير — فلتكن فيها كايام — تنجس at in
marg. نجسة ver.26. تنضجع Mſ. تجلس v.31. ان يجنب
Mſ. ان تجانبا *vos duo*, ſc. *eos ſeparetis*, vel, *amoveatis ab immunditie*.
ver. 32. هذه شريعة — ومن يخرج Mſ. هذه
الشريعة — ومن تخرج

CAP. XVI. ver.1 لاني تجلي ملاكي بالغمام فوق
Mſ. لاني متجلي بالغمم من فوق (*quia ego apparebo in nube*)
v.3. يدخل هارون الي Mſ. يدخل الي ver.4. رارا — ويعتم
Mſ. برار — ويتعمم ver.6. فيقدم — له ولاهل بيته Mſ.
ويقرب — عنه وعن آله v 9. للذكاة Mſ. ذكوه ver.11. له
ولاهل بيته Mſ. عنه وعن آله v.13. وليلق Mſ. فيلقي
v.14. الرت شيا Mſ. الرت ver.15. من دمه شيا الي — بان
Mſ. من دمه الي — ان ver. 17. حين يدخل ليستغفر عنه
في — له ولاهل بيته ولجميع Mſ. في دخوله ليستغفر في —
عنه وعن اله وعن جميع ver.19. منه باصبعه سبع Mſ.
منه سبع v.23. المحضر فيخرج المجمرة ثم ينزع Mſ. المحضر
فينزع ver.24. ويستغفر له ولهن Mſ. ويستغفر عنه وعنهم
v.27. دمهما شي — وافخاثهما Mſ. دمها — وفروثهما v.28.
والمحرق لهما يغسل ثيابه Mſ. والمحرقهما يغسل ثيابه v.29.
ان تجيعوا Mſ. تجيعوا ver. 30. فاطهروا Mſ. تطهرون v.33.
يستغفر عن Mſ. يستغفر فيها عن v.34. من خطاياهم مرة
واحدة — كما امر الله Mſ. من جميع خطاياهم مرة [ان]
(redundat ان) الله (deeſt امر) واحدة كما

CAP. XVII. ver.1. قايلا Mſ. تكليما v.4. ولا ياتي به
الي باب خبا المحضر Mſ. والي باب خبي المحضر لا ياتي به v.5.
لكي ياتوا بنو — فيجيوا — المحضر فيذبحوها Mſ. لكي
اتي (pro ياتي) بني — فيجوا — المحضر الي الامام فيذبحوها
ver.6. عند الله Mſ. لله v.8. يحرق Mſ. اصعد v.10. والعربا
الداخلين فيما Mſ. ومن الغريب الدخيل في ما v.11. لان
نفس البشريين جميعهم الدم Mſ. لان نفوس جميع
البشريين الدم ibid. عن النفس Mſ. على (l. علي)
النفس ver. 12. لا ياكل دمه Mſ. لا ياكله ver. 13. العربا
الدخيلين — صاد — والطير الذين يوكلان — بالتراب
Mſ. الغريب الدخيل — اصاد — او الطاير الذي اكله —
التراب ver. 14. كل واحدة منها في دم كل واحد منهم ولاني
Mſ. كل واحدة في دمه ولاني v.15. واي رجل — ويرتحض Mſ.
واي انسان — ويرحض

CAP. XVIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 3.
اليه فلا Mſ. هناك لا v.5. فان جزا من عمل Mſ. فان
جزا اي انسان عمل ver. 6. انا الله الناهيكم Mſ. انا
الله ربكم نهيتم ver.9. سوتها Mſ. سوأتها v.10. وسوه — فلا
Mſ. سوأة — لا ver. 14. وذلك ان لا Mſ. وذلك الاَّ ver.17.
وسوه امراه وسوه ابنتها — تتخذهما Mſ. وسواه امراه وابنتها —
تتخذ ver.22. فلا يصناجع (l. يضاجع) Mſ. فلا تضاجعه
ver.25. الارض Mſ. البلد v.29. واعلموا ان من — تنقطع
منهم Mſ. واعلموا من — تنقطع

CAP. XIX. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما v.5. بان —
Mſ. ان — v.7. وان Mſ. فان v.8. قد حمل وزره Mſ. فقد
حمل وزرا ver. 11. تجحدوا — مري منكم بصاحبه
Mſ. يجحد — امر بصاحبه ver.12. كذبا فانك ان Mſ.
باطلا فانك اذا v.13. ولا Mſ. لا ver. 14. وخف ربك Mſ.
وخف من ربك ver.15. ولا تحابوا — ولا تجوا عظيما Mſ. لا
تحابين — ولا تبتهجنَّ جليلا v.17. لا تشنا Mſ. ولا تشن
v.18. مثل ما تحب لنفسك Mſ. مثل نفسك v.19. لا تنزها —
وضياعك — نوعين وثوب من نوعين ملحمين صوف
وكتان لا Mſ. لا ترنيها — وضيعتك — نوعين ملحمين
لا deſunt reliqua, & ſupplenda ſunt. ver.20. مضاجعة
انسال — لرجل وفدا لم — فلتك Mſ. مضاجعة وهي —
لاي رجل كان وفدا لم — فلتكون ver. 21. فليات Mſ.
وليات v.22. فيستغفر الامام عنه Mſ. ويستغفر عنه الامام
ver. 23. واذا — بلد Mſ. ومد — بلد كنعان v.24. لله
Mſ. لله مُوهلاّ (pro مهلا litera و Damma vocalem indicat)

v.27. ولا تحذفوا زاويتي Mſ. ولا تحدقوا (*nec circumdabitis*)
براويتي ver. 30. فتوقوه — شرفتهما Mſ. فاتقوه — شرفتها
v.31. بذلك Mſ. بها v.32. وبه — الله المعاقب Mſ. — وابتهج
الله v.33. غريب معكم Mſ. معكم غريب v.34. له كل تحب
لنفسك Mſ. له كنفسك ver.35. لا تفعلوا Mſ. ولا تصنعوا
v.36. وصنجات عادلة واكيال عادلة واقساط عادلة يكون
لكم — من ارض Mſ. واكيال عادلة تكون — من
بلد

Cap. XX. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما v.2. الدخيلين
Mſ. الدخيل ver.3. الانسان Mſ. الرجل v.4. في اعطايه
Mſ. مع اعطايه v.5. غضبي — فاقطعه Mſ. — غضبي انا
فقطعته ver.7. انا الله Mſ. الله ver.9. فليقتل قتلا Mſ.
— قتلا يقتل v.10. بامراة Mſ. بمراة v.11. جميع فقد حل
Mſ. فقد (*& cum patraverint malum*) جميعا ولما صنعا داهية
حلت v.12. ولما — داهية حل Mſ. ولا — داهية فقد حلت
ver. 13. على فن — حل Mſ. علي فن من — حلت
ver. 14. فليحرق هو وهما على البدل ولا تكن فيما
بينكم فاحشه Mſ. فليحرق بالنار هو وهن
على البدل ولا تكن فاحشة في ما بينكم
v.16. لينزوها Mſ. لتزنوها ver. 17. فنظر الي — فلينقطعا
Mſ. ونظر هو الي — فينقطعان ver.18. فلينقطعا — قومها
Mſ. فينقطعان — قومهم ver.20. ولانهما Mſ. ومما ver.21.
عوتان Mſ. يكونان v.22. اليه Mſ. هناك ver.23. — بسيرة
(aliàs ubi Mſ. habet سيرة impreſſ. رسم vide cap.9 16.)
لانهم — قليتهم Mſ. في رسوم — فانهم — اقليهم ver.24.
لهم — انتم — اعطيكم اياه حوزا انا الله ربكم الذي
افرزتكم من بين الامم Mſ. لكم — انكم — اعطيه لكم
فتكوزونه لاني الله ربكم افرزتكم من جميع الامم v.25.
فتميزوا — والطاير الطاهر من النجس Mſ. فميزوا والطاير
النجس من الطاهر ver. 27. كان واحد منهما Mſ.
كان منهما.

Cap. XXI. ver. 1. منكم Mſ. منهم v. 3. الكريبة
اليه وهي التي — فيها Mſ. الاقرب اليه التي — فيها
ver. 4. بخطير في قومه Mſ. بخير من قومه ver. 6. لانهم
اذهم — ويصيرون Mſ. فانهم لما هم — يصيروا ver. 8.
الله ربكم Mſ. الله ver. 10. ويكمل — لا يعرقها Mſ.
او كمل — فلا يعرفها v. 11. لا يدخل Mſ. فلا يدخل
v.12.— لما صار تاج مسح Mſ. — لما تاج دهن مسح v.1
فلا Mſ. لا v.14. باحداهن الا Mſ. دي من هاولي الا
v.15. الله ربكم مقدسه Mſ. الله مقدسه v.16. قايلا --Mſ. تكليما
v. 19. به Mſ. فيه v. 20. من في عينيه وكت او
Mſ. او كتيب في عينيه او v. 21. هما يكن — فقربان
الله Mſ. ومهما به — فقربن ربه v. 23. ها السجف فلا
يدخل اليه ولا يتقدم الي المذبح اذ فيه Mſ. ها الي
السجف لا يدخل والي المذبح لا يتقدم اذ فيه

Cap. XXII. v. 1. قايلا Mſ. تكليما v. 3. Mſ. ل لهم
اي رجل من نسلهم على مر اجيالهم يتقدم الي الاقداس
التي يقدسونها بني اسرايل لله فقربها ونجاسته عليه
فينقطع ذلك الانسان من بين يدي الله المعاقب v. 4.
ميت او خرجت — نسل Mſ. ميتا ومن خرجت — انسال
v. 5. او — ان ينجس منه على سبيل نجاسته Mſ. — واي
ان ينجس منه او بانسان سبيله ينجس منه على ضروب
نجاسته v. 6. ذاته Mſ. بدنه v. 8. فلا — بذلك انا الله Mſ:
لا — به لاني الله v. 9. عليه — يبذلوه لاني انا الله Mſ.
عنه — تبذلوه لاني الله v. 11. انسانا — تلاديته Mſ. انسانا
شرار — تيلاد بيته v. 13. — ولا — ومن طعام ابيها تاكل
لا ياكلون Mſ. لا — ومن طعامه تاكل — لا ياكلوا
v. 16. فيحملوا Mſ. فيحملون v. 17. قايلا Mſ. تكليما
v. 18. الابسرايلية — الاسرايلية Mſ. ال اسرايل — ال اسرايل
v.29. — وما Mſ. — وكل ما v. 20. فالصحيح هو المرتضي
منه Mſ. &c. او من الغنم فالصحيح v. 21. فيه عيب Mſ.
فيه سي من العيب v. 22. ثولول — لله Mſ. الول — له
v. 23. او شاة عامرة او قيليط — وعلي Mſ. وشاة كانت
عامرة مدنجة — واما علي v. 24. والنصل — فلا — بلدكم
ومن يد المر Mſ. والمصول — لا — بلدانكم — ومن يد
الامم v. 25. الذي هو فيها Mſ. الذي فيها v. 26. قايلا
Mſ. تكليما v. 28. والنعجة لا تذبحوها وولدها في يوم
Mſ. والشاة هي وولدها فلا تذبحوهما في يوم v. 30.
بان — ولا تبقوا Mſ. ان — لا تبقون v. 31. لاني Mſ. لا
v. 33. المخرج لكم من ارض مصر Mſ. المخرجكم من
بلد مصر

Cap. XXIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 4
سموها

Mſ. ايام يجب ان تاكلوا v.5. تسموها في Mſ. خاصة في
واليوم — v.8. لا تعملوا Mſ. لا تصنعوا v.7. ايام تاكلوا
منكم — v.11. تكليما Mſ. قايلا ver. 9. وفي اليوم — Mſ.
عشران من سميد — v.13. منه — تحريكا Mſ. تحريكه
عشرين سميد — مرضيا مقبولا لله Mſ. مقبولا مرضيا لله
ver.16. جيتم Mſ. جيتكم v.15. لا تاكلون Mſ. لا تاكلوا v.14.
بان v.17. السابع فيصير جملة Mſ. السابعة فيصير جميع
(duo arietes) وكبشين Mſ. وكدشا يكونان — الله ver. 18. ان Mſ.
منها ما يجب — الله وليكن عن — v.20. يكونوا — لله
حصدتم v.22. ما يجب منها — الله عن — ولتكن Mſ. وليكن
(leg. حصدكم زرع رياضهم — Mſ. زرع ارضيكم — جهه
تكليما Mſ. قايلا v.23. طرة (حصدتم زرع رياضكم potius
هذه — الله الاهكم ver.28. قربانا رايدا لله Mſ. قربانا لله ver.25.
علي من اجيالكم Mſ. لاجيالكم v.31. ذلك — الله ربكم Mſ.
عطلة هي — Mſ. هي عطلة — التسعة — التالي له v.32.
تجب — v.37. لا تصنعوا Mſ. لا تعملوا v.35. التاسع — الثاني
في ver: 39. يجب — وبر وذبح ومزاج Mſ. وذبح وبر ومزاج
ver. 42. اوان — فحجوا حج Mſ. اوان — فلتحجوا حجا
صريح من الاسرايل Mſ. صريحي من بني اسرايل فليجلسوا
من بلد مصر انا الله Mſ. من ارض مصر ver.43. يجلسوا
ربكم

Cap. XXIV. v. 1. قايلا Mſ. تكليما v. 4. ينضدها
وصيرها في v.6. اثني عشر Mſ. اثنتي عشرة v.5. يصفها Mſ.
وصيرها صفين Mſ. صفين في كل صف ست منضدة علي
علي كل صف Mſ. علي المصفوفة v.7. ستا في كل صف علي
قام — تناص في المعسكر — v.10. ياكلونه Mſ. لياكلوه v.9.
v.11. اقام — تناصوا في العسكر — اسرايلي Mſ. الاسرايلي
فسب ابن المراة الاسرايلية Mſ. وسب ابن الاسرايلية
ليبين له — عن قول Mſ. ليتبين لهم — عن فم ver.12.
v. 15. العسكر Mſ. المعسكر ver.14. تكليما Mſ. قايلا v.13.
والدخيل Mſ. الغريب ver. 16. اي رجل Mſ. اي انسان
فماتت ver.21. يجعل عليه Mſ. يجعل فيه عليه ver.20.
الي v.23. يساوي Mſ. يتساوي v.22. فليغرم Mſ. فليغرم
خارج Mſ. خارج المعسكر — بما — الله تعالي به موسي
العسكر — كما — الله موسي

Cap. XXV. ver. 1. قايلا Mſ. في طور سينين بطور

ان تكون — Mſ. وليكن — تدفق v.3: سيني تكليما
عطلة هي — — v.4. تدفق vel potius ترفق ut & C.
عطلة هي سبت تكون للارض هي تدفق Mſ. تدفق
عطلة Mſ. عطلة للارض v.5. vel forsan ترفق ut & C.
سني. — وذلك سبع سنين سنين مرات ver.8. هي للارض
v.9. سنين — سبع سنين سبع مرار فتصير Mſ. فيصير
v. 12 فتكن Mſ. فيكون v.10 عفران Mſ. الغفران
فلا يغبن كل v.14. حوره Mſ. حورته v.13. تاكلوا Mſ. تاكلون
v. 15. فلا يغبن كل واحد اخاه Mſ. واحد منكما اخاه
جملة — v.16. غلاتها يبيعك هو Mſ. غلتها يبيعكها
كثرت — تكثر — يجب ان Mſ. يكثر — يجوز ان يقل
واعملوا Mſ. واسكنوا v.18. كل واحد Mſ. واحد v.17. تقل
وتزرعون v. 22. فتاكلوه Mſ. فتاكلونه v.19. بها واسكنوا
لا Mſ. فلا تبع ثباتا v.23. فتزرعون السنة Mſ. في السنة
ان تكمل v.30. فليكن Mſ. فيكون v.29. تبع بتاتا
Mſ. بان يكون v.31. ان كملت له — بتاتا Mſ. له — ثباتا
فليخرج Mſ. فليخرج عنه كل — حوزه في v.33. ان تكون
فناقراهم Mſ. في قراهم لا تبع v.34. كل — حوز ولايهم في
وخف ربك Mſ. وخف من ربك ver.36. لا تبع بتة
وضيف ver. 40. المخرجكم Mſ. المخرج لكم ver. 38.
Mſ. لا تستول — بالقماة وخف ربك ver. 43. او ضيف
من السكان ver. 45. ولا تستولي — باقما وخف من ربك
واما احد اخوتكم — واحد ver.46. من بني السكان Mſ.
واما اخوتكم — Mſ. من بني اسرايل لا — عليه
وان — Mſ. واذا — معه ver. 47. واحد لا — علي اخيه
منذ — ver. 50. ما بيع Mſ. ان يبتاع ver. 48. عنده
وفي الجملة v.53. كم من — انباع له Mſ. انباع فيها له
وبالجملة Mſ. فيجب ان يكون معه كاجير سنة لسنة ولا
Mſ. يفتك ver.54. كاجير سنة بسنة يكون معه ولا
انا الله ربكم Mſ. انا الله ربكم ver. 55. يفك
اعبدوني

Cap. XXVI. ver. 1. انا الله Mſ. لاني الله ver. 2.
نزلت Mſ. انزلت غيوثكم ver. 4. الا ان Mſ. الان ان
الدوس — Mſ. الدياس — البزار — وتقيموا v.5. اغياثكم
ibid. واجعل لكم Mſ. واجعل v.6. البذار — وتقيمون
اسيافكم Mſ. سيفكم v.7. ببلدكم Mſ. في بلدكم

والماية تكلب — Mſ. والماية منكم يكلب — وتحت v. 8.
Mſ. تكونون لي حربا v. 12. وافي Mſ. واوفي ver. 9. تحت
وقلت انفسكم — وصاياي v. 15. تكونوا لي شعبا خاصا
واقلات نفسكم — وصاياي وتفسخوا Mſ. والان تفسخوا
ما تشخص — وتبذل Mſ. ما يشخص — ويذبل v.16.
malè, tranſpoſitis literis. شانوكيم Mſ. شانيوكم v.17.
v.24. وكسرت — وجعلت Mſ. واكسر — واجعل v.19.
بالوبا — في Mſ. الوبا — بيك v.25. بكم Mſ. معكم
معين — Mſ. معونة — طعاما — في الميزان v.26. يك
ويستودش Mſ. ويستوحشون v.32. طعامكم — الي الميزان
v.35. تتسيب — فتستوفي Mſ. تتشتت — فتستوفي v. 34.
انهم — ver. 13. طول ايام — كما لم Mſ. طول — لما لم
وليس v.37. انه — من غير كالب Mſ. وليس كالب هناك
ويبيد منكم v.38. Mſ. وليست — قوام Mſ هناك — ثبات
التي v.39. في ما بين الامم يفنيهم بلد اعدايكم
بنكثهم اذ — بسلوكهم v. 40. التي معهم Mſ. هي معهم
فانا — ver. 41. بنكثهم الذي — بما سلكوا Mſ.
انا — على اللجاج — او الي Mſ. باللجاج — الي ان ينهزم

(deeſt الذي) Mſ. الذي مع اسحاق v.42. حين ينهزم
رض — هذا جزاوهم — ورسومي قلتها v. 43. اسحاق
الارض — جزاهم — ورسومي اقلتها نفوسهم Mſ. انفسهم
(صادق l.) الذي — صادع Mſ. الذين — الصادق v.45.
لذي نزلها الله — Mſ. التي جعلها الله — في طور v. 46.
علي طور

خمسة ver. 6. تكليما Mſ. قايلا XXVII. ver. 1.
خمسة [عشر] مثقالا Mſ. مثاقيل فضة والانثي ثلاثة
كان — v.9. (عشر redundare videtur,) والانثي عشرة
كانت — Mſ. يصلح — قربانا لله — يكون قدسا لله
رداته — قومه v.14. — تصلح — قربان الله يكون قدسا
كر Mſ. كر من شعير ver. 16. رداته — بقومه Mſ.
جميع قيمك تكن بمثاقيل القدس عشرين v.25. Mſ. شعير
Mſ. من الغنم او هو من البقر v. 26. دنتي المثقال
اعشار — ما — فالعشر منه v.32. البقر او الغنم فهو لله
ver. 33 عشور — كل ما — فالعاشر يكن Mſ. يكون
عنه بين جيدا وردي Mſ. عن جيد او ردي ولا
(جيد او ردي l.) ولا

Variantes Lectiones in Libro NUMERORUM.

اسرايل جماعة Mſ. اسرايل لعشايرهم Cap. I. ver. 1.
بني اسرايل (f. varia lectio è margine irrepſit.) لعشايرهم
v.10. تحصيهم انت Mſ. تحصوهم بجيوشهم انت v. 3.
v.17. ومن بني افريم Mſ. ومن بني يوسف فمن افرايم
Mſ. تسعة v.23. روبن Mſ. راوبين v. 20. هاولي Mſ. هاولا
ومن منشا v. 34. فمن بني Mſ. فمن افرايم v. 30. ستا
من سبط اشر Mſ. من بني اشير v.40. ومن بني منشا Mſ.
v.48. الي ابايه — من Mſ. الي بيت ابايه — ممن v.45.
وفي نزوله هم Mſ. وفي نزوله v.15. تكليما — Mſ. قايلا —
كما امر الله Mſ. بجميع ما امر الله به موسي وهارون v. 54.
موسي كذاك صنعوا
ثم كلم — تكليما Mſ. وكلم — قايلا Cap. II: v. 1.
ماية الف ver. 9. كل سبط رجل في Mſ. كل سبط في v. 2.
جميع عسكر v.16. ماية وثمانين Mſ. وثمانون — وهم اولا
جميع عدد عسكر راوبن ماية Mſ. راوبين ماية الف واحد

بنيمين ابيدن Mſ. بنياميين وشريفهم ابيدان v.22. احد
جيشهم اثنين وستين Mſ. جيشه اثنان وستون ver. 26.
نفتالي وشريفهم احيراع v.29. والنازلين الي Mſ والي v.27.
جميع عسكر v.31. نفتلي احيرع بن عينن Mſ. بن عينان
جميع عدد عسكر دن
موسي وهارون — لموسي — في برية Cap. III. ver. 1.
ver. 2 هرون ومشه — موسي في جبل سيني Mſ. سينيين
بين يدي v.4. هذه — بنو هرون Mſ. وهذه — بني هارون
ثم Mſ. فكلم — قايلا ver. 5. بين يديه في Mſ. الله في
مسلمون v. 9. فاوقفهم Mſ. & C. فقفهم v. 6. كلم — تكليما
تكليما Mſ. قايلا v. 11. مسلمين معطين Mſ. & C. معطون
لليوانيين Mſ. الليوانيون لي v.12. deeſt in Conſt. cod.
اهلاكي ibid. كما كان لي C. كما لي Mſ. كما ان لي v.13.
يصيرلي ſic & C. at Mſ. يصير ibid. اهلكت Mſ. & C.
سين قايلا C. سيني تكليما Mſ. سينيين قايلا ver. 14.
v. 15

v.15. لبيت Mſ. & C. لبيوت v.17. in Mſ. deeſt باسمايهم
poſt ليوي v.18. هذان Mſ. & C. هذه ibid. لقبايلهما
Mſ. & C. لعشايرهم ver. 19. وعزاييل Mſ. & C. وعزيال
v.20. لعشايرهما Mſ.& C. لعشايرهم ibid. لبيت Mſ. & C.
لبيتي v.21. عشايرهم Mſ. عشايره C. عشاير جرشون v.23.
C. وراء Mſ. الي ورا v.24. لايل Mſ. & C. لال v.25. والخبا
Mſ. والخباوه v.26. السرادق Mſ. الصرداق C الصرادق
ver.27. ولقهات Mſ. & C. لقهث ibid يضهار Mſ. & C.
يصه ibid. عزاييل Mſ. & C. عزيال v.28. الف Mſ.& C.
الف ver.30. وشريف بيت امة عشاير قهات Mſ. وشريفهم
cætera deſunt. C. وشريف لبيت اب لعشيره ibid. عزاييل
Mſ. & C. عزيال ibid. والمذبح ſic & C. at Mſ. المذابح
ibid. واواني القدس التي يستخدمون بها واستر وجميع
Mſ. وانية القدس الذي يخدمون بها والستر وساير C.
وانيه القدس الذي يستخدموا والستر وجميع ver. 32.
العاز Mſ. & C. العزر ibid. هارون Mſ. & C. هرون ibid.
حفظ Mſ. يحفظ C. حافظ v. 33. هاتان عشيرتاه Mſ. هذه
عشاير ibid. ولمراري Mſ. ولمرري C. لمرري ibid.
هاتان عشيرتا C. هذه عشيره مرري v.34 عددهم ſic &
C. at Mſ. وعددهم ibid. الف Mſ. الاف ibid ومايتان Mſ.
& C. ومايتين v.35. صوريايل Mſ. & C. صوريال ibid.
ابيحايل Mſ. & C. ابيحيل ibid. الشمالي Mſ. & C. الشمال
36. مراري Mſ. & C. مرري v. 37. السرادق ſic & Mſ.
& C. الصرادق v.38 هارون Mſ. & C. هرون ibid. وابناه
Mſ. وبنوه ibid. المسكن Mſ. المقدس ibid. فليقتل Mſ.
& C. يقتل v.39. فكذلك Mſ. & C. فذلك ibid. الذين
Mſ. & C. الذي ibid. الجيوشهم Mſ. & C. لعشايرهم كل
ذكر من ابن شهر فصايلها ibid. هارون Mſ. & C. هرون
اثنان وعشرون الفا Mſ. اثنين وعشرين الف C. اثني
وعشري الف v.42. الذين Mſ. انا الله ibid. وبهايمهم Mſ.
وبهايم اللاويين v.43. اثنين — الفا C. اثني الف ibid.
وثلاثه Mſ. & C. وثلثه v.44. فكلم Mſ. ثم كلم ibid. قايلا
Mſ. تقليبنا v.46. والثلاثه Mſ. الثلثه C. ثلثا ibid. Mſ.
والسبعين C. وسبعين ver.47. منهم in Mſ. deeſt. C. منهم
ver. 48. الي هرون Mſ. لهرون v.49. فاخذ ut & C.
Mſ. واخذ ibid. مفديي Mſ. الفطه C. الفدا ver.50. وهي
in Mſ & C. deeſt. ibid. وستون Mſ. & C. وستين
CAP. IV. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. ارفعا Mſ.
& C. ارفع ver. 2. C. من بني Mſ. من بين بني ibid.
بعشايرهم Mſ. & C. لعشايرهم v. 3. ابن ثلاثين Mſ. & C.
بن ثلثين ibid. الي ابن خمسين Mſ. & C. الي خمسين
ibid. الي الجيش Mſ. & C. للجيش ver.5. فيهيون ſic & C.
at Mſ. فيحطوا ibid. ويغطون Ms. ويغطو v.6. ويجعلون Ms.
ويجعلو ibid. عليه جلود Ms. عليه غشا جلود ibid.
ويبسطون Ms. & C ويبسطو ibid. اسمانجون Ms. اسمنجون
ibid ويصلحون Ms. ويصلحو v.7. الموجهه Mſ. & C.
الموجه ibid. يبسطون Ms. ويبسطو ibid. الرش Mſ. & C.
الستر ver.8. ويبسطون Ms. ويبسطو ibid. صبغ Mſ. ثوبا
صبغ ibid. ويغطونها بغشاء جلود Ms. ويغطوهم بجلود
C. ويغطهم بغشا ibid. ويصلحون Mſ. & C. ويصلحو v.9.
وليأخذوا Ms. & C. وياخذوا ibid. ودوات كلبتيها Ms. &
C. وكلباتها v.10. ويصنعوا ſic & C. at Ms. ويجعلو ver.11.
فليبسطوا Ms. & C. يبسطو ibid. ويصلحون Ms. & C.
ويصلحو v.14. ويجعلوا Ms. & C. يجعلون ibid. يخدمون
عليه بها Ms. & C. يخدمو بها عليه v.15. فعند Ms. &
C. فبعد ibid. قهات Ms. & C. قهث ibid. فيحملونها Ms.
& C. فيحملوها ibid. فيهلكون Ms. & C فيهلكو v.16.
الاضاه ſic & C. at Ms. الاضاته ibid. الاصباغ Ms. &
C. الاصبوع ibid. وجميع ما فيه ſic & C. at Ms. في ما
فيه v.18. بني قهات Ms. & C. سبط قهث v.19. بهم Ms. &
C. لهم ibid. التي يحيون بها Ms. & C. حتي يحيو ibid.
بدنوهم ſic & C. at Ms. بدنوبهم ibid. منهم deeſt Ms.
& C. v.20. بدخلوا ut Ms, at C. يدخلون ibid. وينظروا Ms.
& C. وينظرون v.21. وكلم Ms. ثم كلم ibid قايلا Ms. تكليما
ver.22. جيرشون Ms. & C. جرشون ibid لبيت ſic et C. at
Ms. لبيوت v.23. ثلاثين Ms. & C. ثلثين ver. 25. وغشا
الدارش ſic & C. Mſ والغشا الدارش ib. C. وستر Ms. وستر باب
ver.26. Ms. السرادق C. الصرادق ibid. التي Ms. & C.
الذين ibid. التي Ms. الذين ibid مستديره Ms. مستديرا
ibid. وكل ſic & C. at Ms. فكل ib. فيه deeſt in Mſ & C.
v.27. وبنيه ſic et C. at Mſ. وبنوه ibid. جيرشون Mſ. & C.
جرشون v.28. جيرشون Mſ. & C. جرشون ibid. ايثامر Mſ.
& C.

& C. ايثمر ibid بن C. et Mſ. ابن v.29. مراري Mſ. & C. مرري v 30. ثلاثين Mſ. ثلثون C. ثلثين ibid. ابن خمسين ſic & C. at Mſ. خمسين ibid. للخدمه لخبا Mſ. لخدمه خبا ver. 32. السرادق Mſ. & C. الصرادق ibid. واطنابها C. واطنبها : deeſt Mſ. ibid. انية deeſt Mſ. ver. 33. مراري Mſ. & C. مرري ibid. ايثامر Mſ. & C. ايثمر ibid. بن هارون Mſ. ابن هرون C. بن هرون v.34. قهات Mſ. & C. قهث ibid. — لعشايرهم ſic & C. Mſ. tantùm كذلك v. 35. ثلاثين Mſ. & C. ثلثين ibid. ابن خمسين. C. بن خمسين Mſ. خمسين ibid. كل الداخل Mſ. كل من يدخل C. كل من دخل ver. 37. Ita legitur in Mſ. & C. هذا (C. هاوولي) عدد عشاير القهثيين كل من يخدم (C. خدم) في خبا المحضر الذي عد موسي وهرون عن (C. علي) قول الله بيد موسي *Hic eſt numerus familiarum Caathitarum, omnis qui miniſtrat in tabernaculo præſentiæ, quos numeravit Muſa & Haron juxta verbum Dei per manum Muſæ.* v.38. وعدد بني جيرشون لعشايرهم لبيوت ابايهم *Et numerus filiorum Gerſhon per familias eorum, per domos patrum ſuorum:* ver 39. Deeſt etiam in Mſ. in C. autem ita ſe habet من ابن ثلثين سنه فصاعدا الي ابن خمسين سنه كل من دخل للجيش للخدمة في خباء المحضر *A filio triginta annorum & ſupra, ad filium quinquaginta annorum, omnem ingredientem in turmam ad miniſtrandum in tabernaculo præſentiæ:* poſt ver.39. in Mſ. habentur quæ in noſtro exemplari loco v.38. ponuntur, ſc. وعدوا &c. Poſt illa etiam ſequitur ut eſt in ver.40. فكان &c. Poſt ver. 44. in Mſ. hæc tantùm occurrunt وعد بني مرري كذلك. فكان— ut in noſtro ver.44. In exemplari autem Conſtant. pleniùs, et ad Heb. propius extant hi verſus, qui in noſtro atque Mſ. compendiariò habentur. ver. 41. هاوولي معدودين عشاير بني جرشون كل من خدم في خبا المحضر الذي عد موسي وهرون علي قول الله ver.42. ومعدودي عشاير بني مرري لعشايرهم لبيوت ابايهم v.43. من ابن ثلثين سنه فصاعدا الي ابن خمسين سنه كل من دخل للجيش للخدمة في خبا المحضر ver.44. وكان عددهم لعشايرهم &c. ver.41. *Hi ſunt numerati familiarum filiorum Gerſhon, omnes miniſtrantes in tabernaculo præſentiæ, quos numeravit Muſa & Haron juxta verbum Domini.* ver. 42. *Numerati etiam familiarum filiorum Merari per familias ſuas, per domos patrum ſuorum.* v.43. *A filio triginta annorum & ſupra, ad filium quinquagin annorum, omnem ingredientem in turmam ad miniſtrandum i tabernaculo præſentiæ:* ver.44. *Fuit* inquam *numerus eoru per familias ſuas, &c.* ver. 45. in Conſt. اوولي معدودي شاير بني مرري الذي عد موسي وهرون على قول الله بيد موسي v.46. ميع المعدودين الذي عد موسي هرون واشراف اسرايل الليوانيين لعشايرهم ولبيوت ابايهم ver.47. ن ابن ثلاثين سنه فصاعدا الي ابن خمسين سنه كل من دخل ليخدم خدمة الحمل في خبا المحضر v.4 وكان عددهم خمس الاف مايه وثمانين v.45. *Hi ſu numerati familiarum filiorum Merari, quos numeravit Mu & Haron juxta verbum Dei per manum Muſæ.* ver.46. *E omnes numerati, quos numeravit Muſa & Haron & principes Iſraelis de Levitis per familias ſuas, & per domos patrum ſuorum:* v.47. *A filio triginta annorum & ſupra, ad filium quinquaginta annorum, omnis qui ingreditur ad miniſtrandum miniſterium onera portandi in tabernaculo præſentiæ:* ver.48. *Fuit* inquam *numerus eorum quinque millia centum & octoginta.* Vitioſè ſic in exemplari ponitur iſte numerus. ver.48. in Mſ. — وكان جميع v.49. poſt وعدده ſequitur in Mſ. كما امر الله موسي *Prout mandaverat Dominus Muſæ.*

Cap. V. in Mſ. ver. 1. ثم كلم الله موسي تكليما v. 2. لميت ſic & C. at Mſ. بميت v.3. فلينفوهم Mſ. & C. تنفوهم ibid. المعسكر Mſ. & C. العسكر : ſic & v. 4. V.4 بنو Mſ. & C. بني bis. ver. 5. قايلا Mſ. تكليما ver.6. بعهد الله Mſ. & C. بالله v. 7. فيرد Mſ. & C. فيزيد v. 8 يكن Mſ. يري C. يكون ib. وهي لله ſic & C. at Mſ. وهي لله ibid ويستغفر Mſ. & C. ان يستغفر v.9. فللامام Mſ. & C. فلاامام ibid. لدفعوها Mſ. & C. دفعوها ibid. له يكون Mſ. كنت له C. فهي له ver. 10. Mſ. وكل امر اليه يكون امر اقداسه لاي امام دفعها كانت له C. وكل امر يكون اقداس اليه لاي امام دفعها كانت له v. 11. قايلا Mſ. تكليما v. 13. عن ſic & C. at Mſ. على ibid. واستترت Mſ. & C. وانسترت v. 14. يضبط Mſ. & C. تقهر ibid. وخطر ſic & C. Mſ. ويخطر ibid. تغار Mſ. & C. فيغار ibid. — نجسة Mſ. & C. او غير نجسه نجسه contractius. v. 15. ويات ſic & C. at Mſ. وليات ibid. عليها ſic & C. at Mſ. عليه v. 16. يجعل ſic & C. at Mſ. يضع ib. يذكر ſic & C. Mſ. قربان الذكر يذكر v.16.

v. 16. ويقفها Mſ. & C. ويوقفها v.17. الامام deeſt Mſ.
v. 18. ويقفها Mſ. & C. ويوقفها v.21. بيمين Mſ. يمين
C. plenius ſic الامام المراة علي ذلك يمين ibid. بين ſic
& C. Mſ. في ما بين ibid. الله deeſt in Mſ. & C. ibid.
ساقطة Mſ. & C. ساقطا v.22. المر deeſt in Mſ. & C. ibid.
فيرمي Mſ. & C. فيرم v.25. الذكر ſic & C. Mſ. الغيرة
v. 26. منه Mſ. منه فيكم C. منها الامام فيها v.27.
خيانة Mſ. خيانا ib. فيها مرا Mſ. فيها ما C. فيها الما المره
v.28. وان لم تنجس Mſ. & C. وان كانت لم تتنجس
v.30. فليقفها Mſ. & C. فليوقفها ver. 31. يبرا Mſ. &
C. يبرو

Cap. VI. ver. 1. وكلم Mſ. ثم كلم ibid. قايلا Mſ.
تكليما v. 2. لينفسك Mſ. & C. ليتنسك v. 3. ينتسك
Mſ. & C منه ينتسك ibid. Mſ. الخمر — المسكر
ibid. لا يشربه Mſ. & C. منه لا يشرب ibid. يشربه
Mſ. & C. يشرب v. 6. وطول Mſ. & C. طول v. 7 ابيه
ut & C. Mſ. ابوه ib. واخيه ut & C. Mſ. اخوه ver. 8. Mſ.
كذاك طول ايام C. وطول ايام v. 9. يحلقه in Mſ. deeſt
v. 11. ذكاه Mſ. ذكوه C. للذكوه ibid. ميت Mſ.
المبنا v. 12. ابن Mſ. & C. بن ſic v. 14 V. 13. بها ut &
C. Ms. به v. 14. للذكاه Ms. & C. للذكوه v. 15.
وسل Ms. & C. وسله ibid. ممسوح Mſ. & C. ممسوحه
ib. معها & C. at Mſ. معهن ver. 16. ذكاته Ms. & C.
ذكوته v. 17. السلامة Ms. & C. سلامة ibid. سلة ſic
& C. Ms. السلة ibid. الذين Mſ. & C. الذي v. 18.
مطبوحة ſic & C. Mſ. المطبوحه ver. 19. الفطير ſic & C.
Mſ. سله الفطير ver. 21. نحن ſic C. Mſ. مع v. 22. قايلا
Mſ. تكليما v. 23. كذا Mſ. كذي ibid. فبركوا Mſ.
فباركو v. 24. فيك omittitur in Mſ. & C. v. 25.
بنيه abeſt à Mſ. ibid. يرءوفك Mſ. & C. يروفك
ver. 26. السلم Mſ. & C. السلام ver. 27. فتتلوا Mſ. &
C. فيتلو

Cap. VII. v. 1. فراغ Ms. & C. فرغ ibid. ومسحها
Mſ. & C. abſque و v. 2. Ms. & C. قرب ibid. Ms.
الذي C. ابايهم الذين هم روسا الاسباط وهم الحاضرين
هم روسا الاسباط وهم الحاضرين ver. 4. قولا Mſ. قايلا

v. 7. منها omittitur in Mſ. & C. v. 8. عجلات Mſ. & C.
عجل v. 10. ولما قرب Mſ. وقربو v. 11. لموسي Mſ. موسي
ver. 12. قربان abeſt à Mſ. v. 13. poſt مثقالا deſunt
بمثقال القدس quæ habentur in Mſ. v. 14. عشرة Mſ.
& C. عشر v. 16. للذكاه Mſ. & C. للذكوه v. 17.
وخمسه اكبش Mſ. خمس خباش C. — خمسه & ſic
poſtea ſæpius ver. 18. قربانه omittitur in Mſ. & C.
In Exemplari Conſt. omnes ſequentes verſus plenè habentur ut in Heb. cum repetitione ſc. antedictorum verſſ. 13. 14, 15, 16, 17. in Mſ. autem compendiario ut in noſtro Arab. at non ſine aliqua varietate nempe v. 24.
حيلون Mſ. حلن v. 36. مثل ذلك Mſ. بعد ذلك v. 54.
جمليايل Mſ. & C. جمليال ibid. فداصور Mſ. & C.
بنيامين — جدعوني — ابيدان v. 60 فدهصور Mſ. &
C. ابيدن — جدعني — بنمين ver. 66. احيعازر —
عمي شداي — دان Mſ. & C احيعزر — عمي شدي — دن
v. 72. الاحد Mſ. الحادي ib. فجعيايل — عخران — اشير
Mſ. & C. فجعيال — عجرن — اشر v. 78. الثاني عشر
C. الثالث عشر ibid. احيراع — عينان — نفتالي Mſ.
& C. احيرع — عينن — نفتلي ver. 84. مسكه Mſ.
مسح C. ممسح ibid اثنتا عشره Mſ. اثنا عشر C. — اثني
ibid اثنا Mſ. & C. اثني bis & v. 86. V. 85 مثقال Mſ.
مثقالا ibid. in Mſ. poſt مايه omittitur مثقال ver. 86.
ودروج Mſ. & C. الدروج ibid. منها من عشر Mſ.
من عشر C عشر v. 87. اثنا عشرة Mſ. اثنا عشر C.
اثني عشر ib. Mſ. & C. اثني عشر ſic ter poſtea. ib. للذكاه
Mſ. & C. للذكوه ver. 88. ذبايح Mſ. ذبح C. ذباح
ibid. عشرون Mſ. & C. عشرين ibid. ستون Mſ. & C.
ستين ter ita. ib حملا Mſ. & C. حمل v. 89. خباء المحضر
omittuntur in Mſ. & C. ibid. مخاطبه ſic & C.
Mſ. مخاطبا

Cap. VIII. v. 1 Ms. تكليما v. 4. وسوسنها Ms. & C.
ورحراحها ibid. اري Ms. & C. ارا v. 5. Ms. تكليما v. 6.
من بني ſic & C. at Ms. من بين بني ibid. وكذا Ms. &
C. وكذي ibid. فاصنع Ms. & C اصنع ibid. لهم Ms.
& C. بهم ibid. من Ms. & C. في v. 7 الذكاه Ms. &

C. والذكوه ſic & v. 8. 12. ibid. بالموسي Ms & C. الموسي ibid. ابدانهم Ms. & C. جميع بدنهم ibid. ويتطهرون Ms. & C. ويطهرون v. 8. سميك ſic & C at Mſ. سمك v. 10. بنو Mſ. & C بني v. 12. يسندون Mſ. C. يسندو ibid. ارءس الثورين Mſ. & C. راس الثوران ibid والاخر Mſ. & C. واخرهما v. 13. وقفهم Mſ. & C. واوقفهم v. 15. يدخل Mſ. & C يدخلو : deeſt الليوانيون in Mſ. & C. v. 16: بني ſic et C. Mſ. بين بني ib. اني C ان Mſ. deeſt : ib. اهلاكي Mſ. et C. اهلاكت v. 19. للقدس Mſ. et C. الي القدس ver. 20. في جماعه Mſ. et C. وجماعة ibid. صنعا Mſ. et C. صنعو v. 23. صنعا Mſ. et C. صنعو v. 24. خمس Mſ. et C. خمسة v. 26. يعانها omittitur in Mſ. C. يخدم ib. كذا Mſ. et C. كذي

CAP. IX. v. 1. ارض ſic et C. at Mſ. بلد v. 2. ليصنع بنو Mſ. et C. بني v. 3. فليصنعوه Mſ. et C. يصنعوه bis v. 5. صنع Mſ. et C. كذاك صنع v. 7. من الناس Mſ. بميت من النلس C. — من ميت v. 8. به omititur in Mſ. et C. v. 9. Mſ. تكليما v. 10. نجسا Mſ. et C نجس v. 11. منه Mſ. منه بين الغوروبين poſteriora verba loco في وقته ibid. ياكلونه Mſ. & C. ياكلوه v. 12. شيا deeſt in Mſ. & C. v. 12. فليصنعوه Mſ. & C. يصنعوه ver. 13. لله Mſ. & C. الله v. 14. ان يحب deeſt in Mſ. & C. ver. 15. وفي ſic in C. Ms. ومن ib. غطا Mſ. & C. غطاه ibid. وفي اليل Ms. & C. وباليل ibid. كمنظر نار Ms. & C. كرويا النار v. 16. — منظر Mſ. (πλεονάζει quod) وليلا ورويا النار ليلا ſic & C. v. 17. بنو Mſ. & C. بني ibid. اي abeſt à Mſ. & C. ibid. Mſ. & C. يسكن فيه ibid. — ينزل ſic & C. Mſ. ينزلو بني v. 18. ان امر Mſ. & C. علي قول ibid. بنو Mſ. & C. بني ibid. وعن امره Ms. & C. وعلي قوله ibid. ما سكن — طول Mſ. طول ما مده سكن ibid. مقيمون Ms. & C. مقيمين v. 19. طال Ms. اطال ibid. علي Ms. المقام علي ibid. بنو Mſ. & C. بني ibid. يرحلوا Ms. & C. يرحلون v. 21 المسا Ms. السما malè, literis tranſpoſitis v. 22 مقيمون Mſ. et C. مقيمين

CAP. X. ver. 1. وكلم Mſ. ثم كلم Mſ. تكليما ver. 4. باحدهما Mſ. بحدهما ibid. اجتمع ſic & C. Mſ. اجتمعو v. 7 فانفخوا Mſ. et C. تنفخو v. 8. يضربون Ms et C. يضربو ibid. وليكن Ms. et C. ويكن v. 9. دخلتم Ms. صرتم C. صعدتم ibid. حرب Mſ. الحرب ver. 10. روس Ms et C. رووس ibid. فاضربوا Ms. et C. اضربو. ibid. صعايدكم Ms. et C صواعدكم ib. فيكون Ms. et C. فتكون Deeſt الله in Ms. et C. v. 12. بنو Mſ. et C. بني ver. 13. رحلتهم Mſ. et C. رحيلهم ibid. عن امر الله Ms et C. علي قول الله v. 14. جيوشه Ms. et C. جيشه v. 17. بنو Mſ. et C. بني bis. ibid. حامليه Mſ. et C. حملوه v. 20. جاد Mſ. بني جد v. 23. منشا Mſ. et C. منشه ibid. فداصور Mſ. et C. بداه صدور v. 25. عسكر Mſ. et C مركز عسكر v. 27. جيش Mſ. جيشه C. جيش عسكر ver. 29. حميه Mſ. et C. حموه ibid. راحلون Mſ. et C. راحلين ib. الذي ſic et C. Mſ. التي ibid. الله Mſ. et C. الله اياه ibid. وعد ſic et C. Mſ. اوعد ib خيرا Mſ. et C at بخير v. 31. البريه Mſ. et C. البر ib. كابصارنا ſic et C. Mſ. كبصارنا v. 32. فان Mſ. الا وان v. 33. فرحلوا ſic et C. Mſ. ثم رحلو ib. ثلاثه Mſ. et C ثلثه bis. ib. ايديهم Mſ. et C. يديهم v. 34. للعسكر Mſ. et C. العسكر v. 35. الرسم Mſ. et C. السبيل ib. رب Mſ. رب بنصرنا ib. سانيوك Mſ. سانوك C. سانيك v. 36. Mſ. et C. وعند نزوله ان يقول رد ib. اسرايل Mſ. الاسرايل

CAP. XI. v. 1. ناره Mſ. et C. فيهم ناره v. 2. فدعا Mſ. et C. فدعي v. 4. الذين Mſ. et C. الذي v. 6. لاليس لنا شي Mſ. et C. مما ليس شي v. 8. فيلتقطونه Mſ. et C. فيلقطونه ibid. بالمدق Mſ. منه في المدق ibid. بدسم ſic et C. at Mſ. بدبس v. 9. وعند ſic et C at Ms. وبعد v. 10. موسي Ms. علي موسي v. 11. موسي Ms. et C. موسي لله ibid. خطا Ms. et C. حطاا v. 12. لم ſic et C. at Mſ. او ibid. تحمل Mſ. et C. يحمل ibid. عليه omittitur in Mſ. et C. v. 13. لاعطا هذا الجمع Mſ. et C اعطي جميعهم v. 14. لست Mſ. لا C. فلا v. 15. وان ſic et C. at Mſ. فان ibid. خطا Mſ. et C. حطاا v. 16. لجلي Mſ. et C. اتجلي ibid. خطابي deeſt in Mſ. et C. v. 17.

س

انت Mſ. انك v. 18. للقوم Mſ. القوم C. الي القوم ibid.
لغد Mſ. et C. الي الغد ib. لاجل ما ſic & C. at Mſ. ولما
ib. مصر لنا Mſ. et C. لنا مصر v. 19. الا deeſt in Mſ.
v.20. انفكم Mſ. et C. انفكم ib. اخرجنا ſic et C. at Mſ.
خرجنا v. 21. الذين Mſ. et C. الذي ib. اني Mſ. انا v. 22.
اغنا بهم Mſ. & C. اغناتهم v.24. ووقعهم Mſ. & C. واوقعهم
v.25. ملاك الله Mſ. & C. الله tantum. ib. ſequens الله deeſt
in Mſ. & C. v. 25. prius ذلك deeſt in Mſ. & C. ib. رجلا
الشيخ C. رجل الشيوخ Mſ. الشيوخ tantum. v. 26.
المعسكر Mſ. & C. العسكر ib. واسم الثاني Mſ. & C.
والاخر ib. تنبيا في المعسكر Mſ. & C. نبو في العسكر
ver. 27. فاحضر Mſ. & C. فحاضر ib. الداد Mſ. & C.
ان الدو ib. متنبيان Mſ. & C. متنبيين ib المعسكر Mſ.
& C. العسكر ſic & v.32. v. 28. يوشع Mſ. & C. يهوشع
ibid. يا موسي d. in Mſ. v. 29. صاروا Mſ. & C. صار
v.31. سلوي ſic & C. at Mſ. سلوا ib. المعسكر Mſ. & C.
العسكر ib. كذا d. in Mſ. et C. ib. ويسره ſic et C. at
Mſ. ومسير يوم يسره ib. حواليه ſic et C. at Mſ. حوليه ib,
مثل d: in Mſ. et C. v. 32 فاقام ſic et C. at Mſ. فقام
ib. عشره ſic et C. at Mſ. عشر ib. فسطحوها Mſ. et C.
فسطحوه v. 34. فيها Mſ. et C. فيه

Cap. XII. ver. 1. الحبشا Mſ. الحبشي C. الحبشه ibid.
اعتزل عنها Mſ. & C. اعتزلها v.2. فقالا Mſ. & C. فقالو
v.4. علي غفلة Mſ. & C. abſque علي v.5. ملاك الله Mſ. et
C. الله tantùm. ibid. ونادي ſic & C. Mſ. فنادي ver. 7.
فليس Mſ. & C. ليس v.8. اني بغير واسطة اخاطبه Mſ.
اخاطبه [C. شفاه ان شفاها] ان ver. 9. Mſ. et C. وارتفع
v.10. هي Mſ. et C. بها ver. 11. لموسي ſic & C. at Mſ.
موسي v.13. فدعا Mſ. & C. فدعي ibid. فاشفها Mſ.
فاشفاها ver. 14. ولو ſic et C. at Mſ. لو ibid. في خارج In
Mſ. et C. في deeſt. ibid. المعسكر Mſ. et C. العسكر ſic &
ver.15. ibid. بعد ذلك ſic et C. at Mſ. بعدها ver.14. في
deeſt in Mſ. et C. ibid. ولم Mſ. ايام ولم [C. سبعه] سبع
ibid حين deeſt in Mſ. et C.

Cap. XIII. ver. 1. رحل القوم Mſ. رحلو tantùm. C.
رحلو القوم v.3. رجلا واحدا Mſ. et C. رجل واحد ibid.
فابعثوه Mſ. et C. تبعثو به ver.4. في ſic et C. at Mſ. من
v.6. شافاط deeſt in Mſ. v.10. deeſt in Mſ. ver.12. منشا
Mſ. et C. منشه v.13. deeſt in Mſ. ver. 17. وهذه Mſ. & C.
هذا ibid الذين ſic & C. at Mſ. الذي ibid. موسي deeſt in Mſ. v.18. فقال Ms. قال C. وقال ibid. اصعدوا ſic
& C. at Mſ. صعدو ver.19. الي بلده والشعب Mſ. & C.
البلد ما هو والقوم ver. 20. الرباض Mſ. & C. في ارباض
ibid ام Mſ. & C. ام في v.21. ايام العنب deeſt ايام in Mſ.
& C. v.22. deeſt in Ms. v.23 وشيشاي Mſ. & C. شيشي
ibid. بنو Mſ. & C. بني ibid. حبري. Mſ. & C. حبرا ibid.
سبع Ms. بسبع C. بسبعه v. 24. واحدا Mſ. & C. واحد
v.25. من ثم ſic & C. at Ms. معه ver 26 روم Mſ. & C.
ريام البلد v. 27. واروهم Ms. واوروهم C. واوراهم ver. 29.
المقيمين Mſ. & C. المقيمون ibid. Ms. ومن اولاد الجباره
رابينا هناك C. وايضا اولاد الجباره رابينا ثم v.31. صعودا Ms.
صواعدا C. صعودا v.33. فيه Ms. & C. به فرمناه هو ibid.
ذوو Mſ. & C. ذوي

Cap. XIV. ver. 1. فرفع Ms & C. فرفعت ver. 3.
الي ذلك Ms. لذلك C نساونا ذلك Ms. et C. نسانا
ibid. ارامل deeſt in Mſ. et C. v. 6. يوشع Ms. et C.
يهوشع ver. 7. قولا Ms. et C. قايلين v. 10. بالحجاره
ſic et C. Mſ. في الحجاره v.13. المصريون الذين Mſ. et C.
المصريين الذي ib. هاولا Mſ. et C. هاولي القوم v. 15.
يسير Mſ. et C. تسير ib. ايديهم Mſ. et C. يديهم
ib. قولا Mſ. et C. قايلين v.18. الامهال ſic et C. Mſ. المهل
ib. كثير ut et C. Mſ. وكثير ib. غافر ut et C. Mſ. وغافر
v.20. له ſic C. in Mſ. deeſt. ib. لقد Mſ. et C. قد ibid.
لهم ſic et C. at Mſ. عنهم ib. يملا ſic et C. Mſ. يملي
ib الارض ſic et C. Mſ. العالم v. 22. الرجال الذين ſic
et C. Mſ. رجل الذي ib. البريه Mſ. et C. البر v.23. لا راوا
Mſ. et C ان راو ib. وكذلك ſic et C. Mſ. كذلك
ib. عصاني Mſ. et C. يعصيني ib. الي البلد Mſ. et C.
البلد v. 25. فالعمالقة الكنعانيون مقيمون ſic et C.
Mſ. فالعملقيين وكنعانيين مقيمين ib. في غد deeſt
in Mſ. ib. الي البريه C. لكم الي البر Mſ. الي لبر
ſequens الي deeſt in Ms. v.26. ثم deeſt in Ms. et هرون

post تكليما ponitur v. 27. Mſ. et C. التي تدمرو v. 28.
قل ut et C. Mſ. فقل ib. لاصنعن Mſ. et C. ان لم اصنع
v. 29. معدود Mſ. et C. كل معدود ver. 30. ان اعطيه
ابراهيم واسحاق ويعقوب • الا كاليب Mſ. et C. ان
اسكنكم فيه الا كلب ib. يفنا ويوشع Mſ. et C.
يفنه ويهوشع v. 31. الذين ſic et C. Mſ. الذي ib. يعرفوا
Mſ. et C. يعرفون ib. فيه Mſ. به C. فيها v. 33. يقيمون
Mſ. et C. يقومون v. 34. باحصا — التي ſic et C. Mſ.
احصا — الذي v. 35. واصنعه ut et C Mſ. لاصنعه v. 36.
الذين Mſ. et C. الذي ib. الارض Mſ علي البلد C.
علي الارض v. 37. فمات ſic et C. Mſ. مات v. 38. ويوشع
Mſ et C ويهوشع ib. وكاليب — يفنا Mſ. et C. وكلب — يفنه
ib عاشا Mſ. & C. عاشو ib. الذين Mſ. & C. الذي
v. 40. فصعدوا ut & C. Mſ. وصعدو ib. بالصعود اليه deeſt
in Mſ. & C. v. 41. لا Mſ. & C. يا قوم لا ib لا فانها
ſic & C. Mſ. فلا وهيا v. 42. معكم Mſ. & C. هو معكم
v. 43. العملاقيين والكنعانيين Mſ. & C. العملاقيون
والكنعانيون ib. ايديكم Mſ. & C. يديكم ib.
فتقطعون Mſ. & C. فتقعون ib. لانكم ſic et C. Mſ.
اذ ib. عونكم Mſ. & C. معكم v. 44. في وسط المعسكر
Mſ. et C. من وسط العسكر v. 45. العملاقة Mſ. & C.
العملاقيون ib. حرما Mſ. & C. حرمه

Cap. XV. ver. 1. خاطب — قايلا Mſ. كلم — تكليما
v. 2. معطيكم هناك ut C. Mſ. معطيكموه ver. 3.
في ut C. Mſ. او في ib. مقبولا مرضيا عند الله ut C.
Mſ. مرضيا مقبولا لله ver. 4. عشر سميد ملتوتا Ms.
et C. عشرا سميدا ملتوته in Mſ. بدهن post ملتوته
πλεονάζει ib. للمزج Ms. et C. للمزاج v. 5. يصعده مع
Mſ. تصنعه مع in C. مع tantum v. 6. عشري Mſ. et
C. عشرين ibid. سميد ملتوتين Mſ. سمد ملتوتا C.
سميدا ملتوته ver. 7. للمزج Mſ. & C. للمزاج ibid.
مقبولا مرضيا عند الله (C. لله) Mſ. مرضيا مقبولا لله
v. 8. صعيده Mſ. et C صعيدا ib. او تسويع in Mſ.
او deeſt ib. لله ut C. Mſ. ليوي v. 9. ثلاثة عشار Mſ.
et C ثلثه عشور ib. سميد ملتوته Mſ. سمدا C. — سميدا
ver. 10. وخمرا Ms. et C وخمر ib.: قسط Ms. قسط قربان
ib. عند الله Ms. & C. لله v. 11. كذا Ms. et C. كذي
ib. مع كل ut C. at Mſ. من كل ib. ومع ut C. at Mſ. ومع
ib. الكمل ut C. Mſ. الكملان v. 12. المحصنيات Mſ. et C.
المحصيين v. 13. كذا Mſ. et C كذي ib. عند الله Mſ. et C.
لله v. 14. عند الله Mſ. et C. لله ib. فكما ut Mſ. C. ك ib.
لذاك فليصنع Mſ. & C. كذاك يصنع v. 15. ايها
Ms. ايها C. يا هو ib. يكون deeſt in Mſ. & C. v. 16.
شريعه Mſ. & C. شريعة واحده v. 17. قايلا Mſ. تكليما
v. 19. رفيعة Mſ. et C. رفيعه لله v. 20. ترفعونها Mſ. & C.
ترفعوها ib. البذار ترفعونها Mſ. كذاك (C. البذار) البيذر
ترفعوها v. 21. من اول اجينكم اجعلو Mſ. et C.
وكذاك من اول اجينكم تجعلو v. 22. فلم C. ولم Mſ.
ولا v. 23. من جميع Ms. et C. مثل جميع ib. ما امر ut
C. at Mſ. ما امركم ib. يد موسي منذ يوم Mſ. يده من
يوم C. يد موسي من يوم v. 24. مقبولا مرضيا Mſ. مرضيه
مقبله ib. الماعز للذكاة Mſ. للذكوه (C. الماعز) المعز v. 25.
ويستغفر ut C. at Mſ. فيستغفر ib. فاتوا Mſ. et C. وهم
فاتو ib. وذكاتهم Mſ. et C. وذكوتهم v. 27. واحد Mſ.
واحد كذلك ib. للذكاة Ms. & C. للذكوه v. 28.
خطيه Mſ. & C. ما اخطا v. 30. من بين in Mſ. بين
deeſt. v. 31. ازري Mſ. & C. ازرا v. 33. قدمه Mſ. & C.
فقدمه v. 35. في خارج المعسكر Mſ. & C. خارج العسكر
v. 36. المعسكر Mſ. & C. العسكر ib. كما امر الله تعالي
لموسي C. الله موسي (in Mſ. امر deeſt) كما امر v. 37.
قولا Mſ. قايلا v. 38. اكناف ut C. at Mſ. كناف v. 39.
لتروها Mſ. تروها C. تراوه literis tranſpoſitis.

Cap. XVI. v. 1. اصهار Mſ. & C. اصهر ib. وداثان
Mſ. & C. ودثن ib. وابيرام Mſ. & C. وابيرم ib. ابنا Mſ.
& C. بني ib. بنو Mſ. & C. بني v. 2. فقاموا Mſ. & C. فوقفو
ib. خمسون مياتان Ms. & C. خمسين مياتين ib. وذوو
Ms. & C. ذوو v. 3. ما حسبكما Ms. & C. حسبكما
v. 6. يا omittitur in Mſ. & C. v. 7. عليها ut C. at Mſ.
فيها ib. فيها ut C. at Ms. عليها ib. بني ليوي Mſ. بنو
v. 8. يا omittitur in Ms. v. 9. اذا فرزكم اله Ms. & C.
اذ افرزكم الاه ib. in Ms. deeſt خدمه ib. تخدمونهم
Mſ. تخدمو v. 10. فكذاك ut C. at Mſ. كذاك ibid.
طلبتم

طلبتم ut C. at Mſ. تطلبتم ib. ايضا ut C. omittitur
in Mſ. v.11. كذلك Mſ. & C. لذلك ib. جمعك Mſ.
جموعك C. جمع ib. المجتمعون Ms. المتجمعين C.
المجتمعين ib. تتدمروا هو حتي Mſ. من تتدمرون C.
تتدمرون v.13. من حتي ان اقليل Mſ. اقليل ما ib.
تراس—تراعس Mſ. تروسا—تتراس C. تتروس tantum.
v.14. نخلة Mſ. & C. نخله من ضيعه ib. كرما Mſ. &
C. كرم ib. هاولايك Ms. اوليك v.15. موسي Ms. موسي جدا
ib. هديتهما Mſ. & C. بكورهم ib. لاحدهما Mſ. & C.
لاحدهم ib. من ان Mſ. علي ان ib. الي احدهما Mſ.
الا احدهم C. الي احدهم v.17. خمسين مايتي Mſ. & C.
مايتين وخمسين ibid. وكل واحد منهم يقدم Mſ.
كل رجل مجمرته C. كل واحد مجمرته v.18. كل واحد
Mſ. & C. كل رجل ib. وموسي ut C. at Mſ. موسي
v.19. جميع ut C. at Mſ. ساير v.20. وكلم Mſ. فكلم ib.
وهرون تكليما Mſ. وهرون تكليما ver. 21. افنيتهم Mſ.
حتي افنيتهم v.22. اوجهها Mſ. & C. وجوههما ib. يا اله
وقالا يا قادر Ms. يا طايع يا الاه (C. قالا) وقال ib.
ارجل واحد Mſ. الرجل الواحد ib. ساير Mſ et C. جميع
v.23. فكلم Mſ. ثم كلم ib. قايلا Mſ. تكليما v.24.
وداثان Mſ. & C. دثن v. 26. وقال ut C. Mſ. وقل perperam. ib. اجتنبوا Mſ. et C. اعتزلو ib. تتسافوا Mſ. & C.
تتسافو v. 27. ابواب Mſ. et C. باب ib. ونساوهما وبنوهما
والطفالهما Mſ. et C. واطفالهم نساهم وبنوهم v. 18.
ذلك ليس in Mſ. et C. omittitur. ذلك v.19. هولاء Mſ.
et C. هاولي القوم v. 30. فتبتلعهم Mſ. et C. فتبتلعهم
ib. هاولاء Mſ. & C. هاولي القوم v 31. ان انشقت in Mſ.
& C. omittitur ان ib. التي Mſ. et C. الذي v. 33.
من جميع Mſ. & C. من بين v. 36. وكلم — قايلا
Mſ. ثم كلم تكليما ver. 37. بين يدي Mſ. et C. بين
tantum. ib. لانها ut C. Mſ. فانها v. 38. واما Mſ. & C.
فاما v. 40. ممن Ms & C. من ibid وكالمجموعه Ms. &
C. وجموعه ver. 41. وقلقا in Mſ. & C. deeſt v.42. عليهما
ſic & C. at Mſ. عليهم v. 44. وكلم Mſ. ثم كلم ib. وهرون
omittitur in Mſ. ib. قايلا Mſ. تكليما v. 45. ارتفعتما
ut C. at Mſ. ارتفعتهم ib. من بين in Mſ. omittitur من

ib. افنيتهم ut C. at Mſ. افنيهم v.46. لهم Ms. & C.
عنهم ib. بدا وقد ut C. at Mſ. وبدا ib. الصدم Mſ.
& C. الصدام v.47. قال ut C. at Mſ. امر ib. الوباء Mſ.
& C. بالوبا ib. ابتدا ut in C. in Mſ. deeſt ib. فنجر ut C. at
Mſ. فاخذ ib. لهم Mſ. & C. عنهم v.48. الاحيا والموتي
Mſ. الموتي والاحيا C. الموتا والاحيا

CAP. XVII. ver. 1. وكلم—قايلا Ms. ثم كلم—تكليما
v.2. مر ut C, at Ms. كلم ibid. لكل ut C, at Ms. من كل
ibid. يكون ذلك اثني عشره Ms. فذلك اثني عشر In C.
tantùm اثني عشر ibid. علي كل رجل Ms. اسم كل سبط
علي C. علي اسم كل رجل v.3. بيوت ut C. at Ms. بيت v.4.
احضرك C. احضركم هنالك Ms. احضرك عندها هنالك
هناك v.5. الذين ut C. at Ms. الذي v.6. عشره Ms. &
C. عشر ibid. وعصي Ms. وعصا C. وعصاه ibid. بينهم
ut C, at Ms. بينها v.8. في خبا Ms. & C. الي خبا ibid.
عصي Ms. عصا C. عصاه ver.9. كل واحد ut C, at Ms.
كل رجل v.10. فيفني Ms. & C. فيفنا ibid. يهلكوا Ms. &
C. يهلكون

CAP. XVIII. v 1. وابناك Mſ. & C. وبنوك ibid. وابناك
Mſ. & C. وبنيك ibid. تحملان Mſ. & C. تحملون ver. 2.
وابناك Ms. & C. وبنوك ibid فقط omittitur in Ms. v.3.
ويحفظوا تحفظك ويحفظ كل المضرب (جميع الخبا .C) لكن
لا يتقدموا الي آلة القدس والمذبح (واما الي انيه القدس
والمذبح لا يتقدمو .C) ليلا يموتوا هم وانتم (ولا يهلكو
فيحفظون ما يستحفظيهم .Mſ ايضا هم وايضا انتم .C)
وحفظ جميع الخبا واما انيه القدس والمذبح فلا يدنو بها
فليحفظون. v.5 كيلا يهلكو هم وانتم ايضا ان الجوهم ذلك
Mſ. & C. وتحفظو ibid. المقدس Mſ & C. القدس ver.7.
تحفظون C. تحفظو Ms. تحفظا ibid. فتخدمونه Ms & C.
وتخدموه ver.8. اياها Mſ. & C. لك ibid. وبنيك Ms. & C.
ولبنيك ver. 9. وذكاتهم Mſ. & C. وذكوتهم v. 10.
كل Mſ. وكل v.11. عطيتهم Mſ. & C. عطاياهم ib. جعلتها
Ms. & C. اعطيتها v. 13. التي ut C. at Mſ. الذين v. 14.
الاسرايلية Mſ. & C. الاسرايل ver. 16. وفدا ut C. at Mſ.
وفدي ib. هم pro هو ib. دانقا Mſ. & C. دانق v. 17.
واما Mſ. & C. فاما ib. والماعز Mſ. & C. والمعز ib. تفدها

Mſ. & C. تقديها ibid عند الله Mſ. & C. لله ver. 19.
ترفعها Ms. et C. يرفعها ib. الدهر Ms. العالم ib. لله Ms.
et C. لك لله v. 20. لله Deeſt in Ms ib. رباضهم Ms. et C.
رياضهم ib. قسم ut & C. at Mſ. نصيب ibid. صرت
Ms. & C. جعلت v. 21. التي Ms. & C. الذين v. 22.
فيحملوا Ms. & C. فيحملون v. 23. اللاوانيون Mſ. & C.
اللاوانيين v. 24. اعسار Mſ et C. عشور ib. لليوانيه Ms.
et C. لليوانيين ib. فلذالك Ms. & C. فلذلك ib. له Mſ.
et C. لهم v. 25. قايلا — وكلم Ms. ثم كلم تكليما v. 26.
الاعشار Mſ. & C. العشور ib. كنحلتكم Mſ. & C. بحلتكم
v. 27. وذلك ut et C. وذاك Mſ. ibid. البذار ut & C. البيذر
Ms. ibid. وكالسلافة ut & C. والسلافه Mſ. ibid. المعاصر
Mſ. & C. التنار ver. 28. كذاك ترفعون Mſ. et C. فكذاك
ترفعو ibid من بني Mſ. (C. اعشاركم) من جميع عشوركم
من بني التي تاخذونها ibid واعطوا ut & C. واعطوه Mſ.
ibid. الله ut & Mſ. لله C. ver. 29. ترفعونه Mſ. & C. ترفعوه
ver. 30. ليوانيون Mſ. & C. ليوانيين ibid. بني ut & C. من.
بني Ms. ibid. البذار ut & C. البيذر ibid. والعصير Ms.
& C. والتنار ibid. واهلوكم Mſ. واهاليكم C. واهلكم ibid.
لانه deeſt in Mſ ver. 32. بسببه Mſ. & C. عنه ibid.
تهلكوا — تبذلوا Mſ. تهلكون — تبلوها C. — تبذلوها
تهلكون

CAP. XIX. ver. 1. وكلم Mſ. & C. ثم كلم v. 2. ببقرة Mſ.
ببقرا C. بقره ver. 3. الي خارج المعسكر Mſ. & C. خارج
العسكر v. 4. مقابل ut & C. قابله Mſ. v. 5. باحراقها Mſ.
& C. بحرقها ibid. وفحثها Mſ. & C. وفرثها v. 6. حريقها ut
& C. حرقها Mſ. v. 7. المعسكر Mſ. & C. العسكر ver. 8.
ثيابه بالما ibid. والذي يحرقها C. والمحرقها Mſ. ويحرقها
In Mſ. & C. omittitur بالما ib. العروب Mſ. & C. الليل
ver. 9. في خارج المعسكر Mſ. & C. خارج العسكر ibid.
ويكون Mſ. & C. وتكون ib. ذكاة Mſ. & C. ذكوه
v. 11. دنا Mſ. & C. دني v. 12. يتذكي Mſ. & C. يتذكا ib.
يتذك فيهما Ms. & C. يتذكا منه فيهما v. 13. ومن دنا
Mſ. & C. فكل من دني ib. يموتون ولا يتذكي Mſ. et C.
يموت ولا يتذكا ibid يدخله Mſ. et C. دخله ibid. من
بين الجوف اذ لم يرش عليه ما النضح (اذ ما النضح
الاسرايل اذ ما النضح Mſ. لم يرش عليه C) فهو
لم يرش عليه فهو In Mſ. redundat عليه v. 15.
Mſ. & C. ما ليس v. 16. الصحرء ut et C. الارض
ver. 17. حريق ut et C. حرق Mſ. v. 18. بالقتيل ut et C.
القتيل Mſ. v. 19. يوم السابع ut et Mſ. In C. deeſt
ib. وارتحص Mſ. & C. ويرحص ibid في العشا Mſ. & C.
بالعشي ver. 20. ولم يتذك Mſ. يتذكا (C. ولم) ولا ibid
ماء ut & C. من ما Mſ. ib. فهو ut & C. وهو Mſ. ver. 21.
ويكون ſic & C. ويكن Mſ. ib. لامس vitioſe in Mſ.
الامس v. 22. النجس ut & C. ذلك النجس Mſ. ib. ينجس
ſic & C. مثله ينجس Mſ. ib. انسان Mſ. & C. انسانا

CAP. XX. v. 1. بنو Mſ. & C. بني ib. هناك ut C. at
Mſ. ثم v. 3. قالوا ut C. قال Ms. v. 4. البرية Mſ. & C.
البر ver. 5. ولا تين * ولا جفن * عليه Mſ. ولاتين وجفن
C. ولا جفن وتين ib. حتي ماء للشرب ليس فيه Ms. &
C. حتي ما ليس للشرب v. 6. من بين in Ms. deeſt من
ib. فوقعا اوجههما Mſ. & C. وجوههما C. فوقعو v. 8.
للصخر Mſ. & C. علي الصخر ib. ماوه Mſ. & C. ماه
ib. المياه Mſ. & C. الما v. 10. الصخر الحجر in Mſ.
& C. omittitur الصخر ib. لكم ماء Mſ. & C. لكم ما
v. 11. السخر Mſ. & C. الصخر v. 12. وتقدساني Ms. et C.
وتقدسوني ib. تدخلان Mſ. تدخلا C. تدخلو ib. عليه
Mſ. et C. به v. 13. رسولي Mſ. et C. رسل v. 14. كذا
Mſ. et C. كذي ib. اخوك ut C الاخوك Ms. ib. لني
ut C. at Mſ. الذي v. 15. وان ut C ان Mſ. ib. فلسي
Mſ et C. واسي ib. المصريون Mſ. et C. المصريين
v. 16. فدعونا ut C. at Ms. فدعونا الي الله ib. صوتنا Mſ.
صوطنا ib. واخرجنا ut et C. اخرجنا Mſ. v. 17. طريق Ms
الطريق v. 18. الاحمري ſic & C. الاحمر Mſ. ib. كيلا
Mſ. et C. كلا v. 19. بنو Mſ. et C. بني ib. نصعد ut et
C. فنصعد Mſ. ib. اليك omittitur in Ms. et C. v. 20.
قال ut et C. at Ms. فقال ib. كذاك ut et C. كذلك Mſ. v. 21.
ابي Ms et C ابا ib. اسرايليين Ms. et C اسرايل ib.
يجورون Ms. et C. ان يجوز v. 22. هور ut et C. هر Mſ. v. 23.
ولا Ms. et C. قايلا ver. 24. لانه Mſ. et C. فانه ver. 29.
بكي Ms et C. بكا *

CAP. XXI. ver. 1. أثاريم ut et C. at Mſ. أثريم ib.
وسبي Ms et C. وسبا v. 2. الاسرائيلية Mſ. et C. الاسرائيل
ib. وقالوا ut et C. وقال Ms. v. 3. ايديهم Ms. et C يديهم
ib. فجعلوهم وقراهم Mſ. et C. فجعلوه وقراه v. 4. رحلوا
ut C. at Mſ. رحل ib. ليستديروا ſic et C. ليستريح Ms.
v. 5. اصعدتنا Mſ. et C. اصعدتمونا ib. لنموت Mſ. et C.
نموت ib البريه Mſ. et C. البر ib. اذ ليس Ms. et C. مما
ليس ib. لنا deeſt in Mſ. et C. ib. سئمت Ms. et C.
نجرب v. 7. فقالوا Mſ. et C. وقالو ib. ادع الله Ms. ادع الي الله
ib. فدعا Mſ. et C. فدعي v. 9. وجعله ut C. at Mſ. دفعه
ib. علم ut Ms. علام C. ib. الي ذلك Mſ. et C. — تآيينا الي
v. 10. بنو Mſ. et C. بني ib. في اوبوث ut C. باوبوث Mſ.
v. 11. من اوبوث Mſ. من ثم C. منها ib. وحطوا في بلاقع
الجيزين في البر الذي بحضره مواب من مشرق الشمس
ونزلو في عيي هعبريم (C. المجاز) في البريه التي Mſ.
مقابل مواب (C. علي جهه مواب) من جهه مطلع الشمس
في ارنون (Mſ. من جانوب ارنون) الذي في البريه v. 13.
في جانب C. الخارج عن تخم — ماب (Mſ. مواب) والاموريين
الاردن الذي في البريه— v. 14. ملاحم الله Mſ. et C.
فتوح الله v. 15. عار ut C. at Mſ. عر ib واسند— ماب
Mſ. et C. واسنده— مواب v. 16. ماء Mſ. et C ماا v. 18.
وبير C. بير Mſ. بيرا ib الروسا Mſ. et C. الريسا ib. رسموها
Mſ. et C. راسموها ib. بمتوكاءتهم Mſ. et C. بوكاياتهم
v. 19. الوادي Mſ. et C. الواد v. 20. ماب — الوادي Mſ.
et C. الواد— مواب ib السماوه Ms. السماوا v. 21. الاسرائيليه
Ms. et C. الاسرائيل v. 22. في تخمك Mſ. et C. تخمك v. 23.
يجوزن Ms. et C. يجوز ib للقايهم Mſ. et C. تلقاهم v. 24.
فقتله Ms. فقتلوه ib ال اسرايل omittitur in Ms & C.
ib. عمون ut C. عمان Ms. v. 25. في حسبون ut & C. at Mſ
من حسبون ib. ورساديقها Mſ. & C. ورساتيقها ver. 26.
ماب Ms. & C. مواب v. 28. عار Mſ. & C. عر ib ماب ut
et Ms. مواب C. ſic et v. 29. V. 29. يا شعب Mſ. يا قوم In
C. deeſt ib. كموش Mſ. et C عبدت كموش ib سبيا
ut C. at Mſ. سبايا v. 30. الي ut C at Ms ذلك الي v. 32.
رساديقها Ms. et C. رساتيقها v. 33. وصعدوا Ms. & C.
فصعدو ib. في طريق Mſ. et C. طريق ib. للقايهم Mſ. et
C. تلقاهم ver. 34. تخفه Mſ. et C. تخافه •

CAP. XXII. v. 1. رحلوا Mſ. رحلو بني اسرايل ib. بيدا ماب
Mſ. et C. بيدات مواب ib. ريحا Mſ. et C. يريحا ver. 2. بالاق
Mſ. & C. بلعق ib ما Mſ. & C. جميع ما ib. بالاموري Mſ.
et C. بالاموريين ver. 3. المابيون Mſ. المواببون جدا C.
المواببيون v. 4. وقال Mſ. et C. فقال ib. كلما Mſ. كل ناس
C. كل اناس ib, كلحس Mſ. & C. كما يلحس ib. بالاق
Mſ. وكان بلعق ver. 5. بلعام Mſ. & C. بلعم ib الي فاثور
Mſ. الي فاثورا C. فاثورا ibid. هذا الشعب Mſ. & C. هوذا
القوم ib. عطني طهر Mſ. et C. غطا طاهر v. 6. والان تعال
Mſ. فالان C. فالان فتعال ib بلدي (Mſ. & C. عن) من
ib. ان In Mſ. omittitur ib. تبارك عليه Mſ. & C. تباركه
v. 7. فمضي C. فمضاوا فمضوا ib. ماب ومديان Mſ. et C.
مواب ومدين v. 8. ههنا Mſ. هاهنا ib. روسا Mſ. ريسا C. رووسا
v. 9. فوافي امر ſic & C. In Mſ. فوافي deeſt. ib. وقال Mſ.
et C. قال ib. يقولون عنه ان الذين Mſ. & C. يقول ان
القوم الذين v. 11. غطوا طهر Mſ. et C. غطا طاهر ib.
فالان تعال ſic & C. فتعال الان Mſ. ib. سبهم Mſ. & C.
سبه ibid احاربهم فاطردهم Mſ. et C. احاربه فاطرده v. 12.
تمض Mſ. & C. تمضي ib. الشعب Mſ. & C. القوم v. 13.
فقام C. فقام بلعم Mſ. فاقام بالغداه ib. لروسا Mſ. et C.
لريسا ib. عن omittitur in Mſ. et C. ver. 14. روسا Mſ.
& C. ريسا ib. وقالوا ut & C. قالو Mſ. ib. ابي Mſ. & C.
ابا ver 15. روسا Mſ. & C. ريسا ib. اجل واعظم ut et C. at
Mſ. اعظم واجل ver. 16. كذا Mſ. et C. كذي ib. لم
تمتنع Mſ. et C. — لا ver. 17. فالعن Mſ. et C. العن
v. 18 بلعق omittitur in Ms. ib ملء Mſ. & C. ملو v. 19.
ايضا انتم Mſ. & C. انتم ايضا ib. هنا Mſ. هاهنا C. ههنا
ib. خطابي Mſ يخاطبني v. 20. فامض Mſ. & C. امض ib.
لكن ſic et C. ولكن Mſ. ib اصنعه Mſ. اسنعه v. 21. مضي
C. مضا ib. روسا بالاق Mſ. & C. ريسا مواب ver. 22. ملاك
Mſ. & C. ملاك ſic et verſſ. 23, 24, 26, 31. ver. 23. ولما Mſ.
& C. فلما v. 24. وجدار يسره In Mſ. et C. omittitur جدار
v. 26. موضع Mſ. & C. موضع مضيق ib. —الي يمنه او
Mſ. & C. — ولا يمنه ver. 28. هذه مره Mſ. هذه العذبه
v. 29. تراوغت بي Mſ. et C. تمرست بي ibid. لكنت قد
وملكك

[illegible] sic et C. at Mſ. لقتلتك ver.30.— الست Mſ.
(C. اتانك) اليس انا اتانتك ib. التي ركبتني مذ كنت الي
اليوم sic & C. at Ms. الذي ركبت علي منذ كنت والي
الان ib. كذا sic & C. at Ms. كذي ver.31. بيده sic et
C. at Mſ. في يده ver.32. دفعات Mſ. & C. عركات ib. ان
احيدك Ms. et C.— في ان v. 33. الاتان deeſt in Mſ. ib.
الدفعة Mſ. & C. عركه v.34. قال له in Mſ. et C. omittitur
له v. 36. لماب Mſ. et C. لمواب v. 37. ولم تصير علي
Mſ.— فلم لم تصير C. لم لم تجي ib. اتراني ليس Ms.
اتري ليس C. اتري اليس ib. علي اكرامك Mſ. ان
اكرمك C. اكرمك v. 38. اتراني Mſ. & C. تراني ibid.
ما يلقنيه Mſ. ان يلقننيه C. ما يلقننيه v.39. ومضا Mſ.
فمضا ib. الي ان sic & C at Mſ. حتي v. 40. وذبح Mſ. وذبح
بلق ib. الروسا Mſ. & C الريسا v.41. كان بالغداه ut C.
كانت الغداه ib. ثم بعض Mſ. et C. ثم الي بعض *

Cap. XXIII. ver. 1. ههنا abeſt à Mſ. سبعه
(C. مذابحا) مذابح Ms. زبح مذابح (malè, vel pro ز
tantum, vel pro سبع ib. سبعه Mſ. سبع ib. وسبعه
اكبس Mſ. كباس (C. سبعه) سبع v.3. فلعلي C.
فلعل ان Ms. فلعل ib. لقننيه ut Mſ. at C. يلقننيه ib.
ومضي Ms. فمضي C. ومضا v.4. سبعه Mſ. سبع C.
سبعه مذابحا ib. كبشا وثورا علي كل مذبح (كل واحد
(C. منها Mſ. ثورا وكبشا علي كل واحد منها v.5. فقال
Mſ. فقال له ibid. كذا Mſ. et C. كذي ver.6.
هو وجميع روسا ماب Mſ. et C. وجميع ريسا مواب ver.7.
ارام Mſ. & C. ارم ib. ماب Ms, & C. مواب ib. جبال
ut C. at Ms. جبل ib. فالعن ut C. at Ms. سب ib.
يعقوب Mſ. اليعقوب v. 8. كما Mſ. & C. ما ib. يسبه الله
Mſ. & C. يسبه الطايق v. 9. روس Ms. & C. رووس
ib. فرادي C. فريدا Mſ. فردا v.10. تموت نفسي sic &
C. at Mſ. اموت v. 12. وقال له ut C. at Ms. قايلا ibid.
الا ان Mſ. لا ان v.14 فبني Mſ. & C. فبنا ib. سبعه
Mſ. سبع ver. 15. ههنا Ms. هاهنا bis. ver. 16. كذا
Mſ. & C. كذي ver. 17. واقف Ms. & C. قايم ib.
وروسا ماب Mſ. & C. وريسا مواب v. 18. وانصبت Mſ.
وانصتا ver. 19. القادر Mſ. & C. الطايق ib. كلاما
omittitur in Mſ. & C. ib. يقوم مقامه Mſ. &
يقوم به v. 20. قد in Ms. & C. deeſt v. 21. دغلا
Mſ. ولم ير دغلا v.22. القادر Mſ. & C. الطايق v.2
القادر Mſ. & C. الطايق v.24.— ينضجع الي ان
Mſ. الذي لا ينضجع حتي لا ياكل ver.25. in Mſ.
pro بلق ib. عليه omittitur in Mſ. & C. v.26. لكم
Mſ. & C. لك ib. فاصنعه Mſ. به اصنع C. اصنع v.27.
فلعله Mſ. & C. فلعل ib. من عند Mſ. & C.
ib. سبه omittitur in Mſ. et C. v.28. السماوه Mſ. et C.
السماوا ver. 29. ابن لي سبعه مذابح Mſ. et C.
ابني لي سبع مذابح C. سبعه مذبحا ibid.
سبعه Mſ. — سبع ibid. وسبعه اكبس Mſ.
سبع كباس

Cap. XXIV. v. 1. اسرايليه Mſ. et C. الاسرايل
ver.2. نازلين Mſ. نزلا نزلو ver. 4. القادر Mſ. & C.
الطايق v. 5. يا نسل Mſ. & C. يا ال ib منازلكم Mſ.
& C. منازلك v.6. وكنعنات Mſ. وكنعنان C. والكنعانيين
ver. 7. اغاغ Mſ. et C. اجج ib. وتدساني Mſ. & C.
وتدسانا v.8. القادر Mſ. & C. والطايق ib. المخرج لهم Mſ.
المخرجه C. المخرجهم ibid. يعرق Mſ. et C. ينهش
v. 9. كلبوه Mſ. & C. لبو ib. من ذا ut C. at Mſ. ما ذا
ib. المبارك فيك مبارك Mſ. & C. مباركك مباركا ib.
ملعون Mſ. & C. ملعونا v. 10. حردا sic & C. at Mſ. دررا
ib. دعوتك Mſ. et C. دعوت بك ib. فاذا Mſ. & C.
فاذا بك ib. باركت فيهم Mſ. et C. باركتهم ver. 11.
والان انصرف Mſ. والان فانصرف C. فالان فانصرف ib.
كنت deeſt in Mſ. & C. ver. 13. ماء Mſ. لملو C. ملو
ib. او ذهبا C. وذهب Mſ. ib. لم استطع Mſ.
et C. لا استطيع ib. فاعمل ut C. at Ms. فاصنع ib.
من راي انما اقول الذي يقوله Mſ. رايي (C. من) عن
يقوله الله اقوله (in C. deeſt انما) انما الذي ver. 14
منصرف ut C. at Mſ. منصف ib. الي قومي Ms. الي قوم
In C. deeſt v. 15. يايها ut C. at Ms. يايها v. 16. القادر
Mſ. & C. الطايق ib. وعارف معرفه العالي deſunt in Mſ.
ib. وهو مفتوح in Mſ. deeſt وهو v. 17. امرا وليس هو
موجودا الان Mſ. & C. امر اراه وليس هو الان ib. وهو Mſ. &

& C. فهو ib. يطلق ut C. at Mſ. يطلع ib. فيوسن جهات
ماب Mſ. & C. فيوهن جهات مواب ib. شيث Mſ et C.
شث v.18. سيعير Mſ. سعير C. ساعير v.19. عماليق فضرب
Mſ.& C. عملق وضرب v. 21. مسكنك ut C. at Mſ.
مجلسك ib. ويصير Mſ. et C. وتصير v. 22. منكم
Mſ. & C. فكم v. 23. ويل من Ms. & C. الويل من
ib. القادر Mſ. & C. الطايق ver. 24. والدارمين C.
والدرامين Mſ. ودرامين ver. 25. راجعا Mſ. et C.
ورجع

Cap. XXV. v. 1. الاسراليه Mſ. et C. الاسرايل ib.
في ان Mſ. & C. ان ver. 2. فدعون القوم Mſ. & C.
فدعين بالقوم ver. 3. فعور ut C. at Mſ. بعور vitioſè,
rectius poſtea. ver. 4. لموسي ut C at Mſ. موسي ibid
روسا Mſ. et C. ريسا ib. حذا Mſ. اجرا C. حذي ib.
ترجع حلته ut C. at Mſ. حتي ترجع شده v. 5. فقال
ut C. at Mſ. قال v. 6. رجل Mſ. et C. برجل v. 7. راي ut C. at
Mſ. راه v. 7. هرون ut C. at Mſ. اهرن ib. وسط ut C. at
Mſ. وصط ib. في يده ut C. at Mſ. بيده v. 8. ودخل
ut C. at Ms. فدخل v. 9. عشرون Mſ. & C. عشرين ib.
Mſ. الف v. 10. وكلم — قايلا Mſ. & C. ثم كلم —
تكليما v. 11. ان omittitur in Mſ. & C. ib. بغيرته Mſ.
& C. بما غار v. 13. غار ut C. at Ms. مار ver. 14. اباية
ſic & C. at Mſ. ابيه ibid. بنت Mſ. & C.
ابنة ſic & ver. 18. Ver. 16. وكلم — قايلا Mſ. & C.
ثم كلم — تكليما v. 18 به abeſt in Mſ. et C.

Cap. XXVI. v. 3. العازار Mſ. & C. والعزر ib. باحصايهم
ſic et C. at Mſ. باحصياهم ib بيدا ماب Mſ. et C. بيدات
مواب ib. ريحا Mſ. & C. يريحا v. 5. من راوبين Mſ.
& C. بني راوبن v. 7. الفا Mſ. & C. الف v. 8 فلو Mſ.
& C. فلوا v. 9. وبنو Mſ. et C. وبني ib داعيا Mſ. et C.
دعاه ib. الذين ut C. at Ms. الذي ib. تلعقوا Ms. & C.
تلعقو v. 10. وقت deeſt in Mſ. ib. اكلت Mſ. & C.
واكل ib. — ومايتي Ms. — ومايتين C. الميايتين وخمسين
ib. رجل ut Ms. at C. رجلا ib. فصاروا Mſ. & C. فصارا
v. 11. لم Ms. & C. كسف بهم ولم v. 12. وبنو Ms & C.
وبني ib. عشاير Mſ. عشايره ter in hoc ver. itemque in
verſſ. ſequentibus v. 14. عشرين redundat in Ms.
v. 15. وبنو Mſ.& C وبني v. 16. العيريين Mſ.& C. العريين.
v. 19. وبنا Mſ. بني C. وبني ib. عير واونان Mſ. & C. عر
واون ib. كنعان Mſ. كنعن v. 23. بنو Mſ. وبني C. بني
ib. عشاير Mſ. تولع عشايره in C. deeſt تولغ v. 26. بنو
Mſ. & C. وبني v. 28. وابنا Mſ. وبني C بني v. 29. بن
منشا d. in Mſ.& C. v. 30. وبنو Mſ. et C. وبني v. 33. بنون
Mſ. & C. بنين ib. بل كان له Mſ. & C. الا ib. محلا
ونوعا وحغلا وملكا وترصا Ms. & C. محله نعه
حغله ملكه وترصه (C. ونوعه) v. 37. لعشايرهم Mſ.
et C. وعشايرهم v. 42. الشوحامي Mſ. & C. الشوحميين
v. 51. والف واحد Mſ. والفا واحدا v. 52. وكلم — قايلا
Mſ. ثم كلم — تكليما v. 53. الارض ut C. البلد Mſ.
v. 54. يعطي Mſ. & C. يعطا v. 55. Ms. & C. باسهم
يقسم البلد * mutato verborum ordine. v. 56. السهم
ut C. at Mſ. لسهم v. 58. عشاير Mſ. عشيره et ſic poſtea.
In Ms. d. poſterior pars. ver. 59. امراه Mſ. & C. زوجه
ib. يوحابذ — ليوي Mſ. & C. يوخبذ — لوي v. 60.
ناداب وابيهو والعازر وايثامار Mſ. & C ندب وابيهوا
العزر وايثمر v. 62. لم يعدوا ut C. at Ms. ولم يعدو
v. 63. الذان Ms. الذين C. الذي ib. بيدا ماب Ms &
C. بيدات مواب v. 64. اذ عدا Ms. et C الذين عدا ib.
بان يموتوا Ms. et C. ان يتماوتو ibid. يوسع Ms.
et C. يهوسع *

Cap. XXVII. v. 1. منشا Ms. et C. منسه ib. منشي
deeſt in Ms. ibid. اللاي Ms. التي C. التين ib. — محلا
Ms. et C. محله ut v. 33. præc. cap. v. 2. فقمن ut Ms.
C. فاقامو ib. والعازر Ms. وبين يدي العزر v. 3. وهو لم
Ms. وهوا فلم C. rectius وهو فلم ib. وانه Mſ. لانه C. انه
ib بنين C. له بنين v. 4. ولم Mſ. فلا C. فلم ib. فاعطنا
Mſ. فلاعطنا C. اعطانا v. 5. حكمهن Mſ. et C. حكمهم
v. 6. فقال Mſ. ثم قال ib. لموسي Ms. له v. 7. لنعم Mſ.
& C. نعما ib. لهن Ms. et C. لهم v. 10. لم يكن Mſ.
& C. لم يكون et ſic v. 11. in C. ib. فيكورها deeſt in
Mſ. ib. — وليكون Ms. et C. (C. ذلك لبني) ويكون لك
اسرايل رسم (Mſ. ولبني) v. 12. — بلد Mſ. البلد الذي

اعطيته بالوجوب (Convenit hic fere cum 70. ἐν καταχύσει : quæ adjectio apud hoſce duos tantum Interpretes invenitur. Vide cap. 36. 3.) لبني اسرايل v. 13. رايته Mſ. & C. ابصرته v. 15. قال Mſ. ثم قال ib. الله Mſ. & C. الله قايلا v. 16. ذلك deeſt in Mſ. & C. ibid. يا اله Mſ. et C. الاه ib. — الاروح Mſ. ارواح كل بشر C. ارواح جميع البشر v. 17. — ويدخلهم Ms ويخرجهم ويدخلهم ib. ليلا Mſ. & C. ولا v. 18. فقال ut C. وقال Mſ. ib. يوسع Mſ. & C. يهوسع v. 19. وقفه Mſ. & C. واوقفه v. 20. يقبل Mſ. & C. تقبل ver. 21. يسل ut C. at Ms. يسال ibid. ويدخلو عن Mſ. وعن امره يخرجو ويدخلو (C. يدخلو — هو بني) يخرجو ver. 22. فعمل Ms. et C. فصنع ib. بما Ms. & C. كما ib. به deeſt in Mſ. et C. ibid. فاخذ يوسع Mſ. et C. ان اخذ يهوسع v. 23. واوصاه ut & C. at Mſ. وامره *

Cap. XXVIII. v. 1. قايلا — وكلم Mſ. & C. — ثم كلم تكليما v. 2. Mſ. & C. مرضيي مقبولي ان تقربوه ibid. in Mſ. deeſt في ver. 3. حملان سنه صحاحا C. لله حملين ابنا Mſ. لله حملين ابني سنه صحيحين ib. قربان دايم Mſ. صعيده دايما C. دايم tantùm. ver. 5. سميد Mſ. & C. سمد v. 6. في بريه سيناي ſic & C. Mſ. في جبل سيني ib. عند الله Mſ. & C. لله ver. 8. — صنعت Mſ. قربت C. صنعت الخروف الثاني ib. عند الله Mſ. & C. لله v. 9. — حملان ابنا Mſ. & C. حملين ابني سنه صحيحين ib. عشران Mſ. & C عشرين ib. سميدا ملتوتا Mſ. & C. سمد ملتوت ibid. ومزاجه Mſ. ومزاجهما C. ومزاجهم ver. 11. قربان Mſ. & C. قربو ib. رتان Mſ. & C. رتين ib. وكبش Mſ. & C. وكبشا ib. وسبعه ſic et C. at Ms. سبع ib. — ابنا Mſ. & C. بني سنه صحاحا وثلث C. ابني عشور v. 12. سميدا ملتوتا C. سميد ملتوت Mſ. سمد ملتوته ib. وعشران Mſ. et C. وعشرين ver. 14. ومزاجها Mſ. et C. ومزاجهم ibid. للحمل ſic & C. at Mſ. لكل حمل ſequitur in Mſ. & C. من الشراب quod deeſt in noſtro Arabe. ver. 15. الماعز Mſ. & C. المعز ib. ذكاه Mſ. ذكوه C. واحد ذكوه ib. ومع قربان ſic & C. at Mſ. مع القربان v. 16. فصح Mſ. & C. فسحا v. 17. فيها deeſt in Mſ. et C. v. 18. في Mſ. وفي ver. 19. وسبعه ſic & C. at Mſ. سبع ib. صحاحا Ms. & C صحاحا يكونو لكم ver. 20. ومعها من البر سميدا Ms. & C. — ومعهم Mſ. سمد C. سميد Ms. & C. ملتوت ib. ثلثة اعشار لكل ثور وعشران Mſ. et C. ثلث عسور لكل وعشرين (C. ثور) رت v. 22. Mſ. & C. للذكوه ver. 23. قربان Ms. & C. وقربان ib. تقربون Ms. & C. تقربو ver. 24. في كل ſic & C. at Mſ. بكل ibid. قربان Mſ. قربن v. 25. يكون Mſ. يكن v. 26. تصنعوا Mſ. تعملو ver. 27. وسبعه Ms. سبع ver. 28. ومعها Mſ. & C. ومعهم ibid. Mſ. ملتوت C. سميد ملتوت ibid. ثلثه اعشار Ms. & C. ثلث عسور ib. وعشران Ms. & C. وعشرين ver. 30 Ms. & C. المعز v. 31. القربان Ms. & C. قربان ibid. فلتكن Mſ. تكن C. تكون

Cap. XXIX. ver. 1. يكون ſic & C. at Ms. يكن ib. وكل Mſ. & C. كل ib فليكن Mſ. & C. يكون ver. 2. وسبعه Mſ. سبع v. 3. ومعها Mſ. & C. ومعهم ib. سميد Mſ. ib. اعشار Mſ. & C. عسور ib. وعشران Mſ. & C. وعشرين ver. 5. Mſ. & C. المعز Mſ. المعز للذكوه v. 6. القربان الدايم والبره deeſt in Ms. v. 7. فليكن Mſ. يكن C. يكون ib. نفوسكم Mſ. & C. انفسكم v. 8. وسبعه Mſ. & C. وسبع v. 9. ومعها Ms. & C. ومعهم ib. Ms. سمد ملتوت ib. ثلاثه اعشار — وعشران Ms. & C. ثلث عسور — وعشرين v. 11. الماعز للذكاه Mſ. & C. المعز للذكوه ibid. ذكاه Ms. & C. ذكوه v. 12. Ms. & C. اسم مقدس يكون لكم ib. وكل Mſ. & C. كل v. 13. قربانا Ms. & C. صعيده قربانا ib. عند الله Mſ. & C. لله ibid. ثلاثه عشر رتا C. ثلث عاشر رت Ms. ثلثه عشر رت ver. 14. ومعها Mſ. & C. ومعهم ib. Ms. سمد ib. ملتوت Ms et C. ملتوته ib. Mſ. et C. ثلث عشور ibid. وعشران Ms. et C. وعشرين ver. 16. الماعز الذكاه Mſ. et C. المعز للذكوه ver. 17. اثنا عشر رتا Ms. اثني عشر رت من البقر C. — اثنعاشر: in noſtro deeſt من البقر ib. وكبشان Mſ. et C. وكبشين ib. Mſ. et C. حمل بني — صحاحا ver. 18. Mſ. et C. وبرهم ومزاجهم — والحمليين باحصايهم v. 19. للذكاه Mſ. et C. من المعز للذكوه v. 20. Mſ. et C. كبشين — حمل بني — صحاحا v. 21. والحمليين باحصايهم — وبرهم ومزاجهم v. 22. Ms. &

et C. للذكوه ib القربان Mſ. et C. قربان v.23. Mſ. et C.
وكبشين — حمل بني — صحاحا v. 24. برها ومراجها ſic
et Mſ. C. برهم ومراجهم — والحمل Mſ. et C. باحصايهم
v. 25. Mſ. et C. المعز للذكوه ib. القربان Ms. & C. قربان
v. 26. Mſ. & C. وكبشين — حمل بني — صحاحا v. 27.
برها — In Mſ. omnia p:out in noſtro, at in C. وبرهم
ومراجهم — والحمل باحصايهم v. 28. Mſ. & C. للذكوه
v. 29. Ms. & C. وكبشين — حمل بني — صحاحا v. 30.
In Mſ. ut in noſtro. C. وبرهم ومراجهم — والحمل باحصايهم
v. 31. Mſ. et C. للذكوه ib. صعيده Mſ. et C. قربان
ib. برها ومراجها Mſ. بره ومراجها v. 32. — سبعه Mſ. & C.
سبع وكبشين — ib. Ms. et C. حمل بني — صحاحا v. 33.
In Mſ. ut in noſtro. at C. وبرهم ومراجهم — الحمل باحصايهم
v. 34. Mſ. et C. للذكوه ver. 35. Ms. et C. مكث في
القدس يكون لكم ib. وكل Mſ. et C. كل v. 36. سبعه Ms.
سبع v. 37. In Mſ. ut in noſtro, niſi quod pro باحتسابها
leg. باحصايها C. وبرهم مراجهم — باحصيهم v. 38. Ms. et C.
للذكوه ibid. تقربون Mſ. et C. تقربو *

Cap. XXX. ver. 2. روسا Mſ. & C. ريسا v. 3. بل
يعمل بما خرج من فيه Mſ. & C. ككل ما خرج من
يعمل (C. فاه) فيه v. 4. فايه Mſ. & C. وايه ib. Mſ. نذرا
نذرت ib. صباها Mſ. & C. صبايها v. 5. ابوها Mſ. & C.
ابيها ibid. ثبت ut C. ثبتت Mſ. ver. 6. — وان نهرها Mſ.
وان انترها vitioſe pro انتهرها In C deeſt init. ver. ibid.
سماعه Mſ. سمع ib. اذا Mſ. & C. اذ v. 8. ذلك omittitur
in Mſ. & C. ib. التي ut C. Mſ. الذي ib. ثبتت in fine
ver. deeſt in Mſ. et C. v. 9. انتهرها زوجها Mſ. بعلها —
C. فسخ ذلك بعلها ib. سماعه Mſ. et C. سمع به poſtea ita
ſequitur in C. مجموع نذورها وعقودها التي عقدتها على
نفسها غير ثابت يغفر لها In Mſ. autem ſic, فقد فسخ نذرها
الذي عليها ولفظ شفتيها الذي عقدته على نفسها والله
يغفر لها v. 10. فثابت ut C. at Mſ. ثابت v. 11. نذرت
Mſ. & C. قد نذرت ib. — عقدت بيمين Mſ. et C. عقدت
عقدا على نفسها بيمين v. 13. سماعه Mſ. & C. سمع ib.
Mſ. من عقود ونذور ib. فالله Mſ. et C. الله v. 14. وكذلك
Mſ. كذلك ibid. فبعلها Mſ. & C. بعلها ver. 15. عقودها

Mſ. عقدها ib. التي Mſ. & C. الذي ib. سماعه Mſ. & C.
سمع ver. 17. صباها Mſ. et C. صبايها ib. منزله C.
بيت ابيها

Cap. XXXI. ver. 1. وكلم — قايلا Mſ. & C. تكليما —
Mſ. ثم كلم v. 2. لقومه deeſt in Mſ. v. 3. يغزون Mſ. & C.
يغزو ib. ليحلوا ſic C. at Mſ. ويحلو ib. بهم Mſ. بهن
C. فيهم v. 4. الفا Ms. & C. الف ib. تبعثون Mſ. & C.
تبعثو v. 5. الفا Mſ. & C. الف v. 7. مديان Mſ. & C. المدين
ver. 8. — املاك Mſ. & C. ملوك مدين ib. وهم abeſt à
Mſ. & C. v. 9. فسبي بنو Mſ. & C. بني Mſ. فسبا ibid.
نسا مديان Mſ. & C. نسي مدين ib. غنموه Mſ. & C.
غنمو v. 12. المعسكر Mſ et C. العسكر ib. — بيد
Mſ. بيدات مواب ib. ريحا Mſ. et C. يريحا v. 13. للقايهم
Mſ. et C. تلقاهم ib. المعسكر Ms et C. العسكر v. 14. وسخط
ut C. at Mſ. فسخط ib. روسا Ms. et C. ريسا bis ib. الميين
Ms. et C. المايين v. 15. ابقيتم Ms et C. استبقيتم ib. انثي
Ms. الاناث v. 16. مطغيات in Mſ. et C. deeſt ib. اوقعوا
Mſ. et C. اوقعن ib. بجماعه ut C. at Ms. في جماعه
ver. 17. عرفت ut et C. at Mſ. قد عرفت ibid. الرجل
ut et C. at Ms. الرجال v. 18. اللواتي C. التين Mſ. التي ib.
لم Mſ. لا C. لا يعرفان ib. الرجال ſic et C. at Ms الرجل
v. 19. في خارج in Ms. et C. deeſt في ib. Mſ. & C. العسكر
ib. وليتذكوا Mſ. & C. فتذكون v. 20. جلود ſic et C.
at Ms الجلود ib. ذكوه Mſ. & C. تذكوه ver. 21. التي
Mſ. & C. الذي v. 22. القلقي Ms. & C. القلعي v. 23.
منه deeſt in Mſ. & C. ib. اجيروه Mſ. et C. امروه ib.
وليدلك ايضا Mſ. & C. وايضا يتذكا C. تذكا ib. في النار
اجيروه Mſ. et C. النار امروه abſque في v. 24. تدخلون
Mſ. تدخل C. تدخلو ver. 25. تكليما Mſ. قايلا ver. 26.
ما deeſt in Mſ. ib. — وروسا Mſ. & C. ريسا ابا جماعه v. 27.
خارجين للغزو ut C. at Mſ. — الذي خرجو v. 32. منه
deeſt in Mſ. & C. ibid. الف ut C. at Mſ. الفا ver. 33.
وعدد البقر ut C. ومن البقر Mſ. ib. اثنان Mſ. et C.
اثنين v. 34. وستون Mſ. & C. وستين ver. 35. اللواتي Mſ.
& C. التي ibid. الرجال اثنان وثلاثون Mſ. &
C. الرجل اثنين وثلثين ver. 36. منه deeſt in
Mſ.

Mſ. et C. v. 37. عدد deeſt in Mſ. ib. راسا ut C. راس Mſ. ver. 38. وثلاثون C. وثلثين Mſ. وثلاثين ib. ومكسها Mſ. et C. ومكسهم ib. Mſ. et C. اثنين وسبعين v. 39. ثلاثون Mſ. & C. ثلثين ib. فمكسها Mſ. et C فمكسهم ſic v. 40. ib. وستون Mſ. وستين v. 40. اثنان وثلاثون Mſ. et C. اثنين وثلثين v. 43. كان Mſ. et C. فكان ver. 44. ستة Mſ. ستا v. 47. من الخمسين Mſ. & C. — من كل ver. 48. تقدم ſic et C. at Mſ. قدم ibid. الموءكلون Mſ. & C. الموءكلين ib. روسا ſic & C. at Mſ. ريسا bis ib. الميين Mſ. الماين ver. 49. يفقد Ms. & C. يفتقد v. 50. لله ut C. at Ms. الله ib. — كل رجل Mſ. & C. اي رجل منا وجد v. 52. التي Mſ. الذي ib. روسا C. رووسا Mſ. ريسا ib. وروسا Mſ. ومن ريسا ib. الميين Mſ. الماين C. المياين ver. 53. غنم واحد منهم Ms. et C. غنمه كل واحد ver. 54. روسا Mſ. ريسا C. رووسا ſequens روسا omittitur in Mſ. et C. ib. الميين C. المياين Mſ. الماين ib. اتيا به Ms. اتي بها

Cap. XXXII. ver. 1. فراوا ut et C. at Mſ. وراو v. 3. deeſt in Mſ. ver. 4. لبلد ut Mſ. at C. الارض ibid. يدي بني C. يدي جماعة اسرايل Mſ. ايدي بني اسرايل اسرايل v. 5. حطا Mſ. et C. حطاا ib. تجزنا Mſ. et C. تجيزنا v. 6. لهم Mſ. et C. لهم موسي v. 7. امر الله بالمصير اليه Mſ et C. اعطاهم الله v. 8. كذلك Mſ. et C. كذي v. 9. وادي Mſ et C. واد ib. الي لبلد in Mſ. deeſt الي ver. 10 واقسم deeſt in Mſ. V. 11. لا ان Mſ. ان يرو C. ان يراو ibid. الذين صعدوا Ms. — الذي ibid. ابراهيم Mſ. & C. لابرهيم ver. 12. ويوشع Mſ. & C. يهوشع v. 13. تيههم Mſ. & C. توههم ib. البريه Mſ. البر ib. يديه ut & C. at Mſ. يدي الله v. 14. وها انتم Ms. & C. هوذاكم ibid. مقام Ms. & C. مقان ibid. المخطين Mſ. الخطايين ver. 15. زاد deeſt in Ms. v. 16. حظاير Ms حظايرا v. 17. مكانهم ſic et C. at Ms. مساكنهم ib. فنقيم ut Ms. C. فيقيم ver. 18. لا Ms. ولا ver. 19. تخلتا pro تخلتنا ib. شرقيا in Mſ. deeſt ver. 20. قل in Mſ. malè pro قال v. 21. يديه Ms. يدي الله v. 22. ايديهم Mſ et C. يديهم ib. تكونوا C. وتكونو Ms. وتكونون ib. بروا Mſ. برا C. ابريا ib الاسرايلية Mſ. & C. الاسرايل ver. 24. وحظاير Mſ. & C. وحظايرا ib. لغنامكم Ms. et C. لغنمكم ibid. تصنعوه Ms. & C. تصنعون ver. 25. له deeſt in Mſ. ver. 26. ونساونا Mſ. et C. ونسانا v. 28. بذلك deeſt in Mſ. & C. ibid. يوشع Mſ. & C. يهوشع ib. وروسا Ms. & C. وريسا v. 29. عبروا Ms عبرك perperam. ك pro و ibid. ايديكم Mſ. & C. يديكم v. 30. يعبروا Mſ. يعبرون v. 31. جميعا Mſ. & C. جميع ib. فانا Mſ. & C. انا v. 32. فنحن Mſ. et C. نحن v. 33. فاعطي Ms. & C. فاعطا ib. بني Ms. لبني ib. وبني Mſ. ولبني ib. منشا Ms. & C. منشه ib. وبلد in Mſ. deeſt و ib. مستديره Mſ. & C. مستديرا ver. 35. ويعبها Mſ. et C. ويعبهه ver. 36. قريه Mſ. & C. قري v. 38. بنوا Mſ. & C. بنوها ver. 39. بنو Mſ. & C. بني ib. منشا Ms. & C. منشه & ſic in ſequentibus. ver. 40. واعطي Mſ. فدفع C. واعطا ib. وسكن فيها C. وسكنها Mſ. فاقامو بها ver. 42. — ومضي نوبح Mſ. — ونبح مضي (eadem vox etiam in C.) فتح قنت ورساتيقها وسماها نبح

Cap. XXXIII. ver. 3. فخرج ut et C. at Ms. فخرجو ib. بنو Ms. & C. بني ver. 4. الابكار Mſ. & C. كل بكر ib. احكاما ut C. at Ms. احكامهم v. 5. ورحلوا Mſ. & C. فرحلو ver. 6. في طرف Mſ. & C. — في ايتم في v. 7. باعل C. بعل Mſ. جبل v. 8. ثم ساروا Mſ. وسارو v. 10. عشره Mſ. عشر ib. منها Ms. من ثم ver. 11. من ثم Ms. et C. منها v. 18. في رثما Ms. & C. برثمه v. 19. من ثم Mſ. منها ver. 20. لبنا Mſ. لبنه v. 38. لخروج ſic & C. at Mſ. لخرج ver. 39. in C. ut in noſtro. Mſ. هرون بن — مايه وثلث وعشرين ver. 40. هناك omittitur in Ms & C. ib. وهو ساكن ut C. at Mſ. وكان ساكن ibid. في بلد ut C. at Mſ. من بلد v. 45. منها Mſ. من عييم v. 47. جبال عبرين Mſ. جبل العبريين v. 48. بيدا ماب Mſ. بيدات مواب ſic et ver. 49. 50. ib. ريحا Mſ. بريحا v. 50. ريحا قايلا Mſ. يريحا تكليما v. 51. مر Mſ. كلم v. 52. ايديكم Ms. & C. يديكم ib. مسبوكاتهم Mſ. & C. مسبوكهم ver. 53. فاسكنوا Mſ. & C. اسكنو ver. 54

ويرعوه

وتوزعوه Mſ. وتتوزعوه ibid. باسهم Mſ. et C. باسهام
ibid.—واقلوها Mſ. & C. للقليل قلوها ib. كان omittitur
in Mſ. et C. ib. تتزعوه Mſ. تتوزعوه C. توزعوه v. 55.
فيصير من Mſ. et C. فيصير ما ib. وكمسال Mſ. &
C. وكامسال v. 56.—فيكون Mſ. & C. فاكون كما قصدت
ib. اصنعه Mſ. & C. اصنع bis.

Cap. XXXIV. v. 1. قايلا — وكلم Mſ. & C.—ثم كلم
تكليما v. 2. داخلون ut C. at Mſ. داخلين ib. ارض
Mſ. & C. بلد ib. يحصل Mſ. & C. تحصل v. 3.—فيكون
Mſ. لكم ويكون v. 4. الجنوب Mſ. & C. من الجنوب
ib. ويصير Mſ. & C. ويعبر v. 7. تحدون Mſ. & C. تحدو
v. 10. وتحدون Mſ. وحدو C. ويحدو v. 11. دفنه C. دفني
Mſ. دبله ib. ويضرب ut C. at Mſ. فيضرب ib. شرقا ut C.
at Mſ. شرقيا ver. 12. مستديره Mſ. & C. مستديرا
ver. 13. تتوزعوه Mſ. et C. توزعوه ib. بسهام Mſ. & C.
باسهم ibid. يعطي Mſ. & C. يعطا ver. 14. Mſ. et C.
اذ قد اخذ سبط راوبن وسبط جد ونصف سبط منشه
يوشع ver. 16. يريحا Mſ. & C. ريحا ver. 15. لبيوت ابايهم
Mſ. et C. يهوشع ver. 19. يفنا Mſ. & C. يفنه ver. 21.
من سبط Mſ. & C. السبط ver. 23. منسا Mſ. et C.
منشه

Cap. XXXV. v. 1. Mſ. & C. (C. بدات)—ثم كلم
بيدات مواب — بريحا Mſ. تكليما v. 2. ان Mſ. & C.
بان ib. اياها تعطونهم in Mſ. deſunt C. تعطيهم ver. 3.
موضع سكني Ms. سكنا C. يسكنوها ver. 4.
تعطونها Mſ. تعطوها C. تعطو ibid. الليوانيين Mſ. & C.
لليوانيين ib. حابط Mſ. حياط ver. 5. الي Mſ. et C. جهه
ib. ذراع Mſ. ذراعا & ſic in ſequentibus. ib. جهه الشمال in
Mſ. antecedit جهه المغرب ibid. لم Ms. مقدار v. 6.
تعطونها Mſ. تعطوها C. تعطوهم ib. الليوانيين Mſ. & C.
لليوانيين ibid. منها قري الحمي ſic & C. at Mſ. الحما
omiſſo منها v. 7. فتصير Ms. & C. فيصير ib. ثماني
Mſ. et C. ثمنيه ver. 8. فمن Mſ. et C. فممن bis ibid.
فكثروا Mſ. & C. كثرو ib. فقللوا Mſ. تقللو C.
قللو ibid. رجل ut et C. at Mſ. سبط v. 9. Mſ. & C.
تكليما—ثم كلم v. 10. مس ut C. at Ms. كلم ib. قل C.

قول v. 11. ذلك لكم in Ms. deeſt ذلك in C. deeſt
لكم ib. قري C. قريه ib. حمي ut C. at Mſ. حما ibid.
كل Mſ. & C. اي ver. 12. فيكون C. فتكون Ms.
فتكن ib. القري ut Mſ. at C. قريه ibid. تحميه Mſ.
التي تحميه ibid. فيحكموا Mſ. & C. فيحكمون v. 13.
التي C. القري الذي ib. قري Mſ. & C. ست قري
ibid. حمي C. حمي تكون لكم Mſ. حمي تكون
in hoc verſu. In Mſ. & C. incipit ver. 14. cum ثلثه
منها ib. ثلاث Ms. ثلث C. ثلثه ut antea. ib. تكون
(Mſ. حما) قري حمي in Ms. & C. ad v. 14. per-
tinent. ver. 15. بينكم Mſ. & C. بينهم ver. 17. وان
Mſ. او ver. 18. بالة Ms. بانا C. بانيه ver. 19. صاحنه Ms.
& C. فاجاه v. 22. الة بغير تغمد Ms. اية انيه بلا تعمد
C. انيه بلا تعمد v. 24. ولي الدم Mſ. & C. الولي tantum
v. 25. هذا الولي Mſ. et C. يد الولي ib. ويقيم فيها Ms.
وان v. 26. حين deeſt in Mſ. & C ويقيم بها ib. يقيم بها C.
Mſ. فان v. 27.—فوجده C. فاصاباه ولي الدم ib. حد قريه
Ms. عن قريه C. عن حد قريه ibid. قتله Mſ.
قتله ولي الدم ibid ثار C. ثوار v. 28. فليجلس Mſ. et C.
بل يجلس ib. ان يموت Ms. et C. موت ib. ارض deeſt
in Mſ. & الي deeſt in C ver. 29.— رسوم Ms. رسوم
حكم رسوم الدهر v. 30. فاقتلوه Mſ. & C. اقتلوه ib. فاما
Ms. & C. واما ib. يشهد Ms. يشاهد v. 31. — بل قتلا
Mſ. & C. الا يقتل قتلا ver. 32. ايضا deeſt in Ms. ib.
فيعود Ms. ليعود ver. 33. تدنسوا Mſ. & C تنجسو ibid.
سفكه ſic & C. at Mſ. سفك فيه v. 34. نوري poſterius
omittitur in Ms.

Cap. XXXVI. ver. 1. روسا Mſ. ريسا ib. منشا Mſ. et
C. منشه ib. وروسا Ms. et C. والاشراف وريسا v. 2. ان ut
& C. at Mſ. وان ib. ان ut & C. at Mſ. بان ib. باسهام بني
Mſ. et C. باسهم لبني ib. وامرت Mſ. & C. وامره ib. بان
تدفع Mſ. بان يدفع C. يدفع ib. صلفحاد Mſ. & C.
صلفحد v. 3.—يصيرن Ms. نسا تصيرا C. تصير
ib. نخلتهن ſic & C. at Ms. حصتهم ὁ κλῆρος αὐτῶν prorſus
ut 70. vid. Cap. XXVII. 12. ibid. اباينا Ms. ابينا ver. 4.
ولو حتي—توافي Mſ. et C. ولو حتي يوافي الاطلاق بني

سنه اليوبل لبني— ib وناقصة ut Mſ. at C. ونقصا v. 5.
لنعم ما Mſ. & C. نعما قال v. 6. صلفحاد Mſ. & C.
صلفحد ſic & ver. 10. & 11. Ibid. يتروجن Mſ.
ان يتروجن ib. يجب ان In Mſ. & C. omittitur. v. 7. بل
Mſ. et C. الا v. 8. وكذلك Mſ. & C. وكذي ib. بنت
ut et C. at Mſ. ابنة ibid. اسباط Mſ. & C. بعض اسباط
ib.— فلتكن لاحد Mſ. & C. فلواحد من ib. ابابها ut
& C. at Mſ. ابنيها ib. زوجة Mſ. ما تكون زوجه C.— تكون

ver. 9. نخلة (C. ايه) تدور اي ut & C. at Mſ. نبو ايت
ib.— بل يلزم In C. deeſt بني Mſ. بنحلته لان كل امر
يلازمو اسباط بني اسرال ver. 10. فصنع ut & C. at Ms.
فصنعو ib. به deeſt in Ms. & C. v. 11. ازواجا Ms. & C.
نسالا v. 12. الذي ut & C. at Mſ. الذين ib. منشا Ms. & C.
منشه ib. ابيهن ut & C. at Mſ. ابوهن v. 13. في بيدا
ريحا —ماب Ms. & C. في بيدات لبني اسرايل (C. الي بني
* يريحا —مواب

Variantes Lectiones in Libro DEUTERONOMII.

Cap. I. ver. 1. المخاطبات Mſ. et C. الكلمات ibid.
فاران— ولابان Mſ. فارن— تفل ولبن ib. وحصروت ſic
& C. at Mſ. وحصرت v. 2. مسافه Mſ. & C. علي مسافه
ib. احد Mſ. احدي ib. حوريب Mſ. & C. حريب ib. علي
Mſ. الي ibid. سيعير Mſ. & C. سعير v. 3.— في الاول Mſ.
& C. في اليوم الاول من الشهر ib. بما Mſ. بجميع ما ib.
به deeſt in Mſ. et C. ver. 4. سيكون Mſ. سكون ibid.
عشتاروث— اذرعات C. عشتروث Mſ. عشترت— اذرعي
v. 5. ماب ut & Mſ. C. مواب v. 6. قال Mſ. قل malè ib.
حوريب Mſ. et C. حريب ib. البر Ms. & C. الجبل v. 7.
الكنعانيين ut C at Mſ. الكناعنيين ibid. ولبنان
Mſ. & C. اللبنان ver. 8. وانظروا Ms. انظرو ib. اني omittitur in Mſ. et C. ib. ايديكم Mſ. et C. يديكم ib.
اقسم Mſ. et C. قسم ib. ابراهيم C. ابرهيم Mſ. لابرهيم
ib. واسحق C. واصحق Mſ. ib. اياه deeſt in C. ان يعطيهم
اياه deeſt in Mſ. v. 9. وقلت Mſ. فقلت v. 10. فهوذا Mſ.
فهوذاكم ver. 12.— كيف Mſ.— فكيف ver. 13.
روساء —ايتوا— Mſ. ريساء —هابوا— ver. 14. يعمل الامر
الذي ذكرته Mſ. يعمل هذا الامر الذي قلت انت
صانعه punctis notantur verba iſta انت صانعه quaſi redundantia. v. 15. حكماء Ms. رجالا حكما ib. فجعلتهم
روساء عليكم روسا الاف وروسا ميين وروسا خمسين وروسا
Mſ. فاجعلتهم ريسا عليكم ريسا الوف وريسا مايين
وريسا خمسيناه وريسا v. 16. ما بين— بالعدل بين الرجل
Mſ. في ما بين— بالعدل في ما بين كل رجل ver. 17.

كسماعكم — فان — فارفعوه Mſ. كالكبير— لان—
ارفعوه v. 18. تعملوها Ms. تصنعوها ver. 19. حوريب— الي
تلك— المخوفه Ms. حريب— تلك— المخيفة ibid.— امر
حتي جينا— برفيع Mſ. امرنا— الي ان جينا— برفع v. 20.
وقلت Mſ. فقلت ver. 21. بين— الله به اله ابايك Mſ.
الذي بين— الله اله ابيك v. 22. فقالوا— ايدينا Ms.
فقلتم— يدينا v. 23. من كل سبط واحدا Mſ. واحدا من
كل سبط v. 24. وادي Mſ. واد ver. 25. ثمر البلد وانحدروا
به الينا Mſ. ثمره احدروه الينا ibid.— الله Mſ.— الله ربنا
v. 27. —ابانا— Mſ.— لنا— ib. في يدي— Mſ. في—
ايدي ib.— فيفنونا Mſ.— لينفدوننا ver. 28. اذابوا—
Mſ. قد ماسو— ib. وحصينة Ms. حصينة v. 29. فخافوهم
Ms. ترهبوهم v. 30. عنكم كما— ايديكم Ms.— بيديكم
كجميع ما عنكم v. 31. من ان— رايتم Ms. رايت— ان
ib. ربكم حملكم كما Ms. ربك حملك هملا كما ib. سرتم فيها
Ms. سرتم ver. 34. فسخط عليكم واقسم Ms. سخط
وقسم v. 35. الناس هذا— لا راي Ms.— وان راي (ſi viderit) الناس اهل هذا ibid. ان اعطيه— البلد الذي
Ms. بعطيه— الذي (regionem bonam) البلد الجيد v. 36.
كاليب Ms. كلب ver. 37. ايضا انت— سخط الله Ms.
انت ايضا (ſuccenſuit Dominus)— وجد الله v. 38.— يوشع
هو— فانه Ms. انه (redundat ا)— هوا— يهوشع v. 39.
خيرا ولا شرا هم Ms. للحرب خير وشر (bonum aut malum quod ad bellum) هم ib. واعطيهم اياها Mſ. لهم لعطيها
ver. 41. بان قلتم —نحن— في الجبل Mſ.— وقلتم لي —ونحن

الي الجبل v. 42. ايدي — لست Mſ. يدي — ليس
v. 43. في صعود — الله Mſ. على صعود — امر الله v. 44.
الاموريون Mſ. الاموريين ibid. سيعير — البلد للقايكم
Mſ. شعير — الجبل تلقاكم v. 45. باكيين بين ايدي
باكيين بين يدي *
Cap. II. ver. 1. الي سيعير — البلد طريق Mſ. البر
بجبل شعير (in deſerto ad viam) — الي طريق v. 2. ثم
كلمني الله قايلا Mſ. ثم كلم لي الله تكليما v. 4. بني
العيص المقيمين بسيعير فسيخافونكم Mſ. بني عشو
المقيمون بسعير وسيخافوكم v. 5. — لست — من ان
للعيص — سيعير Mſ. لعشو — شعير — ليس — ان v. 6.
فاشربوه — بل اشتروا Mſ واشربوه — بل اشروا v. 7. — اليك
فلم — العظيم فهذه اربعون سنة الله ربك معك Mſ. — عليك
defunt cætera. العظيم فلم — ver. 8. العيص — اخوتنا
سيناي — جابر ولينا — المقيمين بسيعير Mſ. عن
— عشو المقيمون بسعير (fratribus noſtris —) — اخوتنا
مواب — جبر وولينا v. 9. بهم — المابيين Ms. — الموابيين
بمحاربتهم Ut eos bello laceſſas. ibid. عارا — لا اعطيكم
Ms. عر — ليس معطيك v. 10. شعب — المهيبون اقام Ms.
قوم كبير — الهيوبيين اقاموا v. 11. شجعانا Ms. شجعا
ib. والمابيون يسمونهم المهيبين Ms. والموابيون يسمونهم
الهيوبيين v. 12. وافنوهم — عيساو — سيعير Ms. — شعير
وانفدوهم — عشو ib. اعطاه — ببعض — ايديهم Ms.
اعطاهم — ببعض بلد — يديهم Quibuſdam regionibus
poſſeſsionis. v. 13. وادي — قوموا Ms. واد — فقوموا v. 14.
ثماني وثلاثين — وادي — برفيع Ms. ثمنية — واد — برفع
وثلاثين ibid. اقسم الله عليهم — المعسكر Ms. — العسكر
قسم عليهم ver. 15. — فنوا Ms. — فنيوا v. 18. — عار — ماب
— عم — مواب v. 19. عمون — Ms. عمان — ib. لبني لوط
— جعلته Mſ. — جعلته لبني لوط v. 20. الجبابرة — Mſ.
جبابرة v. 21. ايديهم — شعب كبير Mſ. قوم كبير
يديهم — كثير v. 22. المقيمون في سيعير — بنو العيص
Mſ. المقيمين في سعير (ſicut fecit filiis Eſaui) — لبني عشو
ibid. فقرضوهم ايديهم Mſ. فاقرضوهم يديهم v. 23.
والدمياطيون الخارجون Ms. الدمياطيون الذين خرجوا
v. 24. انظراني قد -- وادي — فارحلوا Mſ. انظر — واد — ارحلوا

قد ibid. حسبان — يديك سيحون Mſ. — يدك سيحن
حسبون ibid. لمحاربته — فابدا Mſ. بمحاربته — فابدي
v. 25. تحت السما — ابتدا — من Mſ. — ابتدي — ومن
تحت جميع السما ib. بخبرك زجروا Mſ. باخبارك زجروا v. 26.
حسبان — قديموث — فبعثت Ms. — قدموث — فبعث
حسبون ib. والكلام Mſ. وكلام وقالوا له et dixerunt ei.
v. 27. لا اميل — الجادة Ms. الجاد ولا اميل v. 29. بنو
بسيعير — العيص Mſ. بشعير — بني عشو ib. — والمابيون
معطيناه — بعار Mſ. معطينا — بعر — والموابيون v. 30.
حسبان — يشا سيحون Mſ. حشبون — يش سيحن ibid.
روحه وايد Ms. روحه فعاش وايد ver. 31. — بدات
فابدا — سيحون Mſ. فابد — سيحن — بديت v. 32.
الي ياهص — للقاينا — سيحون Mſ. الي — تلقانا — سيحن
يهص v. 33. — في ايدينا Mſ. — في يدنا v. 34. واهلكنا —
Mſ. واتقلنا — ver. 35. وغنمنا كل بهيمة وسلب Mſ. عذا
البهايم غنمناها وسلب ver. 36. — شط وادي — عروعير
Mſ. — شاط واد — عرعر ib. ايدينا — الوادي Mſ. — الواد
يدينا v. 37. بلد بني عمان Mſ. بلد عمون ib. كل شاطي
وادي يبوق Mſ. فجميع شط واد يبعى *
Cap. III. ver. 1. للقاينا Mſ. تلقانا v. 2. بسيحون
حسبان — ملك الاموري Mſ. — بسحن ملك الاموريين
حشبون ver. 3. عوجا ملك — ايدينا — فاسلم Mſ:
عوج بلك — يدنا — فسلم male pro ملك ibid. — فيهم
Mſ. — منهم ver. 4. يبق — وفتحنا Mſ. تبق — فتحنا
ibid. البثنيه — مملكة — وذلك ستون Mſ. من ذلك
البثنيه — من مملكة — ستين ver. 6. واهلكنا
— بسيحون من Mſ. بسيحن — واتلفناهم ibid.
الارهاط — حسبان كذلك اهلكنا Mſ. حشبون كذاك
الرهط — اتلفنا v. 8. وادي ارنون — التي في جانب Mſ.
واد ارن — الذين في هذا جانب v. 9. يسموه الصيداويون
Mſ. يسميه الصيدانيين ibid. والاموريون يسمونه سنير
Mſ. والاموريين سنير ver. 10. — قري عوج — سلخة
البثنية Mſ. البثنيه — قري مملكة عوج — سلخا
v. 11. الرابية Mſ. الرابة v. 12. — ارنون — عروعير — البلد
Mſ. — ارن — عرعر — البلد الذي ibid. الراوبيين
والجاديين Mſ. الراوبنيين والجذيين ver. 13. — منشا
محعان

ويابر — تخم — v. 14. المنشيين الشجعا Mſ. الشجعان
ن. deeſſe videtur يابر — حد يابر — يوما Mſ. يابر — يومنا
الروبيين v. 16. مخير جرش Mſ. ماخير جرشا ver. 15.
وادي ارنون — ib. الراوبنيين والجذبيين Mſ. والجاذيين
واد ارنن — الواد — Mſ. الوادي — الوادي يبوق
هاولا — v. 18. الغور Mſ. الغور والاردن v. 17. واد يبعق
هاولي بين يدي — كل ذي Mſ. قدام — من كل ذي
عذ — Mſ. الا — كبيرة — اعطيتكم اياها v. 19.
يقر — فيكوروا — ver. 20. كثيرة — اعطيتكم
يقرر — فيكورون — معطيهم Mſ. معطيكم اياه في —
امر الي — Mſ. امر منكم الي — اعطيته اياه ib. في —
يهوشع — Mſ. يوسع — عينك — ربنا v. 21. اعطيتكم
Mſ. تخفهم فان — المحارب ver. 22. عيناك — ربكم
تحننت — Mſ. تضرعت — ver. 23. تخافوهم ان — محارب
لا قادر في — ibid. اللهم يا رب Mſ. يا رب يا اله ver. 24.
لا الاه في — ولا في الارض — Ms. والارض — كصنايعك
اسلك — فانظر — البلد — الذي v. 25. كصنيعك
وذلك البلد ib. اسالك — وانظر — البلد الجيد الذي Mſ.
v. 26. وذلك الجبل — واللبنان Mſ. والجبل — ولبنان
فوجد — لي Mſ. فعتب — مني بل قال لي حسبك
في هذا السبب Ms. هذا الباب ibid. بل قال لي حسبك
Mſ. يوسع — هاولا ver. 28. وانظرها Ms وانظره ver. 27.
* الواد Mſ. * الوادي ver. 29. يهوشع -- هاولي

الذي الله (f. pro انا) Ms. التي انا معلمكم CAP. IV. v. 1.
وتدخلوا Mſ. فتدخلوا وتحوزوا — اله ibid. معلمكم
لتحفظوا — التي — امركم بها ver. 2. فتكوروا — الاه
رات ver. 3. واحفظوا — الذي — امركم Mſ. اليوم
اللازمون لله ver. 4. رات جميع ما — انفده Ms. ما — فناه
ver. 6. رسوما Mſ. اليوم رسوما ver. 5. اللازمين الله Mſ.
هذه — Mſ. بهذه — والاحكام فيقولون — الحرب
اله قريب منها كقرب الله ربنا ver. 7. يقولون — القبيل
متي دعوناه Mſ. متي ما دعوناه ib. الاه قريب كالله ربنا Mſ.
احترز Ms. احترس — ver. 9. التوره Mſ. التوراة — ver: 8.
تنسا الكلام Mſ. تنسي الخطوب التي راتها عينك — ib.
كل — حياتك بل عرفها لبنيك ib. الذي راته عيناك —
طول — حيوتك بل عرفه لابنك Mſ. وبني بنيك.

Mſ. في وقت — فيه بين — حوريب ver. 10. وابن ابنك
لي القوم — لكي — ib. في — يوم بين — حريب
القوم لي لكي ان — ان يخافوني طول Mſ. متخافتي طول
Mſ. التي مقيمون فيها علي ويعلموا دلك بنيهم ibid.
ملعبين — ver. 12. الذي مقيمون علي ويعلموا بهم
تسمعون — Mſ. وشبها لا تدركون سوي صوت فقط
لي كلي لوحي v. 13. وشبها لم تروا سوي الصوت فقط
تعملوا — Mſ. تعملون — ver. 14. علي لوحي Mſ.
خاطبكم Mſ. خطاب الله لكم في حوريب في وسط v. 15.
كيلا — بان تعملوا لكم v. 16. الله في حريب من وسط
وكيلا — v. 19. كيلا — فتصنعوا لكم فسلا Mſ. فسيلا
اصطفاكم — ver. 20. وكلا — الذي Mſ. التي
اصفاكم — الحديد Mſ. — حديد — لتكونوا شعب
علي — واقسم ان لا — والا v. 21. لتكونوا له شعب
وانا — فتكورون v. 22. علي الله — وقسم لي لا — ولا Mſ.
فاحذروا علي انفسكم من ان v. 23. واني — فتكوروا Mſ.
عاهده — شبح Mſ. عهده — شبه ibid. فاحذروا ان Ms.
نار اكلة هو القادر الغيور المعاقب — ver. 24. شبه malè pro
وعلمتم — ver. 25. ربك نار اكلة هو الطايق المعاقب - Mſ.
شبه pro وعتقتم — عملتم — شبح Mſ. تعملوا — شبه
السماوات والارض انكم Mſ. السماء والارض بانكم v. 26.
الله ver. 27. بل نفاد تنفدون Mſ. بل فناء تفنون ibid.
الله في ما بين الامم Mſ. فيما بين الشعوب حتي تبقوا
ver. 28. في ما بين الامم Mſ. في الامم ibid. وتبقون
ثم الهة — Mſ. هناك الهة — ناس من حجر وخشب
يبصر — يسمع — ياكل — يشم ib. الناس من خشب وحجر
والمره ver. 30. تبصر — تسمع — تاكل — تشتم Mſ.
طليق Ms. قادر رحيم — تنسي — اقسم به v. 31. امره Mſ.
الاولي — منذ v. 32. مقيم — ينسا (obliviſcetur) قسم به
الله — ver. 33. الاوايل — من — او سمع Ms. او سمع به
بان يظهر ver. 34. & vixit. الله — فعاشت Mſ. فعشت
Ut appa- بان طهر فتخلص له Mſ. انعامه فيخلص له
Ms كبار بحسب ما صنع ibid. reret & eriperet &c.
ان الرب هو الاله لا اله غيره ver. 35. كبيره كما صنع
Neque præter ipſum ان الله هو لا غيره ولا سواه Ms.
Mſ. اكثر — ver. 38. برضايه — Mſ. برضاه — ver. 37.

Mſ. اكبر— v.38. بلدهم ويعطيك اياه نحلة Mſ.
ويعطيك بلدهم نحلة ver. 39. السما— ليس سواه Mſ.
السماوات— لا سواه ver. 41. ثلاث قريات Mſ. ثلث قري
v.42. فبكيا Mſ. فبكي v. 43. —فباصر في البلد Mſ.
فبصر في بلد — ibid. راوبين— جاد وجولان— منشا
Mſ. راوبن—جد وعولن—منشة v.46. الودي—سيحون—
حسبان Mſ. الاردن في الواد— سيحان حسبون ibid. وبدو
اسرايل بغد Mſ. وبني اسوايل في ver. 47. فحازوا— ملكا—
الذين Mſ. فاحاروا— ملكي— الذى ver. 48. من
عروعير التي على شاطي وادى ارنون الي جبل سيحان
Mſ. من عرعر الذى علي شاط واد ارن والي
جبل سيان malè pro سيحان *

CAP. V. ver. 1. ثم دعا— امركم بها * فتعلموها
Mſ. ثم دعي— امركم اليوم فتعملوها rectius فتعلموها
& discetis. ver. 2. في حوريب Mſ. في حريب ver. 3. بل
معنا— ونحن Mſ. الا معنا— ونحنا redundat l. ver. 4. ان
الله كلمكم بغير واسطة في حوريب من وسط Mſ. ان
كلمكم الله في الجبل (*Labio ad labium coram*) شفاها
من وسط ver.5. ولم— الجبل Mſ. ولا— الجبل v.6. فقال لكم
in Mſ. et C. ad v. præced. pertinent ib. اخرجك Ms. اخرجتك
eduxi te. ver.7. —اله— يكن Mſ. —الاه— يكون ver. 8.
منحوتا * ولا كل Mſ. فسلا * ولا من كل ibid. في تحت—
Mſ. التي تحت— ver. 9. والقادر— من البنين Mſ.
والطايق — مع البنين ibid. من شاني— Mſ. من
شاني— ver. 10. ويجاز— لالوف من محبي Mſ. ويجازي—
الوفا من محبي v. 13. ستة ايام— Mſ. سة ايام— v. 15.
يوم السبت Ms. بيوم السبت ver. 17. لا تقتل Mſ. ولا
تقتل v.21. ولا تشته— وساير ماله Ms. ولا تشته— وجميع
ماله v.22. بها جميع جوقكم Mſ. بها جوقكم v. 23.
الي راوسا Mſ. الي ريسا v.24. ارانا— وسمعنا صوته— انسانا Mſ.
(& مع lineola obducitur ut redundans) اورانا--وسمعا مع--
انسان v.25. فانا ان Mſ. فانه قد ver.28. اذ كلمتموني—
هاولا— الذي Mſ. حين كلمتموني— هاولي— اذ *quando.*
ibid. كلموك وقد Mſ. كلموك به وقد v. 29. ليتهم—
ليخافوني Mſ. ليت ان— ان يخفوني ver. 30. امض فقل
Mſ. امض قل ver. 31. فاقم هاهنا— تعلمهم اياها Mſ.
فقم ههنا — تعلمهم ibid. معطيهم اياه يحوزونه Mſ.
معطيهم يحوزوه ver. 33. الطرق التي— ربكم بسلوكها
تسيزون Mſ. الطريق الذي— ربكم تسيرون *

CAP. VI. ver. 1. لتصنعوها— Mſ. وتصنعوها—
v. 2. انت وابنك— حياتك Mſ. وابنك— حيوتك ver. 3.
وكي تكثر Mſ وتكثر ver. 4. اعلم يا اسرايل ان الله
Mſ. اسمع يا اسرايل الله ver. 7. في جلوسك— نومك Mſ.
في حال جلوسك— نيامك v.8. ولتكن Mſ. وتكون v. 10.
لابراهيم— ويعقوب— ذلك قري Mſ. ابرهيم— ويعقب—
تلك قري *istas urbes.* ver. 12. تنسي الله ربك— من
ارض مصر Mſ. تنسا ربك— من بلد مصر ver. 13. بارا
باسمه— Mſ. باسمه بارا— ver. 14. الذين— Mſ. الذي—
ver. 15. قادر— فيما— فخفه ليلا— فيغنيك من Mſ.
طايق— في ما— ليلا— فينفذك عن ver.16. جربتموه—
Mſ. جربتمونه— ver. 17. يامرك— Mſ. امرك— ver. 18.
عنده— فتدخل— البلد الذي اقسم الله لابايك ان
يعطيكه Mſ. بين يديه— وتدخل— البلد الجير
الذي قسم عليه لابايك ver. 19. وعدك Mſ. وعدك الله
ver. 20. التي امرك الله ربنا بها Mſ. الذي امركم بها
الله ربنا ver. 21. فقل له — الله ربنا منها Ms.
الله منها — له (malè pro فقل) فقال ver. 22. مضرة—
عبيده Mſ. ضارة — اله ver. 23. من هناك— اقسم
Mſ. من ثم— قسم v.24. لكي يخار Mſ. ليخار v. 25. الله
Mſ. الله ربنا *

CAP. VII. ver. 1. البلد— لتحوزوه— وجرشيين—
Mſ. الي البلد— لتحوزه— واجرجشيين ibid. والكنعانيين
Mſ. والكناعنيين ver.2. واهلكهم— تراف Mſ. واتلفهم—
ترف ver. 4. يزولون ابنك عن— فيعبد الها Mſ. يزيلون
ولدك عن — فيتعبدون الاهة ibid. ويغنيك— Mſ.
وينفذك— ver. 5. فكسروا— Mſ. تكسروا— ver. 6.
يكون Ms. تكون v.7. الامم— اقل منهم Mſ. الشعوب—
اقل منهون redundat و v.8. اقسم Mſ. قسم v.9. هو القادر
المهيمن حافظ Mſ. هو الالاه الطايق الامين حافظ v. 10.
لايادته— Mſ. لانفاده— v. 11. التي امركم— Mſ. التي—
انا امرك v.12. وتحفظوها وتعملون بها ان يحفظ Mſ. وتحفظوها
وتعملوا بها يحفظ ibid. اقسم عليهما Mſ. قسم بها v. 13.

ونتاج— ibid. وثمر ارضك برك Mſ. وثمرة ارضك من برك
الذي الله ربك معطيكه ibid. نتاج— وجفراه Mſ. وجفور
ونكون— ver.14. الذي قسم لابايك ان يعطيكه Ms.
ونكن— يبقا Ms. —يبقي— عقيم— عاقر— ولا في
التي يسلمهم في يدك الله ربك v. 16. عاقر— عاقرة— ولا
هاولا— ver. 17. الذي يعطيكهم الله ربك ولا Mſ. فلا
ver. 19. — اذكر Mſ. — تذكر ver. 18. هاولي Mſ.
الباقين ver. 20. كذاك— تخافهم Mſ. كذا— تخافها
معك القادر ver. 21. الباقون المنسترون Mſ. والمنسترين
يفنيهم— v.22. في ما بينك الطايق العظيم Ms. العظيم
—واذا— بيدك v. 23. تفنيهم— كلا Mſ. كيلا—
الي Mſ. الي ان ينفدوا— v. 23. —فاذا— في يدك Mſ.
في يدك— Mſ. بين يدك— تفنيهم ver. 24. نفادهم
Mſ. الذين عليها— توهق به فانها ver. 25. تنفدهم
متلفا— ver. 26. الذي عليهم— كلا توهق به فانه
متلوفا — رجسا— Ms. ترجيسا— كراهة— متلف
* كرها— متلوف

جميع —Mſ. وجميع— فاحفظوها ver. 1. Cap. VIII.
ver. 2. فتكوروا— قسم Mſ. وتكوروا— اقسم ibid. احفظوها
ولا— Mſ. ولم— بالخبز— يحيا— ver. 3. الذي Mſ. اذ
جميع ما Ms. جميع قول ibid. على الخبز— يحيي—
قبل v. 4. *Omne quod protulit dictum Domini.* احرجه قول
leg. in im- قبل — الاربعين — Mſ. عليك — الاربين
ver. 7. — طرقه Ms. طريقه ver. 6. الاربعين preſsis
Mſ. فيه طعامك— لا يعورك v.9. تفجر Mſ. تتفجر
Mſ. وبارك— اعطاكه v. 10. طعامك فيه— ولا يعورك
واحذر— Ms. فاحذر— تنسي الله ver. 11. فبرك— اعطاك
كي لا v. 12. ورسومه Mſ. وشواهده ibid. تنسا الله ربك
بكثران— يكثران— مالك يكثر v. 13. كلا Mſ.
المخوف— v. 15. اذا يكثرون— يكثر— ما هو لك Mſ.
فلا تقل في v. 17. المخيف— ماء من Mſ. الماء من
عهده الذي اقسم v. 18. فلا تقول في نفسك Mſ. قلبك
فعبدت-- v.19. بعهده الذي قسم لابايك Mſ. عليه لابايك
التي v.20 وعبدت— لها فقد— اليوم Mſ. لها— من اليوم
بين ايديكم ib. الذين الله ربكم مبيدهم Mſ. الله مبيدها
* بين يديكم كذاك تبيدون اذ— قول M. اذ— امر

كبين Mſ. كبين حصينة ver. 1. Cap. IX.
شعبا كبيرا رفيعا — الجبابرة ver. 2. عظيمه حصينه
الجبابرة malè pro قوم كبير رفيع — الجبابهه Mſ.
بتلهم — وتقرضهم Mſ. ببيدهم — فتقرضهم v.3.
ولا تقول— الله ربك —Mſ. ولا تقل — الله — يديك v. 4.
الحور— تلك Mſ. احور — هاولاء ibid. يديك. انه
بل ليس— اني — Mſ. فليس — انت — اوليك v.5.
بالله لابراهيم واسحاق ويعقوب ibid. الابك (انت pro)
صعب v. 6. قسم لابايك لابرهيم واسحق ويعقوب Mſ.
Mſ. اذكر ولا تنس اسخاطك ver. 7. صعاب Mſ.
وذلك انكم منذ ibid. فاذكر ولا تنسا ما اسخطت
وذلك مذ يوم خرجت من بلد Mſ. يوم خروجكم من
والي— Mſ. الي — البلد لم تزالوا مسخطيين لله ibid.
وفي حوريب— ver.8. الموضع لم تزلون مسخطين الله
v.10. الي الجبل Mſ. الجبل ver. 9. ففي حريب— Mſ.
وعليها— بها في الجبل من Mſ. وعليهما — بها من
ودفعها التي لوحي الجوهر الواح Mſ. دفعهما الي ver. 11.
Ms. وقال له لان — من بلد مصر ver. 12. العهد
امرتهم بسلوكها ib. وقال الله— له الان — من مصر
علمت Mſ. قد علمت ان هاولا القوم v.13. امرتهم Mſ.
كفت Mſ. malè كففت — v. 14. هاولي القوم انهم
ver. 16. انفدتهم Mſ. فيهم افنيتهم ibid. ف omiſſo
اطلقوها اذا ver. 18. امرتكم Mſ. امركم بسلوكه
والوحدة— الله في v. 19. اخطاتم وصنعتم Mſ. صنعتم
عنب الله — وكاد ver. 20.— والحمية — الله لي في Mſ.
v.21. وجد الله — وكاد ان — فاستغفرت Mſ. واستغفرت
واما خطيتكم — Mſ. واما ما به اخطاتم — الذي
في دق — وادي ib. التي (*Peccatum autem veſtrum*)
الاشعال وفي ذات —المشتهين v. 22. الي ان دق — واد
تزالوا —لله — ibid. الاشتعال وذات — المشتهيين Mſ.
ibid. برنع Mſ. برنيع ver. 23. تزلوا — الله — Mſ.
لعطيتكم فخالفتموه Mſ. اعطيتكم اياها خالفتموه ولم
Mſ. تزالوا — لله منذ — عرفتكم به ver. 24. ولم
بينكم — ver. 25. تزلوا — الله مذ — عرفتكم
وقلت يا Mſ. وقلت اللهم يا ver. 26. ينفدكم — Mſ.
اذكر ابرهيم —Mſ. واذكر — ابراهيم واسحاق ويعقوب v. 27.

ابرهيم واسحق ويعقب v.28. كيلا — التي — الي البلد Mſ. كلا — الذي — البلد ver. 29. الذين — بحولك الذي — بقواك *

Cap. X. ver. 1. واصعد بهما Mſ. واصعدهما v.2. التي — الذين Mſ. الذي — الذي ver.3. ونحت Mſ. ونحتت Expreſſo ت quod ſequenti inſeritur pro dageſh. v. 4. فكتب — الكلمات Ms. وكتب — كلمات ver. 5. فنزلت — فبقيا Mſ. ونزلت ب — فبقو ver.6. فلما Mſ. واما ibid. بنو اسرايل من بايروث بني ياعقان وموسيرا ومات هرون ثم — العازار Ms. بني اسرال من باروث بني يعقن وموسره مات ثم هرون — العزر ver. 7. لما — يطباثا Ms. ولما — يطبث v.8. ليوي — ويقيموا — ويخدموه يباركو Ms. لوي — ويقوموا — فيخدموه ويبركوا ver.9. للدوانيين — حسب ما Mſ. للوانيين — كما v. 10. ان لا — Mſ. الا — v.11. فقال Mſ. وقال ib. يمضوا فيرثوا البلد — اعطيهم redundat. و Mſ. يمضون فيرثون البلاد — اعطيهم v. 12. طريقه وتحبه وتعبده Ms. طرقه وتحبه ver.13. — امرك Mſ. امرتك v.15. فاختار Ms. واختار v. 16. تصعبوها جدا Ms. تصعبوها v. 17. الكبير القادر الجبار Mſ. الطايق الكبير الجبار v.18. — فيرزقه Ms. — يرزقه v.19. فاحبوا Mſ. واحبوا v.20. وخف — برا باسمه Mſ. — وخاف (redundante. ا) باسمه بارا ver. 21. — العظايم Mſ. — الكباير v.22. في سبعين نفسا Mſ. بسبعين نفس *

Cap. XI. ver. 1. — استحفظك طول Mſ. استحفظك ورسومه واحكامه ووصاياه طول — Et præſcripta ejus, & judicia ejus, & mandata ejus. ver. 3. بفرعون وجميع قواده وساير اهل بلده Mſ. بفرعون ملك مصر وساير بلده Regem Ægypti & univerſam regionem ipſius. ver. 4. بجيش — اذا طف — كلبوكم Mſ. بجند — الذي — الطاف (quando reduxit) كلبوهم male pro كم v.5. بكم في البر Mſ. لكم في البحر male pro البرّ v.6. بداثان وابيرام — راوبين — فاها — فابتلعتهما وبيوتهما واخبيتهما وجميع الناس الذين معهما فيما Mſ. بدثن وابيرم — راوبن — فاها فابتلعتهم وبيوتهم واخبيتهم وجميع الاناس الذي معهم في ما v.7. رات Mſ. التي رات v.8. الذي اقسم الله عليها لابايكم Mſ. الذي انتم عابرين الي ثم لتحوزوه Quo vos tranſitis ut poſſideatis eam. ſic & H. v. 9. — اقسم الله ان ونسلهم Ms. اقسم ان — ونسلكم v.10. زرعك فيه — كجناين Mſ. زرعك — كجنان v. 11. التي انتم جايرون Mſ. الذي انتم جايرين v.12. الله — احرها — Mſ. الله ربك — اخرتها — v.14. نزل Mſ. نزلت ibid. — وسميا وربيعيا وتجمع برك ودهنك وعصيرك Mſ. Mſ. وسمي (primi veris pluviam, cui opponitur ergo لقيم) — ولقيم فتجمع برك وعصيرك ودهنك v.15. صحرايك Mſ. صحراك ver. 16. فتزلوا وتعبدوا — وتسجدوا Ms. فتزلون وتعبدون — وتسجدون v.17. فيحبس — فلا — معطيكموها Ms. ويحبس — ولا — معطيكهما pro معطيكمها v. 18. واعقدوه — ولتكن — عيونكم Ms. واعقدوها — وتكن — عينيكم v. 19. — طريقك نومك Mſ. طرقك — نيامك v. 21. علي الارض التي اقسم — يعطيكموها Ms في البلد الذي قسم — يعطيهم daret ipſis. ver. 22. امركم بها — بان — وتلزموه Mſ. امركم — ان — وتلزمونه v.23. ايديكم فترثون — اكبر Ms. يديكم فورثتم — اكثر ver. 24. تطوه — يكون — ولبنان Mſ. يطاه — يكن — واللبنان ver. 25. ايديكم * بل يلقي الله ربكم فرعكم وخوفكم علي جميع اهل — تسلكونه Ms. يديكم * بل فرعكم وخوفكم يلقيه الله ربكم على جميع — تسلكوه v.26. ها انا تال — بركات ولعنات Mſ. هانا تالي — البركات واللعنات v.27. البركات فتنالكم ان — التي — امركم بها Mſ. — البركات فان (benedictiones ſi &c.) الذي — امركم v.28. فتدرككم ان — وزغتم — بسلوكه Mſ. فان — وزلتم (& declinetis) — به ibid. وعبدتموها Ms. ما لا تعرفوها quæ non noſtis v.29. فاتل — كريزيم — عيبال Mſ. فاتلو — غريزيم — عيبل v.30. الكنعاني — الجبل — مورا Mſ. الكنعني — الجلجل — موره v.32. انا امركم بها اليوم * Mſ. انا تاليها بين يديكم اليوم * Quæ lego, vel pronuntio, coram vobis hodie.

Cap. XII. ver.1. — التي يجب ان — الله لتحوزه

Mſ. احيا فيه على ibid. التي — الله الاه ان تحوزه —Mſ.
Mſ. فيها — الرفيعة واليفاع — شجر ver.2. احيا على
مصاطبهم ver. 3. ثم — الرفاع وعلى اليفاع — شجرة
ibid. دكاكهم وسواريهم احرقوها Mſ. واحرقوا سواريهم
وفسول معبوداتهم تجدعوها Mſ. واجرعوا فسول معبوداتهم
نوره Mſ. فيه نوره القسوا فيه مسكنه — تصيروا v.5.
صعايدكم — v.6. فيه التمس مسكنه — تصيرون
ibid. صواعدكم — وعشوركم Mſ. واعشاركم —
وتفرحوا — v.7. بقركم وغنمكم Mſ. غنمكم وبقركم
كل امري ver.8. وتفرحون — انبسطت Mſ. انبسطت فيه
التي — معطيكها v. 9. كل انسان ما Mſ. يفعل ما
معطيكم اياه — وجلستم v.10. الذي — معطيك Mſ.
فاي — ver.11. منحلكم — فجلستن (pro م) Mſ.
في اي — Mſ. تخيره — فاليه تاتون — امركم به من
صعايدكم — ib. يختان — اليه تاتوا — امركم من
صواعدكم — وعشوركم — Mſ. واعشاركم — تنذرونها
وافرحوا — الهكم — واماوكم واللبوي v.13. تنذروها
ver. 15. فتفرحوا — ربكم — واموكم واللوي Mſ.
متي ما اشتهت — الله ربك Mſ. متي اشتهت — الله الذي
ver. 17. لكن صبه — Mſ. بل صبه ver. 16. الذي
Mſ. تاكلها — واللبوي — ver. 18. عشور Mſ. اعشار
ver. 21. اللوي Mſ. اللبوي ver. 19. تاكله — واللوي —
في ان — للنجس — ياكله ibid. الذي Ms. التي —
الا — Mſ. ان لا ver. 23. ان — النجس — ياكلا منه Ms.
ver. 25. لا تاكله Mſ. لا يجوز ان تاكله ver. 24.
واصنع صعايدك v.27. ولبنيك — اذا Ms. ولا بنك — اذ
ver. 29. ومن دم Mſ. ودم ibid. فاصنع صواعدك Ms.
الامم من بين يديك الذين هو معطيك ارضهم *
الامم الذي Ms. فقرضتهم وسكنت في قراهم وبيوتهم
انت داخل الي بلدهم وقرضهم من بين يديك وورثتهم
باتباعهم — افنايهم — وان — ver.30. وسكنت في بلدهم
انا ibid. في تبعهم انفادهم — وكلا — هاولي Mſ. هاولاء
ويشنوه — ان بنيهم — قد يحرقونهم — ver.32. انا ايضا Mſ.
ibid. ويشناه — بنيهم — قد يحرقوها — لهم Mſ. لها
* احفظوه — لا Mſ. فاحفظوه — ولا

انت — ver. 2. برهان Mſ. برهانا CAP. XIII. ver. 1.

والحلم —v.3. اتي — او البرهان — ما لم Mſ. والبرهان — لم
تبع Mſ. تبع طاعة الله ربكم v.4. او الحلم — Mſ:
تسيروا — Mſ. يجب ان تسيروا — والزموا ibid. الله ربكم
والحلم فليقتل — المخرج لكم من مصر v.5. فالزموها
الفادي لكم من العبودية * ليحيدك عن الطريق
ى deeſt) او الحلم فيقتل — المخرجم Mſ. التي — بان
من بلد مصر الفاديكم من بيت العبودية (المخرجكم
او ابنتك * v.6. ليدحوا بك عن الطريق الذي — ان
القريبين منكم ver. 7. او امراتك Mſ. او امراتك
الاقربين اليك او الابعدين Mſ. او البعيدين عنكم * من
ما v.9. تس ذلك — Mſ. تشاء ذلك — v. 8. منك * من
وترجمة — احادثك عن الله — v. 10. ما تقع Mſ. يقع
ib. فترجمه — ادحاك عن طاعة الله — المخرجك Mſ. المخرج
وكل القوم v. 11: العبودية Mſ. العبودية بيد شديدة
وليسمع الاسرايل Mſ. يسمعون — يصنعوا مثل هذا
ان تسكن Mſ. لتسكن v. 12. يسمعون — يصنعون هذا
خرجوا انسان Mſ. خرج قوم كفار منها — تعرفوها ver. 13.
صحة ذلك — v.14. كفار منها — تعرفونها (forſ. pro اناس)
تكن — v.16. ذلك — قد صنعت هذه Mſ. من فعل هذه
بلصق بيدك شي v. 17. وتكون — تبنا Ms. تبني
بلزق في يدك شيا من Mſ. من المتلف — اقسم
وتحفظه وتعمل بجميع وصاياه ver. 18. المتلوف — قسم
* وتحفظ جميع وصاياه التي Mſ. ورسومه التي

كالبنين لا Mſ. فلا تتواجوا ولا CAP. XIV. ver. 1.
اختارك Mſ. واختراك لتكون له امة خاصة v. 2. تتجاددوا
v.4. تاكلوا — Mſ. تاءكل — v. 3. ان تكون له خاصة
واليحمور * Mſ. والظبي * اليحمور v.5. تاكلوا Mſ. تاكلونه
v.7. فكل — اجتار Mſ. وكل — اجترار ver. 6. والظبي
كلا هذا — Mſ. الا هذا — مصعدة الاجترار والمظلفه
ولا v. 8. المصعدي الاشترار (forſ. ش pro ج) والمظلفين
ولا يشتد (malè pro يجتر) وهو — Mſ. يجتر * فهو — بنبايلها
فلا — v. 11. تاكلوا — Mſ. تاكلون v. 9. من نبايلها
Mſ وجميع الغربان v. 14. لا — والعقاب Mſ. والعنقاء
v.17. باصنافها — Mſ. باصنافه — v. 15. والغرابيب —
والخفاش — Mſ. والخشاف — v. 18. والقوق Mſ. والقيق
Mſ. تحلك — لانك — لله ربك ver. 21. idem valent.
تحالك —

لله— لا جنبي لانك— لا— تحالك v.22. نبتته Mſ. تنبته v.23.
كيف تعبده —وابكار —عشر Mſ.—وبكور —عسور
كيف خوف الله ربك تعبده v.24.—حمله —ولم —وان
يختار Mſ. يختاره—ان تحمله—ولا—فان v. 26.—تشتهي
Mſ.—تشتته v.27.—نخلة —لا —والليوي Mſ. —واللوي
ونخلة— فلا — v. 28. تحلك —اعسار Mſ. —عشور
تحالك ver.29. الليوي —التي في تحلك Mſ. —اللوي
الذين في تحالك •

Cap. XV. ver. 1. —يسيب—نسيب (vix credo hoc
ſenſu reperiri نسيب ideoque in Mſ. rectius haberi.)
ينسبه Mſ.& C. ينسي (C. نسي) —نسية —نسييب v.3.
عنده— يكون علي Mſ. معه —يكون لك علي ver. 6. —لا
ولا يتسلطون عليك —كثير Ms. —كثيرين —فلا
وعليك لا يتسلطون ver. 7. —تحلك —من بعض
معطيكه Mſ. معطيك —تحالك —في بعض ver. 8.
افتح— Mſ. —افتحها v. 9. —قد • وقول جهل فتقول
السنة Mſ. سنة —جهل قد ibid. —الله عليك —اخيك
عقوبة Mſ. عقوبه —على الله (ك pro ن) —اخين v. 10.
الله —ولا —اعطه Mſ. الله ربك —لا —اعطيه ver. 11.
البلد بسكين Mſ. البلاد من مسكين ver. 12.
اطلقه— Mſ. اطلقنه— ver. 14. وعصيرك • وبذارك
Mſ. وتغارك (& *area tua*) • وبيذرك forſ. تيغارك
amphora tua. ver. 15. واذكر انك طول ما كنت Mſ.
وتذكر انك كنا ibid. • فعلي ذلك افذاك الله ربك
وامرك ان تفي بمثل هذا الامر في مثل هذا اليوم Mſ.
وفكك الله ربك فلذلك انا امرك بهذا الامر اليوم *Et liberavit te Deus Dominus tuus, ideoque dedit tibi hoc mandatum hodie.* ver. 16. اذ —قال Mſ. ان —قال لك ver. 18.
—فيبارك • في خدمته لك ست سنين * الاجير Mſ.
الاجير فيبارك ibid. بجميع ما تصنعه Mſ. في جميع ما
تصنع ver. 19. يولد لك في غنمك وبقرك —كل Mſ.
يولد في بقرك وغنمك —وكل ver. 20. —واهلك Mſ.
والك— v. 21. الفاسده —وان Mſ. الفاحشة —فان v. 23.
بل صبه Mſ. وصبه •

Cap. XVI. v. 1. — وان تصنع Mſ. — ان تصنع
v. 3. زمانك Mſ. الزمان v. 4. من —يبيت —سبعة —ير لك
—لحم الذي تذبحه في اليوم Mſ. — سبع — يري لك
—بيت من اللحم التي تذبح اليوم v. 5. معطيكه Mſ.
لمحل نوره هناك— Mſ. ليحل نون فيه —v.6. معطيك
ver. 7. —ول Mſ. —ولي ver. 8. ستة Mſ. ست v.9. ابتدا
ابتدي باحصايها — المنجل Mſ. وابتدي وضع
تبتدي بها —المنجل ver. 10. واصنع حج اسابيع Mſ.
ثم اصنع حج الاسابيع v. 11. والليوي Mſ. واللوي ibid.
يختار الله ربك ان يحل فيه نون Mſ. يختاره الله ربك
فيحل نون فيه ver. 12. —في مصر Mſ. بمصر ver. 13.
بيدرك ومعاصرك —المظال Mſ. بيادرك وتغارك —المظل
ver. 14. —والليوي Mſ. واللوي ver. 15. في —ليبارك
Mſ. ليبارك لك في— ibid. اليه فرحا —تمد —غلاتك
فرحا تحضا Mſ. فرحا تحظيا —تصنعه —غلتك *lætus & proſper.* ver. 16. يديه حظورا —ثلاث Mſ. يديه —ثلث
ver.17. على حسب رزق Mſ. كرزق ver.18.— التي يعطيها
حكم Mſ. بحكم —الذي يعطي ver.19. —حكما —ولا
تاخذوا —تحابوا Mſ. تاخذن —تحابين —حكم —لا
ver. 20. —الحق Mſ. —العدل ver. 21. الله ربك الذي
تصنعه Mſ. الله ربك v. 21. يشنوه Mſ. يشناه •

Cap. XVII. ver. 1. او شاه • لا تذبح لله الهك ثورا
لانه يكرهه الله الهك • او شي ردي • يكون فيه عيب
Mſ. ولا تذبح له ثورا او شاه ما فيه عيب من الامور الفاحشه
فانه مما يكرهه الله ربك ver. 2. التي— معطيكها Mſ.
معطيك —الذي ver. 3. مما لم —وسجد —وعبد Mſ.
كما لم —او سجد —فعبد ver. 4. فيما بينكم Mſ. في
ما بين اسرايل ver. 5. —فيما بينكم —وتلك المرة
وارجمهما Mſ. وارجمها —الي تحالك —او تلك الامراة
v. 6. —ثلاثة Mſ. ثلثة v. 7. اخرا —ويد Mſ. —وايدي
اخيرا ver. 8. اخمان —الي حكم بلاء Mſ. —الي بلاء
يختاره ver. 9. والي الليوانيين Mſ. والليوانيه ver. 10. جميع
ما يدلونك عليه Mſ. بجميع ما يدلونك ver. 11.
تزل — التي يدلونك بها Mſ. (malè pro التي) الت
تزول— يدلونك ver. 12. —ليخدم بين يدي الله Mſ.
—ليخدم الله v. 14. الذين —معطيكه Mſ. —معطيك
الذي v. 15. اخاك —عليك Mſ. اخوك —لك ver. 16.
للاستكثار من الخير— (male puto pro الخيل *bonorum*

لاستكثار الخيل— لا Mſ. لا تعاودوا pro equorum)
في ذلك الطريق Mſ. في هذا الطريق ver. 16. تعودوا الي
يستكثر— Mſ. يستكثر له— الذهب والفضة v. 17.
Mſ. فليستكتب له هذه ver. 18. الفضة والذهب
Mſ. ولتكن— خيانه v. 19. يستكتب له نسخة هذه
Mſ. مملكته هو وبنوه ver. 20. تكن — حيوته
* ملكه هو وبنيه

والليوانيين— جميع— ليوي— ver. 1. Cap. XVIII.
واللوانيين— ساير— لوي— ونحلته لهم Mſ. ونحلته
معك— من القوم— ver. 3. امر له بها Mſ. امربها ver. 2.
مع— على القوم— ذباحي— ان Mſ. ذابحي— كان
بسم Mſ. باسم ver. 5. واول— Mſ. اول— ver. 4. كان
لوي-- Mſ. ليوي— بعض— الاسرايلية ver. 6.
الليوانيين— ver. 7. بعن— (male pro بعض) الاسرايل
—النوب ver. 8. اللوانيين الواقفين— Mſ. المقيمين—
Mſ. معطيكه— العمل مثل مكان ver. 9. النوايب Mſ.
لا— مستعل— ومنجم v. 10. معطيك— لتعمل كمكاره
ولا— من يشعل— وقاسم قاسومات Mſ. تنجيمات ومتفايل
هو v. 12. رقاء وساال — Mſ. رقي وسايل — v. 11. ومتفال
ان v. 14. و redundante كون Mſ. كن ver. 13. او Mſ.
وان هاولي— المتفالين Mſ. هاولاء— المتفايليين والمنجمين
ينصب لك— Mſ. ينصبه ربك لك منه v. 15. والقاسومين
اخوتك v. 18. حريب— امت Mſ. حوريب— اموت v. 16. ربك منه
v. 20. لا— اطالبه Mſ. لم — اطلبه v. 19. اخوتهم Mſ.
متنبي — فتقول — Mſ. متنب — فيقول — بقوله
نعرف— Mſ. يعرف — ver. 21. (pro فيقول) ان يقوله
* يقله — بقلكته Mſ. يقوله — بقلكه v. 22.

الذين الله — فتربهم وتسكن ver. 1. Cap. XIX.
فافرز لك ver. 2. الذي هو — فورثتهم وسكنت Mſ.
Mſ. ثلاث — الذي الله ربك معطيك اياه لتحوزن— .
افرز لك ثلثه— التي الله ربك لتحوزه (معطيك deest)
طرقها — فتكن Mſ. طريقها— فتكون v. 3.
مثل v. 5. من — بلا معرفة Mſ. ان — بغير علم v. 4.
كيلا— v. 6. كمن فيمت هو Mſ. من— فيموت * وهو
كلا — يحما — لكثرة Mſ. يحمي — لبعد — ثانيا
انا امرك قايلا— ثلث Mſ. امرك اليوم — ثلاث v. 7. ثاني

قسم-- Ms. اقسم -- التي اقسم بان يعطيها اباءك ver. 8.
ولذلك اذا — ver. 9. الذي قسم بان يعطيه لابايك
وذلك ان -- طرقه-- الزمان-- Mſ. طريقه -- الايام -- الثلاث
رجلا -- v. 11. معطيك Mſ. معطيكه ver. 10. الثلاثه
(lethaliter) رجل -- مقتلا -- Mſ. في مقتل -- احدي هذه
ver. 13. وياخذه Mſ. وياخذوه ver. 12. واحدة من هذه
بين يخار (بني اسرايل desideratur) Mſ. بين بني اسرايل يخر
لاتروع — Mſ. ولا ترع — تحمه الاولون— معطيكه v. 14.
Mſ. لا يقم — ثلاثه v. 15. تحموه الاولين — معطيك
اللذان — بين يدي الايمة ver. 17. ولا يقوم — ثلثه
coram الذان — بين يدي الله بين يدي الايمة Mſ.
بلوا Mſ. يكونون في ذلك ibid. Domino, coram ſacerdotibus.
Mſ. فليلتمسوا الحكام جيدا v. 18. —*præficientur* ذلك—
كا هم بان يصنعه— v. 19. فليلتمس الحكام ذلك جيدا
مثل ما هم ان يصنع — من بينك Mſ. من وسطك
في القصاص v. 21. ولا يعاودون Mſ. ولا يعودوا ver. 20.
النفس بالنفس والعين بالعين واليد باليد والسن بالسن
في قصاص نفس بنفس ودية عين Mſ. والرجل بالرجل
بعين وسن بسن ويد بيد ورجل برجل (*pretio oculi*)

وراكبا وقوم Mſ. ومراكب وقوما v. 1. Cap. XX.
الي ver. 3. فعند — الي الحرب Mſ. وعند — الحرب ver. 2.
بنا — كلا Mſ. يبني — كيلا v. 5. للحرب Mſ. الحرب
يبذله — كلا— Mſ. يبذله — كيلا— ويبذله— v. 6.
ويقولون اي رجل كان v. 8. كلا Mſ. كيلا v. 7. ويتبذله—
فادعها اولا الي v. 10. ويقولوا اي رجل خايف Mſ. خايفا
اجابت الي السلم — v. 11. فناذها اولا بسلام Mſ. السلم
اجابتك بالسلام — فجميع — Mſ. جميع — الذين
يكونوا— Mſ. يكونون— ويخدمونك ibid. الموجودين
v. 13. فخاصرها — Mſ. فخاصرتها— ver. 12. ويخدموك
Mſ. فاغنمهم — رزقكه v. 14. فيسلمها Mſ. واسلمها
كذا فاصنع —ليست— هاولا v. 15. فاغنمه — رزقك
فلولا— v. 16. كذي اصنع ليس هي — هاولي Mſ.
فلولي— Mſ. الذين — معطيكها — منهم فيها نسمة
تتلفهم ver. 17. الذي — معطيك — منهم نسمة
تلافا تتلفهم Mſ. اتلافا — والاموريين والكنعانيين
Mſ. كيلا — مثل— ver. 18. والاموريين والكناعنيين
حاصرت Mſ. حصرت ver. 19. لكي لا — كالجميع
ibid.

ibid. لتفتحها وتجاربها — تاكل — احتفي Mſ. لتجاربهم
وتفتحها — فتاكل — احتفا v. 20. علمت — تحدرها
Mſ. علمته تهدها *diruas eam*: niſi ſit pro تحدّها *circumſcribas*.
Cap. XXI. ver. 1. — معطيكه Mſ. — معطيك
ver.3. البقر لم Mſ. البقر ما لم ver.4. — لم يفلح ولم
Mſ. — ما لا يفلح ولا ver.5. بنو ليوي — يفصل كل
Mſ. بني لوي — يفصل حكم كل ver.6. — القريبه Mſ.
— القريبين ver.8. وقالوا — الاسرايليين v.7. بتواهم Mſ.
ثنواهم فقالوا — ال اسرايل Verſum octavum inchoans, ut
&c. cum ثنواهم ibid. — توان — توانيهم — في Mſ.
— توافي — ما توانوا في v.9. فانكم تصنعون Mſ. انك تصنع
v.10. فسبيت (l. حرب) — الي حرب Mſ. — الي الحرب علي
وسبيها v. 13. سبيها عنها — فتبني عليها وتكون
Mſ. فتبن بها وتكن — منها (deeſt ي poſt ب) سبها
v.14. — تبعها — ما اتيتها Mſ. — تبيعها — ان اتيتها
ver.15. لرجل زوجتان احداهما محبه Mſ. زوجتان لرجل
واحد احدهما محبوبة ibid. — مشنوة فولدتا — الولد
للمشنوة Ms. مشنية فولدا — الابن — للمشنية v.16.
نحلته — فليس له — المحبة علي ابن المشنوة البكر
Ms. ينحل — فلا يجوز له — المحبوبه علي بن المشنية
الذي هو البكر ver. 17. بل — عليه — ابن المشنوة
— ليعطيه Mſ. بن — (pro عليه) عليها — (pro بل) بن
— المشنية ليعطا ibid. وله حكم البكورية Mſ.
له حكم البكورة v. 18. ابن زايغ — ويودبانها فلا
Mſ. ويودباه ولم — بن زايل v.20. — زايغ — في الحرام
Mſ. (f. pro الحرام) زايل — في الحكام v. 21. وجميع
Mſ. وساير v.23. افتري — معطيكه Mſ. افترا — معطيك
Cap. XXII. ver. 1. تر — وشاته — عليه Mſ.
Ms. تري او شاته — اليه ver. 2. — فان لم يكن
ذلك الي — ليكون — عليه Mſ. وان لم يك — ذلك
اليك الي — يكون — عليك v. 3. — وكذا Mſ.
Mſ. وكذي v. 4. تر — واقعا Mſ. تري — واقعين
ibid. — بل اقمه معه Mſ. ما بل اقيمها معه اقاما v.5.
لا — يصنع Mſ. ولا — صنع ver. 6. واذ اوفيت
وكر الطاير في الطريق في — Mſ. وان وافيت وكرا من
الطاير في طريق او — ib. — الارض فيه فراخ او بيض

— جاثمة علي Ms. الارض فراخا او بيضا — رابطة
— عليهم ibid. — ذلك — مع الفراخ Mſ. — معهم v. 7.
والفراخ Mſ. البنين ver.8. لسطحك ولا تجعل Mſ. علي
سطحك ولا تصنع v.9. — نوعين كيلا Mſ. من نوعين
— كلا v.10. ولا تحرث بثور وحمار معا Mſ. ولا تصمد الثور
والحمار جميعا v.12. — لك جدايل في اربعة Mſ. ذلك (forſan
pro لك) — جدايلا في اربع ver. 13. ثم شنيها Mſ.
وشناها ver.14. اسما — ولم Ms. اسم — فلم ver. 15. وامها
البراة واخرجاها — والي باب Mſ. او امها براتها
فاخرجوها — الي باب v.16. — فشنيها Ms. — فشناها v.17.
وهوذا هو جاعل — قايلا Mſ. هوذا قد جعل — فقال ibid.
— وهذه — وبسطوا — ايديهم Mſ. — وهذا — ويبسطوا
— يديهم ver. 18. فيودبوه Mſ. ويودبوه ver. 19. — اب
الاسرايلية ولتكن — ولا — اطلاقها Mſ. ابي — ال اسرايل
وتكون — لا — طلاقها v.21. بفجورها في Ms. تفحرت
محصنه في *& ſcortata eſt incluſa domo &c.* v.22. — مضاجعا
المضاجع — وانف الشر Mſ. — مضاجع — المضاجعها
وانف الشر Mſ. مضاجع — المضاجعها — وانف اهل
الشر *malos* v. 23. في القرية فضاجعها Mſ. في فضاجعها
v. 24. وارجموهما — فانف Mſ. وارجموها — وانف ver.25.
الرجل المملكة — المضاجع لها Mſ. الرجل الجارية
المملكة — المضاجعها ver. 26. يصنع بها شي Mſ.
تصنع بها شيا *non facies illi quippiam* v.27. واذا — يكن
لها مغيث Mſ. وان — يك لها من مغيث ver.28. — واذ
لم تملك Mſ. واذا — ما لم تملك v.29. — فليعط — اباها
ولا — اطلاقها Mſ. فليعطي — لابيها — ولم — طلاقها
v.30. ابيه ولا Mſ. ابيه كذاك ولا
Cap. XXIII. ver.2. — الزنيم Mſ. — زنيم ver.3. لا
يدخل منهم Mſ. منهم لا يدخل v.4. يتلقوكم — بلعام
فتور ارام ناهاريم Mſ. يلتقوكم — بلعم فاتور ارم نهريم
ver. 5. الله ان — بلعام — قلب لك Mſ. — الله ربك ان
بلعم — قلب الله ربك لك ver.10. كان رجل — خارج من
ذلك Mſ. كان فيكم رجل — خارج ذلك ver.11. يترحض
Mſ. يرحض ver.12. *émittet* [ſtercus] خارج للعسكر ينزل
Mſ. *minges* خارج ذلك العسكر تبول ver.13. — وليكن
Mſ. — ويكون v.14. نوزن ساكن سالك Mſ. نوره سالك

ibid. — ولا Mſ. — ولم v.15. — دينه Mſ. — دينه ver.16.
تضهده — بينكم Mſ. تضبطهده — بينك v.17. — يكن
Mſ. تكن v.18. في نذر — اجعال الزنا Mſ. اعجال (forſan malè pro اجعال) في كل نذر — الزواني v.19. — اخاك
— وكل Mſ. — ولا كل — اخيك ver.20. الله الهك — واخاك
Mſ. الله ربك — واخيك v.21. — فيحل به Mſ. به مطالبة
— فتحل ver.22. من النذر — ولو Mſ. عن الانذار — ما لو
v.23. فاحفظه Mſ. — احفظ v.24. — علي حسب شهوتك
تجعل منه شيا في Mſ. تضع منه في — شهوتك

CAP. XXIV. ver.1. — لانه — ثم لم — امراة — واذا
قطعة Mſ. قطيعة — ان — ثم انهم لم — بامراة — وان
v.2. وصارت Mſ. فصارت v.3. الاخير وكتب — فشنيها Mſ.
الاخر فكتب — واذا فشناها ibid. — قطعة فدفعه
الاخير — فيطلقها Mſ. الاخر — فطلقها — قطيعة ودفعه
ver.4. معطيكه — خطاء — يعاود التزوج او Mſ. يعود
معطيك — خطية — ان — فيتزوج v.5. — يكن — فلا
زوجته Mſ. مع زوجته — يكون — لا ver. 6. — الرحي
النفس Mſ. النفوس — الرحا v.7. ال — من بني — انسان
اسرايل Mſ. بينكم — بني — انسانا v.8. واحترس من بلوي
والليوانيون حسب ما امرهم به — رسمه -- Mſ. — وتحرز من بلا
— والليوانيين كما امرتهم — رسومه ver. 9. علام صنع
Mſ. على ماذا صنع *quid fecerit* v.10. — فلا — انسات Mſ.
Mſ. — فلا (نسية ما *mutuum quid,*) ما — انسيت ver. 11.
— انساته Mſ. — انسيته v.12. عوضه Mſ. وعوضه v.13.
ويدعوا لك وتكون — اذ كان ينام — اليه Mſ. — عليه
فيدعوا لك فتكون — اذ ينام v.14. ولاسيما ضعيف او
مسكين Mſ. ضعيفا او مسكينا (*& privatim*) وخاصة
v.15. وعليها Mſ. وعليه v.16. — امري بخطيته — تقتل
Mſ. — امرء على خطيته — يقتل ver.17. عمل Mſ. تميل
v.18. — ولذلك Mſ. — من ثم ولذلك *inde, ideoque* v. 19.
فتاخذها بل تكن Mſ. لتاخذها بل يجب ان تكون
v.20. بل ليكن ما لم تستقصه للغريب — خرطت Mſ.
بل يكن للغريب -- (C. نفد) خبطت v.21. — ليكن Mſ: بل
— يكن v.22. بمصر وفكك الله ربك من — كنت عبدا
ثم ولذلك Mſ. بمصر ولذلك — عبدا كنت

CAP. XXV. ver.1. — ليحكموا Mſ. — يحكموا v.2.
فان Mſ. واذا ver. 3. — اخاك ذلك Mſ. — لحبيك ذلك
ver. 4. دياسه Mſ. دوسه v.5. تكن زوجة — ولدا — افلم
الميت Mſ. تكون زوجة ذلك — ولد (redundat و) — لقوام
الميت ib. — ويواصلها Mſ. — بها (C. يبتني) ويبن v.6. ولده
Mſ. تلد *& filios ex ea gignas* ver.7. — والي — يشا الرجل
— وتقل قد ابي Mſ. وتقول — الي — ذلك الرجل بش
— قد ابا ibid. — يشا ان يواصلني Mſ. ان يبن بش
— بي ver. 9. كذا يصنع Mſ. كذي يصنع ver. 11.
— فمدت — فتقدمت — تشاجر Mſ. — فقدمت — تناصا
— فمدت من يده ibid. فامسكت فرجه Mſ. وامسكت
حياه ver. 12. فاقطع كفها ولا تشفق Mſ. فاقطع يدها
ولا تشفق (*ut eripias ipſum ab ea*) لتخلصه منها ver. 13.
— كبيرة وصغين — ولا يكن Mſ. كبري — لايكون
-- وصغري v.14. ولا يكن Mſ. ولا يك v. 15. تكون
لك واكيال وافن عادلة تكون لك لكي Mſ. نكن
deſiderantur reliqua لك لكي ibid. -- الله معطيكه
Mſ. -- الله ربك معطيك ver.16. الله Mſ. الله ربك ibid.
كل فاعل هولا كل صانع جور Mſ. كل من يصنع هذا
وكل من يصنع الغش v. 17. -- عماليق Mſ. -- عملق
ver.18. لاعب Mſ. لعب v.19. العمالقة -- اباه نخلة فتكون
Ms. ال عملق — نخلة لتكون

CAP. XXVI. ver. 1. — فتكون — معطيكه
Mſ. — معطيك — فاحرثه ver. 2. معطيكها Mſ. معطيك
ver. 3. — اقسم — Mſ. قسم v.4. قدس — البنيكة — واخذ
Mſ. مذبح (& ſic v.2. في بنيكة) — البنيكة — فياخذ
v.5. — ان لابان الارمي كاد يبيد ابي — بان تقول
Mſ. — ان الارمي كان ان يبيد ابي — وقال ibid.
— عظيمة — هناك Mſ. — عظيمة كثين — ثم
ver. 6. فاسا Mſ. فاسي v.7. P.&C. ضعفنا — صوتنا — الله
وشقاتنا Ms. لضعفنا وشقانا — صوطتني — الاه ver. 9.
الذي يفيض — واعطانا Mſ. (puto pro واعطانا) — واطانا
بلد يفيض ver.11. في محالك — والليوي Mſ. — واللوي
في ما بينكم ver. 12. — جميع اعسار غلتك وذلك
الليوي — الاعشار Mſ. اللوي — العشور — جميع وذلك
v.13. — حسب جميع — الي الليوي والغريب — فقد
Mſ. — ككجميع — للوي والغريب — قد ibid.
اصسى

اوصتني — (pro اوصيتني) انسه Mſ. اوصيتني بها انسه
ان — اليوم بهذه — ver. 16. قسمت Mſ. اقسمت ver. 15.
بان — اليوم ان تعمل بهذه — وبكل Mſ. وكل نفسك
ربك اليوم ان — Mſ. ربك ان — طريقه ver. 17. نفسك
Mſ. فكذاك املك الله لان تكون ver. 18. طرقه
على جميع — ver. 19. فكذاك وبرك الله اليوم لتكون
* علي ساير — شعب مقدس Mſ. شعبا مقدسا

الاسرايليين — قايليين ver. 1. CAP. XXVII.
عبوركم — لن ver. 2. ال اسرايل — قايلون Mſ.
تعبرون — انصب — Mſ. تنصب — وتنصبها
معطيك Mſ. معطيكه بلدا — الله ver. 3. وبيضها
تنصبو — Mſ. فلتنصبوا — عيبال — ver. 4. بلد — الاه
عليها ver. 6. حجارة Mſ. مذبح حجارة ver. 5. عيبل —
— الله ver. 7. عليها صواعدا — Mſ. صعايدك —
واكتب على — كل ver. 8. — الله ربك Mſ. جلا
وقد كتبت علي — جميع عيون Mſ. خطوب — مبينة
واللدوانيون نسل اسرايل قايليين — يا نسل ver. 9. شرحا
واللوانيين ال اسرايل قايلون — يا اسرايل Mſ. اسرايل
واعمل وصاياه ورسومه Mſ. واعمل جميع وصاياه التي ver. 10.
Mſ. وهاولا — وال ليوي — ويساخار — وبنيامين v. 12. التي
وهاولاء — للعنة v. 13. هاولي — ولوي — ويششكر — وبنيس
Mſ. علي — ال راوبين وجاد واشير وزبولون ودن ونفتالي —
وهاولاي — علي اللعنة — ال راوبن وجد واشر وزبولن دن
فيبتدي Mſ. فليبتدي اللدوانيون — ver. 14. ونفتلي
الرجل الذي يصنع — فيصين — ver. 15. اللدوانيين —
ver. 16. رجل يصنع — ويصيره — ويقولون Mſ. ويقول
— من يجور ver. 17. مستخف ابيه — Mſ. المستخف بابيه —
ويتيم v. 19. طريق — Mſ. الطريق — v. 18. — مزيع Mſ.
Mſ. جميع القوم — ibid. او يتيم او ارملة Mſ. وارملة
ver. 25. — جميع القوم Mſ. — جميعهم ver. 21. جميعهم —
لم يثبت ver. 26. من اخذ — زكية Mſ. الاخذ — برية
* لا يثبت Mſ.

ان سمع — Mſ. ان سمعت — جميع v. 1. CAP. XXVIII.
— وحلت بك Mſ. — وبالتك هذه v. 2. ساير — (سمعت pro)
Mſ. — في نبايحك ومعاجنك v. 5. وجفرات Mſ. وبهلم — v. 4.
يخرجون — ver. 7. — في بنيحبنك (v. c. 26. 4.) ومشاورك

اهرايك — يدك — ver. 8. فيخرجوا — ويهربوا Mſ. فيهربون
Mſ. الله — v. 7. اهراك — يديك — معطيك Mſ. معطيكه —
— الله له ver. 10. ان جميع الامم — Mſ. جميع (deeſſe videtur
وثم رياضك وثم بهايمك — اقسم — يعطيكه v. 11. ان (الامم
الله v. 12. وثم بهايمك وثم ارضك — اقسم الله — يعطيك Mſ.
لك الله — كثيره — (خيره Mſ. لك — خيره — يدك —
— امرك بها اليوم Mſ. — امرك بها v. 13. يديك — (خيره pro
وتعمل وصاياه v. 15. تزول من جميع Mſ. تزل في جميع v. 14.
وتعمل جميع وصاياه ورسومه التي — Mſ. التي — فادركتك
في — ver. 17. في البد — Mſ. في البدو — v. 16. وادركتك
v. 18. ما في بنيحبتك — ومشاورك Mſ. نبيحبتك) ومعاجنك
والمدمسة — v. 20. وملعونا — وجفرات — Mſ. وصار ملعونا — وبهام —
Mſ. ان ينفدك ويبيدك — من — رداءه ib. والاهامة — Mſ.
والدق — فيكلبك v. 22. انفادك واباديك — ويقول من — رداية
Mſ. & C. — والشوب (Nomencl. vocem Heb. שׁדפון per
الله جميع ما — ارضك — ان v. 24. فيكلبوك (explicat. شاوب
بين يدي اعدايك — v. 25. الله ما — بلدك — انفادك Mſ. تنفد
لطير السما ولبهايم — v. 26. بين اعداك — يديهم Mſ. ايديهم
v. 27. لجميع طاير السما وبهايم — مزعج لها Mſ. لها مزعج
من قرح مصر والبواسير — بما Mſ. بقرح مصر والبوسير — ما
تجسسا — في ظلمة — ver. 29. والعما — Mſ. والعمي — v. 28.
ver. 30. كمتجسس — في افل — وتصير Mſ. وتكن
ver. 31. بان تتزوج — فلا — فلا — Mſ. فتزوج — ولا — ولا —
وعيناك ترينانهم شاخصتان اليهم v. 32. ويكون Mſ. فيكون
الله بقرح — وعلي v. 35. وعينيك تراهم وشاخصة اليهم Mſ.
Mſ. التي — اليها v. 37. الله حتي بقرح — والسوق Mſ. السوق
الي صحرا بذرا — Mſ. تخرج الصحرا v. 38. الذي — الي ثم —
فاذا — فما — ولا توعيها v. 39. — مما — Mſ. زرعا — اذ — ib.
تكون — فما — بل v. 40. واذا — فلا — ولا توعيه اذ Mſ. بل
بنين وبنات فما — v. 41. يكون — فلا — بل تنتشر Mſ. تنتشر
Mſ. — فلا (redundance l) بنينا وبناتا v. 42. الفرس — Mſ.
Mſ. لا — يصير لك راسا — وانت تصير ذنبا v. 44. — الفراش
بها اليوم Mſ. بها — ver. 45. فلا — يصير راسا وانت ذنبا
v. 48. — وتصير — المشابهك Mſ. فتصير — المشابه لك v. 46.
تخدم — ان ينفدك Mſ. ان تخدم — ان يغنيك ver. 49.
ويخزيك — الارض — Mſ. ويغربك — (ويغريك l.) السما — قبيلا

قبيل—شيخ ولا Mſ. قبيلا—شيخك ولا يرعف v.50. قبيل
فيحاصرك في جميع—v.52. وجفرات Mſ. وسخال—v.51. يروف
من جميع—اعطاك Mſ. اعطاكه ib. ويحاصرك في غيرها Mſ.
In auguſtias رزقك—يضايقك Mſ. يرزقكم—يحاصرك v.53.
v.55. وحتي—الذي Mſ. حتي ان—الذين v.54. *rediget tc.*
ان—واحدا—الذي—له منه Mſ. بان—لواحد—الذين—له شي
Mſ. بعشيمتها—واجنتها—بها v.57. المرة Mſ. المراه—v.56. شي
هي بهم—Mſ. بهم هي ib.—وبعشيمتها—وباجنتها—بهم
ibid.—واد—جميع—التورية Mſ.—وان—بجميع—التوراة v.58.
كبارا—وامراضا v.59. وتخاف—الكريم Mſ. وتخف—الكبير
—مرضة—v.61. ادوي—Mſ. ادوا—v.60. كبار—وامراض Mſ.
Mſ. فتعبد—واباوك v.64. —مرض—مكتوب Mſ مكتوبا
تطمان—قرارا—Mſ. تطمين—قرار—v.65. فتخدم—ولا اباوك
ثم قلوبا رجزة Mſ. ثم قلبا خافقا وشخوص—النفس ibid.
حياتك—حذاك—بعيشك ver. 66. وشخيوص—القلب
تقول في الغداة—v.67. حيوتك—بحذاك—بحيوتك Mſ.
بالغداة—تفزع—نظر—تري Mſ. تفزعه—منظر—قراه
الي مصر—تعد اليها ابدا—وتعرضون هناك للبيع v. 68.
الي حال مصر—Mſ. علي اعدايكم—وليس لكم مشتر
تعودان تراها ابدا—وتعرضون للبيع لاعدايكم—وليس
مشتري

بان—ماب سوي العهد الذي—ver. 1. CAP. XXIX.
ان—مواب سوي الذي—معهم في جبل Mſ. معه في
دعا—بشيوخ بني ver. 2. حريب Mſ. حوريب—ibid.
ibid. دعي—بجميع ال اسرايل وقال Mſ. اسرايل فقال
بحضرتكم في Mſ. بحضرتكم بفرعون—قومه—
الاعلام العظيمة التي ver. 3. بلد مصر بفرعون—قواده
وتلك الاعلام الكبار Mſ. نظرت—وتلك الايات—
الكبار Mſ. العظيمة ibid. التي رايتها—والايات—
تعلموا مثلها ولا Mſ. لعلم مثلها ولم تنظروا ذلك ver. 4.
في البرية ver. 5. ولا تسمعون Mſ. ولم تسمعوه ib. تنظرون
اربعين سنة في البر—Mſ. اربعين سنة—ولا تعالكم
لا تشربوا فيقول Mſ. لم تشربوا لكي ver. 6. وتعالكم
حسبان—للقاينا الي الحرب ver. 7. لكم الله لكي
فاخذنا بلديهما ver. 8. حسبون—تلقانا للحرب Mſ.
واخذنا بلدهما ودفعناها—Mſ. ودفعناهما—واوبين

عن—منشه Mſ. وال جاد—منشا ver. 9. راوبين
ver. 1 تنجحون بذلك في Mſ. تنجحوا في ibid.
كم—Mſ. اجمعون—وروساوكم—وجميع
ver. 1 مايك Mſ. ماءك ver. 11. روساكم—وساير
هو Mſ. ويكون لك هو—اقسم—ابراهيم—ويعقوب
معكم v.14. يكون لك—قسم—لابراهيم—ويعقب
موجود حاضر بين—حاضرا v.15. معكم Mſ. اليوم
ver. 1 موجود معنا حاضر اليوم بين—حاضر Mſ.
هي Mſ. مما هو v.17. الذي—Mſ. الذين—
كيلا—رجل—ممن—متول—فيمضي ليعبد v.18.
—رجل اخر—من—متولي—ليمضي فيعبد Mſ.
بالريا—v.19. كلا—اصل Mſ. كيلا—رجل ibid.
المذكور—الكتاب—v.20. هوي—بالروي Mſ.
ver. 2 يشء المكتوب—السفر—يمح Mſ. يمحوا
الخبر—الذي—Mſ. الاخر—الذين—من بعدكم
Mſ وكبريت—وعمورا—قلبها ver. 23. بعدكم
فتقول—v.24. وكبريت ملحة—وعمرة—قلبها الله
فيقول—ما—كذي—Mſ. ماذا—كذا—شدة هذا
فيجيبون—v.25. هذه (f.pro شدة vel pro حمية) هذا
فيجيبوا—ما تركوا—لهم—Mſ. ان تركوا—اياهم—
فعبدوا—تنصبهم Mſ. وعبدوا—تنصب لهم v. 26.
ويقولون المستورات—v. 29. وحمية Mſ. وموجدة—v. 28.
والمكشوفات—ibid. ويقولون كذاك المستورة Mſ.
والمكشوفة ولبنينا Mſ. جميع—ولبنينا—بجميع

v.3 ويكل—Mſ.—وكل—ver. 2. CAP. XXX.
منكم—ver. 4. فيعود—هناك Mſ. ويعود—في بلدانهم
الله ربك جميع هذا Mſ. الله هذا—وشانيك v.7. منك Mſ.
وتعمل v.10. يرجع لك الله—Mſ. يرجع الله—v.9. وشانييك
ويكل نفسك—ibid. وتعمل—التوريه Mſ. بجميع—التوراة
وليست—v.13. وليسها Mſ. وليست v.12. وكل نفسك—Mſ.
Mſ البحر فتقول من يجوز لنا جانب ذلك البحر فياخذها
(deſiderantur reliqua , & reponenda وليسها—البحر
بين Mſ. اليوم بين يديك الحياة v.15. فياخذها ſunt)
امرك به من—طريقه—فتحيا—v.16. يديك اليوم الحيوة
v. 17 امرك اليوم—طرقه—فتحي—اليه Mſ. فيه
Mſ تبيدون—اليه v.18. فسجدت—Mſ. وسجدت—
ستبدون

عليكم اليوم السموات — v.19. ستبيدون — اليه فتحوزه
ibid. اليوم عليكم السماوات — يديكم — Mſ. ايديكم —
فان في v. 20. البركات — تحيي Mſ. والبركات — تحيا
فان ذلك حيوتك — قسم Mſ. ذلك حياتك — اقسم
ملكني — v.2. هاولي — يهوشع Mſ. هاولا — ويوشع Cap.XXXI.v.1.
بيوشع v.7. ملك — بلدهم الذي — Mſ. بلدهما الذين —
الاسرايلية — اقسم — يعطيهم اياه وانت ibid. بيهوشع Mſ.
ال اسرايل — قسم — يعطيهم وانت تنحله Mſ. تنحلهم اياه
لوي الحاملي — Mſ. ليوي حاملي — الاسرايلية v.9. لهم
سنين (سبع deeſt) Mſ. سبع سنين ver.10. ال اسرايل
توجع — ويتعلموا — Mſ. تجوق — ويتعلموا — v.12.
ويحفظوا Ms. وتحفظوا وتفعلوا كل خطوب هذه الشريعة ibid.
وبنوهم — يعلموا — v.13. ويعملوا بجميع كلام هذه التورية
حتي بنيهم — يبلغوا — Mſ. ويتعلمون مخافة الله —
الذين انتم Mſ. الذي هم احيا فيه ibid. فيخافوا الله —
بيهوشع — المحضر Mſ. بيوشع — المحضر v.14. احيا —
حتي استخلفة فمضي موسي ويهوشع فوقفا ſequuntur
في خبا المحضر *ut illum tibi ſucceſſorem ſtatuam, abieruntque*
Moſes & Joſue, & ſteterunt in taberngculo conventus v.15.
ويطغي — اليه — عهدته معه ver. 16. فوقع Ms. ووقع
ver. 17. ويطغا — الي ثم — عهده (عهدته pro) معه Mſ.
Mſ. فيشتد — وفي ذلك الوقت — الزمان — من ان
Mſ. عنهم — v.18. ويشتد — في ذلك الزمان — الحين — مما
والان — Mſ. فالان — لهم — تكون لي شهادة v.19. عنه —
اذ ادخلهم — اقسمت v.20. لكم — تكن لي شاهدا عليهم
اذ اخلهم — (ادخلهم pro) قسمت Mſ. لاباءهم عليه — شعبهم
اذ يجب ان لا تنسي — بخاطره من ver.21. لاباءهم — قومهم
اقسمت ib. اذا يجب الا تنسا — بخاطره وبما سيصنعه من Mſ.
واوصي v.23. لبني Mſ. بني v.22. اقسمت له — Mſ. عليه له —
يهوشوع بن نون وقال له تشدد وتايد فانك انت تدخل —
حتي استخلف يهوشع بن نون Mſ. الي الارض التي اقسمنا
فقال له اشتد وتايد لانك تدخل — الي البلد الذي اقسم
سفر التورية وصيره — الله Mſ. السفر وصيروه — ربكم v.26.
Mſ. لاني — خلافك — في الحياة — لم تزالوا — الله v.27. ربكم
v.28. لانك — (لاني pro) خلفك (في الحيوة) اليوم لم تزلوا — الله
الي جميع شيوخ — اكلمهم — Mſ. الي شيوخ — اكلمكم — عليكم

به — Mſ. بسلوكه — لتغضبوه — ايديكم v.29. عليهم
لتغيظوه — يديكم
Cap. XXXII. v. 1. — السموات Ms. — السماوات v.4. — كل
Mſ. الفعل — ibid. جميع — الطايق Mſ. القادر — المستقيم
لكن الجيل — ibid. امامه لا Mſ. لا له لا v.5. المستقيم —
تكافيون — v.6. لكن المعيبين الجيل — المنفتل Mſ. المتقلب
تكافون — شعب جاهل غير حكيم Mſ. شعبا جاهلا غير حليم
جيل جيل — اشياخك Mſ. جيل فجيل — واشياخك v.7.
من حيث Mſ. من حين نحل — وقف — ما هو باحصا v. 8.
v.10. اليعقوب Mſ. وال يعقوب v.9. انحل — اوقف — باحصا
— فلا السماوة — البرية (Pariſ. *In ſolitudine amœna campi*—
mallem, *in ſolitudine deſerti Aſſamawaæ*. eſt enim nomen
proprium deſerti, ut è Geogr. Arab. patet, quod innui
putavit interpres nomine ישימון) البر — Mſ. كانسان عينه
لذا يثير — فراخه يرف — v.11. فلاه السماوا كحجنين عينيه
Mſ. فياخذها — يثير — جوار له يروف (forſ. و hic ſolum vo-
calem Damma notat) فياخذهم v.12. — معبودات — لذاك
Mſ. قماقم — الرياض — والعسل ver.13. كذاك — معبود Mſ.
ولبن الغنم — ver. 14. & *oleum* قمقم — عينه والدهن
واللبن والغنم — Mſ. وعدان — وكان يشرب دم العنب خمرا
وجسات فترك v.15. وعتدان — وكان دم العنب يشربه خمرا
واسقط — الاله Mſ. وجسوت فتركا فودر (& *avertit* ſe ab—
ſed puncta his verbis in Mſ. ſuperimpoſita alterum ut
redundans notare videntur) وامتهد — الله *complanavit*, vel
واخذوا v. 16 وامتكن معتمد — *æqualis fuit* [aliis] G.
بالاهة — Mſ. بالهة — حدثات — يعبا v.17. واخذوا ان Mſ.
فقيل — Mſ. فاقول — والقادر — ver. 18. وجدد — يعباء
رحمي v. 20. — البنين Mſ. — البنون v. 19. والطايق —
كادوني — Mſ. كادوني — اله — سقط v. 21. رحمي Mſ. عنهم
تقدح من Mſ. تتقدح من غضبي ver. 22. الاه — جاهل
ازيدهم — Mſ. ازيد عليهم — وسهامي ver. 23. غضبي
وحتف مرٌ — Mſ. وحتفا مرا — حموة راحل ver. 24. وسهاما
وسيفا متكلا — والعاتق — خافوه ver.25. حمية زواحل
اهلك جهاتهم v.26. وسيف يثكل — حتي العاتق — خافه Mſ.
Mſ. عليهم — اعداءهم كيلا يقولوا ver.27. انقصاهم Mſ.
وهي — واثنان — لو ان — v.30. لهم — اعدايهم كلا يقولون
ver.31. وهو — واثنين لو لا ان — والله مكن Mſ. الله امكن

ن

انه ليس كمعتمدنا — Mſ. ان ليس معتمدنا — ولا اعداونا
واعدانا يفقهون & *inimici noſtri percipiunt*, ſeu *pronuntiant* : atque hic finis eſt verſus ut in Hebr. v.32. — عمورا
Mſ. وكلكموه ver.33. عمره — وعناقيده Mſ. وعناقيدهم
تزل قدمهم ان Mſ. تزل فيه اقدامهم لانه v.35. وكلكمية
الهم — ver.37. اذ — ذهبت منهم Mſ. اذا — ذهبت v.36.
ياكلون شحوم — فيعينونكم v.38. الاهتهم — سكنوا Mſ. نجوا
و redundante) ياكلوا شحكم — فيعيونكم Mſ. ويكونون
Mſ. وليس اله — v.39. ويكونوا ut in C.) فيعينكم pro
وارد — v.41. اني — وبقايبي Mſ. وانا — وبقاي v.40. لا الاه —
v.42. فارد — اعدايبي — لشانيي Mſ. اعداي — على شانيي
يابيها — ينقم v.43. فاني — لحومهم Mſ. فكاني — من لحومهم
القوم v.44. يا ايها — ينتقم دما — وعباده Mſ. دم — وشعبه
v.45. القوم بجميع كلام هذه — وهوشع Mſ. بهذه — ويوشع
ver. 47. فلما فرغ من مكالمتهم Mſ. وفرغ من مخاطبتهم
Mſ. تكليما في ذات ذلك اليوم v.48. حيوتكم Mſ. حياتكم
العبرين — البلد الذي — v.49. في ذات ذلك اليوم تكليما
v.50. العبريين — الي بلد كنعان الذي — لبني Mſ. بني
Mſ. على مانكثتما الامة في — v.51. في جبل — Mſ. بجبل —
في Mſ. بريه ibid. عل (pro علي) ما انكثتما الامة بي —
اعطيتها بني اسرايل v.52. وسط — الاسرايل في — في برية
Mſ. اعطيها لبني اسرايل

Cap. XXXIII. v.1. — الله في بني Mſ. الله بني v.2. — يا الله
ibid. قال اللهم — تجلي لهم من — Mſ. تجلي من —
سيني — بنوره — Mſ. سيناي — نوره — فاران — ربوه —
Mſ. واحبتي — ويتنافلون ver. 3. فارن — ربوات —
يا الله — بجوف — v.4. واحتبا — (f. redundat ا) يتنافلون
اسيلك ان v.6. رواسه Mſ. روساوه v.5. اللهم — بجوقة — Mſ.
ليهودا يا v.7. اسلك ان يحيي ال راوبن Mſ. يحيا ال راوبين
يهوده اللهم — يهوده — يراه Mſ. الله — يهودا — واجعل يديه
v.8. منتصفتان له وكن Mſ. منتصفتين له فكن ib.
وقال للوي Mſ. وقال لليوي يا الله اذ نحلت — الرجل — فاصل
يفتون — ال يعقوب — v.10. اللهم الذي انحلت — للرجل — بارّك
v.11. يفتيون — لال يعقوب — لال اسرايل Mſ: ال اسرايل
اللهم فبارك على جنوده Mſ. اللهم كذاك فبارك في جنده
لبنيامين — يطف — Mſ. لبنيامين — يطوف — ساكن v.12.
من مواد سماواتك — Mſ. في مواد سمواتك — v.13. يسكن
Mſ. وليكن — الامم الي — افرايم v.17. ملاد Mſ. مواد v.14.
ut in ا redundante ولا يكن — الامم جميعا الي — افريم
Mſ. ولزبولون قال — زبولون — يساخار v.18. وليكن pro
جاد — كاللبوة v.20. وقال لزبولن — زبولن — يستشكر
ان جوفة — Mſ. ان جوف — مكنور v.21. بجذ — كاللبو Mſ.
لدان — دن — بقوه Mſ. لدان — دان — قوة v.22. مكذورة
وقال لنفتلي Mſ. وقال لنفتالي استكثر من الارض v.23.
يا نفتلي استكثر من الرضا *abundes beneplacit*
لاشر — Mſ. لاشير — اشير — سكن — قدمه يكون v.24.
اشر — سيكون رضي — قدمه *Qui erit beneplacitu*
ويكون Mſ. الحديد — مغالقك وتكون v.25. *fratrum*, &c.
شي المستوي علي ver.26. الحديد — مغاليقك ولتكن
ساكن Mſ. الشواهق والسما بقدرته في عونك
Pariſ. *mens* وهو العقل الاله v.27. السما والشواهق في عونك
وهو الوطن الله Mſ. potius, *munimentum*, vel *Aſylum*.
سكن — Mſ. سكن — سماوه ver. 28. *locus manſionis*.
• يا ال اسرايل Mſ. يا نسل اسرايل v.29. سماه

Cap. XXXIV. v.1. ريحا — في بيدا ماب التي Mſ. من
بلد نفتالي وافرايم — يهودا v.2. بنيدات مواب الي — يريحا
بلد نفتلي وبلد افريم — يهوده الي بحر Mſ. الي البحر
وقال له — لابراهيم واسحاق — ver. 4. يريحا Mſ. ريحا v.3.
v.5 وقال الله — لابرهيم واسحق — اعطيها قد Mſ. اعطيها
ودفنه في الوادي — v.6. مواب على امر الله Mſ. ماب بامر الله
ودفن هناك في الواد — مواب — قبره Mſ. ماب — بقبره
في بيدات بمواب ثلثين Mſ. في بيدا ماب ثلاثين ver. 8.
ver. 9. — روح وحكمة — ويوشع (at tum potius eſſe deberet روحا وحكمةً) بنو — وقبل Mſ. روح — يشوع
نجاه Mſ. ناجاه بغير واسطة v.10. حكمة — فاقبل — بني
وبجميع قواده ver. 11. شفاها *Quaſi admoto labio.*
وبجميع — الشداد ver.12. وبجميع قومه وبساير Mſ. وساير
ولساير — الشديده Mſ. •

FLAMINII NOBILII NOTÆ

In variantes lectiones Verſionis Græcæ LXX *Interpretum. Adjectis omnibus quæ in Scholiis Romanis habentur, a Nobilio vero omiſſa erant, ipſiſque Patrum Græcorum verbis appoſitis, quæ interdum a Nobilio Latine tantùm citantur.*

GENES. CAP. I.

(a) INviſibilis & incompoſita.] Ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. S. *Auguſt. in lib. de gen. ad literam imperf.* vel incompoſita, vel inordinata, vel imparata. *Aquila*, κένωμα, καὶ οὐδὲν, inanitas, & nihil. *Symmachus*, ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον, iners & indiſcretum quiddam. *Theodotio*, κενὸν καὶ οὐθὲν, inane & nihil. *Potuerunt autem Aquila & Theodotio dictione*, οὐδὲν, & οὐθὲν, *non tam proprie nihil quam abſentiam unitatis & compoſitionis ſignificare.* (b) Superferebatur.] S. *Ambr. in Hexaëm. l.* 1 *c.* 8. Denique Syrus, qui vicinus Hebræo eſt, & ſermone conſonat in pleriſque & congruit, ſic habet, Et Spiritus Dei fovebat aquas. *quod videtur ſumptum ex S. Baſilio, homil.* 2. *in Hexaëm.* (c) Et factum eſt veſpere.] *Ita S. Ambroſius & Interpres Origenis, quod græce eſt*, καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. S. *Auguſt. ferè ſemper ſolet dicere*, & facta eſt veſpera. (d) Congregetur.] Συναχθήτω. *Aquila & Symmachus*, συστήτω, coeat, & conſiſtat. (e) In congregationes ſuas.] *Ita etiam S. Baſilius homil.* 4. & S. *Joannes Chryſoſtom. homil. 1. in gen. & Theodoretus q. 12. in gen. qui locum hunc diligenter tractat, & Interpres Origenis: ſed apud S. Auguſtinum, & lib. imperf. c. 10. & de gen. ad lit. l. 2. c. 11. & de gen. contra Manich. c. 12. legitur*, in congregationem unam. *Itemque apud S. Ambr. l. 3. c. 2, & 3. quamvis cap. 5. ſit*, in collectiones ſuas. *Ceterum S. Baſilius eadem homilia admonet, omnia iſta verba*: & congregata eſt aqua, quæ ſub cœlo, in congregationes ſuas, & apparuit arida; *in exemplaribus accuratis notata eſſe obelo, quod rejectionis eſt indicium, neque a ceteris interpretibus afferri, quemadmodum neque apud Hebræos habentur. nec tamen fruſtra addi oſtendit S. Ambr. eodem lib. 3. c. 5.* (f) Seminans ſemen.] *Ita S. Ambr. ad verbum e græco*, βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος. *Quæ verba S. Baſilius hom. 5. putavit hoc modo conſtruenda*, βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, καὶ σπέρμα σπεῖρον κατὰ γένος, germinet terra herbam pabuli, & ſemen ſeminificans ſecundum genus. *alioquin parum aptam judicavit compoſitionem. Nec tamen hujuſmodi paulo duriores conſtructiones inuſitatæ ſunt in ſacra ſcriptura.* S. *Auguſt.* herbam pabuli ferentem ſemen. *Interpres Origenis*, herbam fœni ſemen ſeminantis. *Scholiaſtes refert ex Aquila hæc*, σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτοῦ, ferens ſemen in genere ipſorum. *Sed Theodoretus q. 51. ſcribit, Aquilam pro* σπεῖρον σπέρμα *eſſe interpretatum* σπειρόμενον (*al.* ἐσπαρμένον) σπέρμα, ſeminatum ſemen. (g) Ad illuminationem ſuper terram.] Εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς. *In uno vetuſto codice*, εἰς φαῦσιν τῆς γῆς, ad illuminationem terræ. S. *Ambr. hoc habet lib. 4. c. 2. illud vero cap. 3.* S. *Auguſt. & Interpres Origenis*, ut luceant ſuper terram. *paulo poſt autem pro* εἰς φαῦσιν, S. *Auguſt. habet*, in ſplendorem: *Interpres Origenis*, ad illuminandum. (h) Luminare majus.] *Sic apud latinos, græce tamen eſt*, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν, luminare illud magnum. (i) In principatus.] Εἰς ἀρχάς. S. *Auguſt. lib. 2. de gen. ad lit. videtur legiſſe* ἀρχὴν, *& Interpres Origenis*, in principatum. *quo etiam verbo utitur S. Ambr. c. 5. &* S. *Auguſt. loco allato inquit, hoc magis accedere ad græcum verbum: quamvis ipſe in ſuis codicibus habuerit*, in inchoationem, *aut*, initium. *Pro principatu interpretatur etiam in lib. imperf. c. 13. Dictio hebraica, quæ hoc loco verſa eſt*, εἰς ἀρχὰς, *Pſalm. 135. vertitur*, εἰς ἐξουσίαν, in poteſtatem. *Quare in creatione hominis pro verbo* ἄρχειν, S. *Auguſt. interdum dicit* principari, *interdum* poteſtatem habere. (k) Secundum firmamentum.] *Ita Interpres Origenis, &* S. *Auguſt. lib. 3. c. 1. quod græce eſt*, κατὰ τὸ στερέωμα. *ſed primo contra Man. c. 15.* ſub firmamento. S. *Ambr. l. 5. c. 1.* ſecus firmamentum. *Tertullianus adv. Hermog.* per firmamentum.

CAP. II.

(a) HIc eſt liber.] *Apud S. Ambroſium lib. 7. in Luc. c. 15. ſic legitur*, Hic dies generationis cœli & terræ cum facta ſunt: qua die fecit, *&c. Apud* S. *Auguſt. 2. de gen. contra Man. cap. 1. & 5. de gen. ad lit. cap. 1. legitur*, Hic eſt liber creaturæ (*al.* facturæ) cœli & terræ, cum factus eſt, (*al.* eſſet) dies, quo fecit, *&c. & in quinto quidem præcipue libro de hac ſententia copioſe diſputat. Ea vero lectio eſt etiam in quibuſdam codicibus græcis impreſſis, itemque apud Interpretem Origenis lib. 6. contra Celſum, & apud Philonem, in libro de mundi opificio.* (b) Fons autem.] *Aquila*, ἐπιβλυσμὸς ἀνέβη ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός. Scaturigo abundans aſcendit de terra. & irrigavit omnem faciem terræ. (c) Pulverem de terra.] *Ita* S. *Auguſt. 6, & 7. de gen. ad lit. cap. 1. nec multo aliter Tertullianus in lib. de reſurr. carnis*, limum de terra. *Idem vero S. Auguſt. de gen. contra Man.* finxit Deus hominem de limo terræ, *In quibuſdam editionibus græcis legitur*, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς. *& Rufinus in expoſitione ſymboli*, accipiens Deus limum terræ plaſmavit hominem. (d) Faciem.] *Aquila, & Symmachus*, μυκτῆρα, naſum. (e) Ad orientem.] *aut* contra, *aut* ſecundum, *ut alij. Aquila*, ἀπὸ ἀρχῆς, ab exordio, *ut vertit S. Hieronymus. Symmachus*, ἐκ πρώτης, a prima. *Theodotio*, ἐν πρώτοις, in primis. (f) Ad ſciendum] *Sic* S. *Auguſt. verbum è verbo, lib. 1. locut. fateturque ſe neſcire, utrum id locutionis ſit, & non magis certum ſenſum aliquem inſinuet. Alijs autem libris varie refert. Frequentior lectio apud ipſum, &* S. *Ambr. & alios eſt*, lignum ſcientiæ boni & mali. (g) Carbunculus.] S. *Hieronymus*, Pro carbunculo, & lapide praſino, bdellium & onyx, alii tranſtulerunt. (h) Deliciarum.] *Symmac.* ἐν παραδείσῳ τοῦ ἄλσους, *quod, ut inquit S. Hieron. in tradition. ſonat amœnitatem & delicias.* (i) Qua die autem.] *Symmachus*, ᾗ δ᾽ ἂν ἡμέρᾳ φάγῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ, quacumque autem die comederis de ligno, mortalis eris. (k) Ecſtaſim.] *Aquila*, ἢ καταφορὰν, *Symmachus*, κάρον, *quæ dictiones ſignificant ſomnum gravem. Multi hoc loco utuntur nomine ſoporis.* (l) Hoc nunc os.] *Symmachus & Theodotio*, τοῦτο ἅπαξ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μου, hac vice os ex oſſibus meis. (m) Mulier.] *Symmachus* αὕτη κληθήσεται ἀνδρίς, hæc vocabitur virago. *Ita enim S. Hieron: qui in traditionibus memorat Theodotionem hanc aliam ſuſpicatum eſſe etymologiam* hæc vocabitur aſſumptio, quia ex viro ſumpta eſt.

CAP. III.

(a) PRudentiſſimus.] *Sic S. Aug: l. 11. c. 1. quod græce eſt*, φρονιμώτατος, *in quibuſdam libris græcis eſt*, φρονιμώτερος. *apud latinos ſæpe eſt*, ſapientior & ſapientiſſimus. *Aquila*, καὶ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησε κύριος ὁ θεός, & ſerpens erat verſipellis (*ita enim interpretatur S. Hier: in tradit. eodémque modo Theodotionem dixiſſe refert*) præ omni animali terræ, quod fecit Dominus Deus. (b Ederunt.] *Ita fere latini Patres, & libri græci. Inventum eſt tamen in uno vetuſto codice*, καὶ ἔφαγον. *& apud S. Auguſt. de gen. contra Man. lib. 2. cap. 1* & manducavit. *quod convenit cum latina vulgata.* (c) Ad veſperam.] *Aquila*: ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, in vento diei. *Symmachus*, διὰ πνεύματος ἡμέρας per ſpiritum diei. *Theodotio*, ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν ἡμέρας in ſpiritu verſus refrigerationem diei. (d) Ipſe.] *Sic. S. Hier. in tradit. & græce eſt*, αὐτός *Sed S. Auguſt. & ceteri fere Patres*, ipſa. (e) Servabit.] *Ita latini veteres, & græci codices*, τηρήσει, *& paulo poſt*, τηρήσεις. *quamvis in Complutenſi editione ſit*, τειρήσει conteret, *&* τειρήσεις, conteres. (f) Converſio tua.] *S. Hier. in tradit.* pro converſione, Aquila, ſocietatem, Symmachus, appetitum vel impetum tranſtulerunt. (g) Maledicta terra.] *S. Hier. ibidem.* Aquila, maledicta humus propter te. & Theodotio, maledicta Adama in tranſgreſſione tua. (h) Mulieris ſuæ, vita.] *Sic fere libri græci. In homilia tamen 18. S. Joan. Chryſoſt: legitur*, τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εὔα, ὅπερ ἐστὶ ζωή. *S. Auguſt. lib. 11. cap. 1.* nomen mulieris ſuæ Eva, id eſt, vita. quam lectionem ſequutus videtur Origenes.

CAP. IV.

(a) ACquiſivi.] S. *Hier. in tradit.* acquiſivi, ſive, poſſedi. *Apparet autem etymologia in hebræo, quæ in Græco, aut in Latino non apparet: idque in ceteris etiam nominibus plerumque evenit.* (b) Et reſpexit] *Theodotio* ἐνεπύρισεν, inflammavit. *Aquila*, ἀπικηλήθη, *al.* ἀπικλήθη, delenitus eſt. *al.* revocavit ſe. *Symmachus*, ἐτέρφθη, delectatus eſt. *editio Syra*, εὐδόκησεν, acceptavit, benedixit. S. *Hier. hæc refert ex Theodotione.* Et inflammavit Dominus ſuper Abel, & ſuper Satrificium ejus: ſuper Cain vero, & ſuper Sacrificium ejus non inflammavit. (c) Quare triſtis.] *Aquila*, εἰς τί ὀργίλον σοι; ad quid eſt ira tibi? (d) Tranſeamus in campum.] *Schol. ex Cyrillo*: παρ᾽ οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τοῦ κάϊν πρὸς Ἀβὲλ, ἀλλ᾽ οὐδὲ παρ᾽ ἑβραίοις, παρὰ δὲ τοῖς ἑβδομήκοντα κεῖται. ἔχει δὲ αὐτὰ καὶ τὸ σαμαρειτικόν. Apud neminem ex ceteris interpretibus poſita ſunt verba ipſius Cain ad Abel: ſed neque apud Hebræos. Poſita tamen ſunt apud lxx. eaque etiam Samariticum volumen habet. *Idem fere notat S. Hier. in tradit. Ceterum in Thargum Hieroſolymitano, qui Romæ eſt, habentur.* (e) Quid feciſti?] *In aliis vetuſtis codicibus eſt* τί ἐποίησας τοῦτο; cur feciſti hoc? (f) Gemens & tremens. *Schol.* Hebræus & Syrus, σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν τουτέστι, μὴ μένων ἐν ἑνὶ τόπῳ. *id eſt*, non manens in eodem loco. *Theodoretus*, τὸ τρέμειν ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς ἀκαταστατεῖν. Tremere, aut ſecundum alios interpretes, ἀκαταστατεῖν, vagari, nuſquam conſiſtere. (g) Septem vindictas.] S. *Hier.* Pro ſeptem vindictis Aquila ſeptempliciter interpretatus eſt. Simmachus, ſeptimum. Theodotio, per hebdomadem. (h) In terra Næd] S. *Hier. ſcribit* Naid, *& in aliquo libro græco eſt*, ναΐδ. *Idem vero admonet non ſignificare terram, ſed idem, quod* σαλευόμενος, *id eſt, fluctuans & inſtabilis, ac ſedis incertæ.* (i) Mathuſala.] *Schol.* παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα μαθουσάλα κεῖται, τοῦτο δὲ πλάνη γραφική ἐστιν· ὁ γὰρ μαθουσάλα ἐκ τῆς συνεστώσης γενεᾶς ἐστι τοῦ σήθ. ὁ ἀπὸ τοῦ κάϊν μαθουσάλα καλεῖται ὃς ἐξώρισται μετὰ τῶν λοιπῶν. Apud lxx ponitur μαθουσάλα. Id vero erratum ſcriptoris eſt. Nam Mathuſala eſt ex progenie Seth, quæ ſtabilis conſtitit. Qui a Cain deſcendit, vocatur μαθουσαλὰ, qui una cum ceteris exulavit. *In latina editione Mathuſala dicitur, qui ex Seth: Mathuſael qui è Cain.* (k) Et cognominavit.] S. *Hier.* Denique Aquila, & vocavit inquit, nomen ejus Seth, dicens, quia poſuit mihi Dominus ſemen alterum. (l) Hic ſperavit.] *Theodoretus q. 47.* ὁ δὲ ἀκύλας οὕτως τοῦτο ἡρμήνευσεν. Id vero Aquila ſic eſt interpretatus: τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι ἐν ὀνόματι κυρίου. *quæ S. Hieronymus ita reddidiſſe videtur*, tunc initium fuit invocandi nomen Domini. *Theodoretus tamen ſic videtur explanare, quaſi ipſe Seth cœperit vocari Deus, & filii ejus, filii Dei.*

CAP. V.

(a) NOmen ejus Adam] *Ita fere in libris græcis, qui collati ſunt, præterquam in uno vetuſto, in quo eſt*, τὸ ὄνομα αὐτῶν. S. *Auguſtinus 15. de civitate Dei, cap. 21.* & cognominavit nomen eorum Adam. S. *Hieronymus in tradition.* & vocavit nomen eorum Adam, id eſt, homo. Hominis nomen tam viro quam feminæ convenit. (b) Placuit Deo.] *In Compl. ſequitur*, καὶ ἔζησεν ἐνώχ, *& vulgata*, & vixit Enoch. *quæ tamen in collatis Græcis codicibus non ſunt inventa, neque ſunt in hebræo, neque in chaldæo.* (c) Nongenti anni.] *Ex annorum ſupputatione exortam eſſe quæſtionem ſcribit S. Hier. quæ omnes exercuerit Eccleſias: quam ipſe hoc modo ad exitum perducit.* Reſtat ergo, ut quomodo in pleriſque, ita & in hoc ſit error in numero. Siquidem & in Hebræis, & Samaritanorum libris ita ſcriptum reperi, &c. S. *Auguſt. in quæſtionib. in Gen. q. 2.* Quæri ſolet quomodo Mathuſalem ſecundum annorum computationem vivere poſt diluvium potuerit; cum omnes, præter eos qui in arcam ingreſſi ſunt, periiſſe dicantur. Sed hanc quæſtionem plurium codicum mendoſitas peperit. Non ſolum quippe in hebræis aliter invenitur; verum etiam in LXX interpretatione. Mathuſalem in codicibus paucioribus, ſed veracioribus, ſex annos ante diluvium reperitur fuiſſe defunctus. *quod etiam explicat 15. de civit. c. 13.*

CAP. VI.

(*a*) VIdentes autem] *Apud S. Auguſt. lib.* 15. *de civit. cap.* 23. *conjunguntur hæc cum ſuperioribus hoc modo.* Poſtquam cœperunt homines multi fieri ſuper terram, & filiæ natæ ſunt illis; videntes angeli Dei, *&c. Quod autem pertinet ad dictionem iſtam*, angeli, *quam ipſe habet* (*ut etiam Philo in libro de Gigantibus*) *cum de hoc loco copioſe diſputaſſet; addit hæc verba*: Et lxx. quidem interpretes & angelos Dei dixerunt iſtos, & filios Dei. Quod quidem non omnes codices habent: nam quidam, niſi, filios Dei, non habent. *Idem notat in quæſtionib. in Gen. q.* 3. *At S. Joannes Chryſoſtom homil.* 22. *& Theodoretus q.* 47. *non inquiunt in codicib. legi angelos, ſed quoſdam putaſſe vocabulo filiorum Dei ſignificari angelos. Aquila,* υἱοὶ τῶν θεῶν. *Symmachus,* οἱ υἱοὶ τῶν δυναςευόντων. *S. Hieron. in tradit.* Verbum Hebraicum, eloim, communis eſt numeri: & Deus quippe & Dij ſimiliter appellantur. Propter quod Aquila plurali numero filios Deorum auſus eſt dicere, Deos, intelligens ſanctos, ſive angelos Deus enim ſtetit in ſynagoga Deorum: in medio autem Deos diſcernit. Unde & Symmachus iſtius modi ſenſum ſequens, ait, videntes filij potentum filias hominum, *& reliqua.* (*b*) Quia bonæ.] *Ita S. Hieron. in tradit. & S. Auguſt. eodem libro* 15. *de civit. cap.* 23. *ubi etiam docet conſuetudinem eſſe ſcripturæ hujus, etiam ſpecioſos corpore bonos vocare. græce eſt,* καλαὶ, *quæ dictio ſæpe pulchritudinem ſignificat.* (*c*) Non permanebit.] L.V. οὐ καταμενεῖ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. *Symmachus,* οὐ κρινεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως, non judicabit ſpiritus meus homines ſempiterne. (*d*) Gigantes.] *Aquila,* οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι, ij qui irruunt, violenti. *Symmachus,* οἱ δυσίατοι, βίαιοι, incurabiles, violenti. S. *Hieron. in tradit.* Pro cadentibus, ſive gigantibus violentos interpretatus eſt Symmachus *ut videatur illud* ἐπιπίπτοντες *apud ipſum eſſe*, cadentes. (*e*) Videns autē.] *S. Cyprianus ad Novatianum hæc ita refert*: Et vidit Dominus Deus redundare nequitias hominum ſuper terram, & quod omnes in malum recordarentur a principio dierum ſuorum, *&c.* (*f*) Et cogitavit.] *Ita S. Auguſt.* 15. *de civit. cap.* 24. *græce eſt,* ἐνεθυμήθη. *Procopius Gazæus,* Illud ἐνεθυμήθη, dictum eſt, pro κατενύγη, σύννουν ἔσχε λογισμὸν, indoluit, triſtem ſuſcepit cogitationem. *Aquila,* μετεμελήθη, pænituit. *Symmachus,* ἀπέςρεψεν, averſatus eſt. *Rurſum idem Procopius ad idem verbum* ἐνεθυμήθη. τὸ ἑβραϊκὸν ἔχει διενοήθη ἢ προσέσχεν ἐνταῦθα μόνον, ἀλλαχοῦ δὲ εἴ τι ἔχει μετεμελήθη, δηλοῖ παρεκλήθη. hebraicum habet, διενοήθη, conſideravit. vel προσέσχεν, attendit. hoc loco duntaxat. Alibi vero, ſicubi habet μετεμελήθη, pænituit; ſignificat παρεκλήθη, revocavit ſe. (*g*) Et recogitavit,] S. *Auguſt in locut.* Quod ſcriptum eſt in quibuſdam latinis codicibus: & pænituit, & dixit Deus; deleam hominem, quem feci, a facie terræ, in græco invenitur διενοήθη: quod magis recogitavit, quam pænituit, ſignificare perhibetur: quod verbum etiam nonnulli latini codices habent. (*h*) Quia cogitavi] *Id eſt magna me tangit cura. rurſus enim idem verbum* ἐνεθυμήθην. *& Theodor. interpretatur.* id eſt, conſtitui diſperdere hominum genus. *In uno codice vetuſto, & in aliquot impreſſis eſt,* μετεμελήθην. *& interpres Originis homil.* 2. *pænitet me, quod feci hominem, alius codex vetuſtus habet,* ἐθυμώθην, *itemque Philo in libro, quod Deus ſit immutabilis. &* S. *Auguſt.* 15. *de civit. c.* 24. quia iratus ſum. *&* S. *Ambroſ. in lib. de Noe c.* 4. Ideo poſtea habes, quia iratus Dominus eſt. (*i*) Placuit Noe.] *Scholion.* σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει, τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν, cum Deo ambulabat, Deo eſt obſequutus. *&* S. *Hieron.* cum Deo ambulabat Noe, hoc eſt, illius veſtigia ſequebatur. (*k*) Ipſius.] αὐτοῦ. S. *Ambroſ. cap* 5. *cum locum hunc ita retuliſſet*: quia homo viam naturæ ſuæ corrupit; *addit*, alij habent, viam ipſius, id eſt, Dei: *Nos tamen cum dicimus, ipſius, non prohibemus, quin intelligatur, ſuam, licet non ſatis apta conſtructio videatur.* πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ: *non ſunt enim inuſitatæ in ſacra ſcriptura conſtructiones hujuſmodi.* (*l*) Tempus.] *Aquila* τέλος. *finis. Symmachus,* πέρας, terminus. (*m*) Quadratis.] *Scholion.* ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ἢ κεδρίνων, ex lignis imputribilibus, vel cedrinis. Hebræus illud τετραγώνων, inquit, ἐπὶ πλακῶν πυξίνων, ſuper tabulas buxeas. Sed S. *Hieron.* Pro quadratis lignis, bituminatis legimus in hebræo. S. *Auguſt. tract.* 6. *In Joan. inquit inveniri in ſcriptura ex lignis imputribilibus arcam hanc eſſe fabricatam. Sed S. Ambroſ. de Noe c.* 7. *admonet hic ſimpliciter ligna poni, in Exodo autem, imputribilia.* (*n*) Arcam.] *Alij libri græci* κατὰ τὴν κιβωτὸν, ſecundum arcam. *Compl.* ἐπ' αὐτῆς. in ea. S. *Ambroſ. cap.* 6. in arca. S. *Auguſt. in locut.* Quod habent latini codices plurimi, nidos facies in arcam, cum latina locutio ſit, non, in arcam, ſed, in arca; græci nec in arcam nec in arca, habent; ſed, nidos facies arcam: quod intelligitur, ut ipſa arca nidi eſſent. *Eodem modo habet hebræus. Symmachus,* καλιὰς ποιήσεις, manſiunculas facies. *Scholion.* τὰς εἰς νεοττοτροφίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις, diverſoria apta ad pullorum nutritionem. AA. LL. νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν. (*o*) Bituminabis] *Sic interpres Originis, ad verbum è græco.* S. *Ambroſ. c.* 6. illinies. *Aquila,* ἀλοιφήσεις ἀλοιφῇ, unges unguine. (*p*) Colligens.] *Symmachus* διαφανὲς ποιήσεις, perlucidum facies. *Aquila,* μεσημβρινὸν, meridianum. S. *Hieronymus*: Pro eo, quod eſt, colligens facies arcam, in hebræo habet, meridianum facies arcæ: quod manifeſtius interpretatus eſt Symmachus dicens διαφανὲς, hoc eſt, dilucidum facies arcæ, volens feneſtram intelligi. (*q*) A latere.] S. *Auguſt. in locut.* Quod habent plerique codices, facies oſtium arcæ a latere, nonnulli habent, ex tranſverſo. ſic enim voluerunt interpretari, quod græce dicitur ἐκ πλαγίων. S. *Ambroſ. c.* 8. ex adverſo. (*r*) Inferiora.] κατάγαια, *aut, ut alius liber,* κατώγαια διώροφα, καὶ τριώροφα. *Symmachus.* κατὰ δίστεγα καὶ τρίστεγα, ſecundum binas & ternas contignationes. (*ſ*) Beſtiis.] *Aquila & Symmachus,* ζώων, animalibus.

CAP. VII.

(*a*) SUſcitationem] ἀνάστημα, S. *Auguſt. in locutionibus, num.* 19. *videtur legiſſe* ἀνάστασιν. *ubi etiam notat aliquid fortaſſe diſcriminis eſſe inter* ἀνάστασιν, *&* ἐξανάστασιν. *& num.* 21. *ſuſcitationem videtur interpretari. conditionem vel creaturam carnis.* S. *Ambroſius, cap.* 13. & delebo omnem reſurrectionem carnis a facie terræ. *Omnino dictione iſtâ videtur ſignificari, quod exurgit, atque extat ſuper terram.* (*b*) Omnis.] *Abeſt à S. Ambroſio, itemque a Compl. illud* πάσης. (*c*) Cataractæ] *Aquila & Symmachus,* αἱ θυρίδες, feneſtræ. (*d*) In quo eſt.] S. *Auguſt in locut. num.* 20. Non refertur in quo, niſi genus ſubaudias, id eſt, in quo genere. Nam, ſi in carne ſubaudiremus, in qua, fuerat dicendum: quod ſolus Interpres Symmachus dixit. *Verum & Theodoretus in pſ.* 103. *& alii notarunt non raro unum genus pro altero poni.* (*e*) De foris ejus.] ἔξωθεν αὐτοῦ. *Interpres Origenis abſolutè*, de foris, *& S. Ambr. c* 15. a foris. (*f*) Exaltata eſt.] *Aquila* ἐνεδυναμώθη, invaluit. *Symmachus,* ἐπεκράτησεν, prævaluit. *De hac varietate meminit* S. *Aug. q.* 11.

CAP. VIII.

(*a*) CEſſavit.] *Sic S. Ambr. cap* 16. *S. Hieron. in tradit.* quievit. *S. Auguſt. in quæſt.* deſiit. *Aquila,* ἐστάλησαν, contractæ ſunt. *Symmachus,* ἐλώφησαν, allevatæ & ſedatæ ſunt. (*b*) Clauſi ſunt.] *Ita S. Ambr. cap.* 17. *& libri græci vetuſti,* ἐπεκαλύφθησαν. *id eſt*, cooperti ſunt. *Theodoretus, id eſt,* ἐκλείσθησαν, clauſi ſunt. nam & inferne creſcebat aqua. *S. Hier. videtur legiſſe, quemadmodum eſt in quibuſdam vulgatis editionibus,* ἀπεκαλύφθησαν. *Ita enim ſcribit in tradit.* & revelati ſunt fontes abyſſi, & cataractæ cæli. Pro revelatis fontibus, clauſos, & obturatos, omnes interpretes tranſtulerunt. *Schol. ex Aquila,* ἐπεφράγησαν, obſtructi & obſepti ſunt. (*c*) Feneſtram.] θυρίδα. *Ita libri vetuſtiores. In aliis, & apud S. Ioannem Chryſ. hom.* 26. *eſt* τὴν θύραν, *Et S. Hier. cum haberet*, oſtium arcæ; *hæc addit*, pro oſtio feneſtra ſcripta eſt in hebræo. *S. Ambr cap.* 17. *primo* oſtium, *deinde*, feneſtram *habet.* (*d*) Manum.] *Ita S. Ambr. cap.* 18. *In aliquo libro græco additur,* αὐτοῦ. *& S. Auguſt. in locut. notat hanc dicendi formam*, manum ſuam. (*e*) Feſtucam.] κάρφος. *S. Ambr. cap* 19. & ramum: *S. Aug. in locut.* ſurculum. (*f*) Tectum.] *Aquila,* τὸ κάλυμμα operculum. (*g*) Domino.] *S. Ambr. c.* 22. *habet* Deo, *& rationem affert cur potius dictum ſit*, Deo, *quam*, Domino. *In aliqua etiam editione vulgata eſt,* τῷ θεῷ. (*h*) In holocarpoſin.] *Retinuimus dictionem græcam, quod interdum Patres eam a cæteris ſimilibus diſtinguant. poteſt tamen verti*, in holocauſtum. *Symmachus,* ἀναφορὰς, oblationes. [Καὶ ὠσφράνθη] *Schol.* ὄσφρησιν καλεῖ τὴν τὸ εὐσεβὲς ἀποδεξαμένην κρίσιν, *Odorem vocat judicium favens pietati* (*i*) Recogitans. *Apud S. Ambr. c.* 22. *ſic interpungitur*: Et dixit Dominus Deus, recogitans non adjiciam. *Sed fortaſſe, quantum ex explanatione colligitur, vitium ſcriptoris eſt. Omnino melius reſpondet hebræo, ſi ita legatur*: & dixit Dominus Deus, recogitans. *Symmachus,* εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν, dixit Dominus ad ſeipſum. Theodotio, εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, dixit Dominus ad cor ſuum. (*k*) Omnibus diebus terræ.] S. *Ambr. c* 22. *videtur iſta conjungere cum ſuperioribus; ita enim inquit*: Non ergo adhuc percuteret omnem terram, ſicut fecit, omnibus diebus terræ. Et *c.* 23. *ſic incipit*, Quid ſit etiam quod ait, ſemen & meſſis, *&c. Sed* S. *Aug. q* 15. *videtur conjungere cum ſequentibus. Ita enim ſcribit.* Quid ſibi vult, quod Dominus dicit, non adjiciam adhuc maledicere ſuper terram propter opera hominum: quia appoſita eſt mens hominis ad malitiam a juventute. Non adjiciam ergo adhuc percutere omnem animã vivam, quemadmodum feci: & deinde jungit, quæ ſecundum largitatem bonitatis ſuæ donat hominibus indignis. *Ita etiam interpungit latina vulga editio.* (*l*) Æſtas & ver.] S. *Ambr. cap.* 23. *hunc locum ita refert*, ſemen & meſſis, hiems & æſtas, die & nocte non requieſcent.

CAP. IX.

(*a*) ET tremor, & timor veſtri.] *In aliis libris græcis partim eſt,* καὶ ὁ φόβος ὑμῶν, καὶ ὁ τρόμος, *& S. Ambr. c.* 24. & timor veſtri, & tremor. *partim,* καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν, & tremor veſtri & timor veſtri. (*b*) Carnem in ſanguine.] *Aquila* ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ, in anima ejus ſanguinem ejus. *Symm.* οὗ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ, cujus cum anima ſanguis ejus. (*c*) Et de manu hominis.] *Ita fere S. Auguſt. q.* 16. *ſed S. Ambr. c.* 26. *videtur hoc modo habere*, Etenim juſtum ſanguinem, & animarum veſtrarum exquiram de omnibus beſtiis, & de manu hominis. Sanguinem hominis de manu fratris ejus exquiram. *In græcis etiam libris ſunt aliquæ varietates.* (*d*) Nudationem.] *Aquila, & Symm.* τὴν ἀσχημοσύνην, turpitudinem. (*e*) Puer, famulus.] *Sic videntur interpungere S. Joan. Chryſ. hom.* 29 *& S. Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 1. *Sed poſſunt etiam conjungi, ut ſignificetur puer domeſticus. Theodoretus q.* 57. *habet* δοῦλος δούλων, ſervus ſervorum. *licet interpretes videatur legiſſe* δοῦλος δουλεύων, *vertit enim*, ſervus ſerviens. *Scholiaſtes illud* δοῦλος δούλων *tribuit Aquilæ.* (*f*) Puer famulus ejus.] *S. Ambr. c.* 32. & erit Chanaan ſervus ejus: *& Theodoretus,* καὶ ἔσται χαναὰν παῖς αὐτοῦ. (*g*) In domibus] *Ita S. Ambroſius, & S. Aug. locis allatis. In aliis libris græcis, & apud S. Joan. Chryſ. & Theodoretum eſt,* ἐν τοῖς σκηνώμασι, in tabernaculis, *quemadmodum etiam eſt apud S. Hieronymum. Theodoretus in commentario utramque lectionem agnoſcit.*

CAP. X.

(*a*) ET Eliſa.] *Hoc abeſt à Compl. ut etiam à S. Hier. qui (ne videatur vitium ſcriptoris) addit ſeptem filios natos eſſe ipſi Japheth filio Noe. Eſt tamen in collatis exemplaribus. Et S. Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 3. *ſcribit filios Japhet octo eſſe nominatos* (*b*) Gigas venator.] *Schol.* βίαιος, violentus. (*c*) Contra Dominum.] *S. Aug. in locut.* Incertum eſt utrum poſſit accipi, coram Domino Deo, quia & ſic ſolet intelligi, quod græce dicitur ἐναντίον. *De hac re diſputat etiam* 16. *de civit. c.* 4. (*d*) Unde exierunt Philiſtiim.] *S. Aug. in locut.* unde exiit inde Philiſtiim, *& ita Compl.* ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν φυλιστιείμ. (*e*) Majoris.] *ita collata exemplaria,* τοῦ μείζονος. *& videtur hebraiſmus. S. Aug.* 16. *de civit. cap.* 3. *ubi de hoc loco diſputat, habet* majori.

CAP. XI.

(*a*) BItumen.] *Diodorus*, Aſphaltus, id eſt, bitumen ad ædificationem inutile: Aſbeſtus autem, id eſt, calx viva, aptiſſima. *Schol.* ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος ἄσβεστον φασὶν καὶ τὴν ἄσφαλτον. τινὲς τῶν διδασκάλων ἄσβεστον ἔφασαν εἶναι, ἀγνοοῦντες ὡς εἰκὸς τὰς ἐν τῇ ἀσσυρίᾳ πηγάς. Syrus & Hebræus ἄσβεστον. i. calcem. dicunt: & nonnulli Doctores bitumen inextinctum eſſe dixerunt, neſcientes, ut videtur, fontes qui ſunt in Aſſyria. Diodorus. ἄσφαλτος εἰς οἰκοδομὴν ἄχρηστος, ἄσβεστος δὲ ἐπιτηδειοτάτη. Bitumen inutile ad ædificandū, calx vero commodiſſima. Syrus & Hebræus Aſbeſtum dicunt. *Verum de hac ſententia, quam nonnullos ex magiſtris habuiſſe inquit, accurate diſputat Theodor. in appendice q.58.* (b) Et non deficient. S. *Aug. lib.* 16. *de civit. c.* 6. *Ita interpretatur hanc ſententiam, ut non dicta ſit affirmando, ſed interrogando, & comminando.* (c) Filius.] *Abeſt hæc vox ab aliquo codice.* S. *Aug. l.* 16. *de civit. c.* 10. *habet*, filius Noe. *In locut. teſtatur quoſdam latinos codices ſic habere, græcos autem tantum*, filius centum annorum, *novamque eſſe locutionem.* (d) Coram Tharra.] *Ita etiam* S. *Aug. c.*12. *ejuſdem lib. & reſpondet hebræo: quodque apud* S. *Hieron. eſt*, ante Tharæ, *poteſt eandem notionem habere. Nam ſæpe in ſcriptura* ante, *valet idem quod* coram. (e) Et pater.] *Hunc locum paulo obſcuriorem videtur illuſtrare voluiſſe* S. *Auguſt. eodem capite, cum ita refert*, Iſte Aram pater Melchæ fuit, & pater Jeſcæ, quæ Jeſca creditur ipſa eſſe etiam Sara uxor Abrahæ. (f) Venerunt.] ἦλθον. *In aliquo codice eſt* ἦλθεν, *&* S. *Aug. c.* 13. venit. *In Complutenſi autem eſt* ἦλθον, *& ſequitur* ᾤκησαν, habitaverunt.

CAP. XII.

(a) DE Charran.] Ἐκ χαῤῥάν. *Compl.* ἐν χαράν. S. *Amb. l. de Abraam c.*2. in Charran. (b) Quercum altam.] *Schol.* τῆς δρυὸς μαμβρῆ, Quercum Mambre. (c) Receſſit.] *Aquila*, μετῆρεν, *divertit.* (d) In Bethel.] *Obſervanda locutio: hoc enim videtur ſignificari*, in loco, qui habet Bethel ad mare, & Angæ ad orientem; *quod ex ſequenti capite colligitur.* (e) Ad mare.] *Schol.* ἀπὸ δυσμῶν, ἀπὸ θαλάσσης, ab occaſu, a mari. (f) In deſerto.] *Aquila*, νότονδε. *Symm.* εἰς νότον, ad Auſtrum. *Notat in tradit.* S. *Hieron. & in hoc, & in pluribus aliis locis, pro deſerto, ſcribi in hebræo, ad Auſtrum.* (g) Invaluerat.] *Aquila* ἐβάρυνεν, ingraveſcebat.

CAP. XIII.

(a) ET ivit, unde.] S. *Hier. in tradit.* Denique non, ut in lxx. legimus, abiit unde venerat, in deſertum uſque Bethel; ſed, ſicut in hebræo ſcriptum eſt, abiit itinere ſuo per Auſtrum uſque Bethel. *Vulgata tamen habet*, reverſuſque eſt per iter, quo venerat. (b) Boves & tabernacula.] *Ita* S. *Ambr. lib.* 2. *de Abraam, cap.* 5. *& vetuſti codices græci. In aliis, & apud* S. *Joan. Chryſ. hom.* 33. *eſt*, βόες καὶ κτήνη, boves & jumenta. (c) Uſque in ſæculum.] *Sic* S. *Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 21. *& quæſt.* 28. *Sed* S. *Ambr. lib.* 2. *cap.* 7. in æternum; *de qua re diſputat* S. *Aug. in illo cap.* 21. *& q.* 31. *& alibi ſæpe.* (d) Et ſemini tuo in ſæculum] *Habentur hæc verba in pleriſque vetuſtis codicibus græcis, & apud* S. *Ambr. lib.* 2. *cap.*7. *Abſunt tamen a nonnullis codicibus: neque referuntur a* S. *Aug. locis indicatis.*

CAP. XIV.

(a) ET Arioch regis.] *In aliqua editione eſt*, καὶ ἀριώχ βασιλεὺς, & Arioch rex. *A Complutenſi abeſt etiam illud* καί. (b) Hellaſar. *Aquila*, πόντου, ponti. *Symmachus*, σκυθῶν, *Scytharum.* (c) Conſenſerunt.] Συνεφώνησαν. *Aquila*, συνέβαλον, contulerunt, coiverunt. *Symmachus*, συνῆλθον, convenerunt. (d) Salſam] Τὴν ἁλυκήν. S. *Hier. in tradit.* ſalinarum. *Addit autem dictionem hebræam Aquilam eſſe interpretatum* τῶν πεδινῶν. *Theodotionem*, τῶν ἀλσῶν, *amœna nemora ſignificantes. Quamvis potuit fortaſſe Aquila regionem campeſtrem ſignificare voluiſſe.* (e) Gigantes.] *Aquila*, ῥαφαεὶμ, Raphaim. (f) Et Carnain.] *Abeſt conjunctio & a Complut. quemadmodum & a* S. *Hieron. qui diligenter hunc locum tractat.* (g) Cum eis.] *Ita etiam in vulgata: quamvis* S. *Hieron. ſcribat in hebræo ſignificare locum, id eſt*, in Hom. (h) Terebinthum.] *Schol.* δρυὸς, quercum. ἡ πόλις αὕτη τοῦ ἰὼβ, civitas hæc ipſius Job. (i) Gentium.] *Symmachus*, σκυθῶν, Scytharum. *Schol.* παμφυλίας, Pamphyliæ. (k) Sennaar.] *Schol.* πόντου, ponti. (l) Habitans in Sodomis.] *Alij codices*, κατασκηνῶν ἐν τῇ γῇ σοδόμων, *aut*, ἐν σοδόμοις. Tabernaculum habens in terra Sodomorum, *aut* in Sodomis. (m) Evaſerunt.] *Ita* S. *Aug. in locut. quod græce eſt*, τῶν ἀνασωθέντων. *Symmachus*, διαφυγόντων. S. *Hieronymus*, & qui fugerat. (n) Tranſitori.] Τῷ περάτῃ, *nec multo aliter Aquila.* περαίτῃ. *Symmachus autem* τῷ ἑβραίῳ, hebræo. *quod eſt in vulgata: licet fateatur* S. *Hier. vocabulo hebræo exprimi tranſitorem. Apud* S. *Aug. in locut. & quæſt.* 29. *eſt* tranſfluviali, *cujus verba diligenter ſunt perlegenda. Acacius*, τὸ ἀπὸ τοῦ περάτου τοῦ Ἀβραμ, λέγω δὲ τοῦ ἔβερ, ἐθνικὸν ὄνομα ἑρμηνευθὲν ἐτέθη, οἷον ἀντὶ τοῦ Ἀβρὰμ τῷ ἑβραίῳ, ἀβρὰμ τῷ περάτῃ, ἑβραῖος γὰρ περάτης ἑρμηνεύεται. Poſitum eſt gentile nomen ductum ab atavo ipſius Abraham, id eſt, Heber, ſed interpretatione redditum: nimirum pro, Abram hebræo, Abram tranſitori: hebræus enim interpretatione redditur tranſitor. *Quod etiam eſt Philonis in lib. de migrat. Abraam. Diodorus* περάτην καλεῖ τὸν ἀβρὰμ ὡσανεὶ πέραν οἰκοῦντα τοῦ ἰορδάνου. Tranſitorem vocat Abram, quippe qui habitaret trans Jordanem. *Origines*, περάτης ἑρμηνεύεται ἀβρὰμ ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν μεσοποταμίαν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τοῦ χαναάν. Tranſitor nominatur Abram, quoniam e Chaldæorum regione pertranſiens Meſopotamiam venit in partes Chanaan. *Schol.* τοῦτο παρὰ τῷ ἑβραίῳ κείμενον εὗρον. ὁ δὲ ἀβραὰμ ἀπὸ τῆς χαλδαίων χώρας εἰς τὴν παλαιστίνην ἦλθεν τὸν εὐφράτην ποταμὸν διαβάς. *Theodoretus q.* 60. *ad iſtud* περάτῃ. Hoc, inquit, in hebræo reperi eſſe ἔβερ (*al.* ἔβερ) hoc autem græce declinatum fit ἑβραῖος. *& multa alia in hanc ſententiam: ut oſtendat hebræos dictos eſſe ab Abram tranſitore, qui Euphratem tranſierat, cum e Chaldæorum regione in Palæſtinam veniret.* (o) Ad ſiniſtram.] S. *Ambr. lib.* 2. *c.* 7. *habet* ad dexteram. (p) Et benedixit Abram.] *Ita libri veteres græci, &* S. *Cypr. lib.* 2. *epiſt.* 3. *In aliis eſt*, εὐλόγησεν αὐτὸν μελχισεδὲκ, benedixit eum Melchiſedech. (q) Homines.] *Aquila* τὴν ψυχὴν, animam. *Symmachus*, τὰς ψυχὰς, animas. (r) A filo.] *Aquila*, ῥάμματος. *Symmachus*, νήματος. *quæ idem hoc loco ſignificant ac* σπαρτίον. S. *Auguſt. in locut. habet* σπάρτου, *unde inquit fluxiſſe errorem in latinam interpretationem, ut legeretur*, a ſparto. (ſ) Corrigiam] Σφυρωτῆρος, *Schol.* ita autem vocat τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος, corrigiam calceamenti.

CAP: XV.

(a) DIcens.] λέγων, *ſæpe in ſcriptura ponitur, ac ſi eſſet imperſonale, et valeret*, dicendo. (b) Deſpota Domine.] *Non invenimus qui aptius interpretaremur illud* δέσποτα κύριε. (c) Filius autem Maſec.] *Aquila*, ὁ υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου, filius potum dantis domui meæ. *Theodotio*, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου, & filius ejus, qui ſuper domum meam eſt. *ita enim interpretatur utrumque* S. *Hieron. et hæc addit*: Quod autem dicit, hoc eſt: Ego ſine liberis moriar, & filius procuratoris mei, vel villici, qui univerſa diſpenſat & diſtribuit cibaria familiæ meæ, vocaturque Damaſcus, Eliezer, hic meus hæres erit. *legenda etiam ſunt, quæ de iſto nomine idem affert in cap.*40. *Schol.* ὁ δὲ συγγενὴς τοῦ οἴκου μου, cognatus (*aut* congenitus) domus meæ. (d) Super diviſiones.] S. *Hier. in tradit.* ſuper cadavera, & ſuper diviſiones eorum. *et plerique vetuſti codices græci* ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, *nonnulli vero* καὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν. *eamque vocem habet omnino Theodoretus q.* 65. *in aliis tamen quibuſdam eſt*, ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομηθέντα. *&* S. *Auguſt.* 16. *de civit. cap.*24. & deſcenderunt aves, & ſederunt ſuper corpora, quæ diviſa erant. S. *Ambr. lib.* 2 *c.* 8. ſupra deviſa corpora vitulæ. (e) Et conſedit.] *Sic* S. *Ambr. &* S. *Auguſt.* S. *autem Hier.* & ſedit cum eis. *Aquila*, ἀπεσόβησεν, abegit. *quo modo inquit* S. *Hier. ex hebræo vertendum eſſe. Theodoretus hoc factum explicans bis utitur verbo*, ἐξήλαυνεν, expellebat. (f) Ecſtaſis.] *Ita* S. *Hier*: S. *Ambr*: *lib*: 2. *c.* 9. exceſſus. S. *Aug*: *loco indicato*, pavor irruit. *Symm*: κάρος. S. *Hier*: In hebræo legitur καταφορὰ, quam ſupra vertimus, in ſoporem. (g) Et humiliabant eos.] *Hæc abſunt a* S. *Aug*: (h) In pace.] S. *Aug*: *&* S. *Ambr. locis indicatis*, cum pace. *& aliquot libri græci* μετ' εἰρήνης. (i) Nutritus.] *Ita* S. *Ambr. &* S. *Aug*: *locis indicatis, & omnes vetuſti codices græci* τραφείς. *In Compl*: *eſt* ταφεὶς, ſepultus. AA. LL. πατέρας σου μετ' εἰρήνης τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ. AA πατέρας σου τραφεὶς ἐν εἰρήνῃ, ἐν γήρᾳ καλῷ. (k) Senecta.] *Schol*: ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, in canitie bona. Omnes LL. VV. τραφεὶς, nuſquam ταφείς.

CAP: XVI.

(a) FIlios faciam.] Τεκνοποιήσωμαι. *Ita plerique libri græci manuſcripti, & Theod. q.* 66. *&* S. *Hier. in tradit.* ut habeam filios ex ea. *In aliis quibuſdam eſt* τεκνοποιήσῃς, *& apud Philonem de congreſſu quær. erud. gratia, &* S. *Joannem Chryſoſt. hom.* 38. *Item* S. *Amb. lib.* 1. *c.* 4. ut filium facias ex illa. (b) Sur.] *Schol.* τοῖχος ἢ ἀπευθυσμὸς, murus *aut* directio. S. *Hier. inquit viam iſtam per deſertum ducere ad Ægyptum.*

CAP. XVII.

(a) PLace.] *Ita* S. *Aug*: *lib*: 16. *de civit. cap*: 26. *quod græce eſt* εὐαρέστει. *Int: Orig*: *hom*: 3. complace. S. *Ambr*: *lib*: 1. *cap* 4. emerere: quaſi adhuc, inquit, plene non emeruiſſet, qui deſperaret ſterilis partum uxoris. (b) Inculpabilis.] *Sic Int*: *Orig*: S. *Aug*: ſine querela, *græce* ἄμεμπτος. (c) Teſtamentum.] διαθήκην. *Notat autem* S. *Hier*: *in tradit. ubicunque in græco, teſtamentum, legimus, ibi in hebræo ſermone eſſe, fœdus, ſive pactum, id eſt, Berith.* (d) Inter te.] S. *Aug*: inter me & te. *itemque Compl*: (e) Dabo.] *Symm.* καὶ δίδωμί σοι, & do tibi.

CAP. XVIII.

(a) ET lavent.] S. *Aug*: *q.* 34 & lavem pedes veſtros, & refrigerate, &c. (b) Et dixit.] *In aliquot libris græcis legitur*, καὶ εἶπαν, & dixerunt: *itemque paulo poſt. Philo in lib*: *de Abraham*, omnes ſimul loqui parum decorum fuiſſet: civilius erat unius verbis cæteros annuere. (c) Tres menſuras.] *Aquila, & Symm.* σάτα, ſata: *quod ſe ideo ex hebræo addidiſſe dicit* S. *Hier: ut idem myſterium & hic & in Evangelio, ubi mulier tria ſata farinæ fermentare dicitur, agnoſcamus.* (d) Ad faciendum.] *locutio uſitata in ſcriptura, ut* facere *ſignificet* parare. (e) In horas.] εἰς ὥρας. *eodemque prorſus modo habet Philo in lib*: *de migratione Abraham.* S. *Hier. in tradit.* & in hora. *pro quo* vitam *inquit legi in hebræo.* (f) Riſit autem.] *Aquila*, ἐγέλασε κατ' αὐτῆς, riſit ſuper ſe. (g) Nec dum mihi.] *Aquila*, μετὰ τὸ κατατριβῆναί με, ἐγένετό μοι τρυφερία, Poſtquam attrita ſum, facta eſt mihi voluptas. *Symm.* μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με, ἐγένετό μοι ἀκμή, Poſtquam vetuſtate conſenui, facta eſt mihi adoleſcentia. S. *Hier. hæc Symm. ita vertit: ſuperiora autem tamquam ex hebræo affert.* (h) Et multam.] *Aquila*, ὀστέινον, oſſeam, *Symm*: ἰσχυρὸν, robuſtam. (i) Erga me.] *abſunt iſta à SS. Ambroſio, & Aug*: *& ab Int*: *Origenis. Schol*: clamorem dicit τόλμαν, ἢ καὶ τὴν παρρησίαν, audaciam, vel etiam, fidentiam. S. *Aug*: *in locut.* Clamorem ſolet ſcriptura ponere pro tanta impudentia, & libertate iniquitatis, ut nec verecundia, nec timore abſcondatur. S. *Ambr*: *l.* 1. *c.* 6. Niſi forte quia ei quem nihil latet, clamant omnia, clamare videntur ſingulorum crimina. (k) Magna valde.] *Aquila, & Symm.* ἐβαρύνθησαν, ſunt aggravata. (l) Conſummantur.] *Ita* S. *Aug*: *q.* 39 *quod græce* συντελοῦνται. S. *Ambr. eod. cap.* 6. conſummabuntur: *poſſet etiam active accipi*, conſummant: *Symm.* ἐπετέλεσεν (*aut fortaſſe* ἐπετέλεσαν) τὸ ἔργον, complevit (*aut* compleverunt) opus. (m) Sicut.] ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, *Abeſt illud* ὡς *ab aliquot codicibus: & à Compl. ſed reſpondet hebræo.* (n) Nequaquam.] *Symm.* οὐχὶ σὸν, non tuum eſt. (o) Nunquid Domine.] S. *Hier. in tradit.* nunquid eſt Domine. *idque putat obſcure dictum, & in hebræo plenius ſcribi*; ne quæſo iraſcaris Domine ſi locutus fuero. S. *Aug*: *in locut. ait ſubaudiri*, iraſceris, *aut aliquid hujuſmodi. Schol.* μὴ δὴ ὀργίλον τοῦ κυρίου, ne provocet, obſecro, iram Domini.

CAP. XIX.

(*a*) FAcie.] S. *Ambr. lib* 1. *c.* 6. *&* S. *Aug. q.* 41. in faciem. (*b*) Ab adoleſcente.] ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου. *In Compl. eſt* πρεσβύτου. S. *Ambr.* ab infante uſque ad ſenem, totus populus pariter. *Notavit autem* S. *Hier. in trad. apud hebræos omnem filiũ ad comparationẽ parentũ vocari infantẽ & parvulum.* (*c*) Attraxerunt.] εἰσεσπάσαντο. *pro quo Juſtinus habet* ἐπίασαν, prehenderunt. (*d*) In cæcitate.] S. *Ambr. ibidem, &* S. *Aug. q.* 43. percuſſerunt cæcitate. *notatque* S. *Aug. græcos habere* ἀορασίᾳ, quod magis ſignificet, ſi dici poſſit, avidentia, quæ faciat non videri, non omnia, ſed quod non opus eſt. (*e*) Et turbati ſunt.] *Aquila,* ἐμέλλησεν, cunctabatur: *quo videtur ſpectaſſe S. Ambr: cum inquit,* & tum adhuc morabatur Lot. *Schol:* ἐστρατεύσατο, profectionem adornabat. (*f*) Quod facis.] ὃ ποιεῖς. S. *Aug. q* 44. quam facis in me. (*g*) Ut vivat.] *Schol:* τοῦ ζῶσαι, ad vivificandum. (*h*) Nonne parva eſt.] οὐ μικρά ἐστι; *In multis codicibus eſt nota interrogationis: quæ tamen ab aliis abeſt. Philo in lib. de Abraham.* μικρὰν τε ϗ οὐ μικρὰν τὴν πόλιν ταύτην οἱ χρησμοὶ διασυνιστᾶσιν parvam ſane, & non parvam civitatem hanc oracula ſtatuunt. *Orig. etiam hom* 5. *id explicat, quomodo Segor ſit puſilla, & non puſilla. Vulgata,* nunquid non modica eſt, & vivet anima mea? *quo etiam loco habet Compl. notam interrogationis.* (*i*) Admiratus ſum.] ἐθαύμασα, *quod etiam verti poteſt,* ſuſpexi, reveritus ſum. S. *Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 29. *habet:* ecce miſeratus ſum faciem tuam. *Symm.* ὁράσεως ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου, aſpectu reveritus ſum faciem tuam. *Aquila,* ἦρα τὸ πρόσωπόν σου, ſumpſi faciem tuam. *De hoc loco* S. *Hier. in tradit.* (*k*) Cum ipſe dormivit.] ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν. *In aliqua editione, & apud Chryſ. hom.* 44. *& hic, & paulo inferius eſt* αὐτήν. S. *Hier. in tradit.* & neſcivit, cum dormiſſet cum ea, & cum ſurrexiſſet ab eo. (*l*) Dicens de patre meo.] *Hæc non referuntur à* S. *Hier. in tradit. quemadmodum neque in vulgata habentur.*

CAP. XX.

(*a*) QUia.] *Ab aliquot codicibus græcis, & apud* S. *Auguſt. q.* 48. *abeſt illud,* quia, *itemque in ſequentibus verbis,* timuit, &c. *quæ quidem omnia uſque ad illud,* Miſit autem, *non leguntur in hebræo, neque in vulgata.* (*b*) Quid videns.] *Aquila,* τί εἶδες, ὅτι ἐποίησας σὺ τὸ ῥῆμα τοῦτο; quid vidiſti, quia feciſti tu verbum hoc? *Symm.* τί ἰδὼν ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο; quid videns feciſti rem hanc? *Theodotio,* τί ἑώρακας, ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον; quid vidiſti, quia feciſti ſermonem hunc? (*c*) Mille didrachmas.] *hæc hoc loco abſunt à vulgata.*

CAP. XXI.

(*a*) LUdentem.] παίζοντα. *Acacius.* Num forte illud παίζειν dictum eſt, ἀντὶ τῆς μάχης, ϗ διώξεως, pro pugna, & inſectatione? S. *Hier. notat illa,* cum Iſaac filio ſuo, *non haberi in hebræo, ac dupliciter locum hunc ab hebræis exponi, ſive, quod idola ludo fecerit, ſive, quod adverſus Iſaac joco ſibi, & ludo, primogenita vendicaret.* (*b*) Et puerum.] S. *Hier. in tradit. &* S. *Aug. quæſt.* 53. *& Scholium inſertum Theodoreti quæſtionibus, docent ſubaudiendum, non,* impoſuit, *ſed,* dedit. (*c*) Tene illum.] *Ita plerique vetuſti codices græci,* ϗ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό. S. *Aug. q.* 54. & tene illum in manu tua.. *In alijs quibuſdam, & apud S. Joannem Chryſoſt. homil.* 46. *itemque in Compl. eſt* ϗ κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ, *&* S. *Hier. in tradit.* & tene manum ejus. (*d*) Et Hochozath.] *Notat* S. *Hier. hunc in hebræo non haberi, ſed tantum Abimelech & Phichol.* (*e*) Agrum.] *Sic* S. *Aug. q.* 56. *quod græce eſt* ἄρουραν. *Aquila, & Symm.* δένδρων φυτείαν, arborum plantationem. (*f*) In puteo.] ἐπὶ τῷ φρέατι. *& ſignificat locum, quem dixit eo modo eſſe cognominatum à puteo, pro quo juraverant.* S. *Aug. q.* 56. *narrans hanc rem, inquit,* ad puteum juramenti.

CAP. XXII.

(*a*) TEntavit.] *Symm.* ἐδόξασεν, glorificavit (*b*) Dilectum. ἀγαπητόν. S. *Ambroſ. lib* 1. *cap* 8. *habet,* dilectiſſimum: *& paulo inferius,* non pepercisti filio tuo dilectiſſimo, *itemque S. Cyprianus, lib.* 2. *contra Iud. Interpres Orig* cariſſimum. *Aquila* τὸν μονογενῆ, unigenitum: *quomodo habet S. Hieron in tradit. & vulgata. Symm.* τὸν μόνον σου, unicum tuum. (*c*) Excelſam] *Aquila,* τὴν καταφανῆ, lucidam. *Symm.* τῆς ὀπτασίας, viſionis. *Ita enim utrumque interpretatur* S. *Hieron. in tradit. & poſterius quidem eſt in vulgata. Idem vero notat in hebræo eſſe Moria, & hebræos putare hunc eſſe montem in quo poſtea templum conditum ſit.* (*d*) Quos] S. *Hieron. &* S. *Ambroſ. & Interpr. Orig.* quem. (*e*) Qui tenebatur] *Ita S. Hieron in tradit. &* S. *Auguſt. lib.* 16. *de civit. cap.* 32. S. *Ambroſ. loco indicato,* hærens. *græce eſt* κατεχόμενος. *Melito,* σύρος ϗ ὁ ἑβραῖος (κρεμάμενος) φησί, ὡς σαφέστερον τυπῶν τὸν σταυρόν. Syrus & Hebræus dicunt, κρεμάμενος, pendens ut manifeſtius effingeret crucem. (*f*) In virgulto Sabec.] S. *Ambroſ.* hærens in virgulto. S. *Auguſt. loco indicato.* Quando eum vidit Abraham, cornibus in frutice tenebatur. S. *Hieronym. in tradit.* tenebatur in virgulto Sabec cornibus ſuis, *græce eſt,* κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβὲκ τῶν κεράτων. *apud Philonem autem in lib. de profugis,* κατεχόμενος τῶν κεράτων ἐν φυτῷ σαβέκ. *Schol. refert Aquilam pro virgulto Sabec, dixiſſe* συχνῷ, condenſo, & conſtipato. *Sanctus autem Hier.* Rurſus Aquila συχνεῷ interpretatus eſt, quem nos, vepretum, poſſumus dicere, vel ſpinetum, & ut verbi vim interpretemur, condenſa, & inter ſe implexa virgulta. Vnde & Symm. in eandem ductus opinionem, & apparuit, ait aries poſt hoc retentus in rete cornibus ſuis. *Addit etiam quoſdam putare Sabec eſſe certam virgulti ſpeciem: quod eſt in Scholio quodam incerto codici quæſtionum Theodor.* Schol τὸ σαβὲκ ἄφεσιν τινὲς ἐκδεδώκασιν. οἱ δὲ ὄρθιος, ὡς εἶναι αὐτὸ τὸ λεγόμενον τράγος ὀρθὸς ἐπαναβεβηκὼς φυτῷ. ἐνταῦθα δὲ ὀρθὸς τῶν κεράτων κατεχόμενος, ὡς εἶναι φανερὸν τύπον σταυροῦ. διὰ τοῦτο δὲ οὐχ ἑρμηνεύεται, ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ μία οὖσα λέξις, πολλὰ σημαίνει ἑρμηνευομένη. πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους δεῖ ἀποκρίνεσθαι ϗ λέγειν, ὅτι τὸ σαβὲκ, ἐπηρμένος ἑρμηνεύει. Illud σαβὲκ quidam reddiderunt ἄφεσιν, dimiſſionem, liberationem: quidam vero ὄρθιος, erectus, ut idem valeat, ac ſi diceretur, hircus erectus, qui in virgultum inſcenderat: hoc autem loco, erectus cornibus detentus, ut ſit manifeſtus typus crucis. Propter hanc vero cauſam in aliam linguam non convertitur, quoniam dictio hebraica, cum una ſit, multa ſignificat, multaſque fert interpretationes. Ad eos autem, qui interrogant, reſpondere oportet, atque ita dicere, Sabec, ſignificare erectum, & ſublatum. S. Hier. ridiculam rem in hoc loco Emiſenus Euſebius eſt locutus: Sabec; inquiens, dicitur hircus, qui rectis cornibus, & ad carpendas arboris frondes ſublimis attollitur. (*g*) Dominus vidit.] *Ita* S. *Auguſt. refert hunc locum q.* 58. *niſi quod pro* dicant, *habet,* dicatur. S. *Hieron.* Dominus videt; ut dicant hodie, in monte Dominus videt. Pro eo quod hic habet, videt, in hebræo ſcriptum eſt, videbit. *Longe aliter interpretatur paraphraſis Chaldæa.*

CAP. XXIII.

(*a*) QUæ eſt in valle.] S. *Hier.* Hoc, quod hic poſitum eſt, quæ eſt in valle, in authenticis codicibus non habetur. Nomen quoque civitatis Arboc paulatim a ſcribentibus legentibuſque corruptum eſt. Neque enim putandum lxx interpretes nomen civitatis hebrææ, barbare, atque corrupte, & aliter, quam in ſuo dicitur, tranſtuliſſe. Arboc enim nihil omnino ſignificat: ſed dicitur Arbeæ, hoc eſt, quatuor, quia ibi Abraham, & Iſaac, & Jacob conditus eſt, & ipſe princeps humani generis Adam.

CAP. XXIV.

(*a*) PEr Dominum.] *Notat* S. *Aug. in locut. illud,* per, *abeſſe à græcis. Nam verbum* ἐξορκιῶ σε, adjurabo te, *ſignificat, ut in hebræo,* jurare te faciam. (*b*) A juramento meo.] *In aliquot codicibus græcis eſt* ὅρκου τούτου, a juramento hoc. *& ita* S. *Aug. in locut. &* S. *Ambr. lib.* 1. *cap.* 9. *Editio autem Complutenſis habet utrumque,* ὅρκου μου τούτου, juramento meo hoc. (*c*) Fecit accumbere.] ἐκοίμισε. *Schol.* ἐγονάτισεν, fecit genu flectere, *aut* procumbere in genua. (*d*) Paraſti.] *Schol.* ἀπέδειξας, demonſtraſti. (*e*) Singularum drachmarum] *Sic* S. *Ambr. ibidem, quod græce eſt* ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς. *Unus codex vetuſtus habet* διδραχμήν. S. *Hier. in tradit,* & tulit vir inaurem auream: didrachmum pondus ejus. (*f*) Virias] *Ita* S. *Ambr.* quod græce ψέλλια. S. *Hier. & hic & alibi interpretatur armillas.* (*g*) Et benedicens] ϗ εὐδοκήσας, *cujus verbi multiplex eſt uſus: interdum autem bene hoc modo reddi admonet* S *Hier. ad Suniam, in pſal.* 84. *ad illud,* Benedixiſti Domine terram tuam. *Etiam in pſal.* 144. Imples omne animal benedictione: *illud,* benedictione, *græce eſt,* εὐδοκίας. *Poſſet autem hoc loco, & paulo inferius verti,* comprobans. (*h*) Juſtitiam ſuam.] *Aliquot codices non habent dictionem* αὐτοῦ, *quemadmodum neque* S. *Auguſt. in locut Apud Theodoretũ eſt* τὴν διαθήκην teſtamentũ. *In Complutenſi autem legitur,* ὃς οὐ κατέλιπες τὴν δικαιοσύνην σου, qui non dereliquiſti Juſtitiam tuam. (*i*) Benedictus Domini] εὐλογητὸς κυρίου, *& vulgata,* benedicte Domini. *Alii libri* εὐλογητὸς κύριος. Benedictus Dominus. (*k*) Ad lavandum.] νίψασθαι. *&* S. *Auguſt. in locut.* lavare. *Abeſt autem à Compl. & aliis quibuſdam editionibus.* (*l*) Ad Dominum meum.] *In nonnullis codicibus ſequitur,* ἀπαγγείλατέ μοι. *& apud* S. *Auguſt. quæſt.* 66. renunciate mihi (*m*) Malum, vel bonum] *Alibi libri* κακὸν καλῷ, malum bono. *Schol. Syrus.* ἢ καλὸν ἢ κακόν, vel bonum vel malum. (*n*) Viam meam in me.] *A Complut. abeſt* in me. *In aliis quibuſdam editionibus eſt* ὁδὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, viam ſuam in me. (*o*) Et ſubſtantiam.] *Aquila,* ϗ τὴν τιθηνὴν αὐτῆς. *Symm.* ϗ τὴν τροφὸν αὐτῆς, & nutricem ejus. *Quod* S. *Hier. in traditionibus inquit eſſe in hebræo, & dicens fuiſſe: lege eundem ibidem in cap.* 35 (*p*) Ancillæ] ἅβρας. *Aquila,* παιδίσκας. *Symmach.* κοράσια, *quæ idem fere ſignificant.* (*q*) Exercen.] ἀδολεσχῆσαι. *Symm.* λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ, loqui in agro. *Aquila,* ὁμιλῆσαι ἐν χώρᾳ, colloqui in regione. *Schol.* ἐξῆλθε κατὰ μόνας τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς ἐνομιλῆσαι. οὐ πρόσκειται δὲ τινί. εἰκότως ἐπεὶ μηδὲ ἀνθρώπων ἡ τοιαύτη ὁμιλία γίνεται, ἀλλ' ἤτοι πρὸς θεὸν, ἢ αὐτοῦ τινὸς πρὸς ἑαυτὸν Exiit ſolus propriis cogitationibus operam dare ac ſermocinari. Non additur autem quocum: jure id quidem: quando neque hominum hæc collocutio eſt, ſed vel erga Deum, vel ſui ipſius erga ſeipſum. *Verum de iſto verbo* ἀδολεσχῆσαι *&* S. Hier. *in tradit. &* S *Aug q.* 69. *& alibi ſæpe multa dicunt.* S *Ambr. de Iſaac c.* 1. *hæc habet,* exivit in campum abalienare. (*r*) Theriſtrum.] S. Hier. *in tradit.* Theriſtrum pallium dicitur, genus etiam nunc Arabici veſtimenti, quo mulieres provinciæ illius velantur: *ac de eodem nomine plura in cap.* 4 *Eſaiæ.* (*ſ*) Intravit autem] *Aquila,* εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, introduxit eam in tabernaculum Sarræ matris ſuæ, *& ſic vulgata.*

CAP: XXV.

(*a*) DEficiens.] S. *Hier: in tradit.* Male in lxx interpretibus additum eſt, & deficiens Abraham mortuus eſt, quia non convenit Abrahæ deficere & imminui. *Eſt tamen etiam in vulgata, & in paraphraſi chaldaica, & reſpondet hebræo.* (*b*) In ſenectute.] *Aquila, & Symm.* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, in canicie bona. (*c*) Dierum] *Hanc dictionem, quæ in græcis codicibus ponitur,* S. *Hier. in tradit. teſtatur, à ſe omiſſam eſſe: quæ tamen remanſit in vulgata.* (*d*) Populum ſuum.] *Schol:* πρὸς τοὺς περάτας. *quos ſupra vidimus apud* S. *Auguſt. eſſe transfluviales.* (*e*) Generationum ejus.] S. *Hier: in tradit.* in nominibus ſuis, & generationibus ſuis. S. *Aug. in locut.* ſecundum nomina generationes eorum. *In quæſt. autem q.* 71. ſecundum nomina generationum eorum. (*f*) Et Nabaioth] *Illud,* Et, *abeſt à Compl.. Et* S. *Hier: in tradit.* primogenitus Iſmaelis Nabaioth. (*g*) Fratrum.] *diſputat de iſto loco* S. *Hier: in tradit. ac notat,* fratres *pro filiis appellari, ut etiam alibi.* (*h*) Exultabant.] ἐσκίρτων. *Verbo exultandi utitur* S. *Ambr: in lib: de Iſaac. cap* 4. *Eodem modo redditur idem verbum in vulgata, Pſal:* 113. montes exultaverunt. *S. Aug: & ibi, & hic q:* 72. *&* 16. *de civit. cap:* 35. *utitur verbo geſtiendi. S. Hier: in tradit.* Et movebantur filii ejus in ea. Pro motione lxx interpretes poſuerunt ἐσκίρτων, id eſt, ludebant, ſive, calcitrabant; quod Aquila tranſtulit, conſtringebantur filii in utero ejus. Symm. vero διέπλεον, id eſt, in ſimilitudinem navis in ſuperficie ferebantur. *Scholiaſtes tamen ex Sym. refert*, διεπάλαιον, colluctabantur. (*i*) Simplex.] *S. Aug. q.* 74. Quod græce dicitur ἄπλαστος, hoc latini ſimplicem interpretati ſunt. Proprie autem ἄπλαστος, non fictus. Unde aliqui latini interpretes, ſine dolo interpretati ſunt, dicentes: Erat Jacob ſine dolo, habitans in domo: Ut magna ſit quæſtio, *&c. Idem fere repetit* 16. *de civit. cap.* 37. *Aquila*, ἁπλοῦς, ſimplex. *Symm.* ἄμωμος; ſine crimine. (*k*) Rubea.] *Symm.* ἀδὺμ, Adam.

CAP. XXVI.

(*a*) LUdentem.] *Schol.* εὐσχημόνως εἴρηται, verecunde & honeſte dictum eſt. (*b*) Ignorantiam.] *S. Chryſoſt.* cauſam dediſſes, ut propter ignorantiam in peccatum incideremus. *Aquila, & Symm.* πλημμέλημα, delictum. (*c*) Centuplicans hordeum.] ἑκατοστεύουσαν κριθήν. *S. Hier. in tradit.* centuplum hordei, *Aquila*, ἑκατὸν εἰκασμένον, *id eſt, eodem S. Hieron. interprete & laudatore*, centuplum æſtimatum. (*d*) Pugnaverunt.] ἐμαχέσαντο. *Schol.* ἐδικάσαντο. litigaverunt. (*e*) Vocaverunt.] *S. Ambroſ. cap.* 4. *videtur legiſſe*, vocavit. *itemque S. Chryſoſt. homil.* 52. (*f*) Injuſtitia.] *Schol.* συκοφαντία. ἐσυκοφάντησαν γὰρ αὐτόν. calumnia: nam calumniam intulerant in eum. (*g*) Inimicitia.] ἐχθρία. *S. Ambroſ.* inimicitias. *S. Hieron.* & vocavit nomen ejus, inimicitiæ. Pro inimicitiis, quod Aquila, & Symm. τὴν ἀντικειμένην, & ἐναντίωσιν, tranſtulerunt, id eſt, adverſum, atque contrarium, in hebræo habet, Satana. Ex quo intelligimus, Satanam, contrarium, interpretari. (*h*) Benedicam.] *Alij codices habent*, εὐλόγηκά σε. *& S. Auguſt.* 16. *de civit. cap.* 36. benedixit te. *Apud S. Chryſoſt. hom.* 52. *utroque modo legitur.* (*i*) Hochozath.] *S. Hier.* Pro, Ahuzath pronubo, in hebræo habet, collegium amicorum ejus, &c. *In vulgata tamen eſt*, Ochozath amicus illius. (*k*) Execratio.] ἀρά. *S. Auguſt. q.* 77. id eſt, juratio, quæ maledictis aſtringit, quæ accidant ei qui pejeraverit. (*l*) Non invenimus.] *Sic omnes græci collati codices, & S. Chryſoſt. eadem hom.* 52. *& S. Ambroſius eod. cap.* 4. *S. Hier. in tradit.* E contrario in hebræo, cui interpretationi Aquila conſentit, & Symm. hoc ſignificat, quod invenerint aquam, & propterea appellatus ſit puteus ipſe, ſaturitas, &c. *In Complutenſi legitur ſine negatione. Videndus S. Aug. q.* 78.

CAP. XXVII.

(*a*) SPernens.] *Aquila*, καταμωκώμενος, irridens, & ſubſannans. *Symm.* χλευάζων, illudens. (*b*) Agri pleni.] ἀγροῦ πλήρους. *Diodorus.* ὁ σύρος, ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει. Syrus pro ἀγροῦ habet ἀρούρας, arvi, Illud autem πλήρους, πεπληρωμένου βλαστημάτων εὐωδεστάτων, referti germinibus & plantis optime olentibus. (*c*) Expavit.] *S. Auguſt. quæſt.* 80. Quod habent latini codices, expavit autem Iſaac pavore magno valde, græci habent, ἐξέστη δὲ ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα. ubi tanta commutatio intelligitur; ut quædam mentis alienatio ſequeretur. Ipſa enim proprie dicitur ecſtaſis, &c. (*d*) Erit.] ἔσται. *Ita libri veteres, & S. Chryſoſt. hom.* 53. *Alij libri* ἔστω. *& S. Auguſt.* 16. *de civit. c.* 37. & ſit benedictus. (*e*) Nunc.] *Notabitur, in pſalmis illud* δὴ *ſolere verti*, nunc, *ſed habere vim quamdam obſecrandi, ac ſi diceremus, quæſo, amabo.* (*f*) Dolo.] *Aquila*, ἐνέδρας, inſidiis, *Symm.* ἐν ἐπιθέσει, in fallacia, imponens mihi. (*f*) Supplantavit.] *Cyrillus.* πτερνιστὴς, ἰακὼβ, τουτέστι τεχνίτης, ἤτοι νικᾶν εἰδώς. ſupplanator Jacob, id eſt artifex, vel ſane doctus vincere. (*h*) Et erit, cum depoſueris.] *Viſa eſt S. Hieron. ſecundum LXX pendere ſententia, nec eſſe completa. Quare ipſe ita vertit*: & erit, quando depones, & ſolves jugum illud de collo tuo. *Schol.* ἔσται δὲ ἐὰν καμφθῇς, καὶ ἔσται καθὰ καταβιβάσῃς, erit autem cum flexeris, & erit, ſicut depoſueris. (*i*) Graviter iratus.] ἐνεκότει, *S. Chryſoſt. hom.* 53. hoc eſt, inſidebat, & perdurabat odium. (*k*) Minatur.] *Schol.* διανοεῖται κατὰ σοῦ, cogitat contra te. (*l*) Infenſa ſum.] προσώχθικα. *de qua dictione alibi dicetur*, *Aquila*, ἐσίκχανα, tædio affecta ſum. *Symm.* ἐνεχάκησα, afflixi.

CAP. XXVIII.

(*a*) SYriæ.] *S. Auguſt. in locut.* Quaſi Meſopotamia dicatur, niſi Syriæ: quamvis hoc LXX habere non perhibentur, Syriæ, ſed cum aſteriſco ſcriptum eſt. (*b*) Domus Dei.] *Aquila.* βαιθήλ, Bethel. (*c*) Ulam Luz.] *Vetuſti codices græci variant: in aliis enim eſt*, οὐλαμμαοὺς, *in aliis*, λαμμαοὺς, *in aliis* οὐλάμ. *S. Auguſt. quæſt.* 85. Ulamaus. *S. Hieron. in tradit.* Et vocavit Jacob nomen loci illius Bethel, & Ulam Luz erat nomen civitatis prius. Ab eo, quod ſupra dixerat, quam terribilis eſt locus iſte, non eſt hic, niſi domus Dei, & hæc porta cœli, nunc loco nomen imponit: & vocavit illum Bethel, id eſt domum Dei: qui locus vocabatur ante Luza: quod interpretatur nux, ſive amygdalum. Unde ridicule quidam verbum hebraicum Ulam, nomen eſſe urbis putant, cum Ulam interpretetur, prius, &c. *Sanctes tamen reddidit*, utique, *nam in fine clauſula adeſt dictio hebraica, quæ ſignificat*, prius. *Aquila*, πρότερον λοὺζ ὄνομα τῇ πόλει: antea Luz nomen erat civitatis.

CAP. XXIX.

(*a*) NUptias.] γάμον, *Aquila, & Symmachus*, πότον, potum, convivium. (*b*) Decepiſti.] *Schol.* ἐνήδρευσάς με, inſidiatus es mihi. (*c*) Septimanam.] *Ita S. Auguſt. quæſt.* 89. *quod græce eſt*, τὰ ἕβδομα ταύτης. *S. Hieron. in tradit.* hebdomadam iſtius; *& uterque locum iſtum diligenter tractat.* (*d*) Filiæ.] *S. Auguſt. ibidem*, Rachel filiæ ſuæ, *& ita etiam Complut.* (*e*) Apud me.] πρὸς ἐμοῦ. *S. Hier. ibidem.* Ubi nos legimus, Apud me erit vir meus, Aquila interpretatus eſt, applicabitur mihi vir meus, quod hebraice dicitur, ilave, & a doctoribus hebræorum aliter transfertur, ut dicant, proſequetur me vir meus, &c. (*f*) Nunc etiam hoc.] νῦν καὶ τοῦτο. *Videtur autem ſignificare*, hac etiam vice: *quod & alibi notabitur.*

CAP. XXX.

(*a*) COaſſumpſit.] συναντελάβετό μου. *Ita libri veteres, & S. Chryſoſt. In aliis eſt*, συνελάβετό μου, auxiliatus eſt mihi. *S. Hier. in tradit.* habitare me fecit Deus habitatione cum ſorore mea, & invalui. *Ex Aquila autem hæc refert*, συνανέστρεψέν με ὁ θεὸς, καὶ συνανεστράφην, convertit me Deus, & converſa ſum. (*b*) In fortuna.] *Ita S. Hieron. ibidem, & libri veteres*, ἐν τύχῃ. *In aliis & apud Chryſoſt. & Theodoretum eſt*, εὐτύχηκα. bona fortuna ſum uſa. *Quomodo autem ſcriptura faciat fortunæ mentionem; docent Theodoretus, quæſt.* 86. *& S. Auguſt. q.* 91. *Ubi etiam hæc habet*: Quod latini habent, nato filio Liæ de Zelpha, quod dixerit, beata facta, vel felix facta ſum, græci habent, εὐτύχῃ, quod magis bonam fortunam ſignificat Theodoretus. εὐτύχηκα, οὐ τοῦ ἰακὼβ ἐστι ῥῆμα, ἀλλὰ τῆς λείας γυναικὸς ἐν δυσσεβείᾳ τραφείσης, καὶ κατὰ βραχὺ τὰ θεῖα παιδευομένης. οὕτω καὶ ὁ ταύτης πατὴρ ἔφη τὸ οἰωνισάμην. εὐτύχηκα, bona fortuna ſum uſa, non eſt Jacob, ſed Liæ ſermo, mulieris in impietate enutritæ, ſic quoque hujus pater dixit οἰωνισάμην, auguratus ſum. *Sed videri poteſt depravato codice uſus. S. Hieron. ex Aquila*, venit accinctio. (*c*) Beatificabunt.] μακαριοῦσί με. *Ita vetuſti codices SS. Chryſ. Cyrillus, & Philo. In aliis eſt*, μακαρίζουσι, *& S. Hier.* beatificant. (*d*) Aſer.] *In nonnullis codicibus ſequitur*, ὅ ἐστι πλοῦτος, quod eſt, divitiæ, *quam additionem reprobat S. Hier. ibidem.* (*e*) Nunc temporis.] ἐν τῷ νῦν καιρῷ. *S. Hier. in ſua tralatione (quamvis aliter vulgata) videtur habere*, in hoc tempore: *& fortaſſe etiam hoc ſignificat*, hac vice: *quod de ſimili phraſi notatum eſt cap. præcedente. Notandum autem eſt hæc verba poſſe conjungi & cum antecedentibus, ut eſt in noſtra græca editione, & in Complutenſi; & cum conſequentibus, quemadmodum apud S. Chryſ. & S. Hier.* in hoc tempore habitabit mecum vir meus. (*f*) Deliget.] αἱρετιεῖ. *S. Hier.* Ubi nos poſuimus, habitabit mecum, & LXX interpretati ſunt, deliget me, in hebræo, &c. (*g*) Addat.] προσθέτω. *In aliquot codicibus, & apud S. Chryſoſt. hom.* 56 *eſt*, προσέθετο, addidit. (*h*) Auguratus ſum utique.] οἰωνισάμην ἄν. *Ita etiam S. Chryſoſt. & Theodoretus. Compl.* οἰωνισαίμην ἄν. *& S. Auguſt. in locut.* auguratus eſſem, *& legenda ſunt, quæ ille affert: itemque illa, quæ S. Chryſoſt. hom.* 57. (*i*) Diſtingue.] *id eſt*, diſtincte pronuncia, *ut in pſalmis, & alibi. Aquila*, ἐπονόμασον, nomina. *Symm.* ὅρισον, conſtitue. (*k*) Quando.] πότε. *Apud S. Chryſoſt. legitur ſine interrogatione, ut vertendum ſit*, aliquando. (*l*) Fuſcam.] Shol. ποικίλον, φαιὸν, variam, nigreſcentem. *S. Hier: aliter hæc refert, quam hic ſunt, & putat confuſum eſſe ſenſum.* (*m*) Sparſos, & ſubalbos.] *Symm.* λευκόποδας, albis pedibus. (*n*) Nucinam.] καρυΐνην. *Schol:* ἀμυγδαλίνην, amygdalinam. *S Hier:* Tres enim virgas, populeas, & amygdalinas, & mali granati, quamquam LXX ſtyracinas, & nucinas, & plataninas habeant, &c. (*o*) Et diſtrahens.] *illud*, Et, *abeſt a nonnullis codicibus, & a S. Chryſoſt. In aliis autem quibuſdam minus vetuſtis pro* τὸ χλωρὸν *eſt* τὸ λευκὸν, album. (*p*) Non ſignata.] *Aquila*, ὄψιμα, ſerotina. *Symmac:* δευτερόγονα, nata ex ſecunda fœtura. *Quam ſententiam docet S. Auguſt: quæſt:* 93. *elici etiam ex verbis LXX licet obſcuris.*

CAP. XXXI.

(*a*) CIrcumvenit.] παρεκρούσατο. *Aquila, & Symm.* παρελογίσατό με, decepit me. (*b*) Decem agnorum.] *Ita S. Auguſt. q.* 95. *quod græce eſt*, τῶν δέκα ἀμνῶν, *ſed poſſet etiam verti*, decem agnis, *ut* S. *Hieron. aut*, agnabus, *ut paulo inferius, quamvis ibi ſit* δέκα ἀμνάσιν. *Aquila*, δέκα ἀριθμοὺς, decem numeros. *Symm.* δεκάκις ἀριθμῷ, decies numero. *Euſebius.* ὁ σύρος, δεκάκις, ἀντὶ τοῦ πολλάκις, Syrus utitur decies pro multoties. *Miratur* S. *Hieron. cur LXX poſuerint decem agnos, cum verbum hebræum magis numerum quam agnos ſonet. Sed totam hanc rem explicat* S. *Auguſt: q.* 95. (*c*) Apparatum.] ἀποσκευήν. *de qua dictione & dictum eſt, & dicetur. Schol,* κτῆσιν, poſſeſſionem. (*d*) Idola.] *Aquila*, μορφώματα, *id eſt, ut interpretatur.* S. *Hieron* figuras *vel* imagines. Symm. *poſuit vocem hebræam, Theraphim.* θεραφείν. (*e*) Fratres.] In Compl. eſt τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, filios ſuos, & fratres ſuos. *Quod quidem in nullo ex collatis codicibus eſt inventum, neque eſt in vulgata, neque in hebræo. Fratres autem pro filiis appellari docet* S. *Hieron. in tradit.* (*f*) Et non cognovit apud eum quicquam.] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata:* (*g*) Diſponam.] διαθῶμαι, *Complutenſis & Chryſoſtomus*, διαθώμεθα, diſponamus. (*h*) Dixit autem ei: ecce nemo nobiſcum eſt: vidit (*aut*, vide) Deus teſtis inter me & te.] *Hæc, ut a vulgata, ita etiam abſunt a Complutenſi: quæ tamen in omnibus collatis codicibus ſunt inventa: & referuntur a Chryſ: hom:* 57. (*i*) Titulum.] *Ita* S. *Hier: &* S. *Aug. q.* 96. *quod græce eſt*, στήλην, *& poſſet etiam verti*, monumentum, *aut*, columnam. (*k*) Acervus teſtimonii.] *Quomodo aliter vocaverit Jacob tumulum illum; dictione hebræa, aliter Laban dictione Syriaca; docet* S. *Hier: in tradit: itemque* S. *Auguſt. q.* 97. (*l*) Viſio.] *Exhibuit hic locus moleſtiam* S. *Auguſt: q.* 98. *qui neque etiam in vulgata ſatis clare reddi videtur. Hebraice enim eſt alterum nomen ejuſdem loci: Nam ſicut nominabatur Galghed, ex eo, quod fuiſſet acervus teſtimonii; ita nominabatur, Mizpah, id eſt, ſpecula; quia dixiſſet Laban, Speculetur Dominus inter me & te. Apud S. Chryſ: non referuntur verba iſta*, καὶ ἡ ὅρασις, ἣν εἶπεν. (*m*) Videns.] *Ita etiam* S. *Chryſ: Nonnulli conjungunt cum ſequentibus*, videns Deus. *A Complutenſi abeſt, neque a* S. *Auguſt: refertur q.* 99. (*n*) Sive enim ego non tranſgrediar.] *A Compl: abeſt negatio, non autem a manuſcriptis, neque a* S. *Chryſoſt: Et videtur hoc eſſe pactum, ſi ego non tranſiero ad te lædendum; neque tu tranſibis ad me. Sed fortaſſe eſt hebraiſmus, & illud* ἐάν τε γὰρ *valet* ὅτι: *atque hic eſt ſenſus. Titulus hic teſtis eſt, quod neque ego tranſgrediar, neque tu ad malum inferendum.*

CAP. XXXII.

(*a*) ET reſpiciens vidit caſtra Dei applicantia.] *Ita* S. *Ambr: lib:* 2. *de Jacob, cap:* 6. *quod græce*, παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν; *& poſſet etiam verti*, caſtra Dei caſtrametata, *aut*, poſita. *Abeſt autem hæc tota particula à vulgata, & hebræo.* (*b*) Una.] S. *Aug: quæſt:* 102. *habet*, prima. *Nam ſæpe in ſcriptura unum ſignificat primum.* (*c*) Sufficiat.] ἱκανούσθω μοι. *Ita vetuſti codices, & Chryſoſt: Cyrillus autem* ἱκανὸν ἐστί μοι, ſufficit mihi.

Alii libri ἱκανός εἰμι, idoneus ſum. *S. Auguſt. videtur legiſſe* εἶ μοι. *Ita enim q.* 102. Idoneus es mihi ab omni juſtitia. *S. Hieron. in tradit. cum hunc locum ita reddidiſſet*, minor ſum omni miſericordia tua, *hæc addit:* Pro eo, quod nos poſuimus, minor ſum, aliud neſcio quid, quod ſenſum turbet, in græcis & latinis codicibus continetur. *Ac tamen idem ſenſus ex noſtra lectione elicitur. Nam* ἱκανούσθω μοι *hoc valet, ut ſæpe alibi, ſatis mihi ſuperque eſſe deberet, quod me, tot tantiſque beneficiis es proſecutus.* (*d*) Matrem.] *Sic etiam S. Chryſoſt. & vulgata. Nonnulli græci codices habent,* μητέρας. *& S. Auguſt. quæſt. indicata*, matres. (*e*) Dices.] *S. Auguſt. locut.* 118. & dices, *notatque ex conſuetudine ſcripturæ redundare illud*, &. *Eſt etiam in hebræo.* (*f*) Præcedentibus eum.] *A Complutenſi abeſt illud*, eum, *ſicut etiam a vulgata. hebræus habet*, ad facies meas. *S. Auguſt. q.* 103. *putavit iſta*, in muneribus præcedentibus eum, *eſſe verba ſcriptoris interpoſita inter verba Jacob, ſed poſſunt etiam dici a Jacob, hoc ſenſu*, venientibus ad faciem Eſau, antequam nos accedamus. (*g*) Forſitan.] *Schol.* ἐάν πως ἐντραπῇ, ſi quomodo revereatur. (*h*) Luctabatur.] *Aquila & Symm.* ἐκυλίετο ἀνὴρ μετ᾽ αὐτοῦ, ſeſe verſabat vir cum eo. (*i*) Quia invaluiſti.] *Aquila,* ὅτι ἦρξας μετὰ θεοῦ, quia princeps fuiſti cum Deo. *Symm.* ὅτι ἦρξω ἰσχύι πρὸς θεόν, quoniam princeps fuiſti fortitudine erga Deum. *Ita enim fere videtur interpretari S. Hieron. qui etiam addit Theodotionem vertiſſe, ut lxx.* (*k*) Nomen meum.] *In aliquot codicibus, & apud Theodor. quæſt. 91. ſequitur,* καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστόν, & hoc eſt admirabile, *quæ verba teſtatur Scholiaſtes* παρ᾽ οὐδενὶ κεῖσθαι ἐν τῷ ἑξαπλῷ. *apud neminem eſſe in hexaplo.* (*l*) Species Dei.] *Ita S. Ambr. in Pſal. 43. græce eſt,* εἶδος θεοῦ. *S. Hier. in tradit.* facies Dei. *Aquila,* πρόσωπον ἰσχυροῦ. facies fortis. *Symm.* φανουήλ. Phanuel: *quam vocem notat S. Hier. eſſe in hebræo: eamque interpres Theodoreti habet, non autem codex græcus quo uſi ſumus.*

CAP. XXXIII.

(*a*) Reſpiciens.] *Aquila,* καὶ ἦρεν ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, & levavit Jacob oculos ſuos. *Symm.* ἐπάρας δὲ ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδε φανέντα ἠσαῦ ἐρχόμενον, Elevans autem Jacob oculos ſuos, vidit apparere Eſau venientem. (*b*) Diviſit.] *Aquila,* ἡμίσευσεν, dimidiavit: *ac de iſto loco diſputat S. Hieron. in tradit.* (*c*) Complacebis mihi.] εὐδοκήσεις με. *Complut.* εὐδοκήσεις με, benedices me. (*d*) Eamus.] *Symm.* καὶ πορευθῶμεν ἵνα συνοδεύσω σοι. & eamus, ut una tecum iter faciam. *Schol.* πορεύσομαι εἰς κατέναντίον σου, ibo e regione tui.

CAP. XXXIV.

(*a*) Ipſi.] *S. Auguſt. q.* 107. *habet*, ipſius. (*b*) Dixit.] *Compl.* εἶπε δὲ, dixit autem. (*c*) Appoſitus enim erat.] ἐνέκειτο. *S. Auguſt. in locut.* id eſt, amabat eam. (*d*) Pacifici.] *S. Hier. in tradit. habet*, pacifici nobis ſunt. *Aquila.* ἀπηρτισμένοι, conſummati atque perfecti, *ut idem S. Hier. interpretatur.* (*e*) Negotiabantur.] οἱ ἐμπορευόμενοι. *Alii libri habent,* ἐκπορευόμενοι. qui egrediebantur. (*f*) Confidenter.] ἀσφαλῶς, *quod S. Hier. interpretatur*, diligenter. (*g*) Corpora.] σώματα. *Diſputat S. Auguſt. in locut. quid iſta dictione ſignificetur. Non eſt autem inuſitatum ſignificari filios, & ſervos, quemadmodum etiam infra cap.* 36.

CAP. XXXV.

(*a*) Et perdidit ea uſque in hodiernum diem.] *Hæc non ſunt in vulgata, neque in hebræo.* (*b*) Luza.] *S. Auguſt. q.* 113. *putat eandem civitatem tria habuiſſe nomina, Ullamaus, Bæthel, Luza. Sed S. Hieron. in tradit.* Ecce manifeſtiſſime comprobatur, Bæthel, non Ulam Luz, ut ſupra dictum eſt, ſed Luzam, id eſt, amygdalam, ante vocitatam. (*c*) Dedi.] *Schol.* ὤμοσα, juravi. (*d*) Profectus autem Jacob de Bæthel, fixit tabernaculum ſuum ultra turrim Gader.] *Hæc à S. Hieron. in tradit. videntur referri non ex hoc loco, ſed ex paulo inferiore, ubi etiam habentur in vulgata, & hebræo, nimirum ante illa verba*: Factum eſt autem, quando habitavit Iſrael. (*e*) In Chabratha.] *A Complutenſi abeſt illud*, in: *& apud S. Hieron. in tradit.* Et factum eſt, dum appropinquaret Chabratha in terra Chanaan, ut veniret Ephrata. *Qui etiam notat dictionem hebræam Chibrath, quæ nunc verſa eſt Chabratha, infra cap. 48. verti hippodromum: in hoc autem capite paulo poſt poni Hippodromum pro Ephratha. Teſtatur etiam Aquilam propoſitum nunc locum ita tranſtuliſſe,* καθ᾽ ὁδὸν τῆς γῆς, id eſt, in itinere terræ. *Melius autem ipſe putat transferri*, In electo terræ tempore. *Alii ex hebræo reddunt*, quaſi tractum (*aut*, milliare) terræ. (*f*) In via Hippodromi Ephrata.] *In aliquot codicibus eſt*, ἐν τῇ ὁδῷ ἐφραθά, in via Ephrata. *S. Hieron.* ubi in hebræo dicitur, & ſepelierunt eam in via Ephrata, hæc eſt Bethleem, rurſus LXX pro Ephrata poſuerunt Hippodromum: *Quare via Hippodromi, & Ephratha, duæ, quantum ex S. Hier. colligitur, videntur interpretationes. Interpretatione quidem LXX utitur S. Hier. in cap. 4. Michææ*, Rachel in via erat, & in Hippodromo, id eſt, equorum curſu. Et ipſe Jacob Gen. 48. ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθὰ τῆς γῆς τοῦ ἐλθεῖν ἐφραθά. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου. appropinquante me ad Hippodromum Chabratha terræ ad veniendum in Ephratha: & defodi eam in via hippodromi. (*g*) Et malum apparuit coram eo.] *Hæc abſunt a vulgata & hebræo.* (*h*) Campi.] *S. Hier.* Pro arbee in LXX campum habet, cum Chebron in monte ſita ſit. Eadem autem civitas dicitur & Mamre, ab amico Abrahæ ita antiquitus appellata.

CAP. XXXVI.

(*a*) Iſti filii Eſau.] *Alii codices,* οὗτοι υἱοὶ ἠσαῦ, οὗτός ἐστιν ἐδώμ, καὶ οὗτοι υἱοὶ σηείρ. Iſti filii Eſau: hic eſt Edom: & iſti filii Seir: *& ita S. Hier. niſi quod addit eo loco, quo habet noſtra*, & iſti principes eorum. (*b*) Chorræi.] *S. Hieron. in tradit. videtur hæc ſejungere à præcedentibus. Ita enim ſcribit*, Eſau, & Edom, & Seir, unius nomen eſt hominis: & quare varie nuncupatur, ſupra dictum eſt. Quod autem ſequitur (& Chorræi habitantis terram, & reliqua.) Poſtquam enumeravit filios Eſau; altius repetit & exponit, qui ante Eſau in Edom terra principes fuerint ex genere Chorræorum, *&c. Vulg. tamen habet*, Iſti ſunt filii Seir Horræi habitatores terræ: *& paulo poſt.* Hi duces Horræi filii Seir in terra Edom: *quo loco etiam S. Auguſt. quæſt. 120. habet*, Horræi. (*c*) Jamin.] *Diodorus*, ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος τὸν ἰαμεὶν ὕδωρ βούλονται λέγειν. ἀντὶ τοῦ, εὗρε πηγὴν ἐν ἐρήμῳ. οἱ δὲ ἑρμηνεύσαντες αὐτὴν πως τὴν λέξιν τὴν ἑβραϊκὴν τεθείκασι. Syrus & Hebræus, ἰαμεὶν, volunt aquam ſignificare; ac ſi diceretur, invenit fontem in deſerto. Qui autem ſunt interpretati, ipſam quodammodo dictionem hebraicam poſuerunt. *Schol. ex Aquila, & Symm.* τοὺς ἰαμείμ. *S. Hier. teſtatur Theodotionem, ut LXX vertiſſe,* τὴν ἰαμεὶν, *quod indicat numerum ſingularem: Aquilam vero, & Symm. uſos eſſe numero plurali: & multa in hunc locum affert: quæ legenda.* (*d*) Hæc nomina.] *S. Auguſt. in locut.* Hæc nomina principum Eſau ſecundum loca eorum in regionibus eorum, & in gentibus eorum, gentes appellans unius gentis, *&c. In aliqua editione additur* ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν, in nominibus ipſorum, *quod videtur eſſe ex alia interpretatione, & ſatis reſpondet hebræo.*

CAP. XXXVII.

(*a*) Detulerunt.] κατήνεγκαν. *Ita Chryſoſt. & Theodoretus in hunc locum: & Schol. ex Cyrillo.* οἱ ἀπὸ ζέλφας καὶ βάλλας ψόγον πονηρὸν κατήγαγον ἐπὶ τὸν ἰωσήφ. Qui a Zelpha & qui a Balla, crimen malum detulerunt in Joſeph. *Diodorus.* ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ κατήνεγκαν κατήνεγκεν ἔχουσι, τουτέστιν, ὁ ἰωσὴφ διέβαλε τοὺς ἀδελφοὺς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας, ὅθεν ἐμισεῖτο παρ᾽ αὐτῶν. Syrus & Hebræus, pro, κατήνεγκαν, habent κατήνεγκεν, id eſt, Joſeph criminatus eſt fratres patri, tanquam non modeſtos, nec bene compoſitos: quare etiam ab illis odio habebatur. *Symm.* καὶ ἔφερεν ἰωσὴφ διαβολὴν κατ᾽ αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν, & afferebat Joſeph criminationem adverſus eos malam ad patrem ipſorum. *Aquila,* καὶ ἤνεγκεν ἰωσὴφ τὸν ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, & detulit Joſeph vituperationem eorum malam ad patrem ſuum. *nec multo aliter Complutenſis.* (*b*) Variam.] *Aquila,* ἀστραγάλειον, talarem: *Ita enim interpretatur S. Hier. & addit Symm. dixiſſe tunicam manicatam.* (*c*) Vos.] ὑμᾶς. *Philo. in lib. de Joſeph videtur legiſſe* ἡμᾶς, nos. (*d*) Si valent.] *Schol.* τὴν εἰρήνην τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τὴν εἰρήνην τῶν βοσκημάτων, pacem fratrum tuorum, & pacem pecorum. (*e*) Malignabantur.] *Schol.* ἐδολιεύσαντο, dolum ſunt meditati. (*f*) Ut eriperet. *Ita etiam hebræus. In aliquot codicibus hæc antecedunt,* ἐζήτει γὰρ, quærebat enim, *& vulgata*, hoc autem dicebat volens eripere. (*g*) Odoramentis.] θυμιαμάτων, *Aquila,* στύρακος, ſtyrace. (*h*) Quid utile.] *Aquila,* τί πλεονέκτημα, quæ acceſſio, & emolumentum: *alii interpretes,* τί κέρδος, quod lucrum. (*i*) Madianæi.] *ut S. Hier aut*, Madianitæ, *ut S. Auguſt. Schol.* ἰσμαηλῖται, Iſmaelitæ. *Quomodo autem Iſmaelitæ, & Madianitæ eſſe potuerint, diſputat. S. Aug. q.* 124. (*k*) Aureis.] *Notat S. Hier. in hebræo eſſe*, argenteis. (*l*) Petephræ.] *Ita S. Aug. q. 127. & ita teſtatur S. Hier. in latino ſcriptum eſſe: ſed legendum ait*, Putiphar. (*m*) Archimagiro.] *S. Auguſt. ibidem, & S. Ambr. in libro de Joſeph cap. 4.* præpoſito coquorum. *S. Hier. magis probat*, principi exercitus, & bellatorum: *quare in vulgata eſt*, magiſtro militum, *idque non diſplicet etiam S. Auguſt.*

CAP: XXXVIII.

(*a*) Hæc autem.] *S. Hieron. in tradit.* Hæc autem erat in Caſbi, quando peperit eum. Verbum hebræum hic pro loci vocabulo poſitum eſt, quod Aquila pro re tranſtulit, dicens: Et vocavit nomen ejus Selom: & factum eſt, ut mentiretur in partu, poſtquam genuit eum, &c. (*b*) Sava uxor.] *In vulgata eſt*, filia Suæ, uxor Judæ, *& reſpondet hebræo.* (*c*) Theriſtrum.] *De hoc dictum eſt ſupra. S. Cyprianus, lib. 3. ad Quirinum. numb. 38. hunc locum ita reddit*: Thamar cooperuit ſe pallio, & adornavit: & cum aſpexiſſet eam Judas, viſum eſt ei meretricem eſſe. *Schol.* σπαθαρίσκον, *flabellum fortaſſe e palmulis factum, aut ſimile ſpathæ.* (*d*) Anulum.] τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον. *Aquila,* τὴν σφραγίδα σου καὶ στρεπτόν σου, ſigillum tuum, & torquem tuum. *Schol.* ἄλλως φησὶν τὸν ὁρμίσκον, ὠράριον. ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος, κοσμήματί τῷ περὶ τὴν δέρριν, ἔθει χαλδαϊκῷ κοσμουμένῳ τῷ ἰούδᾳ. χρυσῷ γὰρ οὗτοι καὶ χεῖρας καὶ δέρριν καταλαμπρύνουσι, καὶ αὐτὴν τὴν τρίχα στεφανοῦσιν ἔσθ᾽ ὅτε. aliud, τὸν ὁρμίσκον dicit, ὠράριον, orarium. *S. autem Cyrillus*, ornamento, quo δέρρις, (*id eſt pellis, aut veſtimentum e pillis confectum*) circumdatur, ex conſuetudine Chaldaica ornato Juda. Auro enim hi & manus, & δέρριν ſplendidam faciunt, & ipſum etiam capillum coronant interdum. (*e*) Virgam.] *Symm.* ἐγχειρίδιον, enchiridion. (*f*) Meretrix.] ἡ πόρνη. *Aquila,* ἡ ἐνδιηλλαγμένη, proſtituta illa. (*g*) Non fuit hic meretrix.] *A.* οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη. non fuit in hoc proſtituta. (*h*) Derideamur.] *Aquila, & Symm.* γενώμεθα εἰς ἐξουδένωσιν, ſimus in contemptum. (*i*) Socerum.] *Schol.* κύριον, dominum. (*k*) Juſtificata.] *S. Hier. in tradit.* in hebræo habet, juſtificata eſt ex me, &c. (*l*) Quid diviſa eſt.] *Schol.* Syrus, & Hebræus, τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; quid diviſa eſt ſuper te diviſio? *Aquila,* τί διέκοψας ἐπὶ σὲ διακοπήν; quid diviſiſti ſuper te diviſionem? *Aliud Scholion* aliter, τί διήπλωσας καθ᾽ ἡμῶν ἅπλωμα; quid trajeciſti contra nos expanſionem? *id eſt, ut opinor, membranulam ſecundinarum. Sanctus quidem Hier. inquit, Aquilam & Symm. pro maceria diviſionem tranſtuliſſe, ab eo quod infans diviſerit membranulam ſecundinarum.*

CAP. XXXIX.

(*a*) Eunuchus.] *Schol.* ὁ μὲν σύρος, μιᾷ προσηγορίᾳ τόν τε σπάδοντα καὶ τὸν πιστὸν ἄνδρα λέγει τοῖς δεσπόταις. ὁ δὲ ἑβραῖος ἀληθῶς εὐνοῦχον, καὶ τοῦτον ἀπὸ τῆς πίστεως. ἐπειδὴ φιλεῖ τὸ τῶν εὐνούχων γένος μάλιστα πιστεύεσθαι τὰ τιμιώτερα τῶν κτημάτων, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλέων σωτηρίαν. Syrus quidem eodem vocabulo nominat & ſpadonem, & virum fidelem dominis: hebræus autem vere eunuchum & hunc ex fide: Solent enim eunuchorum potiſſimum generi precioſiſſima quæque bona credi, & ipſamet regum ſalus. *Aliud ſcholium ad marginem quæſt. Theodoreti*, Eunuchi nominantur non ſoli ſecti, ſed etiam qui inter famulos ſunt εὐνοοῦντες τοῖς ἔχουσιν, benevoli poſſeſſoribus. Nonnulli autem dicunt ſolere Eunuchos Ægyptios habere uxores propter libidinem & ſalacitatem. *Verum de hoc Eunucho multa diſputat S. Hieron. & alij.* (b) Proſperans.] ἐπιτυγχάνων, *& poſſet etiam verti*, qui aſſequebatur quod cupiebat, fortunatus. *Quamobrem dubitat Theodoretus, quomodo in viro pio utatur hoc nomine ſcriptura: ac reſpondet manifeſto tamen oſtendere ſcripturam, hanc proſperitatem a Deo fuiſſe*; intelligebat enim, inquit, dominus ejus quia Dominus erat cum eo. *Aquila*, κατευθυνόμενος. *Symm.* εὐοδούμενος, qui bene dirigebatur ac proſpere procedebat. (c) Propter me.] δι' ἐμέ. *S. Ambroſ. 2. offic. cap.* 17. præter me. (d) Et nihil eſt in domo hac quod ſupra me ſit.] *Hæc non referuntur a S. Ambroſ. loco indicato. A Complutenſi abſunt illa*, quod ſupra me ſit, *ac tamen reſpondent hebræo.* (e) Princeps cuſtodiæ carceris.] ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ, *S. Auguſt. in locut.* & dedit carceris cuſtos carcerem per manum Joſeph, pro eo, quod in manus Joſeph, per quod ſignificat in poteſtate. (f) Abductos.] τοὺς ἀπηγμένους, ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. *A Compl. abeſt illud*, ὅσοι. *quare ita interpretatur*, adductos in carcere. *Symm. pro* ἀπηγμένους, *dixit*, δεδεμένους, vinctos.

CAP. XL.

(a) PRinceps vinariorum.] *Ita S. Hieron. in tradit. quod græce eſt*, ὁ ἀρχιοινοχόος, *& poſſet verti*, præpoſitus pincernarum. *S. Ambroſ. cap. 6. habet*, præpoſitus vini, & præpoſitus piſtorum. *Aquila*, ὁ ποτιστὴς, καὶ ὁ πέσσων, pocillator, & panificus. (b) Princeps carceris.] ὁ ἀρχιδεσμώτης. *S. Ambroſ. ibidem*, carceris clavicularius. (c) Fuerunt autem dies.] ἦσαν δὲ ἡμέραι. *S. Ambroſ. ibidem hanc rem narrans*, cum eſſent illic dies complures. (d) Viſio autem.] *In alijs codicibus eſt*, ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν. ὁ ἀρχιοινοχόος, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις, viſio ſomnii eorum: præpoſitus pincernarum, & præpoſitus piſtorum, qui erant regi Ægypti, qui erant in cuſtodiis. *Complutenſis autem*, ὧν αἱ ὁράσεις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν, ὁ οἰνοχόος, καὶ ὁ σιτοποιὸς, &c. quorum viſiones ſomnii eorum: pincerna, & piſtor, &c. (e) Perturbati.] *Aquila*, ἐμβεβροντημένοι, perculſi, & concuſſi. *Symmachus*, σκυθρωποὶ, triſtes. (f) Propagines.] πυθμένες. *Aquila, & Symmachus.* κληματίδες, malleoli, & ſarmenta. *S. Ambr.* radices. *S. Hier. in trad. & S. Auguſt. in locut.* fundi. (g) Maturi.] *Aliquot codices habent*, πεπείρους βότρυας σταφυλῆς, maturos racemos uvæ. *Apud S. Hier. hæc de hoc loco referuntur.* Et ecce vitis in conſpectu meo, & in vite tres fundi, & ipſa germinans tres fundos. *Apud S. Ambr.* Erat vitis in conſpectu meo, in vite autem tres radices, & ipſa flores ferens, germina matura, & botryones uvarum. (h) Pincernarum principatum.] ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου. *S. Ambr.* ſuper officium tuum priſtinum. (i) Furto furtive ablatus ſum.] κλοπῇ ἐκλάπην. *S. Ambr.* furtive captus ſum de terra hebræorum, & hic nihil mali feci, & miſerunt me in lacum carceris hujus. *Compl. quidem habet*, εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου, in domum ciſternæ hujus.] (k) Chondritorum.] *S. Hier.* Pro tribus caniſtris Chondritorum tres cophinos farinæ in hebræo habet. *S. Aug. q.* 131. Quod aliqui codices latini habent, tria caniſtra alicæ, cũ græci habeant, χονδριτῶν, quod interpretantur, qui uſum ejuſdem linguæ habent, panes eſſe cibarios, &c. *Aquila*, τρεῖς κόφινοι γύρεως, tres cophini pollinis. *Sym.* τρία κανᾶ βαϊνὰ, tria caniſtra Baina. *Quidam ex hebræo interpretantur*, alba. (l) Opus piſtoris.] *S. Auguſt. quæſt. indicata*, opus piſtorum. *Compl.* ἔργου σιτοποιοῦ, opere piſtoris.

CAP. XLI.

(a) PUlchræ ſpecie.] *S. Hieron.* ſpecioſæ ad videndum. *Schol.* στερέμνιοι κρέασι, καὶ παχεῖαι σαρξὶν, ſolidæ carne, & denſæ carnibus. (b) In Achi.] ἐν τῷ ἄχει. *Alii libri*, ἐν τῇ ὄχθῃ. *& ita videtur habuiſſe Philo in lib. de Joſeph. Ita enim hanc rem narrans inquit*, καὶ παρὰ ταῖς ὄχθαις νέμεσθαι. & apud ripas paſci. *Schol.* ἐν τῷ ἕλει. in loco ſtirpibus conferto, & uliginoſo, *aut*, in palude. *Aliud Scholium* ἄχος ἐστὶ τὸ λεπτὸν καὶ βοτανῶδες φυτάριον, eſt plantarium tenue, & herboſum. *Job cap. 8. eadem dictio hebræa transfertur*, βούτομον. ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ ποτοῦ, *quod Aquila vertit*, ἢ πληθυνθήσεται ἄχος. *ubi vulgata editio habet*, carectum. *Et in Eccleſiaſtico cap. 40. ubi græca*, ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος, *latina*, ſuper omnem aquam viriditas. *S. Hieron. in tradit. notat Achi eſſe dictionem hebræam nonnihil mutatam, & ſignificare paludem.* (c) A vento corruptæ.] ἀνεμόφθοροι, *Schol.* ἐφθαρμένοι καύσωνι, πεφρυγμένοι ἀνέμῳ. corruptæ ab æſtu, arefactæ a vento. (d) Et erat ſomnium.] *Corrupte videtur legi apud S. Auguſt. in locut.* & non erat ſomnium. *Nam ipſemet locum explanat ſine negatione.* Amant ſcripturæ ſic loqui de ſomniis, cum fuerit evigilatum: tanquam reddita homini veritate vigilantium, tunc illud appareat ſomnium: quod, cum videretur, quaſi veritas fuit. (e) Turbata.] *Schol.* κατεπάγη, trajecta eſt. (f) Interpretes.] τοὺς ἐξηγητὰς, explanatores. *Aquila*, κρυφιαστὰς, occultorum cognitores. *Symm.* μάγους, magos. (g) Eſt nobis.] *In aliquot codicibus ſequitur*, τὰ ἐνύπνια ἡμῶν, ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν, ſomnia noſtra, viro juxta ipſius ſomnium ſolvit, & explicavit. (h) Eduxerunt.] *Schol.* δρομαῖον ἤγαγον, curſim duxerunt. (i) Interpretibus.] *Rurſus Aquila*, πρὸς τοὺς κρυφιαστὰς, *& Symm.* μάγους. (k) Futuræ.] *S. Auguſt. quæſt.* 133. non futuræ illis, qui famem patientur, tamquam poſtea veniat illis ubertas: ſed futura erat tunc, quando loquebatur: tamquam diceret, ubertatis hujus, quam futuram ſignificaverunt boves bonæ, & ſpicæ bonæ, obliviſcentur homines in ea fame, quam ſignificaverunt boves, & ſpicæ malæ. *S. Ambroſ. cap. 7. habet tantum*, & obliviſcentur ubertatem. (l) Verum.] *Schol.* ἕτοιμον τὸ ῥῆμα. βέβαιος ὁ λόγος, promptum, ac paratum verbum, ſermo certus, & ſtabilis. (m) Locorum principes.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt* τοπάρχας. *Schol.* ἐπισκόπους. viſitatores. *eam dictionem S. Auguſt. interdum vertit*, ſuperintendentes. (n) Eſcas] βρώματα, *Schol.* γεννήματα, genimina, fruges. (o) Cuſtoditæ.] τὰ πεφυλαγμένα. *Aquila*, εἰς παραθήκην. *Sym.* εἰς ἐνθήκην, in depoſito. (p) Præco.] *S. Hier.* Pro quo Aquila tranſtulit, Et clamavit in conſpectu ejus adgeniculationem. Symm. ipſum hebraicum ſermonem interpretans ait, Et clamavit ante eum Abrech. Unde mihi videtur non tam præco, ſive adgeniculatio, quæ in ſalutando, vel adorando Joſeph, accipi poteſt, intelligenda, quam id, quod hebræi tradunt, dicentes patrem tenerum ex hoc ſermone transferri, &c. (q) Manum.] *Vulgata & hebræus, addunt*, aut pedem. (r) Pſonthom Phanech.] *Schol* ὁ σύρος ἔχει. Syrus habet, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτὰ, qui novit occulta. *Philo in lib. de Joſeph*, μετονομάζει δ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀνειροκριτικῆς ἐγχωρίῳ γλώττῃ προσαγορεύσας, Novum illi nomen imponit, ex judicatrice ſomniorum facultate vernacula lingua illum appellans κρυπτῶν εὑρετὴς, ἢ ὀνειροκρίτης. abſconditorum repertor, aut ſomniorum judex. idem *S. Hier.* Licet hebraice hoc nomen abſconditorum repertorem ſonet; tamen, quia ab Ægyptio ponitur, ipſius linguæ debet habere rationem. Interpretatur ergo ſermone Ægyptio Zaphanath Phaanecha, ſive ut LXX tranferre voluerunt, ψονθομφανὴχ, ſalvator mundi, &c. (ſ) Petephtræ.] *Quomodo Petephres, ſi erat eunuchus, habuerit filiam, diſputant S. Hier. in tradit. & S. Auguſt. quæſt.* 136. *S. Chryſoſt. hom.* 63. *non videtur putare hunc eſſe eundem atque eunuchum, de quo ſuperius dictum eſt, nec fortaſſe etiam Philo. vocat enim hanc uxorem clariſſimam præ ceteris; quippe quæ eſſet filia ſacerdotis Heliopoleos.* (t) Uxorem.] *Hic in vulgata, & hebræo, ſequitur*: Egreſſus eſt itaque Joſeph ad terram Ægypti. (u) Quia obliviſci.] *Ita etiam S. Chryſoſt. hom.* 64. *S. Hier.* quia dixit, obliviſci me fecit, *& in aliquot codicibus græcis eſt*, λέγων, ὅτι ἐπιλαθέσθαι, *itemque paulo poſt*, λέγων ὅτι ηὔξησε. *quo tamen loco S. Hier.* quia creſcere me fecit. *Eſt autem hebraiſmus: nam utroque loco ſubintelligitur*, dixit. (x) Erant panes.] *Ita vetuſtiores codices, & S. Chryſoſt. Alii libri.* οὐκ ἦσαν ἄρτοι, non erant panes: *quibuſcum videtur facere vulgata*, fames erat, *ſed cum retenta lectione, hebræus & chaldæus.*

CAP. XLII.

(a) LAnguor.] μαλακία. *Aquila*, σύμπτωμα, caſus, calamitas. *Symm.* κίνδυνος, periculum. (b) Exploratores eſtis.] κατάσκοποί ἐστε. *Aquila*, ἐφοδευταὶ, inſidiatores. (c) Pacifici.] *Aquila*: ὀρθοὶ, recti. *Symm.* ἁπλοὶ, ſimplices. (d) Veſtigia.] *Aquila & Symm.* τὰ κρυπτὰ, occulta, intima. (e) Manifeſti eritis.] φανεῖσθε. *Aquila, & Symm.* δοκιμασθήσεσθε, probabimini ac deprehendemini. (f) Per ſalutem.] *Ita S. Auguſt. q.* 139. *(ubi de hac ſententia diſputat) quod græce eſt*, νὴ τὴν ὑγίειαν. *Aquila.* ζῇ φαραὼ, vivit Pharao. (g) Abducamini] ἀπάχθητε. *quo verbo etiam ſuperius ſignificatum eſt, conjici in carcerem. Aquila, & Symm.* δεθήσεσθε, vinciemini. (h) Sin autem non.] εἰ δὲ μή. *S. Auguſt. ibidem habet tantum*, ſin autem, *quaſi valeat*, ſin minus, *ut in Exodo dicitur.* (i) Marſupium.] *Aquila*, θύλακον, vas panarium. *Symm.* σάκκον, ſaccum.

CAP. XLIII.

(a) ET nuces.] *S. Hieron.* ſive, ut Aquila, & Symm. tranſtulerunt, ἀμύγδαλα, amygdala. Idcirco hoc capitulum poſuimus, ut ſciamus, ubi in noſtris codicibus habetur thymiama, in hebræo eſſe nechota, quod Aquila, ſtoracem tranſtulit, &c. (b) Et hoc argentum.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον, *videtur autem illud*, τόδε, *valere idem atque*, ecce. (c) Propitius vobis] *Sic interpungit etiam S. Ambroſ. & reliqui. S. Auguſt. in locut.* In his verbis, quibus dictum eſt, Propitius vobis, duo verba ſunt, quæ ſubaudiuntur, &, ſit, &, Deus. Plenum eſt enim, propitius ſit vobis Deus: quod omnino in græco uſitatiſſimum eſt. *S. Chryſoſt. homilia* 64. *videtur habuiſſe* Deus, *ſicut etiam S. Ambr. cap.* 9. (d) Probum acceptum habeo.] *Sic S. Ambroſ. cap. 9. quod græce eſt*, εὐδοκιμοῦν ἀπέχω. *S. Auguſt. quæſt.* 143. probatum habeo. (e) Benedictus homo ille Deo.] *Hæc abſunt à vulgata, & hebræo.* (f) Inteſtina.] τὰ ἔγκατα. *Alii codices habent* τὰ ἔντερα, *quod idem valet: alij*, τὰ σπλάγχνα, viſcera. (g) Ægyptiis.] *Ita libri veteres, & S. Chryſoſt. ibidem, & S. Auguſt. in locut. In nonnullis recentioribus ſequitur*, πᾶς ποιμὴν προβάτων, omnis paſtor ovium, *quæ videri poſſunt importata ex cap.* 46. (h) Jura ætatis.] τὰ πρεσβεῖα. *S. Ambr. cap.* 11. contra eum primitivus ſecundum ætatem. (i) Ad ſeipſos.] πρὸς ἑαυτούς. *alii libri*, πρὸς αὐτοὺς, ad eos. (k) Inebriati.] *S. Hier.* Idioma linguæ hebraicæ eſt, ut ebrietatem pro ſatietate ponat. *Quod etiam notat S. Auguſt. q.* 144.

CAP. XLIV.

(a) ET injicite.] *S. Hieron. in tradit.* Et pone argentum uniuſcujuſque in ore ſacculi, & Condy meum argentum mitte in ſacculum junioris. Pro ſacculo, peronem, vel follem in hebræo habet. Pro Condy, id eſt, poculo, quod etiam in Eſaia legimus, Aquila, σκύφον. ſcyphum, Symmachus, phialam, tranſtulerunt. (b) Augurio auguratur.] *Schol. Samariticus*, καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ, & ipſe tentatione tentat in eo. (c) Augurabitur.] οἰωνιεῖται. *Alii codices, & Theodoretus*, οἰωνίζεται. *& S. Auguſt. q.* 145. augurio auguratur. *Schol.* καὶ γὰρ ἔγνωτε, ὅτι πειρασμῷ πειράζεται ὅμοιος ἐμοί. etenim noviſtis, quia tentatione tentat ſimilis mihi. (d) Dependet.] *Aquila*, συνδεδεμένη, colligata. *Symm.* ἐνδέδεται, illigata eſt. (e) Ut non videam.] *de hac locutione S. Auguſt. in locut.*

CAP. XLV.

(a) AD vitam.] *S. Ambroſius cap.* 12. ad vitam veſtram. *Aquila*, ζώωσιν, vivificationem. *Symm.* σωτηρίαν, ſalutem. (b) Et enutrire.] *Ita vertimus, ut quam minimum à S. Auguſt. diſcederemus, qui quæſt.* 148. *hæc ita refert.* Miſit me Deus ante vos remanere veſtrum reliquias ſuper terram, & enutrire veſtrum reliquias. *Complutenſis, pro*, ἐκθρέψαι ὑμῶν, *habet* ἐκτρέψαι ὑμῖν. *Valde autem ſuſpicamur hujus ſecundæ partis hanc eſſe ſententiam*, ad danda vobis alimenta in evaſionem magnam, & incolumitatem a ſummo famis periculo. *Nam ita videtur habere hebræus.* (c) Arabiæ.] *S. Hier.* Hic Arabiæ additum eſt: In hebræis enim voluminibus non habetur. Unde & error increbruit quod terra Goſem in Arabia ſit. (*d*) Vehicula.] φορεῖα. *Ita libri veteres, & S. Hieron*: Pro vehiculis, quæ LXX & Theodotio τὰ φορεῖα interpretati ſunt, jumenta reliqui tranſtulerunt. *In aliis libris eſt*, πορεῖα, quæ ad iter faciendum ſunt neceſſaria. *In aliis*, φορτία. ſarcinas. S. *Ambroſ*: *cap*: 13. *ita hanc rem narrat*, & mandat impleri eorum ſarcinas tritico, & vehicula dari. (*e*) Valis.] τῶν σκευῶν. *In aliquot libris eſt*, ἐπισκευῶν, ſupellectilibus. (*f*) Eximias.] ἐξαλλασσούσας. *Alij vertunt*, mutatorias: *quarto Reg*: *cap*: 5. *eſt* ἀλλασσομένας. *Schol.* ὁ σύρος, πέντε ζυγὰς στολῶν καὶ διακοσίους χρυσίνους. Syrus, quinque paria ſtolarum, & ducentos aureos. (*g*) Eadem.] κατὰ τὰ αὐτά. *Alij libri*, κατὰ ταῦτα, juxta hæc.

CAP. XLVI.

(*a*) PRomovens.] Ἀπάρας, *ſic in libris ſequentibus videbimus a Patribus transferri dictionem iſtam*: *& ſignificare ſolet, quaſi movere caſtra.* S. *Ambroſ*: *cap*: 14. *habet*, & elevans ſe, *ut videatur legiſſe*, ἐπάρας. (*b*) Aſcendere te faciam.] ἀναβιβάσω σε. S. *Auguſt*: *in locut*. Sic habent græci, quod latini habent, & ego deducam te in finem. S. *Ambr*: *ibidem*, & ego deducam te in perpetuum. (*c*) Facti ſunt autem.] S. *Hieron*: *in tradit*. Sed & illud, quod ſupra legimus, [Facti ſunt autem filii Manaſſe, quos genuit ei concubina Syra, Machir: & Machir genuit Galaad. Filii autem Ephraim fratris Manaſſe, Suthalaam, Ethaam: filii vero Suthalaam Edom,] additum eſt. *Habentur tamen in omnibus collatis libris, & referuntur etiam a Philone in libro de congreſſu quærendæ eruditionis gratia.* (*d*) Septuaginta quinque.] *De hoc numero diſputat in tradit.* S. *Hier*: *&* S. *Auguſt*: *quæſt*: 152. *&* 16. *de civit*: *cap*: 40. (*e*) Ut occurreret.] S. *Auguſt*: *in locut.* ut venirent ſibi obviam juxta heroum civitatem.] Neſcio utrum heroum nomen facile in ſcripturis reperiatur. S. *Hieron*: *ibid.* In hebræo nec urbem habet heroum, nec terram Rameſſe, ſed tantummodo Goſen. Nonnulli Judæorum aſſerunt, Goſen nunc Thebaidem vocari. (*f*) Uberi.] πίονι. *In alijs libris eſt*, πλείονι, plurimo. *Pſalmo quiddem* 77. *ubi recentiores codices habent* ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν, *in vetuſtioribus eſt*, ἐν τοῖς πίοσιν, *& in vulgata*, occidit pingues. (*g*) Moriar.] ἀποθανοῦμαι, Aquila, ἀποθάνοιμι, mortem obeam.

CAP. XLVII.

(*a*) HAbitabimus.] *Hic in vulgatis codicibus additur*, οἱ παῖδές σου, pueri tui: *& ordo verborum, quæ a Pharaone dicta ſunt ipſi Joſeph, alius eſt ab eo, qui in hac editione, & magis reſpondet hebræo. Sed noſtra videtur convenire cum* S. *Chryſoſt. homil.* 65. *& cum* S. *Auguſt*: *quæſt*: 155. *Qui de his ipſis verbis diſputans, quæ ſoli Joſeph Pharao dixit, ita inquit*, Quorum omnium in codicibus græcis, qui a diligentioribus conſcripti ſunt, quædam obeliſcos habent, & ſignificant ea quæ in hebræo non inveniuntur, & in LXX inveniuntur: quædam aſteriſcos: quibus ea ſignificantur, quæ habent hebræi, nec habent LXX. (*b*) Quos incolo.] *Ita* S. *Auguſt*: *quæſt*: 156. *quo verbo vult ſignificari peregrinantis habitationem. Aquila*, ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεώς μου, dies annorum incolatus mei. (*c*) Iſtam.] ταύτην. *Abeſt dictio iſta ab aliquot codicibus. &* S. *Auguſt*: *in locut.* Præter terram ſacerdotum tantum non poſſedit Joſeph: quaſi dixiſſet, præter terram ſacerdotum tantum, omnem terram poſſedit Joſeph. (*d*) In datione.] *Aquila*, ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσιν. *Symm*: σύνταξις γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσιν. conſtitutum enim erat ſacerdotibus. *Conſueſſe autem Aquilam*, ἀκριβασμὸν *vocare conſtitutionem, & ordinationem, conſtabit ex alijs locis. Schol.* καὶ γὰρ μερὶς ἦν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκ συγχωρήσεως φαραώ. Etenim portio erit ſacerdotibus ex conceſſione Pharaonis. (*e*) Non erat.] *In Compl*: *eſt*, ἣ οὐκ ἦν, quæ non fuit. (*f*) Et habuerunt.] ἐκληρονόμησαν. *aut, ut in alijs libris*, ἐκληρονομήθησαν. *Aquila*, κατεσχέθησαν, καὶ ηὐξήθησαν, poſſederunt, & creverunt. (*g*) Super ſummitatem.] ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. S. *Hieron*: *in tradit.* contra ſummitatem virgæ ejus. S. *Auguſt*: *q.* 162. Quod habent latini codices, & adoravit ſuper caput virgæ ejus, nonnulli codices emendatius habent, adoravit ſuper caput virgæ ſuæ, vel, in capite virgæ ſuæ, ſive, in cacumine, vel, ſuper cacumen: *& cetera, quæ diligenter legenda ſunt. Theodoretus quidem q.* 108. *videtur interpretari pro*, ſuæ. *Sed Chryſoſtom*: *in epiſt*: *ad hebræos* 26. ejus. *Aquila*, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς κλίνης. ad caput lecti. *Quam interpretationem probat* S. *Hieronym*: *& agnoſcit etiam* S. *Auguſt*: *Symmachus autem eadem ſententia*, ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης, ad faſtigium lecti. S. *Paulus ſecutus LXX in epiſtola ad hebræos*, *cap*: 11. ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ, *quamvis in latina vulgata tantum ſit*, faſtigium virgæ ejus.

CAP. XLVIII.

(*a*) TUrbatur.] S. *Auguſt*: *in locut*: *probat hanc interpretationem verbi*, ἐνοχλεῖται, *licet alij verterint*, vexatur, *alij*, æſtuatur. S. *Hier*: *in tradit.* ægrotat. (*b*) Erunt in nomine.] *In aliquot codicibus, & apud* S. *Chryſ*: *hom*: 66. *legitur*, σοὶ ἔσονται. ἐπὶ τῷ ὀνόματι, *&c.* S. *Hier.* Quos autem generaveris poſt hæc, tui erunt; in nomine fratrum ſuorum vocabuntur. S. *Aug*: *q.* 164. Natos autem ſi genueris poſtea; tibi erunt: in nomine fratrum ſuorum appellabuntur in ſortibus eorum. (*c*) Hippodromum Chabathra.] *De hoc loco dictum eſt ſupra in cap*: 35. (*d*) Qui tibi hi.] *In Compl*: *& apud* S. *Chryſ*: τίνες οὗτοι; qui ſunt hi? (*e*) Qui eruit me.] *Schol*: ὁ ἀγχιστεύς, redemptor, ultor. (*f*) Grave ei.] *Symm*: ἀηδὲς αὐτῷ, injucundum ei. *Aquila*, ἐκακώθη, afflictus eſt. (*g*) In multitudinem.] S. *Ambr*: *in lib*: *de benedict*: *Patriarch*: *cap*: 1. multitudo gentium. (*h*) Sicimam.] S. *Hier*: Sicima juxta græcam & latinam conſuetudinem declinata eſt: alioquin hebraice Sichem dicitur: ut Joannes quoque Evangeliſta teſtatur: Licet vitioſe, ut Sichar legatur, error inoleverit: & eſt nunc Neapolis urbs Samaritanorum. Quia igitur Sichem lingua hebræa transfertur in humerum; pulchre alluſit ad nomen, dicens: & ego dabo tibi humerum unum. Pro præcipuo enim (id eſt, ἐξαίρετον) unum ſcribitur in hebræo.

CAP. XLIX.

(*a*) DUrus ad ferendum.] S. *Hieron*: *hunc locum ex LXX ita reſ* Durus ad ferendum, & durus procacitate, injuria, ſicut aqua, ebullias. Aſcendiſti enim ſuper lectulum patris tui, & tunc violaſti ſtratum meum, cum aſcendiſti. S. *Ambroſ*: *in lib*: *de benedict*: *cap*: 2. durus porta durus, & temerarius affeciſti me contumelia: ſicut aqua non efferve *Diodorus*. Syrus habet, ῥουβὴν πρωτότοκός μου, ἡ δύναμίς μου, καὶ ἀρχὴ τῆς ἰσχ μου. ἐπλανήθης, ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνῃς, ἀντὶ τοῦ μὴ ζήσῃς. Ruben primogenitus meus, virtus mea, & principium fortitudinis meæ: vagatus es, ſicut aqua: ne permaneas, pro, ne vivas. *Aquila*, σὺ ἰσχύς μου, καὶ κεφάλαιον λύπης μου, περισσὸς ἄρσει καὶ περισσὸς κράτει: ἐθαμβώσας ὡς ὕδωρ, μὴ περισσεύσῃς. Tu fortitudo mea, & caput doloris mei, abundans elatione, & abundans potentia: turbaſti, ut aqua: ne excellas. *Symm*: ῥουβὴν πρωτότοκός μου, καὶ ἀρχὴ ὀδύνης, περισσὰ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔσῃ περισσότερος. Ruben primogenitus meus, & principium doloris, ad capiendum excellentia: & præter modum efferbuiſti ut aqua: non eris excellentior. S. *Hieron*: *ex hebræo, licet non eodem modo ſit in vulgata*, fortitudo mea, & capitulum in liberis meis, major ad portandum, & major robore: effuſus es, ſicut aqua: ne adjicias. Aſcendiſti enim cubile patris tui, & contaminaſti ſtratum in aſcenſu. *Theodoretus quæſtione ultima interpretatur illud*, ὥσπερ ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς, pro, μὴ ἐπιμανθείης εἰς πολυγονίαν, non calefias ad multos procreandos. (*b*) Propoſiti ſui.] ἐξαιρέσεως αὐτῶν. *Interpr*: *Orig*: voluntatis ſuæ. S: *Hieron*: adinventionis ſuæ. S. *Chryſ*: *homil*: 67. *videtur habuiſſe*, ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν, ex electione ſua. (*c*) Non contendant.] *Ita* S. *Ambroſ*: *cap*: 3. *quod græce eſt*, μὴ ἐρίσαι τὰ ἥπατά μου. *Et* S. *Hieron*: *ex LXX* non æmuletur jecur meum: *In aliis libris græcis, & apud* S. *Chryſoſt*: *eſt*, μὴ ἐρείσαι. *& Tertullianus adverſus Judæos*, non incubuerint viſcera mea. *Interpr*: *Origen*: non innitantur viſcera mea. (*d*) Subnervaverunt.] *Schol*: ἐξερρίζωσαν τεῖχος, *&* S. *Hieron*: *ex hebræo*, ſuffoderunt murum. (*e*) Laudent] αἰνέσαισαν. *Ita Theodoretus in codice manuſcr*: *Interp*: *Origen*: collaudant, *& paulo poſt*, adorent. *In alijs codicibus græcis, & apud Chryſoſt*: *eſt*, αἰνέσουσι. *Et* S. *Cyprianus lib.* 1. *adverſus Judæos*, S. *Hieronym*: *in tradit*: S. *Ambroſ*: *cap*: 4. S. *Auguſt*: 16. *de civit*: *cap*: 41. laudabunt. (*f*) Princeps.] *Schol*: ἀκύλας σκῆπτρον ἡ φυλὴ ὀνομάζεται. Aquila, σκῆπτρον, ſceptrum: ſceptrum autem nominatur ipſa tribus. (*g*) Quæ repoſita.] *Ita* S. *Auguſt*: *lib*: xij. *contra Fauſtum*, *cap.* 42 *& lib*: 16. *de civit*: *cap*: 41. *&* S. *Cyprianus loco indicato*, quoadusque veniant depoſita illi, *quod græce eſt*, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. *quam lectionem habent*, S. *Chryſ*: *Cyrillus in Glaphyris, Clemens Alexandrinus, & Euſebius Cæſarienſis. In aliis codicibus eſt*, ᾧ ἀπόκειται, *quam lectionem ſequuntur* S. *Ignatius*, S. *Irenæus*, *Tertullianus de Trinitate*, S. *Ambroſius*. S. *Leo Papa*: *&* S. *Hieronymus explicans prophetiam de Dan, ita inquit*, ut veniat cui repoſitum eſt, & ipſe erit expectatio gentium. *Juſtinus martyr & interpres Origenis utramque lectionem agnoſcunt. In codicibus Theodoreti manuſcriptis in eadem ultima quæſtione bis eſt*, ὅ, *al*: ὃ ἀπόκειται, qui reſervatur, *aut*, quod reſervatur. (*h*) Ad helicem.] *Ita* S. *Cyprianus loco indicato*, *græce eſt*, τῇ ἕλικι. *& apud* S. *Ambroſium, &* S. *Auguſt*: cilicio, vel, cilicium. *Interpr*: *Origen*: ad palmitem. S. *Hieron*: funiculo. (*i*) Gratioſi.] *Sic voluit Interpr. Orig*: *vertere dictionem græcam*, χαροποιοὶ, *quam lectionem habent vetuſti codices, & Cyrillus in Glaphyris, & Diodorus Tarſenſis, & Theodoretus; qui hinc putant ſignificari lætitiam orbi terrarum ex ſalutari illa paſſione proventuram*: *quare verti poſſet* lætifici. *Diodor*: *ita explicat*: δείκνυσι τὴν ἀπὸ τοῦ πάθους γενομένην εὐθυμίαν. εὐφροσύνη γὰρ τῆς οἰκουμένης τὸ σωτήριον πάθος. *In aliis libris eſt*, χαροποί. *& Schol*: θερμοὶ, διάπυροι, φοβεροί, ardentes, ignei, terribiles. *In latinis libris varie legitur. Irenæus*, lætificabuntur oculi ejus. S. *Ambroſ*: hilares. S. *Cyprianus*, formoſi, *aut, ut eſt in manuſcriptis codicibus*, formidoloſi. S. *Hieron*: *in cap*: 55. *Eſa.* gratioſi. S. *Auguſt*: *contra Fauſtum*, fulgentes, 16. *de civit*: fulvi. (*k*) Super vinum.] *In multis libris græcis eſt*, ἀπὸ οἴνου. *& apud latinos fere*, a vino. S. *Ambroſ*: *abſolute*, hilares oculi ejus vino. (*l*) Vir agricola.] *Schol*: ἄνθρωπος εἰς φόρον δουλεύων, homo in tributum ſerviens, *quemadmodum etiam vertit* S. *Hieron*: *ex hebræo. Aquila, & Symm*: καὶ ἔσται γεωργὸς ὑπηρετεῖν, & eſt agricola ad ſubminiſtrandum. (*m*) Fiat Dan.] *In aliquo codice eſt*, ἐγενήθη τῷ δὰν, factus eſt ipſi Dan. S. *Ambroſ. cap.* 7. & factus eſt Dan ipſe ſerpens. (*n*) Tentatio.] *Sic* S. *Ambroſ. cap.* 8. *quod græce eſt*, πειρατήριον. *& poteſt etiam ſignificare globum, atque incurſionem Piratarum, ut in Job* [illegible]*bitur. Aquila*, εὔζωνος. accinctus, *ſive*, expeditus: *utroque enim modo interpretatur* S. *Hieron. & bene putat iſta dictione hebræam reddi. Symm.* λόχος, agmen inſidiatorum. (*o*) Delicias.] *Sic etiam eſt in vulgata latina, quod græce*, τρυφήν. *In alijs libris. & apud* S. *Chryſoſt. eſt* τροφήν, *&* S. *Ambroſ. cap.* 9. dabit eſcam. (*p*) Virgultum reſolutum.] *Sic interpretatur* S. *Hieron.* στέλεχος ἀνειμένον. S. *Ambroſ*: *cap.* 10. *habet*, vitis remiſſa, porrigens in germine decorem. (*q*) Maledicebant] S. *Ambroſ. cap.* 11. maledicebant, & intendebant in eum domini arcum. *Niſi legendum ſit*, arcuum. *Schol.* τὸ σαμαρειτικόν. Samariticum. καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ, & oderunt eum tenaces factionum: & manſit in profundo arcus ejus. (*r*) Qui confortavit.] ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας ἰσραήλ, παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου. S. *Auguſt. in locut.* Inde, qui confortavit Iſrael, mirum ſi non ſubauditur, eſt, ut plenum ſit, inde eſt, qui confortavit Iſrael, S. *Ambroſ. cap.* 11. Ille, qui prævaluit a Deo Iſrael patri tuo, & adjuvit te Deus meus. Quis eſt, qui confortavit Iſrael, & adjuvit filium; niſi ſolus Deus pater, &c. *Secundo autem Off. cap.* 16. *ſic per compendium refert hanc benedictionem*, Filius ampliatus meus Joſeph, filius meus ampliatus, Zelotes filius meus, filius meus adoleſcentior: adjuvet te Deus meus; & benedicat te benedictione cœli a ſummo, benedictione terræ habentis omnia; propter benedictiones patris tui, & matris tuæ: prævaluit ſuper benedictiones montium manentium, & deſideria collium æternorum. *Apud Theodoretum legitur*, ὁ κατισχύσας σε, qui confortavit te. S. *Hieron*: *in tradit. ex hebræo vertit*, inde paſcetur lapis Iſrael a Deo patris tui. (*ſ*) Benedictionem.] S. *Ambroſ. eodem cap.* 11. Benedictiones patris tui, & matris prævaluit. Benedictiones montium manentium, & deſideria collium æternorum erunt ſuper caput Joſeph. *In aliquo codice eſt, & fortaſſe apud Chryſoſt.* θινῶν αἰωνίων, αἳ ἔσονται ἐπὶ κεφαλῆς Ἰωσήφ, collium æternorum, quæ erunt ſuper caput Joſeph. *Apud Theodoretum (nec multo aliter apud S. Chryſoſt.)* ὑπερίσχυσας ὑπὲρ εὐλογίαν (*al.* εὐλογίας) ὀρέων μονίμων. καὶ ἐπιθυμίας θινῶν αἰωνίων. ἔσονται, &c. Prævaluiſti ſuper benedictionem montium ſtabilium, & deſideria acervorum æternorum: Erunt, &c. *Addit autem Theodoretus, Aquilam,* τὰς θῖνας *eſſe interpretatum* βουνούς, colles. *S. Hieron. in 47. Ezechielis dicit ſignificare cumulos arenarum.* (*t*) Adhuc.] *illud abeſt a Chryſoſt. & Theodoreto, ſed non a S. Hieron. in tradit.* (*u*) Dat eſcam.] δίδωσι τροφήν. *Apud eoſdem legitur ſicut etiam in Complutenſi,* διαδώσει, diſtribuet. *S. Hieron.* dabit eſcam. *S. Ambroſ. cap* 12. & ad veſperam dividet eſcam principibus. *Aquila,* διαμεριεῖ λάφυρα, *Symm.* μεριεῖ σκῦλα, dividet ſpolia. *Alius Schol.* Syrus, ἑσπέρας ἁρπάσεται καὶ τὸ πρωϊνὸν μεριεῖ σκῦλα, veſpere rapiet & mane dividet ſpolia. *Attamen S. Hieron. ex hebræo,* In matutino comedet prædam, & ad veſperam dividet ſpolia.

CAP. L.

(*a*) SEpultoribus.] *S. Auguſt. in locut.* Non invenit lingua latina, quemadmodum appellaret ἐνταφιαστάς. Non enim ipſi ſepeliunt, id eſt, terræ mandant corpora mortuorum, quod non eſt græce, ἐνεταφίασαν, ſed ἔθαψαν. Illi ergo ἐνταφιασταὶ id agunt, quod exhibetur corporibus humandis, vel condiendo, vel ſiccando, vel involvendo, & alligando: in quo opere maxime Ægyptiorum cura præcellit. Quod ergo dicit etiam, ſepelierunt, curaverunt, intelligere debemus. (*b*) Pro me.] *Hæc non referuntur a S. Auguſt. in locut. & multi etiam græci codices non habent* περὶ ἐμοῦ, *quemadmodum neque vulgata.* (*c*) Et cognatio ejus.] *In aliis græcis codicibus legitur* καὶ τὴν συγγένειαν, & cognationem. *Pro quo in hebræo eſt,* tantum parvulos ſuos. (*d*) Oſtendimus in eum.] *In aliis codicibus græcis eſt,* ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ. *& S. Auguſt. in locut.* quæ oſtendimus ei. Ex hac locutione ait & Apoſtolus, Alexander ærarius multa mala mihi oſtendit: oſtendimus enim dictum eſt, vel, oſtendit. pro eo, quod eſt, fecimus, vel, fecit. (*e*) Accipe.] *S. Aug. in locut.* Puto inde eſſe dictum, accipe, ac ſi diceretur, æquo animo accipe, hoc eſt, noli indigne ferre. (*f*) Dei enim ſum ego.] *Aquila,* ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; *al.* ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ; quoniam numquid pro Deo ego? *al.* quoniam numquid Deus ego? *Symm.* μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; *al.* εἰμὶ ἐγώ; nunquid enim pro Deo ego? *al.* ſum ego? *Samariticus autem,* μὴ φοβεῖσθε, καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. Ne timeatis: etenim timens Deum ſum ego.

EXODUS.

CAP. I.

(*a*) ANimæ de Jacob.] *Ita Interp. Origenis homilia* 1. *in Exodum. In Complutenſi eſt,* ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι ἐξ Ἰακώβ· animæ egreſſæ ex Jacob. (*b*) Effuſi facti ſunt.] χυδαῖοι ἐγένοντο. *Interpr. Origenis,* & in multitudine magna diffuſi ſunt. χυδαῖον *ſæpe ſignificat, vulgare, & ex copia vile. Quare admonet Theodoretus q.* 1. *non eſſe hoc loco accipiendum quaſi per contumeliam dictum, quemadmodum nonnulli acceperint, ſed tantum numeroſam multitudinem ſignificare.* οὕτως ηὐξήθησαν, ὥστε κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχυθῆναι γῆς. *Ita enim creverunt, inquit, ut per univerſam illam terram diffunderentur. Aquila,* ἐξήρπυσαν, *Symm.* ἐξεῖρψαν, erepſerunt. (*c*) Alius.] *Aquila, & Theodotio,* καινός, novus. (*d*) Præfectos operum.] ἐπιστάτας τῶν ἔργων. *Interp. Origenis,* magiſtros operum. *Schol.* ἐργοδιώκτας, *qui inſtando, & urgendo exigerent opus, ut infra cap.* 3. (*e*) Abhorrebant.] ἐβδελύσσοντο οἱ αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ: *quod fortaſſe etiam poſſet verti,* abominationi habebantur Ægyptii a filiis Iſrael. *Aquila,* ἐσικχαίνοντο, execrabantur. *Schol* ὁ σύρος, καὶ ὁ ἑβραῖος. ἐθλίβοντο ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, καὶ ἐκάκουν αὐτούς. Syrus, & Hebræus: cruciabantur videntes illos augeri. & affligebant eos. (*f*) Pariunt enim.] *Symmac.* μαῖαι γάρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς μαίας, τίκτουσιν, obſtetrices enim ſunt: & priuſquam ingrediantur obſtetrices, pariunt. *Theodotio,* ὅτι ζωογονοῦσιν αὐταί. διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτάς, τίκτουσιν. quoniam ipſæmet vivificant, & incolume præſtant: quare, priuſquam ingrediamur ad eas, pariunt. (*g*) Fecerunt ſibi domos.] *Schol.* ἀντὶ τοῦ, pro eo, quod eſt, ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν, ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος, ipſarum genus multiplicavit, auxit Deus ipſis genus.

CAP. II.

(*a*) LEvi.] *In aliquot codicibus ſequitur,* καὶ ἔσχεν αὐτήν, *& apud S. Aug in locut. in Exodum,* & habuit eam, & concepit. (*b*) Elegantem] *Ita interpr. Origenis: quod græce eſt,* ἀστεῖον, *Aquila,* ἀγαθόν. bonum, *Symm.* καλόν, pulchrum. (*c*) Thibin.] θῖβιν. *Alius codex, & Cyrillus in Glaphyris habent,* θίβην; theben. *In aliis* eſt, θίβην, thiben. *S. Auguſt. in locut.* Quid ſit thiben, ideo difficile eſt noſſe; quia nec græcus interpres ex hebræo, nec latinus ex græco vertit hoc nomen, ſed tranſtulit ut invenit. *Interpr. Origenis.* Tibis. genus eſt tegminis ex virgis aut ex papyro contextum, vel etiam ex arborum cortice formatum. *Schol.* θίβη, κιβωτὸς παπύρου, ἢ ὑδρία, ἢ πλατυσμός, ἣν τινες καλοῦσι σίπην. eſt arca ex papyro, vel hydria, vel latum vas, quam nonnulli vocant σίπην. *In aliqua editione eſt,* θίβην παπύρου. *In Complutenſi vero,* θήκην, thecam (*d*) Illa autem dixit.] *In aliis codicibus* καὶ εἶπεν αὐτῇ, & dixit ei. (*e*) Expellebant.] ἐξέβαλλον. *Alii libri,* ἐξέβαλον, *& S. Auguſt. & vulgata,* ejecerunt. (*f*) Et hauſit eis.] *Hæc abſunt a Complutenſi, ut etiam a vulgata.* (*g*) Raguel.] *Schol.* ἰοθόρ. Jothor. (*h*) Aliena.] *In aliis codicibus hæc ſequuntur, quorum magna etiam pars habetur in Complutenſi:* ἔτι δὲ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐλιέζερ, λέγων, ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς φαραώ. *Pro quibus eſt in vulgata,* Alterum vero peperit, quem vocavit Eliezer, dicens: Deus enim patris mei, adjutor meus, & eripuit me de manu Pharaonis. *Quæ tamen non habentur in hebræo, neque in paraphraſi Chaldaica: ſed prope eadem afferuntur infra cap.* 18. *inde S. Stephanus Act.* 7. *potuit ſumere Moyſem in terra Madian genuiſſe duos filios.*

CAP III.

(*a*) SOceri.] γαμβροῦ. *Ita fere vetuſti codices, & Cyrillus Alexandrinus. lib.* 2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως. *de adoratione in ſpiritu, & veritate. In aliis eſt* πενθεροῦ, *quod idem hoc loco valet.* (*b*) Montem.] *In quibuſdam codicibus eſt,* τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ montem Dei. *quemadmodum & in vulgata.* (*c*) Igne flammæ.] *Sic Juſtinus Martyr adverſus Tryphonem, & Cyrillus lib. indicato. Et in ſecunda antiphona ex majoribus ante Natalem Domini,* Qui Moyſi in igne flammæ rubi apparuiſti. *Ita etiam Act.* 7. *in editione latina,* in igne flammæ rubi. *Sed & ibi codices græci, & multi hic, & Theodoretus q.* 5. *habent,* ἐν φλογὶ πυρός. *Et S. Cyprianus lib.* 2. *adverſus Judæos,* in flamma ignis de rubo. *quo loco multa ex hoc capite refert S. Auguſt. q.* 3. in flamma ignis in rubo. S. *Ambr. lib.* 1. *de ſpiritu ſ. c.* 16. vox facta eſt de flamma ignis, *& in lib. de fide contra Arianos cap.* 8. Moyſi in rubo in flamma ignis apparuit. (*d*) Uritur.] *Ita S. Ambroſ: vertit loco indicato de ſpiritu ſ. quod græce eſt,* καίεται, *&* κατεκαίετο. *Cyprianus autem, pro,* καίεται *habet, ardere, pro* κατακαίεται, *cremari. Aquila, pro,* καίεται, *dixit,* ἀναπτόμενος, accenſus, *Symm.* φλεγόμενος, inflammatus. (*e*) Solve.] λῦσαι. *Symm.* ὑπόλυσον, ſolvendo tolle. *Aquila,* ἔκσπασον, extrahe. (*f*) Et ego vidi] *Non multo aliter Aquila,* καὶ γε ἑώρακα σὺν τὸν ἀποθλιμμόν, ὃν οἱ αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. (*g*) Interrogabunt me.] *In aliis editionibus partim eſt,* καὶ ἐρωτήσουσί με, & interrogabunt me, *partim,* καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσί με, & ſi interrogaverint me. (*h*) Senatum.] γερουσίαν. *Aquila,* τοὺς πρεσβύτας, ſenes. (*i*) Deus.] *In aliis editionibus eſt,* κύριος ὁ θεός, Dominus Deus: *itemque paulo poſt,* ἵνα θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, ut ſacrificemus Domino Deo noſtro: *quemadmodum etiam utroque in vulgata latina.* (*k*) Contubernali.] συσκήνου. *S. Auguſt in locut.* & ab inquilina ſua. *Et addit hæc.* Græcus habet, a cohabitatrice ſua, hoc eſt, συνοίκου, quod latini aliqui interpretati ſunt, a concellaria ſua. *quæſt. autem* 39. & mulier a vicina, & concellaria, vel concellanea; ſi ita dicendum eſt, vel cohabitatrice ſua. (*l*) Spoliate.] σκυλεύσατε. *Ita vetuſti codices. In aliis eſt,* συσκευάσετε, convaſabitis. *In Complutenſi,* ἐπισυσκευάσατε, convaſate. *Schol.* Alius inquit, καὶ συνεπάξετε αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς σκεύεσιν αὐτῶν δύναμιν, & colligite vobis ipſis opes, quæ ſunt in vaſis eorum.

CAP. IIII.

(*a*) UT credant tibi.] *Teſte S. Auguſt. in locut. latini codices habebant,* & dixit illi: ut credant tibi. *Sed idem notat græcum non habere,* & dixit illi, *certamque eſſe elocutionis formam.* (*b*) Manus ejus.] *In multis codicibus, & apud Theodoretum q.* 10. *ſequitur,* λεπρῶσα, leproſa. *Sed non apud Philonem lib.* 1. *de vita Moyſis & S. Auguſt. in locut.* Quod latinus habet, & facta eſt manus ejus leproſa, tanquam nix, Græcus non habet leproſa, ſed tantum, facta eſt, tanquam nix. (*c*) Secundi.] *Aquila,* τοῦ ἐσχάτου, noviſſimi. *Symm.* τοῦ ἑπομένου, inſequentis. (*d*) Idoneus.] ἱκανός. *In aliis vetuſtis libris eſt,* εὔλογος, eloquens: *qua dictione utitur etiam Philo hunc locum tractans in libro* ὅτι τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι ἐπιτίθεται, *Quod deterius meliori inſidiatur. S. Auguſt. q.* 7. non ſum eloquens. *Apud S. Ambroſ. lib.* 2. *de Abraham, cap.* 10. *totus hic locus ſic habet,* Precor Domine: non ſum dignus ante heſternam, & nudiuſtertianam diem, neque ex quo cœpiſti loqui ſervo tuo: gracili enim collocutione, & tardiore lingua ego ſum, *ut videatur etiam ipſe habuiſſe,* ἱκανός. *Aquila,* οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων, non vir verborum. *Symmac.* οὐκ εὔλαλος, non diſertus, non bene loquens. *Hanc dictionem habet Complutenſis.* (*e*) Mutum.] δύσκωφον, καὶ κωφόν, *Aquila, Symm. Theodotio, pro* δύσκωφον. *dixerunt,* μογιλάλον, balbum, hæſitantis linguæ. *S. Auguſt. quæſt.* 8. Quis fecit mutum, & audientem? *S. Cyprianus de exhortatione martyrum cap.* 10. & quis fecit mutum, & quis ſurdum? (*f*) Et inſtruam.] συμβιβάσω. *Aquila,* φωτίσω, illuminabo. *Symm.* ὑποδείξω. commonſtrabo, ac ſubjiciam. (*g*) Quod locuturus es.] ὃ μέλλεις λαλῆσαι. *S. Cyprianus ibidem,* quid loquaris. *S. Ambroſ. loco indicato,* quod debeas loqui. *In aliquot codicibus eſt,* ἃ μέλλεις. *& S. Auguſt. q.* 9. quæ locuturus es, *& interpres Origenis,* quæ oporteat te loqui. (*h*) Loquens.] *Philo in eodem libro habet tantum,* ὅτι λαλήσει, quia loquetur. (*i*) Indurabo.] *Aquila,* ἐνισχύσω, corroborabo. *Symm.* θρασυνῶ, implebo audacia & confidentia. *Locus eſt & hic a Theodoreto, & alibi ab omnibus fere patribus diligenter tractatus.* (*k*) Nolis] εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει. *Aquila,* ἀνένευσας. renuiſti. *Symm.* ἠπείθησας contumaciter detrectaſti. (*l*) In diverſorio] ἐν τῷ καταλύματι. *S. Auguſt. q.* 11. ad refectionem. (*m*) Angelus Domini.] *Ita etiam paraphraſis chaldaica. S. Auguſt. quæſt.* 11. *habet tantum,* angelus. *Aquila,* θεός, Deus. *Symm. & Theodotio,* κύριος, dominus, *quemadmodum & vulgata.* (*n*) Calculo.] ψῆφον. *Aquila,* πέτραν, petra. (*o*) Et procidit.] *Schol.* Alius, καὶ ἁψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. ἀφῆκε δὲ αὐτὸν ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. & cum tetigiſſet pedes ejus, dixit, quia ſponſus ſanguinum tu mihi. Dimiſit autem eum, quia dixit, ſponſus ſanguinum circumciſionis. Alius, καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. καὶ ἀφῆκεν αὐτόν, ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς. Et tetigit pedes ejus, & dixit, quia ſponſus ſanguinum tu mihi: & dimiſit eum, quia dixit, ſponſus ſanguinum ad circumciſiones. Alius, νυμφίον αἵματος ἔχω, ſponſum ſanguinis habeo. *Aliud Scholium,* hebræus, ἐσφράγισε τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς, obſignavit ſanguinem circumciſionis. (*p*) Receſſit ab eo.] *In aliis codicibus additur,* ἄγγελος, angelus. *S. Auguſt. q.* 11. *non habet: ſed ita interpretatur ac ſi haberet. Alij potius interpretantur, Sephoram receſſiſſe, vel a Moyſe, vel ab angelo.* (*q*) Verba.] *Alij codices,* τὰ σημεῖα, ſigna.

CAP. V.

(*a*) SIcut heri.] *Aquila,* καθὰ ἐχθές, καὶ τρίτης, αὐτοὶ πορευέσθωσαν. ſicut heri & nudiuſtertius, ipſi vadant. *Sym.* καθάπερ καὶ πρότερον, αὐτοὶ ἀπερχόμενοι, καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα, quemadmodum & antea, ipſi abeuntes colligant

gant ſibi paleas. *Theodotio*, καθάπερ ἐχθὲς, ϗ τῆς τρίτης, αὐτοὶ πορευθέντες, ϗ καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον. Quemadmodum heri, & nudiuſtertius, ipſi euntes & colligant ſibi paleam. (*b*) Et ecce pueri] *Aquila*, ϗ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου πεπληγμένοι, ϗ ἁμαρτία λαῷ σου. Et ecce ſervi tui percuſſi, & peccatum populo tuo. *Symm* ϗ οἱ δοῦλοί σου μεμαστίγωνται, ϗ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου Et ſervi tui flagellati ſunt, & peccatum in populum tuum. (*c*) Non omittetis.] οὐκ ἀπολείψετε. *Aquila*, οὐκ ὑφελεῖτε, non ſubtrahetis. (*d*) Execrabilem feciſtis.] *Sic S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, ἐβδελύξατε. *Aquila, & Symm.* ἐσαπρίσατε, fœtere feciſtis. (*e*) Ivi.] πεπόρευμαι. *In aliquot libris eſt*, εἰσπεπόρευμαι. *& S. Auguſt. q.* 14. ex quo enim intravi ad Pharaonem.

CAP. VI.

(*a*) IN qua & incoluerunt.] *Notat hanc locutionem S. Auguſt. in locutionibus. Animadvertendum autem eſt fere ſolere latine reddi*, incolere, *quod græce eſt*, παροικεῖν, *& ſignificare habitationem more advenæ, & peregrini.* (*b*) Quem.] *Neſcio, an hoc referri poſſit ad Iſrael. In Complutenſi eſt*, ὅ. *S. Auguſt. in locutionibus habet*, quemadmodum. (*c*) Veſtri] *In Complutenſi eſt*, τῆς διαθήκης μου, *& in vulgata*, pacti mei. (*d*) A defectione animi.] *Sic apud S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, *& poſſet etiam verti*, præ puſillanimitate. *Schol.* ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος, præ inopia ſpiritus. (*e*) Sine ſermone.] ἄλογος. *Quam dictionem interpretatur Philo in libro, Quod deterius potiori inſidietur. S. Auguſt. in locut. habet græce*, ἄλογος, *& latine in codicibus emendatioribus*, ineloquens. *Aquila*, ἀκρόβυστος χείλεσι, præputiatus labiis. *Symm.* οὐκ εἰμὶ καθαρὸς τῷ φθέγματι, non ſum purus locutione. *Theodotio*, ἀπερίτμητος τοῖς χείλεσιν, incircumciſus labiis. *S. Hieron. in cap.* 43. *Ezech.* Ego autem ſum tardi ſermonis. Pro quo LXX dixere, ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι. quod melius habetur in hebræo, ego autem incircumciſus ſum labiis. (*f*) Domus familiæ.] οἶκοι πατριᾶς αὐτῶν. *In aliquot libris eſt*. πατριῶν, familiarum. (*g*) Triginta duo.] *Alii codices*, τριακονταεπτὰ, triginta ſeptem. quo modo Philo legiſſe videtur lib. 1. περὶ βίου μωυσέως. (*h*) Virtute.] *Sic ſolet verti in ſcriptura illud*, δυνάμει, *& plerumque ſignificat exercitum.* (*i*) Gracili voce.] *Hic in uno Scholio ex alio interprete refertur, quod paulo ante ex alio Scholio tributum eſt Symmacho, ad illud*, ἄλογος.

CAP. VII.

(*a*) ECce.] *Aquila*, ἴδε, vide: *& Symm.* ἴδε, κατέστησά σε θεὸν φαραῷ, vide, conſtitui te Deum Pharaoni. *Theodoreti Interpres quæſt.* 17. *habet*, Deus ipſius Aaron, *ſed in manuſcriptis eſt*, φαραώ. *Et quæ ad hunc locum explicandum affert, ſunt fere eadem cum iis, quæ à S. Auguſt. q.* 17. (*b*) Locutus eſt.] ἐλάλησεν. *Alii vetuſti codices, & Cyrillus lib.* 2. *de adorat.* ἐλάλησαν, locuti ſunt. (*c*) Virgam.] *In aliqua editione eſt*, τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, virgam ſuam, *& ita S. Auguſt. quæſt.* 20. *notatque ita dici potuiſſe, quòd eſſet communis Moyſi, & Aaron. hebræus & chaldæus habent illud*, ſuam, *a vulgata abeſt.* (*d*) Sophiſtas] *S. Auguſtino in locut. magis placet ita dici, quam*, ſapientes, *quemadmodum alii latini tunc haberent, & nunc habet vulgata Aquila*, κρυφιαστὰς, occultorum cognitores, *vel*, patratores. (*e*) Invaluit.] κατίσχυσεν, *quod etiam poſſet verti*, corroboravit ſe. (*f*) Præcepit.] *In aliis libris eſt*, ἐλάλησεν, locutus eſt. (*g*) Et factus eſt.] *In aliqua editione hæc tantum ſunt*, ϗ ἔσται αἷμα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτῳ, & erit ſanguis in omni terra Egypto. *Nam illud*, καὶ ἐγένετο αἷμα, & factus eſt ſanguis, *videtur quodammodo præpoſtere narrari.* (*h*) Virga ſua.] *In aliis codicibus eſt* τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, virgam ſuam. (*i*) Fecerunt autem ſimiliter.] *Aquila*, καί γε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ αἰγύπτου καὶ ἐν ἠρεμαίοις αὐτῶν οὕτως, Ac ſane ipſi etiam occultorum patratores Ægyptii & in ſuſurris ſuis ſic. *Schol.* Alius, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων αὐτῶν ὡσαύτως. Et ipſi incantatores Ægyptiorum per occulta ſua ſimiliter. Alius, καί γε αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως: ac ſane ipſi incantatores Ægyptiorum in veneficiis ſuis ſimiliter. (*k*) Foderunt.] *Aquila*, καὶ ὤρυξε πᾶσα ἡ αἴγυπτος κυκλόθεν τοῦ ῥείθρου ὕδωρ τοῦ πιεῖν, ὅτι οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ. Et fodit univerſa Ægyptus in circuitu fluvii aquam ad bibendum: quoniam non poterant bibere de aqua fluminis.

CAP. VIII.

(*a*) COnſperſis.] *Ita S. Auguſt. in locutionibus, quamvis in explanatione habeat*, conſperſionibus, *quod græce eſt*, ἐν τοῖς φυράμασι. *Ita etiam* 1. *Cor.* 5. *latine eſt* conſperſio, *quod græce* φύραμα. *Alii interpretantur, maſſam, & paſtam.* (*b*) Ipſos.] *In aliis codicibus eſt*, τὸν λαὸν, populum. (*c*) Villis.] ἐπαύλεων. *Abeſt hoc loco iſta dictio à Compl. ſicut etiam à vulgata. Sed paulo poſt, ubi etiam Compl. habet* ἐπαύλεων, *in vulgata eſt*, villis: *quamvis dictio græca poſſit etiam cortes, & alia ſignificare, itemque dictio hebraica a nonnullis vertatur* atria. (*d*) Pulverem.] χῶμα. *S. Auguſt. in locut.* aggerem. (*e*) Scyniphes.] *Sic S. Auguſt. in locut. quod in pleriſque vetuſtis codicibus eſt*, σκνίφες. *In aliis, & apud Philonem lib.* 1. *de vita Moyſis eſt* σκνῖπες, σκνιπῶν φορὰ ἐχύθη, *ſcnipum multitudo profuſa eſt. & Interpr. Origenis hom.* 4. ſcnipes. *Eodem modo legitur græce in Pſal.* 104. *ubi latine*, cyniphes, *quomodo etiam habet S. Auguſt. q.* 25. *& multi alii. Schol.* Alius, φθεῖρες, pediculi. (*f*) Cynomyian.] *Ita Interpr. Origenis, & S. Auguſt. in locutionibus & q.* 26. *quod græce eſt*, κυνόμυιαν. *Sic Theodoretus, & Philo eodem* 1. *lib. etymologiam affert, quaſi animal compoſitum ex muſca, & cane. Attamen S. Hier. in extrema epiſtola ad Suniam putat melius ſcribi*, κοινόμυιαν: *quo modo etiam Aquila dixerit*, παμμυῖαν, id eſt, omnimodam muſcam. *Schol.* Samariticus, κόρακα, corvum. *S. Aug. q.* 29. *de hac plaga loquens habet*, cum ablata eſſet locuſta: *ſed erratum aut ſcriptoris, aut memoriæ eſt.* (*g*) Glorioſam.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, παραδοξάσω, *quod etiam valet, faciam mirabilem, & eximiam, diſtinctamque a ceteris, aut mirabiliter diſtinguam, ut cap. ſequenti.* (*h*) Hoc.] *In quibuſdam libris additur* σημεῖον, ſignum. (*i*) Terra.] *Ita hebræus, & chaldæus. In aliquot libris additur*, ταύτῃ. *Et S. Auguſt. q.* 27. terra hac, *quemadmodum etiam vulgata.* (*k*) Abominationes.] *In nonnullis codicibus hæc ſententia profertur cum nota interrogationis: quam varietatem fuiſſe etiam apud interpretes latinos admonet S. Auguſtin. quæſt.* 28. (*l*) Cynomyia.] Hic in aliis *codicibus ſequitur*, ἀπὸ σοῦ, a te: *In aliis* ἀπὸ φαραῷ, ϗ ἀπὸ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ϗ ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. *Et S. Auguſt. in locut.* a Pharaone, & a ſervis ejus. (*m*) Decipere.] ἐξαπατῆσαι. *Aquila & Symm.* παραλογίσασθαι, *fallere.*

CAP. IX.

(*a*) VErbum.] *Hac dictione in hebræo ſæpe ſignificari* rem *notum eſt. Quare LXX reddiderunt*, ῥητόν. (*b*) Effervescentes.] ἀναζέουσαι. *Aquila*, πεταζόμεναι, volaticæ. *Symm.* ἐξανθοῦσαι, efflorescentes. *Has puſtulas Philo lib.* 1. *de vita Moyſis vocat*, φλυκταίνας. (*c*) Conſtituit Dominus] *Apud Theodoretum quæſt.* 12. *eſt*, συνέταξεν αὐτοῖς, conſtituit eis. *In Complutenſi, pro*, αὐτοῖς, *eſt*, μωυσῇ, Moyſi. *Vulgata ex hebræo*, ſicut locutus eſt Dominus ad Moyſem. (*d*) Nunc enim in hoc tempore.] ἐν τῷ νῦν καιρῷ. *& videtur ſignificare, quod habet vulgata*, in hac vice. (*e*) Voces.] *Notat S. Auguſt. in locut. ſcripturam voces ſolere appellare tonitrua. Schol.* Alius, ἀνέμων ἤχους, ventorum fragores. Alius, βροντὰς, tonitrua. (*f*) Valde.] *In aliqua editione eſt*, σφόδρα σφόδρα. *Et S. Auguſt. in locut.* valde, valde. (*g*) Peccavi nunc.] *Schol.* ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν, in tempore uſque nunc. *Sed videtur hoc etiam loco illud* τὸ νῦν, *ſignificare*, hac vice. *Interp. Origenis habet.* Peccavi, & nunc Dominus juſtus eſt. *Sed fortaſſe legendum*, Peccavi & nunc, Dominus juſtus eſt. (*h*) Nondum timuiſtis.] οὐδέπω πεφόβησθε. *In Compl. eſt*, οὐδέποτε φοβεῖσθε, nunquam timetis. *S. Auguſt. q.* 35. nondum timetis, *ut videatur legiſſe*, οὐδέπω φοβεῖσθε.

CAP. X.

(*a*) DEinde.] ἑξῆς. *S. Auguſt. q.* 36. ut ordine ſuperveniant ſigna mea hæc ſuper eos. *Atque in Compl. etiam eſt*. τὰ σημεῖά μου ταῦτα, Signa mea hæc, *ut vulgata ex hebræo.* (*b*) Illuſi.] *S. Auguſt in locut.* illuſit. *Sed videtur mendum ſcriptoris. Notat idem nonnulla de iſta dictione, quæ quidem eadem notione videtur ſumi & in hebræo, & in græco, Num.* 22. (*c*) Scandalum.] σκῶλον, *Aquila*, πρόσκομμα, offenſio, ruina. *Schol.* Samariticus, εἰς ἄτας, in detrimenta, & calamitates. (*d*) Nunquid ſcire vis] *Aquila*, ἄρα οὔπω οἶδας, ergo nondum noſti. *Schol.* Samariticus, πρὸ τοῦ γνῶς, ὅτι ἀπόλλυται αἴγυπτος; antequam noveris, quia Ægyptus perit? Sic ſic.] *In aliquot libris hæc conjunguntur cum ſequentibus. ſicut in vulgata*, Sit ſic dominus vobiſcum. *In aliis autem, & in Complutenſi.* Sit ſic: Dominus vobiſcum, ſicut dimitto vos. Nunquid etiam ſupellectilem veſtram? *Quo etiam loco apparet, nomen illud*, ἀποσκευὴν, *quod more aliorum vertimus ſupellectilem, interdum vero apparatum, ſignificare familiam & filios. Vide S. Auguſt. q.* 47 (*f*) Nihil in lignis.] *S. Auguſt. in locut.* Dicendum fuit more locutionis noſtræ, non eſt relictum aliquid viride in lignis. *At nos quidem poſthac morem latinæ locutionis ſequemur. Satis eſt enim ſemel indicaſſe morem LXX.* (*g*) Suſcipite.] προσδέξασθε *S. Auguſt. in locut. notat ſimili locutione uſos eſſe fratres Joſeph, Gen. ultimo*, accipe iniquitatem ſervorum Dei patris tui. *ubi græce eſt*, δέξαι. (*h*) Tantum oves.] πλὴν τῶν προβάτων. *S. Auguſt. habet in locut.* præter oves, *atque inuſitata ipſi videtur locutio. Sed ſæpe*, πλὴν, *valet*, tantum. (*i*) Dixiſti.] *In Compl. eſt*, ὡς εἴρηκας. Sic dixiſti. *In alia editione*, καθὼς εἴρηκας, ſicut dixiſti, *quod reſpondet vulgata.*

CAP. XI.

(*a*) PLagam.] *Aquila, & Symm.* ἁφὴν tactum. (*b*) Omnino.] *græce eſt*, σὺν παντὶ, *& poteſt ſignificare*, cum omni re veſtra. *In aliis editionibus eſt*, σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς, cum omni ejectione ejiciet vos. (*c*) Proximo.] *In aliis libris ſequitur*, ϗ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον αὐτῆς. *S. Auguſt. in locut.* & petat unuſquiſque a proximo ſuo, & mulier a proxima ſua. *q. autem* 39. a proximo, & mulier a proxima. *Et a Complutenſi quidem abeſt illud*, αὐτῆς. (*d*) Et mutuo dederunt illis.] *Hæc abſunt a vulgata, & ab hebræo.* (*e*) Et uſque.] ϗ ἕως. *Ab aliqua editione abeſt illud*, καὶ, *quemadmodum & a vulgata, & ab hebræo, in Complutenſi tamen eſt: neque eſt inuſitatum in ſcriptura.* (*f*) Ancillæ.] θεραπαίνης. *Schol.* Alius, αἰχμαλωτίδος, captivæ, *quemadmodum etiam eſt in ſequenti capite.* (*g*) Multiplicans.] *hoc non eſt in aliis editionibus, neque apud S. Auguſt. q.* 40.

CAP. XII.

(*a*) PEcus.] *Sic viſum eſt commodius omnia reſpondere, ſi vertatur dictio illa*, πρόβατον. *Quod etiam vidit S. Auguſt. q.* 41. *&* 42. *licet non ſatis hoc modo judicet ſervari ſacramentum; & ipſe in locutionibus, ſicut etiam S. Cypr. lib.* 2 *adverſus Judæos, habeant*, ovem; *quæ uſitata eſt iſtius vocabuli notio. Sed idem S. Cyprianus, cum paulo poſt dicat*, perfectum maſculum anniculum erit vobis, *videtur aliquid neutri generis ſubintellexiſſe. S. autem Auguſt. habet*, agnus perfectus, *& idem Cypr. adjungit*, occident illum. (*b*) Patriarum.] *S. Auguſt. in locut.* Quas dicat patrias, non facile eſt intelligere: utrum civitates, in quibus commanebant; an potius numeroſas familias, a cujuſque velut paternitate propagatas: hoc enim magis in græco ſignificari perhibetur. *S. Cypr. loco indicato*, accipiant ſibi ſinguli ovem per domos tribuum. (*c*) Maſculum.] *In aliis libris ſequitur*, ἄμωμον. *S. Cyprianus videtur habuiſſe, ſed non eodem ordine. Inquit enim*, ovem ſine vitio: perfectum, maſculum, anniculum erit vobis. *S. Ambroſ. in Pſal.* 39. agnus ſine macula, mundus, maturus, maſculus, anniculus &c. S *Auguſt. q.* 42. *habet ut noſtra, itemque vulgata. Ex vulgata, & chaldæo conjici poteſt hanc eſſe aliam interpretationem pro*, τέλειον. (*d*) Ab agnis, & hœdis.] *Inquit Theodoretus q.* 24. non, ut ſimul utrumque immolent;

ſed, ut is, qui ovem habet, agnum immolet: qui vero caret ove, immolet hœdum: *quam interpretationem dicit S. Aug. q. 42. ab hebræis ſolitam eſſe afferri.* (e) Illa.] αὐτά. *& poteſt intelligi*, pecora. S. *Auguſt. fatetur græce eſt*, αὐτά, *ſed putat eſſe vertendum*, illas, *quoniam intelligatur*, carnes, *quod apud græcos neutri generis eſt. Hæc enim ſequuntur*, καὶ φάγονται τὰ κρέα. *In aliqua editione eſt*, αὐτὸ, *id eſt*, τὸ πρόβατον, *& S. Cyprianus*, in quibus eum edent in ipſis, *ut videatur accepiſſe de agno: S. Ambroſ. ſerm.* 2. manducabitis illud cum amaritudine. (f) Picrides.] *S. Cyprianus*, cum picridibus edent: *ſed nos retinuimus phraſim græcam, quæ reſpondet hebræo*, ἐπὶ πικρίδων. *Theodorus Gaza apud Ariſtotelem & Theophraſtum* πικρίδα *vertit*, amaraginem. *Eſt autem genus intybi. Vulgata habet*, cum lactucis agreſtibus. *S. Ambroſ. ut diximus*, cum amaritudine (g) Non remanebit.] οὐκ ἀπολείψετε. *Ita eſt in libris vetuſtioribus. In alijs partim eſt*, καταλείψετε, *partim*, ὑπολείψετε. *Et S. Cyprianus ibidem*, nihil derelinquetis de eis in mane. (h) Non conteretis.] *Ita S. Auguſt. q: 41. S. Cyprianus*, non confringetis ex eo *Schol.* οὐ συντριβήσεται, οὐχ ὑπολειφθήσεται, non conteretur, non remanebit. (i) Cum feſtinatione] μετὰ σπουδῆς. *S. Cyprianus*, feſtinanter. *Aquila*, ἐν θάμβῳ, in trepidatione. *Symm.* ἐν ἐπείξει, urgendo. (k) Paſcha.] *Theodoretus q. 24.* Illud πάσχα, ὁ μὲν φίλων ἡρμήνευσεν διαβατήρια, ὁ δὲ ἰώσηππος, ὑπερβασία. ὁ δὲ σύμμαχος, ὑπέρβασις, ὁ δὲ θεοδοτίων, φασὲκ, αὐτὴν τὴν ἑβραίαν φωνὴν τεθεικώς. Philo quidem interpretatus eſt, διαβατήρια, ſacrificia pro tranſitu, Joſeppus autem, ὑπερβασία, al. ὑπέρβασιν, Symmac. autem ὑπέρβασις, al. ὑπερβάσεις, (*quibus item nominibus tranſitus ſignificatur*) Theodotio autem Phaſee, ipſam hebraicam vocem ponens. Significat autem nomen hebraicum, primogenitorum ſalutem. *Philonis locus eſt 3. lib. de vita Moyſis: ubi addit chaldaice dici* πάσχα. (l) Domino.] *Hæc lectio videtur conſentire hebræo, & ſignificare*, coram Domino. *In aliis codicibus, & apud Theodoretum eſt*, πάσχα γάρ ἐστι κυρίῳ, *& S. Ambroſ. & S. Cyprianus locis indicatis, itemque 3. lib. adverſus Judæos num.* 11. Paſcha eſt enim Domini. (m) Diminutionis.] τοῦ ἐκτριβῆναι *Sic S. Cyprian. ad Demetrianum, & lib. 1. adverſus Judæos num 22. aut*, diminutionis. *Sequitur autem apud eum*, cum percutiam terram Ægypti, *ſed LXX expreſſerunt hebraiſmum.* (n) Servile.] λατρευτόν. *Ex quo loco, & aliis ſimilibus, intelligi poteſt, quamvis*, λατρεία, *ſæpe ſignificet cultum religioſum Deo exhibitum, ut infra in hoc eodem capite, tamen iſtius verbi notionem latius patere, atque interdum vilia etiam miniſteria ſignificare.* (o) Virtutem.] δύναμιν. *Significat exercitum, ut alibi ſæpiſſime.* (p) Incipientes.] ἐναρχόμενοι. *In Compl. eſt*, ἐναρχομένῃ. incipiente. (q) Unam.] *Notum eſt unum apud hebræos dici, quod primum eſt.* (r) Et in advenis.] γειώραις. *Theodoretus ibidem*, γειώραν, τὸν προσήλυτον προσηγόρευσεν, appellavit proſelytum. (ſ) Juxta oſtium.] *Vulgata*, qui eſt in limine: *hebræus & chald.us*, qui in vaſe. *S. Auguſt. q.* 46. An, quod eſt credibilius, ideo dixit ex ſanguine, qui eſt juxta oſtium; quia utique ille, qui liniturus eſt ſuper limen, & poſtes, vas ipſum, in quo ſanguinem excepit, juxta oſtium poſiturus eſt; ut ad manum habeat, quando tingat? (t) Tangetis.] καθίξετε. *Compl.* θίξετε, *quod idem valet. In aliqua editione eſt*, ἐπὶ τῆς φλιᾶς. *Et S. Auguſt. in locut. & quæſt.* linietis ſuper limen. (u) Immolatio paſcha hoc Domino.] *Ita S. Auguſt. in locut. Sed quod ſequitur in noſtra*, ſicut, *& græce eſt* ὡς, *in aliis codicibus eſt*, ὅς, qui. (x) Et ſurgens.] καὶ ἀναστάς. *In aliis libris eſt*, καὶ ἀνέστη, & ſurrexit. (y) Mortuus.] *Ita S. Auguſt. q. 44 & vulgata latina. Alii codices habent*, τεθνηκός. mortuum: *ut referatur ad* πρωτότοκον, primogenitum. (z) Præter apparatum. πλὴν τῆς ἀποσκευῆς. *S. Auguſt. q. 47. admonet dictionem iſtam ſolere verti inſtructum, cenſum, ſubſtantiam, ac de ejus notione diligenter diſputat. Omnino, ut alibi notavimus, apud LXX videtur ſignificare familiam minime idoneam militiæ. Aquila hoc loco*, χωρὶς νηπίων, ſine infantibus. (zz) Quam habitaverunt.] *Hoc modo potius diximus, quem*, incoluerunt, *ut S. Auguſt: bis quæſt. 47. quoniam græce eſt*, κατῴκησαν, κον, παρῴκησαν. *In aliis autem codicibus ſequitur*, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. *Et S. Auguſt. ibidem*, quem incoluerunt in terra Ægypti, & in terra Chanaan ipſi, & patres eorum. *Ubi etiam de hoc numero annorum egregie diſputat.* (aa) Cuſtodia.] προφυλακή. *In Compl. eſt*, νὺξ προφυλακῆς, nox cuſtodiæ. *Aquila*, παρατηρήσεως, obſervationis. *Symmachus.* παρατετηρημένη, obſervata. *Schol.* Samariticus, φυλάξεως, obſervationis.

CAP. XIII.

(a) NOvorum.] τῶν νέων. *Et valet*, novarum frugum, *ſicut habet vulgata.* (b) Domini.] *In Complutenſi eſt*, κυρίῳ, Domino. (c) Signum.] *In aliis editionibus eſt*, εἰς σημεῖον, in ſignum. *aut, ut ſolent dicere S. Cyprianus, & S. Auguſt* in ſigno. *Ita etiam paulo inferius in hoc eodem capite.* (d) Legem] *Schol.* Alius, ἀκριβασμόν, (*ſolet autem Aquila hoc modo vocare præceptum*:) alius, πρόσταγμα, conſtitutionem. (e) Tempora ſtatuta.] *Viſum eſt hoc modo non male reddi illud*, κατὰ καιροὺς ὡρῶν. *Nam & vulgata habet*, ſtatuto tempore. *Complutenſis autem*, tempora annorum. (f) Separabis.] ἀφελεῖς. *Alii libri*, ἀφοριεῖς, *quod idem valet.* (g) Aſini.] *S. Auguſt. in locut. habebat*, aſinæ: *ſed putat græcum habere*, aſini. *Ita certe vertunt in hebræo.* (h) Redimes.] *Aquila*, τενοντώσεις, jugulabis. *Symmachus*, ἀποκτενεῖς, interficies, (*quod habet etiam vulgata*) *Theodotio*, νωτοκοπήσεις αὐτό, cervicem illi franges. (i) Et immobile.] *Aquila*, καὶ εἰς ἐνεκτά, & in appenſa quædam. *Vulgata*, quaſi appenſum quid. *Sanctes vocabulum hebræum vertit*, & in frontalia. (k) Quinta autem progenie.] *S. Auguſt. q. 50.* Has autem dicit progenies latinus interpres, quas γενεὰς græci vocant: quæ in Evangelio generationes appellantur: nec numerantur, niſi per ſucceſſiones hominum, non per numerum annorum. *Aquila, & Symm.* καθωπλισμένοι, *armati* (*quod etiam habet vulgata*) *Theodotio*, πεμπταίζοντες, quintati. *Ita enim vertit Sanctes ex hebræo, alii autem*, accincti.

CAP. XIV.

(a) SUburbii.] τῆς ἐπαύλεως. *Interpres Origines hom. 5. retinuit verbum græcum* (*quemadmodum & vulgata verbum hebræum Phiairoth*) *atque ita hunc locum refert*: De Othon converſi iter facite inter Epauleum, & inter Magdalum, quod eſt contra Beelſephon: *Et vulgata etiam habet*, Magdalum: *ſed hoc propius Chaldæo*: Magdolum *autem hebræo.* (b) Sumens.] λαβών. *In aliis libris eſt*, ἔλαβεν, ſumpſit. (c) Triſtatas.] *S. Hier. in cap. 23. Ezech.* Duces, & magiſtratus, ſive triſtatas; quos nos principes principum interpretati ſumus. De quibus, & in Exodo legimus, electos aſcenſores triſtatas: pro quibus latina ſimplicitas ternos ſtatores tranſtulit. Triſtatæ autem nomen eſt apud græcos ſecundi gradus poſt regiam dignitatem. De quibus ſcriptum eſt, veruntamen ad tres primos non pervenit. Qui principes equitum peditumque erant, & tributorum: quos nos magiſtros utriuſque militiæ, & præfectos annonarii tituli nominamus. *Ternos quidem ſtatores habet interpres Origenis homil. 6. & ibi multa Origenes, & vide ſequentis capitis notationes.* (d) Acceſſit.] προσῆγε. *& non diſcedit a vulgata. Compl. habet*, προῆγεν, præibat. (e) Et Ægyptii.] *In aliis libris eſt*, καὶ ἰδοὺ οἱ αἰγύπτιοι, & ecce Ægyptii. (f) In ſempiternum tempus.] *Ita S. Aug. quæſt. 51. quod græce eſt*, εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. (g) Et disjungant.] καὶ ἀναζευξάτωσαν. *Militare verbum eſt, & ſignificat diſſolvere tentoria, ut alibi dicemus ex S. Aug. Schol.* Samariticus. ἵνα ἀπάρωσιν; *quod item ſignificat tollere caſtra, & abire. S. Aug. q. 47. ubi græce eſt*, ἀπάραντες. *dixit*, ſuſtulerunt. *Interpres autem Origenis hom. 5.* levantes. *Alibi S. Aug. pro hoc verbo græco, utitur* promovere. *S. Cyprianus lib. 2. teſtim. num 5. pro*, ἐξῆρεν, *dixit*, promovit. (h) Virga tua.] *In aliis libris*, τὴν ῥάβδον σου, *& S. Aug. q. 53.* & tu eleva virgam tuam. *Eandem varietatem ſupra etiam notavimus.* (i) Per ſiccum.] κατὰ τὸ ξηρόν. *Schol.* εἰς χέρσον, εἰς ξηρὸν, in ſolum terræ, in ſiccum. (k) Tenebræ, & caligo.] *Aquila*, καὶ ἐγένετο ἡ νεφέλη σκότος, καὶ ἐφώτισε τὴν νύκτα, καὶ οὐκ ἤγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. Et nubes facta eſt tenebra, & illuminavit noctem, & non appropinquavit hic ad illum; *nec multo aliter vulgata. Symm.* καὶ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκεῖθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν, Et erat nubes inde quidem tenebræ, hinc vero apparens, & lucens. *Schol.* Samariticus, καὶ ἦν τὸ νέφος, καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτὶ, Et erat nubes, & tenebræ: & apparebat nocte. (l) Colligavit.] συνέδησε, *id eſt* impedivit. *Symm.* μετέστησε, tranſtulit, pervertit. (m) Super locum.] ἐπὶ χώρας. *Aquila*, εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ, ad priſtinum locum, *ut fere vulgata. Paraphraſis autem chaldaica*, ad vigorem ſuum, *nec multo aliter Sanctes.* (n) Sub aquam.] ὑπὸ τὸ ὕδωρ. *Compl.* ἐπὶ τὸ ὕδωρ. ad aquam. (o) Excuſſit.] *Aquila*, ἀνέβρασεν, coxit, ſuffocavit. (p) Medium maris] *Sic notat in locut. S. Aug. habere græcum pro*, in medio maris. *In aliis tamen editionibus eſt*, εἰς μέσον τῆς θαλάσσης (q) Dicentes.] *A Complutenſi abeſt illud*, λέγοντες. *In aliis libris eſt*, καὶ εἶπαν τοῦ λέγειν, *quod S. Aug. in locut. vertit*, & dixerunt dicere, *ſed poſſet etiam verti*, & dixerunt dicendo. *Utrumque ſatis reſpondet hebræo. Sed*, λέγοντες, *eſt uſitatius.*

CAP. XV.

(a) TRiſtatas.] *Præter ea, quæ ſuperiore capite ſunt allata, libet & ea afferre, quæ habentur ex Gregorio Nyſſeno partim in catena in hoc canticum verſa in latinum à ſummo & ſingulari viro Cardinali Caraffa: partim hoc loco ex Scholiaſte, qui etiam citat Origenem, quamvis hic quidem homilia ſexta anagogice tantum iſtam dictionem interpretetur.* Nomine iſto, τριστάτας, hoc ſignificat. Contra hoſtiles manus antiqui magnos currus faciebant, adeo, ut tres homines caperent: ὁ μὲν ἡνιόχει, ὁ δὲ ὑπερήσπιζεν, ὁ δὲ ἐμάχετο. ἢ τριστάτας λέγει, τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπιβεβηκότας. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν πολέμῳ ἐξιόντες ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπωχοῦντο. ἢ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ πρὸς τρεῖς δυναμένους ἀντιστῆναι. ἢ τοὺς ἐν τῇ παρατάξει τρίτους ἱσταμένους ἐν τῇ φάλαγγι τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς παρεμβολῆς ἱσταμένης φαλαγγοειδῶς. τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος, ἢ ἀποκαμόντος, ὁ τριστάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον. ἢ τὸν τριστὸν, τοῦτ' ἔστιν τὸν ἐν τῷ καθέζεσθαι τὸν βασιλέα τρίτον ἱστάμενον. ἢ τὸν τρίτην ἔχοντα καθέδραν. οἷος ἦν ὁ δαβὶδ παρὰ τῷ σαούλ. Unus quidem aurigæ officio fungebatur: alter vero protegebat, tertius vero pugnabat, (*al.* ut unus quidem auriga eſſet: duo vero alii certarent.) Vel triſtatas dicit eos, qui aſcenderant ſuper tres equos. Antiqui enim in bellum exeuntes ſuper tres equos vehebantur. Inquit enim, omnem equum, & triſtatas ſuper ipſis. (*Videtur autem indicare locum præcedentis capitis, licet paulo aliter referat.*) Vel robuſtos, & eos, qui adverſus tres poſſent conſiſtere. Vel eos, qui in acie, tertii ſtabant in phalange, hoc ipſo modo, exercitu conſiſtente in ſpeciem phalangis. Primo enim cadente, vel defeſſo, ac laborante, triſtata ſuccedebat in locum illius. Vel ſignificat, τριστὸν, id eſt eum, qui ſedente rege tertius ſtat, vel tertiam ſedem habet: qualis erat David apud Saul. *De triſtata cum alibi in ſcriptura ſit mentio, tum 4. Reg c. 7. hoc modo*, καὶ ἀπεκρίθη τριστάτας, ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. & reſpondit triſtata, ſuper quem rex innitebatur, & quieſcebat ſuper manum ejus. (b) Submerſi ſunt.] κατεπόθησαν. *In alijs libris eſt*, ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν. *Et Interpr. Origenis*, electos aſcenſores, ternos ſtatores demerſit, &c. (c) Diviſa eſt aqua.] *Ita etiam S. Aug. q. 55. Aquila autem, Symm. & Theodotio*, ἐσωρεύθη, coacervata eſt. (d) Mirabilis in majeſtatibus.] *Sic Interpr. Origenis, quod græce eſt*, θαυμαστὸς ἐν δόξαις. *Compl.* θαυμαστῶς, ἐνδόξως ποιῶν τέρατα, mirabiliter, glorioſe faciens prodigia. *Symm.* οὔτε ἐν δυναστείᾳ, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισωθῆναι, neque in potentatu, neque in ſanctificatione æquari. (e) Terra] *S. Auguſt. quæſt.* 44. Terra pro aqua nimirum eſt poſita, &c. (f) Advocaſti] παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου. *Int. Orig.* Conſolatus es in virtute tua, in requie ſancta tua. *Sym. pro*, παρεκάλεσας, *dixit*, διεβάστασας, portaſti: *quod habet vulgata.* (g) Iratæ ſunt.] *Aquila*, ἐκλονήθησαν, commotæ ſunt. *Schol.* ἐταράχθησαν, turbatæ ſunt. (h) Feſtinaverunt.] *Sic Int. Orig. ſed verbo* σπεύδειν, *non ſolum ſignificari feſtinationem, ſed etiam interdum trepidationem, alibi quoque notabitur. Nam & trepidatio non raro facit feſtinationem: curſitant enim, qui trepidant. Schol.* Alii, ἐθορυβήθησαν, tumultuati ſunt. (i) Magnitudine brachii tui.] *hæc poſſunt etiam conjungi cum præcedentibus. Int. Orig.* Veniat ergo ſuper eos timor, & tremor magnitudinis brachii tui. Fiant tanquam lapis, &c. (k) In paratum habitaculum.] *Schol.* ἕδρασμα, εἰς καθέδραν, ſedem, in cathedram. (l) Sanctuarium.] ἁγίασμα. *Int. Orig.* ſanctimonium. (m) Seculum.] *Compl. habet* εἰς αἰῶνα. *& Int. Orig* qui regnas in ſeculum: *Ubi multa de iſto vocabulo*, αἰών. (n) Sumens.] *In aliis libris eſt*, ἔλαβε, ſumpſit. (o) Principium.] ἐξῆρχε δὲ αὐταῖς. *Schol* καὶ κατέλεγεν αὐταῖς & dicebat eis. (p) Bibere de Merra.] *Alij codices habent*, πιεῖν ὕδωρ ἐκ μερρᾶς. *& Int. Orig. hom* 7. non poterant aquam bibere de Merrha. *Itemque S. Aug. q. 56.* (q) Cognominavit.] *Reſpondit hebræo. In aliis libris eſt*, ἐπωνομάσθη, cognominatum eſt.

CAP. XVI.

(a) QUod diei, in die.] τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν, *id eſt, quod uni diei ſufficit, ſingulo quoque die. Inter opera S. Cypriani, in lib. de montibus Sina & Sion*, diurnum in diem. *Apud S. Auguſt. quæſt.* 58. *eſt*, unius diei in diem: *itemque apud Interpr. Origenis hom. 7. qui verba paulo poſt ſequentia, atque idem ſignificantia*, τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν *interpretatur*. quotidianum in die. (b) Lege.] *Interpr. Origenis*, in lege. (c) Quodcunque collegerint.] *Interpr. Origenis*, quodcunque intulerint. *Videtur autem idem valere, ac ſi diceretur*, duplum ad illud. quod colligere ſoliti ſunt ſingulo quoque die. (d) In exaudiendo.] *S. Auguſt. in locut.* dum exaudiet: *atque optima interpretatio eſt: ſed neſcio quomodo phraſis illa græca & hebræa efficacior eſt: quare in Pſalmo* 125. In convertendo Dominus captivitatem. *Itaque & nos ea interdum utimur.* (e) Ortygometra] *S. Auguſt. q* 62. Unde & illis ortygometra data eſt, id eſt, aves, quas coturnices multi latini interpretati ſunt: cum ſit aliud genus avium ortygometra, quamvis coturnicibus non uſquequaque diſſimile. *Vulgata quidem habet*, coturnix *& hic, & Pſalmo* 104. (f) Gelu.] πάγος, *Schol.* πάχνη, pruina. (g) Contubernalibus.] συσκηνίοις, *aut, ut alij codices*, συσκηνώσεις. *S. Auguſt in locut.* cum commanentibus vobis. *Compl. habet.* ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν. in tabernaculis veſtris. (h) Et ebullivit.] ἐξέζεσε. *Schol.* Alius, ἀνέβρασεν, *quod idem valet.* (i) Quod pertinebat.] τὸ καθῆκον. *Schol.* Alius, ἕνεκα τὸ ἀρκοῦν, quod ſatis erat (k) Sabbata.] *Videtur rectius in numero multitudinis, & ſignificare ſolemnitatem ſabbati; quemadmodum apud ethnicos Floralia, Magnaleſia, & hujuſmodi.* (l) Cras.] *In Compl. & in multis editionibus vulgatæ itemque in chaldæo conjungitur cum ſequentibus; ut intelligatur quod cocturi eſtis cras coquite hodie: ſed melius conjungitur cum præcedentibus.* (m) Hodie] *In Compl. eſt*, φάγετε σήμερον αὐτό· ἔστι γὰρ σάββατον τῷ κυρίῳ· σήμερον οὐχ εὑρεθήσεται ἐν πεδίῳ· comedite hodie illud: eſt enim ſabbatū Domino: hodie non invenietur in campo. *In alia autem editione*, φάγετε σήμερον ἔστι γὰρ σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ· σήμερον οὐχ εὑρήσετε ἐν τῷ πεδίῳ Comedite hodie: ſunt (*al.* eſt) enim ſabbata requies Domino: hodie non invenietis in campo (n) In domibus veſtris.] *In alijs libris additur*, παρ' ἑαυτῷ, apud ſemetipſum. *Hoc habet vulgata ex hebræo, & non illud: quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (o) Semen coriandri] *Schol.* Samariticus, ὡς σπέρμα ὀρύζης tanquam ſemen oryzæ. (p) Laganum.] *aut*, ſimila. *græce eſt*, ἐγκρίς *Theodoretus quæſt.* 30. *ex Symm.* ὡς ἄμυλος ἐν μέλιτι, tanquam bellarium in melle. *Schol. ex Aquila.* ἄμυλος ἐξ ἐλαίου, bellarium ex oleo. *Incertus interpres*, μέλι κηρίου, mel favi. *aut*, placentæ. (q) Trium menſurarum.] *Chaldæus*, trium ſatorum. *Schol.* τοῦ οἰφί, *vulgata* Ephi. *Theodoretus notat Gomor apud Joſephum continere tres atticas cotylas cum dimidia. Verum hac de re alibi.*

CAP. XVII.

(a) PRopter aquam.] ὕδατι, *id eſt, propter inopiam aquæ. Sic enim quod in hebræo conciſe dictum eſt, explicavit vulgata*, præ aquæ penuria. (b) Ipſe ego.] *Sic viſum eſt poſſe reddi illud*, ὃ δὲ ἐγώ. *In aliis editionibus partim eſt* ὧδε, *hic (itemque apud Philonem lib. 2 allegoriarum non longe ab initio) partim*, ἰδού, ecce (c) Sto ibi.] *S. Ambroſius*, de Cain. l. 1. c. 8. Ego ſteti hic priuſquam tu. *Philo*, ὧδε ἕστηκα πρὸ τοῦ σε. hic ſto prius quam tu. *Alii codices, & Compl.* ἕστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν, ſto ibi, antequam tu venias: *aliæ editiones*, ἕστηκα πρὸ τοῦ ἐκεῖσε σε ἐλθεῖν, ſto, priuſquam tu illuc venias. (d) Congredere] παράταξαι τῷ ἀμαλήκ. *S. Cyprianus teſtim. lib.* 2. *num.* 21. & conſtitue cum Amalec in craſtinum: *quo quidem loco, itemque in lib. de exhortatione martyrum, multa refert ex hoc capite.*

CAP. XVIII.

(a) POſt dimiſſionem ejus] μετὰ τὴν ἄφεσιν. *Schol.* ἐξ ἀποστολῆς, *quod videtur ſi niſi arc*, poſtquam eam remiſerat. (b) Et egreſſus eſt] *Aquila*, καὶ ἦλθεν ἰεθρὼ νυμφευτὴς μωυσῆ, & venit Jethro nupta Moyſis *Symm.* ἦλθεν οὖν ἰοθὸρ ὁ πενθερὸς μωυσῆ: venit igitur Jothor ſocer Moyſis. (c) Inſectati ſunt.] ἐπέθεντο. *Schol.* Alius, ὑπερηφανεύσαντο, ſuperbe egerant. *quod habet etiam vulgata.* (d) Et ſumpſit.] *S. Auguſt. in locut.* Et ſumpſit Jethor, vel Jethro. *ubi etiam de iſta locutione diſputat.* (e) Teſtaberis.] *Ita S. Auguſt. q.* 69. *quod græce eſt*, διαμαρτύρῃ, *ut, ut in aliis libris*, διαμαρτύρει *Aquila*, διαστελεῖς, diſtingues, explicabis. (f) Deum colentes.] *Sic vertit S. Auguſt. ibid.* θεοσεβεῖς. *Schol* ceteri, φοβουμένους τὸν θεόν, timentes Deum. (g) Superbiam.] *Schol.* Alius, πλεονεξίαν, avaritiam. (h) Super eos.] *Sic etiam hebræus, & chaldæus, ac ſignificat*, ſuper populum. *In aliis libris eſt* αὐτοὺς ἐπ' αὐτοῖς, ipſos ſuper eos, (*quemadmodum paulo inferius etiam in noſtra) id eſt viros iſtos ſuper populum S. Aug. in eadem quæſtione.* Electis videlicet potentibus viris, Deum colentibus, juſtis, & qui oderint ſuperbiā; quos conſtituat ſuper millenos, alios ſuper centenos, alios ſuper quinquagenos, alios ſuper denos. (i) Decuriones] *In quibuſdam codicibus hic, in quibuſdam vero paulo inferius, ubi hæc repetuntur, ſequitur*, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς, & ſcribas: *quod tamen utroque loco abeſt à vulgata & hebræo. S. Auguſt. ibidem* Quos autem dicat γραμμάτων εἰσαγωγεῖς poſt decuriones; non facile ſciri poteſt: quoniam hoc nomen in nullo uſu habemus vel officiorum, vel magiſtrorum, &c. (k) Et ſuſcipient.] καὶ συναντιλήψονταί σοι. *Symm. & Theodotio* συμβαστάσουσι, ſimul portabunt (l) Grave.] *Sic S. Auguſt in locution.* ὑπέρογκον. *Schol.* τὸ μέγα, magnum. *Aquila, & Symm.* σκληρόν. durum. *Theodotio*, τὸ δυσχερές. moleſtum.

CAP. XIX.

(a) MEnſe autem tertio. *S. Auguſt. q.* 70. Menſis autem tertii. (b) Quæ feci.] *S. Auguſt. ibidem*, quæ fecerim Ægyptiis, quomodo portaverim vos ſuper alas aquilarum, & aſſumpſerim mihi. (c) Peculiaris.] περιούσιος. *Theodotio*: ἐξαίρετος, electus. *S. Auguſt. ibidem*, eritis mihi in peculium. (d) Et vocavit.] *Alii codices*, ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, locutus eſt ad ſeniores. (e) Purifica.] ἅγνισον. *Et ita S. Auguſt ibidem. Sch.* ceteri, ἁγίασον, Sanctifica, *& S. Cyprianus lib.* 2. *teſtim. num* 20. *ſic habet.* (f) Veſtimenta.] *In quibuſdam codicibus & hic, & paulo inferius additur* αὐτῶν. *Et. S. Auguſt. ibidem*, veſtimenta ſua. *itemque S. Ambr prim Off. c. ult. & S. Cypr. ibidem*, veſtem ſuam. (g) Terminabis] ἀφοριεῖς. *Schol* ὁροθετήσεις, terminos ſtatues, *quos nimirum populus ne prætergrediatur.* (h) jaculo] βολίδι. *Aquila*, ῥοιζήσει, ſtridore. *Symmach.* βέλεσιν miſſilibus. *Theodotio*, πεξαβολισθῇ, telis petitus. (i) Diſceſſerint.] *non diſſimilem ſententiam reddit chaldæus: Vulgata autem*, cum cœperit clangere buccina. *alia ex hebræo*, cum prolixum ſonum dederit buccina. (k) Interimat] *Non eſt inuſitata hæc ratio iſtius verbi* ἀπαλλάξῃ, *& paulo poſt eadem ſententia videtur dici*, ἀπολέσῃ. *quemadmodum etiam eſt idem verbum hebræum. S. Cyprianus ad Epictetum epiſt.* 64. ne forte derelinquat illos Dominus. *Aquila*, διακόψῃ, diſcindat. *Symm.* διαφθείρῃ. diſperdat. (l) Vim faciant.] βιαζέσθωσαν. *In Compl. eſt.* βαδιζέσθωσαν, vadant.

CAP. XX.

(a) PRæter me.] πλὴν ἐμοῦ. *S. Cyprianus ad Demetrianum*, abſque me. *Sed S. Auguſt. q.* 71. *& alij habent, ut nos.* (b) Idolum.] *Schol.* ceteri. γλυπτόν, ſculptum, *vel* ſculptile. *De nomine idoli multa Origenes homil.* 8. *& Theodoretus quæſt* 38. (c) Nec cujuſquam.] *Ita S. Cyprianus de exhortatione martyrum cap. primo. Interp. Origenis*, neque ullam ſimilitudinem. *S. Auguſt. ibidem.* neque ullum ſimulachrum, *Græce eſt.* οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα. (d) In vano] ἐπὶ ματαίῳ. *quod S. Cypr. lib.* 3. *teſtim. num* 12. *habet*, in vanum *Aquila*, εἰς εἰκῆ, in caſſum. *vide Theodoretum q.* 41. (e) Non mœchaberis.] *Ita vetuſti codices. In aliis idem eſt ordo atque in vulgata, & hebræo*, οὐ φονεύσεις οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, non occides, non mœchaberis, non furaberis. (f) Ne moriamur] *In aliis libris eſt*, μήποτε ἀποθάνωμεν. *& S Auguſt. q.* 73. nequando moriamur. (g) Annominavero.] *S Auguſt: in locut.* Quod græcus habet, ἐπονομάσω, ſupernominavero, aut annominavero, expreſſius dicitur, quod uſitatius: cognominavero, nonnulli interpretati ſunt. Sed non habet neceſſariam ſignificationem cognominavero: propinquius tamen dicitur cognominavero, quam nominavero: nam & hoc aliqui interpretes dixerunt. (h) Cultrum.] ἐγχειρίδιον. *Aquila*, ὅτι μάχαιράν σου ἐξῆρες ἐπ' αὐτό, quoniam gladium tuum elevaſti in illud: *nec multo aliter Symm.* τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ' αὐτό, *& Theodotio*, ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτό.

CAP. XXI.

(a) ACquiſieris.] κτήσῃ. *S. Auguſt: in locut.* emeris. (b) Tribunal.] κριτήριον. *Aquila, & Symm.* πρὸς τοὺς θεούς, ad Deos. *id eſt, judices. Nam nomen hebræum quod ſignificat Deos, ſignificat etiam judices. Vide Theodoretum q.* 51. (c) Famulam] *S. Auguſt: q.* 78. in famulam. *Shol*: Alius, καὶ ὅταν πωλήσει ἀνὴρ τὴν θυγατέρα εἰς οἰκέτιν, οὐκ ἐξελεύσεται, & quando vendet vir filiam in famulam, non exibit. *In alio Scholio hæc referuntur ex Theodotione, quæ videntur cum iſtis conjungi*, οὐκ ἐξελεύσεται, ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι, εἰ πονηρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. non exibit, ſicut egrediuntur ſervi: ſi mala eſt in oculis domini ſui, quam non adnominavit eam. *Ex Symm. autem*, οὐ προσελεύσεται προσέλευσιν δουλικήν, εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς ἡ μὴ καθωμολογημένη non adibit aditum ſervilem, ſi non placeat in oculis domino ſuo, quæ adnominata non eſt (d) Quam.] *Ita viſum eſt verti poſſe, quod græce in noſtra editione eſt*, ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο. *ut idem ſit atque illud, quod in alio codice legitur*, ἣν αὐτῷ καθωμολογήσατο. *Sunt enim obſervatæ ſimiles locutiones in codice Vaticano. Num:* 19. τὴν δάμαλιν ἣ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός, *ubi alii libri habent*, καὶ οὐκ ἐπεβλήθη, *alii* καὶ ἣ οὐκ ἐπεβλήθη *Deut:* 28. ἔθνος, ὃ οὐκ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, *ubi in aliis* οὗ οὐκ ἀκούσῃ. *Ceterum, quod ad hunc locum pertinet alii codices partim habent*, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν, (*quod jam diximus Scholiaſtem referre ex Theodotione) & S. Auguſt. eadem q.* 78. quam non adnominavit eam, *atque ita interpretatur*, id eſt, eam non fecit uxorem: *partim vero*, ἣν καθωμολογήσατο αὐτήν, quam adnominaverat eam *Sine negatione videtur accepiſſe vulgata, & chaldæus: negationem habet hebræus.* (e) Redimet.] *durius hoc viſum eſt S. Auguſt: ibidem, dare dominum ejus, ut redimat, quam ipſe famulam poſſidet. quare pro*, ἀπολυτρώσει, *ipſe habet*, remunerabit. *Sed ſi illud*, redimet, *accipiatur more hebræo* faciat redimi *id eſt, dabit, unde redimi poſſit; idem fere valebit ac*, remunerabit. (f) Nolens.] *Sic S Auguſt: quæſt.* 79. *quod græce eſt*, οὐχ ἑκών. *Aquila*, καὶ ὃς οὐ μεθώδευσεν, & qui non de induſtria id molitus eſt, non eſt inſidiatus, *ut habet vulgata.* (g) Tradidit.] παρέδωκεν *Symm.* ἀφῆκεν. dimiſit. *De hac autem re diſputat ibidem S. Auguſt.* (h) Quicunque furatus.] *hæc ſententia in hebræo habetur ante illam de maledicto in patrem & matrem.* (i) Jurgati.] λοιδορῶνται. *Aquila*, διαμάχωνται, rixati fuerint. *quod etiam habet Complutenſis. S. Auguſt. q.* 80. ſi autem litigabunt. (k) Et percuſſerint.] *Alii codices*, καὶ πατάξῃ τις, & percuſſerit quis *quod etiam eſt S. Auguſtini ibidem.* (l) Non formatus.] *S. Auguſt. ibidem*, nondum formatus: *græce eſt*, μὴ ἐξεικονισμένον, *in quo non eſt expreſſa imago, & effigies hominis: qua de re etiam Theodoretus quæſt.* 48. (m) Dabit cum poſtulatione.] *In aliquot codicibus eſt*, καὶ δώσει. *S. Auguſt. ibidem.* Quod autem dixit, & dabit cum poſtulatione, quod maritus mulieris informi excluſo dandum conſtituerit, non eſt in promptu intelligere. ἀξίωμα (*ita enim locus ille reſtituendus*) quippe, quod græcus habet, pluribus modis intelligitur: & tolerabilius, cum poſtulatione, dictum eſt, quam ſi aliud diceretur. Fortaſſis enim poſtulabit, ut de eo modo Deo ſatisfaciat, etiam ſi maritus mulieris non expetat. *Sed fortaſſe ſignificat interventum judicis, aut arbitri. Interp. Origenis hom.* 10. *habet*, & dabit cum honore. (n) Indicta.] ἐπιβληθῇ. *Ita enim paulo ante reddidit hoc verbum S. Auguſt. In aliquot libris eſt*, ἐπιβαρυνθῇ, impoſita tanquam onus.

CAP.

CAP. XXII.

(*a*) IN ipſa perfoſſione.] ἐν τῷ διορύγματι. *S. Auguſt. q.* 84. ſi autem perfodiens. (*b*) Cædes.] φόνος. *S. Aug. ibidem*, homicidium. (*c*) Viciſſim morietur.] ἀνταποθανεῖται. *S. Auguſt. ibidem:* & morte morietur. *Alii ex hebræo hunc locum interpretantur de fure, qui reddere debeat; ceteroquin, ut in ſequenti ſententia dicitur, ſi non habet, unde reddat, vendatur.* (*d*) Quicquid igitur illud ſit.] ὅ τι οὖν ἂν ᾖ. *Sic fere vulgata*, & quidquid damnum inferre poteſt. *Suſpicari tamen quiſpiam poſſet ex hebræo & chaldæo hunc eſſe ſenſum, ſi quis dixerit, quod hoc ipſum utique ſit, quod reus inquit furto eſſe ablatum: coram Deo, id eſt, judicibus rem eſſe judicandam.* (*e*) De toto depoſito.] καθόλου τῆς παρακαταθήκης. *In quibuſdam libris antecedit*, μὴ λαβεῖν, ut tolleret aliquid. *In Compl. eſt* πεπονηρεῦσθαι ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης, improbe ſe geſſiſſe in depoſito. (*f*) Reddet.] *Compl.* ἀποτιννύων ἀποτίσει, reddens reddet. (*g*) Non ſinetis incolumes.] οὐ περιποιήσετε. *In aliis libris eſt*, οὐ περιβιώσετε, non dimittetis vivos. (*h*) Eradicabitur] ἐξολοθρευθήσεται. *Ita S. Cyprianus ad Cornelium epiſt.* 55 *niſi, quod non habet*, morte, *itemque multis aliis locis. Solet autem idem verbum ſæpe verti*, exterminari, *ſæpe etiam*, diſperdi. *Schol.* ἀναθεματισθήσεται αὐτός, ipſe anathemati ſubjicietur. (*i*) Urgens.] κατεπείγων, *S Ambr. de Tobia, c.* 14. Quod ſi pecuniam fœneraveris pupillo orphano, pauperi apud te; non ſuffocabis eum, non impones illi uſuram. *ut videatur legiſſe* καταπνίγων. (*k*) In pignus] *S. Auguſt. in locut. habet tantum*, ſi autem pignus acceperis: *ſed nos conati ſumus reddere locutionem illam græcam reſpondentem hebraicæ.* ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς.

CAP. XXIII.

(*a*) NOn conſenties.] οὐ συγκαταθήσῃ, non diſpones pactum. *Ita enim paulo inferius vertit S. Auguſt hoc verbum in locut. In Compl. eſt*, οὐ συγκαθίσῃ, non ſimul ſedebis. (*b*) In malitia.] *Ita S. Auguſt q.* 87. *quod græce eſt*, ἐπὶ κακίᾳ, *& poſſet verti*, ad malum. (*c*) Excluſas.] ὥστε ἐκκλεῖσαι. *In aliis libris*, ὥστε ἐκκλῖναι, ad declinandum. *Apud. S. Auguſt. q.* 88. *hic locus ſic habet*: Non apponeris cum multitudine, cum pluribus, ut declines judicium. *A Complutenſi abeſt etiam illud*, μετὰ τῶν πλειόνων, cum pluribus, *& videri poteſt altera interpretatio.* (*d*) Non miſereberis.] *Symm.* οὐ τιμήσεις ἐν δίκῃ αὐτοῦ non honorabis in judicio ejus. (*e*) Sublevabis.] συνερεῖς. *Alii libri*, συνεγερεῖς, conſuſcitabis. (*f*) Verbo.] *In uno vetuſto codice, & in Compl eſt.* κρίματος, judicio. (*g*) Videntium.] *Aquila*, σοφῶν, ſapientum. (*h*) Feræ beſtiæ.] *Ita S. Auguſt quæſt.* 88. *Aquila*, ζῶα τῆς χώρας, animalia regionis. (*i*) Conſummationis] συντελείας *Aquila*, συλλογῆς, collectionis. *Symm.* συγκομιδῆς, repoſitionis. *Schol.* Samariticus, συνεισφορᾶς, cum fructus conduntur, & inferuntur in horrea, & cellas. (*k*) Thymiamatis.] *Quaſi dixeris*, incenſi *Ita vetuſti codices, ac Theodoretus q.* 55 *& infra c.* 34. αἷμα θυμιαμάτων. *Ac videtur iſto tamen nomine appellari ſacrificium, quod incenderetur. Hic in aliis libris eſt*, θυσιάσματος, *quod ex eodem loco videtur ductum. In aliis*, ἁγιάσματος, ſanctificationis. *In aliis*, θυσιάσματος. *In Compl.* θύματος, *quæ ſignificant victimam, & ſacrificium. De hoc nomine dicetur etiam cap.* 29 (*l*) Non coques agnum.] *De hac ſententia S. Auguſt. q.* 90. *& Theodoretus q.* 56. *Symm.* οὐ σκευάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ, non apparabis hœdum per lac matris ſuæ. (*m*) Verebitur] οὐ γὰρ ὑποστείληταί σε, non parcet tibi *S. Auguſt. q.* 91 *hunc locum ſic refert*: Attende tibi, & exaudi eum, ne non credas illi: nihil enim ſubtrahet tibi, &c. *S. Cyprianus lib.* 2. *teſtim num.* 5. Obſerva eum, & obaudi eum, & ne fueris inobaudiens ei: & non deerit tibi, &c. (*n*) Si auditione audieritis.] *Hæc uſque ad alterum*, ſi auditione, *abſunt ab aliquot libris græcis, ſicut etiam à vulgata.* (*o*) Deſtructione deſtrues.] *In aliis libris eſt*, καθελεῖς αὐτούς, deſtrues eos: *in aliquo etiam*, τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, aras eorum. (*p*) Timorem.] *Schol.* τὴν καταπληξίν μου, terrorem meum obſtupefacientem. (*q*) Amentes faciam.] *Sic S. Auguſt. ibidem, quod græce eſt* ἐκστήσω, in exceſſum & pavorem inducam. (*r*) Ejicies.] *In aliquot codicibus eſt*, ἐκβαλῶ, ejiciam. *& ſic S. Aug. q.* 93. *In aliis*, ἐκβαλεῖ, ejiciet: *& ſic idem S. Auguſt. in locutionibus.* (*ſ*) Paulatim.] *In aliis libris eſt*, κατὰ μικρὸν μικρόν, paulatim, paulatim. *S. Auguſt. in locut.* per partes.

CAP. XXIV.

(*a*) CRateras.] κρατῆρας. *Ita libri vetuſtiores. In aliis eſt*, κρατῆρα. *S. Auguſt. q.* 99 Sumens autem Moyſes dimidiam partem ſanguinis, infudit in craterem; & partem reliquam ſanguinis, &c. (*b*) Ubi ſteterat.] *In aliquot libris eſt*, οὗ εἱστήκει ἐκεῖ *S. Auguſt: in locut.* ubi ſteterat ibi Dominus Deus Iſrael. (*c*) Firmamenti cœli] *S. Aug. q.* 102. Saphiro autem ſignificatur vita cœleſtis, maxime, quia dictum eſt, ſicut aſpectus firmamenti. Firmamentum autem cœlum appellari quis neſciat? *Ex quibus verbis ſuſpicari quiſpiam poſſit, S. Auguſt. non habuiſſe*, cœli. (*d*) Non diſſonuit.] *Ita S. Aug. q. eadem, quod græce eſt*, οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς *Sed fortaſſe poſſet etiam reddi*, nemo detrimentum accepit. *Nam ſimili quadam notione videtur accipi* 1 *Reg.* 30. οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς, *itemque Ezech.* 37. διαπεφωνήκαμεν. (*e*) Qui adſtabat ei.] *Aquila, & Symm.* ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ, miniſter, & famulus ejus.

CAP. XXV.

(*a*) ET accipite.] *In aliis libris eſt*, λάβετέ μοι, accipite mihi. *In aliis* καὶ λαβέτωσάν μοι. & accipiant mihi. *quod reſpondet vulgatæ.* (*b*) Hyacinthinas. *In aliis libris eſt*, πεπυρωμένα, ignitas, & flammantes. *In uno pervetuſto* ἰάνθινα, ianthinas, *quomodo eſt in aliquo codice vulgatæ.* (*c*) Sardij] σαρδίου. *In aliis fere omnibus eſt*, σαρδίους. Sardios: *& hæc proxime ſequuntur*, καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, oleum ad illuminationem, thymiamata ad oleum unctionis, & ad compoſitionem thymiamatis. (*d*) Facies.] *Interpr: Origenis homil.* 9. facietis mihi ſanctificationem: & inde videbor vobis. (*e*) Cymacia.] S. *Aug: q.* 104. Cymacia dixit, quæ in quadratura extant per quatuor partes: ſicut menſæ quadræ fieri ſolent. *Alii undulas dixerunt.* (*f*) Tortilia.] S *Auguſt. ibidem habebat verſatilia: ſed hæc addit.* Nec quod ait verſatilia, mobilia debemus accipere: (Fixa ſunt enim, ſicut dixi menſas habere ſolitas:) ſed verſatilia dixit tortilia, quæ græce dicuntur στρεπτά, vel canalibus, ſicut ſunt columnæ tortiles, aut implicatis duabus virgulis in modum reſtis, ſicut etiam torques fieri ſolent. (*g*) Latera.] S. *Auguſt. ibidem*, latera arcæ: *& in aliquo libro eſt*, κλίτη αὐτῆς. (*h*) Geſtatoria.] *Geſtatoria, vel ſupportatoria dicit* S. *Aug: quod græce eſt*, ἀναφορεῖς. *Alii vectes dicunt.* (*i*) Ligna imputribilia.] *In alijs libris eſt*, ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ex lignis imputribilibus. (*k*) Extendentes alas.] *Schol:* ἐκπετάζοντες. expandentes. (*l*) Obumbrantes.] *Aquila*, σκεπάζοντες, tegentes. (*m*) Innoteſcam] *Schol:* ceteri, συντάξομαι, conveniam, conſtituam. (*n*) Et ſecundum omnia] καὶ κατὰ πάντα. *A Compl: abeſt illud*, καὶ. (*o*) Auream.] χρυσοῦν. *Abeſt iſta dictio ab aliquot codicibus. In alijs vero legitur*, τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, menſam ex lignis imputribilibus: *ubi vulgata*, de lignis Sethim. (*p*) Tortile cymatium] *Schol:* στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ. tortilia cymatia aurea. (*q*) In thecas.] εἰς θήκας. S. *Auguſt: q.* 106. *habuit*, in thecis: *ſed ita interpretatur.* Erunt quippe in thecis, ita dictum eſt, tanquam diceretur, erunt pro thecis. (*r*) Libabis.] σπείσεις. S. *Auguſt: in locut.* in quibus immolabunt in eis. (*ſ*) Præſentes.] *Fortaſſe hoc modo non inepte vertitur illud*, ἐνωπίους. *Aquila*, ἄρτους προσώπων. panes facierum. *Symm* προθέσεως, propoſitionis, *atque ita uſus obtinuit, ut appellentur: & hoc modo à nobis poſthac appellabuntur.* (*t*) Reddentes formam nucum.] ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, *aut, ut alibi libri*, καρυΐσκοις. *Schol: refert ex Aquila*, ὀξημυγδαλωμένην, *& interpretatur*, ἐκτετορνευμένην ἀμύγδαλον, ſculptum in modum amygdalæ. (*u*) Lilia.] *Symm.* ἄνθη, flores. (*x*) Sub quatuor.] *Alii codices habent*, ὑπὸ τοὺς δύο, ſub duobus. *In aliis non eſt hæc geminatio, ſed tantum legitur*, ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, ſphærula ſub duobus calamis ex eo: *quod in vulgata eſt*: ſphærulæ ſub duobus calamis per tria loca. (*y*) Et in candelabro quatuor crateres formati in typum nucum.] *Hæc abſunt a Compl: & vulgata, ac videri poſſunt per errorem ex ſuperiore loco huc irrepſiſſe.* (*z*) Totum.] *Compl:* ὅλοι τορευτοί, toti ductiles. *Sed noſtra propius aa hebræum.*

CAP. XXVI.

(*a*) AUlæa.] S. *Auguſt. q. ultima*, αὐλαίας quas græci appellant, latini aulæa perhibent, quas cortynas vulgo vocant. Non ergo decem atria fieri juſſit, ſicut quidam negligentes interpretati ſunt: non enim aulas, ſed aulæas dixit. *Interpres Origen: habet*, atria. (*b*) Cocco torto.] *Ita* S. *Auguſt: non ſemel, præcipue in q. ultima in Exodum: quæ diligenter perlegenda eſt: græce eſt*, κοκκίνου κεκλωσμένου, *quod ſolet verti*, coccino retorto. *In vulgata eſt*, coccoque bis tincto. (*c*) Cherubim.] S. *Auguſt. q.* 107. *conjungit cum ſequentibus*: Cherubim facies ea opere textoris: *& q. ultima*, opere ergo textili Cherubim juſſit in aulæis fieri. S. *Hieron: ad Marcellam.* In Exodo, ceteriſque locis, ubi deſcribuntur veſtes plumaria arte contextæ, opus Cherubim, id eſt, varium atque depictum, factum eſſe deſcribitur, ita tamen, ut vau literam Cherubim non habeat: quia ubicunque cum hac litera ſcribitur, animalia magis, quam opera ſignificat. (*d*) Super labium.] ἐπὶ τοῦ χείλους. S. *Aug. ſolet dicere*, ora ſumma. (*e*) Faciem contra faciem.] ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. S. *Aug: ibidem*, faciem contra faciem conſiſtentia ex adverſo ſingula. *Ac de aulæis videtur accepiſſe: cum tamen commodiſſime de anſulis accipi queat. Schol:* Samariticus, διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως κατὰ τὸ περιέχειν ἀλλήλας. excipientes ſe commiſſuræ una ad unam, facie contra faciem, eo quod ſibi invicem cohæreant. (*f*) Vela capillacea] *Schol:* τρίχινοι καλυπτῆρες, e capillis conſerta opercula. (*f*) Tegmen] σκέπην. *In aliis eſt*, σκέπειν. S. *Auguſt: quæſt:* 108 operire ſuper tabernaculum, *& addit q. ultima*, id eſt, quæ venirent ſuper, non a parte tecti, ſed ſupercingendo: *quam interdum eſſe notionem iſtius dictionis*, ſuper, *docet locut.* 110. (*h*) Circulos.] *Ita* S. *Auguſt: quod græce eſt*, κρίκοις. *alii vertunt*, fibulas. (*i*) In eo, quod abundat.] εἰς τὸ πλεονάζον *Ab aliis libris abeſt illud*, εἰς S. *Auguſt: hunc locum, quem difficillimum judicat, ſic refert*: Et ſuppones in velis tabernaculi dimidium veli, quod ſuperaverit, ſubteges, quod abundat de velis tabernaculi, ſubteges poſt tabernaculum, cubitum ex hoc, & cubitum ex hoc, *&c.* (*k*) Duos anconiſcos] S. *Auguſt: locis indicatis*: duos anconiſcos, (*al.* anconicos) columnæ uni conſiſtentes ex adverſo, *& addit q.* 109. Anconicos autem dicit, quos vulgo vocamus ancones: ſicut ſunt in columnis cellarum vinariarum, quibus incumbunt ligna quæ cupas ferunt. Ducta eſt autem ſimilitudo verbi a cubitis, ubi flectuntur manus, quibus incumbunt recumbentes, qui græce, ἀγκῶνες, vocantur. *Quare alii* cubitulos *ſunt interpretati. Symm:* κατοχεῖς, retinacula. (*l*) Omnibus columnis.] S. *Auguſt:* omnes columnas: *utraque eſt non inuſitata locut.* (*m*) Baſes.] S. *Auguſt: q.* 110. Baſes non eas tantum videtur dicere ſcriptura, quibus columnæ ab imo fulciuntur; ſed etiam ſuperiores; quæ capitella nos dicimus. *Idem Origenes homil:* 9. (*n*) Commiſſuram.] *Sic* S. *Auguſt: quod græce eſt*, σύμβλησιν, *aut, ut in aliis codicibus*, συμβολήν. *quæ dictio non ſemel in hoc capite eſt uſurpata, atque idem valet.* (*o*) Columnæ uni.] *Hic in aliquot codicibus ſequitur*, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, in ambas partes ejus: *quæ geminatio habetur etiam paulo ſuperius: & eam notat* S. *Auguſt: in locut. & q. ultima.* (*p*) Cherubim] *de hac locutione dictum eſt. In vulgata appellatur opus plumarium, aut plumarii.* S. *Auguſt: hoc loco in q. ultima habet*, ſuper Cherubim. (*q*) Adductorium] *Ita* S. *Auguſt: græce eſt*, ἐπίσπαστρον, *& ab aliis ſolet dici tentorium.*

CAP. XXVII.

(*a*) AD Africum.] *Deſcribuntur quatuor atrii latera per quatuor has hemiſphærii partes, quæ ſunt*, λίψ, ἀπηλιώτης, θάλασσα, νότος, Africus, ſubſolanus, mare, auſter. *In aliis codicibus ſunt*, νότος, βοῤῥᾶς, θάλασσα, ἀνατολαὶ, auſter aquilo, mare, oriens. *& ita apud* S. *Auguſt. quæſt. ultima.* propterea quod latus atrij e deſerto ad mare ſpectans non reſpiciebat ζέφυρον, favonium & æquinoctialem occidentem, ſed ἀργέστην: & occidentem æſtivum; idcirco hic ponitur λὶψ Africus, & ἀπηλιώτης Subſolanus ei adverſus, & θάλασσα mare, eique contrarius νότος *Auſter.* (*b*) Uni lateri.] *Schol.* Alius, τῇ γωνίᾳ, angulo. (*c*) Columnæ.] *Notat Theodoretus quæſt. 60. quod hic eſt*, ςύλοι, *alios interpretes dixiſſe*, σανίδας, tabulas. (*d*) Eorum.] *videtur referri ad tentoria: græce eſt*, αὐτῆς, *quod poſſet etiam verti*, earum, *ut habet hic* S. *Auguſt. quaſi ſubintellexerit*, cortynarum, *aut quiddam ejuſmodi: hebræus & chaldæus habent*, ejus, *id eſt, lateris; & infra in ſimilibus locis.* S. *Auguſt. interdum habet*, ejus, *interdum* eorum. (*e*) Et arcus.] *In aliis libris eſt*, καὶ ψαλίδες αὐτῆς. *Et apud* S. *Auguſt.* & arcus earum. *Alii autem pro circulis & arcubus dixerunt fibulas & forcipes.* (*f*) Quæ ad mare.] τὸ κατὰ θάλασσαν, *& videtur referri ad latitudinem, quæ græce eſt*, τὸ εὖρος, *Paulo poſt autem eſt*, τῆς αὐλῆς τῆς πρὸς νότον. *ut illud* τῆς, *referatur ad ipſum atrium. Sic apud* S. *Auguſt.* latitudo atrij, quæ eſt ad mare, & latitudo atrij, quod eſt ad orientem. (*g*) Cocco torto.] S *Auguſt. habet*, cocco neto & byſſo torta, *in aliqua autem editione eſt*, κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου νενησμένης, cocco torto & byſſo neta. (*h*) Acu picti.] τοῦ ῥαφιδευτοῦ. *S. Aug. habet*, acu picta. *Sed videtur intelligendum*, operis acu picti: *ut paulo poſt habet ipſemet* S. *Aug.* (*i*) Ex olivis.] *Schol.* ἐκ σπερμάτων, de ſeminibus. (*k*) Ad lumen accendendum.] εἰς φῶς καῦσαι. *Ab aliis libris abeſt illud*, καῦσαι.

CAP: XXVIII.

(*a*) SApientiæ.] *dictio* σοφίας, *abeſt ab aliquot exemplaribus, nec refertur à S. Aug. q. 114.* (*b*) Senſus.] *fatetur ibidem S. Aug. hoc latine eſſe, quod græce eſt*, αἰσθήσεως, *verum quoniam ſcriptura de ſenſu interiore, quem intellectum vocamus, ſic loqui ſolet; propterea in latinis codicibus hic fuiſſe*, ſpiritu intellectus; *cum tamen alibi ſit*, ſenſus; *ut in epiſt. ad hebr. cap. 5.* (*c*) Ad ſanctum.] εἰς τὸ ἅγιον, *quod interdum valet*, ad ſanctuarium: *quemadmodum paulo inferius in hoc eodem capite*, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον, *ubi S. Auguſt. in locut. habet*, in ſanctum: *quæſt. autem* 119. in ſanctuarium. *Sed poteſt etiam ſignificare*, ad ſanctitatem, ut ſanctificetur. (*d*) Superhumerale.] *S. Hieron. ad Fabiolam*, LXX ἐπωμίδα, id eſt, ſuperhumerale, appellant. Aquila, ἐπένδυμα. nos Ephod ſuo ponimus nomine. *Interpr. Origenis, & S. Auguſt. dicunt*, humerale. (*e*) Coſymbotam.] *Putavimus retinendam dictionem græcam, quam etiam retinet S. Hieronymus ad Marcellam. S. Auguſt. q. 114. habet* cum cornibus, *& hæc addit*, Tunicam vero cum cornibus honeſtius putarunt latini interpretes dici, quam ſi dicerent, cum cirris, qui bene diſpoſiti ornamento eſſe veſtibus ſolent. *Sed alij interpretantur ſtrictam, & præcinctam: quæ interpretatio non videtur inepta; cum infra in hoc eodem capite coſymboti, vel coſymbi nodos ſignificent. Alii ex hebræo vertunt*, ocellatam. (*f*) Cidarim.] *Schol.* κατὰ τὸ σαμαρειτικόν. Apud Samariticum, πῖλον, pileum: ἤτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν, vel ſecundum aliam ſcripturam, μίτραν, mitram. *Theodoretus dictionem*, μίτραν, *agnoſcit ex LXX. Sed ad ſignificandum tæniam, quæ frontem tegebat. S. Hieron. ad Fabiolam*: hoc græci & noſtri τιάραν, nonnulli galerum vocant. *Conferenda ſunt cum ijs, quæ à S. Hieron. ea quæ à Theodoreto quæſt. 60. & à S. Auguſt. hic quæſt. 123. & in Levit. quæſt. 81. afferuntur.* Zonam.] *S. Hier. ad Fabiolam.* nos cingulum, vel baltheum, vel zonam poſſumus dicere. *S. Auguſt. utitur vocabulo zonæ.* (*g*) Coccum.] *Notat S. Hieron. ad Fabiolam, pro cocco apud hebræos ſcribi vermiculum, & deputari igni, & ætheri, qui hebraice Sen appelletur, quod Aquila* διάφανον, *Symm.* διάφαινον, *id eſt perſpicuum, & dilucidum ſit interpretatus.* (*h*) De byſſo torta.] *Schol. Alius*, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ex auro, & hyacintho, & purpura, & cocco neto, & byſſo torta. (*i*) Smaragdi.] *S. Auguſt. q. 115. habet*, onychinos. *S. Hieron. ad Fabiolam.* Qui hebraice dicuntur Soom, ab Aquila, & Symmacho, & Theodotione onychini, a LXX Smaragdi transferuntur. Joſephus ſardonychas vocat, cum hebræo Aquilaque conſentiens: ut vel colorem lapidum, vel patriam demonſtraret. (*k*) Secundum generationes.] *S. Auguſt. ibidem.* juxta ordinem nativitatis eorum. (*l*) Et pones.] *Schol. Alius*, περικεκυκλωμένους καὶ συνεσφραγισμένους χρυσίῳ ποιήσεις αὐτοὺς, καὶ θήσεις, circumdatos, & concluſos auro facies eos & pones. (*m*) Aſpidiſcas] *Ita S. Auguſt. ibidem, ac de etymologia nominis diſputat. Alii uncinos verterunt.* (*n*) Secundum paromidas earum ex anterioribus.] *hæc abſunt ab hebræo, & chaldæo. Complutenſis habet*, ſecundum ſuperhumeralia eorum, *recte, an ſecus, non auſim dicere. Non enim videtur eſſe idem*, παρωμὶς *&* ἐπωμίς. (*o*) Spithami.] *S. Auguſt. ibidem*, Spithamus autem longitudo. & Spithamus latitudo, latini quidem interpretati ſunt menſuram extentæ palmæ a fine pollicis uſque ad finem digiti minimi. (*p*) Saphirus.] *S. Hieron. ibidem inquit Symm. pro ſmaragdo tranſtuliſſe*, ceraunium. (*q*) Ligurius.] *S. Hieron. ingenue fatetur ſe ignorare, quis iſte lapis ſit; niſi ſi hyacinthus ſit. Apud Theophraſtum & Plinium fit mentio lyncurii.* (*r*) Unuſquiſque.] ἕκαστος. *in aliis eſt*, ἑκάστου, uniuſcujuſque, *ſed longius ab hebræo.* (*ſ*) Fimbrias complectentes] *Sic S. Auguſt. q. 116. quod græce eſt*, κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, *& alii vertunt*, catenas connexas. (*t*) Catenatum.] *Symm.* βροχωτὸν, laqueatum. (*u*) Puro] *Hic in Complutenſi multa ſequuntur, quæ in collatis codicibus non ſunt inventa, neque ſignificantur à S. Auguſt. Reſpondent tamen ſatis vulgatæ.* (*x*) Introeunti.] *Sic manuſcripti, & S. Auguſt. in locutionibus bis in hoc capite notat hanc locutionem, quam inquit potius ſe crediſſe notandam, quam corrigendam: quod aliqui latini feciſſent. In Compl. eſt*, εἰσιὼν, intrans. (*y*) Et pones.] *Hæc viciſſim hoc loco abſunt à Compl. uſque ad illud*, Et impones. *Atque idem S. Auguſt. notat hanc locutionem*, fimbrias, catenata: *quorum loco in Compl. paulo ante videtur dictum*, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κροσσοὺς, καὶ τὰ ἁλυσιδωτὰ, *&c.* & impones fimbrias, & catenata, &c. (*z*) Subuculam.] *Sic S. Hieron. ad Fabiolam*: ſubtunicalem, *ad Marcellam ſcribens: quod græce eſt*, ὑποδύτην ποδήρη. S. *Auguſt. q.* 118. & facies tunicam talarem hyacinthinam. (*aa*) Periſtomium.] S. *Auguſt. ibidem*, id eſt, qua caput ejiciatur. S. *Hieron. ibidem*, quod vulgo capitium vocant. (*bb*) Ex ipſo.] ἐξ αὐτοῦ, *& videtur ſubintelligi*, periſtomio. S. *Auguſt. tamen ibidem habet*, ex ipſa, *& addit*, id eſt ut ex ſeipſa ſit ipſa contexta cum veſte. (*cc*) Et erit Aaron.] S. *Auguſt: q. 119. nec multo aliter in loc.* Et erit Aaron cum cœperit fungi ſacerdotio, audietur vox ejus intranti, &c. *Theodotio*, ἐπὶ ἀαρὼν. *Aquila, & Symmac.* ἐπὶ τοῦ ἀαρὼν, ſuper Aaron. (*dd*) Tortam.] S. *Auguſt: q.* 120. hyacinthum duplicem tortam (*ee*) Super mitram.] *Aquila, & Theodotio*, ἐπὶ τῆς κιδάρεως, ſuper cidarim. (*ff*) Nodi.] οἱ κοσυμβωτοὶ, *aut, ut alii codices*, οἱ κόσυμβοι. *Schol.* ceteri, αἱ συσφίγξεις, conſtrictiones.

CAP. XXIX.

(*a*) SAnctificabis eos.] *in aliis libris eſt*, ἁγιάσαι αὐτοὺς, ad ſanctificandum eos. (*b*) Lagana azyma.] *Schol.* κολλύρας ἀζύμους ἀναμεμιγμένας, placentas azymas permiſtas. (*c*) Talarem.] καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη. *In aliquo codice eſt*, καὶ τὸν ποδήρη, & poderem, *id eſt*, tunicam talarem: *quod reſpondet hebræo, & vulgatæ. Theodotio*, τὸν χιτῶνα, καὶ τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος, tunicam & pallium ſuperhumeralis. *Symmac.* τὸν χιτῶνα, καὶ τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύτου, tunicam & ſuperindumentum ſuperindumenti, *id eſt, tunicam illam hyacinthinam, quæ ad tunicam illam ſimplicem lineam intimam relata erat ſuperindumentum; ſed ſubſternebatur alteri ſuperindumento, nimirum ſuperhumerali. Hanc videtur ſpectaſſe Theodoretus; cum dixit*, ἐπενδύτην, *in ſcriptura vocari poderem, quod ad pedes uſque perveniret. Superiore tamen capite vocata eſt*, ὑποδύτης, *quod, ut diximus, ſubſternitur ſuperhumerali.* (*d*) Laminam.] *Symm.* ἀφόρισμα, ſeparationem, *id eſt, eximium illud inſigne. Schol. Alius* τὸ ἅγιον, ſanctitatem. *Fortaſſe autem hæc varietas pertinet ad illud, quod ſequitur*, τὸ ἁγίασμα, ſanctificationem. (*e*) Zonis.] *Theodotio*, ζώνῃ ἀαρὼν, zona Aaron, *Aquila*, διὰ ζώνην ἀαρὼν, per zonam Aaron. *Vulgata convenit cum Theodotione.* (*f*) Et conſummabis.] *Ita S. Auguſt. q. 125. quod græce eſt*, τελειώσεις, *& ſic ſolet vertere plerumque hoc verbum, quod alii dicunt*, conſecrare: *ſuperiore capite eadem vox hebræa reddita eſt*, καὶ ἐμπλήσεις, & implebis. (*g*) Aaron] *In aliis libris eſt*, τὰς χεῖρας ἀαρὼν καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ, *& S. Auguſt.* manus Aaron, & manus filiorum ejus. (*h*) Pennam.] τὸν λοβόν. *Sic S. Auguſt. in Levit. q. 22. quod in vulgata eſt*, reticulum. *Theodoretus q. 61. teſtatur alios interpretes dixiſſe*, περιττὸν, quod excedit. (*i*) Peccati.] *Alii codices*, ἁμαρτίας, peccatum, *id eſt, ſacrificium pro peccato.* (*k*) Suavitatis.] *Theodoretus q.* 62. Alii quidem interpretes, pro, εὐωδίας, poſuerunt, εὐαρεστήσεως, acceptationis. (*l*) Thymiama.] *quaſi incenſum: nam hujuſmodi ſacrificium hebræus vocat ignitionem. Diximus etiam ſuperius de iſta dictione. In aliis libris eſt*, θυσίασμα, ſacrificium. (*m*) Summitatem.] *Schol.* τὸν ἀντιδάκτυλον, pollicem. (*n*) Qui ab altari.] τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. *Alii codices*, τοῦ ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου, qui ſuper altare, *alij*, ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ θυσιαστηρίου, de ſanguine altaris. (*o*) Adipem ejus] *Schol*: Alius interpres addit ex hebræo, καὶ τὴν κέρκον, & caudam. (*p*) Brachium.] *Schol*: ceteri, τὴν κνήμην, femur. (*q*) Illa.] αὐτά. *Alii codices*, αὐτοὺς, illos. (*r*) Oblatio.] *græce eſt*, κάρπωμα, *hebraice autem eſt eadem dictio, quæ paulo ante dicta eſt Thymiama.* (*ſ*) Aaron.] *S. Auguſt: q.* 128. id eſt ipſius Aaron: hoc enim pertinere voluit ad ſummum ſacerdotem. (*t*) Purificationis.] τοῦ καθαρισμοῦ. *Aquila, Symm. & Theodotio*, ἐξιλασμοῦ, expiationis, aut depropitiationis. *Ita enim vertit* S. *Aug: q.* 133. (*u*) Purificabis.] *Schol:* ceteri, ἐξιλάσῃ, expiabis. (*x*) Sancti.] *Ita* S. *Auguſt: q. 130. ubi de hoc loco diſputat. In alijs codicibus eſt*, τῶν ἁγίων, ſanctorum. (*y*) In.] *Theodoretus q.* 64. Genus eſt menſuræ vini & olei apud hebræos; continet autem, ut ait Joſephus, duas choas atticas.

CAP. XXX.

(*a*) IMputribilibus; & facies illud cubiti longitudinem.] *In Complutenſi eſt*, ἀσήπτων ποιήσεις αὐτὸ, πήχεως τὸ μῆκος: imputribilibus facies illud. Cubiti longitudo, &c. (*b*) Duobus lateribus.] *Ita S. Auguſt: q. 131. ubi de hoc loco diſputat. Poſſet tamen dici*, ad duo latera facies in duabus coſtis: *nam græce eſt*, εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς. (*c*) Arcus amitibus.] *Sic idem q. 132. & addit*: Quos annulos dixerat, arcus dicit. Annulos quippe pro rotundis anſis poſuit. Et quid eſt aliud annulus, vel circulus, niſi undique arcus? Ideo quidam nolentes arcus dicere, thecas interpretati ſunt quibus amites inducerentur, dicentes, & erunt thecæ amitibus, quaſi græcus hoc non poſſet dicere, cum etiam thecæ græcum verbum ſit. Dixit autem, ψαλίδες, quod arcus interpretatur. *Eodem modo reddita invenitur dictio iſta apud S. Auguſt: ſupra cap. 27. Quod autem pertinet ad amites, alii habent*, vectes, *quemadmodum & c. 27. Ibi tamen græce eſt*, ἀναφορεῖς, *hic autem eſt*, σκυτάλαις, *quamvis in hebræo eadem ſit dictio* (*d*) Teſtimoniorum.] *In Complutenſi eſt*, τοῦ μαρτυρίου, teſtimonii. *Alii codices manuſcripti addunt*, κατὰ πρόσωπον ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, ad faciem propitiatorii, quod eſt ſuper teſtimonia: *quæ reſpondent vulgatæ.* (*e*) Sero.] ὀψέ. *Abeſt ab aliquot codicibus. S. Auguſt: in locutionibus habet, & conjungit cum ſequentibus*, ſero incendet ſuper illud. *Notat etiam*, ſero, *dictum eſſe pro* veſpere. (*f*) Semper.] *abeſt iſta dictio à S. Auguſt: q. 133. &* ἐνδελεχισμοῦ, *&* διαπαντὸς, *videri poſſunt duæ ejuſdem hebraicæ dictionis interpretationes.* (*g*) Eorum.] *Ita etiam* S. *Auguſt. In Compl. eſt*, ὑμῶν, veſtras: *quæ varietas eſt etiam paulo inferius.* (*h*) Super illud.] *Alij codices*, καὶ ἐξιλάσεται ἀαρὼν ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν. *Et* S *Auguſt: ibidem.* Et depropitiabit Aaron, (vel exorabit) ſuper cornua ejus ſemel in anno de ſanguine purificationis delictorum. *Alii codices, ut etiam Compl. poſt verbum*, ἁμαρτιῶν, *addunt*, τοῦ ἐξιλασμοῦ, depropitiationis, *quæ eſt altera interpretatio. Nam Aquila pro*, τοῦ καθαρισμοῦ, *dixit*, ἐξιλασμοῦ. (*i*) Purificabat illud.] *In alijs libris eſt*, ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτό. *& apud* S. *Auguſt*: ſemel in anno purificabit illud. (*k*) Redemptiones.] λύτρα, *id eſt*, pretia pro redemptione. S. *Auguſt. in locut.* dabunt ſinguli redemptionem. *Schol. Alius*, ἐξίλασμα, (*al.* ἐξιλασμὸν,) expiationem. (*l*) Quicumque tranſibunt ad viſitationem.] *Schol.* ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, qui vadit in numeris, *vel*, ad numeros, S. *Auguſt. q* 134. Quid eſt, quod ait, ſi acceperis computationem filiorum Iſrael in viſitatione eorum; niſi quia jubet eos aliquando viſitari, & computari, id eſt numerari? Quod in David propterea vindicatum intelligendum eſt; quia Deus non juſſerat. *De conſtructione hujus periodi diſputat in locut.* (*m*) Omnis, qui tranſit ad viſitationem.] *Schol.* Alius, πᾶς ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, omnis, qui vadit ad numeros. *Et eſt vocabulum caſtrenſe.* (*n*) Cum accedent.] *In aliis libris eſt*, ἢ ὅταν προσπορεύωνται, vel quando accedent. (*o*) Cum ingredientur in tabernaculum teſtimonii, lavabunt aqua.] *hæc abſunt ab aliis codicibus: ab aliis quibuſdam tantum illa*, lavabunt aqua. (*p*) Suavitates.] ἡδύσματα, *Aquila*, ἀρώματα, aromata, *ut vulgata. De hedyſmatis Plinius, & alii.* (*q*) Non facietis.] *Schol.* ceteri, οὐ ποιηθήσεται, non fiet.

CAP. XXXI.

(*a*) Qui Or.] τ͂ ὤρ. *niſi legendum ſit*, τοῦ ὤρ. *In aliis quidem libris eſt*, υἱοῦ ὤρ, filii Or. (*b*) Netum.] *In aliis codicibus ſequitur*, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην, & byſſum tortam. *Ab hebræo autem & hæc, & alia ex præcedentibus abſunt.* (*c*) Et lapidaria.] *In aliis libris partim eſt*, καὶ εἰς τὰ λιθουργικὰ ἔργα, καὶ εἰς τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων, & ad lapidaria opera, & ad fabrilia lignorum: *partim*, καὶ τὰ λιθουργικὰ εἰς τὰ ἔργα, καὶ τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων, & lapidaria ad opera, & fabrilia lignorum, (*d*) Et elaborabunt.] ἐργάσονται, *alii libri*, καὶ ποιήσουσι, & facient. (*e*) Domino vobis.] *A Compl. abeſt illud*, κυρίῳ, Domino, *quemadmodum & a vulgata. In aliqua editione eſt*, κυρίῳ, καὶ ὑμῖν, Domino, & vobis. (*f*) Et filiis Iſrael] *diſputat de hoc loco S. Auguſt. q.* 139 *& dubitat, an ita interpungendum ſit*, æternum in me, & filiis Iſrael ſignum, *&c.*

CAP. XXXII.

(*a*) Convenit.] συνέστη. *Schol.* Alius, συνηθροίσθη, ἢ ἐπανέστη, congregatus eſt, vel inſurrexit. S. *Auguſt. in locut.* conſurrexit. (*b*) Stylo.] γραφίδι. *Schol.* Alius, ἐν τέχνῃ, in arte. (*c*) Fecit eas vitulum conflatilem, & dixit.] *Alii codices*, ἐποίησαν, *&* εἶπαν fecerunt, *&* dixerunt. (*d*) Mandaſti.] *In Complut. eſt.* ἐνετειλα, mandavi. (*d*) Dare eis.] *Alii codices*, δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν, dare ſemini eorum. (*f*) Ad ſervandum.] περιποιῆσαι. *In aliis libris eſt*, περὶ τῆς κακίας ἧς πεποιῆσαι. *& apud* S. *Auguſt. q.* 143. de malitia, quam dixit facere populo ſuo. *In aliis*, ἐπὶ τῇ κακίᾳ ᾗ εἶπε ποιῆσαι, ſuper malitia, quam dixit facere. (*g*) Non eſt vox.] *Schol.* ἀντὶ τοῦ, οὔτε νικώντων, οὔτε φευγόντων. Pro eo, ac ſi diceret, neque vincentium, neque fugientium. Samariticus, οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, καὶ οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἥττης. ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. non jam vox reſponſionis fortitudinis, (*id eſt, reſpondens, ac præ ſe ferens fortitudinem*) & non jam vox reſponſionis cladis: ſed vocem delictorum ego audio. (*h*) Et cum vidiſſet.] *Ita* S. *Auguſt. q.* 146. *videtur autem ſumi pro eo, ac ſi diceret*, & vidit: *quamvis, ſi paulo poſt, ubi nos habemus*, ſtetit autem Moyſes, *abeſſet illud*, autem, *ſicut abeſt ab aliis editionibus, plana eſſet conſtructio.* (*i*) Gaudium.] ἐπίχαρμα, *quod poteſt etiam verti*, ludibrium. S. *Auguſt. videtur legiſſe*, ἐπὶ χάρμα. *inquit enim q.* 146. ut in gaudium venirent. (*k*) Quis ad Dominum.] *Sic* S. *Auguſt. in locut. & poſſet accipi quaſi dictum interrogando. In Compl. eſt*, εἴ τις πρὸς κύριον, ſi quis a Domino. (*l*) Impleviſtis.] *Dictum eſt ſupra, verbum hoc locis hujuſmodi valere idem, ac conſecrare: & eſt phraſis hebraica.* (*m*) Sin autem.] *Ita* S. *Auguſt. q.* 147. *&* S. *Cyprianus de lapſis, & alibi, quod græce eſt*, εἰ δὲ μή, *& vetuſtiores latini dicebant*, ſin minus.

CAP. XXXIII.

(*a*) Procede.] προπορεύου, *In Compl. eſt*, πορεύου καὶ ἀνάβηθι, *& apud S. Aug. q.* Vade, 149. & aſcende. (*b*) Introducam.] *In aliis libris*, εἰσάξει. *& S. Aug. q.* 150. & introducet. (*c*) Manifeſte.] *S. Aug. q.* 151. *videtur hoc modo interpungere*, oſtende mihi temetipſum; manifeſte ut videam te. *Nam de iſta dictione hæc addit*: Quod habet græcus, γνωστῶς, hoc quidam latini interpretati ſunt, manifeſte, cum ſcriptura non dixerit, φανερῶς. Potuit ergo fortaſſe potius dici, ſi inveni gratiam in conſpectu tuo; oſtende mihi temetipſum, ut ſcienter videam te. AA. LL. γνωστῶς ἴδω σε, ſcienter videam te. (*d*) Sim inveniens.] *Ita S. Auguſt. græce eſt*, ὅπως ἂν ὦ εὑρηκώς; ut ſim ille, qui inveni. (*e*) Magna.] *Abeſt hæc dictio*, μέγα, *ab aliquot codicibus, & a S. Auguſtino.* (*f*) Veneris.] *In aliis libris additur*, μεθ' ἡμῶν. *& S. Aug. q.* 154. ſi non tuipſe ſimul veneris nobiſcum. (*g*) Teipſum.] *Alii codices*, δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. *& S. Auguſt.* oſtende mihi gloriam tuam. (*h*) Prior te gloria mea.] *S. Auguſt.* ante te in gloria mea. (*i*) Et vocabo nomine meo Dominus ante te.] *In aliqua editione loco iſtorum verborum legitur*, τῷ ὀνόματι κυρίου ἐναντίον σου. *Et S. Auguſt ibidem.* Et vocabo nomine Domini in conſpectu tuo. *In Comp.* ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, κύριος ἐναντίον σου. in nomine meo, Dominus in conſpectu tuo. *Quid autem ſibi velit iſtud*, vocabo nomine; *diſputat ibidem S. Auguſt.* (*k*) Stabis ſupra petram. Statim vero.] *In aliis libris eſt*, καὶ στήσῃ, & ſtabis. *itemque apud S. Aug. à quo tamen abeſt illud*, vero: *& interpretatur*, id eſt, ſtatim ut tranſiet gloria mea; ſtabis ſupra petram. (*l*) Caverna petræ. *S. Aug. ibidem*, Munimen firmiſſimum ſignificat. Alii autem interpretati ſunt, in ſpelunca petræ. Sed græcus habet ὀπήν. hoc enim foramen, vel cavernam, rectius interpretamur.

CAP. XXXIV.

(*a*) Excide.] *Ita S. Auguſt. in extremo q.* 154. *quod græce eſt*, λάξευσον, *S. Hier. in epiſt. ad Suniam in extremo docet*, λαξευτήριον, *dolatorium dici poſſe.* (*b*) Sicut & primæ.] *S. Auguſt. in locut.* ſubauditur, fuerunt: unde hoc verbum noſtri interpretes etiam addendum putaverunt. *In extremo q.* 154. *habet*, ſicut & primas. (*c*) Et vocavit nomine Domini.] *Hebraiſmus, pro*, vocavit nomen Domini. *Euſebius Cæſarienſis*, ἐλάλησε, locutus eſt. (*d*) Dominus Deus.] *Alii codices*, κύριος κύριος ὁ θεὸς Dominus, Dominus Deus. *Euſebius Cæſar.* κύριε κύριε, Domine, Domine. *Vulgata*, Dominator Domine Deus. (*e*) Et miſericordiam.] *In aliis libris*, καὶ ποιῶν ἔλεος, & faciens miſericordiam. (*f*) Ponas.] *In aliis*, θῇ. *S. Auguſt. in locut.* ne quando ponat. *& q.* 157. *teſtatur ſic habuiſſe græcum, paulo tamen inferius & ipſe habet*, ne forte ponas. *quod conſtat ex q.* 158. (*g*) Ne tibi.] *Alii*, μήποτε γένηται, ne forte fiat. (*h*) Et ſculptilia Deorum eorum comburetis in igni.] *Hæc abſunt ab hebræo, & vulgata.* (*i*) Deos alios.] *Alii libri*, θεῷ ἑτέρῳ, Deum alterum. (*k*) Zelans nomen.] *S. Auguſt. q.* 158. id eſt, ipſum nomen, quod Dominus Deus dicitur, Zelans eſt, quia Deus Zelator eſt. *In uno pervetuſto codice eſt*, ζηλωτὸν ὄνομα αὐτοῦ. Zeli plenum nomen ejus. (*l*) Et comedas de eis.] *Alii libri*, καὶ φάγῃς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, & comedas de ſacrificiis eorum. (*m*) Tuæ.] *hebræus habet*, ejus, *id eſt*, populi ſerentis ſuper terram: *& hanc ſententiam reddit vulgata.* (*n*) Fornicentur filii tui.] *Alii libri*, καὶ ἐκπορνεύσωσι τοὺς υἱούς σου, & fornicari faciant filios tuos: *quod optime conveniret, ſi ſupra legeretur*, ejus. (*o*) Sationi, & meſſi requies.] τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμητῷ κατάπαυσις. *Alii libri*, καταπαύσεις. *Et S. Auguſt. q.* 160. de ſatione & meſſe requieſces. (*p*) Principium meſſionis tritici.] *Alii codices*, ἀρχὴ τῶν πρωτογεννημάτων, principium primorum fructuum. *In vulgata videtur utrumque fere conjungi*, in primitiis frugum meſſis tuæ triticeæ. (*q*) Terram tuam.] *S. Aug. q.* 161. de terra tua.] *Sed eodem ſenſu.* (*r*) Incenſorum.] θυμιαμάτων. *In aliis partim*, θυσιασμάτων, *partim*, θυμάτων. *S. Auguſt. in locut. & q.* 162. non occides ſuper fermentum ſanguinem immolatorum meorum. *De hac dictione dictum eſt ſupra cap.* 23. (*ſ*) Sacrificia.] θύματα. *In aliquo libro eſt*, θῦμα. *& apud* S. *Auguſt. in locut. & q.* 163. Et non dormiet in mane. (*al.* uſque in mane) immolatio ſolennitatis Paſchæ. (*t*) Cutis.] χρώματος, *& poteſt etiam verti*, coloris. *In aliis libris eſt* χρωτὸς, *quod aut idem ſignificat, aut*, corporis. *Interpr. Origenis hom.* 12. & erat glorificata facies ejus, & color vultus ejus.

CAP. XXXV.

(*a*) Tunicam talarem.] ποδήρη. *In Compl. eſt*, καὶ εἰς τὸ λόγιον, ad rationale. *Verum & in numero, & in ordine, & in qualitate rerum, quæ facienda commemorantur, multæ ſunt codicum varietates: nec ſatis cauſa viſum eſt, cur omnes indicarentur. Poſſunt enim magnam partem peti ex vulgatis editionibus. Complutenſes eo ſpectarunt, ut græca vulgatæ latinæ reſponderet.* (*b*) Operimenta.] καταλύμματα, *aut, ut alii*, καλύμματα. *Schol.* ceteri, τὴν σκέπην αὐτῶν, tegmen eorum. (*c*) In eis.] *In aliis codicibus additur*, ἐν τῷ ἁγίῳ, in ſancto. (*d*) Et quibus viſum eſt animæ eorum] *Schol.* Alius, ἑκούσιον καρδίαν, corde ſpontaneo. (*e*) Et pelles arietum.] *In aliquo codice eſt*, καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, *& apud* S. *Auguſt: in locut.* Et omnis, cui inventum eſt apud eum coria arietum rubricata. (*f*) Demens demptionem. S. *Auguſt. in locut.* Omnis afferens redemptionem, argentum, & æs attulerunt, redemptiones Domino. *quæſt. autem* 168. Omnis afferrens demptionem, argentum, & æs, attulerunt, demptionem Domino: *atque hæc adjungit*, tanquam diceret, omnis qui attulit; attulit illud, atque illud, inter cetera, quæ dicebat, & argentum, & æs commemorans. Demptionem ſane interpretati ſunt latini, quod græcus habet, ἀφαίρεμα. Appellata eſt autem demptio, eo quod ſibi demeret, qui Domino offerret. (*g*) Menti earum.] *S. Aug. in locut.* ſenſu ſuo. *itemque paulo inferius, ubi græce eſt eadem dictio*, διάνοια, *ipſe habet*, quorum afferebat ſenſus eorum. *Sed tamen paulo ſuperius, ubi græce eſt*, σοφῇ τῇ διανοίᾳ, *apud illum eſt*, ſapiens mente: *atque ita videtur tutius verti.* (*h*) Et compoſitiones.] *In aliquo codice eſt*, καὶ εἰς τὰς συνθέσεις, & ad compoſitiones. *In Compl*: καὶ τὰς συνθέσεις, καὶ τὸ ἔλαιον, & compoſitiones, & oleum: *& ita S. Auguſt. in locut.*

CAP. XXXVI.

(*a*) Pertinentia ad ſancta.] *aut*, ad ſanctuarium, *ut Complutenſis: græce eſt*, τὰ κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα. *& in uno pervetuſto codice*, τὰ καθήκοντα. *ac poſſet fortaſſe etiam reddi*, ea, quæ ſecundum ſancta officia. (*b*) Demptiones.] *In multis codicibus* S. *Auguſt. q* 170. *pro*, demptiones, *corrupte videtur legi*, demptum æs. (*c*) Mane.] *Aliquot codices*, τὸ πρωῒ πρωΐ. mane, mane. (*d*) Et dixit.] *Alij codices*, καὶ εἶπαν. *&* S. *Auguſt. q.* 121. *ita refert*, & dixerunt Moyſi. (*e*) Secundum opera.] *Alij codices*, παρὰ τὰ ἔργα, præter opera. (*f*) Stolas ſanctorum. *Ita vetuſti codices collati, & hunc eundem ordinem præ ſe fert* S. *Auguſt. In Complutenſi autem, quemadmodum & in vulgata, hæc, quæ ad veſtes ſacerdotales pertinent, rejiciuntur in caput* 39. *hic autem ſubjiciuntur, quæ ad tabernaculi conſtructionem.* (*g*) Partibus] *In aliquot codicibus additur* αὐτοῦ, *& apud S. Aug. in locut.* partibus ejus. (*h*) Complicata.] *In Compl.* συμπεπλεγμένον, complicatum. (*i*) Exculpta.] ἐγγεγλυμμένα. *Alii codices*, ἐγγεγραμμένα, inſcripta. *Complutenſis*, ἐγγεγλυμμένας σφραγῖδας, inſculpti ſigilli. (*k*) Aſpidiſcas.] *De hoc vocabulo dictum eſt ſupra. Scholion inſertum quæſt. Theodoreti*, Hæ majores quidem erant numiſmatis, rotundæ autem ſicut numiſma, & ſcutum. Utraque enim orbicularia ſunt. (*l*) Annulos.] *Alii codices addunt*, duos, ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους. (*m*) Et impoſuerunt in duos humeros.] *Pro his in Compl. legitur*, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας τοὺς ὤμους, & impoſuerunt ſuper duobus uncinis humeros, &c. (*n*) Super ſummitatem.] ἐπ' ἄκρου. *Alii libri*, ἀπ' ἄκρου. a ſummitate: *& a Complutenſi abeſt ſequens*, &c. (*o*) Super marginem.] ἐπὶ τὸ λῶμα. *In aliis libris eſt*; καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτῷ λῶμα, & ſuper eam impoſuerunt marginem.

CAP. XXXVII.

(*a*) Unius.] *Hæc in Compl. & vulgata habentur cap.* 36. *& adnectuntur ea quæ pertinent ad conſtructionem ipſius tabernaculi: In* *extremo autem capite* 36. *ponuntur ea, quæ in noſtra hoc loco ſequuntur,* Et fecerunt velamen, *&c. uſque ad illud*: Et fecerunt atrium, *nec ſine aliqua varietate in verbis ipſis.* (*b*) Eorum.] *Alij codices,* αὐτοῦ. ejus. (*c*) Et fecerunt atrium.] *Hæc in Compl. & vulgata habentur, cap.* 38. *non longe ab initio* (*d*) Africum.] λίβα. *In aliis quibuſdam,* νότον, Auſtrum: *& ita S. Auguſt. in ultima illa diligenter perlegenda quæſtione.* (*e*) Centum per centum] *S. Auguſt ibidem*; id eſt, centum cubita tentoriorum per centum cubita ſpatii: quod tenebant viginti columnæ. (*f*) Viginti.] *S. Auguſt. addit* æreæ: *quod etiam repetit in latere ad Aquilonem.* (*g*) Et latus, quod eſt ad Auſtrum, centum per centum] *Hæc abſunt ab omnibus fere libris, & videntur eſſe ex alia interpretatione. Idem enim latus eſt, quod pertinet ad Africum, atque ad Auſtrum.* (*h*) Aulæa.] *S. Auguſt. ibidem,* Eadem dicit aulæa, quæ tentoria, *id eſt,* αὐλαίας, *&* ἱςία. (*i*) Quindecim cubitorum, quod eſt a dorſo.] *Ita interpungit S. Auguſt. & addit*: Dorſum appellat, quia poſteriora tabernaculi erant: id eſt a parte occidentis: *& paulo poſt*: Manifeſtum eſt certe eadem duo dorſa dici hoc loco, cum commemorantur omnia quemadmodum facta ſunt; quæ latera dicebantur, quando præcipiebatur, ut fierent. (*k*) Tabernaculi.] *Ita etiam Compl. Ac poteſt nomine tabernaculi ſignificari atrium. S. quidem Auguſt. habet,* omnia aulæa atrii. (*l*) Texere de cocco, & byſſo.] *Ità S: Auguſt. in locut. Complut.* ὕφανε τῷ ὑακίνθῳ, ϗ πορφύρᾳ, ϗ κοκκίνῳ νενησμένῳ καὶ βύσσῳ, texuit hyacintho, & purpura, & cocco neto, & byſſo.

CAP. XXXVIII.

(*a*) ET fecit. [*Hæc in vulgata, & Compl. habentur cap.* 37. *& aliqua ex parte ad initium* 38. *Et res, quæ commemoratur, & ordo idem in utraque. Verba etiam, quibus exponuntur in Compl. proprius accedunt ad vulgatam & hebræum, quam noſtra. Veruntamen pleraque illa in collatis codicibus non ſunt inventa.* (*b*) Arcam.] *Aquila,* γλωσσόκομον, *quaſi loculum & thecam rerum ſanctarum.* (*c*) Extra.] *Hic in aliquot codicibus additur,* καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ, & fecit ei undulam auream in circuitu. (*d*) Et enthemia.] καὶ τὰ ἐνθέμια, *& paulo poſt,* καὶ τὸ ἐνθέμιον. *Ita in alio etiam codice pervetuſto. In aliis eſt,* ἀνθέμια, &, ἀνθέμιον, *quibus item vocabulis ſignificantur ea, quæ ornamenti cauſa adjunguntur, alibi quoque* σφαιρωτῆρες, *ſphærulæ appellantur, & paulo ante,* βλαστοὶ ἐξέχοντες, *germina extantia.*

CAP. XXXIX.

(*a*) OMne aurum.] *Hæc in vulgata, & Complutenſi habentur partim in cap.* 38 *& partim in* 39. (*b*) Viginti.] *In Compl. ut in vulgata eſt* triginta. (*c*) Septuaginta] *Alii libri,* τετρακόσια καὶ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι, quadringenta, & ſeptuaginta talenta, & bis mille. *Compl.* τριακόσια, ἑβδομήκοντα τάλαντα, ϗ δισχίλιοι, ϗ τετρακόσιοι σίκλοι, trecenta ſeptuaginta talenta, & bis mille, & quadringenti ſicli; *& hoc loco ſunt etiam quædam varietates inter vulgatam, & Complutenſem.* (*d*) Reliquum.] *hæc uſque ad,* & reliquam, *abſunt a Compl. & vulgata.* (*e*) Et reliquam.] *Ita videtur vertendum illud,* καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν, *quamvis Compl. verterint,* & receptam, *eodem tamen fortaſſe ſenſu. Nam &* reliquum aurum, *& reliquam* hyacinthum, *hoc videtur ſignificare,* aurum, & hyacinthum, quæ recepta, *aut,* oblata ſunt, præter cetera jam memorata.

CAP. XL.

(*a*) PRopones] προθήσεις. *In Compl. eſt,* προσθήσεις, appones. (*b*) Holocauſtomatum.] *Ita S. Auguſt q.* 172. *&* 173. *quod græce eſt,* πωμάτων. (*c*) Et circumpones tabernaculum, & omnia ejus ſanctificabis in circuitu] *Hæc non ſunt in Compl ſed horum loco iſta quæ reſpondent vulgatæ,* καὶ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. καὶ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. Et pones labrum inter tabernaculum teſtimonii, & altare: & pones in eo aquam. Et pones atrium in circuitu: & pones velamen portæ tabernaculi. (*d*) Super tabernaculum.] *S. Auguſt. q.* 173. non utique deſuper tectum, ſed cingens columnas: quia de columnis dixerat quod ſtatuerit tabernaculum (*e*) Sub arca.] *In Compl. ut in vulgata additur,* καὶ ἐπέθηκεν τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κιβωτοῦ, & impoſuit propitiatorium ſuper arcam. (*f*) Moyſi.] *In Compl. additur, ut in vulgata,* καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, & poſuit tentorium portæ tabernaculi. (*g*) Tabernaculi.] *Et hic in Compl. & vulgata interjiciuntur multa de oblatione, & labro, & de lotione Moyſis, & Aaron, quorum nonnulla habentur in noſtra in extremo capitis* 38. (*h*) Statuit.] *S. Aug. ibidem videtur legiſſe,* Et ſuper atrium. (*i*) Disjungebant.] ἀνεζεύγνυσαν. *S. Auguſt. ibidem.* Quando quidem non removebatur; niſi cum ei hoc ſignum dabatur disjungendi, hoc eſt caſtra movendi ex eo loco, ubi erant.

LEVITICUS.

CAP. I.

(*a*) ET revocavit.] ϗ ἀνεκάλεσε. *Ita libri veteres. In alijs,* ϗ ἐκάλεσε κύριος. Et vocavit Dominus. *& ita interpres Origen. homil.* I. *Iſychius presbyter in comm. in hunc librum,* juxta LXX non vocari, ſed revocari Moyſem ſcriptum eſt; *atque hunc locum diligenter tractat: notatque ſimilem locutionem Exod.* 35 *ſicut etiam eſt Exod.* 31. (*b*) Si holocauſtoma.] *Ita libri veteres, & Cyrillus* ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν πνεύματι προσκυνήσεως, *in tractatu de adoratione in ſpiritu, &c. In alijs eſt,* ὁλοκαυτώματα, holocauſtomata. (*c*) Sacerdotes.] *Origenes videtur legiſſe,* ἱερέως, Sacerdotis (*d*) Conſtipabunt.] *Alij libri,* ἐπιθήσουσιν, *& Interpr. Origenis,* imponent. (*e*) Adipem.] *Interpr. Origenis,* adipes, *& ita teſtatur Iſychius eſſe apud LXX cum ipſe antea eſſet interpretatus,* & quæ adhærent jecori. (*f*) Interanea.] *Ita Interpr. Origenis, quod græce eſt,* τὰ δὲ ἐγκοίλια, *Cyrillus habet,* τὰς δὲ κοιλίας, ventres autem. *Compl.* τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ, quæ autem in ventre. *Iſychius, cum in textu haberet,* inteſtinis autem, & pedibus lotis aqua, *addit hæc*: Quod LXX edunt: Ea quæ ſunt in ventre, & pedes aqua lavent. (*g*) Et imponent Sacerdotes. *In aliis libris eſt,* ϗ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς, *& Interpr. Origenis,* & imponet ſacerdos (*h*) Sacrificium.] *Interpr. Origenis,* hoſtia eſt, & ſacrificium. *Compl. paulo inferius,* κάρπωμα θυσίας oblatio ſacrificii. *Noſtra reſpondet hebræo.* (*i*) Retorquebit.] *Schol.* Samariticus. ϗ ἀνακλάσει, & refringet. (*k*) Veſiculam gutteris] *Ita Iſychius, & vulgata, quod græce eſt,* τὸν πρόλοβον. *Theodotio,* τὴν φύσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτίλοις, folliculũ ejus cum lanuginibus. J: Druſius apud Theodot. non φύσαν ſed φύσιν ſcribi ait, & forte inquit φύσιν pro φύσις, poſuit ſic in lingua Helleniſtarum χάρις denotiat gaudium. χάραν. *Aquil.,* τὴν σπίζουσαν, (*quamvis Iſychius habeat* σπίον,) *tanquam partem illam, ut ait Theodoretus q.* I. *quæ cibum recipit; & aliis partibus ſuppeditat* (*l*) Non dividet.] *Schol.* Samariticus, μαδίσει, λεπίσει, deſquamabit, decorticabit. (*m*) Imponet.] ἐπιθήσει, *Compl* ἐπιθύσει, ſacrificabit. *Et hanc ſententiam ita ſemper in hoc capite affert Iſychius,* & adolebit ſuper altare.

CAP. II.

(*a*) SAcrificium eſt.] *hoc abeſt ab hebræo, & vulgata, ſicut etiam paulo inferius: & notat Iſychius additum eſſe a LXX.* (*b*) Plenum.] πλήρη. *Alij libri,* πλήσει, implebit. *Iſychius in textu,* ac deferet ad filios Aaron ſacerdotis, quorum unus tollet pugillum plenum ſimila, *&c. nec multo aliter vulgata. Idem autem in comm. notat apud LXX non dici, quis ſit qui in pugillo tollat, ut abſolute offerentem ſignificarent.* (*c*) Ex clibano, munus Domino, ex ſimila.] *Alii libri,* ἐν κλιβάνῳ ϗ ἐκ σεμιδάλεως, *& Iſychius,* in clibano de ſimila. *interpr. Origenis habet,* ex clibano. (*d*) Offeret.] *Complut.* ϗ προσοίσεις τὴν θυσίαν, ἣν ἂν ποιήσῃς, & offeres ſacrificium quodcunque feceris. (*e*) Novas torrefactas ſpicas vigentes comminutas.] νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτά. *Euſebius* χίδρα ἐστὶν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ἀσταχύων λαβὼν διαθρύψῃ τοῖς χερσὶν οἱονεὶ ἀλέσας. ἐρικτὰ ϗ τὰ ἐν μύλῳ πτισθέντα ϗ φλοιὸν ἀποβαλόντα ὀσπριώδη λάχανα, χίδρα ſunt, quando quis ſumens de vigentibus ſpicis, conterit manibus, quaſi molens: ἐρικτὰ, olera ex leguminibus & quæ in mola ſunt piſta, & quæ corticem abjecerunt. *In Compl.* χίδρα ἐρικτὰ, *redduntur,* farra comminuta. *Iſychius, & vulgata, hoc modo faciunt mentionem farris,* & confringes eas in modum farris. *Huic voci reſpondet* χίδρα *niſi fallor. ſunt autem ſpicæ novæ ac virides, ut quidam volunt, alii aliter interpretantur Moſchopulus* περὶ χιδρῶν, χίδρα παρὰ τοῖς μὲν τὰ ἄγρια λάχανα, παρὰ δὲ ἑτέροις τὰ ὄσπρια, ϗ ἔπι παρ' ἑτέροις τὰ ἀπὸ χλωρᾶς κριθῆς. χίδρα apud nonnullos ſunt olera agreſtia, apud alios legumina & porro apud alios, quæ ex viride hordeo exprimuntur. Affine in Arabica lingua Giris quæ eſt minutiſſima farina, pollen, pulvis molendini, ut exponit Stephanus, & citat Sylvaticus in Pandectis Medicinæ. כרמל quæ ſpica recens, tenera & plena: ſic dico, ſpica כרמל dicitur cum adhuc mollis eſt ac delicata virenſque, Druſ. *Aquila,* ἁπαλὰ λάχανα ὀσπριώδη, tenera olera ex leguminibus. *Theodotio,* πίονα ἄλφιτα, pingues farinas *Interpr. Origenis hæc habet ad hunc locum pertinentia.* Si autem ſacrificium offerat primitiarum de primitiis frugum, ut ſimila ſic recens, id eſt nova, igni quoque eam torreri vult, & medio fractam eſſe (ne multum minutatum ſit, quoniam primitiæ ſunt) & bene purgata ſit: *atque has eaſdem conditiones perpendit in anagoge.*

CAP. III.

(*a*) ADduxerit.] προσαγάγῃ. *Ita libri veteres, & Cyrillus pro eo, quod in aliis eſt,* προσάγῃ. (*b*) Ante Dominum.] *Hæc abſunt ab aliis codicibus, ut etiam a vulgata.* (*c*) Holocauſtomatum in circuitu.] *Sic etiam Compl. Ab aliis codicibus græcis abſunt: ab hebræo & vulgata illud,* holocauſtomatum, *non autem illud,* in circuitu. (*d*) Ventrem.] *Iſychius cum haberet in textu,* vitalia, *ſicut vulgata; hæc addit*: LXX ventrem, id eſt cor: cujus ſecundo facit mentionem juxta LXX. quia duplicem habet operationem, &c. (*e*) Pennam.] *Hoc agnoſcit ex LXX Iſychius.* (*f*) Super altare.] *Hæc abſunt à multis codicibus, ut etiam a vulgata.* (*g*) De ovibus.] *Iſychius,* LXX vero ſi ab ovibus munus ejus, ab agnis, & hœdis immaculatum offeret. Ovis enim & agnorum, & hœdorum genus eſſe videtur. &c. (*h*) Et lumbum.] *Iſychius,* & caudam, vel etiam ſecundum LXX lumbum immaculatum. *Idem vero refert pro immaculato Symmachum dixiſſe integrum, Aquilam vero perfectum. Theodoretus quæſt.* I. *teſtatur ceteros interpretes dixiſſe, pro* ὁ ὀσφὺς, ἡ κέρκος, pro lumbus, cauda.

CAP. IV.

(*a*) NOn ſponte.] ἀκουσίως. *Aquila,* ἐν ἀγνοίᾳ, *& vulgata,* per ignorantiam. (*b*) Ventre, & fimo.] *Iſychius,* Cum inteſtinis & fimo. LXX. cum ventre & ſtercore. (*c*) Non ſponte.] *Hoc loco abeſt dictio,* άως, *ab aliquot codicibus græcis, & ab interprete Origenis hom. 2. ſicut etiam à vulgata.* (*d*) Et latuerit.] *Schol.* παρεωραθῇ λόγος, deſpectus fuerit ſermo. (*e*) Quod non fiet.] *ita interpres Origenis; quod græce eſt,* ἃ οὐ ποιηθήσεται: *& reſpondet hebræo; & ita paulo poſt etiam in Compl. in qua tamen hoc loco eſt,* ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, quæ non oportet facere. (*f*) Sacerdos.] *Compl.* ἀρχιερεὺς: *& confunduntur ſæpe iſtæ voces.* (*g*) Incenſorum,] θυμιαμάτων. *Schol.* Alius, τῶν ἀρωμάτων, aromatum. (*h*) Baſim.] *Schol.* Alius, εἰς τὸ θεμέλιον, ad fundamentum.

CAP. V.

(*a*) PEccatum.] *In aliis libris & Compl. additur,* αὐτοῦ, ſuum, *& vulgata,* iniquitatem ſuam, quam vocem nec *Cyrillus* agnoſcit, nec habet lectio Vetus. S. *Auguſt. quæſt.* 1. & accipiet peccatum: *notatque abundare illud &, locutione uſitata in ſcripturis: ac ſane in aliquot libris eſt,* ϗ λήψεται, *quod reſpondet hebræo. Interp. Origenis,* & ipſa accipiet peccatum ejus. (*b*) Immundum.] Iſychius, LXX addiderunt immundum. (*c*) Abominationum immundarum.] *Idem notat has eſſe canes, & ſimias, quæ ab infidelibus colebantur, vel quodcumque reptile; quomodo quidem verterint Aquila, & Symmachus.* (*d*) Pecorum.] *Diſputat.* S. *Auguſt. q.* 2. *ſic melius verti* κτηνῶν, *quam dicendo,* jumentorum, *quod tamen haberent codices Latini.* (*e*) Immundorum.] *Ita* S. *Auguſt. In multis codicibus ſequitur,* ϗ μεμίανται, *in aliquibus,* ϗ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ ϗ μεμίανται, & latuerit ab eo, & inquinatus eſt. (*f*) Inquinatus fuerit] S. *Aug.* ab omni immundicia cujuſquam ſi tetigerit, & inquinabitur: & ſi latuerit eum, poſt hoc autem cognoverit, etiam deliquerit: *& de horum verborum conſtructione diſputat in extremo quæſt* 3. *Ac fortaſſe tota oratio pendet uſque ad illud,* Et confitebitur, *aut ad illud,* Et offeret. (*g*) Iniqua diſtinguens.] ἢ ἄνομος, ἢ διαστέλλουσα, *in Compl.* ἢ ἂν ὀμόσῃ, διαστέλλουσα, *&* S. *Auguſt. q.* 3. quæcunque juraverit, diſtinguens. *Et interp. Origenis hom* 3. quæ juraverit, pronuncians. *Et reſpondet vulgata & hebræo.* (*h*) Ante oculos.] *Alius liber,* ἀπ' ὀφθαλμῶν. ab oculis. *Ab aliis libris, &* S. *Auguſt. & interprete Origenis utrumque abeſt.* (*i*) Et confitebitur peccatum, pro quibus.] ϗ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν, περὶ ὧν. *Compl.* ϗ ἐξαγορεύσῃ τὴν ἁμαρτίαν, περὶ ἧς. S. *Auguſt.* Et confeſſus fuerit peccatum, quod peccavit. *Interp. Origenis,* pronunciet peccatum quod peccavit. *Illud quidem* περὶ ἧς, *eſt in pleriſque codicibus.* (*k*) Adverſus ipſum.] κατ' αὐτῆς. *Hoc non refertur ab interp. Origenis.* S. *Auguſt.* Quod autem addit, adverſus ipſum; quid intelligitur niſi, adverſus ipſum peccatum confeſſus fuerit, id eſt, confitendo peccatum accuſaverit? (*l*) Oblivio.] ἢ ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθη. *Apud Theodoretum quæſt* 2. *& in Compl. eſt,* ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθη, ſi latuerit eam oblivione. *S. Auguſt. quæſt.* 5. Anima, ſi latuerit, cum oblivio eſt ei, id eſt, ſi oblivione factum fuerit, ut lateat eum, vel, eam. *quæſt. autem* 20. ſi latuerit eum oblivione. *Interp. Origenis,* ſi qua latuerit. *Schol.* Alius, ἀδικήσει ἀδικίαν injuſte faciet injuſtitiam. Vel, ἐὰν παραβῇ παράβασιν, prævaricatus fuerit prævaricationem. (*m*) Non ſponte.] *Interp. Origenis,* non volens. *S. Auguſt.* nolens: *qui addit,* hoc eſſe, a ſanctis oblivione peccare, aliquid per oblivionem uſurpare, quod debetur ſanctis, ſive ſacerdotibus, ſive oblationibus, &c. *De hac re etiam Origenes & Theodoretus.* (*n*) Siclorum ſiclo ſanctorum.] *Schol.* σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίων, pondus in pondere ſanctorum. Eſt cur malim σταθμῶν. ſane in ſeptuaginta τιμῆς ἀργυρίου σικλῶν. Hieronymus, qui emi poteſt duobus ſiclis juxta pondus ſanctuarii, notum ut שֶׁקֶל & pondus & ſiclum ſignificet. *Druſ. Alii codices,* σίκλῳ τῷ ἁγίῳ, ſiclo ſancto. (*o*) Peccatum] *Hic etiam in aliquot codicibus additur,* αὐτοῦ. *S. Auguſt. quæſt.* 2. *depravate, ut videtur,* & non cognoverit peccatum ſuum: *nam quæſt.* 20. *habet,* & acceperit peccatum ſuum. (*p*) In delictum.] *Schol.* εἰς λύτρωσιν, in redemptionem. (*q*) Deliquit enim delicto.] *S. Auguſt: ibidem,* deliquit enim delictum ante Deum. *Iſychius ex LXX,* deliquit enim delictum ante Dominum. *In aliis codicibus eſt,* ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν: *& apud S. Auguſt: ibidem paulo inferius, & quæſt.* 20. deliquit enim delicto delictum ante Dominum. *Compl. cetera eodem modo: ſed pro,* πλημμελείᾳ, *habet,* πλημμέλειαν.

CAP. VI.

(*a*) QUæ ſunt ad proximum.] *Ita* S. *Auguſt quæſt.* 20. *quod græce eſt,* τὰ πρὸς τὸν πλησίον. *ab aliquot codicibus abeſt illud* τά. *& interpres Origenis homil.* 4. & mentietur proximo. (*b*) In deſpoſito.] ἐν παραθήκῃ. *Interp. Origen.* ſuper depoſito. S. *Auguſt.* de commendatione. (*c*) Societate.] *Schol.* ἐν πιστώσει χειρὸς, in eo quod creditum eſt manui. πίστωσις χειρὸς, proprie quando manu rei alicui fidem facimus. Sic πίστωσις λόγων, quando Verbis idem fit. *Druſ.* (*d*) De rapina.] *Schol.* ἐν ἀναγκασμῷ, in violentia. ἀναγκασμὸς, quando aliquis cogitur reddere quod non accepit, aut ſolvere quod non debet; hinc *Cohel.* 5. 7. גזל משפט Coactio juris & æquitatis, quando videlicet judices compelluntur contra jus & æquum ſententiam dicere. Aliis גזל eſt ἁρπαγὴ ſive ἁρπαγμὴ, direptio, rapina, melius, *Druſ.* (*e*) Aut injuriam fecerit aliquam proximo.] *Sic S. Aug. ibidem. interpr. Origenis,* aut nocuit aliquid proximo. *Schol.* ἐσυκοφάντησεν, *& paulo poſt pro* ἀδίκημα, συκοφαντίαν. *Iſychius,* Ceteri interpretes, Aquila, & Theodotio, & Symmachus, ubi dixerunt LXX, Si nocuit aliquid proximum ſuum; iſti, Si calumniatus eſt aliquid. ἀδίκημα intelligitur quod injuſte alteri extortum, ſic calumnia, quod per calumniam ablatum. *idem.* (*f*) Perditionem.] *Ita* S. *Auguſt. & Interp. Origenis quod Græce eſt,* ἀπώλειαν. *& eſt hebraiſmus, ſignificatque rem ipſam amiſſam.* (*g*) Et reddat.] *Interp. Origenis,* & reddet. S. *Auguſt.* reddet. *Iſychius totum hunc locum ſic refert.* Erit cum peccaverit, & pœnituerit, & reddiderit rapinam, quam rapuit, vel injuſtitiam, quam injuſte egit, aut depoſitum, quod depoſitum eſt ei, ſive perditum, quod invenit. (*h*) Fuerit] *Ita interpungit interp. Origenis: & S. Auguſt. quæſt.* 9. *eodem modo videtur interpungere. Idem vero quæſt.* 20. *ſic habet,* Et qua die convictus fuerit delicti ſui; offeret Domino, &c. (*i*) Iſta holocauſtoſis.] *ita* S. *Auguſt. quæſt.* 10. *et putat, quod ſequitur* & ignis, *redundare illud,* &. *Sed interp. Origenis.* Hoc holocauſtum in crematione ſua erit ſuper altare, &c. (*k*) Catacarpoſim.] S. *Auguſt. in ſuo codice latino habebat,* & auferet holocarpoma, quod conſumpſerit: *ſed addit quæſt.* 9. Niſi forte illud eſt verum, quod in quodam græco invenimus. Non enim ait, auferet holocarpoſim, ſed, auferet catacarpoſim, hoc eſt, reliquias holocauſti, quod ignis conſumpſit. Has autem reliquias, veluti eſt cinis & carbo, appellavit [illam holocauſtoſim] ejus rei nomine, quæ conſumpta eſt, reliquias ipſius conſumptionis appellans. *Notat autem idem eſſe holocarpoma, quod holocauſtoſis: cur autem dicatur holocarpoma rationem reddit ipſe Origenes homil.* 5. (*l*) Holocauſtoſim.] *Sic* S. *Auguſt. ut diximus. Interp. Origenis* & holocauſtum. *In Compl. eſt,* holocarpoſim. (*m*) Ab eo.] S. *Auguſt. quæſt.* 12. Et ignis altaris ſemper ardebit ab eo. *In aliis libris eſt, non.* ἀπ' αὐτοῦ. *ſed,* ἐπ' αὐτοῦ. *Et Interp. Orig.* & ignis altaris ardebit ſuper illud. (*n*) Mane, mane] *S. Auguſt: & Interp. Orig. ſemel tantum habent.* (*o*) Circumvoluta.] ἑλικτά. *Ita libri vetuſtiores. In aliis eſt,* ἐρεικτά. *& fortaſſe legendum,* ἐρικτά, *ut ſupra cap.* 2. *Iſychius.* Quod LXX ſic ediderunt, conſperſam offeret eam, buccellas, ſacrificium boni odoris Domino, odorem .... conſperſam eandem dicentes buccellas Et buccellas quidem dixiſſe intelliguntur, utpote multipliciter procedentem propter paſſiones per partes provenientes: conſperſam autem, utpote in unum collectam: unde pro buccellis Symmachus dilatatam edidit. Quædam autem antigrapha, electa (*videtur legendum,* ἑλικτὰ) habent, id eſt, complexa; quia invicem ſibi cohærent paſſiones Domini. *Ex quibus verbis, utcunque ſe habeant, in mentem nobis interdum veniebat ſuſpicari,* ἑλικτὰ. *&* ἐκ κλασμάτων, *duas apud Iſychium eſſe ejuſdem rei interpretationes. S. Auguſt: q.* 15. *in codice græco, quo uſus eſt, habuit,* ἑλικτὰ, *ſed in latina interpretatione,* in ſartagine in oleo fiet conſperſa, offeret eam freſa; *quod videtur magis convenire vocabulo,* ἐρικτά. *Interp. Orig.* In ſartagine ex oleo fiet conſperſa: offeret eam teneram. (*p*) Holocauſtum erit.] *Refert Iſychius Aquilam edidiſſe,* integrum erit, id eſt, non dividetur dentibus, non mandetur. (*q*) Quicunque aſperſus.] *In aliis codicibus, partim eſt,* ὃ ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτὸ, quod aſperſum fuerit ſuper illud, (*& fortaſſe eſt hebraiſmus, ut intelligatur,* illud ſuper quod aſperſus eſt) *partim,* ᾧ ἂν ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτῷ, cuicunque reſperſus fuerit ſuper illud.

CAP. VII.

(*a*) SAlutaris] σωτηρίου. *Sic vetuſtiores codices, & Interp. Orig. In aliquibus aliis eſt,* εἰρηνικῶν: *quæ varietas & in hoc, & in aliis capitibus ſæpe notari poteſt. Iſychius quidem lib.* 2. *non longe ab initio admonet, quem alii adipem pacificorum dixerant, LXX edidiſſe, ſalutare.* (*b*) Pro laudatione.] *Schol.* περὶ εὐχαριστίας, pro gratiarum actione, *quod habet vulgata.* Sumptum puto ex editione Aquilæ Pontici; ſane Amos 4. 5. תודה *A.* εὐχαριστίαν. Similiter *Pſal.* 107. 22. זבחי תודה, idem θυσίας εὐχαριστίας. Hieron. hoſtias gratiarum: hinc nomen Juda, quod Joſephus εὐχαριστίαν interpretatur. (*c*) Panes ex ſimila.] *Alii libri habent,* ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως, panes azymos ex ſimila. *Interp. Origen.* & offerent ad ſacrificium panes laudationis ex ſimila: *ſed videtur mendum, ac legendum eſſe,* ad ſacrificium laudationis panes ex ſimila. *Schol.* ἄλλος φησὶ κολλυρίδας. Alius inquit, collyridas: *quod habet etiam vulgata, ſed paulo poſt.* (*d*) Conſperſam.] *Schol.* Alius inquit, ζεστὴν, coctam, ferveſcentem. (*e*) Super ſacrificio laudationis ſalutaris.] ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου. *Interp. Orig.* Quia ſacrificium laudationis ſalutaris ejus eſt. *Quare primum videtur legiſſe,* ἐπὶ θυσία, *quod in nullo codice eſt inventum; deinde habuiſſe,* σωτηρίου αὐτοῦ, *quod eſt in multis codicibus: & videtur agnoſci a S. Auguſt. quæſt.* 22. *ubi etiam dubitat an aliud ſit* ſalutaris, *aliud* ſalutaris ſui. (*f*) Demptionem.] *Sic enim ſolet S. Auguſt. vertere,* ἀφαίρεμα. *Interp. Orig.* ſeparationem. *Schol.* idem eſt ἀφαίρεμα, ϗ ἀφόρισμα, ϗ ἐπίθεμα, ϗ καρπώματα, ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως, demptio, & ſeparatio, & impoſitio, & hoſtiæ, quæ de ſacrificiis ſegregantur Deo: quæ quidem fiunt partes ſacerdotis. *Unde quidem dictum ſit pectuſculum impoſitionis, docet S. Auguſt. quæſt.* 23. (*g*) Non erit acceptum ei.] *Ita interp. Orig. quod græce eſt,* οὐ λογισθήσεται αὐτῷ, *ſignificat autem,* non erit, *id eſt,* non proderit ei tanquam acceptum. (*h*) Non reputabitur ei.] *Theodotio,* φέγγους δεῖται, eget lumine. (*i*) Quæcunque tetigerint omne immundum.] *In Orig.* quæcunque tactæ fuerint ab omni immundo. (*k*) Domini.] *In aliis libris eſt,* κυρίῳ. *& Interp. Orig.* Domino. (*l*) Fiet in omne opus.] *Ita collati codices, & S. Auguſt. quæſt.* 21. *Interp. Orig.* non erit ad omne opus. (*m*) Offeret.] *Ita libri vetuſtiores. In aliis eſt,* προσάξετε. *& Interp. Orig.* ex quibus offertis ab eis. *Apud S. Auguſt. quæſt.* 21. *in aliqua editione eſt,* ex quibus Domino offeretur; *in aliqua,* offeretis (*n*) Sacrificium ſalutaris.] *In ceteris libris partim eſt,* θυσίαν τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ, ſacrificium pacificorum ſuorum, *partim* θυσίαν σωτηρίου αὐτοῦ, *& interp. Orig.* ſacrificium ſalutaris ſui *Sic etiam haberi apud S. Auguſt. quæſt.* 22. *paulo ante admonuimus.* (*o*) Adipem ſuper altare.] *Alii,* τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. *& Interp. Orig.* adipem, qui eſt ſuper pectuſculum, ſuper altare. (*o*) Salutaris veſtri.] *Ita collati codices. In editionibus vulgatis eſt,* τῶν σωτηρίων, *& interp. Orig.* a ſacrificiis ſalutaribus veſtris.

CAP. VIII.

(*a*) EJus.] *Abeſt à Compl. & Interp. Origenis.* (*b*) Manifeſtationem & veritatem.] *Aquila & Theodotio,* τοὺς φωτισμοὺς, ϗ τελειώσεις, illuminationes, & conſummationes, *ſive* conſecrationes. (*c*) Tunicas.] *Aquila & Theodotio,* ὑποδύτας, ſubuculas. ὑποδύτης tunica interior, ut ἐπενδύτης exterior. Quidam ſubuculam latine reddunt. *Hieron. de veſte ſacerdotali,* Secunda ex lino tunica eſt ποδήρης *i.* talaris, duplici ſindone, quam & ipſam Joſephus byſſinam vocat, appellatur כתנת *i.* χιτὼν, quod Hebræo ſermone in lineam vertitur; hæc adhæret corpori, & tam arcta eſt & ſtrictis manibus, ut nulla omnino in veſte ſit ruga & uſque ad crura deſcendat. (*d*) Mundavit.] *Schol.* Samariticus habet, ϗ ἱλάτωσεν, & propitiavit. Alia autem editio, περιεμάξησεν, expiavit, *& quaſi undique aptum reddidit ad peccatum delendum.* (*e*) Et panem ex oleo unum.] *Schol.* ἄλλος, κολλύραν. Alius, collyram. *In Compl. totus hic locus ſic habet,* ἔλαβε κολλύραν ἄζυμον μίαν, καὶ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν, ſumpſit collyram azymam unam, & collyram panis ex oleo unam. (*f*) In atrio.] *Compl.* παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, apud oſtium tabernaculi. (*g*) Donec dies impleatur.] *Alij codices*, ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν, uſque ad diem plenitudinis dierum conſummationis veſtræ.

CAP. IX.

(*a*) SEniores.] *Sic vertit S. Auguſt. quæſt.* 25. *quod græce eſt*, γερουσίαν, *licet alii partim dixerint ſenatum, partim ordinem ſeniorum.* (*b*) Et vitulum.] *Sic etiam vulgata, & hebræus. Aliqui codices habent*, καὶ κριὸν, καὶ μοσχάριον. *Et S. Auguſt. quæſt.* 26. & arietem, & vitulum. (*c*) Illud ſecundum membra ea, & caput.] *In aliis codicibus partim abeſt illud*, ea; *partim vero legitur*, αὐτῷ καὶ τὰ μέλη αὐτὰ, καὶ τὴν κεφαλὴν, ei & membra ipſa, & caput. (*d*) Mente exceſſit.] *Sic videtur ſubindicare S. Auguſt. quæſt.* 29. *vertendum eſſe illud*, ἐξέστη, *quod ipſe habuit*, & amens factus eſt, *& alios inquit vertiſſe*, expavit.

CAP. X.

(*a*) FIlios.] *Abeſt dictio iſta à Compl. ut etiam a vulgata.* (*b*) Legitimum æternum in progenies veſtras.] *S. Auguſt. quæſt.* 33. Ambiguum eſt, utrum ſuperiori ſenſui connectatur, id eſt, ad vinum non bibendum pertineat; an inferiori, ubi ſequitur, Diſtinguere, *&c. Interp. quidem Orig. hom. 7. cum inferiore conjungit.* (*c*) Inſtruere.] *Schol.* Alius, φωτίζειν, illuminare. (*d*) Salutaris.] *In aliis libris eſt*, σωτηρίων. *Interp. Orig.* ſacrificiis ſalutaribus. *S. Auguſt. quæſt.* 35. ſacrificiis ſalutarium; *quamvis dubitet, an ſit vertendum potius*, ſanitatum, *multaque excogitet, quamobrem hoc loco*, σωτηρίων, *idem valeat ac*, σωτηρία.

CAP. XI.

(*a*) ET fiſſuras findit duarum ungularum.] *Sic viſum eſt ſatis apte & congruenter etiam hebræo poſſe reddi, quod græce eſt*, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν. *Interp. Origen.* & ungulas habet. (*b*) Quæ dividunt ungulas.] *Apud eundem totus hic locus ſic habet*: Præterea ab his non manducabitis, quæ reducunt ruminationem, & non dividunt ungulas, & habent ungulas: Camelus, *&c. & ita fere vulgata. In aliqua Græca editione eſt*, πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε, ἀπὸ τῶν μὴ ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν μὴ διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας. Tantum ab his non comedetis, a non reducentibus ruminationem, & a non dividentibus ungulas, & habentibus ungulas. *Sed collati codices manuſcripti græci omnes eodem modo, ac noſter: & reſpondent hebræo & chaldæo.* Intelligendum *enim ita eſt, ab iis quæ ruminant, & dividunt ungulam, excipi camelum, & cetera, quæ alterutra iſtarum conditionum carent.* (*c*) Et leporem.] *Hunc ordinem ſervant collati codices; &* Interp. *Orig. In Compl. quemadmodum & in vulgata, prius memoratur chirogryllus (quem* Interp. *Orig. erinacium vocat) quam lepus. Eadem varietas eſt paulo poſt in commemoratione aliorum animalium.* (*d*) Reducit.] I*n quoſdam libros græcos per errorem irrepſit* οὐκ: *Nam abeſt ab exemplari Vaticano, ut etiam a Compl. tam in lepore quam in chirogryllo: itemque ab Orig. Et Theodoretus in codicibus manuſcriptis (nam verſio eſt depravata) q.* 11. *inquit, camelum & leporem ruminare quidem, ſed ungulam non dividere.* (*e*) Chalabotes.] χαλαβώτης. *Alij* ἀσκαλαβώτης, ſtellio. (*f*) Et inter vivificantia.] *In aliquot codicibus legitur*, καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων, *&c. S. Auguſt. q.* 38. Inſtrue (*fortaſſe legendum*, inſtruere) filios Iſrael inter vivificantia, *&c. Quod autem pertinet ad illud* vivificantia, *S. Auguſt. putat græco verbo ſignificari, non quæ vivere faciunt; ſed quæ vivos fœtus gignunt. Nobis tamen non conſtat, præſertim ſi hebræum conſulamus, an idem ſignificet, quod viventia.*

CAP. XII.

(*a*) PUrgationis] *Ita S. Auguſt. q.* 40. *quod græce eſt*, τῆς ἀφέδρου, *& ab aliis ſolet verti*, menſtrui: *poſſet etiam*, puerperii. *Notat Iſychius Symm. dixiſſe*, ſecundum dies ſeparationis afflictionis, *Aquilam*, eparationis miſeriæ, *Theodotionem*, ſeparationis doloris ejus. (*b*) Immundo.] ἀκαθάρτῳ. *Sic vetuſtiores codices. In aliis eſt*, καθαρῷ. *Orig.* quia in ſanguine immundo fecit ſeptem dies, in ſanguine autem mundo triginta & tres dies. *S. Auguſt. utramque lectionem agnoſcit. Compl.* καθαρισμοῦ αὐτῆς, purificationis ſuæ, *quod habet vulgata. Iſychius harum duarum lectionum mentionem facit*, in ſanguine mundo, ſive purificationis. (*c*) Pro filio, aut pro filia.] *Sic placet S. Auguſt. reddi illud*, ἐφ' υἱῷ καὶ ἐπὶ θυγατρὶ, *potius quam*, ſuper filio aut ſuper filia, *quod nonnulli codices haberent.* (*d*) Aut turturem.] *Idem habet*, & turturem: *quamvis fateatur nonnullos codices habere*, aut turturem: *ac de iſta varietate diſputat.*

CAP. XIII.

(*a*) LUcida.] τηλαυγής. *Ita libri veteres, & S. Auguſt. q.* 41. *& Iſychius lib.* 4. *qui etiam interpretatur, quid ſit* τηλαυγής. *Alii habent*, ἢ τηλαυγὴς, vel lucida: *quam lectionem agnoſcit S. Gregor. Nazianz. in oratione de amore pauperum.* (*b*) Carnis.] χρωτός. *S. Auguſt. & Interp. Origen. habent*, coloris. *Alii vertunt*, corporis. *Sed viſum eſt omnia melius reſpondere, ſi dicatur*, carnis. (*c*) Tactus] *S. Aug. ibid. & in locut.* Ipſam maculam tactum vocat: unde nonnulli noſtri non tactum, ſed maculam interpretati ſunt, &c. *Poſſemus etiam ſatis apte plagam dicere.* (*d*) Humilis.] ταπεινή. *Schol.* Aquila, & Symm. κοίλη, βαθυτέρα. cavus, profundior. *Dictio quidem* κοίλη *habetur etiam in noſtro, & in aliis libris hoc eodem capite; ſicut etiam* ἐγκοιλοτέρα, *aut*; κοιλοτέρα. (*e*) Inquinabit.] *S. Auguſt. q.* 42. id eſt, inquinatum pronunciabit. (*f*) Non mutavit pilum album.] *Eſt phraſis qua ſignificatur*, non mutaſſe pilum in album. *Paulo quidem poſt ita dicitur*, μετέβαλεν ἡ ἁφὴ εἰς τὸ λευκόν. (*g*) Non eſt commutatus.] *Sic ſolet eſſe apud S. Aug. quod græce eſt*, οὐ μετέπεσεν. *& videtur ſignificare*, non effluxit, *id eſt, ut alij vertunt*, non crevit. (*h*) Significatio.] σημασία. *Aquila*, ἐξανάδοσις, excreſcentia, puſtula. *Th.* ἔκβρασμα, eruptio, ſcabies. Papulæ autem quæ poſt ægrotationem naſcuntur in labiis, vocantur ἐκβράσματα, & ſanitatis videtur indicium, morbum in ſuperficiem prorupiſſe. Hieron in Comment. ſuper Nah. 2. apud *Druſ. S. Auguſt. interpretatur q.* 44. non eſt lepra, ſed ſignum. (*i*) Converſa mutata fuerit.] *Aquila, & Symm.* διαδιδοῦσα διαδῷ τὸ ἐμφύσημα, procedendo proceſſerit tumor. (*k*) Commutata.] *Ita S. Auguſt. q.* 46. *quod rurſus eſt*, μετέπεσεν, *& interpretatur*, id eſt, non ſtetit in illa ſanitate, in qua eum viderat, &c. *Aquila*, ἐπέδωκεν, proceſſit. *Symm.* ὑπερέβη, ſupergreſſa eſt. *Th.* διακέχυται, diffuſa eſt. *Schol.* Samariticus, ἐπλατύνθη, dilatata eſt. (*l*) Et ſegregabit.] *Compl.* οὐκ ἀφοριεῖ, *& S. Auguſt. q* 47. non ſegregabit eum: *quod illi difficultatem fecit: ac tamen reſpondet vulgatæ & hebræo.* (*m*) In tactu.] αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, id *eſt*, ſecundum tactum. *Et ſimili locutione infra habetur*, μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ τὴν ἁφὴν, *quod vertimus*, poſtquam lotum fuerit ipſum in tactu. *Alij codices hic partim pro*, αὐτὸν, *habent*, αὐτοῦ, ejus tactum, *partim neutrum habent, & ibi* αὐτῷ, poſtquam lotus fuerit ei tactus. (*n*) Carnem ſanam.] τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ. *Scholion.* τὴν σάρκα τὴν ζῶσαν, carnem vivam. (*o*) Et converſus fuerit.] *Sæpe in hujuſmodi locutionibus ſubintelligendum eſt*, tactus. (*p*) Vulnus.] *Sic videtur transferre interp. Orig. quod eſt* θραῦσμα. *Schol.* Alius, ἀπόσπασμα, ſciſſura. *S. Auguſt. quæſt.* 48. *inquit, cum Moyſes de lepra capitis loqueretur, eam etiam quaſſationem appellaſſe.* (*q*) Lepra.] I*n quibuſdam codicibus additur*, ἐξανθοῦσα, efflóreſcens. (*r*) Immundus cum ſit.] *Sic S. Auguſt. in locut. quamvis fateatur non potuiſſe exprimi in latino, quod græce eſt* ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται. *Interp. Orig. habet tantum*, immundus erit. (*ſ*) Permanens.] *Schol.* Samariticus, φιλόνεικος, obſtinata. ὀπίσω δὲ παλαιουμένην αὐτὴν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ συγγηρῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνίατον. Superius autem, παλαιουμένην, veteraſcentem ipſam dixit, pro eo quod eſt, conſeneſcentem corpori, & inſanabilem. (*t*) Fixit ſe] *Nimirum tactus, vel lepra. Schol.* Alius, σπανίζουσαν, *quaſi corroſione rarefacientem.*

CAP. XIV

(*a*) DUas aviculas.] *Interp. Orig. interpretatur duas gallinas, græce eſt*, δύο ὀρνίθια. (*b*) Cotylam.] *S. Auguſt. in locut. habet*, heminam. *Alii vertunt*, ſextarium. (*c*) Poſſeſſione.] *Alij codices habent*, ἐν κλήρῳ, in ſorte. (*d*) Splendentis.] αὐγάζοντος. *Compl.* αὐγάσματος, ſplendoris.

CAP. XV.

(*a*) OMnes dies.] *Hæc uſque ad* omnis lectus, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Ac ſane apparet in his verbis coacervatio quædam. S. Auguſt. in locut. hæc tantum refert.* Viro, viro, cuicunque fuerit fluor, & homo cuicunque exierit ex eo concubitus ſeminis, & omne ſuper quodcunque dormit ſuper illud, & omne, ſuper quod ſederit ſuper illud, immundum erit. *Legendus accurate Iſychius.* (*b*) Stramen aſini.] ἐπίσαγμα ὄνου. *Ita libri veteres. A quibuſdam abeſt vox* ὄνου, *quam tamen eſſe LXX interpretum teſtatur Iſychius.* (*c*) Et lavabit corpus aqua.] *Alii codices habent*, τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι, corpus ſuum aqua viva. (*d*) Et qui patitur fluxum ſeminis in fluxu ſuo.] καὶ ὁ γονορρυὴς ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ. *In aliqua editione eſt*, ἐγονορρύησεν, & ei qui effudit ſemen.

CAP. XVI.

(*a*) ET arietem.] καὶ κριόν. *ut ſubintelligatur*, adducens. *Alii codices habent*, κριῷ, ariete. (*b*) Lineum.] *Schol.* τὸ λινοῦν, καὶ λινῆν ζώνην, ἄλλος φησὶ διπλοῦν, καὶ διπλῆν. lineum, & lineam ſtolam, alius inquit, duplex, & duplicem. (*c*) Emiſſario.] *Sic B. Auguſt. Interp. Orig. retinuit vocabulum græcum Apopompæi.* Aquila, κλῆρος εἷς, κεκρατημένος, καὶ εἷς, ἀφερχόμενος, ſors una, retentus, una, abſcedens. *Iſychius autem in hunc locum hæc habet*, cujus autem rei gratia non immolatur, qui ad confirmatum deputatus eſt, ſicut Aquila edidit? Quis autem ſit confirmatus, ſive fortis, *&c. ut* κεκρατημένον, *videatur accepiſſe hircum, qui vivus relinquitur. Theodoretus q.* 22. *citans illa verba inferius poſita*, & tollet hircus ſuper ſeipſum, *&c. addit Symm. ipſum Apopompæum interpretatum eſſe*, εἰς τράγον ἀφερχόμενον, ὥστε πέμπειν αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπὴν, in hircum abſcedentem, ad emittendum eum in emiſſionem: *Aquilam vero*, εἰς τράγον ἀπολυόμενον εἰς τὴν ἔρημον, in hircum qui ſolvitur in deſerto. I*n Scholio etiam Apollinaris refertur ex Symm.* τράγον ἀπερχόμενον. (*d*) Et exorabit ſanctum.] *B. Auguſt. q.* 53. *habet*, & exorabit pro ſanctis: *teſtatur tamen in codice Græco, qui emendatior videbatur, ſe legiſſe*, τὸ ἅγιον. *quomodo autem exoretur, ac propitietur ſanctum, diſputat in ea, ac duab. ſequentib. quæſtionibus, ac quæſt. quidem* 55. *inquit*; An potius, exorabit, dictum eſt, exorando purgabit. (*e*) Requies.] *Abeſt hæc dictio a Compl. & videtur eſſe ex alia interpretatione: habet tamen fortaſſe Theodoretus. Iſychius in cap.* 19. Sicut uno exiſtente ſpeciali ſabbato, ſeptima videlicet die, omne aliud legitimum ocium ſabbatum appellatur, ſic cum generalis, *&c.*

CAP. XVII.

(*a*) VEl proſelytorum, qui appoſiti ſunt in vobis.] *Hæc verba abſunt ab aliquot exemplaribus.*

CAP. XVIII.

(*a*) HAbitaſtis.] κατῳκήσατε. *Ita* ll. vv. *& Clemens Alex. l. 2. ſtromatũ. in aliquot cod. eſt*, παρῳκήσατε, incoluiſtis. (*b*) Quæ ſi fecerit.] ἃ ποιήσας αὐτὰ. *Clemens*

Clemens Alex. habet, ὁ ποιήσας αὐτὰ, qui fecerit ea. *Et ſic legitur in quibuſdam codicibus.* (c) Mater enim tua eſt.] *S. Auguſt. q. 58. videtur legiſſe*, turpitudo enim eorum eſt, *& notat in matre eſſe utriuſque turpitudinem, in noverca tantum patris.* (d) Uxorem ſuper ſororem.] γυναῖκα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον. *D. Auguſt. q. 63. ſic habet*, ſuper uxorem ſororem ejus non accipies in zelum. (e) Principi.] ἄρχοντι. *Theodoretus q. 25.* τὸ ἑβραϊκὸν, μολὸχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἑρμηνευταὶ τοῦτο τεθείκασι. Hebraicum habet Moloch, & ceteri interpretes ſic poſuerunt. *B. etiam Aug. q 66. interpretatur*, principi, qui pro Deo colitur. (f) Abominatio.] *Teſtatur Iſychius Symmachum vertiſſe*, ineffabile, *Aquilam*, infectum. (g) Exhorruit.] *Sic S. Auguſt. in locut. Quæſt. autem 57.* exhorrebit. *Græce eſt*, προσώχθισεν. *Theodotio*, ἀπέβαλεν, abjecit. *Aquila*, ἐξῆρεν, *ſuſtulit. Symm.* ἐξήμησεν, evomuit.

CAP. XIX.

(a) ACceptum veſtrum.] δεκτὴν ὑμῶν. *Iſychius lib. 7. ex LXX* accepta veſtra. *& videtur ſignificare*, quod vobis placet, quod voluntas veſtra fert, *aut, ut putat Iſychius*, illud in quo veſtra conſcientia vos non reprehendit. (b) Inſacrificabile.] ἄθυτον. *Aquila*, ἀπόβλητον, abjiciendum. (c) Neque admiraberis] *Schol.* Alius inquit, οὐ δοξάσεις πρόσωπον μεγάλου, non glorificabis faciem magni. (d) Inſtabis] ἐπιστήσῃ, *& reſpondet hebræo. In aliis codicibus eſt*, ἐπισυστήσῃ, conjurabis. (e) Vindicabitur.] *De hoc loco diſputat S. Auguſt. q. 70.* (f) Differentem.] διάφορον, diverſam, ac variam. *In aliqua editione eſt*, δίφορον, biferam. (g) Manducabile] βρώσιμον. *Philo in libro de plantatione, habet* βρώσεως, cibi, *quod reſpondet hebræo.* (h) Circummundabitis.] περικαθαριεῖτε. *Schol. ceteri inquiunt*, ἀκροβυστιεῖτε (*fortaſſe legendum*, ἀκροβυστιεῖτε) *quod in vulgata eſt*, auferetis præputia. (i) Super montes.] *Iſychius*, Comedere enim ſuper montes, quod LXX in initio præſentis legis poſuerunt pro eo quod noſtra editio habet, non comedetis cum ſanguine, propter eos, qui idolorum feſtivitatibus conſueti ſunt, prohibuit, &c. *Schol.* Alius, οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ δώματος, non comedetis ſuper tecto, *ſed fortaſſe legendum*, ἐπὶ τοῦ αἵματος, ſuper ſanguinem. (k) Siſoem.] *Theodotio*, οὐ κυκλώσετε τὸ φαὰθ τῆς κεφαλῆς, non circumdabitis (*aut*, rotundabitis) Phaath (*hoc verbum hebræum alij vertunt angulum, alii comam*) capitis. Aquila, οὐ περικυκλώσεις τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς σου, non rotundabis regionem capitis tui. Alius Interpres, οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. *Hunc vero eſſe Symmachum oſtendit Iſychius his verbis*: Inſuper nec comam in rotundum tondere, id eſt non radere in rotundum, aſpectum capitis, ſicut & Symmachus edidit: quemadmodum etiam hi facere conſueverunt, qui barbaricas ſtudent comas. Propter quod, hoc LXX σισόην, forſitan propter magnitudinem concurſorum capillorum appellaverunt. *Idem paulo poſt.* Sed nec cincinnos nutrire in honorem dæmonum capillis aliis fortiores, & hoc vovere: ſtudent enim hoc pagani, caput puerorum offerre dæmonibus. *S. Cyprianus lib. 3. ad Quirinum*, non facietis cirrum ex coma capitis veſtri. *Theodoretus quæſt. 28.* (*quamvis multa in latino impreſſo deſint:*) *de hac ipſa dictione* σισόη. Alii autem dixerunt demptionem capillorum in circuitu capitis: alii autem ex ejus capillis plexum, quem græci κρώβυλον vocant. Saturnium hoc anathema, & devotamentum ſtudioſe curantes: τινὲς τὸ σισόην, τὰς ἐξ ἐπιτηδεύσεως οὔλας γινομένας ἡρμήνευσαν. ἐγὼ δὲ ἄλλο οἶμαι τὸν νόμον ἀπαγορεύειν. εἰώθασιν Ἕλληνες μὴ ἀποκείρειν τῶν παιδίων τὰς κορυφὰς, ἀλλ' ἐᾶν τοὺς μαλλοὺς, καὶ τούτους μετὰ χρόνον ἀνατιθέναι τοῖς δαίμοσιν. Quidam σισόην interpretati ſunt capillos de induſtria criſpos factos. Ego vero aliud puto lege prohiberi: Conſueverunt græci non attondere puerorum comas, (*al.* extremitates) ſed ſinere promitti capillos, & hos poſt tempus offerre anathema dæmonibus. *Simile quiddam habetur in Scholio*, σισόη ἐστὶν ὁ κρώβυλος. πλέγμα δέ ἐστι τοῦτο, ὃ γὰρ Ἕλληνες ἐπλέκοντο ὡς κρονικὸν ἀνάθεμα. καὶ μᾶλλον σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσι. Siſoe eſt cincinnus: plexus autem eſt hic, quem græci complicabant, tanquam Saturnium anathema: & præcipue Saraceni hucuſque hoc faciunt. (l) Aſpectum.] ὄψιν. *S. Cyprianus in lib. de lapſis, & lib. 3. ad Quirinum.* Non corrumpetis effigiem barbæ veſtræ. *Iſychius lib. 6.* Non oportet, ſicut prædiximus, barbam radere, vel ſecundum LXX, corrumpere faciem barbæ. (m) Super animam.] *S. Auguſt. quæſt. 71.* Super animam dixit, ſuper funus mortui. Theodoretus legit ἐντομίδας. *Iſychius*, nec inciſuras in corpore ſibi facere eos, qui flent ſupra mortuos: etiam hoc enim pagani facere conſueverunt, &c. *Qua de re Theodoretus etiam ibidem.* (n) Litteras impreſſas.] γράμματα στικτά. *Iſychius*, Prohibet etiam ſtigmata fieri in corpore, &c. Sed & ſtigmata, id eſt malæ doctrinæ dogmata, quia inhærent & infiguntur animæ per quædam blandimenta vel Syllogiſmos vel per quemlibet alium modum docentium intelligamus. Præcepit ergo nobis lex & ab his abſtinere quia impreſſa vel immerſa ſicut ſolent ſtigmata, difficulter abolentur. *Theodoretus de hac græcorum funebri conſuetudine*, & aliquas vero corporis partes acubus pungebant. (o) Iniquitate.] *Iſychius*, vel ſicut LXX, adulterio. (p) Ventriloquos.] *Sic etiam S. Auguſtinus quæſt. 77. quod græce eſt*, ἐγγαστριμύθοις. *Scholion.* Alius, *inquit*, μὴ ἐπικλίνητε πρὸς τοὺς θελητὰς, καὶ τοὺς γνώστας, ne declinetis ad Theletas, & Gnoſtas; *de quibus alio loco dicetur.* γνώστας ſciolos dicas; nam vendicant ſibi ſcientiam rerum, quas ignorant, aut ſic dicti a ſcientia rerum abditarum & occultarum: qua ratione κρυφιασταὶ, vocantur in his fragmentis. ſic magi peculiariter, חכמים i. Sapientes appellantur. ſane quidem in ידעני, ſignificatio ſcientiæ, unde pluralis, ידענים γνώστας. i. gnavos, alii ariolos, alii ἐπαοιδοὺς, incantatores referunt, quod genus in fœminis latini ſagas nuncupat. *Druſ. Theodoretus.* τινες ὑπὸ δαιμόνων τινῶν ἐγγαστρίμυθοι ἐξηπάτων πολλοὺς τῶν ἀνοήτων ὡς δῆθεν προαγορεύοντες οὓς ἐγγαστριμάντεις οἱ Ἕλληνες προσαγορεύουσιν, ὡς ἔνδοθεν δοκοῦντος τοῦ δαίμονος φθέγγεσθαι. Quidam a dæmonibus quibuſdam agitati multos ex dementibus decipiebant, perinde ac prædicerent, quos ἐγγαστριμάντεις græci appellant, quippe quod ab intus videatur dæmon loqui. *Iſychius ex LXX.* Non ſequimini ventriloquos, & veneficis non adjungamini.

CAP. XX.

(a) PRincipi.] *Iſychius*, Olim ergo prohibens, de ſemine ſuo Moloch, ſive ſecundum LXX, principi, dari. Erat autem hoc idoli cujuſdam, vel dæmonis nomen, ſecundum quod Stephanus Amos introduxit dicentem, Et recepiſtis tabernaculum Moloch, &c. (b) Deſpectione.] *Schol.* Alius, ἐὰν κρύψει κρύψωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς. ſi occultatione occultaverint populus terræ. (c) Ipſe.] *Alij libri*, ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτοὺς, ut ipſi fornicarentur. *Noſtra convenit cum vulgata*, ut fornicaretur cum Moloch. *S. Auguſt. q. 72.* ita ut fornicentur principes (*videtur legendum*, in principes) de populo ſuo: *Et addit*, non de populo ſuo principes, ſed de populo ſuo fornicentur. Eos quippe principes vult hic intelligi, qui pro diis colebantur: ſicut Apoſtolus dicit, &c. *Iſta tamen* de populo ſuo, *videntur referenda ad verbum illud præcedens*, & perdam. (d) Maledixerit.] κακῶς εἴπῃ. *Schol.* Alius inquit, καταράσηται, execratus fuerit. (e) Filiorum.] *Sic teſtatur Iſychius dixiſſe LXX, S. Aug. q. 75.* in conſpectu generis ſui. (f) Peccatum.] *In aliquot codicibus eſt*, ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται, peccatum ſuum accipiet. *S. Auguſt. ibidem*, peccatum ſuum accipient: *quod convenit cum vulgata.* (g) Cognata.] *Vulgata*, cum uxore patrui, vel avunculi ſui. *Legendus S. Auguſt. quæſt. 76.* (h) Morientur.] *Scholion*, ἀντὶ τοῦ, οὐ λογισθήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τέκνα. *pro eo quod eſt*, non reputabitur ſemen ejus in filios, *quod etiam & S. Auguſt. ibidem; teſtatur Iſychius Symmachum, & Theodotionem edidiſſe*, ſine filiis erunt. (i) Exhorreſcet.] *Iſychius*, Hoc eſt enim evomere, quod & Symmachus, ſimiliter & Theodotion, abjicere, edidit.

CAP. XXI.

(a) NOn inquinabitur ſubito.] *Hæc agnoſcuntur ab Iſychio eſſe ex LXX, pro quibus in vulgata eſt*, ſed nec in principe populi ſui contaminabitur. *A Compl. abeſt illud proxime præcedens*, μιανθήσεται, *& ita in ea legitur*, ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ſuper his non contaminabitur ſubito in populo ſuo, &c. (b) Caput.] *Non habet iſtam dictionem S. Auguſt. in locut. ſed eſt hebraiſmus.* (c) Ex fratribus ſuis.] Sic *Interp. Orig. hom. 12. & Iſychius ex LXX*, maximus de fratribus ejus. *S. Auguſt. q. 29.* magnus coram fratribus ſuis. (d) Chriſto.] τοῦ χριστοῦ. *Ita S. Auguſt. q. eadem, & addit*, ipſum oleum appellat ſcriptura Chriſtum. *In Compl. eſt* τοῦ χρίσματος, *& Interp. Orig.* cui infuſum eſt ſuper caput ejus oleum chriſmatis. *Paulo poſt tamen ubi idem Interpres habet*, oleum chriſmatis, *etiam Compl. habet*, ἔλαιον τὸ χριστόν. (e) Conſummatus.] *Alij codices addunt*, τὰς χεῖρας, *& S. Auguſt. q. 80.* conſummatus manus induere veſtimenta. *Et Iſychius*, & conſecratas fuiſſe manus, ſive, ut LXX, conſummatas. *Compl. addit præterea* αὐτοῦ, *& Interp. Orig.* & perfectas habet manus ſuas. (f) Non nudabit.] *vel, ut S. Auguſt.* non reteget. *Schol.* Alius inquit, οὐκ ἀπομιτρώσει, non nudabit mitra. (g) Ephelus.] ἔφηλος. *In Compl. additur* ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμοὺς, *& vertitur*, lippus oculos. *Vulgata etiam habet*, lippus, *& ita videtur interpretari Iſychius; inquit autem Aquilam pro hoc edidiſſe ſuffuſionem. Schol.* ἔφηλος ἀρρώστημα καταμελαίνειν εἰδὸς τὴν ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μετώποις. πτίλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων. ὁποῖοί τινές εἰσιν αἱρετικῶν παῖδες, Ephelus, morbus eſt, qui novit denigrare faciem in ſumma cute, in ipſa ſe oſtendens fronte & ſuperciliis. (h) Maculoſus oculos.] *Schol.* πτίλος autem τοὺς ὀφθαλμοὺς, eſt ille, qui parum quidem abeſt, quin cernat, ſed id ſane, atque integre facere non poteſt: cujuſmodi quidem ſunt hæreticorum filii. *Iſychius, ut vulgata*, habens albuginem, *& non affert varietatem ex LXX.*

CAP. XXII.

(a) MAtre.] *In quibuſdam codicibus additur*, αὐτοῦ, *& S. Auguſt. in locut.* ſub matre ſua.

CAP. XXIII.

(a) FRicta chidra.] *Iſychius loquens de Chriſto*, Et cibum nobis novæ polentæ & pultium, ſive, ut LXX, cytrorum, præſtitit. Non enim nova ſolum, ſed & citra Chriſti præcepta ſunt, ſive ut mollia, ſic enim citra alii Interpretes ediderunt. *Ubi quamvis corrupte, apparet tamen eſſe*, χίδρα, *de quibus ſuperius diximus. Paulo ante apud eundem legitur*, ſive ſecundum *LXX*, & fricta cedrinea. *Alij vertunt*, toſta farra. (b) Sabbatorum.] *S. Auguſt in locut.* ſabbatis: *ut intelligatur idem nonnunquam eſſe ſabbata, ac ſabbatum.* (c) Manipulum ſuperpoſitionis.] *S. Auguſt ibidem*, gremium (*fortaſſe legendum* cremium) ſuperpoſitionis. *Schol.* Alius inquit, ἀφορίσματα, ſeparationes. (d) Integras.] *Alij codices addunt*, ἀριθμήσεις, *& S. Auguſt. ibidem*, integras numerabis. (e) Et imponet.] *Iſychius*, ſecundum LXX autem ſic. Et ſeparabit ea ſacerdos ſeparatione cum panibus primitiarum ante Dominum, &c. (f) Vocatam: ſancta.] *Alii codices*, κλητὴ ἁγία, vocata ſancta, *quomodo ſæpe in hoc ipſo capite dicitur. Apud Iſychium paulo inferius ex LXX, dicitur dies vocalis ſanctus. Videtur enim ſignificare diem convocationis & celebrationis.* Ergo vel hinc liquet δουλεύειν καὶ λατρεύειν, Synonyma eſſe. *Druſ.* (g) Tubarum.] *Schol.* ἡ τῆς σκηνοπηγίας. quod quid ſibi velit neſcio, nam feſtum tubarum ſive clangoris diverſum erat a feſto ſcenopegiæ ſive tabernaculorum; illud celebrabatur primo die menſis ſeptimi quē Theſri vocant, & eſt initium anni veteris, hoc incipiebat primum decima quinta ejuſdem menſis & durabat dies ſeptem, videlicet uſque ad vigeſimam ſecundam Theſri excluſive. *Druſ.* Vel ſcenopegiæ. (h) Servile.] λατρευτόν. *Schol.* Alius inquit, δουλευτὸν, quod eſt expreſſius. (i) Exodium.] *vulgata*, cœtus, atque collectæ. *Iſychius*, Vel ſecundum LXX, Egreſſus eſt: quia hinc exitus, illic habitatio eſt. *Theodoretus q. 32.* Exodium indicat finem ſolennitatum. (k) Specioſum.] ὡραῖον. *Schol.* Alii, ἔνδοξον, nobilem. (l) Spatulas.] κάλλυνθρα. *Schol.* Alius inquit, βάϊα, ramos, *& proprie palmarum.* (m) Ad lætandum.] *Alii codices*, καὶ εὐφρανθήσεσθε, & lætabimini, *ut vulgata.* (n) Septem diebus anni.] *Alii libri*, ἑπτὰ ἡμέρας. ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, ſeptem diebus: celebrate ipſam celebritatem Domino ſeptem diebus anni.

CAP. XXIV.

(*a*) ILlud.] ἀυτό. *id eſt, lumen. Compl.* ἀυτόν. *ut referatur ad* λύχνον, lucernam, *& Interpr. Orig.* & accendent illam. (*b*) Et ſal.] *Hoc abeſt ab hebræo, & vulgata; ſed notat Iſychius poſitum eſſe a LXX.* (*c*) In panes.] *Eſt hebraiſmus. Alii codices, & Cyrillus, lib. 9. de adorat.* καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι τῷ κυρίῳ. *Et Interpr. Orig. hom.* 13 Et erunt panes in commemoratione appoſiti Domino. (*d*) Coram filiis Iſrael.] *In aliis codicibus, & apud Cyrillum eodem lib. 9. & 10. eſt,* παρὰ τῶν υἱῶν. *& Interpr. Orig.* a filiis Iſrael. (*e*) Teſtamentum ſempiternum] διαθήκην αἰώνιον, *& ſubintelligitur præpoſitio; quam ſupplet Interp. Orig.* in teſtamentum. *Alii libri pro illo,* προσθήσεται, apponentur, *quod paulo ante præcedit, habent,* προθήσετε, proponetis, *aut,* προσθήσετε, apponetis. *Compl. hoc loco habet,* διαθήκη αἰώνιος. (*f*) Eorum] αὐτῶν. *Interpr. Orig.* illis. *Alii libri,* αὐτῷ, ei, *& reſpondet hebræo.* (*g*) Nomen] *S. Auguſt. in locut.* Manifeſtum eſt, nomen Dei eſſe intelligendum, cui maledixit.. (*h*) Homo.] *Sic etiam Interpr. Orig. & Philo 2. de vita Moyſis; & Theodoretus q.* 33. *Alii codices habent,* ἄνθρωπος, ἄνθρωπος, ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ. *& S. Auguſt. in locut.* Homo, homo ſi maledixerit Deum ſuum: *q. tamen* 87. *ſemel tantum habet* homo. *Iſychius ex LXX* Homo, homo quicunque maledixerit Deo, peccatum accipiet. *Paulo inferius ex Symmacho,* homo, qui detraxerit Deo ſuo. *Et rurſus ex Aquila,* Vir, quando blaſphemaverit Deum ſuum, & acceperit iniquitatem ſibi, & denominans nomen Domini, morte moriatur: *docetque cur dixerit,* denominans. *Legenda ſunt, quæ & ipſe, & S. Auguſt. & Theodoretus in hunc locum afferunt, itemque Origenes.* (*i*) Juſtificatio.] δικαίωσις. *Notat Orig. hom.* 11. *hoc modo appellari, quando judicatur qua pœna quis ſit afficiendus.*

CAP. XXV.

(*a*) ET requieſcet.] *S. Auguſt. q* 89. *habuit,* & requieverit: idque ei magnam exhibuit moleſtiam. (*b*) Sanctificationis tuæ.] *S. Aug.* vineam ſanctificationis tuæ. *Schol.* Alius inquit, τῆς ναζιραίας, ſeparationis (*flexit enim dictionem hebræam ad græcam declinationem:*) *Samariticus,* τῶν χέρσων, ſolitudinum: *videtur autem idem ſignificare, id eſt, quam ſepoſuiſti Deo eique ſoli dicaſti. Iſychius,* uvas primitiarum, ſive, *ut LXX* uvam ſanctificationis. (*c*) Eſcæ.] *Apud S. Auguſt. legitur,* ſancta; *ſed ex ea, quam affert, explanatione apparet erratum eſſe librarii. In editione Plantiniana ad marginem eſt,* eſca. (*d*) Requietes.] *Iſychius,* Sabbata autem pro requie reliqui interpretum ediderunt. (*e*) Familiam.] εἰς τὴν πατριὰν αὐτοῦ. *Sic vetuſti codices, & Cyrillus. Alij libri habent,* εἰς τὴν πατρίδα, in patriam. *Iſychius,* vel ſicut, *LXX* ad patriam ſuam. (*f*) Redibit rurſus.] ἐπανελεύσεται. *In alijs additur,* ἕκαστος, unuſquiſque. *In aliquo eſt,* ἐπανελεύσεσθε ἕκαστος, redibitis unuſquiſque. Si autem vendideris, ἐὰν δὲ ἀποδῷ, *& valet idem atque,* ἀποδῷς, *quod in Compl.* Sic vendet.] οὕτως ἀποδώσεται, *ut quod proxime antecedit,* numerum fructuum ſuorum, *videatur valere,* juxta numerum. *In aliis libris eſt,* οὗτος, hic, *in aliis,* αὐτός, ipſe. (*i*) In confirmationem.] εἰς βεβαίωσιν. *S. Auguſt. q.* 90. *hanc etiam lectionem agnoſcit; ſed ipſe illam primo attulit,* in prophanationem.] *quaſi græce legeretur* βεβήλωσιν. *& utranque lectionem explanat.* (*k*) Redemptionem.] *Idem q.* 91. *&* 92. *hanc lectionem teſtatur item in aliis cod. haberi, licet in ſuo fuerit,* mercedem. (*l*) Inopia laboret.] *Iſychius,* Aquila, ſi exciderit, Symmachus, ſi humiliatus fuerit, ediderunt. (*m*) Propinquus.] ὁ ἀγχιστεύων, *Schol.* Samariticus, λυτρωτής, redemptor. Interpretum Chaldæorum alter habet פרקה, alter פריקה: utrumque valet redemptor ejus. λυτρωτὴς αὐτοῦ. Septuaginta maluerunt ὁ ἀγχιστεύων, & eos ſequendo Hieron. propinquus ejus. *Druſ.* (*n*) Redemptio ejus.] *Iſychius videtur legiſſe ex LXX* Diurna erit redemptio ejus. (*o*) Ipſarum.] *vel* ipſorum αὐτῶν, *quod tamen abeſt ab aliis libris. Teſtatur autem Iſychius, quod LXX dixerunt,* & quicunque rediment a Levitis, *Symmachum, & Aquilam, dicere,* quicunque affinis eſt de Levitis. (*p*) Paupertate.] *Iſychius, ex Aquila,* Si exciderit frater tuus, & culpaverit manus ejus tecum. (*q*) Remiſſione.] *Alii,* ἀφέσει, in remiſſione. *In hebræo, & vulgata neutrum eſt.* (*r*) Poſſeſſi.] κατόχιμοι. *S. Auguſt. in locut.* in poſſeſſione. (*ſ*) Diſtendet.] *Schol. Alius inquit,* οὐ παιδεύσει ἐν αὐτῷ ἐμπαιγμῷ, non adhibebit diſciplinam in eum ludibrio. (*t*) Computabit.] *Iſychius, ex Aquila,* ſupputabit cum eo, qui poſſedit eum; *ex Theodotione,* tractabit cum eo, qui acquiſivit eum. (*u*) Mercenarii.] *Schol. Alius inquit,* καθάπερ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ, ſicut merces mercenarii. *Verum in aliis libris eſt,* ὡς ἡμέρα μισθίου, *ſeu,* μισθωτοῦ, ſicut dies mercenarii. *Et Iſychius,* ſive ſecundum LXX, erit pecunia venditionis ejus, anno ſicut dies mercenarii erit cum eo.

CAP. XXVI.

(*a*) ET bellum non pertranſibit per terram veſtram.] *Origenes, & Compl. hæc habent paulo inferius, nimirum poſt illa* & exterminabo beſtias malas de terra veſtra, *quemadmodum & vulgata. Iſychius, apud LXX eundem ordinem agnoſcit quem habet noſtra editio.* (*b*) Quinque centum.] *Iſychius,* ſive, ut LXX quinquaginta, centum quinquaginta. (*c*) Ponam tabernaculum.] *Sic Interpr. Orig. & S. Auguſt. Iſychius autem* Vel, ſicut LXX, conſtituam teſtamentum meum vobiſcum. (*d*) Non faciatis.] *Iſychius,* Planius Aquila, & Theodotio, & Symmach. *edidiſſe inveniuntur.* Nam ille quidem ait, ſi conſtituta mea reprobaveritis: illi autem, ſi ſubtilitates meas, id eſt, agri viam, (*legendum eſt,* ἀκρίβειαν,) renueritis. (*e*) Super vos.] *In Compl. additur* σπουδῇ, velociter: *ſicut habet vulgata.* (*f*) Conſumentem.] *In Compl. eſt,* σφακελίζοντας, *& Iſychius, ex LXX,* Scabiem & morbum regium conſumentes oculos veſtros. *Sed idem paulo poſt,* & ardorem, ſive, ἴκτερον, conficientem, oculos eorum, & animas conſumentem eis dedit. *Sch. Alius inquit,* συντελοῦντα ἴκτερον, conficientem, obcæcantē. (*g*) Perſequentur.] *Iſychius, ex Sym.* in ſervitutē redigent vos, *ex Theodotione, non ſine mendo,* erudiunt a vobis. (*h*) Caſtigare vos] *Compl. addit,* plagis; *Sed non S. Aug. in locut.* (*i*) Mitto.] ἀποστέλλω. *Alii* ἀποστελῶ. mittam (*k*) Faciam.] *Compl.* ποιήσει, facient. (*l*) Furore obliquo] *Schol. Alius* ἐναντιώσει, ex adverſo. *Samariticus,* ἐμφιλονείκως, durè, & pertinaciter. (*m*) Bene ſentiet.] Ita *S. Auguſt. q.* 94. *quod græce eſt* εὐδοκήσει, *id eſt,* chara habebit: *multa enim intelliget carendo, quæ fruendo non intelligebat.* (*n*) Servitutem.] δουλείαν. *Alii codices,* δειλίαν, *& S. Auguſt. ibidem,* formidinem. (*o*) Vox.] *S. Auguſt.* ſonus. (*p*) Incircumciſum.] *Schol. Samariticus,* ἡ ἀκρόβυστος, præputiatum. (*q*) Bene ſentient] I*ſychius, ſive, ut LXX.* & peccata ſua placita habebunt, id eſt, pœnas, quas patiuntur pro peccatis. (*r*) Accipient.] *Schol.* Samariticus, ἱλάσονται, expiabunt.

CAP. XXVII.

(*a*) TAnquam pretium.] ὥστε τιμήν. *Compl.* εἰς τιμὴν, in pretium. *Theodoretus q.* 38. ὥστε δοῦναι τιμὴν, ad dandum pretium. I*ſychius, vel, ſicut LXX,* honorem animæ ſuæ Domino. *Teſtatur autem, pro eo quod dictum eſt,* votum fecerit, *Aquilam, & Theodotionem edidiſſe,* ſi ſuperaverit. *Alij ex hebræo vertunt,* ſeparaverit. (*b*) Inter bonam, & malam.] *Schol.* Samariticus καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. & æſtimabit eam ſacerdos, ſive bona, ſive putris. (*c*) Sanctificavit eam.] *Iſychius, ex Aquila,* ſi ſanctificans ad finem fecerit. (*d*) Ab anno remiſſionis] *Eſt notanda iſta locutio, itemque ea quæ paulo poſt ſequitur,* ultimo poſt remiſſionem: *nam hæc ſignificat,* ab inchoatione anni remiſſionis, *ſequens autem,* poſt remiſſionem: *ut illud,* ἔσχατον, *nihil faciat ad ſenſum, ſed efficacius exprimat.* (*e*) Conſecratio.] *Alii retinent verbum græcum anathema. Docet autem Iſychius differre anathema a ſanctificatione. Nam, quæ ſanctificata ſunt, redimi poſſunt: quæ autem anathemati ſubjecta, non poſſunt. Sunt tamen, qui multum differre credant,* ἀνάθεμα, *&* ἀνάθημα. *Sed in codice Vaticano idem eſt,* ἀνάθεμα, *atque* ἀνάθημα.

NUMERI.

CAP. I.

(*a*) PRincipium.] ἀρχὴν, *quo nomine ſignificatur etiam ſumma: ſicut apud hebræos eodem nomine ſignificatur caput, & ſumma.* (*b*) Secundum caput eorum. Omnis maſculus.] *In Compl. eſt,* πᾶν ἄρσεν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, omne maſculinum per caput ipſorum. *& reſpondet hebræo.* (*c*) Evocati.] ἐπίκλητοι, *quod etiam ſignificat electos, & nobiles: ac ſimilis multiplicitas notionis eſt etiam in dictione hebræa.* (*d*) Chiliarchi.] *Notat* S. *Auguſt. q.* 1. *hos ab alijs eſſe vocatos tribunos: non eoſdem autem plane eſſe atque eos, quorum mentio fit in Exodo. Nam illorum unuſquiſque erat mille hominum princeps: iſtorum autem unuſquiſque millium princeps.* (*e*) Recenſuerunt.] ἐπηξονοῦσαν. ἄξονες, *olim dicebantur tabulæ publicæ: unde factum videtur,* ἐπαξονοῦν, *atque idem valere, ac cenſere, & referre numerum cenſumque in publicas tabulas. Dictum eſt autem,* ἐπηξονοῦσαν, *eodem modo quo Geneſ.* 6. ἐγυνῶσαν. *Alij codices partim habent* ἐπεσκέψαντο, recognoverunt, *partim,* ἐπεσκέπησαν, recogniti ſunt. *Recognitionis nomine utitur* S. *Auguſt. pro* ἐπισκέψει, *quæ ſolet etiam verti viſitatio, & numeratio, ut apud interp. Origenis.* (*f*) Filiis Symeon.] *De hac locut.* S. *Auguſt. in locut.* (*g*) Filiis Juda.] *In Compl. ponuntur filij Gadante filios Juda, ut reſpondeat hebræo.*

CAP. II.

(*a*) ORdines.] τάγματα. *Compl.* τάγμα, ordo.

CAP. III.

(*a*) CUſtodias.] *Teſtatur* S. *Aug. q.* 4. *verbum græcum,* φυλακὰς, *quoſdam ita eſſe interpretatos, quoſdam vero, excubias: ipſe putat recte verti vigilias: ibique de hac re diſputat:* (*b*) Alienigena.] *Quis ſit intelligendus,* ἀλλογενής, S. *Auguſt. q.* 3. *&* 5. (*c*) Gedſon.] *Alij codices,* Γηρσών, *& interp. Origenis* Gerſon, *ut vulgata.*

CAP. IV.

(*a*) SUme caput.] λάβε τὸ κεφάλαιον. *Interp. Origenis homil.* 5. *accipite numerum. Alii vertunt,* accipe ſummam. *Nam quod diximus de vocabulo* ἀρχὴν, *idem dicendum eſt de* κεφάλαιον. (*b*) A vginti, & quinque.] *Ita etiam Origenes. Vulgata, ut hebræus, & chaldæus,* a trigeſimo. (*c*) Caath.] *ita & alius liber vetus, & Cyrillus de ador. & Compl. & reſpondet hebræo. In aliis additur,* ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. *Interpr. Origenis.* Poſt hæc dicitur, quæ ſint opera filiorum

Caath in medio filiorum Levi ſecundum plebes ſuas in tabernaculo teſtimonii. (*d*) Trajicient per eam.] *Ita alius liber vetus, & Cyrillus In aliis eſt*, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, & trajicient geſtatoria ejus. (*e*) Adoperient.] ἐπικαλύψουσιν. *Alii, & Compl.* ἀποθήσουσιν. *Sed S. Auguſt. quæſt. 8. habet ut noſtra: eamque locutionem interpretatur.* (*f*) Opertorium.] *Etiam Compl. hoc loco habet*, τὸ καλυπτῆρα, *ſed non poſt tres abhinc lineas. Vulgata hic habet*, & altare mundabunt cinere, *ibi autem*, uncinos, & batylla. (*g*) Et ſument.] *Hæc uſque ad*, & conſummabunt, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Sed Origenes*, ſeptimo in loco operitur labrum, *&c.* (*h*) De tribu.] *Interp. Origenis, eadem hom. 5. & 6.* nolite exterminare de tribu ſua plebem Caath: *ſed exterminare de tribu, videtur idem ſignificare, ac ſi diceretur, facere ut non ſit tribus, id eſt, perdere ipſam: quo fere modo habet vulgata.* (*i*) Accedentibus ipſis ad ſancta ſanctorum.] *Hæc ab interp. Origenis videntur conjungi cum ſuperioribus, quemadmodum & in vulgata. Alii præponunt punctum, & conjungunt cum ſequentibus.* (*k*) Cooperimentum.] *Schol.* καὶ δέρματα ὑακίνθινα, & pelles hyacinthinas. Sic & LXX. Latina Vulgata *Ianthina*. i. purpurea aut violacea. Lectio varians, Jacinthina. *Ezec.* 16. תחש *A. Symm.* ἰάνθινον, *alias* ἄνθινον, *i.* floribus diſtinctum. *Oncelos & Jonathan* סמוֹינא. *R. David* in libro radicum. Doctores noſtri piæ memoriæ dixerunt תחש Moſis ævo animal fuiſſe mundum varii coloris, unde Targum *Onceli* ששׂגונא illud appellat quaſi geſtiens & gaudens de coloribus multis quibus pollet: in alio loco tradunt ſex colores habuiſſe, indeque ששׂגונא dici. *Druſ.* (*l*) Operimentum.] *Schol.* Samariticus, ἐπίσπαστρον, *quæ dictio in aliquot editiones vulgatas irrepſit, & valet* velum *vel* tentorium: *in quibus etiam, ut in vulgata, antecedit, quod in noſtra ſequitur*, καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, & tentoria atrii. (*m*) Capitella.] κεφαλίδας. *ubi vulgata*, tabulas. (*n*) Et cooperimentum, & baſes earum, & columnæ earum & cooperimentum oſtii tabernaculi.] *Hæc, ut a vulgata, ita abſunt a Compl. & certe apparet coacervatio quædam.*

CAP. V.

(*a*) AB omnibus peccatis humanis.] *Ita S. Auguſt. in locut. & q. 10. ubi etiam explicat, quid ſit peccatum humanum; quemadmodum & Theodoretus q. 9.* (*b*) Anima illa.] *Optime poſſunt hæc conjungi cum præcedentibus, & congruenter hebræo. S. Auguſt. tamen ibidem conjungit cum ſequentibus.* (*c*) Proximus.] *Ita S. Auguſt. q. 9. græce eſt*, ὁ ἀγχιστεύων, *ac valet etiam, redimens, & qui habet jus perſequendi: quales ſunt propinqui. Legendus Theodoretus q. eadem.* (*d*) Aqua argutionis.] τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. *Ita & alius liber vetus, & Theodoretus quæſt. 10. Alii codices*, τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο. *Et S. Auguſt in locut.* erit aqua argutionis, quæ maledicitur hæc: *& inquit ita potuiſſe uſitate dici*, erit aqua argutionis hæc, quæ maledicitur. *Verum in hoc eodem capite non ſemel in omnibus codicibus uterque locutionis modus repetitur; ut dicatur & aqua maledicta, & argutio maledicta.* (*e*) Execramentum.] *S. Auguſt. q. 11. in execramentum, & habet, ut etiam Theodoretus*, ἐνόρκιον, *eamque dictionem explanat. Compl.* ἐν ὅρκῳ, in juramentum. (*f*) Inflabitur.] *Sic S. Auguſt. in locut. Poſſet autem verti etiam, ut paulo ſuperius fecimus*, dirumpetur.

CAP. VI.

(*a*) MAgne voverit.] *Sic S. Aug in locut. Aliȷ ex hebræo vertunt*, Cum mirificaverit vovendo votum. (*b*) Votum ſuum.] *Aliȷ codices, & Compl.* τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, caput ſuum. *Sed noſtra retinuit hebraiſmum. Nam in hebræo eſt*, poſtquam raſus fuerit Nazareatus ejus.

CAP. VII.

(*a*) REcognitione.] *De hac dictione jam notatum eſt. Schol.* Alius, ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ, numeratione populi. (*b*) Vehicula lampenica.] ἁμάξας λαμπηνικάς. *Schol.* Alius interpretatur, κατασκευαστὰς, ædificatas, & apparatas: Aquila, σκεπαστὰς, tecta: Samariticus autem habet, δυνάμεως, valida. Euſeb. Emiſſ. ἁμάξας λαμπηνικὰς, dicit, τὰς διατρόχοις, quæ rotis ad diſcurrendum aguntur, quæ nonnulli vocant, ζηρώτια. *S. Auguſt. in locut.* vehicula tecta. *Vulgata*, plauſtra tecta. λαμπλὼν apud Pollucem recenſetur in cenſu vehiculorum. Suidas λαπλὼν ſcribit. Stephanus opinatur utrobique mendum eſſe: ſed falſo. *Druſ.* (*c*) Princeps unus quotidie, princeps quotidie.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo, ut diceret, ſingulis diebus ſinguli principes. *Ac ſane, quod græce eſt*, καθ' ἡμέραν, *poteſt etiam verti*, in diem, *aut* per diem. (*d*) Anniculi.] *Abeſt hæc dictio a Compl. ſed in hebræo eſt dictio, cui poſſit reſpondere: a quo hebræo potius abeſt illud, quod ſequitur*, immaculatæ. (*e*) Poſtquam implevit manus ſuas, & poſtquam unxit eum.] *In Compl. tantum eſt*, μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτὸ, poſtquam unxit illud. *Sed potuit dici*, αὐτὸν, pro αὐτὸ; *quoniam altare in hebræo eſt maſculini generis, ut alibi notatum eſt.*

CAP. VIII.

(*a*) ACcedens.] *Ita plerique libri veteres. In aliis quibuſdam additur*, τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. *Et S. Auguſt. in locut.* Et non erit in filiis Iſrael accedens filiorum Iſrael ad ſancta. (*b*) Hoc eſt, quod de Levitis.] *S. Auguſt. q. 13.* Hoc eſt de Levitis: Hoc alii interpretes interpretati ſunt, hæc eſt lex de Levitis, &c. (*c*) Operari.] *Alii codices, & Cyrillus lib. 5. de adoratione*, λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις. *& S. Auguſt. q. 14.* miniſtrare in miniſterium in operibus. (*d*) Cuſtodire.] *Ita S. Auguſt. ibidem: notatque hæc eſſe intelligenda de quinquagenario, illa autem proxime antecedentia*, & miniſtrabit frater ejus, *per hyperbaton eſſe interiecta. Sed Compl. habet*, καὶ λειτουργήσει μετὰ ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν τὰς φυλακάς, & miniſtrabit cum fratribus ſuis in tabernaculo teſtimonii cuſtodiendo cuſtodias: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. IX.

(*a*) HOmo.] *S. Auguſt. in locut.* homo, homo. (*b*) Domum teſtimonii.] *Ita & alius liber vetus. & Cyrillus lib. 5. de adoratione, & S. Auguſt. q. 16. Nonnulli*, καὶ τὸν οἶκον, & domum. (*c*) Collocabunt.] *Notat S. Auguſt. ibidem hanc locutionem: in qua narrator rerum geſtarum utitur verbis temporis futuri.* (*d*) Protraxerit.] *S. Auguſt.* protexerit. (*e*) Menſe diei.] *Sic plerique libri. In Compl. eſt*, vel menſe. *In nonnullis, & apud Cyrillum lib. 5. ſic legitur*, καὶ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἡμέρας, ἢ μηνός. *S. Auguſt.* & cum ſic aſcenderit nubes; promovebunt die, vel menſe, &c. *Legenda diligenter ſunt quæ in hoc loco afferuntur à S. Auguſt. quamvis ſubeſſe poſſit mendum aliquod, quod ex collatione cum hebræo & alia interpunctione tolli poſſet.*

CAP. X.

(*a*) SYnagoga.] *Ita etiam alius liber vetus, & Cyrillus. In aliis additur*, πρὸς σὲ, ad te. (*b*) In una.] *Ita & alius liber vetus, & Cyrillus in 5. de adoratione. Alii* μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι, una tuba cecinerint. (*c*) Duces] ἀρχηγοί. *Ita & alius liber vetus, & Cyril. Alii* καὶ χιλίαρχοι, & chiliarchi. (*d*) Congregabitis.] *Sic viſum eſt ſatis aptam reddi ſententiam; quamvis S. Aug. q. 17. habeat*; Et cum congregaveritis ſynagogã, tuba canetis, & non in ſigno, *eaque verba ingenioſe interpretetur. Omnino*, σημασία *videtur ſignificare certam ſoni ſpeciem, quam alii ex hebræo dixerunt ovationem, alii ululationem. Legendus Theodor. q. 15.* (*e*) Obab.] *S. Auguſt in locut.* Obeth filio Raguel Madianitæ genero Moyſi. *Theodoretus q. 16. putat Iobab fuiſſe filium Raguelis, qui idem ſit, ac Iothor.* (*f*) Et nubes.] *Hæc uſque in finem in Compl. habentur paulo ſuperius, nimirum, ubi in vulgata.*

CAP. XI.

(*a*) COriandri.] κορίου. *Schol.* ceteri, βδελλίου, Bdellii. *Quamvis putem hanc varietatem potius pertinere ad illud ſequens*, cryſtalli. *Nam & eo loco habet vulgata, & ceteri, qui ex hebræo.* (*b*) Ex oleo.] *Schol.* Alius, ἐκ μέλιτος, ex melle. *Aquila, & Symm.* μαστοῦ ἔλαιον, μαστοῦ εἰς λίπος, mammæ oleum (*id eſt, recens; ut puto*) mammæ in pinguedine. (*c*) Gravius eſt mihi] *id eſt, grave eſt præ me, & facultate mea quod habet hebræus. In aliis libris eſt* βαρύ μοι, grave mihi. (*d*) In choleram.] *Theodoretus q. 19.* Vel, ut Symm. εἰς ἀπεψίαν, cruditatem. ἡ γὰρ ἀδηφαγία τὴν νόσον ἐπήγαγε, καὶ πολλοῖς τὸν θάνατον ἡ θεήλατος πληγή. Nam edacitas morbum attulit & multis mortem divinitus illata plaga. (*e*) Omne edulium] πᾶν τὸ ὄψος, *aut*, ὄψον, *ut alii. S. Auguſt. q. 19.* omnis piſcis. (*f*) Si ſuper comprehendet] εἰ ἐπικαταλήψεται. *Ita & alius liber vetus, & Theodoretus: ac poſſet etiam reddi*, ſi antevertet. *In aliis codicibus eſt*, ἐπεὶ καταλείψεταί σε, quoniam comprehendet te, quoniam continget tibi. (*g*) Adjecerunt.] *Ita fere vertit Sanctes ex hebræo: & de hac ſententia diſputat Theodoretus q. 20. Vulgata, & Chaldæus*, nec ultra ceſſaverunt. (*h*) Electus ille.] ὁ ἐκλεκτός. *Ita etiam Theodoretus. Plerique codices habent*, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ. electus ejus. (*i*) Domine Moyſes.] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, κύριέ μου, Domine mi. (*k*) Nunquid æmularis me?] μὴ ζηλοῖς σὺ ἐμέ; *In aliis, & apud Theodoretum eſt*, σύ μοι, *& ſine interrogatione*: ne æmuleris tu mihi, *id eſt*, pro me. (*l*) Tranſtulit coturnicem.] ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν. *In nonnullis codicibus eſt*, ἐξεπέτασεν, evolare fecit. *De ortygometra autem alibi notatum eſt.* (*m*) Dominus plagam.] *Sic S. Auguſt. in locut. In aliis libris partim eſt*, κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν, *partim*, τὸν λαὸν πληγῇ, Dominus in populo plagam, *aut* populum plaga.

CAP. XII.

(*a*) FUroris.] *Sic Interpr. Origenis, quod græce eſt*, θυμοῦ. *S. Auguſt. in locut.* animationis, *quæ dictio familiaris eſt etiam S. Cypriano. Quod autem ſequitur*, & abiit, *longe melius eſt, quam quod apud Interpr. Orig. & in Compl. & aliis*, καὶ ἀπῆλθον, & abierunt.

CAP. XIII.

(*a*) AScendemus.] ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν. *In aliis eſt*, ἀναβησώμεθα καὶ κατακληρονομήσωμεν, aſcendamus, & poſſideamus: *quod habet vulgata. A qua etiam, ſicut ab hebræo abeſt illud proxime præcedens*, nequaquam. (*b*) Pavorem] ἔκστασιν. *S. Aug. q. 22.* Pavorem terræ dixit, non quod paveat eadem terra, ſed quem ex ea terra conceperant. *Schol.* Samariticus, ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς, infamiam contra terram. (*c*) Eorum.] *Compl.* ἡμῶν, noſtro: *quod reſpondet hebræo & chaldæo: quamvis idem poſſit etiam ſignificari dictione* αὐτῶν.

CAP. XIV.

(*a*) SI mortui.] *A Compl. abeſt illud* εἰ, *quod tamen ut alibi, valet idem atque* utinam; *quod etiam in vulgata repetitur.* (*b*) Et domum patris ſui.] *Ita etiam Interpr. Origenis homil. 8. Abſunt autem à Complutenſi, quemadmodum & à vulgata.* (*c*) Et vivens nomen meum.] *Item iſta. In aliquo autem libro eſt*, καὶ ἀεὶ ζῶν, & ſemper vivens. *Apud Theodoretum quæſt. 27.* καὶ ζῇ, & vivit: *ubi etiam notat ceteros interpretes dixiſſe*, ὅτι ἐμπλήσει, quoniam implebit. (*d*) Mare rubrum] *Supplendum eſt, ut ſæpe alibi*, juxta, *aut hujuſmodi quiddam: In Compl. eſt* θαλάσσης ἐρυθρᾶς, maris rubri. (*e*) Et obſecutus eſt.] *S. Auguſt in locut*, & aſſecutus eſt me. & inducam. *Et in aliquot quidem codicibus eſt*, καὶ εἰσάξω. (*f*) Quam vos.] *Notat iſtam locutionem S. Auguſt. in locut.* (*g*) Reportabunt.] ἀνοίσουσι. *Schol.* Alius, βαστάζοντες, portantes. (*h*) Diem anno.] *Subintelligitur* pro, *ſicut etiam in hebræo. Interpr. Orig.* pro die per annum. (*i*) Et reverſi ſunt in caſtra.] *Iſta etiam abſunt à Compl. ut à vulgata.*

CAP. XV.

(a) ET facies holocauſtomata.] *In aliis libris eſt*, ϗ ποιήσετε καρπώματα (*al.* κάρπωμα) κυρίῳ, ἢ ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν, & facietis oblationes (*al.* oblationem,) Domino, vel holocauſtum, vel ſacrificium. (b) Facies tantum.] *Hæc uſque ad*, & arieti, *abſunt a Compl. ut a vulgata.* (c) Synagoga Domino.] *Sic ſi interpungatur, viſum eſt ſatis reſpondere hebræo.* (d) Per omnem Synagogam.] κατὰ πᾶσαν συναγωγήν. *In aliis eſt*, πάσῃ συναγωγῇ, omni ſynagogæ. (e) Exorare pro eo.] *Alij libri addunt*, ϗ ἀφεθήσεται αὐτῷ. *Apud S. Auguſt. totus hic locus ſic refertur in locut.* Si autem anima una peccaverit non ſponte, offeres capram unam anniculam pro peccato: & exorabit ſacerdos pro anima invita, & quæ peccaverat nolenter ante Dominum, exorare pro eo, & remittetur ei, *ubi etiam diligenter eum explanat.* (f) Superbiæ.] *Ita etiam S. Auguſt. in locut. Theodoretus q. 30. habet* ὑπερηφανίαν, ſuperbiam. *Itemque Baſilius de judicio Dei: ſed ex explanatione quam affert, ſatis apparet eum legiſſe*, ὑπερηφανίας. (g) Exacerbabit.] παροξυνεῖ. *Alii* παροξύνει, ϗ. *Et S. Auguſt. q.* 25. exacerbat, &. (h) Sabbatorum.] *Alii* τοῦ σαββάτου, Sabbati, *itemque paulo poſt.*

CAP. XVI.

(a) ET dixerunt. Sufficiat.] *In aliis eſt*, ϗ εἶπον πρὸς αὐτούς. ἐχέτω. & dixerunt ad eos. Sufficiat. *Aquila, & Theodotio pro* ἐχέτω *dixerunt* πολύ, multum, *id eſt ſatis ſuperque vobis ſit.* (b) Novit.] ἔγνω. *Sic & alius liber vetus, & S. Paulus 2. Timoth. 2. In aliis eſt*, ἐπέγνω, recognovit. *Vulgata ex hebræo habet*, mane notum faciet. (c) Sufficiat.] ἱκανούσθω. *Schol.* ἀρκείτω, *eodem ſenſu.* (d) Ante tabernaculum.] *In aliis libris eſt*, ἔναντι τῆς συναγωγῆς, coram ſynogoga; *quod reſpondet vulgata.* (e) Princeps es.] *S. Aug. q.* 26. quoniam præes nobis princeps: & tu in terram, &c. (f) Utique abſcidiſti.] ἂν ἐξέκοψας. *à Compl. abeſt illud* ἄν. *S. Auguſt. ibid.* oculos hominum illorum abſcidiſſes, *& diſputat quorum hominum.* (g) Confeſtim.] εἰσάπαξ. *Interp. Orig.* Semel. *Sed ſignificat ſubito, & funditus.* (h) In viſione.] *S. Auguſt. q.* 28. Quidam interpretati ſunt, in hiatu oſtendit Dominus: credo putantes dictum χάσματι, quod græce poſitum eſt φάσματι, quod pro eo dictum eſt, ac ſi diceretur, in manifeſtatione, quod apertis oculis apparebit. *Illud* χάσματι *inventum eſt in uno antiquo codice, & eſt in multis vulgatis editionibus.* (i) Quia dicentes.] ὅτι λέγοντες. *In aliis codicibus partim abeſt illud*, ὅτι, *partim eſt*, ὅτι εἶπαν λέγοντες, quoniam dixerunt dicentes. (k) Et ad Eleazarum.] *Ita S. Auguſt. q.* 30. *In Compl. eſt*, λάλησον πρὸς ἐλεάζαρ, loquere ad Eleazarum, *quod reſpondet vulgata.* (l) Animabus ſuis.] *S. Auguſt. ibidem*, manibus ſuis, *itemque in locut.* (*ubi tamen ad marginem eſt*, animabus.) *& explanatur locus iſte. Poſſet tamen fortaſſe verti*, Sanctificaverunt ſe in animabus eorum. *Interp. Orig. habet*, quia ſanctificata ſunt. (m) Et non erit.] *Interp. Orig.* ne fiat. *S. Cyprianus epiſt.* 76. ut non ſit ſicut Core. (n) Vulneratio.] θραῦσις. *Interp. Orig.* vaſtatio, vel certe, ut verius habet ſe ſcripturæ ſermo, confractio: *paulo poſt etiam hujus exemplarium varietatis mentionem facit, Pſal.* 106. θραῦσις *vertitur* quaſſatio.

CAP. XVII.

(a) A Me.] *Ita etiam vulgata. In aliis codicibus eſt*, ἀπὸ σοῦ. *& Interp. Orig.* & auferam a te. (b) In Domum.] *Sic S. Auguſt. in locut. Interp. Orig.* in domo. (c) Nuces.] *Schol.* οἱ λοιποὶ, ἀμύγδαλα. ceteri, amygdala. Sic etiam Hieronym. ante in LXX, erat κάρυα. *i.* nuces; nam in cenſu nucum amygdala. Dicimus autem ἀμύγδαλον & ἀμυγδάλη. Heracleon Epheſius κάρυα ἐκάλουν ϗ τὰς ἀμυγδάλας ϗ τὰ νῦν καστάνεια, nuces vocarunt & amygdalas & caſtaneas; ab hoc nomine verbum eſt apud interpretes ἐξαμυγδαλόω, inſtar amygdalæ torno; de quo alias. *Druſ.*

CAP. XVIII.

(a) PAtris tui.] *In aliis cod. ſequitur*, μετὰ σοῦ, *tecum, & ita Interp. Orig. & S. Auguſt. q.* 31. (b) Et cuſtodient cuſtodias tuas.] *Apud Origenem videtur abeſſe illud* ϗ, *ac pro* σοῦ, *habuiſſe* αὐτῶν. *Ita enim habet interpres homil.* 10. Et tu, & filii tui tecum in conſpectu tabernaculi teſtimonii obſervabunt cuſtodias ſuas. (c) Et non erit.] *In aliis*, ϗ οὐκ ἔσται ἔτι, & non erit ultra. (d) Dationem.] *Sic S. Auguſt. in locut. ubi de hoc loco diligenter diſputat.* (e) Dationem ſacerdotii.] *Schol.* Samariticus ſic habet, ϗ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν, & datione dabo ſacerdotia veſtra. (f) Honorem.] *Sic Interp. Orig. hom.* 11. *quod græce eſt*, γέρας. *Eſt autem quaſi munus quoddam honorarium.* (g) Tritici.] *Alii* ϗ σίτου, *& S. Aug. in locut.* & tritici. (h) Primogenita.] *S. Auguſt. q.* 32. *ſic habet, quod græce eſt*, πρωτογεννήματα, *& interpretatur*, primi fructus de terra ſumpti vel de arbore, vel de vite: *ubi etiam declarat quid ſint proprie* πρωτότοκα, *&* ἀπαρχαί. *Nam ubi paulo poſt ſequitur*, primogenita hominum, *ibi eſt*, πρωτότοκα. (i) Salis.] *Theodoretus, q.* 35. Teſtamentum ſalis vocat communicationem, &c. (k) Eos.] *Ab aliis codicibus abeſt illud* αὐτούς, *quod videtur ſententiam obſcurare.* (l) Quod ſanctificatum eſt.] *Proprius ad hebræum, quam quod in Compl. legitur* τῶν ἡγιασμένων, ſanctificatis.

CAP XIX.

(a ACcipiant ad te.] *S. Auguſt. in locut. interpretatur*, accipiant, & adducant ad te. (b) De ſanguine.] *S. Auguſt. q.* 33. in ſanguine; *ubi vulgata*, tingens digitum in ſanguine. (c) Immittent.] *S. Aug. ibidem*, immittet, *quod reſpondet vulgata.* (d) Suum.] *In aliis libris additur* ὕδατι, aqua: *& ita S. Auguſt.* (e) Apponuntur.] *Ita etiam S. Auguſt. In Compl. additur*, ἐν μέσῳ ὑμῶν, in medio veſtri. (f) De omni anima.] *S. Auguſt.* Omnis anima hominis immunda erit. (g) Vulneratum.] *S. Auguſt: q.* 34. & vulneratum mortuum intelligamus, id eſt, vulnere peremptum. *Ac certe* τραυματίας *ſolet ſcriptura appellare, quos latini dicunt caſos. Quare nos ea dictione plerumque utimur.* (h) Immundo.] *Eſt hebraiſmus, ut ſupra notatum eſt; atque intelligitur*, pro immundo. (i) Ejus, quæ combuſta eſt, purificationis.] τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ. *Videtur referendum ad juvencam, non ad cinerem, quemadmodum alii faciunt.* (k) Et anima, quæ tetigerit, immunda erit.] *Hæc abſunt à Compl. ſed non à S. Auguſt: q.* 33. *neque ab Hebræo.*

CAP. XX.

(a) ISrael.] *In aliquo libro additur* ἐν κατασχέσει, *& S. Auguſt. quæſt.* 39. in poſſeſſionem (b) Dimiſſus eſt.] ἀπελύθη. *Notat S. Auguſt. in locut. hoc verbum magis ſonare reſolutionem, quam dimiſſionem. Idem verbum eſt Gen. 15. & alibi.*

CAP. XXI.

(a) ANathemabo.] *Sic S. Auguſt. q.* 40. *quod inquit vulgo ſolitum dici* devotare, *ſicut etiam* anathema, devotationem: *ac de etymologia iſtius dictionis accurate diſputat.* (b) Exhorruit.] *Sic ſolet S. Auguſt. reddere illud* προσώχθισεν. *Aquila*, σικχαίνει. faſtidit. *Symm.* ἐνεκάκησεν, male affecta eſt. (c) Super ſignum.] ἐπὶ σημείου, *quod alii verterunt*, pro ſigno, *ut reſponderet vulgata: ſicque etiam habet Chaldæus. Sed hebræus videtur ſignificare, ſuper vexillum, & perticam.* (d) Et caſtra.] *S. Aug. in locut.* Caſtra collocaverunt in Colgai trans in eremo, hoc eſt in ulteriore eremo. *Et in aliquo cod. pro* ἐκ τοῦ πέραν, *eſt* ἐν τῷ πέραν. *Compl.* παρενέβαλον ἐν αἰεβαρὶμ ἐν τῇ ἐρήμῳ, *quod reſpondet vulgata*, fixere tentoria in Jeabarim in ſolitudine. (e) Eremo.] *S. Aug. q.* 42. *habet*, Hermon: *ſed videtur librarii erratum.* (f) Moab.] *Ita etiam hebræus: neque aliter vulgata. A S. Auguſt: abeſt iſta dictio. Compl.* ἔστι γὰρ ἀρνῶν ὅρια μωὰβ ἀναμέσον τοῦ ἀμορραίου: eſt enim Arnon limes Moab inter Amorræum. (g) Bellum Domini ipſam Zoob.] *S. Aug.* bellum Domini Moab inflammavit, & torrentes Arnon & torrentes conſtituit inhabitare.] *In aliquo libro eſt*, κατοικίαν ἤρ, habitationem Er: *In vulgata ex hebræo eſt*, in libro bellorum Domini: *& cetera etiam non eundem omnino ſenſum præ ſe ferunt.* (h) Præcinite illi puteum.] *Vertimus illud* ἐξάρχετε, *quomodo idem verbum redditur Exod.* 32. *& in Pſal.* 146. Præcinite Domino in confeſſione: *& alibi Interp. Orig.* Initiare illi puteum; *& addit*, Hic eſt ſenſus, Initium, ait, omnium puteum ponite. (i) Mathanain.] *Aliquot codices*, μαθαναίμ, *& Interp. Orig. Mathanain.* (k) Janen.] *Alii libri* νάπην, *& Interp. Orig.* in nemus, quod eſt in campo Moab a vertice montis excelſi, qui reſpicit ad faciem deſerti. (l) Ceperant.] *In aliis*, ἔλαβε, cepit. (m) Ænigmatiſtæ.] *De his Orig. hom.* 15. *& S. Auguſt. q.* 45.

CAP. XXII.

(a) AD occidentem.] *Sic alij verterunt, quod græce eſt*, ἐπὶ δυσμῶν. *Interp. Origen. homil.* 13. ab occidente. *Nos tamen ſuſpicamur, ex hebræo, hoc valere*, ſuper loca demiſſa, & campeſtria. (b) Prævalet hic quam nos, ſi poterimus.] *Eſt hebraiſmus uſitatus. In aliis libris eſt*, ἰσχυρότερός μου ἐστὶν, εἰ ἄρα δυνήσομαι. *Interp. Orig.* quia fortior eſt hic quam nos: ſi forte poſſimus. (c) Divinationis.] *Interp. Origen. divinacula: græce eſt*, τὰ μαντεῖα. *Ut pœna peccati dicitur peccatum; ita præmium divinationis videtur appellata eſſe divinatio. Multa de hac re Origenes, & S. Auguſt. q.* 47. (d) Ad dominum veſtrum.] *Alij* πρὸς τὴν γῆν ὑμῶν, in terram veſtram, *ut vulgata.* (e) Faciendo.] *S. Auguſt:* nec facere. (f) Differre.] διαβαλεῖν. *Alii*, ἐνδιαβάλλειν. *S. Auguſt. q.* 49. διαβάλλειν, *& habet*, differre in via: *diſputatque, quomodo ſatis apte potuerit verti*, differre, *& paulo poſt*, διαβολήν, dilationem. (g) Sua.] *Abeſt à multis codicibus, & S. Auguſt. q.* 50. (h) Manu.] *S. Auguſt:* manu mea, *& in aliquot codicibus additur* μου. (i) Facie ſua.] *Reſpondet hebræo. Compl. non habet* αὐτοῦ. (k) Urbana.] ἀστεία. *Alii vertunt*, regalis. *Vulgata*, quia perverſa eſt via tua. (l) Satisfaciet.] ἀρκέσει. *In aliis eſt*, ἀρέσκει, placet. (m) Hoc loquar.] *Reſpondet hebræo. In Compl. eſt.* τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι, *hoc obſervabo loqui.* (n) Platearum.] *Ita multi reddunt dictionem hebræam: nec videtur abeſſe a notione dictionis græcæ* ἐπαύλεων. *Alii vertunt*, diverſoriolum. *Vulgata*, urbem, quæ in extremis regni ejus finibus erat. (o) Statuam.] στήλην. *Alii* columnam. *Vulgata*, excelſa. *Tertullianus vocat* ſtaticulum.

CAP. XXIII.

(a) ET aſtitit Balac ſuper ſacrificium ſuum: & Balaam ivit interrogare Deum.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (b) Iſtorum.] δικαίων. *Compl.* τούτων, hoc. *Interp. Origenis ſæpe repetit*, juſtorum. (c) Deus ſuſpenditur.] *Ita S. Cyprianus lib. 2. adverſus Judæos. Schol.* διαρτηθῆναι, τοῦτ᾽ ἔστι, σαλευθῆναι. τὰ γὰρ κρεμάμενα σαλεύονται. hoc eſt commoveri, & fluctuare. Nam quæ ſuſpenduntur, commoventur, & fluctuant. *Hanc eandem lectionem habet Theodoretus q. 43. quamvis interpres ſuo modo tranſtulerit. Conſiderandum tamen eſt, an iſtud etiam ſignificari poſſit non eſſe Deum tamquam hominem, qui ſuſpendatur, id eſt cohibeatur, ac retardetur, quo minus conſilia ſua ad exitum perducat.* In *Compl. eſt*, διαψεύσασθαι. *Philo lib. 1. de vita Moyſis*, οὐχ ὡς ἄνθρωπος διαψευσθῆναι δύναται οὐδ᾽ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖ. Non ſicut homo mentiri aut falli poteſt; neque ſicut filium hominis, eum pœnitet. *Interp. Orig. homil.* 16. Non ſicut homo Deus fruſtratur, neque ſicut filius hominis, terretur ipſe: *& paulo poſt*, Non ergo Deus, ſicut homo, qui fruſtra loquatur: neque, ſicut filius hominis, terretur: vel (ſicut in aliis exemplaribus legimus) neque, ſicut filius hominis, terret, *& utrumque explanat Judith 8.* ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπος, ὁ θεὸς, ἀπειληθῆναι, οὐδ᾽ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου, διαιτηθῆναι. quoniam non ſicut homo, Deus, ut minis terreatur, (*aut*, terreatur,) neque, ſicut filius hominis, ut judicetur. (c) Avertam.] *Interp: Orig.* avertam eam, *id eſt, benedictionem.* (d) In eo.] *Idem*, præclara principum cum ipſo ſunt.

CAP.

CAP. XXIV.

(a) Sicut conſuetum ei erat.] κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ. *A Compl. abeſt illud αὐτῷ. Interp. Origen. homil.* 17. ex more. (b) Gog regnum.] ἡ γὼγ βαſιλεία. *Ita Euſebius 9. demonſtr. cap. 3. In aliquo codice eſt* ἢ γώγ. *& in manuſc. S. Cypr. 2. teſtim.* quàm Gog. *Apud Origenem latine legitur*, exaltabitur Gog regnum ejus: *atque exponitur* Gog, id eſt, ſuper tecta. *apud Theodoretum q. 43.* ὢγ βαſιλεία αὐτοῦ, Og regnum ejus. *Compl.* ἡ ψὼχ βαſιλεία. Pſoch regnum. *Diodorus*, Samariticus, καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ γὼγ βαſιλεὺς αὐτοῦ, & exaltabitur ſuper Gog rex ejus. *Idem videtur referre Theodoretus q. 43. ex Symmacho: ſed habet*, ὑπὲρ ὢγ, ſuper Og. Nota γὼγ hic legi pro ἀγὰγ. i. אגג. Alioqui vocabulo Gog ſignificatur gens Scythica, quæ hodie a Turcis Giok ſive Kioc dicitur: unde Kioc Chan, qui alibi Gogkan. *Theodoretus*, γὼγ καὶ μαγὼγ φαſὶν εἶναι ταῦτα σκυθικὰ γένη. *Hujus mentio aliquoties in Ezechiele.* Druſ. (c) Ab altiſſimo.] ἐπιςήμην παρὰ ὑψίςου. *Ab aliquo libro abeſt illud παρὰ. & Interp. Orig.* ſcientiam excelſi, *quod reſpondet vulgatæ.* (d) Oſtendam ei.] *Interp. Orig.* In aliis quidem exemplaribus legimus, videbo eum, ſed non modo. (e) Beatifico.] *Compl.* μακαρίσω, *& Interp. Orig.* beatificabo. (f) Homo.] *Sym.* σκῆπτρον, ſceptrum. (g) Percutiet.] *Interp. Orig.* vaſtabit. *Symm.* παίσει τὸ κλίμα μωὰβ, cædet clima Moab. (h) Prædabitur.] *Symm.* ἐξεδυνήσει, excutiet. (i) Et erit Edom.] *Interp. Orig. habet*, Et erit Edom hæreditas ejus, Eſau inimicus ejus. (k) Ipſi Beor.] τῷ βεώρ. *Interp. Orig.* tibi Beor. (l) Pariter.] ὁμοθυμαδὸν. *Interp. Orig.* Pariter: ergo græcus ſermo pro, ſtatim, ponit.

CAP. XXV.

(a) Oſtenta eos.] *Sic Interp. Origen. homil. 20. & S. Auguſt. in locutionibus, & quæſt. 52. quod græce eſt*, παραδειγμάτισον. *& apud latinos de inſigni ſupplicio dicitur, exemplum ede. Aquila*, ἀνάπηξον, confige: *vel*, ſurſum fige. *Symmach.* κρέμασον, ſuſpende. *Sic enim vertit utrumque S. Auguſt. in quæſt. illa. Sunt tamen qui interpretentur*, fac, ut ipſi principes exempla edant, & occidant. (b) Siromaſten.] *Aquila*, κόντον. contum. *Symmachus*, δόρυ. lanceam. *De hoc alibi etiam dicetur.* (c) Caminum.] κάμινον. *Aquila*, τὸ τέγος, conclave. *Symmachus*, τὸ πυρίνιον. *quod videtur idem valere ac caminus: & fortaſſe balneum fuit. Interp. Orig. habet*, proſtibulum, *vulgata*, lupanar: *quod etiam dictionibus illis græcis ſignificatur.* (d) Gentis Ommoth.] *Videntur eſſe duæ interpretationes. Nam Ummoth valet, gentium.* (e) Domus familiæ.] *S. Auguſt. in locut. videtur accepiſſe illud* domus, *pro recto: græce tamen eſt* οἴκου.

CAP. XXVI.

(a) Principium.] *S. Auguſt. in locut.* robur ſcilicet ætatis in populo. *Sed videtur valere* ſummam; *ut jam dictum eſt.* (b) Sacerdos.] *In aliis libris ſequitur* μετ' αὐτῶν, cum eis. (c) Ipſi Phallu.] τῷ φαλλοῦ. *Notandus modus dicendi; ut hic intelligatur filius proxime memorati, & ex eo prodiiſſe familiam Phalluitarum, & ſic deinceps.* (d) Ducenti.] *Hic in Compl. quemadmodum & in vulgata ſequitur de filiis Gad: & etiam in ſequentibus licet animadvertere aliquam ordinis varietatem.* (e) Suthalan.] *Sequitur in uno codice, ſicut etiam in Compl.* τῷ βεχερ, δῆμος ὁ βεχερὶ, ipſi Becher, populus qui Becheri: *nec multo aliter in alio*, βάχαρ, δῆμος ὁ βαχαρὶ. (f) Chebroni.] *In aliis ſequitur*: καὶ δῆμος ὁ μοολὶ, & populus qui Mooli.

CAP. XXVII.

(a) In montem iſtum, qui trans Jordanem, hic eſt mons Naban.] *Vulgata pro iſtis hæc tantum habet*, in montem iſtum Abarim. *Abarim autem ſignificat* tranſituum. *Quare illud* ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, *valet fortaſſe, non*, trans Jordanem, *ſed*, in tranſitu Jordanis. (b) Synagoga.] ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγήν. *In Compl.* τῇ συναγωγῇ, cum reſiſteretis ſynagogæ: *quod obeſt ſententiæ.* (c) Spiritum.] *Ita libri veteres, & S. Auguſt. quæſt. 54. Interpres Orig. hom. 22.* ſpiritum Dei in ſemetipſo. *& Theodoretus q. 48.* πνεῦμα θεοῦ. (d) Et mandabis de eo coram eis.] *Hæc non referuntur à Theodoreto, & abſunt à Compl. ſicut à vulgata. Referuntur tamen apud Origenem eadem hom. 22.* (e) De gloria tua.] *Ita S. Auguſt. q. 55. quod græce eſt*, τῆς δόξης σου. *& ita libri veteres, & Procopius Gazæus, & Theodoretus q. 48. quamvis interpres ſuo modo reddat. In aliquot vulgatis editionibus legitur*, τὴν δόξαν σου. *Et S. Auguſt. ibidem teſtatur apud nonnullos interpretes latinos fuiſſe*, gloriam tuam. *Interp. Orig.* claritatem tuam. (f) Manifeſtorum.] *Schol.* Iſtud τῶν δήλων, *alii interpretes ediderunt*, φωτισμοὺς, illuminationes. *Theodoretus hunc locum paraphraſi explanans dicebat*, & per rationale judicii, quod illius (*id eſt ſacerdotis*) pectori adjacet, quid agendum ſit, diſcetis. (g) Commendavit eum.] *Sic S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, συνέςησεν αὐτόν. *ac poſſet etiam verti*, conſtituit eum.

CAP. XXIX.

(a) Significationis.] σημασίας. *De hac dictione ſupra dictum eſt. Schol.* Samariticus, ἡμέραν ἀκουςήν, diem ſonoram. *Interp. Orig. hom. 23. vocat feſtivitatem memoriæ tubarum.* (b) Exodium.] *De hac quoque jam dictum eſt. Cyrillus*, Samariticus, pro eo quod dictum eſt, ἐξόδιον, inquit, τελείωσις ἐπισχέσεως, conſummatio retentionis, *quaſi finis manſionis in tabernaculis.* τελείωσις ἐπισχέσεως, perfectio retentionis aut inhibitionis, id eſt, perfecta retentio aut inhibitio. עצר cohibuit, עצרת cohibitio. Feſtum ſignificat quo populus cohibetur ab opere. Sic dico עצרת eſt dies ceſſationis ab opere, cum homines vacant orationi & rebus divinis. Sic ἑορτὴ a cohibendo. Proprie & ἀντονομαςικῶς עצרת dicitur xxij Theſri, quæ eſt octava Succoth. i. feſti tabernaculorum. Pentecoſte tamen ſic etiam vocatur. Ab eadem mente priſca eccleſia Græcanica dixit σύναξιν. i. coactionem, & Latina, *collectam.* Druſ. (c) Exceptis.] *De hac locutione S. Auguſt. in locut.*

CAP. XXX.

(a) Adverſus animam ſuam.] *S. Auguſt. in locut.* id eſt, adverſus delectationes animæ ſuæ. (b) Facta fuerit.] *Sic S. Auguſt. q. 59. quod græce eſt*, γινομένη γένηται ἀνδρὶ, *quaſi diceremus, habens habuerit virum.* (c) Quas definivit.] ὅις ὡρίσατο. *& videtur ſubintelligi*, οἱ ὁρισμοὶ, definitiones. *In aliis libris eſt*, ὅσα ὡρίσατο. *& S. Auguſt. ibidem*, quanta definivit. (d) Quoniam vir abnuit ab ea.] ἀπ' αὐτῆς. *Alii* ἐπ' αὐτῆς, *& S. Aug.* ad eam. *Ab hebræo abſunt omnia iſta verba.* (e) Affligere animam.] *Sic S. Aug. ad verbum è græco*, κακῶσαι ψυχήν. *quod tamen poterat verti*, de affligenda anima.

CAP. XXXI.

(a) Hæ enim fuerunt.] *In editionibus S. Auguſt. corrupte videtur legi q. 63.* hæc enim fecerunt filii Iſrael. *Græci quidem codices conſentiunt, & Theodoretus quæſt. 45. Interp. Origen. hom. 25.* Ipſæ enim ſunt, quæ filios Iſrael ſecundum verbum Balaam apoſtatas fecerunt. (b) Propter Phogor.] *Aneſperus.* τὸ παραμαρτιλικόν· σαφέστερόν φησι, διὰ λόγου φογώρ. Samariticus manifeſtius inquit, per verbum Phogor. *Theodoretus ibidem.* Phogor eſt nomen Idoli. (c) Multitudine.] *Sic redditur iſta dictio*, ἀπαρτία, *apud S. Auguſt. locut. 79. Dictio hebræa ſignificat pubem, id eſt, parvulos, quemadmodum habet vulgata. Idem etiam alibi dictum eſt de dictione illa* ἀποσκευή. (d) Præter aurum.] *Eſt notanda locutio. Intelligendum enim eſt hæc excipi a proxime præcedente lege, non autem a ſequente.* (e) In igni.] *In aliquot codicibus ſequitur*, διάξετε ἐν πυρί. *Et Interp. Orig. hom. 25.* traducite per ignem. (f) Caput.] κεφάλαιον. *quo nomine, ut etiam apud hebræos, diximus ſignificari ſummam. Schol.* Samariticus habet, λάβε τὸ τέλος, accipe ſummam. (g) Prædati ſunt.] *Schol.* pro eo, ac ſi diceret, ἐκτήσατο. οὐκ ἐκοινοποίησεν, ſibi acquiſivit, non in commune contulit.

CAP. XXXII.

(a) Multitudo.] *Notat hanc locutionem* S. *Auguſt. in locut. Sed paulo poſt habet*, multitudo copioſa valde. *ubi etiam in aliis libris eſt*, πολὺ σφόδρα. (b) Ille ſegregatus.] *Schol.* Samariticus, ὁ κενεζαῖος, ἤτοι ἀποχωρίσας ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ισραὴλ λέγοντος, οὐ πορευσόμεθα εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, cenezæus, nimirum ſegregans ſe a conſilio Iſrael dicentis, non ibimus in terram promiſſionis. (c) Circumagitavit.] κατερόμβευσεν, *aut, ut in aliis libris*, κατερρέμβευσεν, (d) Contritio.] σύντριμμα, *quaſi reliquiæ, aut multiplicati ex contritione. Nam dictio hebræa ſignificat multiplicationem. Alii codices habent*, σύςρεμμα, factio, *aut, ut alij vertunt*, alumni: *& ita vulgata.* (e) Impedimentis noſtris.] *Ita hoc loco* S. *Auguſt. in locut. ac videtur commodiſſime hoc modo reddi illud* ἀποσκευή, *& ſignificari tenera ætas, quæ magno impedimento ſolet eſſe in caſtris.* (f) In prima acie.] προφυλακήν. *Alij*, παρελευσόμεθα προφυλακῇ, præteribimus in prima acie. (g) Commendavit eis.] *Sic* S. *Aug. in locut. ac videt tamen hunc eſſe ſenſum*, commendavit eos Eleazar ſacerdoti. *Poſſent tamen verba illa*, καὶ συνέςησεν αὐτοῖς ἐλεάζαρ, *ita verti*, & conſtituit eis Eleazar. *Hebræus habet*, & præcepit eis Elizaro, *id eſt*, pro eis. (h) Trans Jordanem.] *Notandum eſt illud*, πέραν, *interdum ſignificare*, ultra; *interdum*, citra. (i) Dimidiæ tribui.] *Schol.* Nunc mentionem fecit dimidiæ tribûs Manaſſe, cum in iis quæ antea dicta ſunt, non feciſſet. In Samaritico autem fit.

CAP. XXXIII.

(a) Et caſtrametati ſunt e regione Magdoli: & promoverunt contra Iroth.] *Schol.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει. καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ςόματος εἰρώθ, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι μαγδώλου· καὶ ἀπῆραν ἐκ μαγδώλου, καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης. Quædam exemplaria ſic habent: Et promoverunt ab ore Iroth, & caſtrametati ſunt e regione Magdoli. Et promoverunt e Magdolo, & tranſierunt, *&c.* (b) Ad occaſum.] *Rurſus illud* ἐπὶ δυσμῶν, *& hic, & in locis ſequentibus in hoc capite, videtur ſignificare*, in locis demiſſis, campeſtribus. (c) Belſa, quæ.] βελσὰ τό. *In aliis libris eſt*, βελσατθείμ. *& vulgata*, Belſathim. *In Complutenſi* ἀβελσαττίμ. *quod non abhorret ab hebræo.*

CAP. XXXIV.

(a) Hoc erit vobis] S. *Auguſt. in locut.* Non dixit, hi erunt vobis. (b) Montem, montem.] *In aliis libris non geminatur. Sed geminatio iſta videtur veſtigium lectionis reſpondentis hebraicæ, quæ habet*, apud Or montem: *& in proxime ſequentibus verbis*, ab Or monte: *quo loco etiam in aliis libris eſt*, ἀπὸ τοῦ ὄρους, τὸ ὄρος. *Vulgata*, ad montem altiſſimum a quo.

CAP. XXXV.

(a) Segregationes.] *In hebræo eadem dictio eſt, quæ paulo ante verſa eſt* προάςεια, ſuburbana. *Nam idcirco fortaſſe ſuburbana dicuntur* ἀφορίσματα, *quoniam ea cives quaſi ſibi ſepoſita, & peculiaria habent: hæc eadem paulo poſt videntur vocari* ὅμορα, confinia. (b) Hujus.] *Complut.* τούτων, horum. *Ab hebræo abeſt hoc loco utrumque: ſed in proxime ſequenti ſententia dicitur*, hoc erit eis ſuburbana. (c) Dabitis.] *In aliis*, ἃς δώσετε, quas dabitis. (d) Vindicante.] *Ita* S. *Auguſt. q. 64. & 65. quod græce eſt*, ἀπὸ τοῦ ἀγχιςεύοντος τὸ αἷμα, *& alii vertunt*, a redimente ſanguinem, *aut*, ab eo, qui propinquus eſt ſanguine. *Vulgata habet*, propinquus occiſi, cognatus occiſi. (e) Non polluetis.] *Severus.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔχει τὸ, μή. Quædam exemplaria non habent illud μή, non.

CAP. XXXVI.

(a) Remiſſio.] ἄφεσις; *& ſignificat Jobelæum, ut ſupra. Alii libri, & Complut.* ἀφαίρεσις, ablatio. (b) Filiabus.] *Alii* θυγατέρες, filiæ: *quod reſpondet vulgatæ.*

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

(*a*) AD occidentem.] *De hoc loco jam indicavimus ſuſpicionem noſtram. Schol. Aquila & Symm.* ἐν τῇ ὁμαλῇ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, in planicie maris rubri. οὕτως καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς ἀραβίας καὶ ἰουδαίας ὀρέων. Sic vocantur campi, qui interiacent inter montes Arabiæ, & Judææ. (*b*) Sufficiat vobis habitare] *Notanda locutio. Hoc enim videtur ſignificare*, ſatis vobis ſit habitaſſe hucuſque, *vel*, ſatis diu habitaſtis. *Similis locutio eſt in c. ſequenti.* (*c*) Tradidit.] *Alii* παραδέδωκα, tradidi. (*d*) Vobis ipſis.] *Eſt hebraiſmus, pro*, de vobis ipſis. (*e*) Judicibus.] *Videtur dictum pro* de judicibus; *hebræus habet*, tribubus. (*f*) Viam montis Amorræi.] *Hæc abſunt ab aliis libris, quemadmodum & a vulgata.* (*g*) Quoniam geſtabit te.] *In aliis libris eſt*, ὡς ἐτροποφόρησέ σε, *aut* ἐτροφοφόρησέ σε, quomodo geſtavit te: *quod propius accedit ad vulgatam. Lucifer lib.* 1. *pro S. Athanaſio.* Quomodo fovit te Dominus Deus tuus, ſicut quis foveat homo filium. Videndum an Actor. 13. legi poſſit ex hoc loco ἐτροφοφόρησεν αὐτοὺς: geſtavit eos ut altor ſive educator: ubi vulgo ἐτροποφόρησεν, mores toleravit. Nam quin huc reſpexerit Apoſtolus non eſt mihi dubium. *Druſ.* (*h*) Siquis homo geſtet.] *Aquila*, ὡσεὶ ἄραι τροφὸς τὸν υἱόν, tanquam nutrix levet filium. *Symm.* βαστάσαι, portet. (*i*) Et omnis. *In aliis libris*, καὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε ἐν τῇ ἁρπαγῇ ἔσεσθαι, καὶ πᾶν παιδίον, *&c.* & parvuli veſtri, quos dixiſtis in direptionem fore, & omnis parvulus, &c. *quod reſpondet vulgatæ.* (*k*) Caſtra moviſtis.] *Sic etiam Compl. In aliis eſt*, στρατοπεδεύσατε, caſtra facite, *aut*, abite, *ut vulgata.* (*l*) Et vim facientes] *Compl.* καὶ ὑπερηφανήσατε, καὶ παραβιασάμενοι, & ſuperbe egiſtis, & vim facientes: *quæ fortaſſe duæ ſunt interpretationes.*

CAP. II.

(*a*) ET verebuntur vos valde.] *Pro his in hebræo eſt*, & cavete vos valde, & *vulgata*, videte ergo diligenter. (*b*) Hæreditarunt] *In aliis libris additur*, αὐτούς, eos, *ut paulo poſt etiam in noſtra.* (*c*) Fecerunt] *Sic etiam Compl. In aliquo libro eſt* ἐποίησεν, fecit, & *vulgata*, ſicut fecerat. (*d*) Ante faciem noſtram.] *Hæc a nonnullis codicibus abſunt: in quibuſdam vero adduntur præterea hæc*, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, in manus noſtras.

CAP. III.

(*a*) EUm.] *Iſta dictio redundat, & nihil facit ad ſententiam, ut ſæpe aliæ hujuſmodi.* (*b*) Percuſſimus] *Aquila* ἀναθεματίσαμεν, anathemavimus. Nihil verius; ſign. autem ἀναθεματίζω inter alia, occido, funditus perdo, extermino, ut Exod. 22. 20. יחרם. *Schol.* ἀναθεματισθήσεται, occidetur aut exterminabitur, quod ex Aquila ſumptum, id paret ex hoc loco, cæterum Jud 1. 18 pro יחרימו אותה legitur in LXX, ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν. ſunt autem duæ interpretationes, prior ex editione Aquilæ irrepſit, poſterior pura puta interpretum eſt. *Druſ.* (*c*) Pherezæas.] *Dictio hebræa, unde hæc inflexa eſt, ſignificat* non munita. *Quare in vulgata eſt*, abſque oppidis innumeris, quæ non habebant muros. (*d*) Exterminavimus.] *In aliis additur* αὐτούς: & *vulgata*, & delevimus eos. (*e*) Reliquus factus eſt a Raphain.] *Ita putat S. Auguſt. quæſt.* 3. *apte reddi hunc locum, & ſignificari ipſum ſolum ex Raphain, id eſt, ex gigantibus, remanſiſſe.* (*f*) Hic eſt in arce.] *Ex græco liquet intelligendum eſſe de lecto. Illud autem* ἐν τῇ ἄκρᾳ, in arce, *in vulgata eſt*, in Rabath. (*g*) Regionem.] τὴν περίχωρον, *quaſi*, circumregionem: *& videntur LXX iſto nomine uſi, ut reſponderent vocabulo hebraico, quod ſignificat funem.* (*h*) Thavoth.] *Alii*, ἀβώθ, *& vulgata* Avoth Jair, id eſt, villas Jair. (*i*) Machanareth.] *In aliqua editione eſt* ἀπὸ μαχαινερέθ, a Machenereth. *In Compl.* ἀπὸ χενερέθ, a Chenereth, *quod reſpondet hebræo. Sed illud* μα, *in noſtra videtur poſitum ex hebræo, pro* ἀπό. (*k*) Sub Aſedoth Phaſga.] *Reſpondet fere hebræo, & ſignificat*, ſub effuſionibus collis. *Alii*, ἀπὸ σηδώθ, *aut*, ἀπὸ ἀσηδώθ, ab Aſedoth. (*l*) Feciſti tu.] *In Compl. additur*, κατὰ τὰ ἔργα σου, ſecundum opera tua, *quod reſpondet hebræo, & vulgatæ.*

CAP. IV.

(*a*) SCulptilem ſimilitudinem.] *Ita S. Auguſt. q.* 4. *& vulgata*, ſculptam ſimilitudinem, *ſed* γλυπτὸν ὁμοίωμα, *poſſet etiam verti*, ſculptile, ſimilitudinem. *Apud eundem ſequitur*, aut omnem imaginem, *& vulgata*, aut imaginem: *Ab hebræo tamen abeſt illud*, aut. (*b*) Quæ diſtribuit.] *Theodoretus.* Sic enim & ceteri ſunt interpretati, ἅτινα διεκόσμησεν ὁ θεός σου εἰς τοὺς λαοὺς ὑφ' ὅλον τὸν οὐρανόν, quæ diſpoſuit Deus tuus in populos ſub toto cœlo. (*c*) Et faciatis iniquitatem.] *Hæc abſunt a multis codicibus, & a S. Auguſt. quæſt.* 7. *quemadmodum etiam a vulgata.* (*d*) Perdemini.] *In aliis libris additur*, ταχὺ, cito. (*e*) Et ad ſummum cœli uſque ad ſummum cœli.] *Ita fere hebræus: ac tamen idem ſolet ſignificare ac ſi diceretur*, a ſummo cœli, *quod habet S. Auguſt. quæſt.* 8. *& vulgata.* (*f*) Audita facta eſt vox.] ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ. *In aliis*, ἀκουστὴν σοι ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, auditam tibi fecit vocem ſuam: *quod reſpondet vulgatæ.* (*g*) Omnem Araba trans Jordanem ad ortum Solis ſub Aſedoth exciſam.] *Satis ſit ſemel admonuiſſe Araba ſignificare planitiem, aut ſolitudinem: ſicut jam paulo ante diximus*, ſub Aſedoth exciſam, *valere*, ſub effuſionibus collis, *aut*, Phaſga. *Joſue* 12. *eſt*, ὑπὸ ἀσηδὼθ φάσγα. *Valde autem ſuſpicandum eſt hic deeſſe aliquid: nam in vulgata interjicitur ut in hebræo*, uſque ad mare ſolitudinis.

CAP. V.

(*a*) DIcens.] *S. Auguſt. quæſt.* 10. *& in locut. interpretatur*, cum diceret. (*b*) Idolum.] *Alii codices*, γλυπτόν, ſculptile; *quemadmodum & vulgata.* (*c*) Sabbatorum, & ſanctifices.] *S. Auguſt. in locut.* ſabbati, & ſanctificare.

CAP. VI.

(*a*) IMmobile] *In aliis libris*, καὶ ἔσται ἀσάλευτα, & erunt immobilia. (*b*) Ne obliviſcaris.] *Alij*, μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου καὶ ἐπιλάθῃ. *Et ſic S. Auguſt. in locut.* ne dilatetur cor tuum, & obliviſcaris. (*c*) Juſtificationes.] *Aquila*, ἀκριβάσματα, præcepta, *quaſi exquiſitas rationes.*

CAP. VII.

(*a*) ET ſervans.] *In aliis eſt*, καὶ διατηρεῖ & conſervat. *A Compl. abeſt id.* (*b*) Quos vidiſti, & quæcunque noſti.] *In Compl. non eſt illud*, quos vidiſti: *& habet*, ἃς ἔγνως, quas noſti. *Ac certe videntur duæ interpretationes.*

CAP. VIII.

(*a*) DEus tuus.] *Ita etiam S. Auguſt. q.* 13. *In Compl. additur*, τὸν τεσσαρακοστὸν ἔτος, quadrageſimum hunc annum: *quod reſpondet vulgatæ.* (*b*) Fierent.] *S. Auguſt.* faceret. *Apud S. Cyprianum de mortal. ſic refertur hic locus*, Dominus Deus tuus vexabit te, & famem injiciet tibi, & cognoſcetur in corde tuo, ſi bene cuſtodieris, &c. (*c*) Non inveteraverunt a te, & ſoleæ tuæ.] *Hæc abſunt ab aliis libris, & a Theodoreto quæſt.* 6. *ſicut etiam a vulgata. S. Chryſoſt. ad Philipp. hom.* 9. *hunc locum fortaſſe ſignificans ita de Iſraelitis dicebat* ὧν τὰ ὑποδήματα οὐ κατετρίβη, οὐδὲ τὰ ἱμάτια, quorum ſoleæ non conterebantur, neque veſtimenta: *quanquam potuit etiam hoc ſumere ex cap.* 29. (*d*) Et, ut firmet.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. ut a vulgata.*

CAP. IX.

(*a*) FIlios Enac.] *Theodoretus quæſt.* 7. Gigantum erant abnepotes. (*b*) Juſtitiam meam] *Alij & Theodor. q.* 7. δικαιοσύνας μου. *Et S. Auguſt. in locut.* juſtitias meas. (*c*) De Ægypto.] *In aliis* ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἕως ἤλθετε. *S. Auguſt. q.* 14. de terra Ægypti, donec veniſti in locum hunc, incredulus perſeveraſti; quæ ad Dominum. (*d*) Quas diſpoſuit.] *Compl.* ἧς διέθετο, quod diſpoſuit, *ac reſpondet vulgatæ.* (*e*) Die Eccleſiæ.] *Hæc nonnullis codicibus abſunt. In Compl. autem eſt*, ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας, de medio ignis in die Eccleſiæ, *quod reſpondet vulgatæ.* (*f*) Uſque ad cœlum.] *hæc abſunt ab aliis exemplaribus.* (*g*) Fuſile.] *In aliis*, μόσχον χωνευτόν, vitulum conflatilem, *ut vulgata.*

CAP. X.

(*a*) SCribas.] *Alii codices*, καὶ γράψω, & ſcribam, *& ita S. Auguſt. quæſt.* 15. *ubi de hac re diligenter diſputat.* (*b*) Tabulas.] *Alii*, τὰς δύο πλάκας, *& S. Auguſt. ibidem*, duas tabulas. (*c*) Miſadai.] *Compl.* μωσηρὰ, Moſera: *quod eſt in vulgata.* (*d*) Terra, torrentes aquarum.] *Ita fere hebræus. In aliis*, γῆν (*aut* γῆ) χειμάρρου ὑδάτων, terram (*aut* terra) torrentis aquarum. *In Compl.* γῆν, οὗ χείμαρροι ὑδάτων, terram, ubi torrentes aquarum. (*e*) Proſelyto, &.] *Sic etiam Compl. abeſt tamen à vulgata, & hebræo.* (*f*) Septuaginta.] *Joſephus lib.* 2. *Antiquitatum de Jacob ſcribens, eundem numerum poſuit. Et S. Hieron. in quæſt. in Geneſim LXX interpretes ita ſcripſiſſe teſtatur. Alii codices habent*, ἐν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ψυχαῖς, in ſeptuaginta & quinque animabus: *qui numerus habetur Act.* 7. ἀποστείλας δὲ ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. Miſſis autem nuntiis Joſeph accerſivit Patrem ſuum Jacob, omnemque cognationem ſuam capitum ſeptuaginta quinque.

CAP. XI.

(*a*) QUia non filii veſtri.] *id eſt, quia non ego filios veſtros alloquor, ſed cum iis nunc mihi res eſt: non enim ipſi hæc noverunt.* (*b*) Et quæ fecit virtutem.] *S. Auguſt. in locut.* Intelligendum eſt, quid eam fecit; quoniam ad nihil eam redegit. *Teſtatur autem*, quoſdam latinos vertiſſe quæ fecit virtuti, vel exercitui. (*c*) Et virtutem eorum.] *Abſunt iſta ab aliis libris.* [ἑώρακαν πάντα] *alii libri*, ἑώρων videbant. (*d*) Mandata.] *In aliis additur*, αὐτοῦ, ejus: *& ita S. Auguſt. in locut.* (*e*) Matutinam, & ſerotinam.] πρώϊμον καὶ ὄψιμον. *Retinuimus dictiones S. Auguſt. in locut. quamvis ipſe habeat*, matutinum, & ſerotinum. *Alii interpretantur*, temporaneam, & ſerotinam: *& ſic vulgata.* (*f*) Timorem veſtrum.] *S. Auguſt. ibidem*, Non timorem & tremorem, quo ipſi timent & tremunt: ſed quo timentur, & alios tremere faciunt. *Poſſet tamen verti*, timorem & tremorem veſtri. (*g*) Occaſum] *Vulgata*, in campeſtribus. *Non enim eadem nunc dictio hebraica eſt ac paulo ante, ubi dicitur*, occaſus Solis. (*h*) Et habitabitis.] *Alii libri*, καὶ κληρονομήσετε αὐτήν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ, & hæreditabitis eam & habitabitis in ea. *Sed*, ἐν κλήρῳ, *quod proxime præceſſit, &* καὶ κληρονομήσετε, *videntur duæ interpretationes.*

CAP.

CAP. XII.

(a) ILlic.] ἐκεῖ. *In aliis* ἐκεῖ τὰ ἔθνη, illic gentes. *Et quoniam hebr. non habet*, illic, *fieri fortaſſe potuit ex* ἔθνη, ἐκεῖ. (b) Quæ vos.] *Ita diximus, ut illud*, quæ, *referatur ad loca: ſicut* οἷς *græce referri poteſt ad*, τοὺς τόπους. *Sed ſi retineatur dictio* ἔθνη, *vertendum erit*, quos. *Uſitatum enim eſt in ſcriptura*, gentes, quos. (c) Civitatum.] *In aliis* τῶν φυλῶν, tribuum. *Complutenſ.* ἐν πάσῃ τῶν φυλῶν ὑμῶν, de cunctis tribubus veſtris: *quod habet vulgata.* (d) Veſtra.] *In compl. ſequitur*, καὶ τὰς δεκάτας ὑμῶν, & decimas veſtras: *quod reſpondet vulgata* (e) Et confeſſiones veſtras.] *Non eſt in hebræo, neque in vulgata, quod his verbis reſpondeat: quare ſuſpicari licet, hæc, & illa proxime præcedentia*, ſpontanea veſtra, *duas eſſe cujuſdem ſententiæ interpretationes. Nam paulo inferius, ubi repetitur*, & confeſſiones veſtras, *hebræus habet idem vocabulum ac nunc iſto loco, quo nos habemus*, ſpontanea. (f) Veſtrarum.] *In aliquot codicibus ſequitur*, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, & data (aut dona) veſtra. *Theodoretus alicubi in hoc capite videtur habuiſſe dictionem iſtam: atque ita, inquit*, τὰ δόματα *ceteri interpretati ſunt* τὰ ἑκούσια, ſpontanea. *Ita* ἑκούσιον, δόμα, ἀπολογία, *videntur eſſe diverſorum interpretum.* (g) Portas.] *Aliqui codices* πόλεων, civitates. (h) Tribuum.] *Nonnulli* πόλεων, civitatum. (i) Non poteris.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo quod eſt, non debebis. (k) Ancilla tua.] *In aliis libris & in compl. ſequitur*, ὁ λευίτης σου, καὶ ὁ προσήλυτος, & Levita tuus, & proſelytus: *quod reſponderet magis vulgatæ & hebræo, ſi abeſſent iſta*, & proſelytus (l) A facie tua.] *In aliis codicibus ſequitur*, οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν; non exquires Deos eorum, *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XIII.

(a) TUus.] Alii ὑμῶν, veſter, *& ita S. Auguſt. q. 19.* (b) Timebitis.] *In aliis adjungitur*, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε, *&* mandata ejus cuſtodietis: *quod reſpondet vulgatæ* (c) Et ei apponemini.] *Alii* καὶ αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ πρὸς αὐτὸν προστεθήσεσθε, *quod vulgata*, ipſi ſervietis, & ipſi adhærebitis. (d) Non deſiderabis.] οὐκ ἐπιποθήσεις, *Compl.* οὐκ ἐλεήσεις, non miſereberis. (e) Terram.] *Alii* τὴν πόλιν, civitatem. (f) Facta eſt.] γεγένηται. *& optime reſpondet hebræo. In nonnullis eſt* γένηται, *& cohæret cum antecedentibus, hoc modo.* Et ecce verus manifeſto ſermo factus fuerit; abominatio hæc in vobis. (g) Terra.] *Alii* ἐν τῇ πόλει, in civitate. (h) Quæ in ea.] *In Compl. additur*, καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας, & omnia pecora ejus in ore gladii: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XIV.

(a) VEſtri.] *In Compl. ſequitur*, οὐ κοφθήσεσθε, non vos incidetis; *quod eſt in vulg. In aliis vetuſtis, & ad marginem Vaticani.* οὐ φοιβήσετε, *Quod Cyrillus ſic explicat.* τὸ φοιβᾶσθαι κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ἑλληνικὴν καθαίρεσθαι, καὶ καθαίρεσθαι ἐπὶ νεκρῷ. οὐ γὰρ προσήκει μολυσμὸν ἡγεῖσθαι ψυχῆς τὸν σωματικὸν θάνατον. Illud φοιβᾶσθαι ſecundum conſuetudinem græcam eſt purgare, & purgari ſuper mortuo. Non enim decet inquinationem animæ putare mortem ipſam corpoream. *Theodoretus q. 13.* διὰ μὲν τοῦ οὐ φοιβήσετε, τὰς μαντείας ἐξέβαλε. φοῖβον τὸν ψευδόμαντιν ἐκάλουν τὸν πύθιον. Per illud φοιβήσετε exploſit τὰς μαντείας, vaticinia. Nam Pſeudomantem illum Pythium vocabant Phœbum: *ubi etiam ſequentia verba de calvitio explanat* (b) Capream.] *In aliis codicibus ſequitur*, καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον, & bubalum, & tragelaphum. (c) Et ſimilia ei.] *Sic in compl. in aliis autem libris paulo poſt, additur*, καὶ πάντα τὰ κόρακα. (*al. abeſt illud* τὰ, *& recte*) καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, & omnem corvum, & ſimilia ei. *Sunt etiam nonnulla alia in his avium nominibus varietates non magni ponderis.* (d) Feretis] *In aliis eſt*, ἐκεῖ οἴσετε, illuc feretis. *A vulgata, & ab hebræo utrumque abeſt. Nam pendent ſequentia ab illo* comedes, *quod proxime anteceſſit.* (e) Fuerit via a te.] *S. Auguſt. in locut.* ac ſi diceret, longa via erit; adverbium poſuit pro nomine. (f) Benedicet.] *In aliis eſt*, ηὐλόγησε, *aut*, εὐλόγησε, benedixit. *Sed noſtra magis reſpondet hebræo, & vulgatæ, quæ habet*, tibique benedixerit. (g) Quæ in civitatibus tuis.] *S. Auguſt. q. 20* qui in civitatibus tuis erunt: *ibique comparat verſionem ex LXX cum verſione. S. Hieronymi.* (h) Operibus.] *In aliis & apud Theodoretum additur* σου, *& S. Auguſtinus ibidem*, operibus tuis. *Compl.* τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, operibus manuum tuarum, *ut vulgata.*

CAP. XV.

(a) PEr ſeptem.] *S. Aug. q. 4. habet*, poſt ſeptem annos, *& putat ex hoc declarari illud, quod in proximo ſuperiore capite poſitũ eſt*, poſt tres annos. *Nam ut hoc ſignificat, ſeptimo quoque anno, ita illud tertio quoque anno.* (b) Invocata enim eſt.] ἐπικέκληται γάρ, *aut, ut aliquot codices, & Cyrillus lib. 7. de adorat.* ὅτι ἐπικέκληται, *& Tertullianus lib. 4. contra Marcionem*, quoniam remiſſio Domini Dei tui invocata eſt. *In aliis exemplaribus eſt*, ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσιν quoniam invocavit remiſſionem: *idque reſpondet hebræo, & chaldæo.* (c) Quia benedicens.] *Ita etiam Cyrillus lib. 7. Tertullianus eodem lib. 4.* Non erit, inquit, in te indigens; uti benedicens benedicat te Dominus Deus tuus. *In aliis exemplaribus eſt*, διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογῶν, Propter verbum hoc benedicens, *&c.* (d) Fœnerabis gentibus multis.] *Sic S. Ambr. lib. 2. de Jacob cap. 3. S. Auguſt. in locut. habet*, gentes multas, *ſed ipſe etiam paulo poſt*, fœnus fœnerabis ei. (e) Tui autem non principabuntur.] *S. Auguſt. in locut.* tanquam diceret, tibi non dominabuntur, hoc eſt, gentes. (f) Indurabis.] *Sic viſum eſt reddi poſſe illud*, ἀποστέρξεις, *quod magnam vim habet. Significat enim quaſi ex animo ejicere humanitatem, & amorem naturalem. In aliis libris eſt*, οὐκ ἀποστρέψεις. *S. Auguſt. in locut.* non avertes. (g) Quantum poſtulat.] ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται. *In aliis*, ὅσων (*aut* ὅσον) ἂν ἐπιδέηται, καὶ καθόσον ὑστερεῖται, *aut*, ὑστερῆται. *S. Auguſt. in locut.* quantumcunque poſtulat, & quantum eget. (h) Ex vino.] ἀπὸ τοῦ οἴνου. *Alij*, ἀπὸ τῆς ἅλω, de torculari, *quod eſt in vulgata.* (i) Maſculina.] *S. Auguſt. q. 23.* maſculinum. (k) Vitium malum] μῶμον πονηρόν. *In aliis libris*, ἢ πᾶς μῶμος πονηρός. *& S. Auguſt. in locut.* vel omne vitium malum: *ubi etiam de locutionibus totius hujus loci diſputat.*

CAP. XVI.

(a) IMmolaveris.] *Alii*, θύσητε, immolaveritis: *& ita S. Auguſt in locut. ubi iſtam ſententiam explanat.* (b) Et coques & aſſabis.] *Ex hebræo, & vulgata ſuſpicari licet alterutrum eſſe ex alia interpretatione.* (c) Septimanas.] *Ita etiam vulgata, in aliis additur*, ὁλοκλήρους, integras: *& ita S. Auguſt. q. 25.* (d) Inchoante te.] *S. Auguſt. ibidem*, inchoare te falcem mittere in meſſem. (e) Tuus.] *In aliis eſt*, σοι, καθότι ηὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου, tibi, prout benedixit te Dominus Deus tuus. *Sed hæc etiam videri poteſt altera interpretatio præcedentis ſententiæ.* (f) Epulaberis.] *Ita nunc S. Aug, quod græce eſt*, εὐφρανθήσῃ, *& ſolet etiam verti*, lætaberis. (g) Magiſtros.] γραμματοεισαγωγεῖς. *De hac dictione dictum eſt ſupra ex. S. Auguſtino.*

CAP. XVII.

(a) NOn præcepit.] *In aliis eſt*, οὐ προσέταξα, non præcepi: *quod reſpondet vulgatæ.* (b) Illam.] *In aliis codicibus ſequitur*, οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, ἐπὶ τὴν πύλην, qui fecerunt rem malam hanc ad portam: *quod reſpondet vulgatæ: ſed à Lucifero Caralitano non referuntur.* (c) Malum.] τὸν πονηρόν. *In aliis*, τὸ πονηρόν, *quod eſt uſitatius: atque hæc eadem varietas eſt paulo poſt, & ſæpe: de qua S. Auguſt. quæſt. 39.* (d) Verbum.] *Apud Theodoretum quæſt. 17. ſequitur*, ἐν κρίσει ἀναμέσον κρίσεως, καὶ ἀναμέσον ἁφῆς, καὶ τὰ ἑξῆς. *Quod ſuſpicionem facit ipſum habuiſſe hoc loco inſignem varietatem. Et illa*, ἀντιλογία ἀντιλογίας, *optime cohærerent cum ſequentibus*, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσί σου, *ut intelligeremus, repugnantes eſſe inter ſe judicum ſententias in minoribus civitatibus.* (e) Illuc.] *In aliis eſt* ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. Ut invocetur nomen ejus ibi. *Quæ abſunt à vulgata.* (f) Rem.] *Alii* ῥῆμα, verbum. (g) Tibi.] *In aliis ſequitur*, ἐν κλήρῳ, In ſorte: *& ita S. Auguſt. q. 26. quod tamen abeſt a vulgata, & hebræo.* (h) Quare.] διότι. *Alii*, πλήν, veruntamen. *S. Auguſt in locut.* Non multiplicabit ſibi equum: pro equis vel equitatu, equum poſuit. unde nonnulli equitatum interpretati ſunt. (i) Non.] *Abeſt illud* μὴ *a Compl. ſicut ab Hebræo, & Chaldæo.*

CAP. XVIII.

(a) CIvitatum.] *Alii addunt* ὑμῶν, veſtrarum. *S. Auguſt. quæſt. 28.* tuarum, *ut vulgata.* (b) Elegerit.] *In aliis ſequitur*, κύριος, Dominus: *& ita apud S. Auguſt. ibidem, & convenit cum vulgata.* (c) Præter venditionem.] *Legendus eſt S. Auguſt. in eadem quæſt.* (d) Nomine.] *Alii*, ἐπὶ τῷ ὀνόματι, in nomine. (e) Fuerit.] *In aliis additur*, ῥῆμα, verbum *quod reſpondet hebræo.* (f) Non timebitis.] οὐκ ἀφέξετε. *Non enim aliter vulgata, & hebræus, & chaldæus, niſi quod habent* timebis. *Verum dictio græca poſſet verti*, non abſtinebitis ab eo, *id eſt, non abſtinebitis manus ab eo, quin illum interficiatis.*

CAP. XIX.

(a) TErram.] *In aliis additur*, αὐτῶν, *earum.* (b) Cædentis lignum, *videtur dictum pro eo ac ſi diceret*, ad cædendum lignum. *Alii interpretantur*, & percuſſa fuerit manus ejus ſecuri ſcindentis lignum. (c) Et purgabis ſanguinem innoxium.] *Sic fere hebræus, & intelligendum eſt*, auferes effundentem ſanguinem innocentem. *Quare vulgata ad ſenſum ſpectans habet*, & auferes noxium ſanguinem de Iſrael. *Similis loquutio eſt etiam cap. 21.*

CAP. XX.

(a) FRangamini.] θραύεσθε. *Compl.* θροεῖσθε, turbemini. (b) Ad ſimul debellandos.] *Optime reſpondet phraſi hebraicæ. In aliis eſt* συνεκπολεμήσει ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ διασώσει ὑμᾶς. *& S. Auguſt. q. 30. ita hunc locum refert*, Quoniam Dominus Deus veſter, qui præcedet (*in locut.* præcedit) vobiſcum, ſimul debellabit vobiſcum inimicos veſtros, & ſalvos faciet vos. (c) Non de civitatibus.] *Alii codices habent*, αἱ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. ἰδοὺ ἡ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων, quæ non ſunt de civitatibus gentium harum. Ecce autem de civitatibus gentium harum. *Hanc repetitionem habet etiam vulgata.*

CAP. XXI.

(a) DUpla.] *Aut ut alii, duplicia. S. Ambr. l. 1. de Cain c. 4.* det illi dotem, &c. *ubi etiam* πρωτοτόκια *vertit* primitias.

CAP. XXII.

(a) IPſum.] *Sic hebræus, & chaldæus. Alii codices græci habent* αὐτά, *ea.* (b) Si cadat.] *Miratur S. Auguſt. in locut. inuſitatam locutionem. Sed verba græca*, ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτοῦ, *poterant hoc etiam modo verti*, Si ceciderit cadens ab eo. (c) Civitati.] *Sic hebræus, & vulgata. In aliquot codicibus additur*, ἐκείνης, illius: *& ita apud. S. Aug. q. 33.* (d) Eam.] *In aliis ſequitur*, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς. *& S. Auguſt.* viri civitatis ejus. (e) Proximi.] *In aliis additur* αὐτοῦ, ſui. (f) Et vim faciens.] *Item hic additur* αὐτήν, *& apud S. Auguſt.* & vim faciens ei.

CAP. XXIII.

(a) ATtritus, neque abſciſus.] θλαδίας, οὐδὲ (al. καὶ) ἀποκεκομμένος; *quorum primum proprie intelligitur de attritione teſtium; ſecundum vero de abſciſione membri.* (b) Domini.] *In compl. adjungitur,* ἕως δεκάτης γενεᾶς, uſque ad decimam generationem: *quomodo habet vulgata: non tamen referuntur à Theodoreto quaſtione* 25. *ubi hunc locum recitans, pro* ἐκ πόρνης, de ſcorto, *ipſe habet,* ἐκ πορνείας, ex fornicatione. (c) Et uſque ad decimam.] *Sic etiam S. Auguſt. quaſt.* 35. *Schol. ex Theodoreto hæc ſcribit,* In alio exemplari ſic reperi, οὐκ εἰσελεύσεται μωαβίτης καὶ ἀμμανίτης εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται. Non ingredietur Moabites & Ammanites in Eccleſiam, & uſque in ſeculum, & uſque ad decimam generationem non ingredietur. *S. Ambr. in Pſal.* 48. *ſcripſit, Moabitas uſque in tertiam & quartam generationem prohibitos eſſe intrare in Eccleſiam.* (d) Appoſitus eſt.] προστέθειταί σοι *S. Auguſt. q.* 36. id eſt huic adjunctum, cum ab illo abſceſſiſſet. (e) Fornicans.] *Ita S. Aug q.* 37. *& accipit de eo, qui ad meretrices accedit. Vulgata,* ſcortator. *Dictionem hebræam multi accipiunt de ſcorto maſculo.* (f) Non erit teletas ferens de filiabus Iſrael: & non erit initiatus de filiis Iſrael.] *In aliquot codicibus additur* πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, ad omne votum: *quæ tamen neque a Cyrillo lib.* 15 *de adorat. neque a Theodoreto q.* 28. *afferuntur. A compl. autem abſunt omnia iſta: nec referuntur a S. Auguſt. quaſt.* 37. *&* 38. *ac fortaſſe ſunt altera interpretatio præcedentis ſententiæ. Nam in hebræo non eſt niſi alterutra. Diximus* teletas ferens, *quod græce eſt* τελεσφόρος. *quoniam S. Auguſt. lib.* 10. *de civit. cap.* 9. *hoc vocabulo teletarum utitur, & inquit, conſecrationes quaſdam Theurgicas vocari ſolitas teletas, quæ vere eſſent fallaces ritus dæmonum: atque in eam ſententiam venio fuiſſe ſacra impudica, quibus quæ ſe obſtringerent fœminæ, myſteria quædam portarent. ſicut canephoræ apud Athenienſes: omninoque* τελεσφόρος *videtur dictum de fœmina. Adjungitur enim* de filiabus Iſrael. *Initiatum autem diximus, qui græce eſt* τελισκόμενος. *Nam hoc videtur dictum de homine ac fortaſſe impuberi, qui iiſdem impuris ſacris ſe addixiſſet, iiſque initiatus eſſet. Eſt omnino locus difficilis, & variæ de eo ſunt ſententiæ. Cyrillus loco indicato.* τελεσφόροι γε μὴν εἶεν ἂν οἱ φόρους τελοῦντες ὡς ἐξ ἀνάγκης ἑτέροις, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσελγείας μισθώματα τοῖς πριαμένοις συλλέγοντες. τελεσφόροι ſane fuerint, qui vectigalia pendunt tanquam ex neceſſitate, alienis, & mercedes ex impudicitia emptoribus colligunt. *Theodoretus in quaſt illa* 28. Quid eſt τελεσφόρος, & τελισκόμενος, & τελισκομένη· ὥσπερ ἡμεῖς πιστοὺς ὀνομάζομεν τοὺς τῶν θείων μυστηρίων μετέχοντας. οὕτω τετελεσμένους ἐκάλει τὰ ἔθνη τοὺς δαιμόνων τινῶν διδασκομένους μυστήρια. τελεσφόρον τοίνυν ἐκάλει τὸν μυσταγωγοῦντα, τελισκόμενον δὲ τὸν μυσταγωγούμενον. Sicut nos vocamus πιστοὺς, fideles, eos qui participes ſunt divinorum myſteriorum; ita gentes vocabant τετελεσμένους, eos qui dæmonum quorundam docebantur myſteria. τελεσφόρον igitur vocat eum qui myſteriis initiat, τελισκόμενον autem, eum qui initiatur. *Tertullianus in lib. de pudicitia c.* 9. *ex hoc loco iſta videtur referre,* non erit vectigal pendens ex filiis Iſrael. *Operæpretium fuerit ea legere, quæ a S. Hieron. afferuntur in cap.* 4. *Oſee ad illud,* & cum initiatis immolabant: *ubi notat initiatas iſtas fuiſſe ſacerdotes Priapo mancipatas: Eadem vero dictio hebraica eſt hic, ſed in numero ſingulari.* (g) Erit in te peccatum.] *S Cyprianus* 3. *teſtim.* & erit in peccatum.

CAP. XXIV.

(a) ET dabit, & dimittet.] *In Compl eſt,* καὶ δώσῃ, καὶ ἐξαποστελῇ, & dederit, & dimiſerit. *Sed noſtra retinet hebraiſmum.* (b) Annunciaverint.] ἀναγγείλωσιν. *S. Auguſt. q.* 40. juraverint. (c) Ejus.] *Ita hebræus, & chaldæus. Ab aliis codicibus abeſt illud* αὐτοῦ. *& a S. Ambroſ. lib. de Tobia, cap.* 20. *& a S. Auguſt. quaſt.* 41. (d) Pignus.] *Ita S. Ambroſ. ibidem: & S. Joannes Damaſcenus in collectaneis locorum communium,* τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ. *& reſpondet hebræo: & in vulgata ſubintelligitur. In aliis codicibus eſt,* τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, *& S. Auguſt. ibidem,* veſtimentum ſuum. (e) Fraudabis.] ἀπαδικήσεις, *quod eſt ſignificantius, quam quod in aliis libris habetur,* ἀποστερήσεις (f) Non declinabis.] *Ita S. Auguſt. quaſt.* 43. *quod græce eſt* οὐκ ἐκκλινεῖς, *& valet,* non pervertes. *Retinuimus etiam paulo poſt ex eodem in quaſt.* 44. *illud,* oblitus. (g) Non revindemiabis.] *Aquila,* οὐκ ἐπιφυλλίσεις, non racemabis. ἐπιφυλλὶς racemulus qui ſub foliis latet aut magno racemo ſubjacet: item racematio Abd. 5. hinc verbum ἐπιφυλλίζειν racemationem facere. Quo uſi ſunt & 70. Thren. 1. 22. *Druſ.*

CAP. XXV.

(a) COnſtitues.] *Aut* ſternes: *græce enim eſt* καθιεῖς. *S. Aug. q.* 45. conſtituent: (*quod reſpondet vulgatæ* proſternent.) *itemque paulo poſt,* ſi autem appoſuerint, *ubi etiam Compl.* ἐὰν δὲ προσθῶσιν. (b) Et numero.] *S. Aug.* numero quadraginta flagellabunt eum: & non apponent: *quomodo etiam eſt in aliquo libro græco.* (*Compl.* ἀριθμῷ μαστιγώσουσι αὐτὸν, τεσσαράκοντα οὐ προσθήσουσιν. numero flagellabunt eum: quadraginta non addent: *ſed longius ab hebræo* (c) Super has plagas plures] *Ita etiam S. Auguſt. In aliis codicibus eſt,* ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς, πληγὰς πλείους, ſuper has plagas, plagas plures: *quæ geminatio neque in hebræo eſt.* (d) Coram te.] *S. Auguſt. addit,* valde. (e) Non erit uxor.] *Ita fere hebræus. S. Auguſt. q.* 46. uxor defuncti fratris non alteri nubet appropianti. (f) Homines.] *In aliis eſt,* δύο ἄνθρωποι, *& vulgata,* viri duo: *ſed noſtra reſpondet hebræo, & chaldæo.*

CAP. XXVI.

(a) SI intraveris] *In Compl. pro* ἐὰν *eſt* ὅταν, quando intraveris: *ſed frequentiſſime apud LXX* ἐὰν *valet idem atque* ὅταν. (b) Dicet.] ἐρεῖ. *In aliis eſt* ἐρεῖς, dices: *quod reſpondet vulgatæ.* (c) Rejecit] ἀπέβαλεν. *Aliqui codices, & Compl.* ἀπέλιπεν, reliquit. *Vulgata,* Syrus perſequebatur patrem meum. (d) Lætabuntur.] *In aliis* ἐμπλησθήσονται, ſaturabuntur: *quod reſpondet vulgatæ. In capite ſequenti ponitur ſimul utrumque* ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐφρανθήσῃ, *ubi una tantum eſt dictio hebræa.* (e) Dixit.] *In aliis additur* σοι, *tibi.* (f) Gloriationem.] *Eſt locutio notanda: ſignificat enim,* ad gloriam, & honorem: *In vulgata autem hæc referuntur ad ipſas gentes: ut intelligamus Iſrael fore ſuperiorem cunctis gentibus, quas Deus creavit in laudem ſuam: quamvis illud* ſuam, *abſit ab hebræo & chaldæo.*

CAP. XXVII.

(a) NUru.] νύμφης. *Alii,* πενθερᾶς. ſocru.

CAP. XXVIII.

(a) FOetus.] τὰ ἔκγονα. *quod etiam ſolet verti,* fructus. *In quibuſdam eſt,* τὰ ἔργα, opera. (b) Mandatis.] *Alii* λόγων. *& S. Auguſt. q.* 48. verbis. (c) Famem.] τὴν ἐκλιμίαν. *Symm.* ἀχορτασίαν, inſatiabilitatem. *Vulgata,* eſuriem. (d) Roſione.] ἐρεθισμῷ, *quod alij vertunt,* irritatione, aut pruritu. *In aliis autem libris additur,* καὶ φόνῳ, & cæde. (e) Deſcendet.] *In aliis additur* ἐπὶ σέ. ſuper te. (f) Diſperſio.] *Alii,* ἐν διασπορᾷ, in diſperſionem. (g) Qui exterreat.] *In aliis,* ἀποσοβῶν, qui abigat. (h) Ænigma.] *Aut, ut alii,* proverbium. *Vocem hebræam nonnulli vertunt* deſolationem, *nonnulli* ſtuporem: *quod non longe videtur abeſſe ab ænigmate. Stupemus enim in iis quorum cauſas rationeſque ignoramus: vulgata,* & eris perditus. (i) Lignea.] ξύλινα. *Alii,* ξύλα, ligna. (k) Non audies.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo quod eſt, cujus linguam non intelliges. (l) In civitatibus.] *Alii,* ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου, αἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. In omnibus civitatibus tuis, quas dedit tibi Dominus Deus tuus: *quæ varietas eſt etiam paulo poſt.* (m) Ut det.] *Aut, ut S. Auguſt. in locut.* ita ut det: *quod eſt* ὥστε δοῦναι, *& poſſet verti congruenter hebræo,* à dando, *nempe,* faſcinabit, *hoc eſt,* invidebit ita, ut non det. *Legendus eſt ibi S. Auguſt.* (n) Chorium.] *Retinuimus dictionem græcam,* τὸ χόριον. *quæ ſolet ſignificare ſecundas, & nunc ſignificat parvulum, qui illis involutus adhuc naſcitur: ut diſtinguatur ab illo, qui jam natus eſt. Vulgata* & illuvie ſecundinarum. (o) Faciet] *Alij addunt,* ἐπὶ σέ, in te. (p) Cor aliud incredulum.] *Sive diffidens: græce eſt* καρδίαν ἑτέραν ἀπειθοῦσαν. *Alii,* καρδίαν ἀθυμοῦσαν, cor mœrens.

CAP. XXIX.

(a) QUæ.] ὡς. *S. Aug. q.* 49: quod mandavit, *ut videatur legiſſe,* ὡς. *atque ita in vulgata. Theodoretus q.* 35. ὅσα ἐνετείλατο, quæcunque mandavit: *licet interpres alio fortaſſe exemplari uſus habeat,* quod mandavit. (b) Dominus.] *Sic hebræus. In aliis additur,* ὁ θεὸς ὑμῶν, *& S Aug. q* 50. Dominus Deus veſter. (c) Et ſervis ejus.] *Alij,* πᾶσι τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ. *& S. Aug ibidem.* Et omnibus ſervis ejus. (d) Magna.] *Ita libri veteres: & reſpondet vulgatæ, & hebræo. Apud S. Aug. additur* & manum validam. *In quibuſdam vero codicibus Græcis ac Compl. & ſunt iſta,* τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν *ac præterea,* καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, & brachium excelſum. (e) Ego] *Reſpondet hebræo & chaldæo. In aliis codicibus eſt,* ὅτι ἐστὶ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. *& S. Aug. q.* 51. quia eſt Dominus Deus veſter: *quomodo fere vulgata.* (f) Nunquid eſt aliquis.] *S. Aug. q.* 52. Ita dictum eſt, nunquid eſt in vobis, ut tanquam requirentem intelligamus, ne forte ſit: *& quod græce eſt,* μήτις ἐστί, *poſſet etiam ita verti,* ne forte ſit. (g) Profecti] *In aliis eſt,* πορευθέντες. *& ita S. Aug. apud quem quoniam multæ ſunt varietates, libuit totum locum adſcribere, cujus etiam aliquas partes explanat* Nunquid eſt aliquis inter vos, vir aut mulier, vel famulus, vel tribus, cujus mens declinavit a Domino Deo veſtro ire ſervire Diis gentium illarum? Nequam eſt in eo radix ſurſum germinans in felle, & amaritudine. Et erit, cum audierit verba maledictionis hujus; & opinabitur in corde ſuo dicens, ſancta mihi fiant, quoniam in errore cordis mei incedo. Ut non ſimul perdat peccatorem, & eum qui ſine peccato eſt, &c. *quorum poſtremorum verborum loco in vulgata eſt,* & abſumat ebria ſitientem. (h) Libro hoc.] *In aliis eſt,* ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, *& apud S. Aug.* in lib. legis hujus. (i) Aliis.] *In multis cod. additur,* καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, Et adoraverunt eos. (k) Neque diſtribuit eis.] *Reſpondet omnino hebræo: & videtur poſſe ſubintelligi,* adoraverunt Deum qui nullum illis beneficium eſt impartitus. *Symm.* οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς. Neque pertinebant ad eos, neque utiles erant eis: *vulgata,* & quibus non fuerant attributi.

CAP. XXX.

(a) HOdie.] *In hebræo additur,* tu, & filii tui. (b) Et ſanabit Dominus peccata tua.] *Pro his in hebræo nunc eſt, ut in vulgata,* reducet te Dominus Deus tuus de captivitate tua. (c) Et circumpurgabit.] *Ita S. Aug. q.* 53. *S. Cyprianus, lib.* 1. *teſtim.* In noviſſimis diebus circuncidet Deus cor tuum, *&c.* (d) Benedicet.] *Alij codices,* πολυωρήσει, *& vulgata,* abundare te faciet. (e) Supra modum.] *Ita S. Aug. q.* 54. *quod græce eſt,* ὑπέρογκος. *& poſſet etiam verti,* grave, intolerabile. (f) Surſum.] *Abeſt iſta dictio ab aliquot codicibus, & Theodoreto q.* 38. *& à S. Auguſt. ibid. & in locut.* (g) Dicens.] *S. Aug. locis indicatis,* pro eo poſuit quod eſt, ut dicas. (h) Et auditum nobis faciet] *Ita etiam Theodoretus, Alii, & Compl.* καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν. *& S. Aug.* & audientes illud. *Sed noſtra propius ad hebræum.* (i) Et in manibus tuis.] *Sic etiam Theodoretus. Notat S. Aug. eadem q. hæc in verſione ex hebræo non haberi, nec tamen fruſtra a LXX eſſe addita.* (k) Tu ut vivas.] *S. Cyprianus,* 3. *teſtim.* tibi ut vivas.

CAP. XXXI.

(a) TRadidit.] *Hebræus habet,* tradet: *Sed uſitata eſt in ſcriptura horum temporum mutatio.* (b) Qui ſimul procedit tecum.] *S. Auguſt. in locut. videtur hoc loco habuiſſe, &* Dominus, qui comitabitur tibi, tecum: *ſed neque longe abeſt ab hebræo.* (c) Dominus.] *Abeſt dictio iſta ab hebræo: ſed ſuppletur etiam a vulgata. In Compl. autem additur,* ὁ θεός σου, Deus tuus. (d) Eſca.] κατάβρωμα, *id eſt,* ut devoretur. *Vulgata,* erit in devorationem.

rationem. (e) Meum.] *In Compl. ſequitur,* ϗ ἔςαι ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ, ϗ θλίψεις, ϗ ἀντικαταςήσεται, Et erit, cum invenerint eum mala multa, & tribulationes; & reſpondebit, *&c. quæ reſpondent hebræo.* (f) Amaricantes eratis, quæ ad Deum.] *S. Auguſt. in locut.* id eſt, amaricabatis ea, quæ Dei ſunt. (g) Conteſtor.] διαμαρτύρομαι. *Compl.* διαμαρτύρωμαι, teſtificer. (h) Noviſſimum dierum.] *S. Auguſt. in locut.* pro in noviſſimis diebus, aut in noviſſimo dierum.

CAP. XXXII.

(a) Eccleſiæ.] *In aliis additur,* ἰσραὴλ, Iſrael: *quod eſt in hebræo, & vulgata.* (b) Stilla.] *Sic ſolet verti hoc loco,* νιφετός. *Sed ſolet ſignificare nivem confertim decidentem: & hoc modo accipitur in catena in hoc canticum verſa ab optimo Cardinali Caraffa.* (c) Injuſtitia.] *In aliis, & in catena illa ſequitur,* ἐν αὐτῷ in eo. (d) Non ei filii vituperabiles] *Ita S. Auguſt. q. 55. cui locutio hæc magnam attulit difficultatem. Videtur autem poſſe ſic accipi, ut minime dicantur hi non peccare Deo, ſed non eſſe filii Deo, id eſt, ipſius Dei. Aquila,* διέφθειραν αὐτῷ οὐχ υἱοὶ (*al.* οἱ υἱοὶ) αὐτοῦ. Corruperunt ſe ei non filii ejus. *Symm.* διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ τὸ σύνολον, corruperunt ſe erga eum non filii omnino. (e) Sic populus ſtultus.] *Accipiendum eſt in caſu vocandi, ac ſi diceretur,* Siccine popule ſtulte? *ac reſpondet hebræo. In aliis libris, & in catena eſt,* οὗτος λαὸς, iſte populus. (f) Creavit te.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt,* ἔπλασε, *& ſolet verti,* plaſmavit, finxit, formavit. (g) Annos generationum generationibus.] ἔτη γενεῶν γενεαῖς. *Alii,* ἔτη, γενεὰς γενεῶν, annos, generationes generationum. *Catena,* ἔτι γενεὰς γενεῶν, adhuc generationes generationum. *Compl.* ἔτη γενεᾶς γενεῶν, annos generationis generationum. *Hebræus habet,* annos generationis, & generationis. (h) Angelorum Dei.] *Ita Novatianus in libro de Trinitate, qui ſub nomine Tertulliani circumferebatur, & Rufinus in expoſitione Symboli, & S. Gregorius Papa in hom. 34. & S. Hier. l. 2. in Michæam. Huc etiam ſpectaſſe videtur S. Chryſoſt. in epiſt. ad Coloſſ. hom. 3.* hæc ſcribens: τὸ πρῶτον κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν ἦσαν οἱ ἄγγελοι, νῦν δὲ οὐ κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν ἀλλὰ κατὰ ἀριθμὸν πιςῶν. Principio ſecundum numerum gentium erant angeli; nunc autem non ſecundum numerum gentium, ſed ſecundum numerum fidelium. *Et de hac re afferuntur multa in catena ex epiſtola Severi ad Joannem Tribunum. Aquila, & Symmachus,* κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν ἰσραὴλ, ſecundum numerum filiorum Iſrael. *Catena etiam illa teſtatur ſic ceteros interpretes edidiſſe. Hujus varietatis facit etiam mentionem Origenes hom. 28. in Numeros.* (i) Neceſſaria tribuit ei.] αὐτάρκησεν αὐτόν. *Ita etiam Chaldæus. Aquila, & Theodotio,* εὗρεν αὐτὸν, invenit eum, *quod habet vulgata.* (k) Siti æſtus.] *Quaſi dicat,* ſiti æſtuoſa. *Aquila,* ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικήτῳ, ἠρανισμένῃ, in inculta, inhabitabili, horroris plena. (l) Deſideravit.] ἐπιπόθει. *Ita etiã in catena: & ita habet ex lxx S. Hier. in c. 23. Euang. S. Matthæi. Compl.* ἐπεπέτασε volavit, *& quod ſequitur,* διεὶς, *ad marginem catenæ eſt* ἐκπετάσας, *quod eſt expreſſius.* (m) Fortitudinem.] *Aquila* ἐπὶ τὸ ὕψωμα τῆς γῆς, Super celſitudinem terræ. (n) Taurorum.] *Vulgata, ut hebræus, habet Baſan.* (o) Deorſum.] *In aliis codicibus, & in catena eſt,* κατωτάτου, infimum. (p) Compugnabo.] συμπολεμήσω, *quaſi dicat,* confertim jaculabor. *Catena,* συνταράξω, conturbabo. *In ceteris libris,* συντελέσω, conſumam, *aut* complebo: *quomodo habet vulgata.* (q) Comeſtione.] βρώσει, *quod ſcilicet comedantur ab avibus.* (r) Opiſthotonus.] *Solet ſignificare rigidam contractionem cervicis ad ſcapulas: quæ interpretatio affertur etiam in catena: ſed hic a quibuſdam vertitur,* morſus. *Dictio hebræa ſignificat etiam excidium.* (ſ) Scientia.] *Aquila,* οὐκ ἔςιν ἐν αὐτοῖς φρόνησις. ὄφελον ἐσοφίσθησαν ἐπιςῆσαι αὐτὴν, συνετίσθησαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν. Non eſt in eis prudentia. Utinam meditarentur ſcire eam, intelligerent in noviſſimo ſuo. *Schol.* εἰς ἐσχάτην, id eſt, in noviſſimis diebus ſuis: *quare nonnulli illud,* εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον, *ſolent interpretari,* in noviſſimum tempus. (t) Amentes.] *Ubi vulgata,* judices. (u) Eis.] *Sic hebræus. In aliis eſt* αὐτῶν, eorum. (x) Hæc.] *In multis libris additur,* πάντα, omnia: *quod abeſt ab hebræo. Catena.* Symm. manifeſtius interpretatus edidit, μὴ οὐχὶ τοῦτο ἀπόκειται παρ' ἐμοί; nonne hoc repoſitum eſt apud me? (y) Vobis.] *Ita collati codices. In hebræo eſt,* eis. (z) Conſolabitur.] *Sic S. Auguſt. in locut, & affert duas explanationes. Græce eſt,* παρακληθήσεται, *& poſſet etiam verti,* revocabit ſe: *quod convenit cum hebræo: nec abhorret a vulgata, quæ habet,* miſerebitur. *De hoc vocabulo dictum eſt etiam in Gen.* (aa) Obductione.] *Catena,* ἐπαγωγὴ, eſt tempus ultionis. *Alii interpretantur captivitatem. De hac dictione alibi dicetur.* (bb) Dexteram.] *S. Auguſt in locut.* id eſt, per dexteram meam. (cc) Angeli Dei.] *Ita S. Paulus ad Hebr. cap. 1. Juſtinus Martyr in dialogo adverſus Tryphonem, S. Hilarius in Pſal. 67. S. Epiphanius Archiepiſcopus Cypri in libro contra Ariomanitas, & Catena In aliis hoc loco eſt,* υἱοὶ θεοῦ, filii Dei, *& paulo poſt, ubi noſtra* υἱοὶ θεοῦ, *ipſi,* ἄγγελοι θεοῦ, angeli Dei. *quæ varietas indicatur etiam in Scholiis, & apud S. Auguſt. in locut. Ab hebræo, & a vulgata abeſt tota hæc pars: ſicut viciſſim a nonnullis græcis codicibus ea quæ ſequitur,* Lætamini gentes cum populo ejus, & invaleſcant ei omnes filii Dei. *Et in hebræo quidem tantum eſt, ut in vulgata,* laudate gentes populum ejus. *Quare in Scholio ſcribitur, pro* εὐφράνθητε, *Aquilam dixiſſe,* αἰνοποιήσατε, *licet in Catena ſit,* ἑνοποιήσατε, unum facite.

CAP. XXXIII.

(a) Et hæc] *Ita etiam S. Auguſt. q. 56. & convenit cum hebræo. A Complutenſi abeſt illud,* Et, *ſicut a vulgata.* (b) Cum decem millibus Cades.] σὺν μυριάσι κάδης. *S. Aug.* cum multis millibus Cades: *qui etiam notat dictionem hebræam Cades, ſignificare ſanctitudinem. Quare Aquila vertit,* ἀπὸ μυριάδων ἁγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιᾶς αὐτοῦ, a decem millibus ſanctitatis, a dextera ejus: *quæ quidem phraſis hebræa ſignificat,* cum multis millibus ſanctorum. *& Theod. q. 44.* Cades, id eſt, Sanctis. Cades autem hic non deſertum dicit, ſed nominis notionem: Cades enim hebraica voce ſanctum ſignificat. (c) Congregationibus.] συναγωγαῖς. *Et hebræo convenit dandi caſus. In aliis codicibus eſt,* συναγωγῆς: *& apud S. Auguſt.* congregationis Jacob. (d) Et ſit multus.] *In aliquot codicibus minus vetuſtis & in Compl. eſt,* ϗ συμεὼν ἔςω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. Et Symeon ſit multus in numero. *Apollinaris,* Accurata exemplaria non habent mentionem ipſius Symeon. *Ita neque S. Ambr. in benedictionibus Patriarcharum, c. 3. neque Procopius Gazæus in comm. in hunc librum habent. Theodoretus vero cum q. 44. multa attuliſſet cur ſtatim poſt Ruben benediceretur Judas, & hunc locum eodem modo recitaſſet atque habet in noſtra, ac docuiſſet licuiſſe Moyſi tanquam legiſlatori mutare maledictionem à patre datam in benedictionem (quod etiam eſt Diodori Tarſenſis in hunc librum) in extremo quæſtione propoſità, cur Moyſes non benedixerit Symeon, ita reſpondet:* ὁ ῥουβὴν ἔσχε τὴν φιλαδελφίαν ἀφορμὴν εὐλογίας, διὰ γὰρ ἐκείνης τῆς ἀρᾶς ἀπηλλάγη. ϗ ὁ Λευὶ, διὰ Μωϋσῆν τὴν μεγάλην τῆς εὐλογίας τετύχηκεν· εἰ γὰρ τοῖς ἄλλοις λύει τὰς ἀρὰς, πολλῷ μᾶλλον ἔλυσε τὴν οἰκείαν. ὁ δὲ Συμεὼν οὐδεμίαν ἔσχε πρόφασιν, ὥςε τῆς εὐλογίας τυχεῖν. μετέσχε δὲ ὅμως ϗ οὗτος τῆς εὐλογίας. οὐ γὰρ μόνον ἰδίαν ἑκάςῃ φυλῇ δέδωκεν εὐλογίαν, ἀλλὰ ϗ κοινὴν παντὶ τῷ λαῷ. Ruben habuit amorem erga fratrem occaſionem benedictionis Nam ob illum redemptus eſt a maledictione. Et Levi propter Moyſem illum magnum aſſequutus eſt benedictionem. Nam quæ tribus ſolvebat aliis maledictiones, multo magis ſolvit ſuam. Symeon autem nullam habuit cauſam, cur benedictionem adipiſceretur, &c. *vulgata habet,* & ſit parvus in numero. *hebræus,* & ſint viri ejus numerus: *quod chaldæus interpretatur,* & accipiant filii ſui hæreditatem ſuam juxta numerum eorum. (e) Veniens utique.] ἔλθοις ἄν. *Alius codex habet* εἰσέλθοις ἄν, ingrediaris utique: *ut facile in alios potuerit irrepere* ἔλθοισαν, veniant, *aut,* εἰσέλθοισαν ingrediantur. *Theodoretus q. 44. habet,* ἔλθοι, veniat. (f) Inimicis.] *In aliis, & apud Theodoretum eſt,* ἐχθρῶν αὐτοῦ, inimicis ejus. (g) Manifeſtationes ejus.] δήλοις αὐτοῦ. *Theodoretus.* Pectori enim Sacerdotis erat impoſitum rationale: hoc autem habebat manifeſtationem, & veritatem, *&c. verum de iſta dictione alibi. S. Ambroſ. in lib. de benedictionibus, cap. 3.* Date Levi ſortem ſuffragii ejus, *ut videatur legiſſe,* κλήρους (h) Jurgati ſunt in eum.] ἐλοιδόρησαν αὐτόν: *fieri autem poteſt, ut verbum ſit accipiendum tranſitive, quemadmodum inquiunt, pro* fecerunt eum jurgari, *nimirum cum Deo.* (i) Reprobavit.] ἀπέγνω. *Alii* οὐκ ἔγνω, non cognovit. (k) In ira tua] *Sic vetuſti codices & Theodoretus: & reſpondet vulgata,* in furore tuo. *Compl. habet,* ἐνώπιόν σου, coram te. (l) Frange.] *Aut,* proſterne. *Græce enim in collatis codicibus, & apud Theodoretum eſt,* κάταξον. *Compl.* πάταξον, percute, *ut vulgata: hebræam dictionem alii vertunt, transfige.* (m) Fructibus.] ἀπὸ ὡρῶν. *Dictio hebræa ſignificat delicias & delicatos fructus. Vulgata,* de pomis cœli. *S. Ambroſ. eodem lib. cap.* 11. a finibus cœli: *ut videatur legiſſe* ὅρων: *& in nonnullis quidem codicibus eſt,* ὀρῶν. (n) Secundum horam.] *S. Ambroſ. fortaſſe non ſine mendo,* & ſecundum horam factam ſolis curſus: *græce eſt,* καθ' ὥραν γεννημάτων, *quod videtur ſignificare,* a fructibus tempeſtivis, & delicatis; *quemadmodum & paulo poſt, quod ex S. Ambroſ. diximus,* ad horam. *Theodoretus habet,* γεννήματα, fructus. (o) Convenientibus menſibus.] *Sic S. Ambroſius, quod græce eſt,* ϗ ἀπὸ συνόδων (*aut quemadmodum habet Theodoretus,* συνόδου) μηνῶν. *Sed propius accederet ad hebræum, & vulgatam, ſi interpretaremur,* a coitionibus lunarum (p) Principii.] *Vulgata,* antiquorum. *Sed vox hebræa ſignificat etiam,* orientis. *S. Ambroſ:* ab initio. (q) Et accepta] *S. Ambroſ.* Et ab eo, qui viſus eſt in rubo, veniat ſuper caput Joſeph benedictio, & ſuper verticem ipſius: honorificus ſit inter fratres. (r) Suis.] *Compl.* σου, tuis: *quod habet vulgata.* (ſ) Divitiæ maris.] *Ita aliquot vetuſti codices: in quibus deinde pro,* ἐμπόρια, eſt ἐμπορία, negotiatio. *Theodoretus,* ϗ πλοῦτον θαλάσσης θηλάσουσι, ϗ ἐμπορίαν παραλίαν οἰκούντων, & divitias maris ſugent, & mercaturam habitantium juxta mare. *Compl.* θηλάσετε, ϗ ἐν εὐπορίᾳ, ſugetis, & in abundantia, *&c.* (t) Primitiam ſuam.] ἀπαρχὴν αὐτοῦ, *quod poſſet etiam verti* principium, *aut,* principatum. *S. Ambroſ. c.* 8. & vidit ab initio ſuo. (u) Satietas acceptabilium.] *S. Ambroſ. c.* 10. ſatietas accipientium replebitur benedictione a Domino. *Theodoretus.* Symm. πλησμονὴ δεκτῶν, interpretatus eſt, πλησμονὴ εὐδοκίας, plenitudo beneplaciti. Quod eandem habet ſententiam. Accepta enim ſunt quæ bene placent. (x) Sicut Deus dilecti.] *S. Ambroſ. c.* 9. Non quiſquam, ſicut eſt Deus tuus in cœlo, adjutor tuus, & magnus Dominus firmamenti. (y) Et teget te.] *Schol.* alia exemplaria habent, ϗ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς. Et tegmen Dei principii. *S. Ambroſ.* Et protegens Deus initii. (z) Super terram Jacob.] *Ita etiam S. Ambroſ. Aliqui codices, & Compl.* πηγὴ ἰακὼβ, fons Jacob. *Vulgata,* oculus Jacob in terra frumenti, *&c.* (aa) Caligans rore.] *Sic vulgata. S. Ambroſ.* cum nebula roris erit.

CAP. XXXIV.

(a) In Gai] ἐν γαΐ, *quod ſignificat,* in valle. *In aliis libris eſt,* ἐν γῇ μωὰβ, in terra Moab. *In hebræo eſt utrumque,* in valle in terra Moab.

JESUS NAVE.

(a) Moyſi.] *In aliis codicibus, & apud Theodoretum q. 1. ſequitur,* δούλου κυρίου, ſervi Domini: *quod etiam habet vulgata.* Hoc olim in quibuſdam libris etiam LXX. habebant, ut liquet ex Quæſtionibus Theodoreti ad hunc locum: Credo additum fuiſſe ſub aſteriſco ex Theodotionis. Quanquam abeſſe potius videtur culpa ſcribarum quam ipſorum interpretum. Cur enim LXX. illud omiſiſſent, niſi alia multa ſimilia in illa editione deſiderarentur. *Druſ.* (b) Aſcenderitis veſtigio.] ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει. *Ita etiam Theodoretus q. 2. & reſpondet hebræo. Interp. Orig. hom. 2.* aſcenderitis veſtigiis. *Compl.* ἐπιβῇ τὰ ἴχνη, aſcenderint veſtigia. (c) Ut ſcias facere omnia quæ ſcripta ſunt.] *Ita etiam Compl: niſi quod addit,* ἐν αὐτῷ in eo. *Alii codices partim habent,* ἵνα συνῇς ἐν πᾶσι οἷς ἐὰν πράσσῃς, ut intelligas in omnibus quæcunque feceris: *partim,* ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν ποιῇς, ὅπως φυλάσσῃς ποιεῖν πάντα. *S. Cyprianus epiſt. 74. ad*

Pompeium. Sed meditaberis in eo die, ac nocte; ut obſerves facere omnia, quæ ſcripta ſunt in eo. *Lucifer Calar. l.* 1. *pro S. Athanaſio*, ut cuſtodias facere. (*d*) Proſperaberis &c.] εὐοδωθήσῃ καί. *Abſunt iſta a Compl. ut a vulgata.* (*e*) Proſperabis.] *Reſpondet hebræo. Aliqui cod. habent*, εὐοδώσω. *& Lucifer ibidem*, tum dirigam vias tuas. (*f*) Bene accincti priores. εὔζωνοι πρότεροι. *S. Auguſt. in locut.* expeditiores fratribus veſtris.

CAP. II.

(*a*) JUvenes.] *Compl.* ἄνδρας, viros, *quemadmodum vulgata.* (*b*) Duo juvenes.] *Et hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*c*) Nocte.] *Abeſt hoc a vulgata, ut ab hebræo.* (*d*) Viri.] *In Compl. additur*, καὶ οὐκ ᾔδειν, πόθεν ἦσαν, *quod vulgata*, ſed neſciebam, unde eſſent. (*e*) Si.] *In Compl.* καὶ, &. (*f*) Super nos.] *In Compl. ſequitur*, καὶ κατεπτήχασιν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν: & elanguerunt omnes inhabitantes terram a vobis: *quod reſpondet hebræo.* (*g*) Noſtrum.] *Abeſt ab aliis, & a Theodoreti manuſcriptis codicibus iſtud* ὑμῶν. (*h*) Facite.] καὶ ποιήσατε. *Compl.* καὶ ποιήσετε, & facietis. (*i*) Feneſtram.] *In Compl. ſequitur*, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει: *quod in vulgata eſt*, quoniam Domus illius in muro, & in muro ipſa habitabat. (*k*) Erimus.] *In Compl. ſequitur*, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτοῦ, ſi manus tetigerit illum, *quod reſpondet hebræo.* (*l*) Et iverunt.] *In ceteris fere omnibus codicibus hæc ſequuntur*, καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι· καὶ ἐπορεύθησαν· & ligavit ſignum coccineum in feneſtra. Et iverunt.

CAP. III.

(*a*) NOſtri.] *In aliquot codicibus, & apud S. Auguſt. q.* 3. *eſt* ὑμῶν, veſtri. *quæ varietas & in hoc ipſo capite, & alibi ſæpe notari poteſt.* (*b*) Quam ibitis eam.] *Ita S. Auguſt. in locut. quamvis q.* 3 *habeat.* in eam. *In Compl. eſt*, ἣν πορεύεσθε ἐν αὐτῇ, qua itis in ea. (*c*) Stabit.] *In Compl. ſequitur*, ἄνωθεν ὡς σωρός. καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν, deſuper tanquam cumulus. Et factum eſt, ut promovit. *Atque iſta quidem*, καὶ ἐγένετο ὡς, *ſunt etiam in aliis codicibus.* (*d*) Sicut dies.] *Compl.* ὡς ἐν ἡμέραις, *& S. Auguſt. q.* 3 ſicut in diebus. (*e*) Concretio.] *Theodoretus.* Iſtud quidem, πῆγμα, Symm. interpretatus eſt, ἄσκωμα, tumorem in modum utris inflati. ἐπεχομένη τῶν ὑδάτων ἡ ῥύμη διον ἠσκοῦτο καὶ ἐκορυφοῦτο. Pſal. 33.7. כנר Idem Symmachus ὡς ἐν ἀσκῷ: ut in utre, Septuag. ὡσεὶ ἀσκὸν, niſi legas ὡς εἰς ἀσκὸν, quaſi in utrem. Confundunt נר cum נאר quorum hoc utrem, illud potius acervum aut cumulum denotat. Si divinare licet, ἄσκωμα eſt acervus utris in morem aſſurgens. *Druſ.* Cohibitus enim aquarum fluxus, inſtar utris tumeſcebat, & in faſtigium attollebatur. (*f*) Valde vehementer] *In aliis eſt*, σφόδρα σφόδρα ἀπὸ ἀδαμί. *In Compl. autem*, σφόδρα σφοδρῶς ἀπὸ ἀδαμὶ τῆς πόλεως, valde vehementer ab Adami urbe: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. IV.

(*a*) EIs.] *In aliis additur*, λέγων, dicens, *ut in hebræo.* (*b*) Jordanis.] *In Compl. ſequitur*, ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων, e ſtatione pedum Sacerdotum, *quæ reſpondent hebræo, & vulgatæ.* (*c*) Vobiſcum ipſis.] ὑμῖν αὐτοῖς *ſic legendum, non* καὶ αὐτοῖς, *quemadmodum habet Compl.* (*d*) Coram me] ἔμπροσθέν μου. *Abſunt hæc a compl. vulgata habet*, Ite ante arcam Domini Dei veſtri. (*e*) Poſitum.] *In compl eſt*, κείμενοι, poſiti. (*f*) Omnia.] *In compl. additur*, τὰ ῥήματα, verba, *quod reſpondet hebræo.* (*g*) Teſtamenti teſtimonii.] *Sic etiam compl. & notat iſtam locutionem S. Aug q.* 5. *Sed hebræus habet tantum*, teſtimonii, *vulgata*, fœderis. (*h*) Opere.] ἔργῳ. *Sic etiam habet alius liber. In ceteris eſt*, χρόνῳ, tempore, *ut vulgata.*

CAP. V.

(*a*) REges.] *Compl.* πάντες οἱ βασιλεῖς, cuncti reges, *ut vulgata.* (*b*) Petrinos de petra acuta.] *Ita etiam codices Theodoreti manuſcripti. Nam in impreſſis multa deſunt. A compl. abeſt illud*, ἐκ πέτρας ἀκροτόμου. *S. Aug. q.* 6. Fac tibi ipſi cultros de petra acutos, vel, ſicut habet græcus, de petra acuta. *S. Cypr. l.* 1. *teſt.* Fac tibi cultellos petrinos nimis acutos: & aſſidens, circumcide ſecundo filios Iſrael. *Illud autem*, ἐκ δευτέρου, *Theodoretus in manuſcriptis exemplaribus interpretatur*, pro eo, ac ſi diceret ex ſecunda hac legis latione. *In hebræo eadem dictio ſignificare poteſt petram & acutum.* (*c*) Et fecit.] *In aliis additur*, ἑαυτῷ, *& S. Aug.* ſibi ipſe. (*d*) Hoc autem modo.] *Ita fere S. Aug. ibidem: Compl. autem longe aliter: Et in græcis commentariis inſertum eſt hoc Scholion ex Theodoreto.* In alia editione uſque ad illud, Quadraginta enim & duobus annis, non hoc modo propoſitus locus habet, ſed potius iſto: καὶ τοῦτο ὁ λαὸς (*Compl.* λόγος,) ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς πᾶς ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος (*Compl.* οἱ ἐκπορευόμενοι) ἐξ Αἰγύπτου· τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ὁδῷ (*Compl,* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ) ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν (*additur in compl.* πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὼν) καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν. Et hic populus quem (*Compl.* & hoc verbum, quo) circuncidit Jeſus. Omnis populus pergens (*Compl.*) egredientes ex Ægypto maſculinum, omnes viri belli, qui mortui ſunt in via (*Compl.* in deſerto in via) egreſſis ipſis e terra Ægypti quoniam circunciſi erant (*additur in Compl.* omnis populus egreſſus.) Et omnis populus qui nati fuerant in deſerto in via, egreſſis ipſis e terra Ægypti, non erant circunciſi. Deinde, τεσσαράκοντα ἔτη, quadraginta annis, & quæ ſequuntur. *Quæ quidem & præſertim Complutenſia valde reſpondent hebræo.* (*e*) Et duobus.] *Hoc abeſt a Compl. ut a vulgata. Sed non a S. Auguſt. Exodi etiam* 16. *ponuntur anni* 40. (*f*) In deſerto Mabdaritide.] *Alij codices*, μαδμαρείτιδι, *aut*, μαδδαρείτιδι, Madmaritide, *aut*, Magdaritide. *S. Auguſt.* Mabdarich. *Abeſt autem a Compl. & fieri poteſt ut ſint duæ ejuſdem vocis interpretationes, & una retinuerit nomen ipſum hebræum, quod ſignificat deſertum, inflexum ad formam græcam.* (*g*) Ideo incircunciſi erant.] *Explicat hunc locum S. Auguſt. Et Interp. Orig. ad initium homiliæ ſextæ*, qui non obedientes fuerunt mandatis Domini, incircunciſi dicuntur. *Vulgata habet*, donec conſumerentur qui non audierunt vocem Domini. (*h*) Definient.] *In aliis ſequitur*, κύριος αὐτοῖς, *& S. Auguſt.* Dominus eis. (*i*) Dare. *In aliis additur*, ὑμῖν, vobis, *aut*, ἡμῖν, nobis, *quod habet hebræus. S. Auguſt.* dare illis. (*k*) Jeſus.] *In aliis ſequitur*, ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν, quoniam præputiati erant. *Sed non apud S. Auguſt.* (*l*) Galgala.] *Theodoretus q.* 3. quod nomen libertatem ſignificat. *Ceterum in alijs libris, adjungitur* ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, uſque in diem hanc: Et caſtrametati ſunt filii Iſrael in Galgalis. (*m*) Occaſum.] *Rurſus eſt dictio illa quæ, ut diximus, poteſt ſignificare loca demiſſa, & campeſtria.* (*n*) Trans Jordanem.] *Abeſt hoc ab alijs. Ab hebræo autem & hoc, & quod ſequitur*, in campo. (*o*) Phœnicum.] *Interp. Orig.* palmarum. (*p*) In Hiericho.] *S. Aug. in locut.* In Hiericho dictum eſt, in terra, quæ pertineret ad Hiericho. (*q*) Terram.] *In aliis libris hæc ſequuntur*, καὶ προσεκύνησεν, *& in quibuſdam additur*, αὐτῷ, & adoravit eum: *quæ tamen neque a Juſtino Martyre in dialogo adv. Tryphonem, neque a S. Cypriano lib.* 2. *teſt. hunc locum afferentibus referuntur. S. Aug. etiam q.* 7. *hæc tantum habet*, & proſtratus in terram, dixit. *Interpres vero Orig.* Et cum hoc audiſſet Jeſus, adoravit, & dixit (*r*) Sanctus eſt.] *Ita etiam vulgata. Theodoretus q.* 5. τόπος ἅγιός ἐστι, locus ſanctus eſt. *Juſtinus.* γῆ ἁγία ἐστί. *& S. Cyprianus ibidem*, terra ſancta eſt, *itemque Interp. Origenis.*

CAP. VI.

(*a*) MUnita.] *In Compl. additur*, ἀπὸ τοῦ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, a facie filiorum Iſrael: *quod reſpondet hebræo.* (*b*) Qui ſunt in fortitudine] ὄντας ἐν ἰσχύϊ. *Ab alijs abeſt illud*, ὄντας, *a Compl. vero etiam illud*, ἐν. *Et S. Aug. in locut.* potentes fortitudine. (*c*) Tu autem admove.] *In hoc capite tot ac tam inſignes varietates, cum in verbis, tum in verborum ordine & numero ſunt, ut præſtet ipſos adire codices, præſertim Complutenſem, atque inter ſe conferre.* (*d*) Conſonanter.] εὐτόνως, *hoc ſenſu videbitur accipi ab Origine, & poſſet etiam verti*, vehementi, & contenta voce. *Alii interpretantur*, aſſidue; *quaſi ſcriptum ſit*, ἐκτενῶς (*e*) Vel æs.] *Ita etiam Cyrillus Alii libri*, καὶ πᾶς χαλκὸς, & omne æs. (*f*) Jubilabit.] *Sic interpreti Origenis magis placet verti*, ἠλάλαξε, *& ſic etiam ſolet in pſalmis: ut ibi dicetur* (*g*) Qui ædificabit.] *Ita etiam Theodoretus q.* 8. *S. Auguſt. q.* 19. qui reſuſcitabit, & ædificabit: *atque alii codices*, ὃς ἀναστήσει, καὶ (*Compl.* ἢ) οἰκοδομήσει. *quod reſpondet hebræo.* (*h*) Et ita fecit.] *Hæc uſque ad illud*, Et fuit, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Theodoretus etiam non videtur illa agnoſcere. Nam cum hanc maledictionem explicaſſet, addit, ejus in hiſtoria regnorum mentionem fieri,* (*nimirum* 3. *Reg.* 16.) *quaſi hic iſta non commemorentur. Habet tamen S. Auguſt. q.* 19. *& putat a LXX. eſſe interpoſita, qui factum eſſe noverant.*

CAP. VII.

(*a*) MAgnum.] *Abeſt hoc a Compl. ut ab hebræo. Lucifer in lib. de non parcendo in Deum delinquentibus.* Et neglexerunt filii Iſrael negligentia: & fraudaverunt fraude de anathemate. (*b*) Contra Bæthel.] *Ita fere Lucifer. In alijs*, κατὰ Βηθαυὲν κατὰ ἀνατολὰς Βαιθήλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων. ἀναβάντες κατασκέψασθε, ad Bethaven, ad orientem Bæthel. Et dixit eis, dicens: Aſcendentes explorate. (*c*) Et contriverunt.] *Lucifer*, & contribulaverunt illos in proclivi. *Alii*, ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς (*Compl: addit*, καὶ ἔπληξαν αὐτοὺς) ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς, quoadusque contriverunt eos (*Compl.* & percuſſerunt eos) in declivi. *In hebræo eſt*, uſque ad tractiones (*aut* uſque ad Sabarim) & percuſſerunt eos in deſcenſu. (*d*) Ante Dominum.] *Compl.* ἔναντι κιβωτοῦ κυρίου, Coram arca Domini: *atque hæc varietas ſæpe occurrit.* (*e*) Domine] *Alij*, κύριε κύριε. *Vulgata*, Domine Deus. (*f*) Tranſierit.] *Sic Lucifer. Compl.* διαβιβάζων διεβίβασεν, traducens traduxit. (*g*) Et utinam manſiſſemus.] *Lucifer ad verbum e græco*, ſi manſimus: *quomodo & nos vertimus, Num.* 14. *Sed hoc loco nimis obſcurum viſum eſt.* (*h*) Jordanem.] *In Compl. ſequitur*, ἐν ἐμοὶ κύριε, in me Domine. (*i*) Furati de anathemate.] *Ita fere Lucifer. Compl.* καί γε ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ κλέψαντες ἐψεύσαντο καὶ ἔβαλον, & quidem ſumpſerunt de anathemate, & furati ſunt mentiti, & injecerunt, *&c.* (*k*) Hæc dicit.] *In aliis*: ὅτι τάδε λέγει, quoniam hæc dicit. (*l*) Tribus.] *In compl. additur*, ὑμῶν. veſtras: *itemque paulo poſt.* (*m*) Et applicatus eſt.] *Ita libri veteres. In aliis eſt*, καὶ προσήχθη δῆμος ὁ ζαραὶ κατ' οἴκους, καὶ ἐνεδείχθη οἶκος ὁ ζαμβρί. καὶ προσήχθη ὁ οἶκος κατ' ἄνδρα, & applicatus eſt populus Zarai per domos, & deprehenſa eſt domus Zambri: & applicata eſt domus per virum. *Lucifer*, & obtulit plebem Zare per domus, & oſtenſa eſt domus Jambri: & oblata eſt domus per viros: & oſtenſus eſt Achar filius Charmi filii Zambri. *Et quod ad hæc poſtrema verba pertinet, additur in aliis*, υἱοῦ ζαρὰ, filii Zara, *& in compl.* τῆς φυλῆς ἰούδα, de tribu Juda. (*n*) Achar.] *In Compl. ſequitur*, υἱέ μου σήμερον δὸς δὴ δόξαν, fili mi hodie da quæſo gloriam. (*o*) Veſtem variam.] ψιλὴν ποικίλην. *Theodoretus, q.* 9. Verum τὴν ψιλὴν Aquila interpretatus eſt, στολὴν *ſtolam, Joſippus autem*, χλανίδα, penulam, τὴν γλῶσσαν, *autem* (*id eſt*, linguam) μάζαν χρυσῆν, maſſam auream. *Cyrillus.* ψιλὴν ποικίλην οἴονται εἶναι στρατιωτικὴν στολὴν, καὶ πλεονεξίας σύμβολον. παραπέφυκε γὰρ ἀεί πως τῷ στρατευσίμῳ γένει τὸ ὡς ἥδιστα πλεονεκτεῖν. putant eſſe militarem ſtolam, & ſymbolum rapaciatis. Inſitum enim eſt ſemper quodammodo militari generi quam libentiſſime rapere. *Quod autem in nonnullis codicibus, & compl. poſt* ψιλὴν ποικίλην *ſequitur*, καλὴν, *vel* μίαν καλὴν, unam bonam, *id neque apud Cyrillum eſt. Lucifer tamen habet*, veſtem variam optimam. *Interp. Orig. hom.* 7. Furatus ſum linguam auream, & dextralia pura: *multaque ibi in hunc locum afferuntur.* (*p*) Animo commotus.] ἐνθυμηθείς. *videtur enim hic majus quiddam ſignificare quam cogitans. In compl. eſt.* καὶ ἐπεθύμησα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον. *Lucifer*; & concupivi eam (*videtur legendum, ea*) & ſuſtuli. (*q*) Et duxit eum in vallem Achor.] *Lucifer*, & perduxerunt in valle Achor. *Quæ abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*r*) Populus.] *Alii*, Ἰσραὴλ, Iſrael, *& ſic etiam Lucifer.* (*ſ*) Emec Achor.] *Etiam Lucifer retinuit dictionem hebræam, quæ ſignificat*, vallem Achor, *aut* vallem turbationis. (*t*) Iſrael.] *Neque Lucifer plura habet. In Compl. ſequitur*, καὶ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ, & combuſſerunt ea in igni. (*u*) Magnum.] *Ita & Lucifer. Compl. addit*, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, uſque in diem hanc: *quod reſpondet vulgatæ.* (*x*) Iræ.] *Alij*, ὀργῆς αὐτοῦ, *& Lucifer*, iræ ſuæ.

CAP.

CAP. VIII.

(*a*) GAi.] *Ita S. Auguſt. in locut. In aliis additur*, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ, & populum ejus, & civitatem ejus. (*b*) Regem.] *In aliis*, τῷ βασιλεῖ regi: *& S. Aug. Utraque locutio in ſcriptura eſt uſitata, facere aliquem, & facere alicui.* (*c*) Retrorſum.] εἰς τὰ ὀπίσω, *& ſic videtur habuiſſe S. Aug. q. 10. Compl. addit*, αὐτῆς, a tergo ejus. (*d*) Vos inſidiabimini.] *Ita S. Aug. eadem q. In compl. eſt*, ἴδετε, ὅτι ὑμεῖς ἐνεδρεύετε τὴν πόλιν ὀπίσω τῆς πόλεως σφόδρα. Videte, quia vos inſidiamini civitatem a tergo civitatis valde. *Atque illud*, videte, *reſpondet quidem hebræo. ſed cetera ſunt depravata.* (*e*) Antea.] *Sic etiam S. Aug. In compl. additur*, καὶ φευξόμεθα ἀπ᾽ αὐτῶν, & fugiemus ab eis. (*f*) Civitatem.] *Eodem modo apud S. Aug. In aliquot libris ſequitur*, καὶ ἐμπρήσετε αὐτὴν πυρί, & incendetis eam igni. *In compl. vero*, καὶ ἐκπειράσετε τὴν πόλιν, καὶ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ἡμῶν. καὶ ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί: & vaſtate civitatem: & dabit eam Dominus Deus noſter in manibus noſtris. Et erit, cum ceperitis civitatem, incendite eam in igni. (*g*) Gai.] *In Compl. additur*, καὶ ηὐλίσθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, & manſit Jeſus nocte illa in medio populi. (*h*) Civitatis a mari.] *S. Auguſt. in locut.* civitati a mari: *ubi & hunc locum explicat. In aliis autem codicibus ſequitur*: καὶ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς γαὶ (*Complutenſis addit*, καὶ ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τῆς γαί) καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀναμέσον τῆς βαιθὰν καὶ τῆς γαί. (*Compl. addit*, θάλασσαν τῆς γαί) καὶ ἔθηκεν (*al.* ἔταξεν) ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἣν ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως. καὶ ἐπορεύθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. Et caſtrametati ſunt ab Aquilone ipſius Gai (*Compl.* & vallis inter eum, & Gai.) Et ſumpſit ad quinque millia virorum: & poſuit eos in inſidiis inter Bæthan & Gai. (*Compl.* ad mare ipſius Gai:) & poſuit (*al.* ordinavit) populus univerſa caſtra, quæ erant ab Aquilone civitati, & noviſſima ſua mare civitatis. Et ivit Jeſus nocte illa in medio vallis. *Hæc ſunt in hebræo, a quo tamen abſunt illa, quæ proxime præcedunt*, ab oriente, & inſidiæ civitatis a mari. (*i*) Et exiit.] *Alii*, καὶ ὤρθρισεν, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ᾽ εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον ἄραβα. Et ſurrexit mane: & exierunt viri civitatis in occurſum eis recta in prælium ipſe, & omnis populus ejus, in tempore ad faciem Araba, *id eſt*, planiciei, *vel* deſerti. (*k*) Eorum.] *In aliis additur*, καὶ ἔφυγον ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς διῶξαι ὀπίσω αὐτῶν. Et fugit per viam deſerti: & invalvit omnis populus perſequi poſt eos. (*l*) Gai.] *In aliis ſequitur*, καὶ ἐν βαιθήλ, & in Bæthel. (*m*) Gæſo.] *Theodoretus, q. 10.* τὸ μὲν δὴ γαισόν, ᾧ τοὺς λοχῶντας διήγειρεν ἰησοῦς, ἀσπίδα ἡρμήνευσεν ἰώσηπος· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ σύμμαχος. Gæſum ſane. quo latentes in inſidiis excitabat Jeſus, ἀσπίδα, ſcutum interpretatus eſt Joſephus, ſimiliter autem & Symm. *Euſebius Emiſſ.* δόρυ αὐτὸ λέγει ἐν ᾧ τὸν βασιλέα τῆς γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου. ὁ δὲ λεξικογράφος Διογενιανὸς ἐμβόλιον εἶναι ὁλοσίδηρον. ἄλλοι δὲ κόντιον. Haſtile ipſum dicit, in quo regem Gai ſuſpendit ſuper lignum geminum. Diogenianus autem lexigraphus ait eſſe, ἐμβόλιον, jaculum totum ferreum. Alii autem, κόντιον, contum. *Eadem fere notantur à Procopio Gazæo. Multa etiam S. Auguſt. in locut.*. (*n*) Vel huc.] *In aliis ſequitur*, καὶ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας, & populus qui fugiebat in deſertum, verterunt ſe in perſequentes. (*o*) Caſtrorum.] *Notat S. Auguſt. in locut. caſtra dici etiam productas acies. Hebræus tamen habet*, & fuerunt Iſrael in medio. (*p*) Ab ea in finem.] Alii, καὶ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ᾽ αὐτῆς εἰς τέλος, & ceciderunt omnes in ore gladii ab ea in finem. (*q*) Omnes inhabitantes.] πάντας τούς. *In aliis fere omnibus eſt*, πάντες οἱ κατοικοῦντες γαί. καὶ ἰησοῦς οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα (*al.* χεῖρα αὐτοῦ) ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἂν ἀνεθεμάτισε πάντας (*al.* σύμπαντας) τοὺς κατοικοῦντας γαί, omnes qui inhabitabant Gai. Et Jeſus non reduxit manum (*al.* manum ſuam) quam extenderat in Gæſo, donec anathemavit omnes inhabitantes Gai. (*r*) Præter ſpolia.] *Alii libri*, πλὴν τῶν κτηνῶν (*aliqui addunt* αὐτῶν) καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐπρονόμευσαν (*al.* πάντα ἐπρονόμευσαν.) *S. Auguſt. in locut.* Exceptis pecoribus & ſpoliis, quæ erant in civitate, prædati ſunt: *& addit*: Excepta ideo dicta ſunt; quia hæc illo prælio ſola conſumpta non ſunt. *Sed potuiſſet etiam ita verti congruenter hebræo*, tantum pecora, & ſpolia, quæ erant in civitate illa, prædati ſunt: *quam locutionem alibi notavimus.* (*ſ*) Foveam.] *In aliis additur*, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, ad portam civitatis. (*t*) Lapidum.] *In aliis ſequitur*, μέγαν, magnum.

CAP. IX.

(*a*) UNiverſa maritima.] *Interp. Orig. hom. 9.* ſuper ora maris magni. *Dictionem hebræam alij vertunt, littus, alii, portum.* (*b*) Tunc ædificavit.] *Hæc uſque ad illud*, Et qui inhabitabant Gabaon, *in aliis libris ponuntur in extremo præcedentis capitis, quemadmodum & in vulgata: eodemque loco videtur habuiſſe Origenes, hom. 9.* (*c*) Integrorum.] *Sic etiam Origenes: & omnia huic lectioni reſpondent. Compl. habet*, ὁλόκληρον, integrum. (*d*) Moyſi.] *In aliis ſequitur*, ὃν ἔγραψεν, quam ſcripſit. (*e*) Qui erant dimidium.] *Compl.* ἦσαν οἱ ἡμίσεις αὐτῶν ἐπιπλησίον ὄρους γαριζὶν, καὶ ἡμίσεις αὐτῶν ἐπιπλησίον ὄρους γαιβάλ. *Interp. Orig.* Et erunt (*fortaſſe* erant) dimidii juxta montem Garizin, & dimidii juxta montem Gebal. (*f*) Paraverunt cibaria.] ἐπεσιτίσαντο· *quod videtur reſpondere vulgatæ & chaldæo. Nam alij interpretantur dictionem hebræam*, legatos ſe finxerunt. *In alijs libris græcis, & Compl. eſt*, ἐπεσίσαντο, inſtituerunt ſe. (*g*) *Humeros.*] ὤμων. *Ita libri veteres, & ita videtur habuiſſe S. Chryſoſt. in Pſalm. 14. ubi de Gabaonitis hæc ſcribit*, ἀσκοὺς σεσηπότας καὶ παλαιοὺς ἀσκοὺς βαστάζοντες, bajulantes utres putridos. & utres veteres: *itemque Joſephus Antiqu. l. 5. Alii codices*, ἐπὶ τῶν ὄνων, ſuper aſinos. *Quam lectionem S. Auguſt. quæſt. 12. magis probat, licet & alteram agnoſcat.* (*h*) Panis.] *Sic hebræus. Alii*, οἱ ἄρτοι, panes: *a compl. autem abeſt illud*, εὐρωτιῶν, *ſive*, εὐρωτιῶντες, carioſi. *quod eſt in aliis.* (*i*) Chorræum.] *Compl.* πρὸς τὸν εὐαῖον, ad Evæum; *quod reſpondet hebræo. Vulgata*, ad eos. (*k*) Ne in me.] *S. Auguſt. in locut.* quod eſt apud me, id eſt, in terra quam eis promiſerat Deus. *Quod autem in noſtra eſt*, κατοικεῖς, *ſimplicitatem antiquam videtur habere. In aliis libris eſt*, κατοικῆς (*l*) Amorræorum.] *Alii*, ἐσεβὼν, Eſebon. (*m*) Audientes.] *Abeſt a compl. ut a vulgata.* (*n*) Eorum.] *In aliis ſequitur*, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. die tertio: *quod habet vulgata.* (*o*) Eis.] *Alij addunt*, καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, & dixerunt eis principes. (*p*) Annunciata.] *In aliis*, ἀπαγγελία ἀπηγγέλη. *In compl.* ὅτι ἀγγελία ἀνηγγέλη, nuncium nunciatum eſt. (*q*) Propter hoc facti ſunt habitatores Gabaon cæſores lignorum, & portatores aquæ altaris.] *Hæc abſunt a compl. ut a vulgata.* (*r*) Dominus] *Abeſt hæc dictio a compl. ut ab hebræo; quam tamen ſupplet vulgata.*

CAP. X.

(*a*) ADonibezec.] *Interp. Orig. hom. 11.* Adonibeie. *S. Auguſt. q. 15.* Adonizedech. *Vulgata*, Adoniſedec: *& compl.* ἀδωνισεδέκ. (*b*) Iſrael.] *In compl. ſequitur*, καὶ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν, & facti erant in medio eorum. (*c*) Ab eis.] ἀπ᾽ αὐτῶν. *Alii*, ἑαυτοῖς, ſibi ipſis. *Compl.* ἐν αὐτοῖς, in ipſis. *In vulgata, & hebræo nihil horum eſt*, (*d*) Metropoles.] *In compl. ſequitur*, τῶν βασιλέων, ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ τὴν γαί, regum, quia ipſa magna ſuper Gai. (*e*) Odollam.] *Ita & compl. Vulgata*, Eglon. *Sed multa ſemper in his nominibus ſunt varietates.* (*f*) Jæbuſæorum.] *Notat S. Auguſt. q. 15. ſecundum 70. hos nunc dici reges Jebuſæorum, qui paulo poſt dicantur reges Amorræorum: in ea autem interpretatione, quæ eſt ex hebræo, utrobique dici Amorræorum. Ita etiam compl. utrobique*, τῶν ἀμορραίων. (*g*) Remanebit.] ὑπολειφθήσεται. *In aliis*, ὑποστήσεται, *& S. Auguſt. q. 14.* ſubſiſtet. (*h*) Quoniam adveniebat.] ἐπεὶ παρεγίνετο. *Videtur dictum, pro*, ut adveniret. (*i*) Oronim.] *In aliis*, βηθωρὼν, *& vulgata*, Bethoron. *quæ varietas eſt etiam paulo poſt.* (*k*) Quando contrivit eos in Gabaon, & contriti ſunt a facie filiorum Iſrael] *Hæc abſunt à compl. ut a vulgata.* (*l*) Elom.] *Interp. Orig. hom. 11.* Elom, donec expugnem populum iſtum. Et ſtetit ſol & luna in loco ſuo. (*m*) Eorum.] *In aliis ſequitur*, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς; nonne hoc ſcriptum eſt ſuper librum recti? *Et Theodoretus q. 13. de hoc loco diſputans, cetera habet eodem modo, præter iſtud*, τοῦτο γεγραμμένον. *quod apud ipſum eſt*, αὐτὸ γέγραπται, *eodem ſenſu.* (*n*) Iſrael.] *In aliis ſequitur*, καὶ ἐπέστρεψεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς γάλγαλα, & revertit Jeſus & omnis Iſrael cum eo in caſtra in Galgala: *quæ etiam ſunt adſcripta margini codicis Vaticani.* (*o*) Lapides.] *Alii addunt*, μεγάλους, magnos, *quæ etiam varietas eſt infra in hoc eodem capite* (*p*) Omnis filius.] *Compl.* οἱ υἱοὶ, filii. *Alii*, πᾶς ἰσραὴλ, omnis Iſrael. (*q*) In Maceda.] *In aliis additur*, εἰς παρεμβολὴν, in caſtra. (*r*) Educite.] *Compl.* ἐξαγάγετε πρὸς μὲ, adducite ad me, *& paulo poſt*, ἐξήγαγον πρὸς αὐτὸν, addunxerunt ad eum. (*ſ*) Odollam.] *Hic & paulo poſt in aliquot libris eſt*, αἰγλὼν, aut, ἐγλών. (*t*) Iſrael.] *In compl. additur*, λέγων αὐτοῖς, dicens eis. (*u*) Gazer.] *Alii libri veteres partim habent* γάζε, *partim* γάζης, *partim* γαζήρ. (*x*) In Chebron.] *Compl.* ἀπὸ ἐγλὼν εἰς χεβρὼν, Ab Eglon in Chebron. (*y*) Gladii.] *In compl. ſequitur*, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς καὶ πάντα τὰ ἐμπνέοντα, & regem ejus, & omnia oppida ejus, & omnia ſpirantia, &c. (*z*) Ejus.] *In aliis additur*, καθάπερ ἐποίησαν τῇ λεβνὰ (*al.* λεμνὰ) καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ſicut fecerant Lebna, & regi ejus. (*aa*) A Cades.] *In omnibus fere aliis*, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἀπὸ κάδης, & occidit eos Jeſus a Cades. (*bb*) Iſrael.] *In compl. additur*, καὶ ἀνέστρεψεν ἰησοῦς εἰς γάλγαλα, & revertit Jeſus in Galgala.

CAP. XI.

(*a*) MAron.] *Interp. Orig. hom 14.* regem Amorræorum. *In aliis libris* μαδὼν, *quod reſpondet hebræo. Vulgata* Madan. (*b*) Symoon.] *Interp. Orig.* Symeon. *& multa dicuntur in ea homilia, cur idem potuerit eſſe nomen hujus regis, ac patriarchæ. In aliis libris eſt, partim*, σεμερὼν, Semeron, *& ſic vulgata, partim*, συμεὼν, *ut compl. Multa alia varietates obſervari poſſunt in his nominibus, quæ ſequuntur, tum ex codicibus, tum ex Interp. Orig. & aliis.* (*c*) Et qui.] καὶ τούς. *A compl. abeſt illud*, καὶ: *plura autem ab Interp. Orig. Habet enim*, Et Evæos, qui erant ſub deſerto Maſecma. (*d*) Sicut arena] *Ita fere Interp. Orig. Compl.* λαὸς πολὺς ὥσπερ ἡ ἄμμος, populus multus ſicut arena. (*e*) Maris.] *Eodem modo Interp. Orig. In aliis libris eſt*, ἡ περὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, quæ circa labium maris. (*f*) Ipſi.] αὐτοί. *Alij*, οὗτοι, iſti. (*g*) Fugatos.] τετροπωμένους. *Ita libri veteres: vulgatæ editiones*, τετρωμένους, *& Interp. Orig.* ſauciatos. (*h*) Maron.] *Sic Interp. Orig. Alii*, μερὼμ, *aut* μεῤῥών. *Vulgata*, Meron. (*i*) Sunt.] *Sic idem interp. Alii addunt*, αὐτοὺς, eos. (*k*) Maſeron.] *Int. Origenis*, Maſefoth. *Alii libri*, μασρεφὼθ μαεὶμ, *quod chaldæus interpretatur*, Salinas aquarum. *Vulgata*, aquas Maſerephot. S. *Hier. in locis hebr.* Maſrephoth. (*l*) Regnorum.) *Compl. addit.* τούτων, iſtorum. (*m*) Ejus.] *In aliis ſequitur*, καὶ τὰ κτήνη, & pecora. (*n*) Reliquerunt.] S. *Auguſt. q. 16.* non dimiſit in ea Jeſus. (*o*) Quæ præcepit ei.] *ita etiam compl. in aliis eſt*, ὧν συνέταξε κύριος τῷ μωϋσῇ, *& S. Auguſt. ibidem*, quibus conſtituit Dominus Moyſi: *& reſpondet vulgata.* (*p*) Quam non ceperit Iſrael. *Alii*, ἣν οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, quam non tradiderit filiis Iſrael. S. *Aug. q. 17.* & non erat civitas, quæ non erat tradita filiis Iſrael. (*q*) Omnia ceperunt.] *Alii*, πάντας ἔλαβεν. S. *Aug. in locut. & q. 17.* Et omnes cepit in bello. *Compl.* πλὴν ὁ εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν γαβαὼν, πάντας ἔλαβεν, præter Evæum, qui habitabat in Gabaon, omnes cepit. (*r*) Ita ut non daretur] *Ita etiam S. Auguſt. q. 18. Theodoretus q. 14.* καὶ ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ ἀφανισθῆναι αὐτοὺς, & ut non daretur ei miſericordia, ad delendos eos. (*ſ*) Genere.] *Ceteri*, ὄρους, monte. *In compl. prius dicitur de monte Juda, deinde de monte Iſrael, ut vulgata.*

CAP. XII.

(*a*) ARnon.] *In aliis libris eſt*, ἀροὴρ, Aroer: *& in Complut. ſequitur*: ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους ἐν τῇ φάραγγι ἀρνὼν κατὰ μέσον τῆς φάραγγος, quæ eſt ſuper labium in valle Arnon, ad medium vallis. *videatur ſequens caput, ubi hæc eadem civitas deſcribitur.* (*b*) Jaboc.] *Compl. addit.* τοῦ χειμάῤῥου, torrentem. (*c*) Aſimoth.] *Alii*, βηθσιμὼθ, *& vulgata*, Bethſimoth: *quod ſignificat domum ſolitudinum.* (*d*) Et Og regem Baſan remanſit.] *Compl.* καὶ ὅρια ὢγ βασιλέως βασὰν, ὃς ὑπελείφθη, & fines Og regis Baſan, qui remanſerat. (e) De finibus.] ὁρίων. *Compl.* ἕως ὁρίων, uſque ad fines. (f) Moyſes.] *In aliis additur,* ὁ παῖς κυρίου. puer Domini: *quod eſt in hebræo, ſed non in vulgata.* (g) Chelcha.] *In aliis eſt,* ἀλὲκ. *utraque veſtigium eſt dictionis hebraicæ: pro qua in vulgata eſt,* cujus pars, *in chaldæo,* diviſionis, *in aliis,* levem. (h) Hiericho.] *Compl. addit,* ἕνα, unum: *& ſic deinceps in omnibus regibus qui enumerantur.* (i) Ælam.] *In aliis eſt,* ἐγλὼμ, Eglom: *& multa alia ſunt in his nominibus varietates: neque idem eſt numerus. Nam ubi in noſtra habetur in extremo,* omnes hi reges viginti novem; *in aliis eſt,* τριάκοντα καὶ εἷς, triginta & unus. (k) Gei Galilææ.] *Alij,* γωεὶμ τῆς γελγὲλ, *quod vulgata,* gentium Galgal.

CAP. XIII.

(a) Multa.] *Compl. addit,* σφόδρα. *& Interp. Orig. homil.* 16. multa valde. (b) Galgal.] *Compl.* βαελγὰδ. *& vulgata,* Baalgad. (c) Maſereth Mempho Maim.] *Alij,* μασρεφωθμάειμ, *aut,* μασρεφωθμαὶμ, *quæ propius accedunt ad hebræam vocem, quæ ſignificat combuſtiones aquarum. vulgata,* aquas Maſſerephot. (d) Et dimidiæ.] *Hæc uſque ad alterum,* Et dimidiæ, *abſunt à Compl. ut à vulgata.* (e) Et dimidiæ tribui Manaſſe ipſi Ruben.] *Alii,* καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ, τοῖς μετ' αὐτοῦ τῷ ῥουβὴν, & dimidio tribus Manaſſe. Iis qui cum eo, ipſi Ruben. *&c. Ut illud,* Iis qui cum eo, *videatur ſignificare,* alteri dimidio ejuſdem tribus. (f) Dedit.] *Sic videtur ſatis bene fluere oratio. In aliis eſt,* ἣν ἔδωκεν, quam dedit. *In Compl. autem,* τοῖς μετ' αὐτοῦ, τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔδωκεν, ijs qui cum eo, ipſi Ruben & ipſi Gad acceperunt hæreditatem ſuam, quam dedit. *Quæ reſponderent hebræo, & vulgatæ, ſi diceretur in recto,* ij qui cum eo, ipſe Ruben, & ipſe Gad. (g) Mædaban.] *In Compl.* ἀπὸ μεδαβὰ ἕως δηβὼν, a Medaba uſque Dibon. *A vulgata abeſt illud,* à, *ſicut etiam ab hebræo, & Chaldæo. Nam* Miſor Medaba, *valet,* Campeſtria Medaba. (h) Et hæc eſt.] *Hæc uſque ad illud,* Et dedit Moyſes, *abſunt à Compl. ut à vulgata.* (i) Miſor uſque Eſebon.] *In Compl. eſt.* μισὼρ, καὶ μεδαβὰ ἕως σεβὼν. *Si eſſet locus conjecturæ, ſic ex utraque concinnari poſſet lectio congruens hebræo,* τὴν μισὼρ ἕως μεδαβὰ, ἐσεβὼν, καὶ πάσας. Planitiem uſque Medaba, Eſebon, & omnes, &c.. (k) Domus] οἴκου. *Alii,* οἴκοις, domos. *In his nominibus propriis multæ ſemper varietates: quarum nonnullæ tantum indicabuntur.* (l) Sion.] *Alii,* σιὼρ. *Vulgata hanc cum præcedenti conjungens,* Sarathaſar. (m) Principem, ſpolia.] ἄρχοντα, ἔναρα. ἔναρα *autem ſunt ſpolia, arma, & hujuſmodi. Quidam libri habent,* ἄρχοντας παρὰ σιὼν, principes apud Sion. *Alius,* ἄρχοντα σιὼν, principem Sion. *Alii,* ἄρχοντας σηὼν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, *quod eſt in vulgata,* Duces Seon habitatores terræ. (n) Impetu.] ῥοπῇ. *Alii codices,* ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ τροπῇ, in gladio, in fuga. *Nonnulli,* ἐν τῇ προνομῇ, in direptione. *Vulgata,* gladio cum ceteris interfectis. (o) Araba.] *Alii,* ἀροὴρ, Aroer. (p) Secundum populos] *Hæc uſque ad illud,* & pagi eorum, *ſunt etiam in nonnullis aliis vetuſtis. Abſunt tamen a multis.* (q) Filiis.] *Alii,* υἱοῦ, filii, *itemque paulo poſt.*

CAP. XIV.

(a) Jeſu.] *Compl.* μωσῆ, Moyſi, *ut vulgata.* (b) Tribui] *In aliis hæc ſequuntur,* ἔδωκε γὰρ μωυσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου, dedit enim Moyſes hæreditatem duabus tribubus, & dimidiæ tribui, ex eo quod trans Jordanem. (c) Segregata earum.] *Compl.* τὰ προάστεια αὐτῶν, ſuburbana earum: *quod habet vulgata.* (d) Reſpondi.] *In Compl. & aliis quibuſdam eſt,* ἀπεκρίθησαν, reſponderunt: *ſed eſt manifeſtum erratum præcipue in Compl. in qua ſequitur, ut in noſtra,* κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀδελφοί μου, *&c. Nam tolerabilius in aliis,* κατὰ τὸν νοῦν αὐτῶν οἱ ἀδελφοί μου οἱ συναναβάντες μετ' ἐμοῦ, καὶ μετέστησαν, ſecundum mentem ſuam fratres mei, qui ſimul aſcenderant mecum, & perverterunt, *&c. Hebræo, & vulgatæ omnino reſponderet, ſi pro,* αὐτοῦ, *eſſet,* μου, *id eſt,* reſpondi ei verbum ſecundum mentem meam. (e) Argob. *Alii,* ἀρβὴ, Arbe.

CAP. XV.

(a) Juda.] *Compl.* υἱῶν ἰούδα, *& Interp. Orig. homil.* 19. filiorum Juda. *quæ varietas ſæpe occurrit.* (b) Africum.] *Interp. Origen* occidentem. *Inquit autem, in occidentis partibus, & Africum, & Ægyptum nominari, & occaſum.* (c) Vallem] *Compl.* χειμάρρου: torrentem, *ut vulgata.* (d) Ad Jordanem.] *Compl.* μέρους τοῦ ἰορδάνου, partem Jordanis. *Vulgata,* ad extrema Jordanis.. (e) Quartam.] ἐπὶ τὸ τέταρτον. *Alii,* ἐπὶ δαιβηρὰ, *Compl.* ἐπὶ τὸ δαβηρὰ, *Vulgata* Debera. (f) Aſſar.] *Alii,* σηίρ. *& vulgata,* Seir. (g) Socchot.] *Alii,* σακχάρωνα, καὶ παρελεύσεται ὄρος γῆς βααλὰ (*al.* βααλὼν) καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ ἰαβνὴλ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος, & præteribunt montem terræ Baala, (*al.* Baalon) & pervenient in Jabnel, & erit exitus, *&c.* (h) Fratris Chabel.] *Ita hebræus, & chaldæus. Alii, & Compl.* ἀδελφὸς (*al.* ὁ ἀδελφὸς) χαλὲβ ὁ νεώτερος, *& vulgata,* frater Chaleb junior. *Itemque apud Originem hom.* 20. (i) Nageb.] *In aliquo libro eſt,* νότου, Auſtri, *ut etiam habet Interp. Orig. Nam Nageb ſignificat meridiem.* (k) Botthanis.] *Alii,* γωλαθμαΐμ, *quod ſignificat,* fontes aquarum. (l) Gonæthlam.] *Ita fere Interpres Origenis. In aliis eſt,* τὴν γωλαθμαΐμ τὴν ἄνω, καὶ τὴν γωλὰθ τὴν κάτω: *quod vulgata,* irriguum ſuperius, & inferius. (m) Civitates ad tribum.] πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ. *In aliquo codice eſt,* πόλις πρώτη φυλῆς, civitas prima tribus filiorum. *&c. Vulgata,* ab extremis partibus filiorum. (n) Et Beteleel] *Ab omnibus fere abeſt illud,* Et: *atque in multis eſt,* καβσεὴλ, Cabſel, *ut in vulgata. Magnæ autem ſunt ſemper, ut præmonuimus, in his nominibus propriis varietates, neque omnes ſunt indicandæ.* (o) Et oppida earum.] *Hæc a multis abſunt. In Compl. horum loco videtur eſſe,* ἀιασὲρ τὴν καινὴν, Æaſor novam. (p) Et oppida earum. & villæ earum.] *Hæc item a Compl. abſunt; ſed horum loco ponuntur alia civitatum nomina.* (q) Decem.] *In aliis,* ἐννέα, novem, *ut vulgata.* (r) Eorum] *Alii,* αὐτῆς, ejus. (ſ) Novem. *Alii,* δέκα, decem. (t) Theco] *Hinc uſque ad,* Cariath Baal, *abeſt a Compl. ut a vulgata.* (u) Et Baddargis.] *In Compl. nec multo aliter in aliis quibuſdam,* ἐν τῇ ἐρήμῳ βηθαραβὰ, In deſerto Betharaba, *ut vulgata.* (x) Septem] *In aliis,* ἕξ, ſex, *ut in vulgata.*

CAP. XVI.

(a) Oriente. *In aliis additur,* τὴν ἔρημον, *quaſi,* deſertum verſus. *Vulgata,* ſolitudo. (b) Deſertum.] *Abeſt hoc loco a Compl. ut a vulgata.* (c) Luza.] *Alii,* καὶ ἐξελεύσεται ἀπὸ βαιθὴλ εἰς λουζὰ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ ὅρια τοῦ ἀρχιαταρώθ.. Et egredientur a Bæthel in Luza, & præteribunt ad fines Archiataroth: *nec multo aliter vulgata.* (d) Infra.] *Compl. addit,* καὶ ἕως γαζὲρ, & uſque Gazer: *quod reſpondet vulgatæ.* (e) Icaſmon.] *Libri veteres partim habent,* ὀχλομὼν, Oclomon, *partim,* μοχχὼθ, Moſchoth. *In aliis eſt,* μαχθώθ, Machthoth. *Vulgata,* Machmetath. (f) Therma: circuibunt.] *In aliis,* καὶ παρελεύσεται. Et præteribunt. (g) Et in Macho, & Ataroth.] *Alii,* εἰς ἀταρώθ, καὶ ναραθὰ, in Ataroth, & Naaratha, *quomodo fere vulgata. Compl. autem* εἰς ἀναταρὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ εἰς ἀναραθὰ, In Anataroth, & pagi earum, & in Anaratha. (h) Iſtum.] *Sic etiam S. Aug. q:* 19. *In Compl. additur,* καὶ ἐγένοντο ὑπὸ φόρον δοῦλοι. *Interp. Orig. hom.* 22. & factus eſt ſub tributo ſervus. (i) Donec aſcendit.] *Hæc uſque in finem abſunt a Compl. ut a vulgata: ſunt tamen apud Origin. & S. Auguſt. qui etiam de iſto loco diſputat.* (k) Eam.] *Alii* τὴν πόλιν, civitatem, *& ſic S. Auguſt. & Interp. Orig.* (l) Tranſpunxerunt.] *Alii,* ἐξεκέντησε, *& S. Auguſt.* tranſpunxit. *Interp. Orig.* trucidavit.

CAP. XVII.

(a) Ab Anaſſa, & campus Labec.] *In aliquo libro eſt,* μανασσῆ πεδίον λαβὰδ. Manaſſe campus Labad. *Itemque in Compl. niſi quod habet,* Labed. *Et poſt illa,* de terra Galaad, *in iiſdem ſequitur,* καὶ τῆς βασὰν, & Baſan. *Vulgata,* Et ceciderunt funiculi Manaſſe decem, abſque terra Galaad, & Baſan. *In hebræo eſt dictio Lebad, quæ ſignificat* abſque, *aut,* præterquam. (b) Belanath, quæ eſt ad faciem filiorum Anath.] *In aliquo libro eſt,* ἀπὸ ἀσὴρ τῆς μαχθὼθ ἡ δανὰθ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον συχὲμ, ab Aſer ipſius Machthoth, quæ Danath, quæ eſt ad faciem Sychem. *Ita etiam in Compl. niſi quod non habet,* ἡ δανάθ. *Nec multo aliter vulgata,* ab Aſar Machmata, quæ reſpicit Sychem. (c) Ipſi Manaſſe erit, & Tapheth.] *Hæc abſunt a Compl. quæ tamen habent aliquid in hebræo, quod illis reſpondeat, in quo ter repetitur Thaphuahh, atque hoc ſignificatur, terram iſtam fuiſſe ipſi Manaſſe, eandem vero ſuper terminos Manaſſe fuiſſe etiam filiis Ephræm.* (d) Carana.] *Abeſt a Compl. In aliquo libro eſt,* κανὲ, *quod eſt verbum hebræum ſignificans arundinem. Quare in vulgata eſt,* vallis arundineti. (e) Jariel terebinthus.] *In aliis eſt non* Jariel, *ſed,* ἰαεὶρ, *aut,* ἰαὶρ: *quæ propius accedit ad hebræam dictionem, quæ ſignificat,* civitates. *Nam in hebræo hic eſt ſenſus,* Civitates iſtæ fuerunt ipſi Ephræm in medio civitatum Manaſſe. *Quare melius eſt,* τῷ, ἐφραὶμ, *quam,* τὴν ἐφραὶμ, *quod in Compl.* (f) Aſeb.] ἀσήβ. *In aliis,* ἀσὴρ, *& vulgata* in tribu Aſer. (g) Earum.] *Ita omnes collati codices, & Compl. quamvis vulgata habeat* ejus. *In Compl. autem ſequitur,* καὶ ἰαβλαὰμ, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας δὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐνδὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας θανὰχ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδδὼ, *&c.* Et Jablaam, & filiæ ejus, & ſuper habitantes Dor, & pagos ejus, & ſuper habitantes Endor, & pagos ejus, & ſuper habitantes Thanach, & pagos ejus, & habitantes Maggedo, *&c. Quæ reſpondent vulgatæ: eorumque nonnulla, quæ abſunt a noſtra, habentur etiam in aliis libris.* (h) Mapheta.] *In aliis,* ναφεθὰ, *in Compl.* νοφὲθ, *& vulgata* Nopheth: *quæ dictio hebræa poteſt etiam ſignificare climata, & regiones: ut ſignificetur urbes memoratas cum ſuis pagis, fuiſſe tres regiones.* (i) Et pagos ejus.] *Ita etiam Compl. A vulgata, & hebræo abſunt.* (k) Et poſtquam.] *Illud,* &, *abeſt a multis, & ab Interp. Orig.* (l) Exterminando.] ἐξολοθρεῦσαι. *Valde reſpondet hebræo. In aliis codicibus eſt,* ἐξολοθρεύσει, *& Interp. Orig.* exterminatione: *quæ etiam locutio ſcripturæ familiaris eſt.* (m) Succide tibiipſi.] ἐκκάθαρον. *Alii,* ἐκκαθάρισον. *Interp. Orig.* munda tibiipſi, & para locum in terra: expurga Pherezæos, & Raphaim. *Compl. non multo aliter,* ἐκκάθαρον σεαυτῷ ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ τοῦ φερεζαίου, καὶ τοῦ ῥαφαίμ. (n) Satisfacit.] ἀρέσκει. *Ita enim in aliquo alio libro. Ad marginem libri Vaticani adſcriptum eſt, quaſi emendandi cauſa.* ἀρκέσει, ſufficiet. *Et ita eſt in alio vetuſto. In nonnullis eſt,* ἀρκεῖ, ſufficit. *Et ita S. Auguſt. in locut. & Interp. Orig.* (o) Habitant in eo in Bethſan.] *S. Auguſt.* qui habitat in Baſan. *Interp. Orig.* qui habitat in meridie. *Alii libri habent,* κατοικοῦντι ἐν ἐμοὶ ἐν βαιθσὰν, habitanti in me in Bæthſan. *Compl.* ἐν τῇ γῇ ἐμὶκ ἐν βαιθσὰν, in terra Emic in Bæthſan. *Illud,* Emic, *eſt vox hebræa, quæ ſignificat,* vallem. *Quare vulgata habet,* terra campeſtri. (p) Et quando.] *A multis abeſt illud: & Interp. Orig.* ſi emundaveris ſylvam, erit tibi cum exterminaveris. *Compl.* καὶ ἔσται σοι ἡ ἐξοδία αὐτοῦ, ὅταν ἐξολοθρεύσῃς, & erit tibi exitus ejus, cum exterminaveris. (q) Quoniam.] *Vox hebræa, quæ ſignificat,* quoniam, *valet etiam,* quanquam: *& ita nunc videtur vertere græcum,* ὅτι.

CAP. XVIII.

(a) Pervenerunt.] διήλθοσαν. *Alii,* ἦλθον, venerunt. *In vulgata autem hæc omnia dicuntur à Joſue,* veniant: dividite. (b) Judas ſtatuet.] *Compl.* ἰούδα στήσεται ὅριον ἀπὸ λιβὸς αὐτοῖς, καὶ οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ στήσονται ἐπὶ ὅριον αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ. Judæ ſtabit terminus ab Africo eis: & filii Joſeph ſtabunt ſuper terminum ſuum ab Aquilone. (c) Ite.] *Compl.* διέλθατε, καὶ πορεύθητε τὴν γῆν, tranſite & ambulate terram. (d) Jeſum.] *Alii addunt,* εἰς σηλὼ, in Selo. *Compl. præterea.* εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐν σηλώ. *Et vulgata,* in caſtra Silo. (e) Dominum.] *In Compl. ſequitur:* καὶ ἐμέρισεν ἐκεῖ ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ κατὰ μερισμοὺς αὐτῶν, & partitus eſt ibi Jeſus terram filiis Iſrael, ſecundum partitiones eorum. (f) Super dorſum Luza] *Hæc abſunt à Compl. ſed non ab hebræo.* (g) Maatarob Orech.] *Alii,* ἀπὸ ἀταρὼθ ἐδδὰρ, ab Ataroth Eddar. *A Compl. abeſt illud,* ἀπὸ, *ſicut etiam ab hebræo. Vulgata ſupplet præpoſitionem,* in Aſtaroth Addar. (h) In parte.] *In ceteris legitur,* ἐπὶ μέρους τοῦ ὄρους, ὅ ἐστι, in parte montis, qui eſt. (*i*) Gæenna.] *Alii*, γαιεννὸμ, *& vulgata*, Gehennon, id eſt, vallis Ennom. (*k*) Bethſamys.] *Alii*, σαμὲ, *aut* σαμὲς, *vulgata*, En Semes, id eſt, fontem Solis. (*l*) Ad fines] *Hæc abeſt ab aliquo libro.* (*m*) Mare.] *In aliis.* βηθαγλά, Bethagla, *ut vulgata.* (*n*) Duodecim.] *Tot modis variant hæc locorum nomina, & ex uno fiunt duo, ac viciſſim ex duobus unum; ut mirandum non ſit ſi numerus non conſtet.*

CAP. XIX.

(*a*) Filiorum.] *Compl.* τῷ συμεὼν, τῇ φυλῇ υἱῶν συμεὼν, ipſi Symeon, tribui filiorum Symeon. (*b*) In circuitu.] *Eſt aliqua varietas & in aliis libris. Compl.* καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις περικύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, & omnes viculi per circuitum urbium iſtarum, *quemadmodum vulgata.* (*c*) Eſedec Gola, fines.] *In aliis*, καὶ ἔσαι τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἕως σαρείδ. τὰ ὅρια. Et erunt fines hæreditatis eorum uſque Sarid. Fines, *&c. nec multo aliter Complut. De varietate, quæ tantum in nominibus propriis, nihil dicimus.* (*d*) Et Hiericho, & Bæthman.] *Complut.* καὶ ἰεδαλὰ καὶ βηθλεὲμ (*quomodo etiam habent alii libri*) πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, & Ledala, & Bethleem, civitates duodecim, & pagi earum. (*e*) Jordanes] *In Compl. additur*, πόλεις ἑκκαίδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, civitates ſedecim, & pagi earum. (*f*) Raay.] *In aliis eſt*, ῥοὼβ πόλεις εἰκοσιδύο Roob, civitates vigintiduæ. *Et Compl. addit*, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, & pagi earum. (*g*) Tyrus.] *Alii*, ἀσσηδεὶμ τύρος, καὶ ἀμμάθ. *A Compl. abeſt.* ἀσσηδεὶμ, *quod tamen reſpondet vulgata.* (*h*) Theſſamys.] *Compl. & ex parte etiam alii*, βηθσαμὶς, πόλεις δέκα, καὶ ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, Bethſamis, civitates decem, & novem, & villæ earum. (*i*) Hæc eſt hæreditas.] *Hæc in Compl. habentur paulo poſt: hic autem*, καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν δὰν, & exiit terminus filiorum Dan. *Cetera autem uſque ad illud*, Et iverunt, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Quæ tamen agnoſcuntur a S. Auguſt. q. 22. Eadem fere habentur* c. 1. *Jud.* (*k*) Lachis.] *Ceteri*, λεσὲμ; *& vulgata*, Leſem. (*l*) Laſendan.] *In Complut. additur*, κατὰ τὸ ὄνομα δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ſecundum nomen Dan patris ſui. (*m*) Et Amorræus.] *Hæc uſque ad illud*, Et iverunt, *abſunt a Compl. ut a vulgata: quæ tamen agnoſcuntur a S. Aug. q. 20. & ab Origene, hom. 24.* (*n*) Et iverunt adire terram, ſecundum terminum ipſorum.] *Pro his in Compl.* καὶ συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι τὴν γῆν εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς. Et conſummaverunt ſorte dividere terram in terminos ejus.

CAP. XX.

(*a*) Quoadusque conſtiterit coram Synagoga in judicium.] *Hæc abſunt a Compl. in qua, quemadmodum & in aliis libris, ſequuntur iſta*, καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ᾽ αὐτῶν. καὶ ὅτι διώξῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσι τὸν φονεύσαντα ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξε τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ᾽ ἐχθὲς, καὶ τρίτης. καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως στῇ κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσαι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν, ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. Et fugiet in unam civitatum harum: & ſtabit ad oſtium portæ civitatis: & loquetur in auribus ſeniorum civitatis illius verba ſua. Et colligent eum ſynagoga ad ſe: & dabunt ei locum: & habitabit cum eis. Et quando redimens ſanguinem perſequutus fuerit poſt eum; & non concludent homicidam in manu ejus: quoniam non ſciens percuſſit proximum ſuum, & non odio habens ipſe eum ab heſterna, & nudiuſtertiana. Et habitabit in civitate illa, donec ſteterit ad faciem ſynagogæ in judicio, donec moriatur ſacerdos magnus, qui erit in diebus illis. Tunc revertet homicida, & ingredietur in civitatem ſuam, & ad domum ſuam, & ad civitatem, unde fugerat inde. *De his verbis ſic in commentariis græcis notatum eſt*, ταῦτα ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα ἀπόκειται. hæc in lxx. ſunt omiſſa. (*b*) Dedit Boſor.] *Alii*, ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν ἔδωκαν (al. ἔδωκεν) τὴν βοσὸρ, Hiericho ab oriente, dederunt (*al.* dedit) Boſor.

CAP. XXI.

(*a*) Baſan.] *Alii addunt*, κληρωτὶ, per ſortem. (*b*) Et de tribu filiorum Benjamin] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata.* (*c*) Et vocatæ ſunt filiis Aaron.] *Compl.* καὶ ἀπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι. καὶ ἐγένοντο υἱοῖς, Et vocatæ ſunt in nomine. Et fuerunt filiis, *&c.* (*d*) Sors.] *Compl. addit*, πρῶτος, prima. (*e*) Suburbana autem] *Ita etiam compl. Vulgata autem conjungit hæc cum antecedentibus, ut intelligatur filiis Aaron donatum eſſe Chebron cum ſuburbanis, ſicut etiam paulo poſt repetitur, ipſi autem Caleb jam antea donatum fuiſſe agrum, & villas.* (*f*) Tredecim.] *Alii*, πόλεις δεκατρεῖς καὶ περισπόρια αὐτῶν, civitates tredecim, & ſuburbana earum. (*g*) Filiis] *In aliis*, υἱῶν, filiorum, *quæ locutio eſt uſitatior.* (*h*) Sacerdotum.] *Alii*, ὁρίων, finium (*i*) Ei] *Compl.* τὰ πρὸς αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει ἐφραίμ. quæ ad eam in monte Ephraim. (*k*) Et quæ ad eam, & ſegregati ei.] *Videntur eſſe duæ interpretationes. In aliis eſt*, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, & ſegregata, quæ ad eam, *Videntur autem ſuburbana ideo vocari poſſe ſegregata, quoniam ſepoſita ſunt ei, cui & civitas ipſa.* (*l*) Et Bæthoron, & ſegregata ei.] *In aliis*, καὶ τὴν καβσαεὶμ (*al.* καβσὲν,) καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ βαιθορὼν (*al.* καὶ τὴν ἄνω βαιθωρὼν) καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, Et Cabſaim (*al.* Cabſem) & ſegregata, quæ ad eam, & Bæthoron (*al.* & ſuperiorem Bæthoron) & ſegregata, quæ ad eam (*m*) Levitis.] *Compl.* τοῖς συγγενέσιν τοῖς λευίταις, cognatis Levitis. (*n*) Tredecim.] *In Compl. additur*, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς, & ſegregata, quæ ad eas. (*o*) Zabulon.] *Alii*, υἱῶν ζαβουλὼν, τὴν ἱεκναὰμ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν καρθὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν δαμνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν δαλὰλ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, πόλεις τέσσαρες, filiorum Zabulon, Jecnaan, & ſuburbana ejus, & Cartha, & ſuburbana ejus, & Damna, & ſuburbana ejus, & Dalol, & ſuburbana ejus: civitates quatuor. *Nec multo aliter compl. & vulgata, quamvis hæc compendio utatur.*

(*p*) Et trans Jordanem, qua contra Hiericho.] *A nonnullis abeſt illud*, τοῦ, *quod vertimus*, qua. *Et leguntur iſta verba in aliquot editionibus vulgatæ, licet non ſint in hebræo. In compl. autem eſt nihilo melius*, καὶ πόλεις τοῦ ἰορδάνου τὴν ἱεριχὼ, & civitates Jordanis ipſam Jericho. *Notandum etiam eſt in vulgata prius commemorari civitates Gad, quam Ruben; licet græco cum hebræo & chaldæo conveniat. Sed alibi de varietatibus vulgatæ.* (*q*) In deſerto: Miſo.] *Hæc abſunt a Compl. ut ab hebræo. In aliquo libro eſt*, ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μισώρ, *& vulgata*, in ſolitudine Miſor. (*r*) Fines.] *In aliis additur*, αὐτῶν, eorum. (*ſ*) Civitas.] *Compl* πόλεις, καὶ πόλεις, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων οὕτως πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. civitates, & civitates, & ſuburbana earum in circuitu civitatum: ſic omnibus civitatibus iſtis. (*t*) Et dederunt.] *Hæc uſque ad illud*, Et dedit Dominus, *abſunt a compl. ut a vulgata: quæ tamen manifeſto agnoſcuntur ab Origene hom. 26. & a S. Aug. in locutionibus, ubi de cultris petrinis.* (*u*) Dominus in manus.] *Apud S. Aug. q. 21.* Dominus eis: & manus eorum non decidit. Ex omnibus verbis bonis, *&c.*

CAP. XXII.

(*a*) Mandavit.] *In aliis eſt*, ἐνετειλάμην, mandavi. (*b*) Omnibus.] *Alii*, ἐν πάσαις, in omnibus. (*c*) Eis.] *Alii addunt*, λέγων, dicens. *Et S. Auguſt. in locut. notat hanc locutionem; quomodo, cum his verbis intentos feciſſet audire, quid benedicendo dixit Jeſus; ea tamen ſubjecerit ſcriptura, quæ magis eſſe narrantis, quam benedicentis apparet. In vulgata tamen ut in hebræo, quæ ſequuntur, dicuntur ex perſona Joſue uſque ad illud*: Et iverunt. (*d*) Inimicorum] *In aliis additur*, αὐτῶν, *& S. Aug.* inimicorum ſuorum. (*e*) Galaad.] *Alii*, γαλιλὼθ, Galiloth, *quod ſignificat confinia, vel tumulos, ut habet vulgata* (*f*) Videre.] *S. Aug. in locut.* Iſta locutio etiam in ſermone latino nota eſt. *Poſſet tamen etiam verti*, ad videndum, *vel*, viſu. (*g*) Dicentium.] *Ita idem S. Auguſt. & ſignificat*, eos qui dicerent. (*h*) A Domino.] *Compl.* ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου, ab eundo poſt Dominum: *quod ſapit hebraiſmum.* (*i*) Et unus hic ipſe.] *Alii* καὶ οὗτος εἷς μόνος ἦν (*iſtud* ἦν, *abeſt à compl.*) μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ. Et hic unus ſolus erat: non ſolus hic mortuus eſt in ſuo ipſius peccato. (*k*) Salamin.] *Abeſt a compl.* (*l*) Audiens.] *Alii*, ἀκούσαντες, *& S. Auguſt. in locut.* Audientes. (*m*) Placuit.] *hic in aliis additur*, ὁ λόγος, verbum. *A compl. autem abeſt quod ſequitur*, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.

CAP. XXIII.

(*a*) Vobis.] *Eſt hebraiſmus, & accipiendum, ac ſi diceretur*, pro vobis. (*b*) Et exterminavi.] *Illud*, Et, *abeſt ab aliis: hebræus loco iſtius conjunctionis habet.* quas. (*c*) Donec pereant.] *Pro his uſque ad illud.* & hæreditabitis, *in compl. ſunt tantum iſta*, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, & exterminabit eos a facie tua. (*d*) Noſcite.] *Ita etiam Theodoretus q. 18. Alii*, γνώσει γινώσκετε cognitione cognoſcite. (*e*) Calcaneis.] πτέρναις. *Theodoretus*, πλευραῖς ὑμῶν, καὶ σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, in coſtis veſtris, & aculei in oculis veſtris. (*f*) Recurro.] *Diſputat de iſta locut. S. Auguſt. q. 24.* (*g*) Verbis.] *In Compl. & apud Theodoretum additur*, τῶν ἀγαθῶν, bonis. (*h*) Ad omnia pertinentia nobis.] πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν. *Compl. habet*, πρὸς ἡμᾶς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν. *Etiam Theodoretus habet*, πρὸς ἡμᾶς, *ſed non cetera. In aliquo libro eſt*, κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς. πάντα ἥκει ὑμῖν. ἓν οὐ διαπεφώνηκεν ἐξ αὐτῶν, Dominus Deus veſter ad vos, omnia veniunt vobis: unum non diſſonuit ex eis. (*i*) Ad nos] *Alii*, ἐφ᾽ ἡμᾶς, ſuper nos, *itemque Theodoretus.* (*k*) Servieritis] λατρεύσητε. *Melius, quam quod in compl.* λατρεύσετε, ſervietis. *Eſt enim hebraiſmus, ut intelligatur in hoc eos violaſſe mandatum, ſi iverint. & ſervierint Diis alienis.* (*l*) Eos.] *In aliis ſequitur*, καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν. καὶ ἀποστρέψει σε (*Compl.* καὶ ἀπολεῖσθε) τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς. ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν. Et iraſcetur furore Dominus in vos: & expellet te (& peribitis.) cito de terra iſta bona, quam Dedit Dominus vobis.

CAP. XXIV.

(*a*) In Selo.] *Alii codices habent*, εἰς συχὲμ, in Sychem. *quomodo in vulgata, atque eadem varietas eſt paulo poſt, ubi ſcribitur Jeſum dediſſe populo legem, & judicium in Selo. Nam & ibi alii habent*, συχὲμ. *S. Aug. q.* 30: Sylo. (*b*) Et ſcribas eorum.] *In aliis eſt*, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἔστησαν. Et principes eorum, & judices eorum, & ſcribas eorum, & ſteterunt. (*c*) Terram.] *Alii libri addunt*, χαναὰν, Chanaan. *Sed S. Auguſt. q.* 25. interpretatio quæ eſt in hebræo habet, Et induxi eum in terram Chanaan. Mirum eſt ergo, ſi lxx pro terra Chanaan omnem terram ponere voluerunt niſi intuentes, *&c.* (*d*) Et facti ſunt.] *Pro his uſque ad illud*, & intraſtis, *habentur iſta in Compl.* καὶ ἀπέστειλα μωυσῆν, καὶ ἀαρὼν, καὶ ἐπάταξεν τὴν αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου. Miſique Moyſem, & Aaron; & percuſſit Ægyptum in iis quæ fecit in eis: & poſt hæc eduxit vos & eduxit patres veſtros de Ægypto. (*e*) Illos.] S. *Auguſt in locut. videtur legiſſe*, ſuper illos. (*f*) Et tradidit eos.] *Hæc non ſunt in Compl. quemadmodum neque in vulgata.* (*g*) Veſpas.] *Sic S. Auguſt. q. 27. quod græce*, σφηκίαν, *quaſi examen veſparum.* (*h*) Emiſit.] *In aliquot libris eſt*, ἐξέβαλεν, *& S. Auguſt. ibid.* ejecit. (*i*) Duodecim.] *In aliis*, δύο, duos, *& ſic vulgata.* (*k*) Quia ſanctus eſt.] *Abſunt hæc a Compl. ut a vulgata: Codices, & Theodoretus, q. 18. habent* (*l*) Aegypto.] *In compl. additur*, ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν, τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα, e domo ſervitutis, & quæcunque fecit nobis, ſigna magna hæc. (*m*) Domino.] *In aliis codicibus & apud Theodoretum, eſt*, τὸν κύριον, Dominum. (*n*) Legum.] *Alii*, νόμου, *& S. Auguſt. q. 30.* legis. (*o*) In vobis.] *Alii non habent*, ἐν. *& S. Cypr. l. 2. teſtim. & S. Auguſt. ibid.* vobis: *eadem varietas eſt paulo poſt.* (*p*) Ei.] *Abeſt illud*, αὐτῷ, *ab aliis, & à Theodoreto q. 19. & à S. Aug. & S. Cypr. ibid.* (*q*) Quodcunque.] ὅ, τι. *In aliis eſt*, ὅσα, *& S. Cypr.* quanta. *S. Aug.* quæcunque. *Theodoretus*,

doretus, ἃ, quæ. (*r*) Meo.] *Alii*, ὑμῶν, *& S. Aug.* veſtro. (*ſ*) Et iverunt unuſquiſque.] *In aliis eſt tantum*, ἕκαστον, unumquemque. *Et in Compl. ſtatim ſequuntur, quæ de morte Jeſu.* Et factum eſt poſt illa, *&c. Et quæ hic interjiciuntur, in Compl. ponuntur paulo poſt, eo nimirum loco ubi habet vulgata. Sed Origenes hom. I. in Jud. hæc eodem loco, quo noſtra, videtur habere.* (*t*) Centum.] *Compl.* υἱὸς ἑκατὸν, filius centum. (*u*) Thamnaſachar.] *In aliis codicibus eſt*, ἐν θαμνασαχὰρ (*al.* θαμναθσαχὰρ) ἐν τῷ ὄρει ἐφραὶμ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαάς. In Thamnaſachar (*al.* Thamnathſachar) in monte Ephræm ab Aquilone montis Gaas. *In libro quidem Judicum c. 2. legitur* θαμναθαρὲς, *&* τοῦ ὄρους γαάδ. (*x*) Ibi poſuerunt:] *Hinc uſque ad illud*, Et oſſa, *abſunt a Compl. Quod quidem de cultellis petrinis dicitur; hoc aliquam loco videtur agnoſci a S. Auguſt. q. 30.* (*y*) In die illa.] *Hinc uſque in finem abſunt a Compl. ut a vulgata. Agnoſcuntur tamen magnam partem a Theodoreto ibidem, & a S. Auguſt. in præfatione quæſtionum in librum Judicum.*

JUDICES.

CAP. I.

(*a*) PEr Dominum.] *Alii*, ἐν κυρίῳ, *& S. Auguſt. in locut.* in Domino, *quamvis q. 2. habeat*, Dominum. (*b*) Chananæos.] *Alij.* τὸν χαναναῖον, ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτοῖς. *Compl. autem*, ἐν αὐτῷ. *S. Auguſt. ibid.* Quis aſcendet nobiſcum ad Chananæum dux ad bellandum eum? (*c*) Inſtruamus exercitum.] παραταξώμεθα πρὸς τοὺς χαναναίους. *In aliis eſt*, πολεμήσωμεν, (*Compl.* πολεμήσομεν) ἐν τῷ χαναναίῳ. *Et S. Auguſt. in locut.* Et bellemus in Chananæo: *quamvis q. 2. habeat*, in Chananæos. (*d*) Eorum.] *Ita etiam vulgata, & hebræus. Alii, & Compl.* αὐτοῦ, ejus. (*e*) Aſſecuti ſunt.] κατέλαβον. *Alii*, εὗρον, invenerunt. (*f*) Hieruſalem.] *Compl.* ἐπολέμησαν υἱοὶ ἰούδα ἐν ἱερουσαλὴμ, pugnaverunt filii Juda contra Hieruſalem. (*g*) Sepher.] *Hæc dictio abeſt à compl. quemadmodum etiam nulla fit ipſius mentio Joſ. 15. aut aliis locis, ubi iſta civitas commemoratur. Eſt tamen in pleriſque codicibus: & videri poteſt ex loco qui paulo poſt ſequitur, huc irrepſiſſe. S. Auguſt. q. 3.* Cariatharbe, vel Sepher. (*h*) Civitas literarum.] *Eſt interpretatio proxime præcedentis dictionis. Quare vulgata*, Cariat Sepher, id eſt, civitas literarum. *Apud S. Auguſt. ibid. eſt tantum*, Nomen autem Dabir, quod erat ante civitas literarum. (*i*) Aſcha.] *Compl.* ἀσχάν. *S. Auguſt. ibid* Axam *ut vulgata. Sed multæ ſemper in his nominibus varietates etiam ejuſdem libri.* (*k*) Fratris.] *Reſpondet hebræo, ſicut dictum eſt Joſ. 15. Compl. habet*; ἀδελφὸς, frater. (*l*) In ingreſſu.] ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς. *Alii*, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν, *eodem ſenſu, id eſt*, dum illa ingrederetur iter. *S. Auguſt. q. 4. habuit*, cum ingrederetur ipſe: *& confert hunc locum cum loco Joſ. 15. ubi legit*, cum ingrederetur ipſa. *licet ibi quidem ſit*, ἐκπορεύεσθαι. (*m*) Incitavit.] ἐπέσειεν. *Propius ad hebræum, quam* ἔπεισεν, *quod habet Complut. & S. Auguſt.* monuit, *ut vulgata.* AA. LL. habent; ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν, καὶ ἐπέσειεν. Cum ingrederetur ipſa, & incitavit. (*n*) Et murmuravit.] *Alii*, καὶ ἐγόγγυσεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου. *Compl. hanc ſecundam partem totam omittit. S. Aug. hæc tantum refert*, clamans de ſubjugali. (*o*) Redemptionem aquæ.] *Theodoretus*, Symm. *eſt interpretatus*, ἀρδείαν ὕδατος, irrigationem aquæ. *Et pro* ταπεινῶν, humilium, *ipſe dixit*, πεδινῶν, campeſtrium. (*p*) Affinis.] γαμβροῦ: *& ſic infra c. 4. Compl. hic*, πενθεροῦ, ſoceri. *Alii libri & Theodoretus q. 3.* καὶ υἱοὶ ἰωβὰβ τοῦ κιναίου (*al.* ἰωβὰθ) πενθεροῦ μωυσῆ, & filii Jobab Cinæi ſoceri Moyſi. *Atque addit Theodoretus*, Et jam dixi Jobab fuiſſe filium Jothor. Eum autem vocavit πενθερόν, tanquam uxoris fratrem. Nam & multi nunc eos qui tales ſunt, vocant, πενθερίδας. *Vulgata*, Cinæi cognati Moyſi (*q*) Quod eſt in Auſtro Juda.] *Compl.* εἰς τὴν ἔρημον ἰούδα τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ καταβάσεως ἀράδ, in deſertum Juda, quod eſt in Auſtro ſuper deſcenſum Arad. *Et ſic hebræus; niſi quod non habet*, ſuper deſcenſum. (*r*) Et habitaverunt.] *Alii*, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ κατῴκησαν, & iverunt, & habitaverunt. (*ſ*) Et exterminaverunt eos.] *In aliis eſt*, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν. Et anathemarunt eam, & exterminarunt eam: *ac videntur duæ interpretationes. Quare in verbis proxime ſequentibus, ubi noſtra habet*, anathema, *alii habent*, ἐξολόθρευσις, exterminatio. (*t*) Et non hæreditavit.] *Alii*, καὶ ἐκληρονόμησεν ἰούδας τὴν γάζαν, καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς, & hæreditavit Judas Gazam, & terminum ejus: *& ſic deinceps. Sed S. Aug. q. 5.* Et hæreditavit Judas Gazam, & finem ejus, & Aſcalonem & finem ejus, & Accaron, & finem ejus, *&c.* (*u*) Exterminare.] *Alii*, κληρονομῆσαι. *Et Theodoretus. q. 5.* (*nec multo aliter comp.*) οὐκ ἠδύνατο κληρονομῆσαι: *& S. Auguſt. ibid.* non potuit hæreditare. (*x*) Rechab obſtitit eis.] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, διεστείλατο. *Theodoretus putat, Rhechab virum pium, diſtincte & aperte comminatum eſſe eis, ut vallem fugerent. In aliis libris additur* καὶ ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς. *Et S. Aug. paulo aliter*, & currus erant ei ferrei. *Ac videntur duæ interpretationes. Nam dictio hebræa, unde ducitur* ῥηχὰβ, *ſignificat currus.* (*y*) Enac.] *In aliis, ſed non in compl. ſequitur*, καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνάκ: *& apud S. Auguſt. q. 6.* & abſtulit inde tres filios Enac. (*z*) Hæreditaverunt.] *Ita etiam S. Aug. q. 7. Alii*, ἐξῆραν, abſtulerunt. (*aa*) Exploraverunt.] *Pro his in aliis eſt*, οἶκοι ἰσραὴλ, domus Iſrael. (*bb*) Et ecce vir egrediebatur.] *Alii*, ἄνδρα ἐκπορευόμενον, virum egredientem. (*cc*) Abſtulit. *Ita hebræus. In aliis*, ἐκληρονόμησεν μανασσῆς, *& apud S. Auguſt. q. 8.* Et non hæreditavit Manaſſes: *ubi etiam diſputat, quid ſit quod ſequitur*, quæ eſt Scytharum civitas: *quod abeſt a Compl. ut a vulgata.* (*dd*) Fecit.] *Alij*, ἔθετο, *& S. Aug. q. 10.* poſuit. (*ee*) Et factus eſt ei in tributum.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*ff*) Et factus eſt ei in tributum, & habitantes Dor.] *Hæc in Compl. non ſunt, neque in vulgata.* (*gg*) Nephthali.] *In Compl. eſt*, ἰσραὴλ, Iſrael. *Ab hebræo abeſt utrumque.* (*hh*) Bætheneth.] *Ita fere etiam Compl. In aliquo libro eſt*, βεθανὰχ, *& in hebræo eſt eadem dictio quæ paulo ante verſa eſt*, Bæthanach. (*ii*) Non permiſerunt eum.] *Compl.* οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, *alii propius hebræo*, αὐτοὺς, *& S. Auguſt. q. 11.* non permiſit eos. (*kk*) Teſtaceo.] *Alii*, τοῦ μυρσινῶνος. *Compl.* τῷ ἄρες. *Vulgata*: In monte Ares, quod interpretatur, teſtatio. (*ll*) In quo urſi, & in quo vulpes.] *Sunt hæc in Compl. ſed non, quæ ſequuntur*, in Myrſinoni, & in Thelabin. *In vulgata eſt*, in Haylon, & Salabin. (*mm*) eis.] *Alii*, αὐτῷ. *In Compl. & hebræo neutrum eſt.*

CAP. II.

(*a*) CLauthmona.] *Retinuimus nomen græcum, imitati S. Aug. q. 12. qui tamen addit*, montem: *nec refert ea quæ ſequuntur*, & ſuper Bæthel, & ſuper domum Iſrael, *quæ etiam abſunt a Compl. & a vulgata: habentur tamen apud Theodoretum q. 6. in codicibus manuſcriptis.* (*b*) Quoniam hæc feciſtis.] ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε. *Sic habet etiam Theodoretus, & ita videtur interpungere. Propius tamen accederet ad hebræum, & vulgatam, ſi ita verteretur*, Cur hæc feciſtis? *In aliquo libro, pro*, ὅτι, *eſt* ὅτε, quando, *in Compl.* οὔτε, neque. (*c*) Non auferam.] *Ita hebræus. In aliis codicibus, & apud Theodoretum, & in Compl. eſt.* οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξᾶραι. *Et in nonnullis quidem ſequitur*, οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, *& apud S. Aug. q. 13.* non adjiciam tranſmigrare populum, quem dixi ejicere: non auferam eos a facie veſtra. *Theodoretus autem, & Compl. habent tantum*, ἐξῶσαι αὐτὸν (*aut*, αὐτοὺς) ἀπὸ (*aut*, ἐκ) προσώπου ὑμῶν. (*d*) Clauthmones.] *Theodoretus videtur habuiſſe, ut Compl.* κλαυθμῶν. *Vox hebræa ſignificat*, flentium. (*e*) Et venit vir.] *Alii libri, & Theodoretus*, καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν τόπον (*al.* οἶκον) αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, & abjerunt filii Iſrael, unuſquiſque in locum. (*al.* domum) ſuum, & unuſquiſque in hæreditatem ſuam. *S. Aug. q. 14.* Et abjerunt filii Iſrael unuſquiſque in domum ſuam. *In hebræo eſt*, & abjerunt filii Iſrael, vir ad hæreditatem ſuam. *Ex quo colligi poteſt, quid ſit ex alia interpretatione admiſſum.* (*f*) Cum Jeſu] *Ita apparet legiſſe S. Aug. q. 17. Alii libri, & Theodoretus*, μετὰ ἰησοῦν, poſt Jeſum. *Apud Origenem, hom. I. videtur agnoſci utraque lectio: ita enim inquit Interpres.* Seniores, qui vel cum Jeſu, vel poſt Jeſum fuerunt. (*g*) Quæcunque fecit in Iſrael.] *Alii, & Theodoretus*, ὃ ἐποίησε τῷ ἰσραὴλ, quod fecit Iſraeli: *quod etiam repetitur paulo poſt.* (*h*) Aſtartibus] *Ita S. Auguſt. q. 16. ubi hunc locum diligenter tractat.* (*i*) Manus.] *Alij* χειρὶ, manu: *& ſic S. Auguſt. in locut.* (*k*) Ibant.] ἐπορεύοντο. *Compl.* ἐπόρνευον, fornicabantur. *Sed illud* ἐπορεύοντο, reſpondet hebræo (*l*) Et quia ſuſcitabat] καὶ ὅτι ἤγειρε. *Plerique codices ac Theodoretus, habent*, ὅτε, *& S. Aug. in locut.* Et cum ſuſcitavit. (*m*) Reverterunt.] καὶ ἀπέστρεψαν, καὶ πάλιν διέφθειραν. *Alii & Theodoretus*, καὶ ἀπέστρεφον, καὶ πάλιν διέφθειρον, *al.* διέφθειραν. *S. Auguſt. in locut.* Et factum eſt, cum moreretur judex; & revertebantur, & iterum corrumpebant. (*m*) Pro iis quanta.] ἀνθ' ὧν ὅτι. *S. Auguſt. in locut. & q. 17.* Propter quod tanta. (*n*) Et dimiſit ad tentandum] *Sic S. Auguſt. q. 17. licet compl. alio modo interpungant, & interpretentur.* (*o*) Dimittet.] ἀφήσει. *Alii*, ἀφῆκε, *& S. Aug.* Et dimiſit Dominus.

CAP. III.

(*a*) DOminus.] *Sic omnes præter Theodoretum q. 7. & Compl. qui habet*, ἰησοῦς, Jeſus. (*b*) Ut tentaret.] *Theodoretus.* Illud quidem, πειράσαι, Symm. interpretatus eſt, ἀσκῆσαι, exercere. (*c*) Bella.] *Sic etiam Theodoretus. Alij*, πάντας τοὺς πολέμους, & *S. Aug.* omnia bella. (*d*) Tantum] *Abeſt iſta dictio à S. Aug.* (*e*) Illas.] αὐτά. *Putat enim S. Auguſt. intelligi*, τὰ ἔθνη, gentes. *Alii tamen vertunt*, qui ante ipſos non cognoverunt ea. (*f*) Laboemath.] *Et ſignificat*, ad introitum Emath, *ut habet vulgata. S. Aug.* aut montem Hermon uſque ad Cabemath. (*g*) Lucis.] τοῖς ἄλσεσι, *ubi vulgata Aſteroth.* (*h*) Fluminum.] *Reſpondet hebræo. Alii, & Compl.* μεσοποταμίας, Meſopotamiæ, *ut vulgata.* (*i*) Fratris Chaleb.] *Ita collati codices; quamvis poſtea habeant*, τὸν νεώτερον αὐτοῦ, *& Compl.* ὁ νεώτερος αὐτοῦ. *Theodoretus q. 8. habuit*, ἀδελφὸν, fratrem: *& de hac re diſputat. Et S. Auguſt. q. 18.* fratrem Chaleb minorem ipſius. *Adjungit autem iſta*, & exaudivit eos: *quæ etiam ſunt in aliquo libro græco*, καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν. (*k*) Adverſus Cuſarſathæm.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata: ſicut etiam paulo poſt illud*, fluminum: *quod abeſt etiam ab aliis libris.* (*l*) Ad ſe.] *Ita etiam hebræus. Compl.* πρὸς αὐτοὺς, contra eos. *alii*, πρὸς αὐτὸν, ad eum, *ut vulgata*, & copulavit ei. (*m*) Filium.] υἱόν. *Compl.* υἱοῦ, filij, *quæ varietas ſæpe obſervari poteſt.* (*n*) Habentem duo ora.] δίστομον, *& reſpondet hebræo. Alii vertunt*, ancipitem, *ut vulgata.* (*o*) Urbanus.] ἀστεῖος: *quod fortaſſe ſignificat*, pinguem, *ut dictio hebraica. Tales enim fere eſſe ſolent urbanis deliciis innutriti. Attamen S. Auguſt. & q. 21. & in locut. habet*, exilis: *& utrobique rem conſiderat.* (*p*) Quæ cum Galgal.] *Eſt hebraiſmus, pro* in Galgal. *Et multi putant ſignificari lapidicinas, quæ eſſent in Galgal. Sed Theodoretus quæſt. 8. habet*, καὶ ἐγλὼμ ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῶν εἰδώλων ἐν γαλγάλοις, Et Aeglon reverſus eſt ab Idolis in Galgalis. (*q*) Flammam.] *Theodoretus*, φλόγα, autem nominavit ferrum ipſius gladii. (*r*) Et concluſit adeps ſuper flammam.] S. *Auguſt. q. 21. & in locut. videtur habuiſſe*, & concluſerunt adipes vulnus. *Theodoretus autem*, καὶ ἐπέκλεισε τὸ στέαρ τῇ παραξιφίδι, & defluxit adeps ſuper capulum. *Idem enim notat*, παραξιφίδα, *valere idem, quod* τὴν λαβήν. (*s*) Veſtibulum.] *Alii*, εἰς τὴν προστάδα, ad veſtibulum. *S. Auguſt. q. 22.* exiit ad fores, *ubi etiam pro* ὑπερῴου, *habet*, domus ſuperioris: *licet nos more aliorum dixerimus*, cœnaculum. (*t*) Evacuat pedes ſuos in conclavi æſtivo.] *Satis prope ad hebræum. In aliis eſt*, μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος; numquid forte in ſedibus ſedet in ſeceſſu cubilis? (u) Permiſit.] *Alii*, ἀφῆκαν, permiſerunt. (x) Omnem pinguem.] *Ita hebræus: alii*, πάντας τοὺς μαχητὰς, omnes bellatores. (y) Confuſa eſt.] ἐνετράπη. *Sic etiam Compl. In aliquibus eſt*, ἐταπεινώθη, humiliata eſt. (z) Vomere.] ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν. *Interp. Orig. hom. 4.* in ſtiva vel pede aratri. *In aliis*, ἐν τῷ ἀρότρῳ τῶν βοῶν ἐκτὸς μόσχων, in aratro boum, præter vitulos. *S. Aug. q. 25.* præter vitulos boum. *Et hæc nutat*, Non autem habet interpretatio ex hebræo, præter vitulos boum, ſicut iſta, quæ ſecundum LXX eſt, ſicut habet illa ex hebræo, vomere occiſos ſexcentos viros, quod iſta non habet. *Chaldæus habet*, ſtimulo boum.

CAP. IV.

(a) AD judicium.] εἰς κρίσιν, *ſic hebræus. Alii*, τοῦ κρίνεσθαι. *& Interp. Orig. hom. 5.* ut judicarentur. (b) Decem millia.] *Interp. Orig.* duodecim millia. *Sed eſt perſpicuum erratum.* (c) Super Siſara.] ἐπὶ τὸν σισάρα. *A Compl. abeſt illud*, ἐπὶ, *quemadmodum & a vulgata.* (d) Quoniam neſcio diem, in qua proſperat Dominus angelum mecum.] *Ita S. Aug. q. 26. & in locut. ubi addit*, utrum proſperat actus angeli ejus, qui mecum eſt, an proſpera mihi facit per angelum? *Interp. Origenis* quia neſcio diem, in qua mittet Dominus angelum ſuum mecum. *S. Ambroſ. in lib. de Viduis*, quia non novi diem, in qua dirigit Dominus angelum ſuum mecum. *Quæ tamen abſunt à Compl. ut a vulgata.* (e) Primatus.] *Sic Interp. Orig. quod græce*, προτέρημα, *& alii interpretantur*, victoriam. (f) Conclamavit.] *Sic hebræum, quaſi*, clamando convocavit. *In aliis libris eſt*, καὶ παρήγγειλε βαρὰκ τῷ ζαβουλὼν καὶ τῷ νεφθαλὶ εἰς κάδης, & annunciavit Barac ipſi Zabulon, & ipſi Nepthali in Cedes. (g) Chaber.] *Melius & propius etiam vulgatæ, quam quod in aliis legitur*, καὶ οἱ πλησίον τοῦ κιναίου ἐχωρίσθησαν, & propinqui ipſius Cinæi ſeceſſerant. (h) Rapacium.] πλεονεκτούντων. *Alii*, ἀναπαυομένων, quieſcentium. *Vulgata*, Sennim. *Chaldæus*, lacuum. (i) Quoniam Dominus.] *Compl.* οὐκ ἰδοὺ κύριος, nonne ecce Dominus. (k) Ariſoth.] *Alii*, δρυμοῦ, Sylvam. (l) Sodalis.] ἑταίρου. *Hæc dictio non eſt in aliis exempl. neque apud Joannem Damaſcenum, in collectaneis locorum communium*, (m) Et circunvolvit eum indumento.] *In aliis eſt*, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. *Et S. Aug. in locut.* Et cooperuit eum in pelle ſua: *Vulgata*, pallio. (n) Non eſt.] *Ita etiam Compl. & reſpondet vulgata: nec plura refert S. Damaſcenus in collectaneis hunc locum citans. In aliis ſequitur*, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ δέρρει αὐτῆς, & cooperuit eum in pelle ſua. (o) In occulto.] *Alii*, ἡσυχῆ. καὶ ἐνέκρουσε τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ. Tacite: & adegit paxillum in malas ejus: & impulit in terram. *Interp. Orig. hanc rem narrans*, poſt hæc palum malleo adactum per ejus malas, vel maxillas, defixit. *Noſtra tamen magna ex parte propior hebræo: quemadmodum etiam in ſequentibus*, & ipſe ſoporatus obtenebratus eſt, & periit. *Nam alii*, καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν (*Compl. addit.* ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς) καὶ ἐξέψυξεν, καὶ ἀπέθανε, & ipſe palpitavit (inter pedes ejus) & expiravit, & periit. (p) Fugavit.] ἐτρόπωσεν. *In aliis*, ἐταπείνωσεν, humiliavit.

CAP. V.

(a) CEcinerunt.] *Alii*, ᾖσε, cecinit, *& paulo poſt, pro*, λέγοντες, dicentes, *habent*, καὶ εἶπεν, & dixit. (b) Revelata.] *Alii*, ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε κύριον: *& Interp. Orig. hom. 6.* In incipiendo principes in Iſrael in voluntatibus populi, benedicite Dominum. *Sanctes ad verbum ex hebræo*, in ulciſcendo ultiones Iſrael, in offerendo ſe ſpontaneum populus, benedicite Domino. (c) Canam ego quidem Domino, ego quidem.] *Illud*, εἰμὶ, *quod nos vertimus*, quidem, *abeſt ab aliis: nec repetitur*, ἐγὼ: *quæ tamen repetitio eſt in hebræo.* (d) In Seir, dum promoveres tu.] ἐν σηεὶρ ἐν τῷ ἀπαίρειν. *Alii*, ἐκ σηεὶρ ἐν τῷ ἐπαίρειν σε, e Seir, in elevando te. (e) Et cœlum ſtillavit rores.] *Alii*, καὶ ὁ (*Compl.* καί γε) οὐρανὸς ἐταράχθη. & ipſum cœlum turbatum eſt: *hebræus*, Etiam cœli diſtillaverunt. (f) Heloi.] *Abeſt à Compl. ut à vulgata.* (g) Diverticula.] ἀτραποὺς. *Compl.* τρίβους, ſemitas. (h) Potentes.] δυνατοί. *Theodoretus. q. 11.* οἱ κρατοῦντες, *quod idem valet. Alii*, οἱ κατοικοῦντες, habitantes: *& ita S. Aug. q. 29. Vulgata*, ceſſarunt fortes. (i) Quoadusque.] *Melius quam quod in Compl.* ὅτι, quoniam. (k) Elegerunt.] *Alii, & Theodoretus*, ᾑρέτισαν θεοὺς κενοὺς, elegerunt Deos vanos. *Compl. tamen habet* καινοὺς, novos. *Apud eoſdem (non autem in Compl.) ſequitur*, ὡς ἄρτον κρίθινον. *Et S. Aug. q. 30.* elegerunt, ut panem ordeaceum, Deos novos. (l) Clypeus ſi apparuerit.] *In aliis legitur*, σκέπη νεανίδων σιρομαστῶν ἐὰν ὀφθῇ καὶ σιρομάστης ἐν τεσσαράκοντα, tegmen novellarum ſiromaſtarum ſi conſpectum fuerit, & ſiromaſtes in quadraginta, &c. *Deterius etiam Compl. pro* ἐὰν ὀφθῇ, *habet*, ἀνώφθη, apparuit, *& pro*, σιρομάστης ἐν, σιρομάστησεν, ſiromaſtis pugnavit. *Hujuſmodi tamen dictionem videtur habuiſſe Theodoretus. Ita enim inquit*, ἐὰν ἴδω, φησὶ, σιρομαστῶν μ. χιλιάδας, ἡ καρδία μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ ἰσραήλ. Si videro Syromaſtarum quadraginta millia; Cor meum eſt ad ea, quæ diſpoſita & parata ſunt Iſraeli: *hoc autem interpretatur auxilium divinum.* (m) Qui ſponte agitis.] οἱ ἑκουσιαζόμενοι. *Reſpondet magis hebræo quam quod in aliis & apud Theodoretum*, οἱ δυνάσται, *& Interp. Origenis*, potentes populi. (n) Super aſinam fœmellam meridie.] ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας, *& poſſet etiam fortaſſe verti*, ſuper aſinam teneram meridiei, *id eſt meridianam, ac nitentem. In aliquo manuſcripto ſequitur*, καὶ λαμπουσῶν, & nitentia. *In aliis*, ἐπὶ ὑποζυγίων μεσημβρίας καὶ λαμπηνῶν. Super ſubjugalia meridiei, & lecticas. *Compl. pro*, καὶ λαμπηνῶν, *habet*, ἐπιλαμπηνῶν: *& fortaſſe ſunt duæ dictiones*, ἐπὶ λαμπηνῶν. *Int. Orig.* Qui aſcenditis ſuper jumenta, ſuper vehicula ſedentes, & ſuper aſinas refulgentes, *ubi apparet quædam variarum interpretationum admiſtio: Theodoretus refert tantum hæc*, ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑποζύγια. (o) Super tribunal.] ἐπὶ κριτηρίου. (p) Super vias conceſſorum.] ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων. *Hæc abſunt à Compl. & fortaſſe admiſta ſunt ex alia interpretatione.* (q) Narrate a voce agitantium.] διηγεῖσθε ἀπὸ φωνῆς ἀνακρουομένων. *Et videtur ſignificari*, a ſtrepitu agitantium, & jaculantium ſagittas. *Nam ita multi reddunt ex hebræo. In aliis tamen, & apud Theodoretum eſt*, φθέγξασθε φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον εὐφραινομένων, loquimini vocem agitantium in medio lætantium: *Interp. Orig. hunc locum ſignificans*, & in medio lætantium laudate Deum.

(r) Juſtitias. Domine juſtitias auge in Iſrael.] *Alii*, δικαιοσύνην κυρίῳ (*& hucuſque etiam Theodoretus*) δικαιοσύνας ἐνίσχυσον ἐν τῷ ἰσραήλ. Juſtitiam Domino: juſtitias conforta in Iſrael. *Compl. pro*, δικαιοσύνας ἐνίσχυσον, *habet*, δίκαιοι ἐνίσχυσαν. *Et interp. Orig.* Ibi dabunt juſtitias Domino: juſti confortati ſunt in Iſrael. (s) Expergiſcere.] *Hoc loco Interp. Orig videtur habuiſſe.* & ſuſcita dena millia populi. (t) Tunc deſcendit reſiduum fortibus: populus Domini deſcendit ei in potentibus ex me.] *Pro his, quorum multa veſtigia ſunt in hebræo, & vulgata (& Chaldæus habet:* tunc deſcendit unus ex exercitu Iſrael, *&c.) in aliis legitur*, τότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. Tunc magnificata eſt fortitudo ejus: Domine humilia mihi fortiores me: *quæ poſterior pars habetur etiam apud Interp. Orig.* (u) Ephræm eradicavit eos in Amalec, poſt te Benjamin.] *Pro his, quæ ſatis reſpondent hebræo, & vulgatæ, in aliis eſt*, λαὸς ἐφραὶμ ἐτιμωρήσαντο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφός σου βενιαμὶν, populus Ephraim ulti ſunt eos in valle, frater tuus Benjamin. (x) In me Machir.] ἐν ἐμοὶ μαχὶρ. *Alii*, de me Machir. *Vulgata*, de Machir. (y) Trahentes in virga narrationis ſcribæ.] *Alii*, ἐξ ἐμοῦ μαχὶρ ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῳ διηγήσεως γραμματέως, potentes in ſceptro narrationis ſcribæ. *A Compl. abeſt illud* διηγήσεως. *Quod autem in noſtra eſt*, ἕλκοντες, trahentes, *valde reſpondit hebræo.* (z) Et Barac, ſic Barac in vallibus miſit in pedibus ſuis.] *Complutenſis & magna ex parte alii*, καὶ ἰσσάχαρ, οὕτω βαρὰκ ἐν τῇ κοιλάδι ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ. Et Iſſachar, ſic (*& valet, ut etiam in hebræo*, ſicut) Barac, in vallem miſit pedites ſuos. *Hebræus tamen habet*, in pedibus ſuis, *ut intelligatur, Barac pedibus ſuis, id eſt, ſponte ac fidenter, miſiſſe ſe in vallem: quod ſignificat vulgata.* (aa) In portionibus Ruben magni penetrantes corde.] εἰς τὰς μερίδας ῥουβὴν μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν. *Sic fere hebræus. Compl.* ἐν διαιρέσεσιν ῥουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας, in diviſionibus Ruben magnæ perſcrutationes cordis: *quæ verba habentur etiam in aliis libris, ſed valde perturbate.* (bb) Digomiæ.] *Videtur dictum, quaſi in medio duorum ponderum, quod latino proverbio dicitur, ſedentes in duabus ſellis. Alii*, ἵνα τί μοι κάθησαι (*Compl.* κάθησθε) ἀναμέσον τῶν μοσφαθαίμ, ut quid mihi ſedes (*al.* ſedetis) inter ordines (*aut*, terminos, *ut vulgata*) duos. *Theodoretus & ipſe videtur habuiſſe dictionem hebræam. Nam ita inquit*, μοσφαὶ autem exponuntur, ἀγροὶ, agri. (cc) Gregum.] ἀγγέλων, *viſum eſt (nam librarius Vaticanus ſolet ſæpe geminare conſonantes) hoc loco idem valere, atque*, ἀγέλων. *Et ita etiam vulgata, & hebræus. Theodoretus hoc fortaſſe loco habuit dictionem hebræam, quæ apud ipſum eſt* ἀμαδαρώθ, *& redditur*, ἀβλεψία, cœcitas, *quamvis & paulo inferius eſt*, μαδαρώθ. *In aliis eſt*, ἐξεγειρόντων, excitantium (dd) In diviſionibus Ruben magnæ perſcrutationes cordis] *Eſt repetitio ſententiæ ſuperioris, quemadmodum in hebræo, & vulgata. Alii*, τοῦ ἐλθεῖν (*al.* ἐξελθεῖν) εἰς τὰ τοῦ ῥουβήν. μεγάλοι, ad veniendum (*al.* tranſeundum) in ea quæ ipſius Ruben. Magnæ, *&c.* (ee) Ubi habitavit.] οὗ ἐσκήνωσε. *Alii*, κατεσκήνωσεν, inhabitavit, *ſine* οὗ. (ff) Ad littus marium: & ſuper exitus ſuos habitavit. *Alii*, παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν, ad littus marium, & ſuper confractiones ejus inhabitavit. (gg) Altitudines.] ὕψη. *Et idem ſignificat ac* Merome, *quod eſt in vulgata: Compl corrupte*, ὕλη ſylva. (hh) Munus.] *Alii*, πλεονεξίαν, abundantiam. (ii) Pugnaverunt.] παρετάξαντο, *melius quam quod in Compl.* ἐπολεμήθησαν, oppugnati ſunt. (kk) Ex ſemitis ſuis.] ἐκ τρίβων αὐτῶν. *Alii*, ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν, e gradu ſuo. (ll) Devolvit.] ἐξέσυρεν. *Optime ad hebræum. Alii*, ἐξέβαλεν, ejecit. (mm) Antiquitatum.] ἀρχαίων. *Alii habent dictionem hebræam hoc ſignificantem* καδημὶμ, *& vulgata*, Cademim. (nn) Quando impediti ſunt.] ὅτε ἐνεποδίσθησαν. *Alii*, τότε ἐνευροκοπήθησαν, tunc ſubnervati ſunt. *Compl.* ἀνεκόπησαν, ſucciſi ſunt. (oo) Feſtinatione feſtinaverunt fortes ejus.] *Alii*, ἀμαδαρὼθ δυνατῶν αὐτοῦ, a calcitrationibus potentum ejus: *& eſt idem ſenſus. Theodoretus, ſi minus in loco ſuperiore, certe ex hoc videtur accepiſſe illud ſuum*, ἀμαδαρώθ. (pp) Maledicite. Maledictus.] *Alii*, καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὴν, *aut, ut Compl.* τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς, maledictione maledicite habitatores ejus. (qq) Domini, in auxilium in potentibus.] *Ita fere hebræus. Alii*, κυρίου, βοηθὸς κύριος ἐν μαχηταῖς, Domini, auxiliator Dominus in pugnatoribus: *Compl.* κύριος βοηθὸς ἡμῶν, κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατὸς, Dominus adjutor noſter, Dominus in pugnatoribus potens. (rr) In mulieribus] ἐν γυναιξὶν, *id eſt*, inter mulieres, *ut vulgata. Alii*, ἐκ γυναικῶν, præ mulieribus. *Sunt etiam in ſequentibus aliæ varietates, ſed non magni ponderis.* (ſſ) Feneſtellam.] ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ. *Alii*, διὰ τῆς δικτυωτῆς, per cancellum. (tt) Erubuit.] *Ita hebræus. Alii*, ἠσχάτισεν, cunctatus eſt. (uu) Miſericors miſerebitur.] *Alii*, φιλιάζοντα φίλοις, amice agentem cum amicis *Compl.* φιλιάζων φίλοις. (xx) Exitus] ἔξοδος. *Sic hebræus. Alii*, ἀνατολὴ, ortus, *& ſic S. Aug. in locut.* (yy) Virtute.] δυνάμει. *Alii*, δυναστείᾳ. potentatu. *S. Aug.* potentia.

CAP. VI.

(a) PEnſilia.] τὰ κρεμαστά. *Et videtur ſignificare aggeres, & munitiones, aut altas aut non valde firmas, ſed quaſi ſuſpenſas. Alii*, μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν, antra in montibus & ſpeluncis, & munitionibns: *& ſic videtur habuiſſe Interp Orig. hom. 7. Sed noſtra reſpondet hebræo ad verbum.* (b) Si ſeminaverunt] *In aliis*, ὅτε ἔσπειρεν ἀνὴρ ἰσραήλ. *Et S. Auguſt. in locut.* quando ſeminavit vir Iſrael. *Interp. Orig.* cum ſeminaſſet vir Iſrael. *In hebræo eſt*, ſi ſeminabat Iſrael. (c) Simul aſcendebant cum eis.] συνανέβαινον αὐτοῖς. *Alii*, καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὸν, & aſcendebant ſuper eum. *Et ſic S. Aug. in locut. Interp. Origenis*, ſuper eos. (d) Fructus] *Alii*, ἐκφόρια, proventus. *In Compl. videtur corrupte legi*, ἐφόρια. (e) Neque in gregibns, taurum.] *In aliis*, καὶ ποίμνιον, καὶ μόσχον. καὶ ὄνον, & gregem, & vitulum, & aſinum. (f) Poſſeſſiones.] *Sic hebræus: ac tamen intelliguntur pecora: quod eſt in aliis*, κτηνῶν (g) Adveniebant.] *Hebræus*, & adveniebant, *cetera, ut noſtra. In aliis eſt*, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καὶ παρεγίνοντο, & tabernacula ſua afferebant, & adveniebant. (h) Et miſit.] *Alij*, καὶ ἐγένετο ὅτε (*Compl.* ἐπεὶ) ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον διὰ μαδιὰμ, καὶ (*abeſt* καὶ, *à Compl.*) ἐξαπέστειλε. *Et S. Aug. q. 31.* Et factum eſt, quando clamaverunt filii Iſrael ad Dominũ propter Madiam: & miſit. (i) Veſtræ.] *Abeſt ab aliis.* (k) Terebintho.] *Alii*, δρῦν, *& S. Aug. ibidem*, ſub quercu. *Eadem* *varietas eſt paulo inferius, & alibi.* (*l*) Ephratha in terra] ἐν ἐφραθὰ ἐν γῇ ἰωάς. *Alii,* ἐν ἐφρὰ τὴν τοῦ ἰωάς. In Ephra, quæ ipſius Joas *Etiam S. Auguſt. ibid. habet* Ephra: *& eadem varietas eſt c.* 8. (*m*) Fortis virtutum.] ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων. *Alii,* δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. *& S. Aug. q.* 32. potens in fortitudine: *ac putat eſſe referendum ad Deum. Sed vulgata,* virorum fortiſſime. (*n*) In me Domine mi] *S. Aug. in locut.* ſubintelligitur, intende. *Apud hebræos illud,* in me, *valet,* obſecro. (*o*) Angelus Domini.] *Sic etiam Chaldæus: ut vulgata ex hebræo,* Dominus. (*p*) Ecce.] *S. Aug. q.* 33. nonne ecce miſi te? *quod reſpondet hebræo* (*q*) Infirmata eſt.] ἠσθένησεν. *Alii & Theodoretus,* ταπεινοτέρα. *& S. Aug q.* 34 ecce mille mei humiliores. *Et addit,* intelligitur præpoſitus fuiſſe mille hominum. (*r*) Angelus Domini, Dominus erit tecum.] *Ita etiam Theodoretus q.* 12. *Alii,* κύριος, ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ, Dominus, quia ero tecum. (*ſ*) Hodie omne, quicquid locutus es mecum.] *Compl.* σημεῖον, ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ, ſignum, quia tu loqueris mecum. (*t*) Sacrificium] *Alii,* καὶ οἴσω τὴν θυσίαν μου, καὶ θήσω ἐνώπιόν σου. *Et S. Aug. q.* 35. offeram ſacrificium meum, & ponam in conſpectu tuo.] *Compl. tamen & ipſa habet,* θύσω (*u*) Cophino.] *Alii,* ἐπὶ τὸ κανοῦν, in caniſtro, *ut vulgata.* (*x*) Appropinquavit.] προσήγγισεν, *melius quam quod in aliis,* καὶ προσεκύνησεν, & adoravit. *Vulgata,* & obtulit ei. (*y*) Juxta.] ἐχόμενα, *abeſt ab aliis, & a S. Auguſt. ibidem.* (*z*) Aſcendit.] *Sic hebræus. Alii,* καὶ ἀνήφθη, *& S. Auguſt. ibidem,* accenſus eſt. (*aa*) Ah, ah Domine.] *Alii.* οἴμοι κύριε, κύριε, ὅτι εἶδον, heu mihi Domine, Domine, quia vidi, *& Compl.* ὅτι ἐπὶ τοῦτο εἶδον: quoniam ad hoc vidi. (*bb*) Ei.] *Eſt phraſis hebræa. Alii,* αὐτὸ, illud. (*cc*) Illo exiſtente.] *Ita vertimus, ut ſervetur ambiguitas, quæ eſt in hebræo, an de altari, an de Gedeone; ſicut videtur accipi in vulgata.* (*dd*) Vitulum, taurum.] *hebræus,* vitulum bovis. *Alii,* τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, vitulum ſaginatum. (*ee*) Maozi hujus *quod valet,* fortitudinis, *ſive,* petræ, *ut vulgata.* ſive arcis hujus. *Alii addunt,* τοῦ ὄρους, montis: *quod non eſt in hebræo.* (*ff*) Vitulum ſecundum.] *Melius quam quod in Compl.* σὺν τῷ μόσχῳ τῷ δευτέρῳ, Cum vitulo ſecundo. (*gg*) Sicut.] *Id eſt,* quoniam: *nam ita etiam eſt interpretanda dictio hebræa.* (*hh*) Gedeon filius Joas] *In aliis eſt tantum,* ἰωὰς, *ut pater ipſe fuerit, qui protulerit verba ſequentia.* (*ii*) Induit.] *Sic hebræus. Alii,* ἐνεδυνάμωσε. *Et Interp. Orig.* Confortavit. *Itemque S. Aug. q.* 49. (*kk*) Clamavit.] *Supra etiam dictum eſt ita interdum dici, pro,* clamando vocare. *Quare Interp. Orig. habet,* vocavit. *Poſſet tamen etiam verti,* & clamavit Abiezer poſt eum.

CAP. VII.

(*a*) GAbaathamoræ.] *Sunt duæ dictiones hebrææ ſignificantes, collem Hamorech. In Compl. eſt,* βουνοῦ τοῦ ἀβώρ, colle Abor. (*b*) Ita ut non ego traditurus ſim.] ὥστε μὴ παραδοῦναί με, *Theodoretus q.* 15. ὥστε παραδοῦναί με, quam ut tradam ego (*c*) Revertatur & ſecedat.] *Propius ad phraſim hebræam, quam quod in aliis,* καὶ ἐξώρμησαν, & receſſerunt: *quod tamen habet vulgata. Interp. Orig. hom.* 9. *habet tantum,* revertatur. Et reverſi ſunt de monte Galaad de populo, *&c.* (*d*) Et emundabo tibi eum ibi.] *Numerum ſingularem habet etiam hebræus. Alii,* καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς ἐκεῖ, *& Interp. Orig.* & ibi eos probabo tibi. (*e*) Ad bibendum.] *Sic etiam hebræus; & ſubintelligitur ex membro ſuperiore,* ſtatues eum ſeorſum *In aliis additur,* μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐτὸν transferes eum per ſe. *Etiam Interp. Orig. habet,* transferens eum. (*f*) Manu ſua.] *Sic hebræus, & etiam Theodor. Compl.* ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, *in lingua ſua. In aliquo libro utrumque conjungitur,* ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. *Et S. Auguſt. q.* 37. manu ſua, lingua ſua: *& ita teſtatur habuiſſe græcum: quamvis plerique latini codices haberent duntaxat,* lingua ſua. *Interp. Orig.* qui lamberunt in manu aquam, vel lingua. (*g*) Confortavit] κατίσχυσεν *Niſi fortaſſe ducatur a verbo,* κατίσχω, *quod ſignificat, retinere. Nam in aliis eſt,* τῶν τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν, trecentos autem viros retinuit. (*h*) Principium.] *Alii,* εἰς μέρος, *& S. Auguſt. q.* 38 in partem, *& hæc addit,* quod latini quidam codices habent, in eam partem, in qua erant quinquaginta cuſtodes in caſtris: alii vero, partem quinquageſimam in caſtra: *& alia de hac re. Idem vero in locut. ad locum qui inferius ſequitur in hoc capite,* in tria principia, *notat, principia eſſe poſita pro partibus.* (*i*) Menſa.] *Ita S. Auguſt. q* 39. *quod græce eſt,* μαγὶς, *& poteſt etiam ſignificare genus offæ, aut tortam. Vulgata,* quaſi ſubcineritius panis. (*k*) Et cecidit.] *Abeſt hoc ab aliis, itemque, quod paulo poſt ſequitur,* deſuper, *quæ tamen ſunt in hebræo.* (*l*) Domino, & ipſi Gedeon.] *Sic etiam Compl. & hebræus, & vulgata. In aliis eſt,* ῥομφαία τῷ κυρίῳ, καὶ τῷ γεδεών. *Et S. Aug. q.* 40. Gladius Domino, & Gedeon. *Videri poteſt illud,* ῥομφαία, *huc irrepſiſſe ex loco, qui paulo poſt ſequitur.* (*m*) Significaverunt.] ἐσήμαναν. *Alibi etiam notatum eſt,* σημασίαν, *indicare vehementem quendam ſonum: quare hoc etiam loco ſignificatur vociferatio.* (*n*) Tagaragatha Abelmula ſuper Tabath.] *Pro his in vulgata eſt,* & crepidinem Abelmeula in Tebbath. *In aliis,* καὶ συνήγαγεν (*Compl.* καὶ ἦν συνηγμένη) ἕως χείλους ἀβελμεουλὰ, καὶ ἐπὶ ταβὰθ, & congregavit ſe uſque ad labium Habelmeula, & ſuper Tabath, (*o*) Eis.] *Ita habet hebræus: neque eſt inuſitatum* ἑαυτοῖς, *idem valere quod* αὐτοῖς. *Alii vertunt,* vobis. (*p*) Hiacephzeph.] *Alii,* ἐν ἰακὲβ ζήβ, in Jaceb (*id eſt in torculari*) *Zeb.*

CAP. VIII.

(*a*) ET jurgabant adverſum eum fortiter.] καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς. *Alii eodem fere ſenſu,* καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. (*b*) Eſurientes, & perſequentes.] *Alii,* ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες, animo deficientes, & eſurientes. *Hebræus,* laſſi, & perſequentes. (*c*) Qui in pedibus meis, quoniam deficiunt.] *Multo proprius hebræo, quam quod eſt in aliis,* τῷ μετ' ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν, qui mecum quoniam eſuriunt. (*d*) Quia dabimus virtuti tuæ.] δυνάμει. *In aliis,* ὅ, τι δώσομεν τῇ στρατιᾷ σου, quod demus exercitui tuo. (*e*) Propter hoc.] *Sic hebræus. Alii,* οὐχ οὕτως, non ſic. (*f*) Triturabo.] ἀλοήσω. *Optime ad hebræum. Alii,* καταξανῶ, lacerabo. (*g*) Barcenim.] *Compl.* ἐν ταῖς τριβόλοις, in tribulis: *quod eſt illius interpretatio.* (*h*) Alienigenarum] *Alii,* υἱῶν ἀνατολῶν, filiorum orientis: *quod reſpondet vulgatæ.* (*i*) Et Jegebal.] *Reſpondet hebræo, & vulgatæ. Alii,* καὶ ἐξ ἐναντίας ναβὲ, & e regione Nabe. (*k*) Pavefecit.] ἐξέστησεν. *Propius hebræo, quam quod in Compl.* ἐξέστρεψεν, evertit. (*l*) A prælio deſuper acies Ares.] ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως ἀρές. *Suſpicari licet,* ἀπὸ τῆς παρατάξεως, *per errorem eſſe repetitum, ac legendum eſſe,* ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἐπάνωθεν ἀρὲς, a prælio, deſuper ſole. *Ita enim ad verbum hebræus: & quidam hoc ſignificari putant, reverſum eſſe a prælio, cum adhuc ſol eſſet ſuper terram, Quidam, ante ortum ſolis, ut vulgata. Alii,* ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως ἀρὲς, *aut,* ἄρες, *ut Compl.* a bello ab aſcenſione ſolis. (*m*) Apud ſe.] πρὸς αὐτὸν, *& poſſet etiam verti,* ad eum, *ut puer fuerit, qui ſcripſerit, aut deſcripſerit. Nam alii,* ἀπεγράψατο. (*h*) In ſpinis.] *Compl. addit,* καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἐν τῶν ἀκάνθαις. Et perſecutus eſt eos in ſpinis: *ſed redundat.* (*o*) In ſimulachrum] εἰς ὁμοίωμα. *Si eſſet.* εἷς, unus, *valde reſponderet hebræo. In aliis eſt,* ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, ὅμοιος σοι, ὅμοιος αὐτοῖς, ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέων, ſicut tu, ſic ipſi, ſimilis tibi, ſimilis ipſis, ſicut ſpecies filiorum regis: *& ſunt commiſtæ duæ interpretationes.* (*o*) Tanquam viri, eſt virtus tua.] *Alii,* ὡς ἀνὴρ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ, *quod in vulgata ſic exponitur,* quia juxta ætatem robur eſt hominis. (*q*) Inaurem] *Compl. addit* χρυσοῦν, auream, *quod non eſt in hebræo, neque in vulgata.* (*r*) Mille] *Sic hebræus. Alii,* σίκλοι χίλιοι, Sicli mille. *Apud S. Aug. q.* 41. mille ſeptingenti auri ſicli, *nam & in aliquo eſt,* χρυσίου (*ſ*) Et purpurea.] *Ab hebræo abeſt illud.* Et: *cætera reſpondent. In aliis verba ſunt perturbata. In Compl.* πλὴν τῶν σιρώνων τῶν ὁρμίσκων, καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν, abſque ornamentis monilium, & indumentorum purpureorum. *S. Aug.* præter brachialia & torques, & operimenta purpurea. (*t*) Torques.] τῶν περιθεμάτων, *quaſi,* circumpoſitiones. *Alii,* τῶν κλοιῶν, *quod hoc loco idem valet. Etiam S. Aug. habet.* torques. (*u*) Ephod.] *Alii, & Theodoretus q.* 16. ἐφούδ. *S. Aug. q. eadem* 41. Quod enim apud LXX ſcriptum eſt Ephud: hoc in hebræo perhibetur dici Ephod. *Theodoretus addit,* Aquila autem id vocavit, ἐπένδυμα, ſuperindumentum. (*x*) Nomen.] *Alii,* τὸ ὄνομα αὐτοῦ, nomen ejus. (*y*) Civitate ſua.] πόλει αὐτοῦ. *Alii,* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, in canitie bona (*z*) Abi.] *Alii,* πατρὸς, patris, *quod eſt illius interpretatio, & non raro ſignificat familiam.* (*aa*) Reverterunt.] ἐπέστρεψαν. *Reſpondet hebræo. Alii,* ἀπεστράφησαν *& S. Aug. q.* 43. & averſi ſunt. (*bb*) Baal teſtamentum.] *Alii,* τῷ βααλβερὶθ διαθήκην, *& Compl.* τὸ βααλβερὶθ εἰς διαθήκην, *S. Aug. ibidem,* & poſuerunt ipſi ſibi Baalberith teſtamentum: *atque addit:* Et Baalim, & Baalberith idola intelligenda ſunt. *Sed dictio,* διαθήκην, teſtamentum, *videri poteſt interpretatio dictionis hebraicæ* Berith. *Quare vulgata:* Percuſſeruntque cum Baal fœdus. *Aut ſi Berith aliud ſignificet, redundat illud,* διαθήκην.

CAP. IX

(*a*) PAtris matris ſuæ. *Ita etiam hebræus. Vulgata,* patris, matriſque. *Compl. habet tantum,* τοῦ μητρὸς αὐτοῦ, matris ſuæ. (*b*) Septuaginta.] *S. Auguſt. in locut.* Subauditur, pondo, vel tale aliquid. Interpretatio ex hebræo, ſeptuaginta pondo habet. (*c*) Baalberith.] *Rurſus in aliis, & in Compl. additur,* διαθήκης, teſtamenti: *cum hoc ſit interpretatio Berith.* (*d*) Miſeros.] *Hoc viſum eſt hoc loco valere,* δειλούς. *Alii,* θαμβουμένους. *S. Auguſt. in locut.* perturbatos. (*e*) Domus Bethmaalo.] *Ab aliis abeſt illud Beth: nam valet idem ac* domus. *Eadem varietas eſt inferius in hoc eodem capite.* (*f*) Juxta quercum.] πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν σικίμοις. *A cæteris abeſt illud,* τῇ εὑρετῇ. *Et vulgata.* juxta quercum, quæ ſtabat in Sychem. *Et in aliquo eſt,* πρὸς τῆς βαλανωτῆς στάσεως. Ad querceam ſtationen. *Hebrææ dictiones quidam interpretantur,* ad quercum ſtatuæ, quæ in Sychem: *alii,* ad quercum ſitam: *alii,* ad planiciem ſitam in Sychem: *quare in uſu videri poſſunt admiſtæ duæ interpretationes* (*g*) Ploravit.] ἔκλαυσεν. *In aliis* ἐκάλεσε, vocavit. (*h*) Audiet.] *Compl.* ἀκούσαι. audiat (*i*) In qua glorificabunt Deum viri] *Alii,* ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι., quam in me glorificavit Deus, & homines. (*k*) Promoveat.] *Ita etiam vulgata. Alii* ἄρχειν τῶν ξύλων, principari lignorum. (*l*) Subſiſtite.] ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου *Et vulgata,* ſub umbra mea requieſcite. *Alii,* πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου, *& S. Auguſt. q.* 44. confidite in protectione mea (*m*) A me.] *In aliis,* ἐκ τῆς ῥάμνου. *Et S. Aug* de rhamno. (*n*) In domo.] *Notat locutionem S. Aug. in locut.* (*o*) Ejus.] *Melius quam quod in Compl.* αὐτῶν, eorum. (*p*) Inſidiantes.] *Alii,* ἔνεδρα, inſidias. (*q*) Ellulim.] *Alii,* χορούς, Choreas: *quod eſt interpretatio illius.* (*r*) Clam.] *Ita etiam vulgata: alii,* μετὰ δώρων, cum donis. (*ſ*) Et populus.] *Compl.* σὺ καὶ ὁ λαός. *Et S. Aug. q.*46. tu, & populus. (*t*) Surges diluculo.] *Ita putat. S. Auguſt. apte verti,* ὀρθριεῖς, *quod alii verterint,* maturabis, *aut,* manicabis. (*u*) Quatuor principiis] *In aliis,* τέσσαρες ἀρχαὶ, *& S. Auguſt. in locut.* quatuor principia. (*x*) Et egreſſus. *Ita etiam vulgata. Alii,* καὶ ἐγένετο πρωΐ, καὶ ἐξῆλθεν. Et factum eſt mane, & exiit. (*y*) Juxta mare.] *Hoc eſt etiam in Compl. ut cæteris libris collatis: quod tamen abeſt a vulgata, & hebræo. Quod autem ſequitur,* de contiguo umbilico terræ, ἀπὸ τῶν ἐχόμενα ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, *eſt imitatio hebraiſmi, qui habet,* de cum umbilico terræ, *atque idem valet, ac ſi diceretur,* de umbilico terræ. (*z*) Helon Maonenim.] *Alii,* δρυὸς ἀποβλεπόντων, quercus aſpicientium. *Vulgata,* quæ reſpicit quercum: *licet alii hebreas voces aliter etiam interpretentur.* (*aa*) Spreviſti.] *Compl. addit,* ἐν αὐτῷ, in eo. (*bb*) Annunciavit.] *Hebræus,* annunciaverunt. *In aliis eſt,* ἀπηγγέλη, nunciatum eſt. (*cc*) Principes qui.] *Compl.* ἀρχαὶ αἱ, principia quæ. (*dd*) Tetenderunt. *In aliis,* ἐξεχύθησαν, effuderunt ſe. *In hebræo eſt eadem dictio, quæ paulo ante [illegible] am in Compl. verſa eſt.* ἐξέτειναν. (*ee*) Conventum.] εἰς συνέλευσιν. *Alii,* εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου τοῦ βηθὴλ βερίθ. *In munitionem domus Bethel Berith. Sed illud, eſt interpretatio,* βὴθ. (*ff*) Ramum.] *Sic etiam vulgata: alii,* φορτίον, onus: *itemque paulo poſt.* (*gg*) De Bæthel Bærith.] *Compl.* εἰς θηβὴς, in Thebes. (*hh*) Civitatis.] καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, & omnes duces civitatis. (*ii*) Deforis ſe.] ἔξωθεν αὐτῶν. *Alii,* ἐφ' ἑαυτοῖς, *aut,* ἐφ' ἑαυτοὺς, ſuper ſeipſos. (*kk*) Supermolare.] ἐπιμύλιον. *Alii,* μύλην, molæ. *Chaldæus,* currus molæ (*ll*) meum] *Alii,* σου, tuum, *ut vulgata.*

CAP. X.

(a) PAtrui ejus] *S. Aug. q.* 47. *habuit*, patris fratris ejus : *quod ei nonnihil moleſtiæ exhibuit, ac vidit tamen valere*, patrui. (b) De Iſſachar.] *Ita S. Aug. quamvis græce ſit tantum*, ἀνὴρ ἰσσάχαρ, vir Iſſachar, *ſicut etiam in hebræo : & in utroque ſubintelligitur præpoſitio.* (c) Triginta & duo.] *Compl. ut vulgata, habet tantum triginta : itemque de pullis aſinarum, & civitatibus.* (d) Rhamnon.] *Alij*, καμὼν, Camon, *ut vulgata.* (e) Aſtaroth.] *Eſt nomen hebræum, quod ad noſtram formam inflexum ſupra ex S. Aug. dictum eſt*, Aſtartibus. (f) Aram.] *Alij*, συρίας, Syriæ : *& eſt interpretatio illius.* (g) Phyliſtiim] *Alii & Theodoretus*, τῶν ἀλλοφύλων, alienigenarum. *Et alibi notatum eſt proprie Phyliſtiim dici alienigenas.* (h) Ipſi Baalim.] τῷ βααλὶμ. *In aliis*, τοῖς βααλὶμ, ipſis Baalim. (i) Ab Ægypto] *Reſpondet phraſi hebraicæ. In aliis eſt*, οὐχ οἱ αἰγύπτιοι, *&c.* ἐξέθλιψαν ὑμᾶς, Nonne Ægyptii, *&c.* tribulaverunt vos. (k) Omne.] *Sic hebræus. Alii*, κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ, ſecundum omnia quæcunque placuerint. (l) Diminuta eſt anima.] ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, *reſpondet hebræo, qui habot*, abbreviata, *vel*, anguſtata eſt anima ejus. *Alii*, ὠλιγοψύχησεν. *Et utraque phraſi videtur ſignificari remiſſio iræ, & animoſitatis.* (m) Specula.] ἐν τῇ σκοπιᾷ, *Alij habent dictionem hebræam*, ἐν τῇ μασσηφά. In Maſſepha : *ut etiam noſtra in ſequentibus.* (n) Principem.] ἄρχοντα. *Alii*, κεφαλὴν, caput ; *quæ varietas & in ſequenti capite, & alibi ſæpe notari poteſt.*

CAP. XI.

(a) ELevatus virtute.] ἐπηρμένος δυνάμει. *Alii*, ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, fuit potens in fortitudine. (b) Fornicariæ.] *Ita S Auguſt. q.* 49. *quod græce eſt*, ἑταίρας. *Suſpicari tamen licet, hoc loco idem valere, ac ſi diceretur*, ἑτέρας, alterius. *Nam & vulgata ſic habet*, de altera matre natus es. (c) Conglobati ſunt.] συνεστράφησαν. *Alii*, συνελέγοντο. *Et S. Auguſt. ibidem*, colligebantur. (d) Inanes.] *Sic hebræus. In alijs* ἄνδρες λιτοὶ, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ. *Quod apud S. Auguſt. videtur eſſe*, viri latrones, qui ambulabant cum ipſo. *Quanquam*, λιτοὶ, *ſoleat ſignificare tenues, & inopes : vulgata*, inopes, & latrocinantes. (e) Et factum eſt, quando pugnarunt.] *In alijs*, καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν μετὰ ἰσραήλ. καὶ ἐγενήθη, ἡνίκα ἐπολέμησαν. Et factum eſt poſt dies, & bellarunt filii Ammon cum Iſrael. Et factum eſt, quando bellarunt, *&c.* (f) Et propter quid] *Compl.* καὶ τί, ὅτι ἤλθετε πρός με νῦν, ἡνίκα ἐθλίβητε ; & quid eſt, quod veniſtis ad me nunc, quando tribulati eſtis ? *Et ſic S. Auguſt. niſi, quod non habet*, ad me nunc. (g) Propter hoc.] *Reſpondet hebræo, & vulgatæ. Alii*, οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν (*Complut.* συνήλθομεν) πρὸς σέ. *Et S. Auguſt.* Non ſic modo venimus ad te. (h) In principem.] *Alij*, εἰς κεφαλὴν. *Et S. Auguſt. in locut.* [In caput. (i) Et ibo.] *Abeſt hoc a Compl. ut a vulgata.* (k) Dixit.] *Sic etiam hebræus. Alii*, εἶπαν, dixerunt. (l) Siph.] *Alii*, ἐρυθρᾶς, rubrum. (m) Non credidit.] *Ita hebræus. Alii*, οὐκ ἠθέλησεν, non voluit. (n) Hæreditabit te.] *Id eſt*, hæreditare te faciet : *& reſpondet hebræo. Alii*, κατεκληρονόμησέν σοι hæreditavit tibi. *S. Aug.* hæreditabit tibi. (o) Et omnes, quos abſtulit] *Compl.* καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν, & omnia quæcunque hæreditavit. *Et ita S. Aug. niſi quod habet*, hæreditabit. *In aliquo libro eſt utrumque*, καὶ πάντας οὓς ἐξῆρε, καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν. (p) In bono melior.] *Imitatur geminationem quæ eſt in hebræo. Alii tantum*, κρείσσων, melior. (q) Finibus.] *Alij*, θυγατράσιν, filiabus : *itemque paulo poſt.* (r) Eruiſti.] *Alii*, ἐρρύσαντο, eruerunt. *Vulgata*, nihil ſuper hoc repetitione tentaſtis. (s) Et præteriit ſpeculam Galaad trans filios Ammon.] *Alij*, καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν γαλαὰδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν ἀμμών. *Et S. Aug.* & tranſiit ſpeculam Galaad : & de ſpecula Galaad tranſiit ad filios Ammon. (t) Dans dederis.] *Ita fere hebræus. Alii.* παραδόσει παραδῷς. *Et S. Auguſt.* traditione tradideris. (u) Offeram.] *in aliis eſt*, καὶ ἀνοίσω, & auferam. *S. Aug. utroque modo.* (x) Uſque Arnon.] *Alii*, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε μενεὶθ, *& vulgata*, uſque dum venias in Mennith. *A Compl. abeſt*, σε. (y) Charmin. *Alii*, ἀμπελώνων, vinearum : *quod eſt interpretatio illius.* (z) Humiliati.] συνεστάλησαν. *Propius hebræo, quam quod in alijs*, ἐνετράπησαν, confuſi ſunt. (aa) Unigenita.] μονογενής. *Schol.* ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει τὸ ποθητή. ἀπὸ τῆς τινος συνηθείας. ἢ ἰδιώματος τὴν ποθητὴν οὕτως ὀνομάζει. In alia editione eſt, ποθητὴ, optata. Ex quadam autem conſuetudine, aut idiomate, eam, quæ optata eſt, ſic vocat. *In aliquo libro eſt*, μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητὴ, *quam lectionem videtur fere S. Auguſt. in q.* 49. *habuiſſe, cum ita inquit*, ab unicæ & chariſſimæ nece : *licet in locut. habeat tantum*, unica. (bb) Alius filius, vel filia.] *Alii*, πλὴν αὐτῆς υἱὸς ἢ θυγάτηρ. *Et S. Auguſt. in locut.* præter ipſam filius, aut filia. (cc) Perturbatione perturbaſti me : & tu feciſti in turbamentum meum.] *Alii*, ἐμπεποδοστάτηκάς με, ὡς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου *Et S. Auguſt.* Heu me filia mea impediſti me : in offendiculum facta es in oculis meis. *In aliquot libris utraque lectio ponitur, hæc primo loco, noſtra ſecundo. Schol.* οὕτως κεῖται ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει. ἐμπεποδοστάτηκάς με ἀντὶ τοῦ, ἐμπόδιον καὶ διακοπὴ τῆς πρὸς σὲ γενομένης μοι εὐφροσύνης γέγονας. Sic habet in alia editione, ἐμπεποδοστάτηκάς με, perinde, ac ſi diceret, facta es mihi impedimentum, & præciſio ejus, quæ mihi ex te orta erat, lætitiæ. (dd) Dum faceret.] ἐν τῷ ποιῆσαί σοι. *Alii & Theodoretus q.* 19. ἀνθ' ὧν ἐποίησέ σοι, pro eo quod fecit tibi. (ee) Deſcendam.] *Ita etiam hebræus. Videtur enim ſignificare quandam non tam corporis quam animi demiſſionem : ſicut aſcendere interdum ſignificat non tam greſſum ad ſuperiora, quam animi elationem, & alacritatem.* (ff) Ibant filiæ Iſrael lamentari filiam Jephthæ Galaaditæ ad quatuor.] *Alii, pro*, ἐπορεύοντο, *habent*, συνεπορεύοντο, *& pro*, ἐπὶ τέσσαρας, *tantum*, τέσσαρας. *Et S. Auguſt.* conveniebant lamentari filiam Jephthæ Galaaditæ quatuor dies in anno.

CAP. XII.

(a) AQuilonem.] *Alii*, Σεφωνὰ Sephena : *quod eſt verbum hebræum, ſignificans Aquilonem.* (b) Valde.] *Ita hebræus, Alii*, ἐταπείνουν με σφόδρα, humiliabant me valde. (c) Non es ſalvator.] *Reſpondet hebræo. Alii*, οὐκ ἦν ὁ σώζων, non erat qui ſalvaret. (d) Evaſores.] διασεσωσμένοι, *quaſi qui fugiendo evaſiſtis, fugitivi Ephræm, ut explanat vulgata* (e) Et dicebant eis.] *Alij*, καὶ ἐγενήθη, ὅτι (*al.* ὅτε) εἶπαν. Et factum eſt, quia (*al.* quando) dixerunt. (f) Spica.] στάχυς. *Alii libri, & Theodoretus q.* 18. εἴπατε δὴ σύνθημα. dicite nunc teſſeram. *In Compl. conjungitur utrumque*, στάχυς σύνθημα. *Schol.* In alia editione, μὴ ἐκ τοῦ ἐφραὶμ ὑμεῖς ; καὶ εἶπον, οὐκ ἐσμέν. καὶ εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ εἶπαν, στάχυς, καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. εἶτα καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν. Nunquid de Ephræm vos ? & dicebant, non ſumus. Et dicebant eis, dicete nunc teſſeram ; & dicebant, ſpica : & non aſſequebantur loqui ſic. Deinde & apprehendebant eos. *Res longe clarior in hebræo, & in vulgata. Nam dictio hebraica ſignificans ſpicam non eodem modo ab Ephrataeis atque a Galaaditis pronunciabatur. Et idcirco ea Galaaditæ tanquam teſſera utebantur ad dignoſcendos Ephratæos ab aliis Iſraelitis* (g) Immolabant.] ἔθυσαν. *Alii*, ἔσφαξαν, jugulabant. (h) Ælom.] *Alii*, αἰλείμ, Ælim. (i) Amalec.] *Ita etiam vulgata, & hebræus. Compl. autem*, λανάκ. Lanac.

CAP. XIII.

(a) ET concipies filium.] *Alij*, καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις, καὶ τέξῃ υἱόν. Et in utero habebis, & paries filium. (b) Nunc.] δή. *Ita enim ſolet ſæpe verti etiam dictio hebræa, cui hæc reſpondet : ac ſignificat, ut alibi notatum eſt, quendam precantis affectum, ac ſi diceremus, quæſo, obſecro. Abeſt autem hoc loco ab aliis codicibus, & a S. Auguſt. q.* 50. (c) Inebriamentum.] μέθυσμα : *& eſt interpretatio dictionis*, σίκερα, Sicera, *quæ eſt in aliis, & apud S. Aug. itemque in ſequentibus.* (d) Nazir.] *In aliis iſta dictio hebraica eſt inflexa ad formam græcam*, ναζηραῖον, *aut*, ναζιραῖον. Nazeræus (e) Terribilis.] *Sic etiam vulgata. Alii*, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ, ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ ἐπιφανὴς σφόδρα, & aſpectus ejus, ſicut aſpectus angeli Dei : ſplendens valde. (f) Et non interrogavi.] *Sic hebræus, & chaldæus. Alii codices*, καὶ ἠρώτων, *& S. Aug. q.* 51. & interrogabam. (g) Sanctus.] ἅγιον. *Eſt interpretatio dictionis hebraicæ, quæ eſt in alijs*, ναζηραῖον. *Et S. Auguſt. q.* 5 Nazaræus Dei. (h) Domine Adonaie.] *Videntur duæ interpretationes. Alii habent*, ἐν ἐμοὶ κύριε, ἄνθρωπος. *Et S. Auguſt. in locut.* In me Domine, homo, &c. (i) Nunc veniet verbum.] *Alii*, νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου, nunc utique ſi venerit verbum tuum. (k) Retineamus.] κατάσχωμεν. *Et reſpondet hebræo. Alii*, βιασώμεθα δὴ σὲ, *& paulo poſt*, ἂν βιάσῃ με, *quo modo etiam habet Theodoretus. Et S Auguſt. q.* 53. Vim faciamus tibi nunc, *&*, ſi vim feceris mihi (l) Et ipſum] καὶ αὐτό. *S. Dionyſius in libro de divinis nominibus.* καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστόν, & hoc admirabile. (m) Et ſacrificium, & obtulit.] *Ita collati codices, hebræus. Nam* θυσία *proprie ſignificat oblationes ex farina, quæ fiebant ſuper victimas. S. Auguſt. q.* 54. *habuit*, & ſacrificium obtulit Domino. (n) Diſceſſit ad faciendum.] διεχώρισε ποιῆσαι. *Videtur hoc valere, diſceſſit ab uſitato rerum ordine in faciendo. Nam hebræus & chaldæus habent*, & mirificavit ad faciendum. *In aliis libris eſt*, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι. *S. Auguſt. q.* 54. mirabilia facienti. (o) Et non oſtendiſſet] *Sic etiam vulgata. Alij*, καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς. *Et S. Auguſt.* nec illuminaſſet nos.

CAP. XIV.

(a) ET aſcendit.] *Sic etiam hebræus. In aliis eſt*, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, & placuit coram eo, & aſcendit. (b) Filiæ.] *Alii*, ἀπὸ τῶν θυγατέρων, de filiabus. (c) Recta.] *Reſpondet hebræo. Alii* ἤρεσεν, *placuit.* (d) Dominantes.] *Item hoc : ubi alii* ἐκυρίευον, dominabantur. (e) Venit.] *In aliis*, ἐξέκλινεν, declinavit ; aut ἐξέκλιναν, declinaverunt. (f) Direxit.] ηὐθύνθη. *Eſt eadem phraſis cum ſuperiore, id eſt, recta ſtetit : quod in aliis*, ἤρεσεν. (g) De ore.] *Alii*, ἐκ τῆς ἕξεως, de corpore (h) Quando viderunt eum.] *Reſpondet etiam vulgata. Alii*, ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν, cum ipſi timerent eum. (i) Lintea.] ὀθόνια. *Alii*, σινδόνας, ſindones. (k) Mutatorias.] *Abeſt ab aliis : Hebræus utrobique habet*, triginta mutatorias veſtes. (l) Manducabile quid] τί βρωτόν. *Alii*, ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν, de comedente exivit cibus. (m) Quarta.] *Compl.* τῇ ἑβδόμῃ. ſeptima. (n) Ad extorquendum.] ἐκβιάσαι, *quaſi ad opprimendum nos, & quaſi per extorſionem poſſidendos : quod reſpondet hebræo. Alii*, πτωχεῦσαι, ad inopes faciendos. (o) Orietur.] *Alii*, πρινὴ δῦναι, *& S. Ambroſ. epiſt.* 70. ante occaſum ſolis. (p) Et facta eſt uxor.] *In aliis*, καὶ συνῴκησε ἡ γυνὴ σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ. Et cohabitavit uxor Sampſon cum pronubo ejus, qui erat ſodalis ejus.

CAP. XVI.

(a) IN hœdo.] *Sic hebræus. Alii*, φέρων ἔριφον, afferens hœdum. (b) Et in cubiculum.] καὶ εἰς τὸ ταμεῖον. *Alii*, καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα, *& a Compl. abeſt illud*, καὶ. (c) Etiam ſemel.] καὶ τὸ ἅπαξ. *Ab aliis abeſt etiam hoc loco illud*, καὶ. (d) Convertit.] ἐπέστρεψε. *Et reſpondet hebræo. Alii.* συνέδησε, colligavit. (e) Et ligavit.] *Abeſt a Compl. In aliquo eſt* καὶ ὡδήγησε, & deduxit. (f) Arſerunt.] ἐκάησαν. *Alii*, ἐνεπύρισε, combuſſit. *Et in Compl. ſequitur*, τοὺς στάχυας καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς, καὶ ἕως ἑστῶτος, ſpicas, & ante meſſa à ſtœba, & uſque ad ſtantem. (g) Gener ipſius Thamni.] νυμφίος τοῦ θαμνί. *Alii*, ὁ γαμβρὸς τοῦ θαμναθαίου, gener Thamnathæi. (h) Uni ex amicis ejus.] *Alii*, τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ, Sodali ejus : *quæ varietas etiam initio hujus capitis notari poteſt.* (i) Si feceritis.] *Aptiſſime ad hebræum. Et habent verba ironiam minarum, & terroris plenam. Alii longe laxiore ſtructura*, ἐὰν ποιήσητε οὕτως, οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι, ſi feceritis ſic, non bene ſentiam : ſed ultionem meam ex unoquoque veſtrum faciam. (k) Tibiam ſuper femur.] *S. Auguſt. in locut.* hoc eſt, percuſſit eos ad admirationem, ad ſtuporem. *Quod q.* 55 *copioſe explicat : & hanc ſententiam præ ſe fert vulgata : Chaldæus interpretatur*, equite ſuper pedites. (l) Vir Juda.] *Ita etiam S. Auguſt. in locut & reſpondet hebræo. Alii*, πᾶς ἀνὴρ ἰούδα, omnis vir Juda. (m) Occurratis.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo, quod eſt, occidatis me : *itemque ult. q. quo quidem loco hæc referuntur*, Jurate mihi, ne interficiatis me vos : & tradite me eis, ne forte occuratis in me vos. *Et ita in aliquo lib.* ὀμόσατέ μοι, καὶ μὴ ἀποκτείνητέ με ὑμεῖς, καὶ παράδοτε ὑμεῖς, μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς *nec multo aliter compl. ſed facile apparet miſtura plurium interpretationum.*

(n) Venerunt.] *Alii,* καὶ αὐτὸς ἦλθεν, & ipſe venit, *quomodo videtur habuiſſe S. Auguſt. in locut. ubi etiam exponit, quod ſit illud, quod ſequitur,* uſque ad maxillam: *ſignificatur enim locus, qui ab hac re poſtea nominatus fuit Lechi, id eſt, maxilla.* (o) Inſiliit.] ἥλατο. *Alii.* κατεύθυνεν, direxit, proſperavit. *S. Joan. Chryſoſt. in lib. decem homiliarum, Romæ impreſſo hom. 2. interdum habet,* κατηύθυνεν, *interdum* ἐπῆλθεν, κατῆλθεν, ἦλθεν. (p) Succenſa eſt.] *Reſpondet hebræo. Alii, & Chryſoſt. ibidem.* ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρός. *Et S. Auguſt. in locut.* cum olfecerit ignem, *quæ locutio eſt in ſequenti capite.* (q) Et ploravit.] καὶ ἔκλαυσεν. *Alii,* καὶ ἐβόησεν, & clamavit. (r) Tu benedixiſti.] σὺ εὐδόκησας. *Videtur dictum, quemadmodum in Pſalmo* 84. Benedixiſti Domine terram tuam: *nam & ibi idem græcum verbum. Alii autem hic,* σὺ ἔδωκας, tu dediſti, *aut,* σὺ εὐώδωσας, tu proſperaſti. (ſ) Et rupit Deus lacum.] *Schol.* In alia editione, καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τὸ ἐν σιαγόνι, & aperuit Deus vulnus, quod in maxilla: *quomodo fere habent ceteri impreſſi, & multi manuſcripti Chaldæus,* rupit Deus rupem: *alii ex hebræo,* & rupit Deus mortarium: *quo nomine putant ſignificari molarem dentem: quod eſt in vulgata.* (t) Qui eſt in maxilla.] *id eſt,* qui fons: *quod conſtat ex græco,* ἥ ἐστιν. *refertur enim ad* πηγή. *Et videtur intelligi, hunc fontem remanſiſſe in loco illo, qui, ut diximus, ab eventu iſto fuit vocatus Lechi, id eſt, maxilla. Vulgata tamen habet,* de maxilla.

CAP. XVI.

(a) MAne, & interficiemus.] *Sic fere hebræus. Alii,* ὁ ὄρθρος μείνωμεν καὶ ἀποκτείνωμεν, mane expectemus & interficiamus illum. *Compl. autem,* ἕως φωτὸς πρωῒ μείνωμεν, uſque ad lucem matutinam expectemus, *&c.* (b) In dimidio noctis] *Sic hebræus, Compl.* περὶ τὸ μεσονύκτιον, circa mediam noctem. (c) Alſorech] *Alii,* ἐν τῷ, *aut,* ἐπὶ τοῦ χειμάρρου σωρήκ, in torrente Sorec. *Illud,* Al, *quod eſt in noſtra, eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat torrentem, aut vallem.* (d) Prævalebimus ei.] δυνησόμεθα αὐτῷ. *& repræſentat phraſim hebræam. Alii,* πρὸς αὐτὸν, adverſus eum. (e) Nondum ſiccatis.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt,* μὴ διεφθαρμέναις. *nam corruptio & putredo oritur ex ſiccitate.* (f) Ei ſedebant.] *Sic etiam S. Auguſt. in locut. quod græce eſt,* αὐτῇ ἐκάθηντο, *id eſt, ſedebant, & manebant apud eam. In aliis eſt,* αὐτῆς, ejus. *Compl.* αὐτοῦ, illic. (g) Et inſidiæ exierunt de cubiculo. Et dixit; Alienigenæ ſuper te Sampſon.] *In aliis,* καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ σαμψών. καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. Et dixit ad eum: alienigenæ ſuper te Sampſon. Et inſidiæ ſedebant in cubiculo. (h) Et factum eſt.] *In his uſque ad illud,* Et dixit, *ſunt nonnullæ varietates. Sed ab hebræo abſunt omnia iſta: ac tantum habetur,* Et dixit ad eum. *Nam cogitatione ſupplendum eſt illa feciſſe Dalidam.* (i) Hoc tertium.] *S. Auguſt. in locut.* Tertium poſuit pro tertio, ſive ter. (k) Virum] *Ita hebræus. Alii,* τὸν κουρέα, tonſorem. (l) Ut ſemel, & ſemel.] *Reſpondet hebræo: Alii & Theodoretus,* καὶ ποιήσω, καθὼς ἀεὶ, & faciam, ſicut ſemper. (m) Quia tradidit] *Alii,* ὅτι εἶπαν, παρέδωκεν, quia dixerunt, tradidit. (i) Bonum fuit.] ἠγαθύνθη. *Sic hebræus, & valet,* exhilaratum eſt. (o) Et ludebat coram eis.] *Alii,* καὶ ἔπαιζον (*aut,* ἐνέπαιζον, *ut Compl.*) αὐτῷ & illudebant ei. *Quæ autem in noſtra ſequuntur,* & alapis percutiebant eum *abſunt a ceteris.* (p) Inter columnas.] *Sic hebræus. Alii,* ἀναμέσον τῶν δύο στύλων, inter duas columnas. (q) Dominus ſuper eas.] *Alii,* ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῶν *Et S. Aug. in locut.* domus confirmata eſt ſuper eas. *Compl. ſic habet verba Sampſonis,* ἐπανάπαυσόν με δὴ, καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με τοὺς στύλους, ἐφ᾽ ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπιστήρισόν με ἐπ᾽ αὐτούς. *Et ſic ea vertit,* Dimitte me jam: & fac tangere me columnas, in quibus domus firmata eſt ſuper illis: & reclina me ſuper eas. (r) Adhuc.] ἔτι. *Alii,* δὴ πλὴν, nunc tantum. *Compl. autem longius ab hebræo,* διπλοῦν, in duplo.

CAP. XVII.

(a) MIchæas.] *Alii,* μιχὰ, Micha. (b) Quos accepiſti argenti tibi ipſi] *Alii,* ἀργυρίους (*aut,* ἀργυρίου) τοὺς συλληφθέντας σοι, Argenteos (*aut,* argenti) ſublatos tibi *Vulgata tamen habet,* quos ſeparaveras. (c) Et me maledictis adjuraſti, & etiam dixiſti.] καί με ἠράσω, καὶ προσεῖπας. *Alii,* καὶ ἐξώρκισας, καὶ εἶπας, & adjuraſti, & dixiſti. (d) Sanctificans.] *Propius hebræo, quam quod in aliis,* ἁγιασμῷ, ſanctificatione, *aut,* ἁγιασμὸν, ſanctificationem. (e) Filio meo] *Ad verbum ex hebræo. In aliis eſt,* κατὰ μόνας, ſeorſum. (f) Argentario.] *Sic etiam vulgata, quod græce eſt,* ἀργυροκόπῳ, ſculptori argenti. *Alii,* τῷ χωνευτῇ, fuſori, & conflatori. (g) Unius de filiis ſuis.] *Nam,* ἀπὸ ἑνὸς υἱῶν αὐτοῦ, *videtur dictum, pro* ἑνὸς ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ. *Abeſt tamen illud,* ἀπὸ, *ab aliis libris, & a Theodoreto.* (h) Vir, quod rectum] *Theodoretus.* ἀνὴρ ἕκαστος, τὸ ἀρεστὸν, vir unuſquiſque, quod placebat. *Sed,* ἀνὴρ, *&* ἕκαστος, *ſunt duæ interpretationes: & prior reſpondet hebræo: cui etiam magis reſpondet,* τὸ εὐθὲς, *quam,* τὸ ἀρεστόν.

CAP. XVIII.

(a) ET manſerunt.] *Alii,* καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ. αὐτῶν ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ μιχὰ, καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν, & quieverunt ibi. Cum ipſi eſſent in domo Micha, & ipſi agnoverunt vocem. (b) Quieſcens.] ἡσυχάζουσα. *Vix videtur referri poſſe ad id quod proxime antecedit,* κρίσις σιδωνίων, *niſi intelligamus, judicium, id eſt, morem Sidoniorum, fuiſſe quietum, ac tranquillum, ſimilemque in hac civitate fuiſſe. Sed poteſt facile referri ad civitatem, aut terram. Cetera bene hebræo reſpondent. In aliis eſt,* ἡσυχάζοντα (al. ἡσυχάζοντας) ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος θησαυροῦ ὅτι μακράν εἰσιν ἀπὸ σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας, quieſcentem (*al.* quieſcentes) in ſpe, & non potentes loqui verbum in terra, poſſeſſor theſauri, quoniam longe ſunt a Sidone: & verbum non erat eis cum Syria: *quæ non cohærent* (c) Quod precioſum.] *Hoc enim videtur ſignificare,* τὸ βάρος, *quod magni ponderis ac precii eſſet, atque apte reſpondet hebræo. Alii,* τὴν κτῆσιν αὐτῶν τὴν ἔνδοξον, poſſeſſionem ſuam honoratam. (d) Apponent.] *Alii* προσθήσεις, appones: *& videtur ſubintelligi,* ad patres tuos, *aut,* ad populum tuum. *Valet enim,* perdes. *Vide primo Reg. cap.* 27. (e) Rahab] *Schol.* 70. τοῦ οἴκου ῥεώβ. domus Rheob. *Theodoretus,* ῥιχὰβ, Rhichab. (f) Filius Manaſſe.] *Alii,* υἱοῦ, filii, *quæ in re ſæpe diſcrepat Vaticanus a ceteris. Apud Theodoretum autem eſt,* ἰωναθὰν υἱὸς μανασσῆ, υἱοῦ γηρσὰμ υἱοῦ μωυσῆ, Jonathan filius Manaſſe filii Gerſam filii Moyſi. *Vulgata.* Jonathan filium Gerſan filii Moyſi. *Sed noſtræ, & ceteris græcis convenit cum hebræo, & chaldæo.*

CAP. XIX.

(a) ET ivit ab eo.] *Non multo aliter vulgata. In aliis eſt,* καὶ ὠργίσθη αὐτῷ, *& S. Hieronymus in Michæam c.* 5. & irata eſt ei concubina ſua. (b) Manſerunt.] ηὐλίσθησαν. *Alii,* ὕπνωσαν, dormierunt, pernoctarunt. (c) Inſtrue.] στήρισον, *aut, ut alii,* στηρίχθητι. *In quibuſdam vero eſt,* καὶ ἠπάτα αὐτὸν, & fallebat, ac lactabat eum: *quod non longe abeſt ab hebræo.* (d) Et venerunt uſque Jebus.] *Alii,* αὐτοὶ κατὰ ἰεβοῦς, ipſi juxta Jebus. (e) Cum pueris tuis.] *Sic fere hebræus. In aliis eſt,* τοῖς δούλοις σου, ſervis tuis. (f) Ipſi autem.] *Compl.* αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Cum ipſi exhilarati eſſent corde ſuo. (g) Et partitus eſt eam in duodecim membra.] *In aliis* καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, & diviſit eam ſecundum oſſa ejus in duodecim partes. (h) Neque viſa eſt.] *Eſt hebraiſmus uſitatus etiam apud LXX. ut fœmininum pro neutro ponatur.*

CAP. XX.

(a) HUmiliaverunt] *In aliis,* ἐταπείνωσαν, καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ, humiliaverunt, & illuſerunt in eam: *quæ duæ videntur ejuſdem dictionis hebraicæ interpretationes.* (b) Fervorem, & ruinam.] ζέμα, καὶ ἀπόπτωμα. *Et videntur ſignificare inuſitatum quendam exceſſum libidinis, & furoris. In hebræo etiam ſunt duæ dictiones ſignificantes ſcelus, & fœditatem. In aliis autem græcis codicibus tantum eſt,* ἐποίησαν ἀφροσύνην, fecerunt imprudentiam, *aut,* impudentiam. ζέμα, nomen mere Hebraicum, quod reperitur et *Ezec.* [illegible] *Hier.* ibi exponit dicens immunditiem execrabilem ac ſceleſtam. Hic vertit nefas, & alibi ſcelus: quod hodie retinuerunt plerique interpretes. Et alibi LXX reddunt vocabulo ἀνομίας. Rabbi *David,* ſignificationem habet rei abominandæ & operis mali. In tractatu de cultu falſo exponitur [illegible] concilium peccantium ſive peccatorum; uſus eſt etiam *Theodotio, ſed neſcio ubi.* Ipſe autem ζέμμα ſcribit, μ, geminata, vide Cadmum meum, *Druſ.* (c) Viginti tria millia] *In aliis,* εἴκοσι καὶ πέντε, viginti & quinque. *& ſic vulgata, ſed in hebræo* viginti & ſex (d) Vir trahens gladium] *Ita fere hebræus. In aliis eſt,* ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν, virorum ducentium gladium. (e) Si adjiciamus.] *In aliis eſt in numero ſingulari,* εἰ προσθῶ, *&,* [illegible] μου, *& multæ aliæ vocum varietates, quas omnes non eſt viſum neceſſarium indicare* (f) Holocauſtoſes, & conſummatas.] ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας. *Ita etiam cap. ſequenti. Alii,* ὁλοκαύτωμα σωτηρίου, holocauſtoma ſalutaris. *Vulgata,* holocauſta, atque pacificas victimas. (g) Fratres noſtros] *Alii,* τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω; fratris mei, an quieſcam? (h) Evacuemus] ἐκκενώσωμεν. *Alii,* ἐκσπάσωμεν, avellamus, extrahamus. (i) Maraagabe.] *Sunt duæ dictiones hebrææ coagmentatæ, quæ ſignificant,* a Gramineto Gabaa, *aut,* ab occidente Gabaa (*quod reſpondet vulgatæ*) aut a planicie. *Et in multis græcis libris eſt,* ἀπὸ δυσμῶν τῆς γαβαὰ, *quod & a planicie, & ab occidente poteſt ſignificare.* (k) Pugnæ.] τῆς μάχης. *Videtur rectius, quam quod in aliis,* μάχαιρα. *Non enim ſignum conſtitutum erat gladius, ſed fumus.* (l) A Nua.] *Abeſt hæc dictio a Compl. eſt tamen in hebræo: & ſignificat aut certum locum, aut requietem: quare in vulgata eſt,* nec erat ulla requies morientium. (m) Methla.] *In aliis,* ἑξῆς, conſequenter *Sed in noſtra eſt veſtigium dictionis hebraicæ quæ ſignificat perfectionem: & a multis accipitur de virili ætate. Quare vulgata,* a viris uſque ad jumenta.

CAP. XXI.

(a) FActa eſt hæc.] *Eſt hebraiſmus, ut alibi dictum eſt. Compl.* ἐγένετο τοῦτο, factum eſt hoc. (b) Requireretur.] *Hoc viſum ſignificare hoc loco illud,* τοῦ ἐπισκεπῆναι, *quaſi in recognitione & numeratione deeſſe.* (c) Quis non aſcendit.] τίς οὐκ ἀνέβη. *In aliis,* τίς ὁ μὴ ἀναβάς. Quis eſt qui non aſcendit. (d) Superſtitibus iis, qui reſidui ſunt.] τοῖς περισσοῖς, τοῖς ὑπολειφθεῖσιν. *Videntur duæ interpretationes. Nam illud,* τοῖς περισσοῖς, *abeſt a ceteris. Quod autem ſequitur,* εἰς γυναῖκας, *valet,* ad hoc, ut poſſint habere uxores. (e) Quis unus.] *Longe propius ad hebræum, quam quod eſt in aliis.* τίς μία τῶν φυλῶν, quæ una tribuum. (f) Gladii] *In aliis additur:* καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαὸν, & mulieres, & populum. (g) Et dixerunt, hæreditas ſuperſtitum.] *Aptiſſime ad hebræum: id eſt,* hæreditas ſit eorum, qui evaſerunt. *Alii* καὶ πῶς ἔσται κληρονομία διασεσωσμένη, & quomodo erit hæreditas incolumis. *Compl.* καὶ εἶπεν, κληρονομία διασωζομένη, & dixit, hæreditas incolumis. (h) Auſtro.] *In Compl. additur,* τοῦ λιβάνου, *quod neque vulgatæ, neque hebræo reſpondet.* (i) Miſericordiam facite nobis eis: quoniam non cepimus.] *Sic fere hebræus. Alii,* ἐλεήσατε αὐτούς, ὅτι οὐκ ἔλαβεν, miſeremini eorum: quoniam non cepit. (k) Sicut Sors, deliquiſtis.] ὡς κλῆρος, ἐπλημμελήσατε. *Vulgata,* a veſtra parte peccatum eſt. *Alii,* ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε, quoniam non deliquiſtis: *id eſt, quoniam timuiſtis, ne contra jus jurandi religionem delinqueretis. Compl.* κατὰ τὸν καιρὸν ὃν ἐπλημμελήσατε, ſecundum tempus quo deliquiſtis, *non longe ab hebræo. Et alibi autem notatum eſt, quod in aliis exemplaribus eſt,* καιρὸς, *in Vaticano eſſe,* κλῆρος.

RUTH.

RUTH.

CAP. I.

(a) Quia eſt mihi ſubſtantia.] *Nomen,* ὑποστάσεως, *ſumi interdum pro ſpe alibi notabitur. Sunt autem hæc dicta quaſi per quandam doloris plenam ironiam: vult enim ſignificare, nullam ſupereſſe ſpem. Apud Theodoretum legitur:* οὐκ ἔτι μοι ὑπόστασις, non ultra mihi ſpes. (*b*) Ne occurrat mihi.] *Vulgata,* ne adverſeris mihi, *Theodoretus,* μή μοι γένοιτο. Abſit a me.

CAP. II.

(a) Rependat.] *Sic etiam hebræus. Theodoretus autem,* ἀποτίσαι σοι, rependat tibi. (*b*) Ego ero.] *Compl.* ἐγὼ οὐκ ἔσομαι. ego non ero. *Vulgata,* quæ non ſum ſimilis unius puellarum tuarum. (*c*) Reliquit.] *agrum Valet autem,* fecit ſupereſſe reliquias; *quemadmodum etiam paulo poſt,* dedit ei, quæ reliquerat, *id eſt,* dedit ei reliquias, quas ſervarat. (*d*) Et portantes portare ei.] *Hæc abſunt a Compl. ut etiam a vulgata.* (*e*) Et triticorum.] *Compl.* καὶ τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν, & meſſem triticorum.

CAP. III.

(a) Pedes ejus.] *In aliis additur,* καὶ ἐκοιμήθη, *aut ut in Compl.* καὶ ἐκάθευδεν, & dormivit.

CAP. IV.

(a) Locutus eſt.] *Compl.* εἶπεν, dixerat. (*b*) Quæ data eſt ipſi Noemin reverſæ.] *Videtur eſſe formula certa verborum, qua utebantur redemptores, id eſt, qui ob propinquitatem jus habebant vendicandi, & acquirendi ſibi aliquid. In aliis eſt,* ὃ ἀπέδοτο (*Compl.* ὃν ἀπέδοτο) νοεμὶν ἡ ἐπιστρέψασα, cui (*Compl* quem) vendidit Noemin, quæ reverſa eſt. *Et reſpondet hebræo, ſi abſit illud,* cui, *&* quem: *ut cohæreat hoc modo cum antecedentibus,* partem agri vendidit Noemin. (*c*) Et fecerunt.] *Compl. & Theodoretus,* καὶ ποιῆσαι, & faciat. (*d*) Bethleem.] *Apud Theodoretum ſequitur,* ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀοίδιμον, apud omnes homines celebre: *quæ tamen abſunt ab hebr.* (*e*) Quod dabit.] *Ita etiam hebræus. Compl. autem & Theodoretus,* ἐκ τοῦ σπέρματός σου δῴη, ex ſemine tuo det.

REGNORUM. LIB. I.

CAP. I.

(a) Homo fuit.] *In aliis eſt,* καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς, & fuit homo unus. *Interp. Origenis habet duas lectiones,* erat vir unus, *&,* erat vir quidam: *ac priorem conſentientibus etiam hebræis magis probat.* (*b*) In Naſib Ephræm.] *In aliis,* ἐν νασίβ. *Compl.* υἱοῦ σὼφ ἐξ ὄρους ἐφραίμ, filii Soph de monte Ephraim, *quod in vulgata,* filii Suph Ephratæus. *Multa autem ſemper in his propriis nominibus varietates: quæ omnes indicari nullo modo poſſunt* (*c*) Et filiis ejus.] *In aliis additur,* καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, & filiabus ejus. (*d*) Unam.] *In Compl additur,* κατὰ πρόσωπον, *quod in vulgata eſt,* triſtis: *quaſi diceret,* demiſſa facie. *Dictionem tamen hebræam* facierum *alii interpretantur electam, & honoratam. Quæ autem ſequuntur,* quia non erat ei filius, *ſunt etiam in Compl. ſed abſunt a vulgata, & hebræo.* (*e*) Quia non dederat ei Dominus filium, ſecundum tribulationem ejus, & ſecundum triſtitiam tribulationis ejus: & triſtabatur propter hoc] *Interp. Origen. in homil. unica ex hoc loco hæc tantum refert.* Tum deinde refert ſcriptura, quia contriſtata eſt Anna; quod cum acceperit Fenenna plurimas portiones cum filiis; ipſa unam ſolam acceperit partem; & quia hoc dolore percuſſa templum Domini ingreſſa defleverit, *&c. In Compl. autem hoc loco iſta leguntur,* καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς καί γε παροργισμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτὴν, & irritabat eam æmula ejus etiam irritatione, eo quod ſperneret eam: *quæ in collatis vetuſtis codicibus non ſunt inventa: ſed reſpondent hebræo, & eodem fere modo leguntur apud S. Joannem Chryſoſt. in hom. de fide Annæ,* καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς παροργισμῷ ἐξουθενοῦσα αὐτὴν, *& ſimilia quædam videntur indicari a Theodoreto in canticum ad ea verba,* Dilatatum eſt os meũ ſuper inimicos meos. *itemque a Diodoro Tarſenſi.* (*f*) Et dixit ei: Ecce ego domine. Et dixit ad eam] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*g*) Et ſtetit coram Domino.] *Pro his in Compl. eſt,* καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, & poſtquam biberant. (*h*) Sacerdos.] *In aliis additur,* ἐκάθητο, ſedebat. (*i*) Adonai Domine Eloe Sabaoth.] *Ita etiam in aliis, niſi quod habent,* ἐλωί. *Sed Compl. habet tantum,* κύριε σαβαώθ, *& vulgata,* Domine exercituum. (*k*) Mei.] *In Compl. additur,* καὶ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σου, *quod vulgata,* nec oblitus ancillæ tuæ. (*l*) Virorum] *Sic hebræus. Alii,* ἀνδρὸς, viri. (*m*) Et vinum, & inebriamentum non bibet.] *Hæc videntur agnoſci etiam a Theodoreto q. 5. Abſunt tamen a Compl. ut a vulgata.* (*n*) Puer.] *Dictio,* τὸ παιδάριον, *in uno vetuſto codice, & in Compl. non eſt, quemadmodum neque in vulgata: habetur tamen in ceteris vetuſtis, & apud Philonem, de ebrietate, & apud S. Chryſoſt. in homilia de fide Annæ, & hom. 15. in Acta Apoſt* (*o*) Tuum.] *In Compl,* ἀπὸ σοῦ, a te. (*p*) Dura dies.] *Ita & alius liber vetus, & Philo ibidem. In aliis libris, & apud S. Chryſoſt. eſt,* ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ, in dura die. (*q*) Tuam] *Compl. addit,* εἰς πρόσωπον, in faciem: *neque abhorret ab hebræo.* (*r*) In filiam peſtilentem.] *Theodotio,* ὡς μίαν τῶν ἀπαιδεύτων: tanquam unam indiſciplinatarum. (*ſ*) Meæ.] *In aliis additur,* καὶ ἐκ πλήθους ἀθυμίας μου, & ex multitudine mœroris mei: *quod non abhorret ab hebræo.* (*t*) Extendi.] ἐκτέτακα *propius ad hebræum, quam quod in aliis,* ἐκτέτηκα, extabui. (*u*) Invenit.] *Compl.* εὕροι, inveniat. (*x*) Deo Sabaoth.] *Compl.* παντοκράτορος, omnipotente. *A vulgata, & hebræo utrumque abeſt.* (*y*) Suo.] *In Compl. ſequitur,* οὐκ ἀναβήσομαι, non aſcendam: *quæ tamen abſunt ab hebræo: ſunt enim ſupplenda cogitatione.* (*z*) Quod exiit ex ore tuo.] *Ita etiam Compl. ſed vulgata ex hebræo,* verbum ſuum. (*aa*) Trienni.] τριετίζοντι. *Theodoretus q. 5.* obtulit eum Deo, & cum eo vitulum ejuſdem ætatis. *Vulgata ex hebræo,* in vitulis tribus. (*bb*) Et adduxerunt coram Domino. & mactavit pater ejus ſacrificium, quod faciebat a diebus in dies Domino.] *Pro his in Compl. eſt* καὶ προσήγαγον τὸ παιδάριον, καὶ ἔσφαξαν τὸν μόσχον, & adduxerunt puerum, & jugularunt vitulum. *In aliis libris conjunguntur utraque lectiones, ſed in hac ſecunda pro* προσήγαγον, *&* ἔσφαξαν, *eſt,* προσήγαγε, *&.* ἔσφαξε, adduxit & jugulavit: *ut appareat coagmentatio quædam. Vulgata ex hebræo:* Et immolaverunt vitulum, & obtulerunt puerum Heli. Et ait. (*cc*) Tecum cum orarem.] *Compl.* ἐν τούτῳ προσεύξασθαι, in hoc ut orarem. (*dd*) Et dixit.] *Alii,* καὶ ηὔξατο. (*Compl.* καὶ προσηύξατο) ἄννα, καὶ εἶπεν, *quod vulgata,* & orauit Anna, & ait. *Itemque Interp. Orig.*

CAP. II.

(a) Confirmatum eſt.] *Ita etiam S. Auguſt. 17. de civitat. cap. 4. ubi totum hoc canticum recitat, & magna ex parte explanat. Int. Origen.* Exultavit cor meum. (*b*) Lætata ſum.] *Ita idem S. Aug. & alii multi. In quibuſdam eſt,* ὅτι εὐφράνθην, *& Int. Orig.* quia lætata ſum: (*c*) Salute.] *Sic etiam liber vetus manuſcriptus, in quo cum multiplici pſalterio eſt etiam hoc canticum, & græcum latinis characteribus ſcriptum. & præterea verſum ex græco. In aliis eſt, & apud Theodoretum in hoc canticum,* ἐν σωτηρίᾳ σου. *& S. Auguſt. & Int. Origenis,* in ſalutari tuo. (*d*) Excelſa] *Ita S. Aug. & S. Cyprianus ad Novatianum, licet 3. teſtim. habeat,* neque loquamini elata. *Nec plura refert Int. Origenis. In aliis codicibus additur,* ὑπεροχὴν, *& ita habet Euſebius ad Marinum, itemque Diodorus Tarſenſis explanans hunc locum, & Theodoretus in hoc canticum, itemque liber manuſcriptus, de quo diximus: in quo in latina verſione eſt,* excelſa eminentia. (*e*) Non procedat.] *Alii,* μὴ ἐξελθέτω. *Et S. Cypr. lib. 3. teſt.* & non procedat magniloquentia: *ad Novatianum,* & ne exeat. *S. Auguſt.* neque procedat magniloquium. *Interp. Origenis interdum,* nolite multiplicare mala, neque exeat maliloquacitas de ore veſtro: *quamvis paulo poſt pro* mala, *habeat,* excelſa, *& pro* maliloquacitas, magniloquium. (*f*) Scientiarum.] *Ita fere omnes. Liber ille manuſcriptus habet gnoſeos, & latine,* ſcientiæ. *Int. Origenis interdum,* quia fortis in ſcientia Dominus, *interdum vero,* quia fortis ſcientiarum Dominus. *Et potuit illud,* fortis, *eſſe ex Aquilæ interpretatione.* (*g*) Et Deus præparans adinventiones ſuas.] *Sym.* καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις, & non ſunt apud eum prætextus, & excuſationes. *Int. Orig.* & non emendaverunt excuſantes. (*h*) Arcus potentium infirmatus eſt.] τόξον δυνατῶν ἠσθένησε. *S. Auguſt. habuit initio,* arcum potentium fecit infirmum: *ſed paulo poſt habet ut nos, & explanat: itemque int. Origenis: & S. Cyprianus, lib. 3. teſt.* invalidus factus eſt arcus. (*i*) Pleni.] *Symm. & Theodotio,* κεχορτασμένοι, ſaturati. (*k*) Minorati ſunt.] ἠλαττώθησαν, *& probat iſtam verſionem, quamvis minus latinam, S. Aug. Schol.* ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρνησαν, locaverunt ſe. *Aquila,* συνετρίβησαν, contriverunt ſe. (*l*) Tranſierunt terram.] *Sic S. Auguſt. & liber ille manuſcriptus, quod græce eſt,* παρῆκαν γῆν. *Symm.* ἀνενδεεῖς ἐγένοντο, abundantes facti ſunt. *Interp. Orig. hæc refert ex hoc loco,* ſaturati panibus deducti ſunt ad ſervitutem: eſurientes dereliquerunt, uſque quo ſterilis peperit ſeptem. (*m*) Ut ſedere faciat.] *Ita fere hebræus In quibuſdam codicibus & apud Theodoretum eſt,* τοῦ καθίσαι αὐτόν. *S. Cypr. lib. 3. teſtim.* Et ſedere eum facit cum potentibus populi. *S. Aug.* ut collocet eum cum potentibus populi ſui. *Liber ille manuſcriptus,* ut ſedere eos faceret cum potentibus ſeculi. (*n*) Suum.] *Diſputat S. Aug. quomodo illud,* αὐτοῦ, *poſſit ſignificare* ſuum, *&* ejus. (*o*) Prudens] *Ita S. Aug quod græce,* ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ. *Theodoretus* ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ. *& Lucifer pro S. Athanaſio,* ſapiens in ſapientia ſua, *itemque liber ille manuſcriptus. A Compl. abſunt hæc omnia uſque ad illud,* Dominus aſcendit in cœlos, *ſicut etiam a vulgata.* (*p*) Terræ.] *Sic Euſebius, lib. 4. de Evang. demonſtr. & hebræus. In aliis codicibus & apud Theodoretum hic, q. 5. in manuſcriptis & in explanatione hujus cantici additur,* δίκαιος ὤν. *Et S. Aug.* quia juſtus eſt, *itemque liber ille manuſcriptus.* (*q*) Et dat.] *Ita etiam S. Aug. Alii & Theodoretus,* καὶ δώσει, & dabit. (*r*) Et reliquit.] *In aliis* καὶ κατέλιπον & reliquerunt, *abſunt autem ab hebræo, uſque ad illud,* & abiit. *In Compl. autem ſunt & illa præterea,* καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ, & adoraverunt Dominum. (*ſ*) Faciei Domini coram Heli.] *Compl.* τῷ κυρίῳ πρὸ προσώπου ἠλί, Domino ante faciem Heli. (*t*) Percutiebat.] *Propius ad hebræum, quam quod eſt in aliis,* καθίει, *aut,* καθῆκεν, mittebat. (*u*) Et ſume.] *Sic hebræus. Alii,* καὶ τότε λάβε, & tunc ſume, *vel,* καὶ τότε λήψῃ *& tunc ſumes.* (*x*) Ephod Bad.] *Abeſt dictio,* Bad, *a Compl. quæ tamen eſt in hebræo: & de ea S. Hieronym. ad Fabiolam. Theodoretus quæſt. 7. ex Aquila,* ἐπένδυμα ἐξαίρετον, ſuperindumentum inſigne, ſelectum. *Schol. ex Symm.* ἐφοὺδ λινοῦν, καὶ ἐφεστρίδα μικρὰν, Ephud lineum, & palliolum parvum (*y*) Filius Iſrael.] *In Schol. hæc adduntur,* καὶ ὡς ἐκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, & quomodo dormiebant cum mulieribus

bus aſſiſtentibus ad januam tabernaculi teſtimonii: *nec mul:o aliter in Compl. videturque hic locus agnoſci a Theodoreto. q.* 16. (*z*) Non filii.] *Alii repetunt*, μὴ, non filii, non: *quæ repetitio abeſt ab hebræo.* (*aa*) Nolite facere ita, quoniam non bonæ auditiones, quas ego audio.] *Hæc abſunt a Compl. & videntur eſſe altera interpretatio ejuſdem ſententiæ.* (*bb*) Ibat.] *Aliȷ*, ἐπορεύετο, καὶ ἐμεγαλύνετο, ibat, & fiebat magnus. (*cc*) Revelans revelatus ſum.] *Sic S. Auguſt. q.* 17. *de civit. c.* 5. *quod græce eſt*, ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην, *ideſt*, revelans revelavi me. *Lucifer pro S. Athanaſio*, manifeſte oſtendi me. *Nos autem libentius equimur S. Auguſt. cujus verſio valde tenax verborum eſt.* (*dd*) Ignis.] τοῦ πυρὸς, *id eſt*, *ex ſacrificiis*: *atque ita habet S. Auguſt. Lucifer vero*, omnia frumenta filiorum Iſrael. *Ut videatur legiſſe*, πυρῶν. (*ee*) Benedicere de primordio.] ἐνευλογεῖσθαι ἀπ᾽ ἀρχῆς. *Et ſic hebræus: nec multo aliter Lucifer*, ut benediceres eos a primordio. *Alii & Theodoretus habent*, ἀπαρχὴν, *& S. Auguſt.* benedicere primitias. *Schol.* τοῦ πιμελοῦσθαι ὑμᾶς. ut impinguaretis vos. (*ff*) Quoniam tantum.] ὅτι ἀλλ᾽ ἢ, *& ſic ſæpe librarius Vaticanus. præſertim in his Regnorum libris. Compl. habet tantum*, ὅτι. *& Lucifer*, quoniam qui honorificant me. *S. Auguſt. habet tantum*, ſed, *& Theodoretus*, ἀλλ᾽ ἤ. (*gg*) Et qui ſpernit me, honore privabitur.] καὶ ὁ ἐξουθενῶν με, ἀτιμωθήσεται. *S. Ambroſ. de paradiſo cap. xv.* & contemptor mei honore privabitur. *Lucifer*, & qui ſpernit me, ad nihilum redigetur. *Compl & Theodoretus*, καὶ οἱ ἐξουθενοῦντές με ἐξουθενωθήσονται. *S. Auguſt.* & qui ſpernit me, ſpernetur, *itemque S. Cyprianus de oratione Dom. & de Z:lo.* (*hh*) Patris tui.] Ita *S. Auguſt. & Lucifer. Theodoretus autem addit*, καὶ ἐπιβλέψεις, (*al.* ἐπιβλέψει, *& ita Compl*) τὸ κραταίωμα ὧν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ. Et aſpicies firmamentum ὧν in omnibus, quibus benefaciet Iſrael. *Et multa affert, cur*, ὧν, *intelligi debeat is, qui vere eſt Deus*: κραταίωμα *autem, ſacerdotium, quod ſecundum ordinem Melchiſedec. In Scholio inſerto ad finem hujus capitis in codice Silertio primum iſta ponuntur*, καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ὧν, *&c. deinde adjungitur*, ὁ γὰρ μετὰ πάσης, φησὶ, πάντοτε ἰσχύος ὢν δοκιμάσει τινὶ τρόπῳ προσῆκε κατὰ τὸ δέον ἄγεσθαι τὸν λαόν. Ἀκύλα, καὶ ἐπιβλέψει ἀντίζηλον κατοικητηρίου. ἑβδομήκοντα, καὶ Θεοδοτίων, καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ὧν, *&c.* Nam qui, inquit, cum omni ſemper virtute eſt, judicabit, quo modo decebat juxta id quod conveniens eſt, deduci populum. Aquilæ: & aſpicies æmulum habitaculi. lxx. & Theodotionis, & aſpicies firmamentum, ὧν, *&c. In alio ſcholio affertur ex Symmacho*, καὶ ὄψει θλίψιν κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετήσεται Ἰσραήλ, & aſpicies tribulationem habitationis in omni in quo bene fiet Iſrael. *Fieri poteſt, ut* ὧν, *ſit veſtigium dictionis hebrææ, quæ ſignificat habitaculum, &* κραταίωμα, *hoc loco ſignificet quaſi violentam occupationem, ſicut paulo ante in hoc capite*, κραταιῶς, *ſignificavit, violente: atque ita idem valebit hæc interpretatio, atque ita Aquilæ, & Symmachi. In Compl. eſt*, καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναῶν, *atque ita vertunt*, & aſpiciet firmamentum templorum. *Sed fortaſſe iſtud*, ναῶν, *eſt ſimiliter veſtigium ejuſdem dictionis hebraicæ* (*ii*) Non exterminabo.] *Abeſt illud*, non, *a S. Auguſt. & a Luciſero, quemadmodum & a nonnullis græcis codicibus*, οὐκ. *In Compl. eſt*, καὶ ἄνδρα ὃν οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ποιήσω ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, & virum, quem non exterminabo tibi ab altari meo, faciam deficere oculos ejus. *Cujus lectionis ſunt etiam expreſſa veſtigia in aliis libris. Noſtra ſatis reſpondet hebræo; niſi quod hebræus. pro*, oculus ejus. *&*, anima ejus, *habet*, oculi tui, anima tua. [καὶ ἀναστήσω.] *Diodorus Tarſenſis.* ταῦτα δὲ ἁρμόττει ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ, μόνῳ δὲ τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς ἀρχιερεὺς ἡμῶν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ὠνομάσθη. ἔχοντες γὰρ, φησιν, Ἰησοῦν τὸν ἡμῶν ἀρχιερέα. μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς. καὶ πάλιν. οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. Hæc autem nulli hominum conveniunt, ſed ſoli Domino noſtro Jeſu Chriſto, qui ſummus Pontifex noſter ſecundum humanitatem dictus eſt. Habentes enim, inquit, Jeſum ſummum Pontificem noſtrum, qui intravit in cælos. Et rurſus, Non enim habemus Pontificem qui non poſſit affici ſenſu infirmitatum noſtrarum. (*kk*) Chriſto meo.] *Ita etiam S. Auguſt. & convenit cum vulgata, & hebræo. In aliis eſt*, τῶν χριστῶν μου, Chriſtis meis. *Et S. Cyprianus l.* 1. *teſtim.* in conſpectu Chriſtorum meorum. *Ita etiam habet Theodoretus, q.* 10. *in codicibus manuſcriptis: & multa in hunc locum affert, quorum nonnulla referuntur in commentariis ex Diodoro Tarſenſi. Schol.* τῶν χριστῶν μου. χριστοὺς δὲ αὐτοὺς κέκληκε τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους, καὶ τοὺς τὴν ἐκείνων δεδεγμένους διδασκαλίαν. οὐκοῦν ἡ πρόρρησις κυρίως μὲν ἁρμόττει τῷ σωτῆρι Χριστῷ, κατὰ δὲ τὴν ἱστορίαν τῷ σαδὼκ, ὃς ἐκ τοῦ ἐλεαζάρου κατάγων τὸ γένος, τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τοῦ σαλομὼν ἐδέξατο. Chriſtis meis. Chriſtos autem vocat Sanctos Apoſtolos. Et qui eorum ſuſceperunt doctrinam. Prædictio igitur proprie convenit ſalvatori Chriſto, ſecundum hiſtoriam autem Sadoc, qui genus deducens ab Eleazare ſummum ſacerdotium accepit a Solomone. (*ll*) Omnibus diebus.] *Theodoretus ibid.* Iſtud, πάσας τὰς ἡμέρας, non convenit hominibus mortalibus breve tempus viventibus. *Libuit hunc locum afferre, quoniam in verſione latina valde eſt corruptus.* (*mm*) Veniet adorare ei obolo argenti.] *Sic S. Auguſt. Compl. habet*, ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου, καὶ ἐν ἄρτῳ ἑνί. *Et S. Cyprianus lib.* 1. *teſt.* in obolo pecuniæ, & in pane uno. *In codice Theodoreti Sirletio eſt hoc loco inſertum hujuſmodi Scholion Theodori.* Ad quem, inquit, tantum erit eorum, qui ex genere tuo, diſcrimen, ut qui ex iis remanſerint, multa cum reverentia ad eum ſint acceſſuri, & ei tanquam ſacerdoti, oblationes allaturi. Hoc enim eſt, προσκυνῆσαι αὐτῷ ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου, καὶ ἐν ἄρτῳ ἑνί. (*nn*) Ad unam ſacerdotiorum tuorum.] ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου, *id eſt*, ad unam partium ſacerdotalium tuarum. *S. Auguſt.* in unam partem ſacerdotii tui: *& teſtatur nonnullos eſſe interpretatos*, ſacrificii tui.

CAP. III.

(*a*) Antequam.] *In hebræo dictio, quæ ſignificat*, antequam, *valet etiam*, nondum: *quare hoc etiam modo poſſet accipi hic, conſentiente etiam Theodoreto, pro*, nondum inſtructa erat, *ut paulo poſt.* Et Samuel antequam cognoſceret, *pro*, Samuel nondum cognoſcebat. (*b*) Eſſet inſtructa.] ἐπισκευασθῆναι. *Theodoretus q.* 11. κατασκευασθῆναι, *eodem ſenſu: putatque ſignificari, ante mediam noctem: nam media nocte apparabatur lucerna injecto oleo. Compl. habet*, πρὶν ἢ κατασβεσθῆναι, antequam extingueretur. *Scholium inſertum codici Theodoreti Sirletio*: Nunquid forte recte dicunt ij qui ſpectant ad editionem Aquilæ, & Symmachi, dicentium πρὶν σβεσθῆναι; Aquilæ, καὶ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν σβεσθῆναι, & lucerna Dei antequam extingueretur. Symmachus, οὔπω ἐσβέσθη, nondum extincta erat. (*c*) Filiorum ejus.] *In aliis libris ſequitur*, αἷς ἔγνω, quas novit. *Lucifer pro S. Athanaſio habet*, propter iniquitatem filiorum ejus, quam ego ſcio. (*d*) Et neque ſic.] καὶ οὐδ᾽ οὕτως. *Compl.* καὶ οὐχ οὕτως, & non ſic, *& fortaſſe ſubintelligendum*, & non ſic erit, ſicut illi putant. Juravi enim, *&c. Lucifer.* Et nunc ſic juravi domui Heli. (*e*) Et creditus eſt.] *Pro his uſque in finem, in Complut. ſunt tantum hæc*, ἐν σηλῷ κατὰ ῥῆμα κυρίου. In Sylo juxta verbum Domini. *Ac certe iſta*, Et creditus eſt Samuel propheta (*aut, ut alii libri*) εἰς προφήτην, prophetam) eſſe Domino in omnem Iſrael, ab extremis terræ & uſque ad extrema, *videri poſſunt alia interpretatio præcedentis ſententiæ*, & cognoverunt omnis Iſrael, *&c. Sed poſtrema*, Et Heli ſenex valde, *&c. referuntur etiam a Luciſero ibidem.*

CAP. IV.

(*a*) In diebus illis.] *Ita etiam Lucifer pro S. Athanaſio. Complut.* καὶ ἐγένετο ῥῆμα σαμουὴλ πρὸς πάντα Ἰσραήλ, *quod in vulgata eſt in extremo præcedentis capitis.* Et evenit ſermo Samuelis univerſo Iſraeli. (*b*) Deficere nos fecit.] *Sic Lucifer. Videtur enim illud*, ἔπταισεν, *ſumptum eſſe tranſitive more hebraico. Compl.* διατί ἄρα ἔθραυσεν. Quare igitur quaſſavit. (*c*) E medio.] *Complut.* ἐν μέσῳ, in medio: *& ſic Lucifer. Vulgata*, & veniat in medium noſtri. (*d*) Inſidentis Cherubim:] καθημένου χερουβίμ. *Lucifer*, ubi ſedebat Cherubim. *Compl.* κυρίου τῶν δυνάμεων, οὗ ἐπεκάθητο τὰ χερουβὶν, Domini virtutum ubi inſidebant Cherubim. (*e*) Quis clamor magnus hic.] *Complut.* τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος τούτου ἡ μεγάλη αὕτη; Quæ eſt vox magna hæc jubilationis hujus? (*f*) Talis.] *Eſt hebraiſmus, & valet*, non eſt factum ſimile quid. *Compl.* ὅτι οὐ γέγονεν οὕτως, quia non fuit ſic. (*g*) Firmorum.] στερεῶν. *Compl.* στερεωτέρων, firmiorum. *Theodoretus q.* 13. *habet in numero ſingulari*, τοῦ θεοῦ στερεοῦ τούτου οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ὁ πατάξας, Dei firmi hujus; hic eſt Deus qui percuſſit. (*h*) Ordinum.] *Id eſt, peditum deſcriptorum. Lucifer*, virorum. (*i*) Veſtimenta ipſius diſciſſa.] *Refert Theodoretus q.* 43. *Aquilam dixiſſe*, μανδύαν διερρηγμένην, mantellum laceratum. (*k*) Nonaginta.] *Compl. addit.* καὶ ὀκτὼ, & octo, *ut vulgata.* (*l*) Steterant.] ἐπανέστησαν, *obriguerant, aut quaſi ſe exeruerant extra locum ſuum, aut ſuo amplius officio non fungebantur: hebræus habet*, ſtetit. *Compl.* ἐβαρύνθησαν, gravati erant. (*m*) Viginti] *Ita vetuſti codices: & ſic Euſebius in Chronicis affirmat ſcripſiſſe LXX, & ita Lucifer. Sed in impreſſis græcis eſt*, τεσσαράκοντα, quadraginta, *quemadmodum etiam in vulgata.* (*n*) Ploravit.] *Compl.* καὶ ὤδινησεν, & anguſtiata eſt: *vulgata*, incurvavit ſe. (*o*) Et in tempore ſuo moritur, & dicebant.] *Eſt locutio, quæ hoc ſignificat*, dum ipſa moreretur, in ipſo tempore mortis ejus dicebant ei mulieres. (*p*) Væbarchaboth.] *Compl.* ἐχαβώθ, *quod propius accedit ad vulgatam.* Icabod. *Vide infra cap.* 14. *Nonnulla autem ſunt hic in hebræo. & vulgata, quæ abſunt etiam a Compl.* (*q*) Dixerunt.] *Compl.* εἶπεν, dixit. (*r*) In eo, quod capta eſt.] ἐν τῷ ληφθῆναι. *Compl.* διότι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, quoniam capta eſt arca Dei.

CAP. V.

(*a*) Dagon] *Sic & Lucifer. In aliis ſequitur*, τῇ ἐπαύριον, *quod in vulgata eſt*, altera die. (*b*) Suam.] *Ita etiam Lucifer. In Compl. additur*, ἐπὶ τὴν γῆν, *quod in vulgata eſt* in terra. (*c*) Et gravata eſt.] *Hæc uſque ad*, Et factum eſt, *hoc eodem loco habentur apud Luciferum: ſed in Compl. paulo poſt, ubi in vulgata.* (*d*) Sedibus eorum.] εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν, *nec multo aliter Aquila*; καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἕδραις. *Symm.* καὶ ἔπληξεν αὐτοὺς κατὰ τῶν κρυπτῶν. *Quod vulgata*, & percuſſit in ſecretiori parte natium. *Alii ex hebræo vertunt*, in locis altis, *aut*, in mariſcis, *aut*, in conſtrictionibus. *Lucifer autem hic habet*, in domibus eorum: *licet paulo poſt eadem dictio græca apud ipſum quoque vertatur*, ſedibus. (*e*) Et ambo veſtigia manuum ejus ſuper anteriora Amapheth ſinguli.] *Hæc & quæ ſequuntur*, & ambo articuli manuum ejus ceciderant in limen, *ſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ: quod facile ex hebræo, & vulgata conſtare poteſt. Illud autem* Amapheth, *aut, ut in aliis*, Aphethem, *eſt veſtigium dictionis hebraicæ; quæ ſignificat*, limen: *& in aliquo libro utrumque conjungitur*, τοῦ σαφὲθ ἀφεθίμ. *In Compl. autem eſt tantum*, τῶν σαθμῶν. *Illud* ſinguli, ἕκαστοι, *in aliis eſt*, ἕκαστον, unumquodque. *Lucifer videtur habuiſſe*, ἑκατὸν, *cum aliqua alia varietate. Ita enim inquit*, & ambo veſtigia manus ejus ablata erant per partes centum. *Qui non animadverterunt conjunctas eſſe duas interpretationes, veriſimile eſt putaſſe priore loco legendum eſſe*, ἴχνη τῶν ποδῶν, veſtigia pedum: *quod eſt in Compl. & aliis libris. Theodoretus quæſt*: 13. *ita hoc factum narrat*, Invenerunt eum poſtridie contritum, & extremis partibus privatum. (*f*) Et gravata eſt.] *Pro his uſque ad illud*, Et viderunt. *In Compl. habentur ea quæ paulo ſuperius indicavimus. Lucifer hoc loco hæc tantum refert*, Et gravata eſt manus Domini ſuper Azotum, & induxit illis mures: & facta eſt confuſio mortis magna in civitate. *Theodoretus eadem q.* 13. *videtur indicare non ante expullulaſſe mures, quam arca fuit relicta in agro: quod dicitur in ſequenti capite.* (*g*) Quoniam ſic.] *Ita hebræus, & ſubintelligendum eſt*, percuſſi ſunt, *Lucifer*, quoniam ſic eſt. *Compl.* ὅτι οὕτως γέγονεν αὐτοῖς, quoniam ſic evenit eis. (*h*) Satrapas.] *Lucifer habet*, reliquos: *ſed ex loco inferiore apparet hic etiam apud eum eſſe legendum*, regulos. (*i*) Civitati.] *Alii*, ἐν τῇ πόλει, *& Lucifer*, in civitate. (*k*) Sedes.] *Hæc ſententia abeſt à Compl. ut a vulgata. Lucifer habet*: & ebullivit illis mures in ſedibus: & fecerunt ſibi Getthæi ſedes pelliceas. *Theodoretus habet*, ἕδρας χρυσᾶς, ſedes aureas: *pro quo inquit ceteros eſſe interpretatos*, καὶ περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι, & undique reſolutæ ſunt eorum ſedes: *quod vulgata*, & computreſcebant partes extales eorum. (*l*) Aſcalonem.] *Ita etiam Theodoretus, & Lucifer. Compl.* ἀκκάρωνα, *& vulgata*, Accharon. (*m*) Reſideat.] καθισάτω. *Alii*, ἀποκατασταθήτω, *aut* ἀποκαταστήτω *& Lucifer*, reducatur. (*n*) Illic.] *Abeſt dictio iſta à Lucifero, & Compl. ſed non ab hebræo: à quo viciſſim illa abſunt*, ut intravit arca Dei Iſrael. (*o*) Percuſſi ſunt in ſedibus.] *Theodoretus eadem*

eadem q. 13. *agnoſcit hoc eſſe ex lxx. addit autem Aquilã dixiſſe*, τὸ τῆς φαγεδαίνης ἐξήγειραν ἕλκος, laborarunt ulcere exedente, quod vocant Phagedænam: *Joſephum autem docuiſſe*, τὸ τῆς δυσεντερίας αὐτοῖς ἐπιγενέσθαι πάθος. Symmach. διελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι, ſedes eorum diſtolutæ ſunt. *In dyſenteriæ illos incurriſſe morbum: atque iſta, quomodo non diſcrepent inter ſe, accurate diſputat.*

CAP. VI.

(a) PRo cruciatu] *In noſtra eſt tantum*, τῆς βασάνου. *Sed uſitatum eſt hujuſmodi locis ſubintelligi*, ὑπὲρ *(ut hic habet Compl.) aut ſimile quiddam. In aliquo libro eſt*, τὸ τῆς βασάνου. *Uſi autem ſumus dictione cruciatus, imitati Luciferum, qui*, βασανίζειν, *ſolet interpretari*, cruciare. *Vulgata habet*, pro peccato. *Alii ex hebræo vertunt*, culpatorium, *id eſt, hoſtiam pro peccato, & culpa.* (b) Manus ejus a vobis.] *Sic chaldæus: & videtur ſatis apta ſententia. Vulgata autem*, & tunc curabimini, & ſcietis, quare non recedat manus ejus a vobis. (c) Satraparum.] *Ita hebræus. Alii*, τῶν σατραπειῶν, provinciarum. (d) Et mures aureos.] *In Compl.* καὶ πέντε μύας χρυσοῦς, & quinque mures aureos. *Et in aliquo libro ſequitur*, ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν, ſimilitudinem ſedium veſtrarum & ſimilitudinem murium, *&c. quod reſpondet vulgatæ.* (e) Sine filiis.] *In Compl. additur*. ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός, ſuper quas non eſt impoſitum jugum: *In hebræo hoc eſt, iſtud autem*, ſine filiis, *minime.* (f) Capſula Berſechtan.] ἐν θέματι βερσεχθάν. *Compl. habet tantum*, ἐν θέματι. *Theodoretus q.* 13. Ea autem poſuerunt in quodam vaſe quod LXX quidem dixerunt Boergaz. (*& eſt ipſa dictio hebræa cum præpoſitione ſignificans*, in capſa) Joſephus autem, γλωσσόκομον, loculum, marſupium. *Symm.* θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ, ponite in ſcrinio a latere ejus. *Aquila*, ἐν ὕφει κουρᾶς, in texto comæ. *Addit Scholiaſtes citans Theodoretum*, τὸ βοεργαζὰξ τινὲς μὲν ἔφασαν πλεκτὸν ὡσανεὶ κόφινον, τινὲς δὲ ἐκ τριχῶν κατεσκευασμένον, διὰ τὰ λεγόμενα σακκία. ὅτι ποτὲ δ' ἂν ᾖ πρὸς τὴν ποτε οὕτω καλούμενον, δῆλον ἐστὶν ὅτι ἔν τινι ἔφασαν δεῖν αὐτὰ καινῷ πάντως ὄντι καὶ ἁρμόζοντι φέρειν τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα. Illud, βοεργὰζ, nonnulli quidem dixerunt teſtilem quaſi cophinum; nonnulli autem ex capillis compoſitum: qualia ſunt ea, quæ dicuntur, σακκία. Quodcunque autem denique ſit illud, quod olim ſic vocaretur, perſpicuum eſt illos dixiſſe in re aliqua nova omnino, & apta alicubi ferenda eſſe hujuſmodi anathemata. (g) A parte.] *In Compl. ſunt juncta duæ interpretationes*, ἐκ πλαγίων μέρους. (h) Et expelletis eam, & abibitis.] *In aliis tantum eſt*, καὶ ἀπελεύσεσθε, & abibitis. (i) Poſt Bethſamys.] μετὰ βεθσαμύς. *Alii*, κατὰ βαιθσαμύς, *& vulgata*, contra Bethſames. *In hebræo nulla eſt præpoſitio.* (k) Capſulam Ergab.] τὸ θέμα ἐργάβ. *In aliis*, Ergaz: *& eſt eadem dictio hebræa, quæ ſuperius, ſed hic ſine præpoſitione. Ac rurſus in Compl. eſt tantum*, τὸ θέμα, *quod eſt interpretatio dictionis Ergaz.* (l) Aureos.] *In aliis additur*, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν, & imagines ſedium ſuarum. (m) Et ſtatuerunt.] *Compl.* καὶ ἔστη ἐκεῖ παρὰ λίθον μέγαν, & ſtetit ibi juxta lapidem magnum. (n) Confirmata.] ἐστερεωμένης. *Schol.* Aquila inquit, ἰσχυρᾶς: forti. Symm. autem, τετειχισμένης ἕως κώμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως ἀβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου, murata uſque ad villam, quæ erat ſine muro, & uſque ad Abel magnam, per quam dimiſerunt arcam Domini. *Illud quidem*, τοῦ φερεζαίου, *quod eſt etiam in Compl. factum eſt ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, abſque muro. (o) Domini.] *In aliis ſequitur*, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, *quod in vulgata conjungitur cum ſequentibus*, quæ erat uſque in illa die in agro, *&c.* (p) Et non ſunt delectati filii Jechoniæ, in viris Bethſamys, quia viderant arcam Domini.] *Sic etiam Theodoretus q.* 14. *Sed Compl.* καὶ ἐπάταξεν ἄνδρας βαιθσαμύς, ὅτι εἶδον τὴν κιβωτὸν κυρίου, Et percuſſit viros Bethſames, quia viderant arcam Domini, (q) Virorum.] *In Compl. & apud Theodoretum additur*, ἐκ τοῦ λαοῦ, de populo: *quod tamen in hebræo non eſt hic, ſed in ſuperiore membro, pro eo quod græce eſt*, ἐν αὐτοῖς, in eis. (r) Tranſire.] διελθεῖν. *Compl. & Theodoretus*, παραστῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ ἁγίου τούτου, ſtare coram Domino ſancto hoc. (ſ) Redire fecerunt.] ἀπεστρόφασιν. *Alii*, ἀπέστρεψαν, *aut*, ἀπεστρέφασιν, *aut*, ἀπεστράφησαν, *eodem ſenſu.*

CAP. VII.

(a) REſpexit.] ἐπέβλεψεν. *Alii*, ἐπέβλεψαν, reſpexerunt. *Compl.* ἐπέστρεψε, revertit. *Vulgata*, requievit: *& ſic Chaldæus. Alii dictionem hebræam interpretantur*, lamentati ſunt. (b) Lucos.] *Theodoretus in extremo q.* 14. τὰ δὲ ἄλση ἀσταρὼθ ὁ Ἀκύλας ἡρμήνευσεν, τουτέστι τὰ τῆς ἀστάρτης ἀγάλματα. ἀστάρτην δὲ καλοῦσι τὴν ἀφροδίτην ἐκ τοῦ ἄστρου τὴν ἐπωνυμίαν πεποιηκότες. αὐτὴν γὰρ εἶναι τὸν ἑωσφόρον μυθολογοῦσι. ἄλση autem Aquila interpretatus eſt, ἀσταρὼθ, id eſt, ſimulacra. Aſtartes Aſtartem autem vocant Venerem, ex aſtro cognomen facientes. Hanc enim eſſe Luciferum fabulantur *Hinc colligi poteſt, ubi paulo poſt habetur etiam in Compl.* Lucos Aſtaroth, *eſſe junctas duas interpretationes, nimirum LXX & Aquilæ.* Aſtartes mentio apud Euſebium in libro Προπαρασκ. pag. edit. meæ 24. *Hanc Phœnices*, inquit, *Venerem eſſe dicunt.* Syræ Aſtartes meminit & Tertul. in Apologetico. Appellata creditur a victimarum multitudine. Nam Aſtharoth, greges καὶ τὰ μῆλα. *Druſ.* (c) Judicabat.] ἐδίκαζε. *Compl.* ἐδίκασε. judicavit. (d) Ut non clames.] τοῦ μὴ βοᾶν, *& in aliquot libris additur*, σαμουήλ, Samuel. *Sed Compl.* τοῦ βοᾶν, clamando. (e) Lapis.] *Alii*, ὃ σημαίνει λίθος, quod ſignificat lapis. *S. Auguſt.* 17. *de civit. c.* 7 *ita refert hunc locum*, & ſtatuit illum inter Maſpha novam, & veterem: & vocavit nomen ejus Abenezer, quod eſt latine, lapis adjutorii. *S. Cypr.* 2. *teſt.* Abennezer, id eſt, lapis auxiliator. (f) Et reddiderunt ſe ipſi Iſrael.] *Abſunt hæc a Compl. Et fieri quidem poteſt, ut illud*, καὶ ἀπέδωκαν αὐτάς, *ſit admiſtum ex alia interpretatione, illud quidem*, ipſi Iſrael, τῷ ἰσραήλ. *eſt etiam in hebræo, & vulgata.* (g) Ab Aſcalone uſque Azob.] *Alii*, ἀπὸ ἀκκαρὼν ἕως γὲθ, ab Accaron uſque Geth, *ut vulgata. Verba autem quæ ſequuntur, varie conſtrui poſſunt: Propius enim vulgatæ eſſet, ſi diceremus*, ab Accaron uſque Geth, & terminum (*ſcilicet*, earum,) Iſrael abſtulerunt de manu alienigenarum, *Et ita hebræus, niſi quod addit illud*, earum, *& pro*, abſtulerunt, *habet*, liberavit. (h) Sanctificatis.] ἡγιασμένοις. *Lucifer pro S. Athanaſio*, ſanctificationibus. *Compl.* τόποις, locis.

CAP. VIII.

(a) COnſummationem.[τῆς συντελείας, *& valet hoc loco*, utilitatem propriam: *quæ eſt peſtis reip. Symm.* ἀλλὰ μετέκλινον ἀκολουθοῦντες πλεονεξίᾳ, ſed declinaverunt ſequentes avaritiam. *Aquila, & Theodotio*, καὶ ἔκλιναν ὀπίσω τῆς πλεονεξίας, & declinaverunt poſt avaritiam. (b) Ad ponendum.] *Sic hebræus. Compl.* θήσει, ponet.

CAP. IX.

(a) TErram.] *Ita & alius liber vetus, & Theodoretus q.* 18: *& Compl: In aliis eſt*, τὸν λαόν, populum, *ut vulgata.* (b) Aſinas.] *In aliquo libro eſt*, τὰ περὶ τὰς ὄνους, ea quæ ad aſinas. *Compl.* τὰς περὶ τὰς ὄνους φροντίδας φροντίζει περὶ ἡμῶν, curas quæ circa aſinas, ſolicitus ſit de nobis. (c) Eamus.] *In aliis additur*, ἐκεῖ illuc, *quod eſt in hebræo. Compl. autem præterea addit*, πρὸς αὐτόν, ad eum, *quod in hebræo non eſt.* (d) Quod eſt nobis.] *Ita fere hebræus. Compl autem*, ἢ τοῦτο τὸ ὑπάρχον ἡμῖν; Nunquid hoc quod eſt nobis? (e) Quoniam prophetam vocabat antea populus, Videns.] *Symm.* τὸν γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τὸν ὁρῶντα. Nam eum, qui iſto tempore propheta, vocabant antiquitus Videntem. *Diodorus in hunc locum.* ἐκ τούτων δείκνυται ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν ἕκαστος τὰ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν χρόνοις ἔγραψαν, ταῦτα οἱ μετὰ ταῦτα συναγαγόντες προσέθηκαν, τὸ ὅτι ἔμπροσθεν βλέποντα τὸν προφήτην ἐκάλουν. Ex his oſtenditur, quæ prophetarum unuſquiſque ſuo cujuſque tempore geſta ſcripſerant, hæc qui poſtea collegerunt, addidiſſe illud, a veteribus prophetam vocatum eſſe Videntem. (f) Veſtram.] *In aliis ſequitur*, ταχύνατε, *& in Compl.* ταχύνατε, ὅτι νῦν. feſtinate, quia nunc. (g) Per diem.] διὰ τὴν ἡμέραν. *Et videtur valere* hodie, *ut habet vulgata; ſed cum quadam energia: quaſi dicant*, hoc ipſo die ad hanc rem conſtituto. *Ita etiam paulo poſt.* (h) Bama.] *Theodoretus q.* 19. βαμὰ quidem Aquila eſt interpretatus, ὑψηλόν, excelſum, γαβαὰ, autem, τὸν βουνόν, collem: *quod quidem videtur pertinere ad caput ſequens.* (i) Hoſpites.] *Theodoretus ibidem*: ξένους Aquila vocavit τοὺς κεκλημένους, vocatos, invitatos. (k) Sicut tempus.] *Sic fere hebræus, & ſubintelligitur, quod exprimitur in aliis codicibus*, ὡς ὁ καιρὸς οὗτος, ſicut tempus hoc, *id eſt, hac hora.* (l) Eis.] *Compl.* ἐν αὐλαῖς, in eis. *Sed etiam ab hebræo abeſt præpoſitio.* (m) Puſilli ſceptri tribus Iſrael, & tribus minimæ ex toto ſceptro Benjamin.] *Theodoretus q* 22. *& Compl.* τοῦ σμικροτέρου σκήπτρου ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ ἰσραήλ, καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ βενιαμίν, minoris ſceptri ex tribubus Iſrael, & familia mea minima præter omnes familias Benjamin. *In Scholiis reliqua referuntur eodem modo; ſed partim habent*, τοῦ μικροτέρου σκήπτρου τῶν υἱῶν ἰσραήλ, minoris ſceptri filiorum Iſrael, *partim*, ἐκ τῆς ἐλαχίστης φυλῆς ἰσραήλ ex minima tribu Iſrael. (n) Coxerat. [ἥψησεν, *ita duo libri veteres. Alii*, ἦρεν, levavit; *quod habet vulgata.* (o) Armum] *Theodoretus ibid.* τὴν κωλαίαν. *Aquila dixit*, κνήμην, tibiam, *ſive*, crus. (p) Quod remanſit.] τὸ ὑπόλειμμα. *Aliqui codices*, τὸ καταλειφθέν, *eodem ſenſu. Aquila*, ἰδοὺ τὸ ὑπολελειμμένον. θὲς ἐνώπιόν σου, φάγε ὅτι εἰς καιρὸν πεφυλασμένον σοι, λέγων, τὸν λαὸν κέκληκα. Ecce reſiduum: pone ante te, comede: quoniam ad hoc tempus eſt ſervatum tibi, dicens, populum vocavi. (q) In teſtimonium.] *Scholion inſertum quæſtionibus Theodoreti*, hoc eſt, in ſignum honoris (ut qui ſis aliis præpoſitus) & indicium regni. *Verum de hac locutione alibi dicetur. Aquila, ut in proxima notatione diximus*, εἰς καιρόν. *Dictio hebræa utrumque poteſt ſignificare; quemadmodum dicetur etiam cap.* 13. (r) Præter alios.] παρὰ τοὺς ἄλλους. *Ita libri duo veteres. Alii, & Theodoretus q.* 19. παρὰ τοῦ λαοῦ, a populo: *quamvis hoc etiam videatur valere*, ſeorſum a populo. *Paulo ante allata Aquilæ interpretatio ſatis reſpondet hebræo.* (ſ) Audi.] ἄκουσον, *Alii*, ἀκουστόν σοι: auditum tibi, *ut ſubintelligatur*, ποιήσω, faciam.

CAP. X.

(a) UNxit.] *Hinc uſque ad illud*, quia unxit te Dominus, *abſunt a Complut. ſicut etiam ab hebræo.* (b) In monte Benjamin ſalientes granditer.] ἐν τῷ ὄρει βενιαμὶν ἁλλομένους μεγάλα. *Alii libri addunt poſt*, βενιαμὶν, *hæc*, ἐν σηλὼ ἐν βακαλὰθ, in Selo, in Bacalath. *Compl.* ἐν τοῖς ὁρίοις βενιαμὶν μεσημβρίας ἁλλομένους μεγάλα, in finibus Benjamin, in meridie ſalientes granditer. *Et ita vulgata; niſi quod non habet hæc poſtrema*, ſalientes granditer. *Dictionem hebræam, quam vulgata vertit*, in meridie, *alii vertunt*, in Selſach. (c) Verbum.] *Hebræus habet*, verba. *Compl.* τὴν φροντίδα, curam. (d) Profundebat.] ἐδαψιλεύσατο. *Videtur hoc ſignificare*, pro nihilo habebat aſinas, & cetera omnia bona præ ſolicitudine, quæ nunc illum angit propter vos. *In uno codice inventum eſt*, φροντίζει, ſolicitus eſt. *Compl.* μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν, ſolicitus, & anxius eſt de vobis. (e) Ibi Naſib alienigena.] *Hæc abſunt a Compl. & videtur alia interpretatio proxime præcedentis ſententiæ. Nam Naſib ſignificat ſtationem.* (f) Ante Galgal.] ἔμπροσθεν τοῦ γαλγάλ. *Compl.* ἔμπροσθέν μου εἰς γάλγαλα, *quod vulgata*, ante me in Galgala. (g) Et ſacrificia.] *Alii*, καὶ θῦσαι θυσίας, & ſacrificandum ſacrificia. (h) Prophetarum.] *In aliis additur*, προφητεύων. prophetans. (i) Nunquid & Saul in prophetis?] *Eodem fere modo Symm.* μὴ ἔτι καὶ σαοὺλ ἐν προφήταις; (k) Propinquus.] οἰκεῖος. *Aquila.* πατράδελφος, patruus: *& ita Compl.* (l) Ei.] *In aliis additur*, ὃ εἶπε σαμουήλ, quod dixerat Samuel. (m) Condixit.] *Hoc viſum eſt valere*, παρήγγειλε. *Compl. autem*, καὶ συνήγαγε σαμουὴλ πάντα τὸν λαόν, & congregavit Samuel univerſum populum. (n) Sed quia.] ἀλλ' ἢ ὅτι. *Compl. habet tantum* ἀλλ' ἤ. *Hebræo autem magis reſpondet* ὅτι. (o) Sceptra veſtra, & ſecundum tribus veſtras.] *Compl.* κατὰ φυλὰς ὑμῶν καὶ κατὰ χιλιάδας ὑμῶν, per tribus veſtras, & per millia veſtra: *quod habet hebræus: itemque in ſequentibus, ubi in noſtra eſt* σκῆπτρον, *in Compl. eſt* φυλή. (p) In tribus.] *Compl.* κατὰ πατριὰν, καὶ κατακληροῦται πατριὰ ἀματταρί, εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται σαούλ. Per familiam, & ſorte capitur familia Amattari: in viros, & ſorte capitur Saul. *Theodoretus q.* 25. *hunc locum tractans hæc ſcribit*: εἶτα τῆς βενιαμίτιδος κατακληρωθείσης φυλῆς, καὶ πάλιν εἰς πατριὰς καὶ οἴκους, καὶ ἄνδρας διαιρεθείσης τῷ σαοὺλ ψῆφος ἀπεκληρώθη. Deinde, cum tribûs Benjamiticæ ſors obtigiſſet, & rurſus in familias, & domos & viros diviſa eſſet; Sauli calculus ſortito obtigit.

(q) Quis.] *Videtur hebraiſmus; ut valeat, Quid?* (r) Munera.] *In Compl. additur:* καὶ ἐγενήθη κωφεύων: *quod vulgata*, diſſimulabat ſe audire. *Pro quibus in noſtra & aliis græcis leguntur ad initium ſequentis capitis,* καὶ ἐγενήθη· ὡς μετὰ μῆνα, & factum eſt quaſi poſt menſem, *quæ viciſſim abſunt a Compl.*

CAP. XI.

(a) HÆc.] *Rurſus hebraiſmus: pro quo in Compl.* ἐν τούτῳ, in hoc. (b) Gabaa.] *Compl.* βουνὸν, collem: *quod ut diximus cap. 9. ex Theodoreto, eſt Aquilæ.* (c) Poſt mane.] *Compl.* κατόπισθεν τῶν βοῶν, *quod vulgata,* ſequens boves: *dictiones hebrææ, quæ ſignificant,* mane, *&* boves, *iiſdem conſtant litteris* (d) In Bama.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (e) Sexcenta.] *Compl.* τριακοσίας, trecenta, *ut vulgata: & paulo poſt,* τριάκοντα, triginta, *ubi noſtra, & cæteri codices græci,* ἑβδομήκοντα, ſeptuaginta. (f) Sacrificia, & pacificas.] *Compl.* θυσίας εἰρηνικὰς, ſacrificia pacifica. (g) Samuel.] *Ita libri veteres qui collati ſunt. Compl.* σαοὺλ, Saul: *ut vulgata.* (h) Quam plurimum.] ὥστε λίαν, *hebræus,* uſque valde. *Compl.* σφόδρα, valde.

CAP. XII.

(a) ET ſedebo.] *Quaſi dicat, ceſſabo à functione muneris mei: Compl.* καὶ πεπολίωμαι, & incanui. (b) Ambulavi.] διελήλυθα. *Sic hebræus. Compl.* ἀνέστραμμαι, converſatus ſum. (c) Hodie.] *Abeſt illud,* σήμερον, *à Compl. ut a vulgata.* (d) Et nunc ſtate.] *Symm.* καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν ἐλεημοσυνῶν κυρίου, ὧν ἐποίησε. *Quæ in vulgata,* Nunc ergo ſtate, ut judicio contendam adverſus vos coram Domino de omnibus miſericordiis Domini, quas fecit. (e) Eduxerunt.] *Sic etiam hebræus, & Chaldæus. Compl.* ἐξήγαγε, eduxit, *ut vulgata.* (f) Pugnavit.] *Alii,* ἐπολέμησαν, pugnaverunt, *ut vulgata.* (g) Nos de manu inimicorum noſtrorum.] *Compl.* vos, *&*, veſtrorum. (h) Sed quia.] *Rurſus a Compl. abeſt.* ἀλλ᾽ ἢ, *ab aliis,* ὅτι, *ſicut a vulgata.* (i) Elegiſtis.] *In aliis additur,* καὶ ὃν ᾐτήσασθε, & quem petiiſtis. (k) Si timueritis.] *Ita etiam hebræus, & chaldæus, & vulgata. Compl.* ὅπως ἂν φοβῆσθε, ut timeatis. *Et poſt illa,* poſt Dominum ambulantes, *addit,* καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς, & eruet vos. *Pro quibus eſt in aliis,* οὐκ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ᾽ ὑμᾶς, non erit manus Domini ſuper vos. (l) Maleficium.] *Aut,* malum, *ut vulgata. Græce eſt* κακίαν, *& melius quam quod in Compl.* καὶ κακίας. (m) Admodum.] ἐπιεικῶς, *quod Compl. non habet, ſed viciſſim addit,* ὑμᾶς ποιῆσαι, vos facere. (n) Et mihi nequaquam, ut peccem.] καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν. *Compl.* ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο ἁμαρτεῖν, mihi autem abſit peccare. (o) Apponemini.] προστεθήσεσθε. *Videtur ſubintelligi poſſe,* ad patres veſtros: *id eſt, eandem viam inſiſtetis, quam patres veſtri, & eaſdem pœnas ſubibitis, aut potius, involvemini eadem ruina. Sic cap. 15. Saul ad Cinæum,* προσθῶ σε, *ubi vulgata,* involvam te, *& alii ex hebræo,* deleam te. *Sic etiam cap. 26.* καὶ προστεθῇ, *pro,* & pereat. *Compl.* ἀπολεῖσθε, peribitis, *ut vulgata.*

CAP. XIII.

(a) ET eligit.] *Ante hæc in Scholio (quod videtur ſumptum ex Theodoreto q. 28.) hæc leguntur,* υἱὸς ἐνιαυτοῦ ἦν σαοὺλ, ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Filius anni erat Saul, cum ipſe regnavit. *Symm.* υἱὸς ὤν, *(abeſt iſtud,* ὤν, *a codicibus Theodoreti)* ἐνιαυσιαῖος σαοὺλ, filius unius anni Saul, *& addit Theod. etiam ex Symm. illa,* ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. *Aliud Schol.* υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἰσραὴλ, filius triginta annorum Saul, cum ipſe regnavit: & duos annos regnavit in Iſrael: *quæ poſtrema verba manifeſto agnoſcuntur a Theodoreto. Compl. habet, ut in priore Scholio, ſed additis etiam his, quæ in poſteriore adduntur.* (b) Naſib alienigenam.] *Schol. ex Aquila,* τὸ ὑπόστημα. *Theodoretus q. 29. habet,* τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων. *& addit:* Alienigenæ, cum viciſſent Hebræos, in munitioribus locis collocarunt præſidia. ὑπόστημα igitur vocavit præſidium hujuſmodi. *Similis varietas notata eſt cap. 10. Vulgata habet* ſtationem. *Chaldæus tamen, & alii ex hebræo interpretantur* præſidem, *&* ducem. (c) Spreverunt ſervi] *Theodoretus.* Illud, ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι, Aquila explanavit, ἀκουσάτωσαν οἱ ἑβραῖοι, audiant Hebræi, *quod eſt in vulgata: & dictiones hebrææ, quæ hoc ſignificant, parum differunt ab iis quæ illud. Vide cap. ſequenti. Capite autem 17. in verbis Goliath,* hebræi Saulis, *videtur dictum pro,* ſervi Saulis. *Schol. ex Symm.* ἀκουσάτωσαν οἱ ἐν τῷ πέραν, audiant qui trans fluvium. *Notatum eſt enim in Gen. hebræum dici tranſitorem, & transfluvialem. Chaldæus tamen habet,* Judæi. (d) Et puduit.] καὶ ᾐσχύνθησαν. *Dictionem hebræam quidam vertunt,* fœtuit, *quidam,* abominatus eſt. *Chaldæus,* concitatus eſt. *Vulgata,* erexit ſe. *Alii codices græci,* καὶ ἐξουδένωσαν *(al.* ἐξουδένωσεν) ἰσραὴλ τοὺς ἀλλοφύλους, & contempſerunt *(al.* contempſit*)* Iſrael alienigenas. (e) Et aſcenderunt filii Iſrael,] *Compl.* καὶ ἀνέβη ὁ λαὸς, & aſcendit populus. *Alii libri,* καὶ ἀνεβόησεν ὁ λαὸς, & clamavit populus, *quod eſt in vulgata* (f) Quæ juxta mare.] *Alii,* ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, quæ ad labium maris (g) Ex adverſo Bæthoron contra auſtrum.] *Compl.* ἐξ ἐναντίας κατὰ νώτου βαιθαβὲν, Et adverſo per dorſum Bæthaben. *Vulgata habet tantum,* ad orientem Bethaven. (h) Quia anguſte ſibi, ne ipſe accedat; & occultavit ſe.] *Id eſt, ita ſibi rem in arcto eſſe, atque ita ſe laborare, ut minime poſſit congredi cum adverſariis: & idcirco occultavit ſe. Compl. planius, ſed longius ab hebræo,* ὅτι ἐκθλίβονται, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαὸς, καὶ ἐκρύβη, quia premuntur, & receſſit populus, & occultavit ſe. (i) Tranſitores.] οἱ διαβαίνοντες. *Articulus oſtendit non eſſe iterationem verbi propter ornatum, ſed ſignificari illos quos ab Aquila paulo ante notavimus vocatos eſſe hebræos, a Symm. transfluviales.* (k) Et diſtulit ſeptem dies teſtimonio, ſicut dixerat Samuel.] *Aquila,* καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ σαμουὴλ, & exſpectavit ſeptem dies ad conſtitutionem Samuel. *Symm.* ἀνέμεινεν δὲ ἑπτὰ, exſpectavit autem ſeptem, *&c. ut Aquila. Ac nomine teſtimonii ſignificari ſtatutum tempus, & conſtitutionem quandam, innuimus etiam cap. 9. & in hoc paulo poſt dicitur,* in teſtimonio dierum. (l) Galgala.] *In Compl. additur,* καὶ εἶπε σαοὺλ, οὐκ ἦλθεν σαμουὴλ εἰς γάλγαλα, & dixit Saul, non venit Samuel in Galgala: *quæ manifeſto redundant, & perturbant ſententiam.* (m) Quia nunc præparaverat.] ὡς νῦν ἡτοίμασε. *Et optime reſpondet hebræo. Compl.* ὡς ἡτοίμασεν ἄν, ut præparaſſet. (n) Galgalis.] *In aliis additur* εἰς ὁδὸν αὐτοῦ, in viā ſuam: *in Compl. continuo ſequitur,* εἰς βουνὸν βενιαμὶν, in collem Benjamin: *quod fortaſſe eſt Aquilæ, qui* γαβαὰ *ſolet vocare,* βουνόν. *Nam noſtra (interjectis tamen iſtis,* Et reſiduum populi aſcendit poſt Saul in occurſum poſt populum bellatorem: ipſis advenientibus e Galgalis, *quæ abſunt a Compl. ut a vulgata) habet* εἰς γαβαὰ βενιαμὶν, *quod vulgata,* in Gabaa Benjamin. (o) Et plorabant.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (p) Viam Gabee vergentem ad Ge Sabim.] *In aliis additur,* τὴν ἔρημον, deſertum. *Symm.* κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγγα τὴν σεβωὶμ εἰς τὴν ἔρημον, iter termini imminentis valli Seboim contra deſertum: *(Sic enim vulgata:) Theodotio,* ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων, viam termini proſpicientis in vallem caprearum. *Alius interpres,* καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ μία ἔνευεν ὁδὸν τοῦ ἐκκύπτοντος ἐπὶ φάραγγα τῶν ὑαινῶν, & caput unum declinabat in viam proſpicientis in convallem Hyænarum. *Theodoretus q. 29 ſcribit Aquilam, pro,* γαβαὰ τὴν ἐν σεβαὶμ, *dixiſſe,* γῆν τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων, terram, quæ in valle caprearum. (q) Meſſorium.] θέριστρον, *quod alii,* θεριστήριον, *& interpretantur falcem. Quid aliis locis ſit Theriſtrum, dictum eſt in Geneſi.* (r) Vindemia.] *Sic etiam Compl.* τρυγητός. *Sed fortaſſe hoc loco ſignificat inſtrumentum aliquod cæteris inſtrumentis agricolarum acuendis idoneum. Schol.* ἐγενήθη ἡ προσβόλωσις στόματα τοῖς ἀρότροις, καὶ τοῖς ῥιξὶν καὶ τρισκελίσιν, καὶ τῇ ἀξίναις, καὶ τῷ στερεώσαντι, *ex hebræo conjici poteſt legendum,* στερεῶσαι τὸ βούκεντρον.. Et erat lima ora *(ſupplendum,* habens, *ut etiam in hebræo)* aratris, & ligonibus, & tridentibus, & ſecuribus, & ad firmandum ſtimulum. *Quæ valde reſpondent hebræo, & chaldæo.* τοῖς ῥιξὶν, Nec hoc vocabulum potui in Lexicis invenire ne quidem in Theſauro H. Steph. [illegible] interpres noſter alibi ligones & alibi vomeres reddit. Forte in lingua Helleniſtarum ῥὶξ idem quod ῥίνη, lima, quæ & ῥινίον, & ῥινητήριον. Lex. vet. ῥίνημα, ſcobs. *Druſ.* (ſ) Vaſa autem erant tres ſicli in dentem.] *Compl.* εἰς δὲ τὰ σκεύη ἦσαν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ, καὶ τῷ δρεπάνῳ, καὶ τῷ ὀρθῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή. In vaſa autem erant tres ſicli in dentem, & ſecuri, & falci, & ad corrigendum ſtimulum eadem facultas erat. *Theodoretus (quantum refert Scholiaſtes: nam apud ipſum q. 30. etiam in codicibus manuſcriptis aliqua deſunt.)* ὀδόντα, Symm. quidem interpretatus eſt τὴν ὕνιν, vomerem: Aquila autem, τὸ ἄροτρον, aratrum. Siclum autem vocarunt, στατῆρα, ſtaterem. Siclus autem, qui accipitur in pondere, trahebat ſemipondus, in argento autem viginti obolos. (t) Machmas.] *Abeſt a Compl. ut a vulgata.* (u) De ſtatione.] *Ita etiam Compl. & videtur ſubintelligi e loco ſuperiore,* διαφθείρων, vaſtator. *Vulgata,* ſtatio.

CAP. XIV.

(a) MEſſab.] *Compl.* εἰς τὴν ὑπόστασιν, ad ſtationem, *quod habet vulgata, & eſt interpretatio illius dictionis hebraicæ. Eadem varietas eſt paulo poſt, ubi etiam Theodoretus habet,* ὑπόστασιν. (b) Jochabed.] *Hoc nomen aliter habet ſupra cap 4.* (c) Dens] *Ita hebræus, & chaldæus. Compl.* ἀκρωτήριον, eminentia, cacumen. *Item Schol. cum haberet,* ἀκρωτήριον, καὶ ἀκρωτήριον, *hæc addit,* μᾶλλον ταῦτα ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἠστέρισται ὡς ἐκ θεοδ. προστεθεῖσα. Quinimo hæc in hexaplo ſunt notata aſteriſco, quippe quæ ex Theodotione ſint appoſita. (d) Si quid faciat.] εἴ τι ποιήσαι. *Compl. & Theodoretus,* εἴπως ποιήσει τὶ, ſi forte faciet quid. (e) Inclinaverit.] ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ. *Compl.* ὃ ἂν ἡ καρδία σου θελήσει, ἔκκλινον σεαυτὸν, quodcunque cor tuum voluerit, inclina te ipſum. (f) Recedite illuc.] ἀπόστητε ἐκεῖ. *Ita etiam Theodoretus. Compl.* στῆτε ἐκεῖ, ſtate ibi. *Vulgata,* manete. (g) Donec annunciemus vobis.] *Compl.* ἕως ἂν ἐγγίσωμεν ὑμῖν. Donec appropinquemus vobis. (h) In jaculis.] *Ita etiam Theodoretus: licet vulgata ex hebræo habeat,* in media parte jugeris, *&c.* (i) Obſtuperunt, & ipſi nolebant facere.] *Complut. habet tantum,* obſtuperunt & ipſi: *quod reſpondet hebræo. Alii codices,* ἐξέστησαν καὶ αὐτοί; *(in quo ipſis convenit cum Compl.)* καὶ οὐκ ἤθελον ποιεῖν, *aut,* πολεμεῖν, obſtuperunt & ipſi; & nolebant laborem ſubire, *aut,* pugnare. (k) Ephud, quoniam ipſe tulit Ephud.] *Theodoretus etiam ibidem ſolius veſtis ſacerdotalis mentionem facit. In aliis codicibus eſt,* τὸ ἐφούδ, ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, Ephud: quoniam erat arca Dei. *Vulgata etiam priore loco habet,* arcam Dei, *ſine mentione Ephod.* (l) Servi.] *Rurſus hic in vulgata eſt* hebræi: *de qua varietate dictum eſt cap. ſuperiore.* (m) Omnis Iſrael.] *Alij,* πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ, omnis vir Iſrael. (n) Et audierunt.] *Illud,* καὶ, *abeſt ab aliis.* (o) Bamoth.] *Compl.* βηθαῦν, *vulgata,* Bethaven (p) Et univerſa terra prandebat.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (q) Et Jaar ſylva erat.] *Alii,* καὶ ἰδοὺ δρυμὸς ἦν. Et ecce ſylva erat. *Compl.* καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἦλθεν εἰς δρυμὸν, καὶ ὁ δρυμὸς ἦν. Et omnis terra venit in ſaltum: & ſaltus erat. (r) Et ecce ibat dicens] *Compl.* καὶ ἰδοὺ διεπορεύετο μέλι, & ecce fluebat mel. (ſ) In Machmas.] *Alii,* πλείους ἢ ἐν μαχμὰς, plures quam in Machmas. *Vulgata,* a Machmis uſque in Hailon. (t) Divertit.] *Non abhorret ab hebræo. Alii,* ὥρμησεν, irruit. (u) De Getthæm.] *Dictio hebræa accepta eſt pro loci nomine, quæ poteſt etiam ſignificare,* ἡμάρτετε, peccaſtis, *quod habet Compl* (x) Sua.] *In aliis additur,* τὴν νύκτα, noctu. (y) Servitutem.] *Aliquis liber habet,* δούλους, ſervos. *Compl. habet,* εἰς ἓν μέρος, in partem unam, *quod habet vulgata: itemque paulo poſt. Dictiones hebraicæ, quæ ſignificant ſervitutem, & partem, ſive tranſitum, valde ſimiles ſunt.* (z) Quid, quod.] *Ex his, quæ ſequuntur uſque ad illud,* Et ſorte capitur Jonathan, & Saul, *in Compl. ſunt tantum iſta,* Da manifeſtationes, *ut etiam in vulgata: ac certe in codicibus græcis apparet coagmentatio quædam variarum interpretationum. Pro eo autem, quod in noſtra eſt,* τάδε εἴπῃ, hæc dixerit, *in aliis eſt,* τάδε εἴπῃς, hæc dixeris. (aa) Jacite.] *Sic hebræus: alii addunt,* κλῆρον, ſortem. (bb) Quemcunque.] *Scholion,* ταῦτα μέχρι τοῦ, καὶ κατακληροῦται, ἐν μόνῃ κεῖται τῇ ἐκδόσει θεοδοτίωνος. διὸ ἠστέρισται αὐτὰ ὡς ὂν μιᾷ ἢ δευτέρᾳ ζυγῇ τῶν ἑβδομήκοντα κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ ἑβραϊκῷ. Hæc uſque ad illud, (& ſorte capitur) in ſola editione Theodotionis ſunt poſita; quamobrem ſunt ea aſteriſco notata, tanquam poſita in una aut ſecunda conjugatione ipſorum LXX, non tamen in hebræo. *Ex quibus Scholiaſtis verbis, & aliis hujuſmodi, quæ alibi afferuntur, colligi poteſt plures fuiſſe editiones, quæ nomen LXX retinerent, &*

& interdum quidem in eodem codice poſitas, & quaſi conjugatas, unam tamen altera puriorem. In Complut. aliqua ex his habentur, aliqua abſunt. (cc) Vivit.] *Alii* ἵλεως, ζῇ. Propitius. (dd) Populus Dei fecit diem hanc.] *Alii,* ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, miſericordia (*aut* miſericordiam) Dei fecit in die hac. (ee) Et Saul.] καὶ σαοὺλ ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ ἰσραήλ. *Alii,* καὶ σαοὺλ ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ ἰσραήλ, Et Saul ſorte cepit regnare ſuper Iſrael. *Compl.* καὶ σαοὺλ κατακληροῦται βασιλεύειν ἐπὶ ἰσραήλ. Et Saul ſorte cepit regnare ſuper Iſrael. *Quare apparet in noſtra duas eſſe admiſtas interpretationes. Et quod una inquit,* regnare, *altera,* opus, *non valde diſcrepant. Et in hebræo dictiones iſtæ ſignificantes ſunt valde ſimiles. Et S. Paulus 1. Timoth. 3. epiſcopatum* opus *appellat.* (ff) Ner filii propinqui Saul.] *A Compl. abeſt illud,* υἱοῦ, filii. *Vulgata,* Ner patruelis Saul. *Et alii pro,* patruelis, *vertunt,* patrui. (gg) Filius Jamin filii Abiel.] *Compl. habet tantum,* υἱοῦ ἀβιήλ, filii Abiel. *Vulgata,* filius Abiel.

CAP. XV.

(a) ET Hierim.] *Sive,* Hiarim, *ut alii hic, & paulo poſt. Eſt autem veſtigium dictionis hebrææ, quæ ſignificat perdere, & demoliri. Quare vulgata,* demolire univerſa ejus. *Complutenſis autem,* καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ ἀναθεματιεῖς, *&c.* & diſperdes eum, & omnia quæ ejus, & anathemabis, *&c. Reliqua quæ in noſtra, & aliis græcis codicibus ſunt interjecta, abſunt ab ea. A vulgata autem abſunt præterea iſta,* & anathemabis eum, & omnia quæ ejus. (b) Ab eo.] ἀπ' αὐτοῦ. *hebræus,* ſuper eo. *Complutenſis,* αὐτοῦ, ei. (c) Uſque.] *Complutenſis,* καὶ ἕως, Et uſque: *& ſic deinceps.* (d) In Galgalis quadringinta millia ordinum, & Judam triginta millia ordinum.] *Complutenſis,* ἐν γαλγάλοις διακοσίας χιλιάδας ταγμάτων, καὶ δέκα χιλιάδας τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἰούδα. In Galgalis ducenta millia ordinum, & decem millia virorum Juda. *Quæ reſpondent hebræo, niſi quod hebræus pro* in Galgalis, *habet,* in Thelaim: *quod vulgata interpretatur,* quaſi agnos, *Chaldæus,* in agnis paſchalibus. (e) Et Hierim interfecit.] *Rurſus in Complutenſi tantum eſt,* αὐτοῦ ἐξωλόθρευσεν, ejus exterminavit. *In aliquo autem libro & hæc ſunt, & præterea adduntur illa,* καὶ ἱερὶμ ἀπέκτεινεν; *ut appareat miſtio interpretationum: Ab hebræo abeſt etiam illud,* αὐτοῦ. *Quare vulgata,* omne autem vulgus interfecit. (f) Revocavi me.] παρακέκλημαι. *In aliis eſt partim,* μεταμέλομαι, pænitet, *partim,* μεταμεμέλημαι ὅτι ἔχρισα, pænituit me, quia unxi: *& ſic Theodoretus q. 33. de loco iſto diſputans.* (g) Ipſi Saul, dicentes; venit Samuel.] *Plerique libri habent,* ipſi Samuel, dicentes: venit Saul. (h) Ad Saul.] *In aliquo libro eſt,* καὶ ἦλθε σαμουὴλ πρὸς σαούλ. Et venit Samuel ad Saul. *A Complutenſi autem abſunt iſta, & quæ ſequuntur uſque ad,* Et advenit, *ſicut etiam a vulgata.* (i) Coram te ipſo.] *Id viſum eſt hoc loco ſignificare,* ἐνώπιον αὐτοῦ, *quod in Complutenſi, & apud Theodoretum eſt,* σεαυτοῦ. (k) Tribus.] *Complutenſis,* φυλῶν, tribuum. *Apud Theodoretum quæſt. 34. totus hic locus ſic habet,* οὐχὶ μικρὸς σὺ ἐνώπιον σεαυτοῦ εἰς ἡγούμενον, ἐκ σκήπτρου βενιαμὶν, ἐλαχιστοτέρας φυλῆς τοῦ ἰσραήλ; nonne parvus tu coram te, ut eſſes in ducem, ex ſceptro Benjamin, minore tribu Iſrael? *Putat autem exprobrari Sauli a Samuele verba, quæ ipſemet Saul dixerat.* (l) Ad ponendum.] τοῦ θεῖναι, *quod abeſt a Complutenſi.* (m) Prima exterminationis] *Complutenſis,* τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος, primitias anathematis. (n) Si volitum Domino.] εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ. *Theodoretus,* ἰδοὺ οὐ θέλει κύριος, ecce non vult Dominus. (o) Bonum.] θυσίαν ἀγαθήν. *Alii codices,* ἀγαθή. *Complutenſis, & Theodoretus,* ἰδοὺ γὰρ ἀκοὴ ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν, καὶ ἀκρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν. Ecce enim auditio bona ſuper ſacrificium, & auſcultatio ſuper adipem arietum. (p) Peccatum augurium eſt.] *Symmachus,* ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν *quod vulgata,* Quoniam quaſi peccatum ariolandi eſt repugnare, & quaſi ſcelus idololatriæ nolle acquieſcere. *Aquila,* ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς, peccatum divinationis, exacerbatio. (q) Theraphim,] *Theodoretus.* Illud autem, θεραφὶν, Aquila eſt interpretatus, θεραπεία καὶ ἀνθυφαίρεσις, cultus & ſubductio. *Explanat autem hanc Aquilæ ſententiam ita, ut putet ſignificari cultum, in quo quis ſe ſubducat a mandatorum obſervatione. Lucifer, de reg. Apoſt.* Ecce dicto audientia melior eſt quam ſacrificium, & obedientia quam adipes arietum; quoniam peccatum abominatio eſt: dolores & gemitus ad te adduxiſti. (r) Tuum ab Iſrael.] *S. Auguſt. 17. de civit. cap. 7. teſtatur ita ſe inveniſſe in græcis,* regnum ab Iſrael de manu tua, *licet in pleriſque codicibus latinis legeretur,* regnum Iſrael de manu tua: *quod tamen propius accedit ad hebræum.* (ſ) Non avertet.] οὐκ ἀποστρέψει, *id eſt, non mutabit ſe. Compl.* οὐκ ἐπιστρέψει, *& S Auguſtinus ibidem,* non convertetur. *Scholiaſtes videtur legiſſe,* οὐκ ἐπιδείξει, *id eſt, non oſtentabit tantum, ſed faciet. Verba Scholiaſtis hæc ſunt,* διδάσκων ἄλυτον τοῦ θεοῦ τὴν ἀπόφασιν, ὁ προφήτης ἐπήγαγεν, οὐκ ἐπιδείξει, *&c.* Docens indiſſolubilem eſſe Dei enunciationem propheta ſubjunxit, οὐκ ἐπιδείξει, οὐδὲ μετανοήσει ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραήλ. ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι. Hinc etiam conſiderandum illud, μεταμεμέλημαι. (t) Pænitebit eum.] *Ita etiam S. Auguſt. Apud Scholiaſtem, ut ex verbis proxime allatis conſtat, & in Compl. additur,* ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραήλ., Sanctus ipſius Iſrael: *pro quo in vulgata,* triumphator in Iſrael.. (u) Pæniteat eum.] *In quibuſdam codicibus ſequitur,* ἀπειλήσει, καὶ οὐκ ἐμμενεῖ. *Et S. Auguſt. ibidem:* ipſe minatur, & non permanet. *Refert autem non ad Deum, ſed ad hominem. Videantur quæ notata ſunt 23. Num.*

CAP. XVI.

(a) O Videns.] *Abeſt a Complutenſi, ut a vulgata.* (b) Lætamini.] *Complutenſis,* ἀνακλίθητε, diſcumbite. (c) Supra.] ἐπάνω. *Sic hebræus. Complutenſis,* ἐπέκεινα, deinceps, *ut vulgata.* (d) Malignum.] *Complutenſis addit,* παρὰ θεοῦ, a Deo. *Vulgata, ut hebræus,* Dei. (e) Et requieſcere te faciet.] *Abſunt a Complutenſi, & ab hebræo.* (f) Et ipſum ſcientem.] *Complutenſis habet tantum,* ἐπιστάμενον, ſcientem. (g) Gomor.] *Complutenſis,* ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμορ, aſinum: & impoſuit ei Gomor. *Hebræus habet tantum,* Aſinum panis. (h) Eum.] *In Complutenſi additur,* Saul, *ſed non in hebræo.*

CAP. XVII.

(a) Judæ.] τῆς ἰουδαίας, *pro eo quod in vulgata eſt,* Judæ. (b) Ephermen.] *Alii,* ἐν ἀφεσδομμὶν. *Quod in vulgata,* in finibus Dommim (c) Ipſi] *Alii,* τῆς τερεβίνθου (*Complutenſis,* τῆς δρυὸς) οὗτοι, καὶ οὗτοι, Terebinthi (*Complutenſis,* quercus) hi, & hi. *S. Auguſtinus ſerm. 197. de tempore habet,* Terebinthi, *quemadmodum etiam vulgata.* (d) Quatuor.] *Ita etiam Complutenſis. Alii,* ἓξ πηχῶν, ſex cubitorum, *ut vulgata.* (e) Caſſis] *Complutenſis addit,* χαλκῆ, ænea. *ut vulgata.* (f) Liciatorium.] μέσακλον. *Alii,* μέσαυλον, *aut,* μέσακνον, *eodem ſenſu.* (g) Hebræi.] *Ita & Complutenſis: quod vulgata* ſervi: *ac de iſta nominum in hebræo ſimilitudine notatum eſt capite 13.* (h) Potuero.] δυνηθῶ. *Ita hebræus, niſi quod addit,* in eum. *Complutenſis,* καταδυναστεύσω αὐτοῦ, oppreſſero eum. (i) Hodie] *Abeſt a Complutenſi. In vulgata eſt,* hodie, *ſed non,* in die hac. (k) Valde.] *Ita in libris qui ſolent eſſe emendatiſſimi. In aliis hæc ſequuntur, quæ videntur agnoſci a S. Auguſtino, ſermone 197. & in lib. 50. homiliarum, homil. 31. & a S. Joan. Chryſoſtomo, homil. 1. de David & Saul.* καὶ ἦν δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου ἐφραθαίου. οὗτος ἐκ βηθλεὲμ ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ ἰεσσαί. καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσι. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ ἰεσσαὶ οἱ μείζονες ὀπίσω σαοὺλ εἰς πόλεμον, καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος σαμὰ, δαυὶδ δὲ ὁ μικρότερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μείζονες ἐπορεύθησαν ὀπίσω σαούλ. καὶ δαυὶδ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ σαοὺλ ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν βηθλεέμ. καὶ προσήει ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη ἐνώπιον ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἡμέρας. καὶ εἶπεν ἰεσσαὶ δαυὶδ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου οἰφὶ τοῦ ἀλφίτου καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. καὶ τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χιλιάρχῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψαι εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν χρήζωσι, γνώσῃ, καὶ τὸ σάββατον ποιήσεις μετ' ἐμοῦ. σαοὺλ δὲ αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ὤρθρισε δαυὶδ τὸ πρωῒ, καὶ ἀφῆκε τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβε καὶ ἀπῆλθε καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ἰεσσαὶ, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ παρετάξαντο ἰσραὴλ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξ ἐναντίας παρατάξεως. ἀποθέμενος δὲ δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα τοῦ φύλακος ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἀμεσαῖος ἀνέβαινε, γολιὰθ ὁ φυλιστιαῖος *&c.* Et erat David filius hominis Ephrathæi: hic ex Bethleem Juda: & nomen ei Jeſſæ: & ei octo filii: & vir in diebus Saul ſenior, veniens inter homines: (*Complutenſis,* ἐν ἔτεσιν, in annos: *ſed illud propius hebræo.*) Et iverunt tres filii Jeſſæ majores poſt Saul ad bellum, Heliab primogenitus ejus & ſecundus Aminadab, & tertius Sama. David autem ipſe, minor Et tres ipſi majores iverunt poſt Saul. Et David abiit: & revertit a Saul, paſcens oves patris ſui in Bethleem. Et adveniebat alienigena ſurgens mane, & veſpere: & ſtetit coram Iſrael quadraginta dies. Et dixit Jeſſæ ad David filium ſuum: Sume nunc fratribus tuis Oephi farinæ, & decem panes hos, & percurre in caſtra, & da fratribus tuis: & decem formellas lactis hujus (*Complutenſis,* ταύτας, has) afferes Chiliarcho: & fratres tuos viſita in pace, & omnia, quibuſcunque opus habuerint, cognoſces: & ſabbatum facies mecum: (*Hæc poſtrema particula abeſt a Complutenſi.*) Saul autem ipſe (*Complutenſis* καὶ αὐτοὶ & ipſi) & univerſus populus in valle quercus bellantes cum alienigenis. Et diluculo ſurrexit David mane, & dimiſit oves cuſtodi: & ſumpſit, & abiit, ſicut mandaverat ei Jeſſæ Et venit ad rotunditatem (*id eſt vallum*) & virtutem exeuntem in aciem: & vociferati ſunt in prælio. Et inſtruxerunt Iſrael, & alienigenæ aciem ex adverſo aciei. Deponens autem David vaſa ſua a ſe ſuper manum cuſtodis, cucurrit ad aciem: & venit, & interrogavit fratres ſuos in pace Et ipſo loquente cum eis, ecce vir Ameſſæus (*Complutenſis,* ὁ μεσαῖος, *quaſi medius ſtans inter acies. Vulgata habet,* ſpurius) aſcendebat, Goliath Philiſtæus nomen ei e Geth ex aciebus alienigenarum: & locutus eſt ſecundum verba iſta. Et audivit David. Et omnis vir Iſrael dum ipſi viderent virum, & fugerunt a facie ejus, & timuerunt valde. Et dixit vir Iſrael: Si vidiſtis virum aſcendentem hunc, quia ad exprobrandum Iſrael aſcendit? Et erit, vir quicunque percuſſerit eum, ditabit eum rex divitiis magnis, & filiam ſuam dabit ei, & domum patris ejus faciet liberam in Iſrael. Et dixit David ad viros, qui ſtabant ſimul cum eo, dicens: Quid fiet viro, qui percuſſerit alienigenam illum, & abſtulerit opprobrium ab Iſrael? Quoniam quis eſt alienigena incircunciſus iſte; quia exprobravit aciem Dei viventis? Et dixit ei populus juxta verbum hoc, dicens: Sic fiet viro, qui percuſſerit eum. Et audivit Heliab frater ejus major, cum ipſe loqueretur ad viros: & iratus eſt indignatione Heliab in David, & dixit: Ut quid huc aſcendiſti? & ſuper quem dimiſiſti puſillas oves illas in deſerto? Ego novi ſuperbiam tuam, & improbitatem cordis tui, quoniam cauſa videndi prælium deſcendiſti. Et dixit David: Quid feci? (*alii addunt,* νῦν, nunc:) Nonne verbum eſt? Et avertit ſe ad eo ad contra alterum: (*Ita hebræus, Compl.* εἰς μέρος ἕτερον, *ad partem aliam.*) & dixit juxta verbum iſtud Et reſpondit ei populus juxta verbum primi. Et audita ſunt verba, quæ locutus eſt David, & annunciata ſunt coram Saul. Et aſſumpſerunt eum, & introduxerunt eum ad Saul. (l) Nonne ibo.] *Ita etiam Theodoretus, quæſt. 40. A Complutenſi abſunt iſta uſque ad illud,* qui exprobravit: *ſicut etiam a vulgata.* (m) Veſtimentum.] *Complut. addit,* αὐτοῦ, ſuum. (n) Gladio ſuo.] *Alii* θώρακα, καὶ περιεζώσατο δαβὶδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, thorace, & accinctus eſt David gladio ejus: *nec multo aliter Complutenſis.* (o) Veſtimentum.] *Ita etiam vulgata. Complut.* ἐπάνω τοῦ θώρακος αὐτοῦ, ſuper thoracem ejus. (p) Semel, & bis.] *In aliis additur,* ὅτι ἄπειρος ἦν, quoniam non habebat uſum. *Et Compl pro,* ſemel, & bis, *habet,* ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς, in ambulando in eis. (q) Auferunt.] *Complutenſis,* καὶ περιείλετο αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ, & circumabſtulit ea a ſe. (r) Pera paſtorali.] *Sic vulgata. S. Auguſtinus lib 50. homiliarum, homil. 3.* in vaſe paſtoris, quo lac mulgeri ſolet. *Apud chaldæum, & alios ex hebræo, fit mentio & vaſis paſtorum, & peræ.* (ſ) Et vidit Goliath, David.] *Ita emendatiſſimi quique libri. Alii autem,* καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς δαυὶδ, καὶ ἀνὴρ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβλεψε γολιὰθ ὁ ἀλλόφυλος. Sed emendatiſſimi quique libri hæc non habent. Et perexit alienigena pergens, & appropinquans adverſus David: & vir portans ſcutum ante eum. Et inſpexit Goliath alienigena, & vidit David. *Viciſſim autem abſunt a Compl. quæ hic paulo poſt ſequuntur.* Et dixit David, nequaquam, ſed pejor cane. (t) Domini Dei Sabaoth aciei Iſrael] *Compl. & Theodor.* κυρίου σαβαὼθ, θεοῦ παρατάξεως ἰσραήλ, *& vulgata,* Domini exercituum, Dei agminum Iſrael. (u) David.] *In aliquot libris ſequitur,* καὶ ἐτάχυνε δαυὶδ, καὶ ἔδραμεν (*Compl.* καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς) εἰς παράταξιν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, Et feſtinavit David, & cucurrit (*Com-*

plutenſis, & exiit etiam ipſe) in aciem in occurſum alienigenæ. (*x*) Terram.] *In aliis ſequitur*, ϗ ἐκεφαλαίωσε (*Complut.* ἐκεφαλαιώθη) δαυὶδ ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ, ϗ ἐν τῷ λίθῳ, ϗ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτόν. ϗ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ δαυίδ. Et invaluit David ſuper alienigenam in funda, & in lapide: & percuſſit alienigenam, & morti tradidit eum: & non erat gladius in manu ejus. (*y*) Aſcalonis.] *Complutenſis*, Accaron, *ut vulgata.* (*z*) Conculcarunt.] *Complutenſis*, προενόμευσαν, prædati ſunt. (*aa*) Tabernaculo ſuo.] *In aliquot libris ſequuntur hæc, quæ reſpondent vulgatæ, & agnoſcuntur etiam a Theodoreto, quæſt. 42. & ſequentibus.* ὡς εἶδε Σαοὺλ τὸν δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου εἶπε πρὸς τὸν Ἀβεννὴρ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως. υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος, ἀβεννήρ; ϗ εἶπεν ἀβεννήρ, ζῇ ἡ ψυχή σου βασιλεῦ εἰ οἶδα. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεύς. ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος. ϗ ὡς ἐπέστρεψε δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον, ϗ παρέλαβεν αὐτὸν ἀβεννήρ, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον σαοὺλ. ϗ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν σαοὺλ. υἱὸς τίνος εἶ παιδάριον; ϗ εἶπε δαυὶδ. υἱὸς τοῦ δούλου σου ἰεσσαὶ τοῦ βηθλεεμίτου. ϗ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε λαλῶν πρὸς σαοὺλ, ϗ ἡ ψυχὴ ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ δαυὶδ, ϗ ἠγάπησεν αὐτὸν ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ϗ ἔλαβεν αὐτὸν σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ϗ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ϗ διέθετο ἰωνάθαν ϗ δαυὶδ διαθήκην ἐν τῷ ἀγαπᾶν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ϗ ἐξεδύσατο ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπ' αὐτῷ, ϗ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ δαυὶδ, ϗ τὸν μανδύαν αὐτοῦ, ϗ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, ϗ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, ϗ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ, ἐξεπορεύετο δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστελλεν αὐτὸν σαοὺλ συνιῶν. ϗ κατέστησεν αὐτὸν σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. ϗ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων σαοὺλ. ϗ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον. Et ut vidit Saul David egredientē in occurſum alienigenæ; dixit ad Abenner principem virtutis: Filius cujus adoleſcens iſte, Abenner? Et dixit Abenner: Vivit anima tua, rex, ſi novi: (*Sic hebræus: Complut. paulo aliter.*) Et dixit rex: Interroga tu, filius cujus adoleſcens iſte. Et, ut revertit David a percutiendo alienigenam (*rurſus propius ad hebræum*, τοῦ πατάξαι, *quam*, πατάξας, *quod in Complutenſi*;) & aſſumpſit eum Abenner, & introduxit eum coram Saul. Et caput alienigenæ in manu ejus. Et dixit ad eum Saul: Filius cujus es puer? Et dixit David: Filius ſervi tui Jeſſæ Bethleemitæ. Et factum eſt (*hoc eſt initium capitis* 18.) ut conſummavit loquens ad Saul; & anima Jonathan conglutinata eſt animæ David: & dilexit eum Jonathan juxta animam ſuam. Et aſſumpſit eum Saul in die illa: & non dedit eum reverti in domum patris ſui. Et diſpoſuit Jonathan, & David teſtamentum in diligendo illum juxta animam ſuam. Et exuit Jonathan pallium, quod ſuper ſe, & dedit illud David, & mantellum ſuum, & uſque ad gladium ſuum, & uſque ad arcum ſuum, & uſque ad balteum ſuum. Et egrediebatur David in omnibus, ad quæ mittebat eum Saul, intelligens. Et conſtituit eum Saul ſuper viros belli. Et placuit in oculis univerſi populi, & etiam in oculis ſervorum Saul. Et factum eſt in egrediendo eos, in revertendo David a percutiendo alienigenam. *Theodoretus, cum diſputaſſet, quomodo Saul ignorare potuerit David, quem cithara pſallentem audire ſolitus erat, itemque quod veſtimenti genus ſit*, μανδύας, *quod nos mantellum diximus: notat deinde, quæſt. 44. quod LXX dixerunt, Jonathan dilexiſſe David*, ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτὸν, animo amantis ſeipſum, *Aquilam dixiſſe*, κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, juxta animam ſuam: *quod tamen hoc loco eſt in omnibus collatis codicibus, qui habent iſta verba, ſicut illud legitur infra cap.* 20.

CAPX XVIII.

(*a*) IN occurſum David.] *In Complut. eſt*, καὶ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν σαοὺλ τοῦ βασιλέως, & canentes in occurſum Saul regis. *In aliquo libro ambæ iſtæ lectiones ſunt admiſtæ.* (*b*) Mulieres.] *In aliis additur*, αἱ παίζουσαι ludentes. (*c*) Et malum.] *Complutenſis*, καὶ ὠργίσθη σαοὺλ, καὶ ἐφάνη πονηρὸν, & iratus eſt Saul: & viſum eſt malum. (*d*) Millia.] *Ita in iis qui ſolent eſſe emendatiſſimi. In aliis hæc ſequuntur*: Et quid ei, niſi regnum? Et fuit Saul invidens David a die illa, & deinceps. Et factum eſt a craſtina, & cecidit ſpiritus Dei malus ſuper Saul: & prophetavit in medio domus ſuæ. Et David pſallebat manu ſua, ſicut per unamquamque diem. Et haſta in manu Saul. Et elevavit Saul haſtam, & dixit: Percutiam in David, & in parietem. Et declinavit David a facie ejus bis. *Agnoſcit nonnulla ex his Theodoretus, quæſt.* 45. (*e*) David.] *In iiſdem additur*, ὅτι ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ σαοὺλ ἀπέστη, quoniam erat Dominus cum eo, & a Saul diſceſſerat. (*f*) Populi.] *In iiſdem ſequitur.* Et dixit Saul ad David: Ecce filia mea major Merob: eam tibi dabo in uxorem. Tantummodo eſto mihi in filium virtutis: & præliare prælia Domini. Et Saul dixit: Non ſit manus mea ſuper eum: & erit (*Complutenſis*, ἀλλ' ἔστω, ſed ſit. *Theodoretus, quæſt.* 46. ἀλλ' ἔσται, ſed erit) ſuper eum manus alienigenarum. Et dixit David ad Saul: Quis ego ſum, & vita (*Compl.* & quæ vita) cognationis patris mei in Iſrael; quia ero gener regis? Et factum eſt in tempore dandi Merob filiam Saul ipſi David, & hæc data eſt ipſi Edriel Molathitæ in uxorem. (*g*) Et fuit ſuper Saul manus alienigenarum.] *Complutenſ. & Theodoretus ibidem*, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ (*Theodoretus*, ἐπ' αὐτὸν) ἡ χεὶρ τῶν ἀλλοφύλων, & erit ſuper eum manus alienigenarum. *Poſt hæc autem in aliis codicibus ſequuntur iſta*: Et dixit Saul ad David: In duabus fies gener mihi hodie. Et mandavit, &c. (*h*) In dono.] ἐν δόματι, *quod multi vertunt ex hebræo*, in dote, *& Chaldæus*, in dotibus. *Compl.* ἕδνα, *quod vulgata*, ſponſalia. (*i*) Regi.] *In aliis additur*, καὶ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι, & non ſunt completi dies (*k*) Centum.] *Complutenſ.* διακοσίους, ducentos, *ut vulgata.* (*l*) Eorum.] *In aliis additur*, ϗ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ, *quod vulgata*, & numeravit ea regi. (*m*) Amplius.] *In aliis hæc ſequuntur*: Et fuit Saul inimicitias exercens in David omnibus diebus. Et exiverunt principes alienigenarum. Et factum eſt in opportunitate egreſſionis eorum, & intelligens erat David. (*Complutenſ.* & David intellexit) præter omnes ſervos Saul: & honoratum fuit nomen ejus valde.

CAP. XIX.

(*a*) ADverſus Saul.] *Abeſt hoc a Compl. ut a vulgata.* (*b*) Cenotaphia.] *Theodoretus, quæſt.* 48. κενοτάφια. Aquila interpretatus eſt, μορφώματα, formas, & effigies, jecur autem caprarum, ἱματίων πλῆθος, καὶ στρογγύλωμα τριχῶν, veſtium multitudinem, & ſtragulum capillorum. *Quod poſtremum habet etiam Complut. In Scholio inſerto quæſtionibus Theodoreti ſcribitur, Cenotaphia ſignificare veſtes imitantes hominem decumbentem.* (*c*) Prophetarum.] *In aliis additur*, τῶν προφητευόντων, *quod vulgata*, Vaticinantium. (*d*) Et ibat prophetans.] *Alij*, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος προφητεύων, (*Compl.* καὶ προεφήτευσεν,) & ambulabat ambulans, prophetans, *aut*, & prophetavit. (*e*) Eis.] *Compl.* σαμουήλ. *& vulgata*, coram Samuel.

CAP. XXI.

(*a*) IN Rhama.] *Ita etiam hebræus: nam eſt ſubintelligendum*, quæ eſt in Rhama: *& ita vulgata, niſi quod habet* Ramatha, *ut Chaldæus. Complut. longius ab hebræo*, ἐκ ῥαμὰ, de Rhama. (*b*) Et non revelabit auriculam meam.] *Reſpondet hebræo. Complutenſ. planius*, ὃ οὐκ ἀποκαλύψει, quod non revelet. *Symm.* ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου, niſi indicarit in auditu meo. (*c*) Non cognoſcat hoc.] *Viſum eſt hoc loco idem valere*, μὴ γνώτω, *quod in aliis eſt*, μὴ γνῷ, *aut*, γνώτω, *ut Complut.* (*d*) Ne minime velit.] *Propius ad vulgatam, quæ habet*, ne triſtetur, *quam quod eſt in Complutenſi*, ὅπως μὴ ἀναγγέλῃ τῷ δαυίδ, ut non annunciet ipſi David. (*e*) Impletum eſt.] ἐμπέπλησται, *Complut.* πεπλήρωται, *eodem ſenſu. Aquila, & Symm*, ὅσον βῆμα, ἀναμεταξὺ ἐμοῦ καὶ θανάτου, quantum gradus (*aut paſſus*,) inter me, & mortem. (*f*) Et quid faciam.] *Complut.* καὶ ποιήσω, & faciam. (*g*) Sedens non ſedebo manducare.] *Ita vetuſtiores libri. In aliis poſt* ſedebo *additur* μετὰ τοῦ βασιλέως, cum rege, *Complut.* καὶ ἐγὼ καθίσας καθίσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν, & ego ſedens ſedebo cum rege manducare, *quod vulg. interpretatur*, ex more ſedere ſoleo juxta regem ad veſcendum. (*h*) Veſperam.] *Vulgata ex hebræo addit*, diei tertiæ (*i*) Si hæc dixerit.] *Ita fere hebræus. Complut. autem*, καὶ ἐὰν εἴπῃ ὁ πατήρ σου, & ſi dixerit pater tuus. (*k*) Et ſi non fuerit.] καὶ ἐὰν μὴ ᾖ, εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι. *Ab aliquibus abeſt illud*, ᾖ, fuerit. *Compl. habet tantum*, καὶ μὴ ἀπαγγελῶ σοι; & non annunciabo tibi. *In hebræo, ut in vulgata, eſt ſine interrogatione: pendet enim ab illo*, Nequaquam tibi, *id eſt, abſit a te, ut ſi ego cognovero, non annuntiem.* (*l*) Maneto.] μένε. *Complut.* ἐξέλθωμεν, exeamus. (*m*) Quia.] ὅτι ἀνακρινῶ. *Videtur hebraiſmus, ut* quia *ſit dictum pro*, ſi, *aut*, cum. *Complut.* ὅτι ἐὰν, quoniam ſi, *& concludit per interrogationem*, & non mittam ad te in campum? *ſed in hebræo additur*, & revelavero aurem tuam, *& periodus concluditur in verbis ſequentibus*, hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjiciat. (*n*) Quoniam deferam mala ſuper te.] *In Complut. quoniam proxime allata verba*, hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjiciat, *ſunt initium periodi, idcirco nunc legitur*, ἐὰν μὴ ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σὲ, ſi non detulero mala ſuper te. *ſed rurſus in noſtra poteſt illud*, quoniam, *accipi pro*, ſi, *ut ita dicamus*: Si detulero, *id eſt, reſciero mala ſuper te, revelabo, &c. Et non eſt diſſimilis ſententia ab ea quam habet vulgata* (*o*) Et ſi non.] *Compl. & ex parte etiam aliquot manuſcripti codices*, ϗ μὴ, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς δαυὶδ, ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἐξαρθήσεται (*al.* ἐξαρθῶσαι) τῷ ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου δαυίδ, Et non, in auferendo Dominum inimicos David, auferetur (*ex ſuperiore ſupplendum*, miſericordia) ipſi Jonathan a domo David. *Hebraica aliam ſententiam præ ſe ferunt.* (*p*) Animo amantis ſe.] *Aquila*, κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, juxta animam ſuam. *De hoc dictum eſt ad cap.* 17. (*q*) Viſitabitur.] *Sic hebræus: Symm*, ζητηθήσεται, requiretur. *Hoc enim ſignificatur, fore ut in recenſendo eos qui ſedent, appareat deeſſe David. Complut. longius ab hebræo*, ϗ ἐπισκοπῇ ἐπισκεφθήσεται, & viſitatione viſitabitur. (*r*) Tertiabis.] *Theodoretus quæſt.* 49. Illud autem, τρισσεύσεις, pro, τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς, tres dies expectabis. (*ſ*) Operaria.] τῇ ἐργασίμῃ. *Compl.* τῆς ἐργασίας, operationis. (*t*) Ergab.] *Schol.* Illud, ἐργὰβ, Aquila interpretatus eſt, ἐχόμενα τοῦ νότου, juxta Auſtralem plagam: cæteri autem ediderunt, λίθον, lapidem: *quod habet Complut. & vulgata, ſed hæc addit*, cui nomen *eſt* Ezel. *Theodoretus pro*, ἐργὰβ, *habet*, ἀργὸβ. *& poſtquam ipſe etiam attulit interpretationem Aquilæ, adjungit putare ſe fuiſſe locum aliquem concavum eo nomine appellatum, & proptera paulo poſt hiſtoriam dicere, David ſurrexiſſe* ἀπὸ τοῦ ἐργόμ: *quaſi idem ſit hic, atque ille locus. Et interpres quidem Theodoreti utrobique habet* Agaf. (*u*) Tertiabo ſagittis.] *Theodoretus*, Illud autem, τρισσεύσω, pro, tres emittam ſagittas. σχίζας autem Aquila interpretatus eſt, βέλη, jacula. (*x*) Amattari.] *Complut.* Amattara. *Theodoretus.* ἀματταράν. *Atque addit inveniſſe ſe in hebraicorum nominum interpretatione, idem valere ac* τάφρον, *apud græcos, Foſſatum apud Romanos, apud Syros autem Scopum, ad quem qui ſe exercent jacula emittere conſueverunt. Scholiaſtes hoc, quod Theodoretus attribuit Syris, videtur attribuere Symmacho, & fortaſſe Aquilæ. Ita enim ſcribit*: Aquila autem, εἰς τὸν σκοπὸν, vel, φυλακὴν, cuſtodiam: (duplex enim ſcriptura:) Symmachus, εἰς τὸν πεπηγμένον σκοπὸν, ad conſtitutum ſignum, εἰς ὃν γυμναζόμενοι τὰ βέλη πέμπειν εἰώθασι. τινὲς δὲ κοῖλον τόπον, ὅθεν δαυὶδ καθεζόμενος ἀνέστη. Ad quod qui ſe exercent, jacula mittere conſueverunt. Nonnulli locum cavum, unde David ſedens ſurrexit. (*y*) Et hic.] *pro eo quod in hebræo*, & infra. (*z*) Verbum.] *Sic hebræus: & ſubintelligitur illud, quod exprimitur in Compl.* πονηρὸν, verbum malum. *Ita etiam cap.* 22. (*aa*) Menſis.] *Sic hebræus Compl.* νεομηνία. Neomenia, Kalendæ. (*bb*) Et prævenit ipſum Jonathan.] ϗ προέφθασε τὸν ἰωνάθαν, *ut intelligatur poſt Saul ſequutum eſſe Jonathan. In Compl. eſt*, ϗ προέφθασεν αὐτὸν ἰωνάθαν, & prævenit eum Jonathan. (*cc*) Accidens.] *Schol.* συνάντησις. *Symm.* συγκύρημα, incurſus & eventus. (*dd*) Non parabitur.] *Compl.* οὐχ ἑτοιμασθήσῃ σὺ οὐδὲ ἡ βασιλεία σου: *quod in vulgata*, non ſtabilieris tu, neque regnum tuum. (*ee*) Sauciatus eſt.] *Aquila*, ἐπονήθη. *Symm.* ὠδυνήθη. *Theodotio*, ἐλυπήθη, doluit, contriſtatus eſt, ægre tulit. (*ff*) Quoniam conſummaverat.] *Compl.* ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ συντελέσαι αὐτὸν, quoniam deliberaverat pater ipſius conſummare eum. (*gg*) Tranſire fecit.] *Theodotio*, ὑπερέβη, *eodem ſenſu.* (*hh*) Tantum Jonathan, & David.] *In aliis ſequitur*, ἔγνωσαν (*Complut.* ᾔδεισαν) τὸ ῥῆμα, cognoverunt verbum. (*ii*) Argab.] *Diximus paulo ante ad illud*, Ergab, *de hoc loco ex Theodoreto. Compl. hic habet*, ἀπὸ τοῦ νεγὲβ, de Negeb. *Quæ dictio hic eſt in hebræo, & ſignificat auſtrum, & meridiem.* (*kk*) Uſque ad conſummationem magnam.] *In Compl. additur*, δαυὶδ ὑπερέβαλεν, David ſuperavit. *Hebræus habet*, adeo ut David adaugeret.

CAP. XXI.

(*a*) IN loco dicto, Dei fides, Phelani Maemoni.] *In aliquo libro tantum eſt*, ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ ἐμμανεῖν, in loco dicto Emmonin. *Complutenſ.* ἐν τόπῳ λεγομένῳ φελαννὶ ἀλμωνὶ, in loco dicto Phelanni almoni.

hebræus habet, in locum Pheloni, almoni: *quod vulgata interpretatur* in illum, & illum locum: *Chaldæus*, ad locum abſconditum, & cuſtoditum. *De his dictionibus dicetur etiam alibi.* (*b*) Quod inventum.] *Complut.* ἢ ὃ ἂν εὕρῃς, *& vulgata*, aut quicquid inveneris. (*c*) Prophani.] *Theodoretus*, *q.* 52. Aquila non dixit, βέβηλον, ſed, λαϊκὸν, laicum: *quomodo etiam vulgata.* (*d*) Et hæc via prophana: quoniam ſanctificabitur.] *Ita fere hebræus. Theodoretus*, εἰ βέβηλος ἡ ὁδὸς αὕτη, σήμερον ἁγιασθήσεται, ſi prophana via hæc; hodie ſanctificabitur. (*e*) Detentus Neeſſeran.] *Compl. habet tantum* συνεχόμενος, detentus. *Theodoretus q.* 53. συνεχόμενος νεεσσάρ: *Hæc autem dictio hebræa ſignificat idem ac* συνεχόμενος. *Theodoretus tamen inquit inveniſſe ſe in dictionum hebraicarum interpretatione, valere coarctationem, & preſſuram tentationis & minarum. Quare putat Doec fuiſſe ab aliquo dæmone vexatum, aut aliquo correptum morbo, idcircoque aſſediſſe divino tabernaculo.* (*g*) Syrus.] *Compl.* ὁ ἰδουμαῖος, *& vulgata*, Idumæus. (*h*) In veſtimento.] *Compl. addit*, ὀπίσω τοῦ ἐπωμίδος, poſt ſuperhumerale, *& vulgata*, poſt Ephod. (*i*) Et affectabat in die illa, & tympanizabat ſuper portas civitatis.] *Retinuimus verbum græcum*, τυμπανίζειν, *ut liberam interpretationem lectori relinqueremus: & ita etiam S. Auguſt. in Pſal.* 33. *Abſunt autem iſta à Compl. & videntur admiſta diverſæ interpretationes.* (*k*) Collabebatur.] καὶ ἐφέρετο. *S. Auguſt. ibidem*, ferebatur: *& accommodat ſanctiſſimæ Euchariſtiæ, in qua Dominus ſeipſum ſuis manibus tulit.* (*l*) Hic non.] *Alii per interrogationem*, εἰ οὗτος, nunquid iſte, *&c.*

CAP. XXII.

(*a*) IN neceſſitate.] *Compl. addit.* ὢν, qui in neceſſitate & anguſtia eſſet. (*b*) Saric.] *Alii*, σαρήχ. Sarech. *Complut.* χαρὴθ, Chareth. *vulgata*, in ſaltum Areth. (*c*) Sub arboreto.] ὑπὸ τὴν ἄρουραν: *dictio illa* ὑπὸ *ſatis indicat, dictione*, ἄρουραν, *locum arboribus conſitum ſignificari. Hebræus & Chaldæus*, ſub arbore: *Vulgata*, in nemore. (*d*) Abimelech.] *Ita collati codices & Theodoretus: Sed Complut.* Achimelech: *ut vulgata, & etiam noſtra, cap. ſequenti.* (*e*) Princeps omnis præcepti tui] ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου, *& poſt intelligi, aut quod ſit princeps omnium qui obediunt præcepto regis, ut videtur interpretari chaldæus, aut quod primus ipſe ſit in obediendo præceptis regis. Vulgata*, pergens ad imperium tuum. (*f*) Trecentos & quinque.] *Ita etiam Lucifer pro S. Athanaſio. Theodoretus*, quinquaginta, & trecentos. *Compl.* ὀγδοήκοντα πέντε, octuaginta quinque, *ut vulgata.* (*g*) Novi quia in die illa, quia.] *Alii*, ᾔδειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι ἐκεῖ ἦν δωήκ. Novi in die illa quia ibi erat Doec. *Nec multo aliter Compl.* ᾔδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκεῖ ἦν. (*h*) Domus.] *Compl.* ὅλου τοῦ οἴκου, totius Domus.

CAP. XXIII.

(*a*) COnculcant.] *Alii*, καὶ καταπατοῦσι, & conculcant. *Abeſt autem a Compl. quemadmodum a vulgata. Et hæc dictio, & præcedens*, διαρπάζουσι, *videntur duæ interpretationes ejuſdem verbi hebraici.* (*b*) In ſpolia alienigenarum ingrediemur.] εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰσπορευσόμεθα. *Iſtud*, εἰσπορευσόμεθα, *abeſt a Compl. ut a vulgata. Quod autem pertinet ad illud*, εἰς τὰ σκῦλα, *in aliis libris eſt*, εἰς τὰς κοιλάδας, in cavitates *In aliquo impreſſo*, εἰς τὰς κοιλίας: *quæ lectio confirmatur hoc Scholio*, εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα, adverſus agmina (*quod habet vulgata*) Hebræi, εἰς τὰ σκῦλα. (*c*) Quia non tacet Saul.] *Compl.* ὅτι σαοὺλ παρεσιώπα, quia Saul tacebat, *id eſt, in corde ſuo tacitus verſabat: quod vulgata*, quia præpararet ei Saul clam malum. (*d*) Concludetur.] *Id eſt, ipſe David. Complut. pro iſta dictione*, ἀποκλεισθήσεται, *habet hæc*, καταβήσεται. καὶ εἶπε δαυὶδ, εἰ παραδώσουσιν οἱ ἀπὸ τῆς κεϊλὰ, ἐμὲ, καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας σαοὺλ; καὶ εἶπε κύριος, παραδώσουσιν. Deſcendet. Et dixit David. Numquid tradent ij, qui de Ceila, me, & viros meos in manus Saul? Et dixit Dominus: tradent. *Quæ videntur agnoſci a Theodoreto, q.* 54 *& reſpondent vulgatæ. Quod etiam ſequitur in noſtra, & cæteris fere libris collatis*, quadringenti, *in Compl. & vulgata eſt*, ſexcenti, *quod reſpondet iis quæ narrantur c.* 25. (*e*) Ibant quo ibant.] *Theodoretus. Illud autem*, ἐπορεύοντο, errationem demonſtrat. Interdum enim in Judæa, interdum in ſolitudine degebant. (*f*) In Maſerem in deſerto in anguſtiis.] *Paulo poſt dicitur*, Meſſara. *Compl. habet tantum*, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς στενοῖς. *Theodoretus*, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν μεσσερὼμ, in deſerto, in Meſerom: *quæ vox propius accedit ad hebræam, ſignificantem loca munita. Quare videri poteſt illud*, ἐν τοῖς στενοῖς, *eſſe hujus interpretationem. Theodoretus quidem teſtatur, pro*, ἐν μεσσερὼμ, *cæteros interpretes edidiſſe*, ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς, in ſpeluncis munitis. (*g*) In deſerto in monte Ziph in terra æſtuoſa] *Compl. habet tantum*, ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ ζίφ, in monte in ſolitudine Ziph: *quod reſpondet vulgatæ* (*h*) In monte æſtuoſo in Cæne Ziph.] *Rurſus Compl.* ἐν τῇ ἐρήμῳ ζίφ ἐν τῇ καινῇ, in ſolitudine Ziph in Cæne. *Quod autem pertinet ad iſtud*, ἐν τῇ καινῇ, *& nonnulli interpretantur*, in nova; *aliqui libri, & Theodoretus, habent* καινί, *& addit Theodoretus. Aquilam dixiſſe*, δρυμὸν, ſylvam: *quod habet vulgata. cap. autem* 27. *etiam in vulgata fit mentio Ceni, tanquam loci cujuſdam. Dictio hebraica, quæ hoc loco eſt, valde ſimilis eſt ei quæ ſignificat*, novam. (*i*) Collem.] *Videntur hoc loco ut etiam alibi LXX habuiſſe*, γαβαὰ (*al.* γαβαάθ.) *Nam pro hoc teſtatur Theodor. Aquilam dixiſſe*, βουνὸν, collem. (*k*) In Meſſera.] *Rurſus hoc abeſt a Compl.* (*l*) Et nunc omne quod eſt.] *Hæc locutio videtur hoc ſignificare*, quando rex quod cupiebat, eſt aſſequutus; deſcendendo deſcendat ad nos. (*m*) Concluſerunt eum.] *Alii*, ἀποκεκλεισμένοι (*Compl. addit* γὰρ) εἰσὶν εἰς τὰς χεῖρας (*Compl.* ἐν ταῖς χερσὶν) τοῦ βασιλέως. Concluſi ſunt in manus regis. (*n*) Ne forte verſute agat.] *Compl.* ὅτι εἶπεν ὁ σαοὺλ, μήποτε πανοῦργος ὢν οὗτος πανουργεύσηται, quoniam dixit Saul: ne forte hic callens callide agat: *quæ verbi geminatio eſt etiam in aliis libris, ſed non cætera.* (*o*) Noſcite.] *In Compl. additur*, ἐκ πάντων τῶν τόπων, ὅπου αὐτὸς κρύπτεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρός με εἰς ἕτοιμον, ex omnibus locis, ubi ipſe ſe abſcondit illic: & revertimini ad me ad paratum. (*p*) Ad occidentem.] καθ᾽ ἑσπέραν, *Theodoretus videtur habuiſſe*, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπικόῳ, in deſerto ſubjecto, & plano: *pro quo inquit Aquilam dixiſſe*, ἐν τοῖς ὁμαλέσιν, in planis & campeſtribus: *quod habet vulgata. Dictio hebræa & deſertum & campeſtria ſignificat.* (*q*) Ab hac.] *Propius ad hebræum, quam quod in Compl.* τοῦ ἑτέρου, altera. (*r*) Caſtrametati.] *Compl.* παρεπλαγίαζον, altare cingebant (*ſ*) Incurſionem fecerunt] *Compl.* ἐχύθησαν, effuderunt ſe.

CAP. XXIV.

(*a*) SAddæem.] *Eſt veſtigium dictionum hebraicarum, quas chaldæus interpretatur*, foraminum rupium, *alii*, petrarum hircorum ſylveſtrium. *vulgata*, ſuper abruptiſſimas petras, quæ ſolis ibicibus perviæ ſunt. *Complut.* κατὰ πρόσωπον τῆς θήρας τῶν ἐλάφων, *& Lucifer*, ante faciem venationis cervorum. (*b*) Ad provocandum.] *Id eſt, ciendum ventrem. Lucifer*, ad ſellam. *Theodor. q.* 55. *non habet*, παρασκευάσασθαι, *ſed*, ἀποσκευάσασθαι, ad deponendum: *& hæc ſcribit*, Honeſte LXX. ſunt interpretati: Aquila autem id manifeſtius dixit: inquit enim, εἰσῆλθεν ἀποκενῶσαι, introivit ad exinaniendum. Joſephus autem, τὰς φυσικὰς ἐκκρίσεις ποιήσασθαι, ad faciendum naturales excretiones. (*c*) Tradere.] *Compl.* ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι. ecce ego do. *Lucifer*, tibi dabo. (*d*) Bonum] *Ita hebræus, Compl.* τὸ ἀρεστὸν, *& Lucifer*, quæ placita ſunt. (*e*) Immolarent] θῦσαι. *Ita lib. vetuſt. In aliis, & Compl. eſt* θανατῶσαι, *& Lucifer*, occiderent. *Quod tamen valere etiam*, θῦσαι, *patet ex verbis Nabal. ſeq. cap. & aliis locis. Vulg. ex hebræo habet tantum*, & non permiſit eos, ut conſurgerent in Saul. (*f*) Viam.] *Alii*, εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ad viam ſuam. *Compl.* καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου, & exiit in viam de ſpelunca. *Lucifer habet tantum*, deſcendit in viam. *Similis quædam varietas eſt in verbis proxime ſequentibus.* (*g*) Tuam.] *Theodor. addit*, εἰς κακὰ, in mala. (*h*) Hic eſt.] *Apud Theodor. & in Compl. ſequitur*, καὶ πατήρ μου, & pater meus: *quæ ſunt in hebræo: ſed videntur conjungi cum ſequentibus, ut in vulgata.* (*i*) Pinnam.] *In aliis ſequitur*, τῆς διπλοΐδος σου, *& Lucifer*, laciniam chlamydis tuæ. (*k*) Neque impietas, & contemptus.] *Lucifer habet tantum*, neque injuſtitia: *& reſpondet hebræo.* (*l*) Ligas.] δεσμεύεις, cingis inſidiis, *Lucifer*, quæris animam meam accipere. (*m*) Vindicet tibi.] ἐκδικήσαι σοι, *id eſt, vindictam ſumat de te ex teipſo. Alii habent* μοι, *quemadmodum etiam noſtra paulo poſt. Lucifer*, judicabit me de te. (*n*) Et ſicut, ſi inveniat] *Sunt in codd. quædam varietates non magni ponderis. Lucifer ſic habet*, & ſicut inveniat quis amicum ſuum, & præmittat eum in viam bonam, & Dominus retribuat tibi bona, pro quibus feciſti mihi hodie. *Et quod quidem pertinet ad iſtud*, retribuat tibi, *magis reſpondet hebræo, & vulgatæ, quam quod eſt in collatis græcis codd.* ἀνταποδώσει αὐτῷ, retribuet ei. (*o*) Non delebis.] οὐκ ἀφανιεῖς. *Compl. & Theodor. q.* 56. καὶ μὴ ἀφανίσῃς, & non delebis. *Lucifer valde congruenter hebræo*, & nunc jura tu mihi in Domino, ſi non eradicabis ſemen meum poſt me, & ſi non exterminabis nomen de domo patris mei.

CAP. XXV.

(*a*) MAon.] *Alii*, μαὰν, Maan. *Complut.* φαρὰν, Pharan, *ut vulgata.* (*b*) Maon.] *Ita etiam hebræus hoc loco, & Chaldæus. Complut.* ἐν τῇ ἐρήμῳ. *Vulgata utrumque conjungit*, in ſolitudine Maon. (*c*) Greges.] ποίμνια. *Complut.* ἡ ἐργασία, cultura, poſſeſſio, *ut vulgata. Dictio hebræa proprie ſignificat culturam: ſed transfertur etiam ad ſignificandas pecudes, quoniam in pecudibus, tanquam in præcipua poſſeſſione inſumebantur operæ veterum.* (*d*) Greges.] *Rurſus*, ποίμνια: *quod in aliis*, πρόβατα, oves. (*e*) In tondendo gregem ſuum.] *Ad verbum ex hebræo. Complut. autem*, ἐν τῷ κείρειν αὐτοὺς τὰ ποίμνια αὐτοῦ, dum illi tonderent greges ejus. (*f*) Abigæa.] *Ita etiam Theodoretus. Complut.* ἀβιγαίλ. Abygail. (*g*) Bona.] ἀγαθή. *Alii*, καλὴ, pulchra. (*h*) Abite ad Nabal, & interrogate.] *Complut.* ἥκετε πρὸς τὸν ναβὰλ, καὶ ἀσπάσασθε, Venite ad Nabal, & ſalutate. (*i*) In horas.] εἰς ὥρας. *Et fortaſſe ſignificat*, omni tempore: *quemadmodum interdum apud alios auctores: aut*, ad vigorem, ad proſperitatem, *ut ſit modus quidam ſalutandi. Nam hebræus habet, ut multi interpretantur* (*nam aliter vulgata, & non inepte*) ad vitam, *Chaldæus*, per vitam tuam. (*k*) Filio tuo David] *Theodoretus, quæſt.* 57. τοῖς παισὶ τοῦ υἱοῦ σου δαυὶδ, pueris filii tui David. *Complutenſ.* τοῖς παισί σου, καὶ τῷ υἱῷ σου δαυὶδ. *Et vulgata*, ſervis tuis, & filio tuo David. (*l*) Pueri.] *In aliis additur*, δαυὶδ, Davidis. (*m*) Recedentes.] ἀναχωροῦντες. *Complutenſis, & Theodoretus*, ἀποδιδράσκοντες, fugientes (*n*) Suum] *In Complutenſi ſequitur*, καὶ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτοῦ, καὶ δαυὶδ καὶ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβησαν. *Quod in vulgata*, Et accincti ſunt ſinguli gladiis ſuis, accinctuſque eſt & David enſe ſuo. Et aſcenderunt, *&c*, (*o*) Et dum eſſemus.] *Illud* καὶ, *eſt etiam apud Theodoretum: abeſt autem a Complutenſi, & ab hebræo.* (*p*) Conſummata eſt malitia] *Significare videtur hæc locutio certum malum, ac perniciem impendere ipſi Nabal. Sic ſupra cap.* 20. conſummata eſt malitia hæc a patre ſuo, *id eſt, deliberatum, & certum* eſt patri ſuo malum hoc inferre Davidi. (*q*) Oephi farinæ, & gomor.] *Theodoretus, quæſt.* 58. *ſcribit, Aquilam pro*, οἰφὶ, *dixiſſe* σάτον, ſatum: *Gomor autem eſſe æqualis menſuræ cum Cephi; idque ex prophetia Ezechielis dici.* (*r*) Palathas.] *Alii dicunt*, maſſas caricarum, *ut vulgata.* (*ſ*) Utique immerito.] *Sic viſum eſt hoc loco eſſe vertendum, poſtulante ſententia, & non repugnantibus verbis, illud* ἴσως εἰς ἄδικον, *& reſpondet vulgata*, vere fruſtra. *Alii vertunt*, forte ad malum. (*t*) Et non imperavimus.] *Alii*, καὶ οὐκ ἐνετειλάμην, & non imperavi. *Compl.* καὶ οὐκ ᾐτησάμην λαβεῖν, & non petii capere *Vulgata ex hebræo*, & non petiit quicquam. (*u*) Ipſi David.] *Compl.* τοῖς ἐχθροῖς δαυὶδ, inimicis David, *ut vulgata.* (*x*) Ad pedes ejus,] *Compl.* καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔπεσε, & cecidit ad pedes ejus, *ut vulgata.* (*y*) Mea.] *Iſtud*, μου, *abeſt ab aliis, & ab hebræo. Vulgata*, iniquitas hæc: *hoc enim ſignificat, adſcribatur, mihi culpa, quam admiſit Nabal.* (*z*) Hunc.] *Compl. addit:* ἐπὶ ναβὰλ ſuper Nabal. (*aa*) Hic eſt.] *Alii*, οὕτως ἐστὶ, *Compl.* οὕτως ἐστὶν αὐτός, ſic eſt ipſe. (*bb*) Inſipientia] ἀφροσύνη. *Theodoretus*, Nomen Nabal in Græcam vocem tranſlatum ſignificat, τὴν ἀφροσύνην. Hoc enim Abigæa oſtendit, & liber nominum: Hebraicorum. Aquila autem ſic dixit, ναβὰλ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀπόρρευσις μετ᾽ αὐτοῦ. Nabal nomen ei, & defluxus cum eo. τοῦ γὰρ λογισμοῦ ὑπορρέοντός τε καὶ σβεννυμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης γίνεται πάθος:

Diffluente enim & extincta ratione, exoritur morbus inſipientiæ. (*cc*) Servares manum tuam tibi.] *Theodoretus*, Pro eo quod eſt, ne odio replearis ex cæde. (*dd*) Abominatio.] *Theodoretus*, Aquila dixit, νιγμὸς, ſuffocatio. (*ſed hoc ita ſcriptum eſt in codice, qui ſolus nunc erat ad manum, ut facile appareat ſubeſſe mendum, ac fortaſſe legendum*, πνιγμὸς, *aut*, νυγμὸς. *Interpres quidem habet*, compunctio.) αἰνίττεται δὲ τὰς τοῦ συνειδότος ἀκίδας, Significat autem conſcientiæ aculeos. *Scholiaſtes hæc referens, habet* λυγμὸς, convulſio ex eroſione, ſingultus, *ut vulgata.* (*ee*) Scandalum.] *Ita libri vetuſtiores. In aliis additur*, καρδίας : *& vulgata*, ſcrupulum cordis. (*ff*) Benedictus.] *Theodoretus videtur hoc loco agnoſcere ex lxx vocem hebræam Baruc, pro qua Aquila dixerit*, εὐλογητὸς, benedictus. (*gg*) In hac.] *Theodoretus addit*, ἡμέρᾳ, in hac die : *& hoc eſt in hebræo, ſed non illud*, hodie. (*hh*) Et ſervando.] *Sic hebræus, & ſignificat, ita prohibuiſti, ut ego ſervarem manum meam puram a ſanguine. Sed Theodoreto viſa eſt abſurda locutio. Ita enim ſcribit* : Iſtud, ϗ σῶσαι τὴν χεῖρά μου ἐμοὶ, peccatum ſcriptoris eſſe ſuſpicor. Cæteri enim interpretes dixerunt, μὴ μυσῶσαι, pro eo quod eſt, μὴ μύσους μεταλαχεῖν, ne abominationis & ſceleris fiam particeps. (*ii*) Suſcepi.] ἠρέτισα : *& reſpondet hebræo. Symm.* ἐνετράπην, reveritus ſum, *ut Compl. nec multo aliter vulgata*, honoravi. (*kk*) David.] *In Compl. additur*, ὅτι ἀπέθανε ναβὰλ, quia mortuus eſt Nabal. (*ll*) Puerorum tuorum. Et ſurrexit.] *Compl.* τῶν παίδων τοῦ κυρίου μου, ϗ ἐτάχυνε, ϗ ἀνέστη : *quod in vulgata*, ſervorum domini mei. Et feſtinavit, & ſurrexit (*mm*) Sumpſit.] *Compl. addit*, ἑαυτῷ, ſibi : *quod tamen abeſt ab hebræo*, (*nn*) Amis, qui de Rhomma.] *Complut.* λαῒς, τῷ ἐκ γαλίμ. *& vulgata*, Lais, qui erat de Gallim.

CAP. XXVI.

(*a*) AB æſtuoſa.] *Abeſt a Complut. ut a vulgata.* (*b*) Ziph.] *Lucifer pro S. Athanaſio*, opacum. (*c*). Paratus de Ceila] *Lucifer habet tantum*, in Sicelet. Alii, ἐτύμως ἐκεῖ, vere illuc, *quod non abhorret a vulgata*, certiſſime. *Compl.* ἕτοιμος ἐκεῖ, paratus illuc. (*d*) Lampene] *Theodoretus, quæſt.* 59. λαμπήνη quidem eſt genus currus, *ſicut etiam*, ἀπήνη. Aquila dixit, ἐν στρογγυλώσει, in cavitate, & rotunditate. Ratio autem indicat in medio exercitus cubuiſſe regem, *&c. Lucifer*, in ſtragulis præclaris, *& paulo poſt*, in ſtragulis pretioſis. *vulgata*, in tentorio. *Chaldæus*, in vallo. Vox Ebræa ſignificat vallum ex curribus ſive propugnaculum conſertis curribus extructum, quæ eſt tumultuaria caſtrorum munitio, cum pro vallo diſpoſitos currus mutuo nexu jungunt. Hujuſmodi munitionem Aquila στρόγγλωσιν appellat a rotunditate *Druſ.* (*e*) Dormiens ſomno.] *A quibuſdam codd. & Lucifero abeſt illud*, ſomno. *In Complut. eſt*, καθεύδων ὕπνωσεν, dormiens ſomnum capiebat. (*f*) Repetam ei.] *Ideſt, non opus erit iterare iſtum in eum Lucifer*, & non repetam, illam. (*g*) Ne humilies.] *Alii, & Theodoretus*, μὴ διαφθείρῃς, ne corrumpas, ne diſperdas. *Lucifer*, non continges. (*h*) Purus erit.] *Sic Lucifer quod græce eſt*, ἀθωωθήσεται, *& poſſet etiam verti*, innocens erit, *ut in vulgata.* (*i*) Nequaquam mihi a Domino.] *Satis apte reſpondet hebræo. Compl. autem quaſi ex alio initio*, ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο παρὰ κυρίου, *& Lucifer*, Mihi autem non ſit a Domino. (*k*) A cervicali.] ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ. *Compl.* τὸ πρὸς κεφαλῆς, *Lucifer*, quæ eſt ad caput illius. *Et paulo poſt*, & lentem aquæ a capite ejus. *Libuit autem hoc loco iſtud lentis nomen ab antiquo patre uſurpatum retinere ; licet hoc vaſis genus uſitatius lenticula dicatur : Vulgata hic habet* ſcyphum. (*l*) Per nos ipſi.] καθ' ἑαυτοὺς, *itemque paulo poſt*, ἀπῆλθον καθ' ἑαυτοὺς, *videtur eſſe imitatio hebraiſmi, qui habet*, eamus nobis *&* abierunt ſibi. *Utroque tamen loco abeſt a Compl. & a Lucifero.* (*m*) Stupor.] θάμβος. *Lucifer*, timor. *Aquila*, καταφορά. *Symm.* κάρος. *Theodotio*, ἔκστασις. *quæ omnia, ut in Gen. dictum eſt, gravem quendam ſoporem ſignificant.* (*n*) Tranſivit David ultra] διέβη δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, *hebræus, & chaldæus*, tranſivit David tranſitum : *quod vulgata reddidit*, ex adverſo, *& Lucifer* contra. (*o*) Qui vocas.] *Compl.* καλῶν με, (*quod* με, *eſt etiam in aliis*) τίς εἶ σύ ; qui vocas me, quis es tu ? *Lucifer*, qui vocas me ? Quid eſt ? *Hebræus*, qui clamas ad regem ? *quod vulgata*, qui clamas, & inquietas regem ? (*p*) Mortificationis.] *Ita enim Lucifer: quod græce eſt.* θανατώσεως. *Alii, & Theodoretus, q.* 60. θανάτου, mortis. (*q*) David.] *In Complut. ſequitur*, φωνή μου κύριέ μου, δοῦλος σὸς κύριε βασιλεῦ, vox mea domine mi, ſervus tuus domine rex. *Theodoretus habet tantum*, φωνή μου κύριέ μου βασιλεῦ, vox mea domine mi rex, *quemadmodum vulgata. Lucifer habet, ut noſtra*, ſervus tuus domine rex. (*r*) Injuſtitia.] ἀδίκημα. *Alii, & Theodoretus*, κακία. *Lucifer*, quæ eſt a me malitia ? (*ſ*) Non confirmatum eſſe.] μὴ ἐστηρίχθαι, *quod in Compl. eſt*, μὴ στηριχθῆναι. *Et in hac quidem parte retinuimus verſionem Luciferi (non autem in verbis proxime ſequentibus. Ipſe enim habet*, confirmatum eſſe in teſtamentum Domini.) *ut intelligatur, quam veteres curarint verbum verbo reddere. Poterat tamen ita verti*, a non inhærendo firmiter, *ideſt, ut non commorarer, ac ſtabilem ſedem haberem in hæreditate Domini.* (*t*) Animam meam.] ψυχήν μου. *Compl.* ψύλλον ἕνα, *& Lucifer*, pulicem unum. (*u*) Et in hodierna.] *Aliqui addunt*, ἡμέρᾳ, die, *Lucifer*, in diem hunc. *Compl.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, in die hac. (*x*) Secundum juſtitias.] *Compl. non habet illud*, κατά. *& Lucifer*, reſtituat unicuique juſtitias, & fidem ſuam. (*y*) Et tegat me.] σκεπάσαι με *Compl.* ϗ ἐκσπάσαι με. *Et Lucifer*, & abripiat me. *Verum hoc, & quod ſequitur*, & eruat me, *duæ videntur interpretationes.*

CAP. XXVII.

(*a*) APponat.] προστεθήσομαι. *Alibi de iſta locutione dictum eſt. Significat enim ita incidere, ut pereat. Nam & apud hebræos eadem dictio ſignificat tradi, incidere, conſumi. Symm.* παραπεσοῦμαι ποτὲ, *quod vulgata*, aliquando incidam. (*b*) Ceſſet.] ἀνῇ : *& ſic etiam Chaldæus. Aquila*, ἀπογνώσεται. deſperabit. *Symm.* ἀπόσχηται, recedat, abſtineat. *Vulgata duo illa prima conjunxit*, ut deſperet, ceſſetque. (*c*) David.] *In Complut. additur*, καὶ διέβη αὐτὸς, & tranſiit ipſe. (*d*) Quatuor menſes,.] *Ita etiam vulgata : licet Hebræus & Chaldæus habeant*, dies & quatuor menſes : *& multi interpretentur, annus, & quatuor menſes.* (*e*) Geſiri.] *In uno vetuſto additur*, τὸν ζεγρὶ, Zegri : *pro quo in Compl. eſt*, ϗ τὸν ἰεζραῖον, & Iezræum.

(*f*) Ab advenientibus, quæ a Gelampſur muratorum.] ἀπὸ ἀνηκόντων ϗ ἀπὸ γελαμψοὺρ τετειχισμένων. *Ab eodem libro abeſt illud*, ἀπὸ γελαμψοὺρ, *& aliis illa*, ἀπὸ ἀνηκόντων, *&* τετειχισμένων. *Si illud*, γελαμψοὺρ, *dividatur in duas dictiones*, γελὰμ *videtur dictio hebræa (quamvis paululum immutata) quæ ſignificat ſeculum, &* ψοὺρ *nomen loci proprii. Quamobrem ſi legeretur*, ἢ ἀπὸ γελὰμ ἀπὸ ἀνηκόντων ψοὺρ, *reſponderet hebræo, qui habet*, quæ a ſeculo, adveniente te Sur, *& vulgata*, antiquitus euntibus Sur. *Quod tamen hic eſt*, Sur ; *in hebræo ita ponitur, ut ſignificare etiam poſſit*, murata, *unde ſumi potuit illud*, τετειχισμένων. *Ita apparet quædam variarum interpretationum coagmentatio. In Compl. hic locus ſic habet* ὅτι κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἡ ἀπὸ γεσσοὺρ, quoniam habitabatur terra, quæ a Geſſur. (*g*) Non vivificavi.] οὐκ ἐζωογόνησα. *Sententia tamen poſtulat, ut legatur*, ἐζωογόνησε, *aut* ἐζωογόνει δαυίδ. *Nam & vulgata*, Non vivificabat David. (*h*) Juſtificatio.] *Ita hebræus. Sed quemadmodum apud illum, ita etiam apud lxx interdum ſignificat ritum, conſuetudinem, modum : ut etiam cap* 30. *idque alibi notatum eſt.* (*i*) Et fidem ſibi conciliavit David in Anchus.] ϗ ἐπιστεύθη δαυὶδ ἐν τῷ ἀγχοῦς. *Similis locutio eſt bis in pſalm.* 77. *Compl.* ϗ ἐπιστεύθη ἀγχὶς ἐν δαυίδ. *quod vulgata*, credidit ergo Anchis David.

CAP. XXVIII.

(*a*) COoperuit ſe] *Symmachus*, μετεσχημάτισεν ἑαυτὸν, *transfiguravit ſe ipſum. Complutenſis*, ἠλλοιώθη, mutavit ſe. (*b*) Et vidit.] *Sic etiam hebræus, & chaldæus Complutenſis autem*, ϗ εἶπεν ἡ γυνὴ, τὸν σαμουήλ ; & dixit mulier : ipſum Samuel. (*c*) Virum erectum.] ὄρθιον. *atque ita etiam Theodoretus, q.* 63. *Complutenſis*, γέροντα, ſenem, *quod reſpondet vulgatæ.* (*d*) Etiam in manu.] *Sic etiam hebræus & chaldæus. Complut. autem*, οὔτε ἐν χειρὶ προφητῶν. οὔτε ἐν τοῖς ἐνυπνίοις, neque in manu prophetarum, neque in ſomniis. (*e*) Tibi.] *Ita & vulgata. Complut. autem*, αὐτῷ ei : *quemadmodum alii vertunt ex hebræo.* (*f*) Feciſti.] *Ita etiam vulgata. Alij* ἔπλησας, impleſti. (*g*) Tecum.] *Neque Theodoretus aliter. Complut. vero* μετ' ἐμοῦ, mecum, *ut vulgata.* (*h*) Feſtinavit.] ἔσπευσε. *Hoc verbum reſpondet hebræo, quod ſignificat feſtinare, & vulgata illud ita exprimit*, ſtatimque : *verum ſignificat etiam trepidationem, & turbationem, ut ex loco proxime ſequenti & multis aliis conſtare poteſt.* (*i*) Porrectus] *Ita vulgata, quod græce eſt* ἑστηκώς, *atque hebraice dicitur*, & cecidit plenitudo ſtaturæ ejus. *Compl. autem*, ἀπὸ στάσεως αὐτοῦ, de ſtatione ſua. (*k*) Et noluit.] *Compl.* ϗ ἀνένευσε, ϗ οὐκ ἐβούλετο, & renuit, & noluit. (*l*) Vitula paſcualis.] *Vulgata, habebat* vitulum paſcualem : *Complut.* μοσχάριον γαλαθηνὸν, vitulus lactans.

CAP. XXIX.

(*a*) AEndor, quæ.] *Compl.* ἐν ναὶν τῇ, *aliquanto propius ad hebræam dictionem, quæ ſignificat fontem, quod habet vulgata.* (*b*) Pertranſeuntes.] οἱ διαπορευόμενοι, *in Compl.* οἱ παραπορευόμενοι. *Vulgata*, Hebræi : *& optime poteſt convenire cum illo* οἱ διαπορευόμενοι, *ut ſupra dictum eſt.* (*c*) Fuit nobiſcum dies hunc ſecundum annum.] *Compl.* ὃς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος σήμερον, qui fuit mecum jam ſecundum annum hodie : *hebræus.* qui fuit mecum jam diebus, vel jam annis: *quod optime redditur in vulgata*, multis diebus, & annis. (*d*) Incidit ad me] ἐνέπεσε, *& reſpondit dictioni hebraicæ. Symm.* προσέφυγε με, confugit ad me, *aut*, transfugit, *ut vulgata.* (*e*) Contriſtati.] *Aquila*, παροξύνθησαν irritati ſunt. *Symm.* ὠργίσθησαν, irati ſunt, *ut vulgata: Theodotio*, ἐθυμώθησαν, indignati ſunt : *quam Theodotionis dictionem habet Compl.* (*f*) Meis.] *In Complutenſi additur*, καθὼς ἄγγελος θεοῦ, *quod vulgata*, ſicut angelus Dei. (*g*) Abeundum.] *Compl. addit* τὸ πρωῒ, *& vulgata*, ut proficiſcerentur mane.

CAP. XXX.

(*a*) ET omnia quæ in ea.] *Alii*, ϗ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, & omnes qui in ea. *Hebræus habet tantum*, quæ in ea, *a quo abeſt etiam illud quod ſequitur paulo poſt*, & mulierem. (*b*) Et interrogavit.] *Complut.* ϗ προσήγαγεν ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς δαυὶδ ϗ ἐπηρώτησε. *quod vulgata*: Et applicavit Abiathar Ephod ad David. Et conſuluit. (*c*) Geddur.] *Complut.* ὀπίσω τοῦ στρατοπέδου τούτου, poſt exercitum hunc, poſt agmen hoc : *itemque paulo inferius, ſed tertio loco, ubi idem in noſtra repetitur, Complut. habet*, σύστρεμμα, globum. *Theodoretus, quæſt* 65. Ipſum autem σύστρεμμα, hebræus vocat, γεδδοὺρ, quod alibi exponitur, πειρατήριον καλεῖται δὲ οὕτω τὸ λῃστρικὸν σύστημα. Vocatur autem ſic globus & agmen latronum. *Legantur notationes, cap.* 3. *in lib.* 2. (*d*) Et reſidui ſubſtiterunt.] *Sic etiam hebræus. Compl. autem*, ϗ κατέλιπεν ἐκεῖ διακοσίους ἄνδρας. & relinquit ibi ducentos viros. *Theodoretus videtur habuiſſe* διακόνους ἄνδρας, miniſtros viros, *quos exhauſtos labore ex curſu, inquit Aquilam dixiſſe* μεμενηκέναι, manſiſſe. (*e*) Palathæ.] *aut* maſſæ caricarum, *ut vulgata. Addit Compl.* ϗ δύο σταφίδας, *quod eadem vulgata*, & duas ligaturas uvæ paſſæ. (*f*) Turbatus ſum] *Aquila*, ἠῤῥώστησα, ægrotavi, *quod autem ſequitur*, hodie tertianus, σήμερον τριταῖος, *valet*, hodie ſunt tres dies. (*g*) Hoc.] *In Compl. additur*, ϗ ὤμοσεν αὐτῷ. & juravit ei. (*h*) A Lucifero.] *Id eſt a crepuſculo matutino, aut veſpertino. Aquila*, σκοτομήνης, obſcura luna. *Symmachus*, ἀφ' οὗ συνεσκότασε, ex quo cœpit obtenebreſcere. (*i*) Et in craſtina.] ϗ τῇ ἐπαύριον. *Compl.* ϗ τῆς, etiam craſtinæ, *eadem ſententia : ſed prius magis quodammodo reſpondet hebræo.* (*k*) Diſſonuit.] διεφώνησε, *ideſt*, deſideratus eſt. *De hoc verbo dictum eſt etiam, Exod.* 24. (*l*) Et interrogaverunt eum.] *Compl.* ϗ ἠρώτησεν αὐτοὺς, *quod vulgata*, ſalutavit eos. (*m*) Sic.] *In Compl.* ἀδελφοί μου οὕτως, fratres mei ſic : *& reſpondet vulgatæ.* (*n*) Poſtquam tradidit Dominus nobis.] *Hebræus*, quæ tradidit Dominus nobis, *& ſubintelligitur*, de his, *quod exprimit vulgata. Compl. addit.* τοὺς ὑπεναντίους, poſtquam tradidit Dominus nobis adverſarios. (*o*) Non minores.] οὐχ ἧττον. *Compl.* οὐχ ἥττους, non minores : *tota hæc particula abeſt ab hebræo.* (*p*) Ecce de ſpoliis.] *Ita libri duo veteres. In aliis eſt*, ἰδοὺ εὐλογία ὑμῖν ἀπὸ τῶν σκύλων. Ecce benedictio vobis de ſpoliis. (*q*) Bæthſur.] *Compl.* βαιθὴλ, Bæthel : *multaque alia, ut ſemper. ſunt in hujuſmodi nominibus propriis varietates, quas prudens lector, per ſe expendet.* (*r*) Et omnia loca.] *Alij*, ϗ εἰς πάντας τοὺς τόπους, & ad omnia loca.]

CAP. XXXI.

(a) IN hypochondria.] *Theodotio*, μέρος τὸ ἐγγὺς τοῦ ἥπατος, partem quæ prope jecur. (b) Ejus.] *In Complut. additur*, ϗ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, *quod vulgata*, & univerſi viri ejus. (c) In montibus.] *Complut.* ἐν τῷ ὄρει, in monte. (d) Convertunt.] ἀποςρέφουσιν, *quaſi reſupinant. Complut.* ἀποκεφαλίζουσιν, decapitant. *Aliꝗ habent*, ϗ ἀποςρέφουσιν αὐτὸν, ϗ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ ἀποκόπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, & convertunt eum, & ſpoliaverunt vaſa ejus, & præcidunt caput ejus. *Quod autem pertinet ad illud*, & ſpoliaverunt vaſa ejus, *optime reſpondet hebræo. Complut. autem* ϗ ἐκδιδύσκουσιν αὐτὸν τὰ σκεύη αὐτοῦ, & exuunt eum vaſis ejus. (e) Aſtartio.] *Schol.* εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἀςάρτης. In templo Aſtartes. λέγουσι δὲ ταύτην τὴν ἀφροδίτην, Dicunt autem hanc eſſe Venerem. (f) Audiunt.] *Compl. addit*, περὶ αὐτοῦ, de eo. (g) Dies.] *Theodoretus.* Sciendum quidem eſt, quod Aquila ſecutus hebræum non diviſit primam a ſecunda regnorum hiſtoria, ſed ex duabus unam fecit.

REGNORUM. LIB. II.

CAP. I.

(a) DE populo Saul.] ἐκ τοῦ λαοῦ σαούλ. *Ab aliis abeſt illud* ἐκ, populi Saul. *Compl* τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ σαοὺλ, populi qui cum Saul. (b) *Attingebant.*] συνῆψαν. *Aquila*, κατέλαβον, aſſequebantur. (c) Omnis.] *Abeſt a Complut. quod tamen eſt in hebræo, & vulgata.* (d) Regale.] *Complut.* τὸ διάδημα, diadema, *ut vulgata.* (e) Armillam.] χλιδῶνα. *Theodoretus, quæſt. 2. refert, Aquilam dixiſſe*, βραχιάλιον, brachiale. (f) In libro recti.] *Ita fere ſolet, &, ut putamus, debet verti illud*, ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς. *Theodoretus tamen, quæſt. 4. habet*, τὸ βιβλίον τὸ εὐθὲς, liber rectus. (g) Sta.] ςήλωσον, *quaſi fixe incumbe in hanc conſiderationem. Scholium ex Aquila*, ἀκρίβασον. *Theodoretus, quæſt. 5. & Complutenſis habent*, ἀκρίβασον. diligenter conſidera. (h) In excelſis.] *Abeſt a Complut. & a Theodoreto, non autem ab hebræo, & vulgata.* (i) Exultent.] ἀγαλλιάσωνται. *Complutenſis, & Theodoretus*, γαυριάσωσι, *eodem ſenſu.* (k) Et agri primitiarum.] *ac ſubintelligendum eſt, ut etiam in hebræo, quod vulgata expreſſit*, neque ſint agri primitiarum. *Aquila pro* ἀπαρχῶν, *dixit*, ἀφαιρεμάτων, demptionum: *de quo vocabulo alibi dictum eſt.* ἀφαίρεμα dicitur quicquid pro donario ſegregatur, quod & ἀφόρισμα: uſique ſunt hac voce interdum οἱ ό. vide ſis edit. Rom. *Levit.* 7. 4. Chaldæus. אפרשותא quod ſit Deo ſeparatum & conſecrat. Lexicon Heſychii ἀφαίρεμα, ἀνάθημα, δῶρον. *Deut.* 12. 11. תרומת ידכם LXX. τὰς ἀπαρχὰς, cæteri, ἑκούσια, voluntarias oblationes. Druſ. (l) Projectus eſt.] προσωχθίσθη. *Aquila*, ἀπεβλήθη, *eodem ſenſu.* (m) Decori.] *Abeſt a Complut. & a S. Chryſoſt. in Maximum, & Juventium. Ac videtur alia interpretatio pro illo, quod proxime dictum eſt*, ſpecioſi, ὡραῖοι, εὐπρεπεῖς. (n) Occiſi.] *Complut.* ἐτραυματίσθης, Occiſus es. *Reſponderet prorſus hebræo, & vulgata, ſi abeſſet* σ. *Ita enim valeret*, occiſus eſt. (o) Mirificata eſt dilectio tua mihi ſuper dilectionem mulierum.] *Reſpondet optime hebræo. Theodoret. q. 7. habet*, ἐπέπεσεν ἡ ἀγάπη σου ἐπ' ἐμὲ, ὡς ἡ ἀγάπησις τῶν γυναικῶν, incidit amor tuus in me, ſicut dilectio mulierum: *atque eodem modo S. Chryſoſt. lib. 3. de providentia Dei.*

CAP. II.

(a) E Caſtris in Manaem.] ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς μαναέμ. *Complut. habet tantum*, ἐκ τῆς παρεμβολῆς. *Sed. lxx. potius videntur habuiſſe tantum*, εἰς μαναὲμ, in caſtra, *quod vulgata dixit*, & circumduxit eum per caſtra: *illud autem*, ἐκ τῆς παρεμβολῆς, *ex alia eſſe interpretatione. Nam & paulo poſt ubi in noſtra, & in aliis græcis eſt*, ἐκ μαναὲμ, *notat ſcholiaſtes Theodotionem dixiſſe*, παρεμβολῶν, caſtris: *quo etiam loco Complut. habet*, ἐκ παρεμβολῆς. *Non tamen abſurda ſententia eſt, ſi dicamus Abenner deduxiſſe Ieboſte e caſtris in caſtra, id eſt, per univerſum exercitum. Quod autem pertinet ad nomen filii Saul, quem Abner fecit regem, Complut. habet*, ἰσβοσὲθ, Isboſeth, *ut vulgata: S. Chryſoſt. ſerm. 5. in epiſt. ad Philipp. & Theodoretus*, μεμφιβοσθὲ, *quem hic inquit alios interpretes nominaſſe* ἰεβάαλ, Jebaal. *In noſtra, ut aliis, hoc nomen tribuitur, cap. 4. filio Jonathan.* (b) De Manaem in Gabaon.] *Hic, ut diximus, Theodotio habuit*, παρεμβολῶν, *vulgata*, de caſtris in Gabaon. *Complut. non ſine mendo*, ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ de caſtris collis. (c) Eis.] *Sic etiam habet vulgata. Compl.* ἀλλήλοις, ſibi invicem. (d) Irruentium.] *Sententia poſtulare videtur, ut hoc nunc ſignificet dictio græca*, τῶν ἐπιβούλων. (e) Et ubi ſunt hæc? reverte ad Joab] *Hæc abſunt a Compl. & a Theodoreto, quæſt. 9. quemadmodum etiam ab hebræo.* (f) Sub ſe.] ὑποκάτω αὐτοῦ, *Et eſt phraſis hebræa, quæ ſignificat*, in loco ſuo, in eodem loco, *ut habet vulgata.* (g) Concurſum.] συνάντησιν. *Compl.* συναγωγὴν, congregationem, globum. (h) Ad victoriam.] *Sic hebræus, & nonnulli putant ſignificari*, in ſeculum. *Vulgata autem*, uſque ad internecionem: *quæ etiam eſt Theodoreti explanatio.* (i) Amara erunt in noviſſimis.] πικρὰ ἔςαι εἰς τὰ ἔσχατα. *Theodor.* πικρὰ τὰ ἔσχατα, amara ultima. (k) Noſtros.] *Compl. & Theodoretus*, αὐτῶν, ſuos, *ut vulgata.* (l) Porrectam] *id eſt, planiciem*, παρατείνουσαν. *Vulgata*, Luſtrata omni Bethoron. (m) Et viſitati ſunt de pueris David.] *Complut. addit*, οἱ πεπτωκότες, qui ceciderant. *Quod tamen abeſt ab hebræo. Nam dictio hebræa, quam vertimus*, viſitati, *ſignificat, ut alibi ſæpe*, deſiderati ſunt, defuerunt, *ut nunc vulgata.* (n) Ab eo.] παρ' αὐτοῦ. *Abeſt a Compl. In hebræo eſt*, mortui ſunt.

CAP. III.

(a) AD multum.] ἐπὶ πολὺ, *id eſt*, ad multum tempus. (b) Filia Iol.] *In aliis ſequitur*, ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν ἀβεννὴρ, & intravit ad eam Abenner. *Non tamen in Complut. quemadmodum neque in vulgata.* (c) Feci hodie miſericordiam.] *Complut.* ϗ ἐποίησα ἔλεος, & feci miſericordiam. *hebræus habet illud*, hodie. *hoc modo.* Nunquid caput canis ego ſum, ut adverſus Judam hodie faciam miſericordiam cum domo Saul? (d) Notis.] *Complut. addit*, αὐτοῦ, ejus, *ut vulgata.* (e) Quia ſic.] *Aliꝗ non habent illud*, quia: *quod tamen eſt in hebræo: & uſitatæ ſunt iſtæ repetitiones, licet non faciant ad ſententiam.* (f) In Thælam, ubi erat, ſubito.] *Pro his in Complut. tantum eſt.* εἰς χεβρὼν, in Chebron. *In vulgata autem*, pro ſe, dicentes, cujus eſt terra? (g) Univerſam domum Iſrael.] *Complut.* πάντα τὸν ἰσραὴλ, omnem Iſrael. (h) Selies.] *Complut.* λαῒς, Lais, *ut vulgata.* (i) Et locutus eſt Abenner.] *In Compl.* ϗ λόγος ἀβεννὴρ ἐγένετο, & verbum Abener fuit: *quod reſpondet hebræo.* (k) Ab excurſione.] ἐκ τῆς ἐξοδίας. *In hebræo eſt eadem dictio, quæ lib. 1. cap 30 dicta eſt geddur. Videantur quæ ibi ſunt notata. In vulgata nunc eſt*, cæſis latronibus. (l) Venerunt.] *Sic etiam hebræus. Compl.* ἤκουσαν, audierunt. (m) Ad Abenner retro] πρὸς ἀβεννὴρ ὀπίσω. *In aliis additur*, αὐτοῦ post eum. *In Compl. tantum eſt*, ὀπίσω ἀβεννὴρ, poſt Abener; *quod reſpondet hebræo.* (n) Redire fecit ipſum Abenner.] *Compl.* ϗ ἐπέςρεψεν ἀβεννὴρ, *quod vulgata*, cumque rediiſſet Abener. (o) Inſidians.] *Compl.* ἐν παραλογισμῷ, in dolo, *ut vulgata.* (p) A Domino.] *In aliis quibuſdam, & apud Theodoretum, q. 12. ſequitur*, ἀπὸ τοῦ νῦν ϗ ἕως τοῦ αἰῶνος, ex nunc, & uſque in ſeculum. *Sed hebræus habet tantum ut vulgata*, uſque in ſempiternum. (q) Scytalam.] *Theodoretus.* σκυτάλῃ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν ὁ Ἀκύλας τυφλὸν τοιοῦτον ὠνόμασεν. Scytala utuntur, qui mutilato ſunt corpore. Quare Aquila hunc nominavit, τυφλὸν, cæcum. (r) Captabant.] διαπαρετηροῦντο. *& videtur ſignificantius, quam quod in Compl.* διατηροῦντο. *Vulgata*, interfecerunt. (ſ) Poſt lectum.] *Sic etiam hebræus: & vulgata.* ſequebatur feretrum. *Compl. autem* ἔμπροσθεν τῆς κλίνης, ante lectum. (t) Non acceſſit, ut Nabal.] *Compl.* οὐ προσήγαγες, non acceſſiſti. *Hebræus habet*, admoti erant: *ſed conjungit cum antecedentibus hoc modo*, pedes tui compedibus non erant admoti. *ac deinde ſequitur, ut in vulgata*, ſicut ſolent cadere coram filiis iniquitatis, ſic corruiſti. *Theodoretus, q. 13. habet tantum*, οὐδὲ οἱ πόδες ἐν πέδαις, ἐνώπιον υἱοῦ ἀδικίας ἔπεσας, neque pedes in compedibus: coram filio iniquitatis cecidiſti. (u) A rege.] ὑπὸ βασιλέως. *Compl.* εἰς βασιλέα, in regem. *Vulgata*, unctus rex.

CAP. IIII.

(a) REmiſerunt ſe.] παρείθησαν. *Compl.* ἐταράχθησαν, turbati ſunt; *quod reſpondet vulgatæ.* (b) Evangelia.] *Notum eſt, hoc nomen interdum ſignificare præmia, & mercedem pro bono nuncio, ut hic.*

CAP. V.

(a) MUnitionem.] *Theodoretus. quæſt.* 16. περιοχὴν *dicit*, τὴν ἀκρόπολιν arcem civitatis. (b) In pugione] *Theodoretus ibidem.* Quidam hebræus dixit iſtud, πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον, ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι, Aquilam edidiſſe, ἁπτόμενος ἐν κρουνῷ, tangens in fiſtula, *aut*, aquæ ductu: *eamque verſionem explanat Theodoretus. Verum idem quæſt.* 17. (*niſi ſi eſt ſcholion ex alio auctore inſertum*) *hunc locum ſic refert*, πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον χωλὸν, τυφλὸν, ἁπτέσθω παραξιφίδι, omnis percutiens Jebuſæum claudum vel cæcum, tangatur pugione. *Inquit enim* illud, ἁπτέσθω παραξιφίδι, dictum eſt pro ἀναιρείσθω ξίφει, interficiatur gladio: *multaque de hac ſententia diſputat.* (c) Tranſibat.] διεπορεύετο, *Compl. & Theodoretus* πορεύετο. (d) Sammus.] *Apparet coagmentatio & repetitio in iſtis nominibus. In aliis libris eſt*, Sammus, & Sobab, & Nathan, & Salomon, & Jebaar, & Eliſus, & Elphalath, & Nagæb, & Jephie, & Eliſamas, & Elidae, & Eliphalath: *atque idem numerus eſt in Compl.* (e) Titanum.] *Theodoretus, q.* 17. Gigantes vocabant etiam τιτάνας: hebræus autem, ῥαφαῒμ, Raphaim ipſos vocavit (f) Conſtrictionis.] τοῦ συγκλεισμοῦ. *Aliꝗ* συσσεισμοῦ τοῦ ἄλσους, *aut*, τῶν ἀλσῶν, concuſſionis nemoris, *aut*, nemorum. *Theodoretus, q. 18. hunc locum explicans*, cum audieris nemora commota ſponte ſua ſine vento. (g) Cædendum.] κόπτειν. *Theodoretus, & Compl.* τύπτειν. percutere.

CAP. VI.

(a) CIrciter ſeptuaginta.] *Compl.* τριάκοντα, triginta, *ut vulgata.* (b) In aſcenſione.] *Abeſt a Compl. & poteſt ex alia eſſe interpretatione.* (c) Et fratres ejus ibant ante arcam.] *Theodoretus, q. 20. ſic refert hunc locum*, ϗ ὀζὰν, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ, & Ozan, & fratres ejus ibant a latere arcæ. (d) In fortitudine.] *Abeſt a Compl. Et videri poteſt collocandum in loco inferiore, ubi repetitur*, in organis modulatis. *Nam ibi vulgata ex hebræo habet*, totis viribus: *Licet & ibi & hic in ea nihil dicatur David pulſaſſe in organis modulatis, ſed hic*, in omnibus lignis fabrefactis, *ibi autem ſaltaſſe David totis viribus.* (e) Ipſi Ozæ.] *Compl.* ἐν τῷ ὀζᾶ, in Oza. (f) Deus.] *Alii addunt*, ἐπὶ τῇ προπετείᾳ, *& vulgata*, ſuper temeritate. *Theodoretus proponens queſtionem, cur Oza ſit a Deo percuſſus, ac narrans quoſdam putaſſe eum dediſſe pœnas* τῆς προπετείας, *videtur indicare hanc dictionem non ſe habuiſſe in ſcriptura.* (g) Abeddara.] *Ita etiam Theodoretus in manuſcriptis. Compl.* ὀβὴδ ἐδὸμ, Obed Edom, *ut vulgata.* (h) Vitulus & agni.] μόσχος, ϗ ἄρνες. *In aliis*, μόσχοι ϗ ἄρνες, *aut*, ἀρνὸς, *ut Compl. & Theodoretus*, vituli, & agni. (i) Eximiam.] ἔξαλλον. *Theodoretus interpretatur*, ποικίλην, variam. (k) Pacificas.] *Compl.* ϗ εἰρηνικὰς, & pacificas, *ut paulo poſt etiam noſtra.* (l) Benedictus Dominus.] *Abeſt a Compl. ut a vulgata.* (m) Me non eſſe glorificatum.] *Nonnulli libri* με δοξασθῆναι, me glorificari, *hebræus autem habet* ero humilis in oculis meis, & cum ancillis, quas dixiſti, gloriabor.

CAP.

CAP. VII.

(a) HÆreditare fecit.] *Compl.* κατέπαυσεν, requieſcere fecit : *quod reſpondet vulgata.* (b) In circuitu.] κύκλῳ. *Alii,* κυκλόθεν undique : *& a Compl. abeſt illud,* τῶν κύκλῳ, *quod paulo poſt ſequitur,* qui in circuitu. (c) Te nominatum juxta nomen] *Compl. & Theodoretus.* σοι ὄνομα μέγα κατὰ τὸ ὄνομα, *quod vulgata,* tibi nomen grande juxta nomen. (d) Per ſe.] καθ' ἑαυτόν. *Interpretatur Theodoretus,* diſtinctus ab aliis gentibus, *utpote colens legem Dei. Hebræus,* ſub ſe, *& interpretantur multi* in loco ſuo. *Vulgata tamen,* ſub eo. (e) A diebus. *Ita etiam Theodoretus. Alii,* ϗ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν, & a diebus. (f) Ædificabis ei.) *In uno exemplari, & apud Theodoretum eſt* οἰκοδομήσει ἑαυτῷ, ædificabit ſibi. *Compl.* οἰκοδομήσει σοι, ædificabit tibi, *quod reſpondet vulgatæ.* (g) Eum .] *Theodoretus,* αὐτοὺς, eos. (h) Tactibus.] *Id eſt, verberibus, & plagis. Theodoretus. Illud,* ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων, *dictum eſt, pro,* τῆς διὰ τῶν ἀνθρώπων παιδείας, diſciplina, & caſtigatione, quæ per homines: quoniam per manus fit & tactus cædes humana. (i) Ab iis quos removi.] *Ita etiam Theodoretus. In Compl. autem eſt,* ἀπὸ σαοὺλ, ὃν ἀπέστησα, *& vulgata,* a Saul, quem amovi. (k) Fidelis erit domus ejus.] *Id eſt ſtabilis, ut alibi notatum eſt : & ſic etiam habet Theodoretus. Compl. autem* ὁ οἶκός σου, domus tua, *ut vulgata.* (l) Hæc.] *Theodoretus,* ἕως τούτου, uſque huc. (m) Et factus ſum parvus parum.] *Phraſis hæc ſignificat, valde parvus adhuc tibi viſus ſum, non ſatis tibi viſus ſum abs te ornatus. In uno exemplari, & apud Theodoretum in manuſcriptis codicibus,* κατεσμικρύνθαι τὰ μικρὰ ταῦτα, parva facta ſunt parva hæc, *itemque in Compl. niſi quod habet,* κατεσμικρύνθη. (n) Et propter ſervum tuum.] *In eodem libro eſt,* κατὰ τὸν λόγον, juxta verbum. *Compl.* διὰ τὸν λόγον σου, ϗ διὰ τὸν δοῦλόν σου, propter verbum tuum, & propter ſervum tuum. *& videntur duæ interpretationes : vulgata ex hebræo habet,* propter verbum tuum. (o) Duxit ſe Dominus.] ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεός. *Poſſet etiam verti,* quomodo duxit eum Deus : *Sed illud videtur magis reſpondere hebræo, & vulgata,* propter quam ivit Deus. (p) Fidele fac.] *Compl. & Theodoretus,* πιστωθήτω ἕως αἰῶνος, fidele fiat uſque in ſeculum. *Et in Compl. ſequitur,* ϗ καθὼς ἐλάλησας, ποίησον, ϗ νῦν μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λέγων, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ, ϗ ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου δαυὶδ ἔσται ἀνορθώμενος ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας. & ſicut locutus es, fac. Et nunc magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum, dicens : Dominus omnipotens Deus ſuper Iſrael : & domus ſervi tui David erit erecta coram te : quoniam tu Dominus omnipotens Deus Iſrael revelaſti, *&c. Atque ab his alij codices non valde diſcrepant ; ac nonnulla etiam habentur apud Theodoretum.*

CAP. VIII.

(a) SEgregatam.] τὴν ἀφωρισμένην : *vulgata* frænum tributi. *Alij putant in hebræo ſignificari certum locum, alii frænum aquæductus : Chaldæus,* commoditatem rivi, (b) Et duos funiculos vivificavit.] *Compl.* ϗ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου χοινίσματος ἐζώγρησεν. & plenitudinem tertii funiculi vivificavit. *Cui lectioni convenit cum Theodoreto, quæſt.* 23. (c) Xenia.] *Hoc alii interpretantur tributa, alii munera.* (d) Mille currus.] *Ita etiam Complut. licet aliter habeat vulgata ex hebræo.* (e) Armillas.] *Theodoretus ibidem.* χλιδῶνας *autem Syrorum, Aquila interpretatus eſt,* τοὺς χρυσοῦς κλοιοὺς, aureos torques. (f) Et cepit.] *Hæc uſque ad illud,* Et de Meſebac, *abſunt a Complutenſi, ut a vulgata.* (g) In eo.] *Hæc uſque ad illud,* Et audivi, *abſunt a Compl. & vulgata.* (h) Hemath.] *Hoc Theodoretus ibidem teſtatur (quamvis in Latino ſit mendum) Aquilam dixiſſe,* τὴν ἐπιφάνειαν τῆς συρίας, claritatem Syriæ. (i) Gebelem.] *Compl.* γεμελὲχ, Gemelech, *quam dictionem vulgata interpretatur,* vallem Salinarum. (k) Idumæa.] *Compl. & Theodoretus, q.* 24. *addunt* ἔθηκεν ἐστηλωμένους, *& Theodoretus interpretatur, in unaquaque civitate poſuit cuſtodes, & præſidarios, quos inquit ab aliis vocari,* ἐγκαθέτους, (l) Et Achimelech filius.] *Theodoretus ibidem.* ἐνταῦθα οἶμαι γραφικὸν εἶναι ἁμάρτημα. οὐ γὰρ ἀχιμέλεχ υἱὸς ἀβιάθαρ, ἀλλ' ἀβιάθαρ υἱὸς ἀχιμέλεχ. Hic arbitror erratum eſſe librarij. Non enim Achimelech fuit filius Abiathar, ſed Abiathar filius Achimelech. *Sed fieri poteſt, ut ſit accipiendum illud* Achimelech, *in caſu generandi, id eſt,* ipſius Achimelech filius ipſe Abiathar. (m) Chelethi, & ipſe Pheleti.] *Theodoretus inquit iſtis dictionibus ſignificari funditores & ſagittarios : quod habet Chaldæus, & interpretatur his præfuiſſe Banæam, ut etiam vulgata. Neque ullam mentionem faciunt, Banæam fuiſſe conſiliarium.*

CAP. IX.

(a) ADhuc ſuperſtes in domo Saul.] *Complut. & Theodoretus,* εἰ ἔστι τις ἔτι ὑπολελειμμένος τῷ οἴκῳ σαοὺλ; nunquid eſt aliquis adhuc reſiduus domui Saul? (b) Univerſæ domui ejus.] *Sic multi vertunt ex hebræo, & Chaldæus. Compl.* ϗ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, *ac vulgata,* & univerſam domum ejus. (c) Comedet.] *Reſpondet etiam vulgata Compl.* φάγονται, comedent.

CAP. X.

(a) NUmquid eo, quod David glorificet.] *Compl.* οὐχὶ δοξάζων, nunquid honorans, *& eſt hebraiſmus, pro,* nunquid honorat. (b) Quia.] *Abeſt iſtud,* ὅτι *a Compl. ſed reſpondet hebræo.* (c) Sed nonne, ut.] ἀλλ' ὅπως οὐχὶ, *Compl. non habet* οὐχὶ. *Alij,* οὐχὶ ἀλλ' ὅπως. Nequaquam, ſed ut. (d) Et ad conſiderandum.] ϗ τοῦ κατασκέψασθαι. *Compl.* ὅτι κατασκέψασθαι, quoniam ad conſiderandum. *In uno libro manuſcripto eſt,* καταστρέψαι, ad evertendum: *quod reſpondet hebræo.* (e) Eorum.] *Complutenſ. addit,* τὸ ἥμισυ, dimidium, per medium. (f) Syriam Bæthraam, & Syriam Saba. & Rhoob.] *Compl.* τὸν σύρον βαιθραὰβ, ϗ τὸν σύρον σουβὰ, Syrum Bæthraab, & Syrum Suba. *Bethroob reſpondet hebræo. varietas,* Syrus, *&* Syria, *eſt in toto hoc capite.* (g) Amelec.] *Compl.* μααχὰ, *& vulgata,* Maacha. *In aliquo libro utrumque conjungitur.* (h) Ipſos potentes.] *Compl.* δυνατῶν, potentum, *quod vulgata,* bellatorum. (i) Apud oſtium portæ.] *Sic hebræus, & vulgata,* ante ipſum introitum portæ. *Compl.* παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως, juxta portam civitatis. (k) Syria.] *Græce eſt,* συρίας. *ſed videtur illud ultimum* σ, *additum, eo quod ſequatur initio ſequentis dictionis* σουβὰ : *nam hujuſmodi geminationes ſunt familiares librario Vaticano. Alii quidem libri habent,* ϗ συρία, & Syria, *aut* ϗ ὁ σύρος, & Syrus. (l) Et Amalec ſoli in agro.] *Compl.* ϗ μααχὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, & Maacha ſeorſum erant in campo, *ut vulgata.* (m) E loco ad faciem, ex adverſo.] *videntur duæ interpretationes. In Compl. hic locus ſic habet.* ϗ εἶδεν ἰωὰβ, ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξ ἐναντίας ϗ ὄπισθεν, & vidit Joab, quia factæ ſunt contrariæ facies belli ad ſe ex adverſo, & a tergo. (n) Et dixit.] *Sic etiam hebræus. Compl. addit,* πρὸς ἀβεσσᾶ, ad Abeſſa. (o) Chalamac.] *Abeſt a Compl. ut a vulgata. Theodoretus, q.* 25. χαλὰκ, Chalac. *Fieri poteſt, ut hoc venerit e loco inferiore, quem notabimus.* (p) Ælam.] *Hic habet Compl.* χαλααμὰ, Chalaama, *ſed videtur eadem dictio, quæ paulo ante etiam in Compl. eſt,* ἐλάμ. *Vulgata ibi ;* eorum exercitum, *hic,* Helam. *Multi putant utrobique eundem certum locum ſignificari, multi utrobique ,* exercitum eorum. (q) Et confugerunt] *Compl.* ϗ διέθεντο διαθήκην μετὰ ἰσραὴλ, ϗ ἐδούλευον τῷ ἰσραὴλ, & diſpoſuerunt teſtamentum cum Iſrael, & ſervierunt Iſrael. *Prior pars reſpondet magis hebræo, in hac : poſterior, in noſtra editione.*

CAP. XI.

(a) DIxit.] *Ita etiam Hebræus, & Chaldæus : ſubintelligendum enim eſt* quidam. *Compl.* εἶπον, dixerunt. (b) In utero cepit.] ἐν γαστρὶ ἔλαβεν, *Complutenſis,* συνέλαβεν, concepit. (c) Ad pacem.] *Ad verbum ex hebræo : cui valde familiaris eſt hujuſmodi locutio. Complutenſis autem,* εἰ ὑγιαίνει ἰωὰβ, ϗ ὑγιαίνει ὁ λαὸς, ϗ εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος, Si valet Joab, & ſi valet populus, & ſi valet bellum. (d) Demenſum.] *Ita viſum eſt non inepte verti poſſe illud,* ἄρσις. *Significat enim cibum, & munera quæ efferebantur e domo regis, & alicui pro ſuo demenſo aſſignabantur.* (e) Cum ſervis.] *Compl.* μετὰ πάντων τῶν παίδων, cum omnibus pueris : *quod vulgata dixit* cum aliis ſervis. (f) Quomodo ?] *Ab aliis abeſt iſtud,* πῶς. *Compl. autem,* μὰ τὴν ζωήν σου, ϗ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου οὐ μὴ ποιήσω, per vitam tuam & per vitam animæ tuæ non faciam. *quod in vulgata eſt,* per ſalutem tuam & per ſalutem animæ tuæ non faciam. (g) Inebriavit eum.] *Compl.* ἐμεθύσθη, & inebriatus eſt: *Sed illud magis reſpondet hebræo : ex quo etiam ſuſpicari licet quæ proxime antecedunt,* & manducavit coram eo, & bibit, *ita eſſe interpretanda,* & manducare eum fecit coram ſe, & bibere. (h) In obſervando.] *Sic hebræus. Compl.* ἐν τῷ περικαθῆσθαι, in obſidendo. (i) Ad loquendum ad regem.] *Abſunt a Compl. ut a vulgata.* (k) Filii Ner.] *Alii libri partim non habent, ſicut etiam vulgata, partim vero habent,* υἱοῦ ἰωὰς, filii Joas. (l) Thamaſi.] *Compl.* θαβὴς. *Vulgata* Thebes. (m) Omnia verba prælii.] *Abſunt a Compl. & vulgata hinc uſque ad illud,* Et dixit nuncius. (n) Conforta eam.] κραταίωσον αὐτήν. *Quidam putant ſignificari,* muni eam. *Hebræus & Chaldæus habent,* & conforta eum, *ideſt, populum Iſrael: quod vulgata,* & exhortare eos.

CAP. XII.

(a) DUo erant.] *Sic etiam hebræus, & vulgata. In aliis, & Complutenſi additur* ἀνάγγειλον (al. ἀπάγγειλον) δή μοι τὴν κρίσιν ταύτην. Δύο, annuncia quæſo mihi judicium hoc. Duo, *&c.* (b) Creverat.] *Ita etiam vulgata ex hebræo. Complut. & Theodoretus,* συνετράφη, ſimul nutrita fuit. (c) Viator] πάροδος, *quaſi prætergrediens per viam. Compl. & Theodoretus* ὁδοιπόρος, eodem ſenſu. (d) Hoſpiti viatori.] τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ. *In aliis eſt tantum,* τῷ ξένῳ, *ut etiam in vulgata : quare in noſtra videntur conjunctæ duæ interpretationes.* (e) Et fecit eam.] *Sic hebræus : & ſignificat, ut alibi, paravit in cibum. Complut. addit,* ϗ ἔθυσεν αὐτήν, ϗ ἐποίησεν, & mactavit eam, & fecit.] (f) Septuplum.] *Compl. & Theodoretus,* τετραπλάσιον, in quadruplum. *ut vulgata.* (g) Erui] ἐρρυσάμην. *Theodoretus,* ἐξειλάμην, eodem ſenſu. *Alij libri,* ὁ ῥυσάμενός σε, qui erui te. *Complut.* ἐξελεξάμην, elegi, *longius ab hebræo.* (h) Si parum eſt]. εἰ μικρόν ἐστι. *Ita fere hebræus, Complut. & Theodoretus,* εἰ ὀλίγα σοί ἐστι, προσθήσω σοι καθὼς ταῦτα, ſi parva tibi ſunt, adjiciam tibi, ſicut hæc. (i) Vilipendiſti.] ἐφαύλισας. *Iidem vero* ἐξουδένωσας, (k) Tranſire fecit.] παρεβίβασε, *optime ad hebræum, & vulgata,* tranſtulit. *Complut. autem, & Theodoretus,* ἀφείλετο, abſtulit. (l) Inimicos Domini.] *Complut.* ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ κυρίου, in adverſariis Domini. *Quam lectionem Theodoretus agnoſcit ex lxx. & addit, Hoc autem Aquila manifeſtius eſt interpretatus,* παροξύνων παρώξυνας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου, irritans irritaſti inimicos domini. *Quare noſtra videtur facta ex iſtis duabus.* (m) Et manſit.] *In aliquot codicibus eſt,* ηὐλίσθη, ϗ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ ἐπὶ τῆς γῆς, manſit, & cubuit in ſacco ſuper terram. *Illud,* in ſacco, *abeſt ab hebræo.* (n) Feciſti propter parvulum.] *Si ita interpungatur* feciſti ? propter parvulum, cum adhuc viveret, jejunabas, *&c optime reſpondebit hebræo, & vulgatæ. Compl. habet* ὃν πεποίηκας ; ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος ἐνήστευες, ϗ ἔκλαιες, quod feciſti ? adhuc enim parvulo vivente jejunabas, & plorabas. *Non habet autem illud,* καὶ ἠγρύπνεις, & vigilabas, *quod ſequitur in noſtra, & in aliis Græcis, ſed non in vulgata.* (o) Et bibiſti.] *Hoc abeſt ab hebræo, & vulgata. Compl. autem* καὶ πέπωκας οἶνον ; & bibiſti vinum ? (p) Jedidi.] *Ita etiam Theodoretus, q.* 27. *licet interpres dicat,* Jeddidia, *ut Compl. Addit Theodoretus hoc Aquilam eſſe interpretatum* ἐν κυρίῳ, in Domino, *Symmachus autem* εἰς βασιλείαν ἀφωρισμένον, ſelectum ad regnum. *Vulgata,* amabilis Domino. (q) Propter dominum.] *Ad verbum ex hebræo. Compl. & alii* ἐν λόγῳ κυρίου, in verbo Domini. (r) Molchom regis.] *Abeſt a Compl. illud* Molchom: *ac videtur eſſe ipſa dictio hebraica (licet paululum immutata) quæ ſignificat,* regis. (ſ) Et tranſire fecit eos per fornacem.] ϗ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου, *atque optime reſpondet hebræo, nec diſcrepat a vulgata, quæ habet,* & traduxit in typo laterum. *Nam in fornace formantur lateres. Compl.* ϗ περιήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πληθίου. & circunduxit eos per aciem. *Chaldæus autem,* & laceravit illos in plateis. *Theodoretus in cap.* 21. *hujus libri, docet etiam* πλινθίον *interdum nominari aciem quadratam, ut ibi dicetur.*

CAP. XIII.

(a) ITa ut ægrotaret.] ὥςε ἀῤῥωςεῖν, *propius ad hebræum, quam quod in Compl.* ἀῤῥωςείᾳ, ægritudine. (b) Difficile.] ὑπέρογκον. *Item iſtud: Nam Compl. habet*, καὶ ἠδυνάτει, & non poterat. (c) Sapiens.] σοφὸς, *Compl.* φρόνιμος, prudens. *Itemque Theodoretus, quæſt. 29. qui de iſta falſa ſapientia, & prudentia diſputat accurate.* (d) Mane, mane.] *Eſt locutio hebraica, quæ ſignificat, per ſingulos dies, ut habet vulgata*, fis infirmior, & taces, quæ ſignificat, ſi beſcis magis. (e) Langueſce.] μαλακίσθητι. *Complut.* προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, ſimula te ægrotare. *Sed idem ſenſus eſt etiam in noſtra, licet obſcurius, atque ideo ſimilius hebræo. Ac multæ alia ſunt varietates ejuſmodi.* (f) Cibum.] *Aliqui codices habent*, δύο κολλυρίδας, duas collyridas, & placentas. (g) Sartaginem.] *Optime ad hebræum. Hoc enim ſibi vult, attuliſſe ſartaginem in conſpectum ipſius Amnon, & coram eo effudiſſe placentam coctam in ſartagine. Complut.* εἰς ὃ ἀποχέουσιν, vas, in quod effundunt. (h) Quoniam majus malum ultimum quam primum.] *Abſunt ab aliis codicibus hoc loco: ſed paulo poſt, ubi in noſtra legitur*, pro malo magno hoc ſuper alterum, quod feciſti mecum, *in aliis eſt*, μὴ ἀδελφὲ, ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, ἣν πεποίηκας μετ᾽ ἐμοῦ. Nequaquam frater: quoniam magnum eſt malum ultimum ſuper primum, quod feciſti mecum. *Atque ita etiam Compl. niſi quod non habet*, μὴ ἀδελφέ. *Quare videri poteſt duas eſſe interpretationes, & unam, quæ fortaſſe hebræo propior, in noſtra ſuo manſiſſe loco, alteram vero in hunc locum, qui nunc præ manibus eſt, irrepſiſſe.* (i) Intexta fructibus.] καρπωτός. *Compl.* ἀςραγαλωτὸς, talaris: *Quod ex antiquiore verſione, nimirum lxx. videtur agnoſcere Theodoretus, illud autem ex Aquila. Ita enim inquit*: Tunicam autem ἀςραγαλωτὸν, Aquila quidem, καρπωτὸν, nominavit, perinde ac ſi diceret habentem intextos fructus: hodie autem vocant, πλυμαρικὸν, plumarem: Joſephus autem, τὸν μέχρι ἀςραγάλων διήκοντα, pertingentem uſque ad talos. *Addit Scholiaſtes, Symm. dixiſſe*, χειριδωτὸν, manicatam. (k) Et non contriſtavit.] *Hæc uſque ad illud*, Et non eſt locutus, *videntur agnoſci etiam a Theodoreto eadem q. 29. Sed abſunt a Compl. & a vulgata.* (l) Et fecit Abeſſalon convivium juxta convivium regis.] *Abſunt hæc a Complut. & a vulgata.* (m) Super os.] *Ita hebræus; & vulgata*, in ore; *Chaldæus*, in corde. *Compl. autem* ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ, in ira erat ei. (n) In via poſt eum.] *In aliquo libro eſt* ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ὡρὰν: *Verum illud*, τῇ ὡρὰν, *videtur veſtigium dictionis hebraicæ, quæ a nonnullis vertitur*, poſt eum, *ab aliis*, poſt montem, *vulgata*, inter devium. (o) In deſcenſu.] *Hinc uſque ad illud*, Et dixit Jonadab, *abſunt a Compl. & a vulgata. In aliis autem quibuſdam pro* τῆς ὀρωνῆν, *eſt*, τὸ ὡράν, *ut paulo ſuperius.* (p) In terram Chamaachad] *Neque in Compl. neque in vulgata hæc ſunt.* (q) Omnibus.] *Sic hebræus, quod vulgata & Chaldæus interpretantur*, multis. (r) Et ceſſavit rex David.] *Reſpondet vulgatæ. In hebræo eſt*, & ceſſavit David regis: *Et multi ſubintelligunt*, & ceſſavit ira. *Quare in Compl. eſt*, καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα, ceſſavit ſpiritus, & furor.

CAP. XIV.

(a) SUper Abeſſalom.] *Ita hebræus, ſubintelligendum enim eſt, quod exprimit Complut.* παρεκλήθη, *& vulgata*, verſum eſſet. (b) Jam.] τοῦτο. *Eſt locutio reſpondens hebræo. Abeſt autem a Complut.* (c) Et valde.] *Complut.* ὄντως, vere. (d) Unum.] *Sic hebræus; licet abſit a Complut.* (e) Cognatio.] πατριὰ, *Complut.* φυλὴ, tribus. (f) Veſtrum.] *Abeſt a Complut. & a vulgata.* (g) Extinguent.] *Satis prope ad hebræum. Complut.* καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολελειμμένος μοι τοῦ μὴ ὑπάρξαι τῷ ἀνδρί μου ὄνομα καὶ λεῖμμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Et extinguetur ſcintilla reſidua mihi; ut non ſubſiſtat viro meo nomen, & reſiduum ſuper faciem terræ. *Dictionem quidem*, σπινθὴρ, *videtur etiam Theodoretus agnoſcere.* (h) Multiplicando.] *Multa ſunt obſcura in hoc mulieris ſermone: ſed plerumque, quæ obſcuriora ſunt, propius accedunt ad hebræum, ſicut hoc. Ita enim fere habet hebræus; quod facilius videtur in Complutenſ.* ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐκ ἐξάρωσι τὸν υἱόν μου, ut, ſi multiplicentur vindicantes ſanguinem ad diſperdendum, & non tollant filium meum. (i) Ut quid cogitaſti.] *Theodoretus*, ἱνατί ἐλογίσθη οὕτως ἐπὶ λαὸν κυρίου, καὶ ἐκ τοῦ παρελθεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτον, τοῦ ἐγκρατεύσασθαι τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον ἀπ᾽ αὐτοῦ; Ut quid cogitatum eſt ſic in populo Domini, & ex eo, quod rex tranſgrediatur verbum hoc, cum ſe obfirmaverit rex non reducere ejectum a ſe? *Compl. eſt miſta ex utraque.* (k) Morte moriemur.] *Theodoretus.* ὅτι τέθνηκεν ὁ υἱός σου, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχεόμενον ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπιεῖ ἐπ᾽ αὐτῷ ψυχή. Quoniam mortuus eſt filius tuus, & tanquam aqua, quæ effunditur ſuper terram, non colligetur, & non ſperabit in eo anima. *Compl. autem* οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ λήψεται ὁ θεὸς ψυχὴν, καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀπωσμένον, non colligetur: & non tollet Deus animam: & cogitavit cogitationem non ejiciendi a ſe ejectum. (l) Ancilla tua.] *Hæc apud Theodoretum conjunguntur cum ſequentibus*, Ancilla tua loquatur nunc: *quaſi illud*, & dicat, *quod proxime preceſſit, referendum ſit ad populum.* (m) Eruat.] *Compl. & Theodoretus*, καὶ ἐξελεῖται, & eruet. (n) Si jam. *Idem*, γενηθήτω δὴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίαν, fiat nunc ſermo Domini mei regis in ſacrificium. (o) Ut verterem.] *Sic etiam vulgata. Theodoretus, & Compl.* ὅπως κυκλώσῃ, ut circunduceret. (p) Quod.] *Iſtud*, ὃ, *abeſt a Complut. ſed non a Theodoreto in manuſcriptis.* (q) A principio.] *Complut. ut hebræus*, ἀπὸ τέλους, a fine. *Utraque locutione idem ſignificatur, nimirum ſemel in anno, ut habet vulgata.* (r) Et fit uxor Roboam filio Salomon, & parit ei Abia.] *Hæc abſunt a Complut. & vulgata.* (ſ) Dicens.] *Complut.* λέγοντα, dicentem. (t) Non vidi.] *Complut.* καὶ νῦν ὄψομαι δὴ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, & nunc aſpiciam quæſo faciem regis.

CAP. XV.

(a) EQuos.] *Sic etiam hebræus. Alij*, ἱππεῖς, equites, *ut vulgata.* (b) Super manum viæ portæ.] *Ad verbum ex hebræo. Complut.* ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης, ſuper viam portæ. (c) Facilia.] εὔκολοι. *Compl.* κατευθύνοντες, directi. (d) In terra.] *Complut. addit*, ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ, ſuper Iſrael: *quæ abſunt ab hebræo, & vulgata.* (e) A fine quadraginta annorum.] *Sic etiam hebræus, Compl.* μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη, poſt quadraginta annos. *Theodoretus hanc rem narrans, ita inquit*, τεσσάρων διεληλυθότων ἐτῶν, quatuor tranſactis annis. *Et ita etiam Joſephus 7. de. Antiq. cap. 9.* (f) Et miſit Abeſſalom ad Achitophel.] *Sic etiam hebræus. Alij*, καὶ ἀπέστειλεν ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐκάλεσε τὸν ἀχιτόφελ τὸν γαλαμωναῖον, *aut*, γελωναῖον, *ut Compl.* Et miſit Abeſſalom, & vocavit Achitophel Galamonæum, *aut*, Gelonæum. (g) Pedibus ſuis.] *Compl. addit*, πεζοὶ, pedites: *& ſunt duæ interpretationes: paulo etiam poſt, ubi in noſtra eſt* pedibus, πεζῇ, *in aliis eſt*, πεζοί. (h) Et univerſus.] *Hinc uſque ad alterum*, Et univerſus, *abſunt ab aliis: & apparet repetitio, & coagmentatio aliarum interpretationum.* (i) Et hodie.] *Item & hæc uſque ad alterum*, & hodie. *Theodoretus quidem hunc locum ſic refert*: τί πορεύῃ σὺ μεθ᾽ ἡμῶν; ἀνάστρεφε, καὶ κάθισον μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὺ, καὶ ὅτι μετῴκησας σὺ ἐκ τοῦ οἴκου σου. εἰ ἐχθὲς παραγέγονας σὺ, καὶ σήμερον κινήσω σε τοῦ πορεύεσθαι μεθ᾽ ἡμῶν; ἐγὼ δὲ πορεύσομαι, οὗ ἐὰν πορεύσωμαι. Quid vadis tu nobiſcum? redi, & ſede cum rege: quoniam alienus es tu, & quia tranſmigraſti tu de loco tuo. Si heri adveniſti tu; & hodie movebo te ad eundum mecum; Ego autem ibo, quo iturus ſum. (k) Et vivit dominus meus rex.] *Sic etiam vulgata. Compl. & Theodoretus*, καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, κύριέ μου βασιλεῦ, & vivit anima tua domine mi rex. (l) Et univerſus populus præteribant in torrentem Cedron.] τῶν κέδρων. *Ab aliquo libro hæc abſunt. Ab hebræo & vulgata abſunt tantum illa*, in torrente Cedron. *In Compl. omnia iſta ſunt, ſed habet*, τοῦ κεδρὼν, ipſius Cedron. (m) Ad faciem viæ, quæ deſertum.] *Id eſt quæ ſpectat deſertum: & reſpondet hebræo & vulgatæ. Compl.* ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ad faciem ejus in deſertum. (n) De Bæthar.] *Alij*, ἀπὸ θαιβὰρ, de Thæbar. *A Compl. autem abeſt, ut a vulgata.* (o) Videte.] *Complut.* βλέπε vide. (p) Caſtra facio.] *Propius ad hebræum quam quod in Compl.* προσδέχομαι ὑμᾶς, expecto vos. (q) Sedit.] *Compl.* ἐκάθισαν, ſederunt. (r) Diſſipa.] διασκέδασον, *Theodoretus habet*, ματαίωσον, (*quemadmodum etiam Compl.*) redde vanum, *atque addit Aquilam dixiſſe*, ἀφρόνισον, redde ſtultum. (ſ) Rhos.] *Idem refert Aquilam dixiſſe* τὴν ἄκραν, ſummitatem, *ut vulgata. Putat autem hanc aſcenſionem, ideſt, clivum olivarum, fuiſſe montem illum oliveti, ex quo Dominus aſcendit in cœlum.* (t) Princeps amicus David.] ἀρχιεταῖρος δαυὶδ. *Fortaſſe ſunt duæ voces*, ἀρχὶ ἑταῖρος, Archita, amicus, *ut habet Compl. Quinimo ſuſpicari licet illa*, ἑταῖρος δαυὶδ, *huc irrepſiſſe ex fine capitis. Abſunt enim hoc loco a vulgata, & hebræo.* (u) Tranſierunt.] *Hinc uſque ad illud*, puer tuus ſum, *abſunt a Complut. ut a vulgata.* (x) Diſſipabis.] *Sic vulgata, & melius quam quod in Complut.* διασκέδασον, diſſipa. (y) E domo regis.] *Item iſtud. Nam Compl. habet* tantum, παρὰ τοῦ βασιλέως, a rege.

CAP. XVI.

(a) CEntum botri paſſi.] *Ita hebræus, & reſpondet vulgatæ, Alii*, οἶφι σταφίδων, Oephi uvarum paſſarum. (b) Palmæ.] *Complut.* καὶ ἑκατὸν παλάθαι, & centum palathæ. *Alii*, καὶ οἶφι παλάθων, & Oephi palatharum. *Vulgata*, centum maſſis palatharum. (c) Adorans. *Complut.* προσκυνῶ, adoro. *Vulgata*, oro ut inveniam. (d) Et ecce tu in malo tuo.] *Valde appoſite ad hebræum. Compl. autem*, καὶ ἔδειξέ σοι τὴν κακίαν σου, & oſtendit tibi malitiam tuam. (e) Ex obliquo ejus.] *Compl.* ἐπ᾽ αὐτὸν, in eum. (f) Vivat rex.] *In Compl. iteratur, ut in hebræo.* (g) Secundo.] *Reſpondet hebræo. Latine diceremus*, præterea. (h) Ferte vobis] *Compl.* δότε ἑαυτοῖς, date vobis. *Illud autem*, vobis, *redundat: ſed eſt hebraiſmus.*

CAP. XVII.

(a) REdit.] *Complutenſ.* ἐπιστρέψει, redibit. *Hæc autem comparatio non eſt in hebræo, neque in vulgata.* (b) Quæris.] *Ita etiam vulgata. Complutenſ.* ἐκζητήσεις, exquires. (c) Vice hac.] τὸ ἅπαξ τοῦτο. *& ſic vulgata. Complutenſ.* νυνὶ ταύτην, nunc iſtud. (d) Et tanquam ſus aſpera.] *Abeſt hoc & a Complutenſ. ut a vulgata.* (e) Non diſſolvet populum.] οὐ μὴ καταλύσῃ. *Complutenſ.* οὐ καταπαύσει, non ſinet quieſcere. *Sed vulgata*, nec morabitur cum populo. (f) Collium.] *Complutenſ.* αὐλώνων, vallium. *Vulgata*, in foveis. (g) In incidendo eis.] ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς, *& videtur hoc ſignificare, cum tui inciderint in ea loca occupata a David, aut in ipſum David, & ejus milites. Ex hebræo aliqui vertunt*, ſecundum cadere in eis. *quod poteſt idem valere, aut*, prout ex eis quiſpiam ceciderit: *quod reſpondet vulgatæ. Et Complutenſ.* ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοὺς, in cadendo eos. (h) Quoniam novit.] *Totus hic locus propius accedit ad hebræum in noſtra, & in aliis, quam in Complutenſ. licet in illa videatur oratio magis fluere, ut hic. Nam habet*, ὅτι γνώσεται, quoniam cognoſcet. (i) Quoniam.] *Item hoc. Significat autem, ut etiam in hebræo*, Sed hoc ego conſilii dederim. *Alii non habent iſtud*, Quoniam, *& Complutenſ. habet tantum*, οὕτως συμβουλεύω ἐγὼ, Sic conſulo ego. (k) Et congregatus.] *Iſtud, & abeſt a Compl.* (l) Qui Arachi.] ὁ τοῦ ἀρχί. *Abeſt a Compl. & a vulgata.* (m) In Araboth.] *Id eſt*, in campeſtribus, *ut vulgata. Compl.* κατὰ δυσμὰς in occidente, *aut*, in locis demiſſis. (n) Abſorbeat.] καταπείσῃ, *aut*, καταπίῃ, *ut in aliis, quod eſt uſitatius. Compl.* ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, ut non abſorbeatur rex, & omnis populus qui cum eo. (o) Faciem.] *Sic hebræus. Compl.* ἐπὶ τοῦ ςόματος, ſuper os, *ut vulgata* (p) Araphoth.] *Eſt ipſa dictio hebræa, quam Chaldæus vertit*, frumenta contuſa. *Vulgata*, ptiſanas. *Compl. habet*, palathas. (q) Præterierunt puſillum aquæ.] *Sic fere hebræus: & multi putant ſignificari vadum aquæ.* Compl. παρῆλθον γευσάμενοι μικρὸν τοῦ ὕδατος, tranſierunt guſtata paululum aqua, *ut vulgata.* (r) Manaim.] *Theodotio* παρεμβολὰς, caſtra: *& ſic Compl. Quæ varietas ſuperius etiam notata eſt. Sed non deſunt, qui hic putent ſignificari certum locum: quod videtur colligi ex cap. ſequenti. Sed. 3. reg. 3. ubi narratur cædes Semei, eſt*, εἰς παρεμβολάς. (ſ) Naas. *Ita hebræus, & vulgata. Compl. autem*, ἰεσσαὶ, Jeſſæ. (t) Decem.] *Abeſt a Compl. & hebræo.* (u) Polentam.] *Retinuimus vocabulum vulgatæ, Græce eſt*, ἄλφιτον. *Compl. non habet hic, ſed poſt fabam & lentem, habet*, ἄλφιτον.

ἄλφιτα. *Hebræus utroque loco.* (x) Saphoth.] *Hanc hebraicam dictionem multi vertunt* coagulationes, *id eſt*, caſeos, *ut Chaldæus. Compl.* γαλαθηνὰ μοσχάρια, lactentes vitulos, *& vulgata*, pingues vitulos. (y) Quoniam dixit: Populus.] *Alii*, ὅτι ἦν ὁ λαὸς, quoniam erat populus. *Compl.* ὅτι ἔλεγον τὸν λαὸν πεινᾶν, quoniam dicebant populum eſurire. *Illud*, dicebant, *ſatis convenit. Cætera habent in hebræo, ut in noſtra.*

CAP. XVIII.

(a) QUia tu, ſicut nos decem millia.] σὺ, ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες, *ſic videtur legiſſe Interpr. Theodoreti, quæſt. 34. Sed in græcis ejus codicibus ſic proponitur quæſtio: quid eſt*, καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἐξ ἡμῶν ἡ γῆ δέκα χιλιάσι, & nunc auferetur e nobis terra decem millibus, *perinde ac dicat, non tantum calamitatis eſſet, ſi terra privaretur decem millibus hominum, quales nos ſumus; quantum ſi te uno. Putat enim Theodoretus idem iſtis verbis ſignificari atque illis Symmachi*, καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάσι, & tu, ſicut nos decem millibus. *Tantundem vales tu unus, ac decem millia noſtrum.* (b) Manum.] *Sic hebræus. Compl.* παρὰ τὸ κλίτος, juxta latus. (c) Sylvam.] *Complut.* πεδίον, campum, *ut vulgata.* (d) Viginti millia.] *Reſpondet hebræo. Compl.* καὶ πίπτουσιν εἴκοσι χιλιάδες, & cadunt viginti millia. (e) Terræ.] *Sic vulgata ex hebræo. Compl.* τοῦ δρυμοῦ, ſylvæ. (f) Subter denſitatem quercus magnæ.] *Ad verbum ex hebræo. Compl.* ὑπὸ φυτὸν δένδρου μέγα, ſub plantam arboris magnam. (g) Decem] *Compl. addit*, σίκλοις, ſiclos *quemadmodum & vulgata.* (h) Et ego quidem appendo.] καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι. *Alius liber*, ἐὰν ἐγώ εἰμι ἵστημι, ſi ego ipſe appenderem: *& ſi conjungatur*, καὶ ἐὰν, *videri poteſt reſpondere omnino Hebræo, & Chaldæo. In aliis eſt*, καὶ ἐὰν σὺ παρεστᾷς, *aut*, παραστήσῃς σύ. Et ſi tu exhiberes, *aut*, appenderes, *ut vulgata.* (i) Non faciendo in animam ejus injuriam.] μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. *Compl.* καὶ πῶς ποιήσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἄδικον; Et quomodo faciam in animam meam injuſtum? *quod propius accedit ad vulgatam.* (k) Hoc ego aggrediar: non ſic manebo coram te.] *Complutenſis*, διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. Propter hoc ego aggrediar coram te. *Ab hebræo potius abeſt illud*, hoc ego aggrediar. (l) Et ſumpſit Abeſſalom.] *Alii*, καὶ ἔλαβεν ἰωὰβ τὸν ἀβεσσαλὼμ, & tulit Joab Abeſſalom. *Sed vulgata ex hebræo*, Et tulerunt Abeſſalom. (m) In foveam magnam.] *Abſunt hæc ab aliquot libris, licet non a Compl. Et* εἰς μέγα χάσμα, *&* εἰς βόθυνον τὸν μέγαν, *videri poſſunt duæ interpretationes.* (n) Et ſtatuerat illum capere titulum.] *Abſunt iſta ab aliquot libris. A Compl. autem illud præterea, quod proxime antecedit*, in quo aſſumptus eſt. *Et certe nihil eſt in hebræo, aut vulgata, quod illis reſpondeat.* (o) Ei filius ut memoretur nomen ejus.] *Compl.* μοι υἱὸς ἵνα ἀναμιμνήσκηται τὸ ὄνομά μου, mihi filius, ut memoretur nomen meum: *quod reſpondet vulgatæ.* (p) Titulum.] *In aliis hæc ſequuntur*, ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν. (*Compl.* ἐπεκάλεσαν) αὐτὴν, in nomine ſuo. Et vocavit (*Compl.* cognominaverunt) illum. (q) Et eſto quia.] *Propius ad hebræum, quam quod in Compl.* καὶ τί ἔσται, ἐὰν δράμω, & quid erit, ſi cucurrero. (r) Magnam.] *Compl. addit*, εὐφραινόμενον, lætantem: *quod tamen abeſt a vulgata, & hebræo.* (ſ) Et ſervum tuum.] *Compl.* καί με τὸν δοῦλόν σου, & me ſervum tuum: *quod quidem*, me, *exprimit etiam vulgata: licet in hebræo non ſit, ſed cogitatione ſupplendum.* (t) Converte.] *Non diſcrepat ab Hebræo, & Chaldæo. Jubet enim rex, ut ſe erigat, conferatque ſe ad certum locum. Compl.* πάρελθε, tranſi, *ut vulgata, & paulo poſt*, καὶ παρῆλθε, & tranſiit. (u) Dum ipſe iret.] *Sic etiam hebræus & vulgata. Compl.* ἐν τῷ κλαίειν αὐτὸν, dum ipſe ploraret. (x) Mortem meam pro tua? Ego pro te.] *Complut. habet tantum*, μοι θάνατον ἀντὶ σου; mihi mortem pro te?

CAP. XIX.

(a) FIli mi.] *In Compl. repetitur adhuc, ut in hebræo, ſed non in vulgata*, τέκνον ἐμὸν, fili mi. (b) Quia non ſunt principes tui.] ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἄρχοντές σου. *Atque idem putandum eſt ſignificare, quod eſt in aliis*, ὅτι οὐκ εἰσίν σοι οἱ ἄρχοντες, *aut*, σοι ἄρχοντες, *id eſt, principes non eſſe tuos, non tibi eſſe curæ.* (c) Omnes nos.] *In aliis*, καὶ πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροὶ, & omnes nos hodie mortui, *ad verbum ex hebræo. Compl. autem*, καὶ πάντες ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, & omnes nos mortui eſſemus. (d) Juravi.] *Sic hebræus & vulgata*, juro. *Compl. autem* ὀμωμόκασιν, jurarunt. (e) Et malum.] *Ita etiam hebræus: ſed ab ipſo abſunt verba proxime præcedentia.* Et ſcito tibi: *quæ tamen habentur in omnibus collatis codicibus: ſed in quibuſdam eſt*, ὅτι κακὸν, quia malum. *In quibuſdam*, ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθότων ἐπὶ σὲ, quoniam pejus erit tibi hoc ex omnibus malis, quæ ingruerunt ſuper te. (f) Univerſus populus.] *Compl.* ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ, λεγόντων, & nunciatum eſt omni populo dicentibus. (g) Et de regno ſuo, & ab Abeſſalom.] *Hoc totum abeſt a Compl. Vulgata autem habet ex hebræo*, propter Abſalom. (h) Direxerunt Jordanem. *Eſt locutio reſpondens hebræo, & hoc ſibi vult*, proſpere trajecerunt Jordanem. *Compl. habet*, ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, in Jordanem. (i) Tranſitus.] ἡ διάβασις: *& fortaſſe hoc loco ſignificat* ſcapha, *aut ſimile quoddam navigium aptum ad tranſmittendum: quod reſpondet hebræo. Alii interpretantur*, & trajectum eſt vadum. (k) Cognovit ſervus tuus.] *Sic hebræus. Compl. autem*, ἔγνων ἐγὼ ὁ δοῦλός σου, cognovi ego ſervus tuus. (l) Univerſo Iſrael, & domo Joſeph.] *Compl. habet tantum*, παντὸς τοῦ οἴκου ἰωσὴφ, *& vulgata*, de omni domo Joſeph. (m) Neque fecerat ungues.] οὐδὲ ὠνυχίσατο. *Abeſt a Compl. ut a vulgata. Uſi autem ſumus verbo faciendi, ut reſponderet ſequenti*, neque fecerat labium: *& ſignificat aptare, & concinnare.* (n) Fallaciter egit in ſervo tuo.] μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου. *Compl.* κατηγόρηκε τοῦ δούλου σου, accuſavit ſervum tuum: *quod reſpondet vulgatæ.* (o) Et fac, quod bonum in oculis tuis.] *Optime ad hebræum. Compl. autem*, ἐποίησεν καλὸν ἐνώπιον θεοῦ, fecit bonum in conſpectu Dei. (p) Chamaam.] *Complut. addit*, ὁ υἱός μου, filius meus: *quod tamen abeſt ab hebræo & vulgata.* (q) Meis.] *Locutiones ipſæ aptiſſime reſpondent hebræo. Sed in illo eſt*, oculis tuis, & omne, quod elegeris ſuper me, faciam tibi. *Compl.* ἐνώπιόν σου, καὶ ὃ ἂν ἐπιτάξῃς μοι, ποιήσω σοι. coram te: & quodcunque conſtitueris mihi, faciam tibi. (r) Tranſivit.] *Et hoc ex hebræo. Compl. autem*, εἱστήκει reſtitit. (ſ) Tranſeuntes cum rege] *Compl.* διεβίβασαν αὐτὸν, traduxerunt eum. (t) Aut tributum ſuſtulit nobis.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata.* (u) Et primogenitus ego, quam tu.] *Abſunt a Compl. & vulgata, Sed agnoſcuntur a Theodoreto, q. 38.* (x) A Juda.] *Non eſt in Compl. neque in vulgata.*

CAP. XX.

(a) ADvocatus.] *Complutenſ.* ἀπήντα ἀνὴρ, υἱὸς λοιμὸς, occurrit vir, filius peſtilens. (b) Vir ad tabernacula tua Iſrael.] *Ita hebræus, niſi quod habet*, ſua: *ac tamen vulgata*, revertere in tabernacula tua Iſrael. *Compl. autem*, πορευσώμεθα ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἰσραὴλ, eamus unuſquiſque in tabernacula ſua Iſrael. (c) Bochori.] *In aliis additur*, ὑπὲρ ἀβεσσαλώμ, *quod in vulgata*, magis quam Abſalom. (d) Abeſſai, &.] *Abeſt a Compl. & vulgata.* (e) Conjuncto.] *Sic hebræus, & vulg.* dependente. *Compl.* ἀμφήκη, *ancipiti.* (f) Et ipſe exivit.] *Hæc abſunt a multis: in hebræo autem potius illud, quod anteceſſit.* Et gladius exivit. *Videtur autem horum verborum eadem eſſe ſententia, atque ea quam præ ſe fert vulgata, nimirum tantum fuiſſe gladii agilitatem, ut ſimul egrederetur, & feriret.* (g) Quis volens Joab, & quis ipſius David.] *Hujus item loci ſententia, quæ eodem fere modo exponitur in hebræo, in vulgata ſic explanatur*: Ecce qui voluit eſſe pro Joab comes David. *Complutenſis autem ita interpungit, ut aliam ſententiam præ ſe ferat. Sed tamen quod pro*, τοῦ δαυὶδ, *habet*, τῷ δαυὶδ, *ipſi* David, *reſpondet hebræo.* (h) Conſperſus.] *Alii*, τεθνηκὼς πεφυρμένος, mortuus conſperſus. *Sed illud*, mortuus, *non eſt in hebræo.* (i) Et omnes in Charri, & congregati ſunt.] ϗ πάντες ἐν χαῤῥί. *Alii*, ϗ πάντες. *Pro his in Complut. eſt*, ϗ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐξεκκλησιάσθησαν, & omnes civitates congregatæ ſunt. *Et in aliquo libro utrumque conjungitur. Hebræus habet*, & omnia Berim: & congregati ſunt. *Et multi ſupplent*, omnia loca Berim. *Vulgata autem*, omneſque viri electi congregati fuerant ad eum. (k) Phermacha.] *Complut.* Bæthmaaca, *ut paulo ſuperius etiam noſtra.* (l) Interrogando interrogatus eſt.] *Pro his uſque ad illud*, Ego ſum pacifica, *quæ certe videntur ex pluribus interpretationibus coagmentata, neque eodem prorſus modo in codicibus leguntur, Compl. habet hæc tantum*, ἐρωτῶντες ἐρωτήσουσι ἐν ἀβὲλ, ϗ οὕτως ἐξέλιπον, interrogantes interrogabunt in Abel, & ſic deficient. *In codice Theodoreti uno proponitur quæſtio his verbis*, Quomodo intelligendum, εἰ ἐξέλιπον, ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ ἰσραὴλ, ſi defecerunt, quæ diſpoſuerunt fideles ipſi Iſrael, *id eſt, nunquid abrogatæ ſunt leges a legiſlatoribus impoſitæ ipſi Iſraeli de jure pacis & belli; de mittenda legatione ad res repetendas, antequam inferatur bellum? Ita enim explanat Theodoretus, & ſtatim ſubjungit, ita ut nihil videatur interjectum intermedium*, ἐγὼ δέ εἰμι εἰρηνική, ego autem ſum pacifica. *Id eſt, colo pacem, & ſum una ex præcipuis civitatibus. Quare nihil cauſæ eſt, cur mihi bellum inferas. In codice autem alio, ſicut etiam apud interpretem, ſequitur alia quæſtio, ad hæc verba*, ἐρωτώμενος ἠρωτήθη ἐν ἀβὲλ, ϗ ἐν δὰν, εἰ ἐξέλιπεν ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ ἰσραὴλ, *atque eadem fere affertur explanatio: atque ibi etiam ſtatim adjungitur*, ἐγὼ δέ εἰμι εἰρηνική. (m) Et abſtulit.] *Alij*, ϗ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν σαβεαὶ υἱοῦ βοχορὶ, ϗ ῥίπτουσιν, & auferunt caput Sabeæ filii Bochori, & jaciunt. (n) Ab eo.] *Iſtud*, ἀπ᾽ αὐτοῦ, *abeſt a Compl.* (o) Ad omnem virtutem.] *Eſt hebraiſmus & ſignificat id quod in Compl. exprimitur*, ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς ſuper omnem exercitum. (p) Super Cherethi, & ſuper Phelethi.] *Theodoretus, q. 42. videtur habuiſſe*, ἐπὶ τοῦ πλινθίου, ϗ ἐπὶ τοὺς δυνατούς. *Et putat*, πλινθίον, *eſſe aciem quadratam, & Banæam fuiſſe præfectum militum prætorianorum, ſicut apud Romanos magiſtrum & præfectum prætorio. Vide lib. 3. cap. 3.* (q) Commonefaciens.] *Sic hebræus, & ſignificat*, a commentariis, *ut vulgata.* (r) Iras, qui Iarim.] *quod in vulgata eſt*, Hyram Hyarites. *Theodoretus autem q. 43.* ἰωδαὲ ὁ ἰεθὲρ, Jodae qui Jether.

CAP. XXI.

(a) DOmini.] *Melius, quam in Compl.* παρὰ κυρίου, a Domino. (b) In morte ſanguinum ejus.] *Hæc abſunt a Compl. Dictio tamen*, ſanguinum, *eſt in hebræo, & vulgata, ſed hoc modo*, Propter Saul & domum ejus ſanguinum, quia occidit Gabaonitas. *Et hoc ſignificat* ſanguinariam, *aut*, ream mortis. (c) Reliquiis] ἐκ τοῦ ἐλλείμματος. *In aliquot codicibus eſt*, ἐκ τοῦ αἵματος, ex ſanguine. *Apud Theodoretum, q. 44. (quemadmodum etiam fere in Compl.)* ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοίπων τῶν ἀμοῤῥαίων ἦσαν, quia de reſiduis Amorrhæorum erant. (d) Et non eſt nobis vir ad interficiendum in Iſrael.] *Sapit locutio veterem illam horriditatem. Alii*, ϗ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατώσεως ἐν παντὸς ἰσραὴλ, & non eſt nobis vir mortificationis de omni Iſrael. *Compl.* ϗ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἄνδρα θανατῶσαι ἐκ παντὸς ἰσραὴλ, & non eſt nobis interficere virum de omni Iſrael. (e) Conſummavit ſuper nos.] *Alij, & Theodor.* συνετέλεσεν ἡμᾶς, conſummavit, & conſumpſit nos. (f) Ut non ſtet ipſe.] τοῦ μὴ ἑστάναι αὐτόν. *Ita etiam in codice Theodoreti uno, & apte reſpondet hebræo. In alio autem, quemadmodum & in Compl.* τοῦ μὴ ἀντικαθίστασθαι, *quod vulgata*, ut nec unus quidem reſiduus ſit de ſtirpe ejus. (g) Det nobis ſeptem viros.] *dentur, nec multo aliter codex Theodoreti unus*, δοθήτω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας. *Alii*, δότε ἡμῖν, date nobis. *Codex alius, & Complut.* καὶ δοθήτωσαν ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας, & dentur nobis ſeptem viri. *Interpres tamen Theodoreti non habet illud*, &, *quemadmodum neque vulgata.* (h) Soli exponamus.] ἐξηλιάσωμεν. *In codice Theodoreti uno, & in Complutenſi eſt*, καὶ ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς, & propitiabimur in eis. *Sed in alio, & ad marginem primi eſt, ut in noſtra. De hac re notabitur paulo poſt.* (i) Gabaon.] *Apud Theodoretum, & in Complut. eſt*, ἐν τῷ βουνῷ, in colle. *Atque addit Theodoretus*, Metropolis Gabaonitarum vocabatur Gabaon: ſed hoc nomen tranſlatum in Græcam linguam, nominatur βουνός. *Alibi idem notatum eſt de* Gabaa *(quomodo quidem habet hic vulg. ex hebræo) quæ erat ſedes propria Saul.* (k) Electos Domini.] *Theodoretus*, ἐκλεκτοὺς τῷ κυρίῳ, electos domino. *Compl.* ἐκλεκτοὶ τῷ κυρίῳ, *& vulg.* electi Domino. (l) Et inter.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. & ab hebræo.* (m) Soli expoſuerunt.] ἐξηλίασαν. *Rurſus hoc loco Compl.* ἐξιλέωσαν, propitiationem fecerunt. *Sed ſcholion Diodori inſertum codici uni Theodoreti, ſic habet; Illud autem*, ἐξηλίασαν αὐτοὺς οἱ γαβαωνῖται ἐναντίον κυρίου ἐν τῷ ὄρει, perinde eſt, ac ſi diceretur, occiſos non ſepelierunt, ſed reliquerunt Soli expoſitos. *Theodoretus eandem dictionem habet, putatque idem ſignificare ac verbum ab Aquila poſitum*,

poſitum, ἀνέπηξαν ſuffixerunt. (n) Defixit ſibi ad petram.] ἔπηξεν. *Alii*, καὶ ἔρωσιν (*aut* διέρρωσαν) αὐτὸν ἑαυτῇ ἐπὶ τὴν πέτραν, & ſubſtravit illum ſibi ſupra petram, *quomodo fere vulgata.* (o) Et reſoluti ſunt: & cepit eos Dan filius Joa ex pronepotibus gigantum.] *Hæc abſunt a Complut. & ab aliis quibuſdam. Referuntur autem in eodem Diodori ſcholio cum hac explanatione.* Omnino hoc ſibi vult, eos, qui Soli erant expoſiti, ſublatos eſſe a gigante, cum jam ſub radio ſolari reſoluti ac dilapſi eſſent. (p) E platea Bæthſan, quia ſtatuerant.] *Compl.* ἀπὸ τοῦ τείχους βαιθσὰν, κρεμασάντων αὐτοὺς ἐκεῖ τῶν ἀλλοφύλων, de muro Bæthſan, cum ſuſpendiſſent eos ibi alienigenæ. *Vulgata*, de platea Bæthſan, in qua ſuſpenderant. (q) In latere, in ſepulchro.] *Sic etiam vulgata. Complut.* ἐν τῇ πλευρᾷ τοῦ τάφου, in latere ſepulchri. (r) Ivit.] *In aliis, & apud Theodor. q 45.* ἐξελύθη, dilapſus eſt, defecit: *quod reſpondet vulgata.* (ſ) Jeſbi.] *Complutenſis addit*, ἀπὸ νωβ *& vulg* de Naba. (t) Rhaphe.] *Vulgata*, Arapha: *& multi putant idem valere, ac* gigantis. *Complut.* τῶν γιγάντων, *eodemque modo videtur habuiſſe Theodoretus & hic, & paulo inferius: admonetque gigantes ſolitos olim appellari, qui maxima haberent corpora.* (u) Clava.] κορύνην, *& fortaſſe ſignificat enſem novum, ut habet vulgata. Compl. autem*, παραζώνην, baltheo. (x) Ipſum Seph] *Vulgata ex hebræo* Saph, de ſtirpe Arapha. *Alii autem, & Complutenſis* τοὺς ἐπισυνηγμένους τῶν ἀπὸ γόνων τῶν γιγάντων, collectos de ſtirpe gigantum. (y) Fuit.] *Alii addunt*, ἔτι, adhuc. (z) Filius Ariorgim.] *Videtur iſta dictio coagmentata ex duabus hebraicis*, Jahare Oregim. *Et alii qui vertunt*, filius Johare, texentium, *& ſic Complut.* υἱὸς ἰαρὲ τῶν ὑφαινόντων, *Vulgata autem*, filius Saltus, polymitarius: *in qua etiam pro*, Eleanan, *eſt alius interpretatio*, Adeodatus. (aa) Madon.] *Eſt vox hebræa, quæ ſignificat* menſuræ, *& ſubintelligendum*, magnæ. *Quare vulgata*, excelſus. *Alii & Complut. tanquam de patria*, ἐκ μαδὼν, de Madon. (bb) Ipſi Rhapha domus.] *Abſunt a Complut. ab aliis quibuſdam ſolum abeſt illud*, domus. *Videri poſſunt alia interpretatio ejus quod præceſſit*, pronepotes Gigantum. *Nam vulgata habet tantum*, Hi quatuor nati ſunt de Arapha in Geth.

CAP. XXII.

(a) CAnticum.] *Abeſt a multis, ſicut etiam a vulgata: & videri poteſt appoſitum, tanquam rubrica quædam.* (b) Dolores mortis circundederunt me: prævenerunt me aſperitates mortis.] *Complut.* χοινία ᾅδου ἐκύκλωσάν με, καὶ προέφθασάν με πέδαι θανάτου: *quod vulgata*, funes inferni circundederunt me: prævenerunt me laquei mortis. *Ac multæ hujuſmodi varietates ſunt in hoc cantico, quod inquit Theodoretus idem eſſe cum pſal.* 17. *mutatis tantum quibuſdam verbis. Quare nonnulla ad eum locum notanda reſervabuntur.* (c) Et quaſſata ſunt] *Abeſt a Complut. ſed non a vulgata, neque ab hebræo.* (d) De inimicis meis fortitudinis] *Id eſt* fortibus: *eſt enim hebraiſmus. Complut. autem* ἐξ ἰσχύος ἐχθρῶν μου, ex fortitudine inimicorum meorum. (e) Dies tribulationis meæ.] *Alij*, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου, *aut*, ἀπωλείας μου, in die afflictionis meæ, (*quod habet vulgata*) *aut*, perditionis meæ. (f) Bene ſenſit in me.] *Sic ſolet dicere S. Aug. quod græce eſt*, εὐδόκησεν ἐν ἐμοὶ, Complacuit in me: *& optime reſpondet hebræo. Complut.* ὅτι ἠθέλησέ με, quoniam voluit me. (g) Impie egi a Deo meo.] *Sic etiam vulgata. & ſic in pſal.* 17. *& optime reſpondet hebræo. Complut. autem*, ἠνόμησα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου, inique egi coram Deo meo. (h) Non diſceſſi ab eis.] *Eadem conſtructio eſt in hebræo: & hoc eodem prorſus modo habet Chaldæus. Alii autem*, οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, non diſceſſerunt a me, *& ſic pſal.* 17. *Compl. autem*, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ, & præcepta ejus non diſcedent a me. (i) Perfecto perfectus eris.] *Complut.* μετὰ ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ, cum innocente innocens eris, *ut pſal.* 17. (k) Inopem.] τὸν πτωχὸν. *Et pſal.* 17. ταπεινὸν, humilem, afflictum. *Complut.* τὸν πρᾶον, manſuetum: *quod in pſal. illo notabitur eſſe Symm.* (l) Et oculos ſuper excelſos, humiliabis] *Ita ad verbum hebræus, niſi quod habet* oculos tuos. *Eſt autem ſupplendum*, & ponens oculos tuos ſuper excelſos, humiliabis eos: *quod in vulgata dicitur*, oculiſque tuis excelſos humiliabis. *Alii*, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων (*Complut.* ὑψηλῶν) ταπεινώσεις, & oculos ſuperborum (*Complut.* excelſorum) humiliabis. (m) Lucerna mea.] *Sic hebræus, & vulgata. Aliis* φωτιεῖς λύχνον μου, illuminabis lucernam meam, *ut pſal.* 17. (n) Fortis.] ὁ ἰσχυρὸς *Complut.* ὁ θεὸς, *& vulgata*, Deus, *pſal.* 17. ὁ θεός μου, Deus meus. *Notavit autem S. Hieronim. ut alibi dictum eſt, dictionem hebraicam, quæ hic ponitur a lxx. ſolere verti*, θεὸς, *ab Aquila*, ἰσχυρός. (o) Potens] *Abeſt ab aliis, & a vulgata.* (p) Quis fortis.] *Alii*, ὅτι τίς ἰσχυρὸς, quoniam quis fortis. *Complut.* διότι τίς θεὸς, quoniam quis Deus, *ut etiam pſal.* 17. *de qua varietate paulo ante dictum eſt: atque eadem poteſt notari in eo quod ſequitur*, fortis confortans me virtute. (q) Excuſſit.] ἐξετίναξεν. *Videtur dictum pro* mundavit, *aut excutiendo* complanavit, *ut habet vulgata, aut*, ſolvit, *ut alii vertunt ex hebræo. In aliis codicibus & pſal.* 17. *eſt.* ἔθετο, poſuit. (r) Placabilitas.] *Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare* ὑπακοή σου, *quaſi facilitas ad exaudiendum. manſuetudo, ut vertunt ex hebræo: licet in codicibus vulgatæ ſit varietas: nam alii habent*, manſuetudo tua, *alii*, mea. (ſ) In altitudinem in greſſibus meis.] *Alii*, πλατυνεῖς τὰ διαβήματά μου, dilatabis greſſus meos, *ut vulgata. Complut.* καὶ ἐπλάτυνας, & dilataſti, *& pſal.* 17. *Sed ſine, &c.* (t) Crura mea.] *Longe propius ab hebræum, quam quod in Compl.* καὶ οὐκ ἠσθένησαν ἐν τοῖς τρίβοις μου, & non defeci in viis meis: *Item in iis quæ ſequuntur. Tantummodo illud*, morti tradidiſti, *magis reſponderet hebræo, ſi pro*, ἐθανάτωσας, *eſſet*, ἐθανάτωσα, morti tradidi. *Attamen etiam pſal.* 17. *eſt*, ἐξωλόθρευσας exterminaſti. (u) Pugna.] μάχης. *Alii partim*, μαχαίρας, gladio, *partim*, ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ μου, a contradictionibus populi mei, *ut vulgata* (*itemque pſal.* 17. *niſi quod ibi non eſt*, mei) *partim*, ἐξ ἀντιλογίας, ex contradictione. *Theodoretus vero*, ἐξείλω με ἐκ λαοῦ, ἔθου εἰς φῶς ἐθνῶν, eripuiſti me a populo, poſuiſti me in lucem gentium. (x) Non novit.] *Codex etiam Theodoreti unus habet*, οὐκ ἔγνω. *Sed alii codices ejuſdem, & Complutenſ.* οὐκ ἔγνων, non novi: *atque ita pſal.* 17. (y) Viro iniquitatum.] *Apte ad hebræum, & vulgata*, viro iniquo. *Complutenſ.* ἐξ ἀνδρῶν ἀσεβῶν, *a viris impiis.*

CAP. XXIII.

(a) QUem ſuſcitavit.] *Plurimæ & inſignes varietates in hoc capite. Quare operæ precium fuerit adire, & conferre codices. Quædam tamen a nobis notabuntur. Theodoretus hunc locum ſic refert*, πιστὸς δαυὶδ ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ πιστὸς ἀνὴρ, ὃν ἀνέστησεν ὁ θεὸς χριστὸν, ὁ θεὸς ἰακὼβ, καὶ ὡραῖος ὁ ψαλμὸς ἰσραήλ. πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου, εἶπεν ὁ θεὸς ἰακὼβ ἐν ἐμοὶ λαλῆσαι, Fidelis David filius Jeſſæ, fidelis vir, quem ſuſcitavit Deus chriſtum, Deus Jacob: & pulcher pſalmus Iſrael. Spiritus Domini locutus in me, & verbum ejus ſuper linguam meam. Dixit Deus Jacob in me loqui. *Et hoc* εἶπεν, *interpretatur*, εὐδόκησε, bene ſenſit, complacuit Deo Jacob. (b) Cuſtos ex Iſrael parabolam. Dixi in homine: Quomodo tenebitis timorem Chriſti?] *Complut.* πλάστης ἰσραήλ, ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἄρχων φόβῳ θεοῦ, formator Iſrael, princeps in hominibus juſtus, dominator timore Dei: *quæ ſatis reſpondent vulgata.* (c) Non Dominus tranſiit.] *Alii*, οὐκ ἐσκότασεν, non obtenebravit. *Alii*, οὐ σκοτάσει, *aut*, καὶ οὐ σκοτάσει, & non obtenebrabit, *ut Complut. In qua deinde ſequitur, quaſi ab alio initio*, ἀπὸ φέγγους καὶ ἐξ ὑετοῦ ὡς βοτάνη ἐκ γῆς, a ſplendore, & ex pluvia, tanquam herba ex terra. (d) Voluntas.] *In aliis & in Complut. additur*, ἐν κυρίῳ, in Domino, *ſed non hebræo, aut vulgata.* (e) Et vir non laborabit.] *Complut.* καὶ ἀνὴρ ὃς κοπιάσει ἐν αὐτοῖς, πλήρης σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται εἰς αἰσχύνην αὐτῶν, Et vir, qui laboravit in eis, plenus ferro, & lignis lanceæ, & in igni combuſtione comburentur ad confuſionem ſuam: *Iſtud quidem*, εἰς αἰσχύνην, *eſt etiam in aliis.* (f) Jeboſthe Chananæus princeps tertii eſt.] *Complut.* ἰεσβαὰβ υἱὸς θεκεμανὶ, πρῶτος τῶν τριῶν ἐστί, Jeſbaab filius Thecemani, princeps trium hic. *Et nomina quidem iſta propius accedunt ad hebræa, quibus putant ſignificari*, ſedens in cathedra ſapientiſſimus princeps inter tres: *ut vulgata: ita ut nomen proprium, quod ſubjicitur his attributis, ſit quod ſequitur.* Adinon Aſonæus. *Sed & horum loco in vulgata eſt*, quaſi tenerrimus ligni vermiculus: *& ipſius Jeſbaan fit mentio.* 1. *Paral. xi. Legendi ſunt explanatores.* (g) Flius Dudi.] *Abeſt ab aliquo libro & videri poteſt ex alia interpretatione. Nam* Dodo *valet*, patrui ejus. *Nonnulli tamen putant iſtud eſſe nomen proprium, & ſic habent*, Eleazar filius Dodo filii Achochi. (h) Aſcendit.] *Complutenſis* ἀνέβησαν ἄνδρες aſcenderunt viri: *quod reſpondet vulgata. Alii*, ἀνεβόησεν ἀνὴρ, exclamavit vir. (i) Sedit.] *In aliis* ἐπέστρεψεν, reverſus eſt, *ut vulgata.* (k) In Theria.] εἰς θηρία, *quaſi* ad beſtias, *Complutenſ.* ἐπὶ σιαγόνα, ad maxillam, *nimirum ad locum, quem ita nominatum eſſe ex facto Sampſonis narrat liber Judicum. Dictionem hebræam vulgata interpretatur, ſtationem, alii villam, alii, certum locum.* (l) Triginta.] *Alii addunt*, ἄρχοντες, principes, *aut*, ἀρχόντων, principibus: *quod reſpondet vulgata.* (m) Caſon.] *Abeſt a Complut. Sed eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat meſſem. Quare vulgata*, tempore meſſis. (n) Ordo alienigenarum, & caſtrametati ſunt.] *Abeſt ab aliis illud*, & *atque etiam ab hebræo.* (o) Rhaphaim.] *Compl.* τιτάνων, Titanum: *& ſic videtur habuiſſe S. Ambroſ. in Apolog. David, cap.* 7. *ubi etiam ita refert verba David cum noluit bibere.* Non contingat mihi hoc facere, ne ſanguinem virorum qui abierunt, ex animis illorum bibam. (p) Statio autem alienigenarum tunc in Bethleem.] *Abſunt a Compl. & vulgata: ac videri poſſunt ex loco paulo ſuperiore huc irrepſiſſe, & fortaſſe ex alia interpretatione: nam ibi eſt*, ὑπόστημα, *hic*, σύστημα. (q) Vir ipſe multus operibus.] *Compl.* υἱοῦ ἀνδρὸς δυνατοῦ. πολλὰ ἔργα τῷ αὐτῷ. Filii viri potentis: multa opera fuerunt ei.] *Locus anceps. Illud quidem*, multus operibus, *optime reſpondet hebræo.* (r) Tanquam lignum ſcalæ nauticæ.] *Abſunt a Compl. & a vulgata.* (ſ) Ex tribus.] *Ita etiam Theodoretus q.*46. *idque explicat. Compl.* ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα, ſuper triginta. *Vulgata*, inter triginta. (t) Ad auditiones ſuas.] *Videtur idem valere, quod* a ſecretis: *vulgata*, auricularium a ſecreto. *Theodoretus videtur habuiſſe*, ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ, ſuper cuſtodiam ſuam. (u) Polydynameus.] πολυδυνάμεως. *Poteſt ſignificare*, multæ virtutis, *ſed abeſt ab aliis, & in his nominibus propriis multæ ſemper varietates, & errata, ut alibi admonuimus.*

CAP. XXIV.

(a) ET addit iram.] *Theodoret. nec multo aliter Complutenſ.* καὶ προσέθετο ὀργὴ θεοῦ τοῦ θυμωθῆναι ἐν ἰσραήλ. Et adjecit ira Dei indignari in Iſrael: *quod reſpondet vulgata.* (b) In eis.] *Sic etiam vulgata. Valet tamen idem atque illud quod eſt apud Theodoretum, & in Complutenſi*; εἰς αὐτοὺς, in eos. (c) Sicut eos, & ſicut eos.] *Ad verbum ex hebræo. Alii ſemel tantum habent.* (d) In conſpectu regis.] *Reſpondet hebræo. Significat tamen*, ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως, a facie regis; *quod habet Complutenſis, & vulgata* (e) Et in terram Thabaſom, quæ eſt Adaſæ: & advenerunt in Dani Dan, & Udan.] *Valde variant hoc loco exemplaria. Complutenſ.* καὶ εἰς γῆν χεττιεὶμ χάδης, καὶ παρεγένοντο ἕως δάν. Et in terram Chettim, Chades, & advenerunt uſque Dan. *Verum neque ipſa reſpondet prorſus hebræo, & aliqua omittit, quorum veſtigia ſunt in noſtra, & in aliis.* (f) Eum poſtquam numeraverat.] *Theodoretus, nec multo aliter Complutenſ.* αὐτὸν μετὰ ταῦτα, ὅτι ἠρίθμησε τὸν λαόν. καὶ εἶπε δαυίδ. ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ νῦν κύριε περίελε τὴν ἀδικίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα. Eum poſt hæc, quoniam numeraverat populum. Et dixit David: Peccavi Domino, faciendo verbum hoc. Et nunc Domine circumaufer injuſtitiam ſervi tui; quoniam ſtulte egi valde. *Sed noſtra propius quodammodo ad phraſim hebræam. S. Ambroſ. hæc refert*, Peccavi Domino, quod fecerim verbum hoc. *Et in quibuſdam exemplaribus eſt*, ἥμαρτον σφόδρα ποιήσας τὸ ῥῆμα τοῦτο. (g) Videntem.] *Complutenſ. addit*, David. *ut vulgata.* (h) Elige tibi fieri, ſi veniat.] *Sic demantur illa*, elige tibi fieri; *quæ abſunt ab hebræo, reliqua conſtructio optime reſpondet hebræo. Complut.* ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι ἢ τρία ἔτη λιμοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, elige tibi fieri vel tres annos famis ſuper terram, *&c.* (i) Mortem.] *Interpretatur*, peſtilentiam. (k) Verbum.] *Abeſt a Compl. ſed non ab hebræo, neq; a Theodor.* (l) Et erant dies meſſis frumentorum.] *Abſunt a Compl. & vulg.* (m) Et cepit quaſſatio in populo.] *Etiam iſta.* (n) Revocavit ſe.] παρεκλήθη. *Theodor.*

videtur habuiſſe, μετεμελήθη, pænituit. (o) Injuſte egi.] *In aliis ſequitur,* καί γε ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, & ego ipſe paſtor male feci. *Theodoretus vero ſic refert hunc locum,* ἰδοὺ ἐγὼ ἥμαρτον, ϗ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, ϗ οὗτοι τὸ ποίμνιον τί ἐποίησαν; *Et S. Ambroſ. in Apol. David cap. 7. & 2. Off. c.* 2. Ecce ſum ego, qui peccavi, & ego paſtor malum feci: & ipſe grex quid fecit? *Dictio* paſtor, *abeſt ab hebræo: quam tamen agnoſcunt etiam Cyrillus in collect. & S. Chryſoſt. in pſal.* 140. *& hom.* 20. *ad Rom. qui etiam utroque loco habet,* τὸ ποίμνιον, *non* τὰ πρόβατα. (p) Et addidit Salomon ad altare in noviſſimo, quoniam parvum erat in primis.] *Hæc abſunt a Complut. & a vulgata. Referuntur tamen a Theodoreto, qui hinc colligit, ibi fuiſſe templum a Salomone ædificatum. Libet adſcribere Scholium inſertum uni codici Theodoreti manuſcripto pertinens ad librorum diſtinctionem.* Poſt hæc hiſtoriographus ea quæ ad Orniam, vel etiam Adoniam (duo enim habuit nomina) pertinent, conſcripſit: quomodo quidem meditatus ſit tyrannidem: quomodo autem ſplendidum convivium fecerit, primos convivas habens Joab ducem exercitus, & Abiathar ſacerdotem. Fecit autem convivium apud quendam fontem, qui ſcaturiebat ante civitatem, apud quem hortus regius efflorebat. Ita enim & Joſephus dixit. Et Symm. vero ipſum Ain interpretatus eſt, πηγὴν, fontem: atque etiam Syrus ipſam vocat, ἀϊνὰ, Aina. In Hexaplo, & accuratoribus exemplaribus ſecundus quidem liber Regnornm abſolvitur in narratione plagæ populi, & in emptione areæ Orna. Tertius autem Regnorum incipit ab hiſtoria Abiſag Sunamitidis, & ab iis, quæ ad Adoniam, ejuſque tyrannidem ſpectant. Diodorus autem ſecundo Regnorum conjungit & hæc uſque ad mortem David.

REGNORUM. LIB. III.

CAP. I.

(a) FOvens regem.] *In commentariis Græcis legitur,* ϗ ἦν τῷ βασιλεῖ σύγκοιτος, & erat cubans ſimul cum rege. (b) Prohibuit.] ἀπεκώλυσεν. *Complutenſ.* ἐπετίμησεν, corripuit, *ut vulgata.* (c) Pepererat.] *Complut.* ἐγέννησε, genuit: *Sed illud reſpondet hebræo: ac ſubintelligendum eſt,* Aggith. *Multæ aliæ ſunt varietates hujuſmodi, quas per ſe prudens lector expendet.* (d) Rheſi, & filij potentes.] *Vulgata.* Rei, & omne robur exercitus: *ac videtur dictum,* filij potentes *quemadmodum dicitur,* filij virtutis. *Compl. autem longius ab hebræo,* καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ, οἱ ὄντες δυνατοὶ, & amici ejus, ij qui erant potentes. (e) Cum Æthe.] μετὰ αἰθὴ τοῦ ζωελεθί *Sic etiam habet alius liber. Hebræus,* cum lapide Zoeleth, *licet valeat,* juxta lapidem, *ut vulgata, & ſic alij græci,* παρὰ τὸν λίθον τοῦ ζωελεθ. (f) Qui erat juxta Rhogel.] *Alij,* ὃς ἦν ἐχόμενος, (*aut,* τὸ ἐχόμενον, *ut Compl.*) τῆς πηγῆς ῥωγὴλ, qui erat vicinus fonti Rhogel, *ut vulgata. In comment. Græcis legitur,* ἐχόμενα ναῒν ῥωγὴλ, *& ad hunc locum apponuntur ea quæ attulimus ad finem præcedentis libri. In quibus cum ita dicatur, quod erat,* τὴν ἀϊν, *Symmachum interpretatum eſſe,* πηγὴν, fontem, *& Syrum,* ἀϊνὰ, *ſatis apparet pro* ναῒν, *legendum* ἀϊν, *& hanc eſſe lectionem lxx.* (g) Et omnes robuſtos.] *Sic vulgata quod græce eſt,* ἁδρὺς, *Complut.* τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ϗ πάντας τοὺς ἄνδρας, filios regis, & omnes viros. (h) Super.] *Non eſt inuſitatum hac notione ſumi,* κατὰ, *pro quo Compl.* ἐπὶ. (i) Principes virtutis.] *id eſt exercitus, & ſic hebræus. Compl. autem,* τὸν ἀρχιστρατηγὸν, principem militiæ. (k) Gion.] *Theodoretus. q 2. inquit, hunc proprie eſſe Nilum: ſed Siloem quoque ſic ſolitum appellari, aut ironice, quod valde parvus eſſet, aut, quod ipſe etiam ex occultis fontibus, ut Nilus, ſcaturiret.* (l) Salomon: & ſedebit.] *Sic plerique vetuſti. In quibuſdam tamen eſt,* καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἰσελεύσεται, καὶ καθήσεται, *quod vulgata,* Et aſcendetis poſt eum: & veniet, & ſedebit. (m) Fiat. Sic] *Aptiſſime ad hebræum, & vulgatum. Complut. autem jungens, ut videtur duas interpretationes,* γένοιτο οὕτως. πιστώσαι ὁ θεὸς τοὺς λόγους τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεός σου κύριέ μου βασιλεῦ. καὶ καθὼς ἦν. Fiat ſic. Confirmet Deus verba domini mei regis Sic dicit Dominus Deus tuus domine mi rex. Et ſicut fuit, *&c.* (n) Si non interficiet.] εἰ οὐ θανατώσει. *Complut.* τοῦ μὴ θανατῶσαι, *& vulgata,* quod non interficiat, *hebræus,* ſi interficiet. *Nam ſæpe in illa particula,* ſi, *incluſa eſt vis negandi. Quare paulo poſt in noſtra, & in pleriſque codicibus græcis,* εἰ πεσεῖται, ſi cadet. *Quod in Complut. eſt,* οὐ μὴ πέσῃ, non cadet.

CAP. II.

(a) REſpondit.] *Alii,* ἐνετείλατο, præcepit, *ut vulgata.* (b) Juſtificationes] δικαιώματα, *videtur eſſe illud, quod in vulgata dicitur,* ceremonias. *Nam & alibi notatum eſt, vocabulo iſto ritus & ceremonias ſignificari. Pro iſto nunc Theodoretus, q.* 3. *habet,* ἀκριβάσματα, *apud quem totus hic locus ſic habet,* ϗ φυλάξεις τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ ἰσραὴλ, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, φυλάσσειν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ϗ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἀκριβάσματα αὐτοῦ, ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ, ἐντολὰς αὐτοῦ, ϗ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ μωυσῆ, ὅπως συνοδωθῇ πάντα ἃ ποιήσεις, ϗ πανταχῇ οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ. Et cuſtodies cuſtodiam Dei Iſrael, ambulando coram eo, cuſtodiendo viam ejus, & conſtitutiones ejus, exquiſita præcepta ejus, & judicia ejus, mandata ejus, & teſtimonia ejus ſicuti ſcriptum eſt in lege Moyſi, ut bene procedant omnia, quæ facies, & quocunque inſpexeris. (c) Locutus eſt] *In aliis additur,* περὶ ἐμοῦ, de me, *ut vulgata.* (d) Suo dicens.] *Alii* αὐτῶν, ϗ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, λέγων, ſuo, & in tota anima ſua dicens. *Iſtud autem,* dicens, *eſt etiam in hebræo, & chaldæo: & nihil facit ad ſententiam, ſed addit tantum aſſeverationem quandam: quare in vulgata omittitur.* (e) Et poſuit ſanguines.] *Ad verbum ex hebræo, & valet perinde ſe geſſit in pace, atque ita ſanguinem effudit, acſi eſſet bellum. Compl. autem* ἐξεδίκησεν αἷμα, & ultus eſt ſanguinem, *quod referri poſſet ad vindictam ſumptam, dum erat pax, de Aſael, qui occiſus fuerat in bello.* (f) Salomon.] *In hebræo, & chaldæo eſt* Abſalom, *ſed in vulgata,* Salomonem. (g) Banæu.] τοῦ βαναίου, *ita etiam extremo fere capite & in ſequenti,* ἀζαρίου, & ὀρνίου, *ſervata nimirum terminatione hebræa quæ in omnibus caſibus eadem eſt. In aliis libris, & ſæpe etiam in ipſo Vaticano, legitur inflexum ad normam linguæ græcæ,* τοῦ βαναίαν. (h) Sanguinem eorum.] *Abſunt a Compl. & a vulgata.* (i) In deſerto.] *Abeſt a Compl. ſed non a vulgata, & hebræo.* (k) Et regnum dirigebatur in Hieruſalem.] *Item iſta a Complutenſi & vulgata, & videri poſſunt reſpondere iis quæ initio capitis.* 3. *in vulgata,* confirmatum eſt igitur regnum in manu Salomonis. (l) Et Salomon.] *Pro his uſque in finem in Complut. ut in vulgata, ſequitur narratio de cæde Semei, quæ in cæteris græcis codicibus habetur cap. ſequenti. Theodoretus autem quo loco habuerit, dubium eſſe poteſt. Et in his, quæ ſequuntur, multis modis ordo diſcrepat.*

CAP. III.

(a) ET multiplicata eſt.] *Hæc agnoſcuntur hoc loco etiam a Theodoreto, quæſt.* 10. *In Complutenſi longe aliter habent. Itemque multa alia in his capitibus: atque ita, ut reſpondeant hebræo. in cæteris etiam libris neque eadem prorſus verba, neque idem ſemper ordo. Sed infinitum eſſet omnes varietates indicare. Lector ſuam diligentiam præſtet neceſſe eſt. Principium quidem capitis in Complutenſi & vulgata habetur in extremo quarto capite.* (b) Et fuerant Salomon.] *Hinc uſque ad illud,* verumtamen populus erant adolentes, *abſunt hoc loco, ut a vulgata, ita etiam a Complut. in qua etiam non eſt,* πλὴν ὁ λαὸς, *ſed,* ϗ ὁ λαὸς, & populus. *Cæterum multa ex his partim in præcedente cap. apud illas habentur, partim in ſequentibus.* (c) Arcem propugnaculum.] *In aliis* τὴν ἄκραν, ϗ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς, ϗ διέκοψε τὴν πόλιν δαυὶδ, arcem, & propugnacula ejus, & abſcidit civitatem David. (d) Morieris.] *In aliis adduntur hæc, quæ ſunt etiam in Complut. & vulgata. cap. ſecundo,* ϗ εἶπάς μοι, ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, ὃ ἤκουσα, & dixiſti mihi, bonum eſt verbum quod audivi. (e) Gaudentes.] χαίροντες. *Et ſic etiam Complut. cap. 4 ubi hæc habet una cum vulgata. Nonnulli libri,* ἑορτάζοντες, feſtivitatem celebrantes, *ut paulo poſt in hoc eodem cap.* (f) Regnis.] *Sic etiam alius liber. In aliis ſequitur,* ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς φυλιστιαίων, ϗ ἕως ὁρίου αἰγύπτου, *& ſic Complut cap. 4. quod in vulgata eſt,* a flumine terræ Philiſtiim uſque ad terminum Ægypti. *Similia habentur paulo poſt etiam in noſtra.* (g) Prandium.] *In aliis additur,* ϗ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ σολομῶντι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Et hæc neceſſaria Salomoni in die una. *Iſtud quidem* in die una, *eſt etiam in Complut. & vulgata cap. 4.* (h) Et hi erant principes.] *Hæc uſque ad illud.* Et erant Salomon quadraginta mille, *abſunt a nonnullis: neque mendis carent, & de hac re agitur cap. 4. Omnino multis modis conſtat aliqua eſſe admiſta ex aliis interpretationibus, & nonnunquam ex margine in textum irrepſiſſe, & alieno etiam loco eſſe collocata. Hanc tamen narrationem de præfectis Salomonis Theodoretus, quæſt.* 11. *videtur hoc loco habuiſſe: ſed hujus tantum partis mentionem facit,* ἀχιχὰμ υἱὸς θαρὰυ ἐπὶ τὰς ἄρσεις. Achicam filius Tharai ſuper onera: *ac dicit fuiſſe præfectum eorum, qui lapides & ligna aſportabant: quos liber Paralipomenon vocavit,* νωτοφόρους, *homines autem ſui temporis vocarent,* ὠμοφόρους, *quaſi,* humero portantes. (i) Magnam Millenariam holocauſtoſim obtulit Salomon.] *Melius, quam quod apud Theodoretum, q.* 12. ϗ μεγάλη χιλία ὁλοκαύτωσιν δεχομένη, ϗ ἀνήνεγκε σολομῶν & magnum mille holocauſtorum capax. Et obtulit Salomon, &c. (k) Tibi.] *Nec plura refert Theodoretus. In Compl. additur* ϗ δώσω σοι, & dabo tibi. *Vulgata,* poſtula quod vis ut dem tibi. (l) Dediſti.] *Sic etiam Theodoretus. Compl. autem,* ἐβασίλευσας, *quod vulgata* regnare feciſti. (m) Numerabitur.] *Apud Theodoretum, & in Complut. additur,* ἀπὸ τοῦ πλήθους, ϗ οὐ διηγηθήσεται, præ multitudine, & non ſupputabitur. (n) Multiplicabo.] *Idem,* μακρυνῶ, longos faciam, *ut vulgata.* (o) Magnum ſibi, &c.] *Abſunt a Complut, & hebræo. Vulgata tamen,* grande convivium. (p) Peperimus.] *Complut.* ἔτεκον, peperi. (q) Meis.] *In eadem additur,* ϗ ἡ δούλη σου ἐκοιμᾶτο, & ancilla tua dormiebat. (r) Mortuus.] *Item hæc,* καὶ αὕτη εἶπεν. οὐχί. ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκὼς, καὶ ὁ υἱός μου ζῶν. Et illa dixit: nequaquam: filius tuus eſt, qui mortuus; & filius meus, qui vivit.

CAP. IV.

(a) SAdoc.] *Complut. & alii addunt,* ὁ ἱερεὺς, Sacerdos. *Sed melius vulgata.* Sacerdotis. (b) Filius Seba.] *In aliis* υἱοὶ σεισὰ, filii Siſa: *quod reſpondet vulgatæ.* (c) Ornia.] *Alii,* Azarias; *ut vulgata.* (d) Et Eliac œconomus.] *Abſunt iſta a multis: a Complutenſi autem etiam illa, quæ ſequuntur,* & Eliab filius Saph ſuper familiam, *quemadmodum & a vulgata.* (i) Been filius Or.] *Complutenſ. habet tantum,* Benor: *vulgata tantum* Benhur. *Nam* Ben, & filius, *idem videntur valere. Multa ſemper hujuſmodi in his propriis nominibus eveniunt.* (f) Unus.] εἷς. *In aliquibus,*

A Com-

Complut. abeſt & hic, & in ſequentibus (quemadmodum etiam in vulgata) præterquam uno loco, qui indicabitur. (g) Galaad.] *In Complut. ſequitur,* ταύτῃ ἦσαν πόλεις ἰαῒρ υἱοῦ μανασσῆ ἐν γαλαάδ, τούτῳ σχοίνισμα ἀργώβ, hujus erant civitates Jair filii Manaſſe, huic funiculus Argob. &c *quod fere reſpondet vulgatæ.* (h) Unus.] *Hic in aliis collocatur Joſaphat ante Semei.* (i) Et Naſeph unus.] *Alii,* νασὴβ, *vel* νασὶβ, *& ſignificat præfectum: quare hic etiam in Complut. additur,* εἷς. *Eſt enim ſenſus*: & præfectus in terra Juda unus. (k) Et præbebant.] *Hic locus in Complut multis interjectis, quæ in noſtra habentur cap. præcedenti, ſic habet,* καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὗτοι τῷ βασιλεῖ σολομῶντι κατὰ πάντα τὰ διηγγελμένα, & præbebant præfecti hi regi Salomoni juxta omnia quæ mandata erant. (l) Et hæc erant neceſſaria.] *uſque ad illud*: Et dedit Dominus, *quæ habita ſunt etiam capite ſuperiore, hoc loco abſunt ab aliis. Habentur tamen ſed cum aliqua varietate in Complut. ut in vulgata.* (m) Electas, ſaginata.] *Supra dictum eſt,* καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων, & aves electas paſcuales. *Quomodo fere nunc Complut. Vulgata autem,* atque bubalorum, & avium altilium. (n) Antiquorum.] *Vulgata,* Orientalium. (o) Abundavit Salomon.] ἐπληθύνθη σαλωμών. *Alii addunt,* σοφία σαλωμὼν, multiplicata eſt ſapientia Salomon. (p) Gæthan.] *Theodoretus q. 16. mentionem facit,* ἐχὰμ, *&* αἰμὰν, *quæ nomina eodem modo habentur in Compl.* (q) Et ab omnibus regibus. *In aliis,* καὶ ἐλάμβανε δῶρα παρὰ (*abeſt,* πάντων *a compl.*) τῶν βασιλέων & accipiebat dona ab omnibus regibus. (r) Eas Pharao, meſſiones.] *Sic etiam Theodor. q. 18. Compl. cap 9 habet,* αὐτὴν, eam. *Theodor. ita explicat,* ἃς εἷλε πόλεις, προῖκα αὐτῇ δέδωκε τῷ σολομῶντι κατεγγυήσας, quas cepit urbes, dotem ei dedit, cum Salomoni eam deſpondiſſet. *Verum de toto hoc Pharaonis loco ſic ſcribitur in ſcholio.* τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ μετὰ πᾶσαν τοῦ ναοῦ τὴν οἰκοδομὴν κεῖται, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν τοῦ σαλωμὼν, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιφάνειαν.. Hoc in hexaplo ponitur poſt univerſam templi ædificationem, & poſt orationem Salomonis, & Dei ad ipſum apparitionem: quemadmodum & eo loco notatum invenies.

CAP. V.

(a) AD ungendum.] *Ita etiam Theodoretus 19. ubi hunc locum diligenter explicat. In ſcholio autem hæc notantur.* In quibuſdam exemplaribus habetur, καὶ ἀπέστειλε χιρὰμ βασιλεὺς τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σαλωμών. (al. σολομῶντα) ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. φίλος γὰρ ἦν χιρὰμ τῷ δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. ἀπέστειλεν οὖν σαλωμὼν πρὸς χιράμ. καὶ τὰ ἑξῆς. *Quæ in vulgata.* Miſit quoque Hiram rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonem: audivit enim quod ipſum unxiſſent regem pro patre ejus: quia amicus fuerat Hiram David omni tempore. Miſit autem Salomon ad Hiram, &c. (b) Peccatum malum. *In aliis eſt,* ἀπάντημα πονηρὸν, *quod in vulgata,* occurſus malus. (c) Servitii tui.] *Complutenſis,* τῶν δούλων σου, ſervorum tuorum.. (d) Rates.] σχεδίας: *& ſubintelligitur, ut etiam in hebræo,* εἰς, in ratibus: *quod exprimit Complut. ſic Geneſ. 6.* nidos facies arcam, *pro,* in arca. (f) Et Machir.] *Etiam Theodoretus quæſt. 20. in codicibus collatis habet,* μαχεὶρ, *ſed ſine copula, &. ac putat ſignificare menſuram. Interpres habet* Maclet: *quod ſatis convenit cum dictione hebræa: quam tamen volunt ſignificare non menſuram, ſed cibum. In aliis autem codicibus eſt* μαχὴλ, *in Complut.* μαχάλ. (g) Bæth.] *Theodoretus.* Iſtud autem, βὲθ, alii interpretati ſunt βάτον (al. βάδον.) Batus autem menſura eſt Palæſtina continens ſeptuaginta ſextarios, & quatuor congios ſicut dixit Joſephus. (h) Præfecti, facientes opera.] ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, *ut verbum,* ποιεῖν, *videatur dictum de iis qui opus faciendum curant. Complut.* ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, *quod vulgata,* præcipientium populo, & eis qui faciebant opus. *Atque ita etiam in noſtra cap. 3. ubi hoc idem repetitur. Quod vero ad numerum pertinet, etiam ibi eſt,* ter mille, & ſexcenti. *Sed in Complutenſi & vulgata hic,* ter mille, & trecenti. *In quibus etiam ſequuntur nonnulla, quæ in noſtra, & in aliis ponuntur non longe ab initio ſequentis capitis: ubi etiam videtur habuiſſe Theodoretus.* (i) Tribus annis.] τρία ἔτη. *Theodoretus quæſt. 21.* τρισὶν ἔτεσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου, tribus annis ad ædificationem domus. *Complutenſ. habet tantum,* τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον, ad ædificandam domum, *ut vulgata.*

CAP. VI.

(a) QUadrageſimo.] *Complutenſ.* ὀγδοηκοστῷ, octogeſimo, *ut vulgata.* (b) Non dolatos.] ἀπελεκήτοις. *ſic etiam Theodoretus quæſt. 22. ubi hunc locum tractat. In Complut. in extremo ſuperiore capite, ubi hæc habet, ſic legitur,* καὶ λίθοις πελεκητοὺς, καὶ ἐπελέκησαν οἱ δοῦλοι σαλομῶντος, καὶ οἱ δοῦλοι χειρὰμ, καὶ οἱ γίβλιοι, καὶ ἡτοίμασαν, & lapides dolatos: & dolaverunt ſervi Solomonis, & ſervi Chiram, & Giblii, &c. (c) In anno quarto.] *Hæc uſque ad illud,* & domus, *in Complut. leguntur in extremo hoc capite, ut in vulgata.* (d) Et ſecundo menſe.] *Ab aliquo libro abeſt illud &,* καὶ. *A Complut. autem totum iſtud, ut etiam a vulgata.* (e) In omni ratione ejus, & in omni conſtitutione ejus.] *Complut.* κατὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κατὰ πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ, ſecundum omnia verba ejus (*id eſt, res ad illam pertinentes: eſt enim hebraiſmus*) & ſecundum omnia judicia ejus. (f) Quadraginta.] *Sic etiam Theodoretus, & de hac re accurate diſputat. Verum in Scholio hæc leguntur.* ἔν τισι μὲν τῶν ἀντιγράφων τεσσαράκοντα κεῖται. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις ἑξήκοντα. τοῦ δὲ ὕψους ἔνια μὲν εἰκοσιπέντε πήχεις ἔχει· τὸ δὲ ἑξαπλοῦν τριάκοντα. In quibuſdam quidem exemplaribus poſitum eſt, τεσσαράκοντα, quadraginta: ſed in Hexaplo, et accuratioribus, ἑξήκοντα, ſexaginta. Altitudinis autem quædam quidem habent vigintiquinque cubitos, Hexaplum autem triginta. *Compl. convenit cum Hexaplo.* (g) Ælam.] *Theodoretus,* ἐλὰμ, *& inquit ſignificare,* προπύλαιον, veſtibulum. (h) Domus.] *In Complut. adduntur verba iſta, quæ ſunt in aliis etiam libris, & a Theodoreto agnoſcuntur, & reſpondent vulgatæ.* καὶ δέκα ἐν πήχει (al. πήχεις) τὸ πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, et decem in cubito latitudo ejus ſecundum faciem, &c. (i) Oblique proſpicientes.] *Vulgata etiam,* obliquas. *Alii ex hebræo,* proſpectivas. *Theodoretus,* δικτυωτάς. *Complut.* δεδικτυωμένας, reticulatas, cancellatas. *Interpretatur, Theodoretus, latas intrinſecus, extrinſecus anguſtas, perforatis lapidibus ornatas. Aliqui tamen ex hebræo vertunt, latas extrinſecus, intrinſecus anguſtas.* (k) Melathra] *Theodoretus docet ſic eſſe appellatas domunculas ædificatas in circuitu templi. Alii interpretantur* trabes: *vulgata,* tabulata. *Omnino eſt communius quiddam ſignificans* appendicem: *quare in ſequenti capite ſignificat* epiſtylium. (l) Dabir.] *Theodoretus interpretatur Sancta Sanctorum. Alii* oraculum, *ut vulgata.* (m) Latus, quod ſubter.] *In aliis eſt,* καὶ ἐποίησε πλευρὰς κυκλόθεν (*aut,* κύκλῳ, *ut Complut.*) ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω, & fecit latera, ac tabulata in circuitu. Latus, quod ſubter, &c. *De quo loco diſputans Theodoretus hæc ſcribit, quæ viſum eſt apponere, quando interpres mutilato codice uſus eſt.* Admiretur autem nemo, ſi Epipeda quidem (*id eſt, domunculæ unicam contignationem habentes*) erant quinque cubitorum; quæ autem duas contignationes, ſex cubitorum; quæ autem tres, ſeptem cubitorum. Parietes enim inferne latiores erant, ut ferrent pondus ædificii. Dempta autem ſecundum partem parietibus latitudine, additus eſt iis quidem, quæ duas contignationes haberent, unus cubitus, iis autem, quæ tres, duo cubiti, (n) Domui in circuitu.] *Theodoretus,* τῷ τοίχῳ κυκλόθεν τοῦ οἴκου, parieti in circuitu domus. *Hic autem locus varie vertitur ex hebræo.* (o) Ex rupe exciſis, illaboratis.] ἀκροτόμοις, ἀργοῖς. *S. Hieronymus, in cap. 3. Amos,* ἀκρότομον, *interpretatur petram duriſſimam, quam nos latine dicere ſilicem poſſumus: & in Pſal. 113.* rupem in fontes, *ubi græce,* ἀκρότομον εἰς τὰς πηγάς. *Et hic etiam repetit Theodoretus templum fuiſſe conſtructum ex lapidibus ſponte natis: eos autem, qui ſecandi & dolandi erant ad appendices templi conſtruendos, in monte ipſo aptatos fuiſſe. Quare nonnulli dictiones hebræas interpretantur,* ex integris lapidibus, ut allati erant. *Complutenſ. habet,* λίθοις ὁλοκλήροις ἀκροτόμοις, *& interpretatur,* Lapidibus integris dolatis. (p) Sub humero] *Complutenſ.* ἐπὶ τὴν ὠμίαν, ad humerum. (q) Ligamenta.] ἐνδέσμοις. *Theodoretus interpretatur,* ἱμαντηρίας, contignationes, *Vulgata hoc loco,* tabulatum (r) Concluſit colligaturam.] συνέχε τὸν σύνδεσμον. *Complutenſ. retinet idem nomen quod ſupra,* τοὺς ἐνδέσμους, *ſed pro,* συνέχε, *habet,* συνέχεεν, confundebat: *quod non convenit.* (ſ) Et ædificavit.] *In ſcholio inſerto uni codici quæſtionum Theodoreti hæc leguntur*: Sciendum eſt ante hæc verba legi in Hexaplo & accuratis exemplaribus etiam hæc, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σολομὼν (*Complut.* σολομῶντα) λέγων. ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς (*Complut.* ὁδεύσῃς ἐν τοῖς) προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου, ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ (*Complut.* μετὰ σοῦ. *ab aliis abeſt*) ὃν ἐλάλησα πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα σου, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω (*Complut.* οὐ καταλείψω) τὸν λαόν μου ἰσραὴλ, Et factum eſt verbum Domini ad Salomon, dicens; Domus hæc, quam tu ædificas, ſi ambulaveris in decretis meis, & judicia mea feceris, & cuſtodieris omnia mandata mea, converſando in eis, firmabo verbum meum tecum, quod loquutus ſum ad David patrem tuum: & inhabitabo in medio filiorum Iſrael: & non derelinquam populum meum Iſrael.] ἔν τισι μέντοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ κεῖται. καὶ ἐγένετο λόγος. καὶ τὰ ἑξῆς. οἷς οἶμαι καὶ θεοδώρητον ἀκολουθοῦντα, ταῦτα μὴ τεθεικέναι. In quibuſdam vero exemplaribus hæc non habentur: quæ quidem exemplaria ſecutum Theodoretum puto hæc non poſuiſſe. *Habentur tamen in pleriſque libris, & reſpondent vulgatæ.* (t) A ſummo muri latus unum.] *Ita etiam Theodoretus. Complut.* ἀπ' ἄκρου τοῦ οἴκου τῶν πλευρῶν τῶν κεδρίνων, ab extremo domus laterum cedrinorum. *Vulgata,* tabulata cedrina. (u) Et fecit e Dabir in Sanctum Sanctorum.] *Hoc videtur ſignificare, fecit, ut locus ille, conſtans viginti cubitis, qui vocatur Dabir, eſſet Sanctum Sanctorum. Complut.* καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἔσωθεν ἐκ τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων, & fecit eum intrinſecus e Dabir in Sanctum Sanctorum. *Alii,* καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν, Et fecit ſibi intus: *quod valde reſpondet hebræo. Theodoretus,* καὶ ἐποίησεν ἕως τοῦ δαβεὶρ τὸν τοῖχον, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, & fecit uſque ad Dabir parietem, ad Sancta Sanctorum. (x) Et quadraginta cubitorum. *Eodem fere modo habet hic locus apud Theodoretum Sed in ſcholio inſerto hæc adnotantur. LXX.* καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος, καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκῆς ἐπαναστάσης καὶ πέταλα, καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα, οὐκ ἐφαίνετο λίθος κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασε δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ εἴκοσι πήχεις μῆκος. καὶ τὰ ἑξῆς. Et quadraginta cubitorum erat domus (ipſa eſt templum intimum) & per cedrum ad domum intrinſecus textura inſurgente, & laminæ, & cælaturæ prominentes, omnia cedrina, non apparebat lapis: ad faciem ipſius Dabir in medio domus intrinſecus paravit ad dandum ibi arcam teſtamenti domini: & ad faciem Dabir viginti cubiti longitudo, &c. Aquila, & Theodotio, καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς τῇ εὐχολίᾳ, καὶ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορνευμένα ξυστρωτὰ, καὶ περίγλυφα ἐκπέταλα, τὰ πάντα κέδρου, οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. καὶ χρηματιστήριον ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε τοῦ δοθῆναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης κυρίου. καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἴκοσι πηχῶν μῆκος, καὶ εἴκοσι πηχῶν πλάτος, καὶ εἴκοσι πηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ. καὶ περιεπίλισεν αὐτὸ χρυσίῳ ἀποκλειστῷ. Et quadraginta cubitorum erat domus (ipſa eſt templum bonæ vacationi) & ex credo ad domum intrinſecus ſculpturæ torno factæ, & cælaturæ prominentes, omnia ex cedro: non cernebatur lapis. Et oraculum in medio domus intus paravit ad dandum ibi arcam fœderis Domini. Et ad faciem oraculi viginti cubitorum longitudo, & viginti cubitorum latitudo, & viginti cubitorum ſtatura ipſius: & circumplaſmavit illud auro concluſo. *Quod autem pertinet ad lectionem LXX. in illis,* ipſa eſt templum intimum, *valde ſuſpicamur de mendo: niſi intelligatur intimum præ atrio ipſo. Compl (in qua hæc habentur, licet non iiſdem omnino verbis) hoc loco habet,* καὶ τεσσαράκοντα πηχέων ἦν αὐτὸς ὁ ναὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὴρ, & quadraginta cubitorum erat ipſum templum ad faciem Dabir, *quod in vulgata eſt,* præ foribus oraculi: *& ita fere chaldæus: hebræus autem,* ad facies meas, *& nonnulli interpretantur,* exterius, quod eſt ante oraculum. *Item illud,* ad faciem ipſius Dabir in medio domus, *videtur idem valere, ac ſi diceretur,* faciem ipſius Dabir: *itemq; illud quod paulo poſt,* & ad faciem oraculi viginti cubitorũ. *Compl quidẽ hoc ſecundũ non habet, quod tamen eſt in hebræo, habet vero illud prius,* καὶ τὸ δαβὶρ ἐν μέσῳ, & ipſũ Dabir in medio, &c. (y) Duo Cherubim.] *Alii codd. addunt,* ξύλων κυπαρισσίνων, ex lignis cupreſſinis.

Vulgata, olivarum. (z) Palmas.] *In Compl. additur*, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, & expanſas laminas. (aa) Ex lignis juniperinis, porticus quadrupliciter.] *In aliis*, καὶ φλιὰς πενταπλᾶς, καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκόλαπτα ἐπ᾽ αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβεὶν, καὶ φοίνικας, καὶ πέταλα διαπεπετασμένα, καὶ περιέχε χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ χερουβεὶν, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ. φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου (*Compl.* ἐκ ξύλων ἀρκεύθου) στοαὶ τετραπλῶς. Et limina quintuplicia, & duas portas ex lignis abiegnis, & ſculpturas inſculptas ſuper eas, & palmas, & laminas expanſas. Et circundedit auro: & deſcendebat ſuper Cherubim & ſuper palmas aurum. Et ſic fecit veſtibulo templi: limina de lignis juniperi, porticus quadrupliciter. *Quæ ſatis reſpondent vulgatæ: ſed ea habet*, lignis olivarum. (bb) Non dolatorum] *Rurſus Compl.* διὰ πελεκητῶν, *quod vulgata*, politorum. (cc) Et ædificavit velamen atrii ipſius Ælam domus, quæ ad faciem templi.] *Hæc in aliis codicibus leguntur cum aliqua varietate. Abſunt autem a Compl. ut a vulgata: & pro his habentur ea quæ ad annum ædificationis pertinent, & in noſtra ſunt ad initium hujus capitis.*

CAP. VII.

(a) ET miſit.] *Ante hæc in Complut. & vulgata ponuntur, quæ ad ædificationem domus Salomonis, & uxoris, pertinent. In noſtra autem & cæteris græcis habentur in extremo capite: quo etiam loco agnoſcuntur a Theodoreto* (b) Et perimetrum quatuordecim cubiti circundabant eam, craſſitiem columnæ, quatuor digitorum cavitates.] *In Complut. tantum eſt*, καὶ τὸ περίμετρον δύο καὶ δέκα πηχέων σπαρτίον ἐκύκλου αὐτὸν, & perimetrum duodecim cubitorum filum ambiebat eam. *Et ſatis reſpondet vulgatæ, niſi quod*, περίμετρον, *&*, σπαρτίον *duæ videntur interpretationes, & alterutrum ſatis eſt. Theodoretus & ipſe habet circuitum quatuordecim cubitorum.* (c) Additamenta.] ἐπιθέματα, *quæ in vulgata ſunt* capitella: *alii dicunt* coronamenta. (d) Fuſilia.] *Complutenſis addit*, χαλκᾶ, *& vulgata*, fuſilia ex ære. (e) Duo.] *Abeſt a Complutenſ. & vulgata.* (f) Et rete additamento uni, & rete additamento ſecundo, & opus penſile.] *Complutenſ.* ἑπτὰ τῷ ἐπιθέματι τῷ ἑνὶ, καὶ ἑπτὰ τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ, ἔργον κρεμαστὸν, ſeptem capitello uni, & ſeptem capitello ſecundo, opus penſile (g) Et ſuper capita.] *In aliis*, καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν, & capitella ſuper capita. *Verum hæc omnia in codicibus varie ſunt poſita, coagmentata, repetita mutilata. In Complutenſ. quidem ita ſunt aptata, ut ſatis reſpondeant vulgatæ.* (h) Additamentum melathron craſſitiei.] *Theodoretus*: Melathron vocavit, quod nunc aliqui vocant epiſtylion. Hoc autem oſtendit etiam hiſtoria, dicens, ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον ἐπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν στύλων, additamentum Melathron ſuper utraſque columnas: *& in uno codice additur*, πάχει, craſſitiei. *Complutenſ. autem pro his*, Melathrum craſſitiei, *habet iſta*, καὶ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι, ἐπὶ τοῦ κεφαλίδος τοῦ δευτέρας & malogranatorum ducenti ordines ſuper capitellum ſecundum. (i) Mare.] *Alii addunt*, χυτὴν, fuſile. (k) Et reſticula tres, & triginta in cubito.] καὶ συνηγμένη τρεῖς, καὶ τριάκοντα ἐν πήχει. *Alii habent tantum*, τριάκοντα, triginta, *& addunt*, ἐκύκλουν αὐτὴν: *quod vulgata*, triginta cubitorum cingebant illud per circuitum. *Ita etiam Complutenſ. niſi quod habet*, συνηγμένα. *Interpres. Theodoreti habuit & ipſe* triginta. *Sed in codicibus emendatioribus legitur, ut in noſtra: atque ita apud eum eſſe legendum, explanatio oſtendit.* Et enim habebat quidem (*inquit*) ſpeciem hemiſphærii, decem cubitos diametrum, tres autem & triginta cubitos habebat ambitus Quoniam palmi menſuram habebat craſſities duobus autem palmis, eo inquam, qui hinc, & illo, qui inde, conjunctis cum diametri menſura, inveniuntur undecim cubiti: hi autem triplicati faciunt triginta tres. (l) Et labium ejus.] *In aliis hæc habentur paulo poſt: hoc autem loco alia in aliis: in Complutenſ. quidem quod ex parte reſpondet hebræo*, δύο στίχοι ὑποστηριγμάτων χυτῶν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ αὐτῶν, duo ordines fulcimentorum fuſilium in fuſorio eorum. (m) Germen lilii] *Complutenſ.* βλαστῶν κρίνου, δύο χιλιάδας χοεῖς ἐχώρει, germinans lilium, bis mille batos capiebat. (n) Ad domum.] *Alii*, εἰς τὸν τοῖχον, ad murum: *Complutenſ.* εἰς τὸ ἔνδον, ad intus: *quod reſpondet vulgatæ.* (o) Mechonoth.] *Theodoretus.* Ipſas Mechonoth Paralipomenon liber dixit, λουτῆρα, luterem, & lavacrum, Joſephus autem baſes dixit eſſe Mechonoth, τοὺς ἐπὶ προσαύλους, luteres impoſitos baſibus. *Alius autem Theodoreti codex habet*, χυτροσαύλους, *ſicut & nonnulli codices. Interpres*: Trochaulos. (p) Mechonoth.] *Hic Complutenſ.* μεχωνὰ, *propius ad hebræum, qui hoc modo diſtinguit inter ſingularem, & multitudinis numerum. Quod etiam interdum ſervatur in Cherub, & Cherubim, Ælam, & Ælamim. Sed id perpetuum non eſt.* (q) Luteres] *In aliis additur*, καὶ ὠμίαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. καὶ τὰ ἑξῆς. & humeruli fuſi a tranſitu viri, (*id eſt*, ex latere uniuſcujuſque, *quæ eſt phraſis notanda*) appoſiti. Et os ejus ab intus capitelli, & ſupra in cubito; & os ejus rotundum, factura ſic cubiti, & dimidii cubiti: & ſuper os ejus tornaturæ, & interraſilia earum quadrangula non rotunda. Et quatuor rotæ ſubter interraſilia. (r) Et tractatio.] καὶ ἡ πραγματεία. *Complutenſ.* πραγματεῖαι. *Videtur eſſe id quod vulgata vertit*, canthi, & modioli, *alii autem*, ſubjugalia, & ligamina. (ſ) Ejus.] *In Complutenſ.* ἀπ᾽ αὐτῆς, *quod in vulgata*, ex ſemetipſa. (t) Chytrocaulos.] *De varietate, quæ in hoc nomine, paulo ante dictum eſt. Vertunt autem*, luteres, *aut*, conchas. (u) Calfactoria.] *Theodoretus*: Appellavit autem, τοὺς θερμαστρεῖς, ipſos θερμαντῆρας. in quibus aquam ſolemus calfacere. (x) Columnarum.] *Complutenſ.* τῶν γλυφῶν, ſculpturarum, *ut paulo poſt etiam in noſtra.* (y) Ipſius Mechonoth] *Abeſt a cæteris.* (z) Domo.] *Sic hebræus, nam ſubintelligendum eſt*, in, *quod in Complutenſ. exprimitur*, ἐν τῷ οἴκῳ. *quæ autem ſequuntur in noſtra, & aliis græcis*, Et columnæ quadraginta & octo domus regis, & domus Domini. Omnia opera regis, quæ fecit Chiram. *Abſunt a Complutenſ. & vulgata* (aa) Accepit.] *Alii*, ἔδωκεν, dedit. *Similis prope varietas & in Pſal.* 67. *Nam quod ibi legitur*, accepiſti dona in hominibus, *B. Paulus Epheſ.* 4. dedit dona hominibus. *Vulgata*, poſuit. (bb) Eparyſtres.] ἐπαρυστρίς. *al.* τὰς ἐπαρυστρίδας, *interdum vertunt* hydrias, *interdum* forcipes, *interdum* emunctoria, *interdum* infuſoria. (cc) Sylvæ Libani.] δρυμῷ: *In aliis eſt in generandi caſu*, δρυμοῦ, *itemque apud Theodoretum, apud quem, ut diximus, hujus domus ædificatio hæc loco ponitur, non autem initio capitis, ut in Complutenſ.* (dd) Texuit] *Complutenſ. addit*, κέδρῳ, cedro: *itemque paulo poſt ad illud*, ordo, *addit, ut etiam fere alii libri*, ὁ στίχος ὁ εἷς, δέκα καὶ πέντε, ordo unus, decem & quinque. *Sed in ſcholio hæc leguntur*: In Hexaplo inquit domum habere quadraginta quinque columnas. *Scriptum eſt* [illegible] *ſic*, καὶ τριῶν στίχων ξύλων κεδρίνων, καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις, καὶ ἐστέγασε τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων. πέντε καὶ τεσσαράκοντα ὁ στίχος ὁ εἷς. Et trium ordinum lignorum cedrinorum: & humeri cedrini columnis. Et texit domum deſuper ſuper coſtas columnarum: quinque & quadraginta ordo unus. *Ac ſane Theodoretus, quæſt. 24. narrat (ut eſt in manuſcriptis: nam mendoſe apud interpretem) domum habuiſſe centum triginta quinque columnas.* (ee) Capacitas] χώρα. *Solent vertere*, regionem, *& fortaſſe non diſcrepat a vulgata, ut intelligatur iſta ſibi e regione reſpondiſſe. Sunt tamen qui putent feneſtram ſignificari.* (ff) Et quinquaginta.] *In Complutenſ. & apud Theodoretum eſt*, καὶ τριάκοντα πηχέων, & triginta cubitorum, *ut vulgata.* (gg) Ejus, ipſis Ælamin.] *Compl. habet tantum*, αὐτοῖς, eis. (hh) Thronorum.] *Ita etiam Theodoretus: licet aliter interpres. Complutenſ. autem*, τοῦ θρόνου, throni. (ii) Eorum.] *Ita apud eundem. Complutenſ.* καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ, καὶ αὐλὴ μία, & domus ejus, in qua ſedebit illic; & atrium unum. (kk) Intus.] *In Complutenſ. & in melioribus codicibus Theodoreti additur*, καὶ ἔξωθεν, & ab extra. (ll) Non dolatorum.] *Complutenſ.* καὶ ἐπάνωθεν λίθοις τιμίοις κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον πελεκητοῖς, & deſuper lapidibus precioſis ſecundum eandem menſuram dolatis: *itemque paulo poſt*, τρεῖς στίχοι πελεκητῶν, tres ordines dolatorum. *Ac certe ad hujuſmodi ædificia uſum eſſe lapidibus ſectis notat etiam Theodoretus.* (mm) Et conſummavit Salomon totam domum ſuam.] *Pro his in Complutenſ. legitur*, καὶ τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου τὸ ἔσωθεν, καὶ τῷ ἐλὰμ τοῦ οἴκου, Et atrio domus Domini ab intra, & porticui domus.

CAP. VIII.

(a) ET factum eſt, poſtquam conſummavit Salomon ædificare domum Domini, & domum ſuam poſt viginti annos.] *Hæc abſunt a Complutenſ. & vulgata.* (b) Sancta.] *Vulgata*, vectes: *& dictiones hebraicæ, quarum una ſignificat* Sancta, *altera* vectes, *valde ſimiles ſunt.* (c) Extra.] *In Complutenſ. additur*, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, *quod in vulgata*, & fuerunt ibi uſque in præſentem diem (d) Poſuit.] *Alii*, ἔθηκεν ἐκεῖ, poſuit ibi (e) Domum.] *In Complut. hæc adduntur*, κυρίου. τότε εἶπε σολομών· κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι, καὶ ἕτοιμον, καὶ τῇ καθέδρᾳ σου τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. Domini. Tunc dixit Salomon: Dominus dixit habitare in caligine. Et ego ædificavi domum nomini tuo ſanctam tibi, & ſtabilem, & ſedi tuæ, ad habitandum te in ea in ſecula. *Quæ ſatis reſpondent vulgatæ. Sed eadem ferme ſententia apud LXX inferius ponitur, ut ibi notabitur.* (f) Surrexit.] *Alii*, ἔστη, ſtetit. (g) Ambulanti.] *Complutenſ.* πεπορευμένῳ, qui ambulavit. *Sed vulgata*, ſervis tuis, qui ambulant. (h) A te.] σου *Et vulgata* de te. *Alii*, σοι, tibi. *Ut etiam cap. ſequenti in noſtra.* (i) Tantum etiam.] πλὴν καὶ, *ſatis prope ad phraſim hebræam, & valet*, quanto magis, *ut vulgata. Complutenſ. autem*, πῶς, quomodo. (k) Deprecationem.] *Alii*, τῆς τέρψεως, καὶ τῆς προσευχῆς, voluptatem, & deprecationem *Complutenſ.* τῆς δεήσεως, καὶ τῆς προσευχῆς, orationem, & deprecationem. (l) Quia.] ὅτι, *Complutenſ.* ὅτε, quando. *Ab hebræo abeſt utrumque. Uſitatum autem eſt iſtud* ὅτι, *valere*, ſi, *ut paulo poſt*, Quia egredietur, Quia peccabunt: *quo poſteriore loco etiam Complutenſ. habet*, ὅτι, *licet in priore*, ἐὰν δέ. (m) Omnem laborem] *In aliis eſt*, πάντα πόνον, *quod in noſtra eſt*, πᾶν: *idque ſæpe in codice Vaticano notari poteſt.* (n) Et venient, & deprecabuntur in loco hoc.] *Pro his in Compl. eſt*, καὶ ἥξει ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου, διότι ἀκούσονται τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, καὶ ἥξει, καὶ προσεύξεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον: & veniet e terra longinqua propter nomen tuum (quoniam audient nomen tuum magnum, & manum tuam validam, & brachium tuum excelſum) & veniet, & deprecabitur in loco hoc: *quæ reſpondent vulgatæ.* (o) Viam civitatis.] *Valet*, reſpiciens ad civitatem, & ad templum hoc. *Ita enim Theodoretus*, εἰς τοῦτον τὸν ναὸν ἐπιβλέπων. *Item quæ paulo infra*, viam terræ ſuæ (p) Tuo] *Complutenſ. addit*, τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν: *quod vulgata*, orationes eorum, & preces eorum & facies judicium eorum. (q) Tunc loquutus] *In Scholio notantur hæc uſque ad illud*: Et factum eſt, poſtquam conſummavit, *in Hexaplo apud ſolos LXX haberi. Diximus ſimilem ſententiam non longe ab initio hujus capitis in Complut. & vulgata eſſe. A Theodoreto, quæſt. 27. videntur hæc eodem loco, quo in cæteris græcis, agnoſci. Sed pro*, ἐγνώρισεν, *habet*, ἔστησεν, collocavit, *& in aliquo codice pro*, οἰκοδόμησον, *habet*, οἰκοδόμησεν, ædificavit. (r) Hæc ſcripta eſt in libro.] *In Scholio refertur ex LXX* ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ, hæc ſcripta ſunt in libro. *Noſtra lectio eſt etiam Theodoreti, & ſapit hebraiſmum.* (ſ) Neque avertat, inclinando] *Eſt vis quædam affirmationis in hac phraſi, quæ imitatur hebræum, id eſt*, complectatur nos, inclinando, &c *Complutenſ.* μηδὲ ἀποστρέψῃ ἡμᾶς, τοῦ ἐπικλῖναι, neque avertat nos, ſed inclinet. (t) Anni.] *Alii*, αὐτοῦ, ejus, *id eſt*, per ſingulos dies, *ut eſt in vulgata.* (u) Et ſancte.] *In aliis eſt*, τὸ ὁσίως, ſancte. (x) Holocauſtoſim.] *Id aliis codicibus additur*, καὶ τὸ δῶρον, *quod vulgata*, & ſacrificium. (y) In domo, quam ædificavit, comedens, & bibens, & lætans coram Domino Deo noſtro ſeptem dies.] *Ita in pleriſque. Compl. habet tantum* ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἑπτὰ ἡμέρας, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας, ſeptem dies, & ſeptem dies, quatuordecim dies: *quod reſpondet vulgatæ, & inventum eſt etiam in uno libro manuſcripto, ſed poſt illa*, in domo, quam ædificavit, comedens, & bibens, & lætans coram Domino Deo noſtro: *quæ etiam manifeſto agnoſcuntur a Theodoreto, quæſt.* 27.

CAP. IX.

(a) APparuerat.] *Compl. addit*, αὐτῷ, ei. (b) Quæ dedit Moyſes.] *Compl.* ἃ ἔδωκα, quæ dedi: *quod reſpondet vulgatæ. Sed Theodoretus quæſt. 29. ut hic.* (c) Et domus iſta erit excelſa] *Ad verbum ex hebræo* [illegible] *let idem, ac ſi exprimeretur,* & domus iſta, quæ eſt excelſa. *Ab aliis, & a Theodoreto abeſt illud,* erit, ἔσαι, *Compl. autem,* ϗ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλὸς ἔσαι εἰς παράδειγμα, & domus hæc excelſa erit in exemplum : *quomodo eſt in vulgata, niſi quod non habet,* excelſa. (*d*) Malum] *Compl.* πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην, omne malum hoc. (*e*) Tunc adduxit.] *Hæc uſque ad illud,* viginti, *abſunt hoc loco a Compl, & vulgata : ſed habentur paulo inferius. Hic autem Compl.* ϗ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι, *& vulgata,* expletis autem annis viginti. (*f*) Pro ea re.] *Ita viſum eſt poſſe reddi illud,* ὑπὲρ οὗ : *niſi legendum ſit.* ὑπερῴου, tabulati, *aut alio ſimili modo. In hebræo nihil eſt, quod illi reſpondeat. A Compl. quidem abeſt, & a ſcholio, quod ita habet :* lxx. ϗ ναῦν ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμὼν ἐν γασιὼν γαβὲρ, τὴν οὖσαν ἐχομένην αἰλὼθ, ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ ἐδώμ, & quæ ſequuntur. Schol. πρὸ τούτων κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶ, ϗ τὰ κατὰ τὸν φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, ὅτι κατελάβετο τὴν γαζὲρ, ϗ ἐνέπρησεν αὐτὴν, ϗ τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινε, ϗ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ σαλωμών. ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδωρήτῳ καί τισιν ἀντιγράφοις, πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ κεῖται, ὡς ϗ ἐκεῖ σεσημείωται. Ante hæc ponuntur in Hexaplo cum aliis quibuſdam etiam ea quæ ad Pharaonem regem Ægypti pertinent, quia cepit Gazer, & incendit eam, & Chanaæum habitantem in civitate interfecit, & dedit eam miſſiones filiæ ſuæ uxori Salomon. Hæc autem apud Theodoretum, & aliqua exemplaria ponuntur ante ædificationem templi : quemadmodum & ibi notatum eſt, *nimirum cap. 4. In Compl. ſunt omnia quæ in vulgata : quare inde peti poterunt. In noſtra quidem & aliis græcis habentur fere omnia, ſed variis locis, præcipue cap ſequenti.* (*g*) Centum viginti.] *In aliis eſt partim,* τετρακόσια, quadringenta, *partim,* τετρακόσια, ϗ εἴκοσι, quadringenta, & viginti, *quod reſpondet vulgatæ.*

CAP. X.

(*a*) ÆNigmatibus.] *Ita etiam vulgata. S. Amb. 2. Off. cap.* 10 quæſtionibus. (*b*) Suavitates.] ἡδύσματα, *ac videtur & hic, & alibi ſæpe ſignificare idem atque* ἀρώματα, *quod eſt in Compl.* (*c*) Non fuit verbum deſpectum a rege.] *Id eſt, non fuit res, quæ fugeret viſum, atque intelligentiam regis. Apud S. Amb. ibidem totus hic locus ſic refertur.* Et venit, & omnia loquuta eſt, quæ habebat in corde ſuo : & audivit omnem ſapientiam Salomonis : nec ullum verbum præterivit eam. (*d*) Dimidium, ſicut annunciarant mihi.] *Id eſt, quæ annunciarant mihi, non ſunt dimidium eorum quæ vidi, & comperi. Compl.* κατὰ τὸ ἥμισυ, ſecundum medietatem, *eodem ſenſu. S. Amb.* & nunc non eſt nec dimidia quidem pars ſecundum ea quæ annunciabantur mihi. (*e*) Bona ad ea ſuper.] *Compl.* σοφίαν ϗ ἀγαθὰ, ſapientiam, & bona ſuper. *S. Ambr.* Appoſuiſti bona ſuper omnia quæ audivi in terra mea. (*f*) Statuendum.] *Compl. & Theodoretus. q.* 32. τοῦ στῆσαι αὐτὸν, ad ſtatuendum eum. (*g*) Eorum.] *Iidem,* αὐτοῦ ejus. *Vulgata ex hebræo,* ut faceres judicium & juſtitiam. (*h*) Dolata.] πελεκητά. *Ita etiam in alio exemplari, & in Complutenſi. In cæteris* ἀπελέκητα, non dolata, *ſicut etiam paulo poſt in noſtra. Theodoretus quæſtione* 34. Quædam ligna vocat ἀπελέκητα, Levia opinor, ϗ ὄζων ἀπηλλαγμένα, & acuminibus libera : Joſephus autem ea dixit, πίτυνα, pinea, minime pineis quæ apud nos ſimilia : ligno enim ficulneo, (συκίνου, quamvis interpres *piceis*) eſſe & albiora, & leviora, & στρυφότερα. dixit. *Fortaſſe legendum* στρυφνότερα, denſiora, *aut,* acidiora. *Vulgata* thyina. *Alij ex hebræo & Chaldæo vertunt* coralia. (*i*) Uſquam.] *Ita etiam hebræus. Compl. addit* ἔτι, ultra. (*k*) Per manum.] *Id eſt,* ultro, *ut vulgata,* & pro munificentia regia. (*l*) Et mercatorum] *In uno libro ſequitur* τῶν ῥωποπωλῶν, eorum qui res minutas vendunt. (*m*) Trecentas.] *Complut.* διακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατὰ, ἑξακόσιοι χρυσοῖ, ducentas lanceas aureas ductiles, ſexcenti aurei, *vulgata,* ducenta ſcuta. (*n*) Scuta.] ὅπλα, *quod in Complut.* θυρεούς. *Vulgata habet* peltas. *Alii ex hebræo,* clypeos. (*o*) Quæ a Salomon.] τὰ ὑπὸ τοῦ σαλωμών. *Ita omnes collati codices : magis reſponderet hebræo, & vulgatæ, ſi eſſet,* τὰ ποτοῦ, pertinentia ad potum Salomonis. (*p*) Navibus.] *Etiam vulgata,* claſſibus. *Alii* υἱῶν, filiis, *aut* παίδων, pueris, *ut Compl. quæ etiam omiſit illud quod ſequitur* μία, una : *cum tamen etiam in vulgata ſit,* ſemel. (*q*) Argenti.] *Sic vetuſti codices, & Compl. In aliis impreſſis additur,* καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, ϗ πιθήκων, & dentium elephantinorum & ſimiarum. *Vulgata addit præterea,* pavos. (*r*) Hæc fuit ſumma.] *Hinc uſque ad* Et magnificatus eſt, *abſunt hoc loco a* Compl. *& vulgata : habuerant enim cap. nono, additis etiam nonnullis.* (*ſ*) Ut non opprimeret eum] τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ. *Hæc videtur elici poſſe ſententia, ut non tyrannice ageret erga populum Iſraeliticum, non ab illo, ſed ab alienigenis tributum exegit, iiſque pro ſervis uſus eſt. In Compl. cap.* 9. *hic locus reſpondet vulgatæ,* οἰκοδομῆσαι ἐν ἱερουσαλὴμ, ϗ ἐν τῷ λιβάνῳ, ϗ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, πάντα τὸν ὑπολελειμμένον λαὸν, *quod in vulgata,* ut ædificaret in Hieruſalem, & in Libano, & in omni terra poteſtatis ſuæ univerſum populum qui remanſerat, &c. (*t*) Cum eo.] μετ᾽ αὐτοῦ. *Compl.* μετ᾽ αὐτοὺς, poſt eos, *quod reſpondet hebræo.* (*u*) Moleſtiam.] φράγμα. *& aliqui,* εἰς φράγμα. *Compl.* εἰς δουλείαν, in ſervitutem (*x*) Tertiarii.] τρισσοί. *Videtur idem ac* τριστάται. *De qua dictione dictum eſt, Exod.* 15. *nam & dictio hebræa eſt eadem hic, atque illic.* (*y*) Aurea.] *Sic plerique vetuſti. Alii addunt,* ϗ ἀργυρᾶ, & argentea. (*z*) Quod per annum anno.] *Optime reſpondet hebræo. Compl.* τὸ κατ᾽ ἐνιαυτὸν εἰς ἐνιαυτὸν, quod per annum in annum : *atque idem valet, quod in vulgata,* per ſingulos annos. (*aa*) Quatuor.] *Alii,* τεσσαράκοντα, quadraginta. *Complut.* ϗ συνήγαγε σαλωμὼν ἅρματα ϗ ἱππεῖς, ϗ ἦσαν αὐτῷ χίλια ϗ τετρακόσια ἅρματα. Et congregavit Solomon currus, & equites : & fuerunt ei mille & quadringenti currus : *quod reſpondet vulgatæ.* (*bb*) Equitum] *Compl* τῶν ἵππων σολομῶντος ἐξ αἰγύπτου ϗ ἐξ ἐκουέ. οἱ ἔμποροι τοῦ βασιλέως ἐλάμβανον ἐξ ἐκουέ, equorum Salomonis ex Ægypto, & ex Ecue. mercatores regis accipiebant ex Egypto, &c. (*cc*) Pro centum.] *In eadem,* ἀνθ᾽ ἑξακοσίων ἀργυρίου, ϗ ἵππος ἀντὶ ἑκατὸν, ϗ πεντήκοντα, *quod in vulgata,* pro ſexcentis ſiclis argenti, & equus centum quinquaginta. (*dd*) Per mare.] *Eadem,* διὰ χειρὸς αὐτῶν, per manum eorum, *ut hebræus.*

CAP. XI.

(*a*) ET fuerunt ei uxores principes ſeptingentæ, & concubinæ trecentæ.] *Hæc non ſunt hoc loco in Compl. & vulgata, ſed paulo poſt, additis etiam iſtis,* ϗ ἔκλινον αἱ γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, & declinare fecerunt mulieres ejus cor ejus. (*b*) Ejus.] *In aliis ſequitur,* ϗ ἐπορεύθη σαλωμὼν ὀπίσω τῆς ἀστάρτης βδελύγματος (θεοῦ. Complut.) σιδωνίων, ϗ ὀπίσω τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδώλου υἱῶν ἀμμὼν, *aut ut in Complut.* ϗ ὀπίσω μελχὼμ (*de qua varietate paulo poſt dicemus*) βδελύγματος ἀμμών. Et ivit Salomon poſt Aſtartem abominationem (*al.* Deum) Sidoniorum, & poſt regem eorum Idolum filiorum Ammon *aut,* & poſt Melchom abominationem Ammon : *quæ reſpondent vulgatæ : a Theodoreto tamen non referuntur.* (*c*) Moab.] *In Compl. additur,* ἐν τῷ ὄρει τῷ κατὰ πρόσωπον ἱερουσαλὴμ, *quod vulgata,* in monte qui contra Hieruſalem. (*d*) Regi earum.] *Sæpe in hoc capite & in noſtra, & in aliis (pro,* μελχὼμ, *quod habet Complut. aut,* μελχὼλ, *ut Theodoretus, vulgata autem* Moloch) *legitur,* βασιλέως αὐτῶν, *aut,* βασιλεῖ αὐτῶν, *quod eſt quaſi interpretatio illius. Quod alibi etiam notabitur uſu venire, ut interpretatio nominis pro ipſo nomine ponatur.* (*e*) Quæ adolebant.] *A Complut. abeſt illud,* quæ, *ac tamen eſt in vulgata. Theodoretus videtur habuiſſe,* ἐθυμία, adolebat, *pro quo cæteri interpretes dixerint,* ἐθυμίων, ϗ ἔθυον. (*f*) Et cuſtodiret facere.] ϗ φυλάξασθαι ποιῆσαι. *Alii, & Theodoretus :* καὶ ποιῆσαι, & faceret. *Compl.* καὶ οὐκ ἐφύλαξεν, ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, *quod vulgata,* & non cuſtodivit quæ mandavit ei Dominus. *Neque in ea, neque in aliis quibuſdam libris, neque in vulgata ſequuntur illa,* neque erat cor ejus perfectum cum Domino, juxta cor David patris ejus. *Ponuntur tamen hoc eodem loco apud Theodoretum.* (*g*) Et Eſrom.] *Hæc uſque ad illud,* de ſemine regni, *non ſunt in Compl. & vulgata hoc loco, ſed paulo inferius, ubi quaſi ex alio principio dicitur,* καὶ ἤγειρε θεὸς σατὰν αὐτῷ τὸν ῥεζὼν υἱὸν ἐλιαδὰ, *quod in vulgata,* ſuſcitavit quoque ei Deus adverſarium Rhazon filium Eliadam. (*h*) Qui in Raemma] *In aliis libris eſt,* τοῦ βαεμμὲθ, *quod vocabulum videtur factum ex duobus hebraicis, quorum interpretatio eſt quod habetur in Compl.* ὃς ἔφυγεν ἀπὸ. [ἀδαρεζὲρ βασιλέως, qui fugerat ab.] Adarezer rege. *Lucifer de regibus Apoſtaticis.* Et ſuſcitavit Dominus Satan Salomoni Ader Idumæum, & Eſron filium Anadeth in Remathad Adragas regem Saba. (*i*) Fuerunt Satan.] *Lucifer,* erant Satanæ. *Alii,* ἦν, fuit. *Theodoretus.* Quemnam dicit Satan? τὸν ἀποστάτην, τὸν ἀνθιστάμενον, τὸν ἐναντιούμενον, apoſtatam, repugnantem, adverſarium. (*k*) De ſervis patris ejus.] *Sic etiam vulgata, & hebræus. Compl.* δοῦλοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ſervi ſervorum patris ejus. (*l*) Et exſurgunt viri de civitate Madiam.] *In Compl. eſt* & exſurgunt de Madiam (*m*) Conſtituit ei.] *In aliis additur,* καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ, *quod vulgata,* & terram delegavit. (*n*) Quia dimittens.] *Compl.* μηδαμῶς, ὅτι ἐξαποστέλλων. Nequaquam, quia dimittens. (*o*) Et graviter affecit Iſrael. *Alij* ϗ ἐβαρύνθη ἐπὶ ἰσραὴλ, & aggravatus eſt ſuper Iſrael. (*p*) Et hæc res.] καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα. *Alii addunt,* ἐποίησε, *aut,* ὃ ἐποίησε, quam fecit. *In hebræo eſt, ut in noſtro. Valet autem,* & hæc eſt cauſa. *Sed in hebræo ante hæc habetur ut in vulgata,* levavit manum contra regem. (*q*) Fecit.] *Sic Lucifer : Compl. & Theodoretus,* ἐδούλευσε, ſervivit. (*r*) Chamos & idolis Moab & regi eorum.] *Compl. & Theodoretus,* τῷ χαμὼς εἰδώλῳ μωὰβ, ϗ τῷ μελχώμ, Idolo Moab, & Melchom. *Lucifer,* & fecit Aſtarte idolo immundo Sidoniorum, & Cama idolo Moab, & regi eorum, religioni filiorum Ammon. *Videantur quæ paulo ſuperius ſunt notata.* (*ſ*) Sedes.] θέσις. *Sic Lucifer : Chaldæus,* ut infirmetur regnum : *vulgata,* ut remaneat lucerna. *Sed Theodoretus, q.* 37 *habet,* ὅπως ἡ θέλησις δαυὶδ τοῦ δούλου μου διαμείνῃ πάσας, ut voluntas David ſervi mei permaneat omnibus, &c. (*t*) David.] *In Compl. additur,* καὶ δώσω σοι τὸν ἰσραὴλ. καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα δαυὶδ διὰ ταῦτα, πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας, *quod in vulgata,* & tradam tibi Iſrael, & affligam ſemen David ſuper hoc, veruntamen non cunctis diebus: *quæ Lucifero non referuntur.* (*u*) Omnem prudentiam.] *Comp.* πᾶσα ἡ φρόνησις, omnis ſapientia, *itemq; Theod.* (*x*) Quadraginta.] *Notat Theod. Joſephum dixiſſe* ſexaginta quatuor, *ac docet quæ hujus varietatis potuerit eſſe cauſa.* (*y*) Et factum.] *Hinc uſque ad illud.* & regnavit Roboam, *abſunt hoc loco a Compl. ut a vulgata : reponuntur autem non longe ab initio ſequentis capitis. Sed pro illis,* dirigit ſe, & venit in civitatem ſuam Sarira, quæ in monte Ephræm : Et rex Salomon dormivit cum patribus ſuis, *habet hæc,* καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἦλθεν ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰσραὴλ, & miſerunt, & vocaverunt eum. Et venit Hieroboam, & omnis populus Iſrael.

CAP. XII.

(*a*) EA, quæ.] *Complut.* ἣν, quod : *itemque paulo inferius.* (*b*) Parvitas mea.] *Schol.* τοῦτο ὁ Σύμμαχος οὕτως ἡρμήνευσε. τὸ σμικρότατόν μου μέλος. Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, τὸ σμικρότατόν μου μέλος, minimum membrum meum. *Theodoretus quæſt.* 38. τῶν δὲ παραλειπομένων ἡ βίβλος σαφέστερον τοῦτο δεδήλωκεν. Liber Paralipom. manifeſtius hoc declaravit. Inquit enim, ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου, breviſſimus digitus meus craſſior eſt lumbo patris mei. οὕτω δὲ καὶ ὁ Σύρος ἡρμήνευσε καὶ ἰώσηπος ὡσαύτως. Ita autem & Syrus interpretatus eſt, itemque Joſephus. (*c*) Sua.] *In Complut. additur,* καὶ υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἰούδα, ἐβασίλευσαν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς τὸν ῥοβοὰμ, & filij Iſrael habitantes in civitatibus Juda fecerunt regem ſuper ſe Roboam: *quæ reſpondent vulgatæ : & ſententia agnoſcitur a Theodoreto, quæſt.* 38. (*d*) Lapidibus.] *Alii addunt,* πᾶς ἰσραὴλ, omnis Iſrael. (*e*) Aſcendere.] *In aliis additur,* ἐπὶ τὸ ἅρμα, in currum. (*f*) Et rex Salomon dormit.] *Hæc uſque ad illa non longe ab extremo capite,* Et ædificavit Hieroboam Sicima, *abſunt ab aliquot exemplaribus, & Complut. ut a vulgata. In aliquo libro ſignis quibuſdam ſunt notata, quibus indicetur ea multis modis eſſe repetita, tranſpoſita, confuſa, male cohærentia. Nonnulla tamen ex his & apud Luciferum de regibus Apoſtaticis, & apud Theodoretum agnoſcuntur, ut quibuſdam locis indicabitur.* (*g*) Duodecim.] *Lucifer,* viginti, *ſed videatur, quod notatum eſt cap.* 14. (*h*) Fornicaria.] *Ita etiam Lucifer : nam in ſuperiore cap. dicitur mulieris viduæ filius.* (*i*) Et ægrotavit.] *Theodoretus, quæſt.* 40. *hanc pueri hiſtoriam videtur hoc loco habuiſſe : & conatur rationem reddere, cur ponatur ſententia adverſus filium Hieroboam ante regnum illius.* (*k*) Civitatem.] *Alii,* εἰς πόλιν, in civitatem, *Lucifer,* portam civitatis. (*l*) Et erunt mortui Hieroboam, in civitate.] *Lucifer,* & erunt mortui ejus Hieroboam in civitatem, & comedent eos canes. *Alii,* καὶ ἔσαι, τὸν τεθνηκότα

τῶ

τοῦ ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες. Et erit, mortuum de Hieroboam in civitate comedent canes. (m) Plangetur.] *Alii*, τὸ παιδάριον κόψονται, puerum plangent. *Sed apud Theodoretum hæc referuntur tanquam proxime ſequentia poſt ſententiam latam de mortuis inſepultis*, ὅτι οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα κυρίου, quoniam non eſt inventum in eo verbum Domini. *In Compl. tamen & in vulgata, cap.* 14. *habentur fere ut hic.* (n) Et verbum Domini.] *Schol.* ἰστέον ὅτι τὰ περὶ σαμαίου τοῦ ἐλαμίτου ἔν τισι μὲν τῶν ἁπλῶν ἀντιγράφων κεῖται, ἐν τῷ ἑξαπλῷ δὲ οὐ φέρεται. Sciendum eſt, hæc, quæ de Samæa Elamita, in quibuſdam quidem ex ſimplicibus exemplaribus poni, in Hexaplo autem minime. *Theodoretus, q.* 41. *videtur habuiſſe : ac diſputat, quomodo id bis, & a diverſis prophetis factum ſit.* Quæ hic ſequuntur verſum 24. uſque ad, καὶ ᾠκοδόμησεν ἱεροβοὰμ τὴν σίκιμα, deſiderantur in aliquot libris. Lucifer quidem Calaritanus ea poſuit in libro de Regibus apoſtaticis. (o) Super decem tribus.] *Hic in aliis aliqua interjiciuntur, unde oratio melius cohæreat, ac nonnullis etiam aliis locis. Sed quoniam ea alibi habentur, neceſſe non fuit adſcribere.* (p) Ad Dominum, &c.] *Abſunt a Compl. & Lucifero.* (q) Sufficiat] *Sic Lucifer. Valet tamen hoc loco, ut alibi*, multum ſit : *id eſt, nimium vobis videatur, nimis grave, & moleſtum ſit.* (r) Et aſcendit ſuper altare] *Lucifer*, & aſcendit in ſacrario: *& Vulgata*, & aſcendens altare. *Sed eſt accipiendum tranſitive, ut inquiunt, id eſt*, fecit aſcendere, obtulit : *ſicut etiam paulo poſt.* (ſ) Quæ fecerat.] *Ita etiam Vulgata. Sed Lucifer*, quos fecit.

CAP. XIII.

(a) ADverſus.] πρὸς, *& vulgata*, contra. *Alij*, ἐπὶ, ſuper. (b) Adolentium] τῶν ἐπιθυόντων. *Lucifer*, qui ſacrificant. *Theodoretus*, καὶ τοὺς θύοντας, *Compl.* καὶ τοὺς ἐπιθύοντας. & eos, qui ſacrificant, & eos, qui adolent. (c) Dabit] *Sic etiam Lucifer. Alii*, ἔδωκεν, dedit. (d) Et averterunt faciem patris ſui] *Sic etiam Lucifer in libro de non conveniendo cum hæreticis. A Compl & vulgata abſunt.* (e) Quercu.] *Lucifer*, ſub arbore ilicis. *Vulgata*, ſubtus terebinthum. (f) Illic.] *Iſtud*, ἐκεῖ, *abeſt ab aliis. Lucifer*, & non reverteris inde. (g) Domini.] *Sed aliquot codices, nec Lucifer & Theodoretus plura referunt. In aliis additur*, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ κύριος τῷ λέοντι. καὶ συνέτριψεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. καὶ ἐλάλησε πρὸς υἱοὺς αὐτοῦ, ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον, καὶ ἐπέσαξαν : *quod vulgata* : & tradidit eum Dominus leoni : & confregit eum, & occidit, juxta verbum Domini, quod locutus eſt ei : Dixitque ad filios ſuos : Sternite mihi aſinum. Qui cum ſtraviſſent. *Quæ verba nec a Lucifero referuntur, hunc locum citante in libro de non conveniendo cum hæreticis* (h) Hominis Dei.] *Compl.* ἢ τὸν ὄνον, vel aſinum. *Vtrumque abeſt ab hebræo.* (i) Implebat.] *Nota eſt locutio, pro*, offerebat, conſecrabat. *Lucifer de reg. Apoſt.* allevabat.

CAP. XIV.

(a) ET Roboam.] *In Scholio ad finem præcedentis capitis hæc ſcribuntur:* Poſt hoc in Hexaplo ponuntur ea quæ ad morbum & mortem Abia filii Hieroboam pertinent cum aſteriſcis. *Ea vero in nonnullis codicibus, & in Complut. ponuntur ad initium hujus capitis : & reſpondent vulgatæ. Sunt autem hæc :*

In tempore illo ægrotavit Abia filius Hieroboam. Et uxori ſuæ dixit Hieroboam : Surge, & mutaberis, & non cognoſcent, quia tu uxor Hieroboam, & ibis in Selo : ecce ibi Achia propheta : ipſe loquutus eſt ad me de regnando ſuper populum hunc. Et ſume in manu tua [homini Dei] (*Complutenſis, pro*, τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, *habet*, δέκα, decem, *ut vulgata*) panes, & collyria [filiis ejus, & uvas] (*iſta quæ incluſimus virgulis, abſunt a Complutenſi & vulgata*) & vas mellis : & venies ad eum. Ipſe annunciabit tibi, quid erit puero. Et fecit ſic uxor Hieroboam : & ſurrexit : & ivit in Selo, & intravit in domum Achia. Et homo ſenior ad videndum : & caligabant oculi ejus præ ſenectute ejus. Et dixit Dominus ad Achia : ecce uxor Hieroboam ingreditur ad exquirendum verbum a te ſuper filio ſuo: quoniam infirmus eſt. Juxta hoc, & juxta hoc loqueris ad eam. Et factum eſt, in ingrediendo eam, & ipſa aliam ſe faciebat. Et factum eſt ut audivit Achia vocem pedum ejus, egrediente ea in oſtium, & dixit : ingredere uxor Hieroboam. Ut quid hoc tu te aliam facis ? Et ego ſum legatus ad te durus : Vadens dicito ad Hieroboam: Hæc dicit Dominus Deus Iſrael: Pro eo, quantum exaltavi de medio populi, & dedi te Ducem ſuper populum Iſrael, & ſcidi regnum a domo David, & dedi illud tibi, & non fuiſti ut ſervus meus David, qui cuſtodivit mandata mea, & qui ambulavit poſt me in omni corde ſuo, ad faciendum rectum in oculis meis, & malefeciſti faciendo ultra omnes quicumque fuerant ad faciem tuam, (*Complutenſis habet* μου meam, *ſed non recte*) & iviſti, & feciſti tibi Deos alios, & fuſilia, ad irritandum me : & me projeciſti poſt te : Propter hoc ecce ego adduco malum ad domum Hieroboam : & exterminabo Hieroboam (*eſt dandi caſus in hebræo, aut generandi*) mingentem ad parietem, detentum, & derelictum in Iſrael . & colligam ſuper domum Hieroboam, ſicut colligitur fimus : donec ipſe conſummatus fuerit. Mortuum ipſius Hieroboam in civitate comedent canes : & mortuum in agro comedent volatilia cœli : Quoniam Dominus loquutus eſt. Et tu ſurge, vade in domum tuam : & ingrediendo pedes tuos civitatem, morietur puer. Et plangent eum omnis Iſrael, & ſepelient eum : quoniam hic ſolus ingredietur ipſi Hieroboam in ſepulchrum: quoniam inventum eſt in eo verbum bonum de Domino Deo Iſrael in domo Hieroboam. Et ſuſcitabit Dominus ſibi regem ſuper Iſrael, qui percutiet domum Hieroboam hac die, & ultra etiam nunc. Et percutiet Dominus Iſrael, ſicut movetur calamus in aqua : & evellet Iſrael deſuper terram bonam hanc, quam dedit patribus eorum, & ventilabit eos a tranſitu fluminis, pro eo quantum fecerunt lucos ſuos, irritantes Dominum. Et dabit Dominus Iſrael gratia peccatorum Hieroboam, qui peccavit, & qui peccare fecit Iſrael. Et ſurrexit uxor Hieroboam, & ivit in Sarira ; (*Compl.* Therſa :) Et factum eſt, ut intravit in veſtibulum domus, & puer mortuus eſt : & ſepelierunt eum : & planxerunt eum omnis Iſrael juxta verbum Domini, quod locutus eſt in manu ſervi ſui Achaia prophetæ. Et reſiduum verborum Hieroboam, quæcunque bellavit, & quæcunque regnavit, ecce hæc ſcripta ſunt ſuper librum verborum dierum regum Iſrael. Et dies quibus regnavit Hieroboam, viginti, & duo anni. Et dormivit cum patribus ſuis. Et regnavit Adab (*Compl.* Nadab, *ut vulgata*) filius ejus pro eo. Schol. ad illa in fine præcedentis cap. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, hæc affert : μετὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ κεῖται τὰ κατὰ τὴν νόσον καὶ τὴν τελευτὴν ἀβιὰ τοῦ υἱοῦ ἱεροβοὰμ μετὰ ἀστερίσκων. Poſt hoc ponuntur quæ pertinent ad morbum & exitum Abiæ filii Jeroboam cum aſteriſcis. (b) Quadraginta, & unius.] *In hoc numero annorum ætatis & regni, conveniunt hoc loco omnes libri. Aliter autem ſupra cap.* 11. *ut ibi notatum eſt.* (c) Roboam.] *Compl.* ἰούδας, Judas, *ut vulgata.* (d) Colligatio.] *Theodoretus, quæſt.* 43. τὸν δὲ σύνδεσμον, poſuit pro, ἀποστασίας, rebellione. (e) Et lanceas aureas.] *Pro his uſque ad illud*, Et fecit Roboam, *hæc tantum habentur in Compl.* καὶ τὰ πάντα ἔλαβε, καὶ τὰ ὅπλα τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησε σολομών, & omnia cepit, & ſcuta aurea, quæ fecerat Salomon. *Theodoretus tamen rem hanc ita narrat* : Cepit autem & ὅπλα, arma aurea quæ David rex a Syris ceperat, & ea, quæ Salomon fecerat. (f) Thee.] *Theodoretus, q.* 44. *inquit inveniſſe ſe in nominum hebraicorum interpretatione hoc ſignificare pulſationem, & tubarum clangorem. Sed recte ipſe ex libro Paralipomenon, colligit fuiſſe locum, & quaſi armamentarium,* (*ut habet vulgata*) *in quo arma deponerentur.* (g) Regibus.] *Articulus huic dictioni in hebræo adjunctus convenit etiam caſui generandi, ſed magis propius eſt caſui dandi. Quare ſæpe in his libris legitur*, τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν, dierum regibus, pro τῶν βασιλέων, regum. *Libuit hoc loco ſimplicitatem illam imitari. Sed interdum dicemus*, regum.

CAP. XV.

(a) IN conſpectu ejus.] *Sic Lucifer de reg. Apoſt. Compl.* ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ante eum, *ut vulgata.* (b) Cor.] *In aliis additur David.* (c) Dominus.] *Theodoretus, quæſt.* 45. θεὸς, Deus. *Complut.* κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, Dominus Deus ejus, *aut*, ſuus, *ut vulgata. Et hic autem quod in græcis eſt*, ὑπόλειμμα, *in vulgata eſt*, lucernam : *quod item primo horum librorum notatum eſt. In aliis autem græcis, ut in vulgata ſequitur*, in Hieruſalem : *quod deeſt tamen a Theodoreto.* (d) Vitæ ſuæ.] *In aliis, & apud Theodoretum hæc adduntur*, ἐκτὸς ἐν ῥήματι οὐρίου τοῦ χετταίου, *in aliis iſta præterea*, καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ ῥοβοὰμ, καὶ μεταξὺ ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, præterquam in verbo Uriæ Chetæi. Et bellum fuit inter Roboam, & inter Hieroboam omnibus diebus vitæ ejus. (e) In vigeſimo & quarto anno Hieroboam.] *In aliis eſt tantum*, vigeſimo, *ut etiam paulo poſt. A Complut. abſunt omnia iſta hoc loco : in ſequenti autem eſt ſolum*, vigeſimo. (f) Ana.] *Complut. & vulgata* Maacha, *& Theodoretus* μαχά. (g) Teletas.] *De his in Deuter. dictum eſt. Complut. habet*, τοὺς τετελεσμένους, initiatos : *quod vulgata*, effæminatos. *Theodoretus*, τὰς στήλας, titulos, ſtatuas. (h) Et demiſit omnes adinventiones. καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα. *Theodoretus*, καὶ ἐξῆρε, & ſuſtulit. *Complut.* καὶ ἐξῆρε πάντα τὰ βδελύγματα, & ſuſtulit omnes abominationes. (i) Fuit perfectum] *Theodoretus habuit*, οὐκ ἦν, non fuit : *idque explicat ex lib. Paralip.* (k) Filium Taberema.] *In aliis eſt*, υἱὸν ταβ (*aut*, ταβὲ) ἐν ῥαμὰν υἱοῦ ἀζαὴλ, filium Tác (*aut*, Tabe) in Raman filii Azael. *Sed Compl* υἱοῦ ταβερμὼν υἱοῦ ἀζιὼν, filii Tabermon filii Azion. *Et rectius dicitur priore loco* filium, *quam* filii. *Nam illud* filium Ader, *quod hæc præcedit, eſt accipiendum pro unico nomine proprio, quod in vulgata eſt* Benadad. (l) In Enacim] *Complut.* ἐν ἀκί. *Sunt voces hebrææ, ſignificantes*, nemo excuſatus, *ut vulgata.* (m) Quem fecit.] *Alij*, καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, *quod in vulgata*, & cuncta quæ fecit. (n) Laboravit.] *Theodoretus*, ἐποίησε πονηρὸν, καὶ ἐπόνησε, fecit malum, & laboravit. (o) Belaan.] *Aut*, Beelan, *ut alij. Complut.* ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ἰσσάχαρ, ſuper domum Iſſachar : *Vulgata*, de domo Iſſachar : *a qua, & a Complut. abeſt, quod in noſtra ſequitur*, filii Achaia. (p) Secavit.] ἐχάραξεν. *Ita quoque eſt in alio codice : in quibuſdam*, ἐπεχαράκωσεν, circumvallavit : *in cæteris*, ἐπάταξεν, percuſſit, *ut vulgata.* (q) Filii Aſa.] *Alij*, υἱοῦ ἀβιὰ, filii Abia. *Utrumque abeſt a Compl. & vulgata.* (r) Iſrael.] *In Complut. additur*, καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον ἀσὰ καὶ ἀναμέσον βαασὰ βασιλέως ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. *quod in vulgata* : fuitque bellum inter Aſa, & Baaſa regem Iſrael, cunctis diebus eorum. (ſ) Quomodo peccare.] ὡς ἐξήμαρτε. *Similis loquutio eſt etiam paulo ante in Compl. & aliis. Sed hic habet* ἐν αἷς, in quibus. *Alij*, αἷς, quibus, *ut vulgata.*

CAP. XVI.

(a) EJus & dabo domum tuam.] *Compl.* αὐτοῦ κακὰ, καὶ δώσω τὸν οἶκον αὐτοῦ, ejus mala, & dabo domum ejus. *Si pro* ἐξεγείρω, Suſcito, *quod proxime præcedit, legeretur*, ἐξείργω, excludo, expello, *noſtra optime reſponderent hebræo. Vulgata*, demetam poſteriora Baaſa, & poſteriora domus ejus, & faciam domum tuam. *Infra cap.* 20. *eſt* ἐκκαύσω, ſuccendam. (b) Omne malum.] *Compl.* καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν κακίαν, *quod vulgata*, & contra omne malum. (c) Et Ela.] *In Complut.* ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει ἀσὰ βασιλέως ἰούδα, ἠλὰ υἱὸς, in ſexto, & vigeſimo anno Aſa regis Juda, Ela filius, &c. (d) Et convertit ſe.] *Alij*, καὶ συνέστρεψεν ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ζαμβρὶ ὁ ἄρχων, & convertit in ſe pueros ſuos, & Zambri princeps, &c. *Sed Compl.* καὶ ἐπεστράφη ἐπ' αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τοῦ ἡμίσους τῶν ἁρμάτων. Et rebellavit in eum ſervus ejus Zambri princeps dimidii curruum. *Vulgata tamen habet*, mediæ partis equitum (e) Eum.] *In Compl. additur*, ἐν ἔτει ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ. *Vulgata autem*, anno vigeſimo ſeptimo Aſa regis Juda. (f) Baaſa.] *In eadem additur*, καὶ οὐ κατέλιπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ τοὺς συγγενεῖς, καὶ ἑταίρους αὐτοῦ. *Quod vulgata* : Et non dereliquit ex ea mingentem ad parietem, & propinquos, & amicos ejus. (g) Et ad Ihu prophetam.] *Compl.* ἐν χειρὶ ἰοὺ υἱοῦ ἀνανίου τοῦ προφήτου, in manu Ihu filii Ananiæ prophetæ. (h) Quæ fecit.] *Alij*, καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, & omnia quæ fecit. (i) Et Zambri.] *Rurſus in Complut.* ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀσὰ βασιλέως ἰούδα ἐβασίλευσε ζαμβρὶ, *quod vulgata*, anno vigeſimo ſeptimo Aſa regis Juda regnavit Zambri. (k) Antrum.] *Videtur dictum pro eo, quod in hebræo eſt*, palatium, *aut*, conclave. *Compl. autem habet tantum*, καὶ εἰσπορεύεται εἰς τὸν οἶκον βασιλέως, & ingreditur in domum regis. (l) Et Joram frater ejus in tempore illo : & regnavit Amri poſt Thamni.] *Pro his in Compl. tantum eſt*, καὶ ἐβασίλευσεν ἀμβρὶ, *quod vulgata*, & regnavit Amri. (m) Invocaverunt.] *Alii, & Theodoretus, quæſt.* 46. ἐπεκάλεσε, vocavit, *ut vulgata.*

vulgata. (n) Anno undecimo anno.] τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, *iſtud,* ἔτει, *abeſt ab aliis. Schol.* Poſt ea quæ ad Ambri pertinent, non ponuntur in Hexaplo ea quæ de Joſaphat, ſed continuo quæ de Achab, *atque ita etiam in Compl. & vulgata. Theodoretus autem perſpicue narrationem de Joſaphat hoc loco agnoſcit. Inquit enim.* Hæc cum de Zambri dixiſſet, ad Judam tranſiit: & ſuſpexit quidem Joſaphat, &c. (o) Et puerulos meos] *Alii,* μετὰ τῶν παίδων, cum pueris, *& fortaſſe deeſt,* σου, tuis. (p) In anno ſecundo.] *Compl. ſtatim poſt illa:* Et regnavit Achaab filius ejus pro eo, *habet,* ὁ δὲ ἀχαὰβ, υἱὸς ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ ἀσὰ βασιλέως ἰούδα. βασιλεύει δὲ ἀχαὰβ υἱὸς ἀμβρὶ ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ, *quod in vulgata:* Achaab vero filius Amri regnavit ſuper Iſrael anno triceſimo octavo Aſa regis Juda. Et regnavit Achaab filius Amri ſuper Iſrael in Samaria. *Sed multæ ſemper in hujuſmodi numeris varietates.* Schol. ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ἀμβρὶ τὰ περὶ ἰωσαφὰτ οὐ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ περὶ ἀχαάβ. Non ſtatim ad ea quæ ſpectant ad Ambri annectuntur illa quæ pertinent ad Jehoſhaphat, in Hexaplo, ſed illa quæ referuntur ad Achaab. (q) In domo offendiculorum ejus.] *Compl.* ἐν οἴκῳ τοῦ βαὰλ, *quod vulgata,* in templo Baal. (r) Et ad perdendum animam ſuam: maleſecit.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata.* (ſ) Segub.] *Compl.* ἐν τῷ σεγοὺβ, in Segub. *Vide cap. 6. Joſue.*

CAP. XVII.

(a) QUi de Theſbon Galaad.] *Compl.* ὁ ἐκ θεσβῶν τῆς γαλαάδ, qui de habitatoribus Galaad. *Notandum autem eſt in noſtra & aliis eſſe,* ἠλιοὺ, *proprius ad hebræum, quod in Compl.* ἠλίας, Elias, *formatum ad inflexionem græcam.* (b) Niſi per os verbi mei.] ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου. *Ita fere hebræus. Theodoretus, q. 49.* εἰ μὴ διὰ στόματός μου, niſi per os meum. *Compl.* ὅτι ἐὰν διὰ λόγου στόματός μου, *& Lucifer pro S. Ath.* niſi per verbum oris mei. (c) Chorrath.] *Compl.* χεῤῥὶθ, Cherith. *Et ita S. Ambroſius, epiſt. 82. & vulgata.* (d) Panes mane, & carnes veſperi.] *Hic in codicibus ſunt aliquæ varietates. Theodoretus q. 50. videtur habuiſſe, ut noſtra: Compl.* ἄρτους καὶ κρέας τὸ πρωῒ, καὶ ἄρτους καὶ κρέας τὸ δείλης, panes & carnem mane, & panes & carnem veſperi: *quod reſpondet vulgatæ.* (e) Qui.] *Iſtud,* qui, ὁ, *abeſt ab aliis.* (f) Hydria.] *S. Cyprianus lib. de operc. & eleemoſ.* fidelia farris non deficiet, & capſaces olei non minuetur. (g) Ipſa, & ipſe] *Sic hebræus, & chaldæus. Compl. autem,* αὐτὸς καὶ αὐτὴ. *quod vulgata,* ipſe & illa. (h) Spiritus.] *In Compl. additur,* ζωῆς, vitæ: *quod tamen abeſt ab hebræo, & vulgata.* (i) Lectum.] *Alii addunt,* αὐτοῦ, ſuum, *ut vulgata.* (k) Hei mihi Domine, teſtis viduæ.] *Ita etiam Theodoretus q. 52. Compl. autem,* κύριε ὁ θεός μου καί γε τὴν χήραν, μεθ᾽ ἧς ἐγὼ οἰκῶ μετ᾽ αὐτῆς, σὺ ἐκάκωσας, Domine Deus meus etiam viduam, quacum ego habito cum ea, afflixiſti: *quomodo fere vulgata.*

CAP. XVIII.

(a) AD quinquaginta in ſpelunca.] κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ. *Ita fere hebræus: & ſignificat ſingulos quinquagenos in una ſpelunca, & ſingulos quinquagenos in altera. Quod in aliis codicibus ſic exprimitur,* ἀνὰ πεντήκοντα ἐν δυσὶ σπηλαίοις, per quinquagenos in duabus ſpeluncis: *vulgata autem,* quinquagenos, & quinquagenos in ſpeluncis. (b) De tabernaculis.] σκηνῶν. *Alii,* κτηνῶν, jumentis. *Compl.* καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσεται ἀφ᾽ ἡμῶν κτηνῶν, & non exterminabuntur a nobis jumenta. *Etiam Geneſ. 13. ubi in aliis libris eſt,* κτηνῶν, *in codicibus, quos ſequuti ſumus, legitur,* σκηναί. (c) Miſit.] *Complut. addit,* me: *ſed non hebræus, neque cæteri.* (d) Et, ſi dixerunt, Non eſt, & incendit.] καὶ εἰ εἶπον, οὐκ ἔστι, καὶ ἐνέπρησε. *Alii,* καὶ εἶπεν, οὐκ ἔστι, καὶ ἐνέπρησε. Et dixit, Non eſt: & incendit. *Complut.* καὶ εἶπον, οὐκ ἔστιν (*& hucuſque etiam Theodoretus q. 53.*) καὶ ὥρκισεν τὴν βασιλείαν, καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, καὶ οὐχ εὕρηκέ σε. Et dixerunt: (*Ita enim hebræus. Sed Theodoretus videtur accepiſſe pro,* dixi, *& aptare ipſi Abdiæ.*) Non eſt; & adjuravit regnum, & regiones ejus: & non invenit te. (e) Et iviſti.] *Complut.* καὶ πορευθῶμαι, *& Lucifer pro S. Athan.* & itis. (f) Confuſionis.] *Ita etiam Lucifer. Alii,* τοῦ βαὰλ, Baal, *ut vulgata, quæ varietas etiam paulo poſt notari poteſt. Et in aliquo libro utraque conjunguntur, ut colligi poſſit duas eſſe interpretationes.* (g) Manducantes menſam.] *Eſt hebraiſmus, ac valet, quod in vulgata,* comedunt de menſa. *Lucifer,* manducantes & bibentes in menſa Jezabel. (h) Ad omnes.] *Ita etiam Lucifer. Complut.* πρὸς πάντα τὸν λαὸν ad omnem populum, *ut vulgata.* (i) Ambobus poplitibus.] *Ita etiam Theodoretus, queſt. 55. Complut. addit,* ὑμῶν, veſtris. *Lucifer,* ſenſu noſtro, *quaſi pro,* ἰγνύαις, *habuerit,* ἐννοίαις: *hebræus quidem habet,* ſuper duas cogitationes. (k) Et prophetæ lucus quadringenti.] *Abſunt a Complut. & vulgata. Sed Lucifer,* & prophetæ lucorum quadringenti. Dentur ergo nobis duo boves: *quo quidem loco etiam Compl. habet,* οὖν. (l) Apponant.] ἐπιθέτωσαν. *Lucifer & hic & in ſequentibus interpretatur* ſupponant. (m) Dei veſtri.] *Complut.* τῶν θεῶν ὑμῶν: *& Lucifer,* Deorum veſtrorum. (n) Quia Deus eſt.] *Reſpondet hebræo, & vulgata: & chaldæus explanat,* quia vos dicitis, quod Deus eſt. *A multis vero libris, & a Complut. iſta abſunt, neque referuntur a Lucifero, neque a Theodoreto, qui ſic habet,* ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἅμα, μήποτε ἀδολεσχία τίς αὐτῷ ἐστί. *Et Lucifer,* invocate in voce magna pariter, ne forte occupatus ſit, *& certe iſtud,* ἅμα, *videtur huic loco magis convenire, quam ſequenti, ubi habetur in noſtra, & in Compl. & in aliis, præterquam apud Theodoretum. Is enim habet,* μήποτε χρηματίζει αὐτός. *Utroque tamen loco abeſt ab hebræo. Iſtam autem dictionem* χρηματίζειν, *quam nos vertimus, reſponſa dare, alii vertunt, operam dare negocio pecuniario. Quod quidem eſt apud Luciferum,* ne forte occupatus ſit, *haud ſatis liquet, referaturne ad illud,* ἀδολεσχία, *an ad hoc,* χρηματίζειν. (o) Syromaſtibus.] *De ſyromaſte alibi dictum eſt. Lucifer habet,* novaculis: *vulgata,* lanceolis. (p) Veſpera.] *Compl.* τὸ μεσημβρινὸν, *& Lucifer* meridies. (q) Sacrificium.] *Ita etiam alius codex. In aliis hæc ſequuntur.* καὶ οὐκ ἦν φωνὴ, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις, & non erat vox, & non erat auditio: *quæ neque a Lucifero hoc loco referuntur. Quæ autem in noſtra, & in aliis ſequuntur uſque ad illud,* Et dixit Eliu ad populum, *referuntur etiam a Lucifero, niſi quod non habet,* offendiculorum. *Abſunt autem a Compl. & vulgata.* (r) Mare.] θάλασσαν. *Compl. retinet vocem hebræam,* θααλὰ, *unde fortaſſe factum eſt,* θάλασσαν. *Theodoretus hanc rem narrans inquit Eliam feciſſe,* δοχεῖον, receptaculum aquæ, *quod hebræus vocet,* θααλὰ, *Joſephus autem,* δεξαμενὴν, conceptaculum aquarum. *Non tamen novum eſt in ſcriptura, receptaculum aquæ vocari mare. Lucifer habet,* foveam: *vulgata,* aquæductum. (ſ) Schizas.] *Lucifer,* ſcizas. *quod græce eſt,* σχίδακας, *quaſi ligna ſciſſa. Ejuſdem eſt,* demembrare, *id eſt, membratim dividere.* (t) Et clamavit Eliu in cœlum: & dixit.] *Ita etiam Lucifer. Compl. autem pro his habet,* καὶ ὡς ἦν καιρὸς τοῦ προσφέρεσθαι τὴν θυσίαν καὶ παρεγένετο ἠλίας ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν, *quod vulgata,* cumque jam tempus eſſet, ut offerretur holocauſtum, accedens Elias propheta, ait. (u) Retro] *Sic hebræus, & idem Lucifer: id eſt, ne jam abeat ad idola, aut* iterum, *ut vulgata. Compl.* ὀπίσω σου, poſt te. (x) Et cecidit.] *Nec plura Lucifer. Compl.* καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. Et vidit omnis populus, & cecidit in faciem ſuam. (y) Pedum.] *Eodem modo Lucifer. Complut.* τοῦ ἤχους, ſoni. *Dictio hebræa tumultum & fragorem ſignificat.* (z) Et tu reverte] *Nec plura hebræus: apud Luciferum legitur hic locus mutilate.* Non eſt nihil: circumage te ſepties. *Compl. autem,* ἐπίστρεψον καὶ ἐπίβλεψον ἑπτάκις, reverte, & inſpice ſepties. (aa) Aquam.] *Alii addunt,* ἀπὸ θαλάσσης, *& Lucifer,* de mare. (bb) Plorabat.] *Sic etiam Lucifer, quod græce eſt,* ἔκλαιεν. *Compl.* ἵππευσεν, equitavit: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XIX.

(a) SI tu es Eliu, & ego Jezabel.] *Hæc abſunt a Complutenſi, & vulgata, neque referuntur a Lucifero.* (b) Rathmon.] *Alii,* Rathmen. *Complut.* Ratham. *Eſt dictio hebræa, quam vulgata interpretatur* juniperum, *alii,* geniſtam. (c) Quidam.] *Complut. addit,* ἄγγελος, angelus. (d) Domino.] *Eſt hebraiſmus. Et eſt ſubintelligendum,* pro, *quod exprimit vulgata.* (e) Cras.] *Abeſt a Complut. & vulgata.* (f) Tenuis.] *In nonnullis aliis, & in Complut. ſequitur,* κἀκεῖ κύριος, & ibi Dominus: *quæ tamen abſunt ab hebræo, & vulgata, neque referuntur a Theodoreto queſt. 57.* (g) Saphat.] *In aliis additur,* ἐξ (aut, ἀπὸ) ἀβελμαουλά. *quod vulgata,* qui eſt de Abelmeula. (h) Relinques.] *Complut.* καταλείψω, derelinquam, *ut vulgata: & propius accedit ad lectionem S. Pauli Rom. 11.* κατέλιπον ἐμαυτῷ, reliqui mihi. (i) Quoniam feci tibi.] *Complut.* τί πεποίηκά σοι, quid feci tibi? *hebræus utrumque habet, &* quoniam, *&* quid.

CAP. XX.

(a) ET vinea una.] *Cæteri fere libri,* καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀμπελὼν εἷς. *S. Ambroſius de Nabuthe, cap. 2.* Et factum eſt poſt verba hæc, Erat vinea. *Cæterum totum hoc caput in Complut. & aliis quibuſdam libris eſt vigeſimum primum: vigeſimum autem eſt, quod in noſtra, & multis aliis & apud Theodoretum eſt vigeſimum primum. De hac re ita* Schol. ἰστέον ὅτι ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἔμπαλιν κεῖται πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν υἱὸν ἄδερ βασιλέα συρίας, ἔπειτα δὲ τὰ κατὰ τὸν ναβουθαί. Sciendum eſt in Hexaplo contra poni, primum quidem quæ ad filium Ader regem Syriæ, deinde autem quæ ad Nabuthæ pertinent. (b) Arcam.] *Complutenſ.* παρὰ τῷ οἴκῳ, *& S. Ambroſius,* juxta domum. (c) Et erit mihi in hortum olerum.] *Abſunt hæc loco a Complutenſi & vulgata: habentur tamen apud S. Ambroſium.* (d) Et turbatus eſt.] *Sic & alius codex, & S. Ambroſius. At in aliis libris, & Complutenſi, hæc antecedunt.* καὶ ἦλθεν ἀχαὰβ εἰς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος, καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν ναβουθαὶ (*Complutenſ.* ναβουθ) ὁ ἰεζραηλίτης. καὶ εἶπεν, οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου. Et venit Achaab in domum ſuam confuſus, & triſtis, ſuper verbo quod locutus erat ad eum Nabuthæ, & dixerat. Non dabo tibi hæreditatem patrum meorum (e) Regem.] *Sic & alius liber: cæteri,* βασιλεὺς, rex. *Complut.* βασιλείαν ἐπὶ ἰσραὴλ regnum ſuper Iſrael. (f) Eſto tui ipſius.] σεαυτοῦ γενοῦ. *S. Ambroſius, cap. 9.* redi ad te. *Vulgata,* æquo animo eſto. (g) Liberos.] *Compl. & S. Ambroſius,* ad liberos. *In vulgata eſt,* optimates. (h) In principio populi.] ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ. *S. Ambroſius.* in principem populi. *Lucifer,* in primo populo. *Vulgata,* inter primos populi. (i) Benedixit.] *Sic & S. Ambroſius. Theodoretus q. 59.* Bonis verbis uſa, εὐλόγησε, potuit, pro, ἐβλασφήμησε. blaſphemavit. *Lucifer,* maledixit. (k) Et producant eum, & lapident eum.] *Lucifer,* & deducite eum, & lapidetur. *Compl.* καὶ ἐξαγάγετε αὐτὸν ἔξω, καὶ λιθοβολήσατε αὐτόν. *S. Ambroſius,* & producite illum, & lapidate. (l) Vocaverunt] *Vulgata,* prædicaverunt, *Compl* ἐνετείλαντο, præceperunt. (m) Dicentes.] *In aliis quibuſdam,* ἄνδρες ἀποστασίας ναβουθαὶ κατέναντι τοῦ λαοῦ λέγοντες, εὐλόγησε, viri rebellionis Nabuthæ in conſpectu populi dicentes benedixit, &c. *quod ſatis reſpondet hebræo. Compl. habet,* εὐλόγηκας, benedixiſti. (n) Jezabel, & dixit.] *Alii,* ἰεζάβελ τῶν λεγόντων κέχωσαι (*aut* λελιθοβόληται) ναβουθαὶ, καὶ ἀπέθανε, εἶπεν (*aut,* καὶ εἶπεν) Jezabel dicentes, obrutus (*al.* lapidatus) eſt Nabuthæ, & mortuus eſt: dixit, *al.* & dixit. (o) Iezraelita.] *Hæc uſque ad* ſurrexit, *abſunt a Compl. & vulgata: Habentur tamen apud S. Ambroſium.* (o) Quomodo tu occidiſti.] *Ita fere Lucifer. At Compl. & S. Ambroſius habet tantum,* occidiſti (q) Omni.] *Iſtud,* πάντι, *abeſt fere ab omnibus.* (o) Sues. & canes.] *Lucifer.* canes & ſues: *Sed multi, & S. Ambroſius tantum,* canes. (ſ) Et meretrices lavabunt in ſanguine tuo.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata: ſed habentur apud Luciferum, & S. Ambroſium.* (t) Ecce ego.] *In aliquot libris,* τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ, *& Lucifer.* Hæc dicit Dominus. Ecce ego. *S. Ambroſius nonnulla verba omittit.* (u) Veruntamen fruſtra.] *Compl.* πλὴν οὐκ ἦν, ὡς ἀχαὰβ, *Quod vulgata.* Igitur non fuit alter talis, ſicut Achab. *Theodoretus q. 60. hunc locum ita refert,* δωρεὰν ὁ ἀχαὰβ ἐπράθη τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς μετέστησεν αὐτὸν ἡ ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ βδελυχθῆναι ὀπίσω, Gratis Achaab venundatus eſt, ut faceret malum in conſpectu Domini (ſicut evertit eum Jezabel uxor ejus.) & abominabilis fieret poſt. &c. (x) Et pro verbo.] *Complutenſ.* καὶ ἐγένετο. ὡς ἤκουσεν ἀχαὰβ τὰ ῥήματα ταῦτα διέῤῥηξε. Et factum eſt: ut audivit Achaab verba hæc, conſcidit, &c. (y) Ivit.] *In quibuſdam additur,* κεκλιμένος, demiſſus. *Complutenſ.* καὶ ἐπορεύετο κεκυφὼς, *quod vulgata,* & ambulabat demiſſo capite. (z) Non inducam] *Ita fere S. Ambroſius. Alii,* ἀνθ᾽ οὗ ὅτι ἐκωλύθη ἀπὸ προσώπου μου, οὐκ ἐπάξω, pro eo quod interdixit ſibi a facie mea, non inducam. *Complutenſ. non* ἐκωλύθη, *ſed* κατενύχθη, compunctus eſt. (*aa*) Inducam malum.] *S. Ambroſius*, inducam mala, *nec plura recitat. In aliis additur.* ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, ſuper domum ejus.

CAP. XXI.

(*a*) ET omnis equus.] *Hebræus*, & equus. *Complutenſ.* καὶ ἵπποι, & equi. (*b*) Filii tui.] *Nonnulli addunt*, τὰ καλὰ, boni. *Complutenſ.* τὰ κάλλιστα, *quod vulgata*, optimi. (*c*) Et tollent.] *Abeſt iſtud.* καὶ *a Complutenſi. Hebræus habet*, Et erit: omne concupiſcibile oculorum tuorum ponent in manibus ſuis, & tollent. (*d*) Argentum.] *Complutenſ. addit*, καὶ, & argentum *Sed hebræus*, & argento meo, & auro meo: & non prohibui ab eo. (*e*) Vulpibus.] ταῖς ἀλώπεξι. *Alii*, ταῖς δραξὶ, pugillis, *ut vulgata. Eodem modo Theodoretus, atque addit*: hæc autem dicebant minantes oppugnationis aggeres. (*f*) Turbam] *Sic aliquot codices. Nonnulli addunt*, πάντα τὸν ὄχλον, *quod vulgata*, omnem multitudinem. *Alij*, πάντα τὸν ἦχον, omnem ſonitum. *Theodoretus.* ἑώρακας πάντως τὸν ἦχον μέγαν τοῦτον, vidiſti omnino ſonitum magnum iſtum. *Lucifer de reg Apoſt.* ſi audiſti ſonum magnum iſtum. (*g*) Regionum.] τῶν χωρῶν, *quod vulgata*, per pediſſequos principum provinciarum. *Theodoretus quæſt.* 61. *habet*, τὸν χορὸν, in pueris, ex iis qui incipiunt chorum, *& interpretatur*, ἐν ὀλίγοις μειρακίοις, in paucis puerulis. (*h*) Principes, pueros regionum] *Atque item paulo poſt*, principes, pueri regionum. *Sed in aliis hic*, τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν (*quod vulgata*, pueros principum provinciarum) *& ibi*, τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν, *& vulgata*, pueri principum provinciarum. (*i*) Ducenti triginta] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, τριακόσιοι τριάκοντα, trecenti triginta: *nonnulli, & Complutenſ* διακόσιοι τριάκοντα, καὶ δύο, ducenti triginta, & duo, *quod reſpondet vulgatæ.* (*k*) Et mittunt.] *Alii*, καὶ ἀπέστειλεν υἱὸς ἄδερ, *quod vulgata*: Miſit itaque Benadab. (*l*) Comprehendere.] *Non eſt locutio inuſitata.* dixit eis comprehendere, *id eſt, juſſit ut illos capiant. Sed alii libri*, συλλάβετε, comprehendite. (*m*) Principes pueri regionum.] *In aliis*, καὶ οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, τὰ παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν. Et ii egreſſi ſunt e civitate, pueri principum regionum: *quod valde reſpondet hebræo: a quo abſunt, quæ præcedunt*, & non exeant e civitate, *ſicut etiam a Complutenſi.* (*n*) Percuſſit] *Complutenſ.* & percuſſit. *Lucifer ad reg. Apoſt. hunc locum ſic refert.* Et exierunt pueri de civitate, principum regionum, & exercitus qui poſt illos: & percuſſit unuſquiſque quem invenit ſecus ſe. (*o*) Et dixerunt.] *In aliis*, εἶπον πρὸς αὐτὸν, dixerunt ad eum. *Theodoretus autem ita hunc locum refert*, ἐροῦσιν οἱ σύροι, θεὸς ὀρέων, dicent Syri, Deus montium, &c. *quaſi hæc a Deo per eundem prophetam prædicantur.* (*p*) Et inſtaurabimus tibi virtutem] *Eſt aliqua varietas etiam in aliis. Complutenſ. autem habet tantum*, καὶ ἄλλαξον σὺ, & inſtaura tu, *quod reſpondet vulgatæ.* (*q*) Ejus.] *Alii*, αὐτῶν, eorum. (*r*) Cubiculo] *Ita vertimus illud*, τοῦ κοιτῶνος, *quoniam eſt hebraiſmus: & ſupplenda eſt præpoſitio hoc modo*, e cubiculo in thalamum. *Ita & capite ſequenti.* (*ſ*) Et dixit pueris ſuis: Novi, quia.] *Ita & alius codex: nec multo aliter in quibuſdam*, καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν, ὅτι. Et dixit pueris ſuis: Ecce jam novimus, quia. *Sed in aliis*, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ. ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν ὅτι. *In Complutenſi autem*, ἰδοὺ δὴ ἠκούσαμεν, ὅτι βασιλεῖς οἴκου ἰσραὴλ, *quod vulgata*, Dixeruntque ei ſervi ſui: Ecce audivimus, quod reges domus Iſrael. (*t*) Noſtra.] *Alii*, μου, mea. (*u*) Et pro fœdere] ἐσπείσαντο. *Nonnulli*, ἐπίστευσαν, crediderunt. *Complutenſ. & aliquot codices*, ἔσπευσαν. *& vulgata*, & feſtinantes rapuerunt. Vox quidem Hebraica videtur ſignificare, ἔσπευσαν. (*x*) Percutiens, & contrivit.] *Magis ad hebræum, quam*, καὶ πατάξας συνέτριψε, & percutiens contrivit, *quod eſt in aliis, & in ſcholio inſerto codici Theodoreti: ubi etiam*, συνέτριψε, *exponitur*, ἐτραυμάτισε, vulneravit, *ut vulgata.* (*y*) Ecce & inſidiæ apud me: occidiſti.] *In aliquot codicibus*, ἰδοὺ τὰ ἔνεδρα, ecce inſidiæ. *In uno codice, & in comm. græcis, & in Compl.* ἰδοὺ σὺ δικαστὴς παρ᾽ ἐμοὶ ἐφόνευσας, ecce tu judex apud me: occidiſti. *Theodoretus quæſt.* 62. ἰδοὺ σὺ δίκῃ τῇ παρ᾽ ἐμοὶ ἐφόνευσας, Ecce tu mea quidem ſententia cædem feciſti. *Et explicans addit*, Hoſtem enim ſolviſti, ut multas ille perpetret cædes. (*z*) Confuſus & triſtis.] συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος. *Compl.* κλαίων. *Theodoretus* συνεχόμενος, καὶ κλαίων, compreſſus & plorans. *Vulgata*, contemnens & furibundus.

CAP. XXII.

(*a*) QUia nobis.] *Sic hebræus. Complutenſ.* ἡμῶν ἐστὶ, noſtra eſt. (*b*) Sicut ego] *Optime reſpondet hebræo. Theodoretus autem, quæſt.* 64. καθὼς σὺ, οὕτω κἀγὼ, καθὼς ὁ λαός σου, οὕτω ὁ λαός μου, ſicut tu, ita & ego: ſicut populus tuus, ita populus meus: *nec multo aliter Complutenſ. videatur lib.* 4. *cap.* 3. (*c*) Non eſt hic.] *Theodoretus*, οὐκ ἔτι ὧδε, non eſt amplius hic. (*d*) Unus.] *Alii*, ἔτι εἷς, adhuc unus. (*e*) Et proſperabit.] *Complutenſ. addit*, σε, te. *itemque paulo poſt.* (*f*) Toties] *Theodoretus quæſt.* 65. *Illud*, ποσάκις, *dictum eſt, pro*, πολλάκις, ſæpe. *Sed poſſet verti*, quoties, *& apponi nota interrogationis. In aliquo libro eſt*, ἔτι δὶς, adhuc bis. *Vulgata*, iterum atque iterum. (*g*) Non ſic.] *Complutenſis habet tantum*, οὕτως, ſic: *hebræus neque hoc habet. Theodoretus tamen habet, & explanat*, non vere illud dixi. Vidi enim, &c. (*h*) Non Dominus his Deus.] *Aliqui libri*, εἰς θεὸν, in Deum.] *Complutenſ.* οὐ κύριος τούτοις; nonne Dominus his? *Sed magis reſpondet hebræo, & vulgatæ, ſi dicatur ſine interrogatione*, non eſt Dominus iſtis. *Apud Theodoretum*, εἰ κυρίως αὐτοὶ πρὸς θεὸν, ἀποστραφήτω, ſi proprie & ſtabiliter ipſi erga Deum, revertatur, *quomodo ipſemet paulo poſt explanat. Interpres videtur habuiſſe*, εἰ κύριος αὐτοῖς εἰς θεόν. *Ita enim vertit*, ſi Dominus eſt eis in Deum. (*i*) Non ſic, non ego: audi verbum Domini: non ſic. Vidi.] *Complutenſ. habet tantum*, διὰ τοῦτο ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ἴδον. Propter hoc audi verbum Domini. Vidi. *quomodo etiam vulgata. Theodoretus hoc modo refert*: οὐκ ἐγὼ, ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου. εἶδον. Non ego: audi verbum Domini. Vidi, &c. (*k*) Qui loquutus eſt in te.] *Complutenſ.* ἀπέστη ἀπ᾽ ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι ἐν σοί; receſſit a me ad loquendum in te? (*l*) Cubiculo.] *Diximus præcedente capite de hoc hebraiſmo: ſignificat enim, quod exprimitur in Complutenſi* ἐκ ταμιείου, e cubiculo. (*m*) Semer regem.] *Alii*, πρὸς ἀμμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, *quod vulgata*, apud Ammon principem civitatis. *Sed etiam in Complutenſi ſequitur*, καὶ πρὸς ἰωὰς υἱὸν τοῦ βασιλέως, & ad Joas filium regis: *ubi vulgata*, filium Amalec: *quamvis multi ex hebræo vertant* filium regis. (*n*) In me.] *Nec plura refert Theodoretus. Compl. addit.* καὶ εἶπεν. ἀκουσάτω πᾶς ὁ λαὸς, *quod vulgata.* Et ait, audite populi omnes. (*o*) Meum.] *Sic etiam Complutenſ. vulgata ex hebræo habet*, veſtibus tuis. *Theodoretus hanc rem narrans inquit, Syros conjeciſſe ex paludamento regio Joſaphat eſſe regem Iſrael.* (*g*) Bene collimans.] εὐστόχως. *Complutenſ.* ἁπλῶς, ſimpliciter, *quod vulgata*, in incertum. (*q*) Et effundebat ſanguinem e plaga in ſinum currus.] *Hæc abſunt a Complutenſi & vulgata: ſed pro his habentur illa, quæ in noſtra, & in aliis & vulgata ſequuntur poſt ea*, & mortuus eſt veſperi. (*licet in Complut. antecedant*) *quare videri poſſunt duæ ejuſdem ſententiæ interpretationes.* (*r*) Stragis.] τῆς τροπῆς. *Ita plerique vetuſti. In uno tamen inventum eſt*, ἐκ τῆς τρυπῆς, ex foramine, ex plaga. *Complutenſ.* τῆς πληγῆς, τῆς τροπώσεως, plagæ, ſtragis: *quæ duæ videntur interpretationes.* (*ſ*) Sanguinem] *In Compl. additur*, ἀπὸ τοῦ ἅρματος, de curru. (*t*) Sues, &.] *Abeſt a Complutenſi & vulgata: nec Theodoretus ſuum mentionem facit, ſed canum, & meretricum: de quibus tamen meretricibus nihil in vulgata, licet in Complut. Videatur cap.* 20. (*u*) Triginta] *Ita etiam ſupra cap.* 16. *& hic vulgata. Compl. autem*, τεσσαράκοντα, quadraginta. (*x*) Quæcunque.] *In aliis*, καὶ αἱ δυναστείαι αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν, & potentatus ejus, quos fecit, *id eſt, fortia, & præclara ejus facta.* (*y*) Juda] *Hic in Compl. ut in vulgata, adduntur ea quæ in noſtra, & aliis græcis ſunt cap.* 16 *ut ibi notatum eſt ex ſcholio. Sunt tamen multæ in verbis varietates. Satis erit eas, quæ primo ſe offerunt, notare. Nam quod ibi eſt*, καὶ πάντα τῶν συμπλοκῶν, ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ βασιλεὺς οὐκ ἐν συρίᾳ νασίβ. Et reliqua complicationum, quas impoſuerant in diebus Aſa patris ſui, ſuſtulit de terra. Et rex non erat in Syria Naſib: *in Complut. hoc loco ſic habet*, καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων τῶν καταλελειμμένων ἐν ταῖς ἡμέραις ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφεῖλεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐστηκὼς ἐν ἰδουμαίᾳ, *& in vulgata*, ſed & reliquias effæminatorum, qui remanſerant in diebus Aſa patris ejus, abſtulit de terra. Nec erat tunc rex conſtitutus in Edom. (*z*) Quæ facta fuerant.] *Compl.* ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, *quod vulgata*, quæ fecerat pater ejus.

REGNORUM. LIB. IV.

CAP. I.

(*a*) DEum.] *Theodoretus quæſt.* 3. *videtur habuiſſe*, προσόχθισμα, offendiculum, abominationem. *Propius autem hebræo eſt*, in Baal, *quam*, διὰ τοῦ βαὰλ, per Baal, *quod eſt in Complutenſi.* (*b*) Et non ita: quoniam.] *Rurſus, ut ſuperiore capite, habet hic Complutenſ. tantum*, διὰ τοῦτο, quamobrem, *ut vulgata. Eadem varietas eſt paulo poſt in verbis nunciorum ad regem, & Eliæ ad regem.* (*c*) Et reverſi annunciaverunt regi, ſecundum quæ locutus fuerat Eliu.] *Hæc abſunt a Compl. & a vulgata.* (*d*) Aſcendit.] *Sic etiam vulgata. Complutenſ.* ἐπορεύθησαν, iverunt. (*e*) Ducem.] ἡγούμενον. *Complut. etiam hic*, πεντηκόνταρχον τρίτον, *& vulgata*, principem quinquagenarium tertium. *In aliquo libro utrumque ponitur, hoc poſt illud: & fortaſſe duæ ſunt interpretationes.* (*f*) Primos.] *In aliis additur*, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν, *quod in vulgata*, & quinquagenos, qui cum eis erant: *nec multo aliter Compl.* καὶ ἑκάστου τοὺς πεντήκοντα. (*g*) Et dixit Eliu.] *Dictio*, Eliu, *abeſt a nonnullis: totum autem iſtud a Compl. & vulgata.* (*h*) Quid, quod miſiſti.] *Compl.* ἀνθ᾽ ὧν ἀπέστειλας ἐπερωτῆσαι, pro eo quod miſiſti interrogare, &c. διὰ τοῦτο ἡ κλίνη. propterea lectus, &c. (*i*) Eliu.] *In aliis libris ſequitur*, καὶ ἐβασίλευσεν ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς ὀχοζίου ἀντ᾽ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῦ (*aut* αὐτῷ) υἱὸς, *in Compl. autem propterea*, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἰωρὰμ υἱοῦ ἰωσαφὰτ βασιλέως ἰούδα. Et regnavit Joram frater Ochoziæ pro eo, quoniam non fuit ei filius, in anno ſecundo Joram filii Joſaphat regis Juda. *Theodoretus locum iſtum de ſucceſſione explicat, q.* 5. *Cujus verba afferemus quoniam interpres mutilato codice eſt uſus.* νόμος ἦν τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας τὴν βασιλείαν κληρονομεῖν, παίδων δὲ οὐκ ὄντων, τὸν πρεσβύτατον ἀδελφὸν ἢ τὸν ἐπιτηδειότατον. αὐτίκα γοῦν τὴν δαυιδικὴν βασιλείαν μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας παῖς παρὰ πατρὸς παραλαμβάνοντες ᾠκονόμησαν. τοῦ δὲ ἰεχονίου πρὸ τῆς παιδοποιΐας δορυαλώτου ληφθέντος, ματθανίας ὁ καὶ σεδεκίας κατέσχε τὴν βασιλείαν, θεῖος ὢν αὐτοῦ πρὸς πατρός. Lex erat, regum filios hæreditatem regni adire: quod ſi non eſſent filii, fratrem natu maximum, vel eum, qui maxime propinquus eſſet. Statim quidem Davidicum regnum uſque ad captivitatem, filius a patre, accipientes adminiſtrarunt. Sed cum Jeconias ante liberorum procreationem, bello captus eſſet, Matthanias, qui & Sedecias, obtinuit regnum, cum eſſet illius patruus. (*k*) Octavo & decimo.] *Ita in duobus vetuſtis, & ita inferius cap.* 3. *In aliis*, ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ, in anno vigeſimo & primo. *Verum omnia iſta quæ ſequuntur poſt illa*, regibus Iſrael, *uſque ad finem capitis, abſunt a Compl. & vulgata: & ponuntur cap.* 3. *ubi etiam in noſtra repetuntur.*

CAP. II.

(*a*) IN deſerto.] ἐν ἐρήμῳ. *Complut.* διὰ ξηρᾶς *quod vulgata*, per ſiccum. (*b*) Fiant, quæſo, duplicia.] *Complut.* γενηθήτω δὴ τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ διπλῶς ἐπ᾽ ἐμέ. Fiat quæſo ſpiritus qui ſuper te, dupliciter ſuper me. *Quod quidem planius eſt, & reſpondet vulgatæ. Sed illud propius phraſi hebraicæ. Theodor. non refert ipſa verba, ſed ita proponit quæſtionem* 7. τί δή ποτε, τὸ ἐλισσαῖε ἐπιδεῖν διπλῆν τὴν χάριν αἰτήσαντος, ὁ μέγας εἶπεν ἠλίας, ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι; Quid ita, cum Eliſæus petiiſſet duplicem gratiam, magnus Elias dixit, Dure egiſti in petendo. (c) Tanquam in cœlum.] ὡς εἰς τὸν οὐρανόν. *Ita etiam initio capitis in omnibus codicibus collatis: ſed hic in Complut.* ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν, uſque in cœlum. *In vulgata utrobique abſolute*, in cœlum. (d) Currus.] *Ita etiam Theodoretus quæſt. 8. S. Ambroſius de Nabuthe, c. 15.* agitator. (e) Eliſæ.] *Compl.* αὐτοῦ, eo, *& poteſt intelligi, decidiſſe ab Elia: quem ſenſum præ ſe fert vulgata.* (f) Aquam.] *In aliis libris additur,* καὶ οὐ διέστη, & non diſceſſit. *In Complut.* τὰ ὕδατα, καὶ οὐ διῃρέθη, aquas, & non ſe diviſerunt: *quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto q. 8. Sed abſunt ab hebræo, & vulgata. Sunt enim ſupplenda cogitatione.* (g) Appho] *Theodoretus ibidem,* ἀφφώ exponitur, ὁ κρύφιος, occultus, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν. ſecundum editionem aliorum interpretum. *Sed vulgata*, etiam nunc (h) Eliſæ.] *In aliquot libris ſequitur, ut etiam ſupra,* διὰ ξηρᾶς, per ſiccum, *Sed hic non eſt in vulgata.* (i) Filii virtutis.] *Theodoretus q. 6. inquit,* υἱοὺς δυνάμεως, *eſſe vocatos,* εὐζώνους, *milites ſuccinctos, & ſtrenuos.* (k) Sterilis.] ἀτεκνουμένη, *quod poteſt etiam ſignificare*, orbans. *S. Ambroſius ſerm. 87.* ſed aquæ malæ, & ſteriles ſunt. (l) Mors, & ſterilis.] *Reſpondet hebræo. Compl.* ἀποθνήσκων, οὐδὲ ἀτεκνουμένη, *& S. Ambroſius ibidem*, non erit ex eis moriens, neque ſterilis. (m) Eos] *Compl.* αὐτοῦ, poſt ſe.

CAP. II.

(a) PEccato.] *Compl.* ἁμαρτίαις, peccatis: *& ſic ſuperius cap. 1. in noſtra.* (b) Noced.] *Theodoretus q. 10.* Iſtud, νωκήδ, alii interpretes dixerunt, ἀρχιποιμένα, principem paſtorum. (c) In rebellione.] ἐν τῇ ἐπαναστάσει, *id eſt, quo tempore rebellavit, ſolitus erat pendere. Theodoretus hunc locum ſic refert,* καὶ ἦν φέρων φόρον τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ ἑκατὸν, & erat ferens tributum regi Iſrael centum, &c. *Compl. autem quaſi duas miſcens interpretationes,* καὶ ἦν φέρων φόρον, καὶ ἐπιστρέφων τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ ἑκατὸν, & erat ferens tributum, & reddens regi Iſrael centum &c. *Noſtra, ſi abſit iſtud,* ἐν τῇ ἐπαναστάσει, *optime reſpondet hebræo, & vulgatæ.* (d) Similis mihi.] *Compl.* ὅμοιός σοι, ὅμοιος ἐμοὶ, καὶ ὡς ὁ λαός σου, ὁ λαός μου, καὶ ὡς ἵπποι σου, καὶ ἵπποι μου, ſimilis tibi, ſimilis mihi, & ſicut populus tuus, populus meus, & ſicut equi tui, & equi mei. *Sed noſtra proprior hebræo. Ac de ſimili varietate dictum eſt etiam ſupra, lib. 3. cap. ultimo.* (e) Advenientes.] παρερχόμενοι. *Compl.* τούτους, iſtos. (f) Et inquiramus Dominum ab eo.] *Reſpondet ad verbum hebræo Compl.* καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, & interrogabimus Dominum per eum. (g) Et poſſeſſiones.] *Sic hebræus & ſignificantur pecudes, aut, ut inquit vulgata*, familiæ. *Complutenſ. habet,* καὶ αἱ παρεμβολαὶ ὑμῶν, καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν, & caſtra veſtra, & poſſeſſiones veſtræ. (h) Levis hoc.] *Uſitatus hebraiſmus: pro quo in Compl. eſt,* καὶ κοῦφον τοῦτο, & leve hoc. (i) Tradam.] *Alii,* παραδώσει, *& vulgata*, tradet. (k) Munitam.] *In Compl. additur,* καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, *quod in vulgata*, & omnem urbem electam. (l) Ex omni, accincti zona. Et dixerunt, Hem.] ἐκ παντὸς, περιεζωσμένοι ζώνην, καὶ εἶπον, ὦ. *Ita duo libri vetuſti: ut videatur hoc ſibi velle, ex omni regione Moabitica clamaverunt ii, qui bello erant idonei, & quaſi ſe mutuo cohortantes dixerunt, Hem: aut, præcones per omnem regionem clamaverunt, o vos, qui accincti eſtis balteo militari, venite ad bellum: & dixerunt, Ecce nos. In aliis libris, pro,* εἶπον ὦ, *eſt* ἐπάνω, ſupra, *id eſt, ii, qui ad militarem ætatem pervenerunt, & illi, qui in ea jam ſunt progreſſi. Compl. autem,* καὶ ἐβόησαν ἐκ παντὸς περιζωννυμένου παραζώνην, καὶ ἐπάνω, & clamando vocaverunt de omni accincto balteum, & ſupra: *quod ſatis reſpondet hebræo.* (m) Deſtructos] *Compl.* τεκτονικῆς, opere ædificationis.

CAP. IV.

(a) IN domo niſi, quo ungar, oleum.] *Complut.* ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ἀλείψομαι, niſi vas olei in domo, quo ungar. *S. Auguſtinus, ſermone 2. Dom. 5. poſt Trin.* Vivit dominus, quia non habeo niſi modicum olei, quo ungar. *Verum in illa homilia potius videntur referri ſententiæ, quam ipſa verba ſcripturæ.* (b) Non parcas.] *Ita viſum eſt ſatis apte poſſe verti illud,* μὴ ὀλιγώσῃς, *quod S. Auguſtinus per compendium dixit*, Pete vaſa multa. (c) Ab eo.] *Additur in aliis, & Compl.* καὶ ἐποίησεν οὕτως, & fecit ſic, *quæ tamen abſunt a vulgata.* (d) Fœnora tua] τοὺς τόκους σου. *Complut.* τὸ δάνειον, mutuum. *S. Auguſtinus*, redde creditoribus tuis: *quod parum abeſt a vulgata.* (e) Divertebat ad manducandum illic.] ἐξέκλινε τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν. *In aliis additur,* ἄρτον, panem, *ut in vulgata. Compl. autem,* ἐξέκλινεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον, inclinabat eum ad comedendum panem: *ſi ex hebræo conjectura facienda eſſet, legendum potius eſſet,* αὐτοῦ illuc. (f) Locum parvum.] *Abſunt a S. Auguſtino. Compl. non habet* locum, *hebræus* cœnaculum parietis parvum. (g) Trepidaſti.] ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην, *& verbum iſtud trepidandi optime reſpondet hebræo, & ſignificat immenſam quandam ſolicitudinem. Compl.* ἐξέταξας τὴν ἔκταξιν, apparaſti apparatum. (h) Ego quidem habito.] ἐγώ εἰμι οἰκῶ. *Compl. & Theodoretus,* ἐγὼ κατοικῶ, ego inhabito. *Et explanat Theodoretus*, vacuitate negotiorum delector, in pace dego, litem cum aliquo habere non fero. (i) Sicut hora.] ὡς ἡ ὥρα ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υἱόν. *Theodoretus q. 16.* κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ὡσεὶ ὥρα, ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υἱόν. Ad tempus hoc ſicut hora, vivens tu conceperis filium. *Et illud*, ſicut hora, *eſt loquutio uſitata, pro*, in hac hora. *In Compl. autem hic exprimitur,* ὡς ἡ ὥρα αὕτη, *non autem paulo poſt.* (k) Domine.] *In Compl. additur,* ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, *quod in vulgata*, vir Dei. (l) Et factum eſt, quando egreſſus eſt.] *Compl.* καὶ ἐγένετο ἡμέρα θερισμοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ παιδάριον, Et facta eſt dies meſſis, & exiit puer. (m) Puerulo] *Ita etiam hebræus: nec plura refert Theodoretus. Compl. autem, & ex parte quadam alii addunt,* σοι, καὶ ἔδραμον εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν εἰρήνη σοι; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ σου; tuo? Et cucurrit in occurſum ejus, & dixit: Pax tibi? Pax viro tuo? pax puero tuo? (n) In occurſum ejus.] *Sic etiam hebræus: quod in Compl. clarius,* γιεζὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐλισσαιέ, Giezi in obviam Eliſæe. (o) Manus ejus.] *Nec plura in vulgata. In nonnullis codicibus additur,* καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, & veſtigia ſua ſuper veſtigia ejus. (p) Inflexit.] συνέκαμψεν. *Aliquot codices habent* ἐνεφύσησε, inſufflavit. *Et de hac ipſa, ſufflandi, voce tanquam hoc loco poſita, diſputat accurate S. Aug. lib. 3. de anima, & ejus origine, cap. 15. Theodoretus q. 18. verbum,* ἐνεφύσησεν, *dixit eſſe aliorum interpretum. Sed quodnam ipſe tanquam ex LXX habuerit, ex collatis illius codicibus non conſtat: qui hoc loco videntur mendoſi, & partim habent,* ἔγλα δὲ, *partim* ἔγλαδε, *partim* ἐλαάδ, *partim* ἐλαδέ. *Compl. autem duas videtur conjungere interpretationes,* καὶ συνέκαμψεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτόν. (q) Curvavit.] συνέκαμψεν. *Theodoretus hoc loco videtur habuiſſe,* ἐνέπνευσεν, inſpiravit. *Hæc enim affert:* Illud autem, ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸν, cæteri dixerunt, συνεκάλυψεν, cooperuit: *quod quidem,* συνεκάλυψεν, *reperitur etiam in aliquot codicibus. In ſcholio tamen quodam legitur*, Illud autem, ἐνεγόνωσεν ἐπ' αὐτὸν, cæteri dixerunt, συνέκαμψεν. *Compl. iterum duas coagmentat interpretationes,* καὶ συνεκάλυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτό. *Et addit iſta,* καὶ ἠνδρίσατο τὸ παιδάριον ἑπτάκις, καὶ διεκινήθη τὸ παιδάριον, & confortavit ſe puer, & movit ſe puer. *S. Auguſtinus in eodem ſerm. memorat puerum oſcitaſſe ſepties. Sed ex qua interpretatione iſtud acceperit, incertum. Vulgata enim,* & incubuit ſuper eum, & oſcitavit puer ſepties. (r) Arioth.] *Theodoretus q. 19.* Cæteri ſunt interpretati, ἀγριολάχανα, olera agreſtia. (ſ) Viginti.] *Ita etiam Theodoretus, & vulgata. Sed S. Ambroſius lib. 6. Hexam. cap. 2.* decem. (t) Palathas.] *De qua dictione alibi dictum eſt. Compl. addit.* ἐν τῇ πήρᾳ αὐτοῦ, *quod vulgata*, in pera ſua.

CAP. V.

(a) PRinceps virtutis.] *Compl.* ὁ ἀρχιστράτηγος βασιλέως συρίας. princeps militiæ regis Syriæ, *ut vulgata.* (b) Acceptus facie.] τεθαυμασμένος προσώπῳ, *id eſt, cujus faciem admirabantur; quem honorabant: quare Vulgata*, honoratus. (c) Syria.] *Sic etiam alius codex: & reſpondet hebræo: & volunt ſubintelligi præpoſitionem*, de Syria, *ut vulgata, & alii codices græci* ἐκ συρίας, de Syria. *In aliquibus vero eſt,* καὶ συρία ἐξῆλθε μονόζωνοι πειρατήριον, & Syria exivit, accincti, globus piratarum: *ut appareat duas eſſe interpretationes,* ἐξῆλθε πειρατήριον, ἐξῆλθον μονόζωνοι. *Nam &,* πειρατήριον, *&* μονόζωνοι, *reſpondent eidem dictioni hebraicæ, quæ alibi dicta eſt Gedud, ut ſuis locis notatum eſt. Hic quidem in hebræo eſt in numero multitudinis, quaſi dicas* agmina. (d) Samaria.] *Sic etiam hebræus. & vulgata. Complut. autem addit,* καὶ δεηθείη τοῦ προσώπου αὐτοῦ, & oraret faciem ejus. (e) Curabit.] *Idcirco videtur verbum iſtud,* ἀποσυνάξει, *uſurpatum eſſe hic, & paulo poſt, pro* curabit, *quoniam verbum hebræum valet*, colligere, *& recolligere.* (f) Deus.] *Sic & alius codex. Cæteri,* μὴ θεὸς, Nunquid Deus. (g) Mihi.] *Locutio hebræa, & ſignificat idem ac,* πρὸς μὲ, adverſum me. *quod eſt in Compl.* (h) Eliſæe.] *Compl. addit,* ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, *quod in vulgata*, vir Dei. (i) Super omnes aquas.] *Convenit cum græco, & vulgata In aliquot vero codicibus eſt, & in Compl.* ὑπὲρ τὸν ἰορδάνην. καὶ πάντα (*aut,* ὑπὲρ πάντα) τὰ ὕδατα ἰσραήλ. *S. Ambroſius, in cap. 4. Luc.* Nonne boni Abana, & Farfar fluvii Damaſci, præ Jordane? (k) Magnum verbum.] *Compl.* πάτερ, εἰ μέγαν λελάληκε λόγον πρὸς σὲ ὁ προφήτης, οὐκ ἂν ἐποίησας, καθότι εἶπε πρὸς σέ; λοῦσαι, Pater, ſi magnum locutus eſſet verbum ad te propheta; nonne feciſſes, ſicut dixit ad te? lavare, &c. *Et in hebræo quidem eſt*, Pater mi: *ſed cætera verborum conſtructio valde ſimilis eſt noſtræ, licet eundem ſenſum habeat, ac Compl. & vulgata.* (l) Eliſæe.] *Compl.* τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, hominis Dei: *itemque paulo poſt.* (m) Onus par mulorum.] γόμος, ζεῦγος. *In aliis partim,* γόμος, ζεῦγος, Gomor, par, *partim,* γόμος ζεύγους, Gomor paris. *Compl.* γόμος ζεύγους ἡμιόνων γῆς, onus paris mulorum de terra, *quod reſpondet vulgatæ. Theodoretus, q. 19. in hunc locum hæc ſcribit,* ὁ δὲ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ αὐτὴν τοῦ ἰσραὴλ τὴν γῆν ἡγιάσθαι πιστεύων, ἠξίωσεν δύο γόμους ἡμιονικοὺς ἐκ ταύτης λαβεῖν, ὥστε ἐπὶ ταύτης μόνον προσφέρειν τῷ δεσπότῃ θεῷ τὰς θυσίας. Admirabilis ille vir ipſam quoque terram Iſrael ſanctificatam eſſe credens, poſtulavit accipere de ea, δύο γόμους ἡμιονικοὺς, duo mulorum onera ut ſuper eam tantummodo offerret Domino Deo ſacrificia. *Quod autem ſequitur in nonnullis,* καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυῤῥᾶς, & tu mihi dabis de terra rubra, *abeſt etiam a Compl & vulgata.* (o) Domino] *Cæteri fere addunt,* μόνῳ, ſoli: *ſicut etiam Theodoretus: quod tamen abeſt ab hebræo, & vulgata. In verbis, quæ ſequuntur, magna eſt codicum varietas: & in multis apparet coagmentatio diverſarum interpretationum. Theodoretus ſic recitat,* καὶ περὶ λόγου τούτου ἱλάσεταί μοι κύριος τῷ δούλῳ σου, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον ῥεμμὼν προσκυνῆσαι ἐκεῖ, ὅτι αὐτὸς ἐπαναπέπαυται ἐπὶ τῆς χειρός μου. Et de verbo hoc propitiabitur mihi Dominus ſervo tuo, in ingrediendo dominum meum in domum Rhemmon ad adorandum illic: quoniam ipſe inniti ſolitus eſt ſuper manum meam. *Et ita fere Complutenſis, niſi quod habet,* ἐπαναπαύσεται, *ut noſtra.* (p) In Debratha.] *Aliquot libri, & in Compl.* ἐν χαβραθὰ, *quod in vulgata*, electo tempore. *Alii ea dictione ſignificari putant*, quaſi milliare (q) Pax.] *Compl.* εἰρήνη; καὶ εἶπε γιεζὶ, εἰρήνη. Pax? Et dixit Giezi: Pax: *& ita hebræus.* (r) Converſus eſt.] ἐπέστρεψεν. *Theodoretus, & Compl.* κατεπήδησεν, deſiliit. *Sed S. Auguſtinus 22. de civit. cap. 29 hæc ſcribit.* Nam ſecundum interpretes LXX. iſta ſunt a Giezi verba prophetæ: Nonne cor meum tecum ibat, & novi, quod converſus eſt vir de curru ſuo in obviam tibi? (ſ) Veſtimenta, & oliveta.] *Ita in alio etiam codice. Alius,* τὰ ἱμάτια, ἵνα κτήσῃ ἐλαιῶνας, veſtimenta, ut acquiras oliveta. *Cæteri,* καὶ λήψῃ ἐν αὐτῷ κήπους, καὶ ἐλαιῶνας, & accipies in eo hortos, & oliveta: *itemque Theodoretus, niſi quod pro,* ἐν αὐτῷ, *habet,* σεαυτῷ, tibi. *Apud quem etiam ſequitur,* καὶ ἀμπελῶνας, καὶ ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ δούλους, καὶ δούλας, & vineas, & greges, & armenta boum, & ſervos, & ſervas: *quemadmodum & in Compl. & reſpondent vulgatæ. S. Ambroſ. in cap. 4. Luc.* Accepiſti pecuniam, & poſſidebis ex ea agrum, & vineas, & oliveta, & greges: & lepra Naaman adhærebit tibi, & ſemini tuo uſque in æternum.

CAP. VI.

(a) IBi.] *Compl.* σκέπην, tegmen. *Vulgata*, locum. (b) Leniter. Veni] *Aliquot libri,* δεῦρο, ἐπιεικῶς, δεῦρο, veni, leniter, veni. *Significat autem iſtud*, leniter, *ipſius obſervantis pudorem; quaſi dicat, ut eſt in hebræo*, complaceat tibi venire. (c) Cecidit] *Complut. addit,* ἐκ τοῦ στελέχους, ex manubrio: *quod abeſt ab hebræo.* (d) Abſconditum.] κεκρυμμένον, *& ita duo libri veteres, & aliquot ex impreſſis. In alio, & in commentariis græcis, & apud Theodoretum,* κεχρημένον, *in alio, & in Complut.* κεχρησμένον, commodatum, mutuo acceptum *S. Auguſtinus, ſerm. 2. Dom. 7. poſt Trinit.* Heu domine mi, & ipſam mutuo ſuſceperam (e) Eleva tibi.] *Sic hebræus Compl. vero,* μετεώρισον, καὶ λάβε σεαυτῷ, attolle, & cape tibi. (f) Elmoni.] εἰς τὸν τόπον τ̃ ἢ πνὰ ἐλμωνί. *Ita libri veteres, qui collati ſunt. Theodoretus q.* 20. Quid eſt, εἰς τ̃ τόπον τ̃ ἐλμωνί ; perinde, ac ſi quis dicat, εἰς τ̃ ἢ τ̃ τόπον, in hunc locum. Hoc enim ſignificat illud, ἐλμωνί. *In alio Theodoreti codice eſt*, φελβενὶ : *in alio*, φελμενί. *Interpres*, Phelboni alemoni. *Compl.* εἰς τ̃ τόπον φελωνὶ ἐλμωνὶ ποιήσομεν ἔνεδρον, in loco Pheloni Elmoni faciemus inſidias. *Quæ dictiones hebraicæ ſunt etiam Ruth. 4. ubi Græcus*, ὧδε κρύψε, hic abſcondite, *Vulgata*, vocans eum nomine ſuo, *chaldæus*, vir cujus humiles viæ ejus. *Alii*, o quidam ſingularis : *alii*, tu talis, & talis. *Et* 1. *Reg.* 21. *ubi græce* φελανὶ μαεμωνὶ, *aut, ut Compl.* φελαννὶ ἀλμωνὶ, *& vulgata*, in illum, & illum locum; *chaldæus*, abſconditum, & cuſtoditum, *alii*, obſcuri talis Sic loquuntur cum certum aliquem hominem ſignificant, quem tamen nominare nolunt, ut Ruth. 4. 1. Sede hic Pheloni Almoni : quod Græce reddes eleganter κάθισον ὧδε ὦ δεῖνα. Sic quod Matth. 26. 18. πρὸς τ̃ δεῖνα, Ebraice convertes אל פלני אלמני πρὸς φελωνὶ ἀλμωνί. *Druſ.* (*g*) Nunquid, quos captivaſti] *Optime reſpondet hebræo, ſi iſto modo interpretemur. Theodoretus non refert illa*, tu percutis, σὺ τύπτῃς, *ideo non apponit interrogationem : quare ita verteretur hic locus*. Non percuties, niſi quos captivaſti in gladio tuo, & arcu tuo. Appone, &c. *Compl. autem*, οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου, καὶ τόξῳ σου, σὺ πατάξεις, quos captivaſti in gladio tuo, & arcu tuo, tu percuties. (*h*) Quinquaginta.] *S. Auguſtinus ſerm. 3. Dom. 7. poſt Trin.* quinquaginta ſiclis argenti. *Compl.* ὀγδοήκοντα, octoginta, *ut vulgata.* (*i*) Salva.] *Compl. addit*, με, me, *ut vulgata.* (*g*) Non te ſalvet Dominus.] *Eſt locutio hebræa, quæ ſignificat*, niſi te ſalvet Dominus. (*l*) Et dixit : Mulier hæc.] *Sic hebræus, & vulgata. quamvis alii aliter interpungant. Compl. autem*, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνή, ἡ γυνὴ αὕτη Et dixit ei mulier : Mulier hæc.] (*m*) Ante faciem ſuam. Antequam veniret.] *Non habet plura hebræus. Compl. autem*, ἐκ προσώπου αὐτοῦ, πρὸς αὐτὸν, καὶ πρὶν ἐλθεῖν, a facie ſua ad eum : Et antequam veniret. *Et illud quidem*, καὶ, *eſt etiam in aliis* (*n*) Si vidiſtis.] *Sic Lucifer in lib. de non parcendo in Deum delinquentibus, quod græce in duobus manuſcriptis eſt*, εἰ εἴδετε *Theodoretus*, εἰ οἴδατε, ſi noſtis, *Alii*, μὴ οἴδατε, nunquid ſcitis, *ut vulgata, Compl.* ἑωράκατε, vidiſtis. (*o*) Domino.] *Eſt phraſis hebræa, quam ſupplet vulgata*, a Domino. *Compl. autem*, τί δεηθῶ τοῦ κυρίου ἔτι; quid orabo Dominum amplius.

CAP. VII.

(*a*) SIcut hora hæc.] *Sæpe obſervata eſt hujuſmodi locutio. S. Auguſtinus, eodem ſermone* 3. hac hora. (*b*) Ecce faciet.] *Etiam hic hebraiſmus eſt. Et valet idem, atque illud; quod eſt in Compl.* καὶ ἐὰν κύριος ποιήσῃ, Etiam ſi Dominus faceret. *Eadem varietas eſt in extremo cap.* (*c*) Incidamus.] *Eadem eſt propria notio verbi hebraici : ſed ſignificat etiam* confugiamus (*d*) Audientia fecerat.] *Sic viſum eſt hoc loco reddendum illud.* ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν παρεμβολὴν τῆς συρίας φωνὴν ἅρματος, fecerat, ut caſtra Syriæ audirent vocem currus. *Complut. habet* φωνὴ ἁρμάτων, *quare verti poſſet*, reſonantia fecerat voce curruum. (*e*) Sunt.] *Alii*, ἦσαν, erant, *hebræus more ſuo*, ipſa. (*f*) Ad animam ſuam.] πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν. *Reſpondet optime hebræo : & ſignificat, ut apparet ex vulgata*, ad ſalvandam tantum animam. *Compl.* κατὰ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ſecundum animas ſuas. (*g*) Iverunt,] *In Compl. additur*, καὶ κατέκρυψαν, & abſconderunt, *ut vulgata.* (*h*) Non ſic.] *Id eſt*, non recte, *ut hebræus. Complut. autem per interrogationem.* τί οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν σήμερον; Quid ita nos facimus hodie ? (*i*) Remanſerunt hic.] *Sunt plura verba in Compl. ac certe etiam in hebræo eſt quædam geminatio, & repititio : quæ tamen non multum ad ſententiam facit*, (*k*) Regem.] *Compl.* ὀπίσω συρίας, poſt Syriam. *Vulgata*, in caſtra Syriæ, (*l*) Manu ſua.] *Alii addunt.* ἐπὶ, *& vertendum*, ſuper manum ejus, *ut ſupra hoc eodem capite*.

CAP. VIII.

(*a*) ET etiam venit.] *Propius ad phraſim hebræam, quam quod eſt in Complut. & apud Theodoretum*, καὶ παρέσται, & aderit. (*b*) Manaa.] *Complut.* δῶρα, dona : *qua dictione utitur etiam Theodoretus, ſed tanquam de ſuo. Inquit enim regem miſiſſe Azael, &*, δῶρα πολυτελῆ, munera precioſa. *Videatur infra cap.* 16. (*c*) Et oſtendit mihi] *Idem ordo verborum eſt in hebræo : alius autem in Complut.* (*d*) Et ſtetit facie ſua, & poſuit uſque ad confuſionem] *Eodem modo hebræus, & habet fortaſſe alium ſenſum, quam qui in Compl. exprimitur*, καὶ ἔστη ἀζαὴλ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ δῶρα ἕως ᾐσχύνετο. Et ſtetit Azael ad faciem ejus, & appoſuit coram eo dona, donec confuſus eſt. *Non enim de Azael loquitur, ſed de Eliſæo, qui quaſi obriguerit facie, atque eam firmaverit ita, ut ſuffunderetur, & conturbaretur. Quamquam illa*, καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, *quæ nos vertimus*, ſtetit facie ſua. *poſſunt etiam verti*, & aſtitit faciei ejus, *id eſt, Eliſæus faciei Azael. Sic enim vulgata*, ſtetitque cum eo. (*e*) Concuties.] ἐνσείσεις. *Complut.* ἐδαφιεῖς, elides, *ut vulgata.* (*f*) Machbar.] *In uno codice vetuſto, & in Compl & apud Theodoretum q.* 25. *legitur*, στρῶμα, ſtragulum : *quod eſt interpretatio illius.* (*g*) Regi Iſrael.] *Rurſus dandi caſus pro caſu generandi ob eundem hebraiſmum. Quæ autem ſequuntur*, & Joſophat regi Juda, *abſunt a multis : & videntur redundare.* (*h*) Surrexiſſet] *Compl.* ὡς ἀνέστη νυκτὸς, ut ſurrexit nocte. (*i*) Sub manu Juda.] ὑποκάτω τῆς χειρὸς ἰούδα. *Alii*, ὑποκάτωθεν, de ſub manu, *ut paulo ſuperius* (*k*) Joram.] *Compl. addit*, βασιλέως ἰούδα, regis Juda, *ut vulgata.* (*l*) Achaab] *In aliis additur*, ὅτι γαμβρὸς (*al.* γαμβρὸς γὰρ) οἴκου ἀχαὰβ ἐστὶν, *quod vulgata*, gener enim domus Achaab fuit. (*m*) Alienigenarum.] *Compl* συρίας, Syriæ, *ut vulgata.*

CAP. IX.

(*a*) IN cubiculo.] *Aut*, in cubiculum : *quomodo non raro ſolet uſurpari illud*, ἐν. *Et propius quodammodo accedit ad phraſim hebræam, quam quod eſt in Complutenſi*, ἐκ ταμείου, e cubiculo. *A quibuſdam abeſt hæc pars.* (*b*) Pax?] *Complutenſ. addit*, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, εἰρήνη. Et dixit eis : Pax. *quæ tamen abſunt ab hebræo.* (*c*) Injuſtum.] *Idem valet hoc loco*, ἄδικον, *ac* falſum. *quod eſt in vulgata.* (*d*) Garem.] *Interpretantur*, os, *id eſt*, faſtigium. (*e*) Ipſe cuſtodiebat] ἐφύλασσεν, *id eſt*, obſidebat, *ſicut* 2. *Reg.* 11. *Sed illud* ipſe, αὐτὸς, *in aliis poſtponitur. ut in vulgata*, ipſe & omnis Iſrael. (*f*) A vulneribus.] *Hinc uſque ad illud*, Et Ochozias, *abſunt a Compl. & vulgata. Theodoretus quæſt.* 30. *videtur in hoc capite agnoſcere dictionem* Aramim, *quos inquit a cæteris interpretibus dictos eſſe Syros.* (*g*) Pulverem.] *Complutenſ. addit*, τοῦ ὄχλου, turbæ : *hebræus habet tantum. ut vulgata, vi*dit globum. *Item paulo poſt, pro* pulverem, *Compl.* ὄχλον. (*h*) Pax?] *Sic alius codex : cæteri*, εἰ εἰρήνη ; ſi pax ? *itemque in ſequentibus* (*i*) Et agens agit.] *Compl.* καὶ ἡ ἀγωγὴ, ὡς ἀγωγὴ ἰοὺ υἱοῦ ναμεσσὶ, διότι ἐν παραλλαγῇ ἦγεν. *Q* *vulgata*, Eſt autem inceſſus, quaſi inceſſus Jehu filii Namſi : præceps e graditur. *In uno vetuſto codice inventum eſt*, καὶ ἀγωγὴ ἰού. *Theodoretus aut ita proponit quæſtionem* 31. Quomodo intelligendum, καὶ ἡ ἀγωγὴ ἰοὺ υ ναμεσσῆ, & ductus Jehu filii Nameſe. *Ac paucis interiectis inquit*, Nonnu quidem exemplaria habent, καὶ ὁ ἄγων ἦγεν (al. ἤγαγεν) τὸν ἰοῦ, & agens ag bat ipſum Jehu, *id eſt*, Deus. (*k*) Sumpſit ſuper eum aſſumptionem.] ἔλαβεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ λῆμμα. *Theodoretus quæſt.* 32. *pro*, ἔλαβεν, *quod optime reſpondet hebræo, habuit*, ἐλάλησε, loquutus eſt. *Docet autem, cur viſion propheticæ ſolitæ eſſent appellari*, λήμματα. (*l*) Etiam ipſum. Et percuſſit.] *Compl.* καί γε αὐτὸν πατάξατε, Etiam hunc percutite, *ut vulgata.* (*m*) In ſepulchro ejus.] *Pro his in Compl. eſt*, μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, cum patribus ſuis. *In hebræo, & vulgata eſt utrumque*, in ſepulchro cum patribus ſuis. (*n*) Et bonum] *Sic hebræus. Alii*, ἐκόσμησεν, ornavit. (*o*) Ipſi Jezabel.] *Complut.* αὕτη ἰεζάβελ, Hæc Jezabel.

CAP. X.

(*a*) SAmariæ.] *Complut.* τῆς πόλεως, civitatis, *ut vulgata; hebræus*, Iſrehel. (*b*) Achaab.] *Ita etiam vulgata ex hebræo. Complut. autem*, τῶν υἱ ἀχαὰβ, filiorum Achaab. (*c*) In mane.] *Valet idem, atque* ἕως πρωΐ, uſque mane : *quod eſt in Compl. & vulgata.* (*d*) Et egreſſus eſt, & ſtetit.] *Ad verbum ex hebræo. Complut autem. & alii nonnulli*, καὶ ἐξελθὼν καθίσατο ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, & egreſſus ſtetit in porta civitatis. (*e*) Appho.] *Abeſt a Complut. & Theodoreto quæſt.* 32. *Eſt tamen in hebræo : & in vulgata* nunc. *De ſimili quadam dictione notatum eſt ſupra, cap.* 2. (*f*) Notos.] γνωστούς. *In uno libro eſt*, τοὺς γνώστας, Gnoſtas : *itemque apud Theodoretum, qui quæſt.* 33. *hæc ſcribit* : γνώστας τίνας καλεῖ ; τοὺς μάντεις τοὺς οἰομένους τὰ μέλλοντα εἰδέναι. ὥσπερ γὰρ, ὁρῶντας καὶ βλέποντας, τοὺς προφήτας ἐκάλουν, ὡς τὰ μέλλοντα προορῶντας. οὕτω καὶ τοὺς μάντεις γνώστας ἐκάλουν, ὡς καὶ γινώσκειν τὰ κεκρυμμένα ἐπισταμένους, καὶ προγινώσκειν τὰ μηδέπω γεγενημένα. Quos vocat, γνώστας? Vates, qui putabantur futura ſcire. Nam ſicut prophetas vocabant, ὁρῶντας, καὶ βλέποντας, videntes, & aſpicientes, tanquam, qui præviderent futura ; ita etiam vates ipſos vocabant Gnoſtas, tanquam qui & noſcere occulta putarentur, & prænoſcere, quæ nondum facta. *Interpres mutilato codice eſt uſus*, (*g*) Bæthacath.] *Aut Bethacad, ut Complut. Alii vertunt*, domum tonſtrinæ, *alii*, ligationis, *aut*, congregationis. *Vulgata*, cameram. (*h*) Domino.] *Uſitatus hebraiſmus ſignificans*, pro Domino, *ut vulgata. Nonnulli vero codices addunt*, Sabaoth. (*i*) Viſitetur.] *Et hic. Valet autem, ut alibi diximus*, deſideretur, deſit. (*k*) Solennitatem.] *Hic viſum eſt poſſe valere hoc loco*, ἱερείαν, *aut*, ſacrum. *Solet tamen ſignificare ſacerdotem fœminam. Complut.* λειτουργίαν τοῦ βαάλ, cultum Baal. *Vulgata*, diem ſolennem, *& in aliquo libro utrumque conjungitur.* (*l*) Dicens.] *Hinc uſque ad illud*, Et venerunt, *abeſt a Complut. & vulgata : itemque illa, quæ paulo poſt ſequuntur*, & omnes ſacerdotes ejus, & omnes prophetæ ejus. (*m*) Meſthaal.] *Abeſt a Complut. Eſt tamen veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat veſtiarium : & ab hebræo abeſt illud*, domum. *Vulgata*, ſuper veſtes (*n*) Domini] *Non habet plura hebræus, nec vulgata. In nonnullis autem codicibus additur*, καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς δούλους κυρίου τοὺς εὑρισκομένους ἐκεῖ. καὶ ἐγένετο, καὶ ὡς ἐλάλησεν ἰοῦ. ὅτι οὐκ εἰσὶ τῶν δούλων κυρίου, & emittite omnes ſervos Domini, qui inveniuntur ibi. Et factum eſt, & ut locutus eſt Ihu, qui non eſt de ſervis Domini. *In Compl. autem*, καὶ εἶπον, οὐκ εἰσὶν, ἀλλ᾽ ἢ δοῦλο Et dixerunt : Non ſunt, niſi ſervi, &c. (*o*) Intravit.] *Compl.* εἰσῆλθον, *& vulgata*, ingreſſi ſunt. (*p*) Conſummavit faciens.] *Complut. hoc etiam loco*, συνετέλεσαν ποιοῦντες, conſummaverunt facientes. *Sed hebræus, & chaldæus, ut noſtra.* (*q*) Uſque ad civitatem domus Baal.] *Ad verbum ex hebræo. Complut. autem*, ἕως τοῦ ναοῦ τοῦ βαάλ, uſque ad templum Baal. (*r*) Baal, & poſuerunt.] *Compl.* τοῦ βαάλ, καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βαὰλ ἔθετο εἰς κοπρῶνα, Baal, & diruerunt domum ejus, & domum Baal poſuit in latrinam : *quod reſpondet hebræo. Theodoretus, quantum conjici poteſt ex quæſt.* 35. *hoc loco videtur alicubi habuiſſe*, βααλίμ, Baalim : *& interpretatur*, domum Baal. *Quod autem pertinet ad illud*, latrinam, *in noſtra, & in multis eſt*, λυτρῶνα, *& in Compl.* κοπρῶνα, *eodem ſenſu. Aliqui alii*, λουτρῶνα, lavatorium. (*s*) Vitulæ aureæ.] *Sic fere hebræus. Compl. autem*, ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν δαμάλεων τῆς ἁμαρτίας τῶν χρυσῶν τῶν ἐν βαιθὴλ, καὶ ἐν δὰν, ibat poſt vitulas peccati aureas, quæ in Bæthel, & in Dan. (*t*) Juxta omnia.] *Ad verbum ex hebræo. Alii*, καὶ πάντα, & omnia. *Compl.* καὶ ἐποίησας κατὰ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου τῷ οἴκῳ ἀχαὰβ, & feciſti juxta omnia, quæ in corde meo, domui Achaab.

CAP. XI.

(*a*) ET diſperdidit.] *Complut.* καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπώλεσεν, & ſurrexit, & diſperdidit. (*b*) Filium.] *Complut. addit* ὀχοζίου, Ochoziæ: *quod quidem eſt in hebræo, non autem quod ſequitur*, fratris ſui. (*c*) In cubiculo lectorum.] *Sic hebræus : quod vulgata*, de triclinio. *Complut. autem*, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῷ ταμείῳ τῶν κλινῶν ἐκ προσώπου, & occultavit eum in cubiculo lectorum a facie. (*d*) Centuriones ipſorum Chorri, & ipſorum Rhaſim.] *Theodoretus*, Quos vocat ἑκατοντάρχους, Præfectos eorum qui currunt circa regem. Nam χορροὶ, (*al.* χορρὶ,) quidem ſunt ij qui currunt, ῥασὶμ autem, ſcutiferi. *Vulgata habet tantum*, milites. (*e*) Domini.] *Abeſt dictio iſta a Complut. ut a vulgata.* (*f*) Fecit jurare.] ὥρκωσε. *Alii*, καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου, & adiurauit eos coram Domino. *Vulgata*. in domo Domini, (*g*) Introeat ſabbato.] *Sic vulgata. Complut.* οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ σάββατον φυλασσέτωσαν τὴν φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως, qui ingrediuntur ſabbato, cuſtodiant cuſtodiam domus regis : *non enim addit illud*, ἐν τῷ πυλῶνι, *quod eſt in noſtra, & in aliis, non autem in vulgata*. * *Quidam vero interpretantur, ingredientes ſabbatum. eos, ad quos ea vice (nam vices per ſabbata mutabantur) pertinebat cuſtodia.* (*h*) Portæ.] *Videtur ſubintelligi poſſe*, cuſtodite cuſtodiã portæ. *Sed Compl.* ἐν τῇ πύλῃ, in porta. *Theod.*

Hos trifariam dividens. hos quidem juſſit cuſtodire regalem domum, hos autem introitum divini templi, hos autem portam aliam. (*i*) Domus] *Apud Theodor. & in Compl. additur* μεσαὲ. *aut*, μεσαέ. *Vulgata*, Meſſa. *Theodor.* τὸ μεσαὲ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἀπὸ διαφθορᾶς εἰρήκασι, τοῦτ᾽ ἔστι μετὰ πάσης φυλακῆς, ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θείῳ. Illud, μεσαὲ, cæteri interpretes dixerunt, ἀπὸ διαφορᾶς (*al.* διαφθορᾶς) a diſcrimine (*al.* a demolitione) id eſt, cum omni cautione : ut nullum fiat detrimentum in domo divina. (*k*) In vobis.] *Theodor. non habuit illud* in, *& non malam elicit ſententiam. Sed expeditior ſenſus videtur, ex tribus partibus duas poſteriores eſſe ex iis qui egrediebantur ſabbato, id eſt, qui ſabbato illo vacaturi a munere excubiarum fuiſſent.* (*l*) Et circuite.] *Hac tanquam Levitis dicta interpretatur Theodor.* (*m*) Saderoth.] *Notat Theodor. in libro Paralip. (nimirum 2. lib. cap. 9.) pro,* εἰς σαδηρὼθ, *dictum eſſe,* εἰς τὸν οἶκον, in domum, *itemque a Joſepho. Vulg* ſeptum, *alii*, ordines. (*n*) Intelligens.] συνετός. *Compl.* ὁ ἱερεὺς, ſacerdos, *ut vulg.* (*o*) Syromaſtas, & Triſſos.] *De Syromaſte alibi dictum :* τοὺς τρισσοὺς, *quid ſignificet, incertum : niſi ſi erant arma quaſi tridentia, aut peculiaria triſtatarum. Compl.* τὰς φαρέτρας, καὶ τὰ δόρατα, pharetras, & lanceas *Vulg.* haſtas, & arma. (*p*) Nezer.] *in Compl. & apud Theod.* ἁγίασμα, ſanctificationem, *quod eſt interpretatio illius. Docet autem Theod. ex eodem 2. Paralip. ſanctificationem eſſe ipſum chriſma, teſtimonium vero diadema.* (*q*) Judiciū] *Quod vulg.* morem : *idque alibi notatum eſt.* (*r*) Colligatio.] *Theodor.* σύνδεσμον ſolent vocare tyrannidem. *Sed de iſta etiam dictione alibi notatum.* (*ſ*) Ab intra Saderoth.] *Quod valet*, e ſeptis, ex ordinibus. *Compl.* ἔξωθεν, extra. (*t*) Teſtamentum] διαθήκην. *Theodoretus*, Alii interpretes alibi, τὴν διαθήκην dixerunt συνθήκην, pactum, conventum, fœdus. (*u*) Bene.] *Sic hebræus. Compl.* ἐπιμελῶς, diligenter. *Vulgata*, valide. (*x*) Et Chorri.] καὶ τὸν χορρὶ. καὶ τὸν ῥασίμ. *Et ita fere hebræus. Compl. autem* τῶν χορρὶ καὶ τῶν ῥασεὶμ, *ut initio capitis etiam in noſtra. Vulgata* & Cerethi, & Phelethi legiones.

CAP. XII.

(*a*) ARgentum accipiens æſtimationis.] *Ab uno codice abſunt. In compl. & apud Theod. hic locus ſic habet,* ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρὸς, ἀργύριον συντιμήσεως ψυχῶν, argentum æſtimationis viri, argentum æſtimationis animarum. *Hebræus pro*, æſtimationis viri, *habet*, tranſeuntis viri. *Quare in vulgata eſt*, a prætereuntibus, quæ offertur pro precio animæ. (*b*) A venditione ſua.] ἀπὸ πράσεως αὐτοῦ. *Compl*, αὐτῶν. *Vulgata*, juxta ordinem ſuum. *Alii vertunt ex hebræo*, a noto ſuo. (*c*) Stabilient Bedec.] κρατήσουσι βεδέκ. *In Complut. & apud Theodoretum eſt,* κραταιώσουσι, *quomodo habet etiam noſtra in ſequentibus. De* Bedec *autem ita ſcribit Theodoretus* βεδὲκ καλεῖται τὸ ἐφθαρμένον ξύλον ἢ λίθον ἢ θεραπεία : ἡ δὲ τῶν παραλειπομένων βίβλος ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ βεδὲκ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου λέγει. βεδὲκ vocatur corruptorum locorum, vel lignorum, vel lapidum curatio. Liber autem Paralip. pro ποιῆσαι βεδὲκ, inquit, ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον, reparare, & inſtaurare domum, & rurſus, θεραπεῦσαι τὸν οἶκον κυρίου, curare, & ſarcire ædem domini. ברק exponitur, inſtauro, reſtauro, inde appellatio. Nam ברק proprie locus ruptus, ac dirutus ac proinde inſtaurandus, ſed R. David aliter opinatur, quem vide, ſi placet, in libro ubi vocum ſenſa collegit, qui vulgo Liber radicum vocatur. Radices enim Hebræi appellant, quas Græci themata dicunt. Sane ברק ſcrutor, inquiro, inveſtigo. Dictus ergo inquit Bedec hujuſmodi locus, quod inquiſitionis ac viſitationis indigeat. *Druſ.* (*d*) Ammazibi] *Eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat altare, in caſu accuſandi. Quæ autem ſequuntur,* in domo viri domus Domini, *videntur non carere mendo Compl. habet,* παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ εἰσπορευομένων ἀνδρῶν εἰς οἶκον κυρίου, *quod vulgata*, juxta altare ad dexteram ingredientium domum Domini. (*e*) Ipſorum.] αὐτῶν, *& poteſt etiam verti*, ſua. *Compl.* αὐτοὶ, ipſi. (*f*) Quicquid illatum fuit.] *Compl.* οὐκ εἰσηνέχθη, *quod vulgata*, non inferebant. (*g*) Ligaverunt omnem colligationem.] *Si abeſſet illud*, omnem, *reſponderet locutioni hebraicæ, & valeret,* conjurarunt conjurationem. *Compl.* ἐποίησαν σύνδεσμον, fecerunt colligationem. (*h*) Quæ in Sela.] *Compl.* τῷ ἐν τῇ καταβάσει σελλὰ, *& vulgata*, in deſcenſu Sella. (*i*) Ipſius.] *Abeſt iſtud,* αὐτοῦ, *a Compl.*

CAP. XIII.

(*a*) ANno.] *Ita etiam repetitur in hebræo, ut infra in hoc eodem cap. & alibi. Abeſt autem a Complut.* (*b*) Ab eo.] *Sic in hebræo: videtur enim ſignificari præcipuum illud peccatum de vitulabus aureis. Complut. autem,* ἀπ᾽ αὐτῶν, ab eis. *Atque hæc varietas in ſequentibus etiam notari poteſt.* (*c*) Filii Ader.] *Notavit Theodoretus q. 24. totum hoc.* υἱὸν ἄδερ, *eſſe unicum nomen, id eſt*, Benader. *Vulgata*, Benadab. (*d*) Sepultus eſt.] *Compl. addit,* ἰωὰς. Joas, *ut vulgata.* (*e*) In Syria.] *Valet, ut ſæpe*, in Syriam, *id eſt*, contra Syriam. *Theodoretus habet*, ἐν ἰσραὴλ, in Iſrael. (*f*) Ipſis ſepelientibus virum.] *Compl. addit*, ἕνα, unum, *ſed non hebræus. Et illud*, ipſis, *valet*, quibuſdam. (*g*) Sua.] *In Compl. additur*, ἕως νῦν, *& vulgata*, uſque in præſens tempus.

CAP. XIV.

(*a*) GEmeled.] *Compl.* γέμελα, *& ſignificat*, vallem ſalis. (*b*) Faciebus.] *Sic hebræus, id eſt, facie ad faciem. Compl.* ἐν προσώποις, in faciebus. (*c*) Tuum.] *In aliquo codice Theodoreti additur*, ἡ βαρεῖα, grave. (*d*) Venit.] *Ad verbum ex hebræo. Complut.* καὶ ἤγαγεν αὐτὸν, & adduxit eum, *ut vulgata.* (*e*) Filios commiſtionum.] *Theodoretus addit*, τῶν βδελυγμάτων, abominationum : *& interpretatur*, ſacerdotes falſorum Deorum. *Sed hebræus*, filios arrabonum : *& vulgata*, obſides. *Chaldæus*, filios magnatum. (*f*) Amovit.] ἀπέστησε, *id eſt*, provexit, & auxit. *Compl.* ἀποκατέστησεν, reſtituit ; *quod habet vulgata.* (*g*) Et rarefactos.] *Abeſt a Compl. iſtud,* ἐκκενισμένους, *& fortaſſe eſt ex alia interpretatione.*

CAP. XV.

(*a*) AZarias.] *Theodoretus quæſt. 24 habet* ὀζίας. *Et S. Hieronymus, cap. 1. Matth. notat utroque nomine eſſe appellatum.* (*b*) Apphuſoth.] *Theodoretus :* κρυφαῖος οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασι, τοῦτ᾽ ἔστιν, ἔνδον ἐν θαλάμῳ ὑπὸ μηδενὸς ὁρώμενος. Hinc erues בבית החפשית cæteri, ἐν οἴκῳ κρυφαίῳ : in domo occulta. R. David in libro Radicum, vocatur ita domus החפשית propterea quod ſolus in ea lateret ab hominibus ſecluſus, perinde acſi liber eſſet ab omni ſocietate humana. Sed R. Jonas exponit aliter. Dicit enim חפשי in lingua Arabica ſignificare domum parvam ſive domunculam. *Druſ.* Cæteri reddiderunt κρυφαίως, occulte (*al* κρυφαῖος, occultus) hoc eſt, intus in thalamo, a nemine conſpectus. *Vulg.* liber a ſeorſum. (*c*) Et conjuraverunt.] *In aliquo libro eſt*, καὶ συνεστράφησαν ἐπ᾽ αὐτὸν σελλοὺμ υἱὸς ἰάβεις, καὶ κεβδαὰμ, καὶ σελλοὺμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ σελλοὺμ ἐβασίλευσεν ἀντὶ αὐτοῦ. Et conjurarunt ſuper eum Sellum filius Jabis, & Cebdaam, & Sellum pater ejus : & percuſſerunt eum, & occiderunt eum : & Sellum regnavit pro eo. *Compl.* καὶ συνεστράφη ἐπ᾽ αὐτὸν σαλοὺμ υἱὸς ἰαβὴς καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν κεβλαὰμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, & conjuravit ſuper eum Salum filius Jabes, & percuſſit eum in Ceblaam, & regnavit pro eo. *Sed primum illud* ἐν *redundat, & perturbat ſententiam. Nam* Ceblaam *ſunt duæ dictiones hebraicæ, quæ ſignificant*, e regione populi, coram populo : *quod vulgata dixit* palam : *Deinde deſideratur illud quod eſt in hebræo*, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, & occidit eum. *Reliqua conveniunt.* (*d*) Verbum.] *Compl.* οὗτος ὁ λόγος, *& vulgata*, iſte eſt ſermo. (*e*) Regnavit. Et in anno.] *In aliis ſine* & *legitur*, regnavit in anno trigeſimo & nono Azariæ regis Juda : *& in Complut. ſequitur*, καὶ ἐβασίλευσεν μῆνα, & regnavit menſem, &c. (*f*) Tharſila.] *Compl.* θερσὰ, Therſa. (*g*) Eum.] *In Compl. additur*, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ. *quod vulgata*, regnavitque pro eo. (*h*) Manaem, & ipſam Therſa.] *Illud*, &, *abeſt a multis. Compl.* μαναὴμ τὴν θερσὰ, *quod vulgata*, Manaem Tapſam. (*i*) Aperuerant.] *Compl.* ἤνοιξεν, aperuerat. (*k*) Secum.] *In Compl. additur* τοῦ κραταιῶσαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ad firmandum regnum ſuum in manu ejus : *quod reſpondet vulgata.* (*l*) Quadringentis.] ἀπὸ τῶν τετρακοσίων. *Ita plerique libri veteres : In nonnullis tamen*, ἀπὸ τῶν γαλααδιτῶν, de Galaaditis. *Compl.* ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γαλααδιτῶν ; *quod vulgata*, de filiis Galaaditarum. (*m*) Galaam.] *Compl.* Galaad, *ut vulgata : ſed ut prædiximus, nomina propria ſæpe diſcrepant.* (*n*) Quæ ſupra.] τὴν ἐπάνω, *& reſpondet hebræo. Compl. & Theodoretus*, τὴν ὑψηλὴν, *quod vulgata*, ſublimiſſimam.

CAP. XVI.

(*a*) FIlium ſuum.] *Theodoretus habet*, υἱοὺς αὐτοῦ, filios ſuos. *Teſtatur autem Joſephum dixiſſe*, καὶ τὸν ἕνα αὐτοῦ υἱὸν ὡλοκαύτωσε τῷ βαὰλ, & unicum ſuum filium fecit holocauſtum ipſi Baal : *quamvis ipſe aliam huic loco afferat explanationem.* (*b*) Et omnem.] *Compl.* κατὰ πᾶσαν, *quod in vulgata*, juxta omne opus ejus. *Theodor. hunc locum ſic refert*, τὸ μέτρον, καὶ τὴν ὁμοίωσιν, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ, καὶ κατὰ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ, menſuram, & ſimilitudinem, & numerum, & juxta omnem factionem ejus. (*c*) Damaſco.] *In Comp. additur*, ὅπως ἐποίησεν οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν βασιλέα ἐκ δαμασκοῦ, καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἐκ δαμασκοῦ *quod & vulg.* ita fecit ſacerdos Urias, donec veniret rex Achaz de Damaſco. Cumque veniſſet rex de Damaſco. (*d*) Aſcendit.] *Id eſt, aſcendere fecit, & obtulit, ut alibi. Compl. autem*, καὶ προσῆλθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη, & acceſſit ad altare rex, & aſcendit. (*e*) Suam.] *Complutenſis addit*, ἔσπεισεν αὐτῷ libavit ei, *quamvis illud*, αὐτῷ, *videatur redundare.* (*f*) Altare.] *In Compl ſequitur*, τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον ὃ ἦν ἐναντίον κυρίου, προσήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ προσώπου τοῦ οἴκου ἐκ μέσου τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐκ μέσου τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν : *quod vulgata.* Porro altare æneum, quod erat coram Domino, tranſtulit de facie templi, & de loco altaris, & de loco templi Domini poſuitque illud ex latere, &c. *Illud quidem*, ἀπὸ προσώπου, *eſt in aliis etiam libris. Theodoretus de hoc loco ita ſcribit :* Statim igitur, & æneum altare, quod Salomon conſtruxerat, tranſpoſuit. (*g*) In mane.] *Ita etiam Compl. licet vulgata habeat*, ad voluntatem meam : *alii*, ad quærendum. *Ambiguitas dictionis hebraicæ hanc varietatem parere potuit.* (*h*) Cathedræ.] *Compl. addit*, τῶν σαββάτων, ſabbatorum. *Vulgata.* Muſach quoque ſabbati. *Sunt qui exiſtiment locum hunc fuiſſe, in quo cuſtodes per ſabbata mutarent vices ſuas.* (*i*) Exteriorem.] *Vulgata* exterius, *quaſi qui erat extra templum, aut circumeundo ab exteriore parte templi. Theodoretus de hoc loco ita ſcribit*, Regum enim portam, intus in divinum templum tranſtulit, tranſitum per ſacros ambitus faciens.

CAP. XVII.

(*a*) MAnaa.] *Complut.* δῶρα, munera. *Theodoretus*, μαναὰ, cæteri interpretati ſunt, δῶρα. *Ita etiam ſupra cap. octavo.* Hanc vocem multi cum Manna confundunt, ſed inſcite imperiteque. Exponitur etiam ſacrificium. Suidas μάναα θυσία, σπονδή ; *ſacrificium, libamen*, ita leg. vulgo male μαννά. Nam manna, id eſt, מן. Conſule libellos meos. *Druſ.* (*b*) Injuſtitiam.] *Complut.* ἐπιβουλὴν, fraudem, inſidias. (*c*) In anno illo.] *Complut.* ἐνιαυτὸν κατ᾽ ἐνιαυτὸν, annum per annum. (*d*) Ore.] *Iſtud*, ὄρε, *putamus hoc loco eſſe ipſam dictionem hebraicam, quæ ſignificat*, civitatibus, *ut vulgata. Compl. autem* ἐν ὁρίοις, finibus. (*e*) Quia] ὅτι. *Compl.* ὅτε, quando. (*f*) Quicunque fecerunt.] *Complut.* ὅσα ἐποίησαν, καὶ ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ λόγους ἀδίκους κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν. καὶ ᾠκοδόμησαν, quæcunque fecerunt. Et induerunt (*id eſt, alte atque intimo corde conceperunt, ut Pſalm.* 108.) filii Iſrael verba injuſta contra Dominum Deum ſuum. Et ædificaverunt, &c. *Quæ ſatis reſpondent hebræo.* (*g*) Participes.] κοινωνοὺς, *interpretatur Theodoretus eos quibus conveniebat cum gentibus, atque earum impietatem imitabantur, & alios docebant.* (*h*) Sculpſerunt.] *Theodoretus*, καὶ ἤρξαντο παροργίσαι, & cæperunt irritare. (*i*) Domino.] *Abeſt a Complutenſi, & Theodoreto.* (*k*) Suorum.] *In Complutenſi additur*, οἳ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα, ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια qui non crediderunt Domino Deo ſuo. Et abjecerunt teſtamentum ejus, & juſtificationes, quas diſpoſuit patribus eorum, & teſtimonia, &c. *Nec multo aliter vulgata.* (*l*) Lucos.] *Complut.* ἄλσος, lucum. *Theodoretus*, Ubique cæteri, τὸ ἄλσος, interpretantur, ἀσταρώθ. Hoc autem ſignificat ipſam Aſtartem, vel, ut græci dicunt, τὴν ἀφροδίτην, Venerē. (*m*) Augurati ſunt.] *Compl. addit*, οἰωνισμοῖς, auguriis : *quod tamen abeſt ab hebræo.* (*n*) Et abjecerunt Dominū.] *Theod. addit*, ἐξ αὐτῶν, ex ſe. *Compl. autē*, καὶ ἀπώσατο κύριος ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραὴλ· καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐπ᾽ αὐτοῖς, καὶ ἐσάλευσεν.

Et abjecit Dominus omne ſemen Iſrael: & indignatus eſt Dominus in eos, & commovit, &c. *Verum iſta*, & indignatus eſt Dominus in eos, *non ſunt in hebræo.* (o) Quia maxime.] ὅτι πλὴν. *Compl.* πλὴν ὅτι ἐρράγη ὁ ἰσραὴλ, potiſſimum, quia ſcidit ſe Iſrael. (p) Qui de Chutha.] τοὺς ἐκ χουθὰ *Complut.* καὶ ἐκ χωθὰ, & de Chotha. (q) Seſſionis.] *Appoſite ad hebræum. Compl. autem*, καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κατοικισθῆναι τὰ ἔθνη ταῦτα ἐκεῖ ἐν ἀρχῇ, Et factum eſt, poſtquam habitarunt gentes hæ ibi in principio. (r) Hinc, & eant.] *Complut.* ἐκεῖ ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισα ἐκ σαμαρείας, καὶ πορευθήτω, καὶ κατοικήτω ἐκεῖ, καὶ φωτιεῖ αὐτοὺς, illuc unum ex ſacerdotibus, quos tranſtuli de Samaria: & eat, & habitet ibi, & illuminabit eos, &c. (ſ) Tunc.] ἡνίκα. *Abeſt a Complut. & a vulgata.* (t) Adramelech, & Anemelech Diis.] *Sic etiam vulgata. Complut. autem*, τῷ ἀδραμέλεχ θεῷ, ipſi Adramelech Deo. (u) Et erant timentes.] *Hinc uſque ad alterum*, Et erant timentes, *abſunt a Complut. & a vulgata.* (x) Sibi.] *Compl.* καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ἀπὸ μέρους, & fecerunt ex ſe ſacerdotes excelſorum ex parte. *Hebræus*, & fecerunt ſibi partes eorum ſacerdotes excelſorum. (y) Eis.] *Id eſt*, ſacrificarunt eis. *Ita enim interpretatur chaldæus: neque eſt inuſitatum*, ἑαυτοῖς, *non eſſe reciprocum: atque eadem eſt ambiguitas in dictione hebraica huic reſpondente.* (z) Ipſi.] *Complut. & Theodoretus*, οὕτως ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ſic faciebant ſecundum conſuetudinem earum, quæ a principio. (aa) Ipſi timent.] *Complut.* οὐκ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ οὐκ ἐποίησαν κατὰ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, καὶ τὰς ἐντολὰς, καὶ κατὰ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο κύριος. Non erant timentes Dominum, & non faciebant ſecundum juſtificationes, & judicia, & mandata & ſecundum legem, quam mandavit Dominus, &c. *Quæ reſpondent vulgatæ.* (bb) Et non audietis in judicio eorum, quod ipſi faciunt.] *Pro his in Compl. eſt*, καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοῖς πρώτοις αὐτοὶ ἐποίουν, & non audierunt, ſed in juſtificationibus ſuis priſtinis ipſi perpetrabant: *quomodo fere vulgata.*

CAP. XVIII.

( ) ET vocabat eum Neſthan.] *Compl.* καὶ ἐκάλεσαν, & vocaverunt, *Theodoretus*: τούτῳ, φησὶ, ὁ λαὸς θυμιῶν διετέλεσε, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐλθὰν, huic, inquit, populus adolere perſeveravit: & vocavit eum Elthan. Hoc autem in hebraicorum nominum interpretatione poſitum inveni, æneum atrium. Cæteri autem interpretati ſunt ἐσσὰν, Eſſan. Propterea exiſtimo etiam Ophitas (hæreſis autem hæc eſt maxime impia) vocari, ἐσσενοὺς, Eſſenos. (b) A fine.] *Comp.* εἰς τέλος. *Theod.* εἰς τὸ τέλος, in fine. *Hebraica dictio utrumque ſignificat, & potius*, a. (c) Firmata.] *Theodor.* Limina januarum puto vocata eſſe, τὰ ἐστηριγμένα. *Vulgata*, laminas, *alii*, firmamenta, *vel*, columnas (d) Tantum verba.] *Sic hebræus. Compl. autem*, πλὴν λόγοις χειλέων, καὶ βουλῇ παράταξις γίνεται εἰς πόλεμον, veruntamen verbis labiorum, & conſilio acies fit ad bellum. (e) Et quoniam dixiſti.] *Compl.* καὶ ἐὰν εἴπῃς. Et, ſi dixeris. *Theodoretus*, ἐὰν εἴπητε, ſi dixeritis, *ut vulgata.* (f) Miſcete vos.] *Vulgata*, tranſite. *Compl.* μίχθητι, miſce te. *Alii ex hebræo vertunt*, fidejube. (g) Bibet.] *Compl* φάγεται, comedet, *ut vulgata.* (h) Olivæ olei.] *Eſt hebraiſmus. Compl. habet tantum*, ἐλαίου, olei.

CAP. XIX.

(a) BLaſphemandum.] *Compl.* καὶ ἐλέγχειν, & argueret, *ut vulgata.* (b) Dicens.] *In aliis additur*, τάδε ἐρεῖτε πρὸς ἐζεκίαν βασιλέα ἰούδα. Hæc dicetis ad Ezeciam regem Juda. (c) Et dixit.] *Compl.* καὶ προσηύξατο ὁ ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων, & deprecatus eſt Eſaias ad Dominum, dicens (d) Veritate] *Compl. & Theodoretus*, ἐπ' ἀληθείᾳ, in veritate (e) Aſcendam.] *Compl.* ἀνέβην, aſcendi, *ut vulgata.* (f) Fœmora.] *Propius ad hebræum, quam quod in aliis*, μέρος, partem, *aut*, μέρους, partis, *ut in Compl.* (g) In medium ſylvæ.] *Sic quoque in alio codice. Alius*, εἰς μέλον, in Melon: *quæ hebraica dictio ſignificat*, diverſorium. *Alii*, εἰς μέρος, in partem, *alius*, εἰς τέλος δρυμοῦ, in finem ſylvæ. *Et quod ſequitur*, & Carmeli, *a nonnullis abeſt iſtud*, &. (h) Siccavi.] ἔψυξα, *& fortaſſe ſignificat*, irrigavi, & refrigeravi, *id eſt, rivos duxi, & fodi venas, ut eſt in hebræo. Alii autem, & Compl.* ἐφύλαξα, cuſtodivi (i) Clauſuræ.] περιοχῆς, *aut*, συνοχῆς, *ut Compl. quod vulgata*, aquas clauſas. (k) Finxi eam, duxi, collegi eam.] *Ita fere libri vetuſtiores. In aliis quibuſdam*, μὴ οὐκ ἤκουσας, εἰς ἀπομακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα αὐτὴν, καὶ ἤγαγον αὐτήν; Nunquid non audiſtis, a longe eam feci, a diebus antiquitus finxi eam, & adduxi eam? *Nec multo aliter Compl. ſed in hac poſtrema parte habet*, & nunc adduxi eam: *quod quidem*, nunc, *eſt etiam in vulgata. Videntur autem fœminina poſita pro neutris, uſitato hebraiſmo.* (l) Civitates munitas.] *In aliquo libro eſt* ὀχυραὶ, *ut ita ſit vertendum*, Et factæ ſunt in tumulos demigrationum pugnantium, civitates munitæ, *ac videtur reſpondere vulgatæ. Sed multi putant etiam in hebræo eſſe caſum accuſandi.* (m) Sponte nata.] *Compl.* τὰ συνηγμένα, καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ αὐτόματα, καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ σπερεῖτε, καὶ ἀμήσετε, καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας, collecta, & in anno ſecundo ſponte nata, & anno tertio ſeminabitis, & metetis, & plantabitis vineas. (n) Nonne ſic? Hæc dicit.] *Compl.* διὰ τοῦτο τάδε λέγει, *& vulgata*, Quamobrem hæc dicit. (o) Arath.] *Theodoretus*, Sic vocavit Armeniam.

CAP. XX.

(a) AD mortem.] *Propius locutioni hebraicæ, quam quod in Compl.* ἕως θανάτου, *& in vulg.* uſque ad mortem. (b) Domui tuæ.] *Item hoc: & ſic vulgata. Nam Compl.* περὶ τοῦ οἴκου σου, de domo tua. (c) Moreris] *Alii*, ὅτι ἀποθνήσκεις, quoniam moreris. (d) Convertit.] *Poteſt uſitata locutione ſubintelligi*, ſe. *In aliis autem additur*, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, faciem ſuam. (e) Quæcunque.] *Compl.* ὡς, quomodo, *ut vulgata.* (f) Pleno] *Compl.* τελείᾳ, perfecto, *& ſic vulgata.* (g) Dixit.] *Compl. addit*, ἡσαΐας, Eſaias. (h) Si.] *Ita hebræus. Valet autem*, an, *id eſt, tua ſit optio, utrum velis ire umbram, an reverti. Fiet enim quod malueris. Compl. planius*, ἢ, aut. (i) In aſcentionibus.] *Abeſt hoc ab aliis (ſicut etiam a vulgata:) qui tamen, ubi in noſtra eſt*, βαθμοὺς, *ipſi habent*, ἀναβαθμούς. (k) In aſcenſionibus] *Nonnulli habent*, ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, in numeris. *Compl. autem*, ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ἀχὰζ, οἷς κατέβη, in gradibus Achaz, quibus deſcenderat: *quod ſatis reſpondet hebræo, & vulgatæ.* (l) Baladan.] *Abeſt a Compl. ſed non ab hebræo, neque a vulgata*, (m) Manaa.] *Rurſus Compl.* δῶρα, munera. (n) Nechotha.] *Vulgata*, aromatum, *alii*, deſiderabilem. (o) Poteſtate.] *Sic etiam vulgata: Compl. autem*, θησαυρῷ αὐτοῦ, theſauro ſuo. (p) Quod.] *Abeſt iſtud*, ὃ, *a Compl. ut a vulgata.* (q) Capientur.] λήψεται, *ſic enim & alii nonnulli: aut*, ληφθήσονται, *quod eſt in multis. Compl.* καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν σου τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ σοῦ ὧν ἐγέννησας, λήψονται, & de filiis tuis, qui exierint ex te, quos generaveris, tollent. (r) Eunuchi.] *Theodor. videtur quaſi ex alia interpretatione habuiſſe*, καὶ ἀπὸ τοῦ γένους σου ποιήσουσι σπεύδοντας, & de genere tuo facient celeres, & ſedulos: *ut intelligatur eunuchi nomen, quod habent LXX, non eſſe ſemper vitii nomen, ſed officii, & ſedulitatis.* (ſ) Pax.] *Compl. addit*, καὶ δικαιοσύνη, *quod in vulgata*, & veritas. (t) Suis.] *In aliis additur*, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυὶδ, & ſepultus eſt in civitate David, *quæ tamen abſunt ab hebræo, & vulgata.*

CAP. XXI.

(a) OMnem virtutem cœli.] *Complut.* πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, omnem militiam cœli: *itemque Theodoretus, qui docet hoc modo appellari Solem, & Lunam, & Stellas.* (b) Quomodo dixit.] ὡς εἶπε. *In aliquo libro additur*, κύριος, Dominus. *Compl. & Theodoretus*, ἐν ᾧ εἶπεν, in qua dixit. *Vulgata ſupplens præpoſitionem, quæ in hebræo ſubintelligitur*, de qua dixit Dominus. (c) Altare.] *Compl. & Theodoretus*, θυσιαστήρια, altaria. (d) Et ariolabatur, & augurabatur.] καὶ ἐκληδονίζετο. καὶ οἰωνίζετο *Theodor.* κληδὼν, ἡ διὰ λόγων παρατήρησις, eſt obſervatio, quæ per verba, οἰωνισμὸς δὲ ἡ διὰ πτηνῶν, quæ per aves. γνώστας δὲ οἶμαι τοὺς δι' ἥπατος μαντευομένους κληθῆναι. Scientes autem exiſtimo vaticinantes per jecur vocari. (e) Delubra.] τεμένη. *Alii libri habent partim*, θελητὴν, *quod fortaſſe valet*, Pythonem, *quemadmodum eſt in vulg partim*, στήλην, titulum, *aut*, ſtatuam: *Theodoretus & Compl.* ἐγγαστριμύθους, ventriloquos. (f) Gnoſtas.] *De hoc nomine alibi notatum eſt. Lucum autem id eſt*, ἄλσος, *Theodoretus putavit eſſe Venerem.* (g) Et pœnam.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. ut a vulgata.* (h) Qui modo cuſtodient.] οἵτινες φυλάξουσι. *Compl.* πλὴν ἐὰν φυλάξωνται, tantum ſi cuſtodierint: *quomodo habet hebræus.* (i) Ante.] *Compl. addit*, αὐτοῦ, ante eum, *ut vulgata.* (k) Non ſic.] *Quaſi dicat, non ſic abibit, non impune feret: ſed Compl. legit per interrogationem*, nonne ſic hæc dicit Dominus? *Alibi ſimilibus in locis ſolet habere*, διὰ τοῦτο, propterea, *ut hic vulgata.* (l) Alabaſtrum.] *Compl.* τὸ πυξίον, pyxis. (m) Præter peccata.] πλὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν. *Ab aliquo libro abeſt illud*, ἀπὸ, *& eſt locutio uſitatior. Compl.* ἐκτὸς τῶν ἁμαρτιῶν, *eodem ſenſu.*

CAP. XXII.

(a) SIgna] *Compl.* χωνεύσατε, conflate. (b) Et intravit in domo Domini ad regem] *Alii*, καὶ εἰσήνεγκε πρὸς τὸν βασιλέα ἰωσίαν, & attulit ad regem Joſiam. *In Compl. additur*, Saphan, *ſed mendoſe habet*, τῷ βασιλεῖ ἰωσίᾳ. *Illud*, εἰσῆλθεν, *quod in noſtra, reſpondet hebræo. Illa autem*, in domo Domini, *videri poſſunt aliunde huc irrepſiſſe.* (c) Super nos.] καθ' ἡμῶν. *Appoſite ad hebræum. Vulgata*, nobis. *Compl.* ἐν αὐτῷ, in eo. (d) Matrem.] *Nonnulli*, γυναῖκα, uxorem, *ut vulgata* (e) Verba, quæ audiſti, propterea quod perterritum.] *Sic fere hebræus. Lucifer, de non parcendo, &c.* Verba mea, quæ audiſti, & reveritus es a facie mea. *Compl. autem & Theodoretus planius*, ἀνθ' ὧν ἤκουσας τῶν λόγων μου, καὶ ἡπαλύνθη. Propterea quod audiſti verba mea, & perterritum eſt. (f) A facie.] *Iidem addunt*, μου, mea: *hebræus*, Domini. (g) Non ſic.] *Abeſt iſtud a Theodoreto. Notatum eſt ſuperiore capite de locutione hac.* (h) Et non aſpicietur in oculis tuis, in omnibus malis.] *Theodoretus, & Compl.* καὶ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου πάντα τὰ κακὰ, & non videbunt oculi tui omnia mala. *Lucifer*, & videbunt oculi tui, *ſed manifeſto mendo.*

CAP. XXIII.

(*) SEecundi ordinis.] τῆς δευτερώσεως, *Compl.* τοῖς δευτερεύουσι, *& Lucifer*, ſecundariis, & cuſtodientibus Ephod. (a) Lucui] *Rurſus notat Theodoretus*, τὸ ἄλσος, *eſſe Aſtartem, & Venerem, & ab aliis interpretibus dictum*, Aſtaroth. (b) Sademoth] *Significat*, campeſtribus, *aut*, convalle, *ut vulgata.* (c) Chomarim.] *Compl.* τοὺς ἱερεῖς, ſacerdotes, *quod eſt interpretatio illius: quamvis proprie ſignificet ſacrificulos. Vulgata* aruſpices. (d) Mazuroth.] *Compl. propius ad hebræum* τοῖς μαζαλὼθ, Mazaloth. *Interpretantur*, influentiis; *aut*, ſyderibus. *Vulgata*, duodecim ſignis. *Theodoretus habuit*, τῷ μαζουρὼθ, ipſi Mazuroth, *& ita ſcribit*: Illud autem, μαζουρὼθ ἀστέρος οἶμαι ὄνομα εἶναι, καὶ τοπάζω τὸν ἑωσφόρον οὕτως ὠνομάσθαι, puto eſſe nomen ſyderis & conjicio Luciferum ita nominari. *Sed in hebræo eſt numerus multitudinis.* (e) Cadeſim.] *Theodoretus*: ὁμωνύμως ἐκάλεσαν ἁγίους τοὺς δαίμονας. τὸ γὰρ κάδης ἅγιον ἑρμηνεύεται. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀκύλαν τὸ καδησὶμ οὕτως ἡρμήνευσαν. Per homonymiam ipſos dæmones vocabant ſanctos. Cades enim exponitur ſanctum. Aquila autem illud Cadeſim ita eſt interpretatus, οὗ ἐποίουν ἐνδύματα τοῖς ἐκπορνεύουσιν ἀπὸ κυρίου, ubi faciebant indumenta iis qui exfornicabantur a Domino. *Vulgata*, effæminatorum. *De hac dictione alibi dictum eſt. Videatur 2. Paralip. c. 35.* (f) Chettiim.] *Eſt veſtigium dictionis hebraicæ, in qua ſimilitudo literarum aliquam mutationem fecit. Significat autem*, domunculas, *ut vulgata. Compl. autem. & Theodoretus habent*, στολὰς, ſtolas. *Lucifer*, quorum mulieres officiabantur ibi ad ſtolas. (g) Civitatis ex iis, quæ a ſiniſtris.] *Alii*, τῆς πύλης τῶν ἐξ ἀριστερῶν, portæ ex iis quæ a ſiniſtris. *Sed Complut.* τῆς πόλεως τοῦ ὄντα ἐξ ἀριστερῶν, civitatis, quæ domus erat a ſiniſtris, *& reſpondet hebræo.* (h) In porta.] *Sic hebræus. In Complut. autem planius*, ἀνδρὸς εἰσπορευομένου τὴν πύλην τῆς πόλεως, viri ingredientis portam civitatis. (i) Quoniam tantum.] *Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare*, ὅτι εἰ μὴ, *& vulgata*, ſed tantum. *A complut. autem, & Theodoreto abeſt illud*, ὅτι, *& interpretantur*, niſi comederent, *aut*, niſi, ut comederent. (k) Tapheth.] *Theodoretus.* In hebraicorum nominum interpretatione inveni ſignificare nomen hoc, πτῶσιν, caſum, & ruinam.

τόπος ἦν αὐτοῦ, ἐν ᾧ διῆγον ἐν πυρὶ τὰ παιδία τῷ μολὼχ, ἀμμανιτῶν δ' ἦν τοῦτο εἴδωλον. Locus autem erat hic, in quo traducebant in igni pueros ipſi Moloch. Ammanitarum autem erat hoc idolum. (*l*) Ad traducendum.] τοῦ διαγαγεῖν. *In uno exemplari Theodoreti videtur poni tanquam ex lxx.* τοῦ μὴ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ τῷ μολὼχ, ut non traduceret vir filium ſuum, & filiam ſuam in igne ipſi Moloch: *quomodo habet Complut. & ſatis reſpondet hebræo. Sed in Scholio.* Septuaginta, καὶ ἐμίανε τὸν θοφὸθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ ἐννὸμ, τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ διὰ πυρὸς τῷ μολὼχ. Symmachus, καὶ ἐμόλυναν τὸν ταφὲθ τὸν ἐν τῇ φάραγγι υἱοῦ ἐννὸμ, ὥστε μὴ παραφέρειν, καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως. Et quæ ſequuntur ſimiliter. *Interpretationes re ipſa parum diſcrepant. Nam illi utebantur Tapheth, ad traducendum. Ezecias inquinavit, ut non taducerent.* (*m*) Regis Eunuchi.] *Hoc eodem loco eſt in hebræo vocabulum Melech, quod huic reſpondet: & in vulgata*, Nathammelech eunuchi. *Complut. autem tranſponit.* νάθαν εὐνούχου βασιλέως, Nathan eunuchi regis. (*n*) Pharurim.] *Theodoretus*: Illud, φαρουρὶ, Symmachus eſt interpretatus, τοῦ φρουρίου, (*al.* φρουροῦ,) præſidio, munitione. (*o*) In civitate.] *Complut.* ἐν τῷ ὄρει, in monte, *ut vulgata, & Lucifer.* (*p*) Scopulus.] *Hinc uſque ad illud*, Etiam omnes, *eodem modo recitantur in Scholio, & quantum conjici poteſt ex lxx. tantummodo pro*, ἄφετε αὐτὸν, *habet*, ἄφες αὐτῷ dimitte ei; *pro*, κινησάτωσαν, κινησάτω, moveat, *& pro*, ἐρρύσθησαν, εὑρέθησαν, inventa ſunt. *Compl. autem hanc inſignem varietatem habet. pro*, ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, &c. ἐστὶ ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἐληλυθότος ἐκ τοῦ ἰούδα, καὶ λελαληκότος πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐποίησας νῦν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθὴλ, *quæ in vulgata*, Sepulchrum eſt hominis Dei, qui venit de Juda, & prædixit verba hæc, quæ feciſti ſuper altare Bæthel. *Videntur etiam agnoſci a Theodoreto.* (*q*) Paſcha.] *Complut.* κατὰ τὸ πάσχα τοῦτο, juxta Paſcha hoc. *Vulgata*, Phaſe tale. (*r*) Theletas, & cognitores.] τοὺς θελητὰς, καὶ τοὺς γνωριστάς. *Sed alii habent*, γνώστας, *itemque 2. Paralip. 35. de qua dictione dictum eſt ſupra. Rurſus autem Complut, pro*, θελητὰς, *habet*, τοὺς ἐγγαστριμύθους, ventriloquos. (*ſ*) Qua.] *Viſitatus hebraiſmus, pro*, de qua, *ut vulgata. Complut.* ἐν ᾧ, in qua. (*t*) Ejus.] *Complut. & alij addunt*, ἐν πόλει δαυὶδ, in civitate David, *quæ abſunt ab hebræo, & vulgata* (*u*) Centum.] *In uno exemplari, & in Complut. eſt.* δέκα, decem. (*x*) Super os.] *Sic hebræus, quod vulgata*, juxta præceptum.

CAP. XXIV.

(*a*) AD prævalendum.] τοῦ κατακλύσαι. *Complut.* τοῦ ἀπολύειν αὐτὸν, *quod vulgata*, ut diſperderent eum. *Conſerantur cum his ea quæ habentur in extremo cap. 2. Paral.* (*b*) Super indignationem.] *Locutio reſpondet hebræo: ſed in illo eſt*, ſuper os. *Utroque autem modo idem ſignificatur, nimirum eveniſſe hoc per verbum, & per indignationem Domini adverſus Judam, ut amoveret eum, &c. Complutenſ. autem*, πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ τὸν ἰούδαν τοῦ ἀποστῆναι αὐτὸν, verum furor Domini fuit ſuper Judam ad removendum eum. *In extremo tamen capite habet eodem modo ac noſtra.* (*c*) In peccatis] *Hoc etiam ex hebræo. Complut. autem planius*, διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας, propter omnia peccata. *Sed illud*, omnia, *abeſt etiam a vulgata.* (*d*) Etiam ſanguinem innocentem effuderat.] *Complut.* καὶ ἐν τῷ αἵματι τῷ ἀθῴῳ, ᾧ ἐξέχεεν, & in ſanguine innocente, quem effudit. (*e*) Intravit] εἰσῆλθεν, *Complut.* ἦλθεν, venit, *ut vulgata.* (*f*) captivitatis decem millia captivans.] *Id eſt, abducens captivos decem mille. Sed in aliquo libro eſt*, αἰχμαλωσίαν δέκα χιλιάδας, *quod in vulgata eſt*, decem millia in captivitatem. *In Compl. autem*, δέκα χιλιάδας αἰχμαλωσίας, decem millia captivitatis. (*g*) Batthaniam filium ejus.] *Compl.* τὸν ματθανίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, *quod in vulgata*, Mathathiam patruum ejus: *quæ lectio videtur agnoſci a Theodoreto in cap. 1. hujus quarti, ut ibi notatum eſt.*

CAP. XXV.

(*a*) DEcimo.] *In Compl. additur*, ἐνδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, undecima menſis. *Sed in aliis*, ἐν δεκάτῃ, in decima: *& ſic vulgata.* (*b*) Araba.] *Compl.* τὴν ἐπὶ δυσμὰς, quæ ad occaſum, *aut*, quæ ad campeſtrem: *de qua re alibi dictum eſt. Eadem varietas eſt paulo poſt in dictione Araboth.* (*c*) Reblatha.] *Sic fere vulgata. Alii* εἰς δεβλαθὰ, in Deblatha, *& ita in ſequentibus, & 2. Par. 36.* (*d*) Princeps coquorum.] ὁ ἀρχιμάγειρος. *De qua dictione alibi eſt notatum. Vocabulum hebræum vulgata interpretatur*, princeps exercitus, *alii* magiſter laniorum, *alij*, magiſter homicidarum. (*e*) Domum.] *In aliis additur* μέγαν, magnam: *quod eſt in hebræo, ſed non in vulgata.* (*f*) Et eos qui procubuerant, qui delapſi erant.] *Sic hebræus: & vulgata interpretatur*, profugos qui transfugerant. *Complut.* τοὺς προσκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ, qui ceſſerant regi. (*g*) Firmamenti.] *Compl.* τοῦ λαοῦ, populi. (*h*) Gabin.] *Compl.* γεωργοὺς, agricolas, *ut vulgata: & eſt interpretatio illius.* (*i*) Mechonoth] *Compl.* τὰς βάσεις, baſes, *ut vulgata. De hoc vocabulo alibi dictum.* (*k*) Jamin.] *Compl.* τὰς κρεάγρας, fuſcinulas. *Dictionem hebræam, cujus noſtra veſtigium eſt, alii vertunt*, ſcopas, *vulgata*, trullas. (*l*) Chothar] *Compl.* τὰ ἐπιθέματα, additamenta, ornamenta. *Vulgata*, capitellum. (*m*) Sabacha.] *Compl.* καὶ δίκτυον, & retiaculum, *ut vulgata.* (*n*) Filium ſecundi ordinis.] *Compl.* τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον, ſacerdotum ſecundum, *ut vulgata.* (*o*) Et populus relictus.] *Complutenſis* καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα, & ſuper populum, qui remanſerat. (*p*) Filium.] *Complutenſis* υἱοῦ, filii: *quæ varietas alibi notata eſt.* (*q*) Tranſitum Chaldæorum.] πάροδον. *Complutenſis* ἀπὸ τῶν χαλδαίων, a Chaldæis. *Sed hebræus*, a ſervis Chaldæorum, *& vulgata*, ſervire Chaldæis. (*r*) Verbum diei in die ſuo.] *Sic hebræus, id eſt, portionem quotidianam ſingulo quoque die. Complut. autem*, ἐν ἡμέραις αὐτοῦ, in diebus ejus.

CHRONICORUM. LIB. I.

CAP. I.

(*a*) FIlii Noe.] *Abeſt hoc ab aliis, & vulgata.* (*b*) Eliſa.] *Abeſt a Complut. & vulgata.* (*c*) Eliſa] *Sic etiam vulgata. In aliquo impreſſo*, ἐλιδὰ, Helida. (*d*) Rhodij.] *In aliis* δωδανεὶμ, Dodanim, *ut vulgata. Verum tot ſunt in hujuſmodi nominibus varietates, ut lectori ſua ſit præſtanda diligentia in conferendis codicibus, non omnia a nobis expectanda. Quam autem codices tempore etiam S. Hieronymi, vitioſi fuerint, ſatis ipſe locuples teſtis eſt in epiſt. ad Domnonem, & Rogationem. In commentariis græcis nomina aliquanto propius accedunt ad hebræum: eoſque videntur ſequuti Complutenſes.* (*e*) Venator.] *Abeſt a Complut. ac fortaſſe*, gigas, *&* venator, *ſunt duæ interpretationes ejuſdem dictionis. Vulgata*, cœpit eſſe potens in terra. *Poſt quæ in aliis libris hæc ſequuntur.* Καὶ μεσραὶμ ἐγέννησε τοὺς λουδιεὶμ, καὶ τοὺς αἰνομιεὶμ, καὶ τοὺς λαβιεὶμ, καὶ τοὺς νεφθωσιεὶμ, καὶ τοὺς φαθερωσιεὶμ, καὶ τοὺς πετροσονιεὶμ, καὶ τοὺς χασλωιεὶμ, ὅθεν ἐξῆλθον ἐκεῖθεν φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς καφθοριεὶμ. Καὶ χαναὰν ἐγέννησεν τὸν σιδῶνα τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ. Καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ τὸν ἀροκαῖον, καὶ τὸν ἐσενναῖον, καὶ τὸν ἀμαθί. καὶ υἱοὶ σὴμ, αἰλλὰμ, καὶ ἀσσοὺρ, καὶ ἀρφαξὰδ, καὶ λοὺδ, καὶ ἀράμ. καὶ υἱοὶ ἀρὰμ, οὖζ, καὶ οὖλ. καὶ γεθὲρ, καὶ μοσὸχ, καὶ ἀρφαξὰδ, καὶ λοὺδ, καὶ ἀράμ. καινὰ ἐγέννησε τὸν καϊνάν. καὶ ἐγέννησε τὸν σαλά. καὶ σαλὰ ἐγέννησε τὸν ἔβερ. καὶ τῷ ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ φαλέγ. ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ. καὶ ὄνομα ἀδελφῷ αὐτοῦ, ἰεκτὰν, ἐγέννησε τὸν ἐλμωδὰδ, καὶ τὸν σαλὲφ, καὶ τὸν ἀσερμὼθ, καὶ τὸν ἰαδὲρ, καὶ τὸν ἰδωρὰμ, καὶ τὸν οὐζὰλ. καὶ τὸν δεκλὰ, καὶ τὸν γαμαὰλ, καὶ τὸν ἀβιμεὴλ, καὶ τὸν σαβὰ, καὶ τὸν οὐφὶρ, καὶ τὸν εὐιλὰτ, καὶ τὸν ἰωάβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰεκτάν. Et Meſraim genuit ipſos Ludiim, & Ænomiim & Labiim, & Nepthoſeim, & Phatheroim, & Petroſoniim. (*pro his duobus in Complut. eſt tantum*, τοὺς φετρουσὶμ, *& vulgata*, Phetruſim.) & Chaſloim, unde exierunt inde Phyliſtiim, & Capthoriim. Et Chanaan genuit Sidona primogenitum ſuum. & Chettæum, & Jebuſæum, & Amorræum, & Gergeſæum, & Euæum, & Arocæum, & Eſennæum, (*Complut. adit*, & Amadi, & Samaræum) & Amathi. Et filii Sem, Ællam, & Aſſur, & Arphaxad, & Lud, & Aram, (*in aliquo libro additur*, & filii Aram. *Quod tamen abeſt ab aliis, & a vulgata*) Uz, & Ul & Gether, & Moſoch. Et Arphaxad, & Lud, & Aram, Caina genuit ipſum Cainan. Et genuit Sala. (*pro iſtis*, & Lud, & Aram, Caina, &c. *in uno vetuſto, & in Complut. eſt*, genuit ipſum Cainan. Et Chainan genuit Sala. *Vulgata autem habet tantum*, Arphaxad autem genuit Sale.) Et Sala genuit Eber, & ipſi Eber fuerunt duo filii, nomen uni Phaleg, quoniam in diebus ejus diviſa eſt terra: & nomen fratri ejus Jectam. Genuit (*Compl.* Jectam autem genuit, *ut vulgata*) Elmodad, & Saleph, & Atermoth, & Jader, & Idram, & Uzal, & Decla, & Gamaal, & Abimeel, & Saba, & Uphir, & Euilat, & Joab. Omnes iſti filii Jectam. (*f*) Filii Sem, Ælam, & Aſſur, & Arphaxad.] *In Compl. & vulgata tantum eſt*, Sem, Arphaxad. (*g*) Abraam.] *Alij*, Abram. Ipſe Abraam. (*h*) Dædam, & Sabai.] *Complut. & vulgata*, Saba, & Dadan. *In multis autem libris hæc ſubjunguntur*, Et filii Dædan Raguel, & Nabdeel, & Aſſueſim, & Latæſiil, & Loomiin, quinque. (*i*) Reges eorum.] *Alii*, οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. Reges, qui regnaverunt in Edom (*aut*, in terra Edom) antequam regnavit rex in filiis Iſrael: *quomodo fere vulgata.* (*k*) Adad filius Barad.] *Alii partim habent*, Adad Barad. *partim ſolum*, Adad, *& ſic vulgata.* (*l*) Phogor, Duces.] *Alii*, Phogor: καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μεταβεὴλ, θυγάτηρ μεζαάβ. Et nomen uxori ejus Metabel filia Mezaab, (*Compl. autem*, filia Mathreth filia Mezaab: *ubi*, filia, *ſecundo loco valet*, filiæ, *ut in vulgata idque alibi notatum.*) καὶ ἀπέθανεν ἀδάδ. Et mortuus eſt Adad. Et facti ſunt Duces, &c. (*m*) Zaphoin.] *In nonnullis libris eſt*, Heram, *aut*, Eram, *ut Compl. vulg.* Hyram.

CAP. II.

(*a*) HÆc nomina filiorum] *Alii*, οὗτοι δὲ (*iſtud*, δὲ, *abeſt a Compl.*) υἱοί. Iſti autem filii. (*b*) Impeditor.] ὁ ἐμποδοστάτης. *Alii*, ὁ ταράξας, qui turbavit, *ut vulgata.* (*c*) Et Aram, & Chaleb.] *Alij*, χαλωβὶ, Chalobi. *Alij*, καὶ ῥὰχ. καὶ χαλὲβ, καὶ ἀρὰν, & Rac, & Chaleb, & Aram. *Verum*, Rac, *&* Aran, *videntur ducta ex eadem dictione hebræa, quæ in vulg. vertitur*, Ram. (*d*) Zabdai.] *Alii*, ῥηδὶ, Rhedi. *Compl.* ῥεδαῒ, Redai. *Vulg.* Raddai. (*e*) Quinque.] *Compl.* υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν, filius ſexaginta annorum, *ut hebræus.* (*f*) Pagos Jair.] *Vulg.* oppida Jair. *Compl.* καὶ τὴν αὐώθ. *Et illud quidem*, αὐὼθ, *eſt dictio hebraica, quæ ſignificat villas, pagos, oppida. Sed illud*, καὶ τὴν, *mendoſum omnino eſt.* (*g*) Pagos.] *Compl.* θυγατέρας, filias, *ut hebræus.* (*h*) Et Aſan fratres ejus.] *Alii*, Aſom. *Alij*, ἀχιὰν, καὶ ἀσὸμ, *aut*, καὶ ἀσὼμ, καὶ ἀχιάν. *Vulg.* & Aſom, & Achia: *Et illud*, frater ejus, *videtur interpretatio illius*, Achia. (*i*) Iſemiel.] *Alii*, ἰεσσὶ, Jeſſi. *Compl.* ἰεσσουὶ, Jeſſui. *Vulg.* Jeſi, (*k*) Jochel.] *In aliis*, ἰερὰ, *aut*, ἰερεὲ. *Vulg.* Jeraa. (*l*) Aphamel.] *Alii* ἰηοῦ, Jeu. *Compl.* τὸν ἐφαὴλ, *vulg.* Ophal. (*m*) Meriſa.] *In aliis*, μασὰ, *aut*, μουσά. *Vulg.* Meſa. *Sed infinita ſunt hujuſmodi varietates* (*n*) Sagae.] *Alii*, σὲφ, *aut*, σαὰφ, *& vulg.* Saaph. (*o*) Araa, & Æſi, & Ammanith.] *Sunt veſtigia dictionum hebraicarum: pro quibus in vulg. ponuntur interpretationes*, qui videbat dimidium requietionum. (*p*) Et Umoſphae civitates Jair.] *In quibuſdam eſt pro*, civitates Jair, καριαθιαρὶμ, *& in Compl.* καὶ καριαθαρεὶς, *ſed iſtud*, καὶ, *redundat. Nam illud*, Umoſphae, *eſt veſtigium dictionis ſignificantis cognationes. Quare vulg.* & de cognatione Cariathiarim. (*q*) Et filii Eſthaam.] *Alii*, καὶ οἱ ἐσθαωλαῖοι, *aut*, ὁ ἐσθαολί. *Vulg.* & Eſthaolitæ. (*r*) Netophathi.] *Aliqui habent*, καὶ νετωφαθεὶ, *ut hic etiam intelligatur eſſe filius Salomon (aut Salma, ut alii) & utrique fuiſſe*, Ataroth,

roth, *id eſt, coronæ domus Joab.* (ſ) Et dimidium Malathi, Eſari] *Compl.* καὶ ὁ μαναθὶ, καὶ ὁ σαρεὶ. *Vulg.* & dimidium requietionis Sarai. (t) Cognationes ſcribarum.] πατριαί. *Compl.* καὶ δῆμοι σωφηρεὶμ, & populi Sopherim, *quod tamen ſignificat*, ſcribarum. (u) Thargathiim & Samathiim, & Sochathiim.] *Pro his in vulgata ponuntur interpretationes*, Canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes : *ſicut etiam paulo poſt pro*, Hæmath, calore.

CAP. III.

(a) ROboam.] *Sic etiam hebræus. Complut. addit*, ὑὸς αὐτȣ̃, filius ejus. (b) Saphat.] *In vulgata additur*, & Seſa : *quod in græcis codicibus etiam in Compl. videtur deſiderari, ad explendum numerum ſenarium.* (c) Elithenan] *Alii*, ἐλιωναὶ, *& vulgata*, Elioenai.

CAP. IV.

(a) ET Rada filius ejus. Et Subal.] *Diſcrepant codices. Complutenſis* ϗ ῥεϊὰ ὑὸς σωβὰλ, *quod vulgata* Rhaia vero filius Subal. (b) Generationes ipſius Arathi] *Complutenſis*, ὗτοι δῆμοι τȣ̃ σαραθὶ. *Vulgata.* Hæ generationes Sarathi (c) Filii Ætham.] *Complut.* πατέρες ἠτὰμ, patres Etam. *Hebræus*, patris, *quaſi dicas*, paterna ſucceſſio : *quomodo ſæpe in ſequentibus uſurpatur. Quare vulgata*, ſtirps. (d) Eſeiebbon.] *Nonnulli* ἐσκαδεσφὼν, Eſcadeſphon. *Complut.* ἀσελαφωνὶ, *vulgata*, Aſelaphum. (e) Aoda, & Theoda.] *Alii*, χαλλὰ, ϗ μααρὰ, Challa, & Maara. *Complutenſis*, ἔλαα, ϗ νωαρὰ. *Vulgata* Alaa, & Naara. *Et incipiunt a commemoratione filiorum Noera.* (f) Et generationes.] ϗ γεννήσεις, *& videtur accuſandi caſus. Nam ſic vulgata*, & cognationem Aharel filii Amor. *Complutenſis*, αὗται αἱ πατριαὶ ἀδελφȣ̃ ῥηχὰλ ὑȣ̃ ἀρίμ. Hæ ſunt familiæ fratris Rechal filii Harim. (g) Igabes.] *Alii*, ἰαβὴς, Jabes, *ut vulgata.* (h) Sicut Gabes.] *Eſt aliquod veſtigium dictionis Hebraicæ, quæ ſignificat*, in dolore, *ut habet vulgata. Quare alii libri*, ἐν διαπλώσει. (i) Genuit Bathræam] *In aliis*, Et Aſathon (*aut* Eſſathon) genuit Satrepha, & Pheſſe, & Thana patrem civitatis Naas. *Et in Complut. quæ habet*, Ernaas, *continuo ſequitur* : Hi viri Recha. (k) Athath. Et Manathi genuit.] *Non habet plura hebræus : quamvis fortaſſe ſubintelligenda ſint, quæ ſupplet Complutenſis, quæ habet*, Atheth, & Maonathi. Et Maonathi genuit, *& ſic vulgata.* (l) Jobab, patrem Ageaddair.] *Alii*, Joram patrem Geſaſarim. *Complut.* Joab patrem Gecharaſim, *quod ſignificat*, vallis artificum, *ut vulgata.* (m) Chetiel.] *Alij*, Jechetiel patrem Zanoi *nec multo aliter Complut. aut vulgata.* (n) Et generationes domeſticorum Ephrathabat.] *Diſcrepant codices mirabiliter. Quidam*, Ebdamatharbus. *Complut.* ϗ δῆμοι οἴκου ὠβὴθ ἀβȣ̃ς, & populi domus Obeth Abus. *Vulgata*, & cognationes domus operantium byſſum : *& ita in ſequentibus pro nominibus hebraicis ponit interpretationes nominum.* (o) Abederim, Athuciim] *Sunt veſtigia dictionum hebraicarum ſignificantium*, verba antiqua. *Quare Complut.* ϗ ἀπέστρεψαν εἰς λεέμ. οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσιν. & reverterunt in Leem Verba autem vetera ſunt : *& ſic fere vulgata.* (p) In regno ejus.] *Complut.* ἐν τοῖς ἔργοις αὐτȣ̃, in operibus ejus, *ut vulgata. In hebræo valde affines ſunt voces quæ ſignificant*, regnum & opus : *ut alibi dictum eſt.* (q) Et ex eis de filiis.] ἀπὸ τῶν ὑῶν. *Iſtud*, ἀπὸ, *abeſt a Complut.* Et ex ipſis filiis Symeon : *quod reſpondet vulgatæ : ſed noſtra locutioni hebraicæ ; licet idem ſit ſenſus.* (r) Uſque in diem hanc.] *Alii* ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, & habitaverunt ibi uſque in diem hanc. *Vulgata addit*, pro eis.

CAP. V.

(a) FIlio ſuo Joſeph] *In aliquot codicibus eſt*, τῷ ὑῷ ἰωσὴφ, filio Joſeph. *Verum totus hic locus ita apud Theodoretum habet.* υἱοὶ ῥȣβὴν πρωτοτόκου ἰσραὴλ, ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτότοκος, ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρωμνὴν τȣ̃ πατρὸς αὐτȣ̃. ἔδωκε τὰ πρωτοτόκια αὐτȣ̃ τοῖς υἱοῖς ἰωσήφ. ϗ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια ῥȣβὴν, ὅτι ἰούδας δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτȣ̃, ϗ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτȣ̃ ϗ τὰ πρωτοτόκια τῷ ἰωσήφ. Filii Reuben primogeniti Iſrael. Nam ipſe primogenitus : ſed in polluendo lectum patris ſui, dedit primogenita ejus filiis Joſeph. Et non eſt in genealogia computatus in primogenita Reuben : quoniam Judas potens in fortitudine in fratribus ſuis, & in ducem ex ipſo : & primogenita ipſi Ioſeph. *Eodem fere modo Compl. niſi quod pro*, ἔδωκεν, *habet*, ἐδόθη, data ſunt. *Addit Theodoretus* (*quamvis interpres mutilato codice ſit uſus*) *ex hac narratione conſtare Joſeph quidem reportaſſe jura primogenituræ, ſed principatum ad Judam deveniſſe ob Dominum, qui ex eo natus eſt ſecundum carnem.* Nam hoc, *inquit*, ſignificat illud, in Ducem ex ipſo. Non enim ſolos reges qui ex eo, ſignificat oratio, ſed & regem æternum, &c. *Illud autem*, in Ducem, *eſt hebraiſmus, & valet* Dux, *aut*, ii, qui futuri erant in Ducem. (b) Semei & Banæa filius ejus. Et filii Gug.] *Variant nonnihil codices.* AA. LL. habent. ϗ υἱοὶ γὼν ὑȣ̃ σεμεῒ ὑὸς αὐτȣ̃, μιχὰ ὑὸς αὐτοῦ, ῥησὶν υἱὸς αὐτȣ̃, καὶ βεηρὰ ὑὸς αὐτοῦ, ὃν, &c. *Sed Complutenſis, ſatis prope ad vulgatam*, Semei filius ejus, Gog filius ejus, Samec filius ejus, Micha filius ejus, Rhaia filius ejus, Baal filius ejus, Bara filius ejus, quem tranſtulit, &c. (c) Adverſus incolas : & ceciderunt.] *Complut.* cum Agarenis, & ceciderunt in manu eorum. Et habitaverunt in tabernaculis eorum ſuper omnem faciem Orientis Galaad. (d) Et omnia adjacentia Saron uſque ad exitum.] *Complut.* καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις σαρὼν ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν, & in omnibus ſegregatis (*id eſt*, ſuburbanis, *ut vulgata*, Saron ſuper exitus eorum : *quamvis illud*, ſuper, *more hebraico valeat*, uſque ad exitus, & terminos, *ut vulgata.* (e) Omnium computatio.] *Complut.* πάντες ἐγενεαλογήθησαν, omnes genealogizati ſunt. (f) Apparatum.] *Compl.* τὰς κλήσεις, poſſeſſiones. (g) Centum.] *Theod.* ſeptuaginta. (h) Et habitarunt.] *In aliis & apud Theodoretum*, τραυματίαι γὰρ πολλοὶ ἔπεσον (*Theodoretus* ἦσαν) ὅτι παρὰ τȣ̃ θεȣ̃ ὁ πόλεμος, καὶ κατῴκησαν. Cæſi enim multi ceciderunt (*al.* fuerunt) quoniam a Deo bellum : & habitarunt : *nec multo aliter vulgata.* (i) Et in Libano ipſi abundarunt.] *Compl. habet tantum*, αὐτοὶ ἐπληθύνθησαν. ipſi multiplicati fuerunt : *quod reſpondet hebræo : & vulgata*, ingens quippe numerus erat.

CAP. VI.

(a) MAriel.] *In nonnullis eſt*, μαραιὼθ, *vulgata*, Meraioth. (b) Et Ioſadac ivit in tranſmigratione cum Iuda] *Aliquot codices, in* τῇ μετοικίᾳ κυρίου, in tranſmigratione Domini. *Alii*, καὶ ἰωσεδὲκ ἐπορεύθη ἐν τῷ ἀποικίζειν κύριον τὸν ἰούδαν, καὶ τὴν ἱερουσαλήμ. Et Joſedec ivit, quando tranſtulit Dominus Iudam & Hieruſalem : *quomodo fere vulg.* (c) Patriæ] *In aliis* αἱ συγγένειαι, cognationes. (d) Ipſi Lobeni.] *Alij*, Lobeni filii ejus. (e) Aminadab.] *Ita etiam vulgata. In aliis & Complut.* Iſaar filius ejus Aminadab, &c. (f) Achimoth. Helcana filius ejus.] *Complut.* Achimoth, Elcana. Elcana filius ejus : *ſed vulgata*, Achimoth, & Helcana. Filii Helcana Soph &c. (g) Filii Samuel.] *Ita etiam vulgata. Sunt enim cogitatione ſupplenda, quæ in aliis libris & Complut. adjiciuntur*, Samuel filius ejus : & fi Samuel. (h) In omnem operationem miniſterii.] *In aliis, & apud Theodoretum*, εἰς πᾶσαν δουλείαν τῆς σκηνῆς, *quod vulgata*, in cunctum miniſterium tabernaculi. *Aliqui addunt*, δουλείαν λειτουργίας, ſervitutem miniſterii. (i) Sancta.] *Alii*, ἁγίαν, ſanctam. *Theodoretus*, καὶ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, & ad omnia opera ſanctorum. *Complut.* εἰς πάντα τὰ ἔργα τȣ̃ ἁγίου τῶν ἁγίων, quod *vulgata*, in omne opus ſancti ſanctorum. (k) Adiacentia.] ἀφωρισμένα. *Alii*, περιπόλια, ſuburbana : *quam dictionem etiam noſtra habet interdum.* (l) Et Selna, & adiacentia ejus.] *Alii*, & Alom, & ſuburbana ejus. *Complutenſis habet tantum*, & Jather, *quomodo fere vulgata : & paulo pro*, Jethar, Chelon : *quo loco in multis etiam eſt*, ἠλὼν, *& vulgata*, He (m) Ex patriis, ex tribu.] *Alii*, ἀπὸ τῆς συγγενείας τῆς φυλῆς, de cognatione tribus. (n) Ad Occidentem.] *Plerique*, κατὰ ἀνατολὰς, *& vulgata*, contra Orientem.

CAP. VII.

(a) IPſi Thola.] *Sic vulgata. Complut. initio habuit*, Thala, *& hic*, Tholam. *Iſte autem dandi caſus*, τῷ θωλὰ, *valet*, de ſtirpe Thola, *ut habet vulgata.* (b) Patrias.] *Alii*, συγγενείας, cognationes. (c) Numerus.] *Alii*, ἡ γενεαλογία, genealogia, *& ſic ſæpe.* (d) Aſam filius ipſius Aor] *Magna hic in codicibus varietas. Compl. prope ad vulgatam* καὶ ἀσὶμ υἱοὶ ἀχὲρ, & Aſim filii Acher (e) Filii ejus Balaam filius ejus.] *Etiam hic Complut.* ὑοὶ βαλαὰ, *& vulgata*, filii Bala. (f) Peperit autem ei & Machir.] *Complut. habet tantum*, τὸν μαχὶρ, ipſum Machir. *Verbum*, Peperit, *repetitur etiam hic in hebræo : in quo etiam locus hic anceps eſt.* (g) Ejus.] *Sic etiam hebræus. Alii autem*, αὐτῶν, eorum. (h) Mea.] *Alii*, αὐτȣ̃, ejus. (i) Et filii Ozan, Seera.] *Alii*, καὶ τὴν σαδρὰ, & ipſum Sadra : *pendet enim ab illo*, ædificavit. *Complut. propius ad vulgatam*, καὶ τὴν ἐζενσαρὰ, & Ezenſaara : Et in ipſa, *ac magna ex parte in aliis ſequitur*, Et Rapha filius ejus, & Raſeph filius ejus, & Thabi filius ejus, & Thaan filius ejus, & Ladan filius ejus, Amiud filius ejus, Eliſama filius ejus, Num filius ejus, Joſee filius ejus. Et poſſeſſio, &c. (k) Uſque Gazam & pagi.] *Compl.* ϗ ἀδία, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ ἐχόμενα ὑῶν μανασσῆ βαιθσὰν, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς & Adia, & pagi ejus, & juxta filios Manaſſe, Bæthſan, & filiæ ejus. *Atque illud*, θυγατέρες, *eſt etiam in aliis.* (l) Hac] *Alii*, ταύταις, his. (m) Et Bane Elam.] *Illud*, Bane, *videtur ductum ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, filii : *quare alii habent*, καὶ ὑοὶ ἀσοὺδ ἀδελφȣ̃ αὐτȣ̃, & filii Aſud fratris ejus. *Complut. autem, propius ad vulgatam* ϗ ὑοὶ ἑλὲμ, & filii Helem. (n) Principes duces, numerus eorum in aciem ad pugnandum.] *Alii*, ἡγούμενοι (*aut*, ἀρχηγοὶ) τῶν ἀρχόντων τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει τȣ̃ πολέμου, *aut*, ἐν τῷ πολέμῳ, duces principum eorum, qui in genealogia computati ſunt in ſtatione belli, *aut*, ad bellum.

CAP. VIII.

(a) ET Achia, & Gera.] *Eodem ordine in hebræo, & in vulgata. Compl. autem*, & Aod. Et hi filii Aod, Gera, &c. (b) Jeglaam.] *Dictio hebræa ſignificat*, tranſtulit eos : *quare Compl.* αὐτὸς ἀπῴκισεν αὐτοὺς, *& vulgata*, ipſe tranſtulit eos. (c) Uxorem ſuam.] *Hebræus, & vulgata*, uxores ſuas : *reliqua optime conveniunt. In Complut. autem hic locus mendoſus eſt.* (d) De Oſin.] *Complut* μεωσεὶμ. *Sed illud*, με, *eſt particula, quæ in hebræo ſignificat*, de. (e) Et Frater ejus.] *Pro quo in vulgata*, Ahio. *Alii autem*, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, & fratres eorum. (f) Filius Joram.] *In aliis*, ὑοὶ ἱερεὰμ, filii Hieream. (g) Pater Gabaon.] *In aliquo libro eſt*, ἰεϊὴλ πατὴρ γαβαὼν, Jiel pater Gabaon, *ut cap. ſequente. Sed vulgata facit unicum nomen proprium*, Abigabaon. (h) Frater ejus.] *Rurſus in vulgata*, Ahio, *& in aliis*, οἱ ἀδελφοὶ αὐτȣ̃, fratres ejus.

CAP. IX.

(a) COmputatio.] *Apud Theodoretum, & in Complut. & magna ex parte in aliis libris hic locus ſic habet*, καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἐγενεαλογήθησαν, καὶ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ἰσραὴλ, καὶ ἰούδα. καὶ ἀπῳκίσθησαν εἰς βαβυλῶνα διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῶν, ἣν ἠδίκησαν. Omnis Iſrael relati ſunt in genealogiam : & ecce ſunt ſcripti ſuper librum regum Iſrael, & Juda. Et tranſlati ſunt in Babylonem propter prævaricationem ſuam, quam injuſte commiſerunt. : *quomodo fere hebræus ; niſi quod non habet hæc poſtrema*, quam injuſte commiſerunt (b) In civitatibus Iſrael ſacerdotes, & Levitæ, & dediti.] οἱ δεδομένοι, *quaſi dicati, & addicti certo cuidam miniſterio. Sed Theodoretus, & Complut. & magna ex parte alii*, ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ λευῖται, καὶ οἱ ναθίνεοι, *aut*, ναθιναῖοι, in civitatibus eorum, Iſrael, & ſacerdotes, & Levitæ, & Nathinæi *Ac Theodoretus quidem eos qui habitabant in poſſeſſionib. & civitatibus eorum, intelligit Chananæos, & Chettæos, & Jebuſæos, quorum multi adhuc habitabant cum Iſraelitis, & participes fuerant calamitatis. Nathinæos autem putat appellari*, τοὺς ἱεροδούλους, *quaſi ſervos ſacro miniſterio addictos : multos enim dicaſſe ſe ad Sacerdotum & Levitarum miniſteria.* (c) Et Gnothi, & filius Samiud.] *Alii*, οὐθὶ ὑὸς ἀμιοὺδ, *quod vulgata*, Othei filius Amiud. *Sed etiam Complut. habet*, Samiud. (d) Filii filiorum] *Complut.* ἀπὸ τῶν ὑῶν, de filiis, *ut vulgata.* (e) Eorum.] *Sic etiam vulgata. Complut.* αὐτȣ̃, ejus. (f) Omnes viri principes patriarum ſecundum domos patriarum ſuarum.] *Complut.* πάντες οὗτοι πατριάρχαι κατ' οἶκον πατριῶν αὐτῶν, omnes hi patriarchæ per domum patriarum ſuarum : *Et in aliquo libro utraque lectio miſcetur.* (g) Ducis] *Melius quam* quod in Complut. ἡγέμενοι, duces. (h) Pagis.] *Alii*, τ̃ αὐλαῖς, *eodem tamen ſenſu, ut etiam paulo poſt in noſtra, quamvis Complut. vertant*, atriis, *ut vulgata.* (i) Hæ portæ caſtrorum.] *Alij*, αὐτοὶ οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολὰς, ipſi janitores in caſtris. (k) Ad domum patris ejus.] *Ita fere hebræus, & vulgata*, & domo patris ſui. *Alii*, κατ' οἴκου πατριῶν αὐτῶν, per domum patriarum ſuarum: *quod tamen idem videtur valere.* (l) Coritæ.] *Sic etiam vulgata. Complut.* κορειτοὶ. *Theodoretus*, κορηνοὶ, Corei. *Et addit hos eſſe oriundos e Core.* (m) Cuſtodias] *In aliquot libris eſt*, τὰς πύλας, portas: *Complut.* τὰ πρόθυρα, veſtibula, *& vulgata.* (n) Patres.] *Idem ſignificat*, ac patriæ, & familiæ (*quod habet vulgata*) *ut alibi ſæpe.* (o) Super portam in portis.] *Alii*, εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς σταθμοῖς, in oſtiarios in liminibus. (p) Computatio eorum. Hos ſtatuit.] *Alij*, ἡ γενεαλογία, (*Complut.* γενεὰ) αὐτῶν, καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. τούτους ἠρίθμησε, καὶ ἔστησεν. Genealogia, & computatio eorum: hos numeravit, & ſtatuit. *Atque iſtud quidem*, numeravit, & ſtatuit, *eſt etiam apud Theodoretum.* (q) Cuſtodiendum.] *Alii addunt*, εἰς ἐφημερίας, *quod vulgata*, vicibus ſuis. (r) Portarum. Et Levitæ erant.] *In aliis*, portarum ipſi Levitæ. Et erant, &c. (ſ) Caſtrametantur.] *Alij*, καὶ περικύκλῳ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται, & in circuitu domus Dei morabuntur: *quod reſpondet vulgatæ.* (t) Et in aromata.] *Alij & Theodoretus*, ἐν τοῖς ἀρώμασι, in aromatibus. (u) Magni ſacerdotis.] *Complut.* τ̃ τηγανιστῶν, eorum quæ frigebantur ſartagine. *In aliquo libro miſcetur utrumque.* (x) Ordinatæ vices.] *Alii*, ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας, in paſtophorio ordinati in vices. (y) Frater.] *Alii*, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, *aut*, αὐτοῦ, fratres eorum, *aut*, ejus. *Vulgata rurſus*, Achio, *quod poteſt valere*, frater ejus. (z) In medio.] *In aliis*, μετὰ, cum fratribus ſuis. (aa) Et Achaz.] *Ita hebræus. Eſt enim ſubintelligendum, ut alibi ſæpe, quod exponitur in Compl.* & Achaz. Et Achaz genuit: *itemque in vulgata.*

CAP. X.

(a) ET fugerunt.] *Alii*, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ ἰσραὴλ, & fugit vir Iſrael. (b) Laboraverunt.] *Alii*, ἐπόνεσεν, laboravit, fractus eſt. *Complut.* ἐτραυματίσθη, vulneratus eſt. (c) Idolis ſuis.] *Eadem locutio in hebræo. Alii autem*, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων αὐτῶν, in domibus idolorum ſuorum. (d) Galaad.] *In aliis*, ἰαβὴς τῆς γαλαὰδ, *& vulgata*, Jabes Galaad (e) Super verbum Domini, quoniam non obſervavit.] κατὰ τ̃ λόγον κυρίου, διότι οὐκ ἐφύλαξεν, *& alii codices, ac Theodoretus addunt*, αὐτὸν, illud. *Viſum eſt autem hoc loco illud*, κατὰ, *valere*, ſuper, *ut etiam alibi: quoniam ſic hebræus habet, & ſignificat*, contra.

CAP. XI.

(a) ISrael Dominus tibi.] *Alii*, σοὶ κύριος ὁ θεός σου, tibi Dominus Deus tuus, *ut vulgata.* (b) Et viri ejus.] *In aliis*, καὶ πᾶς ἰσραὴλ, *quod vulgata*, & omnis Iſrael. (c) Dixerunt David.] *In pleriſque libris eſt*, εἶπον δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν ἰεβοῦς τῷ δαυίδ. Dixerunt autem inhabitantes Jebus ad David. (d) Circuitu.] *In cæteris hæc adduntur*, ἀπὸ τῆς μααλὼ (*al.* ἄκρας) καὶ ἕως τοῦ κύκλου. καὶ ἰωὰβ περιεποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, a Maalo, (*al.* arce) & uſque ad gyrum. Et Joab reparavit reliquum civitatis. *In multis adduntur præterea hæc*, καὶ ἐπολέμησε, καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν, & oppugnavit, & cepit civitatem: *quæ tamen abſunt a Complut. & vulgata.* (e) Jeſebada.] *Alii*, Jeſabaal, *Complut.* Jeſbaan, *ut vulgata.* (f) Semel.] *Abeſt hoc loco a Complut. ſed paulo poſt pro*, in tempore uno, *habet*, εἰσάπαξ. (g) Dodai Achochi.] *Complut.* δωδαὶ πατραδέλφου αὐτοῦ, Dodai patrui ejus. *Sed*, Dodai, *factum eſt ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, patrui ejus. *Quare alterutrum eſt ex alia interpretatione: & illud*, Achochi, *in vulg. eſt*, Achites. (h) Conſpicuum.] *Complut.* εὐμήκη, grandem. (i) Colle.] *Complutenſ.* Gabaath, *ut vulgata.* (k) Filio Saruiæ.] *Alii*, ἰωὰβ υἱοῦ σαρουία, Joab filii Saruiæ. (l) Ipſius Reuben princeps.] ὁ ῥουβηνὶ, ἄρχων τῷ ῥουβὴν, Rubenites princeps ipſi Ruben.

CAP. XII.

(a) ET arcu] *Complut.* ἐντείνοντες τόξον δεξιάζοντες, καὶ ἀριστερεύοντες, καὶ σφενδονῖται ἐν λίθοις, καὶ ἐν βέλεσι, καὶ τόξῳ, tendentes arcum, utentes dextra, & ſiniſtra, & funditores in lapidibus, & in jaculis, & arcu. (b) Et coritæ.] *Ab aliis abeſt illud*, &: *& vulgata*, Jeſbaan de Careim. (c) Et qui ipſius Gedor.] *In aliis*, υἱοὶ τ̃ γεδδὼρ. filii Geddor. (d) A deſerto.] *Alii*, ἐπὶ τῆς ἐρήμου, ſuper deſertum: *quod vulgata*, cum lateret in deſerto. (e) Sit mihi cor per ſe.] *Complut.* βοηθῆσαί μοι, εἴη μοι καρδία ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν, ad auxiliandum mihi, ſit mihi cor ſuper vos in unionem. (f) Veſtrorum.] *Alii*, noſtrorum. (g) Vade & populus tuus David filius Jeſſæ pax, pax tibi.] *Complut. & magna ex parte alii*: Vade David filius Jeſſæ, tu, & populus tuus in pace: pax tibi, &c. (h) In veniendo alienigenas] *Complut.* ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων, veniente eo cum alienigenis venientibus, *&c.* (i) Factum eſt.] *Complut.* ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένοντο οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων, λέγοντες, ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἡμῶν, quoniam in conſilio fuerunt ſatrapæ alienigenarum, dicentes: In capitibus noſtris, &c. (k) Saul.] *In aliis additur*, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν, & dimiſerunt eum: *quæ tamen non ſunt hoc loco in hebræo.* (l) Geddur.] *Theodoretus*, γεδοὺρ, autem vocavit catervam Amalecitarum: *de hoc nomine alibi notatum eſt.* (m) In exercitu, in virtute.] *Prius*, in, *abeſt a Compl. ſed videri poſſunt duæ interpretationes.* (n) Diem ex die] *Complut.* κατὰ καιρὸν ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἤρχοντο πρὸς δαυὶδ τ̃ βοηθῆσαι αὐτῷ ὡς εἰς παρεμβολὴν μεγάλην, ὡς παρεμβολὴν θεοῦ, ſecundum tempus diei in diem veniebant ad David ad auxiliandum ei tanquam ad caſtrametationem magnam, tanquam caſtrametationem Dei. (o) Plurima pars eorum intendebat in cuſtodiam.] *Complut.* οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἐφύλασσον τὴν φυλακὴν, plerique eorum cuſtodiebant cuſtodiam. (p) In tempora.] *Theodoretus*, εἰς τοὺς καιροὺς αὐτῶν, in temporibus ſuis. (q) Ducenti.] *Nonnulli*, εἰς ἀρχὰς διακόσιοι, in principes ducenti, *quod vulgata*, principes ducenti. *Complut.* εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι, in principatibus ſuis ducenti. *Alii*, ὀκτακόσιοι, octingenti. *Theodoretus*, εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, διακόσιοι, in principatu ſuo, ducenti. (r) Non manibus vacuis.] *Id viſum eſt poſſe valere*, οὐ χειροκένως. *In aliquot libris ſequitur*, οὔτε μετὰ καρδίας, neque cum corde, & corde. *In Compl. hic tantum eſt, non illud.*

CAP. XIII.

(a) QUæſierant.] *Complut.* ἐξητήσαμεν, *& vulgata*, requiſivimus. (b) Et adduxit eam David: & omnis Iſrael aſcendit in civitatem David.] *Complut.* καὶ ἀνέβη δαυὶδ, καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς καριαθιαρείμ. *quod in vulgata*: Et aſcendit David, & omnis vir Iſrael, ad collem Cariatharim. (c) Cantoribus.] *Complut.* ᾠδαῖς, canticis. (d) Aream.] *Complut. addit.* χαιδὼν, *& vulgata*, Chidon. (e) Abeddara.] *Theodoretus per ſimplex* δ. *licet aliter interpres. Compl.* ὀβὴδ ἐδώμ. *& vulgata*, Obed Edom. *In cap.* 15. *appellatur*, ἀβδεδὸμ, Abdedom.

CAP. XIV.

(a) QUi fuerunt.] *Abeſt a Complutenſi ſed non ab hebræo.* (b) Conſederunt.] *Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare*, συνέπεσον, *itemque paulo inferius. Complutenſis utroque loco*, ἐξεχύθησαν, *& vulgata*, diffuſi ſunt.

CAP. XV.

(a) LEvitas.] *Complut. ac vulgata*, & Levitas. (b) Viginti.] *Nonnulli alii*, πεντήκοντα, quinquaginta. (c) Non fuiſtis.] *Sic hebræus, id eſt, qui ferretis arcam, ſed ſuper plauſtrum impoſueramus. Alii, & Complut. addunt*, ἑτοίμους, parati. (d) Super ſe.] *Complut.* ἐν ὤμοις αὐτῶν, in humeris ſuis. *Hebræus hoc loco habet, ut noſtra. Sed paulo ante, pro*, ſecundum ſcripturam, *habet*, in humero ſuo. (e) Filium.] *Sic etiam vulgata, ſed habet*, Levitas: *atque etiam in ſequentibus*, Aſaph filium, Ethan filium. *Complut. hic etiam*, filius: *ut ita vertendum ſit*, Et ſteterunt Levitæ, Hæman filius Joel, &c. (f) Secundi.] *Complut.* οἱ δευτερεύοντες, *quaſi* agentes ſecundas partes. *Quidam vero hoc conjungunt cum antecedentibus. vulgata autem cum ſequentibus*: in ſecundo ordine Zachariam, &c. (g) Super Alemoth.] *Complut.* περὶ τ̃ κρυφίων, pro occultis, *quod eſt interpretatio illius: & vulgata*, arcana cantabant. (h) Amaſenith.] *Videtur & hic ſupplendum*, ſuper, *quod eſt in hebræo. Complut.* περὶ τῆς ὀγδόης, pro octava: *quod item eſt interpretatio illius. Vulgata*, pro octava canebant Epinicion. (i) Princeps cantorum.] *Aut*, canticorum. *Complut. addit*, ἐν τῇ ἄρσει, in elevatione: *dictionem hebræam, quæ bis etiam ponitur, alii iſto modo interpretantur, alii prophetiam. Vulgata primo loco*, prophetiæ præerat, *ſecundo*, & ad præcinendam melodiam. (k) Stola.] *Complut.* ἐφοὺδ βύσσινον, Ephud byſſinum: *quomodo habuit Theodoretus, qui hæc addit*, Sæpe diximus, τὸ ἐφοὺδ, Aquilam dixiſſe, ἐπένδυμα, ſuperindumentum: Symmachum vero, ἐπωμίδα, ſuperhumerale. Sed erant ſuperindumenta ſacerdotalia, erant autem & communia. Manifeſtum eſt autem magnum David, & pium & Dei amicum non violaſſe legem, neque auſum eſſe ſacerdotalem ſtolam induere: ſed docet ratio eam fuiſſe, quam nunc vocant, ἀρκάδιν. *Vulgata*, Ephod lineo. (l) Sopher.] *Complut.* Sophar. *Vulgata*, buccinæ. (m) Et factum eſt, arca teſtamenti Domini & venit.] *Alii*, Et venit arca teſtamenti Domini. *Complut.* Et factum eſt, & venit arca teſtamenti Domini.

CAP. XVI.

(a) SAlutaris.] *Alii*, σωτήρια, ſalutaria. *Complut.* εἰρηνικὰς, pacificas. *Vulgata*, pacifica. (b) Et ſalutaris.] καὶ σωτηρίου. *Alii.* καὶ τὰ τ̃ σωτηρίου, *& Complut.* καὶ τὰς εἰρηνικὰς, *ut proxime dictum eſt.* (c) Panem unum piſtum.] ἀρτοκοπικὸν, *aut* ἀρτοκοπανὸν, *ut alii. Sed Compl.* κέγχας ἄρτου. *Theodoretus in manuſcriptis* (*nam ab Interprete omittitur*) Illud autem, κέγχας ἄρτου, in Regnis dixit Collyridam. *Vulgata*, tortam panis. (d) Et amoritem.] τὴν ἀμορίτην, *interpretantur ſimilam coctam cum melle, aut oleo. Complut.* καὶ λάγανον τηγάνου, καὶ κολλυρίτην, & laganum ſartaginis, & Collyridam. *Vulgata.* & partem aſſæ carnis bubalæ, & frixam oleo ſimilam. (e) Memores ſimus.] *Complut.* μνημονεύετε, memores ſitis, *in pſalmo* 104. (*in quo, & in* 95. *continetur fere hoc canticum: quare nonnulla eo reſervabuntur notanda*) ἐμνήσθη, memor fuit. (f) Teſtamentum.] *Alii*, εἰς διαθήκην, in teſtamentum. (g) Quaſi parvi facti ſunt, & incoluerunt in ea.] *Complut.* ὡς μικροὺς, καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ, quaſi parvi, & incolæ in ea. *Pſalm.* 104. ἀριθμῷ βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς, καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ, numero breves, pauciſſimi, & incolæ in ea. (h) Salutem.] *Alii*, τὸ σωτήριον, ſalutare. (i) Loco.] *Sic etiam hebræus, & vulgata. Alii addunt*, ἁγίῳ, ſancto. (k) Sumite dono, & afferte ad faciem ejus.] *Complut.* ἄρατε θυσίας, καὶ εἰσπορεύεσθε ἐνώπιον αὐτοῦ, Tollite hoſtias & introite in conſpectu ejus. *Pſal.* 95. in atria ejus. (l) Atriis ſanctis.] *Pſal. eod.* atrio ſancto. *Compl.* κατοικητηρίῳ ἁγίῳ, habitaculo ſancto. *Vulgata*, decore ſancto, (m) Dirigatur terra, & non commoveatur,] *Complut.* καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur. (n) Cum plenitudine, & lignum agri.] *Complut.* συμπληρώματι, (*ſed videtur legendum*, σὺν τῷ πληρώματι) αὐτῆς, ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρὸς, cum plenitudine ſua, exultet ager. (o) Reliquerunt.] *Complut.* κατέλιπεν, *& vulgata*, dereliquit.

CAP. XVII.

(a) TAbernaculo, & in tegmine.] *Plerique libri*, ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην, καὶ ἐν καταλύματι, in tabernaculo, in tegmen, & in diverſorio. *Elocutionem hebræam ſic explanavit vulgata*, ſemper mutans, loca tabernaculi, & in tentorio. (q) Solicitabitur.] μεριμνήσει. *Compl.* ταραχθήσεται, turbabitur. (c) Principio.] ἀρχῆς. *Alii*, ἀπ' ἀρχῆς, a principio. (d) Fideliter ſtatuam.] πιστώσω, *Alibi notatum eſt*, Fidele, *ſignificare firmum, & ſtabile: qua notione in hoc præcipue capite accipiendum eſt. Complut.* στήσω, ſtatuam. (e) A longinquis.] ἐκ μακρῶν. *& ſignificat*, in futurum, *quod habet vulgata: & boni auctores latinæ linguæ dixerunt*, in longitudinem. (f) Ad glorificandum.] *Complut addit*, σε τ̃ δοῦλόν σου, te ſervum tuum. *Hebræus non habet illud*, te. (g) Et juxta cor tuum feciſti omnem magnificentiam.] *In Complutenſi, & magna ex parte in aliis hic*

locus

loci ſic habet, κύριε διὰ τὸν δοῦλόν σου, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλοσύνην ταύτην, τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγάλα (al. μεγαλεῖα) σου, qua & vulgata. Domine propter famulum tuum juxta cor tuum feciſti omnem magnificentiam hanc, & nota eſſe voluiſti omnia magnalia. (h) Deduxit ſe Deus.] Hæc locutio alibi etiam notata eſt. Complut. ὡς ἐπορεύθη θεὸς, quomodo perrexit Deus: nec multo aliter vulgata. (i) Aperuiſti.] Complut. ἀπεκάλυψας, revelaſti. (g) Benedic.] Eadem, εὐλόγηται, benedicta eſt.

CAP. XVIII.

(a) MOab.] Sic hebræus. Alii, μωαβῖται, Moabitæ. Complut. καὶ ἐγενήθη μωὰβ δοῦλος, & factus eſt Moab ſervus. (b) Emath.] Ita hebræus: multi autem ſupplent, in, quemadmodum Complut. ἐν αἰμάθ. Vulgata interpretatur, regionis Emath. (c) Hoſtilis.] πολέμιος. Complut. πολεμιστὴς, bellator. Vulgata, adverſarius. (d) Vicarii.] διάδοχοι. Vulgata, ad manum, lib. 2. Paralip. cap. 28 τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως, in vulgata eſt, ſecundus a rege.

CAP. XIX.

(a) USque ad tunicam] Ita vertunt Complut. iſtud, ἕως τῆς ἀναβολῆς. Sed fortaſſe ſignificat, donec ſeminudi eſſent, quaſi vſque ad exſpoliationem. (b) Aciem ſtruxerunt.] Alii, παρετάξατο ſtruxit, (c) Struxerunt.] Etiam hic Complut. παρετάξαντο. Sed hebræus, vt noſtra. (d) Et a facie Ioab.] Abſunt a Complut. & vulgata. (e) Et impugnaverunt eum.] Alij, ἐπολέμησεν impugnavit. Sed hebræus, vt noſtra. vulg. illis contra pugnantibus.

CAP. XX.

(a) MOlchom.] Abeſt a Compl. Eſt enim factum ex dictione hebraica: cujus interpretatio eſt quod ſequitur, regis eorum. Id hac eadem in re notatum eſt eveniſſe 2. Reg. 12. (b) Tribulis.] διαχίζουσι, quod valde commune eſt: ſed ita vertimus, quoniam Compl. habet, ἐν τοῖς τριβόλοις, & etiam noſtra 2. Reg, cap. 12. niſi fortaſſe hoc illud eſt quod ibi dicitur, ὑποτομεῦσι.

CAP. XXI.

(a) STetit.] Sic fere hebræus. Alii, ἀνέστη, inſurrexit. (b) Omnes domino meo pueri.] Complut. οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, πάντες τῷ κυρίῳ μου εἰς δούλους, nonne domine mi rex omnes domino meo in ſervos? quomodo etiam hebræus: a quo tamen abſunt proxime antecedentia, &. oculi domini mei regis videntes. (c) Oppreſſerat.] κατίσχυσε. Plerique libri habent, προσώχθισεν, & τὸν ἰωὰβ, offenderat ſermo regis ipſum Ioab. Complut. κατήσχυνεν πρὸς ἰωὰβ, turpis viſus erat coram Joab. (d) Coram Deo] In aliis, ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ, viſum eſt coram Deo. Complut. ἐνώπιον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ λόγου τούτου, in conſpectu Dei de verbo hoc. (e) Et gladius inimicorum tuorum ad exterminandum.] Alii, καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου καταλαμβάνειν σε, & gladium inimicorum tuorum apprehendere te: quod reſpondet hebræo. Complut. καταδιώκειν, perſequi. (f) Etiam tria iſta.] Abſunt a Complut. & hebræo. (g) Domine.] Etiam iſtud. (h) Cum Hachabin.] Alii, κρυβόμενοι, occultantes ſe: quod eſt interpretatio illius dictionis hebraicæ. Sed hebræus habet, Ornam vidiſſe angelum, ideoque abſcondiſſe ſe vna cum filiis ſuis. (i) Et Orna exiit.] Alii, καὶ ἀπέστρεψε (Complut. ἐπέβλεψεν) ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν, & convertit ſe (al. reſpexit) Orna, & videt David, & exiit: quemodo fere hebræus. (k) Aratrum.] Complut. τὰς ἁμάξας, plauſtra. Vulgata, tribulas. (l) In loco eius.] Sic hebræus: ſed valet, pro loco, quod eſt in aliis περὶ τοῦ τόπου. (m) Et conſumpſit holocauſtoſim.] Abſunt a Complut. & a vulgata. (n) Non feſtinaſſet.] Hoc videtur poſſe valere οὐ κατέσπευσεν. Sicut initio capitis, in verbis Joab ad David, vt non fiat in peccatum (cum tamen in hebræo, & vulgata ſit ſine nota negationis) videtur ſubintelligendum, vide, ne forte fiat in peccatum: ita nunc, quoniam ſi iviſſet illuc, non feſtinaſſet, quemadmodum feſtinandum ei erat. Complutenſis tamen habet ὅτι κατέσπευσεν, quoniam trepidarat timore, perterritus fuerat, vt vulgata. Alii codices, & Theodoretus (licet aliter interpres,) οὐ κατέπαυσεν, non habuit ſpatium requieſcendi.

CAP. XXII.

(a) ET iuncturas.] Complut. καὶ εἰς τὰς συμβολὰς, καὶ εἰς τοὺς στροφεῖς, & vulgata, & ad commiſſuras, atque juncturas. Sed in hebræo unum eſt vocabulum, quod alii, juncturas, alii, commiſſuras, interpretantur. (b) Erit.] Sic hebræus, quamvis valeat, ſit, ut habet vulgata, & Compl. εἴη. (c) Proſperabit.] Complut. κατευθυνεῖς, vulgata, proſperare. (d) Proſperabit.] Alii, εὐωδωθήσῃ, & vulgata, proficere poteris. (e) Et ad hæc adde, & tecum adde in multitudine de facientibus opera.] Alii, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες, καὶ μετὰ σοῦ κύριος, πρόσθες εἰς πλῆθος ποιούντων, & ad hæc adde: & tecum Dominus: adde ad multitudinem facientium, &c. Complut. habet tantum, καὶ πρόσθες ἐπ᾽ αὐτοῖς. καὶ μετὰ σοῦ εἰς πλῆθος ποιούντων, & adde ſupra ea: & tecum in multitudine de facientibus, &c. quod reſpondet hebræo. (f) Non eſt numerus.] Propius ad hebræum, quam quod in Complutenſi, οἷς οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, quibus non eſt numerus. (g) Suum: Nonne] Sic etiam hebræus. In aliis additur, αὐτοῦ λέγων, ſuum dicens: Complut. autem, καὶ εἶπεν, & dixit. (h) Veſtras.] Sic vulgata. Compl. ἐν χειρί μου, in manu mea: quod videtur reſpondere hebræo.

CAP. XXIII.

(a) NUmerarunt.] Ac videtur tamen accipiendum pro eo quod eſt in Complut. ἠριθμήθησαν, numerati ſunt. Ita enim interdum ſolet. (b) De iis, qui urgerent opera.] ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν. Alii, ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται, de his, vrgentes opera: quod vulgata: Ex his electi ſunt & diſtributi in miniſterium domus Domini, &c. (c) Diurnas, vices.] ἐφημερίας, ac videtur propius hebræo, quam quod in Complut. ἐφ᾽ ἡμέρας, per dies. (d) Filiis.] Compl. υἱοὶ, filii. (e) Et in omni menſura.] Complut. καὶ εἰς πᾶν ἀποσηρωτὸν, καὶ μέτρον, quod vulgata, & ſuper omne pondus atque menſuram.

CAP. XXIV.

(a) ET filios Aaron.] Aliqui libri habent, καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν, καὶ αἱ διαιρέσεις υἱῶν ἀαρών. Et filiis (ſubintelligendum autem, de, more hebraico) Aaron, & diviſiones filiorum Aaron. Nonnulli, καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν ναδὰβ, Et filiis Aaron, Nadab, &c. Sed Complut. καὶ τῶν υἱῶν ἀαρὼν διαιρέσεις υἱοὶ ἀαρὼν, ναδὰβ, Et filiorum Aaron diſtributiones. Filij Aaron Nadab &c. (b) Sacerdos.] Complut. τοῦ ἱερέως, ſacerdote, & ſic deinceps υἱοῦ, τῶν ἀρχόντων, filio, principibus. (c) De domo.] οἴκου. Complut. domus. (d) Ipſi Raabia princeps.] Complutenſis, τῷ ῥαβιὰ, τοῖς υἱοῖς ῥαβιὰ, ὁ ἄρχων ἰωσία. Ipſi Rabia, filiis Rabia, princeps Joſia. Et illa quidem repetitio, Rabia, filiis Rabia, eſt etiam in hebræo: quamvis vulgata omittendam judicaverit, quaſi idem ſignificetur, ut etiam in cap. ſequenti & alibi. (e) Filij Ozia ipſius Merari ipſi Ozia, filii ejus Iſoam.] Alii. υἱοὶ ὀζία, υἱοὶ βουνὶ, υἱοὶ μεραρὶ, τῷ ὀζία, filii Ozia, filii Buni, filii Merari ipſi Oziæ. Complut. ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, υἱοὶ μεραρὶ ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, σοάμ. Jozias filius ejus, filii Merari Jozias filius ejus, Soam, &c. Difficultatem facit ac varietatem dictio, Beno (cujus veſtigium eſt illud, Buni) in hebræo, quæ poteſt & nomen eſſe proprium, & ſignificare, filius ejus. (f) Patriarchæ Araab: ſicut fratres ejus juniores.] Plerique, πατριάρχαι ἀαρών, patriarchæ Aaron. Sed Complutenſis, παρεστῶτες. πατριὰ τοῦ πρώτου πατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νεωτέρου, aſtantes: patriæ primi e regione fratris ſui junioris. hebræus non habet illud, aſtantes: nam in præcedentibus, pro, principes patriarum, habet, principes patriarum.

CAP. XXV.

(a) PRophetantes.] Sic vertimus illud, τοὺς ἀποφθεγγομένους, quamvis hoc communius quiddam videatur: quoniam Theodoretus habet τοὺς προφητεύοντας, & vulgata, qui prophetarent. (b) Adhærentes regi.] Alii, ἐχόμενοι ἀσὰφ τοῦ προφήτου ἐχόμενα τοῦ βασιλέως, adhærentes Aſaph prophetæ juxta regem. Et ita Theodoretus. & Complutenſis, niſi quod, pro, ἐχόμενα, (quod magis videtur reſpondere vulgatæ) habent, ἐχόμενοι. (c) Poſt patrem ſuum Idithum in cithara pulſantes.] Theodoretus & Complutenſis, ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτῶν, (Complutenſis mendoſe αὐτοῦ) ἰδιθοὺν ἐν κινύραις προφητεύοντος ἐξομολόγησιν, adhærentes patri ſuo Idithum in citharis prophetanti confeſſionem, &c. (d) Pulſanti ad regem.] τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ. Alij, τοῦ ἀνακρουομένου, pulſantis. Sed Complutenſis & Theodoretus, αἱμὰν τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, Æman videntis regi. (i) Poſt fratres ſuos.] Alij, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, cum fratribus ſuis.

CAP. XXVI.

(a) FIlii Coreim Moſellamia de filiis Aſaph.] Complut. & magna ex parte alii, τοῖς κορεΐοις (ſed hoc loco noſtra proprior hebræo) μεσελεμίας υἱὸς κορὲ ἐκ τῶν υἱῶν ἀσάφ. Coritis (id eſt, De Coritis, ut vulgata) Meſelemias filius Core de filiis Aſaph. (b) Ipſius primogeniti Rhoſæ.] Compl. καθεστάμενοι, præfecti: & vulgata, præfecti familiarum ſuarum. (c) Principem diſtributionis ſecundæ.] Compl. habet tantum, εἰς ἄρχοντα, in principem, ut vulgata (d) Diurnæ vices, ſicut fratres eorum.] Eadem, ἐφημερίαις κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, in diurnis vicibus e regione fratrum ſuorum. (e) Et Zachariæ, Filii Joas ipſi Melchiæ.] Eadem, καὶ ζαχαρίᾳ υἱῷ αὐτοῦ, βουλευτῇ ἐν συνέσει, & Zachariæ filio ejus, conſiliarius (magis reſponderet hebræo, conſiliario) in intellectu. (f) Eſephim.] Aut, Aſaphim, ut alii: ſignificat autem collectionum, &, conciliorum: vulgata, in qua parte domus erat ſeniorum concilium. Quod autem ſequitur, in ſecundo, Compl. habet, εἰς δεύτερον τοῖς προθύροις, in ſecundis veſtibulis. Sed vulgata, Sepphima, & videtur nomen proprium in dandi caſu. (g) Poſt portam.] Eadem, μετὰ τῆς πύλης cum porta. (h) Aſcenſionis.] Eadem, ἐν τῇ τρίβῳ τῆς ἀναβάσεως, in ſemita aſcentionis. (i) Sex.] Eadem, οἱ λευῖται ἕξ, Levitæ ſex. (k) Duo.] Compl. δύο δύο, & vulgata, bini, bini, itemque paulo poſt. Quæ autem ſequuntur, In excipientibus, uſque ad alterum, In excipientibus, abſunt a Compl. & vulgata. (l) In accipientibus, & ad occidentem.] Scimus, εἰς διαδεχομένους, ſolere verti, in ſuccedentes, aut, per ſucceſſionem. Sed hebræus & vulgata habet, in cellulis: idque putamus iſta dictione non ſignificari. (m) Cepit ex civitatibus.] Alii & Theodoretus, ἔλαβον ἐκ τῶν πολέμων, ceperunt ex bellis. (n) Samuel] Compl. & Theodoretus, ὅσα (al. ὃ) ἡγίασεν σαμουὴλ ὁ ὁρῶν, καὶ σαοὺλ ὁ τοῦ κὶς, καὶ ἀβεννὴρ ὁ τοῦ νὴρ, καὶ ἰωὰβ ὁ τοῦ σαρουΐα, καὶ πᾶς ὁ ἁγιάζων, διὰ χειρὸς, quæcunque (al. quod) ſanctificavit Samuel videns, & Saul filius Cis, & Abenner filius Ner, & Joab filius Serviæ, & omnis ſanctificans, per manum, &c. (o) Ejus.] Ita etiam Theodoretus, & vulgata. Compl. autem, αὐτῶν, eorum. Item in eo quod ſequitur in ipſa, ἰσααρὶ, καὶ χωνενίᾳ, illud, καὶ, officit ſententiæ. (o) Filii.] In aliis additur, αὐτοῦ, ejus, & in Compl. præterea, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐργασίας, ad opus operationis. (q) Ejus.] Complutenſis, David.

CAP. XXVII.

(a) OMne verbum.] Alij, καὶ εἰς πάντα λόγον, & ad omne verbum: a Compl. abeſt illud. καὶ. Ad verbum fere reſpondebit hebræo, ſi hoc modo conjungamus cum præcedentibus, ſecundum diſtributionem omne verbum, id eſt, ſecundum omnem rationem diſtributionum ingredientis, &c. (b) Et ſuper diſtributionem ejus] Compl. καὶ ἡ διαίρεσις αὐτοῦ, & diſtributio ejus. (c) Sacerdos] Sic etiam Compl. & Theodoretus, qui putat non eundem eſſe atque eum qui in libris regum dictus ſit, αὐλάρχης, præfectus aulæ. Sed vulgata habet, ſacerdotis: neque inuſitatum eſt apud LXX. rectum pro caſibus obliquis accipi, ut in dictione, filius, notatum eſt. (d) Cellas.] In uno codice antiquo, & in Compl. eſt, καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων, & ſuper vineas. (e) Primus amicus.] πρῶτος φίλος, (Compl. ὁ ἀρχεταῖρος, reſponderet hebræo, ſi eſſet, ὁ ἀρχὶ, ἑταῖρος. Nam vulgata, Arachites, amicus. (f) Poſt hunc.] μετὰ τοῦτον, alii, μετ᾽ αὐτὸν ἀχιτόφελ, poſt ipſum Achitophel. Compl. μετὰ ἀχιτόφελ, & intelligamus, non Achitophel fuiſſe poſt Chuſi, ſed poſt ipſum Achitophel fuiſſe proximum ipſum Jidaa filium Banaæ, quod exprimit vulgata.

CAP. XXVIII.

(a) Judicum.] *In aliquo libro additur*, ϗ φυλῶν, & tribuum. *In Complut. hoc tantum eſt, & ſequitur*, ϗ τοὺς ἄρχοντας τῶν διαιρέσεων τῶν ἐφημεριῶν, & principes diſtributionum diurnarum vicium. (b) Cuſtodes theſauri.] γαζοφύλακας. *Complut.* ἄρχοντας τῶν θησαυρῶν, principes theſaurorum. (c) Stationem pedum.] *Complut.* στάσιν τοῦ ὑποποδίου τῶν ποδῶν, ſtationem ſcabello pedum: *vulgata ex hebræo habet tantum*, ſcabellum pedum. (d) Regnum.] τὸ βασίλειον, faſtigium regium. *Complut.* ἡγούμενον, Ducem. (e) Ad faciem univerſæ eccleſiæ Domini.] *Complut.* κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραὴλ, πάσης ἐκκλησίας κυρίου, ad oculos omnis Iſrael, univerſæ eccleſiæ Domini. (f) Cogitationum.] *Complut. & Theodoretus addunt*, διανοιῶν, mentium, *ut vulgata*. (g) Templi.] *Ita etiam Complut. & Theodoretus. In aliquo libro eſt*, τοῦ αἰλὰμ, *quod vulgata*, porticus. (h) Et Zacchon ejus, & cænaculorum, & apothecarum.] *Complut.* ϗ τῶν ἀποθηκῶν αὐτοῦ, ϗ τῶν ὑπερῴων, ϗ τῶν ταμιείων αὐτοῦ, & apothecarum ejus, & cænaculorum, & cubiculorum ejus: *quomodo fere vulgata. A Theodoreto abſunt illa*, ϗ τῶν ἀποθηκῶν αὐτοῦ. *Illud*, ζακχῶν, *& paulo poſt*, ζακχῶ, *videtur factum ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, apothecarum, & cellariorum ejus. (i) Propitiationis.] ἐξιλασμοῦ. *Complut. & Theodoretus*, τοῦ ἱλαστηρίου, propitiatorii. (k) Et diverſoriorum, & vicium.] *Ab aliquo libro abeſt ſecundum &. Complut autem*, ϗ εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν ἐφημεριῶν, & ad diviſiones vicium. (l) Et menſuram.] *Pro his uſque ad*, ſimiliter pondus menſurarum, *habentur iſta in Complut.* In auro, & pondus menſuræ eius omnibus vaſis ſervitutis, & ſervitutis, & omnibus vaſis argenti in pondere omni vaſi ſervitutis, & ſervitutis, & pondus candelabris aureis, & lucernis eorum, aurum in pondere candelabri, & candelabri. Et lucernis ejus & candelabris, & aureorum, & argenteorum candelabrorum pondus dedit ei: & candelabrorum dedit ei pondus: *quæ tamen neque ipſa uſquequaque reſpondent hebræo*, (m) Et pondus aureorum, & argenteorum, & thuribulorum Cephure, cujuſque ponderis.] *Pro his in Complut.* ϗ τὰ κεφφουρὴ τὰ χρυσᾶ ἐν σταθμῷ εἰς κεφφὼρ, ϗ κεφφὼρ, ϗ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν, ϗ τῶν ἀργυρῶν ἑκάστου σταθμοῦ, & ipſa Cepphure aurea in pondere in Cepphor, & Cepphor, & pondus aureorum & argenteorum cujuſque ponderis. *Theodor.* κεφφουρὲ καλοῦσιν τινὰ χρυσᾶ ἐν οἷς ἔφυρον τὴν σεμίδαλιν τῷ ἐλαίῳ. Cepphure autem vocat vaſa quædam aurea & argentea, in quibus conſpergebant ſimilam oleo. *De his dicetur in libris Eſdræ.* (n) Et altaris.] *Complut.* καὶ τοῦ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων σταθμὸν ἐκ χρυσίου δοκίμου, ϗ ἐπέδειξεν αὐτῷ τὸ παράδειγμα, & altaris thymiamatum pondus ex auro probato. Et oſtendit ei exemplar, &c (o) Manus] *Compl. & Theodoretus*, ἐκ χειρὸς, de manu. (p) Confectionis exemplaris.] *Iidem*, τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν τοῦ παραδείγματος, ad intelligendam confectionem exemplaris. (q) Et ecce. *Hinc uſque ad ſequens*, Et ecce, *abſunt a Complut. & vulgata.* (r) In omni tractatione, & omnis promptus in ſapientia.] *Complut.* ἐν παντὶ ἔργῳ, πᾶς πρόθυμος ἐν παντὶ ἑκουσίῳ, ἐν σοφίᾳ, in omni opere, omnis paratus in omni voluntario, in ſapientia, &c.

CAP. XXIX.

(a) HOmini.] *In aliquot libris additur*, ἡ οἰκοδομὴ, *in aliis*, ἡ οἴκησις, ædificatio: *in nonnullis etiam*, ἀλλ' ἢ κυρίῳ τῷ θεῷ οἰκοδομεῖς, ϗ ἐγὼ κατὰ πᾶσαν, ſed Domino Deo ædificas: & ego ſecundum omnem, &c. (b) Aurum.] *Complut.* aurum ad aurum, & argentum ad argentum, & æs ad æs, & ferrum ad ferrum, & ligna ad ligna; *quæ reſpondent hebræo, & vulgatæ.* (c) Soam.] *Compl. & Theodoretus*, ὄνυχος. onychis: *quod eſt interpretatio illius.* (d) Et Parium multum.] *Iidem*, ϗ λίθους παρίους εἰς πλῆθος, & lapides Parios in multitudine. (e) Promptus.] ὁ προθυμούμενος. *Ita etiam Compl. Theodoretus autem*, τίς ἑκουσιάζεται, quis ſponte veniat: *quod verbum habuit etiam in ſequentibus, itemque ſæpe Compl.* (f) Ædificatores.] *Plerique*, οἰκονόμοι, œconomi. (g) Victoria.] *In nonnullis additur*, ϗ ἡ ἐξομολόγησις, & confeſſio. *In Compl. præterea, pro*, ϗ τὸ καύχημα, *eſt*, ἡ μεγαλοπρέπεια, decor. (h) A facie tua turbatur omnis rex & gens.] *Pro his in Compl. eſt*, σοὶ κύριε ἡ βασιλεία, ϗ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα, ϗ εἰς πᾶσαν ἀρχήν. tibi Domine regnum, & exaltatio in omnia, & in omnem principatum. *In nonnullis autem libris utrumque conjungitur.* (i) Gloria.] *In Compl. additur*, ἐκ προσώπου σου, a facie tua, *quomodo etiam hebræus, ſed ipſe non habet illud, quod etiam in Compl. præcedit*, a te. (k) Omnipotens.] *Abeſt a Compl. & hebræo.* (l) Peregrinantes.] παροικοῦντες. *Compl. repetit*, πάροικοι. *Theodoretus*, ἐπίδημοι, advenæ. (m) Ad omnem multitudinem hanc.] πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο. *Videtur dictum, pro*, omnis copia hæc. (n) Hæc in cogitatione cordis populi tui.] *Compl.* αὐτῶν τὸ πλάσμα διανοιῶν καρδίας λαοῦ σου, eorum plaſma cogitationum cordis populi tui. (o) Apparatum.] *Eadem*, πάντα ϗ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευήν, omnia, & ad ædificandum apparatum, &c. (p) Et ſedit.] *Alii, & Theodoretus*, ϗ ἐκάθισεν σολομὼν ἐπὶ θρόνου κυρίου εἰς βασιλέα ἀντὶ δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ, Et ſedit Salomon ſuper thronum Domini in regem pro David patre ſuo. (q) Beneplacuit.] εὐδοκήθη. *Compl.* εὐοδώθη, proſpere egit. (r) Deſuper] *Alii*, ἐναντίον, coram. (ſ) Regis, quod.] *Compl.* βασιλείας. ὡς, regni ſicut. (t) Tempora, quæ fuerunt.] *Eadem.* τῶν καιρῶν τῶν διελθόντων, temporibus, quæ tranſierunt.

CHRONICORUM. LIB. II.

CAP. I.

(a) DIxit.] *Pro*, indixit, & præcepit. (b) Excelſam.] *More hebraico, pro excelſum: ac præterea ſolet etiam dici.* τὴν βαμὰ, *ut paulo poſt.* (c) Nomen tuum.] *Compl.* τὸ ῥῆμά σου μετὰ δαυὶδ τοῦ πατρός μου, verbum tuum cum David patre meo. (d) Pecuniarum.] *Compl.* ὑπαρχόντων, ſubſtantiarum, *& paulo poſt, pro*, pecunias, ὕπαρξιν, ſubſtantiam. (e) Ante faciem.] *Eadem*, ἀπὸ προσώπου, a facie: *quod reſpondet quidem hebræo: ſed nihilominus ſignificare putant*, ante faciem, & coram, *ut vulgata.* (f) Populus.] *Abeſt dictio iſta a Compl. & vulgata.* (g) Ad eundum, & emebant.] *Nonnulli*, τοῦ ἐκπορεύεσθαι, ad egrediendum. *Sed Compl. pro iſtis habet*, τιμὴν ἣν ἐλάμβανον, ϗ ἠγόραζον ἐν ἀλλάγματι, precium, quod accipiebant & emebant in permutatione. *Locus anceps etiam in hebræo.*

CAP. II.

(a) THymiama, & propoſitionem.] *Complut.* θυμίαμα ἀρωμάτων, ϗ ποιεῖν πρόθεσιν, thymiama aromatum, & faciendum propoſitionem, *ſed illud*, faciendum, *non eſt in hebræo.* (b) Quæ.] *Alij*, ὧν, *& poteſt verti*, quos *ut vulgata.* (c) Scientem ſcientiam, & intellectum.] *Compl. & Theodoretus*, εἰδότα φρόνησιν, ϗ ἐπιστήμην, ſcientem prudentiam, & ſcientiam. (d) Patrem.] *Sic etiam vulgata. Et videtur poſitus caſus pro caſu, ut alibi, id eſt, pro*, patris mei: *quomodo multi vertunt ex hebræo: In cæteris libris, & ad marginem Vaticani, & in Compl.* παῖδα, puerum.

CAP. III.

(a) IPſius Amoria.] τοῦ ἀμωρία. *Videtur de induſtria retentus etiam articulus hebraicus. Complut.* ἐν ὄρει τοῦ ἀμορία, in monte Amoria, *quod vulgata*, in monte Moria. (b) Longitudo cubitorum.] *Sic etiam hebræus. In aliis omittitur vox*, cubitorum: *& Complut.* μῆκος τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης πηχῶν ἑξήκοντα, longitudo menſurationis primæ, cubitorum ſexaginta. (c) Catenas dependentes.] *Hoc videtur ſignificare*, χαλασά. *Compl.* ἁλύσεις, catenas. (d) Latitudinem domus cubitorum viginti, & longitudo.] *Compl.* τὸ πλάτος τοῦ οἴκου πηχῶν εἴκοσι, ϗ τὸ εὖρος, latitudinis domus cubitorum viginti, & latitudo, &c. *quod reſpondet vulgatæ.* (e) Cænaculum.] *Eadem*, τὰ ὑπερῷα, cænacula, & tabulata: *magnamque hac in re vim facit Theodoretus ad conciliandam diſcordiam, quæ videtur eſſe inter hunc locum, & libros Regnorum, de altitudine templi.* (f) Serſeroth.] *Compl.* ἁλυσιδωτά, catenulas: *quod eſt interpretatio illius.*

CAP. IV.

(a) DIametrum.] *In Compl. additur*, ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς, a labio ejus uſque ad labium ejus. (b) Cubitorum.] *In aliis additur*, ἐκύκλουν αὐτὴν κύκλῳ, circundabant illud in circuitu. *Complut. autem*, ἐκύκλου, ambiebat: *ut vulgata.* (c) Duo genera.] *Compl.* δύο στίχοι, βόες χωνευτοὶ, ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν ἐποίησαν αὐτοὺς, ἑστῶσα ἐπὶ δώδεκα μόσχους ἡ θάλασσα, ϗ τρεῖς βλέποντες, duo ordines, boves fuſiles, in fuſura eorum fecerunt eos, ſtans ſuper duodecim vitulos mare, & tres ſpectantes, &c. (d) Sculpta.] διαγεγλυμμένα. *Compl.* διαγεγλυμμένους, ſculpti. (e) Conſummavit.] *Complut. addit*, αὐτὴν, illud. *Noſtra propius ad hebræum, in quo conjungitur cum antecedentibus, id eſt*, ter mille metretas complebat. (f) Tanquam ad Orientem e regione.] *Compl.* πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον, *quod vulgata*, contra Orientem ad meridiem. (g) Fuſcinulas, & thuribula & focum altaris.] *Eadem*, τοὺς λέβητας, ϗ τὰς κρεάγρας, ϗ τὰ πυρεῖα, lebetes, & fuſcinulas, & thuribula. (h) Regis.] *Sic hebræus. Complut.* ὁ βασιλεὺς, rex. (i) Et ſuper eas Golath ipſi Chothareth.] *Pro* Golath, *dictione hebraica, ſed paululum immutata, quæ ſignificat*, orbes, *aut*, funiculos, *Compl. habet*, τὰς βάσεις, baſes: *quod non ſatis convenit. Et pro*, τῇ χωθαρέθ, *habet*, ϗ τὰς χωθαρὼθ, *quod ſignificat*, & coronas. *Vulgata nomine epiſtyliorum videtur utrumque comprehendiſſe.* (k) Capita ipſarum Chotareth.] *Rurſus pro*, capita, *in hebræo eſt eadem dictio, quæ paulo ante dicta eſt*, Golath, *& rurſus in Compl.* τὰς δύο βάσεις τοῦ χωθαρὼθ, *itemque paulo poſt.* (l) Tintinnabula.] *Compl.* ῥοὰς, mala granata, *ut vulgata.* (m) Et podiſteras, & analempteras.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata, & videntur idem poſſe ſignificare atque illud, quod ſequitur, ut ſint duæ interpretationes*, & lebetes, & fuſcinulas. (n) Non defecit.] *Compl.* οὐκ ἠκριβάσθη, non examinabatur.

CAP. V.

(a) QUæ dederat.] *Alii*, ϗ ἔδωκεν, & dedit, *id eſt*, poſuit, *ut vulgata.* (b) Omnes] *Abeſt a Compl, & vulgata.* (c) Et tabernaculum.] *Alij*, ϗ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν, ϗ τὴν σκηνήν, & eduxerunt arcam & tabernaculum. (d) Et qui timebant.] *Abeſt a Compl. & vulgata.* (e) Qui.] *Imitatio hebraiſmi. Compl.* ἃ, quæ. (f) Arcam.] *Compl. addit*, ϗ προσήγγιζε τὰ χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, & appropinquabant Cherubim ſuper arcam: *quæ redundant: ac fortaſſe ſunt altera interpretatio præcedentis ſententiæ.* (g) Filiis] *Iſte dandi caſus more hebraico valet*, de filiis, &c. *Compl. autem minus proprie*, σὺν τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀσάφ, cum filiis Aſaph. *Illud autem in ea recte habet quod ſequitur*, & filiis eorum, & fratribus eorum. (h) Gloriæ.] *Abeſt ab aliquo libro. In hebræo repetitur*, domus. *Compl.* ϗ δόξης, & gloriæ.

CAP. VI.

(a) TRium.] *Ita etiam vulgata. Compl.* πέντε, quinque. (b) In loco] *Alii* ἐκ τοῦ τόπου, de loco. (c) Puerorum.] *Compl.* τῶν δούλων σου, ſervorum tuorum. (d) Et omnis deprecatio, & omnis oratio.] *Compl.* ϗ κατὰ πᾶσαν ἁφὴν (*quod non eſt in hebræo*) ϗ πᾶσαν προσευχὴν, ϗ πᾶσαν δέησιν, & juxta omnem tactum & omnem deprecationem, & omnem orationem. *Notatum autem eſt alibi*, omnem deprecationem, & orationem, *hoc locis ſimilibus valere*, omnem occaſionem deprecandi, & orandi. (e) Timeant omnes vias tuas.] *Compl.* ὅπως φοβῶνταί σε τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου, ut timeant te, eundo id omnibus viis tuis. (f) Et ad timendum te.] *Sic etiam hebræus. Compl.* ϗ ἵνα φοβῶνταί σε, & ut timeant te. (g) Et percuties eos.] *Eadem* ϗ ἐὰν θυμωθῇς ἐπ' αὐτοὺς, & ſi indignatus fueris ſuper eos. (h) Filii.] *Plerique habent*, οἱ ὅσιοί σου, ſancti tui.

CAP. VII.

(a) IPſius David.] *Complut. & Theodoretus*, ὧν ἐποίησεν δαυὶδ, quæ fecit David. *Ex quo colligit Theodoretus pſalmum eſſe ipſius David.* (b) Manaa.] *Complut.* τὰς θυσίας, ſacrificia : *quod eſt interpretatio illius.* (c) Feſtivitatem.] *Eadem*, καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, & feſtivitatem ſeptem diebus. (d) Si confuſus fuerit.] *Humiliaverit ſe pra verecundia : quod ſatis reſpondet hebrao. Compl.* ἐντραπῇ με, reveritus fuerit me, *aut, ut ipſi interpretantur*, convertatur ad me. (e) Eis.] *Ita hebraus. Compl.* ὑμῖν, vobis, *ut vulgata.*

CAP. VIII.

(a) IN Bæſoba.] *Alii*, εἰς αἱμὰθ σωβὰ, *al.* σȣβὰ, *quod vulgata*, in Emath Suba : *& in Complut. ſequitur*, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτὴν, & prævaluit ſuper eam. (b) Mœnia, portæ, & vectes.] *Eadem*, τείχεσι, πύλαις, ϗ μοχλοῖς, mœnibus, portis & vectibus. (c) Deſiderium.] *Eadem addit*, αὐτȣ͂, ſuum : *quod non eſt in hebrao : ſed in eo alius verborum ordo.* (d) Regno ſuo.] *Eadem*, εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτȣ͂ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτȣ͂, ad omnia opera ſua in regno ſuo : *ac fortaſſe ſunt dua interpretationes orta ex ambiguitate vocis hebraicæ, qua parvo diſcrimine poteſt ſignificare opus, & regnum.* (e) Et principes, & potentes.] *Alii*, καὶ ἄρχοντες δυνατοὶ ἁρμάτων, & principes potentes curruum. *Compl.* καὶ ἄρχοντες τριστατῶν αὐτȣ͂ δυνατοὶ, καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων αὐτȣ͂, καὶ ἱππέων αὐτȣ͂, & principes triſtatarum ejus potentes, & principes curruum ejus, & equitum ejus. (f) Sancta eſt.] *Grace eſt*, ἅγιος, *& ita apud Theodoretum : ſed apud illum in proxime pracedentibus, pro*, civitate, *eſt*, οἴκῳ, domo, *ut vulgata : & cum ea dictione optime convenit* ἅγιος, *quare in noſtra erit ſubintelligenda. Compl. habet*, πόλει, *&* ἁγία. (g) Et ſecundum miniſteria.] *Hebraus non habet illud* &. *Compl. autem*, καὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ τοὺς λευίτας, & miniſteria eorum, & Levitas. (h) Quoaduſque perfecit.] *Compl.* καὶ ἕως ȣ̓ ἐτελειώθη, ἕως ȣ̓ ἐτελείωσε, & quoaduſque perfecta eſt, quoaduſque perfecit. (i) Venerunt.] *Eadem*, ἤνεγκαν, attulerunt.

CAP. IX:

(a) ET extra ſe facta eſt.] *Compl.* καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ἔτι πνεῦμα, & non fuit in ea ultra ſpiritus. (b) Mea.] *In Compl. additur*, περὶ σοῦ καὶ, de te, &, *ſed non in hebrao.* (c) Beati viri tui.] *Sic etiam vulgata. Compl. autem*, μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, beatæ uxores tuæ. (d) Pinea.] πεύκινα, *quod ex Joſepho videtur agnoſcere Theodoretus. Inquit enim, ligna*, ἀλγώμμα, *ipſum dixiſſe*, πεύκινα. *Vulg.* thyina. *Alii ex hebrao*, coralliorum. (e) Quæ afferebant. Et de omnibus regibus.] *Compl.* οἳ ἔφερον, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς ἀραβίας καὶ σατράπαι τῆς γῆς ἔφερον. Qui afferebant. Et omnes reges Arabiæ, & ſatrapæ terræ afferebant, &c. (f) Trecentorum aureorum aſcendebat.] *Videtur ſubintelligendum*, pondus, *aut quiddam ejuſmodi. Compl.* τριακόσιοι χρυσοῖ ἀναφέροντες, trecenti aurei aſcendentes. (g) Illigati.] ἐνδεδεμένοι. *In aliis*, ἐνδεδυμένοι χρυσίῳ, induti auro, *hebraus non habet : ſed in ipſo ſequitur, quod eſt in Compl.* καὶ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ, & ſcabellum ſuppoſuit in aureo throno. (h) Simiis.] *In Compl. additur*, ϗ θεχείμ. *quod in vulgata*, & pavos. (i) Aurea. *Compl. addit* ὅπλα, arma, *ut vulgata.* (k) Aurum, &.] *Abeſt a Compl. & vulgata.* (l) Salomon.] *Eadem addunt*, μετὰ τ͂ πατέρων αὐτȣ͂, cum patribus ſuis

CAP. X.

(a) DIcens ſuſcitavit.] *Compl.* ἵνα ἀναστήσῃ. *Theod.* ἵνα στήσῃ, ut ſuſcitaret, *vel*, firmaret. (b) Et omni Iſrael : quoniam.] *Compl.* καὶ πᾶς ἰσραὴλ εἶδεν, ὅτι, Et omnis Iſrael vidit, quoniam. (c) Et habitantes.] *Iſtud*, &, *abeſt a Compl. & vulgata.* (d) Et regem.] *Item iſtud*, & : *ſed hoc loco hebraus habet, licet paululum diverſa conſtructione. In aliis autem libris eſt*, ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτῶν τ͂ ἱεροβοάμ, regem fecerunt ſuper ſe Hieroboam.

CAP. XI.

(a) ET bellabat.] *Compl.* τ͂ πολεμῆσαι, ad bellandum. (b) Vitulis, quæ fecit.] *Theod* ϗ τ͂ δαμάλεσιν αἷς (*Compl.* ἃς) ἐποίησεν ἱεροβοάμ, Et juvencis quas fecerat Hieroboam. (c) Et ejecit eos.] *Compl.* & ejecit Levitas. *Sed hac abſunt ab hebrao : & Theodor. ita ſcribit* : Secuti autem ſunt Sacerdotes ipſos, & Levitas etiam ex aliis tribubus. Inquit enim, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτῶν ζητῆσαι κύριον τ͂ θεὸν ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς ἱεροσόλυμα θῦσαι τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ κατισχῦσαι τὴν βασιλείαν ἰούδα. Abierunt poſt eos ad quærendum Dominum Deum Iſrael : & venerunt in Hieroſolyma ſacrificare Domino Deo patrum ſuorum, & confortare regnum Juda. *Lucifer, lib.* 1. *pro S. Athanaſio*, & projecit eos a filiis Iſrael, & a tribubus Iſrael, qui dederunt cor ſuum quærere Dominum Deum Iſrael. (d) Et confortavit Roboam filium.] *Vulgata ex hebrao*, & confirmaverunt. *Alii autem*, ὁ τ͂ σαλομὼν, *aut*, υἱὸς σολομῶντος, & invaluit filius Salomonis. (e) In omnibus.] *Fortaſſe ſubintelligendum eſt*, qui filii diſperſi erant in omnibus, &c. *Compl.* καὶ ἐν πᾶσι Et in omnibus, &c. (f) Eis.] αὐταῖς, *quaſi referatur ad civitates. Alii*, ἐν αὐταῖς, in eis. *Compl.* ἐν αὐτοῖς, *ac fortaſſe vera lectio eſt*, αὐτοῖς, *id eſt*, filiis.

CAP. XII.

(a) TRoglodytæ.] *Plerique alii*, τρωγλοδύται, *& vulgata*, Troglodytæ. [Οἱ ἄρχοντες ἰσραὴλ] In nonnullis libris eſt, οἱ ἄρχοντες ἰούδα. (b) Eos quaſi paululum.] *Complut.* αὐτοῖς ὡσεὶ σμικρὸν, eis quaſi paululum. *Theodoretus* : αὐτοὺς ὡς εἰς μικρὸν, eos quaſi ad puſillum quid. *Et addit, pro eo quod eſt*, ſcintillam benedictonis orbis in eis conſervabo. (c) Hieruſalem.] *Theodoretus & Compl. addunt*, ἐν χειρὶ σουσακείμ, *aut*, σουσὰκ, *quod vulg.* per manum Seſac. (d) Pueros.] *Iidem.* δούλοις, ſervos. (e) Et conſtituit ſuper eum Suſacim.] *In quibuſdam additur*, rex Ægypti. *Sed compl. reſpondens hebrao & vulg. longe aliter habet*, ϗ κατέστησεν ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων τ͂ παρατρεχόντων τ͂ φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου τ͂ βασιλέως. ϗ ἐγένετο ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τ͂ βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, εἰσεπορεύοντο ϗ οἱ παρατρέχοντες. ϗ ἐλάμβανον τοὺς θυρεοὺς, ϗ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τ͂ παρατρεχόντων, καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι τ͂ βασιλέα. Et conſtituit ad manus principum curſorum cuſtodientium portas domus regis. Et fiebat ex multo tempore (*aut*, uſu, *hebraus habet*, a tempore) in ingrediendo regem in domum Domini, ingrediebantur & curſores, & ſumebant clypeos, & referrebant ad locum curſorum. Et cum rex eſſet confuſus, &c. (f) Videntis.] *Theodoretus & Compl. addunt*, τ͂ γενεαλογῆσαι, in genealogia deſcribenda, *quod in vulgata videtur eſſe*, & diligenter expoſita.

CAP. XIII.

(a) ABia.] *In aliis additur*, τ͂ πόλεμον, prælium. (b) Teſtamento Salis.] *Sic hebraus. Compl.* εἰς διαθήκην ἁλὸς, *quod vulgata, in pactum* Salis. *Theod.* διαθήκην ἁλὸς αἰωνίαν, teſtamentum ſalis ſempiternum : *& explanat quid iſtud ſit.* (c) Surrexit.] *Alii*, ἀντέστη, ex adverſo ſtetit. *Alii*, ϗ ἐνίσχυσεν ἐπὶ ῥοβοάμ, & invaluit ſuper Roboam. *Compl.* ϗ ἐνίσχυσαν, *quod vulg.* & prævaluerunt. (d) Vituli.] *Ita etiam vulgata ex hebrao. Compl. autem* δαμάλεις, juvencæ. (e) Univerſæ. Qui accedit.] *Compl.* πᾶς ὁ παραγινόμενος, omnis qui accedit. (f) Mane, & veſperi.] *Eadem*, mane mane, & veſperi veſperi : *quemadmodum etiam interdum in ſequentibus.* (g) Accenſionis.] *Eadem* αὐτῆς, ejus, *ut vulgata.* (h) Nos.] *Eadem*, ὑμᾶς, vos. (i) Convertit.] *Compl.* περιεκύκλωσε τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν κατόπισθεν αὐτῶν, ϗ ἦσαν ἔμπροσθεν ἰούδα, circumdedit inſidias ad veniendum a tergo eorum. Et fuerunt ante Judam, &c. (k) Clamaverunt.] *Etiam hebraus habet in numero multitudinis. Complut.* ἠλάλαξεν ἀνὴρ ἰούδας, vociferatus eſt vir Judas. *Verbum quidem iſtud videtur agnoſcere etiam Theodoretus.* (l) In libro.] *Compl.* ἐπὶ βιβλίου ἐν τῇ ζητήσει, ſuper librum in exquiſitione, *quod vulgata*, diligentiſſime.

CAP. XIV.

(a) MOrtuus eſt.] *Compl.* ἐκοιμήθη, dormivit, *ut vulgata.* (b) Pacem habuit. Civitates munitas.] *Locus mutilatus in collatis manuſcriptis codicibus, in Compl. ſic expletur*, ϗ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ, ϗ ᾠκοδόμησεν πόλεις τειχήρεις, & pacem habuit regnum coram eo. Et ædificavit civitates munitas : *qua optime reſpondent hebrao.* (c) Quoniam pacem habuit terra.] *Hoc abeſt a Compl. ſed non ab hebrao.* (d) Coram terra dominabimur.] ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν. *Alii*, ἐν ᾧ κυριεύομεν τῆς γῆς, dum dominamur terræ. *Ad verbum reſponderet hebrao, ſi eſſet*, ἐν ᾧ ἡ γῆ ἐνώπιον ἡμῶν, dum terra eſt coram nobis. (e) Et proſpere fecit nobis.] *Pro his in Complut. eſt*, ϗ ᾠκοδόμησαν, ϗ κατηύθυναν, & ædificaverunt, & proſperati ſunt. (f) Conforta nos.] *Eadem*, οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς. βοήθησον ἡμῖν. quibus non eſt fortitudo. Adjuva nos. (g) Domine Deus noſter.] *Eadem addit*, σὺ εἶ ὁ θεὸς, tu es Deus. *Alii*, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σὺ εἶ, Dominus Deus noſter tu es : *quod optime reſpondet hebrao.* (h) Gedor.] *Theodoretus & Compl.* γέραρα, *& vulgata*, Gerara. (i) Poſſeſſionum.] κτήσεων. *Aliqui*, κτηνῶν, pecorum. *A Theodoreto abeſt utrumque : qui etiam pro eo, quod ſequitur*, ἀλιμαζονεῖς, *aut*, ἀμαζονεῖς, *ut in aliis, ipſe habet*, ἀμαζονείμ, *& ſuſpicatur fuiſſe populos quoſdam, nimirum Lybes. Sed fortaſſe eſt veſtigium duarum dictionum hebraicarum, qua ſiginficant*, tabernacula pecorum. *Quare in Compl. eſt tantum*, καὶ σκηνὰς κτηνῶν ἐξέκοψαν, etiam tabernacula pecorum exſciderunt.

CAP. XV.

(a) ODed.] *Sic etiam Theodoretus. Alii libri*, Adad. *Vulgata*, Obed. (b) In non Deo.] ἐν οὐ θεῷ. *Ita etiam Theodor. Compl.* ἄνευ θεοῦ, abſque Deo. (c) Convertit eos.] *Compl. addit.* ἐν θλίψει, in tribulatione. *Sed Theodoretus hunc locum ſic refert*, ϗ ἐκάθισαν ἐν στενότητι, ϗ ἐπεστράφησαν ἐν θλίψει ἐπὶ κύριον. Et ſederunt in anguſtia, & convertentur in tribulatione ad Dominum. (d) Illo tempore.] *Theodoretus, & Compl.* ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις. in temporibus illis. (e) Domini.] *Apud eoſdem additur*, πολλὴ, multum. (f) Manus.] *Sic etiam in aliquo codice Theodoreti. In alio eſt*, αἱ ὀσφύες ὑμῶν, lumbi veſtri. (g) Adad.] *In uno codice eſt*, Addo. *In pleriſque*, ἀζαρίου, Azariæ. *Compl.* ὠδὴδ, Oded. *Initio capitis eſt*, Azarias filius Oded, *& unde in vulgata*, Azariæ filii Oded. (h) Tenuerat Hieroboam in monte.] *Compl.* ὧν κατέσχεν ἀπὸ ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους, quas ceperat a Hieroboam de monte : *hebraus, & vulgata non habent*, a Hieroboam. (i) Tranſivit.] *Alii*, διῆλθον, tranſierunt, venerunt. *Vulgata tamen.* Et intravit. (k) Magna.] *In Compl. additur*, ϗ ἐν ἀλαλαγμῷ, *& vulgata*, in jubilo. (l) Plenum.] *Eadem*, τελεία, perfectum, *ut vulgata.* (m) David patris ſui, & ſancta domus Dei.] *Eadem*, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ϗ τὰ ἅγια αὐτοῦ, patris ſui, & ſancta ſua, *Vulgata*, quæ voverat pater ſuus, & ipſe.

CAP. XVI.

(a) REgis.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, βασιλέα, regem. (b) Diſſipa a me Baaſa regem.] *Compl.* διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ βαασὰ βασιλέως, diſſipa teſtamentum tuum, quod cum Baaſa rege, *quomodo fere*, 3. *Reg.* 15. (c) In confidentia, in equitibus.] *Eadem*, ϗ θάρσος εἰς ἅρματα, ϗ ἱππεῖς, Et confidentia in curribus & equitibus. (d) In omni corde pleno.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* μετὰ πάσης καρδίας τελείας, cum omni corde perfecto. (e) Uſque valde languit.] *Eadem*, ἕως ἄνω ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ. Uſque ſupra infirmitas ejus. (f) Uſque valde.] *Eadem*, ϗ ἔκαυσαν αὐτὸν καῦσιν μεγάλην ἕως σφόδρα, & combuſſerunt eum combuſtione magna uſque valde.

CAP. XVII.

(a) VIis patris ſui primis.] *Ita etiam Lucifer lib.* 1. *pro S. Athan. Alii addunt*, ὁδοῖς δαυὶδ, viis David. *Ac Theodoretus quidem videtur legiſſe*, ἐν τ͂ πρώταις *& interpretatur*, κατ' ἀρχὰς, ab ipſo initio. (b) Sicut opera Iſrael.] *Lucifer*, & non ſic opera Iſrael. *Complut. & Theodoretus*, ϗ οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἰσραὴλ, & non ſecundum opera Iſrael. (c) Qui.] *Iſtud*, οἱ, *abeſt a Compl. & Lucifer*, & cum illis. (d) Argentum, & dona.] *Ita etiam Lucifer. A Complut. abeſt iſtud*, καὶ δόματα. *Vulgata ex hebrao*, argenti vectigal. (e) Septingentos.] *Nec plura Lucifer. In aliis codicibus ſequitur*, τράγους (*al.* ϗ τράγους) ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους, *al.* πεντακοσίους, hircos ſeptem mille ſeptingentos, *alii*, quingentos. (f) Major.] *Lucifer*, ambulans magnificatus. *Complutenſis*, πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, procedens, & magnificatus. (g) Poſt eum.] *Ita etiam fere vulgata. Compl.*

Complutens. ἐχόμενοι αὐτῶν, adhærentes eis: *& sic deinceps.* (*h*) Prompte se offerens.] ὁ προθυμούμενος. *Theodoretus videtur habuisse*, ὁ ἑκουσιαζόμενος, *& interpretatur pro eo qui non pro peccato offert, sed affert munera Deo: de qua varietate alibi dictum est.* (*i*) Potens virtutis, & Eliada.] *Ab hebræo abest illud*, &: *nam etiam vulgata*, robustus ad prælia Eliada. *Alij codices*, δυνατοὶ δυνάμει, ἐλιαδὰ, potentes virtute: Eliada, &c.

CAP. XVIII.

(*a*) Diligebat eum] *Id est, omnibus eum officiis prosequebatur, magnaque benevolentiæ signa præbebat. Complut.* ἔπεισε τὸν ἰωσαφὰτ, persuasit Josaphat. (*b*) Sicut ego.] *Complut.* ὡς σὺ οὕτω ϗ ἐγὼ, sicut tu, ita & ego. *Similis varietas notata est*, 3. *Reg.* 22. (*c*) Cito Michæam.] *Aptius hebraicæ locutioni, & imperiis regis, quam quod in Complut.* ταχέως κάλεσον, cito voca. (*d*) Cooperi me.] κατακάλυψόν με. *Compl.* κατακαλύψομαι, cooperiar, *& nostra etiam*, 3. *Reg.* συγκαλύψομαι. (*e*) Meum.] *Complut.* tuum, *quæ varietas etiam*, 3. *Reg. notata est* (*f*) Cooperuit.] *Eadem*, ἠλλοιώθη, mutatus est, mutavit habitum, *ut vulgata.* (*g*) Laboravi.] *Eadem*, τετραυμάτισμαι, vulneratus sum.

CAP. XIX.

(*a*) Rex Josaphat.] *Sic etiam Theodoretus. Compl.* ϗ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα ἰωσαφὰτ, & dixit ad regem Josaphat. (*b*) Sanguinem sanguinis.] *Aut contra*, αἵματος αἷμα, sanguinis sanguinem, *ut nonnulli. Sed Complutensis*, αἵματος, ϗ αἵματος, sanguinem, & sanguinem. *Lucifer*, inter medium sanguinis, & sanguinis. (*c*) Scribæ.] *Theodoretus*, γραμματεῖς, vocavit, τοὺς διδασκάλους, doctores. (*d*) Confortamini] *Theod. & Compl.* ἀνδρίζεσθε, viriliter, agite.

CAP. XX.

(*a*) Minæis.] *Alij*, ἐκ τῶν ἀμμανιτῶν, de Ammanitis. (*b*) Dilecto tuo.] *Complut.* τῷ φίλῳ σου, amico tuo. *Theodoretus*, τοῦ φίλου σου, amici tui, *ut vulgata.* (*c*) Eorum.] *In Complut. sequitur*, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, & filii eorum. (*d*) Ipsi Oziel.] *Theodoretus*, ἰεζοὴλ, Jezoel. *Complut.* καὶ ἰεζιὴλ ὁ τοῦ ζαχαρίου υἱοῦ βαναίου υἱοῦ ἰεϊὴλ υἱοῦ μαθθανίου ὁ λευίτης ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀσάφ, & Jeziel filius Zachariæ filij Banææ filii Jeiel filij Matthaniæ Levita de filiis Asaph. (*e*) Bellare. Hæc intelligite.] *Complut.* πολεμῆσαι ἐν ταύτῃ. στῆτε, ϗ σύνετε. pugnare in hac. State, & intelligite. *Et ita etiam Theodoretus, nisi quod habet*, οὐχ ὑμεῖς πολεμήσετε, non vos pugnabitis, &c. (*f*) Paveatis.] *Complut.* δειλιᾶτε. *Theodoretus*, δειλιάσητε, *eodem sensu.* (*g*) Propheta.] *Compl. & Theodoretus*, προφήταις, prophetis. (*h*) Pugnare filios Ammon super Moab.] *Complut.* ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν, ϗ μωάβ, insidias impugnare filios Ammon, & Moab, &c. (*i*) Ad exterminandum.] *Eadem*, ϗ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίου αὐτοῦ εἰς διαφθορὰν. & aggressus est vir proximum suum ad perditionem. (*k*) Qui conscripsit librum.] *Theodoretus*, οἳ κατέγραψαν, (*Complut.* κατέγραψεν) ἐπὶ βιβλίου, quos conscripserunt super librum. (*l*) Hic] *Iidem*, αὐτὸς, ipse. (*m*) Et eundo ad eum.] *Hæc a Theodoreto non referuntur. Complut.* ϗ ἐκοινώνησε μετ᾽ αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι πλοῖα, & communicavit cum eo ad faciendum navigia, &c. (*n*) Quassavit Dominus opus tuum.] *Complut.* διέκοψε κύριος τὰ ἔργα σου, ϗ συνετρίβησαν αἱ νῆες, ϗ οὐκ ἠδυνήθησαν τοῦ πορευθῆναι εἰς θαρσεῖς, discidit Dominus opera tua: & contritæ sunt naves, & non habuerunt vires ad eundum in Tharsis. *Atque ita etiam Theodoretus nisi quod habet*, αἱ νῆές σου, naves tuæ.

CAP. XXI.

(*a*) Sex.] *Abest a Complut. & vulgata.* (*b*) Et Azarias.] *Etiam hoc a Complut. sed non a vulgata, & hebræo.* (*c*) Suum.] *Complut.* τοῦ πατρὸς αὐτοῦ patris sui, *ut vulgata.* (*d*) Sicut dixerat ei, dare ei.] *Complut.* ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτὸν quemadmodum dixit ei dare eum. *Melius Theodor.* ὃν τρόπον εἶπε δοῦναι αὐτῷ, quemadmodum dixit dare ei. (*e*) Principibus.] *In Complut. additur*, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, & omnes currus ejus. *Sed hoc, & illud, quod sequitur*, & omnis equitatus cum eo, *videri possunt duæ interpretationes ejusdem sententiæ in hebraico. Vulgata quidem tantum equitatus mentionem facit.* (*f*) In scriptura.] ἐν γραφῇ. *Sic etiam Theodoretus, & putat subintelligendum*, ἄνθρωπος, homo. *Complut. autem*, ἐγγραφὴ, scriptura, literæ, *ut vulgata.* (*g*) Et tu in languore malo.] *Complut.* ϗ σὺ ἔσῃ ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀρρωστίαις κοιλίας σου, ἕως οὗ ἐξέλθῃ τὰ ἔντερά σου ἀπὸ τῆς ἀρρωστίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, & tu eris in infirmitatibus malis, in infirmitatibus ventris tui, quoadusque exeant intestina tua præ infirmitate ex diebus in dies: *eodem modo Theodoretus, nisi quod in principio habet tantum*, καὶ σὺ ἔσῃ ἐν ἀρρωστίᾳ κοιλίας σου. (*h*) Oppresserunt, & averterunt omnem apparatum, quem.] *Complut.* κατεδυνάστευσαν αὐτὸν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν πᾶσαν τὴν ὕπαρξιν, ἣν, oppresserunt eum, & captivarunt omnem substantiam, quam. (*i*) Ochozias. *Ita etiam Theodoretus, & videtur idem, qui cap. sequenti, rex constituitur. Sed plerique tamen libri habent*, ἰωαχὰζ, *& vulgata*, Joachaz. (*k*) Dierum duos dies.] *Complut.* τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ὡς ἡμέρας δύο, dierum ejus ad dies duos. *Verum illud*, αὐτοῦ, *redundat: & præpositio*, εἰς, *potest subintelligi: hoc enim significatur*, cum tempus dierum, *id est*, spatium temporum pervenit ad duos annos. (*l*) Venter ejus cum morbo.] *Ita fere hebræus, Complut.* ἐξῆλθε τὰ ἔντερα αὐτοῦ μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ, exierunt intestina ejus cum ventre ejus in infirmitate ejus. (*m*) Funus.] *Complut. & Theodoretus*, ἐκφορὰν, ϗ καῦσιν κατὰ τὴν καῦσιν τῶν πατέρων αὐτοῦ, funus, & combustionem secundum combustionem patrum ejus. (*n*) Sepultus est.] *Theodoretus videtur legisse*, ἔθαψαν αὐτὸν, sepelierunt eum, *ut vulgata.*

CAP. XXII.

(*a*) Et Alimazones.] *Nonnulli*, ἀμαζονεῖς. *Videtur præsertim in nostra esse vestigium quoddam dictionis hebraicæ. quæ significat*, ad castra: *quare Complut. pro ista habet*, ϗ ἐν τῇ παρεμβολῇ, & in castris: *quamvis illud* ϗ *redundet. Simile quiddam de ista eadem dictione notatum est cap.* 14. *Theodoretus utrumque conjungit, hunc locum hoc modo referens*, ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε τὸ λῃστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἀράβων, ϗ ἀπὸ τῶν ἀμαζονεὶμ ἐν τῇ παρεμβολῇ, quoniam omnes seniores interfecerat agmen latronum superveniens super eos ab Arabibus, & ab Amazonim in castra. *Repetit autem & hic ipsos Amazonim fuisse accolas Æthiopum.* (*b*) Viginti.] *Alii libri addunt* ϗ δύο, & duorum, *quemadmodum etiam in nostra*, 4. *Reg.* 8. *& ibi etiam vulgata. Alii, & Complut.* υἱὸς ὢν τεσσαράκοντα ϗ δύο ἐτῶν, filius cum esset quadraginta, & duorum annorum: *quod respondet hebræo, & vulgatæ hic.* (*c*) Unctum Domini.] *In Compl. sequitur*, ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον ἀχαὰβ, quem unxit eum Dominus ad exterminandum domum Achaab. *Verum illa*, christum Domini, & quem unxit eum Dominus, *videri possunt duæ interpretationes ejusdem sententiæ: nam in hebræo non est hujusmodi repetitio, quemadmodum neque in vulgata.* (*d*) Dixerunt.] *Sic hebræus. Complut. & Theodoretus*, εἶπεν, dixit. (*e*) Cum eo.] *Aliqui libri*, μετ᾽ αὐτῆς, cum ea. *Vulgata ex hebræo*, cum eis.

CAP. XXIII.

(*a*) Octavo] *Plerique libri* ἑβδόμῳ, septimo, *ut vulgata.* (*b*) Domini.] *Complut. addit*, ἐν διαθήκῃ, in testamento, & fœdere. (*c*) Et ostendit ei filium regis.] *Hæc absunt a Compl. & vulgata.* (*d*) Et ad portas introituum.] *Eadem*, καὶ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις τῶν εἰσόδων, & janitorum in portis introituum. *Phrasis hebraica hoc significat, parti isti tertiæ venienti ad sabbatum standum esse una cum sacerdotibus, & Levitis, & janitoribus liminum, aut in liminibus.* (*e*) Levitarum.] *Id est*, de Levitis, *ut vulgata. Alij*, υἱοὶ τῶν λευιτῶν, filij Levitarum. *Complut.* τοῖς λευίταις, Levitis. (*f*) Viri vas, vas in manu ejus.] *Alii*, ἄνδρες, ϗ σκεῦος αὐτῶν ἐν χειρὶ αὐτῶν, viri & vas eorum in manu eorum. *Complut. satis prope ad hebræum*, ἀνὴρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, vir, & vas ejus in manu ejus. (*g*) Gladios.] *Compl. & magna ex parte etiam alii*, ὁ ἱερεὺς τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους, καὶ τὰς μαχαίρας, καὶ τοὺς θυρεοὺς [καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰς ἀσπίδας] (*ista absunt ab aliis*) ϗ τὰ ὅπλα. *Vulgata ex hebræo habet*, sacerdos centurionibus lanceas, clypeosque & peltas. (*h*) Dei.] *Complut. repetit*, ἔδωκεν αὐτοῖς, dedit eis: *quæ absunt etiam ab hebræo, & vulgata*, (*i*) Sinistram altaris.] *Alii*, τοῦ οἴκου τῆς ἀριστερᾶς, τοῦ θυσιαστηρίου. *Compl. autem* ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. *Vulg.* ad partem templi sinistram coram altari, &c. (*k*) Testimonia.] *Compl.* testimonium. *Videantur, quæ notata sunt.* 4. *Reg.* 11. (*l*) Conjurantes conjurationis.] *Complut.* σύνδεσμος, σύνδεσμος, conjuratio, conjuratio, *Eadem*, 4. *Reg.* 11. (*m*) Dederunt ei spacium.] *Complut.* ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, injecerunt ei manus. (*n*) Idola.] *Eadem*, τὰς εἰκόνας, simulachra, *ut vulgata, quam dictionem videtur etiam habuisse Theodoretus.* (*o*) Opera.] *Eadem*, τὴν ἐπισκοπὴν. visitationem. (*p*) Et ad offerendum.] καὶ ἀνενέγκαι, *& Compl.* τοῦ ἀναφέρειν, *quod vulgata*, ut offerrent. *Alii*, καὶ αὐτὸς ἀνήνεγκεν, & ipse obtulit. (*q*) Interfecerunt] *In aliis additur*, μαχαίρᾳ, gladio, *ut vulgata.*

CAP. XXIV.

(*a*) Erat.] ὤν. *Videtur positum more hebraico participium pro verbo, ut alibi sæpe. Compl.* υἱὸς ὢν, filius erat. *Atque ita etiam in sequentibus.* (*b*) Annum.] ἀπὸ ἱκανοῦ ἐνιαυτοῦ. *Hebræus*, a tempore anni. (*c*) Quod decretum fuit.] *Compl.* τὸ κεκριμένον λῆμμα. *Vulgata*, pecuniam, quæ constituta est. *Hebræus*, munus, *aut*, onus. (*d*) Quia.] ὅτι. *Compl.* ὅτε, quando. *Verum vulgata, & hebræus paulo diversum sensum videntur præseferre. Et quod in Compl. in fine hujus periodi additur*, ἐν τῇ ἐρήμῳ, in deserto, *omnino redundat.* (*e*) Dederunt.] *Eadem*, ϗ εὐφράνθησαν, *quod vulgata*, lætatique sunt. (*f*) Ut inferebant.] *Eadem* ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἐνεγκεῖν, in tempore afferendi. (*g*) Capsulam.] *Eadem addit*, καὶ ἦραν, & tulerunt. (*h*) Die ista.] *Eadem*, ἐν τῇ πλημμελείᾳ αὐτῶν, in delicto eorum. (*i*) Azariam] *Alij nonnulli, & Theodor.* ζαχαρίαν, Zachariam, *ut vulgata & hic, & Matth.* 23. *quemadmodum putat S. Hieronymus. Solent autem interdum hæc nomina Azariæ & Zachariæ inter se vicissim commutari, ut infra cap.* 26. (*k*) Fecit.] *Sic etiam Theodor. Compl.* ἐποίησαν, fecerunt. (*l*) Ipsius Samaath Ammanites.] *Compl.* υἱὸς σαμαὰθ τῆς ἀμμανίτιδος, ϗ ἰωζαβὲλ υἱὸς σαμαρὶθ τῆς μωαβίτιδος. *Quod vulgata*, filius Semath Ammanitides, & Josabath filius Samarith Moabitidis. (*m*) Quinque. *In aliquo libro sequitur*, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, & interfecerunt eum. *Verum in Compl. longe aliter habet hic locus*, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ πλεῖστα λήμματα κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ, & filii ejus, & plurimæ assumptiones super eum, & fundatio domus Dei, & reliquà. *Atque istud quidem*, λῆμμα, *rursus potest significare*, onus, *aut*, munus. *Vulgata*, summa pecuniæ, quæ adunata fuerat sub eo.

CAP. XXV.

(*a*) Scriptum.] *In Compl. additur* ἐν νόμῳ μωυσῆ, *& vulgata*, in libro legis Moysi. (*b*) Hierusalem.] *Eadem*, Benjamin. (*c*) In his.] *Theodoretus*, ἐν τῷ πολέμῳ, in bello *Compl. utrumque conjungit.* (*d*) A Domino prævalere, & in fugam verti.] *Theodoretus & Compl* ἰσχὺς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι, καὶ τροπώσασθαι, fortitudo Domino ad auxiliandum, & faciendum corruere. (*e*) Talenta.] *Theodor. & Compl.* τοῖς ἑκατὸν ταλάντοις, centum talentis. *Similis locutionis varietas alibi est observata.* (*f*) Virtuti.] *Item hic Compl.* τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν, virtutem, quæ venerat. (*g*) Attende, ne flagelleris.] *Theodoretus*, πρόσεχε αὐτῷ, ἵνα μὴ πατάξω σε, attende tibi, ne percutiam te. *Compl.* πατάξωσι, percutiant. (*h*) Quoniam cognosco.] *Istud* ὅτι *abest ab aliis, & quæ sequuntur, in Compl. & apud Theodoretum, sic habent*, ὅτι ἐβουλεύσατο κύριος τοῦ διαφθεῖραί σε, quia deliberavit Dominus corrumpere te. (*i*) Anchuch.] *Dictionem hebræam vulgata interpretatur:* carduus, *alii*, paliurus. (*k*) Manus.] *In aliis, & Compl. additur*, Joas, *quod tamen abest ab hebræo.* (*l*) Commistionum.] *Sic videntur appellari*, obsides, *ut alibi notatum est. Quod autem additur in Compl.* ἔλαβεν, cepit, *abest etiam ab hebræo, & supplendum e superioribus.* (*m*) Conjurarunt in eum conjurationem, & fugit e Hierusalem.] *Compl.* συνεστράφη ἐπ᾽ αὐτὸν σύνδεσμος ἐν ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔφυγεν εἰς λαχεῖς, conglobavit se super eum colligatio in Hierusalem, & fugit in Lachis.

XXVI.

(*a*) Intelligentis in timore Domini.] τοῦ συνιόντος ἐν φόβῳ κυρίου, *quod idem valere atque illud quod est in multis*, συνιέντος, *patet hoc* eodem lib. cap. 30. & 34. *Theodoretus autem & Complut* συνιέντος ἐν ὁράσει θεοῦ, intelligentis in viſione Dei. (b) Confirmavit.] *Complut. addit*, αὐτὰς, eas. (c) Et vinitores.] *Eadem*, γεωργοὶ, ϗ ἀμπελουργοὶ, agricultores, & vinitores. (d) Agricultor.] γεωργός. *Ita in aliquot libris. In aliis*, φιλογεωργὸς, *aut*, ἀνὴρ φιλογεωργὸς, homo agriculturæ deditus. (e) Et ingrediens in aciem ad numerum: & fuit numerus eorum.] *Complut. habet tantum*, ϗ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, & numerus recognitionis eorum. (f) Excogitantis.] λογιστοῦ. *Sic fere hebræus. Complut.* λογισμοῖς, excogitationibus. (g) Steterunt.] *Complutenſis, & Theodoretus*, ἐπέστησαν, inſurrexerunt. (h) Feſtinare fecerunt.] *Propius ad hebræum, quam quod in aliis*, κατεδίωξαν, perſecuti ſunt, *aut quod in Complut.* κατέσπασεν, expulit. (i) Apphuſoth.] *Et hoc propius, quam quod in Complut.* ἀχχεσίθ. *De dictione iſta notatum, 4. Reg. 15.* (k) Jeſſia.] ἰεσσίου. *Sic etiam alius codex. Et S. Hilarius cum citat Eſaiam, non aliter eum nominat, quam Jeſſe. Alii codices*, ὑπὸ ἠσαΐου υἱοῦ ἀμὼς τοῦ προφήτου, ab Eſaia filio Amos propheta.

CAP. XXVII.

(a) OPel.] *Complut.* τοῦ ὠφὲλ ᾠκοδόμησεν εἰς πλῆθος, καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἰούδα, ipſius Ophel ædificavit in multitudine: & civitates ædificavit in montibus Juda. *Ophel autem multi interpretantur*, alti loci, *id eſt*, arcis. *Plerique vero codices habent*, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτῆς ἀπέθετο (*al.* ἀπέθεντο) ὅπλα καὶ ᾠκοδόμησεν πόλεις ἐν ὄρει ἰούδα, & in muro ejus repoſuit arma, & ædificavit civitates in monte Juda, (b) Et habitationes.] *Iſtud*, &, *abeſt a multis. Complut. vero*, ᾠκοδόμησεν βάρεις, καὶ πύργους, ædificavit palatia, & turres. (c) Et per annum.] *Compl non habet*, &. (d) Iſtael.] *Hic in aliis repetuntur, quæ dicta ſunt initio capitis, quemadmodum & in vulgata.* Filius viginti & quinque annorum erat Joatham in regnando ipſum: & ſexdecim annos regnavit in Hieruſalem.

CAP. XXVIII.

(a) ET quinque.] *Abeſt hoc a Compl. & vulgata, & 4. Reg. 16. etiam in noſtra dicitur fuiſſe viginti annorum.* (b) Ge.] *Compl.* φάραγγι, valle; *quod eſt interpretatio illius. Alii codices*, ἐν γῇ ἐννὸμ, in terra Ennom. (c) Per manum.] *Compl.* ἐν χειρὶ, in manu. (d) Vicarium.] τὸν διάδοχον *Compl.* τὸν δεύτερον. *quod vulg.* ſecundum a rege, *de hoc alibi.* (e) Trecenta]. *Ita & alii nonnulli libri. Aliquot alii* ὀκτακοσίας, octingenta. *In aliis eſt*, διακοσίας ducenta, *ut vulgata.* (f) Veſtro?] *Sic in collatis codicibus. In Compl. ſequitur*, πλημμελῆσαι μεθ' ὑμῶν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, delicta vobiſcum Domino Deo veſtro: *quæ quidem ſunt in hebræo. Apud Theodoretum hic locus ita legitur*, ἰδοὺ οὐκ εἰμὶ μεθ' ὑμῶν, μαρτύρεται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, πλημμελῆσαι μεθ' ὑμῶν τῷ θεῷ ἡμῶν. Ecce non ſum vobiſcum, teſtatur Dominus Deus noſter, delicta vobiſcum Deo noſtro. (g) Vdias.] *Alii* ἀζαρίας ὁ τοῦ ἰωανὰν, *& vulgata*, Azarias filius Johannan. (h) Comedere.] *In Compl.* καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ ἀλείψασθαι, & dederunt eis ad comedendum, & bibendum, & ungendum. (i) Et in hoc: quoniam.] ϗ ἐν τούτῳ, ὅτι. *Complut.* ϗ ἐν τούτῳ τῷ ἔτει, & in hoc anno. *Hebræus habet*, Et adhuc. (k) Quæ in domo Domini, & quæ in domo regis, & principum; & dederunt regi.] *Hæc habentur in libris vetuſtis, qui collati ſunt. Abſunt tamen a Complut. & vulgata: & videri poſſunt ex loco inferiore, ubi ponuntur, huc etiam irrepſiſſe.* (l) Galero.] *Alii*, τὴν γαδηρών. *Complut.* γαδηρώθ, Gaderoth. (m) Quoniam diſceſſit.] *Complut. & Theodoretus*, ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ ἰούδᾳ, ϗ ἀπέστη ἀποστασίᾳ ἀπὸ κυρίου, pro eo quod revelavit in Juda, & rebellavit rebellione a Domino. *Et addit Theodoretus explanationem.* Illud ἀπεκάλυψεν, ſignificat, docuit eum quæ minime oportebat: externos enim induxit mores, *&c. Vulgata*, eo quod nudaſſet eum auxilio. (n) Confortant eos.] *Theodoretus*, κατισχύουσιν αὐτῷ, prevalent ei.

CAP. XXIX.

(a) AUdite.] *Complutenſis addit*, me. (b) Percuſſi ſunt.] *Eadem*, ἔπεσον, corruerunt. (c) Quod & nunc eſt. Pro his nunc.] *In aliquot libris eſt*, ϗ νῦν εἰσὶν ἐπὶ τούτοις. νῦν οὖν θέσθε ἐπὶ καρδίας ὑμῶν, τοῦ διαθέσθαι διαθήκην μετὰ κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ, & nunc ſunt pro his: Nunc igitur ponite ſuper corda veſtra, diſponere teſtamentum cum Domino Deo Iſrael. *Complutenſis habet tantum*, ἕνεκεν τούτου ἐγένετο ἐπὶ καρδίας μου, τοῦ διαθέσθαι διαθήκην τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραήλ. Propter hoc factum eſt ſuper cor meum diſponere teſtamentum Domino Deo Iſrael. (d) Et Joadam, hi filii Joacha.] *Complut.* καὶ ὠδαὰν ὁ τοῦ ἰωὰχ, & Odaam filius Joach. (e) Et in atrium domus Domini.] *Hæc a Theodoreto non referuntur. A Complut. abeſt illud*, &. (f) Tertia decima.] *In nonnullis eſt*, ἑκκαιδεκάτῃ, ſextadecima, *& ſic vulgata.* (g) Holocauſtoſis, & pro peccato.] *Propius quodammodo ad phraſim hebræam, quam quod eſt in Complutenſ. & apud Theodoretum*, προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα, ϗ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ut offerrentur holocauſta, & quæ pro peccato. (h) Præceptum in manu prophetarum.] *Theodoretus*, τὸ πρόσταγμα ἦν ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν αὐτοῦ, præceptum erat in manu prophetarum ejus. (i) Inventi.] *Complutenſis addit*, σὺν αὐτῷ, cum eo. (k) Laudationis.] *Sic pſal.* 55. ἃς ἀποδώσω αἰνέσεως, *& in aliquot latinæ editionis libris*: Quæ reddam laudationis. *In margine libri Vaticani ſcriptum eſt*, καὶ αἰνέσεις, & laudationes, *atque ita paulo poſt eſt in Vaticano ipſo, ubi vulgata*, καὶ αἰνέσεως, *præter Complut. a qua eo loco abeſt utrumque.* (l) Purificabant præ ſacerdotibus.] παρὰ τοὺς ἱερεῖς. *Theodoretus*, ἡγιάσθησαν περὶ, ſanctificati ſunt circa ſacerdotes. *Compl.* ἡγιάσθησαν παρὰ, ſanctificati ſunt præ ſacerdotibus.

CAP. XXX.

(a) REdire facite.] *Plerique*, καὶ ἐπιστρέψει, & convertet. (b) Corda.] *In pleriſque*, τοὺς τραχήλους ὑμῶν, cervices veſtras. (c) Vobis.] *Alii*; ἡμῶν, nobis: *hebræus habet*, vobis, *ſed ſequitur*, ſi reverſi fueritis. (d) Purificaverunt.] *Alii* ἡγνίσθησαν, purificati ſunt, *aut*, ἡγιάσθησαν, ſanctificati ſunt. (e) Præter ſcripturam.] *Complutenſis non ſine mendo*, οὐ παρὰ, non præter. (f) Hoc & deprecatus eſt.] τοῦτο καὶ προσηύξατο. *Nonnulli*, ὃ ϗ προσηύξατο, quod & deprecatus eſt. *In aliis eſt tantum*, καὶ προσηύξατο. Et deprecatus eſt. (g) Organis.] *Complut. addit*, ἰσχύος, fortitudinis. (h) Et ſancta ſacerdotum.] *Eadem*, καὶ ἡγιάσθη τῶν ἱερέων, *quod vulgata*, ſanctificata eſt ergo ſacerdotum plurima multitudo. (i) Hieruſalem.] *Alii*, ἰσραὴλ, Iſrael, *& Complut.* οἱ ἐλθόντες ἐξ ἰσραὴλ, qui venerant ex Iſrael.

CAP. XXXI.

(a) IN atriis.] *Alii*, αὐλῆς, atrii, *quod videtur in vulg. eſſe* in portis caſtrorum. *Complut. autem*, ϗ ἐν ταῖς αὐλαῖς, & in atriis. (b) Dixerunt.] *Complutenſis*, ϗ εἶπεν ἐζεκίας, & dixit Ezecias. *Ab hebræo abeſt dictio*, Ezecias. (c) Verbum.] *Complutenſis hic etiam addit*, Ezecias. *In hebræo eſt*, cum multiplicatum eſſet verbum: *quod vulgata explanans*, Quod cum percrebuiſſet in auribus multitudinis. (d) Caprarum, & ſanctificaverunt.] αἰγῶν καὶ ἡγίασαν. *Ita collati codices, & etiam Complut. quamvis hebræo magis reſponderet*, ἁγίων, ἃ ἡγίασαν, ſanctorum, quæ ſanctificaverunt. (e) Ad multitudinem hanc.] ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦτο, *propius quodammodo ad phraſim hebræam quam quod eſt in aliis*, ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο, adhuc multitudinem hanc. (f) Per manum Odom.] *Eſt aliqua varietas in codicibus. Complut.* ἀδὰν, Adan. *In hebræo eſt*, & ad manum ejus Eden: *quod in vulgata*, Et ſub cura ejus Eden. (g) Per manum ſacerdotum.] *Compl.* ἐν ταῖς πόλεσι διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων, in civitatibus per manum ſacerdotum. *In hebræo, & vulg. eſt tantum*, in civitatibus ſacerdotum. (h) Ad diſtribuendum.] *In aliis*, ἐν καταλοχίαις, *in Complut.* ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς, in diſtributionibus. (i) Filiis Aaron.] *Complut.* ϗ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ϗ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσῃ πόλει, ϗ πόλει. Et filiis Aaron fungentibus ſacerdotio in agris, & in civitatibus ſuis, in omni civitate, & civitate, &c. *Vulgata*, ſed & filiorum Aaron per agros & ſuburbana urbium ſingularum diſpoſiti erant, &c. (k) Rectum.] *In Complut. additur*, καὶ τὸ ἀληθὲς, & verum, *ut vulgata.*

CAP. XXXII.

(a) ET confortetur.] *Hæc abſunt ab hebræo.* (b) Nunquid potuerunt.] *Complut.* ὃς ἠδυνήθη, qui potuerit. (c) Secundum hæc.] *Eadem*, μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ, neque incitet vos in hoc. (d) Quia non poterit.] *Eſt hebraiſmus, ac ſignificat tamen*, ſi nullus Deus potuit, neque veſter poterit. *Compl.* ὅτι οὐ μὴ ἐδυνήθη, quia non potuit. *Sed ſequentia non videntur carere mendo*, ϗ πῶς ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ ῥύσεται, *&c.* (i) Ad auxiliandum ipſis.] τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς. *Ita in vetuſtis codicibus, qui collati ſunt. Sed in Complut.* τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς, ad terrendos eos. (f) Armamentaria.] *In Complut. ſequitur*, ἐποίησεν, ϗ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τῆς ἐπιθυμίας ἀποθήκας, fecit, & omnibus vaſis deſiderii apothecas. *In hebræo omnia pendent ab illo*, fecit theſauros. (g) Quas.] *Iſtud*, ἃς, *abeſt a Complut.* (h) Et ſic legatis.] *Ita fere hebræus. In Complut. eodem ſenſu*, ϗ οὕτως ἐν τῇ πρεσβείᾳ, & ſic in legationibus.

CAP. XXXIII.

(a) AD Auſtrum.] *Complut.* τοῦ γιὼν, *ut vulgata*, Gion. (b) Egredientibus portam in circuitu, & in Opel, & exaltavit valde.] *Aliquidam*, ϗ περιεκύκλωσε τὸ ἄδυτον ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, ϗ ἔθηκεν εἰς αὐτὴν ὅπλα, ϗ ὕψωσεν αὐτὴν σφόδρα, & circumdedit adytum egredientium portam in circuitu, & poſuit in ea arma, & exaltavit eam valde: *quæ ut ut nihil perturbata fortaſſe ſint, habent tamen aliquid quod reſpondeat hebræo, in quo illud ſignificatur, Manaſſem muro circundediſſe Ophel, id eſt locum editum, & arcem, eamque valde in altum extuliſſe.* (c) Et eum.] *Complut.* ϗ ἐξέβαλεν ἔξω, & projecit extra, *ut vulgata.* (d) Deprecationis ejus, & exaudivit eum.] *Alii*, καὶ ὡς ἐπήκουσεν, & quomodo exaudivit. *Sed Complut. integrius*, βασιλέων ἰσραὴλ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐπήκουσεν αὐτοῦ, regum Iſrael, & deprecatio ejus, & quomodo exaudivit eum.

CAP. XXXIV.

(a) ARis.] *Hæc viſum eſt poſſe ſignificare*, τῶν περιζωμίων, *quod in Compl. eſt*, τῶν βωμῶν. *Quamvis vulgata hoc loco videatur habere*, ſepulchris. *Sed in Complut. ſequitur*, καὶ τῶν γλυπτῶν, καὶ τῶν χωνευτῶν, & ſculptilibus, & fuſilibus: *& redundat aliquid.* (b) Mundabo terram] *Sic hebræus: ac videtur tamen idem ſignificari, atque in vulg.* mundata jam terra, & templo Domini. *Sed in aliis eſt*, ὅτε ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι, quando juſſerat mundari. *Compl. autem longius a ſententia*, ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι τὸν οἶκον καὶ τὴν γῆν, καὶ ἀπέστειλεν, juſſit mundari domum, & terram: & miſit. (c) In fide ſuper opera.] *Compl.* ἐποίουν ἐν πίστει οἱ ἐπὶ τῶν ἔργων, faciebant in fide, qui ſuper opera. (d) Ad viſitandum.] *Eadem*, ἐπισπουδάζειν, ad urgendum. (e) Opificio, & opificio.] *Reſpondet hebræo, ac ſignificat*, in ſingulo quoque opere. *Complut.* εἰς ἐργασίαν, ad opificium. (f) Omne quod datum eſt argentum.] *Alii*, λέγων, πᾶν ἀργύριον ἀπεδόθη ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν ποιούντων τὸ ἔργον, omne argentum datum eſt in manu puerorum tuorum facientium opus: *hebræus habet*, omne quod datum eſt in manu puerorum tuorum ipſi faciunt. (g) Cuſtodientem mandata.] *Compl.* τοῦ ἱματιοφύλακος, cuſtodis veſtium, *ut etiam noſtra, 4. Reg. 22. In aliquot autem libris hic utrumque conjungitur*, τοῦ ἱματιοφύλακος φυλάσσοντας τὰς ἐντολάς. (h) Inventa.] *Compl.* τοῦ εὑρεθέντος, inventi.

CAP. XXXV.

(a) PHaſec.] *Compl. addit*, in Hieruſalem, *ut vulg.* (b) Domino] *In aliquot libris additur*, ϗ δοῦναι (*aut*, ϗ τοῦ δοῦναι) τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου, & darent arcam ſanctam in domo Domini. (c) Et præparate.] *Alii*, καὶ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε, & ſancta parate. *Vulgata ex hebræo*, præparate fratres veſtros. (d) Et omnes inventos.] *Complutenſis*, παντὶ τῷ εὑρισκομένῳ, omni qui inveniebatur. (e) Principes ſacerdotibus domus Dei, & dederunt.] *Eadem*, οἱ ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ ἔδωκαν τοῖς ἱερεῦσιν, principes domus Dei dederunt ſacerdotibus. (f) Et poſtquam paraverunt.] *Eadem*, καὶ μετὰ τοῦτο ἡτοίμασαν, & poſt hæc paraverunt:

quod reſpondet vulgatæ. (g) Prophetæ.] οἱ προφῆται. *Complut.* τῶν προφητῶν, prophetarum. *Vulgata ex hebræo habet*, prophetæ, *in caſu generandi*. (h) Et paratum eſt.] *Abeſt a Compl. & videntur duæ interpretationes*, κατωρθώθη, *&* ἡτοιμάσθη. (i) Et omnis regis.] *Alii*, καὶ πάντες βασιλεῖς, & omnes reges. (k) Poſt hæc omnia.] *Pro his uſque ad illud*, Et aſcendit Pharao. *Compl. habet tantum hæc*, καὶ μετὰ ταῦτα πάντα, ἃ ἡτοίμασεν Ἰωσίας τὸν οἶκον ἀνέβη Φαραώ. Et poſt hæc omnia, quæ præparavit Joſias domum (*id eſt, ad inſtaurandam domum*) aſcendit Pharao, &c. *Quæ autem adduntur in noſtra, & in aliis hoc loco, habita jam ſunt* 4. *Reg. cap.* 23. *quæ loca conferre operæpretium fuerit: nam ex collatione deprehendetur, ſiquid errati in alterutro fuerit.* (l) Euphratem.] *In Compl. additur*, τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν χαρχαμεῖς, *quæ in vulgata antecedunt*, ad pugnandum in Charchamis juxta Euphratem. (m) Ad bellandum bellum.] *In aliquot codicibus eſt*, πόλεμον ποιῆσαι, ἀλλ' ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ πολέμου, *& Compl addit*, μου. ad faciendum bellum, ſed ſuper locum belli mei. (n) Attende.] *Eadem addit*, σὺ, tu, *hebræus potius*, tibi. (o) Et ſpes ejus ſcripta.] *Eadem*, καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται, & ſpes ejus, & miſericordia ejus, ſicut ſcriptum eſt. *Hebræus non habet*, & ſpes ejus.

CAP. XXXVI.

(a) ET fecit malum.] *Pro his uſque ad illud*, & impoſuit tributum, *in Compl. habentur tantum hæc*, Et tranſtulit eum rex Ægypti, ut non regnaret ille in Hieruſalem. (b) Et mortuus.] *Et hæc uſque ad illud*, Erat (*aut, ut ipſa*, filius) viginti et quinque, *abſunt ab eadem*, *ſicut etiam paulo poſt illa*, & nomen matris, *uſque ad illud*, Et aſcendit: *ſicut etiam a vulgata. Habentur autem in* 23. *&* 24. *cap. libri* 4. *Reg. licet non iiſdem omnino verbis: quare conferenda ſunt loca* (c) Et dormivit Joacim cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Ganozae cum patribus ſuis.] *Alij*, Ganozani. *Verum a Compl. & vulgata abſunt omnia iſta.* (d) Sedeciæ.] *Eadem*, τῶν νεανίσκων, juvenibus. (e) Sabbatizare.] *Alii*, ἐσαββάτισεν, ſabbatizavit.

ESDRAS. LIB. I.

CAP. I.

(a) ET Syelus.] *Alius liber*, καὶ ἡ σύνοδος, & ſynodus. *Alius*, καὶ Ἰωὴλ, & Joel. *lib.* 2. *Paral. c.* 35. *eſt*, Ἰειὴλ, Jeiel. *Hic in vulgata deſunt multa. Illud autem præfari volumus, hunc librum abeſſe a multis Bibliorum exemplaribus: & in quibus inventus eſt, non ſunt magnæ varietates. Ex vulgata multa & magni ponderis obſervari poſſent, ſed accuratus lector eas per ſe facile poterit animadvertere: neque vero operam perdiderit, ſi hæc cum quarto Regnorum & ſecundo Paral. ubi eadem tractantur, contulerit. In vertendo quidem, quantum maxime licuit, vulgatam retinuimus.* (b) Eddimus.] *Nonnulli*, ἐδδιδοῦς. Eddidus. *Vulgata*, Ieddimus. 2. *Paral.* 35 *videtur eſſe*, Idithun. (c) Jeconiam.] *Sic. B. Matthæus, cap.* 1. Joſias autem genuit Jechoniam, & fratres ejus. *Alii libri habent*, Ἰωάχαζ, *ſicut etiam* 2. *Paralip.* 35. *Sed primo Paralip.* 3. *eſt* Ἰωχανὰν, Jochanan. (d) Octo.] *Alii*, δεκαοκτὼ, *& vulgata*, decem & octo. (e) Tradiderunt.] *Alii*, παρέδωκαν, tradidit. *Vulgata*, traditi ſunt.

CAP. III.

(a) FOrte eſt vinum.] *S. Auguſt.* 18. *de civit. cap.* 36. Inter juvenes quoſdam orta quæſtione, quid amplius valeret in rebus, &c. *Etiam S. Athanaſius in Synopſi, & Sanctus Cyprianus epiſtola ad Pompeium hujus hiſtoriæ mentionem faciunt, itemque S. Ambr. epiſt.* 7.

CAP. IV.

(a) SEculum ſeculi.] *Alius liber*, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, *& vulgata*, in ſecula ſeculorum: *itemque S. Cyprianus ad Pomp. contra epiſt. Steph. quo loco tota hæc clauſula eſt, ut in vulgata.* (b) Malignis.] *In aliquo libro additur*, ἀπέχεται, abſtinet. *Vulgata*, ſed quæ juſta ſunt, facit omnibus, injuſtis, ac malignis. (c) Et remittere.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis, itemque a vulgata.* (d) Idumæi.] *Sic etiam vulgata. Nonnulli autem codices*, ἐνεπύρισε Ναβουχοδονόσορ, incendit Nabuchodonoſor. (e) Idumæi.] *Sic eadem quoque vulgata. In pleriſque codicibus eſt*, οἱ χαλδαῖοι, Chaldæi. (f) Septem & decem.] *Abeſt a vulgata. In aliquot codicibus conjungitur cum præcedentibus; ac deinde ſequitur*, προσφέρειν δὲ καὶ ἄλλα δέκα τάλαντα κατ' ἐνιαυτὸν, offerre autem & alia decem talenta quolibet anno. (g) Qui accedunt.] *Aliqui*, προβαίνουσιν, *& vulgata*, qui procedunt: *itemque paulo poſt, ubi vulgata*, qui præcedunt. *Sed multa hujuſmodi notari poſſent.*

CAP. V.

(a) ET reverſi ſunt.] *In nonnullis libris eſt*, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν, ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες, & rediit ſe in Hieruſalem, & cæteram Judæam, unumquenque in civitatem ſuam. Et hi ſunt, qui venerunt. *Vulgata ab utraque diſcrepat.* (b) Ipſorum] *In multis libris eſt*, αὐτοῦ, ſuo. *In aliquo autem ſequitur*, ὅτι ἐν χαρᾷ ἦν αὐτοῖς. quoniam in gaudio erat eis. *Vulgata habet tantum*, in loco ſuo omnes gentes terræ, & offerebant. (c) Et inſidias, & populos adducentes.] *Sic vulgata. Et quamvis in noſtra ſit*, βουλὰς, *viſum tamen eſt idem ſignificare atque*, ἐπιβουλὰς, *quod eſt in aliis, in quibus etiam pleriſque ſequitur*, καὶ δημαγωγίας, καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι, & populorum coitiones, & conjurationes facientes. *Varietates autem, quæ potiſſimum in nominibus propriis, & in numeris, infinitum eſſet indicare.*

CAP. VI.

(a) SAbanaſſaro.] *Alii*, Ζοροβάβελ, καὶ Σαναβασσάρῳ τῷ ἐπάρχῳ. *Vulgata*, Zorobabel, & Salmanaſſaro ſubregulo. (b) Ei. Et extulit.] *Aliqui*, αὐτῷ ἀπενέγκαντι ταῦτα τὰ σκεύη, ἀποθεῖναι, ei, ut cum extuliſſet hæc vaſa, reponeret, &c. *Vulgata*, eis, ut offerrent hæc vaſa, & reponerent. (c) Locus unus.] *Sic etiam vulgata. Alii*, τόμος εἷς, tomus unus. (d) Domum.] *In aliquo libro eſt*, δόμου, *quod in vulgata videtur eſſe*, mæniano, *quamvis multis modis diſcrepet poſtea a noſtra, & ab aliis.*

CAP. VII.

(a) COnſummata eſt.] *In aliquo codice additur*, καὶ, & conſummata eſt: *ut hic ſit initium periodi: quemadmodum etiam in vulgata.* (b) De principibus tribuum.] φυλάρχων. *Nonnulli habent* φυλῶν, de tribubus: *Vulgata*, ſecundum numerum tribuum Iſraël. (c) Quoniam purificati ſunt.] *In codicibus apparet multis modis repetitio, & coagmentatio quædam. Particula autem negans, quam habet vulgata*, non ſunt ſimul ſanctificati, *in nullo codice eſt inventa.*

CAP. VIII.

(a) ET poſterior his eſt.] *Alia varietas in codicibus non eſt inventa, niſi quod in quibuſdam, pro*, καὶ μεταγενέστερος, *eſt*, μεταγενέστερος δέ. *Vulgata autem*: Et poſt hunc regnante Artaxerſe. (b) Simul.] *In aliquo codice additur*, μετ' αὐτοῦ, *& vulgata*, cum ipſo. (c) Cum obveniſſet autem.] *Ab aliquo abeſt illud*, autem: *ut hæc videantur conjungi poſſe cum præcedentibus. Sed auctor vulgatæ videtur plura habuiſſe in ſuo codice. Inquit enim*, Antecedentes autem, qui ſcribebant ſcripta Artaxerſis regis, tradiderunt ſcriptum, quod obvenerat. (d) Et qui ſunt.] *In aliquo*, ὄντων δὲ αὐτῶν, qui quidem ſint. (e) Pragmaticis.] *quaſi negociatoribus. In nonnullis eſt*, γραμματικοῖς. *Vulgata*, Scribis. *Sed Pſal.* 70. *gemina lectio eſt*, πραγματείας, & γραμματείας. (f) Ex Phylarchis ſacerdotum.] *In aliquo eſt*, τῶν φυλάρχων, καὶ τῶν ἱερέων. *Vulgata*, ex plebis præpoſitis & ſacerdotibus. *Sed paulo poſt in omnibus codicibus eſt*, φυλάρχοις τῶν ἱερέων: *Et in extremo capite*, φυλάρχους τῶν ἱερέων. *Et quamvis vulgata in loco prius indicato habeat rurſus*, ex plebis præpoſitis, & ſacerdotibus, *tamen in hoc ultimo ipſa etiam habet*, principes ſacerdotum. *Quare vocabulum illud*, φυλάρχου, *communius quiddam eſt, quam præpoſiti plebis, aut tribuum.* (g) Promoventes.] *Vulgata videtur accepiſſe participium pro verbo*, promovimus: *quod ſæpe ſolet. Sed ab aliquo libro abeſt illud*, uſquequo, *quod paulo poſt ſequitur.* (h) Marmothi Uriæ.] *In impreſſis eſt*, μαρμωθιεὶ, *& poteſt fortaſſe ſuppleri*, filio Uriæ, *aut*, filio Uri. *Vulgata quidem*, Marimoth filio Jori. *In aliquo tamen manuſcripto eſt tantum*, Marmothi ſacerdoti. (i) Hircos pro ſalutari.] *Ita collati codices: quamvis vulgata*, hircos pro peccato duodecim, & pro ſalute vaccas duodecim. (k) A Domino Domino.] *In aliis*, παρὰ σοῦ κύριε, *& vulgata*, abs te Domine Deus: *quam dictionem*, Deus, *ſæpe videtur adjungere.*

CAP. IX.

(a) CLauſi ſunt.] *Alii libri*, συνεκάθισαν, *& vulgata*, conſederunt. (b) Legem.] *Ita collati codices. Vulgata addit*, Et dixit Eſdras. (c) Quoniam quidem.] ὅτι γάρ. *Aliqui*, ἔτι γάρ. Adhuc enim. *Vulgata alio modo, & plenius videtur hunc locum legiſſe*, his, qui non habebant, ut epularentur. Magnifice enim ſunt exaltati verbis, quibus edocti ſunt. Et congregati ſunt univerſi in Hieruſalem celebrare lætitiam ſecundum teſtamentum Domini Dei Iſrael.

ESDRAS. LIB. II.

CAP. I.

(a) APparatu.] ἀποσκευῇ. *Compl.* ὑπάρξει, ſubſtantia, *ut vulgata.* (b) Circuitu.] *Compl. addit*, αὐτῶν, eorum. *Quod autem ſequitur*, confortaverunt in manibus, *eſt hebraiſmus, & ſignificat*, confortaverunt manus. (c) Cephures.] *Libri veteres partim hoc modo habent, partim*, χεφουρὲ, *partim*, χαφουρῆ, *partim*, καφουρί. *Compl.* χεφορί. *Eſt autem vocabulum hebraicum ſignificans cochlearia, aut ſcyphos, ut alibi dictum.* (d) Aſcendentia.] *Pro*, aſcenderunt. *Compl.* ἀνήγαγε Σασαβασὰρ μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἀποικίας, reduxit Saſabaſar cum aſcenſione tranſmigrationis, *id eſt, quando aſcenderunt ii qui captivi fuerant, & tranſmigraverant.*

CAP. II.

(a) ELamar.] *Hoc potuit eſſe factum ex duabus dictionibus, quæ ſignificant*, Ἠλὰμ ἑτέρου, *quod habet Complut. & vulgata*, Helam alterius. (b) Mille ſeptem.] *Abſunt a multis. Compl.* χίλιοι, καὶ δεκαεπτὰ, *& vulgata*, mille, decem & ſeptem. *Sed ſæpe admonuimus de magna in numeris varietate* (c) Abdeſelma.] *Compl.* δούλων Σολομῶντος, ſervorum Salomonis; *quod eſt interpretatio*

terpretatio illius. (*d*) Labia.] *Aliqui*, ὀβδία, Obdia. *Alii*, ὀβαία, Obaia. *Vulgata*, Jobia. (*e*) Metoeſim.] *Eſt dictio hebraica, ſignificans*, eorum qui in genealogia connumerati ſunt. *Compl.* ὅτι ὧν (*atque ita etiam nonnulli alii*) ἐζήτησαν τὴν γραφὴν αὐτῶν οἱ γενεαλογοῦντες, hi, quorum quæſierunt ſcripturam ipſorum illi qui genealogias faciunt. *Sed prior conſtructio magis ad hebræum.* (*f*) Abdicati ſunt.] ἠγχιστεύθησαν. *Compl.* ἐξώσθησαν, ejecti ſunt. *ut vulgata.* (*g*) Surgeret.] ἀναστῇ. *Aliqui*, ἂν στῇ, ſteterit. *Quod autem ſequitur*, illuminantibus, *eſt dandi caſus, pro*, de illuminantibus, *ut ſæpe in hoc capite, & alibi.* (*h*) Et hi cantores.] *Compl.* καὶ αὐλοῖς ᾄδοντες, & his cantores: *eodem hebraiſmo, de quo proxime dictum eſt. Quare vulgata*, & in ipſis. (*i*) Aurum purum minæ.] *Alius codex, & Compl.* χρυσίου δραχμῶν, auri drachmarum] *Aliqui*, χρυσίου δραχμὰς, auri drachmas. (*k*) Cothoni.] *Hæc eadem dictio hebraica ponitur, Neemia 7. propius hebræo ſermoni* χοθωνώθ. *Hic alii libri habent*, χιτῶνας, veſtes, *quod eſt interpretatio illius.*

CAP. III.

(*a*) ET aſcendit.] *Compl.* καὶ ἀνεβίβασαν ἐπ᾽ αὐτῷ ὁλοκαυτώσεις, & aſcendere fecerunt ſuper illud holocauſtoſes. (*b*) Permiſſionem.] *Reſpondet hebræo. Compl* διὰ γνώμης, per ſententiam. (*c*) Supra.] *In pleriſq; additur*, τοῦ νικοποιεῖν, *aut*, τοῦ ἐπινικᾶν, *quod vulgata*, ut urgerent. (*d*) Juda. *In Compl. additur*, ὁμοθυμαδὸν, *& vulgata*, quaſi vir unus. (*e*) Significabat.] *Eadem*, ἠλάλαζον, vociferabantur, *itemque paulo poſt pro*, ἐν σημασίᾳ, *habet*, ἐν ἀλαλαγμῷ. *Sed tamen & ipſa in extremo habet*, τὴν φωνὴν σημασίας. *Et vocabulum*, σημασίας, *ſolere ſignificare vociferationem, & inſignem quendam clamorem, ac ſonum, alibi notatum eſt.* (*f*) Canticum.] *Eadem*, φωνὴν, vocem.

CAP. IV.

(*a*) NOſtrum] *Compl.* ὑμῶν, veſtrum, *ut vulg.* (*b*) Conſultantes ad diſſipandum.] βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι. *Eadem*, συμβούλοις. Conſiliatores, *ut vulgata.* (*c*) Scripſit in pace.] *Vulgata*, ſcripſit Beſellam: *quod poteſt optime ſignificare*, in pace. *In uno codice eſt*, ἔγραψαν, ſcripſerunt. *In quo etiam* (*ſicut fere in Compl. ſequitur*, ἐν εἰρήνῃ μιθραδάτης, ὁ ταβεὴλ (*Complut.* καὶ ταβεὴλ) σὺν τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ, πρὸς ἀρθασθὰ βασιλέα περσῶν ἔγραψεν, in pace Mithradates, qui Tabeel (*al.* & Tabeel, *quemadmodum vulgata*) cum cæteris conſervis ſuis ad Arthaſthà regem Perſarum, ſcripſit, &c. (*d*) Baltam.] *Varie ſcribitur hæc dictio. Compl.* βεελτεέμ. *Vulgata*, Beeltheem. *Et poteſt ſignificare præfectum rationum, hominem a commentariis.* (*e*) Somoron.] *Compl. inflexit ad normam græcam*, τῆς σαμαρείας. Samariæ. (*f*) Tributa non erunt tibi, neque dabunt.] *Eadem*, φόρων πρᾶξιν, καὶ συντέλεσμα οὐ δώσουσι, tributorum exactionem, & vectigal non dabunt. (*g*) Nocet.] *In Compl. additur*, καὶ νῦν οὖν, καθὼς ἅλας τοῦ ναοῦ ἡλισάμεθα. Et nunc igitur, ſicut ſalibus palatii ſaliti ſumus, *quod reſpondet vulgatæ*: Nos ergo memores ſalis, quod in palatio comedimus. (*h*) Admonitionis.] *Eadem*, ὑπομνηματισμάτων, monumentorum. (*i*) Et tributa plena, & pars.] *Eadem*, καὶ φόροι, πράξεις τε, καὶ συντελέσματα, & tributa, exactioneſque, & vectigalia. (*k*) Ut ex edicto cauti ſitis remiſſe agere de hoc] *In eadem*, δι᾽ ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα, καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον περὶ τούτου Per me poſitum eſt edictum. Et attendite, ne faciatis abſurdum de hoc.

CAP. V.

(*a*) DAta eſt.] ἀπεστάλη. *Compl* δίδωσι, dat. *Ac deinde initium periodi facit*, διασάφησις ἐπιστολῆς, explicatio, *vel*, exemplar epiſtolæ: *quod etiam nihilo incommodius in noſtra fieri poteſt.* (*b*) Verbis.] *Unus vetuſtus codex habet*, ῥῆσιν, verbum, ſermonem: *quod reſpondet hebræo. Compl.* ῥήματα, verba. (*c*) Eo.] *Eadem*, ἐν αὐτῇ, *ut referatur ad illud*, διασάφησις ἐπιστολῆς.

VI.

(*a*) IN civitate in palatio.] *In aliquibus eſt*, ἐν ἀμαθὰ πόλει ἐν τῇ βάρει τῶν μήδων πόλεως, in Amathà civitate in palatio Medorum civitatis. *A nonnullis abſunt illa*, ἐν ἀμαθὰ πόλει. *In uno autem eſt*, ἐν ἐκβατάνοις τῇ πόλει ἐν τῇ βάρει τῶν μήδων χώρας, in Ecbatanis civitate in caſtro provinciæ Medorum. *Et fortaſſe illa*, τῇ πόλει, *&* ἐν τῇ βάρει, *ſunt duæ interpretationes. Vulgata habet*, Ecbatanis. *Sed illud*, Amathà, *videtur veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat*, ſcrinio ſcripturarum. (*b*) Sacra Dei.] ἱεροῦ θεοῦ. *Alii*, τοῦ θεοῦ, ipſius Dei. *Et fortaſſe*, οἴκου, *&* ἱεροῦ, *rurſus ſunt duæ interpretationes.* (*c*) Et poſuit elevationem.] *Compl.* καὶ τὰ θεμέλια τεθήτω παχέα, & fundamenta ponantur craſſa. (*d*) Nunc dabitis ſubreguli.] *Eadem*, νῦν οὖν θαθαναῖε στρατηγὲ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, *quod Vulgata*, Nunc ergo Tanthannai Dux regionis, quæ eſt trans flumen, &c. (*e*) Longe exiſtentes.] *Poteſt poſitum eſſe participium pro verbo*, ſitis. *Nam vulgata*, procul recedite ab illis. (*f*) Nequando quid faciatis] *Eadem*, τοῦ ποιῆσαι διὰ τῶν πρεσβυτέρων, faciendi per ſeniores, &c. (*g*) Percutietur.] πληγήσεται. *Alii*, παγήσεται, configetur. (*h*) Fiet id, quod ad me.] τὸ κατ᾽ ἐμὲ ποιηθήσεται. *Videtur valere*, publicetur, *ut vulgata. Compl.* ἔσται εἰς διαρπαγὴν, erit in direptionem. (*i*) Erit.] *Eadem*, γενέσθω, fiat.

CAP. VII.

(*a*) HÆc explicatio.] *Complut.* τοῦτο τὸ ἀντίγραφον, hoc eſt exemplum. (*b*) Perficiatur.] *Alii*, τετέλεσται, perfectus eſt. (*c*) A facie regis.] *Complut. & ex parte etiam alii*, καθ᾽ ὅτι ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων αὐτοῦ ἀπεστάλης, ſecundum quod a facie regis, & ſeptem conſiliariorum ejus miſſus es. (*d*) Et ad domum.] *Nonnulli*, καὶ ἀπενεγκεῖν εἰς οἶκον, & ut feras in domum. *In Compl. tranſpoſitum eſt*, ἀπενεγκεῖν καὶ εἰς τὸν οἶκον. (*e*) Tributum non erit tibi, non habebis poteſtatem ſervitute opprimendi eos.] *Diſcrepant nonnihil codices. Complut.* τὸν φόρον, καὶ πρᾶξιν, καὶ ἀποφορὰν μὴ ἔχειν ὑμᾶς ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ᾽ αὐτοὺς, Tributum & exactionem, & vectigal non habere vos poteſtatem imponere ſuper eos. (*f*) Sive ad caſtigationem, ſive ad damnum vitæ, ſive ad traditionem.] *In aliquibus, pro*, εἰς παιδείαν, *eſt*, εἰς δεσμὰ, in vincula. *Compl. autem totum hunc locum ſic affert*, ἐάν τε ἐκριζῶσαι αὐτὸν, ἢ παιδεῦσαι, ἢ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ εἰς φυλακὴν ἐμβαλεῖν, ſive ſit eradicare eum, aut caſtigare, aut mulctare ſubſtantiam, aut in cuſtodiam includere. (*g*) Elevatorum.] *Eadem*, τῶν δυνατῶν, potentum.

CAP. VIII.

(*a*) DUces aſcendentes.] *Compl.* καὶ ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων, *quod vulgata*, & genealogia eorum qui aſcenderunt. (*b*) Globus.] *Eadem*, ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες, numerati ſunt maſculi. (*c*) Et emiſi eos ad principes in argento loci.] *Compl.* καὶ ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς ἀδδὶ τὸν ἄρχοντα ἐν κασφιὲ τοῦ τόπου καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς ἀδδαεὶ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ναθιναίους τοὺς ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου κασφιέ. Et mandavi eis ad Addi principem de Caſphie loco, & poſui in ore eorum verba ad loquendum ad Adai, & ad fratres eorum Nathinæos, qui in argento loci Caſphie. *Quæ ſatis reſpondent hebræo, & vulgatæ. Sed, quod in poſtrema parte ponitur*, &, argento, &, Caſphie, *ſatis indicatur illud eſſe interpretationem hujus dictionis hebraicæ paululum immutatæ. In lib. 1. cap. 8. eſt*, πρὸς λοδδαῖον τὸν ἡγούμενον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου, *& rurſus*, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ γαζοφύλαξιν, in loco gazophylacii, & iis qui in loco cuſtodes gazæ. (*d*) Sachon.] *Eſt veſtigium dictionis, quæ ſignificare poteſt*, συνετὸς, intelligens, *quod eſt in Compl.* (*e*) Et principio venerunt filii ejus.] *Eadem*, καὶ σαραβίας, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, & Servia, & filii ejus. (*f*) Exaltavit] *Id eſt*, conſecravit, obtulit, *atque eodem ſenſu Compl* ἀφώρισεν, ſegregavit. (*g*) Et caphure aurei viginti ad viam mille.] *Alii*, χαφουρὴ χρυσοῖ εἴκοσιν εἰς τὴν ὁδὸν δραχμῶν χίλιοι, caphuri aurei viginti ad viam drachmarum mille: *nec multo aliter Compl. niſi quod non habet*, εἰς τὴν ὁδόν. *De iſta dictione hebraica dictum eſt primo libro. Vulgata hoc loco*, & crateras aureas viginti, quæ habebant ſolidos millenos. (*h*) Tabernaculis.] *Compl.* εἰς παστοφόρια, in Paſtophoriis.

CAP. IX.

(*a*) ELongationibus.] *Compl.* βδελύγμασιν, abominationibus, *ut vulgata. Eadem varietas eſt non longe a fine capitis.* (*b*) De ſtirpe Chanani.] *Hoc viſum eſt valere*, τῷ χανανὶ, *& alibi de iſto dandi caſu notatum eſt, pro quo Complut.* τοῦ χανανίου, *eodem ſenſu.* (*c*) Tranſmiſſum.] *Eadem*, ἀνεμίγη commiſſum eſt. (*d*) Principum.] *Eadem addit*, καὶ τῶν στρατηγῶν, *quod vulgata*, & magiſtratuum. (*e*) Pavebam.] ἐπαλλόμην. *Fieri autem fortaſſe poteſt, ut ſit nomen, & ſignificet genus veſtis & hic & paulo poſt. Complut. quidem utrobique habet*, τὸν ὑποδύτην, tunicam. *Primo quidem libro in utroque loco eſt*, τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, ſacram veſtem. *Quare verti fortaſſe poſſet*, mutatoriam. (*f*) Sequens.] *Compl.* ὁ ἐντρεμόμενος, qui tremit. (*g*) Nunc] *Compl. addit*, ὡς βραχὺ, *quod vulgata*, ad parum & momentum. (*h*) Quoniam non eſt, ſicut Deus noſter, quoniam allevaſti] *Compl.* ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκούφισας, quoniam tu Deus noſter allevaſti.

CAP. X.

(*a*) ORans.] *Complut.* προσπίπτων, procidens. (*b*) Quoniam ploraverunt populus, & elevavit plorans.] *Eadem*, ὅτι κλαυθμῷ μεγάλῳ ἔκλαυσεν ὁ λαὸς, quia fletu magno flevit populus. (*c*) Expectatio.] *Eadem*, ἐλπὶς, ſpes. (*d*) Genita.] τὰ γενόμενα. *Alii*, τὰ γεννώμενα, *quod eſt expreſſius.* (*e*) Prout voluerit.] *Eadem*, ἐν βουλῇ κυρίου, in conſilio Domini. (*f*) Surge, & fac eos timere.] *Eadem adnectens præcedentibus*, καὶ τῶν τρεμόντων, & eorum qui tremunt. (*g*) Sacerdotes] *Eadem*, τῶν ἱερέων, ſacerdotum, *ut vulgata.* (*h*) Præ turbatione ſua.] *Eadem*, ἐν τρόμῳ, in tremore. (*i*) Magnum hoc verbum tuum ſuper nos ad faciendum.] *Non deeſt aliqua imitatio hebraiſmi*, & magnum, *valet*, magnæ auctoritatis. *Complut. planius*, κατὰ τοὺς λόγους σου, οὓς ἔφης, οὕτως ποιήσομεν, ſecundum verba tua, quæ dixiſti, ſic faciemus. *Nec multo aliter in extremo primi libri.* (*k*) Noſtri.] *Complut. addit*, τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, *quod vulgata*, in univerſa multitudine. (*l*) Habitare fecit.] *Id eſt*, duxit: *reſpondet enim hebræo. Alii nonnulli*, οἱ ἐκάθισαν, qui duxerunt. (*m*) Mecum de hoc.] *Iſtud*, de hoc, *abeſt a Compl. ſed non ab hebræo, in quo pro*, mecum, *eſt*, ſteterunt, *ut vulgata.* (*n*) Domui.] *Sic hebræus, & ſignificat*, per domum. *Alii*, τῶν οἴκων, domorum. (*o*) Delicti.] *Unus codex*, ἐξήνεγκαν, attulerunt. *hebræus*, delinquentes: *ac ſubintelligitur*, dederunt, obtulerunt. (*p*) Et fecerunt filii Banui.] *Pro his in vulgata eſt*, & Jaſi, & Bani.

NEEMIAS.

CPA. I.

(*a*) ABira.] *Vulgata interpretatur*, caſtro: *alii*, Metropoli. (*b*) De ſuperſtitibus.] *Compl.* περὶ τῶν ἰουδαίων τῶν διασωθέντων, de Judæis ſalvatis. (*c*) Ne, quæſo, Domine.] μὴ δὴ κύριε. *Iſtud*, μὴ, *hoc loco non tam videtur negationem ſignificare, quam affectum quendam orantis, ſicut etiam paulo inferius in hoc eodem capite. Quare Complut. hic habet* ὦ δὴ, Hem, quæſo. (*d*) Ipſum.] *Eodem modo hebræus: ſed ſignificat*, teipſum, *ut alibi etiam notatum eſt. Sic paulo inferius*, congregabo ipſos. *Quare vulgata*, te, tua, vos. (*e*) Ne quæſo, Domine: ſed ſit.] *Illud*, Domine, *abeſt a nonnullis: Compl. autem habet*, δὴ κύριε ἔστω, Obſecro Domine ſit, *ut vulgata. Sed paulo ſuperius diximus de iſto*, μή.

CAP.

CAP. II.

(a) ME.] *Compl.* αὐτοῦ *& vulgata*, ante eum. (b) Es infirmus.] *Hac notione interdum apud alios etiam auctores accipitur verbum*, μονιάζειν. *Complut.* ἀρρωστῶν, *quod eſt uſitatius.* (c) Portas.] *In eadem additur*, τῆς βάρεως τοῦ οἴκου, palatii domus. (d) Factum eſt.] *Nec plura hebræus. In Compl. additur*, ϗ ἐλυπήθησαν, & triſtati ſunt: *quæ videtur altera interpretatio præcedentis ſententiæ.* (e) In porta Golila, & ad os fontis ficuum.] *Eadem*, διὰ τῆς πύλης γαϊ, νυκτὸς πρὸς στόμα πηγῆς τοῦ δράκοντος, per portam vallis nocte ad os fontis Draconis. *Vulgata tamen habet*, & ante fontem. (f) Converſans.] συντρίβων. *Compl.* κατανοῶν τοῖς τείχεσιν ἱερουσαλὴμ τοῖς κατεσπασμένοις, ϗ τὰς πύλαις αὐτῆς τὰς ἀνηλωμέναις πυρὶ, conſiderans muros Hieruſalem dirutos, & portas ejus abſumptas igni. (g) Ain.] *Eadem*, τῆς πηγῆς, fontis, *quod eſt interpretatio illius.* (h) In muro torrentis.] *Eadem*, διὰ τοῦ χειμάῤῥου, per torrentem, *ut vulgata.* (i) Præterea.] πρὸς, *& reſpondet hebræo. Ab aliis abeſt.*

CAP. III.

(a) CEntum.] τῶν ἑκατόν. *Vulgata ſupplet*, cubitorum. (b) Et ad manus virorum filiorum.] *Dictio*, υἱῶν, *abeſt a multis. Compl. autem*, ϗ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησαν ἄνδρες ἱεριχὼ, ϗ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν ζακχοὺρ υἱὸς ἀμαρί. *quod vulgata*, & juxta eum ædificaverunt viri Hierico, & juxta eos (*hebræus tamen habet*, eum, *ut Compl.*) ædificavit Zacchur filius Amri. (c) Tenuit ſuper Ramoth filium.] *Eſt aliqua varietas in codicibus. Complut.* κατέσχεν μαειμὼθ υἱὸς οὐρία, *quod in vulgata*, ædificavit Marimuth filius Uriæ. *Et ſæpe in hoc ipſo nomine occurrit varietas: & hujus ipſius viri fit iterum mentio paulo inferius, & vocatur Meramoth etiam in Compl.* (d) Adorim.] *Complut.* ἰσχυροὶ αὐτῶν, fortes eorum. *Vulgata*, optimates, *quod eſt interpretatio illius dictionis hebraicæ.* (e) Ipſorum.] *Eadem*, τοῦ κυρίου αὐτῶν, Domini ſui, *ut vulgata.* (f) Iſanai.] *Interpretantur*, veterem. (g) Roceim.] τῶν ῥωκείμ. *Vulgata*, pigmentarii, *alii*, pigmentariorum. *Complut.* τῶν μυρεψῶν, unguentariorum. (h) Reliquerunt. *Eadem eſt propria notio verbi hebraici: quare vulg.* dimiſerunt. *Putant tamen quidam hoc loco ſignificare*, inſtaurarunt. *Compl.* ἔθηκαν, ſtatuerunt. (i) Et ſecundus. *Eadem*, ϗ μέτρον δεύτερον, & menſuram ſecundam: *pro quo in vulg. eſt*, mediam partem vici. (k) Thanurim.] *Vulgata interpretatur*, furnorum. (l) Codiorum cæſariei regis.] τῶν κωδίων τῆς κουρᾶς τοῦ βασιλέως. *Solet ſignificare capita papaverum, bulborum, fragula e lana, vellera vervecum. Compl.* τῆς σιλωὰ εἰς τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, *quod vulgata*, Siloe in hortum regis. *Et pro*, Siloe, *multi interpretantur*, pomarii. (m) Beth Angarim.] *Alii*, ἀγαβαρίμ *quod propius ad hebræum. Significant autem iſta duæ dictiones*, domum fortium, *ut vulgata, & Compl.* οἴκου τῶν δυνατῶν. (n) Beth.] *Rurſus Compl.* οἴκου, domus, *quod eſt interpretatio illius: itemque in ſequentibus.* (o) Finem.] *Hoc viſum eſt ſignificare*, ἐκλείψεως. *Complut.* συντελείας, conſummationem. *Vulgata*, donec extenderetur. (p) Et turris eminens.] *Compl.* ϗ τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος, & turris eminentis. *Sed caſum poni pro caſu non eſt inuſitatum: quare etiam Compl. habet*, ἀνώτερος, ſuperior, *quod non videtur ſatis apte conſtrui cum* τοῦ πύργου, *& paulo poſt etiam ipſa habet*. & turris eminens, *ubi vulgata*, & turrim quæ prominebat. (q) Bethan Nathinim.] *In aliquo eſt*, Betha, *& ſignificat*, domum Nathinæorum, *quod habet Compl.* οἴκου τῶν ναθιναίων. (r) Et ſcruta vendentes.] *Vulgata*, & ſcruta vendentium, *ut conjungatur cum ſuperioribus. Complut.* ϗ τῶν μεταβόλων & negotiatorum. (ſ) Inter medium portæ.] *Eadem* ἀναμέσον τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης & inter aſcenſum portæ. (t) Scruta vendentes.] *Eadem*, οἱ μετάβολοι, negotiatores, *quomodo etiam hic vulgata: licet idem ſit vocabulum hebræum, quod paulo ante dixit*, ſcruta vendentium.

CAP. IV.

(a) HÆc eſt virtus Samariæ.] *In aliquo additur*, ϗ εἶπεν, & dixit. *Complut.* ϗ τῆς δυνάμεως σαμαρείας, ϗ εἶπεν, & exercitus Samariæ, & dixit. *In qua etiam ſequitur*, τί οἱ ἀδύνατοι οὗτοι ποιοῦσιν οἱ ἰουδαῖοι, μὴ καταλείψομεν αὐτούς; Quid imbecilles iſti faciunt Judæi? nunquid dimittemus eos? *Vulgata hanc poſteriorem partem*, num dimittent eos gentes? (b) Nunquid ſacrificant, aut comedent ſuper locum ſuum?] *Eadem*, καί γε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν, etiam iſti ædificant. (c) Iniquitatem.] *Eadem addit*, αὐτῶν, ϗ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλειφθείη, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδομούντων. ϗ ᾠκοδομήσαμεν τὸ τεῖχος ϗ συνήφθη πᾶν τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ, ϗ ἐγένετο ἡ καρδία τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδομῆσαι, *quod vulg.* eorũ, & peccatũ eorũ corã facie tua non deleatur, quia irriſerunt ædificantes. Itaque ædificavimus murum, & conjunximus totum uſque ad partem dimidiam: & provocatum eſt cor populi ad operandum. (d) Ad prœliandum.] *Alii addunt*, ϗ. &: *Complut.* ϗ πατάξαι: & percutere. (e) Exterminantem.] ἀφανῆ. *Hæc pars abeſt a nonnullis: Complut. autem habet: ſed pro*, ἀφανῆ, *habet*, πλάνησιν, errorem. (f) Inimicorum.] *Ita etiam compl. licet vulgata ex hebræo*, portantis. (g) Locis ſuper nos.] *Nonnulli pro*, τῶν τόπων, *habent*, τῶν ἐθνῶν, gentium. *Sed compl.* τῶν τόπων, ὅτι ἐπιστρέψατε ἐφ' ἡμᾶς, locis quoniam convertiſtis ſuper nos. (h) Lanceas ſuas, & arcus ſuos.] *Multi habent*, λόγχαι, lanceæ. *Sed compl.* ϗ τῶν δοράτων αὐτῶν ϗ τῶν τόξων αὐτῶν, & lanceis ſuis, & arcubus ſuis. (i) Excuſſorum.] ἐκτετιναγμένων, *ut pſ.* 126. *& cap. ſequenti: & ſignificat*, juvenum, *ut vulgata. Complut. autem*, ἐκτεταγμένων, ordinatorum. (k) In armis] *Alii*, ἔνοπλοι, armati. (l) Et nos facientes.] *Sic hebræus. Complutenſis*, ἐποιοῦμεν, faciebamus. *Alii*, ϗ ἥμισυ ποιοῦντες, *aut*, ϗ ἥμισυ αὐτῶν ποιοῦντες, & dimidium ipſorum facientes. (m) Ego.] *Complut. addit*, ϗ τὰ παιδάρια, *vulgata*, & pueri mei. (n) Sua.] *In eadem ſequitur*, ἀνὴρ, ϗ ὅπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, vir, & arma ejus ad aquam, *quod vulgata*, unuſquiſque nudabatur tantum ad baptiſmum.

CAP. V.

(a) ET clamor.] ϗ ἡ κραυγή. *Nonnulli*, ϗ ἦν κραυγὴ, & fuit clamor. *Complut.* ϗ ἐγένετο. (b) Exigit vir fratrem ſuum, quæ vos exigitis.] *In aliquo eſt*, ἀπαιτήσει ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε; exactione vir fratrem ſuum vos exigitis? *quod reſpondet hebræo. Eodem fere modo Complut. Sed addit*, ἃ ὑμεῖς ποιεῖτε, quæ vos facitis, *quæ etiam ſunt in aliis quibuſdam, ſed abſunt ab hebræo.* (c) Tradentur.] *Complut.* παραδοθήσονται, vendentur: *hebræus habet interrogationem*, vos venditis? *&*, ſunt venditi nobis? (d) A die.] *Complut.* καί γε ἀπὸ τῆς ἡμέρας, etiam a die, *ut hebræus.* (e) Arthaſaſtha.] *Eadem addit*, τῷ βασιλεῖ, regi, *de quo dandi caſu alibi notatum eſt.* (f) Extorſionem.] βίαν. *Sed Complut.* ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν, οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἔμπροσθέν μου, *quod vulgata*, annonas, quæ ducibus debebantur, non comedimus. Duces autem primi, qui fuerunt ante me. (g) Didrachma.] *Eadem*, σίκλους, *& vulgata*, ſiclos. (h) Et excuſſi.] *Eadem*, καί γε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν, etiam pueri eorum dominati ſunt. (i) Hæc non tenui.] *A Compl. abeſt negatio, & ſignificat* ædificavi, *ut vulgata.* (k) Acquiſivi.] *Eadem addit*, ϗ τὰ παιδάριά μου, & pueri mei. (l) Decem.] *Ita etiam hebræus, & vulgata. Compl. autem & alii*, δώδεκα, duodecim. (m) Extorſionis.] *Rurſus Compl.* τῆς ἡγεμονίας μου, ducatus mei, *ut vulgata.*

CAP. VI.

(a) IN eis ſpiratio.] *Compl.* ἐν αὐτῷ διακοπὴ, *quod vulgata*, & non eſſet in ipſo reſidua interruptio. (b) Hoc.] *In multis additur* τέταρτον, *aut* τέσσαρσι καθόδοις, *& vulgata*, per quatuor vices. (c) Puerum.] *Alii* τὸν πέμπτον παῖδα, quintum puerum. (d) Eſt.] *Alii addunt*, ϗ γησὰμ εἶπεν, *quod vulgata*, & Goſem dixit. (e) Ut ſedeas in Hieruſalem in regem ſuper Juda] *Compl.* κηρύσσειν περὶ σοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ, λέγοντας, ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ ἰουδαίᾳ, *quod vulgata*, qui prædicent de te in Hieruſalem, dicentes: rex in Judæa eſt. (f) Quoniam veniunt nocte.] *Eadem*, ὅτι ἔρχονται φονεῦσαί σε, ἔρχονται νυκτὸς, quoniam veniunt ad occidendum te, veniunt nocte, *&c. quæ repetitio eſt etiam in vulgata.* (g) Quis eſt vir, qui ingredietur in domum.] *Alii*, τίς ἐστιν ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, ὃς φεύξεται, ἢ τίς οἷος ἐγὼ, εἰσελεύσεται (*aut*, ὃς εἰσελεύσεται) εἰς τὸν οἶκον; *quod vulgata*, Num quiſquam ſimilis mei fugiet? & quis, ut ego, ingredietur templum? (h) Vivet.] *In Compl. additur*, οὐκ εἰσελεύσομαι, non ingrediar, *ut vulgata.* (i) Turbam.] *Eadem*, αὐτὸν, eum. (k) Deus Tobia.] *Eadem*, ὁ θεός μου τωβία, *quod vulgata*, mei Deus pro Tobia. *Alii tamen vertunt*, Deus meus Tobiæ, *ut ſit caſus pro caſu.* (l) Valde.] *Alii*, μέγας σφόδρα, magnus valde: *hebræus ſic habet*, & conciderunt valde in oculis ſuis. (m) Et ſermones ejus.] *Si*, ſermones, *id eſt*, λόγους, *accipiamus, ac ſi diceretur*, laudes; *reſpondet hebræo, & vulgatæ. Compl.* καί γε τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγεν ἐνώπιόν μου. Etiam, quæ erant ei utilia, dicebat coram me.

CAP. VII.

(a) BIrà.] βιρά. *Alii*, βειρά, *aut*, βηρά. *Significat autem*, palatij, *aut*, domus, *ut vulgata.* (b) Conventus.] συνοδίας. *Alii*, συνῳδίας. *Complut.* συνοδίαν. *Significat autem cenſum, id eſt, recognitionem genealogiæ. Quare vulgata*, ut recenſerẽ eos. Et inveni librum cenſus. In A.L. ſequitur, υἱοὶ ἀκοὺδ υἱοὶ οὐτὰ, υἱοὶ κιλὰς, υἱοὶ ἀγὰβ, υἱοὶ σελμεί. &c. (c) Acceperunt.] *Compl.* ὃς ἔλαβεν, &, ἐκλήθη, qui accepit, *&*, vocatus eſt: *& ſic ſupra Eſdræ* 2. *cap.* 2. (d) Abdicati ſunt.] *Ita eodem loco Eſdræ. Sed Compl. rurſus*, ἀπώσθησαν, ejecti ſunt. (e) Atherſaſthà.] *Alii addunt*, αὐτοῖς, eis, *ut eodem loco Eſdræ.* (f) Illuminans.] *Compl.* τοῖς φωτισμοῖς, ϗ τοῖς τελειώσεσι, illuſtrationibus, & perfectionibus: *quod ſatis reſpondet hebræo. Conferatur cum eodem loco Eſdræ.* (g) Quaſi.] ὡς. *Compl.* ὁμοθυμαδὸν ὡς, unanimiter quaſi, *nec multo aliter apud Eſdram*, ὁμοῦ ὡσεί. *Vulgata ex hebræo*, quaſi vir unus. (h) Trecenti.] *Ita hebræus, & apud Eſdram etiam vulgata; quamvis ea hic habet*, ſexcenti. (i) Quinque.] *In Complutenſi, & ex parte in aliis ſequitur*, ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακονταέξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι, equi ſeptingenti triginta ſex, muli ducenti quadraginta quinque, cameli quadringenti triginta quinque, aſini ſex mille ſeptingenti viginti: *ut eodem loco Eſdræ.* (k) Neemie.] *In aliis*, ἀρτασασθὰ. *Et videtur idem, qui paulo ante dictus eſt*, Atherſaſtha. *& in vulgata*, Atherſatha: *& in capite ſequenti dicitur eſſe idem, ac Neemias.* (l) Aureos mille.] *Complut.* χρυσοῦ δραχμὰς χιλίας, auri drachmas mille, *ut vulgata.* (m) Chothonoth.] *De hoc notatum eſt in Eſdra. Compl.* στολὰς, ſtolas. (n) Auri.] *Eadem*, χρυσοῦ δραχμὰς, auri drachmas.

CAP. VIII.

(a) IN eo.] *Compl. addit*, ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων. *Vulgata*, in platæa, quæ erat ante portam aquarum. (b) Ligneum.] *In eadem additur*, ὃ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι, quem fecerat ad concionandum. (c) Amen.] *In eadem repetitur, ut in vulgata.* (d) Sarabias.] *In Compl. & magna ex parte in aliis hæc adduntur*, Tamin, & Acub, & Sabathæus, & Oduias, & Maaſias, & Callitas, & Aſarias, & Joſabed, & Anan, & Phalaias, & Levitæ. (e) Erant inſtruentes] *In multis eſt*, ὑπεδίδασκον, ſubdocebant. (f) Neemias] *In Compl. additur* (ὅς ἐστιν ἀτασαθὰ) *& vulgata ex hebræo* (ipſe eſt Atherſatha.) (g) Et qui.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. & vulgata.* (h) Quoniam eſt Dominus.] *Alii*, ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστιν ἰσχὺς ἡμῶν, quoniam lætitia Domini hæc eſt fortitudo noſtra. *Vulgata habet*, veſtra. (i) Civitatis. & uſque ad portam Ephræm] *Compl.* τῆς πύλης τῶν ὑδάτων ϗ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης ἐφραΐμ, portæ aquarum, & in platæis portæ Ephraim: *quomodo fere vulgata.* (k) Magna. *Eadem addit*, σφόδρα, *& vulgata*, nimis.

CAP. IX.

(a) SUi.] *In Compl. additur*, τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας (*quod vulgata*, quater in die) *& ſimiliter in eo quod ſequitur*, & erant confitentes Domino quater in die. (b) Omnem ſtationem.] *Eadem*, πάντας (*in quo videtur mendum*) τὰς δυνάμεις, omnes virtutes. *Vulgata*, omnem exercitum. (c) Feciſti.] *Sic etiam vulgata. Complutenſis autem*, ἐποίησαν, fecerunt. (d) Cibum.] σιτοδοτίαν, *& alii* σιτοδοσίαν. *Nonnulli tamen habent* σιτοδείαν, *& vulgata*, in fame. (e) Deus.] *In aliis additur* ἀφίων ἁμαρτίας, dimittens peccata, *quod vulgata*, propitius. (f) Feciſti eis deeſſe.] ὑστέρησας. *Sic Pſal.* 83. *in bonis codicibus*, οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ, non faciet deeſſe bona. *Alii vero libri hic habent*, ὑστέρησεν, non defuit eis quicquam. (g) Pedes.]

Sic etiam vulgata. Alii, ὑποδήματα, calceamenta. *Similis varietas alibi eſt obſervata.* (*h*) Eorum.] *In Compl. additur*, τοῦ εἰσελθεῖν, ϗ κληρονομῆσαι, ϗ εἰσῆλθον υἱοὶ αὐτῶν, *quod vulgata*, ut ingrederentur, & poſſiderent eam. Et venerunt filii. (*i*) Excelſas.] *In eiſdem additur*, ϗ γῆν πίονα, & humum pinguem. (*k*) Multis, & conteſtatus es.] *Complutenſis*, πολλοῖς, ϗ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω, & multis, & in temporibus conteſtatus es: *ſed vulgata*, multis temporibus, & conteſtatus es. (*l*) Et non audierunt.] *In Compl. antecedit*, αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο, ipſi vero ſuperbe egerunt, *ut vulgata.* (*m*) Protraxiſti.] *Sic etiam vulgata. Compl. autem*, ἐμακροθύμησας, longanimis fuiſti. (*n*) Mandata tua.] τῶν ἐντολῶν, *& ſic eſt etiam in nonnullis aliis libris, in plerisque tamen*, τὰς ἐντολάς.

CAP. X.

(*a*) FIlii Banue.] *Alii* Banune. *Ex quadam autem vocum hebraicarum ſimilitudine videri poteſt poſitum pro eo quod eſt in vulgata*, Bani Baninu: *itemque paulo poſt*, filii Bani, *pro*, Bani Bonni. (*b*) Omnis accedens.] *Compl.* πάντες διαχωρισθέντες, *& vulgata*, omnes qui ſe ſeparaverunt. (*c*) Invaleſcebant.] ἐνίσχυον, *propria notio verbi hebraici eſt*, apprehendebant, *quamvis ſignificare poſſet*, reſpondebat pro fratribus ſuis, *ſicut habet vulgata.* (*d*) Et dimittemus.] *Sic etiam vulgata: Compl. autem & alij*, ϗ ἀναβήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, ϗ ἀπαίτησις, & aſcendere faciemus annum ſeptimum. & exactio. (*e*) De ſorte] *Compl.* περὶ τῶν δώρων, *quod vulgata*, ſuper oblationem.

CAP. XI.

(*a*) FIlius.] *Rectus pro caſu generandi, id eſt*, filii, *ut alibi ſæpe, & in hoc potiſſimum capite.* (*b*) Et de filiis Phares, & Maaſia.] *Complut.* & de filiis Phares Maſia. *Vulgata*, De filiis Phares Hiſmaſia: *hebræus videtur conjungere illa*, de filiis Phares, *cum præcedentibus, & poſtea ſubnectere* & Maaſia. (*c*) De civitate ſecundus de ſacerdotibus: & Iadia.] *Complut.* ἐπὶ τῆς πόλεως δεύτερος. ἀπὸ τῶν ἱερέων, ϗ ἰαδεια, ſuper civitatem ſecundus. De ſacerdotibus, & Iadia. *Vulgata autem*, ſuper civitatem ſecundus. Et de ſacerdotibus Idaia. (*d*) Æthoth e regione.] *Alij*, Ætob. *Complut.* ἀχιτὼβ ἡγούμενος, Achitob princeps, *quod reſpondet hebræo.* (*e*) Badiel.] *Nonnulli*, ζεχριὴλ, Zechriel. *Vulgata*, Zabdiel (*f*) Samaia filius.] *In Complut. ſequitur*, ἀσοὺβ υἱοῦ ἐσρικὰμ υἱοῦ ἀσαβία υἱοῦ βοννᾶ, ϗ σαββαθαῖος, ϗ ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου, ϗ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν λευιτῶν, ϗ ματθανίας υἱὸς μιχὰ υἱὸς ζεχρὶ υἱοῦ ἀσὰβ ἄρχων τῆς αἰνέσεως, ϗ ἰούδα τῆς προσευχῆς, ϗ βοκχείας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. ϗ ἀβδίας υἱὸς σαμαίου υἱοῦ γαλὲλ υἱοῦ ἰδιθοὺν, πάντες οἱ λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ διακόσιοι. Aſub filii Ezricam, filii Aſabia, filii Bonna, & Sabbathæus, & Joſabad ſuper opera domus Dei extimæ, & de principibus (*illud &, abeſt a vulgata & hebræo: conjungitur enim cum præcedentibus*) Levitarum, & Matthanias filius Micha filius Zechri filii Aſab, princeps laudationis, & Judas orationis, & Bocchias ſecundus ex fratribus ſuis, & Abdias filius Samææ filii Galel filii Idithum, omnes Levitæ in civitate ſancta ducenti, &c. (*g*) Eorum] *In eadem additur*, οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις, cuſtodientes in portis. (*h*) Et viſitator Levitarum filius Bani.] *Eadem*, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ ἰσραὴλ, ϗ οἱ ἱερεῖς, ϗ οἱ λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς ἰουδαίας, ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ, ϗ οἱ ναθιναῖοι, οἳ κατῴκησαν ἐν ὀφλᾶ, ϗ σιαὰ, ϗ γασφὰς ἀπὸ τῶν ναθιναίων, ϗ ἐπίσκοπος λευιτῶν ἐν ἱερουσαλὴμ ὀζεὶ υἱὸς βανί. *Quæ in vulgata.* Et reliqui ex Iſrael, ſacerdotes, & Levitæ in univerſis civitatibus Juda, unuſquiſque in poſſeſſione ſua. Et Nathinæi, qui habitabant in Ophel (*id eſt*, alto loco) & Syaha, & Gaſpha de Nathinæis (*Alii autem interpretantur*, ſuper Nathinæos.) Et epiſcopus Levitarum in Hieruſalem, Ozi filius Baani. (*i*) Ad eos.] *Alii*, ἐπ᾽ αὐτοὺς, ſuper eos. *Et in Complut. ſequitur*, ϗ διέμενεν ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ᾠδοῖς, λόγος ἑκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, & permanebat in fide ſuper cantores, verbum cujuſque diei in die ejus. (*k*) Uſum.] χρῆμα. *Compl.* εἰς πάντα λόγον, ad omne verbum. (*l*) Cariatharboc.] *In Compl. ſequuntur uſque in finem capitis ea quæ habentur in Vulgata, atque iiſdem pene verbis. Quare accuratus lector inde poterit petere: nec ſunt magni ponderis.*

CAP. XII.

(*a*) SEchenia.] *In Compl. adduntur*, Reum, Marimoth, Adajas, Genathon, Abias, Miamin, Maadias, Belgas, Semejas, Jojarib, Ideias, Salu, Amuc, Chelcias, Odujas: *quæ ſatis reſpondent vulgatæ.* (*b*) Super manus ipſe, & fratres eorum in vices.] *Compl.* ἐπὶ τῶν ἐξομολογήσεων αὐτὸς, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ϗ βακβακίας, ϗ ἀναὶ, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας, ſuper confeſſiones (*vulgata*, hymnos) ipſe, & fratres ejus, & Bacbacias, & Anai, fratres eorum ante eos ad vices. (*c*) Fratres ejus.] *Pro his Compl. habet tantum*, ἦσαν, erant, *ut vulgata.* (*d*) Maadai, ipſi Pheleti.] μααδαῒ, τῷ φελετὶ. *Ita etiam Compl. Sed magis reſponderet hebræo ſi eſſet*, τῷ μααδαῒ, φελετὶ, *ut intelligatur Pheleti fuiſſe principem ſtirpi Miamin, & ſtirpi Maadai. Hoc enim valere hunc dandi caſum alibi notatum eſt.* (*e*) Ad hymnum, ad laudandum.] *Alii*, εἰς αἰνεῖν, ϗ ὑμνεῖν, *aut*, ἐξομολογεῖσθαι, ad laudandum, & hymnum dicendum, *aut*, confitendum. (*f*) In congregando.] *Compl.* ματθανίας, ϗ βακβακίας, ἀβδίας, μοσολλὰμ, τελμὼν, ἀκκοὺβ, φυλάσσοντες, πυλωροὶ φυλακῆς ἐν τῷ συναγαγεῖν με τὰς πύλας, Matthanias, & Bacbacias, Abdias, Moſolam, Telmon, Accub, cuſtodientes, janitores cuſtodiæ, in congregando me janitores. *Pro his poſtremis verbis*, in congregando me janitores, *in hebræo eſt*, in liminibus portarum, *in vulgata*, & veſtibulorum ante portas. (*g*) Sacerdos, & Scriba.] *Rurſum rectus pro generandi caſu. Alii*, ϗ ἔσδρα (*melius quam*, ἔσδρας, *quod in Complut.*) ἱερέως, ϗ γραμματέως, & Eſdræ ſacerdotis, & ſcribæ. (*h*) Thodatha.] *Compl.* ϗ ἐν αἰνέσει, & in laude, *quod eſt interpretatio illius.* (*i*) Et citharæ.] *Eadem*, ϗ ἐν κινύραις, & in citharis, *in quo caſu vulgata habet etiam præcedentia*, & in cymbalis, pſalteriis, & citharis. (*k*) Et de villis, & de agris.] *Compl.* ϗ ἀπὸ ἐπαύλεων τοῦ νετωφατὶ, ϗ ἐν βαιθγαλγὰλ, ϗ ἀπὸ ἀγρῶν γαβαὰ, ϗ ἀσμώθ, *quod in vulgata*, & de villis Netuphati, & de domo Galgal, & de regionibus Geba, & Aſmaveth. (*l*) Janitores.] *Eadem*, τὰς πύλας, portas. (*m*) Aſcendere fecerunt.] *Vulgata*, feci, *& paulo poſt*, ſtatui, *pro* ſtatuerunt. (*n*) Stercoris.] *Eadem*, τῆς πύλης τῆς κοπρίας, portæ ſterquilinii. (*o*) Canticis.] *Eadem*, ἐν σκεύεσιν ᾠδῆς, in vaſis cantici. (*p*) Super portam ad laudandum ante eos: & aſcenderunt.] *Compl.* ἐπὶ πύλης τῆς πηγῆς ἀπέναντι αὐτῶν, ἀνέβησαν, ſuper portam fontis ante eos, aſcenderunt. *Vulgata*, in porta fontis, & contra eos aſcenderunt. (*q*) Ephræm.] *In aliis, cum aliqua tamen varietate*, κατ᾽ ἀνατολὰς ϗ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐξεπορεύετο συναντῶσα αὐτοῖς, ϗ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, ϗ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους ὑπὲρ τοῦ πύργου τῶν θαννουρὶμ ϗ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος, ϗ ὑπεράνω τῆς πύλης ἐφραὶμ, ϗ ἐπὶ τὴν πύλην εἰσιανὰ, ϗ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν, ϗ πύργον ἀναμεὴλ, ϗ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ μεὰ, ϗ ἕως τῆς πύλης τῆς προβατικῆς, ϗ ἔστησαν ἐπὶ πύλην τῆς φυλακῆς, ϗ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, ϗ ἐγὼ, ϗ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ᾽ ἐμοῦ, ϗ οἱ ἱερεῖς ἐλιακὶμ, μαασίας, μιαμὶν, μιχαίας, ἐλιωνὶ, ζαχαρίας, ἀνανίας, ἐν σάλπιγξιν, ϗ μαασίας, ϗ σεμεΐας, ἐλεάζαρ, ὀζὶ, ἰωανὰν, μελχίας, ϗ ἐλὰμ, ϗ ἰεζοὺρ, ϗ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες. Ad Orientem. Et pro laudatione chorus ſecundus procedebat occurrens eis, & ego poſt illum, & dimidiū populi ſuper murum, ſuper turrim furnorum, & uſque ad murum latum: Et ſuper portam Ephræm: & ſuper portam antiquam, & ſuper portam piſcium, et turrim Anameel, & a turri Mea & uſque ad portam gregis. Et ſteterunt ſuper portam cuſtodiæ, & ſteterunt duo chori laudationis in domo Dei: & ego, & dimidium magiſtratuum mecum. Et ſacerdotes Eliacim, Maaſias, Miamin, Michæas, Elionai, Zacharias, Ananias, in tubis, & Maaſias, & Semeias, Eleazar, Ozi, Joanan, Melchias, & Elam, & Jezur: & auditi ſunt cantores. *Pro eo autem, quod ſequitur*, & viſitati ſunt, *in Compl. eſt*, ἱεσρίας ἐπίσκοπος, *& vulgata*, & Jezraia præpoſitus. *In aliis eſt coagmentatio quædam*, ϗ ἱεσρίας, ϗ ἐπεσκέφθησαν, ϗ ἐπεφήμισαν. (*r*) Magnifice.] *Compl.* εὐφροσύνη μεγάλη, lætitia magna, *ut vulgata.* (*ſ*) Et congregatis in ipſis principibus civitatum.] *Compl.* τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ τῶν ἀγρῶν τῶν πόλεων, ad congregandum in eis ex agris civitatum. *In vulgata videtur utrumque eſſe conjunctum.* (*t*) Et hymnum.] *Compl.* εἰς ὕμνον, ad hymnum.

CAP. XIII.

(*a*) MAledicendum.] *Complut. addit*, αὐτοὺς, eis, *ut vulgata.* (*b*) Sibi.] ἑαυτῷ. *In aliquibus*, αὐτῷ, *& fortaſſe ſignificatur*, ipſi Tobiæ. (*c*) Manaa.] *Complut.* τὴν θυσίαν, ſacrificium: *quod eſt interpretatio illius, ut alibi notatum eſt. Eadem varietas eſt paulo poſt, licet in noſtra ſit*, μάνα, *quod in aliis eſt*, μαναά. (*d*) Super manum.] *Complut.* ϗ ἐνετειλάμην ἐπὶ χεῖρα, & mandavi ad manum: *hebræus habet*, & ſtatui theſaurarios ſuper theſauros Selemiah ſacerdotem. (*e*) Dei.] *In Compl. additur*, μου, ϗ ἐν φυλακαῖς αὐτοῦ. mei, & in obſervationibus ejus. (*f*) Eorum. Et ſederunt.] *Alii*, αὐτῶν, ὅτι ἐπώλουν ἐπὶ σιτισμόν. ϗ οἱ τύριοι ϗ ἐκάθισαν, eorum, quia vendebant cibaria. Et Tyrii etiam ſedebant, &c. *Et fortaſſe ſuperiora ita eſſent interpungenda, & conſtruenda*, & conteſtatus ſum, ut in die venditionis ipſorum venderent cibos, *id eſt, die qua vendere licet, venderent: ut vulgata.* (*g*) Omnes.] *Complut. addit*, οἱ μετάβολοι. *Vulgata*, negotiatores, *ſed non habet*, omnes. (*h*) Judaice.] *In Compl. additur*, ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ, ϗ λαοῦ, ſed juxta linguam populi, & populi, *ut vulgata.* (*i*) Veſtris.] *In eadem adjungitur*, ϗ ἑαυτοῖς, & vobis ipſis. (*k*) Generi.] *Eadem*, γαμβρὸς, *& vulgata*, gener erat. (*l*) Abdicatione.] ἐπὶ ἀγχιστείᾳ. *Supra cap. 7. & alibi*, ἠγχιστεύθησαν, *dictum eſt, pro*, abdicati ſunt, ejecti ſunt. *Quare poteſt etiam hoc loco ſignificare ſimile quiddam, id eſt pollutionem, & violationem ſacerdotis, & juris ſacerdotalis, ac Levitici: & aliquot libri, pro*, Levitas, *habent*, λευιτῶν, Levitarum. (*m*) Donum portantium ligna.] *Complut.* εἰς τὸ δῶρον τῶν ξύλων, ad oblationem lignorum. (*n*) Bacchuriis.] *Eſt dictio hebraica inflexa ad formam græcam, ſignificans*, primitivis. *Quare Compl. habet*, ἐν τοῖς πρωτογεννήμασι.

T O B I T.

CAP. I.

(*a*) CYdios.] *Non ſatis liquet, quid ſignificet. Complut. habet* κυρίως, proprie. (*b*) Ipſi Baal, ipſi vitulæ.] τῇ βάαλ τῇ δαμάλει. *Complut.* τοῦ βάαλ τῇ δυνάμει, virtuti Baal. (*c*) Decimam.] *Alii*, τὴν πρώτην δεκάτην, primam decimam. (*d*) Captivi.] *In aliis*, ᾐχμαλωτίσθην, captivus ductus ſum. (*e*) Enemeſſari.] *Ita collati codices, & etiam Complut. quamvis vulgata omnia hæc accommodare videatur diebus Sennacherim.* (*f*) Poſt murum.] *Alii*, ἐπὶ τοῦ τείχους, ſuper murum. (*g*) Dies quinquaginta.] *Plerique*, ἡμέραι πεντηκονταπέντε, dies quinquaginta quinque. *Vulgata*, poſt dies vero quadraginta quinque. (*h*) Sacherdonus.] *Alii*, σαρχεδόνος, Sarchedonus. *Compl.* ἀχιρδόνος, Achirdonos. (*i*) Regni] *In aliis*, τοῦ πατρὸς, patris. (*k*) Et ſuper annulum.] *Compl.* ϗ ἀπὸ τοῦ δακτυλίου, & ab annulo.

II.

(*a*) TImet.] *Alii addunt*, ὧδε, hic. (*b*) Redii cum ſepeliiſſem, &.] *Abſunt a Complut.* (*c*) Paſſeres.] *Ita etiam S. Ambroſius de Tobia, cap. 2. Vulgata id tribuit hirundinibus.*

CAP. III.

(a) MIſericordiæ.] *Alii*, ἐλεημοσύνη, miſericordia. (b) Ex me ad faciendum pro peccatis meis] ἐξ ἐμοῦ, ποιῆσαι περὶ (*aut*, ὑπὲρ *ut alii*) τῶν ἁμαρτιῶν μου. *Et viſum eſt illud*, ex me, *poſitum eſſe, quemadmodum, Pſal.* 138. mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me. *Compl. habet*, ἐξ ἐμοῦ ποίησον περὶ τῶν, de me fac pro peccatis, &c. (c) Ancilla.] *Alii*, ὑπὸ παιδισκῶν, ἓν ὑπὸ τῶν, ab ancillis: *vulg.* ab una ex ancillis. (d) Dixerunt.] *Alii*, εἶπεν, dixit. (e) Et non ultra miſerabilem me facere; & audire improperium.] *Hoc viſum eſt hoc loco poſſe ſignificare*, ϗ μηκέτι ἐλεῆσαί με, ϗ ἀκοῦσαί με, ὀνειδισμὸν, *ut ſint verba accepta tranſitive, ut inquiunt. Sed in aliis eſt*, ϗ ἐλεῆσαί με, ϗ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι ὀνειδισμὸν, & miſereri mei, & non ultra audire me improperium. (f) Raphael.] *Alii*, θεοῦ, *& vulgata*, ſummi Dei.

CAP. IV.

(a) FAciente te veritatem] *S. Cyprianus, in lib. de opere, & eleemoſ.* quoniam agente te ex (*al.* in) veritate, erit reſpectus operum tuorum: *ac totus iſte locus diligenter cum eo conferendus eſt* (b) Super omni.] *Compl.* διαπαντὸς, omnino.

CAP. V.

(a) ET viæ peritus ſum.] *Hæc abſunt ab aliis.* (b) Ego Azarias Ananiæ] *Ita fere vulgata. Alii autem*, ἐγὼ τὸ γένος ἀζαρίου, ϗ ἀνανίου τοῦ μεγάλου, ϗ ἀδελφοῦ σου, Ego genus Azariæ, & Ananiæ magni, & fratris tui.

CAP. VI.

(a) HÆc oportet ſuffire.] *Alii*, ταῦτα δὴ κάπνισαι, hæc utique fac fumigare. *A Compl. abeſt illud*, δὴ (b) Fel autem, unge.] ἡ δὲ χολὴ, ἐγχρίσαι. *Alii*, ἐγχρίσαι, ad ungendum. *Compl.* τὴν χολὴν ἐγχρίσαι, felle unge. (c) Et quoniam.] *Illud*, &, *abeſt ab aliis.* (d) Venit.] *Alii*, ἦλθον, venerunt: *itemque initio ſequentibus capitis*, παρεγένοντο.

CAP. VII.

(a) EI.] *Alius liber manuſcriptus, & impreſſi*, αὐτοῖς, ϗ ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς, ϗ αὐτοὶ αὐτὴν, eis & ſalutavit eos, & ipſi ipſam, *quæ varietas pendet ex ea quæ notata eſt ad finem præcedentis capitis.* (b) Gratiam.] χάριν. *Alii*, χαρὰν, gaudium, *ut vulgata.*

CAP. XI.

(a) NOn cognoſcis.] *Ab aliis abeſt illud*, non. *& nota interrogationis ſequens.* (b) Coram eo, quia miſertus eſt ipſorum Deus.] *Alii*, ἐνώπιον αὐτῶν, ὅτι ἠλέησεν αὐτὸν ὁ θεός, coram eis, quia miſertus eſt ipſius Deus.

CAP. XII.

(a) EJus, quomodo.] *In aliis*, θεοῦ, ϗ ὡς, Dei, & quomodo.

CAP. XIII.

(a) VIdete.] *Compl.* θεάσεσθε, videbitis. (b) Peccatorum.] *Eadem*, ἁμαρτωλῷ, peccatrici. (c) Regi] *Alii*, τὸν βασιλέα, regem. (d) Hieroſolymis. Hieroſolyma.] *Plerique*, ἐν δικαιοσύνῃ. ἱερουσαλὴμ, in juſtitia. Hieruſalem. (e) Flagellabit.] *Compl. addit*, σε, te. (f) Bene.] *Eadem*, ὅτι ἀγαθὸς, quoniam bonus. (g) Et munera.] *Illud*, &, *abeſt a multis.* (h) Dabunt tibi,] *Alii*, αἰνέσουσί σε, ϗ δώσουσιν, laudabunt te, & dabunt. (i) Laudem.] *In aliis eſt*, αἰνέσουσιν, laudabunt.

CAP. XIV.

(a) ET Achiacharum quidem ſalvavit.] *Alii*, ϗ ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη, & Achiacharus quidem ſalvatus eſt. (b) Fixerat.] *In aliis*, ἔπηξαν, fixerant. (c) Et juſtitia.] *Alius liber*, ϗ τί δικαιοσύνη. *Compl.* ϗ πῶς, & quomodo juſtitia.

JUDITH.

CAP. I.

(a) SUper Aſſyrios.] *Abeſt a multis.* (b) Et in circuitu] *Item iſtud*, &. (c) Campo Irioch rex.] *Plerique*, πεδίον ἀριὼχ βασιλέως, campum Arioch regis. (d) Supra Tanim.] *Complut.* ἐπὶ νῶτα, ſuper tergora Taneos, & Mempheos. (e) Univerſam.] *Abeſt a multis.* (f) Æqualis.] *Alii.* εἷς, unus. (g) Ante faciem.] *Alii*, ἀπὸ προσώπου, a facie ſua. (h) Ulturum.] *In multis additur*, αὐτὸν, ſe. (i) Interempturum gladio ſuo, & omnes.] *Compl.* & interempturum gladio ſuo omnes. (k) Et evertit omnem virtutem Arphaxad, & omnem equitatum ejus.] *Deſunt in Compl.* (l) Cum eis.] *In Compl. eſt*, μετ᾽ αὐτὸν, poſt eum. *In ipſa autem, & in aliis additur*, εἰς νινευὴ, *aut*, νινευὶ, in Nineve.

CAP. II.

(a) COnſummavit.] *Quaſi deliberatum ac certum habuit conſummare. Alii*, συνεκάλεσε, convocavit. (b) Myriadum.] *In aliis*, χιλιάδας, millia; *& ſic paulo poſt etiam in noſtra*, μυρίους δισχιλίους, *ubi vulgata*, duodecim millia.

CAP. IV.

(a) ACceſſus.] *Alii*, διαβάσεως, tranſitus. (b) Duos ſuper omnes viros.] ἐπ᾽ ἄνδρας τοὺς πάντας δύο. *Hæc viſa eſt eſſe ſententia, ob anguſtiam loci facile fuiſſe, ut vel duo tantum viri prohiberent omnes viros ab ingreſſu. Compl. autem habet*, τοὺς πέντε, *& interpretatur*, ad viros ad ſummum duos.

CAP. V.

(a) AUcti ſunt.] διετράφησαν. *Compl.* διεστράφησαν, *& interpretatur*, reverſi ſunt. (b) Et videbimus.] *Alii ſine* &, ἐπισκεψώμεθα, *& ſic deinceps*, ἀναβησώμεθα, ϗ πολεμήσωμεν, conſideremus, aſcendamus, & bello adoriamur.

CAP. VI.

(a) COmburemus.] *Nonnulli*, καταχλύσομεν, demergemus. *Plerique*, ϗ καταπατήσομεν, & conculcabimus. (b) Ejus.] *Multi*, μου, meorum.

CAP. VII.

EXſorbebunt.] ἐκλείξουσιν. *Compl.* ἐκλείσουσιν, occupabunt. (b) Sternentur.] καταστρωθήσονται, *quod verbum eſt etiam paulo inferius in omnibus libris. Hic autem in aliis eſt*, καταστραφήσονται, ſubvertentur. (c) Non occurrerunt.] *Alii*, οὐχ ὑπήκουσαν, non obedierunt.

CAP. VIII.

(a) LEctum.] *Alii, addunt*, αὐτοῦ, ſuum. (b) Extorqueatis.] ἐνεχυράζετε. *quaſi qui pignus extorquent. Alii nonnulli*, ἐνεχυριάζετε, *quod idem ſignificare poteſt. Complutenſes vertunt.* alienetis. (c) Ut judicetur.] *Leguntur quæ, Num.* 23. *notata ſunt.* Ibi ſcriptum eſt διαρτηθῆναι. (d) A genere noſtro: quoniam.] *Videtur ſupplendum, neque avertet oculos a genere noſtro, quandoquidem ex ruina noſtra pendet ruina totius gentis, aut hujuſmodi quiddam. In aliis tamen, pro*, ὅτι, *eſt*, ὅτε, *& ſequitur*, ἐν τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως κληθήσεται (*aut*, καυθήσεται) ἡ ἰουδαία, neque dum capti fuerimus nos, ſic vocabitur (*aut*, comburetur) Judæa. (e) Ore.] *Nonnulli*, αἵματος, ſanguine.

CAP. IX.

(a) ET pro iis, quæ fecerunt.] *Hoc videtur ſignificare*, ϗ ἐποίησαν, ἀνθ᾽ ὧν. *Sed Lucifer, lib. de non parcendo in Deum delinq.* & feciſti, propter (*fortaſſe legendum*, propterea) dediſti, &c. (b) Quod noverat.] ἣ ᾐδέσαντο τὴν ἀπάτην, *& optimam habet ſententiam. Alii*, ἣ ἐδεύσαντο (*In Complut. deeſt illud*, ἣ) τὴν ἀπατηθεῖσαν, quod rigavit deceptam. *Lucifer ibid.* thorum eorum, qui accepit dilectam. (c) Gæſo] *De hac dictione alibi dictum eſt: pro qua apud Luciferum corrupte videtur legi*, tenſo. (d) Cogitaſti.] *Hæc uſque ad illud*, omnes enim, *non referuntur a Lucifero.* (e) Robur.] κράτος, *quod Lucifer dixit*, tenacitatem. (f) Deceptionis] *Idem*, perſuaſionis. (g) Verbum.] *Idem*, verſutiam, & ſuaſionem in vulnere, & in livorem eorum. *Alii autem*, λόγον μου, ϗ ἀπάτην, ϗ τραῦμα, ϗ μώλωπα αὐτοῖς, verbum meum, & deceptionem, & vulnus, & livorem eis. (h) Et omnem tribum, cognitionem ad ſciendum, quia tu es Deus.] *Hæc deſunt in Compl. Apud Luciferum hic locus ſic habet*, cogitaverunt dura facta ſuper omnem gentem, & tribum omnem. Sciant, quia tu es Deus univerſæ poteſtatis, & virtutis, &c.

CAP. X.

(a) COrpus.] *Ita etiam vulgata. Compl. autem*, στόμα, os. (b) Exiverunt.] *In nonnullis additur*, ὁμοῦ, ſimul. (c) Perficere.] τελειῶσαι. *Quidam*, τελειώσαι, perficiat. (d) In textis.] *Alii*, καθυφασμένον, intextum.

CAP. XI.

(a) REgi Nabuchodonoſor.] *Nonnulli*, Nabuchodonoſor regi: *ſed eadem conſtructio eſt etiam paulo poſt in verbis Olophernis.* (b) Expeditionibus, στρατεύμασι. *Aliqui*, στρατεύματι, Expeditione. (c) Cadet.] *Nonnulli*, ἐπίπεσεν, incidit. (d) Qui tranſportarent.] μετοικίσαντας. *Alii*, μετακομίσαντας, qui referant: *quod planius eſt. Compl. non ſine mendo, ut videtur, habet*, τοῖς μετακομίσασιν (e) Egredieris.] *Alii nonnulli*, & egredieris.

CAP. XII.

(a) PRoferemus tibi ad dandum.] *Alii*, ἕξομεν σοι δοῦναι, poterimus tibi dare. (b) Miniſterium] χρῆσιν. *Alii*, κλῆσιν, invitationem. (c) Hoc exultatio.] *In aliis*, εἰς ἀγαλλίαμα, in exultationem.

CAP. XIII.

(a) TAbernaculum deforis, & excluſit.] *Alii*, τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἔξωθεν, ϗ ἀπέλυσε, tabernaculum ejus deforis, & dimiſit. (b) Facie.] *In aliis additur*, αὐτῆς, ejus.

CAP. XV.

(a) COronatæ ſunt.] *Eſt hoc loco aliqua varietas in exemplaribus. Compl. autem*, ϗ ἐστεφάνωσαν τὴν ἐλαίαν αὐτῇ, ϗ τῇ μετ᾽ αὐτῆς, & impoſuerunt coronam olivæ ei, & illi quæ cum ea.

CAP. XVI.

(a) DIſrupti ſunt.] *Alii*, ἐταράχθησαν, turbati ſunt.

ESTHER.

CAP. I.

(a) OPulentiæ.] *Abeſt a multis.* (b) In circuitu roſæ ſparſæ.] *Et hæc a Complut. quemadmodum & nonnulla alia, licet ſint in pleriſque: præcipue autem illa quæ paulo poſt ſequuntur*, & gemmatus calix propoſitus e talentis triginta millibus

CAP. II.

(a) NOn ultra.] *Abſunt iſta a Compl. Et vulgata*, recordatus eſt. (b) Oleo myrrhino.] *Idem ordo in vulgata, licet præpoſterus in aliis.* (c) Ingreditur.] *Plerique*, εἰσπορεύονται, ingrediuntur. (d) Tradet.] *Alij*, παραδώσειν, ut tradat. (e) Verſus diem.] *Et vulgata*, mane. *Compl. autem* πρὸς ἑσπέραν, ad veſperam. (f) Seponere.] *Compl.* καταγράψαι, deſcribere.

CAP. III.

(a) SUper iis quæ ſcripta.] κατὰ τῶν γεγραμμένων. *Nonnulli*, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ſecundum quod ſcriptum erat. *Aliquot etiam*, πάντα τὰ γεγραμμένα, omnia quæ ſcripta. (b) Tabellarios.] βιβλιαφόρων, *aut*, βιβλιοφόρων, *& vulgata*, curſores. *Alii autem*, βιβλιογράφων, ſcriptores literarum. (c) Regnum placidum.] *Plerique*, βασιλείαν ἤρεμον, regnum quietum. (d) Præcellit.] διενήνοχας, *longe melius, quam quod in aliis*, διαπρέψας. (e) Secundo patre noſtro.] *Compl.* καὶ δεύτερος πρὸς ἡμᾶς, & ſecundo a nobis. *In vulgata videtur utrumque conjungi*, & ſecundus a rege, & quem patris loco colimus. (f) Perdere] *Alii*, ἀπολέσθαι, perdi.

CAP. IV.

(a) AChrathæum.] *Compl.* ἀθὰχ, *& vulgata*, Athach. (b) Ut mandaret illi.] *Hæc paululum immutata videtur S. Hieron. habuiſſe poſt ea quæ ſunt in extremo hujus capitis.* (c) Ornatus.] *Abeſt a multis.* (d) Poſuerunt.] *Huic lectioni videtur etiam convenire cum vulgata. Alii* ἔθηκας, poſuiſti. (e) Menſtruorum.] S. *Aug. epiſt.* 199. *ad Ediciam videtur habuiſſe*, menſtruatæ, *ut vulgata.*

CAP. V.

(a) SErvitutis.] *Compl.* τοῖς πένθοις, luctus. *Vulgata*, ornatus. (b) Et erit.] *Illud, &, abeſt a Compl. ſed non ab hebræo, neque a collatis codicibus.* (c) Poſtulatum.] *In aliis additur*, μου, meum. (d) Lætus.] Compl. & lætus.

CAP. VI.

(a) BUgathan unus eunuchorum.] *Compl.* χάρβωνα, *& vulgata*, Arbo- *Verum poſt iſta verba in Compl. & multis aliis ſequuntur* nonnulla *quæ quoniam a vetuſtioribus, & hebræo & vulgata abſunt*; nihil cauſæ *diximus, cur referrentur.*

CAP. VII.

(a) PRimo.] *Vulgata*, tertii menſis, qui appellatur Siban. *Sed multa ſunt hujuſmodi varietates.* (b) Provinciis.] σατραπείαις. *Alii*, σατράπαις, Satrapis. (c) Blanditia.] *Sic viſum eſt vertendum*, παραμυθία, *licet alii*, ſolatium. (d) Non ſolum.] *Compl.* & non ſolum.

CAP. VIII.

(a) AMadathi.] *Compl. habet.* καὶ τοὺς δέκα υἱοὺς ἀμὰν, *quod quidem*, ἐν τῷ *dundat.* (b) Diripuerunt.] *Compl.* οὐ διήρπασαν, non diripuerunt, *quod reſpondet vulgatæ, & ita etiam paulo poſt in ſimilibus locis eſt in uſu, & aliis codicibus græcis.* (c) Quindecim millia.] *Eadem*, μυριάδας ἑπτὰ πεντακισχιλίους, ſeptuaginta quinque millia, *ut vulgata.* (d) Proximo.] *In pleriſque hæc adduntur*, οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσι, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν τοῦ ἀδὰρ εὐφροσύνην ἀγαθὴν (*iſtud*, ἀγαθὴν, *abeſt a nonnullis: Compl. autem*, ἐν εὐφροσύνῃ) ἄγουσιν ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον, qui vero habitant in metropolibus, etiam quintamdecimam diem Adar lætitiam bonam agunt mittentes partes proximis: *quæ non ſunt in hebræo, neque in vulgata.* (e) Phruræ.] *Compl.* φουρὶν, *& vulgata*, Phurim. (f) Et ſtatuit.] Hebræus *habet*, & ſtatuërunt, *& conjungit cum ſequentibus.* (g) Dies autem.] Hæc *uſque ad alterum*, dies autem. *abſunt a Compl. In hebræo autem & vulgata multo plura interjiciuntur, & explicatiora.* (h) Sanitatem,] Compl. κατὰ τὴν νηστείαν αὐτῶν, ſecundum jejunium ipſorum.

CAP. IX.

(a) QUi] *Abeſt iſtud*, ἣ, *a Complut. Auctor tamen vulgatæ videtur habuiſſe.*

JOB.

CAP. I.

(a) IN regione Auſitide.] ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐσίτιδι. *Aquila*, ἐν γῇ οὖς, in terra Hus, *quam lectionem ſequitur S. Joannes Chryſoſtomus in homiliis de patientia Job, & Complutenſis editio.* Scripſerim libentius οὖς cum ſpiritu leni. Nam οὖς, id eſt, עוץ Antiquitas Ain non aſpirabat. Teſtimonio ſunt Arabia, Elamitæ, Eden, & ſimiles voces. Quod autem aſpiratio in libris, id factum eſt culpa exſcriptorum; qui etiam ἀβραὰμ ſcripſerunt & ἱερουσαλὴμ & ἠλίας, aliaque ſexcenta. Nec te moveat Hus, quod in Latina vetere. Nam error eſt qui a Græcis manavit. *Druſ.* (b) Sine crimine.] ἄμεμπτος, S. *Cyprianus, de mortalitate, habet*, homo ſine querela, verus Dei cultor. *Symm* ἄμωμος, immaculatus, *quemadmodum & Compl. Aquila, & Theodotio*, ἁπλοῦς, ſimplex. *Apud Chryſ. habentur eadem atque hæc, ſed non eodem omnino ordine.* (c) Miniſterium.] ὑπηρεσία, *Aquila*, δουλεία, ſervitium, *Symm.* οἰκετία, famulitium, familia. (d) Nobilis.] εὐγενής. *Schol.* μέγας, magnus, *quod habet Compl. Symm.* μέγιστος πάντων ἀνατολικῶν, maximus omnium Orientalium (e) Singulo quoque die.] καθ' ἑκάστην ἡμέραν. *Schol.* ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, unuſquiſque ſuo die, *quod eſt in Compl. S. Aug. in annot. in hunc librum hæc de iſto loco refert*, faciebant convivium quotidie, donec eorum numerus impleretur. (f) Conſummati eſſent.] συνετελέσθησαν. *Schol.* ἤρξαντο, *capiſſent.* * Et vitulum unum pro peccato, pro animabus eorum.] *Hæc abſunt a Compl. ſed referuntur a Chryſoſt. & Olymp. & interpres Origenis*, pro peccatis animarum eorum. (g) Ne forte filii mei.] *Sic etiam Chryſoſt. Aquila*, εἴπως ἥμαρτον οἱ υἱοί μου, καὶ ηὐλόγησαν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, ſi quo modo peccaverunt filii mei, & benedixerunt Deum in cordibus ſuis, *nec multo aliter Compl. S. Aug. ſic habet*, ne forte peccaverint filii mei, & maledixerint Deo in cordibus ſuis. (h) Angeli Dei.] *Sic etiam Chryſoſt. & Aug. Schol.* υἱοὶ θεοῦ, filii Dei, *quod etiam in Compl.* (i) Cum eis.] *Ita etiam S. Auguſt. Schol.* ἐν μέσῳ αὐτῶν, in medio eorum, *prout etiam Chryſoſt. & Compl. Aquila*, καί γε σατὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν, atque etiam Satan in medio eorum. *Theodotio*, ἀντικείμενος, adverſarius. (k) Homo ſine crimine.] *Schol.* ἀνὴρ ἁπλοῦς, καὶ εὐθὺς, καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, vir ſimplex & rectus, & metuens Deum, *Compl. utrumque miſcuit.* (l) Colit Dominum.] σέβεται τὸν κύριον. *Schol.* φοβεῖται τὸν θεὸν, timet Deum. *Nam LXX timorem Domini ſolent vertere*, θεοσέβειαν, caſtam, & ſancti timoris plenam venerationem Dei. (m) Certe in faciem.] ἦ μὴν εἰς πρόσωπόν σε. *Aquila.* οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσει σε, non in faciem tuam benedicet te. *Compl. cætera eodem modo, ſed habet*, εἰ μὴ, niſi. *Dydimus videtur legiſſe apud LXX*, εἰ οὐκ, *atque ita interpretatur*, ἐὰν μὴ τότε φανερῶς βλασφημήσῃ, ſi non tunc manifeſte ac palam blaſphemaverit, *& aliud Schol.* φανερῶς, ἀναισχύντως, manifeſte, impudenter. *B. Aug.* niſi in faciem tuam benedixerit tibi. (n) Et venientes] *Sic etiam Chryſ. Aug.* & venerunt hoſtes, & ceperunt eos. *Schol.* ἐπέπεσε σαβὰ, irruit Saba, *quod habet Compl.* (o) Adhuc iſto.] ἔτι τούτου λαλοῦντος, *Schol.* ἔτι οὗτος ἐλάλει, καὶ οὗτος ἦλθε, adhuc iſte loquebatur, & venit iſte. (p) Cecidit de cœlo.] ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, *ſic etiam Chryſ. Schol.* πῦρ παρὰ τοῦ θεοῦ κατηνέχθη, ignis a Deo immiſſus eſt. *Compl. utrumque miſcuit.* (q) Equites fecerunt.] *Schol.* χαλδαῖοι ἐπέθηκαν τρεῖς ἀρχὰς, Chaldæi immiſerunt tria principia, *quod etiam habet Compl. Aquila*, τάγματα τρία, ordines tres (r) Spiritus.] *Aquila.* ἄνεμος μέγας, ventus magnus, *quos habet Compl.* (ſ) Veſtimenta] τὰ ἱμάτια. *Schol.* ἔνδυμα, indumentum. *Theodor.* τὴν ἐπενδύτην, pallium, veſtem ſuperiorem. *Aquila*, ἐφεστρίδα *quod idem valet.* (t) Capitis.] *In aliis codicibus hæc ſequuntur*, αὐτοῦ, καὶ κατεπάσατο γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ſui, & ſparſit terram ſuper caput ſuum. *Quæ a Chryſ. non referuntur.* (u) Sicut Domino placuit ita factum eſt.] *Hæc videntur remanſiſſe ex vetuſtiore verſione etiam in vulgata, eaque habet B. Greg.* (x) Benedictum.] *In aliquibus codicibus ſequitur*, εἰς τοὺς αἰῶνας, *quod etiam habet Chryſ. ſed non S. Cypr. in lib. de mortalitate.* (y) Non dedit.] *Olympiodorus*, σαφέστερον ὁ ἑβραῖος, Manifeſtius, inquit, hebræus. οὐκ ἐμέμψατο τῷ θεῷ, non incuſavit Deum. *Sym.* οὐδὲ ἠφρόνευσατο πρὸς τὸν θεὸν, neque inſipienter ſe geſſit erga Deum.

CAP. II.

(a) ANgeli Dei.] *Schol.* οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ, filii Dei, *ut Compl.* (b) Retinet innocentiam.] *Polychronius*, Hebræus, ἔχεται τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος, retinet ſuam ipſius perfectionem. (c) Tu vero dixiſti.] *Dydimus:* ἀκύλας σαφέστερον ἐξέδωκεν: Hoc Aquila manifeſtius edidit, ἀνέσεισάς με ἐν αὐτῷ τοῦ καταποντίσαι αὐτὸν δωρεὰν, commoviſti me in eum, ut deglutirem eum gratis. * Ad præcipitandum eum] in mare videlicet calamitatum, ad demergendum eum: aut potius, *ut præcipitarem, ut demergerem.* Pſal. 55. 10 בלע. LXX. καταπόντισον. Hieron. præcipita. Thren. 2. 5. בלע. LXX κατεπόντισεν. Hieron. præcipitavit. Cohel. 10. 12. תבלענו καταποντίσουσιν αὐτὸν, præcipitabunt ipſum. Hæc loca faciunt ut ſuſpicer Aquilam ediſſe, ἀπολέσαι, *ad perdendum*, quod nunc in editione vulgata, & LXX καταποντίσαι, *ut præcipitarem*: tamen non adſevero. Volo ut ſit arbitrarium, non certum. *Druſ.* (d) Quæcunque.] *In multis codicibus antecedit*, πάντα, omnia. *Compl. pro*, ἐκτίσει (*id eſt*) pendet, *habet*, δώσει, dabit. *Sym.* χρῶτα ὑπὲρ χρωτὸς, καὶ πάντα ὅσα ἔχει, προήσεται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, cutem pro cute, & omnia quæcunque habet, projiciet pro anima ſua. (e) Animam ejus.] *Sic etiam B. Ambroſius. Theodoretus autem*, τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐχ ἅψῃ, animam ejus ne tetigeris: *& eodem fere modo Chryſ. homilia* 15. *in primam ad Corinthios*, πλὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. (f) Ut ſaniem raderet.] ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ. *Apollinarius*, Hebræus habet, τοῦ κνᾶσθαι ἐν αὐτῷ, ut ſcalperet ſe in ea. (g) Sterquilinio.] ἐπὶ τῆς κοπρίας. *Aquila*, ἐντὸς τῆς σποδοῦ, intra cinerem, *quod habet Compl. Symm.* ἐπὶ τῆς σποδοῦ, in cinere. (h) Tempore.] *Longa hæc mulieris oratio in Compl. reſecata eſt, ut reſpondeat vulgari, ſed eſt in omnibus græcis exempp. & a Chryſ. hom.* 28. *in primam ad Cor. & Olymp. exponitur.* (i) Locum ex loco.] *In aliis codicibus ſequitur*, περιερχομένη, circumerrans. (k) Dicito aliquod.] *Schol.* κατάρασον τὸν θεὸν, maledicito Deum. (l) Inſipientum.] τῶν ἀφρόνων. *Aquila*, ἀπορευσῶν, defluentium, delirantium. (m) Unanimiter] ὁμοθυμαδὸν. *Sym.* συνετάξαντο γὰρ ὁμοῦ ἐλθόντες, συμπαθῆσαι αὐτῷ, καὶ παραμυθήσασθαι αὐτὸν, conſtituerant enim ſimul venientes compati ei & conſolari eum. (n) Magna] *Polychronius*: τινὰ δὲ βιβλία ἔχουσι. quidam autem libri habent, καὶ ἀναβλέψαντες εἰς τὸν οὐρανὸν, & aſpicientes in cœlum. (o) Aſſederunt.] *Polychr.* τοῦτο ἐμφατικώτερον ἔχει ὁ ἑβραῖος, hæc ſignificantius habet hebræus: inquit enim, καὶ ἐκάθισαν παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, & ſederunt juxta eum ſuper terram.

CAP. III.

(a) QUa dixerunt, ecce maſculus.] *Symmachus*, ἐν ᾗ ἐκυήθη ἄνθρωπος, in qua conceptus eſt homo. *B. Auguſt.* nox in qua dixerunt, conceptus eſt homo. (b) Nox illa.] *B. Aug.* dies illa ſint tenebræ, *& ſic videtur legiſſe Olympiodorus.* (c) Excipiant illam.] ἐκλάβοι δὲ αὐτήν. *Sym.* ἀντι- σαιτο αὐτῆς, occupet eam. *Theodotio*, ἀγχιστευσάτω αὐτὴν, perſequatur eam, & ſibi aſſerat. *Aquila*, μολύναι, inquinet. (d) Caligo.] γνόφος. *Aquila*, νέφωσις, nubilum. *Symmachus*, ἀχλὺς, obſcuritas. *Theodoretus*, συννεφία, denſitas nubium. (e) Maledicta ſit] καταραθείη. *Aquila*, καὶ ἐκθαμβήσαισαν αὐτὴν, ὡς πικραμμοὶ, & exterreant eam, quaſi amaritudines: *apud B. Auguſt.*

hæc referantur, & conturbent eam, quaſi amaritudines, dies, & noctem illam accipiant tenebræ perpetuæ: non ſit in diebus, &c. *in Compl. autem*, καὶ ταραχθείη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη, ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος, & conturbetur dies illa, & nox illa: auferant eam tenebræ. *Aquil.* σκοτομήνια. Nox illunis. (*f*) Non ſit in diebus]. *Sym.* μηδὲ συναφθείη, neque cohæreat. (*g*) Dolor.] *Severianus.* Symmachus dixit, ἔκβλητος. id eſt, ejecta. Hebræus autem, μεμονωμένη, ſolitaria, (*h*) Gaudium.] *Schol.* ἀγαλλίαμα, exultatio. (*i*) Qui habet.] *Sic S. Ambr. in Luc. tom.* 4. *c.* 4. *Aquila*, οἱ παρεσκευασμένοι ἐξεγεῖραι λευιαθάν, qui parati ſunt excitare Leviathan. *Sym.* οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν λευιαθάν, qui habent ſuſcitare Leviathan, *& ita Complut. niſi quod habet*, λεβιαθάν. *Theodotio*, οἱ ἕτοιμοι ἐξυπνίσαι δράκοντα, qui prompti ſunt expergefacere draconem. (*k*) Permaneat:] *Ita S. Auguſt. quamvis poſſit verti*, ſubſtineat, *id eſt*, expectet. *Symmachus*, προσδοκηθείη φῶς, καὶ μὴ εἴη, expectetur lux, & non ſit. (*l*) Accenderunt.] ἐξέκαυσαν. *Atque hoc modo notat Olympiodorus in aliis libris legi: ipſe tamen habet*, ἔπαυσαν, *itemque aliud ſcholium, & S. Aug.* depoſuerunt furorem ſuum: *in quibuſdam codicibus eſt*, ἐξέπαυσαν, *quod idem valet. Theodotio*, ἐκόπασαν, *& Symmachus*, ἐκόπασαν ὀργῆς θυμόν, ceſſarunt, ſedarunt iræ furorem. *Aquila*, ἐπαύσαντο κλονῆσαι, ceſſarunt turbare, ac tumultum ciere. (*m*) Pariter autem ſeculares.] ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι. *Sic, quod apud S. Paulum, Tit. c.* 1. *græce eſt*, πρὸ χρόνων αἰωνίων, *in vulg. eſt*, ante tempora ſecularia. *Scholium*, ἐκεῖ γάρ εἰσιν οἱ ἐξ αἰῶνος τελευτήσαντες τῆς τῶν πρακτόρων ἀπαχθείας ἀπαλλαγέντες, illic enim ſunt, qui a ſeculo obierunt, ab exactoris moleſtia liberati. *Apud LXX. videtur vox* αἰώνιον, *ſæpe ſignificare, quod in hoc ſeculo tranſit. Aquila*, ἅμα δέσμιοι εὐθύνησαν, ſimul vincti ſine moleſtia fuerunt, ac proſperati ſunt. *Symm.* ὁμοῦ δεσμῶται ἀόχλητοι, ſimul in vinculis habiti, a turbatione liberi. *Compl. habet*, οἱ δεδεμένοι. (*n*) Exactoris.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, φορολόγου. *Aquila*, εἰσπράσσοντος, *quod idem valet, aut etiam commune quiddam: nam*, φορολόγος, *proprie eſt tributi ac vectigalium exactor. Symmachus*, ἐπαναγκαστοῦ, cogentis, & extorquentis. (*o*) Timens.] *Plerique libri habent*, οὐ δεδοικώς, non timens: *ſic S. Aug. & Origenes, & S. Hier. in Eſa. c.* 24. (*p*) Requies.] *In pleriſque codicibus ſequitur*, οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη, *atque ita etiam teſtatur Olymp. in aliquibus legi cum iſta adjunctione*, ἀπ' αὐτοῦ, cujus via abſcondita eſt ab eo. S. *Aug.* cujus vita abſcondita eſt, *ſed facile potuit mendum obrepere.* (*q*) Concluſit.] συνέκλεισε. *Olymp.* Symmachus autem reddidit, ἀπέφραξεν ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ, obſtruxit Deus ſupra eum, παρὰ δὲ τῶν βιβλίων ἐν τῷ μεταξὺ, τοῦ τε, θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυσις καὶ τοῦ· συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ, ἔχουσι καὶ τοῦτον τὸν στίχον· οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη ἀπ' αὐτοῦ. (*r*) Gemitus adeſt.] *Sic S. Aug. in Compl. additur*, μοι, adeſt mihi. *Aquila*, ὅτι εἰς πρόσωπον ἄρτου μου στεναγμὸς ἐλεύσεται, quia ad faciem panis mei gemitus veniet. (*ſ*) Fleo ego.] *Ita S. Aug. niſi quod non habet*, ego. *Schol.* καὶ χυθήσονται, ὡς ὕδατα, βρυχήματά μου, & fundentur ſicut aquæ, rugitus mei: *quam lectionem habet Complut. ſed omittit illud*, μου, *quod tamen neceſſarium eſt.* (*t*) Neque in pace fui.] *Aquila*, οὐκ εὐπάθησα, non me oblectavi, non indulſi genio. (*u*) Ira.] *Schol.* κλόνος, tumultus, turba, tremor, *vel* commotio qualis eſt tumultuantium. Scholion hoc deſcriptum eſt ex editione Aquilæ. Quod ex eis quæ nunc dicam clarum fiet. *Pſal.* 4. 5. רגזו. A. κλονεῖσθε. *Job* 3. 17. רגז idem κλονῆσαι: ubi Hieron. *à tumultu.* Hic vertit, indignatio, & LXX ὀργή. Sed רגז commotionem notat ex affectu quem exprimit vel dolor vel triſtitia. *Druſ.*

CAP. IV.

(*a*) NUm ſæpe tibi ſermo.] μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ, *id ita exponit Olympiodorus*, ſcis minime ſolitos eſſe nos moleſta tibi loqui, teque ad iram provocare. *Addit autem hæc*, ὁ θεοδοτίων καὶ ὁ σύμμαχος ἐξέδωκαν, ὁ μὲν. Theodotio & Symmachus reddiderunt, ille quidem, εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρός σε, κοπάσεις, ſi aggrediemur loqui tecum, defatigaberis; ὁ δὲ, hic autem. ἐὰν ἀναλάβωμεν λόγον, μοχθήσεις, ſi aſſumpſerimus ſermonem, ægre feres. *Lectionem Theodotionis habet Complut.* (*b*) Tu turbatus es.] σὺ ἐσπούδασας. *Complut. habet*, σὺ δὲ, tu autem. *Schol.* ἐθορυβήθης, conturbatus es. (*c*) In ſtultitia, & ſpes tua, & iniquitas tua.] ἐν ἀφροσύνῃ, καὶ ἡ ἐλπίς σου, καὶ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου. *Unus codex, pro*, κακία, *habet*, ἀκακία, innocentia. *Aquila*, ἡ ὑπομονή σου καὶ ἡ ἁπλότης τῶν ὁδῶν σου, patientia tua, & ſimplicitas viarum tuarum. S. *Aug.* nonne timor tuus ſtultus eſt, & ſpes tua, & ſimplicitas vitæ tuæ quaſi ſtultitia? (*d*) Robur.] σθένος, *in Compl. eſt*, στένος, *& S. Aug.* fremitus. *Schol.* ἀπόλλυται ἀνυπόστατος λέων. leo invictus atque intolerabilis perditur. (*e*) Myrmicoleon periit.] *Sic S. Aug. Aquila*, λὶς ὤλετο, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν θήραν, leo periit, eo quod non habebat venationem. *Complut. retinuit.* μυρμηκολέων, *ſed ab Aquila ſumpſit*, θήραν. (*f*) Si quod autem verbum verax.] *Symmachus*, πρὸς ἐμὲ δὲ ἐλαλήθη λαθραίως, ἐν κλοπῇ, ad me autem dictum eſt clanculum, in furto, *& ita Compl.* (*g*) Magnifica.] ἐξαίσια. *Ita eſt apud B. Aug. niſi quod pro*, capiet, *habet*, capit, *& eadem ratione ſæpe accipitur in hoc libro. Symmachus*, καὶ ἐδέξατο τὸ οὖς μου ψιθυρισμὸν, & ſuſcepit auris mea ſuſurrum, *a quo non longe abeſt vulgata.* (*h*) Timore autem.] *Polychronius legit*, φόβος δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή, timor autem, & ſonitus nocturnus. *Aquila*, ἐν παραλλαγαῖς ἀπὸ ὁραματισμῶν νυκτὸς, in alienationibus a viſionibus noctis. *Symm.* ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὁράματός μου νυκτερινοῦ, in pavore a viſione mea nocturna: *quam lectionem Compl. probavit.* (*i*) In faciem meam.] *Schol.* διὰ τὸ πρόσωπόν μου, per faciem meam. S. *Aug.* in faciem mihi. (*k*) Surrexi.] ἀνέστην. *Symm.* ἔστην. καὶ οὐκ ἐπιγνώσομαι, ſteti, & non agnoſcam, *quamvis ſuſpicari liceat legendum eſſe*, ἔστη, ſtetit: *ita enim hebræus.* (*l*) Auram & vocem.] *Symmachus*, ἠρεμίας φωνῆς ἤκουον, ſilentium vocis audiebam. (*m*) Si contra ſervos ſuos.] *Symmachus*, ἐν δούλοις αὐτοῦ ἀβεβαιότης, καὶ ἐν ἀγγέλοις αὐτοῦ εὑρήσει ματαιότητα, in ſervis ſuis inſtabilitas, & in angelis ſuis reperiet vanitatem. (*n*) Luteas.] *Symmachus*, πόσῳ μᾶλλον τοῖς κατοικοῦσιν οἰκίας πηλίνας, ὧν γήϊνος ὁ θεμέλιος; quanto magis habitantibus domos luteas, quarum terrenum eſt fundamentum? (*o*) Inſufflavit enim eis, & exaruerunt.] *Schol.* συνεξῆρεν τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ἐξέλιπον, abſtulit reliquias eorum in eis, defecerunt, *quam lectionem ſequitur Compl. niſi quod non habet*, ἐξέλιπον, *vulgata etiam videtur inde fluxiſſe.*

CAP. V.

(*a*) ERrantem.] πεπλανημένον, *Aquila*, θελγόμενον, *quaſi*, illecebris deceptum.] *Sym.* νήπιον, imprudentem, parvulum, *ut habet vulgata.* (*b*) Sed ſtatim.] *Aquila*, καὶ κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα, & maledixi decorem eorum ſtatim: *quam lectionem habet Compl.* (*c*) Et conterantur.] κολαβρισθείησαν. *Notat enim Olympiodorus hoc idem valere atque* ἐπιτριβείησαν, *itemque quod*, ἐξολεθρευθείησαν, attenuentur: κολαβρὸν *enim eſſe parvulum ſuem: quare pro ea dictione Aquilam quidem dixiſſe*, ἐπιτριβήσονται conterentur: *quam lectionem habet Compl. Theod. vero*, κατεκλάσθησαν, confracti ſunt. *Symm. vero*, ταπεινωθήτωσαν, humilientur. *In alio tamen ſcholio Theodotioni tribuitur*, ταπεινωθήσονται, humiliabuntur. *Sym. autem*, κατεκλάσθησαν. (*d*) Congregaverunt.] συνήγαγον. *Schol.* ἐθέρισαν, meſſuerunt. (*e*) Juſti comedent.] *Sym.* πεινῶντες φάγονται, eſurientes manducabunt. *Aliud ſchol.* Aquila, πεινῶν φάγεται, fameſcens manducabit, *quod eſt in Compl.* (*f*) Ipſi vero de malis.] *Sym.* αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρθήσονται, ipſi autem ab armatis tollentur, *quod item eſt in Compl.* (*g*) Exhauriatur.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἐκσιφωνισθείη, *& interpretatur Polychronius*, ἐκροφηθήσεται, δαπανηθήσεται, παντελῶς κενωθήσεται, exſorbebitur, abſumetur, penitus vacuabitur. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σιφωνιζομένων πρὸς τὸ μηδὲν ἔτι ὑγρὸν ὑπολείπεσθαι, *nimirum ducta tralatione ab iis qui per ſiphonem hauriunt, donec nihil amplius humoris relinquatur. Atque addit Sym. quidem reddidiſſe*, ἀναῤῥοφήσαι διψῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, abſorbeat ſitiens potentiam, & facultatem eorum. *Aquilam autem*, ἀφειλκύσαντο, διψῶντες εὐπορίαν αὐτῶν, attraxerunt, & hauſerunt ſitientes opulentiam eorum. (*h*) Non enim prodiet de terra labor.] *Sym.* οὐ γὰρ ἐξελεύσεται ἀπὸ κόνεως ὀδύνη. non enim egredietur de pulvere dolor. (*i*) Pulli autem.] *Sym.* τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν ὑψοῦσι πτερὰ, filii volatilium attollunt pennas. *Aquila*, καὶ υἱοὶ πτηνοῦ, & filii volucris. *Compl. habet*, νεοσσοὶ δὲ ἀετῶν, pulli autem Aquilarum. (*k*) Super eam, quæ ſub cœlo.] ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν. *Schol.* ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτάτων, ſuperfaciem extimorum. (*l*) Evertit.] διαλλάσσοντα. *Aquila*, ἀκυροῦντα, facientem irrita. *Sym.* διαλύοντα, diſſolventem. *Theodotio*, διασκεδάζοντα, diſſipantem, *quod eſt in Compl.* (*m*) Capit ſapientes.] ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει. *Olympidorus*, id eſt, ὁ ἐλέγχων, qui arguit, & reprehendit. S *Cypr. in libro de bono patientiæ*, reprehendam ſapientes in aſtutia ipſorum, *libro autem* 5. *ad Quirinum*, reprehendet. (*n*) Aſtutorum disjecit.] πολυπλόκων ἐξέστησε. *Olymp.* πολυπλόκους καλεῖ τοὺς ἄγαν συνετοὺς οὓς ἀγκυλογνώμονας διὰ τὸ σκολιὸν τῆς γνώμης εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰς κυρίας τῶν λέξεων ἐκλέγοντες, vocat eos qui nimium ſunt intelligentes; quos ii qui proprias dictiones ſeligunt, ſoliti ſunt appellare, ἀγκυλογνώμονας, propter obliquitatem, & perverſitatem ſententiæ, ac mentis. *Interpretatur etiam illud*, ἐξέστησεν, *pro*, ἀχρήστους πεποίηκεν, ἠκύρωσεν ἔξω τοῦ σκοποῦ στῆναι παρεσκεύασεν, inutiles reddidit, irritas fecit, eo redegit, ut ſcopum non attingerent. *Quod quidem inquit Sym. ita eſſe interpretatum*, βουλὴ δὲ σκολιὰ ταραχθήσεται, conſilium autem pravum diſturbabitur. (*o*) In die occurrent.] S. *Aug. videtur habuiſſe*, inhiantes dominari infirmis, in die occurrent illis tenebræ (*q*) Infirmo.] ἀδυνάτῳ. *Aquila*, ἀτόνῳ, languido. *Sym.* πτωχῷ, mendico. (*r*) Rurſus reſtituit.] *Aquila*, μοτώσει, curabit, immiſſo linamento ſanabit. *Sym.* ἐπιδήσει, colligabit. *Proprie autem* μότα, *inquit* Hieron. *vocantur linteola quæ inſeruntur vulneribus ut putridas carnes comedant & extrahant purulentas.* Druſ. (*ſ*) Sexies de neceſſitatibus.] *Aquila*, ἐν ἓξ θλίψεσι ῥύσεταί σε, in ſex tribulationibus liberabit te. (*t*) In ſeptimo.] ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ. *Aquila, & Theodotio*, καὶ ἐν ἑπτὰ, & in ſeptem. (*u*) A malis venientibus.] *Aquila*, ἀπὸ προνομῆς ἐπερχομένων, a direptione ingruentium. (*x*) Injuſtos & iniquos deridebis.] *Apud S. Aug. legitur*, nonne patieris injuſtos, & iniquos deridebis.] *Apud S. Auguſt. legitur*, nonne patieris injuſtos, & iniquos deridebis? *in aliqua editione eſt*, ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν ἀγαθὸν, ἀδίκων, a viro qui nihil boni loquitur, injuſtos, &c.. (*y*) Timebis.] *In aliqua editione ſequitur*, ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ, ἡ διαθήκη σου, *quæ in nullo collatorum codicum ſunt inventa: habet tamen S. Aug.* quia cum lapidibus agri habebis fœdus. (*z*) Habitatio.] *Aquila*, καὶ ἐπισκέψῃ ὡραιότητά σου καὶ οὐ μὴ ἁμαρτήσεις, & viſitabis ſpeciem, ac decorem tuum, & non peccabis. (*aa*) Non peccabit.] *Schol.* οὐ δυσπραγήσῃ, non infeliciter aget. *Chryſ.* domus fruetur multa pace; & qui in ea, ſine ulla aut inter ſe aut erga te ſeditione degent.

CAP. VI.

(*a*) SI vero quis appendens.] εἰ γὰρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν. *Chryſoſt.* εἰ γὰρ τις, dictum eſt, pro, εἴθε γὰρ, utinam vero. *Sym.* ὡς εἴθε ἐσταθμίζετό μου ἡ ὀργή, quin utinam ponderaretur ira mea. *Iram autem exponunt hoc loco Chryſoſt. & Polychronius*, ἀθυμίαν, dejectionem atque ægritudinem animi: *Olympiodorus*, iram Dei. (*) Gravior.] βαρυτέρα, *& non diſcedit ab hebræo: nam quod hic dictum eſt*, τὰς ὀδύνας, dolores, *apud hebræum eſt ſingulare fœminini generis, ac ſi diceremus*, calamitas erit gravior. *In comm. tamen græcis eſt*, βαρύτερα, graviora, *& ſupplet Olymp.* τὰ συνενεχθέντα μοι, καὶ ἀθυμεῖν παρασκευάζοντα, quæ ſimul irruerunt in me ad mœrorem adducunt. (*b*) Verba mea ſunt mala.] *Ita S. Aug. Aquila*, ἐπὶ τοῦτο ῥήματά μου κατεπατήθησαν, propter hoc verba mea conculcata ſunt: *quam lectionem ſequitur Compl. niſi quod habet*, ἐπὶ τούτῳ. *Sym.* οἱ λόγοι μου κατάπικροι, ſermones mei peramari. *Theodotio*, ἔγκοποι, interciſi, *aut*, moleſti. (*c*) Domini.] *Sym.* Saddai. *Schol. pro*, ἱκανοῦ, potentis, qui ſibi ſatis eſt, nullius egens. (*d*) Nunquid fruſtra.] *Sym.* μὴ στένει λιμῷ ὄναγρος παρούσης χλόης; num ingemiſcit fame onager, ſi adſit gramen? (*e*) Nunquid poteſt ſine ſale edi panis?] *Sym.* μή τι βρωθήσεται ἀνάρτυτον τῷ μὴ ἔχειν ἅλα; nunquid manducabitur non conditum, eo quod non habet ſal? (*f*) Ira mea.] *Plerique libri habent*, ψυχή, *& S. Aug.* ſic nec anima mea poteſt ceſſare. (*g*) In finem autem.] *Aquila, & Sym.* ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα, injiciens manum, *ſed fortaſſe apud illos non ſequebatur negatio.* (*h*) Sit autem mea civitas.] *B. Aug.* ſit mihi civitas. *Aquila, & Theodotio*, καὶ ἔσται ἔτι παράκλησίς μου, & erit adhuc conſolatio mea. (*i*) Aut quod tempus meum.] *Aquila*, τί τὸ τέλος, ὅτι μακροθυμήσω; quis finis meus, ut longanimiter agam? (*k*) Vias Themanorum videte.] S. *Auguſt. hæc refert*, vias Themanorum videte, ſemitas Sabæorum intuemini. *Olympiodorus, narrat alium ex interpretibus ita reddidiſſe*, ἀποβλέπουσιν εἰς ὁδοὺς θαιμὰν, ὁδοιπορίας σαβὰ προσδοκῶσιν ἑαυτοῖς, reſpiciunt in vias Themanitarum, itinera Sabæorum expectant ſibi. (*l*) Sed ut videtur, vilia.] ἀλλ' ὡς ἔοικε, φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα. S. *Auguſt.* ſed, ut video, prava veri hominis verba dicitis. *Aquila*, τί ἐμοχθηρώθησαν λόγοι εὐθεῖς; quid moleſta fuerunt

fuerunt verba recti? (m) Nunc autem inſpiciens.] *S. Aug.* nunc autem aſpicientes vacate mihi. (n) Sedete obſecro, & non ſit injuſtum.] *Aquila*, μὴ γίνηθε παρανομία, nolite eſſe iniquitas.

CAP. VII.

(a) QUando dies?] *Aquila, & Theodotio*, πότε ἀναστήσομαι; quando ſurgam? (b) Exilior eſt quam loquela.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἐλαφρότερος λαλιᾶς. *Olymp.* cæteri reddiderunt, δρομέως, curſoris, *ut videatur illud*, ἐλαφρότερος, *poſſe verti*, levior & velocior. (c) Periit autem in vana ſpe.] *Symm.* αἱ ἡμέραι μου ἀνηλώθησαν μὴ οὔσης ἐλπίδος, dies mei conſumpti ſunt, quippe cum non ſit ſpes. (d) Tanquam nubes expurgata de cœlo.] *Symm.* καθάπερ ἀναλωθεῖσα νεφέλη ἀπαλλαγήσεται, tanquam abſumpta nubes abſolvetur. (e) Cum in neceſſitate ſim.] *In pleriſque libris ſequitur*, πνεύματός μου, ſpiritus mei. (f) Amaritudinem.] *In Compl. eſt*, πικρίᾳ, amaritudine. *Symm.* διαλεχθήσομαι παραπικρασμῷ τῆς ψυχῆς μου, confabulabor in amaritudine animæ meæ. (g) Cuſtodiam.] *Ita S. Aug. Olymp. inquit, hebræum dicere* πόνους, labores. (h) Conſolabitur.] *Symm.* κατηγορήσει accuſabit. (i) Referam.] *S. Aug* & referam ad me ipſum conſolationem in thoro meo. *Theodotio*, συμβαστάσει με ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου ἡ κοίτη μου, comportabit me in confabulatione mea ſtratum meum. *Schol.* ἐπ' ἐμαυτὸν εἰς διαλογισμὸν, ſuper meipſum in diſputatione. (k) Abſolves. *Ita S. Aug. Aquila.* καὶ αἱρεῖται ἀγχόνην ἡ ψυχή μου, & eliget ſuſpendium anima mea (l) Oſſa mea.] *S. Aug. videtur addere*, repuli. *Symmachus*, καὶ θάνατον διὰ τῶν ὀστέων μου, & mortem per oſſa mea. (m) Ut longanimiter agam.] ἵνα μακροθυμήσω, ut ſim longanimis. (n) Vita mea.] *Symm.* ὅτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου, quoniam vanitas ſunt dies mei. *Alius interpres*, ἀτμὸς γὰρ αἱ ἡμέραι μου, vapor enim ſunt dies mei. (o) Viſitationem.] *Schol.* καὶ ἐπισκέπτῃ αὐτὸν πρωΐας, & viſitet eum mane. (p) Et in requie.] *Symm.* αἰφνιδίως ἐκδοκιμάσεις αὐτὸν, repente probabis eum. (q) Salivam meam.] *S. Aug. addit, quod eſt in aliquot codd. & Compl.* ἐν ὀδύνῃ, in dolore. (r) Quid potero facere?] *S. Aug.* quid poſſum tibi facere? *& ita Compl.* τί δύναμαί σοι πρᾶξαι; *Olymp.* hebræus, τί σε ἔβλαψα; quid tibi nocui? (ſ) Ut loquerer adverſus te.] κατεντευκτήν σου. *Schol.* ἐναντιοῦσθαι, ut ſim contrarius. (t) Onus.] φορτίον. *Schol.* φορτικὸς, oneroſus, moleſtus. *S. Aug. ſic habet*, quare conſtituiſti hominem, ut loqueretur adverſus te, ut eſſet tibi oneri?

CAP. VIII.

(a) SPiritus multiloquus.] *Theodotio*, βαρύτατον, graviſſimus, validiſſimus. (b) Turbabit juſtitiam.] *Symmachus*, εἰς ἄδικον μεταστρέψεται τὸ δίκαιον, in injuſtitiam transferet juſtitiam. (c) Aut exaltabitur pratum.] βούτομον, *herba grata bubus. Symmachus*, ἢ πληθυνθήσεται ἕλος, aut multiplicabitur charectum? (d) Aranea autem evadet.] *Schol.* ἡ δὲ πεποίθησις αὐτοῦ ἀράχνην ἀποβήσεται, fiducia autem ejus aranea exibit. *S. Auguſt.* atque araneis implebitur tabernaculum ejus. (e) Si ſuffulſerit domum ſuam.] *Symm.* ἐρεισθήσεται ἐπ' οἶκον, καὶ οὐ στήσεται, innitetur ſuper domum, & non ſtabit. (f) Humidus enim eſt ſub ſole.] *S. Auguſtinus habet*, ante ſolem, *ſed interpretatur*, ſub ſole. *Aquila*, ἔνικμός ἐστιν εἰς πρόσωπον ἡλίου, humectus eſt in faciem ſolis. (g) Germen.] ὁ ῥάδαμνος. *Symm.* ὁ κλάδος, ramus. *Theodotio*, παραφυὰς, propago. (h) In congregatione.] *S. Auguſt.* in congregationibus.] *Schol.* ἐπὶ βουνὸν ῥίζαι αὐτοῦ, ſuper collem radices ejus. (i) Si abſorbuerit] ἐὰν καταπίῃ. *S. Aug.* ſi diglutietur, locus mentietur eum. (k) Non reprobabit.] *S. Auguſt. videtur legiſſe*, non probavit: *quamvis dubitet de veritate lectionis, interpretatur tamen*, impium non probavit innocentem. (l) Confeſſione.] *Olymp.* cæteri dixerunt, ἀλαλαγμοῦ, exultatione, & jubilatione.

CAP. IX.

(a) NOn contradicat.] *S. Aug.* non reſpondebunt ei unus de mille. (b) Ante eum permanſit.] *Aquila*, εἰρήνευσεν, pacem habuit: *Compl. habet*, καὶ εἰρήνευσεν. *Symm* διετέλεσεν, perſtitit. (c) Qui in vetuſtatem perducit.] *Symm.* ἐξαίρων ὄρη καὶ ἀδηλοποιῶν αὐτὰ, qui aufert montes, & è conſpectu removet eos (d) Eam quæ ſub cœlo.] *S. Aug.* orbem. (e) Quatiuntur.] σαλεύονται. *Schol.* cæteri, περιτραπήσονται, ſubvertentur. *S. Aug.* movebuntur. (f) Et Arcturum.] *Olympiodorus*, hebræus, καὶ πάντα τὰ ἄστρα τὰ κυκλοῦντα νότον, & omnia ſydera, quæ circundant auſtrum (g) Ipſe enim avertit a ſe iram.] αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν. *Sym.* ὁ Θεὸς οὗ ἀπόστρεπτος ἡ ὀργὴ, Deus, cujus inflexibilis ira, *& ita Compl. Apud* S. *Aug. hæc leguntur*: Si enim morti tradiderit, quis avertet? ipſius enim inavertibilis ira. *Olymp. interpretatur lectionem LXX.* ἀοργήτως τιμωρεῖται, ſine ira punit, *putatque per Synechdochen ſignificari abſentiam omnium perturbationum.* (h) Ab ipſo incurvati ſunt.] *Sym.* ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ καμφθήσονται οἱ ἐπερειδόμενοι ἀλαζονείᾳ, ſub ipſo incurvabuntur, qui nituntur arrogantia. *S. Aug.* a potentiore ab ipſo ſubdita ſunt cætera ſub cœlo, *ſed videtur ſubeſſe mendum.* (i) Si vero invocavero, & non exaudierit] *Sic etiam B. Aug. ac multis modis id explicat. In aliquot codd. & in Compl. eſt*, καὶ ὑπακούσῃ, & exaudierit, *atque ita aliqui interpretes græci legunt. Ac potuit illud*, μου, *factum eſſe ex*, μοι, *in hebræo enim eſt*, & reſponderit mihi. (k) Ne caligine me conterat.] *S. Aug.* ne forte in turbine me conterat. (l) In vanum.] διακενῆς.] *Olymp.* cæteri, *pro*, διακενῆς, reddiderunt, ἀναιτίως, &, δωρεὰν, ſine cauſa & gratis. *S. etiam Aug. habet*, ſine cauſa. (m) Quoniam ſcilicet.] ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κράτει. *In Compl. eſt*, ἰσχύϊ κρατεῖ, fortitudine præſtat. *S. Aug. habet*, etenim quia poteſt, obtinet & vincit, *ut in græco exemplari, unde illa verſio fluxit, videatur fuiſſe*, ἰσχύει, *ut in noſtra*, &, κρατεῖ, *ut in Compl. Sym.* ἐν τῇ ἰσχύϊ κραταιός ἐστιν, in robore potens eſt. (n) Et ſi fuero juſtus.] *Sym.* ἐὰν δικαιότερος ἀναφανῶ, στόμα μου καταδικάσει με, ſi juſtior apparuero, os meum condemnabit me. (o) Fuero irreprehenſibilis.] *Schol* ἁπλοῦς ἐγὼ, καὶ ἐστρέβλωσεν μου, ſimplex ego, & pervertit me. (p) Quapropter dixi.] *S. Aug. propius ad hebræum*, unum eſt, quod dixi. (q) Traditi enim ſunt] *S Aug. rurſus propius ad hebræum*, terra tradita eſt in manus impii. (r) Facies judicum] πρόσωπα κριτῶν. *S. Aug.* facies judicium ejus operit, *vel*, judicium ſuum. (ſ) Quis eſt?] *Sym.* καὶ νῦν τίς ἐστι; & nunc quis eſt? *S. Aug.* quis ergo eſt? (t) Vita autem mea.] *Sym.* αἱ ἡμέραι μου, dies mei. (u) Navibus veſtigium.] *Sym.* ἀπῆλθον ὁμοίως ναυσὶ σπευδούσαις, ὡς ἀετὸς ἱπτάμενος ἐπὶ βορὰν, abierunt ſimiliter ac naves feſtinantes, tanquam aquila volans ad eſcam. (x) Quare non ſum mortuus.] *Aquil.* εἰς τί τοῦτο μάτην κοπιῶ; ad quid hoc fruſtra laboro? *& ita Compl. S. Aug. videtur prope habuiſſe utrumque*, quare non ſum mortuus, & laboro? (y) Sed loquar.] *In comm. græcis eſt*, ἐὰν λαλ si loquar. (z) Sic conſcius ſum.] οὕτω συνεπίσταμαι, *S. Aug.* non enim mecum. *Olymp. & Evagrius partim interpretantur*, non ſic, ut amici exiſtimant, *partim conjungunt cum initio ſequentis capitis, quaſi dicat, ſentire ſe deficientem animam ita, ut corpus: & ita etiam conjungitur in aliqua editione.*

CAP. X.

(a) DImittam ſuper me.] ἐπ' αὐτόν. *Comm. græca, & Compl.* ἐπ' ἐμαυτὸν, *quod etiam eſt expreſſius. S. Aug.* Proferam contra me ſermones. (b) Noli me docere.] *Aquila*, μὴ καταδικάσεις με, non condemnabis me. (c) Aut bonum eſt tibi.] *Schol.* μή τι ἀγαθόν σοι, ὅταν συκοφαντήσῃς, nunquid bonum tibi, cum calumniatus fueris? *Complutenſis*, ἦ καλόν σοι ἐὰν συκοφαντήσω, nunquid bonum tibi, ſi calumniatus fuero? (d) Plaſmaverunt me.] *Schol.* ἡτοίμασαν, apparaverunt. (e) Poſtea mutans.] *Aquila & Theodotio*, ἅμα κύκλῳ καταπόντισας με, ſimul in circuitu abſorbuiſti me. (f) Conſeruiſti.] ἐνείρας. *Schol.* ἤτοι συνέρραψας, ſcilicet conſuiſti, *quod etiam eſt in Complutenſi.* (g) Non inſontem me feciſti.] *Didymus*, cæteri dixerunt, οὐκ ἀθῳώσεις με, οὐ καθαρίσεις με, non inſontem facies me, non mundabis me. (h) Et ſi juſtus fuero, non poſſum ſuſpicere.] *S. Aug. habet*, reſpicere. *Aquila*, καὶ δικαιωθεὶς οὐκ ἀρῶ κεφαλήν, & juſtificatus non tollam caput. *Complutenſis priorem partem habet, ut noſtra: ſecundam vero hoc modo*, οὐ δύναμαι ἆραι κεφαλήν, non poſſum caput tollere. (i) Et capior.] *Polychronius*, manifeſtius autem eſt in hebræo, ἐάν τε γὰρ, φησὶν, ἰσχύσω ὡς λέων, πάσεις με, ſive enim, inquit, validus fuero, ut leo, capies, & opprimes me. (k) Iterum enim commutans.] *S. Aug.* iterum autem commutans ſæviſſime crucias me. *Aquila, & Theodotio*, καὶ ἐπιστρέψας ἐθαυμάσας ἐν ἐμοὶ, & reverſus mirificaſti in me. (l) Inſtaurans in me examen meum.] *S. Aug. videtur habere*, inſtaurans in me tormenta mea. *Symmachus*, μάρτυράς σου κατέναντί μου αὐξάνων, teſtes tuos contra me augens. (m) Parva vita temporis mei.] *Plerique libri habent*, ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου, parvum eſt tempus vitæ meæ, *& ſic Beatus Auguſtinus.* (n) Requieſcere.] *S. Aug.* patere me, donec requieſcam puſillum, antequam eam in pœnas, unde reverti non licet. (o) Caliginoſam.] καὶ γνοφερὰν. *Symmachus*, σκεπομένην θανάτῳ, opertam morte. (p) Ad terram tenebrarum.] *Polychronius*, hebræus, εἰς γῆν σκοτεινὴν, ὑπὲρ τὸ σκότος, ad terram tenebroſam ſuper ipſas tenebras. *Olympiodorus autem in hunc locum*, ὅπου τάξεις ἡλίου καὶ ἄστρων οὐκ εἰσὶν, οὐδὲ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ubi neque ſunt ordines ſolis, & ſyderum, neque rerum humanarum.

CAP. XI.

(a) QUi multa dicit.] *Symmachus*, μὴ ὁ πολυλάλος ἀναντίρρητος ἔσται; quid multiloquus & verboſus erit hujuſmodi, cui non reſpondeatur? (b) Sed quomodo.] *Ita S. Aug. Schol.* ἀλλ' εἴθε ἦν, ὅπως ἂν, ſed utinam detur aliquo utique modo. (c) Virtutem ſapientiæ.] δύναμιν σοφίας. *Aquila*, ἀπόρρητα σοφίας, *ſed fortaſſe Compl. codicem habuerunt in quo Aquilæ verba integriora eſſent: ita enim illi*, ἀπόρρητα σοφίας, ſecreta ſapientiæ. (d) Quæ peccaſti.] *Schol.* παρεωραμένα, quæ deſpexiſti, ac per imprudentiam admiſiſti. (e) Sublime eſt cœlum.] *Schol.* μετεωρότητας οὐρανῶν τίς ἐργάσεται; ſublimitates cœlorum quis operabitur? *Symmachus*, ἀπορήσεις, πῶς ἂν ἀφίκοιο, dubitabis, quomodo utique pervenias. (f) Natat ſermonibus.] νήχεται λόγοις. *S. Aug.* mutat ſermonibus. *Schol.* θρασύνεται, confidit. (g) Et extendis.] *Symm.* ἁπλώσεις πρὸς αὐτὸν τὰς παλάμας σου, expandes ad eum palmas tuas. *Theodotio*, ἐπέτασας, expandiſti. (h) Et iniquitas.] ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω. *Schol.* μὴ σκηνωσάτω ἐν σκέπῃ σου παρανομία, *quod idem fere eſt.* (i) De meridie autem.] *S. Aug. videtur hoc loco habuiſſe*, ante illuminationem præibit. (k) Apparebit tibi pax.] *Aquila*, ἐν ἐλπίδι κοιμηθήσῃ, in ſpe dormies. (l) Tranſmutati autem multi.] *S Aug.* & rogabunt faciem tuam multi, *quod proprius ad hebræum.* (m) Oculi.] *Theod.* οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτῶν ἐκλείψουσιν, oculi eorum deficient.

CAP. XII.

(a) MOrietur ſapientia.] τελευτήσει σοφία. *Aquila*, τελειώματα σοφίας, perfectiones ſapientiæ. (b) Ab aliis] *In aliis libris eſt*, ὑπ' ἄλλων, ſub aliis. (c) Auris quidem.] *Teſtatur Chryſoſtomus in quibuſdam exemplaribus, pro*, οὖς, *eſſe*, νοῦς, mens. (d) In multo tempore.] *Aquila*, ἐν παλαιοῖς, in antiquis *Symmachus*, ἐν μακροχρονήσασιν, in longævis. (e) Qui adducit.] *Ita S. Aug. Aquila*, ἀπάγων συμβούλους λάφυρα, qui abducit conſiliarios ſpolia. *Symmachus*, διάγων βουλευτικοὺς εἰς ἀβουλίαν. adducens eos qui prudenter deliberant, in conſilii inopiam. (f) Baltheo.] *Sic S. Auguſtinus, quod græce eſt*, ζώνῃ. *Symmachus*, καὶ περιζωννύων αὐτοὺς σχοινίῳ κατὰ λαγόνων, & circumcingens eos fune ſuper lumbos, *quod Scholiaſtes inquit, dictum eſſe, pro*, μεταβάλλων αὐτοὺς εἰς οἰκέτας, commutans eos in famulos. (g) Qui permutat.] *Ita S. Aug. Symm.* περιτρέπων χείλη ἀπλανήτων, evertens labia non errantium, *id eſt, inquit Scholiaſt.* καὶ τῶν δοκούντων εἶναι ἀπλανεστάτων τὰς βουλὰς εἰς τοὐναντίον μεθίστησιν, ὡς ἐπὶ τοῦ Βαλαὰμ πεποίηκε, & eorum qui minime omnium videntur errare, conſilia in contrarium convertit, ſicut fecit in Balaam. (h) Senum cognovit.] *Quare cum a principio, inquit Scholiaſtes, eorum machinationes cognoverit*, δύναται ἀνατρέπειν ταύτας, poteſt illas ſubvertere. *Symmachus autem* καὶ ἐπιστήμην γερόντων ἀφαιρῶν, & ſcientiam ſenum auferens. (i) Permutans corda.] διαλλάσσων καρδίας. *Aquila*, ἀφιστῶν, removens. *Theodotio*, μεθιστῶν, transferens: *Symmachus*, περιτρέπων, evertens. *Apud S. Aug. legitur*, reconcilians corda principum populi terræ: eduxit autem eos in viam, quam non noverant. (k) Palpent.] *Schol.* ψηλαφῶντες, palpantes. (l) Errent.] *Schol.* πλανώμενοι, errantes. *In alio Scholio declaratur id non eſſe dictum optando, ſed demonſtrando id quid ſit*, ψηλαφῶσι, καὶ πλανῶνται, *id eſt*, palpant, & errant.

CAP. XIII.

(a) VIdit.] ἑώρακε, *in aliquo codice, & vulgatis editionibus eſt*, τεθεώρηκε, contemplatus eſt. (b) Vos autem eſtis medici.] *Symmachus* προσ[illegible] ψεύσματι, ϗ ἰατροὶ ἐπίπλαστοί μου κατασκευάζοντες ἄλογα, addicti eſtis mendacio, & medici concinnatores mei, apparantes abſurda. (c) Subtrahetis vos.] ὑποστελεῖσθε. *S. Auguſt. habet*, an ſubtrahitis vos judices fieri? *Olympiodor.* Theodotio reddidit, ἢ πρόσωπον αὐτοῦ λαμβάνετε, an perſonam ejus accipitis: hebræus autem, δυσωπεῖσθε, veremini, confundimini. (d) Quod & ſi occultas.] *Symmachus*, μὴ κρύφα πρόσωπον αὐτοῦ δυσωπηθήσεσθαι; μὴ οὐχὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ πτοήσει ἡμᾶς; an occulte perſonam ejus verebimini? Nunquid non motio ejus exterrebit vos? *Polychronius*, hebræus autem, ἐὰν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ταραχθήσεσθε, ſi averterit faciem ſuam, turbabimini. (e) Quia nunc obmuteſcam, & deficiam.] *Olympiodorus*. Hebræus habet, ἵνα μὴ λαλήσω, ut ne loquar. (f) Duo autem mihi præbeas.] *Olympiodorus*, Aquila, & Theodotio, pro, δυεῖν δέ μοι χρήσῃ, reddiderunt, πλὴν δύο μὴ ποιήσῃς μετ᾽ ἐμοῦ, tantummodo duo ne facias mecum, *quod tamen idem valet: duo enim poſtulat ſibi concedi, ut duo illa ne faciat ſecum, quæ paulo poſt ſubjungit.* (g) Tunc a facie.] *Olympiodorus*, Hebræus, pro, οὐ κρυβήσομαι ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, habet, οὐκ ἐκκλινῶ, non declinabo, id eſt, ἐξεναντίας σοι εἰς κρίσιν ἐλεύσομαι, ἐὰν τὰ δύο ταυτὶ παράσχοις, ex adverſo veniam tibi ad judicium, ſi duo hæc præbueris. (h) Aut loqueris.] *Olympiodorus*, cæteri manifeſtius reddiderunt, λαλήσω ϗ ἀποκρίνῃ μοι, loquar, & reſpondebis mihi. (i) Impedimento.] ἐν κωλύματι. *Symmachus*, ἐν ταλαιπωρίᾳ, in anguſtia & miſeria. *Aquila*, ὡς ἀπὸ ξύλου εἱρκτῆς, ſicut de ligno carceris. *Schol.* Aquila ſic reddidit, ϗ ἔθηκας ἐν ξυλοπέδῃ τὸν πόδα μου, & poſuiſti in cippo pedem meum. *Aliud Scholium*, ἐν ποδοκάκῃ, in compede, *& ſic S. Auguſtinus.* (k) Et ad radices.] *Didymus*, hebræus autem, τὰ δὲ ἴχνη τῶν ποδῶν μου περιεχαράττεις, & veſtigia pedum meorum circum imprimis. *S. Auguſt.* habet, & radices pedum meorum contemplatus es. (l) Sicut uter.] *Symmachus*, ὁμοίως σηπεδόνι, ſicut putredo. *S. Auguſt.* qui veteraſco, ſicut uter.

CAP. XIV.

(a) PLenus iracundiæ.] *Aquila*, πλήρης κλονήσεως, plenus commotionis, & turbationis. (b) Ab eo.] *In commentariis græcis, & in Complut. eſt*, παρὰ σοὶ, *& ita S. Aug.* apud te. (c) Ab eo.] *Sic etiam S. Aug. Chryſoſt. autem cum hanc eandem lectionem agnoviſſet, addit, in quibuſdam exemplaribus legi*, ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἵνα ἡσυχάσω, ϗ εὐδοκήσω τὸν βίον μου, ὥσπερ μισθωτὸς, recede a me ut requieſcam, & placem vitam meam, ſicut mercenarius: *& ſic videtur legiſſe Polychr.* (d) Germen.] ὁ ῥάδαμνος. *Polychr.* ῥάδαμνον, vocat, κλάδον, τὸν μετὰ τὴν ἐκτομὴν φυόμενόν τε ϗ αὐξανόμενον, id eſt, ramum, qui poſt exciſionem & pullulat, & creſcit. (e) In petra autem.] *Polychr.* hebræus habet, ἐν σποδιᾷ, in cinere. Aquila autem & Theodotio dixerunt, alter quidem, ἐν χοΐ, alter autem, ἐν τῷ χώματι, id eſt, in pulvere, aut humo egeſta, concinentes & ipſi hebræo: qui etiam, pro, ῥάδαμνος, reddiderunt, ὁ κορμὸς, truncus, ſtipes. Rurſus autem græcus quidem dixit, ποιήσει θερισμὸν, faciet meſſem, nimirum a fine ipſo, hebræus autem a re ipſa, ποιήσει καρπὸν, faciet fructum, ſervatur autem in utroque eadem ſententia. (f) Rareſit mare] *S. Auguſt. habere videtur*, tempore enim minuetur mare: nam poſt impletur: *niſi hæc poſterior ſententia, ad explanationem ab ipſo adjungitur: nam & Chryſoſt.* θάλαττα μὲν γὰρ σπανίζεται, ϗ πάλιν πληροῦται, nam mare quidem minuitur, & rurſus impletur, *idemque de fluviis affert. Symm. autem*, ὡς ἐκρεῖ ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης, ſicut effluunt aquæ de mari, *ſicut inquit Polychronius, fluxus deſcendens e ponto.* (g) Fluvius deſolatus.] *Schol.* χειμάῤῥους, torrens: *& ita notat Polychr. eſſe in hebræo.* (h) Cœlum non ſit conſutum.] ἕως ἂν οὐρανὸς οὐ μὴ συῤῥαφῇ. *Apud S. Auguſt. legitur*: Uſquequo cœlum eſt, non conſuetur ad novum. *Ac certe Polychr. videtur aliquid aliud in ſuo codice habuiſſe. Ita enim inquit*, ϗ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς παλαιωθῇ, ϗ ὁ κόσμος συνέστηκε. τουτέστιν, ἕως συντελείας. οὐ μὴ συῤῥαφῇ, ἀντὶ τοῦ, οὐ μὴ συναρμοσθῇ. συῤῥαφὴν γὰρ εἶπε τὸν εἱρμὸν τῶν ζεύξεων τῶν μελῶν, quoaduſque cœlum inveteraverit, & mundus conſtiterit, id eſt, uſque ad conſummationem, non conſuetur, pro, non redibit ad harmoniam ſuam: futuram enim dixit ſeriem jugationum, & commiſſurarum ipſorum membrorum. (i) Suſtinebo donec] *Chryſoſt.* Aquila, & Theodotio, & Symm. illi quidem dixerunt, ἐλπιῶ ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ ἄλλαγμά μου, ſperabo quoaduſque venerit mutatio mea: hic vero, ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἁγία φύσις μου, donec veniat ſancta nativitas mea. (k) Et patientiam.] *Symm.* προσδοκίαν ἑκάστου ἀνδρὸς ἀπολέσεις, expectationem cujuſque viri perdideris. *S. Aug.* ſpem hominis perdidiſti. *Docet autem Olymp. ex his ſignificari ſine auxilio divino hominem nihil eſſe neque poſſe ſuſtinere tentationem tempeſtatis. Polychronius autem, montes, etiam ſi cadant, & petram, etiam ſi veteraſcat, non omnino deleri, hominem autem penitus aboleri, & nullas illius eſſe reliquias, nimirum quoad corpus.* (l) Adjeciſti ei faciem.] *Olymp* minaciter, & auſtere eum inſpexeris. *S. Aug.* habet, mutaſti faciem ejus. (m) Ploravit.] *In aliquibus libris eſt*, ἐπ᾽ αὐτοῦ ἔκλαυσεν, ſuper ſe ploravit. *S. Auguſt. videtur in verbis proxime præced. habuiſſe illud*, ἐπ᾽ αὐτῷ, *nam ſic refert*, ſed carnes ejus ſuper eum doluerunt.

CAP. XV.

(a) SPiritus.] πνεῦμα. *Complutenſis habet*, πνεύματος. *Interpretatur S. Auguſt. Job, quia implet ventrem dolore, non reſpondere ſpiritu ſcientiæ. Chryſoſt. autem videtur interpretari ſcientiam ſpiritus, vanum quiddam, & ventoſum.* (b) Et implevit.] *S. Auguſt. habet*, & implevit dolore ventrem. *In comm. græcis in textu eſt*, πόνων, *ſed ad eum locum Chryſoſt. manifeſto habet*, πόνον, *& interpretatur hoc eſſe, amare loqui*, ὥστε ἐκπλῆσαι τὸν πόνον, ϗ τὸν καύσωνα τῆς ἑαυτοῦ διανοίας, ut expleat dolorem, & æſtum mentis, ſuæ atque ægritudini ſuæ tenorem gerat. (c) Repuliſti] οὐ ϗ σὺ ἀπεποιήσω. *Theod.* οὐ γὰρ σὺ περιῃρήσω φόβον, non enim tu rejeciſti timorē. (d) Conſummaſti autem.] συνετελέσω. *Symm.* ϗ ἀναίδην ὡμίλησας ἐναντία τῷ θεῷ & impudenter locutus es contra Deum. *S. Auguſt.* & elegiſti linguam malorum. (e) Concretus es?] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ἐπάγης, *pro quo notat Polychronius hebræum habere*, συνελήφθης, conceptus, & formatus es. (f) Conſtitutionem.] σύνταγμα. *Aquila*, ἀπόῤῥητα, arcana, ineffabilia. *Theodotio*, μυστήριον, myſterium. *Symm.* ὁμιλίαν, colloquium. (g) Gravior.] βαρύτερος. *Symmach.* πολυχρονιώτερος, longævior. (h) Quid auſum fuit.] *Symm.* τί ὅτι ἐπῆρέ σε ἡ καρδία σου; quid, quod extulit te cor tuum? (i) Tulerunt.] ἐπήνεγκαν. *In comm. græcis eſt*, ὑπήνεγκαν, *& ita S. Auguſt.* ſuſtinuerunt. (k) Quis enim cum homo ſit.] τίς γὰρ ὢν βροτὸς, ὅτι ἔσται ἄμεμπτος; *Apud S Aug. legitur non ſine mendo, ut videtur*, quid eſt cur homo, ut ſit ſine crimine? *in Commentariis non eſt particula illa*, ὅτι, quia. *Didymus*, τίς γὰρ, φησὶν, ἄνθρωπος ὢν δύναται ἄμεμπτος εἶναι, ἢ ἐπαγγέλλεσθαι, ὅτι δίκαιος ἔσομαι, ὡς σὺ σεαυτὸν νομίζεις; Quis enim, inquit, cum homo ſit, poteſt ſine crimine eſſe, aut polliceri ſe fore juſtum, prout tu teipſum putas? (l) Si in ſanctis non credit.] κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει, *ſimili locutione uſus eſt ſupra cap. 4. S. Auguſt. habet*, ſi in ſanctis ejus non eſt fides, *Symm.* ἰδοὺ ἐν ἁγίοις αὐτοῦ οὐδεὶς ἄτρεπτος, οὐδὲ οὐρανὸς ἄσπιλος, πόσῳ μᾶλλον ἄνθρωπος; ecce in ſanctis ejus nullus eſt immutabilis, neque cœlum ſine macula: quanto magis homo? (m) Sine vero.] ἔα δέ. *Polychronius*, iſtud ſane, ἔα, uſus ſermonis & conſequutio poſtulat, ut valeat idem, atque, πόσῳ μᾶλλον, & μήτιγε, quanto magis, & nedum; ſed communis conſuetudo, ἄφες, ſine, dimitte. (n) In ſolitudine.] ἐν φροντίδι. *Aquila*, ἐν ὀδύνῃ, in dolore. *Theodotio.* ματαιοῦται, fruſtratur, evaneſcit. *Symm.* ἀλαζονεύεται, effertur arrogantia. (o) Numerabiles.] ἀριθμητὰ, numerati. *Symm.* ϗ ἀριθμὸς ἐτῶν κεκρυμμένος ἰσχυρῷ, & numerus annorum occultatus eſt forti. (p) Subverſio.[καταστροφή. *Didymus*, hebræus, ἡ σκύλευσις, vaſtatio. (q) Decretus.] *Symmachus*, προεσκοπεύθη γὰρ εἰς μάχαιραν, *praviſus enim eſt ad gladium.* (r) Quia operuit faciem ejus] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, *& interpretatur*, abſcondit a ſe Deum, *ſed illud*, αὐτοῦ, *poteſt etiam ſignificare*, ſuam. *Notat Olympiodor. pro hoc in hebræo eſſe*, τὴν καρδίαν, cor: *ut intelligatur facultatem animæ videntem, & conſiderantem, cæcatam eſſe a deliciis, & ſaturitate.* Prodit (Olympiod.) iterum inſcitiam ſuam cæcus de coloribus, ut aiunt, & iſte & alii loci declarant rerum Hebraicarum imperitum fuiſſe. *Druſ. Symm.* ἐπικαλύφθη γὰρ, coopertus eſt enim. (ſ) Periſtomium.] *S. Aug. habet*, capiſtrum, *Olymp.* in hebræo eſt, πιμελὴν, ϗ διπλοΐδα, pinguedinem, & craſſum pannum, *id eſt, edacitati & carni ſe totum dedidit, ut vel deploidas haberet ſuper femora ex carnis copia. Symm.* ϗ ἐπάχυνε πιμελὴν κατὰ τῆς ψόας, & incraſſavit adipem ſupra lumbos: *in aliquibus autem codicibus ſequitur*, αἶνος δὲ αὐτοῦ ὕβρις, laus autem ejus contumelia. *Et exponitur a Polychronio*: qui enim cum injuſtitia vivit, & pietatem ſimulat, contumelia non honore, afficit Deum. (t) Condenſabitur.] πυκάσῃ. *Symm.* οὐκ εὐθαλήσει, non virebit, non floreſcet. (u) Teſtimonium] *Chryſoſt.* id eſt, indicium impietatis hominum eſt mors eorum, & turpis exitus. (x) Concipiet.] *Aquila.* συνέλαβε. ϗ ἔτεκε ἀνωφελὲς, concepit, & peperit rem inutilem. *Schol.* ϗ δόλον ἔχων ἐν ἑαυτῷ βουλεύεται πῶς τινας ὀδυνήσῃ, & dolum habens in ſeipſo, deliberat quo pacto alium lædat: κοιλίαν autem vocat totum illud quod intus eſt, & animam ipſam: δόλον autem omnem iniquitatem: atque illud. ὑποίσει δόλον, dictum eſt, διὰ τὸ ἐκ προαιρέσεως ὑποδέχεσθαι τὰ κακὰ, eo quod conſulto ſuſcipiat mala.

CAP. XVI.

(a) COnſolatores malorum] *Aquila*, παράκλητοι πόνων, conſolatores laborum. *Theodotio*, παράκλητοι κόπων conſolatores moleſtiarum, *& eſt hebraiſmus, id eſt, conſolatores mali, laborioſi, moleſti: ſic Olymp.* κακοὶ παρακλήτορες, *quamvis Greg. interpretetur*, παρακλήτορας οὐ θεραπευτάς. *Symm.* παρηγοροῦντες πάντες ἐπαχθεῖς ἐστε, conſolatores omnes odioſi eſtis. (b) Si ſubjecta eſſet.] *Ita S. Auguſt. græce eſt*, εἰ ἐπέκειτο. *Olympiod.* illud, εἰ, poſitum eſt pro, εἴθε, utinam: ita enim reddidit Symmachus. Aquila autem ὄφελον, quod item valet, utinam. *Chryſ.* Alius autem ex interpretibus ſic reddidit, εἰ ὑμεῖς τοῖς ἐμοῖς ὑπέκεισθε πάθεσιν, ἑτέροις προσεχρώμην ἂν ὑμῖν λόγοις, ϗ ἐκίνησα ἂν ἐφ᾽ ὑμῖν τὴν κεφαλὴν (συμπαθῶς δηλονότι) ϗ ἐπέῤῥωσα ἂν ὑμᾶς ἐν τῷ στόματί μου ἀνθ᾽ οὗ οἱ ἑβδομήκοντα, εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου, ſi vos meis ſubjecti eſſetis paſſionibus; aliis profecto ſermonibus ad vos acceſſiſſem, & moviſſem ſuper vos caput (videlicet condolenter) & roboraſſem vos in ore meo: pro quo lxx. dixerunt, ſit autem fortitudo in ore meo. (c) Non dolebo vulnus.] *Scholiaſtes inquit, legendum eſſe per interrogationem, quaſi ſignificet*, omnino dolebo. *Symm.* οὐκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου, non cedet, neque miteſcet labor meus. (d) Stultum, putrem.] *S. Auguſtinus*, nunc autem laſſavit me: & fecit ſtultum, & putrem. *Olympiodorus & Chryſoſt.* μωρὸν γὰρ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἀναίσθητον εἶπε. διὸ συνῆψε τούτῳ τὸ, σεσηπότα, διὰ τὸ τὰ σεσηπμένα τῶν μελῶν ἀφῃρῆσθαι τὴν αἴσθησιν, fatuum enim hic dixit pro ſtupidum, & ſenſus expertem: quamobrem huic conjunxit putrem: propterea quod membra putrefacta amiſerunt ſenſum? (e) Et apprehendiſti me.] *Ita S. Auguſt. Chryſoſt. autem.* Quædam exemplaria, pro ἐπελάβου, (quod quidem Symm. reddidit, κατέδησάς με ἀδιαλείπτως ἐν ζυγῷ, colligaſti me aſſidue in jugo) habent, ἐπελάβετό μου, apprehendit me ἀληθεστέρα δὲ ἡ προτέρα ἐκδοχή. (f) In teſtimonium fuit.] *Multi codices habent*, ἐγενήθην, *& S. Auguſtinus*, in teſtimonium factus ſum. (g) Et ſurrexit ſuper me] *Polychr.* βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι ὑμεῖς ἀντέστητε ψευδόμενοι κατ᾽ ἐμοῦ, ἥκιστα μὲν τὴν ἀλήθειαν αἰδούμενοι, σὺν πολλῷ δὲ θράσει τὴν πρὸς ἐμὲ ἀντιλογίαν ποιούμενοι. Hoc autem ſibi vult; vos inſurrexiſtis mentientes adverſum me, minime quidem veritatem reveriti, ſed multa cum audacia mihi contradicentes. *Symmachus*, ϗ ἀνέστη μοι καταψευδόμενος, κατὰ πρόσωπόν μου ἀντιλέγων μοι, & ſurrexit in me mentiens, in faciem meam contradicens mihi. (h) Acie oculorum irruit.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ſpiculis oculorum irruit. *Symm.* οἱ ἐναντίοι μου ὤξυναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ἕκαστος εἰς ἐμὲ, adverſarii mei acuerunt oculos ſuos, unuſquiſque in me. (i) Mucrone.] ὀξεῖ. *S. Auguſt.* acriter, *& apud ipſum hæc videntur antecedere*, ruina mihi fuit aſpectio ejus, *& in hebræo eſt aliquid, cui nonnihil videntur reſpondere. Schol. ad illud*, ὀξεῖ, σφοδρῶς, φησὶν, ἔπληξέ με, ὡς ἐκλελύσθαι μου τὰ γόνατα, ϗ καταπεσεῖν; valide, inquit, percuſſit me, ita ut diſſolverentur genua mea, & corruerent. (k) Et ſuper impios.] *Symm.* εἰς χεῖρα ἀσεβῶν ἔβαλέ με, in manus impiorum jecit me. (l) Tenens me coma.] λαβών με τῆς κόμης διέτιλε. *S. Aug.* & tenens comam, eam divellit. *Olymp.* Hebræus, λαβών με τοῦ τένοντος διετίναξεν, tenens me cervice concuſſit, & quaſi vibravit. (m) Umbra.] *Olymp.* alia exempl. habent,

bent, σκιὰ θανάτου, *& ſic S. Auguſt.* & ſuper palpebram meam umbra mortis, *habet etiam Compl. illud.* θανάτου. (n) Terra ne operias.] *S. Auguſt. habet*, operiar. *Compl.* ἐπικαλύψαι, operiat. (o) Filii hominis.] *In comm. legitur*, υἱὸς, filius. *S. Auguſt. videtur habere*, dijudicetur vir cum Domino, ſicut filius hominis ad proximum ſuum, *quæ reſpondent vulgatæ, & hebræo.*

CAP. XVII.

(a) PReces adhibeo cum labore.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, λίσσομαι κάμνων. *Schol.* τὸ λίσσομαι dixit, *pro*, διαποροῦμαι, hæſito, aporior, aut certe, *pro*, ἀντιβολῶ ταφῇ παραδοθῆναι, ſupplico tradi ſepulchro. (b) Et quid feci?] *Sic S. Auguſt.* (*quamvis in ejus verbis ſubeſſe videatur mendum*) *quod græce eſt*, καὶ τί ποιήσας. *In pleriſque autem aliis codicibus eſt*, καὶ τί ποιήσω; & quid faciam? (c) Abſcondiſti.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ἔκρυψας, *& ſic vulgata, & hebr. In comm. græcis eſt*, ἔκρυψαν, abſconderunt cor ſuum, *idque duobus modis Polychronius interpretatur.* (d) Parti annunciabit mala.] τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας. *S. Auguſt* partim annuncientur mala, *quamvis ex interpretatione intelligatur legendum*, parti. *Sed Polychronius ita interpretatur de impio*, τὸ αὐτοῦ πάθος ἀναγγελεῖτο τῇ μερίδι τῆς κακίας, τουτέστι τοῖς ὁμοτρόποις αὐτοῦ, ſuam ipſius pœnam annunciet parti improbitatis, id eſt, iis qui ſimilibus morati ſunt moribus. (e) Et oculi ſuper filios.] *S. Auguſt habet*, & oculi ſuper filios eorum tabuerunt, *ubi vulgata*, & oculi filiorum ejus deficient. *In comm. græcis, & Complut. eſt*, ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν, oculi autem mei ſuper filios tabuerunt: *& Schol. interpretatur*, ἐπὶ τῇ τῶν τέκνων ἀθρόᾳ τελευτῇ, ſuper repentino omnium ſimul filiorum obitu. (f) Fabulam.] θρύλλημα. *S. Auguſt. habet*, in loquelam. *Polychronius*, cæteri παραβολὴν, parabolam. (g) Teneat autem fidelis.] *Theodotio*, καὶ ἀνθέξεται δίκαιος τῆς ἑαυτοῦ ὁδοῦ, & inhærebit juſtus viæ ſuæ. (h) Et rupti ſunt articuli.] ἐρράγη δὲ τὰ ἄρθρα. *S. Auguſt.* & convulſæ ſunt compages cordis mei. *Polychronius*, hoc dictum putabimus pro ὑπὸ τῆς ἀθυμίας, μικροῦ, καὶ εἰς παραφρόνησιν ἐχώρησα. præ mœrore parum abſuit quin in dementiam abierim. (i) In diem poſui.] *Apud S. Auguſt. legitur*, noctem in diem verterunt, *prout eſt in vulgata: ſed omnes collati codices græci conſentiunt, & Olymp. interpretatur, Job ex nocte facere diem: quoniam per noctem non minus, quam interdiu, vigilat, ac præ mœrore lux ei parum videtur abeſſe a tenebris.*

CAP. XVIII.

(a) USa eſt te ira.] κέχρηταί σοι ὀργή. *Notat Olymp. & per interrogationem poſſe legi, quaſi dicat, nunquid Deus te in ira uſus eſt, ſicut dixiſti? & per affirmationem, ut intelligatur iram uſam eſſe ipſomet Job, tanquam organo ad ipſius animam affligendam: quam ſententiam inquit reſpondere editioni Theodotionis, qui ita eſt interpretatus*, διαρπάζων ψυχὴν αὐτοῦ ἐν θυμῷ αὐτοῦ, rapiens animam ſuam in furore ſuo. (b) Non procedet.] οὐκ ἀποβήσεται. *Theodotio*, οὐ λάμψει, non lucebit. (c) Erret autem.] σφάλαι δέ. *Theodotio*, καταῤῥάξει αὐτὸν, præcipitabit eum conſilium ejus. (d) Immiſſus eſt.] *Ita S. Auguſt. quod græce*, ἐμβέβληται, *in comm. græcis, & in Complut. eſt*, ἐμβληθείη, immittatur. (e) Sitientes.] *S. Auguſt. habet*, ſitiens, *ſed videtur mendum librarij: ita enim legunt interpretes græci & explicant, fore ut Deus roboret eos qui cupiunt expleri bonis impii, atque ei nocere.* (f) Semita.] ἐπὶ τρίβον, *in comm. græcis, & Complut. eſt*, ἐπὶ τρίβων, *& ſic S. Auguſt.* in ſemitis. (g) Et multi circa pedes ejus.] *Ita S. Aug. Chryſoſt.* alia autem exemplaria ſic habent, πολλῶν δὲ περὶ πόδας ἔλθοι ἐν λιμῷ στενῷ, & ad pedes multorum veniat in anguſtia famis: *neque tamen alteram editionem damnat; ut intelligatur multos ad ejus pedes venire*, ὑποσκελίζοντας αὐτὸν ἐν τῇ καταλαμβανούσῃ αὐτὸν συμφορᾷ, ſubvertentes eum in ea quæ ipſum comprehendit, calamitate. (h) Et teneat eum neceſſitas cauſa regali] αἰτίᾳ βασιλικῇ. *S. Auguſt. habet*, cauſæ regalis, *in comm. græcis eſt*, αἰτία βασιλική causa regalis, *id eſt, inquit Schol. non ſolum ab inferioribus iniquus patietur gravia, ſed etiam ab iis qui rerum potiuntur, in calamitates devolvetur. Aquila*, καὶ ἐπιβήσεται αὐτῷ τοῦ βασιλέως ἀνυπαρξία, *id eſt, inquit Scholiaſtes*, a Rege ſuperveniat ei bonorum ſpoliatio, *quamvis & aliis modis exponi poſſit.* (i) In nocte ejus.] *Sic etiam S. Auguſt. Chryſoſt.* Alia exemplaria habent, ἐν σώματι αὐτοῦ, in corpore ejus, quaſi nihil reliqui haberet præter corpus: & cum hac ſententia conſentit Theodotio, ita dicens, κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἀνυπαρξία, habitabit in tabernaculo ejus inopia. Hebræus autem habet, κατασκηνώσει ἐν σκηναῖς οὐκ αὐτοῦ, habitabit in tabernaculis non ſuis. (k) Aſpergentur ſpecioſa ejus ſulphure] *Sic S. Auguſt. In comm. græcis, & Compl. eſt*, ἐν θείῳ, in ſulphure. *Theodotio*, λικμηθήσεται ἐπὶ ὡραιότητι αὐτοῦ, cribrabitur, & ſpargetur in ſpecie ejus. (l) Super faciem extra.] καὶ ὑπάρξει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω, *quod poſſet etiam verti*, extraneo, *ſed Olymp. ita interp.* τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὕτως ἔσται σκαιὸν, καὶ ἀποτρόπαιον, ὡς ἕκαστον ἀκούοντα τῆς προσηγορίας στρέφειν ἐξωτέρω τοῦ λέγοντος τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον, μυσαττόμενον καὶ αὐτὴν τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ, nomen ejus ita erit ſiniſtrum, & averſandum, ut quiſquis audiat ipſam appellationem, avertat ſuam ipſius faciem extra a dicente, deteſtatus vel ipſam ejus mentionem. *Symm.* καὶ οὐκ ἔσται ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον ἀγορᾶς, & non erit nomen ejus ſuper faciem fori, *nec multo aliter S. Auguſt.* & non ſit nomen ejus in facie platearum. (m) Expellat eum.] *In comm. græcis eſt*, ἀπώσειαν αὐτὸν, expellant eum. *In Complut. autem poſt iſtum verſiculum hæc ſequuntur*, καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης μετῴκισαν αὐτὸν, & ex orbe tranſtulerunt eum. *Quæ reſpondent hebræo.* (n) Non erit cognominatus in populo ſuo, neque domus ejus ſalvata in ea quæ ſub cœlo.] *S. Auguſt. videtur habuiſſe*, & non ſit cognominatio in populo ſuo, neque reſalvetur ſub cœlo domus ejus. *Aquila*, οὐ γονεῖς αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔγγονον ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, non filii, (*ſic enim interpretatur Polychronius*) erunt ei, neque nepos in populo ejus. (o) Gemuerunt ultimi.] *Aquila*: ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ ἀδημονήσουσιν ὕστερον, in die eorum angentur ac diſcrutiabuntur, qui poſt eos nati ſunt.

CAP. XIX.

(a) FEcit me.] *In comm. græcis eſt*, ἐποίησέ μοι, *& S. Auguſt.* fecit mihi. (b) Loquimini contra me.] *Theod. & Symm.* τοῦτο δέκατον καταισχύνατέ με, jam decies confudiſtis & pudore affeciſtis me? (c) Eſto utique καθ' ὑπόθεσιν, *inquit Chryſoſt.* δεδόσθω καθ' ὑμᾶς, ex conceſſione detur ita eſſe, ſicut vos vultis. (d) Error.] πλάνος. *Schol.* aut ſecundum cæteros, ἀγνόημα, ignorantia. (e) Et inſultatis mihi opprobrio.] *Aquila, & Theodotio*, ἐλέγχετε ἐπ' ἐμὲ ὀνειδισμόν μου, arguitis ſuper me opprobrium meum. (f) Qui turbavit.] ὁ ταράξας. *Origines*, hebræus habet, ἔπληξεν, percuſſit & perdidit. *Addit Scholiaſtes repeti hanc ſententiam, cum in prœmio etiam ſit poſita, ut magis terreat amicos. In hebræo tamen hic tantum eſt.* * Opprobrio.] *S. Auguſt.* opprobria. (g) Clamabo, & nuſquam judicium.] *Symm.* ἐὰν κραυγάσω ἀδικούμενος, οὐκ εἰσακουσθήσομαι, ſi clamavero injuria affectus, non exaudiar. (h) In vultu meo.] *Sic. S. Auguſt. quod græce eſt* ἐπὶ πρόσωπόν μου. *Origines*, alii reddiderunt, ἐπὶ ἀτραποὺς, ſuper ſemitas. (i) Tentationes.] τὰ πειρατήρια, *quod poſſet etiam verti*, agmina piratarum, *ut alibi notavimus ex Theodoreto in* 1. *reg. q. ultima. Theodotio*, μονόζωνοι, latrones, milites. *Symm.* λόχοι, inſidiatores, prædones. (k) Concubinarum.] *S. Auguſt.* uteri mei, *ut vulgata. Symm.* παίδων μου, puerorum meorum. (l) In ſeculum me adverſati ſunt.] *Theod.* καί γε ἄφρονες ἀπώσαντό με, atque etiam inſipientes abjecerunt me. (m) In cute mea.] *Aquila*, ἐν δέρματί μου, καὶ ἐν κρέασί μου ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου, in pelle mea, & in carne mea adhæſit os meum. (n) In dentibus hærent.] *S. Auguſt.* in dentibus meis ſunt. *Symm.* καὶ ἐξέτιλλον τὸ δέρμα μου ὀδοῦσιν ἐμοῖς, & evellebam cutem meam dentibus meis. *Schol. inquit, lxx. hoc ſibi voluiſſe, adeo inſanabile eſſe malum, ut neque doloris expertia, cujuſmodi ſunt oſſa, libera ſint a dolore*, ἀλλ' ὡς ὑπ' ὀδόντων τινῶν κατεσθίεται, ſed quaſi a dentibus quibuſdam comeduntur. (o) Ad ſuſcitandum.] ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου. *Chryſoſt.* Theodotio quidem ita reddens. ὁ ἀγχιστεύς μου ζῇ, καὶ ἔσχατον ἐπὶ χώματος ἀναστήσει, redemptor meus vivit, & noviſſime ſuper pulverem ſuſcitabit, perſuadet duos verſiculos eſſe conjungendos, atque ita legendum, οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς, ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλοῦν ταῦτα, *quomodo & nos vertimus, ut ſignificetur immortalem Deum, cum Job per mortem reſolverit in terram, rurſus ſuſcitaturum e terra per reſurrectionem, aut a morbo liberatum reparaturum ad priſtinam valetudinem. Scholiaſtes tamen ita interpretatur*, εἴθε ἀναστήσαι θεὸς τὸ δέρμα μου, τὸ ὑπομεῖναν ταῦτα, utinam ſuſcitet Deus cutem meam, quæ ſuſtinuit hæc. (p) Et omnia mihi conſumpta ſunt.] *Theodotio*, ἐξέλιπον οἱ νεφροί μου ἐν τῷ κόλπῳ μου, defecerunt renes mei in ſinu meo. (q) Quod ſi dixeritis.] *Symm.* λέγετε δέ· τί ἐστιν, ᾧ διώξομεν αὐτὸν, dicitis autem, quid eſt, quo perſequemur eum? (r) Radicem ſermonis.] *Chryſoſt.* hebræus autem habet, καὶ ἁμάρτημα λόγου, peccatum verbi: *interpretatur autem, quod excutiant ſermonem ejus, & ſcrutentur, quaſi qui radices fodiunt, aut quod indagent, num ſit in eo aliquod peccatum occultum, quaſi radix in terra.* (ſ) Cavete & vos a tegmine.] ἀπὸ ἐπικαλύμματος. *Symm.* εὐλαβεῖσθε ὑπὲρ ὑμῶν τὴν μάχαιραν, timete pro vobis ipſis gladium. *Putat autem Chryſoſt. dici*, ἐπικάλυμμα, *aut ſimulationem illorum, quod dum Dei cauſam agere videri cupiunt, tam dure ipſum condemnent, vel juſtum Dei judicium*: quoniam, *inquit*, cognoſcemus unuſquiſque eſſe judicium, & punitionem quæ devoret, & conſumat materiam. *Et rurſus inquit*, ὕλην, *videri dici, vel turbam verborum, vel abundantiam divitiarum.* (t) Et tunc cognoſcent.] *Chryſoſt.* ſecundum cæteros, ὅπως γνῶτε. ὅπου ἐστι κρίσις, ut ſciatis, quod eſt judicium.

CAP. XX.

(a) ABeo quod olim.] ἀπὸ τοῦ ἔτι. *Symmach.* ἀπ' αἰῶνος, a ſæculo. (b) Lætitia autem.] *In comm. græcis, & Complut. eſt*, εὐφροσύνη γὰρ, lætitia enim. *Chryſoſt.* manifeſtius hebræus dicit, ἡ γὰρ ἀγαλλίασις, φησὶ, τῶν ἀσεβῶν πρὸς βραχὺ καὶ ἡ χαρμονὴ αὐτῶν πρὸς ῥοπὴν, exultatio, inquit, impiorum ad breve, & gaudium eorum ad momentum. συνᾴδει δὲ τούτῳ καὶ ὁ σύμμαχος, καὶ ἀκύλας ὁ μὲν λέγων, Concinunt autem huic & Symmachus, & Aquila, ille quidem dicens, ὅτι εὐθηνία ἀσεβῶν ἐπ' ὀλίγον, quod proſperitas impiorum ad puſillum; ὁ δὲ, hic vero, καὶ εὐφροσύνη ὑποκριτοῦ ἕως ἀθρόου, & lætitia hypocritæ uſque ad momentum. (c) Succendant dolores.] πυρσεύσαισαν ὀδύναι, *ipſe enim, inquit Schol. per ſuas ſibi actiones ſuccendit ignem. S. Auguſt. habet*, ſuccendantur doloribus, *Aquila*, ἐπιστρέψουσιν, attrahent. *Symm.* ἐπάξουσι, inferent. (d) Non parcet.] *Ita omnes collati codices: valet enim, ut ait Scholiaſtes*, ἀφειδῶς, καὶ ἀπλήστως, prodige, & inſatiabiliter adhærere improbitati. *S. tamen Auguſt. habet*, parcet ei, *quomodo etiam eſt in vulgata.* (e) Colliget.] συνάξει. *in comm. græcis eſt*, συνέξει, *& hanc lectionem ſequitur Polychronius, & S. Auguſt.* & tenebit eam. (f) Fel aſpidis.] *Chryſoſt.* hebræus autem ſic habet, καὶ ἐγένετο ἰὸς ἀσπίδων ἐν ἐγκάτοις αὐτοῦ, & fuit fel aſpidum in interioribus ejus. (g) De domo ejus.] *Olympiod.* cæteri reddiderunt, ἐκ γαστρὸς, e ventre: *conjungit autem hæc cum ſequentibus, ut etiam S. Aug.* * Extrahet eum.] *S. Auguſt.* protrahit eum. *In aliquot codicibus legitur*, ἐξελκύσαι αὐτὸν, extrahat eum. *Et ipſe etiam Olymp. refert illud*, αὐτὸν, *ad injuſtum, ſed poſſet etiam referri ad*, πλοῦτον, *& eſſet dicendum*, extrahet eas. (h) Et furorem draconum ſugat.] *Olymp.* cæteri, χολὴν ἀσπίδων μυζήσει, fel aſpidum ſuget. *S. Auguſt.* & furore draconum fulgebit, *ut pro*, θηλάσειεν, *videatur legiſſe*, τηλαυγήσει. (i) Pabula mellis.] [illegible] μὰς μέλιτος. *Sym* ῥεῖθρα, fluenta. (k) Tanquam durum quid.] ὥσπερ στρίφνος. *Origenes*, στρίφνος δέ ἐστι τὸ νευρῶδες κρέας τῶν βοῶν. ἔτι δὲ καὶ βοτάνη τις οὕτω καλουμένη, ἐκτραχύναι δυναμένη τὴν γλῶσσαν τοῦ διαμασωμένου, ἄβρωτος, ἄποτος διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἀμάσητος. στρίφνος autem eſt caro nervoſa boum: præterea vero & herba quædam ſic vocata, quæ exaſperandæ linguæ vim habet ejus qui manducat, inepta quæ comedatur, & glutiatur; quoniam mandi non poteſt. *Apud.* S. *Auguſt. legitur*, quæ egerunt ut durum quid.. (l) Potentum.] δυνατῶν, *ita & alij etiam codd. ut intelligatur quod videtur ſignificare hebræus, multos illum ex divitibus feciſſe pauperes. In nonnullis autem, & in comm. græcis, & in Compl. eſt*, ἀδυνάτων, impotentum. (m) Habitaculum diripuit, & non ſtatuit.] δίαιταν δὲ ἥρπασε, καὶ οὐκ ἔστησεν. Sym. οἰκίαν ἥρπασε, καὶ οὐκ ἀνοικοδομήσει αὐτὴν, domum rapuit, & non ædificavit eam. *Schol.* illud, οὐκ ἔστησεν; dictum eſt pro, οὐκ ἀποκατέστησεν, non reſtituit. (n) In deſiderio ſuo.] Symm. σχὼν ἃ ἐπεθύμει, οὐ διασώσει, οὐκ ὑπολείψει ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐτοῦ, cum obtinuerit, quæ cupiebat, non ſervabit: non relinquet de cibo ſuo. S. *Auguſt.* non erunt reliquiæ de cibis ejus. (o) Si quo modo ſit implere.] εἴπως εἰ (*ſuſpicor legendum* ἦ) πληρώσει, *in aliquot codd. & comm. græcis, & in Compl. eſt*, εἴπως πληρῶσαι, *&* S. *Aug.* ſi quomodo impleat. (*p*) Lavet ſuper eum] *Id eſt, effundat, quaſi qui lavat, & poſſet etiam verti*, ningat. *Symm.* βρέξει, *vel*, ἐπιβρέξει, pluet & effundet. (*q*) Sydera autem in tabernaculis ejus obambulent.] ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσαισαν, aut (inquit Schol.) viſa terribilia perterrefaciant eum, aut dirutis domibus, & ſublato tecto ſtellæ coruſcabunt, vel etiam ita vocat fulmina. Nam & Aquila ita reddidit, καὶ ἀστραπὴ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται ἐπ' αὐτόν, & fulgur a facie ejus ibit in eum. Aut ſtellas intelligit juſtos, qui habitabunt in domibus impiorum. *S. Auguſt. habet*, fulgura. (*r*) Obambulent.] *Origenes.* Alia exemplaria habent, μὴ περιπατήσαισαν, non ambulent quod nulla ei claritas relinquetur. (*ſ*) Ei permaneant.] αὐτῷ ὑπομεῖναι, *aut, ut in Schol.* ὑπομείνοι. *Aquila*, ἀποκέκρυπται τοῖς ἐγκειμένοις αὐτοῦ, abſconditæ ſunt in occultis ejus, *aut, ut putat Schol. metu occupatus impius, occultat ſe in ſemotis, atque obſcuris locis, idemque putat ſenſiſſe lxx.* (*t*) Qui non accenditur.] ἄκαυστον, qui (*inquit Scholiaſtes*) non de induſtria accenditur, ſed aliunde immittitur. Aquila & Theodotio reddiderunt μὴ φυσηθέν, non ex ſufflatione ortum. *Symmachus*, ἄνευ φυσήματος, ſine ſufflatione. (*u*) Advena.] ἐπήλυτος. *Sch.* id eſt, ξένος τις καὶ ἀλλογενής. peregrinus quidam & alienigena. (*x*) A ſuperintendente.] *Sic ſolet interdum vertere S. Aug. vocabulum*, ἐπισκόπου, *ſed hoc loco habet*, ab ipſo: *poſſet etiam verti*, viſitatore, *ut alibi.*

CAP. XXI.

(*a*) UT non ſit mihi.] S. *Auguſt.* & non ſit mihi. *In comment. græcis, & Complut. eſt*, ἵνα ᾖ μοι, ut ſit mihi. *Symm.* καὶ γενέσθω τοῦτο μεταβούλευμα ὑμῶν, & ſit hoc mutatio conſilii, & ſermonis veſtri. (*b*) Deinde non videbitis me.] *Symm.* καὶ μετὰ τοὺς λόγους μου στήσητε, *aut*, στήσετε, & poſt ſermones meos quieſcetis. *Schol.* στήσετε, *id eſt*, ἐπὶ τῆς προτέρας μου κατασήσετε κατακλίσεως, ſuper priorem me accubitum & ſedem collocabitis. Scribitur &, στήσεσθε, id eſt, παύσεσθε ceſſabitis. (*c*) Inſpicientes in me admirabimini.] S. *Aug.* reſpicite ad me, & admiramini: *in comment. græcis & Complut. eſt*, θαῦμα ἔχετε, ſtuporem habete. *Aquila*, ἐξαπορήθητε, animo concidite, aporiamini. *Symmachus*, ἄφθογγοι γίνεσθε, obmuteſcite, muti reddamini. (*d*) Super maxillam.] ἐπὶ σιαγόνι. *Olymp.* cæteri, ἐπὶ στόματι, ſuper os. (*e*) Sollicitus fui.] ἐσπούδακα, *interpretatur Schol.* μετὰ σπουδῆς ἐρῶ, καὶ συντόμως ἐπιμνησθήσομαι τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, cum ſtudio & feſtinatione dicam, & conciſe memorabo, quæ dicenda ſunt, *nimirum, quod dolores exedentes carnem non ſinerent ambitioſe inſiſtere ſermoni, & oſtentare eloquentiam. Symmach. pro*, ἐσπούδακα, *vertit*, θορυβοῦμαι. S. *Auguſt.* ſi enim recordor, perturbor. (*f*) In oculis.] *Symm.* διαμένει ἔμπροσθεν αὐτῶν, permanent ante eos. (*g*) Non fœtum immaturum peperit.] οὐκ ὠμοτόκησεν, *Symm.* οὐκ ἐξέτρωσε, non fecit abortum: (*h*) Eorum prægnans.] ἐν γαστρὶ ἔχουσα. *Aquila*, δάμαλις αὐτῶν, juvenca eorum. (*i*) Sicut oves æternæ.] *Aut inquit Schol. permanent eis oves, ac ſi æternæ eſſent, nullum morbi, aut peſtilentiæ detrimentum ſentientes; aut ipſi impii permanent in multitudinem excreſcentes, ſicut oves & futuris immortalitatem imitantes.* S. *Auguſt. habet*, & permanent ſicut vetuſtate oves eorum. (*k*) Deficient filios] *Apud.* S. *Auguſt. legitur fortaſſe non ſine mendo*, deficient filii ejus bona ejus. *Theodotio*, ὁ θεὸς καταφυλάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἀδικίας αὐτοῦ, Deus recondet filiis ejus injuſtitias ejus, καταφυλάξει, *inquit Schol. id eſt*, ταμιεύσηται, reponat & reſervet. (*l*) Necem.] *Sic* S. *Auguſt.* σφαγήν. *Symmach.* πτῶσιν, ruinam. (*m*) Quia voluntas ejus] *Quia inquit Schol.* voluntatem ſuam malam, non bonam Dei, ſequutus eſt. *Sed apud* S. *Auguſt. legitur*, quia nulla voluntas ejus in domo ſua poſt eum. (*n*) Diviſi ſunt.] διῃρέθησαν. *Theodotio & Aquila*, ἡμισευθήσονται, dimidiabuntur. S. *Auguſt.* licet numerus menſium ejus dimidiatus ſit. (*o*) Nunquid non Dominus eſt.] *Symm.* μὴ τὸν θεὸν διδάξει τις ἐπιστήμην, nunquid Deum docebit quiſpiam ſcientiam? (*p*) Ipſe autem homicidia.] S. *Auguſt.* Ipſe enim homicidia: *quod græce eſt*, φόνους *In aliis codd. eſt*, σοφούς, ſapientes. (*q*) Simplicitatis.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ἁπλοσύνης, *& reperitur in aliquot codd. Cæteri*, ἀφροσύνης, *eamque lectionem ſequitur Scholiaſtes.* (*r*) Et medulla ejus.] *In comment. græcis eſt*, αὐτῶν, *& S. Auguſt.* medulla eorum, inteſtinorum. *Symm.* τῷ μυελῷ τῶν ὀστέων ἀρδόμενος, medulla oſſium irrigatus. (*ſ*) Itaque ſcio vos.] *Symm.* οἶδα τὰς ἐνθυμήσεις ὑμῶν, καὶ τὰς ἐννοίας ὑμῶν τὰς ἀδίκους κατ' ἐμοῦ, novi ſententias veſtras & cogitationes veſtras injuſtas adverſum me. (*t*) Non alienabitis.] οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. Ita inquit Schol. erunt clara ſigna mortis impiorum, ſicut viatoribus ſigna diverſorii. S. *Auguſt. habet*, non ignorabatis. (*u*) Sublevatur.] κουφίζεται. *Symm.* συντηρεῖται, conſervatur. *Aquila*, ὑπεξαιρεθήσεται, ſubducetur. (*x*) Abducentur] *Polychr. & Anaſtaſius*, ἀπαχθήσεται, abducetur.

CAP. XXII.

(*a*) QUid enim curæ eſt.] *Symmach.* μὴ χρήζει ἱκανὸς ἵνα δικαιωθῇς, ἢ κερδανεῖ, ἐὰν ἄμωμος ἡ ὁδός σου; nunquid opus habet omnipotens, ut juſtificeris; aut lucratur, ſi immaculata ſit via tua? (*b*) Argues.] ἐλέγξεις, *ſed in comm. græcis, & in aliis editionibus eſt*, ἐλέγξει σε, arguet te: *quod omnino videtur magis convenire.* (*c*) In vanum.] *Symmachus*, ἀναιτίως, *ſine cauſa, cum nihil deberent, tanquam a debitoribus pignora abſtuliſti: eſt enim hebraiſmus.* (*d*) Eos qui ſuper terram.] ᾤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, *plerique codd. pro*, τούς, *habent*, πτωχούς, habitare autem feciſti pauperes ſuper terram. *Notat autem Scholiaſt. in quibuſdam exemplaribus, pro*, ᾤκισας, *legi*, ἐκοίμισας, dormire & cubare feciſti ſuper terram, erepto nimirum lecto. (*e*) Sollicitavit te.] ἐσπούδασέ σε, *Symmachus*, καὶ ταράσσει σε φόβος ἐξαίσιος, & perturbat te pavor repentinus. (*f*) Dormientem te] *Origenes*, cæteri, καὶ πλῆθος ὑδάτων καλύψαι σε, & multitudo aquarum operiat te. (*g*) Qui injuria efferuntur.] τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους. *Schol.* τοὺς ὑπὸ τῆς ὑβριστικῆς ἕξεως ἐπαιρομένους τὸ φρόνημα, καταφέρει, καὶ ταπεινοῖ, eos qui ex habitu contumelioſo extulerunt ſpiritus, & ſuperbiam, dejiciet, & humiliat. (*h*) Caliginem.] S. *Auguſt.* nebulam. *Schol. putat hæc objici ipſi Job, quaſi ille iſta ſecum dixerit, quid novit fortis? num poteſt dijudicare ea etiam quæ fiunt in caligine & clanculum?* (*i*) Numquid ſemitam ſeculi obſervabis.] μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις. *S. Auguſt.* ergo ne ſemitam ſeculi cuſtodis? *Schol. fatetur locum eſſe obſcuriſſimum: dupliciter autem interpretatur, aut quod Eliphaz interroget Job, utrum ipſe idoneus ſit, qui obſervet vias & rationes divinæ providentiæ, ex quibus interdum juſti infeliciter degunt, & ante tempus auferuntur, fortaſſe, quod ſua bona Deo accepta non referrent: aut num ipſe eodem modo cuſtodiat viam antiquam virtutis; ſicut hypocritæ quidam, qui intus impii, ſed juſtitiæ perſonam prætendentes, ob hanc ipſam ſimulationem ante tempus ſucciſi ſunt, & fœturæ eorum, quæ ſtabilitæ, & firmiſſimis fundamentis niti videbantur, quaſi a torrente quodam abreptæ ſunt. Apud lxx. vox*, αἰώνιον, *ſæpe ſignificat quod in hoc ſeculo peragitur: quaſi nunc dicat; an obſervabis modum, quo res ipſæ fluunt? Liquet autem* Scholiaſtem *legiſſe*, δίκαιοι, juſti, *non*, ἄδικοι, *ut Complut. licet hoc propius ad hebræum.* (*k*) Capti ſunt immaturi.] *Symm.* ἁλώσονται πρὸ καιροῦ, capientur ante tempus. (*l*) Inducet.] ἐπάξεται, *Theodotio*, τί ἐργᾶται; quid operabitur? (*m*) Ille vero.] ὃς δέ, *quod Theodotio expreſſius*, αὐτὸς δέ. *Apud S. Auguſtinum hæc alio ordine leguntur*, & cogitatio impii longe eſt a me, & implet domos eorum bonis. (*n*) Juſti riſerunt.] *Apud S. Auguſtinum legitur*, juſtiores erunt. (*o*) Subſannavit.] *In com. græcis & Compl. additur*, αὐτούς, *& S. Aug.* ſubſannabit eos. (*p*) Si non] εἰ μή. *In comm. græcis. legitur*, εἰ μήν, *quod emphaſim quandam habet.* (*q*) Enunciationem] ἐξηγορίαν, *quod Scholiaſtes putat ſignificare, aut*, ἐξομολόγησιν, *ut Symmachus reddidit, id eſt*, confeſſionem, *aut*, νόμον, legem, *ut Aquila.* (*r*) Poneris.] θήσῃ, *pro quo Schol.* τεθήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν πέτρᾳ. *In Complut.* καθήσῃ, ſedebis. *S. Auguſt.* & ponens illud ſuper aggerem in petram. (*ſ*) Et tanquam petra torrentis.] *Symmach.* ἐν τῷ ἀκροτόμῳ, ὡς ὀχετοὺς χρυσίου πρωτίου, in ſilice quaſi rivos auri primi.] *Schol. ita hunc locum reddit*, & ex Sophir, ubi naſcitur aurum optimum, & lapides precioſi, inſtar torrentis fluens aurum adveniet tibi. *Origenes*: φασὶ δέ τινες τῶν ἑρμηνευτῶν, τὴν σωφὶρ ἑρμηνευομένην κάλλιστον, τὴν ἀφρικὴν εἶναι. κέχρηται δὲ ἡ γραφὴ τῇ λέξει ταύτῃ, ὅταν περὶ πλούτου διαλέγηται. Dicunt autem quidam ex interpretibus ipſam Sophir (quæ vox valet, κάλλιστον, optimum) eſſe Africam: utitur autem ſcriptura dictione hac, ubi de divitiis diſſerit. *De hoc alibi dictum eſt.* (*t*) Et reſtituet] *Theodotio*, καὶ ὁρίσεις ῥῆμα, καὶ σταθήσεταί σοι, & decernes ſermonem, & firmus erit tibi. (*u*) Humiliaſti teipſum.] *Plerique codd. habent*, ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, καὶ ἐρεῖ, quoniam humiliavit ſeipſum, & dicet. *In Complut.* ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, καὶ ἐρεῖς, quoniam humiliavit ſeipſum, & dices. *S. Auguſt.* & dices, elatus es in ſuperbiam (*x*) Et ſalvaberis munditia.] *Symm.* καὶ διαφεύξεται καθαρότητι χειρῶν ἕκαστος, & evadet unuſquiſque puritate manuum.

CAP. XXIII.

(*a*) MAnus ejus.] *S. Auguſt.* manus mea, *quod convenit cum hebræo.* (*b*) Quis igitur noverit?] *Hæc ita reddit Chryſoſt.* εἴθε ἦν εὑρεῖν τὸν θεόν, utinam liceret invenire Deum: *itemque ſequentia: quod etiam non videtur abhorrere a lectione S. Auguſtini, quæ proxime recitabitur.* (*c*) Et veniam in finem. *Symm.* ἕως τῆς ἕδρας αὐτοῦ. *S. Auguſt.* & venire uſque ad ſolium ejus. (*d*) Et dicam meum ipſius judicium.] *Symm.* προσθήσω ἔμπροσθεν αὐτοῦ κρίσιν, apponam ante eum judicium. (*e*) Replere.] ἐμπλῆσαι, *pleriqua codd. habent*, ἐμπλήσω, replebo. (*f*) Sanationes.] ἰάματα. *Symmach.* ῥήματα, verba: *atque ita Polychronius. In Complut. eſt*, ἴαμα, *& ſic videtur habuiſſe Chryſoſt. ita enim inquit, utinam liceret adſtare coram Deo, eique narrare quæ egi, & quæ paſſus ſum; ut experientia ipſa diſcam, quale judicium profert*, καὶ τί πρὸς ταῦτα λέγει, ἴαμα τῆς ἐμῆς ἀπορίας, & quid ad hæc affert, quod ſanat dubitationem meam. *S. Aug.* & cognoſcam cauſationes. (*g*) Et in multa.] *In aliquot codd. manuſcriptis, & editionibus. & comm. græcis eſt*, καὶ εἰ ἐν πολλῇ, & ſi in multa. *S. Aug.* an in multa. (*h*) Superveniet.] ἐπελεύσεταί μοι. *Symm.* διαδικάζεταί μοι, *quem videtur ſequutus S. Aug.* an in multa virtute dijudicabitur mecum. (*i*) Deinde in minis me non utetur.] εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσηται, *in Complut. eſt*, μοι χρήσεται, me utetur, *in comm. græcis*, εἴτε ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσηται, ſive in minis me non utatur. *Diſcam, inquit, Chryſ. poſtquam cauſam dixero, an ſeverius me puniendum judicet, an remittat minas. S. Aug.* nequaquam tamen in terrore abutatur me. *Videtur præterea quædam alia verba hoc loco referre, quorum veſtigium in græcis non eſt repertum. Symm.* μόνον αὐτὸς μὴ ἐπιτιθέσθω μοι, tantum ipſe non incumbat in me. (*k*) In finem.] εἰς τέλος. *Chryſ. interp.* νικῶσαν καθ' ὑμῶν ψῆφον, καὶ τετελειωμένην, ſententiam plenam victoriæ contra vos, & perfectam atque integram, παρ' ἑβραίοις γὰρ τὸ τέλος, καὶ ἡ νίκη διὰ μιᾶς σημαίνεται λέξεως, διὸ ἔν τισι τῶν ψαλμῶν ἀντὶ τοῦ εἰς τέλος, τῷ νικοποιῷ ἐπιγράφεται. Apud hebræos enim finis & victoria ſignificantur eadem dictione: quare in nonnullis pſal[illegible] pro, εἰς τέλος, id eſt, in finem, inſcribitur, νικοποιῷ, vincenti, *aut*, victo[illegible] efficienti. (*l*) Nam ſi primus ambulavero.] *Ita S. Auguſt. In aliis editionibus, & in comm. græcis eſt*, εἰς γὰρ πρῶτα πορεύσομαι. Nam in priora & anteriora ibo. *Conſentiunt enim fere omnes, aut caducum temporis, & eorum quæ ſub tempore ſunt, fluxum, aut præſentiam Dei, quam nuſquam quiſquam poſſit effugere, ſignificari. Symm.* ἰδού, ἐὰν προέρχωμαι αὐτόν, ἀφανής ἐστι, κἂν ἀκολουθῶ, οὐκ αἰσθήσομαι, ecce, ſi præcedam ipſum, occultus eſt, & ſi ſubſequutus fuero, non ſentiam. (*m*) Et non ultra ſum.] καὶ οὐκ ἔτι εἰμί. *S. Auguſt.* poſtea non ero. *Olymp cum aliam explanationem affert, tum hanc*, quod ſi prima, & principium Dei curioſa quadam inveſtigatione exquiſiero; extra meipſum fit, & in tenebris cogitationum collocor. (*n*) A læva, ſi ipſe aget.] *S. Aug.* a læva quid aget? non apprehendam: convertetur ad dexteram, & non videbo. *Olymp.* ſi ad ſiniſtram ſe converterit; quomodo comprehendam, non habeo: ſi a dextris ſeſe fecerit; prorſus non video. (*o*) Egrediar.] *S. Aug.* ingrediar. *videtur conjungi cum ſuperioribus*, probavit me, & quaſi aurum egrediar. *Quod autem apud Pol. poſt verba illa*, ἐντάλματα αὐτοῦ, *ſequitur*, ἐκράτησεν ὁ ποῦς μου, tenuit pes meus, *videtur prope accedere ad hebræum, & favere dictæ diſtinctioni.* (*p*) Super ipſo trepidavi.] *Aut*, ſolicitus fui, ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα, *Schol.* conſiderans quomodo ſe habeant res meæ, ἐσπούδακα, id eſt, ἐθροήθην, καὶ ἐταράχθην, exterritus, & turbatus ſum neſciens cauſam plagæ. *S. Aug.* ad eum feſtinavi. (*q*) Turbabor.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, κατασπουδασθῶ, *& Sch.* ἀμηχανῶ, hæreo, & vix compos mentis ſum. (*r*) Conſiderabo.] κατανοήσω. *Sch.* καὶ μόνον αὐτὸν κατανοήσω, πτοοῦμαι, καὶ ὀκνῶ ἐρευνᾶν, ῥᾳδινῷν, διότι μεμαστίγωμαι, & ſi vel mentem ad ipſum convertero; ſtupeo, & torpeo inveſtigare, cur flagellatus ſim: (ſ) Solicitavit me.] *Schol.* illud, ἐσπούδασέ με, dictum eſt, pro, ἐθορύβησε, turbavit, & terruit.

CAP. XXIV.

(a) LAtuerunt.] *Nonnulli codd. & Complut. habent*, οὐκ ἔλαθον, *quod videtur reſpondere hebræo, & apud S. Auguſtinum, ſed ſine interrogatione legitur*, quare Dominum non latuerunt horæ, quamobrem finem tranſgreſſi ſunt. *Schol.* illud, διατί, id eſt, quare, dictum eſt non reddendo cauſam, ſed problematice, tanquam ad amicos illos. (*b*) Et impii.] *Apud Polychronium, ſicut etiam in hebræo, ſequitur*, οὐκ εἶδον ἡμέρας αὐτοῦ, non viderunt dies ejus. (*c*) Tranſgreſſi ſunt.] *Aquila*, προσλαμβάνουσιν, occupant. (*d*) Divertere fecerunt.] ἐξέκλιναν ἀδυνάτους. *Symm.* παρέτρεψαν γὰρ πενήτων ὁδόν, perverterunt enim pauperum viam. *S. Auguſt.* & inclinaverunt pauperes a via juſta. (*e*) Et ſimul.] *Symmach.* ὁμοῦ ἀφανεῖς ἐποίησαν πραεῖς γῆς, ſimul e conſpectu removerunt manſuetos terræ. (*f*) Super me.] *Schol.* hebræus, ἐπ' ἐρήμου, in deſerto. *S. Auguſt.* & irruerunt aſini feri in agro ſuper me, & exeuntes ad opus ſuum. *In comm. græcis illud*, ὑπὲρ ἐμοῦ, *conjungitur cum ſequentibus*, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες, ſuper me ingreſſi, id eſt, *inquit*, *Schol.* ὑπὲρ τοῦ τὰ ἐμὰ λαβεῖν, καὶ ἰδιώσασθαι, pro rebus meis capiendis, & ſibi vendicandis. *Aquila*, ἐξέρχονται ἐν πατέργῳ αὐτῶν ὀρθρίζοντες εἰς ἅλωσιν, exeunt in opus ſuum ſurgentes mane ad rapinam. (*g*) Ordinem.] *In pleriſque libris eſt*, τὴν ἑαυτῶν πρᾶξιν, *& Schol. interpretatur*, τοῦτο δὴ ὃ πράττειν εἰώθασιν, quæ familiaris eſt eorum actio, atque inſtitutum. *S. Auguſt. ut dictum eſt*, & exeuntes ad opus ſuum. (*h*) Suavis factus eſt ei]. *Sic S. Auguſt. In comm. græcis & Complut. eſt*, αὐτῶν, eorum, id eſt, *inquit Schol.* libenter impii nutriunt adoleſcentes, quorum opera infirmiores vexent. *Symm.* ἡδὺς ἑκάστῳ αὐτῶν ἄρτος εἰς νεανίσκοις, ſuavis cuique eorum panis in adoleſcentes. (*i*) Eo quod ipſi non habeant.] παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτούς. *In comm. græcis eſt*, αὐτούς, *in Complut.* αὐτοῖς, ſibi. (*k*) Et eum qui ceciderat.] ἐκπεπτωκότα. *Symm.* καὶ πτωχὸν ἠνεχύραζον, & a paupere pignus abſtulerunt. (*l*) Ipſe autem cur.] *S. Auguſt.* ipſe autem Deus eorum curam non habuit. Rurſus, *inquit Schol.* ergo amicos dubitans dicit, ſi ex peccatis ſupplicia proficiſcuntur, cur ſæpe Deus impios hic dimiſit, ἀνεπισκοπήτους, non viſitatos; ita ut impii ne illum quidem eſſe viſitatorem cognoſcant? (*m*) Eorum.] *Plerique libri habent*, αὐτοῦ ipſius juſtitiæ. (*n*) Et noctu eris ut fur.] *Apud S. Auguſt. legitur*, & repente eos, ut fur occupabit dies ille. (*o*) Et operimentum.] ἀποκρυβήν. *Symm.* σκέπαστρον, tegmen. (*p*) Obſignaverunt.] *Symmach.* ὡς ἐσφραγῖδι κρύψουσιν ἑαυτούς, quaſi in ſignaculo abſcondent ſeipſos. (*q*) Mane.] τὸ πρωΐ, *nam crepuſculum auroræ oderunt, ne deprehenſi pœnas luant.* Nam in ſcriptura; *inquit Schol.* ſæpe umbra mortis appellantur pericula, quæ prope mortem ducunt. *Apud S. Auguſt. legitur*, quia ſimul eis manet umbra mortis. (*r*) Tumultum.] τάραχος. *In comm. græcis & Complut. eſt*, ταραχάς, tumultus, & turbationes. (*ſ*) Super faciem aquæ.] *Symmachus*, ἐπιπλέων ὕδατι, ſupernatans aquæ. (*t*) Et appareant.] *Apud S. Auguſt. videtur legi*, ſterile ſit quod delegerunt: de ſinu enim pupillorum rapuerunt. (*u*) Non credat.] οὐ μὴ πιστεύσῃ. *S. Auguſt.* non credit contra vitam ſuam, *& poſſet etiam verti*, de vita ſua. *Schol.* ita illum condemnat conſcientia, ut ſingulo quoque die conſurgens perinde ſit affectus animo, ac ſi paulo poſt ei moriendum ſit. (*x*) Malva.] *Olympiodorus*, alia exemplaria habent, ὥσπερ χλόη, ſicut herba, juxta illud, tanquam olera herbarum cito decident.

CAP. XXV.

(a) ESſe moram piratis.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ὅτι ἔστι παρέλκυσις πειραταῖς. Quoniam, *inquit Scholiaſtes*, licet Deus differat animadverſionem; tamen advenit tanquam pirata, ut nemo impius poſſit effugere. *Symmachus*, μὴ ἔστιν ἀριθμὸς τῶν στρατῶν αὐτοῦ; nunquid eſt numerus agminum ejus? (*b*) Inſidiæ.] ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ. *Symm.* ἐπιτάγματα, conſtitutiones, agmina. (*c*) Mundet.] ἀποκαθαρίσαι. *S. Auguſt.* mundavit. *In comm. græcis*, ἀποκαθαρίσει, mundabit. *Symm.* διὰ τίνος ἄρρυπος ἔσται τεχθεὶς ὑπὸ γυναικός; per quem (*aut*, quid) erit ſine ſordibus natus ex muliere?

XXVI.

(a) NUnquid gigantes.] *Symmach.* θεομάχοι, καὶ οἱ γείτονες αὐτοῖς, qui cum Deo pugnant, ac vicini, & ſimiles, eis. *Apud S. Auguſtinum legitur*, Nunquid gigantes redigentur in nihilum ſubter aquam, & proximi eorum? (*b*) Super nihilum.] *Aquila*, ἐπὶ κενώματι, ſuper inanitate[illegible] (*c*) Throni.] *Quem* Scholiaſt. *interpretatur cœlum.* S. *Auguſt.* qui tenet faciem Solis: *ſed veriſimile eſt depravato illum codice uſum eſſe, & legendum fuiſſe*, ſolij. (*d*) Præceptum circundedit.] *Symmach.* ὅρον περιέγραψεν, terminum circumſcripſit. (*e*) Expanſæ ſunt.] ἐπετάσθησαν, id eſt (*inquit Schol.*) quoniam ab illo expanſæ ſunt, ideo ab illius increpatione contremiſcunt. Aquila, διεκινήθησαν, dimotæ ſunt, & fluctuarunt. S. *Auguſt.* contremuerunt. (*f*) Et obſtupuerunt.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce eſt*, ἐξέστησαν. *Symm.* θαμβοῦνται, *quod idem valet*, *aut*, pavent. (*g*) Stratus eſt.] ἔστρωται, *in commentariis græcis*, *& Complut. eſt*, ἔστρωσε, ſtravit. *Apud* S. *Auguſt.* prudentia ejus vulneratus eſt cetus. *Sym.* συγκλᾷ ἀλαζονείαν, confringit arrogantiam. (*h*) Draconem deſertorem.] *Symm.* τὸν ὄφιν τὸν συγκλείοντα, ſerpentem qui concludit. *Addit Schol.* εἰς ἀπώλειαν, in interitum, & perditionem. (*i*) Et ſuper ſtillam verbi.] ὅτι ἰκμάδα, quaſi (*inquit Schol.*) ἐξεπλάγημεν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, obſtupuimus ſuper iis quæ dicta ſunt, quæ tamen tanquam ſtilla ſunt immenſi illius abyſſi. *In aliquot codicibus eſt*, καὶ ἔτι, & adhuc, *Symm.* τί δὲ ψιθύρισμα τῶν λόγων αὐτοῦ ἀκούσομεν, ὅταν βροντὴν δυναστείας αὐτοῦ οὐδεὶς ἐννοήσει; Quomodo autem ſuſurrum verborum ejus audiemus: quando tonitruum potentiæ ejus nemo percipiet? Suſurrum.] *Hieron.* parvam ſtillam ſupra in hoc libro. 4. 12. שמץ.

CAP. XXVII.

(a) ADjiciens Job.] *Aquila*, καὶ προσέθηκεν ἰὼβ ἆραι τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, & addidit Job aſſumere parabolam ſuam. *Olymp.* Parabola autem dicitur in ſcriptura non ſolum oratio, quæ eſt ſecundum ſimilitudinem, ſed etiam omnis ſermo ſapiens. (*b*) Sic me judicavit.] *Symm.* ὅς παρῶσε τὴν κρίσιν μου, qui deſpexit judicium meum. (*c*) Qui circa me eſt.] *Apud* S. *Auguſtinum legitur propius ad hebr.* in naribus meis. (*d*) Non enim ſeparabo.] S. *Auguſtinus fortaſſe non ſine mendo*, non enim ſeparabo innocentem. *In comm. græcis, & Compl. non eſt*, ἀπαλλάξω με, *ſed tantum*, ἀπαλλάξω *Symm.* οὐκ ἐκστήσομαι τῆς ἁπλότητός μου, non recedam a ſimplicitate mea. (*) Inimici mei.] *In comm græcis, & in aliis editionibus ſequitur*, ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν ſicut ſubverſio impiorum. (*e*) Quia expectat.] S S. *Aug. quod græce eſt*, ὅτι ἐπέχει, *& poſſet etiam verti*, quia tenax eſt, aut qu in habitando exuperat. *Olymp.* cæteri, ὅτι πλεονεκτεῖ, quoniam plus capit & aliena ad ſe rapit. (*f*) Confidens ne.] *Apud.* S. *Auguſt. legitur*, qui expectat, & confidit in Domino, ſi forte ſalvatur, aut preces ejus exaudiat Dominus. (*g*) Aut ſi evenerit ei neceſſitas.] *Apud* S. *Auguſt. ſequitur*, nunquid enim in neceſſitate, id eſt, in tentatione, habuit fiduciam, an ſi invocaverit, exaudiet eum? (*h*) Vana vanis.] S. *Auguſt.* quia vane vana loquimini. (*i*) Poſſeſſio vero potentum.] *Theodotio & Symm.* καὶ κληρονομία ἣν οἱ ἀκαμπεῖς παρὰ τοῦ ἱκανοῦ κομίσονται, & hæreditas, quam non flexibiles ab omnipotente capient. (*k*) Eorum.] A A. LL. αὐτοῦ, ejus, & *ſic* S. *Auguſt.* (*l*) Et viri facti fuerint, mendicabunt.] S. *Auguſt.* ju nes facti fuerint, indigebunt. (*m*) Et qui circa eum ſunt.] *Sic* S. *Aug quod græce eſt*, οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ, *& poteſt ſignificare*, ſuperſtites ejus. (*n*) Ve dicabunt.] *Schol.* Fortaſſe illud, περιποιήσονται, ſignificat, non, κτήσονται, eſt, poſſidebunt, ſed χρήσονται εἰς δέον, utentur, quo opus eſt. (*o*) Sic aranea.] *In aliis codicibus ſequitur*, ἃ συνετήρησεν, *&* S. *Auguſt.* quæ ſervabat. αἱ ὀδύναι.] S. ἀνυπαρξία. *Inexiſtentia.*

CAP. XXVIII.

(a) UNde percolatur.] ὅθεν διηθεῖται. *S. Auguſt.* ubi purgatur. *Olympiod.* cæteri, ὅθεν χωνευθῇ, unde confletur. (*b*) Cæditur.] λα ται. *S. Auguſt.* ſimiliter ut lapides, excluditur. *Olymp.* hebræus autem, λίθων χωνεύεται, e lapidibus funditur. (*c*) Ordinem poſuit.] τάξιν ἔθ *Olympiod.* pro quo Aquila, Theodotio, & Symmachus ediderunt, ille quidem, τέλος, finem, alter vero, πέρας, terminum, tertius vero, περιορισ præſcriptionem, præſcriptum tempus. (*d*) Perſcrutatur.] ἐξακριβάζ ſubtiliſſime perquirit. *S. Aug. habet*, invenit, *& interpretatur*, inſi quid quo perduceret, *nec multo aliter græci.* (*e*) Tenebræ.] *Sic S. Aug quod græce eſt*, σκοτία, tenebroſitas: *putant autem græci hoc ſignificari lapides, ex quibus fiant metalla, eſſe in profundo, & ſub ipſa umbra mortis*, id eſt, ἐν τοῖς κατωτάτω, καὶ ἐν σκοτίᾳ βαθείᾳ, in infimis, atque in tenebroſitate profunda. *Poſt hæc autem apud S. Auguſtinum videntur iſta ſequi*, ubi ſuperbientes non deſcendebant torrentem, *quæ nuſquam ſunt inventa.* (*ſ*) Deciſio torrentis a pulvere] διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας, vel, inquiunt græci, quod materia metallica ſub torrente, & glarea ſita ſit, aut ſæpe inveniatur ſub aquis, & arena quædam deciſa a torrente ferrum nutriat: vel quod lapides, qui in profundo latent, & quaſi radicem miſerunt, impetus torrentis in apertum educat, ſubjectam terram decidens, & labilem illam glaream ſecum trahens: aut conjungenda cum ſequentibus ut intelligatur, quemadmodum a torrente pulvis deciditur, & trahitur, ita impios e felicitate detorqueri, & auferri ex hominibus. *S. Auguſt. habet*, & facta eſt deciſio torrentis a cinere. (*g*) Ex hominibus commoti ſunt.] ἐκ βροτῶν θησαν, *& quomodo græci exponant, proxime indicatum eſt. S. Auguſt.* & commoti ſunt ab hominibus. (*h*) Ex ea egredietur panis, de ſubtus ea verſum eſt, ſicut ignis.] *Græci vel de inſito calore ad procreanda ſegetes apto accipiunt, vel priorem partem de terra frugifera, ſecundam ſulphurea. S. Auguſt, propius ad hebræum*, terra, de qua egreſſus eſt panis, & eam incenſurus eſt. (*i*) Eam filii ſuperborum, αὐτόν, *in cæteris codicibus eſt*, αὐτήν, *id eſt*, ipſam viam, *filios autem ſuperborum intelligunt Græci magnas beſtias.* (*k*) Gurgites.] δίνας, *in pleriſque codd. eſt*, θῖνας, *cumulos. Ita autem Schol.* βάθη ποταμῶν ἐρευνᾷ, profunditates fluminum veſtigat. *S. Auguſt.* ripas fluminum diripuit, *& idem Schol. ita etiam explanat*, ποταμῶν ὄχθας ῥήγνυσιν, fluminum ripas præruptas rumpit. *Theodotio autem reddidit* ὀχυρώματα, munimenta. *Symmach.* ῥεῖθρα, fluenta, *aut*, alveos fluentorum. (*l*) Revelavit.] ἀνεκάλυψεν. *Theodotio*, ἐξηρεύνησεν, inveſtigavit. (*m*) Inventa eſt.] εὑρέθη. *Olymp.* cæteri autem, εὑρεθήσεται, invenietur. (*n*) Viam ejus.] *Aquila*, τάξιν, ordinem. *Theodotio*, σύνεσιν, intelligentiam. *Symm.* τίμημα, precium. (*o*) Concluſuram.] συγκλεισμόν. συγκλεισμὸν ὀνομάζει χρήματα, διὰ τὸ ταῦτα ἀσφαλῶς ἡμᾶς συγκλείειν. *Gregorius Theologus inquit ſic nominari pecunias, quoniam has diligenter, ut tuta ſint, concludimus.* S. *Aug.* non dabitur aurum pro ea incluſum. (*p*) Non conferetur.] οὐ συμβασταχθήσεται (*de qua voce paulo inferius dicetur.*) *Aquila*, οὐκ ἀνταλλαχθήσεται *quod videtur hoc loco idem valere*, *aut*, non rejicietur. *S. Auguſt.* non e deterior. (*q*) Sophir.] *Symm.* πρωτείῳ, primo. *S. Aug.* ophir. *Notant græci hanc eſſe regionem Indiæ, feracem gemmarum, & auri optimi.* (*r*) onyche pretioſo.] *Schol.* ſcilicet Sardonyche, aut Sardonychio. (*ſ*) Vitrum.] ὕαλος. *Notat Schol. ſic vocari cryſtallum.* (*t*) Et commutatio ejus.] *Sic S. Aug. & addit*, non ſunt, ſubaudi. *Symm.* οὐδὲ ἀντικαταλλαγήσεται ἐσι χρυσοῖς, neque commutabitur cum vaſis aureis. (*u*) Sublimia, & Gabis.] μετέωρα, καὶ γαβείς. *Symmach.* ὑψηλὰ καὶ ὑπερηρμένα, excelſa, & elevata, *notat Schol.* γαβείς, *videri ſignificare* τὰ ὑπερηρμένα, *quando ſic etiam nominatur*, τὸ ὑπερέχον τοῦ χείλους τοῦ μεδίμνου, quod eminet e labio medimni. *Sed hebræi margaritas, uniones, aut hujuſmodi quædam eſſe putant. S. Auguſt. depravato codice uſus*, & excelſa, & gravis. (*x*) Attrahe ſapientiam.] *Aquila*, γλυκὺ δὲ σοφία παρὰ τὰ περίβλεπτα, dulce eſt ſapientia ultra ea quæ ſunt ſpectabilia, & illuſtria. (*y*) Conferetur.] *Schol.* dictum eſt, οὐ συμβασταχθήσεται, pro, οὐκ ἀντισταθμηθήσεται, non ex æquo pendetur: quæ enim ex æquo penduntur, in utramque lancem poſita ſimul portantur: vel quoniam qui hanc acquiſivit, non ſuſtineret una cum auro & ipſam ferre, atque adhibere, ſed hanc ſolam. (*z*) Latuit omnem.] *S. Auguſt. propius ad hebræum*, latet ab oculis omnis hominis. (*aa*) Bene cognovit.] εὖ συνέστησεν. *S. Aug.* Dominus commendavit. *Symm.* συνῆκεν, intellexit. (*bb*) Aquarum menſuras.]

ras.] *Symm.* ὕδωρ δὲ ἐξίσωσε μέτρῳ, aquam vero exæquavit menſura. *Aquila,* καὶ ὕδωρ ἰσταθμήσατο ἐν καταμετρήσει, & aquam appendit in commenſuratione. (cc) Quando fecit, ſic videns.] *Ita interpungunt græci. S. Auguſt.* quando fecit, ſicut vidit, numeravit. *In comm. græcis, & Complut. eſt,* οὕτως, *& ita conſtruitur locus,* hic videns voces, quæ in concuſſione, numeravit & viam earum. *Volunt autem intelligi tonitrua. Sed poſſet fortaſſe,* ἐνπνάγματι, *pro una voce accipi, ut ſignificaretur Deum dediſſe viam concuſſioni, & voces. Complut. habet,* ἐν πνάγματι φωνῆς, in concuſſione vocis. *S. Aug.* & vim tempeſtatum vocibus. *Symm.* εἰς κτύπον φωνῶν, ad ſtrepitum vocum. (dd) Cum paraſſet, inveſtigavit.] ἑτοιμάσας ἐξιχνίασε. *S. Auguſtinus,* paravit, & inveſtigavit. *Theodotio,* διέταξεν αὐτὴν καὶ ἐξηρεύνησεν αὐτήν, ordinavit eam, & inveſtigavit eam.

CAP. XXIX.

(a) QUis utique me ponat?] *Symmach. & Aquila,* τίς δώῃ με κατὰ τοὺς μῆνας τοὺς πρώτους, κατὰ τὰς ἡμέρας, ἃς ὁ θεὸς ἐφύλαξέ με; Quis det me eſſe ſecundum menſes primos, ſecundum dies, quibus Deus cuſtodivit me? *S. Auguſt.* quiſnam me reſtituet in menſes priorum dierum? (b) Graveſcens viis.] ἐπιβριθὼν ὁδοῖς, *ſed in comm. & in aliis editionibus eſt,* ὁδοῖς, ſicut fructuoſæ arbores, (*inquit Schol.*) onuſtus eram bonis per omnem viam, non levis ac qui facile impelli poſſet, ſed, ἐμβριθὴς καὶ στερεὸς τὸ ἦθος, gravis, ſtabilis, ac ſolidus moribus. *Symmach.* ὥσπερ ἤμην ἐν ἡμέραις νεότητός μου, ſicut eram in diebus juventutis meæ: *quam lectionem habet Complut.* (c) Cum Deus viſitationem.] ἐπισκοπὴν, *& in comm. & Complut. eſt,* κύριος, Dominus. *Symmachus,* ὁπότε περιέφρασσεν ὁ κύριος τὴν σκηνήν μου, quando circumſepiebat Dominus tabernaculum meum. *S. Auguſt.* cum verbum Domini inſpiceret domum meam. (d) Materiatus] ὑλώδης, quando (*inquit Schol.*) habebam multam materiam opulentiæ; ac divitias, & bonitatem prolis faciebam materiem virtutis. (e) Et potentes.] ἁδροί. *Sic S. Aug. Origenes,* ἁδροὶ, ſunt, οἱ πλούσιοι, divites, aut juxta cæterorum interpretationem, οἱ ἄρχοντες, principes. (f) Declinavit.] ἐξέκλινε. *Sic S. Auguſt. Aquila vero, & Symm.* ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ, teſtimonium perhibebat de me. (g) Super me veniat.] ἔλθοι. *& videtur poſitum pro,* ἦλθε, veniebat. *Symm.* κατιών, deſcendebat. (h) Et os viduæ.] καὶ καρδίαν χήρας εὔφρανα, & cor viduæ lætificavi. (i) Rapinam eripui.] ἅρπαγμα ἐξήρπασα, *in comm. græcis & aliis editionibus eſt,* ἐξέσπασα, evulſi. (k) Dixi autem.] *Sym.* ἔλεγον δὲ μετὰ τῆς νοσσιᾶς μου γηράσειν, dicebam autem fore, ut cum nido meo ſeneſcerem. (l) Vana.] κενή, *ſic etiam eſt in comm. & exponitur,* gloria, id eſt, ſpes, & exultatio mea vana facta eſt: *in nonnullis tamen codicibus eſt,* καινή, *& S. Auguſt.* nova. *Symm.* ἡ δόξα μου ἀνανεώσει παροῦσά μοι, gloria mea innovabitur præſens mihi. (m) Ejus graditur.] αὐτοῦ πορεύεται, *ſic etiam in comm græcis. In Complut. eſt,* πορεύσεται. *S. Auguſt.* in manu mea gradietur: *quod eſt propius hebræo.* (n) Si riderem.] *Symm.* προσεγέλων αὐτοῖς, οἱ δὲ οὐκ ἐπίστευον, arridebam eis: illi vero non credebant. (o) Elegi viam eorum.] *Symm.* εἰ προειλόμην ὁδεῦσαι πρὸς αὐτοὺς, ſi ſtatueram ire ad eos. (p) In accinctis.] ἐν μονοζώνοις. *Symm.* ἐν στρατοπέδῳ, in exercitu. *Olymp.* μονόζωνοι δέ εἰσιν οἱ τίμιοι τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὴ τὸν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ζωστῆρα φοροῦντες. ἢ οἱ ἄτακτοι, καὶ ὡσανεὶ λῃσταί. ſunt milites honoratiores, qui non idem ac cæteri cingulum ferunt, vel qui non ſunt in ordinibus, & quaſi latrones. *Iſidorus,* οἱ μονόζωνοι στρατιωτικὰ τάγματα μηνύουσιν. ἢ βαρβαρικὰ στίφη. λῃστρικὰ συγκροτήματα. ſignificat ordines militares, vel catervas barbaricas, vel prædatorias coitiones. *De iſta dictione alibi dictum eſt. S. Auguſt.* Rex cinctus fortibus. (q) Quaſi conſolans triſte] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt.* ὃν τρόπον πενθοῦντας παρακαλῶν, *in commentariis græcis, & Complutenſ. eſt.* παρεκάλουν, quemadmodum perturbatos conſolabar. *Symmachus,* καθὼς ἀπάγει αὐτοὺς ὁδηγῶν, ſicut deducit eos dux viæ.

CAP. XXX.

(a) MInimi.] ἐλάχιστοι. *S. Auguſt.* nunc autem derident me infimi: nunc monent me minores tempore, *& videntur duæ verſiones ejuſdem ſententiæ. Theodotio,* νεώτεροί μου ἡμέραις, juniores me diebus. *Aq.* βραχεῖς παρ' ἐμὲ ἡμέραις, breves præ me diebus, *illud autem,* in parte, *explanant græci, quaſi nunc ipſis viciſſim illæ partes monendi ſint agendæ, quas ego agebam.* (b) Dignos canibus.] *Olympiodorus,* cæteri autem, μετὰ τῶν κυνῶν τῶν προβάτων μου, cum canibus pecorum meorum. (c) Ut quid mihi?] S. *Auguſt. ſecutus ſententiam,* quaſi nihilum mihi erat. (d) Conſummatio.] συντέλεια. *Schol.* id eſt, τῶν συντελούντων πρὸς τὴν ζωὴν εὐπορία, eorum quæ ad vitam conferunt, bona copia. *Symmach.* ἀπώλετο αὐτοῖς πᾶν τὸ πρὸς ζωήν, perierat illis quicquid ad vitam facit. *S. Auguſt.* in eis peribat omnis vita. (e) Sterilis.] ἄγονος. *Schol.* id eſt, ἄπορος, καὶ οὐδεμίαν γονὴν ἔχων καρπῶν, inops & nullum ſemen ac fœturam habens fructuum. S. *Aug.* egeſtate & fame inſtabiles. (f) Inaquoſam.] ἄνυδρον. *Schol.* qui patriam derelinquebant, tanquam λυπρὰν, καὶ χέρσον, καὶ ἔρημον, ſterilem, & vaſtam, & deſertam, ac ſolam. S. *Auguſt.* qui fugiebant in deſertum heri. (g) Circuibant.] περικυκλοῦντες, quod propter egeſtatem (*inquit Schol.*) neceſſe haberent circuire ad quærendas herbas. *Nonnulli codd. & Compl. habent,* περικλῶντες, qui confringebant. *Symm.* ἀποκνίζοντες φλοιοὺς φυτῶν, qui vellicabant (*aut, ut ait* S. *Aug.*) qui radebant cortices arborum. (h) Alima.] ἄλιμα. *Chryſoſt.* ἄλιμα δὲ βοτάνη τίς ἐστιν, ὥς φασι, ταχὺ πληροῦσα τὸν ἐσθίοντα, καὶ κόρον ἐμποιοῦσα. Herba quædam eſt, ut aiunt, quæ cito implet comedentem, & ſatietatem affert. (i) In reſonante.] *Chryſoſt.* ἐπὶ ἠχοῦντι δὲ, τουτέστιν ἐπὶ φάραγξι καὶ πετρώδεσιν. εὔηχοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι τόποι, καὶ ἀντηχοῦσι τοῖς φθεγγομένοις. καὶ ἠχοῦντα λέγει τὸν ἀλσώδη τόπον, ἐν ᾧ ἡ πνοὴ τῶν ἀνέμων κινοῦσα τὴν ὕλην, ἦχον ἀποτελεῖ. Id eſt, in convallibus, & locis petroſis: loca enim hujuſmodi ſunt bene ſonantia, & reſpondent loquentibus. Aut etiam reſonantem dicit locum nemoroſum, in quo quidem ſpiratio ventorum movens ſylvam ſonum efficit. (k) Quorum quidem.] S. *Auguſt.* quorum erat cibus radix herbarum. (l) Et radices lignorum.] *Symmachus,* καὶ ῥίζα σίτων ἀγρίων ἡ σίτησις αὐτῶν, & radix frumentorum agreſtium erat alimentum eorum. (m) Inter medium bene ſonantium.] *Symmachus,* μεταξὺ φυτῶν ἀγρίων ἠχοῦντες λιμώδες, qui inter plantas agreſtes ſonabant famelicum quiddam. S. *Auguſt.* & inter arbores clamabant. (n) Et frænum faciei meæ emiſerunt.] S. *Auguſt.* & frænum in faciem meam miſerunt.] *In aliquibus codd. & comm. græcis, & Complut. eſt,* ἐξαπέστειλε, emiſit, *ut intelligatur, juxta interpretes græcos. Deum obſtruxiſſe os ejus, eique fidentiam loquendi abſtuliſſe.* (o) Super dextra germinis.] *Schol. interpretatur, quod ſibi quoniam rebus dexteris & ſecundis florenti, vel operibus ipſius bonis inſultarent, omnia deteriorem in partem interpretantes, quaſi non pure pietatem coleret. Sed alius fortaſſe, & propior hebræo poteſt eſſe ſenſus, ut intelligatur, eos qui in flore ætatis ſunt, in Job conſurrexiſſe.* S. *Auguſtinus,* & a dexteris germinantes conſurrexerunt. (p) Pedem ſuum extenderunt] S. *Auguſt.* pedes meos vinxerunt compedibus. *In comm. græcis, & aliis editionibus eſt,* πόδας αὐτοῦ ἐξέτεινε, καὶ ὡδοποίησεν ἐπ' ἐμὲ, *ut intelligatur Deum eſſe, qui commovens ſe adverſus Job, aditum aliis patefecerit inſultandi in ipſum: quæ quidem illis eſt occaſio perditionis. Sed noſtra propior hebræo.* (p) Perditionis.] *Aquila (al. Symmachus)* ἐπικλυσμοῦ, inundationis. (r) Judicavit autem mihi.] κέκριται δέ μοι. *In comm. græcis & aliis editionibus eſt,* κέχρηται δέ μοι, *aut,* μου, *&* S. *Auguſt.* abuſus eſt me, ſicut voluit. (ſ) Sicut vult. *Schol.* quaſi dicat, ego autem ignoro. (t) Revertuntur mei dolores.] ἐπιστρέφονταί μου αἱ ὀδύναι. S. *Auguſt.* & iterantur dolores mei. *In comm. eſt,* μοι, *& exponitur,* renovantur & augeſcunt mihi dolores. (u) Spes mea.] *Symm.* τὰ καταθύμιά μου, deſideria, jucunditates meæ. (x) Effundetur.] *Sic etiam* S. *Auguſt. In comm. eſt,* ἐκλυθήσεται, diſſolvetur. *& notatur dictum eſſe pro,* συγχεῖται, confunditur, & ſuſpenſa hæret, quod neque Deo aſcribere injuſtitiam velit, neque ſibi quicquam abſurdi conſcius ſit. (y) Confuſa ſunt.] *Plerique codd. habent,* συγκέκαυται, combuſta ſunt. S. *Auguſt.* confracta ſunt. (z) Inſultarunt.] *In pleriſque eſt,* ἐπέβης, inſultaſti. (aa) Inhærens bonis.] *Interpretatur Schol.* cum eſſem in magna felicitate, atque opulentia, *cujus interpretationis facit mentionem etiam Chryſoſt quamvis hanc alteram magis probet,* ἐπέχων (*ita enim ipſe habet*) ἀγαθοῖς, id eſt, propter meam in alios miſericordiam, προσεδόκων ἀγαθὰ, expectabam bona: Nam & Symm. ita vertiſſe, ἀγαθὰ προσεδεχόμην, ἦλθε δὲ κακὰ, bona expectabam; venerunt autem mala. S. *Auguſt.* ego bona præſtolabar. (bb) Non tacebit.] *Symm.* οὐκ ἐπαύσατο, non ceſſavit, non quievit. (cc) Sine fræno.] Id eſt, impos ſum (*inquit Schol.*) cohibendi gemitum etiam in conventu hominum. *Compl. habet,* πορεύομαι ἄνευ θυμοῦ, ambulo ſine furore. (dd) Sirenum] *Chryſ.* σειρῆνας λέγει, ᾠδικούς τινας ὄρνιθας, ἀλκυόνας, ἢ γλαῦκας, ἄμφω γὰρ θρηνητικά. στρουθοὺς δὲ τοὺς στρουθοκαμήλους, ὡς καὶ σύμμαχος ἐξέδωκεν. φιλέρημα δὲ τὰ ζῷα. Sirenas vocat aves quaſdam cantatrices, alcyonas, aut noctuas: utræque enim ſunt querulæ: Struthiones autem ſtruthiocamelos, ſicut etiam Symm. reddidit: ſunt autem animalia ſolitudinis amica. (ee) Obtenebrata eſt.] *Chryſoſt.* cæteri, ἐμελάνθη εἰς βάθος, innigrata eſt in profundum. S. *Auguſt.* innigrata eſt valde. (ff) Oſſa mea.] *Cæteri libri habent,* ὀστᾶ συνεφρύγη, *& comm.* ὀστᾶ μου συνεφρύγη, oſſa mea ſunt confrixa.

CAP. XXXI.

(a) TEſtamentum poſui.] διαθήκην ἐθέμην. *S. Auguſt.* teſtamentum feci. *notatum autem eſt iſta voce, pactum & conſtitutionem ſignificari.* (b) Et non intelligam.] καὶ οὐ συνήσω. *Symm.* καὶ οὐδὲν ἐνόησα περὶ παρθένου, & nihil cogitavi de virgine. *S. Auguſt.* & non cogitabo de virgine. (c) Et quid partitus eſt.] S. *Auguſt.* & quæ eſt alia pars Dei ſuper? ſubauditur, non cogitabo: aut ita, & quæ eſt, niſi illa? *Græci autem ſic explanant,* cur poſt tam exquiſitam vitæ meæ rationem, talem mihi partem, & talem hæreditatem, potens & excelſus Deus deſuper partitus ſit, ignoro cauſas. (d) Cum irriſoribus.] *Ita* S. *Auguſt. quod græce eſt,* γελοιαστῶν. *Schol.* id eſt, γελωτοποιῶν, ſcurrarum, qui riſum movent. Non enim (inquit Julianus) interdictum eſt uti cithara, ſicut Job fatetur in cap. ſuperiore ſe uſum eſſe, modo cum pietate id fiat: nam organis etiam in templo utimur: ſed, γελοιαστὰς, vocat τοὺς κώμοις καὶ μέθαις προσέχοντας, eos qui commeſſationibus procacibus & ebrietatibus dant operam. *Symm.* μετὰ ματαιότητος, cum vanitate, & mendacio, (e) Steti enim in ſtatera.] *Inquit Schol.* ſteti in ipſo honeſto, & mediocritate illa quæ propria virtutis eſt. *Aquila,* σταθμήσει με ἐν ζυγῷ δικαίῳ. appendet me in ſtatera juſta. *Schol.* nimirum Deus: videtur enim juſtus hic ſuam virtutem Deo acceptam referre. (f) Innocentiam.] ἀκακίαν. *Complut.* ἀδικίαν, injuſtitiam: *cujus lectionis nullum uſquam veſtigium eſt inventum.* (g) Et ſine radice.] S. *Auguſt.* ſine ſtirpe. *Symmach.* καὶ τὰ ἔγγονά μου ἐκριζωθείη, & poſteri mei eradicentur. (h) Si obſedi januas.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce eſt,* εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην, *Aquila, & Symmachus,* ἐνήδρευσα, ſum inſidiatus. (i) Placeat.] ἀρέσαι, *ſic etiam* S. *Auguſt. Schol.* hebræus, ἀλέσαι, molat. (k) Iræ indomitus.] ὀργῆς ἀκατάσχετος. S. *Auguſt.* furor enim animæ meæ eſt indomitus. (l) Partes.] μερῶν, *Polychronius legit,* μελῶν, membra, *& ita Complut.* (m) Deſpexi.] *Sic* S. *Auguſt.* ἐφαύλισα. *Aquila,* ἀπέρριψα, abjeci. (n) Inquiſitionem.] ἔτασιν, *Symmach.* ἐὰν ἐπιζητῇ, ſi inquirat. *Olympiod.* ἔτασιν, vocat, τὴν ἐξέτασιν, diligentem atque accuratam exquiſitionem, divinam autem ἐπισκοπὴν, & viſitationem vocat, τοὺς ἐλέγχους, redargutiones & correptiones. (o) In eodem ventre.] *Symm.* ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ, in ſimili modo. S. *Auguſt.* & fuimus ſimiliter in ventre (p) Impotentes.] S. *Auguſt.* ſi non benedixerunt mihi humeri; de tonſura ovium mearum calefacti ſunt: *quod non longe abeſt ab hebræo.* (q) Si levavi ſuper pupillum manum.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce,* εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα, *ſed addit,* meam, *ut hebræus. Symmach.* κατὰ ὀρφανῶν, contra pupillos. (r) Diſcedat.] *Aquila,* πεσέτω, cadat. (ſ) A junctura, ἀπὸ τῆς κλειδός. *Olympiod.* κλεῖδα vocat juncturam humeri cum collo. Theodotio autem & Symmachus, pro, κλειδὸς, ille quidem reddidit, τοῦ αὐχένος, cervice & jugulo: hic autem, τοῦ ἀκρωμίου, ſummo humero. S. *Auguſt.* diſcedat humerus meus a jugulo meo. (t) A prehenſione.] ἀπὸ τοῦ λήμματος, cogitans (*inquit Scholiaſtes*) εἰ ἐπελάβοιτό μου θεὸς ἢ ἀδικήσαντος ἢ μὴ εὐεργετήσαντος, ſi deprehenderit me Deus, aut injuſte agentem, aut non bene facientem, intolerabile ſupplicium mihi ſubeundum. *Symmachus,* βάρυς, & S. *Auguſt.*

& a pondere ejus. (*u*) In congium meum.] εἰς χοῦν μου, *cæteri*, ἰσχύν μου, *& S. Auguſtinus*, poſui aurum robur meum. *Symmachus*, ἀφοβίαν μου, fiduciam meam. (*x*) In innumerabilibus manum meam. S. *Auguſt.* animam meam. *Explanat hunc locum Schol. ideo Job non poſuiſſe manum in innumerabilibus, quoniam terminum poſuiſſet incremento opum, & quicquid ex certo numero redundaret, ad uſum pauperum transferret. Propius eſſet hebræo, ſi repeteretur illud,* εἰ εὐφράνθην, ſi lætatus ſum, *quod in bonis innumerabilibus ponerem manum, atque ex infinito acervo ſumerem.* (*y*) Non enim in eis eſt.] *Olymp.* non in eis eſt, ſed in eo qui ordinavit, & conſtituit. (*z*) Deceptum eſt.] ἠπατήθη. *Symmachus*, ἐμπλατύνθη, dilatatum eſt, *quaſi tumens præ opum amplitudine.* (*aa*) Si & oſcultatus ſum.] *Symm.* ϗ προσεκύνησεν ἡ χείρ μου περὶ τὸ στόμα μου, & adoravit manus mea circa os meum, *nimirum Solem & Lunam illo amoris ardentis officio, quam interpretationem Olymp. & Chryſoſt. notant ab aliis accommodari lxx. verſioni, licet ipſi magis referant ad cultum quendam, & amorem ſuarum opum, aut actionum, de quibus ſibi valde placeret, quemadmodum etiam* S. *Auguſtin.* (*bb*) Euge.] *In comm. græcis, repetitur*, euge, euge. *Symmach* ϗ ἐπανέστην ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν κάκωσις, & inſurrexi, quando apprehendit eum afflictio. (*b*) Sæpe dixerunt] *Olympiod.* cæteri autem ſic reddiderunt, εἰ μὴ πολλάκις εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου, τίς δῴη τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, ϗ ἐμπλησθησόμεθα; ſi non ſæpe dixerunt viri tabernaculi mei, quis det de carnibus ejus, & ſaturabimur? ut alterum ſit crudelitatis deteſtatio, alterum impotentis cujuſdam & inſatiabilis amoris indicium. (*dd*) Non ſponte peccaſſem.] ἀκουσίως. nam voluntarii peccati (*inquit Olympiodorus*) non erat ſibi conſcius; involuntarium autem, id eſt, repentinas quaſdam perturbationes, a quibus homo cavere non poteſt, confeſſione purgabat. *S. Auguſt. habet*, quod ſi & ſponte peccavi, abſcondi peccatum meum. (*ee*) Syngrapham.] *Apud S. Auguſt. hæc ſatis mendoſe referuntur*, conſcriptionem, ſi quam habeo, & ſi non dirupi eam ſuper humeros meos, & coronatus publice legam. S. *Ambroſius de Tobia, cap.* 17. conſcriptionem, quam habui adverſus aliquem juramento conceptam, imponens coronam legebam, & ſi non ſcindens eam reddidi, nihil accipiens a debitore. *Olympiodorus*, Non enim quemadmodum quis glorioſe exultans in debitores, evolvens utriſque manibus ſyngraphas publice ſubinde legebam, ſed conſcindens eas, & remittens debita reddebam debitoribus. (*ff*) Virtutem. *Sic* S. *Auguſtinus, quod eſt*, ἰσχύν, robur, vigorem. *Schol.* ἰσχὺς, terræ eſt, καρπογονία, καὶ ἡ φορὰ τῶν ὡρίων, fructuum procreatio, & proventus ſuo cujuſque tempore. (*gg*) Contriſtavi.] ἐλύπησα, *Symmachus*, ἐλπίδος ἐστέρησα, ſpe privavi. (*hh*) Urtica.] κνίδη. *Olympiodorus*, Theodotio autem, & Symmachus, ille quidem pro, κνίδη, reddit, ἄκανθα, hic vero pro, βάτος, ἀτελεσφόρητα, germina imperfecta, & inutilia: & cnide & batus ſunt plantæ ſpinoſæ. *Schol.* Symmachus quidem ſic reddidit, ἀντὶ σίτου βλαστησάτω ἄκανος, pro tritico germinet acanus. Legi autem in regnis (*id eſt, in libris regnorum*) plantam ſic dictam, acanum.

CAP. XXXII.

(*a*) Coram eis.] ἐναντίον αὐτῶν. *Sanctus Auguſtinus*, in conſpectu ſuo. *Symmachus*, διὰ τὸ αὐτὸν δίκαιον φαίνεσθαι ἐπ' αὐτῶν, eo quod ipſe juſtus appareret ſuper eos. (*b*) Sed ſpiritus eſt.] *Symmachus*, ὄντως δὲ πνεῦμα θεοῦ ἐστιν ἐν ἀνθρώποις, vere autem ſpiritus Dei eſt in hominibus. (*c*) Scientiam.] ἐπιστήμην. *Chryſoſtomus*, cæteri, γνῶσιν, cognitionem. (*d*) Audientibus vobis] *Origenes*, ἕτερα ἀντίγραφα μετὰ τὸ, ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων, ἔχει ϗ τούτους τοὺς στίχους. Alia exemplaria poſt verba iſta, habent & hos verſiculos, ἰδοὺ ἤκουσα τοὺς λόγους ὑμῶν, ἠνωτισάμην ἄχρι συνέσεως ὑμῶν, ecce audivi ſermones veſtros, auſcultavi uſque ad intelligentiam veſtram. οἱ δὲ ἕτεροι ἑρμηνευταὶ οὕτως ἐκδεδώκασιν. Cæteri autem interpretes ſic reddiderunt, ἰδοὺ ἐξεδεξάμην τοὺς λόγους ὑμῶν, ἠκροασάμην ἐφ' ὅσον ἐξητάσητε λόγους, ϗ μέχρι τοῦ ἐφικέσθαι ὑμῶν συνενόουν, ecce accepi veſtros ſermones, auſcultavi donec exquireretis ſermones, & quoaduſque vos perveniretis, conſiderabam. (*e*) Domino adjecti.] *Chryſoſtomus*, neque dicatis, hoc ipſum ſapienter fecimus, quod ad Dei partem nos applicavimus, ejuſque juſtitiam defendimus; nihilominus enim peccaſtis, quando Job redarguere non potuiſtis. S. *Auguſtinus hoc, aut propinquo huic loco, hæc videtur legiſſe quæ non longe abſunt ab hebræo*, Deus abjecit eum, & non vir: & ſermonibus veſtris non reſpondebo ei. (*f*) Veteres fecerunt.] ἐπαλαίωσαν. *Schol.* ſuos ipſorum ſermones veteres, & putridos, & inutiles ſuo ipſo ſilentio oſtenderunt. (*g*) Non enim loquutus ſum.] ἐλάλησα. S. *Auguſtinus videtur legiſſe propius ad hebræum*, ἐλάλησαν, *ut Complutenſ.* & non ſunt loquuti. (*h*) Suſcipiens autem Elius ait.] *Horum loco, quæ omnino videntur adjectitia in commentariis græcis legitur*, ὅτι ἀποκριθῶ κἀγὼ μέρος, quare reſpondebo & ego partim, *id eſt, pro mea virili parte. In aliqua editione ſunt utraque.* (*i*) Perdit.] ὠλέκει. *Symmachus*, συγκαίει, comburit. (*k*) Uter.] *Symmachus*, ὡς οἶνος νέος ἀδιάπνευστος, ſicut vinum novum, quod non habet perſpiratum. Vult dicere, quod per poros & ſpiritales meatus non exhalatur; vel, quod in vaſe undique occluſo adſervatur. Nam ſæpenumero vinum illud in cauſa eſt cur vaſa diſrumpantur. Hieron. *En venter meus quaſi muſtum abſque ſpiraculo.* Verbum e verbo, *ſicut vinum, quod non aperitur.* Sign. autem puto vas, in quo vinum. Quale illud, *& vina coronant.* Nam non vina coronabant, ſed pocula, in quibus vinum continebatur. *Druſ.*

CAP. XXXIII.

(*a*) Te turbabit.] σε στροβήσει. *Aquila*, ἐκθαμβήσει, terrebit, obſtupefaciet, *quam lectionem habet Complutenſ.* (*b*) Cur judicium meum non exaudivit.] διατί τῆς δίκης μου, οὐκ ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα; *In comm. græcis, & in Complutenſi eſt*, διατί τῆς δικαιοσύνης μου οὐκ ἐπακήκοε πᾶν ῥῆμα; cur juſtitiæ meæ non audivit omne verbum? *dictio*, δικαιοσύνης, *eſt etiam in aliqua alia editione. Chryſoſt.* pro quibus Aquila, & Theodotio, ille quidem, τί οὖν πρὸς αὐτὸν ἐκδικάσω, ὅτι πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἀποκρινεῖται; quid igitur contra eum judicio contendiſti, omnia enim verba ejus non ferunt reſponſum? hic vero, τί οὖν αὐτῷ διαδικάζῃ; πάντες γὰρ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀναντίρρητοι, quid igitur ipſum vocas in judicium? omnes enim ſermones ejus ſunt ejuſmodi, quibus contradici non poſſit. (*c*) Loquatur.] *In noſtra erat*, λαλῆσαι, loqui, *ut etiam in Complutenſ. ſed in commentariis græcis*, λαλ σαι. *S. Auguſtinus habet*, loquitur. (*d*) Sicut quando incidat.] ἢ ὅταν. *In comm. & aliis editionibus eſt*, ἢ ὡς ὅταν, aut ſicut quando. S. *Auguſtinus*, aut ſicut incidit. (*e*) Suam ſtultitiam.] ἄνοιαν αὐτοῦ. *In comment. & aliis editionibus, eſt*, ἀνομίαν, iniquitatem. (*f*) Virum factum.] *Schol.* id eſt, corroborans, & vigorem virilem præbens, reſtituet eum hominum ſocietati, & conſuetudini (*g*) Deprecatus autem.] εὐξάμενος. *In comment. eſt*, εὐξαμένου, cum deprecatus fuerit. *Theodotio*, δεηθήσεται τοῦ θεοῦ, ϗ εὐλογήσει αὐτὸν, orabit Dominum, & benedicet eum. (*h*) Hilari.] ἱλαρῷ, *ſic etiam S. Auguſt. Olympiodorus, notat hoc eſſe cæterorum interpretum. lxx. autem habere*, καθαρῷ, pura: *quod etiam in aliquot codicibus, & Complut. eſt.* (*i*) Profeſſione.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ἐξηγορίᾳ. *Olymp.* Pro. σὺν ἐξηγορίᾳ, Aquila & Theodotio reddiderunt, ἐν ἀλαλαγμῷ, in jubilatione. Symm. autem, ἐν ὑμνολογίᾳ, in hymnorum decantatione. Hieron. Etiam ululatum reddit, Amos 1. 1. & ululatum vincentis exercitus, Amos 2. 2. Sign. militum clamorem, quem edunt in congreſſu acierum, aut quando urbem aliquam oppugnant. Pſal. 89. 16. יודעי תרועה. Hieron. qui ſcit jubilum. LXX. ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. 27 6. זבחי תרועה. Hieron. *hoſtiam jubili.* LXX. θυσίαν αἰνέσεως. Alias, ἀλαλαγμοῦ. Pſalt. Rom. jubilationis; Gallicum, vociferationis. *Druſ.* (*k*) Vias tres] ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός. *Schol.* διὰ τριῶν τούτων τρόπων, tribus his modis peccatores convertit, loquendo, terrendo per ſomnia, morbos inferendo. *Sanctus Auguſtinus habet*, vices tres. *Symmachus*, δὶς τρεῖς πρὸς ἕκαστον, ὥστε μετακαλέσαι τὴν ψυχήν μου, bis ter ad unumquemque, ut revocet animam meam.

CAP. XXXIV.

(*a*) Removit.] ἀπήλλαξε. *Schol.* Scribitur παρήλλαξε, immutavit & alienavit. *Olympiodorus*, ὁ δὲ θεός μοι τὸ κριτικὸν οὐκ ἐφύλαξεν, ἀλλὰ κατὰ σύμμαχον ϗ ἀκύλαν, Deus autem mihi facultatem judicantem non cuſtodivit: verum juxta Symmachum, & Aquilam, παρέτρεψε, ϗ ἀπέστησεν ἀπ' ἐμοῦ τὸ κρίμα, ϗ περὶ τὴν κρίσιν μου ψεῦσμα, pervertit, & amovit a me judicium; & circa judicium meum falſitas. (*b*) Aut neque communicavit.] ἢ οὐδ' οὐ. *In commentariis græcis, & aliis editionibus eſt*, οὐδ' ὅλως, neque omnino. (*c*) Ne enim dixeris.] *Olympiodorus*, Theodotio, & Aquila, alter quidem reddidit, ὅτι εἶπεν, οὐ κινδυνεύσει ἀνὴρ ἐν τῷ εὐδοκιμῆσαι αὐτὸν μετὰ θεοῦ, quoniam dixit, non periclitabitur vir, dum ipſe bene complacuerit cum Deo: alter vero, οὐχὶ σωθήσεται ἀνήρ, non ſalvabitur vir? Et verba quidem Theodotionis per enuntiationem legenda ſunt. Symmachi autem morate & per interrogationem. S. *Auguſtinus.* Dixit enim, non viſitabitur, qui ambulaverit cum Deo. (*d*) Abſit a me.] *Symmachus*, ἀπείη τοῦ θεοῦ ἀνομία, ϗ τοῦ ἱκανοῦ ἀδικία, abſit a Deo iniquitas, & a ſufficienti injuſtitia. *Sanctus Auguſtinus*, abſit a Deo impietas. (*e*) Sin autem non ſis monitus.] *In noſtra legitur*, ἰδὲ *ſed poſitum eſt pro eo, quod in comment. & aliis editionibus*, εἰ δὲ *Olympiodorus.* Cæteri autem, εἰ μὴ συνεῖς, ἄκουε, ἆρα ὁ μισῶν *ἐπιδήσει*; ſi non intelligis, audi: nunquid qui audit judicium, ligabit? *Schol.* ἐπιδήσει εἰς ἴασιν, obligabit ad ſanandum. Sunt ita referant, ἐπιδώσει εἰς ἴασιν, augebit, ac proficiet ad ſanationem. (*f*) Impiiſſime.] ἀσεβέστατε. *Ita Polychronius, & Sanctus Auguſtinus. In cæteris vero codicibus eſt*, ἀσεβέστατος, *& exponitur* *Schol.* qui dicit regi, injuſte agis; ſicut impiiſſimus judicatur a principibus. (*g*) Honorati.] ἐντίμου. *Olympiodorus, cæteri vero*, ἀρχόντων, principum. (*h*) Exhonoratis.] ἐκκλειομένων. *In aliis libris partim eſt*, ἐγκλειομένων, incluſis, *partim*, ἐκκλειομένων, excluſis. male, inquit, ſunt uſi poteſtate; quoniam ad gratiam hominum ſpecti deſpexerunt juſtitiam, & paupertes a jure ſibi debito excludendos runt. (*i*) Neque erit locus.] *Apud S. Auguſtinum ſequitur*, eſt umbra mortis, ut latitent. (*k*) Quoniam non ſuper virum] *Exp græci, quod poſt mortem non ſit amplius in hominis poteſtate electio agend* *Symmachus*, οὐ γὰρ ἐπ' ἀνθρώπῳ κεῖται ἔτι, non in homine ſitum eſt am (*l*) Quietem dabit.] *Symmachus*, αὐτοῦ δὲ ἠρεμίαν διδόντος τίς κρινεῖ; ipſo autem quietem dante, quis contra judicabit? (*m*) Quoniam erga fortem, qui dicit.] *Eodem pene modo profertur in & aliqui volunt hoc ſignificari, quia de Deo (aut de forti) neum eſt, ut dicatur; ſuſcepi, non deſtruam. In pleriſque certe eſt*, εἴληφα, *in nonnullis tamen eſt*, εἴληφας, tuliſti: *& in Scholiis quorundam explanatio affertur*, ſi erga ſe potentiorem nemo dicit tu abſtuliſti mea, quæ minime loco pignoris acceperas; quanto minus erga Deum dicetur? *Symmachus*, ὅτι πρὸς θεὸν ῥῆσιν ἀνέλαβον, ἕξω ἀκωλύτως, quoniam erga Deum dictionem aſſumpſi, non habebo ne impedimento. (*n*) Expelles.] ἀπώσῃ. *Nonnulli codices & Polychronius, habent*, ὅτι ἀπώσω, *&* S. *Auguſt.* quia repuliſti. *videtur legiſſe*, ὅτι μὴ ἀπώσῃ, quare ne repellas. *Ita enim interpret* nonne tu debes reddere vices ſermonum meorum? ne igitur repellas, ſed redargue, quæ dicta ſunt: tuum enim eſt eligere, & judicare utrum bene an ſecus dixerim, non autem meum, qui dixi.

CAP. XXXV.

(*a*) Domini:] *In pleriſque codd. hæc ſequuntur*, ἢ ἐρεῖς, τί ποιήσω ἁμαρτών; aut dices, quid faciam cum peccavero? *Symm.* εἶπας γὰρ οὐδὲν συμβαλεῖταί σοι, dixiſti enim, quod nihil proderit tibi. *S. Aug.* aut dicis, quid prodeſt tibi, aut quid faciam, ſi peccavi? (*b*) Qui ſeparat me *Origenes*, juxta cæteros autem, διδάσκων ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κτήνη τῆς γῆς, ϗ ὑπὲρ τὰ κατὰ τὸν ἀέρα διιπτάμενα πετεινὰ, qui docet nos ſupra jumenta terræ, & cit ſapientes ſuper volatilia, quæ per aerem volitant. *Et S. Aug.* & a volatilibus cœli ſapientiorem me fecit. (*c*) Perſpector eſt eorum.] *S. Aug.* perſpicit eos qui faciunt juſtitiam, & ſalvum me faciat (*) Ibi vociferabuntur

Schol. illud, ἐκεῖ, ibi, dictum eſt pro, τότε, tunc. Tunc, inquit, cum ij qui injuriis & calumniis ſunt vexati, clamabunt ad te; non exaudies, neque vindicabis eos a contumelia? nimirum omnino vindicabis. (*d*) Et nunc.] *Hoc ab Olympiodoro & Chryſoſtomo conjungitur cum ſuperioribus, ut ita intelligamus. Quid ita ô Job erga tantam majeſtatem vis judicio contendere; ſi neque ſatis pro dignitate illum laudare potes etiam in his ſuppliciis, quibus nunc te afficit?* S. *Auguſt. conjungit cum ſequentibus*, & nunc, quia non eſt viſitans. (*e*) Aggravat] *Symmach.* ὡς ἀνόητος λόγους βαρεῖς ἐποιήσατο, ſicut ſtultus ſermones graves fecit. *S. Auguſt.* ſua verba multiplicat.

CAP. XXXVI.

(*a*) Autem meis.] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, ἔργοις δέ μου δίκαια, *ſed græci accipiunt hoc modo*: operibus Dei mea juſta comprobabo. (*b*) Intelligis.] συνιεῖς, *ſicque S. Auguſt. In comm. græcis, & Complut. eſt*, συνιών, intelligens. (*c*) Robore cordis.] *Ita fere S. Auguſt. In comm. græcis, & in aliqua editione eſt*, καρδίας ἀσεβῶν, *in Complut.* καρδίαν ἀσεβῶν, potens robore corda (*aut*, cor) non vivificabit? (*d*) Et ſedere.] *Ita etiam apud S. Auguſt. In comm. & Complut. non eſt illud*, ϗ, &, *ſed continuate legitur*, & cum regibus in ſolio ſedere eos faciet. (*e*) In victoria.] εἰς νῖκος, *& græci interpretantur*, εἰς τέλος, in finem, in perpetuum: *quemadmodum S. Auguſt.* & ſedere eos fecit in perpetuum. (*f*) Quoniam valebunt.] ὅτι ἰσχύουσιν, *& apud græcos ſubintelligitur*, ipſa delicta. *Symm.* ὅτι κατεδυνάστευον, quoniam tyrannidem exercebant, violente dominabantur. *S. Aug.* & delicta, cum fuerint roborati. (*g*) In decoribus.] ἐν εὐπρεπείαις, *in comm. legitur*, εὐπραγίαις, in proſperitatibus, *apud S. Auguſt.* in gloria. (*h*) Ordinabunt.] τάξουσι, *& græci intelligunt hypocritas ipſos contra ſe ordinare divinum furorem. S. Auguſt. habet*, ponent furorem. (*i*) Exponet.] ἐκδώσει. *Schol.* ὁρίσει ὁ Θεὸς, τοῦτο γὰρ τὸ ἐκδώσει, definiet Deus: hoc enim valet illud, ἐκδώσει. *S. Auguſt. habet*, ſtatuet. (*k*) Et ſuperdecepit te.] ϗ προσεπηπάτησέν σε. *Polychronius & Schol. legunt*, ϗ πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησέν σε, & præterea, quoniam decepit te: *putant enim poſt brevem illam interjectionem de judicio manſuetorum redire ad cauſas memorandas, cur hypocritæ male pereant, & interpretantur*, πρὸς, *id eſt*, πρὸς τούτοις, ad hæc. *S. Auguſt.* & quia decepit te. *Schol.* hebræus habet, ϗ προσέτι ἠπάτησέν σε, & præterea decepit te. (*l*) Ab ore inimico.] *Ita S. Auguſt. quod græce*, ἐκ στόματος ἐχθροῦ. *Græci explanatores*, quoniam decepit manſuetum inimico ore ſuo. (*m*) Abyſſus, effuſio ſub ea.] *Sic interpungunt græci, & intelligunt cum aliis modis tum hoc potiſſimum, repoſitam eſſe hypocritæ abyſſum, & eam quæ ſub ea, effuſionem, id eſt*, τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, tenebras exteriores. *Sed S. Auguſt. ita*, & quia decepit te ab ore inimici abyſſus, at effuſi ſub terra, ſubaudiendum, deceperunt te. (*n*) Voluntaria mens a prece.] *S. Auguſt.* non te avertat voluntas animi a precibus infirmorum: *poſſet etiam exponi*, non valebunt tunc preces etiam voluntariæ impiorum, cum infirmi fuerint in neceſſitate, *& ſic videntur accipi a græcis hæc verba.* (*o*) Et omnes qui tenent fortitudinem.] *Schol. videtur conjungere cum ſequentibus*, noli extrahere per noctem, *ut ſit ſenſus*: neque potentibus robore injuriam inferes, ut nocte & clanculum hos de propriis deturbes, pro illis autem alios in locum eorum colloces. *S. Auguſt.* & omnes qui habent fortitudinem. Nolite extrahere per noctem. *Poſſent autem verba illa*, μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα, *ita reddi*, ne protrahas noctem. *Sym.* μὴ προθυμηθῇς νυκτὸς λαοὺς ἐπαναβῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν, ne cupias noctu ſuperaſcendere populos in locum eorum. (*p*) Super his enim elegiſti.] ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξείλου, *in comm. græcis, & aliis editionibus eſt*, ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐξείλω, *& interpretatur Schol.* ab hoc ipſo facto, id eſt, ex eo, quod non facias indecentia, liberaberis a miſeria, quæ eſt in paupertate. *Sed S. Auguſt.* hoc enim elegiſti ſuper inopiam, *& fortaſſe propius ad hebræum.* (*q*) Roborabit.] κραταιώσει. *S. Auguſt.* ecce Deus conſolabitur, vel roborabitur: *& certe ſæpe, ubi in noſtra eſt*, ἰσχυρὸς, fortis; *apud S. Auguſt. eſt*, [illegible]: *quod magis conveniet lxx. nam illud potius Aquilæ eſt, ut notat S.* [illegible] *ad Marcellam.* (*r*) Qui dicat.] ὁ εἰπών. *in comm.* ὁ εἴπας, *quod idem* [illegible] *in Complut.* ὁ εἴπας, quod dixiſti. S. *Auguſt.* aut quis eſt qui dicat ei, [illegible] (*ſ*) Quorum dominati ſunt viri.] ὧν ἦρξαν ἄνδρες, quorum opera (*inquit Schol.*) imperium a principio homines acceperunt. S. *Aug.* quem laudaverunt viri. (*t*) Videt in ipſo.] εἶδεν ἐν ἑαυτῷ. *Schol.* id eſt, omnis homo habet cognitionem de Deo. S. *Auguſt.* omnis homo reſpicit in eum, *ut videantur habuiſſe*, αὐτῷ, *quemadmodum Complut. aut pro* [illegible] (*u*) Quicunque vulnerati.] ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοί, [illegible] illud, ὅσοι, dictum eſt pro πάντες, omnes: omnium enim eſt, vulnerationi? eſſe obnoxios perpeſſioni, & interitui. *Symmach.* ἕκαστος ἀποβλέπων [illegible], unuſquiſque aſpiciens a longe. *Ex quibus Symmachi*, [illegible] *ſuſpicatur Schol. vulnerationem eſſe accipiendam excitationem: nam cum pungimur valde excitamur, atque attentiores reddimur.* (*x*) Multus.] πολύς. *Schol.* illud, πολὺ, ſcriptura ponit in eo, quod eſt interminatum, & numero comprehendi non poteſt. (*y*) Et infinitum.] illud, &, *abeſt a* S. *Auguſt. Olymp.* quædam exemplaria habent, ἀριθμὸς ὁδῶν, numerus viarum. (*z*) Effundentur ad pluviam in nube] *Non* [illegible] *ab hebræo.* S. *Auguſtin.* effundetur imber per ſemitas ſuas. (*aa*) Antiquitates] παλαιώματα. *Schol. inquit ita vocari*, σταλαγμοὺς, guttas & ſtillas: *quod hoc ita fiat ab antiquo. Sic etiam capite ſequenti. Symmachus*, ἅτινα ῥέουσιν ἐκ τοῦ αἰθέρος. quæ quidem fluent ex æthere. S. *Auguſt.* fluent nubes. (*bb*) Innumerabili homine.] *Sapit hebræum. In aliquot codd. & comm. græcis, eſt*, ἀμυθήτων βροτῶν, innumerabilibus, inenarrabilibus hominibus. S. *Aug.* & tenebreſcent ſuper homines plurimos. *Nonnulli codd. & Complut.* βροντῶν, tonitruis. (*cc*) Horam conſtituit.] *Hæc uſque ad illud*, & ſi conſtiterit, *abſunt a nonnullis codd. & a comm. & a Compl. ſed reponuntur in capite ſequenti: habet tamen hic* S. *Auguſtin.* (*dd*) Et ſi conſtiterit.] ϗ ἐὰν συνῇ ἀπεκτάσεις, *alij codd. habent*, ἐπεκτάσεις, extenſiones, *& reddendum eſſet*, & ſi intellexerit extenſiones. *Schol.* admirabitur ille, inquit, etiam ſi cogitaverit, quam parva exorta nebula circa totum cœlum condenſatio æqualis nubium extendatur: tabernaculum enim vocavit ipſum cœlum. S. *Auguſtinus*, ſi cogitaverit extendere nebulam. (*ee*) Edo.] ἠδώ, *aut, ut in comm. græcis*, ἠδὼ, *videtur eſſe vox hebræa; quamvis nunc, ut notat Schol. in hebræo legatur*, ὡρῶ, *facilis enim mutatio eſt ab una litera ad alteram in hebræo. Chryſoſt.* ὁ δὲ σύμμαχος, ἐκπετάζει ἐπ' αὐτὴν φῶς αὐτοῦ. Symmachus autem, expandit ſuper eam lumen ſuum. *Alia autem exemplaria, pro*, ἠδὼ, *habent*, τόξον, *arcum: & græci interpretantur de arcu cœleſti. S. Auguſt.* ecce fundit ſuper omnia lucem ſuam. (*ff*) In eis enim.] *Sym.* διὰ γὰρ αὐτῶν, per hæc enim. (*gg*) Valido.] *S. Auguſt.* plurimis. AA.LL. *habent*, ἀκούοντι, audienti. *Symm.* παρέξει τροφὴν παμπόλλην, præbebit eſcam copioſam. (*hh*) Mandavit de ea.] ϗ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς, ἐν ἀπαντῶντι. *Schol.* illud, περὶ αὐτῆς, de ea, accipiendum eſt, de die; illud autem, ἐν ἀπαντῶντι, in occurrenti, de ſole: ut intelligatur, Deum qui manibus potentiæ ſuæ obtexit lumen per noctem, mandare deinceps lumini, & ſoli, ut occurrat, ac diem faciat. *S. Auguſt.* & mandavit de eo in contrarium. *Symm.* ϗ ἐπιτάξει αὐτῷ, ὥστε ἀπαντῆσαι, & præcipiet ei, ut occurrat. (*ii*) Annunciabit.] ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ. *Schol. putat poſſe intelligi quod amicis ſuis Deus harum rerum cognitionem gratificetur, aut legendum per interrogationem, num forte Deus inops conſilii adhibet amicum, & conſiliarium? Symm.* ἀπαγγελεῖ περὶ τούτων ἑταίρῳ αὐτοῦ, annunciabit de his ſodali ſuo. S. *Auguſt.* ut nunciaret ſuper illo amico ſuo. (*kk*) Dominus.] *Hæc vox abeſt a comm. & aliis editionibus, & a* S. *Auguſt. Chryſoſt.* alia exemplaria habent, κυρίου κτῆσις, Domini poſſeſſio. Symmachus, ζῆλον περὶ ἀδικίας, zelum pro injuſtitia. *Senſum eſſe hunc idem Chryſoſt. putat non communicare Deum alteri cuiquam de ſua poſſeſſione, & quomodo ad zelum provocatus puniat injuſtos.* S. *Auguſt.* poſſeſſionem contra eos qui aſcendere nituntur. *Omnino inſignis in hoc capite vocum hebræarum amphibologia magnam interpretationum varietatem fecit.*

CAP. XXXVII.

(*a*) Et ab hac.] ϗ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη, *ab hac, inquiunt græci, conſideratione incomprehenſibilis ſapientiæ Dei. Sym.* ϗ περὶ τούτων πτήσσει ἡ καρδία μου. Etiam de his expaveſcit cor meum. S. *Auguſt.* ſed & in hoc obſtupuit cor meum. (*b*) Et effluxit.] ϗ ἀπερρύη. *Schol.* id eſt, parum abfuit, quin propriam ſedem derelinqueret. S. *Auguſt.* evulſum eſt. (*c*) Et meditatio.] ϗ μελέτη. *Aquila*, ϗ φθογγὴ, & locutio. Conſidera, *inquiunt græci*, attente quæ ex ira Dei evenerunt: ſunt enim quaſi voces, quibus meditari aſſueſcas, & parare te ad honorem Domini. *Apud S. Auguſtinum hæc leguntur*: Audite ſonitum terroris, & vocis ejus: & ſtrepitu oris illius exeunt: *quæ veriſimile eſt ex aliqua alia verſione fluxiſſe: ſicut etiam ſequentia*, ſubter univerſum cœlum circuit, & lumen ejus in finibus terræ. (*d*) Poſt eum clamabit voce.] *Schol.* illud, ὀπίσω αὐτοῦ, poſt eum, poſitum eſt, pro, θελήσαντος αὐτοῦ, volente, & jubente illo: nam ſimulac voluit, ſequitur opus, & per tonitruum erumpunt voces, quaſi minæ illius, *ut videatur legiſſe*, φωνὴ, *nominandi caſu, quemadmodum &* S. *Auguſt.* poſt eum fremet vox. (*e*) In voce contumeliæ ſuæ.] *Quaſi, ut dictum eſt*, in voce minarum plena. S. *Aug.* in ſonitu ſuperbiæ ſuæ, *& ita inquit*, ſuperbiam pro celſitudine poſuit. *Aquila*, ὑπερφορείας αὐτοῦ, ſuperlationis, & celſitudinis ſuæ. (*f*) Et non commutabit eos.] *Schol.* jubente Deo non licet tonitruo mutare ſonitus ſuos, quoniam obediunt ei. *Symm* οὐκ ἐξιχνιασθήσεται ἀκουσθέντος τοῦ ψόφου αὐτῆς, *quod fere ſequitur* S. *Auguſt.* & non poterit inveſtigari, cum audita fuerit vox ejus. (*g*) Mirabiliter.] *Hic in comm. græcis, & aliis editionibus, ſequuntur ea quæ ſuperiore capite notatum eſt abeſſe eo loco a nonnullis codicibus.* (*h*) Quæ neſciebamus.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce eſt*, ἃ οὐκ ᾔδειμεν, *& a græcis exponitur*, quorum rationes cognoſcere non poſſumus. (*i*) Et tempeſtas pluvia.] ϗ χειμὼν ὑετός, ϗ χειμὼν ὑετοῦ, δυναστείας αὐτοῦ. *Eſt hujuſmodi quædam repetitio in hebræo: licet in noſtra fortaſſe aliquod mendum ſubſit. In comm. græcis eſt tantum*, ϗ χειμὼν ὑετοῦ, δυναστείας αὐτοῦ, *nec multo aliter in aliqua editione. In Compl. eodem modo, niſi quod habet*, ὑετοῦ. *Exponunt græci, tempeſtatem, & effuſionem pluviarum eſſe opus potentiæ Dei: quamvis*, pluvia poteſtatis, *poſſet ſignificari pluviam vehementem. Symmach.* ϗ χειμὼν ὑετοῖς χειμάσει ὄμβροις (*al.* ὄμβρος) ἰσχύος αὐτοῦ, & hyems pluviis hyemabit imbres (*al.* imber) fortitudinis ſuæ *Apud* S. *Aug. hæc leguntur*, præcipiens nubi, ut ſit ſuper terram: & tempeſtas pluviæ, & tempeſtates imbrium poteſtates ejus. (*k*) In manu omnis hominis.] *A græcis hæc conjunguntur cum ſuperioribus, ut intelligatur, hyemem ac tempeſtatem obſignare, & alligare manus hominum, ac quominus agant, prohibere.* (*l*) Dolores.] ὀδύναι. S. *Aug.* ſupervenit tempeſtas. *Aquila*, συσσεισμοὶ, concuſſiones, terræ motus. *Suidas*, συσσεισμὸς exponit λαίλαψ ϗ συστροφὴ ἀνέμου. Vox Hebræa Sign. *turbinem.* quo ſignificatu *Budæus* adducit συσσεισμὸς Ex 4. Reg. 2. ubi agitur de raptu Eliæ. *Druſ.* (*m*) Et ab extremis partibus frigus] ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος. S. *Aug.* & de promptuariis frigus. *Schol.* a finibus autem & extremis ſupervenit, ὁ συγκλεισμὸς, ϗ ὁ καταιγὶς, ſecundum cæteros, vortex quidam, & turbo. Aquila retinens fere vocem hebræam, ϗ ἀπὸ μαζοὺρ, & a Mazur. (*n*) Et a ſpiratione fortis.] *Symm.* ἀπὸ ἐμφυσήματος Θεοῦ δοθήσεται πάγος, *quemodo eſt apud* S. *Auguſtinum*, & ab ſpiritu Dei dabitur glacies, *ubi rurſus*, Dei, *pro*, fortis. (*o*) Format nubes.] καταπλάσσει. *In aliis codicibus eſt*, καταπλήττει, *aut*, καταπλήσσει, *id eſt, obſtupefaciunt hæc miracula, ut græci interpretantur, electum & intelligentem hominem. Olymp.* Alia autem exemplaria, pro, καταπλήσσει, habent, καταπλάσσει. Symm. autem ſic reddidit, ἀλλὰ ϗ καρπῷ ἐπιβρίσει νεφέλη, ſed & fructui incumbet nubes. Quare illud, καταπλάσσει, dictum eſt, pro ἐπισκιάζει, obumbrat. Nomine autem, τοῦ ἐκλεκτοῦ, ſignificatur fructus. Nubes igitur fructui ἐπιβρίσει, id eſt, ἐπελεύσεται, ἐπιχυθήσεται, ſuperveniet, ſuperfundetur. S. *Aug. ita conjungit hæc cum ſequentibus*, & frumentum, ſi cupimus irrigari, diſſeminavit nubem lucem ſuam: *quæ quidem poſterior pars græce eſt*, διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ, *& capax eſt interpretationis* S. *Aug.* (*p*) Circuitus tranſvertet.] ϗ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, id eſt, (*inquiunt græci*) agit per circuitum nubes; ut ſuo tempore exiſtant. *Symm.* αὐτὸς κυκλόθεν ἀναστρέφεται, *quod videtur ſequutus* S. *Aug.* & ipſa per circuitum vertitur: *ut adhuc intelligatur de nube. Græci tamen illud*, αὐτὸς, *de Deo accipiunt, qui ubique præſens omnia deducit, & gubernat.* (*q*) In Theebulathoth.] *Sym.* ἐν τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι αὐτά, in gubernatione ſua, ut ipſa operentur. S. *Aug.* in gubernaculis ad operandum omnia, quæ mandaverit eis. *Schol.* Alia autem exemplaria ſic habent, ἐν τοῖς κατωτάτω θεὶς ἔργα αὐτοῦ, in infimis ponens opera ſua, id eſt, propter nos, qui ſumus ſuper terram. hæc faciens. (*r*) Sive in diſciplinam.] Sive ad correctionem peccatoris (*inquiunt græci*) hæc fiant, ſive ad fertilitatem terræ. *Cæterum vox hebræa, quæ ſignificat correctionem, & flagellum, ſignificat etiam tribum. Quare S. Auguſt.* ſive in tribu, ſive in terra ſua. (ſ) Commonitus.] νουθετούμενος. *In comm. græcis, & aliis editionibus, eſt*, νουθετοῦ *& ſic fere S. Auguſt.* ſed & commonere. *Olymp.* id eſt repone in mente quæ dicta ſunt, & cogita potentiam Dei, quanta ſit. Sic Aquila, Theodotio, Symmach. κατανόησον, σύνες, ἐνθυμήθητι, excogita, intellige, in mente habe. (*t*) Scimus quia poſuit Deus, opera ſua.] *S. Auguſt. habet*, tua. *Symm.* ἆρα γνώσῃ, [illegible] ἔταξεν ὁ θεὸς περὶ αὐτῶν; numquid noſces, quando conſtituit Deus de ipſis? (*u*) Calida] θερμή. *S. Auguſt. habet*, valida. *Aquila*, οὐχ' ἱμάτιά σου θερμά; nonne veſtimenta tua calida? *Symm.* ὁπότε ἱμάτιά σου θερμά, quando veſtimenta tua calida. (*x*) Super terram.] *In comm. & aliis editionibus, ſequitur*, ἀπὸ νότου, ab auſtro, *quæ verba videntur neceſſaria, & habentur etiam apud S. Auguſt.* (*y*) Firmationes.] στερεώσεις. *Schol.* Aquila pro his reddidit, αὐτὸς ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν εἰς τροπὰς, ἐνισχυούσας ὡς ὅρασις συγχύσεως, ipſe firmavit cœlum in verſionibus: validæ, velut aſpectus fuſionis: ut ſententia ſit hujuſmodi: ipſe ab antiquo firmamentum fecit validum, & firmum ex fluxili & fuſili natura aquarum: ſuntque cum eo congelationes, & quaſi κρυσταλλώσεις, mutationes in cryſtallum. Nam interdum quidem hoc facit, interdum illud: verumtamen etiamſi aqua compacta conglaciarit in cryſtallum; attamen aſpectus ejus eſt, ſicut aſpectus fuſionis, id eſt, aqueæ, & fuſæ ſubſtantiæ. *S. Auguſt. vocem*, στερεώσεις, *accipit pro ſecunda perſona futuri, fortaſſe propius ad hebræum; ſed ita hunc locum affert conjuncte cum ſuperioribus*, quieſcente terra ab Auſtro, firmabis cum eo cœlos, qui æqualiter ad videndum fuſi ſunt. (*z*) Aſtitit.] *In comm. græcis eſt*, παρέστηκας, *& S. Auguſt.* aſſiſtis mihi. (*aa*) In antiquitatibus.] *Schol.* ἐξ ἀναριθμήτων χρόνων, ab annis innumerabilibus: *qua notione putant græci dictum eſſe & paulo ſuperius in hoc capite, & in capite ſuperiore. Symmachus*, συννεφήσει τὸν ἀέρα, in nubes coget aerem. *Apud S. Auguſtinum hæc leguntur*, ſed utique colloquimur: omnibus autem non eſt viſibile lumen, quod refulget in nubibus: & ſpiritus tranſiit, & mundabit eas, *quæ non procul abſunt a vulgata.* (*bb*) In his eſt magna.] *Sic S. Auguſtinus, Theodotio*, ἐπὶ τοῦ θεοῦ μεγάλη ἡ δόξα, in Deo magna eſt gloria. *Symmach.* περὶ δὲ θεοῦ φοβερὸς αἶνος. De Deo autem terribilis, & admirabilis eſt laudatio (*cc*) Et non invenimus alium.] *Symmachus*, τὸν ἱκανὸν οὐκ ἐξευρίσκομεν, ſufficientem non invenimus. (*dd*) Qui juſta judicas.] ὁ τὰ δίκαια κρίνων. *S. Auguſt.* qui juſte judicat. *Aquila*, καὶ κρίσιν, καὶ πλῆθος δικαιοσύνης οὐ κακουχήσει, & judicium & multitudinem juſtitiæ non affliget.

CAP. XXXVIII.

(*a*) PEr turbinem, & nubes.] καὶ νεφῶν. *Complut. habent*, καὶ νεφέλης, & nubem. *Auguſt.* per turbinem nubis. (*b*) Me conſilium.] με βουλήν, *a Complut. abeſt illud*, με. S. *Auguſt. videtur legiſſe*, μου, *habet enim*, meum conſilium. *Symm.* σκοτεινὸς γνώμῃ, tenebricoſus ſententia, & mente. (*c*) Funiculum.] σπαρτίον. *Olymp.* Aquila, & Symm. ille quidem reddidit, κανόνα, canonem, & regulam; hic vero, σχοινίον μέτρου, funiculum menſuræ. (*d*) Circuli.] *Sic S. Auguſtinus, quod græce eſt*, οἱ κρίκοι. *Olympiodorus*: alii autem, αἱ βάσεις, οἱ καταπῆγες, baſes, pali. κρίκους dicit, τοὺς ἀναβαστακτῆρας, libramenta. (*e*) Angeli mei.] *Chryſ.* alii autem, ἅμα υἱοὶ θεοῦ. ſimul filii Dei. (*f*) Cum fremeret.] *Chryſoſt.* illud, ἐμαίμασσεν, dictum eſt, pro, habebat ſtimulos quoſdam, quibus incitaretur. Quædam autem exemplaria, pro, ὅτε ἐμαίμασσεν habent, ὅτε ἐμαιοῦτο, quando quaſi per manus obſtetricis pariebatur. *Aquila*, ἐν τῷ παλαίειν, cum luctaretur. (*g*) Poſui.] *Aquila*, περιείλησα, circumvolvi. (*h*) Et nebula.] *Symmach.* ὡς νεφέλῃ περιείλησα αὐτήν, quaſi nube circumvolvi illud (*i*) Sed in teipſo.] *Symm.* ἕως ὧδε πεπάχθω τὸ ἔπαρμα τῶν κυμάτων σου, hucuſque ſtatuta ſit elatio fluctuum tuorum. * Tecum.] *Ita S. Aug. quod græce*, ἐπὶ σοῦ, *& poſſet etiam ſignificare*, ſub te, *id eſt, tuo tempore.* (*k*) Et cognovit Lucifer. *Chryſoſt.* cæteri autem, ἐγνώρισας τῷ ὄρθρῳ τόπον αὐτοῦ, notum feciſti diluculo locum ſuum. (*l*) Aut cognoviſti.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, νενουθέτησαι. *Aquila*, μὴ συνῆκας. nunquid intellexiſti. (*m*) Habitet.] αὐλίζεται. *Chryſoſt.* alii, σκηνοῖ, ἠρεμεῖ, habitat, quieſcit. (*n*) Semitas eorum. *Symm* ἀτραποὺς οἰκήσεως, calles habitationis. (*o*) Novi igitur.] οἶδα ἄρα, *in aliis codicibus, & in comm. eſt*, οἶδας, *& ſic exponitur: Si iſta noſti; ſcias neceſſe eſſe te eo tempore natum eſſe, quo hæc ſunt ordinata: aut, ſi hoc non eſt, certe neque illud.* S. *Auguſt.* nunquid ſcis, quia tunc natus es? (*p*) Si grandinis] χαλάζης. *Symm.* κρυστάλλου, glaciei. (*q*) Pruina] *Aquila*, φῶς, lux. (*r*) Præparavit.] *Aquila*, διεῖλεν, diviſit. *Chryſoſt.* Alii τίς δὲ ἔσχισε τῷ κατακλυσμῷ ὑδραγωγόν; quis autem diviſit inundationi aquæductum? (ſ) Tempeſtatum.] κυδοιμῶν. *Compl. habet*, κυδοιμῷ, tempeſtati. *Chryſoſt.* Aquila, & Sym. ille quidem, εἰς κτύπον φωνῶν, in ſtrepitu vocum: hic autem ψόφον βροντῆς, ſonitum tonitrui. (*t*) Quis eſt pluviæ.] *Aquila*, μὴ τίς ἔνεστιν τῷ ὑετῷ πατήρ; nunquis adeſt pluviæ pater? (*u*) Faciem impii.] πρόσωπον δὲ ἀσεβοῦς τίς ἔπτηξεν. *In aliis codicibus, & comm. legitur*, τίς ἔτηξεν; quis tabefecit? *Schol.* Hebræus, πρόσωπον δὲ ἀβύσσου πήγνυται, facies autem abyſſi concreſcit, & conſtringitur. *Complutenſis hanc cum illa miſcuit, accipit enim*, ἀβύσσου, *ſed retinet*, ἔπτηξεν. (*x*) Nexum pleiadis] *Aquila (al. Symm.)* ἢ (*al.* εἰ) συνάψεις μοῖρα πλειάδος; an conjunges partes pleiadis? (*y*) Maſuroth.] *Similem quandam vocem S. Aug. etiam agnoſcit, licet habeat etiam.* arcturos. *Symm.* ἢ ἀναφύσεις τὰ σκορπισθέντα κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἕκαστον; nunquid produces, quæ ſparſa ſunt, unumquodque juxta tempus ſuum? *Chryſoſt.* μαζουρὼθ, τὰ συστήματα τῶν ἀστέρων ἃ ἐν τῇ συνηθείᾳ ζώδια καλοῦνται. ἄλλοι δὲ φασι μαζουρὼθ, ἑβραϊκὴν εἶναι τὴν λέξιν, σημαίνειν δὲ ἀστῷον κύνα, ſunt collectiones ſyderum, quæ uſus obtinuit, ut vocentur ζώδια, quaſi parva animalia. Alii vero inquiunt, dictionem quidem eſſe hebraicam, ſed ſignificare ſidereum canem. (*z*) Super comam ejus.] *Schol.* comam vocat præſtantiam fulgoris, & venuſtatem. S. *Auguſt. habet*, & veſperum ſuper ædificationem ejus inducens. (*aa*) Commutationes cœli. *Sic S. Aug. quod eſt*, τροπάς. *Schol interpretatur*, τὰς τοῦ ἀέρος τροπὰς, verſiones aeris. *Aquila*, ἀκριβείας, exquiſitas rationes, leges. (*bb*) Mittes autem fulmina.] S. *Aug mendoſo uſus codice habuit*, mittis vi flumina (*cc*) Quis eſt?] *Aquila*, ἰδοὺ ἐσμέν, ecce adſumus. (*dd*) Aut quis eſt, qui numeret.] *Symm.* τίς ἔδωκε μεμωραμένῳ ἔννοιαν; quis dedit inſipienti intelligentiam? (*ee*) Et cœlum in terram.] *Symm.* καὶ ὄργανα οὐρανοῦ τίς κοσμήσει; organa cæli quis ornabit? S. *Aug.* & organa cœli in terram declinavit. *Nonnulli hæc tanquam ipſorum LXX afferunt*, τὰ νέφη συνίστασθαι [illegible]ζων, οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἐγκλίνων. qui parat nubes concreſcere; & cœlum in terram declinans. (*ff*) Diffuſus eſt autem] *Sic* S. *Aug. quod græce eſt*, κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ, κονία, *ſed græci illud* γῆ, *in dandi caſu accipiunt: ut intelligatur, terra quæ nigra eſt, circumfuſum eſſe cœlum, quaſi calcem, atque opus tectorium, ob perſpicuitatem, & ſubtilitatem, quam tamen ſubtilitatem ſtabiliverit, perinde ac ſi quis lapidi cubicam figuram aptet. Nam & hoc loco* S. *Auguſt. depravato codice uſus eſt*, ſicut lapidibus cubum. (*gg*) In ſylvis.] *Schol.* κοίταις, cubilibus. S. *Aug.* in inſidiis.

CAP. XXXIX.

(*a*) PEtræ.] S. *Auguſt. habet*, petras, *ſed ex hebræo, & ipſa ſermonis ſerie, videtur eſſe caſus generandi.* (*b*) Et numeraſti.] S. *Auguſt.* & numeraſti menſes partus earum. *Sym.* ἠρίθμησας δὲ σελήνας πληρῶσαι αὐτάς; numeraſti autem lunas ad implendum eas. (*c*) Et nutriſti.] *Theodotio*, [illegible] δῶσωσι τὰ παιδία αὐτῶν, διασώσεις αὐτά; ſi dederint parvulos ſuos, ſalvabis eos? (*d*) Emittes.] ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἐξαποστελεῖς; *Chryſ.* ſi ὠδῖνας, ipſam paſſionem intelligas; illud, ἐξαποστελεῖς, ſumptum erit, pro, παύσεις: dies enim, inquit, dolorem illum pariendi ut ne ſemper ſint in illis dolores: ſin autem, ὠδῖνας, accipias, illa, quæ per partum nata ſunt, illud, ἐξαποστελεῖς ſignificat, ἐκπέμψεις αὐτά, emittes ea. Quod etiam Symmach. ſignificavit, reddens, ἃ ὠδίνησαν, ἀπολείπουσι, quæ pepererunt, derelinquunt. (*e*) Abrumpent filios ſuos.] ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν. *S. Auguſt. habet*, abrumpent filii earum, *ſed græci hoc volunt ſignificari, num ſciat Job, quomodo matres maternæ charitatis oblitæ adultos filios ſeparent, & abrumpant a ſe, & tamen illi exeuntes ad paſcua multiplicentur, id eſt, convaleſcant.* (*f*) In genimine.] ἐν γεννήματι. *S. Auguſt.* in tritico. (*g*) Eis.] αὐτοῖς. *Olympiodorus videtur legiſſe*, αὐταῖς; *ita enim interpretatur*, & non revertuntur amplius ad eas. *Et S. Auguſt.* & non revertuntur matribus ſuis. (*h*) Deſertum.] *Aquila*, ὁμαλήν, planitiem. *Symmachus*, ἀοίκητον, inhabitabilem. *Theodotio*, Araba. (*i*) Exactoris.] φορολόγου. *Aquila*, ἐκπράκτου, *quod videtur idem valere.* (*k*) Monoceros] *Aquila*, Rinoceros. Hæc duo nomina fere apud interpretes confunduntur, ſicut & apud medicos nonnullos. Hinc apud Tertullianum legimus, *Rinoceros unicornis*: cum duo gerat cornua, unum in nare, alterum ſuperne, in fronte. Vartomannus, qui ſe duos vidiſſe teſtatur, negat unicornem ferocem eſſe. *Druſ.* (*l*) Campo.] πεδίῳ. *& ſic Auguſt. Aliquot codd. habent*, ἐν ποδὶ, in pede. (*l*) Latentis neelaſſa.] *Symmachus* πτερὸν ἀγαλλιάσεως περιφύεται, penna exultationis circumnectitur. *Aquila*, πτερύγιον αἰνούντων συναναπλέκει, ala canentium complicatur. *S. Auguſt conjungens cum ſequentibus, ut vulgata*, penna ſtruthionis miſta eſt alis herodionis, & accipitris. *Olymp. tamen illud*, neelaſſa, *avi accipit. Ita enim inquit*, τερπνὸν ἐστι τῇ θέᾳ ἡ νεέλασσα, jucundum quidem aſpectu eſt Neelaſſa. *& Schol.* volucris eſt pennas habens varias, & pulchras, atque adeo magis pavone. (*n*) Aſida, & Neſſa.] *Symm.* εἰ ἐναγκαλίσεται, ὁ κύκνος πτίλοις αὐτοῦ, ſi amplexabitur cycnus plumis ſuis. *Olympiodorus* ὁ ἐρωδιός ἐστι κατὰ ἀκύλαν, ἢ πελαργὸς ὥς τινες ἔφασαν, οὐ καλῶς νοήσαντες. [illegible] eſt herodius ſecundum Aquilam, aut ciconia, ut nonnulli dixerunt, non bene conſiderantes. *Et paulo inferius.* Eſt autem & Aſida avis maxima, [illegible] tamen ſtolida: quam Aquila reddidit, herodium, & ἱέρακα, accipitrem, & miluum. *Et paulo inferius*, quidam dixerunt eſſe avem, quæ in Meſopotamia reperitur. *Schol.* ἡ δὲ ἀσίδα καὶ ἡ νέσσα πτηνὰ καὶ αὐτὰ πλὴν ἀνόητα καὶ [illegible] κενὸν ἐκοπίασε μὴ σωζομένων τῶν γεννημάτων αὐτῆς, ἀφεῖλε γὰρ ὁ θεὸς, τοῦτο γὰρ [illegible]πισεν αὐτῆς τὸ σοφόν. Aſida & neſſa ſunt & ipſæ aves, ſed ſtolidæ, & fruſtra laboraverunt, cum ſalvos non præſtiterint filios ſuos: abſtulit enim illis ſapientiam: hoc enim ſignificatur verbis illis, quia tacere fecit ejus ſapientiam. *Habet enim* αὐτῆς τὸ σοφόν, *non*, αὐτῇ σοφίαν, *ut eſt in cæteris [illegible]* (*o*) Obduravit.] ἀπεσκλήρυνε τὰ τέκνα αὐτῆς. *Verbum*, ἀποσκληρύνειν, *videtur hoc loco valere*, dure tractare. *Olymp.* hæc ipſa avis, quæ ovum de[illegible] permiſit filios ſuos laborare; indurans naturalem illam erga filios [illegible]ſionem, ut ne ſeipſam labore conficiat in pullis nutriendis. *S. Auguſt. habet*, obduravit contra filios ſuos, ne ſint ejus. (*p*) Et non partitus eſt [illegible] *Symm.* καὶ οὐκ ἔνειμεν αὐτῇ σύνεσιν, & non diſtribuit ei intellectum. *S. Aug.* quia deſpexit eam Deus in ſapientia, & non diſtribuit intellectum. (*q*) [illegible] more,] φόβον. *Chryſ.* ut elevatione cervicis timorem incutiat. *Olymp.* [illegible] Theodotio, & Symmachus, ille quidem, χρεμετισμὸν, hinnitum: [illegible] κραυγήν, fremitum. *S. Auguſt.* & inſeruiſti collo ejus hinnitum. (*r*) [illegible] gloriam.] δόξαν δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμη. *In plerique codicibus eſt*, δόξα στηθέων, αὐτοῦ τόλμη, *& in comm.* τόλμα, gloria pectorum ejus audacia. *Sanctus Auguſtinus*, gloria peccatoris ejus audacia. (ſ) In campum in virtute.] Chryſoſt. vel ſecundum cæteros, εἰς ἀπάντησιν ὅπλων [illegible] in occurſum cataphractorum, non metuens jaculum, neque aciem ferri. *S. Aug.* in prælium cum virtute. (*t*) Regi.] βασιλεῖ, *plerique libri habent*, βέλη, jacula, *aut*, βέλει, jaculo. *Et ita S. Auguſt. Chryſoſt. etiam habet*, βέλη, *& exponit, ut paulo ante retulimus. Addit autem hæc*, ſecundum alia vero exemplaria, συναντῶν βασιλεῖ καταγελᾷ, occurrens regi, deridet: non enim novit rationem habere dignitatis. (*u*) Et iracundia] καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ, *ſed in aliis libris eſt in dandi caſu*, ὀργῇ. *Symm.* ἐν σάλῳ, καὶ ὀργῇ, ὡς καταπίνων, in commotione, & ira, quaſi abſorbens. *Apud S. Auguſt. plura leguntur*, lanceæ, haſtæque tremore, & iracundia evertit terram. (*x*) Cum ſaltu, & clamore.] S. *Aug.* tonitrum ducum, & clamorem. (*y*) Ex tua vero ſcientia.] S. *Auguſt.* nunquid in ſapientia tua plumeſcit accipiter? (*z*) Et abſcondito.] καὶ ἀποκρύφῳ. *Aquila*, ὀχυρώματος, munitione. S. *Auguſt.* aut vultur ſuper nidum ſuum in petra ſedens morabitur, in ſummitate petræ, & caverna? (*aa*) Conſperguntur.] φύρονται. S. *Aug.* volutantur *Aquila*, [illegible] formati, & roborati. (bb) Declinat.] *In aliis omnibus codicibus legitur*, κρινεῖς, *aut*, κρίνῃς, judicabis. *Symm. autem*, ἆρα ὁ δικαζόμενος πρὸς τὸν ἱκανὸν ἐνισχύσεται; ὁ διελεγχόμενος θεῷ, ἀντιφθέγξεταί τι; nunquid contendens cum omnipotente superior erit? arguens Deum contradicit aliquid? *In Compl. pro*, ἀποκριθήσεται αὐτήν, *est*, ἀποκριθήσεται αὐτῷ, respondebit ei. S. *Aug.* nunquid, qui disputat cum omnipotente, quiescit? arguens Deum respondebit ita? (cc) Quid adhuc ego judicor?] *Aquila*, ἰδοὺ ἐλαφρύνθην, levis factus sum. *Symm.* ἰδοὺ κούφως ἐποίησα, leviter feci. S. *Aug.* quid ego judicor commonitus, & increpatus a Domino.

CAP. XL.

(a) NE repellas.] μὴ ἀποποιοῦ *In Compl. græcis, & aliis editionibus est*, μὴ ἀποποιῇ, nunquid repelles. *Symmachus*, μήτι παρακυρώσῃς κρίσιν μου; nunquid irritum facies judicium meum? (b) Quam ut appareas justus.] *Symmachus*, ἄδικον ποιήσεις με, ἵνα δικαιωθῇς, injustum facies me, ut justificeris. (c) Contra meum.] *Plerique codices habent*, κατ' αὐτὸν, sicut ipse. (d) Et corrumpe.] σῆψον. *Aquila*, ἐπίστρεψον: inverte: *in comment. autem, & aliqua editione*, κρύψον, *antecedit, & sequitur*, σῆψον δὲ ὁμοθυμαδὸν εἰς γῆν ἔξω, putrefac autem simul in terra extra, *quæ ultima vox est etiam in Compl. Symm. autem pro hac ultima particula habet*, καταχώνευσον αὐτοὺς εἰς κενὸν, confla eos in vacuo. (e) Fortitudo.] *Olymp.* Siquidem de sensibili bestia accipias, quæ dicuntur, potentiam illi adesse testificatur oratio, & item ostendit in quo ei sit fortitudo: ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἡ ὀσφὺς, ἢ κατὰ τὸν ἀκύλαν νῶτος, ἢ ὡς ὁ σύμμαχος ἐκδέδωκεν, ἡ λαγών. locus autem est lumbus, vel secundum Aquilam, ὁ νῶτος, dorsum, aut sicut Symmachus reddidit, ἡ λαγὼν, ilia. (f) Cupressum.] *Schol.* cæteri, ὡς κέδρος, sicut cedrus. (g) Ferrum fusile. *Symmach.* ὡς συμβλήματα σιδήρου, ut commissuræ ferri. *Notat autem Olympiod.* τὴν ῥάχιν, *quam spinam vertimus, esse*, συνδεσμὸν πάντων τῶν μελῶν, conjugationem omnium membrorum. (h) Hoc est principium.] *Olymp.* Alii autem, κεφάλαιον ὁδῶν ἰσχυροῦ, caput viarum ipsius fortis. (i) Ut illuderetur.] *Symm.* ποιηθὲν προσαχθῆναι τῇ μαχαίρᾳ αὐτοῦ, factum ut admoveatur gladio ejus. (k) Ramis] σὺν ῥαδάμνοις, *Symm.* σὺν τοῖς παραφυάσι, cum propaginibus. (l) Agri, κλῶνες ἀγροῦ, *in cæteris libris est*, ἄμνου, agni: *est autem planta similis salici. Aquila*, ἰτέαι χειμάῤῥου, salices torrentis. (m) Non sentiet. *Symm.* οὐ καταπλαγήσεται, non pavebit. (n) Intortus.] ἐνσκολιευόμενος. *Symm.* ἐν περόνῃ τρυπηθήσεται τὴν ῥῖνα, in fibula perforabitur nasum? (o) Draconem] *Symm.* ἑλκύσεις δὲ λευιαθὰν, trahes autem Leviathan. (p) Et armilla.] ψελλίῳ. *Theodotio*, καὶ χαλινῷ τρήσεις σιαγόνα αὐτοῦ, & fræno perforabis maxillam ejus. (q) Prece, supplicatione.] δεήσει, ἱκετηρίᾳ, *videntur duæ interpretationes ejusdem vocis. Polychronius habet*, δεήσει ἱκετηρίας, prece supplicationis. *Compl.* δεήσεις ἱκετηρίας. *Schol.* hebræus autem habet, ἆρα πληθυνεῖ πρὸς σὲ δεήσεις (*al.* ἱκετηρίας) ἆρα λαλήσαι πρὸς σὲ μαλακά; nunquid multiplicabit ad te preces (*al.* supplicationes) nunquid loquetur ad te mollia? (r) Partiuntur.] *Olymp.* Aquila, ἡμισεύσουσιν αὐτὸν μεταξὺ χαναναίων; dimidiabunt eum inter Chananæos? *Schol.* Aquila, διαμερισθήσονται μεταξὺ μεταβόλων, divident cum permutatoribus. *Theodotio*, ἀγοράσουσιν αὐτὸν, mercabuntur eum. (ſ) Omne navigans.] πᾶν δὲ πλωτὸν. *Symm.* μὴ πληρώσεις σκηναῖς τὸ δέρμα αὐτοῦ; nunquid implebis tabernaculis pellem ejus? (t) In navigiis.] ἐν πλοίοις, *Symm.* καὶ ἐν ἰχθυοφόροις, nassellis piscium. (u) Recordatus belli.] *Aquila*, μνήσθητι πολέμου μὴ προσθῇς, memento belli, ne adjicias. (x) Et non ultra fiat.] *Theodotio*, ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ διεψεύσατο, & principium ejus mentitum est.

CAP. XLI.

(a) NOnne vidisti eum?] *Symmachus*, ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καταβαλεῖ, veruntamen & Deus speciem illius dejiciet. (b) Quis resistit.] ἀντιστήσεται. *Schol.* τίς ἀντέστη μοι; quis restitit mihi? (c) Et rationem potentis.] *Sive*, potentiæ: *est enim in nostra*, καὶ λόγος δυνάμεως, *sed in comm. & cæteris editionibus est*, λόγῳ, *aut*, λόγοις. *Schol.* Quid mirum, si ego hominem, preciosissimam possessionem meam non derelinquam tyrannidi diabolicæ subjectum; si & homo æqualem suum non despicit pro mensura facultatis suæ? *Sed & alias interpretationes affert.* (d) In rugam.] εἰς δὲ πτύξιν. *Symmachus*, εἰς ὑποδίπλωσιν φολίδος αὐτοῦ τίς ὑποδύσει; in subduplicationem squammæ ejus quis subibit? (e) In circuitu dentium.] *Theodotio*, περὶ τοὺς ὀδόντας, circa dentes. (f) Interiora ejus] *Olympiodorus.* Aquila autem, & Symmachus; ille quidem, σῶμα αὐτοῦ ὑπερέγχυσις θυρεῶν, corpus ejus superessusio scutorum: hic autem ὑπερφρονεῖ προσερχόμενος ἐν θυρεοῖς, superbit procedens in scutis. *Quare dictionem*, ἀσπίδες, *vertimus*, scuta: *sed* [illegible] *tamen de aspidibus serpentibus accipere videntur.* (g) Et colligatio.] σύνδεσμος. *Schol.* ἀποκλείσου σφραγὶς στενὴ, interclusi sigillum angustum. *De* [illegible] *autem lapide inquit Scholiastes esse durum prope atque adamantem, &* [illegible] *ferrum, & vitrum radere.* (h) Vir fratri.] *Aquila*, ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ προσκολληθήσεται, unusquisque proximo suo agglutinabitur. (i) In sternutamento.] *Aquila*, πταρμὸς αὐτοῦ φέγγος πυρὸς, sternutamentum ejus lumen ignis. (k) Scintillæ ignis.] ἐσχάραι πυρὸς. *Aquila*, δαλοὶ, torres, trabes igneæ. (l) Perditio, ἀπώλεια. *Aquila*, ἐκλιμία, egestas, esuries. (m) Effundit.] *Symm.* σάρκες αὐτοῦ περικεχυμέναι αὐτῷ ἀκλινεῖς, carnes ejus circumfusæ ei solidæ, immotæ. (n) Cum se autem verterit.] *Symm.* ἀπὸ τῆς κινήσεως αὐτοῦ εὐλαβηθήσονται ἰσχυροὶ, a motione ejus timebunt fortes. *Aquila*, ὑποσταλήσονται ἰσχυροὶ, pavebunt fortes. (o) Si occurrerint ei lanceæ, nihil facient, hastam, & thoracem.] οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ, καὶ θώρακα: *primum in aliis editionibus est*, μὴ πτοήσωσι, non exterrefacient: *deinde in iisdem & in commentariis est*, δόρυ ἐπηρμένον, hasta elevata. *Symm. autem*, καταλαβοῦσα αὐτὸν μάχαιρα οὐχ ὑποστήσεται, οὐδὲ λόγχης ἄρσις, καὶ θώρακος, gladius, qui eum attigerit, non subsistet, neque lanceæ, aut thoracis elevatio. (p) Machinam] πετροβόλον, *Olympiodorus*, πετροβόλον, est, ἡ σφενδόνη, funda: quare cæteri, pro, πετροβόλον, ediderunt, λίθους σφενδόνης, lapides fundæ. (q) Concussionem igniferam.] *Symm.* σειομένου θυρεοῦ, concussum scutum. *Aquila*, ἀσπίδος, clypeum. (r) Obelisci acuti.] *Theodotio*, σιδήρεια τέκτονος, ferramenta fabri. *Aquila*, ὀξυντῆρες ὀστράκων, acumina testarum. (ſ) Fervere facit.] *Aquila*, καγχλάσει, faciet ebullire. (t) Vas unguentarium.] ἐξάλειπτρον. *Olympiodorus.* Aquila autem & Symmachus, ille quidem reddit, μυρεψητήριον (*quod idem valet, & est clarius*) hic autem, ὡς ἀναβρασσομένην ἄρτυσιν, ut ebulliens condimentum, ἐξάλειπτρον, autem significat, τρυβλίον μύρου, trullam unguenti. (u) Nihil est super terram simile ei.] *Symmachus*, οὐκ ἔστιν ἐπὶ χοὸς ἐξουσία αὐτοῦ, non est super terram potestas ejus. (x) Omne sublime] *Theodotio*, πάντα ὑπερήφανον ἐμβλέψεται, omnem superbum inspiciet. (y) Omnium quæ in aquis. *Symmachus*, παντὸς βρομώδους, omnis naturæ reddentis virus, *Theodotio*, υἱῶν βαναυσίας, filiorum tumoris, & arrogantiæ.

CAP. XLII.

(a) NIhil tibi est impossibile.] *Olymp.* Alii autem, καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπὸ σοῦ ἐνθύμημα, & non tolletur a te quod in mente habes. (b) Parcens autem verbis.] *Symmach.* ἔγνων, διὰ τοῦτο ἐλάλησα ἀνοήτως, novi, ideo loquutus sum insipienter (c) Audiebam te antea, nunc autem.] ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νῦν δέ. *Olymp.* ἤκουόν σε, νυνὶ δὲ, audiebam te, nunc autem. (d) Putavi autem me.] *Aquila.* καὶ παρεκλήθην ἐπὶ χοΐ. καὶ σποδῷ, & revocavi me, (*sive*, consolatus sum) in pulvere, & cinere. (e) Peccasti tu.] *Symm.* ὠργίσθη ὁ θυμός μου σοὶ καὶ τοῖς δυσὶν ἑταίροις σου, iratus est furor meus tibi, & duobus sodalibus tuis. *Theodotio*, ἐθυμώθη ἡ ὀργή μου ἐν σοὶ, καὶ ἐν τοῖς δυσὶ φίλοις σου, οὐ γὰρ ἐλαλήσατε εὐθύτητα, ἢ γοῦν, ὀρθῶς, κατὰ σύμμαχον, indignata est ira mea in te, & in duos amicos tuos: non enim loquuti estis rectitudinem; id est, recte, secundum Symmachum. (f) Et faciet holocaustum.] καὶ ποιήσει κάρπωσιν. *Aquila*, ἀναβιβάσετε ὁλοκαυτώματα, ascendere facietis holocausta. *Theodotio*, ὁλοκαύτωσιν, holocaustosim. *Symm.* ἀναφορὰν, oblationem. (g) Accipiam.] λήψομαι. *Chrysost.* Alii autem, παραδέξομαι, suscipiam. (h) Contra famulum.] *Schol.* ὡς ὁ δοῦλός μου ἰὼβ, sicut servus meus Job (i) Et solvit peccatum.] *Symm.* καὶ προσήκατο ὁ θεὸς τὸ πρόσωπον ἰὼβ, & suscepit Deus faciem Job. (k) Dupla.] *Schol* προσθήκην, accessionem, additamentum. (l) Quæ induxit super eum.] *Schol* Symm. autem, περὶ πάσης τῆς κακίας, de omni malo, κακίαν, & ipse dicens ipsam, κάκωσιν, afflictionem. (m) Tetradrachmum auri.] *Polychr.* habet, τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον ἕν, tetradrachmum aureum non signatum unum. *In comm. & aliis editionibus eodem modo, nisi quod non habet*, ἕν. *Olymp.* tetradrachmum est numisma unum: nam ita & alius ex interpretibus reddidit. Aquila autem, & Theodotio, ἐνώτιον χρυσοῦν ἕν, inaurem auream unam. Symm. autem, ἐπίῤῥινον, ornatum nasi, ἄσημον autem dictum est, pro, ἀτύπωτον σταθμὸν, καὶ ἀχαρακτήριστον, pondus non formatum, & sine charactere. (n) Diem.] ἡμέραν. *Aquila, & Symmachus*, ἰεμιμά. Jemima. (o) Casiam.] *Schol.* κασίαν, Cesiam. (p) Amalthææ.] *Schol.* καρναφοὺκ Carnaphuc. (q) Ducentos quadraginta.] *In multis codd. & in comm. est*, διακόσια τεσσαράκοντα ὀκτὼ, ducentos quadraginta octo. *Sed magna semper in numeris varietates. Compl. hæc omittit, ut hebræus. Paulo etiam superius, ubi in omnibus græcis collatis codicibus est, vixisse Job post plagam centum septuaginta annos, atque ea de re pulchre in comm. disputatur, Complut. habet*, centum quadraginta. (r) Plenus.] πλήρης. *Schol.* ἐμπεπλησμένος, impletus, & saturatus; at hoc loco nihil ponitur in hebraico, quemadmodum neque apud Aquilam, & Symmachum, sed apud Theodotionem ponitur *Olymp.* ἰστέον ὅτι μέχρι τοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν ἀκύλας καὶ σύμμαχος ἐλθόντες συνεπέραναν τὸ βιβλίον, ὡς δὴ τῷ ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες. ὁ δὲ θεοδοτίων συμπεραίνει τοῖς ἑβδομήκοντα. Sciendum est, Aquilam & Symmachum cum venissent ad illud, Senior, & plenus dierum, conclusisse librum, nimirum sequentes hebraicum. Theodotio autem concludit, quemadmodnm LXX (ſ) Syriaco.] *Scholiast.* Syriacum nunc vocat dialectum hebraicum, quod hæc prope accedat ad illam Syrorum: *& multa in hanc sententiam disputat. Non desunt tamen, qui potius Chaldæam ita dictam putent.* (t) Eliphaz de filiis Esau.] *Chrysost.* Theodotio autem reddidit, υἱὸς ἰωσαφὰς, filius Josaphas. (u) Baldad tyrannus.] *Chrysost.* rursus Theodotio, υἱὸς ἀμμὼν τοῦ χοβὸρ, filius Ammon filii Chobor.

PSALMI.

PSAL. I.

(a) BEatus vir.] *Scholion*, ἄμεμπτος ὁ ἀνὴρ, ὃς οὐ προσεπάτησεν ἐν συνεδρίῳ παρανόμων, irreprehensibilis ille vir, qui non ambulavit in consessu iniquorum. *Theodotio, quinta, & sexta editio*, τέλειος ὁ νεώτερος, ὃς οὐκ ἀπῆλθεν ἐν βουλῇ ἀλλοτρίων, perfectus ille junior, qui non abiit in consilio alienorum. (b) Et in cathedra pestilentiæ.] *Sic patres Latini, quod Græce est*, καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν, *& posset etiam verti*, pestilentium, *aut*, pestilentiarum. *Theodoretus Basilium sequutus*: λοιμοὺς autem vocat eos qui non solum seipsos perdunt, sed etiam aliis labem impertiuntur, instar morbi, qui & homines & pecora invadit: cujus & ii participes fiunt, qui ægrotantibus appropinquant. *Aquila*, καὶ ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν, & in cathedra derisorum: *quod etiam notavit* S. *Ambrosius in hunc psalmum, &* S. *Hieronymus in sua ex hebræo interpretatione utitur ea dictione. Symmachus*, καὶ ἐν καθέδρᾳ ἐπιβούλων οὐ κεκοινώνηκεν, & in cathedra insidiatorum non communicavit. *Quinta, & sexta editio*, καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ παρανόμων οὐχ εὑρέθη, & in cathedra iniquorum inventus non est. (c) Et nocte.] S. *Ambr.* Aquila tamen diem em tantummodo poſuit, non etiam noctem. (*d*) Plantatum.] S. *Ambr.* pulchre autem Aquila, τὸ μεταπεφυτευμένον, dixit, hoc eſt, tranſplantatum. (*e*) Proſperabuntur.] S *Ambroſius*, Aquila autem, dirigentur, ait, & S. *Hilarius habet*, bene dirigentur. (*f*) Non ſic.] *Schol.* τὸ δεύτερον, οὐχ οὕτως, παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. repetitio illa, οὐχ οὕτως, apud neminem ponitur in Hexaplo. (*g*) In conſilio.] *Euſebius*, Pro, βουλῆς, Aquila quidem & Theodotio interpretati ſunt, συναγωγὴν, ſynagogam; Symmachus autem, συνέλευσιν, conventum. *Schol.* Aquila, ἐν συναγωγῇ, in congregatione. Theodotio, ἐν συλλόγῳ, in collectione. Symmachus, ἐν συνελεύσει, in conventu. (*h*) Et iter.] S. *Ambr.* Separavit latinus, ut iter diceret, & tanquam diſcrevit iter a via. Græcus autem in utroque viam dixit: non ocioſe tamen latinus; quia & Dominus, ego ſum via, dixit, non dixit, ego ſum iter. S. *Hilarius tamen etiam ſecundo loco habet*, viam.

PSAL. II.

(*a*) I.] *Schol.* ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις, ſine inſcriptione apud Hebræos. *Idemque teſtatur Theodoretus initio explanationis in primum pſalmum. Hic autem in Vaticano, ſicut in cæteris, numeratur ſecundus: & ita citatur in editione Latina, Act. 13. quo tamen loco in exemplaribus Græcis nuncupatur primus, itemque a Juſtino Martyre, & a Tertulliano contra Marcionem. Quare in alio Scholio legitur,* ἐν τῷ ἑβραϊκῷ συνημμένοι, in Hebraico conjuncti ſunt, & pro uno habentur. (*b*) Quare fremuerunt.] ἱνατί ἐφρύαξαν. S. *Auguſt.* Ut quid fremuerunt. S. *Cypr. lib. primo adverſus Judæos*: Ad quid tumultuatæ ſunt gentes. *Aquila* ἱνατί ἐθορυβήθησαν ἔθνη, ϗ φῦλα φθέγξεται κενῶς; Ut quid tumultuatæ ſunt gentes, & tribus loquentur inaniter? *Symm.* εἰς τί ἔθνη κυκᾷ; Ad quid gentes turbant? *Schol.* ὑπερηφανεύσαντο, ſuperbierunt. (*c*) Aſtiterunt.] *Eodem fere modo refert hos verſiculos Cyprianus lib. primo adverſus Judæos, & prorſus eodem modo in extremo 3. lib. ad Quirinum. Symm.* συνίσανται βασιλεῖς τῆς γῆς, ϗ ὕπαρχοι συσκέπτονται ὁμοθυμαδὸν, conſurgunt reges terræ, & principes conſiliantur ſimul. * Ejus.] *Euſebius.* Apud LXX ponitur diapſalma, non autem apud Theodotionem & Symmachum, licet alioqui ſæpe conſueverint hac ipſa dictione uti itidem ac LXX. Quare veriſimile eſt tametſi perſona mutata ſit, muſicum numerum ſervatum eſſe, idcircoque Theodotionem & Symmachum non appoſuiſſe diapſalma. *Theodoretus*: προσήκει ἐνταῦθα στίξαι ἐν τῷ βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ, εἶτα ἐπαγαγεῖν, ἐπὶ σιὼν ὄρος. οὐ γὰρ τοῦ σιὼν ὄρους βασιλεύει μόνον, ἀλλ' ὁρατῶν ϗ ἀοράτων. ἐπὶ δὲ σιὼν ὄρους ϗ τῆς ἰουδαίας τὴν θείαν αὐτοῦ διδασκαλίαν τοῖς προσιοῦσι προσήνεγκεν. οἱ δέ γε ταύτην δεξάμενοι, μετωχέτευσαν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὰ νάματα. Oportet hic interpungere, rex ab eo, poſtea, incipere, ſuper Sion montem; neque enim regnavit ſuper Sion montem ſolum, ſed etiam ſuper viſibilia & inviſibilia: in Sion autem & Judæa divinam ejus doctrinam adeuntibus obtulit. Sed qui hanc receperunt, fluenta tanquam per canales in orbem univerſum derivarunt. (*d*) Conturbabit.] *Aquila*, κατασπουδάσει, ſolicitos atque anxios habebit. (*e*) Ego autem conſtitutus ſum.] *Aquila & quinta editio*, ϗ ἐγὼ ἐδιασάμην βασιλέα μου, & ego incolumem præſtiti regem meum. *Symm.* κἀγὼ ἔχρισα τὸν βασιλέα μου, & ego unxi regem meum: *ſexta editio*, κἀγὼ διέσωσα τὸν βασιλέα μου, & ego ſalvavi regem meum. (*f*) Prædicans præceptum Domini.] S. *Aug.* prædicans præceptum ejus. S. *Cypr. l. 2. adverſus Jud.* adnuncians imperium ejus. *Hilarius*, annuncians præceptum ejus. *Schol.* ἀναγγέλλων ἰσχυροῦ ἀκριβασμὸν, annuncians ipſius fortis mandatum. *Quinta editio*, καταγγέλλων εἰς θεὸν διαθήκην, pronuncians in Deum teſtamentum. *Theodotio.* ἰσχυροῦ πρόσταγμα, ipſius fortis præceptum, & conſtitutionem. (*g*) Vas figuli.] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum, & alios eſt*, σκεύη vaſa. (*h*) Confringes.] *Aut*, conteres, S. *Aug. Aquila*, προσρήξεις, allides. (*i*) Intelligite.] σύνετε. *Aquila*, ϗ νῦν βασιλεῖς ἐπιστημώθητε, & nunc reges ſcitote. (*k*) Apprehendite.] δράξασθε παιδείας. S. *Cyprianus, lib. primo epiſt.* 11. continete diſciplinam, ne forte iraſcatur Dominus: & pereatis a via recta, cum exarſerit cito ira ejus ſuper vos. *Aquila*, καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς, μήποτε ὀργισθῇ, oſculamini electe, ne quando iraſcatur. *Symm.* προσκυνήσατε καθαρῶς, adorate pure. *Nunc reddunt* adorate filium; *utraque interpretatio extat apud Hieronymum in Apologia contra Ruffinum.* Druſ.

PSAL. III.

(*a*) PSalmus.] *Schol.* ᾠδὴ, oda, canticum, & per totum librum ſimiliter. (*b*) Diapſalma.] *Schol.* Theodotio & Symmachus, Diapſalma. ἡ δὲ πέμπτη ἔκδοσις, διαπαντός. ϗ δι' ὅλης δὲ τῆς βίβλου ἐπὶ τοῦ διαψάλματος ὁμοίως ἐκδεδώκασιν. Quinta autem editio, διαπαντὸς, ſemper: & per totum vero librum in diapſalmate ſic reddiderunt. *Verum de hoc diligenter a S. Hieron. diſputatum eſt in epiſt. ad Marcellam. Notat autem Didymus, hunc pſalmum in tres partes eſſe diviſum, duobus diapſalmatis interclusum.* (*c*) De monte ſancto ſuo.] *Aquila*, ἡγιασμένου, ſanctificato. *Symmachus*, ἁγίου ἑαυτοῦ, ſancto ſui ipſius. (*d*) Et ſomnum cepi.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ϗ ὕπνωσα. *Notat autem, nonnullos codices habere*, dormivi, & ſoporatus ſum, *quemadmodum nunc Vulgata.* (*e*) Suſcipiet.] ἀντιλήψεταί μου. *& ſic Sanctus Auguſtinus. Juſtinus legit*, ἀντελάβετό μου, *& ita eſt in paraphraſi Chaldaica, pſalterio Æthiopico, & Arabico, & in editione vulgata*, ſuſcepit me. (*f*) Circumdantis me.] *Ita apud Latinos, quod græce pluribus verbis dicitur*, οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων μοι, non timebo a decem millibus populis in circuitu imminentibus mihi. *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum, & in comment. græcis eſt*, συνεπιτιθεμένων, *in quibus etiam ita exponitur*, συνεδρευόντων, ſimul inſidias ſtruentibus: *& in catena verſa a Daniele Barbaro legi videtur ex Chryſoſt.* συνεπιτιθεμένου, *atque exponitur*, pariter contra me inſidias ſtruentis.

PSAL. IV.

(*a*) IN finem.] *Schol.* quomodo veteres accipiunt, ac definiunt illud, εἰς τὸ τέλος. *Aquila* τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς μελῴδημα τῷ δαυίδ, vincenti, ſive effectori victoriæ in pſalmis melodia ipſi David. Symmachus, ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων ᾠδὴ τῷ δαυίδ, pro victoria per pſalteria canticum ipſi David. Theodotio, εἰς τὸ νῖκος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ δαυίδ, ad victoriam in hymnis pſalmus ipſi David. *Unde etiam magna ex parte videtur manaſſe inſcriptio, quæ eſt in multis codicibus, & apud Theodoretum, & alios,* εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ δαυίδ, in finem in hymnis pſalmus ipſi David. *Sed Vaticana reſpondet Hebræo: eamque ſequitur Origenes; quantum ex catena a Daniele Barbaro verſa colligi poteſt: apud quem etiam multa leguntur hujuſmodi loquutione,* εἰς τέλος. *Itemque apud Didymum, qui etiam diſputat cur interdum in inſcriptione pſalmus dicatur Davidis, interdum Davidi. S. Auguſt. habet*, in finem pſalmus cantici David. *Theodoretus in octavum pſalmum, teſtatur, in quolibet pſalmo, in quo LXX poſuerunt,* εἰς τέλος, *Aquilam & Theodotionem poſuiſſe*, τῷ νικοποιῷ, hoc eſt, τὴν νίκην ποιοῦντι. Macarius Ægyptius neſcio ubi, τὴν νίκην σοι ποιεῖ dixit, pro facit te vincere, hoc eſt, ποιεῖ σε νικᾶν. *Druſ.* Ἐπινίκιος ᾠδὴ eſt oda quæ canitur ob partam victoriam. Hieron. prooemio in Danielem ait proprie triumphum ſive palmam ſignificare. *Druſ.* (*b*) Exaudivit.] *Schol.* omnes reddiderunt, εἰσάκουσον, exaudi. (*c*) Graves corde.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, βαρυκάρδιοι, *& in vulgata*, gravi corde. *Schol.* omnes ediderunt, ἔνδοξοί μου, *quod in verſione B. Hieron. eſt*, inclyti mei. (*d*) Iraſcimini.] *Aquila*, κλονεῖσθε, contremiſcite. *Symm.* ὀργίζεσθε, ἀλλὰ μή, iraſcimini, ſed nolite. (*e*) Compungimini.] κατανύγητε. *Aquila*, ἡσυχάσατε, quieſcite, tacete: *quam etiam notionem poteſt habere verbum, quo LXX ſunt uſi. S. Aug. narrat nonnullos ita dixiſſe, melius legi*, aperimini, *quam*, compungimini, *derivantes a verbo* ἀνοίγειν, *quod eſt aperire. Apud S. Cyprianum de oratione Dominica, legitur*, dicite in cordibus, & in ſtratis veſtris, & tranſpungimini. (*f*) Sperate.] *Chryſ.* alius inquit, πεποίθατε, confidite. (*g*) Signatum eſt.] ἐσημειώθη. *Aquila*, ἐπάρον, *quem ſequutus B. Hieron.* leva ſuper nos. *Symm.* ἐπίσημον ποίησον, inſigne fac. (*h*) A fructu.] ἀπὸ καρποῦ. S. *Aug.* a tempore, quaſi legerit, καιροῦ. *Itemque Caſſiodorus: & ſic videtur legiſſe Arnobius, ſi modo eſt Arnobius.* S. *Hieron.* in tempore frumentum eorum. (*i*) Habitare feciſti me.] *Aut, ut vulgata*, conſtituiſti me. *Aquila*, κατ' ἰδίαν εἰς πεποίθησιν καθίσεις με, ſingulariter in fiducia ſedere facies me.

PSAL. V.

(*a*) ORabo.] *Sic etiam S. Cyprianus de oratione Dominica, quod græce eſt*, προσεύξομαι. *Schol.* cæteri, εὔχομαι, precor. (*b*) Et videbo.] *Sic fere Latini. S. Cyprianus ibidem*, mane aſſiſtam tibi, & contemplabor te. *Græce eſt*, ἐπόψομαι, *& in pſalterio Æthiopico*, videbo te: *Origenes, Athanaſius, Euſebius, & Didymus, habent ut noſtra: & Didymus quidem docet, ea dictione ſignificari accuratam & aſſiduam cogitationem. In aliis græcis codicibus, & in pſalterio Arabico eſt*, ἐπόψει με, videbis me. *Chryſoſt. & Heſychius utramque agnoſcunt lectionem: & Chryſoſt. magnam vim facit in verbo illo*, ἐπόψεσθαι. *Nam utraque lectione propoſita, ſi legatur (inquit)* ἐπόψει με, hoc ſignificabitur, εἶδες ποιμαίνοντα, ἐπόψει βασιλεύοντα· εἶδες ψάλλοντα, ἐπόψει προφητεύοντα, vidiſti paſcentem, reſpicies regnantem: vidiſti pſallentem, reſpicies prophetantem. Sin autem legatur, ἐπόψομαι, hoc ſibi volet: εἶδον, φησί, τὰ πρόσκαιρα, ϗ θλιβερὰ ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς ϗ κακάς. ἀντὶ δὲ τῶν τοιούτων θλιβερῶν ϗ λυπηρῶν ἐπόψομαι τὰ αἰώνια ἀγαθά· εἶδον προφήτας, ἐπόψομαι εὐαγγελιστάς. εἶδον ἁγίους, ἐπόψομαι μάρτυρας: vidi caduca, & dolorum plena; quantas oſtendiſti mihi tribulationes multas, & malas: pro his vero triſtibus, & moleſtis, ἐπόψομαι, reſpiciam bona æterna: vidi prophetas, reſpiciam evangeliſtas: vidi ſanctos, reſpiciam martyres. ταῦτα γὰρ πάντα τὰ δύο ἁρμόζει λέγεσθαι. ϗ ἐπόψει με. ὅταν πᾶσαν σκοτίαν ἀπώσω ἀπ' ἐμοῦ, παραστήσομαί σοι, ϗ τότε ἐπόψῃ με. Hæc enim omnia, duo illa dicere convenit, & videbis me. quando omnes a me tenebras abegero, & ſtetero coram te, & tunc videbis me: atque hæc quidem verba etiam apud Theodoretum leguntur. *Idem autem Chryſoſt. notat alium interpretem dixiſſe*, σκοπήσω, ſpeculabor: quod Heſychius tribuit Aquilæ. *In Scholio item quaſi ex alio interprete affertur*, ἀποσκοπεύσω, intuebor tanquam ſcopum. (*c*) Neque habitabit juxta te.] οὐδὲ παροικήσει σοι. *Aquila*, οὐ προσηλυτεύσει σοι, non habitabit tanquam proſelytus & advena apud te. *Nec negat S. Hieronymus voce illa*, παροικῆσαι, *incolatum quaſi inquilini ſignificari.* (*d*) Domine.] *Vox iſta abeſt a pleriſque libris græcis, ſed habetur pſalterio Æthiopico, & apud Sanctum Auguſtinum, & in pſalterio quo Eccleſia Romana perquam diu uſa eſt, & hodie etiam Baſilica Sancti Petri Romæ utitur; idemque Romanum a nobis poſthac appellabitur.* (*e*) In conſpectu tuo viam meam.] S. *Auguſtinus*, iter meum. *Hoc eodem modo legitur in Scholiis, quæ tribuuntur S. Baſilio. In aliis libris eſt*, ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου, in conſpectu meo viam tuam. *Theodoretus utramque lectionem agnoſcit, & explanat.* ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου ἐν ἑκατέρᾳ γραφῇ τῆς εὐσεβοῦς ἔχεται διανοίας. εἴτε γὰρ ἡ ἡμετέρα ὁδὸς κατευθυνθείη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πλάνης οὐ ληψόμεθα πεῖραν, εἴτε ἡ τοῦ θεοῦ ὁδὸς κατευθυνθείη ἐνώπιον ἡμῶν, αὐτὴν ὁδεύσομεν ϗ πρὸς αὐτὴν προθύμως δραμούμεθα. Coram me viam tuam. In utraque ſcriptura continetur pius ſenſus. Sive enim via noſtra dirigatur coram Deo, expertes erimus erroris; ſeu via Dei dirigatur coram nobis, in ea ambulabimus & ad eam libenter curremus. S. *Hier. ad Suniam, inquit, priorem illam neque LXX, neque Aquilæ, neque Symm. neque Theodotionis eſſe, ſed ſolius editionis communis. Aquila*, διὰ τοὺς ἐφοδεύοντάς με κατεύθυνον εἰς πρόσωπόν μου ὁδόν σου, propter eos qui inſidiantur, dirige ad faciem meam viam tuam. *Symmachus*, διὰ τοὺς ἀποβλέποντάς με ὁμάλισον ἔμπροσθέν μου τὴν ὁδόν σου, propter eos qui tribulant me, complana ante me viam tuam. (*f*) In te.] ἐπὶ σοί, *abſunt hæc ab aliis libris: ſed habentur in pſalterio Arabico, & Æthiopico.* (*g*) Gloriabuntur.] καυχήσονται. *Aquila*, γαυριάσουσιν, exultabunt, geſtient. (*h*) Bonæ voluntatis coronaſti nos. S. *Auguſtinus, ut etiam vulgata habet*, bonæ voluntatis tuæ. *Aquila autem*, στεφανώσεις αὐτὸν, coronabis eum.

PSAL. VI.

(*) PRo octava] *Ita in vulgata: & hanc tanquam uſitatam lectionem agnoſcit S. Ambroſ. lib. 5. in Lucam. S. Auguſt. hic habet*, de octavo. *Sunt qui putant interpretandum*, ſuper octava, *& ſignificari inſtrumentum muſicum.* (*a*) Qui memor ſit tui.] *Aquila*, μνήμη σου, memoria tui. *Symm.* ἀνάμνησίς σου, reminiſcentia tui. (*b*) Turbatus eſt a furore.] S. *Aug.*

in ira. *Aquila*, ἀυχμώθη, ſqualuit, æſtuavit. *Symm.* ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ, languit præ amaritudine. (*c*) Inveteravi inter omnes.] S. *Aug.* in omnibus. *Aquila*, μετήρθην ἐν πᾶσιν ἐνδεσμοῦσίν με, tranſlatus ſum in omnibus illigantibus me. *Symm.* ἐπεσβεννώθην διὰ τοὺς θλίβοντάς με, conſumptus ſum propter eos qui tribulant me. (*d*) Iniquitatem. *Aquila*, ἀνωφελὲς, damnum, inutile. (*e*) Et conturbentur] *Aquila*, καταπουδασθείησαν σφόδρα, ſolliciti ſint vehementer. (*f*) Velociter.] *Aquila*, ἐξαίφνης, repente. *Schol.* ἀθρόως, confertim.

PSAL. VII.

(*a*) PSalmus ipſi David.] *Chryſoſt.* Alius, ψαλμὸς ὑπὲρ ἀγνοίας τῷ Δαυὶδ, Pſalmus pro ignoratione ipſi David: alius ἀγνόημα τῷ Δαυὶδ, ignoratio ipſi David. (*b*) Chuſi.] *Schol.* αἰθίοπος, æthiopis. (*c*) Ergo.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἄρα, *in vulgata autem*, merito. *Aquila*, εἰ ἀνήρπασα τοὺς θλίβοντάς με ματαίως, ſi rapui eos qui tribulabant me vane. (*d*) Diapſalma.] *Schol.* Hebræus, ſel. Aquila, ἀεὶ, ſemper. (*e*) In ira tua exaltare.] *Chryſ.* Alius inquit, ἐν θυμῷ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, in furore ſuper inimicos tuos. Alius, ἐν χόλῳ θλιβόντων με, in bili, & indignatione tribulantium me. Alius, ἐν ἀνυπερθεσίαις ἐνδεσμούντων, in celeritatibus illigantium: Hebræus autem, illud, ἐν τοῖς πέρασι, in finibus, inquit, Bebaroth. Hic obiter emendo Chryſoſtomum cujus verba citantur in editione Romana: ὁ δὲ ἑβραῖος τὸ ἐν τοῖς πέρασι, βεβαρὼθ, φησί. Nam legendum perſpicue βεαβρὼθ, tranſpoſitis litteris; emendatio certa & cui firmandæ verbum non eſt faciendum. *Druſ. Schol.* illud autem, ἐν τοῖς πέρασι, nonnulli quidem dicunt, ἐν τοῖς κεφαλαῖς, in capitibus, nonnulli vero, μηδεὶς διαφύγοι τῶν ἐχθρῶν, nemo effugiat inimicorum. *Theod. illud*, ἐν χόλῳ, *tribuit Symm. illud*, ἐν θυμῷ, *Theodotioni; illud vero*, ἐν ἀνυπερθεσίᾳ *(ita enim ipſe legit) Aquilæ.* (*f*) Meorum.] *Ita pſalterium Arabicum & Æthiopicum, & Didymus, & ſic legiſſe Theodoretum apparet ex ipſa explanatione. Item S. Auguſtinus. In aliis vero libris eſt*, ἐχθρῶν σου, inimicorum tuorum. *Chryſoſt. utramque videtur agnoſcere. Baſilius autem, & Arnobius videntur legiſſe tantum*, inimicorum (*g*) In præcepto.] ἐν προστάγματι *Chryſoſt.* alius inquit, ἐν κρίματι, in judicio (*h*) Circundabit te.] *Chryſ.* alius inquit, κυκλωσάτω σε, circundet te. (*i*) Propter hanc.] ὑπὲρ ταύτης, *Chryſ.* alius inquit, καὶ ἐπάνω αὐτῆς εἰς τὸ ὕψος ἐπίστρεψον, & ſuper ea in altum revertere: alius, καὶ ἐπὶ ταύτῃ εἰς ὕψος ἐπίστρεψον, & in hac, *aut*, pro hac, in altum revertere: hebræus autem illud, ὑπὲρ ταύτης, dixit, ουαλέα, valeba. (*k*) Dominus judicabit.] S. *Auguſtinus, & vulgata habent*, judicat. *Chryſoſt.* alius inquit, κύριος δικάσει, Dominus judicium faciet. (*l*) Innocentiam.] ἀκακίαν. *Sym.* ἁπλότητά μου, τὴν ἐπ' ἐμοὶ, ſimplicitatem meam, quæ eſt in me. (*m*) Conſummetur.] συντελεσθήτω. *Sym.* ἀπαρτισθήτω κάκωσις τῶν ἀσεβῶν, compleatur malum, & pœna impiorum. (*n*) Diriges juſtum.] *Chryſoſt.* alius, καὶ ἑδράσεις δίκαιον, & ſtabilies juſtum. Aquila, Symmachus, & Theodotio, καὶ κατευθύνει δίκαιος, & dirigit juſtus: ſimiliter autem & Origenes in explanatione. (*o*) Scrutans corda.] *Chryſoſt.* alius, ὁ ἐταστὴς καρδιῶν, καὶ νεφρῶν, ὁ θεὸς δίκαιος, ὁ ὑπερασπιστής μου, examinator cordium & renum Deus juſtus, protector meus: & alius, ὁ θεὸς δίκαιος, Deus juſtus. Septuaginta autem ita dixerunt, ἐτάζων καρδίας, &c. (*p*) Non iram adducens.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, μὴ ὀργὴν ἐπάγων, *& ita apud S. Baſilium. Theodoretus, & Nicephorus habent*, καὶ μὴ, & non. *Vulgata*, nunquid iraſcetur. *Chryſoſt.* Alius inquit, ἐμβριμώμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν, infremens, & acriter comminans per ſingulos dies: hebræus autem, ζωλὼ, zoan (*al.* ζωὴμ.) Alius inquit, ἀπειλούμενος, ἐμβριμώμενος, οὐ κολάζων, minitabundus & fremens, non puniens. (*q*) Gladium ſuum vibrabit.] τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει. *Chryſoſt.* alius inquit, τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀκονήσει, enſem ſuum acuet: *quod quidem*, ἀκονήσει, *in alio Scholio tribuitur Sym.* (*r*) Tetendit.] ἐνέτεινε. *Chryſoſt.* Alius inquit, ἐντενεῖ, intendet. (*ſ*) Ardentibus.] τοῖς καιομένοις. *Sym.* εἰς τὸ καίειν, ad ardendum. (*t*) Parturivit.] *Chryſoſt.* hebræus autem pro, ὠδίνησεν, habet, zebal. (*u*) Concepit laborem.] *Sic S. Aug. quod in vulgata eſt*, dolorem, συνέλαβε πόνον. *Chryſoſt.* alius, καὶ κυήσας, & gravidatus. (*x*) Iniquitatem.] *Aquila*, ψεῦδος, mendacium. (*y*) Et incidet.] *Sic S. Aug. quod in vulgata eſt*, incidit, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον. *Aquila*, ἐν διαφθορᾷ, in corruptionem.

PSAL. VIII.

(*a*) QUam admirabile.] *Chryſ.* Alius, τί μέγα τὸ ὄνομά σου, quam magnum nomen tuum? (*b*) Quoniam elevata eſt. *Schol.* Alius, ὃς ἔταξας τὸν ἔπαινόν σου, qui poſuiſti laudem tuam. (*c*) Ex ore infantium.] *Aquila*, ἐκ στόματος βρεφῶν ἐθεμελίωσας κράτος, ex ore parvulorum fundaſti potentiam. Fundaſti robur, *hoc eſt, veram ac ſolidam laudem.* Druſ. *Sexta editio*, συνεστήσω ἰσχὺν, conſtituiſti fortitudinem. (*d*) Propter inimicos.] *Chryſ.* alius ſubtilius, διὰ ἐνδεσμοῦντάς σε, propter eos qui illigant & in anguſtias redigere volunt te. *Id vero in alio ſcholio tribuitur Aquilæ.* (*e*) Ut deſtruas.] *Sexta editio*, ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν, καὶ τιμωρούμενον ἑαυτῷ, ut ceſſare facias inimicum, & eum qui ſeipſum ulciſcitur. (*f*) Cœlos.] *VI. editio*, ὁρῶ γὰρ τοὺς οὐρανοὺς, video enim cœlos. S. *Aug. & vulgata habent*, cœlos tuos. *Cæterum notat S. Hier. ad Suniam, illud*, tuos, *additum eſſe de editione Theodotionis, in LXX interpretibus, ſub aſteriſco.* (*g*) Quæ tu fundaſti.] ἐθεμελίωσας. *Aquila*, ἡτοίμασας, paraſti, *ſexta editio*, ἥδρασας, ſtabiliter collocaſti. (*h*) Quid eſt homo?] *Chryſ. Alius*, τί κατ' ἄνδρα, ὅτι μνημονεύεις αὐτοῦ; quid eſt pertinens ad hominem, quod recordaris ejus? (*i*) Paulo minus ab angelis.] βραχύ τι παρ' ἀγγέλους. *Theodotio, & quinta editio*, βραχύ τι παρὰ θεοῦ, breve quiddam, & paululum quiddam a Deo. *Chryſ. Alius*, ὀλίγον παρὰ θεοῦ. *Quare S. etiam Hieron. tranſtulit*, paulo minus a Deo *Idem Chryſ. refert, hebræum ita habere*, ουθεσσερημάτ μηελωήμ. (*k*) Conſtituiſti.] *Chryſ.* Alius ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτὸν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου, feciſti, ut haberet poteſtatem operum manuum tuarum. (*l*) Campi.] τοῦ πεδίου. *Chryſ.* Alius, ἄγρια, agreſtia.

PSAL. IX.

(*a*) IN finem pro occultis.] *Aquila* τῷ νικοποιῷ νεανιότητος τοῦ υἱοῦ μελῴδημα τοῦ Δαυὶδ, effectori victoriæ juventutis filii, melodia ipſius David. *Sym.* ἐπινίκιος (*aut, ut habet Theodoretus*) ἐπινίκιον περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ ᾆσμα τοῦ Δαυὶδ, epinicium (*id eſt*, victoriale) pro morte filii canticum ipſius David. *Theodotio, & quinta editio*, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ ἀκμῆς τοῦ υἱοῦ, effectori victoriæ pro vigente ætate filii; *ſexta editio*, εἰς τὸ τέλος νεανιότητος, in finem juventus. (*b*) Et exultabo.] καὶ ἀγαλλιάσομαι. *Aquila. & Sym.* καὶ γαυριάσω, *quod idem valet.* (*c*) Pſallam nomini. *Sym.* ᾄσω τῷ ὀνόματί σου, ἀναστραφέντων τῶν ἐχθρῶν μου εἰς τὰ ὀπίσω, προσκοψάντων καὶ ἀπολομένων ἐκ προσώπου σου, cantabo nomini tuo, cum ceciderint inimici mei retrorſum, corruerint & perierint a facie tua, *quomodo eſt apud* S. *Hier.* (*d*) Feciſti judicium meum, & cauſam meam.] *Chryſ.* Alius, ὑπερεδίκασάς μου, judicaſti pro me. (*e*) Periit.] *Chryſ.* Alius, ἀπώλεσας, perdidiſti. (*f*) Frameæ.] αἱ ῥομφαῖαι. *Aquila*, ἔρημα, ſolitudines, *quomodo etiam vertit* S. *Hier. Sym.* ἐρείπια, ruinæ. (*g*) Cum ſonitu.] μετ' ἤχου. S. *Aug.* cum ſtrepitu. *Chryſ.* Alius, σὺν αὐτοῖς cum ipſis, hebræus autem ἔμ. (*h*) In æternum permanet.] *Chryſ.* Alius, καθεδεῖται, ſedebit: hebræus; Jeſeb. (*i*) Paravit.] ἡτοίμασεν. *Aquila, & Sym.* ἥδρασεν, firmavit. (*k*) Pauperi.] *Chryſ.* Alius, τῷ ἐπιτρίπτῳ, attrito: alius, τεθλασμένῳ, fracto. (*l*) In opportunitatibus, in tribulatione.] *Clemens Alexandrinus, ſtromate 6. habet*, ἐν εὐκαιρίᾳ, καὶ θλίψει, in opportunitate, & tribulatione. *Theodoretus*, Illud, ἐν εὐκαιρίαις, Aquila quidem interpretatus eſt, εἰς καιρὸν in tempore: Symmachus autem, ἐπικαίρως, opportune. (*m*) Et ſperent in te.] S. *Aug.* & ſperent in te omnes. *Chryſ.* Alius, πεποιθήσουσι, pro, θαῤῥήσουσι, confident. *Theodoretus id tribuit Aquilæ, & Sym. qui modo indicante pro imperante uſi fuerint* (*n*) Qui habitat.] *Chryſ.* Alius, τῷ καθημένῳ, ſedenti. (*o*) Studia ejus.] S. *Aug.* mirabilia ejus. *Sym.* μηχανὰς, artificia. *Aquila*, ἐναλλαγὰς, commutationes. *Chryſoſt.* Alius, ἐν τοῖς λαοῖς τὰ μηχανήματα αὐτοῦ, in populis machinamenta, & molitiones ejus. (*p*) Orationis.] *Sic pſalterium Romanum in aliquo codice* (*nam in aliis eſt*, orationes) *quod græce eſt*, δεήσεως. *In aliis libris græcis eſt*, κραυγῆς, *& in latinis*, clamorem. (*q*) Exultabo in ſalutari tuo.] *Ita in vulgata, & in pſalterio Romano.* S. *Aug.* exultabo ſuper ſalutare tuum, *in aliis libris græcis eſt*, ἀγαλλιασόμεθα, exultabimus. (*r*) Infixæ ſunt.] ἐνεπάγησαν. *Chryſ.* Alius, ἐβαπτίσθησαν, demerſæ ſunt: *quomodo habet* S. *Hier.* (*ſ*) Cognoſcitur.] γινώσκεται, *in libris latinis fere eſt*, cognoſcetur. *Chryſ.* Alius, ἐγνώσθη κρίμα ποιήσας, cognitus eſt feciſſe judicium. (*t*) Manuum ſuarum.] *Chryſ.* Alius, ταρσῶν αὐτοῦ, palmarum, articulorum ſuorum. (*u*) Oda diapſalmatis.] *Aquila*, ᾠδὴ ἀεὶ, oda ſemper, *& ſic fere ubique.* S *Hier.* meditatio ſemper. *Sym.* μέλος διαψάλματος, modulatio, melos diapſalmatis. *De hac re diſputat Didymus in catena Barbari.* (*x*) Non in finem oblivio erit pauperis.] *Chryſoſtomus*; Alius, οὐ γὰρ εἰς τέλος ἡ προσδοκία πραέων ἐπιλησθήσεται, non enim in finem expectatio mitium oblivioni tradetur. (*y*) Non confortetur.] μὴ κραταιούσθω. S. *Auguſtinus*, non prævaleat. *Chryſoſt.* Alius, μὴ θρασυνέσθω, non confidat audacter. (*z*) Conſtitue Domine.] *Aquila*, θὲς κύριε φόβημα αὐτοῖς, pone Domine terrorem eis, *quomodo habet* S. *Hier. nec multo aliter Theodotio*, κατάστησον κύριε φόβον αὐτοῖς. *Symmachus autem*, τάξον κύριε νόμον αὐτοῖς, pone Domine legem eis. *Aliud Schol.* Alius, ἐπίλαμψαι, illuceſce, effulge. (*ω*) Sciant.] S. *Aug. & vulg.* ut ſciant *Chryſ.* καὶ γνώτωσαν, & cognoſcant, *ac notat alium addidiſſe*, ἀεὶ, ſemper, *quod videri poteſt poſitum pro eo, quod apud nos eſt*, διάψαλμα: *dictum eſt enim Aquilam pro hoc dicere*, ἀεὶ, *& ſic* S. *Hier.* ſciant gentes homines eſſe, ſemper. (*aa*) In opportunitatibus, in tribulatione] S. *Aug.* in tribulationibus. *Aquila*, εἰς καιρὸν, in tempore. *Sym.* ἐν καιροῖς θλίψεως, in tempore anguſtiæ, *ut* S. *Hier.* (*bb*) Incenditur.] ἐμπυρίζεται, *Aquila*, ἐκκαίεται, *Sym.* φλέγεται, *quæ idem valent.* (*cc*) In conſiliis.] ἐν διαβουλίοις. S. *Aug.* cogitationibus ſuis. *Notat autem Theodorus Antiochenus hæc eſſe interjecta metri cauſa: conjungenda enim hæc*, incenditur pauper, quoniam laudatur peccator. (*dd*) Quoniam laudatur peccator.] *Chryſoſtomus*: Alius, ὅτι αἰνέσας παράνομος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας, παρώξυνε τὸν κύριον. ὅταν ὑψωθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητεῖ, quoniam laudans iniquus juxta deſiderium, & avarus benedicens, irritavit Dominum: cum exaltatus fuerit furor ejus, non exquiret. Alius, ὅτι ὕμνησεν ἐπὶ πόθῳ ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας διέσυρε τὸν κύριον. ἀσεβὴς κατὰ μετεωρισμὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκζητήσῃ, οὐκ ἔστι θεὸς πάσαις ἐννοίαις αὐτοῦ, quoniam hymnum dixit ſuper cupiditate animæ ſuæ, & avarus benedicens infamavit Dominum: impius ſecundum elationem ſuam non exquiret: non eſt Deus in omnibus cogitationibus ejus. Alius, δι' ὅλων τῶν ἐνθυμημάτων αὐτοῦ, per univerſas cogitationes ejus. (*) Contaminantur.] *Sic S. Aug.* βεβηλοῦνται, *vulgata*, inquinatæ ſunt. *Notat Chryſoſtomus alium dixiſſe*, exaltatum eſt judicium tuum. (*ee*) Auferuntur.] ἀνταναιρεῖται. *Notat Heſychius ita dictum eſſe, ut intelligatur, viciſſim, & ex adverſo tolli. Nam cum Deus comminatione judicii peccatum auferre velit; diabolus ex adverſo aufert memoriam illius comminationis. Cyrillus etiam ejuſdem vocabuli vim conſiderat. Chryſoſtomus.* Alius, ἦρται ἡ κρίσις σου, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ſublatum eſt judicium tuum; omnes inimicos ſuos dominatione premet: dixit enim in corde ſuo. *Theodorus Antiochenus notat, Symmachum, pro*, inimicorum ſuorum dominabitur, *dixiſſe*, omnes inimicos ſuos ventilat. *Heſychius autem illud*, αὐτοῦ, *intelligit*, ejus, *id eſt*, Dei: *Dominatur enim Diabolus inimicis Dei, non autem anima ſancta.* (*ff*) Non movebor] *Sym.* οὐ περιτραπήσομαι εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν ὅτι ἔσομαι ἐν κακώσει, non circumvertar in generationem & generationem, neque ero in afflictione. (*gg*) Labor, & dolor.] *Chryſoſt.* Alius, pro, πόνος, dicit, ἀνωφελὲς, damnum. S. *Hier.* dolor, & iniquitas. (*hh*) Sedet in inſidiis.] *Symm.* ἐγκάθηται ἐνεδρεύων περὶ τὰς αὐλὰς ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀναίτιον, *quæ ita videtur vertiſſe* S. *Hier.* ſedet inſidians juxta veſtibula in abſconditis, ut interficiat innocentem. (*ii*) In ſpelunca ſua.] ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. S. *Aug.* in cubili ſuo. *Chryſ.* Alius, ἐν τῷ περιφράγματι αὐτοῦ, in ſepto ſuo. (*kk*) Dum attrahit eum. *Chryſ.* Alius, ἐν ἑλκυσμῷ αὐτοῦ, in attractione ejus. (*ll*) Laqueo ſuo.] ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ, S. *Auguſt.* in muſcipula ſua. *Chryſoſt.* Alius, ἐν τῇ σαγήνῃ, in ſagena. *Et dubium eſt, an hæc conjungenda ſint cum præcedentibus*, dum attrahit eum in laqueo, *vel*, in laqueum. (*mm*) Inclinabit ſe.] S. *Auguſt.* inclinabitur, & cadet dum dominabitur. *Chryſoſt.* Alius, ὁ δὲ θλασθεὶς καμφθήσεται ἐπιπεσόντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοῖς ἀσθενέσιν, qui autem fractus eſt, curvabitur, irruente eo cum fortibus ſuis in infirmos, (*nn*) Exaltetur.] *Chryſ.* Alius, ἔπαρον τὴν χεῖρά σου, eleva manum tuam. (*oo*) Irritavit.] παρώξυνεν, *in aliquot codd. & apud Theod. eſt*, παρώργισεν, ad irã provocavit. (*pp*) Vides, quoniam tu laborem, & iram.] *Sic S. Aug.* πόνον, καὶ θυμὸν, *vulg.* laborem, & dolorem. *Sym.* ὁρᾷς ὅτι σὺ μόχθον καὶ παροργισμὸν ἐπιβλέπεις ἵνα δῶσιν εἰς χεῖράς σου, vides, quia tu laborem & furorem inſpicis, ut dentur in manus tuas. *Aquila*, εἶδες, ὅτι σὺ πόνον ϗ παροργισμὸν ἐπιβλέπεις, vidiſti, quia tu laborem & furorem inſpectas. (qq) Fuiſti adjutor.] ἦσθα βοηθός. *Chryſ.* Alius, σὺ ἐγένου, tu factus es: alius, σὺ ἔσῃ, tu eris, *ut* S. *Aug. & vulgata.* (rr) Quæretur.] *S. Aug.* requiretur delictum illius. *Symmachus*, ἐκζητηθήσεται ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ, ἵνα μὴ εὑρεθῇ αὐτός, exquiretur impietas ejus, ut non inveniatur ipſe. (ſſ) Præparationem cordis eorum attendit.] προσέσχε S. *Aug. & vulgata*, exaudivit. *Chryſ.* Alius, τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέχει τὸ οὖς σου, propoſitum cordis eorum attendit auris tua. *Theodoretus illud*, πρόθεσιν, *tribuit Symmacho. In aliquot codicibus & Compl. eſt*, τῇ ἑτοιμασίᾳ, præparationi. *In eadem Complut. & apud Theodoretum in verbis proxime antecedentibus eſt*, εἰσήκουσας κύριε, exaudiſti Domine. (tt) Judicare pupillo, & humili. *Chryſoſt.* Alius, κρῖναι ὀρφανῷ, ϗ τεθλασμένῳ, judicare pupillo, & confracto, *aut ut* S. *Hier.* ut judices pupillum, & oppreſſum.

PSAL. X.

(a) TRranſmigra in montes.] μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη, *vulgata habet*, in montem. *Chryſoſt.* Alius, ἀναστατοῦ εἰς ὄρη, exula in montes. Alius, μετακινοῦ, tranſmoveto. (b) Paraverunt ſagittas] S. *Aug. & vulgata*, ſagittas ſuas. *Aquila, & Symmach.* ἥδρασαν βέλος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν νευράν, firmaverunt ſagittam ſuam ſuper nervum, *& ſic* S. *Hieron.* (c) In obſcura luna.] *Sic S. Auguſt. quod Græce eſt*, ἐν σκοτομήνῃ, *& in vulgata*, in obſcuro. *Theodoretus*, τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα τὴν ἀσέληνον νύκτα δηλοῖ, hoc autem nomen illunem noctem ſignificat. *Sexta editio*, εἰς τὸ ἐπιδεῖξαι τὸ σκότος εἰς φῶς, ad oſtendendas tenebras in luce. *Symmachus*, ὡς ἐν ζόφῳ, quaſi in caligine. (d) Quæ perfeciſti, deſtruxerunt.] *Sexta editio*, ὅτι αἱ διαδοχαί, quoniam traditiones. *Chryſoſt.* Alius, ὅτι αἱ διδασκαλίαι συντελεσθήσονται, quoniam doctrinæ conterentur: Aquila, ὅτι οἱ θεμέλιοι καθαιρεθήσονται, quoniam fundamenta deſtruentur. *Symmachus*, ὅτι οἱ θεσμοὶ κατελύθησαν; quia leges diſſipatæ ſunt, *ut* S. *Hieron.* (e) Quid fecit.] *Aquila*, δίκαιος τί κατειργάσατο; juſtus quid operatus eſt? *nec multo aliter Symm.* δίκαιος τί ἔδρασεν; (f) In pauperem.] εἰς τὸν πένητα, *apud Theodoretum legitur, & fortaſſe apud Chryſoſtomum & Euſebium*, ἐπιβλέπουσιν τὴν οἰκουμένην, inſpiciunt orbem terræ. *Schol.* Illud, εἰς τὸν πένητα ἐν τῇ σελίδι τῶν ο. ἔκειτο μόνον ἀμφιβόλως, in ſelide ipſorum ſeptuaginta poſitum eſt tantum ambigue. *Certe in hebræo hodie non eſt: habetur tamen apud Origenem, & Baſilium.* (g) Reſpiciunt.] ἀποβλέπουσι. *Theodotio*, ἐπιβλέπουσι, *quod eſt in multis codicibus, & commentariis. Aquila*, ὀρμαλίζονται, *quæ fere idem valent.* (h) Dominus interrogat.] *Chryſoſt.* Alius, κύριος δίκαιος ἐξεταστής, Dominus juſtus examinator. Alius, δίκαιον δοκιμάζει, ϗ ἀσεβῆ, ϗ ἀγαπῶντα ἄδικα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ (*quæ ita videtur vertiſſe S. Hieron.* Juſtum probat; iniquum autem, & diligentem iniquitatem odit anima ejus.) Alius, ὁ ἀγαπῶν ἀδικίαν, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, qui diligit injuſtitiam, odit ſuam ipſius animam. (i) Pluet ſuperpeccatores.] ἐπιβρέξει, *& notat Didymus valere*, ſuper pluet. *Chryſoſt.* Alius, ὕσει ἐπὶ παρανόμους ἄνθρακας, pluet ſuper iniquos, carbones. (k) Æquitatem.] εὐθύτητα. *Chryſoſt.* Alius, εὐθύτητας ὄψεται τὸ πρόσωπον αὐτῶν, æquitates videbit facies eorum: nimirum juſtorum, vel αὐτοῦ, ipſius Dei.

PSAL. XI.

(a) SAnctus.] ὅσιος. *Aquila*, ἁγνός, caſtus. *(b)* Diminutæ ſunt veritates.] ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι. *Symmach.* αἱ πίστεις, fides. *Chryſ.* Alius, περάνθησαν πιστοί, deſierunt fideles. (c) Loquuti ſunt.] A.A. L.L. ἐλάλησαν κακά, loquuti ſunt mala. S. *Auguſt.* loquuti ſunt vana. *Symm.* χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ ἄλλῃ ϗ ἄλλῃ λαλεῖ, labia doloſa in corde alio & alio loquuntur. (d) Magnificabimus.] *Chryſoſt.* Alius, δυναστεύσομεν, dominabimur. (e) A nobis ſunt.] *Sic vulgata, & pſalterium Romanum. In aliis libris græcis eſt non*, παρ' ἡμῶν, *ſed*, παρ' ἡμῖν, *&* S. *Auguſt.* apud nos. *Aquila*, χείλη πάρεστιν ἡμῖν, τίς δεσπότης ἡμῶν; labia adſunt nobis: quis Dominus noſter? *Chryſoſt.* Alius, σὺν ἡμῖν πάρεστιν, τίς κυριεύσει ἡμῶν; nobiſcum adſunt, quis dominabitur nobis? (f) Propter miſeriam] *Aquila*, ἀπὸ προνομῆς πενήτων, ἀπὸ οἰμωγῆς πτωχῶν, a vaſtitate pauperum, a ploratu inopum. *Symm.* διὰ κακοπάθειαν πτωχῶν, διὰ οἰμωγὴν πενήτων, propter afflictionem inopum, propter ploratum pauperum. (g) Ponam in ſalutari, fiducialiter agam in eo.] *Symm.* τάξω σωτήριον ἐμφανές, ponam ſalutare evidens. *Chryſoſt.* id eſt, evidenter ſalvabo. Alius, ἐν σωτηρίᾳ σου, in ſalute tua. (h) Probatum terra.] τῇ γῇ. S. *Aug. & vulgata*, terræ, *niſi fortaſſe ſit mendum. Aquila*, χωροῦν, τῇ γῇ διυλισμένον, permeans, terra defæcatum. *Chryſoſt.* hebræus autem, τὸ χωνευόμενον, τὸ ῥέον ἐν τῇ γῇ, quod conflatur, quod fluit in terra. (i) Servabis nos.] *Chryſoſt.* Alius, φυλάξεις αὐτούς, ſervabis eos. Alius, φυλάξεις αὐτά, cuſtodies ea, *ut* S. *Hieron.* (k) A generatione hac & in æternum.] *Illud & abeſt a* S. *Auguſt. & vulgata. Chryſoſt.* Alius, ἅμα τῇ γενεᾷ τῇ εἰς τὸν αἰῶνα, ſimul cum generatione, quæ in æternum. (l) Ambulant. *Chryſoſt.* Alius, περιπατήσουσι, ambulabunt, *(m)* Secundum altitudinem tuam multiplicaſti.] κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας. *Chryſoſt.* Alius, κατὰ τὸ ὕψος εὐωνισμένοι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ſecundum altitudinem parvo empti filiis (*id eſt*, ex filiis, *ut alibi*) hominum. Alius, ὅταν ὑψωθῶσιν οἱ εὐτελεῖς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων: *quod* S. *Hier.* cum exaltati fuerint viliſſimi filiorum hominum (hebræus, χάρμ, ζολλώθ, λεβνή, ἀδάμ, Charm, Zolloth, Lebne, Adam: ſexta editio, ἐξουθένησας, ſpreviſti, *Scholiaſtes ex Theod.* ὕψος μὲν τὴν δύναμιν λέγει, πολυωρίαν δὲ τὴν πολυχρονιότητα, ἵνα ᾖ τὸ λεγόμενον τοιοῦτο· διὰ τῆς σῆς ἰσχύος πολυχρονιότητα, ϗ αἰώνιον ζωὴν ἡμῖν δέδωκας. μετὰ γὰρ τὴν σωτήριον ἀνάστασιν, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τὰ τῆς ζωῆς ἡμῖν ἐκτενεῖται. ἄλλος. ἐπολυώρησας, πολλῆς φροντίδος ἠξίωσας. ὕψος quidem potentiam dicit, πολυωρίαν autem, diuturnitatem; ut quod dicitur, hujuſmodi quiddam ſit: propter fortitudinem tuam nobis diuturnitatem & vitam æternam dediſti. Nam poſt ſalutarem reſurrectionem in ſecula infinita protenduntur nobis ea quæ ipſius vitæ ſunt. Alius autem, ἐπολυώρησας, multâ curâ dignatus es, diligenter curaſti: *quæ explicatio eſt etiam Didymi, & Nicephori, & Theodoreti in commentariis.*

PSAL. XII.

(a) DAvid.] *Schol.* David ſignificat, ἱκανὸς χειρί, ϗ μόνος, ϗ ποθούμενος ϗ οὗτος ἀγαπητός, potens manu, & ſolus, & deſideratus, & hic amabilis. (b) Obliviſceris.] ἐπιλήσῃ. *Chryſoſt.* Alius, ἐκλανθάνῃ μου τέλος, obliviſceris mei omnino. Alius, εἰς νῖκος, in victoriam. (c) Avertes.] στρέψεις. S. *Aug. & vulgata*, avertis. *Aquila, Symmachus, Theodotio,* abſcondes, *& ita* S *Hieronymus.* (d) Ponam conſilia.] S. *Auguſt* conſilium. *Chryſoſtomus.* Alius, τάξω γνώμας, ordinabo ſententias. Dolores.] ὀδύνας, S. *Aug. & vulgata*, dolorem. *Aquila, & Theodo* *LXX. Symmachus*, μέριμναν ἐν τῇ διανοίᾳ μου καθημέραν, ſolicitudinem in te mea per diem. *In aliis editionibus & apud Theodoretum eſt*, ἡμέρας κτός, die ac nocte (f) Cantabo Domino.] *Heſychius*, τοῦτον τῶν ζυγὰς τῶν οβ'. ἑρμηνευτῶν εἶπον. διότι παράκειται τὸ σημεῖον τὸ διὰ τοῦ μέλανος γεται λημνίσκος. διὰ μὲν τῆς κεραίας τῆς μέσης σημαίνει τὸν στίχον, διὰ δὲ τῶν τῶν ἐπάνωθεν ϗ τῆς ὑποκάτω τὰς δύο ζυγὰς τῶν ἑρμηνευτῶν ἠνοίξατο. Hunc verſi duos ordines ipſorum LXXII. interpretum dixerunt: quare oppoſi eſt ſignum illud, quod atramento fit, & vocatur lemniſcus: per me quidem virgulam ſignificat verſiculum: per duo autem puncta unum pra, alterum infra, indicavit duos ordines ipſorum interpretum. *Item ſequenti verſiculo*, ϗ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου. *ita legitur in Scholio:* ἔκειτο παρ' οὐδενὶ ἐν τετρασελίδῳ, οὔτε ἐν τῷ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ἑβραϊ non eſt poſitus apud ullum in Tetraſelido, neque in exemplari Euſe Pamphili, neque in hebraico.

PSAL. XIII.

(a) COrruperunt] διέφθειραν, *& ſic eſt in hebræo: eſt enim ſubin gendum*, ſeipſos, *aut*, viam ſuam. *Alii libri habent*, διεφθά corrupti ſunt, *quemadmodum eſt in latinis tranſlationibus.* (b) In ſtu ἐπιτηδεύμασιν, *vulgata*, ſtudiis ſuis. S. *Aug.* affectionibus ſuis. (c) Bo tatem.] *Bonitatem legiſſe S. Auguſtinus apparet ex ejus explanatio græce eſt*, χρηστότητα, *ſed vulgata hic, & in epiſt. ad Rom. c. 3. habet*, bon (d) Sepulchrum patens.] *Hæc, & quæ ſequuntur uſque ad*, Nonne co noſcent, *abſunt a pleriſque libris. Habent tamen Juſtinus, & pſalte Romanum, Arabicum, Æthiopicum, &* S. *Aug. In comm. græcis ſunt margini cum hoc Schol.* οὐδαμοῦ κεῖνται τῶν ψαλμῶν. πόθεν δὲ ὁ ἀπόστολος φεν αὐτούς, ζητητέον. Nullibi in pſalmis poſita ſunt: unde autem Apo ea ſumpſerit, quærendum. *In alio Scholio referuntur ex Diodoro, Th Cyrillo, Didymo: ſed additur, in Hexaplo non eſſe inventa.* S.*Cypr. in lib. zelo & timore, ea citat ex Apoſtolo.* (e) Nonne cognoſcent?] *Aquila,* οὐκ ἐπέγνωσαν; nunquid non cognoverunt? *Symm.* μὴ γνώσονται; nonne co noſcent? (f) Cibo panis.] βρώσει ἄρτου, *in aliis tamen codd. & comm. ditionibus eſt*, ἐν βρώσει, in cibum. *Symm.* ὡσεὶ ἄρτον, tanquam panem. *Aug.* ſicut cibum panis, *vulg.* ſicut eſcam panis. (g) Ubi non erat timor. *Schol.* Illud, οὗ οὐκ ἦν φόβος, non eſt dictum ab aliis tribus (b) Convertit. ἐν τῷ ἐπιστρέψαι, *& apertius S.Hier.* quando reduxerit. S. *Auguſt. & vulgata habent* cum averterit, *quaſi legerint*, ἐν τῷ ἀποστρέψαι. (i) Exultet.] ἀγαλλιάσθω. *Sic etiam in pſalterio Romano. In cæteris vero libris eſt*, ἀγαλλιάσεται ἰακώβ, ϗ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ, exultabit Jacob, & lætabitur Iſrael, *quemadmodum eſt in vulgata, & apud* S. *Aug.*

PSAL. XIV.

(a) QUis habitabit.] παροικήσει. S. *Aug. habet*, peregrinabitur, *& ita ponunt Patres græci. Cæterum* S. *Hier. ad Suniam in quæſ quinto pſalmo, agnoſcit hoc loco, & non improbat vocabulum habitandi.* Qui jurat proximo ſuo, & non decipit.] ϗ οὐκ ἀθετῶν, *non reddit juram factum proximo irritum, ut interpretatur Didymus. Symm.* ὀμόσας ἑταίρῳ ϗ μὴ ἀλλαγείς, jurans amicus eſſe, & non mutatus. *Aquila & Theodotio,* κακῶσαι, ut ſe affligat, *& ita* S.*Hier.* (c) Innocentes] ἐπ' ἀθώοις. *Sic* S. *Aug. Vulgata autem*, innocentem. *Aquila*, ταπεινόφρονος, ϗ ἁπλοῦ, humilem, & ſimplicem. *Symm.* ταπεινόφρονος, ϗ ἀμώμου, humilem, & immaculatum.

PSAL. XV.

(a) TItuli inſcriptio.] στηλογραφία, *de qua Græci Patres multa, Euſebius, Didymus, Theodoretus, & alii.* (b) Ipſi David.] *Euſebius,* vel juxta cæteros interpretes, τοῦ δαυίδ, ipſius David. (c) Domine.] *Aquila, Theodotio*, ἰσχυρέ, fortis, *eſt enim hebraice, el.* (d) Bonorum meorum.] *Aquila*, ἀγαθωσύνη μου οὐ μὴ ἐπὶ σέ, bonitas mea non ſuper te. *Symmach.* ἀγαθόν μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σοῦ, *quod* S. *Hier.* bene mihi non eſt ſine te. (e) Mirificavit.] *Vulgata*, mirificavit omnes voluntates meas in eis. S. *Aug.* mirificavi omnes voluntates meas in illis. *Theodoretus*, ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος, ὅτι πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς, mirificavit Dominus, quoniam omnes voluntates ſuæ in eis. *Et in aliis quoque codicibus invenitur vox*, κύριος, *& illud*, πάντα, *eſt initium ſequentis partis verſus. Euſebius tamen, & Theodoretus videntur legiſſe ut hic, itemque Athanaſius. Aquila*, ὑπερμεγέθεσί μου πᾶν θέλημα ἐν αὐτοῖς, ingentibus meis omnis voluntas mea in eis. (f) Multiplicatæ ſunt.] *Aquila*, πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν, multiplicabuntur labores eorum. *Symmachus*, πολλαὶ αἱ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι ταχέως, multæ calamitates eorum ſequentes cito. *Theodotio*, ἐπληθύνθησαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν, εἰς τὰ ὀπίσω ἐτάχυναν, multiplicata ſunt idola eorum: retrorſum acceleraverunt. *Id tamen Theodorus Antiochenus tribuit Symm.* (g) Non congregabo] *Cyrillus putat per interrogationem eſſe proferenda, ſed non Euſebius, & Didymus. Aquila*, οὐ μὴ σπείσω σπονδὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, *quod* S.*Hier.* non libabo libamina eorum de ſanguine. (h) Adimplebis me.] *Aquila, Theodotio*, πλησμονὴ εὐφροσυνῶν, ſatietas lætitiarum. *Theodotio*, ἑπτὰ εὐφροσύνας, ſeptem lætitias. (i) Cum vultu. *Symm.* παρὰ τῷ προσώπῳ σου, *quod* S. *Hieronymus*, ante vultum tuum. (k) Delectationes.] *Apud Theodoretum, & in Compl. eſt*, τερπνότης. *&* S. *Auguſtinus*, delectatio.

PSAL. XVI.

(a) JUſtitiam meam.] Δικαιοσύνης μου, *quod poſſet etiam verti*, juſtitiæ meæ: *idque vidit Nicephorus. Theodoretus:* Alii pronomen μου, non addiderunt: ſed Symmachus quidem & Theodotio ipſum Deum nominaverunt Dominum juſtitiæ. Aquila autem, εἰσάκουσον δίκαιον, exaudi juſtum, pro, juſte. *Sed* S. *Hieronymus*, audi Domine, juſtitiam. (b) Deprecationi.] *Aquila*, αἰτήσει; *Sic* S. *Auguſtinus. vulgata autem*, deprecationem meam.

αἰνέσεώς μου. laudationi meæ. (c) Non in labiis doloſis.] *Theodoretus*: Illud autem, οὐκ ἐν χείλεσιν δολίοις, Symmachus ſic dixit, οὐ διὰ χειλέων δολίων, non per labia doloſa. (d) Prodeat] ἐξέλθοι. *Symmachus*, ἐξελεύσεται, prodibit. (e) Oculi mei] *Sic plerique codices, & comment. &* S. *Auguſt. Aliquot tamen codd. habent* ὀφθαλμοί σου, oculi tui, *ut vulgata, & pſalterium Romanum. Et in ſcholio, quod tribuitur Aſterio, ſcribitur, oculos Dei, Apoſtolos eſſe intelligendos, pro quibus propheta oret, ut videant æquitatem.* S. *Hieronymus ad Suniam rectius eſſe putat*, oculi tui. (f) Æquitates.] εὐθύτητας. *In aliquot codd. & comment eſt*, εὐθύτητα, æquitatem, *& ſic* S. *Auguſtinus*, S. *autem Hieronymus*, æquitates. (g) Cuſtodivi vias duras.] *Symmachus*, ὁδοὺς ἐφυλαξάμην παραβάτου, *quod ita videtur vertiſſe* S. *Hieronymus*, ego obſervavi vias latronis. (h) Perfice.] κατάρτισαι. S. *Auguſtinus videtur legiſſe accentum in penultima: habet enim*, ad perficiendum. *Symmachus*, συγκράτησον, corrobora, *Theodotio*, τελείωσον, perfice. (i) In tegmine alarum tuarum protege me.] *Ita* S. *Auguſtinus: vulgata autem*, ſub umbra alarum tuarum. (k) Adipem ſuum.] *Symmachus*, τῷ στέατι αὐτῶν ἐνεφράγησαν, adipe ſuo concluſi ſunt, *aut*, concluſerunt, *ut* S. *Hieronymus, propius ad hebraiſmum.* (l) Projicientes me.] *Euſebius. Symmachus*, μακαρίζοντές με παραχρῆμα περιεκύκλουν, qui beatificabant me, repente circumdederunt. (m) Declinare in terram.] ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ, *Aquila*, τοῦ ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ, ad declinandum in terram. *Theodoretus.* Symmachus, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔταξαν ἐπεκκλίνειν ἐν τῇ γῇ, oculos ſuos ſtatuerunt detorquere, & quaſi altera ex parte declinare in terram. (n) Suſceperunt.] *Theodorus Antiochenus.* Illud, ὑπέλαβον, dictum eſt pro περιμένουσιν, undique expectant, & inhiant mihi. (o) Præveni eos, & ſupplanta eos: erue animam meam ab impio.] S. *Auguſtinus*, præveni eos, & ſubverte eos: erue animam meam ab impiis. S. *Hieron. omnia hæc melius legi putat in numero ſingulari. Aquila*, πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὄκλασον αὐτόν, *quæ* S. *Hieron. vertit*, præveni faciem ejus, incurva eum. (p) Frameam tuam.] *In aliquot vetuſtis codicibus, & apud Theodoretum legitur*, ῥομφαία μου, framea tua, *& addit Theodoretus ſic vertiſſe Symmachum*, εἰς μάχαιράν σου, in gladio tuo. *Theodorus autem Antiochenus agnoſcit hanc lectionem in dandi caſu; ſed magis probat alteram in generandi caſu*, ῥομφαίας, *quo etiam inquit Aquilam eſſe uſum: idque propius ad hebræa, quæ ſic vertit* S. *Hieronymus*, ab impio, qui eſt gladius tuus. (q) Perdens.] ἀπολύων, *quod etiam poſſet verti*, abſolvens. *Theodoretus ad hunc locum ita ſcribit*, τῷ ὅρῳ σου γάρ φησι τοὺς ἀνθρώπους παραπέμπεις εἰς θάνατον· σὺ γὰρ εἴρηκας, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. Etenim tuo, inquit, decreto homines tranſmittis ad mortem: tu enim dixiſti, terra es, & in terram redibis. *Ad verba autem ſequentia*, διαμέρισον αὐτούς, (*quæ nos ex* S. *Auguſtino vertimus*, diſpertire eos, *vulgata autem habet*, divide eos) *idem Theodoretus ſubjungit hæc, quæ etiam leguntur apud Euſebium, fortaſſe ab alio inſerta*, ἐγὼ δὲ εἰ καὶ σοὶ θανάτῳ παραπέμψαι ῥᾴδιον, ἀλλ' οὖν ἱκετεύω ζῶντας αὐτοὺς σκεδασθῆναι, καὶ τὴν κακὴν αὐτῶν συμφωνίαν διαλυθῆναι. Ego vero, quamvis tibi facile ſit ad mortem tranſmittere; attamen obſecro ipſos, dum vivunt, diſſipari, & malam eorum conſpirationem diſſolvi. *Suidas*, ἀπολύων, valet, τῷ θανάτῳ παραπέμπων tranſmittens ad mortem. David, κύριε ἀπολύων ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. Alius autem interpres inquit, ἀπ' ὀλίγων, a paucis. *Pſalterium vetus habet*, perdens de terra: *&* S. *Auguſtinus in epiſt. lviij. ad Paulinum, teſtatur in uno græco codice ſe reperiſſe, quod latini ſui haberent*, perdens de terra. *Cæteri vero codices, & Euſebius & Cyrillus, & Didymus habent*, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς, *&* S. *Auguſt. in eadem epiſtola fatetur, ita ſe in alio græco exemplari reperiſſe, quemadmodum ipſe Paulinus poſuerat*, a paucis de terra. *Aquila*, κύριε ἀπὸ τεθνηκότων ἐκ καταδύσεως, μέρος αὐτῶν ἐν ζωῇ. Domine a mortuis de profunditate: pars eorum in vita. *Symmachus*, κύριε ἀπὸ τῶν νεκρῶν (*Euſebius addit*, τῶν) ἐκδεδυκότων, ἡ μερὶς αὐτῶν ἐν ζωῇ, *al.* ἐν ζῶσιν. Domine a mortuis, a depreſſis: pars eorum in vita, *al.* inter viventes. *Apud* S. *Hieronymum totus hic verſus ſic habet*, a viris manus tuæ Domine, qui mortui ſunt in profundo, quorum pars in vita. (r) De abſconditis.] τῶν κεκρυμμένων σου. *Euſebius ex Symmacho*, τῶν ἀποθέτων, de rectonditis. (ſ) Porcina.] ὑείων, *liber Vaticanus. Quod autem in antiquioribus libris ſcriptum eſſet ſine accentu, & librariis uſitatum eſſet ad*, ι, *literam adjungere*, ε, *viciſſimque ad* ε. *adjungere*, ι, *inde videtur duplex ſcriptura fluxiſſe (quod etiam innuit* S. *Auguſtinus) ut in græcis codicibus partim ſit*, υἱῶν, *quod ſignificat*, filiis, *partim*, ὑείων, *&* ὑῶν, *quæ ſignificant*, porcinis *&* porcis. *In ſcholio quidem ad marginem Vaticani codicis appoſito, hæc ad verbum*, ὑῶν, *leguntur*, pro ἀκαθαρσίας, immunditia: non ſolum enim ipſi immundi fuerunt, ſed etiam filiis ſuis immunditiam communicaverunt. *In aliis etiam commentariis eſt*, ὑῶν, *atque ad eum locum ſic legitur*, ἐχορτάσθησαν τῶν παρανομούντων impleti ſunt iniquis. Et aliter: Omni, inquit, tranſgreſſione repleti ſunt, & ad filios ſuos tranſmiſerunt. *Apollinarius in Metaphraſi*, impleti porcellis, reliquerunt filiis reliquias convivii. *In pſalteriis Romano & Arabico, & apud Arnobium eſt*, porcina. *Paulinus in epiſtola ultima ad* S. *Auguſtinum utramque lectionem agnoſcit*, ſaturati ſunt porcina: vel, ſicut in quibuſdam pſalteriis ſcriptum audio, ſaturati ſunt filiis. *Eandem varietatem notat* S. *Auguſtinus in epiſtola, quæ reſpondet Paulino: & in hunc pſalmum affert hæc*: ſane illo verſu, ubi dictum eſt (ſaturati ſunt porcina) nonnulla exemplaria, ſaturati ſunt filiis, habent. Ex ambiguo enim græco interpretatio duplex venit. *Omnino in græcis codicibus lectio* ὑῶν *frequentior eſt. In codicibus Theodoreti partim eſt*, ὑῶν, *partim*, υἱῶν, *partim etiam*, υἱοί, filii: *quam etiam habet Theodorus Antiochenus. Ac Theodoretus quidem continuo ſubjungit huic lectioni valde ſimilem interpretationem Symmachi, quam etiam refert Euſebius*, χορτασθήσονται υἱοί, καὶ ἀφήσουσι τὰ λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν, ſaturabuntur filii, & dimittent reliquias ſuas parvulis ſuis. (t) Cum apparuerit.] ἐν τῷ ὀφθῆναι. S. *Auguſtinus*, dum manifeſtabitur. *Theodotio*, ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δεξιάν σου, cum apparuerit dextera tua. *Aquila*, ἐν τῷ ἐξυπνισθῆναι ὁμοιώσεώς σου. *Symm.* ἐξυπνισθεὶς τῇ ὁμοιώσει σου, *quæ* S. *Hieronymus vertit*, cum evigilavero ſimilitudine tua.

PSAL. XVII.

(a) COmmota eſt, & contremuit terra.] *Euſebius ex Aquila*, καὶ ἐκινήθη, καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, & mota eſt, & concuſſa eſt terra. (b) Et commota ſunt.] *Euſebius ex Symm.* περιετράπησαν, circumverſa ſunt. (c) A facie ejus exarſit] κατεφλόγισεν, *ſic vulgata. In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, καταφλογήσεται, exardeſcet. *Apud* S. *Auguſtin.* exardeſcit. *Aquila*, ἀπὸ στόματος αὐτοῦ φάγεται. *Symmachus*, ἐκ στόματος αὐτοῦ ἀναλίσκων, *quæ* S. *Hieronymus reddit*, ex ore ejus devorans. (d) Vocem ſuam.] *Poſt hæc in vulgata repetuntur illa*, grando, & carbones ignis, *quæ neque Græci, neque* S. *Auguſtin. habent. Et notat* S. *Hieronymus ad Suniam, de hebraico, & de Theodotione in LXX interpretatione ſub aſteriſco eſſe addita.* (e) Afflictionis.] κακώσεως. *Symmachus*, ταλαιπωρίας, miſeriæ, calamitatis. (f) Eruet me.] ῥύσεταί με. S. *Auguſt.* eruit me, *vulgata*, ſalvum me fecit. (g) In conſpectu meo.] *Apud* S. *Auguſtinum adjungitur*, ſunt ſemper. *Quæ autem ſequuntur*, & juſtitiæ ejus non receſſerunt à me, *eodem modo habentur apud Theodoretum*, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ: *ſed in aliis codicibus eſt*, οὐκ ἀπέστησα ἀπ' ἐμοῦ, *& in vulgata, & apud* S. *Auguſtinum*, & juſtitias ejus non repuli a me. (h) Sanctificaberis.] ὁσιωθήσῃ. *Sic etiam Theodoretus, & ita vertit Tertullianus.* S. *autem Cyprianus*, juſtificaberis, *alii vero libri habent*, ὅσιος ἔσῃ, *ut vulgata &* S. *Auguſtinus*, ſanctus eris. *Symmachus*, πρὸς ὅσιον ὁσίως πράξεις, erga ſanctum ſancte ages. *Aliud Schol.* μετὰ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ, cum gratioſo gratioſum reddes. (i) Perverteris.] διαστρέψεις, *proprie valet*, pervertes, *ſed eſt hebraiſmus. nam ſubintelligendum* te. (k) Humilem.] *Symmachus*, πρᾶον, mitem, & manſuetum. (l) Eloquia Domini examinata.] *Symmachus*, ῥῆσις τοῦ κυρίου δόκιμος, loquutio Domini probata. (m) Tanquam cervi.] *Sic libri græci, &* S. *Auguſt.* S. *tamen Hieronymus, aſſeverat omnes interpretes tranſtuliſſe pluralem numerum: & ſic vulg.* cervorum. (n) Statuit me.] S. *Auguſtinus*, ſtatuet: *Aquila*, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψώματά μου στήσεις με, & ſuper excelſa mea ſtatues me. (o) Protectionem.] ὑπερασπισμόν, *ſexta editio*, ὑπερασπιστήν, τὸν σωτῆρά μου, protectorem, ſalvatorem meum. (p) Salutis meæ] *Sic Theodoretus, &* S. *Auguſtinus. Alii libri græci non habent*, μου. S. *Hieronymus ſcribit omnes interpretes tranſtuliſſe, ut habet vulgata*, tuæ. (q) Et diſciplina tua ipſa me docebit. *Schol.* hæc ſunt Theodotionis pro eo quod a LXX dictum eſt, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος, & diſciplina tua correxit (*aut, ut* S. *Auguſtinus*, direxit) me in finem. *Euſebius autem ex Symmacho quidem refert*, καὶ τὸ ὑπακούειν με αὐξήσει με, & obedientia mea augebit me, *ex Aquila autem*, καὶ πραότης μου ἐπλήθυνέν με, *quæ* S. *Hieronymus vertit*, & manſuetudo mea multiplicavit me. (p) Omnes inſurgentes.] S. *Hieronymus ad Suniam*, ſed, omnes, additum eſt. *Aquila*, κάμψεις ἐπανεστηκότα μοι, incurvabis eum qui inſurrexit in me. (ſ) Erue me a contradictionibus.] ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογιῶν. *Aliquot codices & Theodoretus habent*, ῥύσῃ με ἐξ ἀντιλογίας, erues me de contradictione. S. *Auguſtinus*, erues me de contradictionibus: *vulgata*, eripies. *Aquila*, διασώσεις με ἀπὸ δικασιῶν, ſalvabis me a contentionibus. *Symmachus*, ῥύσῃ με ἀπὸ ἀντιλογιῶν, erues me a contradictionibus. (t) Inveterati ſunt.] ἐπαλαιώθησαν. S. *Auguſtinus*, inveteraverunt. *Schol. & Symmachus*, ἠτιμάσθησαν, dehoneſtati ſunt. *Sed Theodoretus.* Illud, ἐπαλαιώθησαν, καὶ ἐχώλαναν, Symmachus dixit, ἀτιμωθήσονται, καὶ ἐντραπήσονται, honeſtabuntur, & confundentur. (u) De inimicis iracundis.] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων, *& ſic* S. *Auguſtinus, & vulgata*, de inimicis meis iracundis. *Sunia, & Fretella in ſuo codice habuerunt*, μου δυνατῶν, meis fortibus, *ſive*, potentibus. *Sed* S. *Hieronymus.* In hebræo nihil aliud habetur niſi hoc, liberator meus ad inimicis meis: ſeptuaginta autem, iracundis, addiderunt.

PSAL. XVIII.

(a) NOn ſunt loquelæ.] *Theodoretus.* Hoc manifeſtius Symmachus eſt interpretatus. καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγελεῖ γνῶσιν, οὐ ῥῆσιν, οὐδὲ λόγους, ὧν οὐκ ἀκούονται φωναί, ἀλλ' εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος αὐτῶν, & nox nocti indicabit ſcientiam, non dictionem, neque ſermones, quorum non audiuntur voces; ſed in omnem terram exivit ſonus eorum. Aut ſecundum Aquilam, ὁ κανὼν αὐτῶν, canon, & regula eorum. (b) In Sole poſuit.] ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο. *Nicephor. inquit vacare illud*, ἐν. *Theodoretus*, Et hæc manifeſtius tres illi ſunt interpretati, τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκήνωμα ἐν αὐτοῖς. *Ea autem* S. *Hieron. vertit*, Soli poſuit tabernaculum in eis. *Euſebius iſta tribuit Aquilæ & Theodotioni, & quintæ editioni. Symmacho autem hæc*, τῷ ἡλίῳ ἔταξε σκηνὴν ἐν αὐτοῖς, *quæ tamen idem valent.* (c) Suam.] αὐτοῦ. *Sic etiam in pſalterio Arabico, & Æthiopico. Sed abeſt ab aliis libris græcis, &* S. *Auguſtino, & vulgata.* S. *Hieron. teſtatur illud ſe ſub veru additum reperiſſe.* (d) Delicta] παραπτώματα. *Aquila*, ἀγνοίας, *quod* S. *Hieron. videtur vertiſſe*, errores. (e) Et ab alienis.] *Euſebius*, Aquila, (*al. Symm*) καί γε ἀπὸ ὑπερηφάνων συντήρησον τὸν δοῦλόν σου. S. *Hier.* a ſuperbis quoque libera (*quamvis proprius ad græcum eſſet*, conſerva) ſervum tuum. (f) In beneplacitum.] εἰς εὐδοκίαν. S. *Auguſt. & vulgata*, ut complaceant. *Sic etiam Eccleſiaſtici* 29. εὐδοκίαν ἔχε, *redditur*, placeat tibi.

PSAL. XIX.

(a) PInguefaciat.] πιανάτω. S. *Auguſt. & vulgata*, pinguefiat. *Origenes*, φαιδρυνάτω, στεατούτω, nitidum faciat, adipe farciat. *Theodoretus*: Illud, τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω, Symmachus ita eſt interpretatus, καὶ τὴν ἀναφοράν σου πίονα ποιήσαι, & oblationem tuam pinguem faciat. (b) Tribuat tibi.] *In aliis codicibus ſequitur*, κύριος, *& apud* S. *Aug.* Dominus, *ſed monet* S. *Hier. ex ſuperioribus*, ἀπὸ κοινοῦ, *ſubaudiri.* (c) Magnificabimur.] μεγαλυνθησόμεθα. *Sic pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & Metaphraſis Apollinaris. Sic* S. *Hier. in Oſee. c.* 10. *& in vita Hilarionis, & pſalterium Romanum, & alii patres.* S. *Aug. habet*, exultabimus. *In cæteris libris græcis eſt*, ἐπικαλεσόμεθα, invocabimus, *ut vulgata. Apud* S. *Cypr. de exhort. mart. in impreſſis eſt*, magnificabimus, *ſed in aliquot manuſſ.* invocabimus. Ipſis copulati ſunt pedes, & ceciderunt. (d) In quacunque die.] *Ita reddendum illud*, ἐν ᾗ ἄν, *fatetur* S. *Hieron. ad Suniam: quamvis cum hebræo concordare dicat illud*, in die, qua, *quod eſt in vulgata, & apud* S. Auguſt.

PSAL. XX.

(a) ANimæ ejus.] *Ita* S. *Auguſt.* & *Rom. In cæteris fere libris græcis eſt*, καρδίας αὐτοῦ, & *in vulg.* deſiderium cordis ejus tribuiſti ei. (b) Petitione labiorum.] δέησιν τῶν χειλέων, & *Chaldæus*, & prolationem labiorum ejus non prohibuiſti in æternum. *In aliis libris eſt*, θέλησιν, & S. *Aug.* & *vulgata*, voluntate labiorum ejus. (c) In ſeculum ſeculi.] S. *Auguſtin.* & *vulgata*, in ſeculum, & in ſeculum ſeculi. *Aquila*, & *Theodotio*, & *quinta editio*, καὶ ἔτι, & ultra. *Symmach.* καὶ εἰς ἀπέραντον, & in infinitum. (d) Lætificabis eum] *Euſebius*, Symmachus ait, χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ παρὰ τῷ προσώπῳ σου *quod* S. *Hier.* Exhilarabis eum in lætitia apud vultum tuum, *quæ poſtrema verba referuntur etiam a Theodoreto.* (e) Inveniatur manus tua] *Theodoretus*, Hoc rurſus manifeſtius Symmachus dixit, καταλήψεται ἡ χείρ σου πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, ἡ δεξιά σου εὑρήσει τοὺς μισοῦντάς σε, comprehendet (*aut ut* S. *Hieron.* inveniet) manus tua omnes inimicos tuos: dextera tua inveniet odientes te. (f) Declinaverunt.] *Euſebius*. Symmachus dixit, ὅτι συνέρρεξαν κατὰ σοῦ εἰς κακὸν, quoniam obſtruxerunt contra te in malum. (g) Conſilium quod.] *Sic* S. *Auguſtinus*, διελογίσαντο βουλὴν ἣν οὐ μὴ δύνωνται στῆσαι. *In aliis codicibus partim eſt*, βουλὰς, ἃς, conſilia, quæ, *ut vulgata*: *partim*, βουλὰς αἷς, & *habent*, στῆναι, *quæ varietas videtur etiam agnoſci a Theodoreto*: & *fortaſſe hic ſenſus poſſet elici*, cogitaverunt conſilia, quibus non poterunt ſtare. *Idem Theodoretus refert Symm. hoc loco ita dixiſſe*, ἐλογίσαντο ἐννοίας ἀδυνάτους, cogitaverunt cogitationes infirmas, quæ ad exitum perduci non poſſunt. (h) Pones eos dorſum] *Theodoretus*, Symmachus autem ita, ὅτι θήσεις αὐτοὺς ἀποστρόφους, quoniam pones eos averſos. *Schol. pro*, θήσεις, *habet*, τάξεις. (i) Reliquis tuis] *Aut, ut* S. *Aug.* & *vulg.* reliquiis: *græce eſt*, περιλοίποις. *Aquila*, ἐν τοῖς κάλοις σου ἑδράσεις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, in funibus tuis firmabis in faciem eorum, *nec multo aliter* S. *Hieron. Sym. autem*, τοῖς περιλειπομένοις σου ἑδράσεις κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ſuperſtitibus tuis firmabis ad faciem eorum. *Schol.* Oportebat pro illo quidem, σοῦ, ponere, αὐτῶν, pro illo autem, αὐτῶν, ponere illud, σοῦ, *ut eſſet*, ἐν τοῖς περιλοίποις αὐτῶν ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου, in reliquis eorum parabis faciem tuam: τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς ἐμμέτρου συνθέσεως πεπονθέναι δοκεῖ. καθὸ καὶ παρὰ τοῖς ἔξω ποιηταῖς συνεχέστερόν ἐστιν τὰ τοιαῦτα εὑρεῖν καὶ μάλιστα ἐν τοῖς λυρικοῖς. Hoc autem videtur accidiſſe ex compoſitione metrica: ſicut etiam apud poetas exteros frequentius talia licet invenire, & præſertim in lyricis. *Hoc hyperbaton agnoſcit etiam Nicephorus. Sed Theodoretus minime neceſſarium putat iſto modo exponere.*

PSAL. XXI.

(a) REſpice in me.] *Euſebius.* Illud, πρόσχες μοι, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ ἑβραϊκῷ καὶ ὁ σωτὴρ παρελέλοιπεν, tanquam quod in hebraico non ſit, ſed apud ſolos LXX Salvator etiam omiſit (b) Delictorum meorum.] τῶν παραπτωμάτων μου. *Symm.* τῶν ὀδυρμῶν μου, querimoniarum mearum; *quinta editio*, τῆς βοήσεώς μου clamoris mei, *ſexta*, τῆς δεήσεώς μου, deprecationis meæ. *Aquila*, τοῦ βρυχήματός μου, rugitus mei, & *ſic habet* S *Hieronymus. Euſebius etiam illud* (clamoris mei) *tribuit quintæ editioni*: *Theodoretus*, *Theodotioni*. (c) Et non ad inſipientiam mihi.] *Quinta editio*, σιωπὴ, *ſexta editio*, σιγή μοι. *Theodoretus*, aut ſecundum cæteros, καὶ νυκτὸς, καὶ οὐ σιγή S. *Hieron.* & nocte, nec eſt ſilentium mihi. (d) In ſancto.] *Symm.* ἐν ἁγίοις, in ſanctis, *aut ut* S. *Hieron.* ſancte. (e) Laus.] *Theodoretus*, Cæteri interpretes, pro, ἔπαινος, poſuerunt, ὕμνος, hymnus. (f) Tauri pingues.] πίονες. *Aquila*, λιπαροὶ, opimi. *Symmach.* σιτιστοὶ, altiles. *Alius*, δυνάσται βασὰν διεδειγμάτισαντό με, potentes Baſan traduxerunt me. (g) Effuſus ſum.] ἐξεχύθην. *Ita in pſalterio Arabico*, & *apud Didymum*: *Ita vulgata*. & *apud* S. *Auguſtinum. Pſalterium autem Romanum*, effuſa ſunt: *quod convenit cum multis græcis codd. qui habent*, ἐξεχύθη *Schol.* Illud autem, ἐξεχύθην, cum *n*, (fortaſſe legendum cum *v*) ponitur in Hexaplo apud omnes Ita autem & Apollinarius, & Euſebius ſcribit. (h) Pedes.] *Ita fere Juſtinus*, ὤρυξάν μου πόδας, καὶ χεῖρας, foderunt meos pedes, & manus. *Eodem autem prorſus modo videtur legiſſe Tertullianus*, foderunt manus meas, & pedes, & *rurſus*, exterminaverunt manus meas, & pedes. *In pleriſque tamen libris græcis eſt*, χεῖράς μου, καὶ πόδας μου, & S. *Aug.* & *vulgata*, manus meas, & pedes meos. *Aquila*, ᾔσχυναν, confuderunt. (i) Auxilium meum.] τὴν βοήθειάν μου, & *ita ſcribit ad Suniam* S. *Hier. legendum eſſe*: *apud* S. *Auguſtinum*, & *in vulgata legitur*, auxilium tuum a me. (k) Unicam meam.] μονογενῆ μου. *Aquila*, μοναχήν, ſolitariam & S. *Hier. addit*, meam. *Symm.* μονότητα, ſolitudinem. (l) Magnificate eum.] *Ita* S. *Auguſt quod græce eſt*, δοξάσατε, & *hanc verſionem probat* S. *Hier. ad Suniam*: *vulgata tamen habet*, glorificate. (m) A te laus mea] παρὰ σοῦ. *Ita omnes codices collati, ſed* S *Aug.* & *vulgata habent*, apud te, *ut videantur legiſſe*, παρά σοι. (n) In eccleſia magna.] *In cæteris libris ſequitur*, ἐξομολογήσομαί σοι, & S. *Aug.* confitebor tibi, *quod non eſt apud Tertullianum, neque in metaphraſi Apollinaris, neque in vulgata.* (o) Familiæ.] *Sic vulgata, quod græce eſt.* πατριαί. S. *Auguſt.* & S. *Cypr. lib.* 2, *adverſus Judæos*, patriæ *Aquila*, & *Symmachus*, αἱ συγγένειαι, cognationes, & *ita* S. *Hier.* (p) Pingues.] πίονες. *Aquila* & *Symm.* λιπαροὶ, opimi. (q) Procident.] *Ita* S. *Aug. quod græce eſt*, προπεσοῦνται, *vulgata*, cadent. *Theodotio*, κάμψουσιν, flectent. *Euſebius ex Symm.* ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὀκλάσουσιν ἅπαντες οἱ καταβαίνοντες εἰς κόνιν, οὗ ἡ ψυχὴ ζήσει, σπέρμα δὲ λατρεύσει αὐτῷ, ante faciem ejus curvabunt genu univerſi qui deſcendunt in pulverem: cujus anima vivet, ſemen autem ſerviet ei: *quæ fere ſunt* S. *Hieron. niſi quod habet*, & anima ejus non vivet. (r) Terram.] *Theodotio*, χοῦν, pulverem. (ſ) Et anima mea ipſi vivit.] S. *Aug.* & *vulgata*, vivet. *Theodotio*, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ζῇ, & anima ejus vivit. *Aquila*, αὐτῷ ζῇ, ipſi vivit. *Quinta*, & *Sexta editio*, *ut LXX.* ἡ ψυχή μου, anima mea. (t) Annunciabitur.] *Symmachus*, ἀναγραφήσεται ἐν βιβλίῳ τῷ κυρίῳ. in libro perſcribetur Domino. (u) Annunciabunt,] *Apud* S. *Auguſtinum*, & *in vulgata ſequitur*, cœli, *quod in græcis codicibus non eſt inventum.* (x) Quem fecit.] *Aquila* & *Theodotio*, ὅτι ἐποίησεν, quia fecit.

PSAL. XXII.

(a) IN loco paſcuæ] *Aquila* & *Symmach.* ἐν ὡραιότητι πόας κατεσκήνωσέν με, in venuſtate herbæ collocavit me. (b) Animam meam convertit.] *Symm.* ἀνεκτήσατό με, refecit me. S. *Hier.* animam meam refecit. (c) Super ſemitas] S. *Auguſt.* in ſemitis. *Symm.* δι' ἀτραπῶν, per calles. (d) Calix tuus.] τὸ ποτήριόν σου. *Ita habent multi libri græci*, & *pſalterium Arabicum*, S. *Aug.* & *pſalterium Romanum*, & poculum tuum inebrians, quam præclarum eſt. S. *Cypr*, *lib.* 2. *ep.* 3. calix tuus inebrians perquam optimus. *At in vulgata*, calix meus, *cum qua facit pſalterium Æthiopicum. Didymus utramque lectionem agnoſcit.* S. *Hieron. aſſeverat illud*, σου, *eſſe in κοινῇ*, *Septuaginta vero*, & *hebræos*, & *omnes interpretes habere*, calix meus. *Schol.* Theodotio, ποτήριόν μου. Symm. ποτήριον μεθύσκον πάνυ ἀγαθὸν, poculum inebrians maxime bonum. *Item quinta editio, niſi quod habet*, ποτήριόν μου, *Sexta autem*, τὸ ποτήριόν μου μεθύσκον ὡς κράτιστον, calix meus inebrians perquam optimum. S. *Hieronymus habet tantum*, calix meus inebrians. (e) Et ut inhabitem.] καὶ τὸ κατοικεῖν με, *quod poſſet etiam verti*, habitatio mea, & *ita Symmachus*, ἡ κατοίκησίς μου.

PSAL. XXIII.

(a) UNa ſabbati.] τῆς μιᾶς σαββάτου, quod apud S. *Auguſtinum*, & *in vulgata redditur*, prima ſabbati. *Theodoretus inquit hoc ſe inveniſſe in nonnullis exemplaribus, ſed in Hexaplo minime eſſe appoſitum.* (b) Ipſe ſuper maria.] *Sic etiam apud* S. *Auguſtinum. Apud Theodoretum eſt*, αὐτὸς γὰρ, & *vulgata*, quia ipſe. *Symmachus*. οὗτος ἐπὶ θαλάσσας ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπὶ ποταμοῖς ἥδρασεν αὐτήν, hic ſuper maria fundavit eum, & cum fluminibus ſtabilivit eum. *Theodotio*, *ut LXX.* (c) Sancto.] *Aquila*, & *Theodotio*, ἁγιάσματος, ſanctificationis. (d) Salvatore.] σωτῆρος, *apud* S. *Auguſtinum*, & *in vulgata eſt*, ſalutari, *ut videantur legiſſe*, σωτηρίου. (e) Quærentium eum.] *Sic in vulgata*, & *apud* S. *Cyprianum. In aliis libris græcis eſt*, τὸν κύριον. & S. *Auguſtinus*, Dominum. (f) Dei Jacob.] *Schol.* Aquila, Symm. LXX, quinta editio, & ſexta, πρόσωπόν σου ἰακώβ, faciem tuam Jacob, *quod etiam habet* S. *Hieronymus*: *ſed in nullo ex collatis codicibus aut editionibus repertum eſt.* (g) Tollite.] S. *Cypr. lib.* 2. *adverſus Judæos ita reddit hunc locum*: Auferte portas principes veſtras, & extollimini portæ æternales: & introibit rex claritatis. *Aquila*, ἄρατε πύλαι κεφαλὰς ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε ἀνοίγματα αἰώνια, *quo modo fere* S. *Hieron.* levate portæ capita veſtra, & elevamini januæ ſempiternæ: & *ſcribens ad Damaſum, inquit, Aquilam eſſe interpretatum*, attollite portæ capita veſtra. *Theodotio* & *quinta editio*, *ut LXX. Sym.* μετάρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ὑψωθήτωσαν δὲ αἱ πύλαι αἰώνιοι, transferte portas principes veſtras: & exaltentur portæ ſempiternæ. (h) Iſte rex.] αὐτός ἐστιν οὗτος, *ita fere Juſtinus*, αὐτὸς οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, ipſe iſte eſt rex gloriæ: *ab aliis libris, abeſt illud*, οὗτος. & S. *Aug.* & *vulgata*, ipſe eſt rex gloriæ. *In hebræo autem poſt hæc verba ſequitur*, Selah, & *apud* S. *Hier.* ſemper.

PSAL. XXIV.

(a) PSalmus ipſi David] *Teſtatur Euſebius nihil fuiſſe inſcriptum, ſed tantum a cæteris interpretibus dictum eſſe*, τοῦ δαυὶδ, ipſius David. *Apud Theodoretum*, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. & S. *Auguſt.* in finem pſalmus David. *In vulgata*, in finem pſalmus. (b) Inique agentes ſupervacue.] οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς. S *Auguſt.* inique facientes vana. *Schol.* cæteri, & quinta editio, οἱ ἀποστατοῦντες, qui rebellant. S. *Hieron. ad Suniam*, inique agentes. *Notat autem quod in quibuſdam codicibus legebatur*, omnes, & *nunc eſt in vulgata, additum eſſe in LXX ſub veru.* (c) Deduc me in veritatem tuam.] ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου S. *Hieron.* deduc me in veritate tua. S. *Auguſt.* & *vulgata*, dirige me in veritate tua (d) Et quia miſericordiæ.] *Ita* S. *Auguſt. quod græce eſt*, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσί. *Vulgata*, & miſericordiarum tuarum, quæ a ſeculo ſunt. (e) Et ignorantias meas.] S. *Auguſt.* & ignorantiæ meæ, *quod facile ferunt verba græca*, καὶ ἀγνοίας μου. *Aquila*, καὶ ἀθεσιῶν μου, & prævaricationum mearum. *Symm.* καὶ παραπτωμάτων μου, & prolapſionum mearum. (f) Memor eſto mei.] S. *Auguſt. addit*, Deus. *In vulgata eſt*, memento mei tu, & *ita eſt in aliquot codicibus græcis*, & *apud Theodoretum*, μνήσθητί μου σύ. (g) Dabit delinquentibus] νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας. S. *Auguſt.* legem ſtatuit. *Aquila*, φωτιεῖ ἁμαρτωλοὺς, illuminabit peccatores. *Symm.* ὑποδείξει ἁμαρτάνουσιν ὁδὸν, demonſtrabit peccantibus viam. (*) Vias ſuas.] *Euſebius ex Aquila* & *Symmacho*, ὁδὸν ἑαυτοῦ, viam ſuipſius. (h) Et propitiaberis.] καὶ ἱλάσῃ. *In aliquot codicibus* & *apud Theodoretum eſt*, καὶ ἱλάσθητι, & propitiare. *Apud* S. *Auguſtinum* & *in vulgata*, propter nomen tuum domine propitiaberis. (i) Legem ſtatuet ei in via.] *Rurſus* S. *Auguſtinus* & *vulgata*, ſtatuit. *Symm.* ᾧ ὑποδείξει ὁδὸν ἣν ἐπιλέξεται, cui demonſtrabit viam, quam elegit. *Aquila*, φωτίσει αὐτὸν ἐν ὁδῷ, ᾗ ἐκλέξεται, illuminabit eum in via, quam eliget. (k) Firmamentum eſt Dominus timentium eum.] *Hoc videtur potius eſſe ſextæ editionis, ut ex ſcholio deprehenditur. Theodoretus quidem tanquam lectionem ſeptuaginta agnoſcit*, τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, & *ſic apud Sanctum Auguſtinum*, & *in vulgata*, timentibus eum. *Scholion ita habet*, *Aqu.* ἀπόρρητον κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, Secretum Domini timentibus eum. *Symmac.* ὁμιλία κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, colloquium Domini timentibus eum. *Sexta editio*, κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτὸν, firmamentum dominus timentium eum. *Theod.* μυστήριον κυρίου, myſterium Domini. *Ita Scholiaſtes*, & *fere eodem modo Euſebius. Theodoretus tamen totum hoc* & *Theodotioni* & *Symmacho tribuit*, μυστήριον κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς, myſterium (*ſive*, ſecretum, *ut* S. *Hieron.*) Domini timentibus eum: & pactum ſuum oſtendet eis. (l) Et teſtamentum ipſius ad manifeſtandum eis. καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς, *videtur ad verbum eſſe expreſſum ex hebræo*: *vulg. tamen*, & S. *Auguſt. habent*, ut manifeſtetur illis. *In aliis libris græcis eſt*, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς, & teſtamentum ipſius manifeſtabit eis. *Quomodo ſint interpretati Symm.* & *Theodotio, proxime ex Theodoreto retulimus. In Schol. autem hoc ex Aquila refertur*, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ γνωρίσει αὐτοῖς, & pactum ſuum notum faciet eis. (m) Unicus.] μονογενής. *De hoc vocabulo diſputat Didymus. Aquila*, μοναχὸς, ſolitarius. *Symmachus*, μόνος, ſolus: & *ita* S. *Hier. Theodoretus autem hoc tribuit cæteris interpretibus præter LXX.* (n) Sum ego.] εἰμὶ ἐγώ. *Schol.* Aquila, & Theodotio dicunt, ἐγὼ, pro, εἰμί. *Sym. ut LXX.* (o) Multiplicatæ ſunt.] ἐπληθύνθησαν. *Schol.* Aquila, & quinta editio, ut LXX. At vi & Theod. ἐπληθύνθησαν. Sym. πλατεῖαι, latæ. *Ita cum Schol. illud*, ἐπληθύνθησαν, tribuunt *tribuat Theodotioni, dubium eſſe poteſt, id ne habuerint LXX, an aliquid aliud, & fortaſſe,* ἐπλατύνθησαν. *Nam in graduali Miſſæ Dominica ſecunda quadrageſimæ legitur,* tribulationes cordis mei dilatatæ ſunt. (*p*) De neceſſitatibus meis educ me.] *Vulgata,* erue me. *Aquila,* ἐκ τῶν συνοχῶν μου, de anguſtiis meis, *ut S. Hieronymus.*

PSAL. XXV.

(*a*) Ipſius David.] *Apud S. Auguſtinum,* ipſi David: *in vulgata,* in finem pſalmus David: *In aliquot codicibus Græcis, & apud Theodoretum,* ψαλμὸς τῷ δαυὶδ, *aut,* τῷ δαυὶδ ψαλμός. (*b*) Judica me.] κρῖνόν με, *& ſic vulg. & S Aug. In aliquot codicibus Græcis eſt,* κρῖνόν μοι, judica mihi. *Schol.* In Hexaplo apud LXX & cæteros omnes interpretes eſt κρῖνόν με. *Heſychius tamen videtur habuiſſe* μοι, *& cum docuiſſet verbum iſtud, cum ſignificat condemnare, caſum accuſandi poſtulare, cum vero jus dicere, & diſceptare, caſum dandi; hæc adjungit,* ἐνταῦθα οὖν, κρῖνόν μοι κύριε, ἀντὶ τοῦ δίκασον ἐμοὶ καὶ τοῖς βαβυλωνίοις. ὅτι ἐγὼ μὲν πάσῃ ἀκακίᾳ κέχρημαι εἰς αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἐμὲ πάσῃ πονηρίᾳ. Hoc igitur loco κρῖνόν μοι κύριε, judica mihi domine, dictum eſt, pro. judica inter me & Babylonios: quoniam ego equidem omni innocentia uſus ſum erga illos, ipſi vero in me omni malignitate. (*c*) In innocentia mea ambulavi.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce eſt,* ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην. *Vulgata, & hic, & inferius in hoc eodem pſalmo,* ingreſſus ſum. *Aquila,* ἐν ἁπλότητι, in ſimplicitate. *Symmachus,* ἐν ἀμωμότητι, in puritate a maculis. (*d*) Non movebor.] οὐ μὴ σαλευθῶ, *in aliis libris græcis eſt,* οὐ μὴ ἀσθενήσω, *& vulgata, & S. Aug. in prima enarratione,* non infirmabor. *Schol.* οὐκ ἀσθενήσω, *Aquila* οὐκ ἀτονήσω, non deficiam, *& ita S. Hier. Sym* οὐ διαστραφήσομαι, non circumvertar. *Sexta,* οὐ μὴ σαλευθῶ, non movebor, non vacillabo. (*e*) Inter innocentes.] ἐν ἀθώοις. *Aquila,* ἐν ἀθωότητι, in innocentia, *ut S. Hier.* (*f*) Laudis.] *In multis libris græcis eſt,* αἰνέσεώς σου. *Euſebius tamen in Pſal. 26. recitans hunc locum, non habet,* σου. S. *Auguſt. in prima enarratione habet,* laudis tuæ, *in ſecunda,* laudis. *In vulgata etiam codices variant.* (*g*) Decorem.] εὐπρέπειαν. *Theodoretus.* Pro, εὐπρεπείας, Symmachus poſuit, ἀνάκτορον, aditum: & pro ἀνδρῶν αἱμάτων, viris ſanguinum, poſuit, ἀνδρῶν μιαιφόνων, viris homicidis. (*h*) In rectitudine.] *Ita S Aug.* ἐν εὐθύτητι, *vulgata,* in directo. *Symmachus,* ἐν ὁμαλῷ, in plano.

PSAL. XXVI.

(*a*) Ipſius David, priuſquam liniretur.] *In multis codicibus eſt,* τῷ δαυὶδ, *ut S Auguſt.* ipſi David. *Didymus autem, & Theodoretus, hanc inſcriptionem teſtantur ſe in aliquot exemplaribus inveniſſe, ſed non in Hexaplo.* (*b*) David.] *Scholion.* Nomen David exponitur, ἐξουθένημα, abjectio. *Heſychius inquit multa ſignificare, fortem manu, dilectum, ſolum, ſed etiam abjectionem; atque hanc præcipue notionem huic pſalmo convenire; ut ad eos pertineat, qui ante baptiſmum abjecti, id eſt, catechumeni erant.* (*c*) In hac ego ſpero.] ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω. *vulgata,* in hoc ego ſperabo: *in aliquibus* S. *Auguſt. codicibus eſt,* in hac; *eſt enim Hebraiſmus, femininum pro neutro, ut paulo poſt,* unam petii. (*d*) Ut contempler delectationem.] *Sic S. Aug. quod reſpondet Græco,* τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα. *In vulgata eſt,* ut videam voluntatem; *quamvis in aliquot ejus exemplaribus legatur,* voluptatem. (*e*) Et viſitem templum ejus.] καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. *In nonnullis codicibus legitur,* τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ, templum ſanctum ejus. S. *Auguſtinus videtur habuiſſe,* ἐπισκέπεσθαι, *ita enim apud eum legitur,* & protegat a templo ejus. *Symmachus pro* τὴν τερπνότητα, τὸ κάλλος, pulchritudinem, decorem. (*f*) Et nunc ecce exaltavit.] καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε, *ita in pleriſque codicibus.* S. *Hier. ad Suniam notat, illud,* ecce, *eſſe ſuperfluum: & abeſt a vulg. Theod.* Aquila pro ὕψωσεν κεφαλήν μου, dixit, ὑψωθήσεται ἡ κεφαλή μου, exaltabitur caput meum. (*g*) Circuivi.] *Schol.* Cæteri, τοὺς κύκλῳ μου, eos qui circa me ſunt. (*h*) Vociferationis.] *Ita vulg. quod græce eſt,* ἀλαλαγμοῦ, *& a Theodoreto explicatur vox bellica edita ab audacioribus in eos qui timent. S. Auguſtinus habet,* jubilationis. *In pleriſque libris græcis eſt,* θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀλαλαγμοῦ. *Theodoretus habet* αἰνέσεως, *ſed notat, in nonnullis exemplaribus addi etiam* καὶ ἀλαλαγμοῦ. *Idemque obſervavit Heſychius. In pſalterio Arabico & Æthiopico eſt ut in noſtra.* (*i*) Tibi dixit.] *Symmachus,* σοὶ προσωμίλ, te alloquebatur cor meum.. (*k*) Quæſivi vultum.] *Ita apud* S. *Auguſtinum, & in pſalterio Romano, quod græce eſt,* ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, *& ita in pſalterio Arabico, & Æthiopico, & in metaphraſi Apollinaris. In aliis libris eſt,* κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου, Dominum quæram, exquiſivit te facies mea. *A Theodoreto abeſt prius membrum, ut etiam a vulgata.* S *Hieronymus putat legendum,* exquiſivit facies mea. *Symm.* σὲ ἐζήτει τὸ πρόσωπόν μου, te quærebat facies mea. *Quinta, ſexta editio, Theodotio, ut LXX.* (*l*) Ne derelinquas.] *Sic apud* S. *Auguſtinum, & in editionibus latinis, quod græce eſt,* μὴ ἐγκαταλίπῃς με, καὶ μὴ ὑπερίδῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. *In cæteris libris eſt,* μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου, ne cum odio ejicias me, neque derelinquas me Deus, ſalvator meus. *Euſebius.* Pro quo, ἀποσκορακίσῃς, Symmachus quidem dixit, ἀπορρίψῃς με, abjicias me: Aquila autem, μὴ ἐάσῃς με, ne ſinas me. *Theodoretus.* Illud, ἀποσκορακίσῃς, alii interpretes dixerunt μὴ ἀπορρίψῃς με, ne projicias me; LXX autem nomen iſtud fecerunt ex gentili eruditione. Nam illud, ἀποσκορακίσαι (*aut, ut refertur in Scholio*) ἐς κόρακας, erat contumelia quædam apud veteres, orta ex quadam fabula. *Nicephorus autem tum hanc Etymologiam affert, tum iſtam alteram,* ἀπὸ τῆς σκορίας, *a ſcoria, quæ quidem tanquam inutile excrementum ferri rejicitur.* (*m*) Legem pone.] S. *Auguſtinus,* legem conſtitue, νομοθέτησόν με. *Aquila, & Theodotio,* φώτισόν με, illumina me. *Symmachus,* ὑπόδειξόν μοι, *& Sanctus Hieronymus,* oſtende mihi Domine viam tuam, *ſic etiam fere pſalmo* 24. (*n*) Teſtes iniqui, & mentita eſt.] *Theodoretus:* Aquila hoc manifeſtius dixit, ἀντέστησάν μοι μάρτυρες ψευδεῖς, καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία, ſteterunt contra me teſtes falſi, & apparuit injuſtitia. (*o*) Credo videre.] *Euſebius refert Aquilam dixiſſe,* ἐπίστευσα τοῦ ἰδεῖν ἐν ἀγαθῷ κυρίου, credidi videre in bono Domini: *Symmachum vero,* ἐπίστευον ἰδεῖν τὴν ἀγαθωσύνην κυρίου, credebam videre bonitatem Domini.

PSAL. XXVII.

(*a*) Ipſius David.] S. *Auguſt.* pſalmus David. *In multis codicibus græcis,* τῷ δαυὶδ, *& vulgata,* huic David. *Notat autem Euſebius ex traditione Hebraica hujuſmodi pſalmis, qui abſque ulla additione, vel,* Davidis, *vel,* David, *inſcripti ſunt, convenire inſcriptionem illius pſalmi, qui proxime iſtos præceſſit, ut inſcriptionem vigeſimi ſecundi pſalmi iis qui poſt eum ſequuti ſunt.* (*b*) Clamavi.] ἐκέκραξα, *ſic eſt in veteri pſalterio Æthiopico, & Arabico, & apud* S. *Auguſtinum. In aliis eſt,* κεκράξομαι, *& vulgata,* clamabo. (*c*) Super me.] ἐπ᾽ ἐμοί. *In aliis libris Græcis eſt,* ἀπ᾽ ἐμοῦ, *& Sanctus Auguſtinus, & vulgata,* a me. *Aquila,* μὴ κωφεύσῃς, *& S. Hieronymus,* ne obſurdeſcas mihi. *Euſebius ex Symmacho,* μὴ σιγήσῃς ἐξ ἐμοῦ, μήποτε ἡσυχάσαντός σου ἄποθέν μου ὁμοιωθῶ τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον, ne taceas a me, ne forte ſilente te procul a me, aſſimiler deſcendentibus in lacum. (*d*) Ne quando ſileas ſuper me.] *Hæc repetitio in multis græcis codicibus non eſt; habetur tamen in editione vulgata latina, & in veteri pſalterio, item in Æthiopico, & Arabico, & apud* S. *Auguſtinum, & Theodoretum.* (*e*) Exaudi vocem.] *In aliis libris, & græcis, & latinis eſt,* exaudi Domine: *ſed teſtatur Sanctus Hieronymus ad Suniam, & iſtud additum eſſe.* (*f*) Ad templum ſanctum tuum.] *Aquila, & Symmachus,* χρηματιστήριον, oraculum. *Theodotio,* Dabir. (*g*) Animam meam.] τὴν ψυχήν μου, *ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium. In aliis eſt,* μὴ συνελκύσῃς με. S. *Auguſtinus, & vulgata,* ne ſimul tradas me. *Sed in codicibus emendatioribus eſt,* ne ſimul trahas me. (*h*) Refloruit caro mea.] *Aquila,* καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδία μου, & exultavit cor meum. *Symmachus,* καὶ ἱλαρύνθη ἡ καρδία μου, & gaviſum eſt cor meum, *ut S. Hieron. Euſebius eodem modo de Aquila: at de Symm.* ἀνθήσει (*al.* ἀνθῆσαι) ἡ καρδία μου, florebit cor meum, *ex Theodotione,* καὶ ἀνέθαλεν ἡ καρδία μου, & floruit cor meum, *ex quinta editione,* ἐκρατύνθη ἡ καρδία μου, corroboratum eſt cor meum. (*i*) Ex voluntate mea.] ἐκ θελήματός μου. *Aquila,* καὶ ἀπὸ ᾄσματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, & de cantico meo confitebor ei. *Symmachus,* καὶ ἐν ᾠδαῖς μου ὑμνήσω αὐτὸν, & in canticis meis collaudabo eum.

CAP. XXVIII.

(*a*) Exodii tabernaculi.] ἐξοδίου σκηνῆς, *de qua dictione alibi eſt notatum. In aliis libris eſt,* ἐξόδου, *quod etiam hoc loco videtur ſignificare pompam, & celebritatem. Sanctus tamen Baſilius interpretatur, exitum, itemque Nicephorus.* S. *Auguſt. habet,* conſummationis tabernaculi, *vulgata,* in conſummatione tabernaculi. *Theodoretus qui habet,* ἐξόδου, *teſtatur hanc inſcriptionem non ſe inveniſſe in Hexaplo, ſed in quibuſdam exemplaribus. In ſcholio etiam ita legitur,* ἐν τῷ ἑξαπλῷ οὐχ εὕρηται, ἐξοδίου σκηνῆς ἡ ἐπιγραφή. in Hexaplo non eſt inventa inſcriptio iſta, ἐξοδίου σκηνῆς. *Eam tamen ut ſignificavimus, habet Sanctus Baſilius, ſed legit* ἐξόδου. *Vide de hujuſmodi inſcriptionibus apud Heſychium in Pſal.* 30. (*b*) Afferte Domino filii Dei.] *Euſebius;* κατὰ τὴν ἑβραίων ἀνάμνησιν οὐκ ἐμφέρεται τὸ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ. διὸ καὶ ὠβέλισται παρὰ τοῖς ό. ὡς μὴ κείμενον μήτε ἐν τῷ ἑβραϊκῷ μήτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς. Juxta hebræorum traditionem non affertur illud, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ. Quare & apud LXX obelo notatum eſt, tanquam quod neque in hebraico habeatur, neque apud cæteros interpretes. *S. Baſilius inquit, hoc ſe in multis exemplaribus additum reperiſſe. Sanctus tamen Hieronymus habet hunc verſiculum;* Afferte Domino filii Dei, *& non habet ſequentem,* afferte Domino filius arietum: *nam dictionum hebræarum, quarum una ſignificat arietes, altera Deum; magna inter ſe ſimilitudo eſt. Euſebius autem in hebræo putat legi,* filii arietum, *& exponit ex aliis interpretibus,* patriæ gentium, *aut,* cognationes populorum. (*c*) Gloriam:] *Aquila,* κράτος, imperium. *Symmachus,* δύναμιν, potentiam, virtutem. *Sanctus Hieronymus habet,* gloriam & imperium. (*) In aula ſancta ejus.] *Pro hoc refert Euſebius Aquilam eſſe interpretatum,* ἐν διαπρεπείᾳ ἡγιασμένῃ, in decore ſanctificato, *Symmachum vero,* ἐν διαπρεπείᾳ ἁγίᾳ, in decore ſancto, *& ita Sanctus Hieronymus.* (*d*) Gloriam nomini ejus.] *Schol.* Cæteri, εὐπρέπειαν ὀνόματος, decus nominis. (*e*) Et comminuet eas.] *Aquila,* καὶ σκιρτώσει, & exultabit, *id eſt,* exultare faciet. *Symmachus,* καὶ ὀρχεῖσθαι ἐποίησεν αὐτὰς, & ſaltare fecit eas. *Quinta editio,* καὶ σκιρτοποιήσει αὐτὰς ὡσεὶ μόσχον, & exultare faciet eas ſicut vitulum. (*f*) Tanquam vitulum, Libanum.] τὸν λίβανον. *Ita eſt in aliquot codicibus, & apud Sanctum Baſilium, qui interpretatur fore ut totus Libanus comminuatur, ſicut vitulus ille aureus. In multis autem codicibus eſt,* τοῦ λιβάνου, *& apud Chryſoſtomum, & Theodoretum, & Apollinarium, & in editionibus latinis,* vitulum Libani. *Sanctus Hieronymus,* quaſi vitulum Libani. (*g*) Intercidentis.] διακόπτοντος. *Sanctus Auguſtinus,* procidentis. *Symmachus,* καταδιαιροῦντος, dividentis. S. *Hieronymus, habet,* dividens, *& ſic deinceps.* (*h*) Concutientis deſertum.] *Sic vulgata S. Auguſt.* commoventis ſolitudinem. *Symmachus,* ἐκτοκίζοντος, parturire facientis. *Aquila,* ὠδίνοντος, *ac videtur idem ſignificare voluiſſe.* (*i*) Commovebit Dominus] *Aquila,* ὠδινήσει, *Sym.* ἐκτοκίσει, parturire faciet. (*k*) Perficientis.] *ita S. Auguſtinus; vulgata,* præparantis. *Aquila,* ὠδίνοντος ἐλάφους, parturire facientis cervas. *Symmachus,* πληθύνοντος πεδία, multiplicantis campos. *Quinta editio,* μαιευμένου ἐλάφους, obſtetricantis cervis: *ut S. Hieronymus: Theodotio, ut LXX.* (*l*) Unuſquiſque.] *Ita S. Auguſtinus,* πᾶς τις. *S. Hieronymus ad Suniam putat recte verti,* omnes dicent (*& ſic habet vulgata*) *aut,* omnis dicit. (*m*) Inhabitare faciet.] κατοικιεῖ, *& ita videntur legiſſe Athanaſius, & Nicephorus. In aliis libris eſt,* κατοικεῖ, *quod etiam agnoſcit S. Hieronymus, ſed putat duobus modis reddi poſſe,* inhabitat, *&* inhabitare facit: *atque hanc ſecundam interpretationem huic loco magis convenire putat. Atque ita eſt in vulg. Aquila,* κύριος εἰς κατακλυσμὸν ἐκάθισεν, Dominus in diluvio ſedit. *Symmachus,* κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐκάθισεν, Dominus ſuper diluvium ſedit.

PSAL. XXIX.

(*a*) In finem.] *Ita S. Auguſt. niſi quod habet,* ipſi David, *quemadmodum etiam plerique libri Græci,* τῷ δαυὶδ, *& Theodoretus hoc loco habet illud,* in finem, εἰς τὸ τέλος τῷ δαυὶδ, *vulgata neutro loco.* (*b*) Suſcepiſti.]

ὑπέλαβές. *Aquila*, ἀνεβίβασας, exaltaſti, aſcendere feciſti. (*c*) Salvum feciſti.] *Aut*, ſalvaſti, *ut vulgata. Symmachus*, ἀνεζώωσάς με, ad vitam reduxiſti. *Theodotio, ut LXX.* (*d*) Memoriæ.] τῇ μνήμῃ. *Aquila*, τῷ μνημοσύνῳ, memoriali. *Symmach.* ἀναμιμνήσκοντες τὸν ἁγιασμόν, rememorantes ſanctificationem. (*e*) Ira in indignatione.] ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ. *Quinta editio*, ὅτι συντέλεια ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, quoniam conſummatio in furore ejus. *Aquila*, ὁ ἀθροισμός, ſubitum & confertum quiddam. (*f*) In abundatia.] ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου in proſperitate mea. *Symmachus*, ἐν τῇ ἠρεμίᾳ, in quiete. (*g*) Præſtitiſti.] παρέσχου. *In aliquot libris græcis, & in pſalterio Arabico, & apud Apollinarium legitur*, παράσχου, præbe (*h*) Decori meo.] τῷ κάλλει μου, *Aquila, & quinta editio*, τῷ ὄρει monti. *Theodor.* Symmachus κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ἔστησας τῷ πατρί μου κράτος. Domine in beneplacito tuo ſtatuiſti patri meo potentiam. *In quodam tamen ſcholio, pro*, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ, *refertur ex Symmacho*, ἐν τῇ διαλλαγῇ, in reconciliatione. (*i*) Avertiſti autem.] *Aquila.* ἀπέκρυψας τὸ πρόσωπόν σου, abſcondiſti faciem tuam. (*) Ad te Domine] *Euſebius*: At ſecundum Symmachum, ἐν τοῖς κακοῖς γενόμενος ἔλεγον, πρὸς σὲ κύριε βοήσω καὶ σὲ τὸν δεσπότην μου ἱκετεύσω, cum in mala incidiſſem, dicebam, ad te Domine clamabo, & te Dominum meum ſupplicabo. (*k*) Confitebitur tibi.] S. *Cyprianus in extremo* 3. *libro ad Quirinum*: Nunquid exomologeſin faciet tibi pulvis? *qua loquutione ſæpe utitur.* (*l*) Ut pſallat tibi.] *Aut*, cantet, *ut habet S. Aug. & vulgata. Theodoretus.* Symm. ἵνα ᾄδῃ σε δόξα, καὶ οὐ μὴ ἀποσιωπήσῃ, *aut, ut eſt in ſcholio*, παρασιωπήσῃ, *qua ita videtur vertere S. Hieronymus*, ut laudet te gloria, & non taceat.

PSAL. XXX.

(*a*) ECſtaſis.] *Sic S. Auguſtinus, quod græce*, ἐκστάσεως, *in vulgata eſt*, pro ecſtaſi. *Theodoretus teſtatur hunc titulum neque ſe inveniſſe in Hebræo, neque apud alios interpretes, ſed in aliquibus exemplaribus. Scholium ex verbis Euſebii concinnatum*, illud ἐκστάσεως, minime apud alios poſitum, addidit quis, ut videtur, propterea quod dicatur, ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, ego autem dixi in exceſſu meo. *In aliquo codice eſt* ψαλμὸς τῷ δαυὶδ εἰς τέλος ἐκστάσεως, pſalmus ipſi David in finem ecſtaſeos. *Verum multa de inſcriptionibus hoc loco apud Heſychium.* (*) Juſtitia tua.] *Euſebius ex Symmacho*, ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου, in miſericordia tua. (*b*) Fortitudo mea] κραταίωμά μου, *Aquila, & Symmachus*, πέτρα μου, petra mea. (*c*) Enutries me.] *Theodoretus.* Iſtud autem, διαθρέψεις, Symmachus poſuit, τημελήσεις με, curabis me: τουτέστιν παντοδαπῆς με προνοίας ἀξιώσεις διὰ τὸ ὄνομά σου ἐν ᾧ πέποιθα, hoc autem ſibi vult, omni me providentiæ cura dignum facies propter nomen tuum, in quo confiſus ſum. (*d*) Domine.] *Ita eſt in multis exemplaribus Græcis*, κύριε. *In aliquot potuit eſſe* κύριος. *Sic enim legitur in ſcholio*, illud, κύριος, neque apud LXX, neque apud alios ponitur, *& S. Hieronymus ad Suniam notat, & hoc loco quemadmodum alibi ſæpe, additum eſſe nomen domini. In vulgata quidem, & apud* S. *Auguſtinum hic non habetur.* (*e*) Commendabo.] παραθήσομαι, S. *Auguſtinus & vulgata habent*, commendo. (*f*) Quoniam tribulor.] *Euſebius.* Aquila, ὅτι στενὸν ἐμοί, quoniam anguſtia mihi. (*g*) Conturbatus eſt in ira.] *Aquila*, ηὐχμώθη ἐν παροργισμῷ ſqualuit in irritatione. *Theodoretus*: Symmachus, ἐθολώθη διὰ παροργισμὸν ὁ ὀφθαλμός μου, conturbatus eſt propter irritationem oculus meus. (*h*) Defecit.] *Symmachus*, ἀνηλώθη, conſumpta eſt. (*i*) In paupertate virtus mea.] S. *Auguſtinus*, infirmatus eſt in egeſtate vigor meus. *Euſebius*: Symmachus, διὰ τὴν κάκωσίν μου ἡ ἰσχύς μου καὶ τὰ ὀστᾶ μου εὐρωτίασαν, propter afflictionem meam fortitudo mea, & oſſa mea putruerunt. *Aquila*, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ηὐχμώθη, & oſſa mea ſqualuerunt. (*k*) Super omnes.] παρὰ πάντας, *quod etiam poſſet verti*, apud omnes, &, ab omnibns. *Aquila*, παρὰ πάντων, ab omnibus (*l*) Accolentium.] *Sic S. Auguſtinus*, παροικούντων, *vulgata*, commorantium, *Aquila*, συστροφῆς, conjurationem. (*m*) Sortes meæ.] *Sic apud* S. *Auguſtinum, & in vulg. & hanc lectionem agnoſcit Euſebius, Didymus, & alij multi*, οἱ κλῆροί μου, *conſentientibus pſalterijs, Arabico, Æthiopico, Apollinarii. Ut autem hoc loco eſt*, οἱ κλῆροί μου; *ſic Jud.* 21. *in libro Vatic. eſt*, ὡς κλῆρος, ἐπλημμελήσατε, *ubi in editione communi eſt*, ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε, *& utroque loco idem eſt hebraicum vocabulum. Scholium*: hebræi, & cæteri dixerunt, οἱ καιροί μου *Et in pſalterio Romano*, tempora mea. *Theodoretus*, καιροὺς ἢ κλήρους καλεῖ τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολάς, πλοῦτον καὶ πενίαν, δεσποτείαν καὶ δουλείαν, εἰρήνην καὶ πόλεμον. καιρούς, vel, κλήρους, vocat ipſas rerum mutationes, divitias & paupertatem, ſervitutem & dominationem, pacem & bellum, & cætera hujuſmodi ſimiliter. (*n*) Deducantur in infernum.] *Euſebius*: Symm. & Aquila. σιωπησάτωσαν εἰς ᾅδου, taceant in inferno, *& ſic B. Hier.* (*o*) Contemptu.] *Sic S. Aug.* ἐξουδενώσει, *vulgata*, in abuſione. (*p*) Quam magna.] ὡς πολύ. *Theodoretus*, rurſus illud, ὡς, non comparationem, ſed intentionem, & amplificationem ſignificat. Quare Aquila, & Symm. ita ſunt interpretati, τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου, ὃ ἔκρυψας ἀπόθετον τοῖς φοβουμένοις σε, quam multa eſt bonitas tua, quam abſcondiſti repoſitam timentibus te: *in Scholio hæc tribuuntur Symm. & additur.* Theodotio, & ſexta editio, ut LXX. (*q*) Sperantibus.] *Sic S. Auguſtinus*, ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν, *& S. Hieronymus*, operatus es ſperantibus, *vulgata habet*, eos qui ſperant. (*r*) Tabernaculo] S. *Auguſtinus*, tabernaculo tuo. *Symm.* ἐν σκέπῃ, in tegmine. *Euſebius & Theodoretus*, Symmachus hoc ita dixit. εὐλογητὸς κύριος ὁ παραδοξάσας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐμοί, ὡς ἐν πόλει περιπεφραγμένῃ, Benedictus Dominus, qui mirabilem fecit miſericordiam ſuam mihi, tanquam in civitate circummunita. *Atque ita fere S. Hieronymus. Vulgata autem hanc poſtremam partem ſic habet*, quoniam mirificavit miſericordiam ſuam mihi in civitate munita. (*ſ*) In ecſtaſi mea.] *Ita S. Aug. quod in vulgata, & apud S. Hieronymum ad Suniam*, in exceſſu mentis meæ *Aquila*, εἶπον ἐν θαμβήσει μου. *Symm.* εἶπον ἐν τῇ ἐκπλήξει μου, *qua S. Hieron. videtur ita vertiſſe*, ego dixi in ſtupore meo (*aut, ut ad Suniam*) in ſtupore & admirarione. *Teſtatur autem, in latinis codicibus, antea legi ſolitum*, in pavore meo. (*t*) Veritates.] ἀληθείας, *& in eo vim facit Didymus, & alii. S. Auguſt. & vulgata*, veritatem. (*u*) Iis qui abundanter.] *Ita S. Auguſt.* τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν. *Nam vulgata habet ambiguitatem*, retribuet abundanter facientibus.

PSAL. XXXI.

(*a*) INtelligentiæ.] συνέσεως. S. *Auguſt. in prima enarratione habet*, ipſi David intelligentia, *in ſecunda*, huic David intellectus, *& vulg.* ipſi David intellectus. *In aliquot codd. Græcis, & apud Theodor. eſt*, ψαλμὸς τῷ δαυὶδ συνέσεως, pſalmus ipſi David intelligentiæ. (*b*) Cui non imputabit] ᾧ οὐ μὴ λογίσηται, *& ita ut vertimus, habetur in aliquot exemplaribus vulgatæ, hic, & in epiſt. ad Rom. c.* 4. *In aliis tamen libris, & apud S. Auguſtinum eſt* imputavit. (*c*) In ore.] ἐν τῷ στόματι. *Ita etiam S. Auguſt. & pſalterium vetus, & Romanum, & Arabicum. Æthiopicum vero*, in corde ejus. S. *Hier. teſtatur ſolum Symmachum poſuiſſe*, ἐν τῷ στόματι, *nam & LXX interpretes, & Theodotionem, & quintam, & ſextam editionem, & Aquilam, & ipſum Hebraicum habere*, in ſpiritu meo, *quemadmodum nunc & vulgata habet. Euſebius*, aut, ἐν τῷ πνεύματι, utrumque enim legitur. (*d*) Quoniam tacui.] *Euſebius*, Theodotio, ὅτι ἐκοπίασα, quoniam laboravi. Aquila, ὅτι ἐκώφευσα, κατετρίβη τὰ ὀστᾶ μου ἐν βρυχήματί μου, quoniam obmutui, attrita ſunt oſſa mea in rugitu meo, *quemodo fere S. Hier. Symm. autem*, ὅτι ἀπεσιώπησα (*al.* ἀπεσίγησα) ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι πᾶσαν ἡμέραν, quoniam abſilui; inveterata ſunt oſſa mea, ex eo quod lugerem tota die. (*) A clamando.] ἀπὸ τοῦ κράζειν. S. *Aug.* acclamando. *Vulgata*, dum clamarem. (*e*) In ærumna.] *Apud S. Auguſtinum, & in vulgata, additur*, mea: *quod S. Hier. teſtatur ex hebraico, & tralatione Theodotionis, ſub aſteriſco additum eſſe. Symm.* μετεστράφη μοι εἰς διαφθορὰν, ὡς καῦσος θερινός, converſus eſt mihi in corruptionem, ſicut ſiccitatem æſtivam. *Aquila*, ἐστράφην εἰς προνομήν μου ἐν ἐρημώσει θερείας, verſus ſum in vaſtitate mea in ſqualorem æſtivum. *Quinta editio*, ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπώραν, verſus eſt in miſeriam, cum fructuum ſolitudo fit. S. *Hier.* verſatus ſum in miſeria mea, cum exarſerit (*al.* exardeſcet) æſtus. (*f*) Cognovi.] τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα. *Sic S. Auguſt. quamvis poſſit etiam reddi*, notum feci. *Apud Theodoretum legitur*, ἐγνώρισά σοι, *& ſic vulgata*, cognitum tibi feci. (*g*) Cordis mei.] *Ita etiam S. Auguſtinus. Apud Theodoretum legitur*, καὶ σὺ ἀφεῖλες τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου, & tu abſtuliſti impietatem peccati mei: *quod quidem*, peccati mei, *habetur in vulgata. Aquila*, καὶ σὺ ἦρες ἀνομίαν ἁμαρτίας μου ἀεί, & tu tuliſti iniquitatem peccati mei ſemper, *quomodo fere* S. *Hieronymus. Theodotio*, καὶ σὺ ἀφῆκας ἁμαρτίαν τῆς ἀσεβείας μου, & tu dimiſiſti peccatum impietatis meæ. *Euſebius*, Alii autem non, τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας, ſed, τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου. expoſuerunt. pro quo exquiſitius interpretatus eſt Symm. dicens, ἵνα σὺ ἀφέλῃς τὴν ἁμαρτίαν μου, ut tu auferas peccatum meum. *In ſcholio tamen refertur ex Symmacho*, τὴν ἄνομον ἁμαρτίαν, iniquum peccatum. (*h*) Pro hac orabit.] *Euſebius & Theodoretus.* Symmachus ita eſt interpretatus, περὶ (*al.* ὑπὲρ) τούτου προσεύξεται πᾶς ὅσιος καιρὸν εὑρών, ὥστε ἐπικλύζοντα ὕδατα πολλὰ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐγγίσαι. Pro hac orabit omnis ſanctus, cum tempus invenerit; ut cum inundaverint aquæ multæ, ad illum non accedant: *nec multo aliter S. Hieronymus.* (*i*) Intellectum dabo tibi.] *Euſebius.* Aquila, ἐπιστημώσω σε, καὶ φωτίσω σε ἐν ὁδῷ ᾗ πορεύσῃ. ſcire te faciam, & illuminabo te in via, qua gradieris. *Symmachus*, συνετιῶ σε, καὶ ὑποδείξω σοι ὁδὸν ἣν ὁδεύσεις, βουλεύσομαι περὶ σοῦ τῷ ὀφθαλμῷ μου, *quæ ita videtur vertiſſe S. Hier.* Docebo te, & monſtrabo tibi viam, per quam ambules: cogitabo de te oculo meo. (*k*) Gloriamini.] *Aquila*, καὶ αἰνοποιήσατε. *Symm.* καὶ εὐφημεῖτε. S. *Hier.* & laudate eum.

PSAL. XXXII.

(*a*) IPſi David.] *Ita etiam S Auguſt. in prima concione. Vulgata*: In finem pſalmus David. *Schol.* ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις καὶ παρὰ τοῖς τρισίν. Sine inſcriptione apud Hebræos, & apud tres. Quinta, & ſexta editio, τῷ δαυίδ. *Theodoretus autem hæc ipſa verba*, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις, *putat appoſita eſſe ab ipſis LXX.* (*b*) Exultate.] *Theodoretus.* Multis locis illud ἀγαλλιᾶσθε. Aquila quidem ἀνεῖτε, laudate, & ſimiliter Symmachus ſunt interpretati. *In Scholio tamen ex Symmacho refertur*, εὐφημεῖτε, benedicite, & prædicate. (*c*) Rectos decet laudatio.] *Aut, ut eſt in multis codicibus vulgatæ*, collaudatio. *Aquila*, τοῖς εὐθέσιν ὡραιοῦται ἡ ὕμνησις, rectis ſpecioſa fit hymnorum decantatio. (*d*) Vociferatione.] ἀλαλαγμῷ, *quod S. Auguſt.* jubilatione: *quid autem proprie ſignificet vocabulum iſtud docent hoc etiam loco Baſilius, & Theodoretus. Symm.* μετὰ σημασίας, cum ſignificatione, & clangore. (*e*) Firmati ſunt.] *Aquila*, ἐποιήθησαν, *Symmachus*, ἐγένοντο, facti ſunt. (*f*) Virtus.] ἡ δύναμις. *Aquila*, πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν, omnis militia eorum. *Symmachus*, ἡ διακόσμησις αὐτῶν, ornatus eorum. *Theodotio, ut LXX* (*g*) Congregans, ſicut utrem.] συνάγων ὡσεὶ ἀσκόν. *Hanc lectionem agnoſcunt Baſilius, & Nicephorus. Teſtatur tamen S. Baſilius inveniſſe ſe in nonnullis exemplaribus*, ὡς ἐν ἀσκῷ, ſicut in utre, *ut vulgata, & Romanum pſalterium.* S *Auguſtinus, & vetus pſalt.* in utrem, *& aliqua exemplaria vulgatæ. Symm.* συνήγαγεν ὡς ἐν ἀσκῷ ὕδατα, congregavit tanquam in utre aquas. (*h*) Commoveantur.] *Theodoretus*: Symmachus quidem illud, σαλευθήτωσαν, dixit, εὐλαβείσθωσαν, vereantur: Aquila autem, ὑποσταλήσονται, formidabunt. (*i*) A generationibus in generationes.] *In aliquot libris græcis eſt*, εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν, *vulgata*, in generatione, & generationem. S. *Auguſt.* in ſecula ſeculorum. (*k*) De præparato.] *Euſebius*: Aquila, ἀπὸ ἑδράσματος καθέδρας αὐτοῦ, a ſtabilitate, *aut* ſtabili collocatione cathedræ ſuæ. Symmachus, ἀπὸ ἕδρας κατοικίας αὐτοῦ, a ſede habitationis ſuæ. (*l*) Singillatim.] κατὰ μόνας. *Aquila, & quinta editio*, ἅμα, *Symmachus*, ὁμοῦ, ſimul, pariter, *ut S. Hieronymus. Euſebius illud*, κατὰ μόνας, *exponit*, ἀφωρισμένως, καὶ κεχωρισμένως παρὰ τὰ λοιπὰ ζῷα, proprie & ſeparatim præter cætera animalia. (*m*) Gigas non ſalvabitur in multitudine.] *In catena Barbari hæc referuntur ex Symmacho*, neque fortis effugiet per ingentem fortitudinem ſuam. *ſed in ſcholio hoc tantum*, διὰ τὸ πλῆθος, nam per multitudinem. (*n*) Sperantes.] τοὺς ἐλπίζοντας, *& ſic S. Auguſt. In vulgata eſt*, & in eis qui ſperant. (*o*) Patiens eſt Domino.] ὑπομένει τῷ κυρίῳ. S. *Auguſt.* patiens erit Domino. *vulgata*, ſuſtinet Dominum.

PSAL

PSAL. XXXIII.

(a) IPſi David.] *Vulgata*; Davidi. *Apud S. Auguſtinum*, pſalmus David, *& ita in aliquot codd. Græcis. Apud Theodoretum non leguntur ultima illa verba*, & dimiſit eum, & abiit. *Euſebius*. Aquila, & quinta editio, τοῦ δαυὶδ ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον ἀβιμέλεχ, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν. Davidis, cum mutavit guſtum ſuum, ad faciem Abimelech: & ejecit eum, & abiit. *Symmachus*, τοῦ δαυὶδ, ὅτε μεμόρφωκεν τὸν τρόπον ἑαυτοῦ ἔμπροσθεν ἀβιμέλεχ, ipſius David, quando transformavit modum ſuum coram Abimelech. (b) In idipſum.] ἐπὶ τὸ αὐτό. *Aquila*, ὁμοθυμαδὸν, unanimiter, pariter, *ut S. Hieronymus*. (c) Paræciis.] παροικιῶν, *quaſi dicas*, peregrinationibus, *&* incolatibus. *In aliis libris eſt*, θλίψεων, *& ita S. Auguſtinus, & vulgata*, tribulationibus. *Symmachus*, καὶ ἐκ πασῶν τῶν [illegible] μου ἐξείλετό με, & ex omnibus anguſtiis (*aut* circumſtantiis) meis eripuet me. (d) Accedite.] *Aquila*, ἀποβλέψατε, reſpicite. (e) Qui contrito.] τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν. *Sanctus Auguſtinus*, his qui obtriverunt cor, *vulgata*, iis qui tribulato ſunt corde. (f) Sperant in eum.] ἐπ' αὐτόν. *Aquila*, ἐν αὐτῷ, *& ſic vulgata fere ſemper*, in eo. *Theodotio, & Symmachus*, ἐπ' αὐτῷ, *quod poteſt etiam verti*, ſuper eum.

PSAL. XXXIV.

(a) IPſi David.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & vulgata*, huic David, *in aliquot codicibus Græcis & apud Theodoretum eſt*, ψαλμὸς τῷ δαυὶδ, pſalmus ipſi David, *Aquila*, τοῦ δαυὶδ, ipſius David. (b) Nocentes.] τοὺς ἀδικοῦντάς με, qui mihi injuriam faciunt: *ſed notat Didymus verbum illud hoc loco valere, damnum inferre*. (c) Impugna impugnantes me.] *Ita verbum e verbo*, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με, *quod apud S. Auguſtinum, & in vulgata eſt*, expugna impugnantes me. (d) Effunde frameam, & conclude.] *Aquila, Symmachus, Theodotio, quinta editio*, καὶ γύμνωσον λόγχην, καὶ περίφραξον, nuda lanceam, & circumſepi, hoc eſt, (*inquit Theodorus*) prohibe illis fugam, ne evadant. (e) Quoniam gratis abſconderunt mihi interitum laquei ſui.] *S. Auguſtinus*: muſcipulum corruptionis ſuæ. *Euſebius*: *Symmachus*, ὅτι ἀναιτίως κατέκρυψαν, (*ſed ex ſequentibus putat eſſe legendum*, κατέκρυψαί) μοι διαφθορὰν δικτύων αὐτῶν, quia ſine cauſa occultaverunt mihi corruptionem retium ſuorum. *In quodam tamen Scholio, pro*, κατέκρυψαν, *refertur ex Symmacho*, ὤρυξαν, foderunt. (f) Supervacue.] μάτην. *S. Auguſtinus*, vane. *Euſebius*. Symmachus, ἀναιτίως ὑπώρυξαν τὴν ψυχήν μου, ſine cauſa ſuffoderunt animam meam, *atque idem verbum refertur a Theodoreto. In quodam tamen Scholio eſt*, διέῤῥηξαν, diſciderunt. (g) Illis laqueus.] *Ita S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum: Itemque cætera, quæ ex hoc principio pendent, in numero multitudinis. Sed in cæteris libris Græcis, & apud Euſebium, & cæteros explanatores eſt*, ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς, ἣν οὐ γινώσκει, *& vulgata*, veniat illi laqueus, quem ignorat, *& ſic equentia. Theodorus Antiochenus notat*, αὐτῷ, *dictum eſſe pro*, αὐτοῖς. *Sed non ita Euſebius, & alii. Aquila*, οὐ γινώσκοντι, non cognoſcenti. *Symm*. ὃ μὴ οἶδεν, quod non novit. (h) Salutare ejus.] ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ, *& ita S. Auguſt. In vulgata*, ſuper ſalutari ſuo, *ut videatur legiſſe interpres*, αὐτῆς. (i) Pro bonis.] ἀντὶ καλῶν. *Aquila*, ἀγαθωσύνης, bonitate. *Symmachus*, ἀγαθοῦ, bono, *& ita S. Hieron. Theodotio*, ἀγαθῶν, bonis. (k) Sterilitatem.] ἀτεκνίαν, *nec multo aliter Aquila*, ἀτέκνωσιν, orbitatem. *Symmachus autem, quantum refert Euſebius*, ἀντεστραμμένα κατὰ τῆς ψυχῆς μου. *In Scholiis partim eſt*, συνεστραμμένα, *partim*, ἀντεστραμμένα, *atque idem videtur ſenſus elici*, contraria, & quaſi conjurata adverſus animam meam. (l) Cum mihi moleſti eſſent, induebar.] *Aut ut S. Auguſt.* induebam me. *Euſebius*: pro his, valde mirabiliter, Aquila quidem dixit, καὶ ἐγὼ ἐν ἀῤῥωστίᾳ αὐτῶν, ἔνδυσίς μου σάκκος, & ego in ægritudine eorum, indumentum meum cilicium. Symm. autem, ἐμοῦ ἐν ταῖς ἀῤῥωστίαις αὐτῶν τὸ ἔνδυμα σάκκος, meum in illorum infirmitatibus indumentum erat cilicium. Theodotio autem, & quinta editio, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ παρενοχλεῖσθαι αὐτοὺς, ego autem, cum illi perturbarentur. (m) Convertetur.] ἀποστραφήσεται. *Symmachus*, ὑπέστρεψεν. *S. Hieronymus*, convertebatur. (n) Quaſi proximum.] *Symm*. ὡς πρὸς ἑταῖρον ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀνεστράφην, quaſi ad amicum, quaſi ad fratrem converſus ſum, *aut ut S. Hier.* ita ambulabam. (o) Quaſi lugens.] *Schol.* ὡς πενθῶν ὁμομήτριον σκυθρωπὸς ἐκύφθην, quaſi lugens, ex eadem matre natum, cum mœrore procubui. (p) Adverſus me lætati ſunt.] *Euſebius*: Aquila ſerviens hebraicæ dictioni inquit, καὶ ἐν σκασμῷ μου ηὐφράνθησαν, καὶ συνελέγησαν, & in claudicatione mea lætati ſunt, & coiverunt. Symm. autem, σκάζοντος δέ μου ηὐφραίνοντο, ἠθροίζοντο, claudicante autem me lætabantur, coibant: quinta autem editio καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ηὐφράνθησαν, & in infirmitate mea lætati ſunt. (q) Super me flagella. & ignoravi.] *S. Auguſtinus*, & ignoraverunt. *Theodoretus*: Hoc ita Symm. eſt interpretatus, συνήγοντο κατ' ἐμοῦ πλῆκται, καὶ οὐκ ᾔδειν, congregati ſunt contra me percuſſores, & ignorabam. (r) Diſſipati ſunt nec compuncti.] *Euſebius*. Symmachus autem inquit, καὶ ἀποῤῥήσσοντες (al. ἀποῤῥήξαντες) οὐκ ἠρέμουν, & proſcindentes non quieverunt. Aquila, ἔῤῥηξαν, καὶ οὐκ ἐσιώπησαν, ſciderunt, & non tacuerunt: *nec multo aliter S. Hieronymus*. (ſ) Tentaverunt me.] *Euſebius*: Pro, ἐπείρασάν με μυκτηρισμῷ, Symm dixit, ἐν ὑποκρίσει, φθέγμασι (al ῥήμασι) πεπλασμένοις, ἔπριον (al. ἐπηχίον) κατ' ἐμοῦ ὀδόντας αὐτῶν, *quæ ita videtur vertiſſe S. Hieronymus*, in ſimulatione verborum fictorum, frendebant contra me dentibus ſuis. (t) Malignitate.] ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν. *S. Auguſtinus*, ab aſtutiis eorum. (u) Unicam meam] *Euſebius*: Pro τὴν μονογενῆ μου, Aquila quidem interpretatus eſt, τὴν μοναχήν μου, ſolitariam meam, Symm. autem, τὴν μονότητά μου, ſolitudinem meam. (x) Tibi, &.] *Illud &, abeſt a cæteris libris græcis, & latinis: cujus loco S. Auguſt. habet*, Domine. (y) Gravi.] *Euſebius*: Pro βαρεῖ, Aquila reddidit, ὀστείνῳ, oſſeo, ideſt, ἰσχυρῷ, robuſto, forti (*& ſic S. Hieronymus*) Symmachus autem παμπληθεῖ, valde multo. (z) Vane.] ματαίως, *in hoc etiam verſiculo refert Euſebius ex Aquila*, ἀναιτίως, ſine cauſa. *Cæterum hoc loco in editionibus latinis eſt*, inique: *& in cæteris libris græcis*, ἀδίκως. (ω) Pacifice.] *Symmachus*, οὐ γὰρ εἰς εἰρήνην λαλοῦσιν, ἀλλὰ περὶ συναρπαγῆς ἐν τῇ γῇ λόγους δολίους λογίζονται, non enim in pace loquuntur, ſed de rapina in terra ſermones doloſos cogitant: *quinta editio*, ὅτι οὐκ εἰρήνην λαλοῦσιν, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ γῆς ῥήματα δόλια λογίζονται, *quæ S. Hieronymus ita videtur vertiſſe*: non enim pacem loquuntur, ſed in rapina terræ verba fraudulenta concinnant. (aa) Et in iracundia dolos.] *S. Auguſtinus*, & ſuper (*al.* inſuper) iram doloſe cogitabant. *Nam & in multis exemplaribus græcis, & apud Euſebium legitur*, ἐπ' ὀργήν, *in pſalterio Arabico additur*, terræ, *& vulgata*, in iracundia terræ. *Eam dictionem videtur agnoſcere Theodoretus, cum ita ſcribit*, amicis ſermonibus utentes, quaſi in terra quadam occultare iram conabantur, doli plenam mentem habentes. *Schol.* Illud, γῆς ἐλάλουν, ſcriptum quidem viſitur apud lxx. (*videtur deeſſe*, in Hexaplo, *aut hujuſmodi quiddam*) in ſimplicibus autem exemplaribus non ponitur. *Quare abeſt etiam a cæteris græcis libris, & latinis editionibus. Quomodo Symmachus, & quinta editio habuerint, in proxima ſuperiore notatione dictum eſt, Aquila autem*, καὶ ἐπ' ἀθρόα γῆς ῥήματα ἐπιθέσεων λογίζονται, & ſuper conferta terræ verba deceptionum concinnant. (bb) Ne ſileas.] μὴ παρασιωπήσῃς. *Symmachus*, μὴ ἡσυχάσῃς, ne quieſcas, ne taceas. (cc) Cauſam.] τὴν δίκην μου. *Symmachus*, τὴν δικαίωσίν μου, juſtificationem meam. (dd) Juſtitiam tuam.] *Sic omnes libri græci collati & latini. S. tamen Auguſt. habet*, juſtitiam meam. (ee) Qui magna] *Ita in aliquot vetuſtis exemplaribus vulgata. Sed in multis, & apud S. Auguſtinum*, maligna: *græce eſt*. μεγαλοῤῥημονοῦντες. (ff) Tota die.] *Theodoretus*; Symm. illud, ὅλην τὴν ἡμέραν, dixit, πᾶσαν ἡμέραν, omni die. (gg) Laudem.] τὸν ἔπαινόν σου, *Aquila*, ὑμνήσει σε, hymnos tibi dicet.

PSAL. XXXV.

(a) IN finem ſervo.] *Apud S. Auguſtinum non legitur inſcriptio: apud Theodoretum*, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ. *S. Ambroſius*, In finem ſervo Domini, pſalmus David. *Euſebius habet ut hic. & in vulgata; atque hæc ſcribit*, neque ψαλμὸς, neque ᾠδὴ, neque quicquam hujuſmodi inſcriptum eſt: ſed continet doctrinam. &c. (b) Dixit juſtus, ut delinquat in ſemetipſo.] τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ. *S. Ambroſius, non longe a fine enarrationis*, ut ſibi delinquat, vel in ſe delinquat. Habet enim Græcus codex, ἐν ἑαυτῷ, id eſt, in ſeipſo: ſed non omnes. *Nicephorus*, illud, τοῦ, aut ponitur. pro, ὥστε, ut, aut vacat; ſi vacat; ſenſus eſt, putat iniquus ſe clam poſſe delinquere; ſi non vacat, ſenſus eſt, iniquus cogitat intra ſe ut peccet. *Euſebius*: hæc manifeſtius interpretatus eſt Symmachus, hunc in modum reddens, φησὶ περὶ ἀσυνθεσίας τοῦ ἀσεβοῦς ἔνδοθεν ἡ καρδία μου, οὐ πρόκειται φόβος θεοῦ ἄντικρυς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ὅτι ἐξολισθαίνειν τὰ περὶ αὐτοῦ δοκεῖ, τοῦ εὑρεθῆναι τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ εἰς τὸ μισηθῆναι αὐτήν. Dicit de incompoſitione impii intus cor meum: non proponitur timor Dei ex adverſo oculorum ejus: ſua enim ipſius perdidiſſe videtur, ad inveniendam injuſtitiam ſuam, ad odio habendam eam. (c) Ut inveniret iniquitatem ſuam & odiſſet.] *Ita S. Auguſt. quod Græce eſt*, τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. *S. Ambroſius*, ut inveniret iniquitatem ſuam, & odium, *vulgata*, ut inveniatur iniquitas ejus ad odium. *Legenda ſunt quæ ab Euſebio, & aliis vetuſtis ſcriptoribus afferuntur in hunc locum.* (d) Malitiam autem non audivit.] *Aut*, non odio habuit, *ut S. Ambroſius, & S. Auguſtinus*, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισε. *Theodoretus*, οὐ προσώχθισε, poſuit, pro, οὐκ ἐβδελύξατο, non eſt abominatus, *Symmach.* κακὸν οὐκ ἀποδοκιμάσει, malum non reprobabit. *Aquila*, οὐκ ἀπέῤῥιψε, non abjecit. *Ut S. Hieron. Theodotio*, οὐκ ἀπώσατο, non repulit. (e) Uſque ad nubes.] *Euſebius*, vel ſecundum Symm. μέχρι τῶν αἰθέρων, uſque ad ætheras, *ſi latini dici poteſt. In Scholio ita refertur*, ἡ βεβαιότης σου ἕως αἰθερίων, ſtabilitas tua uſque ad ætherea. (f) Sicut montes Dei.] *Euſebius*, Aquila, δικαιοσύνη σου, ὡς ὄρη ἰσχυρά. Juſtitia tua ſicut montes validi: *& ita refert ex eo S. Ambr. In Scholiis partim*, ἰσχυρὲ, ô fortis, *partim*, ἰσχυροῦ, fortis: *in hebræo enim eſt dictio illa, quam notavit, ut alibi diximus, S. Hieron. a lxx. ſolere verti, Deum, ab Aquila, fortem.* (g) Sicut abyſſus.] *Ita S. Auguſt. & S Ambr. A vulgata abeſt illud*, ſicut, *quemadmodum & a pleriſque libris græcis.* (h) Quemadmodum multiplicaſti.] *S. Ambr.* ſicut multiplicaſti. *S. Auguſt.* ſicut multiplicata eſt miſericordia: *græce eſt*, ὡς ἐπλήθυνας, *quod poterat etiam reddi*, quam multiplicaſti. *Symmachus*, τί τίμιον. *S. Hieronymus*, quam precioſa eſt miſericordia. (i) In tegmine] *S. Ambr.* in protectione. *S. Auguſt.* ſub tegmine. *Euſebius*, aut ſecundum Symmachum, ὑπὸ σκιὰν τῶν πτερύγων σου ἀμεριμνοῦσι, ſub umbra alarum tuarum, ſine ſolicitudine degunt. (k) Et torrentem.] *Sic S. Ambr. atque iſtam loquutionem perpendit: græce enim eſt*, καὶ τὸν χειμάῤῥουν, *atque ita Euſebius, & multi alii. In nonnullis tamen codicibus eſt*, καὶ χειμάῤῥους, *in nonnullis*, καὶ τῶν χειμάῤῥων. *quod non, multum refert. S. Auguſt. & vulgata*, & torrente. (l) Et injuſtitiam tuam his.] *Euſebius*, Symmachus, καὶ τὴν ἐλεημοσύνην σου τοῖς ἁπλοῖς τὴν καρδίαν, & miſericordiam tuam ſimplicibus corde. (m) Ceciderunt omnes.] *S. Ambroſius, & vulgata non habent*, omnes. *Theodoretus*: Hæc Symmachus ita eſt interpretatus, ὅπου πίπτουσιν οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὠθοῦνται, καὶ οὐ δυνήσονται στῆναι, ubi cadunt operantes iniquitatem impelluntur, & non poterunt ſtare *Atque etiam apud lxx. illud*, οὐ μὴ δύνωνται, *videtur pertinere ad futurum tempus: ſed collatæ editiones latinæ habent, potuerunt.*

PSAL. XXXVI.

(a) NOli æmulari in malignantibus, neque zelaveris.] μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου. *Euſebius*, Quoniam παραζηλοῦν, aliud eſt a ζηλοῦν, dices, παραζηλοῦν, eſſe, irritare, & excitare ad zelotypiam. Quare Aquila quidem interpretatus eſt, μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις, noli concertare in malignantibus. Symm. autem, μὴ φιλονείκει κακούργοις (*al.* ἐν κακούργοις) noli contendere cum malignis: *quomodo habet S. Hieron. & hæc referuntur fere omnia a S. etiam Ambroſio: apud quem initio explanationis legitur*: Noli malignari inter malignantes, neque æmulatus fueris: *& interpretatur fere quemadmodum Euſebius. Deinde in progreſſu utitur duabus iſtis dictionibus*, ſubæmulari, *&*, æmulari: *quod etiam S. Auguſt. facit. In ſcholio notatur, quintam & ſextam editionem habere, ut Symm. atque additur Theodotionem vertiſſe*, μὴ παρερεθίζου. ne irriteris: *quod etiam refert Theodoretus.*

Euſebius autem paulo inferius hoc ipſum refert ex quinta editione, μὴ ἐρεθίζεσθαι ἐν πονηρευομένοις. *In exemplari quo uſus eſt Barbarus, refertur etiam initio explanationis.* (*b*) Olera herbarum] ὡσεὶ λάχανα χλόης. S *Auguſt*. ſicut olera prati cadent. *Symm.* χλωερά. S. *Hieron.* ocius viride. (*c*) Et paſceris] *Euſebius*: Pro iſto, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς, Symm. quidem reddidit, καὶ ποίμαινε διηνεκῶς, & paſcere perpetuo: Aquila autem, καὶ νέμου πίστιν, & paſcere fide. *Aquila ita S. Hieron.* (*d*) Revela ad Dominum.] *Vel, ut vulgata*, Domino. *Aquila*, κύλιε volve, *ut habet S Hieron.* Symm. ἐπικύλισον, evolve. (*e*) Subditus eſto Domino] *Euſebius*: Pro, ὑποτάγηθι κυρίῳ, καὶ ἱκέτευσον αὐτὸν, Aquila inquit, σίγησον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀποκαραδόκει αὐτὸν, tace Domino, & expecta eum (*ſic & S. Hieron.*) Symm. autem, ἡσύχαζε τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευε αὐτῷ, quieſce Domino, & ſupplica ei. (*f*) Confirmet autem.] *Symmachus*, ἀντιλαμβάνεται αὐτῶν, ſuſcipit eos (*g*) Arcus eorum conterantur.] S. *Auguſtinus*, conteratur, *vulgata*, confringatur. S. *Ambroſius.* arcus peccatorum Dominus confringat (*h*) Novit Dominus.] *Ita S. Ambr. S. Auguſtinus, & vulgata, quod græce eſt*, γινώσκει, cognoſcit *Euſebius*, pro γινώσκει, Symmachus reddidit, προοῖδεν (*al.* προεῖδεν) ὁ κύριος τὰς ἡμέρας τῶν ἀμώμων, prænovit (*aut* prævidit) Dominus dies immaculatorum. *Heſychius*, dies, poſuit pro, vias. (*i*) Inimici vero.] οἱ δὲ ἐχθροί. *Theodoretus*: ἀκύλας καὶ ὁ σύμμαχος ἀντὶ τοῦ δὲ τὸν καὶ σύνδεσμον τεθεικότες τοὺς αὐτοὺς ἔδειξαν ἁμαρτωλοὺς καὶ τοῦ κυρίου ἐχθρούς. Aquila, & Symmachus pro, δὲ, ponentes conjunctionem καὶ, eoſdem oſtenderunt eſſe peccatores, & inimicos Domini. (*k*) Defecerunt] *Notat S Ambr. ita habere græcum. eſt enim*, ἐξέλιπον. *Ipſe tamen cum S. Auguſtino, & vulgata legit*, deficient. (*l*) Quia benedicentes] *Symmachus*, οἱ εὐλογημένοι ὑπ' αὐτοῦ. *& S Hieronymus*, qui benedicti fuerint ab eo. (*m*) Eum.] *Sic S Ambr. & S. Aug. Vulg. autem*, ei. *Symm. rurſus*, ὑπ' αὐτοῦ, ab eo. (*n*) Et viam ejus volet] *Aut*, cupiet, *ut S. Ambr. In multis libris græcis additur*, σφόδρα, nimis: *ſed notat S. Hier. hoc additum eſſe, neque apud quemquam haberi interpretum. Symm.* καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται, & via ejus beneplacet: (*o*) Confirmat.] *Sic S. Ambroſ. quod græce eſt*, ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ, *nec multo aliter S. Auguſt.* firmat manus ejus: *vulgata autem*, quia Dominus ſupponit manum ſuam. (*p*) Junior fui.] *Aut, ut S. Ambroſ. & S. Auguſt.* juvenis fui. *Euſebius*, aut ſecundum Symmachum νέος ἐγενόμην, ἀλλὰ καὶ ἐγήρασα, juvenis fui, ſed & ſenui. (*q*) Et commodat.] καὶ δανείζει. *quod S. Amb. habet*, & fœnerat. *Et S. Auguſt. probat iſtam interpretationem. Aquila*, ὅλην τὴν ἡμέραν δωρεῖται, καὶ δανείζει, *& S. Hieron.* tota die donat, & commodat. (*r*) Seculi.] *Aut ut S. Ambr. & S. Auguſt.* ſeculorum. *Euſebius*: Pro quo Symmachus καὶ ἠρεμήσεις εἰς αἰῶνα, & quieſces in ſeculum. (*ſ*) Immaculati autem vindicabuntur.] ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται. *Ita eſt in pſalterio Æthiopico, atque ita legitur, & exponitur a Cyrillo, quantum in catena Barbari refertur. In plerisque græcis libris eſt*, οἱ δὲ ἄνομοι ἐκδιωχθήσονται, injuſti autem punientur, expellentur. *Euſebius tamen habet*, ἄνομοι ἐκδικηθήσονται, *eſt enim verbum iſtud ambiguum, quemadmodum apud latinos*, vindicare. *Omnino in hebræo iſta particula non eſt: & apud multos Patres, licet ſit in contextu cæterorum verborum, tamen non explanatur. In Scholio refertur ex Symmacho*, ἐξαρθήσονται, tollentur. (*t*) Conſiderat.] κατανοεῖ. *Schol.* περισκοπεῖ, undique ſpeculatur. (*u*) Cum judicabitur illi.] ὅταν κρίνηται αὐτῷ. *Aquila*, ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, dum judicatur, *& ita S. Auguſt. De hac autem phraſi, multa hoc loco Origenes, & Theodoretus in Hieremiam, & alii.* (*x*) Vidi impium.] *Schol.* ſexta editio ſic habuit, εἶδον ἀσεβῆ, καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα, εἰμὶ ὡς αὐτόχθων, περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ, vidi impium, & impudentem, jactantem ſe in duritia, & dicentem, ſum ſicut indigena, & ambulans in juſtitia. (*y*) Cuſtodi innocentiam, & vide æquitatem.] *S. Ambroſ. inquit, alios pro*, innocentiam, *poſuiſſe*, perfectionem. *S. Auguſt. pro*, æquitatem, *habet*, directionem: *græce illud eſt*, ἀκακίαν, *hoc*, εὐθύτητα. *Euſebius & Theodoretus.* Symm. ita hoc expoſuit, φύλασσε ἁπλότητα, καὶ ὅρα εὐθὺ, ὅτι ἐστὶ μέλλοντα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ, cuſtodi ſimplicitatem, & vide rectum; quoniam ſunt futura homini pacifico. *Addit Scholiaſtes. Aquilam dixiſſe*, ἔσχατον, ad extremum. *S. Hier. priora habet, ut Symmachus, poſteriora autem ita*, quia erit ad extremum viro pax. (*z*) In idipſum.] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, ἐπὶ τὸ αὐτὸ, *vulgata*, ſimul. *Theodoretus*: Hoc rurſus Symmachus ſic expoſuit, οἱ δὲ ἀθετοῦντες ἐξαλειφθήσονται ὁμοῦ, τὰ ἔσχατα τῶν ἀνόμων ἐκκοπήσεται, prævaricatores autem delebuntur pariter, noviſſima iniquorum excidentur. *Addit Schol. Aquilam, pro*, τὰ ἔσχατα, *dixiſſe*, καὶ ἔσχατον, & noviſſimum, *quemadmodum vertit & S. Hieron.*

PSAL. XXXVII.

(*a*) IN rememorationem.] εἰς ἀνάμνησιν, *S. Auguſtinus*, in recordationem ſabbati. *Vulgata*, in rememorationem die ſabbati. *Euſebius, & Theodoretus, & aliquot exemplaria Græca habent tantum*, εἰς ἀνάμνησιν. (*b*) Ne in furore.] μὴ τῷ θυμῷ σου, ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. *S. Auguſt.* ne in indignatione tua arguas me, neque in ira tua emendes me. *S. Ambroſ.* ne in ira tua arguas me, neque in furore tuo corripias me: *ac de iſtis vocibus diligenter agit.* (*c*) Infixæ ſunt mihi.] *Baſil.* vel ſecundum Symmachi editionem, καθίκετό μου, attigerunt me. (*d*) A facie iræ tuæ.] *Sive, ut S Ambr. & S. Auguſtinus*, a vultu iræ tuæ. *Euſebius, & Baſilius*: Pro, τῆς ὀργῆς, Aquila & Symmachus concorditer interpretati ſunt, ἀπὸ προσώπου τῆς ἐμβριμήσεώς σου, a facie fremitus tui. (*e*) A facie peccatorum meorum.] *Euſebius, & Baſilius*: *Symm.* διὰ τὰς ἁμαρτίας μου, propter peccata mea. (*f*) Supergreſſæ ſunt.] ὑπερῆραν. *S. Auguſtinus*, ſuſtulerunt caput meum: ſicut faſcis gravis, gravatæ ſunt. S. *Ambroſius*, ſuperpoſuerunt, *& explicat*, ſupertranſierunt caput meum, & ſuperemineant mihi, ut ſenſus meos deprimant. (*g*) Putruerunt, & corruptæ ſunt.] προσώζεσαν, καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου. S. *Auguſtinus*, computruerunt, & putruerunt livores mei. S. *Ambroſius videtur habuiſſe* corruptæ ſunt, & computruerunt cicatrices. *Poterat etiam illud*, προσώζεσαν, *verti* fœtuerunt. S. *Hieronymus*, computruerunt & tabuerunt. (*h*) Uſque in finem.] *Quædam exemplaria S. Baſilij habent*, ἕως τέλους σφόδρα, uſque in finem valde, *& fortaſſe ſunt duæ interpretationes.* (*i*) Ingrediebar.] σκυθρωπάζων ἐπορευόμην. *Baſilius*, aut juxta Symmachum, σκυθρωπὸς περιεπάτουν. *Sanctus Auguſtinus*, contriſtatus ambulabam. (*k*) Anima mea.] *Sic S. Ambr. & S. Auguſt. & in pſalterio veteri, & Romano, & Ambroſiano eccleſiæ Mediolanenſis, & in reſponſorio lectionis ſeptimæ in Dominica de paſſione: quod græce eſt*, ἡ ψυχή μου ἐπλήσθη, *& ita pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinaris, & Euſebius, & Cyrillus. Ac S. Ambroſius teſtatur Symmachum dixiſſe lumbos. lxx. autem animam. In plerisque tamen libris græcis eſt*, αἱ ψύαι (*al.* ψοίαι) μου ἐπλήσθησαν, *& ita vulgata*, lumbi mei impleti ſunt. S. *Baſilius hanc habet, & deinde addit, pro hac Aquilam reddidiſſe*, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ λαγόνες μου ἀτιμίας, quoniam impleta ſunt fœmora mea dedecore. *Scholiaſtes eodem modo refert ex Aquila, & ſubjungit Symmachum eſſe interpretatum*, ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων ἤτοι ἀτιμίας, *quare S. Hieronymus ita vertit*, quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſionibus. *Ita Scholio convenit cum Sancto Ambroſio.* (*l*) Rugiebam.] ὠρυόμην. *Sanctus Baſilius*, aut ſecundum Aquilam, ἐβρυχώμην ἀπὸ βρυγμοῦ τῆς καρδίας μου, fremebam a fremitu cordis mei. (*m*) Amici mei & proximi mei.] *Theodoretus*, hoc Symmachus ita eſt interpretatus, οἱ φίλοι, καὶ οἱ ἑταῖροί μου ἐξ ἐναντίας τῇ (*al.* ἐν τῇ) πληγῇ μου ἀντέστησαν, *al.* ἔστησαν, amici mei, & ſodales mei ex adverſo in plaga mea reſtiterunt, *al.* ſteterunt. *Quare, quæ in noſtris exemplaribus conjuncte leguntur*, ἤγγισαν, καὶ ἔστησαν, *fortaſſe duæ interpretationes ſunt.* (*n*) Mala mihi.] *Aquila*, κακίαν μου, κακόν μου, malum meum. (*o*) Magna locuti ſunt.] ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν. *Symmachus*, κατεμεγαλύνονταί μου, ſuper me magnificantur, *ut* S. *Hieronymus.* (*p*) In flagella.] *Symmachus*, εἰς τὸ σκάζειν παρεσκεύασμαι, ad claudicandum paratus ſum. (*q*) Vivunt & confortati ſunt.] *Symmachus*, ζῶντες ἐκραταιώ, viventes prævalent, *aut, ut* S. *Hieronymus*, confortati ſunt. (*r*) Detrahebant mihi.] *Symmachus*, ἀντέκειντό μοι, adverſabantur mihi, *& ita S. Hieronymus.* (*ſ*) Perſequutus ſum juſtitiam.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce eſt*, κατεδίωκον δικαιοσύνην. S. *Ambroſius*, ſubſequutus ſum juſtitiam. *Cum hac lectione convenit pſalterium Arabicum, Æthiopicum, Romanum & metaphraſis Apollinarii. In aliquot tamen codicibus eſt*, ἀγαθωσύνην, *& vulgata*, quoniam ſequebar bonitatem. *Poſt hunc autem verſum teſtatur S. Ambroſius, in aliquot codd. græcis & latinis fuiſſe hæc*, & projecerunt me, ſicut mortuum abominatum; ſed tu ne derelinquas me, &c. (*t*) Intende] πρόσχες. *Schol. cæteri*, σπεῦσον, *&* S. *Hieronymus*, feſtina.

PSAL. XXXVIII.

(*a*) IPſi Idithum.] *Schol.* τῷ ἑνὶ κριτῇ τῷ ἐγκειμένῳ, uni judici, qui inſtabat. *Alius*: Idithum ſignificat, ἀπάτην, deceptionem, fallaciam. *Aliud Scholium*, cæteri, ὑπὲρ ἰδιθοὺν, *& ita* S. *Ambroſ.* S. *Auguſt. & vulgata*, pro Idithum. (*b*) Dixi, cuſtodiam] *Euſebius*: Hæc autem Symmach. ita eſt interpretatus, εἶπον, φυλάξω τὰς ὁδούς μου, μὴ ἁμαρτεῖν διὰ τῆς γλώσσης μου. φυλάξω τὸ στόμα μου φιμῷ, ἔτι ὄντος ἀσεβοῦς ἐξ ἐναντίας μου, ἄλαλος ἐγενόμην, σιγῇ ἐσιωπήθην, μὴ ὢν ἐν ἀγαθῷ. Dixi cuſtodiam vias meas, ut non peccem per linguam meam: cuſtodiam os meum capiſtro, dum adhuc eſt impius adverſum me: mutus factus ſum, ſilentio ſilui, cum non ſum in bonis. (*c*) Renovatus eſt.] *Symm.* ἀνεταράχθη, *&* S. *Hieron.* conturbatus eſt. (*d*) Concaluit.] *Theodor.* Hoc Symm. ita eſt interpretatus, ἐξεθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου, ἐν τῷ ἀναπολεῖν με, ἀνεκαιόμην πυρὶ, excalefactum eſt cor meum intra me: & dum ego animadverterem, accenſus ſum igni. (*e*) Veteres.] *Ita pſalterium Romanum, &* S. *Auguſt. &* S. *Ambroſ. apud quem hæc leguntur*, ecce veteres poſuiſti dies meos: Alius habet, palæſtas poſuiſti dies meos. Si ſecundum LXX viros veteres accipimus, dies, &c. *Ita* S. *Ambroſ.* παλαιὰς *agnoſcit tanquam lectionem LXX & eandem habent pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii. In cæteris libris Græcis eſt*, παλαιστὰς, *Itemque apud S. Gregorium Nazianzenum in oratione in Cæſ. fratrem. Euſebius*: Pro quo Symm. reddidit, ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου, ecce tanquam palmas dediſti dies meos: ἄλλος δ' ἂν εἴποι παλαιστὰς εἰρῆσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡμέρας διὰ τὸ πεπληρῶσθαι ἀγῶνος καὶ πει. Alius autem dixerit, παλαιστὰς, vocatos eſſe hominis dies, eo quod pleni ſunt certaminis, & luctæ, & tentationum. *Quæ Euſebij interpretatio placuit etiam S. Ambr. Quod ſi pro genere menſuræ accipiatur, de eo agit S. Hier. in Ezech. cap.* 40. *Ad hunc locum ponitur in uno libro veteri ſcholium hoc ex Chryſoſt.* παλαιστὴν δὲ λέγει τὴν τῆς παλάμης ἔκτασιν, palæſtam autem vocat extenſionem ipſius palmæ. *In lib. Vaticano eſt*, παλαιὰς, *poſtea alia manu additum fuit* ς. (*f*) Et ſubſtantia.] *Euſebius.* Pro quo Aquila interpretatus eſt, καὶ κατάδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστιν ἐναντίον σου, & latibulum meum (*al.* occaſus, depreſſio mea) quaſi non eſt ante te: Symm autem, καὶ ἡ βίωσίς μου ὡς οὐδὲν ἄντικρύ σου, & vita mea, quaſi nihil in conſpectu tuo: *quomodo fere S. Hier.* (*g*) Univerſa vanitas.] σύμπαντα ματαιότης, *&* S. *Hieronymus clarius*, omnia enim vanitas. *Symm.* ἀτμὶς, vapor. (*h*) Vivens.] *Euſebius*, aut ſecundum Aquilam, πᾶς ἄνθρωπος ἑστηλωμένος, omnis homo erectus, vel ſecundum Symmachum, πᾶς ἄνθρωπος ἑστώς, omnis homo ſtans: *quod eſt etiam S. Hieronymi.* (*i*) Veruntamen.] μέντοιγε, *quod notat Nicephorus hoc loco valere*, certe, & vere. *S. Auguſt.* quamquam in imagine ambulet homo. S. *Ambr.* quamquam in imagine Dei ambulet homo: *& diligenter iſta verba perpendit.* (*k*) Cui congregabit.] *Aquila & Theodotio*, τίς συνάξει αὐτὰ, quis colliget ea. (*l*) Et nunc.] *Euſeb.* Propoſita verba Symm. ita reddidit, καὶ νῦν τί προσδοκῶ δέσποτα; ἡ ἀναμονή μου εἰς σέ ἐστιν, ἀπὸ πασῶν ἀθεσιῶν μου ἐξελοῦ με ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ ἀνοίξω (*in aliquo exemplari legitur*, ἀνοίξεις, *ſed corrupte, ut videtur*) στόμα μου. σὺ γὰρ ἐποίησας. *quæ ita videtur fere vertiſſe* S. *Hieron.* Nunc ergo quid expecto Domine? præſtolatio mea tu es. Ab omnibus iniquitatibus meis libera me opprobrium ſtulto ne ponas me: obmutui, non aperiam os meum, quia tu feciſti. *Idem vero Euſebius paulo poſt notat, quod Symmachus, dixit*, ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. *Aquilam quidem dixiſſe*, ὄνειδος ἀπορρέοντι μὴ θῇς με, opprobrium defluenti ne ponas me: *quintam vero editionem*, ὄνειδος ἄφρονι μὴ δῷς με, opprobrium inſipienti ne dederis me. (*m*) Apud te eſt.] *Ita vulgat.*, παρά σοι. *In multis tamen codicibus eſt*, παρά σου, a te. *Accuſat Theodor. Aquilam, quod hic eſt*, ὑπόστασις, *dixiſſe*, καραδοκίαν, expectationem (*n*) Qui feciſti me.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce eſt.* ὅτι σὺ ὁ ποιήσας με. S. *Ambr.* quoniam tu feciſti me: *& cum hac lectione facit pſalt-*

pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarij, & Chryſoſtomus ſive Cyrillus, qui ita hunc locum explicat: Ipſe igitur, inquit, feciſti me, & plaſmaſti, & tanquam opifex inſitam humanæ naturæ imbecillitatem perfectam habes. *In aliis libris græcis eſt*, ὅτι σὺ ἐποίησας. *& vulgata*, quoniam tu feciſti. (*o*) Propter iniquitatem.] S. *Ambroſ. verbum e verbo ita reddidit*, in increpationibus pro iniquitate erudiſti hominem: *eodemque modo* S. *Auguſt. niſi quod habet*, in argutionibus. *Symmachus*, δι᾽ ἀδικίαν, propter injuſtitiam. (*p*) Et tabeſcere feciſti.] *Symm.* ϗ διαλύεις ὡς εὐρῶτα τὸ ἐπιθυμητὸν αὐτοῦ, & diſſolvis, tanquam cariem, deſiderabile illius. (*q*) Vane conturbatur omnis homo.] *Sic habent editiones latinæ, excepto Romano pſalt. Et S. Auguſt. addit*, vivens. *Vocem*, ταράσσονται, *habet etiam Theodor. abeſt tamen a multis libris: quanquam in aliquo eorum eſt appoſita ad marginem. Et fortaſſe hoc illud eſt quod S. Hier. ad Suniam dixit ſub veru additum eſſe in lxx. Pſalterium Romanum habet ut ſupra*, veruntamen univerſa vanitas, omnis homo vivens. (*r*) Auribus percipe.] *Sic interpungunt S. Ambroſius, & S. Auguſtinus, qui etiam habent*, ne ſileas a me, *quod etiam habuit & Nicephorus, & fortaſſe Euſebius: quinimo S. Auguſt. videtur addere*, ne obſurdeſcam in æternum. *Sed in aliis libris ita diſtinguitur*: exaudi Domine orationem meam & deprecationem meam auribus percipe: a lacrymis meis ne ſileas: *quod græce eſt*, μὴ παρασιωπήσῃς: *pro quo Symm. dixit*, μὴ παρακούσῃς, ne ſpernas audire. S. *Hier.* ad lacrymam meam ne obſurdeſcas. (*ſ*) In terra.] *Sic eſt in pſalterio Arabico, & Æthiopico, & metaphraſi Apollinaris. In aliis libris græcis eſt*, ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι παρὰ σοί, *& ita vulgata*, quoniam advena ego ſum apud te: *& Sanctus Auguſtinus*, quoniam inquilinus ego ſum apud te. *In pſalterio Romano, & apud S. Ambroſium conjungitur utrumque*, apud te in terra. *Theodoretus neutrum habet. Et de iſtis quidem nominibus*, incola, incola, advena, *videndus eſt S. Ambroſius*. (*t*) Remitte mihi.] *Ita vulgata, & S. Ambroſius. S. Auguſtinus*, dimitte me, ἄνες μοι. *Schol.* ἄφες, συγχώρησον, ἀνάπαυσον, dimitte, condona, da recreationem, & quietem. *Euſebius*: Pro quo Symmachus, ἀπόσχου μου, ἵνα μειδιάσω, πρὶν ἀπελθεῖν με, ϗ μὴ ὑπάρχειν, recede a me, ut ſubrideam, antequam ego abeam, & non ſubſiſtam.

PSAL. XXXIX.

(*a*) VIdebunt multi.] S. *Auguſtinus habet*, videbunt juſti, *quod alibi non eſt inventum*. (*b*) Multa feciſti.] *Euſebius*, Symmachus autem inquit, πάμπολλα ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου. τὰ τεράστιά σου, ϗ τοὺς διαλογισμούς σου, τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι ἐπὶ σοῦ, *al.* ἐκθέσθαι σοι. Multa feciſti tu Domine Deus meus: prodigia tua, & cogitationes tuas pro nobis non eſt exponere ſuper te, (*al.* exponere tibi.) *Barbarus habet*, de te. *Sanctus Hieronymus*: non invenio ordinem coram te. (*c*) Annunciavi, & loquutus ſum.] *Euſebius*: Hæc Symmachus hunc in modum eſt interpretatus, ἐὰν διηγῶμαι καταγγέλλω, πλείω ἐστὶν τοῦ διηγήσασθαι. *Quam ſententiam ita expreſſit Sanctus Hieronymus*, ſi narrare voluero, & numerare; plura ſunt quam ut narrari queant. (*d*) Corpus autem perfeciſti.] *In uno codice, & commentariis Græcorum eſt*, ὠτία δέ μοι κατηρτίσω. *& apud Euſebium*. τὰ ὦτά μου, aures mihi, aut meas, perfeciſti. *Scholium*, τὰ ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι ὁ μακάριος Παῦλος εἰς τὸ σῶμα μεταβαλὼν εἴρηκεν, οὐκ ἀγνοῶν τὸ ἑβραϊκόν, ἀλλὰ πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τούτῳ χρησάμενος. Beatus Paulus, in τὸ σῶμα (corpus) mutans dixit: non ignorans, quod erat in Hebraico, ſed ad ſuum ſcopum hoc uſus. *Aliud Scholium*, ὠτία δὲ ἔσκαψάς μοι, ὠτία δὲ κατεσκεύασάς μοι, aures autem fodiſti mihi, aures autem apparaſti mihi. *Sanctus Hieronymus habet*, aures fodiſti mihi. *Sanctus Auguſtinus habet, ut poſuimus in contextu. Sanctus Ambroſius*, corpus præparaſti mihi. *Vulgata*, aures autem perfeciſti mihi. (*e*) Tunc dixi.] τότε εἶπον. *Symmachus*, ὅτε εἶπον, quando dixi. (*f*) In capite libri.] *Euſebius*, aut juxta Symmachum, ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὁρισμοῦ σου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, in volumine definitionis tuæ ſcriptum eſt de me. *Theodoretus*, (*quod in quodam Scholio tribuitur Chryſoſtomo*) τὴν κεφαλίδα Aquila & Symmachus dixerunt, εἴλημα, involucrum. οὕτω δὲ τὰς θείας γραφὰς μέχρι ϗ τήμερον ἰουδαῖοι κατασκευάζειν εἰώθασι. Hoc autem modo conſueverunt Hebræi, & ad hunc uſque diem ſacras ſcripturas concinnare, & munire. *De qua etiam re Nicephorus. In alio Scholio*, ἐν τῷ εἰλήματι, *tribuitur Aquilæ, Symmacho autem, ut etiam ex Euſebio attulimus*, ἐν τῷ τεύχει. *atque additur aliud dixiſſe*. ἐν τόμῳ, in tomo. (*g*) Ut facerem.] *Sive, ut S. Ambroſius*, ut faciam, τοῦ ποιῆσαι. *Notat autem Nicephorus redundare articulum*, τοῦ, *ut ſæpe alias: quare ita verti poſſet*, facere voluntatem tuam Deus meus volui. (*h*) In medio cordis mei.] *Ita S. Auguſtinus, & S. Ambroſius, & vulgata: quibuſcum facit Apollinarius, & pſalterium Arabicum: & ita etiam legitur in quibuſdam commentariis græcis, ubi ſic explicatur*, ϗ ὥσπερ τινὰ νόμον ἔχω κατορυγμένον ἐν ἐμαυτῷ, τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. Et tanquam legem quandam habeo in memetipſo. Hoc enim ſignificat illud, in medio cordis mei. Et aliquanto poſt, τὸ δὲ ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου, ἐκ μεταφορᾶς εἴρηκε τῶν περί τινα διακειμένων ϗ ἔνδον ἐφιεμένων ἐμβαλεῖν τὸν ποθούμενον. In medio cordis mei dixit per metaphoram ductam ab eis qui bene erga aliquem affecti ſunt, cupiuntque amatum intus recondere. *Sed in pleriſque libris eſt*, τῆς κοιλίας, ventris: *quod eſt in pſalterio Romano: & a patribus græcis multipliciter explanatur. Hanc lectionem inquit etiam S. Ambroſius alios habere: & S. Hieronymus fatetur propter euphoniam, illud*, ventris, *apud latinos, in* cordis, *tranſlatum eſſe. Euſebius*, aut juxta Symmachum, προεθυμήθην τὸν νόμον σου ἔνδοθεν ἐγκάτων μου, prælegi (*aut*, ſtudioſe ſuſcepi) legem tuam intra viſcera mea. (*i*) Bene nunciavi.] *Sic S. Ambroſius, & S. Auguſtinus quod græce eſt*, εὐηγγελισάμην, *& in vulgata*, annunciavi: *quod autem addunt*, juſtitiam tuam, *illud*, tuam, *in paucis græcis codicibus eſt inventum*. (*k*) Domine tu cognoviſti.] *Sententia quæ ex hac interpunctione, & lectione elicitur, eſt etiam in pſalterio Æthiopico, & ab Apollinario tribus verſibus exprimitur, qui hoc ſonant*,

Αὐτὸς ἐμὴν πραπίδεσσι δικαιοσύνην δεδάηκας.
Οὐ σὴν ἀληθείην σκοτίῃ φρενὶ θῆκα καλύψας.
Ἀμφαδίην δ᾽ ἀγόρευσα ἀλεξίκακόν σέο φέγγος.

Ipſe meam in præcordiis juſtitiam cognoviſti: Non veritatem tuam obſcuro cordi commiſi occultans, palam vero pronunciavi lumen tuum ſalutare. *In aliis autem libris græcis. & legitur, & interpungitur hoc modo*, κύριε σὺ ἔγνως, τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα. *In pſalterio Arabico utrumque conjungitur*, Domine tu cognoviſti juſtitiam meam, non abſcondiſti juſtitiam tuam in corde meo. *S. Auguſtinus*, Domine tu cognoviſti, juſtitiam tuam non abſcondi in corde meo. Veritatem tuam, & ſalutare tuum dixi: *& item vulgata, niſi quod pro*, cognoviſti, *habet*, ſciſti. *Sanctus Ambroſius*, tu cognoviſti. Juſtitiam meam non abſcondi in corde meo, veritatem tuam, & ſalutare tuum dixi. (*l*) Miſericordiam tuam.] *Symmachus*, τὴν χάριν σου, gratiam tuam. (*m*) Congregatione.] *Sic Sanctus Auguſtinus*, ἀπὸ συναγωγῆς, *vulgata*, a conſilio multo. *Symmachus*, ἐν πλήθει. in multitudine. *Aquila & Theodotio*, ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, in eccleſia magna. (*n*) Suſceperunt me.] *Symmachus*, περιφραξάτω με, circummuniat me. (*o*) Reſpice.] πρόσχες. *Cum Sunia & Fretela haberent græcum exemplar, in quo erat* σπεῦσον, feſtina, *teſtatur Sanctus Hieronymus apud lxx. ſcriptum eſſe*, πρόσχες. (*p*) Mihi mala.] *Aquila*, κακίαν μου, malum meum. *Symmachus*, κάκωσίν μου, afflictionem meam. (*q*) Confundantur, & revereantur.] καταισχυνθείησαν, ϗ ἐντραπείησαν. *Euſebius refert, Symmachum his verbis uſum eſſe*, ἐντρέπονται, ϗ ἀσχημονοῦσιν, confunduntur, & dedecorantur (*r*) Euge, euge.] *Euſebius*, Pro quo Symmachus interpretatus eſt, ἆ, ἆ, ipſa, quæ ſic habet, Hebraica voce uſus. *Et S. Hieronymus ſatis prope ad hebræum*, vah, vah.

PSAL. XL.

(*a*) ET pauperem.] *Euſebius*: Illud autem, πένητα, neque in Hebræo, neque apud cæteros interpretes extat. *Idem notat Theodor. atque addit, neque in Syro haberi, ſe tamen inveniſſe in quibuſdam exemplaribus*. (*b*) In die mala] *Euſebius*, aut juxta Symm. ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως, in die afflictionis. *Idem refertur a Didymo, & Theodor.* (*c*) Et vivificet, ϗ ζήσαι αὐτόν. *Aquila*, ϗ ζωώσαι, *quod idem valet. Euſebius*: aut juxta Symm. φυλάξει αὐτὸν ϗ περισώσει αὐτόν, ϗ μακαριστὸς ἔσται *quomodo fere S. Hieron.* cuſtodiet eum, & vivificabit eum, & beatus erit in terra. S. *Ambroſius habet*, & vivificet eum, & beatum faciat eum, & emundet in terra vitam ejus: *nec multo aliter pſalterium Romanum*. (*d*) In manus inimici ejus.] *Ita S. Ambroſius, & S. Auguſtinus. In aliis libris græcis eſt*, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, in manus inimicorum ejus. *Euſebius*: Pro quo Symmachus ait, ϗ οὐκ ἐκδώσει αὐτὸν εἰς ψυχὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, & non exponet eum in animas inimicorum ejus. *S. Ambroſius*, Alii habent Græci, & non tradat eum in animas inimicorum ejus, *& ita vulg. niſi quod habet*, animam. *Scholium vero*, Aquila, ἐν ψυχῇ ἐχθροῦ, in anima inimici *Theodotio*, εἰς ψυχήν, in animam. *Symmachus*, ψυχαῖς, animabus. (*e*) Super lectum doloris ejus. *S. Ambroſius*, Symmachus lectum miſeriæ dixit, Aquila grabatum miſeriæ: expreſſius lxx. viri lectum doloris putaverunt eſſe dicendum. (*f*) Ego dixi.] *Symmachus*, ἐμοῦ λέγοντος, me dicente. (*g*) Quia peccavi tibi.] *Theodoretus*: Animadvertendum eſt Symmachum non dixiſſe, ὅτι ἥμαρτόν σοι, ſed, ϗ εἰ ἥμαρτόν σοι, etiam ſi peccavi tibi: *quod etiam notavit Didymus*. (*h*) Dixerunt mala mihi.] *Symmachus*, ἔλεγον κακὰ περὶ ἐμοῦ, dicebant mala de me. (*i*) Et ſi ingrediebatur.] ϗ εἰ εἰσεπορεύετο. *A multis libris græcis abeſt illud*, εἰ, *neque agnoſcitur a S. Ambroſio, neque a S. Auguſtino, qui habet*, & ingrediebantur, ut viderent. *S. tamen Hieronymus ad Suniam teſtatur hoc manifeſtiſſime, & in hebræo, & apud lxx. & omnes interpretes eſſe; & habetur in vulgata. Aquila*, ἐὰν ἔλθῃ τοῦ ἰδεῖν, εἰκῇ λαλήσει, *Symmachus*, ϗ εἰσερχόμενος ἐπισκοπῆσαι, μάταια λαλεῖ, *quæ ita fere reddidit S. Hieronymus*, & ſi venerit, ut viſitet; vana loquetur. *Cæterum quod ſequitur*, cor ejus. *In multis codicibus græcis & latinis conjungitur cum præcedentibus: in multis aliis cum ſubſequentibus: & ita teſtatur Sanctus Ambroſius ſe inveniſſe diſtinctum græcis in codicibus*. (*k*) In idipſum.] *Idem de iſtis evenit. Nam apud multos conjunguntur cum proxime ſequentibus*, in idipſum adverſum me, &c. (*l*) Nunquid qui dormit.] *Aquila*, ὃς κοιμηθῇ, οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι; qui dormierit, non addet ut reſurgat? *quomodo fere S. Hieronymus. Sym.* ϗ πεσών, οὐκ ἐπαναστήσεται, & cum ceciderit, non reſurget. (*m*) Etenim homo pacis meæ] *Euſebius*, at juxta Symmachum, ἀλλὰ ϗ ἄνθρωπος ὃς εἰρήνευέν μοι, ᾧ ἐπεποίθειν, συνεσθίων μοι ἄρτον ἐμόν, κατεμεγαλύνθη μου, ἀκολουθῶν, ſed etiam homo qui mecum pacifice agebat cui fidebam comedens mecum panem meum, magnificatus eſt contra me, inſequens: aut juxta Aquilam, κατεμεγαλύνθη μου, πτέρνᾳ, *al* πτέρναν, magnificatus eſt contra me calcaneo. *Theodoretus autem hæc refert ex Aquila, & Theodotione*, καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου, ᾧ ἐπεποίθησα, & quidem vir pacis meæ, in quo confiſus ſum. (*n*) Magnificavit ſuper me ſupplantationem.] *S. Ambroſius*, ampliavit: *ſed notat græcum*, ἐμεγάλυνεν, *valere*, magnificavit. *S. Auguſtinus*, ampliavit ſuper me calcaneum. *Admonet autem Euſebius, Aquilam, cum pro*, πτερνισμόν, *quod eſt apud lxx. dixit*, πτέρναν, *hebraicam lectionem eſſe ſequutum: quare & Ioannem Evangeliſtam, ut hebræum ex hebrais, cap. 13. inducere Salvatorem dicentem*, πτέρναν, calcaneum (*o*) Cognovi.] ἔγνων, *Symmachus*, γνώσομαι, cognoſcam. (*p*) Qnoniam non gaudebit] ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ. *Symmachus*, ἐὰν μή, ſi non gaviſus fuerit. (*q*) Innocentiam.] ἀκακίαν, *Euſebius*, aut juxta Aquilam, & Symmachum, διὰ τὴν ἁπλότητα, propter ſimplicitatem. (*r*) Confirmaſti.] ἐβεβαίωσας. *Symmachus*, παραστήσεις με, ſtatues me, *& ita S. Hieronymus*. (*ſ*) A ſeculo, & in ſeculum fiat, fiat.] *S. Ambroſius*, in æternum, a ſeculo, in ſeculum: fiat, fiat. S. *Auguſtinus*, a ſeculo, & in ſeculum, & dicet omnis populus, fiat, fiat. *Notat autem Euſebius, pro* γένοιτο, γένοιτο, *Aquilam quidem dixiſſe*, πεπιστωμένως, πεπιστωμένως, fideliter, fideliter: *Symmachum vero*, ἀμήν, ἀμήν, *qua dictione ſæpe etiam uſus fuerit Dominus: Eam nunc attulit etiam S. Hieronymus. Chryſoſtomus (aut, ut alij, Athanaſius,)* εἰδέναι δεῖ ὅτι τὴν ψαλμικὴν ταύτην προφητείαν εἰς πέντε τινὲς διελόντες βίβλους, μέχρι τοῦ ψαλμοῦ τούτου τὴν πρώτην νομίζουσι, ἐπειδὴ πρὸς τῷ τέλει στέφανον, ὥσπερ τὴν εὐλογίαν τὴν εἰς θεὸν κέκτηται, ὅθεν οὕτω διαιροῦσι ϗ τὰς ἑξῆς τέσσαρας. Scire licet, eos qui hanc pſalmorum prophetiam in quinque libros dividunt, primum protendere uſque ad hunc pſalmum: quod in extremo tanquam benedictionem in Deum continet. Quare hoc etiam modo diſtinguunt & ſequentes quatuor: *ſed de hac re multa S. Ambroſius, Euſebius, & alij*.

PSAL. XLI.

(*a*) IN intellectum.] ὡς σύνεσιν. *Ita etiam Euſebius. In aliis libris eſt,* συνέσεως, *& ita S. Auguſtinus, & vulgata,* intellectus. *Addit etiam Euſebius, pro,* τοῖς υἱοῖς κορὲ, *Aquilam & Symmachum concorditer dixiſſe* τῶν υἱῶν κορὲ, filiorum Core. (*b*) Deſiderat cervus.] *Notat Euſebius, Symmachum uſum eſſe verbo* ἱμείρεσθαι, *quod item ſignificat deſiderare, & cupidum eſſe : ſed in Scholio ita ſcribitur :* Symmachus, ὡς σπεύδει ἔλαφος, ſicut feſtinat cervus : ſexta editio, ὃν τρόπον πεδίον περισπαθῇ, quemadmodum campus ſitiet imbrem. *Ita enim S. Hieron. Joel* 1. *Aquila,* ὡς αὐλῶν περισπάσαι, quemadmodum convallis ſitiet imbrem. *Joel* 1. 20. תערג. Aquila, ἐπερισπώθη, i. interprete Hieron. tanquam area, imbrem ſitiens clamat. Verbum ab area effectum, quæ Græcis περισπά. Ebraice autem vocatur ערוגה a quo verbum ערג, ſi Aquilæ credendum, quo hic uſus eſt David propheta. *D·uſ.* (*c*) Ad Deum vivum.] *Ita S. Auguſtinus, S. Ambroſius, de Iſaac cap.* 1. *& S. Hilarius in pſal.* 62. *Pſalterium Romanum, Æthiopicum, Arabicum, & metaphraſis Apollinaris. In multis autem Græcis codicibus eſt.* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα, Deum fortem, vivum : *unde poteſt in vulgatam irrepſiſſe illud,* fontem : *nam in aliquot vetuſtis codicibus eſt,* fortem. *Credibile autem eſt, illud,* ἰσχυρὸν, *eſſe Aquilæ. Nam in Hebræo eſt vox illa, quam, ut alibi diximus, obſervavit S. Hieronymus, ab Aquila verti,* fortem, *a lxx.* Deum. (*d*) Panis, die, ac nocte.] *S. Auguſtinus, & vulgata,* panes, *Symmachus,* ὡς ἄρτος συντάξεώς μου, *tanquam panis dimenſi mei.* (*e*) Recordatus.] *Sanctus Auguſtinus,* meditatus : *Symmachus,* ἀναπολῶν, animadvertens. (*f*) Tranſibo in locum.] S. *Auguſtinus,* ingrediar. *Euſebius* : Symm. ὅτι εἰσελεύσομαι εἰς τὴν σκηνὴν, διαβασταχθήσομαι ἕως τοῦ οἴκου μετὰ φωνῆς εὐφημίας, καὶ ἐξομολογήσεως πλήθους πανηγυριζόντων : quoniam introibo in tabernaculum, pervehar uſque ad domum (*catena Barbari addit,* Dei) cum voce laudationis, & confeſſionis, multitudinis celebrantium ſolennitatem *Refert etiam nonnulla ex Aquila, ſed plenius Theodoretus,* εἰσελεύσομαι ἐν συσκίῳ, παραβιβάζων αὐτοὺς ἕως οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ αἰνέσεως, καὶ εὐχαριστίας ὄχλου ἑορτάζοντος, ingrediar in umbroſum adducens eos uſque ad domum Dei in voce laudationis, & gratiarum actionis turbæ feſtivitatem celebrantis. (*g*) Feſta celebrantium.] *Ita* S. *Hieronym. epiſt.* 140. *& pſalterium Arabicum, & Æthiopicum. Alij libri græci habent,* ἑορτάζοντος, *& ita* S. *Auguſtinus,* feſtivitatem celebrantis, *vulgata autem,* ſonus epulantis. (*h*) Quare triſtis es.] *Euſebius,* aut juxta Symmachum, τί κατακάμπτῃ ἡ ψυχή μου, καὶ τί θορυβῇ κατ' ἐμοῦ ; ἀνάμεινον τὸν θεὸν, ὅτι διηνεκῶς ἐξομολογήσομαι αὐτῷ τὰς σωτηρίας τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Quare incurvaris anima mea, & quare conturbaris ſuper me ? expecta Deum ; quia aſſidue confitebor ei ſalutes faciei ejus : aut, ſecundum Aquilam, ταῖς σωτηρίαις τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ſalutaribus vultus ejus, *quod habet S Hieronymus. In Scholio tamen ex Aquila refertur,* τί κατακύπτεις ; quid inclinas te ? *ex Symmacho,* τί κατατήκῃ ; quid tabeſcis ? (*i*) Quoniam confitebor.] *In vulgata eſt,* quoniam adhuc confitebor : *quod* S. *Hieronymus fatetur ſub aſteriſco additum eſſe.* (*k*) Ad meipſum anima mea.] *Euſebius & Theodoretus* : Ita autem & Symmachus eſt interpretatus, ἡ ψυχή μου κατατήκεται ὅτ' ἂν ἀναμιμνήσκωμαί σου ἀπὸ γῆς Ἰορδάνου, καὶ ἀπὸ Ἑρμωνιεὶμ ὄρους μικροτάτου, anima mea liquefit, quotieſcunque recordor tui a terra Jordanis, & ab Hermoniim monte minimo. (*l*) Abyſſus.] *Euſebius, & Theodoretus* : Et hæc Symmachus ita eſt interpretatus, ἄβυσσος ἀβύσσῳ ἀπηντα (*al.* ἀπαντᾷ) ἀπὸ ἤχου τῶν κρουνῶν σου, abyſſus abyſſo occurrit a ſono aquæductuum tuorum. (*m*) Suſpenſiones tuæ] *Sic* S. *Auguſtinus, & in explanatione,* ſuſpenſuræ, *quod græce eſt,* οἱ μετεωρισμοί σου *Vulgata,* omnia excelſa tua. *Aquila,* οἱ συντριμμοί σου, illuſiones tuæ. *Euſebius, & Theodoretus,* Symmachus, αἱ καταιγίδες σου, καὶ τὰ κύματά σου ἐπάνω μου παρῆλθον. *quod ita videtur vertiſſe* S. *Hieronymus,* gurgites tui, & fluctus tui ſuper me tranſierunt. (*n*) Et nocte declarabit.] δηλώσει, *quod etiam eſt in nonnullis commentariis græcis. In pſalterio veteri, & Romano, & apud* S. *Auguſtinum,* declaravit, *& convenit Apollinarii metaphraſis, & pſalterium Æthiopicum. Cæteri libri græci habent,* νυκτὸς ᾠδὴ αὐτῷ, *vulgata,* nocte canticum ejus. *Euſebius habet,* καὶ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ, & nocte canticum ejus apud me : *& addit,* juxta Aquilam vero, καὶ ἐν νυκτὶ ᾆσμα αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ, & in nocte canticum ejus mecum. *In Scholio autem refertur ex Symmacho,* καὶ κατὰ νύκτα ᾠδὴ παρ' αὐτοῦ, & per noctem canticum ab eo. (*o*) Suſceptor meus.] *Euſebius* : Aquila & Symmachus, πέτρα μου, petra mea. (*p*) Dum affligit inimicus meus.] *Sanctus Auguſtinus,* affligit me inimicus, *vulgata,* dum affligit me inimicus, dum confringuntur oſſa mea : *quem etiam ſenſum verba græca ferunt. Aquila,* ἐν τῷ φονεῦσαί με ἐν ὀστέοις μου, *quod* S. *Hieronymus,* dum me interficerent in oſſibus meis. *Euſebius* : Epilogum facit, juxta Symmach. ἵνα τί σκυθρωπὸς περιπατῶ θλίβοντος ἐχθροῦ, καὶ ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστῶν μου ὠνείδιζόν οἱ ἐναντίοι μου ; ἤ, ἐν τῷ θλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου, ὠνείδιζόν με οἱ θλίβοντές με ; Quare triſtis ambulo, affligente inimico, & quaſi occiſionem per oſſa mea, exprobrabant adverſarii mei ? Aut (*videtur hoc addi ex alia editione*) dum confringuntur oſſa mea, exprobrabant me, tribulantes me? (*q*) Qui tribulant me.] *Sic apud* S. *Aug. & in pſalterio Romano, & hanc tanquam lxx. lectionem agnoſcit* S. *Hier. ad Suniam. In cæteris libris græcis eſt,* οἱ ἐχθροί μου, *& vulgata utrumque conjunxit,* qui tribulant me, inimici mei. (*r*) Salus vultus mei.] *Ita* S. *Auguſt.* ἡ σωτηρία, *cæteri libri græci,* σωτήριον, *& vulgata,* ſalutare. (*ſ*) Et Deus.] *Conjunctio,* καὶ, *in loco ſuperiori, ubi hoc idem poſitum eſt, in multis libris græcis eſt, in multis non eſt, itemque in latinis : in hoc autem eſt fere in omnibus : ſed notat* S. *Hieronymus, ſub aſteriſco additam eſſe.*

PSAL. XLII.

(*a*) PSalmus.] *Notat Euſebius quemadmodum & multi, pſalmum hunc ſine inſcriptione eſſe apud Hebræos, & cæteros interpretes, viderique partem eſſe præcedentis pſalmi.* (*b*) Ipſi David.] *Schol.* δαυὶδ, *exponitur,* ἐξουθενημένος, καὶ ἠλεημένος, contemptus, & miſericordiam conſequutus. (*c*) Judica me.] κρῖνόν με. *In multis codicibus Græcis, & apud Theodoretum & Nicephorum eſt,* κρῖνόν μοι, judica mihi : *eamque lectionem videtur etiam Euſebius probare. Ex Symmacho autem hæc refert,* κρῖνόν μοι, καὶ ὑπερδίκησον τῆς δίκης μου, judica mihi, & defende in judicio cauſam meam. (*d*) Ab homine iniquo.] *Aquila,* ἀπὸ ἀνδρὸς ἐπιθέσεως, καὶ παρανομίας, a viro doli, & iniquitatis. (*e*) Dum affligit inimicus meus] *A multis græcis codicibus, & Euſebio, & Theodotione, abeſt illud,* μου, *S. Auguſtinus & vulgata habent,* me. (*f*) Ipſa me deduxerunt.] *Theodoretus* : (*quod in commentariis græcis, etiam Origeni & Chryſoſtomo tribuitur*) ἐνταῦθα τοὺς χρόνους ἐνήλλαξαν οἱ ἑβδομήκοντα, καὶ γεγενημένα εἰρήκασι τὰ ἐσόμενα. Hoc loco tempora mutarunt lxx, & quæ futura ſunt, dixerunt tanquam facta. Cæteri autem clariorem attulerunt interpretationem, ἀπόστειλον τὸ φῶς σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου. ἅτινα ὁδηγήσει με καὶ ἄξει με εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου, καὶ εἰς τὰς σκηνώσεις σου, *quæ ita fere vertit S. Hieronymus,* mitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipſa ducent me, & introducent me ad montem ſanctum tuum & in tabernaculum tuum. (*g*) Et introibo.] *Theodor.* Hoc Symm. ita eſt interpretatus, ἵνα τί ἔλθω πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὴν εὐφροσύνην τῆς ἀγαλλιάσεώς μου· καὶ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ψαλτηρίῳ ὁ θεὸς, ὁ θεός μου, ut veniam ad altare Dei, ad Deum lætitiam jucunditatis meæ. Et confitebor tibi in pſalterio, Deus, Deus meus. (*h*) Triſtis es.] *Quinta editio,* ταπεινοῦσαι, humiliaris, & deprimeris. *Euſebius* : Symmachus autem, τί καταῤῥέεις (*al.* καταῤῥεῖς) ψυχή μου καὶ τί θορυβεῖς ἐπ' ἐμέ; ἀνάμεινον τὸν θεόν. ὅτι ἀεὶ γὰρ ἐξομολογήσομαι αὐτῷ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ προσώπου μου, καὶ θεῷ μου, quare defluis anima mea, & quid turbas ſuper me ? Expecta Deum : nam in æternum confitebor illi, ſaluti vultus mei, & Deo meo. (*i*) Deus meus.] *Etiam hoc loco in multis libris græcis & latinis eſt,* & Deus meus.

PSAL. XLIII.

(*a*) AD intellectum pſalmus.] S. *Ambroſius, &* S. *Auguſtinus habet,* intellectus. *Addit autem* S. *Ambroſius, Aquilam poſuiſſe,* pſalmum diſciplinæ. *Euſebius notat, neque propoſitos ſermones præſcribi,* pſalmum, *aut* odam, *aut* hymnum, *aut quippiam ejuſmodi.* (*b*) In auribus noſtris.] *Notat* S. *Ambroſius, lxx, & Theodotionem dixiſſe,* in auribus : *Symmachum vero,* auribus : *quomodo fere habent editiones Latinæ.* (*c*) In diebus antiquis.] *Chryſoſtomus* : Alius, ἐν ἡμέραις ταῖς πρὶν, in diebus priſtinis : Alius, ταῖς ἀρχῆθεν, qui ab antiquo. (*d*) Et expuliſti eos.] ἐξέβαλες αὐτοὺς, *Aquila,* καὶ ἐξαπέστειλας αὐτοὺς, & emiſiſti eos, *quod habet* S. *Hieronymus. Symmachus,* καὶ ἐξήλασας αὐτοὺς, *quod idem valet,* expuliſti, & ejeciſti. (*e*) Illuminatio.] *Chryſoſtomus.* Alius, τὸ φῶς, ὅτι ηὐδόκησας ἐν αὐτοῖς, lux, quoniam complacuiſti in eis : *aut quemadmodum eſt apud* S. *Ambr.* complacuit tibi in illis. (*f*) Tu es ipſe.] *Euſebius* : Pro quo Symmachus, σὺ εἶ ὁ βασιλεύς μου ὁ θεὸς, ἔντειλαι περὶ τῆς σωτηρίας Ἰακὼβ, tu es rex meus, Deus : manda de ſalute Jacob. (*g*) Inimicos noſtros ventilabimus.] *Chryſoſtomus* : Alius, τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς, eos qui tribulant nos. *Quod autem in vulgata eſt,* ventilabimus cornu, *Græce eſt,* κερατιοῦμεν, *quaſi cornupetemus : & in codicibus Sancti Auguſtini, &* S. *Ambroſii non eſt vox,* cornu : *ſed* S. *Ambr. in explanatione manifeſto eum agnoſcit.* (*h*) Spernemus.] ἐξουδενώσομεν, *Aquila, & Symmachus,* συμπατήσομεν, conculcabimus, *ut eſt apud* S. *Hieronymum.* (*i*) Laudabimur.] *Ita dicitur modo verbi deponentis ; quod Græce eſt,* ἐπαινεθησόμεθα. *Euſebius,* aut juxta Aquilam, ἐν τῷ θεῷ καυχησόμεθα, *vel* juxta Symmachum, τὸν θεὸν ὑμνοῦμεν ὅλην τὴν ἡμέραν, *al.* κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. S. *Ambroſius,* Aquila tamen poſuit, in Domino gloriabimur tota die. Symmachus ait, Deo hymnum dicemus per omnem diem. (*k*) Nunc autem repuliſti.] νυνὶ δὲ ἀπώσω. *Chryſoſtomus,* Alius, καίπερ ἀπώσω, atque etiam repuliſti. Alius, καί γε ἀπώσω, (*quod idem valet* :) *Alius,* ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπέβαλες, ſed præterea abjeciſti. (*l*) Non egredieris in virtutibus.] S. *Ambroſ.* quia non progredieris Deus in virtutibus : *& vocem,* Deus, *habent etiam* S. *Auguſt. & vulg. ſed admonet* S. *Hieron. ſupervacuam eſſe. Symm.* καὶ οὐκ ἐξέρχῃ ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν, & non progredieris in exercitibus noſtris. (*m*) Avertiſti nos.] *Euſeb.* aut juxta Symm. ἔταξας ἡμᾶς ἐσχάτους παντὸς ἐναντίου, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διαρπάζουσιν ἑαυτοῖς, ἔδωκας ἡμᾶς, ὡς βοσκήματα βρώσεως, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἐλίκμησας ἡμᾶς· ἀπέδου τὸν λαόν σου οὐχ ὑπάρξεως, καὶ οὐ πολλὴν ἐποίησας τὴν τιμὴν αὐτῶν, περιπλακισμὸν μετὰ χλευασμοῦ τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, ἐποίησας ἡμᾶς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κίνησιν κεφαλῆς ἐν ταῖς φυλαῖς, δι' ὅλης ἡμέρας ἡ ἀσχημοσύνη μου ἄντικρύς μου, καὶ ὁ καταισχυμμὸς τοῦ προσώπου μου καλύπτει με, ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος, καὶ βλασφημοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ τιμωροῦντος ἑαυτῷ. Ordinaſti nos noviſſimos ab omni adverſario (*ita enim S. Ambr.*) & qui odio habent nos, diripiunt ſibi. Dediſti nos tanquam pecora eſcæ (paſcua edentium S. *Ambr.*) & in gentibus ventilaſti nos, vendidiſti (*tradidiſti* S. *Ambr.*) populum tuum ſine ſubſtantia ; nec multo feciſti pretium eorum : illuſionem (*in catena Barbari additur,* poſuiſti nos) cum deriſu iis qui ſunt in circuitu noſtro, feciſti nos parabolam in gentibus, commotionem capitis in tribubus. Per totam diem confuſio mea contra me, & ignominia faciei meæ cooperuit me. A voce exprobrantis, & blaſphemantis, a facie inimici, & vindictam ſibi facientis. *Quorum multa ſunt in tralatione* S. *Hier.* S. *Ambr. autem multa etiam affert ex Aq. & Theodotione, quæ apud ipſum operæ pretium fuerit legere.* (*n*) In jubilationibus.] *Ita* S. *Auguſt. & pſalterium vetus, quod græce eſt,* ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν, *quomodo plerique libri habent, & cum hac eadem lectione facit pſalterium Æthiopicum. Aliquot vero codd. habent,* ἀλλάγμασι, *cui lectioni concordat pſalterium Arabicum, & Apollinaris &* S. *Ambroſius, & vulgata,* commutationibus eorum. *In commentariis græcis leguntur hæc* : Heſychius, ἀλαλαγμὸς, eſt oda pro victoria parta, itemque ἀλάλαγμα. *Cyrillus* : Quidam ſcribunt, οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν ἡμῶν ἀλαλαγμὸς. Igitur vox victorum pro victoria parta. *Diodorus* : πέπρακας ἡμᾶς φησι τοῖς ἔθνεσι τοῦ μηδενὸς, τοῦτο γὰρ λέγει ἀντὶ τιμῆς, ὡς ἀχρείοις δούλοις καὶ οὐδενὸς ἀξίοις· καὶ τὸ αὐτὸ ἑρμηνεύων, ἐπάγει, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν, τουτέστιν, ταῖς πράσεσιν· ἄλλαγμα γὰρ τὴν πρᾶσιν καλεῖ, ἀντὶ τοῦ οὐδαμινῆς τιμῆς τὸ καθ' ἡμᾶς ἐποίησας ἄλλαγμα. Vendidiſti nos, inquit, gentibus pro nihilo : hoc enim ſignificat, ἀντὶ τιμῆς, tanquam inutiles ſervos, & nullius precii. Atque idem explanans infert, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν, id eſt, venditionibus : ἄλλαγμα enim vocat ipſam venditionem, ac ſi diceret, nullius precii feciſti commutationem noſtram. *Et paulo poſt,* τουτέστιν ἐν τῇ ὠνῇ ἡμῶν· ἡ γὰρ τιμὴ ἄλλαγμά ἐστιν, id eſt, in emptione noſtra : ipſum enim precium eſt ἄλλαγμα. *Sed rurſus aliquanto poſt, quaſi ad alterius lectionis explicationem, inquit,* καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βοῶν πρός σε μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δεήσεως δακρύων σφοδρῶν, & non eſt qui clamat ad te cum clamore valido, & deprecatione, & lacrymis vehementibus. *Et in alio commentariorum græcorum libro,* Quod ſi ſcribitur, ἐν ἀλλάγμασιν, σημαίνει ὅτι εἰς τοῦτο κακοῦ ἥκομεν, ὡς ἁλῶναι κατὰ κράτος ϗ ὑπὸ ὀλίγων ἐχθρῶν κατακυριευθῆναι· ὀλίγοι γὰρ ἡμῖν ἐπηλάλαξαν, ἤγουν ὁ ἀλαλαγμὸς ἡ φωνὴ ὁ ἐπινίκιος. Hoc ſignificat, eo calamitatis venimus, ut capti imperioſe, & a paucis hoſtibus ſubjugati ſimus. Pauci enim nobis ἐπηλάλαξαν, ac voce victorum inſultarunt, eſt enim, ὁ ἀλαλαγμὸς, vox pro victoria parta. *Theodotio* ϗ οὐκ ἦν πλεόνασμα ἐν τῷ ἀλλάγματι ἡμῶν, & non fuit abundantia in commutatione noſtra. (*o*) Et deriſum.] καταγέλωτα. *Quinta editio, & Theodotio,* χλευασμὸν, *ſexta editio, ut ſeptuaginta,* καταγέλωτα. *Chryſoſtomus :* Alius, πομπὴν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. *S. Ambroſ.* Unde pulchre poſuit Aquila, ſpretionem, & pompam poſuiſti nos, iis qui in circuitu noſtro ſunt. (*) Gentibus.] *Fatetur S. Hieronymus ad Suniam verbum e verbo dicendum fuiſſe,* in gentibus : *ſed potuiſſe ſine damno ſenſus interpretationis elegantiam conſervari.* (*p*) Commotionem capitis.] *Chryſoſtomus :* Alius, μετακίνημα, tranſmutationem : hebræus autem, μάνουδ, mannud. *S. Ambroſius videtur referre ex Aquila,* ἀλάλαγμα, *& addit,* hoc eſt, tranſmutationem, quæ de loco ad locum, de Judæa ad populos nationum : *ſed etiam apud ipſum videtur legendum,* ἄλλαγμα, *aut putavit idem valere,* ἀλάλαγμα. (*q*) Verecundia.] ἐντροπή. *Chryſoſt.* Alius, ἀσχημοσύνη μου, dedecus meum. *S. Ambroſius declarat, quid ſit,* ἐντροπὴ, *& addit, Symm. dixiſſe,* tota die confuſio mea contra me eſt. (*r*) Obloquentis.] παραλαλοῦντος, *ſed in pleriſque libris eſt,* καταλαλοῦντος, detrahentis. (*ſ*) Et inique non egimus.] *Euſebius,* aut juxta Symmachum, οὐδὲ παρεψευσάμεθα τὴν συνθήκην σου, nec doloſe tractavimus teſtamentum tuum. (*t*) Non receſſit.] οὐκ ἀπέστη, *Chryſoſt.* alius, οὐκ ἀπεχώρησεν, alius, οὐκ ἀπεστράφη, *quæ idem fere valent.* (*u*) Et declinaſti.] *Euſebius & Theodoretus;* Hoc Symm. ita eſt interpretatus, οὐδὲ μετετέθη (*al.* μετεκλίθη) τὰ ἰχνοθετοῦντα ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου, neque tranſpoſita ſunt (*al.* inclinata) quæ dirigebant nos, a via tua. *Chryſoſt. refert ex alio,* ϗ ἔκλινε βήματα ἡμῶν, & declinaverunt greſſus noſtri (*x*) Humiliaſti nos in loco afflictionis.] *S. Ambroſius videtur legiſſe,* in loco afflictationis. *S. Auguſt. autem,* de loco infirmitatis. *Euſebius,* aut juxta Aquilam, συνέθλασας ἡμᾶς ἐν τόπῳ ἀοικήτῳ, ϗ ἐπεπώμασας ἡμῖν σκιὰν θανάτου, confregiſti nos in loco deſerto, & aperuiſti ſuper nos umbram mortis. *Chryſoſt.* Alius, ἐν τόπῳ σειρήνων. *S. Ambroſius, hoc ex Aquila refert,* quoniam humiliaſti nos in loco Sirenum. *Item in Scholio illud,* ϗ ἐπεπώμασας ἡμῖν, *tribuitur quintæ editioni : Aquila autem hoc,* ϗ ἐκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκιᾷ θανάτου, & operuiſti nos in umbra mortis. (*y*) Requiret.] ἐκζητήσει. *Aquila,* ἐξιχνιάσει, *Symm.* ἐξερευνήσει. S. *Ambr.* Aquila inveſtigabit iſta, dixit : Symmachus, inveniet iſta. *Addit etiam Aquilam dixiſſe,* viſiones cordis, *& paulo poſt,* in te morte afficimur. (*z*) Exurge.] *Chryſoſt.* Alius, ἐξυπνίσθητι, alius, ἐξύπνισον, expergiſcere, evigila e ſomno. (*ω*) Quare obdormis.] *Euſebius : Symmachus,* ἵνα τί ὡς ὑπνῶν εἶ δέσποτα; ἐξύπνισον, ϗ μὴ ἀποβάλῃ εἰς τέλος. Quare, ſicut obdormiens es Domine? evigila, & ne abjicias in finem. (*aa*) Avertis] *Euſebius :* Symmachus, ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου κρύπτεις, ἐπιλανθάνῃ τῆς κακώσεως ἡμῶν, ϗ θλίψεως; quare faciem tuam abſcondis? obliviſceris afflictionis noſtræ, & tribulationis noſtræ. *S. Ambroſius autem refert, Symmachum pro tribulatione, poſuiſſe afflictationem. Et in Scholio refertur ex Symmacho,* κακουχίας, *& ex alio,* τῆς κακίας ἡμῶν. (*bb*) Humiliata eſt.] ἐταπεινώθη. *Aquila,* κατέκυψεν, procubuit. *Symm.* κατεκάμφθη, incurvata eſt. (*cc*) Exurge Domine.] *Notat S. Hieronymus, more ſolito in græco additum eſſe,* Domine. *Chryſoſt.* Alius, στῆθι ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν, ϗ ῥῦσαι ἡμᾶς διὰ τὸ ἔλεός σου, ſta ſuſcipiens nos, & erue nos propter miſericordiam tuam. *In Scholio illud,* διὰ τὸ ἔλεός σου, *tribuitur Aquilæ, & Symmacho.*

PSAL. XLIV.

(*a*) IN finem.] S. *Hieron. inquit ſe reperiſſe in titulo,* In finem pro his qui commutabuntur filiorum Core intelligentiæ canticum pro dilecto. *S. Auguſt. habet,* filiis, *&* in intellectu. *Aquila,* τῷ νικοποιῷ ἐπὶ τοῖς κρίνοις τῶν υἱῶν Κορὲ ἐπιστήμονος ᾆσμα προσφιλίας, vincenti pro liliis filiorum Core, ſcientis canticum amoris. *Symm.* ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τῶν υἱῶν Κορὲ συνέσεως, ᾆσμα εἰς τὸν ἀγαπητὸν, triumphus (*ita enim vertit S. Hier.*) pro floribus filiorum Core intelligentiæ canticum in dilectum. *In Scholio autem refertur ex Chryſoſtomo, pro,* ᾆσμα προσφιλίας, *alium dixiſſe,* τοῖς ἠγαπημένοις, dilectis, *quod Hebraice ſit Idithot.* (*b*) Eructavit] *Euſebius :* Pro, ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου, Symmachus inquit, ἐκινήθη ἡ καρδία μου λόγῳ ἀγαθῷ, *quod interpretatur S. Hieronymus,* commotum eſt cor meum verbo bono. *Chryſoſtomus :* Alius, ἐξέρπυσεν, exprompſit. (*c*) Opera mea.] *Chryſoſtomus :* Alius, τὰ ποιήματά μου, opificia mea. *Euſebius :* aut juxta Aquilam, & Symmachum, τὰ δικαιώματά μου ἐξαγγελῶ, juſtificationes meas enunciabo. (*d*) Calamus ſcribæ.] *Euſebius,* pro hoc Aquila quidem, σχοῖνος γραμματέως ταχινοῦ, juncus ſcribæ velocis. Symmachus autem inquit, ἡ γλῶσσά μου γραφεῖον γραφέως ταχινοῦ, lingua mea ſtylus ſcriptoris velocis. (*e*) Specioſus forma.] ὡραῖος κάλλει, *quod poſſet etiam verti,* ſpecioſus decore, & pulchritudine, *aut,* decorus ſpecie, *ut S Cypr. 2. lib. adverſus Judæos, & de hac re hoc loco S. Baſil. Euſeb. & S. Baſilius :* Aquila iſtud hoc modo eſt interpretatus, κάλλει ἐκαλλιώθης (*al.* ἐκαλλωπίσθης) ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων (*al.* παρὰ τοὺς υἱοὺς) pulchritudine pulchruiſti (*ſi ita fas eſt dicere*) a filiis hominum. Symmachus autem, κάλλει καλὸς εἶ παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, pulchritudine pulcher es præter filios hominum : quinta autem editio, κάλλει ὡραιώθης παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, pulchritudine floruiſti præ filiis hominum. *Addit etiam Euſebius hæc apud lxx conjungi cum præcedentibus, apud cæteros. autem cum ſequentibus.* (*f*) Diffuſa eſt gratia.] Aut effuſa, *ut S. Cypr. & S. Hieron. Chryſoſt.* Alius, ἀνεχύθη χάρις τοῖς χείλεσί σου, refuſa eſt gratia labiis tuis. (*g*) Propterea.] διὰ τοῦτο. *Chryſoſt :* Alius, ἐπὶ τούτῳ, *itemque paulo inferius : quod idem videtur valere. Notat autem S. Hieronymus ad Principiam, in editione vulgata legi ſolitum, pro,* benedixit, unxit, *& depravate.* (*h*) Accingere gladio tuo.] *Aut,* gladium tuum, *quemadmodum habet S. Auguſt. Chryſoſt.* Alius, ζῶσαι μάχαιράν σου ἐπὶ μηρὸν, cingere gladium tuum ſuper femur : *Alius,* περίθου ὡς μάχαιράν σου ἐπὶ μηροῦ, circumpone quaſi gladium tuum ſuper femur. (*i*) Speciei tuæ.] S. *Cypr. 2. lib. adverſus Judæos :* Decori, & ſpeciei tuæ *Chryſ.* Alius, τὸν ἔπαινόν σου, ϗ τὸ ἀξίωμά σου, laudem tuam, & dignitatem tuam : Alius, ἐπὶ δοξότητί σου, ϗ διαπρεπείᾳ σου, in gloria tua, & decore tuo. (*k*) Et intende.] *Conjunctio & abeſt a vulgata : ſed habent* S. *Cyprianus,* S. *Aug. S. Hieronymus, ad Principiam, & eſt in omnibus collatis exemplaribus Græcis. Chryſoſtomus :* per hoc demonſtravit arcum & ſagittam. (*l*) Et proſpere procede.] ϗ κατευοδοῦ. S. *Cypr.* & dirige. *Chryſoſt.* Alius, πρόκοπτε, profice, (*m*) Propter veritatem.] *Apud Sanctum Cyprianum hæc ſine interpunctione leguntur,* & regna propter veritatem, &c. (*n*) Et deducet te] *Chryſoſt.* Alius, ϗ φωτίσει σε ἐπὶ φοβερὰ ἡ δεξιά σου, & illuminabit te ſuper terribilia dextera tua : Alius, ὑποδείξει σοι, oſtendet tibi. (*o*) Potentiſſime.] δυνατέ. *Notat* S. *Hieronymus ad Suniam, hoc redundare, & additum eſſe de ſuperiore tertio verſiculo. Abeſt quidem ab Euſebio.* (*p*) In corde.] *Sic* S. *Hieronymus in ſua tralatione,* ἐν καρδίᾳ, *& poſſet etiam verti,* in cor *Vulgata, &* S. *Auguſtinus,* in corda. *Chryſoſt.* Aquila, & Symmachus, κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως, ſuper corda (*aut,* contra cor) hoſtes regis. (*q*) Sedes tua.] *Euſebius :* aut juxta Aquilam, ὁ θρόνος σου θεὲ, εἰς αἰῶνα ϗ ἔτι, ſedes tua Dee, in ſeculum, & ultra : *de quare diſputant Euſebius hoc loco, & Sanctus Hieronymus, ad Principiam. Chryſoſtomus :* Symmachus, ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς αἰώνιος, ϗ ἔτι, thronus tuus Deus æternus, & ultra. (*r*) Iniquitatem.] *Teſtatur Euſebius Aquilam dixiſſe,* ἀσέβημα, impietatem. (*ſ*) Oleo exultationis.] *Sic S. Auguſtinus, & S. Hieron. quod græce eſt,* ἀγαλλιάσεως, *vulgata,* lætitiæ. *Euſebius :* vel juxta Aquilam, ἐλαίῳ χαρᾶς, oleo gaudii; vel juxta Symmachum, ἐλαίῳ ἀγλαϊσμοῦ, oleo nitoris, & ſplendoris. *Chryſoſtomus :* hebræus, ſaſon, id eſt, venuſtatis, gloriæ, ornamenti. (*t*) Præ principibus] *Theodoretus,* aut juxta Symmachum, παρὰ τοὺς ἑταίρους σου, præ ſociis, & ſodalibus tuis. (*u*) A veſtimentis tuis.] *Chryſoſtomus :* Alius, εἰς τὸν ἱματισμόν σου, in veſtimento tuo : Alius, πάντα τὰ ἱμάτιά σου, omnia veſtimenta tua. (*x*) A domibus eburneis] *De hac voce,* βάρεων, *S. Hieron. ad Principiam. Chryſoſt.* Alius, ἀπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων, ὅθεν εὔφρανάν σε ἐν τῷ τιμᾶν σε, a templis eburneis, unde lætificarunt te, dum te honorant. Alius, ἐν τοῖς ἐνδόξοις σου, in ornamentis tuis. *Illud de templis eburneis, Theodoretus tribuit Aquilæ, & Symmacho, ſed Scholiaſtes hoc utrique,* ἀπὸ ναῶν ὀδόντος, a templis dentis : *Euſebius autem ſoli Aquilæ. Domorum Eburnearum fit mentio 4. Reg. de Achab.* (*y*) Aſtitit regina.] παρέστη. *Chryſoſtomus :* Alius, ἐστηλώθη, erecta ſtetit. *S. Hieronymus ad Principiam notat, lxx, Theodotionem, & ſextam editionem interpretatos eſſe* reginam. *Aquilam autem,* συγκοίτην, concubinam. *Symmachum & quintam,* παλλακὴν pellicem. (*z*) In veſtitu deaurato] *Aquila,* ἐν βάμματι ὠφείρ, in tinctura Ophir. *Theodotio,* ἐν διαδήματι χρυσῷ ἐκ σουφείρ, in diademate aureo de Supphir. *Symmachus,* ἐν χρυσῷ πρωτείῳ, in auro primo : *quod etiam refert.* S. *Hieron. eodem loco.* (*ω*) Circumamicta.] *Græce eſt,* περιβεβλημένη, πεποικιλμένη, *aut,* ϗ πεποικιλμένη, *ut ſæpe apud Euſebium. Latini videntur legiſſe ſine conjunctione, & in caſu dandi. Ita enim verterunt,* circumamicta (*aut,* circundata varietate) *id eſt, varia veſte. Idem autem Euſebius notat iſta neque in hebraica lectione, neque apud cæteros interpretes haberi : quare obelo notata eſſe. Admonuit etiam* S. *Hieron. ibidem ea nullum interpretem excepta editione vulgata tranſtuliſſe. Et apud* S. *Cyprianum lib. 2. adverſus Judæos non referuntur : ita enim habet :* Aſſiſtit regina ad dexteram tuam in veſte inaurata. Audi filia, &c. (*aa*) Quoniam concupivit.] *Ita* S. *Auguſtinus, & pſalterium Romanum ; &* S. *Cyprianus ibid.* quoniam deſideravit rex, *quod græce eſt,* ἐπεθύμησεν, *& convenit pſalterium Æthiopicum, & Arabicum, & metaphraſis Apollinarii. In aliis libris græcis eſt,* ϗ ἐπιθυμήσει, *& vulgata,* & concupiſcet. *Chryſoſt.* Alius, ἵνα ἐπιθυμήσῃ, ut concupiſcat. (*bb*) Dominus tuus.] S. *Aug. &* S. *Cyprianus, & vulgata habent,* Dominus Deus tuus. S. *Hieron. ad Principiam videtur legiſſe,* ipſe eſt rex tuus, & Dominus tuus. (*cc*) Et adorabunt eum filiæ.] *Ita* S. *Auguſtinus, & pſalterium Romanum, nec multo aliter Apollinarius, & pſalterium Æthiopicum,* adorabit eum filia Tyri. *Vulgata autem,* & adorabunt eum, & filiæ Tyri. *Theodoretum item ac Baſilium videtur poſſe conjici ex explanatione habuiſſe,* προσκυνήσουσιν. *Et* S. *Hieron. ibidem teſtatur, lxx interpretes non dixiſſe,* & adorabis eum, *ſed,* adorabunt eum. *In aliis tamen libris græcis eſt,* ϗ προσκυνήσεις αὐτῷ, ϗ θυγάτηρ τύρου ἐν δώροις, & adorabis eum, & filia Tyri cum muneribus. *Juſtinus autem Martyr, in dial. cum Tryphone, utroque modo legit. Theodoretus :* Aquila quidem, & Theodotio interpretati ſunt, ϗ προσκύνησον αὐτῷ, & adora eum. *Symmachus autem,* αὐτὸς γὰρ κύριός σου, ϗ προσκύνει αὐτῷ, ipſe enim eſt Dominus tuus, adora eum. (*dd*) Filia Tyri.] *Symmachus,* ἡ θυγάτηρ κραταιὰ δῶρα οἴσει, filia fortis dona afferet. *Aquila, Theodotio, & ſexta editio,* θυγάτηρ σὸρ, filia Sor. *Sed* S. *Hieron. ibidem teſtatur, lxx, Aquilam, Theodotionem, & quintam editionem, interpretatos eſſe Tyrum, ſextam poſuiſſe verbum hebraicum, Sor, Symmachum,* κράτιστον, id eſt. fortiſſimam. (*ee*) Plebis terræ.] τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. *Ita quoque eſt in pſalterio Arabico, & Æthiopico. Apollinarius,* ἀφνειοὶ χθονὸς, locupletes terræ, *cæteri autem libri græci,* πλούσιοι τοῦ λαοῦ, divites plebis : *ſicut habent editiones latinæ : ita, ut hæc,* plebis terræ, *duplex interpretatio videri queat.* (*ff*) Ejus filia regis Eſebon.] *Illud,* ejus, *quod græce eſt,* αὐτῆς, *habet etiam S. Auguſt. In aliis libris eſt,* τοῦ, *& in vulgata,* gloria filiæ regis. *Quod autem pertinet ad illud,* ἐσεβὼν, *eandem lectionem habuit Didymus, & ita explicat :* ἐσεβὼν exponitur, λογισμὸς, cogitatio: rex enim cogitationum juſtarum eſt ipſe Dominus. *Eodem modo hunc locum recitat Cyrillus, lib. 2. de adoratione in ſpiritu, & veritate. Æthiopicum pſalterium habet,* heſbon: *teſtatur etiam* S. *Hieronymus ad Principiam, in quibuſdam exemplaribus inveniri,* ἐξ ἐννοιῶν, ex cogitationibus, *quam Didymus dixit eſſe interpretationem dictionis hebraicæ,* Eſebon. *Quanquam dictio illa ſignificat etiam opus textile, & variegatum : quod huic loco ſatis apte conveniret. In aliis vero libris eſt,* ἔσωθεν, *quod etiam in lib. Vat. ex emendatione aſcriptum eſt, & a Didymo etiam ponitur, & a* S. *Hieronymo, tanquam lxx, agnoſcitur : & ita omnes latinæ editiones habent,* intrinſecus. (*gg*) In fimbriis aureis.] *Chryſoſtomus :* Alius, διὰ συσφιγκτήρων χρυσῶν ἠμφιεσμένη ποικίλα, per faſcias aureas amicta, diſtincta varietate. *Et in Scholio legitur,* ἔνδυσις αὐτῆς εἰς ποικιλτὰ, indumentum ejus in variegatis. (*hh*) Afferentur regi.] *Aut, ut vulgata,* adducentur. *Chryſoſtomus :* Alius, ἀκολουθήσουσι, ſequentur : alius, ἀνενεχθήσονται, quaſi dicas, ſurſum adducentur. (*ii*) Proximæ.] αἱ πλησίον αὐτῆς : *quinta editio,* αἱ φίλαι, amicæ : *& ita S. Hieronymus.* (*kk*) Pro patribus.] *Euſebius* : Hanc ſententiam clarius reddiderunt cæteri, Aquila quidem dicens, ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἔσονταί σοι υἱοὶ, pro patribus tuis erunt tibi filii : Symmachus autem, ἀντὶ πατέρων ἐγένοντο υἱοί σου, pro patribus facti fuerunt filii tui. (*ll*) Memores erunt.] μνησθήσονται. *Ita vulgata in pleriſque libris, Romanum pſalterium, Æthiopicum, & Arabicum, & S. Auguſtinus. In aliis libris græcis eſt,* μνησθήσομαι, *& S. Hieronymus ad Principiam,* memor ero : *Didymus utramque lectionem explanat. Theodoretus* : Ita enim & tres ipſi reddiderunt, ἀνυμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ' ἑκάστην γενεὰν, διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς. Hymnis efferam nomen tuum per ſingulam quamque generationem : propterea populi laudabunt (*ita refert etiam S. Hieronymus, ex Symmacho*) te in ſeculum perpetuo. *Schol.* Alius, ἐπὶ τούτῳ λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι, ſuper hoc populi confitebuntur tibi.

PSAL. XLV.

(*a*) PRo filiis.] *Ita S. Auguſt. S. Ambroſius,* In finem pro filiis Core, pro occultis pſalmus ipſi David. *Euſebius notat, pro,* ὑπὲρ τῶν υἱῶν, *aliam appoſitam eſſe ad marginem lectionem,* υἱοῖς, filiis : *& ita vulgata. Notat etiam, Symmachum & Aquilam dixiſſe,* υἱῶν, filiorum. (*b*) Pro arcanis.] *Sive, ut* S. *Ambroſius, &* S. *Auguſtinus,* occultis. *Aquila,* νεανιοτήτων, *quod* S. *Hieronymus,* pro juventutibus. *Symmachus,* τῶν αἰωνίων, æternis. (*c*) Quæ invenerunt.] *Schol.* cæteri, εὑρέθη εὐεισκόμενος, inventus eſt dum invenitur. (*d*) Dum turbatur.] S. *etiam Ambroſius habet,* turbatur, *&* transferuntur, *ut Græcus : vulgata, & S Auguſtinus,* turbabitur, transferentur. (*e*) Transferuntur] *Aquila,* σφάλλεσθαι, dum labitur. *Quinta editio,* σαλεύεσθαι, commovetur. (*e*) Corda marium] ἐν καρδίαις θαλασσῶν. *Euſebius habet,* καρδίᾳ, *editiones Latinæ,* in cor maris. (*g*) Sonuerunt.] *Euſebius,* Symmachus, ἠχούντων καὶ θολουμένων τῶν ὑδάτων, καὶ σειομένων ὀρέων ἐν τῷ ἐνδοξασμῷ αὐτοῦ, ſonantibus, & turbatis, (*aut,* intumeſcentibus, *ut S. Hieronymus*) aquis, & agitatis montibus, in glorificatione (S. *Hieronymus,* potentia) ejus : *Aquila, quinta & ſexta editio,* ὑπερηφανίᾳ, elatione. (*h*) Diaplaſma.] *Chryſoſtomus* : Alius, ἀεὶ, ſemper : *& ita* S. *Hieronymus, ſed de hoc alibi dictum eſt.* (*i*) Lætificant.] *Hanc lectionem manifeſte agnoſcunt* S. *Ambroſius & S. Auguſt. licet in ipſis libris, ut in vulgata, ſit ſcriptum,* lætificat. *Græce enim eſt,* τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσι. *Euſebius, & Theodoretus* : Aquila vero, & Symm. (*Theodoretus addit etiam Theodotionem*) inquiunt, τοῦ ποταμοῦ αἱ διαιρέσεις εὐφραίνουσι, fluminis diviſiones lætificant *In Scholio, hoc tribuitur quintæ editioni. Chryſoſtomus* : Hebræus autem, φαλαγαῦ, Phalagau. (*k*) Sanctificavit.] *Euſebius* : at juxta Symmachum, τὸ ἅγιον τῆς σκηνώσεως (*al.* κατασκηνώσεως) τοῦ ὑψίστου, ſanctum habitaculi altiſſimi. (*l*) Non commovebitur.] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt,* καὶ οὐ σαλευθήσεται, & non commovebitur, *atque hæc verba nonnulli ex Patribus referunt ad Deum ipſum, alii ad civitatem Dei.* (*m*) Vultu.] S. *Ambr. & Cyrillus teſtantur ita inveniri in aliquot exemplaribus.* S. *Auguſtinus, & pſalterium Romanum,* vultu ſuo. *In aliis libris græcis eſt,* τὸ πρὸς πρωῒ, πρωῒ, *eaque repetitione admonet Nicephorus ſummam judicari celeritatem.* S. *Ambroſius,* diluculo, *vulgata,* mane diluculo. *Apollinarius videtur utrumque conjunxiſſe, & in metaphraſi, ubi inquit,* ab aurora adjutorem habet oculum, omnia ſpeculantem, *& in explanatione (ſi tamen eſt idem Apollinarius) quæ refertur in catena Barbari : in qua docet, & quid ſit diluculum, & qui vultus Eccleſiæ. Chryſoſt.* Alius, περὶ τὸν ὄρθρον, circa diluculum. Aquila, τῷ νεῦσαι πρωΐαν, cum hora matutina reſpicit. (*n*) Conturbatæ ſunt.] *Schol.* Alius, συνήχθησαν ἔθνη, congregatæ ſunt gentes : *& in alio libro* : Alius, συνήχθη ἔθνη, *quod idem valet.* (*o*) Inclinata ſunt.] *Aquila,* ἐσφάλησαν, prolapſa ſunt. *Symmachus,* περιετράπησαν, everſa ſunt. (*p*) Vocem ſuam.] *Ita in vulgata, & apud Apollinarium, & in pſalterio Arab. In cæteris libris græcis ſequitur,* ὁ ὕψιστος, *& ſic in pſalterio Æthiopico ; & in Romano, & apud S. Ambroſium, & S. Auguſtinum,* altiſſimus. (*q*) Jacob] *Schol.* Jacob exponitur, κρατῶν ἔσχατα, obtinens extrema. (*r*) Et confringet.] *Chryſoſtomus* : alius, συνέκλασε, confregit. (*ſ*) Auferens.] ἀνταναιρῶν. *Notat Heſychius ita eſſe dictum, & non,* ἀναιρῶν, *ut oſtendatur oppoſitio contra improbitatem diaboli.* (*t*) Et ſcuta.] *Chryſoſtomus* : alius, καὶ ἁμάξας ἐμπρήσει ἐν πυρὶ, & plauſtra comburet igni : *quomodo habet S. Hieronymus.* (*u*) Vacate.] *Schol.* alius, ἱλάσθητε, propitiamini : alius, ἐάσατε, ἵνα γνῶτε, remititte, ut cognoſcatis. *Chryſoſtomus* : alius, ἰάσθητε, curate, *aut,* curamini.

PSAL. XLVI.

(*a*) PRo filiis Core.] *Euſebius* : Videntur mihi, quæ in inſcriptione, non optime ſe habere : oportuit enim, non pro filiis Core, ſed filiis, aut filiorum Core inſcribi, juxta priores inſcriptiones. Cæteri quidem interpretes, & Hebraicum, eodem modo habent, ac ſuperiora. *Cyrillus admonet dici, fieri pro illis, quoniam per eos fiat, quibus cantandi munus injunctum eſt.* (*b*) Manibus.] *Schol.* alius, χειρὶ, manu. (*c*) Jubilate. *Schol.* alius, σημάνατε, ſignum date : alius, εὐφημήσατε, læte acclamate. (*d*) Populos.] *Aut,* plebes, *ut S. Auguſtinus,* λαούς. *Theodoretus,* pro populis, Symmachus dixit βασιλεῖς, reges. (*e*) Suam.] αὐτοῦ, *aut,* ἑαυτοῦ, *ut, aliquot codices, & Euſebius, & conveniunt Latinæ editiones. In pleriſque vero libris Græcis eſt,* ἑαυτῷ, ſibi. *Euſebius* : verum, pro κληρονομίαν ἑαυτοῦ, cæteri reddiderunt, τὴν κληρονομίαν ἡμῶν, hæreditatem noſtram, aut, τὴν κληρουχίαν ἡμῶν, ſortitionem, & partem noſtram. *Nicephorus autem illud,* nobis, *interpretatur,* per nos (*f*) Speciem.] τὴν καλλονήν. *Euſebius,* aut juxta Aquilam, τὸ ὑπερφερὲς Ἰακώβ, (*Theodoretus habet,* ὑπερήφανον) excellentiam, & elationem Jacob : juxta Symmachum vero, τὸν ἐνδοξασμὸν Ἰακώβ, glorificationem Jacob : juxta quintam vero editionem, τὸ καύχημα Ἰακώβ, gloriationem Jacob. (*g*) Super gentes.] ἐπὶ τὰ ἔθνη. *Chryſoſtomus* : alius, ἐπάνω τῶν ἐθνῶν, *quod idem valet.* (*h*) Principes populorum] *Euſebius* : Hoc ita mirifice reddidit Symmachus, dicens ἄρχοντες λαῶν ἠθροίσθησαν, λαὸς τοῦ θεοῦ Ἀβραὰμ, principes populorum collecti ſunt, populus Dei Abraam : *eodemque modo inquit reddidiſſe Theodot. niſi quod pro,* ἠθροίσθησαν, *dixit* συνήχθησαν, *ut lxx. Notat autem varietatem lectionis, ex ambiguitate vocis hebraicæ proficiſci, qua iiſdem elementis ſcribat,* τὸ μετὰ, *&* τὸ λαός. (*i*) Dei fortes] θεοῦ, *licet editiones latinæ habeant,* Dii. *Et Cyrillus exponit, illos qui ſunt fortes divina gratia, valde elevatos eſſe a terra. Athanaſius valde eſſe elevatos in terra, quæ mitibus aſſignatur, ut iſta conjuncte ſint legenda,* τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν. *In Scholio legitur, duplicem eſſe ſcripturam, unam,* οἱ τοῦ θεοῦ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν, ipſius Dei fortes a terra (aut ſuper terram) valde elevati ſunt ; *alteram,* κραταιοὶ οἱ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ Ἀβραὰμ σφόδρα ἐπήρθησαν, fortes, qui terræ Dei Abraam, valde elevati ſunt. *Theodoret. totum hoc, ut multi alii Patres, Apoſtolis accommodans, inquit hos a lxx eſſe vocatos,* κραταιούς, *ab Aquila,* θυρεούς, ſcuta, *a Theodotione, & Symmacho,* ὑπερασπισμούς, propugnacula.

PSAL. XLVII.

(*a*) PSalmus cantici.] *Sic S. Ambroſius, & vulgata & multi libri Græci. Euſebius autem,* ᾠδὴ ψαλμός, canticum pſalmus. *S. Auguſtinus,* laus cantici. (*b*) Et laudabilis nimis.] σφόδρα, *quod apud S. Auguſtinum eſt,* valde, *Euſebius,* aut ſecundum alios, ὑμνητὸς σφόδρα, hymnis celebrandus valde. (*b*) Bene radicans.] εὐρίζων. *Ita L. Vat. in quo tamen, ut etiam in alio, poſtrema littera ita expuncta eſt, ut nihilominus antiquæ lectionis veſtigium appareat. In commentariis autem aliquot Patrum Græcorum partim hoc modo legitur, partim,* εὐρίζων, *atque exponitur a Chryſoſtomo,* καλῶς ῥιζῶν, καλῶς πηγνὺς, καλῶς βεβαιῶν αὐτὴν ἐν χαρᾷ, καὶ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς οἰκουμένης, bene radices faciens, bene figens, bene firmans eam in gaudio, & lætitia univerſi orbis terrarum : *& paulo poſt* : διὸ καὶ τοῦτο δηλῶν οὐ ῥιζῶν εἶπεν, ἀλλ' εὖ ῥιζῶν, *& Theodoretus,* παγίως θεμελιῶν, ſolide fundans. *In aliquot libris, (quod Scholiaſtes inquit eſſe in Hebraica lectione)* εὔριζον ἀγαλλίαμα, bene radicatam exultationem, *& S. Ambroſius teſtatur, in quibuſdam exemplaribus legi,* εὔριζον ἀγαλλίασιν. *Apollinarius in metaphraſi habet,* εὐρύνων [illegible] πάντοθεν εὐρύνων χάρμ' ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ, *& in quibuſdam commentariis Græcis illud ipſum,* εὐρίζων, *ita explanatur, ac ſi eſſet,* εὐρύνων, *vel* [illegible] ρύζων. *Ita etiam habent,* pro, πλατύνων τὸ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνην αὐτῆς, dilatans exultationem, & lætitiam ejus : *& ita Sanctus Ambroſius,* dilatans exultationem. *S. Auguſt. autem & pſalterium Romanum,* dilatans exaltationes. *In multis autem libris græcis eſt,* εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι, *& Euſebius conjungit illud,* εὐρίζῳ, *cum præcedentibus : ita enim inquit,* ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ εὐρίζῳ, *id eſt,* τῷ εὖ τεθεμελιωμένῳ καὶ ἐῤῥιζωμένῳ, καὶ τῷ ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς, bene fundato, & radicibus nixo, & exultatione univerſæ terræ. *Didymus vero & alii conjungunt illud cum ſequentibus,* εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι, *ſed ex vocabuli notione, id eſt, ut ſcribitur in quibuſdam commentariis græcis,* βεβαίῳ, ἑδραίῳ, ἀμετακινήτῳ, firmo, ſtabili, immobili : tale enim eſt, quod eſt, εὔριζον, quod bonas radices habet. *Quinta editio,* εὐκλάδῳ, bene ramis & germinibus prædito. *Theodotio,* εὐρίζῳ, *de quo jam dictum eſt. Chryſoſtomus* : Aquila, καλῷ βλαστήματι, χάσματι πάσης τῆς γῆς, ſpecioſo germine (*ita enim vertit Sanctus Hieronymus,*) gaudio univerſæ terræ. *Symmachus,* ἐξ ἀρχῆς ἀφωρισμένῳ ἀγλαΐσματι πάσης τῆς γῆς, ab initio, præfinito ſplendore univerſæ terræ. (*d*) Montes Sion.] *Schol.* exponitur, [illegible], ſpecula. *Vidit autem S. Ambroſius græcum dixiſſe,* montes. *Sed in editionibus latinis eſt,* mons Sion. (*e*) Latera.] *Quinta editio,* οἱ μηροὶ, femora. (*f*) In domibus ejus.] βάρεσιν, *quod S. Ambroſius, & hic, & paulo inferius dicit,* gradibus ; & gradus. *Quid autem ſignificet dictio græca ; & ipſi omnes fere Patres græci hic, & S. Hieronymus in pſal. 44. explanavit. Chryſoſtomus* : quinta editio, ὁ θεὸς ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς [illegible], Deus in regiis & palatiis ejus cognoſcetur ad munimentum : alius, ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς ἐγνώσθη εἰς τὸ ἐξελέσθαι αὐτήν, Deus in palatiis ejus cognitus eſt in eruendo eam. *Aquila,* εἰς ὑπερέπαρσιν, ad elevationem. *Euſebius autem illa,* ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται, tribuit Symmacho. *In editionibus latinis eſt,* cognoſcetur, *aut,* dignoſcetur. (*g*) Reges congregati ſunt.] *In pſalterio Arabico eſt,* regis ejus, *quod etiam Sonia, & Fretela in ſuo codice habebant. In aliis libris eſt,* οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, reges terræ, *ut in vulgata, in pſalterio Æthiopico, apud Sanctos Ambroſium, & Auguſtinum. Verum teſtatur Sanctus Hieronymus, neque* αὐτῆς, *neque* γῆς, *in hebræo, aut in lxx, idcirco a ſe ſublatum.* (*h*) Venerunt.] ἦλθον. *In aliis libris eſt,* διήλθοσαν, *& Sanctus Ambroſius,* & tranſierunt in unum. *Sanctus Auguſtinus,* & convenerunt. *Vulgata,* convenerunt. *Euſebius* : aut juxta Symmachum, ἰδοὺ γὰρ οἱ βασιλεῖς συνετάξαντο, ἦλθον ὁμοῦ, ecce enim reges conjuncti ſunt, venerunt ſimul. (*i*) Admirati ſunt.] *Aquila,* ἐθαμβήθησαν, obſtupuerunt, *ut Sanctus Hieronymus. Euſebius, quæ ſecundum Symmachum dictum eſt,* αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐξεπλάγησαν, φρίκη κατέσχεν αὐτούς, ipſi videntes, ſic admirati ſunt, turbati ſunt, obſtupefacti ſunt : horror occupavit eos. (*k*) Vehementi.] *Aut,* violento, *ut Sanctus Auguſtinus,* βιαίῳ. *Euſebius* : aut juxta Aquilam, ἐν πνεύματι καύσωνος συντρίβεις νῆας θαρσεῖς, in ſpiritu uredinis (*ita enim Sanctus Hieronymus*) conteris naves Tharſis : aut juxta Symmachum, διὰ ἀνέμου βιαίου κατεάξεις νῆας θαρσεῖς, per ventum violentum confringes naves Tharſis. *De qua quidem dictione Tharſis, ita in Scholio* : exponitur, κατασκοπὴ χαρᾶς, κατασκοπὴ εὐφροσύνης, ſpeculatio gaudii, ſpeculatio lætitiæ : *quod videtur eſſe Didymi, quantum ex catena Barbari conjicitur. Sanctus autem Ambroſius videtur interpretari,* ſpeculatorium gratiæ. (*l*) Ita & vidimus.] *Sanctus Hieronymus inquit redundare illud,* &, *quare in vulgata non eſt : habetur tamen in libris græcis, & apud Sanctum Ambroſium, & S. Auguſtinum.* (*m*) Suſcepimus] *Chryſoſtomus* : alius, εἰκάσαμεν, ὁ θεός, imaginati ſumus, æſtimavimus, (*ita Sanctus Hieronymus*) Deus : Hebræus : δημμήνυ, id eſt, ſperavimus, expectavimus, cognovimus [illegible] tuam. *Et vero dictio,* ὑπελάβομεν, *qua uſi ſunt lxx, poteſt idem ſignificare, eoque modo exponitur ab Athanaſio.* (*n*) Populi tui] τοῦ λαοῦ σου. *Ita legiſſe Sanctum Auguſtinum conſtat ex interpretatione, itemque Theodoretum, & Apollinarium ; & ſic eſt, in pſalteriis Arabico, & Æthiopico. At* ναοῦ σου *eſt apud Didymum, Theodoretum, Cyrillum, & S. Hieronymus teſtatur ita habuiſſe lxx, & Sanctus Ambroſius, & vulgata,* templi tui. *Schol.* Symmachus, Aquila, Theodotio, quinta, ſexta editio, ναοῦ σου. (*o*) Lætetur.] *Schol. LXX,* Symmachus, Theodotio, εὐφραίνεται τὸ ὄρος Σιὼν ; καὶ ἀγαλλιῶσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας, Lætatur mons Sion, & exultant filiæ Judææ, *& Sanctus quidem Ambroſius habet,* Judææ, Judæ, *vulgata autem, & Sanctus Auguſtinus*, Judæ. (*p*) Propter judicia tua.] ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου. *Chryſoſtomus*: alius, διὰ κρίσεις σου, *quod idem valet.* (*q*) Complectimini.] περιλάβετε αὐτήν. *Chryſoſtomus*: alius, καὶ κυκλώσατε, & circuite. *Euſebius*, nimirum juxta Symmachum, περιτειχίσατε, muro circundate. (*r*) Narrate.] *Euſebius*: Aquila quidem inquit, ψηφίσατε πύργους, computate turres ejus. *Symmachus autem*, ἀριθμήσατε, numerate. *Chryſoſtomus*: alius, ἐπαινέσατε, laudate. (*ſ*) Ponite corda veſtra.] *Euſebius*, at juxta Symmachum, τάξατε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὸ περίβολον αὐτῆς, διαμετρήσατε τὰ βασίλεια αὐτῆς, ponite corda veſtra in mœnibus ejus (*ita enim Sanctus Hieronymus*:) dimetimini regias ejus: *Chryſoſtomus*: Symmachus, εἰς τὸ περίβολον. Aquila, εἰς εὐπορίαν, ad opulentiam. (*t*) In progenie altera.] *Symmachus*, γενεᾷ μεταγενεστέρᾳ, in progenie poſt futura. (*u*) In ſecula.] *Symmachus*, τὸ διηνεκὲς, perpetuum.

PSAL. XLVIII.

(*a*) Audite hæc.] *Chryſoſtomus*: alius, ἀκούσατε τοῦτο, audite hoc. (*b*) Orbem.] S. *Ambr.* orbem terræ, τὴν οἰκουμένην. *Euſebius*, aut juxta Aquilam & Symmach. οἱ κατοικοῦντες τὴν κατάδυσιν. Ita autem vocat civitates, & pagos & domos, in quas καταδύνουσι, id eſt, ſubeunt, & ſe tegunt ij qui in ipſis habitant. *Chryſoſtomus*: alius, ἐγκατάδυσιν, alius, τὴν κατάδυτον, hebræus autem, ἀλδ, ald. *S. Hieronymus habet*, univerſi habitatores Occidentis. (*c*) Quique terrigenæ, & filii hominum.] *Euſebius, & Theodoretus*: pro his Symmachus dixit, ἥτε ἀνθρωπότης, καὶ προσέτι καὶ υἱοὶ ἑκάστου ἀνδρὸς, ipſa humana natura, & præterea etiam filii cujuſque viri. *S. Hieronymus*, tam filii Adam quam filii ſingulorum. (*d*) In unum.] ἐπὶ τὸ αὐτὸ, *quod etiam ſolet verti, in idipſum.* *Chryſoſtomus*: alius, ὁμοῦ, ſimul: *& in editionibus latinis videtur utrumque eſſe conjunctum*, ſimul in unum. (*e*) Intelligentiam. *Sic Sanctus Auguſtinus, quomodo ſolet verti illud*, σύνεσις. *Sanctus Ambroſius tamen, & vulgata*, prudentiam. *Scholiaſtes*, alius, καὶ μινυρίζει ἡ καρδία μου σύνεσιν, & ſuccinet cor meum intelligentiam. (*f*) Inclinabo in parabolam.] *Sive*, ad parabolam, *ut S. Ambroſius.* *Chryſoſtomus*: alius, κλινῶ παραβολῇ τὸ οὖς μου, inclinabo parabolæ aurem meam. Hebræus autem inquit, λαμασὰλ, lamaſal. (*g*) Propoſitionem meam.] τὸ πρόβλημά μου. *Chryſoſtomus*: alius, αἴνιγμά μου, Hebræus autem, ἰδὰ. *Ita S. Hieronymus*, ænigma meum. (*h*) Cur timebo.] *Aut ut SS. Ambroſius & Auguſtinus*, ut quid timebo: *Athanaſius autem hoc loco interpungit, & apponit interrogationis notam: deinde putat ſequi reſponſionem, hoc modo*, cur timebo? in die mala iniquitas calcanei circundabit me. (*i*) Mala.] πονηρᾷ. *Chryſoſtomus*: alius, πονηροῦ, maligni: *alius*, κακοῦ, mali. *Syrus autem*, ῥᾶ, Rha. (*k*) Calcanei.] *Symmachus*, τῶν ἰχνέων μου, veſtigiorum meorum. (*l*) Gloriantur.] καυχώμενοι. *Chryſoſtomus*: alius, ἀλαζονευόμενοι, ſuperbiunt, *& ita S. Hier.* (*m*) Et laborabit.] καὶ ἐκοπίασεν, *editiones latinæ habent*, laborabit. *Aquila*, καὶ ἐπαύσατο εἰς αἰῶνα, καὶ ζήσεται εἰς νῖκος, & quievit in ſeculum, & vivet in finem. *Symmachus*, ἀλλὰ παυσάμενος τῷ αἰῶνι τούτῳ ζῶν ἀεὶ διατελέσει, ſed deſinens ſeculo huic vivens ſemper perſeverabit. *Euſeb. in catena Barbari refert hæc præterea ex quinta editione*, laboravit in ſeculum, & vivet in victoriam. (*) Simul inſipiens & ſtultus.] ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων, καὶ ἄνους. S. *Auguſtinus*, imprudens & inſipiens. *Theodoretus*: ſic Symmachus eſt interpretatus, ὁμοῦ ἀνόητος καὶ ἀμαθὴς ἀπολοῦνται, ſimul amens & indocilis peribunt. (*n*) Et ſepulchra.] *Chryſoſtomus*: alius, τὰ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν εἰς αἰῶνα, interiora domorum eorum in ſeculum. (*o*) Tabernacula.] *Chryſoſtomus*: alius, κατασκηνώσεις αὐτῶν εἰς γενεὰν, ὀνομάσαντες ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν τὰς γαίας, tabernacula eorum in generationem, nominantes in nominibus ſuis terras. *Aquila*, ἐκάλεσαν ἐν ὀνόματι αὐτῶν ἐπὶ χθόνας, vocaverunt in nomine ſuo ſuper terras. *Theodotio*, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ γαιῶν αὐτῶν, invocaverunt nomina ſua ſuper terras ſuas. S. *Ambroſius habet*; invocaverunt nomina eorum, in terris ipſorum. S. *Auguſtinus*, invocabunt nomina eorum, in terris ipſorum: *& vox græca*, αὐτῶν, *poteſt utramque interpretationem ferre, & utroque modo a græcis exponitur: Plerique tamen videntur convenire cum vulgata*, nomina ſua in terris ſuis. (*p*) Scandalum.] S. *Ambroſius*, in offendiculum. *Symmachus*, ἄγνοια, ignoratio, inſipientia: *& ita* S. *Hieronymus.* (*q*) Benedicent.] *Ita S. Auguſt. & pſalterium Romanum; quod græce eſt*, εὐλογήσουσιν, *cum qua lectione convenit pſalterium Arabicum, & Apollinarii metaphraſis. In aliis libris græcis, in pſalterio Æthiopico, & apud multos Patres græcos eſt*, εὐδοκήσουσιν, *atque ita S. Ambroſius & vulgata*, complacebunt. *Gregorius & Cyrillus utramque lectionem agnoſcunt. In catena Barbari Athanaſius hæc refert ex Symmacho*, hæc via illorum dementiæ ipſis; poſteri vero illorum ſermonem probabunt. *Certe S. Hieronymus non multo aliter habet.* (*r*) Sicut oves in inferno poſiti ſunt.] *Sic vulgata, ſed in ea ſequitur*, mors depaſcet eos. S. *Auguſtinus*, ſicut oves in inferno poſitæ, mors paſtor eſt eis. S. *Ambroſius*, ſicut oves in infernum deducentur, mors depaſcet eos. *Euſebius, & Theodoretus.* Symmachus, ὡς πρόβατα, (*in Scholio*, βοσκήματα) ᾅδῃ ἔταξεν αὐτοὺς, θάνατος νεμήσει αὐτοὺς, ſicut oves inferni conſtituit eos: mors reget eos. (*ſ*) Et dominabuntur eis recti mane.] *Ita S. Auguſtinus. S. Ambroſius vero*, Et dominabuntur eorum juſti in matutinum, *vulgata*, in matutino. *S. Hieronymus ad Suniam probat, pro* εὐθεῖς, *verti*, juſti. *Scholiaſtes hoc loco refert ex Theodotione*, καταχθήσονται, deducentur. *In catena autem Barbari, Euſebius, ex Aquila quidem*, obtinebunt, *ex Symmacho autem*, ſubjicient eos, *quod etiam habet S. Hieronymus.* (*t*) Et auxilium eorum. *Aquila*, χαρακτὴρ αὐτῶν κατατρῖψαι ᾅδην ἐκ κατοικητηρίου αὐτῶν, character eorum conterat infernum ex domicilio eorum. *Symm.* τὸ κραταιὸν αὐτῶν παλαιώσει ᾅδης, fortitudinem illorum antiquabit infernus. *In catena Barbari Euſeb. eadem refert ex Aquila, ſed ex Symmacho hoc modo*, fortitudo autem eorum olim, tanquam infernus ab honorata domo eorum, *ut videatur legiſſe*, πάλαι ὡσεί. *S. Hieronymus*, & figura eorum conteretur in inferno poſt habitaculum ſuum. (*u*) A gloria eorum.] *Ita Sanctus Ambroſius, & vulgata*, cum qua convenit pſalterium Æthiopicum. *Sanctus Auguſtinus*, & a gloria eorum. *In aliis libris græcis, & apud multos Patres*, ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν, *itemque in pſalterio Arabico, & in Romano*, a gloria eorum expulſi ſunt. (*x*) Cum acceperit me.] S. *Ambr.* Veruntamen Deus liberabit animam meam de manu inferni, cum acceperit eam. (*y*) Et cum.] *In aliis libris græcis eſt*, ἢ ὅταν, aut cum. (*z*) Quoniam non cum.] *Non multo aliter vulgata. S. Aug.* quoniam non cum morietur, accipiet hæc omnia: neque ſimul deſcendet cum eo gloria domus ejus. *Itemque S. Ambr. niſi quod non habet illud*, hæc. (*ω*) Confiteantur tibi.] *Euſebius, & Theodoretus.* Symm. ἐπαινέσουσί σε, ἐὰν καλῶς ποιήσῃς ἑαυτῷ, (*al.* σεαυτῷ ποιῇς) laudabunt te, ſi bene feceris tibi, *& ita fere* S. *Hier.* (*aa*) Introibit.] *Theod.* Pro εἰσελεύσεται, *tres illi interpretes dixerunt*, εἰσελεύσῃ, introibis. (*bb*) Non videbit lumen.] *Schol.* Quinta, οὐκ ὄψεται, non videbit. Aquila, Theodotio, ſexta, LXX, οὐκ ὄψονται, non videbunt. Symmachus, οὐ βλέποντες, non videntes.

PSAL. XLIX.

(*a*) Deus Deorum.] *Theodoretus*: Tres illi aliter ſunt interpretati, ἰσχυρὸς θεὸς λαλήσας, ἐκάλεσεν τὴν γῆν. Fortis Deus loquutus vocavit terram. (*b*) Tempeſtas.] καταιγὶς, *de qua dictione hoc loco Chryſoſt. S. Cypr. de bono patientiæ*, procella nimia. *Aquila*, ἐλαιλαπίσθη, excitatus eſt turbo. *Theodotio, & ſeptima*, καταιγίσθη, excitata eſt tempeſtas. (*c*) Sanctos ejus.] *Aut*, juſtos, *ut* S. *Cypr. &* S. *Aug. Schol.* Hebræus, & cæteri, συναγάγετέ μοι τοὺς ὁσίους μου, *& ſic* S. *Hier.* congregate mihi ſanctos meos. (*d*) Hircos.] χιμάρους. *Schol.* LXX. dixerunt τράγους. Aquila, Symmachus, & quinta editio, κερατινοὺς (*fortaſſe*, κερατίνους) *quaſi*, cornutos. (*e*) Sylvæ.] *Ita S. Auguſt.* δρυμοῦ, *cum qua lectione convenit Apollin. Vulgata*, ſylvarum: *in aliis libris græcis eſt*, ἀγροῦ, agri. (*f*) Vota tua.] S. *Aug.* preces tuas. S. *Hier. ad Suniam, de pſal.* 131. *notat, vocem* εὐχὴν, *utrumque valere, & pro locorum qualitate varie eſſe interpretandum: Innuit autem hoc loco magis convenire*, vota. (*g*) Tribulationis] *Ita S. Cypr. & vulgata, & Juſtinus. In aliis libris græcis eſt*, τῆς θλίψεώς σου, *& S. Auguſt. & pſalterium Romanum*, tribulationes tuæ. (*h*) DIAPSALMA.] *Hoc non eſt in aliis libris, neque hodie in hebræo, ſed ita videtur poſſe convenire huic loco, ac cæteris, ubi paſſim invenitur: nimirum ad indicandam ſententiæ diverſitatem.* (*i*) Adulteris.] *Ita latinæ editiones, & multi patres etiam græci, & pſalteria Arabicum, & Æthiopicum. In aliis libris græcis eſt*, μοιχοῦ, adultero. (*k*) Concinnabat doloſitatem] S. *Aug.* amplexa eſt doloſitatem, περιέπλεκε δολιότητα. *In aliquot exemplaribus græcis, & apud Theodoretum eſt*, δολιότητας, dolos, *& ſic vulgata.* S. *Cypr. lib.* 2. *ep.* 10. complectebatur inſidias. (*l*) Loquebaris.] *Sequuti ſumus judicium* S. *Hieron. qui ita putat recte verti*, κατελάλεις, *nec tamen improbamus lectionem* S. *Auguſt.* detrahebas. (*m*) Suſpicatus es iniquitatem.] *Ita S. Auguſt. verbum de verbo*, ὑπέλαβες ἀνομίαν, *vulg.* exiſtimaſti inique. *Theodotio, ut LXX. Aquila*, ὑπέλαβες ἐσόμενος ἔσομαι ὅμοιός σοι, ſuſpicatus es, futurus ero ſimilis tibi. *Symm.* ἐνόμισας ἔσεσθαί με ὡς σε, exiſtimaſti me futurũ ſicut te. (*n*) Statuam.] *Aut, ut* S. *Aug.* conſtituam, παραστήσω. *Theod.* στοιβάσω, ſtruã. *In aliquot exempp. græcis, & apud Theod. eſt*, παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου, ſtatuam contra faciem tuam peccata tua. (*o*) Ne quando rapiat.] S. *Aug. addit*, ſicut leo. (*p*) Sacrificium.] *Theod.* Hoc Sym. planius eſt interpretatus, θυσιάζων ὑπὲρ αἰνέσεως, δοξάσει με, καὶ τῷ εὐτάκτως ὁδεύοντι δείξω σωτήριον θεοῦ; qui immolat pro laude, glorificabit me, & ordinate incedenti oſtendam ſalutare Dei. (*q*) Salutare Dei.] *Ita S. Cypr. & S. Aug. & vulgata, & pſalteria, Romanum, & Æthiopicum. In aliis libris græcis eſt*, σωτήριόν μου, ſalutare meum, *quod habet pſalterium Arabicum.*

PSAL. L.

(*a*) Berſabee.] *Symmachus, ut lxx. Aquila, Theodotio*, βεθσαβεὲθ, Bethſabeth. (*b*) Miſerere mei.] *Aquila*, δώρησαί μοι θεὲ κατὰ ἔλεόν σου, dona mihi Deus ſecundum miſericordiam tuam. *Symmachus*, οἰκτειρόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ ἔλεός σου, miſerere mei Deus ſecundum miſericordiam tuam. *Theodotio, ut lxx.* (*c*) Et vincas.] καὶ νικήσῃς, *qua dictione utitur etiam Theodotio. Aquila*, ὑπερκριθῇς, & ſuperjudices. *Symmachus*, νικᾷν κρίνοντα, vincere judicantem. (*d*) Concepit.] *S. Auguſtinus*, in utero aluit. *Theodoretus*: Pro iſto, ἐκίσσησεν, Symmachus poſuit ἐκύησε, utero geſſit. *In catena Barbari, Theodoretus Symmacho & Aquilæ tribuit hoc*, cum dolore parturiit me mater. (*e*) Dilexiſti.] ἠγάπησας, *Aquila*, ἐβουλήθης, voluiſti. *Symmachus*, θέλεις, vis. (*f*) Audire me facies exultationem.] ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν. *S. Auguſtinus*, auditui meo dabis exultationem: *vulgata*, gaudium. (*g*) Ne auferas a me.] *Rurſus Heſychius notat dictum eſſe, non*, ἀνέλῃς, *ſed* ἀντανέλῃς, *quaſi*, ne iterum auferas. (*h*) Exultabit.] *S. Aug. & vulgata*, & exultabit. *Theodoretus*: Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, διαλαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου, prædicabit lingua mea miſericordiam tuam. (*i*) Contritum.] συντετριμμένην, *Symmachus*, κατεαγυῖαν, confractum. (*k*) Benefac.] *Aquila*, ἀγάθυνον εὐδοκίᾳ σου τὴν σιών, benigne fac beneplacito tuo ipſi Sion. *Symmachus*, εὐεργέτησον, benefac.

PSAL. LI.

(*a*) Abimelech.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & S. Hieronymus: quamvis in ejus commentariis, ſi illius ſunt, videatur ſubeſſe mendum.* S. *Hilarius, & vulgata*, Abimelech: *Theodoretus hoc eodem modo inquit legi hic, & in trigeſimo tertio pſalmo, & habuiſſe duo nomina. Sch.* Theodotio, & Symmachus, ἀχιμέλεχ, Achimelech. Aquila, ἀειμέλεχ, Aeimelech. (*b*) Quid gloriaris.] τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου. *S. Hilarius*: Quid gloriatur in malitia potens iniquitate? tota die injuſtitiam, &c. S. *Auguſtinus*, quid gloriatur in malitia, qui potens eſt? in iniquitate tota die injuſtitiam cogitavit. *Vulg.* quid gloriaris in malitia, qui potens es iniquitate? *Quod autem hic eſt*, ὅλην τὴν ἡμέραν, *refert Theodoretus Symm. dixiſſe* καθ' ἑκάστην ἡμέραν, per ſingulos dies. (*c*) Præcipitationis.] S. *Aug.* ſubmerſionis, *& notavit etiam* S. *Hil. hoc ſignificare vocabulo græco*, καταποντισμοῦ. (*d*) Deſtruat.] *Omnes editiones latinæ habent*, deſtruet *& pleraque*, evellet, & emigrabit. *Sed S. Hilar.* evellat, & emigret. *Græce eſt*, καθελοι, *in pleriſq; codd. ſed apud Theodoretum*,

retum, καθελεῖ, deſtruet: *ſequentia quidem apud ipſum etiam ita habent,* ἐκτίλαι, καὶ μεταναστεύσαι, evellat, & emigret: *more ſcriptura uſitato, ut imprecando videantur proferri qua prædicuntur ventura.* (e) De tabernaculo.] *In pleriſque libris gracis eſt,* ἀπὸ σκηνώματός σου, *& ita fere editiones latina,* de tabernaculo tuo: *abeſt tamen illud,* tuo, *ab aliquot vetuſtis codicibus vulgata. Et Sanctus Hilarius, & Sanctus Hieronymus in explanatione non videntur agnoſcere.* (f) Prævaluit.] ἐνεδυναμώθη, *Aquila,* ἐκραταιώθη. *Symmachus* ἐνισχύσατο, *qua idem valent.*

PSAL. LII.

(a) MAeleth.] *Theodoretus*: Iſtud, ὑπὲρ μαελέθ, Theodotio interpretatus eſt, ὑπὲρ τῆς χορείας, pro chorea. Symmachus autem, διὰ χοροῦ, per chorum (*& ſic* S. *Hieronymus.*) Aquila autem, ἐπιχόρεια. *al,* ἐπὶ χορείᾳ, tripudia, *al.* ſuper chorea. *Schol.* μαελέθ, exponitur, ἀπαρχὴ, primitiæ. *In editionibus latinis, & apud patres latinos partim eſt,* Ameleth, *partim,* Abimelech, *partim,* Amalech, *partim* Mahalath. Et S. *Hieronymus in comm. &* S. *Auguſtinus exponunt,* pro parturiente, *ſive,* dolente. (b) Corruperunt] *Eſt uſitatus hebraiſmus: & ſubintelligitur,* viam ſuam, *aut hujuſmodi quiddam. Schol.* Quinta editio, & ſexta ut lxx. Symm. διεφθάρησαν, corrupti ſunt: *& ita fere in omnibus exemplaribus gracis & latinis* (c) Cibo panis.] βρώσει ἄρτου. *In aliis codicibus, & apud Theodoretum eſt,* ἐν βρώσει ἄρτου, *&* S. *Aug.* in cibo panis: *vulgata autem, &* S. *Hilarius,* ut cibum panis. (d) Ibi timuerunt.] *Ita S. Aug. verbum fere e verbo. S. Hilarius,* illic timuerunt, ubi non fuit timor. *Vulgata,* illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor. *Aquila,* ἐκεῖ ἐπτοήθησαν, ibi exterriti ſunt. *Symmachus,* φοβηθήσονται, timebunt. *Theodotio,* ἐθαμβήθησαν θάμβῳ οὗ οὐκ ἦν θάμβος, ſtupuerunt ſtupore, ubi non erat ſtupor. (e) Eorum qui hominibus placent.] *Aut,* hominibus placentium, *ut Sanctus Hilarius, & Sanctus Auguſtinus,* ἀνθρωπαρέσκων. *Aquila,* ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ παρεμβαλόντων περὶ σὲ, Deus diſperſit oſſa eorum, qui caſtrametati ſunt circa te. (f) In avertendo.] *Sic.* S. *Auguſtinus, verbum e verbo,* ἐν τῷ ἀποστρέψαι. *Sanctus Hilarius,* dum avertit dominus. *Vulgata,* cum converterit Deus captivitatem plebis ſuæ.

PSAL. LIII.

(a) IUdica me.] κρῖνόν με, *Theodotio, ut lxx. Symmachus,* δικάσεις, judicio perſequeris, judicabis. *Aquila, & quinta editio,* κρινεῖς με, judicabis me: *quod eſt in multis codicibus, & apud Theodoretum. Schol.* Quidam, κρινεῖς με, per, μ, &, ε. Legendum vero, κρινεῖς μοι, per, μ, &, ο, &, ι. judicabis mihi: *de qua loquutionum diverſitate dictum eſt alibi.* (b) Avertet.] ἀποστρέψει, *& ſic in hebrao: in omnibus autem editionibus latinis inventum eſt,* averte.

PSAL. LIV.

(a) IN hymnis.] *Vulgata,* carminibus. *S. Hilarius,* hymnos aliqui tranſlatores noſtri carmina nuncupaverunt: plerique autem hymnos ex ipſa græcitatis uſurpatione poſuerunt. (b) Exaudi.] ἐνώτισαι, *quod in ſcriptura ſolet verti,* auribus percipe. *S. Hilarius nunc habet,* inauri, *& explicat, quid iſto verbo ſignificetur.* (c) Exercitatione.] ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου. *Schol.* μετεωρισμὸς, μέριμνα, φλυαρία, ſuſpenſio, ſolicitudo, fabulatio. *Aquila,* ὁμιλίᾳ μου, collocutione mea. *Theodoretus,* ἀδολεσχίαν, divina ſcriptura vocat, τὴν συνεχῆ μελέτην, aſſiduam meditationem. Hoc autem Symmachus ita eſt interpretatus, κατηνέχθην περιλαλῶν ἐμαυτῷ, καὶ συνεχύθην ὑπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, ὑπὸ ἐνοχλήσεως ἀσεβοῦς, collapſus ſum alloquens me ipſum, & confuſus ſum a voce inimici, a perturbatione impii. (d) Iniquitatem.] *Omnes fere Latina editiones habent,* iniquitates, *& apud Theodoretum eſt,* ἀνομίαι, *qui etiam hac affert,* manifeſtius Symmachus dixit, ὅτι ἐπέρριψαν κατ᾽ ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ᾽ ὀργῆς ἠναντιώθησάν μοι, *qua ita videtur fere vertiſſe* S. *Hieronymus,* quoniam projecerunt ſuper me iniquitatem, & in furore adverſabantur mihi. *Pro,* ἀνομίαν, *vero Schol. refert Theodotium eſſe interpretatum, ut lxx. Aquilam vero,* ἀνωφελὲς, rem inutilem. (e) Moleſti erant mihi.] S. *Auguſtinus,* adumbrabant me. *Grace eſt,* ἐνεκότουν μοι, *Schol.* ἐμνησικάκουν, ἐμήνιαζον, malorum memoriam retinebant, alte iraſcebantur. (f) Puſillanimitate] *Sic Sanctus Hilarius,* ὀλιγοψυχίας. *Sanctus Auguſtinus,* puſillo animo. *In vulgata eſt,* puſillanimitate ſpiritus: *quod inde additum eſſe innuit Sanctus Hieronymus ad Suniam, quod pro,* ὀλιγοψυχίᾳ, *Aquila & Symmachus, & Theodotio, & quinta editio, interpretati ſunt,* ἀπὸ πνεύματος, a ſpiritu. (g) Præcipita.] καταπόντισον. S. *Auguſtinus,* ſubmerge, *& S. Hilarius admonet verbo graco ſignificari, in profundum demergi.* (h) Iniquitas.] *Symmachus,* ὀδύνη, καὶ ταλαιπωρία, dolor, & miſeria. (i) Inimicus exprobraſſet.] *Ita* S. *Auguſtinus, at* S. *Hilarius,* inimicus meus improperaſſet mihi. *Vulgata,* inimicus meus maledixiſſet mihi, *&* S. *Hieronymus, ad Suniam inquit inter maledicta & opprobria ſenſum non diſcrepare.* (k) Qui oderat.] *In aliis gracis codicibus eſt,* ὁ μισῶν με, *& ita* S. *Auguſtinus, & vulgata,* qui oderat me, *& S. Hilarius,* odiens me. (l) Homo unanimis.] *Symmachus,* ἀλλὰ σὺ ἄνθρωπος ὁμότροπος, καὶ συνήθης μου, καὶ γνώριμος, ſed tu homo eorundem morum, & familiaris meus, & notus. (m) Qui ſimul dulces.] ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, *& poſſet etiam reddi,* qui ſimul dulces faciebas cibos. *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt,* ἐγλύκανάς μοι, dulces faciebas mihi, *editiones latina,* qui ſimul mecum dulces capiebas cibos. *Aquila,* οἱ ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον, qui ſimul dulce faciebamus (*aut,* habuimus, *ut* S. *Hieronymus*) ſecretum, *Symmachus,* οἵτινες ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν, qui quidem communicando reddebamus dulcem conſuetudinem, & colloquutionem. (n) In hoſpitiis.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſtinus: quod grace eſt,* παροικίαις, *& in vulgata,* habitaculis. *Theodoretus,* παροικίαν, autem vocat præſentem vitam in qua παροικοῦμεν, οὐ κατοικοῦμεν, in qua diverſamur, non habitamus. (o) Quoniam in multis.] *Aut,* inter multos, *ut vulgata. Theodoretus,* Symmachus, πολλοστοὶ γὰρ ἐγένοντο πρός με, *quod* S. *Hieronymus,* multi enim fuerunt adverſum me. (p) Commutatio.] ἀντάλλαγμα. *Aquila,* οἷς οὐκ εἰσὶν ἀλλαγαὶ αὐτοῖς, quibus non ſunt mutationes eis. *Theodoretus,* hoc Symmachus ita eſt interpretatus, οὐ γὰρ ἀλλάσσονται, οὐδὲ φοβοῦνται τὸν θεὸν, *quod Sanctus Hieronymus,* non enim mutantur, neque timent Deum. (q) Extendit.] *Aquila,* ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἐν εἰρηνικοῖς αὐτοῦ, miſit manum ſuam in pacificos ſuos: *ſed Theodoretus tamen ita ſcribit,* hoc tres illi ſic ſunt interpretati, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας ἐν αὐτῷ, πρὸς αὐτὸν, extendit manum ſuam in eos, qui pacem habebant in ipſum, erga ipſum. *Videtur enim ſignificari in hac tantum poſtrema particula aliquam fuiſſe varietatem. In Scolio ex Theodoreto refertur tantum,* πρὸς αὐτόν. (r) Contaminaverunt] *Aut,* polluerunt, *ut S. Auguſtinus. Symmachus,* παρέβησαν συνθήκην, tranſgreſſi ſunt teſtamentum. (ſ) Diviſi ſunt ab ira.] *Aut,* præ ira, *ut S. Auguſtinus. Theodoretus*: Ita enim Symmachus eſt interpretatus, λειότερα βουτύρου τὰ στόματα αὐτῶν, πολεμεῖ δὲ ἡ καρδία ἑκάστου αὐτῶν, nitidiora (*aut,* leviora) butyro ora eorum: pugnat autem cor cujuſque eorum. *Scholiaſtes in hac poſtrema parte, hanc aliunde lectionem affert,* καὶ συνεκλείσθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, & concluſa ſunt corda eorum. (t) Jacula.] βολίδες. *Schol.* ἀκόντια, λογχάρια, tela, lanceæ. *Theodoretus, ex Aquila,* λόχοις, inſidias.

PSAL. LV.

(a) IN finem pro populo.] *Schol.* Aquila, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ περιστερᾶς ἀλάλου μακρυσμῶν τοῦ Δαυὶδ ταπεινοῦ, τελείου, ἐν τῷ κρατῆσαι αὐτὸν φυλισταίους ἐν γέθ, Vincenti pro columba muta elongationum Davidis humilis, perfecti, quando eum tenuerunt Phyliſtæi in Geth. Symmachus autem, ἐπινίκιος ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ ἀλλοφύλου ὑπωσαμένου τοῦ Δαυὶδ, τοῦ ταπεινόφρονος, καὶ ἀμώμου, ὅτε κατέχον αὐτὸν οἱ φυλισταῖοι ἐν γέθ, triumphus pro columba: pro allophylo, qui expulit Davidem, humilem animo, & immaculatum, (*in Graco tamen conſtructio non videtur cohærere, quemadmodum & alibi ſape*) cum detinuerunt eum Phyliſtæi in Geth: *quinta autem editio,* τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς τῆς μογιλάλου κεκρυμμένῳ τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, vincenti pro columba muſſitante abſcondito ipſi David in tituli inſcriptionem. (b) Tota die pugnans.] *Ita S Hilarius, S. Auguſtinus,* bellans, *vulgata,* impugnans. *Theodoretus*: illud autem ὅλην ἡμέραν. Symmachus eſt interpretatus, πᾶσαν ἡμέραν, omni die, id eſt, ἐνδελεχῶς, καὶ διηνεκῶς, aſſidue, & perpetuo. (c) Ab altitudine diei.] *Ita legitur, & interpungitur apud S. Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & in Romano. Apud S. Hilarium vero,* ab altitudine dierum non timebo, quia multi, qui debellant me, timebunt. *In cateris gracis libris legitur,* ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με, ἀπὸ ὕψους ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι· *quamvis S. Hieronymus ad Suniam dicat illud,* οὐ, *additum eſſe, & abſit a vulgata. Neque vero iſta verba eodem modo ab omnibus diſtinguuntur. Quidam enim illud,* ἀπὸ ὕψους, ab altitudine, *conjungunt cum antecedentibus: ac deinde illud,* ἡμέρας, *conjungunt cum ſequentibus, dicendo,* die, (*aut,*dies,) non timebo: *Quidam vero* (*ut etiam notatur in Scholio, & patet apud Theodoretum, & alios*) *ſimul proferunt,* ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, *ſed horum nonnulli omnia iſta connectunt ſuperioribus, ut Apollinarius in metaphraſi,*

> Ὑψόθεν ἐξ ἠοῦς πολέες τεύχουσι κυδοιμούς.
> Οὔτι ὑποδδείσαιμι, ἐπεὶ σύ μοι ἐλπὶς ἐτύχθης.

nonnulli ſequentibus, ut plerique. In pſalterio Æthiopico eſt, tota die ab altitudine diei, quoniam multi qui impugnant me; & timui. *Aquila,* ὅτι πολλοὶ πολεμοῦσίν με ὕψιστε, ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ, πρὸς σὲ πεποιθήσω, quoniam multi impugnant me altiſſime; interdiu (*aut,* dies) timebo ego, in te confidam. *Symmachus,* ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ὑψηλότεροι, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα, quoniam multi ſunt qui impugnant me altiores; quacunque die timuero, in te confidi. *Theodotio,* ἡμέρας φοβηθήσομαι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἐλπιῶ, interdiu timebo: ego autem in te ſperabo. *Theodoretus tamen hoc refert ex Symmacho,* ἡμέρας οὐ φοβηθῶ, σοὶ γὰρ πέποιθα, die non timebo: tibi enim confidi. (d) Tota die verba mea execrabantur.] *Aut,* abominabantur, *ut S. Auguſtinus. Symmachus,* διὰ πάσης ἡμέρας λόγους περὶ ἐμοῦ ἐφρόντιζον, per omnem diem ſermones de me ſolicite tractabant. (e) Incolent.] *Sic S. Auguſtinus: quod grace eſt,* παροικήσουσι, *& admonet, ut alibi, eſſe habitare in terra non ſua. S. Hilarius,* habitabunt, *vulgata,* inhabitabunt. *Theodoretus*: Hoc Symmachus manifeſtius eſt interpretatus, συνήγοντο λάθρᾳ, καὶ τὰ ἴχνη μου παρετήρουν, προσδοκῶντες τὴν ψυχήν μου, congregabantur clanculum, & veſtigia mea obſervabant, expectantes animam meam: *nec multo aliter S. Hier. In quodam Scholio*: illud, παροικήσουσι, poſitum eſt pro, συναχθήσονται, congregabuntur. (f) Sicut ſuſtinui.] *S. Auguſt.* ſicut ſuſtinuit anima mea: *Pſalterium Romanum,* expectavit. *In aliis exemplaribus gracis eſt* καθάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου, *cum qua lectione conveniunt pſalteria, Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii, & explanatores. Ita in vulgata eſt,* ſicut ſuſtinuerunt animam meam. (g) Pro nihilo ſalvos facies.] *Ita editiones latina, quod in graco eſt,* ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις, *in aliis libris gracis eſt,* ὤσεις, expelles, *& cum ea lectione conſentit Apollinarius. Schol.* ἐπὶ ἀνωφελὲς διέσωσεν αὐτοὺς: propter rem inutilem ſervavit eos. *Symmachus,* διὰ τὴν ἀδικίαν ῥύσῃ ἀπ᾽ αὐτῶν, propter injuſtitiam erues ab eis: *quinta editio,* ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶναι διασεσωσμένον αὐτοῖς, *quod fere S. Hieronymus ita vertit,* quia nullus eſt ſalvus in eis. (h) Deduces.] *Sic S. Hilarius, & S. Auguſtinus, quod grace eſt,* κατάξεις, *& ſignificat etiam,* confringes, *quod eſt in vulgata. Sed admonet S. Hieronymus ad Suniam melius dici,* dejicies, *aut quiddam ejuſmodi: in hebrao autem eſſe modum imperandi, ac ſi diceretur,* depone, *& Symmachum reddidiſſe,* κατάσεισαι, decute. (i) Deus vitam.] *Theodoretus.* ita enim & Symmachus eſt interpretatus, τὰ ἔνδον μου ἐξηρίθμηταί σοι, quæ intra me ſunt, annumerata ſunt tibi. (k) Poſuiſti lacrymas.] *Symmachus,* ἔθου τὰ δάκρυά μου ἔνδον σου, μὴ οὐχὶ ὅταν ἐξαριθμῇς; poſuiſti lacrymas meas intra te: nonne quando enumeraveris? (l) Convertentur.] ἐπιστρέψουσιν. *S. Hilarius, & S. Auguſt.* convertantur. *Aquila, Symmachus, Theodotio, quinta editio,* τότε ἐπιστρέψουσιν, tunc convertentur.

PSAL. LVI.

(a) INiquitas.] *Aquila*; ἡ ἐπιβουλὴ, inſidiæ, *ut S: Hieronymus. Symmachus,* ὁ ἐπηρεαστὴς, calumniator, oppugnator. (b) Dormivi.] *Theodoretus*: Hoc Theodotio ſic eſt interpretatus, ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων, dormivi cum abſumentibus: Aquila vero, μετὰ λάβρων (*alius,* λαύρων) cum vehementibus (*al.* abundantibus:) Symmachus vero, μετὰ φλεγόντων, cum ardentibus. *In ſcholio plenius hoc refertur ex Symmacho,* ὑπνώσας ἐυθαρσῶν ἐκοιμήθην μεταξὺ φλεγόντων, benefidens dormivi inter ardentes. (c) Arma.] *in L. V. eſt* ὅπλον, *in aliis autem*, ὅπλα. *Theodotio*, τόξον, arcus, telum. *Symmachus*, δόρατα, lanceæ (*& ita S. Hieronymus*) *Aquila*, δόρυ, lancea, *quinta, & ſexta editio perinde ac LXX.* ὅπλον. (d) Laqueos.] παγίδας *& ita S. Hilarius. In aliis libris græcis eſt*, παγίδα, *& ita vulgata*, laqueum, *& S. Aug.* muſcipulam. (e) Paratum] *Theodoretus*: Hoc ita Symmachus, ἑδραία ἡ καρδία μου, ſtabile cor meum. (f) Et pſalmum dicam.] *Aut*, pſallam, *ut S. Auguſt. vulgata addit*, Domino. *S. Hilarius*, tibi. *In pleriſque autem libris græcis eſt*, ϗ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου, & pſallam in gloria mea, *cum qua lectione conſentit metaphraſis Apollinaris, & pſalterium Arabicum. Æthiopicum vero cum editionibus latinis.*

PSAL. LVII.

(a) INjuſtitiam.] *Ita in codicibus Græcis collatis*, ἀδικίαν, *& in quibuſdam paulo ante*, ἀνομίαν, iniquitatem. *Latinæ editiones utroque loco habent numerum multitudinis, niſi S. Hilarius, qui primo loco habet*, iniquitates, *ſecundo*, iniquitatem. *Pro*, concinnant, *etiam S. Hilarius dixit*, complectuntur. S. *Auguſtinus*, connectunt, *ſatis prope ad Græcum*, συμπλέκουσιν. (c) Incantantium.] *Schol. Aquila, Theodotio, eodem modo ac LXX. Symmachus*, ψιθυριζόντων, murmurantium: *& ita S. Hieronymus.* (d) Et medicamenti.] *In L. V. eſt*, φαρμακουτε φαρμακευομένου, *ita ut illud*, φαρμακουτε, *non habeat accentum. Quod ſi ſcribatur*, φαρμακουτε, *ea verſio locum habet, quam ex S. Auguſtino poſuimus: nec multo aliter S. Hilarius*, medicamentis medicatis a ſapiente: *videturque etiam non diſcrepare metaphraſis Apollinarii; ſin autem ſcribatur*, φαρμακοῦτε φαρμακευομένου, *videri poſſet ea eſſe lectio, quam ſequuta eſt vulgata, niſi additio illa*, παρὰ σοφοῦ, *obſtaret, ea enim indicat illud*, φαρμακευομένου, *paſſive accipi, cum vulgata active habeat*, venefici incantantis. *Ac fortaſſe auctor vulgatæ habuit*, σοφῶς, *quod in nullo ex collatis codicibus eſt inventum. In aliis Græcis libris partim eſt*, φαρμακοῦτε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ, *& ſic in pſalterio Romano*, & venefici quæ incantatur a ſapiente, *eamque lectionem ſequitur Lucifer: Poſſet autem & ita verti*, & a medico medicata ſapiente. *Partim vero*, φαρμακοῦται φαρμακευομένη, medicatur medicata, *quomodo etiam corrigere quiſpiam voluit exemplar Vaticanum. Schol.* legendum eſt, φαρμακοῦτε, ut illud, τε, interjectum ſit convenienter concentus gratia, & non verbaliter, φαρμακοῦται. *Aliud Scholium*, legendum eſt, φαρμακουτε (*etiam Scholiaſtes iſte non apponit accentum*) genitivum a recto nominis, φάρμακον, *&* φαρμακὸς, cum conjunctione, & non, φαρμακοῦται, paſſivum verbum. *Aquila*, ἐπαείδειν ἐπαοιδὴν σεσοφισμένου, docti incantare incantationem. *Symm.* ἐπαστοῦ ἐπῳδὰς σεσοφισμένου, incantatoris docti incantationes. *Theodotio.* φαρμάκου φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ, medicamenti medicati a ſapiente. *Quinta editio*, φαρμακεύουσα φαρμακοὺς, medicata (*videtur enim in ſignificatione paſſiva accepiſſe*) medicamentis, aut, accipiens medicamenta. *Theodoretus tamen ex Symmacho refert*, ἐπαείδεται ἐπῳδαῖς σεσοφισμένου, incantatur incantationibus ſapientis. (e) Contrivit.] *Sic S. Hilarius, & S. Auguſtinus, quod græce eſt*, συνέτριψεν. *In aliis græcis codicibus, & apud Theodoretum, eſt*, συντρίψει, *& ſic vulgata*, conteret. *Quod autem proxime ſequitur*, confregit, *ita inventum eſt in collatis græcis codicibus*, συνέθλασεν, *licet vulgata hoc etiam loco habeat*, confringet. (f) Ad nihilum devenient.] *Sic vulgata*, ἐξουδενωθήσονται. S. *Hilarius, & S. Auguſtinus habent*, ſpernentur: *quo modo ſolet ſæpe verti verbum illud.* (g) Sicut cera liquefacta] *Aut*, quæ fluit, *ut vulgata. Aquila*, ὁμοίως γῆς ἐντέρῳ, τακὲν πορεύεται ἔκτρωμα γυναικὸς, οὐ μὴ ὀμματισθῶσιν ἥλιον, ſimiliter vermis terræ, liquefactum vadit abortivum mulieris: non videbunt ſolem. *Theodotio*, ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀνταναιρεθήσεται, ὡς ἔκτρωμα γυναικὸς, οὐκ εἶδον ἥλιον, ſicut cera liquefacta auferetur, tanquam abortivum mulieris, non videt ſolem. *Symmachus*, ὥσπερεὶ χόριον διαλυθὲν διαφωνεῖ, ἢ ἔκτρωμα γυναικὸς, ἵνα μὴ ἴδωσιν ἥλιον, ſicut ſecunda membrana diſſoluta diſſonat (*id eſt*, deficit, *ut alibi*) aut abortivum mulieris, ut non videant ſolem. (h) Cecidit.] ἔπεσεν, *editiones tamen latinæ habent*, ſupercecidit. *In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἔπεσεν πῦρ ἐπ' αὐτοὺς, cecidit ignis ſuper eos. (i) Priuſquam intelligant.] S. *Hilarius, & S. Hieronymus, & S. Auguſtinus*, priuſquam producat ſpinas veſtras rhamnus. *Arnobius*, priuſquam producant ſpinæ veſtræ rhamnos. *Theodoretus*: Symmachus hoc clarius dixit, πρὶν ἢ αὐξηθῶσιν αἱ ἄκανθαι ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι ῥάμνον, ἔτι ζῶντες (*al.* ζῶντα) ὡς ὁλόξηρος λαίλαψ ἀρεῖ, priuſquam auctæ ſint ſpinæ veſtræ, ita ut fiant rhamnus; adhuc viventes (*al.* viventem) tanquam omnia ſiccans turbo tollet. *Schol.* Aquila, λαιλαπίσει, tempeſtate quatiet. *Theodotio*, καταπίεται, abſorbebit. (k) Sicut viventes, ſicut in ira abſorbebit vos.] *Ita S. Hilarius, niſi quod habet*, ſic in ira. S. *Auguſtinus*, tanquam viventes, tanquam in ira combibit eos. *Pſalterium Æthiopicum conſentit cum lectione Hilarii*, abſorbebit vos. *In Arabico, & aliis libris græcis eſt*, καταπίεται αὐτοὺς, abſorbebit eos, *vulgata*, abſorbet eos (l) Impiorum.] *Ita S. Ambroſius ſerm. 7. in pſal.* 118. *& S. Hieronymus in extrema tertia apologia contra Ruſinum: ſic quoque eſt in Romano pſalterio A cæteris pſalteriis, & libris græcis, & editionibus latinis abeſt dictio iſta.*

PSAL. LVIII.

(a) SIne iniquitate cucurri, & direxi] *Aut*, dirigebar, *ut S. Auguſtinus*, κατηύθυνα. *Theodoretus*: Ita autem Symmachus eſt interpretatus, μὴ οὔσης ἁμαρτίας ἐπιτρέχουσιν (*al.* οὕτω τρέχουσιν) ἵνα πατάξωσί με, cum non ſit peccatum, accurrunt, ut percutiant me. *Schol.* ἀναιτίου, ϗ ἀναμαρτήτου, cum in culpa, & peccato non ſim: *quanquam hæc pro illis fortaſſe afferuntur proxime præcedentibus*, οὔτε μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε (b) In occurſum meum.] *S. Auguſtinus*, [illegible]. *Symmachus*, ἐξ ἐναντίας ὑπὲρ ἐμοῦ, *quod S. Hieronymus*, ex adverſo pro me. (c) Ut canis.] ὡς κύων. *Latinæ editiones habent*, canes. *Totum autem* [illegible] *ita refert Scholiaſtes ex Symmacho*, ἀνακάμψουσιν ἑσπέρας, ϗ συνηχήσουσιν ὡς κύνες κυκλοῦντες πόλιν. αὐτοὶ μὲν ἀποβλύσουσιν τοῖς στόμασιν αὐτῶν, ὡς μαχαίρας τοῖς χείλεσιν αὐτῶν, ὡς οὐδενὸς ἀκούοντος, Reflectent ſe veſperi, & ſimul ſonum emittent, velut canes circumeuntes civitatem: ipſi autem ſingultiunt comedentes ore ſuo, tanquam gladios labris ſuis, quaſi nemo audiat. (d) Pro nihilo habebis.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſtinus, quod Græce eſt*, ἐξουδενώσεις. *Vulgata*, ad nihilum deduces. (e) Quia tu.] *Illud*, tu, *abeſt ab editionibus Latinis, Notat autem S. Hieronymus ad Suniam & iſtud*, tu, *& ſequens*, es, *apud LXX ſolos inveniri.* (f) Deus meus oſtendet mihi in inimicis meis.] *Ita vertit S. Hieronymus ad Suniam*, aut inter inimicos meos, *quod habet etiam S. Hilarius. Rurſus autem admonet S. Hieronymus, illud*, meus, *additum eſſe. Vulgata*, Deus oſtendet mihi ſuper inimicos meos. S. *Auguſt.* Deus meus demonſtravit mihi de inimicis meis. (g) Legis tuæ.] *Ita apud S. Hilarium, & S. Aug. & in pſalteriis Romano, & veteri* · *&* νόμου σου, *eſt in omnibus libris græcis, qui collati ſunt. S. Hieronymus tamen affirmat in LXX ut in hebræo, haberi*, populi mei, *& ita a ſe eſſe verſum: quod etiam eſt in vulgata. Aquila, & Theodotio*, λαοῦ μου, populi mei. *Symm.* ἐπιλάθωνται ὁ λαός σου τοῦ νόμου σου, obliviſcantur populus tuus legis tuæ. (h) Diſperge] *Theodoretus*: Symmachus, ἀναστάτωσον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, ϗ κάθελε αὐτοὺς, ὑπερασπιστὰ ἡμῶν κύριε τῇ ἁμαρτίᾳ τοῦ στόματος αὐτῶν, τῷ λόγῳ τῶν χειλέων αὐτῶν, *quæ ita fere vertit S Hieronymus*: Diſperge eos in fortitudine tua, & deſtrue eos protector noſter Domine in peccato oris ſui, in ſermone labiorum ſuorum. (i) Depone.] *Sic vulgata, quod græce eſt*, κατάγαγε. S. *Auguſt.* deduc. S. *Hilarius*, deſtrue. (k) Delictum.] *Ita vulgata*, ἁμαρτίαν S. *Hilarius, & S. Auguſt.* delicta. *In aliquot exemplaribus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἁμαρτία, *&* λόγος *in recto. Sed in accuſandi caſu videtur magis redolere hebraiſmum, in quo ſubintelligitur*, propter, *aut hujuſmodi quiddam: idque S. Auguſtino aliquem laborem exhibuit.* (l) Et comprehendentur.] *Theodoretus*: Hoc Symmachus manifeſtius eſt interpretatus, συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν ἀρὰν, ϗ ψεῦδος λαλοῦντες (*al.* λαλοῦντας) συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον ἵνα μὴ ὦσιν, capiantur cum ſuperbia ſua, maledictionem & mendacium narrantes, conſumma in furore, conſume, ut non ſint: *nec multo aliter S. Hieronymus.* (m) Annunciabuntur conſummationes.] *Sic vetus pſalterium, & S. Auguſt. & cum hac lectione conſentit pſalterium Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii.* ὧν τέλος ἐξ ἀρῆς ϗ ψεύδεος ἀγγέλλοιτο. S. *Hilarius*, convellentur in conſummatione: conſummatio in ira conſummationis, & non erunt. *In aliis vero libris græcis*, διαγγελήσονται ἐν συντελείᾳ ἐν ὀργῇ συντελείας, *& ſic vulg.* annunciabuntur in conſummatione, in ira conſummationis. *Ad hebræum fortaſſe propius accederet, ſi verteretur*, annunciabunt. (n) Quia Deus Jacob.] *ita etiam habet pſalterium Æthiopicum, & S. Hilarius. niſi quod habet* dominabitur. *At in cæteris libris græcis eſt*, ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ Ἰακὼβ, ϗ τῶν περάτων τῆς γῆς, Deus dominatur Jacob, & finium terræ, *quomodo habent* S. *Aug. & vulgata, excepto quod habent*, dominabitur. *Ac ſane S. etiam Hier. ad Suniam habet*, δεσπόσει. *Qui quidem inquit conjunctionem* & *eſſe additam, ordinemque verborum eſſe*: Scient quia Deus Jacob dominabitur finium terræ. (o) Finium terræ.] Aquila, εἰς πέρατα τῆς γῆς ἀεὶ, Ad fines terræ, ſemper. *Theodotio*, τῶν περάτων τῆς γῆς, finium terræ. *Symm.* εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, ad fines terræ. (p) Convertentur ad veſperam.] S. *Hilar.* in veſperum. *Theodoretus*, Symmachus ita inquit, ἀνακαμπτέτωσαν ἑσπέρας, θορυβείτωσαν ὡς κύνες περιερχόμενοι πόλιν, ῥεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρταστοι αὐλισθῶσιν, reflectant ſe veſperi, tumultuentur tanquam canes, circumeuntes civitatem, vagantes, ne non ſaturati pernoctent. *Schol. addit hic*: Theodotio ut LXX. Aquila, ἐὰν μὴ ἐμπλησθῶσιν, niſi fuerint ſatiati. (q) Virtuti tuæ.] *Ita S. Hilarius, quod græce eſt*, τῇ δυνάμει σου. *In aliis libris græcis eſt*, τὴν δύναμίν σου, *& S. Aug* potentiam tuam, *vulgata*, fortitudinem tuam.

PSAL. LIX.

(a) IIs qui immutabuntur.] *Editiones Latinæ habent*, pro his. *Aquila*, ἐπὶ κρίνων, *& S. Hieronymus*, pro liliis. *Euſebius de hoc titulo* Symmachus, ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τοῦ ταπεινόφρονος, ϗ ἀμώμου Δαυὶδ εἰς διδαχήν. Epinicium pro floribus humilis & immaculati David ad Doctrinam. (b) Et percuſſit vallem.] *Quidam codices Theodoreti habent*, φάλαγγα, Phalangem: *ſed videtur mendum. In aliis autem Græcis codicibus eſt*, ϗ ἐπάταξεν τὴν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι τῶν ἁλῶν, *quod S. Auguſtinus*, & percuſſit Edom in valle Salinarum. *Itemque vulg.* & percuſſit Idumæam. S. *Hilarius tamen*, & percuſſit in valle Salinarum duodecim millia. (c) Iratus es.] *Aquila*, θυμωθεὶς μετέστρεψας ἡμᾶς, indignatus tranſvertiſti nos. *Symmachus*, ὠργίσθης, ϗ περιήγαγες ἡμᾶς, iratus es, & circumduxiſti nos (d) Compunctionis.] S. *Aug.* ſtimulationis. *Theodoretus*: Aquila, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον καρώσεως, potaſti nos vino ſoporationis, *aut*, conſopiente, *ut S. Hieron. Schol. ex Symmacho*, σάλου conturbationis. (e) Fortitudo capitis mei.] *Theodoretus*, pro, τῆς κεφαλῆς μου, Symmachus poſuit, τῆς ἀρχῆς μου. principatus mei. (f) Judas rex meus.] *Aquila*, Ἰούδας ἀκριβαστής μου, Μωὰβ λέβης τοῦ λουτροῦ μου, Judas legifer (*hac enim notione ſolent dictionem iſtam accipere*) meus, Moab olla lavacri mei, *& ita S. Hieron. Syrus autem*, κάδος τῆς πλύσεώς μου, ſitula lotionis meæ. *Aliud Scholium*: Syrus, λεκάνη, catinus: Theodotio, Ἰούδας ἀκριβαζόμενός μου, Judas præſcribens meus: cæteri ut LXX. *Symmachus*, Ἰούδας προστάσσων ὁ ἐμὸς, Μωὰβ λέβης ἀμεριμνίας μου, Judas præordinans meus, Moab olla tranquillitatis & ſecuritatis meæ. (g) Circumſtantiæ.] *Ita S. Hilarius, & S. Aug. quod græce eſt*, περιοχῆς. *Theodoretus ex Symm.* πεφραγμένην, munitam; *& ſic vulgata.* Et vana.] *Theodoretus ex Symm.* ματαία γὰρ σωτηρία ἀνθρώπου, vana enim ſalus hominis.

PSAL. LX.

(a) QUoniam tu Deus.] *Apud S Auguſtinum, & in vulgata ſequitur*, meus, *quod tamen S. Hieronymus notat non eſſe in hebræo, neque in LXX.* (b) Orationes.] τῶν προσευχῶν, *in aliquot libris græcis, & apud S. Hieronymum ad Suniam. eſt*, εὐχῶν, *& poſſet verti*, vota. *omnes tamen latinæ editiones habent*, orationem.

PSAL. LXI.

(a) IN finem.] *Theodoretus*: Symmachus autem ita eſt interpretatus, ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθοὺν ᾠδὴ εἰς Δαυὶδ, triumphalis per Idithum oda in David. (b) Salvaor.] *Ita S. Hilarius, quod græce eſt*, σωτήρ. *In vulgata, & apud S. Auguſtinum eſt*, ſalutaris. (c) Apponitis.] *Dictio*, ἐπιτίθεσθαι, *multa ſignificat, imprimis autem inſidiari, & irruere: quam quidem irruendi vocem habent hic S. Hilarius, & S. Ambroſius, & vulgata. Nos S.*

Auguſtinum ſequuti ſumus, ut æque communem & ambiguam vocem, ac græca eſt, retinerimus. (*d*) Interficitis univerſi.] *Sic S. Hilarius. S. Auguſtinus*, interficite omnes, *quod facile fert græca vox*, φονεύετε. *In vulgata eſt*, interficitis univerſi vos, *& quidem in aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, φονεύετε πάντες ὑμεῖς, *qui Theodoretus putat hæc per parentheſim eſſe interjecta. S. Ambroſius habet*, interficientes univerſos. (*e*) Honorem.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſtinus, & ea notione accipit nunc Theodoretus*, τιμὴν, *quamvis ſignificet etiam*, precium, *ut habet vulgata, & S. Ambroſius, & ea notione accipit S. Baſilius.* (*f*) Cucurri.] *Ita editiones, & Patres latini: græce eſt*, ἔδραμον, *quod etiam ſignificare poteſt*, cucurrerunt, *& ita fere græci interpretantur. S. Ambroſius utroque modo exponit. Additque, Symmachum dixiſſe*, τῷ δόλῳ αὐτῶν εὐλόγουν, hoc eſt, placuit illis in mendacio: *ex qua explanatione fortaſſe colligi poteſt, pro*, εὐλόγουν, *legendum*, εὐδόκουν. *Sanctus Hieronymus*, placuerunt ſibi in mendacio. (*g*) Populi.] λαοῦ. *S. Hilarius*, omnis cœtus plebis. *S. Ambroſius*, omnes conventus plebis meæ. *S. Auguſt.* omne conſilium plebis. *In pleriſque tamen græcis libris eſt*, λαῶν, populorum. (*h*) Noſter.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſt. In vulgata ſequitur*, in æternum: *ſed S. Hieron. fatetur obelum eſſe; ac fortaſſe irrepſit in locum diapſalmatis, quod ab Aquila redditur*, ſemper. (*i*) Veruntamen vani.] *Theodoretus*, Hoc Theodotio manifeſtius eſt interpretatus πλὴν ἀτμὶς υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς υἱοὶ ἀνδρὸς, ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ. Veruntamen vapor filii hominum, mendaces filii viri, ut momentum ſtateræ. (*k*) Ut decipiant.] *Græci fere hæc conjungunt cum antecedentibus, ut* ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, *valeat*, in ſtateris factis ad decipiendum, & fraudandum. (*l*) Ipſe de vanitate in idipſum.] *Aut*, in unum, *ut S. Aug. Theodoretus*: Ita Symmachus hoc eſt interpretatus, αὐτοὶ ματαιοῦνται ὁμοῦ, ipſi evaneſcunt ſimul. (*m*) Super rapinas.] ἐπὶ ἁρπάγματα, *latinæ tamen editiones non habent illud*, ſuper: *Aquila*, ϗ ἐν βίᾳ μὴ ματαιοῦσθε, & in violentia nolite evaneſcere. *Theodotio*, ϗ ἐπὶ ἁρπάγματι μὴ ματαιοῦσθε, & in rapina ne evaneſcatis *Symmachus*, ϗ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ γίνεσθε ἀτμὶς, & ſuper rapinam nolite fieri vapor. (*n*) Tua.] σοῦ, *tamen latinæ editiones habent*, tibi.

PSAL. LXII.

(*a*) SItivit tibi.] *Ita pſalterium vetus, & S. Hilarius, & S. Auguſtinus, & ita omnes interpretes vertiſſe affirmat S. Hieron. Aliæ editiones Latinæ habent*, in te. *Plerique autem libri Græci*, ἐδίψησέ σε. ſitivit te. (*b*) Quam multipliciter.] *Theodoretus*, Theodotio, ποσαχῶς, multipliciter: Aquila vero, ἐπλάσθη, intendit ſe: Symmachus autem, ἱμείρεται, appetit. Omnes attuli interpretationes, docens illud, ποσαπλῶς, non eſſe duas particulas, dividendo, πῶς, ab ἁπλῶς, ſed eſſe unam orationis partem ſignificantem intentionem deſiderii. S. *Hilarius tamen habet*, quam ſimpliciter. S. *Hier. in Ezek. cap. 16. lib. 5. in extremo teſtatur quædam exemplaria habuiſſe*, quomodo conſumpta eſt caro mea, *itemque in cap. 44.* (*c*) Caro mea.] S. *Aug.* & caro mea in terra deſerta, & in invio, & inaquoſo. (*d*) Sicut adipe.] S. *Auguſtinus*, tanquam adipe. *In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ὡς ἐκ στέατος, tanquam de adipe. (*e*) Et labia.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſt. & vetus pſalterium, & Romanum, & Æthiopicum. In cæteris græcis codicibus partim eſt*, ϗ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου, & labia exultationis laudabit os meum, *partim, ac fortaſſe emendatius*, ϗ χείλει ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου, & labio exultationis laudabit os meum: *non longe ab vulgata, quæ habet*, & labiis: *& ab Arabico.* (*f*) Si memoratus ſum tui.] *Ita S. Hilarius, & S. Aug. Vulgata autem*, ſic (*aut*, ſi) memor fui tui. *Theodoretus*: Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, ἀναμιμνήσκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, καθ' ἑκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε, ϗ σκεπόμενος ἐν τοῖς πτέρυξί σου εὐφήμουν, reminiſcor tui ſuper ſtratum meum, per ſingulas vigilias (*Sic S. Hieron.*) meditabar te, & tectus in alis tuis benedicebam.

PSAL. LXIII.

(*a*) ORationem meam.] *Ita editiones Latinæ: & SS. Hilarius, & Auguſtinus: quod græce eſt*, τῆς προσευχῆς μου. *In aliis exemplaribus Græcis eſt*, φωνῆς μου, vocem meam. *Schol.* LXX. προσευχῆς μου. (*b*) Cum deprecor ad te.] *ita libri Græci*, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ. S. *Hilarius primum habet*, cum precor ad te, *deinde*, cum tribulor. *S. Auguſtinus & vulgata*, cum deprecor. (*c*) Protexiſti.] *Ita apud Latinos: quod Græce*, ἐσκέπασάς με, *ſed in cæteris libris Græcis eſt* (*pſalteriis, Æthiopico, & Arabico, conſentientibus*) σκέπασόν με, protege me. (*d*) Conventu.] *Theodoretus*, συστροφὴν. vocat concordiam, & conſenſum ad mala: *quare verti poſſet*, conjuratione. (*e*) Rem amaram.] πρᾶγμα πικρόν. *Theodoretus*: Aquila dixit, ῥῆμα πικρὸν, verbum amarum, *& Theodotio*, λόγον πικρὸν, ſermonem amarum, *& Symmachus*, ἐπλήρωσαν τὸ τόξον ἑαυτῶν λόγον πικρὸν (*al.* λόγῳ πικρῷ) impleverunt arcum ſuum ſermonem amarum, *al.* ſermone amaro. (*f*) In occultis.] ἐν ἀποκρύφοις. *S. Hilarius interdum hoc modo, interdum*, in obſcuro. *S. Auguſtinus*, in abſcondito. *Theodoretus*: Symmachus κρυφῆ, clanculum, id eſt, inſidiis & dolis uſi. (*g*) Sermonem malignum.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce*, λόγον πονηρόν. *Vulgata*, ſermonem nequam, *eodemque interdum modo S. Hilarius, interdum vero*, verbum malum. *Theodoretus*, hoc manifeſtius Symmachus dixit, ἐκράτυναν λόγον πονηρὸν, ἐσκέψαντο κρύψαι παγίδας, tenuerunt ſermonem malignum, deliberaverunt occultare laqueos. *S. Hilarius, pro*, narraverunt, *habet*, diſputaverunt. (*h*) Scrutantes ſcrutinio.] *Ita vulgata, & S. Hilarius, quod græce eſt*, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. *In aliis libris græcis eſt*, ἐξερευνήσεις, *& S. Auguſt. & vetus pſalterium*, ſcrutantes ſcrutationes. *Schol.* Aquila, σκαλεύσει σκαλευόμενοι, foſſione fodientes: Theodotio, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει, perſcrutantes perſcrutatione. (*i*) Accedet homo, & cor altum.] *Apud latinos fere eſt*, ad cor: *apud Sanctum Auguſtinum utroque modo: Aquila*, ἔγκατον ἀνδρὸς, ϗ καρδία βαθεῖα, ϗ ῥοιζήσει αὐτοὺς ὁ θεός. βέλη παραχρῆμα ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ϗ ἐσκανδάλισαν αὐτὴν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. Intimum viri, & cor profundum, & inſequetur eos Deus: ſagittæ ſubito fuerunt plagæ eorum, & impingere fecerunt eam in ſemetipſos linguæ ipſorum. *Symmachus*, ἐξ ἐγκάτων ἕκαστος καρδίας βαθείας· ἀκοντίσει οὖν αὐτοὺς ὁ θεὸς, βέλος αἰφνίδιον ἔσονται αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ϗ πταίσει καθ' ἑαυτῶν τῇ γλώσσαις αὐτῶν, ex intimis unuſquiſque cordis profundi: ſagittabit igitur illos Deus, ſagitta repentina erunt plagæ eorum, & corruunt contra ſeipſos linguis ſuis. *Theodotio*, διάνοια ἀνδρὸς, ϗ καρδία βαθεῖα· κατατοξεύσει αὐτοὺς ὁ θεὸς, mens viri, & cor profundum: ſagittabit eos Deus: *Theodoretus ita refert hanc Theodotionis interpretationem*, ϗ διάνοιαν ἀνδρὸς, ϗ καρδίαν βαθεῖαν κατατοξεύσει ὁ θεὸς, & mentem viri, & cor profundum ſagittabit Deus. (*k*) Pro nihilo habuerunt eum.] ϗ ἐξουθένησαν αὐτόν. *Ita pſalterium Romanum. S. Hilarius*, & nihil habuerunt contra ipſos linguæ eorum: *ſed in cæteris libris græcis eſt*, ἐξουθένησαν ἐπ' αὐτοὺς, *cum qua lectione conſentiunt pſalteria, Æthiopicum, & Arabicum, & metaphraſis Apollinarii. Et vulgata latina, & pſalterium vetus, & S. Auguſt.* & infirmatæ ſunt contra eos.

PSAL. LXIV.

(*a*) CAnticum.] *Abeſt hoc a S. Hilario, & Theodoreto, qui quidem hæc ſcribit*, in nonnullis autem exemplaribus adjungitur, ᾠδὴ ἱερεμίου, ϗ ἰεζεκιὴλ, ϗ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. *Apud Sanctum Auguſtinum*, canticum Hieremiæ, & Ezechielis, ex populo tranſmigrationis, cum inciperent exire. *In vulgata*, canticum Hieremiæ, & Ezechiæ, populo tranſmigrationis, quando incipiebant proficiſci. *Addit Theodoretus, iſta neque in hebraico, neque apud cæteros interpretes, neque apud LXX in Hexaplo haberi: dictio tamen illa*, ᾠδὴ, canticum, *reſpondet hebræo, & S. Hilarius, in pſal. 65. inquit*, in anteriore, id eſt, in hoc editum eſſe, pſalmus cantici. (*b*) Sion.] *Schol.* Sion exponitur, διψῶσα, ſitiens. (*c*) Votum.] *In pleriſque libris græcis & Latinis ſequitur*, in Hieruſalem, *non tamen in hebræo.* (*d*) Verba iniquorum.] *Theodoretus*: Symmachus autem ita: λόγοι ἀνόμων κατεδυνάστευσάν με, ſermones iniquorum ſubjecerunt & oppreſſerunt me. *Scholiaſtes autem hæc præterea refert, ex Aquila quidem*, ἐδυναμώθησαν παρ' ἐμὲ, roborati ſunt præ me; *ex quinta autem editione*, ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμὲ, invaluerunt ſuper me. (*e*) Et impietates noſtras tu propitiabis.] *Ita S. Hilarius in explanatione; quod græce eſt*, ϗ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ, *ſed in multis libris græcis eſt*, ταῖς ἀσεβείαις, *& vulgata*, & impietatibus noſtris tu propitiaberis. *Sanctus Auguſt. partim hoc modo, partim*, & impietates noſtras tu propitiaberis. (*f*) Præparans.] *Theodoretus*, iſtud, ἑτοιμάζων, Symmachus dixit, ἑδράζων, firmans. *Scholium autem ex Symmacho*, ὃς ἥδρασας ὄρη τῇ δυνάμει ἑαυτοῦ, qui firmaſti montes potentia tua ipſius. (*g*) Circumcinctus in potentatu] *Sic Sanctus Auguſtinus, quod græce*, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ. *Sanctus Hilarius, & vulgata*, accinctus potentia. (*h*) Qui conturbas.] *Theodoretus*, iſtud, συνταράσσων, Theodotio dixit, καταπραΰνων, mulcens, & ſedans. (*i*) Fundum.] *Aut*, profundum, *ut vulgata*, τὸ κῦτος. *Schol.* κοίλωμα, πλάτος, ἢ βάθος, cavitas, latitudo, aut profunditas. *Alind Scholium*, quod alibi dixit, περιβολαιον, amictum, & veſtimentum. (*k*) Sonos fluctuum ejus.] *Aut*, ſonum, *ut fere latini: græce tamen eſt*, ἤχους. *Poſt iſta verba in cæteris libris græcis ſequitur*, τίς ὑποστήσεται; *& Sanctus Auguſtinus*, quis ſufferet? *Itemque Romanum pſalterium, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii: abſunt tamen ab Arabico, a Sancto Hilario, & vulgata: ac S. Hieron. docet id ſuperfluum eſſe.* (*l*) Multiplicaſti locupletare.] *Aut*, ditare, *ut S. Auguſtinus. Theodoretus*: Symmachus autem tria iſta poſuit modo optantis, ἐπισκέψαι τὴν γῆν, ϗ ποτίσεις αὐτὴν, πολυχαρπία πλουτίσεις αὐτὴν, ὀχετοῖς θεοῦ πλήρεσι ὑδάτων. Viſita terram, & potabis eam, ubertate fructuum ditabis eam rivulis Dei plenis aquarum. (*m*) Paraſti.] *Theodoretus*: Symmachus autem hoc modo, τελεσφορήσεις τὴν πανσπερμίαν αὐτῆς, οὕτως ἥδρασας αὐτὴν, maturitatem ac fructum perduces omne ſemen ejus: ita firmaſti eam. (*n*) Præparatio.] *Ita in multis codicibus græcis, & in eo quo uſi ſunt Sunia, & Fretela. S. Hieronymus tamen probat*, præparatio ejus: *quod eſt in vulgata, & in pſalteriis Arabico, & Æthiopico: & S. Hilarius interdum*, præparatio ſua. *Apollinarius*,

> Καὶ σφίσιν ὥστε θεὸς βρῶσιν προὔθηκας ἑτοίμην.
>
> Et ipſis tanquam Deus victum immiſiſti paratum.

Idem vero interdum habet, tua: *& ita S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum. Et in aliquot codicibus græcis eſt*, ἑτοιμασία σου, *& ita habet Theodoretus in explanatione, & in L. V. additum eſt illud*, σου, *minoribus litteris.* (*o*) Pingueſcent.] *Symmachus*, γνοφωθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, caligine obtegentur ſpecioſa deſerti. *Aliud Scholium.* ὁμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου, nebula obtegentur paſcuæ deſerti. (*p*) Montes.] ὄρη. *Ita quoque eſt apud Apollinarium*, ὄρεα, *& in Æthiopico pſalterio. Sancti autem Hilarius & Auguſtinus*, fines, *ut videantur*, legiſſe. ὅροι. *In cæteris libris græcis eſt*, ὡραῖα, *& vulgata*, ſpecioſa. (*q*) Abundabunt frumento.] πληθυνοῦσι σῖτον, multiplicabunt frumentum. *Aquila*, ἐκλεκτὸν, electum. *Theodotio*, σῖτον, frumentum. *Symmachus*, τροφὴν, alimentum.

PSAL. LXV.

(*a*) REſurrectionis.] *Abeſt hoc a S. Hilario. Theodoretus*: οὐ γὰρ πάντα τὴν προσθήκην τὸ ἑβραικὸν ἔχει, οὐδὲ οἱ ὁ ἐν τῷ ἑξαπλῷ, ἀλλ' ϗ ταύτην τινὲς ὡς ἔοικεν προστεθείκασιν. neque hanc additionem Hebraicum habet, neque alii interpretes, neque LXX, in Hexaplo: ſed & hanc, ut videtur, quidam appoſuerunt. (*b*) Omnis terra.] *Theodoretus*: Symmachus, πάντες οἱ ἐν τῇ γῇ (*al.* ἐπὶ γῆς) προσκυνήσουσί σοι, μελῳδοῦντές σοι ᾄσουσι τὸ ὄνομά σου, omnes, qui in terra, adorabunt te, melos dantes canent nomen tuum. (*c*) Nomini tuo.] *Sic in vulgata, & in pſalteriis, Arabico, & Æthiopico. In aliis libris Græcis ſequitur*, ὕψιστε, *& SS. Hilarius & Auguſtinus*, Altiſſime. *Itemque pſalterium vetus, & Romanum.* (*d*) Terribilis in conſiliis.] *Theodoretus*: Symmachus autem, φοβερὰ μηχανήματα ὑπὲρ υἱῶν ἀνθρώπων, *quæ S. Hieronymus videtur vertere*, terribilia conſilia ſuper filiis hominum. (*e*) Qui convertit.] ὁ μεταστρέφων. *Theodoretus*: Symmachus ſic dixit, μετέβαλε θάλασσαν εἰς ξηρὰν, ποταμὸν διέβησαν ποδὶ, tranſmutavit mare in aridam, fluvium tranſierunt pede. (*f*) Seculo.] τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος, *& reſpondet hebræo: quare ita etiam habet in ſua tralatione S. Hieronymus, & S. Hilarius vidit, illud quod eſt in editionibus latinis, in æternum, non ſatis reſpondere græco: per id enim quod*, τοῦ αἰῶνος, *dicitur, ſignificari dominationem deſignati & tanquam demonſtrati ſeculi.* (*g*) Qui exaſperant.]

aſperant.] *S. Aug.* qui amaricant. S. *Hilarius*, qui in iram provocant, οἱ παραπικραίνοντες. *Theodoretus*: Hos Theodotio quidem vocavit, ἐκκλίνοντας, declinantes: Aquila autem, ἀφιστάμενους, deſciſcentes: manifeſtius autem Symmachus dixit; οἱ ἀπειθεῖς μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς, qui increduli ſunt, non exaltentur in ſemetipſis, *& ita S. Hieronymus.* (*h*) Auditam facite.] *Theodoretus*: Symmachus illud, ἀκουτίσατε, dixit, ἀκουστὴν ποιήσατε, *al.* ποιεῖτε, *quod idem valet, & eſt expreſſius S. Aug. habet*, audite. *S. Hilarius*, obaudite. (*i*) Incenſo, & arietibus] *Ita SS. Auguſt. & Hilarius, & omnes fere Græci*, μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν. *Attamen* S. *Hieronymus ad Suniam putat melius legi*, μετὰ θυμιάματος τῶν κριῶν, *& ſic vulgata*, cum incenſo arietum. (*k*) Faciam.] ποιήσω. *In plerisque libris Græcis eſt*, ἀνοίσω, *& ita latini*, offeram. (*l*) Ad ipſum ore meo] *Theodoretus*: Symmachus autem ita, αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐπεκαλεσάμην, καὶ ὑψώθη παραχρῆμα ἡ γλῶσσά μου, ipſum ore meo invocavi, & elevata eſt ſubito lingua mea. (*m*) Non exaudiat.] μὴ εἰσακουσάτω. *Theodoretus:* Symmachus autem, ἀδικίαν εἰ ἑώρων ἐν τῇ καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακούσῃ κύριος, injuſtitiam ſi prævidi in corde meo, non exaudiet Dominus. *Et fere latini omnes habent*, non exaudiet. (*n*) Exaudivit me.] *Ita SS. Hilarius & Auguſtinus, & Græci codices collati. Sed Sanctus Hieronymus putat id*, me, *eſſe ſuperfluum: & abeſt a vulgata.*

PSAL. LXVI.

(*a*) Psalmus.] *In multis libris Græcis eſt*, ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ Δαυίδ, *& ſic vulgata*, pſalmus cantici David: *quæ verba agnoſcit etiam* S. *Hilarius.* (*b*) Super nos.] *In cæteris libris græcis ſequitur*, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, *& in vulgata*, & miſereatur noſtri, *&* S. *Hilarius*, & miſereatur nobis, *quorum loco eſt in pſalterio Æthiopico*, & vivemus. *Abſunt tamen a metaphraſi Apollinarii, a* S. *Auguſt. & vetere pſalterio. Schol.* illud, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, non ſcribitur. (*c*) Ad cognoſcendum.] *Editiones latinæ habent*, ut cognoſcamus: *ſed notat* S. *Hilarius*, τοῦ γνῶναι, *eſſe ſine perſonæ definitione.* (*d*) Judicabis.] κρινεῖς, *& paulo poſt*, ὁδηγήσεις. *Apud latinos fere eſt*, judicas, *&* dirigis. *Sanctus Auguſtinus tamen habet* diriges.

PSAL. LXVII.

(*a*) Exurgat.] *Sch.* Numerorum 10. ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου, expergiſcere Domine, & diſſipentur inimici tui. (*b*) Peccatores.] *Theodoretus*: Quos lxx dixerunt, ἁμαρτωλούς, cæteri omnes interpretes nominaverunt, ἀσεβεῖς, impios: ita autem eos & Hebræus & Syrus vocat. (*c*) Lætentur.] *Ita S. Hilarius, quod græce*, εὐφρανθήτωσαν, *vulgata*, epulentur; *S. Auguſtinus*, jocundentur. (*d*) Iter facite ei.] *Theodoretus*, hoc quidem Symmachus ita eſt interpretatus, μεταστρώσατε (*al.* ὑποστρώσατε) τῷ ἐποχουμένῳ ἐν τῇ ἀοικήτῳ, ſternite viam ei qui vehitur in deſerto: *quem ſenſum reddidit etiam* S. *Hieronymus. Scholiaſtes autem refert ex Aquila*, ἀποσκολοπίσατε, *quaſi*, purgate, & complanate. (*e*) Dominus nomen illi.] *Symmachus*, διὰ τοῦ Ἰὰ ὀνομασία αὐτοῦ, per Ia nominatio ejus. *Quinta editio*, ἐν Ἰά, in Ia. *Schol.* Dominus quidem apud hebræos ſolet dici Adonai, hic autem dicitur apud hebræos, Ἰὰ σεμώ, Ia ſemo. *De iſto quod nomen eſt ex decem Dei nominibus*, S. *etiam Hieronymus in epiſtola ad Marcellam.* (*f*) Deus in loco ſancto ſuo.] *Symmachus*, ἐν ἡγιασμένῳ κατοικητηρίῳ αὐτοῦ, in ſanctificato habitaculo ſuo. *Aq.* ἐν βασιλείοις ἁγίοις αὐτοῦ, in palatiis ſanctis ſuis. (*g*) Unius moris.] *Aut*, uniuſmodi, *ut* S. *Auguſt.* μονοτρόπους. *Symmachus*, δίδωσι μοναχοῖς οἰκεῖν οἰκίαν, dat ſolitariis habitare domum. *Aquila*, καθίζει μονογενεῖς ἐν οἴκῳ, ſedere facit unigenitos in domo. *Quinta editio*, κατοικίζει μονοζώους (*al.* μονοζώνους) ἐν οἴκῳ, habitare facit eos, qui ejuſdem vitæ (*al.* ejuſdem ſtudii, ac præſtantiæ) ſunt in domo. (*h*) Qui exaſperant.] S. *Aug.* ſimiliter amaricantes. S. *Hil.* ſimiliter eos qui exacerbabant. *Sym.* οἱ δὲ ἀπειθεῖς κατοικήσουσι καύσωνος ξηρότητα, increduli autem habitabunt æſtus ſiccitatem. *Aquila*, οἱ ἀφιστάμενοι ἐσκήνωσαν λεωπετρίαν, rebelles habitaverunt rupem. *Theodotio*, ἐκκλίνοντες, declinantes. (*i*) Deus cum egrederis.] *Theodoretus*: Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, ὁ θεὸς προηγούμενός σου πρὸ τοῦ λαοῦ σου βαίνοντος διὰ τῆς ἀοικήτου, γῆ ἐσείσθη, οὐρανὸς δὲ ἔσταξε. Deus cum tu præcederes ante populum tuum tranſeuntem per deſertum, terra concuſſa eſt, cœlum autem ſtillavit. (*k*) Cum pertranſires deſertum.] ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. *In aliis libris eſt*, ἐν τῇ ἐρήμῳ, *& ſic latini*, in deſerto, *aut*, in deſertum, *ut S. Hilarius.* (*l*) Dei Sinai.] *Sic vulgata, quod in cæteris Græcis eſt*, τοῦ θεοῦ τοῦ Σινᾶ. SS. *Hilarius & Auguſtinus*, a facie Dei. Mons Sinai a facie Dei Iſrael. *Cæterum per Typographi incuriam iſthæc lectio in noſtram editionem irrepſit. In codice enim Vaticano eſt*, τοῦτο Σινᾶ, *quemadmodum & Jud. 5. & reſpondet Hebræo, qui habet*, hic, *vel*, iſte Sinai. S. *autem Hieronymus*, hoc eſt in Sinai. (*m*) Et infirmata eſt: tu vero.] *Theodoretus*, Sic autem & Symmachus eſt interpretatus, ἣν ἐξεποίησας, καὶ ἥδρασας, quam adoptaſti, & ſtabiliſti: Aquila autem manifeſtius, καὶ μεμοχθημένην σὺ ἥδρασας, *quod ita videtur reddidiſſe* S. *Hieronymus*, & laborantem tu confortaſti. (*n*) Pauperi Deus Dominus.] *Sic habet* S. *Hilarius, & ſic interpungit: cæteri vero Græci & Latini illud*, Deus, *conjungunt cum antecedentibus.* S. *Auguſt.* Paraſti in tua ſuavitate egenti Deus. Dominus dabit. (*o*) Dominus dabit.] *Theod.* Sym. autem ita, κύριος ἔδωκε ῥήσεις τοῖς εὐαγγελιζομένοις στρατιᾷ πολλῇ. βασιλεῖς τῶν στρατιωτῶν ἠγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο. καὶ ἡ δίαιτα τοῦ οἴκου διανεμεῖ λάφυρα, Dominus dedit ſermones evangelizantibus exercitu multo: reges militum amati fuerunt, amabiles facti ſunt, & habitatio domus diſtribuet ſpolia. (*p*) Dilecti, dilecti.] *In vulgata etiam repetitur.* S. *autem Hilarius*: Evangelizantibus, virtutibus multis: rex virtutum dilecti, & pulchritudini domus dividere ſpolia. S. *Auguſt. ut vulgata: admonet tamen in codicibus diligentioribus eam repetitionem aſteriſco eſſe prænotatam, quaſi habeatur in hebræo, ſed non in interpretatione lxx. Abeſt omnino a multis libris græcis.* (*q*) Et poſteriora dorſi.] καὶ τὰ μετάφρενα, *quod* S. *Hilarius inquit ſignificare*, inter ſcapilia, *&* S. *Auguſtinus habet*, & inter ſcapulas: *ſed interpretatur partem quæ eſt circa regionem cordis, a poſterioribus tamen, id eſt, a dorſo.* (*r*) In viriditate] *Ita Sancti Hilarius & Auguſtinus, quod græce*, ἐν χλωρότητι, *&* S. *Hilarius inquit ſignificari vigorem quendam æternum. Vulgata*, in pallore. (*ſ*) Cœleſtis.] *Ita* S. *Hilarius, & vulgata.* S. *Auguſtinus*, ſupercœleſtis, *quod græce eſt*, ἐπουράνιος, *hebraice eſt Saddai, quod a lxx ſolet verti*, ἱκανός, potens, & ſibi ſufficiens. *S. Hieronymus hic habet*, robuſtiſſimus. (*t*) Selmon.] *Theodotio*, ἐν σκιᾷ, in umbra. (*u*) Mons coagulatus.] S. *Hilarius*, mons conſecratus. S. *Auguſtinus, & pſalterium vetus, in accuſandi caſu* (*quod verba græca ferunt*) montem Dei, montem uberem, montem incaſeatum, vel montem pinguem. *Et* S. *Hilarius in ſequentibus, ubi & ipſe habet*, montes caſeatos, *admonet vocem græcam, id eſt*, τετυρωμένον, *complecti, & coaguli, & caſei ſpeciem.* (*x*) Ut quid ſuſpicamini?] S. *Hilarius*, ut quid ſuſpicit? *Symmachus*, ἵνα τί περισπουδάζετε; ut quid affectatis? *Theodoretus*, Aquila autem hoc modo, εἰς τί ἐρίζετε ὄρη ὠφρυωμένα τὸ ὄρος ὃ ἐπεθύμησεν ὁ θεὸς τοῦ καθίσαι ἑαυτό; (*ſuſpicor autem legendum*, ἑαυτῷ, *aut*, ἑαυτόν, *ea enim ita videtur reddidiſſe* S. *Hieronymus*) quare contenditis montes excelſi, adverſus montem, quem dilexit Deus, ut habitaret in eo? (*y*) Aſcendens.] ἀναβάς. *In aliis libris græcis, atque etiam in L. Vaticano ex emendatione eſt*, ἀνέβης, *&* S. *Auguſt.* aſcendiſti. *Juſtinus in dialogo cum Tryphone ita citat hunc locum*, ἀνέβη εἰς ὕψος, καὶ ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ἔδωκε δόματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, aſcendit in altum, captivavit captivitatem, dedit dona filiis hominum, *eodemque modo habet Sanctus Paulus, ad Epheſios 4. niſi quod habet*, ἀναβάς, *&* τοῖς ἀνθρώποις. *Et ſane hoc loco in cæteris codicibus græcis eſt*, ἐν ἀνθρώποις, *atque in ipſo etiam Vaticano adſcriptum ex emendatione: ſed tamen illud*, ἐν ἀνθρώποις, *reſpondet hebræo. Iſtum vero S. Pauli locum recitans hic S. Auguſtinus dicit*, aſcendit, *& ipſemet Apoſtolus in explicatione inquit*, τὸ δὲ ἀνέβη, τί ἐστιν, *ut videri poſſit legiſſe*, ἀνέβη. *De hac autem inter Prophetam & Apoſtolum varietate, idem S. Auguſt. & cæteri Patres legendi ſunt. Eodem fere modo ac Juſtinus habet pſalterium Arabicum Romanum*, dedit dona hominibus. *S. Hilarius in textu*, dedit, *in explicatione*, accepit, *& Apollinarius*, εἷλε δωτίνας.

Ὑψοῦ ἀειράμενος ληίσατο ληίδα πολλήν.
Αὐτὰρ ὁ δωτίνας μερόπιδος εἷλε γενέθλης.

Verbum hebraicum quod hic tranſfertur, ἔλαβες, *proverb. 7. inflexum ad formam nominis, a LXX transfertur*, ὁμιλίᾳ, *quaſi captatione dulcis ſermonis, a Theodotione*, δομάτων, donorum. (*z*) Etenim non credentes inhabitare.] καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνῶσαι. *In multis codicibus græcis eſt*, ἀπειθοῦντας, *quomodo etiam videtur legiſſe S. Hieronymus ad Suniam, & pro* κύριος, *quod ſequitur, legiſſe*, κύριον, *& conjunxiſſe cum præcedentibus: ita enim ſcribit*, Nos enim tranſtulimus, etenim non credentes inhabitare Dominum: ut hic ſit ſenſus, & pendeat ex ſuperioribus, Aſcendiſti in altum, cepiſti captivitatem, accepiſti dona in hominibus, & eos qui non credebant Deum inhabitare poſſe mortalibus. *Vulgata habet*, inhabitare Dominum Deum: *certe lectionem quæ in L. V. eſt, non valde probat S. Hieronymus eadem epiſtola. Theodoretus*: Hoc manifeſtius Aquila eſt interpretatus, καίπερ ἀπειθεῖς τοῦ κατασκηνῶσαι, etiam rebelles ad inhabitandum. (*aa*) Verticem capilli.] *Symmachus*, κορυφὴν ἔντριχον ἀναστρεφομένην ἐν ταῖς πλημμελείαις αὐτῆς, verticem capillatum volutantem ſe in delictis ſuis. (*bb*) Convertam.] ἐπιστρέψω. *S. Hilarius*, convertar: *quam lectionem haberi in aliquot codicibus teſtatur etiam S. Auguſt.* (*cc*) In profundis maris.] ἐν βυθοῖς θαλάσσης, *quam lectionem agnoſcit etiam* S. *Aug. & interpretatur, quod etiam ibi Deus convertat ad ſe de profundis clamantes. In aliis editionibus latinis eſt*, in profundum. *Theodoretus*: Symmachus autem ſic, εἶπε κύριος, ἀπὸ Βασὰν ἐπιστρέψω, ἀπὸ βυθῶν θαλάσσης, dixit Dominus, e Baſan convertam, e profundis maris. (*dd*) Ut intingatur.] *Theodoretus.* Symmachus autem ita, ὅπως ἂν συγκαταπάξῃ ὁ ποῦς σου μετὰ αἵματος, καὶ λάψῃ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἑκάστου τῶν ἐχθρῶν σου, ut confringatur pes tuus cum ſanguine; & lambat lingua canum tuorum ex unoquoque inimicorum tuorum. (*ee*) Viſi ſunt greſſus.] *Ita pſalterium vetus, & Romanum, & Sanctus Auguſtinus. Hilarius autem*, viſa ſunt itinera, *& ita fere exemplaria græca.* S. *Hieronymus ad Suniam ſcribit, in LXX, & in Hexaplis ſe reperiſſe*, ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου. *& Aquilam, & Symmachum, & Theodotionem, & quintam ſextamque editionem interpretatos eſſe*; viderunt itinera tua Deus, itinera Dei mei regis, qui eſt in ſancto. *Vulgata*, viderunt ingreſſus tuos, *& cum hac lectione conſentit metaphraſis Apollinarii. Idem vero S. Hieronymus paulo poſt contendit legendum*, regis mei, *quod habet vetus pſalterium, & vulgata, & S. Auguſtinus, non autem Romanum, neque S. Hilarius.* (*ff*) Conjuncti pſallentibus.] *Symmachus*, ἀκόλουθα τῶν μελῳδοῖς, poſt modulatrices. (*gg*) Adoleſcentior in ecſtaſi.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce*, νεώτερος ἐν ἐκστάσει. S. *Hilarius*, junior in pavore, *Romanum*, adoleſcentior in pavore, *vulgata*, adoleſcentulus in mentis exceſſu. *Aquila*, νεώτερος κρατῶν αὐτῶν, *quod* S. *Hieronymus*, parvulus continens eos. *Theodotio*, παιδευτὴς αὐτῶν, eruditor eorum. (*hh*) Virtuti tuæ.] *Ita etiam legiſſe S. Hilarium apparet ex explanatione. S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum*, virtutem tuam. *Theodoretus*: Symmachus autem ita, πρόσταξον ὁ θεὸς περὶ ἰσχύος σου, ἐνίσχυσον ὁ θεὸς τοῦτο, ὃ ἐποίησας ἡμῖν, διὰ τὸν ναόν σου, τὸν ἐπάνω τῆς Ἱερουσαλήμ. Præcipe Deus de fortitudine tua; corrobora Deus hoc quod feciſti nobis, per templum tuum, quod eſt ſuper Hieruſalem. (*ii*) Quod perfeciſti.] ὃ κατηρτίσω. *Sic eſt in pſalterio Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, κατειργάσω, *& in metaphraſi Apollinarii*, τέκτηνας, *& in libris latinis*, quod operatus es. (*kk*) Calami.] *Ita vetus pſalterium, & S. Auguſtinus, quod græce*, τοῦ καλάμου, *vulgata*, arundinis. *Theodoretus*: Quædam vero exemplaria habent, δρυμοῦ, *& S. Hilarius*, feras ſylvæ, *& Romanum*, feras ſylvarum. (*ll*) Congregatio taurorum.] S. *Hilarius & Romanum*, concilium taurorum inter vaccas populorum. *Symmachus*, συνόδῳ παμμεγεθῶν μετὰ συστροφῶν λαῶν, τοῖς διαλακτίζουσι τοὺς εὐδοκίμους (*al.* εὐδοκητοὺς) ὡς ἀδόκιμον ἀργύριον, conventu prægrandium cum conſpirationibus populorum, ijs qui calcibus petunt probatos tanquam improbatum argentum. (*mm*) Non excludantur.] *Ita* S. *Hilarius, & pſalterium Æthiopicum. In cæteris libris græcis eſt*, τοῦ ἐκκλεισθῆναι, *& ita S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum*, ut excludantur ij, *vulgata*, ut excludant eos. (*nn*) Præveniet manum ſuam Deo.] προφθάσει χεῖρας αὐτῆς τῷ θεῷ, *& videtur verbum iſtud habere vim activam, quaſi dicat*, præmittet, & feſtinabit dare, *ut inquit S. Hieronymus, & S. Auguſtino placeret verti*, manus ſuas. *In omnibus tamen libris latinis inventum eſt*, præveniet manus ejus Deo: *tantum apud S. Hilarium illud*, Deo, *conjungitur cum ſequentibus, hoc modo*, Æthiopia præveniet manus ejus:

Deo regna terræ. (*oo*) Pſallite Deo.] *Hæc ſunt apud* S. *Hilarium, & S. Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & Romano, & vulgata : ſed abſunt a cæteris libris græcis. Et Sanctus Hieronymus inquit non eſſe in libris authenticis, ſed obelo prænotari.* (*pp*) In voce ſua.] ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ, *vulgata,* voci ſuæ, *in multis libris græcis eſt,* φωνὴν αὐτοῦ, *& ita Sancti Hilarius, & Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum,* vocem ſuam.

PSAL. LXVIII.

(*a*) INfixus ſum in limo profundi.] *Theodoretus,* Symmachus autem, ἐβαπτίσθην εἰς ἀπεράντους καταδύσεις καὶ οὐκ ἔστι στάσις, merſus ſum in voragines interminatas, & non eſt ſtatus. (*b*) Ab ſperando me in Deum meum.] *Sanctus Auguſtinus, & Pſalterium vetus,* ab ſperando in Deum meum; *& videtur ſignificantius quodammodo exprimi phraſis græca,* ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου, *quam quomodo habet* S. *Hilarius, & vulgata,* dum ſpero in Deum meum. (*c*) Confortati ſunt inimici.] *Sic S. Auguſtinus, & Pſalterium vetus, quod eſt græce,* ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. S. *Hilarius,* convaluerunt, qui perſequuntur me, inimici mei injuſte. *vulgata,* confortati ſunt, qui perſequuti ſunt me, inimici mei injuſte. (*d*) Tunc exolvebam.] S. *Hilarius,* tunc exolvere repetebar. *Aquila,* ὅσα οὐκ ἐβιασάμην, τότε ἐπέστρεφον, quæ non extorſi, tunc reddebam. (*e*) Te Domine virtutum.] *Ita S. Hilarius. S. autem Auguſtinus, & vetus Pſalterium,* qui expectant te Domine. Deus virtutum. *vulgata.* Domine, Domine virtutum: *& in plerisque exemplaribus Græcis eſt,* κύριε, κύριε δυνάμεων. *Aquila,* κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, Dominus Deus exercituum. *Theodotio,* κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, Domine Deus virtutum. *Symmachus,* κύριε θεὲ τῶν δυνάμεων, Domine Dee virtutum. (*f*) Exprobrationem.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium : quod græce eſt,* ὀνειδισμόν. *S. Hilarius,* improperium. *Vulgata,* opprobrium. (*g*) Operuit confuſio.] ἐντροπή. *S. Auguſtinus, & vetus pſalterium,* irreverentia. *S. Hilarius,* reverentia. *Symmachus,* ἀσχημοσύνη, dedecus, & turpitudo. (*h*) Alienatus factus ſum fratribus meis.] *Ita pſalterium vetus, verbum e verbo.* ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου. *S. Auguſtinus,* alienatus factus ſum a fratribus meis. *S. Hilarius,* alienus factus ſum fratribus meis. *Vulgata,* extraneus. *Quod autem ſequitur,* hoſpes, *ita fere eſt apud latinos alios, præter vulgatam, quæ habet,* peregrinus. (*i*) Comedit me.] *Theodoretus* Iſtud quidem, κατέφαγέ με, Symmachus dixit, κατηνάλωσέ με, conſumpſit me. (*k*) Incurvavi in jejunio.] καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ. *Ita quoque eſt in pſalterio Æthiopico. In Arabico,* humiliavi : *Apollinarius* κατέκλασα, confregi. *Theodoretus hunc locum explanans,* ὅτι τούτοις ἀνιῶμαι, καὶ νηστείᾳ κατατήκω τὸ σῶμα, propterea diſcrucior, & jejunio macero corpus. *In plerisque autem exemplaribus græcis eſt,* συνεκάλυψα, *& apud latinos,* cooperui, *vel,* operui. (*l*) Loquebantur.] ἠδολέσχουν. *S. Auguſtinus, & vetus pſalterium,* inſultabant. *Sanctus Hilarius,* detrahebant. (*m*) Ego vero oratione mea.] ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου, *& eſt hebraiſmus : ſubintelligitur enim,* converti me, *aut quiddam hujuſmodi. Sanctus Auguſtinus, & vetus pſalterium,* ego autem, oratio mea ad te Domine. *Sanctus Hilarius, & vulgata,* ego vero orationem meam : *Aquila,* καὶ ἐγὼ προσευχῇ μου σοὶ κύριε, & ego oratione mea tibi Domine. *Symmachus,* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχή σοι κύριε, mea autem oratio tibi Domine. *Theodotio,* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ πρὸς σὲ κύριε, mea autem oratio ad te Domine. (*n*) Tempus beneplaciti.] *Theodoretus ex Symmacho,* καιρὸς διαλλαγῆς ὁ θεός, *quod S. Hieronymus,* tempus reconciliationis eſt Deus. (*o*) Anima mea.] *Ita omnes collati græci codices, latini autem,* cor meum. (*p* In laqueum.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium,* in muſcipulam. *S. Hilar.* in laqueum, & in captionem, & in retributionem, & in ſcandalum. *Theodoretus ex Symmacho,* γένοιτο ἡ τράπεζα αὐτῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς τιμωρίαν, ὥστε συλληφθῆναι, fiat menſa eorum coram ipſis in laqueum, & in ſupplicium, ut comprehendantur. *Scholiaſtes autem notat Aquilam pro,* σκάνδαλον, *dixiſſe,* σκῶλον, *quod idem valet.* (*q*) Et ſalus vultus tui.] *Ita SS. Hilar. & Aug. & vetus pſalterium & Romanum : cum qua lectione convenit metaphraſis Apollinarii :*

Ἀλλ' ἴσχω βασιλῆος ὑπέρμαχον ἄλκαρ ὀπωπῆς.

eamque habet etiam textus commentariorum Theodoreti. In aliis libris græcis eſt, ἡ σωτηρία σου ὁ θεὸς ἀντελάβετό μου. *aut,* ἀντιλάβοιτό μου, ſalus tua Deus ſuſcepit me, (*quod habet vulgata, & pſalterium Arabicum*) *aut,* ſuſcipiat me. (*r*) Et vivetis.] καὶ ζήσεσθε *In cæteris libris græcis eſt,* καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν, & vivet anima veſtra, *quod eſt in libris latinis.*

PSAL. LXIX.

(*a*) EO quod ſalvum me.] *Ita S. Hilarius. Vulgata,* quod ſalvum fecerit eum Dominus. *Vetus pſalterium hoc tantum :* Pſalmus David : *quare nulla ejus apud S. Auguſt. mentio. De hac inſcriptione Theodoretus:* τοῦτο ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφοις εὗρον, ἐν ἐνίοις δὲ οὔ. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὑρίσκεται. Hoc vero in quibuſdam quidem exemplaribus inveni : veruntamen neque apud hebræum, neque apud cæteros interpretes invenitur. (*b*) Intende.] *In vulgata ſequitur :* Domine ad adjuvandum me feſtina : *in veteri pſalterio,* Domine ut adjuves me, feſtina. *Itemque in cæteris libris græcis,* κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον, *quæ etiam in Vaticano ſunt poſtmodum addita. Eorum tamen neque S. Auguſt. inter latinos, neque Apollinarius in metaphraſi mentionem faciunt. S. etiam Hilarius hoc tantum habet :* Domine Deus in adjutorium meum intende.

PSAL. LXX.

(*a*) FIliorum Jonadab, & eorum, qui primi captivi ducti ſunt.] *Sic enim S. Auguſtinus. Vulgata autem,* filiorum Jonadab, & priorum captivorum. *In aliis libris Græcis additur,* ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις, ſine inſcriptione apud Hebræos. *Quare Theodoretus ita ſcribit,* ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος μὴ εὑρηκέναι παρὰ τῷ ἑβραίῳ, ἀλλ' αὐτὸς ταύτην τεθεικέναι. confeſſus eſt & ipſe qui iſtam inſcriptionem fecit, non eam ſe inveniſſe apud Hebræum, ſed a ſe poſitam eſſe. *Schol.* οὐχ εὕρηται παρὰ τῷ ἑβραίῳ ἡ προσθήκη, hæc additio non eſt inventa apud Hebræum. (*b*) Cantem gloriam.] ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, pro, cantem. *S. Auguſt.* hymnodicam : *Vetus pſalterium,* hymnidicam, *& varietas videtur Librarii aut Typographi eſſe : nec tamen auſus ſum dictionem iſtam antiquam reſtituere.* (*c*) Magnificentiam.] *Sic vetus pſalterium, & S. Auguſtinus, quod græce,* μεγαλοπρέπειαν. *Vulgata,* magnitudinem. (*d*) Detrahentes animæ meæ.] οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν μου. *S. Auguſtinus, & vetus pſalterium,* committentes animam meam, *id eſt, ut S. Auguſtinus interpretatur,* provocantes ad rixandum. *Theodoretus ex Symmacho,* καταισχυνθήτωσαν ἀναλωθήτωσαν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου, *quod S. Hieronymus ita videtur vertiſſe,* confundantur, & conſumantur adverſarii animæ meæ. (*e*) Negationes.] *Ita pſalterium vetus, & Romanum, & S. Auguſt. quod græce eſt,* πραγματείας, *& cum hac lectione conſentit metaphraſis Apollinarii. In aliis libris græcis eſt,* γραμματείας, *& vulgata,* literaturam : *cujus etiam lectionis facit mentionem S. Auguſtinus. Theodoretus, ex Symmacho,* οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθμῆσαι, ἐλεύσομαι ἐν δυναστείᾳ κυρίου, non enim novi dinumerare : ingrediar in potentiam, *aut,* potentia domini. (*f*) Deus docuiſti me.] *Ita apud latinos : quod græce eſt,* ἐδίδαξάς με ὁ θεός, *in aliis libris græcis eſt,* ὁ θεός μου ἃ ἐδίδαξάς με, Deus meus, quæ docuiſti me. *Admonet autem S. Hieronymus ad Suniam, illud,* meus, *ſuperfluum eſſe. Aquila,* θεὲ ἐδίδαξάς με, Dee docuiſti me. *Theodotio, & Symmachus, ut lxx.* (*g*) Uſque in altiſſima.] *Theodoretus ex Aquila, & Symmacho,* ὁ θεὸς ἕως ὕψους ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα, Deus uſque in excelſum, quæ feciſti magnalia, *& ita fere S. Hieronymus.* (*h*) Et malas.] *Sym.* καὶ κακώσεις, & afflictiones. (*i*) Juſtitiam.] *Ita etiam Sanctus Auguſtinus & vetus pſalterium, & Romanum. In Arabico eſt,* ſuper me juſtitiam tuam : *cum quo facit Apollinarius.*

Σεῖό μοι εὐδικίης περιώσιον ἔβλυσας ἀλκήν.

At in cæteris libris græcis, ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμὲ μεγαλωσύνην σου, multiplicaſti ſuper me magnificentiam tuam, *& ſic vulgata, niſi quod non habet illud,* ſuper me. *Theodoretus ex Symmacho,* αὐξήσεις τὴν μεγαλειότητά μου καὶ περικυκλώσεις (*al.* παρακυκλώσεις) με παραμυθίᾳ, augebis magnitudinem meam, & circundabis me conſolatione. *Scholiaſtes ex Aquila, & Theodotione,* πληθυνεῖς, multiplicabis. (*k*) Et de abyſſis terræ iterum reduxiſti me.] *Hæc ſunt apud S. Auguſtinum, & in plerisque exemplaribus græcis, & metaphraſi Apollinarii. Abſunt tamen a vulgata, & a pſalterio vetere : quod mirum eſt : nunquam enim non ſolet ei convenire cum S. Auguſt.* (*l*) Vaſe.] ἐν σκεύει, *& reſpondet hebræo. In aliis codicibus græcis eſt,* ἐν σκεύεσι, *& ſic apud latinos,* in vaſis.

PSAL. LXXI.

(*a*) IN juſtitia.] *Eodem fere modo pſalterium Æthiopicum,* ἀναλαβέτω τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ εἰρήνην τῷ λαῷ σου, κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ σου, ſuſcipiant montes, & colles pacem populo tuo : judicabit in juſtitia inopes populi tui : *& cum hac lectione facit metaphraſis Apollinarii.*

Οὔρεσιν εἰρήνην σὺν θεναρῇ βουνοῖς τε μελέσθω,
Πτωχῶν δημοτέροισιν ὑπ' εὐδίκῃσι δικάζειν.

Etiam in Pſalterio Romano eſt, in ſua juſtitia judicabit : *& Tertull. lib. 4. adverſus Marcionem,* in juſtitia judicabit mendicos. *Quod ſi iſtud in* juſtitia, *conjungeretur membro ſuperiori, eſſet ad verbum ex hebræo. In aliis libris græcis legitur,* ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην, κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, *& ſic vulgata, & pſalterium vetus, & S. Auguſtinus,* ſuſcipiant montes pacem populo, & colles juſtitiam : judicabit pauperes populi : *quamvis S. Auguſtinus priorem lectionem in aliquibus inveniri codicibus teſtetur.* (*b*) Et permanebit cum ſole.] *Vetus pſalterium,* & permanebit ſoli : *ſed S. Aug. cum hanc lectionem haberet, addit, vel* permanebit cum ſole : ſic enim melius interpretandum quidam noſtri putaverunt : quod in græco eſt, συμπαραμενεῖ. Quod ſi latine uno verbo dici poſſet, compermanebit dicendum eſſet, &c. *Symm.* φοβηθήσονταί σε ἕως ὁ ἥλιος, καὶ ἔμπροσθεν τῆς σελήνης, *quæ S. Hieronymus videtur vertiſſe,* & timebunt te quamdiu erit ſol, & ultra lunam : *quamvis hæc ſecunda pars verti poſſet,* & ante lunam. (*c*) Generationes generationum.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium,* & generationes generationum, *vulgata,* in generationem & generationem. (*d*) A flumine.] *Ita apud latinos. In aliis libris græcis eſt,* ἀπὸ ποταμῶν, a fluminibus, *quemadmodum etiam Zach. 9. Theodor. vero legiſſe,* ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, *apparet ex interpretatione. Schol.* Aquila, LXX ἀπὸ ποταμοῦ. (*e*) Omnes reges.] *Ita vulgata, & S. Hil. in. pſ. 144. & Tertullianus lib. 5. in Marcionem. At in cæteris libris græcis eſt,* πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, *& S. Auguſtinus, ac vetus pſalterium,* omnes reges terræ. *S. quidem Hieronymus ad Suniam notat illud,* terræ, *ſuperfluum eſſe.* (*f*) Et honorabile.] *Vetus pſalterium, & S. Auguſt.* & honorabile nomen ejus coram ipſo. *Teſtatur tamen S. Auguſt. aliquos codices habere,* & honorabile nomen eorum coram ipſo. *Aquila,* καὶ τιμωθήσεται τὸ αἷμα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, *quæ S. Hieronymus,* & precioſus erit ſanguis eorum coram oculis ejus. (*g*) Arabiæ.] *Theodoretus :* Pro, ἀρραβίας, cæteri interpretes poſuerunt, σαβά, Saba. (*h*) Et orabunt.] *Sic vetus pſalterium, & S. Auguſt. quod græce eſt,* καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ, *& S. Auguſt. admonet, illud,* περὶ αὐτοῦ, *aliquos etiam interpretatos eſſe,* pro ipſo, *vel,* pro eo : *In vulgata eſt,* & adorabunt de ipſo. (*i*) Sit nomen ejus benedictum.] *Ita fere latini : in aliis exemplaribus græcis, & apud Theodoretum legitur,* ἔσται, erit, *& Theodoretus addit, illud,* εὐλογημένον, benedictum, *apud nullum haberi neque in Hexaplo, neque apud hebræos.* (*k*) Permanebit.] διαμενεῖ. *In aliis exemplaribus eſt,* διαμένει, *& ſic latini,* permanet. (*l*) Deus Iſrael.] *Notat S. Hieronymus ad Suniam, & in hebraico, & apud LXX legi,* Dominus Deus, Deus Iſrael. (*m*) Gloria.] *Ita vetus pſalterium, & S. Auguſt. quod græce,* τῆς δόξης, *vulgata, & paulo ſuperius habet pro ea dictione,* majeſtatis, *& nunc,* majeſtate. *Itemque S. Ambroſius, in pſal. xl.* (*n*) Fiat, fiat.] *Schol.* Prioris quidem pſalmorum libri terminus fuit quadrageſimus dictus in Chriſtum; ſecundi autem lxxi; tertii vero octuageſimus octavus. Unicuique autem pro epilogo apponitur, Amen : Aquila, πεπιστωμένως πεπιστωμένως (*al.* πεπιστωμένως) fideliter, fideliter. *De hac re notatum eſt nonnihil ad Pſal.* 40.

PSAL

CAP. LXXII.

(a) HYmni.] *Ita S. Auguſt. Vulgata*, laudes. *Scholium*, ἰστέον ὅτι οἱ ἀμύητοι τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀναγνώσματος, οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἐξειλήφασι τὸ, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι δαυίδ. Σαφῶς δὲ παρίστησι καὶ ἡ ἑβραϊκὴ φωνὴ, ὅτι καὶ αὐτὰ μέρος τυγχάνει τοῦ ὅλου ψαλμοῦ. Sciendum eſt, eos qui non intelligunt ſubtilem atque exquiſitam rationem lectionis, non accepiſſe illud, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι δαυίδ, tanquam partem totius pſalmi. Manifeſte autem & vox ipſa hebraica demonſtrat, iſta etiam verba partem eſſe totius Pſalmi. *Sanctes Pagninus ea cum præcedenti Pſalmo conjungit.* (b) Quam bonus.] *Schol.* τρίτης βίβλου καθ' ἑβραίους ἡ ἀρχή. Principium tertii libri ſecundum hebræos. (c) Deus Iſrael.] τῷ ἰσραὴλ, ipſi Iſrael. *Theodoretus habet*, τοῦ ἰσραὴλ, ipſius Iſraelis, *itemque Apollinarius. Latini*, quam bonus Iſrael Deus rectis corde, *aut, ut vulgata*, his qui recto ſunt corde. (d) Paulominus.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce eſt*, παρ' ὀλίγον. *Vulgata*, pene. *Theodoretus*, Symmachus autem ita, παρ' οὐδὲν ἐλύθη τὰ ὑπορθοῦντά με, propius nihil factum eſt quam ut ſolverentur ea quæ me ſuſtentabant. (e) Declinatio.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium*, quia non eſt declinatio mortis eorum: *græce*, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν. *Theodoretus inquit*, ἀνάνευσιν, *ſignificare*, ἀπαγόρευσιν; *repudiationem: ita ad verbum verteretur*, renuitio: nam cum quippiam *(inquit)* repudiare volumus; ſolemus renuere. *Verum interdum*, ἀνάνευσις, *ſignificat reſpectum. Quare vulgata*, non eſt reſpectus morti eorum. *Idem Theodoretus*: Aquila autem, οὐκ εἰσὶν δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν, non ſunt acerbitates, & dolores morti ipſorum. Symmachus autem, οὐκ ἀνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν, *quod S. Hieronymus videtur vertiſſe*, quod non recogitaverint de morte ſua. (f) In flagello.] ἐν τῇ μάστιγι. *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium. Vulgata*, in plaga. *Symmachus*, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν, *nec multo aliter S. Hieronymus*, & quod firma ſint veſtibula eorum. (g) In laboribus.] ἐν κόποις. *Vulgata*, in labore. *Theodotio*, ἐν μέσῳ ἀνθρώπων, in medio hominum. (h) Obtinuit eos ſuperbia.] *Aut*, tenuit, *ut vulgata. In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία εἰς τέλος, obtinuit eos ſuperbia in finem. (i) Prodibit.] ἐξελεύσεται, *apud latinos tamen*, prodiit, & *S. Hieronymus ad Suniam teſtatur apud LXX eſſe*, ἐξῆλθεν. *Symmachus*, προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος ὀφθαλμῶν *(niſi legendum*, ὀφθαλμοὶ*)* αὐτῶν, exciderunt præ pinguedine ab oculis ſuis. S. *Hieronymus*, proceſſerunt a pinguedine oculi eorum. (k) In diſpoſitionem.] *Sive*, affectum, *ut vulgata: græce*, εἰς διάθεσιν. *Symmachus*, παρέβαινον τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ, prætergreſſi ſunt apparentia cordi, *aut*, corde: *ſed puto, voluiſſe ſignificare, eos tranſilire cogitationes, quas naturaliter cor ſuggerit, neque uſitatis cogitationibus eſſe contentos.* (l) In malignitate.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, malignitatem. *Vulgata*, nequitiam, *græce eſt*, ἐν πονηρίᾳ, *& poſſet etiam conjungi cum eo quod ſequitur, hoc modo*, loquuti ſunt in malignitate iniquitatem: in altum (*aut ut vulgata*, in excelſo) loquuti ſunt. (m) Ideo revertetur populus meus huc.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium: & ita fere hebræus, niſi quod habet*, populus ejus. *Theodoretus interpretatur de reditu poſt captivitatem in Hieruſalem. Alii de reditu ad hanc quæſtionem. vulgata habet*, ideo convertetur populus meus hic: *quod etiam fere verba græca.* (n) Et dies pleni.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, cum dies pleni. (o) Et dixerunt] *Theodoretus*, Symmachus autem dilucidius, οἱ δὲ ἔλεγον, πῶς ἔγνω ὁ θεὸς, καὶ εἰ ἔστιν ἐπίγνωσις τῷ ὑψίστῳ; illi vero dicebant, quomodo novit Deus, & ſi eſt ſcientia ipſi altiſſimo? (p) Ergo.] ἄρα, *abeſt autem a* S. *Auguſtino, & vetere pſalterio. Symm.* ἴσως οὖν, fortaſſe igitur, *aut*, ergo ne. *Theodotio*, πλὴν, veruntamen. (q) Juſtificavi.] *Aquila*, ἐκαθάρισα, mundavi, *& ſic* S. *Hieronymus.* (r) Generationem.] *Aut*, nationem, *ut vulgata, græce eſt*, τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα. *Nam quod in aliquot codicibus legitur*, ἣ συνέθηκα, *videtur eſſe erratum; licet pſalterium Romanum habeat*, ecce natio filiorum tuorum, quibus diſpoſui. *In aliis vero eſt*, ἠσυνθέτηκας, *& Theodoretus ita interpretatur*, ἦ παρέβης τὰς συγκειμένας σπονδάς; nunquid tranſgreſſus es pacta conventa? (ſ) Suſcepi cognoſcere.] ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι, *neque iſto modo videntur male interpretati S. Auguſt. & vetus pſalterium. Hoc enim ſibi volunt, aggreſſus ſum, conatus ſum cognoſcere, mentem adhibui ad cognoſcendum. Vulgata*, exiſtimabam, ut cognoſcerem hoc. *Symm.* εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνῶναι τοῦτο, μόχθος ἐφαίνετο ἐμοὶ, ſi cogitabam cognoſcere hoc, labor apparebat mihi. (t) Intelligam in noviſſima.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium*, & intelligam in noviſſima. *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν, *& Rom.* & intelligam in noviſſima eorum, *aut*, in noviſſimis eorum: *& vulg.* S. *Hier. ad Suniam retinet illud*, αὐτῶν, *ſed*, καὶ, *putat ſuperfluum.* (u) Propter doloſitates.] *Aut*, dolos, *ut vulgata. S. Auguſt. & vetus pſalterium*, propter doloſitatem. *In aliis codicibus græcis eſt*, πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν ἔθου αὐτοῖς κακά. *& Romanum*, veruntamen propter dolos diſpoſuiſti eis mala. (x) Dejeciſti eos.] κατέβαλες αὐτούς. *Scholium*. In Tetraſelido, pro, κατέβαλες, erat, κατέλαβες, apprehendiſti: ſed nunquid fortaſſe erratum eſt? cæteri enim inquiunt, κατέβαλες. (y) Exurgentis.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium, quæ deinde habent*, imagines. *Apud Theodoretum eſt*, ἐξεγειρομένων, *& ſic vulgata*, ſurgentium. (z) Delectatum eſt.] *Ita apud* S. *Auguſt. & in pſalterio veteri, & Romano, quod græce*, εὐφράνθη. *In cæteris libris græcis eſt* ἐξεκαύθη, *& vulgata*, inflammatum. (aa) Ad nihilum redactus.] *Theodoretus.* Hoc manifeſtius Symmachus dixit, ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων, καὶ οὐκ εἰδὼς, eram autem inſipiens, & neſcius: *& ita fere* S. *Hieronymus.* (bb) Ut jumentum.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, quaſi pecus, *græce eſt*, κτηνώδης, *jumenti ac pecoris naturam referens.* (cc) In conſilio tuo.] ἐν τῇ βουλῇ σου, *& reſpondet hebræo: apud latinos tamen eſt*, in voluntate tua. (dd) Quid enim mihi eſt in cœlo?] *Theodoretus.* Aquila autem manifeſtius, τίς μοὶ ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῇ. Quis mihi in cœlo? & tecum nolui in terra, *alium tibi coordinans, addit Theodoretus.* (ee) Cor meum, & caro mea.] *Ita* S. *Auguſt. & vetus pſalterium, & libri græci. Vulgata autem*, caro mea, & cor meum: *quem ordinem probat* S. *Hieron. ad Suniam.* (ff) Laudes.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalt. & Romanum, quod græce eſt*, τὰς αἰνέσεις. S. *Hier. ibidem teſtatur LXX dixiſſe*, τὰ ἀπαγγέλματά σου, prædicationes tuas (*quod habet vulgata*) *aut*, promiſſa: *Aquilam vero*, ἀγγέλους σου, angelos, & nuncios tuos. (gg) In portis filiæ Sion.] S. *Auguſt. & vetus pſalt.* in atriis. *græce*, ἐν ταῖς πύλαις, *in hebræo non ſunt iſta verba.*

PSAL. LXXIII.

(a) UT quid repuliſti Deus.] S. *Auguſt. vetus Pſalterium, & Romanum*, repuliſti nos Deus. *In aliis libris græcis eſt*, ἵνα τί ὁ θεὸς ἀπώσω, *& vulgata*, ut quid Deus repuliſti: *hanc ordinis varietatem notavit etiam* S. *Hieron. Aquila*, τί θεὲ ἀπώσω εἰς νῖκος, cur Dee repuliſti ad victoriam, *id eſt*, in finem, *ut alibi dictum eſt.* (b) Virgam.] *Theodor. habet*, ῥάβδῳ, *ut intelligatur Deum redemiſſe hæreditatem ſuam virga, id eſt, ſceptro regio: ſed cæteri libri ut hic*, ῥάβδον κληρονομίας σου, *quod tamen Scholiaſtes refert ex Aquila, ex Symmacho autem*, ἐλυτρώσω σκῆπτρον κληρουχίας σου, redemiſti ſceptrum hæreditatis tuæ, *& ex quinta editione*, σαβὰτ φυλῶν, Sabat tribuum. (c) Montem Sion hunc.] ὄρος σιὼν τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. S. *Auguſt. & vetus Pſalt.* montem Sion, in quem habitaſti in ipſo: *vulgata & Romanum*, mons Sion, in quo. *Symm.* καὶ ἤγαγες εἰς τὸ σιὼν ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο, & duxiſti ad Sion montem ſanctum tuum iſtum. (d) In ſanctis tuis.] *Ita etiam in alio libro Græco: & in Pſalterio vetere, & Arabico, & apud S. Auguſt. In aliis libris Græcis eſt*, ἐν τῷ ἁγίῳ σου. *Theodor.* neque Hebræus, neque cæteri interpretes, neque ipſi LXX in Hexaplo poſuerunt numerum multitudinis, ἐν τοῖς ἁγίοις, ſed ſingulariter, ἐν τῷ ἁγίῳ σου. *Idemque de Græcis teſtatur* S. *Hieron. ad Suniam. Aquila*, ἐν ἡγιασμένῳ, in ſanctificato. (e) Solennitates tuæ.] *Romanum*, in medio atrio tuo: *quod fortaſſe non abhorret ab hebræo.* (f) In ingreſſu.] ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω. *Apollinarius*, εἰσίθμης, *quod idem valet. In cæteris libris Græcis eſt*, ἔξοδον, *vulgata*, ſicut in exitu ſuper ſummum. *Pſalt. Romanum*, ſicut in via ſupra ſummum. *Vetus, & S. Auguſt.* ſicut in egreſſu deſuper. *Aquila*, ἐγνώσθη ὡς εἴσοδος εἰς ἄνω, innotuit, ſicut introitus in ſublime. *Theodotio* καὶ γνωσθήτω ὡς εἴσοδος ὑπεράνω, & innoteſcat ſicut introitus ſuperne. *Sym.* ἔθηκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἴσοδον ἐπάνω, ἐν ἁρμένοις ξυλίνοις, poſuerunt ſigna ſua inſigniter indicium ad ingreſſum ſuperne in inſtrumentis ligneis. (g) Heus quieſcere faciamus.] *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum additur*, καὶ δεῦτε, καὶ καταπαύσωμεν, *&* S. *Hieronymus ad Suniam teſtatur ſe tranſtuliſſe*, heus, & quieſcere faciamus. *Vulgata habet tantum*, quieſcere faciamus. S. *Auguſt. & pſalt. vetus, & Romanum*, venite, comprimamus. *Idem S. Hier. addit, LXX juxta Hexaplorum veritatem tranſtuliſſe*, καταπαύσωμεν, *itemque ſextam editionem, Theodotionem vero*, ἐμπυρίσωμεν, ſuccendamus, *quintam*, κατέκαυσαν, combuſſerunt: *Aquilam, & Sym.* ἐνεπύρησαν πάσας τὰς ἑορτὰς θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, incenderunt omnes ſolennitates Dei in terra. *Verum Scholiaſtes de quinta quidem & ſexta editione habet, ut S. Hier. de Aquila autem, & Theodotione hoc modo*: Aquila, ἐνεπύρησαν πάσας συναγωγὰς ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς, incenderunt omnes conventus ipſius fortis ſuper terram: Theodot. ἐνεπύρισαν πάντας καιροὺς ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῇ, incenderunt omnia tempora ipſius fortis in terra. *Atque, ut notat Didymus in Pſal. 20. dictionem iſtam* καιρὸς, *ibi ſignificare non tempus, ſed ſtatum quendam eorum qui vultum Dei poſſunt intueri; ita videtur hoc loco poſſe ſignificare dies ſolennes ad colendum Deum.* (h) Signa noſtra non vidimus.] *Sic vulgata & vetus pſalterium, & ut puto, S. Auguſt. licet in quibuſdam codicibus abſit negatio: ſed in explanatione apparet. Romanum*, ſigna noſtra non videmus, *etiam Theod. habet*, ἡμῶν, *in aliis libris græcis eſt*, σημεῖα αὐτῶν, ſigna ipſorum. *Schol.* lxx, Aquila, Theodotio, Sym. τὰ σημεῖα ὑμῶν. (i) Irritabit.] παροξυνεῖ, *apud latinos fere eſt*, irritat. *Sym.* προπηλακίσει, contumeliis afficiet. (k) Draconum.] *Sym.* κητῶν, cetorum. (l) Aqua]. *S. Hier. teſtatur Aquilam dixiſſe*, ὑδάτων, in aquis. (m) Contriviſti capita.] συνέτριψας τὰς κεφαλὰς, *& vulgata etiam habet*, capita. *In cæteris libris græcis eſt*, σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν, *& ita S. Aug pſalt. vetus & Romanum*, tu confregiſti caput. (n) Draconis.] *Pſalt. Romanum*, draconis magni. *Schol.* leviathan. (o) Fontes.] *Schol.* lxx. & quinta editio, πηγὴν, fontem: *Theodor. autem*, hebræus, & cæteri interpretes dixerunt, πηγήν. (p) Etham.] *Aquila*, στερροὺς, fortes, (*quod habet S. Hier.*) *Sym.* ἀρχαίους, antiquos: *quod etiam refert, & explanat Theodor.* (q) Solem & lunam.] *Ita pſalt. vetus, & S. Aug. nec multo aliter Romanum*, tu feciſti Solem & Lunam. *Itemque apud Apoll. & in pſalt. Arab. & Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, φαῦσιν καὶ ἥλιον, illuminationem, & ſolem, *ac vulg.* fabricatus es auroram & ſolem. *Schol.* ſexta editio, σελήνην, καὶ ἥλιον, lunam & ſolem: Aquila, φωστῆρα, καὶ ἥλιον, luminare & ſolem: Theodotio, φῶς, καὶ ἥλιον, lucem, & ſolem. (r) Feciſti.] *Theodor.* Aquila quidem, & Theodotio dixerunt, ἐστήλωσας, ſtabiliſti. Sym. vero ἔστησας, ſtatuiſti, *quod etiam habet S. Hier.* (ſ) Terminos.] ὅρια. *ita Theodor. & Apol.* πείρατα. Γαίης πείρατα πάντα τεὴ κάμεν ἀκάματος χείρ. *Et omnia pſalteria latina, & S. Aug. Multi autem libri græci habent*, ὡραῖα, ſpecioſa. (t) Creaturæ tuæ.] *Hæc verba ſunt in pſalt. Romano & veteri, & apud S. Aug. & in pſalt. Arabico et Æthiopico: eaque Apoll. metaphraſi expreſſit et Sch.* quare & inquit, μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεως. *Abſunt autem a cæteris libris græcis et a vulg. Ac Theod. illud* ταύτης, *abſolute dictum refert ad ſynagogam.* (u) Domibus iniquitatum.] *Ita vulg. vetus vero et S. Aug.* domorum iniquarum: *Romanum*, domorum iniquitatum. *Græce eſt*, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν, *& videtur dictum eſſe*, οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς, obſcurati terræ, *ſicut dicitur*, divites terræ, pauperes terræ. *Sym.* ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκοτισμένα γῆς ὡραιοτήτων ἀδικίας, quoniã impleta ſunt tenebroſa terræ, ſpeciebus iniquitatis. (x) Humilis factus & confuſus.] τεταπεινωμένος, καὶ κατῃσχυμμένος, *a multis autem libris græcis abeſt illud*, καὶ, *itemque a latinis*, &. *Vetus quidem pſalt. et S. Aug. habent*, ne revertatur humilis confuſus. (y) Tuam.] *Ita cæteri libri græci et latini, præter S Aug. qui habet*, meam: *et mirum eſt illum a vetere diſcrepare.* (z) Deprecantium te.] *Ita pſalt. vetus et Aug. Romanum vero* quærentium te, *græce eſt*, ἱκετῶν σου, *quomodo habet etiam alius codex manuſcriptus, et Theod. et pſalt. Arab. neque ſecus Apoll* λισσομένων. *In aliis libris græcis eſt*, οἰκετῶν, famulorum. *Sanctus Hieronymus ad Suniam, et Fretelam, quæ et ipſa in ſuo codice habebant*, ἱκετῶν, *ſcribit Aquilam dixiſſe* hoſtium tuorum, *Sym.* bellantium contra te. *LXX & ſextam editionem*, inimicorum tuorum: *quomodo etiam habet vulgata.* (*a*) Aſcendat ſemper ad te.] ἀναβαίη διὰ παντὸς πρὸς σὲ, *& cum hac lectione facit metaphraſis Apollinarii, Pſalterium Arabicum, & Æthiopicum. Romanum & vetus, & S. Auguſt.* aſcendit ſemper ad te, *vulg.* aſcendit ſemper, *& ita in pleriſque græcis*, ἀνέβη διὰ παντὸς, *& S. Hieronymus interpretatur*, διὰ παντὸς, per omnia, *ſive*, omnino.

PSAL. LXXIV.

(*a*) NE corrumpas.] *Sic eſt in libris Latinis, quod Græce*, μὴ διαφθείρῃς. *Attamen S. Hieronymus ad Suniam in notationibus ad Pſ. 77. melius putat verti*, ne perdas. *Ipſe autem in ſua tralatione habet*, ut non diſperdas. (*b*) Pſalmus cantici] *Ita in vulgata. Romanum vero, & S. Hieronymus*, pſalmus Aſaph cantici. *In aliis libris Græcis*, τῷ ἀσὰφ ψαλμὸς ᾠδῆς, ipſi Aſaph pſalmus cantici. *Theodoretus*: Symmachus autem, ἐπινίκιος περὶ ἀφθαρσίας ψαλμὸς τῷ ἀσὰφ, triumphalis de incorruptibilitate, pſalmus ipſi Aſaph. (*c*) Confitebimur.] S. *Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum*, confitebimur tibi, *& in multis etiam libris Græcis additur*, σοί. (*d*) Enarrabo.] S. *Hieronymus ad Suniam putat rectius eſſe*, narrabimus mirabilia tua, *ut eſt in vulgata.* (*e*) Cum accepero tempus.] *Theodoretus*: Aquila autem, & Symmachus ita, ὅτ' ἀναλάβω τὴν συναγωγὴν, cum accepero Synagogam. *Scholiaſtes tamen ex Aquila refert*, συνταγὰς, mandata, & præcepta, *ex Symmacho*, συνταγήν. (*f*) Nolite extollere in altum.] *Sic in vulgata, & Romano.* S. *Auguſtinus, & vetus*, nolite ergo efferri, ne loquamini adverſus Deum iniquitatem. (*g*) In hunc.] *Ita S. Auguſt. ut reſpondeat calici. Græce eſt*, ποτήριον· *ideo in cæteris libris latinis legitur*, ex hoc in hoc. *Symmachus*, ὥστε ἕλκειν ἀπ' αὐτοῦ, ut trahant de eo. (*h*) Veruntamen fæx ejus.] *Symmachus*, πλὴν τὰς τρυγίας αὐτοῦ ἐκστραγγίσουσι πίνοντες οἱ φαῦλοι τῆς γῆς, *quæ ita videtur vertiſſe S Hieronymus*, veruntamen fæces ejus epotabunt bibentes omnes impii terræ. (*i*) Gaudebo.] *Ita S. Auguſt. & pſalterium vetus, & Romanum, quod græce eſt*, ἀγαλλιάσομαι. *Vulgata autem*, annunciabo in ſeculum, *quod Scholiaſtes quintæ editioni tribuit*, ἀπαγγελῶ. (*k*) Confringam.] *In L. V. eſt*, συγκλάσω, *alii*, συνθλάσω. *Schol.* LXX & Theod. συγκλάσω, *Aquila*, περικόψω, concidam. *Symmachus*, μεταχλάσω, diffringam. (*l*) Juſti] *Schol.* LXX. τὰ κέρατα τῶν δικαίων, cornua juſtorum. *Aquila, & Symmachus*, κέρατα δικαίου, cornua juſti. *Theodotio*, κέρας δικαίων, cornu juſtorum.

PSAL. LXXV.

(*a*) AD Aſſyrium] *In vulgata*, ad Aſſyrios. *A pſalteriis latinis abſunt. Theodoretus*: Additionem illam, τῆς ἀσσυρίου, non inveni in Hexaplo, ſed in quibuſdam exemplaribus. *Schol.* τὸ πρὸς τὸν ἀσσύριον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ό, οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς οὔτε ἐν τῷ βιβλίῳ εὐσεβίου τοῦ παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ. Illud, πρὸς τὸν ἀσσύριον, non eſt in Tetraſelido, neque apud LXX, neque apud cæteros, neque in libro Euſebii Pamphili, neque in Octaſelido. Animadvertendum in Pſal. 75. in tertio verſu, duplicem eſſe interpretationem in vetuſtiſſimo hoc libro Vaticano: primam, ἐκεῖ συνέτριψεν τὰ κράτη τῶν τόξων: deinde poſt, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον: alteram interpretationem, ἐκεῖ συνέκλασε τὰ κέρατα Itidémque fermè in Pſalterio Æthiopico, ubi in poſteriori interpretatione eſt, ἐκεῖ συνέκλασε τὰ κέρατα. *Cornua* eſt in Pſalterio Romano: & apud S Ambroſium in Epiſtolâ ad Marcellinam Sororem, *cornua arcuum.* In cæteris vero libris, cæteriſque interpretationibus eſt, τὰ κράτη, non τὰ κέρατα. Iſtam annotationem addi hic voluit Ant. Card. Caraffa teſte Poſſevino in Apparatu Sacr. Tom. 1. voc. David. (*b*) Illuminas.] φωτίζεις, *licet apud latinos ſit*, illuminans. *Theodor. ex Symmacho*, ἐπιφανὴς εἶ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων θήρας, illuſtris es immenſus à montibus venationis. *Scholiaſtes autem, ex eodem Sym.* φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων θήρας, illuminas tu mirabiliter à montibus prædæ, *ex Theodotione*, φοβερὸς εἶ θαυμαστὸς ἀπὸ ὀρέων καρπίμων, terribilis es admirabilis à montibus fructuoſis, *ex Aquila*, φωτισμὸς σὺ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων ἁλώσεως, *quæ videtur fere vertiſſe S. Hieron.* lumen tu es magnifice à montibus captivitatis. (*c*) Manibus ſuis.] τῶν χειρῶν αὐτῶν, *ſed apud latinos invaluit*, in manibus ſuis: *quamvis id depravatum eſſe admoneat S. Hier. ad Suniam. Theodor. ex Symmacho*, πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν, omnes viri, qui robuſti manibus ſuis. (*d*) Ab increpatione.] *Sym.* ἀπὸ ἐμβριμήσεώς σου θεὲ ἰακὼβ ἐκαρώθη καὶ ἅρμα καὶ ἵππος, *nec multo aliter S. Hier.* ab increpatione tua Deus Jacob, conſopitus eſt & currus & equus. *Aquila*, κατεφέρετο, *quod idem fere ſignificat atque* ἐκαρώθη. (*e*) Et quis reſiſtet tibi ab ira tua.] *Sic quoque eſt in pſalt. Æthiopico. S. Aug.* quis reſiſtet tibi & tunc ab ira tua? *Vetus pſalterium*, nunc. *In aliis libris græcis eſt*, ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου, *cum qua lectione facit metaphraſis Apollinarii.*

Ἐκ παλαιῆς σέο μῆνις ἔχει περιώσιον ἀλκήν.

Et pſalterium Romanum, & vulgata, ex tunc ira tua. (*f*) Auditum feciſti judicium.] *Sic vulgata, quod græce eſt*, ἠκούτισας, *& Theodoretus inquit, Symmachum dixiſſe*, ἀκουστὴν ποιήσεις, *quod S. Hieronymus videtur vertiſſe*, annunciabis. *Verum in nonnullis græcis codicibus eſt*, ἠκόντισας, *& S. Auguſtinus, & vetus pſalterium*, jaculatus es judicium. *Romanum vero*, de cœlo judicium jaculatus es. (*g*) Mites corde.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce eſt*, πραεῖς τῇ καρδίᾳ, *& ita etiam in pſalterio Æthiopico. Cæteri libri græci habent*, πραεῖς τῆς γῆς, *quæ lectio fuit etiam adſcripta codici Vaticano: & vulgata*, manſuetos terræ, *Romanum*, quietos terræ. (*h*) Cogitatio.] ἐνθύμιον, *quod Scholiaſtes idem inquit valere ac* λογισμόν. *Symmachus*, θυμὸς ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται λείψανον θυμοῦ περιζωσθέν, ira hominis confitebitur reſiduum iræ accinctum. (*i*) Noſtro] *Ita in græcis collatis, & in pſalterio veteri, & apud Sanctum Auguſtinum. Vulgata autem, & Romanum*, veſtro, *ac paulo poſt vulgata quidem*, affertis. *Romanum autem*, offertis. (*k*) Spiritus.] πνεύματα, *idque agnoſcit etiam S. Hieronymus ad Suniam: ſed tamen in libris latinis eſt*, ſpiritum.

PSAL. LXXVI.

(*a*) PRO Idithum.] *Alii legunt*, Idithum. *Theodoretus*: Symmachus autem, διὰ ἰδιθοὺμ, per Idithum. *Schol.* ἰδιθοὺμ exponitur, ἀπάτη, deceptio. (*b*) Ad Dominum.] *Schol.* Aquila & Theodotio, πρὸς κύριον, Symmachus, quinta, ſexta, LXX, πρὸς τὸν θεὸν, ad Deum. (*c*) Et vox mea.] *Ita S. Auguſt. & pſalterium vetus, & Romanum; quod Græce*, καὶ ἡ φωνή μου. *In aliis libris græcis eſt*, φωνῇ μου, *& ſic vulgata*, voce mea. (*d*) Coram eo.] *Sic in Pſalterio Romano & vet. & apud S. Auguſtinum, quod Græce*, ἐναντίον αὐτοῦ, *vulgata*, contra eum. *Theodoretus*: Symmachus autem, ἡ χείρ μου νυκτὸς ἐκτέταται (*al.* ἐξετάθη) διηνεκῶς, manus mea noctu extenſa eſt aſſidue. (*e*) Renuit.] *Sic vulgata: & codices Græci collati*, ἀπηνήνατο. *Vetus tamen pſalt. & Romanum, & S. Auguſtinus habent*, negavi conſolari animam meam. *Apollinarius*,

Ἠρνεόμην πραπίδεσσι παρηγορέοντος ἀκοῦσαι,

renuebam præcordiis audire conſolantem. (*f*) Garrivi.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod Græce*, ἠδολέσχησα. S. *Hieronymus ad Suniam*, ἀδολεσχίαν *interpretatur decantationem quandam, & meditationem: & quod paulo poſt in hoc Pſalmo eſt*, ἠδολέσχουν, *vertit*, argutabar. *In Romano, & in vulgata eſt*, exercitatus ſum, *& in Romano ſequitur*, & defecit pauliſper ſpiritus meus. *Theodoretus ex Symmacho*, διελάλουν ἐμαυτῷ καὶ ὠλιγοθύμουν, mecum ipſe colloquebar, & animo deficiebam. (*g*) Omnes inimici mei.] *Sic eſt apud S. Auguſtinum & in pſalterio veteri, Arabico, & Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, οἱ ὀφθαλμοί μου, *& ſic vulgata, & Romanum*, oculi mei. *Aquila*, κατέσχες φυλακὰς ὀφθαλμῶν, cohibuiſti vigilias oculorum. *Theodotio*, ἐκράτησας φυλακὰς ὀφθαλμῶν μου, tenuiſti vigilias oculorum meorum. *Symmachus*, ἐκώλυον τὰς ἀναβλέψεις τῶν ὀφθαλμῶν μου, *quod fere S. Hieronymus*, prohibebam ſuſpectum oculorum meorum. (*h*) Sarriebam.] *Hoc putat S. Hieronymus ad Suniam ſignificari verbo*, ἔσκαλλεν, *quod quidem LXX ſignificare voluerunt frequentem retractatum cogitationum. Addit autem, Symmachum & quintam editionem habuiſſe*, ἀνηρεύνων, *ſive, ut eſt in ſcholio*, ἀνηρεύνων, perſcrutabar, *ſive*, quærebam. *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium habent*, ſcrutabar, *Romanum*, ventilabam, *vulgata*, ſcopebam, *in ſcholio iſtud* ἔσκαλλεν τὸ πνεῦμά μου, *tribuitur Theodotioni. Et in aliis codicibus græcis hic legitur*, ἔσκαλλεν, ſarriebat ſpiritus meus. *Theodoretus*, iſtud autem, ἔσκαλλεν, Theodotio quidem dixit, ἐξηρεύνησεν, ſcrutatus eſt. Aquila autem, ἐσκάλευσεν, quaſi effodit, & ſcalpſit. *In ſch. refertur ex Aquila*, καὶ σκαλεύσει τὸ πνεῦμά μου, & effodiet ſpiritus meus. (*i*) Nunquid in ſecula.] μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας, *pſalteria latina*, nunquid in æternum. S. *Auguſtinus*, non in æternum repellet Deus. (*k*) Et non apponet ut beneplaceat.] S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium*, & non apponet ultra, ut beneplaceat ei adhuc? *Vulgata, & pſalterium Romanum*, aut non apponet, ut complacitior ſit adhuc? (*l*) Miſericordiam.] *In pleriſque libris græcis eſt*, τὸ ἔλεος αὐτοῦ, *& ſic apud latinos*, miſericordiam ſuam. (*m*) Et generatione.] καὶ γενεᾶς, *ſed in pleriſque græcis eſt*, εἰς γενεάν, *& apud latinos*, in generationem. *Verum in multis codicibus græcis hic locus ita habet*, τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει, συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, miſericordiam ſuam abſcidet; conſummavit verbum à generatione in generationem. *Ac Theodoretus*: Symmachus autem ſic, συνετέλεσε ῥῆσιν διὰ γενεᾶς ἑκάστης, conſummavit eloquium de generatione qualibet: *ſcribit tamen S. Hieronymus*, συνετέλεσε ῥῆμα, *recte non haberi in latino, quia & in nullo habetur interpretum. Certe præter editiones latinas neque metaphraſis Apollinarii, neque pſalterium Æthiopicum habent: eſt tamen in tralatione Arabica.* (*n*) Nunc cœpi.] *Aquila*, ἀρρωστία μοι αὕτη, imbecillitas mihi hæc. *Theodotio*, ὠδῖνές εἰσιν, dolores ſunt. (*o*) Immutatio.] *Aut, ut vulg.* mutatio, *Sym.* ἐπιδευτερώσεις ἀλλοιώσεις, *iterationes, & quaſi ſecundi ordines.* (*p*) Memor fui operum.] *Symmachus*, ἀνεμιμνησκόμην τὰς προνοίας κυρίου, ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστιά σου, καὶ διεμελέτων πάσας τὰς πράξεις σου, καὶ μηχανήματά σου διηγούμην, memoria repetebam providentias Domini, animadvertens antiqua prodigia tua, & meditabar omnes actiones tuas, & molimina tua narrabam. (*q*) Et in adinventionibus tuis garriam.] καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium*, & in affectionibus tuis garriam. *Romanum*, & in obſervationibus tuis exercebor. *Vulgata*, & in adinventionibus tuis exercebor. (*r*) In ſancto via tua.] *Theodoretus*, Symmachus autem ita, ὁ θεὸς, ἐν ἁγιασμῷ ἡ ὁδός σου, Deus, in ſanctificato via tua. Aquila autem, ἐν ἡγιασμένῳ, in ſanctificato. (*ſ*) Mirabilia.] *Apud S. Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & Romano additur*, ſolus. (*t*) Joſeph.] *Schol.* Joſeph exponitur, ὀνείδους ἀφαίρεσις, ablatio opprobrii. (*u*) Vocem dederunt nubes.] *Theodoretus*: Symmachus autem, ἦχον ἔδωκεν αἰθὴρ, ſonitum dedit æther. (*x*) In rota] ἐν τῷ τροχῷ. *Symmachus*, ἐν τοῖς τροχοῖς, in rotis. (*y*) Moyſi, & Aaron.] *Schol.* Moyſes exponitur, ἀναίρεσις ὕδατος, ſublatio aquæ: Aaron autem, ὄρος δυνάμεως, mons potentiæ. *Aliud ſcholium*: Moyſes exponitur ψηλάφημα, contrectatio, & palpatio: Aaron, πνεῦμα, ſpiritus.

PSAL. LXXVII.

(*a*) AB initio.] ἀπ' ἀρχῆς. *Pſalterium Romanum habet*, ab initio ſeculi. *Apollinarius*, ἐκ παλαιῆς προτέρης γενεῶν, ex priore antiquitate generationum: *Matth.* 13. ἐρεύξομαι ἀποκεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, eructabo abſcondita à conſtitutione mundi. (*b*) In generationem alteram.] *Apud Latinos legitur*, in generatione altera. *Græce eſt*, εἰς γενεὰν ἑτέραν, *et poſſet etiam conjungi cum ſequentibus*, εἰς γενεὰν ἑτέραν ἀπαγγελοῦντες, in generationem alteram annunciantes. (*c*) Suſcitavit teſtimonium.] *Symmachus*, ἀνέστησε διαμαρτυρίαν τῷ ἰακὼβ, *quod S. Hieronymus*, ſtatuit conteſtationem Jacob. (*d*) Quam mandavit patribus noſtris, ut notam facerent eam.] *Ita pſalterium Romanum. In aliis libris Græcis eſt*, ὅσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῦ γνωρίσαι αὐτά *Ita in cæteris editionibus Latinis*, quanta mandavit patribus noſtris, nota facere ea. (*e*) Et annunciabunt ea.] *Ita fatetur S. Hieronymus*

Hieronymus ad Suniam, vertendum eſſe, quod Græce eſt, καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτά, *ſed Aquilam & Symmachum dixiſſe*, narrabunt: *quod remanſit in editionibus Latinis.* (*f*) Generatio prava, & exaſperans, &c.] *S. Auguſtinus & vetus pſalterium*, generatio prava & amaricans: generatio, quæ non direxit cor ſuum: *Romanum*; genus pravum, & peramarum: genus quod non direxit cor ſuum. *Et certe in multis codicibus Græcis, pro*, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, *habetur*, τὴν καρδίαν ἑαυτῆς. *Sed noſtra ſapit Hebraiſmum.* (*g*) Arcum.] *Sic vulgata.* S. *Auguſtinus, & vetus Pſalterium*, arcus. *In aliis libris Græcis eſt*, τόξοις, arcubus: *cujus lectionis mentionem etiam facit* S. *Auguſtinus. In Romano legitur*, intendentes arcum, emittentes ſagittas ſuas. (*h*) Quæ fecit.] *Apud Latinos non eſt illud*, quæ. (*i*) Quaſi utrem.] ὡσεὶ ἀσκόν, *apud Latinos* autem *partim*, quaſi in utre, *partim*, quaſi in utrem, *aut*, quaſi in utres. (*k*) Die.] *Hoc enim ſolet ſignificare*, ἡμέρας, *ſed apud Latinos eſt*, diei. (*l*) In inaquoſo.] S. *Auguſtinus hanc etiam lectionem agnoſcit. Sed ipſe habebat, ut pſalterium vetus, & Romanum*, in ſiccitate, ἐν ἀνύδρῳ. *Symmachus*, φιλονεικεῖν τῷ ὑψίστῳ ἐν δίψει, ad contendendum cum excelſo in ſiti. (*m*) Et diſtulit.] *Symmachus*, ἐχολώθη, ad iram commotus eſt. (*n*) Cibaria.] *Ita cæteri libri Latini. Romanum pſalterium*, frumentationem: *Græce eſt*, ἐπισιτισμόν, *& multi intelligunt de eodem Manna, quod erat quaſi triticum cœleſte.* (*o*) Tranſtulit auſtrum.] *Sic cæteri Latini, Romanum vero*, & excitavit auſtrum, ἀπῆρεν νότον, *quaſi*, promovit auſtrum. *Schol.* ὥρμησεν καύσωνα, impulit æſtum. (*p*) In pinguibus.] ἐν πίοσιν, *ſic habet phraſis Hebraica. Sed S. Hieronymus ad Latinam formam transferens dixit*, pingues. *In aliis libris Græcis eſt*, πλείοσιν. *S. Auguſtinus*, in plurimis. *Romanum pſalterium*, plurimos. *Vetus utramque lectionem conjunxit*, in plurimis pingues eorum. S. *Hieronymus ad Suniam, inquit, vocem Hebraicam, Aquilam eſſe interpretatum*, εὐπόροις αὐτῶν opulentis eorum; *Symmachum*, τοῖς εὐπορωτέροις, opulentioribus, *lxx & Theodotionem, & quintam editionem*, ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν. *Sed Scholiaſtes hoc modo.* lxx, Theodotio, ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν. Aquila, ἐν λιπαροῖς αὐτῶν, in nitidis, & pinguibus: Symmachus, τοὺς λιπαρωτέρους αὐτῶν, nitidiores & pinguiores eorum. (*q*) Excelſus redemptor.] *Symmachus* ὕψιστος ὑπερεμάχησεν αὐτῶν, pugnaverat pro eis. (*r*) Nec fideles habiti ſunt.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, & vulgata. Romanum autem*, nec fides habita eſt illis: *græce*, οὐκ ἐπιστώθησαν, *quod poſſet etiam verti*, non fuerunt fideles. (*ſ*) Et non diſperdet.] *Latini*, & non diſperdet eos. *Sed fatetur* S. *Hieronymus ad Suniam, id additum eſſe, ne ſententia pendeat.* (*t*) Et multiplicabit ad avertendum.] καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι, *& reſpondet hebræo.* S. *Auguſtinus, vetus pſalterium, & vulgata*, abundavit ut averteret, *Romanum* multiplicavit, ut averteret. *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπέστρεψε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐ διήγειρεν ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ, & multum avertit iram ſuam, & non excitavit totum furorem ſuum. (*u*) In terra ſine aqua.] *Sic pſalterium Romanum, quod græce*, ἐν γῇ ἀνύδρῳ. *Cæteri libri latini*, in inaquoſo. (*x*) Diei, qua.] S. *Auguſtinus*, in die, qua. *Vetus, & vulgata*, die qua. *Romanum*, qua die. *Et has etiam interpretationes ferunt verba græca, ſed noſtra videtur magis reſpondere hebræo.* (*y*) Et imbres.] S. *Auguſtinus*, vel potius emanationes aquarum: ſicut nonnulli melius intelligunt, quod græce ſcriptum eſt, τὰ ὀμβρήματα, quas latine ſcaturigines dicimus, ab imo aquas ebullientes. *Romanum pſalterium habet*, pluviales aquas eorum, *& ita etiam intrepretatur Theodoretus. S. autem Hieronymus reddidit*, & rivos, *Alii*, fluenta. (*z*) Cynomyam.] *Ita in collatis codicibus græcis, & latinis, & in Romano*, muſcam caninam. *Attamen S. Hieronymus ad Suniam in fine epiſtolæ inquit, juxta hebraicam intelligentiam ſcribendum eſſe, per æ. diphthongum, ut ſit* κοινομυῖα, *id eſt, omne genus muſcarum. Aquila autem* πάμμυιαν, *id eſt, omnimodam muſcam, interpretatus eſt.* (*aa*) Ærugini.] ἐρυσίβῃ. *Scholiaſtes*, ὡς κονιορτώδης φθορὰ τοῦ σίτου, quaſi pulverulenta corruptio frumenti. *Aliud Scholium*, ἐρυσίβη eſt ſecundum Herodianum, pruinoſum illud inſidens fructibus, & eos corrumpens. Prius erat τῇ ἐρυσίβῃ, i. ærugini. *Eſt autem ærugo*, ait Euthymius, *novum quoddam germen ſeu nova proles locuſtæ, quam illic etiam Moyſes deſcribit, & dicitur bruchus, atque ita eam Aquila appellavit.* Druſ. (*bb*) Locuſtæ.] *Symmachus*, τῷ σκώληκι, vermi. (*cc*) Vineam.] ἄμπελον, *quod etiam vitem ſignificare poteſt. Apud latinos eſt*, vineas. (*dd*) Moros.] *Theodoretus*: Quod hic eſt, τὰς συκαμίνους, cæteri interpretes interpretati ſunt, συκομόρους, Sycomoros. (*ee*) In pruina.] ἐν τῇ πάχνῃ. *Aquila*, ἐν κρύει, *& ita S. Hieronymus*, in frigore. (*ff*) Et tradidit in grandine.] ἐν χαλάζῃ. *Alii codices græci habent*, εἰς χάλαζαν, in grandinem, *latini*, grandini. *Theodoretus, ex Symmacho*, τοῦ ἐκδόντος λοιμῷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν οἰωνοῖς, qui tradidit peſtilentiæ jumenta eorum, & poſſeſſiones eorum volucribus. *Schol.* præſens ſermo ſcyniphum non meminit, neque tenebrarum: pro his autem poſuit æruginem, & pruinam. *Verum de hac re videndus S. Auguſtinus.* (*gg*) Angelos malos.] *Theodoretus*: Symmachus, pro, ἀγγέλων πονηρῶν, dixit, ἀγγέλων κακούντων, angelos affligentes. (*hh*) Laborum.] *In aliis libris græcis eſt* παντὸς πόνου, *& ſic Romanum, & vulgata*, omnis laboris. S. *Auguſtinus, & vetus*, laborum ſuorum. (*ii*) Montem hunc.] *Ita Romanum, & S. Hieronymus ad Suniam agnoſcit tanquam ipſorum lxx*, ὄρος τοῦτο. *Sed inquit Symmachum eſſe interpretatum*, montem, quem acquiſivit dextra ejus, *& ita in cæteris editionibus latinis.* (*kk*) Et averterunt ſe.] *Illud*, ſe, *eſt additum a latinis ad linguæ latinæ euphoniam. Nam in græco eſt abſolute*, ἀπέστρεψαν. (*ll*) Non ſervaverunt pactum.] ἠσυνθέτησαν. S. *Hieronymus ad Suniam*: Scio quod pactum non habeatur in hebræo, ſed quoniam omnes voce ſimili tranſtulerunt, ἠσυνθέτησαν, & apud græcos pactum dicitur, συνθήκη, ex uno verbo ſignificatur, non ſervaverunt pactum: licet lxx ἠθέτησαν, poſuerunt. *Ac certe in pleriſque codicibus eſt*, ἠθέτησαν, prævaricati ſunt. *Pſalterium Romanum*, & non obſervaverunt. (*mm*) Non ſunt lamentatæ.] *In activa ſignificatione videtur accipere* S. *Hieronymus in tropologia. Et in L. V. eſt* ἐπένθησαν, *eodemque modo videtur expoſuiſſe Apollinarius: ut virgines ipſæ non ſint lamentatæ juvenes pereuntes. Cæteri tamen libri græci habent*, ἐπενθήθησαν *id eſt, nemo eas luxit. Schol.* ſexta ſimiliter, ac lxx. Aquila, οὐχ ὑμνήθησαν, non ſunt hymnis celebratæ. Symmachus, Theodotio, quinta, οὐκ ἐπῃνέθησαν, non ſunt laudatæ. (*nn*) Non plorabuntur.] οὐ κλαυθήσονται. *Apud cæteros latinos*, non plorabantur. *Romanum pſalterium*, non ploraverunt. (*oo*) Sicut unicornium.] *Theodotio, ut lxx. Aquila*, ὑψηλῶς, excelſe. *Symmachus*, ὡς τὰ ὑψηλά, ſicut excelſa. (*pp*) Sanctificationem.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium, & Romanum, quod græce*, ἁγίασμα. S. *Auguſtinus*, vel ſicut quidam interpretes verbum novum fecerunt, ſanctificium ſuum: *& ita eſt in vulgata.* (*qq*) In terra fundavit.] *Ita fere Romanum: Theodoretus ex Symmacho.* ὡς τὴν γῆν, ἣν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα, ſicut terram, quam fundavit in æternum, *aut*, in ſeculum, *aut*, in ſecula: *quod tamen* S. *Auguſtinus teſtatur a ſe in græcis codicibus non eſſe inventum.* S. *autem Hieronymus ad Suniam refert ex Symmacho*, εἰς τὴν γῆν, *& ſic latini præter Romanum*, in terra, quam fundavit. (*rr*) Poſt fœtantes.] *Symmachus*, ἀκολουθοῦντα ἐγκύμοσιν ἤγαγεν αὐτόν, ſequentem fœtas adduxit eum. *Aquila*, τῶν ἐν γαστρὶ ἐχόντων, utero gerentes. (*ſſ*) In intellectu.] *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus pſalter. nec multo aliter Romanum*, & in ſenſu manuum ſuarum. *In cæteris libris græcis eſt*, ἐν τῇ συνέσει, *quod etiam teſtatur* S. *Hieronymus, & vulgata in intellectibus: cujus lectionis facit etiam mentionem* S. *Auguſtinus. Aquila*, καὶ ἐν φρονήσει, & in prudentia: *Theodotio*, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν ὡδήγησεν αὐτούς, & intellectu manuum deduxit eos.

PSAL. LXXVIII.

(*a*) Pomorum cuſtodiam.] *Sic Latini, & ſcribit* S. *Hieronymus, ad Suniam, non poſſe aliter verti, quod in Græco*, ὀπωροφυλάκιον *dicitur* (*quamvis alibi ſit interpretatus*, pomarii cuſtodiam.) *Aquilam vero dixiſſe*, λιθοῦελον, *id eſt, acervum & cumulum lapidum, quibus vineæ & agri purgari ſolent.* (*b*) In opprobrium.] *Sic in pſalterio Romano, quod Græce*, εἰς ὄνειδος. *Sed in multis libris Græcis abeſt illud*, εἰς, *& ita etiam a cæteris Latinis, illud*, in. (*c*) Subſannatio, & irriſio.] *Addit* S. *Auguſtinus*, vel ut quidam interpretati ſunt, illuſio, *& ſic vulgata. Romanum autem*, deriſui, & contemptui, *græce eſt*, μυκτηρισμός, καὶ χλευασμός. (*d*) Et locum ejus.] *Theodoretus*, Aquila quidem, ὡραῖον αὐτοῦ, ſpecioſum ejus: Symmachus autem, καλλονὴν αὐτοῦ, pulchritudinem ejus: Theodotio autem, εὐπρέπειαν αὐτοῦ, decorem ejus, *& ita* S. *Hieronymus.* (*e*) In gentibus.] *Sic vulg. Græce*, ἐν τοῖς ἔθνεσι. *Sed in multis codicibus græcis eſt*, τὰ ἔθνη, *& ſic S. Auguſtinus & Romanum*, ne quando dicant gentes. *Theodoretus*: Cæteri autem interpretes tanquam factum, hoc dixerunt, εἰς τί λέγει τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; quare dicant gentes, ubi eſt Deus eorum? *& ita S. Hieronymus.* (*f*) Poſſide.] *Sic vulgata*: *Romanum*, poſſide filios morte punitorum: *cujus lectionis mentionem facit* S. *Auguſtinus. Sed ipſe habebat*, recipe in adoptionem filios mortificatorum. *A vetere abeſt, illud*, in adoptionem: *ſed potuit eſſe peccatum librarii: nam raro vetus a Sancto Auguſtino diſcrepat. Græce eſt*, περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων, ὃ *poſſet etiam verti illud*, περιποίησαι, *apte ad ſententiam*, ſuperſtites atque incolumes velis.

PSAL. LXXIX.

(*a*) Ipſi Aſaph pro Aſſyrio.] *Sanctus Auguſtinus habet*, teſtimonium ipſius Aſaph pro Aſſyriis. *Romanum autem & vulgata, hoc tantum*, teſtimonium Aſaph. (*b*) Velut oves.] *Ita* S. *Auguſtinus, vetus Pſalterium. In aliis libris Græcis eſt* ὡσεὶ πρόβατον, *& ita Romanum, & vulg.* velut ovem. *Id Scholiaſtes tribuit Theodotioni*, ὡσεὶ πρόβατον ἰωσήφ. *Aquila autem*, ὡς ποίμνια, τοῦ ἰωσήφ, ſicut gregem, Joſeph. *Symmachus*, ὡς ποίμνια τοῦ ἰωσήφ, ſicut greges Joſeph. (*c*) Joſeph.] *Schol.* ἰωσήφ, exponitur ὀνείδους ἀφαίρεσις, opprobrii ablatio. *Aliud Schol.* ἰωσήφ, exponitur, κυρίου πρόσθεσις Domini appoſitio. (*d*) Ephræm.] *Schol.* ἐφραίμ, exponitur, καρποφορῶν, fructum ferens, μανασσῆς autem, ἐπιλησμονή, oblivio. (*e*) Oſtende.] *Sanctus Auguſtinus, & vetus pſalterium*, illumina, *Græcis eſt*, ἐπίφανον. (*f*) Super orationem ſervi tui.] *Sanctus Auguſtinus videtur habuiſſe*, uſquequo iraſceris in orationem inimici tui, adhuc iraſceris in orationem ſervi tui. *Vetus tamen pſalterium habet tantum*, uſquequo iraſceris in orationem ſervi tui, *itemque Romanum, niſi quod habet*, quouſque. *In aliis libris Græcis eſt*, τῶν δούλων σου, ſervorum tuorum. *Theodoretum legiſſe in ſingulari explanatio oſtendit*, ſervum autem ſuum nominat populum. Nam & alii interpretes, ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ λαοῦ σου, ſuper orationem populi tui, *et ita* S. *Hier.* (*g*) Cibabis.] *Theodoretus*: Tempus hoc loco mutatum eſt. Nam & cæteri hæc tanquam facta dixerunt, ἐψώμισας ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ἐπότισας ἡμᾶς μετὰ δακρύων μέτρῳ, cibaſti nos pane lacrymarum, & potaſti nos cum lacrymis menſura. (*h*) In menſura.] *Schol.* id eſt πλῆρες, plenum. *Theodoretus*, ἀντιμετρήσας τοῖς ἁμαρτίαις τὴν τιμωρίαν, viciſſim dimenſus peccatis ſupplicium. (*i*) In contradictionem.] *Symmachus*, διὰ μάχης, ad prælium & pugnam. (*k*) Ægypto.] *Schol.* αἴγυπτος, exponitur, ἐκθλίβουσα, affligens. (*l*) Viam feciſti.] *Ita* S. *Auguſtinus, et vetus pſalterium, et Romanum, quod græce*, ὡδοποίησας, *& videtur ſignificantius, quam quod in vulgata*, dux itineris fuiſti. (*m*) Repleta eſt.] *Sic eſt in pſalterio Romano, Cæteri libri græci habent*, καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν, *& ita* S. *Auguſtinus, & vulgata*, & implevit terram. (*n*) Arbuſta.] *Sic latini*: *græce eſt*, αἱ ἀναδενδράδες, *& poſſet etiam verti*, rami. (*o*) Extendit.] *In aliis, præterquam in vulgata, eſt*, extendiſti. S. *Hieronymus, Abacuc* 3. extendiſti propagines ejus uſque ad mare, & uſque ad flumina flagella ejus. *Aquila*, ἀποστελεῖ θερισμὸν αὐτῆς, mittet meſſem ejus: *Theodotio, & quinta editio*, ἐξαπέστειλεν τὰ κλήματα αὐτῆς, emiſit palmites ejus. *Symmachus, & ſexta editio*, ἐξέτεινεν τὰς χαίτας αὐτῆς, *quod S. Hieronymus videtur vertiſſe*, expandit comas ſuas. (*p*) Devaſtavit.] *Sic vetus pſalterium, & S. Auguſtinus; licet alicubi*, devaſtabit: *græce eſt*, ἐλυμήνατο. *Vulgata, & Romanum*, exterminavit. (*q*) Aper de ſylva.] *Symmachus*, ζῶα ἐρημίας, animalia ſolitudinis. (*r*) Convertere vero.] *Ita vetus, et S. Auguſtinus. Romanum autem*, convertere nunc: *græce eſt*, ἐπίστρεψον δή, *et poſſet etiam verti*, revertere obſecro: *nam ſæpe talem vim habet illud*, δή, *ut alibi dictum eſt.* (*ſ*) Incenſa.] *Eſt nominativus ſingularis*, ἐμπεπυρισμένη πυρί, καὶ ἀνεσκαμμένη, *et eſt hebraiſmus, in quo ſubintelligendum*, vinea, *aut*, pars, *aut quiddam hujuſmodi: ac manca iſta oratio dolorem indicat. Vetus pſalterium habet*, ſuccenſam igni, & effoſſam.

PSAL. LXXX.

(a) PSalmus ipſi Aſaph.] *Apud S. Auguſtinum, & in Pſalterio Romano, & in vulgata additur præterea,* quinta ſabbati. (b) Exultate.] *Theodoretus*: Symmachus autem dixit, εὐφημεῖτε, benedicite: Aquila autem, αἰνοποιεῖτε, laudate. (c) Pſalterium.] *Theodoretus*. Symmachus pſalterium vocavit lyram. (d) Buccinate in Neomenia tuba.] *Sic in vulgata, quod græce eſt*. σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι. S. *Auguſtinus, & vetus pſalt.* Tuba canite in initio menſis tubæ, *nimirum ut intelligeretur menſis ſeptimus. Non enim habent ſequentia verba, quibus hoc declaratur,* in inſigni die ſolennitatis veſtræ. *Romanum autem,* canite in initio menſis tuba, in die inſignis ſolennitatis veſtræ. *De Neomenia S. Hieronymus in fine epiſtolæ ad Suniam.* (e) Poſuit ipſum.] *Apud Latinos eſt,* illud: *ſed Græce eſt,* αὐτὸν, *& fortaſſe poteſt ſignificare,* αὐτὸν τὸν νόμον, ipſam legem. (f) Et loquar tibi] *S. Auguſtinus, & vetus,* & loquar & teſtificabor tibi: Iſrael, ſi me audieris: *Romanum,* & loquar: Iſrael, & teſtificabor tibi: Iſrael, ſi me audieris. *In multis Græcis codicibus, & apud Theodoretum hoc modo legitur,* ἄκουσον λαός μου, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. Ἰσραὴλ ἐὰν ἀκούσῃς μου. Audi popule meus, & conteſtor te. Iſrael, ſi audieris me. *Et ſic vulgata, niſi quod habet,* conteſtabor. (g) Affectiones.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus (niſi quod habent,* cordis) *quod græce eſt,* κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν. *Romanum, & vulgata,* ſecundum deſideria cordis eorum. *Eadem autem vox* ἐπιτηδεύμασι, *apud S. Auguſtinum eodem modo,* affectionibus: *Romanum* voluntatibus, *vulg.* adinventionibus: *quemadmodum ſæpe verti ſolet. Theodoretus*: Symmachus autem ſic, ἀφῆκα οὖν αὐτοὺς τῇ ἀρεσκίᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὁδεύειν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν, dimiſi igitur eos voluntati eorum, ut eant conſiliis ſuis *Sic autem & Aquila,* καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὸν, (*licet in uno codice legatur,* ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς) ἐν σκολιότητι καρδίας αὐτοῦ, (*in eodem* αὐτῶν) ἐκπορεύσονται ἐν βουλεύμασιν αὐτῶν. *Quæ ita videtur reddidiſſe S. Hieronymus,* & dimiſi eum in pravitate cordis ſui: ambulabunt in conſiliis ſuis. (h) In nihilo utique.] ἐν τῷ μηδενὶ ἄν. *Vulgata,* pro nihilo forſitan. *S. Auguſtinus, & vetus,* in nihilum omnes: *Romanum,* ad nihilum. *Theodoretus*: Nam illud, ἐν τῷ μηδενὶ, facilitatem indicat: ac ſi ἀπονητὶ, καὶ ἀπόνως, καὶ ἐν ἀκαρεῖ, facile, ſine labore, in momento temporis. (i) Inimici Domini] *Theodoretus, & Schol. ex Aquila,* μισοποιοῦντες κύριον ἀρνήσονται αὐτὸν, *& S. Hieronymus,* qui oderunt Dominum; negabunt eum. *Ex Symmacho autem,* μισοποιοὶ κυρίου οἱ ψευσάμενοι αὐτῷ· ἀλλ' ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Oſores Domini, qui mentiti ſunt ei. Sed erit tempus eorum in æternum, καιρὸν, autem, id eſt, tempus, vocat calamitates. Ita enim & Syri & Hebræi nominare conſueverunt, & multi etiam apud nos.

PSAL. LXXXI.

(a) IN medio.] *Aquila,* ἐν ἐγκάτῳ, in intimo. (b) Pupillum, & egenum.] *In pleriſque libris Græcis eſt,* ὀρφανῷ, καὶ πτωχῷ, *& ita apud latinos,* pupillo, & egeno, *vel,* egeno, & pupillo. *Aquila,* ἀραιῷ, καὶ ὀρφανῷ, imbecilli, & pupillo. *Theodotio,* πτωχὸν, καὶ ὀρφανὸν, egenum, & pupillum. *Symm.* ἀγόνῳ καὶ ὀρφανῷ, infœcundo (*aut fortaſſe,* parentibus deſtituto) & pupillo (c) Vos autem.] *Theodoretus*: Symmachus autem, ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθανεῖσθε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πεσεῖσθε, vos autem ſicut homines, moriemini, & ſicut unus de principibus, cadetis, *& ſic latini.* (d) Hæreditabis.] *Sic vulgata, & pſalterium Romanum, & omnes libri græci, qui collati ſunt,* κατακληρονομήσεις. *Vetus tamen, & Sanctus Auguſtinus habent,* diſperdes, *ac Sanctus Cyprianus.* 2. *teſtim.* exterminabis.

PSAL. LXXXII.

(a) NEque compeſcaris Deus.] μηδὲ καταπραΰνῃς, *quod S. Auguſt. teſtatur ab aliis eſſe verſum,* neque miteſcas Deus, *& ſatis quidem apte. Theodoretus, ex Symmacho,* μὴ ἠρεμήσῃς, *& S. Hieron.* non quieſcas. (b) Sonuerunt.] *Symm.* συνηχοῦσιν, *quod Scholiaſtes interpretatur,* συμφωνοῦσι, conſonant, & conſentiunt. (c) Aſtute cogitaverunt.] *Ita pſalterium Romanum: cujus lectionis facit etiam mentionem S. Auguſt. Ipſe autem primo habuit illum, quæ eſt in vetere, & vulgata,* malignaverunt: *Græce eſt,* κατεπανουργεύσαντο γνώμην, *aut,* γνώμῃ, *Symm.* κατὰ τοῦ λαοῦ σου πανούργως ὁμιλοῦσι, καὶ συμβουλεύονται κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου, contra populum tuum aſtute colloquuntur, & conſultant contra reconditum tuum. *Aquila,* κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σου (*al.* σοι,) contra concluſum & abſconditum tuum, *eodemque modo Theodotionem dixiſſe teſtatur Theodoretus. S. Hier.* adverſus arcanum tuum. (d) Alienigenæ.] *Theodoretus*: ἀλλοφύλους, cæteri interpretes dicunt, φυλισταίους, quos nos dicimus Palæſtinos. *Idem ſæpe notavit S. Hier* (e) Etenim & Aſſur.] καὶ γὰρ καὶ ἀσσούρ. *Latini,* etenim Aſſur. *Aquila, & Theodotio,* καί γε ἀσσούρ, atque etiam Aſſur. *Symm.* ἔτι καὶ ἀσσούρ. præterea & Aſſur. (f) In ſuſceptionem.] *Sic Romanum pſalterium, quod græce.* εἰς ἀντίληψιν. *Cæteri,* in adjutorium. (g) Lot.] *Schol.* λὼτ *exponitur* παρακεκλημένος, advocatus. *Aliud Schol.* λὼτ exponitur ἐγκεκλεισμένος, incluſus. (h) Diſperierunt.] *Aquila,* ἐξετρίβησαν ἐν ἀενδώρ, ἐγενήθησαν κόπριον τῆς χθονός, contriti ſunt in Ændor: fuerunt ſtercus terræ. (i) Hæreditate poſſideamus nobis,] *Ita pſalt. Romanum. A vetere, & S. Auguſt. abeſt illud,* nobis, *quod facile ſubintelligi putat S. Hier.* (k) Altare] τὸ θυσιαστήριον. *Sic quoque habet Æthiopicum pſalterium, & Apollinarius,* θεοῦ περικαλλέα βωμὸν, Dei perpulchram aram. *In cæteris græcis libris eſt,* τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ, *& latini,* ſanctuarium Dei. *Theodoretus*: Symm. autem τὸ ἁγιαστήριον dixit δίαιταν, habitaculum. (l) Incendat montes.] *Ita Romanum, quod græce,* ὡσεὶ φλὸξ κατακαύσαι ὄρη. *In aliis græcis eſt,* ἡ κατακαύσει ὄρη, quæ comburet montes. *S. Auguſt. & vulgata,* ſicut flamma comburens montes. (m) Facies.] τὰ πρόσωπα. *Schol.* Aquila, & Symm. ut lxx. Theodotio, πρόσωπα, *ut tantum in eo differre videatur, quod omittit articulum; ſi Scholion, aut textus recte habet.* (n) Nomen tibi Dominus.] *Schol.* lxx ipſi & tres illi. σοὶ ὄνομα κύριε, tibi nomen Domine.

PSAL. LXXXIII.

(a) AMabilia.] *Sic S. Auguſt. & pſalt. vetus & Romanum, quod Græce,* ἀγαπητά. *Vulgata,* dilecta. *S. Cyprian.* 3. *teſtim. & alibi,* quam dilectiſſimæ habitationes tuæ Deus virtutum: deſiderat & properat anima mea ad atria Dei. (b) Ubi ponet] θήσει. *Latini autem,* ponat. *Theodoretus, ex Aquila,* καί γε ὄρνεον εὗρεν ἑαυτῷ οἶκον, καὶ στρουθὸς νεοσσιὰν αὐτῷ, οὗ ἔθετο νεοσσοὺς αὐτῆς. Et quidem avis invenit ſibi domum, & paſſer nidum ſibi, ubi poſuit pullos ſuos. (c) Suſceptio.] *Sequuti ſumus S. Auguſt. & vetus pſalt. quamvis S. Hier. ad Suniam, agnoſcat, tanquam ſuum;* cui eſt auxilium abs te. *Et certe in aliquot codicibus græcis eſt,* ᾧ ἐστιν ἀντίληψις αὐτῷ, *& in nonnullis,* οὗ ἐστιν ἀντίληψις αὐτῷ. *Vulgata,* cujus eſt auxilium abs te. (d) Corde ſuo.] *Sive,* ejus, *ut S. Auguſt. vetus pſalt. & Romanum. Notat autem Scholiaſtes hic nonnullos punctum figere: ut ſequatur deinde quaſi ex alio principio.* Diſpoſuit in convalle plorationis, &c. *atque ita etiam interpungit Theodor.* (e) In loco, quem poſuit.] *S. Auguſt. & vetus,* in locum quem diſpoſuit: *Romanum,* in locum, quem diſpoſuiſti eis. (f) Super millia.] ὑπὲρ χιλιάδας. *Schol.* vel, χιλιάδα, οὕτω γὰρ εὕρηται ἐν τῇ ἑβραϊκῇ γραφῇ. Ita enim inventum eſt in ſcriptura hebraica. (g) In domo Dei. *S. Auguſt. & Romanum,* Domini. *In multis græcis eſt,* θεοῦ μου, *& vulgata,* Dei mei. (h) Quia miſericordiam.] ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεὸς, *in aliquot codicibus eſt,* ἔλεος. *Eadem vero in Scholio tribuuntur Theodotioni, niſi ſi in interpunctione aliquod diſcrimen eſt. Nam latini etiam variant. Ex Aquila vero hæc referunt,* ἥλιος, καὶ θυρεὸς, κύριος ὁ θεὸς, Sol, & clypeus, Dominus Deus. *Ex Symm.* ἥλιον γὰρ καὶ ὑπερασπισμὸν κύριος ὁ θεὸς, Solem enim & protectionem Dominus Deus. (i) Non prohibebit] οὐχ ὑστερήσει. *In cæteris græcis eſt,* οὐ στερήσει, *& in latinis,* non privabit bonis ambulantes, *aut,* eos, qui ambulant.

PSAL. LXXXIV.

(a) BEnedixiſti.] εὐδόκησας. *Notat S. Hieron. ad Suniam, ita verſum eſſe ad proprietatem linguæ Latinæ: alioqui dicendum fuiſſe,* beneplacuit Domine terra tua. *Theodor.* εὐδοκῆσαι. eſt, τὸ ἀγαθὸν τι θελῆσαι, bonum aliquid velle. (b) Plebi tuæ.] *Apud latinos eſt,* iniquitatem plebis tuæ. (c) Avertiſti.] *Eſt Hebraiſmus uſitatus: nam ſubintelligitur,* te: *quare in nonnullis exemplaribus antiquis legitur,* averſus es. (d) Sanitatum noſtrarum.] τῶν σωτηρίων ἡμῶν. *Ita S. Auguſt. & vetus pſalt. pro,* ſalutum: *Romanum, & vulgata,* ſalutaris noſter. (e) Nunquid in æternum.] *Romanum,* ut non in æternum iraſcaris nobis, neque extendas iram tuam a progenie in progenies. *S. Auguſt. & vetus,* non in æternum iraſcaris nobis, vel extendas, &c. (f) Convertens.] *Ita S. Auguſt. & vetus & Romanum: quamvis hic etiam ſubintelligatur,* te: *& ideo vulgata,* converſus. *S. Auguſt. autem ſubintelligit,* nos. (g) Audiam quid loquetur.] *Latini,* loquatur: *Aquila,* ἀκούσομαι τί λαλήσει ὁ ἰσχυρὸς κύριος, audiam quid loquetur fortis Dominus. *Symm.* ἀκούσω τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος, audiam quid loquetur Deus Dominus. (h) Convertunt cor.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalt. nec multo aliter S. Ambr. ſerm.* 45. *in pſal.* 118. & in eos, qui convertunt ad ipſum cor ſuum. *Romanum autem,* qui convertuntur ad ipſum, *& vulg.* qui convertuntur ad cor. (i) Occurrerunt.] *Admonet S. Hier. illud,* ſibi, *quod apud latinos additur, obelo prænotatum fuiſſe: nec tamen fruſtra addi: quare paulo poſt apud S. Auguſtinum additur,* ſe; oſculatæ ſunt ſe, *& in Romano,* complexæ ſunt ſe. (k) Ejus.] *Apud latinos legitur,* ſuos, *ſed apud græcos eſt, non,* αὐτῆς, *ſed,* αὐτοῦ.

PSAL. LXXXV.

(a) CLamabo.] κεκράξομαι. *Latini tamen habent,* clamavi. (b) Tota die.] *Theodoretus, ex Symmacho,* καθ' ἑκάστην ἡμέραν, per ſingulos dies. (c) Mitis] ἐπιεικὴς, *quam virtutem interpretes Ariſtotelis ſolent æquitatem nominare. Aquila, & Theodotio,* ἱλαστής, propitiabilis. *Symm.* ἀφεὶς, dimittens, & parcens. (d) Multæ miſericordiæ.] *Sic vulgata, quod græce eſt,* πολυέλεος. S. *Auguſt. & vetus pſalterium,* multum miſericors. *Romanum,* copioſus in miſericordia. (e) Clamavi ad te.] *Symm.* ἐπικαλέσομαί σε, ὅτι εἰσακούσῃ μου, *quod S. Hieronymus,* invocabo te, quia exaudies me. (f) Magnus.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium itemque Æthiopicum, & Arabicum. A cæteris libris græcis abeſt dictio,* μέγας, *& a latinis,* magnus. (g) Lætetur.] *Aut,* jocundetur, *ut S. Auguſtinus: Aquila,* μοναχῶς, unice. *Sym.* ἕνωσον, uni, *aut,* unicum fac, *ut S. Hier.* (h) Iniqui.] *Sic vulgata & nunc & plerumque, quod græce eſt,* παράνομοι. S. *Auguſt. & vetus pſalt.* prætereuntes legem: *Romanum,* injuſti. (i) Poteſtatem tuam puero tuo.] κράτος σου τῷ παιδί σου. *Sanctus Auguſtinus, pſalterium vetus, & Romanum,* poteſtatem puero tuo: *vulgata,* imperium tuum puero tuo. *Symmachus,* δὸς ἰσχὺν παρὰ σοῦ τῷ δούλῳ σου, da fortitudinem a te ſervo tuo.

PSAL. LXXXVI.

(a) FIliis Core.] *Aquila & Symmachus,* τῶν υἱῶν κορὲ, Filiorum Core. (b) Fundamenta ejus.] οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ. *Sic eſt in omnibus Græcis collatis codicibus, & Apollinarius,* θεοῖο. *In comm. qui inſcribuntur S. Hieronymo,* ſive Dei, ſive certe Eccleſiæ. *Aquila,* θεμελίωσις αὐτοῦ ἐν ὄρεσιν ἡγιασμένου, fundatio ejus in montibus ſanctificati. (c) Scientibus me.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus pſalterium & græce,* τοῖς γινώσκουσί με, *vulgata, & Romanum,* ſcientium me. (d) Mater Sion.] *Ita habent Tertullianus,* S. *Ambroſius,* S. *Auguſtinus, pſalterium vetus, & Romanum, & libri græci,* μήτηρ σιὼν, *itemque pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & Apollinarius.*

Μητέρα τιμήσαντα ἀνὴρ Σιῶνα καλέσσει.

In commentariis S. *Hier. legitur, lxx. ita ſcripſiſſe,* μήτι σιὼν, nunquid Sion: *ſed multos cum id minime intelligerent, addidiſſe,* ρ, *& feciſſe,* μήτηρ. *Item in Schol. quodam:* τὸ (ρῶ) κατὰ προσθήκην ἔκειτο εἰς τὴν τῶν ο. ἐν τῷ τετρασελίδῳ· ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, μήτηρ σιὼν. Illud, ρ, per additionem poſitum eſt in interpretatione lxx. in Tetraſelido. In Octaſelido autem eſt, μήτηρ σιὼν. *Aquila.* καὶ τῇ σιὼν, ipſi Sion. *Symmachus,* περὶ δὲ σιὼν λεχθήσεται, ἀνὴρ, καὶ ἀνὴρ ἐτέχθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἥδρασεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος, κύριος ἀριθμήσει γράφων λαοὺς, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ. De Sion autem dicetur, vir & vir natus eſt ibi, & ipſe ſtabilivit eam excelſus: Dominus numerabit ſcribens populos: hic natus eſt ibi. *Nec multo aliter S. Hieron. Aquila,* οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ ἀεί. Ipſe natus eſt in ea ſemper.

Schol. περὶ δὲ Σιὼν φὼς λεχθήσεται; de Sion autem homo dicetur? (Ita enim Symmachus) ἀνὴρ καθ᾽ ἕκαστον, ἄνθρωπος ἐτέχθη ἐκεῖ, vir quisque, homo natus est ibi. (e) Factus est] *Sic S. Ambrosius, & S. Augustinus, & psalterium vetus & Romanum: quod græce,* ἐγεννήθη, *& in aliquo codice sequitur,* ἐν αὐτοῖς, in eis. *Plerique tamen habent,* ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ *quibuscum facit psalt. Arabicum, & Æthiopicum. Et Tertullianus, & vulgata,* natus est in ea. *Schol.* Theodotio, Quinta, & Sexta, ἐγεννήθη. (f) In scriptura.] *Sic in commentariis Sancti Hieronymi, & græce est,* ἐν γραφῇ. *Cæteri latini habent fere,* in scripturis, *& multi,* narravit. (g) Omnium.] *Romanum*, omnium nostrum. *Vide notas sequentis psalmi.*

PSAL. LXXXVII.

(a) CAnticum psalmi.] *Schol.* ὁ μὲν πρὸ τούτου ψαλμὸς τὴν γένεσιν αἰνίττεται τοῦ χριστοῦ, ἧς τὸν καιρὸν ἡ ε΄ δεδήλωκεν ἔκδοσις, ἐν ἀπογραφῇ τεχθήσεσθαι λέγουσα, ὁ δὲ μετὰ χεῖρας, τὸν θάνατον. Præcedens quidem hunc psalmus generationem significat Christi, cujus generationis tempus quinta editio demonstravit, dicens, ἐν ἀπογραφῇ τεχθήσεσθαι, fore ut in descriptione nasceretur. Hic autem, qui in manibus est, mortem. *Aliud. Schol.* ἡ γέννησις τοῦ σωτῆρος διὰ τοῦ προλαβόντος ἐδηλοῦτο ψαλμοῦ, ἐν τῷ, καὶ ᾄδοντες χοροί, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. Generatio Salvatoris per præcedentem ostensa est psalmum eo loco, καὶ ᾄδοντες χοροί, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. *Est autem hic præcedentis psalmi ultimus versiculus ex aliqua alia editione. Nam & S. Hieron ita illum transtulit:* Et cantabunt quasi in choris, omnes fontes mei in te. (b) Maeleth.] *Theodor.* Symmachus autem pro illo, ὑπὲρ μαελὲθ, dixit, διὰ χοροῦ, per chorum, *al.* διχορίου, duplicis chori: Aquila autem, ἐπὶ χορείας, super choream. S. *Aug. habet,* Melech, *& interpretatur,* chorum. (c) Israelitæ.] *Sic græci, & cæteri latini præter vulgatam, quæ habet,* Ezrahitæ. (d) Domino.] *Sic Psalt. Romanum: à cæteris libris græcis & latinis abest* (e) Projecti.] *Abest hoc à cæteris libris græcis, & latinis præterquam a psalt. Romano & S. Ambrosio. Apollinarius,* Οἷά περ οὐτηθέντες ἀκήδεστοι περὶ τύμβους εὕδουσι, quemadmodum vulnerati temere projecti & incurati circa sepulchra dormiunt. *Theodoretus, ex Symmacho,* ὡς οἱ τετρωμένοι οἱ κείμενοι ἐν τάφῳ ὧν οὐ μνημονεύεις (*al.* μνημονεύσεις) οὐκέτι, οἵτινες ὑπὸ τῆς χειρός σου ἐξεκόπησαν, sicut vulnerati qui jacent in sepulchro, quorum non recordaris (*al* recordaberis) amplius: qui quidem à manu tua excisi sunt. *Schol. ex Aquila,* ὁμοίως ἀνῃρημένοις, similiter atque illi, qui sublati sunt. (f) Infimo.] *Vidit S. August ita vertendum esse, quod græce est,* κατωτάτῳ, *tamen & hic, & alibi apud latinos est,* inferiori. (g) Furor tuus.] ὁ θυμός σου. *Putat S. Aug.* θυμὸν, *melius verti indignationem, quam furorem, quod furor apud latinos non soleat esse furorem. Sed usus obtinuit, ut Deo etiam tribueretur. S. Cyprianus, ut alibi notavimus, animationem solet dicere Theodoretus, ex Symmacho,* ἐμοὶ ἐπέβαινεν, (*al.* ἐπίσφρηγεν) ὁ θυμός σου καὶ τοῖς καταιγισμοῖς σου ἐκάκωσάς με, in me irrupit, atque incubuit furor tuus, & procellis tuis afflixisti me. (h) Elationes.] *Vocem græcam,* μετεωρισμοὺς, *notat S. Augustinus, ab aliis redditam hoc modo esse, ab aliis,* fluctus, *ab aliis,* suspensiones. (i) A me.] ἀπ᾽ ἐμοῦ. *Schol.* apud LXX in Tetraselido positum est, ἐπ᾽ ἐμοῦ, super me, ne forte erratum sit in Octaselido, ἀπ᾽ ἐμοῦ. (k) Oculi mei.] *Theodor. ex Symmacho,* ὁ ὀφθαλμός μου ἐξέῤῥευσεν ἀπὸ τῆς κακώσεως, oculus meus effluxit præ afflictione. (l) Et clamavi.] *Symm.* ἐμοῦ δὲ πρὸς σὲ κύριε ἡ οἰμωγὴ, meus autem ad te Domine ploratus. (m) Oblita.] *Sic S. August. & vetus psalt. id est,* oblivioni tradita, *græce enim est,* ἐπιλελησμένῃ. *Vulgata, & Romanum,* oblivionis. (n) Orationem.] *Sic est apud latinos, & in psalt. Arabico, & Æthiopico, & Apollinarius habet,* εὐχωλήν *Plerique autem libri græci habent,* ψυχήν μου, animam meam. *Aquila,* εἰς τί κύριε ἀπώσῃ ψυχήν μου; ad quid Domine expelles animam meam? *Theodotio,* ἱνατί κύριε ἀπωθεῖς τὴν προσευχήν μου; ut quid Domine repellis orationem meam? *Symm.* ἱνατί κύριε ἀποβάλλῃ τὴν ψυχήν μου; quare Domine abjicis animam meam? *& ita S. Hier.* (o) Amicum.] *In cæteris libris latinis additur,* & proximum, *& in græcis,* καὶ πλησίον. *Schol.* illud, πλησίον, non est in Tetraselido apud LXX, neque apud Theodotionem.

PSAL. LXXXVIII.

(a) ÆTham Israelitæ.] *Schol.* αἰθὰμ τοῦ ζαραΐτη, Æthan Zaraitæ, *vulgata,* Ezrahitæ, *ut etiam notatum est in titulo præcedentis psalmi.* (b) Misericordias tuas Domine.] *Ita etiam S. Augustinus, & vetus psalterium, & Romanum. Vulgata autem:* Misericordias Domini: *Aquila:* ἐλέη κυρίου αἰῶνα ᾄσομαι, misericordiam Domini æternum cantabo. *Symmachus,* τὰ ἐλέη κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσω, *quod respondet vulgatæ Theodotio, ut LXX.* (c) Ædificabitur.] *Theodoretus:* Illud enim, οἰκοδομηθήσεται, dictum est, pro, αὐξηθήσεται, crescet: Symmachus autem dixit, ἑδρασθήσεται, stabilietur. (d) Veritas tua] *Sic Græci & Latini, præter vulgatam, in qua additur,* in eis, *ut in Hebræo.* (e) Et veritatem tuam.] *Ita etiam S. Augustinus, & psalterium vetus, & Romanum. In aliquot codicibus Græcis est,* καὶ γὰρ τὴν ἀλήθειάν σου, *& sic vulgata,* etenim veritatem tuam. *Theodoretus ex Theodotione,* καί γε τὴν πίστιν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων, atque etiam fidem tuam in ecclesia sanctorum. (f) Quis in nubibus.] *Theodor. ex Sym.* τίς γὰρ ἐν αἰθέρι ἀντιπαραθήσει τῷ κυρίῳ, ἐξισώσει τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεῶν; Quis enim in æthere opponet se Domino, æquabit se Domino in filiis Deorum? (g) Consilio.] S. *Augustinus:* Deus glorificandus in consilio justorum, *Græce est,* ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων. *In latinis editionibus est,* concilio. *Theodoretus:* βουλὴν ἁγίων; nominat hoc loco, τῶν ἁγίων τὸν σύλλογον, sanctorum conventum, & cœtum. (h) Terribilis super omnes.] *Aut,* in omnes, *ut S. Augustinus, & vetus. Romanum vero,* metuendus super omnes. S. *Hieronymus, ad Suniam, videtur habuisse,* horrendus. (i) Aquilonem, & mare.] *Aquila,* βοῤῥᾶν, καὶ δεξιὰν, Aquilonem, & dexteram, *& ita S. Hieronymus: Theodotio,* τὸν βοῤῥᾶν, καὶ νότον, Aquilonem, & Austrum. *Symmachus,* εἰς βοῤῥᾶν, καὶ εἰς δεξιὰν, ad Aquilonem, & ad dexteram. (k) Exultabunt.] *Theodoretus:* Illud, ἀγαλλιάσονται, Aquila quidem dixit, αἰνέσουσιν, laudabunt: Symmachus autem, εὐφημήσουσιν, benedicent. (l) Potentia.] *Theodoretus:* Aquila, pro, δυναστείας, posuit, δύναμιν, *quod clarius significat potentiam, & efficaciam.* (m) Firmetur.] *Aut,* confirmetur, *ut S. Augustinus, & vetus. Theodoretus, ex Symmacho,* ἀήττητος ἡ χείρ σου, ὑψηλὴ ἡ δεξιά σου, inexpugnabilis manus tua, excelsa est dextera tua. (n) Susceptio.] *Ita S. Augustinus, & vetus, quod Græce,* ἀντίληψις. *Romanum,* assumptio. *Vulgata,* assumptio nostra, *& alicui codici Græco ad marginem est ascriptum,* ἡμῶν. (o) In visione.] S. *Augustinus, & vetus, & Romanum,* in aspectu, *vulgata,* in visione sanctis tuis. *Græci collati codices,* τοῖς υἱοῖς σου. *Sed S. Hieronymus, ad Suniam, testatur omnes hebraicam dictionem transtulisse,* τοῖς ἁγίοις σου, *id est,* sanctis tuis, *& solam sextam editionem interpretatam esse,* prophetis tuis, *sensum magis quam verba exprimentem, & in,* κοινῇ, *tantum pro sanctis filios se reperisse. Ad marginem comm. Theodoreti adscriptum est hoc scholium,* τότε ἐλάλησας διὰ τῶν ἁγίων σου προφητῶν περὶ τοῦ χριστοῦ σου, tunc loquutus es per sanctos tuos prophetas de Christo tuo. *Ipse autem Theodoretus, ex Symmacho,* τότε ἐλάλησας δι᾽ ὁράσεως τοῖς υἱοῖς σου, tunc loquutus es per visionem filiis tuis. (p In misericordia sancta.] ἐν ἐλέει ἁγίῳ. *Ita legit S. Hieronymus in 55. cap. Esaiæ In cæteris libris græcis est,* ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου. *Sic S. Augustinus, & vetus,* in oleo sancto meo. *Romanum,* oleo sancto meo, *vulgata,* oleo sancto unxi eum. (q) Non apponet.] *Romanum,* non nocebit ei. *Schol.* LXX, & Symmachus, οὐ κακώσει αὐτὸν, *quod S. Hieronymus,* non affliget eum. *Theodotio,* οὐ ταπεινώσει, *quod idem valet.* (r) Apud reges terræ.] *Ita S. Augustinus, & vetus. Romanum autem, & vulgata,* præ regibus terræ, παρὰ τοῖς βασιλεῦσι. *Theodoretus:* Aquila, ὕψιστον τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς altissimum regibus terræ: Symmachus, ἀνώτατον τῶν βασιλέων τῆς γῆς, supremum regum terræ. (s) Non nocebo.] *Sic Romanum, & vulgata.* S. *Augustinus, & vetus,* non nocebo eos. *Sed græce est,* οὐδὲ μὴ ἀδικήσω, *quod sæpe valet,* neque injuste agam, neque decipiam. *Theodoretus, & Schol* Symmachus, οὐ παραβήσομαι, non transgrediar: Aquila, οὐ ψεύσομαι, non mentiar. (t) Testis] *Theodoretus, ex Symmacho,* ὁ διαμαρτυράμενος, *alius,* διαμαρτυράμενος, qui testificatus, *alius,* qui testificatur. (u) Sprevisti.] *Sic Romanum, quod græce est,* ἐξουδένωσας. S. *Hieronymus ad Suniam,* despexisti, & pro nihilo duxisti: *vulgata habet,* despexisti. S. *Augustinus, & vetus,* ad nihilum deduxisti. (x) Evertisti.] *Latini codices,* avertisti: *sed potuit primorum librariorum error esse, quem cæteri sint sequuti. Græce est,* κατέστρεψας. *Theodoretus, ex Symmacho,* σὺ δὲ αὐτὸς ἀπέβαλες, καὶ ἀπεδοκίμασας· ἐχολώθης πρὸς τὸν χριστόν σου. εἰς κατάραν ἔδωκας τὴν συνθήκην τοῦ δούλου σου. Tu vero ipse abjecisti, & reprobasti: iratus es adversus christum tuum: in maledictionem dedisti pactum servi tui. (y) Sanctitatem.] *Ita S. Augustinus, psalterium vetus, & Romanum: vulgata vero,* sanctuarium. *Theodoretus,* ἁγίασμα vocat ipsum templum: *posset autem & alia significare.* (z) Inimicorum ejus.] *Ita S. Augustinus, psalterium vetus, & Romanum: vulg. autem,* deprimentium eum, *& in aliquot græcis codicibus est,* τῶν θλιβόντων αὐτόν. (ω) Dissolvisti.] *Ita S. Augustinus, psalterium vetus, & Romanum, quod græce est,* κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ, *vulgata,* destruxisti. *Theodoretus, ex Symmacho,* ἀπέπαυσας τὴν καθαρειότητα, (*al.* καθαρότητα) αὐτοῦ, cessare fecisti puritatem ejus. (aa) Sedis ejus.] *Ita S. Augustinus, & vetus psalterium, itemque Æthiopicum. In aliis libris græcis est,* χρόνου, *sic vulgata,* temporis ejus: *Romanum vero,* temporum ejus. *Aquila,* νεοτήτων αὐτοῦ, juventutum ejus. *Symmachus,* νεότητος αὐτοῦ, adolescentiæ ejus, *& sic S. Hieronymus.* (bb Averteris.] ἀποστρέφῃ. *Ita S. Augustinus, & vetus. Vulgata autem,* avertis: *Romanum,* irasceris. *Theodoretus, ex Symmacho,* ἕως τίνος κύριε ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλος; φλεγήσεται, ὡς πῦρ, ὁ θυμός σου; S. *Hieronymus,* usquequò Domine absconderis in finem? succendetur, quasi ignis, indignatio tua? (cc) Constituisti.] *Sic latini: græce est,* ἔκτισας, *& posset verti,* creasti, *quod habet S. Hieronymus in tralatione sua.* (dd) Quod continui] *Theodoretus, ex Symmacho,* καὶ ἐβάστασα ἐν τῷ κόλπῳ μου παμπόλλων ἐθνῶν, & portavi in sinu meo plurimarum gentium. *Et fortasse illud,* παμπόλλων, *in duas dictiones dividendum. Nam hebræus videtur habere,* omne multorum populorum, *ut intelligatur,* omne opprobrium, *vel,* omnem injuriam. (ee) Commutatio.] ἀντάλλαγμα. *Theodoretus:* Symmachus autem & Theodotio sic, ὠνείδισαν τὰ ἴχνη τοῦ χριστοῦ σου, *& S. Hieronymus,* exprobraverunt vestigia Christi tui: *idem autem fere significare LXX, ostendit idem Theodoretus: Apollinarius dixit,* εἰκόνα, imaginem. (ff) Fiat, fiat.] *Theodoretus, ex Aquila,* πεπιστωμένος, καὶ πεπιστωμένος, id est, verax es, & valde verax. *Schol.* πεπλήρωται καθ᾽ ἑβραίους καὶ ἡ τρίτη βίβλος τῶν ψαλμῶν, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ οβ΄. ψαλμοῦ, completus est secundum hebræos tertius etiam liber psalmorum, qui cœpit à lxxij psalmo.

PSAL. LXXXIX.

(a) MOysi.] τῷ μωυσῇ, *vel,* μωυσεῖ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. In aliquo græco codice est, μωύσεως ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, *& latini*, Moysi hominis Dei: *idque agnoscit S. Hieronymus ad Cyprianum. Schol.* Moyses exponitur, ἀνάληψις, assumptio, recreatio. (b) Generatione. *Sic videtur habuisse S. Augustinus, quamvis apud ipsum, & in vetere legatur,* generationem: *Romanum*, a generatione, & progenie: *vulgata,* a generatione in generationem. *Symmachus,* ἐν ἑκάστῃ γενεᾷ, in unaquaque generatione. S. *Hieronymus ad Cyprianum hæc tribuit ipsis lxx.* in omni generatione & generatione. (c) Priusquam montes.] *Hunc etiam locum ita ex lxx refert S. Hieronymus,* antequam montes firmarentur, & fingeretur terra, & orbis; a seculo, & usque in seculum, tu es Deus, *& ad Suniam, testatur apud lxx. & omnes alios interpretes legi,* σὺ εἶ θεὸς, *& vulgata* tu es Deus. *Abest tamen illud,* θεὸς, *a collatis græcis codicibus, & cum iis convenit S. Augustino, & psalterio veteri, & Romano.* (d) Convertimini.] ἐπιστρέψατε *S. Hieronymus ad Cyprianum* convertimini, sive revertimini, *& in græco esse hebraismum alibi notatum est. Theodoretus, ex Aquila,* καὶ ἐρεῖς, ἐπιστράφητε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, & dices, revertimini, filii hominum. (e) In oculis tuis.] *Ita S. Hier. ad Cyprianum: Cæteri,* ante oculos tuos. (f) Et custodia in nocte.] *Sic etiam interpungunt S. Hieronymus, & S. Augustinus, licet vulgata & Romanum hæc conjungant cum sequentibus. iidem vero Patres, & vetus psalterium habent,* sicut vigilia in nocte: *& utroque modo quarta noctis pars significatur.* (g) Turbati sumus.] S. *Hieronymus ad Cyprianum testatur, Aquilam & Symmachum transtulisse,* acceleravimus. (h) Posuisti.]

Theodoretus, ex Symm. προσέθηκας τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἄντικρύς σου, τὰς ἀμελείας ἡμῶν. φαίνεσθαι τῷ προσώπῳ σου Appoſuiſti iniquitates noſtras coram te, negligentias noſtras, ut apparerent faciei tuæ. (*i*) Seculum.] ὁ αἰών. *Teſtatur S. Hier. ad Cypr. dictionem Hebræam, quam ipſe ex Sym. reddiderit*, negligentias, *quintam editionem reddidiſſe*, adoleſcentiam, *Aquilam*, παραφάσεις, *quod valeat*, errores, *ſive*, ignorantias. *Alii tamen ex hebræo verterunt*, ſecretum, & abſconſionem. (*k*) Meditati ſunt.] *Sic S. Hieronymus ad Cyprianum, quod græce*, ἐμελέτων, *cæteri*, meditabuntur. *Schol.* οὕτω φησὶν ἡ ζωὴ ἡμῶν πᾶσα ἀσθενὴς ὡς τὰ ὑφάσματα τὰ ἀράχνια. Ita, inquit, vita noſtra omnis eſt imbecilla, ſicut telæ aranearum : vocat autem, μελέτην, id eſt, meditationem, τὴν συνεχῆ ταλαιπωρίαν, aſſiduam ipſam aſſlictationem, & miſeriam. *Sed S. Hieronymus ibidem putat dictam meditationem araneæ, infirmitatem operis illius.* (*l*) In ipſis.] *Teſtatur ibidem S. Hieronymus, pro hoc Symmachum ſignificantius tranſtuliſſe*, ὁλόκληροι, *id eſt*, univerſi. (*m*) In potentatibus.] ἐν δυναστείαις, *quod alius vertit ex hebræo*, in fortitudinibus. *S. Hieronymus*, multum. *Scribit autem ibidem S. Hieronymus, Symmachum dixiſſe*, contra opinionem. (*n*) Super nos.] *Ita Romanum, & S. Hieronymus ad Cyprianum, ex ipſis lxx. licet ad Suniam dicat id eſſe ſuperfluum. Notat autem in eadem epiſtola ad Cyprianum, verbum ſequens*, παιδευθησόμεθα, *eſſe ambiguum, & tam correptionem, quam eruditionem doctrinamque ſignificare. Aquila*, ὅτι διεπέλασεν ἀνὴρ, ϗ ἐπετάσθη, quoniam præterivit vir, & avolavit. *Symmachus*, τμηθέντες ἄφνω ἐκπεταννύμεθα, *quæ ita reddit S. Hieronymus*, ſuccindimur enim repente, & avolamus. *Theodotio*, ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης, ϗ παιδευθησόμεθα quoniam ſupervenit manſuetudo, & corripiemur, *& ſic vulgata, & S. Auguſtinus. Addit autem S. Hieronymus, ſextam etiam editionem tranſtuliſſe*, manſuetudinem : *quintam vero*, quoniam tranſivimus celeriter, & diſſolvimur (*o*) Quis noſcit.] *Latini*, novit. *Theodoretus, ex Symmacho*, τίς οἶδεν τὴν ἰσχὺν τοῦ θυμοῦ σου, ϗ κατὰ τὸν φόβον σου τὴν ὀργήν σου; *quæ ita reddit S. Hieronymus :* Quis novit fortitudinem iræ tuæ, & ſecundum timorem tuum indignationem tuam? (*p*) Iræ tuæ.] *Ita etiam pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & fortaſſe Apollinarius.*

Τίς σεῦ ἀριθμήσειεν ἀμειδέα δείματα θυμοῦ;

Cæteri libri græci habent, τὸν θυμόν σου, *& ſic latini*; iram tuam. *Notat S. Hieronymus, inter hebraicum, & lxx, diverſam diſtinctionem eſſe, lxx. enim dinumerationem timori, & furori Domini copulare : hebraicum vero ſequenti aptare verſiculo, ut ſequatur*, ut numerentur dies noſtri : ſic oſtende, & veniemus corde ſapienti. *Theodoretus tamen & ipſe illud*, ἐξαριθμήσασθαι, *conjungit cum ſequenti, ut ita conſtruamus : Dinumerare dextera tua dona ut poſſim, oſtende mihi, & da imitari eos qui a gratia tua eruditi alios etiam ad tui cognitionem deducunt.* (*q*) Eruditos.] *Hanc lectionem habet vulgata, & Romanum, & agnoſcit etiam S. Auguſtinus, licet ipſe primum haberet ut vetus*, compeditos : *nam & in aliquot græcis codicibus eſt*, πεπεδημένους, *de qua re S. Hieronymus in eadem epiſt. ad Cyprianum.* (*r*) Uſque quo.] *S. Auguſtinus, & vetus*, quouſque : *Romanum*, aliquantulum, *& mox*, & deprecare : *cujus lectionis etiam S. Auguſtinus mentionem facit.* (*ſ*) Repleti ſumus.] *Theodoretus :* Tempus mutatum eſt apud lxx. Aquila enim & cæteri ſic dixerunt, ἔμπλησον ἡμᾶς ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐλέους σου, ϗ αἰνέσομεν, ϗ εὐφρανθησόμεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν *Et S. Hieronymus :* Imple nos matutina miſericordia tua, & laudabimus, & lætabimur in cunctis diebus noſtris. (*t*) Diebus noſtris.] *Apud latinos ſequitur*, delectati ſumus, *& in cæteris libris græcis, præterquam in metaphraſi Apollinarii*, εὐφρανθείημεν, *aut*, εὐφράνθημεν *ac Theodoretus :* & hic ſimiliter tempus mutatum eſt. Symmachus enim, & cæteri dixerunt, εὔφρανον ἡμᾶς, lætifica nos, *quemadmodum etiam S. Hier.* (*u*) Super nos.] *Sic eſt in pſalterio Romano, atque Æthiopico, & metaphraſi Apollinarii. In cæteris libris græcis ſequitur*, ϗ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον, & opus manuum noſtrarum dirige : *quæ S. Hieronymus in epiſt. ad Cypr. refert ex lxx. Sed S. Aug. inquit a diligentibus & doctis prænotari aſteriſco.*

PSAL. XC.

(*a*) LAus cantici] *Theodoretus :* ſine inſcriptione apud Hebræos. (*b*) Liberabit te.] *Ita S. Hieronymus, in Eſa. cap. 23. & eſt in aliquot Græcis codicibus*, ῥύσεταί σε. *Sed plerique, & metaphraſis Apollinarii, & Euſebius, & pſalterium Arabicum, & Æthiopicum habent*, με, *itemque Latini. Ac S. Auguſtinus quidem, & vetus*, eruet me. *Romanum autem, & vulgata*, liberavit me. (*c*) A verbo aſpero.] *Theodoretus*, τὸ λόγον ταραχώδη. Symmachus dixit, λόγον ἐπηρείας, ſermonem violenti inſultus, contumeliæ, injuriæ. (*d*) Inter ſcapulas.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium : græce*, ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ, *Romanum & vulgata*, ſcapulis ſuis. (*e*) A ruina.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus & Romanum, vulgata autem*, ab incurſu, *græce eſt*, συμπτώματος. *Aquila*, ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας, *quæ S. Hieronymus videtur vertiſſe*, a morſu inſidiantis meridie. *Symmachus*, συγκύρημα δαιμονιῶδες μεσημβρίας, incurſum dæmoniacum in meridie. (*f*) A latere.] *Theodoretus :* Pro, τοῦ κλίτους σου, Symmachus & Aquila poſuerunt, ἐκ πλαγίου, *quod idem videtur valere.* (*g*) Tu Domine] *Latini fere*, tu es Domine. *Sed Theodoretus, ita potius putat ſupplendum*. Dixiſti enim tu Domine ſpes mea, *ut quæ ſequuntur, ſint verba Dei ad prophetam*, τὸν ὕψιστον, *&c.* (*h*) Ne quando.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus : Romanum autem*, ne unquam, *vulgata*, ne forte, *græce*, μήποτε. (*i*) Ambulabis.] *Sic latini, quod græce eſt*, ἐπιβήσῃ, *& ſignificat inſcendere, & calcare.* (*k*) Invocabit me.] *Latini*, invocavit, *græce eſt*, ἐπικαλέσεται πρὸς μὲ, *& in multis codicibus*, κεκράξεται πρός με, clamabit ad me.

PSAL. XCI.

(*a*) PSalmus cantici.] *Schol.* ἐν ἄλλῳ, ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις. In alio L. ſine titulo eſt apud Hebræos. Pſallere nomini tuo.] *S. Auguſt. & vetus*, tunc pſalles nomini Domini altiſſimi. (*b*) Profundæ factæ ſunt.] σφόδρα ἐβαθύνθησαν. *Schol.* Symmachus : σφόδρα βαθεῖς, Aquila, & Theodotio, ἐβαθύνθησαν. (*c*) Et apparuerint.] *Sic Romanum & vulgata, quod Græce*, ϗ διέκυψαν. *Vetus, & S. Auguſtinus*, & proſpexerint, *putavitque, ſequens*, omnes, *eſſe accuſandi caſum, cum tamen ſit*, πάντες. *Theodoretus ex Aquila & Symmacho*, ἤνθησαν, floruerunt. (*d*) Quoniam ecce inimici tui peribunt.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & pſalterium Romanum, & Æthiopicum, & aliquot Græci codices. In aliis libris Græcis eſt*, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, *& vulgata*, quoniam ecce inimici tui Domine; quoniam ecce inimici tui peribunt, *nec multo aliter vetus.* (*e*) Miſericordia pingui.] *Ut Sanctus Auguſtinus, & vetus, aut*, uberi, *ut Romanum, & vulgata. In aliis libris græcis eſt*, ἐν ἐλαίῳ, in oleo. *Theodoretus, ex Symmacho*, ἡ παλαίωσίς μου, ὡς ἐλαία εὐθαλής, vetuſtas mea, ſicut oliva vigens & bene germinans. *Schol.* Et juxta lxx. οἷον τινὶ ἐλαίῳ πιανθήσομαι τῇ θυμηδίᾳ, quaſi oleo quodam impinguabor voluptate. (*f*) Et reſpexit.] ϗ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. *S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum :* & reſpexit oculus meus inimicos meos. *Vulgata*, & deſpexit. *Theodoretus :* Illud, ἐπεῖδεν, & Symmachus, & Theodotio, & ipſe hebræus dixit, ἐπόψεται, reſpiciet. (*g*) Plantati.] *Schol.* cæteri, μεταφυτευθέντες, *& ſic S. Hieronymus*, tranſplantati. (*h*) Tunc.] τότε. *In multis codicibus græcis eſt*, ἔτι, *& apud latinos*, adhuc. *Schol.* Aquila, ἔτι γεννηματίζοντες ἐν πολιᾷ πίονες, adhuc germinantes in canicie pingues. *Symmachus*, ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονες, adhuc multiplicabuntur in ſenectute pingues. *Theodotio*, ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες, (*quod S. Hieronymus*, adhuc fructificabunt in ſenectute pingues :) *Quinta editio*, ἔτι γεννηματίσουσι, adhuc germinabunt : *ſexta editio*, ἔτι πληθυνθήσονται, adhuc multiplicabuntur : *Theodoretus, ex Symmacho*, ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες ϗ εὐθαλεῖς ἔσονται, ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ὀρθὸς κύριος, ὁ περιφράσσων με, ϗ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ, adhuc fructum ferent ſeneſcentes pingues : & vigentes, ac bene germinantes erunt, annunciantes, quod rectus Dominus, qui circumſepit me, & non eſt iniquitas in eo. (*i*) Tranquilli.] *Sic Sanctus Auguſtinus, & vetus, quod græce*, εὐπαθοῦντες, *& in vulgata, & Romano*, benepatientes. *Schol.* εὐπαθεῖν, id eſt, σφριγᾶν, ϗ ἀκμάζειν, juveneſcere, & vigere. (*k*) Deus meus.] *Abſunt a S. Auguſtino, & vet. Romanum autem, & vulgata :* Deus noſter, *& eſt in multis codicibus græcis*, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

PSAL. XCII.

(*a*) IN die, &c.] *Apud Theodoretum hæc pro titulo leguntur*, αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυὶδ, ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις, laus cantici ipſi David, ſine inſcriptione apud Hebræos. *Deinde ipſe hæc affert* · Illud, ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις, non eſt in Hexaplo, neque apud Euſebium. *Contra vero apud Euſebium leguntur pro titulo tantum iſta*, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ. (*b*) Voces ſuas.] *Ita pſalterium Romanum, & Æthiopicum. In aliis libris græcis ſequitur*, ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν, elevabunt flumina illiſiones ſuas. S. *Auguſtinus, & vetus*, elevaverunt flumina vocem ſuam : elevaverunt flumina voces ſuas : *vulgata autem, pro*, voces ſuas, *habet*, fluctus ſuos. *Theodoretus autem illa quæ ſequuntur*, a vocibus aquarum multarum, *conjungit cum ſubſequentibus. Schol.* Aquila, ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐτῶν, elevatæ ſunt fluminum profunditates ipſorum. lxx & Aquila, φωνήν, vocem : Theodotio, & cæteri, φωνάς, voces. (*c*) Mirabilis.] *Theodoretus, ex Aquila*, ὑπερμεγέθης ἐν ὕψει κύριος, immenſus in altitudine Dominus. (*d*) Credita.] *Sic S. Auguſt. & vetus, quod græce eſt*, ἐπιστώθησαν, *vulgata autem & Romanum*, credibilia.

PSAL. XCIII.

(*a*) PSalmus ipſi.] *Apud Theodoretum additur*, ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις. *Et ipſe ita de iſta inſcriptione ſcribit*, manifeſtum eſt alios quoſdam inſcriptionem appoſuiſſe, minime vero prophetam, aut eos qui ab initio ſunt interpretati. *Schol.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γʹ, ϗ εʹ, ϗ ϛʹ. Sine inſcriptione eſt apud tres illos, & in quinta, & ſexta. *Euſebius & ipſe notat eſſe ſine inſcriptione apud Hebræos. Docet autem, propterea dici*, quarta ſabbati, *vel quod ea die canerentur, vel quod quartus menſis ſignificetur, in quo cœpit calamitas ſanctæ civitatis bello petitæ a Babyloniis, ut narrat Hieremias.* (*b*) Fidenter egit.] *Aut*, libere, *ut vulgata, & Romanum. Theodoretus* pro, ἐπαῤῥησιάσατο, Aquila dixit, ἐπιφάνηθι, oſtende te, ſic autem & cæteri interpretes (*c*) Effabuntur.] *Sic vulgata, quod Græce eſt* φθέγξονται. *S. Auguſtinus, & vetus*, reſpondent : *Romanum*, pronunciabunt. (*d*) Viduam, & pupillum] *Latini*, pupillos, *& in vulgata, & Romano alius eſt ordo*, viduam, & advenam interfecerunt : & pupillos occiderunt. *Theodotio*, χήραν ϗ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν, ϗ προσήλυτον ἐκάκωσαν, viduam, & pupillos occiderunt, & advenam afflixerunt. (*e*) Quoaduſque.] *S. Auguſtinus, & vetus*, quouſque juſtitia tua convertatur in judicium ; & qui habent eam ; omnes recti ſunt corde : *Romanum*, quoaduſque juſtitia convertatur in judicium : & qui tenent eum? omnes qui recto ſunt corde. *Vulgata, ut noſtra, niſi quod habet*, & qui juxta illam. *Græce eſt, ſine articulo*, ἐχόμενοι, *& videtur ſignificari, omnes, qui recto ſunt corde, libenter ſequi juſtitiam illam, aut judicium : nam & judicium græce eſt generis feminini* κρίσις. *Theodoretus, ex Aquila & Theodotione*, ϗ ὀπίσω αὐτῆς (*al.* αὐτοῦ) πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, & poſt illam (*al.* poſt illa) omnes recti corde. (*f*) Quis exurget mihi.] τίς ἀναστήσεταί μοι, *quæ Scholiaſtes refert etiam ex Aquila & Theodotione. Theodoretus, ex Symmacho*, τίς ἀναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς κακούργους; τίς ἐνστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας; *Quæ S. Hieronymus ita videtur vertiſſe*, Quis ſtabit pro me adverſus malos? quis ſtabit pro me adverſus operarios iniquitatis? (*g*) Dilexerunt.] ἠγάπησαν. *In aliis libris græcis eſt*, εὔφραναν, *& Latini*, conſolationes tuæ lætificaverunt, *aut, ut S. Auguſtinus, & vetus*, exhortationes tuæ jocundaverunt. *Didymus in lib. de ſpiritu ſancto, interprete S. Hieronymo, utramque lectionem agnoſcit.* (*h*) Formans laborem.] ὁ πλάσσων κόπον, *Latini*, qui fingis : *ſed tutius videtur hoc modo reddi : ut poſſit etiam ita conſtrui*, ſedes formans laborem. *Nunc Aquila*, μὴ μεθέξει σου θρόνος ἐπιβουλῆς, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ ἀκριβασμόν; Numquid particeps erit tui thronus inſidiarum formans laborem ſuper præceptum? *Symmachus*, μὴ συναρμοσθήσεταί σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσσων ταλαιπωρίαν κατὰ προστάγματος, numquid conjungetur tibi thronus injuriæ, formans miſeriam ſuper præceptum? *Theodotio, ut lxx.* (*i*) Et malitia eorum.] *In aliis codicibus græcis eſt*, ϗ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, *& ſic*

Sanctus Auguſtinus, & vetus, ſecundum malitiam eorum, *vulgata autem & Romanum*, in malitia eorum. *De hoc loco diſputat etiam Sanctus Hieronymus, ad Suniam.*

PSAL. XCIV.

(a) David] *In aliis codicibus additur*, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις, ſine inſcriptione apud hebræos. (b) Super omnes Deos.] *In aliis libris Græcis eſt*, ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ſuper omnem terram, *& non ſequuntur illa*, ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, quoniam non repellet Dominus plebem ſuam, *quæ abſunt etiam a vulgata, ſed non a S. Auguſtino, neque a vetere pſalt. neque a Romano, & canuntur in Invitatorio, præterquam in Epiphania. Schol.* καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐξιχνιασμοὶ γῆς, & rex ſuper omnes Deos: cujus in manu ejus inveſtigationes terræ. *Symmachus*, καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπάνω πάντων τῶν θεῶν, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κατώτατα γῆς. Et rex magnus ſuper omnes Deos: cujus in manu ejus infima terræ. *Theodotio, & lxx.* καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, *quemadmodum eſt in noſtra editione.* (c) Populus paſcuæ.] *Solum fere Romanum habet*, nos autem populus ejus & oves paſcuæ ejus. (d) Probaverunt.] *Sic vulgata & Romanum.* S. *Auguſtinus vero & vetus*, probaverunt me, *& multi codices græci*, ἐδοκίμασάν με. (e) Quadraginta annis.] *Apud Theodoretum, hæc conjunguntur cum antecedentibus: deinde ſequitur*, διὸ προσώχθισα, *idque ita debere fieri putavit Scholiaſtes.* (f) Offenſus fui.] *Sic vulgata: cæteri vero libri latini*, proximus fui: *Aquila, & Symmachus*, τεσσαράκοντα ἐν δυσχεράνθην, *quod item valet*, offenſus fui, faſtidivi. (g) Sicut.] ὡς, *& poſſet etiam verti*, propterea, *apud latinos eſt*, quibus. (h) Requiem.] κατάπαυσιν. *Schol.* alii, ἀνάπαυσιν, *quod parum differt ab illo.*

PSAL. XCV.

(a) Quando domus.] *Schol.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ', καὶ ε', καὶ ς'. Sine inſcriptione apud tres illos, & in quinta, & in ſexta: *quæ de re etiam Theodoretus.* (b) Canticum ipſi David] *In aliquibus libris hoc præponuntur: in aliquibus Græcis eſt*, τοῦ δαυίδ, ipſius David, *& in aliquo* αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυίδ, laus cantici ipſi David. (c) Dæmonia.] *Symmachus*, ἀνύπαρκτοι, non ſubſiſtentes: *Aquila*, ἐπίπλαστοι, ficti. (d Commoveatur. *Theodor. ex Aquila & Symmacho*, ὠδινήσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ, parturite a facie ejus univerſa terra. (e) Regnavit.] *Apud S. Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & Romano, ſequitur*, a ligno, *eoque modo affertur a S. Cypriano, Juſtino Martyre, Tertulliano*, S. *Leone Papa: & in hymno Eccleſiaſtico*, regnavit a ligno Deus: *Theodoretus ex Symmacho*, κύριος ἐβασίλευσεν, καὶ ἥδρασε τὴν οἰκουμένην ἀπερίτρεπτον, Dominus regnavit, & ſtabilivit orbem terræ immobilem. (f) Commoveatur mare. *Idem ex Theodotione, & Symmacho*, ἠχήσει ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς, ſonabit mare cum plenitudine ejus. (g) Gaudebunt.] *Idem ex Symm.* γαυριάσει ἀγρός, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, geſtiet ager, & omnia quæ in eo ſunt. (h) Tunc exultabunt.] *Idem ex Aquila*, τότε αἰνέσουσι πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ, tunc laudabunt omnia ligna ſylvæ.

PSAL. XCVI.

(a) Omnis terræ.] πάσης τῆς γῆς. *Latini fere*, omnis terra: *& Romanum*, tremuit omnis terra: *Attamen S. Aug. legiſſe*, terræ, *videtur colligi ex explanatione.* (b) Malignum.] *Ita S. Auguſt. & vetus quod græce eſt*, πονηρόν. *In aliquot codicibus eſt*, πονηρά, maligna: *Theodoretus*, vocabulo hoc, τῆς πονηρίας, deteſtatus eſt omnes ſpecies, τῆς κακίας, improbitatis, & malitiæ. *Schol.* Quinta, Sexta, Aquila, Theodotio, eodem modo, ac lxx. Symmachus, κακόν, malum: *quod habet vulgata, & Romanum: licet hoc etiam modo ſæpe vertatur*, πονηρόν. (c) Sanctorum.] ὁσίων. *Sanctus Auguſtinus, vetus, Romanum*, ſervorum. (d) Peccatorum.] *Ita Romanum: Aquila*, ἀσεβῶν, impiorum. *Symmachus*, παρανόμων, tranſgredientium legem: *Theodotio*, ἁμαρτωλοῦ, *quod eſt in multis codicibus græcis & latinis*, peccatoris.

PSAL. XCVII.

(a) Salvavit ſibi.] *Sic vulgata. Sanctus Auguſtinus, & vetus*, ſanavit ei. *Cæteri libri Græci* ἔσωσεν αὐτόν, *& Romanum*, ſalvavit eum: *ſed Theodoretum legiſſe*, αὐτῷ, *conſtat ex explanatione.* (b) Jacob.] τῷ ἰακώβ. *Sic Latini præter vulgatam, a qua abeſt: & inquit Sanctus Hieronymus ad Suniam, eſſe ſuperfluum.* (c) Domino. *Sic pſalterium Romanum. In cæteris libris græcis eſt*, κυρίῳ, *& latinis*, Domini. (d) Commoveatur.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἠχείτω ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, reſonet mare cum plenitudine ſua, orbis terrarum, & habitantes eum. (e) Exultabunt.] *Ita etiam pſalterium Æthiopicum. In cæteris libris græcis ſequitur*, ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ἥκει, *&c. Romanum*, exultaverunt ante faciem Domini, quoniam venit, quoniam venit, &c. *S. Auguſt.* exultabunt a facie Domini, quoniam venit, quoniam veniet, &c. *Vetus non habet illa*, quoniam venit. *Vulgata*, a conſpectu Domini, quoniam venit judicare terram. *In fine quidem pſalmi 95. omnes græci & latini libri habent illam repetitionem.*

PSAL. XCVIII.

(a) Magno.] *Romanum*, magno, & terribili, quoniam ſanctum eſt. (b) Et honor regis.] *Symmachus*, ἰσχὺν βασιλεὺς τοῦ κρίματος ἐρᾷ, fortitudinem rex judicii diligit. *Aquila*, καὶ κράτος βασιλέως κρίσιν ἠγάπησεν, & imperium regis judicium dilexit. (c) Directiones.] *Sic vulgata, quod Græce eſt*, εὐθύτητας rectitudines. *Cæteri fere Latini*, æquitatem. (d) Sanctus.] ἅγιός ἐστιν, *& ita S. Hieronymus. In comment. Theod. eſt*, ἅγιον, *& apud latinos*, quoniam ſanctum eſt. (e) Aaron.] *Schol.* ἀαρών, exponitur, ὄρος δυνάμεως, mons virtutis. (f) Exaudiebat.] *In multis codicibus græcis ſequitur*, αὐτῶν, *& ita latini*, exaudiebat eos. *Schol.* quinta, Symmachus, Theodotio, ſicut lxx. Aquila, ἐπακούσεται αὐτῶν, exaudiet eos: ſexta, ἐπήκουσεν, exaudivit. (g) Cuſtodiebant.] *In aliis libris græcis eſt*, ὅτι ἐφύλασσον, quoniam cuſtodiebant. (h) Præcepta.] *Multi codices græci*, προστάγματα αὐτοῦ, *& ſic latini*, præcepta ejus, *præter vulgatam, quæ habet*, præceptum quod dedit eis. (i) Ulciſcens.] *Sic vulgata. Romanum*, & vindicans in omnia ſtudia eorum. *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, & vindicans in omnes affectiones eorum. *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ ἔκδικος ἐπὶ ταῖς ἐπηρείαις αὐτῶν, & ultor ſuper injurias eorum.

PSAL. CXIX.

(a) In exultatione.] *Theodoretus*: Symmachus, μετ' εὐφημίας, cum benedictione: Aquila autem dixit, ἐν αἰνέσει, in laudatione. (b) Et nos.] καὶ οὐχ ἡμεῖς. *Latini*, & non ipſi nos. *Euſebius & Theodoretus ex Symmacho*, αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς οὐκ ὄντας, ipſe fecit nos, cum non eſſemus. (c) Populus ejus.] *Sic vulgata. Cæteri autem fere latini*: Nos autem populus ejus. *Atque in multis græcis codicibus eſt*, ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ, *apud Euſebium vero*, ἡμεῖς δὲ λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ, nos autem populus paſcuæ ejus, & oves manus ejus. (d) In hymnis.] *Ita etiam vulgata. Romanum vero*, in hymnis confeſſionum. Laudate, &c. *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, in hymnis confeſſionem confitemini ei. Laudate, &c.

PSAL. C.

(a) Pſalmus ipſi David.] *Theodoretus*, ἔνια τῶν ἀντιγράφων ἔχει, τετράδι σαββάτου. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο. εὕρηται. Quædam exemplaria habent, τετράδι σαββάτου, quarta ſabbati: verum neque apud hebræum, neque apud alios interpretes, neque apud ipſos lxx hanc invenimus additionem. (b) Pſallam.] *Idem ex Symmacho*, μελῳδήσω: ἐννοήσω ὁδὸν ἄμωμον, canam: conſiderabo viam immaculatam. (c) Quando venies ad me.] *Per interrogationem legunt Theodoretus, & alii. Non deſunt tamen, qui & ſine interrogatione.* (d) Cum declinaret.] *Ita S. Auguſtinus & vetus, & Græco reſpondet. Hoc enim ſignificat, (inquiunt Euſebius, & Theodoretus:) deſcendente illo, ſe ne ſentire quidem illius diſceſſum: quippe qui illum ne præſentem quidem ſibi habuiſſet. Vulgata*, declinantem a me malignum, *Romanum*, declinantes.

PSAL. CI.

(a) Pauperi.] *Sic Græci libri, in quorum aliquo adduntur in fine tituli hæc verba*, καὶ κατὰ πόνου προσεύχεται, & cum labore orat. *Apud Latinos eſt*, oratio pauperis. (b) Clamor.] *Theodoretus*, τὴν γὰρ κραυγήν, Symmachus dixit, οἰμωγήν, fletum. (c) Sicut cremium.] *Partim in hujus interpretatione verſiculi vulgatam, partim S. Auguſtinum, & vetus, ac Romanum ſequuti ſumus: nam illa quidem*, ſicut cremium aruerunt: *hi vero*, ſicut in frixorio confrixa ſunt, *Græce eſt*, ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν, *& poterat fortaſſe apte verti*, ſicut cremium concremata ſunt. *Nomine autem cremii voluit qui hoc vocabulum formavit, ſignificare illud quod ex concrematione torridum remanſit. Nam & Theodoretus interpretatur*, δαλὸν ξηρόν, torrem aridum, *& ita inquit Aquilam eſſe interpretatum*, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡς καῦσις ἐψαθυρώθη, & oſſa mea ſicut cinis, obriguerunt. *Scholiaſtes autem hæc addit*: Symmachus, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡς ἀπόκαυμα αὖα γέγονεν, & oſſa mea, ſicut incendium, torrens facta ſunt: Theodotio, & lxx. ὡς φρύγιον. (d) Percuſſus ſum.] *Sic Græci libri, & Latini, præter S. Auguſtinum, & vetus pſalterium, ubi legitur*, percuſſum eſt, *quemadmodum habet etiam Sanctus Hieronymus ex Hebræo.* (e) Adhæſit.] *Sanctus Auguſtinus vetus pſalterium, & Romanum*, adhæſerunt oſſa mea. (f) Qui habitat in ſolitudine.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt*, ἐρημικῷ. *Vulgata*, pelicano ſolitudinis. *Romanum:* pelicano in ſolitudine. (g) Parietinis.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, & proprius id accedit ad græcam dictionem*, οἰκόπεδον, *quod ſere ſignificat aream, & ſolum ædificii collapſi, & locum ruderatum Vulgata, & Romanum*, in domicilio. *Theodoretus*: Etenim τὰ οἰκόπεδα. Symmachus dixit, ἐρείπια, rudera, & parietinas. (h) Solitarius.] *Romanum*, unicus. S. *Auguſtinus, & vetus*, ſingularis. (i) Et qui laudabant me.] *Schol.* καὶ οἱ καταστασιάζοντές με, ἐμὲ ὅρκον ἐποίουν, & qui ſeditionem concitabant adverſus me, me execrationem faciebant. (k) Sion] *Schol.* σιών, utroque modo exponitur, & ἄβατος, impervia, & διψῶσα, ſitiens. (l) Beneplacitum.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt.* ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς. *Romanum*, quia beneplacitum habuerunt ſervi tui lapides ejus. *Vulgata*, quoniam placuerunt ſervis tuis lapides ejus (m) Scribatur hæc.] *Eſt hebraiſmus, pro*, ſcribatur hoc: *Latini autem habent*, ſcribantur hæc, *& plerique*, in generatione altera. *Sanctus Auguſtinus tamen & vetus*, in generationem alteram. (n) Reges.] *Sic vulgata, & græci codices*, S. *Auguſtinus, vetus, Romanum*, regna, *quemadmodum &* S. *Hieronymus, ex hebræo.* (o) Fortitudinis.] *Aut*, virtutis, *ut vulgata & Romanum. Symmachus*, ἐκάκωσεν ἐν ὁδῷ τὴν ἰσχύν μου, *quæ S. Hieronymus vertit*, afflixit in via fortitudinem meam. (p) In generatione generationum.] *Sic ad verbum e græco S. Auguſtinus, & vetus. Vulgata*, in generatione, & generationem. *Romanum*, in ſeculum ſeculi. (q) Volves.] ἑλίξεις, *pro quo notat Theodoretus Symmachum dixiſſe*, ἀλλάξεις, *& ſic latini*, mutabis. (r) Dirigetur.] *Theodoretus ex Symmacho* διαμενεῖ, permanebit.

PSAL. CII.

(a) Ipſi David] *Apud Theodoretum inſcribitur*, Alleluia. (b) Laudationes.] αἰνέσεις, *quod etiam habetur in pſalt. Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, ἀνταποδόσεις, *et latinis* retributiones. *Theodoretus, ex Symmacho*, εὐεργεσίας, beneficia. (c) Miſerationibus.] *Schol.* Aquila, & Symmachus, οἰκτιρμοῖς, miſerationibus; LXX. & Theodotio, οἰκτιρμῷ, miſeratione. (d) Indignabitur.] *Sic S. Auguſt. et vetus Romanum, quod græce eſt*, μηνιεῖ. *Vulgata*, comminabitur. (e) Memento.] *Sic S. Aug. et vetus, pſalt. & Romanum: itemque Arabicum, & Æthiopicum, et metaphraſis Apollinarii.*

Μνῆσαι παμβασιλεῦ ὅτι τι κόνις εἰμὲν ἀφαυρή.

In cæteris libris græcis eſt, ἐμνήσθη, *et vulgata*, recordatus eſt. *Schol.* LXX. & Theodotio, μνήσθητι, memento: Symmachus, μνημονεύων, in memoria habens (f) Quoniam ſpiritus.] *Theodoretus ex Symm.* ὅτι πνεῦμα διέρχεται αὐτόν, εἶτα οὐχ ὑπάρχει πνεῦμα, quoniam ſpiritus pertranſit ipſum: deinde non ſubſiſtet ſpiritus. (*g*) Dominatur.] διαπόζει, *Latini tamen*, dominabitur.

PSAL. CIII.

(*a*) MAgnificatus es.] *Theodoretus habet*, ὡς ἐμεγαλύνθης, quam magnificatus es, *& notat illud*, ὡς, *hoc etiam loco eſſe amplificationis. Refert autem Symmachum ita dixiſſe*, καὶ ὁ θεός μου μέγας (*al.* μέγας εἶ) σφόδρα, & Deus meus magnus (*al.* magnus es) valde. (*b*) Decorem.] εὐπρέπειαν. *Alii libri Græci*. μεγαλοπρέπειαν, *quaſi magnificentiam, aut magnidecentiam. Schol.* Aquila, ἐπιδοξότητα καὶ διαπρέπειαν, claritatem, & decorem. Symmachus, ὕμνον καὶ εὐδοξίαν ἠμφιάσω, hymnum & gloriam induiſti: Theodotio, μεγαλοπρέπειαν. (*c*) Qui tegit in aquis.] *Sic Romanum* S. *Auguſtinus vero, & vetus*, qui protegit. *Vulgata*, qui tegis: *poteſt enim in ſecunda item ut in tertia perſona accipi illud*, ὁ στεγάζων. *Videtur tamen potius accipiendum in tertia, ut etiam in ſequentibus: et non deſunt, qui hoc etiam loco*, ſuperiora ejus, *non ſuperiora cœli, ſed ipſius Dei intelligant. Attamen S. Hieronymus ad Suniam videtur ita correxiſſe, ut nunc eſt in vulgata. Quod autem pertinet ad verbum*, στεγάζειν, *valde illud ſignificans eſt: ſignificat enim fulcimentum, & quaſi contignationem.* (*d*) Suum.] *Sic Romanum* S. *Auguſtinus autem, & vetus*, ejus, *ambiguum enim eſt illud*, αὐτοῦ. *Vulgata autem rurſus* tuum. (*e*) Flagrantem.] *Ut* S. *Aug. & vetus: aut*, lucentem, *ut vulg. & Romanum. Græce eſt*, πῦρ φλέγον. *Aquila*, πῦρ λάβρον, ignem vehementem. *Symmachus*, πυρίνην φλόγα, igneam flammam. (*f*) Stabilitatem ejus.] *Ut Romanum, aut*, firmitatem ejus, *ut* S. *Auguſtinus, & vetus. Eſt autem Græce*, ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, *id eſt, ipſiuſmet terræ. Theodoretus*: Aquila autem, & Symmachus, ἐπὶ τῆς ἕδρας αὐτῆς, ſuper ſede & baſe ipſius. (*g*) Amictus ejus.] τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ. *Theodoretus*: Illud, αὐτοῦ, pro, αὐτῆς, poſuit. Ita enim & Aquila, & Theodotio eſt interpretatus, ἄβυσσον ὡσεὶ ἔνδυμα περιέβαλες αὐτήν. *Et ita* S. *Hieronymus*, abyſſo, quaſi veſtimento, operuiſti eam. (*h*) Suſcipient.] *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. *Vulgata, & Romanum*, expectabunt onagri in ſiti ſua. *Theodoretus ex Symmacho*, ἀνακτήσεται ὄναγρος δίψαν ἑαυτοῦ, recreabit onager ſitim ſuam. (*i*) Super ea.] ἐπ᾽ αὐτά. *Ita vulgata, & Romanum: & videtur intelligendum ſuper aquas, aut ſuper montes. Nam & aqua, & mons apud græcos neutri generis eſt. Sanctus Auguſtinus habuit, ut vetus*, ſuper illos, *& interpretatur*, ſuper montes. (*k*) Lætificat.] εὐφραίνει, *& eſt hebraiſmus: ſicut etiam paulo poſt*, cor hominis confirmat, στηρίζει *Latini tamen habent*, lætificet, confirmet. *Theodoretus ex Symmacho*. ἐκβλαστῶν χόρτον τοῖς κτήνεσιν, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὸ ἐκφῦσαι τροφὴν ἀπὸ γῆς, καὶ οἶνον εὐφραίνειν καρδίαν ἀνθρώπου, στίλβειν πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτον καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζειν, germinare faciens fœnum jumentis, & herbam ſervituti hominum, ut enaſcatur alimentum de terra, & vinum lætificet cor hominis, niteat facies in oleo, & panis cor hominis confirmet. (*l*) Ligna campi.] *Quinta & ſexta editio, & Symmachus*, τοῦ κυρίου, Domini. *Aquila & Theodotio*, τοῦ πεδίου κυρίου, campi Domini. *Theodoretus*, hæbræus autem, & cæteri poſuerunt, κυρίου. (*m*) Paſſeres.] *Theodoretus ex Aquila*, ἐκεῖ ὄρνεα νοσσεύσουσιν, ἐρωδιῷ ἐλάται οἶκος αὐτῷ. Ibi aves nidificabunt: herodio abietes domus ei. *Schol. addit ex Symmacho*, ὅπου στρουθία ἐννοσσεύσει τῷ ἰκτῖνι βορὰτ οἴκησις, ubi paſſeres nidificabunt milvo (*ita enim interpretatur Sanctus Hieronymus ad Suniam*,) Borat habitatio. (*n*) Erodii] S. *Auguſtinus, vetus, & Romanum*, fulicæ. *Græce eſt*, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται, *& poſſet intelligi domum hujus avis, id eſt, abietem, aut quiddam ejuſmodi, altiorem eſſe nidis paſſerum.* (*o*) Herinaciis.] τοῖς χοιρογρυλλίοις, *quomodo omnes interpretes tranſtuliſſe teſtatur ad Suniam Sanctus Hieronymus, præter lxx. qui dixerunt*, λαγωοῖς, leporibus: *quod etiam reperitur in multis codicibus. Sanctus Auguſtinus, & vetus habent utrumque*, petra refugium hericiis, & leporibus. (*p*) Congregabuntur.] *Symmachus*, ἀποχωρήσουσι, recedent, *quomodo* S. *Hieronymus.* (*q*) Creatura tua.] τῆς κτίσεώς σου. *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus, & Romanum. Apud Theodoretum in textu eodem modo legitur: ſed cum in explanatione dicatur*, κτίσεως, cæteri reddiderunt, *videtur alterutro loco habuiſſe*, κτήσεως, poſſeſſione, *& ſic vulgata.* (*r*) Spacioſum.] *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus, & Romanum, ac* S. *Hieronymus, Naum* 1. *Qui ſcribens ad Suniam, fatetur illud*, manibus, *quod additur in vulgata, ex hebraico; & Theodotionis editione in lxx. ſub aſteriſco additum eſſe. & Aquilam ſic eſſe interpretatum*, εὐρύχωρος χερσὶν *& omnes interpretes.* (*ſ*) Pertranſeunt.] διαπορεύονται, *latini tamen*, pertranſibunt, *aut*, commeabunt. *Aquila*, περιπατοῦν, ambulant. (*t*) Ad illudendum ei.] *Theodoretus*: Draconis nomine ſignificat magnos cetos, qui in magnis pelagis libenter degunt. Illud vero, ἐμπαίζειν αὐτῷ, poſuit pro, αὐτῇ, id eſt, τῇ θαλάσσῃ, maris. Nam hebræus, & Syrus ipſum maſculine nominant. (*u*) Ad te expectant.] πρὸς σὲ, *& hic eſt hebraiſmus: latini autem*, a te expectant. (*x*) Univerſa.] τὰ σύμπαντα. *Aquila*, ἀνοίξεις χεῖρά σου, ἐμπλησθήσονται ἀγαθοῦ, aperies manum tuam, implebuntur bono. *Theodotio*, ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα πλησθήσονται ἀγαθωσύνης, aperiente te manum, implebuntur bonitate. *Symmachus*, ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρά σου χορτασθήσονται ἀγαθῶν, aperiente te manum tuam, ſatiabuntur bonis. *Sexta ſola, & lxx. habent illud*, τὰ σύμπαντα. (*y*) Jocundum ſit ei eloquium meum.] *Theodoretus*, τὴν διαλογήν, Symmachus quidem dixit, διάλεξιν, Aquila autem, ὁμιλίαν, S. *Auguſtinus & vetus*, ſuavis ſit ei diſputatio mea: *Romanum*, ſuavis ſit ei laudatio mea.

PSAL. CIV.

(*a*) ALleluia.] *Sic etiam Euſebius, & Theodoretus, ac* S. *Hieronymus, in ſua ex Hebræo interpretatione. Alii tamen in Hebraico conjungunt cum extremis verbis præcedentis pſalmi.* (*b*) Invocate.] *Euſebius, & Theodoretus*: Iſtud, ἐπικαλεῖσθε, Symmachus dixit, κηρύσσετε, prædicate. *Idem Euſebius teſtatur alium interpretem dixiſſe*, καὶ ἐπικαλεῖσθε ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, & invocate in nomine ejus. (*c*) Laudamini.] *Euſebius & Theodoretus*, Pro, ἐπαινεῖσθε, Aquila poſuit, καυχᾶσθε, gloriamini. (*d*) Confortamini.] S. *Auguſtinus*: Hoc enim de Græco expreſſius interpretatum eſt: quamvis verbum minus Latinum videatur: Unde & alii codices habent, confirmamini, alii, corroboramini. (*e*) Anima ejus.] ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. *Latini tamen*, animam. *Theodoretus*: Hoc quidem Symmachus ita dixit, εἰς σίδηρον ἦλθεν (*al.* διῆλθεν) ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, in ferrum venit anima ejus, id eſt, μέχρι σφαγῆς ἐκινδύνευσεν, uſque ad cædem eſt periclitatus. (*f*) Populorum.] *In aliis libris græcis eſt*, λαοῦ, populi. *Schol.* Aquila, & Symmachus, ut lxx. Theodotio autem, λαοῦ. (*g*) Et exacerbaverunt.] S. *Auguſtinus, & vetus non habent*, &. *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum legitur*, ὅτι παρεπίκραναν, quia exacerbaverunt, *& ita Romanum.* S. *Auguſtinus teſtatur in duobus codicibus ſe legiſſe*, non exacerbaverunt. *Vulgata*, & non exacerbavit ſermones ſuos. Aquila, καὶ οὐ προσήρισαν, & non contenderunt. Symmachus, καὶ οὐκ ἠπείθησαν, & non fuerunt increduli (*ſic enim S. Hieronymus:*) Theodotio, & quinta editio, καὶ οὐ παρεπίκραναν, & non exacerbaverunt. Sexta editio, ut lxx. (*h*) Et occidit.] *Aquila & Symmachus*, καὶ ἐθανάτωσε, & morti tradidit. *Theodotio, & ſexta editio, ut lxx.* (*i*) Edidit.] ἐξῆρψεν. *Apud* S. *Hieronymum ad Suniam legitur*, ἐξέρριψεν, *& ipſe interpretatur*, ebullivit. S. *Auguſtinus, & vetus*, & dedit terra eorum ranas: *Romanum*, miſit in terra eorum ranas. (*k*) Et comedit fructum terræ eorum.] *Hæc abſunt a Romano, nec leguntur apud Theodoretum. Aquila*, καὶ ἔφαγον τὸν καρπὸν χθονὸς αὐτῶν, & comederunt fructus terræ eorum. *Symmachus*, καὶ ἐξέφαγον πᾶν γέννημα τῆς χώρας αὐτῶν, & exederunt omne genimen regionis eorum: *Theodotio*, καὶ κατέφαγον τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν, & devoraverunt fructum terræ eorum. (*l*) De terra eorum.] ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν. *In aliis codicibus eſt*, ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, *& ſic vulgata. Et* S. *Auguſtinus*, in terra eorum. *Apud Theodoretum legitur*, ἐν γῇ αἰγύπτῳ, *& in Romano*, in terra Ægypti. (*m*) Petierunt.] *Sic vulgata, & græci codices. Pſalterium Romanum, & vetus, &* S. *Auguſtinus*, petierunt carnes. (*n*) Et iverunt in ſiccis.] ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις. *Latini*, abierunt in ſicco.

PSAL. CV.

(*a*) BOnus.] χρηστὸς, *quod vocabulum notat* S. *Hieronymus ad Suniam, utile, & bonum, & ſuave verti poſſe, quod etiam paulo inferius in hoc eodem pſalmo notat* S. *Auguſtinus.* (*b*) Memento noſtri.] *Schol.* Aquila, Symmachus, Theodotio, quinta, ſexta, ut lxx. S. *Hieronymus, ex Hebræo*, recordare mei. (*c*) Ad laudandum.] *Latini*, ut lauderis. *Sed vidit* S. *Auguſtinus, unam eandemque eſſe in his tribus verſibus Græcam eloquutionem ad videndum, ad lætandum, ad laudandum.* (*d*) In rubrum mare] *Sic Romanum: quod Græce eſt*, ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. *Et ſic plures codices Græcos & Latinos, quos inſpicere potuit, habuiſſe teſtatur* S. *Auguſtinus*, in mare rubro: *quamvis codex, quem tunc intuebatur, haberet, ut etiam vetus, & vulgata, &* S. *Hieronymus ad Suniam*, in mari, mare rubrum *quamvis ſub aſteriſco.* (*e*) Verbis] *Sic vulgata, & Græci. In Romano, & vetere pſalterio eſt*, in verbis: *itemque apud* S. *Auguſtinum, qui & iſtam loquutionem notat.* (*f*) Et laudaverunt.] *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus, & vulgata, quod Græce eſt*, ᾔνεσαν. *In aliis tamen codicibus Græcis eſt*, ᾖσαν, *& in Romano*, & cantaverunt. (*g*) Feſtinaverunt.] *Sic clarius verti illud*, ἐτάχυναν, *judicavit* S. *Auguſtinus, quam quomodo eſt apud cæteros latinos*, cito fecerunt. (*h*) In animam.] *Sic* S. *Hieronymus ex hebræo. In aliis codicibus græcis eſt*, εἰς τὰς ψυχὰς, *& ſic latini*, in animas. (*i*) In ſimilitudine.] *Et hanc locutionem notat* S. *Auguſtinus, cum tamen idem valeatque*, in ſimilitudinem, *quod eſt in vulgata, & Romano.* (*k*) Et tertia.] *A multis græcis, & latinis abeſt illud*, &. (*l*) Confractione.] S. *Auguſtinus*, in confractione, id eſt, in plaga: *græce eſt*, ἐν τῇ θραύσει. (*m*) Ab indignatione iræ ejus.] ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ. *In aliis codicibus græcis eſt*, θυμὸν αὐτοῦ, *& in latinis*, iram ejus. (*n*) Quaſſatio.] S. *Auguſtinus*: quæ autem hic poſita eſt quaſſatio, hæc ſuperius confractio: nam in græco unum verbum eſt. *Theodoretus*, τὴν θραῦσιν, Symmachus dixit, πληγήν, *quomodo diximus* S. *Auguſtinum eſſe interpretatum confractionem.* (*o*) Et diſtinxit.] καὶ διέστειλεν. *Aquila*, διέκρινεν, dijudicavit. (*p*) Interfecta.] *Sic vulgata, & vetus, &* S. *Auguſtinus, qui etiam notat ſic habere græcos codices: Romanum*, infecta eſt. (*q*) Adinventionibus.] ἐπιτηδεύμασιν. *Diſputat* S. *Auguſtinus de notione iſtius dictionis. & inquit alios ex latinis non adinventiones, ſed ſtudia, alios affectiones, vel affectationes, alios voluptates dicere maluiſſe. Romanum plerumque habet*, ſtudia, *hoc autem loco*, obſervationibus. (*r*) Furore.] *Notat* S. *Auguſtinus, vocabulum*, θυμὸς, *alios reddere iram, alios indignationem, alios animum, quemadmodum hic Romanum.* (*ſ*) Cum exaudiret.] *Sic Romanum. Vetus vero, & Sanctus Auguſtinus*, cum audiret. *Vulgata*, & audivit, *græce eſt*, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι.

PSAL. CVI.

(*a*) ALleluia.] S. *Auguſtinus inquit, huic pſalmo, ſicut etiam præcedenti, præponi pro titulo duplex alleluia, quod tamen in collatis libris non eſt inventum. Quinimo Hebræi & hoc ſimplex Alleluia ponunt pro fine præcedentis pſalmi.* (*b*) Et mirabilia.] *Theodoretus, ex Symmacho*, καὶ τὰ τεράστια αὐτοῦ, τὰ εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, & prodigia ejus, quæ in filios hominum. (*c*) Et eſurientem.] *Plerique græci codices habent*, καὶ ψυχὴν πεινῶσαν, *& Latini*, & animam eſurientem. (*d*) De corruptelis.] ἐκ τῶν διαφθορῶν. S. *Auguſtinus, & vetus*, de corruptela: *Romanum*, de interitu, *vulgata*, de interitionibus. (*e*) Sacrificium laudis.] *Theodoretus, ex Aquila*, θυσίαν εὐχαριστίας, ſacrificium Euchariſtiæ, id eſt, gratiarum actionis. (*f*) Et imperavit.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium & Græci codices, quamvis* S. *Hieronymus ad Suniam aliquid in iis verbis ſuperflui agnoſcat: Aquila*, ἀναστήσει λαίλαπα εἰς αὔραν, reſtituet turbinem in auram. *Symmachus*, στήσαντος αὐτοῦ τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην, ſtatuente eo tempeſtatem in tranquillitatem. *Theodotio*, καὶ ἔστησεν τὴν καταιγίδα αὐτῶν εἰς αὔραν, & ſtatuit procellam eorum in auram, *& vulgata, & Romanum eodem modo, niſi quod vulgata (ut etiam* S. *Hieronymus ad Suniam) pro*, eorum, *habet*, ejus: *Romanum vero, neutrum, & reſpondet hebræo. Schol.* καὶ παραχρῆμα ἡ καταιγὶς τῇ αὔρᾳ ὑποχωρεῖ, & ſtatim tempeſtas auræ cedit. (*g*) Eorum.] *Sic latini, & hanc lectionem probat* S. *Hieronymus ad Suniam. In multis autem codicibus græcis (quemadmodum & in codice Suniæ) & apud Theodoretum eſt*, θελήματος αὐτοῦ, voluntatis ſuæ. (*h*) Civitates.] *Schol.* Aquila, Symmachus, lxx. πόλιν, civitatem.

tatem: *& ſic latini.* (*i*) Geniminis.] καρπὸν γεννήματος. *S. Aug. & vetus*, fructum frumenti. *Vulg. & Rom.* fructū nativitatis. *Hac notione ſumitur ſæpe nativitas in Eccleſiaſtico.* (*k*) Non minoravit.] οὐκ ἐσμίκρυνε. *Romanum*, non ſunt minorata. S. *Auguſtinus, & vetus*, non ſunt diminuta. *Aquila*, οὐκ ὀλιγώσει, non minuet, *Symmachus*, οὐκ ὀλίγα ἐποίησεν, non pauca reddidit. *Theodotio, ut lxx* (*l*) Et pauci.] *Symmachus*, ὠλιγώθησαν, καὶ κατεφθάρησαν ἀπὸ συνοχῆς κακῆς, καὶ ταλαιπωρίας. Imminuti, & corrupti ſunt a preſſura mala, & calamitate. (*m*) Contemptus. *Sic S. Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt*, ἐξουδένωσις. *Romanum & vulgata*, contentio: *ſed videtur legendum* contemptio. (*n*) Errare fecit.] *Aut*, ſeduxit, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Romanum vero*, ſeduxerunt. *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ πλανήσει αὐτοὺς, (*hucuſque Schol. tribuit etiam Aquilæ*) ἐν ματαιότητι διανοίας, & errare faciet eos in vanitate mentis. (*o*) A mendicitate.] *Aut*, de inopia, *ut Romanum, & vulgata. Symmachus*, καὶ ἐχυρώσει πένητα ἀπὸ κακώσεως, καὶ τάξει ὡς ποίμνια τὰς συγγενείας, & muniet pauperem ab afflictione, & ſtatuet tanquam greges, cognationes. *Theodoretus ex Aquila*, καὶ ὑπερεπαρεῖ πτωχὸν ἐκ πενίας, καὶ θήσει ὡς ποίμνιον συγγενείας, *quæ ſic videtur vertiſſe S. Hieronymus*, & ſublevabit pauperem de inopia, & ponet quaſi gregem familias.

PSAL. CVII.

(*a*) Gloria mea.] *In aliis libris græcis hæc ſequuntur*, ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου. *& pſalt. vetus, & Romanum*, exurge gloria mea. *Abſunt tamen a vulgata, & S. Hieronymus, ad Suniam, inquit apud nullum interpretum reperiri: ſed ex pſalmo 56. huc eſſe ab aliquo tranſlata.* (*b*) Dexteram.] *In aliis græcis codicibus eſt*, τῇ δεξιᾷ σου, *& in Latinis*, dextera tua. (*c*) Exaltabor.] ὑψωθήσομαι, S. *Auguſtinus*, exaltabo. *Vulgata*, exultabo. *Romanum, & vetus*, lætabor, *ut in pſalmo* 59. (*d*) Spei meæ.] *Aquila*, λουτῆρός μου, *quod Sanctus Hieronymus*, pelvis meæ. *Symmachus*, ἀμεριμνίας μου, tranquillitatis meæ. *Theodotio, ut lxx* (*e*) Subditi ſunt.] ὑπετάγησαν. *Sic habent libri græci, quibuſcum facit metaphraſis Apollinarii.*

Ποσὶν ὑφ' ἡμετέροις ἀλλότρια φῦλα δαμάσθη.

In libro quodam manuſcripto ad marginem eſt appoſitum, ἐφιλίασαν. *Sanctus Hieronymus ad Suniam, ſcribit illud quidem eſſe in pſal. 59. ſed in hoc apud omnes tranſlatores inveniri*, ἐφιλιώθησαν. *al.* ἐφιλίασαν, *& vulgata*, amici facti ſunt. (*f*) Circumſtantiæ.] περιοχῆς. *Ita vetus pſalt. & S. Hieronymus, ex hebræo. Vulgata & Romanum*, munitam *Symmachus*, περιπεφραγμένην, circumſeptam, circummunitam. (*g*) Nonne tu Deus.] οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς, *Symmachus*, εἰ μὴ σὺ ὁ θεὸς, niſi tu Deus. (*h*) Et non exibis.] *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ μὴ προελθὼν θεὲ ἐν τοῖς στρατεύμασιν (*al.* τῶν στρατεύσεσιν) ἡμῶν; & qui non præiviſti Dee in exercitibus noſtris? (*i*) Et vana.] *Ita vetus pſalt. & Romanum: vulgata autem*, quia vana.

PSAL. CVIII.

(*a*) Deus laudem meam.] *Aquila*, θεὲ ὑμνήσεώς μου, Dee laudationis meæ. *Symmachus*, ὁ θεὸς ὑμνήσεώς μου. *Theodotio, ut lxx.* (*b*) Parietinis.] ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. *Ita eſt apud S. Auguſtinum, & in vetere, in pſalmo* 110. *quare & hoc loco ita vertendum judicavimus, licet hic apud Latinos ſit*, habitationibus. *Theodoretus*, ſecundum alios autem, ἐκ τῶν ἐρειπίων, ex ruderibus, & ruinis. (*c*) Scrutetur fœnerator.] *Theodoretus, ex Symmacho*, συγχύσαι πράκτωρ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ, concutiat exactor omnem ſubſtantiam ipſius. (*d*) Qui detrahunt mihi.] *Theodoretus*, alii autem dixerunt, τῶν ἀντικειμένων, qui adverſantur, *& ſic S. Hieronymus. Eandem varietatem notat & paulo poſt idem Theodoretus.* (*e*) Et caro mea.] *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη ἀπὸ ἀναλειψίας (*al.* ἀναλειφίας) caro mea immutata eſt ab omiſſione unctionis. (*f*) Nimis.] *Notat Sanctus Auguſtinus, quod græce eſt* σφόδρα, *latinos interdum interpretari*, nimis, *interdum* valde: *& cum ita ponitur*, nimis, *poſſe & in laude poni.* (*g*) A perſequentibus.] *Aquila*, ἀπὸ κρινόντων, *Symmachus*, ἀπὸ τῶν κρινόντων, a judicantibus: *Theodotio*, ἐκ διωκόντων, *ſexta editio*, ἐκ τῶν διωκόντων, ab inſequentibus, *quinta editio*, ἐκ τῶν δικαζομένων, à judicium exercentibus.

PSAL. CIX.

(*a*) Virtutis emittet tibi.] *Græci collati codices*, ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι. *Sed S. Hieronymus ad Suniam teſtatur manifeſte, & in Hebræo, & in lxx. interpretibus haberi*, virtutis tuæ: *ſicut & Latini habent.* (*b*) Dominare.] κατακυρίευε. *In multis codicibus additur*, καὶ, *quod idem S. Hieronymus negat apud lxx haberi. Apud Tertullianum eſt*, & dominabitur, *apud Sanctum Cyprianum, Sanctum Auguſtinum. & in pſalterio veteri*, & dominaberis. *Aquila*, ἐπικράτει ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, invaleſce propter inimicos tuos. *Symmachus*, σὺ δὲ παίδευε ἔνδον τοὺς ἐχθρούς σου, tu autem corripe intus inimicos tuos: *quinta editio*, κατακυρίευσον, dominare, *ſexta*, κατακυριεύσεις, dominaberis. (*c*) In ſplendoribus ſanctorum tuorum.] *Vulgata*, in ſplendoribus ſanctorum. *Sanctus Auguſtinus & vetus*, in ſplendore ſanctorum. *Chryſoſtomus*: alius, ἐν δόξῃ ἁγίων, in gloria ſanctorum. (*d*) Ex utero.] *Aquila*, ἀπὸ μήτρας ἐξ ὠρθρισμένου σοι δρόσος παιδιότητός σου, de vulva e diluculo tibi ros pueritiæ tuæ. *Symmachus*, ὡς κατ' ὄρθρον σοι δρόσος ἡ νεότης σου, ſicut juxta diluculum tibi ros adoleſcentia tua. *Quinta editio*, ἐκ μήτρας ἐπὶ ὄρθρου σοι δρόσος ἡ νεότης σου, de vulva ſuper auroram tibi ros adoleſcentia tua. (*e*) Super terram multorum, ἐπὶ γῆς πολλῶν. *Vulgata*, in terra multorum. *Vetus*, ſuper terram multam. *Sanctus Auguſtinus*, ſuper terram multa. *Sanctus Hieronymus ex hebræo*, percuſſit caput in terra multa.

PSAL. CX.

(*a*) Corde meo.] *Illud*, meo, *ſuperfluum eſſe dicit Sanctus Hieronymus, & Apollinarius non habet.* (*b*) Exquiſita.] ἐξεζητημένα. *Chryſoſtomus*: alius, ἠκριβωμένα, accutata: alius, παρεσκευασμένα, parata, inſtructa. (*c*) Confeſſio.] *Chryſoſtomus*: alius, ἔπαινος, καὶ ἀξίωμα ἡ ἐργασία αὐτοῦ, laus, & dignitas, operatio ejus. (*d*) Eſcam dedit.] *Theodoretus, ex Symmacho*, θήραν ἔδωκεν τοῖς φοβουμένοις αὐτοῦ (*fortaſſe*, αὐτόν) μνημονεύων αἰωνίας συνθήκης αὐτοῦ, venationem (*aut*, prædam) dedit timentibus ſe, recordatus ſempiterni teſtamenti ſui. S. *Hieronymus, in tradit. inquit*, θήραν, *apud Ægyptios, ſignificare far.* (*e*) Veritas.] *Chryſoſtomus*, ἔθος πολλάκις τῇ γραφῇ ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν λέγειν· εἰ γὰρ δὴ μόνῳ τῷ τοῦ δικαίου ἐχρῆτο λόγῳ, πάντα ἂν ἀπολώλει. Uſitatum ſæpe ſcripturæ ipſam etiam clementiam dicere veritatem, &c. (*f*) Facientibus eum.] *Sanctus Auguſtinus, & vetus, non habent*, eum.

PSAL. CXI.

(*a*) Juſtitia.] *Chryſoſtomus*: alius, ἡ ἐλεημοσύνη, miſericordia: alius, ἡ φιλανθρωπία, humanitas, & clementia. (*b*) Rectis.] *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, rectis corde: *Theodoretus*: ἔθνεσιν. gentibus. *Sed facilis lapſus ab* εὐθέσιν, *ad* ἔθνεσιν. (*c*) Suavis.] *Ut Sanctus Auguſtinus, & vetus, aut*, jocundus, *ut vulgata*, χρηστὸς ἀνήρ. *Theodoretus, ex Symmacho*, ἀγαθὸς ἀνὴρ χαριστικὸς, καὶ κιχρῶν, οἰκονομῶν τὰ πράγματα αὐτοῦ μετὰ κρίσεως, bonus vir beneficus, & commodans, diſponens res ſuas cum judicio. (*d*) Ab auditione mala] *Chryſoſtomus*: alius, ἀγγελίαν κακὴν οὐ φοβηθήσεται, nuncium malum non timebit. (*e*) Paratum.] *Symmachus*, ἑδραία ἡ καρδία αὐτοῦ ἀμέριμνος ἐν κυρίῳ, Firmum cor ejus, expers ſolicitudinis in Domino. (*f*) Non timebit.] οὐ φοβηθῇ, *Latini*, non commovebitur. (*g*) Donec videat ſuper.] *Sic Sanctus Auguſtinus, & vetus: nec multo aliter Sanctus Hieronymus ex hebræo*, donec aſpiciat in hoſtibus ſuis. *Vulgata*, donec deſpiciat inimicos ſuos: *Græce eſt*, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

PSAL. CXII.

(*a*) Pueri.] *Theodoretus*, παῖδας, hoc loco non juvenes, ut quidam exiſtimant, *ſed*, τοὺς δούλους, ſervos ipſos vocat. Ita enim & Aquila, & Symmachus, & Theodotio ſunt interpretati, & hebræus inquit: ἀβδῆ, Abde: ſic autem & Syrus. (*b*) Super filiis.] ἐπὶ τέκνοις, *latini tamen*, filiorum.

PSAL. CXIII.

(*a*) Ægyptus.] *Schol.* Ægyptus interpretatur, σκότος, tenebræ. (*b*) Geſtierunt.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus: vulgata*, exultaverunt, *Græce*, ἐσκίρτησαν. (*c*) Quia geſtiiſtis.] τὰ ὄρη. ὅτι ἐσκιρτήσατε, *S. Auguſtinus, & vetus*, quare geſtiiſtis. *Vulgata*, montes exultaſtis. (*d*) Commota.] *Vel*, mota, *ut vulgata. Aquila*, ὠδινήσατο, parturivit. (*e*) Qui convertit.] *Symmachus*, τοῦ μεταβάλλοντος, qui tranſmutat. (*f*) Rupem. *S. Auguſt. & vetus*, rupes, *Chryſoſtomus*, ἀκρότομον λέγει τὴν σιδήρῳ οὐ ῥαδίως εἴκουσαν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄκρων μόλις ἀποθραυομένην· ἀκρότομον, dicit, eam quæ ferro non facile cedit, ſed a ſummo vix frangitur. (*g*) Super miſericordiam tuam.] *Chryſoſtomus*: alius διὰ τὸ ἔλεός σου, propter miſericordiam tuam, *quemadmodum & Sanctus Hieronymus.* (*h*) Et in terra.] *Sic plerique libri græci*, καὶ ἐν τῇ γῇ, *quod Sanctus Hieronymus ad Suniam ſuperfluum eſſe dicit: & abeſt a vulgata, & veteri. Romanum vero*, Deus autem noſter in cœlo ſurſum: in cœlo, & in terra omnia, &c *cum quo faciunt pſalterium Æthiopicum, & Apollinarius: nec multo aliter videtur habuiſſe Sanctus Auguſtinus.* (*i*) Simulachra.] *Schol.* ἀρχὴ τοῦ β'. μέρους τοῦ ψαλμοῦ. παρ' ἑβραίοις γὰρ εἰς δύο διῄρηται ὁ ψαλμός. οὕτω ἔν τισιν ἀντιγράφοις διῃρέθη, ὡς Εὐσέβιος φησίν. Principium ſecundæ partis pſalmi. Nam apud hebræos in duos diviſus eſt hic pſalmus. Ita in quibuſdam exemplaribus, inventus eſt, ut inquit Euſebius. *Sed fortaſſe potuit hoc Scholion pertinere ad illa verba*, non nobis Domine, &c. (*k*) Recordatus noſtri.] μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, *latini*, memor fuit noſtri, & benedixit nos, *vel*, nobis. (*l*) Domino.] κυρίῳ, & eſt hebraiſmus: *latini*, a Domino. (*m*) Benedicemus.] εὐλογήσομεν τὸν κύριον. *& reſpondet hebræo: latini*, benedicemus. *In aliis codicibus græcis eſt*, εὐλογήσωμεν, benedicamus. *Theodoretus*, εὐλογήσομέν σε κύριε, benedicemus te Domine.

PSAL. CXIV.

(*a*) O Domine.] *Chryſoſtomus*: alius, ἀξιῶ κύριε, ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου, quæſo Domine, exime animam meam: alius, ὦ δὴ κύριε διάσωσον τὴν ψυχήν μου, Hem Domine ſalva animam meam. (*b*) Humilitatus ſum.] *Theodoretus, ex Symmacho*, ἐτόνησα, καὶ ἔσωσέν με, langui, & ſalvavit me. (*c*) In conſpectu. *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus, & omnes græci*, ἐνώπιον κυρίου, *quamvis Sanctus Hieronymus ad Suniam id dicat eſſe ſuperfluum, & probet, quod eſt in vulgata*, placebo Domino. *Chryſoſtomus*: alius, ἔμπροσθεν κυρίου, ante Dominum: alius, ἐμπεριπατήσω. *Et ſic Sanctus Hieronymus*, deambulabo.

PSAL. CXV.

(*a*) Credidi.] *Theoderetus*: ὁ ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ τοῦτον τῷ προτεταγμένῳ συνάπτουσιν· τῆς γὰρ αὐτῆς ἔχεται διανοίας, καὶ τὸν ἔνατον διχῇ διελόντες, τῇ τούτου δὲ τοῦ ψαλμοῦ συναφῇ τὸν ἴσον τῶν ψαλμῶν φυλάττουσιν ἀριθμόν. Hebræus, & cæteri interpretes, & ipſe etiam Syrus, hunc pſalmum præcedenti conjungunt, eidem enim inhæret ſententiæ. Nonum autem in duos dividentes, hac horum pſalmorum conjunctione æqualem pſalmorum ſervant numerum. (*b*) Humiliatus ſum.] ἐταπεινώθην. *Symm.* ἐκακώθην, afflictus ſum, *& ſic S. Hier. Aliud ſchol.* Symm. ἠτόνησα, langui. (*c*) Ego autem dixi in ecſtaſi mea.] *Ita S. Aug. & vetus. Vulg. vero.* ego dixi in exceſſu meo. *Theodor.* Aquila autem ſic, ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαί με, πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα, ego dixi in pavore meo, omnis homo mendacium (*& ſic S. Hier.*) Theodotio autem, πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει, omnis homo deficit: Symmachus autem, καὶ εἶπον ἀδημονῶν, πᾶς ἄνθρωπος διαψεύδεται, & dixi, cum anxius ac mœrens eſſem, omnis homo mentitur. (*d*) Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus] *Hæc deſunt apud S. Auguſtinum, & in veteri: itemque paulo poſt*, & in nomine Domini (*vel*, & nomen Domini) invocabo.

PSAL. CXVII.

(a) QUoniam bonus] *In Græcis codicibus & hic & in duobus ſequentibus verſiculis hic repetuntur: in veteri pſalt. & apud S. Auguſtinum hic, & in ſequenti: in vulgata hic tantum.* Quoniam in ſeculum miſericordia] *Chryſoſtomus*, τουτέστι, διηνεκὴς οὐ διακεκομμένον. Hoc eſt, perpetua, & non interrupta. (b) Nomine Domini.] *Eſt hebraiſmus, ut ſubintelligatur præpoſitio. Quare S. Auguſtinus, & vetus*, & in nomine Domini ultus ſum eos. *Vulgata*, & in nomine Domini, quia ultus ſum in eos: *itemque S. Hieronymus ad Suniam, qui etiam inquit requiri illud*, quia. *Symmachus*, διέθρυψα, fregi. (c) Circundantes.] *Theodoretus*: Symmachus, ἐκύκλωσάν με, καὶ πάλιν περιεκύκλωσάν με, circundederunt me, & rurſus undique circundederunt me: id eſt, ut notat *Schol.* ἐπαλλήλοις ἐχρήσαντο προσβολαῖς καὶ πολιορκίαις παντοδαπαῖς, ſibi invicem perpetuo ſuccedentibus incurſionibus uſi ſunt, atque omni genere oppugnationum. (d) Favum.] κηρίον, *& ita S. Auguſtinus, & vetus. A vulgata, quemadmodum & ab hebræo, abeſt.* (e) Exarſerunt.] ἐξεκαύθησαν. *Aquila & Symmachus*, καὶ ἀπεσβέσθησαν ὡς πῦρ ἀκανθῶν, & extinctæ ſunt, quaſi ignis ſpinarum, *& ita etiam S. Hieronymus, ſed ſine conjunctione*, &. (f) Impulſus] *S. Auguſtinus, & fortaſſe etiam vetus habuit*, tanquam cumulus arenæ impulſus ſum, ut caderem. (g) Caſtigans.] *S. Auguſtinus & vetus*, emendans emendavit, παιδεύων ἐπαίδευσε. (h) Hæc porta] *Ita græci collati codices. S. Auguſtinus, & vetus*, hæ portæ Domini: juſti intrabunt in eas. (i) In caput anguli.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἀκρογωνιαῖος, in ſummo angulo poſitus. (k) Facta eſt hæc.] *Ita græci; & eſt hebraiſmus, ponere fœmininum pro neutro: vulgata autem poſuit neutrum, ut ſæpe ſolet. S. Hieronymus, Sanctus Auguſtinus, & vetus* a Domino factum eſt ei: & eſt mirabilis in oculis noſtris: *Aquila*, παρὰ κυρίου ἐγένετο, τοῦτο αὐτὸ παράδοξον ἐφάνη ἡμῖν, a Domino factum eſt hoc: id incredibile viſum eſt nobis. *Symmachus*, αὕτη ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, hæc eſt mirabilis in oculis noſtris. (l) Nunc] *Ita & alibi, & initio hujus pſalmi redditur particula* δή, *cujus loco nihil hic apud latinos ponitur. Habet autem ſæpe vim quandam deprecandi, ut apud latinos*, hem, amabo, obſecro: *quod & hoc loco in dictione hebræa agnoſcit S. Hieronymus in epiſtola ad Damaſum de Oſianna: ubi etiam illud* δή, *videtur potius ex aliis interpretibus agnoſcere, quam ex lxx, quamvis ita conjungat*, ὦ δή. (m) Bene proſperare.] εὐόδωσον, *& poſſet etiam verti* bene proſpera, (*ita enim S. Auguſtinus, in explanatione*) proſpere deduc. (n) Conſtituite.] *S. Auguſtinus, & vetus*, conſtituite diem feſtum in confrequentationibus, *quaſi pro*, πυκάζουσιν, *quod habent collata exemplaria, legerint*, πυκάσμασιν. *Chryſoſtomus*: Alius, δήσατε ἑορτὴν ἐν πιμελέσι, ligate ſolennitatem in pinguibus: alius, συνδήσατε ἐν πανηγύρει πυκάσματα, colligate in celebri conventu denſitates: *atque hunc locum juxta utrumque interpretem diligenter explanat. Scholiaſtes primam interpretationem tribuit Aquilæ, ſecundam Symmacho: & ad verbum*, πυκάζουσιν, *hæc adnotat*, σκιάζουσιν, καλύπτουσιν, κοσμοῦσιν, obumbrantibus, tegentibus, ornantibus. τί δέ ἐστιν, συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν; κατὰ μὲν τὸν ἕνα ἑρμηνευτὴν, θύσατε θυσίας λιπαράς. κατὰ δὲ τὸν ἕτερον, στεφανώματα καὶ κλάδους ἀνάψατε τῷ λαῷ. (o) Confitebor tibi.] *Schol.* οὗτοι οἱ β'. στίχοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρ' οὐδενὶ, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. οὔτε εἰς τὸ Εὐσεβίου. Hi duo verſiculi non ponuntur in Tetraſelido apud ullum, neque apud lxx, neque in libro Euſebii. *Aliud Scholion*, ὅλος ὁ στίχος παρ' οὐδενὶ εὕρηται, totus ipſe verſiculus apud neminem eſt inventus. *Nam ultimus quidem*, confitemini, &c. *eſt etiam in hebræo, & magnam vim habet, ut Patres oſtendunt.* οὐ μάτην ἐκ δευτέρου κατὰ τὸν παρόντα ψαλμὸν τὸν στίχον ὁ ψαλμῳδὸς ἐνέταξεν. Non fruſtra in hoc Pſalmo verſum hunc Pſalmiſta repetit.

PSAL. CXVIII.

(a) BEati immaculati in via.] *Schol.* οὔπω στίχος ἐστίν. ἔλεγε γάρ τις τοὺς στίχους ἐμμέτρους εἶναι τοὺς παρ' ἑβραίοις, ἑξαμέτρους μὲν τοὺς ἐν τῇ τοῦ δευτερονομίου ᾠδῇ. τοὺς δὲ ψαλμοὺς τριμέτρους εἶναι καὶ τετραμέτρους. ἔστιν οὖν ὁ πρῶτος στίχος μέχρι τοῦ, ἐν νόμῳ κυρίου. Nondum verſus eſt. Dicebat enim quidam verſus eſſe metricos apud Hebræos, hexametros quidem, qui in cantico Deuteronomii, pſalmos autem eſſe trimetros, & tetrametros. Eſt igitur primus verſus uſque ad illud, in lege Domini. (b) Dum inſpicio.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν. *Sanctus Hilarius*, cum reſpicio. *S. Ambroſius*, cum perſpiciam, *vulgata*, cum perſpexero in omnibus mandatis tuis. (c) Uſque valde] *Sic rurſus S. Auguſtinus, & vetus quod Græce*, ἕως σφόδρα. *S. Hilarius*, uſque nimis: *cujus etiam lectionis facit mentionem S. Auguſtinus. S. vero Ambroſius, & vulgata*, uſquequaque, *& hujuſmodi varietas in dictione iſta ſæpe uſu venit in hoc Pſalmo.* (d) Corriget] κατορθώσει, *ubi fere Latini*, corrigit. *Symmachus*, ἐν τίνι λαμπρυνεῖ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, in quo illuſtrabit junior viam ſuam? (e) Exercebor.] *Ita S. Hilarius, & S. Ambroſius, & vulgata: Vetus*, garriam: *cujus utriuſque lectionis mentionem facit S. Auguſtinus: Græce enim eſt*, ἀδολεσχήσω, *quod Apollinarius reddidit*, κελαδήσω, *& videtur accedere ad illud*, garriam. (f) Vivam.] ζήσομαι, *& ſic etiam Apollinarius, & SS. Hilarius, Auguſtinus, & vetus, & Romanum, & S. Hieronymus in ſua tralatione ex Hebr. S. Ambr.* ut vivam. *In aliis libris Græcis eſt*, ζῆσόν με, *& vulgata*, vivifica me. (g) Mirabilia.] *Symmachus*, τεράστια, prodigioſa. (h) Incola.] πάροικος. *Notat S. Auguſtinus aliquos ex noſtris*, inquilinus, *aliquos*, incola, *nonnullos etiam*, advena, *eſſe interpretatos. S. Hilarius*, accola. (i) Concupivit.] ἐπεπόθησεν. *Theodotio, quinta, & ſexta editio*, ἐπεποίθησεν, confidit. *Symmachus*, τελεία ἦν, perfecta fuit, *Aquila, ut LXX.* (k) Conſilia mea.] *Ita S. Hilarius, & S. Ambroſius: cæteri Latini*, conſilium meum. (l) Fac me intelligere.] *Sic putat S. Auguſtinus expreſſius de Græco dici, quam*, inſinua mihi, *aut*, inſtrue me. (m) Dormitavit] *Sic Latinæ editiones, & Æthiopica*: ἐνύσταξεν, *Græci libri, & Apollinarius*, ἤμυσε, inclinabatur, & cadebat. S. *Ambroſius, licet teſtetur quoſdam codices habere*, dormitavit; *ipſe tamen habuit*, ſtillavit, *& inquit Origenem hanc interpretationem eſſe ſequutum*, ἔσταξεν. *Sanctus Hilarius hoc aliis interpretibus tribuit*, ἐνύσταξεν *vero lxx.* (n) Legem pone mihi.] νομοθέτησον, *quod poſſet etiam verti*, doce, oſtende. *Sanctus Hilarius*, legem ſtatue: *& inquit Latinum non potuiſſe ſatis explicare virtutem verbi Græci & Hebraici. S. Ambroſius*, legem mihi conſtitue. *Theodoretus*: Illud, νομοθέτησον, Symmachus dixit, ὑπόδειξον, oſtende: Aquila & Theodotio, φώτισον, illumina. (o) Quia ipſam volui] ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. *Aq.* ὅτι ἐν αὐτῇ ἐβουλήθην, quia in ipſa volui. *Theodotio, & ſexta editio*, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα, *quinta editio* ὅτι ἐν αὐτῇ, *Symmachus ut lxx. Ex quo ſcholio videtur colligi aliquid diſcriminis interfuiſſe inter lectionem lxx, & Theodotionis: & conſideranda ſunt quæ hoc loco dicuntur a S. Hilario.* (p) In timorem tuum.] εἰς τὸν φόβον σου, *& ſic vertit S. Hieronymus ex Hebræo. Latini tamen libri habent*, in timore tuo. (q) Quod ſuſpicatus ſum.] *Theodoretus*: Aquila autem pro ὑπώπτευσα, dixit, ὑπεστάλην. timui. Et ſic etiam Theodotio. Symmachus autem, ὃν εὐλαβοῦμαι, quod revereor. S. Hieronymus, quod reveritus ſum. (r) Secundum verbum tuum.] κατὰ τὸν λόγον σου. *Symmachus ut lxx. Aquila & Theodotio*, κατὰ τὸ λόγιόν σου, *& ſic Latini*, ſecundum eloquium tuum. (ſ) Nimis.] *Ita Romanum, & S. Ambroſius. S. Hilarius*, vehementer, & valde. *A vetere abeſt: Græci fere omnes hoc loco habent*, σφόδρα, *pauci autem in ſequenti verſiculo. S. Auguſtinus*, quæ dilexi: ſive, quod nonnulli codices habent in utroque verſu, dilexi valde, aut nimis, aut vehementer, ſicut interpretari placuit, quod græce, σφόδρα dicitur. *S. Hieronymus ad Suniam inquit eſſe ſuperfluum.* (t) Tua.] *Mirum eſt, quomodo & hoc S. Hieronymus dicat eſſe ſuperfluum; cum non modo cæteri codices habeant græci, & latini, ſed ipſe etiam in ſua verſione.* (u) Et exercebor.] *S. Auguſtinus*, quod plures interpretes dicere maluerunt, quam lætabar, aut garriebam, quod aliqui interpretati ſunt ex eo quod græcus, ἠδολέσχουν. (x) Verborum.] *Sic græci*, τῶν λόγων. *Sed latini*, verbi tui in quo. (y) Conſolatus ſum.] *S. Auguſtinus*, vel ſicut alii codices habent, & exhortatus ſum, id eſt, exhortationem accepi: Utrumque enim potuit interpretari de verbo græco, παρεκλήθην. *Id habet S. Hilarius. Sed S. Ambroſius*, & me conſolatus ſum. (z) Tædium.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus, quod græce*, ἀθυμία. *Romanum*, defectio animi. *S. Hilarius, & vulgata*, defectio. *S. Ambroſius*, puſillanimitas. (ω) Incolatus mei.] *S. Auguſtinus*, vel ſicut alii codices habent, in loco peregrinationis meæ. *Theodoretus*, Ita etiam interpretati ſunt, & cæteri interpretes, ᾄσματα ἦν μοι πάντα τὰ προστάγματά σου ἐν τόπῳ τῆς παροικίας μου. cantica erant mihi omnia præcepta tua in loco peregrinationis meæ. (aa) Hæc facta eſt mihi.] *Laborat S. Auguſtinus, in iſta eloqutione explicanda: ſed eſt hebraiſmus: quare S. Hieronymus ita vertit*, hoc factum eſt mihi, *id eſt, hoc mihi boni contigit.* (b) Vias tuas.] *Ita græci codices & metaphraſis Apollinarii, & Ambroſiana editio Mediolanenſis Eccleſiæ, & Romana, & Æthiopica, & Arabica, cæteræ vero editiones latinæ, & SS. Hilarius, Ambroſius, Hieronymus, Auguſtinus, habent*, vias meas. *Theodoretus*: ὁ ἑβραῖος τὰς ὁδούς μου ἔχει. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἡρμήνευσαν ἑρμηνευταὶ, καὶ οἱ ο'. ἐν τῷ ἑξαπλῷ. hebræus autem habet, τὰς ὁδούς μου, vias meas. Ita autem & cæteri interpretes ſunt interpretati, & ipſi lxx. in Hexaplo: *Addit autem Schol. pro eo quod ſequitur*, converti, *id eſt*, ἐπέστρεψα, *Symmachum dixiſſe*, ἐπέστρεφον, convertebam. *Nonnulli ex noſtris habent*, averti, *quod non placuit S. Hieronymo.* (c) Ad cuſtodiendum.] *S. Auguſtinus, ut cæteri fere latini, habet*, ut cuſtodiam *ſeu hæc edidit*, quod aliqui interpretati ſunt ad cuſtodiendum mandata tua, *aliqui*, ut cuſtodirem, *aliqui*, cuſtodire: quod græcus poſuit, τοῦ φυλάξασθαι. (d) Peccatorum.] *Recte admonet S. Auguſtinus hoc non eſſe declinatum ab eo. quod ſunt peccata, ſed ab eo quod ſunt peccatores: eſt enim*, ἁμαρτωλῶν. (e) Particeps.] *Theodoretus*, Symmachus autem, pro, μέτοχος, dixit, συνημμένος, conjunctus. Syrus autem, φίλος, amicus. *Addit Schol. Aquilam & Theodotionem dixiſſe, ut lxx.* (f) Bonitatem.] *S. Auguſtinus*: Quod ait græcus, χρηστότητα, aliquando ſuavitatem, aliquando bonitatem noſtri interpretes tranſtulerunt. *S. Ambroſius*, jocunditatem, *eamque dictionem perpendit. Symmachus*, εὐηργέτησας τὸν δοῦλόν σου, *quod S. Hieronymus*, benefeciſti ſervo tuo. (g) Coagulatum.] *Schol.* ἐπωρώθη, ἀπελιθώθη, induratum eſt, in lapidem degeneravit. (h) Bonum mihi.] *Theodotio, ut lxx, Symmachus*, συμφέρει μοι, ὅτι ἐκακώθην ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν τὰ προστάγματά σου, contulit mihi, quod afflictus ſum, ut diſcerem præcepta tua. (i) Plaſmaverunt.] *Aut*, finxerunt, *ut Sanctus Auguſtinus, & alii. Sanctus Ambroſius*, paraverunt. *Symmachus*, ἀπήρτισάν με, perfecerunt me. (k) Veritate.] *Ita græci, quod noſtræ editiones*, in veritate. *Sanctus Hilarius tamen habet*, vere, *quemadmodum etiam vertit Sanctus Hieronymus.* (l) Nunc] *Sic Romanum, & Sanctus Ambroſius, quod græce*, δή, *& diximus ſæpe habere vim quandam obſecrationis.* (m) Convertantur ad me.] *S. Auguſtinus*: In nonnullis codicibus invenimus, & græcis, & latinis, convertantur mihi: quod tantundem valere exiſtimo, quantum ſi dicatur, ad me. *In græcis collatis codicibus eſt*, ἐπιστρεψάτωσάν με, *quod Theodoretus inquit Symmachum clarius dixiſſe*, ἀναστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε, revocent me (*aut*, revertantur ad me) qui timent te. (n) Fabulationes.] ἀδολεσχίας. *S. Auguſtinus*, quod uſque adeo uno verbo nequaquam dici latine poteſt, ut aliqui delectationes, aliqui fabulationes, eas dicerent, ut non immerito accipiatur eſſe quidem illas exercitationes, ſed in ſermone cum quadam delectatione. *SS Hilarius, & Ambroſius habent*, exercitationes: *Aquila*, ἔπαλλόν μοι ὑπερήφανοι βρόχους, ſarriebant mihi ſuperbi laqueos. *Symmachus*, ὑπώρυξάν μοι ὑπερήφανοι ὑπόγεια, ſuffoderunt mihi ſuperbi ſubterranea. *Quinta editio*, ὤρυξάν μοι ὑπερήφανοι βοθύνους, foderunt mihi ſuperbi foveas, *& ita S. Hieron.* (o) Injuſte.] *Sic S. Ambroſius (quod indicat explanatio) & fortaſſe S. Auguſtinus*, inique *S. Hilarius, & pſalterium Æthiopicum: editiones latinæ*, iniqui, *aut*, injuſti. *In Arabico utrumque conjungitur*, iniqui inique. (p) Omnia ſerviunt tibi.] *Sic latini, græce eſt*, τὰ σύμπαντα δοῦλα σά, omnia (*ſi latine dici poſſet*) ſunt ſerva tua. *An autem ita prorſus dixerint lxx. dubitari poteſt ex iſto Scholio*: Theodotio, & Symmachus, ut lxx. Aquila, δοῦλα σά. (q) Tunc utique.] *Sic ſolet ſæpe verti illud*, ἄν. *S. Ambroſius in explanatione*, alioqui periiſſem. *Plerique tamen hic habent*, forte, *aut*, forſitan. (r) Suſtinuerunt] *Theodoretus*: Illud, ὑπέμειναν, Symmachus, & Theodotio dixerunt, προσεδόκησαν, expectaverunt, *& ita latini.* (ſ) Omnis conſummationis] *Romanum*, omni conſummationi, *quod videtur reſpondere interpretationi Aquilæ, quæ refertur in Scholio*, τῇ πάσῃ τελέσει. *Theodoretus ex Sym.* πάσης κατασκευῆς εἶδον πέρας: εὐρύχωρος ἡ ἐντολή σου, omnis apparationis vidi terminum: ſpacioſum eſt mandatum tuum.

De iſta voce, πέρας, *diſputant SS. Hilarius, & Ambroſius, nec putant vocabulo latino ſatis exprimi ejus vim.* (t) Quomodo.] ὡς, *& poſſet verti*, Quam, *& ſic S. Hieronymus ex hebræo.* (u) Sapere me feciſti.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus, quod græce*, ἐσόφισάς με, *Romanum, & vulgata, & S. Hilarius*, prudentem me feciſti. (x) Meum eſt.] ἐμή ἐστιν. *Latini*, mihi eſt. *Aquila*, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὕτη μοι, quia in ſempiternum hoc eſt mihi (*& ita S. Hieronymus:*) *Theodotio*, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοι, *Symmachus*, διὸ εἰς αἰῶνα αὕτη μοι, *quæ idem ſibi volunt.* (y) Prohibui pedes meos.] ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου. *Aq.* εἷρξα πόδας μου, coercui pedes meos. *Theodotio, quinta, & ſexta editio*, ἐκώλυσα, *Symmachus, ut lxx.* (z) Lex tua.] *Ita S. Hieronymus, in cap.* 1. *Aggæi, & pſalterium Æthiopicum, & ita codices græci, & Theodor.* ὁ νόμος σου, *& metaphraſis Apollinarii*, σεῖο θεσμός: *Editiones vero latinæ, SS. Hilar. Ambroſius, Auguſtinus*, verbum tuum. (ω) Tuis ſemper. *Sic Romanum pſalterium, & Æthiopicum, & Arabicum, & iidem ſancti Patres, & codices græci, & Theodoretus*, χερσί σου, *& metaphraſis Apollinarii*, παλάμῃσι σῇσιν.

> Ἥπερ ἐμῶν παλάμῃσι διηνεκέως σέθεν ἴσχω.

Cæteræ vero editiones latinæ habent, in manibus meis, *quam SS. Auguſtinus, & Ambroſius, fatentur nonnullos codices habere, licet plures illam. S. Hieronymus ad Suniam teſtatur, & lxx. & omnes alios interpretes habuiſſe*, in manibus meis, *& Schol.* Aquila, ἡ ψυχή μου ἐν ταρσῷ μου, anima mea in vola mea. Symmachus, ἡ ψυχή μου μετὰ χειρά μου, anima mea ad manum meam: Theodotio, ut lxx. Quinta editio, ἐν χειρί μου, in manu mea, *& ita S. Hieronymus.* (aaa) Eloquium.] λόγιον. *Schol.* lxx, Theodotio, & Symmachus, τὸν λόγον σου, ſermonem tuum: Aquila, τῷ ῥήματί σου, verbo tuo. *Theodoretus habet*, κατὰ τὸ ἔλεός σου, ſecundum miſericordiam tuam. (b) Vivifica me.] καὶ ζῆσόν με. *Latini, & pſalterium Arabicum & Æthiopicum*, & vivam: *neutrum, videtur Apollinarius habuiſſe, qui ſic vertit,*

> Ἀμφὶ τεοῖς ἐπέεσσιν ἀρηγόνα χεῖρα πταίνεις,
> Μηδὲ καταισχύνῃς με τεὴν δεδοκημένον ἀλκήν.

(c) Ad nihilum deduxiſti.] *Aut*, ſpreviſti, *ut Romanum, & vulgata, & SS. Hilarius, & Ambroſius: Aquila*, ἀπεσκολόπισας πάντας τοὺς ἀποστρεφομένους ἀπὸ ἀκριβασμοῦ, ὅτι ψευδεῖς συνεπιθέσεις αὐτῶν, confixiſti omnes avertentes ſe a lege, quoniam mendaces ſunt doloſæ coitiones eorum. *Symmachus.* ἀπέλεγξας πάντας τοὺς ῥεμβομένους ἀπὸ τῶν προσταγμάτων σου, ματαία γὰρ πᾶσα ἡ δολιότης αὐτῶν, reprobaſti omnes vagantes à præceptis tuis: vana enim omnis doloſitas eorum. *Theodotio, & quinta editio*, ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν, ad nihilum deduxiſti omnes errantes à præceptis tuis, quoniam injuſta cupiditas eorum. (d) Prævaricantes.] *Aut*, prævaricatores, *ut* S. *Ambroſius: Aquila*, στεμφυλολογίαν πάντας ἀσεβεῖς τῆς γῆς, vinacea deputaſti omnes impios terræ. *Symmachus*, σκωρίαν (*al* σκαιωρίαν, *ſed Theodoretus habet*, σκωρίαν) ἐλογίσω πάντας παρανόμους, Scoriam, (*al.* dolum) putaſti omnes, tranſgreſſores legis: *Theodotio & quinta editio*, εἰς οὐδὲν διέκοψας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς, ad nihilum concidiſti impios terræ. (e) Confige clavis.] *Ita putat S. Auguſtinus recte verti illud*, καθήλωσον, *eodem modo* S. *Ambroſius: Theodotio, ut lxx. Symmachus*, ὀρθοτριχεῖ ἀπὸ φόβου σου ἡ σάρξ μου, *quod Sanctus Hieronymus videtur vertiſſe*, horripilavit à timore tuo caro mea.] *Aquila*, ἡλώθη ἀπὸ πτοήσεώς σου ἡ σάρξ μου, clavis fixa eſt, a pavore tui caro mea. (f) Feci judicium.] ἐποίησα κρῖμα *Aquila, quinta & ſexta editio*, ἐποίησα κρίσιν, *quod idem valet. Symmachus*, ἐποίησα τὰ κρίματά σου, feci judicia tua. (g) Iis qui mihi injuriam faciunt.] τοῖς ἀδικοῦσί με. SS. *Hilarius, Ambroſius & Auguſtinus, & vetus pſalterium*, nocentibus me, *vulgata*, calumniantibus me. *Romanum*, perſequentibus me: *quarum lectionum mentionem facit etiam* S. *Auguſtinus, ac miratur in nullo ſe codice legiſſe*, adverſantibus, *cum in ſuo græco haberet*, τοῖς ἀντιδίκοις, *quod tamen in nullo ex collatis exemplaribus eſt inventum.* (h) Excipe.] *Ita* SS. *Hilarius, & Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt*, ἔκδεξαι. *Romanum*, elige, *vulgata, & S. Ambroſius*, ſuſcipe. *Symmachus*, ἀνάδεξαι, recipe, *Aquila, & Theodotio*, ἐγγύησαι, ſponde, *quod etiam eſt* S. *Hieronymi.* (i) Domino.] *Ita* S. *Hilarius, & vetus.* S. *Auguſtinus, licet teſtetur in quibuſdam etiam haberi codicibus, quod eſt in vulgata, & Romano, & apud* S. *Ambr.* Domine. *Symmachus*, καιρὸς κράξαι τῷ κυρίῳ, ὅταν διασκεδαννύουσι τὸν νόμον σου, tempus clamandi Domino, quando diſſipant legem tuam. (k) Diſſipaverunt.] διεσκέδασαν. *Schol.* Aquila, ἠκύρωσαν, irritam fecerunt, cætera autem, ut lxx. Quinta, & ſexta, διεσκέδασαν. (l) Illuminabit.] *Latini habent in præſenti tempore*, illuminat, intelligere facit, *aut*, intellectum dat, *ſed græci codices*, φωτιεῖ, καὶ συνετιεῖ. (m) Deſcenderunt.] *Ita vetus, & S. Ambroſius: & S. Auguſtinus, quod græce eſt*, κατέβησαν, *& ſignificat*, deſcendere fecerunt. *In nonnullis autem codicibus*, κατέδυσαν, *quod hoc loco idem videtur valere.* S. *Auguſtinus mentionem etiam facit lectionis, quam habent S. Hilarius, & Romanum*, tranſierunt, S. *Ambroſius teſtatur fuiſſe aliquos codices, qui haberent*, κατεβίβασαν *unde vulgata*, deduxerunt. *Idem* S. *Ambroſius, lib.* 2. *de pœnit. cap.* 10. *& alibi habet*, per exitus aquarum deſcenderunt oculi mei, *ut videatur aut putaſſe legendum*, δι' ἐξόδους, *aut præpoſitionem addidiſſe ad locum explicandum: nam & hoc loco dicit in explanatione*, oculi tanquam in decurſus deſcendunt aquarum: *qua de re diſputat etiam S. Auguſtinus hic.* (n) Cuſtodivi.] *Ita* S. *Ambroſius, & Arabicum & Æthiopicum: cujus lectionis mentionem etiam facit* S. *Auguſtinus, licet ipſe habeat illam, quam cæteri latini, & quam probat* S. *Hieronymus*, cuſtodierunt. *Apollinarius*,

> Δακρυόεντα κέλευθα φίλης προχέεσκον ὀπωπῆς,
> Οὕνεκα θεσπεσίων ὑπέδραμον ἤθεα θεσμῶν.

(o) Zelus tuus.] *Sic* S. *Hilarius, Romanum, &* S. *Ambroſius*, zelus domus tuæ: *quarum lectionum mentionem facit* S. *Aug. licet ipſe habeat, ut vetus, & vulgata*, zelus meus: *Aquila*, ἐξώλεσέν με ὁ ζῆλός σου, conſumpſit me zelus tuus. *Sym.* ἀπεσιώπησέν με ἡ ζήλωσίς μου, tacere me fecit zelus meus. (p) Ignitum.] S. *Hilarius.* Non explicat proprietatem verbi hujus, latinitatis tranſlatio. Quod enim nobiſcum ignitum; id græce, πεπυρωμένον, ſcribit: πεπυρωμένον, autem id ſignificat quod tanquam conflatum, igne purgatum ſit. (q) Et viam.] *In multis græcis codicibus eſt*, καὶ ζῆσόν με, & vivifica me. S. *Hilar.* intellectum da mihi eorum & vivificet. (r) Tibi.] *Romanum, & vulg.* ad te, *a vetere utrumque abeſt, itemque a* S. *Auguſtino, qui tamen hæc addit*, vel ſicut nonnulli codices habent & græci, & latini; clamavi te, & ſalvum me fac. Quid eſt, clamavi te, niſi clamando invocavi te? (s) In immaturitate.] ἐν ἀωρίᾳ, *quam dictionem explicat recte* S. *Ambroſius:* S. *Hilarius. & Romanum, & vulgata*, in maturitate. *Vetus*, intempeſta nocte. *S. Auguſtinus*: plures codices non habent intempeſta nocte, ſed immaturitate. Vix autem unus inventus eſt, qui haberet geminatam præpoſitionem, id eſt, in immaturitate, &c. (t) Vivifica me.] ζῆσόν με. *Schol.* Theodotio, ζῆσόν με. Aquila, ζώωσόν με, *quod idem valet. Symmachus*, ἀναζώωσόν με, revivifica me. (u) Iniquitate.] *Ita vetus, &* S. *Aug. quod græce eſt*, ἀνομίᾳ, *& poſſet etiam verti*, iniquitati, *quod habet* S. *Hilarius, & vulgata. Romanum*, iniqui. S. *Aug. teſtatur quoſdam codices habere*, inique, *& ita* S. *Ambr. Sym.* ἔσπευσαν οἱ διώκοντές με, feſtinaverunt perſequentes me. (x) Propter verbum tuum.] *Ita* S. *Ambr. quod græce*, διὰ λόγον σου. *Theodoretus*, διὰ τῶν λόγων σου, per verba tua: *latini*, propter eloquium tuum, *quomodo ſolent vertere*, λόγιον. (y) Secundum judicium tuum vivifica me.] *Aquila* κατὰ κρίσεις σου ζώωσόν με, ſecundum judicia tua vivifica me, *quod habet* S. *Ambroſius.* (z) Inſenſatos.] *Sic vetus &* S. *Aug. quod græce*, ἀσυνθετοῦντας, *Romanum*, SS. *Hilarius, & Ambr.* non ſervantes pactum, *vulgata*, prævaricantes, *quæ videntur ex aliis eſſe interpretationibus. Nam ita Scholiaſtes*: Aquila, Theodotio, Sexta, ἀσυνθετοῦντας, Symmachus, & Quinta, ἀθετοῦντας. (ω) Septies.] *Theodoretus*: Quidam illud, ἑπτάκις, interpretati ſunt, πλειστάκις, ſæpenumero. (aaaa) Laudavi] *Sic vetus, &* S. *Auguſtinus: Alii*, laudem dixi tibi: *Aquila & Symmachus*, ὕμνησά σε, hymnis celebravi te. (b) Eructent.] ἐξερεύξαιντο, *& ſic in ſequentibus, Latini tamen* eructabunt, pronunciabunt. (c) Elegi.] ᾑρετισάμην. *Theodoretus:* Symmachus, quidem, εἱλόμην, Aquila autem, & Theodotio, ἐξελεξάμην, dixerunt, *quæ idem fere valent.* (d) Concupivi.] ἐπεπόθησα. *Theodotio, quinta, & ſexta editio*, ἐπεποίθησα, *quod valet*, ſperavi, & confidi: *Aquila* ἐξεχόμην, avide pendebam. *Symmachus*, ὑπερεπεθύμησα, ſuperconcupivi, *ſi ſatis latini dici poteſt.*

PSAL. CXIX.

(a) CAnticum graduum.] ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. *Notat S. Auguſtinus hic gradus aſcendentes ſignificari. Theodoretus*: Theodotio, ᾆσμα τῶν ἀναβάσεων, canticum aſcenſionum: Symmachus autem, & Aquila, εἰς τὰς ἀναβάσεις, ad aſcenſiones. (b) A labiis injuſtis.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus*, ἀπὸ χειλέων ἀδίκων, *alii autem Latini*, iniquis. *Chryſoſtomus*: alius, ἀπὸ χείλους ψευδοῦς, a labio mendaci. (c) Quid detur tibi. *Chryſoſtomus*: alius, τί παρέξει σοι, ἢ τί προσθήσει σοι γλῶσσα δολία; quid præbebit tibi, aut quid apponet tibi lingua doloſa? Alius autem, τί δῴη σοι, καὶ τί προσθείη σοι γλῶσσα κατεπιθέσεως; quid dederit tibi, & quid adjecerit tibi lingua inſidioſæ invaſionis? quodnam, inquit, inventum fuerit hac improbitate dignum ſupplicium? (d) Deſolatoriis.] *S. Auguſtinus*, vel vaſtatoribus: τοῖς ἐρημικοῖς. *Chryſoſtomus*: alius, βέλη τοῦ δυνάστου ἠκονημένα μετὰ ἀνθράκων ἐστοιβασμένων, ſagittæ potentis acutæ cum carbonibus conſtipatis: & alius, σὺν ἀνθρακιαῖς ἀρκευθίναις cum carbonibus juniperinis. *Hoc Scholiaſtes tribuit Aquilæ.* (e) Prolongatus eſt.] *Aut*, longinquus factus eſt, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Chryſoſtomus*: Alius. ὦ μοι, ὅτι παροικῶν παρείλκυσα, hei mihi, quia protraxi incolatum: alius, ὅτι προσηλύτευσα ἐν μακρυσμῷ, quia proſelytus fui in longitudinem. (f) Cum tabernaculis.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & vetus: cæteri fere latini*, cum habitantibus. (g) Cum loquebar illis] *Aquila*, ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, εἰς πόλεμον, cum loquebar illis, ad bellum: *Theodotio fere, ut lxx.* ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουσάν με. *Symmachus*, ἐλάλουν αὐτοῖς, πολεμικῶς, loquebar illis, bellantium & oppugnantium more.

PSAL. CXX.

(a) LEvavi.] *Vetus, & S. Auguſtinus*, levent oculos ſuos in montes, unde veniet auxilium illis: *quod in nullo ex collatis græcis codicibus eſt inventum.* (b) Non des.] *Ita codices græci, & Chryſoſtomus, & Theodoretus & Apollinarius*:

> Ἀλλὰ φίλος μὴ σεῖο πόδα κλονέεσθαι ἐάσῃς.

at pſalterium vetus, & S. Auguſtinus, ne des ad movendum pedem meum. *Cæteræ editiones latinæ, &* S. *Hilarius*, non det in commotionem pedem tuum. *Pſalterium Æthiopicum*, non det pedem meum. *Chryſoſtomus autem, & Theodoretus quod ſequitur*, μὴ ὁ νυστάξῃ, *ipſi videntur legiſſe*, μὴ ὁ νυστάξει, non dormitabit, *Aquila*, μὴ δῴης εἰς σφαλμὸν πόδας σου, ne des in prolapſionem pedes tuos. *Theodotio*, μὴ δῴης εἰς σάλον (*quod item eſt in noſtris græcis.*) *Symmachus.* μὴ δῴης περιτραπῆναι, ne des circumverti. (c) Manum dextram tuam.] *S. Auguſtinus, & vetus*, protegat te Dominus, ſuper manum dexteræ tuæ. *Chryſoſtomus*: alius, παρὰ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν σου, juxta manum dexteram tuam. (d) Cuſtodiat.] φυλάξαι, *multi codices græci habent*, φυλάξει, cuſtodiet, *latini* cuſtodit, *multaque aliæ ſimiles varietates & in hoc, & in aliis pſalmis ſunt.* (e) Introitum.] *Chryſoſtomus*: alius, τὴν προσέλευσίν σου, acceſſum tuum.

PSAL. CXXI.

(a) IN iis qui dixerunt mihi.] *Ita videtur legiſſe Sanctus Auguſtinus, licet habeat, ut vetus*, in his quæ. *Nam ſic inquit in explanatione*: Jocundatus ſum in prophetis, jocundatus ſum in Apoſtolis. Omnes enim iſti dixerunt nobis, in domum Domini ibimus. *Cæteri Latini*, in his quæ dicta ſunt mihi. *Chryſoſtomus*: alius, εὐφράνθην εἰπόντων μοι, εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἤλθομεν, lætatus ſum, cum dicerent mihi, in domum Domini venimus. (b) Quæ ædificatur.] *Symmachus*, ἱερουσαλὴμ τὴν οἰκοδομουμένην ὡς πόλιν, συνάφειαν ἔχουσαν ὁμοῦ, Hieruſalem ædificatam, ut civitatem, habentem connexionem ſimul: *quam etiam interpretationem expendit Chryſoſtomus.* (c) Tribus.] *Chryſoſtomus*: alius, σκῆπτρα, ſceptra. (d) Interrogate.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce*, ἐρωτήσατε. *Notat Chryſoſtomus idem valere, ac petite, & rogate: quam dictionem cæteri fere latini habent. Idem teſtatur alium interpretem dixiſſe*, ἀσπάσασθε τὴν ἱερουσαλήμ, ſalutate, amplectimini Hieruſalem. (e) Et abundantia.] εὐθηνία. *Chryſoſtomus*: alius, ἠρεμήσουσι, quieſcent: alius, εὐπαθήσαισαν ἀγαπῶντές σε, bonis afficiantur diligentes te. *Theodoretus hoc totum ex Symmacho*, ἀσπάσασθε τὴν ἱερουσαλὴμ, ἠρεμήσουσιν οἱ ἀγαπῶντές σε. (*f*) Virtute tua.] *Chryſoſtomus*: alius, ἐν τῷ προτειχίσματί σου, in antemurali tuo: alius, ἐν τῷ περιβόλῳ σου, in ambitu tuo. (*g*) Et abundantia in turribus tuis.] καὶ εὐθηνία ἐν τῇ πυργοβάρεσί σου, *& poterat etiam verti*, & proſperitas in turritis palatiis tuis. *Schol.* βάρεις, apud Syros vernacula lingua dicuntur domus magnæ: *de qua re S. Hieronymus in pſal.* 44. *ad Principiam. Chryſoſtomus*: alius, εὐπάθεια, proſperitas: alius, ἠρεμία, quies: alius, ἡσυχία ἐν ταῖς βασιλείοις σου, tranquillitas in regiis tuis. *Theodoretus hoc totum ex Symmacho*, εἴη εἰρήνη ἐν τῷ περιβόλῳ, ἡσυχία ἐν ταῖς βασιλείοις σου. (*h*) Loquebar.] ἐλάλουν δή. *Sed noſtri omittunt illud* δή. *Chryſoſtomus*: alius, λαλήσω εἰρήνην ἐν σοὶ, loquar pacem in te.

PSAL. CXXII.

(*a*) IN plurimum.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, ἐπὶ πλεῖον. *Romanum*, & multum. *S. Hilarius, & vulgata*, quia multum. *Theodoretus*: Symmachus autem ſic, πολλὰ ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐπιλαλούντων τῶν εὐθηνούντων, ἐξουδενιζόντων τῶν ὑπερηφάνων, multum ſatiata eſt anima noſtra, obloquentibus abundantibus, & ſpernentibus ſuperbis. *Chryſoſtomus hæc eadem refert, & addit*: alius, τῷ μυχθισμοῦ (*fortaſſe*, μυκτηρισμοῦ) τῶν ὑπερηφάνων, ſubſannatione elatorum: alius, ἐξουδενώσεως αὐτῶν εὐθηνούντων, deſpectione eorum qui bonis affluunt. *Schol. ex Aquila*, πολλὰ ἐνεπλήσθη, multum impleta eſt.

PSAL. CXXIII.

(*a*) NIſi quia Dominus.] *Symmachus*, εἰ μὴ κύριος, ὃς ἐγένετο ἡμῖν, niſi Dominus, qui factus eſt nobis. (*b*) Forſitan aqua abſorbuiſſet.] *Aut*, demerſiſſet, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Chryſoſtom*: alius, τότε ἂν τὰ ὕδατα παρέκλυσεν ἡμᾶς, ὡς φάραγξ, παρελθόντα κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, tunc utique aquæ inundaſſent nos, tanquam gurges, tranſeuntes ſuper animam noſtram. (*c*) Fortaſſe pertranſivit.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, ἄρα διῆλθεν, *ac poſſet tamen verti, ut alii latini*, forſitan pertranſiſſet. *Notat autem S. Auguſtinus illud*, ἄρα, *non eſſe proprie*, forſitan: *ſed hoc valere*, putas pertranſiit anima noſtra aquam ſine ſubſtantia? *additque*, Et quare dicunt, putas? quia magnitudo periculi vix facit credibile, quod evaſit. *Poterat tamen in hoc pſalmo verti*, utique profecto. *Chryſoſtomus*: alius, τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὡς τὰ ὕδατα, οἱ ὑπερήφανοι, tunc tranſierunt ſuper animam noſtram ſuperbi, velut aqua: (*d*) Intolerabilem] *S. Auguſtinus, & vetus*, ſine ſubſtantia. S. *Hieronymus in commentariis*: Verbum, ἀνυπόστατον, apud græcos ambiguum eſt: & poteſt ſonare, quod non ſubſiſtat (*ita enim legendum*) & quod intolerabile ſit, hoc eſt, quod nemo ferre queat. Pro quo & Aquila, & Symmachus, & Theodotio, & omnes interpretes pari voce conſentiunt, ſuperbas aquas, & arrogantes, pro, ἀνυπόστατον, transferentes.

PSAL. CXXIV.

(*a*) NOn commovebitur.] *Chryſ.* alius, ἀπερίτρεπτον εἰς τὸν αἰῶνα οἰκούμενον περὶ ἱερουσαλὴμ, immutabilem in æternum, qui habitat circa Hieruſalem. (*b*) Ut non extendant.] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ τοῦτο οὐκ ἐκτείνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν χεῖρας αὐτῶν, propterea non extendunt juſti ad iniquitatem manus ſuas. (*c*) Strangulationes.] στραγγαλιάς. *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, ſtrangulationem. S. *Hilarius*, ad obligationes: *Romanum*, ad obligationem. *Vulgata*, in obligationes. *Theodoretus*: Aquila quidem interpretatus eſt, διαπλοκάς, implicationes, ſimultates: Symmachus vero, σκολιότητας, obliquitates, & tortuoſitates. *Theodotio autem*, διεστραμμένα, perverſa.

PSAL. CXXV.

(*a*) CUm converteret.] *Sic videtur legiſſe S. Auguſtinus in progreſſu explanationis, licet initio habeat, ut vetus*, cum converterit. *S. etiam Hilarius in progreſſu*, dum avertit. *Vulgata autem, & Romanum*, in convertendo Dominus: *& ſi diceretur*, Dominum, *reſponderet Hebræo, & Græco. Chryſoſtomus*: alius, ὅταν ἐπιστρέψει κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν σιὼν, ἐσόμεθα παρακεκλημένοι, cum redire faciet Dominus captivitatem Sion, erimus conſolati: alius interpres, ὡσεὶ ἐνυπνιαζόμενοι, ſicut ſomniantes. *De iſta voce*, ſicut, *diſputat S. Auguſtinus, & Theodoretus ita inquit*: Illud, ὡσεὶ, hoc loco ſignificat ἐπίτασιν, intentionem, & amplificationem. (*b*) Exaltatione.] *Theodoretus*, τὴν ἀγαλλίασιν, Aquila quidem, αἴνεσιν, laudationem, Symmachus autem, εὐφημίαν, benedictionem, ſunt interpretati. (*c*) Torrentes.] χειμάρροις, *quod latini*, torrens: *ſed illud magis reſpondet hebræo, & cæteris interpretibus. Chryſoſtomus*: alius interpres, ὡς καταρροίας, ſicut fluenta: alius, ὡς ὀχετοὺς, ſicut rivos (*& ita S. Hier*) alius, ὡς ἀφέσεις, ut emiſſiones. *Scholiaſtes primum tribuit Aquilæ, ſecundum Symmacho, tertium quintæ editioni.*

PSAL. CXXVI.

(*a*) ÆDificantes.] *Latini addunt*, eam, *& paulo poſt*, cuſtodit eam. (*b*) In vanum.] εἰς μάτην. *Vulgata*, vanum. *Aquila*, εἰκῆ ὑμῖν ὀρθρίζουσι ἀνίστασθαι, βραδύνουσιν καθῆσθαι, fruſtra vobis ante lucem evigilantibus ſurgere tardantibus ſedere. *Symmachus*, μάταιον ὑμῖν ἐξ ὄρθρου ἀνίστασθαι εἰς τὸ οἰκῆσαι, vanum vobis a diluculo ſurgere ad habitandum. *Chryſoſtomus*: alius, χρονίζουσιν τοῦ καθῆσθαι, differentibus ſedere. (*c*) Surgite.] *Theodoretus inquit eſſe*, ἐγείρεσθαι, *modo infinito, & non imperandi, & editio Gallicana habet*, ſurgere. (*d*) Panem doloris.] *Scholiaſtes ex Theodotione & Symmacho affert*, εἰδώλων, idolorum, *ex ſexta editione*, πλάνης, erroris. S. *Hieronymus ad Marcellam de ſexta eodem modo, itemque de Theodotione, cui conjungit quintam, Symmacho autem tribuit*, ἄρτον κακοπαθούμενον, quod exponitur, *inquit*, panem ærumnoſum, *& Aquilæ*, ἄρτον διαπονημάτων, *qua de re diligenter diſputat.* (*e*) Merces fructus.] ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ. *Schol. ex Chryſoſtomo*: alius, μισθὸς ὁ καρπὸς τῆς γαστρὸς, merces ipſe fructus ventris. (*f*) Ita filii excuſſorum.] *Theodoretus*: Theodotio autem, ὡς βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως υἱοὶ νεότητος, ſicut ſagittæ in manu potentis; ita filii juventutis: Secundum hanc autem & Aquila, & Symmachus ſunt interpretati. S. *Hieronymus ad Marcellam*, quod Aquila interpretatus eſt, ſicut filii pubertatum: Symmachus, & Theodotio, ſicut filii juventutis: Sexta, ἠκονηθέντος νοῦ, quod nos dicere poſſumus, exacuti ſenſus. *Chryſoſtomus*: alius, πεδητῶν, alligatorum. (*g*) Beatus qui.] *Schol. ex Aquila, & Symmacho*, ἀνὴρ, vir. *Sed Sanctus Hieronymus ad Suniam, teſtatur hoc etiam in lxx haberi.* (*h*) Implebit deſiderium.] *Sic Sanctus Hieronymus ad Suniam; quamvis in libris latinis fere omnibus ſit*, implevit. *Chryſoſtomus*: alius, τὴν φαρέτραν αὐτοῦ, pharetram ſuam. (*i*) Confundentur.] *Ita Romanum, & S. Hilarius: quamvis cæteri latini habeant*, confundetur, loquetur.

PSAL. CXXVII.

(*a*) PAlmarum tuarum.] τῶν καρπῶν σου. *Theodoretus*: Symmachus autem, κόπον χειρῶν σου ἐσθίων, laborem manuum tuarum comedens: ut perſpicuum ſit, etiam lxx, καρποὺς, non vocaſſe fructuum perceptionem, ſed particulam manus. *Quod etiam notavit S. Hier. ad Marcellam, cum libri latini haberent*, fructuum tuorum. *Etiam primo Reg. cap.* 5. καρποὶ, *eadem notione accipiuntur pro particula manus. Schol. refert ex Aquila*, κόπον ταρσῶν σου, laborem volarum tuarum. (*b*) Sicut vitis abundans.] *S. Auguſtinus, & vetus*, ſicut vinea fertilis. (*c*) In lateribus.] *Chryſoſtomus*: alius, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις, in penetralibus: (*nam ſic S. Hieronymus*:) alius, ἐν τοῖς μηροῖς, in fœmoribus. (*d*) Novellæ.] νεόφυτα. *S. Auguſtinus & vetus*, novellatio. (*e*) Et videas bona.] *Chryſoſtomus*: alius, καὶ ὅρα ἐν ἀγαθοῖς ἱερουσαλὴμ, & vide in bonis Hieruſalem. (*f*) Pax.] *Sic græci, & cæteri latini, præter Sanctum Hilarium, & vulgatam, ubi eſt*, pacem. *Apollinarius*,

Εἰρήνη χαίρειτα κατὰ κλυτὸν ἰσραήλον.

PSAL. CXXVIII.

(*a*) IMpugnaverunt.] *Sic S. Hilarius, & melius hoc modo videtur verti*, ἐπολέμησαν, *quam quomodo cæteri*, expugnaverunt. (*b*) Etenim non potuerunt mihi.] *Chryſoſtomus*, alius, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησάν μοι, non potuerunt mihi: alius, ἀλλ' οὐχ ὑπερίσχυσάν μου, ſed non prævaluerunt mihi. (*c*) Fabricaverunt.] *Theodoretus, ex Aquila, & Theodotione*, ἠροτρίασαν, araverunt. (*d*) Prolongaverunt.] ἐμάκρυναν, *quod S. Auguſtinus, & vetus*, longe fecerunt injuſtitiam ſuam. *Theodoretus*: Aquila autem, ἐμήκυναν, in longum protraxerunt. Symmachus autem, παρέτεινον κακοῦντες, protenderunt affligentes. (*e*) Concidit cervices.] συνέκοψεν, *latini fere*, concidet. *Theodoretus*, τοὺς αὐχένας. Aquila quidem, & Symmachus ſunt interpretati, βρόχους, laqueos: Theodotio autem, κλοιοὺς, numellas: *quod in quodam Scholio tribuitur quintæ editioni.* (*f*) Et avertantur.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus: vulgata*, & convertantur. S. *Hilarius*, & revertantur. *Romanum*, & revertantur omnes. *Chryſoſt.* alius, ἀναστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω, evertantur retrorſum. (*g*) Evellatur.] πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι, *Theodoretus videtur habuiſſe*, πρὸ τοῦ ἐξανθῆσαι, priuſquam floruerit. *Ita enim ſcribit*, Quædam exemplaria non habent, ἐξανθῆσαι. ſed ἐκσπασθῆναι. *Quod habetur etiam in Scholio. & additur*: Aquila, ὃ ἀρχῆθεν ἀνέθαλεν, ἐξηράνθη, quod olim germinabat, exaruit: Theodotio, & Quinta editio, ἐκσπασθῆναι. Symmachus, ἐκκαυλῆσαι, caulem emitteret. Sexta editio, ἐκστερεῶσαι, firmaret. (*h*) Implevit manum.] ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα, *licet multi latini*, implebit. *Chryſoſtomus teſtatur, pro*, χεῖρα, *alium dixiſſe*, δράκα, pugnum. (*i*) Benediximus.] *Schol.* lxx dixerunt, εὐλογήκαμεν, Symmachus, εὐλογοῦμεν, benedicimus.

PSAL. CXXIX.

(*a*) CLamavi tibi.] σοί. *Latini*, ad te. *Theodor.* ἐκέκραξά σε, clamavi te: *de qua loquutione diximus etiam ſupra ex S. Auguſtino. Et Schol.* Theodotio, ut lxx. ἐκέκραξά σε κύριε. Aquila, ἐκ βαθέων ἐπεκαλεσάμην σε κύριε, de profundis invocavi te Domine: Symmachus, ἐκ βαθυτάτων ἐκάλεσά σε κύριε, de profundiſſimis vocavi te Domine: quinta, & ſexta editio, ἐκέκραξά σε κύριε, Clamavi te Domine. (*b*) Nomen tuum.] *Sic eſt in editione Ambroſiana Eccleſiæ Mediol. & in pſalterio Arabico, & Æthiopico, & in pleriſque libris græcis, & apud Theodoretum, qui hæc refert*: Pro τοῦ ὀνόματος, Aquila quidem & Theodotio interpretati ſunt φόβον, timorem, Symmachus autem, νόμον, legem, *quod habent cæteræ editiones latinæ, & SS. Hilarius, & Auguſt. Scholiaſtes addit quintam dixiſſe*, ὅπως φοβερὸς ἔσῃ, ut terribilis ſis. *Chryſoſt. habet*, νόμον, *& hæc affert*: alius, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, propter nomen tuum: alius, ἕνεκεν τοῦ γνωσθῆναι τὸν λόγον σου, ut cognoſcatur verbum tuum: alius, ἕνεκεν φόβου ὑπέμεινα κύριον, propter timorem ſuſtinui Dominum: alius, ἕνεκεν νόμου διέμεινα κύριον, propter legem expectavi Dominum. S. *Hieronymus ad Suniam*, Pro nomine enim ſive lege apud hebræos legitur thira, quod Aquila interpretatus eſt, φόβον, hoc eſt, timorem, Symmachus, & Theodot. νόμον, id eſt, legem, putantes thora propter literarum jod & vau ſimilitudinem, & formam, quæ tantum magnitudine diſtinguuntur. Quinta editio terrorem interpretata eſt: ſexta, verbum. *Apolinarius ita reddit*,

Εἵνεκα σῆς σοφίης ἀρετὴν βασιλήϊον ἔτλην.

propter tuam ſapientiam virtutem regalem ſuſtinui. (*c*) In verbum tuum.] *Sic vetus & SS. Auguſt. & Hilarius. Vulgata autem, & Romanum*, in verbo ejus. *Chryſoſtomus*: alius, προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου τῷ ῥήματι αὐτοῦ, expectavit anima mea verbum ejus: alius, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ἐκαραδόκησα, ſuſtinuit anima mea & verbum ejus expectavi. *Scholiaſtes hoc tribuit Aquilæ, & hæc addit*, ψυχή μου εἰς κύριον ἀπὸ φυλασσόντων τὴν πρωΐαν, anima mea ad Dominum præ cuſtodientibus matutinam vigiliam.

PSAL. CXXX.

(*a*) NEque in altum elati.] *Sic vetus & S. Auguſtinus, quod Græce*, ἐμετεωρίσθησαν, *cæteri Latini tantum*, elati ſunt. *Chryſoſtomus*: alius, οὐδὲ ὑψώθησαν, neque exaltati ſunt. (*b*) In magnis.] *Theodoretus*:

Symmachus, autem ἐν μεγαλειότησιν. Aquila autem, ἐν μεγαλωσύναις, in magnificentiis: *Hoc ſecundum in Scholio tribuitur Theodotioni.* (c) Neque in mirabilibus.] *Theodoretus, ex Symmacho,* οὐδὲ ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ με, neque tranſcendentibus ſuper me: *quod item in Schol. tribuitur Theodotioni.* (d) Si non humiliter.] *Theodoretus, ex Symmacho,* εἰ μὴ ἠξίωσα, καὶ ὡμοίωσα τὴν ψυχήν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς μητέρα αὐτοῦ, οὕτως ἀνταποδοθείη τῇ ψυχῇ μου, ſi non dignatus ſum, & ſimilem reddidi animam meam ablactato erga matrem ſuam, ſic retribuatur animæ meæ. *Putat autem S. Ioannes Chryſoſtomus eſſe hyperbaton: ut ita ſit intelligendum,* ſi non humiliter ſentiebam, ſicut ablactatus ſuper matrem ſuam, ſed exaltavi animam meam; ita retribuatur animæ meæ. (e) Sic retribues.] *Ita Romanum, nec multo aliter Ambr. S. Hilarius,* ſicut ablactato ſuper matre ſua, ſic retribues in animam meam. *Græce eſt,* ἀνταποδώσεις, *in commentariis quibuſdam eſt inventum,* ἀνταπόδοσις, *& ſic cæteri latini,* retributio.

PSAL. CXXXI.

(a) MAnſuetudinis.] *Aquila,* κακουχίας. *Symmachus,* κακώσεως, *quæ vexationem & afflictionem ſignificant. Quinta editio,* ταπεινώσεως, humiliationis. (b) Sicut.] ὡς. *Romanum habet,* quis, *ut videatur legi potuiſſe in Græco,* ὅς. *Notat S. Hieronymus, in comment. hoc reſpondere Hebræo.* (c) Et requiem.] *Schol.* ἔστι ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ. παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ, ἀντὶ τοῦ, τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν. ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ό. ἔκειτο ὠβελισμένον. Hic verſus non eſt poſitus in Tetraſelido. Apud ſolum Theodotionem, pro, τοῖς βλεφάροις μου, Palpebris meis, poſitum eſt, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν, temporibus meis dormitationem. In octaſelido autem apud ſolos lxx. poſitus eſt obelo notatus. (d) Campis ſylvæ.] S. *Auguſtinus & vetus,* in campis ſaltuum: *Aquila, & Symmachus,* ἐν χώρᾳ, in regione. *Quinta editio,* ἐν ἀγρῷ, in agro. (e) Intremus.] εἰσελευσόμεθα, *& paulo poſt,* προσκυνήσωμεν. *Romanum,* introivimus, adoravimus: *Sanctus Auguſtinus, & vetus,* intravimus, adorabimus, *S. Hilarius,* intrabimus, adorabimus. *vulgata,* introibimus, adorabimus. *Et in multis codicibus græcis legitur,* εἰσελευσόμεθα. (f) Sanctificationis tuæ.] *Chryſoſtomus*: alius, τῆς ἰσχύος σου, fortitudinis tuæ, (*quod etiam eſt S. Hieronymi:*) alius, τοῦ κράτους σου, potentiæ tuæ. (g) Induentur.] ἐνδύσονται, *Latini fere omnes habent,* induantur juſtitia, *aut,* induent juſtitiam. *Chryſoſtomus*: alius, ἀμφιεσθήτωσαν, veſtiantur: alius, ἐνδυσάσθωσαν δικαιοσύνην, induantur juſtitiam, id eſt, ſanctitatem, ſacerdotium, latriam. (h) Non avertas faciem.] *Aquila,* μὴ ἐπιστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου, ne convertas faciem Chriſti tui: *Theodotio,* μὴ ἀποστρέψῃς. *Symmachus,* μὴ ἀποστραφῇς, non avertas. (i) Non fruſtrabitur eam.] μὴ ἀθετήσει αὐτήν, non irritam faciet eam, non recedet ab ea: *latini habent,* non fruſtrabitur eum, *aut,* non pœnitebit eum, *ut S. Auguſtinus, & vetus.* (k) Sedem tuam] *Sanctus Cyprianus 2. teſtim.* ſuper thronum meum. *Sanctus Ambroſius,* ſuper ſedem meam, *eodemque modo habuiſſe Sanctum Hilarium videtur explanatio indicare.* (l) Præelegit.] *Ita fere latini omnes præter vulgatam: quæ habet,* elegit. *Græce priore loco eſt,* ἐξελέξατο, *poſteriore,* ᾑρετίσατο, *quod videtur majorem quandam vim habere.* (m) Venationem.] θήραν. *Scribit Sanctus Hieronymus, in comm. ita habere ipſos lxx. Sed propter novitatem verbi, & unius litteræ demutationem, paulatim obtinuiſſe ut pro,* θήραν, *legeretur,* χήραν, viduam: *quod eſt in latinis editionibus, in pſalt. Arabico, & Æthiopico, & in aliquot libris græcis, & metaphraſi Apollinarii. S. Hilarius refert quendam ita eſſe interpretatum,* captionem ejus: *Sed putavit apud lxx eſſe,* viduam, *eamque tranſlationem ſequendam tanquam conſignatam ad Eccleſiæ doctrinam. Utriuſque lectionis fit mentio in Scholiis. Quinimo ex ſimili fortaſſe litteræ mutatione factum eſt, ut in quibuſdam codicibus, & apud Cyrillum in cap. 60. Eſaiæ, ſit,* θύραν, portam. *Theodoretus, ex Symmacho,* τὴν σίτησιν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, annonam ejus benedicens benedicam. *Scholiaſtes adjungit,* Aquila, ἐπισιτισμὸν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, (*quod idem valet.*) Theodotio, & quinta editio, ut lxx. *De hac re S. Hieronymus ſcribit etiam in tradit. in Gen. cap.* 25. (n) Exultatione exultabunt.] *Aquila,* αἰνέσει αἰνέσουσιν, laudatione laudabunt. *Symmachus,* εὐφημοῦντες εὐφημήσουσιν, benedicentes benedicent. (o) Ibi ſuſcitabo.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus: quod græce eſt,* ἐκεῖ ἐξανατελῶ, *& poterat etiam verti, ut vertit S. Hieronymus ex hebræo,* ibi oriri faciam: *cæteri autem latini,* illuc producam. (p) Sanctificatio mea.] τὸ ἁγίασμά μου. *Symm.* ὁ ἁγιασμός μου, *quod idem valet Chryſ.* alius, τὸ κέρας, cornu: alius, ἀφόρισμα αὐτοῦ, ſegregatio ejus: alius, ἀφωρισμένον αὐτοῦ, ſegregatum ejus.

PSAL. CXXXII.

(a) ECce nunc.] *Sic Græci: Latini autem non diſcedentes a ſententia,* Ecce quam bonum, & quam jucundum habitare fratres in unum. *Chryſoſt.* alius, ἰδοὺ δὴ τί ἀγαθόν, καὶ τί καλόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό; Ecce nunc quid bonum, & quid pulchrum, niſi habitare fratres in unum? (b) Sicut unguentum.] *Aquila,* ὡς ἔλαιον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καταβαῖνον ἐπὶ τὸν πώγωνα, τὸν πώγωνα Ααρών, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ στόμα ἐνδυμάτων αὐτοῦ, ſicut oleum bonum ſuper caput, deſcendens in barbam, barbam Aaron, deſcendens in os indumentorum ejus. *Symm.* ὡς τὸ μύρον τὸ κάλλιστον ἐπὶ κεφαλὴν καταρρέον ἐπὶ πώγωνα τὸν Ααρών, τὸ καταρρεῦσαν ἐπὶ τὴν ᾤαν τῶν περιμέτρων αὐτοῦ, ſicut unguentum optimum ſuper caput, defluens in barbam Aaron, quod defluxit ad oram veſtimentorum circummetientium illum. *Alius,* ἐνδυμάτων αὐτοῦ, indumentorum ejus. Theodotio, ut lxx. (c) Montes.] τὰ ὄρη, *nam & ſupra,* montes in circuitu ejus: *latini tamen,* montem.

PSAL. CXXXIII.

(a) IN atriis.] S. *Hilarius*: Reperi autem quoſdam ambiguos circa hoc, in atriis domus Domini, fuiſſe, dicentes, idcirco hoc a tranſlatoribus primis adjectum eſſe, quia ſub hiſdem verſibus ſequenti pſalmo continetur, opinantibus ipſis, ſcriptorum vitio in libris hebraicis fuiſſe præteritum. Sed novi interpretes, quæ volunt, tractent: nobis vero obſequendum eſt, & auctoritati tralationum, & vetuſtati. *Ejuſmodi quiddam ſcribitur in comm. S. Hieronymi. In omnibus quidem collatis libris græcis, & latinis verba illa habentur.* (b) In noctibus.] *Qui vertunt ex hebræo, hæc cum antecedentibus conjungunt.* (c) In ſancta.] *Chryſoſtomus*: alius, ἁγίως, ſancte: alius, ἡγιασμένως, ſanctificate.

PSAL. CXXXIV.

(a) BOnus.] ἀγαθός. *Chryſoſtomus,* alius, ὅτι χρηστός, *quod interdum diximus verti,* bonum, *interdum,* ſuave. *Pſalterium Romanum, & S. Hilarius habet,* quoniam benignus. (b) Quoniam dicens.] *Ita vertit S. Hieronymus, ex Hebræo, & optime convenit dictioni Græcæ,* ὅτι καλόν. *S. Hilarius, & vulgata,* quoniam ſuave. *S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum,* quoniam ſuavis. *Aquila,* ὅτι εὐπρεπές, quoniam decorum. *Theodotio,* ὅτι ἡδύ, quoniam dulce, *Symmachus ut lxx.* (c) In poſſeſſionem ſibi.] εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ. *Theodoretus ex Symmacho,* εἰς ἐξαίρετον ἑαυτῷ, in ſelectum quiddam ſibi. (d) Educens nubes ab extremo terræ.] *Chryſoſtomus*: alius, ἀναβιβάζων, faciens aſcendere: alius, ἀνασπᾷ ἀπ' ἄκρων, attrahit ab extremis: alius ἐκ τελέσματος, de fini, & ſummitate. (e) Qui educit.] ὁ ἐξάγων, *Scholiaſtes videtur alio quodam modo legiſſe apud lxx. & fortaſſe,* ἀνάγων. *ut paulo ſuperius: aut hæc, quæ affert ad locum illum pertinent*: Aquila, quinta. & ſexta editio, ἐξάγων. Symmachus, προφέρων, proferens: Theodotio, ut lxx. (f) Suis.] αὐτοῦ. *Schol.* Tres illi, quinta. & ſexta, αὐτῶν eorum. (g) Iſrael.] *Schol.* lxx, & tres illi, τῷ Ισραήλ, ipſi Iſrael, *quod eſt expreſſius.* (h) Memoriale tuum.] *Chryſoſtomus*: alius, ἡ ἀνάμνησίς σου, recordatio tui. (i) Deprecabitur.] *Ita vulgata, quaſi,* exorabitur, *quod græce eſt,* παρακληθήσεται, *& poterat etiam verti, ut vertit S. Hieronymus ex hebræo,* erit placabilis, S. *Auguſtinus, & vetus,* advocabitur: *Romanum, & S. Hilarius,* conſolabitur. (k) Non audient.] *Hic in cæteris libris latinis, præterquam in vulgata interjiciuntur multa ex iis quæ habentur pſal.* 113. (l) Omnes qui confidunt.] *Aquila,* πᾶς ὃς πέποιθεν ἐπ' αὐτοῖς, omnis qui confidit in eis. *Theodotio,* καὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτά, & omnes qui ſperant ſuper ea. *Symmachus,* πᾶς ὁ πεποιθὼς αὐτοῖς, omnis fretus eis. *Quinta editio,* πᾶς ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῖς, omnis qui ſperat in eis. *Sexta,* πᾶς ὁ ἐλπίζων ἐπ' αὐτά, omnis ſperans ſuper ea. (m) In Sion.] ἐν σιών. *Sic S. Hilarius, cæteri fere,* ex Sion: *& in aliquot libris græcis eſt,* ἐκ σιών.

PSAL. CXXXV.

(a) ALleluia.] *Schol.* ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ περιέχει ἀλληλούϊα. ἔν τισι δὲ τοῖς ἀντιγράφοις εὕρομεν μετὰ τὸ ἀλληλούϊα, καὶ τῆς διπλῆς, ἐπιγεγραμμένον. Propoſita inſcriptio habet alleluia. In quibuſdam vero exemplaribus invenimus poſt alleluia inſcriptum, τῆς διπλῆς, duplicis, *aut.* duplæ. (b) Qui firmavit.] *Chryſoſt.* alius, τῷ πήξαντι, qui conſtrinxit. (c) Luminaria.] *Aut,* lumina: *Nam græce eſt* φῶτα, *in Geneſi autem,* φωστῆρας. *Schol.* Theodotio, τὰ ἄστρα, ſydera: Aquila & Symmachus, ut LXX. (d) In poteſtatem.] *Chryſoſtomus*: alius, ἐπικρατεῖν τῆς ἡμέρας, ad dominandum diei. (e) Diviſiones.] *Aquila,* εἰς ἀποτμήματα, in ſegmata. *Symmachus,* εἰς τομάς, in ſectiones. (f) Eſcam.] *Chryſoſt.* alius, διδοὺς ἄρτον πάσῃ σαρκί, dans panem omni carni: alius, ὃς δίδωσιν, qui dat.

PSAL. CXXXVI.

(a) HIeremiæ.] S. *Hilarius,* maxime, cum quibuſdam placuerit, eum tanquam Hieremiæ titulo inſcribi, quia ab ipſo ſit, antequam accidit denunciata captivitas. *Romanum habet tantum,* Pſalmus David, *quod & alii Græci. Vulgata autem,* pſalmus David propter Jeremiam. *Theodoretus,* ἔστι ψαλμὸς ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. θρασὺ δέ τινες πρᾶγμα τετολμήκασιν ἐπιγράψαντες, τῷ δαυὶδ διὰ ἱερεμίου. Pſalmus hic ſine inſcriptione eſt apud Hebræos. Quidam vero impudens facinus auſi ſunt, inſcribentes, τῷ δαυὶδ διὰ ἱερεμίου, &c. *Schol.* ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. εἰς τὸ εὐσεβίου, τῷ δαυὶδ, μόνον ἐπιγέγραπται. καὶ ἔξω, ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ. ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ ὁμοίως, τῷ δαυὶδ, ἐπιγέγραπται παρὰ μόνοις τοῖς ό. Sine titulo apud Hebræos. In libro Euſebii tantummodo inſcriptum eſt, τῷ δαυὶδ, & extra (*ſignificat fortaſſe,* ad marginem) ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ', ſine titulo apud tres illos. In octaſelido item apud ſolos lxx. inſcriptum eſt illud, τῷ δαυὶδ. (b) Recordaremur Sion.] *Sic SS. Auguſtinus, & Hilarius, & vetus, & græce,* τῆς σιών. *Vulgata, & Romanum,* dum recordaremur tui Sion. (c) Organa.] *Chryſoſt.* alius, citharas: *alius,* lyras. (d) Et qui abduxerunt.] *Chryſoſtomus*: alius, οἱ καταλαζονευόμενοι ἡμῶν, ſuperbe ſe jactantes in nos. (e) Obliviſcatur, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου, *& ab aliquibus, ſubintelligitur,* me, *quod expreſſerunt SS. Auguſtinus, & Hilarius, & pſalterium vetus, & Romanum,* obliviſcatur me: *ab aliis accipitur paſſive, ut in vulgata,* oblivioni detur: *& ita enim putat accipiendum S. Hilarius: Chryſoſtomus, & Theodoretus videtur ita accepiſſe,* obliviſcatur mei dextra. (f) Sicut in principio.] *A latinis fere omnibus abeſt illud,* ſicut: *& S. Hilarius habet,* principium. *Aquila,* ἐπὶ κεφαλὴν εὐφροσύνης μου, ſuper caput lætitiæ meæ. *Symmachus,* ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης, in principio lætitiæ. *Theodotio, quinta & ſexta editio, ut lxx.* (g) Filiorum Edom] *Chryſoſtomus*: alius, τοῖς υἱοῖς ἐδώμ, filiis Edom: *& iſte fortaſſe, ſi poſtea dixit,* τὴν ἡμέραν ἱερουσαλήμ, *ut habet noſtra, noluit accipi,* in die, *ut noſtra acceperunt, ſed hoc ſibi voluit,* in memoriam redigito filiis Edom diem Hieruſalem. (h) Ad fundamenta ejus.] *Sic græci, latini autem,* ad fundamentum in ea. (i) Miſera.] *Aut,* infelix, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Symmachus,* ἡ λῃστρίς, prædatrix. *Aquila,* ἡ προνενομευμένη, vaſtata (*ut S. Hieronymus:*) *Theodotio,* διαρπαγησομένη, diripienda. (k) Quam retribuiſti.] *Chryſoſtomus*: alius, ὃ προεποίησας ἡμῖν, quam antea feciſti nobis.

PSAL. CXXXVII.

(a) AGgæi, & Zachariæ.] *Iſta a pleriſque libris abſunt: a multis etiam illud,* Pſalmus. *Schol.* Theodotio, Ipſi David: apud Aquilam, & ſextam, ſine titulo. (b) Et coram angelis.] *Schol.* alius, ἐναντίον θεῶν ᾄσω σοι, coram Diis canam tibi. *Chryſoſtomus*: alius, παρρησιάσομαί σε, *al.* παρρησίᾳ θεάσω σε, libere & fidenter prædicabo te, *al.* cum fiducia intuebor te: alius, ἔναντι θεῶν μελῳδήσω σοι, coram Diis modulabor tibi. *Explanat autem diligenter locum & de angelis, & de diis.* (c) Quoniam audiſti omnia verba oris mei.] *Notat S. Hieronymus, in comment. hunc verſiculum abeſſe ab hebræo. Abeſt etiam a textu Theodoreti; attamen in explanatione videtur eum indicare. Apud latinos alio ordine legitur*, confitebor tibi Domine in toto corde meo: quoniam audiſti (*al.* exaudiſti) verba (*al.* omnia verba) oris mei. (*d*) Super omne.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & vetus, & vulgata. S. Hilarius*, ſuper omnia. *Romanum*, ſuper nos: *Sunia & Fretela ad S. Hieronymum ſcripſerant in ſuis ſe codicibus reperiſſe*, ἐπὶ πάντας, ſuper omnes. *Sed teſtatur S. Hieronymus in LXX legi*, ἐπὶ πᾶν, *quod S. Hieronymus videtur accipere*, in omni re. *Idem vero hæc addit*: alius, ἐμεγάλυνας γὰρ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀνόματά σου τὴν ῥῆσίν σου, magnificaſti enim ſuper omnia nomina tua verbum tuum: alius, τὸ λόγιόν σου, eloquium tuum: *atque ita fere interpretatur ex hebræo S. Hieronymus in epiſt. ad Suniam, & in ſuo pſalterio.* (*e*) In quacunque die.] *Chryſoſtomus*: alius, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσάμην σε, ἐπήκουσάς με, in quacunque die invocavi te, exaudiſti me. (*f*) Multiplicabis me.] *Ita fere S. Hilarius*, multiplicabis me in anima virtute tua. *S. Auguſt.* multiplicabis me in anima mea, virtutem. *A vetere, & vulgata abeſt illud*, me. *Romanum*, multiplicabis in anima mea virtutem tuam. *Græce autem eſt*, πολυωρήσεις, *quod, ut Chryſoſtomus, & Theodoretus explanat, poterat verti*, evehes, exaltabis, confirmabis. *Sed non ſumus auſi mutare contra conſenſum communem: præſertim cum eodem modo verſa ſit iſta dictio in pſal.* 11. multiplicaſti filios hominum. *De iſto verbo accurate S. Hieronymus diſputat in Eſa. c.* 52. *Idem Chryſoſtomus*: alius, συνέστησας, (*al.* συνέσεις) τῇ ψυχῇ μου δυνάμεις, conſtituiſti, & collegiſti animæ meæ (*aut* in anima mea) virtutes. *Theodoretus, ex Symmacho*, συνέσης τῆς ψυχῆς μου δυνάμει, affuiſti virtuti animæ meæ. (*g*) In viis Domini.] *Ita latini præter Romanum, in quo eſt*, in canticis Domino, *& in aliquot codicibus græcis eſt*, ταῖς ᾠδαῖς, *& in metaphraſi Apollinarii*, θεσπεσίοις μελέεσσιν. *Schol.* cantica Dei monumentis mandavit, quæ prænunciat fore ut omnes qui ex gentibus, canant. *Multi tamen habent*, ὁδοῖς, *& nonnulli*, ἐν ταῖς ὁδοῖς σου κύριε, in viis tuis Domine: *quam lectionis varietatem videtur agnoſcere etiam Chryſoſtomus. Idem*: alius, καὶ ᾀσάτωσαν τὰς ὁδοὺς κυρίου, & cantent vias Domini: *Vias Domini Theodoretus interpretatur*, οἰκονομίας, rationes adminiſtrandi. *Scholiaſtes*, virtutes, quæ ducunt ad cognitionem Dei. (*h*) Et excelſa.] *Chryſoſtomus*: alius, καὶ ἐπηρμένον μακρόθεν γινώσκει, & elatum de longinquo cognoſcit. (*i*) Si ambulavero.] *Symmachus*, ἐὰν πορευθῶ διὰ μέσου θλίψεως περισώσεις με. κατὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐχθρῶν μου ἐκτενεῖς χεῖρά σου, καὶ σώσει με ἡ δεξιά σου, κύριος ἐπιτελέσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Si ambulavero per mediam tribulationem, ſalvum præſtabis me: contra ſpiritus inimicorum meorum extendes manum tuam: & ſalvum me faciet dextera tua: Dominus perficiet pro me. *Chryſoſtomus*: alius, κύριος συντελέσει, Dominus conſummabit. (*k*) Retribues.] *Ita etiam SS. Ambroſius, in Pſal.* 118. 10. *& Auguſtinus, & vetus. Romanum*, retribue. *S. Hilarius*, Dominus retribuit. *Vulgata*. Dominus retribuet: *& ita plerique codices græci, & Chryſoſtomus, & Theodoretus*, κύριος ἀνταποδώσει.

PSAL. CXXXVIII.

(*a*) David.] *In Complut. & in aliis quibuſdam editionibus legitur*, εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ, in finem ipſi David pſalmus Zachariæ in diſperſione. *Theodoretus*: In quibuſdam exemplaribus adjunctum eſt, Ζαχαρίου εἰς τὴν διασποράν. Id neque apud Hebræum, neque apud lxx, neque apud alios interpretes inveni, ſed quiſpiam arbitratu ſuo pſalmum intelligens, tituli additionem fecit. (*b*) Semitam.] τὴν τρίβον μου. S. *Hilarius*, tritam nuncupant, id eſt, frequenti greſſu diſcurſuque contritam. *Scholiaſtes ex Symmacho*, τὴν ὁδόν μου. *Theodoretus ex Theodotione*, τὴν τρίβον μου, καὶ τὴν ὁδόν μου ἐξιχνίασας, ſemitam meam, & viam meam inveſtigaſti. (*c*) Funiculum.] *Sic vulgata, quod Græce*, σχοῖνον. S. *Auguſtinus & vetus*, limitem. S. *Hilarius, & Romanum*, directionem, *putatque* S. *Hilarius, ea dictione ſignificari certum & conſtitutum modum itineris, ut apud nos milliarium. Aliam vero ejus notionem aperiunt Theodoretus, & alii.* (*d*) Injuſtus.] *Ita etiam in pſalterio Æthiopico, quo cum facit metaphraſis Apollinarii*, ἀθεμίστιον. *A vulgata abeſt: eamque lectionem probat* S. *Hieronymus ad Suniam. In aliis codicibus Græcis eſt* οὐκ ἔστι δόλος, *& in Romano, & vetere, & apud* SS. *Hilarium & Auguſtinum*, non eſt dolus: *quomodo teſtatur S. Hieronymus ſolam ſextam editionem eſſe interpretatam. Schol.* Aquila, λαλιά, (*quod ibidem* S. *Hieronymus interpretatur*, eloquium) Theodotio, δόλος, Symmachus, ἑτερολογία, contradictio: Quinta editio, ut lxx. (*e*) Mirificata eſt] *Sic habet hic verſiculus in vetere, & apud* S. *Aug. cæteri vero*, mirabilis facta eſt ſcientia, (*aut*, cognitio, *ut* S. *Ambr. in examer. lib.* 6. *cap.* 8.) tua ex me: confortata eſt, &c. *Symm.* ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσίς σου, ſuperat me cognitio tua. (*f*) Invaluit.] *Chryſoſtomus*: alius, ὑπερεπήρθη, ſuperlata eſt. (*g*) Non potero ad illam.] *Aquila*, οὐ δυνήσομαι αὐτήν, non potero eam. *Theodotio, quinta, & ſexta editio*, πρὸς αὐτήν, ad eam. *Symmachus*, πρὸς ἣν οὐ δυνῶμαι, ad quam neutiquam potero. (*h*) Meas in directum.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus: eandemque lectionem videtur ſequutus Apollinarius, qui ita ſcribit*,

Ἢν δὲ καὶ ἰθυπόροις πτέρυγας ἀνέμοισι πετάσσω,

ſin autem & pennas explicaro ventis recta procedentibus. *Cæteri libri græci*, κατ' ὄρθρον. *Theodoretus interpretatur*, ad orientem, *Vulgata*, diluculo, S. *Hilarius, & Romanum*, ante lucem, *&* S. *Ambroſius in pſ.* 118. *ſerm.* 19. (*i*) Habitavero.] κατασκηνώσω. *Aquila*, σκηνώσω, *Symmachus*, καταμενῶ, *Theodotio, ut lxx. ita parum diſcrepant.* (*k*) Et dixi.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἐὰν εἴπω, ἴσως σκότος περισκεπάσει με, ἀλλὰ καὶ νὺξ φωτεινὴ περὶ ἐμέ, ſi dixero forſitan tenebræ circumtegent me; at nox etiam lucida circa me. *Aquila.* καὶ νὺξ φῶς περὶ ἐμέ, & nox lux circa me. *S. Hieronymus in comment. ex Symmacho refert*, & nox lux circum me ſedet. (*l*) Conculcabunt.] *Chryſoſtomus*: alius, καλύψει με, operient me. (*m*) Illuminatio.] *Sic S. Hilarius. Apud cæteros latinos fere eſt*, illuminatio mea. (*n*) Non obſcurabuntur a te.] *Chryſoſtomus*: alius, παρά σοι, apud te: *Theodoretus, ex Symmacho*, οὔτε σκότος σκοτεινὸν ἔσται ὑπὸ σέ, ἀλλὰ καὶ νύξ, ὡς ἡμέρα, φαίνεται, (*al.* φανεῖ) neque tenebræ erunt tenebricoſæ ſuper te: ſed & nox, ſicut dies, lucet, *al.* lucebit. (*o*) Sicut tenebræ] *Chryſoſtomus*: alius, ὅμοιον τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς αὐτῆς, ſimiles ſunt tenebræ, & lux ejus. (*p*) Suſcepiſti.] S. *Hieronymus in comm.* Quinta editio ita tranſtulit, conflaſti me de ventre matris meæ. (*q*) Mirabilia.] *Symmachus*, παράδοξα, opinionem ſuperantia. (*r*) Cognoſcit.] γινώσκει. *Ita videtur ex explanatione habuiſſe S. Auguſtinus*: *Romanum*, novit nimis. S. *Hilarius*, novit valde. (*ſ*) Os meum.] *Theodoretus ex Aquila*, οὐκ ἐπεκαλύφθη ὀστᾶ μου ἀπὸ σοῦ, οἷς ἐποιήθην ἐν ἀποκρύφῳ, non cooperta ſunt oſſa mea a te, quibus factus ſum in abſcondito. *Addit Schol.* Theodotio, ut lxx. Symmachus, οὐκ ἔλαθέν σε ἡ κραταίωσίς μου, ἧς ἐποιήθην ἐν τῷ κρυπτῷ, ἐποικίλθην ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, non latuit te potentia mea, (aut conſtitutio, conſolidatio) qua factus ſum in occulto: varie formatus ſum in infimis terræ. (*t*) Inoperatum.] S. *Hilarius habet*, imperfectum tuum viderunt oculi mei. *Sed putat, quod græce eſt*, τὸ ἀκατέργαστον, *melius reddi*, inoperatum: *quomodo etiam eſt in editione Ambroſiana. Cæteri libri latini*, imperfectum meum viderunt oculi tui, *& græci*, τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. *Schol. refert idem ex Aquila, niſi quod non habet*, τό. *Theodoretus, ex Symmacho cujus lectionis facit etiam mentionem Chryſoſtomus*: ἀμόρφωτόν με, (*al.* μου) προεῖδον (*al.* εἶδον) οἱ ὀφθαλμοί σου σὺν τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ σου πᾶσι γεγραμμένοις, ἡμέρας πλασσομένοις οὐκ ἐνδεούσης οὐδεμιᾶς, informem me (*al.* informe meum) præviderunt (*al.* viderunt.) oculi tui cum iis qui in libro tuo omnes ſcripti ſunt, die iis qui formantur nulla deficiente. *In comm. Sancti Hieronymi hæc ultima pars ita redditur*, dies, quibus formati ſunt, ne una quidem ex eis deeſt. (*u*) Dies formabuntur.] ἡμέρας, *aut eſt caſus generandi, & poſſet reddi*, per diem, *ſicut habet* S. *Auguſtinus, & vetus: aut eſt caſus accuſandi: & ſicut in græco ſubintelligitur*, κατά, *ſic poterit in latino*, per, *aut*, in, *id eſt*, in dies formabuntur. *In eodem vetere, & apud S. Auguſtinum ſequitur*, errabunt, *quaſi*, πλαθήσονται *ſit a* πλάζομαι, *quod ſignificat*, erro, *non a* πλάττομαι, *quod*, formor, *& fingor. Quomodo hanc particulam ſit interpretatus Symm. paulo ante ex Theodoreto dictum eſt: atque eadem referuntur a Chryſoſtomo. Schol addit, Theodotionem dixiſſe fere, ut lxx.* ἡμέρας πλαθήσονται καὶ οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς. *Aquilam vero*, καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς, & nemo in eis, *genere fœminino, ut poſſit referri ad dies.* (*x*) Mihi autem.] *Schol. ex Chryſoſtomo*: alius, τίμιοι ἐγένοντο οἱ ἑταῖροί σου, precioſi fuerunt familiares tui: alius, τί ἐτιμήθησαν; quam honorati ſunt? (*y*) Valde confortati ſunt.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus: & reſpondet græco. Sed S. Hilarius, & Romanum, & vulgata*, nimis confortatus eſt. *Theodoretus, ex Theodotione*: ἐκραταιώθησαν οἱ πένητες αὐτῶν, corroborati ſunt pauperes eorum. *Chryſoſt.* alius, τί παμπληθεῖς αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν, quam copioſa capita eorum. (*z*) Exurrexi.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἐξυπνίσω, (*al.* ἐξυπνίσω, *al.* ἐξυπνήσω) καὶ ἀεί, (*al.* εἰς ἀεὶ) ἔσομαι παρά σοι, *al.* μετὰ σοῦ, exurgam e ſomno, & ſemper ero apud te (*al.* tecum.) (*æ*) Peccatores.] S. *Hilarius*, peccatorem: *Chryſoſtomus*: alius παραβάτην, tranſgreſſorem. (*aa*) Viri ſanguinum.] *Symmachus*, ἄνδρες μιαιφόνοι ἀπονεύσατε ἀπ' ἐμοῦ, viri homicidæ recedite a me. (*bb*) Dices.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, & metaphraſis Apollinarii*, ἐρέεις. *In codice Vaticano erat*, ερεις, *ſine accentu, & poſtea mutata fuit in*, ἔρεις, contentio, *cujus lectionis fit etiam mentio in commentariis græcis, eamque probat S. Hilarius. In aliis libris græcis eſt*, ὅτι ἐρισταί ἐστε, quia litigioſi eſtis. *Vulgata & Romanum*, quia dicitis: *ut videantur legiſſe*, ἐρεῖτε. *Aquila*, ὅτι ἀντιλέξουσίν σοι εἰς ἀπέννοιαν, ἦραν εἰς κενὸν ἀντίζηλοί σου, quia contradicent tibi in prava cogitatione; elevaverunt fruſtra æmulatores tui. *Theodotio*, ὅτι ἐρίσουσί σοι εἰς διαλογισμόν, quoniam concertabunt tecum in cogitatione. *Symmachus*, οἵτινες ἀντελάλησάν σοι διαλογισμῷ, ἐπήρθησαν ματαίως οἱ ἐναντίοι σου, qui quidem loquuti ſunt contra te cogitatione, elevati ſunt fruſtra adverſarii tui. *Quinta editio*, ὅτι παρεπίκρανάν σε ἐν κακοβουλίᾳ, quoniam exacerbaverunt te in malo conſilio.

PSAL. CXXXIX.

(*a*) Linguam ſuam ſicut ſerpentis.] *Latini fere habent*, linguas ſuas ſicut ſerpentes. (*b*) Virtus.] δύναμις. *Chryſoſtomus*: alius, κράτος, robur, poteſtas. (*c*) Ne tradas.] *Theodoretus*, Symmachus autem ſic, μὴ δῷς κύριε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου, ne Des Domine deſideria iniqui: ſimiliter autem & Aquila, & Theodotio. *Scholiaſtes ex Aquila*, ἐπιποθήματα ἀσεβοῦς, cupiditates impii. (*d*) Ne derelinquas.] *Chryſoſt.* alius, μὴ ἀποβαίη, μήποτε ὑψωθῶσι, ne ſuccedat, nequando exaltentur. (*e*) Caput circuitus eorum.] *Theodoretus, ex Symmacho*, ὁ πικρασμὸς τῶν κυκλούντων με, ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωμασάτω (*al.* ἁλωσάτωσαν) αὐτούς, acerbitas circundantium me, labor labiorum eorum operiat (*al* comprehendant) eos. *Schol.* Aquila, κεφαλὴν καταστρεφόντων με, caput evertentium me. *Theodotio, ut lxx.* (*f*) In terram.] ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτούς, *& ſic S. Auguſt. Fieri autem poteſt ut ita ſit conſtruendum, conjungendo iſtud*, in terram, *cum ſequentibus.* In terram, & dejicies eos: *id eſt*, & in terram. *Nam ſic habet pſalterium Æthiopicum, & Apollinarius*, καθέλοις εἰς χθόνα, *& S. Hilarius in explanatione*, ſuper terram dejicies eos. *In aliis libris græcis eſt*, πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες, ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς, *& ſic vulgata*, cadent ſuper eos carbones, in ignem dejicies eos. *Editio Ambroſiana*: cadent ſuper eos carbones ignis: in ignem dejicies eos, *& ſic fere Romanum. Vetus autem*, decident ſuper eos carbones ignis, & dejicies eos. *Apollinarius*,

Ἄνθρακες ἀκαμάτοιο πυρὸς μετὰ τοῖσι πέσοιεν.
Ὑψόθεν ἐσσυμένῳ καθέλοις σφέας εἰς χθόνα πυρσῷ.

Carbones indomiti ignis in eos cadant; Ex alto irruente dejicias in terram flamma. (*g*) Dejicies eos.] *Aquila*, πτωματίσῃς αὐτούς, cadere facias eos. *Theodotio, quinta, & ſexta editio*, καταβαλεῖς αὐτούς, dejicies eos. *Symmachus*, καταβληθήτωσαν, dejiciantur. (*h*) In miſeriis non ſubſiſtent.] *In multis codicibus græcis eſt*, καὶ οὐ μὴ ὑποστῶσιν, & non ſubſiſtent: *quare illud*, ἐν ταλαιπωρίαις, *poſſet verti ut alibi*, in miſerias. *Latini autem conjungunt fere cum ſequentibus*, in miſeriis non ſubſiſtent: *Chryſoſtomus*: alius, πιπτόντων εἰς βοθύνους, μήποτε ἀναστῶσιν, cadentibus in foveas, ne quando reſurgant: alius, ἐσπευσμένως, καὶ οὐ μὴ ἀνασταῖεν, propere & non reſurgant. *Schol. ex Sym.* εἰς βοθύνους, ὧν μήποτε ἀναστῶσιν, in foveas e quibus nunquam reſurgant. (*i*) Non dirigetur.] *Chryſoſtomus*: alius, οὐχ ἑδρασθήσεται, non ſtabilietur. (*k*) Venabuntur.] *Aut*, capient, *ut alii præter Sanctum Auguſtinum*

&

& vetus. Symmachus, παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύσουσιν, iniquitates virum venabuntur. (l) Cauſam.] Ita Sanctus Auguſtinus & vetus: quod græce, τὴν δίκην. Cæteri latini, vindictam. (m) Inhabitabunt.] Aquila, καὶ καθεδοῦνται, ſedebunt. Symmachus, διαμενοῦσιν, permanebunt: Theodotio, ut lxx. (n) Cum vultu tuo.] Symmachus, παρὰ τῷ προσώπῳ σου, apud vultum tuum.

PSAL. CXL.

(a) DEprecationis.] Aut, orationis, ut S. Hilarius, & Romanum. Vulgata vero, voci meæ. (b) Dirigatur.] Chryſoſtomus: alius, σταθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἔμπροσθέν σου, ſtatuatur oratio mea, ſicut thymiama coram te: alius, ἑτοιμασθήτω, paretur. (c) Sacrificium.] Chryſoſtomus: alius, δῶρον ἑσπέρας, donum veſperæ: alius, προσφορὰ ἑσπερινὴ, oblatio veſpertina. (d) Circa labia mea.] S. Auguſtinus, & vetus, & oſtium continentiæ circa labia mea: alii vero, circumſtantiæ labiis meis. Schol. lxx. Aquila & Theodotio: ἐπὶ τὰ χείλη μου, ſuper labia mea. Symmachus, ἐπὶ τοῖς χείλεσίν μου, in labiis meis. (e) Ne declines.] S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum, ut non declines. Chryſoſtomus: alius, μὴ παρατρέψῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηροὺς, ἐννοεῖν ἐννοίας παρανόμους, ne pervertas cor meum in verba maligna, ad cogitandum cogitationes iniquas: quæ poſtrema verba Theodoretus refert ex Symmacho. Ac S. etiam Auguſtinus, ut vetus pſalterium, habet, in verba maligna, (licet paulo inferius dicat, in verba malitiæ) & Romanum, in verbum malum. (f) Communicabo.] Συνδοιάσω. In pleriſque autem aliis eſt, συνδυάσω, & ita S. Auguſtinus, & vetus, combinabo. S. Hilarius, & Caſſiodorus, combinabor. Exemplaria pſalterii Romani, partim, combinabor, partim, commicabor, partim, comminabor, partim, communicabo. Arnobius videtur habuiſſe communicabor. Symmachus, μὴ συμφάγοιμι τὰ ἡδέα αὐτῶν, ne ſimul comedam jucunda eorum: quod etiam Chryſoſtomus refert, & addit: alius vero, μὴ συναλισθῶ ἐν τῇ τερπνότητι αὐτῶν, ne conveniam in delectationibus eorum. (g) Corripiet.] Aut, emendabit, ut S. Auguſt. & vetus. In aliquo codice eſt, παιδεύσει, corripiat. Chryſoſtomus: alius, κατελεησάτω με δίκαιος ἐλέει, καὶ ἐλεγξάτω, miſereatur mei juſtus miſericordiæ, & arguat. (h) Quoniam adhuc.] Aquila, ὅτι ἔτι καὶ προσευχή μου ἐν κακίαις αὐτῶν, quoniam adhuc & oratio mea in malitiis eorum. Theodotio, ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν, in beneplacitis eorum. Symmachus, ἔτι γὰρ καὶ ἡ προσευχή μου ἐντὸς τῶν κακιῶν αὐτῶν, adhuc enim & oratio mea intra malitias eorum (i) Juxta petram potentes eorum.] ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ αὐτῶν, & convenit cum pſalterio Æthiopico. Vetus autem, & S. Auguſtinus, juxta petram judices eorum. S. Hilarius & Romanum, continuati petræ judices eorum. Vulgata, juncti. Et in cæteris quidem libris græcis eſt, κριταί. Schol. Symmachus, ἐκπλήσονται ἐν χειρὶ πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν, evellentur in manu petræ judices eorum: alius autem, ὑπεσπάσθησαν, ſublati ſunt, & ſic S. Hieronymus. (k) Dulcuerunt.] ἡδύνθησαν. Sic pleriqúe codices græci, & Chryſoſtomus, & Theodoretus. Aliqui tamen, ἠδυνήθησαν, & latini, potuerunt, aut, prævaluerunt. Schol. Lxx, & Theodotio, ἠδυνάσθησαν, potuerunt. Aquila, εὐπρεπίσθησαν, bene culta & parata ſunt. Symmachus, ἀκούονται ῥήσεις μου ἥδισαι, audient verba mea jucundiſſima. Aliud Schol. Symmachus, ὅτι εὐπροσώπησαν, quoniam ſpecioſa fuerunt: cujus lectionis facere etiam videtur mentionem Chryſoſtomus, licet in codice, quem habuimus, apud eum legatur, ὅτι εὐπροσωπίσθησαν. Idem vero & hoc affert: alius, ὅτι ἐδορυφορήθησαν, quoniam ſatellitibus muniebantur. (l) Sicut craſſitudo.] Symmachus, ὥσπερ γεωργὸς ὅταν ῥήσσῃ τὴν γῆν, οὕτως ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς στόμα ᾅδου, ſicut agricola, cum rumpit terram, ſic diſſipata ſunt oſſa noſtra in ore inferni. Aquila, ὁμοίως ἀποκλῶντι, καὶ διασχίζοντι ἐν τῇ γῇ (apud Chryſoſtomum, τὴν γῆν) ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς τὸν ᾅδην, ſimiliter frangenti & diſcindenti terram diſſipata ſunt oſſa noſtra in inferno. Quinta editio, ὡς καλλιεργῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῇ, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην, ut qui bene colit, & fodit in terram, diſſipata ſunt oſſa noſtra juxta infernum. (m) Noſtra.] Sic latini, & plerique græci. In quibuſdam tamen eſt, αὐτῶν, eorum, quibuſcum facit metaphraſis Apollinarii, & pſalterium Arabicum, & Æthiopicum. (n) Ne auferas.] Aquila, μὴ ἐκκενώσῃς, Theodotio, μὴ ἀποκενώσῃς, ne evacues, & ita S. Hieronymus. (o) Ejus.] Sic latini. & græci. Symmachus autem, ἐμπέσοιεν εἰς τὰ δίκτυα ἑαυτῶν οἱ παράνομοι, incidant in retia ſua iniqui. (p) Singulariter.] κατὰ μόνας. Sanctus Auguſtinus, & vetus, ſingularis.

PSAL. CXLI.

(a) ORatio.] Apud Theodoretum, & in quibuſdam codicibus eſt, προσευχόμενον, orans. (b) Et tu cognoviſti.] Chryſoſtomus: alius, σὺ γὰρ οἶδας, tu enim noſti. (c) Quia non erat.] S. Hilarius, quia non eſt: In aliis codicibus Græcis eſt, καὶ οὐκ ἦν, & Latinis, & non erat. (d) Ad te Domine.] In aliis codicibus eſt, ἐκέκραξα πρός σε κύριε, εἶπα, & ita latini, clamavi ad te Domine, dixi. (e) Intende.] Theodoretus, ex Symmacho, ἀκρόασαι τῆς λαλιᾶς μου (al. τὰς λαλιάς μου) ὅτι ἠτόνησα σφόδρα, auſculta loquelam meam (al. loquelas meas) quoniam langui valde. (f) De cuſtodia.] Aut, de carcere, ut SS. Hilarius, & Auguſtinus, & vetus, & Romanum: Græce eſt, φυλακῆς. Theodoretus, ex Aquila, ἐξάγαγε ἐκ ἀποκλεισμοῦ τὴν ψυχήν μου, educ de clauſura animam meam. Scholiaſtes ex Symm. ἔξω ποίησον ἀπὸ συγκλεισμοῦ τὴν ψυχήν μου, quæ idem valent. (g) Subſtinebunt.] Ita S. Auguſtinus, & vetus. quod græce, ὑπομενοῦσι, cæteri, expectant: Theodoretus, ex Symmacho, τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι, ὅτ' ἂν εὐεργετήσῃς με, nomen tuum coronabunt juſti, cum benefeceris mihi. Schol. Alius, ὅτι εὐεργέτησάς με, quoniam benefeciſti mihi.

PSAL. CXLII.

(a) IPſi David.] Schol. ἄλλος φησὶν ἐπιγεγράφθαι, ψαλμὸς τῷ δαυὶδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν. οὐ διὰ πασῶν μέντοι τῶν ἑρμηνειῶν πρόσκειται τοῦτο. Alius inquit inſcriptum eſſe, Pſalmus ipſi David, quando eum filius perſequebatur. Veruntamen non per omnes interpretationes hoc appoſitum eſt Theodoretus, ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις εὗρον, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς ταύτην εὕρηκα τὴν προσθήκην. ἔχεται δ' ὅμως τῆς ἀληθείας. αὐτὴν γὰρ ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ὁ ψαλμός. In quibuſdam exemplaribus inveni, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, quando eum perſequebatur Abſalom filius ejus. Sed neque apud hebræum, neque apud alios interpretes, hanc inveni additionem. Attamen inhæret veritati: nam hoc habet argumentum pſalmus. Talis quædam varietas eſt etiam in latinis codicibus. (b) In veritate.] Chryſoſtomus: alius, ἐν τῇ πίστει σου, in fide tua: alius, ἐν τῇ βεβαιότητί σου, in tua ſtabilitate. (c) In terram.] εἰς τὴν γῆν, & videtur ſignificantius, quam quomodo habent fere latini, in terra. (d) Anxiatus eſt.] Aut, tædium paſſus eſt, ut S. Auguſtinus, & vetus: Chryſoſtomus: alius, καὶ περιειλεῖτο ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου, & circumvolvit ſe ſuper me anima mea. (e) Facturis.] Aut, factis, ut vulgata, & Romanum, & S. Hilarius. Chryſoſtomus: alius, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, opera manuum tuarum. (f) Ne avertas.] Chryſoſtomus: alius, μὴ κρύψῃς τὸ πρόσωπόν σου, ne abſcondas faciem tuam. (g) Mane.] Chryſoſtomus: alius, ἐξ ὄρθρου, ex diluculo: id eſt, ταχέως, cito, velociter. (h) In rectam.] S. Ambroſius lib. 3. de ſpiritu ſancto, cap. 16. in viam rectam: & ita eſt in pſalt. Romano, & Arabico. In cæteris libris græcis eſt, ἐν γῇ εὐθείᾳ. Et in latinis, in terram rectam. Chryſoſtomus: alius, διὰ γῆς ὁμαλῆς, per terram planam. (i) In tua juſtitia.] Chryſoſtomus: alius, ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου, in miſericordia tua.

PSAL. CXLIII.

(a) AD Goliam.] Ut S. Auguſtinus, & Romanum, aut, adverſus Goliath; ut vulgata. Theodoretus: ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων, τῇ ἐπιγραφῇ προκείμενον εὗρον, πρὸς τὸν γολιάθ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε μὴν παρὰ τοῖς ο'. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. In nonnullis exemplaribus inſcriptioni additum inveni, πρὸς τὸν γολιάθ. Verum neque apud Hebræum, neq; apud alios interpretes, neque apud ipſos lxx. inveni in hexaplo. (b) Quia innotuiſti ei.] ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ. Theodoretus refert, Symmachum, pro, ἐγνώσθης, eſſe interpretatum, γνωρίζῃ, cognoſceris. Sed Scholiaſtes, γνωρίζεις αὐτὸν, agnoſcis eum, & ſic S. Hieronymus. Schol. ex Chryſoſtomo: alius, τί ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ αὐτόν; quid homo, & cognoſces eum? (c) Vanitati.] Theodoretus: Theodotio autem dixit, ἄνθρωπος ἀτμίδι ὡμοιώθη, homo vapori ſimilis factus eſt: Symmachus autem, ἀτμῷ, quod idem valet. (d) Inclina.] Chryſoſtomus: alius, κλίναντός σου οὐρανοὺς καὶ καταβάντος, καὶ ἁψαμένου τῶν ὀρέων, ἐκαπνίσθησαν, cum inclinaſſes tu cœlos, & deſcendiſſes, & tetigiſſes montes, fumaverunt. (e) Conſtabilitæ.] Ita cæteri libri latini, aut quiddam ſimile, præter vulgatam, a qua abeſt: græce eſt, ἱδρυμένα, aut, ἡδρυμένα, & vocabulo hebraico optime conveniret, ἡδρυμμένα, adultæ, & auctæ. Nam & 2. Reg. c. 12. ſub principium, idem verbum hebræum hoc græco verbo exponitur, καὶ ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ. Schol. hoc loco, filios habere florentes, & vigentes, tanquam novellas plantas robuſtas, & bene pullulantes. Aquila, μεμεγαλυμμένα, grandes factæ. Symmachus, ηὐξημένα, auctæ. (f) Compoſitæ.] Aquila, ὡς ἐπιγώνια διεσκεδασμένα, quaſi anguli diffuſi. Symmachus, κεκοσμημένα, ornati: & ſic S. Hieronymus. (g) Suis.] αὐτῶν. Et poſſet etiam verti, eorum. (h) In villis.] ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν, & ſic etiam in pſalterio Æthiopico: eſt autem vocabulum, quod multa ſignificat. In aliis libris græcis eſt, ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν, & in latinis, in platæis eorum. Chryſoſtomus, alius, ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν. Theodoretus: Symmachus autem ſic, οὐκ ἔστι διακοπὴ, οὔτε ἐκφορὰ, οὔτε κωκυτὸς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν, non eſt fractura, neque elatio funeris (aut fortaſſe, evagatio, aut, egreſſus, ut S. Hieron. neque ululatus) in platæis eorum. Ita autem & alii interpretes.

PSAL. CXLIV.

(a) LAudatio.] Sic fere Latini. In aliquot autem codicibus Græcis eſt, αἰνέσεως, laudationis. Schol. Aquila, ὕμνησις τοῦ δαυὶδ, hymnus ipſius David. (b) Exaltabo te.] Schol. τῷ διὰ τοῦ μέλανος παρακειμένῳ τῷ στίχῳ ὄνομα τὸ ἄλεφ, ἑρμηνεύεται διδασκαλία, verſui per nigrum adjacenti, nomen Aleph exponitur doctrina. Theodoretus: Per elementa autem & hic hymnus componitur. ita & pſalmus, cxi, & cxviii. licet diſparibus modis. (c) Rex meus.] Ita etiam S Auguſtinus, & vetus. S. Hilarius, rex meus, & Deus meus. Romanum, Deus rex meus. Vulgata, & S. Hieronymus: Deus meus rex. (d) In ſeculum.] Chryſoſtomus: alius; εἰς τὸν αἰῶνα διηνεκῶς, in ſeculum perpetuo. (e) Finis.] Chryſoſtomus: alius, ἐξεύρεσις, inventio, aut, inveſtigatio. Ita enim S. Hieronymus. (f) Et magnificentiam.] S. Hilarius, & Romanum, magnificentiam majeſtatis tuæ, & ſanctitatem tuam loquentur. Chryſoſtomus: alius, ὡραιότητα τοῦ ἐπαίνου σου, καὶ τοὺς λόγους τῶν παραδόξων σου διηγήσονται, decorem laudis tuæ, & verba mirabilium tuorum narrabunt. Schol. alius inquit, τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ ἐπαίνου σου, magnificentiam gloriæ laudis tuæ. (g) Et magnitudinem.] Aquila, καὶ μεγαλωσύνας σου διηγήσομαι αὐτὰς, & magnitudines tuas narrabo eas. Theod. καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσομαι αὐτὴν, & magnitudinem tuam narrabo eam. Sym. καταλέξω αὐτὴν, recenſebo eam. Quinta editio, διηγησόμεθα, narrabimus: ſexta, ἀριθμήσομεν, numerabimus. (h) Suavitatis.] Chryſoſtomus: alius, τῆς ἀγαθωσύνης σου, bonitatis tuæ. & ita S. Hieronymus. (i) Et juſtitia.] S. Hilarius, & juſtitiam tuam Chryſoſtomus: alius, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας σου εὐφημήσουσιν, & miſericordias tuas benedicent. (k) Subſtinentibus.] τοῖς ὑπομένουσιν. Sic etiam pſalterium Æthiopicum. Cæteri libri græci, τοῖς σύμπασιν, & latini, univerſis. (l) Super.] S. Auguſtinus, & vetus, in omnia. S. Hieronymus, in univerſa: græce eſt, ἐπὶ πάντα. (m) Fidelis.] Schol. ὠβέλισται δὲ τὸ, πιστὸς κύριος, δι' ὅλου τοῦ στίχου μήτε παρ' ἑβραίοις φερομένου, μήτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. Illud, πιστὸς κύριος, per totum verſum notatur obelo; cum neque apud hebræos feratur, neque apud alios interpretes. Quare neque S. Hieronymus habet: habent tamen cæteri libri latini. Et veriſimile eſt hebræum habuiſſe, cum alioqui diſideretur verſus incipiens a litera Nun, quæ quidem litera prima eſt dictionis hebraicæ reſpondentis dictioni, πιστὸς, &, fidelis: quod apparet in verſu illo pſalmi, cx. fidelia omnia mandata ejus. (n) Suffulcit.] Sic S. Hilarius exprimens græcum, ὑποστηρίζει. Sanctus Auguſtinus, & vetus, confirmat Dominus omnes decidentes. Vulgata, & Romanum, allevat Dominus omnes qui corruunt.

PSAL.

PSAL. CXLV.

(*a*) AGgæi, & Zachariæ.] *Ita S. Hilarius, & vulgata. Theodoretus*: ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις πρόσκειται ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου, τοῦτο δὲ οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. In quibuſdam exemplaribus, additum eſt, ἀγγαίου, καὶ ζαχαρίου. Id vero neque apud Hebræum, neque apud alios interpretes inveni, neque apud lxx. in Hexaplo. Id etiam de ſequentibus titulis intelligendum. (*b*) Quamdiu ſum.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus. Poteſt tamen illud*, ἕως ὑπάρχω, *verti*, quamdiu ero, *aut* quamdiu fuero, *quemadmodum habent alii Latini.* (*c*) Et in filiis.] *S. Auguſtinus, & vetus*, & in filios, *vulgata*, neque in filiis, *cæteri vero latini*, in filiis, *& multi græci non habent* καί. (*d*) Quibus non eſt ſalus.] *Latini*, in quibus. *Chryſoſtomus*: alius, τῷ οὐκ ἔχοντι σῶσαι, ei qui non poteſt ſalvare, *& S. Hieronymus*, in filio hominis, cui non eſt ſalus. (*e*) Revertetur.] ἐπιστρέψει. *Aquila & Theodotio*, ἀποστρέψει, *quod tamen idem videtur valere. S. Hilarius*, exibit ſpiritus eorum, & revertentur. (*f*) Peribunt] ἀπολοῦνται. *Schol.* Aquila, Symmachus, Quinta & ſexta, & lxx. ἀπώλοντο, perierunt. (*g*) Cogitationes eorum.] *Sic etiam S. Hilarius & Romanum, & vulgata*: *at S. Auguſtinus, & vetus*, cogitationes ejus, *& multi græci*, αὐτοῦ, *quemadmodum & Theodoretus, & Chryſoſtomus, qui addit alium dixiſſe*, αἱ προθέσεις αὐτοῦ, conſilia, & propoſita ipſius. (*h*) Sapientes facit.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus. S. Hilarius*, ſapientificat, *quod græce eſt*, σοφοῖ. *Chryſoſtomus*, alius, φωτίζει, illuminat: *& ita Romanum, & vulgata.* (*i*) Proſelytos.] *Sic S. Auguſtinus & vetus. S. Hilarius*, proſelytum, *Romanum*, advenam, *vulgata*, advenas, *quomodo etiam interpretatur S. Aug.* proſelytos.

PSAL. CXLVI.

(*a*) BOnum.] ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός, *& videtur quodammodo ſignificantius, quam quomodo eſt apud Latinos*, bonus eſt pſalmus. *Theodoretus*: Symmachus quidem ſic dicit, ἀλληλούϊα ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός, alleluia quoniam bonum eſt pſalmus: Theodotio autem, αἰνεῖτε τὸν Ια, laudate ipſum Ja, *quod eſt unum ex nominibus Dei.* (*b*) Jucunda ſit.] *Ita SS. Hilarius & Auguſtinus, & vetus, & Romanum, & Græci codices*: *vulgata autem habet*, ſit jocunda decoraque laudatio. (*c*) Ædificans.] *Symmachus*, οἰκοδομήσει, ædificabit. (*d*) Et diſperſiones.] *S. Auguſtinus, & vetus*, & diſperſiones Iſraelis colligens. *S. Hilarius & Romanum*, & diſperſiones Iſrael congregans. *Vulgata*, diſperſiones Iſraelis congregabit. *Et certe illud*, καί, *abeſt etiam a multis codicibus Græcis. Symmachus*, τοὺς ἐξωσμένους, expulſos. (*e*) Contritos.] *Symmachus*, τοὺς κεκλασμένους, fractos. (*f*) Contritiones.] *Chryſoſtomus*, alius, τὰ κατεαγμένα, confracta. (*g*) Multitudines.] πλήθη. *Latini tamen*, multitudinem. (*h*) Et omnibus eis.] *Chryſoſtomus*, alius, τοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλῶν, omnibus nomina vocans: alius, πάντας αὐτοὺς ὀνόμασι καλέσει, omnes eos nominatim vocabit. (*i*) Intelligentiæ.] *Sic Sanctus Auguſtinus, & vetus*: *quod græce eſt*, συνέσεως, *cæteri fere*, ſapientiæ. (*k*) Suſcipiens.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἀνακτώμενος, reficiens, recuperans. (*l*) Incipite.] *Ita S. Auguſt. & vetus, quod græce eſt*, ἐξάρξατε. *S. Hilarius*, inchoate. *Romanum, & vulgata*, præcinite: *quæ alibi etiam eſt verbi iſtius notio. Chryſoſtomus*: alius, καταλέξατε, enumerate, recenſete. (*m*) In cithara.] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ λύρας, per lyram. (*n*) Et herbam.] *S. Hilarius.* In pluribus autem codicibus, inſertum hunc verſum deprehendimus · & herbam ſervituti hominum: ut ea, quæ ſuperius dicta ſunt, de homine dicta eſſe per nuncupationem ipſius hominis intelligerentur. Sed nos non egemus hoc ſenſu, &c. *In cæteris quidem libris latinis, & græcis collatis habetur, licet non in hebræo.* (*o*) Potentatu.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus*: *quod græce*, ἐν τῇ δυναστείᾳ. *S. Hilarius, & Romanum*, in viribus. *Vulgata*, in fortitudine. (*p*) Voluntatem habebit.] θελήσει. *Schol.* Aquila, βούλεται, vult: Theodotio, Quinta, & ſexta editio, θελήσει, Symmachus, εὐδοκεῖται, bene ſentit. (*q*) Filiis.] *Ita etiam vulg. SS. autem Hilar. & Aug. & pſalt. vetus, & Romanum*, tabernaculis. (*r*) Bene ſentit.] *Viſum eſt bene exprimi hoc verbo* (*quo S. Auguſt. & vetus utuntur, licet in tempore futuro*) *græcum illud*, εὐδοκεῖ, *cæteri vero*, beneplacitum eſt ei, *aut*, erit, *ut vulgata.* (*ſ*) Et in iis qui ſperant.] *Chryſoſt.* alius, τοῖς ἀναμένουσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ, expectantibus miſericordiam ejus.

PSAL. CXLVII.

(*a*) AGgei, & Zachariæ.] *Hoc primum loco videtur S. Auguſtinus iſta verba habuiſſe. Apud Theodoretum neque hic, neque in aliis Pſalmis ſunt. Atque in Hebræo quidem hic Pſalmus cum ſuperiore conjungitur.* (*b*) Lauda.] *Sequuti ſumus S. Auguſtinum, & vetus pſalt. ut in priore parte hujus verſiculi diceremus*, collauda, *in hac autem poſteriore*, lauda. *Nam & in hebræo, & in græco eſt aliqua diverſitas*: *& Sanctus Auguſtinus aliqua affert ad hanc diſtinctionem pertinentia. Schol.* Aquila, ὕμνει θεόν σου, Symmachus, αἴνει τὸν θεόν σου, *Theodotio*, ὕμνει τὸν θεόν σου. (*c*) Uſque in velocitatem.] *Ita vetus*: *& S. Auguſtinus, qui etiam locutionem iſtam conſiderat*: *cæteri latini*, velociter, *græce eſt*, ἕως τάχους. (*d*) Nebulam.] *Chryſoſtomus*, alius, δρόσον πεπηγμένην, rorem concretum: hebræus autem, χεφόρ. (*e*) Buccellas.] ψωμούς. *Sanctus Auguſtinus & vetus Romanum*, fruſta panis. (*f*) Quis ſubſiſtet.] *Aut*, ſubſtinebit, *ut Romanum, & vulgata, & S. Hilarius. Chryſoſtomus*: alius, εἰς πρόσωπον ψύχους τίς στήσεται; in faciem frigoris quis ſtabit? (*g*) Verbum.] τὸν λόγον. *In quibuſdam codicibus eſt*, τὸ λόγιον, eloquium. *Schol.* Aquila, ῥῆμα, Theodotio, & ſexta: τὸν λόγον, quinta, λόγον. (*h*) Juſtificationes.] *Aut*, juſtitias, *ut alii*: *græce eſt*, δικαιώματα. *Chryſoſtomus*: alius, ἀκριβασμούς, præcepta: alius, προστάγματα, conſtitutiones. (*i*) Sic.] *Aut*, taliter, *ut vulg. & Romanum. Chryſoſt.* alius, ὅμοια, ſimilia.

PSAL. CXLVIII.

(*a*) ET omnes virtutes ejus.] *Symmachus*, πᾶσαι αἱ στρατιαὶ αὐτοῦ, omnes exercitus ejus: *& ſic S. Hieronymus.* (*b*) Omnes ſtellæ, & lumen.] *Theodoretus, ex Symmacho*, ὑμνεῖτε αὐτὸν πάντες ἀστέρες φωτός, hymnis celebrate eum omnes ſtellæ luminis. *Etiam S. Hieronymus*, ſtellæ luminis. (*c*) Et aqua.] *Sic habent græci*, τὸ ὕδωρ, *& ita fere diſtinguunt. Latini autem*, & aquæ, quæ ſuper cœlos ſunt, laudent, &c. (*d*) Statuit ea.] *Chryſoſtomus*: alius, ἔστησεν αὐτὰ διαμένειν αἰωνίως, ſtatuit ea ad permanendum perpetuo. (*e*) Tempeſtatis.] *Aut*, procellarum, ut *Romanum, & vulgata, aut*, procellæ, *ut fortaſſe S. Hilarius. Scholiaſtes ex Chryſoſtomo*: alius, ἄνεμος, ventus: alius, τυφῶνες, Typhones. (*f*) Omnes populi.] *Chryſoſtomus*: alius, πάντα φῦλα, omnes tribus. (*g*) Juvenes.] *Chryſoſtomus*: alius, ἐκλεκτοί, electi. (*h*) Quia exaltatum eſt.] *Chryſoſtomus*: alius, ὅτι ὑπερέχον, quoniam ſuperexcedens. (*i*) Confeſſio ejus] *Chryſoſtomus*: alius, καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ, & hymnus ejus. (*k*) Exaltabit.] ὑψώσει. *Latini tamen*, exaltavit. (*l*) Hymnus.] *Chryſoſtomus*: alius, ἔπαινος, laus. (*m*) Sibi.] *Ita vulgata, itemque Romanum, & S. Hilarius*: *at S. Auguſtinus, & vetus*, filii Iſrael, populi appropinquantes ſibi. *Poſſet tamen illud*, αὐτῷ, *verti* ei.

PSAL. CXLIX.

(*a*) FIlii.] *Sola fere vulgata habet*, filiæ. (*b*) Beneplacitum.] *S. Auguſtinus, & vetus*, quoniam bene facit Dominus. (*c*) Et exaltabit.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus. Vulgata*, exaltavit. *Romanum*, & exultabunt manſueti. (*d*) Exultabunt.] *Noluimus diſcedere a recepta ab omnibus lectione*: *ſed magis proprie verteretur*, gloriabuntur ſancti in gloria, & exultabunt ſuper cubilibus ſuis. (*e*) Exaltationes.] αἱ ὑψώσεις, *quamvis latini*, exultationes. *Chryſoſtomus*: alius, ὑμνολογίαι, celebrationes cum hymnis. (*f*) Et gladii ancipites.] *Recte etiam S. Auguſtinus, & vetus*, & frameæ bis acutæ. (*g*) Conſcriptum.] κρίμα ἔγγραπτον. *Schol.* Aquila, κρῖμα γεγραμμένον, judicium ſcriptum. *Symm.* κρίσιν γεγραμμένην, judicationem ſcriptam, ut lxx. *Et fortaſſe legendum*, Theodotio, ut lxx. *aut quiddam ejuſmodi.*

PSAL. CL.

(*a*) IN ſanctis.] *Aquila*, ἐν ἡγιασμένῳ αὐτοῦ, in ſanctificato ejus. *Symmachus*, ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, in ſancto ejus. (*b*) Virtutis.] δυνάμεως. *Theodoretus, ex Symmacho*, ὑμνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῷ ἀκαθαιρέτῳ αὐτοῦ, hymnis celebrate eum in firmamento inexpugnabili ejus. *Addit Schol. ex Aquila*, κράτους αὐτοῦ, potentiæ ejus. (*c*) In potentatibus.] *Ita Romanum, nec S. Auguſtinus eam lectionem reprobat, & ita ſolet verti*, δυναστεία. *Chryſoſtomus*: alius, διὰ τῶν δυναστειῶν αὐτοῦ, per potentatus ejus. (*d*) In ſono tubæ.] *Symmachus*, δι' ἤχου κερατίνης, per ſonum corneæ. (*e*) Pſalterio.] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ ναύλας, καὶ λύρας, per naulam, & lyram. *Schol.* Aquila, ἐν ναύλῳ καὶ λύρᾳ, in naulo, & lyra. (*f*) In chordis, & organo.] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ χορδῶν, καὶ κιθάρας, per chordas, & citharam. (*g*) Jubilationis.] *Symmachus*, σημασίας, ſignificationis. (*h*) Spiritus.] πνοή, *& melius fortaſſe redderetur*, ſpiratio. *Chryſoſtomus*: alius, ἀναπνοή, reſpiratio.

(*a*) IN David.] Εἰς δαυίδ. *Alii codices*, τοῦ δαυίδ, ipſius David. (*b*) Extra numerum.] *In aliis additur*, τῶν ρν' ψαλμῶν, centum quinquaginta pſalmorum.

PROVERBIA SALOMONIS.

(*a*) PRoverbia.] *Aquila*, παραβολαί, parabolæ, *ut in vulgata hoc loco, licet titulus ſit*, liber proverbiorum. *De hac dictione S. Baſilius in principium proverb.* (*b*) Intelligendum verba prudentiæ.] *Symmachus*, ἐννοεῖν ῥήσεις συνετάς, percipiendum eloquia intelligentiæ plena. (*c*) Suſcipiendum verſutias ſermonum.] *Aquila*, τοῦ λαβεῖν παιδείαν ἐπιστήμης, ad accipiendum eruditionem ſcientiæ. *Symmachus*, παιδείαν φρονήσεως, eruditionem prudentiæ. *Poſt hæc autem ſequuntur in multis*, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, & ſolutiones ænigmatum: *quæ non ſunt in Hebræo, neque referuntur ab Euſebio de præpar. Evang. ac videri poſſunt tranſlata ex cap.* 8. *Sap. Sanctus Hieronymus in Ezech. cap.* 18. *hunc locum ſic refert*: Scire ſapientiam, & diſciplinam, & intelligere verba prudentiæ, ſuſcipere verſutias ſermonum, & noſce juſtitiam veram, & poſt omnia, corrigere judicium. (*d*) Simplicibus.] ἀκάκοις, *quod etiam ſæpe ſolet verti* innocentibus: *legendus ibidem Sanctus Baſilius. Aquila*, θελγομένοις, iis qui ſe facile palpari, & lactari ſinunt. *Symmachus*, νηπίοις, parvulis: *ut vulgata. Theodotio*, ἠπατημένοις, deceptis. (*e*) Cogitationem.] *Theodotio*, λογισμόν, ratiocinationem. *Symmachus*, αἴσθησιν, ſenſum: *quare pro illo*, αἴσθησιν, *quod proxime præceſſit, ipſe aliud quiddam potuit habere*: *vulgata habet*, ſcientia, & intellectus. *Et nomine quidem ſenſus internam ipſam intelligendi vim ſæpe ſignificari multi obſervarunt*: *quamvis Sanctus Baſilius proprie tribuat cognitioni præſentium.* (*f*) Parabolam.] *Aquila*, ἑρμηνείαν, interpretationem. *Sym.* πρόβλημα, problema. *Vulg. conjungit illa duo*, parabolam & interpretationem. (*g*) Domini.] *Schol.* θεοῦ, Dei. (*h*) Impii.] *Aquila, Symm. Theod.* ἄφρονες, imprudentes. *Lucifer, pro S. Athanaſio*, Timor Domini, initium ſenſus: ſapientiam autem & diſciplinam impii ſpernunt. (*i*) Di

(i) Diſciplinam.] *Sic etiam vulgata. Alii autem codices*, νόμοις, leges. (k) Coronam.] *Aquila*, ὅτι προσθήκη χάριτος εἰσὶ τῇ κεφαλῇ σου, quoniam acceſſio gratiæ ſunt capiti tuo. (l) Torquem.] *Aquila*, περιτραχήλια, ornamenta colli. *Schol.* περίθεμα, *eodem ſenſu.* (*) Neque velis.] *Lucifer*, neque acquieſcas. *Et totus hic locus apud illum legi poteſt.* (m) Particeps eſto ſanguinis.] *Aquila, Symmach. Theod.* ἐνεδρεύσωμεν εἰς αἷμα, *quod vulgata*, inſidiemur ſanguini. (n) Juſtum.] *Aquila*, ἀθῷον, inſontem, *ut vulgata.* (o) Poſſeſſionem.] *Aquila, & Theodotio*, ὕπαρξιν, ſubſtantiam, *ut vulgata, Symm.* πλοῦτον, divitias. (p) Precioſam] *A. S. Th.* τιμίαν, *eodem ſenſu.* (q) Spoliis.] *Aquila*, λαφύρων, *ſed ſæpe iſta nomina confunduntur.* (r) Tuam autem ſortem mitte.] *Schol.* κλῆρός σου πεσέτω, ſors tua cadat. (ſ) Communem autem crumenam poſſideamus omnes.] *Abſunt hæc a Compl. & videri poſſunt altera interpretatio ſequentis ſententiæ.* (t) Nobis.] *Schol.* μέσῳ ἡμῶν, medio noſtri: *quamvis ſuſpicemur hanc varietatem pertinere ad illud paulo ante poſitum*, tuam autem ſortem mitte in nobis. *Nam ibi in aliquo exemplari eſt*, ἐν μέσῳ ἡμῶν, *& hebræus habet*, ſortem tuam fac cadere in medio noſtrum. (u) Ne ambules in via.] *Alii*, ὁδοὺς, vias, *itemque Schol. qui affert hanc aliam lectionem*, υἱὲ μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ, Fili ne ambules in via. (x) Declina.] *Aquila, & Th.* κώλυσον, prohibe, *ut vulgata. Symmachus*, ἀπόστρεψον, averte. *Lucifer*, nec abieris vias cum illis, ne declinaveris pedem tuum ad ſemitas eorum. (y) Eorum.] *Sic quoque eſt in alio libro, & apud Luciferum. In cæteris vero hæc adduntur*, οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι. ταχινοὶ (*al.* καὶ ταχινοί εἰσι) τοῦ ἐκχέαι αἷμα, pedes enim illorum ad malum currunt, veloces (*al.* & veloces ſunt) ad effundendum ſanguinem. *Int. Orig. in epiſt. ad Rom. c.* 3. Veloces (inquit) pedes eorum ad effundendum ſanguinem, vel in Eſaia invenies, vel in Proverbiis. (z) Non enim inique.] *Sic Lucifer ibidem: & ſic ſolet hic locus afferri a Patribus græcis, ut a B. Cyrillo in Jo. lib. 2. cap.* 54. *& aliis.* (ω) Everſio autem virorum iniquorum mala.] *Ita collati codices. Abſunt autem a Compl. & a Lucifero non referuntur.* (aa) Omnium conſummantium iniqua.] *Sic idem Lucifer. Aquila, Symmachus, Theod.* παντὸς πλεονεκτοῦντος πλεονεξίαν, Omnis avare ſequentis avaritiam. (bb) Impietate enim.] *Lucifer*, ſua enim impietate ſuam animam auferunt. *Symm.* τὴν ψυχὴν αὐτῶν παρ' αὐτῶν λήψεται, animam eorum ab eis tollet. (cc) Canitur.] *Ita S. Hilarius, ſed videtur paſſivum accipiendum pro deponente, id eſt, cantat, & prædicat ut vulg. Legenda ſunt quæ de hoc loco ſcribit S. Hilarius. Eodem modo infra c.* 8. (dd) Clamat.] *Aquila, S. Th.* δώσει φωνὴν αὐτῆς, dabit vocem ſuam: *quomodo fere vulgata.* (ee) Et in portis dynaſtarum aſſidet.] *Hæc abſunt a Compl. & vulg.* (ff) Inhærent juſtitiæ.] *Compl* ἔχονται. *Lucifer*, quanto tempore innocentes tenuerint juſtitiam. *Aquila*, ἕως πότε νήπιοι ἀγαπᾶτε νηπιότητα; *quod vulgata*, uſquequo parvuli diligitis infantiam? (gg) Impii facti oderunt ſenſum.] *Lucifer*, intellectum. *Symmachus*, καὶ ἀνόητοι μισήσουσι γνῶσιν; *& vulgata*, & imprudentes odibunt ſcientiam? (hh) Et ſubjecti.] *Sic idem Lucifer. Symmachus*, ἐπιστράφητε ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου, *quod vulgata*, convertimini ad correptionem meam. (ii) Proferam vobis.] *Aquila, & Theod.* ἀναβλύσω ὑμῖν πνεῦμά μου, effundam vobis ſpiritum meum, *quomodo fere vulgata.* (kk) Verba.] *Aq. S. Th.* τὴν χεῖρά μου, *& vulgata*, manum meam. (ll) Sed irrita faciebatis.] *Sic Lucifer. Schol.* ἐποιήσατε, feciſtis. *Sym. & Theod.* καὶ διεσκεδάσατε, & diſſipaſtis. (mm) Rebelles fuiſtis.] *In aliis libris eſt*, οὐ προσείχετε, *& Lucifer*, non intendebatis. (nn) Perditione.] *Sic idem Lucifer. S. Auguſt. in Io. tract.* 33. & ego veſtræ præditioni ſuperridebo. *Aquila*, ἐπικλυσμῷ, inundatione, *Sym.* συνταγῇ, collocatione. (oo) Gaudebo.] *Lucifer*, gratulabor autem adverſus vos. *Aq. S. Th.* μυκτηριῶ, ſubſannabo, *ut vulgata.* (pp) Procellæ.] *Aquila*, συσσεισμῷ, concuſſioni, terræmotui. (qq) Oppreſſio.] *Aquila*, ἐπίχυσις, ſuperfuſio. *Th.* [illegible], conturbatio, præcipitatio. (rr) Erit enim cum.] *Schol.* τότε ἐπικαλέσονταί με, *& vulgata*, tunc invocabunt me. (ſſ) Oderunt enim.] *Symm. & Th.* ἀνθ' ὧν ἐμίσησαν, pro eo, quod oderunt. (tt) Verbum autem Domini non aſſumpſerunt.] *Sic Lucifer & S. Cyprianus lib.* 1. *adver. Judæos*, ſermonem autem Domini non receperunt. *Et præter Vaticanum in alio etiam codice margini adſcriptum eſt*, λόγον. *In cæteris autem libris eſt*, τὸν φόβον κυρίου, *quod vulgata*, & timorem Domini. *Schol.* τὴν δὲ θεοσέβειαν, pietatem. *Sic enim vertit Sanctus Auguſtinus, de ſpiritu & litera. Ac ſæpe pro ea dictione hebraica, quæ timorem ſignificat, ipſos etiam lxx ponere*, θεοσέβειαν, *vel*, εὐσέβειαν, *ab aliis notatum eſt.* (uu) Neque volebant meis attendere conſiliis.] *Aquila, Symmachus, Theodot.* οὐκ ἐξεδέξαντο, non receperunt. (xx) Subſannabant.] *Aquila*, διέσυρον, detrahebant, *ſic enim videtur accepiſſe vulgata. Symmachus & Theodot.* παρώξυναν, irritaverunt. (yy) Impietate.] *Lucifer*, & ſua impietate ſaturabunt animas. *Symmachus & Theodot.* διαβουλιῶν. *Aquila*, βουλημάτων, *quod vulgata*, conſiliis. (zz) Pro eo enim quod injuriam inferebant parvulis.] *Lucifer*, Nam quia decipiebant parvulos. *Symmachus*, ὅτι ἀποστροφὴ νηπίων ἀνελεῖ αὐτούς, quoniam averſio parvulorum incerficiet eos: *quomodo fere vulgata.* (ωω) Examinatio.] *Aquila, & Symmachus*, καὶ εὐθηνία ἀφρόνων ἀπολεῖ αὐτούς, *quod eadem vulgata*, proſperitas ſtultorum perdet eos. (*) Habitabit in ſpe.] *Schol.* ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθώς, requieſcet in pace ſecurus.

CAP. II.

(a) OBediet ſapientiæ.] *Proprius quidem ad Hebræum, quam quod in aliis*, ὑπακούσεται σοφίᾳ τὸ οὖς σου, obediet ſapientia auri tuæ. *Sed Symmachus, Aquila, Theodot.* τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ, ad attendendum ſapientiæ. (b) Adjicies.] *Aquila*, ἀνακλινεῖς, inclinabis. (c) Sapientiam.] *Schol.* σύνεσιν, φρόνησιν, intellectum, prudentiam. (d) Tuam.] *Plura non referuntur neque a Sancto Hilario in Pſal.* 127. *cujus verba poſuimus. Sic autem citat hunc locum*: In Proverbiis dictum eſt: Si enim ſapientiam invoces, & intellectui des vocem tuam, & exquiras eam, tanquam argentum, & tanquam theſauros inveſtiges eam, tunc intelliges timorem Domini. *Neque a Sancto Hieronymo in cap.* 50 *Eſa. neque a Sancto Ambroſio ſerm.* 5. *in pſalmum*, 118. *qui eodem fere modo habent. Et cum Vaticano alius etiam liber convenit. At in cæteris hæc adduntur*, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ſenſum autem quæſieris magna voce: *quæ etiam in hoc Vaticano ad marginem ſunt adſcripta: in alio autem notata ſunt aſteriſco.* (e) Theſauros.] S. *& Th.* τὰ ἀπόκρυφα, abſcondita. (f) Facie.] *A.* S. *Th.* στόματος, *& vulgata* ex ore. (g) Recte, agentibus.] τοῖς κατευθύνουσι, *& vulgata*, rectorem. *Sed* S. *Auguſtinus lib.* 1. *contra adverſ. leg. & proph. cap.* 17. Et in proverbiis legitur, quia Deus theſaurizat diligentibus ſe ſalutem. (h) Vias.] *In aliis libris eſt* ὁδὸν, viam: *& Schol. notat tanquam alteram lectionem*, ὁδοὺς. (i) Semitas.] ἄξονας. *A.* καμπὰς, flexus. *Symmachus*, ἐπικυλισμοὺς, involutiones. (k) Mentem.] *A.* S. *Th.* καρδίαν, cor, *ut vulgata.* (l) Pulcher videbitur.] *Id eſt, jucundus, & ſuavis.* A. εὐπρεπώσει, decorus & venuſtus erit. (m) Cogitatio.] *A.* S. *Th.* φρόνησις, prudentia, *ut vulgata.* (n) Pravæ.] S. σκαμβαὶ. *Th.* στρεβλαὶ, *eodem ſenſu.* (o) Et flexuoſi curſus eorum.] *Ita* S. *Ambroſius in pſal.* 36. *a quo totum hunc locum ſumpſimus: etſi aliter etiam verti potuiſſet. Aquila*, καὶ θρυλλοῦσιν ἐν καμπαῖς αὐτῶν, & jactant ſe in flexuris ſuis. *Th.* καὶ μυκτηρίζουσιν ἐν τοῖς ἐπικυλισμοῖς αὐτῶν, & ſubſannant in involutionibus ſuis. (p) A via recta, & alienum a juſta ſententia.] *Symmachus*, ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ἀπὸ ξένης, ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροὶ, a muliere aliena, ab extranea, cujus verba lubrica: *qui ſenſus exprimitur in vulgata.* (q) Quæ dereliquit.] *Quod præceſſit*, malum conſilium, *græce eſt*, κακὴ βουλή. *Quare videbatur nunc vertendum*, quod dereliquit: *Sed hæc viſa eſt eſſe hujus loci ſententia*, malum conſilium illius mulieris, quæ dereliquit. (r) Doctrinam juventutis.] S. μάθησιν, diſciplinam. *Th.* ἡγέμονον, ducem, *ut vulgata.* (ſ) Divini.] A. S. *Th.* θεοῦ, Dei. (t) Poſuit.] S. ὥρισεν, terminavit. *Schol.* Alius, ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον ὁ οἶκος αὐτῆς, inclinata eſt enim ad mortem domus ejus, *ut vulg.* S. *Ambroſ. de Cain, lib.* 1. *cap.* 5. *huc videtur ſpectare, cum inquit*, Viæ inferorum domus ejus, deducentes in ſeceſſum mortis. (u) Orbitas.] *Aquila*, καμπάς. *Symm.* ὁδοὺς, *Theod.* κυκλισμοὺς *Schol.* αἱ τροχιαὶ αὐτῆς, *eodem ſenſu.* (x) Revertent.] *A* S. *Th.* ἐπιστρέψουσι, *quod idem valet.* (y) Semitas juſtitiæ.] *Affertur hic locus a* S. *Auguſtino in libro de natura, & gratia, cap.* 69. *Schol.* ὁδοὺς δικαίων, vias juſtorum. (z) Quoniam recti.] *Optime hæc reſpondent hebræo, & vulgata. In aliis libris hæc antecedunt*, χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ, boni erunt habitatores terræ, & innocentes remanebunt in ea. *In uno codice ſunt hæc, & non noſtra: ſed ſtatim ſequitur*, ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν: *quare videri poſſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ. Scholiaſtes quidem de iſtis, quæ in aliis eſſe diximus, loquens hæc affert*: οὔτοι οἱ δύο στίχοι οὔτε ἐν ταῖς λοιπαῖς κεῖνται, οὔτε ἐν τοῖς πᾶσι τῆς κοινῆς ἀντιγράφοις, hi duo verſus neque in cæteris ſunt, neque in omnibus communis editionis exemplaribus. (ω) Inhabitabunt.] S. κατακληρονομήσουσιν, hæreditabunt, *& ſic iſtum locum affert* S. *Baſilius.* (*) Iniqui.] *A.* S. *Th.* ἀσεβεῖς, impii.

CAP. III.

(a) ELeemoſynæ, & fides.] *Aquila*, ἔλεος καὶ ἀλήθεια, miſericordia, & veritas, *ut vulgata. S. Joann. Chryſoſtomus in epiſt. ad Phil. hom.* 1. *una cum hac ſententia, quam habet noſtra, conjungit & iſtam*, ἐλεημοσύνη, καὶ πίστις ἔστω σοι ἀληθής, miſericordia, & fides ſit tibi vera. (b) Alliga.] *Aquila*, σύνδησον, *eodem ſenſu.* (c) Tuum.] *In cæteris libris hæc ſubnectuntur*, γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς καρδίας σου, ſcribe eas ſuper tabulam cordis tui, *in uno autem libro, pro*, πλακὸς, *eſt*, πλάτος, latitudinem: *quomodo eſt infra cap.* 7. *Alterutrum quidem locum innuens S. Hieronymus in Abacuc, cap.* 2. *dicebat*: Sed & Salomon tale quid ſignificat in Proverbiis dicens: Deſcribe eam ſuper latitudinem cordis tui. *Symmachus*, ἐπὶ τοῦ στήθους, ſuper pectus. (d) Et provide.] *Indicatur hic locus* 2. *Cor.* 8. S. *Ambroſius in Lu. lib.* 1. *habet*, provide bona ſemper coram Deo, & coram hominibus. *A.* S. *Th.* προνόησαι, circumſpice. (e) Coram Domino.] *Iidem*, ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, in oculis Domini. (f) Eſto fidens.] S. ἔλπισον κυρίῳ. ſpera in Domino. (g) Ne exalteris.] *Th.* μὴ ἐπερείδου, ne innitaris, *ut vulgata. Symm.* μὴ ἴσθι πεποιθώς, ne ſis confidens. (h) Omnibus.] *Multi codices habent*, ἐν πάσαις, in omnibus. S. *Hieronymus lib.* 3. *adverſ. Pelag. ubi multa ex hoc loco affert, habet*, in omnibus viis tuis cognoſce eum: *& in vulgata*, cogita illum. (i) Rectas faciat.] *Sic ibidem* S. *Heironymus, quod græce eſt*, ὀρθοτομῇ, *& Symmachus planius expreſſit*, εὐθεῖς ποιήσῃ. (k) Prudens.] *A.* S. *Th.* σοφὸς, ſapiens. (l) Curatio.] *A.* ποτισμὸς, irrigatio, *ut vulgata. Symm.* πιότης, pinguedo, medulla. *Th.* καταβρεχὴ, *quod idem valet*, irrigatio, perfuſio. (m) De tuis fructibus juſtitiæ.] *A.* S. *Th.* παντὸς γεννήματός σου, de omni genimine tuo. *Sanctus Hieronymus in Ezech. cap.* 45. *hanc partem ſic refert*, & da ei de fructibus juſtitiæ tuæ. (n) Cellaria.] *Aquila*, αἱ ἀποθῆκαι, apothecæ, horrea, *ut vulgata. Symmachus*, θησαυροὶ, theſauri. (o) Saturitate frumento.] *In aliis eſt*, πλησμονῆς, *aut*, πλησμονῇ σίτου, ſaturitate frumenti. *Sanctus Hieronymus ibidem habet tantum* ut impleantur cellaria tua frumento: *Vulgata tantum*, ſaturitate: *quare videri poſſunt junctæ duæ interpretationes.* (p) Redundent.] *Schol.* ὑπερεκβλύζωσιν, *quod etiam eſt ſignificantius.* (q) Noli negligere.] *Sic Sanctus Paulus ad Hebræos cap.* 12. *Sed habet*, υἱέ μου, fili mi. *Aquila*, μὴ ἀποδοκίμασον, ne reprobes. *Symmachus*, μὴ ἀπωθῇς, ne abjicias, *ut vulgata. Sanctus Hieronymus in Ezech. cap.* 20. Fili ne contriſteris ad diſciplinam Domini, neque deficias quando ab eo argueris. Quem enim diligit, &c. *Sanctus Cyprianus de habitu virg.* File ne neglexeris diſciplinam Domini, nec defeceris ab eo correptus: *itemque* 3. *lib. ad Quirinum.* (r) Fatigeris.] *Theodot.* μηδὲ ἐκκακήσῃς, neque reprehendas, neque faſtidias. (ſ) Arguit.] *Nonnulli codices habent*, παιδεύει, *&* S. *Paulus ibidem, uti vulgata*, corripit, *itemque Sanctus Hieronymus, & Sanctus Cyprianus, locis allatis.* (t) Homo.] *Aliqui*, ἀνὴρ, *& Sanctus Auguſtinus contra Adamantium cap.* 19. Beatus vir, &c. (u) Mortalis qui videt.] *Sanctus Auguſtinus ibidem*, & immortalis qui videt. *Schol.* ἔσχεν, tenuit. (x) Appropinquantibus.] *Idem Sanctus Auguſtinus*, appropinquantibus ei, & eis qui conſiderant eam diligenter, omne autem precioſum non eſt illi dignum. (*) Longitudo.] *S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 5. Longitudo enim vitæ in dextera ejus. (*y*) In lingua.] *Sic S. Auguſtinus contra adverſ. legis lib.* 2. *cap.* 11. *& de gratia, & lib. arb. cap.*18. (*z*) Semitæ.] Sic S. *Ambroſius ibidem. Schol.* οἱ ἄξονες, *& in uno libro eſt inventum,* καὶ πάντες οἱ ἄξονες αὐτῆς μετ' εἰρήνης, *Et* omnes orbitæ ejus cum pace. (*ω*) Secura.] *Iſta dictio non habetur apud* S. *Hilarium in pſal.* 1. *neque apud Int. Origenis in epiſt. ad Rom. cap.* 6 (*aa*) In ſenſu.] *In aliquot codicibus additur,* αὐτοῦ, *& Irenæus,* ſenſu ejus abyſſi eruperunt. *Sch.* ἐν γνώσει, in cognitione, in ſcientia. (*bb*) Rores.] *Schol.* δρόσῳ, *& Irenæus,* manaverunt ros. (*cc*) Et non timebis pavorem ſupervenientem.] S. *Hieronymus in Ezech. cap.* 44. *addit,* tibi, *& in Zach. cap.* 4. terrorem ſupervenientem tibi. *Schol. Cæteri,* ἐὰν πτοηθῇς, οὐ φοβηθήσῃ, ſi animo percellaris, ne timueris, *id eſt, ſi ingruat tibi res aliqua, quæ ſuapte natura ſit terroris plena; tu ne timueris, quoniam Dominus cuſtodit te.* (*dd*) Firmabit.] *Schol.* τηρήσει, ſervabit. (*ee*) Commovearis.] *Schol.* ἁλωθῇς, capiaris. (*) Ne dixeris.] *S. Cyprianus lib.* 3. *ad Quir.* Nec dixeris; abi, & revertere, cras ego dabo; cum poſſis continuo benefacere: non enim ſcis quid contingat ſequenti die. (*ff*) Inimicitias exercere.] *Sic Lucifer pro S. Athan. S. Hieronymus adverſ. Rufin.* ne inimiceris. *Aquila,* μὴ διχάζου, *quod vulgata,* non contendas. (*gg*) Neque zelaveris.] *Schol.* μηδὲ ζήλου, *eodem ſenſu.* (*hh*) In juſtis autem non facit concilium.] *Abſunt ab uno codice. Videntur autem hoc ſignificare, cum juſtis non agere Deum quaſi pro tribunali, & longo ſubſellio, ſed amice, ac familiariter: hebræus enim hanc habet ſententiam, cum rectis eſſe ſecretum colloquium, familiarem ſermocinationem Dei.* (*ii*) Dominus.] 1. *Pet.* 5. *eſt,* θεὸς, Deus, *itemque Jac.* 4. *in vulgata.* (*kk*) Impii autem.] *S. Hieronymus in Apol. contra Rufinum,* Impii exaltant contumeliam.

CAP. IV.

(*a*) COgitationem.] *Aq.* σύνεσιν, intellectum. *Symmachus,* φρόνησιν, prudentiam. (*b*) Legem.] *Sic etiam vulgata. In aliis pleriſque,* λόγον, orationem. (*c*) Dilectus.] *A. S. Th.* μονογενής, unigenitus. Alii, *unicus.* Sed unicus eſſe poteſt qui tamen non ſit unigenitus. Prius erat in Lxx. ἀγαπώμενος. Cave rejicias. Salomo enim plures fratres habuit; non ergo unigenitus proprie. Vide 1. Paralip. 3.5. Videndus & Lyra. *Druſ.* (*d*) Docebant] *A.* ἐφώτιζόν με, illuminabant me. (*e*) Firmetur.] S. κατεχέτω λόγους μου, teneat verba mea. (*f*) Præcepta.] *A. S. Th. addunt,* καὶ ζήσῃ, *quod vulgata,* & vives. (*g*) Non obliviſcaris.] *Hæc ſunt etiam in Complut. licet non in vulgata. In Complut. autem ſequitur,* κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ παρίδῃς. Poſſide ſapientiam, poſſide intelligentiam: ne obliviſcaris, & ne deſpexeris, &c. *S. Hieronymus ep.* 2. *habet iſta, ſed hanc ultimam partem ſic affert,* & ne declinaveris a verbis oris mei, &c. *Verum cum iſta* declinaveris, *fuerit Aquila,* S. *& Th.* (*ita enim illi,* ἐκκλίνῃς) *& cætera etiam, quæ eo loco apud S. Hieronymum ſequuntur, ſint valde ſimilia vulgatæ; facile fieri potuit, ut etiam omnia iſta ab aliis potius interpretibus, quam a lxx acceperit antiqua illa vulgata. In aliquo quidem codice utraque iſta lectio conjungitur,* μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. (*h*) Et adhærebit tibi.] *A. S. Th.* καὶ φυλάξει σε & cuſtodiet te, *quomodo vulgata. S. Hier. epiſtola illa* 2. & apprehendet te. *In Ezech. cap.* 18. Ama illam, & amplexabitur te: dilige illam, & cuſtodiet te. (*i*) Et ſervabit te: circunda.] *Sic S. Hieronymus in cap.* 44. *Ezech. quo loco videtur referre lectionem lxx,* & circunda, *dictum eſt, quod græce,* περιχαράκωσον, *quaſi,* circumvalla, *& firmiſſime retine. Aquila dixit,* ἀνάλαβε αὐτὴν, ſuſcipe, retine eam, *aut,* arripe, *ut vulgata: Symmachus,* βάσταζε αὐτὴν, porta eam. *In aliis autem libris ante hoc verbum,* περιχαράκωσον, *ponuntur hæc,* ἀρχὴ σοφίας, κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν, *& apud S. Hieronymum in epiſtola, ubi, ut diximus, non videtur referre lectionem puram lxx.* Principium ſapientiæ: poſſide ſapientiam; & in omni poſſeſſione tua poſſide intelligentiam. *In uno libro ponuntur cum aſteriſco. Quod autem ſequitur,* ut te amplexetur, *S. Hieronymus in Eccl.* 3. *habet,* & amplexabitur te. (*k*) Deliciarum.] *A.* αὐχήσεως, gloriationis. *Symm.* δόξης, gloriæ. *Th.* ὡραιότητος, decoris. (*l*) Doceo te.] *A.* ὡδήγησά σε, deduxi te. (*m*) Orbitis.] *A.* ἐν καμπαῖς εὐθύτητος, in tramitibus rectitudinis. *Symm.* ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ, in ſemita recta. (*n*) Concludentur.] *Schol.* στενωθήσεται, arctabuntur. *Symm.* μὴ θλιβήσεται, non tribulabuntur. (*o*) Laborabis.] *Aq.* σκανδαλισθήσῃ, in ſcandalum impinges, corrues. (*p*) Zelaveris vias iniquorum.] *A. & Th.* μακαρίσῃς ὁδοὺς πονηρῶν, beatas putes vias malorum. (*q*) Abſcede.] *Aut,* devita, *ut Lucifer de non conv. cum hær. A. S. Th.* πάρελθε, tranſi. (*r*) Eorum.] *In multis eſt,* ἀπ' αὐτῶν, *& Lucifer,* ab eis. (*ſ*) Eſcas.] *A.* ἄρτον, panem, *ut vulgata. Lucifer,* cibantur cibis impietatis. (*t*) Vino autem.] *A. & S.* καὶ οἶνον ἀδικιῶν πίονται, & vinum injuſtitiarum bibent. (*u*) Procedunt.] *Ita etiam Lucifer, quod græce eſt,* προπορεύονται. *In aliis pleriſque,* πορεύονται, vadunt. (*x*) Dirigat ſe.] κατορθώσῃ, *id eſt, bene proceſſerit, & aſſequutus ſuum vigorem fuerit. Lucifer,* donec corrigat dies. *Th.* ὡς φῶς φέγγους πορευόμενον, καὶ φωτίζον ἕως ἑτοιμασίας ἡμέρας, tanquam lux ſplendoris vadens, & illuminans uſque ad ſtabilitatem diei, *Aquila,* ἑτοίμης ἡμέρας, paratum diem. S. ἑδραίας ἡμέρας, ſtabilem diem. (*y*) Quomodo offendunt.] *Sic idem Lucifer. Symmachus,* ἐν τίνι ἀσθενήσουσιν, in quo infirmabuntur. *Complut. utrumque videtur conjunxiſſe,* ἐν τίνι πῶς. (*z*) Appone.] *Aut,* adjice. *A. S. Th.* κλῖνον, inclina. (*ω*) Non derelinquant.] *Symm.* μὴ παραρρυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου, *quod vulgata,* ne recedant ab oculis tuis. *Th.* μὴ χλευασθήτωσαν ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου, ne ſubſannentur ab oculis tuis. (*aa*) Omni cuſtodia.] *A. & Th.* ἀπὸ παντὸς φυλάγματος, ex omni cuſtodia. (*bb*) Exitus.] ἔξοδοι, *quaſi,* proceſſiones, *& ideo Symmachus,* προέλευσις. (*cc*) Aufer a te.] S. *Ambroſius de Cain. lib.* 1. *cap.* 5. *non habet iſtud,* a te. *Aquila,* ἀπόστησον, remove. (*dd*) Pravum os.] *A. & Th.* στρεβλότητα στόματος, perverſitatem oris. (*ee*) Propelle.] *A. S. Th.* μάκρυνον, elonga. (*ff*) Recta.] *Symm.* εἰς τὸ εὐθὺ, in rectum. *A. & Th.* εὐθυνέτωσαν κατεναντίον, *quod putamus pertinere ad id quod ſequitur,* palpebræ tuæ annuant juſta. *Nam ita hebræus,* palpebræ tuæ dirigant coram te. (*gg*) Rectas orbitas.] *Aquila,* ὁδοποίει καμπὴν ποδῶν σου, cura, muni viam pedum tuorum. *Symm.* διατήρησον τοῖς ποσί σου, obſerva pedibus tuis. (*hh*) Dirige.] *Aqu.* S. *Th.* ἑτοίμαζε, para, firma.

CAP. V.

(*a*) ET meis ſermonibus appone.] *Th.* τῇ φρονήσει μου κλῖνον τὸ οὖς σου, *quod vulgata,* prudentiæ meæ inclina aurem tuam. (*b*) Cogitationem.] *A. S. Th.* γνῶσιν, ſcientiam. (*) Senſus autem meorum labiorum mandat tibi.] *Alii,* αἴσθησιν ἐντέλλομαι, ſenſum mando; *ubi vulg.* & diſciplinam labia tua conſervent. (*c*) Fornicariæ.] *Iidem,* ἀλλοτρίας, alienæ. *Vulg. tamen,* meretricis, *& S. Hier. in Ezech. c.* 3. *& cap.* 6. *S. Amb. De Cain cap.* 5. mella enim deſtillabunt a labiis mulieris fornicariæ. (*d*) Quæ ad tempus.] *S. & Th.* καὶ λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον φάρυγξ αὐτῆς, *quod vulg.* & nitidius oleo guttur ejus. (*e*) Amariorem felle.] *A.* ὡς ἀψίνθιον, *& vulg.* quaſi abſynthium. *Sequuti autem ſumus interpretationem S. Ambroſii: nam licebat etiam vertere propius ad Hebræum,* noviſſimum autem amarius felle invenies, & acutum, *nec multo aliter Lucifer de non converſ. cum hær.* (*f*) Cum morte.] *Schol.* μετ' ὀδύνης, cum dolore. (*g*) Orbitæ.] *A.* καμπαί. *&* ἐπικυλισμοὶ, *eodem ſenſu.* (*h*) Ne irritos facias.] *A.* μὴ ἀπόστητε, ne recedatis. (*i*) Non prodat aliis.] *Sym.* μήποτε δῷ ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, ne forte det alteri gloriam tuam. (*k*) Ætatem.] *A. S. Th.* τὰ ἔτη σου, annos tuos. (*l*) Alienorum.] *Alii,* ἀλλοτρίοις, alienas. *Sch.* ἀλλοτρίων. (*m*) Pœnitebit.] *Alii,* μεταμεληθῇς, pœniteat. *A. S. Th.* στενάξεις, gemes. (*n*) In noviſſimis.] S. ἐν τῷ ἐκλείπειν, in deficiendo. (*o*) Devitavit.] *Th.* παρώξυνε, exacerbavit. (*p*) Corripientis.] *A. S. Th.* φωτιζόντων, illuminantium. (*q*) Adhibebam.] παρέβαλλον, *aut,* παρέβαλον. *A. S. Th.* ἔκλινα, inclinavi. (*r*) Pene fui.] *Sic vulg. quod græce eſt,* παρ' ὀλίγον ἐγενόμην, *poſſet tamen verti,* parum abfuit, quin fuerim. *A.* ὡς ὀλίγον ἐγενόμην. *Sch.* ἐν βραχυτάτῳ, *eodem ſenſu.* (*ſ*) De tuis vaſis.] *A. S. Th.* ἐκ λάκκου σου, de ciſterna tua, *ut vulg.* (*t*) Puteorum.] *Sch.* ὑδάτων, aquarum. *S. Hier. in Ezech. cap.* 32. Bibe aquam de tuis aquis, & de puteorum tuorum fontibus. (*u*) Non ſupereffundantur.] *A.* μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω, ne diſpergantur fontes tui extra. *In multis codicibus non eſt illud* μὴ, *ſed tantum,* ὑπερεκχείσθω, ſupereffundantur. *Origenis Int. ho.* 12. *in Num.* Bibe aquas de tuis vaſis, & de puteorum tuorum fonte, & non ſupereffundantur tibi aquæ extra tuum fontem. Quamvis in aliis exemplaribus legerimus, & effundantur tibi aquæ extra tuum fontem. *Clemens Alex. ſtrom. l.* 2. μὴ δὴ ὑπερεκχείσθω σου ὕδατα ἔξω πηγῆς σου. (*x*) Propius.] *A. S. Th.* εὐλογημένη, *& vulg.* ſit vena tua benedicta. (*y*) Pullus gratiarum.] *Sic S. Ambr. l.* 3. *off. c.* 1. *S. Hier.* & pullus gratiarum loquantur tibi. *Sym. & Th.* καὶ ἔλαφος χάριτος, & cervus gratiæ. (*z*) Propria.] *Sch.* φιλία, dilectio, amicitia. *Aq.* τίτθοι αὐτῆς μεθυσκέτωσαν, *quod vulg.* ubera ejus inebrient. (*ω*) Coram.] *S. & Th.* ἀπέναντι, *eodem ſenſu.* (*aa*) Orbitas.] *A.* καμπὰς, S. ἐπικυλισμοὺς, *ut ſuperius.* (*bb*) Iniquitates.] *A. S. Th.* ἀνομίαι, *eodem ſenſu.* (*cc*) Catenis.] *Aq.* καὶ ἐν σχοινίοις ἁμαρτίας αὐτοῦ, & in funibus peccati ſui. (*dd*) Conſtringitur.] *Symm.* συλληφθήσεται, comprehendetur. (*ee*) Cum iis qui non habent diſciplinam.] *Symm.* διὰ ἀπαιδευσίαν, propter inopiam diſciplinæ. (*ff*) Vitæ ſuæ dejectus eſt, & periit propter imprudentiam.] *Illud* βιότητος, *in Compl. transfertur,* violentiæ. *Symm.* ἀφροσύνης αὐτοῦ πλανηθήσεται, *quod vulg.* ſtultitiæ ſuæ decipietur, *neque aliud eſt in hebræo, ac vulg. in Schol. tamen ad illa verba ultima,* διὰ ἀφροσύνην, *adſcribitur hæc varietas.* Symm. & Theod. ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν, in non cognoſcendo diſciplinam.

CAP. VI.

(*a*) AMicum tuum.] *Simili loquutione affert locum, qui paulo poſt ſequitur. S. Ambr. de Tobia cap.* 23. ſtimula civem tuum, quem ſpopondiſti, *id eſt,* quem ſponſione facta præſtare debes. *Aq.* ἑταῖρον, ſodalem. *Symm. & Th.* πλησίον, proximum. (*b*) Trades.] *Sch.* ἐνέπηξας εἰς ἅλυσιν χεῖρά σου, infixiſti in catenam manum tuam. (*c*) Laqueus.] *Symm.* ἐνεπαγιδεύθης ἐν ῥήμασι στόματός σου, *quod vulgata,* illaqueatus es verbis oris tui. (*d*) Et capitur.] *Symm.* καὶ ἑάλως ἐν ῥήμασιν, & captus es in verbis, *nec multo aliter vulgata.* (*e*) Eſto non remiſſus.] *A. S. Th.* πορεύου, vade. (*f*) Stimula.] *S. & Th.* παρόρμησον, incita. (*g*) Et amicum.] *Schol.* πολίτην, civem, *quemadmodum & S. Ambr. loco allato.* (*h*) Somnum.] *A. S. Th.* νυσταγμὸν, dormitationem. (*i*) Neque indormites.] *Sch.* καὶ ἐξεγέρθητι, & expergiſcere. (*k*) Reti.] *Sym.* ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ, de manu aucupis. (*l*) Vade.] *A. S. Th.* πορεύου, *eodem ſenſu.* (*m*) Qui cogat.] *A. & Th.* ἐκβιαστὴν, qui extorqueat. *Sym.* γραμματέα, ſcribam. (*n*) Et multam.] *Sch.* συστρέφει ἐν θερισμῷ βρώματα αὐτοῦ, coacervat in meſſe eſcas ſuas. *Sym.* συνάγει ἐν ἀμητῷ τὰ δέοντα αὐτοῦ, congregat in meſſe neceſſaria ſua. (*o*) Facit.] *Sch.* ἐμπορεύεται, mercatur, *ut habet S. Amb. Hex. l.* 5. *c.* 21. *quo ex loco totũ fere hunc locũ de ape ſumpſimus; qui a Compl. & vulg. abeſt.* S. *Hier. in Ezech. c.* 3. Et in proverbiis de ape dicitur, quanquã hoc hebræa non habeant exemplaria: Vade ad apem, & diſce, quomodo operatrix ſit, & opus ſuum caſtum faciat: cujus laboribus reges & imperiti pro ſanitate abutuntur, *quã ultimã ſententiã ita refert* S. *Amb.* cujus laborẽ reges & mediocres ad ſalutẽ ſumunt. (*p*) Uſque quo.] *Sch.* πότε, *eodem ſenſu.* (*q*) Jaces.] *A. S. Th.* κοιμηθήσῃ, dormies, *ut vulg.* (*r*) Excitaberis.] *A. S. Th.* ἀναστήσῃ, ſurges. (*ſ*) Amplecteris.] *Aq.* περιλαμβάνεις, *eodem ſenſu.* (*t*) Deinde ſupervenit.] *Aq.* καὶ ἐλεύσεται. *Sym. & Th.* ἥξει, & veniet. (*u*) Tanquam bonus curſor.] *Sym.* ὡς ἀνὴρ ἀσπίδος, tanquam vir clypei. *Th.* ὡς ἀνὴρ θυρεοφόρος, tanquã vir haſtifer. (*x*) Si autẽ.] *Hæc uſque ad,* vir inſipiens, *abſunt a Compl. & vulg.* (*y*) Vias non bonas.] *Sym.* στρεβλότησι στόματος, perverſitatibus oris. (*z*) Innuit.] *Aq. & Th.* κνίζει, carpit. κνίζω vellico, item uro, pungo, mordeo: item ſcrupulum injicio, ſolicitudinem affero. κνίζειν τὸν ἐραστὴν, dicitur amica cum fingit ſe eum averſari. *Druſ.* (*ω*) Significat.] *A.* τρίβων, *Sym.* περιπατῶν, *vulg.* terit pede. (*aa*) Docet autem nutibus digitorum.] *Compl.* digito. *Sym.* δακτυλοδεικτῶν, digitis monſtrans. *Sch.* συμβιβάζει δὲ τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ, docet autẽ digitis ſuis. (*bb*) Perverſum.] *Sch.* στρεβλότητος, perverſitatis. (*cc*) Turbatione.] *Sch.* ἀντιδικίας, contentiones, jurgia. (*dd*) Extemplo.] *A.* παραχρῆμα. *S.* ἄφνω, *eodem ſenſu.* (*ee*) Deus.] *In aliis libris eſt,* ὁ κύριος, Dominus, *& Sch.* ὁ θεὸς. *Verum pro hac ſententia in vulg. ex hebr. eſt,* ſex ſunt, quæ odit Dominus. (*ff*) Conteritur autem propter immunditiã animæ.] *A. S. Th.* καὶ ἑπτὰ βδελύγματα ψυχῆς αὐτοῦ, & ſeptẽ abominationes animæ ejus, *quod vulg. planius dixit,* & ſeptimum deteſtatur anima ejus. (*gg*) Contumelioſi.] *Sic S. Hier. in*

Naum

Nam cap. 2. in extrema autem apologia adv. Rufinum, oculos contumelioſi, linguam iniqui, &c. Lucifer pro S. Athan. oculus contumelioſus, lingua iniqua, &c. Aq. & Symm. ὑψηλὸς, ſublimis. (hh) Juſti.] Sic Lucifer, & S. Hier. adv. Ruf. Alii, δίκαιον, juſtum. Aq. ἀθῷον, Symm. ἀναίτιον, innoxium. (ii) Feſtinantes.] A. S. Th. ταχύνοντες δραμεῖν εἰς κακὸν, quod vulgata, veloces ad currendum in malum. (kk) Accendit falſa.] Sic putamus melius ad ſententiam reddi, quam quomodo in Complut. exurit mendacem. Hoc enim ſibi vult, excitat mendacia, aut, mendaciis accendit homines. Symm. & Th. ἐκφαίνει, profert, & vulgata, proferentem mendacia. (ll) Judicia.] Schol. ἀντιδικίας, lites, jurgia, diſcordias, ut vulgata. (mm) Liga.] Aq. & Th. σύνδησον, colliga. (nn) Animam.] Schol. καρδίᾳ, & vulgata, in corde tuo. (oo) Et quaſi torquem circunda.] S. σφίγξον, conſtringe. (pp) Adducito eam.] A. S. Th. ὁδηγείτω σε, deducat te. (qq) Ut expergefacto.] Schol. ὡς δ' ἂν διεγερθῇς, & cum expergefactus fueris. (rr) Legis & lumen.] A. S. Th. καὶ νόμος φῶς, quod vulgata, & lex lux. (ſſ) Et correptio, & diſciplina.] Iidem, ἔλεγχοι παιδείας, increpationes diſciplinæ, ut fere vulgata. (tt) Nupta.] Schol. τοῦ φίλου σου, amici tui. Aq. ἑταίρου σου, ſodalis tui. Th. πόρνης, meretrice. (uu) Et à calumnia linguæ alienæ.] Symm. & Th. ἀπὸ λειογλώσσου ξένης, quod vulgata, à blanda lingua extraneæ. (xx) Non te vincat formæ.] Sic S. Ambroſius de Cain, cap. 5. & S. Hieron. in Ezech. cap. 27. Non te decipiat pulchritudinis deſiderium, ne capiaris oculis tuis. In aliquibus codicibus additur, υἱὲ, fili, quod tamen neque in vulgata eſt. Aq. Symm. Th. μὴ ἐπιθυμήσῃς κάλλους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ σου, ne concupieris pulchritudinem ejus in corde tuo. (yy) Capiaris.] Schol. μὴ δὲ ἕλῃ σε, neque capiat te. (zz) Alligabit.] A. S. Th. μὴ ὑποτύψει, nunquid ſubagitabit. (ωω) Nuptam.] A. & Th. ἑταίρου αὐτοῦ, ſodalis ſui. Symm. τοῦ πλησίον, proximi, ut vulgata. (aaa) Non mirum, ſi deprehendatur.] Symm. οὐκ ἐξευτελίσουσιν. Aq. οὐκ ἐξουδενώσουσι τὸν κλέπτην, non ſpernent furem. (b) Eſuriens.] Alii, πεινῶσαν, eſurientem. Schol. ψυχὴν αὐτοῦ, ὅταν πεινάσῃ, animam ſuam, cum eſurierit. (c) Autem propter inopiam cordis.] Aq. γυναῖκα, στερεῖται καρδίας, nuptam, deficit corde. (d) Ac dolores, & ignominias.] Symm. μάστιγα, καὶ ὕβριν εὑρήσει, plagam, & contumeliam inveniet. (e) Judicii.] Aq. & Th. ἐκδικήσεως, vindictæ. (f) Non commutabit.] Th. οὐ λήψεται πρόσωπον παντὸς λυτρώσεως, non accipiet perſonam ullius ſatisfactionis. (g) Multis donis.] Aquila, δωροκοπίᾳ, munerum oblatione.

CAP. VII.

(a) Fili, honora.] Hæc uſque ad, cuſtodi, ſunt etiam apud Luciferum pro S. Athan. & in Complut. licet non in vulgata. (b) Et vives.] A. S. Th. καὶ ζῆθι, & vive. (c) Circumpone.] A. σύνδησον. S. & Th. ἄφαψαι, liga, ut vulgata. (d) Cordis.] S. τοῦ στήθους, pectoris. LXX. hic habent, ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου: ſed legendum eſſe divino, ἐπὶ πλακὸς καρδίας σου: in tabula cordis tui. Quanquam apud Hieron. Hab. 2. deſcribe ea ſuper latitudinem cordis tui. Sic variant codices cap. 3. Nam pro eo quod in cæteris, ἐπὶ πλακὸς, in uno legitur, ἐπὶ τὸ πλάτος. Conſule ſodes editionem Romanam ad hunc poſtremum locum. Druſ. (e) Tuam ſororem eſſe.] A. S. Th. ἀδελφή μου εἶ σὺ, quod vulgata, ſoror mea es tu: quare credibile eſt apud illos etiam præceſſiſſe, dic ſapientiæ. (f) Et prudentiam notam redde tibi.] A. & Th. καὶ γνωστὴν τὴν σύνεσιν καλέσεις, & notam (id eſt, propinquam) intelligentiam vocabis. (g) Si te ſermonibus.] Huc ſpectans S. Ambr. de Cain. lib. 1. cap. 4. ubi totum hunc locum optime tractat, dicebat, ſermonibus adoritur gratioſis. Th. ἧς ῥήματα αὐτῆς ὀλισθηρὰ, cujus verba ejus lubrica, mollia. (h) Juxta angulum.] In aliis libris ἐν γωνίᾳ, & Schol. παρὰ γωνίαν. S. Ambr. eod. cap. 4. ſic hunc locum reddit, quemcunque viderit ſenſu dubio prætereuntem in angulo tranſitus domus ſuæ. (i) Speciem habens meretriciam.] Aq. θέσιν πόρνης, S. τάξιν πόρνης, quod vulg. ornatu meretricio. (k) Vaga.] Sic videtur reddidiſſe S. Ambr. quod græce eſt, ἀνεπτερωμένη, quaſi volatica. Aq. σχολάζουσα, vacans, ocio diffluens. (l) Luxurioſa.] Aq. ἀφισταμένη, Symm. ἀφεστηκυῖα, declinans perverſa, aut, faciens declinare, ac pervertens. (m) Impudenti.] Symmachus, ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἶπεν, audacia induravit faciem ſuam: & dixit. Th. ἠναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς, impudenter egit in vultu ſuo. (n) Inſtitis texui.] Sic S. Ambr. quod poterat etiam verti, funibus tetendi. Aq. & Th. περιστρώμασιν περιέστρωσα, periſtromatis circumſtravi. (o) Tapetis ab Egypto.] Ex eodem S. Ambr. Compl. τοῖς Αἰγύπτου. Th. διαγέγραμμαι ζωγραφίαν Αἰγύπτου, deſcripſi picturam Ægypti. (p) Aſperſi.] Th. ἐκαλλώπισα, ornavi, compſi. (q) Fruamur amicitia.] A. S. Th. μεθυσθῶμεν μαστῶν, quod vulgata, inebriemur uberibus. (r) Colluctemur.] Idem S. Ambr. Aq. & Th. συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις, circumplicemur in amoribus. (ſ) Involucro.] Ex eodem S. Ambr. quod græce eſt, ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν, ligamen argenti accipiens. Schol. βαλάντιον, ſacculum. (t) Per dies multos.] Aq. εἰς ἡμέραν πανσελήνου, quod vulgata, in die plenæ lunæ. Alius, ἐν ἡμέρᾳ εὐσήμου, in die ſolennitatis. (u) Seduxit.] S. ἐξέκλινεν, declinare fecit. Aq. ἦγξεν, quaſi, obtorto collo duxit. (x) Colloquutione.] S. Ambr. multo blandimento ſermonum, Th. ἐν πλήθει δομάτων, in multitudine donorum. (y) Attraxit.] Sic videtur vertiſſe S. Ambr. quod græce eſt, ἐξώκειλεν. A. S. T. ἔξωσεν, pepulit. (z) Infatuatus.] κεπφωθεὶς. S. Ambr. At ille ſequutus eam circumvenitur. Aq. παραχρῆμα. Symm. ἐξαίφνης, & vulgata, ſtatim. (ω) Ad vincula.] Symm.] σκιρτῶν ἐπὶ δεσμῶν ἄφρων, exultans ſuper vinculis ſtultus. (aa) Vulneratus.] Th. ἕως διαπαρῇ βέλος ἧπαρ αὐτοῦ, donec transfigat ſagitta jecur ejus, ut vulgata. (bb) Tuum.] Sic etiam S. Ambr. cap. 5. In cæteris libris ſubjungitur, καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς, quæ in vulgata, nec decipiaris ſemitis ejus. (cc) Innumerabiles.] Sic idem Sanctus Ambroſius. Symmachus vero & Theod. ἰσχυροὶ πάντες, quod vulgata, fortiſſimi quique.

CAP. VIII.

(a) In ſapientiam.] Th ἰδοὺ ἡ σοφία κεκράξεται, καὶ ἡ σύνεσις δώσει φωνὴν αὐτῆς. Ecce ſapientia clamabit, & intelligentia dabit vocem ſuam. (b) In introitibus.] Th. εἴσοδον θυρῶν, ingreſſum oſtiorum. Nam in Hebræo antecedit, ad os civitatis. Quod autem ſequitur, canitur, videantur quæ notata ſunt, cap. 1. (c) Apponite cor] Symmachus, νοήσατε τῇ καρδίᾳ, intelligite corde. (d) Præclara.] Symmachus, & Th. ἡγεμονικὰ, principalia. (e) Ipſis.] Aliqui, ἐν αὐτοῖς in eis, ut vulgata. (f) Tortuoſum.] Aqu. διεστραμμένον, perverſum. Th. περιπεπλεγμένον, καὶ διεστραμμένον, circumplicatum, & perverſum. (g) Præſentia.] Th. εὐθεῖα, recta. Schol. εὔκοπα, al. εὔσκοπα, facilia, al. evidentia. (h) Precioſis] Symmachus, τῶν ἐσωτάτων, intimis. (i) Inhabitavi conſilium.] Symmachus, πανουργίαν, aſtutiam. (k) Ego invocavi.] Th. διαβουλιῶν εὑρήσω, cogitationum inveniam. (l) Injuſtitiam.] Schol. κακίαν, quod vulgata, malum. (m) Odi autem ego perverſas vias malorum.] S. & Th. καὶ στόμα στρεβλὸν ἐμίσησα, & os perverſum odi. (n) Securitas.] Aq. εὐνομία, bona legum conſtitutio. (o) Fortitudo.] Symmachus, κράτος, eodem ſenſu. (p) Scribunt juſtitiam.] A. S. Th. ἀκριβάσονται δίκαιον, decernent juſtum. (q) Magnates magnificantur.] A & S. ἄρχοντες ἄρξουσιν, principes imperabunt. (r) Tyranni.] Aq. & Th. ἑκουσιαζόμενοι, magnifici, qui ultro dant: ac ſignificantur tamen iſto nomine ii qui ſedent ad gubernacula, ut alibi nomine beneficiorum. (ſ) Invenient.] Sic & in alio codice. In cæteris additur, χάριν, gratiam. (t) Mihi eſt.] Aq. σὺν ἐμοί. Th. μετ' ἐμοῦ, mecum. Symmachus, παρ' ἐμοῦ, a me. (u) Poſſeſſio multorum.] Symmachus, βίος παλαιὸς, vita antiqua. Th. ὕπαρξις παλαιὰ, ſubſtantia antiqua. Aq. ὕπαρξις μετ' εἰρήνης, ſubſtantia cum pace. (x) Melius.] Symmachus, κρείσσων καρπός μου χρυσίου ὠφὰζ, melior fructus meus auro Ophaz. A. ἀγαθὸς καρπός μου παρὰ χρυσίον, καὶ παρὰ κιρρὸν, bonus fructus meus præ auro, & præ obrizo, aut, obruſſo. (y) Juſtitiæ.] Schol. δικαιώματος, juſtificationis. (z) Ut diſtribuam.] A. S. Th. τοῦ κληροδοτῆσαι, ad faciendum hæreditare. (ω) Si annunciavero.] Hæc uſque ad, Dominus condidit, ſunt etiam in Complut. ſed non in vulgata. (aa) Dominus condidit.] S. Ambroſius, 3. de fide cap. 4. Dominus creavit me: ſed in hoc loco ſequuti ſumus præcipue S. Cyprianum, lib. 2. adv. Jud. videnda tamen ſunt quæ a S. Hieronymo hic, & in 26. Eſa. in 4. Mich. in 2. Eph. & in ep. 139. præter ea quæ a S. Hilario, a Tertulliano, a Lactantio, a cæteris Patribus latinis & græcis afferuntur. Aq. κύριος ἐκτήσατό με ἀρχῆθεν κατεργασμάτων αὐτοῦ, Dominus poſſedit me ab initio opificiorum ſuorum. Sym. ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, principium viarum ſuarum ante opificium ſuum. Th. πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀπὸ τότε, καὶ ἐκ τότε πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι, ante opificiū ejus a tunc & ex tunc ante ſeculum præparata ſum. (bb) Generat me] S. Cyprianus, genuit me Dominus. Fecit, &c. In hebræo non eſt hoc loco, Dominus. Aq. & Th. ὠδινήθην, per partum erupi. Symmachus, ἐμαιώθην, quaſi obſtetricis opera conformata ſum. (cc) Fecit regiones, & inhabitablies, & ſummitates habitatas ejus, quæ ſub cœlo.] S. Cyprianus: Fecit regiones, & inhabitabilia (aliquis codex habet, habitabilia) & fines inhabitabiles ſub cœlo. S. Hilarius, & cacumina, quæ habitantur ſub cœlo. Aq. & Symmachus, πρὶν ἢ ἐποίησε γῆν καὶ ἐφόδους, priuſquam faceret terram, & exitus, aut, plateas. (dd) Sedem.] Aq. & Symmachus, πύργον, turrim. Tertullianus videtur hanc particulam non habuiſſe. Ita enim refert, Cum pararet cœlum, aderam illi, & cum fortia faciebat ſuper ventos, quæ ſurſum nubila, & cum firmos ponebat fontes ejus quæ ſub cœlo, ego eram compingens cum ipſo. Sed S. Hilarius, Cum pararet cœlum, eram cum illo, & cum ſecerneret ſuam ſedem, quando ſuper ventos validas faciebat in ſummo nubes. Quo etiam loco notandum eſt illud, ſuper ventos, conjungi cum nubibus, non cum ſede: & ita etiam S. Cyprianus, cum ſuper ventos validas faceret deſuper nubes (ee) Nubes.] Aq. ῥοπὰς, momenta, Symmachus, αἰθέρα, æthera, ut vulgata. (ff) Et cum confirmatos] Aq. & Th. ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, in ſtatuendo gyrum ſuper faciem abyſſi. (gg) Et quando.] Aliqui ἡνίκα, & S. Cyprianus, quando. Tertullianus hanc partem non refert. In aliis autem codicibus non modo iſta pars ponitur, ſed hæc etiam antecedunt, ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ ὕδατα οὐ (abeſt iſtud οὐ, ab uno libro) παρελεύσεται στόματος (in eodem ad marginem eſt adſcriptum, στόμα) αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὰ, in ponendo mari præſcriptionem ſuam, & aquæ non tranſibunt os ſuum, (id eſt, littus,) & fortes, &c. Quæ ut diximus, a S. Cypriano & Tertulliano non referuntur. Procopius priorem partem habet, non poſteriorem. (hh) Diſponens.] Aut, compingens, aut, modulans, ut Tertullianus, aut, componens, ut S. Hilarius, & vulgata. Aq. τιθηνουμένη, nutrita (quamvis dictionem hebræam nonnulli interpretentur, nutricius.) Symmachus, & Th. ἐστηριγμένη, firmata. (ii) Jocundabar.] A. S. Th. παίζουσα, ludens. (kk) Audi me.] In aliis libris hæc ſubjunguntur, καὶ μακάριοι οἱ ὁδούς μου φυλάξουσιν (Complut. φυλάσσοντες) ἀκούσατε σοφίαν, καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε, & beati qui vias meas cuſtodient. Audite ſapientiam, & ſapite, & ne obſtruamini. Quæ in uno libro notata ſunt aſteriſco. (ll) Servans limina] Th. φλιὰς θυρῶν μου, poſtes oſtiorum meorum. (mm) Egreſſiones enim meæ, egreſſiones vitæ.] A. S. Th. ὁ γὰρ εὑρών με, εὑρήσει ζωὴν, qui enim invenerit me, inveniet vitam. (nn) Paratur voluntas.] De hac ſententia S. Auguſtinus, epiſt. 107. & alibi ſæpe. Symmachus, καὶ ἀρύεται εὐδοκίαν παρὰ κυρίου, quod vulgata, & hauriet ſalutem a Domino. (oo) Impie agunt.] A. & Symmachus, ἀδικεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, quod eadem vulgata, lædet animam ſuam.

CAP. IX.

(a) Subdidit.] Imitati magna ex parte ſumus S. Cyprianum, in epiſt. ad Cæcilium de ſacramento Dominici calicis, & lib. 2. adv. Jud. quamvis eadem fere habeantur apud S. Ambroſium lib. 1. de fide cap. 7. & alibi, & apud alios. Aquila, & Symmachus, ἐλατόμησε, excidit, ut vulgata. (b) Mactavit.] Sic S. Cyprianus. S. Ambroſius, in pſal. 118. in prol. (nam in loco ante indicato eſt mendum in multis codicibus) interfecit ſuas hoſtias. Tertul. adv. Gnoſt. pronunciatur voce Salomonis, Sophia jugulavit filios ſuos. (c) Paravit.] Aq. παρέταξεν, diſpoſuit. Symmachus, προσέθηκεν, appoſuit. Theod. ἐστοίβασεν, ſtipavit. (d) Servos.] Aq. παιδίσκας, ancillas. Sym. κοράσια, puellas. Th. νεάνιδας, adoleſcentulas. (e) Cum excelſa prædicatione ad craterem, dicens.] S. Ambr. in eodem primo de fide, cum altiſſima prædicatione dicens. *Aq.* ἐπὶ ὑψέων, ſuper excelſa. *Sym. & Th.* πόλεως, civitatis: *quod fortaſſe ſequitur ad illud. Nam Hebræus habet*, ſuper alas excelſorum civitatis. (*f*) Inſipiens.] *Symmachus*, νήπιος, parvulus. (*g*) Derelinquite ſtultitiam.] *A. S. Th.* καταλίπετε, *eodem ſenſu. Quod autem in pleriſque ſequitur*, ϗ ζήσεσθε, & vivetis, *non eſt apud S. Cyprianum, lib. 2. adv. Jud. neque etiam illa, quæ & in noſtra, & in aliis præter Compl. ſubjunguntur*, ut in ſeculum regnetis, *neque illa, quæ adhuc in aliis, ſed non in noſtra*, ἵνα βιώσητε, ut vivatis. (*h*) Et corrigite in ſcientia intelligentiam.] *S. Cyprianus ibid.* & corrigite ſcientiam, & intelligentiam, *al.* ſcientiæ intelligentiam. *Aq. & Symm.* ϗ κατευθύνθητε ἐν ὁδῷ συνέσεως, & recta ite in via intelligentiæ. (*i*) Seipſum.] *In pleriſque hæc adduntur*, οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ, μώλωπες αὐτῷ, correptiones enim impio, livores ſibi. *Schol.* hic verſiculus non ponitur neque in cæteris, neque apud lxx. (*) Non arguas.] *S. Cyprianus*, 3. *teſtim.* qui corripit impium; odietur ab eo. (*k*) Si autem malus evaſeris.] *Symmachus*, κἂν λοιμὸς γένῃ, & ſi peſtilens fueris. (*l*) Solus utique hauries mala.] *Symmachus & Th.* μόνος βαστάξεις, ſolus portabis. *In quibuſdam vero codicibus hæc adduntur*, υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται, filius, diſciplinam nactus, ſapiens erit, imprudente autem miniſtro utetur, *quæ ſunt in cap. ſequenti. Ab Compl. autem non modo iſta abſunt, ſed etiam quæ ſequuntur*, qui fidens eſt, *uſque ad* Mulier, *quemadmodum & a vulgata. Referuntur tamen iſta apud S. Cyprianum in Concilio Carthaginenſi.* (*m*) Mulier.] *Totus fere hic locus optime tractatur a* S. *Ambroſio, de Cain lib.* 1. *cap.* 4. *&* 5. (*n*) Dulcem.] *In aliquot codicibus additur*, πίετε, bibite. *S. Ambroſius, cap. illo* 4. Panibus abſconditis ſuaviter utimini, & aquam furtim dulciorem bibite. *S. Hieronymus in Oſee, cap.* 13. Panes occultos libenter attingite, & aquæ furtivam dulcedinem. (*o*) Terrigenæ.] *Aq. & Symmachus*, ῥαφαείμ, Raphaim. *Schol.* θεομάχοι, pugnantes cum Deo. *Th.* γίγαντες, gigantes, *ut vulgata, licet alii interpretentur dictionem hebræam*, manes, *aut*, inferos. (*p*) Et in profundum inferni occurrit.] S *Hieronymus in Oſee, cap.* 13. & neſcit inſipiens, quoniam terrigenæ apud eam pereunt, & in profundum inferni incurrunt. *Aquila, Symmachus, Th.* ϗ ἐπὶ τοῖς βάθεσι τοῦ ᾅδου οἱ κλητοὶ αὐτῆς, & in profundis inferni invitati ejus: *quomodo fere vulgata.* (*q*) Alienam.] *In aliquot codicibus hæc ſequuntur*, ϗ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον, & tranſcendes fluvium alienum: *& in uno ſunt ſub aſteriſco. Verum a Complutenſi, & vulgata abſunt omnia ab illo*, ſed reſili, *uſque in finem. Poſtremam tamen ſententiam*, ab aqua autem aliena, &c. *refert apud Sanctum Cyprianum idem Concilium Carthag. & ipſe S. Cyprianus in epiſt.* 12. *primi libri ad Januarium, & cæteros.*

CAP. X.

(*a*) Filius.] *In Hebræo & in vulgata antecedit*, Parabolæ Salomonis. (*b*) Non occidet Dominus fame.] *Sic S. Cyprianus de opere, & eleem. & de orat. Dom. S. Hieronymus in Eſa. cap.* 65. non interficiet fame Dominus. *Sym. & Th.* οὐ λιμαγχονήσει, non ſuffocabit fame, quaſi angina. (*c*) Filius eruditus.] *Refert hanc ſententiam S. Auguſtinus*, 16. *de civit. cap.* 2. *& alibi. In quibuſdam codicibus diximus etiam eſſe in capite proxime præcedente. A vulgata autem abeſt utroque loco.* (*d*) Incolumis evaſit ab æſtu.] *Symmachus*, συνάξας ἐν ἀμητῷ υἱὸς φρόνιμος, *& vulgata*, qui congregat in meſſe, filius ſapiens eſt. (*e*) Iniquus.] *Aq.* αἰσχύνης, confuſionis, *ut vulgata.* (*f*) Luctum intempeſtivum.] *Aq. & Symm.* ἀδικίαν, *& vulgata*, iniquitatem. *Th.* ἁρπαγὴν, rapinam (*g*) Cum encomiis.] *Aq.* εἰς εὐλογίαν, in benedictionem. (*h*) Extinguitur.] *Aq. & Symm.* σαπήσεται, putreſcet. (*i*) Perverſe agens ſupplantabitur.] *Aq.* δαρήσεται, cædetur, vapulabit. *Symm.* βασανισθήσεται, torquebitur. *Th.* φυρήσεται, macerabitur. (*k*) Simpliciter.] *Aq. & Symmachus*, ἁπλότητι, ſimplicitate. *Quod autem ſequitur*, ambulat fidens, *ſic eſt in aliquo codice S. Cypriani lib.* 3. *ad Quir. quamvis in aliis ſit*, fidenter. (*l*) Diſtorquet.] *Symm.* στρεβλῶν, *eodem ſenſu.* (*m*) In manu.] *Aq. & Symm.* στόμα, os, *ut vulgata.* (*n*) Contentionem.] *Symm. & Th.* μάχας, pugnas (*o*) Non contentioſos.] *Schol.* ἀδικοῦντας, prævaricantes, injuriam facientes: *quare vulgata*, univerſa delicta operit charitas, *&* 1 *Petri* 4. quia charitas operit multitudinem peccatorum. (*p*) Qui e labiis profert ſapientiam.] *A. S. Th.* ἐν χείλεσι σοφοῦ εὑρεθήσεται σοφία, *quod vulgata*, in labiis ſapientis invenitur ſapientia. (*q*) Virga percutit virum excordem.] *Th.* ϗ ῥάβδος ἐν νώτῳ ὑστερουμένῳ καρδίας, *quod eadem*, & virga in dorſo ejus qui indiget corde. (*r*) Occultabunt ſenſum.] *Aq.* συγκρύψουσιν γνῶσιν, cooperient ſcientiam. (*ſ*) Munita.] *Th.* κράτους αὐτοῦ, *quod in vulgata*, fortitudinis ejus. (*t*) Contritio autem impiorum.] *Schol.* δειλία ἀσεβῶν, pavor impiorum: *vulgata*, pavor pauperum. (*u*) Fructus.] *A. S. Th.* γεννήματα, genimina. (*x*) Peccata.] ἁμαρτίας, *& videtur ſubintelligenda præpoſitio*, εἰς, ad: *nam vulgata*, ad peccatum. *In multis tamen codicibus eſt*, ἁμαρτίαι, peccata, *in recto, & in Compl.* ἁμαρτίαις, peccatis. (*y*) Vias juſtas vitæ cuſtodit diſciplina.] *Illud*, juſtas, δικαίας, *abeſt a multis. Schol.* ὁδὸς ζωῆς φυλάσσει ἀκάκους, via vitæ cuſtodit innocentes. *Symm.* τρίβος εἰς ζωὴν φυλασσόντων παιδείαν, ſemita ad vitam cuſtodientium diſciplinam. (*z*) Diſciplina autem carens increpatione.] *A. S. Th.* ὁ δὲ ἐγκαταλιμπάνων ἐλέγχους, qui autem increpationes relinquit, *ut vulgata.* (*ω*) Juſta.] *Aq. & Th.* ψεύδους, falſitatis, *aut*, mendacis. *Vulgata*, labia mendacia. *Symm.* ἄδικα, injuſta. (*aa*) Contumelias.] *Aq. & Th.* ψόγον, vituperationem. (*bb*) Non effugies peccatum.] *Sic S. Cyprianus, eodem* 3. *lib. Symm.* παράπτωμα, delictum, vitium. (*cc*) Igne examinatum.] *Aq. & Symm.* ἐκλεκτὸς, electum. (*dd*) Deficiet.] *Aq.* ὡς ὀλίγον. *Th.* ὡς μικρὸν, ut parum. *Symm.* εὐτελὴς, vilis. *Vulgata*, pro nihilo. (*ee*) Sciunt excelſa.] *Aq.* ποιμαίνουσι πολλοὺς, *quod vulgata*, erudiunt plurimos. (*ff*) In egeſtate moriuntur.] *Aq.* ἐν ἐνδείᾳ καρδίας ἀποθανοῦνται, *quod eadem*, in cordis egeſtate morientur. (*gg*) In riſu.] *Aq.* ὡς γέλως τῷ ἀνοήτῳ ποιῆσαι ἀνομίαν, *quod vulgata expoſuit*, quaſi per riſum ſtultus operatur ſcelus. (*hh*) Juſtus autem declinans.] *A. S. Th.* ὁ δὲ δίκαιος θεμέλιος αἰώνιος, juſtus autem fundamentum ſempiternum, *quomodo fere vulgata.* (*ii*) Immoratur juſtis.] *Aq.* καραδοκία. *Symm.* ὑπομονὴ, *Th.* προσδοκία δικαίων, *& vulgata*, expectatio juſtorum. (*kk*) Munitio ſancti.] *Symm. & Th.* κραταίωμα τῷ τελείῳ, fortitudo perfecto. *Aq.* τῷ ἁπλῷ, *alius Int.* τῷ ἀκάκῳ, *vulgata*, fortitudo ſimplicis. (*ll*) Contritio.] *Symm.* δειλία, pavor. (*mm*) Non nutabit.] *Aq.* οὐ μὴ σφάλῃ, non offendet, non ſuccumbet. *Sym. & Th.* οὐ σαλευθήσεται, non commovebitur, *ut vulgata.* (*nn*) Deſtillant gratias.] *Schol.* ἐπίστανται, ſciunt. *Aq. & Th.* γνώσονται, cognoſcent. *Vulgata*, conſiderant placita. (*oo*) Pervertit.] *Schol.* καταστρέφεται, ſubvertit. *Videtur enim hoc potius modo vertendum, quam*, pervertitur, ſubvertitur, *quamvis neque iſtum reprehendamus.*

CAP. XI.

(*a*) Stateræ doloſæ.] *Aquila & Symmachus*, ζύγια ἐπιθέσεως, bilances fraudis. *Lucifer pro Sancto Athanaſio*, ſtatera doli. (*b*) Juſtum.] *Symmachus*, πλήρες, plenum. *Aquila.* τέλειον, perfectum. (*c*) Os autem humilium meditatur ſapientiam.] *Symmachus*, παρὰ δὲ τοῖς ἐπιμελέσι σοφία, apud accuratos ſapientia, *Th.* ϗ μετὰ ἐπιεικῶν σοφία, & cum modeſtis (*aut*, æquis) ſapientia. *In Complut. ſubnectuntur hic ea, quæ in pleriſque libris afferuntur poſt illa*, & jucundus impiorum interitus. *Sunt autem hæc*, τελειότης εὐθείων ὁδηγήσει αὐτοὺς, ϗ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Perfectio rectorum diriget eos: & ſupplantatio prævaricantium pervaſtabit illos. Non proderunt ſubſtantiæ in die furoris: juſtitia autem liberabit a morte: *quæ in uno libro ſub aſteriſco habentur.* (*d*) Immaculatas.] *Alii*, ἀμώμου, immaculati. (*e*) Incidit in injuſtitiam.] *A. S. Th.* ϗ ἐν ἀσεβείᾳ αὐτοῦ πεσεῖται ὁ ἀσεβὴς, *quod vulgata*, & in impietate ſua corruet impius. (*f*) Rectorum.] *A. S. Th.* εὐθείων, *eodem ſenſu. Quod autem ſequitur*, liberat, *in multis eſt*, ῥύσεται, liberabit. (*g*) Sua autem perditione.] *In aliis libris eſt*, ἀβουλίᾳ, inopia conſilii. *Procopius*, ἀσεβείᾳ. *& Schol.* ἀσεβείᾳ αὐτοῦ, impietate ſua. *A. S. Th.* ἐν δὲ τῇ ἀδικίᾳ οἱ ἀδικοῦντες συλληφθήσονται, & in injuſtitia injuſte agentes capientur. (*h*) Gloriatio.] *Th.* προσδοκία, expectatio, *ut vulgata.* (*i*) E captura erit.] *Symm. & Th.* ἐκ θλίψεως ἐρρύσθη, *quod eadem*, de anguſtia liberatus eſt. (*k*) In ore impiorum.] *A. S. Th.* ἐν στόματι ὑποκριτῶν διαφθείρει τὸν πλησίον αὐτοῦ, in ore hypocritarum corrumpit proximum ſuum. (*l*) Senſus autem.] ϗ ἐν γνώσει δίκαιοι ῥυσθήσονται, *quod vulgata*, juſti autem liberabuntur ſcientia. (*m*) Bene ſe geſſit civitas.] *Symm.* ἀγαλλιάσονται πόλεις, exultabunt civitates. *Th.* εὐφρανθήσονται, lætabuntur. *In pleriſque autem libris hæc ſequuntur*, ϗ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. ἐν εὐλογίᾳ εὐθείων ὑψωθήσεται πόλις, & in perditione impiorum exultatio. In benedictione rectorum exaltabitur civitas: *quæ in uno ſunt notata aſteriſco.* (*n*) Diruta eſt.] *In nonnullis eſt*, κατασκαφήσεται. diruetur. *A. S. Th.* καθαιρεθήσεται, dejicietur. (*o*) Subſannat.] *A. S. Th.* ἐξουδενοῖ, ſpernit. (*p*) Bilinguis.] *Aq.* διάβολος, delator. *Symm.* δόλιος, fraudulentus. (*q*) Conſilia.] *Aq.* ἀπόρρητον, arcanum. *Symm.* μυστήριον, myſterium. (*r*) Spiritu.] *Aq. & Symmachus*, πνεύματι, *eodem ſenſu.* (*ſ*) Abſcondit res.] *Symm.* σκοπεῖ λόγους, cuſtodit verba. (*t*) Quibus.] *Th.* ἐν ἀνοησίᾳ πεσεῖται λαὸς, in incogitantia corruet populus. (*u*) In multo conſilio.] *Symm. & Th.* πολυβούλῳ, *eodem ſenſu, aut*, homine multi conſilii. (*x*) Commiſtus.] *Fieri poteſt, ut ſignificet quaſi*, obſes, *ut alibi*, & fidejuſſor: *vulgata enim*, qui fidem facit pro extraneo. (*y*) Odit autem ſonum ſecuritatis.] *Symm.* ὁ δὲ μισῶν ἐμπαγὰς, πέποιθεν, qui autem odit captiones (*& videtur ſignificare laqueos ſtipulationum*) confidit. *Th.* ϗ μισῶν παγιδευθῆναι, πεποιθήσει, & odio habens laqueis implicari, confidet. (*) Gratioſa ſuſcitat viro gloriam.] *Symm.* ἀγαθὴ ἀνθέξεται δόξης, bona aſſequetur gloriam. *Quæ autem ſequuntur uſque ad*, fortes, *abſunt a vulgata, ſed non a Compl.* (*z*) Fortes autem.] *Th.* διαπίπτοντες ἐπιλήψονται πλούτου, irrumpentes apprehendent divitias. (*ω*) Bonum facit.] *Aq. & Th.* ἀμείβεται, retribuit. *Symmachus*, εὐεργετεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, benefacit animæ ſuæ, *ut vulgata.* (*aa*) Perdit autem.] *Symm.* ταράσσει δὲ οἴκους ἑαυτοῦ, turbat ſuas ipſius domos. (*bb*) Perſequutio autem.] *A. S. Th.* ϗ καταδιώκων κακίαν εἰς θάνατον αὐτοῦ, & ſequens malum ad mortem ſuam. (*cc*) Perverſæ viæ.] *A. S. Th.* στρεβλοκάρδιοι, perverſi corde. (*dd*) Accepti autem.] *Aq. & Th.* εὐδοκία, beneplacitum. *Symm.* θέλημα δὲ αὐτοῦ, voluntas ejus, *ut vulgata.* (*ee*) Injiciens.] *Schol.* συμβάλλων, conferens. (*ff*) Erit.] *In multis adjungitur*, κακῶν, malorum. *Vulgata*, manus in manu non erit innocens malus: *& ſunt qui putent illud*, manus in manu, *aut manus ad manum, ſignificare*, mox mox; *quamvis aliter Chaldæus.* S. *Hieronymus adv. Ruf.* manus inferens injuſte non erit impunitus. (*gg*) Qui autem ſeminat juſtitiam.] *Aq.* ϗ σπέρμα δικαίων διασωθήσεται, ſemen autem juſtorum ſalvabitur, *ut vulgata.* (*hh*) Inauris.] *Sic S. Hieronymus in Ezech.* 28. *& Clemens Alex. lib.* 3 *Pædag. Sed in cæteris libris eſt*, ἐνώτιον χρυσοῦν, *& idem* S. *Hieron. in Ezech. cap.* 16. ſicut inauris aurea in naribus porcæ; ſic mulieri male moratæ pulchritudo, *& in opere imp. in Mat. hom.* 45. *Quomodo autem inauris dicatur ornamentum narium, vide ibid. S. Hieronymum. Non quod inauris ponatur in naribus* (verba ſunt Hieron. ad illum locum) *quæ ex eo quod de auribus pendeant, inaures vocantur: ſed quod circulus in ſimilitudinem factus inaurium eodem vocabulo nuncupetur: & uſque hodie inter ornamenta mulierum ſolent aurei circuli in os ex fronte pendere & imminere auribus.* Druſ. *Pro hac autem ſecunda parte Symmachus, & Th. dixerunt*, γυνὴ καλὴ ϗ κακόφρων, *quod in vulgata*, mulier pulchra, & fatua. (*ii*) Peribit.] *Schol.* ἀπόλλυται, ἀπέρχεται, perit, abſcedit (*kk*) Seminantes.] *A. S. Th.* σκορπίζοντες, diſpergentes. (*ll*) Congregantes.] *In multis libris additur*, ἀλλότρια, aliena. *Aq. & Symm.* ὁ δὲ φειδόμενος. Parcens autem. *Th.* ἀπὸ εὐθύτητος εἰς ὑστέρημα, a rectitudine in defectum. (*mm*) Omnis ſimplex.] *A. S Th* πιανθήσεται, impinguabitur. S. *Hier. adv. Ruf.* anima benedicta omnis ſimplex vir: animoſus inhoneſtus eſt. (*nn*) Vir autem animoſus inhoneſtus eſt.] *Symm.* ὁ δὲ μέθυσος καίγε αὐτὸς πρωϊνὸς, ebrius autem, *aut*, qui inebriat, *ut vulgata, & ipſe* etiam præcox, *quod eadem*, ipſe quoque inebriabitur. (*oo*) Qui continet.] *Symmachus, & Theodor.* ὁ κωλύων, qui prohibet. (*pp*) Nationibus.] *In nonnullis libris hæc adduntur*, ὁ περικλῶν σῖτον, δημοκατάρατος, *ut S. Chryſoſtomus in* 1. *Cor. hom.* 39. *aut*, ἐπικατάρατος. S. *Cyprianus, lib.* 3. *teſtim. hæc refert, non autem præcedentia*, captans annonam maledictus in plebe eſt: &

& S. Ambroſius, 3. offic. 6. in principio, captans precia frumenti, maledictus in plebe eſt. Idem vero in extremo eodem cap. Qui continet frumentum, relinquet illud nationibus. Et addidit, Captans annonam maledictus in plebe eſt, &c. Videri poſſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ. Nam Aq. καταράσονται αὐτὸν, maledicent eum. Symmachus, λαοκατάρατος, maledictus a populo. Th. δημοκατάρατος, maledictus a plebe. (qq) Qui communicat.] Sic S. Cypr. ibid. S. Ambr. qui participat. Aq. & Th. πιπράσκοντος, qui venale exponit Symmachus, πωλοῦντος, qui vendit. (rr) Fabricans.] Aq. ὀρθρισμὸς ἀγαθοῦ ζητεῖ εὐδοκίαν, matutina conſurrectio boni quærit beneplacitum. (ſſ) Germinabit.] Symmachus, ὡς θαλλὸς δίκαιοι βλαστήσουσιν, quod vulgata, juſti autem, quaſi virens folium, germinabunt. (tt) Qui non converſatur domi ſuæ.] A. S. Th. ταράσσων οἶκον. qui conturbat domum: vulgata addit, ſuam. (uu) De fructu.] A. S. Th. καρποὶ δικαίου ξύλον ζωῆς, quod eadem, fructus juſti lignum vitæ.

CAP. XII.

(a) Diligit ſenſum.] Schol. ἀγαπηθήσεται, diligetur. A. S. Th. γνῶσιν, ſcientiam, ut vulgata. (b) Melior.] Comtlut. κρεῖσσον, melius. Aq. ἀγαθὸς ὑπερεκχέει εὐδοκίαν παρὰ κυρίου, bonus ſuperreffundit (aut fortaſſe, affluenter haurit) beneplacitum & gratiam a Domino. (c) Proſperabitur homo ex iniquo.] Aq. & Symmachus, ἑτοιμασθήσεται ἄνθρωπος ἐν ἀσεβείᾳ, ſtabilietur homo in impietate. (d) Juſtorum.] Schol. εὐσεβῶν, piorum. (e) Fortis.] Symm. εὐπορίας, abundantiæ. Th. ἰσχύος, fortitudinis. (f) In ligno.] Schol. ἐν ὀχυρώμασι, in firmamentis: & videtur ſignificare, in oſſibus, ut vulgata. (g) Gubernant autem impii.] Schol. καὶ ἐννοήματα ἀσεβῶν, & cogitationes impiorum. (h) Doloſa.] In pleriſque additur, εἰς αἷμα, ad ſanguinem. Aq. & Th. ἐνεδρεύουσιν εἰς αἷμα, inſidiabuntur in ſanguinem. (i) Rectorum.] A. S. Th. εὐθείων, eodem ſenſu. (k) Os intelligens laudatur a viro.] Symmachus, κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐπαινεθήσεται ἀνὴρ, ſecundum prudentiam ipſius laudabitur vir. (l) Subſannantur.] Aq. ἔσται εἰς ἐξουδένωσιν, erit in contemptum. Symmachus, εἰς καταφρόνησιν, eodem ſenſu. (m) In vilitate ſerviens.] Symmachus, ἄτιμος, καὶ δουλεύων ἑαυτῷ, vilis, & ſerviens ſibi. (n) Quam honorem ſibi circumponens.] Symmachus, ἢ δοξαζόμενος, quam glorioſus, ut vulgata. (o) Miſeratur.] Sic Sanctus Chryſoſtomus in ep. ad Rom. hom. 29. A. S. Th. γινώσκει, cognoſcit. (p) Viſcera.] Aq. καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ, & miſerationes. (q) Qui autem ſequuntur vana.] Symm. ὁ δὲ ἐπισπεύδων εἰς ἀπραγίαν, quod in vulgata dictum eſt, qui autem ſectatur otium. Aq. & Th. κενὰ, vana. (r) Piorum.] In aliquot libris, & in Schol. τῶν δικαίων, juſtorum. (ſ) Qui videt levia; miſericordia dignus habebitur: qui autem occurrit in portis; vexabit animas] Hæc abſunt a Compl. & vulgata. Sch. ad illud qui videt levia; affert pro explanatione, ἐπιεικὴς, καὶ ἀπερίεργος, probus, modeſtus, & non curioſus: ad illud autem, qui occurrit in portis, ὁ δὲ περίεργος, καὶ πολυπράγμων, curioſus autem, & qui ſe intrudit in negocia. (t) Et retributio labiorum.] Aq. & Symmachus, καὶ ἀμοιβὴ χειρῶν αὐτοῦ, & retributio manuum ejus. (u) Exaudit autem conſilia.] Sic Lucifer pro S. Athan. Symmachus, ὁ δὲ ἀκούων βουλῆς, qui vero audit conſilium. (x) Enunciat iram ſuam.] Sic S. Cyprian. lib. 3. teſtim. Schol. δηλώσει θυμὸν αὐτοῦ, patefaciet furorem ſuum. Th. γνωρίσει, notum faciet. (y) Abſcondit autem inhonorationem ſuam. Symm. ὁ δὲ σκέπων ἀτιμίαν αὐτοῦ, qui autem tegit ignominiam ſuam. Th. καὶ καλύπτων ὕβριν, & operiens injuriam. (z) Planam fidem annunciat juſtus.] Symm. ἐμφαίνων πίστιν, ἀπαγγέλλει δικαιοσύνην, qui patefacit fidem, id eſt, rem veram, & certam; annunciat juſtitiam. (ω) Teſtis autem injuſtorum doloſus.] Symm. μάρτυς ψευδὴς, δόλος, teſtis falſus, dolus. Aquila, ἐπίθεσις, fraus. (aa) Sunt, qui dicentes vulnerant, enſes.] In multis eſt, ὡς μάχαιρα, ut enſis. Th. ἐστὶ πεποιθὼς ἐν τρώματι μαχαίρας, eſt fidens in punctione gladii. Symm. ὥσπερ κέντημα. tanquam punctio. (bb) Dirigunt teſtimonium.] A. S. Th ἑτοιμασθήσεται εἰς ἔτι, quod vulgata, labium veritatis firmum erit in perpetuum. (cc) Citus.] Schol. θυμώδης, iracundus. (dd) Fabricantis.] A. S. Th. τεκταινόντων, fabricantium (ee) Volunt.] Aq. & Th. συμβουλεύουσιν, inibunt conſilia. (ff) Lætabuntur.] Symm. εὐφραίνονται, lætantur. (gg) Acceptus apud eum.] A. S. Th. εὐδοκία, beneplacitum. (hh) Intelligens.] Schol. πανοῦργος, callidus. (ii) Thronus ſenſus.] Symmachus, καλύψει γνῶσιν, quod vulgata, celat ſcientiam. (kk) Occurret execrationibus.] Aq. & Th. καλέσει ἀφροσύνην, quod eadem, provocat ſtultitiam. (ll) Electorum dominabitur.] Aq. συντεμνόντων, abbreviantium, ſolicitorum. Th. ἀνδρείων κρατήσει, fortium dominabitur, ut vulgata. (mm) In direptionem.] Aq. & Symm. εἰς φόρον, in tributum: quod vulgata, tributis ſerviet. (nn) Terribilis ſermo cor turbat viri juſti.] Iſtud juſti, δικαίου, abeſt a nonnullis. Th. μέριμνα ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς κατοχεῖ αὐτὸν, quod vulgata, mœror in corde viri humiliabit illum. (oo) Cognitor juſtus.] Aquila, περισσεύων τοῦ πλησίον αὐτοῦ δίκαιος, abundans præ proximo ſuo juſtus. (pp) Amicus erit.] In multis libris additur, αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς, ſententiæ autem impiorum immites. A Compl. ut etiam a vulgata non modo abſunt iſta, ſed etiam quæ ſequuntur, eos autem, qui peccant, perſequentur mala, quæ quidem habentur cap. ſequenti: & de quibus ſcribit Schol. τοῦτον τὸν στίχον ὅλως οὐ μέμνηται Ὠρ. εὑρέθη δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις. οὔτε γὰρ παρὰ τοῖς ο΄. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς κεῖται. Hujus verſiculi omnino non meminit Origenes: inventus eſt autem in quibuſdam exemplaribus. Neque enim apud lxx. neque apud cæteros ponitur.

CAP. XIII.

(a) Aſtutus.] Aq. S. Th. σοφὸς, ſapiens. (b) Peribunt immaturæ.] Schol. ἁρπαγήσονται, abripientur. (c) Terrebit ſeipſum.] Sic S. Hieron. adv. Ruf. Th. αἰσχύνη αὐτοῦ, confuſio ipſius. (d) Omnis ocioſus.] Sic etiam Caſſianus collat. 24. cap. 2. Sed S. Hieron. epiſt. 8. & alibi, in deſideriis eſt omnis anima otioſi. Symm. ἐπιθυμεῖ, καὶ οὐ θέλει ὀκνηρὸς, quod vulgata, vult & non vult piger. (e) In ſedulitate.] Symmachus, πιανθήσονται, impinguabuntur. (f) Et non habebit libertatem loquendi.] Schol. ἀτιμασθήσεται, & ignominia afficietur. In pleriſque vero libris adjunguntur hæc, δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους, (& Compl. addit, ὁδῷ) τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία, juſtitia cuſtodit innocentes, (al. innocentes via;) impios autem nequam facit peccatum: quæ in uno libro habentur ſub aſteriſco; in alio ad ſecundam partem hoc Schol. eſt appoſitum. Symm. ἀδικία δὲ ἐπισπάσεται ἁμαρτίαν, injuſtitia autem attrahet peccatum. (g) Qui humiliant ſe.] Symm. πτωχευόμενοι, mendicantes. Th. πτωχοφανὴς, qui apparet mendicus, qui mendici ſpeciem præbet. (h) Redemptio.] Celebris apud patres ſententia A. S. Th. ἐξίλασμα, propitiatio. (i) Non ſubſtinet comminationem.] Schol. οὐ φέρει, non fert. A. S. Th. ἐπιτίμησιν, increpationem. (k) Malus cum contumelia agit mala.] Sic S. Hieronymus ibid. & Lucifer pro S. Athan. A. S. Th. ἐν ὑπερηφανίᾳ δώσει μάχην, in ſuperbia dabit pugnam. (l) Sui ipſorum cognitores.] Th. καὶ ἐν συμβουλευομένοις σοφία, & in iis qui conſilium adhibent, ſapientia. (m) Feſtinata.] Aq. ἀπὸ ματαιότητος, ex vanitate. (n) Juſtus miſeretur, & commodat.] Hæc abſunt ab aliquot codicibus: a Complutenſi autem ea, quæ ſequuntur uſque ad, arbor: & videtur ſubeſſe aliqua miſtio interpretationum. (o) Contemnetur.] Schol. καταφθαρήσεται, corrumpetur. (p) Sanus eſt.] Aq. & Symm. εἰρηνεύει, in pace degit. (q) Demens autem ſub laqueo morietur.] Lucifer pro S. Athan. non habet illud, ſub. Compl. autem, ἁλοὺς ὑπὸ παγίδος, captus a laqueo. Symm. & Th. τοῦ ἐκκλῖναι ἀπὸ σκανδάλων θανάτου, quod vulgata, ut declinet a ruina mortis. (r) Nequitiam] A. S. Th. ἀφροσύνην, inſipientiam. (ſ) Rex audax.] Sic Lucifer ibid. A. S. Th. ἄγγελος ἀσεβὴς, nuncius impius. (t) Sapiens liberabit eum.] Schol. πίστεως ἰώμενος, fidei ſanans. A. & Symm. ὅμηρος πίστεως, ἴασις, obſes fidei, ſanitas. Vulgata, legatus fidelis, ſanitas. Th φύλαξ πίστεως, ἴασις cuſtos fidei, ſanitas. (u) Paupertate.] Symm. πενία, καὶ ἀτιμία διαλύει παιδείαν. Egeſtas, & ignominia diſſolvit diſciplinam. Propius ad vulgatam accederet, ſi eſſet, diſſolventi. (x) Piorum.] Alii, ἀσεβῶν, impiorum. Vulgata, deſiderium ſi compleatur, delectat animam. (y) Opera.] Aq. βδέλυγμα δὲ ἀνοήτων, ἀποστῆναι ἀπὸ κακοῦ, abominatio malorum, recedere a malo. (z) Ambulans cum ſapientibus, ſapiens eris.] Alii, ὁ συμπορευόμενος (Compl. συμπεριφερόμενος) σοφοῖς, σοφὸς ἔσται, & Schol. & Compl. σοφισθήσεται, qui ambulat cum ſapientibus, ſapiens erit. (ω) Qui ambulat.] In aliquot libris eſt, συρρεμβόμενος, qui una circumvertitur. Schol. συμπλανώμενος, qui ſimul errat. (aa) Agnoſcetur.] Aq. & Th. κακωθήσεται. Symm. κακουργηθήσεται, malo afficietur. (b) Hæreditare faciet.] Sumendum eſt enim tranſitive, ut alibi ſæpe, illud, κληρονομήσει. Schol. κληροδοτήσει, eodem ſenſu. (cc) Theſaurizantur.] Symm. πεφύλακται, cuſtoditæ ſunt. (*) Baculo.] S. Cypr. 3. teſtim. qui parcit baculo, odit filium. S. Ambr. epiſt. 7. & S. Hieron. in Zach. c. 8. qui parcit baculo ſuo, odit filium ſuum. (dd) Diligenter erudit.] S. Hieronymus in Zach. cap. 8. qui autem diligenter corripit, diligit. Schol. ὀρθρίζει αὐτῷ παιδείαν, diluculo adhibet ei diſciplinam. (ee) Implet animam ſuam.] Schol. ἐμπιμπλησι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, implet ventrem ſuum. (ff) Animæ.] Schol. κοιλίαι, ventres.

CAP. XIV.

(a) Recte.] A. S. Th. ἐν εὐθύτητι, in rectitudine. (b) Baculi contumeliæ.] S. Hieronymus adv. Rufinum In ore ſtulti baculus contumeliæ. Th. ῥαβδίον ὕβρεως, virgula ſuperbiæ. (*) Cuſtodiunt.] Sch. ἰᾶται, ſanant. (c) Ubi non ſunt boves.] Aq. ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φατνιάζεται γέννημα ἐκλεκτὸν, eo quod non ſint boves, fit fænum genimen electum. Symm. ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φάτνης γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν ἰσχύϊ μόσχου, eo quod non ſint boves; genimen præſepis: & multitudo geniminum in fortitudine juvenci. Th. ἐν ἰσχύι βοῶν φατνωθήσεται γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν δυνάμει ταύρου, in fortitudine boum, in præſepe cogetur genimen: & multitudo geniminum in potentia tauri. S. Hieronymus in Abacuc cap. 3. ſic ſcribit, De quibus & Salomon loquitur in proverbiis: Adhibe curam his, quæ in campo ſunt, regionibus: & attonde herbas, & congrega fænum: ut habeas oves ad veſcendum. Boves quoque non erunt in præſepibus: quia, ubi plena ſunt præſepia, manifeſta eſt fortitudo bovis. (d) Accendit.] A. S. Th. ἐκφαίνει, enunciat. De hoc proverbio ſupra dictum eſt. (e) Quæres.] Sic S. Hier. adv. Ruf. Aq. ἐζήτησε χλευαστὴς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν, quæſivit deriſor ſapientiam, & non eſt. Symm. ἐζήτησε λοιμὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν, quæſivit peſtilens ſapientiam, & non eſt. (f) Senſus.] A. S. Th. γνῶσις. ſcientia. (g) Facilis.] Th. κούφη, levis. (h) Arma autem ſenſus.] Aq. & Th καὶ οὐ μὴ γνῷς, & neſcies. Vulgata, & neſcit labia prudentiæ. (i) In errore.] Aq. & Th. ἐπίθεσις, fraus. Symm. δόλος, dolus. (k) Domus.] Aq. & Th. ἄφρονας χλευάσει πλημμέλεια, quod vulgata, ſtultis illudet peccatum. Symm. ἄφρονες ἐγχλευάζουσι πλημμέλειαν, καὶ ἀναμέσον εὐθείων εὐδοκία, imprudentes irrident delictum: & inter rectos gratia. (l) Triſtis anima ejus.] Aq. & Th. γινώσκει πικρίαν ψυχῆς αὐτοῦ, cognoſcit amaritudinem animæ ſuæ. (m) Quando autem.] Symm. καὶ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῆς οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις, & in gaudio ejus non miſcebitur extraneis. Vulgata, extraneus. (n) Noviſſima.] Aq. & Th. ἔσχατα αὐτῆς, extrema ejus. (o) Fundum.] A. S. Th. ὁδὸν, viam. (p) In lætitiis non admiſcetur triſtitia.] Symm. ἀλλὰ καίγε ἐν γέλωτι πονέσει καρδία, ſed etiam in riſu laborabit cor. (q) Noviſſime autem gaudium.] In multis eſt, τελευταῖα δὲ χαρᾶς, noviſſima autem gaudii. Schol. τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς εὐφροσύνη κακὴ, & extrema ejus lætitia mala. (r) Itineribus.] Sic S. Hier. adv. Rufinum. (ſ) Simplex.] Aq. θελγόμενος, delinitus, palpatus, Symm. νήπιος, parvulus. (t) Sapiens timens.] S. Hier. adv. Ruf. Sapiens timendo declinat malum: ſtultus confidens miſcetur ei. Lucifer pro S. Athan. Sapiens timendo declinabit in malo: inſipiens autem miſcetur confidens iniquo. (u) Impatiens.] Aq. & Symm. ἄφρων, imprudens. (x) Prudens.] Symm. συμβουλευτικὸς, conſiliativus, ut inquiunt, qui accurate conſilium init. Th. διαβουλιῶν μισηθήσεται, verſans conſilia odio habebitur. (y) Divident.] A. S. Th. ἐκληρονόμησαν, hæreditarunt. (z) Malum.] Schol. ἀφροσύνην, ſtultitiam, ut vulgata. (ω) Tenebunt ſenſum.] Aq. ἀναμένουσι γνῶσιν, expectant ſcientiam. Th. στεφθήσονται γνῶσιν, coronabuntur ſcientia. (aa) Errantes.] Th. ἰδοὺ πλανηθήσονται, ecce errabunt. (bb) Aſtutus.] In pleriſque, πλοῦτος αὐτῶν, divitiæ eorum, ut vulgata. Quod Schol. tribuit Aquilæ, & Theod. (cc) Converſatio.] Symm. ἡ δὲ ἀμαθία ἀνοήτων ἀφροσύνη, quod vulgata, fatuitas ſtultorum imprudentia. (dd) Liberabit.] S.

Cyprian. 3. teſtim. liberat de malis animam martyr fidelis, *al.* martyris fidelis. (*ee*) Firmamentum.] *In aliquot libris additur*, εἰρήνης, pacis, *quod non eſt in hebræo.* (*ff*) Præceptum.] *Nonnulli*, φόβος, timor. (*gg*) Laqueo.] *Symm. & Th.* σκανδάλων, ſcandalis. (*hh*) In multa gente.] *A. S. Th.* ἐν πλήθει λαοῦ, in multitudine populi, *ut vulgata.* (*ii*) Defectu.] *Symmachus*, σπάνει, raritate. (*kk*) Puſillanimis.] *Aut*, puſillanimus, *ut* S. *Hier. adv. Ruf. Schol.* μικρόψυχος, *eodem ſenſu.* (*ll*) Valde] *Sic* S. *Hier. In nonnullis libris eſt*, ἰσχυρὸς, fortis: *quod recentiore manu eſt adſcriptum Vaticano.* (*mm*) Cor ſenſitivum.] *A.* S. *Th.* ζῆλος, zelus, invidia, *ut vulgata.* (*nn*) Qui calumniatur.] S. *Hieronymus ibidem*, qui calumniatur pauperem; laceſſit factorem ejus. *Lucifer pro* S. *Athan.* Qui contumeliam facit pauperi; irritat eum, qui fecit illum. *Aq. & Symm. pro*, παροξύνει, *dixerunt*, ὠνείδισεν, exprobravit, *ut vulgata. Th.* ἐβλασφήμησεν, blaſphemavit. (*oo*) Qui autem.] *Symm.* δοξάζει δὲ αὐτὸν ὁ ἐλεῶν πένητα, *quod vulgata*, honorat autem eum, qui miſeretur pauperis. (*pp*) Repelletur.] *Schol.* ἀπολεῖται, ἐξωθήσεται, peribit, expelletur. (*qq*) Qui autem fidit ſuæ ſanctitati; juſtus.] *Aquila*, S. *Th.* πέποιθεν ἐν τῷ θανάτῳ ἑαυτοῦ δίκαιος, *quod vulgata*, ſperat autem juſtus in morte ſua. (*rr*) Bono viri.] *Aquila, & Th.* συνετοῦ ἀναπαύσεται, intelligentis requieſcet: *atque iſtud quidem verbum in multis libris additum eſt.* (*ſſ*) Non dignoſcitur.] *Aquila, & Th.* οὐ γινώσκεται, non cognoſcitur. *Ab hebræo tamen abeſt negatio. Hoc enim ſignificatur, ſapientiam etiam in medio ſtultorum cognoſci.* (*tt*) Minuunt.] *Symmachus*, ὄνειδος δὲ λαοῖς ἁμαρτίαι, opprobrium autem populis peccata. (*uu*) Acceptus.] *Aquila, & Th.* εὐδοκία, beneplacitum, gratia. (*xx*) Sua autem agilitate aufert ignominiam.] *Th.* καὶ θυμὸς αὐτοῦ καταισχύνων, & furor ejus confundens.

CAP. XV.

(*a*) IRa perdit & prudentes.] *Hæc in Complut. ponuntur in extremo cap. præcedente: a vulgata autem abſunt.* (*b*) Submiſſa.] *Symm.* ἁπαλή, mollis, *ut vulgata, Th.* ὑποκρινόμενοι τρυφερῶς, qui reſpondent delicate. (*c*) Triſtis.] *Aq.* σκληρὸς, durus. S. θρασὺς, audax. *Th.* πονικὸς, moleſtus. (*d*) Pronunciat.] *Sic* S. *Hieronymus adv. Ruf. Aq. & Symm.* ἀναβλύει, effundit. (*e*) Et bonos.] *Non habet iſtud*, &, S. *Cyprianus* 3. *teſtim. & de orat. Dom.* (*f*) Sanitas linguæ.] *Aq.* προσηνὴς γλῶσσα, *quod vulgata*, lingua placabilis. (*g*) Conſervat.] *Schol.* φυλάσσων, *eodem ſenſu.* (*h*) Subſannat.] *Schol.* διασύρει, detrectat. (*i*) Mandata.] *Aq.* ἐλέγχους, increpationes. (*k*) Impii autem] *Schol.* λογισμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκριζωθήσονται, cogitationes autem impiorum eradicabuntur. (*l*) Alligata ſunt ſenſu.] *Sic* S. *Ambroſius in pſal.* 36. *Symm.* φυλάσσουσι γνῶσιν, cuſtodiunt ſcientiam. (*m*) Non ſecura.] *Schol.* οὐχ οὕτως, non ſic. (*n*) Recte ambulantium.] *A.* S. *Th.* εὐθέων, rectorum. (*o*) Accepta.] *Schol.* στήσονται, ſtabunt, ſtabilientur. (*p*) Innocentis.] *Schol.* πονηρὸν τῷ καταλιπόντι ὁδὸν, malum derelinquenti viam. (*q*) Moriuntur.] S. *Cypr. lib.* 1. *epiſt.* 11. conſumentur. (*r*) Manifeſta apud Dominum.] *Symm.* ἐνώπιον, *Th.* ἐναντίον, *quod vulgata*, coram Domino. (*ſ*) Indiſciplinatus.] *Sic* S. *Cypr. ibid. Symmachus* λοιμὸς, peſtilens. (*t*) Cordis læti.] *Sic Int. Orig. hom.* 4. *in Cantica.* (*u*) Cognoſcet mala.] *Symm.* ποιμαίνει ἀνομίαν, paſcit iniquitatem: *vulgata*, paſcitur imperitia. (*x*) Omni tempore.] *Symm:* πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ πτωχοῦ πονηραὶ, ὁ δὲ ἀδεθυμὸς ὡς ἐν πότῳ διαπαντὸς, *quod vulgata* omnes dies pauperis mali: ſecura mens, quaſi juge convivium. (*y*) Cum oleribus] *Nonnulli*, ξενισμὸς λαχάνων, hoſpitalitas olerum. (*z*) Appoſitio.] *Th.* ὑπὲρ βοῦν σιτευτὸν, ſuper bovem ſaginatum. (ω) Parat rixas.] *Sic* S. *Hieronymus, adv. Ruf. Aq.* ἐρεθίζει. *Symm.* ἀγείρει, *eodem ſenſu.* (*aa*) Ocioſorum.] *Aq. & Th.* ὀκνηρῶν, pigrorum. *Symm.* ὁδοὶ ὀκνηροῦ, ὥσπερ φραγμὸς ἐξ ἀκάνθης, *quod vulgata*, iter pigrorum, quaſi ſepes ſpinarum. (*bb*) Fortium.] A. S. *Th.* εὐθέων, rectorum. (*cc*) Subſannat.] *Sym.* ἐκφαυλίζει, vilipendit. (*dd*) Dementis.] *Symm.* ἀφροσύνη χαρὰ τῷ ἐνδεεῖ φρενῶν, *quod in vulgata*, ſtultitia gaudium ſtulto. (*ee*) Differunt.] *Th.* διασκεδάζονται λογισμοὶ μὴ ὄντος συμβουλίου, diſſipantur cogitationes ubi non ſit conſilium. (*ff*) In cordibus.] *A.* S. *Th.* ἐν πλήθει συμβουλευόντων στήσεται, in multitudine conſiliariorum firmabitur. (*gg*) Purorum] *Symm.* ἁγναὶ, puræ. *Th.* καθαραὶ, mundæ. (*hh*) Diſperdit.] *Schol.* ταράσσει οἶκον αὐτοῦ, conturbat ſuam domum. (*ii*) Acceptor munerum.] *Symm.* ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν, *quod vulgata*, qui ſectatur avaritiam. (*kk*) Eleemoſynis, & fide.] *Sic* S. *Cyprian. de opere & eleem. &* 3. *teſtim. quamvis græce ſit in numero multitudinis*, πίστεσιν, *& ſignificatur*, actionibus fidelibus, veracibus, *ut etiam paulo poſt. Verum & hæc tota ſententia, uſque ad illud*, corda, *& rurſus tota illa*, Acceptæ, &c. *& poſtrema*, Melior, (*quamvis in ea notetur ex Symmacho varietas*) *non ſunt in vulgata* (*ſed videntur reponi cap. ſequenti*) *ſunt tamen in Complut.* (*ll*) Injuſtitia.] *Symm.* ἀσεβείας, impietate.

CAP. XVI.

(*a*) VT à Deo dirigantur.] S. *Cyprian. de zelo*, & à Deo dirigentur. *Hæc ſententia abeſt a vulgata. Eſt tamen etiam in Complutenſi, in cap.* 15. *quemadmodum & aliquot alia ex ſequentibus.* (*b*) Spectans oculus.] *Aquila*, φωσὴς ὀφθαλμῶν, *Symmachus*, φωτισμὸς, *quod vulgata*, lux oculorum. (*c*) Impinguat oſſa.] *Schol.* λιπαίνει, *eodem ſenſu. In aliquot autem libris* (*non tamen in Complut.*) *hæc adjiciuntur*, ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται, qui exaudit increpationes vitæ; in medio ſapientum commorabitur: *quæ reſpondent vulgatæ.* (*d*) Et principium gloriæ reſpondebit ei.] *Symm. & Th.* καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραΰτης, & ante gloriam modeſtia, *aut*, manſuetudo: *vulg* & gloriam præcedit humilitas. *In pleriſque autem libris hæc ſubjunguntur*, προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα, præcedit autem humiles gloria: *quæ videri poſſunt altera interpretatio prædictæ ſententiæ: neque ea habet Procopius.* (*e*) Omnia opera humilis.] *Sch.* πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρὸς, *& in alio Scholio ad ea, quæ ſequuntur*, manifeſta apud Deum, *affertur ex Aquila*, διαυγεῖς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, *quam totam ſententiam ita expreſſit vulgata*, omnes viæ hominis patent oculis ejus. *Quoniam autem in ea præcedit hæc ſententia*, Hominis eſt animum præparare, & Dei gubernare linguam; *ſciendum eſt in uno codice ſub aſteriſco hæc haberi hoc loco*, τῷ ἀνθρώπῳ παραθέσεις καρδίας, καὶ παρὰ κυρίου ἀποκρίσεις γλώσσης. ὅσῳ μέγας εἶ, ταπείνου σεαυτὸν, καὶ ἐναντίον κυρίου εὑρήσεις χάριν. πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ, φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ, καὶ ἑδράζων πνεύματα κύριος. κύλισον ἐπὶ κύριον τὰ ἔργα σου, καὶ ἑδρασθήσονται οἱ λογισμοί σου. πάντα τὰ ἔργα εἰργάσατο κύριος δι' ἑαυτὸν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται. Homini applicationes cordis: & a Domino reſponſa linguæ. Quanto major es, humilia teipſum: & coram Domino invenies gratiam. Omnia opera humilis manifeſta apud Deum: & firmans ipſos ſpiritus Dominus. Devolve ſuper Dominum opera tua, & firmabuntur cogitationes tuæ. Omnia opera operatus eſt Dominus propter ſeipſum: impii autem in die mala peribunt, &c. *Quorum nonnulla ſatis reſpondent vulgatæ: & ſententia illa*, Devolve ſuper Dominum, &c. *affertur a* S. *Hieronymo adv. Pelagianos.* (*f*) Inferens injuſte.] *Schol.* μιγνύων, miſcens. *Vulgata*, etiam ſi manus ad manum fuerit. *Similis ſententia eſt ſupra cap.* 11. *& videnda, quæ illic notata ſunt.* (*g*) Initium.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. Verum magna varietas inter hæc, & ea quæ afferuntur in vulgata: quorum nonnulla videntur reſpondere iis, quæ in græcis habentur cap. præcedenti.* (*h*) Errabit] *Aq. & Th.* παραβήσεται, prævaricabitur. *Symmachus*, οὐκ ἀδικήσει, non faciet injuriam. (*i*) Momentum ſtateræ juſtitia.] *Aq.* σταθμὸς καὶ ζυγὰ δίκαια, pondus & ſtateræ juſtæ. (*k*) Pondera juſta.] *Th.* πάντα στάθμια μαρσίππου, omnia pondera marſupii: *quæ in vulgata*, omnes lapides ſacculi. (*l*) Nam cum juſtitia paratur.] *Symmachus*, ἐν γὰρ δικαιοσύνῃ ἑδρασθήσεται, *quod vulgata*, quoniam juſtitia firmabitur. (*m*) Accepta.] *Aq. & Th.* εὐδοκία, beneplacitum. *Symmachus*, θέλημα, voluntas, *ut vulgata.* (*n*) Vitæ filius regis.] *A. S. Th.* προσώπου βασιλέως ζωὴ, *quod vulgata dixit*, in hilaritate vultus regis vita. *Schol. tamen ad illud*, filius regis, *notat*, υἱοῦ βασιλέως ζωὴ, filii regis vita. (*o*) Qui autem valde accepti ſunt ei.] *Aq.* καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ, & beneplacitum ejus. *Symm.* καὶ ἡ εὐμένεια αὐτοῦ, & benevolentia ejus: *vulgata*, & clementia ejus. (*p*) Qui cuſtodit.] *Th.* τηρεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, φυλάσσων ὁδοὺς αὐτοῦ, ſervat animam ſuam, qui cuſtodit vias ſuas. (*q*) Suam.] *Non habet iſtud*, ſuam, S. *Hieronymus citans hanc ſententiam adv. Rufinum.* (*r*) Ante contritionem præcedit contumelia.] *Sic* S. *Hieronymus ibid. Aquila*, εἰς πρόσωπον συντριβῆς ὑπερφέρεια, ad faciem contritionis ſuperbia. (*ſ*) Contumelioſis.] *Schol.* ὑπερηφάνων, ſuperbis, *ut vulgata.* (*t*) Sapientes, & intelligentes.] *Schol.* φρονίμοις, prudentes: *niſi fortaſſe hæc varietas pertinet ad illud*, φαύλοις, malos. *Nam vulgata*, qui ſapiens eſt corde, appellabitur prudens. (*u*) Cogitatio.] *Aquila*, ἐπιστήμη, ſcientia. *Symmachus*, φρόνησις, prudentia. (*x*) Diſciplina.] *Sym.* ἔννοια, cogitatio. (*y*) Portabit doctrinam.] *Aut*, prudentiam: *eſt enim*, ἐπιγνωμοσύνη, *& videtur ſignificari acceſſio quædam: nam vulgata*, addet gratiam. *Quare notatur in Schol. Aq. dixiſſe*, λῆψιν: *Symm. & Theod.* ἐπιδοχήν. (*z*) Favi mellis.] *Ita* S. *Ambr. de bono mortis cap.* 5. (ω) Dulcedo autem ejus, ſanitas animæ] *Symm. & Th.* γλυκύτης ψυχῆς, καὶ ἴαμα ὀστέων, *quod vulgata*, dulcedo animæ, & ſanitas oſſium. (*aa*) Vir in laboribus.] *Ita* S. *Hier. lib.* 2. *adv. Jovin. Aq.* ψυχὴ πονούντων ἐπόνεσεν ἑαυτῇ, anima laborantis laboravit ſibi: *quod modo fere vulgata: & eodem ſenſu Symmach.* ψυχὴ κοπιάσαντος κόπασεν ἑαυτῷ. *Th. autem*, ὁ ἐν πόνοις πονῶν ἀμέτρως, ἐπισπᾶται θάνατον, qui in laboribus laborat immodice, attrahit mortem. (*bb*) Perverſus in ore ſuo portat perditionem.] *Affert hæc* S. *Cyprianus lib.* 1. *epiſt.* 3. *non autem ſequentia*, vir imprudens fodit ſibi mala: *contra in vulgata hæc ſunt evidenter, non item illa.* (*cc*) Imprudens] *Aq.* ἀποστασίας, rebellionis. *Symmachus*, ἀνυπόστατος, intolerabilis. *Schol.* hebræus, βελιάλ, Belial. (*dd*) Ignem condit.] *Sic* S. *Cyprianus, quod græce eſt*, θησαυρίζει, theſaurizat. *Th* ὡς πῦρ καίον, tanquam ignis ardeſcens. (*ee*) Tranſmittit mala.] *Schol.* ἀποστέλλει ἀντιδικίαν, immittit diſcordiam. *Symm.* μάχας, lites, pugnas. (*ff*) Et facem doli accendit malis, & disjungit amicos.] *In aliquot libris eſt*, πυρσεύει, accendit. *Aquila*, ψιθυριστὴς, ſuſurro, murmurator: *& eodem ſenſu Th* γόγγυσος. *Symmachus*, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος διαβάλλει ἡγούμενον: & qui calumniatur, diffamat ducem: *quamvis illud*, διαστέλλει, *videri poſſit poſitum pro*, ſeparat: *nam ita hebræus*, dividit ducem, *& vulgata*, ſeparat principes. (*gg*) Palpat amicos.] *Id videtur hoc loco ſignificari verbo*, ἀποπειρᾶται. *Aq. & Th* ἀπατήσει φίλον, decipiet amicum. (*hh*) Qui autem obfirmat] *Aq. & Th.* στερεῶν, *eodem ſenſu.* (*ii*) Perverſa.] *Schol.* κακὰ, mala. (*kk*) Et perficit.] *In aliquot libris eſt*, ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, ὁρίζει, mordens autem labiis ſuis (*aut fortaſſe*, labia ſua, *ut vulgata*) ſtatuit, *&c. A. S. Th.* κνίζων, carpens, pungens. S. *Hieronymus adv. Ruf. ita affert hanc ſententiam*, qui obfirmat oculos ſuos, cogitat perverſa, & provocat labiis ſuis mala: *ut videatur pro*, ὁρίζει, *habuiſſe*, ὀρίνει, *nec fortaſſe habuiſſe, quæ ſequuntur*, hic fornax eſt mali. (*ll*) Longanimis.] *Caſſianus coll.* 12. *cap.* 6. *& alibi*, patiens, *&* S. *Cyprianus, lib.* 3. *teſtim.* patiens forti: qui enim iracundiam, &c. *Neuter autem habet quæ in multis, & in Complut. interjiciuntur*, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου, & vir prudentiam habens agro magno: *habentur autem infra, cap.* 24. (*mm*) Injuſtis.] *Complut.* τοῖς δικαίοις, juſtis: *& fortaſſe utrumque adventitium eſt: nam & vulgata abſolute*, ſortes mittuntur in ſinu.

CAP. XVII.

(*a*) CUm voluptate.] S. *Ambroſius* 2. *off. c.* 21. melior eſt panis in ſuavitate cum pace. *Aq.* ἀνεξηραμμένος, ſicca, *ut vulgata. Th.* καθ' ἑαυτὸν, per ſe. (*b*) Domus.] *Ita etiam Procopius. In multis codicibus additur*, πλήρης, plena. (*c*) Dominos ſtultos.] *Symm. & Th.* υἱοῦ καταισχύνοντος, filium confundentem. S. *Ambroſius epiſt.* 7. Denique famulo ſapienti multi, ut ſcriptum eſt, ſerviunt liberi: & eſt ſervus intelligens, qui regat dominos ſtultos. (*d*) Dividet partes.] *A.* S. *Th.* μεριεῖται κληρονομίαν, hæreditatem dividet, *ut vulgata.* (*e*) Electa corda apud Dominum.] *In uno codice, & in Schol.* ἐκλέγεται καρδίας κύριος: *& Caſſianus collatione* 7. *cap.* 25. ita eligit corda Dominus. *A. S. Th.* καὶ δοκιμάζων καρδίας κύριος, & probans corda Dominus. (*f*) Juſtus autem non intendit.] *Sic* S. *Cyprianus lib.* 1. *epiſt.* 3. *Complut.* ἄδικος δὲ προσέχει, *& vulgata*, fallax obtemperat. (*g*) Irritat.] *A. S. Th.* ὠνείδισεν, exprobravit. *Similis varietas obſervata eſt ſupra cap.* 14. (*h*) Gloriatio autem filiorum.] S. καὶ δόξα υἱῶν, & gloria filiorum, *ut vulgata.* (*i*) Ejus, qui fidelis.] *Sic* S. *Hier. in Ezech. cap.* 45. *In Complut. ponitur paulo ſuperius: quæ ordinis*

varieta

varietas fortaſſe argumento eſſe poteſt, primæ editioni aliunde acceſſiſſe iſtam ſententiam: in vulgata quidem non eſt. (k) Non congruent.] Symm. οὐ πρέπει, non decent. (l) Neque juſto.] Theod. ἡγεμόνι, principi. (m) Labia.] Aq. χεῖλος, labium. (n) Merces gratiarum.] Symmachus, σταθμίον, pondus. Th. λίθος, lapis: quod vulgata, gemma gratiſſima. (o) Qui autem odit celare; dividit.] Complut. non ſine mendo, ἵστησι, ſtatuit, erigit. Symmachus, ὁ δὲ δευτερῶν λόγον, διαχωρίζει συνήθειαν, qui iterat, & repetit ſermonem, ſeparat conſuetudinem. Th. καὶ δευτερῶν ἐν λόγῳ, διορίζει ἡγούμενον, & iterans in verbo, ſeparat ducem (p) Conterunt minæ.] Th. ἥξει ἐπιτίμησις εἰς τὸν συνετὸν ὑπὲρ τὸ πλῆξαι ἄφρονα, veniet correptio in intelligentem, pluſquam percuſſio in imprudentem. Aquila, πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι, percuſſio correptionis in intelligente. (q) Contradictiones.] Symm. ἐρεθισμὸς, contentiones Th. παραπικρασμὸν, exacerbationem. (r) Immiſericordiam.] Schol. ὠμὸν, crudelem. Symm ἄσπλαγχνον, ſine viſceribus. (ſ) Incidet.] Th. συναντῆσαι ἄρκτῳ ἠτεκνωμένῃ ἄνδρα, καὶ μὴ ἀσυνέτῳ ἐν ἀφροσύνῃ αὐτοῦ, occurrere urſæ orbatæ virum, & non ſtulto in ſtultitia ejus. (t) Poteſtatem dat ſermonibus principium iuſtitiæ.] Th. ἀπολύων ὕδωρ ἀρχὴ μάχης, quod vulgata, qui dimittit aquam, caput eſt jurgiorum. (u) Immundus, & abominabilis.] Lucifer pro Athan. habet tantum, abominabilis: & S. Ambroſius primo off. cap. 27. Qui enim juſtum judicat injuſtum, injuſtum vero juſtum; execrabilis erit apud Deum. Ut quid abundant juſtitiæ imprudenti, ait Salomon? ut videatur aliter in ſuo codice habuiſſe hanc poſtremam partem, ac ſit in collatis codicibus. Aquila autem, & Theod. ita illam reddiderunt, ἱνατί τοῦτο ἀντάλλαγμα ἐν χειρὶ ἀνοήτου, ut quid hoc precium in manu dementis. (x) Incidet.] Schol. ἐμπηδήσεται, irruet. Verum tota hæc ſententia abeſt hic a vulgata: nam prior pars paulo poſt videtur reponi. (y) Tempus.] Schol. χρόνον, eodem ſenſu. (z) Plaudit.] Th. ἐπικροτήσει χερσί, Plaudet manu. (ω) Suos ipſius amicos.] De hac eloquutione ſupra dictum eſt: In multis autem libris eſt, τὸν ἑαυτοῦ φίλον, ſuum ipſius amicum, & ſequuntur hæc, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων πῦρ θησαυρίζει, & in ſuis labiis condit ignem: quæ tamen abſunt etiam a Compl. & vulgata, & habentur ſupra cap. præcedente. (aa) Rixis.] Symm. & Th. addunt, ὑψῶν θύραν αὐτοῦ, ζητεῖ συντριβήν, quæ in vulgata, & qui exaltat oſtium ſuum, quærit ruinam: pro quibus paulo ante in græcis videntur haberi illa, qui excelſam facit ſuam domum, quærit contritionem. (bb) Durus corde.] Symm. & Th. στρεβλοκάρδιος, & vulgata, qui perverſi cordis eſt. (cc) Indiſciplinato.] Aquila, [illegible], diffluente. Symm. μωρῷ, fatuo, ut vulg. Th. ἀναισθήτῳ, inſenſato. (dd) Bene habere.] Symm. ἀγαθύνει ἡλικίαν, quod vulgata, ætatem floridam facit. (ee) Viri autem triſtis.] Aquila, καὶ πνεῦμα πεπληγμένον, & ſpiritus percuſſus. Symm. τεταπεινωμένον, humiliatus. Th. κατανενυγμένον, compunctus. (ff) Injuſte.] Schol. ἀσεβὴς, & vulgata, munera de ſinu impius accipit. (gg) Vultus intelligens viri ſapientis.] Symmachus, κατὰ πρόσωπον συνετοῦ σοφία, quod vulgata explicavit, in facie prudentis lucet ſapientia. (hh) Dolor.] Aquila & Symm. πικραίνων, exacerbans. Th. παραπικρασμός, exacerbatio. (ii) Principibus.] Symmachus, ἐξουσιαζόμενον, magnificum: quomodo ſolent hebræi appellare principem. Quod autem ſequitur juſtis, Aq. dixit, ἐπὶ εὐθύτητι, ſuper rectitudinem: hebræus enim habet, percutere magnificos ſuper rectitudinem. (kk) Bene ſentiens.] Aquila, ἐπιστήμων, ſciens. Alius interpres, γινώσκει γνῶσιν, ſcit ſcientiam. (ll) Sapientiam.] Deeſt in Compl. Aq. Symm. & Th. καίγε ἄφρων κωφεύων, σοφὸς λογισθήσεται: quod vulgata, ſtultus quoque, ſi tacuerit; ſapiens reputabitur. (mm) Mutum autem quis ſe faciens.] Aq. & Th. βύων, obſtruens, alius interpres, φιμῶν χείλη αὐτοῦ συνετὸς, obturans labia ſua, intelligens.

CAP. XVIII.

(a) OCcaſiones quærit.] Aquila & Symmachus, εἰς ἐπιθυμίαν, ad deſiderium. (b) Non opus habet.] Aq. οὐ βουλήσεται ἀνόητος ἐν φρονήσει, non volet demens in prudentia; quod autem ſequitur, eſt apud Caſſianum coll. 14. cap. 17. magis autem ducitur inſipientia. (c) Cum venerit impius.] Sententia celebris apud Patres. A. S. Th. ἐν τῷ ἐλθεῖν ἀσεβῆ, ἦλθεν καὶ ἐξουδένωσις, in veniendo impium, venit etiam contemptus. (d) Sermo in corde.] Schol. λόγος στόματι, verbum ori. (e) Scaturit.] In multis eſt, ἀναπηδῶν, proſiliens. Th. ἀνομβρῶν, redundans. Aq. & Symm. ἀναβλύζων, erumpens. (f) Et fons.] Aq. φλέψ, vena. (g) Vitæ.] A. S. Th. σοφίας, ſapientiæ: ut tota ſententia ſit, fluvius redundans, vena ſapientiæ. (h) Mirari.] Sic Lucifer pro S. Athan. A. S. Th. λαβεῖν, accipere, ſumere. (i) In mala.] Ita S. Hieronymus adv. Rufin. Aq. ἐν δικασίᾳ, in litem. Symmachus, εἰς μάχην, in rixam. (k) Contritio.] A. S. Th. πτῆξις, pavor. (l) Laqueus. A. S. Th. σκῶλον, offendiculum. (m) Qui non medetur ſibi.] Aq. νωχελευόμενος, ignavus. Symm. στραγγευόμενος, ceſſans. Th. ἀνειμένος, remiſſus. (n) Ex magnificentia fortitudinis.] Alius interpres, ἐκ μεγέθους ἔργων, ex magnitudine operum. Aq. & Th. πύργος κράτους, turris potentiæ. (o) Ei autem accurrentes juſti exaltantur.] A. S. Th. ἐν αὐτῷ δραμεῖται δίκαιος, καὶ ἀρθήσεται, quod vulgata, ad ipſam curret juſtus, & exaltabitur. (p) Minuta.] Symm. ἰσχὺς αὐτοῦ, & eadem, roboris ejus. (q) Ante contritionem] S. Hieronymus epiſt. 2. ante gloriam humiliabitur cor viri, & ante ruinam exaltatur. (r) Et ante gloriam humiliatur.] S. & Th. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραότης, & ante gloriam manſuetudo. (ſ) Furorem viri mitigat ſervus prudens.] A. & Th. πνεῦμα ἀνδρὸς διοικήσει ἀρρωστίαν αὐτοῦ, ſpiritus viri reget infirmitatem ejus, quomodo fere vulgata. (t) Puſillanimem.] Th. καὶ πνεῦμα πεπληγμένον, τίς βαστάσει αὐτόν; & ſpiritum percuſſum, quis portabit eum? (u) Poſſidet ſenſum.] S. κτήσεται γνῶσιν, Poſſidebit ſcientiam, ut vulgata. (x) Cogitationem.] ἔννοιαν, excogitatam rationem.. A. S. Th. γνῶσιν, ſcientiam, aut doctrinam, ut vulgata. (y) In principio ſermonis.] Et hæc valde celebris ſententia eſt. Symm. ἐν κρίσει αὐτοῦ, in judicio ſuo: & ſic Chaldæus, juſtus eſt primus in judicio ſuo. (z) Taciturnus.] Ita aliquot libri, & etiam Compl. In aliis eſt, κλῆρος, & Schol. Scribitur, παύει κλῆρος, & Int. Orig. hom. 23. in Ioſue, contradictiones cohibet ſors, & inter potentes definit, ac certe in pleriſque eſt, δυνάστας, ubi in noſtra, δυναστείας. (ω) Definit.] A. διαλείψει. S. & Th. διαστελεῖ, dividet, dijudicabit. (aa) Frater a fratre adjutus tanquam urbs munita, & excelſa.] Sic fere vulgata. S. Cyprianus 14. ep. 2. frater fratrem adjuvans exaltabitur. Aq. ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κράτους, frater rebellans præ civitate forti. (bb) Invaleſcit autem tanquam fundatum regnum.] Schol. μεμοχλευμένον, clauſum vecte. Aq. καὶ δικασία, ὡς μοχλὸς βάρεως, & lis, tanquam vectis palatii. Vulgata tamen & judicia, quaſi vectes urbium. (cc) Et de fructibus labiorum ſuorum implebitur.] Symm. τὰ γεννήματα τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται, quod vulgata, & genimina labiorum ipſius ſaturabunt eum. (dd) Continent.] A. & S. ἀγαπῶντες, diligunt, ut vulgata. (ee) Bonam.] Schol. χρηστὴν, eodem ſenſu. Sed vulgata habet, qui invenit mulierem, invenit bonum. Quare Schol. ad χάριτας, adſcribit, ἀγαθόν. (ff) Hilaritatem] A. S. Th. εὐδοκίαν, beneplacitum, gratiam: ſententia autem, quæ ſequitur, non eſt in hebræo, neque in aliquot exempl. vulgatæ: ſecunda ejus pars de adultera eſt apud S. Hieronymum in 19. cap. Matthæi. Poſt hanc vero ſententiam ſequuntur hæc in Compl. quæ ſatis reſpondent vulgatæ, δεήσεις φθέγγεται πένης, ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρίνεται σκληρά. ἀνὴρ ἑταίρων πρὸς ἑταιρίαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνόητος. καίγε χωρὶς ἐπιστήμης ψυχὴ οὐκ ἀγαθή, καὶ ὁ σπεύδων τοῖς ποσὶν ἁμαρτάνει. Preces loquitur pauper: dives autem loquitur dura. Vir amicorum ad amicitiam: & eſt amicus adhærens ſuper fratrem. Melior eſt inops ambulans in ſimplicitate ſua, quam perverſus labiis ſuis, & ipſe inſipiens. Etiam ſine ſcientia anima non eſt bona: & qui feſtinat pedibus peccat. (gg) Vaſtat.] A & S. διασκεδάσει, diſſipabit. Th. σκελίσει, ſupplantabit. Vulgata in cap. ſequenti (Nam ut diximus in ea, & in Complut. multa hic interjiciuntur,) habet; ſtultitia hominis ſupplantat greſſus ejus. (hh) Deum autem.] Symm. καὶ κατὰ κυρίου ὀργισθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, & contra Dominum iraſcetur cor ejus.

CAP. XIX.

(a) DEſeritur.] Sym. χωρίζεται, ſeparatur. (b) Non impunitus erit.] Sic Lucifer pro S. Athan. Aquila, & Th. οὐκ ἀθωωθήσεται non erit innocens. (c) Non effugiet.] Aq. & Symm. οὐ περισωθήσεται, non evadet ſalvus. (d) Omnis autem malus fit opprobrium viro.] Symm. καὶ πᾶς φίλος ἀνδρὸς δομάτων, & omnis amicus viri donorum. (e) Contendit verbis.] ἐρεθίζει λόγοις, aut, λόγοις, ut in quibuſdam. In nonnullis etiam eſt, περικεντεῖ, pungit, ſtimulat. (f) Prudentiam.] Schol. καρδίαν, cor. (g) Non conferunt.] Symm. οὐ πρέπει, non decent. (h) Et ſi famulus incipiat cum contumelia dominari.] Th. οὐδὲ δούλῳ ἐξουσιάζειν ἀρχόντων, quod vulgata, nec ſervum dominari principibus. Schol. cæteri, δεσπότου, δυνάστου, domino, dynaſtæ. (i) Miſericors vir longanimis eſt.] S. & Th. φρόνησις ἀνθρώπου, μακροθυμία αὐτοῦ, prudentia hominis, longanimitas ejus. (k) Gloriatio autem ejus ſupervenit iniquis.] Schol. δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους, juſti gloriatio punire iniquos. Aq. καύχησις αὐτοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ ἀθεσίᾳ, gloriatio ejus prætergredi ſuper prævaricationem. Symmachus, καὶ ἀγλάϊσμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν ἀδίκημα. & ſplendor ejus ſupergredi injuſtitiam. (l) Fremitui.] Schol. στεναγμῷ, gemitui, & Lucifer pro S. Athan. gemitibus. (m) Hilaritas.] A S. Th. εὐδοκία, beneplacitum gratia. (n) Confuſio.] Aq. & Th. ἐπιβουλή, accuſatio, damnum. Symm. ὀδύνη, dolor, ut vulgata. (o) Non pura vota de mercede meretricis.] Symm. καὶ σταγόνες κατασπεύδουσαι, μάχαι γυναικὸς, & guttæ feſtinantes, rixæ mulieris. Aq. καὶ σταγὼν σύντομος, ἀντιδικίαι γυναικὸς, & ſtillicidium continuum, contentiones mulieris. (p) Viro.] Sym. συνετή, intelligens, aut, prudens, ut vulgata. Aq. & Th. ἐπιστήμων, ſciens. S. Ambr. 8. lib. in Luc. à Deo præparabitur viro uxor. (q) Pavor detinet effœminatum.] Symm. & Th. ὀκνηρία ἐπιβάλλει ἔκστασιν, quod vulgata, pigredo immittit ſoporem. Aq. καταφορὰν, eodem ſenſu. Significat autem ſoporem validum, ut alibi dictum eſt. (ſ) Secundum datum.] Sic S. Ambroſius de Tobia cap. 16. Symm. & Th. κατὰ τὸ ἀνταπόδομα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ, ſecundum retributionem ejus retribuet ei. (ſ) Ad contumeliam autem ne eleveris animo tuo.] Aq. καὶ πρὸς θανατῶσαι αὐτὸν μὴ ἄρῃς ψυχήν σου, quod vulgata, ad interfectionem autem ejus ne ponas animam tuam. (t) Malecogitans.] Th. μεγαλόθυμος, homo magnæ iræ. (u) Si autem corruperit.] λοιμεύηται, aut, λυμαίνηται, ut alii. Aquila, & Th. ὅτι ἐὰν ἀφέλῃς, ῥύσῃ, (ex ex his duobus verbis idem ſignificantibus unum videtur fuiſſe Aquilæ, alterum Theod.) καὶ ἔτι προσθήσει, quoniam ſi eripueris, erueris; etiam adhuc adjiciet. (x) Audi fili diſciplinam patris tui.] Symm. ἀκούων βουλῆς ἐπιδέξεται παιδείαν, audiens conſilium, ſuſcipiet diſciplinam. (y) Carens autem timore.] Schol. πλανώμενος, καὶ ἐμπλησθεὶς αὐλισθήσεται ἄνευ ἐπισκοπῆς πονηρᾶς, errans, & ſatur morabitur ſine viſitatione mala. (z) Sinum.] Aq. μασχάλῃ. Symm. μάλῃ, quod vulgata, ſub aſcella. (ω) Admovebit.] προσενέγκῃ. Cæteri, προσαγάγῃ, eodem ſenſu. (aa) Stultus.] Sic S. Hieronymus in Ezech. 31. Aq. θελγόμενος, deceptus. (bb) Senſum.] A. S. Th. γνῶσιν, ſcientiam. (cc) Expellit.] Aq. ἀποδιδράσκων, fugat. (dd) Filius omittens.] Schol. Cæteri, κόλασον υἱὲ τοῦ, quamvis veriſimile ſit legendum, μου. Nam ſic hebræus. Ceſſa fili mi. (ee) Qui reſpondet puerum imprudentem.] Aq. & Th. μάρτυς παράνομος, teſtis iniquus. (ff) Contumelia afficit juſtificationem.] Aq. & Th. χλευάσει κρίσιν deridebit judicium. (gg) Devorabit judicia.] Aquila, & Th. νόμον καταπίεται, καταποντιεῖ, legem deglutiet. Symmachus, ἀνομίαν, iniquitatem, quemadmodum vulgata. (hh) Intemperantibus.] Aquila, χλευασταῖς, irriſoribus. Symmachus, λοιμοῖς, peſtilentibus. (ii) Supplicia.] Symmachus, σφυροκοπίαι. quod vulgata, mallei percutientes. Th. συγκλάσεις νώτῳ ἀνοήτων, confractiones dorſo dementium.

CAP. XX.

(a) PRodigum.] Ita S. Ambroſius, 2. off. cap. 1. poſſet tamen etiam verti, infrænatum, incaſtigatum, immoderatum, luxurioſa res, ut vulgata. Schol. ἀπαιδευσία οἶνος, incaſtigatio vinum. Aq. & Th. χλευαστής, deriſor. Symm. λοιμός, peſtilens. (b) Omnis autem imprudens talibus complicatur.] Sic etiam eſt in uno alio codice, & ad marginem alterius, & apud Procopium, in alio, ὁ συμμιγνύμενος τοιούτοις οὐκ ἔστι σοφὸς, qui commiſcetur his non eſt ſapiens. In cæteris autem libris, πᾶς δὲ ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφὸς, omnis autem qui ſe perdit, non erit ſapiens. (c) Furore.] Schol. βρυγμῷ. rugitu. (d) Irritat eum.] Aq. S. Th. ὑπερβαίνων, qui inſultat. In nonnullis autem codicibus ſequitur, ὁ ἐπιμιγνύμενος, & S. Ambroſius in Apol. 2. David *cap.* 3. Non diſtat ira regis ab ira leonis: ſed qui ſtimulat illum & admiſcet, peccat in animam ſuam. (*e*) Averſari contumeliam] *Aquila*, παῦσαι ἀπὸ ἀντιδικασίας, ſuperſedere a lite. *Symmachus*, ἀποχωρῆσαι ἀπὸ ἀηδίας, ſeparari ab odioſa contentione. (*f*) Talibus complicatur.] *Aq.* συζευχθήσεται, *quod vulgata videtur vertiſſe*, miſcentur contumeliis. *Symm.* ἀποκαλυφθήσεται, revelabitur. (*g*) Exprobratus.] *Totam hanc ſententiam Symm. ſic reddidit*, διὰ ψῦχος ὀκνηρὸς οὐκ ἀροτριάσει, καὶ αἰτήσει ἐν ἀμητῷ, καὶ οὐχ εὑρήσει. Propter frigus piger non arabit: & poſcet in meſſe, & non inveniet. (*h*) Magnum homo] *De hac ſententia S. Chryſoſtomus in epiſt. ad Philip. hom.* 4. (*i*) Opus eſt invenire.] *Sic S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſer.* 10. *A. S. Th.* τίς εὑρήσει; quis inveniet? *ut vulgata.* (*k*) Filios ſuos.] S. *Cyprianus de opere, & eleem. &* 3. *teſtim.* filios relinquit. (*l*) Non adverſatur.] *Id eſt, non ſubſiſtit. Th.* λικμᾷ *& vulgata*, diſſipat. (*m*) Gloriabitur.] *Ita S. Cyprianus de opere & eleem.* S. *Hieronymus, lib.* 1. *adv. Pelag.* & quis confidet, *Græce eſt*, παρρησιάσεται. *Symmachus*, τίς ἐρεῖ, ἐλάμπρυνα τὴν καρδίαν μου, κεκαθάρισμαι ἀπὸ ἁμαρτίας μου; Quis dicet, mundavi cor meum, purgatus ſum a peccato meo? (*n*) Maledicentis.] *Tres ſequentes ſententiæ in Complut. & vulgata ponuntur paulo poſt.* (*o*) Videbunt tenebras.] *Symmachus*, ἐν σκοτομήνῃ, in nocte illuni. (*p*) Pars feſtinata.] *Symmachus, & Th.* κληρονομία σπουδαζομένη, hæreditas feſtinata. (*q*) Ulciſcar inimicum.] S. *Cyprianus*, 3. *teſtim. & ad Demetrianum*, ulciſcar me de inimico meo. (*r*) Et utraque.] *A multis codicibus abeſt illud*, &. *in uno autem vetuſto codice ſequitur*, καίγε οἱ ποιοῦντες αὐτὰ ἐν αὐτοῖς συμποδισθήσονται, καίγε ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται ἀνὴρ νεανίσκος μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεία, etiam qui faciunt ea, in ipſis impedientur, & quidem in ſuis adinventionibus impeditur vir. Adoleſcens cum ſancto, & recta, &c. *In quibuſdam codicibus pro*, συμποδισθήσεται, *eſt*, ὑποσκελισθήσεται, ſubvertetur. S. *Hieronymus in Ezech.* 45. *hæc refert*: Stratera grandis, & minor, abominabile eſt utrumque in conſpectu Dei. *Caſſianus coll.* 21. *cap.* 22. pondus magnum, & puſillum, & menſuræ duplices, immunda ſunt apud Dominum, & utraque, & qui facit ea, in adinventionibus ſuis compedietur. *Symmachus*, ἐπιγνωσθήσεται νέος, *& pro eo, quod ſequitur*, cum ſancto, & recta via ejus, *Theod. dixit*, εἰ λαμπρὰ, καὶ εὐθὺς ἐργασία αὐτοῦ, *quare in vulgata ſic expletur ſententia*, ex ſtudiis ſuis intelligitur puer, ſi munda, & recta ſunt opera ejus. (*ſ*) Detrahere, ne extollaris.] *Sic S. Cyprianus* 3. *teſtim. in multis codicibus: nam in aliquo eſt*, ne eradiceris: *& utramque interpretationem fert verbum græcum*, ἐξαρθῇς. *Symmachus*, ὕπνον, ἵνα μὴ ἀπορηθῇς, *quod vulgata*, ſomnum, ne te egeſtas opprimat. (*t*) Aperi.] *Sic S. Hieron. in Eſa.* 1. *Alii*, διάνοιξον δὲ, aperi autem. *Verum poſt hanc ſententiam in uno vetuſto codice hæc ſequuntur*; πονηρὸν, πονηρὸν, ἐρεῖ ὁ κτώμενος, καὶ πορευθεὶς, τότε καυχήσεται. ἔστι χρυσὸς, καὶ πλῆθος ἐσωτάτων, καὶ σκεῦος τίμιον χείλη γνώσεως· λάβε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον. καὶ περὶ ξένης ἐνεχύρασεν αὐτόν· ἡδύνθη ἀνθρώπῳ ἄρτος ψεύδους, καὶ μετὰ τοῦτο πληρωθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ ψηφῖδος. λογισμὸς ἐν βουλῇ ἑτοιμασθήσεται. καὶ ἐν κυβερνήσεσιν ποίει πόλεμον· ἐπικαλύπτων μυστήριον πορεύεται δόλῳ. καὶ ἀπατῶντι χείλη αὐτοῦ μὴ συναναμίσγου· βδέλυγμα κυρίῳ, malū, malum, dicet, qui emit: & cum receſſerit, tunc gloriabitur. Eſt aurum, & multitudo penitiſſimorum, & vas precioſum labia ſcientiæ. Tolle veſtimentum ejus, qui fidejuſſor extitit alieni, & pro extranea oppigneravit ſe. Suavis eſt homini panis mendax, & poſtea implebitur os ejus calculo. Cogitationes in conſilio roborabuntur: & in rationibus gubernandi fac bellum. Revelans myſterium ambulat fraudulenter, & ſeducenti labiis ſuis ne commiſcearis. Abominatio Domino, &c. *Eædem ſententiæ ſunt in Compl. ſed aliis verbis. Illa quidem de pignore hoc modo habet*, ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυῶντος ἀντὶ ἀλλοτρίου, καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ, aufer veſtimentum ſpondentis pro alieno: & pro aliena accipe pignus ab eo. *Et in ea quæ ſequitur pro*, ψευδῆς, *eſt*, ψεύδους, mendacii, *& pro*, ψηφῖδος, *eſt*, χαλίκων, ſalicibus. S. *Hieronymus adv. Rufin. ubi cæteras ſententias, quas multas ſimul colligit, ex lxx. offert*, ſuavis eſt homini panis mendacii: poſtea implebitur os ejus calculo, *nec multo aliter lib.* 1. *adv. Pelag. In ultima ſententia pro* ἀπατῶντι χείλη αὐτοῦ, *quod non abhorret ab hebræo, in Compl. eſt*, μετὰ πλατύνοντος τὰ ἑαυτοῦ, cum dilatante ſua. *Et poſt hanc in ea ſequitur illa de maledicente patrem, & cætera de quibus jam notavimus.* (*u*) Laqueus.] *Orig. hom.* 11. *in Levit.* Laqueus eſt viro forti, cito, &c. *Sed* S. *Hieronymus in Ezech.* 44. Laqueus eſt viri cito quid de ſuis ſanctificare: cum enim votum fecerit; ſurrepit pœnitentia. *Aq.* σκῶλον ἀνθρώπου καταπίεται ἡγιασμένος. *Sed ex* S. *Hieronymi verſione videtur poſſe colligi Aquilam dixiſſe*, ἡγιασμένοις, *ita enim inquit*, ruina eſt homini devorare ſanctos, *hebræus habet*, ſanctitatem, *id eſt, res ſanctificatas & devotas Deo: quare potuit etiam Aquila dixiſſe*, ἡγιασμένον. (*x*) Rotam.] S. *Auguſt. in pſal.* 11. *addit*, malorum, *ſed non hebræus.* (*y*) Lux.] *A. S. Th.* λύχνος, lucerna, *ut vulgata. Cæteri*, λαμπτὴρ, fax. (*z*) Spiraculum.] *Schol.* πνεῦμα, ſpiritus. (*ω*) Tutela.] *Aq. & Symmachus*, διατηρήσουσι, conſervabunt. *Lucifer pro* S. *Athan.* tutela eſt regi, & circumeunt juſti ſedem ejus. (*aa*) Sapientia.] *A. S. Th.* ἰσχὺς αὐτῶν, fortitudo eorum, *ut vulgata.* (*bb*) Gloria.] *Th.* εὐπρέπεια, decor. (*cc*) Canicies.] *In numero multitudinis*, πολιαί. *Sed A. S Th. in ſingulari*, πολιά. (*d*) Livores, & contritiones.] *Aquila & Th.* μώλωπες τραυμάτων, livores vulnerum. (*ee*) Occurrunt.] *Schol.* ἀπαντᾷ, *& eodem ſenſu.*

CAP. XXI.

(*a*) VOluerit innuere.] *Alii*, θέλων νεύσῃ, *aut*, θέλῃ νεῦσαι, *eodem ſenſu.* (*b*) Dirigit.] S. *& Th.* ἑτοιμάζει, parat, firmat. (*c*) Peccatum.] *In aliquot vetuſtis codicibus* (*nam in impreſſis ſunt quidem, ſed cum aliqua inſigni varietate*) *hæc ſequuntur*, λογισμοὶ συντέμνοντος (*al.* συντέμνοντες) πλὴν εἰς περισσείαν, καὶ πᾶς ἐπισπεύδων πλὴν εἰς ὑστέρημα, Cogitationes collecti (*id eſt, ſoliciti hominis, al.* collectæ) tantum ad abundantiam: & omnis feſtinans tantum ad inopiam. *In Complut. eadem fere ſententia, ſed longe alia verba.* (*d*) Qui operatur.] *Th.* ὁ ἐργαζόμενος θησαυροὺς ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ, ἀτμὸς φερόμενος, qui operatur theſauros in lingua mendaci, vapor agitatus. (*e*) In laqueos.] *In nonnullis*, καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδος θανάτου, & venit ſuper laqueum mortis. *Alii*, καὶ ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου, & venit in fundum inferni. S. *Hieronymus adv. Rufinum*· Qui operatur theſauros lingua mendacii, vana ſectatur, & veniet in laqueos mortis. *Symm.* ζητῶν θάνατον, quærens mortem. (*f*) Perditio impiis hoſpitio ſuſcipitur.] *Aq.* προνομὴ ἀσεβῶν κατασπάσει αὐτοὺς, rapina impiorum diruet eos. (*) Sub divo.] S. *Hieron. in Soph. cap.* 1. Melius eſt habitare ſub divo. *A. S. Th.* δώματος, *& vulgata*, in angulo domatis. (*g*) Quam in calce litis cum iniquitate, & in domo communi.] *S. Hier. ibid.* & in domo nova, *quaſi pro*, κοινῷ, *habuerit*, καινῷ, *ut Procopius. Symm. & Th.* ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμης, καὶ οἴκου ἑταιρικοῦ, quam cum muliere rixoſa, & domo ſodalitia, *aut*, meretricia. (*h*) Anima impii.] *In aliquo codice additur*, ἐπιθυμεῖ πονηρὰ, καὶ, deſiderabit mala, &: *in Complut.* ἐπιθυμεῖ κακῶν, *eodem ſenſu. Symm.* ψυχὴ ἀνόμου ἐπόθησε πονηρὸν, οὐκ ἐλεήσει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν πλησίον αὐτοῦ, anima impii deſideravit malum: non miſerebitur in oculis ſuis proximo ſuo. (*i*) Aſtutior fit ſimplex.] *Symm.* σοφισθήσεται ὁ νήπιος, *quod vulgata*, ſapientior erit parvulus. (*k*) Corda.] *Schol.* ψυχὰς, animas. (*l*) Et vilipendit impios in malis.] *Symm.* ὑποσκελίζει ἀσεβεῖς εἰς κακὸν, ſubvertit impios in malum. (*m*) Invocabit.] S. *Cyprian. de opere, & eleem. &* 3. *teſtim.* invocabit Deum. (*n*) Avertit iras.] *Symm.* σβέσει ὀργήν, extinguet iram. (*o*) Sanctus autem.] *Sic Lucifer pro S. Athan. Symm. & Th.* καὶ δειλία τοῖς ἐργαζομένοις ἀνομίαν, *quod vulgata*, & pavor operantibus iniquitatem. (*p*) Gigantum.] *Aq.* ῥαφαεὶμ, *de qua dictione alibi dictum eſt. Symm.* θεομάχων, cum Deo pugnantium. (*q*) Egenus.] *Symm.* ἐνδεήσεται ἀγαθῶν, egebit bonis. (*r*) Ad divitias.] *A. S. Th.* οὐ πλουτήσει, non ditabitur, *ut vulgata.* (*ſ*) Circumpurgatio.] *Quaſi pro emundatione, & redemptione juſti. A. S. Th.* ἐξίλασμα, propitiatio. (*t*) Iniquus.] *A. S. Th.* ἀσεβὴς, impius. *Alius*, ἄδικος, injuſtus. (*u*) Iracunda.] *Symm.* θυμώδους, *eodem ſenſu.* (*x*) Devorabunt.] *Schol.* καταποντίζουσιν, deglutient. (*y*) Via juſtitiæ.] *A. S. Th.* διώκων δικαιοσύνην, qui ſequitur juſtitiam, *ut vulgata.* (*z*) Inveniet.] *Schol.* θησαυρίζει, theſaurizat. (*ω*) Civitates munitas.] S. *Hier. in Amos, cap.* 5. civitates robuſtas, *in Ezech. cap.* 33. civitates firmas aſcendit juſtus. *A. S. Th.* πόλιν δυνατῶν ἀνέβη σοφὸς, *quod vulgata*, civitatem fortium aſcendit ſapiens. (*aa*) Audax.] *Lucifer pro S. Athan.* temerarius, & ſuperbus, peſtilentia vocabitur. (*bb*) Qui [illegible] injuriarum memor eſt, iniquus.] θράσων ἐν ὀργῇ ὑπερήφανος, qui operatur in ira, ſuperbus. (*cc*) Deſideria pigrum interficiunt.] *Aut*, ἀποκτενοῦσιν, interficient, *Symm. & Th.* ἐπιθυμία ὀκνηροῦ θανατώσει αὐτὸν, concupiſcentia pigri interficiet eum. *Alius interpres*, καταβάλλουσιν, dejiciunt. (*dd*) Miſeretur.] ἐλεᾷ, *quod in aliis eſt*, ἐλεεῖ. (*ee*) Etenim, inique offerunt ea.] *Aq.* καίπερ ὅτι ἔννοια οἴσει αὐτὸ, etiam quia cogitatio afferet illud. *Videri poteſt deeſſe aliquid. Nam hebræus*, etiam quia in cogitatione male afferet illud. (*ff*) Cuſtoditus loquetur.] *Aquila*, S. *Th.* εἰς νῖκος πορεύεται, in victoriam ibit. (*gg*) Impius.] *Th.* ἀνεκραταίωσεν ἀνὴρ ἀσεβὴς πρόσωπον αὐτοῦ, obfirmavit vir impius faciem ſuam. (*hh*) Intelliget.] *Aquila, & Symm.* ἑτοιμάσει, parabit. (*ii*) Apud impium.] *Imitati ſumus Caſſianum, qui habet*, apud impios. *Aquila*, S. *Th.* κατέναντι κυρίου, *quod vulgata*, contra Dominum.

CAP. XXII.

(*a*) ELigibilius.] *Aq. & Th.* ἐκλεκτὸν, eligendum, *aut*, electum. (*b*) Videns malignum. *Aq. & Th.* εἶδε κακίαν, καὶ ἐνεκρύβη, *quod vulgata*, videt malum, & abſcondit ſe. (*c*) Progenies ſapientiæ, timor Domini.] S. ὕστερον πραΰτητος φόβος κυρίου, *quod vulgata*, finis modeſtiæ, timor Domini. (*d*) Abſtinebit ab eis.] *Aq.* S. *Th.* μακρυνθήσεται, longe recedet. *Poſt hanc vero ſententiam in uno pervetuſto ſequuntur hæc*, ἐγκαινισμὸς νέου κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καίγε ὅταν γηράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ, dedicatio juvenis ſecundum viam ejus: etiam cum ſenuerit, non recedet ab ea. *Complut.* ἐγκαίνισον τὸ παιδίον, inſtitue, initia, dedica puerum; *& pro*, αὐτοῦ, *quod refertur ad*, ἐγκαινισμὸν, *habet*, αὐτῆς, *quod refertur ad viam.* (*e*) Et famuli.] *Symmachus, & Th.* καὶ δοῦλος δανειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι, & qui accipit mutuum ſervus eſt fœnerantis, *ut vulgata.* (*f*) Qui ſeminat.] *Th.* ὁ σπείρων ἀδικίαν, θερίσει ἀνομίαν, qui ſeminat injuſtitiam, metet iniquitatem. *Aq.* ἀνωφελὲς, damnum. *Symmachus*, ὁ σπείρων ἀνομίαν, θερίσει ἀδικίαν, qui ſeminat iniquitatem, metet injuſtitiam. (*g*) Benedicit.] *Sic & in alio codice adſcriptum eſt margini: in cæteris autem* ἀγαπᾷ, diligit, *ut* 2. *Cor.* 9. (*h*) Victoriam.] *Tota hæc ſententia abeſt a vulgata.* (*i*) Peſtilentem.] *Aquila, S. Th.* χλευαστὴν, deriſorem. (*k*) Jurgium.] S. *& Th.* μάχη, rixa. (*l*) Sancta.] *Aq. & Th.* καθαρὰ, munda, *ut S. Hieronymus in epiſt. ad Celantiam. Symmachus*, ἁγνάς, caſta, pura. (*m*) Immaculati.] *Sic S. Hieronymus ibid. In plerique autem libris additur*, ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, in viis ſuis. (*n*) Labiis paſcit rex.] *Schol.* χάρις χειλέων, ἑταῖρος αὐτοῦ βασιλεύς, gratia labiorum, amicus ejus rex. (*o*) Senſum.] *A. S. Th.* γνῶσιν, ſcientiam. (*p*) Sicarii.] *Aq. S. Th.* φονευθήσομαι, occidar. (*q*) In illam.] *A. S. Th.* ἐκεῖ, illuc. *Sequens autem ſententia tota abeſt a Compl. & vulgata. In uno autem vetuſto hæc præterea adduntur*, εἰσὶν ὁδοὶ, ἃς οὐ πορεύεσθαι ἀνδρὶ, ὁ δὲ ἀσεβὴς ὁδοὺς θανάτου, καὶ ἀπωλείας φιλεῖ: ſunt viæ, quibus non eſt ambulandum viro, impius autem vias mortis, & perditionis diligit. (*r*) Pendet e corde.] *Symmachus*, ἐνδέδεται, *Aq.* S. *Th.* ἐν καρδίᾳ, *quod vulgata*, colligata eſt in corde. (*ſ*) Sua.] *In plerique additur*, κακὰ, mala: *ſed illud propius hebræo.* (*t*) Ad minus] *Hoc videtur valere*, εἰς ἐλάττωμα, ad defectum, atque inopiam ipſi erit. *Symmachus*, δώσει πλουσίῳ, δι' ὅλου ὑστέρημα, dabit diviti, omnino egeſtas. *Schol.* contra minorem dat occaſiones maleficentiæ. (*u*) Lætificabunt te.] *Aq.* S. *Th.* ἑτοιμασθήσονται, parabuntur. (*x*) Tuam.] *In aliquot codicibus eſt*, αὐτοῦ, *& apud Procopium*, τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, vias ſuas. *Similis varietas notata eſt pſ.* 5. *Aq. & Symm.* γνωστὴν ἐποίησά σοι ζωὴν, notam feci tibi vitam. (*y*) Tibi.] *Sic Caſſianus coll.* 14. *cap.* 8. *& Origenes lib* 4. *Peri arch. A nonnullis codicibus abeſt illud*, σεαυτῷ, *&* S. *Hieronymus lib.* 5. *in* 16. *Ezech.* Tu autem ſcribe ea tripliciter. (*z*) Ut reſpondeas.] *Multa ex verbis præcedentibus non referuntur ibi a S. Hieronymo, apud quem ſequitur*, ut reſpondeas ſermones veritatis, qui (*al.* his qui) proponuntur tibi, *neque ab Origene, qui ſic habet*, & tu deſcribe tibi hæc tripliciter in conſilio, & ſcientia, ut reſpondeas verba veritatis his, qui propoſuerunt tibi. *Aquila, & Th.* τῷ ἀποστείλαντι, qui mi[illegible] ſit. (*ω*) Non facias violentiam.] *Symmachus*, μὴ ἁρπάσῃς πτωχὸν, ne diripias pauperem. (*aa*) Dominus] *Aquila*, ὅτι κύριος δικάσει τὴν δίκην αὐτοῦ, καθηλώσει τοὺς καθηλώσαντας αὐτὸν, quia judicabit Dominus cauſam ejus, & configet eos, qui confixerunt eum, *quomodo fere vulgata. Symmachus*, ϗ κολάσεται τοὺς κολαζομένους ψυχὴν αὐτοῦ, & torquebit eos, qui torquebant animam ejus. (bb) Noli eſſe ſodalis.] *Symmachus*, μὴ φιλιάσῃς, ne amicitiam contraxeris. (cc) Laqueos.] *Aq.* σκῶλον, offendiculum. *Sym.* σκάνδαλον, ſcandalum. (dd) Viris ſocordibus.] *Th.* σκοτεινοῖς, tenebroſis.

CAP. XXIII.

(a) Sapienter.] *Sic Caſſianus collat.* 2. *c.* 1. *& S. Ambroſius* 1. *off. c.* 31. *a quo totum fere hunc locum ſumpſimus. Legendus S. Auguſtinus tract.* 47. *&* 84. *in Jo.* (b) Et mitte manum tuam.] *Th.* θήσεις μάχαιραν τῷ λάρυγγί σου, pones cultrum gutturi tuo. *Aq.* ϗ θήσεις μάχαιραν ἐν καταπόσει σου, & pones cultrum in gula tua. (c) Hæc enim adhærent vitæ mendaci.] *Aq. & Th.* ϗ αὐτὸς ἄρτος ψευσμάτων, & ipſe panis mendaciorum. (d) Ne extendas.] *Aq.* μὴ κοπία τοῦ πλουτῆσαι, ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου, noli laborare ut diteris ab intelligentia tua. *Th.* ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου παῦσαι, ab intelligentia tua ceſſa. (e) Et revertit.] *A. S. Th.* ϗ πετασθήσεται εἰς τὸν οὐρανὸν, & volabit in cœlum. (f) Invido.] *Schol.* πονηροφθάλμῳ, mali oculi. (g) Eſcas.] *A. & Symm.* ἐδεσμάτων, obſonia. (h) Si quis deglutiat pilum.] *Symm.* εἰκάζων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, conjectans in animo ſuo. (i) Contaminabit.] *Sic S. Hier. Ezech.* 6. (k) Sapientes.] *Sic idem adv. Rufin. S. Cyprianus ad Demetrian. &* 3. *teſtim.* ne quando audierit, irrideat ſenſatos ſermones tuos. (l) Tranſponas.] *Symm.* μετακινήσῃς, *(ita enim corrigendum)* tranſmoveas. (m) Qui enim redimit.] *Aq. S. Th.* ἀγχιστεὺς αὐτῶν ἰσχύων, αὐτὸς δικάσεται, vindex (*aut*, propinquus, *ut vulgata*) eorum fortis, ipſe judicabit. (n) Senſus.] *A. S. Th.* γνώσεως, ſcientiæ. (o) Et immolabuntur.] *Sym.* ϗ γαυριάσουσιν οἱ νεφροί μου ἐν τῷ λαλεῖν τὰ χείλη σου εὐθῆ, *Aq.* εὐθεῖα, *quod vulgata*, & exultabunt renes mei, cum loquuta fuerint recta labia tua. (p) Non recedet.] *Aq. & Symm.* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται, non exterminabitur. (q) Cogitationes.] *Aq. S. Th.* ἐν ὁδῷ, in via. (r) Ad ſymbolas, & carnium emptiones.] *Th.* ἐν συμβολοκοποῦσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς, in iis (id eſt, cum iis, *more hebraico*,) qui ex ſymbolis edunt carnes inter ſe. (ſ) Scortator.] *A. S. Th.* συμβολοκόπος, *quod vulgata*, dantes ſymbola. (t) Mater tua.] *In pleriſque libris hæc ſequuntur*, ἀλήθειαν κτῆσαι, ϗ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν, ϗ παιδείαν, ϗ σύνεσιν, veritatem acquire, & ne expellas ſapientiam, & diſciplinam, & intellectum: *quæ Procopius non habet, & in alio libro ſunt notata aſteriſco.* (u) Servent.] *Symm.* θελησάτωσαν, velint. (x) Dolium enim perforatum.] *Alii*, τετριμμένος, fractum. *Symm.* ὅτι ὄρυγμα βαθὺ πόρνη, *& vulgata*, fovea enim profunda eſt meretrix. (y) Alienus.] *Symm.* ἀλλοτρία, aliena. *Th.* ξένη, extranea. (z) Et omnis iniquus abſumetur.] *Theodoretus*, ϗ ἀσυνθετοῦντας ἐν ἀνθρώποις ἀπαλλάξει, & prævaricantes in hominibus tollet. (ω) Supervacue.] *Aq. S. Theodoretus*, δωρεὰν, gratis. (aa) Lividi.] *Aquila*, καθαροὶ, vacui, *& fortaſſe legendum*, κατάρροι, laborantes deſtillatione & ſuffuſione, *ut vulgata. Symm.* χαροποὶ, rubicundi. (bb) Nonne veſtigantium.] *Th.* οὐ τοῖς ἐξερχομένοις τοῦ ἐξιχνιάσαι κεράσματα; nonne euntibus ad inveſtigandas miſturas? *Sequens autem ſententia videtur abeſſe ab hebræo, & vulgata.* (cc) Perverſa.] *Symm.* σκολιὰ, *eodem ſenſu.* (dd) Et jacebis.] *Aq. S. Th.* ϗ ἔσῃ ὥσπερ κοιμώμενος, *quod vulgata*, & eris ſicut dormiens. (ee) Feriunt me.] *Schol.* ἔτυπτον, *feriebant, quod eſt etiam in aliquot libris. Caſſianus collat.* 20. *cap.* 9. ferierunt me: *ſed collat.* 23. *cap.* 7. feriunt me. (ff) Et illuſerunt mihi.] *Th.* ἀνεκρότησάν με, plauſu exceperunt me. (gg) Quando erit diluculum.] *A. S. Th.* ἐξυπνισθήσομαι, evigilabo, *ut vulgata.*

CAP. XXIV.

(a) Cum ſenſu.] *Schol.* ἐν γνώσει, in ſcientia. (b) Agro magno.] *Sic alibi obſervavimus ſolere verti a Patribus*, γεώργιον, *& ſic inferius in hoc eodem capite. Alii tamen hic vertunt*, agricola. *Symm.* ὥσπερ κράτος ἰσχύος, tanquam robur fortitudinis. (c) Auxilium autem cum corde conſilium habente.] *Symm. & Th.* ϗ σωτηρία ἐν πολυβούλῳ, *quod vulgata*, & erit ſalus, ubi multa conſilia ſunt. (d) Ab ore.] *Alii*, ἐκ νόμου, a lege. (e) Moritur.] *Aq. & Th.* ἔννοια ἀφροσύνης, ἁμαρτία, cogitatio ſtultitiæ, peccatum: *nec multo aliter vulgata.* (f) Immunditia autem.] *Iſtud* δὲ, *abeſt a nonnullis. Symm.* ϗ βδέλυγμα ἀνθρώποις λοιμὸς, & abominatio hominibus peſtilens: *quod vulgata inquit*, detractor, *alii*, deriſor. (g) Inquinabitur in die mala.] *Symm.* στραγγεύεσθαι ἐν ὥρᾳ θλίψεως, ceſſare quaſi deſperantem (*quod vulgata*, ſi deſperaveris lapſus) in hora tribulationis. *Aq.* νωχελευόμενος, tardus, ignavus. *Th.* ἐξελύθη, *ſed fortaſſe legendum*, ἐξελύθης, *ut Hebræus*, remiſſus fuiſti. (h) Libera eos.] *Sic Lucifer pro S. Athan. S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 8. eripe eum qui ducitur ad mortem. *Symm.* σῶσον εἰλημμένους εἰς θάνατον, ſalva captos ad mortem. (i) Et redime.] *Plerique libri*, ϗ ἐκπριῶ. *S. Chryſoſtomus in epiſt. ad Philip. ſerm. primo, in manuſcriptis*, ϗ ἐκπριῶν. *Lucifer*, & redimere eos, qui interficiuntur, ne parcas. (k) Quoniam Dominus.] *Aq.* μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας, αὐτὸς συνήσει; nonne ponderans corda, ipſe intelliget? (l) Et qui figuravit ſpiritum omnibus, ipſe.] *Lucifer*, omnibus illis. *Aq. & Th.* ὁ τηρῶν ψυχήν σου, qui cuſtodit animam tuam. (m) Noli applicare impium.] *Sic Lucifer de non conveniendo, & Caſſianus collat.* 14. *c.* 17. *S. Hieronymus in Mich. c.* 3. ne inducas. S. *Cypr.* ne adduxeris. *Symm.* μὴ ἐνεδρεύσῃς ἀσέβειαν, *quod vulgata explicavit*, ne inſidieris, & quæras impietatem. (n) Ad paſcua juſtorum.] *Lucifer, & Caſſianus*, ad paſcua juſti. *Aq. & Th.* εἰς ὡραιότητα δικαίου, in decore juſti. *Symm.* εἰς δίαιταν δικαίου, *quod vulgata*, in domo juſti. *Idem* S. *Hieronymus in Mich.* in tabernaculum juſtorum. S. *Cyprianus*, 3. *teſtim.* in habitaculum juſtorum. *Vocabulum Hebraicum, & habitaculum & paſcua ſignificat.* (o) Extollaris.] *Aq.* S. *Theodot.* ἀγαλλιάσθω ἡ καρδία σου, exultet cor tuum, *ut vulgata.* (p) Quoniam videbit.] *Schol.* ἵνα μὴ ἴδῃ, ut ne videat. (q) Indignationem ſuam ab eo.] *Symmachus*, ἀπάνωθεν αὐτοῦ ὀργὴν αὐτοῦ, deſuper eo iram ſuam. (r) Ne gaudeas in malefactoribus.] *A. & Th.* μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις, *quod vulgata*, ne contendas cum peſſimis. (ſ) Neque æmuleris.] *Sym.* μὴ παρερεθίζου, ne alterceris, *& fortaſſe hæc etiam varietas ad præcedentem locum pertinet.* (t) Fax.] *A. S. Th.* λύχνος, lucerna. (u) Sis inobediens.] *Schol.* ἐπιμίγνυσο, commiſcearis, *quomodo etiam vulgata: ſed tota ſententia diverſa eſt*, & cum detractoribus non commiſcearis, *& ita etiam in Ezech. cap.* 16.

(x) Verbum cuſtodiens.] *Hæc uſque ad illa*: Hæc autem dico vobis ſapientibus, *abſunt ab uno pervetuſto codice. Schol.* ἐντεῦθεν ἐξήλλακται ἡ θέσις τῶν μεταξὺ, ϗ μετὰ τὰ πρὸς τῷ τέλει πρὸ τοῦ γυναῖκα ἀνδρείαν, Hinc tranſpoſita eſt ſeries eorum quæ deinceps interjecta: & hæc quidem ferebantur poſt ea quæ ad finem ante illud, γυναῖκα ἀνδρείαν, mulierem fortem. *Verum neque iſta ſententia de muliere forti, quæ in vulgata eſt cap.* 31. *in græcis omnibus eodem loco eſt poſita: multiſq; omnino modis diſcrepat ordo. Quod autẽ pertinet ad hanc ſententiam*, verbum cuſtodiens filius extra perditionem erit; *ea in impreſſis vulgatæ codicibus eſt in extremo cap.* 29. *abeſt autem a multis vetuſtis, quemadmodum ab hebræo una cum cæteris, quæ hic ſequuntur uſque ad illud*: Hæc dicet vir credentibus Deo. S. *Auguſtinus in lib. de mendacio ad Conſent. hæc refert, & explanat*: Verbum excipiens filius, a perditione longe aberit: excipiens autem excipit illud ſibi, & nihil falſi de ore ipſius procedit. (y) Hæc dicet vir.] *Hæc uſque ad illud*, hæc autem dico vobis, *in Compl. ſunt cap.* 30. *& nonnihil reſpondent vulgatæ.* (z) Credentibus Deo, & quieſco.] *Aquila*, τῷ ἐθιὴλ, ϗ τέλεσον, ad Ethiel, & perfice. *Th.* τῷ ἐθιὴλ, ϗ δυνήσομαι, ad Ethiel, & potero. *Vulg. ponens interpret. nominum loco nominum, ſicut etiam in verbis antecedentibus, hæc ita videtur proferre*, qui Deo ſecum morante confortatus ait. (ω) Inſipientiſſimus.] *Aquila*, ἀσύνετος ἐγώ εἰμι παρ' ἄνδρα, ſtolidus ego ſum præ viro. (aa) Hominum.] *Sic etiam vulgata. In aliis*, ἀνθρώπου, *& S. Hieronymus* 2. *adv. Pelag.* hominis. (b) Deſcendit.] *Aq. & Sym.* κατήνεγκεν, detulit. (c) Quis congregavit ventos.] *Aquila.* τίς συνέλεξεν πνεῦμα ἐν θέναροις; quis collegit ſpiritum in palmis? *Symm.* τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν τῇ δραξίν; quis congregavit ventos in pugillis? (d) Convertit.] *Th.* ἐνέδησεν, colligavit. (e) Quis tenuit.] *Aq. & cæteri interpretes*, τίς ἔστησεν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς; quis ſtatuit omnes terminos terræ? (f) Filiis ejus.] *In aliquo codice eſt* τέκνῳ. S. *Auguſtinus, epiſt.* 49. *quæſt.* 5. filii ejus. *A. S. Th. & cæteri*, τῷ υἱῷ αὐτοῦ, filio ejus. (g) Omnia enim verba Dei ignita.] *Pro his, in uno pervetuſto, & in Compl. eſt*, ἵνα γνῷς, ut cognoſcas. *In pleriſque autem eſt utrumque*, ἵνα γνῷς. (*Sch.* ὅτι γνώσῃ.) πάντες γὰρ λόγοι, ut cognoſcas. (*Schol.* quoniam cognoſces.) Omnia enim verba, &c. (h) Protegit.] *Schol.* ὑπερασπιεῖ, proteget. (i) Qui reverentur.] *Schol.* φοβουμένων, qui timent. (k) Ne auferas a me.] μὴ ἀφέλῃς με. *In aliquo eſt*, μὴ ἀφέλῃς ἀπ' ἐμοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν, à me antequam moriar, *ita ut abſit illud*, χάριν. *Symm.* μὴ κωλύσῃς ἀπ' ἐμοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με, ne prohibeas a me, antequam ego moriar. (l) Vanum verbum.] *Aq.* εἰκαιότητα, vanitatem. (m) Conſtitue autẽ.] *Ita S. Hier. in Eſa.* 55. *nec multo aliter in Ezech.* 16. *& in Eccl.* 2. *S. Ambr. in pſ.* 118. *ſer.* 8. ſed ordina mihi quæ opus ſunt, & quæ abundent, &c. *quamvis fortaſſe legendum*, & ne abundent. *Symm.* διάταξον μοι δίαιταν ἱκανὴν, conſtitue mihi victum ſufficientem. *Aquila*, ἄρτον ἀκριβασμῶν μου, panem ſtatutorum meorum, *id eſt, qui conveniat mihi.* (n) Mendax fiam.] *Aq. & Symm.* ϗ ἀρνήσωμαι, ϗ εἴπω τίς ὁ κύριος; & negem, & dicam, quis eſt Dominus? (o) Egens.] *Alii*, πένης γενηθεὶς, *alii & Schol.* πενόμενος, *eodem ſenſu.* S. *Hieronymus interdum*, egens, *interdum*, pauper effectus. S *Ambr.* pauper. (p) Ne tradas.] *Sym.* μὴ διαβάλῃς, ne accuſes, *ut vulg. Th.* μὴ καταλαλήσῃς, ne detrahas. (q) Et delearis.] *A. S. Th.* ϗ πλημμελήσῃς, & derelinquas. (r) Filius malus.] S. *Hier. lib.* 1. *adv. Pelag.* filius malus juſtum ſe facit, & non lavat exitum ſuum. *Schol.* ϗ ἀπὸ ῥύπου οὐκ ἀπελούσατο, & a ſorde non eſt lotus. (ſ) Et comedat.] *Abeſt a Complut. & S. Hieronymo adv. Rufin. A. S. Th.* κατεσθιούσας, comedentes. (t) Humiles.] *In multis eſt*, τοὺς ἀσθενεῖς, *& S. Hieronymus*, infirmos. *Schol.* ταπεινούς. (u) Hæc autem.] *Schol.* Hucuſque, quæ ſunt tranſpoſita: & hinc vero ad præcedentia ſequebantur. *Quare etiam in vulgata ſunt cap.* 24. (x) Cognoſcere, erubeſcere.] *Videri poſſunt duæ interpretationes: nam pro*, αἰδεῖσθαι, *A. S. Th. dixerunt*, ἐπιγινώσκειν, *& vulgata*, cognoſcere perſonam. *Alius interpres*, αἰσχύνεσθαι, *eodem ſenſu, ac noſtra. Affert hunc locum Lucifer pro* S. *Athan.* (y) Labia autem.] *Th.* χείλεσιν καταφιληθήσεται ἀποκρινόμενος ὀρθὰ ῥήματα, labiis oſcula accipiet, *aut*, dabit, reſpondens recta verba. (z) In egreſſu.] *Sic* S. *Hieronymus in Sophon.* 3. *Cyrillus tamen in Jo. lib.* 3. *cap.* 27. *explanat*, in exitum, & finem vitæ. (ω) Non ſis.] *A. S. Th.* μὴ γίνου, *eodem ſenſu.* (aaa) Dilateris.] *Schol.* ἀπατῶν, ſeducens. (b) Tanquam ager.] S. *Ambroſius*, 1. *off.* 31. *& epiſt.* 7. ſicut agricultura, eſt homo inſipiens. (c) Ut eligerem.] *Sic S. Hieronymus in Ezech.* 43. *Schol.* ϗ ἐξελεξάμην παιδείαν, & elegi diſciplinam. (d) Dormito.] *Schol.* νυστάζεις, καθυπνοῖς, dormitas, ſomnum capis. (e) Pectora.] *A. S. Th.* τοῦ κοιμηθῆναι, ad dormiendum. (f) Sanguiſugæ.] *Sic fere S. Hieronymus lib.* 1. *in Jovin. Sunt autem hæc in Compl. & vulgata, cap.* 30. *Sch.* ἕως ὧδε τὰ προκείμενα· ταῦτα δὲ ἀκόλουθα τῶν ἀνωτέρω. Hucuſque quæ ſunt propoſita. Hæc autem ſequuntur ad ea quæ ſuperius. (g) Tres filiæ.] *Symmachus*, δύο θυγατέρες, φέρε, φέρε, *& vulgata*, duæ ſunt filiæ, dicentes, affer, affer. (h) Et tres ipſæ.] *Aut*, iſtæ, *ut S. Hieronymus. Aq.* S. *Th.* τρία δέ ἐστιν, ἃ οὐ πλησθήσεται, tria autem ſunt, quæ non ſaturabuntur. (i) Non ſuffecit.] *Aquila, Symmachus, Theodotio*, οὐκ εἶπαν, ἀρκεῖ, non dixerunt, ſufficit. (k) Amor mulieris.] *Aquila*, ϗ ἐποχὴ μήτρας. *Symmachus*, ϗ συνοχὴ μήτρας, conſtrictio vulvæ. (l) Non dicens.] *Schol.* οὐκ εἶπεν, non dixit. (m) De convallibus.] *Aq. & Th.* χειμάρρου, torrente. (n) Impoſſibilia.] *Sic S. Ambroſius, de obitu Valent. Aq.* ἐθαυμαστώθησαν, mirabilia facta ſunt. *Alius interpres*, ἀδυνατοῦντα, *eodem ſenſu ac noſtra.* (o) Volantis.] *Schol.* ἐν οὐρανῷ, in cœlo. (p) Vias.] *A. S. Th.* ὁδὸν, viam. (q) Et vias viri in juventute.] *A. & Th.* ὁδὸν, viam. *Sym.* ἐν νεάνιδι, in adoleſcentula. (r) Quandocunque egerit; lota.] *A. S. Th. & cæteri*, ὡσεὶ φαγούσης, ϗ ἀπονιψαμένης, *vulg.* quæ comedens, & tergens, &c. (ſ) Quartum.] *Symmachus*, τὰ δὲ τέσσαρα, quatuor autem. (t) Et odibilis.] *Symmachus*, ϗ γυνὴ μισουμένη, ὅταν συνοικήσῃ, & mulier odioſa, cum matrimonio aſſumpta fuerit. (u) Sapientiora ſapientibus.] *Sic etiam vulgata. Th.* σοφίᾳ σεσοφισμένα, per ſapientiam ſapienter edocta. (x) Chœrogrylli.] *Schol.* εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοὶ, ἢ οἱ καλούμενοι οἶστροι, genus piſcis, vel lepores, vel ij qui vocantur œſtri. *Vulgata*, lepuſculus: *alii*, cuniculi. (y) Fecerunt.] *Symm*, ἔταξαν, poſuerunt. (z) Ordinate.] *Symmachus*, ὡς ψηφὶς, πᾶσα, tanquam calculus, tota. (ω) Innitens.] *Th.* ἐλλαμβανόμενος, capiens, tractans. *Hoc enim animal nonnulli putant eſſe araneam, & ita Chaldæus. Vulgata*, ſtellionem. (aaaa) Munitionibus.] *Aq.*

Aq. S. Th. ναοῖς, ædibus. (*b*) Quod bene incedit.] *A. & Th.* ἀγαθύνοντα πορείαν, bonum facientia greſſum. *Sed fortaſſe pro quarto dixerunt*, τέσσαρα, quatuor, *ut hebræus.* (*c*) Beſtiam.] *A.S.Th.* ἀπὸ προσώπου παντὸς, à facie cujuſquam. (*d*) Gallus conſcendens.] *Aq. & Th.* ἀλεκτρυὼν νώτῳ, gallus dorſo. *Symmachus*, περιεσφιγμένος τὴν ὀσφῦν, *quod vulgata*, ſuccinctus lumbos. (*e*) In lætitia.] *Plerique*, εἰς εὐφροσύνην, ad lætitiam. *Th.* εἰ ἠφρόνησας ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι, ſi ſtulte egiſti in elevando te. (*f*) Et extenderis.] *Th.* ϗ ἐνενοήθης χεῖρα εἰς ςόμα, & in mente habuiſti manum ad os. (*g*) Si autem expreſſeris.] *Aq.* ϗ ἐκμύζησις θυμοῦ ἐξοίσει αἷμα, & expreſſio furoris proferet ſanguinem : *quomodo fere Chaldæus.* (*h*) Verba mea.] *Hæc in Compl. ſunt cap.* 31. *& quodammodo reſpondent vulg. Aq.* ῥητὰ Λαμμουὴ, Dicta Lammum. *Th.* ῥήματα Ῥεβουὴλ, verba Rebuel. *Symmachus*, λόγοι Ἰαμουὴλ, ſermones Jamuel. (*i*) Regis admonitio.] *Sic* S. *Ambroſius ad Virgines. Sed poſſet etiam verti*, à Deo, rege, admonitio, *vel*, reſponſum, *vel*, oraculum. *Aquila*, ἆρμα, onus, *ut Hieron.* 24. *Symm. & cæteri*, λῆμμα, aſſumptionem. *Utroque autem modo ſolent vocare prophetiam.* (*k*) Tuas divitias.] *Symmachus*, τὴν ἰσχύν σου, fortitudinem tuam. (*l*) Vitam.] *A. S. Th.* τὰ σοῦ χρήματα, tuas pecunias. (*m*) In ſeram conſilii mutationem.] *Th.* εἰς μεταμέλειαν, in pœnitentiam. (*n*) Vinum autem.] *Illud*, δὲ, *abeſt a multis* S. *Hieronymus in Eſa. cap.* 5. Potentes, ſi iracundi ſunt, vinum non bibant, &c. (*o*) Et recta judicare.] *Aq. & Th.* ϗ ἀλλοιώσει κρίσιν υἱῶν πένητος, & mutabit cauſam filiorum pauperis, *quomodo fere vulgata.* (*p*) Iis qui in mœroribus.] *Symm.* τῷ ἀπολλυμένῳ, pereunti. (*q*) Laborum.] *Symm.* κόπων αὐτῶν, moleſtiarum ſuarum. (*r*) Verbo Dei.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. A. S. Th.* ἀλάλῳ, muto, *ut vulgata.* (*ſ*) Et judica omnes.] *Lucifer*, omnibus. *Sym.* εἰς κρίσιν πάντων υἱῶν ἀποιχομένων, *quod vulgata*, & cauſis omnium filiorum, qui pertranſeunt. (*t*) Pauperem.] *Schol.* πτωχὸν, inopem. (*u*) Et imbecillum.] *In aliquot libris hoc loco ponuntur illa*, γυναῖκα ἀνδρείαν, mulierem fortem, *quæ in noſtra habebuntur cap.* 29. *& in vulgata*, 31. *Schol.* ἕως ὧδε, εἶτα τὸ τέλος παροιμίας· Hucuſque : deinde finis proverbii.

CAP. XXV.

(*a*) HÆ ſunt diſciplinæ.] *In nonnullis eſt*, αὗται αἱ παροιμίαι, hæc ſunt proverbia. *Aquila*, καί γε αὗται παραβολαὶ, ἃς μετῆραν ἄνδρες Ἐζεκίου, Etiam hæ parabolæ, quas tranſtulerunt viri Ezeciæ. *Symmachus*, ϗ ἔτι αὗται αἱ παραβολαὶ, Et adhuc hæ parabolæ. (*b*) Honorat res.] *Sic & alius codex. In aliis eſt*, τιμᾷν, honorare, *aut*, τιμᾷ πρόσταγμα αὐτοῦ, honorat præceptum ejus. *Procopius*, τιμᾷν πράγματα, honorare præcepta. *Etiam Schol. habet*, προςάγματα. *Aquila, & Symmachus*, ἐξιχνιάσει ῥήματα, inveſtigabit verba. (*c*) Profunda.] *Aq.* εἰς βάθος, in profundum. (*d*) Quod redargui non poteſt.] *Aq.* ἀνεξέταςος, *Symmachus*, ἀνεξερεύνητος, inſcrutabile. (*e*) Percute argentum improbatum.] *Symm.* κάθαιρε γίγαρτα ἐξ ἀργυρίου, purga ſcorias ex argento. (*f*) Interfice.] *Aq. & Th.* ἀπέλασον, expelle. (*g*) Et recta procedet.] *Aquila, & Symm.* ϗ ἑδρασθήσεται, *Th.* ἑτοιμασθήσεται, firmabitur. (*h*) Steteris.] *A. S. Th.* ἐπιςῇς, *eodem ſenſu.* (*i*) Quæ viderunt.] *Symmachus*, ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, μὴ ἐξενέγκῃς εἰς πλῆθος ταχὺ, quæ viderunt oculi tui, ne proferas in multitudinem cito. (*k*) Recede in poſteriora.] *Aq S. Th.* δικασίαν σου δίκαζε ἐν ἑταίρῳ σου, *quod vulgata*, cauſam tuam tracta cum amico tuo. (*l*) Rixa autem tua.] *Th.* ϗ ὁ ψόγος σου οὐκ ἀποςραφήσεται, & vituperatio tua non revertetur. (*m*) In monili ſardii.] *Symm. & Th.* ἐν περιβλέπτοις ἀργυρίου, in conſpicuis argenti, *ſupplendum*, thecis, *aut*, figuris, *aut quiddam ejuſmodi. Vulgata*, in lectis argenteis. (*n*) Dicere verbum.] *Aq. & Th.* λαλῶν ῥῆμα ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ, qui loquitur verbum in iis quæ ſibi conveniunt. *Symmachus*, λαλῶν λόγον ἐν καιρῷ αὐτοῦ, *quod vulgata*, qui loquitur verbum in tempore ſuo. (*o*) In auream.] *Schol.* ἐνώτιον χρύσεον, ϗ πίνωσις χρυσῆ, inauris aurea, & poculum aureum. [Pinoſis.] Non intelligo. Hieron. hic *margaritum fulgens.* Alias, *margarita fulgens.* Sed margaritum non male. Sic alibi in eodem, *Si tanti vitrum, quanti margaritum.* Lxx. σάρδιον πολυτελές. Chaldæus paraphraſtes, *vaſa ſmaragdina.* Cant. 7. 1. Lxx. ὅρμισκος, monile. Aliis eſt collare, torques, δειροπέδη. Gloſſæ nom. propriorum, *Chali, gemma aut monile.* Druſ. (*p*) Per æſtum prodeſt.] *In nonnullis eſt unica dictio*, κατάκαυμα, æſtui prodeſt. (*q*) Clariſſima.] *Alii*, ἐπιφανέςαται, clariſſimæ. *Vulgata autem ex hebræo*, non ſequentes. (*r*) Falſo.] *Symmachus*, ἀδίκῳ, injuſto. (*ſ*) Mollis.] *Aq.* ἁπλῆ, ſimplex, *al.* ἁπαλὴ, tenera. (*t*) Rarum introduc.] *Sic fere hebræus. Symmachus*, ὑπόςειλον, φίμωσον, (*iſta duo verba videntur duæ interpretationes,*) πόδα σου ἀπὸ οἴκου ἑταίρου σου, ſubtrahe, cohibe pedem tuum à domo amici tui. (*u*) Acuta.] *Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare*, ἀκιδωτὸν, *quaſi in cuſpidem deſinens : nam & cæteri interpretes*, ἠκονημένον. S. *Hieronymus adv. Rufinum*, & ſagitta pernicioſa ſunt. (*x*) Via.] ὁδὸς, *ſed fortaſſe legendum*, ὀδοὺς, dens : *nam ſic vulgata.* S. *Ambr.* 3. *off. cap.* 16. ſagitta ferrata. (*y*) Sicut acetum.] *Symmachus*, ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, ϗ ᾄδων ἐν ᾄσμασιν ἐπὶ καρδίαν λυπηρὰν, tanquam acetum in nitro, & qui cantat in canticis ad cor triſte. (*z*) Sicut tinea.] S. *Hier. lib.* 1. *adv. Jovin. habet*, ſicut in ligno vermis ; ita perdit virum ſuum uxor malefica. *Origenes in Matth. cap.* 13. Quemadmodum in ligno vermis, ſic dolor viri lædit cor. *Tota iſta ſententia abeſt a vulgata.* (*ω*) Suſcitat nubes.] *Aq.* ὠδίνει ὄμβρον, parturit imbrem. *Symmachus*, διαλύει βροχὴν, *quod vulgata*, diſſipat pluvias. (*aa*) Honorare.] *Symm.* ἐξερευνᾷν δὲ τιμὴν ἑαυτῷ δόξαν, inveſtigare autem honorem ſibi, gloriam. *Th.* ϗ ἐξερευνῶντι δεδοξασμένα, δόξαν, & inveſtiganti ea, quæ glorificata ſunt, gloriam.

CAP. XXVI.

(*a*) NOn eſt.] *Sym. & Th.* οὐκ ἔπρεψεν, non decuit. (*b*) Maledictũ vanũ] *Ita* S. *Hier. adv. Ruf. A. S. Th.* κατάρα δωρεὰν, maledictum gratis. (*c*) Flagellum.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. Aq. & Th.* κημὸς, camus. *Sym.* φιμὸς, frænum. *Vulgata tamen ex hebræo camum aſino attribuit.* (*d*) Genti iniquæ.] *Lucifer*, genti inſipienti. *Th.* σώματι ἀνοήτου, corpori dementis. (*e*) Ad ſtultitiam.] *Sic* S. *Hieronymus adv. Rufin. In lib. de ſingularitate Cleri, inter opera* S. *Cypriani*, contra ipſius inſipientiam. (*f*) Viis.] *Procopius habet*, ποδῶν, pedibus. (*g*) Aufer greſſum.] *Compl.* ποσίαν, Facultatem. *Symm.* ἐξέλιπον κνῆμαι ἀπὸ χωλοῦ, ϗ παραβολὴ ἐν ςόματι, defecerunt tibiæ a claudo, & parabola in ore. (*h*) Iniquitatem.] *Sic etiam Procopius, & plerique ex impreſſis. In aliis eſt* παροιμίαν, proverbium. (*i*) Conteritur enim ecſtaſis eorum.] *In uno libro eſt*, ἔκτασις, extenſio. *Th.* ϗ φιμῶν ἄφρονα φιμοῖ χόλοις, & frænans imprudentem, frænat iras. *Sym.* ϗ ὁ φράσσων ἄφρονα ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ, & qui cohibet imprudentem, obſtruit iras ejus. (*k*) Imprudens.] *A. & Th.* ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ, demens iterans in ſtultitia ſua, *quomodo fere vulgata.* (*l*) Eſt confuſio.] *Abeſt hæc ſententia a Compl. & vulg. tractatur autem a* S. *Ambr. in pſ.* 43. (*m*) Super cardinem.] *Aq.* ἐπὶ ςροφέα αὐτῆς, ſuper cardinem ſuum. (*n*) Sinu.] *A.* S. *Th.* ἐν τῇ μάλῃ, in axilla. (*o*) Non poterit.] *Aut*, οὐ δύναται, non poteſt, *ut alii. Aq. & Th.* ἐμόχθησεν, laboravit. *Symm.* ἀπενάρκησεν, obtorpuit. (*p*) Eo, qui in ſaturitate refert nuncium.] *Symm.* ὑπὲρ ἑπτὰ ἀποκρινομένους γνώμην, ſuper ſeptem reſpondentes ſententiam. (*q*) Caudam.] *Th.* ὤτων, aures, *Symm.* ὠτὸς, aurem. (*r*) Qui curantur.] *Quaſi inſanientes. Hoc enim viſum eſt hoc loco ſignificare*, οἱ ἰώμενοι. *Nonnulli libri habent*, πυρώμενοι, laceſſentes : *quod Schol. tribuit Symmacho, ſicut Aquila*, κακοηθιζόμενοι, male morati. (*ſ*) Qui inſidiantur.] *Symm.* ἀνὴρ δολιῶν, vir fraudum. (*t*) Viſi fuerint.] S. *Hieron. adv. Rufin.* Qui inſidiatur amicis ſuis, cum viſus fuerit, dicit, ludens feci. *Procopius & Complut.* φωραθῶσι, deprehenſi fuerint. (*u*) In multis lignis.] *Symm.* μὴ ὄντων ξύλων ἀποσβεσθήσεται πῦρ, ſi non ſint ligna, extinguetur ignis. (*x*) Diſſentiens.] *Nonnulli*, ὀξύθυμος, cerebroſus, iracundus. *In aliquo eſt*, οὗ δὲ ἔςι θυμὸς, οὐχ ἡσυχάσει μάχη, ubi autem eſt furor, non ſilebit pugna. (*y*) Maledicus.] *Sic* S. *Hieron. adv. Rufin. Aq.* τονθρυςὴς, ſuſurro. *Symm.* δόλιος, doloſus. *Th.* γογγυςὴς, murmurator. (*z*) Ad tumultum rixæ.] *Aq. & Th.* ἀνάψαι δικασίαν, ad ſuccendendam litem. (*ω*) Aſſentatorum] κερκώπων, *quaſi caudatorum, & cauda blandientium. Aq.* λόγοι τονθρυςοῦ γοητικοὶ, verba ſuſurronis decipientia. *Sym.* λόγοι γογγυςοῦ ἐν παρέργῳ, verba murmuratoris obiter dicta. *Th.* λόγοι ἐνδύμου, (*al.* ἐνθυμίου) ὡς ἐξαπλούμενοι, verba aſtuti, quaſi ſimplicia. (*aa*) Percutiunt.] *A. S. Th.* κατέβησαν, deſcenderunt. (*bb*) Viſcerum.] *Schol.* κοιλίας, ventris. (*cc*) Levigata.] *In quibuſdam*, δόλια, doloſa. *Aq. & Th.* καιόμενα, *Symm.* φλεγόμενα, ardentia. (*dd*) Triſti.] *In nonnullis eſt*, πονηρὰν, malignum. (*ee*) Labiis.] *A. S. Th.* ἐν χείλεσιν αὐτοῦ ἐπιγνωσθήσεται μισῶν, *quod vulgata*, labiis ſuis intelligitur inimicus. (*f*) Dolos.] *Aquila*, ἐπίθεσιν, fraudem. (*) Magna voce.] *Sic Caſſianus coll.* 5. *cap.* 25. S. *autem Hier. adv Rufin.* inimicus tuus parcens (*fortaſſe*, precans) voce magna. (*gg*) Qui occultat.] *Sym.* καλύπτων μῖσος διὰ λήμματος, ἀποκαλυφθήσεται κακία αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ, qui occultat odium per captiones ; (*aut* aſſumptiones ;) revelabitur malitia ejus in eccleſia. (*hh*) Foveam.] *Aq. & Sym.* διαφθορὰν, corruptelam, perniciem. (*ii*) Non tectum.] *A.* S. *Th.* λεῖον, levigatum, lubricum. (*kk*) Ruina.] *Aut*, ἀκαταςασίαν, ruinam. *Sym.* ὀλίσθημα, *eodem ſenſu.*

CAP. XXVII.

(*a*) SUperveniens.] *Aq.* S. *Th.* ἡμέρα, dies. (*b*) Alienus.] *Aq. & Symm.* ξένος, extraneus. (*c*) Crudelis eſt indignatio.] *Sic* S. *Hieron. adv. Rufin. Symm.* κατακνίζων θυμὸς, vellicans furor. (*d*) Sed nihil ſubſtinet zelus.] S. *Hieron. ibid.* & zelus impatiens eſt. *Schol.* ζῆλος δὲ ἀμφοτέρων χαλεπώτερος, zelus utriſque difficilior. Alius interpres, τίς δὲ ὑποςήσεται κατὰ πρόσωπον ; quis ſubſiſtet ad faciem ? *& Hebræus addit*, invidiæ. (*e*) Abſcondita amicitia.] *Symm* ἡ φιλία κεκρυμμένη, quam amicitia abſcondita. (*f*) Spontanea.] *Aq.* ἱκετικὰ, ſupplicantia. *Symm. & Th.* πεπατημένα, turbata, *nimirum præ frequentia.* (*g*) Egenti.] *Cæteri interpretes*, πεινώσῃ, eſurienti, *& ſic Caſſianus.* (*h*) Cum peregrinatus fuerit.] *Symm.* μετακινούμενος, tranſlatus. (*t*) Diſrumpitur autem a calamitatibus anima.] *Aq.* ϗ γλυκαίνει ἑταῖρον αὐτοῦ βουλῇ ψυχῆς, & dulcedine perfundit amicum ſuum conſilio animæ. (*k*) Improſpere agens.] *Symm.* ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς σου, *quod vulgata* ; in die afflictionis tuæ. *Th.* ἐπαγωγῆς, *eodem ſenſu, ut multis aliis locis patebit.* (*l*) Amicus] *Cæteri interpretes*, γείτων, vicinus, *ut vulgata.* (*m*) Et averte a te exprobrabiles ſermones.] *Symm.* ϗ ἀποκριθήσομαι τῷ ὀνειδίσαντί με ῥῆμα, & reſpondebo probris afficienti me, verbum. (*n*) Patientur.] *Sic* S. *Ambr. de Tobia, cap.* 20. (*o*) Aufer veſtimentum ejus.] S. *Ambr. ib. aut aliter in ſuo codice habuit, aut iſtud*, αὐτὸ, *ſumpſit pro*, σ' αὐτοῦ, *ut alibi. Ita enim inquit*, aufer veſtimentum tuum, *& explanat. Schol. autem*, ὧν ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον, ὑβρισταὶ γὰρ ὄντες ἀλλοτρίοις λυμαίνονται, quorum aufer veſtimentum : nam cum injurioſi ſint, alienis perniciem afferunt. (*p*) Præteriit.] S. *Ambr.* præterit. *A.* S. *& cæteri*, ὅτι ἐνεγγύησαν ἀλλότριον, quia ſpopondit alienum. (*q*) Qui quidem aliena vaſtat.] *Aquila, & Th.* ϗ περὶ ξένης ἐνεχυράσατε αὐτὸν, & pro extranea capite pignus ejus. *Similis ſententia notata eſt ſupra.* (*r*) Grandi voce.] *Abeſt a Complut. ſed non ab aliis, neque a vulgata.* (*ſ*) Maledica.] *Ita* S. *Hier.* 1. *adv. Jovin. Sym.* μαχίμη, rixoſa. (*t*) Aquilo.] *A.* S. *& cæteri*, κεκρυμμένος βορέας ἄνεμος, ϗ ἔλαιον (*ita enim corrigendum erratum typographi*) δεξιᾶς αὐτοῦ καλέσει, abſconditus Aquilo ventus: & oleum dexteræ ſuæ vocabit. (*u*) Qui plantat.] *A. & S.* διατηρῶν. *Th.* φυλάττων, qui ſervat, *ut vulgata.* (*x*) Cogitationes.] *In multis*, αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων ὅμοιαι. *& in aliquo*, αἱ καρδίαι ἀνόμοιαι, *Origenes, hom.* 2. *in Num.* ſicut diverſi ſunt vultus vultibus, ita & diverſa ſunt corda hominum. (*y*) Ignito.] *Schol.* χωνευτήριον, conflatorium. *Sequens autem ſententia*, Cor iniqui, &c. *abeſt a Compl. & vulgata.* (*z*) Si flagellaveris.] *Aq. & Th.* ἐὰν κόψῃς τὸν ἄφρονα ἐν ὅλμῳ ἐν μέσῳ ἐμπτισσομένων ἐν ὑπέρῳ, ſi cædas imprudentem in pila in medio piſtorum in piſtillo. (*ω*) Evidenter.] *Schol.* ἐκ τῶν καρπῶν, ex fructibus (*aa*) Animas.] *A. S. Th.* πρόσωπα, facies. (*bb*) Applicabis.] *A. & Th.* θοῦ, *Symm.* τάξον, pone, (*cc*) Viridibus.] S. *Hier. in Abacuc cap.* 3. *videtur legiſſe*, χωρῶν, *habet enim*, regionibus. (*) Agni.] *Schol.* βουκόλια, armenta boum. (*dd*) Ad vitam miniſtrorum tuorum.] *A.* εἰς ἄρτον οἴκου σου, ad panem domus tuæ. *Sym. & Th.* εἰς τὰ δέοντα τοῦ οἴκου σου, ad neceſſaria domus tuæ. *Aliud Schol.* Sym. τῶν κορασίων σου, puellarum tuarum.

CAP. XXVIII.

(*a*) JUdicia.] *Complut.* βρίσεις, depreſſiones. *Aq. & Th.* πολλοὶ ἄρχοντες αὐτῶν, multi principes eorum. (*b*) Fortis in impietatibus.] *Nonnulli*, ἐν ἀσεβέσι, inter impios. S. *Hieronymus adv. Rufin.* Impius calumniatur pauperes. *Aquila, & Th.* ἀνὴρ ἄπορος, ϗ συκοφαντῶν πτωχοὺς, vir pauper, &

& calumnians pauperes. (c) Vehemens, & inutilis.] *Aq. S. Th.* ἀνεχημὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄρτος, non cohibens ſe, (*id eſt, redundans,*) & non eſt panis. (d) Sic, qui.] S *Hieronymus in Eccleſ.* 11. Sic, qui derelinquunt ſapientiam, & impietatem laudant. (e) In omni.] *Cæteri interpretes*, πάντα, omnia. (f) Vadens in veritate] *A S. Th.* περιπατῶν ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ, ambulans in ſimplicitate ſua. (g) Qui autem paſcit luxuriam.] *Aq.* καὶ νέμων συμβολοκόπους, & paſcit comeſſatores. (h) Qui miſeretur.] τῷ ἐλεῶντι, *aut, ut alii*, ἐλεοῦντι. (i) Abominabilem fecit.] *Non eſt inuſitatum hoc modo accipi*, ἐβδέλυκται. *A. S. Th.* καί γε προσευχὴ αὐτοῦ, βδέλυγμα, etiam oratio ipſius, abominatio. (k) Tranſibunt.] *A. & Th.* κληροδοτηθήσονται, διελοῦνται, hæreditate accipient, partientur. *Veriſimile eſt eos totam ſententiam expreſſiſſe, quemadmodum vulgata*, & ſimplices poſſidebunt bona. (l) Condemnabit.] *A. & Th.* ἐξιχνιάσει, ſcrutabitur. (m) Narrat.] *A. & Th.* ὁμολογῶν, confitetur. *Symm.* ἐξαγορεύων, enunciat. (n) Diligetur.] *Symmachus*, εὐοδωθήσεται, proſperabitur. (o) Veretur omnia per metum.] *Sic* S. *Cyprianus*, 3. *teſtim.* (p) Rex egens proventuum.] S. ἡγούμενος (ἢ δυνάστης) ἐνδεὴς συνέσεων, *quod vulgata*, dux indigens prudentia. (q) Magnus ſycophanta.] *Schol.* καὶ πολύστρεβλον, & abundans in extorſionibus. (r) Tempus vivet.] *Schol.* βιώσεται βίον, vivet vitam. (ſ) Diliget te.] *Schol.* ἀναπαύσει σε, requiem dabit tibi. *Verum hæc ſententia magna ex parte eſt etiam cap. ſequenti, & hic abeſt a Compl. & vulgata. Contra autem in aliis quibuſdam poſt eam, id eſt, poſt illa verba*, genti iniquæ, *hæc ſequuntur*, ὃς φράσσει τὰ ὦτα μὴ εἰσακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων, qui obturat aures, ne exaudiat imbecillum, & ipſe invocabit; & non erit, qui exaudiat, *quæ ſententia eſt in cap.* 21. (t) Juſte.] *Aut*, δίκαιος, juſtus, *ut nonnulli codd. Aquila, & Theodot.* τέλειος, perfectus. (u) Ocium.] *Aq. & Th.* κενὰ, vacua: *alius interpres*, ἀπραγίαν, vacuitatem negotiorum. (x) Fidelis.] *Aq.* πιστεύων, fidem faciens, *id eſt, cui recte creditur: nam hæc videtur hoc loco iſtius verbi notio. Symm.* ἀληθής, verax. (y) Malus autem.] *Schol.* ὁ δὲ σπεύδων τοῦ πλουτεῖν, οὐκ ἀθῳωθήσεται, *quod vulgata*, qui autem feſtinat ditari; non erit innocens. (z) Invidus.] *Schol.* φθονερὸς, *eodem ſenſu.* (ω) Miſericors obtinebit eum.] *Symm.* ἔνδεια ἐπελεύσεται αὐτῷ, egeſtas ſuperveniet ei. (aa) Eo, qui lingua gratificatur.] *Aq.* παρὰ λειοῦντα γλῶσσαν, præ leniente linguam. (bb) Qui abiit.] *Compl.* ἀποβιάζεται, *& Schol.* ἀποβιάζεται, ἀτιμάζει, violat, inhonorat. *Aq. & Th.* ἁρπάζων, diripiens. *Symm.* ἀδικῶν, injuriis afficiens. (cc) Conſors.] *A. S. Th.* μέτοχος, particeps. (dd) Infidelis.] *In aliis eſt*, ἄπληστος, inſatiabilis. *Aq.* πλατὺς ψυχῇ ἐρεθίζει ἀντιδικίαν, latus animo concitat jurgium. *Symm.* πλατύψυχος παροξύνει κρίσιν, latianimus acuit litem. (ee) Audacia cordis.] S. *Hieronymus adv. Rufin. in multis codicibus*: & qui confidit in cordis avaritia, ſtultiſſimus eſt. *In aliquot tamen eſt*, in cordis audacia. (ff) In multa penuria erit.] *Sic* S. *Cypr.* 3. *teſtim. ſed in lib. de opere & eleem.* in magna: *utrobique autem*, avertit oculos ſuos. *Schol.* οὐκ εὐοδωθήσεται, non proſperabitur. (gg) Gemunt.] *Sic idem* 3. *teſtim. Aq.* S. *Th.* κρυβήσονται, abſcondentur.

CAP. XXIX.

(a) COrreptionum.] *Hoc aptius Hebræo, & ſententiæ, quam ſi vertatur*, corripiens. *Significat enim eum qui corripi ſe ſinit.* (b) Ardente eo.] *A. S. Th.* συντριβήσεται, conteretur. (c) Dum laudantur.] *Aq* ἐν τῷ πληθύναι δικαίοις, *quod vulgata*, in multiplicatione juſtorum. (d) Paſcit] *Aq.* νέμων πόρνας, *eodem ſenſu.* (e) Iniquus.] *Aq. & Th.* ἀφαιρεμάτων, demptionum, *aut*, oblationum: *de qua dictione alibi notatum.* (f) Illud ſuis pedibus.] *Pro*, αὐτὸ, *Complut. habet*, περιβαλεῖ αὐτῷ, *& ſic interpretatur, & interpungit*, qui præparatur ad vultum ſui amici, rete circumjaciet ei ſuis pedibus. *In comm. in Prov. inter opera* S. *Hieron.* Denique clauſulam prioris verſiculi antiqua editio manifeſte poſuit, retia circundat ſuis pedibus. (g) Peccanti.] *Aq.* ἐν ἁμαρτίᾳ ἀνδρὸς παρανόμου πρόσκρουσις, peccato viri iniqui offenſio. *Symm.* ἐν ἀδικίᾳ ἀνδρὸς πονηρὸν σκάνδαλον, in viri injuſtitia malum ſcandalum. (h) Non cogitat ſcientiam.] *In aliquo libro, & Complut. eſt*, οὐ συνήσει δίκην, non intelliget cauſam. (i) Iniqui.] *In nonnullis libris eſt*, λοιμοὶ, peſtilentes, *& pro Scholio eſt appoſitum*, ἄνομοι. (k) Exarſerunt.] *Symm.* ἐθυμίασαν, incenderunt. (l) Exquirent.] *Symm.* ἐκζητήσουσιν, *eodem ſenſu.* (m) Diſpenſat per partem.] *Caſſianus coll.* 16. *cap.* 27. per partes. S. *Hier. adv. Rufin.* in partes. *Sym.* ἐπ᾽ ἐσχάτων καταπραΰνει αὐτὴν, in noviſſima mitigat eam. (n) Qui ſub eo.] *A. S. Th.* λειτουργοὶ αὐτοῦ, miniſtri ejus. *Sch.* ὑπηρέται, *eodem ſenſu.* (o) Invicem concurrentibus.] *Sch.* ἐλθόντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, venientibus in idipſum. (o) Viſitationem.] *A. S. Th.* φωτίζων ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων ὁ κύριος, illuminans oculos utriuſque Dominus. (p) In teſtimonium conſtituetur.] *Lucifer pro* S. *Athan.* in teſtimonium reſurget. *A.* εἰς ἔτι, in poſterum. *Symm.* εἰς ἀεὶ, in ſempiternum. *Alius interpres*, εἰς αἰῶνα, in ſeculum. (r) Puer autem errans.] *Aq.* ἐξαποστελλόμενος, dimiſſus. *Symmachus*, νέος δὲ ἀφειμένος, juvenis autem dimiſſus. (ſ) Parentes.] *Schol.* μητέρα, matrem. (t) Ornatum.] *Symm. & Th.* τρυφὰς, delicias. (u) Non erit enarrator genti iniquæ.] *Pro his in capite præcedenti, ubi etiam prædicta ſententia habetur, videtur dictum*, non obediet genti iniquæ. *Aq.* οὐκ ὄντος ὁραματισμοῦ ἀποσκεδασθήσεται λαὸς, *quod vulgata*, cum prophetia defecerit; diſſipabitur populus. (x) Dolebit ſuper ſe.] *Symm.* ἔσται γογγυσμὸς, erit murmuratio. (y) Suſcitat.] *Nonnulli*, ὀρύσσει, fodit. *Symm.* ἐρεθίζει μάχην, irritat pugnam. (z) Contumelia.] *Cæteri interpretes*, ὑπερηφάνεια ἀνδρὸς ταπεινώσει αὐτὸν, ſuperbia viri humiliabit eum. (ω) Humiliter autem ſentientes firmat. *In aliquot libris eſt*, ἐγείρει, erigit. *Schol.* καὶ ταπεινόφρων ἀντιλήψεται δόξης, & humilis ſpiritu ſuſcipiet gloriam. (aa) Furi.] *Aq.* μετὰ κλέπτου, cum fure. (b) Supplantati ſunt.] *In aliquot libris*, ὑποσκελισθήσονται, ſupplantabuntur. (*) Juſtus vir.] *In aliis*, δικαίῳ ἀνὴρ ἄδικος, juſto vir injuſtus, *quod reſpondet vulgatæ. Quod autem in aliquot libris noſtræ editionis, pro*, ἀδίκῳ, *irrepſit*, δικαίῳ, *vitium Typographi eſt.* (c) Mulierem.] *Hæc etiam in vulgata ſunt in extremo Proverbiorum cap.* 31. *itemque in Compl. & initiis ſententiarum ſunt appoſitæ literæ alphabeti hebraici, ſingulis ſingulæ. In multis autem libris græcis ſunt ad finem capitis* 24. (d) Spoliis.] *Schol.* λαφύρων, *eodem ſenſu.* (e) Ad bona omni vita.] *In aliquot libris eſt*, ἀγαθὸν, καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον, bonum, & non malum omni vita. *Schol.* χρόνον, tempore. *A. S. Th.* πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, omnibus diebus vitæ ſuæ. (f) Filans.] *Aq. S. Th.* ἐζήτησεν, quæſivit: *alius interpres*, εὑραμένη, cum inveniſſet. (g) Quod utile eſt.] *Aq. & Th* ἐν βουλῇ, in conſilio. *Sym.* ἐν θελήματι, in voluntate. (h) Autem hæc vitam.] *A nonnullis abeſt illud*, δὲ, *& conjunguntur hæc cum antecedente*, de longe congregat, *& ſequitur*, αὐτῆς τὸν πλοῦτον, ſuas divitias. *In Schol. autem apponitur*, βίον. (i) de noctibus.] *A. S. Th.* ἔτι οὔσης νυκτὸς, dum adhuc eſt nox. (k) Eſcas.] *Th.* σύνταξιν, conſtitutionem. *Symm.* πρόσταγμα, præceptum: *ſed fortaſſe hæc varietas pertinet ad id quod ſequitur*, opera: *nam ibi hebræus habet*, ſtatutum, *id eſt, penſum, vel quod convenit.* (l) Lumbum.] *Aq. & Th.* τὸν νῶτον, dorſum. (m) Firmavit.] *Symm.* ἐκραταίωσεν, roboravit. *Aq. & Th.* ἐκαρτέρωσεν, duravit. (n) Operari.] *Symm. & Th.* ἐμπορεία, negociatio. (o) Utilia.] *A. S. Th.* ἀνδρεία, *& vulgata*, fortia, *quod alii interpretantur*, vertibulum. (p) Firmat ad.] *Schol.* ἐκράτησε, tenuit. (q) Induti ſunt.] *Schol.* ἐνδιδύσκονται, induuntur (r) Veſtes.] *Et proprie craſſas, ut chlamydes, aut penulas. Hoc enim videtur valere*, χλαίνας S. *Ambr.* 2. *de fide, cap.* 1. *dixit*, binas veſtes. *Aq & Th.* περιστρώματα, periſtromata. *Symm.* ἀμφιτάπους, tapetia. (ſ) Conſpicuus.] *Symm.* γνωστὸς, notus. (t) Senibus.] *Schol.* πρεσβυτέρων, ſenioribus: *& a quibuſdam abeſt illud, quod ſequitur*, κατοίκων. (u) Cingula.] *Schol.* ζώνην, zonam. *In aliquo autem libro eſt*, περιζώματα δὲ, cingula autem, *in nonnullis*, καὶ ἀπέδοτο τοῖς φοίνιξι, καὶ περιζώματα τοῖς χαναναίοις, & vendidit Phœnicibns, & cingula Chananæis. (x) Attende.] *Sch.* ἐν σοφίᾳ, in ſapientia. (y) Et ordinem poſuit linguæ ſuæ.] ἐστείλατο, *aut*, ἐτείλατο. *Sym.* καὶ νόμος ἐπίχαρις τῇ γλώσσῃ αὐτῆς, *Th.* χάριτος ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς, *quod vulgata*, & lex clementiæ in lingua ejus. *Verum tota hæc ſententia abeſt a Compl. & in vulg. non eſt hoc loco, ſed tantum poſt ſequentem. Ac fortaſſe hæc & illa, quæ paulo poſt in noſtra ſequitur*, os autem aperit ſapienter, *ſunt duæ interpretationes ejuſdam ſententiæ.* (z) Lætata eſt.] *In aliquo libro eſt*, εὐφρανθήσεται, lætabitur. *Aq.* S. *Th.* γελάσεται, ridebit, *ut vulgata.* (ω) Conſtrictæ manſiones.] *Id eſt, diligenter obſeptæ, & cuſtoditæ. Symmachus*, σκοπεύει πορείας, conſiderat itinera, & vias. (aaa) Cibos autem pigros.] *Schol.* ἄρτον ὀκνηρίας, panem ſocordiæ. (b) Autem ejus.] *In Compl. additur*, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς, in lingua ejus, *& ſequitur ſententia, quæ in noſtra præceſſit*, conſtrictæ manſiones, &c. (c) Suſcitavit filios ejus.] *Compl.* ἀνέστησαν τὰ τέκνα αὐτῆς, ſurrexerunt filii ejus. (d) Ditati ſunt.] *A. S. Th.* ἐμακάρισαν αὐτὴν, beatificaverunt eam. (e) Acquiſierunt divitias, multæ fecerunt virtutem.] *In aliquot libris eſt*, ἐποίησαν δύναμιν, πολλαὶ ἐποίησαν δυνατὰ, Fecerunt virtutem, multæ fecerunt potentia. *Sed in ſcholio notatur, pro*, δύναμιν, *alium interpretem dixiſſe*, δυνατά. *Omnino hæc repetitio non eſt in hebræo: in quo eadem dictio in vulgata transfertur*, divitias, *ab aliis*, virtutem. (f) Intelligens benedicitur: timorem autem Domini iſta laudet.] φοβουμένη κύριον, αὕτη ὑμνηθήσεται, timens Dominum, ipſa laudabitur. (g) Labiorum.] *A. S. Th.* χειρῶν, manuum. (h) Et laudetur in portis vir ejus.] *Symmachus*, αἰνείτω τὰ ἔργα αὐτῆς, laudent opera ejus. *Aquila*: καὶ ὑμνήσουσιν αὐτὴν ἐν πύλαις ποιήματα αὐτῆς, & laudabunt in portis opificia ejus.

ECCLESIASTES.

CAP. I.

(a) ISrael.] S. *Hieron. in comm. inquit ſuperfluum hic eſſe*, Iſrael. (b) Vanitas vanitatum.] S. *Auguſt. ſolet dicere*, vanitas vanitantium. *Schol.* Cæteri, ἀτμὸς ἀτμῶν. S. *Hieron.* quod nos poſſumus vaporem fumi, & auram tenuem, quæ cito reſolvitur, appellare. (c) Quid ſupereſt.] *Sic* S. *Hieron. in tralatione, quam ipſe vulgatam nominat, nos vulgatam antiquam dicemus, & a qua nos illud imitati raro diſcederemus, niſi eſſet admiſta cum aliis interpretationibus. Aq. & Symm.* τί πλέον ἀνθρώπῳ, & S. *Hieron. in ſua*, quid habet amplius homo. S. *Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 12. Quæ abundantia homini, &c. (d) Labore ſuo, quo laborat.] *Aqu.* κόπῳ, ᾧ ἐκοπίασεν, *eodem ſenſu.* (e) In ſeculum.] *Symm.* αἰώνιος, *eodem ſenſu.* (f) Ducit.] *Sic* S. *Hieron. ex vulgata tunc editione, & in explanatione pro eodem accipit*, ducit, &, trahit. *Schol. ex Aquila*, εἰσπνεῖ. S. *Hieron.* quod Aquila interpretatur, προσέπνει, id eſt, aſpirat, Symmachus vero & Theodotio, recurrit. (g) Vadit.] *Sym.* καταντᾷ. S. *Hier.* Sym. hunc locum ita interpretatus eſt: Vadit ad meridiem, & circumit ad boream; perambulans vadit ventus, & per quæ circumierat, revertitur ventus. (h) Gyrat gyrans.] S. *Hier.* gyrans gyrando. (i) Non eſt impletum.] *Idem*, non impletur. *Sym.* οὐ πλημμυρεῖ, non redundat, *ut* S. *Hier. in ſua.* (k) Quo torrentes eunt.] *Sic Hebræus fere ad verbum, licet apud* S. *Hier. in vulgata tunc editione*, de quo torrentes exeunt, illuc ipſi revertuntur, ut introeant: *quæ ſatis congruunt verbis, quæ in Schol. referuntur ex Sym.* εἰς τὸν τόπον, ἀφ᾽ οὗ οἱ ποταμοὶ πορεύονται, καὶ ἐκεῖ αὐτοὶ ἀναστρέφουσιν. (l) Graves.] *Id eſt, laborioſi. Sym.* κοπώδεις, *eodem ſenſu. Aq.* κοπῶσιν, laborem afferunt. (m) Non poterit vir loqui.] *Symm.* ἀδύνατόν ἐστιν ἄνθρωπον ἐκνικῆσαι λέγοντα, fieri non poteſt ut homo pervincat dicere. (n) Quod futurum eſt.] *Sic S. Hieron. in ſua. Symm.* τὸ ἐσόμενον, quod erit; *quemadmodum idem in vulgata antiqua.* (o) Quod faciendum eſt.] *Symm.* τὸ μέλλον ἔσεσθαι, *quod futurum*

rum eſt. (p) Recens.] *Aq. Symm.* καινὸν, novum. (q) Quis loquetur.] *Viſum eſt aptius hoc modo verti per interrogationem. S. Hieron. tranſlationem tunc vulgatam hoc modo ponit in textu,* eſt ne verbum, de quo dicatur, vide, hoc novum eſt? *Sed in explanatione, referens tamen, ut videtur, quæ legerat in quodam libro, conjungit cum antecedentibus, hoc modo,* non eſt omne recens ſub ſole, quod loquatur, & dicat, ecce hoc novum eſt? *Symm.* ἆρα ὅτί τι ὃ ἐρεῖ τις. *S. Hieron.* Apertius hoc Symm. tranſtulit, putas ne eſt, qui poſſit dicere, vide, hoc novum eſt, & jam factum eſt in ſeculo, quod fuit ante nos? *Et quod noſtra habet,* ἔμπροσθεν ἡμῶν, *Schol. refert Symmachum dixiſſe* πρὸ ἡμῶν. (r) Eorum.] *Nonnulli,* αὐτοῖς, *& apud S. Hieronymum,* eis. (ſ) Cum eis, qui futuri ſunt in noviſſimo. *Symm.* παρὰ τοῖς ἐσομένοις μετὰ ταῦτα, apud eos, qui futuri ſunt in poſterum. (t) Dedi.] *Symm.* προεθέμην, propoſui. (u) Conſiderandum.] *Aq.* ἐξερευνῆσαι, inveſtigare. (x) Quoniam diſtentionem.] *S. Hier. in textu,* hanc occupationem, *in explanatione autem,* Aquila, lxx. Theodotio, περισπασμὸν, ſimiliter tranſtulerunt, quod diſtentionē Latinus interpres expreſſit, eo quod in varias ſolicitudines mens hominis diſtenta lanietur. Symm. vero, ἀσχολίαν, id eſt, occupationem, tranſtulit. *Quod notatur etiam in Schol. & paulo poſt,* περισπᾶσθαι, *dixiſſe,* ἀσχολεῖσθαι, ut occuparetur. (y) Vanitas.] *Aq.* ἀτμὸς, vapor. (z) Et præſumptio ſpiritus.] *Aq.* καὶ νομὴ ἀνέμου, & paſtio venti. S. *Hieron.* Aquila & Th. νομὴν, Symm. βόσκησιν, tranſtulerunt, lxx autem interpretes non Hebræum ſermonem expreſſere, ſed Syrum, dicentes προαίρεσιν. Sive ergo νομὴ, ſive, βόσκησις, a paſtione vocabulum eſt προαίρεσις· autem melius voluntatem quam præſumptionem ſonat, &c. (ω) Imminutio.] *Symm.* ὑστέρημα μὴ δυνάμενον ἀναπληρῶσαι ἀριθμὸν, defectus, qui non poteſt explere numerum. (aa) In corde meo.] *Aq. & Symm.* κατὰ τῆς διανοίας μου, cum mente mea. (bb) Et adjeci.] *Symm.* καὶ ὑπερέβαλλον σοφίᾳ, & præceſſi ſapientia. (cc) Et dedi cor meum, ut noſcerem ſapientiam, & ſcientiam.] *Abſunt hæc a Compl. & uno vetuſto. S. Hier. in vulgata antiqua, & ſua, habet poſt iſta,* & cor meum vidit multa, ſapientiam & ſcientiam; & dedi, &c. (dd) Parabolas.] *Aq.* πλάνας, errores. *Th.* παραφορὰς, prolapſiones. *S. Hier. etiam in vulgata antiqua, nullaque in explanatione facta varietatis mentione habet,* errores & ſtultitiam. *In ſequenti quidem capite, ſimili pene loco eſt,* καὶ παραφορὰν, καὶ ἀφροσύνην. (ee) Quia & hoc.] *Schol.* ὅτι πρὸς τοῦτο ἐστὶ νομὴ ἀνέμου, quia etiam hoc eſt paſtio venti. *Vtramque interpretationem affert S. Hier. & hæc addit:* De præſumptione ſpiritus, ſive paſtione venti, quia ſæpius in hoc libro dicitur, ſupra diſſeruiſſe ſufficiat. (ff) Cognitionis.] *S. Hier. etiam in vulgata antiqua,* furoris: *Nullamque ullius varietatis mentionem facit.* (gg) Dolorem.] *Aq.* βάσανον, tormentum.

CAP. II.

(a) VAnitas.] *Aq* ἀτμὸς, *ut ſupra.* (b) Circumlationem] *S. Gregorius Thaumaturgus, in metaphraſi id ſic explicat,* καὶ γέλωτα μὲν εἰκῇ φερόμενον ἐπέσχον & riſum quidem, qui temere feratur, cohibui. *Symm.* τὸν γέλωτα εἶπον θόρυβον. *Aq.* πλάνησιν. S. *Hieron.* quod Aquila, πλάνησιν, id eſt, errorem, Symm. θόρυβον, hoc eſt, tumultum, interpretati ſunt; lxx. vero & Theodotio, ſicut in pluribus locis, ita & in hoc quoque concordant, & tranſtulerunt, περιφορὰν, quam nos verbum de verbo exprimentes, circumlationem poſſumus dicere. (c) Quid hoc facis?] *Symm.* τί αὕτη ποιεῖς; quid ipſa facis? (d) Et conſideravi, ſi cor meum trahet.] *In aliquot libris eſt,* ἑλκύσει, diſſolvet. *Aq & Symm.* καὶ ἐνοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου, S. *Hieronymus in vulgata antiqua,* conſideravi in corde meo, ut traherem in vino carnem meam. (e) Et cor meum deduxit.] *In multis codicibus additur,* με, me, *itemque apud S. Hieronymum. Symm.* ἵνα τὴν καρδίαν μου μεταγάγω εἰς σοφίαν, *quod in vulgata noſtra,* ut animum meum tranſferrem ad ſapientiam. (f) Et ut obtinerem lætitiam.] καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπὶ εὐφροσύνην, *id eſt, regerem imperio, ac dominarer in exultantem lætitiam, ac geſtientem voluptatem.* S. *Gregorius Thaum.* ἐγκράτεια δὲ δουλοῦται ἐπιθυμίαν, continentia autem in ſervitutem redigit cupiditatem. S. *Hieronymus in textu vulgatæ antiquæ,* ut obtinerem ſtultitiam, *quaſi habuerit,* ἀφροσύνην. *Sed in explanatione:* Eleganter autem voluptatem ebrietati comparavit (ſiquidem ebrietas evertit animi vigorem) quam qui potuerit ſapientia commutare, & (ut in quibuſdam codicibus habetur) obtinere; is poterit, &c. (g) Bonum.] *Symm.* τὸ σύμφορον utile. (h) Magnificavi opus meum.] S. *Hieronymus,* opera mea *Schol.* μεγάλα ἐποίησά μοι ἔργα, magna feci mihi opera. (i) Omne fructus.] *Id eſt, fructiferum, aut omnis fructus.* S *Hieronymus:* Plantantur arbores, non omnes fructiferæ, ut in latinis codicibus habemus, ſed omnis fructus, hoc eſt, diverſarum frugum, &c. (k) Piſcinas.] *Aq.* λίμνας. *Symmachus,* δεξαμενὰς, *eodem ſenſu.* (l) Congregavi mihi.] *Symm.* ἤθροισα ἐμαυτῷ. *eodem ſenſu.* (m) Opes.] *Aq.* οὐσίας, ſubſtantias, *ut S. Hieronymus etiam in vulgata antiqua Symm.* πεκούλια, peculia, res peculiares. (n) Delicias.] *Aq.* τρυφὰς, *Symm.* ἁπαλάς, *eodem ſenſu.* (o) Miniſtrum vini, & miniſtras.] *In alio codice eſt,* οἰνοχόους, *& S. Hieronymus in textu,* miniſtros vini, *& in explanatione,* vini fuſores & vini fuſitrices. *Aq.* κυλίκιον, καὶ κύλικες. S. *Hieronymus videtur legiſſe,* κυλίκια, καὶ κύλικα, minora vaſcula, & craterem, *idque explanat: Additque Symmachum dixiſſe,* menſurarum ſpecies, & appoſitiones: *Quare in ſua tralatione eſt,* ſcyphos, & urceolos, &c. (p) Magnificatus ſum.] *Symm.* μεγέθει ὑπερέβαλον, magnitudine ſuperavi. (q) Super omnes qui fuerunt ab ante me.] *Illud,* ab, *abeſt a multis, in Scholio affertur ex Symm.* ἀπὸ ἔμπροσθεν ἐμοῦ. S. *Greg. Thaum.* τοσοῦτον ὑπερέβαλον τούτους τοὺς πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντας, tam ſupergreſſus ſum his eos qui ante me regnaverunt. *In aliis vero libris eſt,* καὶ προσέθηκα σοφίαν παρὰ πάντας, *ac S. Hieronymus,* & adjeci ſapientiam ſuper omnes. (r) Aſtitit.] *Agnoſcit S. Hieronymus in hoc verbo, quod græce eſt,* ἐστάθη, *ſtatum quendam permanentem, qui ſemper in plenitudine eſt.* (ſ) Poſtulaverunt.] *Symm.* ἐπεθύμησαν, concupiverunt. (t) In omni labore meo.] *Symm.* ἐκ πάσης φιλοπονίας μου, ex omni ſtudio laborum meorum (u) Et in laborem, quo laboraveram faciendo.] S. *Hieronymus,* faciens, *Symmachus,* καὶ τὸν πόνον, ὃν ἐπόνησα διαπραττόμενος, & laborem, quem laboravi peragens. (x) Vanitas & voluntas ſpiritus.] *Aq.* ἀτμὸς, καὶ νομὴ ἀνέμου, *ut ſupra.* (y) Errorem.] *S. Hier.* errores. *In quibuſdam libris eſt* περιφορὰν, circumlationem, (*ut etiam in noſtra paulo ſuperius:*) *& Schol.* παραφοράν. (z) Stultitiam.] *Aq. & Symm.* πλάνην, *eodem ſenſu.* (ω) Qui ingredietur poſt conſilium.] *S. Greg.* ἔπειτα ἑαυτοῦ λαβόμενος, εἰς τὸ δέον ἐπέστρεψα. *at S. Hieronymus,* qui poſſit ire poſt regem? Deinde ſeipſum tenens, quo oportet, converterit. *Aq.* τίς ὁ ἄνθρωπος, ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ; Quid autem homo, ut ſequatur conſilium? (aa) Ea quæ fecerunt ipſum] *In uno libro pro,* τὰ, *eſt,* σὺν, *& utrumque nihil videtur ad ſententiam facere, ſed tantum reſpondere articulo hebræo. Putant autem multi his verbis, quæ prorſus reſpondent hebræo, hoc ſignificari,* qui non ſit facturus ea quæ fecerunt alii. *In pleriſque autem libris eſt,* πάντα, ὅσα ἐποίησεν ἐν αὐτῷ, omnia, quæcunque fecit in eo. *S. Hieronymus in vulgata antiqua ſic habet totum hunc locum,* quia quis eſt hominum, qui poſſit ire poſt regem ante factorem ſuum? *in ſua autem, quæ eſt noſtra vulgata,* quid eſt, inquam, homo, ut ſequi poſſit regem factorem ſuum? *Fatetur autem interpretationem lxx. longe ab hoc ſenſu diſcrepare: & non longe ab initio capitis, ubi ſenſum breviter indicat, hæc videtur afferre ad hunc locum pertinentia,* conſequentur in laudem illius hominis erupi, qui poſt vitia ſe refrænans; virtutum poſſit eſſe ſectator. *S. Gregorius tamen ad hunc locum habet,* φερόμενος ἀλόγως, qui fertur ſine ratione. (bb) Stultitiam.] *Symmach.* ἀμαθίαν, vacuitatem diſciplinæ. (cc) Eventus.] *Schol.* ἓν τέλος τὸ ἐπὶ πᾶσι φρονίμου, καὶ ἄφρονος, unus finis in omnibus, prudentis, & imprudentis. (dd) Sapiens factus ſum.] *Sym* καὶ εἰς τί μοι ἡ σοφία μου; & ad quid mihi ſapientia mea? (ee) Abundanter loquutus ſum.] *In nonnullis libris eſt,* τὸ περισσὸν. *in aliquo,* τότε περισσὸν, *& Hebræus conjungit cum antecedentibus,* ut quid ſapui ego tunc excellentius? & loquutus ſum, &c. *De S. Hieron. in ſequenti notatione dicemus.* (ff) Quoniam hoc quoq; vanitas, quoniam inſipiens ex abundantia loquitur.] *Hæc eodem ordine habentur apud S. Gregor. qui inquit,* ὅπου γε τὰ φλυαρίας ῥεύματα ὥσπερ ἐκ πηγῆς ἐρρύηκε τῆς ἀφροσύνης, quandoquidem garrulitatis fluenta tanquam ex fonte erumpunt ſtultitiæ. *In aliis libris Græcis alius ordo eſt,* διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ ὅτι καίγε τοῦτο ματαιότης. *Et ſanctus Hieronymus, qui in textu hanc tantum ſecundam partem habet, in commentarijs confeſſus, lxx. ſenſum hebraicum apertius tranſtuliſſe. licet verborum ordinem non ſequutos, ita ex illis totum hunc locum refert,* &, ut quid ſapiens factus ſum ego? tunc abundanter loquutus ſum in corde meo, quoniam inſipiens ex abundantia loquitur, quoniam hoc quoque vanitas, quia non eſt memoria, &c. (gg) Eo quod jam dies] *In aliquo libro, & in Complut. eſt,* καθότι ἤδη τῶν ἡμερῶν τῶν ἐρχομένων. *S. Hieronymus,* eo quod ecce diebus, qui ſupervenient, univerſa oblivio operiet. (hh) Malum ſuper me.] *Symm.* κακὸν γάρ μοι ἐφάνη τὸ ἔργον τὸ γινόμενον. malum enim mihi viſum eſt opus quod fit. (ii) Qui fit.] *In pleriſque,* γενομένῳ, qui factus eſt: *in nonnullis,* γενησομένῳ, S. *Hieronymus,* qui futurus poſt me. (kk) Et an poteſtatem habeat.] *Ab uno codice abeſt illud,* εἰ. *Aquila,* κυριεύσει, *S. Hier.* & dominabitur (ll) Quo.] *Sym.* εἰς ὃν, in quo. (mm) Converſus ſum.] *Symm.* περιήχθην, circumegi me. (nn) Ut renunciarem.] *Schol.* ἀποκαμεῖν, ut recuſarem laborem. (oo) Quia.] S. *Hier.* cui. (pp) Virtute.] *Schol.* γοργότητι, vigore. (qq) Homo cui.] *Videtur eſſe tranſpoſitio caſuum, ac ſi diceretur,* ἀνθρώπῳ, ὃς, homini, qui, *& ita* S. *Hier.* (rr) Quoniam fit in homine.] *Ab aliquo libro abeſt illud,* ἐν, *a Complut. etiam illud,* ὅτι, *quod tamen reſpondet hebræo, & videtur valere,* quoniam quid. *Sæpe valet,* quid, *&,* qui. S. *Hieron.* quid enim fit homini. *Symm.* ὅτι γὰρ περιεγένετο, quid enim amplius fuit. (ſſ) Dolorum.] *Aq.* βάσανος, καὶ θυμὸς, tormentum, & ira. (tt) Et iracundiæ diſtentio ejus.] *Schol* μόχθου, laboris, & ærumnæ. S. *Hieron.* dolorum, & iracundiæ, curarumque. (uu) Quod comedet.] *Eſt hebraiſmus, & volunt ſuppleri, ni*ſi quod comedit. (xx) In labore ſuo.] *Symm.* ἀπὸ κόπου αὐτοῦ, de labore ſuo. (yy) Bibet.] *Symm.* ἀναλώσει, ſumptus faciet. *Aq.* φείσεται, *& S. Hieron.* parcit. (zz) Quoniam homini bono coram ſe.] *Rurſus S. Hier illud,* ὅτι, qui. *Symm.* ἀρέσαντι αὐτῷ, qui placuit ei. (ωω) Solicitudinem.] *Sic S. Hieron. quod antea,* dictionem. *Symm.* ἀσχολίαν, occupationem. (aaa) Ut augeat, & congreget.] *Aquila,* τοῦ συλλέγειν, καὶ τοῦ συναγαγεῖν, ut colligat, & congreget. *Symm.* ἀθροῖσαι, καὶ ἀποθέσθαι, ἵνα δοθῇ ἐκείνῳ, ᾧ ἀρέσει τῷ θεῷ, ut coacervet, & reponat, ut dentur illi, cui placuerit Deo.

CAP. III.

(a) OMnibus tempus.] *Symm.* παντὸς ὥρα, omnis rei eſt hora. (b) Omni rei ſub cœlo.] *Symm.* πάσης χρείας, omnis negocii, ac miniſterii. (c) Evellendi.] *Symm.* ἐκριζῶσαι, eradicandi. (d) Mittendi.] *Sic S. Hieron. in comm. ex lxx. in textu autem,* ſpargendi, *& Schol.* ῥῖψαι. (e) Amplexu.] *Quidam libri habent,* περιλήμματος, *& Schol.* περιλήψεως, *ſed idem ſenſus.* (f) Amandi.] *A.* ἀγαπᾷν, diligendi. (g) Bona in tempore ſuo.] *Symm.* καλὸν ἕκαστον ἐν καιρῷ ἰδίῳ, bonum unumquodque in tempore proprio. (h) Omne.] *Abeſt a S. Hieronymo, ut ab Hebræo.* (i) Ut non inveniat homo.] *Aquila,* ὡς οὐχ εὑρήσει ἄνθρωπος. quomodo non inveniet homo. (k) Et uſque.] *Abeſt illud, & a Compl. & S. Hieronymo, ſed non ab Hebræo.* (l) Erunt.] *Symm.* διαμενεῖ, permanebunt. (m) Eum, qui perſequutionem patitur.] *Sic S. Hieronymus in vulgata antiqua, & Lucifer pro S. Athan. ſed idem S. Hieron. in comm. interpretatur,* τὸ ἐκδιωκόμενον, (*perinde ac ſcriptum eſſet,* τὸ διωκόμενον,) quod periit, quod expulſum eſt, quod eſſe ceſſavit. *Symm.* ὁ δὲ θεὸς ἐπιζητήσει ὑπὲρ τῶν ἐκδιωκομένων, Deus autem inquiret pro iis qui vexati expelluntur. [τόπον τῆς κρίσεως] δικαιοσύνης, juſtitiæ. (n) Illic pius.] *Ita & alii quidam codices & Lucifer ibidem S. Gregor. Thaum.* εἶδον ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, κολάσεως μὲν βάραθρον τοὺς δυσσεβεῖς δεχόμενον, εὐσεβέσι δὲ χῶρον ἕτερον ἀνειμένον, vidi in infimis partibus punitionis quidem barathrum impios recipiens, piis autem locum alium tranquillum. *In pleriſque vero libris eſt,* ἐκεῖ ὁ ἀσεβὴς, illic impius. *S. Hier.* locum judicii ubi impietas; & locum juſtitiæ, ubi iniquitas. (o) Juſtum.] *Sic S. Hieronymus, quod græce eſt.* σὺν τὸν δίκαιον, *& illa,* σὺν τὸν, *videri poſſunt duæ interpretationes, quod in præcedente capite notatum eſt de,* σὺν, *&* τά, *utrumque enim reſpondet articulo hebræo. Interdum tamen etiam apud S. Hieronymum vertitur,* ſimul. (p) Omni rei.] *Aq.* πάσης χρείας, omnis negocii, aut commoditatis. (q) Quia ſeparabit illos Deus, & ut oſtendat.] *S. Hieronymus,* ſeparat ut oſtendat. *Schol.* τοῦ ἐλέγξαι αὐτοὺς ὁ θεὸς, καὶ τοῦ δεῖξαι αὐτοῖς, ut argueret eos Deus, & ut oſtenderet eis. (r) Et quidem eis eventus.]

tus.] *S. Hieron.* ſive quia eventus filiorum hominum. *Symm pro*, συνάντημα, *dixit*, σύμβαμα, *eodem ſenſu.* (ſ) Et ſpiritus vnus omnibus: & quid abundavit homo a pecore? nihil.] *Symmachus*, καὶ ἀναπνοὴ ὁμοία πᾶσιν, καὶ τί πλεῖον ἄνθρωπος κτήνους? & reſpiratio ſimilis omnibus: & quid amplius homo pecore? *Th.* καὶ τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ; & quæ præſtantia homini; *Sanctus Hieronymus*, & amplius homini a pecore nihil eſt. (t) Vnum.] *In pleriſque additur* πορεύεται, *& S. Hieronymus*, omnia vadunt ad locum vnum. (u) Pulvere.] *Symmachus*, τῆς γῆς. *Sanctus Hieronymus*, homo. (x) Quis enim adducet.] *Symmachus*, τίς γὰρ αὐτὸν ἄξει θεάσασθαι τὰ ἐσόμενα μετὰ ταῦτα; quid enim eum adducet ad videndum, quæ erunt poſt hæc? *S. Hieron. refert ex Symmacho*, ut videat antea, quæ futura ſunt poſt hæc.

CAP. IV.

(a) Calumnias.] *Symm.* τοὺς συκοφαντουμένους, eos qui calumniis opprimuntur. (b) Factæ ſunt.] *Complut.* γινομένας, *& S. Hieronymus*, quæ fiunt. (c) Lacryma.] *Sic etiam Hebræus. Symm.* δάκρυα, *& S. Hieronymus*, lacrymæ. (d) Qui conſoletur.] *Symmachus*, παρηγορῶν, παραμυθούμενος, *eodem ſenſu.* (e) Laudavi.] *Symm.* ἐμακάρισα, beatificavi. (f) Omnes.] *Abeſt ab aliquo libro, & a S. Hieron. S. Ambroſ. in pſal. 118. ſerm. 18.* & laudavi ego mortuos magis quam viventes: & optimum judicavi ſuper hos eum qui nondum natus eſt, qui non videt hoc opus mali. (g) Factus eſt.] *Symm.* ἐγεννήθη, natus eſt: *ut S. Hieron.* (h) Omne opus malum.] *Rurſus iſtud*, omne, *abeſt ab aliquo libro, & a S. Hieron. Symm.* τὰ κακὰ ἔργα τὰ γινόμενα, mala opera, quæ fiunt. (i) Omnem virtutem.] *Symm* σύμπασαν γοργότητα, omnem vigorem, & alacritatem. (k) Ipſum.] *Eſt hebraiſmus, & ſignificat*, eſt. *S. Hieron. habet tantum*, quia æmulatio. (l) Complexus eſt.] *Symmachus*, περιπλέκεται ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, complicatur manibus ſuis. *Apud S. Ambroſium epiſt. 36. ſequitur*, & devoravit viſcera ſua. (m) Requietis.] *Symm* μετὰ ἀναπαύσεως. S. *Hier.* melior eſt plenus pugillus cum requie. (n) Plenitudinis duorum.] *Symmachus*, πληρώματα ἀμφοτέρων χειρῶν ... καὶ κακώσεως πνεύματος, plenitudinis utrarumque manuum ... & afflictionis ſpiritus. S. *Hieronymus*, quam plenitudo manuum laboris, &c. (o) Et converſus ſum] *Symm.* καὶ πάλιν ἀναστρέψας κατέμαθον. Et rurſus revertens didici. (p) Non eſt.] *Symm.* οὐ μὴ ἔσται δεύτερος, non erit ſecundus. (q) Finis.] *Aquila*, τέλος, *eodem ſenſu.* (r) Bonitate.] *Symm.* ἀγαθοῦ, bono. (ſ) Diſtentio.] *Symm.* ἀσχολία, occupatio. (t) Boni duo.] S. *Ambr. epiſt.* 17. optimi duo ſuper unum. S. *Hieron.* meliores duo quam unus. *Symm.* εἰσὶν ἀμείνους δύο ἑνός· ἔχουσι γὰρ κέρδος ἀγαθόν, ſunt meliores duo uno: habent enim emolumentum bonum. (u) Participem.] *Aq.* φίλον, amicum. *Symm.* ἑταῖρον, ſodalem. *In aliquot libris legitur*, ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ. S. *Ambr. ibid.* quia ſi ceciderit unus; alter erigit ſocium ſuum. S. *Hieron.* quia, ſi ceciderit unus, eriget particeps ſocium ſuum. (x) Non fuerit.] *Schol.* οὐκ ἔστιν, non eſt, *ut S. Hier.* (y) Invaluerit unus.] *Symm.* ὑπερισχύσῃ τις ἑνός, invaluerit quis ſuper unum. *S. Hieronymus*, ſuper eum unus. (z) Triplex.] *Symm.* τετριπλωμένον, ἢ τριπλοῦν, *eodem ſenſu.* (ω) Qui neſcit providere.] *Aqu.* ὃς οὐ γνώσεται τοῦ φυλάξασθαι, qui neſciet cavere. (aa) Quoniam de domo.] *Symm.* ὁ μὲν γὰρ ἐκ φυλακῆς ἐξῆλθε βασιλεῦσαι· ὁ δὲ καίπερ βασιλεὺς γεννηθεὶς ἠπορήθη: *paulo poſt verborum Symmachi interpretationem totam ſimul afferemus.* (bb) Adoleſcente.] *Symm* παιδός. (*) Stabit.] *In aliquo libro eſt*, ἀναστήσεται, *& S. Hier.* conſurget. (cc) Populo.] *S. Hieron. addit* ejus *Aquila*, οὐκ ἔστι πέρας τῷ παντὶ λαῷ, *eodem ſenſu. S. Hieronymus, ex Symmacho ſic refert totum hunc locum, uſque ad*, cuſtodi. Melior eſt puer cum ſapientia, rege ſene, & inſipiente, qui neſcit præcavere viciſſitudinem. Alter enim exit de carcere ad regnandum: alter vero, cum eſſet rex natus, paupertate oppreſſus eſt. Vidi omnes viventes qui gradiuntur ſub ſole, cum adoleſcente ſecundo, qui ſurrexit pro eo. Infinitus omnis populus, qui fuit ante utrumque: & poſteri non lætabuntur in eo. Sed & hoc aura, & paſtio venti. (dd) Propinquus.] *Sic hebræus. Aq.* καὶ ἔγγιζε ὥστε ἀκούειν, *& S. Hieronymus tam in vulgata antiqua, quam in ſua*, & appropinqua, ut audias. (ee) Malum.] *Sanctus Hieronymus*, quid faciunt malum, *in ſua autem*, quid faciunt mali. *In pleriſque vero codicibus, pro* κακὸν, *eſt*, καλὸν, bonum.

CAP. V.

(a) Noli feſtinare.] *Symm.* μὴ προπετὴς γίνου τῷ στόματί σου, ne ſis præceps, & temerarius ore tuo. (b) Terram.] *In aliquot libris additur*, κάτω deorſum: *ſed apud S. Hieron. neque hoc eſt, neque illud*, ſurſum, *quod præceſſit; quemadmodum neque in vulgata.* (c) Propter hoc.] *Quidam libri habent*, ἐπὶ τούτῳ. *& Schol.* διὰ τοῦτο, *ſed idem ſenſus.* (d) Quia advenit.] *S. Hier.* veniet. *Symm.* ἀποβήσεται ὄνειρος διὰ πλῆθος ἀνομίας, accidet ſomnium propter multitudinem iniquitatis. (*) Prout voveris.] *Sic S. Cypr. 3 teſtim. S. Hieron.* cum votum voveris Deo. (e) Quia non eſt voluntas.] *S. Hieron.* ſubauditur Dei. *Symm* οὐ πάρεστι χρεία ἀφρόνων, non eſt opus inſipientibus. (f) Bonum.] *Symm.* βέλτιον. *S. Hieron.* melius eſt non vovere, quam vovere, & non reddere. (g) Ut peccare.] τοῦ ἐξαμαρτεῖν, *Symm. pro*, τοῦ, *habet*, ὥστε, *eodem ſenſu.* (h) Dei.] *S. Hieron.* angeli. (i) Ignorantia.] *Teſtatur S. Hieron. Aquilam dixiſſe*, ἀκούσιον, non ſpontaneum. (k) Diſperdat.] *Aq.* διαλύσῃ, diſſolvat. (l) Vanitatem, & verborum plurimorum.] *Supplendum eſſe*, ne credas, *videtur ſignificare S. Hieron. ex Hebræorum ſententia. Symm.* διὰ γὰρ πλῆθος ὀνείρων ματαιότητες, καὶ λόγοι πολλοί, nam propter multitudinem ſomniorum, vanitates, & verba plurima: *& ita etiam refert poſtremam hanc partem S. Hieron. in textu tralationis vulgatæ antiquæ.* (m) Quare.] ὅτι. *S. Hieron.* ſed. (n) Direptionem judicii, & juſtitiæ] *S. Hieron.* ruinam judicii, & injuſtitias. (o) Ad cuſtodiendum.] φυλάξαι. *Alii codices*, φυλάξει *aut*, φυλάξεται. *S. Hieron.* cuſtodit. (p) Et excelſi ſuper eos.] *Symm.* καὶ ὑψηλότερος ἐπάνω αὐτῶν. *& S. Hieron.* & excelſior eſt ſuper illos. (q) Et præſtantia terræ in omni eſt, rex agri culti.] *Si ſuppleatur, quod in hebræo videtur exprimi*, ſervus eſt, *ſententia eſſe poterit, ut multi putant, tanti ponderis eſſe agriculturam, ut vel ipſe rex neceſſe habeat ſervire agro culto. S. Hieron. in tralatione antiqua*, & amplius terræ in omnibus eſt rex in agro culto, *& ſatis bonam ſententiam elicit. Symm.* ἐπὶ παντὶ αὐτὸς ἐστι βασιλεὺς τῇ χώρᾳ εἰργασμένῃ, ſuper omne ipſe eſt rex regioni cultæ. (r) Et quis dilexit in multitudine eorum fructum?] *Quaſi dicat pugnare hæc inter ſe, ut quis diligat multitudinem, & copiam divitiarum, atque ex ipſis capiat fructum. S. Hieron. etiam in antiqua*, & qui diligit divitias, non fruetur eis. (ſ) Bonitatis.] *S. Hieron.* bonorum multi ſunt, qui comedunt ea. (t) Et quid fortitudo ei, qui ab ea?] *In aliquo libro eſt*, καὶ τίς. *S. Hieron.* & quæ eſt fortitudo habenti illam? *nimirum multitudinem opum.* (u) Quia principatus.] *Hæc videtur elici poſſe ſententia. Poſſeſſor ex hac copia nullum alium principatum, nihil amplius præ aliis habet, quam ſpectare acervos pecuniarum ſuarum; ceteroqui plus quam unius hominis, ut inquit S. Hier.* cibum capere non poteſt. *Quare idem in tralatione antiqua*, niſi, ut videat oculis ſuis: *nec multo aliter Symm.* εἰ μὴ μόνον θεωρία ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. (x) Et ei, qui ſaturatus eſt.] *Symm.* ἡ δὲ πλησμονὴ τοῦ πλουσίου οὐκ ἐᾷ καθεύδειν, *quod in eadem vulgata antiqua*, & ſaturitas divitis non ſinit eum dormire. (y) Languor.] *Symm.* νόσος κακή. *S. Hier.* eſt languor peſſimus: *& apud S. Ambr. in pſ.* 1. eſt languor malus. (z) Divitias cuſtoditas ei, qui ab eis, in malum ei.] *Aq.* εἰς πονηρὸν αὐτῷ, *eodem ſenſu. Satis autem reſpondet hebræo iſta conſtructio. Sed in vulgata antiqua*, divitias cuſtodiri in malum poſſidentis eas, *ut etiam apud S. Ambr. ibid.* (aa) Et peribunt divitiæ illæ in diſtentione peſſima.] *S. Hieron.* perierunt. *Symm.* ἐπὶ ἀσχολίαν κακήν, ſuper occupationem malam. (bb) Ut eat in manu ſua.] *S. Hier.* ut teneat in manu ipſius. *Symm* ὃ συναπελεύσεται, quod ſimul abibit. (cc) Quæ abundantia ejus, qua laborat.] *S. Hieron.* qui laborat *Symm.* τί οὖν περισσὸν αὐτῷ μοχθήσαντι; Quid igitur amplius ei qui laboravit? (dd) Omnes dies ejus in tenebris.] *S. Hieron.* omnibus diebus ſuis in tenebris comedit. (ee) Ecce ego vidi bonum.] *Aliqui*, ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγώ, *& S. Hieron.* ecce quod vidi ego bonum quod eſt optimum. *Symm.* ἐμοὶ οὖν ἐφάνη, mihi igitur viſum eſt. (ff) Numero.] *Symm.* ψήφῳ, calculo. (gg) Et quidem.] *Aquila*, ἀλλὰ καί. *Quare S. Hieron. ſæpe pro*, & quidem, *in tralatione etiam antiqua habet*, ſed &. (hh) Et tolleret partem ſuam, & lætaretur in labore ſuo.] *S. Hieron. habet tantum*, & tolleret de labore ſuo. *Symm.* καὶ ἀπολαῦσαι τῆς μερίδος αὐτῶν, & frueretur parte ipſorum, *fortaſſe*, ὑπαρχόντων. (ii) Occupat.] *Notat S. Hieron. hoc loco*, περισπασμὸν, *in meliori parte accipi.*

CAP. VI.

(a) Sub homine.] *Aliqui codices*, ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, ſuper homines, *Hebræus*, ſuper hominem. *Symmachus*, παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, *quod etiam in Complut. & S. Hieron. etiam in vulgata antiqua*, frequens apud homines. (b) Non eſt deficiens.] *Ad verbum ex hebr. S. Hieron.* & nihil deeſt animæ ejus ex omnibus bonis, quæ deſideravit. (c) Dabit ei Deus poteſtatem.] *Symm.* δίδωσι, dat. S. *Hieron.* dedit. (d) Centum.] *Sic Hebræus: & S. Hieron. in epiſt. ad Eph. c. 6. ac ſubintelligendum tamen*, liberos, *quod exprimit S. Hieron. hic.* (e) Multitudo quæcunque.] πλῆθος ὅτι. S. *Hieron.* & plures fuerint dies. (f) Non repleatur.] *Sic S. Hieron. quod Græce*, οὐ πλησθήσεται, *aut*, οὐ πληρωθήσεται, *aut*, οὐκ ἐμπλησθήσεται. *Th.* οὐ χορτασθήσεται, non erit ſaturata. (g) Ex bonitate.] *S. Hier.* bonis. (h) Nec cognovit requietes huic ſuper hunc] *Quidam* ἀνάπαυσιν, requietem. *Et in uno codice poſt hæc ſequitur*, οὐδὲ ἐπεγνώσθη διαφορὰς ἑτέρου πρὸς ἕτερον, *quod videtur ex alia interpretatione, & convenire cum tralatione S. Hieronymi*, neque cognovit diſtantiam boni, & mali. *Sed apud eundem in tralatione antiqua eſt alia conſtructio, quam multi putant reſpondere hebræo*, & quidem Solem non vidit, nec cognovit; requies huic magis, quam illi. (i) Et vixit mille annorum reditus.] *In uno libro vetere, itemque in Complut. eſt*, καὶ εἰ ἔζησε. S. *Hier.* & ſi vixerit mille annos duplices. (k) Quoniam abundantia.] *Valet interdum iſtud*, ὅτι, *ac ſi diceretur*, quid enim, *aut*, quæ enim, *aut*, quis enim? *quare hic alii codices*, ὅτι τίς περισσεία, quæ enim præſtantia, *non raro autem redundat.* S. τί οὖν περισσόν. (l) Eo quod pauper.] *Sanctus Hieronymus*, quid pauperi, niſi ſcire, ut vadat contra vitam. (m) Bonus eſt.] *Symm.* βέλτιον προβλέπειν, ἢ ὁδεύειν αὐταρεσκείᾳ, *quæ Sanctus Hieronymus ſic interpretatur*, melius eſt providere, quam ambulare ut libet. (n) Siquid fuit.] S. *Hier.* Quid eſt quod futurum eſt. (o) Fortiore.] *In aliquot libris eſt*, ἰσχυροῦ, forti, *& Schol.* ἰσχυροτέρου. *Sanctus Hieronymus*, cum fortiore ſe.

CAP. VII.

(a) Bonum.] *In aliquo libro eſt*, τί ἀγαθόν, *& S. Hieron.* quid ſit bonum. *Symmachus*, τίς γὰρ οἶδεν ὃ συμφέρει; quis enim novit quod confert? (b) Et fecit ea in umbra.] *Apud S. Hieron.* & faciet ea, quaſi umbram. *In uno vetuſto eſt*, καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ὡς σκιὰν & fecit eos (*videtur enim referri ad illud* ἡμερῶν,) quaſi umbram. *Complut* αὐτὰς ἐν σκιᾷ, eos in umbra. (c) Super oleum bonum.] *Symmachus*, ὑπὲρ μύρον εὐῶδες, *& S. Hieronymus ex Symmacho*, melius eſt nomen bonum, quam unguentum bene olens. (d) Dabit bonum.] *Apud Sanctum Hieronymum*, dabit ad cor ſuum, *id eſt*, figet ibi mentem ſuam. *Symmachus*, προσέξει τῇ διανοίᾳ, attendet mente, *aut, ut refert S. Hieronymus*, &, qui vivit, reſpiciat ad mentem. (e) In malo.] *Aquila*, ἐν κακώσει, in afflictione. *Apud S. Hieronymum*, quia in mœrore vultus emendabitur cor. *Ex Symmacho autem refert hæc*, per triſtitiam quippe vultus melior fiet animus. (f) Sicut vox ſpinarum.] *Ita S. Ambroſius ad Virg. In aliquo codice eſt*, ὅτι ὡς, *& apud S. Hieronymum*, quia ſicut. *Schol.* διὰ γὰρ φωνῶν ἀπαιδεύτων ἐν δεσμωτηρίῳ γίνεταί τις, *& S. Hieronymus ex Symmacho hæc refert*, per vocem imperitorum, vinculis quippiam colligatur. (g) Circumfert] *Aquila*, πλανήσει, ſeducet. *Symmachus*, θορυβήσει, turbabit. S. *Hieronymus in utroque textu*, calumnia conturbat ſapientem. (h) Cor vigoris ejus] *Nonnulli habent*, εὐτονίαν, (*ita enim corrigendum in editione Græca*) τῆς καρδίας αὐτοῦ, vigorem & conſtantiam cordis ejus. S. *Hieronymus in comm.* Pro eo, quod lxx. & Aquila & Th. interpretati ſunt, perdit cor, εὐγενείας αὐτοῦ. id eſt, fortitudinis ſive vigoris ejus, Sym. ait, & perdit donum: *ac multi ex Hebræo vertunt*, & perdet cor donum. (i) Bonum eſt noviſſimum ſermonum.] S. *Hieronymus*, melius eſt noviſſimum ſermonis: *& in vno libro eſt*, λόγου. *Symmachus*, βέλτιον τέλος λόγου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, melior eſt finis ſermonis principio ejus. (*k*) Excelſum ſpiritu.] *Symmachus*, ὑψηλοκάρδιον, excelſum corde. (*l*) In ſpiritu tuo.] *Sic etiam S. Ambroſius ad Virg. Schol.* ἐπὶ στόματί σου, in ore tuo. *Symmachus*, διὰ λόγων σου παροργίσαι, per verba tua ad iracundiam provocare. (*m*) Furor.] *Symmachus*, ὀργή, ira, *ut apud* S. *Hieronymum.* (*n*) Quid factum eſt.] *Aquila*, διατί, propter quid. (*o*) Quia non in ſapientia] *Symmachus*, οὐ γὰρ φρονίμως, non enim prudenter, (*p*) Quia in umbra ejus.] *Apud* S. *Hieronymum*, quia, quomodo umbra ſapientiæ, ſic umbra argenti. *Symmachus*, σκέπει σοφία, ὡς σκέπει τὸ ἀργύριον, S. *Hier. ex Sym* quomodo protegit ſapientia, ſimiliter protegit pecunia. (*q*) Abundantia ſcientiæ ſapientiæ vivificabit eum qui ab ea.] S. *Hier.* & quod plus eſt (*in comm.* & amplius,) ſcientia ſapientiæ vivificabit, habentem ſe. *Schol.* ἡ σοφία διασώσει τοὺς ἔχοντας αὐτήν, ſapientia ſalvabit habentes ipſum. (*r*) Vide opera.] *Hieronymus ex Symmacho*: Diſce opera Dei, quia nemo poterit corrigere quod ille imminuit. (*ſ*) Vive.] *Symmachus*, ἔσο, *& apud* S. *Hieronymum*, eſto. (*t*) Et vide in die mali, vide.] *Ab aliquo abeſt hoc ſecundum* ἴδε. *Ab hebræo abeſt potius priore loco, & apud* S. *Hieronymum*, & in die malo vide. (*u*) Huic congruenter.] *In aliquo codice eſt*, καίγε τοῦτο τούτῳ σύμφωνον, *& apud* S. *Hieronymum*: Et quidem iſtud congruum huic fecit Deus ad loquendum *Symmachus*, καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάλογον τούτου ἐποίησεν ὁ θεὸς τοῦ μὴ εὑρεῖν ἄνθρωπον κατ' αὐτοῦ μέμψιν. S. *Hieronymus ex Symmacho*: In die bono eſto in bono: diem vero malum intuere. Siquidem hoc ſimile huic fecit Deus; ut non inveniret homo, quod contra eum quæreret. (*x*) Juſto ſuo.] *Symmachus*, τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, *& apud* S. *Hieronymum*, juſtitia ſua. (*y*) Manens in malitia ſua.] *Aquila*, μακρυνῶν ἐν πονηρίᾳ αὐτοῦ, *alius interpres*, μακρόβιος. *Apud* S. *Hieronymum*, longævus in malitia ſua. (*z*) Multum.] *Symmachus*, πλέον, amplius, nimis. (*ω*) Argumentari.] *Sic* S. *Cyprianus* 3. *teſtim.* S. *Hieronymus in textu*, & ne quæras amplius, ne obſtupeſcas. *In comm.* noli quærere amplius, ne turberis, ſive, ne obſtupeſcas. *Symmachus*, ἵνα μὴ ἀδημονῇς περισσῶς, ut non angaris nimium. (*aa*) Ne contamines.] *Schol.* μὴ ἀνῇς. *Apud* S. *Hieronymum totus hic locus ſic habet*: Bonum eſt retinere juſtum: & quidem ab hoc ne dimittas manum tuam. (*bb*) Timentibus.] *In uno vetuſto ad marginem eſt adſcriptum*, ὁ φοβούμενος, qui timet Deum, egredietur omnia. *Apud* S. *Hier.* egredietur ad omnia. *Symm.* ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν θεὸν, διεξελεύσεται τὰ πάντα, timens enim Deum pertranſibit omnia. (*cc*) Adjuvabit.] *Aq.* ἐνισχύσει τὸν σοφὸν, *& apud* S. *Hier.* confortabit ſapientem. *Sed in comm. fatetur, apud lxx. eſſe*, Adjuvabit. (*dd*) In omnes ſermones.] *Symm.* ἀλλὰ μηδὲ πᾶσι τοῖς λαλουμένοις παρέχῃς τῇ καρδίᾳ σου, ſed neque omnibus, qui loquuntur, attendas corde tuo. (*ee*) Maledicentem.] *Symm.* λοιδοροῦντος, convicia ingerentem. (*ff*) Malignabitur in te, & multis modis male afficiet.] *Videri poſſunt duæ interpretationes.* S. *Hieron. habet tantum*: Etenim frequenter ſcit cor tuum, quia & tu maledixiſti aliis. *Aq.* ὅτι πρὸς πλεονάκις καιροῦ πονηρεύσεται καρδία σου, quia frequentiſſimo tempore male habebit cor tuum. (*gg*) Maledixiſti aliis.] *Symm.* καὶ σὺ ἐλοιδόρησας ἄλλους, & tu convicia ingeſſiſti aliis. (*h*) Hæc tentavi.] *Symm.* τούτων ἐπειράσθην ἐν σοφίᾳ, *eodem ſenſu.* (*ii*) Dixi, ſapiens efficiar.] *Symm.* ὑπέλαβον σοφὸς γενέσθαι, putavi ſapiens fieri. (*kk*) Longe ſuper id quod eram.] *Apud* S. *Hier.* & ipſa longius facta eſt a me, magis quam erat. (*ll*) Quis.] *Symm.* οὐδείς, nemo. (*mm*) Circuivi ego, & cor meum.] *Ita* S. *Hieron. in comm. ex lxx. licet in textu*, circuivi cor meum, ut ſcirem, *de S. Ambr. dicemus paulo poſt. Aq.* περιώδευσα, *eodem ſenſu.* S. *Hier. ex Symm.* pertranſivi univerſa ſenſu meo, ſcire, & diſcere, & inveſtigare. (*nn*) Conſiderarem.] *Symm.* καὶ διαθρῆσαι, *quod* S. *Hier. ut diximus videtur tranſtuliſſe*, & diſcere, *aut*, & inveſtigare. (*oo*) Numerum.] *Aq.* λογισμὸν, rationem, *ut apud* S. *Hier. qui etiam paulo poſt obſervat, dictionem hebræam Heſebon, quam illi omnes voce conſona tranſtulerint*, λογισμοὺς, *ſignificare numerum, ſummam, rationem, cogitationem.* S. *Ambr. de bono mortis, cap.* 7. circuivit cor meum, ut ſcirem impii lætitiam, & ut conſiderarem, & quærerem ſapientiam, & numerum, & ut ſcirem per imperium lætitiam, & moleſtiam, & jactationem, & inveni ego eam amariorem quam mortem. (*pp*) Circumlationem.] *Symm.* ἔννοιαν θορυβώδη, cogitationem tumultuoſam. (*qq*) In manibus.] *Symm.* αἱ χεῖρες, *& apud* S. *Hieron.* vincula ſunt manus ejus. *Pro quo inquit Aquilam eſſe interpretatum*, vinctæ ſunt manus ejus. (*rr*) Bonus coram Deo.] *Symm.* ἀρεστὸς τῷ θεῷ, acceptus Deo. (*ſſ*) Et qui peccat.] *Symm.* ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἁλώσεται, *& apud* S. *Hier.* & qui peccator eſt, capietur. (*tt*) Una ad unam.] *Apud* S. *Hier.* unam ad unam, *& de hac loquutione accurate diſputat, ac teſtatur Symm. dixiſſe*, unam ad unam invenire rationem. *Schol. ex Aq.* ἓν πρὸς ἓν εὑρεῖν λογισμὸν ἐπεζήτει ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον, unum ad unum invenire rationem quærit anima mea, & non inveni. (*uu*) Solummodo ecce.] *Abeſt iſtud*, ecce, *a* S. *Hier. Aq.* μόνον ἴδε, tantum vide. (*xx*) Quæſierunt cogitationes.] *Symm.* περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην, operati ſunt curioſitatem. (*yy*) Sapientes.] *Aq.* τίς οἶδε σοφόν; quis novit ſapientem? *Apud* S. *Hier.* Quis ita ut ſapiens? *ſed fatetur lxx. ita vertiſſe*, quis novit ſapientes? *Facit autem hic initium ſeq. cap.*

CAP. VIII.

(*a*) ET imprudens.] *Sic vertit* S. *Hier. in comm. ex lxx. aut*, & improbus facie ſua odietur; *licet in textu habeat*, & fortis faciem ſuam commutabit. (*b*) Os regis cuſtodi.] *Sic fatetur S. Hier. dictum a lxx. licet in textu habeat*, ego os regis cuſtodio. (*c*) Et de verbo.] S. *Hier. in comm. ex lxx. transfert*, & de juramento verbi Dei ne feſtines a facie ejus ambulare. *Noſtra reſpondet hebræo, ſi ita interpungamus*, & de juramento verbi Dei. Ne feſtines, a facie ejus ambulabis, *ut priorem partem cum præcedentibus conjungamus, nimirum eſſe obſervandum os regis, & magnam curam habendam de juramento verbi Dei: poſteriorem autem ita accipiamus, non eſſe tibi feſtinandum, quaſi a facie Dei abire poſſis. Quare ita Sanctus Hieronymus, in textu* Ego os regis cuſtodio, & loquelam juramenti Dei. Ne feſtines a facie ejus abire. *Sed Symmachus iſtud*, ne feſtines, *videtur conjunxiſſe cum præcedentibus. Hæc enim refert Schol. ex eo ad hunc locum*, καὶ παραβῆναι ὅρκον θεοῦ μὴ σπεύσῃς, & tranſgredi juramentum Dei ne feſtinaveris. (*) Sicut rex poteſtatem habens.] *In aliquo codice additur*, λαλεῖ, loquitur. *Apud* S. *Hieron.* ſicut dixerit rex, poteſtatem habet. *Symm.* διὰ τὸ λόγον βασιλέως ἐξουσιαστικὸν εἶναι, eo quod ſermo illius poteſtate plenus ſit, *quomodo fere* S. *Hieronymus in tralatione ſua.* (*d*) Non cognoſcit verbum malum.] *Symm.* οὐ πειραθήσεται πράγματος πονηροῦ. S. *Hieronymus ex Symm.* Qui cuſtodierit mandatum; non experietur rem malam. (*e*) Judicii.] S. *Hier.* & judicium. (*f*) Quia omni.] *Symm.* ὅτι παντὶ πράγματί ἐστι καιρὸς χρείας, καὶ τρόπος, quia omni negocio eſt tempus commoditatis, & modus. (*g*) Quia ſcientia.] *Symm.* ἡ γὰρ κάκωσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ κατ' αὐτοῦ, *quod apud* S. *Hier.* afflictio quippe hominis multa ſuper eum: *ac de iſta varietate diſputat in comm.* (*h*) Quia non eſt, qui cognoſcat.] *Symm.* ὅτι οὐκ ἐπίσταται, *& apud* S. *Hieron.* Quia neſcit, quod futurum eſt; *quamvis in comm. dicat ita ad verbum ex hebræo reddi*, quia neſcit, quod factum ſit: & quid futurum ſit poſt eum, quis annunciabit ei? *quam poſteriorem partem ſic refert Schol. & Symm.* τίς γὰρ τὰ ἐσόμενα ἀναγγελεῖ αὐτῷ; quis enim quæ futura ſunt, annunciabit ei? (*i*) Emiſſio.] *Sic* S *Hieron. quamvis poſſit etiam verti*, miſſio, *aut*, dimiſſio. *Symm.* οὐδὲ ἔστι παρατάξασθαι εἰς πόλεμον, neque eſt inſtruere aciem in prælium. (*k*) Eum qui ab ea.] *Symm.* ἔχοντα αὐτήν, *& apud* S. *Hier.* habentem ſe. (*l*) Quæ pro poteſtate.] *Aquila*, καιρὸς, ὡς ἐνεξουσίασεν ὁ ἄνθρωπος, tempus, quo dominatus eſt homo. *Apud* S. *Hieron.* & dominatus eſt homo homini, ut affligeret eum. *Symm.* ἔστιν ὅτε ἐξουσίασεν ἄνθρωπος ἀνθρώπου εἰς κακὸν ἑαυτοῦ, *&* S. *Hier. in tralatione ſua*, interdum dominatur homo homini in malum ſuum. (*m*) Et de ſancto.] *Aq.* καὶ ἦλθον ἐκ τόπου ἁγίου, & venerunt de loco ſancto. *Sym.* καὶ ὁπότε περιῆσαν, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἀνέστρεφον, & quando ſuperſtites erant, in loco ſancto converſabantur: *quomodo fere* S. *Hieron. in ſua: ſed in vulgata antiqua*, vidi impios ſepultos, & venerunt, & de loco ſancto egreſſi ſunt, & laudati ſunt in civitate, quia ſic fecerunt: *pro qua poſtrema parte hæc refert Schol. ex Symm.* ὡς δίκαια πράξαντες, tanquam qui juſta egiſſent. (*n*) Quia non eſt facta.] *Apud Sanctum Hieronymum.* Quia non eſt contradictio facientibus malum cito. *Symmchus*, διὰ γὰρ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν ἀπόφασιν, etenim quia non fit ſententia & decretum. (*o*) Ideo repletum eſt.] *Aq.* ἐτόλμησαν, auſi ſunt. *Symm.* ἀφόβῳ καρδίᾳ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων κακουργοῦσιν· ἁμαρτὼν γὰρ ὁ κακοῦργος ἀπέθανεν μακροθυμίας γενομένης αὐτῷ, intrepido corde filii hominum malefaciunt. Peccans enim malus mortuus eſt longanimitate præſtita ei: *quamvis* S. *Hieron. hanc poſtremam partem ſic ex Symm. referat*, longa ætate conceſſa ei. *Atque idem teſtatur, pro eo quod lxx. dixerint*, ἀπὸ τότε, ex tunc, *ipſe autem*, centies. *Aquilam, Symm. Th. interpretatos eſſe*, mortuus eſt. (*p*) In umbra.] *Sic* S. *Hieron. in comm. ex lxx, licet in textu habeat*, quaſi umbra, *& aliis etiam locis diſcrepet.* (*q*) Vanitas.] *Sym.* ἄπορον. S *Hier. ex Sym.* Eſt difficile cognitu, quod fit ſuper terram. (*r*) Quia venit ſuper eos.] *Apud* S. *Hieron.* ſuper quos veniunt, quaſi facta. *Symm.* οἷς συμβαίνει κατὰ τὰ ἔργα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶ παράνομοι, οἷς συμβαίνει ὡς πράξασι κατὰ τὰ ἔργα τῶν δικαίων, quibus evenit ſecundum opera impiorum: & ſunt iniqui, quibus evenit ac ſi egiſſent ſecundum opera juſtorum. (*ſ*) Vanitas.] *Rurſus Sym.* ἄπορον. (*t*) Et ipſum ſimul aderit.] *Apud* S. *Hieronymum*: Et ipſum egredietur cum eo de labore ſuo. *Symm.* ὃ μόνον συμπαρέσεται αὐτῷ, quod ſolum ſimul aderit ei. (*u*) In quibus dedi.] *Apud* S. *Hier.* Quapropter dedi. *Symm.* διὸ ἔταξα, quapropter poſui. (*x*) Diſtentionem.] *Symm.* ἀσχολίαν, occupationem, *ut ſupra.* (*y*) Et vidi.] *Symm.* καὶ κατέμαθον, ὅτι πάντων τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ οὐ δύναται ὁ ἄνθρωπος ἐξευρεῖν οὐδὲ ἓν ἔργον πραττόμενον, & didici, quia de omnibus operibus Dei non poteſt homo invenire ne unum quidem opus, quod agitur. (*z*) Et cor meum.] *Apud* S. *Hieronymum initio ſequentis capitis*, ut conſiderarem univerſa, *& in comm. refert ex Symmacho*, omnia hæc ita ſtatui in corde meo, ut ventilarem univerſa, quia, & juſti, & ſapientes, & opera eorum in manu Dei ſunt.

CAP. IX.

(*a*) ET quidem charitatem.] *Symm.* πρός τε γὰρ οὐ φιλίαν οὐδὲ ἔχθραν ἐπίσταται ὁ ἄνθρωπος. *Interpretationem paulo poſt afferemus.* (*b*) Vanitas.] *Abeſt iſtud a* S. *Hieron. ac tantum legitur*: In omnibus eventus unus. *Symm.* ἅπαντα ὅμοια, *&* S. *Hier. conjuncte cum præcedentibus, quæ ad finem octavi capitis ſunt allata, hæc refert ex Symm.* Et inſuper neque amicitias, neque inimicitias ſcit homo: ſed omnia coram eis incerta; propterea quod omnibus eveniunt ſimilia juſto & injuſto. (*c*) In omni quod factum eſt.] *Symm.* πᾶσι τοῖς συμβαίνουσιν, omnibus quæ accidunt. (*d*) Circumlatio.] *Aq.* πλάνη, error, *& apud* S. *Hieron. in textu*, errores. *Sym.* αὐθάδεια, *de quo paulo poſt dicemus.* (*e*) Et poſt hæc.] *Symm.* τὰ τελευταῖα εἰς νεκρούς. τίς γὰρ εἰς ἀεὶ διατελέσει ζῶν; S. *Hieron. ex Symm. hunc totum locum ſic refert*, Sed & cor filiorum hominum repletur malitia, & procacitate juxta cor eorum in vita ſua: noviſſima autem eorum veniunt ad mortuos. Quis enim in ſempiternum poteſt perſeverare vivens? (*f*) Canis vivens.] *Symm.* κυνὶ ζῶντι βέλτιόν ἐστιν, ἢ λέοντι τεθνηκότι, cani viventi melius eſt quam leoni mortuo. (*g*) In corde bono.] *Symm.* μετ' εὐφροσύνης, cum gaudio. (*h*) Complacuerunt Deo.] *Aut*, placuerunt, *ut* S. *Ambr. ad Virg. Symm.* ἐξήτασε, exquiſivit. (*) Candida.] S. *Ambr. de fide reſurr.* munda. (*i*) Non deſit.] *Symm.* οὐ μὴ διαλιπέτω, *eodem ſenſu.* (*k*) Vide vitam.] *Symm.* ἀπόλαυσον ζωῆς, fruere vita. (*l*) Omnibus diebus.] *Sic quoque* S. *Hieron. In quibuſdam vero libris eſt*, πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς νεότητός σου τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου, omnibus diebus vitæ inventutis tuæ, qui dati ſunt tibi ſub Sole, omnibus diebus vanitatis tuæ. *Aq.* πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτμοῦ σου, omnes dies vaporis tui. (*m*) Invenit.] *& Symm.* ἔφικται, pervenit. (*n*) Velocibus curſus.] S. *Hier.* velocium, *& ſic cætera eodem caſu generandi. Symm.* τὸ φθάσαι δρόμον, perficere curſum. (*o*) Prælium.] *Symm.* τὸ κρατῆσαι πολέμου, vincere prælium. (*p*) Sapienti panis.] *In pleriſque*, τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος, ſapientibus panis: *& ita* S. *Hier. in comm. licet in textu*, ſapientum panis. *Symm.* πορίσαι τροφήν, præbere alimentum. (*q*) Occurret.] *Symm.* συγκυρήσει, *eodem ſenſu.* (*r*) Tempus.] *Sym.* τὴν εὐκαιρίαν αὐτοῦ, opportunitatem ſuam. (*ſ*) Malo.] *Aq.* πονηρῷ. S. *Hier. in comm.* in captione peſſima. (*t*) Hominis.] *Apud* S. *Hieron. fere ſemper eſt*, hominum, *ſed idem in comm. hæc ſcribit*: Notandum etiam, quod per totum librum, ubicunque dicitur, filii hominum, in hebræo habet, filii hominis, hoc eſt, filii Adam, &c. (*u*) Ad me.] *Aq.* παρ' ἐμοί, *&* S. *Hier.* apud me. *Symm.* καὶ μεγάλη δοκεῖ μοι, & magna videtur mihi. (*x*) Aggeres.]

(x) Aggeres.] *Sym.* ἀποτείχισμα, *quod fortaſſe apud* S. *Hier. eſt*, machinam, *quæ nimirum apta ſit ad mœnia diruenda.* (*y*) Pro nihilo habita.] *Symmachus*, κατεφρονήθη, contempta eſt. (*z*) In quiete.] *Schol.* μετὰ πραοσυνίας μᾶλλον ἢ κραυγὴ ἐξουσιάζοντος ἐν ἀνοήτοις, cum benevolentia magis, quam clamor poteſtatem habentis in ſtultis: *& ita habet hæc ultima verba* S. *Hieron.* (ω) Belli.] *Aq.* πολεμικά, bellica. (*aa*) Bonitatem multam.] *Symm.* ἀγαθὰ πολλὰ, bona multa. *Notat autem Sanctus Hieronymus in Hebræo poſſe legi*, & qui peccat unum, perdet bonitatem multam.

CAP. X.

(a) MOrientes.] *Complut.* θανοῦσαι, mortuæ. *Apud Sanctum Hieronymum*, morituræ exterminant oleum compoſitionis. *Schol.* μυιῶν θάνατος σήψει ἔλαιον εὐῶδες μυρεψοῦ, muſcarum mors putrefaciet oleum benεolens unguentarii. (*b*) Magnam.] *Complut.* μεγάλης, magnæ. *Sed apud S Hieronymum, hic locus ſic habet*, precioſa eſt ſuper ſapientiam & gloriam ſtultitia parva. (*c* Dextro.] *Apud* S. *Hieron.* in dextera, *itemque*, in ſiniſtra. (*d*) Deficiet] *Apud* S. *Hieron in textu*, minuitur, *in comm.* indiget. (*e*) Quæ cogitabit] *Symm.* ἃ ὑπολαμβάνει. S. *Hier. in comm.* Denique Symm. ita interpretatus eſt: ſed & in vita ſtultus cum ambulat, ipſe inſipiens ſuſpicatur de omnibus, quia ſtulti ſunt. lxx, vero alium fecere ſenſum, quo dicerunt, omnia, quæ inſipiens cogitat eſſe vaniſſima. (*f*) Poteſtatem habentis.] *Symmachus*, ἄρχοντος ἐπέλθῃ σοι τοῦ τόπου σου μὴ ἐκστῇς, ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά. S. *Hier. in comm.* Symm. verbum Hebræum, quod omnes ἴαμα, hoc eſt, ſanitatem, vel curationem, ſimiliter tranſtulerunt, interpretatus eſt ad ſenſum, & ait, ſi ſpiritus principis irruerit tibi; de loco tuo ne recedas; quia pudicitia comprimit peccata magna. *Cyrill. in Eſa.* 1. *pro*, τὸν τόπον σου, *habet*, τὴν καρδίαν σου, cor tuum ne dimiſeris. (*g*) Malum.] *Symm.* ἔστι κακὸν, *eodem ſenſu.* (*h*) Quaſi non ſpontaneum.] *Symmachus*, ἐν ἀγνοίᾳ ἐξελθὼν ἐκ ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιάζοντος. *Apud* S. *Hieronymum, paulo aliter eſt*, quaſi ignorantia egrediens à facie potentis. *Quod autem eſt in noſtra, teſtatur eſſe Aquilæ, Theodotionis, & lxx.* (*i*) Datus eſt.] S. *Hieron. in ſua*, dari, &, ſedentes. *Aq.* ἔδωκε τὸν ἄφρονα ἐν ὑψώμασι μεγάλοις, dedit inſipientem in ſublimitatibus magnis. S. *Hieron. refert ex Symmacho*, poſitum ſtultum in ſublimitate magna, divites autem ſedere humiles, *& Schol. ex eodem*, πλουσίους δὲ ταπεινοὺς καθημένους. (*k*) Foveam.] *Theod.* βόθυνον, *eodem ſenſu.* (*l*) Qui ſubtrahit.] *Aq.* μεταπιθῶν λίθους παθήσεται. *Symm* μεταίρων λίθους κακωθήσεται. S. *Hieron. in comm.* ſignanter Aquila & Symmachus dixerunt qui transfert lapides, dilacerabitur in eis: poſtea tormenta patietur. (*m*) Si exciderit ferrum.] S. *Cyprianus* 3. *teſtim. conjungit cum antecedentibus: ſed apud* S. *Hieronymum, quaſi ex novo principio*, ſi retuſum fuerit ferrum, & hoc non, ut prius, ſed conturbatum fuerit, virtutibus corroborabitur, &c. *Teſtatur autem in commentariis, hanc poſtremam partem ita protuliſſe lxx*, & fortitudine confortabitur, & ſuperflua roboratus ſapientia; *in hebræo autem eſſe*, & fortitudinibus corroborabitur. (*n*) Non ſapientia.] *Hoc* S. *Greg. Thaum. ſic explicat*, ὁ ἐπ᾽ ἀγαθῷ συγκομίζων καὶ ἐπαύξων αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ ἄδικον καὶ ὠκύμορον δύναμιν, qui non ad bonum colligit, & qui adauget ipſe ſuas injuſtas, & cito perituras opes. *In pleriſque vero libris eſt*, περίσσεια τοῦ ἀνδρείου σοφία, præſtantia ipſius fortis ſapientia. *In Complut.* τῷ ἀνδρὶ οὗ σοφία, viro cujus ſapientia. *Symmachus*, προέχει δὲ ὁ γρηγορσάμενος εἰς σοφίαν, procedit autem, qui vigorem adhibuit ad ſapientiam. *Sanctus Hieronymus quomodo ex lxx, attulerit; paulo ante dictum eſt: in ſua verſione ſequitur Symmachum, in textu vulgatæ antiquæ habet*, & reliquum fortitudinis ſapientia eſt. (*o*) In non ſuſurro.] *Aq.* ἀπούσης ἐπῳδῆς, abſente incantatione. *Symmachus*, ἐν οὐκ ἐπαοιδῷ, abſque incantatore. *Apud* S. *Hieronymum*, in ſilentio. (*p*) Et non eſt amplius incantanti.] *Apud Sanctum Hieronymum*, non eſt amplius habenti linguam. (*q*) Deglutient.] *Apud eundem*, præcipitabunt. (*r*) Circumlatio peſſima.] *Apud eundem*, error peſſimus: *teſtatur autem Symm. dixiſſe*, tumultus. (*ſ*) Stultus.] *Symm.* καὶ ἀνόητος πολλὰ λαλήσει, & demens multa loquetur. (*t*) Quod.] *Abeſt iſtud*, quod, *a* S. *Hier. & certe illud*, ὅτι, *interdum redundat. Symmachus*, τὰ γινόμενα, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ ἐσόμενα, quæ facta ſunt, ſed neque quæ futura ſunt. (*u*) Stultorum affliget eos.] *Sic* S. *Hieronymus, in aliquot libris*, κοπώσει αὐτὸν, laborare faciet eum, *& Schol.* τοῦ ἄφρονος κακώσει, ſtulti affliget. (*x*) Qui neſcit.] *Apud Sanctum Hieronymum*, qui neſciunt. *Symmachus*, οὐ γὰρ ἐπίσταται ἀπελθεῖν εἰς πόλιν, neſcit enim abire ad civitatem. (*y*) Civitas.] *Symm.* γῆ, *&* S. *Hieron.* terra. (*z*) In fortitudine.] *Symm.* μετ᾽ ἀνδραγαθίας, cum probitate virili. (ω) Et non confundentur.] *Apud Sanctum Hieronymum*, & non in confuſione: *in ſua autem*, & non ad luxuriam. (*aa*) Vinum, & oleum ad lætificandum.] *Apud Sanctum Hieronymum*, vinum & epulentur. *In Compl.* καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας, & vinum lætificat viventes. (*bb*) Humiliatione.] *Abeſt iſtud a* S. *Hieron. & Compl. & uno vetuſto. Symm.* ἀργύριον δὲ εὐχρηστήσει εἰς πάντα, argentum utile erit ad omnia. (*cc*) Maledixeris.] *Symmachus*, λοιδορήσῃς, conviciis inceſſas. (*dd*) Habens pennas.] *Aquila*, πτερωτὰ, prædita alis.

CAP. XI.

(a) EFfundunt.] *Aliqui*, ἐκχέουσιν. S. *Hieron.* ſi repletæ fuerint nubes, imbrem ſuper terram effundent. *Aq.* ἐκκενώσουσιν, evacuabunt. (b) Lignum.] *Symmachus* δένδρα, arbores. (*c*) Ibi erit.] *Symmach.* [illegible], aderunt. (*d*) In quibus] *Eſt loquutio, quæ valet*, quemadmodum: *itemque iſta Aquilæ*, ἐν ᾧ οὐκ εἶ σὺ εἰδὼς, in quo non es tu ſciens. *Symm.* μὴ οἶδας πότερον παρέσται ὁ ἄνεμος, non noſti, utrum aderit ventus. *Apud* S. *Hieronymum*: Quomodo non cognoſcis tu. (*e*) In matutino.] *Symmachus*, πρώϊμον, præcox. (*f*) Et ad veſperum.] *Symmachus*, ἀλλὰ καὶ ὄψιμον, ſed & ſerotinum. (*g*) Ne remittat.] *Id eſt*, ne remittat ſe, non deſiſtat ab opere. *Symmachus*, καὶ μὴ καταλιμπανέτω ἡ χείρ σου, & ne ceſſet manus tua, *quomodo fere* S. *Hier. in ſua verſione. In antiqua autem*, ne demittas manum tuam. (*h*) Recte procedet.] εὐθετήσει, proficiet. *Sym.* εὑρήσει, aſſequetur. *Apud* S *Hieron.* quoniam neſcis, quid placeat, aut hoc, an illud: & ſi utrumque, quaſi unum bonum eſt. (*i*) In omnibus his.] *Symmachus*, καὶ διὰ πάντων εὐφρανθήσεται. S. *Hieron. totam hanc clauſulam ſic refert ex Symm.* Si annis multis vixerit homo, & in omnibus his lætatus fuerit; recordari debet & dierum tenebrarum, quia multa erunt, in quibus omnibus veniet eſſe deſinere. (*k*) Et recordabitur.] *Aq.* μιμνήσθω τῶν ἡμερῶν, *& apud* S. *Hier. in textu vulgatæ antiquæ*, meminerit dies. (*l*) Bonum faciat te.] *Symm.* καὶ ἐν ἀγαθῷ ἔσω, *& apud* S. *Hier.* & in bono ſit. (*m*) Immaculatus.] *Abeſt a* S. *Hier. in utraque verſione. Apud* S. *Ambr. ad Virg. hæc referuntur*, & oblectet te cor tuum in diebus adoleſcentiæ tuæ, & ambula in via cordis tui ſine macula, & in aſpectu oculorum tuorum, & non in audacia oculorum tuorum.

CAP. XII.

(*a*) CReatoris.] *Sic etiam* S. *Hieron. Complut. autem*, τοῦ κτήσαντός σε, ejus qui poſſedit te. (*b*) Uſquequo non venient.] *Symm.* πρὶν ἐλθεῖν τὰς ἡμέρας τῆς κακώσεώς σου, antequam venient dies afflictionis tuæ: *itemque paulo poſt, pro*, ἕως οὗ μὴ, *dicit*, πρὶν, *& apud* S. *Hieron. ſic redditur*, antequam veniant, antequam obtenebreſcat. (*c*) Perverſi fuerint.] *Sic fere Hebræus: & multi putant ſignificare*, incurvaverint ſe. *Symm.* διαφθαρῶσιν οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ, perierint viri fortes: *quod notat etiam* S. *Hieron. eſſe Symm. Aquilam vero tranſtuliſſe*, errabunt: *& ipſe in ſua habet*, nutabunt, *aut*, nutabuntur. (*d*) Et ceſſaverunt.] *Apud* S. *Hieron.* & ceſſabunt molentes. *Symm.* καὶ ἀργηθῶσι οἱ μύλοι, & ceſſaverint molæ. (*e*) Quæ vident.] *Symm.* αἱ ὁράσεις διὰ τῶν ὀπῶν, aſpectiones per foramina. (*f*) Infirmitate.] *Apud* S. *Hieron.* humilitate. *Symm.* ἀχρειωθείσης τῆς φωνῆς, inutili reddita voce (*h*) Paſſeris.] *Apud* S. *Hieron. in utraque verſione*, volucris. (*h*) Humiliabuntur.] *Aq.* καὶ κλιθήσονται πάντα τὰ τῆς ᾠδῆς, & inclinabuntur omnia quæ ad cantionem faciunt. *Apud* S. *Hieron.* obmuteſcent, *ſed putat in Hebræo melius haberi*, ſurdeſcent. (*i*) In ſublime aſpicient.] *In aliis libris eſt*, καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται, etiam ab excelſo videbunt. *Apud* S. *Hieron.* ſed & ab excelſis timebunt, & formidabunt in via. *Sunt autem valde ſimilia in Hebræo verba: quorum alterum ſignificat*, timere; *alterum*, videre. *In Hebræo quidem eſt*, timebunt: *& videri poteſt* S. *Hier. ex lxx, agnoſcere, ex Symm. autem*, videbunt: *cujus verba paulo poſt afferemus.* (*k*) Terrores in via.] *Aq.* τρόμῳ τρομήσουσιν ἐν τῇ ὁδῷ, tremore trement in via. (*l*) Et diſſipabitur. *Sym.* καὶ διαλυθῇ ἡ ἐπίπονος. S. *Hier.* Symm. neſcio quid in hoc loco ſentiens, multo aliter interpretatus eſt. Ait enim; Super hæc etiam de excelſo videbunt, & terror erit in via, & obdormient vigilantes, & diſſolvetur ſpiritus fortitudo. Ibit enim homo in domum æternitatis ſuæ: & circumibunt in platea plangentes Cujus interpretationem Laodicenus ſequutus, nec Judæis placere poteſt nec Chriſtianis: dum & ab hebræis procul eſt, & ſequi lxx. interpretes dedignatur. (*m*) Uſquequo non evertatur.] *Symm.* καὶ πρὶν κοπῆναι ἀπὸ χοινίου ἀργυρίου, & antequam ſuccidatur a funiculo argenti. *Apud* S. *Hieron.* antequam rumpatur funiculus argenti: *& fortaſſe illud*, ἀνατραπῇ, *hæc valet*, interrumpatur. (*n*) Conteratur vitta.] *Apud* S. *Hieron. in utraque verſione, & in comm. nulla varietatis mentione facta*, & recurrat vitta aurea. *Symm.* καὶ ἐλαθῇ τὸ περιφερὲς, καὶ συνθραυσθῇ, & percuſſus fuerit orbis, & convulneratus. (*o*) Convolvatur.] *Apud* S. *Hieron.* & confringatur: *atque in comm.* & rota, per quam de lacu & puteis levantur aquæ, ſi confracta fuerit, ſive, ut alii interpretes voluerunt, in ſuo funiculo convoluta, &c. (*p*) Vanitas vanitatum] *Aq.* ἀτμὸς ἀτμίδων, vapor vaporum. (*q*) Amplius.] *Symm.* ὑπερβάλλον, quod excedit. (*r*) Quia docuit] *Apud* S. *Hieron.* adhuc docuit, *ut pro*, ὅτι, *videatur habuiſſe*, ἔτι. *Compl.* καὶ ἐδίδαξεν, & docuit. *In multis conjungitur utrumque.* καὶ ὅτι. (*ſ*) Et auris ſcrutabitur ornatum.] *Aq.* ἠνωτίσατο, καὶ ἠρεύνησεν. *Apud* S. *Hieron* & audire eos fecit, & ſcrutans compoſuit proverbia. (*t*) Quæſivit Eccleſiaſtes.] *Symm.* κατεσκεύασεν παροιμιαστής, apparavit auctor proverbiorum. (*u*) Voluntatis. ſcriptum rectitudinis.] *Aquila*, χρείας. (*Schol.* χρειώδεις) καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς, utilitatis (*Schol.* utilia, *ut* S. *Hier. in ſua*) & conſcripſit recte. *Apud* S. *Hieron. in vulgata antiqua*, voluntatis, & ſcriberet recte. (*x*) Plantati.] *In aliis*, πεπυρωμένοι, igniti. S. *Greg. Thaum.* ἐπεγείρει ψυχάς· καὶ νύττει οὐχ ἧττον τὰ τῶν σοφῶν παραγγέλματα, ἢ διατίθεται τὰ σώματα βουκέντρῳ ἢ ἥλῳ ἐμπερονηθέντα, ſuſcitant animas ſapientum præcepta, & pungunt non minus quam afficiantur corpora ſtimulo aut clavo trajecta. *Schol.* Aquila, Th. πεφυτευμένοι, πεπηγότες. *Apud* S. *Hier. in utraque verſione*, in altum defixi: confixi *autem, in Eſa.* 29. (*y*) Qui a conciliis.] *Sic* S. *Hier. Eſa.* 29. *In verſione autem ſua*, verba, *&c.* quæ per magiſtrorum conſilium data ſunt. *In vulgata antiqua*, habentibus cœtus data ſunt. *Schol.* συνταγμάτων, συναντημάτων, *multi ex hebræo vertunt*, auctores collectionum, congregationum. (*z*) Cave.] φύλασσε. *Alii*, φυλάσσε. *Schol.* φύλαξαι. *Cum hoc autem a multis conjungitur id quod ſequitur*, faciendi libros multos, *deinde puncto interpoſito*: Non eſt finis, &c *& apud* S. *Hieron. eſt*, quibus non eſt finis. *Sed magis reſpondet hebræo, & vulgata noſtra ſi poſt*, cave, *interpungatur, ac deinceps ſequatur*: faciendi libros multos non eſt finis. (ω) Finis verbi, omne audi.] *Apud* S. *Hieron.* Finis ſermonis verbi univerſi, auditu perfacilis eſt. *In ſua autem verſione*, finem loquendi pariter omnes audiamus. (*aa*) Hoc eſt enim omnis homo.] *Schol.* τοῦτο γὰρ ὅλος ὁ ἄνθρωπος. hoc enim totus homo. (*bb*) Quia omne factum.] *Aq.* πᾶσαν γὰρ πρᾶξιν, omnem enim actionem. (*cc*) In omni contempto.] *Symm.* περὶ παντὸς παρεωραθέντος ἐάντε ἀγαθὸν, ἐάντε κακὸν, de omni contempto, ſive bonum ſive malum. *Apud* S. *Hier.* de omni abſcondito: *in ſua autem verſione* (*licet aliter in aliquot codicibus noſtr. vulgata*) pro omni errato. *In comm.* Pro eo autem quod nos poſuimus, de omni abſcondito, ſive bonum, ſive malum ſit; Symm. & lxx, interpretati ſunt, de omni contemptu, vel certe, de omni ignoratu.

CANTICUM.

CAP. I.

(*) CAnticum.] *Alii,* ᾆσμα ᾀσμάτων, canticum canticorum. (*a*) Salomon.] *In aliquo libro additur articulus,* τῷ σαλωμῶν, Salomoni. (*b*) Ab oſculis.] *In homilia prima Origenis initio eſt,* ab oſculo: *ſed in explanatione ſatis oſtendit legendum in numero multitudinis: & ſic etiam* S *Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 1. *& de Iſaac cap.* 3. *ſed in homilia Origenis verſa a* S. *Hieron. eſt,* oſculo. (*c*) Bona ubera.] *Idem Origenes teſtatur inveniſſe ſe in quibuſdam exemplaribus ſcriptum,* quia bonæ ſunt loquelæ tuæ ſuper vinum, *ſed ſe lxx. interpretum ſcripta per omnia cuſtodire.* (*) Effuſum.] *Ut* S. *Hieronymus in homilia Origenis; aut,* exinanitum, *ut alii.* (*d*) Traxerunt.] *Sic Orig. & Theodoretus, &* S. *Ambroſius de Virg. lib.* 1. & attraxerunt te. *Aquila.* εἵλκυσάν με, *Symmachus,* ἕλκε με, trahe me. S. *Ambroſius de Iſaac,* attrahe nos, *& in lib. de iis qui myſter. initiantur, cap.* 6. *primum habet,* & attraxerunt te, *deinde,* attrahe nos poſt te. (*e*) Poſt te.] *Ita Theodoretus.* S. *Ambroſius de Iſaac,* attrahe nos: poſt odorem unguentorum tuorum curramus. *In lib. qui myſt.* attrahe nos poſt te: in odorem veſtimentorum tuorum curremus. *Origenes,* ac traxerunt te poſt ſe: in odorem unguentorum tuorum curremus. *homil. tamen* 2. *indicans hunc locum ait,* poſt te curremus. (*f*) Introduxit.] *Symmachus,* εἰσαγαγέτω με, introducat me. (*g*) Exultemus.] *Symmach.*, ἱλαρυνσώμεθα, jocundemur, hilares ſimus. (*) Rectitudo.] *Symm.* οἱ εὐθεῖς οἱ ἀγαπῶντές σε, recti ſunt, qui diligunt te. *In homilia verſa a* S. *Hieronymo eſt,* æquitas. (*h*) Nigra.] S. *Ambroſ. in Apologia David,* fuſca, *itemque Origenes: qui tamen teſtatur in aliis exemplaribus legi,* nigra ſum. (*i*) Formoſa.] *Sic in homilia Origenis; quamvis poſtea ad eum locum,* niſi cognoveris te, *quod Græce item eſt,* καλή, *vertatur,* ô bona, ſive pulchra. *Sch.* εὐπρεπής, *&* S. *Ambroſ.* decora. (*k*) Pelles] *Aq. & Symm.* σκηναί, tentoria. (*l*) Denigrata.] *in hom. Orig.* Infuſcata, ſive denigrata. S. *Ambr. de Iſaac cap* 4. obfuſcata. (*m*) Deſpexit.] *In eadem hom.* deſpicere, hoc eſt, obliq; aſpicere. S. *Ambr. de Iſaac,* quoniam non eſt intuitus me Sol. S. *Hieronymus,* quia deſpexit me Sol, ſive, ut melius in hebræo continetur, decoloravit me Sol. *Aq.* ὅτι συνέκαυσέ με, quoniam combuſſit me. *Sym.* παρέβλεψέ με, torve inſpexit me. *Theod.* περιέφρυξέν με, torrefecit me. (*n*) In me.] S. *Ambr. ib.* adverſum me: *in hom. Orig.* dimicaverunt in me. *Sym.* διεμαχέσαντό μοι, κατεστάθην φύλαξ ἀμπελώνων, impugnaverunt me: conſtituta ſum cuſtos vinearum. (*o*) Adoperta.] *Sic in hom. in ea autem quæ verſa a* S. *Hier.* cooperta, *& reſpondet dictioni hebraicæ. Alii tamen interpretantur,* circumducta. *Theodor. & Sch. ex Sym.* ῥεμβομένη, errabunda & vaga. (*p*) Veſtigiis.] *Sic in eadem hom.* S. *Ambr. de Iſaac,* calcaneis, *quod proprie reſpondet græco. Sym.* ἐξελθοῦσα πορεύου κατὰ τὰ ἴχνια τῶν ποιμνίων, egreſſa vade ſecundum veſtigia gregum. A. ἔξελθε σεαυτῇ, egredere tibi: *alius interpres,* ἔξελθε σὺ ὄπισθεν, egredere tu poſt. (*q*) Paſtorum.] *Sch.* ποιμνίων σου, gregum tuorum. *Symm.* παρὰ τὰς σκηνὰς τῶν ποιμένων, juxta tentoria paſtorum. (*r*) Equæ meæ.] *Sic.* S. *Ambr. de Iſaac, & in pſ.* 118. *ſer.* 2. *ubi tamen inquit non unam equam divitis regis accipiendam, ſed abſolute pro equitatu: & in hom. Orig. eſt,* equitatui meo: *quod ambiguitas græcæ vocis facile patitur.* (*ſ*) Redimicula.] *Sic* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 3. *& in hom. Orig. in qua etiam explanatur quid iſtud ſit, in ea autem quæ verſa a* S. *Hier.* monile. (*t*) Similitudines auri.] *Sic in eadem hom. Sym.* περίβλεπτα χρυσία, inſignia aurea: *quinta editio,* στρεπτοῦ χρυσίου, tortilis auri. (*u*) Diſtinctionibus.] *Sym.* ποικιλμάτων, varietatibus: *quinta editio,* ἐν κέγχροις, in milliis, *id eſt punctis minutis: alius interpres,* μετὰ ῥαντῶν, cum variegatis. (*x*) In recubitu.] *Sic in hom.* S. *Hier. primo adv. Jovin.* in accubitu ſuo eſt. *Apud* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 3 in declinatione ſua. *Aq.* ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, quando rex in recubitu ſuo. *Symm.* ἐν ἀναπαύσεσιν, in requietibus, ceſſationibus. (*y*) Odorem ſuum.] *Sic* S. *Ambr. ibid. Et in homilia Orig. ſed ibi additur,* ſive odorem ejus, *& utroque modo explanatur.* (*z*) Alligamentum.] *Ita in homilia: ſed in ea quæ verſa a* S. *Hier.* faſciculus. S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 3. colligatio guttæ conſobrinus meus, botryo cypri frater meus mihi: inter media ubera mea requieſcit: nardus cypri, conſobrinus meus in vineis Engaddi. *Aq.* ἀπόδεσμος σμύρνης, ſuſceptus myrrhæ. *Theodoretus etiam refert & Aquilam & Symm. pro ſtacte dixiſſe myrrham.* (*ω*) Fratruelis.] *In hom. interdum hoc modo, interdum,* fraternus, *dicitur a* S. *Ambr. ut ex recitatis verbis patet,* frater, *&,* conſobrinus. *Alii,* ſororis filius: *ſed Origenes exponit fratris filium. Sym. ut refert Theodoretus, & Sch.* ἀγαπητός μου, *& vulgata,* dilectus meus: *quinta editio,* ὁ ἑταῖρός μου, ſodalis meus. (*aa*) Demorabitur.] *Sic apud* S. *Hier. In alia hom. Orig.* manebit ſive commorabitur. *Symm.* αὐλιζόμενος, commorans. (*bb*) Cyperi.] *Sic in hom.* S. *Ambr.* cypri, *quinta editio,* κύπρινος, *eodem ſenſu: legendus Origenes.* (*cc*) Engaddi.] *Sym. addit articulum,* τοῖς ἐνγαδδί. (*dd*) Specioſa proxima.] *Ita in homilia.* S. *Ambr. ibid.* bona. *Aq.* φίλη μου, amica mea. *Sym.* ἑταίρα μου, ſodalis mea. (*ee*) Columbæ.] *Eſt rectus multitudinis, ut docet Theodoretus, & Origenes, licet interdum in homilia legatur,* columbarum. (*ff*) Specioſus.] S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 4. pulcher: *quinta editio,* καίγε τερπνός, & quidem jocundus. (*gg*) Ad cubile.] *Sic Pſellus,* ad lectum noſtrum umbroſus acceſſiſti. *Propius hebræo eſſet, ſi in caſu nominandi diceretur,* πρὸς κλίνη, præterea cubile. *Origenes,* cubile, *aut,* lectus umbroſus, *aut,* acclinatio umbroſa, *quaſi,* προσκλίνη, *ſit unica dictio. Ita etiam* S. *Ambr.* acclinatio noſtra opaca. (*hh*) Umbroſus.] *Aq.* εὐθαλής, viridis, floridus. (*ii*) Lacunaria.] *Sic* S. *Ambr ibidem. Sym.* αἱ φατνώσεις, *eodem ſenſu. In homilia,* tigna domorum noſtrarum cedri, trabes noſtræ cypreſſi. *Aq. pro,* cypreſſi, *dixit,* βορατίναι. Nomen ad Græcam conſuetudinem declinatum ab eo quod eſt, ברותים. Santes abiegna interpretatur: Hieronymus vero, cypreſſina. Alibi eſt βράθυ, abies: & Pſal. 104.7. βοράθ, in Symmacho. *Druſ.*

CAP. II.

(*a*) LIlium convallium.] *Aqu.* καλύκωσις τοῦ σαρῶν, calyculus Saron. Vel roſa Saronia. Sane καλυκὸν, roſa parva. Eſt & κάλυξ, roſa clauſa. Cogitemus adhuc. *Hieron.* hoc loco, flos Campi. *Heſychius quoque,* καλυκίζειν, exponit ἀνθεῖν. (*b*) Proxima.] *Aq.* φίλη, amica, *quinta editio,* ἀγαπητή, dilecta. (*c*) Malum.] *Melum dicitur in homil. Orig. ad evitandam ambiguitatem.* (*d*) Fraternus.] *Symm.* ὁ ἀγαπητός μου, dilectus meus. (*e*) In umbra.] *Symm.* ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐπεθύμησα, ſub umbra ejus concupivi. (*f*) In Faucibus.] *Sic* S. *Hieron. &* S. *Ambroſ. Symm.* τῷ φάρυγγί μου, faucibus meis. (*g*) In domum vini.] *Symm.* εἰς τὸν οἰνῶνα, in cellam vinariam. (*h*) Ordinate in me.] *Sic in homil. Orig.* S. *Ambr. in pſal.* 118. *ſerm.* 5. conſtituite me in dilectionem. *Symmachus,* ἐπισωρεύσατέ μοι ἀγάπην, coacervate mihi charitatem. (*i*) Unguentis.] *In Orig. hom. In* Græco quidem habetur, confirmate me in myrrhis: myrrhim genus quoddam arboris nominans: quod Latini putantes myra dictum, unguenta interpretati ſunt. *In homilia autem verſa a* S. *Hieronymo refertur ex alio interprete,* οἰνανθίνων, œnanthinis. *Symm.* ἐπανακλίνετέ με ἐν ἄνθει, recumbere me facite in flore. (*k*) Stipate.] *Sch.* περικυκλώσατέ με, circundate me. (*l*) Vulnerata.] *Sic apparet ex explanatione legiſſe etiam Origenem, licet in pleriſque codicibus legatur,* vulneratæ, *ſicut etiam apud* S. *Ambr. Symm.* τετρωμένη γὰρ φίλτρῳ, vulnerata enim philtro. (*m*) Amplectetur me.] *Sym.* περιπλεκέσθω μοι, circumplicetur mihi. (*n*) Reſuſcitaveritis] *Sic* S. *Ambr. eodem ſerm.* 5. *In hom.* elevaveritis, & ſuſcitaveritis. *Sch.* ἐξυπνίσητε, e ſomno excitaveritis. (*o*) Quoaduſque.] *Vel,* uſquequo voluerit, *ut* S. *Ambr. Sch.* ἕως ἄν. (*p*) Fraterni.] *Symm.* ἀγαπητοῦ μου, dilecti mei, *cæteri interpretes,* πατραδέλφου μου, patruelis mei. (*q*) Hinnulo cervorum.] *Aq.* τῷ πώλῳ τῶν ἐλάφων, *eodem ſenſu.* (*r*) Ecce hic.] *In multis codicibus additur,* ἕστηκεν, ſtetit, *& in hom. Orig. & apud* S. *Ambr.* (*ſ*) Reſpondet.] *Symm.* φθεγξάμενος, loquutus. (*t*) Tranſiit.] *Symm.* διεπέρασεν, terminum accipit. (*u*) Sectionis.] S. *Ambr.* ſecandi. *Symm.* ὁ κλαδεύσεως ἤγγικεν, putationis appropinquavit. *Theodoretus teſtatur etiam Aquilam eodem verbo uſum eſſe: atque ita in hom. Orig. & apud alios patres.* (*x*) Produxit.] *Aq.* προέβαλεν, *eodem ſenſu.* (*y*) Vites florent.] *Sym.* καὶ τῶν ἀμπέλων ἡ οἰνάνθη, & vitium flos. *In homilia,* vites florentes dederunt odorem ſuum, *& magnum pondus fit in illo,* ſuum. (*z*) Surge.] *In hom. hæc tantum leguntur.* Surge, & veni proxima mea, columba mea, in velaminibus petræ, &c. *&* S. *Hier. primo adverſus Jovinianum,* ſurge, veni proxima mea, & ſpecioſa mea, & veni tu columba mea. *Apud Theodor. etiam eſt aliqua varietas. Apud* S. *Ambr. ſerm.* 6. Et veni ô columba mea in tegimento petræ juxta præmunitionem. (*ω*) Auditam fac mihi vocem.] S. *Ambr.* & inſinua vocem tuam. *Sch.* τοὺς λόγους σου, verba tua. (*aa*) Capite nobis.] *Sch.* συλλάβετε ἡμῖν, *eodem ſenſu.* (*bb*) Exterminantes.] *Sym.* διαφθείροντες, corrumpentes. (*cc*) Ei, qui paſcit.] *Symm.* κἀγὼ αὐτοῦ, τοῦ ποιμαίνοντος τὰ ἄνθη, & ego ejus, paſcentis flores. *Apud interpretem Theodor. ex Symm.* paſcentes flores. *Sch.* ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις, qui paſcitur in liliis. (*dd*) Donec reſpiret.] *Sic. in hom. Aq.* ἕως κοπάσῃ, donec ceſſet. (*ee*) Et amoveantur.] *Sic in hom. Sym.* καὶ κλιθῶσιν αἱ σκιαὶ, & inclinentur umbræ: *quomodo etiam eſt apud Theodor.* (*ff*) Revertere.] S. *Ambr.* 3. *de virgin.* Fuge fraternus meus, & ſimilis efficere cervo, aut hinnulo cervi in montes aromatum.

CAP. III.

(*a*) FOris.] S. *Ambroſ.* 3. *de Virg.* foro. (*b*) Eum.] *Hic apud* S. *Ambroſ. repetuntur illa,* vocavi eum, & non obaudivit me, *quemadmodum & in multis codicibus Græcis. In Hebræo neque hic, neque ſuperius habentur.* (*c*) Cuſtodes qui circumeunt.] *Aqu.* οἱ φυλάσσοντες, *Sym.* οἱ φύλακες οἱ περιοδεύοντες, *eodem ſenſu.* (*d*) Quam modicum.] *Sequuti ſumus* S. *Ambroſ.* 3. *de Virg.* (*e*) Non dimiſi.] *Ita etiam* S. *Ambr. in pſal.* 118. *ſerm.* 17. *Schol.* οὐκ ἀνήσω, non dimittam, *& ita etiam Pſellus, &* S. *Ambroſ. in pſal.* 36. (*f*) Cubiculum.] S. *Ambroſ.* ſecretum. (*g*) In virtutibus, & viribus.] *Sic ſupra ex homil. Orig. Sch.* Cæteri, κατὰ τῶν δορκάδων καὶ κατὰ τῶν ἐλάφων τοῦ ἀγροῦ, *quod vulgata,* per capreas, cervoſque camporum. (*h*) Truncus.] *Aut,* virgula. *Symm.* ὡς ἀναθυμίασις, tanquam incenſi evaporatio. *Apud Theodoreti interpretem ex Aquila & Symm. refertur,* ſicut ſimilitudo fumi ex ſuffimento, *atque additur hos rem clarius explicaſſe, quam lxx. qui linguæ hebraicæ ſerviunt.* S. *Ambr. ep.* 62. quæ eſt hæc, quæ aſcendit a deſerto, ſicut vitis propago, fumo incenſa, odorificata myrrha, & thure ab omnibus pulveribus unguenti. (*i*) Pulveribus.] *Schol.* χνοῦς, pulvere. (*k*) Vir.] *Et hic eſt hebraiſmus. Aq.* ἀνδρὸς μάχαιρα αὐτοῦ, viri, enſis ejus. (*l*) A pavore in noctibus.] *Aq.* ἀπὸ πτοήσεως, *eodem ſenſu. Symm.* διὰ φόβους νυκτερινοὺς, propter timores nocturnos: *cujus interpretationis facit etiam mentionem Theodoretus.* (*m*) Lectum.] *Sequuti ſumus* S. *Ambroſium* 3. *Virg. licet alii ferculum interpretentur; alii,* thalamum, *aut,* templum. (*n*) Argentum.] *Compl.* ἀργυρείου, argenti, *& paulo poſt,* ἐπιβάσεις αὐτοῦ πορφύραν, aſcenſiones ejus purpuram, *ſicut etiam apud Theod. ex tribus Patribus.* (*o*) Intimum.] *Quinta editio,* τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν, medium ejus calculis compoſuit. *Atque etiam apud Theodoretum eſt,* τὸ μέσον αὐτοῦ, *ſed ſequitur,* λιθόστρωτον. S. *Ambr.* 3. *de Virg.* columnæ ejus argenteæ erant, acclinatorium ejus aureum, dorſum ejus gemmatum ſtratum. *Vulgata magis reſponderet, ſi conjungeretur,* λιθόστρωτον τὴν ἀγάπην, conſtratum charitate, *quod etiam videntur ſenſiſſe tres Patres apud Theod.* S. *Ambr. de inſtit. Virg. cap.* 16. Egredimini, & videte regem Salomonem in corona, qua coronavit eum mater

ter ejus in die ſponſalium ejus, & (*in pſ.* 118. *ſerm.* 15. *addit*, in die) jocunditatis cordis ejus : quia fecit ſibi, inquit, charitatem a filiabus Hieruſalem.

CAP. IV.

(a) Extra taciturnitatem tuam.] *Sic S. Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 16. *quinta editio,* ἀπὸ πλήθους τοῦ κάλλους σου, ex multitudine pulchritudinis tuæ. (b) Geminantes.] *Reſpondet Hebræo. Aq.* διδυμοτόκοι, *& S. Ambroſ. loco allato,* geminos creant, *ubi multa alia ex ſequentibus referuntur.* (c) Funiculus coccineus.] *Apud S. Ambroſium in pſalm.* 118. *ſerm.* 18. ſicut reſticula coccinea, *alibi, reſticulum. Aq.* ἐκ κόκκου, e cocco. (d) Gena tua extra.] *Symm.* αἱ παρειαί σου σκεπόμεναι καλύμματι, genæ tuæ tectæ operimento. (e) In Thalpioth] *Aq.* εἰς ἐπάλξεις in propugnacula. *Symmachus,* ὕψη, altitudines : *quarum editionum facit etiam mentionem Theodoretus.* S. *Ambr. in pſalm* 118. *ſerm.* 4. Sicut turris David cervix tua, quæ ædificata eſt in Thalpio : mille oſtia pendent in ea, omnia jacula potentium. (f) Aſpiret dies, & amoveantur.] *Aq.* κοπάσῃ ἡμέρα, καὶ κλιθῶσιν, ceſſet dies, & inclinentur, *ut ſupra.* (g) Collem.] *Symm.* εἰς τὸν βουνὸν, *eodem ſenſu.* (h) Fidei.] *Sic fere S. Ambr.* 1. *de Virg. nec multo aliter lib. de Noe cap.* 15. *& in pſ.* 118. *ſerm.* 15. *Aq.* ἀμανὰ, *& vulgata,* Amana. (i) Latibulis.] *Aquila,* κατοικητηρίου, habitaculo. (k) Cor abſtuliſti.] *Idem enim videtur valere hoc loco,* ἐκαρδίωσας, *atque illud quod eſt in aliis,* ἐκαρδίωσας. *Sic hebræus.* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 11. corde nos cepiſti ab uno oculorum tuorum, *ſed in ſerm* 16. cor meum cepiſti : *quinta editio,* ἐθάρσυνάς με, ἐθάρσυνας, fidere me feciſti, feciſti fidere, *Apud interpretem Theodoreti ex Symm.* excitaſti. (l) Uno.] *Aq.* ἐν ἑνὶ, in uno. *Symm.* δι' ἑνὸς, per unum. (m) Ornamento.] *Aq.* ἐν ἑνὶ πλοκάμῳ ἀπὸ τραχήλου σου, in uno ſerto a collo tuo. *Sym.* τῶν ὁρμίσκων τοῦ τραχήλου σου, monilium colli tui. (n) Pulchra facta ſunt.] *Aq.* ἐκαλλωπίσθησαν, *Symm.* ὡραιώθησαν, *eodem ſenſu.* (o) A vino.] *Symm.* ὑπὲρ οἶνον, ſuper vinum. (p) Favum.] *Aq.* γλυκασμὸν, dulcedinem. *Symm.* μέλι, mel. (q) Nucum.] *Symm.* ὀπωρῶν, pomorum. (r) Aloth.] *Aq.* καὶ ἀλωὴ, & aloe. *Symm.* καὶ θυμίαμα, & thymiama. (s) Cum ſtrepitu fluentis.] *Quinta editio,* ῥεόντων, fluentium. S. *Ambr. in pſal.* 118. *ſerm.* 7. & impetus deſcendens a Libano. (t) Fluunt.] *Aq.* ῥυήτωσαν, *eodem ſenſu.* (u) Mea.]. *Sic S. Hier. in Abacuc cap.* 3. *& apud Theodor. & apud S. Ambr.* 1. *de Virg. Alii,* σου, tua. *Vulgata,* illius.

CAP. V.

(a) Nucum] S. *Ambr.* 3. *de virg.* invitatur Dei verbum in hortum nucis. *Sed* 1. *de virg.* manducet fructum pomorum ſuorum. *Aq. & Sym.* ὀπωρῶν, pomorum, *ut ſupra.* b) Manducavi panem meum.] *Symm.* ἐνεμήθην τὸν δρυμόν μου, depaſtus ſum ſylvam meam. (c) Fratres.] *Aq. & Sym.* ἑταῖροι, ἀδελφιδοὶ, ſodales, fraterni. (d) Noctis.] *Aq. & Symm.* νυκτερινῶν, nocturnus. (e) Ipſum.] *Sic hebræus : quod tamen, ut alibi, putant nonnulli ſignificare,* me. S. *Ambr in pſ.* 118. *ſerm.* 12. ſuper eum. *Sed vulgata,* ad tactum ejus. *Symm.* τὰ ἔντερά μου ἐταράχθη, viſcera mea turbata ſunt. (f) Super manus peſſuli.] *Sch.* ἐπὶ θύρας, ſuper oſtia. S. *Ambroſius in ſerm. illo* 12. *hæc tantum refert,* digiti mei myrrha pleni : *& in aliquo libro eſt,* σμύρνης πλήρεις. (g) Tranſiit.] *Aq.* ἔκλινεν, παρῆλθεν, declinavit, præteriit. *Sym.* ἀπονεύσας παρῆλθεν, renuens præteriit. (h) Anima mea.] *Symm.* ψυχή μου ἐξήρχετο λαλοῦντος αὐτοῦ, anima mea exibat eo loquente. (i) Vulneraverunt.] *Aquila,* ἐμωλώπισάν με, flagellarunt me. (k) Theriſtrum.] S. *Ambr.* pallium. *De hoc alibi dictum eſt. Schol.* τὸ κάλυμμά μου, operimentum meum. (l) Candidus. *Symm.* λαμπρὸς, ſplendens. (m) Electus] *Aq.* ἐκλελεγμένος. *Symm.* ἐπίλεκτος, *eodem ſenſu.* (n) Aurum Cephaz.] [illegible], Cephas : *ut S. Ambroſio videtur, factum ex duabus dictionibus hebraicis quæ ſignificant maſſam auri obryzi. Aq.* λιθέα τοῦ χρυσίου, lapidea auri. *Symm.* χρυσίον, aurum. *Th.* ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ, inſignes in auro. (o) Plenitudinis.] *Aquila,* ἐκχύσεις, effuſiones. (p) Phialæ.] *Aq.* πρασιαὶ, ſulci. (q) Plenam.] *Ita etiam S. Ambr. in pſalm.* 118. *ſerm.* 18. *Aquila.* ἐπίλεκτον, electam. *Symmachus,* πρωτείαν, primam. (r) Tharſis.] *Symm.* πλήρεις ὑακίνθων, *& vulgata,* plenæ hyacinthis. *Sexta editio,* χρυσολίθων, Chryſolithis. (s) Marmoriæ.] *Aq.* & *Th.* πάριοι, Pariæ. (t) Abiit.] *Aq.* ἐπορεύθη, ivit, *Symm.* ἀνεχώρησεν, receſſit.

CAP. VI.

(a) Phialas.] *Aq. & Symm.* πρασιὰς, ſulcos, areolas. (b) Paſcere.] *Sic S. Ambr. de inſtit. virg. cap.* 15. *Aq. Symm. Sexta editio,* τοῦ νέμειν, ad paſcendum. (c) Qui paſcit.] *Sexta editio,* τῷ νεμομένῳ ἐν τοῖς κρίνοις, ei qui paſcitur in liliis. *Theodor. ex Symm.* qui paſcit flores. (d) Sicut beneplacitum.] *A.* κατ' εὐδοκίαν, juxta beneplacitum. *Symmachus,* εὐδοκητὴ, bene accepta. *Quinta editio,* ἕως εὐδοκῶ, quouſque bene probo. *Nonnulli putant dictionem Hebræam ſignificare ipſammet civitatem Therſam.* (e) Pavor, ut ordinatæ.] *Eſt Hebraiſmus : nam Hebræus habet,* vexillatæ, *& valet,* acies, caſtra. *Symmachus,* ἐπίφοβος, ὡς τάγματα παρεμβολῶν, terribilis ut acies caſtrorum. (f) E regione mei.] *Aq.* ἀπὸ κατέναντί μου, *eodem ſenſu.* (g) Apparuerunt.] *In aliquot libris eſt,* ἀνέβησαν, aſcenderunt, *& Schol.* ἀνεφάνησαν. (h) Tonſarum.] *Symm.* τῶν ἀμνάδων, agnarum. (i) Funiculus coccineus.] *Schol.* ὡς νῆμα κόκκινον, ſicut filum coccineum. *Aquila,* τοῦ κόκκου, cocci. Locus merito ſuſpectus. Nam coccus שני dicitur. Hic autem eſt, רמון quod potius malogranatum ſignificat. *Filum coccineum.* i. חוט שני quod invenies cap. 4. verſ. 3. unde huc tranſcriptum. Ibidem. *Druſ.* (k) Eloquium.] *Symm.* διάλεξίς σου καλὴ, alloquutio tua bona. *Abeſt tamen hoc loco iſta pars a vulgata.* (l) Extra taciturnitatem tuam.] *Symm.* σκεπόμεναι καλύμματι, tectæ operimento. (m) Beatificabunt.] *Aq. & Symm.* καὶ ἐπῄνεσαν, & laudaverunt. (n) Progreditur.] *Reſponderet etiam hebræo, ſi illud,* ἐκκύπτουσα, *verteretur,* reſpiciens. (o) Pavor, ut ordinatæ.] *Symm.* ἐπίφοβος μετὰ σίρσες, terribilis cum acie : *alius interpres* ὡς ἐπιφάνεια, tanquam adventus ſplendoris. *Quinta editio,* ἐπιφανὴς ὡς μεγαλυνόμεναι, illuſtris, ſicut illæ, quæ magnificantur. *Sexta editio,* καταπληκτικὴ ἐν μεγαλυμμέναις, terrefaciens inter eas quæ ſunt magnificatæ. (p) Videre in genimina torrentis.] *Symm.* καταμαθεῖν τὰς ὀπώρας τῆς φάραγγος, ad conſiderandos fructus convallis : *alius interpres,* ἰδεῖν τὸν καρπὸν τῶν χειμάρρων, ad videndum fructum torrentium. (q) Non novit] *In aliquo libro eſt,* οὗ ἔγνω, ubi novit, *& ex Aquila, ut eſt in noſtra. Symm.* οὐκ οἶδα, ἡ ψυχή μου ὑπόρησέν με, *quod vulgata,* neſcivi : anima mea conturbavit me. (r) Poſuit me currus Aminadab.] S. *Ambr de Abraam cap.* c. poſuiſti me currus Aminadab. *Quinta editio,* ἔθου με εἰς ἅρμα λαοῦ ἡγουμένου, poſuiſti me in currum populi ducis. *Theodoretus tribuit Symmacho,* anima mea dubitavit a curribus populi ducentis : *Aquilæ autem* curribus populi ſponte imperantis. (s) Sunamitis.] *Symm.* ἡ ἐσκυλευμένη, ſpoliata, *Aq.* ἡ εἰρηνεύουσα, quæ in pace degis. (t) Videbimus] *Sic S. Ambr. de obitu Valent. Sch.* θεαματισθησόμεθα, intuebimur quaſi in ſpectaculum.

CAP. VII.

(a) Quid videbitis in Sunamitide.] *Aq.* τί θεαματισθήσεσθε ἐν εἰρηνευούσῃ; Quid intuebimini in pacifica? (b) Quæ venit, ſicut chori.] S. *Ambr. de obitu,* de qua venit, ſicut chori. *Compl non ſine mendo,* ὡς χόρτος, ſicut herba. *Sch.* διερχομένην ὡς χορὸν τῶν παρεμβολῶν, accedentem tanquam chorum caſtrorum. *Symm.* τὴν ἐσκυλευμένην ἐν τρώσεσι τῶν παρεμβολῶν, ſpoliatam in vulnerationibus caſtrorum. (c) Filia Nadab] S. *Hieron.* 1. *adv. Iovin.* in calceamentis filii Aminadab S. *Ambroſius de Inſtitutione virg. capite* 14. *& de obitu Valentiniani,* in calceamentis filia Aminadab, hoc eſt, filia principis : *& Theodoretus ex Aquila,* ἑκουσιαζομένου, ſponte dantis, munifici : *ex Symm.* ἡγεμόνος, ducis S. *Ambr. ex Aquila, videtur vertiſſe in ſerm. in pſal.* 118. voluntatis, vel beneplaciti. (d) Opus artificis.] S. *Ambr. de Inſtit. virg. cap.* 14. opera manuum artificis, *in pſal.* 118. *ſerm.* 17. opere artificis. [e) Acervus frumenti.] S. *Ambr. de Inſtit. virg. c.* 14. ſicut acervus tritici minuti inter lilia : *ſed de obitu Valent.* acervus tritici muniti inter lilia. *Symm* ὡς σωρὸς, tanquam cumulus. (f) Stagna.] *Sic S. Ambr. Symm.* κολυμβῆθραι, piſcinæ. (g) Filiæ multorum.] *Sym.* θυγατέρων πλήθους, filiarum multitudinis. (h) Et plexus.] S. *Amb. ſer.* 17. *in pſ.* 118. & ornatus. *Sch.* καὶ ἡ διακόσμησίς σου ὡς πορφύρα βασιλέως περιδεδεμένη εἰλήμασι, & ornatus tuus, ſicut purpura regis circumligata involucris. *Aliud Sch.* δεδεμένη βερατίμ, ligata Beratim, *quod ſignificat,* in canalibus. (i) In deliciis tuis,] *Sic S. Ambr. in illo ſerm.* 17. *& alibi. Aquila,* θυγάτηρ τρυφῶν, filia deliciarum : *alius interpres,* ἀγαπητὴ ἐν σπατάλαις, dilecta in deliciis. (k) Hæc magnitudo.] S. *Ambr. Hexae. l.* 3. *c.* 17. ſtatura tua ſimilis facta eſt palmæ. *Aq.* αὕτη ἀνάστασίς σου, hæc ſuſcitatio tua. *Symm.* αὕτη ἡλικία σου, hæc ætas tua. (l) Cacumina.] *Symm.* τῶν βαΐων, ramos. *Theodoretus ex Aquila,* elatas ejus. (m) Vadens.] *Symm.* ἁρμόζον τῷ ἀγαπητῷ μου εἰς εὐθύτητα, conveniens dilecto meo in rectitudinem. (n) Sufficiens] *Symm.* προστιθέμενος χείλεσι, accedens labiis. *Aq.* χείλεσι, καὶ ὀδοῦσι, labiis, & dentibus. (o) Floruit.] *Aq. & ſexta editio,* εἰ ἐβλάστησεν, ſi germinavit. (p) Floruerunt.] *Aquila,* ἤνοιξαν, aperuerunt ſe. (q) Servavi.] *Aq. & Symm.* ἀπέκρυψά σοι, abſcondi tibi.

CAP. VIII.

(a) Quis det te fraterne mi.] S. *Ambroſ. de inſt. virg.* Quis dabit te fratrem mihi : *nec multo aliter ſerm.* 19. *in pſal.* 118. *Atque omnino ſæpe pro fraterno, aut fratruele apud Patres eſt frater. Aq.* τίς δώσει σε ὡς ἀδελφὸν ἐμοί; quis dabit te ut fratrem mihi? (b) Et inveniens.] *Sic S. Ambroſ. Symm.* ἵνα εὑροῦσά σε ἔξω, φιλήσω σε, ut cum invenero te foris, oſculer te. *Alius interpres,* ἐν ἀγρῷ, in agro : *alius,* εὑρήσω σε ἐν ἀγορᾷ, φιλήσω σε, inveniam te in foro, oſculabor te. (c) Et quidem non ſpernent.] *Sexta editio,* καὶ μηδεὶς ἐξουδενίζῃ με, & nemo vilipendat me. *Aq.* οὐκ ἔτι μυκτηριοῦσί με, non ultra ſubſannabunt me. (d) Me.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum additur,* διδάξεις με, *& apud S. Ambr. ſerm. illo* 19. ibi docebis me. (e) Vnguentato.] *Symm.* ἠρτυμένου, condito. (f) In viribus agri.] *In Compl. & apud Theodoretum eſt,* ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐν ταῖς ἰσχύεσι τοῦ ἀγροῦ. *ut ſupra. Totum vero iſtud abeſt a S. Ambr. & a vulgata. Sch.* ἐν ταῖς δορκάσιν, ἢ ἐν ἐλάφοις τῆς χώρας, in capreis, vel in cervis regionis. (g) Aſcendit.] *Ita etiam S. Ambr. ibidem, & Theodoretus. Schol adjungit,* ἐκ τῆς ἐρήμου, *& vulgata,* de deſerto. (h) Innitens.] *Sic S. Ambr. Sexta editio,* ἐπερειδομένη, *eodem ſenſu. Sed in* 1. *hom. Orig. verſa a S. Hier. in recentioribus editionibus :* Et quo manifeſtius hoc myſterium deſcribatur, non ait, ut in pleriſque codicibus legitur, innixa ſuper fratruelem ſuum, *id eſt,* ἐπιστηριζομένη, ſed, ἐπιστηθιζομένη, id eſt, ſuper pectus ejus recumbens. (i) Sub malo.] *Aq.* ὑποκάτω τοῦ μήλου ἐξήγειρά σε, *Sym.* ὑπὸ τὴν μηλέαν, *eodem ſenſu.* (k) Ibi peperit te.] *A.* ἐκεῖ διεφθάρη, ibi corrupta eſt. *Sym.* ὅπου, ubi. (l) Pone] *Schol.* περίθου, circumpone. (m) Quia valida.] *Sym.* ὅτι ἀκαταμάχητος, ὡς θάνατος, ἡ ἀγάπη, quia inexpugnabilis, ut mors, dilectio. (n) Alæ.] *Sic S. Ambr. Sch.* λαμπάδες αὐτῆς, λαμπάδες πυρὸς, lampades ejus, lampades ignis. *Sym.* αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς, ὁρμαὶ πύρινοι, impetus ejus, impetus ignis. *Sexta editio,* σπινθῆρες αὐτῆς, σπινθῆρες πυρὸς, ſcintillæ ejus, ſcintillæ ignis. *Hujus lectionis facit etiam mentionem Theodoretus, quaſi ex diverſitate exemplarium.* (o) Omnem vitam ſuam.] *Aq.* σύμπασαν ὕπαρξιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, univerſam ſubſtantiam domus ſuæ. (p) In charitate] *Symm.* ὑπὲρ τῆς ἀγάπης ἐξουδενιζόμενος ἐξουδενωθήσεται, pro charitate, ſpretus ſpernetur. (q) Parva.] *Quinta editio,* ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ μικρὰ, μαστοὺς οὐκ ἔχεις, ſoror noſtra es parva, & ubera non habes. (r) Loquetur.] S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 22. vel, ut Symm. qua loquatur ei. *Sed poſſet etiam verti,* ſermo fiet. (s) Sculpamus ſuper eam tabulam.] S. *Ambr.* tabulas. *Quinta editio,* ἐπάνω αὐτῆς, deſuper eam. *Symm.* περισφίγξωμεν αὐτὴν σανίσι κεδρίνοις, compingamus eam tabulis cedrinis. (t) Eorum.] *Aliqui codices,* αὐτοῦ, *& S. Ambr.* ejus, *& ſic Aq.* τότε ἐγενόμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εὑρίσκουσα εἰρήνην, tunc facta ſum in oculis ejus inveniens pacem. (u) Beelamon.] *Theodoretus,* Symm. vertit, ἐν κατοχῇ ὄχλου, in retentione turbæ. *Aq.* ἐν ἔχοντι πλῆθος, in habente multitudinem. (x) In fructu.] *Aliqui.* ἐν καιρῷ, in tempore. *Schol.* ἐνέγκῃ ὑπὲρ καρποῦ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου, afferat pro fructu ejus mille argenti. (y) Vinea mihi mea.] S. *Ambr.* vitis mea in conſpectu meo. *Sch.* ἀμπελὼν ἐμὸς εἰς πρόσωπόν μου, vinea mea ad faciem meam. (z) Ducenti.] *Sic cæteri omnes. Schol.* δισχίλιοι, bis mille. (ω) Qui ſedes.] *Sym,* οἱ καθήμενοι, qui ſedetis. (aa) Intendentes.] *Schol.* ἀκροῶνται, auſcultant. (bb) Aromatum.] *Sym.* ἡδυσμάτων, ſuavitatum.

SAPIENTIA SALOMONIS.

CAP. I.

(*) SEntite.] S. Hieron. in Eſa. 55. ſapite. (a) Peccatis.] Græce eſt in numero ſingulari: ſed auctor vulgatæ videtur vitaſſe ineptam compoſitionem: a qua quidem vulgata inviti, & raro diſcedemus, præſertim ubi illi convenit cum recitatione Patrum. (b) Sapientia.] In uno vetuſto ad marginem eſt, σοφίας, ſapientiæ, ut vulgata. S. Aug. de mendacio ad Conſent. cap. 16. ubi multa ex hoc loco affert, & explicat, humanus eſt enim ſpiritus ſapientiæ. (c) Et hoc, quod continet.] Si referatur ad ſpiritum, quemadmodum referri poteſt in græco; verti poſſet, & qui continet, ut apud S. Auguſtinum in ſpeculo, & Orig. in epiſt. ad Rom. cap. 9. lib 7. (d) Et ſalutares.] Sic S. Hier. ſed vulgata, & ſanabiles fecit nationes orbis terrarum. (e) Immortalis eſt.] In multis vulgatæ codicibus ſunt plura, perpetua eſt, & immortalis: injuſtitia autem mortis acquiſitio. (f) Digni.] In vulgata additur, morte: quæ tamen dictio minime neceſſaria eſt, & abeſt ab aliquot vetuſtis codicibus vulgatæ.

CAP. II.

(a) APUD ſe.] In multis libris eſt, ἐν ἑαυτοῖς, & poſſet etiam verti, intra ſe. (b) Remedium.] Vulgata, refrigerium. (c) Ex nihilo.] Videtur bene expreſſa ſententia, quamvis αὐτοσχεδίως, ſignificet, temere, caſu. (d) Sermo ſcintilla.] Sic Vaticani; & cæteri manuſcripti, ὁ λόγος σπινθήρ. & eadem videri poteſt fuiſſe lectio vulgata, licet nunc ſit, ſermo ſcintillæ. Nonnulli autem putarunt legendum, ὀλίγος σπινθὴρ, parva ſcintilla. Quod autem ſequitur, ad commovendum cor noſtrum, poſſet etiam verti, in motione cordis noſtri. (e) Qua extincta.] Id eſt, qua ſcintilla extincta. Vulgata, niſi ſubeſt mendum, quia extinctus cinis. (f) Et nomen.] In vulgata hæc ſententia ponitur poſt ſequentem. (g) Creatura, tanquam juventute.] Compl. τῇ κτήσει, ὡς ἐν νεότητι, poſſeſſione, tanquam in juventute. Vulg. creatura tanquam in juventute. (h) Temporis.] Sic vulgata, & S. Ambroſius in pſ. 118. ſerm 8. nec longe abeſt a dictione, ἀέρος. (i) Nec veterani revereamur.] Sic aliquot codices vulgatæ, licet alii, nec veterano, nec revereamur. (k) Iuſtitiæ.] Ita etiam gloſſa; & aliquot codices vulgatæ. Alii, injuſtitiæ. (l) Gloriatur patrem Deum.] Id eſt, jactat. Et ita S. Cypr. lib. 2. adverſ. Iudæos, in aliquot vetuſtis exempl. licet in aliis ſit, & gloriatur patrem ſe habere Deum, ut in vulgata. Multa autem ex his eodem modo referuntur in vulgata, apud S. Cypr. loco indicato, apud Lactantium lib. 4. c. 16. apud Luciferum pro S. Ath. apud S. Aug. 17. de civit. c. 20. & alios: quare a vulgata minime recedendum putavimus. (m) Probemus.] Sic etiam S. Cypr. & Lactantius, & S. Aug. Aliquot libri habent, δικάσωμεν, judicemus. (n) Ad imaginem ſuæ ſimilitudinis.] Sic etiam Lucifer: quamvis ad verbum redderetur, imaginem ſuæ (aut, propriæ) proprietatis. In pleriſque autem codicibus pro, ἰδιότητος, eſt, ἀϊδιότητος, æternitatis. (o) Imitantur autem illum.] Sic etiam Lucifer, & S. Cypr. de zelo, ſed illud, πειράζουσι δὲ αὐτὸν, poſſet etiam ſignificare, experiuntur autem illam, nimirum mortem.

CAP. III.

(a) TOrmentum.] Sic etiam apud Luciferum pro S. Athan. in vulgata additur, mortis. (b) Afflictio.] Lucifer ibid. habet, malitia, & S. Aug. in Exod. q. 143. ubi tamen docet malitiæ nomine ſignificari pœnam. Apud Luciferum totus locus ſic habet, & æſtimata eſt malitia exitus illorum. Et ab itinere juſto, abierunt in exterminium: illi autem, &c. In vulgata, & æſtimata eſt afflictio exitus illorum. Et ab itinere juſto abierunt in exterminium: & quod a nobis eſt, iter exterminii: illi autem, &c. (c) Holocauſti hoſtiam.] Propius eſſet Græco, holocauſtum hoſtiæ. Apud Luciferum, & in multis codicibus S. Cypriani eſt, holocauſtam hoſtiam: quamvis in aliis interdum ſit, holocauſta hoſtiæ. (d) Reſpectus.] Id eſt, viſitationis, ut cap. præcedenti etiam apud S. Auguſt. 17. de civit erit enim ei reſpectus ex ſermonibus illius: & in hoc ipſo cap. paulo poſt, in reſpectione animarum, & alibi. Sed quod ad præſentem locum pertinet, apud Luciferum, & S Cyprianum eſt, ut in vulgata. & in tempore erit reſpectus illorum, & apud Luciferum ſequitur, fulgebunt tanquam ſcintillæ: apud S. Cyprianum: Iudicabunt nationes: ſed ep. 1. lib. 4. in aliquo vetuſto codice, fulgebunt juſti & tanquam, ut vulgata. (e) Donum & pax.] Sic etiam S. Auguſtinus in ſpeculo, quamvis græca ſic reddi ſoleant, quoniam gratia, & miſericordia electis ejus. In multis autem codicibus græcis eſt, ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, in ſanctis ejus, & viſitatio in electis ejus, ſed non apud S. Auguſtinum. Similia habentur cap. ſequenti. (f) Creatura.] Id eſt, generatio, γένεσις. (g) Incoinquinata.] Etiam a S. Hieronymo abeſt & ut dicemus. Vulgata, & S. Aug. in ſpeculo, & coinquinata. (h) Animarum.] Sic S. Auguſt. ibidem, & S. Hier. ut dicemus. In vulgata additur, ſanctarum. (i) In manu.] Vulg. & S. Aug. per manus ſuas. S. Hier. in Eſa. c. 56. hunc locum ſic refert: Beata ſterilis immaculata, quæ non cognovit ſtratum in delicto: habebit fructum in reſpectione animarum: & eunuchus qui non eſt operatus manu iniquitatem, neque cogitavit contra Dominum mala. Dabitur enim fidei ejus electa gratia, & pars in templo Domini delectabilis. (k) Inconſummati.] Id eſt, non perfecti: ut cap. ſequenti, non enim probanda videtur verſio Complut. non initiati. Vulgata fortaſſe mendoſe, in conſummatione. (l) Alloquutionem.] Id eſt, ſolatium, ut alibi. (m) Nationis.] Sic etiam aliquot vetuſti codices vulgatæ, licet aliter in aliis.

CAP. IV.

(a) VIrtute.] In lib. de ſingul. cleric. inter opera S. Cypriani eſt, claritate: cætera hujus loci inde ſumpſimus: magis enim reſpondent Græcis, quam vulgata, ô quam pulchra eſt caſta generatio cum claritate: quemadmodum etiam & illud, abduxerit, ubi in vulgata, eduxerit. (b) Certaminum prælium.] Sic in eodem libro. In vulgata eſt, præmium. Poterat etiam, pro, certaminum, dici, præmiorum: quoniam, ἄθλων, poteſt utrumque ſignificare. Sed ab auctoritate vulgatæ, & ejus libri recedere noluimus; præſertim cum optima ſententia elici poſſit. (d) Adulterinæ.] Mutavimus nonnihil vulgatam auctoritate S. Auguſtini lib. 2. de doctr. Chriſt. c. 12. (d) Somnis.] Fieri poteſt ut in vulgatam mendum irrepſerit, & pro, ſomnis, ſit factum, omnes. (e) Longævam ſenectutem.] Vulgata, longam vitam. Lucifer, longævitatem. (f) Sine voce inflatos.] Hoc eodem ordine Lucifer, licet in vulgata ſit, inflatos ſine voce. Poſſet etiam pro inflatos, dici, pronos, demiſſos. (g) In dolore.] Sic Lucifer: vulgata, gementes. (h) Cogitationem] Lucifer, cognitionem: vulgata, cogitatione. Dictio græca ſignificat ſupputationem.

CAP. V.

(a) IN riſum.] Apud S. Cyprianum in aliquot manuſcriptis, & apud Luciferum eſt, in riſu, in aliis, & vulgata, In deriſum. Sequuti autem ſumus iſtorum auctoritatem, ut quæ Græcus in ſingulari habet de juſto, in numero multitudinis redderemus. Id enim ſententiæ nihil officit. (b) Quomodo.] Sic Lucifer, & S. Cyprianus in aliquot codicibus, in aliis, Quomodo ergo: vulg. Ecce quomodo. (c) Sol.] Ita iidem, & S. Ambroſ. ſerm. 3. & 16. & S. Greg. 34. mor. cap. 6. In multis autem libris eſt, ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Sol juſtitiæ: & in vulgata, Sol intelligentiæ. (d) Laſſati ſumus] Græce eſt, ἐνεπλήσθημεν, impleti & ſatiati ſumus. Sed quoniam repletio laſſitudinem facit; ſatis bene videtur dictum, laſſati. (e) Solitudines.] Sic S. Cypr. de exhort. mart. & alibi Lucifer, heremias: vulgata, vias. (f) Divitiarum jactatio.] Sic etiam S. Cypr. & ſatis bene ad ſententiam. Lucifer, divitiæ cum exultatione contulerunt. (g) Præcurrens.] Lucifer, percurrens. (h) Carinæ.] Sic vulgata. In aliis eſt, τρίβων, ſemitarum. (i) Percuſſione.] In multis eſt, πληγῇ, percuſſio. Vulgata, ſed tantum ſonitus. (k) Pulvis.] χοῦς. In aliis, χνοῦς, quod poteſt etiam ſignificare, lanugo, ut in vulgata.

CAP. VI.

(a) MUltitudinem.] Ita Lucifer, licet apud S. Aug. in ſpeculo, & in multis codicibus vulgatæ ſit, multitudines. (b) Legem.] Sic etiam Lucifer. Apud S. Auguſt. & in pleriſque codicibus vulg. additur, juſtitiæ. (c) Cujuſque dominus.] Ita Lucifer, quod ſatis videtur reſpondere Græco, οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων δεσπότης, non enim ſubtrahet vultum (quaſi præ timore,) omnium dominus. Apud S. Auguſtinum, non enim ſubtrahit perſonam cujuſquam Dominus, cum qua lectione conveniunt aliquot codices vulgatæ, licet in multis addatur, qui eſt omnium dominator. (d) Magnitudinem] Apud omnes fere Latinos additur, cujuſquam: Sed in nullo Græco eſt inventum. (e) O tyranni.] Lucifer, ô mali tyranni. Sanctus Auguſtinus, mali reges. Vulg. reges. (f) Iuſte iuſta; juſtificabuntur.] Sic in lib. de ſingular. cler. S. Aug. Qui enim cuſtodierint juſtitiam juſte, juſtificabuntur: atque ita in aliquot codicibus vulgatæ, licet in aliis ſit, judicabuntur. (g) Iſta.] Sic apud S. Aug. quamvis in vulgata ſit factum, juſta. Simile mendum, ſed majore cum damno ſententiæ alibi obſervavimus irrepſiſſe in librum de vera & falſa pœnitentia, quæ novit juſtis ignoſcere, cum legendum ſit, iſtis. (h) Senſus eſt conſummatus.] Sic etiam S. Aug. & ſignificat, perfecta prudentia, aut, perfectio prudentiæ, quod ad verbum reſponderet græco. (i) Viis.] Ita apud S. Aug. & S. Greg. 26. mor. cap. 8. & in aliquot codicib. vulgatæ: licet in aliis addatur, ſuis. Cætera etiam in quibus nonnihil a vulgata diſceſſimus, ſunt fere ex Sancto Auguſtino.

CAP. VII.

(a) TErreni.] Sic eſt in aliquo codice vulgatæ, licet in aliis, & apud S. Ambr. in pſ. 118. ſit, terreno. Apud eundem eſt, fictus; quem ſequuti ſumus etiam aliquot aliis locis. (b) Somno conveniente.] Id eſt, quod convenit ſomno. Apud eundem, & in aliquot vulg. cod. eſt, ſomni convenientis, in aliis, ſomnii conveniente. (c) Æque.] In vulgata & apud S. Ambr. eſt, emiſi, & in Compl. eſt, ἦλθ. Fieri poteſt, ut iſtud, emiſi, ſit additum ab interprete ad ſententiæ perſpicuitatem. (d) Curis.] Etiam S. Ambr. addit, magnis. (e) Precioſum.] Hoc videtur poſtulare ſententia, & in Compl. eſt, τίμιον. Quare, ἀτίμητον, quod eſt in aliis, aut mendoſum eſt, aut ſignificat, lapidem, qui precioſus vulgo dicitur, vere eſſe vilem præ illa. (*) Matrem.] In aliquo eſt, γένεσιν, generationem. (f) Det.] Sic S. Greg. 23. mor. c. 17. licet in vulg. dedit. * Quæ mihi data ſunt.] Aliquot libri habent, τῶν λεγομένων. (g) Et operum ſcientia.] Ita in lib. 1. de vocat. gentium, cap. 9. licet addatur, & diſciplinæ: vulgata autem, & operum ſcientiæ diſciplina. (h) Virtutem.] Conferentes vulgatam cum iis quæ a S. Ambr. afferuntur lib. 2. de Abraham, cap. 1. 7. & lib. de Salomone, & lib. de fide reſurr. elegimus ea quæ viſa ſunt magis reſpondere græcis. (i) Evidentia.] Non ſumus auſi, ἐμφανῆ, dicere, improviſa, licet etiam S. Ambr. de Abraham ſic habeat. Fortaſſe habuerunt, ἀφανῆ, aut hujuſmodi quiddam. (k) Spiritus intelligens.] In toto hoc loco, qui ſequitur, receſſimus nonnunquam a vulgata, diligenter conferentes quæ a S. Ambr. in lib. de incarn. Domini: myſterio in extremo, 3. de ſpiritu Sancto cap. 19. & 23. S. Auguſt. lib. 4. ſuper Gen. c. 12. lib. de natura boni, cap. 29. lib. de Incarnatione Verbi, cap. 13. & ſequentibus, & ab Origene Periarchon, afferuntur.

CAP. VIII.

(a) ELectrix.] Ad marginem unius codicis pervetuſti eſt, εὑρετὶς, inventrix. (b) Labores hujus ſunt virtutes] Quaſi dicat, operæ ſapientiæ ſunt ipſæ virtutes ſpeciales quæ componunt juſtitiam tanquam virtutem *generalem. Vulgata tamen,* & S. *Auguſtinus in ſpeculo, non diſſimili ſententia,* labores hujus magnas habent virtutes. (*c*) Multitudinem ſcientiæ.] *Videtur ſic vertiſſe* πολυπειρίαν, *quoniam ex multa experientia ſolent multa oriri ſcientiæ.* (*d*) Argumentorum.] *Quoniam adverſariorum argumenta magnam in quæſtionibus obſcuritatem ac difficultatem pariunt, idcirco non inepte hoc nomine appellavit ea quæ græce ſunt* αἰνίγματα. (*e*) Ad conviviendum.] *Sic correctiores codices vulgatæ, licet alii,* ad convivandum. S. *Ambr. lib. de viduis,* in conjugium. (*f*) Alloquutio.] *Id eſt,* ſolatium, *ut alibi ſæpe: hic autem mutavimus nonnulla propemodum neceſſario.* (*g*) Cognatione.] *Mendoſe in pleriſque Bibliis legebatur,* immortalis eſt in cogitatione ſapientia. * In laboribus manuum ejus.] In nonnullis libris eſt, καὶ ἐν πόνοις ἔργων χειρῶν αὐτῆς, quamvis, ἔργων, omittitur in Græco. (*h*) Magis autem.] *Ut ex hoc loco poſſint elici ſententiæ, quæ eliciuntur e græco; paululum immutavimus verborum ordinem. Nam vulg. &* S. *Auguſt.* 10. *de Gen. cap.* 17. *habent,* & cum eſſem magis bonus. (*i*) Continens.] *Id eſt, compos. Quod autem ſequitur,* erat ſapientiæ, *ſic eſt apud eundem, & in nonnullis bibliis: nam in aliis,* erat ſumma ſapientia. *Græce eſt,* φρονήσεως, *id eſt,* prudentiæ, *aut,* ſenſus, *ut ſæpe ſolet noſter interpres vertere.*

CAP. IX.

(*a*) TUÆ.] *Sic fere omnes codices Græci, & Latini. Abeſt tamen a Complut. Lucifer, pro* S. *Athan.* Deus parentum, & Domine miſericordiarum. (*b*) Corruptibile.] *Sic* S. *Auguſt.* 13. *de civit. cap.* 16. *Vulgata,* corpus enim quod corrumpitur. (*c*) Curantem.] *Sic idem lib.* 2. *contra Pelag. Sed in vulgata, & in lib. de ſingular. clericorum,* cogitantem. (*d*) Et per ſapientiam] *Sic in eodem lib. de ſingular. quare hanc potius conſtructionem retinuimus, quam alteram, quam ferent verba græca. Et* S. *Hier. totum hunc locum ſic reddit,* quæ autem in cœlis ſunt, quis inveſtigavit? & conſilium tuum quis cognovit? niſi quod tu dediſti ſapientiam, & ſpiritum ſanctum tuum miſiſti de excelſis: & ſic correctæ ſunt ſemitæ eorum, qui verſantur in terra, & quæ tibi placent, eruditi ſunt homines.

CAP. X.

(*a*) SUO.] *In multis Bibliis, non tamen omnibus, additur,* & eduxit illum de limo terræ: *quæ neque apud* S. *Auguſt. ſunt epiſt.* 99. *unde nonnulla mutavimus.* (*b*) Fratricidis.] *Græcis, quæ nunc habemus, vix reſpondere poteſt vulgata. Int. Orig. in Joannem,* injuſtus in ira ſua periit cum animis fratricidis. (*c*) Invenit.] *Compl.* ἔγνω, *& vulgata,* ſcivit. (*d*) In teſtimonium] *Sic etiam vulgata. In aliis eſt,* ἧς ἔτι μαρτύριον, cujus adhuc teſtimonium. (*e*) Hominibus.] *Græce eſt,* τῷ βίῳ, vitæ, *quaſi diceret,* hominibus ad vitam degendam: *quare interpres videtur ſequutus ſententiam. Quæ deinde mutavimus, neceſſario videmur mutaſſe.*

CAP. XI.

(*a*) TUrbati.] *Valet, ut alibi nonnunquam, ac ſi diceretur,* turbatis, *nimirum inimicis, quorum comparatio fit cum populo Dei. Turbatis ergo illis inimicis, dediſti ipſis. id eſt, Hebræis amicis tuis aquam, &c. Vulgata multis modis videtur mendoſa.* (*b*) Informi.] *Sic habuiſſe quædam exemplaria teſtatur* S. *Aug. lib. de fide & ſymb. cap.* 2. *& apud Origenem.* 4. *Periarchon. cap. penult.* non enim deerat omnipotenti manui tuæ, quæ creaverat mundum ex informi materia, immittere eis multitudinem urſorum, vel feroces leones. (*c*) Conſtituiſſes.] *Ita apud* S. *Aug. lib.* 1. *de diverſis quæſtionibus ad Simplic.* S. *Hier.* condidiſti. *Codices Bibliorum variant.*

CAP. XII

(*a*) INcorruptus.] *Sic* S. *Hieron.* (*b*) Partibus.] *Id eſt, per partes, & paulatim, quomodo item,* κρίνων κατὰ βραχὺ, *paulo inferius redditur,* partibus judicans, *& ita apud Luciferum de regib. apoſtat.* (*c*) Alloqueris.] *Ita idem Lucifer: in vulgata,* admones, & alloqueris. *Alloqui autem valet hoc & ſimilibus locis, corripere, & leviter, quaſi verbis caſtigare.* (*d*) Sacrificia.] *Lucifer,* ſacramenta. *Sed fortaſſe melius verteretur, & aptius præcedentibus, ac ſequentibus,* & quoniam erant initiati (*aut,* quoniam erant ſacerdotes initiantes) ſacris impiis. (*e*) Et comeſtorum.] *Hæc uſque, ad* voluiſti perdere, *non referuntur a Lucifero. Horum verborum hæc poteſt eſſe conſtructio ſubintelligendo ex ſuperioribus,* ἔτι τῷ πράσσειν, & quoniam faciebant convivium eorum qui comederent viſcera carnium humanarum, & ſanguinis. *Compl. habet,* σπλαγχνοφάγους, viſcerum comeſtores, *ac deinde,* καὶ θοίναν αἵματος, *quod tamen non ſatis tuto vertunt,* & devoratorem ſanguinis. (*f*) A medio ſacramento tuo] *Sic etiam vulgata, & hoc eodem loco in vetuſtioribus codicibus, licet in multis ſit poſt,* perdere voluiſti: *quo tamen loco neque apud Luciferum habentur. Hic autem Græci codices valde diſcrepant. Compl.* ἐκ μέσου μύστας θείας σου: *quod videtur factum ex,* μυσταθείας, *Plerique autem manuſcripti,* ἐκ μέσου μύστας θιάσου, myſtas e medio thiaſo, *id eſt, choro bacchantium.* (*g*) Cædis.] *Addita eſt dictio iſta ad ſententiam explicandam. Hoc enim notant grammatici antiquitus ſignificaſſe* αὐθέντα, *id eſt,* αὐτόχειρα, *qui manus ſibi, aut aliis affert.* (*h*) Peregrinationem.] *Ita dictum eſt, quemadmodum ſæpe tranſmigrationem, id eſt, homines qui tranſmigraverant: apte autem redderetur,* coloniam. (*i*) Iniqua.] *Lucifer,* nequam. (*k*) Condemnare.] *Ita legitur in omnibus collatis codicibus, & optimus eſt ſenſus. In vulgata & apud* S. *Auguſtinum, lib.* 83. *quæſt. cap.* 53. *&* S. *Greg.* 3. *mor. c.* 11. *eſt,* condemnas, & exterum æſtimas. (*l*) Et in his, qui ſciunt.] S. *Auguſt. ibid.* ſed in iis, qui ſciunt, *& ſententia videtur eſſe, aut, inter eos, id eſt, in conſpectu eorum, qui ſciunt, redargui audaciam ignorantium, aut eorum, qui ſciunt voluntatem Domini, ſed non faciunt, audaciam puniri. Codices bibliorum valde diſcrepant & inter ſe, & a græcis.* (*m*) Tranquillitate.] *Ita etiam* S. *Aug. ſed videtur ſignificare,* æquitate: *item quod ſequitur,* reverentia, *videtur dictum, pro,* indulgentia. (*n*) Et parſimonia.] ἢ λύσεως, *quaſi careres ſuppliciis, quibus illos afficeres. In vulg. eſt.* & liberaſti. *A Compl. vtrumque abeſt.* (*o*) Experturi ſunt] *Sic videtur habuiſſe* S. *Aug. in pſ.* 9. *quantum explanatio indicat: in recitatione tamen textus eſt,* experti ſunt, *ut in vulgata: & poteſt futurum more hebraico poſitum eſſe pro præterito. Contra autem, vbi in græcis eſt,* ἐπῆλθεν, *in vulgata eſt,* veniet ſuper illos.

CAP. XIII.

(*a*) SPeciei enim primus generator, ea conſtituit.] *Hæc abſunt a* S. *Cypr. de exhortatione martyrum, &* 3. *teſtim. Cætera eodem fere modo apud ipſum habent, atque in vulgata.* (*b*) A magnitudine enim ſpeciei creaturarum.] *Vulgata,* & creaturæ: *& in aliquo codice Græco eſt,* καὶ κτισμάτων. *Poſſet autem noſtra etiam verti,* ſpecie, *ac ſi diceretur,* & ſpecie. S. *Greg.* 26. *mor. cap.* 8. Per magnitudinem enim creaturæ, & ſpeciem poteſt intelligibiliter creator videri. S. *Chryſoſtomus hom.* 4. *in Gen. Quando autem pro dictione,* ἀναλόγως, S. *Gregorius habet,* intelligibiliter, *vulgata,* cognoſcibiliter; *putavimus mutari poſſe, & clarius dici,* per proportionem. (*c*) Scire.] S. *Aug.* 5. *de Gen. cap.* 16. valere. (*d*) Bene mobile.] *Id eſt, quod facile obediat manui artificis; non enim e quercu ſolet exculpi ſimulachrum. In aliis eſt,* εὔτυκτον, *eodem ſenſu. Complut.* εὔτηκτον, *quaſi putre: licet in Compl. vertatur,* rectam arborem. *Potuit autem interpres antiquus ideo rectum vocare, quoniam quæ hujuſmodi ſunt, facilius formantur: ſicut etiam dicuntur,* εὐκτήδονα δένδρα, arbores quarum venæ & fibræ recte fluunt.

CAP. XIV.

(*a*) PER quod fit juſtitia.] S. *Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 8. quod fit per juſtitiam: maledictum autem lignum, quod fit per manum hominum. (*b*) Reſpectus.] *Id eſt, viſitatio, & punitio. Ita enim ſolet reddere interpres,* ἐπισκοπὴν, *quare veriſimile eſt ab aliquo alio additam eſſe in vulgata negationem.* (*c*) Affectui.] *Græce eſt,* συμφορᾷ, calamitati, *id eſt, affectui exorto ex calamitate amiſſi filii.*

CAP. XV.

(*a*) POtentiam.] *Sic* S. *Auguſt. de fide, & oper. c.* 22. *ex quo fere hunc locum correximus.* (*b*) Adumbrantium.] *Complut. diſtinguit in duas voces,* σκιὰ γραφῶν, *vulgata,* vmbra picturæ. (*c*) Opprobrium.] *In aliquo codice eſt,* ὄρεξιν, *& vulgata,* inſenſato dat concupiſcentiam. (*d*) Vſus.] *Sic* S. *Cypr. de exhortatione martyrum, &* 3. *teſtim. quamvis in vulgata ſit,* viſus. (*e*) Dementia.] *In magna varietate exemplarium vulgatæ, imitati ſumus ambiguitatem græcæ locutionis.*

CAP. XVI.

(*a*) ODioſam deformitatem.] *Optime ad ſenſum. Plerique tamen habent,* διὰ τὴν δειχθεῖσαν, propter oſtenſam, *nimirum,* eſcam, *quod vulgatæ magis convenit.*

CAP. XVII.

(*a*) SAnctæ; vinculis.] *Lucifer pro* S. *Athan.* nationi ſanctorum, vincti tenebrarum catenis, & longa nocte compediti, &c. (*b*) Turbulentum.] *In nonnullis eſt,* τερατώδεις; *quod in vulgata,* ex monſtris. (*c*) Dat teſtimonium condemnata.] *Sic aliquot exemplaria vulgatæ. Alia,* condemnationis. S. *Gregorius lib.* 27. *mor. cap.* 18. condemnationi. *Alia autem longe a græco,* data eſt in omnium condemnationem. *Verum illud,* proprie, *quod anteceſſit, abeſt a latinis. In aliquo autem libro eſt,* δειλὸν γὰρ ἰδίῳ πονηρία μαρτυρεῖ καταδικαζομένη, timida enim res eſt nequitia proprio teſte condemnata. (*d*) Præbentis] *Poterat verti,* præbente tormentum cauſa. *Sed putamus illud ſignificari, quod ſæpe inculcat* S. *Chryſoſt. calamitates Iob pertractans, ignorantiam cauſæ quæ pœnam affert, valde augere calamitatem.*

CAP. XVIII.

(*a*) PAſſi erant.] *Si hoc modo legatur; videtur totus locus intelligendus de Hebræis, qui audientes vocem Ægyptiorum male multatorum, magnificarent Deum (aut beatos indicarent ſeipſos) & gratias agerent, utque hujus inter ſe & illos diſcriminis donum ſtabile perſeveraret, orarent. in Complut. autem eſt,* ὅτι μὲν οὐ κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, *quam negationem habet etiam vulg.* & quia non & ipſi eadem paſſi ſunt. *Sed cum habeat,* ipſi, *non,* illi, *dubium eſſe poteſt, an hæc de Hebræis intelligenda ſint, qui magnificent Deum, vel ſe, an de Ægyptiis, qui beatos prædicent Hebræos.* (*b*) Agebant.] εὐχαριστοῦσιν. *Et alibi hic interpres reddit præſens per præteritum imperfectum. In nonnullis tamen libris eſt,* ηὐχαρίστουν. (*c*) Incipiebat.] *Sic etiam Lucifer pro* S. *Athan. & ſic alibi etiam vertitur iſtud verbum* μέλλειν: *nos diceremus,* per quos dandum erat. (*d*) Quo.] *In multis eſt,* ὡς, *& vulgata,* Sicut enim. (*e*) Iuſtos, patrias.] *Parum diſceſſimus a nonnullis vulgatæ codicibus: ſed tamen hujus partis, quomodo nunc in græco habet, hanc eſſe fidelem interpretationem ſuſpicari licet,* ſanctos patribus jam præcinentibus laudes, *ut nimirum patres inciperent laudationem, filii proſequerentur. Poſſent autem & aliis modis reddi quos accuratus lector conſiderabit. Compl. habet in recto,* προαναμέλποντες. (*f*) Audiebatur.] *Aut,* diſpergebatur: *eſt enim,* διεφέρετο, *& in quibuſdam additur* φωνὴ, *in vulgata,* planctus. (*g*) Graviter.] *Aliqui,* δεινῶν, *& vulgata,* malorum. (*h*) Autem.] *In nonnullis eſt,* δέποτε, *vulgata,* autem tunc. (*i*) Turbam.] *Vulgata,* turbas. *Aliqui,* τὸν ὀλοθρεύοντα, exterminantem. (*k*) Extimuerunt.] *In nonnullis,* ἐφοβήθη, *& vulgata,* extimuit.

CAP. XIX.

(*a*) QUÆ facta erant.] *Nonnulli,* προγεγονότων, *& vulgata,* quæ ante facta erant. (*b*) Convertebantur] *Putavimus participium valere idem, ac verbum, ut alibi ſæpe: alioqui dura eſt conſtructio.* (*c*) Supra ſuam virtutem.] *Græce eſt,* ἰδίας δυνάμεως. *Quare interpres aut habuit, aut recte ſubintellexit,* ὑπὲρ. *In aliquot codicibus additur,* ἐπιλελησμένον, oblitus

PROLOGUS.

(a) CUM multa.] *Plurimæ varietates, quæ ſunt in exemplaribus, ſatis indicant procœmium hoc ſubinde eſſe mutatum. Quare licere putavimus interdum paulo longius a vulgata diſcedere.* (b) Veniam habere.] *Eſt ſimilis loquutio illi, gratias habere, & ſignificat,* veniam dare; *quomodo vertitur infra cap. 3.* (c) Et cum multum temporis ibi fuiſſem.] *Quod græce eſt,* καὶ συγχρονίσας. *Alii,* καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον συγχρονίσας, & ad breve tempus commoratus. (d) Exemplar.] ἀφόμοιον, *aut ut in quibuſdam,* ἐφόμοιον. *Sunt qui teſtentur, in aliquo exemplari inveniri,* ἐφόδιον, ſubſidium. (e) Putavi ipſe.] *In nonnullis,* ἀναγκαιότατον ἐθέμην οὖν καὶ αὐτός. Itaque neceſſarium putavi & ipſe, *quomodo fere vulgata.* (f) Attuli.] *Non multo aliter vulgata. Græce eſt,* προσενεγκάμενος, *participium ſcilicet pro verbo, aut deeſt aliquid ad ſententiæ integritatem.* (g) Ducens iſtum librum, ederem.] *Quidam libri habent,* ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδόσω, *ſed ex noſtra bonus elicitur ſenſus.* (h) Parœcia] *Retinuimus vocem græcam: quoniam ambigua eſt. Poteſt enim ſignificare & viciniam, & incolatum peregrini: & utrumque hic locum habere poteſt.* (i) Præparati] *Optime reſpondent inter ſe,* βουλομένοις, & προκατασκευαζομένοις. *In aliis autem erat,* προκατασκευαζομένοις.

ECCLESIASTICUS.

CAP. I.

(*) SIrach.] *Aliis,* Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. Jeſu filii Sirach. (*) Sapientiam quis.] *Ita S. Hier. in Ezech. 3.* (a) Ævo.] *In pleriſque hæc ſubjunguntur,* πηγὴ σοφίας λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι· *quod in vulg.* fons ſapientiæ verbum Dei in excelſis, & ingreſſus illius mandata æterna. (b) Inveniet gratiam.] *In aliquo libro eſt,* εὐλογηθήσεται *& vulg.* benedicetur. *In vetuſto codice hæc ſequuntur,* ἀγάπησις κυρίου ἔνδοξος σοφία, οἷς δ' ἂν ὀπτάνηται, μερίζει αὐτὴν εἰς ὅρασιν αὐτοῦ. *pro quibus in vulg.* Dilectio Dei honorabilis ſapientia: quibus autem apparuerit in viſu; diligunt eam in viſione, & in agnitione magnalium ſuorum. (c) Concredetur.] *Id eſt, fideliter & ſtabiliter permanebit: qua notione hoc verbum ſumi, alibi notatum eſt. Hæc autem ſententia in Latinis non eſt: ſed alia loco hujus, quæ viciſſim non eſt in Græcis,* & cum electis fœminis graditur, & cum juſtis & fidelibus agnoſcitur: *niſi hanc putemus illius explicationem. Quod fortaſſe non abſurde putaretur, ſi pro,* fœminis, *legeretur,* ſeminis, *aut,* ſeculi. *Cæterum poſt hæc in Latinis ſequuntur illa,* timor Domini ſcientiæ religioſitas, *&c. uſque ad,* plenitudo: *quorum fere ſententia eſt jam habita: ideo videri poſſunt ex alia verſione. Affert ea S. Auguſtinus in ſpeculo, ſed non noſtra, quæ anteceſſerunt.* (d) Illius implebit deſideriis.] *Id eſt,* rebus deſideratis, *ut alibi. Sed in aliquot libris, pro,* illius, *id eſt,* αὐτῆς, *quod videtur neceſſario referendum ad ſapientiam, eſt,* αὐτῶν, eorum, *nimirum timentium Dominum: & fortaſſe auctor vulgatæ habuit,* αὐτοῦ. *In Complut. eſt etiam,* ἐπιθυμημάτων αὐτῆς, rebus ejus deſideratis. (e) Et vidit, & dinumeravit eam.] *In quibuſdam libris hæc ſequuntur,* ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα κυρίου, *& vulgata,* utraque autem ſunt dona Dei. *In aliquo additur præterea,* εἰς εἰρήνην, ad pacem. *Sed pro tota hac clauſula in Complut. eſt,* πλατύνει ἡ καύχησις τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν, dilatat autem gloriatio diligentibus eum. (f) Longævitas.] *Sic græce. Vulgata, & S. Auguſtinus in ſpeculo,* longævi, *apud quem etiam, ut in vulgata, ſequitur,* in theſauris ſapientiæ, intellectus & ſcientiæ religioſitas, execratio autem peccatoribus ſapientia: *quorum ſimilia habentur paulo poſt in ipſa vulgata, & græcis, non autem apud Sanctum Auguſtinum: quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (g) Non poterit ira.] *In quibuſdam libris hic locus ſic habet:* φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, παραμένων δὲ αὐτῷ, (*deeſt* αὐτῷ, *in Compl.*) ἀποστρέφει ὀργήν. οὐ δυνήσεται θυμώδης ἀνὴρ δικαιωθῆναι, Timor Domini expellit peccata; & perſeverans cum eo avertit iram. Non poterit iracundus vir juſtificari, &c. *Clemens Alexandr. lib. 1. Pædag. cap. 8.* φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, ἄφοβος δὲ οὐ δυνήσεται δικαιωθῆναι, *quomodo fere vulgata:* Timor Domini expellit peccatum: nam qui ſine timore eſt; non poterit juſtificari. (h) Suſtinebit.] *Videtur eadem notione dictum,* ἀνθέξεται, *atque,* ἀνέξεται, *quod eſt in aliis.* (i) Fidelium.] πιστῶν. *Vulgata, & Sanctus Auguſtinus,* multorum, *& in aliquot exemplaribus,* πολλῶν. (k) Parabola ſcientiæ.] *In aliquo eſt,* παραβολαὶ, parabolæ, *in numero multitudinis, & ſignificat ſententias Scientiæ plenas, & abditas: pro quo vulgata,* ſignificatio diſciplinæ: *Hæc autem ſententia eſt, quam hoc loco diximus non eſſe apud S. Auguſtinum: ſed ſimilem præcedere apud ipſum, & etiam in vulgata, quæ in græcis non reperiatur; niſi hæc eadem ſit. Poſt hanc autem in vetuſto codice ſubjungitur,* φόβος κυρίου δόσις παρὰ κυρίου. καὶ γὰρ ἐπ' ἀγαπήσεως τρίβοις καθίστησιν, timor Domini, donum a Domino: etenim eximiæ dilectionis vias conſtituit: *ut multis modis appareat hunc librum fuiſſe coagmentatum.* (l) Concupiſti.] *Sic Sanctus Auguſtinus 22. contra Fauſtum cap. 53. nec multo aliter S. Hilarius in pſ. 1. & Sanctus Hieronymus in Oſee 10. Alii libri cum accentu in penultima,* ἐπιθυμήσας, *& vulgata, & Sanctus Auguſtinus, in ſpeculo,* concupiſcens. (m) Incredibilis.] *Sic etiam Sanctus Auguſtinus, id eſt,* incredulus, & rebellis. (n) Non acceſſiſti.] *In nonnullis libris additur,* ἐν ἀληθείᾳ, in veritate. *Vulgata, & Sanctus Auguſtinus in ſpec.* Quoniam acceſſiſti maligne ad Dominum.

CAP. II.

(a) PRæpara.] *Sic S. Chryſoſt. in homil. in illud Apoſtoli, Vino modico utere, 1. Tim. 5. & alii Græci. In vulg autem & apud S. Auguſt. in ſpeculo, & S. Cypr. de mortalitate:* ſta in juſtitia, & timore, & præpara: *ut, vel Latini pleniora exemplaria habuerint, vel jampridem ſit, cum hic liber cœpit infarciri.* (b) Obductionis.] ἐπαγωγῆς, *illationis pœnarum, & calamitatum. Paulo poſt,* ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ, *redditur,* quod applicitum fuerit, *eodem ſenſu.* (c) Humilitate.] *Expreſſit ſenſum. Nam, quod græce eſt,* ἐν ἀναλλάγμασι (*aut,* ἀναλλάγματι) ταπεινώσεως, *hoc valet,* in mutationibus, unde quis humiliatur. *Totus autem hic locus eodem modo refertur in ſpeculo, & aliqua ex parte apud S. Cyprianum ibid. & de bono patientiæ, atque eſt in vulgata.* (d) Timidis.] *Sic etiam apud Cyrillum de adorat. lib. 1. in vulgatis: ſed in manuſcripto, & apud S. Chryſoſt. in hom. in illud,* cum autem ſubjecta, 1. *Cor. 15. eſt* διπλαῖς, *quod convenit cum vulgata,* duplici corde. (e) Verbis.] ῥημάτων, *aut,* ῥήμασι. *Vulgata, & S. Auguſtinus,* verbo. (f) Incidamus.] *In aliquot codicibus eſt,* λέγοντες, ἐμπεσούμεθα, dicentes, incidamus: *ex quo veſtigio ſuſpicari licet auctorem vulgatæ pleniore codice hic uſum eſſe. Multo enim plura habet, quemodmodum & S. Auguſtinus in ſpeculo.*

CAP. III.

(a) ME patrem.] *In aliis partim eſt,* κρίσιν τοῦ πατρός, *partim,* κρίμα, judicium patris: *quemadmodum habet vulgata, & ſpeculum, & utrobique illa antecedunt,* Filii ſapientiæ, Eccleſia juſtorum, & nati illorum, obedientia, & dilectio. (b) A filiis.] *Alii,* ἐπὶ τέκνοις, *& vulgata, & ſpeculum,* in filiis. (c) In opere, & ſermone.] *Ibidem additur,* & omni patientia, *& conjunguntur cum antecedentibus: ut* honora patrem, *ſit initium alterius clauſulæ.* (d) In juſtitia ædificabitur tibi.] *In verbis præcedentibus diſcrepat vulgata a Græca: ſed iſtis ſatis bene videtur expreſſum, quod Græce eſt,* προσανοικοδομηθήσεταί σοι, *quaſi ex juſta quadam retributione fiet tibi reædificatio & reſtauratio jacturæ per peccatum factæ.* (e) Major es.] *Ita S. Hieron. in Ezech. 34. licet S. Auguſt. de ſancta virg. c. 31.* tanto humilia. (f) Gratiam] *In vetuſto codice, & Complut. hæc adjunguntur,* πολλοί εἰσιν ὑψηλοὶ, καὶ ἐπίδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύπτεται μυστήρια, Multi ſunt ſublimes, & clari: ſed mitibus revelantur myſteria. (g) Difficiliora.] *Vetuſtus codex habet,* βαθύτερα, profundiora. *Alexander epiſcopus Alexandrinus in epiſt. ad Alexandrum, apud Theodoretum, primo de hiſtor. Eccleſ.* ὑψηλότερα, altiora, *ut vulg. & ſpeculum, & S. Cypr. 3. teſtim. In Compl. adduntur hic, & in ſequentibus,* ἀναισθήτως, ἀφροσύνη, ὁσίως, *quæ credibile eſt ex margine ſcholii loco poſita in textum irrepſiſſe.* (h) Abſconditis.] *In Compl. eſt,* τῶν κρυπτῶν βλέπειν ὀφθαλμοῖς, *quod videtur ſatis convenire vulgatæ,* non eſt tibi neceſſarium, ea quæ tibi abſcondita ſunt, videre oculis tuis. (i) Operum.] *Eadem,* τῶν λόγων, ſermonum. *Vulgata,* in ſupervacuis rebus. (k) Implanavit.] *Sic S. Auguſt. in ſpeculo, & optime reſpondet græco. Vulgata,* ſupplantavit. (l) Illorum.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* κόρας μὴ ἔχων, ἀπορήσεις φωτός. γνώσεως δὲ ἄμοιρος ὤν, μὴ ἐπαγγέλλου. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται, Pupillas non habens, carebis luce: Intelligentiæ autem expers ne profitearis. Cor durum male habebit in noviſſimis: & qui amat periculum, in illo peribit. *Priorem ſententiam non habet vulgata: ſed duas ſequentes eodem loco habet, atque iiſdem verbis.* (m) Peccatum.] *Nonnulli,* ἁμαρτίας, peccata. (n) Obductioni.] *Sic verſum eſt antea vocabulum græcum,* ἐπαγωγή, *id eſt, calamitati, & ſupplicio pro peccatis illato: & aliqui codices hic habent,* ἐπαγωγῇ, *aut,* ἐν ἐπαγωγῇ, *multi autem,* ἐπαγωγή. *Sed valet, ac ſi poſitum eſſet in dandi caſu: quaſi dicatur, calamitas ſuperbi talis eſt, ut ei non ſit remedium. Vulg. videtur habuiſſe,* συναγωγῇ. *Inquit enim,* ſynagogæ ſuperborum. (o) Sanatio.] *Pro quo in vulgata,* ſanitas. *Et in Compl. ſequitur,* ὁδοιπορίαι αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται, itinera ejus eradicabuntur. (p) Expiabit.] *Vulgata,* reſiſtit peccatis. *S. Cypr. 3. teſtim. & alibi,* ſicut aqua extinguit ignem, ſic eleemoſyna extinguit peccatum. (q) Qui reddit gratias, commemoratur.] *Illud,* μέμνηται, *videtur poſitum paſſive, quaſi,* in memoria eſt, *& ſententia optime fluit. Poteſt tamen ſubintelligi, quod in nonnullis codicibus ponitur,* καὶ κύριος ὁ ἀνταποδιδοὺς χάριτας, μέμνηται, & Dominus reddens gratias, meminit, *nimirum,* eleemoſynæ, *cujus proxime facta eſt mentio. In vulg. & ſpeculo, eſt nova ſententia,* & Deus proſpector eſt ejus qui reddit gratiam: meminit, &c.

CAP. IV.

(a) OCulum.] *In codice vetuſto eſt,* ὀφθαλμόν σου χάριν ὀργῆς, *quod vulgata, & ſpeculum,* oculos tuos propter iram. (b) Pauperi.] S. *Chryſoſt. 3. de ſacerdotio, addit,* ἀλύπως, *& vulgata,* ſine triſtitia. (c) Non acedieris in judicando.] *Id eſt, ne abjecto animo ſis in judicando, & vindicando. Ita parum receſſimus a noſtro interprete, qui cap. 6. utitur hoc verbo, & hic habet paulo obſcurius,* & non acide feras in anima tua in judicando. *Putamus enim iſta,* in judicando, *conjungenda cum hac ſententia, non cum ſequenti: quæ etiam apud S. Cyprianum 3. teſt. ſic incipit:* Eſto pupillis, &c. (d) Et diliget te magis mater tua.] *Pro his apud S. Cyprianum eſt,* ſi obaudieris: *in vulgata autem,* obediens, & miſerebitur tui magis quam mater. *Ac certe pro,* ἡ μήτηρ σου, *bene videtur eſſe in Complut.* ἢ μήτηρ σου, quam mater tua. (e) Filios ſibi exaltavit.] *Clemens Alex. 7. ſtrom.* ἡ σοφία (inquit Salomon) ἐνεφυσίωσε τὰ ἑαυτῆς τέκνα, ſapientia inſufflavit filios ſuos: *quomodo videtur legiſſe noſter interpres,* filiis ſuis vitam inſpirat. *An vero ex hoc loco Tertullianus in Scorpiaco ſumpſerit illam ſententiam,* Sophia jugulavit filios ſuos, *non ſatis liquet.* (*f*) Acceſſerit.] *Complut.* ἐντρέχων, qui attendit, *vulgata*, qui intuetur. (*g*) Si crediderit, hæreditabis.] *Complut.* ἐὰν ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει, ſi crediderit, ac firmiter adhæſerit; hæreditabit: *Ac certe etiam in vulgata eſt in tertia perſona. & videtur melius cohærere cum eo quod ſequitur in noſtra,* creaturæ (*id eſt, generationes*) ipſius: *pro quo in Compl. eſt,* αὐτῆς, *& in vulgata,* illorum. (*h*) Oblique.] *In uno manuſcripto eſt,* ἐν πειρασμῷ, *& vulgata,* in tentatione. (*i*) Salutis.] *In nonnullis hæc adjunguntur,* καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονὴν, *quod noſter interpres videtur reddidiſſe,* non abſcondas ſapientiam tuam in decore ſuo, *aut* ejus, *ut ſpeculum.* (*k*) De ineruditione.] καὶ περὶ ψεύσματος τῆς ἀπαιδευσίας σου, *quod vulgata*, & de mendacio ineruditionis tuæ. (*l*) Aſper.] τραχύς. *Interpres noſter videtur habuiſſe,* ταχὺς, *nam reddidit,* citatus: *& S. Cypr. 3. teſt. & S. Aug. in ſpeculo. Compl.* θρασὺς, temerarius, audax.

CAP. V.

(*a*) SUnt.] *In aliquo codice additur,* εἰς ζωὴν, ad vitam. (*b*) Subjiciet.] *In nonnullis ſubjungitur,* διὰ τὰ ἔργα μου, *& vulgata, & ſpeculum,* propter facta mea. (*c*) Accidit.] *Complut. addit,* λυπηρὸν, *& vulgata, & ſpeculum, & S. Cyprianus 3. teſtim.* triſte. (*d*) Dominus.] *In uno codice eſt,* ὕψιστος, *atque idem,* altiſſimus. (*e*) Propitiatu.] *Sic ſpeculum, & aliquot biblia, quamvis addant,* peccatorum, *ut multa alia.* (*f*) Diſperdet.] *In quibuſdam libris eſt,* ἐξελεῖ, auferet, *in aliis,* ἐξολοθρεύσει σε, diſperdet te, *ut vulgata, & ſpec.* (*g*) Adjuvaberis.] *In multis eſt,* ὠφελήσουσί σε, proderunt tibi, *ut ſpeculum. A Compl. & ab aliquot bibliis abeſt illud,* σε, tibi. (*h*) Sic.] *In aliquo codice eſt,* οὕτως γὰρ, ſic enim, *& ſpeculum, & aliquot biblia,* ſic enim peccator. *Repetitur hæc ſententia in ſequenti cap.* (*i*) Suſurro.] *In aliquo codice additur,* ἐν τῷ βίῳ σου, *& in ſpeculo, & in multis bibliis,* in vita tua. (*k*) Non ignores.] *Id eſt, ne ſinas te capi ignoratione rerum, & imprudentia. In Compl. additur,* μὴ δὲ ἓν, ne ignores quicquam. *Pro quibus in vulg. & ſpec.* juſtifica puſillum, & magnum ſimiliter.

CAP. VI.

(*a*) HÆreditabit.] *Sic etiam vulgata & ſpeculum: ſed addunt,* malus. *In nonnullis libris eſt,* κληρονομήσεις, hæreditabis. (*) Vitæ.] *Etiam apud S. Cyprian. 3. teſt. additur,* & immortalitatis. (*b*) Filia hyacinthina.] *Sic habent aliqua Biblia manuſſ licet conjuncte cum iis quæ ſunt in impreſſis,* alligatura ſalutaris. (*c*) Excipies.] *In aliquot codicibus additur,* σύνεσιν, intellectum: *vulgata,* excipies doctrinam; *licet ordinem alium verborum habeat.* (*d*) Oſtiorum.] *Sic etiam ſpeculum: & tract. 7. in Joh.* limen oſtiorum. *In nonnullis codicibus eſt,* τρίβων, ſemitarum.

CAP. VII.

(*a*) MAlum.] *Compl.* καταλάβῃ κακὰ, apprehendent mala. *Vulgata, & ſpec. tantum,* apprehendent (*b*) Ne forte non poſſis.] *Sic S. Hieronymus. Vulgata,* niſi valeas virtute irrumpere iniquitates. *Speculum,* niſi, ſi vales virtutem irrumpere iniquitatis. (*c*) Suſcipiet.] *In vetuſto codice additur,* τὰ δῶρά μου, *& vulgata, & ſpeculum,* munera mea. (*d*) Impii.] *Vulgata & S. Auguſtinus, 21. de civit. cap. 9.* carnis impii. (*e*) Indifferens.] *Id eſt, propter bona externa, quæ & bona, & mala eſſe poſſunt: aut, propter quamvis & levem etiam cauſam. In aliquo libro eſt,* ἕνεκεν διαφόρου, *propter præſtantiam, propter rem quantumvis eximiam.* (*f*) Eam.] *In nonnullis libris hæc ſequuntur,* μισουμένῃ δὲ μὴ ἐκδῷς σεαυτὸν, *quod vulgata & ſpeculum,* & odibili non credas te. (*g*) Ne pigriteris.] *Sic S. Cypr. 3. teſtim. Vulgata, & ſpec.* non te pigeat.

CAP. VIII.

(*a*) LInguoſo.] *Ita S. Auguſtinus in ſpeculo. Vulgata,* linguato. (*b*) Doctrinam.] *Idem,* doctrinam intellectus. *Vulgata,* ſapientiam, & doctrinam intellectus. (*c*) Gratiam.] *In nonnullis additur,* ψευδῆ. *Vulg.* ne forte inferat tibi gratiam falſam, & convitietur tibi.

CAP. IX.

(*a*) TEntationibus.] *Sic viſum eſt commode poſſe verti illud,* ἐπιχειρήμασιν. *In nonnullis libris eſt,* ἐπιτηδεύμασιν, ſtudiis. *Vulgata,* efficacia. (*b*) Omnino.] *Apud Clementem Alexandr. 2. Pædag. cap. 7. ſequitur,* καὶ μὴ μετακλιθῇς ἐπ' ἀγκῶνα μετ' αὐτῆς, μηδὲ συμβολὰς ποίει μετ' αὐτῆς οἴνῳ, μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ καρδία σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῷ αἵματί σου ὀλισθήσῃ εἰς ἀπώλειαν, *quæ ſic reddita ſunt in vulgata,* nec accumbas cum ea ſuper cubitum, & non alterceris (*id eſt, contendas bibendo, quemadmodum ſolent facere, qui de Symbolis edunt*) cum illa in vino; ne forte declinet cor tuum in illam, & ſanguine tuo labaris in perditionem. (*c*) Non bene ſentias de beneplacito.] *Hoc videtur ſignificari, non magnum quiddam ducas proſperitatem impiorum, cum omnia illis ex ſententia fluunt. Vulgata,* non placeat tibi injuria injuſtorum. *Speculum,* juſtorum.

CAP. X.

(*a*) ORdinatus.] *Complut.* τεταμένη, protenſus. *Vulgata,* ſtabilis. (*b*) Sui.] *Abeſt a vulgata, ſicut* αὐτοῦ, *ab aliquot codicibus.* (*c*) Derelinquet injuſta.] *In nonnullis,* πλημμέλεια ἀδικίας, delictum injuſtitiæ. (*d*) Pecunias.] *In Complut. additur,* δόλια, doloſas. *Vulgata,* & diverſos dolos. *Sequentem autem interrogationem,* quid ſuperbit terra, & cinis? *aliqui codices habent ante ſententiam, quæ paulo poſt affertur:* Cum enim morietur homo, &c. (*e*) Quoniam in vita.] *In aliquot libris eſt,* φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον. οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ. μακρὸν ἀρρώστημα κόπτει ἰατρός. Nam nihil quidem iniquius eſt amante pecuniam. Hic enim & animam ſuam venalem habet: quoniam in vita ſua projecerunt intima ſua. Languorem prolixum præcidit medicus. *Interpres noſter videtur habuiſſe,* ἔρριψε, projecit: *& addit nonnulla alia; quæ valde videntur convenire huic loco.* (*f*) Principium ſuperbiæ peccatum.] *In quibuſdam eſt,* ἀρχὴ ἁμαρτίας ὑπερηφανία, Initium peccati ſuperbia: *& vulgata,* omnis peccati: *quæ celebris ſententia eſt.* (*g*) Profundet abominationem.] ἐξομβρήσει, *quaſi inundabit. Complut.* ἐξυβρίσει, injuriabit abominationem, *& addit,* καὶ καταστραφήσεται εἰς τέλος, & ſubvertetur in finem. *Vulgata,* adimplebitur maledictis, & ſubvertet eum in finem. (*h*) Obductiones.] *Id eſt, vindictas, & illationes calamitatum, ut alibi. Rurſus autem interpres noſter videtur habuiſſe,* συναγωγὰς, *aut pro eodem accepiſſe. Ita enim vertit,* propterea exhonoravit Dominus conventus malorum. (*i*) Arefecit.] *Ita etiam vulgata. Aliqui habent,* ἐξῆρεν, abſtulit. (*k*) Semen honoratum.] *Brevius præter conſuetudinem hæc habentur in vulgata. In Complut. autem,* σπέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύριον, καὶ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, σπέρμα ἀτιμίας, οἱ μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλανήσεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. Semen ſecuritatis, qui timent Dominum: & honorata plantatio, qui diligunt illum: Semen ignominiæ, qui non attendunt legi: Semen erroris, qui tranſgrediuntur mandata. (*l*) Illius.] *In Complut. ſubjungitur,* προσλήξεως ἀρχὴ. φόβος κυρίου, ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκληρυσμὸς, καὶ ὑπερηφανία, *ac fortaſſe vera lectio eſſet,* προσλήψεως, *ut intelligeremus, amplificationis principium eſſe timorem Domini, ejectionem autem principatus eſſe obdurationem, & ſuperbiam. Sed in collatis codicibus hæc ſententia non eſt inventa.* (*m*) Sapienti.] *In uno codice eſt,* συνετῷ, *& vulgata, & ſpeculum,* ſenſato. (*n*) Non murmurabit.] *Compl. addit,* παιδευόμενος, correptus, *ut vulg. & ſpec.* (*o*) In omnibus, quam qui ambulat aut gloriatur.] *Plerique,* καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν ἢ ὁ δοξαζόμενος, *quod in vulgata,* & abundat in omnibus, quam qui gloriatur. (*p*) Et qui eſt inglorius.] *In vulgata longe aliter,* & qui gloriatur in ſubſtantia, paupertatem vereatur. *In Complut. autem deeſt tota hæc pars.*

CAP. XI.

(*a*) SOlo.] *Veriſimile eſt aliquem ex,* ſolo, *feciſſe,* ſolio, *alium vero ex,* ſolio, *feciſſe,* throno, *quemadmodum nunc eſt in vulgata.* (*b*) Abundat paupertate.] *Plerique,* περισσεύων πτωχείᾳ, abundans paupertate. (*c*) Multi.] *In aliquot libris additur,* θεωρήσαντες, qui viderunt, qui conſiderarunt, *in vulgata autem,* & honoraverunt Deum. (*d*) Domino ſunt.] *In uno vetuſto codice, & magna ex parte in aliis etiam quibuſdam hæc ſequuntur,* σοφία, καὶ ἐπιστήμη, καὶ γνῶσις νόμου παρὰ κυρίου. ἀγάπησις, καὶ ὁδοὶ (*al.* ὁδὸς) καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσιν. πλάνη, καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακίᾳ συγγηρᾷ κακία, *al.* κακά. *quæ ſic in vulgata redduntur,* Sapientia, & diſciplina, & ſcientia legis apud Deum: dilectio, & viæ bonorum apud ipſum. Error, & tenebræ peccatoribus concreata ſunt: qui autem exultant in malis, conſeneſcunt in malo. (*e*) Meis.] *In aliquo libro additur,* ἀδιαλείπτως, aſſidue, *vulgata,* ſolus. (*f*) Opus] *Sic etiam vulgata, in nonnullis ſubjungitur,* ἀρεσκείας, complacentia, ut placeam. (*g*) Venatrix.] *Aliqui,* θηρευθεὶς, capta, *ut vulgata, in qua interjiciuntur nonnulla, quæ non ſunt inventa in græcis.* (*h*) Electis.] τοῖς αἱρετοῖς, *id eſt,* bonis, *aut,* rebus, *aut,* hominibus. *Vulg.* electo, *nonnulli codices,* αἰνετοῖς, laudandis. (*i*) Ignis.] *In aliquo eſt,* μικρᾶς, parva, *vulgata,* una.

CAP. XII.

(*a*) IMpedi panes illius.] *In aliquo libro eſt,* τοὺς ἄρτους σου, prohibe panes tuos. *Vulg. & ſpec.* prohibe panes illi dare, *aut,* dari. (*b*) Vindictam.] *In quibuſdam hæc ſequuntur,* φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτοῦ κραταιὰν, reſervat autem eos in diem vindictæ, (*& huc uſque vulgata,*) eorum validam. (*c*) Non judicabitur.] *Alii,* οὐκ ἐπιγνωσθήσεται, non agnoſcetur, *ut vulgata, aut,* οὐκ ἐκβληθήσεται, non ejiciet ſe, non recedet a te, *aut,* οὐ κρυβήσεται, non abſcondetur. (*d*) Subſecabit.] ὑποσχάσει. *Nonnulli,* ὑποσκάψει, ſuffodiet, *ut vulgata.*

CAP. XIII.

(*a*) FRemuit.] *Vulgata non multo aliter. In quibuſdam codicibus eſt,* καὶ αὐτοῦ προσδεηθήσονται· πτωχὸς ἠδίκηται, (*Complut. non ſine mendo,* ἠδίκησε) καὶ αὐτὸς προσαπειληθήσεται, & ipſum orabunt: pauper læſus eſt: & ei præterea comminabuntur. (*b*) Seducaris.] *In Complut. additur,* τῇ διανοίᾳ, mente. *Vulgata totam hanc ſententiam ſic habet,* attende, ne ſeductus in ſtultitia humilieris, *ſed adjungit multa & ante, & poſt.* (*c*) Non intrudas te.] *Hoc viſum eſt valere,* μὴ ἔμπιπτε, *quod vulgata,* ne improbus ſis, *id eſt, ne petulanter inferas atque ingeras te.* (*d*) Ne retineas colloqui.] *Videtur hoc ſignificare, ne te retentes, cum potentem alloqueris: quod illi faciunt, qui ſibi in dicendo placent & poſſunt, quamdiu libuerit, protrahere ſermonem. In quibuſdam libris eſt,* ἰσηγορεῖσθαι, *& vulg.* ex æquo loqui. (*e*) Interrogabit] *In aliquo codice additur,* τὰ κρυπτά σου, *& vulgata,* de abſconditis tuis. (*f*) Immitis.] *Nonnulli,* ἀνελεημόνως, (*al.* ἀνελεήμων) δὲ συντηρήσει λόγους σου, immiſericorditer, (*al.* immitis) autem conſervabit verba tua: *quod ſatis reſpondet vulgata.* (*g*) Malitia.] *Rurſus pro,* afflictione & pœna, *non parcet te affligere, ac vel in vincula ducere. In aliquo libro eſt,* περὶ κακώσεώς σου, de afflictione tua. (*h*) Diligenter.] *Complut. addit.* τοῦ ἀκούειν, *& vulgata,* auditui tuo. (*i*) Ambulas.] *In libro vetuſto ſubjunguntur iſta,* πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. *In Compl. autem & hæc præterea antecedũt,* ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον. *quæ in vulg. ſic ſunt reddita,* audiens vero verba illa, quaſi in ſomnis vide, & vigilabis: omni vita tua dilige Deum, & invoca eum in ſalute tua. (*k*) Ore.] *Solet interpres numero ſingulari interdum reddere, quod in græco eſt in numero multitudinis: hic in multis eſt,* στόμασιν, *quamvis & in nonnullis,* στόματι. (*l*) Mala] *In aliquot codicibus hæc ſequuntur,* καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα, & bonam reddit faciem in delectatione cor vigens, *quæ tamen abſunt etiam a vulgata.* (*m*) Cogitationes] *In quibuſdam eſt,* διαλογισμὸς, cogitatio. *Interpres aliquid aliud videtur legiſſe.*

CAP. XIV.

(*a*) ET non jocundabitur in divitiis ſuis.] *In quibuſdam,* καὶ οὐ μὴ εὐφρανθῇ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ, *& vulgata,* & non jocundabitur in bonis ſuis. (*b*) In oblivione.] *Videtur ſignificare,* ignoranter, *ut vulgata. Compl. habet,* οὐχ ἑκὼν, non volens. *In vulgata utrumque videtur conjungi,* ignoranter,

&

& non volens. (*c*) Parte] *μερίδι, aut, μερίδος, ut in quibuſdam: & ſignificet idem ac ſi diceremus*, bonis, quæ ſibi obtigerunt. (*d*) Mala arefacit animam] *Complut.* πονηρὸς ἀποξηραίνει ψυχὴν αὐτοῦ, maligni arefacit animam ejus. *Et iſtud quidem* αὐτοῦ, *additur etiam in aliis, & in vulgata eſt*, ſuam; *quamvis alioqui diſcrepet a noſtra lectione.* (*e*) Falle.] *Similis loquutio interdum uſitata eſt ad hæc ſignificandum, conſopiendas eſſe curas, & ſollicitudines. Attamen plerique libri habent*, ϗ ἁγίασον, *quod vulgata*, & juſtifica. (*f*) Delicias.] *In aliquo eſt*, τρυφὴν, *& vulgata* (*) Sicut veſtis.] *Vulgata*, folium. *Sed S. Auguſt.* 16. *de civitate Dei cap.* 27. *ita hunc locum refert*: omnis caro, ſicut veſtis veteraſcet. Teſtamentum eſt a ſeculo, morte mori eos qui tranſgrediuntur præcepta Dei. (*g*) Morietur] *Vulgata & ſpeculum*, morabitur. *In nonnullis codicibus eſt*, μελετήσει καλὰ, meditabitur bona. (*h*) Qui in ſenſu ſuo differet.] *In iiſdem*, ϗ ὃς ἐν συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται ἅγια, & qui in ſuo intellectu differet ſancta. *In aliquo*, διαλεχθήσεται ἅγια, excipiet ſancta *Vulgata & ſpeculum*, & in ſenſu ſuo cogitabit circumſpectionem Dei. (*i*) Manus.] *In nonnullis*, κατὰ χεῖρα, ad manum.

CAP. XV.

(*a*) ILlud] *In quibuſdam eſt*, αὐτὰ, illa: *in aliquo*, ἀγαθὸν, bonum. *Vulg.* bona. (*b*) Et qui continens eſt legis, apprehendet eam.] *Vulg. pro*, legis, *habet*, juſtitiæ. *In uno vetuſto codice eſt*, ϗ ὁ εἰληφὼς γνῶσιν νόμου, εὑρήσει αὐτὴν, & qui acceperit cognitionem legis, inveniet eam. *Compl.* ϗ ὁ ἐγκρατὴς γνώσεως νόμου εὑρήσει αὐτὴν, & qui compos fuerit cognitionis legis, inveniet eam. (*c*) Hæreditabit.] *Videtur ſignificare, faciet hæreditare: & in nonnullis additur* αὐτὸν, *& vulgata*, hæreditabit eum. (*d*) Illum.] *Poſſet etiam iſtud* αὐτὸν, *referri ad illud* αἶνος, laus: *& ſic vertendum eſſet*, illam. (*e*) Implanavit.] *Ita etiam S. Aug in ſpeculo: ſed in lib. de gratia, & lib. arb. cap.* 2. *unde fere multa ſumpſimus, tanquam græcis reſpondentia, habet*, induxit. *In aliquo codice eſt*, ἔπλασε, finxit, formavit. (*f*) Conſervabis.] *In quibuſdam*, ἐὰν θέλῃς συντηρῆσαι, ſi volueris mandata conſervare, *quemadmodum in vulgata: & erunt ſubintelligenda, quæ in illa exprimuntur*, conſervabunt te, *aut hujuſmodi quiddam. S. Auguſt. in ſpeculo*, Si volueris, mandata conſervabunt te, & in perpetuum fidem placitam facere: *ſed in libro de gratia, & lib. arb.* Si volueris, conſervabis mandata & fidem bonam placiti.

CAP. XVI.

(*a*) NE reſpexeris in locum] μὴ ἐπιχαῖρε, *videtur dictum eodem modo, ac ſi Latini dicerent, nihil moreris gradum dignitatis eorum, id eſt, ne in eo magnum pondus eſſe putes, non magni æſtimes. In nonnullis autem codicibus eſt*, ἐπὶ τὸ πλῆθος, in multitudinem. *Vulg. & ſpeculum*, labores. (*b*) Unus] *Apud S. Chryſoſt hom.* 24. *&* 39 *in Gen. & in Compl. additur.* δίκαιος, juſtus. *Vulg.* timens Deum. (*c*) Vidi in oculis meis.] *In quibuſdam codicibus eſt*, ἑώρακεν ὀφθαλμός μου, *& vulg.* vidit oculus meus. (*d*) Sui.] *Nec plura in vulgata, quamvis pro*, ſic, *habeat* ſicut. *Videtur autem ſupplendum ex ſuperioribus*, non eſt miſertus, non pepercit. *In nonnullis autem libris hæc ſunt addita*, μαστιγῶν, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος κύριος, ἐν οἰκτιρμῷ ϗ παιδείᾳ διεφύλαξε, flagellans, miſerans, percutiens, ſanans Dominus, in miſeratione & diſciplina cuſtodivit. *Quod ſi hæc eſſent germana, vertendum eſſet*, & ſic ſexcenta millia. (*e*) Rapinis] *Aliqui*, ἁρπάγματι, *& vulg.* rapina. (*f*) Non fraudabit ſufferentiam pii.] *in Complut. eſt* οὐ μὴ καθυστερήσει ὑπομονὴ ἀσεβοῦς, & non tardabit expectatio impii. *Vulg.* & non retardabit ſufferentia miſericordiam facientis. (*g*) Faciet locum] *Sic vulg. quamvis in aliis diſcrepet. In quibuſdam codicibus eſt*, ποίησον τόπον, fac locum. (*h*) Inveniet.] *In quibuſdam hæc ſequuntur*, κύριος ἐσκλήρυνε φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτὸν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερὸν, ϗ τὸ φῶς αὐτοῦ ϗ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι, Dominus induravit Pharaonem, ut ipſum non cognoſceret; ut noſcerentur opera ipſius ei quæ ſub cœlo. Omni creaturæ miſericordia ejus manifeſta, & lucem ſuam, & tenebras partitus eſt adamante, *aut*, adamanti. (*i*) Non ero in memoria.] *In vetuſto codice eſt.* οὐ μὴ γνωσθῶ, non agnoſcar, *ut vulg.* (*k*) Dei.] *Abeſt ab aliquo.* (*l*) Terra.] *in Compl. additur*, ϗ τὰ ἐν αὐτοῖς. *Et vulg.* & quæ in eis ſunt. (*m*) Teſtamentum.] *In iiſdem additur*, ϗ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ, & interrogatio omnium in conſummatione eſt. (*n*) Scientiam.] *In iiſdem*, ἐπιστήμην αὐτοῦ, ſcientiam ejus. (*o*) Et principia.] *in Compl. eſt*, ϗ ἐν χειρὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ, εἰς γενεὰς γενεῶν, & in manu ejus principia ejus in generationes generationum. *Vulg.* & initia eorum in gentibus ſuis.

CAP. XVII.

MUlta in Compl. ſunt interjecta in hoc capite, quorum pauca veſtigia in aliis codicibus atque in vulgata ſunt inventa. Sed ex illis atque aliis ſimilibus facile eſt intelligere quàm multa variis temporibus huic libro ſint infarta. (*a*) Eorum.] *In uno vetuſto codice eſt*, αὐτοῦ, ejus. *A vulg. abeſt utrumque.* (*b*) Et viventibus.] *Abeſt hæc repetitio ab aliquot codd. Interpres noſter aliter hunc locum videtur legiſſe.* (*c*) Et malus] *In nonnullis eſt*, ϗ ἀνὴρ, ὃς ἐνθυμηθήσεται, & vir, qui cogitabit. *In quibuſdam vero & ad marginem Vaticani*, ϗ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ, ϗ αἷμα, & malum cogitabit caro, & ſanguis. *Vulgata*, aut quid nequius quam quod excogitavit, (*al* aut quid nequius excogitavit) caro, & ſanguis? Et hoc arguitur.

CAP. XVIII.

(*a*) SImul.] *Sic etiam S. Auguſt.* 4. *de Gen. ad litteram, cap.* 33. *Poſſet tamen dictio*, κοινῇ, *verti etiam*, communiter, *&*, pariter. *Sunt etiam qui putent ſignificari res creatas eſſe quaſi communes, & prophanas, ſi cum creatore conferantur, qui ſolus uſquequaque juſtus eſt.* (*b*) Juſtificabitur.] *In vulgata additur*, & manet invictus rex in æternum: *in aliquot vero codicibus, hic locus ſic habet*, κύριος μόνος δίκαιος, ϗ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ, οἰκίζων (*al* ὁ οἰακίζων) κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, ϗ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ· αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων. Dominus ſolus juſtus, & non eſt alius præter eum, gubernans mundum in palmo manus ſuæ. Ipſe enim rex omnium in ſua potentia, diſtinguens in eis ſancta a prophanis. (*c*) Exigui.] *Dictum eſt pro*, pauci. *Complut.* χίλια, mille. (*d*) Verborum.] *Complut.* λόγου πονηροῦ, *& vulg.* verbi mali. (*e*) Gratioſum.] *Vulgata*, cum homine juſtificato, *quoniam gratia gratum faciens, & juſtificatio ſe mutuo ſequuntur. Complut.* κεχαριτωμένα, gratioſa. (*f*) Reddere votum] *Dictio*, εὐχὴ, *ut notavit S. Hier. ad Suniam, interdum pro oratione, interdum pro voto accipienda eſt, prout locus ſuaſerit. Hoc quidem loco, cum addatur*, ἀποδοῦναι, reddere; *videtur interpretanda* votum. *Interpres totam fortaſſe hanc ſententiam alio modo habuit.* (*g*) Orationem.] *Hic etiam poterat verti*, antequam voveas. *Sed nihil impediebat, quominus vulgatam, & S. Ambroſium in exhortatione ad Virg. ſequeremur.* (*h*) Commiſſioni.] *Retinuimus hoc loco dictionem interpretis tanquam bene reſpondentem*, συμβολῇ, *& videtur dictum ea notione committi epulas quæ dici ſolet, committi ludos, omnino quæ ſignificatur illa ex ſymbolis læta comeſſatio. Compl. longius & a vulgata & a ſententia diſcedens*, μηδὲ προσδεηθῇς συμβολῆς αὐτῆς, neque egeas conſilio ejus.

CAP. XIX.

(*a*) AUdacior.] *Sic etiam Clemens Alexandr.* 2. *Pædag. c.* 10. *Complut.* τολμηρὸς, audax. *Vulgata*, nequam. (*b*) Tineæ.] σῆτες, *propriæ ſunt vermes, qui lædunt veſtes. In vetuſto codice eſt* σήπη, *& vulg.* putredo. (*c*) Tolletur de numero.] *Aut hoc aut verbo*, extolletur, *videtur interpres vertiſſe illud*, ἐξαρθήσεται. *In quibuſdam libris eſt*, ϗ ξηρανθήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι, & areſiet in exemplum majus. *In vulgata videtur utrumque aliquo modo miſtum.* (*d*) Corde.] *Nonnulli*, κακοηθείᾳ, malo habitu: *plerique*, πονηρίᾳ, *& vulgata*, iniquitate. (*e*) Denotabitur.] *Id eſt*, condemnabitur. *Sequitur autem in vulgata*, & qui odit correptionem, minuetur vita. *Pro quibus in nonnullis codicibus hæc habentur*, ὁ δὲ ἀντοφθαλμῶν ἡδοναῖς, στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ, ἀμάχως συμβιώσεται, qui autem reſiſtit voluptatibus, coronat vitam ſuam: qui continens eſt lingua, inexpugnabili convivet. (*f*) Amicum.] *In aliquibus*, τὸν πλησίον, *& vulgata*, proximum. (*g*) Labitur.] *In Compl. additur*, λόγῳ, *in vulgata* lingua. (*h*) Altiſſimi.] *Nec plura hoc loco in vulgata. In quibuſdam vero codicibus hæc adjunguntur*, φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως· σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν περιποιεῖ· γνῶσις ἐντολῶν κυρίου, παιδεία ζωῆς. οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ, ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται. Timor Domini, initium aſſumptionis: ſapientia autem ab eo dilectionem præſtat: cognitio mandatorum Domini diſciplina vitæ: qui autem faciunt quæ placita ſunt ei, immortalitatis arbore fruuntur. (*i*) Nequitia.] *Sic vulgata, quod græce*, πονηρία. *In uno vetuſto eſt*, πανουργία, aſtutia. verſutia. (*k*) Plenus.] *In uno vetuſto eſt*, πλήρη, *& vulgata*, & interiora ejus plena ſunt dolo: *& S. Ambr. epiſt.* 44. doli: *apud quem hic locus eodem fere modo habet atque in vulgata.* Et ſemi ſurdus.] In pleriſque libris eſt, ἐθελοκωφῶν, obſtinati.

CAP. XX.

(*a*) VIciſſim confitetur.] *Id eſt, qui reſpondens correptioni fatetur. Legendum eſt enim*, ἀνθομολογούμενος, *quod per incuriam typographi factum eſt*, ἀνθολογούμενος. (*b*) Devirginare.] *In uno vetuſto eſt*, ἀπαρθενῶσαι, *& vulgata*, devirginavit. (*c*) Judicia.] *In vulgata eſt*, judicium iniquum: *& ſequuntur hæc*: Quam bonum eſt correptum manifeſtare pœnitentiam: ſic enim effugies voluntarium peccatum: *quæ in Compl. habentur paulo poſt his verbis*, ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερῶσαι μετάνοιαν· οὕτως γὰρ φεύξῃ ἑκούσιον ἁμάρτημα. (*d*) In abominatione erit.] *Clemens* 2. *Pædag. cap.* 6. βδελύσσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. abominabilem facit animam ſuam, *vulgata*, lædet animam ſuam. (*e*) Proceſſio in malis viro.] *Id eſt*, *proceſſus qui videtur proſper viro, & tamen in malum tendit. Compl. addit*, ἀμαρτωλῷ, *& vulgata*, indiſciplinato. (*f*) Eum.] *In Complutenſi additur*, ὑπὲρ τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει εἴληφε. ϗ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ. *Pro quibus in vulgata eſt*, neque enim quod habendum erat, directo ſenſu diſtribuit: Similiter & quod non erat habendum. (*g*) Et ab imprudenti perſona.] *In nonnullis libris eſt*, ϗ ἀπὸ λήψεως προσώπου, & ab acceptione perſonæ. *In vulgata videtur utrumque admiſtum.*

CAP. XXI.

(*a*) MOrdebit.] *In quibuſdam*, δέξεται· *quare vulgata, & ſpeculum*: &, ſi acceſſeris ad illa, (*nimirum peccata*) ſuſcipient te. (*b*) Corde.] *Aliqui addunt*, αὐτοῦ, *& vulgata*, ad cor ſuum. (*c*) Lapides ſuos in hiemem.] *Sic fere vulgata: in nonnullis*, ἑαυτῷ λίθους εἰς χῶμα ταφῆς αὐτοῦ, ſibi lapides ad tumulum ſepulchri ſui. (*d*) Sapientia.] *In Complut.* σοφίας πρόσληψις, ſapientiæ aſſumptio. *Vulgata*, ſapientia, & ſenſus. (*e*) Cogitabit.] *Nimirum Eccleſia: vulgata*, cogitabunt, *id eſt, homines ipſius Eccleſiæ. Complut. habet*, διανοηθήσονται, *ſed alieno loco.* (*f*) A perſona.] *Vulgata*, confunditur à perſona potentis, *in aliquo codice eſt*, ἀπ' αὐτοῦ, ab eo. *Apud S. Ambroſium ad Virg.* Pes fatui facilis in domum proximi: qui autem ſapiens eſt, verecundatur. (*g*) Contumelia.] *Sic etiam vulgata. In aliquo libro eſt*, ἀτιμίαν, *ſed utroque modo idem eſt ſenſus, id eſt, graviter duceret infamiam, in quam inde incurreret.* (*h*) Alienorum in his gravabuntur.] *Nonnulli habent*, πολυλάλων τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσεται, *al.* διηγήσονται, loquacium non ſua narrabunt: *quod propius accedit ad vulg.* (*i*) In cohabitatione.] *In quibuſdam*, οὗ ἐὰν παροικήσει, ubicunque incoluerit. *In vulgata & ſpeculo, apparet admiſtio quædam.*

CAP. XXII.

(*a*) OMni tempore ſapientiæ.] *Abeſt ab aliquo libro illud* omni, *ſed non a vulgata. In nonnullis autem poſt hæc adjunguntur iſta*, τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τέχνην (*Compl.* τὴν τροφὴν) ἔχοντα, τῶν ἰδίων γονέων καλύψουσι δυσγένειαν. τέκνα ἐν καταφρονήσει ϗ ἀπαιδευσίᾳ γαυριώμενα, συγγενείας ἑαυτῶν μολύνουσι τὴν εὐγένειαν, Filii in bona vita artem (*Compl.* alimentum) habentes, propriorum parentum abſcondent ignobilitatem. Filii in contemptu, & vacuitate eruditionis gloriantes, cognationis ſuæ maculant nobilitatem. (*b*) Excitat.] *Vulgata*, Qui narrat verbum non audienti quaſi qui excitat. *Speculum*, non attendenti. *Quorum loco in uno vetuſto hæc ſunt*, εἰς αἴσθησιν ἄγων τὴν γῆν, ϗ τὸν ἀπηλπισμένον εἰς σύνεσιν ἐξάγων, ἐξεγείρων, in ſenſum adducens terram, & deſperatum ad intelligentiam acuens, excitans, &c. (*c*) Deſecit enim lux.] *Corr. in noſtra,* ἐξέλιπε γὰρ φῶς, *vulg. addit,* ejus, *ſpeculum,* ei. (*d*) Non eas.] *In nonnullis hæc ſequuntur,* ἀναισθήτων γὰρ ἐξουθενήσει σε τὰ πάντα, non ſentiens enim ſpernet omnia tua. (*e*) Implearis.] *Nonnulli,* ἐμφανθῇς, *& vulg.* læteris. (*f*) Protegere.] *Vulgata,* ſalutare. S. *Ambr.* 3. *off. c. ult.* amicum ſalutare non erubeſcas. (*g*) Aſtutum.] *Sic S. Aug. de gratia, & lib. arb. c.* 16. *licet in ſpeculo,* certum, *ut vulg. Chryſoſt. hom.* 4 *ad baptiz.* πανουργίας, aſtutiæ. (*h*) Illa.] *Nimirum lingua, quod in ſequentibus exprimit S. Auguſt. loco indicato,* ne forte cadam ab eo. *In ſpeculo,* ut non cadam ab ipſis, *vulgata,* in ipſis

CAP. XXIII.

(*a*) NON parcant, & non prætermittant delicta illorum.] *Vulgata, & ſpeculum,* & non parcant, (*aut,* parcat) mihi, & non appareant delicta illorum. *In aliquot codicibus eſt,* μὴ φείσῃ σὺ κύριε, τὰς δὲ ὕβρεις τῶν ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτωλῶν μὴ παρῇς, ne parcas tu Domine, contumelias autem eorum, qui in profeſſione ſunt peccatores, ne prætermittas. (*b*) Elationem oculorum ne dederis mihi.] *Sic S. Auguſt. de gratia & lib. arb. cap.* 16. *quamvis in ſpeculo habeat, ut vulgata, in quibuſdam vero codicibus ſequitur,* ϗ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διὰ παντὸς ἀπὸ δούλων σου· ἐλπίδας κενὰς, ϗ ἐπιθυμίας ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ, & giganteam animam amove ſemper a ſervis tuis: Spes vanas & concupiſcentias averte à me. *In Compl. plura & hic & alibi afferuntur: ſed multa neque etiam reſpondent vulgatæ.* (*c*) Induta morte.] *Sic vertunt illud,* ἀντιπεριβεβλημένη *In uno codice eſt,* ἀντιπαραβεβλημένη. *Interpres, cum dixit,* contraria morti, *videtur ea notione accepiſſe, ac ſi diceretur, altera ex parte reſpondens, & quæ conferri queat cum morte.* (*d*) Indiſciplinationi.] *Sic S. Auguſtinus in ſpeculo,* (*quamvis non addat,* temerariæ) *& vulgata,* indiſciplinatæ loquelæ. *Compl.* ἀπαιδευσίᾳ ὅρκου, intemperantiæ juramenti. (*e*) In radicem.] *Illud,* εἰς, *abeſt ab aliquo, & vulgata,* tradent, *id eſt, diffundent,* radices. (*f*) Dei.] *In Complut. ſubjungitur.* δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ' αὐτοῦ Gloria magna eſt ſequi Deum: longitudo autem dierum, aſſumi te ab eo: *quæ aliqua ex parte reſpondent vulgatæ.*

CAP. XXIV.

(*a*) EGO ex ore altiſſimi prodivi.] *Plura non refert S. Ambroſius* 4. *de fide, cap.* 4. *S. Cyprian.* 2. *teſtim. addit ea fere quæ ſequuntur in vulgata.* (*b*) Dilecta.] *In uno codice vetuſto, & Complut. eſt,* ἡγιασμένῃ, *& vulgata,* ſanctificata. (*b*) Littoribus.] αἰγιαλοῖς, *& fortaſſe ſumptum eſt pro nomine proprio loci. In aliis eſt,* ἐν γαδδοῖς, *aut,* ἐν γαδδί. *& vulgata, in Cades.* (*d*) Exaltata ſum.] *In Complut. additur,* ἀφ' ὕδατος, ab aqua. *Vulgata,* juxta aquam in plateis. (*e*) Aſpalathus.] *Veram lectionem vidit Roboam, & alii. In Complut. eſt,* πάλαθος, *& interpretantur,* maſſam. (*f*) Rami.] *Abeſt hoc loco a Complut. & vulgata.* (*g*) Honeſtatis.] *Id eſt,* divitiarum, *ut ſæpe alibi. In nonnullis autem libris hæc ſequuntur,* ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, ϗ φόβου, ϗ γνώσεως, ϗ τῆς ὁσίας ἐλπίδος· δίδωμι δὲ σὺν πᾶσι τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ, Ego mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & ſanctæ ſpei (*hucuſque convenit cum vulgata.*) Do autem omnibus filiis meis dictis ab illo ſempiternos, *fortaſſe,* fructus. *Pro quibus in vulgata eſt:* In me gratia omnis vitæ & veritatis: in me omnis ſpes vitæ, & virtutis: *& poſterior pars refertur etiam apud S. Cyprianum.* 2. *teſtim.* (*h*) Favum.] κηροῦ, *videtur ſumptum pro,* κηρίου. *quod etiam eſt in aliquot libris.* (*i*) Meum.] *Compl. addit,* τὸ ἄριστον, optimum, *vulgata,* plantationum. (*k*) Adhuc.] *In aliquo eſt,* ὅτι, *& vulgata,* quoniam.

CAP. XXV.

(*a*) PRudentiam.] *Vulgata, & S. Cyprianus,* 3. *teſtim.* amicum verum. (*b*) Super omnia ſe ſuperpoſuit.] S. *Hieronymus in Eſa.* 50. omnia ſuperat. (*c*) Aſſimilabitur.] *Complut. in hac ſententia longius diſcedit a vulgata, & ſpeculo: ſed addit deinde hæc,* φόβος κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ, timor Domini initium dilectionis ejus: fides autem initium agglutinationis ejus: *quæ magna ex parte reſpondent vulgatæ.* (*d*) Saccum.] *Aliqui,* ὡς ἄρκος, tanquam urſus: *in vulgata utrumque conjungitur.* (*e*) Aſcenſus.] *Complut. addit* ὡς, *& vulgata,* ſicut aſcenſus. (*f*) Quæ non beatificabit.] *Vulgata,* beatificat. *In nonnullis codicibus eſt,* ἥτις οὐ παρακαλέσει τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐν στενώσει, quæ non conſolabitur virum ſuum in anguſtia. (*g*) Poteſtatem.] *In uno vetuſto eſt,* παῤῥησίαν, *& in Complut. additur,* ἐξόδου, *quod in vulgata,* veniam prodeundi.

CAP. XXVI.

(*a*) SUpplicavi.] *Complut.* ἐφοβήθην, timui: *quod in vulgata dictum eſt,* facies mea metuit. (*b*) Zelotypam.] *Hoc non reperitur in Græco: ſed videtur adjectum ab interprete ad exprimendam vim præcedentis dictionis,* ἀντίζηλος, *quæ ſignificat rivalem, id eſt, zelotypam in zelotypam, qualis Phenenna in Annam. Legantur quæ notata ſunt* 1 *Reg.* 1. (*c*) Ebrioſa.] *In nonnullis additur,* ϗ ῥεμβὰς, & vaga. (*d*) Non avertente ſe.] *Quod idem valet, ac ſi diceremus* non verecunda: *nam & hac notione ſæpe accipitur,* διατρέπομαι. *In aliquot libris eſt,* ἀδιατρέπτως, *ut conjungatur cum,* στήρισον, *ſine intermiſſione, nunquam declinans oculos firma.* (*e*) Stabilis.] *Addidit interpres ad explicationem,* mulieris: *qui quidem interpres, pro,* στέρνοις, *videtur legiſſe,* πτέρναις, *ita enim inquit,* ſuper plantas ſtabilis mulieris. *Complut. habet,* ἐπὶ στέρνοις εὐσταθέσι, *& interpretatur,* ſuper pavimenta ſtabilia. *Sequuntur autem & in ea & in quibuſdam manuſcriptis hæc:* τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, ϗ μὴ δῷς ἀλλοτρίοις τὴν ἰσχύν σου. ἀναζητήσας παντὸς πεδίου εὔγεων κλῆρον, σπεῖρε τὰ ἴδια σπέρματα πεποιθὼς τῇ εὐγενείᾳ σου. οὕτω τὰ γεννήματά σου περιόντα ϗ παῤῥησίαν εὐγενείας ἔχοντα μεγαλυνθῶσι. γυνὴ μισθία ἴση σιάλῳ λογισθήσεται, ὕπανδρος δὲ πύργος θανάτου τοῖς χρωμένοις λογισθήσεται. γυνὴ ἀσεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται, εὐσεβὴς δὲ δίδοται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον. γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν κατατρίψει, θυγάτηρ δὲ εὐσχήμων ϗ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται. γυνὴ ἀδιάντροπος ὡς κύων λογισθήσεται, ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην, τὸν κύριον φοβηθήσεται. γυνὴ ἄνδρα ἴδιον τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται, ἀτιμάζουσα δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνωσθήσεται. γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ. ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν αὐτοῦ διπλάσιος ἔσται. γυνὴ μεγαλόφωνος ϗ γλωσσώδης εἰς πολεμίων τροπὴν θεωρηθήσεται, ἀνθρώπου δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοιότροπος τούτοις, πολέμου ἀκαταστασίαις τὴν ψυχὴν διαιτηθήσεται. Filii, florem ætatis tuæ conſerva ſanum: & ne dederis alienis robur tuum. Cum requiſieris omnis campi fertilem ſortem; ſemina propria ſemina, fretus nobilitate tua. Sic progenies tuæ ſuperſtites, & fidentiam nobilitatis habentes magnificabuntur. Mulier mercenaria æqualis porco reputabitur: conjugata autem turris mortis utentibus reputabitur. Mulier impia iniquo pars dabitur: pia autem datur timenti Dominum. Mulier turpis infamiam conteret: filia autem honeſta etiam virum reverebitur. Mulier impudens ſicut canis reputabitur: quæ autem habet verecundiam, Dominum timebit. Mulier virum proprium honorans, ſapiens omnibus videbitur: inhonorans autem, impia in ſuperbia omnibus cognoſcetur. Mulieris bonæ beatus vir: numerus enim annorum illius duplex erit. Mulier clamoſa & linguoſa in hoſtium fugationem conſiderabitur. Hominis autem cujuſque animus ſimilibus moratus moribus, belli ſeditionibus vitam tranſiget.

CAP. XXVII.

(*a*) DEſperavit.] *Vulgata, & ſpeculum,* deſperatio eſt animæ infelicis. *Complut.* ἀπώλεσε πίστιν, perdidit fidem. (*b*) Nemo ipſum removebit ab ipſo.] *Videtur hoc valere, nemo hominum faciet illum dediſcere atque ex animo exuere improbitatem ſuam: vulgata, & ſpeculum,* & nemo eum abjiciet. *In uno vetuſto codice, & Complut. eſt,* ϗ ὁ εἰδὼς αὐτὸν ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ, & qui noverit eum, recedet ab eo. (*c*) Tuum.] *Complut.* αὐτοῦ, *& ſpeculum,* indulcabit os ſuum, *nec multo aliter quædam Biblia.* (*d*) Capietur.] *Nonnulli,* ἀπολεῖται, *& ſpeculum, & vulgata,* peribit: *& in utriſque etiam ſequitur,* facienti nequiſſimum conſilium: ſuper ipſum devolvetur: *ubi Complut.* αὐλισθήσεται, commorabuntur.

CAP. XXVIII.

(*a*) SErvans ſervabit.] *Sic vulg. & ſpeculum. Aliqui libri habent,* διαστηρῶν διαστηρίσει, confirmans confirmabit. (*b*) Tabitudinis, & mortis.] *Supplendum eſt ex ſuperioribus,* memento: *ſicut in ſequenti ſententia in poſteriori parte repetendum eſt,* memorare teſtamentum, &c. *In vulg. & ſpeculo alius habetur ſenſus. Complut. autem hic habet,* ϗ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον καταφθορὰν, ϗ θάνατον, & ne commineris proximo perniciem, & mortem. (*c*) Immittit.] *Sic etiam vulgata, & ſpec. nonnulli,* ἐμβαλεῖ, immittet. (*d*) Et ſecundum firmitatem rixæ exardeſcet.] *Hæc abſunt a vulgata, & in uno vetuſto, & in Complut. non habentur hoc loco, ſed paulo ante poſt illa,* ſecundum materiam ignis, ſic exardeſcet, *ſequitur,* κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης τὸ πῦρ αὐξηθήσεται, ſecundum firmitatem contentionis, ignis augebitur. (*e*) Maledicere.] *Videtur ſubintelligendum,* oportet; *aut quiddam hujuſmodi. In uno vetuſto, & Compl. eſt,* καταράσασθε, maledicite. *Vulgata, & ſpeculum, & S. Cypr.* 3. *teſt.* ſuſurro, & bilinguis maledictus. (*f*) Tertia.] *Sic iidem. In nonnullis hic, & in ſequenti ſententia,* δισσή, duplex. *In margine Vaticani codicis adſcriptum eſt,* γλῶσσα τριτὴ, τετρυπημένη, ligna perforata. (*g*) Poſſeſſionem.] *Sic S. Ambroſius* 1. *off. cap.* 3. *& S. Hilarius in pſal.* 140. *quamvis idem S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 22. *habeat,* aures tuas, *ſicut vulgata, & S. Cypr. lib.* 1. *epiſt.* 3. *& alibi ſæpe.*

CAP. XXIX.

(*a*) SIN autem.] *Dictum eſt, pro,* ſin minus, *ut alibi.* (*b*) Gratis.] *In aliquot libris eſt,* οὐ δωρεὰν, non gratis. *Et fortaſſe, quæ præcedunt, ita poſſent verti;* fraudavit ſe pecuniis ſuis, & acquiſivit illum inimicum gratis, *vel,* non gratis. (*c*) Multi propter nequitiam averterunt.] *In nonnullis eſt,* πολλοὶ οὖν, multi igitur. *Hoc videtur, ſibi velle, propter improbitatem, & ingratum animum eorum qui mutuum non reddunt, multos avertiſſe, aut ſeipſos a dando, aut facies eorum qui petunt, quare in Complutenſi eſt,* ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον, averterunt hominem. *In aliquot codicibus eſt,* οὐ χάριν πονηρίας. *& vulgata:* Multi non cauſa nequitiæ non fœnerati ſunt. (*d*) Fraudari gratis timuerunt.] *Nonnulli,* ἀποστερηθῆναι δὲ εὐλαβήθησαν, fraudari autem timuerunt. *Sanctus Ambroſius huc ſpectans, in lib. de Tobia, cap.* 3. *dixit:* Multi diſpendii cauſa non fœnerant; dum fraudem verentur. (*e*) Non contrahat rubiginem.] *In uno vetuſto codice, & Complut. eſt,* μὴ κατάκρυβε, *& vulgata,* non abſcondas illam ſub lapide in perditionem: *itemque Sanctus Ambroſius loco indicato, & de Nabuthe, cap.* 4. *niſi quod ibi habet,* in mortem. (*f*) Cellis tuis.] *Quaſi hoc dicat, quæ reponis in cellis tuis, idcirco reponas, ut ad eleemoſynam faciendam conferantur: aut, ſi qua aptior eſt hujus loci interpretatio. Sanctus Cyprianus de opere, & eleem. &* 3. *teſtim.* in corde pauperis: *itemque aliqua Biblia; licet multa,* in ſinu pauperis. (*g*) Roboris.] *In quibuſdam* ὁλκῆς, ponderis, virium. (*h*) Bona fidejuſſoris.] *In uno vetuſto, & Complut. eſt,* ἀγαθὴν ἐγγύην, bonam fidejuſſionem. *Sanctus Ambroſius iſtud,* bonam, *videtur conjunxiſſe cum ſuperioribus, de Tobia cap.* 4. *Ita enim inquit:* Gratiam repromiſſoris ne oblivíſcaris: dedit enim pro te animam bonam. (*i*) Et ingratus ſenſu derelinquet.] *Compl.* ἐγγυῶν φεύξεται ἁμαρτωλὸς, ϗ ἄχρηστος, ἐν διανοίᾳ καταλείψει, *& ita interpretatur,* fidejuſſiones fugiet peccator, & inutilis in cogitatione relinquet, &c. *Interpres videtur habuiſſe,* ἔγγυον φεύξεται, *& verba alio ordine collocata, ac partim etiam miſta ex utraque lectione,* ἄχρηστος, *&* ἀχάριστος. Repromiſſorem (*ita enim pleraque Biblia,*) fugit peccator, & immundus: bona repromiſſoris ſibi adſcribit peccator, & ingratus ſenſu derelinquet, &c. (*k*) Incidens.] *Poteſt intelligi de eo qui lucri cauſa & certa mercede pro alio ſpondet. In uno vetuſto eſt,* ἐμπεσέτω, incidat. *Complutenſis,* παραβαίνων ἐντολὰς κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς ἐγγύην, *& vulgata,* tranſgrediens mandatum Domini, incidet in promiſſionem, *& addit,* nequam. (*l*) Redemptiones.] *Conducendo, ſuſcipiendo in ſe opera facienda, vectigalia, ut redemptores, & publicani. Vulgata,* & qui conatur multa agere, *ſatis apte ad ſententiam.* (*m*) Recupera.] *Sanctus Ambroſius, de Tobia cap.* 23. recipe. (*n*) Incidas.] *Idem ibidem,* cadas. (*o*) Super minimum & magnum placeat tibi.] *Sic in nonnullis Bibliis, id eſt, ſive parva, ſive magna ſit domus* *tua, ea delecteris. Complut.* ἐπὶ μικρᾷ ϗ μεγάλα εὐδοκίαν ἔχε, ϗ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς, ſuper parva & magna complacentiam habe, & improperium domus tuæ non audies. *Vulgata*, improperium peregrinationis (*o*) Ad ingrata.] *Ad nullam gratiam acquirendam. Exigunt enim iſta a peregrino, quaſi debita. Vulgata*, & paſcet, & potabit ingratos.

CAP. XXX.

(*a*) Lucrabitur.] Ὀνήσεται. *Interpres fortaſſe habuit*, αἰνήσεται, *inquit enim*, laudabitur: *ac videtur tamen more deponentis ſumptum, ut alibi. Complut.* εὐφρανθήσεται, lætabitur. (*b*) Lætatus eſt] *In aliquo additur* ἐπ' αὐτῷ, *& vulgata*, in illo. (*c*) Refrigerans.] *Molliter tractans*, περιψύχων. *In aliquibus ſunt duæ dictiones*, περὶ ψυχῶν, *& vulgata*, pro animabus. *In nonnullis vere eſt*, περιψήχων, abſtergens. (*d*) Iuventute.] *Hoc loco ſubjunguntur in Complut. & vulgata, quæ in noſtra, & aliis Græcis ſunt paulo poſt*, & ne deſpicias ignorantias, (*vulgata*, cogitatus) illius: curva cervicem ejus in juventute. (*e*) Tibi.] *In quibuſdam additur*, ϗ ἔσαι σοι ὀδύνη ψυχῆς, *& vulgata*, & erit tibi dolor. (*f*) Tuam offendat.] *In aliquot libris eſt*, αὐτοῦ προσκόψῃς, ne in turpitudine illius offendas, *quomodo fere & vulgata*. (*g*) Et ne deſpicias ignorantias illius: curva cervicem ejus in juventute.] *Hæc in aliquot codicibus non habentur, in quibuſdam vero, & in vulgata paulo ſuperius, ut notatum jam eſt.* (*h*) Offuſa] *Nonnulli*, κεκλεισμένα, *& vulgata*, abſcondita. (*i*) Quaſi qui colligit.] *Hæc uſque in finem in Complut. & vulgata, & uno vetuſto codice ſunt cap. ſuo 33. Hic autem habent ſententiam, quæ in noſtra erit in extremo cap. 33. hujus editionis.* (*k*) Perveni.] *Quaſi ad metam optatam; votique compos factus ſum, ut multa ad hominum utilitatem pertinentia collegerim. In vulgata in cap. ſuo* 33. & ipſe ſperavi. (*l*) Puero.] *In aliquo libro eſt*, παιδείᾳ, diſciplina. (*m*) Amplifices] *Id eſt, ne ſis nimius, ne niminum urgeas, ac premas ullam carnem, ne brutorum quidem, nedum hominum.* (*n*) Sicut tu.] *Complut.* σοι, ὡς ἡ ψυχή σου, *& vulgata*, tibi quaſi anima tua. (*o*) Sicut teipſum.] *Vetuſtus codex*, ὡς ἀδελφόν, ὅτι ὡς τῇ ψυχῇ σου, ἐπιδεήσεις αὐτοῦ, quaſi fratrem: (*quod habet etiam vulgata, & Compl.*) quoniam tanquam animæ tuæ, egebis illius.

CAP. XXXI.

HOC *caput in vulg. & Compl. eſt.* 34. (*a*) Eruditus.] *In quibuſdam eſt*, πεπλανημένος, *quemadmodum & in noſtra paulo poſt: quod cum ſignificare poſſit & deceptum, & eum, qui multas oberrat regiones; ſeries ipſa orationis fecit, ut poſteriore potius notione accipiendum putaremus.* (*b*) Plura.] *Quaſi hoc dicat, his ipſis ſententiis, quas alios doceo, magna ex parte ipſemet uſus ſum, earumq; veritatem experiundo intellexi. In quibuſdam libris eſt*, τὰ πλάσματα, fictiones. (*c*) Non.] *Compl.* οὐδὲν, *& vulg.* nihil. (*d*). Subſannationes.] *Aliqui*, μωμήματα, maculæ, δωρήματα, donaria.

CAP. XXXII.

Caput *hoc in Complut. & vulgata eſt* 35. (*a*) Offert.] *In aliquo libro*, ὡς προσφέρων, quaſi qui offert. * Et judicabit juſti.] *Nonnulli libri habent*, δικαίοις. (*b*) Patientiam.] *Compl. addit*, ὁ κραταιὸς, *& vulgata*, fortiſſimus.

CAP. XXXIII.

HVjus *capitis verba uſque ad*, ſplendidum, *in vulgata, & in Complut. ſunt cap.* 36. *Vltima vero iſta ſententia eſt in iiſdam cap.* 30. *in extremo: cui loco etiam magis videtur convenire. Initium hujus capitis refertur apud Sanctum Auguſtinum*, 17. *de civit. cap.* 20.

CAP. XXXIV.

Caput *hoc in vulgata, & Complut. eſt* 31. (*a*) Somnus.] *In pleriſque, & ad marginem Vaticani eſt*, ὕπνον, *ut vertendum ſit*, infirmitas gravis digeret (*id eſt, amovebit,*) ſomnum. *In aliquo etiam eſt*, ἐκνίψει, eluet. (*b*) Dati ſunt in caſum.] *In nonnullis eſt*, ἐδέθησαν, ligati ſunt. (*c*) Et ſit.] *Aliqui*, ϗ ἔσαι αὐτῷ, & erit illi. (*d*) Choleræ.] *In aliquo eſt*, χολέρα, *& vulgata*, cholera. (*e*) In medio pomorum.] μεσοπωρῶν, *quaſi non expectato fine ſecundæ menſæ. Nonnulli*, μεσοπορῶν, *quaſi e media cœna abiens. Plerique*, ἀνάστα μεσοπορῶν, ἔμεσον, ϗ ἀναπαύσῃ, *quæ in vulgata*, ſurge e medio, & vome, & refrigerabit te. *Quo videtur ſpectaſſe Origenes hom. 2. in pſal. 37. loquens de confeſſione peccati.* (*) Labia.] *Vulgata*, labia multorum: & teſtimonium veritatis (*fortaſſe*, virtutis) illius fidele. S. *Ambr. de Nabuthe, cap.* 14. labia juſtorum, & teſtimonium bonitatis illius fiet. (*f*) Corda in contentione ſuperborum.] *In quibuſdam*, ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ, in corde ſuperborum in ebrietate. (*g*) Æquale.] *Vulg.* æqua vita hominibus vinum in ſobrietate: ſi bibas illud moderate, eris ſobrius. S. *Ambr. de Helia, c.* 12. Æqualis vita hominibus vinum in ebrietate: bibas illud moderate, ut ſis ſobrius. (*h*) In repetendo.] *Aliqui*, ἐν ἀπαντήσει, *& Compl. addit*, αὐτοῦ, in occurſu ejus.

CAP. XXXV.

(*a*) Rectorem.] *Sic ſolet interpres vertere*, ἡγούμενον, *S. Hieronymus in Ezech.* 45. Ducem te conſtituerunt: ne eleveris: ſed eſto inter eos, quaſi unus ex ipſis. *Eſt autem caput hoc in vulgata* 32. (*b*) Acroama.] *Retinuimus dictionem Græcam: qua boni etiam Latinitatis auctores utuntur ad ſignificandum narrationem, aut fabulam, quæ libenter audiatur. Vulgata addit negationem*, ubi auditus non eſt. *Complut. habet nonnullas varietates: ſed quæ a vulgata diſcrepent, neque cum ſententia ſatis conveniant.* (*c*) Alio dicente.] *In aliquo libro eſt*, ϗ ὅπου γέροντες, *& vulgata*, & ubi ſunt ſenes. (*d*) Doctrinam.] *In Compl. additur*, αὐτοῦ, *& vulgata*, ejus. (*e*) Comparationem.] *Aut afferet ſimilia aliorum facta ad ſui excuſationem, aut conferet ſe ad cœtum hominum ſibi ſimilium.* (*f*) Non exploratæ.] ἀπροσκόπῳ. *Vulgata*, laborioſæ. *Alii codices*, ἀπροσκόπτῳ, planæ, non impeditæ offendiculis. (*g*) Legi] *Complut.* κυρίῳ, *vulgata*, Deo, *ut ſæpe ſolet, pro*, Domino, (*h*) In Domino.] *Eadem*, ἐπ' αὐτῷ, in illo.

CAP. XXXVI.

VErba *hujus capitis uſque ad illud*: Et ego noviſſimus evigilavi, *habentur in vulgata & Complutenſi, cap.* 33. (*a*) Navis] *Sic vulgata*, πλοῖον. *Complut. mendoſe* πολλῶν, multorum. (*b*) Juſtorum.] *In pleriſque codicibus eſt*, δήλων, manifeſtationum: *& ſimilis loquutio eſt Num. 27. & in hoc eodem libro c. 45. non diſſimilis: Verum de iſta dictione alibi dictum eſt, & dicetur. Interpres videtur hic legiſſe*, δηλῶν, *& conjungit cum ſequentibus*, qui interrogationem manifeſtat; parabit verbum. *In nonnullis eſt*, [illegible] *itemque conſtruitur cum ſequentibus*, quaſi interrogationem manifeſtam, para verbum. (*c*) Duo, duo.] S. *Auguſt.* 11. *de civit. cap.* 18. bina, & bina: *reliqua, ut nos.* (*d*) Et ego noviſſimus evigilavi.] *Poſt hæc in vulgata & Complut. & uno vetuſto, ſequuntur illa quæ in noſtra, & aliis pleriſque græcis habita ſunt cap.* 30. quaſi qui colligit acinos, &c. *& S. Auguſt. q. 2. ad Simplicianum*: Ego noviſſimus vigilavi, quaſi qui racematur poſt vindemiatores: *omninoque optime cohærent.* (*e*) Et hæreditavi.] *In nonnullis eſt*, ϗ κατακληρονόμησον, & hæredita: *quod optime convenit, ſi conjungatur cum iis quæ in vulg. cap. 36. (ubi hæc uſque in finem habentur) præcedunt; in noſtra autem, & aliis pleriſque græcis ſunt in extremo fere cap. 33.* Congrega omnes tribus Iacob (& cognoſcant, quia non eſt Deus, niſi tu, ut enarrent magnalia tua) & hæreditabis eos, ſicut ab initio. *Compl. ſequitur ordinem vulgatæ, ſed habet*, ϗ κατεκληρονόμησα, *quod loco illi convenire non poteſt.* (*f*) Creaturæ.] *In aliquo eſt*, κτήμασι, poſſeſſiones. (*g*) Supplicum.] *Aliqui*, οἰκετῶν, *& vulgata*, ſervorum. (*h*) Manſuetudo.] *In Compl. additur*, ϗ ἴασις, & curatio: *quam dictionem habet etiam vulgata.* (*i*) Erranti.] *Alii*, ἀφαλλομένῳ, *aut*, ἐφαλλομένῳ, *quos videtur ſequutus interpres*, exiliens de civitate, &c.

CAP. XXXVII.

(*a*) Ineſt.] *Sic vulgata, quod Græce*, ἔνι. *Alii*, μένει, manet. (*b*) Conjocundatur in oblectatione.] *Vulgata*, in oblectationibus. *Nonnulli codices*, συνδιαιτᾷ ἐν εὐφροσύνῃ, (*ab aliquo abeſt*, ἐν,) convivit in lætitia. (*c*) Condolet.] *Sic vulgata, quod Græce*, συμπονεῖ, *& poſſet etiam verti*, ſimul laborat. (*d*) Bellum.] *Aliqui*, πολεμίου, *& vulgata*, contra hoſtem. (*e*) Tuis] *Hic in vulgata ſubjungitur ſententia illa*, noli conſiliari cum ſocero tuo, & a zelantibus te abſconde conſilium: *cujus ſimilis habetur paulo poſt in noſtra, & aliis græcis, præſertim in ſecunda parte*, noli conſiliari cum eo, qui te ſuſpectum habet, & a zelantibus te, abſconde conſilium. *Compl. vtroque loco hanc habet: Quædam Biblia manuſcripta illam priore loco, hanc poſteriore.* (*f*) Domeſtico.] *Quaſi, ut opinor, dicat, quem domi tuæ alis: nam hic minime omnium vellet opus abſolvi: in nonnullis libris eſt*, ἐπετείου. *Vulgata videtur utrumque conjunxiſſe & primum vocare operarium agrarium, hunc vero operarium annualum.* (*g*) Cordis.] *Nonnulli addunt*, πρόσωπον, ϗ τέσσαρα, vultus, & quatuor, *vulgata*, verbum nequam immutabit cor, ex quo partes quatuor, &c. (*h*) Alimento.] *Aliqui*, σοφίας, ſapientia, *vulgata*, re. S. *Auguſtinus*, 2. *de doctrina Chriſt. c.* 31. *priorem hujus ſententiæ partem refert ut habet vulgata*: qui ſophiſtice loquitur, odibilis eſt. (*i*) Fideles.] *Nonnulli*, πιστῷ, fideli: *nonnulli*, [illegible] laudabiles: *vulgata*, laudabilis. (*k*) Fidem.] *Aliqui*, δόξαν, *& vulgata*, honorem. (*l*) Labor.] *In nonnullis*, νόσος, *& vulgata*, infirmitas.

CAP. XXXVIII.

(*a*) Donationem.] *Sic vulg. In quibuſdam codd. eſt*, δόξαν, gloriam. (*b*) Illius.] *In Complut. additur*, ἀπὸ ἀνθρώπου, ab homine. (*c*) Non conſummabit.] *Nonnulli*, οὐ μὴ συντελεσθῇ, *& vulgata*, non conſummabuntur opera ejus. (*c*) Delictum.] *Complut.* ἀπόστρεψον πλημμελείας, *& vulgata*, averte a delicto. (*e*) Quaſi non ſis.] *Abeſt a vulgata, & ſpeculo.* (*f*) Suavitas odoris.] *Id eſt*, reperiri debet: *poteſtque referri vel ad ægrotos, vel ad medicos, vel etiam ad ſacerdotes. Sed in aliquot codicibus eſt*, εὐοδία, proſper ſucceſſus: *in aliquo*, εὐδοκία, beneplacitum. *Vulgata alium præfert ſenſum.* (*g*) Incidat.] *In uno*, ἐμπεσεῖται, *& vulgata*, incidet. (*) In abductione tranſit.] *Plerique*, παραμένει, *& vulgata*, permanet: *quod etiam locum habere poteſt propter ambiguitatem dictionis iſtius*, ἀπαγωγῇ, *nam & poteſt ſignificare abductionem a fletu, & abductionem a conſolatione. Nonnulli vero habent*, ἐν ἐπαγωγῇ παραμένει, in obductione (*de quo vocabulo jam notatum eſt*) permanet. (*h*) Secundum corda.] *Vulgata*, ſecundum cor ejus: *verba græca*, κατὰ καρδίας, *poſſent etiam ſignificare*, contra cor. *In aliquot libris eſt*, κατάρα καρδίας, maledictio cordis. (*i*) Ejus.] *Complut.* [illegible] *& vulgata*, judicii mei. (*k*) Sapientiam percipiet.] *Sic etiam vulgata, & optima eſt ſententia. In nonnullis eſt*, οὐ σοφισθήσεται, non percipiet ſapientiam. (*l*) Aſſiduitas.] *Sic videtur reddidiſſe interpres, quod eſt*, [illegible] *In nonnullis eſt*, ἐπιμονὴ, inſtantia. (*m*) Addiſcens pigro ferro.] [illegible] rudi, καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ. *Alii*, ἔργῳ, *aut* ἐν ἔργῳ, *aut*, ἔργα σιδήρου, *vulgata*, conſiderans opus ferri. (*n*) Durabit.] *In quibuſdam*, τήξει, liquefaciet: *vulgata*, uret. (*o*) Mallei.] *Nonnulli*, σφύρας, ϗ ἄκμονος, mallei & incudis. (*p*) Ambulabunt.] *In quibuſdam hæc ſequuntur*, ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται, in conſilio populi non requirentur: *quæ abſunt etiam a vulgata.* (*q*) Creaturam.] *Sic vulgata. Complut.* κτῆμα, poſſeſſionem. (*r*) Tantummodo accommodantis.] πλὴν τοῦ ἐπιδιδόντος, *aut*, ἐπιδιδόντος, *ut nonnulli. Et ſupplendum eſt, non artificum, quos commemoravi, eſt vera ſapientiæ operam dare, ſed tantum illius qui dat animam ſuam ad contemplationem legis.*

CAP. XXXIX.

(*a*) Vſque.] *Nonnulli*, ϗ ἕως, & uſque, *ut vulgata.* (*b*) Agri.] *In quibuſdam*, ἐπὶ ῥεύματος ὑγροῦ, ſuper fluxum humidum. *Vulgata*, ſuper rivos aquarum. (*c*) Quia.] *Iſtud*, ὅτι, *abeſt a nonnullis & a vulgata.* (*d*) Omnia enim in tempore ſuo quærentur.] *Abſunt hæc in vulgata. In Compl. vero & iſta ſunt, & illa præterea præcedunt*, ἐκ [illegible] τί τοῦτο; non eſt dicere, quid hoc eſt? (e) Omnia enim ad uſus ipſorum creata ſunt.] *Hæc non ſunt in vulgata : ſed pro his habentur illa, quæ modo dicebamus in ea abeſſe a ſuperiore loco* ; omnia enim in tempore ſuo quærentur. *Sanctus Hieronymus in Eccleſiaſtem ; cap.* 3. ne dixeris, quid eſt hoc, aut quid eſt iſtud? Omnia enim tempore ſuo requirentur. *Sanctus Auguſtinus, quæſt. 2. ad Simplicianum,* Collaudemus canticum, & non dicamus, quid hoc, vel quod hoc? Omnia enim in tempore ſuo creata ſunt. (*f*) Sua.] *In aliquo libro eſt,* αὐτοῦ, ejus. (*g*) Mandato.] *Nonnulli,* ἐν τῇ ἐντολῇ, in exortu. (*h*) Neceſſitates.] *Vulgata,* neceſſitate. *Nonnulli,* εἰς χεῖρας, in manus.

CAP. XL.

(*a*) IN ſepultura.] *Vulgata,* ſepulturæ. *Nonnulli,* ἐπιστροφῆς, reverſionis. (*b*) Multiplicant.] *Aliqui,* πληθυνεῖ, *& vulgata,* multiplicabunt. (*c*) Achi.] *Varie ſcribitur hæc dictio,* ἄχι, ἄχῃ, ἄχει, *de qua ſatis notatum eſt Gen. 41. Hic in vulgata duplicem videtur habere interpretationem : primum,* Sonant, *conjuncte cum ſuperioribus,* ſuper cacumen petræ ſonant, (*quaſi legeretur,* ἠχεῖ, *aut Dorice,* ἀχεῖ) *deinde,* viriditas. (*d*) Tuus.] *Abeſt iſtud,* σοῦ, *a pleriſque codicibus, & a vulgata.* (*e*) Timori.] *In nonnullis,* ἐν φόβῳ, *& vulgata,* in timore. (*f*) Operuerunt.] *Sic etiam vulgata. Aliqui,* ἐκάλυψεν, operuit, veſtivit.

CAP. XLI.

(*a*) ET, qui converſantur parœciis impiorum.] *Retinuimus verbum Græcum, ut alibi : quoniam non liquet, an hic ſenſus ſit,* & filii impiorum ſunt hujuſmodi, ut quieſcere non poſſint, ſed frequentibus ſedium mutationibus agitentur, *an, ut in vulgata,* & qui converſantur ſecus domus impiorum, *& in vicinia illorum.* (*b*) Altiſſimi.] *In quibuſdam hæc ſubjunguntur,* ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε, εἰς ἀπώλειαν, ſive enim multiplicamini ; in perditionem. (*c*) Cognati.] *Nonnulli,* ἀνθρώπου εὐγενὲς, hominis nobilis.

CAP. XLII.

(*a*) DE indifferenti venditione, & mercatorum.] *Conſiderandum, an poſſit etiam reddi,* de indifferentis venditione, *ut fiat oppoſitio quædam inter indifferentem, id eſt, quemvis hominem, & mercatorem. Nam verba Græca utramque ſententiam ferunt,* περὶ ἀδιαφόρου πράσεως. *In nonnullis eſt,* περὶ διαφόρου, de differenti, *aut,* controverſa. *In aliquo etiam ſequitur,* πράσεως ἐμπόρων, *ſine,* καὶ, de differenti venditione mercatorum. *Vulg.* de corruptione (*al.* correptione) venditionis, & negociatorum. (*b*) Mulieris.] *Vulgata,* viri. *Ab aliquot libris utrumque abeſt : quare utrumque videri poteſt adſcititium, & unum ab uno, aliud ab alio pro varia cujuſque intelligentia additum eſſe.* (*c*) Nonne.] *Sic vulgata. Sunt tamen, qui ſine interrogatione legant,* οὐκ ἐνεποίησε, non indidit, non permiſit. (*d*) Signum.] *Nonnulli,* σημεῖα, ſigna. (*e*) Et quatenus eſt.] καὶ ἕως ἐστι. *In uno vetuſto, & Compl.* ὅς ἐστι, *& vulgata,* qui eſt. (*f*) Tanquam ſcintillæ.] *Nonnulli,* καὶ ἕως σπινθῆρος, & uſque ad ſcintillam.

CAP. XLIII.

(*a*) EXitu.] *Sic enim vulgata. In quibuſdam libris eſt,* ἐν ἐνδόξῳ, in glorioſo. (*b*) Sufflans.] φυσῶν. *Nonnulli,* φυλάσσων, *& vulgata,* cuſtodiens. (*c*) Inſufflans.] ἐμφυσῶν. *In quibuſdam,* ἐκφυσῶν, *& vulgata,* exſufflans. (*d*) Feſtinavi.] *Sic etiam vulgata. Nonnulli,* κατέπαυσε, ceſſavit. (*e*) Oſtenſionem temporum,] *Aliqui,* χρόνου, temporis. *Vulgata,* oſtenſio temporis, *cætera hujus ſententiæ, ut hic. Compl. autem,* καὶ σελήνην ἐποίησεν εἰς στάσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξιν χρόνων, *&c.* Et Lunam fecit in ſtatum ad tempus ejus oſtenſionem temporum, *&c.* (*f*) Mutatione.] *Nonnulli,* ἐν ἀλλοιώσει, in mutatione. *Compl. quaſi de menſe ſit intelligendum,* αὐξανόμενος ἐθαυ[illegible] ἀλλοιώσει, auctus mirificavit mutatione. *Vulg.* creſcens mirabiliter in conſummationem. (*g*) Ornatus illuminans.] *Interpres videtur legiſſe,* [illegible], mundum illuminans. (*h*) Dominus.] *Ita etiam vulg. ſed be*[illegible] *habebat oratio,* mundum illuminans in excelſis Dominus. *Non ita in noſtra. In aliquo vetuſto, & Compl. eſt,* κυρίου, in excelſis Domini. (*i*) Et non deficient.] *In quibuſdam eſt,* καὶ οὐ μὴ ἐκκαυθῶσιν, *& in nonnullis Bibliis,* & non exardeſcent. *In aliquo codice utrumque conjungitur, hoc poſt illud.* (*k*) Voluntate.] *Nonnulli addunt,* αὐτοῦ, *& vulgata,* in voluntate ejus.] *In Compl. eſt alius ordo verborum : ſed noſter reſpondet vulgatæ.* (*l*) Jeſus.] *Vulgata.* Dominus Jeſus. *Aliquot libri habent,* ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους, plantavit in ea inſulas. (*m*) Proſper proceſſus, finis ejus.] *In pleriſque,* εὐοδοῖ ἄγγελος αὐτοῦ, proſperat angelus ejus. *Vulgata,* propter ipſum confirmatus eſt itineris finis. (*n*) In omnibus.] *Sic videtur reddidiſſe interpres illud,* τὸ πᾶν, *ſed poſſet etiam verti,* & quæ eſt conſummatio ſermonum, ipſe eſt omne.

CAP. XLIV.

(*a*) MAgnificentiam ſuam.] *In aliquo eſt,* τῇ μεγαλωσύνῃ αὐτοῦ, *& vulgata,* magnificentia ſua. (*b*) Habitationibus.] παροικίαις, *aut,* κατοικίαις, *ut aliqui.* (*c*) Permanebit.] *In nonnullis,* διαμενεῖ, *& vulgata,* permanet. (*d*) Ideo.] *Interpres videtur legiſſe,* ὅτι ἐγένετο, cum factum eſt. *A Complut. abeſt pars antecedens,* ideo fuerunt reliquiæ ipſi terræ : *pro quibus in vulg.* ideo dimiſſum eſt reliquum terræ. (*e*) In hæreditate.] *Compl.* κληρονομίαν, *& vulg.* hæreditatem.

CAP. XLV.

(*a*) DIlectum.] *In pleriſque libris initium capitis eſt in verbis proxime præcedentibus :* Et eduxit ex eo virum miſericordiæ invenientem gratiam in oculis omnis carnis dilectum, *&c. In vulgata eſt hic initium : ſed legitur,* Dilectus, *&c.* (*b*) Fecit.] *Complut. addit,* αὐτὸν, *& vulgata,* illum. (*c*) Stola.] *Nonnulli,* περιστολῷ, *vulgata,* zona. (*d*) Vaſis.] *Compl.* ἐν σκεύεσιν, *vulg.* coronavit eum in vaſis. (*e*) Torta cocco.] *In quibuſdam illud,* κεκλωσμένη, *eſt rectus : Compl.* κεκλωσμένῳ, *vulg.* torto cocco. (*f*) In mandatis ſuis] *A quibuſdam abeſt illud,* ἐν, in. *Compl.* αὐτῷ ἐντολὰς αὐτοῦ, ei mandata ſua, *vulg.* illi in præceptis ſuis. (*g*) Cum Dathan.] οἱ περὶ Δαθὰν, καὶ Ἀβειρών. *Notum eſt autem hac loquutione ipſos præcipue Dathan & Abiron ſignificari.* (*h*) Suæ.] αὐτοῦ, *Complut.* αὐτοὺς, *& vulgata,* illos. (*i*) Illis.] *Eadem,* αὐτῷ, illi. (*k*) Satietatem.] *Eadem,* ἐν πλησμονῇ, in ſatietate. (*l*) Pars tua hæreditas.] *In aliis,* μερὶς αὐτοῦ κληρονομίας, pars ejus hæreditatis, *aut,* μερὶς, καὶ κληρονομία, pars & hæreditas, *vulgata,* pars ejus, & hæreditas. (*m*) Statutum eſt illi teſtamentum.] *Complut.* ἔστη αὐτῷ διαθήκην, *& vulgata,* ſtatuit illi teſtamentum. (*n*) Secula.] *Eadem,* εἰς τὸν αἰῶνα, in æternum. (*o*) Filio.] *In uno vetuſto additur,* Ἰεσσαὶ, *& vulgata,* Jeſſe. (*p*) Vobis.] *Nonnulli,* ἡμῖν, nobis. *Vulgata,* ut daret ſapientiam in cor noſtrum.

CAP. XLVI.

(*a*) DEclinando.] *In quibuſdam,* τῷ ἐκτεῖναι, extendendo, *vulgata,* jactando. (*b*) Hoſtes.] *Sic etiam vulg. Nonnulli,* πολέμους, bella. (*c*) Eos.] *Alii,* αὐτὸν, *aut,* αὐτοῦ, *& vulgata,* eum. (*d*) Contra inimicum.] *Aut,* hoſtem, *ut vulgata. In quibuſdam eſt,* ἔναντι ἐκκλησίας, contra Eccleſiam. (*e*) In fide ſua fidelis viſionis.] *In nonnullis* ἐν ῥήματι αὐτοῦ, πίστει ὁράσεως, in verbo ſuo, fide viſionis : *in quibuſdam tantum,* ἐν ῥήματι αὐτοῦ, *Vulgata,* in verbis ſuis fidelis, quia videt Deum lucis. (*f*) Agni.] *Sic 1 Reg. 7. Compl.* ἀνδρὸς γαλαθηνοῦ, viri lactentis. *Vulgata,* viri inviolati.

CAP. XLVII.

(*a*) PRophetare.] *Complut.* ὁ προφήτης, *& vulgata,* propheta. (*b*) Dulces facit.] *Vulgata,* fecit. *Compl.* καὶ ἐξ ἤχου αὐτοῦ γλυκαίνειν μέλη, καὶ καθ᾽ ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν, & ex ſono ejus dulces facere modos, & quotidie laudabunt in canticis ſuis. (*c*) Regum.] *In uno vetuſto ad marginem, & in Complut. eſt,* βασιλείας, *& vulgata,* regni. (*d*) Cum hoc.] *Aliqui* μετὰ τοῦτον, poſt hunc. (*e*) Cui.] *Sic vulg. Alii,* ὡς, quoniam. (*f*) Quam ſapiens fuiſti.] *Optime conveniunt hæc omnia in ſecunda perſona : & ita collati codices. Compl. autem,* ὡς ἐσοφίσθη ἐν νεότητι αὐτοῦ, καὶ ἐνεπλήσθη, *& vulgata,* quemadmodum eruditus eſt in juventute ſua, & impletus eſt. (*g*) Compunctus ſum.] *Nonnulli,* καὶ κατανυγῆναι, & compungi, ac vexari, *aut, ut quædam biblia habent,* incitari. (*h*) Corrumpet opera ſua.] *Videtur interpres aſſequutus ſententiam. Nam,* οὐ μὴ διαφθαρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, *apte poteſt hoc ſignificare,* non corrumpet quicquam ex operibus ſuis, *quamvis & iſtud,* non peribit propter opera ſua.

CAP. XLVIII.

(*a*) SIC ter ignem.] *Complut.* τρὶς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, ter ignem de cœlo. *Vulgata,* & dejecit a ſe ignem terræ : *niſi & in illa ſit legendum,* ter. (*b*) Ante furorem.] *Longe meliore ſenſu, quam Complut.* πρὸς θυμὸν, ad furorem. *Vulgata,* lenire iracundiam Domini. (*c*) In amicitia decorati ſunt.] *Vulgata,* in amicitia tua decorati ſunt. *Alii codices,* οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοιμημένοι, qui in dilectione dormierunt. (*d*) Domui.] *Quidam,* ἐν τῷ οἴκῳ, *& vulgata,* in domo. (*e*) Ipſorum Gog.] *Alii,* αὐτὸν τὸν Γὼγ, ipſum Gog, *aut,* αὐτῆς τὸ ὕδωρ, ipſius aquam, *aut,* αὐτῶν τὸ ὕδωρ, ipſorum aquam. *Suſpicari licet, pro,* Γὼγ *ſcribendum eſſe,* γειῶν, *ex 2 Paral. 32.* (*f*) Nacherim.] *Alii,* Σενναχηρείμ, Sennacherim. (*g*) Et promovit.] *Hoc abeſt a nonnullis. In Complut. hujus loco eſt,* ἐκ Λάχεις, de Lachis. *Vulgata,* & ſuſtulit manum ſuam contra illos. (*h*) Promovit manus ejus.] *Alii quidam,* καὶ ἀπῆρε, *aut,* ἐπῆρε χεῖρα αὐτοῦ, *& vulgata,* & extulit manum ſuam.

CAP. XLIX.

(*a*) DEderunt enim cornu.] *In quibuſdam,* ἔδωκε τὸ κέρας, dedit cornu. *Vulgata,* dederunt enim regnum. (*b*) Et benefacere illis.] *Quidam,* καὶ κατορθῶσαι, & dirigere illos : *nonnulli,* καὶ κατώρθωσε, & direxit. (*c*) Oſſa pullulent.] *Pro his uſque ad,* Quomodo, *in Complut. eſt,* εἴη τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις, ſit memoria in benedictionibus. *Vulgata,* oſſa pullulent de loco ſuo : nam corroboraveruut Jacob, & redemerunt ſe in fide virtutis. (*d*) Populum.] *Nonnulli,* ναὸν, *templum.* (*e*) Et Neemiæ.] *In quibuſdam eſt,* καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς τῶν Νεεμίας, οὗ ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, τοῦ ἐγείραντος, & in electis fuit Neemias, cujus ad multum tempus memoria ejus, qui erexit, &c.

CAP. L.

(*a*) DUplicis.] διπλῆς, *quaſi ſupplendum ſit,* ὀχυρότητος, munitionis, *aut ejuſmodi quiddam ; cujus hodie fortaſſe non extet hiſtoria. In quibuſdam libris eſt,* διαπλῆς. *In Complutenſi eſt,* διπλοῦν ἀνάλημμα, ὑψηλὸν περίβολον ἱεροῦ, duplex reparatio, excelſus ambitus templi. *Vulgata,* duplex ædificatio, & excelſi parietes templi. (*b*) Receptaculum.] *In Complutenſi,* ἠλαττώθη δοχεῖα, imminuta ſunt receptacula. (*c*) Æs quaſi maris, perimetrum.] *Fortaſſe ſignificat, feciſſe mare æneum, ſupra modum amplum, & capax : & in aliquot codicibus eſt,* τὸ τρίμετρον, trimetrum. *Et ſatius eſt retinere verba Græca : quoniam & alia ſenſa ex ipſis elici poſſunt. Nonnulli pro,* χαλκὸς, *habent,* λάκκος, ciſterna, quaſi maris. *Interpres totam hanc ſententiam ſic reddidit,* remanaverunt (*al.* emanaverunt) putei aquarum, & quaſi mare adimpleti ſunt ſupra modum. (*d*) Ad obſidendum.] *Videtur dictum, pro,* ad propulſandam obſidionem. *In vetuſto codice eſt,* ἐν πολιορκήσει, in obſidione, dum obſideretur, *aut,* in obſidionem, *id eſt,* contra obſidionem. *Complut.* καὶ πολιορκήσας, & obſidens, *ſed vix ullo ſenſu. Interpres videtur legiſſe,* πολυωρῆσαι, *habet enim,* qui prævaluit amplificare civitatem. (*e*) Quam glorificatus eſt.] ὡς ἐδοξάσθη. *Interpres fortaſſe habuit,* ὃς, qui adeptus eſt gloriam. *Complut.* ἐδοξάσθης, glorificatus es. (*f*) Aras.] *In quibuſdam,* ἐπὶ βωμοῦ, *& vulgata,* in ara. (*g*) In magna domo.] *Sic vulgata, quod Græce eſt,* ἐν πλείστῳ οἴκῳ. *In uno vetuſto eſt,* ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ, in tota domo. *Complutenſis,* ἐν πλείστῳ ἤχῳ, in plurimo ſono. (*h*) Et iterant in adoratione ad oſtendendum.] *Vulg.* & iteravit orationem ſuam, volens oſtendere virtutem Dei. *Aliquot codices,* καὶ ἐδευτέρωσαν ἐν προσκυνήσει, ἐπιδέξασθαι, & iteraverunt in adoratione, ad accipiendam benedictionem, &c. (*i*) Ejus.] αὐτοῦ, *fortaſſe,* Simonis.

Vulgata, ut liberet eos in diebus ſuis. *Complut.* ϗ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν λυτρωσάτω ἡμᾶς, & in diebus noſtris liberet nos. (k) Phyliſtiim.] *In quibuſdam*, ϗ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες φυλιστιείμ, & viri habitantes Phyliſtiim. *Vulgata*, qui ſedent in monte Seir, & Phyliſtiim. (l) Scripſi.] *Complutenſis*, ἐχάραξε, ſcripſit, *ut vulgata.* (m) Sirach.] *In nonnullis additur*, ἐλεαζάρου, *aut*, ἐλεάζαρος, Eleazari, *aut*, Eleazar.

CAP. LI.

(a) ET in conſpectu aſtantium.] *Sic vulgata. In uno vetuſto, & Complut. eſt*, ϗ ἔναντι τῶν ἀνθεστηκότων μοι, & coram iis, qui ſtabant contra me. (b) Et nominis.] *Illud*, καὶ, *abeſt a nonnullis, & vulgata*, miſericordiæ nominis. (c) De medio ignis, ubi.] *Abeſt a Complutenſi iſtud*, οὗ, *itemque a vulgata, ſed hæc habet*, in medio ignis non ſum æſtuatus. (d) Regi calumnia linguæ injuſtæ.] *In quibuſdam eſt*, διαβολῇ, per calumniam. *In Complut. in recto, ſed habet*, ἐκ γλώσσης, a lingua. *Vulgata*, a rege iniquo, & a lingua injuſta. (e) Reſpiciens.] *Vulgata addit*, eram. *In quibuſdam libris eſt*, ἐνέβλεπον, inſpiciebam. (f) Inveſtigavi.] *Quidam*, ἴχνευον, *& vulgata*, inveſtigabam. (g) In factione famis.] *Ita etiam Complutenſis. Alii*, ϗ ἐν ποιήσει μου, & in operatione mea. *Vulgata*, in faciendo illam confirmatus ſum. (h) Luxi.] *Vulgata*, & in ſapientia ejus luxit anima mea, & ignorantias meas illuminavit. *Quædam tamen Biblia manuſcripta habent*, & inſipientiam ejus luxi: *quod valde convenit noſtræ. In quibuſdam codicibus eſt*, ἐπενόησα, *& in nonnullis*, ἀπενοήθησα, & ignorantias illius cogitavi, *aut*, agnovi. (i) Cum eis.] *Aliquot*, μετ' αὐτῆς, *& vulgata*, cum ipſa, *in qua etiam, ut in Complut. alius eſt ordo verborum. Nam hanc ſententiam præcedit illa, quæ in noſtra ſequitur*, & in purificatione, (*vulgata*, agnitione) inveni eam. (k) In his.] *Nonnulli*, ϗ λέγετε (*Compl.* ἢ τί λέγετε) ἐν τούτοις; *Vulgata*, & quid dicitis in his?

OSEE.

CAP. I.

(a) IN Oſee.] *Apud Sanctum Hieronymum in editione, quæ præfert titulum lxx, (ſed ejus tempore vulgata erat, & cum aliis interpretationibus miſta, quamque nos poſthac vetuſtiorem dicemus) legitur*; ad Oſee, *ut in Compl. & apud Theodoretum*, πρὸς ὡσηέ. *Sed idem Sanctus* Hieronymus *in comm. non aliam lectionem agnoſcit, quam*, in Oſee. (b) A poſt Dominum.] *Optime reſpondet* Hebræo. *In editione vetuſtiori fortaſſe per incuriam librarii eſt tantum*, poſt Dominum. *Compl.* ἀπὸ τοῦ θεοῦ, a Deo. *Vulgata*, a Domino. (c) Juda.] *Sanctus Hieronymus*: Pro Jehu, in editione vulgata legitur Juda. Sed hoc mihi videtur non vitio lxx interpretum, ſed ſcriptorum inoleviſſe imperitia, &c. *Theodoretus quidam habet*, Jehu. (d) Abſque miſericordia.] *Sequuti ſumus vetuſtiorem, & vulgatam noſtram; quamvis*, οὐκ ἠλεημένη, *poterat ſatis apte verti*, miſericordiam non conſequuta. *In uno codice eſt*, οὐκ ἠγαπημένη, non dilecta: *cujus lectionis facit etiam mentionem Sanctus Hieronymus. Sed magis probat*, οὐκ ἠλεημένη. *Complut.* ἀνελεημοσύνη, vacuitas miſericordiæ. (e) Bello.] *In multis additur*, οὐδὲ ἐν ἅρμασιν, neque in curribus: *quod neque in vetuſtiore, neque apud Theodoretum, neque in vulgata eſt.* (f) Erat.] *Sic etiam Theodoretus. Compl. autem*, ἔσται, erat: *& ita apud Sanctum* Hieronymum *etiam in vetuſtiore.*

CAP. II.

(a) DEſertum.] *Apud S. Hieron.* ut deſertum, *& in aliquot libris*, ὡς ἔρημον. *Complut.* ἐν ἐρήμῳ, in deſertum. (b) Oleum.] *In aliquo libro eſt*, ϗ τὸ ἔλαιόν μου, & oleum meum, *ſicut apud S. Hieronymum. In nonnullis vero*, ὁ οἶνός μου, ϗ τὸ ἔλαιόν μου, vinum meum, & oleum meum. (c) Reædificabo.] ἀνοικοδομήσω, *quaſi*, exaggerabo, *ut valeat idem, quod in Compl. & apud Theodoretum eſt*, φραγήσομαι, *& apud* S. Hier. obſtruam. (d) Ipſi Baal.] τῇ βαάλ. S. *Hieron. inquit quoſdam male* βαάλ, *&* βααλείμ, *legere feminino genere, cum ſint legenda maſculino. In Græcis exemplaribus utroque modo legitur. Nam hoc eodem capite paulo poſt*, ἐν αἷς ἐπέθυεν αὐτοῖς, *non* αὐταῖς. (e) Ea.] *Sic etiam hebræus, & chaldæus. Apud* S. *Hier.* eam. (f) Et volatilia cœli, & reptilia terræ.] H*æc inquit* S. Hieron. obelo eſſe prænotanda. (g) Ad aperiendam intelligentiam ejus.] S. *Hier.* Hoc interpretatus eſt Symm. εἰς θύραν ἐλπίδος, id eſt, in oſtium ſpei: Theodotion, ἀνεῷξαι τὴν ὑπομονὴν αὐτῆς, id eſt, aperire patientiam, vel expectationem ejus. (h) Humiliabitur.] *S. Hieron.* Quod Symm. interpretatus eſt, κακωθήσεται, id eſt, affligetur, Theodotion, ἀποκριθήσεται, id eſt, reſpondebit, Aquila, ὑπακούσει, id eſt, obediet, nos ab hebræo κατὰ λέξιν, magis accipimus, id eſt, præcinet. (i) Te.] *A quibuſdam abeſt iſtud*, σε. *In Compl. & apud Theodoretum*, αὐτοὺς, *& apud S. Hieron.* eos. (k) Et cognoſces Dominum.] *Apud eoſdem*, ϗ ἐπιγνώσῃ, ὅτι ἐγὼ κύριος, & ſcies, quia ego Dominus. (l) Diligam non dilectam.] *Cæteri libri, & Theodor.* ϗ ἐλεήσω τὴν οὐκ ἠλεημένην: *& apud S. Hier.* miſerebor ejus, quæ fuit abſque miſericordia.

CAP. III.

(a) CUM vinaciis.] *Idem videtur valere*, μετὰ σαφίδος, *ac ſi eſſet*, μετὰ σαφίδων, *ut Complut. Aquila*, παλαιά, vetera. *Symm.* ἀκάρπους, ſteriles, *ut interpretatur S. Hieron.* (b) Conduxi.] *In Complut. additur*, αὐτήν· *& apud* S. *Hier.* eam. (c) Et Nebel vini.] S. *Hieron.* Cæteri interpretes, ἡμίκορον hordei tranſtulerunt, id eſt, mediam partem cori, quæ facit quindecim modios. (d) Super me.] ἐπ' ἐμοί, *& paulo poſt*, ἐπὶ σοί, *quaſi*, expectando me, expectando te. *Sed apud* S. *Hieron. eſt*, mihi, *&* tibi. (e) Viro.] *In cæteris libris ſequitur*, ἑτέρῳ, alteri: *quod etiam per typographi incuriam irrepſit in noſtram: nam in Vaticano non eſt.* S. *Hier.* Quodque jungitur in editione vulgata, neque eris alteri viro; alteri, in hebraico non habetur, *&c.* (f) Manifeſtationibus.] S. *Hieron. refert Aquilam tranſtuliſſe* φωτισμοὺς, illuminationes: *ac de iſta dictione multa & ipſe, & Theodoretus.* Ἄνευ θεραφείμ, vel ſi placet, θεραφείν, ut Gen. 31. 34. התרפים. Aq. μορφώματα, Symm. θεραφείν. Hier. in libro Quæſtion. Ebraic. תרפים. Aquila, μορφώματα, *id eſt, figuras & imagines interpretatur.* Idem in comment. ad hunc locum, תרפים *proprie appellantur*, μορφώματα, *id eſt, figuræ & ſimulachra.* Si eundem recte capio, Aquila hoc loco, φωτισμοὺς, tranſtulit, id eſt, illuminationes. Forte quod illuminando docerent ac patefacerent futura. Qua ratione vocantur a paraphraſte Chaldæo Jonatha מחוי, id eſt, *indicantes*, & a Græcis lxx, δῆλοι, id eſt, manifeſtationes, alibi Chaldæus interpretatur צלמניא, id eſt, ſimulachra, & Græci εἴδωλα, id eſt, idola. De his Triſmegiſtus in Aſclepio, *Videſne*, inquit, *ſtatuas animatas ſenſu, & ſpiritu plenas & talia facientes? ſtatuas futurorum præſcias, &c.* Marſilius Ficinus in libello de vita cœlitus producenda, cap. 13. *Triſmegiſtus ait Ægyptios ex certis mundi materiis facere conſueviſſe imagines, & in eas opportune animas dæmonum inſerere ſolitos, atque animam avi ſui Mercurii, itemque Phœbi cujuſdam & Iſidis Oſiridiſque ſic in ſtatuas deſcendiſſe, profuturas hominibus vel etiam nocituras.* & quæ ſequuntur. *Druſ.* Apud quem vide plura. (g) In noviſſimis.] *In aliquot codicibus eſt*, ἐπ' ἐσχάτου, *apud* S. *Hieron.* in noviſſimo die.

CAP. IV.

(a) SAnguines.] *Complut.* αἷμα ἐφ' αἵμασι, ſanguinem in ſanguinibus. *Apud* S. *Hieron.* & ſanguinem ſanguini miſcuerunt. (b) Tecum.] *Sic etiam* S. *Hieron. & Theodoretus. Alii libri*, μετ' αὐτοῦ, cum eo. (c) Accipiunt.] *Ita Theodoretus. Plerique autem*, λήψονται ἄλλοι, *& apud* S. *Hieron.* accipient alii. *Quidam*, λήψονται λαοὶ, accipient populi. (d) Ad cuſtodiendum.] τοῦ φυλάξαι, ÷ *reſpondet Hebræo. Compl.* τοῦ μὴ φυλάξαι, *& apud* S. *Hieron.* ut non cuſtodirent. (e) Auguriis.] *Sic apud* S. *Hieron. quod græce eſt*, ἐν συμβόλοις, in ſignificationibus. *Eſt enim communius quiddam, quam augurium.* (f) Ejus.] *In aliquo libro eſt*, αὐτῶν, *& apud* S. *Hier.* ſuis. (g) Initiatis.] *Aquila*, ἐνηλλαγμένων, mutatis, *ut* S. *Hier. interpretatur. Symm.* ἑταιρίδων, ſcortis, *Theodotio*, κεχωρισμένων, ſeparatis. (h) On.] ὤν. *Ita etiam Theodoretus: atque inquit eſſe nomen idoli in Bethel. Legenda ſunt quæ & ipſe, & S. Hieron. de hac re afferunt. Alibi apud Theodoretum ſcribitur*, ὤν, *ejuſque alia affertur explicatio. Hic in pleriſque libris eſt*, εἰς οἶκον ἀδικίας. *S. Hier.* Pro domo ὤν, in quibuſdam exemplaribus & maxime in Theodotione legitur, οἶκον τῆς ἀδικίας, id eſt, domum iniquitatis: quod Aquila, & Symm. interpretati ſunt, οἶκον ἀνωφελῆ, id eſt, domum inutilem. *Theodoretus illud* ἀδικίας, (*aut, ut in Schol.* ἀθεΐας, impietatis) *tribuit Symmacho: iſtud vero*, οἶκον ἀνωφελῆ, *Aquilæ, & Theodotioni.* (i) Viventem Dominum.] *Sic etiam Theodoretus. Compl.* ζῇ κύριος, *& apud S. Hieron.* vivit Dominus. (k) Provocavit Chananæos] *Hæc notat S. Hieron. non haberi in hebræo.* (l) Tu es] σὺ εἶ. *Aliquot libri*, σύνει, ſimul es. *In nonnullis, & apud Theodoretum eſt*, συσσεῖ, καθάπερ πνὸς συστροφὴ τῆς ἐμῆς ὀργῆς ὑποσυρούσης αὐτήν· *& apud S.* Hieron. ſibilabit. *Sym.* ἔδησεν ἄνεμον ἐν πτέρυξιν ἀνέμου, *quæ S. Hier. ſic reddit*, velut ſiquis liget ventum in alis venti.

CAP. V.

(a) ITabyrium.] *Docet S. Hieron. ſic eſſe a lxx nominatum montem Thabor.* (b) Injuria] ἡ ὕβρις, *& S. Hieron. teſtatur eodem modo Symmachum eſſe interpretatum, Aquilam vero, & Theodotionem*, ἀλαζονείαν, id eſt, ſuperbiam, *cap.* 7. ὕβρις *vertitur*, contumelia. (c) Rubigo.] *Pro hoc inquit S. Hieron. Aquilam dixiſſe*, neomenias, *Symmachum, & Theodotionem*, menſem. (d) Et cleros eorum.] *S. Hieron.* id eſt, cum poſſeſſionibus, quas in diviſionem terræ ad menſuram funiculi ſuſceperunt. (e) Legatos.] *Sanctus Hieronymus*, Non habetur in hebræo. (f) Jarim.] *Sanctus Hieronymus*, Ubi lxx poſuerunt Jarib; nos juxta Symmachum ultorem vertimus: nam Aquila, & Theodotion judicem interpretati ſunt. (g) Sanare.] *Sic hebræus. Alii*, διασῶσαι, ſalvare, *aut*, ῥύσασθαι, liberare, *ut apud Sanctum Hieronymum.* (h) Dolor.] *Nonnulli*, τὴν ὀδύνην, *& apud Sanctum Hieronymum*, nec ceſſare faciet à vobis dolorem, *qui etiam teſtatur, Aquilam dixiſſe*, ἐπίδεσιν, *ſive*, σύνδεσμον, id eſt, colligationem, ſive conjurationẽ. Quæret fortean aliquis, harum rerum non indiligens ſcrutator, cur dicat Aquilam vertiſſe ἐπιδ. ſive συνδ. An utrumque edidit? Aut in una verſione poſuit ἐπίδεσιν, & in altera, σύνδεσμον? Jam vero σύνδεσμος, non eſt conjuratio, ſed colligatio aut vinculum, niſi forte ut קשר *ligo* formatur apud Ebræos nomen קשר, quod conſpirationem ſive conjurationem denotat: ita σύνδεσμος hoc loco eſt conjuratio, quam ſimiliter *ligam* vocant Galli, nempe a ligando. Nam ſimul ſe colligant qui ſimul conjurant & conſpirant. *Druſ.*

CAP. VI.

(a) RApuit.] *Reſpondet Hebræo. Cæteri libri, & Theodoretus*, *& apud Sanctum Hieronymum*, verberavit. (b) Curabit.] *Ita apud Sanctum Hieronymum, quod Græce eſt*, μοτώσει, *quaſi linamen immiſſo curabit.* Μοτώσει] indito penicillo vulnerario curabit. Hiero *proprie* μοτὰ *appellantur linteola, quæ inſeruntur vulneribus, ut putrid carnes comedant & extrahant purulentias. Artiſque medicorum eſt gra vulnera longo ſanare tempore, & per dolorẽ reddere ſanitatem.* Lex. Heſych. Μοτώσει, ἰάσεται δι' ὀθονίων. lego μοτώσει, & ἰάσεται δι' ὀθονίων expono, curat adhib tis linteolis. Nihil verius. Sic etiam lego apud Sudam ſive Suidam, μοτώσει, ἰάσεται δι' ὀθονίων, ubi vulgo μηλώσειεν. Uterq; hinc deſumpſit, ut credibile eſt. *Druſ.* Alii,

Alii vertunt, turbabit. (c) Meum.] Theodoretus, & Compl. σου, & apud S. Hier. tuum. (d) Quam ſacrificium.] Loquutio uſitata: ſubintelligitur enim, magis, quod in ſequenti membro exprimitur apud Sanctum Hieronymum. Hic tamen cæteri libri, & Theodoretus habent, καὶ ἢ θυσίαν, & apud eundem, & non ſacrificium. (e) Præteriens.] Sic apud Sanctum Hieronymum, quod græce, παραβαίνων. In Complut. παραπικραίνων, exacerbans. (f) Ibi contempſit me Galaad.] Sic habet, & interpungit etiam Sanctus Hieronymus in comment. licet in textu addat, enim. Complut. ἐκεῖ κατεφρόνησάν μου, ibi contempſerunt me: ac deinde quaſi ab alio initio, Galaad, &c. Apud Theodoretum videtur legi, ἐκεῖ γὰρ κατεφρόνησέ μου. κατεφρόνησέ μου Γαλαάδ, Ibi enim contempſit me: contempſit me Galaad. (g) Et fortitudo tua viri piratæ.] S. Hieron. refert ex Symmacho, & fauces tuæ, quaſi viri inſidiatoris. (*) Fauces tuæ.] חכך. Notum ut חך palatum deſignet. Antiqui quandoque fauces reddunt, ut ibi, Adhæſit lingua mea faucibus meis; alias, palato meo. Non memini legere in numero multitudinis. Quo minus placet interpretamentum Hieronymi, & quaſi fauces virorum latronum, ac ſi eſſet. כחכי. Idem in comment. Denique Symmachus manifeſtius interpretatus eſt, & fauces tuæ quaſi viri inſidiatoris. Druſ. (h) Viam.] In cæteris libris ſequitur, κυρίου, & apud S. Hier. Domini: quod non eſt in hebraico. Symm. referente S. Hieronymo, Societas ſacerdotum in via interficiebant Sychem: Theodotio, abſconderunt ſacerdotes viam, interficiebant in dorſo: Aquila, participatio ſacerdotum in via occidebant humeros. (i) Juda.] In cæteris libris & apud Theodoretum ſequuntur hæc, ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ, dimiſit meſſem ſuam: quæ neque apud S. Hier. habentur.

CAP. VII.

(a) CUM ſanarem ego Iſrael.] Apud Theodoretum hæc conjunguntur cum ſuperioribus. (b) Revelabitur.] Sic etiam Theodoretus. Complut. ἀπεκαλύφθη, & apud S. Hier. revelata eſt. (c) Ingredietur.] Ita apud Theodoretum. In Complut. rurſus εἰσῆλθεν, & apud S. Hieron. ingreſſus eſt. (d) Cogitationes.] Theodoretus ex Aquila, & Symmacho, ἐπιτηδεύματα, & S. Hieron. in ſua, adinventiones. (e) Reges.] Sic etiam apud S. Hieron. & Theodoretum. In aliis libris eſt βασιλέα, regem. (f) Deuſtionis a flamma.] Theodoretus videtur habuiſſe, εἰς κατάκαυμα τῆς φλογός, & apud S. Hier. eſt, in deuſtionem flammæ. Compl. ἐπὶ τῆς καυστικῆς φλογός, ſuper deurentem flammam. (f) Ipſum.] In Compl. & apud Theodoretum eſt, ὅλου, & apud S. Hier. totum. (h) Præcipitarentur.] Verbum, καταῤῥάσσειν, manifeſto S. Hier. agnoſcit. Ita enim inquit, Hoc enim juxta lxx ſignificant cataractæ, quæ non ſurſum levant, ſed allidunt deorſum. Habet etiam Theodoretus: pro quo teſtatur cæteros interpretes dixiſſe, ἐνεδρεύειν, cum inſidiarentur. Complut. autem, ἐν τῷ καταποντίζεσθαι. (i) Clibanus.] In cæteris ſequitur, καιόμενος, & apud S. Hier. ardens. (k) Non fuit.] Ita etiam Theodoretus. Complut. οὐκ ἔστιν, & apud S. Hier. non eſt in eis, qui invocet me. (l) Inſipiens.] Aut, inſenſata, ἄνους. enim (inquit S. Hier.) utrumque poteſt exprimere. Addit idem ab Aquila, & Symmacho dictum eſſe θελγομένη, ἢ ἀπατωμένη, lactata ſive decepta. Scribo ἀπατημένη, id eſt, decepta, vel potius deceptu facilis, id eſt, εὐαπάτητος. Cæterum ambigo an Symm. ita verterit. Nam Proverb. 1. פתי. Theod. ἀπατημένος, Videtur ergo potius Theod. eſſe. Adi ad Quæſita mea, epiſt. 45. Druſ. (m) Reſilierunt.] Hoc agnoſcit ex lxx S. Hier. (n) Meticuloſi ſunt] Teſtatur idem nonnullos codices habuiſſe, δειλαιοί, quamvis alios, δῆλοι, manifeſti: quomodo etiam Theodoretus. Idem S. Hier. inquit hoc Symm. eſſe interpretatum, interitum, Theodotionem miſeriam.

CAP. VIII.

(a) IN ſinu eorum, quaſi terra.] S. Hieron. teſtatur ita ſolos lxx dixiſſe, Aquilam autem, & Symmachum, & Theodotionem, in gutture tuo ſit tuba. Apud Theodoretum eſt, ὡς γῆ ἄβατος, ὡς σάλπιγξ, quaſi terra invia, ſicut tuba: ut videantur admiſtæ diverſæ interpretationes In cæteris libris, pro, σάλπιγξ, eſt, ἀλώπηξ, vulpes. (b) Averſatus.] Apud S. Hieron. fortaſſe culpa librarii eſt, averſata. Complut. ἀπεῤῥίψατο, projecit. (c) Sibimetipſis regnaverunt.] Apud S. Hieron. ex ſemetipſis. Ac fortaſſe verba iſta, ἐβασίλευσαν, ἦρξαν, tranſitive accipienda ſunt, fecerunt regem, fecerunt principes. (d) Seducens.] Teſtatur S. Hier. & ex parte etiam Scholiaſtes, Theodotionem dixiſſe ut lxx, πλανῶν, Aquilam, errantibus, ſive converſis, Symmachum, inconſtans, vel, inſtabilis, id eſt, ἀκαταστατῶν, quintam editionem, ῥεμβεύων, vagus, & fluctuans. (e) In peccata facta ſunt ei altaria dilecta.] Apud S. Hieron. in peccatum. In Complut. illud, in peccata, conjungitur cum antecedentibus: deinde ſequitur, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ θυσιαστήρια ἐπλημμελημένα, & facta ſunt ei altaria delicta. (f) Dilecta.] Abeſt a cæteris libris, & S. Hieronymo: habet Theodoretus. (g) Et in Aſſyriis immunda comedent.] S. Hieron. & in comm. habet, comederunt, & inquit hoc in hebraico non haberi, & idcirco obelo prænotandum: repetuntur ſequenti cap. (h) Earum.] Alii, αὐτοῦ, & apud S. Hier. ejus.

CAP. IX.

(a) COmedent.] Sic cap. ſuperiore. S. Hieron. & Theodoretus, comedit. (b) Eorum.] Abeſt iſtud αὐτῶν, a Complut. S. Hier. & Theodor. panes animarum eorum. (c) Vadunt.] Alii, πορεύσονται, & apud S. Hier. ibunt. (d) Machmas.] Inquit S. Hieron. cæteros interpretatos eſſe, deſiderabile, ut conjungatur cum ſequentibus, deſiderabile argentum, &c. (e) Qui à ſpiritu agitatur.] Sic explanat Theodoretus dictionem, πνευματοφόρος. Apud S. Hieron eſt, qui habebat ſpiritum. (f) Amentia.] Aquila, ἐγκότησις, quam (inquit S. Hieron.) nos vel iracundiam, vel memoriam doloris in latino poſſumus dicere. (g) Scopum.] Σκοπόν. Etiam Nahum, cap. 3. ubi in aliis eſt, ὡς συκαῖ καρποὺς ἔχουσαι, in Vaticano eſt, σκοποὺς ἔχουσαι. quare videndum, an ſic ſignificare poſſit fructum primum, quemadmodum habet hebræus. In cæteris codicibus, & apud Theodoretum eſt, ὡς σῦκον, apud S. Hier. ſicut ficum. (h) Abominabilis, ſicut dilecti.] Teſtatur S. Hier. ſe in aliis exemplaribus legiſſe, & facti ſunt dilecti, quaſi abominabiles. (i) Caro mea ex eis.] Idem teſtatur eodem modo vertiſſe Theod. alios autem, receſſio mea. (k) In captionem præbuerunt.] Alii, πάρεστι. Compl. παρέστησεν, & apud S. Hieron. præbuit: qui etiam notat quod lxx dixerunt, θήραν, id eſt, venationem, ſive capturam: Aquilam, & Symmachum, & Theodotionem dixiſſe petram duriſſimam.

CAP. X.

(a) BOnas habens propagines.] Sic putat S. Hieron. recte verti, quod lxx dixerunt, εὐκληματοῦσα. Addit autem hæc, Pro vite frondoſa Aquila interpretatus eſt, ἔνυδρον, quam nos aquoſam, vel, ἔξοινον, poſſumus dicere, eo quod vini perdat ſaporem: Symmachus, ὑλομανοῦσαν, quæ tota in frondibus creverit. Idem refertur in Schol. (b) Ejus.] Compl & Theodor. αὐτῶν, & apud Hier. eorum. (c) Domus On.] In multis ſequitur, ἀδικίας, injuſtitiæ, itemque paulo poſt. Vide, quæ notata ſunt cap. 4. (d) Jarim.] S. Hieron. Pro Jarib in præſenti loco Symm. interpretatus eſt, ὑπερμαχοῦντι, id eſt, præſuli, & defenſori. (e) In domo Ephræm ſuſcipiet.] In aliis ſequitur, αἰσχύνην, & apud S. Hier. confuſionem. Sed, in domo, &, confuſionem, videri poſſunt duæ interpretationes. Quare in vulgata noſtra tantum eſt, confuſio Ephraim capiet. (f) Cremium.] Symm. ἐπίζεμα, volens (inquit S. Hier.) oſtendere ferventis ollæ ſuperiores aquas, &c. (g) Bellum.] S. Hier. & per interrogationem, & ſine interrogatione explanat: apud quem ſequitur, ſuper filios iniquitatis venit, ut corrumperet (fortaſſe legendum, corriperet) eos. Sed in multis libris, & apud Theodoretum, ἦλθε παιδεῦσαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου, venit ad corripiendum eos ſecundum voluntatem meam. (h) Scientiæ.] In pleriſque, & apud Theodoretum ſequitur, ὡς ἔτι, (aut, ἔστι) καιρὸς, & apud S. Hier. quoniam eſt tempus. Sed rurſus videntur duæ interpretationes, ſcientiæ, &, adhuc tempus. (i) Impietatem.] Compl. ἀσεβείας, apud S Hier. Quid reticetis impietates: & de iſto reticendi verbo diligenter diſputat. (k) Peccatis.] ἁμαρτήμασι. In cæteris, & apud Theodoretum, ἅρμασι, & apud S. Hier. curribus. Sed in ſua tralatione, in viis tuis, quod in hebræo eſt in numero ſingulari. Nomine autem viæ & viarum ſæpe ſignificantur peccata. (l) Hieroboam.] In uno codice vetuſto eſt, ἱεροβαάλ. & apud S. Hier. Hierobaal: nec dubitat Gedeonem ſignificari, non autem Hieroboam filium Nabat, ut quidam male ſunt opinati. Cum S. Hier. conſentit Theodoretus. (m) A facie injuſtitiæ malitiarum veſtrarum.] Vulgata, a facie malitiæ nequitiarum veſtrarum. Cæteri codices græci, ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν, & apud S. Hier. in vetuſtiore, a facie malitiarum veſtrarum. Euſebius Cæſ. 9. Evang. Demon. pro, κακιῶν, habet, ἀδικιῶν, injuſtitiarum.

CAP. XI.

(a) PRojecti ſunt.] Deeſt in Compl. (b) Vocavi.] Sic apud Sanctum Hieronymum etiam paulo poſt: Græce eſt, μετεκάλεσα, revocavi, reduxi. (c) Ligavi pedes.] Sic putat Sanctus Hieronymus recte verti, συνεπόδισα, quamvis in textu vetuſtioris tralationis habeat, colligavi Ephraim. (d) Et ero illis.] Sanctus Hieronymus ex Symmacho, & putaverunt, quod imponerem jugum ſuper maxillam eorum. (e) Prævalebo.] Alii, καὶ δυνήσομαι, & prævalebo. Compl. & Theodoretus, δυνάμενος, & apud Sanctum Hieronymum, prævalens: qui tamen in comment. inquit, cumque eos reſpexerit; prævalebit, ſive proderit eis, id eſt, ſuperabit adverſarios: pro quo notat Symmachum dixiſſe, & declinavi ad eum cibos. (f) In gladio.] In Complut. eſt, ῥομφαία, in recto. Quare vertendum eſſet, ut eſt apud Sanctum Hieronymum, & infirmatus eſt gladius in civitatibus ejus: & requievit in manibus illius. Idem teſtatur pro, infirmatus eſt, Aquilam interpretatum eſſe, irruit: Symmachum, vulnerabit: & eundem pro, manibus illius, brachia illius. (g) Diſponam.] Non longe ab hebræo, qui habet, dabo, id eſt, ponam. Complutenſis, & Theodoretus, τί σοι ποιήσω, & apud Sanctum Hieronymum, quid faciam tibi. (h) Protegam te.] Aquila, ὅπλῳ κυκλώσω σε, ſcuto circundabo te. Symmachus, ἐκδώσω σε, tradam te. Theodotio, ἀφοπλίσω σε, nudabo te, & auferam a te ſcutum. Ita enim interpretatur Sanctus Hier. (i) Ambulabo.] Theodoretus videtur habuiſſe, πορεύετε, ambulate. (k) Pavebunt.] Videtur reſpondere hebræo. Cæteri libri habent, ἐκπτήσονται, & apud Sanctum Hieronymum, volabunt. Complut. ἥξουσι, venient. (l) Cognovit.] Aquila, ἐπικράτεια, quod Sanctus Hieronymus videtur interpretari, fortitudinem.

CAP. XII.

(a) FLeverunt.] Aquila, Symmachus, Th. ἔκλαυσε, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐν βαιθὴλ εὗρεν αὐτὸν, & in vulgata, flevit, & rogavit eum, in Bæthel invenit eum. Theodoretus, pro, αὐτοῦ, & αὐτὸν, habet, μου, & με, me. (b) Dies.] Loquutio uſitata. In aliis eſt, ἐν ἡμέραις & apud Sanctum Hieronymum, in diebus. (c) Galaad.] Alii, & Theodoretus, ἐν γαλγάλοις, & apud Sanctum Hieronymum, in Galgala, qui etiam declarat per Galaad ſignificari decem tribus, per Galgala duas. Complutenſis hic habet, Galgal, & paulo ante Galgala. (d) Teſtudines.] Teſtatur Sanctus Hieronymus Symmachum interpretatum eſſe, acervos lapidum, Theodotionem, colles. ([illegible]) Uxori.] Alii, & Theodoretus, ἐν γυναικὶ, & apud Sanctum Hieronymum, in uxore. (f) Indignari fecit Ephræm, & ad iracundiam provocavit.] In Complutenſi & apud Theodoretum, καὶ παρώργισέν με ἐφραὶμ ἐν τοῖς παραπικρασμοῖς αὐτοῦ, & apud Sanctum Hieronymum, ad iracundiam me provocavit Ephraim in amaritudinibus ſuis.

CAP. XIII.

(a) JUſtificationes.] Pro hoc inquit S. Hieron. Symmachum, & Theodotionem interpretatos eſſe, tremorem. (b) Eas.] Iſtud, αὐτά, abeſt a multis codicibus, & S. Hieron. (c) Homines: vituli enim defecerunt.] S. Hieron. ex Symmacho, homines vitulos adorent: Aquilam autem teſtatur, pro, adorantes, dixiſſe, καταφιλοῦντες, id eſt, deoſculantes: quod Job feciſſe ſe negat, cap. 31. (d) De lachrymis.] ἀπὸ δακρύων. Sic fatetur S. Hieron. legi in quibuſdam codicibus, ſed in pleriſque, ἀκρίδων, locuſtis: & hoc explanat Theodor. καθάπερ ἀτμὸν ἐν ἀέρι γινόμενον, νέφος ἀκρίδων ἐπιγινόμενον διαλύει.

Idem S. Hieronymus teſtatur Theodotionem tranſtuliſſe, καπνοδόχην, fumarium, *Aquilam* καταῤῥάκτην, cataractam, *Symmachum*, foramen. *Et in nonnullis quibuſdam codicibus legitur*, ἀπὸ καπνοδόχης, *& in aliquo utraque lectio conjungitur*, ἀπὸ δακρύων καπνοδόχης. (*e*) Firmans.] *Hæc uſque ad*, Et ego eduxi, *inquit S. Hieron. neque in hebræo haberi, neque ab ullo interpretum verti, & in antiqua editione lxx, non legi, & in Compl. omittuntur.* (*f*) Creaverunt.] *Apud* S. *Hier.* creavit. *In cæteris codicibus eſt*, ἔπλασαν τὴν στρατιὰν αὐτοῦ. formaverunt militiam ejus. (*g*) Habui.] ἔσχον. *Multi codices, & S. Hieron, in comm. habet*, ἀνέσχον, *& quamvis interpretatur*, habui: *tamen apte poſſet verti*, ſuſtinui, ac patienter tuli: *quemadmodum explanat Theodoretus. Teſtatur autem S. Hieronymus omnes interpretes tranſtuliſſe*, abſtuli. (*h*) Conglobationem.] *In multis eſt*, συστροφὴ, *& in Complut.* συναγωγὴ, *& apud Sanctum Hieronymum*, congregatio. (*i*) Cauſa.] S. *Hieronymus ex Symmacho*, ero plaga tua, *ex Aquila, & quinta editione*, ubi ſunt ſermones tui. (*k*) Aculeus.] *Idem ex Symmacho*, ἀπάντημα, *id eſt*, occurſum, *ex Theodotione, & quinta*, plagam, & concluſionem. (*l*) Ejus.] *Abeſt a Theodoreto, & Complut. & S. Hieronymo.*

CAP. XIV.

(*a*) DIſperdetur.] *Symmachus*, μεταμελήσει, *id eſt*, aget pœnitentiam, *ut vertit S. Hieronymus.* (*b*) Ipſi.] *Iſtud*, αὐτοὶ, *abeſt a multis, & a Sancto Hieronymo.* (*c*) Infirmati ſunt.] *Alii*, ἠσθένησας, *& S. Hier.* infirmatus es. (*d*) Avertit iram meam a ſe.] *Alii*, ἀπέστρεψεν ἡ ὀργή μου ἀπ' αὐτῶν, *& apud Sanctum Hieronymum*, averſa eſt ira mea ab eis. *Complut.* ἀπέστρεψα ὀργήν μου ἀπ' αὐτῶν, averti iram meam ab eis. (*e*) Inebriabuntur.] *Sic etiam Sanctus Hieron. ex lxx. & Theodoretus. Alii*, στηριχθήσονται, firmabuntur.

AMOS.

CAP. I.

QUOD *ad ordinem pertinet, eundem in his prophetis ſervat Vaticanus codex, & quidem ſingulo cuique addens*, α, β, γ, δ, *&c. quem teſtatur* S. Hieron. *in Joel fuiſſe apud lxx.* (*a*) Accarim.] *Hoc etiam* S. *Hier. agnoſcit ex lxx. Plerique autem libri, & Theodoretus habent*, καριαθιαρείμ, Cariathiarim. *Complut.* ἀκκαρίμ. *Aquila*, ἐν ποιμνοτρόφοις, in paſtoralibus: *ſic enim vertit* S. *Hier. Symm. & Quinta editio*, ἐν τοῖς ποιμέσιν, in paſtoribus: *Theodotio ipſum verbum Hebraicum poſuit.* (*b*) Pro Hieruſalem.] *Teſtatur* S. *Hier. cæteros interpretes dixiſſe*, ſuper Iſrael. (*c*) Serris ferreis.] *Theodoretus ex Symmacho*, καθὼς ἠλόησαν τροχοῖς σιδηροῖς τὴν Γαλαάδ, quomodo triturarunt rotis ferreis ipſam Galaad, *atque in eandem ſententiam dicit vertiſſe Aquilam, & Theodotionem.* S. *Hier. inquit Theodotionem tranſtuliſſe rotas ferreas, quæ ipſe plauſtra ferrea ſit interpretatus.* (*d*) On.] ὤν. *Eodem modo teſtatur* S. *Hieron. dixiſſe Theodotionem: Symmachum vero, & quintam*, ἀδικίαν, *id eſt*, iniquitatem, *Aquilam*, ἀνωφελῆ, *id eſt*, inutilem. *Compl. habet*, εἰδώλου, idoli. (*e*) Tribum.] S. *Hier.* tribus: *& quod ſequitur*, de viris Charrhan, *inquit cæteros ſimiliter tranſtuliſſe*, de domo voluptatis. *Compl. habet*, ἐξ ἀνδρῶν ἀδὰν, *quæ poſtrema dictio non longe diſcedit ab hebraica.* (*f*) Salomonis.] S. *Hieron.* Aquila, ἀπηρτισμένην, tranſtulit, & ἀναπεπληρωμένην. Symm. & Th. τελείαν, quod non Salomonem, ſed perfectam ſignificat atque completam. *Eadem vere varietas notatur etiam in Scholio. Sed pulchre oſtendit Theodoretus, quomodo captivitas Salomonis vocari potuerit.* (*g*) ipſi.) *Iſtud*, αὐτοὺς, *abeſt a nonnullis: quare apud* S. *Hier. eſt*, eo quod perſequutus ſit: *hæc autem varietas a ſingulari numero ad pluralem ſæpe ſimili loco obſervari poteſt.* (*h*) Matrem.] *Compl. & Theodoretus*, μήτραν, vulvam: *idque* S. *Hier. agnoſcit ex lxx, pro quo Symm. dixerit*, viſcera propria. (*i*) Victoriam.] *Apud* S. *Hier.* in æternum: *& alibi*, in victoriam, *valet idem, atque*, in finem. *Compl.* εἰς νεῖκος, in contentionem. (*k*) Fundamenta.] S. *Hier.* Aquila, & Symm. βάρεις, id eſt, domus, Theodotio habitatores tranſtulit. (*l*) Sacerdotes eorum.] *Notat* S. *Hier. hoc in hebræo non haberi, nec tamen fruſtra a lxx, additum.*

CAP. II.

(*a*) QUAS fecerunt.] *Abeſt a multis, & a* S. *Hier.* (*b*) Et fortis non inveniet cor ſuum in potentatibus.] *Cæteri*, ϗ εὑρεθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν δυνάσταις, *& apud* S. *Hier.* & inventum cor ejus inter potentes: *quamvis illud*, & inventum, *ſit ſub obelo. A Theodoreto abeſt totum iſtud: in Compl. eſt*, ϗ εὑρήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, & inveniet animam ſuam in potentatibus. (*c*) Perſequetur.] *Theod. & in Compl.* φεύξεται, *& apud* S. *Hier.* fugit.

CAP. III.

(*a*) PEccata.] *In aliis, & apud Theodoretum*, κακίας, *& apud* S. *Hier.* omnes malitias veſtras. (*b*) Niſi cognoverint ſe.] *Ita* S. *Hier. Aliqui*, ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτοῖς, ſi notum non fecerint ſibi. *Aquila*, ἐὰν μὴ συντάξωνται, niſi conſtituerint inter ſe. (*c*) Malitia.] *Notat* S. *Hier. ſæpe in ſacris literis malitiam ſignificare afflictionem, & pœnam.* (*d*) Eruditionem.] *Aut*, correptionem, *ut habet* S. *Hier. in Comm. Theodotio*, τὴν βουλὴν αὐτοῦ, conſilium ſuum. (*e*) Quæ.] *Illud*, τὴν, *abeſt a multis, & a* S. *Hieron. Compl.* ϗ καταδυναστεία ἐν αὐτῇ, & oppreſſio in ea. (*f*) Miſeriam.] *Heſychius*, Syrus, συνοχὴ, preſſura, anguſtia. (*g*) Tyrus in circuitu.] *In multis*, ϗ κυκλόθεν, *& apud* S. *Hier.* in circuitu: *aut*, per circuitum. *Pro Tyro autem inquit Symmachum dixiſſe*, πολιορκίαν, obſidionem, *Theodotionem*, fortitudinem. (*h*) Sacerdotes.] S. *Hier. putat lxx poſuiſſe verbum hebræum (quod Aquila interpretatus ſit*, grabatum,) *quod quidam non intelligentes fecerint*, ἱερεῖς, ſacerdotes. (*i*) Pinnatam.] S. *Hier. explicat rationem hujus vocis, itemque Theodor. qui teſtatur Aquilam, Sym. Theod. dixiſſe*, τὸν οἶκον τὸν χειμερινὸν, domum hiemalem.

CAP. IV.

(*a*) VAccæ Baſanitidis.] *Symmachus*, αἱ βόες εὔτροφοι, boves ſaginatæ. *Ita enim* S. *Hieron. qui addit Aquilam, & Theodotionem retinuiſſe verbum Hebraicum.* (*b*) Per ſanctos ſuos.] *Sic apud* S. *Hieron. quod Græce eſt* κατὰ τῶν ἁγίων σου, *& poſſet etiam verti*, per ſancta ſua. *Theodoretus ex Symmacho*, κατὰ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ, per ſanctitatem ſuam. (*c*) Armis.] S. *Hieron. teſtatur eodem modo vertiſſe Symmachum, Aquilam vero clypeos, Theodotionem*, δόρατα, id eſt, contos, vel haſtas. (*d*) In ollas ſuccenſas injicient.] *Hoc videntur agnoſci etiam a Theodoreto. In Complut. tantum eſt*, εἰς λέβητας, *& apud* S. *Hier.* in ollis. (*e*) Ferventes.] ἔμπυροι, *hoc explanat etiam Theodoretus, non illud*, peſtilentes. *Ac ſi poſſet conjungi cum ollis, reſponderet verſioni* S. *Hieronymi, quæ habet*, in ollis ferventibus. *In nonnullis eſt*, ἔρημοι λοιμοὶ, deſolati, (*aut*, deſolatores) peſtilentes. *In Complut.* ἔμποροι, *& apud* S. *Hieron.* negociatores. (*f*) Remman.] *Multi libri habent*, ἁρμονα, *itemque Theodoretus, qui inquit pro monte Armana Symmachum dixiſſe*, ἀρμενίαν, *Theodotionem vero*, ὑψηλὸν ὄρος, excelſum montem. *Sed* S. *Hieron. hoc quintæ editioni tribuit, Theodotioni vero*, montem Mona, *Symmacho*, Armeniam, *Aquilæ*, montem Armona, *lxx*, montem Remman. (*g*) In triduum.] *Sic videtur explanare Theodoretus*, εἰς τὴν τριημερίαν: *Apud* S. *Hier. in contextu vetuſtioris eſt*, in die tertio, *in ſua*, tribus diebus. *In comm. refert ex Symmacho*, tertia die, *& videtur probare.* (*h*) Stuporem.] *Theodoretus ex Sym. & Theodotione*, S. *Hieron. ex Aquila, & Sym.* καθαρισμὸν, mundiciam. (*i*) Vindemiæ.] *Theodoretus interpretatur*, pluviam ſerotinam. S. *Hieron. manifeſto apud lxx agnoſcit*, τρυγητοῦ. *Alii habent*, τοῦ θερισμοῦ, meſſis: *quod reſpondet vulg. noſtræ.* (*k*) Ardore.] *Aut*, combuſtione: *vtroque enim modo* S. *Hier. qui teſtatur cæteros tres dixiſſe*, ἀνεμοφθορίαν, corruptionem a vento: *quod autem ſequitur*, aurugine, *omnes ſimiliter*, ἴκτερον, *tranſtuliſſe præter Theodotionem, qui dixerit*, ὠχρίαν, pallorem. (*l*) Caſtra in ira veſtra.] *Alii*, παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ μου, *& apud* S. *Hier.* caſtra veſtra in ira mea. (*m*) Veruntamen.] S. *Hier. ex Aquila*, ὕστερον, poſtea, *ex Theodotione*, ἐσχάτως, noviſſime. (*n*) Præparare, ut invoces.] *Idem ex Theodotione*, præparare in occurſum Dei tui, *ex Symmacho, & Quinta editione*, præparare, ut adverſeris Deo tuo. (*o*) Tonitruum.] *Significat* S. *Hier. cæteros interpretes dixiſſe*, montes. (*p*) Chriſtum.] *Aq.* τίς ἡ ὁμιλία αὐτοῦ; *Sym.* τὸ φώνημα *The.* ὁ λόγος, *Quinta editio*, ἀδολεσχία. S. *Hier. omnibus addit*, αὐτοῦ, *& inquit*, quæ omnia interpretantur, quod ſit eloquium ejus.

CAP. V.

(*a*) DOmini.] *Non eſt apud* S. *Hieron.* (*b*) Umbram:] *In multis codicibus additur*, θανάτου, *apud* S. *Hieron.* mortis, *itemque apud Theodoretum, qui docet ſic vocari magna pericula.* (*c*) Omnia.] *Teſtatur* S. *Hieron. hic Symmachum dixiſſe*, Pleiadem, & ſtellas, *Theodotionem*, Pleiadem, & veſperum. (*d*) Dominus.] *In multis adjungitur*, ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, *& apud* S. *Hieronymum*, Deus omnipotens. (*e*) Qui dividit contritionem ſuper fortitudinem.] *Sic etiam habuit* S. *Hieronymus, ut colligitur ex comm. licet in contextu deſit*, ſuper fortitudinem. *Inquit autem, pro*, qui dividit, *Aquilam dixiſſe*, μειδιῶν, ſubridens, *ex ira nimirum magnitudine.* (*f*) Verbum Sanctum.] *Eodem modo Theodotionem, Symmachum vero dixiſſe verbum immaculatum notat Sanctus Hieronymus.* (*g*) Percutiebant.] *Alii, & Theodoretus*, κατεκονδυλίζετε, *& apud* S. *Hieronymum*, pugno percutiebatis. *Compl.* ὁ ἄνω ὢν κατεκονδύλιζεν πτωχὸν, qui ſuperiore loco erat, pugnis percutiebat pauperem (*h*). Commutationes.] *Teſtatur* S. *Hier. omnes dixiſſe*, ἀλλάγματα, *& addit*, ἄλλαγμα, juxta idioma ſcripturarum precium dicitur. (*i*) Declinantes.] *Idem*, ſive, ut Symm. interpretatus eſt, oppreſſerunt. (*k*) Malorum.] *Cæteri*, πονηρὸς, *& apud* S. *Hier.* malum. (*l*) Et in eis qui ſciunt.] *Apud* S. *Hieron. eſt*, & ad planctum hi, qui ſciunt lamentationem. (*m*) Pertranſibo.] *Notat* S. Hieron. *verbum hebraicum in perſona Dei pro pœna accipiendum, quare ab Aquila ſolere verti*, ἀνυπερθεσίαν, *quaſi citam, & curationis minime capacem calamitatem.* (*n*) Incidat.] *Iuſtinus in dial. cum Tryphone*, συναντήσῃ, occurrat. (*o*) Salutares.] *Alii*, σωτηρίου. *Apud* S. *Hier.* ſalutare. (*p*) Transfer a me ſonitum.] *Sic etiam* S. *Hier. Apud Iuſtinum eſt*, ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ πλῆθος, amove a me multitudinem. (*q*) Tabernaculum.] *Etiam Symm. ut lxx dixit*, σκηνήν. *Aquila*, συσκιασμοὺς, umbracula, *Theodotio, referente* S. *Hier.* viſiones. (*r*) Moloch.] *Ita etiam* S. *Lucas Act.* 7. *Aquila autem*, μελχώμ, Melchom. *Symm. & Theodotio*, regis veſtri. (*ſ*) Rhæpham.] *Theo. teſte Scholiaſte, &* S. *Hier. poſuit*, ἀμαύρωσιν, id eſt, obſcuritatem, *Aq. & Sym. ipſum nomen hebraicum.*

CAP. VI.

(*a*) QUI reſpiciunt.] *Juſtinus ibidem*, καὶ οἱ κατασπαταλῶντες, væ qui deliciis affluitis: *quod ſatis reſpondet Hebræo.* (*b*) Vindemiarunt primitias gentium.] *Apud Juſtinum* ὠνομασμένοι ἐπὶ τοῖς ἀρχηγοῖς ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, nominati in principibus, vindemiarunt primitias (*aut*, principatus) gentium. *Ac videntur conjunctæ duæ interpretationes. Nam, pro*, vindemiarunt primitias, S. *Hier. vertit*, optimates, capita, *alii*, nominati, principium. *Compl. habet*, ἀπετρύγησα, vindemiavi. (*c*) Videte.] *Cæteri libri addunt*, εἰς χαλάννην, *aut*, χαλάνην, *& apud* S. *Hieron.* & videte in Chalanen. *Juſtinus, & Theodoretus habent alio ordine*, διάβητε πάντες εἰς χαλάνην, ϗ ἴδετε, tranſite omnes in Chalanen, & videte. *In hebræo dictio, quæ ſigni-*

ſignificat, omnes, *non multum diſtat a Chalane : quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (*d*) Emat rabba.] *Iuſtinus*, ἀμὰθ τὴν μεγάλην, Amath magnam, *quod eſt interpretatio illius.* (*e*) Prævalentes.] ἐπικρατοῦντες. *Non longe ab hebræo. Cæteri*, ἐπικροτοῦντες, *& apud S. Hier.* qui concrepatis. (*f*) Quaſi ſtantia putaverunt, & quaſi non fugientia.] *Notat S. Hier. pulcherrimam hanc ſententiam in hebraico non haberi, ſed pro eo ſcriptum eſſe*, ſicut David putaverunt ſe habere vaſa cantici. (*g*) Defæcatum.] *Iuſtinus*, ἐν φιάλαις, in phialis, *ut noſtra vulgata.* (*h*) Fortium.] *Apud Juſtinum eſt*, δυναστῶν τῶν ἀποικιζομένων. ϗ μεταστραφήσεται οἴκημα κακούργων, ϗ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ ἐφραΐμ, potentium tranſmigrantium : & evertetur ſedes maleficorum, & auferetur hinnitus equorum ex Ephraim : *ubi rurſus duplex interpretatio videtur eſſe. Nam pro hac, quæ habetur in noſtra, & cæteris græcis, & in hebraico dicit S. Hier. non haberi, ipſe dixit*, in capite tranſmigrantiũ, & auferetur factio laſcivientium. (*i*) Semetipſum.] *In cæteris ſequitur*, λέγει κύριος, ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, *& apud S. Hieron.* dicit Dominus, Deus virtutum. (*k*) Et remanebunt reliqui.] *Abſunt a S. Hieronymo, & a cæteris græcis præter Compl.* (*l*) Mandat.] *In aliquo eſt*, ἐντελεῖται, *& S. Hier.* mandabit. (*m*) Verbo.] *Satis bene reſpondet hebræo. In nonnullis additur*, ἀγαθῷ, *& apud S. Hier.* bono : *qui etiam teſtatur pro eo Symmachum dixiſſe*, ἀλόγως, fruſtra.

CAP. VII.

(*a*) DOmine] *Abeſt hoc ſecundo loco a quibuſdam. Apud S. Hier. eſt*, Deus : *quæ varietas & alibi poteſt obſervari.* (*b*) Domini.] *Non eſt in aliis libris, neque apud S. Hier. licet ab eo ſubintelligatur, ut etiam a Theodoreto.* (*c*) Ecce.] *In cæteris, & apud Theodoretum additur* ἀνὴρ, *& apud S. Hier.* vir. *In ſua autem editione habet*, Dominus, *ut hebræus.* (*d*) Adamantinum.] S. *Hier. teſtatur ſic etiam dixiſſe Symmachum, Aquilam vero*, ἀλείφωσιν, ſtagnaturam, *Theodotionem*, τηκόμενον, tabeſcentem. (*e*) Paſtor.] *Docet S. Hier.* αἰπόλον, *proprie eſſe paſtorem caprarum pro quo Aq. Symm. Theod. & Quinta editio tranſtulerint*, βουκόλον, armentarium. (*f*) Vellicans Sycamina.] *Aquila*, ἐρευνῶν συκομόρους, ſcrutans ſycomoros. *Theo.* χαράσσων συκαμίνους, vellicans ſycamina. *Symm.* ἔχων συκαμίνους, *aut ut refert S. Hieron.* συκομόρους, habens ſycomoros, *aut*, ſycamina. *Heſychius*, τυλέσι, κεντῶν, ὥστε γλυκέα πέπειρα, id eſt, pungens, ut matura fiant. (*g*) Fornicabitur.] S. *Hieron. ex Symmacho*, πορνευθήσεται, ſuſtinebit fornicationem.

CAP. VIII.

(*a*) ET.] *Abeſt a multis, & a S. Hieron.* (*b*) Genimine.] *Plerique*, πράσεως, *& apud S. Hieronymum*, venditione. *Complut.* παραθέσεως, appoſitione. (*c*) In finem.] *Sic S. Hier. quod eſt*, εἰς νῖκος, *de qua re alibi notatum eſt.* (*d*) Conſummatio.] *In multis additur*, αὐτῆς, *& apud S. Hieronymum*, ipſius. (*e*) In die lux.] S. *Cypr.* 2. *teſtim.* & obtenebrabitur dies lucis, *nec multo aliter Tertullianus*, tenebreſcet dies luminis.

CAP. IX.

(*a*) ABſconditi fuerint.] *In cæteris*, καταφύγωσιν, *& apud Sanctum Hier.* defoſſi fuerint. (*b*) Ego.] *Alii*, ἰδοὺ ἐγώ, *& apud Sanctum Hieronymum*, ecce ego. (*c*) Quærant.] *In aliis additur*, με, *& apud Sanctum Hieronymum*, quærant me. (*d*) Meſſis.] *In cæteris*, ὁ ἀλοητὸς *& apud Sanctum Hier.* tritura. (*e*) Diſſipatas.] *Sic ſolet & alibi verti apud S. Hier. verbum illud*, ἠφανισμένας. *In multis autem libris eſt*, ἠδαφισμένας, proſtratas.

MICHÆAS.

CAP. I.

(*a*) ET factum eſt verbum Domini.] *Sic etiam Complut. In aliis eſt*, λόγος κυρίου ὃς ἐγένετο, *& apud S. Hier.* Verbum Domini, quod factum eſt. (*b*) Verbo.] *Alii*, πάντες, *& apud S. Hieron.* omnes. (*c*) Erit Dominus Dominus in vobis.] *In aliis*, ἔσται κύριος ὑμῖν. *Apud S. Hieron.* ſit Dominus Deus vobis. (*d*) Jacob.] *Sic Hebræus. Aliis*, οἴκου ἰακώβ, *& apud S. Hier.* domus Jacob. (*e*) Convertit.] συνέστρεψε. *Aut hoc modo, aut*, ἐπέστρεψεν, (*quod eſt in nonnullis*) *videtur legiſſe Theodoretus: ut intelligatur mercedem ex fornicatione acceptam converſiſſe in munera, quæ offerret Idolo. In Complut. eſt*, κατέστρεψεν, *& apud S. Hieronymum*, deſtruxit. (*f*) Enacim.] *Inquit Theod. ſic appellari habitatores Geth, quaſi ab Enach gigante procreatos. Alii habet*, ἐν βαχείμ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in Bachim, *pro quo inquit cæteros omnes interpretes tranſtuliſſe*, κλαυθμὸν, *id eſt*, fletum. (*g*) In deriſum.] κατὰ γέλωτα. *Non ſatis liquet, an Sanctus Hieronymus tanquam duas dictiones legerit, an tanquam unam*, καταγέλωτα. *Nam in textu habet*, ex domo deriſum, *in comm. autem non ſemel*, ædificare in deriſum : *paulo quidem poſt pro unica dictione videtur accepiſſe, ut etiam Theodoretus*, terra aſpergite deriſum. (*h*) Habitatrix Sennar.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho*, habitatio abundans. (*i*) Ei, quæ habitat.] κατοικούσῃ. *Etiam Theodoretus id dandi caſu accipit, & putat ſic conſtruendum*, quis cœpit afferre dolores ei, quæ habitare ſolita eſt in bonis? *In Compl eſt*, κατοικούσῃ ἐν ὀδύναις, *& apud Sanctum Hieronymum*, quæ habitat in doloribus : *pro quo inquit Symmachum dixiſſe* ἡ κατοικία, ἡ παραπικραίνουσα, habitatio ad amaritudinem provocans. (*k*) Adducant.] ἀγάγωσι, *& in Complutenſi additur*, σοι. *Sed in aliis eſt*, ἀγάγω σοι, *& apud Sanctum Hieronymum*, adducam tibi. *Pro quibus inquit Sym. dixiſſe*, ἔτι κληρονόμον ἄξω, καί σοι κατοικία μαρέσα, ἕως ὀδολλὰμ ἥξει τῆς δόξης ἰσραήλ, adhuc hæredem adducam, & tibi habitatio Mareſa, uſque Odolam veniet gloria Iſrael. (*l*) Iſrael.] *In nonnullis eſt*, Sion : *in quibuſdam conjungitur utrumque*, Iſrael, Sion. (*m*) Tonſuram.] *Plerique*, τὴν ξύρησιν, *& apud Sanctum Hieronymum*, calvitium.

CAP. II.

(*a*) VEſtri.] *In aliquo eſt*, ἡμῶν, *& apud S. Hieronymum*, noſtri. (*b*) Nolite flere.] *Teſtatur S. Hieron. Aquilam dixiſſe*, ne ſtilletis ſtillantes. (*c*) In inimicitia.] *Apud S. Hier.* inimicitiis : *& Sym. teſtatur dixiſſe*, ante unum diem populus meus, quaſi inimicus reſtitit. (*d*) Idem.] *Sic apud S. Hier. in contextu : in comm. autem habet tantum*, ut auferrent contritionem belli. *In quibuſdam eſt*, ἐλπίδας συντριμμῶν, ſpes contritionum. (*e*) Gregem.] *Sic S. Hieronymus & ſubaudit*, ponam. *Theodoretus autem accipit in recto*, oves, & grex, *ut conſtruatur cum*, exilierit. (*f*) Per diviſionem.] *Sic & in alio vetuſto. In cæteris eſt*, ἀνάβηθι, (*nam ita corrigendum, quod in notationibus in græcam*, διάβηθι,) διὰ τῆς διακοπῆς, *& apud S. Hier.* Aſcende per diviſionem.

CAP. III.

(*a*) PRincipia.] *Quaſi capita : Apud S. Hier.* eſt principes : *atque idem teſtatur, pro eo quod ſequitur*, & reliqui, *cæteros dixiſſe*, & duces. (*b*) Super eos.] *Hoc abeſt a multis, & a S. Hieron.* (*c*) Excitaverunt.] *Alii*, ἡγίασαν, *& apud S. Hier.* ſanctificaverunt, *itemque apud Theodoretum, qui tamen interpretatur*, accerſiverunt, & conciliarunt. (*d*) Et judicii, & potentiæ.] *Alii*, κρίματος ϗ δυναστείας, judicia, & potentias. *Compl.* κρίμα, ϗ δυναστείαν, *& apud S. Hier.* judicium, & potentiam. *Theodoretus*, veruntamen ego repletus ſum fortitudine in ſpiritu Domini, judicio, & potentia. (*e*) Idcirco.] *Aquila*, διὰ τοῦτο χάριν ὑμῶν σιὼν χώρα ἀροτριαθήσεται, ϗ ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται, Idcirco propter vos Sion ager arabitur, & Hieruſalem erit lapidum acervus. (*f*) Domus] *Sic fere hebræus. Alii addunt*, κυρίου, Domini : *apud S. Hier. eſt*, mons Domini.

CAP. IV.

(*a*) VErtices.] *Apud S. Hier.* verticem. *Juſtinus hunc locum ſic citat*, ἕτοιμον ἐπ' ἄκρου τῶν ὀρέων, ἐπηρμένον αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς βουνούς, ϗ ποταμὸν θήσονται ἐπ' αὐτῷ λαοί, ϗ πορεύσονται ἔθνη πολλά, paratus ſuper ſummitatem montium, elevatus ipſe ſuper colles : & flumen ponent in eo populi, & ibunt gentes multæ. (*b*) Montem.] *Ita etiam S. Hier. & Juſtinus, & Euſebius, lib.* 11. *Evang. Demonſtr. In pleriſque vero libris eſt*, εἰς τὸν οἶκον, in domum. (*c*) Oſtendent nobis.] *Apud S. Hier.* oſtendet nobis viam ſuam. *Juſtinus*, φωτιοῦσιν ἡμᾶς, illuminabunt nos. (*d*) Haſtas.] *Juſtinus*, τὰς ζιβύνας, pugiones. (*e*) Et requieſcet unuſquiſque.] *Juſtinus*, ϗ καθίσεται ἀνὴρ, & ſedebit vir. (*f*) Domini omnipotentis.] *Juſtinus*, κυρίου τῶν δυνάμεων, Domini virtutum. (*g*) Unuſquiſque viam ſuam.] *Juſtinus*, ἐν ὀνόματι θεῶν αὐτῶν, in nomine Deorum ſuorum. (*h*) Eam quæ contrita eſt.] *Juſtinus*, τὴν ἐκτεθλιμμένην, contribulatam. (*i*) Et eam quæ ejecta.] *Juſtinus*, ϗ τὴν ἀπωσμένην, (*quod etiam eſt in aliquot libris*) ἀθροίσω, ϗ ἣν ἐκάκωσα, ϗ θήσω τὴν ἐκτεθλιμμένην εἰς ὑπόλειμμα, ϗ τὴν ἐκπεπιεσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρὸν, & abjectam congregabo, & quam afflixi : & ponam eliſam in reſiduum, & oppreſſam in gentem fortem. (*k*) Squalens.] *Sic S. Hier in comm. licet in contextu*, caliginoſa. (*l*) Filia Sion] θυγάτηρ. *In quibuſdam eſt*, θύγατερ, *caſu vocandi. S. Hieron. ex Symmacho*, ipſa eſt filia Sion. (*m*) Et appropinqua.] *Abeſt a S. Hieronymo & Compl.* (*n*) Inſultabimus, & videbunt.] *Compl.* ἐπιχαρέμεθα ϗ εἰδέτωσαν, Inſultabimus, & videant. S. *Hieron. in contextu*, Inſultemus, & videant : *in comm.* inſultemus & gaudeamus, & deſpiciant. (*o*) Et conſumes populos multos.] *In multis eſt*, ϗ κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, ϗ λεπτυνεῖς λαοὺς πολλούς, & conſumes in eis gentes, & comminues populos multos. *Apud S. Hieronymum eſt tantum*, & comminues populos multos. *In Compl.* ϗ πατάξεις λαοὺς πολλούς, & percuties populos multos. (*p*) Conſecrabis.] *Sic S. Hieron. in comm. licet in contextu*, vovebis. (*q*) Multitudinem.] *Theodotio*, δῶρα, munera, *quinta editio*, ὠφέλειαν, emolumentum, (*ſic enim interpretatur S. Hier.*) *Sym.* τὸ κέρδος αὐτῶν, lucrum eorum.

CAP. V.

(*a*) MInima es.] *Sic etiam apud Euſebium lib.* 2. *&* 7. *Evang Demonſtr. & reſpondet Hebræo. Alii vero libri*, μὴ ὀλιγοστὸς, *& apud S. Hier.* nequaquam minima es : *itemque apud Tertullianum, ac S. Cyprianum lib.* 2. *teſtim. cujus verba libet aſcribere*, Et tu Bethleem domus Ephrata non exigua es, ut conſtituaris in millibus Juda. Ex te mihi procedet, ut ſit princeps apud Iſrael : & proceſſiones (*ſic enim legendum*,) ejus a principio a diebus ſeculi. (*b*) Ut ſis.] *Sic apud S. Hier. & apud S. Cyprianum*, ut conſtituaris. *Atque iſtud*, τοῦ εἶ, *eſt etiam apud Euſebium libro ſeptimo. Abeſt tamen ab eo lib.* 2. *& a Tertulliano.* (*c*) Egredietur.] *Euſebius*, ἐξελεύσεται ἡγούμενος, *& Tertullianus*, exiet Dux. (*d*) Morſus.] S. *Hier.* Symm. interpretatus eſt, χριστοὺς, hominum. Theodotio, & Quinta editio principes hominum : Aquila, graves, vel conſtitutos homines, id eſt, καθεσταμένους. *In Scholio tamen hoc tribuitur etiam Symmacho.* (*e*) Fovea ejus.] S. *Hieron.* Aquila, in lanceis ejus, ut ſubaudiatur terræ Nemroth. Symm. vertit, ἐντὸς πυλῶν αὐτῆς, id eſt, intra portas ejus : Theodotio, ἐν παραξίφεσιν αὐτῶν, quod nos poſſumus dicere, in ſicis eorum. *Hoc in Scholio tribuitur Quintæ editioni, & paulo poſt etiam apud S. Hier.* (*f*) Agni ſuper gramen.] *Aquila*, ὡς ψεκάδες ἐπὶ πόαν, *& in vulgata noſtra*, quaſi ſtillæ ſuper herbam. *Theodotio*, ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον, ὃς οὐ μενεῖ ἄνθρωπον ϗ οὐκ ἐλπίσει ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, tanquam imber ſuper herbam, quæ non expectabit virum, & non ſperabit ſuper ſilium hominis. (*g*) Qui loquuntur.] *Theodoretus*, τοὺς ἀποφθεγγομένους, vocat divinatores.

CAP. VI.

(*a*) AUdite nunc verbum: Dominus Dominus.] *De illo*, nunc, *quod Græce eſt*, δὴ, *& exprimit affectum orantis, alibi diximus. Apud* S. *Hieron. ſæpe omittitur.* Hic *autem in cæteris libris eſt*, ἀκούσατε δὴ ἃ ὁ κύριος εἶπεν, *& apud* S. *Hieron.* Audite, quæ Dominus loquutus eſt. (*b*) Montes.] *Sic etiam S.* Hieron. *& Theodoretus. In quibuſdam libris eſt*, βουνοὶ, colles: *in aliquo*, λαοὶ, populi. (*c*) Schœnis.] *Sic apud S.* Hieron. *in contextu, & in comm.* funiculis. *Putat autem lxx dixiſſe*, σχίνων, *id eſt*, lentiſcis, *ſed librariorum errore factum eſſe, ut legeretur*, σχοίνων, *ac teſtatur cæteros interpretes tranſtuliſſe verbum* Hebræum *Sethim.* (*d*) Si annunciatum.] *Id eſt*, nunquid, *ut ſæpe. Abeſt tamen a S.* Hieronymo *& ab aliquo libro iſtud*, εἰ. (*e*) Paratus ſis.] *S. Hier.* Theodotio ſignificantius expreſſit, καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ θεοῦ σου, id eſt & cave diligenter, ut ambules cum Deo tuo, ſive, ut quinta editio tranſtulit, καὶ φροντίζειν, agere ſcilicet ſolicite, &c. (*f*) Clamabit.] *Ita apud S.* Hier. *quod græce eſt*, ἐπικληθήσεται, *& poſſet etiam verti*, invocabitur. (*g*) Mendacia.] *Ita etiam Theodoretus. In pleriſque libris eſt*, ἀδικίαν, *aut*, ἄδικα, *& apud S.* Hieron. iniqua. (*h*) Et ego incipiam.] *Pro his uſque ad*, & non ſalvaberis, *in pleriſque eſt*, καὶ (*al.* καίγε) ἐγὼ ἐβασάνισά σε (*al.* ἐπί σε) ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου· σὺ φάγεσαι, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς, καὶ ἐξώσω (*al.* ἀποβαλῶ) σε ἐν σοὶ (*al.* εἰς σεαυτὴν) καὶ καταλήψῃ, *& apud S.* Hieron. & ego cruciavi te perditione propter peccata tua: tu comedes, & non ſaturaberis: & ejiciam te in temetipſam, & apprehendes. *In quibuſdam tamen eſt ut in noſtra, niſi quod pro*, ἀφανιῶ σε, *eſt*, ἀφανισμῷ, *& pro.* ἐκνεύσει, *eſt* ἐκνεύσεις, declinabis. (*i*) Non ſalvaberis.] *In Compl. eſt*, καὶ οὐ μὴ διασώσεις, καὶ ὅσους ἐὰν διασώσῃς. *Apud S.* Hier. & non ſalvabis (*ut Compl.*) & quicunque ſalvati fuerint, *ut noſtra.* (*k*) Et vinum, & non bibetis.] *Compl.* πίεσαι, bibes. *In cæteris*, καὶ ποιήσεις οἶνον καὶ οὐ μὴ πίῃς οἶνον, & facies vinum, & non bibes vinum. *Apud S.* Hieron. & uvam, & non bibes vinum. (*l*) Et cuſtodiſti juſtificationes Zambri.] *Quidam libri hæc non habent, & videntur ex alia eſſe interpretatione. Nam S.* Hieron. *pro eo quod apud lxx eſt*, & diſſipabuntur legitima populi mei, *dicit ſe poſuiſſe*, & cuſtodiſti præcepta Amri.

CAP. VII.

(*a*) RAcemum.] *In quibuſdam*, ἐπιφυλλίδας, racemos, *ut apud S.* Hieron. (*b*) Primitiva.] *In pleriſque adduntur hæc*, ἃ ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου, quæ deſideravit anima mea. *Theodoretus non habet*, ἃ, *& reliqua conjungit cum ſuperioribus*, τοῦ φαγεῖν πρωτόγονα ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου, comedere primitiva deſideravit anima mea. *Apud S.* Hieronymum, quæ paſſa eſt anima mea, *ut videatur fuiſſe*, πέπονθε. *Sed illud propius* Hebræo. (*c*) Pius.] *Cæteri*, εὐλαβὴς, *& apud S.* Hier. reverens. (*d*) Speculationis.] *Sic etiam videtur habuiſſe Theodoretus. Alii addunt*, σου, *& apud S.* Hier. tuæ. (*e*) Væ væ.] *Hæc repetitio eſt etiam in Vaticano, per incuriam typographi omiſſa in noſtra græca editione.* (*f*) Concredere.] *In aliquo eſt*, τοῦ μὴ ἀναθέσθαι, *& apud S.* Hier. ne credas ei. (*g*) In Dominum intuebor.] *Plerique*, ἐν τῷ κυρίῳ ἐπισκοπεύσω, *& apud S.* Hier. in Domino contemplabor. (*h*) Dies illa.] *Abeſt a Compl. & S.* Hieron. (*i*) Atteret.] *In cæteris*, ἀπώσεται, *& apud S.* Hier. repellet: *qui teſtatur, Symmachum & Theodotionem eſſe interpretatos*, ἐπιταγὴν κατὰ πρόσταγμα, juſſionem imperioſam. (*k*) Complanationem.] *In quibuſdam libris*, εἰς συγκλεισμὸν, *& apud Sanctum* Hieronymum, in concluſionem. (*l*) Tyro.] *Idem*, Denique omnes, περιοχὴν καὶ περίφραγμα, καὶ πολιορκίαν, non de Tyro, ut lxx, ſed munitionem, & ambitum muratæ urbis tranſtulerunt. (*m*) Montem.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum ſequitur*, ἡμέρα ὕδατος, καὶ θορύβου, dies aquæ, & tumultus: *quæ non ſunt apud Sanctum* Hieronymum. (*n*) Videte.] *Cæteri*, δείξω αὐτοῖς, *& apud Sanctum* Hieronymum, oſtendam eis. (*o*) Et ex omni fortitudine.] *A pleriſque abeſt illud*, &: *& in aliquo eſt*, ἐν πάσῃ ἰσχύϊ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in omni fortitudine. (*p*) In teſtimonium.] In teſtimonium iniquitatis populi, *inquit Theodoretus. Eodem modo teſtatur Sanctus* Hieronymus *habuiſſe quintam editionem, Symm.* in ſempiternum, *Theodotionem*, in finem. *Heſychius autem*: Cæteri, εἰς ἀεὶ, in ſempiternum.

JOEL.

CAP. I.

(*a*) REſidua erucæ.] *Aut*, reſiduum, *ut apud S.* Hier. *Schol.* ἔστι κάμπη μὲν καὶ ἀκρὶς, καὶ βροῦχος ζωΰφια. ἐρυσίβη δὲ ὡς κονιορτώδης φθορὰ σίτου, Sunt eruca quidem, & locuſta, & bruchus animalcula: rubigo autem quaſi pulverulenta corruptio frumenti. (*b*) Gaudium, & lætitia.] *Hæc abſunt a Sancto* Hieronymo, *Theodoreto, & Complut.* (*c*) Qui miniſtratis altari Domini.] *In Complut. eſt*, οἱ λειτουργοὶ τοῦ κυρίου, *& apud Sanctum* Hieronymum, miniſtri Domini. (*d*) Curationem.] *Pro hoc inquit Sanctus* Hieronymus, *Symmachum tranſtuliſſe*, ſynodum *Aquilam*, diem collectæ. (*e*) Ante.] *Sic Sanctus* Hieronymus. *In multis libris eſt*, ὅτι κατέναντι, quoniam ante: *in Complut. per interrogationem*, οὐχὶ κατέναντι, nonne ante. (*f*) Suſpexerunt.] *Inquit Sanctus* Hieronymus, quaſi areola ſitiens imbrem. Hoc enim uno verbo ſignificat Aquila, dicens, ἐπρασιώθη. *Schol. ad illud, quod ſequitur*, arefactæ ſunt, *habet ex Aquila*, ἐπρασιώθησαν. *Videantur, quæ notata ſunt in pſ.* 41.

CAP. II.

(*a*) ADjicietur.] *Reſpondet* Hebræo. *In Complut. habetur*, ἔσται, *& apud S.* Hier. erit. (*b*) In generationes.] *In iiſdem*, γενεᾶς, generationis. (*c*) Quæ ante.] *Iſtud*, τὰ, *abeſt ab iiſdem.* (*d*) Current.] *Idem*, διαδραμοῦνται, diſcurrent. (*e*) Illuſtris.] *In iiſdem*, μεγάλη, καὶ ἐπιφανὴς, magna, & illuſtris. (*f*) Jejunio.] *In pleriſque ſequitur*, καὶ ἐν σάκκῳ, *& apud Sanctum* Hieronymum, in cilicio. (*g*) Thalamo.] *Nam & in Vaticano legitur*, παστοῦ, *licet per incuriam typrographi factum ſit*, μαστοῦ. (*h*) Altaris.] *In Complut. & apud Theod.* καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, *& apud Sanctum* Hieronymum, & altare: *qui etiam inquit, pro crepidine Symm. dixiſſe*, προπύλαιον, veſtibulum, *Aq.* πρόδρομον, (*videtur corrigendum*, πρόδομον,) porticum, *Theodotionem poſuiſſe ipſum nomen hebræum.* (*i*) Eſcas in juſtitia.] *Sanctus* Hieronymus *dicit*, eſcas, *aut*, alimenta juſtitiæ. (*k*) In mirabilia.] *Sapit quodammodo hebraiſmum. Complut.* ὃς ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν θαυμάσια, *& apud Sanctum* Hieronymum, qui fecit vobiſcum mirabilia. (*l*) Et ſcietis.] *Hæc uſque ad*, Et erit poſt hæc, *abſunt a pleriſque libris. Sed non a Sancto* Hieronymo, *neque a Theodoreto.* (*m*) Et dabo.] *Sic Sanctus* Hieronymus. *In aliis libris eſt*, καὶ δώσουσι, & dabunt, *in quibus etiam antecedit*, καὶ προφητεύσουσι, & prophetabunt. *In Vaticano eſt*, δώσω, *ſed per incuriam typographi factum eſt*, δώσουσι. (*n*) Salvatus.] *Apud Sanctum* Hieronymum, qui ſalvatus fuerit: *ac teſtatur Symm. tranſtuliſſe* qui fugerit. (*o*) Evangelizati.] *Cæteri*, εὐαγγελιζόμενος, *& apud S.* Hier. annuncians, *in ſuam tem verſione*, in reſiduis.

CAP. III.

(*a*) IN vallem Joſaphat.] *Theodotio*, εἰς τὴν χώραν τῆς κρίσεως, in regionem judicii. (*b*) Meretricibus.] *Sic apud S.* Hieronymum *in comment. licet in contextu ſit*, puerum in proſtibulo. (*c*) Et quid v mihi.] *In Complut.* καί γε τί ἐμοὶ, καὶ ὑμῖν, *& apud Sanctum* Hieronymum, Quid mihi, & vobis. (*d*) Galilæa.] *Sanctus* Hieronymus, Quod Aquila, θινὰς, Symm. terminos tranſtulit: θινὰς, autem, id eſt, tumulum ranearum referamus, *&c.* (*e*) Optima.] *In aliquo eſt*, καὶ καλὰ, *& apud Sanctum* Hieronymum, & optima. (*f*) Suſcito.] *Multi*, ἐξεγερῶ, *& apud eundem*, ſuſcitabo. (*g*) In captivitatem.] *Teſtatur Sanctus* Hieronymus, *Aquila, & Symm. poſuiſſe ipſum verbum hebraicum*, Sabaim: *ipſe dixit*, Sabæis. (*h*) Sanctificate.] *Theod.* διεγείρατε τοὺς μαχητὰς, καὶ ἀφο σατε εἰς πόλεμον· ἐπεὶ γὰρ ὁ ἅγιος τῶν ἐναγῶν ἑαυτὸν ἀφορίζει, πᾶν τὸ εἴς τι ἀφορ μένον, ἁγιάσαι καλεῖ, Excitate pugnatores, & ſegregate ad bellum. Quo am enim ſanctus ſeipſum a ſceleribus ſegregat; omne, quod ſegregatur ad aliquid, vocat ſanctificare. (*i*) Infirmus.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum, *in comm. licet in contextu ſit*, fortis. (*k*) Supereffundite.] *Alii*, ὑπερχεῖται, *aut*, ὑπερεκχεῖται, *apud Sanctum* Hieronymum, & redundant torcularia. (*l*) Judicii.] *Teſtatur Sanctus* Hieronymus *quod lxx, & Theodotio tranſtulerunt*, τῆς δίκης. καὶ τῆς κρίσεως. *Aquilam & Symmachum, & Quintam editionem dixiſſe*, conciſionis. (*m*) Clamavit.] *Cæteri*, ἀνακράξεται, *& apud Sanctum* Hieronymum, clamabit. (*n*) Sancto meo.] *In etiam in Vaticano, & apud S* Hieron. *licet per incuriam omiſſum ſit*, (*o*) Funiculorum.] *S.* Hieron. *Symm. refert eſſe interpretatum*, vallem ſpinarum, *ipſe*, torrentem ſpinarum: *& multa de funiculo, & ſpina affert; quæ legenda.*

OBDIU.

CAP. I.

(*a*) FRatris tui Jacob.] *Sic habuiſſe etiam Sanctum* Hieronymum *apparet ex comment. licet in contextu, quaſi ad vitandam ambiguitatem ſit*, adverſum fratrem tuum Jacob. (*b*) Deſcendent.] *Sic eſt etiam in alio codice. In cæteris*, καὶ ἀναβήσονται, & aſcendent, *aut*, καὶ καταπίονται, & abſorbebunt, *ut apud Sanctum* Hieronymum. (*c*) Frumentarius.] *Aliquot libri*, πυρφόρος, qui geſtare poſſit igniculum: *quomodo narrat Sanctus Hieronymus, nonnullos putaſſe tranſlatum eſſe a lxx, Symmachum vero dixiſſe*, effugiens, *Aquila* reliquus, *Theodotionem & Quintam editionem*, reſiduus: *Theodoretus refert ex Symmacho.* διασωζόμενον, *ex Aquila & Theodotione*, καταλειπόμενον. (*d*) Nageb.] *Teſtatur Theodoretus cæteros tres interpretes dixiſſe*, νότον, Auſtrum. (*e*) Ephræm.] *Narrat Sanctus* Hieronymus *cum vocabulo hebraico Sapharad, quod ipſe Boſphorum verterit, cæteros interpretes concordaſſe.* (*f*) Qui ſalvi fuerint.] *Inquit Sanctus* Hieronymus, *quod lxx, Aquila, & Theodotio dixerint*, σεσωσμένοι, *vel*, ἀνασωζόμενοι, *Symmachum dixiſſe*, σώζοντες, ſalvatores: *& ita ex Symm. refertur in Scholio.*

JONAS.

CAP. I.

(a) DEſcendit.] *In editione tunc vulgata teſtatur Sanctus Hieronymus legi ſolitum*, aſcendit. (*b*) Spiritum.] *In multis additur*, μέγα, *& apud S. Hieronymum*, magnum. (*c*) Vt.] *Alii*, εἴπως, *& apud* S. *Hieronymum*, ſi quomodo. (*d*) Quod eſt opus.] *Sic & alius liber. In cæteris antecedit*, τίνος ἕνεκεν, ἡ κακία αὕτη ἐν ἡμῖν, *& apud S. Hieronymum*, cujus gratia, hæc malitia eſt nobis. (*e*) Venis.] *In cæteris ſequitur*, καὶ ποῦ πορεύῃ, *& apud* S. *Hieronymum*, & quo vadis: *quod non eſt in hebraico.* (*f*) Servus.] S. Hieronymus *tranſtulit*, hebræus; *& ſimilis varietas alibi etiam eſt obſervata.*

CAP. II.

(a) DE ventre inferi clamoris mei.] *Sic refert* S. *Hieron. in comm. ex lxx.* (*b*) Putas ne.] *Sic teſtatur* S. *Hieron. ſcriptum fuiſſe in vulgata ſui temporis: quamvis putet illud*, ἆρα, *reddi poſſe*, igitur. (*c*) Corruptio vitæ meæ.] *Heſychius ita hoc explicat, id eſt*, ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου, *quomodo legitur in cæteris libris. Apud* S. Hieron. & aſcendet de corruptione vita mea ad te. (*d*) Salutaris.] σωτηρίου. *Apud* S. *Hieronymum*, ſalutare. *In cæteris fere libris*, εἰς σωτηρίαν μου, *vel*, μοι, in ſalutem meam.

CAP. III.

(a) TRes dies.] *Theodoretus*, Ἀκύλας, Σύμμαχος, καὶ Θεοδοτίων, τεσσαράκοντα. Συμφωνοῦσι δὲ καὶ τούτοις καὶ ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος· εἰκὸς δὲ καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα σύμφωνον τοῖς ἄλλοις τεθεικέναι τὸν ἀριθμόν· τοὺς δὲ τὴν ἀρχὴν ἐγγεγραφηκότας, ἁμαρτεῖν περὶ τοῦτο, εἶτα οὕτω γενέσθαι πᾶσι τῶν ἀντιγράφων τὴν ἔκδοσιν. Hos Aquila, Sym. Theod. quadraginta dixerunt: conſentiunt autem his etiam Syrus, & Hebræus. *Et nonnullis interjectis.* Credibile autem eſt etiam lxx concordem aliis poſuiſſe numerum: ſed, qui ab initio ſcripſerunt, erraſſe in hoc, ac deinceps in omnia exemplaria permanaſſe editionem. *De hac re* S. *Auguſt. lib.* 18. *de Civit. cap.* 44. *& alii.* (*b*) Et dictum eſt.] H*oc abeſt ab aliquo, & a* S. H*ieronymo.* (*c*) Si pœniteat Deum.] *LL. VV. partim hoc modo habent, partim*, εἰ ἐπιστρέψει ὁ θεὸς, καὶ παρακληθήσεται, *& apud* S. *Hier.* ſi convertatur Deus, & exoretur.

CAP. IV.

(a) O Domine.] *In multis codicibus eſt* ὦ δὴ, *quem etiam* S. Hier. *inquit interjectionem ſibi videri deprecantis, ac blandientis. In Vaticano eſt*, ὦ κύριε, *ſed in editionem noſtram Græcam per Typographi incuriam magnum irrepſit erratum. Quare ad initium tertiæ lineæ hujus capitis ponendum eſt*, ὦ κύριε, *& ad initium quartæ, pro*, ὤμου, *pomendum*, γῆ, (*b*) Si.] *Iſtud*, εἰ, *abeſt a multis, & a* S. Hieron. *ſed non ab hebræo. Theodoretus*, Symm. ἆρα δικαίως ἐλυπήθης; nunquid juſte triſtatus es? cæteri vero interpretes, εἰ καλῶς ἐλυπήθης; nunquid recte triſtatus es? (*c*) Subter illud.] *In aliquo additur*, ἐν σκιᾷ, *& apud S.* Hieron. in umbra. (*d*) Cucurbitæ.] *Teſtatur S.* Hieron. *veteres tranſlatores interpretatos eſſe hederam, quæ græce appellatur*, κισσός. (*e*) Centum viginti.] *Sic* S.Hier. *in ſua tralatione, & græce eſt duodecim myriades: quamvis apud eundem* S. Hieron. *in vetuſtiore ſit*, duodecim millia.

NAUM.

CAP. I.

(a) ASSumptio.] *Notat* S. Hier. *quod lxx dixerunt*, λῆμμα, (*& hujus nominis rationem reddit Theodoretus*) *Aquilam eſſe interpretatum*, ἆρμα, onus, *ut eſt in vulgata noſtra.* (*b*) Innocentem.] *In quibuſdam ſcriptum eſt*, ἀθῶον, *& apud* S. Hier. ἀθῷον, *quare vertitur*, & mundans non faciet innocentem: *quamvis fateatur in Græco ſignificantius dici. Eſt enim hebraiſmus, ac ſi diceretur*, nequaquam mundando mundabit. *Eandem lectionem videtur ſequi Theodoretus.* (*c*) Contracta.] *Theodoretus*, Aquila, ἔφριξεν, horruit, *Symm.* ἐκινήθη, mota eſt. (*d*) Conflavit.] *Aquila*, συνεχωνεύθη, conflata eſt. *Symm. & Theod.* ἔσταξεν, ſtillavit: *ita interpretatur* S. *Hier.* (*e*) Tranſeunte.] *Sic videtur reddi apud* S. *Hieronymum, quod Græce eſt*, πορείας, itineris ac tranſitus. (*f*) Conſurgens.] *Sanctus* Hieronymus, Aquila, ἀπὸ τῶν ἀνισταμένων, a conſurgentibus, Theodotio conſurgentibus ei. Quinta editio, a conſurgentibus. Solus Symm. cum noſtra interpretatione conſentiens ait. Et in diluvio tranſeunte conſummationem faciet loci ejus. (*g*) Non vindicabit.] *Idem*, Symm. apertius, non ſuſtinebunt impetum ſecundæ anguſtiæ. Theodotio: Non conſurget ſecunda tribulatio. (*h*) Quia veloces.] *Quinta editio*, [illegible], *quod* S. *Hieron. videtur reddidiſſe*, inhonoratus es, *& hic agnoſcit finem capitis in hebraico.* (*i*) Per te in vetuſtatem.] *Illud*, διὰ σοῦ, *abeſt ab aliquo: & apud* S. *Hier.* ut pertranſeat in vetuſtatem. *Hebræus habet*, per te, *ſed pro*, in vetuſtatem, *habet*, Belial, *quod inquit* S.Hier. *ſignificare prævaricatorem, &* ἀποστάτην. *S. Chryſoſt. in lib. decem homiliarum Romæ impreſſo, conjungit hæc cum ſequentibus in* 2. *cap. atque ita hunc locum refert*, ὅτι μὴ προσθῶσιν ἐλθεῖν πρὸς (*ſed paulo poſt*, εἰς) παλαίωσιν· συντετέλεσαι, ἐξῆρται, ἀνέβη γὰρ ἐκ τῆς γῆς ὁ ἐμφυσῶν εἰς τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐξαιρούμενός σε ἐκ θλίψεως, non vltra adjicient venire ad vetuſtatem. Conſummata ſunt, ſublata ſunt. Aſcendit enim e terra inſufflans in faciem tuam, & eximens te a tribulatione. *Sic enim viſa ſunt vertenda ex illius ſententia. Aliter autem hic vertemus.*

CAP. II.

(a) COnſummatus eſt, ſublatus eſt.] *Ille ſcilicet* (*inquit Theodoretus*) *qui vos oppugnabat.* S. *Chryſoſt. habet ut noſtra, quemadmodum diximus*, συντετέλεσαι, ἐξῆρται, *ſed ita interpretatur*, vetera conſummata, & ſublata ſunt, nova facta ſunt omnia. *Plerique libri habent*, συντετέλεσαι, ἐξῆρται, *conſummatum eſt, conſumptum eſt. In Complut.* συνεπλήσθη, συντετέλεσαι, *& apud* S.Hier. completum eſt, conſummatum eſt. (*b*) Eorum.] *In aliis*, αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* ejus. (*c*) Viis.] *Compl.* ἐν τοῖς ἐξόδοις, *& apud* S. Hier. in exitibus. (*d*) Aquæ.] *Iidem*, ὑδάτων, aquarum. (*e*) Aggravati ſunt ſuper omnia vaſa deſiderabilia ejus.] *Sic videtur aptiſſimum habere ſenſum, & congruentem iis quæ a Theodoreto dicuntur. Aliqui codices habent*, αὐτῶν, *Compl.* τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς. *Apud* S. *Hier.* aggravata eſt ſuper omnia vaſa concupiſentiæ ſuæ. (*f*) Ingrederetur illuc catulus.] *Ita apud S.* Hier. *In multis codicibus eſt*, σκύμνος. *Theod. videtur habuiſſe*, σκύμνοι, *& ita interpungit*, quo ivit leo, ut ingrederetur; illic catuli leonis, &c.

CAP. III.

(a) INiquitate plena.] *Aq.* ἐξαυχενισμοῦ, (*al.* ἐξαυχενιασμοῦ) πλήρης, excervicatione plena, *Symmachus*, ἀποτομίας πλήρης, crudelitate, vel ſeveritate plena. *Ita enim interpretatur Sanctus* Hieronymus, *atque addit in altera Symmachi editione ſe reperiſſe*, μελοκοπίας πλήρης, id eſt, ſectionibus carnium, & fruſtis per membra conciſis. (*b*) Fuit.] *In Complutenſi*, ἔσται, *& apud S.* Hier. *in contextu*, erit, *ſed in comm.* eſt. H*ebræus habet*, & non finis corporum. (*c*) Suis.] *Apud* S. *Hier. in contextu*, eorum. *In comm. notat*, αὐτῶν, *&* ſuis, *&* eorum, *ſignificare. In explanando autem videtur magis uti*, ſuis: *teſtatur autem Symmachum dixiſſe*, offendunt in cadaveribus mortuorum. *Theodoretus videtur habuiſſe*, ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν, in gentibus ſuis. (*d*) Dux maleficiorum.] S. *Hieron.* Aquila, & Symm. habens maleficia. (*e*) Populos.] *In multis*, φυλὰς, *& apud* S. Hi*er.* tribus. (*f*) Omnis.] S. Hi*er. ex Symmacho*, Et omnis qui viderit te, & dicet: Diſſipata eſt Ninive: quis lugebit eum ea? (*g*) Parare partem, aptare chordam, parare partem Ammon.] *Plerique libri habent*, ἁρμόσαι χορδὴν ἑτοιμάσαι μερὶς ἀμμών. *A* S. *Hieronymo videtur etiam abfuiſſe illud*, ἑτοιμάσαι. *Sed illud*, ἁρμόσαι χορδὴν, *duobus locis ponit, primum in contextu ex vetuſtiore tralatione conjuncte cum ſuperioribus*: unde quæram conſolationem illi aptantem chordam? *deinde, ut ipſe aptius putat, conjuncte cum ſequentibus*, apta chordam pars Ammon: *eodemque modo Theodoretus, ſed videtur habuiſſe* ἄρμωσον, *ut Complut. Addit* S. Hi*er. pro hoc cæteros interpretes tranſtuliſſe*, Nunquid melior es ab Ammon? (*h*) Stetit finis fugæ.] *In aliquo habetur*, ἔστι, *& in pleriſque additur*, σου, *& apud* S. Hi*er.* non eſt finis fugæ tuæ. (*i*) Et Libes.] *Ita etiam Compl. ſed in pleriſque antecedit*, φοὺδ, *& apud* S. Hi*er.* Phut: *quos inquit Theodor eſſe*, Libes Occidentales. (*k*) In principiis.] *Multi*, ἀπ᾽ ἀρχῆς, a principio, *aliqui*, ἐπ᾽ ἀρχῆς, *& apud* S. H*ieron.* in principio. (*l*) Stationem.] *Compl.* ἵνα στάσῃ. *& apud* S. *Hieron.* ut ſtes. (*m*) Scopos.] *Nonnulli*, καρποὺς, fructus. *Compl.* ὀλύνθοις, *& apud* S. Hi*er.* groſſos, *& in comm.* primitivis ficubus comparabuntur: *qua notione fortaſſe dixerunt lxx* σκοποὺς, *ut notavimus Oſee* 9. (*n*) Bruchus.] *In aliquo additur*, πληθύνθητι, ὡς ὁ βροῦχος, *& apud* S. Hi*er.* multiplicare ut bruchus. (*o*) Qui ſuſciperet.] *Schol.* cæteri ὁ συνάγων, qui congregaret.

AMBACUM.

CAP. I.

(*a*) Videte contemptores.] *Narrat* S. Hieron. *tres illos interpretes cum ſua concordare, inveniſſe autem ſe in alia quadam editione anonyma*, videbitis calumniatores, *& in alia ſimiliter, ſine auctoris titulo*, videbitis declinantes. (*b*) Quia opus.] *Sanctus* Hieronymus, *ex Symmacho*, quia opus fiet in diebus veſtris. (*c*) Ex ipſa judicium ejus erit: & aſſumptio ejus ex ſe egredietur.] *Theodoretus, ex Symmacho*, αὐτὸς ἑαυτὸν δοξάσει, καὶ δόγμα τὸ ἑαυτοῦ ἐπεξελεύσεται. *Sanctus* Hieronymus, *ex eodem*, Ipſa ſibi judicabit, & decreto ſuo egredietur. (*d*) Et equitabunt.] *Sanctus Hieronymus*, Symm. effundentur equites ejus, id eſt, corruent, & allidentur in terram. (*e*) Conſummatio in impios veniet, reſiſtentes faciebus ipſorum ex adverſo.] *Theodoretus, ex Symmacho*, πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει, ἡ πρόσοψις τοῦ προσώπου αὐτῶν ἄνεμος καύσων, *quæ S. Hieronymus in ſua verſione ſic videtur reddidiſſe*, omnes ad prædam venient, facies eorum ventus urens. (*f*) Propiciabitur.] *Idem ex Aquila, & Symmacho*, καὶ πλημμελήσει & delinquet: *de quo etiam verbo accurate diſputat.* (*g*) Ipſam.] αὐτό, *nimirum*, τὸ ἔθνος, gentem. *Alii*, αὐτόν, *& apud S. Hieron.* eum. (*h*) Doloris.] *Iſtud*, ὀδύνης, *abeſt a nonnullis. Alii habent*, ἐπιβλέπειν ἐπὶ πονηροὺς οὐ δυνήσῃ, aſpicere ſuper peſſimos non poteris. *Auctor vetuſtioris tralationis videtur habuiſſe* ἐπὶ πόνον, *nam ita apud* S. *Hier.* aſpicere ſuper dolorem non poteris. (*i*) Tacebis dum impius devorat juſtum?] *Theodoretus, ex tribus interpretibus*, παρασιωπᾷς καταπίνοντος ἀσεβοῦς τὸν δικαιότερον αὐτοῦ; taces devorante impio juſtiorem ſe? *Vetuſtior tralatio videtur miſta ex utraque.*

CAP. II.

(a) Petram,] S. *Hieron. ex Symmacho*, concluſum, *ex Theodotione*, gyrum, *ex Aquila & Quinta editione*, circinum. (*b*) Viſionem, & manifeſte.] *Ita etiam S. Hier. & reſpondet Hebræo. Euſebius, lib.* 6. *Evang. Demonſtr. non habet illud*, &, *ſed*, γράψον ὅρασιν σαφῶς ἐν πυξίῳ. *In nonnullis eſt*, γράψον, ὅρασις, καὶ σαφῶς, Scribe: viſio, & manifeſte. (*c*) In buxum.] *Sanctus Hieronymus*, Pro tabulis, & buxo, Symm. interpretatus eſt, paginas. (*d*) Eum.] *Putat Sanctus Hieronymus in Hebræo hoc referri ad viſionem, quæ in Hebræo maſculini generis eſt: quare ipſe in ſua tralatione*, viſum, *dixit, & Aquila*, ὁραματισμόν. *Nec ſunt inuſitatæ apud lxx, hujuſmodi mutationes generis. Verum idem Sanctus Hieronymus, ex his verbis aliam deinde ac diviniorem elicit ſententiam.* (*e*) Fide mea.] *A multis libris abeſt illud*, mea, μου, *quemadmodum &* 1. *ad Rom. hodie in vulgatis Græcis & Latinis: ſed habet Euſebius eodem lib.* 6. *& S. Cyprianus*, 1. *&* 3. *teſtim. & Sanctus Hieronymus manifeſto ex lxx agnoſcit, & inquit eodem modo citaſſe Sanctum Paulum ad Romanos ſcribentem. Ex Symmacho autem hæc affert*, ὁ δίκαιος τῇ ἑαυτοῦ πίστει ζήσεται, juſtus per fidem propriam ſuam vivet. (*f*) Arrogans.] *Apud S. Cypr. lib.* 1. *&* 3. *epiſt. hic locus ſic refertur*: ille vero, qui præſumit, & contumax eſt, vir ſui jactans, nihil omnino proficiet. *Pro*, οὐδὲν μὴ περάνῃ, *inquit S.* Hier. *Symmachum dixiſſe*, οὐκ εὐπορήσει, hoc eſt, in rerum omnium erit penuria. (*g*) Et aggravat.] *Illud*, &c, *abeſt, a S.* Hieron. *& Theodoreto.* (*h*) Quia exſpoliaſti gentes multas, exſpoliabunt.] *Alii*, διότι σὺ ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, σκυλεύσουσί σε, *& apud S.* Hieron. quia tu exſpoliaſti gentes multas, exſpoliabunt te. (*i*) Et Scarabæus.] *Symm.* (*ut refert Theodoretus, & Schol.*) καὶ σύνδεσμος οἰκοδομῆς ξύλινος ἀποφθέγξεται αὐτά. & junctura ædificii lignea loquetur ea. *Nec multo aliter S.* Hieronymus *ex Theodotione, & quinta*, καὶ σύνδεσμος ξύλου φθέγξεται αὐτά. *Refert & duas alias editiones, in quarum una ſcriptum eſſet*, quia lapis de pariete clamavit quaſi vermis in ligno loquens, *& in altera*, lapis enim de pariete vociferabitur, & σκώληξ, de ligno loquetur ea: *ex Aquila autem*, καὶ μάζα, id eſt, & maſſa de ligno reſpondebit. (*k*) Non hæc ſunt.] *Sine interrogatione affert* S. *Hier. in comm. licet in contextu habeat*, nonne. (*l*) Coanguſtatæ ſunt.] S. *Hier. in comm. putat illud*, ὠλιγοψύχησαν, *magis proprie verti*, laſſatæ ſunt. (*m*) Quaſi aqua operiet eos.] *In pleriſque*, ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης, *in aliquo*, ὡς ὕδωρ κατακαλύψαι θάλασσαν, *al.* θαλάσσας, *& apud S. Hieron.* quaſi aquam ad operiendum maria. (*n*) Subverſionem turbidam.] *Symmachus*, καὶ ἀφιῶν ἀκρίτως τὸν θυμὸν αὐτοῦ, & emittens abſque judicio furorem ſuum. *Th.* ἀπὸ χύσεώς σου, a diffuſione tua, *aut, ut Schol.* θυμοῦ σου, furoris tui. *Quinta editio*, ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀνατροπῆς τῆς ὀργῆς σου, de ſubverſione inſperata iræ tuæ. *Aq.* ἐξ ἐκπέμψεως χόλου σου, de emiſſione furoris tui. *Alia editio*, οὐαὶ τῷ ποτίζοντι τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ ἄελλαν πετομένην, Væ, qui potum dat proximo ſuo turbinem volantem. *Et in alia*, Væ, qui potum dat proximo ſuo, ἔκστασιν ὀχλουμένην, amentiam turbidam. *Ita enim & refert & interpretatur S. Hieron.* (*o*) In ſpeluncas eorum.] *Idem ex Symmacho, & Quinta*, ut videret ignominias eorum. (*p*) Bibe & tu: cor commovere & concutere.] *A multis abeſt, illud* καρδία. *In aliquo tantum eſt*, πίε, καὶ διασαλεύθητι *apud S. Hieron.* bibe tu, & commovere. (*) Quia.] *Corrigendum in noſtra*, ὅτι, *ubi nunc eſt*, τί. (*q*) Muta.] *Symm.* ἄλαλα, *quod idem clarius ſignificat: nam* κωφά, *ut notat S. Hier. ſignificat*, & muta, & ſurda. (*r*) Et omnis ſpiritus non eſt in eo.] *S. Hier. ex Aquila*, Et ſpiritus ejus non eſt in viſceribus, ſive in medio ejus.

ORATIO AMBACUM PROPHETÆ,
Cum CANTICO.

(*a*) CUM cantico.] S. *Hieron. ex Aq. Symm. Quinta editione*, ἐπὶ ἀγνοημάτων, pro ignorationibus: *ex Theodotione*, ὑπὲρ τῶν ἑκουσιασμῶν, pro voluntariis, *vel*, ſpontaneis: *ac tamen, quod diapſalmatis in hac oratione mentio fiat, recte a lxx, canticum prænotari.* (*b*) Conſideravi.] *In multis eſt*, κύριε κατενόησα, *& apud* S. *Hieron.* Domine conſideravi: *qui etiam putat*, conſideravi, & obſtupui, *quæ in hebræo non habentur, addita eſſe in lxx. cæteros autem interpretes inquit cum ſua verſione convenire.* (*c*) Animalium.] *Sic apud S. Hier. & in officio Romano feria* 6. *in Paraſceue ad Miſſam in tractu primæ prophetiæ*, In medio duorum animalium innoteſceris, *&c. & in breviario Romano in oct. Nativ. in reſponſorio lectionis* 6. In medio duorum animalium jacebat in præſepio. *Item Cyrillus in catena verſa a ſapientiſſimo Card. Caraſa. Alii vero libri habent* δύο ζώων, duarum vitarum: *atque ita legendum docet Euſebius, lib.* 6. *Evang. Demonſtr. & Theodoretus in hunc locum. Aquila*, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη, ζώωσον αὐτόν, in appropinquando annos, vivifica ipſum. *Theodotio*, ἐν μέσῳ ἐτῶν ζώωσον αὐτόν, in medio annorum vivifica ipſum. *Symm.* ἐντὸς τῶν ἐνιαυτῶν ἀναζώωσον αὐτόν, intra annos vivifica ipſum. (*d*) Cum advenerit tempus, demonſtraberis: cum turbata fuerit anima mea.] *Hæc inquit S. Hier. neque in hebræo, neque apud alios interpretes haberi.* (*e*) Thæman.] *In eadem catena*: Thæman ſignificat, *vero*, auſtrum: *quo modo inquit* S. *Hieron. Theodotionem eſſe interpretatum, cum cæteri omnes retinuerint verbum Hebræum.* (*f*) Pharan.] *Habetur etiam in eadem catena, & explanatur*, deſertum Auſtri. *Ab aliis fere libris, & a S. Hieronymo abeſt: qui etiam inquit Theodotionem dixiſſe Pharan, lxx, autem*, umbroſo condenſo: *ut in noſtra videri poſſint duæ interpretationes admiſtæ.* (*g*) Diapſalma.] S. *Hier. ex Symm.* εἰς τὸν αἰῶνα, in æternum, *ex Theodotione*, εἰς τέλος, in finem, *ex quinta editione*, Selah. (*h*) Fortitudinis ſuæ.] *Sic apud S. Hier. quod græce*, ἰσχύος αὐτοῦ. *Cyrillus in eadem catena putat ſubintelligendam præpoſitionem*, διὰ ἰσχύος αὐτοῦ, per fortitudinem ſuam, *id eſt*, pater per filium ſuum. *A S. Cypriano abſunt*, 2. *teſtim.* S. *Hier. refert ex Aquila*, & poſuit abſconſionem fortitudinis ſuæ: *ex Symmacho*, & poſuit abſconditam fortitudinem ſuam, *ex Theodotione*, & ibi abſconſio fortitudinis ejus. (*i*) Verbum.] S. *Hieron. teſtatur ita etiam Theodotionem tranſtuliſſe; Aquilam vero*, ante faciem ejus ibit peſtis; *Symmachum*, ante faciem ejus præcedet mors; *Quintam editionem*, ante faciem ejus ambulabit mors. (*k*) Et egredietur in campos.] *Sic apud* S. *Hieron. in comm. licet in contextu ſit*, campum: *& apud* S. *Cyprianum*, 2. *teſt.* & præcedet in campos ſecundum greſſus ſuos: *Quæ ultima verba videntur poſita pro iis quæ græce ſunt*, κατὰ πόδας αὐτοῦ, *& apud* S. *Hieron.* poſt pedes ejus: *quæ tamen ipſe in comm. conjungere videtur & cum antecedentibus & cum ſequentibus: ſed idem fere ſenſus. Nonnulli libri habent*, εἰς παιδείαν, in eruditionem. *Utramque lectionem explanat Theodoretus. S. Hieron. teſtatur pro eo quod ipſe dixit*, diabolus, *Aqu. tranſtuliſſe*, volatile, *Symm. & Theod. & Quintam editionem*, volucrem. (*l*) Sempiterni.] αἰώνιοι. *In aliquo eſt*, τοῦ αἰῶνος, *& apud S. Hieron.* ſeculi. (*m*) Itineris ſempiterni ejus. Pro laboribus vidi.] *Sic S. Hier. quod græce*, πορείας αἰωνίας αὐτοῦ, ἀντὶ κόπων, εἶδον. *Multi libri habent*, αἰωνίους, *& ex Cyrilli explanatione ſic videtur interpungendum, & vertendum*, itinera ſempiterna ejus pro laboribus viderunt, *id eſt*, vias ejus difficiles putaverunt. (*n*) Intendiſti.] *Cæteri*, ἐντενεῖς, *& apud S. Hier.* extendes. (*o*) Fluviorum.] *Sic etiam Cyrillus. Schol.* Scribitur, ποταμοῖς, *& ſic etiam apud Theodoretum, & apud S.* Hier. *etiam in comm.* fluviis ſcindetur terra. *Compl.* ὁ ποταμὸς σχίζεται τῇ γῇ, fluvius ſcinditur terra. (*p*) Diſpergens aquas itineris. *Apud Cyrillum adjungitur*, αὐτοῦ, *ſui. Compl.* διασπερεῖς ὕδατα τῆς πορείας, *& apud S. Hier.* diſperges aquas itineris. *Pro hoc autem narrat veteres interpretes dixiſſe*, illiſio, vel impetus aquarũ tranſiet. (*q*) Altitudo phantaſiæ ejus.] *Interpretatur Cyrillus, & Theodoretus*, altitudo cogitationis abyſſi dedit vocem ſuam. *Apud S. Hier. eſt*, altitudinem phantaſiæ. (*r*) Chriſtum tuum.] *Cæteri*, τοὺς χριστούς σου, *& apud S. Hier.* Chriſtos tuos. *Aquila*, ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, εἰς σωτηρίαν σὺν χριστῷ σου, egreſſus es in ſalutem populi tui, in ſalutem cum chriſto tuo: *quod etiam inquit S.* Hier. *fuiſſe in Quinta editione. Sexta editio*, ἐξῆλθες σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦ χριστόν σου, egreſſus es, ut ſalvares populum tuum per Jeſum Chriſtum tuum. *Idem vero S. Hier. teſtatur Symmachum & Theodotionem, tanquam Ebionitas, & vere pauperes, dixiſſe*, egreſſus es in ſalutem populi tui, ut ſalvares chriſtum tuum. *Quamobrem lectio, quæ noſtra eſt, videtur eſſe Symmachi, aut Theodotionis.* (*ſ*) Collum. Diapſalma.] *Ita videntur habuiſſe Cyrillus, & Theodoretus. Aliqui habent*, τραχήλου αὐτοῦ, collum ejus. *Multi*, τραχήλου, εἰς τέλος, collum, in finem,: *& ita apud S. Hier. qui inquit lxx quod ſoliti eſſent interpretari*, diapſalma, *nunc dixiſſe*, in finem, *Theodotionem vero*, ornaſti fundamentum uſque ad collum, *Quintam editionem*, Denudaſti (ſive evacuaſti) fundamentum uſque ad collum Sela. (*t*) In eo.] *Sic docet* S. *Hier. in comm.* ἐν αὐτῇ, *reſpondere, quamvis, licet in contextu ſit*, in ea. (*u*) Superducis.] *Cæteri*, ἐπιβιβᾷς, *& apud* S. *Hieron.* ſuperduxiſti. (*x*) Aquam multam.] *Plerique*, ὕδατα πολλά, *& apud* S. *Hier.* aquas multas. (*y*) Venter meus.] *Sic etiam in comm. apud S. Hier. Cæteri fere*, ἡ καρδία μου, cor meum. (*z*) Habitudo.] *Alii*, ἡ ἰσχύς μου, fortitudo mea: *cujus varietatis facit mentionem etiam* S. *Hier.* (*ω*) Ab eſca.] *Compl.* διότι ἔφαγον, *& apud* S. *Hier.* eo quod comederint.

Cæterum quoniam in uno vetuſtiſſimo codice majoribus litteris exarato primo diapſalmate uſque in finem capitis multæ & inſignes varietates ſunt, idcirco totam iſtam partem, quemadmodum in illo habet, hic ſubjicimus.

Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη. καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται, καὶ κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ, ἐκεῖ ἀπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ. πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται θάνατος, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησεν τὴν γῆν. κατανοήσας ἐξείκασεν τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσονται. ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι αἱ ἐκ τοῦ αἰῶνος.

αἰώνιος· αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς ἀντὶ κόπων. κατανενόηκα τὰς σκηνὰς τῶν αἰθιόπων. ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέῤῥεις μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριος, ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου; κύριε ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου, ἡ ἱππασία σου σωτηρία. οὗ προέβης, ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου. ἐχόρτασαν τὰς βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτῆς· ποταμοὺς διασκεδάσεις, καὶ γῆν σείσεις. ἐν τῷ ἀντοφθαλμεῖν ταραχθήσονται τὰ ὄρη. ἐν τῷ τὸ ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησε μείζων. φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν. τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη. κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου. μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν, μετ' ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη. ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου ῥύσασθαι τοὺς χριστούς σου. ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύονται. διάψαλμα. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν, τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφυγεῖν πτωχοὺς λάθρα ἀνεβίβασας ἐπὶ τὰς θαλάσσας τοὺς ἵππους σου, ἐταράχθησαν τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου. ἐταξάμην, (alias, ἐταραξάμην) καὶ ἀνεσατώθη τὰ σπλάγχνα μου ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου. εἰσέδυ τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. κατ' ἐμαυτὸν ἐταράχθην. ταῦτα φυλάξεις εἰς ἡμέραν θλίψεως, ἐπαναγεῖν ἐφ' ἕνα πολέμιον τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά. ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται, ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλλῃ βοτάνην. ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρχουσιν ἐπὶ φάτναις. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχὺν, καὶ κατέστησεν τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς· καὶ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με καθίσας κατεπαύσατο.

Operuit cœlos decor gloriæ ejus : & laude ejus impletus eſt orbis terrarum. Et ſplendor ejus, ſicut lumen erit : & cornua in manibus ejus ſunt ei. Ibi ſtabilita eſt fortitudo gloriæ ejus. Ante faciem ejus præcedet ruina : & ad pedes ejus ſequentur maxima volatilium. Stans dimenſus eſt terram. Aſpiciens diſſolvit gentes : & montes quaſſabuntur : humiliabuntur horti, qui a ſeculo ; viæ, quæ a principio. Pro laboribus vidi tentoria Æthiopum : turbabuntur qui habitant pelles Madian. Nunquid in fluminibus iratus es Domine ? aut in fluminibus furor tuus ? vel in mari impetus tuus ? Domine aſcendiſti ſuper currus tuos : equitatio tua, ſalus : quo ante aſcendiſti, ſuſcitatus eſt arcus tuus : ſatiaſti (*corrigendum eſt in Græco,* ἐχόρτασας,) ſagittas pharetræ ipſius. Flumina diſſipabis, & terram concuties. In reſpiciendo turbabuntur montes, in tranſeundo eximium tuum imbrē per eam. Abyſſus acclamavit major : lux ſplendida Solis retinuit ſe : ſplendor autem Lunæ ſtetit. Secundum ſplendorem ſagittarum tuarum ibunt : ſecundum ſplendorem coruſcationis gladii tui. Cum furore exurges ſuper terram : cum ira triturabis gentes. Apparuiſti in ſalutem populi tui ad liberandum chriſtos tuos. Uſque in abyſſum maris demergentur. DIAPSALMA. Ultus es cum virtute tua principes peccatorum, confiſos ſuper auctoritate ſua ad devorandum, (*vix enim dubitari poteſt, pro,* καταφυγεῖν, *legendum,* καταφαγεῖν,) pauperes in abſcondito. Aſcendere feciſti ſuper maria equos tuos : turbatæ ſunt ingentes aquæ abyſſi. Appoſui, (*nimirum aurem, vel cor,*) & fluctuarunt viſcera mea a voce oris tui. Ingreſſus eſt tremor in oſſa mea : in me ipſo turbatus ſum. Hæc ſervabis in diem tribulationis, ad aſcendendum ſuper unum bellum populum tuum. Ficus non dabit fructum ſuum. & in vineis non erit proventus : oliva erit evanida : terra autem non germinabit herbam. Deficient ex mandra oves, & boves non erunt (*corr.* ὑπάρξουσιν, *in Græco,*) in præſepibus. Ego autem in Domino exultabo, gaudebo in Deo ſalvatore meo. Dominus Deus meus dedit mihi fortitudinem : & conſtituit pedes meos ſecuros : & ſuper colla inimicorum meorum imponet me : ſedens requievit. *Quæ ſit hæc editio, non ſatis liquet. Illud quidem, quod eſt in principio,* ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, *videtur eodem modo habuiſſe Cyrillus. Ita enim inquit in catena,* τουτέστιν ἡ δόξα, καὶ τὸ θεοπρεπὲς ἀξίωμα μεῖζόν ἐστιν παντὸς ἀξιώματος τοῦ ὄντος ἐν τοῖς οὐρανοῖς· *quæ ita vertit præſtantiſſimus Cardinalis* hoc eſt, gloria, & dignitas Deo congruens, major eſt omni dignitate quæ in cœlis eſt.

SOPHONIAS.

CAP. I.

(a) Filium.] *Pro,* filii, *ut alibi : Quare Complut.* υἱοῦ, *&* S. *Hier.* filii. (b) Deficiat a facie.] *Ita etiam apud* S. *Hieron. &* S. *Cyprian.* 3. *teſtim. Cæteri libri,* ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπου, deficiant omnia a facie. (c) Et infirmabuntur impii.] *Hoc notat* S. *Hier. de Theodotionis tranſlatione additum eſſe : pro quo Symm. ſit interpretatus,* & ſcandala cum impiis, *Quinta autem editio,* & infirmitas cum impiis deficiet. (d) Et nomina ſacerdotum.] *Sic & alius codex. In cæteris,* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερῶν μετὰ τῶν ἱερέων, nomina ſacrorum cum ſacerdotibus, *aut,* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερῶν, nomina ſacerdotum cum ſacris, *aut,* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, μετὰ τῶν ἱερέων, *& apud Sanctum Hieronymum,* nomina ſacerdotum cum ſacerdotibus. (e) Qui adorant, &c.] *Abſunt hæc a* S. *Hier. & Theodoreto, & Complut.* (f) Et jurant per regem ſuum.] S. *Hieron.* in rege ſuo, *qui etiam teſtatur lxx pro Melchom dixiſſe, regem. In cæteris libris partim legitur,* κατὰ τοῦ κυρίου βασιλέως αὐτῶν, per Dominum regem ſuum, *partim,* κατὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, per regnum ejus, *partim,* κατὰ τοῦ μελχώμ, per Melchom : *quod habet Theodoretus.* (g) Vocatos.] S. *Cypr.* 2. *teſtim. unde aliqua ſumpſimus,* electos. (h) Manifeſte ſuper veſtibula.] *In aliis,* ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα, *& apud Sanctum Hieronymum* ſuper omnes manifeſte, qui ſunt in veſtibulis. (i) Conciſam.] *Sic etiam Theodoretus, &* S. *Hieron. qui una cum Scholiaſte notat pro hac Aquilam dixiſſe,* εἰς τὸν ὅλμον, in pila, *qua frumenta tunduntur, inquit* S. *Hieron.* (k) Qui autem dicunt.] *In aliis,* καὶ οἱ λέγοντες, *aut,* τοὺς λέγοντας, *apud* S. *Hieron. conjuncte cum antecedentibus,* & dicunt in cordibus ſuis. (l) Immaturitatis.] *Plerique,* ταλαιπωρίας, *& apud* S. *Hieronymum,* miſeriæ.

CAP. II.

(a) Colligamini.] *Theodoretus,* Quidam locum non intelligentes, pro, συνδέθητε, poſuerunt, συνδεήθητε, comprecamini. Sed pleraque exemplaria habent, συνδέθητε, colligamini. (b) Pertranſiens.] *In plerisque additur,* ἡμέρα, *& apud* S. *Hier.* diem. (c) Furoris.] *In multis,* ὀργῆς θυμοῦ, *& apud* S. *Hier.* iræ furoris. (d) Advenæ Cretenſium.] *Aq & V. editio,* γένος ὀλέθριον, genus perditum, *Theodotio,* γένος ὀλεθρείας, genus perditionis. *Symm.* γένος ὀλοθρευόμενον, genus exterminatum. *De quibus multa* S. *Hier. qui etiam rurſus pro,* Creta, *quod ſequitur inquit alios conſenſiſſe cum tralatione ſua,* funiculus maris. (e) A facie filiorum Juda.] *Hæc* S. *Hieron. obelo prænotavit.* (f) Areæ.] *Putat* S. *Hier lxx ſcripſiſſe non,* ἅλωνος, *ſed,* ἁλὸς, id eſt, ſalis : *quod eſt in Compl. ſed in nullo alio libro eſt inventum. Nam & Theodoretus habet,* ἅλωνος. *A quibuſdam vero abeſt tota hæc particula,* ὡς θημωνία ἅλωνος. (g) Hæc.] *Eſt hebraiſmus. Alii quidam* οὗτοι, *& apud* S. *Hieron.* hoc. (h) Apparebit.] *In Complut.* ἐπιφανὴς ἔσται, *& apud* S. *Hieron.* manifeſtus erit. (i) Eſtis gladii mei.] *Eſt ſignificantius quam quod in Compl.* ῥομφαία μου ἔσεσθε, *& apud* S. *Hier.* gladio meo eritis. (k) Extendet.] *Plerique,* καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ βοῤῥᾶν, καὶ ἀπολῶ τὸν ἀσσύριον, καὶ θήσω, *& apud* S. *Hieron.* & extendam manum meam ſuper Aquilonem, & perdam Aſſyrium, & ponam, *&c.* (l) Corvi.] *Teſtatur* S. *Hieron. Aquilam dixiſſe gladium, alios ſiccitatem.* (m) Altitudo.] *Sic apud* S. *Hieron. quod græce eſt,* ἀνάστημα, *& de hac dictione alibi notatum eſt : & eodem modo nunc exponitur a Theodoreto. Complut. autem,* ἀνάστεμμα, coronatio.

CAP. III.

(a) Villipendens.] *Hoc magis videtur reſpondere ſententiæ, & interpretationi Patrum, quam,* malis dedita, *ut eſt apud* S. *Hieron. Græce eſt,* ἡ φαυλίστρια. (b) Arabiæ.] S. *Hieron. ex Symmacho,* veſpertini. (c) Portantes ſpiritum.] S. *Hieron. ex Aquila,* ἐνθουσιαζόμενοι, inſanientes, *ſive,* ſtupentes. (d) Legem.] *Plerique,* ἀσεβοῦσι εἰς τὸν νόμον, *& apud* S. *Hieron.* impie agunt in legem. (e) In exactione, nec in contentione injuſtitiam.] *Hæc abſunt a Compl. In aliis ſunt, ſed abeſt, quod ſequitur,* In corruptione : *quemadmodum etiam apud* S. *Hier. qui pro* εἰς νεῖκος, *videtur habuiſſe,* εἰς νῖκος, nec in ſempiternum injuſtitiam : *itemque Theodoretus.* (f) Deleta faciam.] *Sic* S. *Hier. in comm. licet in contextu vetuſtioris ſit,* deſtruxi, *ut in Complut.* ἐξερήμωσα, *in aliis,* ἐξερήμωσαν, deſolaverunt. (g) Timete me, & ſuſcipite.] *Sic fere* S. *Hieron in comm. ſed in contextu,* timebitis me, & ſuſcipietis. *& in Compl.* φοβηθήσεσθέ με, καὶ δέξεσθε. (h) Et non peribitis.] *Sic apud* S. *Hieron in contextu : ſed in comm.* ut non pereant omnia de conſpectu Hieruſalem, *quibus videtur magis reſpondere lectio, quæ eſt in aliis libris,* καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῇ. (i) Diſſipata eſt omnis frondoſitas.] *Sic* S. *Hier. in comm. licet in contextu,* diſperierunt omnes racemi. (k) Eos.] *In multis additur,* ὀργήν μου, *& apud* S. *Hier.* iram meam : *quod etiam eſt apud* S. *Cyprianum lib.* 3. *teſtim. & alibi.* (l) Quia tunc.] *Theodoretus,* Aquila, & Theodotio, τότε στρέψω ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς χεῖλος ἐξειλεγμένον, tunc vertam ad omnes populos labium electum. *Symm.* τότε μεταστρέψω ἐν τοῖς λαοῖς χεῖλος καθαρόν tunc convertam in populos labium mundum : *& hæc varietas expenditur etiam a Sancto* Hieronymo. (m) In diſperſis meis.] *Compl.* τοὺς διεσπαρμένους μου, *& apud* S. *Hieron.* diſperſos meos. *Euſebius,* 2. *Evang. Demonſtr. hunc locum ſic affert,* προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με, υἱοὶ τῶν διεσπαρμένων οἴσουσι θυσίας μοι, excipiam ſupplicantes mihi : filii diſperſorum afferent hoſtias mihi : *nec multo aliter Theodoretus : qui etiam hæc ex Symmacho refert,* πέραθεν ποταμῶν αἰθιοπίας ἱκετεύοντά με τέκνα τῶν διεσκορπισμένων ὑπ' ἐμοῦ, ἐνέγκωσι δῶρον ἐμοὶ, de finibus fluminum Æthiopiæ ſupplicantes mihi filii diſperſorum a me afferent munus mihi. (*) A nomine.] *In aliquo eſt* τὸ ὄνομα, *& apud* S. *Hier.* & reverebuntur nomen Domini. (n) Dicit Dominus.] *Hoc abeſt ab aliquo libro, & a* S. *Hieronymo.* (o) Confundentur.] *Ita* S. *Hier. & Theod. In pleriſque vero libris eſt,* καὶ οὐ καταισχυνθήσονται, & non confundentur.

AGGÆUS.

CAP. I.

(a) In manu Aggæi.] *Sym.* δι' ἀγγαίου, per Aggæum. (b) De tribu Juda.] *Schol. cæteri,* ἡγούμενον ἰούδα, ducem Juda. (c) Concavis.] *Sic apud* S. *Hier. in contextu, & in comm. licet ſignificantius putet dici græce,* κοιλοσταθμοῖς, id eſt, deorſum, *inquit,* poſitis, & in convalle demerſis. *Ipſe in ſua tralatione dixit,* laqueatis, *quod Aquila,* ὠροφωμένοις. (d) Illata ſunt.] *Complut.* εἰσηνέγκατε, *& apud Sanctum* Hieronymum, intuliſtis. (e) Subtrahet.] *Sic Sanctus Cyprianus ad Demetrianum : & reſpondet hebræo, niſi quod in eo eſt tempus præteritum, ut in vulgata. Cæteri,* ὑποτελεῖται δοῦναι, obnoxia tributo erit dare.

CAP. II.

(*a*) IN quarta & vigeſima menſis ſexti, anno ſecundo Darii regis.] *Hæc videntur conjungenda cum præcedentibus : quemadmodum apud* S. *Hieronymum, & Theodoretum conjunguntur.* (*b*) Omnipotens.] *Hoc vocabulum agnoſcit* S. *Hieronymus ex lxx, quemadmodum & nonnunquam,* virtutum, *aut*, exercituum, *& in Complut. nunc eſt*, τῶν δυνάμεων. *Cæterum in pleriſque codicibus hæc ſequuntur*, τὸν λόγον (*al.* ὁ λόγος) ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ (*al.* ἐκ γῆς) αἰγύπτου, *& apud Sanctum* Hieronymum, verbum quod pepigi vobiſcum, cum egrederemini de terra Ægypti. (*c*) Venient electa omnium gentium] *Sic interdum* S. *Hieron. in comment. licet alibi*, quæ electa ſunt Domini de cunctis gentibus. (*d*) Et pacem animæ in acquiſitionem omni condenti, ut ſuſcitet templum iſtud.] S. *Hieron. pro*, condenti, *id eſt*, fabricanti, *habet*, qui creatur : *& notat nec in hebræo, nec apud alium quenquam interpretem ferri : quare etiam in Complut. ſunt omiſſa.* (*e*) Immundus.] H*oc abeſt a cæteris. Apud Sanctum Hieronymum eſt hoc, ſed non quod præceſſit*, pollutus: *ut videri poſſint duæ interpretationes.* (*f*) Laborum.] *Plerique*, πονηειῶν, (*ita enim corrigendum in noſtra*) *& apud Sanctum Hieronymum*, maliciarum: *qui etiam notat totam hanc clauſulam neque in hebræo, neque apud alios interpretes inveniri : eſt tamen etiam in Complut.* (*g*) Supponite.] *Cæteri*, τάξατε, *& apud Sanctum Hieronymum*, ponite. (*h*) Si cognoſcetur.] *In multis eſt*, εἰ ἔτι, *& in Complut. ſequitur*, ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ γῆς ἅλως, *& apud* S. *Hier.* ſi ultra cognoſcetur ſuper terram area. (*i*) Et mare, & aridam.] H*æc inquit* S. *Hieron. in lxx eſſe addita, viciſſim autem abeſſe illa*, conteram fortitudinem regni gentium : *quæ tamen a græcis collatis non videntur abeſſe.*

ZACHARIAS.

CAP. I.

(*a*) FIlium.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum *in utraque editione : & in comment. de hac re diſputat. Theodoretus autem, & Complut.* υἱοὺς filii, *itemque paulo poſt.* (*b*) Et non exaudierunt.] *Abſunt a Sancto Hieronymo & Theodoreto, & Complut.* (*c*) Montes.] *In multis eſt*, δύο ὄρη *& apud Sanctum Hieronymum*, duos montes: *qui tamen in comment. notat illud*, duos, *in hebræo non haberi. Theodoretus autem inquit Aquilam & Symmachum pro montibus dixiſſe*, μυρσινεῶνας, myrteta. (*d*) Quas deſpexiſti.] *Theodoretus & Complut.* οἷς ἐθυμώθης, *& apud* S. *Hier.* quibus iratus es.

CAP. II.

(*a*) FRugifere.] *Nonnulli*, κατάκαρπος, *& apud Sanctum Hieronymum in contextu*, frugifera. *Ex comment. autem, utro modo legerit, vix judicari poteſt.* (*b*) Confugient.] *Juſtinus*, προστεθήσονται, apponentur. (*c*) Scies.] *Idem*, καὶ γνώσονται, & cognoſcent. (*d*) Parte ſua.] *In editione noſtra corrigendum eſt*, τὴν μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἁγίαν. *Dictum autem videtur*, parte ſua, *quaſi ſupplenda ſit præpoſitio*, ἐν, in parte ſua. *Cæteri libri habent*, τὴν μερίδα αὐτοῦ, partem ſuam, *ut apud Sanctum* Hieronymum, *aut*, καὶ τὴν μερίδα αὐτοῦ, & partem ſuam. (*e*) Eliget.] *Juſtinus*, ἐκλέξεται, *eodem ſenſu.*

CAP. III.

(*a*) HOC.] *Apud Theodoretum, & in Complut.* οὗτος, *& apud Sanctum* Hieronymum, iſte. (*b*) Iniquitates ſuas.] *Sic Sanctus Cyprianus* 2. *teſtim. Apud Sanctum* Hieronymum *eſt* a te iniquitates tuas : *quod*, ἀπό σου, *eſt in multis : in quibus præterea ſequitur, quod non eſt apud illos*, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ & peccata tua circummundabo. (*c*) Viis.] *Aliqui*, ἐν ταῖς ὁδοῖς, *& apud Sanctum* Hieronymum, in viis. (*d*) Faciem.] *Multi addunt*, σου, *& apud Sanctum* Hieronymum, faciem tuam. (*e*) Fodio foveam.] *Aquila*, διαγλύφω ἄνοιγμα αὐτῆς, ſculpam aperturam ejus. *Addit Sanctus* Hieronymus, Theodotio, & Symmachus, ſculpam aperturam. (*f*) Convocabitis.] συγκαλέσετε. *Sic enim corrigendum in noſtra, & reſpondet prorſus hebræo. Apud Theodoretum, & in Complut. eſt*, συγκαλέσεται, *& apud Sanctum* Hieronymum, vocabit.

CAP. IV.

(*a*) OCuli.] *In cæteris additur*, κυρίου, *& apud Sanctum* Hieronymum, Domini. (*b*) Narium.] Sive (*inquit Sanctus* Hieronymus) ſuper duo roſtra aurea, quæ græce, μυξωτῆρες, appellantur. (*c*) Pinguedinis.] *Aquila*, πιότητος, *Theodotio*, λαμπρότητος, ſplendoris. *Addit* S. *Hieron. Symm. dixiſſe*, filii olei.

CAP. V.

(*a*) FAlx.] *Sanctus* Hieronymus *refert ex Aquila, & Theodotione*, διφθέρα, *ex Symmacho*, κεφαλίς, *id eſt, capitulum.* (*b*) Cruciabitur.] *Cæteri*, ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται : *& apud Sanctum* Hieronymum, uſque ad mortem cruciabitur. (*c*) Upupæ.] *Alii*, ὡς πτέρυγας ἔποπος, *& apud Sanctum* Hieronymum, ſicut alæ ſunt upupæ : *qui etiam teſtatur cæteros interpretes dixiſſe*, ἐρωδιόν, herodionem.

CAP. VI.

(*a*) STurnini.] *Schol. ex Aquila*, καρτεροί. *Sanctus* Hieronymus, καρτεροὶ fortes. (*b*) Egrediantur.] *In aliis additur*, καὶ *aut*, οἱ, *& apud Sanctum* Hieronymum, qui egrediuntur. (*c*) Ut irent circuire.] *Cæteri non habent*, τοῦ πορεύεσθαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, ut circuirent. (*d*) Oriens.] *Sanctus Hieronymus*, vel, ἀναφύη, ſive, βλάστημα, id eſt, germen nuncupatur. (*e*) Virtutem.] *Iidem*, ab alio, ἐπιδεξιότης, ab alio, ἐπιπρέπεια, ab alio, ἀρετή, ab alio, δόξα, ſcribitur : quæ vel inclytum, vel decorem, vel virtutem, vel gloriam ſonant.

CAP. VII.

(*a*) NONI] *Sic etiam Sanctus Hieronymus. Plerique autem*, ἕκτου, ſexti. (*b*) In Bæthel.] *Apud Sanctum Hieronymum*, de Bæthel : *& in comment. utraque lectio innuitur.* (*c*) Et bibitis.] *Alii*, καὶ ὑμεῖς πίνετε, *& apud Sanctum* Hieronymum, & vos bibitis. (*d*) Abundans.] *Sic apud eundem. Aliqui*, εὐφραίνουσα, lætans. (*e*) Et advenam.] *Abeſt a Sancto Hieronymo.* (*f*) Nolit meminiſſe.] *Multi*, μὴ μνησικακεῖτε. *& apud* S. *Hieron.* nolite meminiſſe.

CAP. VIII.

(*a*) PAcificum.] *In pleriſque additur*, καὶ δίκαιον, *& apud Sanctum Hieronymum*, & juſtum. (*b*) Quartum.] ἡ τετρὰς, *aut*, ἡ τετάρτη, *ut in cæteris. Theodoretus* : Cæteri interpretes Aquila, Symm. Th. νηστεία ἡ τοῦ τετάρτου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ πέμπτου, καὶ ἡ τοῦ ἑβδόμου, καὶ ἡ τοῦ δεκάτου, jejunium quarti & jejunium quinti, & ſeptimi, & decimi : ut nulli dubium ſit, quin de menſibus ſit intelligendum. (*c*) Quinque civitates.] *Abeſt*, quinque, *a Sancto* Hieronymo. *In aliis libris eſt*, μίαν εἰς μίαν πόλιν, unam in unam civitatem.

CAP. IX.

(*a*) SEdrach.] *Theod.* Civitas eſt Arabiæ. Emath autem ea eſt, quæ nunc Epiphania appellatur. Emath autem magnam nominat ſacra ſcriptura ipſam Emiſan. *Sanctus* Hieronymus *inquit male a quibuſdam legi Sedrach : legendum enim eſſe* Hadrach, *quomodo etiam habetur in aliquot libris.* (*b*) Sacrificium.] *Sic habuiſſe etiam Sanctus* Hieronymus *colligitur ex comm. quamvis in contextu ſit*, ſacrificii. *Theodor. ex Aq.* καὶ ἐν δαμασκῷ ἀνάπαυσις αὐτοῦ (*quamvis in Scholio referatur*, αὐτοῖς) & in Damaſco requies ejus. (*c*) In Emath in finibus ejus:] *Ab aliquo libro, & Sancto* Hieronymo, *abeſt illud*, in. *Notat autem Theodor. cæteros interpretes dixiſſe*, in Emath finitima ei. (*d*) Super ruina ſua.] *Complut.* ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς, *& apud Sanctum* Hieronymum, de ſpe ſua. (*d*) Revertatur.] *Iidem addunt*, μηδένα, nemo pertranſeat. (*f*) Prædica.] *Iuſtinus*, ἀλάλαζον, κήρυσσε, jubila, prædica. (*g*) Rex tuus.] *Addendum in noſtra græca*, σου. (*h*) Manſuetus.] *Juſtinus*, πραῢς, καὶ πτωχὸς, manſuetus, & pauper. *Videri poſſunt duæ interpretationes. Notat enim Sanctus* Hieronymus, *lxx pro*, pauper, *tranſtuliſſe*, manſuetus. *Sanctus Cypr.* 2. *teſtim.* mitis ſedens ſuper aſinum indomitum. *al.* aſinam indomitam (*i*) Novum.] *Juſtinus*, ὄνον, aſinæ. (*k*) Diſperdetur arcus bellicus.] *Complut.* ἐξολοθρεύσει τόξον πολεμιστῶν. *Apud Sanctum* Hieronymum, diſperdet arcus pugnantium. (*l*) Multitudo & pax.] *Iidem*, πλῆθος, καὶ εἰρήνην, multitudinem, & pacem. *Unus codex, & Euſebius Evang. Demonſtr. libri.* 2. 8. *&* 9. καὶ πλῆθος εἰρήνης, & multitudo pacis. *Sym.* καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, *quemadmodum fere* S. *Hier. in ſua* : & loquetur pacem gentibus, & poteſtas ejus a mari uſque ad mare, & a fluminibus uſque ad fines terræ. (*m*) Aquis.] *In aliquo*, ἀπὸ ὑδάτων, ab aquis, *in nonnullis hic eſt*, ὑδάτων, *ſed paulo poſt*, ἀπὸ ποταμῶν, a fluminibus. *Apud Sanctum* Hieronymum, Ab aquis uſque ad mare, & a fluminibus uſque ad exitus terræ. (*n*) Tui.] *Abeſt a multis, & a* S. Hieron. (*o*) Eos.] *Cæteri*, τὸ αἷμα αὐτῶν, *& apud* S. Hier. ſanguinem eorum. (*p*) Phialas, ſicut altare.] *Nonnulli*, ὡς φιάλας τὸ θυσιαστήριον, *& apud Sanctum* Hieron. ſicut phialas altare. (*q*) Vinum.] *Sanctus* Hieronymus, Aquila, οἰνίας interpretatus eſt : quod & ipſum ad ubertatem vindemiæ referri poteſt.

CAP. X.

(*a*) ET ex ipſo.] *Abſunt hæc a Complut. &, quantum conjici poteſt ex explanatione, a Theodoreto. Sunt & alia quædam in codicibus varietates. Apud* S. *Hier.* & ex ipſo arcus in furore egredietur omnis, qui educit ſimul, *& pro hoc inquit Aquilam dixiſſe*, εἰσπράσσων, exactor. (*b*) Sicut non evertiſſem eos.] *In Compl.* ὃν τρόπον ὅτε οὐκ αὐτοὺς ἀπέῤῥιψα, *& apud* S. *Hier.* ſicut quando non eos abjeceram. *Theodoretus* : Hoc *manifeſtius Symmachus eſt interpretatus*, καὶ ἔσονται ὡς ἂν εἰ μὴ ἀπωσάμην αὐτοὺς, & erunt perinde, ac ſi eos non expuliſſem. (*c*) Gloriabuntur.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum & Sanctum Cyprianum*, 2. *teſtim. In aliquot libris eſt*, κατακαυχήσονται, accendentur.

CAP. XI.

(*a*) IN Chanaanitide.] *Hoc inquit Sanctus Hieronymus neque in Hebræo haberi, & a nullo alio transferri.* (*b*) Virgas.] *Videtur ſignificare Sanctus Hieronymus, ab aliquo dictas eſſe*, σκυτάλας, id eſt, baculos. (*c*) Rugiebant.] *Ita etiam Sanctus Hieronymus, & Theodoretus. In aliquo* *aliquot libris eſt*, ἐπορεύοντο, ibant. (*d*) In conflatorium.] *Aquila*, πρὸς τὸν πλάστην, quem (*inquit Sanctus Hieronymus*) nos fictorem, & figulum poſſumus dicere. (*e*) Conſiderabo.] *In cæteris*, καὶ σκέψαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, & recogita. (*f*) Poſſeſſionem.] *In pleriſque*, τὴν διαθήκην, *& apud Sanctum Hieronymum*, teſtamentum. (*g*) Imperiti.] *Theodoretus*, Cæteri, ἄφρονος, inſipientis.

CAP. XII.

(*a*) INveniemus nobis.] *Sanctus Hieronymus, & Schol. ex Aquila*, καρτέρησόν μοι, id eſt, conforta mihi. (*b*) Per ſeipſa in Hieruſalem.] *Reſpondet Hebræo. In quibuſdam non eſt*, in Hieruſalem, *& apud Sanctum Hieronymum*, & habitabitur adhuc Hieruſalem in ſemetipſa. (*c*) Sicut David.] *Ita etiam hebræus. In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, ὡς οἶκος δαυίδ. *Et apud Sanctum Hieronymum*, quaſi domus David. (*d*) Sicut] *Reſpondet Hebræo. In aliquo*, καί. *Sic apud Sanctum Hieronymum*, & angelus. (*e*) Pro eo quod inſultaverunt.] *In aliquo eſt*, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, in quem confixerunt, *aut*, transfixerunt, *& apud Sanctum Cyprianum, 2. teſtim. In quibuſdam utrumque conjungitur: ſuntque omnino duæ interpretationes. De qua re Sanctus Hieronymus diſputat, & apud lxx agnoſcit*. κατωρχήσαντο, *ſicut Scholiaſtes ex aliis*, ἐξεκέντησαν. (*f*) Malogranati.] ῥοῶνος, *ac docet Sanctus Hieronymus ita appellari, non unam arborem malorum granatorum, id eſt, mali punici, ſed locum his arboribus conſitum. Complut. habet*, ῥοῶν, malorum granatorum. (*g*) Seorſum.] *Apud Sanctum Hieronymum adjungitur, de tribu Juda: quod neque in ſua eſt, neque in commentariis illud agnoſcit.*

CAP. XIII.

(*a*) DOmui David.] *Sic Hebræus. In aliis libris eſt*, ἐν οἴκῳ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in domo. *Theodoretus ex Symmacho*, ἔσται ἀνοιγομένη πηγὴ τῷ οἴκῳ δαυίδ, erit apertus fons domui David. (*b*) Separationem.] *Quaſi dicat menſtruum: ſic enim appellatur*, χωρισμὸς ἀκαθαρσίας, *Levit. 18. Eſt autem Hebraiſmus, ut pro menſtruo intelligatur ablutio menſtrui. Quare in cæteris libris eſt*, εἰς τὸν ῥαντισμόν, *& in Complut*: ἐν τῇ ῥαντίσει, *& apud Sanctum Hieronymum, etiam in commentariis*, in aſperſionem. (*c*) Compedient.] *Sanctus Hieron. teſtatur tres interpretes dixiſſe*, confixerunt. (*d*) Dilecta mea.] *In Complut. eſt*, τοῦ ἀγαπητοῦ μου, dilecti mei. *Apud Sanctum Hieron.* diligentis me. (*e*) Framea.] *Sanctus Hieronymus, ex Aquila, & Symmacho*, μάχαιρα, gladius. (*f*) Paſtores meos.] *Aliquot libri, & Theodoretus*, τὸν ποιμένα μου, *& apud Sanctum Hieronymum*, paſtorem meum. *Juſtinus*, ἐπὶ τὸν ποιμένα τοῦ λαοῦ μου, ſuper paſtorem populi mei.

(*g*) Civem meum.] *Plerique, & Theodoretus*, αὐτοῦ, *& apud Sanctum Hieronymum, etiam in commentariis*, civem ejus: *pro quo inquit Aquilam interpretatum eſſe*, σύμφυλόν μου, contribulem meum, (*teſte etiam Scholiaſte, & Theodoreto*) *Symmachum*, ſuper virum populi mei, *Theodotionem*, ſuper virum proximum ejus: *ac docet, cur aliqui vertant*, meum, *aliqui*, ejus. (*h*) Percutite paſtores, & avellite oves.] *Cæteri*, πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήτωσαν τὰ πρόβατα. percute paſtorem, & diſpergantur oves: *apud Sanctum Hieronymum*, diſpergentur. (*i*) Parvulos.] *Cæteri & Theodoretus*, ἐπὶ τοὺς ποιμένας, ſuper paſtores: *quam lectionem Sanctus Hieronymus etiam in comm. agnoſcit ex lxx, licet in ſua verſione ponat*, ad parvulos. *Et in aliquo libro conjungitur utrumque*, μικροὺς ποιμένας. (*k*) In omni terra.] *Sic hebræus. Cæteri*, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in die illa.

CAP. XIV.

(*a*) DOmini.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum, & Euſebium lib. 6. Demonſtr. ſed libro 2.* ἐν σοί, in te. (*b*) Et mare.] *Reſpondet Hebræo, & multi putant ſignificari ab Oriente ad Occidentem. In nonnullis libris eſt*, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν, *& apud Sanctum Hieronymum*, & media pars illius ad mare. (*c*) Obturabitur.] *Teſtatur Sanctus Hieronymus, cæteros etiam interpretes hoc eodem modo dixiſſe; quod ipſe in ſua*, fugietis. (*d*) Iaſod.] *Plerique*, ἀσαήλ. *Et Sanctus Hieronymus hoc refert ex lxx, ſicut ex Aquila*, ἀζέλ, *ex Theodotione*, ἀζήλ, *ex Symmacho*, proximum. (*e*) In diebus.] *Multi*, ἀπὸ προσώπου, *& apud Sanctum Hieronymum*, a facie. (*f*) Veniet.] *Reſpondet hebræo. In pleriſque codicibus eſt*, παρέσται, *& apud Sanctum Hieronymum*, aderit. (*g*) Et frigus.] καὶ ψύχη, *aut*, ψῦχος, *ut alii. Complut*. ἀλλ' ἢ ψῦχος, *& apud Sanctum Hieronymum*, ſed frigus. (*h*) Anameel.] *Sanctus Hieronymus, in commentariis*. & a turre Hanameel, non, ut græci, & latini male legunt, Anamael, uſque ad torcularia regis. (*i*) Et iſti illis apponentur.] *In pleriſque libris & apud Theodoretum ſequitur*, οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοῖς ὑετός, *ſed non apud Euſebium: & Sanctus Hieronymus teſtatur Aquilam, & Symmachum & Theodotionem, ſimiliter eſſe interpretatos*, & non erit ſuper eos imber, *pro eo, quod lxx tranſtulerint*, καὶ ἔτι ἐκείνοις προστεθήσονται. (*k*) Frenum.] *Sanctus Hieronymus inquit ſolos lxx ita dixiſſe, quos tamen ipſe ſit ſequutus in ſua, Aquilam vero, & Theodotionem*, βυθὸν, profundum, *Symmachus*, περίπατον σύσκιον, id eſt, inceſſum umbroſum. (*l*) Chananæus.] *Sanctus Hieronymus, ex Aquila*, mercator. (*m*) Omnipotentis.] *Multi*, τῶν δυνάμεων, *& apud Sanctum Hieronymum*, virtutum.

MALACHIAS.

CAP. I.

(*a*) ANgeli ejus.] *Notat Theodoretus, eum, qui lingua Græca angelus dicatur, in hebraica dici Malachiam. Et Sanctus Hieronymus teſtatur cæteros interpretes retinuiſſe nomen Malachi, ita, ut in Hebræo legitur.* (*b*) Ponite nunc ſuper corda veſtra.] *Hæc quæ in Hebræo non habentur, putat Sanctus Hieronymus de Aggæo addita eſſe, cujus cap. 2. ſimilia legantur.* (*c*) Præparatus eſt.] *Sic ſolet interdum verti illud*, παρατέτακται, *& valet, in acie ſtat, bellum ſuſcepit.* (*d*) Suum.] *In quibuſdam codicibus additur*, φοβηθήσεται, *& apud Sanctum Hieronymum in contextu*, timebit: *ſed in commentariis non indicat ſe habuiſſe quemadmodum neque in ſua poſuit, ſed*, ἀπὸ κοινοῦ, *vult ſubaudiri*, honorat. (*e*) Pollutos.] *Theodoretus ex Aquila, & Symmacho*, μεμολυσμένους, inquinatos. (*f*) Polluta.] *Plerique*, ἐξουδενημένη, *ſive*, ἐξουδενωμένη, *& apud Sanctum Hieronymum*, deſpecta. (*g*) Et quæ ſuperpoſita ſunt, deſpexiſtis.] *Sanctus Hieronymus*, Obelo prænotavimus, quia in hebræo non habetur, & de ſequentibus additum eſt. *In pleriſque autem libris eſt*, ἐξουδένωται, ſpreta ſunt. (*) Illud.] *Corrigendum eſt in noſtra*, αὐτό. (*h*) Non ſuſcipiam.] *Sanctus Cyprianus* 1. *teſtim.* acceptum non habebo, *al.* non accepto habebo. (*i*) Incenſum] *Apud Juſtinum*, θυσία, ſacrificium *Sanctus Cyprianus*, odores incenſi offeruntur. (*k*) Magnum eſt.] *Ita etiam Sanctus Cyprianus. Apud Juſtinum*, [illegible], honoratur. (*l*) Exufflavi.] *Apud Theodoretum & in Complut. eſt*, ἐξεφυσήσατε, *& apud Sanctum Hieronymum*, exufflaſtis. *quod tamen interpretatur*, exufflatione mea digna feciſtis. (*m*) Et ſi afferatis.] *Aliqui*, καὶ προσεφέρετε, *& apud Sanctum Hieronymum*, & offerebatis.

CAP. II.

(*a*) SEparo.] *Apud Sanctum Hieronymum*, ſeparabo. *Theodoretus, ex Aquila*, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι, καὶ λικμήσω κόπρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν κόπρον ἑορτῶν ὑμῶν, Ecce ego increpo vos cum brachio, & diſpergam ſtercus ſuper facies veſtras, ſtercus ſolennitatum veſtrarum. (*b*) Teſtamentum.] *Sanctus Hieronymus ex Aquila*, συνθήκην, pactum. (*c*) In pace.] *Apud Sanctum Cyprianum*, in pace linguæ. (*d*) Infirmos feciſtis.] *Theodoretus, & Sanctus Hieronymus ex Aquila, & Symmacho*, ἐσκανδαλίσατε, ſcandalizaſtis. (*e*) Abjectos.] *In Compl.* παρειμένους, *& apud Sanctum Hieronymum*, diſſolutos. (*f*) Accipiebatis.] *Theodoretus, ex Symmacho*, ἐδυσωπεῖσθε πρόσωπα ἐν νόμῳ, reverebamini facies in lege. (*g*) De laboribus.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum, & Theodoretum: quamvis plerique codices habeant*, ἐκκόπτων. (*h*) Nonne bonum fecit] καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε. *Sic plerique libri, in aliquo tamen eſt*, καὶ οὐκ ἄλλως, & non aliter: *in aliquo item*, καὶ οὐ κάλλος, *quod videtur factum ex*, οὐκ ἄλλος, *quod eſt apud Theodoretum: & in Complut. & apud Sanctum Hieronymum*, & non alius fecit, *ſine interrogatione*. (*i*) Ejus.] *Propius ad hebræum. Apud Theodoretum, eſt*, σου, *& apud Sanctum Hieronymum*, tui. (*k*) Bonum.] *Apud Theodoretum, & in Compl.* καλλός, *& apud Sanctum Hieronymum*, bonus eſt.

CAP. III.

(*a*) MItto.] *Alii*, ἐξαποστελῶ, *& apud* S. *Hier.* mittam: *quæ varietas ſæpe obſervari poteſt. Noſtra propior hebræo.* (*b*) Reſpiciet.] ἐπιβλέψεται, *quaſi diligenter animadvertet, & curabit, ne quid in ea ſit quod impediat. In Compl. eſt*, ὅστις ἑτοιμάσει, *apud Theodoretum*, καὶ ἑτοιμάσει, *& apud* S. *Hier.* & præparabit. (*c*) Herba.] ποιά. *Alii*, πόα, *eodem ſenſu: & hoc* S. *Hier. agnoſcit ex lxx.* (*d*) Hoſtiam.] *Alii*, θυσίας, *& apud* S. *Hier.* hoſtias. (*e*) Adultera.] *Aliqui*, τοὺς μοιχοὺς, *& apud* S. *Hier.* Adulteros. (*f*) Injuſtitiis.] *Multi*, ἁμαρτιῶν, peccatis, *& ita apud* S. *Hier. apud quem etiam eſt*, declinaſtis a legitimis meis, *quemadmodum in aliquo*, ἐξεκλίνατε ἀπὸ τῶν νομίμων μου. (*g*) Nunquid ſupplantabit] *Apud* S. *Hier.* εἰ πτερνιεῖ. ſi ſupplantat, *& iſtud*, εἰ, *eſt in multis. Theodoretus ex Aquila, & Symmacho*, μὴ ἀποστερήσει ἄνθρωπος θεόν, ὅτι ὑμεῖς ἀποστερεῖτέ με; num fraudabit homo Deum, quia vos fraudatis me? *Addit* S. *Hier. etiam Theodotionem dixiſſe*, μὴ ἀποστερήσει. (*h*) Et dicetis.] *Multi*, καὶ εἴπατε, *& apud* S. *Hier.* & dixiſtis. *Schol. ex Aq. & Symm.* καὶ εἴπατε, ἐν τίνι ἀπεστερήσαμέν σε; Et dixiſtis, in quo fraudavimus te? (*i*) Rapina ejus in domo ejus.] *Alii*, ἡ διαρπαγὴ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, *& apud* S. *Hier.* rapina in domibus veſtris. (*k*) Revertimini.] *Theodoretus, ex Aquila*, πειράσατε, *&* S. *Hier. in ſua*, probate. (*l*) In cibum.] εἰς βρῶσιν, *Compl. non habet*, εἰς *apud* S. *Hier.* vobis cibos. (*m*) Accepta.] *Hoc videtur ſignificare*, θελητή, *& reſpondere hebræo. Apud* S. *Hier.* ut terra voluntaria. (*n*) Acquiſitionem.] *Teſtatur* S. *Hier. cæteros etiam interpretes tranſtuliſſe*, περιποίησιν, *præter Aquilam. qui*, περιούσιον, eximium: *quod etiam refertur in ſcholio.* (*o*) Et eligam.] *Th. ex Aquila*, φείσομαι, ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, parcam ſicut parcit homo filio ſuo. (*p*) Servientem.] *In multis additur*, αὐτῷ, *& apud* S. *Hier.* ei.

CAP. IV.

(*a*) ALienigenæ.] *Theodoretus, ex Aquila*, ὑπερήφανοι, ſuperbi. (*b*) Quia erunt.] *Alii*, καὶ ἔσονται, *& apud Sanctum Hieronymum*, & erunt. (*c*) Omnipotens.] *Hic in multis, & apud Theodoretum, & Sanctum Hieronymum ponuntur ea quæ in noſtra ſunt in extremo*, mementote legis, *&c.*

ESAIAS.

CAP. I.

(a) Contra Judæam, & contra Hieruſalem] *Sic teſtatur* S. *Hieron. etiam Theodotionem vertiſſe; Symmachum vero,* de Juda, & Hieruſalem. (b) Genui, & exaltavi.] *S. Hieron.* Pro quo Symm. & Theod. ita verterunt, filios enutrivi & exaltavi. *Cyrillus videtur ſignificare, pro,* exaltavi, *ab illis poſitum eſſe,* enutrivi. (c) Me.] *Pro* με, *in multis codicibus eſt,* μου, meus. *Sed S. Hieron. teſtatur ſolos lxx dixiſſe, quemadmodum eſt in noſtra, & apud SS. Baſilium, & Cyrillum.* (d) Sceleſti.] *Sic S. Cypr. de Orat. Dom. & alibi S. Hieron. in comment.* Scelerati, ſive iniqui. *Græce eſt,* ἄνομοι, (*cujus notionem explicat S. Baſilius*) *pro quo a cæteris inquit dictum eſſe,* υἱοὶ διαφθείροντες, filii corrumpentes, *ſicut etiam pro,* ſemen nequam, *vel,* peſſimum, *poſitum eſſe,* peſſimorum. (e) Iſrael] *Sic etiam alius codex, & Cyrillus. In pleriſque hæc ſequuntur,* ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω, abalienati ſunt retrorſum: *quæ S. Hieron. teſtatur lxx non habere: & S Baſilius inquit ex Theodotione eſſe addita, Procopius autem tribuit Aquilæ.* (f) Iniquitatem] *Pro hoc S. Hieron. inquit Theodotionem tranſtuliſſe declinationem.* (g) Neque vulnus, neque livor, neque plaga.] *Ita etiam apud S. Baſilium. Cyrillus, & Procopius,* τραῦμα, μώλωψ, πληγὴ φλεγμαίνουσα, vulnus, livor, plaga tumens. (h) Malagma.] *S. Hieron. Quod Aquila interpretatus eſt,* μότωσιν, linteola, videlicet, quæ ad exiccandam ſaniem, & purulentias extrahendas injiciuntur vulneribus. (i) Cucumerario] *S. Baſilius,* Σικυήρατον ἐστὶ τόπος προσκαίρων καὶ ὀλιγοχρονίων καρπῶν οἰστικὸς, τέρψιν τινὰ μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν παρεχομένων· Σικυήρατον, (*al.* Σικυήλατον,) eſt locus ferens fructus fugaces & parum diuturnos, delectationem potius quandam, quàm utilitatem præbentes. (k) Nolo.] S. *Hier.* Pro eo, quod eſt nolui, lxx tranſtulerunt, nolo, præſens tempus pro præterito. (l) Magnum.] S. *Baſilius inquit cæteros interpretes dixiſſe,* κλητὴν, vocatum, *aut,* ἐπίκλητον, convocatum, *ut Theodotio, aut, ut Symmachus,* ἐπίκλησιν οὐκ ἀνέξομαι, convocationem non ſuſtinebo. (m) Nequaquam ultra dimittam.] S. *Hier.* Pro quo interpretatus eſt Aquila, laboravi ſuſtinens. Sym. ἐκοπώθην ἱλασκόμενος, quod eſt, defeci miſerans. (n) Arguamur.] διελεγχθῶμεν, *Alii,* διαλεχθῶμεν, *& apud* S. *Cypr. teſti.* & venite diſputemus. (o) Sion] Hoc *inquit* S. *Hier. addidiſſe lxx, ut ſenſum manifeſtiorem facerent.* (p) Dormivit] *Sic Sanctus Hieronymus, in commentariis, quod græce,* ἐκοιμήθη *& inquit verbum hebraicum ſignificare,* & requievit, *&* requieſcet: *quare Aquilam, & & Theodotionem quaſi de futuro dicere.* Procopii exemplar, quo uſus ſum κυλίζετο. Id primus emendavi ſcribens ηὐλίζετο. recte ac ſecus judicium eſtó eorum, qui harum rerum intelligentiam habent: αὐλίζομαι, proprie ſtabulor: item cubo, pernocto. Lex. vetus, αὐλίζομαι, ἐπὶ ἀνθρώπου, *demoror, commoror, converſor. Druſ.* (q) Caupones tui.] *S. Hieron. ex Symm. refert,* vinum tuum miſtum eſt aqua, *& addit Aquilam pro vino interpretatum eſſe,* Συμπόσιον, compotationem, & convivium. (r) Inobedientes.] S. *Hier. ex Aquila,* recedentes, *ex Symm.* declinantes. (ſ) Retributionem.] S. *Hier. ex Sym.* viciſſitudines, vel ultiones. (t) Væ fortes Iſrael.] *Idem inquit cæteros eſſe interpretatos,* fortis Iſrael, *quomodo ipſe poſuerit in ſua.* (u) Adverſarios.] *Apud eundem additur,* μου, meos; *& inquit hoc in hebraico non haberi.* (x) Excoquam.] *In quibuſdam additur,* σε, te. *In aliis,* καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τοὺς ἀπειθοῦντας, καὶ ἀφελῶ & excoquam ad purum inobedientes, & auferam, *&c* S. *Baſil. non videtur habuiſſe,* ἀπειθοῦντας, *ſed tantum,* σε. *Sym.* καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὴν σκωρίαν σου, & excoquam ad purum ſcoriam tuam, *ut eſt in vulg. noſtra. Th.* καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὸ γιγαρτῶδές σου, & excoquam ad purum acinum uvæ tuæ. *Ita enim interpretatur* S. Hier. *& addit, Aquilam dixiſſe,* στέμφυλα, id eſt, vinacea. (y) Terebinthus.] S. Hier. *inquit Sym. dixiſſe,* quercus: *quod S. Baſilius etiam aliis interpretibus tribuit. De hoc etiam in Gen. Schol.* τερέβινθος φυτόν ἐστιν ἐν ξηροῖς τόποις φυόμενον, κλάδους ἔχον κατεσκληκότας, terebinthus eſt planta in locis aridis naſcens, ramos habens rigentes. (z) Stipula.] S. Hier, *ex Symm.* ἀποτίναγμα, *ſordes, quæ dum ſtuppa excutitur, ac pectitur, projiciuntur.*

CAP. II.

(a) De Judæa.] *Symm.* ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ, ſuper Judæam, & ſuper Hieruſalem: *aut ut* S. Hieron. *refert,* pro Juda, & Hieruſalem. (b) Alienigenarum.] *Et hic* S. Hieron. *&* S. *Baſilius notant vocari proprie* ἀλλοφύλους, *ipſos Philiſtiim.* (c) Facti ſunt.] *Nonnulli codd. &* S. Hier. ἐγεννήθη, nati ſunt. *Pro quo inquit Symmachum dixiſſe,* & cum filiis alienis applauſerunt: *& alium affert verbi hebraici interpretationem,* ἐσφηνώθησαν, *pro quo ipſe verterit,* adhæſerunt. (d) Maris.] *Idem teſtatur cæteros dixiſſe Tharſis: quod tamen hebræi lingua ſua propria putent ſignificare mare.* (e) Contumelia.] ὕβρεις. *Alii,* ὕψος, altitudo. S. *Cyp. quod paulo ante eſt,* ὑβριστὴν, *& nos contumelioſum diximus: ipſe lib.* 1. *epiſt.* 3. *vocat injurioſum.* (f) Vana.] S. Hier. *ex Aquila* ὄρυγας, foveas, *ex Symmacho,* infructuoſa: *Theodotionem vero inquit poſuiſſe nomen hebraicum, pro quo ipſe,* talpas. (g) Terram.] *In aliis hæc adjunguntur,* παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ ἀνθρώπου, ᾧ ἀναπνοὴ ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη; quieſcite vobis ab homine, cui ſpiratio in nare ejus: in quo enim reputatus eſt? S. Hier. *addit,* iſte: *& notat hæc a lxx prætermiſſa in græcis exemplaribus (quod S. Baſilius idem fere notans inquit,* in communi, & vulgata, *) ab Origene ſub aſteriſcis de editione Aquilæ addita eſſe. Idem B. Cyril. Quare apud Procopium ſub aſteriſco habentur.*

CAP. III.

(a) Validum.] *Sic* S. Hieron. *in comm.* S. *Cypr.* 1. *teſtim.* valentem, & validam, (*ſic enim legendum ex manuſſ.*) valentiam panis, & valentiam aquæ. *Aq.* ἔρεισμα, καὶ ἐρεισμόν. *Sym* στήριγμα, καὶ στηριγμόν, ſulcimentum, & fulturam. (b) Gigantem.] *Notat* S. Hieron. *hoc a lxx, eſſe additum.* (c) Conjectorem.] *Idem inquit cæteros dixiſſe,* divinum. (d) Sapientem architectum.] *Idem ex Aquila,* ſapientiſſimum artificum. (e) Prudentem auditorem.] *Idem ex Theodotione,* prudentem incantatorem, *ex Aquila,* prudentem ſuſurratorem, *ex Symmacho,* prudentem eloquii myſtici: *quem ipſe ſequi voluerit.* (f) Illuſores.] *Idem teſtatur eodem modo vertiſſe etiam Theodotionem, Aquilam vero,* ἀναλλάκτες, *quaſi mutantes ſe per vices in exercenda turpitudine.* (g) Impinget.] *Corrigendum eſt in noſtra,* προσκόψει, *ut habet Vaticanus, & Sanctus Baſilius, & alii. Cyrillus tamen videtur legiſſe,* προκόψει, invaleſcet, *quod in noſtram editionem irrepſerat.* (h) Cibus.] S. Hier. *ex Symmacho, & Theodotione,* infirmitas. (i) Princeps.] *Idem teſtatur eodem modo dixiſſe Symmachum, Theodotionem vero,* ἐπιδεσμεύοντα, *qui liget vulnera, & provideat ſanitati.* (k) Linguæ eorum cum iniquitate] *Aq.* αἱ γλῶσσαι αὐτῶν, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, linguæ eorum, & adinventiones eorum. (l) In his quæ ad Dominum, increduli.] *Symmachus,* κατὰ τοῦ κυρίου ἐγένοντο εἰς τὸ παραπικρᾶναι αὐτὸν, contra Dominum fuerunt ad exacerbandum eum. (m) Inutilis.] *Sic* S. Hier. *in comm. quod græce,* δύσχρηστος, *& valet etiam,* injucundus. (n) Exigentes.] *Eodem modo interpretatus eſt Aquila, eodem teſte, Theodotio autem,* δανεισταὶ, fœneratores, *& Symm.* mulieres. (o) Lunulas.] S. *Baſilius,* Alius, μηνίσκους, torques. (p) Monile demiſſum] *Idem; Alius,* χαλαστὰ, catenulas. *Ac de omnibus fere iſtis ornamentorum nominibus accurate diſputat. Multa etiam apud* S. Hieron. *ex aliis interpretibus habentur: legendus etiam* S. *Cypr. de habitu virginum.* (q) Contexta.] *Nonnulli,* συγκαθυφασμένην, contextam. (r) Accubitoria.] S. *Baſilius cum dixiſſet theriſtra videri veſtes æſtivas, addit nunc damnari theriſtra,* κατάκλιτα, *quæ,* ἐν τῷ κατακλίνεσθαι, *in accumbendo inſternerentur lectis ob nimias delicias: hanc vero dictionem, quod apud cæteros interpretes non ſit, obelo eſſe notatam. Alii libri, & aliqua etiam Baſilii exemplaria,* κατάκλειστα, concluſa.

CAP. IV.

(a) Et tanquam fumo, & luce ignis ardente per noctem.] S. *Hier. in comm. ex lxx,* & lumen ignis flammantis in nocte.

CAP. V.

(a) Dilecto.] *Apud B. Cyrillum, & in Complut, additur,* μου, dilecto meo: *itemque paulo poſt apud* S. Hieron. Vinea facta eſt dilecto meo. (b) Dilecti mei.] *Hic Cyrillus non habet,* μου. S. Hieron. *teſtatur, pro hoc Aquilam dixiſſe,* πατραδέλφου, id eſt, patruum, vel patruelem. (c) Meæ.] *Sic omnes libri, qui collati ſunt, præter Complut. in quo,* αὐτῷ, *ſuæ.* (d) Vinea.] S. *Hieron.* Symm. autem ſuo more manifeſtius, Vinea facta eſt dilecto meo in cornu in medio olivarum. (e) Sorec.] SS. *Baſilius & Hieron. ex Symmacho,* ἐκλεκτὴν, electam. (f) Spinas.] *Ita etiam Theodotio, teſte* S. Hieronymo, *Aquila autem,* σαπρίας, id eſt, fructus peſſimos. *Symm.* ἀτελῆ, hoc eſt, imperfectos. (g) Iniquitatem.] S. Hier. *ex Aquila,* diſſipationem. (h) Aliquid.] *In aliquot libris ſequitur,* ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον, donec deficiat, vel non ſit locus: *quod inquit* S. Hieron. *dictum eſſe a Theodotione & Symmacho, per eo quod a lxx dictum fuerat, ut* auferant aliquid proximo: *quare hæc tantum a* S. *Cypr.* 3. *teſtim. referuntur.* (i) Lagunculam.] *Cæteri teſte* S. Hier. batum. (k) Siceram.] *Schol.* τὸ σίκερα, *cæteri interpretes dixerunt,* μέθυσμα, ebrietatem: *ita enim interpretatur* S. Hieronymus, *qui hoc tribuit Aquilæ, & Symmacho.* (l) Et peſtilentes ejus.] *Aut,* peſtes. *Nec plura refert Cyrillus. In Complut. pro his eſt,* καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ, (*Ita etiam corrigendum in noſtra*) & qui exultat in ea. *In cæteris autem fere libris utrumque ponitur, hoc poſt illud.* (m) Reſoluta] *Ita etiam Procopius, &* S. *Baſilius: qui ita videtur conjungere,* comburetur a flamma reſoluta radix eorum, *& interpretatur a craſſiore materia vim igneam retinente etiam poſtquam flamma reſoluta eſt, & evanuit. Cyril. autem habet,* ἀνημμένης, accenſa, *nimirum tali ad quam extinguendam nemo accurrit.* (n) Acerbati.] *Sic* S. Hieron. *ex lxx,* turbati *autem, ex Theodotione & Symmacho;* commoti, *ex Aquila.* (o) Manus.] *In multis additur,* αὐτοῦ, ejus. (p) Fremunt.] *Alii,* ὁρμῶσιν, impetum faciunt, irruunt. (q) In terram.] *Eodem modo apud Cyrillum, & reſpondet hebræo. In cæteris eſt,* εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ κάτω, in cœlum ſurſum, & deorſum, *aut,* εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω, in cœlum ſurſum, & in terram deorſum.

CAP. VI.

(a) Et plena domus gloria ejus.] *Pro hoc teſtatur* S. Hieron. *Theodotionem & Symmachum tranſtuliſſe,* & quæ ſub pedibus ejus erant, implebant templum. (b) Seraphim.] *Cyrillus,* διερμηνεύεται τὸ σεραφὶμ ἐμπρησταὶ ἤτοι θερμαίνοντες, Exponitur autem Seraphim, ἐμπρησταὶ, nimirum, calefacientes, *aut, ut* S. *Hieron.* incendentes, ſiue comburentes. (c) In circuitu ejus.] S. *Hieron. ex aliis interpretibus,* ἐπάνω αὐτοῦ, ſuper illud. (*) Carbonem.] S. *Hier.* Calculus iſte, qui a ſolis lxx, ἄνθραξ, id eſt, carbunculus, eſt interpretatus, poteſt non carbonem ſignificare, vel prunam, ut plerique exiſtimant, ſed carbunculum lapidem, *&c* (d) Forcipe.] *Idem ex aquila, & Symmacho,* forcipibus. (e) Incraſſatum.] *Apud* S. *Cypr.* 1. *teſt. in impreſſis legitur,* incraſſavi: *ſed in optimis codicibus eſt,* incraſſavit: *quod videtur valere,* incraſſatum eſt. (f) Suis.] *Act.* 28. *abeſt hoc loco,* αὐτῶν, *ſed additur deinde poſt,* ὀφθαλμοὺς, *quemadmodum & in multis codicibus: quare locus ille ſic nunc a* S. *Hieronymo refertur,* & auribus graviter audierunt, & oculos ſuos compreſſerunt: *itemque apud* S. *Cyprian.* (g)

Sanabo.] *In aliquo eſt, ut Act. 28. ἰάσωμαι, & ſic apud latinos*, ſanem. (*b*) Sua.] *In cæteris hæc ſequuntur*, σπέρμα ἅγιον τὸ ϛήλωμα αὐτῆς, ſemen ſanctum erit ſtabilimentum ejus. *Quæ in lxx non haberi, ſed de Hebraico, & Theodotionis editione, ab Origene addita in Eccleſiæ ferri exemplaribus notant SS. Baſilius, & Hier. qui etiam inquit, pro*, ϛήλωμα αὐτῆς, *quod ipſe videtur vertiſſe*, quod ſteterit in ea, *Aquilam dixiſſe*, germen ejus.

CAP. VII.

(*a*) PEſſimum.] *In pleriſque adduntur hæc*, ἐφραὶμ, ϗ ὁ υἱὸς ῥομελίου, λέγοντες, Ephræm, & filius Romeliæ, dicentes. (*b*) Non intelligetis.] *Sanctus Hieronymus, ex Symmacho*, non permanebitis. (*c*) In profundum.] *Apud Sanctum Cyprianum 2. teſtim.* in altitudinem ſurſum, & in altitudinem deorſum. *Symmachus*, βάθυνον εἰς ᾅδην, ἢ εἰς ὕψος ἄνω, profunda in infernum, vel in altitudinem ſurſum. *Aquila*, βάθυνον εἰς ᾅδην, μετεώρισον εἰς ὕψος ἄνω, profunda in infernum, eleva in celſitudinem. *Theodotio*, βάθυνον εἰς ᾅδην, ὕψωσον ἄνω, profunda in infernum, exalta ſurſum. (*d*) Nunquid parum.] *Apud Sanctum Cyprianum*: Non puſillum vobis certamen cum hominibus, quoniam Deus præſtat agonem. *Aquila*, μὴ ὀλίγον μοχθεῖν ἄνδρα, ὅτι μοχθεῖτε καίγε τὸν θεόν μου; nunquid parum eſt laborem afferre homini, quia laborem affertis etiam Deo meo? *Symmachus*, μὴ οὐκ αὔταρκες ὑμῖν κοποῦν ἀνθρώπους, ὅτι κοποῦτε ἔτι ϗ τὸν θεόν μου; Nonne ſatis vobis eſt moleſtiam exhibere hominibus, quia moleſtiam præterea exhibetis Deo meo? *Th.* μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνδράσιν, ὅτι ἀγῶνα παρέχετε καίγε τῷ θεῷ μου; nunquid parum vobis luctam præbere viris, quia luctam præbetis etiam Deo meo? (*e*) Virgo] *Cæteri (teſte Sancto Hieronymo, qui præclare de hac re diſputat) tranſtulerunt, adoleſcentulam.* (*f*) Vocabis.] *Sic teſtatur Sanctus Hieronymus reliquos etiam tres ſimiliter tranſtuliſſe. pro quo in Matthæo ſcriptum ſit*, vocabunt: *quomodo etiam eſt apud Cyrillum. Apud S. Cyprianum eſt*, vocabitis. (*g*) Aut præeligere mala, eligere bonum.] *Illud*, aut, ἢ, *abeſt a SS. Baſil. & Cyril. & S. Hier. hæc videtur referre ex lxx*, quam ſciat aſſumere malum. *Apud eoſdem Sanctos Baſilium, & Cyrillum, & in aliquot codicibus eſt*, ἐκλέξεται τὸ ἀγαθὸν, eliget bonum. *Apud S. Cyprianum in duobus vetuſtis exemplaribus (nam in impreſſis eſt, ut in vulgata) legitur*, priuſquam cognoſcat, aut proferat mala, commutat bonum. (*h*) Qui dominabitur] *Cæteri* αἱ κυριεύουσιν, quæ dominantur. (*i*) Fiſſuram.] *In aliis hæc adduntur*, ϗ ἐν παντὶ ξύλῳ, & in omni ligno. (*k*) Conducta.] *Aut*, mercede conducta, *ut Sanctus Hieronymus, in comm. In quibuſdam autem libris, & apud SS. Baſilium, & Cyrillum eſt*, μεμεθυσμένῳ, inebriata. (*l*) Regis Aſſyriorum] *Aquila*, ἐν βασιλείᾳ ἀσυρίων, in regno Aſſyriorum. *Theodoretus*, ἐν τῷ βασιλεῖ τῶν ἀσυρίων, in rege Aſſyriorum.

CAP. VIII.

(*a*) NOvi magni.] *Sic Euſebius*, καινοῦ μεγάλου, *& fortaſſe poſſet verti*, deſignationis magnæ. *In quibuſdam eſt*, χάρτου καινοῦ μεγάλου, chartæ novæ magnæ. *In pleriſque, & apud SS. Baſilium, Cyrillum, Hieronymum*, τόμον καινὸν μέγαν, *aut*, ϗ μέγαν, librum novum magnum, *aut*, & magnum. *Euſebius*, ἢ τεῦχος, ἢ διφθέρωμα, ἢ κεφαλίδα, vel volumen, vel pellem, vel capitulum. (*b*) Unam.] *In multis additur*, ἱερέα, ſacerdotem: *quod tamen S. Hieron teſtatur non eſſe apud lxx.* (*c*) Acceſſi.] *Apud B. Cyrillum eſt*, προσῆλθεν, acceſſit. (*d*) Et ambulabit.] *Hæc uſque ad*, & erunt, *notat S. Hier. in Hebraico non haberi. & in Græcis codicibus veru jugulante eſſe confoſſa.* (*e*) Cognoſcite.] *Pro hoc idem teſtatur cæteros dixiſſe*, congregamini, ſive infirmamini, & confringimini. (*) Nobiſcum.] *Corrigendum in noſtra*, ἡμῶν. (*f*) Dicant.] *In aliquot codicibus* μὴ εἴπητε, *& apud S. Hieron.* ne forte dicatis. (*) Durum.] *Symm. ab S. Hieronymo*, ἄνταρσις, rebellio. (*g*) Dominum.] *In multis additur*, τῶν δυνάμεων, *& apud S. Hier.* virtutum. *Cyrillus videtur habuiſſe*, τῆς δόξης, gloriæ. (*h*) In convalle ſedentes.] *Apud S. Hieron.* in convalle ſedentibus. *Græce eſt*, ἐν κοιλώματι ἐγκαθήμενοι. *Sed apud B. Cyrillum eſt*, ἐν κυλίσματι, in volutabro, qui præcipitantur, *inquit*, in foveam. (*i*) Homines in tuitione.] *Hæc inquit Sanctus Hieronymus obelo, eſſe prænotanda. Habet ea etiam B. Cyrillus.* (*k*) Qui ſignantur.] *Ita vertit S. Hier. in comm. & ſic oſtendunt vertenda SS. Baſilius, & Cyrillus, quamvis diverſam inde ſententiam eliciant. Attamen S. Cyprianus, 1. teſtim.* tunc manifeſti erunt, qui ſignant legem, ut diſcant. Et dices, *al.* Et dicent. (*l*) Egeſtas anguſta, &c.] *Hæc abſunt ab aliquo libro.* (*m*) Et non deficiet, qui in anguſtia fuerit.] *Item hæc a Compl. ſed non a cæteris, neque a SS. Baſilio & Cyrillo.*

CAP. IX.

(*a*) PRimum.] *In nonnullis additur*, ταχὺ, cito: *ſed non apud SS. Baſilium, Hieronymum, Cyrillum* (*b*) Fac.] *Eodem modo SS. Hier. & Cyril. ſed S. Baſil.* πίε, bibe. (*c*) Videte.] *Sic etiam S. Cypr. 1. teſt. & Cyrillus. Alii*, ἴδε, *aut*, εἶδε, *& apud S. Hier.* vidit, *aut*, ἰδέτω, videat. (*d*) Umbra mortis.] *Alii*, ϗ σκιᾷ θανάτου, & umbra mortis, *ut apud SS. Hieron. & Cyrillum, aut*, σκιᾶς θανάτου, umbræ mortis, *ut apud S. Cyprianum: apud quem etiam ſequitur, ut eſt in noſtra*, lumen lucebit ſuper vos. (*e*) Quam.] *Iſtud* ὃ *abeſt a cæteris: quare apud S. Hier.* Plurimam partem populi deduxiſti in lætitia tua: *pro quo inquit alios eſſe interpretatos*, magnificaſti. (*f*) Tua.] *Et hoc* σου, *abeſt a multis, & Cyrillo. S. Hieron. in contextu habet, ſed non in comm.* (*g*) Si fiant.] *In Complut.* εἰ, *& apud S. Hier.* & cupient igne eſſe combuſti. (*h*) Magni conſilii angelus.] *Aut*, magnæ cogitationis nuncius, *ut S. Cyprianus 2. teſtim. Nec plura hoc loco ponuntur apud Baſilium, Cyrillum, Procopium, neque in tranſlationibus Syriaca, & Arabica. quæ de græcis expreſſæ ſunt, & Romæ habentur. S. Hier. notat, hæc quæ in hebraico non habeantur, poſita eſſe a lxx pro ſex nominibus, quæ ſunt in hebræo, admirabilis, conſiliarius, Deus, fortis, pater futuri ſeculi, princeps pacis.* S. *etiam Ambroſius 3. in Luc. cum primo interpretationem lxx poſuiſſet*, magni conſilii angelus. Adducam enim, &c. *hæc ſubjungit*: In quo juxta Aquilæ quoque interpretationem non quaſi de homine, ſed de eo qui ultra hominem eſſet, vidimus extitiſſe promiſſum. Idem enim ita interpretatus eſt: Puer natus eſt nobis, filius datus eſt nobis; & facta eſt menſura (S. *etiam Hieronymus notat, Aquilam verbi ambiguitate deceptum, pro principatu, vel imperio poſuiſſe*, μέτρον) in humero ejus: & vocabitur nomen ejus, admirabilis, conſiliarius, conſiliarius meus fortis, potens, pater ſeculi, princeps pacis. Ejus impleta eſt diſciplina: & pacis ejus non eſt finis, ſupra ſedem David, & ſupra regnum ejus. *In pleriſque vero codicibus poſt*, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, *hæc ſequuntur*, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς, ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, *quæ omnia redduntur a S. Hieronymo, ut diximus, præter illud*, ἐξουσιαστής. *S. Irenæus adv. hær. lib. 4. cap. 66.* & vocatur nomen ejus admirabilis, conſilarius, Deus fortis. S. *Ignatius in epiſt. ad Antioch.* ϗ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής. *Euſebius, Demonſtr. Evang. lib. 7.* ϗ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω, &c. *itemque l. 9. omiſſis tamen* θαυμαστὸς, *&*, σύμβουλος, *atque ordine mutato. in introitu tertiæ Miſſæ Nativitatis Domini*, vocabitur nomen ejus, magni conſilii angelus: *ſecundæ vero*, & vocabitur admirabilis, Deus princeps pacis, pater futuri ſeculi. *Hæc autem pleraque e vetuſtiore editione de græcis verſa Patres noſtri in Eccleſiaſtica officia contulerunt. In comm. græcis Euſebius*, Symm. hoc modo eſt interpretatus, ϗ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς, βουλευτικὸς, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης, & vocabitur nomen ejus, incredibile quiddam, aptus ad conſultationem, fortis, potens, pater ſeculi, princeps pacis. Aquila autem, ϗ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς, σύμβουλος, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ ἔτι ἄρχων εἰρήνης, & vocatur nomen ejus, admirabilis, conſiliarius, fortis, potens, pater ultra princeps pacis. At ſecundum Theodotionem, ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς, συμβουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης, & vocavit nomen ejus, admirabilis, conſultans, fortis, potens, pater ſeculi, princeps pacis. Vox autem hebraica pro, ἰσχυρὸς. eſt, ἦλ, quo ſignificatur Deus. Nam cum ſæpe in ſcriptura El ponatur in Deo; etiam in præſenti loco eodem modo ſumptum eſt. Quare per hanc vocem Deus etiam pronunciatur natus nobis parvulus. Nos igitur minime peccaverimus Deum potentem interpretati. *In iiſdem comm. Theodoretus*: Hoc malitioſe tractantes qui circa Aquilam, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, ſunt interpretati. Nam apud hebræum ponitur, ἦλ γιββώρ. El autem Deus eſt. (*i*) Mortem.] *Apud S. Baſilium eſt*, λόγον, verbum: *quod B. Cyrillus inquit eſſe ex hebræo, & cæteris interpretibus. S. Hieron. nihil dicit de lxx, ſed cum ipſe poſuiſſet*, verbum, *addit pleroſque ſermonis ambiguitate deceptos, non verbum dicere eſſe miſſum, ſed mortem.* (*k*) Super eum.] ἐπὶ αὐτόν. *Quæ a B. Cyrillo videntur abeſſe, & apud S. Hieron. in comment. omnino non ſunt. S. Baſilius videtur legiſſe* ἐπὶ αὐτὸ, ſimul. (*l*) Inimicos] *In multis additur*, αὐτοῦ, *& apud S. Hieron.* inimicos illius: *in aliquo*, ἰούδα, Juda. (*m*) Abſtulit.] *Th.* ἀφελεῖ, auferet, (*quod etiam eſt in aliquo codice*) *Aquila*, ὀλοθρεύσει diſperdet. (*n*) Eos qui facies admirantur.] *Symm.* αἰδέσιμον, *quod apud S. Hieron. videtur eſſe*, honorabilis. *Apud S. Baſilium paulo aliter hic locus videtur habere.* (*o*) Furor.] *Ita etiam Cyrillus. In multis additur*, αὐτοῦ, furor ejus, *itemque*, manus ejus: *quæ varietas ſæpe obſervari poteſt.*

CAP. X.

(*a*) IN abductionem.] *De hoc vocabulo in Eccleſiaſtico dictum eſt. In aliis autem libris, & apud S. Baſilium hæc ſequuntur*, ϗ ὑποκάτω τῶν ἀνῃρημένων πεσοῦνται, & ſub interfectis cadent. *quæ a B. Cyrillo non afferuntur: & apud Procopium margini adſcripta ſunt ſub aſteriſco.* (*b*) Viſitabo ſuper ſenſum magnum.] *Non aliud diſcrimen notat S. Hieronymus a ſua verſione, niſi quod lxx pro fructu, ſenſum, vel mentem magnam, poſuerunt, id eſt*, τὸν νοῦν μέγαν. *In aliis tamen libris, pro*, ἐπισκέψομαι, *eſt*, ἐπάξει, inducet. (*c*) Mihi.] *In aliis libris hæc ſequuntur*, ϗ ἀνοίγων τὸ ϛόμα ϗ ϛρουθίζων, & aperiens os, & garriens: *quorum nulla mentio apud Sanctum Cyrillum, & apud Procopium addita ſunt margini ſub aſteriſco.* (*d*) Aut lignum, & non ſic.] *Ita videtur interpungere B. Cyrillus: & fortaſſe non habuit illud, & In Complut. vero*, ἢ ξύλον, ὑψωθήσεται ξύλον· ϗ οὐχ οὕτως, aut lignum, exaltabitur lignum. Et non ſic. (*e*) Et ſanctificabit eum in igne ardenti.] *Symm.* ϗ ὁ ἅγιος αὐτοῦ εἰς φλόγα, *quod Sanctus Hieronymus*, & ſanctus ejus in flamma. (*f*) Induco.] *In multis eſt*, ἐπάγει, inducit. (*g*) In loco tribulationis.] *Pro quo S. Hieronymus, inquit Aquilam dixiſſe* in petra Oreb, *Symmachum autem & Theodotionem poſuiſſe ipſum verbum hebraicum*, Zur Oreb. (*h*) Fugiet filia Gallim.] *Sic apud SS. Hieronymum & Cyrillum. In aliis* φεύξεται, *conjungitur cum præcedentibus: ac deinde ſequitur*, χρεμέτισον φωνῇ σου, hinni voce tua: *quæ apud Procopium ſunt ſub aſteriſco.* (*i*) Audietur.] *ita etiam Cyrillus. Complut.* ἐπάκουε, *& apud S. Hieronymum*, attende. (*k*) Manu conſolamini montem.] *In aliis quibuſdam*, conſolamini manu. *Sed Cyrillus, ut noſtra, atque ita explicat, o colles, qui in Hieruſalem, vos præcipue quaſi manu mulcentes conſolamini montem, id eſt, ipſam filiam Sion. A Compl. abeſt iſtud*, manu, *& habet*, παρακαλεῖτε ἐν τῷ ὄρει τὴν θυγατέρα σιών, conſolamini in monte filiam Sion. *Abeſt etiam a S. Hieron. ſed ipſe habet*, Conſolamini montem filiæ Sion, & collem Hieruſalem: *quamvis in explicatione videatur non diſcedere a Cyrillo. Conſiderandum etiam, an pro*, montem, *poſſit reddi*, mons: *quod dictio græca patitur.*

CAP. XI.

(*a*) DE radice.] *Euſebius*: cæteri interpretati ſunt, ἀπὸ τοῦ κορμοῦ, id eſt, de trunco: *quod idem teſtatur S. Hieron.* (*b*) Adjiciet.] *Aq.* προσθήσει κύριος δεύτερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κτήσασθαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ὑπολειφθήσεται ἀπὸ τῶν ἀσυρίων, apponet Dominus ſecundo manum ſuam, ad poſſidendum reſiduum populi ſui, quod relictum fuerit ab Aſſyriis. *Symmachus*, προσθήσει κύριος ἐκ δευτέρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, apponet Dominus iterum manum ſuam ad zelandum reſiduum populi ſui. (*c*) Deſolabit.] *Euſebius*, οἱ τρεῖς συμφώνως οὕτως ἡρμήνευσαν, Tres illi concorditer ita ſunt interpretati, ϗ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης αἰγύπτου & anathemabit, (*aut*, interficiet, *ut interpretatur S. Hier.*) Dominus linguam maris Ægypti.

CAP. XII.

(*a*) BEnedico.] *In multis*, εὐλογήσω, benedicam. (*b*) Eo.] *In nonnullis, & apud Cyrillum hæc adduntur*, σωθήσομαι ἐν αὐτῷ, ſalvabor in eo: *quæ margini etiam codicis Vaticani ſunt adſcripta: In quibuſdam etiam eſt*, ϗ εὐφρανθήσομαι ἐν αὐτῷ, & lætabor in eo. *Neutrum habet S. Baſilius.*

CAP. XIII.

(*a*) COnſolamini manu.] *Eadem loquutio ſuperius eſt obſervata; quamvis hic poſſet etiam verti*, evocate. *Symm.* κινήσατε χεῖρα, καὶ εἰσελθέτωσαν θύρας, movete manum, & exeant portas. (*b*) Eos.] *Sic etiam Sanctus Baſilius. In nonnullis autem codicibus, & apud Cyrillum ſequitur*, ἡγιασμένοι εἰσὶ, ϗ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς, ſanctificati ſunt, & ego abduco eos. *In comment. etiam græcis margini adſcriptum eſt*, ἄγω αὐτοὺς, ἡγιασμένοι εἰσίν. *Cyrillus autem inquit*, ſanctificare, *hoc loco accipi, pro*, ſeponere, *ut alibi.* (*c*) Gigantes.] *Theodotio*, καίγε ἐκάλεσα τοὺς γίγαντάς μου, & quidem vocavi gigantes meos. *Aq. & Symm.* δυνατοὺς, potentes. (*d*) Incoctum.] *Ita inquit Sanctus Baſilius, evidenter purum, ac probum, ut coctionis non egeat. Apud Sanctum Hieronymum tamen eſt*, excoctum: *pro quo inquit Aquilam dixiſſe*, πυῤῥόν, coloris optimi, & ſanguinei: *ſicut pro lapide de Suphir*, σπήλωμα ὀφείρ. (*e*) Beſtiæ.] *Euſebius.* ἀντὶ τοῦ θηρία σιείειν, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἐκδεδώκασι. ϗ ἀντὶ τοῦ σειρῆνες, στρουθοκαμήλους εἰρήκασι· ϗ ἀντὶ τοῦ, ὀνοκένταυροι, σιείειν, ἀνέγραψαν, αὐτῇ χρησάμενοι τῇ ἑβραϊκῇ φωνῇ, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἑρμηνείας. ἀλλὰ ϗ ἀντὶ ἐχίνων, ὁμοίως οἱ τρεῖς ἑρμηνευταὶ σειρῆνας ἡρμηνεύσαν. Pro, θηρία, cæteri interpretes reddiderunt, σιείειν, Siim: & pro, σειρῆνες, dixerunt ſtruthiocamelos, & pro onocentauri ſcripſerunt Siim, ipſa uſi hebraica voce ob interpretationis obſcuritatem, ſed etiam pro, ἐχίνων, id eſt, erinaceis, ſimiliter tres interpretes, Sirenas interpretati ſunt. *Sanctus Baſilius*, τοὺς ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ ἑβδομήκοντα, τριχῶντας ὠνόμασεν ὁ ἀκύλας, Quos lxx dixerunt Onocentauros, Aquila nominavit, τριχῶντας, piloſos. *Theodoretus*, καλεῖ ὀνοκενταύρους, ἃς οἱ παλαιοὶ μὲν ἐμπέσας, οἱ δὲ νῦν, ὀνοσκελίδας προσαγορεύουσι, Vocat Onocentauros, quos veteres quidem, ἐμπέσας, qui autem nunc vivunt, appellant ὀνοσκελίδας. *Legenda ſunt quæ S. Hier. de his varietatibus affert, lib.* 6.

CAP. XIV.

(*a*) TArdabit.] *In cæteris ſequitur*, ϗ αἱ ἡμέραι αὐτῶν, (*aut* αὐτῆς, *ut apud Sanctum Baſilium*) οὐ μὴ ἐφελκυσθῶσι, & dies eorum, (*al.* ejus) non protrahentur. Hæc *autem non afferuntur a Cyrillo: & apud Procopium ſub aſteriſco habentur, itemque apud Sanctum* Hieronymum. (*b*) Advena] *Euſeb.* ἀντὶ τοῦ ὁ γειώρας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ὁ προσήλυτος, ἡρμηνεύσαν. Pro, ὁ γειώρας, cæteri interpretes dixerunt, proſelytus. *De hoc multa S. Baſilius. & S. Hieronymus.* (*c*) Gigantes.] *Euſebius*, οἱ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς ῥαφαεὶμ, qui apud cæteros interpretes dicuntur Raphaim. (*d*) Operculum.] κατακάλυμμα. *In aliis, & apud Cyrillum eſt*, κατάλυμα, habitaculum. (*e*) Obductione.] ἐπαγωγῇ. *Alii*, ἀπαγωγῇ, abductione. *Utrumque, ut alibi notatum eſt, ſignificat calamitatem, & anguſtiam.* (*f*) Mortuus.] *Apud Sanctum* Hieronymum *in textu vetuſtioris eſt*, abortivum: *ſed in comment. inquit, hoc nimirum*, ἔκτρωμα, *eſſe Symmachi*, νεκρὸς, *autem lxx*, ἰχῶρα, ſaniem, *Aquilæ; Theodotionis*, βλαστὸν, germen. (*g*) Bellis.] *In aliquibus eſt*, πολεμίων, hoſtibus: *in aliis*, πόλεων, civitatum. *Sanctus Hieronymus notat dictionem hebraicam ſignificare poſſe civitates, & adverſarios.*

CAP. XV.

(*a*) MIttam.] Hoc *Baſilius & Cyrillus conjungunt cum fine ſuperioris capitis*, & reſiduum Adama mittam. *Compl. autem*, ἀποστελῶ ἀμνὸν κυριεύοντα ἐπὶ τὴν γῆν, mittam agnum dominantem ſuper terram. (*b*) Eris] *Iſtud* ἔσῃ, *abeſt a multis.* (*c*) Fac tegmen luctus ipſa ſemper.] *In aliquot codicibus eſt*, ποιεῖτε σκέπην πένθους αὐτοῖς διαπαντὸς, facite tegmen luctus ipſis ſemper: *& ita habuiſſe Sanctos Baſilium & Cyrillum ex ipſa etiam explanatione colligitur. In aliquo etiam eſt*, αὐτῇ, ei. (*d*) Abducaris.] *Sic Sanctus Baſilius videtur legiſſe: & apud Procopium margini adſcriptum eſt. Sed Procopius ipſe, ac Cyrillus, & aliqui codices habent*, μὴ ἀπ' ἀρχῆς, nonne ab initio habitabunt, *&c.* (*e*) Perſequentis.] *Nam etiam in Vatic.* διώκοντος, *licet per typographi incuriam factum ſit*, διώκοντες. (*f*) Et dirigetur.] *Aquila*, ϗ ἑτοιμασθήσεται ἐν ἐλέῳ θρόνος, & præparabitur in miſericordia ſolium, *ut in vulgata. Theodotio*, ϗ ἑτοιμασθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος, & parabitur cum miſericordia ſolium. (*g*) Superbiam ſuſtuli.] *Ita etiam apud B. Cyrillum. A nonnullis abeſt*, ὕψωσα, *& in Compl. illud*, ſuperbiam, *conjungitur cum antecedentibus*, ὕβρισιν, (*ita enim habet*) σφόδρα τὴν ὑπερηφανίαν, contumelioſam valde ſuperbiam. *In quibuſdam vero eſt*, τὴν ὑπερηφανίαν σου ὕψωσας, ſuperbiam tuam extuliſti, *aut*, ὕψωσεν, ſuſtulit: *quomodo etiam videtur legiſſe S. Baſilius: apud quem, ſicut in cæteris fere codicibus ſequitur*, ϗ ἡ ὕβρις (*Compl.* τὴν ὕβριν) αὐτοῦ ϗ ἡ μῆνις αὐτοῦ, & contumelia ejus, & alte concepta iracundia ejus. *Ita enim interpretatur S. Baſil. Apud* S. Hieron. ſuperbia ejus, & injuria ejus, & furor, non ſicut divinatio, &c. *Hæc vero neque apud Cyrillum ſunt: & apud Procopium margini ſunt adſcripta ſub aſteriſco.* (*h*) Habitatoribus autem Seth meditationes.] τοῖς κατοικοῦσι δὲ σὲθ μελετήσεις. *In Compl. eſt*, ἐν τοῖς κατοικοῦσι δὲ σὲθ, μελετήσεις, *& ſic redditur*, in habitantibus autem Seth, meditaberis. *Apud Cyrillum*, δεσὲθ, *eſt una dictio, quemadmodum & in multis libris*, Deſeth: *ut hæc ſibi velit, fore meditationem lugubrium lamentorum habitantibus Deſeth. Apud* S. Hieron. *eſt*, δὲ δεσὲθ, *& in textu*, habitatoribus autem Deſeth meditaberis. *Apud S. Baſilium eſt*, σεδὲκ, *qui hunc locum ſic clarius a Symmacho expreſſum teſtatur*, iis qui lætantur in muro fictili, loquimini: *quare in margine unius codicis eſt*, τεῖχος ὀστράκινον, *quod eſſe in hebraico teſtatur* S. Hieron. (*i*) Non confunderis]S. *Baſilius videtur legere cum interrogatione. In aliquot libris, & apud Cyrillum eſt*, ϗ οὐκ ἐντραπήσονται πεδία, *quod ita videtur explanare, & non reverebuntur feriiſti vaſtatores campos Eſebon: lugebit vitis Sebama, &c.* (*k*) In tribus annis.] *Euſebius*: Pro eo quod apud lxx dictum eſt, ἐν τρισὶν ἔτεσιν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα μωάβ, ſecundum hebraicam lectionem, vel etiam cæteros interpretes, interpoſita diſtinctio clariorem reddit ſententiam: Nam ab Aquila quidem dictum eſt, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ, a Symmacho autem, ἔκποτε ϗ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἔτη μισθωτοῦ, ex tunc, & nunc loquutus eſt Dominus dicens, in tribus annis, quaſi in mercenario: a Theodotione autem, ἀπὸ τότε, ϗ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ, ex tunc, & nunc loquutus eſt Dominus, dicens, de tribus annis, quaſi annis mercenarii. Deinde ab alio principio dictum eſt apud cæteros interpretes, & juxta hebraicam lectionem, ϗ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, & inhonorabitur gloria Moab cum omnibus divitiis iſtis multis.

CAP. XVII.

(*a*) TOlletur de civitatibus.] *Theodotio*, μετασταθήσεται ἐκ πόλεως, removebitur de civitate. (*b*) In ſeculum] *Euſebius*: Iſtud, εἰς τὸν αἰῶνα, μόνην τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνείαν εἴρηται. λέγω δὲ τὸ, εἰς τὸν αἰῶνα, οὔτε γὰρ ἐν τῷ ἑβραϊκῷ, οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται, In ſola lxx interpretatione poſitum eſt: neque enim in Hebraico, neque apud cæteros interpretes fertur. *Pro hoc Sanctus* Hieronymus *poſuit dictionem hebream Aroer, quam inquit ſignificare myricem, arborem quæ in ſolitudine naſcitur.* (*c*) Ad confugiendum.] *In multis additur*, ἐκεῖ, illuc. (*d*) Amorræi, & Evæi.] *Sanctus* Hieronymus *ex Aquila*, teſtam, & Emir, *ex Symmacho*, ſylvam, & Amir, *ex Theodotione*, Hares, & Emir, *quod ipſe*, aratra & ſegetes. (*e*) Exterminabit.] *Aquila*, ϗ ἐπιτιμήσει ἐν αὐτῷ ϗ φεύξεται μακρὰν, & increpabit in eum, & fugiet longe. *Symm.* ϗ ἐμβριμήσεται αὐτῷ, ϗ φεύξεται πόῤῥω & comminabitur ei, & fugiet procul. (*f*) Ventilantium] *In Complut. & apud Cyrillum*, λελικμωμένον, ventilatum. (*g*) Tempeſtas impellens.] *In iiſdem*, καταιγίδος φερούσης, tempeſtate impellente. (*h*) Et.] *Iſtud*, &, *abeſt a multis, & a Cyrillo: cui in cæteris convenit cum noſtra.*

CAP. XVIII.

(*a*) NAvium alis.] *Symmachus*, ἦχος πτερωτὸς, ſonitus alatus. *Addit Sanctus* Hieronymus, *quod Symmachus dixit*, ſonitum, *Theodotionem dixiſſe*, aves, *Aquilam bis*, umbram, *ſe autem*, cymbalum: *in comment. autem capitis* 19. *dixit*, væ terræ obumbranti alis. *Sed lib.* 7. terræ navium alarum. (*b*) Qui mittit.] *Symmachus*, ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ πρεσβύτας, qui mittit in mari legatos. *Pulchre autem docet Sanctus* Hieronymus *cauſam, cur interdum in ſermone de Ægypto pro genere feminino maſculinum inveniamus: apud hebræos enim & Ægyptus, & Ægyptius, & Ægyptii uno vocabulo nuncupantur.* (*c*) Quis ultra illum?] *Symm.* μεθ' ὃν οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα, poſt quem non eſt ultra.

CAP. XIX.

(*a*) ECce Dominus ſedet.] *Aquila*, ἰδοὺ κύριος ἐπιβαίνει ἐπὶ πάχος ἐλαφρὸν, Ecce Dominus aſcendit ſuper craſſitiem levem. (*b*) Et incitabuntur.] *Aquila*, ϗ στασιάσω αἰγυπτίους αἰγυπτίοις, & diſſidere faciam Ægyptios ab Ægyptiis. *Symmachus*, συμβαλῶ, committam (*c*) Turbabitur.] *Symmachus*, ϗ ῥαγήσεται πνεῦμα αἰγύπτου ἐν αὐτῇ, & diſrumpetur ſpiritus Ægypti in ipſa. *Aquila*, ϗ πλαδαρωθήσεται πνεῦμα αἰγύπτου ἐν ἐγκάτῳ αὐτῆς, & flaceſcet ſpiritus Ægypti in intimo ejus. *Theodoretus*, ϗ σχισθήσεται πνεῦμα αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. & ſcindetur ſpiritus Ægypti in ea. (*d*) Et reges.] *Aquila*, ϗ βασιλεὺς κεκραταιωμένος βασιλεύσει αὐτῶν, & rex corroboratus regnabit ſuper eos: *Symmachus*, ϗ βασιλεὺς σκληρὸς ἐξουσιάσει αὐτῶν, & rex durus imperabit eis. *Theodoretus*, ϗ βασιλεὺς ἰσχυρὸς κυριεύσει αὐτῶν, & rex fortis dominabitur eorum, *ut vulgata.* (*e*) Et bibent.] *Aquila*, ϗ ἀναποθήσεται ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης, & deſiderabuntur aquæ de mari. *Symmach.* ϗ ἀφανισθήσεται, & diſperibit. (*f*) Etiam.] *Iſtud*, ϗ, *abeſt a multis.* (*g*) Achi.] *De vocabulo hoc notatum eſt Gen.* 41. *& Eccl.* 40. *& legenda, quæ hic a Sancto* Hieronymo, *lib.* 7. *& paulo poſt de Zytho.* (*h*) Finem.] *Pro hoc Sanctus* Hieronymus *teſtatur Aquilam dixiſſe*, στρέβλοντα, qui perverſe omnia agit, ut puerum, *inquit*, ſignificaret. (*i*) Terrorem.] *Sanctus* Hieronymus, *ex Aquila*, γύρωσιν, cum aliquis pavidus & tremens circumfert oculos, & advenientem formidat inimicum. (*k*) Aſedec,] *Symm.* πόλις ἡλίου, civitas Solis. *Alios inquit Sanctus* Hieronymus, ὄστρακον, *hoc eſt, teſtam, oſtracinam urbem intelligi voluiſſe. Dictio enim hebraica & ſolem, & teſtam ſignificat.*

CAP. XX.

(*a*) FAC.] *Sic etiam Cyrillus. In uno vetuſto codice, & Compl. eſt*, ἐποίησεν, fecit. (*b*) Tres annos.] *Abeſt a cæteris.* (*c*) Tres anni erunt in ſigna.] *In aliquo eſt*, τρία ἔτη ἔσαι σημεῖα, tribus annis erunt ſigna.

CAP. XXI.

(*a*) PRævaricans prævaricatur.] *Symm.* ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖται, ϗ ὁ ταλαιπωρίζων ταλαιπωρεῖ, rejiciens rejicit, & vaſtans vaſtat. (*b*) Uriam.] *Aq.* λέοντα, leonem. *Symm.* λέαιναν, leænam, *Theodotio*, ἀριήλ, Ariel. *Videtur Sanctus* Hieronymus *lib.* 7. (*c*) In ſpeculam: Dominus dixit.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum. *Alii*, εἰς τὴν σκοπιὰν κυρίου, ϗ εἶπεν, in ſpeculam Domini: Et dixit. (*d*) Voca de Seir.] *Cyrillus videtur habuiſſe*, καλεῖ, vocat. *Sanctus* Hieronymus *lib.* 7. *inquit ſecundum hebrai & græci ſermonis ambiguitatem poſſe verti*, vocat, *&*, voca: *Euſebius, ſecundum cæteros interpretes*, φεύγοντας παρὰ τοῦ σηείρ, fugientes de Sier. (*e*) Habita.] *In quibuſdam ſequitur*, λῆμμα ἐν τῇ ἀραβίᾳ, Aſſumptio in Arabiam, *aut*, τὸ ῥῆμα τὸ ἐν τῇ ἀραβίᾳ, verbum quod in Arabiam, *aut*, τὸ ὅραμα τὸ ἐν τῇ ἀραβίᾳ, viſio, quæ in Arabiam.

CAP XXII.

(*) QUIA nunc.] *Legenda ſunt quæ hoc loco ſcribit Sanctus Hieronymus, de illo Aphu, de quo in volumine Reg.* (*a*) Elamitæ.] *Schol.* ἐλαμίτας, τοὺς σαμαρείτας καλεῖ· ϗ γὰρ τῆς περσικῆς μετῳκίσθησαν χώρας. ἀπὸ χθὼς χθρῶς δὲ διακείμενοι πρὸς τοὺς ἰουδαίους, συνεμάχουν κατ᾽ αὐτῶν ἀναγκαίως ῥωμαίοις, Elamitas vocat ipſos Samaritas: ex Perſica enim regione tranſmigrarant. Inimice autem affecti erga Judæos, neceſſario una cum Romanis pugnabant contra illos. (*b*) Avertit.] *Aliqui, & Cyrillus,* ἀπέστρεψαν, *& apud S. Hier. lib.* 7. averterunt. *In uno pervetuſto eſt,* ἀπεστρέψατε, *& paulo poſt,* καθείλατε, avertiſtis, deſtruxiſtis. (*c*) In paſtophorium.] *Symm.* σκηνοποιοῦντα, eum qui facit tabernaculum. *Aq.* τὸν σκηνοῦντα, qui habitat in tabernaculo: *ita enim interpretatur Sanctus Hieronymus pro quo inquit Theodotionem dixiſſe,* Ingredere ad Socen iſtum. (*d*) Scripſiſti.] *Ita etiam Cyrillus. In uno codice eſt,* ἔγλυψας, ſculpſiſti. (*e*) Per imperium.] κατὰ κράτος, *& apud Sanctum Hieronymum,* fortiter. *In multis, & apud Cyrillum, & Procopium,* καὶ κράτος, & potentiam. *Apud Procopium in margine.* Th. κραταιώσω αὐτὸν, confortabo eum, *ut in vulgata.* (*f*) Et dabo ei.] *Hæc uſque ad,* & ſtatuam, *abſunt a Cyrillo. In multis autem ſequuntur ſtatim poſt illa,* & inhabitantibus in Juda. (*g*) Magnum.] *In cæteris hæc adduntur,* πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀπὸ σκεύους τῶν ἀγανώθ, omne vas parvum a vaſe Agonoth, *quod in vulgata redditur,* craterarum. *Hæc vero neque a Cyrillo afferuntur, & apud Procopium ſignata aſteriſco Theodotioni tribuuntur.*

CAP. XXIII.

(*a*) TRaderetur.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* ἀπάξουσιν αὐτὴν οἱ πόδες αὐτῆς πόρρωθεν εἰς ἀποικίαν, abducent eam pedes ejus procul in tranſmigrationem: *quæ neque apud Cyrillum ſunt, & apud Procopium, tanquam ex Theodotione ſumpta notantur aſteriſcis.* (*b*) Aſſyriis.] *In nonnullis hæc ſubjunguntur,* ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς Σιείμ. ἔστησαν ἐπάλξεις αὐτῆς, ἐξήγειραν βάρεις αὐτῆς, fundavit eam in Siim: ſtatuerunt propugnacula ejus, exciverunt ædificia ejus: *quæ neque apud Cyrillum habentur, & apud Procopium aſteriſco ſignata ſunt: hoc tamen ſcholio adjuncto,* τούτων τῶν ἠστερισμένων, Ὠριγένης, ὡς τῶν ο΄, μέμνηται ἐν τῷ κε΄. τόμῳ τῶν εἰς ἡσαΐαν, horum, quæ aſteriſco notata ſunt, Origenes, tanquam ipſorum lxx, mentionem fecit in 25. tomo in Eſaiam. (*c*) Et in ſymbolam.] *A nonnullis abeſt illud* &: *in ſymbolam autem videtur valere,* ad ſaturitatem. *De hoc vocabulo alibi dictum eſt.*

CAP. XXIV.

(*a*) DIſſeminabit.] *Aq. & Th.* διασκορπίσει, diſperget. (*b*) Ceſſavit arrogantia, & opulentia impiorum.] *Hæc,* πέπαυται αὐθάδεια, καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν, *ſunt etiam in Vaticano: ſed per typographi incuriam in græca editione omiſſa.* (*c*) Vlulate.] *Corrigendum in noſtra,* ὀλολύξατε. (*d*) Terræ: abiit omnis lætitia.] *Ab aliquo libro, & a Cyrillo abſunt. In alio eſt,* ἀπῳκίσθη χαρά, abciſſum eſt gaudium. (*e*) Conturbabitur.] *Th.* ἠχήσουσιν ὕδατα, ſonuerunt aquæ maris. (*f*) Portenta.] *Symm. & Th.* ψαλμοὺς ἠκούσαμεν, pſalmos audivimus. *Aq.* μελῳδίας, melodias. (*g*) Pio.] *In aliquot codicibus hæc ſequuntur,* καὶ εἶπεν, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί, τὸ μυστήριόν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς, & dixit, myſterium meum mihi, myſterium meum mihi & meis. *Apud Procopium poſt illa,* Et dicent, *hæc ſub aſteriſco apponuntur,* τὸ μυστήριόν μου ἐμοί, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. *S. Hier. eodem loco habet, ſed ſemel tantum, atque in comm. hæc inquit*: Hoc quod dicitur, myſterium meum mihi, in lxx non habetur, ſed de Theodotionis tranſlatione in Græco additum eſt. *Ea quidem Cyrillus non habet: habet autem in comm græcis Theodor. & ſæpe a Chryſoſtomo, & aliis citantur.* (*h*) Væ prævaricatoribus] *Aq.* ὦ οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν, Heu mihi prævaricantes prævaricati ſunt. *Sym.* οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν, *eodem ſenſu.* (*i*) De cælo] *Apud Sanctum Hieronymum & Cyrillum eſt,* θυρίδες τοῦ οὐρανοῦ, feneſtræ cæli. (*k*) Declinavit.] *In multis, & apud Cyrillum hic ſequuntur ea quæ paulo poſt ſunt in noſtra,* & concutietur, quaſi pomorum cuſtodia, terra. *In quibuſdam vero hic locus ſic habet* ἔκλινεν, σάλῳ (*aut* καὶ σάλῳ) σαλευθήσεται ἡ γῆ, ὡς ὁ μεθύων, καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται, declinavit, agitatione agitabitur terra, ſicut ebrius, & ſe ingurgitans, & concutietur, *&c.* (*l*) Murus.] *In pleriſque hæc ſequuntur,* καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος, & erubeſcet Luna, & confundetur Sol: *quæ neque apud Cyrillum habentur, & apud Procopium ſunt addita margini, tanquam ex alia editione: & Sanctus Hieronymus docet pro his a lxx dictum eſſe, liqueſieri laterem, & cadere murum.* (*m*) E Sion.] *Multi,* ἐν σιὼν, καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ, in Sion, & in Hieruſalem.

CAP. XXV.

(*a*) VT non caderent.] *Plerique,* τοῦ πεσεῖν, *& apud Sanctum Hieronymum,* ut caderent. (*b*) Civitas.] *Sic etiam Cyrillus. In quibuſdam eſt* πόλεις, *& apud Sanctum Hieronymum,* ciuitates non ædificabuntur. (*c*) Benedicent.] *Euſebius*: Cæteri, δοξάσουσί σε, glorificabunt te. (*d*) Tradidiſti.] *In quibuſdam libris hæc adjunguntur,* καύσων ἐν σκέπῃ νεφέλης κληματίδα ἰσχυρῶν ταπεινώσει, æſtus in umbraculo nubis propaginem fortium humiliabit: *quæ neque apud Sanctum Hieronymum neque apud Cyprianum habentur, & apud Procopium fere omnia ſub aſteriſco Theodotioni tribuuntur.* (*e*) Iſtum.] *Nec plura apud* SS. *Hieronymum, & Cyrillum In quibuſdam libris hæc adduntur,* πότον λιπασμάτων, πότον τρυγιῶν, *quod in noſtra vulgata eſt,* convivium pinguium, convivium vindemiæ. (*f*) Trade.] *Quomodo cæteri interpretes hunc locum reddiderint, videndum apud Sanctum* Hieronymum. (*g*) Moabitis.] *In quibuſdam ſequitur,* ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς, in loco ſuo. *Symmachus,* καὶ ἀλοήσομεν τὴν μωὰβ ὑποκάτω αὐτῆς, ὡς ἀλοητὸν ἀχύρου, ὡς πηλὸν, & triturabimus Moab ſub ea, ſicut trituram paleæ, ſicut fimum. (*h*) Suas.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* ὡς ἁπλοῖ ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι, ſicut expandit qui ſe lavat, ad natandum. *Apud Procopium vero pro his,* καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσε τοῦ ἀπολέσαι, *iſta in margine ſunt appoſita,* ἐξαπλώσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐν μέσῳ αὐτοῦ καθὼς ἀναπλώσαι ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι, expandet manus ſuas in medio ejus, ſicut expanderet, qui ſe lavat ad natandum. (*i*) Muri.] *Sic etiam Cyrillus. In quibuſdam eſt,* τοῦ οἴκου σου, domus tuæ.

CAP. XXVI.

(*a*) CAntabunt.] *Euſebius Emiſſ.* Symm. ἐροῦσιν οἱ ᾄδοντες τὸ ᾆσμα, πόλιν ἰσχυρὰν ἔχομεν, dicent cantantes canticum, civitatem fortem habemus. Juxta Aquilam vero, πόλις κράτους ἡμῖν σωτήριον, urbs fortitudinis nobis ſalutare. Dictio autem Hebraica, pro, σωτήριον, nomen Jeſu candide ſic continet: iiſdem litteris Salvator noſter Hebraice ſcribitur. (*b*) Salutare.] *In multis additur,* ἡμῶν, *& apud Sanctum Hieronymum,* noſtrum. (*c*) Circummurale] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho,* firmamentum. (*d*) Apprehendes veritatem.] *Pro hoc teſtatur Sanctus Hieronymus Aquilam & Symmachum ſimiliter tranſtuliſſe,* τὸ πλάσμα ἡμῶν ἐπῃρμένον, error noſter ablatus eſt. (*e*) Spe.] *Abeſt iſtud a* SS. *Hieronymo & Cyrillo. In aliquo eſt,* ὅτι ὅτι σοὶ ἠλπίσαμεν, quoniam in te ſperavimus. (*f*) Humilium.] *Sic etiam Sanctus Hieronymus. In multis ſequitur,* βήματα, greſſus: *in aliquo, & apud Cyrillum,* ἴχνη, veſtigia. (*g*) Et præparata.] *Corrigendum eſt in noſtra, ut in Vat. & in aliquot aliis codd. & apud Cyrill.* καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς εὐσεβῶν] *In aliquo codice totus locus ſic habet,* ὁδὸς εὐσεβῶν εὐθεῖα. τρίβος εὐσεβῶν εὐθεῖα εὐθεῖα ἐγένετο ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν, καὶ παρεσκευασμένη, via piorum recta: recta facta eſt via piorum, & præparata: *atque ita apud Sanctum Hieronymum, excepto, quod non habet illa,* ſemita piorum recta, *& pro,* piorum, *habet,* juſtorum: *quomodo etiam non eſt inuſitatum verti dictionem græcam,* εὐσεβῶν. (*h*) De nocte: mane conſurgit.] *Hanc interpunctionem videtur probare Sanctus Hieronymus in comm. licet in contextu illud de nocte conjungatur cum ſequentibus.* (*i*) Ceſſavit enim impius.] *Aq. & Th.* ἠλεήθη ἀσεβὴς, miſericordiam conſequutus eſt impius. *Symm.* ἐδωρήθη ἀσεβὴς, donatum eſt impio. (*k*) Omnis, qui non didicerit.] *Sic etiam S. Cyrillus. In Compl. eſt tantum,* οὐ μὴ μάθῃ, *apud Sanctum Hieronymum* & non diſcet: *quæ videntur cohærere cum verbis, quæ proxime ex cæteris interpretibus attulimus.* (*l*) Mortui autem.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho*: Mortui non vivificabunt: gigantes non ſuſcitabunt. (*m*) Omne maſculum.] *Symm.* πᾶσαν τὴν μνήμην αὐτῶν, *Aq. & Th* πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν, omnem memoriam eorum. *De hac varietate diſputat Sanctus Hieronymus.* (*n*) Mala.] *Euſebius*: Iſtud quidem, κακὰ, neque apud cæteros interpretes, neque in hebraica lectione invenimus. Secundum vero cæteros interpretes dictum eſt, προσέθηκας τῷ ἔθνει, ἐν ᾧ ἐδοξάσθης; adjeciſti (*aut,* indulſiſti, *ut Sanctus Hieronymus*) genti, in quo glorificatus es? *De hoc etiam Sanctus Hieronymus.* (*o*) Terræ.] *Apud Sanctum Hieronymum ſequitur,* longe feciſti omnes terminos terræ: *quod in nullo codice eſt inventum.* (*p*) Sic facti ſumus dilecto tuo] *Hæc obelo prænotat Sanctus Hieronymus, pro quibus inquit, cæteros tranſtuliſſe,* ſic facti ſumus a facie tua Domine. (*q*) Quem fecimus.] *Ita enim eſt etiam in Vaticano,* ὃ ἐποιήσαμεν, *licet per incuriam ſit omiſſum,* ὅ. (*r*) Reſurgent mortui.] *Aquila,* ζήσονται οἱ τεθνεῶτές σου, *Symm. & Th* ζήσονται οἱ νεκροί σου, vivent mortui tui. (*s*) Et expergiſcentur.] *Sic Sanctus Hieronymus in comm. aut,* evigilabunt *Euſebius,* ὡς κοιμηθέντων αὐτῶν, quaſi ipſi dormierint. Quare ſecundum cæteros interpretes, priore quidem loco dictum eſt, ἐξυπνισθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, e ſomno ſurgent, qui in monumentis; poſteriore autem, ἀγαλλιάσονται, exultabunt: aut αἰνέσουσι, laudabunt, ſecundum Aquilam: aut, ἀλαλάξουσι, jubilabunt, ſecundum Theodotionem. (*t*) Abſcondet.] *In aliquo additur,* ἔτι, *& apud S. Hier.* vltra.

CAP. XXVII.

(*a*) SAnctum.] *Sanctus Hieronymus, ex cæteris interpretibus,* durum. (*b*) Fugientem.] *Idem ex Aquila,* vectem, *ex Symmacho,* concludentem, *ex Theodotione,* robuſtum. (*c*) Draconem.] *Sic in collatis codicibus, & apud Cyrillum. In Complut. additur,* τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ, *& apud S. Hier.* qui eſt in mari: *qui etiam in comm. docet draconem eſſe cetum.* (*d*) Cantare.] *Aut,* incipere, ἐξάρχειν, *& ita apud Cyrillum. In quibuſdam libris eſt,* ἐξάρχει, *apud Sanctum Hieronymum,* deſiderium ejus princeps illius ſit, *quod Eccleſia pulcherrima & dilecta ſit princeps ſynagogæ genitricis ſuæ.* (*e*) Non ſicut.] *Apud Sanctum* Hieronymum, *in comm. videtur legi hoc modo ſine interrogatione. Sunt autem qui legant per interrogationem,* nunquid ſicut, *&c.* (*f*) Longe.] *Sic apud Cyrillum. Sed apud Sanctum Hieronymum, conjungitur cum ſequentibus,* & longe habitans grex. (*g*) Mulieres venientes.] *Aq.* γυναῖκες ἐρχόμεναι φωτίζουσιν αὐτὴν, mulieres venientes illuminant eam. *Symmachus,* γυναῖκες ἐρχόμεναι, καὶ δηλοῦσαι αὐτὴν, mulieres venientes, & docentes eam. (*h*) Concludet.] *Nonnulli,* συῤῥάξει, confliget. *Sed Cyrillus, ut noſtra, itemque Sanctus* Hieronymus, *qui pro* συμφράξει, *quod eſt lxx, inquit Aquilam & Theodotionem vertiſſe,* ῥαβδίσει, quod ſive virga percutiet, ſive ad virgam recenſebit numerum gregis ſui.

CAP. XXVIII.

(*a*) INjuriæ.] τῆς ὕβρεως. *Euſebius*: Cæteri, τῆς ὑπερηφανίας, ſuperbiæ. *Et S. Hieron. 6. lib. comm. notat hoc eſſe uſitatum apud lxx ut pro ſuperbia injuriam ponant.* (*b*) Mercenarii.] *Sanctus* Hieronymus. Cæteri, ebrios, ſoli lxx, μισθωτοὺς, id eſt, mercenarios, tranſtulerunt. (*c*) Montis pinguis.] *Aquila,* φάραγγος ῥυπαρῶν, vallem ſordium. *Symm.* φάραγγος ποτήτων, vallis pinguedinum. *Th.* φάραγγος πιόνων, vallis pinguium. (*d*) Terræ.] *In nonnullis eſt,* ἐν τῇ γῇ, in terra: *apud Sanctum* Hieronymum. trahens humum, & faciens ſibi ſpacium. *Cyrillus autem cum his conjungit, quæ ſequuntur,* manibus & pedibus *quaſi natantes, qui cum quieſcunt manibus & pedibus, vi aquarum victi, tunc ſubmerguntur. Alii autem conjungunt cum poſt ſequentibus. Nonnulli,* manibus, *cum his,* & pedibus, *cum ſubſequentibus.* (*e*) Reliquiis populi.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum *quod græce eſt,* τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ. *In aliquot libris, & apud Theodoretum, in comm. græcis, & Euſebium 2. Evang. demon.* αὐτοῦ, ſui. *In pleriſque & ad marginem Vaticani,* τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν αἰγύπτῳ, relicto populo meo in Ægypto: *& ſic priora Cyrillus, ſed non habet,* in Ægypto. (*f*) Deliquerunt] *In cæteris, & in Vaticano appoſitum recentiori manu,* πεπλανημένοι, *& apud Sanctum* Hieronymum, decepti ſunt. (*g*) Siceram.] *Euſebius,* Cæteri nominarunt, μέθυσμα, inebriamentum. (*h*) Phaſma.] *Sanctus Hieronymus interpretatur phaſmata umbras quaſdam, & imagines, quæ cito pereunt, ac ſolvuntur.* (*i*) Vadent.] *Legendum eſt in noſtra,* προδώσωσι, *nam per errorem eſt,* πυνδώσωσι. (*k*) Qui crediderit.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum. *In aliis, & apud Cyrillum additur,* ἐπ᾽ αὐτῷ, in eo. *Euſebius*:

Cæteri, ὁ πιςεύων, οὐ ἐνδύσει, *quod in vulgata noſtra*, qui crediderit, non feſtinet. (*l*) Tempeſtas.] *Inquit S. Hier. Aq. & Symmachum eſſe interpretatos flagellum.* (*m*) Ut vos congregemini.] *In quibuſdam eſt*, ὑμᾶς, *& apud* S. Hier, ut congregemur. (*n*) Perditio.] σωτηρία. *Nonnulli*, πικρία, *& apud* S. Hier. amaritudo. (*o*) Melanthium.] *Id eſt, nigrum papaver: quod apud* S. Hier. gith.

CAP. XXIX.

(*a*) CIvitas, quam expugnavit David.] *Aquila*, πολίχνη παρεμβλήσεως δαυΐδ, civitatula, (*ita enim interpretatur* S. *Hieron.*) caſtrametationis David. *Addit S. Hieron. Symmachum dixiſſe*, caſtrum David. *Theodotionem*, circumvallatio David. (*b*) Comedite.] *Ita etiam* S. *Hieron. Abeſt autem a nonnullis codicibus, & a Cyrillo.* (*c*) Erunt.] *In multis*, ἔςαι, *& apud S. Hieron.* erit: *qui etiam teſtatur, pro eo quod ſequitur*, loquentium de terra, *Aquilam dixiſſe*, magum. (*d*) Bibunt.] S. *Hieron. pro*, πίνοντες, *videtur habuiſſe*, πεινῶντες, *ita enim eſt apud illum*, qui in ſomnis eſuriunt (*e*) Compunctionis.] *Th.* ἐκςήσεως, (*aut, ut* S. *Hieron.* ἐκςάσεως,) exceſſus mentis: *Aquila*, καταφορᾶς, gravis ſomni. (*f*) Abſcondam.] *Ita enim SS. Hieron & Cyrillus. Sed Juſtinus in dial. cum Tryphone*, ἀθετήσω, *ſicut* 1. *Cor.* 1. *& Euſebius in comm. græcis, & S. Cyprianus, de bono patientiæ*, reprobabo. (*g*) Filii eorum.] *Sic explanat Cyrillus, & optime videtur conſtare ſententia. Alii autem interpretantur filios ſuos: & apud S. Hieronymum*, ſed cum viderit filios ſuos opera mea. (*h*) Et linguæ balbutientes diſcent loqui pacem.] *Hæc Sanctus Hieronymus obelo prænotat.*

CAP. XXX.

(*a*) AUxilium.] *In aliquo codice additur*, οὔτε εἰς ὠφέλειαν, *& apud S. Hier.* neque in utilitatem. (*b*) Quia vana.] *Quomodo hunc locum cæteri tranſtulerint, legitur apud* S. *Hier.* (*c*) Buxum.] *Idem ex Symmacho*, ἐπὶ πτυχὶ. id eſt, ſuper latiſſimam tabulam. (*d*) Erunt in dies hæc tempore.] *Alii*, ἔσονται εἰς ἡμέρας καιρῶν ταῦτα, erunt in dies temporum hæc. (*e*) Comminuta.] λεπτὰ, *quaſi fragmenta. In multis eſt*, λεπτοῦ, *quaſi vaſe, aut officina comminuta.* (*f*) Extrahas.] ἀποσυρεῖς, *ut plerique, aut*, ἀποσυρῇς, *ut nonnulli.* (*g*) Erimus.] *Ita etiam* S. *Hieron. Alii*, ἀναβησόμεθα, aſcendemus: *unus*, φευξόμεθα, fugiemus. (*h*) Veſter.] *In quibuſdam ſequitur*, ϗ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν; & ubi relinquetis gloriam veſtram? *quod etiam explicatur a Cyrillo.* (*i*) Qui immanent in eo.] *Euſebius*, aut juxta Symmachum, ὑπομένοντες αὐτὸν, ſuſtinentes eum: *qui etiam apud lxx pro*, ἐπ᾽ αὐτῷ, *legit*, ἐν αὐτῷ. (*k*) Et Hieruſalem.] *Symmachus*, ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαύσεις, Hieruſalem ploratu non plorabis: *Th.* ἐν ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαυθήσεται, in Hieruſalem ploratione non plorabitur. (*l*) Vocem.] *Euſebius, ex alia interpretatione*, τὴν φωνὴν τῆς βοῆς σου καθὼς ἂν ἀκουσθῇ, ἀκούει σου, vocem clamoris tui ſimulatque audierit, audit te. (*m*) In die illa.] *Symmachus*, ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ἐν τῷ πεσεῖν μεγάλους, in die interfectionis multæ cum ceciderint magni. (*n*) Tempus.] *In aliis additur*, πολλοῦ, *& apud* S. *Hier.* multum. *Euſebius*, cæteri, μακρόθεν, de longe: *ut vulgata noſtra.* (*o*) Oſtendere.] *In aliquo eſt*, δεῖξει, *& apud S. Hieron.* oſtendet. (*p*) Tu enim ante dies exigeris.] *Alii*, οὐ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀθετηθήσῃ, non enim ante dies reprobaberis, *aut*, ἀπατηθήσῃ decipieris: *aut*, ἀπαιτηθήσῃ, exigeris: *quod ita explicat Cyrillus*, non ante tempus exigeris pœnas pro iis quæ in meos debacchatus es *Apud S. Hier. eſt*, tu enim ante dies decipieris: *Ita partim cum noſtra convenit, partim diſcrepat.*

CAP. XXXI.

(*a*) BEatus.] *Euſebius*, εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι τὸ μὲν μακάριος, οὐδεὶς τῶν ἑρμηνευτῶν εἴρηκεν, Sciendum vero eſt iſtud, μακάριος, neminem interpretum poſuiſſe. (*b*) Qui habet.] *Symm*, ἔχει πῦρ ἐν σιὼν ϗ κλίβανον ἐν ἱερουσαλήμ, habet ignem in Sion, & clibanum in Hieruſalem. *Aq. & Th* φῶς αὐτῷ ἐν σιὼν, ϗ κλίβανος αὐτῷ ἐν ἱερουσαλήμ. lumen ei in Sion, & clibanus in Hieruſalem. *De qua varietate diſputat Sanctus Hieronymus.*

CAP. XXXII.

(*a*) PRincipes cum judicio præerunt.] *Euſebius*: Cæteri, ϗ ἄρχοντες εἰς κρίμα ἄρξουσιν, & principes in judicio principabuntur. (*b*) Erit homo.] *Euſebius, ex alia tralatione*, ϗ ἔσαι ἀνὴρ ὡς ἀποκρυφὴ ἀπὸ πνεύματος, ϗ λαίλαπος, & erit vir, tanquam latibulum a vento, & turbine (*c*) Faciet.] *In pleriſque eſt*, ποιῆσαι, *& apud S. Hieron.* faciat. (*d*) Diei anni.] *Viſa eſt hæc interpretatio convenire explanationi Cyrilli: poſſet tamen iſtud*, ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, *reddi*, die, *aut*, diebus anni. S. *Hier. in comm. cap.* 34. & dierum anni recordamini (*e*) Ceſſavit.] *In multis additur*, ὁ σπόρος, ϗ, ſeminatio, &. (*f*) Accingite lumbos.] *Sic etiam Cyrillus. In aliis eſt*, περιζώσασθε σάκκοις ὀσφύας, circumcingite ſaccis lumbos, *& in aliquo additur*, ὑμῶν, veſtros. (*g*) Terra.] *Compl.* ἐν γῇ, in terra. *Sed S. Hier. refert ex lxx* ὑπὲρ γῆν, ſuper terram. (*h*) Deſiderii.] *Alii*, ἐπιθυμητοὺς, deſideratas. (*i*) villæ] *Apud* S. *Hieron. additur*, σου, tuæ, *& afferuntur aliorum interpretationes.* (*k*) Chermel] *Symm.* ϗ ἔσαι ἡ ἔρημος εἰς κάρμηλον, & erit deſertum in Carmelo. (*l*) Confidentes.] *In pleriſque additur* ἔσονται, erunt.

CAP. XXXIII.

(*a*) ILLIC] ἐκεῖ. *In quibuſdam eſt*, ἥκει, *& apud S. Hier.* venit. (*b*) Clamabunt.] *In aliquo eſt*, φοβηθήσονται, timebunt. (*c*) Sentietis.] αἰσθηθήσεσθε, *aut*, αἰσθήσεσθε, *ut in quibuſdam. In uno legitur*, αἰσχυνθήσεσθε, confundemini. (*d*) Iſte habitabit.] *Symm.* αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς κατασκηνώσει, ὡς περιοχαὶ πετρῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ, ipſe in excelſis habitabit, ſicut munimenta ſaxorum ſublimitas ejus. (*e*) Qui nutriuntur.] τοὺς τρεφομένους. *Sic videtur fere reſpondere vulgatæ noſtræ*, ubi doctor parvulorum? *Apud S. Hier. in vetuſtiore eſt*, qui nutriunt ?& parvum, *&c. Sed ſuſpicari licet, legendum*, nutriuntur. *In aliis eſt*: τοὺς συστρεφομένους μικρὸν, conglobantes parvum, *&c. quod pulchre Cyrillus Scribis & Phariſæis accommodat.* (*f*) Impellens.] *Apud* S. *Hier. poſt illud*, ſpacioſi, *hæc ſequuntur*, non ingredietur per eam navis agitata remigio.

CAP. XXXIV.

(*a*) NUmerum.] *Significat* S. *Hieron. alios dixiſſe* militiam, *quod lxx*, ἀριθμόν. (*b*) Odor.] *Symm.* ἀναβήσεται ἡ δυσωδία, aſcendet fœtor. (*c*) Montes.] *Euſebius*, αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ὄρη νοούμενα, virtutes cœlorum montes ſub intelligentiam cadentes. (*d*) Et tabeſcent omnes virtutes cœlorum.] *Hæc apud Cyrillum non habentur. Euſebius.* μὴ κεῖσθαι δὲ ἐν τῇ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνείᾳ [τὸ, τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν,] μετὰ ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προστετέθη. Hoc in lxx interpretatione minime poſitum, ex aliorum interpretatione cum aſteriſcis eſt adjunctum. (*e*) Et omnes.] *Euſebius*: Aquila, ϗ πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν ἀπορρεύσει, ὡς ἀπορρεῖ φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, ϗ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς, & omnis militia eorum defluet, ſicut defluit folium de vite, & ſicut deciduum de ficu. *Symm.* ϗ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ πεσεῖται, ὡς πίπτει φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, ϗ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς, & omnis virtus ejus cadet, ſicut cadit folium de vite, & ſicut deciduum de ficu. τετήρηται δὲ ταῦτα ὑμῖν εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα εἰρημένα ἄστρα, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ ὠνομάσθησαν. Conſervata enim hæc nobis ſunt ad oſtendendum quæ apud lxx dicta ſunt, aſtra, apud cæteros interpretes nominari, virtutes cœli. (*f*) Agnorum.] ἀμνῶν. *Euſebius*, aut ſecundum cæteros interpretes, ἀρνῶν, agnorum ætate provectiorum. (*g*) Sirenum.] *Schol.* Σειρῆνας καλεῖ τὰ ἐν νυκτὶ θρηνῶδη φωνὴν ἱέντα τῶν πτηνῶν, μονονυχὶ κατολολύζοντα, οἷον ἡ γλαῦξ, ϗ τὰ ἐοικότα, Sirenas vocat ea quæ inter volatilia emittunt noctu querulam vocem, ac prope ululant, quemadmodum noctua, & ſimilia. *Legendus eſt S. Hieron. qui varietates ex aliis interpretibus affert.*

CAP. XXXV.

(*a*) EFflorebunt.] *Severus*, ϗ ὑλοχαρήσει, & læte ſylveſcent. (*b*) Honor Carmeli.] *Symm.* εὐπρέπεια τοῦ καρμήλου, ϗ τοῦ πεδίου. αὐτοὶ ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου, decor Carmeli, & campi. Ipſi videbunt gloriam Domini. *Th.* ὡραιότης τοῦ καρμήλου, ϗ τοῦ σαρῶν, ſpecies Carmeli, & Saron. *Notat etiam S. Hier. Symmachum pro Saron dixiſſe campos.* (*c*) Caulæ arundinis.] *Ita etiam Cyrillus. In quibuſdam libris additur*, ποιμνίων, gregum. *Apud Sanctum Hieronymum, ex lxx, eſt tantum*, caulæ gregum.

CAP. XXXVI.

(*a*) COnfidimus] *In cæteris hæc ſequuntur*, οὐκ αὐτός ἐστιν, οὗ ἀφεῖλεν ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, ϗ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ ϗ εἶπε τῷ ἰούδᾳ, ϗ τῇ ἱερουσαλὴμ, κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσατε? nonne ipſe eſt, cujus abſtulit Ezecias excelſa ejus, & altaria ejus, & dixit ad Judam, & Hieruſalem, ad faciem altaris hujus adorate? *Quæ nec Cyrillus habet. Habentur quidem* 4. *reg.* 18.

CAP. XXXVII.

(*a*) EXaudiat.] *Legendum enim*, εἰσακοῦσαι. *In multis autem eſt*, ὅπως εἰσακούσαι. *& in vulgata noſtra*, ſi quomodo audiat. (*b*) Quomodo.] *In aliquo eſt*, πῶς, quam. (*c*) Anagugana.] *Varie hoc nomen legitur. In uno eſt*, ἀνὰ, ϗ γαυὰ, *non longe a vulgata, quæ habet*, Ana, & Ava. *Sed* S. Hier. *teſtatur lxx feciſſe unam dictionem*, Anaveava. (*d*) Abjecerunt.] *In aliis*, ἀπώλεσαν, diſperdiderunt. S. *Hier. in ſua*, comminuerunt. (*e*) Reliquias.] *Sanctus Hieronymus*, Juxta Symmachum, pomis veſcentur. (*f*) Erunt.] *In nonnullis eſt*, ἐξελεύσονται, exibunt. (*g*) Naſarach.] *Ita etiam Cyrillus. In multis additur*, θεοῦ αὐτοῦ, Dei ſui, *& in aliquo non habetur quod ſequitur*, τὸν πάτραρχον αὐτοῦ, *quod nonnulli putant ſignificare*, patronum ſuum.

CAP. XXXVIII.

(*a*) USque ad mortem.] *Euſebius*, Aquila, τοῦ ἀποθανεῖν, ad moriendum: cæteri, εἰς θάνατον, ad mortem. (*b*) Oratio.] *Inquit S. Hier. ſolos lxx pro ſcriptura orationem poſuiſſe.* (*c*) In excelſo.] *Idem ex tribus interpretibus*, in infirmitate, & ſilentio, *& ex alio*, in ſanguine. (*d*) Vadam.] *Addendum in noſtra*, πορεύσομαι. (*e*) Hominem. Defecit ex cognatione mea.] *A Cyrillo abeſt illud*, ἐξέλιπεν, *& ita fluit oratio*, non videbo ulterius hominem ex cognatione mea. *In cæteris, poſt*, ἄνθρωπον, *ſequitur*, ἔτι, (*quamvis iſtud*, ἔτι, *a nonnullis abeſt*) μετὰ κατοικούντων, *& apud S. Hieron.* adhuc cum habitantibus: *quæ apud Procopium ſunt ex Theodotione aſcripta margini cum aſteriſco. In iiſdem etiam eſt*, ἐξέλιπον, *& apud S. Hier.* defeci a cognatione mea: *idque Procopius habet in textu, ſed in margine, ut noſtra*, ἐξέλιπεν. (*f*) Leoni.] *Sic optimi codices, & Cyrillus. Alii*, ὡς λέων, *& apud S. Hier.* ſicut leo. (*g*) Cataplaſma.] *Id eſt, impone cataplaſma. In uno libro additur*, ἐπὶ τὸ ἕλκος, ſuper ulcus: *quod omiſſum a lxx, ſic dictum eſſe a cæteris tribus notat S. Hieron. Euſebius etiam ita ſcribit*: ϗ οἱ λοιποὶ πάντες ἕλκος ὠνόμασαν, τὸ διὰ τῆς παλάθης θεραπευθέν. Et cæteri omnes, ἕλκος, nominaverunt, quod per maſſam ſanatum eſt.

CAP. XXXIX.

(*a*) NEchotha.] *Sanctus Hieronymus, ex Symmacho*, aromatum ſuorum.

CAP. XL.

(*a*) SAcerdotes.] *Hoc obelo prænotat Sanctus Hieronymus: apud quem multa aliorum interpretationes legi poſſunt.* (*) In directam.] *Nonnulli*, εὐθεῖα, *& apud Sanctum Hieronymum*, directa. (*b*) Cecidit.] *In quibuſdam libris hæc ſequuntur*, ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτό. ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός, ἐξηράνθη ὁ χόρτος ἔπεσε τὸ ἄνθος, quia ſpiritus Domini flavit in eo: vere fœnum eſt populus. exiccatum eſt fœnum, cecidit flos: *quæ apud Cyrillum non habentur: neque apud Cyprianum*, 3. *teſtim. & alibi, & a S. Hieronymo ſub aſteriſcis poſita tribuuntur Theodotioni, apud Procopium, Symmacho & Theodotioni.* (*c*) Oſtendit illi.] *In quibuſdam libris hæc ſequuntur.* ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, ϗ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; aut quis prior dedit illi, & retribuetur ei? *quæ neque Juſtinus, neque S.* Hieronymus, *neque Cyrillus, neque Procopius hic habent.* Habet autem *Sanctus Paulus Rom.* 11.

Sed fortaſſe potuit ſumere ex Job cap. 14 *ubi in vulgata eſt* : Quis autem dedit mihi, ut reddam ei ? (*d*) Suæ.] *Iſtud*, αὐτῆ, *abeſt a nonnullis, & apud Sanctum Hieronymum*, in robore fortitudinis nihil te latet.

CAP. XLI.

(*a*) INnovamini.] *Euſebius*, παραλαμβάνεται δῆτα ταῖς νήσοις κατὰ τὸν Θεοδοτίωνα κωφεύειν καὶ σιγᾶν, Præcipitur, nimirum inſulis, juxta Theodotionem, κωφεύειν καὶ σιγᾶν, mutire, & tacere. (*b*) Termini terræ.] *Ita etiam Cyrillus. In aliquo adjungitur*, ἐξέστησαν, *& apud S. Hier.* termini terræ obſtupuerunt, & acceſſerunt. (*c*) Solidatio bona eſt.] *Sic apud S. Hier. quod Græce*, σύμβλημα καλόν ἐστιν, *& poſſet etiam verti*, commiſſura, *aut*, conflatio. *Theodoretus* : tres ipſi. εἰς κόλλησιν καλόν ἐστιν, ad conglutinationem bonum eſt. (*d*) Et quem.] *Ab aliquo, & SS. Hieronymo, & Cyrillo abeſt illud*, &. (*e*) Semen.] *Symm.* σπέρμα ἀβραὰμ τοῦ φίλου μου, ſemen Abraam amici mei. *Aq.* σπέρμα ἀγαπητοῦ μου, ſemen dilecti mei. (*f*) Non fallo.] *Hoc modo accipit Cyrillus illud*, μὴ πλανῶ. *Apud S. Hier.* ne erres. (*g*) Jacob.] *In quibuſdam, & apud Cyrillum in textu additur*, σκώληξ, vermis. *Quod in lxx non haberi teſtatur S. Hier. neque apud Cyrillum eſt in ipſa explanatione. Vide Procopium.* (*h*) Buxum.] *S. Hier. ex Theodotione*, ſpinam, *quod alibi*, Sethim. (*i*) Appropinquaverunt conſilia veſtra.] *Theodoretus*, φέρετε εἰς μέσον τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν, afferte in medium fortia veſtra : aut ſecundum Theodotionem, κραταιώματα ὑμῶν, robora, & firmamenta veſtra. (*k*) Ventura.] *Quod in noſtra eſt*, ἐπεχόμενα, *corrigendum*, ἐπερχόμενα. (*l*) Factores veſtri.] *Sic apud SS. Hier. & Cyrillum, qui id explicat, non eſtis vos Dii : ſed adſunt, qui vos faciunt. In quibuſdam pervetuſtis eſt*, οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, ἄδικοι (*al.* μάταιοι) καὶ ματαιότης οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς, qui faciunt vos, injuſti, (*al.* vani) & vanitas, qui plaſmant vos.

CAP. XLII.

(*a*) JAcob.] *Euſebius, Evang. demonſtr. lib.* 9. παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα ὠβέλισται τὸ τοῦ ἰακὼβ καὶ τὸ τοῦ ἰσραὴλ ὄνομα, καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς δὲ ἑρμηνευταῖς παρασεσιώπηται· ἐπεὶ μηδὲ ἐν τῷ ἑβραϊκῷ φέρεται Apud lxx obelo notatum eſt nomen Jacob, & Iſrael : atque apud cæteros etiam interpretes ſilentio tranſmiſſum : nam neque in Hebraico fertur. *Idem notat S. Hier. & B. Mathæum teſtem citat. Idem Euſebius, lib.* 11. *hunc locum ſic citat*, ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ, ὁ ἐκλεκτός μου, ecce ſervus meus, ſuſcipiam eum ; electus meus : *ut S. Hier. in ſua : qui etiam apud lxx habet illud*, Ecce. (*b*) Suſcepit eum.] *Euſebius*, ὃν ᾑρέτισεν ἡ ψυχή μου, quem elegit anima mea : *Severus*, ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ᾑρέτισα, εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου, ecce puer meus, quem elegi, in quo complacuit ſibi anima mea. (*c*) Dimittet.] *Sic apud S. Hier. in textu in comm.* non relinquet : *& refert ex Symmacho*, non decipietur. (*d*) Fumigans.] *Juſtinus*, τυφόμενον, *ut etiam Matt.* 12. *qui Evangelii locus cum hoc eſt conferendus.* (*e*) Generis.] *In multis, & apud Cyrillum additur*, μου, mei. *In Complut.* ἰσραὴλ, Iſrael. (*f*) Et ſedentes.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis, & a Cyrillo.* (*g*) Principatus ejus : glorificate.] *Sic etiam Cyrillus. Apud S. Hier. videtur fuiſſe*, δοξάζεται, *nam ſcribitur*, principatus ejus : glorificatur, & nomen ejus, &c. *a Compl. abeſt illud*, principatus ejus. (*h*) Vici.] *Euſebius*, Cæteri, καὶ πόλεις αὐτῆς, & civitates ejus. (*i*) Tacui.] *Sic etiam Cyrillus, & S. Cypr.* 2. *teſtim. & alibi. In multis additur*, ἀπ᾽ αἰῶνος, a ſeculo : *apud S. Hier.* a principio. (*k*) Faciam.] *Ita etiam Cyrillus. In aliis adjungitur*, αὐτοῖς, *& apud S. Hier.* illis. (*l*) Eorum.] *Sic Cyrillus. In cæteris codicibus, & apud Procopium ſequitur*, τίς τυφλὸς, ὡς ὁ ἀπεσχηκώς ; *al.* ἀφεικώς, quis cæcus, ſicut qui receſſit ? *Apud S. Hier.* niſi qui recepit : *ſed videtur mendum.* (*m*) Cogitavit.] *In aliis*, ἠβούλετο, *& apud S. Hier.* voluit. (*n*) Exaudite in futura.] *Sic etiam Cyrillus. In Compl. eſt*, ὃς ταῦτα εἰσακούσεται, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα γνώσῃ ; *& apud S. Hier.* qui hæc audiat, & futura cognoſcat? (*o*) Quibus.] *Cæteri*, τίς, *& ſic apud S. Hier.* quis, *& apud S. Cyprianum de Lapſis, & alibi.*

CAP. XLIII.

(*a*) SOenem.] *Apud S. Hier.* συήνην, Syenem : *pro quo inquit cæteros interpretes poſuiſſe Saba.* (*b*) Exprobravi.] *Euſebius*, Cæteri, καὶ ἠκούτισα, & auditum feci, *ut fere vulgata.* (*c*) Fugientes.] *S. Hier. ex Theodotione*, fortes. (*d*) Sirenes.] *Sic cæteros etiam interpretes dixiſſe teſtatur S. Hier. præter Theodotionem, qui retinuerit nomen hebraicum.* (*e*) Et filiæ ſtruthionium.] *Euſebius*, Cæteri, καὶ στρουθοκάμηλοι, & ſtruthiocameli. (*f*) Nec ſervire te feci in hoſtiis.] *Sic apud S. Hier. In aliquot libris eſt*, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν δώροις, non feci te ſervire in muneribus. *Aliqui & Cyrillus*, οὐκ ἐδούλευσας (*al.* ἐδούλωσας) ἐν θυσίαις, non ſerviſti in hoſtiis : *apud quem etiam ſequitur, ut in multis*, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησας, neque laborem feciſti. *Theodoretus autem, & Euſeb. Evang. Demonſtr. lib.* 2. οὐκ ἐδούλευσάς μοι ἐν δώροις, non ſerviſti mihi in muneribus. (*g*) Nec laborem.] *Symm.* ἐκοπίασας δὲ εἰς ἐμὲ, laboraſti autem in me. *Scholion Euſebii*, καίτοι ἐμοῦ μὴ ποιήσαντός σε κοπιάσαι, & quidem, cum ego minime tibi laborem præberem. (*h*) Ante me ſtetiſti.] *Sic apud S. Irenæum, & Procopium. Sed S. Hier. ex lxx*, [illegible] σου, defendi te : *quemadmodum eſt in aliquot libris, & apud Cyrillum, Theodoretum, Euſebium, loco indicato. Complut.* ὑπερήσπισα, protexi. (*i*) Iniquitates tuas primus.] *Hoc S. Hier. inquit additum a lxx.*

CAP. XLIV.

(*a*) DIlecte Iſrael.] *Pro his teſtatur S. Hier. cæteros*, εὐθύτατον, *ſive*, εὐθὺ, *id eſt, rectiſſimum, & rectum, eſſe interpretatos.* (*b*) Non audierunt.] *Sic Cyrillus & Procopius. In pleriſque vero codicibus eſt*, οὐκ ἦσαν, non erant. (*c*) Ipſis.] *In aliis hæc ſequuntur*, καὶ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν. (*iſtud idem abeſt a Compl.*) οὐκ ὄψονται, καὶ οὐ γνώσονται, ἵνα αἰσχυνθῶσι· τίς πλάσσει ἰσχυρὸν, καὶ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ ; ἰδοὺ πάντες (*quod* πάντες *ab aliquo abeſt*) οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ, & teſtes ipſorum ſunt : non videbunt, & non cognoſcent, ut confundantur. Quis format fortem, & ſculptile conflabit ad nihil utile ? ecce omnes participes ejus : *& in Compl. ſine*, ἀλλὰ, *ſequitur*, αἰσχυνθήσονται, confundentur : *quemadmodum & in vulgata noſtra. Iſta vero neque Cyrillus habet, & apud Procopium ſub aſteriſco tribuuntur Theodotioni.* (*d*) Omnes, unde.] *Cyrillus videtur legiſſe*, πάντες ὅσοι, omnes, quicunque. *In Compl.* πάντα ὅθεν ἐγένοντο, omnia unde facta ſunt. (*e*) Menſura.] *In aliis hæc adjunguntur*, καὶ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι, ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις, *al.* τριγωνίοις, *aut*, τριγωνίσκοις, *quæ ſic in vulgata videntur reddi*, formavit illud in runcina, fecit illud in angularibus. *Ea apud Procopium ſub aſteriſcis aſcribuntur Aquilæ.* (*f*) Glutine.] *Compl. & Cyrillus*, ἐν κόλλει, *& interpretantur*, in circino. (*g*) Succidit.] *In aliis hæc ſequuntur*, ἑαυτῷ κέδρους, καὶ ἔλαβε ἀγριοβάλανον, καὶ δρῦν, καὶ ἐκαρτέρησεν αὐτὸ, *al.* αὐτῷ, ſibi cedros, & ſumpſit ilicem, & quercum, & comportavit illud, *al.* ſibi : *quæ apud Cyril. non habentur, & apud Procopium ſub aſteriſco tribuuntur Aquilæ & Theodot.* (*h*) Eos.] *Apud Cyrill. eſt*, αὐτὸ, illud. *In aliis hæc ſequuntur*, ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν, καὶ κάμπτει αὐτοῖς, fecit ſibi ſculptile, & incurvat ſe eis : *Quæ itidem apud Procopium notata aſteriſco Theodotioni attribuuntur.* (*i*) Idumææ.] *Cyrillus, & Compl.* τῆς ἰουδαίας, *& apud S. Hier.* Judæ.

CAP. XLV.

(*a*) CIvitates.] *Sic etiam Cyrillus & S. Cyprianus lib.* 1. *teſtim. ſed in pleriſque*, πύλαι, portæ, *ut in vulgata noſtra.* (*b*) Quod melius feci.] *Sic apud S. Hier. qui pro hoc Theodotionem inquit poſuiſſe*, Væ ei qui contendit contra factorem ſuum, arans arantis terram. *Plerique vero codices & Cyrillus, & Procopius habent*, ποιῶν βελτίω, κατεσκεύασα ὡς πηλὸν, faciens meliorem, (*aut*, meliora) compoſui, ut lutum. *In aliquo etiam eſt*, ποιῶν βέλτιον, κατεσκεύασά σε, faciens melius, compoſui te. (*c*) Nunquid reſpondebit figmentum ad fictorem ſuum ? Qui dicit.] *In Compl. & apud Cyrillum tantum eſt*, οὐαὶ, ὁ λέγων, *& apud S. Hier.* Væ qui dicit. (*d*) Et omnes viæ illius rectæ.] *Sym.* καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εὐθυνῶ, & omnes vias ejus dirigam. (*e*) Et tranſibunt ad te.] *Hæc non referuntur a Cyrillo, neque ab Euſebio, Evang. Demonſtr.* 5. (*f*) Tu enim Deus.] *Aq.* θεὸς ἄρα, ἰσχυρὸς, ἀποκρυπτόμενος, θεὸς ἰσραὴλ, σώζων, Deus certe, fortis, abſconditus. Deus Iſrael, ſalvans. *Theodotio*, διὰ τοῦτο ἰσχυρὸς κρυφαῖος, θεὸς σώζων. *Apud S. Hieron. hæc, & antecedentia ſic ponuntur* : In te eſt fortis : & non eſt alius præter eum Deus. Propterea tu fortis abſconditus Deus Iſrael ſalvator. (*g*) In æternum amplius.] *Iſtud*, amplius, *non eſt apud S. Hier. neque Cyrillum. In pleriſque vero hæc præterea ſubjunguntur*, οὐκέτι γὰρ οὐ μὴ ἐντραπῶσιν, εἰ καὶ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνετράπησαν πρότερον, non enim ultra confundentur, etſi propter errorem idolorum confuſi ſint antea. *Sed nec Procopius iſta habet.* (*h*) Juſtificabuntur.] *Sic etiam Cyrillus & eodem modo interpungit, ac nos fecimus. Apud S. Hier.* juſtificabitur.

CAP. XLVI.

(*a*) NAbo.] *Sic etiam in comm. græcis, & S. Hier. in ſua verſione ex hebræo. Idem vero agnoſcit ex lxx*, δαγὼν, Dagon, *quod eſt in cæteris libris, & apud Cyrillum, & Procopium.* (*b*) Portabo.] *Sic apud S. Hier. quod græce*, ἀνήσω, *& ſolet verti*, dimittam. (*c*) Statuent in pondere.] *Sic etiam Cyrillus, & alii. In Compl. eſt*, σταθμίζετε, *& apud S. Hier.* in ſtatera appenditis. (*d*) Meam.] *In aliis ſequitur*, οὐ μὴ μακρυνθῇ, non elongabitur : *quod S. Hier. habet in ſua, ſed non in vetuſtiore, nec Cyrillus : atque apud Procopium ſub aſteriſco tribuitur Theodotioni.*

CAP. XLVII.

(*a*) IN terram.] *Apud Cyrillum eſt*, ἐν τῷ σκότει, in tenebris. *In Compl. vero*, κάθισον εἰς τὴν γῆν, οὐκ ἔστι θρόνος θύγατερ χαλδαίων, *& apud S. Hier.* ſede in terram : non eſt ſolium filiæ Chaldæorum. (*b*) Operimentum.] *Inquit S. Hier cæteros poſuiſſe nomina hebraica, Symmachum vero* τὴν σιώπησίν σου, taciturnitatem tuam, *id eſt, quod taceri debeat præ verecundia.* (*c*) Qui eruit.] *Apud Cyrillum eſt*, εἶπε ὁ ῥυσάμενός σε, *& apud S. Hier.* dixit, qui eruit te. (*d*) Contaminaſti.] *Sic quoque Cyrillus. In pleriſque vero libris & apud Procopium eſt*, ἐμίανα, *& apud S. Hier.* contaminavi. *In quibuſdam etiam eſt*, διότι ἐμίαναν, quia polluerunt. *Apud Procopium eſt aſcriptum margini. Th.* ἐβεβήλωσαν τὴν κλῆρον, polluerunt ſortem. (*e*) Spe malitiæ.] *Aliqui*, ἐν ἐλπίδι, in ſpe, *& ſic Cyrillus. Alii vero pro* πονηρίας, *habent*, πορνείας, fornicationis. (*f*) Intelligentia.] *In aliquo eſt*, ὅτι ἡ σύνεσις, quia intelligentia. (*g*) Sede.] *Aliqui*, καθήσεις, *& apud S. Hier. etiam in comm.* ſedebis.

CAP. XLVIII.

(*a*) DE Juda.] *Sic etiam apud Cyrillum. In cæteris libris*, ἐξ ὕδατος ἰούδα, de aqua Juda : *quod quidem*, ὕδατος, *apud Procopium ſub aſteriſco tribuitur Theodotioni.* (*b*) Olim, quæ.] πάλαι ἅ. *In quibuſdam non eſt illud*, ἅ, *& ita apud S. Hier.* olim, antequam venirent. *Cyrillus habet*, παλαιὰ, antiqua, *Procopius*, τὰ πάλαι, quæ olim. (*c*) Tibi.] *Iſtud*, tibi, *abeſt a S. Hier. & ab aliquo libro*, σοι. (*d*) Quis eis.] *Aq.* τίς ἐν αὐτοῖς ἀπήγγειλε ταῦτα ; κύριος ἠγάπησεν αὐτὸν, quis inter eos annunciavit hæc? Dominus dilexit illum. (*e*) Non a principio in abſcondito loquutus ſum.] *Hæc a Cyrillo accipientur dicta enunciando, a S. Hier. per interrogationem.*

CAP. XLIX.

(*a*) AUdite] *Symm.* ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ ἀκροάσασθε ἔθνη, audite me inſulæ, & auſcultate gentes. (*b*) Abſcondit.] *Sic etiam S. Hier. & Cyrillus. Apud Euſebium, lib.* 11. *Evang. Demonſtr.* ἐσκέπασέν με, texit me. (*c*) Teſtamentum.] *Theodoretus*, τὴν διαθήκην, cæteri interpretati ſunt, συνθήκην, pactum, fœdus. (*d*) Qui deſpicit.] *Theodoretus*, τὸν φαυλίζοντα, cæteri interpretati ſunt, ἐξουδενημένον, contemptum. (*e*) Servis principum.] *Apud Cyrillum eſt*, τὸν δοῦλον, *& apud S. Hier. in contextu*, qui ſervus eſt principum. *Sed idem in comm. cum attuliſſet Theodotionis tranſlationem*, ei, qui deſpicit animam, qui abominationi eſt genti, qui ſervus eſt principum ; *ſubdit, iſti interpretationi Aquilam conſentire, & ex parte lxx, licet in eo mutaverint ſenſum ; quod pro gente, gentes ; & pro ſervo ſervos interpretati ſunt.* (*f*) Et elegi.] *Ita etiam Cyrillus, & hic facit initium periodi. Symm.* ὃς ἐξελέξατό σε, *& apud S Hier.* & elegit te, *conjungendo cum antecedentibus.* (*g*) Quia nunc.] ὅτι νῦν. *Illud*, ὅτι, *abeſt a Cyrillo. In codice pervetuſto eſt*, ὡς νῦν, ut nunc. *Apud S. Hier.* Nunc anguſtaberis. (*h*) Vidua.] *In pleriſque libris adjungitur*, πάροικος, καὶ ἐκκεκλεισμένη, *aut*, ἐγκεκλεισμένη. *Pro quibus in verſione Sancti Hieronymi eſt*, tranſmigrata & captiva. *Verum ab eo in vetuſtiore* *non ponuntur, neque apud Cyrillum : & apud Procopium ſub aſteriſco Theodotioni tribuuntur.* (*i*) Principes fœminæ eorum.] αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν. *Apud* S. *Hieron. non eſt*, eorum : *neque apud Cyrillum. Symm.* ϗ ἄρχουσαι αὐτῶν γαλουχήσουσι, & principes fœminæ eorum lac præbebunt. (*k*) Inique.] *Cyrillus docet per interrogationem eſſe legendum. Euſebius*, Pro, ἀδίκως, dictio Hebraica habet δικαίως, juſte.

CAP. L.

(*a*) CReditori.] *Sic vertunt illud,* ὑπόχρεῳ, *quamvis ſoleat ſignificare debitorem, & obaratum. Eodem autem modo atque hic legitur apud Cyrillum, & Euſebium, lib.* 11. *Evang. Demonſtr. quanquam Cyrillus in explanatione habeat,* χρεωςῇ. S. *Ambr. de Tobia cap.* 8. cui vendidi vos fœneratori? *Sed in pleriſque codicibus eſt,* ἢ τίνι ὑπόχρεῳ τῶν πρασσόντων με, ᾧ πέπρακα ὑμᾶς αὐτῷ; aut cui creditori exactorum meorum, cui vendidi vos ei? *In Compl. abeſt illud,* ᾧ. *Apud* S. *Hieron.* aut cui creditori, & exactori meo vendidi vos? *Apud Procopium illa,* τῶν πρασσόντων με, ᾧ, *ſub aſteriſco Theodotioni tribuuntur, itemque illud,* αὐτῷ. (*b*) Quid quia.] τί ὅτι. *In quibuſdam eſt,* διότι. *& ſic apud* S. *Cyrillum, & apud* S. *Hieron. ſine interrogatione,* quia veni, *&c.* (*c*) Mihi mane.] *Nonnulli,* με πρωῒ πρωΐ. *Apud* S. *Hier.* me mane.

CAP. LI.

(*a*) ET ponam deſerta ejus, quaſi paradiſum.] *Hæc apud* S *Hier. non ſunt in contextu, ſed agnoſcuntur in comm.* (*b*) Reges.] *S. Hier. ex Theodotione,* genus, *ex Symmacho,* gentes. (*c*) Firmatum eſt.] *Idem ex Aquila, & Symm.* μειωθήσεται, ἁλιώσονται, comminuetur, in ſalis modum conterentur. (*d*) Veſtro.] *Apud Cyrill. & in Compl.* αὐτῶν, *& apud* S. *Hier.* eorum. (*e*) Hieruſalem.] *Euſeb.* ἡ προσθήκη τοῦ, ἱερουσαλὴμ, οὔτε ἐν τῇ ἑβραϊκῇ ἀναγνώσει, οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται, ἀλλὰ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν. Additio ipſius Hieruſalem, neque in Hebraica lectione, neque in cæteris interpretibus fertur : ſed omnes ſic ediderunt, ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἔνδυσαι κράτος βραχίων κυρίου, exurge, exurge, induere potentia brachium Domini. *Idem fere* S. *Hieron.* (*f*) Sempiterna.] *Id eſt, quæ a ſeculo, & antiqua, ut alibi. In quibuſdam vero libris hæc ſequuntur,* οὐ σὺ εἶ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαλύσασα δράκοντα; *& apud Sanctum Hieronymum,* Nonne tu es, quæ excidiſti latitudinem, diſſolviſti draconem? *atque ab eo in comm. etiam explanatur. Sed Cyrillus non habet : & apud Procopium cum aſteriſco tribuuntur Theodotioni. In aliquot libris pro,* διαλύσασα, *eſt,* διαῤῥήξασα, dirupiſti. *In aliquo etiam,* οὐ σὺ εἶ ἡ κατακόψασα ἀλαζονείαν, κατατρώσασα δράκοντα; nonne tu es, quæ concidiſti ſuperbiam, proſtraviſti draconem? (*g*) Sicut enim.] *Ita etiam apud Cyril. In Compl. non eſt illud,* γὰρ, *& apud* S. *Hier. conjuncte cum antecedentibus,* tribulantis te, ſicut cogitavit auferre te. (*h*) Permanebit.] *Pro hac ſententia teſtatur* S. *Hier. Sym. dixiſſe,* cito infernus aperietur : & non morietur in corruptionem. *In aliis autem libris hæc ſequuntur,* ϗ οὐ θανατώσει εἰς διαφθορὰν, ϗ οὐ μὴ ὑστερήσῃ ὁ ἄρτος αὐτοῦ, & non occidet in corruptionem, & non deficiet panis ejus : *quæ Cyrillus non habet, &* S. *Hier. teſtatur de Theodotionis editione ex Hebraico addita eſſe : & apud Procopium ſunt in margine ſub aſteriſco eidem aſcripta.* (*i*) Condy.] *De quo Gen.* 44. S. *Hier. ex Symmacho,* craterem. (*k*) Ebibiſti, & vacuaſti.] S. *Hier. ex tribus illis,* ἐξεσεάπησας, *quod inquit ſignificare,* bibiſti, & vacuefeciſti, & potaſti uſque ad feces. (*l*) Quare.] διό. *Apud Cyril & in Compl. eſt,* δύο, *& apud* S. *Hier.* Duo. (*m*) Beta ſemicocta.] *Euſeb.* Cæteri, ὡς ὄρυξ ἠμφιβληστρευμένος, ἢ συνειλημμένος, ſicut oryx illa queatus, vel, captus. Avis eſt autem oryx ſic vocata. *De hac re copioſe* S. *Hier.* (*n*) Per Dominum.] *Cyril. & multi,* διὰ θυμοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ. per iram furoris Domini. *Compl.* ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ, *& apud* S. *Hier.* a Domino Deo. (*o*) Ruinæ.] S. *Hier. ex Symmacho, & Theodotione,* lacerationis, & commotionis.

CAP. LII.

(*a*) ESTIS.] *Ita etiam Cyrillus. Alii,* ἔσται, *& apud* S. *Hier.* & nunc quid erit hic, dicit Dominus. (*b*) In gentibus.] *Hoc notat* S. *Hier. in Hebræo non haberi.* (*c*) Hora.] *Ita apud* S. *Hier. in textu. Sed in comm. docet vocabulo,* ὥρας, *ſignificari tempus, pulchritudinem, curam & ſolicitudinem. Cyrillus accipit pro vere. In uno codice eſt,* ὡς ὡραῖοι, quam ſpecioſi, *ut Rom.* 10. (*d*) Sicut pedes.] *Apud* S. *Hieron. in textu,* ſic pedes : *neque inuſitatum eſt,* ὡς, *valere,* ſic. *Sed in comm. habet,* ſicut. (*e*) Evangelizans.] *Apud Cyrillum, & in Compl. eſt,* εὐαγγελιζομένου, *& apud* S. *Hieron.* evangelizantis. (*f*) Faciam.] *Sic apud SS. Hieron. & Cyril. Alii,* ποιήσει, faciet. (*g*) Quia vox cuſtodientium.] *Abeſt,* quia, *a* S. *Hieron. & Compl. Theodotio,* φωνὴ τῶν σκοπῶν σου, ἐπῆρε φωνὴν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαλλιάσονται ὅτι ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄψονται, vox ſpeculatorum tuorum : levaverunt vocem, ſimul exultabunt, quia oculum in oculis videbunt : *nec multo aliter vulgata.*

CAP. LIII.

(*a*) ANnunciavimus.] *Aq.* ϗ ἀναῤῥηθήσεται, ὡς τιθιζόμενον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, ϗ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς ἀβάτου, & pronunciabitur, quaſi enutritum lacte ad faciem ejus, & ſicut radix de terra invia. *Th.* ϗ ἀναβήσεται ὡς θηλάζων ἐνώπιον αὐτοῦ, & aſcendet quaſi lactens coram eo. (*b*) Parvulum.] *Sic apud* S. *Hier. etiam in comm.* (*licet poſſit etiam verti,* parvulus, *& apud* S. *Cypr.* 2. *teſt. eſt,* pueri) *pro quo inquit Symm. poſuiſſe, ramum. Theodor. Heracl.* οἱ γὰρ ἡμέτεροι λόγοι πρὸς αὐτὸν γινόμενοι ὥσπερει παιδίου εὐτελοῦς. Sermones enim noſtri, qui ad illum fiunt, quaſi pueri vilis. *In quibuſdam codicibus legitur,* πεδίον, campus, *itemque apud Cyril. qui ſub perſona Apoſtolorum inquit,* erimus, ὡς ἀγρὸς εὐανθὴς ϗ καρποφόρος, quaſi ager floridus, & fructifer. (*c*) Plaga.] *Sic SS. Cypr. Hier. Cyril. & Juſtinus. In aliis additur,* ὑπὸ θεοῦ, a Deo: *quod apud Procopium ſub aſteriſco Aquilæ & Theodotioni tribuitur. Teſtatur vero* S. *Hier. pro eo quod lxx dixerunt,* ἐν πόνῳ, in dolore, *ſive,* labore, *Sym. tranſtuliſſe,* ἐν ἀλφῷ ὄντα, in lepra poſitum, *Aquilam,* ἀλφώμενον leproſum, *Theodotionem,* flagellatum. (*d*) Vulneratus eſt] *Euſebius.* Tunc igitur, ϗ συνετρίβη, ϗ ἐβεβηλώθη, & contritius eſt, & contaminatus eſt ; ſecundum Aquilam. (*e*) Propter iniquitates noſtras.] *Sic apud* S. *Hier. at* S. *Cypr. ibid.* pro peccatis noſtris : *& fortaſſe ſignificantius diceretur* : tradidit eum peccatis noſtris. (*f*) Propter afflictionem.] *Aut,* propterea quod vexatus eſt, *ut* S. *Cypr. Pro quo inquit* S. *Hier. Symm. & Theodotionem dixiſſe,* audiens non aperuit os ſuum. (*g*) Ductus.] *Symm.* προσηνέχθη, oblatus eſt, *ut vulgata.* (*h*) Dabo peſſimos.] *Aut,* malos, *ut* S. *Cypr. Theodoretus,* Tres illi, δώσει, dabit, *ut vulgata.* (*i*) Dolum.] *Aut,* inſidias, *ut* S. *Cypr. In quibuſdam vero codicibus, & apud Cyrillum eſt,* οὐδὲ δόλος εὑρέθη, neque dolus inventus eſt. (*k*) Si dederitis.] *Sic etiam SS. Hieron. & Cyrillus. In aliquot libris, & apud Juſtinum,* δῶται, ſi data fuerit. *Compl.* δῶτε τὴν ψυχήν. (*l*) Dominus.] *Ita* S. *Hier Cyrillus, Juſtinus. In aliis libris ſequitur,* ἐν χειρὶ αὐτοῦ, in manu ejus : *quod apud Procopium ſub aſteriſco tribuitur tribus interpretibus.*

CAP. LIV.

(*a*) AUlæorum.] *Sic apud SS. Hieron. & Cyrillum & Cypr.* 1. *teſtim. in optimis codicibus.* S. *Auguſt. epiſt.* 166. & aulas tuas confige : non eſt, quod parcas : *Cæteri autem libri, & Juſtinus, & Procopius,* ϗ τὰς δέῤῥεις τῶν αὐλαιῶν σου. *Apud* S. *Cyprianum in aliquot exemplaribus,* & pelles tabernaculorum tuorum extende, *ut in vulgata noſtra.* (*b*) Æternam.] *Sic etiam* S. *Cyprianus, & valet, eam quæ a ſeculo, antiquam, ut alibi.* S. *Auguſt. habet,* in perpetuum. (*c*) Tuæ.] *In multis codicibus, & apud Cyrillum eſt,* μου, *& apud* S. *Hier.* meæ. (*d*) Domine.] *In quibuſdam, & apud Cyrillum eſt,* κύριος, Dominus, *& ſic apud* S. *Hier.* (*e*) Ecce ego præparo.] *Symmachus,* ἰδοὺ ἐγὼ συντίθημι στιμμίας λίθοις σου. *Th.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ ἐν στίμμει τοὺς λίθους σου. S. *Hier.* omnes præter lxx, ſimiliter tranſtulerunt, ſternam in ſtibio lapides tuos. *Idem refert, pro Iaſpide ſolum Symmachum dixiſſe,* καρχηδονίου, ex Chalcedonio, *& pro cryſtallo, Symmachum, & Theodotionem* γλυφῆς, ſculpturæ. *Aquilam,* τρυπανισμοῦ, quod verbum, (*inquit,*) foratarum, cælatarumque gemmarum ſenſum ſonat. (*f*) Sufflans.] *Sic Cyrillus. In quibuſdam libris ſequitur,* ἐν πυρείᾳ, in foco : *in aliquot,* ἐν πυρὶ, *& apud* S. *Hieron.* in igne. *Apud Procopium,* ἐν πυρὶ, *ſub aſteriſco tribus interpretibus aſcribitur.* (*g*) Non proſperabo.] *Ita etiam Cyrillus. In aliis eſt,* οὐκ εὐοδωθήσεται, *& apud* S. *Hier.* non proſperabitur. *Idem ſequentia verba ſic in comm. profert,* Et omnis vox, quæ ſurgit contra te in judicium ; omnes eos vinces. *Illa autem,* & obnoxii tui erunt in ea, *obelo prænotat, ut non tam a lxx quam a malis ſcriptoribus addita.*

CAP. LV.

(*a*) COmedite.] *Ita etiam* S. *Hier. Cyrillus autem, & Procopius,* ϗ πίετε, & bibite, *ut apud* S *Cypr.* 3. *teſtim. in pleriſque codicibus : licet in aliquo ſit,* edite. *In aliis quibuſdam hæc ſequuntur,* ϗ πορεύεσθε, ϗ ἀγοράσατε, *& apud* S. *Hieron.* & ambulate, & emite. *Ea Cyrillus non habet : & apud Procopium ſunt in margine Theodotioni aſcripta cum aſteriſco.* (*b*) Pecunia.] *In cæteris adjungitur,* ἐν οὐκ ἄρτοις, non in panibus. *Quod nec eſt apud SS. Hier. & Cyrillum : & apud Procopium ſub aſteriſco Theodotioni tribuitur.* (*c*) Teſtimonium.] *Aq. & Symm.* μάρτυρα, teſtem. (*d*) Conſequetur.] *Ita Juſtinus & Cyrillus, & SS. Hier. & Cyprianus* 3. *teſtim. In cæteris codicibus, & apud Procopium ſequitur,* ϗ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, & ad Deum noſtrum. (*e*) Non revertetur.] *In aliis hæc adduntur* πρὸς με κενὸν, ad me vacuum : *quæ nec* S. *Hier. nec Cyrillus nec Juſtinus habent : & apud Procopium Theodotioni & Symmacho aſſignantur ſub aſteriſco.* (*f*) Tuas.] *Cyrillus,* μου, meas : *apud* S. *Hier.* ejus. (*g*) Docebimini.] *Sic Juſtinus, Cyrillus, Procopius. In quibuſdam vero codicibus eſt,* διαχθήσεσθε, *& apud* S. *Hier.* deducemini. (*h*) Stœba.] Id eſt, viliſſimo ſtipite, *inquit* S. *Hier. qui addit etiam, Symmachum ita dixiſſe, Aquilam vero, & Theodotionem,* conyzam : *ubi autem lxx, conyzam, Symmachum vertiſſe,* urticam. (*i*) Dominus.] *In quibuſdam libris eſt,* κυρίῳ, Domino : *quod cum hebraico convenit.*

CAP. LVI.

(*a*) SEparabit me utique.] *Ita Cyrillus : & apud* S. *Hieron.* putaſne, (*ita enim ſolet interdum verti illud,* ἆρα,) ſeparat me. *In cæteris libris hæc antecedunt,* λέγων, ἀφορισμῷ, dicens, ſeparatione, (*ut in vulgata :*) *quæ apud Procopium ſub aſteriſco Theodotioni aſcribuntur.* (*b*) Juxta ſuum.] *Id eſt, prout ſibi libet, prout fert conſilium, & voluntas ſua, quamvis Cyrillus videtur interpretari,* ἐπὶ τὸ αὐτὸ, in idem, ſimul : *niſi ſi habuit,* κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἅμα. *In aliis libris poſt iſtud,* κατὰ τὸ ἑαυτοῦ, *hæc ſequuntur,* πλεονέκτημα ἕως ἄκρα (*al.* ἅμα ἀπ' ἄκρου) αὐτοῦ, (*al.* αὐτῶν) δεῦτε, λάβωμεν οἶνον ϗ οἰνοφλυγῶμεν μέθην, ϗ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μεγάλη περισσῶς (*al.* περὶ σεως) σφόδρα, unuſquiſque ſecundum ſuam avaritiam ſimul ad ſummitates, (*al.* a ſummitate) ejus, (*al.* eorum :) Venite, ſumamus vinum, & inebriemur ebrietate. Et erit talis dies craſtina, magna amplius nimis. *Quæ* S. *Hier. notat ex hebræo eſſe addita : Cyrillus non habet : apud Procopium Theodotioni ſub aſteriſco tribuuntur.*

CAP. LVII.

(*a*) VOcatis Idola.] *Ita* S. *Hier. In cæteris vero libris, & apud Cyrillum & Procopium eſt,* ἐπὶ τὰ εἴδωλα, advocatis, & adhortamini ad idola. (*b*) Haberes.] *In uno vetuſto adduntur hæc,* ἐπλάτυνας τὴν κοίτην σου, ϗ ἔθου σεαυτῇ παρ' αὐτῶν, *quæ videntur reſpondere iis quæ in vulgata noſtra,* dilataſti cubile tuum, & pepigiſti cum eis : *quæ negat* S. *Hier. in lxx haberi.* (*c*) Confortata.] *Videtur abeſſe a Cyrillo. Apud* S. *Hier. eſt,* confortata feciſti hæc. (*d*) Sunt.] *In eodem vetuſto codice additur,* ϗ ζωῶσαι καρδίας τεθλασμένων, & ut vivificet corda contritorum : *quæ reſpondent vulgatæ noſtræ, & videntur eſſe ex alia tralatione.* (*e*) Fluctuabunt.] *Sic apud* S. *Hieron. In multis, & apud Cyrillum eſt,* οὕτως κλυδωνισθήσονται. *Sed in eodem vetuſto,* ὡς θάλασσα ἀναβρασσομένη, οὕτως κλυδωνισθήσονται, ϗ ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. ὅτι ἀποβάλλεται τὸ ὕδωρ αὐτῆς καταπάτημα, ϗ πηλὸν, οὐκ ἔστι χαίρειν, quaſi mare fervens, ſic fluctuabunt, & quieſcere non poterunt : quoniam projicit aqua ejus conculcationem, & lutum : *quæ ſatis reſpondent vulgatæ noſtræ, & videntur ex alia interpretatione.*

CAP.

CAP. LVIII.

(a) INvenitis.] *Sic etiam Cyrillus. In aliquot libris eſt*, εὑρίσκεται, *& apud S.* Hieron. *Tertullianum, & Cyprianum*, inveniuntur voluntates veſtræ. *Non fuerit autem inutile conferre cum hoc totum locum, ut a S. Cypriano recitatur 3. teſtim. & alibi.* (b) Acceptabile.] *Aut*, acceptum, *ut S. Cypr. Nec plura habet etiam Cyrillus. Sed in aliquo codice eſt*, ϗ ἡμέραν δεκτήν, *& apud S.* Hieron. & diem acceptabilem. (c) Contractuum.] *Sic S.* Hieron. *in comment. aut*, violentarum cautionum: *pro quibus teſtatur Aquilam dixiſſe, errorem; Symmachum, declinationem; Theodotionem*, κλοιὸν, *id eſt*, torquem. *Noſtros autem inquit verbi ambiguitate deceptos commutationes pro chirographis eſſe interpretatos. Apud Sanctum Cyprianum eſt*, reſolve ſuffocationes impotentium commerciorum. (d) Sanitates.] *S* Hieron, *ex Aquila*, & cicatrix vulneris tui cito obducetur, *atque addit hæc*, Pro eo quod lxx tranſtulerunt, ἰάματά σου, id eſt, ſanitates tuæ, Latini interpretes, ducti nominis ſimilitudine, ἱμάτια, id eſt, veſtimenta, poſuerunt. *Id apud Tertullianum, Cyprianum, Ambroſium, Auguſtinum, licet animadvertere.* (e) Ordinationem.] *Teſtatur S.* Hieron. *pro*, χειροτονίαν, *cæteros tranſtuliſſe*, extentum digitum. (*) Erunt.] *S. Ambr. epiſt.* 82. eris. (f) Aqua.] *In pleriſque libris hæc ſubjunguntur*, ϗ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, ϗ πιανθήσεται, ϗ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν, & oſſa tua, quaſi herba orientur, & pingueſcent & hæreditate poſſidebunt in generationes generationum. *Quæ habent Cyrillus, & Procopius. Ac notat S. Hieron. ea in Alexandrinis exemplaribus addita eſſe: in hebraico autem non haberi, ſed ne in lxx quidem emendatis & veris exemplaribus.*

CAP. LIX.

(a) INiquitatem.] *S. Cyprianus 3. teſtim. & alibi*, facinus: *itemque paulo poſt: cæteroqui magis convenit hoc loco cum hac noſtra quem ſecundum etiam Cyrillus, quam ea lxx editio, quæ apud S.* Hieron. *ponitur.* (b) Et qui de ovis.] *Euſebius:* Cæteri, ὁ ἐσθίων ἐκ τῶν ᾠῶν αὐτῶν, ἀποθανεῖται, qui comederit de ovis eorum morietur: *quomodo habet S* Hieron. *in ſua: qui* *pro regulo Symmachum, inquit, & Theodotionem poſuiſſe aſpidem, Aquilam autem, viperam.* (c) Sanguinem.] *Ita etiam Cyrillus. In quibuſdam additur*, ἀναίτιον, *& apud S.* Hieron. innoxium. (d) De homicidis.] *Sic Cyrillus. Quidam libri, & Euſebius, lib. 11. Evang. dem.* ἀφρόνων, *& apud S. Hier.* ſtultorum. *Quidam etiam*, ἀποφωλίων, vanorum. (e) Splendorem in obſcuritate.] αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ. *Ita etiam B. Cyrillus, qui* [illegible], *interpretatur profundas tenebras. In Complut. eſt*, ἐν σκότει. *Apud S.* Hieron. *videtur, pro*, αὐγὴν, *fuiſſe*, αὐτήν. *Ita enim refert ex lxx*, præſtolantes eam, in tenebris ambulabunt. (f) A Deo] ὄπισθεν τοῦ θεοῦ, *& ſimilis phraſis paulo poſt*, ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν. *Sed in priore loco multi habent*, ἀπὸ ὄπισθεν θεοῦ, *quaſi*, à poſt Deum, *id eſt*, à ſequendo Deum, *quomodo & alibi.* (g) Suſtinuit.] *Ita apud S. Hier. & valet*, ſuſtentavit: *poſſet autem*, ἐστηρίσατο, *verti etiam*, fultus, & nixus eſt. (h) Propter Sion.] *Ita etiam Cyrillus, & collati codices. In Complut. eſt*, ἀπὸ σιὼν, *& apud S. Hieron. etiam in comment.* veniet ex Sion, qui liberet, *& pro*, ὁ ῥυόμενος, *videtur ex alio quopiam interprete afferre*, ἀγχιστεὺς, *quaſi ſimul propinquus, & redemptor.* (i) Ait enim.] *Sic Cyrillus. Ab aliquo, & a S. Hier. abeſt illud*, enim.

CAP. LX.

(a) THUS deferent.] *Plura non habet S. Hieron. in quibuſdam, & apud Cyrillum additur*, ϗ λίθον τίμιον, & lapidem precioſum. (b) Et quia Sanctus Iſrael glorificatus eſt.] *Sic apud Sanctum Hieronymum, licet poſſet etiam verti*, ut ſanctus Iſrael glorioſus ſit. (c) Meus.] *Ita etiam Cyrillus. In aliquo codice additur*, ϗ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω, *& apud Sanctum Hieronymum*, & locum pedum meorum glorificabo. *Verum fatetur ſe multa, quæ in lxx deeſſent, ex hebræo ſub aſteriſcis poſuiſſe: qui tamen aſteriſci injuria temporum evanuerunt.* (d) Domini.] *Addendum eſt in noſtra*, κυρίου, *quod habet etiam Cyrillus. In aliquo autem codice poſt illud*, τῶν παροξυνάντων σε, *hæc habentur*, ϗ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη (*in Complut.* προσκυνοῦσι τὰ ἴχνη) τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξύναντές σε, ϗ κληθήσῃ πόλις κυρίου, *& apud Sanctum Hieronymum*, & adorabunt veſtigia pedum tuorum omnes, qui irritaverunt te, & vocaberis civitas Domini, *&c. Cyrillus quidem non habet.* (e) Salutare.] *Euſebius*, ἀντὶ δὲ τοῦ, σωτήριον, ἡ ἑβραϊκὴ ἀνάγνωσις, τὸν ἰησοῦν αὐτὸν περιέχει αὐτοῖς στοιχείοις ϗ χαρακτῆρσιν, οἷς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἀναγράφεται, Pro, σωτήριον, hebraica lectio habet ipſum Jeſum, iiſdem elementis, & characteribus, quibus Salvator noſter ſcribitur. Idem notat *S. Hier.*

CAP. LXI.

(a) SEcundum ſtolam.] κατὰ στολήν, *ſed recte videtur legi apud Cyrillum, & S. Hieron.* καταστολήν, *id eſt, amictus, & habitus; hoc enim nomen habet Sanctus Hieronymus in textu, in comment. autem*, ſtola. (b) Dei.] *Sic Cyrillus; apud Sanctum Hieronymum additur*, noſtri: *in aliquibus codicibus eſt*, ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν, *quod reſpondet vulgatæ noſtræ*, miniſtri Dei noſtri dicetur vobis. (c) Et in divitiis earum eritis admirabiles.] *Sanctus Hieronymus ex Aquila*, ϗ ἐν δόξῃ αὐτῶν πορφύρᾳ ἐνδύσεσθε, & in gloria earum purpura veſtiemini. *In uno autem codice ſequitur*, ἀντὶ δὲ αἰσχύνης ὑμῶν διπλῆς, ϗ ἐντροπῆς ἀγαλλιάσονται μερὶς αὐτῶν, *quæ reſpondent magna ex parte vulgatæ noſtræ*, pro confuſione veſtra duplici, & rubore, laudabunt partem ſuam: *ea autem negat Sanctus Hieronymus in lxx haberi.* (d) Sicut ſponſo, circumpoſuit mitram.] *Sic interpungit etiam Sanctus Hieronymus, quamvis paulo aliter ſit in quibuſdam codicibus, & apud Sanctum Hieronymum qui pro hoc inquit Aquilam tranſtuliſſe*, ἱερατευόμενος στεφάνῳ, ſacerdotii portans coronam. (e) Terram efferentem.] *Ita etiam Sanctus Hieronymus. Sed Cyrillus videtur habuiſſe*, ὡς γῆ αὔξουσα, ſicut terra efferens: *quod expeditius fluit.*

CAP. LXII.

(a) EJUS] *In multis codicibus, & apud Cyrillum eſt*, μου. *Apud S. Hier. etiam in comm.* juſtitia ejus, & ſalutare illius. *In Complut. priore loco*, μου, *poſteriore* ἐκείνου *ſed potius videretur dicendum*, ἐκείνης, *aut repetendum*, αὐτῆς. (b) Dominus.] *Ita etiam Cyrillus. In Complut. eſt*, τὸ στόμα κυρίου *& apud S.* Hieron. Os Domini. (c) Tibi enim vocabitur.] *Eſt hebraiſmus; quem S. Hieron. ita videtur molliviſſe*, vocaberis enim voluntas mea, & terra tua, habitata. *Notat autem, quod lxx dixerunt*, οἰκουμένη, *Aquilam eſſe interpretatum*, ἐχομένη, *Symmachum, & Theodotionem*, συνοικισμένη, quæ omnia (*inquit*) habitatam poſſeſſamque ſignificant. (d) Quia complacuit Domino in te: & terra tua cohabitabitur.] *Hæc non ſunt apud Cyrillum: & negat* S. Hier. *in lxx haberi.* (e) Tui.] *Sic etiam* S. Hier. *at in cæteris libris additur*, μετὰ σοῦ, tecum. (f) Gloriam] *Sic etiam Cyrillus, & Procopius. In quibuſdam libris eſt*, δεξιᾶς, *& apud S. Hieron.* dexteram: *quod apud Procopium tribuitur Theodotioni.* (g) Suam] *Ita etiam Cyrillus. In aliquo libro additur*, μετ' αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* tecum.

CAP. LXIII.

(a) RUbor veſtium.] ἐρύθημα ἱματίων. *Apud S. Hieron. eſt*, fulvis veſtibus. (b) Sic.] *Ita etiam* S. *Hier. In aliis, & apud Cyrillum*, οὗτος, iſte. (c) Stola] *Ita Cyrillus. In quibuſdam additur* αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* ſtola ſua. (d) Violentia,] *Sic S. Hieron. etiam in comm. ex lxx. & Procopius, & Tertullianus, lib. 4. adv. Marcionem. In aliquot autem libris eſt*, βοῶν μετὰ ἰσχύος, clamat cum fortitudine. (e) Ego loquor juſtitiam.] *Apud* S. *Hieron.* ego, qui loquor. *Scholion Euſebii*, ὑπερμαχῶν, propugnans. (f) Plenus percalcato.] *Id eſt, oppletus ſum quaſi humore expreſſo per calcationem torcularis. Corrigenda autem in Græca editione interpunctio, ut huic reſpondeat. Et ſuſpicari quidam licet adhuc ſubeſſe aliquod mendum. Veruntamen ſatis ſit ex hac etiam lectione ſat commodam elici ſententiam, & magis quodammodo hebraicæ reſpondentem, quam eam, quæ in cæteris codicibus: in quibus eſt*, πλήρους. *Varie autem apud latinos vertitur iſtud*, πλήρους, *prout varie aut accipitur aut legitur illud*, ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ, *quod antecedit. Tertullianus ibidem*, ſicut de foro torcularis pleno conculcato. *Procopius pro*, πατητοῦ, *habet*, πατήματος, *& S. Cyprianus epiſt* 63. *ad Cæcil.* velut a calcatione torcularis pleni, & percalcati. *B. Cyrillus in explanatione neutrum videtur habuiſſe, ſed tantum*, ἀπὸ ληνοῦ, *& in expoſitione Symboli inter opera* S *Cypriani*, tanquam a torculari calcato. *Vetus interpres, aut aliter legit, aut videtur accepiſſe pro unica dictione*, ἀποπατητοῦ, *quaſi*, calcatoris. *Ita enim apud* S. *Hier.* ſicut calcantium torcular, plenum conculcatum. *In nonnullis autem libris, poſt*, καταπεπατημένης, *ſequitur*, ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος, torcular calcavi ſolus: *quod Juſtinus habet. Sed apud Procopium pro alia interpretatione in margine appoſitum eſt ad* πλήρους καταπεπατημένης *& perſpicue* S. *Hier.* lxx, pro eo quod nos diximus, torcular calcavi ſolus, interpretati ſunt, plenum conculcatum. *Quare in eadem expoſitione ſymboli poſt illa*, tanquam a torculari calcato; *omiſſis illis, quæ ſunt in cæteris græcis, ſequitur*: Torcular calcavi ſolus. (g) Terram.] *In aliquot libris hæc ſequuntur*, ϗ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα, *& apud S. Hieron.* & omnia veſtimenta mea inquinavi. *Quæ apud Cyrillum ſunt in textu: ſed in explanatione non agnoſcuntur: & apud Procopium, nomine Theodotionis & Symmachi ſunt appoſita margini cum aſteriſco.* (h) Advenit.] *Ita apud S. Hieron. quod græce*, ἐπίσῃ. *In quibuſdam additur*, αὐτοῖς, invaſit eos. (i) Ipſe.] *Ita etiam apud S. Hieron. & Procopium. In aliis, & apud Cyrillum additur*, κύριος, Dominus. *S. Cypr. 2. teſtim. hunc locum ſic refert*, non ſenior, neque angelus, ſed ipſe Dominus liberabit illos: quia diliget eos, & parcet eis: & ipſe redimet eos. (k) E mari.] *Ita etiam hebræus, & S. Hieron. in ſua. In cæteris eſt*, ἐκ τῆς γῆς, *quod etiam recentiore manu in Vaticano eſt intruſum: & apud S. Hier.* de terra. *S. Paulus, ad calcem epiſtolæ ad Hebræos hunc locum ſpectans dixit*, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν, qui eduxit de mortuis. (l) Brachium gloriæ ſuæ?] *Apud Cyrillum conjunguntur cum ſequentibus*, brachium gloriæ ſuæ ſuperavit (*aut* cohibuit) aquam. *In Compl. & magna ex parte in aliis poſt illa*, gloriæ ſuæ, *eſt*, οὕτως ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ κατ' ἰσχυρὸν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, *& apud S. Hier.* ſic eduxit populum ſuum per validam aquam in conſpectu ejus. (m) Te.] *In pleriſque libris, & apud Procopium hæc ſequuntur*, οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου, *& apud Sanctum Hieronymum*, adverſarii noſtri conculcaverunt ſanctuarium tuum. *Quæ nec Cyrillus, nec Juſtinus habent.*

CAP. LXIV.

(a) SEdentis] *Sic apud S. Hier. quod græce*, ἀποκαθημένης, *id eſt*, menſtruatæ, *ut alibi. Pro quo inquit Symmachum dixiſſe*, κυούσων, parientium, *Aq.* μαρτυρίων, teſtimoniorum; *Theodotionem, ipſum verbum hebraicum poſuiſſe.*

CAP. LXV.

(a) INterrogantibus.] *In cæteris priore loco eſt*, ζητοῦσιν, *poſteriore*, ἐπερωτῶσιν, *& ita apud S. Hieron. & S. Cypr. primo teſtim.* (b) Dæmoni.] *Ita etiam Cyrillus: In aliis, & apud S. Hieron. etiam in comm. prius eſt*, fortunæ, *deinde* dæmoni: *quod inquit Symmachum eſſe interpretatum* abſque me: *& addit omnes ſimiliter tranſtuliſſe*, κέρασμα, id eſt, mixtam potionem. (c) Saturitatem.] *Id eſt, nauſeam, & faſtidium, ut Cyrillus, & S. Hieron. qui cæteros inquit interpretatos eſſe juramentum.* (d) Verum.] *S. Hieron. ex Aquila*, πιστωμένως, fideliter. (e) In ea] *In aliquo codice ſequitur*, ὅσα ἐγὼ κτίζω quæ ego creo: *ex alia nimirum verſione. Nam in lxx negat S. Hieron. haberi.* (f) Maledictionem] *S. Hier. ex cæteris*, feſtinationem: *fortaſſe ex alia quapiam interpretatione*, εἰς ἀνυπαρξίαν, ut finem ſubſtantiæ ſuæ habeant.

CAP. LXVI.

(a) VItulum.] *Sic* SS. *Irenæus, Baſilius, Cyrillus (quod patet ex explanatione) & Biblia e Græco in Arabicum verſa. In cæteris hæc ſequuntur*, ὡς ὁ τύπτων ἄνδρα, ϗ ὁ θυσιάζων ἐκ ποιμνίου, *quæ apud Procopium Theodotioni & Symmacho ſub aſteriſcis tribuuntur. Apud S. Hier. ſunt*, quaſi percutiens virum, ſacrificans de grege, *&c. qui notat illud*, iniquus autem, *in Hebraico non haberi.* (b) Noſtri.] ἡμῶν, *eſt in Vaticano, licet per errorem ſit factum* ὑμῶν. *In aliis, & apud Cyrillum eſt*, ἀδελφοῖς ὑμῶν, *& apud S. Hieron.* fratribus veſtris. *Sed in ſua verſione*, dixerunt fratres veſtri, qui oderunt vos. (*c*) Introitu.] *Pro hoc teſtatur* S. *Hieron. Symmachum*, pinguedinem ; *Theodotionem*, multitudinem, *eſſe interpretatos.* (*d*) Qui purificantur.] *Ita etiam Cyrillus*, οἱ ἁγνιζόμενοι. *In quibuſdam eſt*, οἱ ἁγιαζόμενοι, *& apud Sanctum* Hieronymum, qui ſanctificatur: *qui inquit, Symmachum & Theodot. hunc locum ita eſſe interpretatos*, Qui ſanctificamini, & luſtramini in hortis alter poſt alterum, inter eos qui comedunt carnem ſuillam, & abominationem, & murem ; ſimul deficient, dicit Dominus.

(*e*) Eorum.] *Sic hebræus, ac multi putant ſubintelligi ſimile quoddam verbum atque illud quod in cæteris libris græcis adjungitur*, ἐπίσταμαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, novi. *Idem vero in ſua nullo ſubintellecto verbo conjungit cum ſequentibus*, venio ut congregem. (*f*) Moſoch.] *Pro hoc inquit Sanctum Hieronymum cæteros dixiſſe*, tendentes arcum. (*g*) Umbraculis.] *Idem ex cæteris*, φορεῖα, varii generis vehicula ; *& nonnullas præterea affert varietates, quæ legendæ.*

HIEREMIAS.

CAP. I.

(*a*) CAptivitatem.] S. *Hieron.* Pro tranſmigratione, quod omnes alii voce conſona tranſtulerunt, lxx poſuere captivitatem. (*b*) O On:] ὁ ὤν. *In aliis, & apud Theodoretum eſt*, ὤν, *ut ſignificet eum qui vere eſt, ut Exodi* 3. *Nam alibi Idolum ſignificat.* (*c*) Baculum nuceum.] S. *Hieron.* Pro baculo nuceo, virgam vigilantem Aquila & Symmachus ; Theodotio vero, amygdalinam, tranſtulerunt : *quod Syriaco, & Hebraico reſpondere notavit Theodoretus.* (*d*) Neque exterrearis coram eis.] *Sic videtur habuiſſe Theodor. licet ea referat loco ſuperiore, qui huic ſimilis eſt. In quibuſdam libris eſt*, μηδὲ πτοηθῶσαί σε ποιήσω, neque faciam te exterreri. S. *Hieron. videtur legiſſe*, μήποτε. *Ita enim inquit*, Sive, ut lxx & cæteri habent interpretes, ne forte timere te faciam : *& pulcherrimam elicit ſententiam.*

CAP. II.

(*a*) ET dixit.] *Pro hoc iſta leguntur in Complut.* ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με, λέγων, πορεύου, ϗ βόα εἰς τὰ ὦτα ἱερουσαλὴμ, λέγων, Et factum eſt verbum Domini ad me, dicens, Vade, & clama in auribus Hieruſalem, dicens. *Quæ a Theodoreto quidem videntur innui : Sed S. Hieron. teſtatur, in lxx non haberi, ſed ſub aſteriſcis de Theodotionis editione addita eſſe.* (*b*) Sanctus Iſrael.] *Ita videtur interpungendum, ſi legatur*, ὁ ἅγιος. *Sed a nonnullis, & a Theodoreto abeſt illud*, ὁ, *quare hic faciendum erit principium*, Sanctus Iſrael Domino, *ut intelligamus, Iſraelem eſſe ſanctum Domino, & primitias frugum ejus.* (*c*) Neque habitavit homo illic.] *In uno codice eſt* (*atque ita fere Compl.*) οὐδὲ κατῴκησεν ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου, neque habitavit ibi filius hominis : *quam lectionem agnoſcit* S. *Hier. ex lxx.* (*d*) Et mala.] *Illud*, ϗ, *abeſt ab aliquo.* (*e*) Illud, quod dereliquiſti.] τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ. *In aliis quibuſdam eſt*, τοῦ καταλιπεῖν, in derelinquendo. (*f*) Herbam.] *In Vat. eſt*, ποίαν, *ac videtur poſitum pro*, πόαν, *quod eſt in aliis, & apud* S. *Hieron.* (*g*) Sepulchro multitudinis.] *Sic interpretatur* S. *Hier.* πολυάνδριον, *nec multo aliter Theodoretus. Aq. & Sym.* ἐν τῇ φάραγγι, in convalle. (*h*) Ululavit.] *Victor Antioch.* Oſee autem propheta inquit, ὠλόλυζον ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῶν, ululabant ſuper cubile ſuum : quod Aquila quidem & Symm. reddiderunt, ἀσελγῶς ἐλάλησαν, molliter loquuti ſunt. *Hoc quidem loco notat* S. *Hier. tres ipſos dixiſſe*, δρομὰς κούφη, *quod ipſe in ſua*, curſor (*Sed accipiendum eſt in genere fœminino,*) levis explicans vias ſuas. (*i*) Spiritu portabatur.] *Chryſoſt. Juxta cæteros*, εἵλκυσεν ἄνεμον, attraxit ventum, *ut vulgata. Legendus eſt* S. *Hieronymus.* (*k*) Humilitate.] *Hoc etiam Theodotionis eſſe teſtatur* S. *Hier. pro quo Aquila dixerit neomeniam, Symm. menſem.* (*l*) Viriliter agam.] *Victor*, Aquila, ἀπέγνων σε, *id eſt*, ἀπήλπισα, deſperavi, *ut vulgata.*

CAP. III.

(*a*) SI dimiſerit.] *Ante hac* S. *Hieron. pro eo, quod ipſe ait*, Vulgo dicitur, *teſtatur lxx poſuiſſe tantum*, dicitur, *quod in nullo codice eſt inventum.* (*b*) Eis.] αὐτοῖς, *id eſt, amatoribus, vel paſtoribus, expoſita. In aliquo eſt*, αὐτῆς, *in viis ejus : ſed parum apte.* (*c*) Polluiſti.] *Victor*, Alius, pro, ἐμίανας, edidit, ἐφονοκτόνεις, interficiebas : *cujus varietatis facit etiam mentionem* S. *Hier.* (*d*) Tua.] *In nonnullis, pro*, σου, *eſt*, σοι, *& apud* S. *Hier.* facies meretricis facta eſt tibi. (*e*) Tanquam domum.] *Sic etiam Theodoretus, & affert locum pſal.* 30. in domum refugii. *Aliqui habent*, ὡς οἰκεῖον tanquam domeſticum. *Compl.* ἕως νῦν, uſque nunc. (*f*) In victoriam.] *ſubintelligit Theodoretus*, mendacium, & illuſio tua : *quaſi dicat, perſeverabitne in ſeculum illuſio tua, quaſi inde ſperes te victricem futuram? Alibi notatum eſt*, εἰς νῖκος, *valere*, in finem. (*g*) Viderunt.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, εἶδεν, vidit. (*h*) Quia.] *In aliquo eſt*, ἔτι, præterea. (*i*) Hæreditatem.] *Theodoretus videtur addere*, ὀνομαστὴν, *& S. Hier. refert ex lxx*, hæreditatem nominatam. *Pro quo Theodotionem tranſtuliſſe inquit*, hæreditatem inclytam fortitudinis robuſtiſſimi gentium. (*k*) Noſtra.] *Sic etiam vulgata noſtra. In multis, & apud Theodoretum eſt*, αὐτῶν, eorum.

CAP. IV.

(*a*) DUritiam.] S. *Cypr.* 1. *teſtim.* præputium cordis veſtri. *Pro quo inquit* S. *Hieron. Symmachum poſuiſſe*, purificamini Domino, & auferte malitias cordium veſtrorum. (*b*) Terram.] *in aliquo additur*, σου, *itemque paulo poſt*, πόλεις σου, terram tuam, civitates tuæ. (*c*) Ululate.] ἀλαλάξατε, *videtur hoc loco poſitum, pro*, ὀλολύζετε, *quod eſt in aliquo, & apud Theodoretum.* (*d*) Furor.] *In aliis, & apud Theodoretum additur*, ὀργῆς, iræ. S. *Hieron. notat, pro eo quod ipſe poſuit*, non eſt averſa ira furoris Domini a nobis, *lxx poſuiſſe*, a vobis. (*e*) O dominator Domine.] ὦ δέσποτα κύριε. S. *Hieron agnoſcit apud lxx*, ô Domine Deus. (*f*) Laborum.] *Aquila*, ἀνωφελείας, damni, noxiæ, (*ut* S. *Hieron. in ſua*) *Symm.* ἀδικίας, injuſtitiæ. (*g*) Fluctuat.] *Videtur idem hoc loco ſignificare*, μαιμάσσει, *ac ſolet*, μαιμάζω. *In Compl. eſt*. μὲ μάχει, *& vertunt*, me premit. *Sed manifeſto* S. *Hier. agnoſcit*, μαιμάσσει, *ex lxx, & Theodotione, ſuper quo verbo magnum apud pleroſque eſſet certamen, & pro quo Aquila dixerit*, ὀχλάζει, tumultuatur. (*h*) Nihil.] *Aq.* κενή, vacua, *Symm.* συγκεχυμένη, confuſa. (*i*) Habitabat.] *In multis eſt*, κατοικεῖ, habitat. (*k*) Et tu.] S. *Hier. in ſua*, tu autem vaſtata : *quod inquit eſſe Aquilæ, alios autem tranſtuliſſe, miſeram, atque miſerabilem : atque ejuſmodi quiddam videtur Theodoretus agnoſcere.*

CAP. V.

(*a*) QUanam harum.] *Euſebius*, 11. *Evang. Demonſtr. habet*, ποίω τούτων, quonam horum. (*b*) Furentes in fæminas.] S. *Hieron. ex cæteris*, ἕλκοντες, trahentes. (*c*) Relinquite ſuſtentacula ejus, quia Domini ſunt.] *Ita collati codices, & Theodoretus. In Complut. vero*, ἀπολέσετε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου οὐκ εἰσὶν, diſperdetis ſuſtentacula ejus, quia non ſunt Domini : *quomodo fere* S. *Hieron.* (*d*) Dominus.] *In Complut. additur*, ἔθνος ἰσχυρὸν, ἔθνος ἀπ᾽ αἰῶνος, gentem robuſtam, gentem antiquam. *Theodoretus hoc ſecundum tantum agnoſcit.* S. *Hier. habet utrumque.* (*e*) Fortes.] *In eadem ſequitur*, φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος, *quod* S. *Hier.* (*licet apud ipſum ſit ante illa*, univerſi fortes) pharetra ejus, quaſi ſepulchrum patens. *Quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto : Sed* S. *Hier. teſtatur lxx editione non eſſe.* (*f*) Serviſtis.] *In pleriſque libris eſt*, ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατελίπετέ με ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. *In quibuſdam, & apud Theodoretum, utrumque jungitur, ſicut* S. *Hieron. in ſua*, ſicut dereliquiſtis me, & ſerviſtis, &c. *Idem tamen in comm. habet tantum*, ſicut ſerviviſtis Deo alieno, id eſt, Baal, vel Diis alienis cunctarum gentium in terra Judæa, ſic ſervietis, &c.

CAP. VI.

(*) TUA.] *Addendum*, σου, *in noſtra.* (*a*) Diei.] *Plerique*, τῆς ἑσπέρας, veſperi, *ut vulgata noſtra.* (*b*) Dominus.] *In multis additur*, τῶν δυνάμεων, *& apud* S. Hieron. virtutum : *itemque paulo poſt.* (*c*) Et non conſumpſi.] *Ita enim corrigendum in noſtra*, ϗ οὐ συνετέλεσα, *quemadmodum & apud Theodoretum eſt : apud* S. *Hier.* & non conſumpſi eum. (*d*) In populis probatis.] *Cum* S. *Hier. haberet in ſua*, in populo meo robuſtum, *notat, pro*, robuſtum, *Aquilam dixiſſe*, munitum, *Symm. & lxx*, clauſum atque circundatum.

CAP. VII.

(*a*) AUdite.] *In Complut. hæc antecedunt, quæ a Theodoreto etiam innuuntur*, ῥῆμα, ὃ ἐγένετο πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων, στῆθι ἐν τῇ πύλῃ τοῦ οἴκου κυρίου, ϗ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ϗ εἰπὲ, ἀκούσατε, *quod* S. *Hier. in ſua* : Verbum, quod factum eſt ad Hieremiam a Domino, dicens, Sta in porta domus Domini, & prædica ibi verbum iſtud, & dic, Audite, &c. *Quæ tamen teſtatur in lxx non haberi, ſed de Theodotione ex Hebraico eſſe addita.* (*b*) Templum.] *Hæc repetitio non eſt in Complut. Apud Theodoretum vero etiam tertio iteratur, quemadmodum in* Hebraico. (*c*) Abſtinuimus, ne faceremus.] *In Complut. eſt*, ἀπεσχήμεθα τοῦ ποιεῖν, abſtinuimus a faciendo. S. *Hier. ex lxx videtur afferre*, deſivimus eo quod fecerimus. (*d*) Chavonas.] Quas (*inquit* S. *Hieron.*) nos placentas interpretati ſumus, ſive præparationes. *In Scholiis quemadmodum & in codicibus varie iſtud nomen ſcribitur. Chryſoſt.* πόπανα, inquit, panes. *Olympiodorus*, χαυῶνας autem vocat pemmata, & bellaria quædam. (*e*) Sermonem.] *In Complut. adjunguntur*, ϗ οὐκ ἀκούσονταί σε, ϗ καλέσεις αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἀποκρινοῦσί σοι, ϗ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, *quæ in vulgata noſtra*, & non audierit te : & vocabis eos, & non reſpondebunt tibi : & dices ad eos. *Quæ neque Theodoretus agnoſcit.* (*f*) Tapheth.] *Schol.* τόπος ἦν οὕτω λεγόμενος. ἦν δὲ ἐλαιὼν ἐν προαστείοις ἱερουσαλὴμ ἐν ᾧ τὰ εἰδωλολάτρουν, Locus erat ſic dictus. Erat autem olivetum in ſuburbanis Hieruſalem ; in quo quidem idola colebant. *Theodoretus putavit eſſe nomen Idoli. Legendus* S. *Hier.*

CAP. VIII.

(*a*) TOrrebunt.] *In Complut.* ἐκτενοῦσι, extendent. (*b*) Defecit.] *Theodor.* Quod Syrus ita interpretatus eſt, πάντες τῇ γνώμῃ αὐτῶν πορεύσονται, ὡς ἵππος ὁρμῶν εἰς πόλεμον, omnes ſenſu ſuo ibunt, quaſi equus ruens in prælium, *&c.* (*c*) Aſida.] *Victor.* ἣν ἀκύλας ἐρωδιὸν ἐξέδωκε, quam Aquila reddidit, herodium. *Olympiodorus* : ἰνδικὸν δέ ἐστι γένος ὀρνέου ἀσίδα, Aſida autem eſt genus avis Indicæ. *Addit* S. *Hier. pro hac voce hebraica, quam lxx. & Theodotio poſuerunt, Symmachum dixiſſe, milvum : quo & alias affert varietates. Nonnulla etiam dicuntur a Theodoreto.* (*d*) Juncus.] σχοῖνον *videtur dixiſſe pro calamo. Theodoretus tamen interpretatur* funiculum, & hæreditatem. (*e*) Hæredibus.] Hæredes, (*inquit Theodoretus*) appellavit hoſtes. Hic *autem in uno pervetuſto adjunguntur eadem quæ ſunt in cap.* 6. *ab illis*, a parvo enim eorum, *uſque ad illa*, & in tempore viſitationis peribunt, dicit Dominus : *quæ innuuntur a Theodoreto, & reſpondent vulgatæ. Eadem fere etiam habentur in Complut.*

CAP. IX.

(*a*) QUia faciam.] *Fortaſſe illud*, ὅτι, *valet idem, ac* τί, *quod eſt in aliquo, & legendum per interrogationem. Nam &* S. *Hier. apud lxx videtur habere*, Quid faciam, *&c.* (*b*) Subſtantiæ.] ὑπάρξεως. S. *Hier.*

ſubſtantia hic non pro, οὐσία, hoc eſt, eſſentia, accipitur, ſed pro opibus, atque divitiis. (*c*) Et veniant.] *Olympiodorus legit*, καὶ φθεγξάσθωσαν, & loquantur. (*d*) Platæis.] *Ita collati codices, & Compl. Apud Theodoretum adjungitur*, τάδε λέγει κύριος. S. *Hieron. cum in ſua dixiſſet*, Loquere: hæc dicit Dominus: *notat iſtud*, λάλησον, *id eſt, loquere, eſſe ex Aquila & Symmacho, lxx vero & Theodotionem dixiſſe*, morte, *ita jungentes cum ſuperioribus*, juvenes de platæis morte. (*e*) Noſſe.] *In quibuſdam additur* με, me. (*f*) Idumæam.] *Nonnulli, & Theodoretus*, ἰούδαν, Judam, *ut vulgata noſtra.*

CAP. X.

(*a*) QUIA timent ea faciebus ſuis.] *Aut*, timentur: *utroque enim modo videntur verti poſſe*, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. *In Compl. eſt*, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ ἔθνη, quoniam gentes timent ea. (*b*) In eis.] *Hucuſque idem fere verborum ordo videtur agnoſci etiam in Theodoreto: nam. Complut. paululum variat, ut magis reſpondeat vulgatæ. Hic autem & in Complut. & apud Theodoretum hæc interjiciuntur*, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι κύριε, μέγας εἶ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ ἰσχύϊ. τίς οὐ φοβηθήσεταί σε βασιλεῦ ἐθνῶν; σοὶ γὰρ πρέπει. ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι. ἅμα (*hæc poſtrema pars a Theodoreto ſignificatur, non exprimitur*) μωροὶ καὶ ἀνόητοί εἰσι. διδασκαλία ματαίων αὐτῶν ξύλον ἐστίν. *quæ ſic fere in vulgata noſtra redduntur*: Non eſt ſimilis tui Domine: magnus tu, & magnum nomen tuum in fortitudine. Quis non timebit te ô rex gentium? Tuum eſt enim decus. Inter cunctos ſapientes gentium, & in univerſis regnis eorum nullus eſt ſimilis tui: pariter fatui & inſipientes probabuntur: (*in comm.* S. *Hier. habet*, ſunt, *ut græcus*:) Doctrina vanitatis eorum lignum eſt. *Hæc idem S. Hieron. affirmat in lxx non haberi, ſed de Theodotionis editione pleriſque addita eſſe. Apud Theodoretum vero adduntur præterea multa ad veri Dei pertinentia, quæ reſpondent vulgatæ*, Dominus autem Deus verus eſt, iſte Deus vivens, & rex ſempiternus. Ab indignatione ejus commovebitur terra: & non ſuſtinebunt gentes comminationem ejus. (*c*) Lumen.] *In multis eſt*, ἀνέμους, φῶς, ventos, lumen. *In Compl. & apud Theodoretum eſt tantum*, ventos, *quod etiam videtur referri a S. Hieronymo*, lxx. (*d*) Ipſe eſt hæreditas ejus.] *Origenes*: Aquila & Theodotio ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστιν, καὶ ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. *in vulgata noſtra*: Qui enim formavit omnia, ipſe eſt, & Iſrael virga hæreditatis ejus. (*e*) In electis.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, τειχίσμασι, *& apud* S. *Hieron.* in munitione. (*f*) Tuum.] *In aliis quibuſdam, & apud Theodoretum, & hic, & in ſequentibus eſt*, μου, *&* με, *& ſic apud* S. *Hieron.* vulnus meum, apprehendit me, tabernaculum meum, pelles meæ.

CAP. XI.

(*a*) ILLA.] *In Compl. hæc adjunguntur*, ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυράμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυράμην λέγων, ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου. καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδὲ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. ἀλλ᾽ ἐπορεύοντο ἕκαστος ἐν σκολιότητι τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς. καὶ ἐπήγαγον ἐπ᾽ αὐτοὺς πάντα τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης ταύτης ἧς ἐνετειλάμην τοῦ ποιῆσαι. *Quæ redduntur in vulgata noſtra*, Quia conteſtans conteſtatus ſum patres veſtros in die qua eduxi eos de terra Ægypti uſque ad diem hanc. Mane conſurgens conteſtatus ſum, & dixi, audite vocem meam. Et non audierunt, nec inclinaverunt aurem ſuam: ſed abierunt unuſquiſque in pravitate cordis ſui. Et induxi ſuper eos omnia verba pacti hujus quod præcepi ut facerent. *Quæ* S. *Hier. teſtatur in lxx non haberi, Theodor. habet: ac pro*, σκολιότητι, *habet*, εὐθύτητι, rectitudine: *quam interpretatur non æquitatem, ſed pervicaciam, & inflexibilitatem, ut ita dicam, in improbitate. Vide cap.* 13. (*b*) Colligatio.] σύνδεσμος. *De hac dictione (quam nunc etiam Aquila & Theodotionis teſtatur eſſe* S. *Hier. ipſe vero ex Symmacho conjurationem dixit) & alibi notatum eſt; & hic* S. *Hieron. & Theodoretus eam explicant.* (*c*) Bene opacam ſpecie.] *Sic videtur habuiſſe etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, εὔσκιον, ὡραίαν τῷ εἴδει, opacam, pulchram ſpecie. (*d*) Domine.] *Hic, ut alibi ſæpe in quibuſdam additur*, δυνάμεων, virtutum.

CAP. XII.

(*a*) PUrifica eos in diem occiſionis.] *In aliis ſequitur*, ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. *Contra autem in Complut. & apud Theodoretum hic locus ſic habet*, συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καὶ ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς, congrega eos, quaſi gregem ad victimam, & ſanctifica eos in diem occiſionis, *quomodo vulgata noſtra. Notat autem Theodoretus* ἅγνισον, *idem eſſe ac*, ſegrega: *nam ſegregat ſe, qui vult purificari, & ſanctificari: additque, Syrum poſuiſſe*, εὐτρέπισον, bene præpara. (*b*) Tui pedes.] *Theodoretus*, Syrus ſic dixit, μετὰ πεζῶν τρέχουσα ἡττήθης. καὶ πῶς ἀναστῆναι ἱππεῦσι δυνήσῃ; cum peditibus currens victa es: & quomodo conſurgere adverſus equites poteris? S. *Chryſoſt.* Aquila, σὺν δρομεῖ τε ἔδραμες, καὶ ἐμόχθησεν, cum curſore cucurriſti, & fatigavit te. (*c*) Quomodo facies in fremitu Jordanis.] *Theodoretus ex Syro*, πῶς περάσεις ἰορδάνην πλημμυροῦντα; Quomodo trajicies Jordanem exundantem? (*d*) Ejus.] *In aliquo additur*, ἐπ᾽ αὐτήν, *& apud* S. *Hieron.* ſuper eam. (*e*) Diverticulum.] *Theodoretus*, διεκβολήν. Syrus interpretatus eſt, ἀτραπὸν, diverticulum, ſemitam. *Idem vero illud*, ταλαιπωροῦντες, *accipit, pro* miſere affecti. (*f*) Seminate.] *In aliis eſt*, σπείρετε (*al.* ἐσπείρατε, *&* ἐθερίσατε, *& apud* S. *Hier.* ſeminaſtis triticum, & ſpinas meſſuiſtis. (*g*) Ædificabitur.] *In quibuſdam.* οἰκοδομηθήσονται, ædificabuntur.

CAP. XIII.

(*a*) AD me.] *In Compl. additur*, ἐκ δευτέρου, ſecundo, *ut vulgata noſtra.* (*b*) Meis.] *In eadem, & apud Theodoretum ſubjungitur*, πορευθέντας ἐν εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, qui ambulaverunt in directione cordis ſui peſſimi: *quam directionis vocem videtur* S. *Hier. agnoſcere ex lxx, & ſignificat id quod capite* 11. *dictum eſt, nimirum pervicaciam, & cor obſtipum: quare* S. *Hieron. in ſua habet*, pravitate. (*c*) Iſtum.] *Apud Theodor. & in Compl. ſubjungitur*, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael, *ut vulgata noſtra.* (*d*) Uter.] S. *Hier. inquit Aquilam in prima editione poſuiſſe lagunculam, in ſecunda ipſum verbum hebraicum Nebel, Symmachum, craterem, Theodotionem, vas.* (*e*) Ipſorum.] *In multis, & apud Theodoretum eſt*, αὐτοῦ, *& in noſtra*, ejus. (*f*) Ponetur.] *Theodoretus*, τεθήσεται, ponetur, *ſive*, ponet, *ut noſtra.* (*g*) Ut dehoneſtentur.] *Sic etiam Theod. In Compl. eſt*, παρεδειγματίσθησαν, *& apud* S. *Hier.* dehoneſtatæ ſunt plantæ tuæ.

CAP. XIV.

(*a*) VAcua.] *In Complut. adjunguntur hæc*, ᾐσχύνθησαν, καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, confuſi ſunt, & erubuerunt, & operuerunt capita ſua: *quæ videntur etiam a* S. *Hieronymo agnoſci.* (*b*) Ventum.] *Sic plerique. In quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, ὡς δράκοντες, quaſi dracones, *ut vulgata noſtra.* (*c*) Peccata.] *In quibuſdam eſt*, εἰ αἱ ἁμαρτίαι, ſi peccata. S. *Hier.* ſi iniquitates noſtræ reſponderint (*ſive*, reſtiterint.) (*d*) Indigena.] *Theodoretus ex Syro*, ὡς ὁδίτης, quaſi viator, *ut vulgata.* (*e*) Salvare.] *Ita collati codices, & Theodoretus, & reſpondet hebræo. In Compl. eſt*, σώζεσθαι, *& apud* S. *Hier.* ſalvari, *niſi mendum ſit.* (*f*) Non proſperavit.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, οὐκ εὐδόκησεν, *& apud* S. *Hier.* & Deus non placuit ſibi in eis. (*g*) On.] *De hoc alibi dictum eſt. Hic* S. *Hier. ex vetuſtiore*, qui es Domine Deus. (*h*) In idolis.] *Aquila*, μὴ ἔστιν ἐν τοῖς ματαίοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων; nunquid eſt in vanitatibus gentium, qui pluat?

CAP. XV.

(*a*) ISTum.] *Ita videtur etiam habuiſſe Theodoretus. In Complut. additur*, ἀπὸ προσώπου μου, a facie mea, *ut vulgata noſtra.* (*b*) Diſperdiderunt.] *Apud Theodoretum eſt*, ἀπώλεσα, diſperdidi: *quod magis reſpondet vulgatæ.* (*c*) Adoleſcentes.] *In nonnullis eſt*, νεανίσκου, adoleſcentis. (*d*) Vacua facta eſt.] S. *Hieron.* Infirmata eſt, ſive abjecit, aut vacua facta eſt. S. *Cypr.* 2. *teſtim.* Et territa eſt quæ parit, & tæduit anima ejus. *&c.* (*e*) Profui.] *Hæc agnoſcit ex lxx* S. *Hier. in comm. ſicut ex Theodotione*, non debui, nec debuit mihi quiſquam. *Theodoretus illud*, ὠφέλησα, *Syrus interpretatus eſt*, ὤφλησα, non conflavi æs alienum. (*f*) Fortitudo tua.] *Apud Theodoretum eſt*, τὴν ἰσχύν σου, *& conjungitur cum ſequentibus*, fortitudinem tuam, & theſauros tuos, *&c.* S. *quidem Hieronymus videtur ita legiſſe, dum præcedentia ſic affert ex lxx.* Si cognoſcet, (*fortaſſe*, cognoſcetur) ferrum, & operimentum æneum? *Sicut ex Symmacho*, nunquid nocebit ferrum ferro ab Aquilone, & æs? (*g*) Commutationem.] *Hoc* S. *Hier. videtur aut ex lxx, aut ex alia editione dixiſſe*, abſque precio. (*h*) Non in longanimitate.] *Apud Theodoretum additur*, λάβῃς με, *quod reſpondet vulgatæ noſtræ*, noli in patientia tua ſuſcipere me: *Notat autem aliqua exemplaria habere*, βάλῃς, *quaſi, ne protrahas, ac diſcrucies tarditate.* (*i*) Ipſorum.] *Ab aliquo abeſt illud*, αὐτῶν. (*k*) Adverſum me.] *Abeſt hoc a* S. *Hieronymo, & a* S. *Cypriano ad Jubaianum: unde cætera hujus loci ſumpſimus.*

CAP. XVI.

(a) ET beſtiis terræ erunt, & volatilibus cœli: in gladio cadent, & in fame conſummabuntur.] *Hæc in alio Vaticano ita ſunt poſita*, καὶ ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, & in gladio cadent, & in fame conſumentur: & erunt morticina eorum in eſcam volatilibus cœli, & beſtiis terræ: *quæ reſpondent vulgatæ noſtræ: nec multo aliter Complut.* (*b*) Thiaſum.] *Videtur ſignificare pompam, ſodalitium, concœnationem, parentalia.* (*c*) Iſto.] *Apud Theodoretum hæc ſubjunguntur*, φησὶν κύριος, ἔλεος, καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. *In Compl. autem præterea*, οὐ ταφήσονται, καὶ οὐ θρηνηθήσονται, Ait Dominus, miſericordiam, & miſerationes: & morientur magni & parvi in terra iſta: non ſepelientur, & non plangentur. (*d*) Aliis.] *Apud Theodoretum & in Complut. additur*, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, die ac nocte, *ut in noſtra vulgata.* (*e*) Eorum.] *Apud Theodoretum additur*, οὐκ ἀπεκρύβησαν ἀπὸ προσώπου μου, non ſunt abſconditæ a facie mea? *quæ negat Sanctus Hieronymus eſſe in lxx.* (*f*) Delinquere fecerunt.] ἐπλημμέλησαν. *Alii*, ἔπλησαν, impleverunt, *ut vulgata noſtra.*

CAP. XVII.

(*a*) MAledictus.] *Sic plerique libri: &* S. *Auguſt. lib.* 13. *contra Fauſtum, cum cap.* 7. *attuliſſet ea verba quæ habentur in calce capitis antecedentis, deinceps ad initium capitis octavi inquit*, Ibi enim ſequitur: & dicit, Maledictus, *&c. Ut nihil videatur habuiſſe intermedium. In quibuſdam vero libris, & apud Theodoretum ante*, Maledictus, *hæc antecedunt* ἁμαρτία ἰούδα ἐγγέγραπται ἐν γραφῇ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, ἐγκεκολαμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς κέρασι τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν. ὅπως, ἡνίκα ἂν μνησθῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν, καὶ ἀλσῶν αὐτῶν, ἐπὶ ξύλου δασέως, καὶ ἐπὶ βουνῶν μετεώρων, καὶ ὀρέων ἐν ἀγρῷ, τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θησαυρούς σου, εἰς προνομὴν δώσω, καὶ τὰ ὑψηλά σου, διὰ τὰς ἁμαρτίας σου, τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἀφεθήσῃ μόνη, καὶ ταπεινωθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἧς ἔδωκά σοι. καὶ καταδουλώσω σε τοῖς ἐχθροῖς σου, ἐν τῇ γῇ, ᾗ οὐκ ἔγνως. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως αἰῶνος καυθήσεται. Peccatum Juda inſcriptum eſt in ſcriptura in ungue admantino, inſculptum in pectore (*quod ex aliqua editione agnoſcit* S. *Hieronymus*) cordis eorum, & in cornibus altarium eorum. Sic, cum recordati fuerint filii eorum, altarium ſuorum, & lucorum ſuorum, ſuper lignum condenſum, & ſuper colles ſublimes, & montes in agro, fortitudinem tuam, & theſauros tuos in direptionem dabo, & excelſa tua propter peccata tua, quæ in omnibus finibus tuis: & dimitteris ſola, & humiliaberis ab hæreditate tua, quam dedi tibi: & ſervire te faciam inimicis tuis in terra, quam ignoras: quoniam ignis ſuccenſus eſt in furore meo: uſque in æternum ardebit. *In Complut. eadem ſententia eſt, ſed aliis ſæpe verbis: ut appareat ex diverſis eſſe verſionibus. Hæc vero in alio Vaticano habentur ſub aſteriſcis: &* S. *Hier. teſtatur a lxx eſſe prætermiſſa.* (*b*) Super te.] Hæc *abeſt a Complut. &* S. *Aug.* (*c*) Miryca (c)Miryca ſylveſtris.] *Apud* S. *Auguſtinum*, tamarix. S. Hier.*ex Symmacho*, lignum infructuoſum. (*d*) Salſis.] *Theodoretus*, Illud, ἐν ἁλιμοῖς, Syrus interpretatus eſt, ἐν φωλεοῖς, in antris. *Apud* S. *Auguſt. eſt*, inter iniquos, *ut interpres videatur legiſſe*, ἐν ἀνόμοις. (*e*) Et quis.] *Ita* S. *Cypr.* 2.*teſtim. A Compl. abeſt iſtud*, &. S. *Hieron. hunc locum ſic refert ex Symmacho*, Inſcrutabile cor omnium : vir autem quis eſt, qui inveniat illud? (*f*) In dimidio.] *Aq.* ὃς ἐν ἡμίσει ἡμερῶν ἐγκαταλείψει αὐτούς, qui in dimidio dierum relinquet eos. (*) Elevatum.] *In Compl. additur*, ἀπ' ἀρχῆς, a principio; *& vulgata. Theodoretus habet poſt*, ſanctificatio noſtra. (*g*) In alienationem.] *S. Hieron. ex lxx dixit*, alienus.. (*h*) Neque egrediamini portis.] *In Compl. eſt*, ϗ μὴ εἰσφέρητε διὰ τῶν πυλῶν, nec inferatis per portas, *ut vulgata. A multis autem hæc abſunt.* (*i*) Manna.] *Notat S. Hieron. lxx poſuiſſe ipſum verbum hebraicum, quod alibi ſcribitur manaa, aut manach, ſed peſſima conſuetudine, imo ſcriptorum negligentia manna in noſtris libris legi.*(*k*)Laudem.]*Docet S. Hier. eſſe oblationem pro gratiarum actione.* (*l*) Bivia.] ἄμφοδα.*Teſtatur S.* Hier. *lxx, Aquilam, & Symm.* βάρεις, *id eſt, turritas domos, eſſe interpretatos.*

CAP. XVIII.

(*a*) CEcidit.] *In quibuſdam eſt*, διέπεσεν, cadendo diſſipatum eſt. (*b*) Confortabitur.] *S. Hieron.* in malis videlicet operibus, ſive, juxta Aquilam, deſperavimus, & juxta Symmachum, defecimus. (*c*) Funiculos.] *Videtur ſubintelligendum*, relinquentes, *aut quiddam ejuſmodi : quomodo etiam nonnulla eſſe ſubintelligenda in vulgata noſtra indicat explanatio S.* Hieronymi : *& funiculus valebit hic etiam hæreditatem, aut limitem, & viam, ut pſal.* 138. *& alibi. Apud Theodoretum eſt*, σχοίνοις, (*al.* τρίβοις) αἰωνίοις, *ut intelligamus hoc modo*, infirmabuntur in viis ſuis, quod ad ipſorum opinionem pertinet, funiculis, vel ſemitis ſempiternis. (*d*) Oſtendam. *In quibuſdam, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, νῶτον, ϗ μὴ πρόσωπον, *& in vulgata noſtra*, dorſum, & non faciem. (*e*) Audiemus] *In Compl. eſt*, ϗ οὐκ ἀκουσώμεθα, & non audiamus. (*f*) Et punitionem ſuam occultarunt mihi.] *Hæc abſunt a Complutenſi.*

CAP. XIX.

(*a*) POlyandrion.] *Schol. ſine inſcriptione*, οἱ λοιποί, ἀντὶ τοῦ πολυανδρίου, ἐξέδωκαν φάραγγα. Cæteri pro polyandrio ediderunt, φάραγγα, vallem. *De hoc alibi dictum eſt, & legendus hic* S Hier. (*b*) Filiorum filiorum eorum.] *Sic plerique : in quibuſdam vero eſt*, υἱῶν ἐννόμ, filiorum Ennom. (*c*) Et qui ingredimini in portis his.] *Abſunt a Complutenſi ut a vulgata noſtra.* (*d*) Præcepi.] *In nonnullis ſequitur*, οὐδὲ ἐλάλησα, ϗ οὐ διενοήθην, neque loquutus ſum, & non cogitavi. *Sanctus* Hieronymus, præcepi, & cogitavi, *videtur quaſi diverſas interpretationes afferre.* (*e*) Ruina, & polyandrion.] *Olympiodorus*, πολυάνδριον, ὁ τάφος, ϗ ἐπειδὴ ἴσως κατερρυηκὼς ἦν, οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ διάπτωσις ὁ τάφος τοῦ υἱοῦ ἐννόμ. Polyandrion ſepulchrum eſt : & quoniam fortaſſe corruerat, ſepulchrum filii Ennom vocabatur ſic, ἡ διάπτωσις, id eſt, ruina. *Aliam cauſam affert Sanctus Hieronymus, neque idem eſt*, πολυάνδριον, *&* διάπτωσις, *ſed illud poſitum eſt pro valle, hoc pro Topheth* (*f*) Detraham.] *Aliqui*, τάξω, ponam, *ut vulgata noſtra.* (*g*) Sanari.] *In Complut. & apud Theodoretum hæc ſubjunguntur*, ϗ ἐν τῷ τωφὲθ θάψουσι, ὅτι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι, Et in Topheth ſepelient, quia non eſt locus ad ſepeliendum : *quæ non eſſe ex lxx, nomen Topheth fere oſtendit : pro quo ſæpe repetit Sanctus* Hieronymus *illos dixiſſe, ruinam. Semel tantum hæc ex illis tanquam redundantia commemorat*, omnes domus regum Juda, ſicut locus Topheth : *quæ in nullo codice ſunt inventa : & fieri poteſt, ut quod illi dixerant*, διάπτωσις, *ipſe pretulerit*, *Topheth*.

CAP. XX.

(*a*) CAtaractam.] *Theodoretus*, locum quendam dicit ſubterraneum : cujuſmodi multa habebat templum a Solomone ædificatum. *Eodem modo vertiſſe Theodotionem teſtatur* S. Hieron. *Symmachum vero*, βασανιστήριον, *ſive*, στρεβλωτήριον, quod utrumque (*inquit*) tormenta ſignificat. (*b*) Aſſignatæ.] *In Complut. eſt*, Benjamin, *ut in vulgata noſtra.* (*c*) Et eduxit.] *In eadem hac antecedunt*, ϗ ἐγένετο τῇ αὔριον, Et factum eſt in craſtino : *quod reſpondet noſtræ vulgatæ.* (*d*) Dominus.] *Addendum in noſtra*, κύριος, *quod eſt etiam apud Theodoretum, & in aliis libris.*(*e*) Migrantem.] *Apud Theodoretum additur*, πάντοθεν, undique. *Notat autem Sanctus Hieronymus etiam Theodotionem dixiſſe*, μέτοικον, *Aquilæ ſecundam editionem*, peregrinum, *primam*, circumſpicientem, *Symmachum*, oblatum, *ſive*, congregatum, & coactum. (*f*) Ridebo prævaricationem.] *Ita* S. *Hieron. ex lxx, etiam in comment. Alii vertunt*, ridebor prævaricationem, & miſeriam invocabo. (*g*) Defenſiones.] *In Complut. eſt*, τὸ δικαίωμά μου, juſtificationem, cauſam meam. (*h*) Malignantium] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, στερεωτέρων, *& Complut. addit*, αὐτοῦ, fortiorum eo, *aut*, ejus, *ut pſ.* 34. (*i*) Lætans ſit.] *Complut. eſt*, εὐφραινόμενός ἐστι. ἔξω, lætatus eſt. Sit homo ille,*&c. Theodoretus autem*, μὴ εὐφραινόμενος ἔξω, non ſit lætans.

CAP. XXI.

(*a*) SOR.] *S. Hieron.* Pro quo Symm. petram; Theodotio, obſeſſam, interpretati ſunt : Aquilæ prima editio, ſolidam, ſecunda Tyrum. *Theodoretus, ex Syro*, τὴν μεταξὺ ὀρῶν κειμένην ἐν κοίλῳ τόπῳ, quæ inter montes ſita es in cavo loco.

CAP. XXII.

(*a*) GEntes.] *In quibuſdam additur*, πολλά, multæ. (*) Inducam.] *Theodor.* ἁγιάσω (ἀντὶ τοῦ ἀφορίσω) ἐπὶ σὲ ὀλοθρεύοντας, ἄνδρα, ſanctificabo (pro ſegregabo)ſuper te exterminantes, virum, &c. (*b*) Sellem.] *In aliquo eſt*, ἐπὶ ἰωακεὶμ ad Joacim. *Quis appellatur Sellum, vel Sellem, diſputant S. Hieron. & Theodoretus.* (*c*) Qui ædificat.] *In multis & apud Theodoretum*, ὡς ὁ οἰκοδομῶν, tanquam qui ædificat. *In quibuſdam vero*, ὢ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν σου οὐ μετὰ δικαιοσύνης, ϗ τὰ ὑπερῷά σου, *& apud* S. *Hieron.* O qui ædificas domum tuam non cum juſtitia, & cœnacula tua. (*d*) Apud proximum ſuum operatur gratias.] *Videtur dictum*, operatur, *pro*, facit operari, *id eſt, curat facienda opera gratis a proximo. Theodoretus, & S. Chryſoſtomus, quantum ex Scholio colligitur, & Complut.* παρ' αὐτῷ ὁ πλησίον αὐτοῦ. (*Complut. non habet* αὐτοῦ,) *& apud S. Hier.* apud eum proximus operatur gratis. (*e*) Commenſuratam.) *Interpretatur Theodor. quæ habeat proportionem longitudinis, latitudinis, & profunditatis. Apud* S. Hieron. *eſt*, parvulam. (*f*) Perflatilia.] *Ita etiam apud* S. *Hieron Aliquot libri, & Theodoretus*, εὐρύχωρα, ſpatioſa. (*g*) Nunquid regnabis.] *Pro his iſta habentur apud Theodoretum in codice, qui nunc erat ad manus*, μὴ βασιλεύσεις, ὅτι ἁμιλλᾶσαι πρὸς τὴν κέδρον; ὁ πατήρ σου μὴ οὐχὶ ἔφαγε, ϗ ἐποίησε κρίμα, ϗ δικαιοσύνην; Nunquid rex es quia contendis cum cedro? Pater tuus nonne comedit, & bibit, & fecit judicium & juſtitiam? *Interpres vero Theodoreti integriore fortaſſe codice uſus, addit præterea hæc*, tuncque bene erat ei? Judicabat cauſam humilis, & pauperis : & tunc bene ei erat. Nonne hoc eſt noſſe me, dicit Dominus? *Schol. ad illud*, in Achaz, *iſta*, ὁ πατήρ σου, *&c. tribuit Aquilæ, & hæc addit* : Quod igitur exemplaria habent, ἐν ἀχὰζ τῷ πατρί σου, falſum eſt : ſicut ex aliis interpretibus conſtat. *Sed Hier. agnoſcit ex lxx quæ ſunt in noſtra, quamvis diſſipata dicat eſſe, & confuſa.*(*h*)Tui.] *Theodoretus, & Compl. addunt*, εὐθεῖς, *& apud S.* Hier. recti. (*i*) Et ſuper virum iſtum.] *Aliquot libri pro*, ϗ, *habent*, οὐαὶ, væ : *A Theodoreto videtur totum iſtud abeſſe, ut a vulgata noſtra.* (*k*) Sepelietur.] *Corrigendum in noſtra*, ταφήσεται. *Quod autem ſequitur*, raptatus, *hanc putant eſſe notionem verbi hebraici, præſertim ſi ſimul intelligatur laceratio, & dilaniatio quædam, quæ in raptatione plerunque ſolet accidere. Quare lxx interdum transferunt*, [illegible] *interdum* διασπᾶν. *Sed potuerunt hoc loco eam fortaſſe ob cauſam dicere*, [illegible]θεὶς *quoniam dum quis raptatur, pulvere & ſordibus oppletur : quod ſenſiſſe Chryſoſt. colligi poteſt ex ſcholio, quod paulo poſt afferemus. Idem vocabulum Hebraicum ponitur infra cap.* 29. *ubi græce eſt*, ςυμψηθῶσι. *Cap. autem* 31. *ubi græce eſt*, ςυνεψήσθη χαρμοσύνη; *in hebraico eſt verbum aliud, quod non diſſimilem ſententiam habet, id eſt, colligendo inſtar meſſoris, aut vorticis,* [illegible] *& auferre : qua etiam notione obſervarunt grammatici apud bonos auctores uſurpari verbum iſtud*, ςυμψῆσαι, *licet alibi lxx iſtud idem verbum hebraicum verterint*, ἀνθαιρεῖσθαι, *ut pſal.* 103. *& Eſa.* 57. *&* ςυνελκύσαι, *ut pſal.* 27. *Complutenſes hic habent*, ςυμψιθεὶς, *& vertunt*, putrefactus, *ut eſt in vulgata : itemque cap.* 29. (*quod apud ipſos eſt* 49.) ςυμψιθῶσιν, *ſed vertunt*, comeſta fuerint. *Nam*, ψίσαι, *eſt*, ψωμίσαι. *Cap. autem* 31. (*id eſt apud ipſos* 48.) *habent*, ςυνελήφθη χαρμονή, congregatum eſt gaudium : *vulgata autem*, ablata eſt lætitia. *Sed, ut ad præſentem locum revertamur, in quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum eſt*, ςυμψηθεὶς, ὡς κοπρία, abreptus quaſi ſtercus. *Verba autem ſcholii ex Chryſoſtomo quæ paulo ante innuimus ſunt hæc*, Symmachus inquit, ὡς κόπριον συλληφθεὶς, quaſi ſtercus collectus ὁ γὰρ βαβυλώνιος, τοῦτον ἀνελὼν, οὕτως ἔρριψε. ϗ οὐκ ἐτάφη. ἤ, εἰ ἐτάφη, καθάπερ ὄνος ςυμφυρεὶς σποδῷ, καὶ γῇ, καὶ κονιορτῷ, ἐκ γὰρ τοῦ θορύβου, οὔτε ἐκόπη, οὔτε ἐπλήσθη αὐτοῦ τὸ σῶμα. Nam Babylonius, cum hunc ſuſtuliſſet, ſic projecit : & non eſt ſepultus : aut, ſi ſepultus, tanquam aſinus conſperſus cinere, & terra, & pulvere. Nam propter tumultum, neq; planctus factus eſt ſuper eum, neque corpus ejus oppletum eſt.(*l*)Loquutus ſum.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* ἐλάλησαν, loquuti ſunt. *Vtramque lectionem videtur agnoſcere* S.Hier. *ſed apud ipſum ſequitur*, ad te in abundantia tua.(*m*)Sigillum]*Origenes*, Cæteri ediderunt, σφραγεὶς, (*fortaſſe*, σφραγὶς,) annulus, *ut vulgata noſtra.*(*n*)Eorum.] *Apud Theodoretum, & in Compl. ſequitur*, ϗ εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῆς βαβυλῶνος, & in manus Nabuchodonoſor regis Babylonis : *quæ S.* Hieron. *teſtatur in lxx non haberi.* (*o*) Inhonoratus eſt.] *Apud Theodoretum hæc antecedunt*, vir iſte eſt os contemptum, & abjectum : *quæ item in lxx eſſe negat* S. Hieron. *& ex Symmacho affert.* Nunquid purgamentum, ſive quiſquiliæ viles, atque projectæ. (*p*) Abdicatum hominem.] *In nonnullis libris, & apud Theodoretum additur*, ἀνδιόδωτον ἄνθρωπον ἐν ἡμέραις αὐτοῦ, hominem qui non proſperabitur in diebus ſuis : *quæ etiam perſpicue teſtatur* S.Hieron. *deeſſe in lxx. Pro eo autem, quod ipſe ex lxx transfert*, abdicatum, *notat, Aquilam in prima editione dixiſſe*, ſterilem, *in ſecunda*, ἀναύξητον, *id eſt*, non creſcentem; *Symmachum*, vacuum : *ex quo Symm. Schol.* κενὸν ἀπηλλοτριωμένον, vacuum abalienatum. (*q*) Ejus.] *In quibuſdam adjungitur*, ἀνήρ, *& apud S.* Hier. vir : *in qua dictione multum ponderis ponit.*

CAP. XXIII.

(*b*) EOrum.] *In quibuſdam eſt*, μου, *& apud S.* Hieron. meæ. (*b*) Orientem juſtum.] *Symm.* βλάστημα δίκαιον, germen juſtum, *ut S.* Hieron. *in ſua.* (*c*) Et ſalvabitur.] *A nonnullis libris, & Theodoreto, abeſt illud* καί. (*d*) In prophetis.] *Hoc ſolitum conjungi cum antecedentibus oſtendit Theodoretus, qui habet*, ϗ αὐτὸς ἐν προφήταις, & ipſe in prophetis; *ac* S. Hieron. *qui tamen male hoc additum putat : aliud enim capitulum ſequi, quod ab eis prætermiſſum ſit; quo finito titulum eſſe*, ad prophetas, *ſive*, contra prophetas. *Poſſet tamen aut ſeorſum ſtare, & ſic eſſet loco tituli (nam ſæpe*, in prophetis, *valet*, in prophetas,) *aut conjungi cum ſequentibus.* In prophetis contritum eſt, *&c. Quod autem ad capitulum omiſſum pertinet; illud hic in Complut. ſubjungitur : in noſtra autem, & in aliis collatis codicibus, & apud Theodoretum eſt in calce capitis*, Idcirco ecce dies, *&c.* (*e*) Quia a facie.] *In Complutenſi (& fortaſſe apud Theodoretum) hæc antecedunt*, ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη ἡ γῆ, quia adulteris repleta eſt terra : *quæ negat S. Hieron. in lxx haberi.* (*f*) Horum.] S. Hier. *hic agnoſcit ex lxx, juramenti : quod reſpondet* Hebræo. (*g*) Sic.] *In quibuſdam*, οὐχ οὕτως, non ſic, *quod in vulgata noſtra*, diſſimilis. (*h*) Multorum.] *Aliqui*, πονηρῶν, *quod in vulgata noſtra*, peſſimorum. (*i*) Dolore.] *Nonnulli*, ὀδύναις, *& apud* S. Hier. doloribus : *pro quo inquit Symmachum dixiſſe*, amaritudine. (*k*) Vobis.] *Iſtud*, ἑαυτοῖς, *videtur hoc loco, ut etiam alibi, pertinere ad ſecundam perſonam : & reſpondet vulgatæ noſtræ. In quibuſdam eſt*, αὐτοὶ, ipſi. (*l*) Subſiſtentia.] ὑποστήματι, *& paulo poſt*, ὑποστάσει. *Quare S. Hieronymus inquit, lxx & Theodotionem interpretatos eſſe verbum hebraicum*, ſubſtantiam, *ſive*, ſubſiſtentiam; *Aquilam*, ſecretum; *Symmachum*, ſermonem. *Scholion aſter etiam ex Symmacho*, τίς γὰρ παρῆν ἐν ὁμιλίᾳ; ϗ τίς δὲ ἤκουσε; quis enim affuit in colloquio? ecquis vero audivit? *Scholion Chryſoſtomi :* πῶς ἂν ὑμῖν λέγων ἠκούσατε ἀκηκοέναι; Quomodo igitur vos dicitis audiſſe? Poterat autem commodi verti, ὑπόστημα, & ὑπόστασις, ſtatuo, & conſeſſus. (m) Eos.] Iſtud, αὐτοὺς, abeſt a multis. In vulgata autem noſtra, pro, avertiſſent, eſt, avertiſſem; quod verbo græco non repugnat, & eodem modo S. Cypr. de unitate Eccleſiæ: qui legendus. (n) Quis.] In aliquo eſt, ἄνθρωπος, & apud Cypr. de lapſis, homo. (o) Ignis.] Sic etiam in vulgata noſtra. In multis additur, φλέγων, ardens. (p) Ecce ego propterea ad prophetas.] Nonnulli, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας, propterea ecce ego ad prophetas. Cæterum, quæ ſequuntur uſque ad illa, qui prophetant ſomnia, poſita ſunt in noſtra editione per typographi incuriam. Abſunt enim a Vaticano. Habentur tamen in cæteris libris: & in ea afferuntur ſcholia ex Origene, & S. Chryſoſt. & explicantur a Theodoreto; & nonnulla afferuntur a S. Cypr. lib. 2. epiſt. 3. (q) Qui emittunt.] In quibuſdam libris eſt, τοὺς ἐκλαμβάνοντας προφητείας γλώσσης, καὶ πλάσσαντας ψευδῆ χρηματισμὸν, καὶ νυστάζοντας, qui aſſumunt prophetias linguæ, & fingunt mendax oraculum, & dormitant, &c. (r) Non narrant.] A nonnullis abeſt illud, οὐ, & vulgata noſtra, qui narrant ea. (ſ) Aſſumptio.] Teſtatur S. Hieron. eodem modo interpretatos eſſe lxx. Symmachum, Theodotionem, id eſt, λῆμμα, Aquilam vero, ἆρμα, onus, & pondus: quod eſt apud Theodoretum. (t) Et quare loquutus eſt Dominus Deus noſter?] Ab uno pervetuſto abſunt. In aliis vero quibuſdam hæc præterea antecedunt, in quibuſdam vero ſequuntur, καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος· ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην, τί ἐλάλησε, &c. & evertiſtis verba Dei viventis. Sic dicetis ad prophetam; Quid loquutus eſt, &c. Quæ S. Hier. negat eſſe in lxx. Quinimo cum ipſe vertiſſet ex hebræo, & pervertitis verba Dei viventis, Domini exercituum Dei noſtri, inquit hæc verba myſterium ſignificantia Trinitatis, quæ hebræi in ſuis voluminibus contra ſe legant, in latinis & græcis codicibus non haberi.

CAP. XXIV.

(a) EIS.] In Compl. additur, καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν, & patribus eorum, ut vulgata.

CAP. XXV.

(a) JUDA.] In cæteris, & apud Theodoretum hæc ſequuntur, αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος, ipſe eſt annus primus Nabuchodonoſor regi Babylonis: quæ teſtatur S. Hier. in lxx non haberi, ſicut etiam nonnulla alia in hoc eodem capite. (b) Anni.] In Complut. & apud Theodoretum adjungitur, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με, & factum eſt verbum Domini ad me, quod eſt in vulgata noſtra. (c) Odorem unguenti.] In quibuſdam libris, & apud Theodoretum eſt, φωνὴν μύλου, vocem molæ, ut vulgata noſtra. (d) Quæ Ælam.] A nonnullis abeſt illud, τά. Hæc vero uſque ad finem capitis in vulgata noſtra ſunt in cap. 49. in extremo. Cujus vulgatæ ordini nonnulli etiam codices Græci, ac Theodoretus conveniunt: quos Hexapla ſequutos eſſe veriſimile eſt, in quibus græca hebraicis altera ex parte reſpondere neceſſe erat. Quare hic in iiſdem ea ſequuntur, quæ in vulgata de Ægypto & cætera, quæ deinceps, & quæ in noſtra, & pleriſque græcis ſunt cap. 32. Continuo autem in iiſdem codicibus (nam de Theodoreto nihil affirmare poſſum,) poſt illa in libro iſto, ponuntur hæc, ὅσα προεφήτευσεν ἱερεμίας ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ὅτι ἐδούλευσαν αὐτοῖς, ὅτε ἦσαν (al. ἐν αὐτοῖς καταδουλώσονται γὰρ αὐτούς, ubi videtur extare quædam coagmentatio variarum interpretationem,) ἔθνη πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι καὶ ἀποδώσω, (al. ἀνταποδώσω) αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ ποιήματα (al. τὴν πονηρίαν) τῶν χειρῶν (al. ἐπιτηδευμάτων) αὐτῶν. Quæcunque prophetavit Hieremias ſuper omnes gentes, Quia ſervierunt eis, cum eſſent gentes multæ & reges magni: & reddam eis ſecundum opera eorum, & ſecundum facta, (al. nequitiam) manuum (al. adinventionum) ſuarum. Quorum magnam partem, ſcribit S. Hier. in lxx non haberi. Quod autem ad ordinem pertinet, de quo apud S. Hier. & Theodoretum ſilentium eſt, hæc leguntur in commentariis græcis. Origenes, ταύτην οἱ μὲν ὁ. τὴν κατὰ τῶν ἐθνῶν ὁράσεων προέταξαν. οἱ δὲ λοιποὶ μετ' αὐτήν. αἰλὰμ δὲ ἔθνος ἀραβικὸν, πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ κείμενον θαλάσσῃ. Ὀλυμπιόδωρος, αἰλὰμ ἡ τῆς βαβυλῶνος, ἢ καὶ πάσης χώρας ἧς ἦρξε Κῦρος. χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ἅγιος Ἰωάννης ὑπομνηματίζων τὸν ἱερεμίαν, μέχρι τοῦ ὧδε ἀκολούθως ὑπεμνημάτισεν· ἐάσας δὲ τὰ μετὰ ταῦτα, ἄρχεται ὑπομνηματίζειν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας ἰωακείμ. ἔνθα καὶ τὸ ὑποκείμενον σημεῖον κεῖται, καὶ οὕτως τὰ λοιπὰ ὑπεμνημάτισεν. Hanc (nimirum de Ælam) lxx quidem præpoſuerunt viſionibus, quæ contra gentes: cæteri autem contra. Ælam autem eſt gens Arabica, poſita ad rubrum mare. Olympiodorus, Ælam, vel Babylonis, vel etiam univerſæ regionis, cui præfuit Cyrus. Sciendum autem eſt, Sanctum Joannem, commentarios ſcribentem in Hieremiam, uſque ad hæc eodem ordine ſcripſiſſe: hic autem dimittentem, quæ poſt hæc, initium commentandi feciſſe a principio regni Joacim: ubi & ſubjectum ſignum poſitum eſt: ſicque cætera explanavit. Schol. ἐξ ἀνεπιγράφου· κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα τῶν ἄλλων ἐθνῶν, προτέτακται ἡ περὶ τοῦ αἰλὰμ προφητεία. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἡ περὶ τῆς αἰγύπτου. Ex Anonymo. Secundum lxx prophetia de Ælam præpoſita eſt ei, quæ de cæteris gentibus: at ſecundum cæteros ea quæ de Ægypto. Capite autem 49. initium hujus prophetiæ de Ælam in Compl. & apud Theodor. ſic habet, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ αἰλὰμ ἐν ἀρχῇ βασιλείας Σεδεκία βασιλέως ἰούδα, λέγων, τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω (Complut. συντρίψω) τόξον αἰλὰμ, καὶ τὴν ἀρχὴν, Et factum eſt verbum Domini ad Hieremiam prophetam contra Ælam in principio regni Sedechiæ regis Judæ, dicens, Hæc dicit Dominus exercituum: Ecce ego contero arcum Ælam, & principium, &c. In Complut. eſt ἀρχή, quod magis cohæret cum, συντριβῇ, quam cum συντρίψω. (e) Eos.] In Compl. additur, κακὸν, malum, ſed non apud Theodoretum. (f) Emittam.] In quibuſdam & apud Theodoretum, eſt, ἀπολῶ, perdam.

CAP. XXVI.

(a) IN principio.] Hoc caput in vulgata noſtra, & apud Theodoretum eſt 46. apud quem Theodoretum ſic habet initium capitis, λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, Verbum quod factum eſt a Domino ad Hieremiam ſuper omnes gentes. Nec multo aliter in Complut. In qua ſequitur, εἰς αἴγυπτον ἐπὶ δυνάμει φαραὼ νεχαὼ, ad Ægyptum ſuper virtutem Pharaonis Nechao. Theodor. inquit primum narrari de Ægypto, & deſignari tempus prophetiæ, nimirum factæ poſt mortem Pharaonis &c. Scholion, ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται· μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ, ἐν οἷς ποδιστῆρας ὁ σύρος τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε· τοὺς δὲ ἐπρὰθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασὶν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας, μεσομερὰθ δὲ τὰς λυχνίας, ἰωακὶμ δὲ τὴν ἱεχονίαν καλεῖ. (b) Applicate.] Aut, acuite. Utrumque enim videtur poſſe ſignificare, προβάλετε, nec abhorret a vulgata noſtra, quæ habet, polite. In cæteris eſt, προβάλλετε, torquete. (c) Et velut flumina.] In uno pervetuſto eſt, ὡς ποταμῶν κυμαίνεσι τὰ ὕδατα; (Theodor. addit, αὐτοῦ;) αἴγυπτος, ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται, velut fluviorum intumeſcunt aquæ ejus? Ægyptus, quaſi flumen aſcendet: quod magis reſpondet vulgatæ noſtræ, præſertim cum apud Theodoretum ſubjungantur etiam iſta, & velut flumen, perturbant aquæ ejus. (d) Habitantes.] Pleriqueυ, πόλιν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας, civitatem & habitantes. (e) Domini.] Apud Theodoretum eſt, μου, meus. Ab aliquo abeſt utrumque. (f) Domino.] In quibuſdam & apud Theodoretum additur, Sabbaoth, ut etiam ſæpe alibi. (g) Annunciate in Magdolum.] In Complut. plura ſunt: quæ videntur etiam agnoſci a Theodoreto. ἀναγγείλατε εἰς αἴγυπτον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς μαγδωλὸν, καὶ παραγγείλατε εἰς μέμφιν, καὶ ἐν τάφναις, εἴπατε, ἐπίστηθι, quæ in vulgata noſtra. Annunciate Ægypto, & auditum facite in Magdolo, & reſonet in Memphis, & in Taphnis dicite; Sta, &c. (h) Smilacem.] Sanctus Chryſoſtomus, βοτάνη ἐστὶ πάντα καταπτρώγουσα, herba eſt omnia devorans. Anonymus: Cæteri pro, τὴν σμίλακα, ediderunt, τὰ κύκλῳ σου, quæ in circuitu tuo. Id Theodoretus Syro tribuit: atque id ſmilacis etiam nomine ſignificari, quod ſit herba, quæ plantis ſuccreſcentibus implicatur. (i) Apis.] Hunc notat Theodoretus fuiſſe bovem illum, qui ab Ægyptiis adorabatur. In quibuſdam eſt, διότι (atque iſtud quidem διότι, in multis etiam aliis eſt,) ἔφυγεν ὀπίσω ὁ μόσχος, quia fugit retrorſum vitulus, &c. (k) Saon Esbie Moed.] Schol. ex Theodoreto, Iſtud, σαὼν ἐσβιὲ μωήδ, Symmachus edidit, καιρὸς παρεγένετο, tempus advenit, Aquila autem, παρήγαγεν ὁ καιρὸς, adduxit (aut, acceſſit) tempus. Syrus autem inquit, ταράττων, καὶ καιροὺς παραφέρων, turbans, ac tempora transferens. In codicibus commentariorum Theodoreti deſunt aliqua. (l) Quia, ſicut Itabyrium.] Apud Theodoretum eſt, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ, ὅτι ὡς τὸ θαβώρ, quæ in vulgata noſtra, Dominus exercituum nomen ejus; quoniam ſicut Thabor. Sed lxx pro Thabor ſolitos dicere Itabyrium alibi ex Sancto Hieronymo notatum eſt. (m) In ea.] Alii, εἰς σφαγὴν, in mactationem. A Theodoreto videtur utrumque abeſſe. (n) Aquilone.] Apud Theodoretum, & in Complut. ſubjungitur, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, Dicit Dominus virtutum, Deus Iſrael. (o) Super Pharaonem.] In pleriſque hæc antecedunt, ἐπ' αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτοῦ, quæ in vulgata, (licet antecedentia aliam habeant ſententiam,) ſuper Ægyptum, & ſuper Deos ejus & ſuper reges ejus. (p) In eo.] In Compl. ſubjunguntur hæc quæ etiam a Theodoreto partim exprimuntur, partim ſignificantur, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας ναβουχοδονόσορ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρας τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα κατοικισθήσεται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἀρχαίαις, λέγει κύριος, quæ in vulgata, Et dabo eos in manus quærentium animam eorum, & in manus Nabuchodonoſor regis Babylonis, & in manus ſervorum ejus. Et poſt hæc habitabitur, ſicut diebus priſtinis, ait Dominus. (q) Intrepida & delicata tradita eſt.] Hæc abſunt a Compl. & a Theodoreto ſimilia habentur cap. ſequenti. (r) Genti.] Item iſtud.

CAP. XXVII.

(a) BAbylonem.] Hoc caput in editione Latina, & apud Theodoretum, & in quibuſdam Græcis codicibus, eſt L. itemque in Complut. in qua hæc hoc loco adduntur, καὶ ἐπὶ γῆν χαλδαίων ἐν χειρὶ ἱερεμίου τοῦ προφήτου, & ſuper terram Chaldæorum in manu Hieremiæ prophetæ. (b) Facite.] In eadem & apud Theodoretum hæc ſubjunguntur, ἄρατε σημεῖον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε, quod in vulgata, levate ſignum, prædicate. (c) Belus: interrita, delicata.] Sic Theodoretus, niſi quod habet, βὴλ, Bel. In quibuſdam eſt, ὁ ἀπτόητος, interritus. A Compl. abſunt illa, ἡ ἀπτόητος καὶ τρυφερὰ, ut a vulg. (d) Eorum.] Apud Theodoretum additur, κυρίῳ, Domino. In Complut. ὁ κύριος, Dominus: in qua etiam paulo ante, pro, μὴ ἀνῶμεν, eſt, μιανῶμεν, perſpicuo errato. (e) Dracones.] Theodoretus, ἔριφοι, hœdi, (ut vulgata noſtra, aut, capri:) pro quo inquit Syrum dixiſſe, τράγους, hircos. (f) Pudefacta.] Hoc ſolet ſignificare verbum, ἐνετράπη. Theodoretus, & quidam codices, ἀνετράπη, everſa eſt. (g) Deſerta.] In Complut. additur, καὶ ἄβατος, & invia. (h) Et ſubjicite eam.] In Complut. pro his eſt ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν, (quæ referuntur etiam a Theodoreto,) καὶ κατακροτήσατε ἐπ' αὐτήν, quia Domino peccavit, & plaudite ſuper eam. (i) Babylone.] In multis libris hic ponuntur, quæ in noſtro, & apud Theodoretum ponuntur paulo ſuperius, quemadmodum & in vulgata noſtra, omnes invenientes, uſque ad Paſcua. (k) Carmelo.] In Complut. & apud Theodoretum additur, καὶ ἐν βασὰν, & in Baſan. (l) Super terram, dicit Dominus. Amare.] A Compl. abſunt illa, dicit Dominus: & quaſi ex novo principio dicitur: Super terram amare, &c. Theodoretus autem videtur habuiſſe, ἐπὶ τῆς γῆς παραπικραινόντων, ſuper terram exacerbantium: quod reſpondet hebræo. (m) Aſcendent.] Corrigendum in textu græcæ noſtræ editionis, ἐπιβήσονται. Ita enim Vaticanus: in quo tamen aſcriptum poſtea eſt, quod in cæteris libris, ἐπιθήσονται, invehentur, inſultabunt. (n) Et non cognoſces quia Babylon, & capieris.] In aliis eſt, καὶ οὐ γνώσῃ, ὡς καὶ ἁλώσῃ βαβυλὼν, & non cognoſces, quia etiam capieris Babylon. In Compl. καὶ ἁλώσῃ βαβυλὼν, καὶ οὐ γνώσῃ, & capieris Babylon, & non cognoſces. (o) Noſtro.] In Compl. additur, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ, ultionem templi ejus, ut vulgata. (p) Super te ſuperbiam contumelioſam, dicit Dominus.] Sic etiam Theodoretus (niſi quod habet, κύριος τῶν δυνάμεων, Dominus virtutum,) atque iſto modo interpretatur, τὴν ὑβρίστριαν. Compl. autem, πρὸς σε ὑπερήφανε, ad te ſuperbe, ut vulgata. (q) Ejus.] In Compl. hæc ſequuntur, quæ etiam a Theodoreto videntur agnoſci, μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μάντεις, καὶ ἄφρονες ἔσονται, gladium ſuper divinos, & ſtulti erunt: quæ reſpondent vulgatæ. (r) Gladium ſuper pugnatores eorum, &.] Hæc abſunt a Compl. & videri poſſunt ex loco paulo ſuperiore huc irrepſiſſe. Notat autem S. Hieron. in cap. 25. συμμίκτους, a lxx dici, id eſt, miſtitios, vulgus peregrinum & adventitium. (ſ) Et diſpergentur ſuper aquam ejus.] In aliis, &

Compl. διαρπαγήσονται. ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐτῆς ἐπεποίθει, diripientur. In aqua ſua confidit. *Theodor. habuit ſine dubio ſententiam ſimilem vulgatæ*, ſiccitas ſuper aquas ejus erit, & areſcent. *Ita enim inquit*, minatur item ſe aquam evacuaturum, multitudinem figurate vocans aquam: *qui etiam explicat, quid ſint inſulæ, quid* ἰνδάλματα, *quæ phantaſmata diximus, quid filiæ Sirenum.* (*t*) Seculum.] *In Compl. & apud Theodoretum adjungitur*, οὐδὲ μὴ κατασκηνωθήσεται ἕως γενεᾶς, καὶ γενεᾶς, neque habitabitur uſque in generationem, & generationem. *Sed Theodoretus in præcedenti membro, pro*, κατοικηθῇ, *habuit*, οἰκοδομηθῇ, ædificabitur: *& utrumque inquit eveniſſe, ut neque ædificaretur, neque habitaretur.*

CAP. XXVIII.

(*a*) HÆC dicit.] *Hoc in vulgata, & apud Theodoretum, & in quibuſdam libris eſt, caput* 51. (*) Chaldæos ventum urentem corrumpentem.] *Schol. ex anonymo.* Symmachus quidem Hebraicam poſuit dictionem, pro, ἄνεμον καύσωνα, Leccabe: ſignificat autem ardens & excitatum cor. Aquila autem edidit, καρδίαν ἐπηρμένων. *Cæterum hæc videntur pertinere ad eum locum, ubi vulgata habet*, qui cor ſuum levaverunt in me. (*b*) Populi] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, ναοῦ, templi, *ut vulgata.* (*c*) Statuite pharetras, ſuſcitate cuſtodias.] *In Complut. eſt tantum*, ἐπιστήσατε φυλακάς. *Si legeretur*, ἐπιστήσατε φυλακὰς, ἐγείρατε φύλακας, ſtatuite cuſtodias, excitate cuſtodes; *Hebraico reſponderet.* (*d*) Habitantes.] *In eadem*, κατασκηνοῦσα ἐφ' ὕδασιν πολλοῖς, καὶ ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς; *& ſi abeſſet iſtud*, αὐτῆς, *optime conveniret cum vulgata*, quæ habitas ſuper aquas multas, locuples in theſauris. (*e*) Hæreditas.] *Apud Theodoretum*, καὶ ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. κύριος τῶν δυνάμεων, & Iſrael virga hæreditatis ejus. Dominus exercituum, *&c.* (*f*) Diſpergis.] *Theodoretus ex Syro*, ἑτοίμασόν μοι σκεύη πολέμου, præpara mihi vaſa belli. (*g*) Tollam de te.] ἐξαρῶ ἐκ σοῦ. *Nonnulli*, ἐν σοὶ, in te. (*h*) Adoleſcentem, & virginem: & diſpergam in te virum & mulierem.] *In Complut.* ἄνδρα καὶ γυναῖκα, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ πρεσβύτην, καὶ παιδίον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον, virum, & mulierem: & diſpergam in te ſenem, & puerum: & diſpergam in te adoleſcentem, & virginem. (*i*) Regis tollite a me.] *In multis eſt*, βασιλείαις, *& in quibuſdam ſequitur*, ἀραρὰτ, παρ' ἐμοῦ, *apud Theodoretum*, ἀραρὰτ, μιννὶ, regnis Ararat, Menni. *Sed in explanatione non facit mentionem Menni: tantum inquit Ararat eſſe Armeniam, Aſcanazæos autem gentem illi vicinam.* (*k*) Collectiones.] Συστήματα, *videtur intelligere collectiones aquarum, & quaſi paludes, ut vulgata.* (*l*) Solitudinem.] *In Complut. additur*, κατοίκησις δρακόντων, ἀφανισμὸς, συριγμὸς, habitatio draconum, ſolitudo, ſibilus. (*m*) Et deduc.] *Theodoretus habet*, καὶ καταβιβάσω, & deducam: *quod convenit cum vulgata.* (*n*) Capta eſt.] *In Complut. & apud Theodoretum additur*, σισὰχ, *& in vulgata*, Seſach: *quomodo ante vocatam putat Theodoretus: ſed de hac re diligentius S. Hieron. in* 25. *caput hujus prophetæ.* (*o*) Et cooperta.] *A quibuſdam abeſt illud*, καὶ, *ut poſſit conjungi cum antecedentibus*, in ſonitu fluctuum ejus cooperta eſt. (*p*) Super Babylonem.] *Theodoretus*, De ſuper Bel in Babylone, *ut vulgata.* (*q*) Ultra.] *In Compl. adjunguntur hæc, quæ manifeſto agnoſcuntur magna ex parte a Theodoreto, & reſpondent vulgatæ*, καί γε τεῖχος βαβυλῶνος πεσεῖται. ἐξέλθετε ἀπὸ μέσου αὐτῆς λαός μου, καὶ σώσατε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ κυρίου. μήποτε ἁπαλυνθῇ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ φοβηθῆτε διὰ τὴν ἀκοὴν, ἣ ἀκουσθήσεται ἐν τῇ γῇ, καὶ ἥξει ἐν ἐνιαυτῷ ἀκοὴ, καὶ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀκοὴ ταλαιπωρία, (*iſtud abeſt a Th. ut a vulg.*) καὶ ἀδικία ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κυριεύων ἐπὶ κυριεύοντα (*Th. videtur addere*, καὶ στράτευμα ἐπὶ στράτευμα.) διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ βαβυλῶνος. καὶ πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς αἰσχυνθήσεται, πάντες τραυματίαι αὐτῆς πεσοῦνται ἐν μέσῳ αὐτῆς. καὶ εὐφρανθήσονται ἐπὶ βαβυλῶνα οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἡ γῆ, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. ὅτι ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν ἐξολοθρεύοντες, λέγει κύριος. καίγε βαβυλὼν πεσεῖν ἐποίησε τοὺς τραυματίας ἰσραὴλ, καὶ ἐν βαβυλῶνι, *&c.* Etiam murus Babylonis corruet. Exite e medio ejus popule meus, & ſalvate unuſquiſque animam ſuam ab ira furoris Domini: ne forte molleſcat cor veſtrum, & timeatis auditum, qui audietur in terra. Et veniet in anno auditio, & poſt annum auditio, miſeria, & iniquitas in terra, & dominator ſuper dominatorem. Propterea ecce dies veniunt, & ulciſcar ſuper ſculptilia Babylonis: & omnis terra eorum confundetur: univerſi interfecti ejus cadent in medio ejus. Et lætabuntur ſuper Babylonem cœli & terra, & omnia, quæ in eis ſunt: quia ab Aquilone venient ad eum exterminantes, ait Dominus. Atqui Babylon cadere fecit interfectos Iſrael; & in Babylone, *&c.* (*r*) De terra.] *Sic etiam Theodoretus. In Comp. eſt*, ἀπὸ ῥομφαίας, a gladio. (*ſ*) Muros.] *In margine Vaticani appoſitum eſt*, ὕψη, altitudinis. *In cæteris eſt*, ὕψος ἰσχύος, altitudinem fortitudinis. (*t*) Non laborabunt.] *A Compl. abeſt illud*, οὐ, non, *& reſpondet vulgatæ.*

CAP. XXIX.

(*a*) SUper.] *Hæc uſque ad*, Idumææ hæc dicit Dominus, *in vulgata, & libris, qui cum illa conveniunt, ſunt c.* 47. *& in Complut. quidem ſub hoc principio, quod agnoſcitur etiam a Theodoreto*, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πρὸ τοῦ πατάξαι φαραὼ τὴν γάζαν. τάδε λέγει, *&c.* Et factum eſt verbum Domini ad Hieremiam prophetam ſuper Allophylos, antequam percuteret Pharao Gazam. Hæc dicit, *&c.* (*b*) Inſularum] *Apud Theodoretum additur*, καὶ καππαδοκίας, & Cappadociæ. *A Complut. abeſt illud*, καί. (*c*) Super.] *In multis eſt*, καὶ ἐπὶ, & ſuper. (*d*) Idumææ.] *Hæc in vulgata* (*ut in libris cum ea convenientibus*) *ſunt cap.* 49. *a verſu ſeptimo uſque ad verſum* 23. (*e*) Demergite.] βαθύνατε, *& videtur ſubintelligendum, quod in aliis, & apud Theodoretum exprimitur*, ἑαυτοὺς, vos ipſos. (*f*) Vicini mei.] *Apud Theodoretum eſt*, ὤλετο τὸ σπέρμα αὐτοῦ, διὰ χειρὸς ἀδελφοῦ, καὶ γείτονος αὐτοῦ, periit ſemen ejus per manum fratris, & vicini ejus: *Atque iſta quidem*, καὶ γείτονος αὐτοῦ, *ſunt etiam in aliis quibuſdam.* (*) Faciam vivere; & viduæ.] *Putat Theodoretus dici per ironiam. Schol. ex anonymo*, κατέλιπεν ὀρφανοὺς σοῦ καὶ αἱ χῆραί σου εἰς ἐμὲ ἐλπισάτωσαν, reliquit pupillos tuos, & viduæ tuæ in me ſperent, *atque iſtud quidem*, χῆραί σου, *eſt etiam in aliis quibuſdam.* (*g*) Quibus.] *In nonnullis eſt*, ἰδοὺ οἷς, Ecce quibus, *itemque paulo inferius*, ἰδοὺ μικρὸν, ecce parvulum. (*h*) Abſolveris] *In multis ſequitur*, ὅτι πίνων πίεσαι, quia bibens bibes. (*i*) Angelos.] *Schol. ex Cyrillo hæc hoc loco affert*, περιοχὴν, dixit, quos Hieremias angelos. Et Symmachus vero edidit ἀγγελίαν. (*k*) Quoniam exaltavit.] *Plerique*, ὅτι ὕψωσας, quoniam exaltaſti: *quidam*, ἐὰν ὑψώσῃς, ſi exaltaveris. (*l*) Sibilabit.] *In nonnullis eſt*, ἐκστήσεται, καὶ συριεῖ ἐπὶ πάσῃ τῇ πληγῇ αὐτῆς, ſtupebit, & ſibilabit ſuper omni plaga ejus. (*m*) Abripientur.] *Vide quæ notata ſunt cap.* 22. (*n*) Non eſt auditus.] *In quibuſdam eſt*, ἐν θαλάσσῃ ἠχούσθη, *aut*, ἠκούσθη, in mari auditus eſt: *quam lectionem videtur etiam agnoſcere Theodoretus.*

CAP. XXX.

(*a*) FIliis Ammon.] *Hæc uſque ad*, ipſi Cedar, *in vulgata, & libris Græcis cum ea convenientibus, ſunt cap.* 49. *uſque ad verſum* 7. (*b*) Qui accipiat hæreditate.] *Hoc videtur ſignificare*, παραληψόμενος, *quaſi ab alio traditum, & per ſucceſſionem accipiens. Theodoretus interpretatur*, παραληψόμενον, *pro*, ληψόμενον, καὶ ἐπικουρήσοντα ἑαυτῷ, qui ſuſcipit, & adjuvat eos. *Interpres videtur legiſſe*, ἑαυτὸν, ſeipſum, *qui vires ſumit, & adjuvat ſeipſum. Symm.* καὶ κληρονόμος οὐκ ἔστιν αὐτῷ; & hæres non eſt ei? (*c*) Melchol ipſam Galaad.] *Theodoretus*, μελχὸμ, *quod inquit eſſe idolum filiorum Ammon: ac poteſt etiam ſignificare*, rex eorum. *In aliquo eſt*, μολχὸμ τὴν γάδ, Melchom Gad. *Vulgata*, Melchom Gad. (*d*) Rabbath.] *Apud Theodoretum & in Complut. additur*, υἱῶν ἀμμὼν, *& in vulgata*, filiorum Ammon. (*e*) Gai.] *Vulgata*, Hai. *In aliquo eſt*, ἰσχὺς γαΐ, *apud Theodoretum*, ἰσχύς σου, fortitudo tua. (*f*) Et plangite] *In quibuſdam antecedit*, καὶ ἐπιληψεύσασθε, (*aut*, ἐπιληπτεύεσθε, *ut Complut.*) & quaſi epileptici æſtuate: *in aliis vero non hæc antecedunt ſed ſequuntur iſta*, καὶ διαδράμετε διὰ τῶν φραγμῶν, *quod in vulgata*, & circuite per ſepes. *Theodoretus videtur habuiſſe*, τειχῶν, & diſcurrite per muros. (*g*) Exultatis in campis Enacim.] *In aliquo eſt tantum*, ἀγαλλιάσῃ ἐν τοῖς πεδίοις, gloriaberis in campis. *In Compl. tantum*, ἀγαλλιάσῃ ἐν ἐμακεὶμ, *quod ſignificat*, vallibus: *quare*, πεδίοις, *&* ἐμακεὶμ, *videri poſſunt ex duabus eſſe editionibus. Apud Theodoreti vero interpretem* (*nam in noſtris græcis codicibus non eſt*) *ſequitur*, effluxerunt campi tui, *quemadmodum in vulgata*, defluxit vallis tua. (*h*) Theſauris.] *In quibuſdam additur*, αὐτῆς, tuis, *vel*, ſuis, *ſi dicamus*, quæ confidebat. (*i*) Ipſi Cedar.] *Hæc uſque ad* Damaſco, *in vulgata, & libris cum ea convenientibus ſunt in eodem cap.* 49. *a verſu* 28. *uſque ad* 34. (*k*) Reginæ aulæ.] *Sic etiam Theodoretus, & rationem affert, cur Cedar vocetur reginæ aulæ. In Compl. eſt*, καὶ τῇ βασιλίσσῃ, & reginæ aulæ, *in vulgata*, & ad regna Aſer. (*l*) Implete.] πλήσατε. *Sed videtur poſitum pro*, πλήξατε, *quod eſt in aliquo, id eſt*, percutite. (*m*) Cedem.] *Theodoretus,* (*quantum refert Scholiaſtes,*) Cæteri, ἀνατολῶν, Orientis, *quod eſt interpretatio illius. In commentariis Theodoreti hoc non habetur, ſed tantum, Cedma quoque fuiſſe filium Iſmaelis, ut Cedar.* (*n*) Non feræ.] *Iſtud*, οὐ βάλανοι, (*quod ſatis nove hac notione videtur dictum*) *habetur etiam apud Theodoretum: a Compl. abeſt.* (*o*) Attonſos.] *Olympiodorus.* Alii libri habent, κεκαρμένους, *pro*, συγκεχυμένους, confuſos. (*p*) Ex omni termino.] *Sive*, confinio, *ut vulgata. Aquila*, ἐκ παντὸς μέρους αὐτῶν, ex omni parte eorum: *Theodotion*, ἐκ πάντων μερῶν αὐτοῦ, ex omnibus partibus ejus. (*q*) Damaſco.] *Hæc uſque ad finem capitis in vulgata, & libris cum ea convenientibus in eodem cap.* 49. *proxime antecedunt ea quæ de Cedar dicta ſunt, nimirum a verſu* 23. *uſque ad verſum* 28. (*r*) Eam.] *In Compl. & magna ex parte apud Theodoretum hæc adduntur*, στένωσις, καὶ ὠδῖνες κατεῖχον αὐτὴν, ὡσεὶ ὠδίνουσαν, anguſtia, & dolores tenuerunt eam, quaſi parturientem, *ut vulgata.* (*ſ*) Reliquit.] *Sic etiam Theodoretus, ſed paulo poſt habet*, ἠγάπησε, dilexit. *In aliis eſt*, ἐγκατέλιπον, reliquerunt, *in Compl. vero*, ἐγκατέλιπεν πόλιν αἰνετὴν, κώμην ἠγαπημένην, reliquit civitatem laudibilem, villam dilectam.

CAP. XXXI.

(*a*) DOminus.] *Hoc caput in vulgata eſt caput* 48. *uſque ad verſum* 45. *itemque in libris, qui cum ea conveniunt. Apud Theodoretum quidem, & in Complut. hæc adduntur*, τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, virtutum Deus Iſrael. (*b*) Æmath, & Agath.] *In nonnullis, & apud Theodoretum*, μασιγὰθ, καὶ ἡττήθη, Maſigath, & victa eſt. *In quibuſdam, pro*, Maſigath, *eſt*, ὀχύρωμα, *aut*, κραταίωμα, munitio, fortitudo: *quod videri poteſt illius interpretatio.* (*c*) Medicamen Moab, exultatio.] *Sic etiam Theodoretus. In Complut. tantum eſt*, γαυρίαμα μωὰβ ἐν ἐσεβὼν, exultatio Moab in Eſebon. (*d*) Cogitavit.] *In multis eſt*, ἐλογίσαντο, cogitaverunt. (*e*) Excidimus.] *Alii*, δεῦτε, καὶ ἐκκόψωμεν, venite, & excidamus. (*f*) Zogoram.] *Theodoretus accipit tanquam nomen civitatis. Alii putant eſſe vocem factam ex dictione Hebraica, quæ ſignificat parvulos.* (*g*) Audiſtis.] *In aliquo eſt*, ἤκουσα, audivi. (*h*) Munitione tua.] *In multis & apud Theodoretum eſt*, ἐν ὀχυρώμασί σου, in munitionibus tuis: *in Complut. autem adjungitur*, καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς σου, & in theſauris tuis. (*i*) Non ſalvabitur.] *In quibuſdam antecedit*, καὶ πόλις, & civitas nulla ſalvabitur. (*k*) Signa.] *Affert aliqua Theodoretus ad hujus loci explicationem. Aquila*, ἄνθος, florem, *ut vulgata: Symmachus*, βλάστημα, germen. *Alii vertunt*, alam. (*l*) Unde habitator ei?] *Pro his in Compl. eſt* παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν αὐτῇ, eo quod non ſit, qui habitet in ea. *Apud Theodoretum utraque conjunguntur, hæc antecedunt, noſtra ſequuntur.* (*m*) Qui ſubtrahit.] *In Compl. & apud Theodoretum*, καὶ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων, & maledictus qui ſubtrahit. (*n*) Sternentes.] *Symmachus*, καὶ στρώσουσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐκκενώσουσι, & exhaurient eum & vaſa ejus evacuabunt. (*o*) Cornua.] *In aliquo libro eſt*, τὰ κεράσματα αὐτοῦ συντρίψουσι, pocula ejus conterent. *Origenes*, τὰ κεράσματα, ὡς ἐπ' οἴνου ῥηθέντα, ἀκύλας ἐξέδωκε, κέρατα. ὅπερ ἀρχαῖον ποτηρίου ἐτύγχανεν εἶδος. κέρασι γὰρ ἔπινον. ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι λέγειν παρέμεινεν. τὰ κεράσματα, tanquam de vino dicta, Aquila edidit, κέρατα, quod quidem antiquum poculi genus erat: cornibus enim bibebant: unde etiam remanſit conſuetudo dicendi κεράσαι, quaſi ſcilicet e cornu miſcere. *Scholion Olympiodori*, τὴν δόξαν, gloriam. (*p*) Spe ſua. Fidentes in ipſis.] *Aut*, ἑαυτοῖς, ſeipſis, *aut*, vobis ipſis, *ut aliqui, aut*, αὐτῇ, ea, *ut Theodoretus, qui non habet, illud*, ſpe ſua: *quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (*q*) Occiſionem.] *In Complut. ſequitur*, λέγει βασιλεὺς, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ, ait rex: Dominus exercituum nomen ejus, *ut vulgata.* (*r*) Movete ei.] *Eſt hebraiſmus, & valet, compatimini*

patimini ei. *In aliis eſt*, ἀυτὸν, movete eum. (*ſ*) Edite nomen.] *Nonnulli*, εἰδότες ὄνομα qui ſcitis nomen. (*t*) Sedens. Dæbon exteretur.] *In Compl eſt*, καθημένη θυγάτηρ δαιβὼν, ſedens filia Dæbon. (*u*) Pulſabit.] *Apud Theodoretum, & in Compl. eſt*, ἐπικροτήσῃ, applaudet. (*x*) Quidem] ἐν ἐμῷ, *videtur, ut alibi, dictum, pro*, καὶ μὴν, *quod eſt in aliquo. Non bene enim in Complut.* καὶ ὑμῖν. (*y*) Eum.] *Apud Theodoretum ſequitur*, Propter ipſum migrabis : *quod aliqua ex parte reſpondet vulgatæ.* (*z*) Non quod ſatis ei erat, non ſic fecit.] *Theodoretus*, Non juxta ſufficientiam ejus, (*id eſt, opinionem, quam de ſeipſo habebat*) ſic & brachia ejus. Non ita fecit. (*a*) Viros.] *Apud Theodoretum additur*, τῶν τειχέων, murorum. (*aa*) Tonſos ſqualoris.] Κειρόμενος αὐχμοῦ. *Theodoretus*, Syrus, κεφαλαὶ αὐτῶν ξυρημέναι, καὶ οἱ πώγωνες αὐτῶν ἐξυρημένοι, capita eorum raſa, & barbæ eorum raſæ. *In Compl. ſunt dictiones hebraicæ*, κιὼρ ἀρὰς, *quæ in vulgata exponuntur*, muri fictilis : *alii putant locorum eſſe nomina.* (*bb*) Aſerema.] *Nonnulli, aliquá. Compl.* Σαβαμὰ, Sabama, *ut vulgata.* (*cc*) Corraſum eſt.] *Aut*, ablatum. *Vide quæ notata ſunt cap.* 22. *Compl.* Συνελήφθη, contractum eſt. (*dd*) Hæde.] ἀιδέ. *Videtur omnino veſtigium dictionis hebraicæ, quæ in Compl. eſt*, αἰδὲδ, *& in vulgata exponitur*, celeuma. *Theodoretus habet*, οὐδὲν, quicquam, *& hæc affert* : Hoc Syrus ita eſt interpretatus, οὐκ ἔτι οἱ ληνοβατοῦντες κελεύσουσι λέγοντες ἰὰ, ἰὰ, non ultra calcantes torcular inclamabunt dicentes, Eia, eia : *eadem veritas eſt paulo inferius.* (*ee*) Uſque Ætham civitatis ipſorum.] *In cæteris eſt*, ἕως ἐλεαλὴ, καὶ ἕως ἴασσα, ἕως ἐτὰθ αἱ πόλεις αὐτῶν, uſque Eleale, & uſque Jaſſa, uſque Etath civitates ipſorum. *A Compl. abſunt iſta*, uſque Etath civitates ipſorum. (*ff*) Et Angeliam Salaſia.] καὶ ἀγγελίαν σαλασία. *Quamvis illud*, ἀγγελίαν, *videatur inflexum ad normam græcam, atque ideo ſignificare poſſit, nuncium; ſunt tamen veſtigia dictionum hebraicarum, quæ in vulgata exponuntur*, vitulam conternantem. *In Compl. paulo aliter ſcribuntur*, καὶ ἐγγελὰ σελισία. (*gg*) Ejus.] *Ita etiam Compl. In aliis ſequitur*, ὅλως κοπετὸς, univerſis planctus. *Theodoretus non habet*, ὅλως. (*hh*) Dominus.] *In cæteris hæc adjunguntur*, ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει, καὶ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ μωάβ. Ecce quaſi aquila impetum faciet, & expandet manus ſuas ſuper Moab. *Complut.* ὡς ἀετὸς πετάσεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ εἰς μωάβ, ſicut Aquila, volabit, & extendet alas ſuas ſuper Moab. *Theodoretus priorem partem habet, ut cæteri; poſteriorem, ut Complut.* (*ii*) Sunt.] *In aliis hæc ſequuntur, quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto*, καὶ ἔσται ἡ καρδία μωάβ, (*Ita etiam Theodoretus, at Complut.* δυναστῶν μωάβ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης, & erit cor ipſius Moab (*al.* potentium Moab) in die illa, quaſi cor mulieris parturientis. (*kk*) Qui ſedes Moab.] *Subintelligenda eſt præpoſitio, quæ in aliis exprimitur*, ἐπὶ μωὰβ, in Moab. *Ita etiam cap. ſequenti*, καθημένους τὴν γῆν. (*ll*) Ejus.] *In Complut. hæc ſubjunguntur, magna ex parte etiam a Theodoreto allata*, λέγει κύριος, ἐν σκιᾷ ἐσεβὼν ἔστησαν ἀπὸ δυνάμεως φυγόντες, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἀπὸ ἐσεβὼν, καὶ φλὸξ ἀπὸ μέσου σηὼν, καὶ κατέφαγεν τὸ κλίτος μωάβ, καὶ τὴν κορυφὴν υἱῶν σαὼν. οὐαί σοι μωάβ, ἀπώλετο ὁ λαὸς χαμὼς, ὅτι ἔλαβον τοὺς υἱούς σου, καὶ τὰς θυγατέρας σου εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ ἐπιστρέψω αἰχμαλωσίαν τοῦ μωάβ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. λέγει κύριος, ἕως τούτου τὸ κρίμα τοῦ μωάβ, Ait Dominus, In umbra Eſebon ſteterunt ab exercitu fugientes : quia ignis egreſſus eſt de Eſebon, & flamma de medio Seon, & devoravit latus Moab, & verticem filiorum Saon. Væ tibi Moab, periit populus Camos : quia comprehenderunt filios tuos, & filias tuas in captivitatem. Et convertam captivitatem Moab in noviſſimis diebus, ait Dominus. Hucuſque judicium Moab.

CAP. XXXII.

(*a*) SIC.] *Hoc caput in vulgata eſt* 25. *a verſu* 15. *ad finem uſque capitis, itemque in libris cum ea convenientibus.* (*b*) Sibilum.] *In Complut. & apud Theodoretum additur*, καὶ εἰς κατάραν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, & in maledictionem, ſicut dies hæc. (*c*) Miſtitiis.] *Ita enim S. Hier. ex lxx. In Compl. autem, & apud Theodoretum (licet fortaſſe non eodem prorſus loco) additur*, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς οὔς, & cunctis regibus terræ Hus : *quem verſiculum inquit S. Hier. in lxx. non haberi, & Theodotionem pro Hus interpretatum eſſe, inſulam.* (*d*) Qui trans mare.] *Victor*: οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, τῆς νήσου ἐξέδωκαν, Cæteri interpretes ediderunt, τῆς νήσου, inſulæ : *ſed in Hebræo, & vulgata, eſt utrumque.* (*e*) Rhos.] *In Compl. & apud Theodoretum* βοὺζ, *& vulgata*, Buz : *& inquit Theodoretus eſſe Perſicam gentem.* (*f*) Suam] *In iiſdem ſequitur*, καὶ πάντας τοὺς βασιλέας ἀραβίας, & cunctis regibus Arabiæ : *quæ negat S. Hier. in lxx eſſe.* (*g*) Deſerto.] *In iiſdem additur*, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ζαμβρὶ, & cunctis regibus Zamri, *ut S. Hier. in ſua : quæ tamen teſtatur in lxx non eſſe.* (*h*) Perſarum.] *In Compl. eſt*, μήδων, Medorum, *ut vulgata. Apud Theodoretum eſt*, Medorum, ac Perſarum. (*i*) Terræ.] *In iiſdem additur*, καὶ βασιλεὺς σησὰχ πίεται μετ' αὐτούς, & rex Seſach bibet poſt eos, *ut S. Hier. in ſua : qui tamen teſtatur hoc in lxx non eſſe.* (*k*) Et vos munditia non mundabimini.] *Complut.* καὶ ὑμεῖς καθαρισμῷ οὐ μὴ καθαρισθῆτε, οὐ καθαρισθήσεσθε. *Sed ex Theodoreto, & S. Hieronymo, videtur potius legendum*, καὶ ὑμεῖς καθαρισμῷ, (*aut*, καθάρσει) καθαρισθήσεσθε; οὐ μὴ καθαρισθῆτε. *Ita S. Hier. ex lxx.* & vos munditia mundi eritis? non eritis mundi. (*l*) Illi autem.] οἱ δέ. *Sic videntur habuiſſe allegorici interpretes, quorum explanationem refert S. Hier. Sed etiam hoc loco putamus fuiſſe veterem dictionem hebraicam, quæ capite ſuperiore ſcripta eſt*, ἀιδέ, *aut*, ἀιδὲδ, *& in vulgata hic etiam vertitur celeuma : pro quo S. Hier. inquit Symmachum dixiſſe*, κατάληγμα, *Aquilam*, ἰασμὸν, (*ſed fortaſſe ſubeſt mendum aliquod in iſtis verbis;*) *& putat ſignificari lugubre carmen. Theodoretus habet*, καὶ οἱ δὲ, ὥσπερ οἱ ληνοβατοῦντες ἀποκριθήσονται, ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, Illi autem, quaſi vinitores, reſpondebunt ſuper omnes habitatores terræ. *Deinde quaſi ex alio principio*, ἥκει ὄλεθρος. *Interpres Theodoreti aliter videtur habuiſſe.* (*m*) Non defodientur.] *Plura non videtur habuiſſe Theodoretus. In Complut. hæc antecedunt*, οὐ μὴ θρηνηθήσονται, καὶ οὐ μὴ συναχθήσονται, καὶ οὐ μὴ κατορυγῶσιν, *quod vulgata*, non plangentur, & non colligentur, neque ſepelientur. (*n*) Ululat.] *Notat Sanctus Hieronymus, hoc tantum loco, & ſequenti, lxx uſos eſſe dictione, quæ alibi ſolet ſignificare jubilum. Sed de hic alibi notatum eſt.* (*o*) Reſidua.] κατάλοιπα. *Si eſſet*, καταλύματα, habitacula : *reſponderet hebræo. In aliis, & apud Theodoretum eſt*, καλὰ, *& apud Sanctum Hieronymum, ut videtur, ex lxx*, ſpecioſa. *Quod autem in noſtra paulo poſt legitur*, κατάλειμμα, *erratum Typographi eſt, & reponendum*, κατάλυμα.

CAP. XXXIII.

(*a*) IN principio.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap.* 26. (*b*) Portæ novæ.] *Cæteri*, πύλης κυρίου τῆς καινῆς, portæ Domini novæ, *ut vulgata.* (*c*) In inviam.] *In cæteris*, ὡς (*aut*, εἰς) ὀπωροφυλάκιον, quaſi pomorum cuſtodia, *ut Mich. cap.* 3. (*d*) Quia timuerunt Dominum, & quia.] *Iſtud*, ὅτι, *utroque loco abeſt a Compl.* (*e*) Urias.] *In eadem additur*, καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔφυγε, & timuit, & fugit. (*f*) Ægyptum.] *In eadem ſubjungitur*, ἐλιακεὶμ υἱὸν ἀχβὼρ, καὶ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν αἴγυπτον, Eliacim filium Achobor, & viros cum eo in Ægyptum. *quæ negat S. Hier. in lxx haberi.*

CAP. XXXIV.

(*a*) SIC dixit] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput* 27. *In Complut. autem, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας ἰωακὶμ υἱοῦ ἰωσίου βασιλέως ἰούδα, ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. In principio regni Ioacim filii Joſiæ regis Juda, factum eſt verbum hoc ad Hieremiam a Domino dicens : *quæ negat Sanctus Hieronymus, eſſe in lxx.* (*b*) Catenas.] κλοιοὺς, *quod interdum torques, interdum numellas ſignificat : & Sanctus Hieronymus inquit ſermone vulgari vocari boias.* (*c*) In occurſu ſuo] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata noſtra. Schol. ex anonymo.* Iſtud, εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, obelo quidem notatum eſt; ſed hoc viſum eſt ſignificare, εἰς πρεσβείαν αὐτῶν, ad legationem ſuam. (*d*) Quia ego feci terram.] *Illud* ὅτι, *abeſt a Theodoreto, & Complut. In iiſdem vero hæc adduntur*, καὶ τοὺς ἀνθρώπους, (*Theodoretus*, οὐρανοὺς, *ſed videtur erratum*,) καὶ τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς, & homines, & jumenta quæ ſuper faciem terræ. (*e*) Brachio.] ἐπιχείρῳ, *quod in cæteris*, βραχίονι. (*f*) Ad ſerviendum ei.] *Apud Theodoretum*, ἐν χειρὶ ναβουχοδονόσορ βασιλέως τοῦ βαβυλῶνος, δούλου μου, in manu Nabuchodonoſor regis Babylonis ſervi mei. (*g*) Et gens, & regnum, quicunque non injecerint.] *In Compl. eſt*, καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τῷ υἱῷ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν τῆς γῆς αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ. καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ ἔθνη πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ τὸ ἔθνος, καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ τοῦ βαβυλῶνος, καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἐμβάλωσιν, & filio ejus, & filio filii ejus, donec veniat tempus terræ ejus, & ipſius. Et ſervient ei gentes multæ, & reges magni. Gens autem, & regnum, quicunque non ſervierint Nabuchodonoſor regi Babylonis, & quicunque non injecerint, *&c. quæ reſpondent vulgatæ, & pleraque referuntur a Theodoreto. Sed Sanctus Hieronymus negat haberi in lxx.* (*h*) Gladio.] *In Complut. additur*, καὶ ἐν λοιμῷ, & in peſte : *vulgata*, & fame, & peſte. (*i*) Veſtra.] *In Complut. adjungitur*, καὶ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε, & ut ejiciam vos, & peribitis. (*k*) Veſtrum.] *In Complut. hæc ſequuntur*, ὑπὸ ζυγῷ τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσασθε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε. ἵνα τί ἀποθνήξεσθε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε κύριος κατὰ τοῦ ἔθνους, ὃ οὐκ ἐδούλευσεν τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος; μὴ ἀκούσητε τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν, μὴ δουλεύητε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα, *&c.* Sub jugo regis Babylonis : & operabimini ei, & populo ejus, & vivite. Quare moriemini tu, & populus tuus in gladio, & in fame, & in peſte, ſicut loquutus eſt Dominus contra gentem, quæ non ſervierit regi Babylonis? Nolite audire verba prophetarum dicentium vobis; Nolite ſervire regi Babylonis : *quæ teſtatur Sanctus Hieronymus in lxx non haberi.* (*l*) Vobis, & omni populo huic, & ſacerdotibus.] *In Complut. eſt*, καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ τῷ λαῷ τούτῳ, *quod in vulgata*, & ad ſacerdotes, & ad populum iſtum. (*m*) Babylone.] *In Complut. additur*, νῦν ταχέως, nunc cito : *quod negat Sanctus Hieronymus eſſe in lxx.* (*n*) Non miſi eos.] *Pro his in Complut. eſt*, μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τοῦ βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε ἵνα τί ἔσται αὕτη ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν; Nolite audire eos, ſed ſervite regi Babylonis, & vivite. Quare erit hæc civitas in deſolationem? *quæ item in lxx non eſſe teſtatur Sanctus Hieronymus.* (*o*) Occurrant mihi, quia ſic dixit Dominus.] *Pro his uſque in finem, quæ ſola poſuiſſe lxx ſenſum magis, quam verba ſpectantes, dicit Sanctus Hieronymus, iſta habentur in Complut.* ἀπαντησάτωσάν μοι, ἵνα μὴ εἰσενεχθήσωνται τὰ σκεύη τὰ καταλειφθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἰούδα καὶ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα. ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος περὶ τῶν στύλων, καὶ περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ τῶν μεχωνὼθ, καὶ πρὸς τὰ ἐπίλοιπα σκευῶν τὰ καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὧν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν ἰεχονίαν υἱὸν ἰωακὶμ βασιλέως ἰούδα ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰούδα, καὶ ἱερουσαλήμ. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ περὶ τῶν σκευῶν τῶν καταλειφθέντων ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως ἰούδα, καὶ ἱερουσαλήμ. εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσονται, καὶ ἐκεῖ ἔσονται ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, καὶ ἀνάξω αὐτὰ καὶ ἀναστρέψω αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον, Occurrant mihi, ut non inferantur vaſa, quæ derelicta fuerant in domo Domini, & in domo regis Juda, & Hieruſalem, in Babylonem. Quia ſic dixit Dominus de columnis, & de mari, & de Mechonoth, & ad reliqua vaſorum, quæ remanſerunt in civitate hac, quæ non tulit rex Babylonis, quando tranſtulit Jechoniam filium Joacim regem Juda a Hieruſalem in Babylonem, & omnes principes Juda, & Hieruſalem. Quia hæc dicit Dominus exercituum, Deus Iſrael de vaſis, quæ derelicta ſunt in domo Domini & in domo regis Juda, & Hieruſalem : In Babylonem intrabunt, & ibi erunt uſque ad diem viſitationis ipſorum : & reducam ea, & redire faciam ea in locum iſtum. *Theodoretus hæc omnia videtur habuiſſe, & priora verba ita refert*, ἀπαντησάτωσαν κυρίῳ τῶν δυνάμεων, occurrant Domino exercituum, (*ut vulgata*) *& explicat*, impediant,

& vincant prædictiones divinas : *habet etiam*, ἐν ἱερουσαλὴμ, in Hieruſalem, *ut vulgata.*

CAP. XXXV.

(a) ET factum eſt.] *Hoc caput in vulgata, & libris convenientibus cum ea, eſt 28.* (b) Dominus.] *Apud Theodoretum, & in Complut. adjungitur, ut alibi ſæpe,* τῶν δυνάμεων, ὁ θεὸς ἰσραὴλ, exercituum, Deus Iſrael, *itemque paulo inferius.* (c) Domini.] *In aliquibus, & apud Theodoretum eſt,* τοῦτον, *& vulgata*, hoc. (d) Bellum.] *Apud Theodoretum videtur addi,* εἰς θλῖψιν, καὶ εἰς θάνατον, in tribulationem, & in mortem. *In Complut. autem eſt,* περὶ πολέμου, καὶ περὶ θλίψεως, καὶ περὶ λοιμοῦ, de prælio, & de afflictione, & de peſte. *Vulgata hoc poſtremum habet*, de fame. (e) Babylonis.] *In Compl. additur, quod etiam agnoſcit Theodoretus,* δύο ἔτη ἡμερῶν, duobus annis dierum : *quod negat S. Hier. lxx tranſtuliſſe.* (f) Babylonis.] *In Compl. adjungitur,* τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καίγε τὰ κτήνη τῆς γῆς ἔδωκα αὐτῷ, ut ſerviant ei ; inſuper & beſtias terræ dedi ei : *quæ item notat S. Hier. in lxx non haberi.* (g) Morieris.] *In Compl. ſequitur,* ὅτι κατὰ κυρίου ἐλάλησας, quia adverſus Dominum loquutus es : *quæ S. Hier. negat eſſe in lxx. Theodoretus habet,* ὅτι ἔκκλισιν ἐλάλησας πρὸς τὸν κύριον, quia defectionem adverſus Dominum loquutus es : *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XXXVI.

(a) ET hæc.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 29.* (b) Epiſtolam in Babylonem tranſmigrationi.] *Hæc abſunt a Compl. & a vulg. Librum, & epiſtolam, eſſe diverſas interpretationes, & epiſtolam fortaſſe dictam eſſe a lxx, videtur innuere S. Hier. cum inquit,* Hæc epiſtola, imo libellus. (c) Populum.] *In Compl. additur,* ὃν ἀπῴκισε ναβουχοδονόσορ ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα, quem traduxerat Nabuchodonoſor de Hieruſalem in Babylonem. *Sed teſtatur S. Hier. in hoc capite & ſingulos verſus, & pauca interdum verba eſſe omiſſa, quæ ipſe tædio victus noluerit annotare.* (d) Viris.] *In eadem ſequitur,* καὶ τέξονται υἱοὺς, καὶ θυγατέρας, & parient filios, & filias. (e) Ad pacem.] *Abeſt a nonnullis illud,* εἰς. (f) Quia quæretis.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum,* ὅταν γὰρ ζητήσητέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν, Nam cum exquiſieritis me in toto corde veſtro, apparebo vobis. (g) Babylone.] *In Complutenſi hæc ſubjunguntur,* οὕτω λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου δαυὶδ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, οἳ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθ' ὑμῶν εἰς αἰχμαλωσίαν. οὕτω λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν, καὶ λιμὸν, καὶ λοιμὸν, καὶ θήσω αὐτοὺς, ὡς σῦκα πονηρὰ, ἃ οὐκ ἐδεσθῆναι δύνανται ὑπὸ τῆς πονηρίας. καὶ διώξω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ, καὶ λιμῷ, καὶ λοιμῷ, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, καὶ εἰς κατάραν, καὶ εἰς ἀπορίαν, καὶ εἰς συρισμὸν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν, πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς. διότι οὐκ ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου, λέγει κύριος, ἃ ἀπέσταλκα πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὀρθρίζων, καὶ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ ἠκούσατε, λέγει κύριος, ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου πᾶσα ἡ μετοικεσία, ἣν ἀπέσταλκα ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα. Sic dicit Dominus ad regem, qui ſedet ſuper ſolium David, & ad omnem populum habitatorem urbis hujus, & ad fratres veſtros, qui non ſunt egreſſi vobiſcum in captivitatem : Sic dicit Dominus virtutum, Ecce ego mittam in eos gladium, & famem, & peſtem : & ponam eos, quaſi ficus malas, quæ comedi non poſſunt præ malitia. Et perſequar eos in gladio, & fame, & peſte. Et dabo eos in vexationem in omnibus regnis terræ, & in maledictionem, & in penuriam, & in ſibilum, & in opprobrium cunctis gentibus, ad quos ego ejicio eos : eo quod non audierunt verba mea, dicit Dominus, quæ miſi ad eos per ſervos meos prophetas, diluculo conſurgens, & mittens : & non audiſti, dicit Dominus. Vos ergo audite verba Domini omnis tranſmigratio, quam emiſi de Hieruſalem in Babylonem. *Quæ magna ex parte agnoſcuntur etiam a Theodoreto, licet aliqua cum varietate : nam inter cæteras, pro,* ficus malas, *habet,* τὰ σῦκα σουαρεὶμ, ficus Suarim, *quod S. Hier. tribuit Theodotioni, quamvis depravate ſcribi dicat,* Sudrim. *Cæterum totam hanc partem, ac præterea etiam illa, quæ in Compl. antecedunt, in noſtra autem ſunt ſola,* Quia dixiſtis : conſtituit nobis Dominus prophetas in Babylone ; *una cum multis quæ in vulgata antecedunt, teſtatur S. Hier. abfuiſſe a lxx.* (h) Iſrael.] *Sic etiam Theodor. & S. Hier. ex hebræo. In cæteris libris eſt,* ἐν ἱερουσαλὴμ, in Hieruſalem. (i) Teſtis.] *Nonnulli codices, & Theodoretus,* ὁ γνώστης καὶ μάρτυς, cognitor, & teſtis. (k) Non miſi te nomine meo.] *In alio Vaticano hæc ita ſunt poſita,* τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, λέγων, ἀνθ' ὧν σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαόν μου τὸν ἐν ἱερουσαλὴμ [οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου] πρὸς (*Complut.* καὶ πρὸς) σοφονίαν υἱὸν μαασίου τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων, κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα. Hæc dicit Dominus virtutum Deus Iſrael, dicens, pro eo, quod tu miſiſti in nomine meo libellos ad omnem populum meum, qui in Hieruſalem [non miſi te nomine meo] & ad Sophoniam filium Maaſiæ ſacerdotem, & ad omnes ſacerdotes, dicens: Dominus dedit, &c. *Quæ eodem fere modo ſunt in Compl. & reſpondent Theodoreto, atque Hebræo, ſi demantur illa quæ virgulis incluſimus : quæ inquit S. Hieron. lxx addidiſſe de ſuo, cætera autem omiſiſſe. Quare in noſtra eſt pura editio lxx. in iſta autem alterius Vaticani lectione in aliam interpretationem eſt intruſa etiam interpretatio lxx.* (l) Dic.] *Alius Vaticanus, ut diximus, habet,* λέγων, dicens. *Compl.* εἰπεῖν, ad dicendum. S. *Hieron. nihil ponit ; quare fortaſſe licet ſuſpicari, lxx hunc locum ſic poſuiſſe,* non miſi te nomine meo ad Sophoniam filium Maaſiæ ſacerdotem : Dominus dedit, &c. *Ita enim idem fere ſenſus eliceretur.* (m) Cataractam.] *Theodor. habet,* εἰς τὸ ἀπόκλεισμα σινὼχ, καὶ εἰς τὸν καταῤῥάκτην, in clauſuram Sinoch, & cataractam. *Addit autem, Syrum pro Sinoch dixiſſe,* εἱρκτὴν, carcerem. *Sanctus Hieron. notat Aquilam fuiſſe, qui retinuerit verbum hebraicum, Symmachum vero dixiſſe,* μόχλον, vectem. (n) Simul contumeliis affeciſtis.] *In pleriſque, & apud Theodoretum eſt,* διὰ τί οὐκ ἐπετιμήσατε ἱερεμίᾳ ; cur non increpaſtis Hieremiam ? (o) Non propter hoc miſit.] *Abſunt ab aliis : & videntur redundare.* (p) Vos.] *Aliqui,* ἡμᾶς, nos, *ut vulgata.* (q) Ælamitem.] *Nonnulli,* νεελαμίτην, Neælamitem, *ut fere vulgata, & hic & paulo ſuperius.* (r) Non videbunt.] *Pro his, quæ ab aliquo etiam alio abſunt, in Compl eſt,* λέγει κύριος. ὅτι ἀποστασίαν ἐλάλησεν κατὰ τοῦ κυρίου, ait Dominus : quia prævaricationem loquutus eſt contra Dominum.

CAP. XXXVII.

(a) ET de timore in quo detinebunt lumbum, & ſalutem ?] *Abſunt hæc a Complut. & a vulgata, ubi hoc eſt, caput 30. A Theodoreto autem videtur tantum abeſſe illud,* & ſalutem. (b) Ejus ?] *In Complut. & apud Theodoretum additur,* ὡς τικτούσης, quaſi parientis, *ut vulgata.* (c) Quia.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. additur,* οὐαὶ ὅτι, Væ, quia, *ut vulgata.* (d) Eis.] *In Complut. hæc ſubjunguntur, quæ agnoſcuntur etiam apud Theodoretum ;* σὺ δὲ μὴ φοβοῦ δοῦλέ μου ἰακὼβ, λέγει κύριος, οὐδὲ μὴ πτοηθῇς ἰσραήλ. ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώζω σε ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν. καὶ ἀποστραφήσεται ἰακὼβ, καὶ ἀναπαύσει, καὶ περισσεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ οὐκ ἔσται ὁ φοβῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμὶ, λέγει κύριος, τοῦ σώζειν σε. ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, ἐν οἷς διέσπειρά σε. σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω εἰς συντέλειαν, ἀλλὰ παιδεύσω σε ἐν κρίσει, καὶ καθαρίζων οὐ καθαριῶ σε. Tu autem ne timeas ſerve meus Jacob, ait Dominus, neque paveas Iſrael : quia ecce ego ſalvabo te de terra longinqua, & ſemen tuum de terra captivitatis eorum. Et revertetur Jacob, & quieſcet, & cunctis affluet bonis, & non erit, quem formidet : quoniam tecum ſum, ait Dominus, ut ſalvem te. Faciam enim conſummationem in cunctis gentibus, in quibus diſperſi te : te autem non faciam in conſummationem : ſed caſtigabo te in judicio, & mundans non mundabo te. *Quæ poſtrema verba S. Hieron. refert ex Symmacho, ſicut ex Aquila,* nequaquam innocentem faciam. *Quare pro illis apud Theodor. eſt,* ἀθῳῶν οὐκ ἀθῳώσω. *Sed totam hanc pericopen S. Hieron. teſtatur in lxx non haberi, ſed in pleriſque codicibus vulgatæ tunc editionis ſub aſteriſcis de Theodotionis editione additam eſſe.* (e) Suſcitavi.] *Apud Theodoretum eſt,* βίαιον τὸ σύντριμμά σου, violenta contritio tua. (f) Interrogabunt.] *Id eſt,* quærent : *& reſpondet vulgata. Apud Theodoretum ſequitur,* περὶ σοῦ, de te. *In pleriſque vero,* τὰ εἰς εἰρήνην σου, quæ ad pacem tuam. (g) Tua.] *In Compl. & magna ex parte apud Theodoretum, hæc ſubjunguntur,* τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματί σου ; ἀνίατος ὁ πόνος σου διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου, καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου τῶν σκληρῶν ἐποίησά σοι ταῦτα. Quid clamas ſuper contritione tua ? Inſanabilis eſt dolor tuus propter multitudinem iniquitatis tuæ : & propter dura peccata tua feci hæc tibi : *ut vulgata noſtra. Sed & hanc partem teſtatur S. Hieron. in lxx non haberi, uſque ad illud,* iniquitatis tuæ. *Theodoretus, pro,* ἀνίατος ὁ πόνος σου, *habet,* βίαιον τὸ ἄλγος σου, violentus eſt dolor tuus. (h) Carnem ſuam omnem comedent.] *Pro his in Compl. eſt,* εἰς αἰχμαλωσίαν ἥξουσιν, in captivitatem venient. (i) Multiplicata.] *Theodoretus habet,* ὅτι ἴσχυσαν, quia prævaluerunt : *& videtur ea omnia quæ virgulis incluſimus, habuiſſe ante illa,* Propterea omnes qui comedunt : *& ex verbis S. Hieronymi licet ſuſpicari aliquid eſſe admiſtum ex aliis interpretationibus.* (k) Qui vaſtant te.] *Plerique,* οἱ διαφοβοῦντές σε εἰς διαφόβημα, qui terrent te in terrorem. (l) Obducam.] ἀνάξω, *quaſi aſcendere faciam, ut hebræus, & optime convenit plagæ, quæ adducenda eſt ad cutem, & ita codices noſtri Theodoreti. Interpres videtur habuiſſe,* ἀνοίξω, aperiam. (m) Venatio veſtra eſt.] *Theodoretus,* ἡμῶν, noſtra. *In Compl. pro his eſt tantum,* Sion, *ut vulgata. Theodoretus autem habet utrumque.* (n) Populus.] *In quibuſdam,* καὶ ὁ ναὸς, & templum, *ut etiam Theodoretus, & vulgata.* (o) Teſtimonia.] *Theodoretus,* τὰ μαρτύρια ; Syrus interpretatus eſt ſynagogas. (p) Ejus.] *In nonnullis, & apud Theodoretum,* αὐτῶν, ipſis.

CAP. XXXVIII.

(a) IN tempore.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 31.* (b) Inveni calidum.] *Theodoretus*, Hebræus, & Syrus, τὸ θερμὸν, edidit, οἰκτιρμὸν, miſerationem. *Et oſtendit quomodo idem ſenſus elici poſſit ex dictione Græca. Illud* εὗρον, *fortaſſe poſſet etiam verti,* invenerunt ; *ut referretur ad populum, quemadmodum in vulg. Schol. ex Symmacho,* εὑρίσκω χάριν ἐν ἐρήμῳ, λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας, πορευόμενον ἀναπαῦσαι τὸν ἰσραήλ, invenio gratiam in deſerto, populum ſalvatum e gladio euntem requieſcere, ipſum Iſrael. *Sed & Aquilam, & Theodotionem dixiſſe,* χάριν, *teſtatur S. Hier.* (c) Apparuit ei.] *Sic videtur legiſſe S. Hier. apud lxx. In cæteris libris eſt,* ὀφθήσεται, apparebit. (d) Quoniam.] *Nonnulli,* ἔτι, adhuc. (e) Iſrael.] *Sic etiam vulgata. Alii,* Hieruſalem. (f) Quia plantaſtis.] *In quibuſdam,* ἔτι φυτεύσετε, adhuc plantabitis. *Compl.* ἔτι φυτεύσατε, adhuc plantate. (g) Veſtrum.] *Theodor.* ἡμῶν, noſtrum. (h) In ſolennitate Phaſec : & generabit filiorum turbam multam.] *Hæc in ſolis lxx eſſe inquit S. Hier. pro quibus in Hebr. legantur hæc,* inter quos erunt cæcus, & claudus, &c. *Apud Theodor. vero utraque conjunguntur.* (i) Gaudium.] *In Compl. additur,* καὶ παρακληθήσομαι αὐτοὺς, & conſolabor eos, *ut vulg.* (k) Lamentationis.] *In quibuſdã eſt,* θρήνου, καὶ κλαυθμοῦ, καὶ ὀδυρμοῦ ῥαχὴλ ἀποκλαιομένης τοὺς υἱοὺς, *aut,* ἐπὶ τοὺς, *& apud S. Hier. ex lxx,* lamentatio, & fletus, & luctus Rachel plorantis filios ſuos ; *& in aliquo,* ἀποκλαιομένη, plorans. (l) Conquieſcere.] *Sic apud S. Hier. cæteri* παρακληθῆναι conſolari. (m) Stabile filiis tuis.] *Pro his in Compl. eſt,* καὶ ἔσται ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέγει κύριος, καὶ ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ (*Theodoretus addit,* αὐτῶν, *interpres,* σοῦ) εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν, & erit ſpes noviſſimis tuis, ait Dominus : & revertentur filii ad terminos ſuos, *ut fere vulg.* (n) Sum caſtigatus.] *Apud Theodoretum additur negatio.* (o) Cognovi.] *Apud Theodoreti interpretem additur,* percuſſi femur meum : *ſed hæc,* & ingemui, *duas eſſe interpretationes liquet ex S. Hieronymo.* (p) Tibi.] *In aliquo eſt,* σε, te : *& ſic legit S. Hier. apud lxx.* (q) Sion.] *Sic habebat vulgata editio tempore S. Hieronymi. Credibile autem eſt lxx poſuiſſe dictionem hebraicam Sionim, quam habet Theodoretus, pro qua inquit Syrum interpretatum eſſe,* σημεῖα, ſigna, *& S. Hier. Aquilam & Symmachum,* ſpeculatores, *&,* ſpeculas. *Quare Compl.* στῆσον σεαυτῇ ἐπισκόπους, ſtatue tibi ſpeculatores. (r) Converteris filia deſpecta.] *Sic S. Hier. ex lxx. Poſſet tamen etiam verti,* averteris filia inhonorata ? *Compl. habet,* ἀπεγνωσμένη, deſperata. (ſ) Dominus ſalutem.] *Th.* σε κύριος εἰς σωτηρίαν, εἰς καταφύτευσιν καινὴν, te Dominus in ſalutem, in plantationem novam. *S. Hier. ex lxx,* te Dominus ſalute : *ex Theodotione autem :* Creavit Dominus ſalutem novam : in ſalute circuibit homo : *quem inquit vulgatæ tunc editioni conſentire, Aq. vero & Sym. ſuæ.* (t) In urbibus Juda, & in omni terra.] *In quibuſdam eſt,* ἐν τῇ ἰούδα, (*aut,* ἐν γῇ ἰουδαίᾳ) καὶ ἐν πάσῃ πόλει αὐτοῦ. *Et S. Hier. ex lxx,* In terra Judæa & in omni civitate ejus. (u) Non reprobabo.] *Sic etiam S. Hieron. ex lxx. & Origenes :* Illud, οὐκ, apud cæteros interpretes non eſt, ſed apud lxx, *Theodoretum,* *Theodoretus quidem non habet; apud quem etiam, ut in Compl. & apud S. Hieronymum, tota iſta pericopa,* ſi elevatum, *uſque ad,* quæ fecerunt, *ponitur poſt verba illa,* cunctis diebus. (*) A turri.] *Theodoretus,* ἀνανιὴλ ἕως τῆς πύλης τῆς γωνίας, ab Ananiel uſque ad portam anguli: *pro quo inquit Syrum dixiſſe,* ἀπὸ πύργου τῆς γωνίας ἀνανεὴλ, a turre anguli Ananiel. (*x*) Dimenſio.] διαμέτρησις, *quaſi norma menſuræ: pro quo S. Hier. inquit Symmachum dixiſſe funiculum. Apud Theodoretum eſt,* τὸ σχοινίον τῆς διαμετρήσεως, funiculus dimenſionis. (*y*) Eos.] *Sic etiam Theodoretus. In aliquo,* αὐτῆς, eam, *ut vulgata.* (*z*) Et omnes Aſaremoth.] *In Compl. & apud Theodoretum eſt,* ϗ πᾶσαν φάραγγα φαγαρεὶμ, ϗ σποδοῦ (*Theodor.* σποδιὰν) ϗ πᾶσαν ἀσαρημὼθ, & omnem vallem Phagarim, & cineris, & omnem Aſſaremoth: *quomodo fere S. Hier. ex vulgata ſui temporis: ſed verbum Phagarim ex Theodotione agnoſcit, pro quo ipſe ponit,* ruinarum, *alii,* cadaverum: *Theodoretus putat eſſe loca ſacrificandis carnibus deſtinata. Pro Aſaremoth autem idem S. Hier. teſtatur Aquilam dixiſſe ſuburbana, ſive, arva, & rura. Schol.* τὰ προάστεια. (*a*) Nachal.] *In Compl. & apud Theodoretum,* χειμάῤῥου, torrentem: *quod eſt interpretatio illius.*

CAP. XXXIX.

(*a*) VErbum.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 32.* (*b*) Demittet ſe.] καθιέται *Nonnulli,* καθιεῖται, ſedebit. *Plerique,* ἀποθανεῖται, morietur. *Cæterum in Complut. connectuntur hæc,* ἕως οὗ ἐπισκέψωμαι αὐτῶν, λέγει κύριος· ἐὰν δὲ πολεμήσητε πρὸς τοὺς χαλδαίους οὐκ εὐοδωθήσεσθε, donec viſitem eum, ait Dominus: quod ſi pugnaveritis adverſus Chaldæos, nihil proſperum habebitis: *quæ negat S. Hier. in lxx haberi.* (*c*) Judicium] *Id eſt, jus. Additur vero in multis,* τῆς ἀγχιστείας, propinquitatis. (*d*) Scripſerant.] *Videtur idem hoc loco valere,* γραφόντων, *ac* γραψάντων, *quod eſt in quibuſdam.* (*e*) Poſſidebuntur.] *Etiam in alio pervetuſto codice eſt,* κτισθήσονται, *ſed videtur idem valere, ac* κτηθήσονται, *quod eſt in aliis, & in calce capitis etiam in noſtro ſimili ſententia.* (*f*) O qui es.] *Ita hoc etiam loco transfert S. Hier. iſtud,* ὢν, *ſive,* ὤν, *de quo alibi notatum.* (*g*) Dominus magni.] *Pro his uſque ad,* oculo, *hæc habentur in Compl.* κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ, μέγας βουλῇ ϗ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, Dominus virtutum nomen illi: magnus conſilio, & potens operibus. (*h*) Tui.] *In multis additur,* ἀνεῳγμένοι, aperti. (*i*) Ejus.] *In Compl. additur* ϗ κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ, *quod vulgata* & ſecundum fructum adinventionum ſuarum. (*k*) Famis.] *In nonnullis ſequitur,* ϗ τοῦ θανάτου, & mortis: *in aliquo autem,* ϗ λοιμοῦ, & peſtis. *Solet autem ſæpe nomine mortis ſignificari peſtis.* (*l*) Soli.] *S. Hier. ex Aquila,* πλὴν, veruntamen, *aut,* tantum: *ex Symmachi ſecunda editione,* διόλου, jugiter: *primum autem cum lxx & Theodot. convenire inquit, id eſt,* ſoli: *& de hac re docte diſputat.* (*m*) Sua.] *In Compl. adjunguntur iſta,* υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνουσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, λέγει κύριος, filii Iſrael, qui (*addit S. Hier.* uſque nunc) exacerbant me in operibus manuum ſuarum, dicit Dominus: *quæ idem teſtatur in lxx, non haberi.* (*n*) Averterunt.] *Multi,* ἔστρεψαν, verterunt. (*o*) Ultra accipere.] *Nonnulli,* ἐκλαβεῖν, admittere. (*p*) Offerendos.] *S. Hier. ex Aq. & Symmacho,* ut tranſducerent. (*q*) Moloch regi.] *Ab aliquo abeſt illud,* βασιλεῖ, *nam videtur interpretatio ipſius Moloch.* (*r*) Amiſſione.] *Aut,* immiſſione, *ut pſal. 77. aut,* amandatione, *quod græce,* ἀποστολῇ. *In Compl. & fortaſſe apud Theod. eſt,* ϗ ἐν λοιμῷ, & in peſte. (*ſ*) Sephela.] *Interpretatur S. Hier.* campeſtribus, *id eſt, planiciei, &,* Nageb, *quæ ad Auſtrum ſunt.*

CAP. XL.

(*a*) ET factum eſt.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 33. uſque ad verſum 14.* (*b*) Et demonſtrabo eis, & curabo eam.] *Plerique* ϗ ἰατρεύσω αὐτοὺς, ϗ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν, & curabo eos, & revelabo eis ad exaudiendum. (*c*) Etiam.] *In multis,* αὐτοῖς, eis. (*d*) Et erit.] *In Complut.* ϗ ἔσται μοι εἰς ὄνομα, & erit mihi in nomen, *ut vulgata.* (*e*) Dominus.] *In Complut. & apud Theodoretum hæc ſequuntur: quorum nonnulla ſunt ſimilia iis quæ habita ſunt cap. 23.* ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, ϗ ἀναστήσω τὸ ῥῆμα τὸ ἀγαθὸν, ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ, ϗ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ϗ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ βλαστῆσαι ποιήσω τῷ δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης, (*apud Theodoretum vero pro his eſt,* ἀνατελῶ κέρας τῷ δαυὶδ, exoriri faciam cornu David,) ϗ βασιλεύσει βασιλεὺς, ϗ συνήσει, ϗ ποιήσει κρίμα, ϗ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται ἰούδας, ϗ ἱερουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθότως. ϗ τοῦτό ἐστιν τὸ ὄνομα, ὃ καλέσουσιν αὐτῷ, κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν, (*Theodoretus,* ὃ κληθήσεται, κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν,) ὅτι οὕτω λέγει κύριος, οὐκ ἐκλείψει τῷ δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰσραήλ. ϗ ἐκ τῶν ἱερέων, ϗ λευιτῶν οὐκ ἐκλείψει (*Theodoretus* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται) ἀνὴρ ἐνώπιόν μου, προσφέρων ὁλοκαύτωμα, ϗ θυμιῶν δῶρον, ϗ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς ἡμέρας. ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν, λέγων, οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν ἠθετημένην ποιήσητε τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς ἡμέρας, ϗ τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς νυκτὸς, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν, ϗ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, ϗ ἡ διαθήκη μου ἠθετημένη ἔσται μετὰ τοῦ δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸς βασιλεύων ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ϗ μετὰ τῶν λευιτῶν, ϗ ἱερέων τῶν λειτουργῶν μου. ὥσπερ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα τοῦ δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ϗ τοὺς λευίτας τοὺς λειτουργούς μου. ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν, λέγων, οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε; λέγων, δύο συγγενείας, ἃς ἐξελέξατο ὁ κύριος, ἐξῶσεν αὐτάς· καὶ τὸν λαόν μου παρώξυναν ἵνα μὴ ᾖ ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν· οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν μὴ εἴη ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ νυκτὶ, καὶ νόμους τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς μὴ ἐθέμην, οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ ἰακὼβ καὶ δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἐξώσω ἄν, ὥστε μὴ λαβεῖν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντας ἐν τῷ σπέρματι τοῦ ἀβραὰμ, καὶ τοῦ ἰσαὰκ, καὶ τοῦ ἰακώβ. ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν, καὶ ἐλεήσω αὐτούς. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & ſuſcitabo verbum bonum, quod loquutus ſum ad domum Iſrael, & ad domum Juda. In diebus illis, & in tempore illo germinare faciam David germen juſtitiæ: [& regnabit rex,] *hæc abſunt a Theodoreto cujus etiam alia verba propius accedunt ad ea quæ cap. 23.*) & intelliget, & faciet judicium, & juſtitiam in terra In diebus illis ſalvabitur Judas, & Hieruſalem habitabit confidenter: & hoc eſt nomen, quod vocabunt ei, Dominus juſtus noſter: (*Theodoretus,* juſtitia noſtra.) Quia ſic dicit Dominus: Non deficiet ipſi David vir ſedens ſuper thronum Iſrael. Et de Sacerdotibus & Levitis non deficiet coram me offerens holocauſtoma, & adolens donum, & faciens ſacrificium omnibus diebus. Et factum eſt verbum Domini ad Hieremiam, dicens: Sic dicit Dominus: Si irritum feceritis teſtamentum meum, quod cum die, & teſtamentum meum, quod cum nocte, ut non ſit dies & nox in tempore ſuo; & teſtamentum meum irritum erit cum David ſervo meo: (ut non ſit ex filiis regnans ſuper thronum ejus:) & cum levitis, & ſacerdotibus miniſtris meis. Sicut non numerabitur militia cœli, & non menſurabitur arena maris; ſic multiplicabo ſemen David ſervi mei, & Levitas miniſtros meos: & factum eſt verbum Domini ad Hieremiam dicens, Nunquid non vidiſti, quid populus hic loquutus ſit? dicens, Duas cognationes, quas elegerat Dominus, expulit eas: Et populum meum irritaverunt, ut non ſit gens coram eis. Sic dicit Dominus, Si non eſſet teſtamentum meum diei, & nocti, & leges cœli & terræ non poſuiſſem, ſic ſemen Jacob, & David ſervi mei expuliſſem utique, ut non acciperem de ſemine ejus principes in ſemine Abraam, & Iſaac, & Jacob. Reducam enim captivitatem eorum, & miſerebor eis.

CAP. XLI.

(*a*) VErbum.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 34.* (*b*) Et univerſa.] *Complut.* ϗ πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν, *quod vulgata,* univerſaque regna terræ, quæ erant ſub poteſtate manus ejus, & omnes populi bellabant, *&c.* (*c*) Videbunt.] *In cæteris hæc ſequuntur,* ϗ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, & os ejus cum ore tuo loquetur, *ut vulgata.* (*d*) In pace.] *In cæteris hæc antecedunt,* οὐκ ἀποθανῇ (*& in aliquo,* πρός σε, οὐκ ἀποθανῇ) ἐν ῥομφαίᾳ, *& in vulgata,* ad te: non morieris gladio. (*e*) Ploraverunt.] *Complut.* ἔκαυσαν, combuſſerunt. (*f*) Plorabunt & te, væ Domine.] *Eadem,* καύσονται ϗ σὲ ὢ κύριε, comburent & te heu Domine. *Atqui etiam ad marginem Vaticani eſt,* ὦ κύριε. *In Hebraico eſt,* ὢ ἄδων. *Ac veriſimile eſt, quod alii interpretes dixerint,* οὐαὶ κύριε, *aut,* ὦ κύριε, *aliquem ac fortaſſe quidem ipſos lxx retinuiſſe, dictiones Hebraicas, ac dixiſſe,* ϗ ὢ ἄδων κόψονταί σε, & heu Domine plangent te: *quod cum minus intelligeretur, factum ſit,* ἕως ᾅδου, *quod in noſtra, & pleriſque ſequitur, id eſt,* ad infernum: *quod tamen in Hebraico, & Complut. non eſt.* (*g*) Juda.] *In quibuſdam additur,* τὰς καταλελειμμένας, quæ reliquæ erant, *ut vulgata* (*h*) Populum.] *In iiſdem additur,* τὸν ἐν ἱερουσαλὴμ, qui in Hieruſalem. (*i*) Converſi ſunt.] *Similis loquutio eſt paulo poſt in verbis Domini. In Complut. eſt,* ἐπήκουσαν, obedierunt. (*k*) Et demiſerunt.] *In eadem,* ϗ ἤκουσαν, ϗ ἀφῆκαν, & audierunt, & dimiſerunt. *Poſt quæ ſubjunguntur iſta, quæ videntur etiam a Theodoreto agnoſci, & reſpondent vulgatæ,* ϗ ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα, ϗ ἀνήγαγον τοὺς δούλους, ϗ τὰς παιδίσκας, οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους, ϗ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους, ϗ παιδίσκας. Et converſi ſunt deinceps, & retraxerunt ſervos, & ancillas, quos dimiſerant liberos, & ſubjugaverunt in ſervos, & ancillas, *&c.* (*) Nomen.] *Quidam,* τὴν διαθήκην, teſtamentum. (*l*) Quem fecerunt ad operandum eo.] *Pro his apud Theodoretum, & in Complut. eſt,* ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, ϗ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν (*Theodor.* διχοτομημάτων) αὐτοῦ, quem conciderunt in duas partes, & tranſierunt in medio partium ejus. (*m*) Juda.] *Theodoretus addit,* ἄρχοντας (*Compl.* ϗ ἄρχοντες) ἱερουσαλὴμ, principes Hieruſalem. (*n*) Populum.] *Apud eundem,* ϗ πάντα τὸν λαὸν (*Complut.* ϗ πᾶς ὁ λαὸς) τῆς γῆς, οἱ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν τοῦ μόσχου, & omnem populum terræ, qui tranſierunt in medio partium vituli: *quæ poſtrema verba omittuntur in Complut.* (*o*) Eorum.] *In eodem additur,* ϗ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, & in manum quærentium animam eorum. (*p*) Eorum.] *In aliquo eſt,* αὐτοῦ, ejus. (*q*) Recedentibus.] *In aliquo eſt,* οἱ ἀποτρέχοντες, qui recedunt. *In Complut. autem hic locus ſic habet, congruenter vulgata,* δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, ϗ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ϗ εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ᾽ αὐτῶν, dabo in manus inimicorum eorum, & in manus quærentium animam eorum, & in manus virtutis regis Babylonis, iis qui recedunt a vobis.

CAP. XLII.

(*a*) VErbum.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 35.* (*b*) Archabin.] *In quibuſdam,* ῥαχαβεὶν, Rachabin. (*c*) Qui.] *Alii,* ὃ, quod. (*d*) Atrium.] *In Compl. eſt.* τὴν ὁδὸν, viam. *Vulg.* qui erat cuſtos veſtibuli. (*e*) Ingredi: & ingreſſi ſumus.] *In aliis,* ἀναβάντες εἰσελευσόμεθα, aſcendentes ingrediemur. (*f*) Biberunt.] *In Compl. additur,* ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, uſque ad diem hanc, quia audierunt mandatum patris ſui. (*g*) Et loquutus ſum.] *Addendum in noſtra,* ϗ ἐλάλησα. (*h*) Prophetas.] *In Compl. additur,* ὀρθρίζων τὸ πρωῒ, ϗ ἀποστέλλων, *quod vulgata,* conſurgens diluculo, mittenſque (*i*) Propterea ſic dixit Dominus.] *Pro his in Compl. hæc ſunt quæ reſpondent vulgatæ,* διότι ἐλάλησα αὐτοῖς, ϗ οὐκ ἤκουσαν, ϗ ἐκάλεσα αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἀπεκρίθησαν. ϗ τῷ οἴκῳ τῶν ῥαχαβὶμ εἶπεν ἱερεμίας, οὕτως εἶπεν κύριος, eo quod loquutus ſum ad illos, & non audierunt; & vocavi illos & non reſponderunt. Et domui Rachabim dixit Hieremias: Sic dixit Dominus. (*k*) Terræ] *Habet etiam Theodoretus: non habet Compl. neque vulgata.*

CAP. XLIII.

(*a*) IN anno.] *Nonnulli,* ϗ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, Et in anno. *Eſt autem hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, caput 36.* (*b*) Loquente me.] *In Complut.* ἐλάλησα, loquutus ſum. (*c*) Et leges.] *In eadem,* ϗ σὺ εἰσελεύσῃ, ϗ ἀναγνώσῃ, Et tu ingredieris, & leges. (*d*) Octavo.] *In quibuſdam,* πέμπτῳ, *& vulgata,* quinto. (*e*) Ubi.] *Cæteri,* πόθεν, Unde. (*) Ingreſſi ſunt.] *Aquila,* ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ, occurrerunt regi. (*f*) Hyemali.] *In Compl. additur,* ἐν μηνὶ ἐννάτῳ, in menſe nono, *ut vulgata.* (*g*) Non quæſierunt.] *In aliquo, & apud Theodoretum additur,* τὸν κύριον, Dominum. *in quibuſdam eſt,* ϗ οὐκ ἐξέστησαν, & non obſtupuerunt. (*h*) De comburendo.] *Cæteri,* πρὸς τὸ μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον, ϗ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν, de non comburendo volumine, & non audivit eos. *Ita etiam Compl. Sed in ea præcedit, pro,* ὑπέθεντο, (*quod agnoſcit etiam Theodoretus, & reſpondet hebraico*) ἀντεῖπαν, contradixerunt, *cui fortaſſe magis conveniret ſequens affirmatio,* de comburendo. *Vulgata tamen habet,* contradixerunt regi, ne combureret. (*i*) Deficient ab ea.] *Legendum enim,* ἀπ᾽ αὐτῆς, *ut in Vaticano: licet Typographus fecerit,* ἐπ᾽ αὐτῆς. *In quibuſdam vero eſt,* ϗ ἐκτρίψει ἀπ' αὐτῆς ἄνθρωπον, & delebit ex ea hominem. (k) Ejus.] *In Compl. additur*, τὰς ἀνομίας αὐτῶν, iniquitates ſuas, *ut vulgata.* (l) Baruch volumen aliud.] *Pro his in Compl. ſunt iſta, quæ reſpondent vulgatæ*, ἱερεμίας χαρτίον ἕτερον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ βαρούχ, υἱῷ νηρίου τοῦ γραμματέως, Hieremias volumen aliud, & dedit illud Baruch filio Neriæ ſcribæ.

CAP. XLIV.

(a) PRO Joacim.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 37. Hic autem in quibuſdam eſt*, ἀντὶ ἰεχονίου υἱοῦ ἰωακείμ, *& vulgata*, pro Jechonia filio Joachim. (b) Deſuper.] *Illud* ἐπὶ, *hoc loco videtur valere idem, atque*, ἐπάνωθεν, *aut*, ἀπάνωθεν, *id eſt*, a deſuper: *quare in aliis eſt*, ἀπὸ ἱερουσαλὴμ, a Hieruſalem. (c) Emeret.] *In aliquo additur*, ἄρτον, *& in alio*, ἄρτους, panes: *quod videtur agnoſcere Theodoretus.* (d) In Chereth.] *Nonnulli*, εἰς τὸν συγκλεισμὸν, in clauſuram: *hoc vocabulum Theodoretus habuit etiam in capite ſequenti, & interpretatur lacum.* (e) Et nunc Domine.] *Complut.* καὶ νῦν ἄκουσον δὴ κύριε, & nunc audi quæſo Domine, *&c.*

CAP. XLV.

(a) SEmeliæ.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 38. Hic autem in Complut. additur*, καὶ πασχὼρ υἱὸς μελχίου, & Paſchor filius Melchiæ. (b) Habitans.] *Nonnulli*, ὁ καθήμενος, ſedens. (c) Fame.] *In Compl. additur*, καὶ ἐν λοιμῷ, & in peſte. (d) Dixerunt.] *In eadem additur* οἱ ἄρχοντες, principes. (e) Vaticinatur.] *In quibuſdam eſt*, οὐ χρησιμολογεῖ, non utiliter loquitur. (f) Et projecerunt.] *Complut.* καὶ ἔλαβον τὸν ἱερεμίαν, καὶ ἔρριψαν, & tulerunt Hieremiam, & projecerunt. (g) Eum.] *In eadem additur*, ἐν σχοινίοις, in funibus. (h) Æthiops.] *In eadem additur, quod videtur etiam agnoſci a Theodoreto*, ἀνὴρ εὐνοῦχος, vir eunuchus. (i) Malefeciſti.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, κύριέ μου βασιλεῦ ἐπονήρευσαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πάντα ἃ ἐποίησαν κατὰ τοῦ ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, ἵνα ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ ἀπὸ προσώπου, Domine mi rex, male fecerunt viri iſti omnia quæcunque perpetrarunt contra Hieremiam prophetam mittentes eum in lacum, ut moriatur in eo a facie, *&c. quomodo fere vulgata.* (k) Aſelicel.] *Apollinarius*: Cæteri, τὴν τρίτην. *Theodoretus*: *Hoc Syrus interpretatus eſt*, ἔσω τὴν τρίτην θύραν, intra tertiam portam. (l) Prævalebunt.] *In quibuſdam & apud Theodoretum*, ἠδυνάσθησαν, prævaluerunt, *ut vulgata.* (m) Deponent.] *Non longe ab vulgata, in qua tamen eſt tempus præteritum*, demerſerunt. *Compl. & aliqui vetuſti habent*, καὶ κατισχύσουσιν ἐν ὀλισθήμασιν πόδας σου, *quod interpretantur*, & prævalebunt lubricis contra pedes tuos. *Theodoretus autem*, κατισχύσουσί σου, ἐν ὀλισθήματι ποδός σου, prævalebunt tibi in lapſu pedis tui.

CAP. XLVI.

(a) MEnſe.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 39. Hic autem locus in quibuſdam codicibus ſic habet*, ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τοῦ σεδεκίου, βασιλέως ἰούδα, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, in anno nono Sedeciæ regis Juda in menſe decimo, *ut vulgata: quam lectionem agnoſcit etiam Theodoretus.* (b) Babylonis.] *Hic in Complut. ſequuntur iſta, quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto*, καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτοὺς σεδεκίας βασιλεὺς ἰούδα, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ ἔφυγον, καὶ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως διὰ τὴν πύλην ἀναμέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος, καὶ ἐξῆλθον διὰ τὴν ὁδὸν ἀραβά· καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ὀπίσω αὐτῶν, καὶ συνέλαβον τὸν σεδεκίαν ἐν τῷ πέραν ἱεριχῶ. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς ναβουχοδονόσορ βασιλέα βαβυλῶνος εἰς ῥεβλάθα τὴν ἐν τῇ γῇ αἱμάθ. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. καὶ ἔσφαξεν ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς σεδεκίου ἐν ῥεβλάθα κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰούδα ἔσφαξεν. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκίου ἐξετύφλωσεν. καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα. καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς οἰκίας τοῦ λαοῦ ἐνέπρησαν οἱ χαλδαῖοι ἐν πυρὶ, καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλὴμ καθεῖλαν. καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας μετῆρεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς βαβυλῶνα. καὶ ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ λαοῦ οἷς οὐκ ἦν οὐθὲν, κατέλιπεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας, καὶ ἀγροὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐνετείλατο ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος περὶ τοῦ ἱερεμίου ἐν χειρὶ ναβουζαρδὰν τοῦ ἀρχιμαγείρου, λέγων, λάβε αὐτὸν, καὶ θὲς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτὸν, καὶ μὴ ποιήσῃς αὐτῷ οὐθὲν κακὸν, ἀλλὰ καθὼς λαλήσῃ πρός σε, καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτῷ. ἀπέστειλε ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ ναβουσεζβὰν, καὶ ῥαψακῆς, καὶ νηργὲλ, καὶ σαρασὰρ, καὶ ῥαβμὰγ, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως βαβυλῶνος. Et factum eſt, ut vidit eos Sedecias rex Juda, & omnes viri bellatores; & fugerunt, & exierunt nocte de civitate per viam horti regis per portam inter medium muri, & antemuralis: & exierunt per viam Araba. Et inſequuta eſt virtus Chaldæorum poſt eos: & ceperunt Sedeciam in regione trans Hiericho, & adduxerunt eum ad Nabuchodonoſor regem Babylonis, in Reblatha, quæ eſt in terra Æmath. Et locutus eſt ei cum judicio. Et jugulavit rex Babylonis filios Sedeciæ in Reblatha ante oculos ejus: & omnes principes Juda jugulavit. Et oculos Sedeciæ excæcavit: & vinxit eum in compedibus, & duxit eum in Babylonem. Et domum regis, & domos populi ſuccenderunt Chaldæi in igne, & murum Hieruſalem deſtruxerunt. Et reſiduum populi, & eos, qui remanſerant in civitate, transfugas, qui transfugerant ad regem Babylonis, & reliquum populi, & eos, qui remanſerunt, tranſtulit Nabuzardan princeps coquorum in Babylonem. Et de pauperibus populi, quibus non erat quicquam, reliquit Nabuzardan princeps coquorum in terra Juda; & dedit eis vineas & agros in die illa. Et mandaverat Nabuchodonoſor rex Babylonis pro Hieremia in manu Nabuzardan: Suſcipe eum, & pone oculos tuos ſuper eo: & ne facias ei malum ullum: ſed, ſicut loquutus fuerit ad te, facies ei. Et miſit Nabuzardan rex coquorum, & Nabuſezban, & Rapſares, & Nergel, & Saraſar, & Rabmag, & omnes duces regis Babylonis.

CAP. XLVII.

(a) DOminus.] *Hic in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 40 Hic autem in Complut. & apud Theodoretum additur*, καθὼς ἐλάλησεν, ſicut loquutus eſt. (b) Ejus.] *In iiſdem ſequitur*, καὶ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος, & facta eſt vobis ſermo hic, *ut vulgata.* (c) Babylonem.] *In cæteris adjungitur*, ἧκε, veni. (d) Redi.] *In Complut. & apud Theodoretum*, ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου. εἰς καλὸν καὶ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι. ἐκεῖ πορεύου, καὶ ἀνάστρεψον, Ecce omnis terra in conſpectu tuo eſt: eo quo bonum & placitum in oculis tuis ire, illuc vade, & redi. (e) Vade.] *Delendum illud*, καὶ, *quod in noſtra antecedit.* (f) Dona.] *Nonnulli*, ἑστιατορίαν, καὶ δῶρα, viaticum, & dona. (g) Commendarunt.] *Multi*, παρακατέθετο, commendavit. (h) Eorum] *In Compl. ſequitur*, καὶ τὰ νήπια, καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς, & parvulos, & de pauperibus terræ, *ut vulg.* (i) Et venerunt.] *In eadem antecedunt hæc*, καὶ ἐπεστράφησαν πάντες οἱ ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου, εἰς ὃν διεσπάρησαν, Et reverſi ſunt omneis Iudæi de omni loco, in quem diſperſerant ſe. (k) Beliſſa rex filius.] *Compl.* βασίλισσα βασιλέως υἱῶν ἀμμὼν, regina regis filiorum Ammon. *Atque iſtud quidem*, filiorum, *convenit cum vulgata: cætera autem valde abhorrent.* (l) Rem.] *Complut. addit*, τοῦτο, hanc. *Alii habent*, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, juxta verbum tuum.

CAP. XLVIII.

(a) REgis.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 41. Hic autem in Complut. additur*, καὶ ἡγούμενοι τοῦ βασιλέως, *quod vulgata*, & optimates regis. *Multa ſunt alia hujuſmodi additiones: ſed eas notamus, quæ ad ſententiam faciunt.* (b) Godoliam.) *In eadem ſequitur*, μαχαίρᾳ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν, gladio, & interfecerunt eum. (c) Ibi.] *In eadem ſubjungitur*, καὶ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπάταξεν ἰσμαὴλ, & viros bellatores percuſſit Iſmael. (d) Manna.] *Eſt vox Hebraica paululum corrupta, de qua alibi notatum eſt ex S. Hieronymo. Eam Aquila interpretatus eſt*, δῶρα, dona. *Symm.* θυσία, ſacrificium. *Compl.* δῶρον, donum. (e) Jugulavit eos in puteo.] *Non longe a vulgata. Plerique autem libri*, ἔσφαξεν αὐτοὺς, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ φρέαρ, jugulavit eos, & injecit in puteum. *Theodoretus videtur habuiſſe*, βολίσι, jaculis. *In Complut. ſubjungitur*, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, ipſe, & viri, qui erant cum eo. (f) Quæ.] *Aliqui*, τοὺς μετ' αὐτοῦ, qui cum eo. *In Compl. autem ſequitur*, ηὐφράνθησαν, lætati ſunt: *quod agnoſcit etiam Theodoretus.* (g) Iſmael.] *In eadem additur*, υἱοῦ ναθανίου ἀπὸ μασσηφὰ μετὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν γοδολίαν υἱὸν ἀχικὰμ, filio Nathaniæ de Maſipha, poſtquam ille percuſſerat Godoliam filium Achicam. (h) Gaberochamaa.] *Sunt dictiones hebraicæ paululum depravatæ, quæ ſignificant*, in peregrinatione Chamaan, *In quibuſdam facta eſt miſtio ex græco & hebraico*, ἐν γῇ βηρὼθ χαάμ, in terra Beroth Chaam.

CAP. XLIX.

(a) VIdent.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 42. Hic autem Theodoretus addit*, ἡμᾶς, nos, *ut vulgata*, nos intuentur. (b) Dominus.] *In Compl. ſequitur*, ὁ θεὸς ἰσραὴλ, ὃ ἀπεστείλατέ με πρὸς αὐτὸν. ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, Deus Iſrael, ad quem miſiſtis me ad eum, ut cadat deprecatio veſtra ante eum. (c) Quæ feci.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, οἷς εἶπα ποιῆσαι, quæ dixi facere. *Sed noſtra convenit cum vulgata.* (d) Domini.] *In Compl. ſequitur*, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, λέγοντες, μηδαμῶς, ὅτι, Dei noſtri, dicentes, Nequaquam, quia, *&c.* (e) Sic dixit Dominus.] *Eadem*, κατάλοιποι ἰούδα. οὕτως εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, reſidui Juda. Sic dixit Dominus virtutum, Deus Iſrael. (f) Fame.] *In eadem ſubjungitur*, καὶ λοιμῷ, & peſte. (g) Quia maligne.] *Eadem*, ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον, ὅτι ἐπονηρεύσασθε, quia conteſtatus ſum vobis hodie, quia maligne, *&c.* (h) Faciemus.] *In eadem, & apud Theodoretum*, οὕτως ἀνάγγειλον ἡμῖν, καὶ ποιήσομεν. καὶ ἀνήγγειλα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε, ſic annuncia nobis, & faciemus: & annunciavi vobis, & non exaudiſtis. (i) Fame.] *In Complut. additur*, καὶ ἐν λοιμῷ, & in peſte: *pro quo Theodoretus videtur habuiſſe*, θανάτῳ, morte. *Sic enim ſæpe nominatur peſtis.*

CAP. L.

(a) VIri.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 43. Hic autem in pleriſque additur*, ὑπερήφανοι, ſuperbi. *In Compl. autem hic locus ſic habet*, οἱ ὑπερήφανοι οἱ εἰπόντες τῷ ἱερεμίᾳ, ψευδῆ σὺ λαλεῖς, ſuperbi dicentes Hieremiæ, Mendacia tu loqueris: *quæ ultima verba ſunt etiam apud Theodor.* (b) Reverterant.] *Eadem*, τοὺς ἀποστραφέντας ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἃ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, *quod vulgata*, qui reverſi fuerant de cunctis gentibus, ad quas fuerant ante diſperſi. (c) In veſtibulis.] *Schol.* Cæteri, ἐν κρυφαίῳ, in occulto. (d) Babylonis.] *Theodoretus & Compl. addunt*, τὸν δοῦλόν μου, ſervum meum. (e) Qui in On.] *Ita etiam Theodoretus: & putat idem eſſe On, & Heliopolin. Compl. habet*, τοὺς ἐν αἰγύπτῳ, qui in Ægypto. (f) Eorum.] *Theodoretus*, τῶν θεῶν αὐτῶν, Deorum eorum. *Compl.* αἰγύπτου, Deorum Ægypti.

CAP. LI.

(a) TAphnas] *Hoc uſque ad*, Verbum, quod loquutus eſt Hieremias, *in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 44. Hic autem in Complut. additur*, καὶ ἐν μέμφοις, & in Memphis, *ut vulgata.* (b) Deſertæ.] *In iiſdem additur*, σήμερον, hodie. (c) Neſciebatis.] *Compl.* οὐκ ἔγνων αὐτοὶ, καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, neſciebant ipſi, & vos, & patres veſtri. (d) Hanc.] *In eadem additur*, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν, & non timuerunt. (e) Patrum.] *Eadem*, αὐτῶν, καὶ κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν, eorum, & ante faciem patrum eorum. (f) Dominus.] *In eadem, & apud Theodoretum ſequitur*, τῶν δυνάμεων, ὁ θεὸς ἰσραὴλ, virtutum, Deus Iſrael. (g) Ad diſperdendum omnes reſiduos, qui in Ægypto.] *Theodoretus, & Complut.* εἰς κακὸν (*aut* κακὰ) τοῦ ἀπολέσαι πάντα ἰούδα. καὶ λήψομαι τοὺς καταλοίπους ἰούδα, οἳ ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν αἰγύπτου τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, καὶ ἐκλείψουσι πάντες ἐν γῇ αἰγύπτου, in malum ad diſperdendum omnem Judam. Et tollam reſiduos Juda, qui poſuerunt faciem ſuam ut ingrederentur in terram Ægypti ad habitandum ibi: & deficient omnes in terra Ægypti. (h) Fame.] *In eadem additur*, καὶ ἐν θανάτῳ, & in morte. (i) Facientes.] ποιοῦντες. *Sic etiam Theodoretus. Alii*, ποιοῦσαι, *ut referatur ad fœminas.* (k) Extra.] *Theodoretus*, ἐν πλατείαις, in plateis, *ut vulgata.* (l) Domini.] *In Compl. ſequitur*, πᾶσα ἰούδα, οἱ ἐν γῇ αἰγύπτου, omnis Juda, qui in terra Ægypti. (m) Mulieris.]

Mulieris.] *Eadem*, ϗ αἱ γυναῖκες ὑμῶν, & mulieres veſtræ. (*n*) Permaneat.] *Eadem, & Theodoretus addunt*, ὁ ἐμὸς, ἢ ὁ αὐτῶν, meus, an illorum. (*o*) In mala.] *Eadem*, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἐμμενοῦσι οἱ λόγοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακὰ, in loco iſto, ut ſciatis, quia permanebunt ſermones mei ſuper vos in mala. (*p*) Vaphre.] *Eadem, & Theodoretus*, τὸν φαραὼ οὐαφρῆ, Pharaonem Vafre. (*q*) Verbum.] *Hæc uſque ad finem in vulgata, & libris cum ea convenientibus, ſunt cap. 45.* (*r*) Evello.] *Apud Theodoretum ſequitur*, καί γε πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, etiam univerſam terram hanc. *Compl.* τὴν ἐμοῦ, meam.

CAP. LII.

(*a*) CUM viginti.] *Scholion, quod per errorem appoſitum eſt ad caput 26. pertinet ad hunc locum; & magna ex parte confectum eſt ex verbis Theodoreti ad finem præcedentis apud ipſum capitis, & ad hoc, quod apud omnes eſt 52.* Prophetia uſque ad hæc finem accepit. Poſt hæc enim hiſtorico magis modo proſequitur, quæ ad Sedeciam, & expugnationem Hieruſalem, & vaſa capta e templo. In quibus, ποδιστῆρας, Syrus reddidit, pelves lavandis pedibus aptas; Ipſos autem ἐπφὰθ, (*al.* ἀπφὼθ) aliqui dicunt eſſe obeliſcos, aliqui vero τοὺς ὑποχυτῆρας, hydrias, μεσομερὰθ autem, Candelabra. Joacim vero vocat ipſum Jechoniam. (*b*) Lobena.] *In Complut. ſequuntur hæc, quæ videntur agnoſci etiam a Theodoreto*, ϗ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν ἰωακεὶμ· ὅτι ὀργὴ κυρίου ἦν ἐν ἱερουσαλὴμ, ϗ ἐν ἰούδᾳ, ἕως οὗ τοῦ ἀπο- αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ϗ ἀφέστησε Σεδεκίας ἐπὶ τὸν βασιλέα βαβυλῶνος. Et fecit malum in conſpectu Domini juxta omnia, quæ fecerat Joacim: Quoniam ira Domini erat in Hieruſalem, & in Juda, uſquequo projiceret eos a facie ſua. Et receſſit Sedecias a rege Babylonis. (*c*) Nono.] *Aliqui*, δεκάτῳ, decimo, *ut vulgata.* (*d*) Quadratis.] *Videntur hæc agnoſci apud Theodoretum. In Complut. hic locus ſic habet*, ϗ παρενέβαλον ἐπ' αὐτὴν, ϗ ᾠκοδόμησαν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ, & caſtrametati ſunt ſuper eam, & ædificarunt ſuper eam circummurale in circuitu. (*e*) Sedeciæ.] *In cæteris additur*, ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ, in menſe quarto. (*f*) Deblatha.] *In Complut. additur, ut etiam inferius in noſtra*, ἐν γῇ αἱμὰθ, in terra Hæmath. *Olympiodorus*, ἡμὰθ, ἡ νῦν καλουμένη ἀντιόχεια. Δεβλαθὰ δὲ τὸ ταύτης προάστειον ἡ δάφνη. Emath eſt ea quæ nunc vocatur Antiochia: Deblatha autem, ſuburbanum ejus Daphne. (*g*) Et reliquos de populo.] *In Complut. eſt*, ϗ ἀπὸ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, ϗ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, ϗ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, ϗ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα τοῦ βαβυλῶνος, ϗ τὸ περισσὸν τοῦ ὄχλου μετῆκεν ὁ ἀρχιμάγειρος. ϗ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς κατέλιπεν. Et de pauperibus populi, & reliquum populi, & qui remanſerant in civitate, & profugos, qui profugerant ad regem Babylonis, & reſiduum turbæ tranſtulit princeps coquorum. Et de pauperibus terræ reliquit, *&c.* (*h*) Apphoth.] *Schol.* ὑδρίας, φιάλας, θυμιατήρια, λέβητας, hydrias, phialas, thuribula, lebetes. *De his diximus ex Scholio, & Theodoreto. Nec vero mirandum, ſi non eadem omnino ſint dictiones: in hujuſmodi enim rebus magnæ ſemper ſunt varietates.* (*i*) Triginta quinque.] *Theodoretus vocat immenſæ magnitudinis. In Compl. & vulgata eſt*, decem & octo. (*k*) Giſum.] *Schol.* κεφαλίδες, capitella. (*l*) Octo malogranata cubito, duodecim cubitis.] *Pro his in Compl. eſt duntaxat*, ϗ ῥοαὶ, & malogranata. *A pleriſque codicibus vulgatæ abeſt tota hæc pars de ſecunda columna.* (*m*) Sacerdotem.] *In Compl. & ex parte in aliis eſt*, τὸν Σαραίαν τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον, ϗ τὸν Σοφονίαν τὸν ἱερέα τὸν δευτερεύοντα, Saraiam ſacerdotem primum & Sophoniam ſacerdotem ſecundum. (*n*) Emath.] *In Complut. ſequuntur hæc, quæ agnoſcuntur etiam apud Theodoretum*, ϗ μετετέθη ἰούδα ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς, ὃν μετέθηκεν ναβουχοδονόσορ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ ἰουδαίους τρεῖς χιλιάδας, ϗ εἰκοσιτρεῖς, ἐν ἔτει ὀγδόῳ ϗ δεκάτῳ ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ ψυχὰς ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο. ἐν ἔτει τρίτῳ ϗ εἰκοστῷ ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ὁ ἀρχιμάγειρος ἰουδαίων ψυχὰς ἑπτακοσίας τεσσαρακονταπέντε. πάντες αἱ ψυχαὶ τέσσαρες χιλιάδες, ϗ ἑξακόσιαι. Et tranſlatus eſt Juda de terra ſua. Iſte eſt populus, quem tranſtulit Nabuchodonoſor in anno ſeptimo, Judæos tria millia & viginti tres. In anno octavo & decimo Nabuchodonoſor tranſtulit de Hieruſalem animas octingentas triginta duas: In anno vigeſimo tertio Nabuchodonoſor, tranſtulit princeps coquorum, Judæorũ animas ſeptingentas quadraginta quinque. Omnes animæ quatuor millia & ſexcentæ: *ut fere vulg.* (*o*) Et totondit eum.] *Hæc abſunt a multis.*

BARUCH.

CAP. I.

(*a*) MAnna.] *Theodoretus*, τὸ μάναα, vocant Hebræi, θυσίαν, ſacrificium. *De hoc alibi.* (*b*) Vagabamur.] *Idem*, Illud, ἐσχεδιάζομεν, poſuit pro, ἐπινοοῦμεν, id eſt, excogitabamus varia peccatorum genera.

CAP. II.

(*a*) FActa ſunt.] *Corrigendum eſt hic*, ἐποιήθη, *& paulo poſt, pro*, ἐποιήθη, *reponendum* ἐποίησεν. (*b*) In magnitudinem.] ἐπὶ τὸ μέγεθος. *Sunt qui interpretentur*, ſurſum aſcendit. *In vulgata eſt*, ſuper magnitudinem mali. (*c*) Qui incedit.] *Vulgata*, & incedit. *Græce eſt*, ὁ βαδίζων· *quare videtur ſaltem ſubintelligendum, quod exprimitur apud Theodoretum*, τὸ πνεῦμα, ſpiritus, qui incedit, *&c.* (*d*) Prophetarum.] *In pleriſque additur*, λέγων, *& in vulgata*, dicens. (*e*) Opera facite.] *Corrigendum*, ϗ ἐργάσασθε: *Et ſic vulgata: in qua præcedit*, & cervicem veſtrum. *In Complut. autem, pro*, ὦμον, *eſt*, νόμον. (*f*) Deficere.] *In multis eſt*, ἔκλειψιν, defectionem, *ut etiam in vulgata. Sed in eo additur*, veſtram, *& paulo poſt*, & auferam a vobis: *ſine quibus noſtra lectio optime fluit.* (*g*) Emiſſione.] *Theodoretus*, τὴν ἀποστολὴν, appellat captivitatem: *de iſta dictione etiam alibi notatum eſt.* (*h*) Negociis.] *Corrigendum*, πραγμάτων, *Complut.* ϗ ἀπὸ πονηρειῶν πραγμάτων αὐτῶν. *A vulgata videtur abfuiſſe illud*, πραγμάτων. *Sic enim habet*, & a malignitatibus ſuis.

CAP. III.

(*a*) MIſerere.] *Apud Theodoretum, & in Compl. ſequitur*, ὅτι θεὸς ἐλεήμων εἶ, ϗ ἐλέησον, *& vulg.* quia Deus es miſericors, & miſerere noſtri. (*b*) Tuam.] *Nonnulli*, κυρίου, *& vulgata*, Domini. (*c*) Et.] *Sic etiam vulgata. A nonnullis autem, & a Theodoreto abeſt iſtud*, καί. (*d*) A corde.] *Alii*, ἐπὶ καρδίαν, *& valet hic, ut & alibi notavimus*, deſuper a corde. *Vulg. vero*, quia convertimur ab iniquitate. (*) Quo.] *Corrigendum*, ὅ. (*e*) Quid.] *Iſtud*, τί, *repetitum abeſt a multis, & a vulgata.* (*f*) Facti ſunt.] *Sententia videtur poſtulare, ut legatur*, ἐγενήθη, *quomodo vulg. habet, cujus etiam auctor pro*, τοῦ ὁδοῦ, *videtur habuiſſe*, τοῦ προσώπου, a facie ipſorum longe facta eſt. (*g*) Qui ſuper terram.] οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. *A nonnullis abeſt illud*, οἱ, *a quibuſdam præterea* ἐπί. *Vulg.* quæ de terra eſt. (*h*) Et afferet eam auro electo.] *Theodor.* ϗ ἤνεγκεν αὐτὴν ὑπὲρ χρυσίου καθαροῦ, & attulit illam ſuper aurum purum: *quemadmodum vulg. niſi quod illa habet*, electum.

CAP. IV.

(*a*) COnfines.] *Sic vulgata & hic, & paulo poſt, quod græce*, αἱ πάροικοι, *iterum vero*, vicinæ. *Theodoretus ſignificare putat civitates ſubjectas ipſi Hieruſalem.* (*b*) Solam.] *Quidam*, μονογενῆ, unigenitam, *vulgata*, unicam. (*c*) Splendore ipſius Æterni.] *Sic viſum eſt vertendum*, λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου· *nam ſæpe nomine æterni intelligit Deum. Vulgata habet*, ſplendore æterno. (*d*) Ejus.] *In nonnullis additur*, ἔσται, *& vulgata*, gaudimonium ejus erit.

CAP. V.

(*a*) SOlium.] *Alii*, υἱοὺς, *& vulgata*, filios.

LAMENTATIONES HIEREMIÆ.

CAP. I.

(*a*) LAmentationes.] *Origenes:* ἔκδοσις ἀκύλα, ϗ θεοδοτίωνος, ἐν τοῖς θρήνοις, οὐ φέρεται, μόνου δὲ Συμμάχου ϗ τῶν ό. Editio Aq. & Theodotionis, in Threnis, non circumfertur, ſed ſolius Symmachi, & lxx. (*b*) Abductæ.] ἀγόμεναι, *quaſi tractæ. In Complut. additur*, αἰχμάλωτοι, captivæ. *Vulgata habet tantum*, ſqualidæ. (*c*) In caput.] *Symmach.* εἰς ἄρχοντας, in principes. (*d*) Ablatus.] *Complut.* ἐξῆλθε, egreſſus eſt, *ut vulgata.* (*e*) Habitatione.] *Alii*, μετοικεσίᾳ, tranſmigratione. *Vulgata*, ſabbata. (*f*) Facta eſt.] *Theodoretus*, ἐγενήθην, facta ſum, *ut vulgata.* (*g*) Qui ad vos.] οἱ πρὸς ὑμᾶς. *Multi putant etiam in Hebræo eſſe quaſi modum quendam adjurantis, quaſi dicat*, adjuro vos. *Vulgata*: O vos. *Alii interpretantur Hebraica*, non ad vos: *id eſt*, vobis grave non ſit, *quibus reſponderet Græcum, ſi eſſet*, οὐ πρὸς ὑμᾶς. (*h*) Juxta.] *Complut.* ὡς ἄλγος, *& vulgata*, ſicut dolor meus. (*i*) Humiliavit.] *Theodoretus hoc loco habuit*, ἐπεφύλλισέ μοι, vindemiavit me, *ſicut vulgata: pro quo inquit Symm. dixiſſe*, ἥψε μοι, coxit me. (*k*) In manibus.] *Apud Theodoreti interpretem locus ſic habet, (noſtri enim codices græci hoc loco non habent verba textus)* & manibus ſuis convolvit me: aggravavit jugum ſuum ſuper collum meum: & infirmata, *&c.* (*l*) Super his ego ploro.] *Hæc in Compl. ſunt poſt*, Ain: *quod reſpondet vulgatæ. Multæ autem ſunt in ordine harum literarum varietates.* (*m*) Qui reducat.] *Symm.* ἀνακτώμενος, qui recreet. (*n*) Perditi.] *Symm.* ἔρημοι, deſolati. (*o*) Mandavit.] *Origenes*: Juxta Symmachum, & ſecundum aliam ſeriem, (*niſi, pro*, ἐκδοχὴν. *legendum ſit*, ἔκδοσιν, editionem) ipſorum lxx, ἐνετείλατο κύριος κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτὸν, Mandavit Dominus in circuitu ejus fieri tribulantes eum. (*p*) Et non invenerunt.] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata.* (*q*) Exacerbata ſum.] παρεπικράνθην· *& videtur ſatis reſpondere vulgatæ*, quoniam amaritudine plena ſum: *ſed poteſt etiam ſignificare idem atque*, παρεπίκρανα, exacerbavi, *quod eſt in multis & apud Theodoretum.* (*r*) Facti ſunt ſimiles mihi.] *Vulgata*, & fiant ſimiles mei. *In multis & apud Theodoretum eſt*, ἐγένοντό μοι, οἴμοι, οἴμοι, obtigerunt mihi, heu, heu. (*ſ*) Vindemiam fecerunt.] *Alii*, ἐπεφύλλισάν μοι, vindemiarunt me. *Theodoretus*, ἐπεφύλλισάς μοι, vindemiaſti me, *ac refert Syrum ita eſſe interpretatum*, & afflige illos, ſicut afflixiſti me.

CAP. II.

(*a*) IN die iræ ſuæ.] *Hæc in Complut. & in vulgata, & apud Theodoretum ponuntur ante Beth.* (*b*) Regem.] *Theodoretus*, βασιλέας, reges. *Alii*, βασιλείαν, regnum, *ut vulgata.* (*c*) Flammam.] *Theodoretus,*

tus, φλέγον, ardentem. (*d*) Adverſarius.] *Abeſt a pleriſque, & a vulg.* (*e*) Palatia.] *Origenes*, βάρεις, dicit domos, ſicut Sym. edidit, τὰ βασίλεια, regias. *Interdum autem in vulg. vertitur mœnia, interdum turres De hac dictione alibi notatum.* (*f*) Humiliatam.] *Etiam in Hebræo non eſt diverſi ſexus ab eo, quod ſequitur. In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt hoc loco,* ταπεινούμενον, *& in vulg.* humiliatum. (*g*) Et principem.] *Hoc abeſt a Complut. & vulgata, & a Theodoreto, quantum conjici poteſt.* (*h*) Vocem] *Theodoretus addit*, πολέμου. belli. (*i*) Corona.] *In quibuſdam, & ad marginem Vaticani additur*, δόξης, *& apud* S. *Ambr. in pſal.* 118. *ſerm.* 15. gloriæ. *In aliquo autem, & apud Theod. additur præterea*, καλὴ εὐπρέπεια, bonus decor, *quæ videtur altera interpretatio. Vulgata habet*, perfecti decoris: *ſicut etiam* S. *Hier. eaſdem fere dictiones hebraicas pſ.* 49. *vertit*, perfecto decore: *ubi græce eſt*, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος, *& latine*, ſpecies decoris. (*k*) Lætitiæ.] *In quibuſdam eſt, & apud Theodoretum*, εὐφροσύνη, *& in vulgata*, gaudium: *& apud* S. *Ambr.* & jocunditas. (*l*) Abſorbuimus.] *Reſpondet hebræo. In cæteris eſt*, καταπίωμεν, *aut*, καταπίομεν, *& in vulg.* devorabimus. (*m*) Quæ] *In aliis eſt*, ὃ, *& vulg.* quem: *&* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 16. verbum ſuum quod mandavit. *Compl.* ῥήματα αὐτοῦ, ἃ, verba ſua, quæ. (*n*) Filia.] *Sic etiam hebræus: ac ſignificatur tamen pupilla, ut habet vulg. In quibuſdam eſt* κόρη, *quod item puellam & pupillam ſignificat.* (*o*) Occides.] *Quidam*, εἰ ἀποκτενεῖς, ſi occides: *quidam cum Theodoreto*, εἰ ἀποκτενοῦσι, ſi occident. (*p*) In via] *Alii*, εἰς γῆν ἐξόδων, in terra viarum. (*q*) Vocavit.] *Alii*, ἐκάλεσας, vocaſti, *ut vulgata.* (*r*) Diem.] *Plerique*, ὡς εἰς ἡμέραν, *& vulgata*, quaſi ad diem: *præpoſitio*, ad, *abeſt etiam ab Hebræo.* (*ſ*) Parœcias meas.] *Videtur dictum, quaſi colonias meas, & oppida mea. Alii tamen accipiunt in generandi caſu*, παροικίας μου, peregrinationis meæ. *Hebræus habet*, terrores meos. (*t*) Sicut.] *Theodoreti interpres*, enutrivi, obtinui, multiplicavi: & hoſtis cuncta ſimul abſumpſit: *quæ ſatis reſpondent Hebræo.*

CAP. III.

(*a*) ÆS meum.] *Symmachus*, τὸν τοῦ τραχήλου μου ζυγὸν, colli mei jugum: *quod habet Theod. Orig.* λέγει δὲ ζυγὸν καὶ τοὺς κλοιοὺς τοὺς σιδηροῦς, οὓς ἀντὶ ξυλίνων θεοῦ κελεύσει περιεβάλετο· φέρεται γὰρ καὶ γραφή Dicit autem jugum ipſas catenas ferreas, quas pro ligneis Dei juſſu ſibi circundabit: Circumfertur enim & ſcriptum, ἐβάρυνε τὸν χαλκὸν τοῦ τραχήλου μου, aggravavit æs colli mei. (*b*) Sagittas.] ἰούς. *Si legeretur*, υἱοὺς, filios, *reſponderet Hebræo: vulgata habet*, filias. (*c*) Riſus.] *Sic Hebræus, quod vulgata*, in deriſum. *Aliquot libri habent*, ἐγενήθη λόγος, facta eſt fabula. (*d*) Calculo.] *Theodoretus*: Syrus dicit, ἐν πέτρᾳ ἐστέρησέ με, in lapide privavit me. (*e*) Et periit victoria.] *Cæteri*, καὶ εἶπα, ἀπώλετο νῖκος, & dixi, periit victoria. *Notatum autem alibi eſt, nomine iſto* νῖκος, *interdum ſignificari finem: quare hic vulgata*, finis meus. *Alii tamen vocem Hebraicam interpretantur, durationem, patientiam, fortitudinem.* (*f*). Amaritudo, & fel meum in memoria erit.] *Alii*, πικρίας μου, καὶ χολῆς μου, μνεία, μνησθήσομαι, amaritudinis meæ, & fellis mei memoria memor ero, & recolet, *&c.* (*g*) Quia non fecit deficere me, quia non ſunt conſumptæ miſerationes ejus. Menſes in matutinis, miſerere Domine.] *Viſum eſt tranſitive accipiendum illud*, οὐκ ἐξέλιπέ με *Verum omnia iſta abſunt a Theodoreto, & Sancto Ambroſio de obitu Valentiniani, & videntur admiſta ex aliis interpretationibus. Nam & illud* μῆνας, (*pro quo aliqui codices habent* μεῖνας, expectans) *ductum eſt ex eadem dictione Hebraica, ex qua illud*, καινὰ, *quod paulo poſt ſequitur. Dictio enim Hebraica ſignificat & menſis, & nova.* (*h*) Conſumpti non ſumus] *Theodoretus*, οὐκ ἐξελίπομεν, non defecimus. *Complut.* ὅτι οὐκ ἐτελειώθησαν, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον αἱ ἐλεημοσύναι αὐτοῦ· quia non ſunt conſummatæ, quia non defecerunt miſericordiæ ejus: *quæ reſpondent Chaldaico.* (*i*) Novæ in matutinis, multa eſt fides tua.] *Videtur referri ad illud*, τὰ ἐλέη καινὰ, *quod initio eſt poſitum, id eſt*, Novæ ſunt miſericordiæ Domini in matutinis. *In codicibus Theodoreti, qui ad manus erant, ſic legitur hic locus*, ἐπληθύνθη ἡ πίστις σου εἰς τὰς πρωΐας, multiplicata eſt fides tua in matutina. *Sed Interpres ſic refert*, Renova eos velut diluculum matutinum: multiplicata eſt fides tua in matutinis. Multæ ſunt enim anguſtiæ meæ: defecit cor meum. Pars mea, *&c. Sanctus Ambroſius ibidem*, Renovabit illa, ſicut lux matutina: Multi ſunt gemitus mei, & cor meum defecit. Sors mea Dominus, dixit: Ideo ſuſcitabo eum. (*k*) Bonum.] *Theodoretus*, ζήσεται, vivet. S. *Ambroſius habet tantum*, animæ quæ quærit eum: *quod reſpondet hebraico. Deinde autem, quaſi ex alio principio*, Bonum eſt ſperare in ſalutare Domini *& interpres Theodor.* Bonum eſt ſuſtinere, & ſperare in ſalutare Domini. (*l*) Quia tulit ſuper ſe.] S. *Ambr.* quia tulit jugum grave. *Notat tamen græcum non habere*, grave. *Interpres Theodoret.* quia tollit ſuper ſeipſum jugum grave: *apud quem Theodoretum etiam in noſtris codicibus ſequitur*, δώσει ἐν χώματι (*Compl.* θήσει ἐν κονιορτῷ) τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴποτε ἔστιν ἐλπίς, dabit in pulvere os ſuum, ſi forte ſit ſpes, *ut fere vulgata. Addit Theodoretus, Syrum, pro*, ἐν χώματι, *dixiſſe*, ἐν γῇ, in terra. (*m*) Et ſecundum.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis.* (*n*) Revertemur.] *Nonnulli*, ἐπιστρέψωμεν, revertamur. (*o*) Timor] *Symm.* πτόησις, formido. (*p*) Furor.] *Cæteri*, θάμβος, ſtupor. (*q*) Oculus.] *Symm.* ὁ ὀφθαλμός μου ἐπέμεινε, καὶ οὐκ ἐπαύσατο, τοῦ μὴ εἶναι ἄνεσιν, oculus meus immoratus eſt, & non ceſſavit, eo quod non eſſet remiſſio. (*r*) Oculus meus racemabit.] *Origenes*, ὅτι κατέπιον τινές με τὰ δάκρυα, quia abſorbuerunt me lacrymæ; τῇ τῶν ἐν ὕδατι πνιγομένων μεταφορᾷ. κατὰ δὲ τοὺς ο. κατακόπτει με τὰ δάκρυα, καθάπερ ἄμπελον ἀκριβὴς, τρυγητής. tralatione ducta ab iis qui in aqua ſuffocantur. At ſecundum lxx, concidunt me lacrymæ, ſicut vitem diligens vindemiator. (*ſ*) In omnes.] *Alii*, καὶ πάντας, & omnes. (*t*) Inſpice in oculos eorum] *Compl. illud*, inſpice, *conjungit cum antecedentibus, deinde habet*, ἐγὼ ψαλμὸς αὐτῶν, ego ſum pſalmus eorum, *ut vulgata.*

CAP. IV.

(*a*) DRacones.] *Symm.* σειρῆνες, ſirenes. (*b*) Catuli eorum filias] *In quibuſdam & apud Theodoretum eſt*, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν θυγατέρες. *Et quamvis utriuſque lectionis eadem ſententia ſit, poſſit ob ambiguitatem verbi* ἐθήλασαν, *quod ſignificare poteſt* lac dederunt, *&*, lac acceperunt; *tamen Theodoretus ita explanat, ut cætera referantur ad dracones, quæ lactarint catulos ſuos: Illud autem* θυγατέρες, *ad ſequentia: id eſt*, filiæ populi mei devenerunt ad id quod inſanabile eſt. (*c*) Struthio.] *Olympiodorus*: ἀποπτῆναι κατὰ τοὺς στρουθοκαμήλους μὴ δυνάμενοι, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀεὶ διαθέοντες. τὸ γὰρ στρουθίον οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος. Avolare enim more ſtruthocamelorum non poſſunt: ſed ſemper per terram diſcurrunt. Iſtud enim στρουθίον, ſic edidit Symmachus. (*d*) Quaſi repente.] *Origenes*: Symmachus illud quidem ὥσπερ σπουδῇ, edidit, ἐξαπίνης, ſubito: illud autem, οὐκ ἐπόνησαν, ἣν οὐκ ἔτρωσαν, quam non vulneraverunt. (*e*) Manibus.] *Aliqui*, χεῖρες, manus. (*f*) Super nivem.] *Origenes*, ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι. τοὺς ἁγιάσαντας γάρ, φησιν, ἑαυτοὺς τῷ θεῷ, ὁ ποῖος ἦν καὶ Σαμψών. ἦσαν δὲ οὗτοι παρὰ ἰουδαίοις ἐπιφανεῖς· διὸ τὸ μὲν καθαρὸν αὐτῶν ἀντεξήτασε χιόνι, τὸ δὲ λαμπρὸν γάλακτι· οἱ ἐκλεκτοὶ δὲ, ὃ δηλοῖ τὸ ἀπόσπασμα πολιτείαν οὐράνιον ἔχουσι, τοιοῦτο γὰρ τοῦ σαπφείρου τὸ χρῶμα. τὸ δὲ ἐπυρώθησαν, οὐ διεχύθησαν, ἀλλ᾽ ἐπάγησαν ἐν τῇ ἀρετῇ. Immaculati ſegregati. Eos enim dicit, qui ſe Deo ſanctificaverunt: qualis fuit & Sampſon Fuerunt autem hi apud Judæos conſpicui. Quare munditiam quidem illorum comparavit nivi, (*vides Origenem eodem, ac nos, modo hæc diſtinguere*) ſplendorem autem lacti. Electi autem ipſi (quod quidem ſignificat illud, ἀπόσπασμα, excîſio) vitæ rationem cœleſtem habent. Talis enim eſt ſaphiri color. Illud autem, ἐπυρώθησαν, coagulati ſunt, hoc ſignificat, non effuſi ſunt, ſed concreverunt in ipſa virtute. *Ex quibus poſtremis verbis colligi poteſt ipſum Origenem habuiſſe* ἐπυρρώθησαν, *ubi nos*, ἐπυρώθησαν, *de qua re paulo poſt. Scholion Origenis ex alio libro: Symmachus*, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, λαμπρότεροι γάλακτος, πυρρότεροι τὴν ἕξιν ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα· σάπφειρος τὰ μέλη αὐτῶν, σκοτεινότερον ἀσβόλης τὸ εἶδος αὐτῶν. Immaculati ſegregati ejus ſuper nivem, ſplendidiores lacte, rubicundiores corpore ſuper conſpicua. Sapphirus membra eorum: Obſcurior fuligine ſpecies eorum. *Aliud Scholion ejuſdem*: illud, ναζιραῖοι, ſignificat, ἡγιασμένοι, ſanctificati. Ita enim Symm & Theodotio in Amos, ſanctificatos interpretati ſunt Naziræos. (*g*) Rubuerunt.] *Videtur*, ἐπυρώθησαν, *poſitum pro*, ἐπυρρώθησαν: *nam quæ inflammantur, ſolent rubere: & reſpondet vulgatæ, & editioni Symmachi, de qua diximus. Apud Origenem, Nazianzenum, & alios & in pleriſque codicibus eſt*, ἐπυρώθησαν, *& in Breviario Romano in communi martyrum tempore paſchali in reſponſorio lectionis octavæ*, & ſuper lac coagulati ſunt. *Atqui etiam in pleriſque libris hoc modo interpungitur*; mundati ſunt Naziræi ejus: ſuper nivem ſplenduerunt: ſuper lac coagulati ſunt: *& ita etiam videtur diſtinguere Maximus monachus in ſermone aſcetico. Sed apud Origenem, & cætera, ut in noſtra, & iſtud etiam*, ἐπυρώθησαν, *per ſe videtur ſtare, ſicut apud nos*, ἐπυρώθησαν. *Quod tamen non abſque ratione conjungeretur cum ſequenti dictione, hoc modo.* ἐπυρώθησαν, ὑπὲρ λίθους, (*ſic enim corrigendum*) σάπφειρος τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν, rubuerunt ſuper lapides: (*id eſt, ſuper gemmas*:) e ſapphiro excîſio eorum. (*h*) Coxerunt.] ἥψησαν. *Origenes videtur habuiſſe*, ἥψαντο. *Ita enim ſcribit*: Illud, ἥψαντο, ſignificat accendere, & aſſare. (*i*) Commoti ſunt.] *Theodoretus, habet*, ἐῤῥάνθησαν νεανίαι ἐν ταῖς ἐξόδοις, reſperſerunt adoleſcentes in exitibus: *& illud*, ἐξόδοις, *interpretatur*, ταῖς ἀγυιαῖς, ταῖς ῥύμαις, vicis, plateis. (*k*) Tetigerunt veſtimenta eorum] *Sunt, qui vertant*, veſtimenta ſua. *Theodoreti interpres habet*, projecti ſunt cum veſtimentis ſuis: *quibus ſane verbis reſpondet ipſa Theodoreti explanatio. Totum autem hoc quod continetur ſub littera Nun, ſic eſt a Symmacho redditum.* ἀκατάστατοι ἐγένοντο, τυφλοὶ ἐν ταῖς ἐξόδοις. ἐφύρησαν ἐν αἵματι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἅψασθαι τῆς ἐσθῆτος αὐτῶν, inſtabiles facti ſunt, cæci in plateis; conſperſi ſunt in ſanguine, ita ut non poſſet tangi veſtimentum eorum. (*l*) Prophetarum.] *Plerique*, πρεσβύτας, ſenum, *ut vulgata.* (*m*) Venati ſumus.] *Sic etiam Theodoretus: pro quo inquit Syrum dixiſſe*, ἐθηράσαντο, venati ſunt: *quod habet Complut.* (*n*) Tempus.] *Alii*, τὸ πέρας ἡμῶν, *&* S. *Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 19. advenit finis noſter. (*o*) Evolaverunt.] ἐξέπτησαν. *Plerique*, ἐξήφθησαν, *& S. Ambr. ibidem*, accenſi ſunt. (*p*) Ipſorum.] *Fortaſſe valet*, noſtris ipſorum, *nam in aliis eſt*, ἡμῶν. *Dionyſius Alexandrinus in reſponſionibus ad quæſt. Pauli Samoſatenſis, habet*, διαβολαῖς ἡμῶν, calumniis noſtris. S. *Ambroſ. ſerm.* 15. Spiritus ante faciem noſtram Chriſtus Dominus comprehenſus eſt in interitu noſtro, *&c. Schol.* Aquila dixit, πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν, ſpiritus narium noſtrarum. Symm. autem, πνοὴν μυκτήρων, ſpirationem narium. Amici enim Dei ſemper Chriſtum ſpirant, ob oculos ipſum habentes. (*q*) Terram.] *Apud Theodoretum, & in Complut. additur*, αὖς, Hus, *ut vulgata.* (*r*) Tranſmigrare te.] S. *Ambroſ. ſerm.* 22. te expellere adhuc.

CAP. V.

(*a*) VEnerunt ſuper collum noſtrum.] *Symm.* ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν, jugum ſuper collum noſtrum. *Et in alio libro*, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν, ligna in commutatione tulimus ſuper collum noſtrum: *& Schol.* Pro, ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον, Symm. dixit. ζυγὸς κατὰ τὸν τράχηλον, jugum ſuper collum. *Sed hebræo fortaſſe magis reſponderet, ſi ita diſtingueremus*, ligna noſtra in commutatione venerunt Super collum noſtrum paſſi ſumus perſequutionem. (*b*) Ægyptus dedit manum] *Schol.* ἐξ ἀνεπιγράφων, προέτεινεν τὰ πρὸς τὴν χρείαν συνομώμοις ἡ αἴγυπτος ὁμοίως καὶ ἀσσυρίων οἱ τὴν χώραν ἑαλωκυῖαν φυλάττοντες. Οὐ γὰρ ἦν ἑτέρωθεν ἐμπλησθῆναι τροφῆς. ἢ, ὅτι αἴγυπτος μὲν ἔδοξεν ἡμῖν ἐπαμῦναι. ἀσσύριοι δὲ ἀλλότριον ἐχορήγουν τροφήν. κατὰ δὲ σύμμαχον, τοῖς μὲν αἰγυπτίοις ἑαυτοὺς ἐξεδώκαμεν. προσδραμόντες ὡς φίλοις τοῖς ἀεὶ πολεμίοις. τοῖς δὲ ἀσσυρίοις τῷ λιμῷ πιεζόμενοι προσεδράμομεν. ex anonymis: Exhibuit ea, quæ ad uſum erant illius Ægyptus: ſimiliter etiam ex Aſſyriis, qui captam regionem cuſtodiebant. Non enim erat aliunde ſaturari alimento. Aut, quod Ægyptus quidem viſa eſt nobis auxiliari, Aſſyrii autem captis præbebant alimentum. Juxta Symmachum vero, Ægyptiis quidem nos ipſos tradidimus, accurrentes tanquam ad amicos ad ſempiternos hoſtes. Ad Aſſyrios autem fame oppreſſi accurrimus. *Quare hoc etiam loco illud*, ad ſatietatem ipſorum, *videtur valere*, ad ſatietatem noſtram ipſorum, *ut in capite præcedente.* (*c*) A facie gladii deſerti.] *Schol.* ῥομφαίαν ἐρήμου τὴν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ταλαιπωρίαν φησί. Gladium deſerti, vocat miſeriam quæ ex abductione. *Sed non deſunt aliæ explanationes.* (*d*) Exuſta eſt, convulſæ ſunt.] ἐπελιώθη, *viſum eſt id m. valere & quæ.* ἐπελιώθη, *aut*, ἐφηλιώθη. *A Complut. abeſt & illud*, convulſæ ſunt, *videri poteſt alia interpretatio.* (*e*) Mœror, mœſtum.] ὀδύνη ἐδυνήθη. *Etiam hæc videri poſſunt duæ interpretationes; & a Compl. abeſt*, ὀδύνη. *Si ſit unica interpretatio, verti poterit*, mœror mœſtus.

EPISTOLA HIEREMIÆ.

CAP. I.

(a) FAbricata.] *Optima ſententia: ſi artifices non ſunt longævi; quomodo erunt opera illorum? at Dei propria eſt ſempiternitas. In cæteris additur,* εἰσὶ θεοὶ; *& vulgata,* nunquid ergo poſſunt ea quæ fabricata ſunt ab ipſis, eſſe Dii? (b) Suiipſorum.] *Nonnulli,* αὐτῶν, eorum. *A vulgata utrumque abeſt.* (c) Circumauferent.] *Alii,* περιελόμενοι, auferentes. (d) Formido.] *Ut vulgata, aut,* terriculamentum, *ut alii. Scholion,* προβασκάνια καὶ κεράμβηλα ἑλλήνων οἱ λόγιοι καλοῦσι ἅπινα ἱςῶσιν οἱ ἀγροφύλακες πρὸς φόβον ὀρνέων, ἢ καὶ ἀνθρώπων. Ταῦτα δὲ καὶ μορμολύκεια καλοῦνται. προβασκάνια, & κεράμβηλα, qui inter græcos diſerti ſunt, vocant ea, quæ cuſtodes agrorum ſtatuunt ad timorem avium, vel etiam hominum. Hæc autem vocantur etiam, μορμολύκεια. (e) Spinæ.] *Complutenſ.* καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, *quod non videtur cohærere: licet in vulgata ſit,* eodem modo & in horto ſpina alba.

IEZECIEL.

CAP. I.

(a) AUferens.] *Aut,* extollens, *inquit S. Hier. Nam dictio græca,* ἐξαίρων, *poteſt utrumque ſignificare. Teſtatur autem Aquilam dixiſſe ventum turbinis; Symmachum ac Theodotionem, flatum, ac ſpiritum tempeſtatis. Theodoretus ex Symmacho,* καταιγίζον, impetu flans. (b) Et ſplendor in circuitu ejus & ignis fulgurans.] *Apud S. Hieron. etiam in editione lxx ponuntur hæc verba alio ordine,* & ignis micans, & ſplendor in circuitu ejus. (c) Et in medio.] *Polychronius,* φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ὡς ὅρασις ϗ αὕτη διειδὴς ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν, Lumen enim in medio ejus, quaſi viſio ; & hæc perſpicua erat in medio eorum. (d) Et ſplendor in eo.] *Hoc Sanctus Hieron. obelo prænotat.* (e) Fulgurans æs.] *Apud S. Hier.* in lxx, quaſi fulgurantes æramentum. (f) Et facies eorum quatuor.] *In cæteris ſunt plura,* ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ϗ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας, & facies ipſorum, & alæ ipſorum quatuor, junctæ, altera alteri. *Quæ omnia abſunt a Theodoreto.* (g) Et alæ.] *Apud Theodoretum hæc antecedunt,* ταῦτα τὰ πρόσωπα αὐτῶν, hæ facies ipſorum. (h) Fulgur.] *In cæteris hæc ſequuntur,* ϗ τὰ ζῶα ἔτρεχον, ϗ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ βεζὲκ, & animalia currebant, & revertebantur, quaſi ſpecies Bezec. *Quæ S. Hieron. teſtatur de editione Theodotionis in lxx eſſe addita. Theodoretus habet, & ad poſtrema verba ſubjungit,* Hoc autem Symm. interpretatus eſt, ὡς εἶδος ἀκτῖνος ἀστραπῆς. quaſi ſpecies radii fulguris: *quod etiam refert S. Hieronymus. Alind Scholion,* Iſtud βεζὲκ, ſignificat fulgur. (*) Rotarum.] *In quibuſdam additur,* ϗ ἡ ποίησις, (*aut* ποίημα) αὐτῶν, *quod apud S. Hieron. in lxx,* & factura earum. (i) Tharſis.] *Theodor.* Juxta Symmachum vero, ὡς ὅρασις ὑακίνθου, quaſi aſpectus hyacinthi. *Id S. Hieron tribuit Aquilæ. Schol.* τὸ θαρσεὶς χρυσόλιθόν φησιν ἢ ὑάκινθον. Tharſis vocat Chryſolithum, aut hyacinthum. S. *Hieron. in ſua interpretatur, mare: de qua re alibi notatum.* (k) Una ipſis quatuor.] *Cæteri,* ἐν τοῖς τέσσαρσι, *& apud S. Hieron.* in quatuor. (l) Et opus earum.] *Ita etiam apud S. Hier. In quibuſdam vero libris & apud Theodoretum in explanatione hæc antecedunt,* ϗ ἡ ὅρασις αὐτῶν, & aſpectus earum. (m) Neque dorſa.] *Ita etiam apud Theodoretum. In Compl. eſt,* ϗ δ' οἱ νῶτοι αὐτῶν, *& apud S. Hieron.* & dorſa earum, (n) Erat eis.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum adjungitur,* ϗ φοβεραὶ ἦσαν, & terribiles erant: *quod S. Hieron. in lxx non habet.* (o) Et.] *Iſtud,* ϗ, *abeſt a cæteris. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum pro eſt,* ὁρμᾷ, concitabatur. (p) Cryſtalli.] *Hic etiam in quibuſdam additur,* φοβερὸν, terribile. (q) Tegentes.] *Ita etiam Theodoretus. In aliis eſt,* συνεζευγμέναι, ἐπικαλύπτουσαι, conjunctæ, tegentes. (r) Dum ipſa irent.] *In multis, & apud Theodoretum eſt,* ἐν τῷ πτερύσσεσθαι αὐτὰ, cum ipſa alas quaterent. *Utrumque abeſt hoc loco a vulgata.* (ſ) Aquæ multæ.] *In nonnullis,* ὑδάτων πολλῶν, ὡς φωνὴν θεοῦ σαδδαΐ, aquarum multarum, tanquam vocem Dei Sadai: *itemque apud Theodoretum, qui inquit Aquilam & Symmachum, pro Sadai poſuiſſe,* ἱκανοῦ, ſufficientis: *quod habet Compl. in quibuſdam vero exemplaribus utrumque conjungitur,* σαδδαΐ ἱκανοῦ. *Poſt hæc autem in multis, & apud Theodoretum ſequitur,* ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ φωνὴ (*al.* φωνὴν) τοῦ λόγου, ὡς φωνὴ παρεμβολῶν, cum ipſa ambularent, vox verbi, quaſi vox caſtrorum. *Iſtud quidem,* φωνὴ λόγου, S. *Hier. agnoſcit ex lxx, ac fortaſſe, pro,* θεοῦ σαδδαΐ, *aut pro eo, quod ipſe habet,* ſonus multitudinis. (t) Caput eorum.] *In plerique, & apud Theodoretum hæc ſequuntur,* ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ, ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν, ϗ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, cum ipſa ſtarent, demittebantur alæ eorum. Et ſuper firmamentum, quod erat ſuper caput ipſorum. (u) Electri.] *In cæteris, & apud Theodoretum hæc adjunguntur,* ὅρασιν ὡς πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ, velut aſpectum ignis intrinſecus ejus per circuitum, *ut vulgata.* (x) Statio.] *Cæteri & Theodoretus,* ἡ ὅρασις, viſio.

CAP. II.

(a) PAtres eorum.] *In cæteris ſequitur,* ἠθέτησαν, (*aut* ϗ ἠθέτησαν, *ut Theodoretus*) ἐν ἐμοὶ, prævaricati ſunt in me. (b) Diem.] *In aliis hæc ſubſequuntur,* ϗ υἱοὶ σκληροπρόσωποι. ϗ στερεοκάρδιοι (*aut* θρασυκάρδιοι, *ut Theodoretus, & quidam codices*) ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτοὺς, & filii dura facie, & obfirmato (*al.* audaci) corde. Ego mittam te ad eos: *Quæ negat S Hier. haberi in lxx.* (c) Dominus.] *In quibuſdam eſt,* κύριος, κύριος, Dominus, Dominus. *In quibuſdam,* κύριος ἀδωναΐ, *aut,* ἀδωναΐ κύριος, *ut apud Theodoretum. qui etiam inquit,* τὸ δὲ ἀδωναΐ, ϗ αὐτὸ τὸ κύριος σημαίνει. ἔχει δὲ ϗ σμικράν τινα ἑτέραν ἔμφασιν, *iſtud Adonai ſignificare idem ac Dominus: habere autem & aliam quandam parvam emphaſim. Vulgata,* Dominus Deus. *Eadem varietas eſt in cap. ſequenti.* (d) Capitulum libri.] S. *Hier.* Pro involuto libro lxx capitulum libri tranſtulerunt, *quod notat etiam Theodoretus. Schol.* κεφαλὶς δὲ βιβλίου, ἀντὶ τοῦ τόμος. οὕτω γὰρ τὸν τόμον ἑβραῖοι προσαγορεύουσι. κεφαλὶς autem βιβλίου, pro, tomus: ita enim tomum appellant hebræi. (e) Lamentatio.] *Origenes,* ὁ μὲν Θεοδοτίων ἀκολούθως τοῖς ο΄ ἐξέδωκεν. ὁ δὲ Σύμμαχος οὐ πάνυ ἀπᾳδόντως, Theodotio quidem juxta lxx edidit. Symmachus autem non valde diſcrepanter, θρήνους, ϗ κατάλεγμα, ϗ μέλος πενθικὸν, lamentationes, & querimoniam, & carmen lugubre. *Aquila autem inquit,* γεγραμμένον ἦν ἐπ' αὐτοῦ κτίσις, ϗ ἀντίβλησις, ϗ ἔσται, ſcriptum erat in eo, creatio, & collatio, & erit.

CAP. III.

(a) PRofundæ linguæ.] *Plerique* βαθύχειλον, ϗ βαρύγλωσσον, *aut* ϗ βραδύγλωσσον, profundi labii, & gravis linguæ, *aut,* & tardæ linguæ. (b) Firmior petra.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* στερεώτερον πέτρας δέδωκα μέτωπόν σου, duriorem petra dedi frontem tuam. (c) Vidi.] *Ita etiam Theodoretus, &* S. *Hier. in comm. ex lxx. Compl. autem,* ἤκουσα, audivi, *quod* S. *Hier. inquit in hebraico ſubandiri.* (d) Abii.] *In aliis, & apud Theodoretum additur,* μετέωρος, *& apud* S. *Hieron.* ſublimis. (e) Sublimis & circuivi.] *Pro his refert* S. *Hier. tres interpretes poſuiſſe verba hebraica, quæ ipſe interpretatus eſt,* ad acervum novarum frugum. (f) Converſans.] S. *Hieron. ex Theodotione,* admirans, *ex Aquilæ ſecunda editione, quam hebræi,* κατὰ ἀκρίβειαν *vocant,* ἠρεμάζων, quieſcens: *ipſe autem in ſua,* mœrens. (g) Ei.] *In cæteris additur,* οὐδὲ ἐλάλησας, neque loquutus es. (h) Tormentum.] S. *Hieron. ex Theodotione,* infirmitas: *ipſe,* offendiculum. (i) Sicut aſpectus, &.] *Abſunt a Complut. ſed non a collatis codicibus, neque a Theodoreto.* (k) Colligabo.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum additur,* τῷ λάρυγγί σου, *aut,* πρὸς τὸν λάρυγγά σου, gutturi tuo: *quæ etiam* S. *Hier. videtur agnoſcere.*

CAP. IV.

(a) LAterem.] S. *Hier.* Symmachus manifeſtius interpretatus eſt, πλινθεῖον, quem nos laterculum & abacum appellare poſſumus. (b) Quinquaginta, & centum.] *Sic etiam Theodoretus: ſed abſunt a pleriſque, & a vulgata. In quibuſdam eſt,* κατ' ἀριθμὸν ἡμερῶν. πεντήκοντα ϗ ἑκατὸν ἡμέρας κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, juxta numerum dierum. Quinquaginta & centum dies dormies ſuper illud. (c) Iniquitates.] *Apud Theodoretum, & in Compl. eſt,* τὰς δύο ἀδικίας, duas iniquitates. (d) Nonaginta & centum.] *Sic quoque Theodoretus: qui putat hunc numerum fieri ex centum quinquaginta jam dictis, & quadraginta dicendis. In quibuſdam vero eſt,* ἐνενήκοντα ϗ τριακοσίας ἡμέρας, nonaginta & trecentis diebus: *quomodo legit Polychronius: & hæc notat:* ἄλλη ἔκδοσις περιέχει ἐνενήκοντα ϗ ἑκατὸν ἡμέρας, alia editio habet nonaginta & centum dies. *Origenes de ſuperiori fortaſſe, deque hoc numero:* οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ, τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχειν, ρ΄. ϗ ν΄. ἡμέρας. ϗ ἄλλας ϟ ϗ ἑκατὸν ἡμέρας ϗ τὰ πλείονα δὲ ϟ ϗ ρ΄. ἡμέρας. ἀλλ' ἐπισκεψάμενοι τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, εὕρομεν τ΄. εἶναι ϗ ϟ ἡμέρας. Non ignoramus autem quædam exemplaria habere centum & quinquaginta dies, & alios nonaginta & centum dies: & plura quidem nonaginta & centum dies. Sed conſideratis cæteris editionibus invenimus eſſe trecentos & nonaginta dies. *Fortaſſe etiam, pro,* ϗ ἄλλας, *legendum,* ϗ ἄλλα, id eſt, & alia exemplaria. *Nam ſic* S. *Hier.* Satiſque miror, cur vulgata exemplaria centum nonaginta annos habeant, & in quibuſdam ſcriptum ſit centum quinquaginta: cum perſpicue & Hebraicum, & Aquila, Symmachuſque & Theodotio trecentos nonaginta annos teneant: & apud ipſos lxx (qui tamen non ſunt ſcriptorum vitio depravati) idem numerus reperiatur. *Eadem varietas obſervari poteſt paulo poſt.* (e) Olyram.] S. *Hieron.* Quam nos viciam interpretati ſumus, lxx, Theodotioque poſuerunt, ὀλύραν, quam alii avenam, alii ſigalam putant. Aquilæ autem prima editio, & Symmachus ζέας, ſive, ζειὰς, interpretati ſunt; quas nos vel far, vel gentili Italiæ Pannoniæque ſermone ſpicam ſpeltamque dicimus. *Notat etiam apud lxx dictum eſſe 3. Reg. 19. panem,* ὀλυρίτην. (f) Siclos.] *Polychronius,* εἴκοσι σίκλοι ποιοῦσι τρεῖς οὐγκίας μικρόν τι πρός, viginti ſicli faciunt tres uncias & paulo plus. *Schol.* στατῆρες εἴκοσι, οἵ γάρ εἰσι δραχμαὶ π΄. ſtateres viginti, qui quidem ſunt drachmæ octuaginta: & S. *Hieron.* Siclus, id eſt, ſtater, habet drachmas quatuor: *qui de his ponderibus & hic & alibi accurate agit. Aliud Schol.* τὸν σίκλον, δραχμὴν εἶναι φασί. δραχμὴ δέ ἐστι γράμματα τρία. Siclum inquiunt eſſe drachmam: drachma autem eſt ſcrupuli tres. (g) In.] *Theodoret.* τὸ δὲ εἶν μέτρον ἦν παρ' αὐτοῖς οὗ τὸ ἕκτον κατὰ τὸν σύρον ἥμισυ ἐχώρει ξέστου. εἶν autem menſura erat apud eos: cujus ſexta pars juxta Syrum dimidium ſexti capiebat. *Polychronius:* τὸ ἲν ἑβραϊκὸν ὂν σημαίνει τοῦ ξέστου τὸ ὄγδοον. Ipſum ἲν, quod hebraicum eſt, ſignificat octavam partem xeſti. *Apollinarius*, τὸ ἶν ποιεῖ χόεις δύο. Ipſum ἶν facit duos Choas: *& addit S. Hieron.* Atticos. (*h*) Et.] *Sic etiam hebræus: ac tamen intelligendum putat, ut eſt in Compl. & vulgata*, ὡς ἐγκρυφίαν, quaſi ſubcineritium. (*i*) Gentibus.] *In cæteris hæc ſequuntur*, οὗ διασκορπιῶ (*aut*, ἐκβαλῶ) αὐτοὺς ἐκεῖ, quo diſpergam, (*aut*, ejiciam) eos illuc. (*k*) Rancida.] *In quibuſdam eſt*, βέβηλον, prophana: *in quibuſdam, & apud Theodoretum utrumque conjungitur*, ἕωλον, ϗ βέβηλον. (*l*) Fulcimentum] ϛήριγμα, *pro quo inquit S. Hieron. primam Aquilæ editionem dixiſſe baculum; ſecundam, & Symmachum, & Theodotionem*, ϛερέωμα, *id eſt, firmamentum.*

CAP. V.

(*a*) QUartam.] *Aq. & Theodotio*, τὸ τρίτον, tertiam, *& ſic deinceps: de qua re legendi ſunt* S. *Hier. & Theodoretus.* S. *Hieron. quidem ea quæ ſequuntur*, & aſſumes quartam, & combures eam in medio ejus, *videtur prope quarto loco apud lxx legiſſe, a quibus inquit addita de ſuo.* (*b*) Et dices omni domui Iſrael.] *Schol.* οὐ κεῖται παρ' ἑβραίοις, non ponitur apud hebræos. *Apud Theodoretum eſt conjunctè cum antecedentibus*, εἰς πάντα οἶκον ἰσραήλ. τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, in omnem domum Iſrael. Hæc dicit Adonai Dominus, *quod reſpondet vulgatæ. In aliis autem utrumque conjungitur*, εἰς πάντα οἶκον ἰσραήλ, ϗ ἐρεῖς, *&c.* (*c*) Juſtificationes.] *Ita S. Hier. ex lxx, quorum verborum putat nullam eſſe conſequentiam. Ex Symmacho autem hæc refert*: Hæc Hieruſalem quam in medio nationum poſui, & circa eam regiones, commutavit judicia mea impietatibus, quas didicit a gentibus, & juſtificationes meas a regionibus, quæ ſunt in circuitu ejus, quia legitima mea reprobaverunt, & in judiciis meis non ambulaverunt. *Atq; in aliquo quidem codice, & apud Th. eſt*, ἤλλαξε τὰ δικαιώματά μου εἰς ἀνομίαν ἐκ τῶν ἐθνῶν, ϗ τὰ νόμιμά μου ἐκ τῶν χωρῶν, *&c. quæ videntur reſpondere verbis Symmachi a S. Hieronymo allatis.* (*d*) Quia occaſio.] *Sic S. Hier. ex lxx. ex Symm. autem*, quia multitudo veſtra fuit ex gentibus, quæ in circuitu veſtro ſunt, *ex Aquilæ autem ſecunda editione*, eo quod numerati eſtis in gentibus quæ in circuitu veſtro ſunt. (*e*) Profecto.] ἦ μήν. *Sic etiam Theodoretus. In aliquo eſt*, εἰ μή, niſi, *ut vulgata.* (*f*) Polluiſti.] *In aliis ſequitur*, ἐν πᾶσι τοῖς προσοχθίσμασί σου, ϗ, in omnibus abominationibus tuis; &. (*g*) Quarta tui pars] *Schol.* non ponitur apud hebræos: *atque hic etiam notat S. Hieron. lxx primam tertiam partem diviſiſſe in duas.* (*h*) Et quarta pars tui in gladio cadent.] *Hoc inquit S. Hier. de Theodotionis editione ſub aſteriſcis additum eſſe.* (*i*) Eos.] *In cæteris ſequitur*, ϗ παρακληθήσομαι, & conſolabor, *ut vulgata.* (*k*) Deſertum.] *In plериſque hæc ſequuntur*, ϗ εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, & in opprobrium gentibus, quæ in circuitu tuo ſunt: *nec multo aliter Theodoretus*, ϗ εἰς ὄνειδος τοῖς κύκλῳ σου. *Quæ inquit S. Hieron. in lxx non haberi, ſed pro iſtis eos addidiſſe de ſuo quæ ſequuntur*, & filias tuas in circuitu tuo. (*l*) Et miſera.] ϗ δηλαϊστή, *aut*, δειλαϊστή, *ut aliqui, aut*, δειλαία, *ut plerique. In aliquo eſt*, βλασφημία ϛενακτή. ϗ δήλη παιδεία (*al.* ϗ δειλαία παιδεία) ϗ ἀφανισμὸς (*al.* ϗ ἀφανισμοῖς) ϗ αἱ θυγατέρες σου αἱ κύκλῳ σου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, blaſphemia gemenda & manifeſtus luſus, & deſolatio, & filiæ tuæ, quæ in circuitu ſunt, in gentibus. *A Theodoreto abeſt illud*, βλασφημία, *& in melioribus ejus codicibus legitur*, δήλη παιδεία, ϗ ἀφανισμοῖς, inſignis in diſciplina, & deſolationibus. *Sanctus Hieron. ex lxx agnoſcit autem* ϛενακτή, *ex Theodotione inquit additum eſſe*, ϗ δειλαϊστή, *cujus verbi notitiam ipſe non habeat, & pro quo tres alii interpretes tranſtulerunt, blaſphemiam. Sed paulo poſt hæc ſcribit*, δειλαστήν, *vel*, δειλαίαν, quidam, infelicem, & miſeram, alii perſpicuam, & expoſitam ad miſeriam intelligi volunt. (*m*) In ultione furoris mei.] *In cæteris hæc antecedunt*, ἐν ὀργῇ, ϗ θυμῷ, in ira & furore: *in quibuſdam, & apud Theodoretum hæc præterea ſequuntur*, ϗ ἐλέγχοις, & increpationibus. (*n*) Defectionem.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum ſequitur*, ϗ ἀποστελῶ αὐτὰς διαφθεῖραι ὑμᾶς, καὶ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς, & mittam eas, ut diſperdam vos, & famem congregabo ſuper vos.

CAP. VI.

(*a*) DElubra.] *Aut phana: utroque enim modo interpretatur S. Hier. quæ græce dicuntur*, τεμένη, *& diſtinguit a templis.* (*b*) Veſtra.] *In cæteris ſubjunguntur hæc*, ϗ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, & dabo cadavera filiorum Iſrael ante faciem idolorum eorum. *Quæ S. Hier. in lxx teſtatur non haberi.* (*c*) Conterentur.] *In nonnullis additur*, ϗ καταπαύσονται, *aut*, καταπαυθῇ, *quod vulgata*, & ceſſabunt. (*d*) Veſtra.] *Cæteri addunt*, ϗ ἐξαλειφθῶσι τὰ ἔργα ὑμῶν, & delebuntur opera veſtra, *ut vulgata. Affirmat autem S. Hier. multa de hoc capitulo a lxx prætermiſſa eſſe.* (*e*) Dum fuerint.] *In aliquo eſt*, ϗ ὑπολείψομαι τοὺς γενέσθαι, *aut*, ἐν τῷ γενέσθαι. *Theodoretus videtur habuiſſe*, ϗ ἀναλήψομαι ἐν τῷ γενέσθαι. *Vulgata*, & relinquam in vobis eos qui fugerint gladium. (*f*) Et percutient.] *In aliquo, & apud Theodoretum eſt*, ὅτι κόψονται κατὰ πρόσωπον ἑαυτῶν, quia plangent ante faciem ſuam. *Et in pleriſque hæc ſequuntur*, περὶ τῶν κακιῶν, (*al.* κακῶν) ὧν ἐποίησαν, de omnibus malis, quæ fecerunt. (*g*) Quia ego Dominus locutus ſum.] *Cæteri*, διότι ἐγὼ κύριος οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ κακὰ ταῦτα, quia ego Dominus non fruſtra locutus ſum, ut facerem eis omnia mala hæc. (*h*) Et dic, euge euge.] *In aliquo ſemel eſt*, εὖγε. *Origenes*: Illud, ϗ εἰπὸν, εὖγε, Symmachus paraphraſi explanans fecit, ϗ σχετλίασον. *Alind Schol.* hebraice, ἀά, recte habet. S. *Hieron.* & dic heu. Pro quo, *inquit*, Aquila interpretatus eſt, ἆ ἆ, Symm. σχετλίασον, quod ſignificat, lamentare, vel plangere. lxx & Theodotio, εὖγε, quod magis inſultantis eſt, quam plangentis. (*i*) Et qui.] *In quibuſdam antecedit*, ϗ ὁ περιλειφθεὶς, *aut*, ὑπολειφθείς. *Vulgata*, & qui relictus fuerit, atque circundatus. (*k*) Excelſum.] *In cæteris ſequuntur hæc*, ϗ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων, & in cunctis ſummitatibus montium: *quæ negat S. Hieron. eſſe in lxx.* (*l*) Et ſubter arborem umbroſam.] *In pleriſque adduntur iſta*, ϗ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας, & ſubter univerſam quercum frondoſam. *Quæ item inquit S. Hieron. a lxx omiſſa. In quibuſdam vero ſunt iſta, & non illa*, ϗ ὑποκάτω δένδρου συσκίου.

CAP. VII.

(*a*) DIC.] *Iſtud*, εἰπὸν, *abeſt ab aliquo, & a Theodoreto.* (*b*) Venit finis.] *Apud Theodoretum, & in aliquo codice eſt*, ἥκει τὸ πέρας νῦν. ϗ ἥξει τὸ πέρας, venit finis nunc: & veniet finis, *&c.* (*c*) Super te.] *Poſt hæc in aliis, apud Theodoretum vero poſt*, qui habitas terram, *ſequuntur, quæ paulo poſt ſunt in noſtra*, ϗ ἀποστελῶ, & mittam, *&c. qui ordo magis reſpondet vulgatæ. Sed teſtatur S. Hier. juxta lxx ordinem fuiſſe mutatum.* (*d*) Ego] *In cæteris ſequitur*, τὸν θυμόν μου, furorem meum. (*e*) Dominus.] *In aliis ſequitur*, κακία μία, κακία ἰδοὺ ἔρχεται, malitia una, malitia ecce venit: *quæ* (*ſicut & multa alia in hoc capite*) *ex Theodotione ſub aſteriſcis addita eſſe ſcribit S. Hier. Symmachum vero pro* κακία, *vel* πονηρία, *poſuiſſe*, κάκωσις, afflictio: *quem ipſe perſpicuitatis cauſa ſequutus ſit.* (*f*) Venit.] *In aliis ſequitur*, ἐξηγέρθη πρός σε. ἰδοὺ ἥκει τὸ πέρας, ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σὲ, evigilavit adverſum te: ecce venit finis, venit contextus ſuper te. *Schol.* lxx pro πλοκὴ, poſuerunt τὸ πέρας. *S. Hier. etiam teſtatur* πλοκὴν, id eſt, ordinem contextumque malorum omnium, *eſſe Theodotionis, pro quo ipſe dixerit, contractionem, Aquila*, περισκόπησιν, contemplationem, & proſpectionem. *Symm.* inſpectionem. *Poſt hæc autem in aliis ſequuntur, quæ paulo ante ſunt in noſtra*, venit tempus, appropinquavit dies non cum perturbationibus, (*Theodoretus*, θορύβου, *& S. Hier.* perturbatione) neque cum doloribus: *pro quibus Theodotio dixerit*, venit tempus, prope eſt dies famis, & non gloriæ montium. *Symm. vero*, & tempus prope eſt, dies feſtinationis, & non recraſtinationis. (*g*) Ecce dies Domini.] *In aliis eſt*, ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἥκει, (*aut*, ἰδοὺ ἡμέρα τίκτει) ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει. ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ ϗ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξανθήκεν ἡ ὕβρις, ϗ συντρίψει ϛήριγμα ἀνόμου, ϗ οὐ μετὰ θορύβου, οὐδὲ μετὰ σπουδῆς, ϗ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσὶν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς, ἥκει καιρὸς, *&c. apud S. Hieron. ex vulgata antiqua*, Ecce dies parit, ecce finis venit: egreſſa eſt complexio, & floruit virga: germinavit ſuperbia, ſuſcitata eſt injuria; & conteret fortitudinem iniqui, & non cum perturbatione, neque cum feſtinatione: & non ex ipſis ſunt, neque pulchritudo in eis. *Sed pleraque ex Theodotione addita eſſe teſtatur S. Hieron.* (*h*) Lugeat.] *In aliis ſequitur*, ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς, quia ira in omnem multitudinem ejus: *quod idem negat haberi in lxx.* (*i*) Revertetur.] *Alii addunt*, ϗ ἔτι ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν. ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακάμψει, & etiam in vita ipſum vivere eorum: quia viſio ad omnem multitudinem ejus non regredietur. S. *Hier.* Sed nec iſti duo verſus habentur in lxx editione. (*k*) Omnia.] *In aliis ſubjungitur*, ϗ οὐκ ἔστι πορευόμενος εἰς πόλεμον. ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς, & non eſt qui vadat ad prælium: ira enim mea in omnem multitudinem ejus. S. *Hier.* Et hæc in lxx non habentur. (*l*) Bellum in gladio.] *Nonnulli & Theodoretus*, ὁ πόλεμος, ϗ ῥομφαία, bellum & gladius. *Compl. habet tantum*, ἡ ῥομφαία. (*m*) Montes.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ὡς περιστεραὶ μελετητικαὶ, quaſi columbæ meditantes: *quod a lxx omnino prætermiſſum ſilentio Theodotionis eſſe teſtatur S. Hier.* (*n*) Polluentur humore.] *Schol.* ὁ ἑβραῖος, παραλυθήσονται ὡς ὕδωρ, *Hebræus*, diſſolventur ut aqua. S. *Hier.* Pro genibus aquis fluentibus lxx tranſtulerunt femora polluentur humore. (*o*) Contemptui.] *In aliis ſubjungitur*, τὸ ἀργύριον αὐτῶν, ϗ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου, argentum eorum, & aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini. S. *Hier.* Et hoc in lxx non habetur. (*p*) Mundi.] *Sic S. Hier. alii vertunt illud*, κόσμου, ornatus. (*q*) Suarum.] *In multis additur*, ϗ προσοχθίσματα, (*Theodoretus*, προσοχθισμάτων) αὐτῶν, *& apud S. Hier. in vulgata antiqua*, & offendicula ſua, *quod tamen teſtatur eſſe ex Theodotione.* (*r*) Viſitationem.] *Hoc inquit* S. *Hier. a lxx eſſe poſitum pro eo quod ipſe dixit*, arcanum meum. (*ſ*) Temere.] *Idem ex Symmacho, & Theodotione*, irrumpentes, & peſtilentes. (*t*) Et facient perturbationem.] S. *Hier. in vulgata antiqua*, & adducam perturbationem. *Et in comm. ſcribit poſuiſſe ſe perturbationem pro eo quod lxx dixerint*, φυρμὸν, *ac poſſet tamen verti*, inquinationem. *Idem ex Aquila*, concluſionem, *ex Symmacho & Theodotione*, καθήλωσιν, id eſt, confixionem. (*u*) Populorum.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, κρίσεως αἱμάτων, *& apud S. Hier. in utraque*, judicio ſanguinum. (*x*) Iniquitatis.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ϗ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, ϗ κληρονομήσουσι τοὺς οἴκους αὐτῶν, & adducam peſſimos de gentibus, & poſſidebunt domos eorum. S. *Hier.* Et hæc in lxx non habentur. (*y*) Propitiatio.] *Legendæ varietates apud* S. *Hier.* (*z*) Princeps.] *In aliis antecedit*, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, ϗ, rex lugebit, &. *quod omnino tacuiſſe lxx miratur* S. *Hieron. Sed Orig.* τὸ. ὁ βασιλεὺς πενθήσει, συνήθως ἰσόρηται. τάχα διὰ τὸν σωτῆρα οὐκ ἂν νομισθέντα πενθεῖν. οὐχ ἑρμηνευσάντων τῶν ὁ. τὸ ῥητὸν, ἢ μὴ εὑρηκότων τότε ἐν τῷ ἑβραϊκῷ τὴν λέξιν. οὐδὲν γὰρ ἄτοπον συζομένου τοῦ ῥητοῦ πενθεῖν λέγειν ϗ τὸν βασιλέα. εἴγε ἔκλαυσεν ὁ σωτὴρ ἐπὶ τὴν ἱερουσαλήμ. Illud, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, ex more notatum aſteriſco eſt, (*putamus enim, pro*, ἰσόρηται, *legendum*, ἠστέρισται,) fortaſſe non tranſlata hæc ſententia a lxx, quod non putaretur fore ut Salvator lugeret, aut quod non invenerint dictionem iſtam in hebraico. Nihil autem abſurdi eſt, ſervata etiam iſta ſententia dicere, & regem lugere: ſiquidem flevit Salvator ſuper Hieruſalem.

CAP. VIII.

(*a*) QUinto.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* ἕκτῳ, ſexto, *ut vulgata.* (*b*) Domini.] *In pleriſque, ut alibi ſæpe, eſt*, ἀδωναῒ κυρίου, Adonai Domini. *Origenes*: ἐν πολλοῖς γὰρ γέγραπται χεὶρ κυρίου κυρίου, καί γε ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν ὅτι πολλαχοῦ τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τῇ, κύριος, φωνῇ, τὸ σεβάσμιον παρ' ἑβραίοις ἐστὶν ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅπερ οὐ ταχέως προφέρονται πλὴν ἔσθ' ὅτε τὸ, κύριος, τάττεται ϗ ἐπὶ κυρίου τῶν δούλων. ἔνθα οὖν κεῖται τὸ κύριος κύριος, χρὴ εἰδέναι ὅτι τὸ μὲν ἕτερον οἱονεὶ τὸ κύριον ὄνομα καὶ ἄρρητόν ἐστι τοῦ θεοῦ. τὸ δὲ λοιπὸν τὸ κύριος ἑβραῖοι ἀδωναῒ ἐπὶ τοῦ κυρίου τάττουσι. ὅτε μὲν προφερόμενοι τὴν φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος, ὅτε δὲ οἱονεὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου τῶν δούλων· τὸ οὖν ἀδωναῒ κυρίου τῷ νοήσαντι τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος, οὐδὲν διαφέρει τοῦ κυρίου, ἐκδεδομένου. In quibuſdam autem ſcriptum eſt, χεὶρ κυρίου κυρίου, manus Domini Domini. Atqui in aliis diximus, ſæpe, quod exprimitur in iſta voce κύριος, eſſe venerandum illud apud hebræos nomen Dei quod quidem non cito proferunt. Veruntamen eſt etiam, cum iſtud κύριος, uſurpatur in domino ſervorum. Ubi igitur ponitur, κύριος κύριος, intelligendum eſt, alterum quidem eſſe quaſi proprium, & ineffabile nomen Dei: reliquum vero κύριος, (*fortaſſe deeſt aliquid, ſed ſententia ſatis clara*,) Hebræi Adonai in Domino ponunt: interdum quidem proferentes vocem iſtam in nomine ineffabili, interdum vero, quaſi in Domino ſervorum. Illud igitur ἀδωναῒ κυρίου, intelligenti quæ dicta ſunt de ineffabili nomine, nihil differt a κυρίου, ut edidimus. (*c*) Viri.] *Sic etiam Theodoretus. In nonnullis eſt*, ὡς εἶδος ἀνδρὸς, *& apud S. Hier.*

Hier. ex vulgata antiqua, quaſi ſpecies viri. (*d*) Quaſi viſio electri.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, ὡς ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος ἠλέκτρου, quaſi aſpectus fulgoris, quaſi ſpecies electri. *In quibuſdam vero ante noſtra antecedunt hæc*, ὡς ὅρασις αὔρας, quaſi viſio auræ : *quæ S. Hieron. de Theodotione ſe addidiſſe teſtatur.* (*e*) Vertice meo.] *Aliqui libri, & Theodoretus*, τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς μου, vertice capitis mei. *Alii*, τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου, *& apud S. Hier.* in fimbria verticis mei : *quod pro cincinno inquit lxx poſuiſſe.* (*f*) Portæ.] *Ita etiam apud S. Hieron. in vulgata antiqua. In cæteris additur*, τῆς ἐσωτέρας, interioris. (*g*) Poſſidentis.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum antecedunt hæc*, τῆς εἰκόνος τοῦ ζήλου, imaginis zeli. *Verum docet S.* Hieron. *pro ſtatua zeli, lxx ſtatuam poſſidentis eſſe interpretatos, & quod in quibuſdam codicibus reperiretur*, & in ſtatua imaginem zeli, *de Theodotione additum eſſe.* (*h*) Ad portam Orientalem.] *Hæc, quæ in hebraico non habentur, inquit* S. *Hier. a lxx eſſe poſita pro eo quod ipſe dixit*, portæ altaris idolorum zeli in ipſo introitu. *In cæteris codicibus, & apud Theodoretum iſta etiam ſunt adjuncta.* τοῦ θυσιαστηρίου, ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου ταύτου, ἐν τῇ εἰσπορεύσει αὐτῆς. *Credibile eſt eſſe Theodotionis, ut ſuperiora. Schol.* εἰκὼν ζήλου, Symmachus, ἐκτύπωμα παραζηλώσεως, ſimulachrum æmulationis. (*i*) Faciunt.] *Alii*, ἃς ὁ οἶκος ἰσραὴλ ποιοῦσι, quas domus Iſrael faciunt. (*) Atrii.] *In cæteris hæc ſequuntur*, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ, & vidi : & ecce foramen unum in pariete : *quæ negat S. Hier. in lxx haberi.* (*k*) Fode.] *In aliis, & ex parte apud Theodoretum hic locus ſic habet*, ὄρυξον δὴ ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ ὤρυξα ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ ἰδοὺ θύρα μία, fode nunc in pariete. Et fodi in pariete, & ecce porta una. (*l*) Iniquitates.] *In cæteris fere additur*, τὰς πονηράς, peſſimas. (*m*) Vana, abominationes] *Aut*, vanæ abominationes. *In cæteris autem hæc antecedunt.* πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ, καὶ κτήνους, omnis ſimilitudo reptilium, & animantium : *quæ teſtatur* S. *Hier. in lxx non eſſe.* (*n*) Super eos in circuitu.] *Libro Vaticano alia manu additum eſt alterum* κύκλῳ, *ut ſit*, in circuitu, in circuitu. *In quibuſdam vero, & apud Theodoretum eſt*, ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ διόλου, in pariete in circuitu per totum, *ut vulgata.* (*o*) Thammuz.] *Theodoretus*, ὁ θαμμοὺζ ὁ ἄδωνίς ἐστι, κατὰ τὴν ἑλλάδα φωνὴν ὁ θαμμοὺζ, ſecundum græcam linguam, Adonis eſt. *De hoc multa S. Hier.* (*p*) Inter Ælam.] *Schol.* τὸ ἀναμέσον τοῦ αἰλὰμ, τῶν προθύρων φησί. ἤτοι τῶν κιγκλίδων, αἰλὰμ γὰρ τὸ προπύλαιον ἐκάλεσε τοῦ θείου ναοῦ. πρὸ αὐτοῦ γὰρ ἵδρυτο τὸ χαλκοῦν θυσιαστήριον. Illud, ἀναμέσον τοῦ αἰλὰμ, veſtibula, inquit, nimirum cancellos. *Aliud Schol.* αἰλὰμ γὰρ τὸ προπύλαιον ὁ σύρος τὴν κιγκλίδα καλεῖ, ἥτις λέγεται παρὰ τοῖς πολλοῖς κάγκελλον, Ælam autem, quod veſtibulum eſt, Syrus vocat, κιγκλίδα, quam quidem multi dicunt cancellum. *Theodoretus etiam notat eſſe* προπύλαιον, *divini templi, ante quod collocatum erat altare æneum. Habuit autem in ſingulari numero* τοῦ αἰλὰμ, *quomodo ſignificat* S. *Hier. habuiſſe lxx & Theodotionem, Symmachum vero*, προπύλαιον, *Aquila vero primam editionem*, φρεάδα, *ſecundum vero*, αἰλὰμ *templi* : quam nos (*inquit*) porticum templi exprimere poſſumus, ſive intectum atrium, quod inter templum & altare erat. (*q*) Viginti.] *In aliis additur*, καὶ πέντε, & quinque : *quod notat S. Hier. in lxx non haberi, ſed in quibuſdam exemplaribus de Theodotione additum eſſe.* (*r*) Contra.] *In aliquo, & apud Theodoretum adjungitur*, ἀνατολῶν, Orientem. *Vide cap.* 10. (*ſ*) Et ecce ipſi quaſi ſubſannantes.] *In cæteris eſt*, καὶ ἐπέστρεψαν τοῦ παροργίσαι με. καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, ὡς μυκτηρίζοντες, & converſi ſunt ad irritandum me : & ecce ipſi extendunt ramum quaſi ſubſannantes. *Teſtatur autem* S. *Hier. illud*, extendunt ramum, *de Theodotione additum eſſe. Origenes* : Symmachus, καὶ ὡς ἀφιέντες ἦχον ὡς ἄσθμα διὰ τῶν μυκτήρων ἑαυτῶν, & ſunt quaſi emittentes ſonitum velut anhelitum per nares ſuas : τὸ μὲν ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ό. ἀπὸ Θεοδοτίωνος προστεθήκαμεν ἰστέον δὲ ὅτι μωρὰ ἑβραϊστὶ καὶ ἦχον καὶ κλῆμα σημαίνει Illud quidem igitur, ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα quod apud lxx non habetur, ex Theod. addidimus. Sciendum autem, quod hebraice eſt, μωρὰ. & ſonum, & ramum ſignificare. S. *Hieron. apud Symmachum videtur legiſſe*, ᾆσμα, *ita enim interpretatur*, in ſimilitudinem cantici. (*t*) Miſerebor.] *In cæteris ſequitur*, καὶ καλέσουσιν ἐν τοῖς ὠσίν μου φωνῇ μεγάλῃ, καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν, & clamabunt in auribus meis voce magna : & non exaudiam eos : *Quæ item negat* S. *Hier. haberi in lxx.*

CAP. IX.

(*a*) SEcuris.] *In Compl. additur*, ἐξολοθρεύσεως, exterminationis. *Sed abeſt a Theodoreto, & collatis codicibus : &* S. Hieronymus *inquit ſolos lxx dixiſſe ſecurim pro vaſe interitus.* (*b*) Podere.] *Id eſt, veſte talari, ut interpretatur* S. Hieronym. *pro qua inquit Symmachum dixiſſe*, lineis. *Aquilam*, præcipua, *aut*, ſtola. *Theodotionem poſuiſſe ipſum verbum hebraicum, quod etiam repetit in fine capitis.* (*c*) Zona ſapphiri.] *Schol. ex Symmacho* πινακίδιον. *Sanctus* Hieronymus *ex eodem*, tabulas ſcriptoris habebat in renibus ſuis : *ex Theodotione*, κάστυ ſcribæ in manu ejus ; *quod vocabulum inquit etiam Aquilæ eſſe in prima editione, in ſecunda autem* μελανοδοχεῖον, id eſt, atramentarium Scribæ ad lumbos ejus. *Origenes*, πινακίδιον γραφέως ἔχων ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἵνα ὥσπερ ὑπογράφῃ τὴν ἑκάστου κρίσιν. Ἀκύλας καὶ Θεοδοτίων, κάστυ γραμματέως. οὐδὲν δὲ ἡγοῦμαι σημαίνεσθαι παρ' ἕλλησιν ἐκ τῆς κάστυ φωνῆς. τῶν δὲ ἑβραίων τις ἔλεγε, τὸ καλούμενον καλαμάριον εἶναι τὸ κάστυ, tabellam ſcriptoris habens in manu ſua, ut quaſi ſubſcribat cujuſque judicium. Aquila & Theodotio, κάστυ γραμματέως. Nihil autem puto apud græcos ſignificari vocabulo κάστυ, Hebræus vero quidem dicebat, κάστυ eſſe id quod vocatur calamarium. *Idem etiam ſibi ab hebræo reſponſum eſſe narrat Sanctus* Hieronymus. (*d*) De Cherubim.] ἀπὸ τοῦ χερουβίμ. *Ita etiam Theodoretus, & Sanctus* Hieronymus *videtur legiſſe in pleriſque exemplaribus. Ipſe autem poſuit numero ſingulari*, de Cherub. *In aliquot eſt*, ἐπὶ τῶν χερουβίμ, deſuper ipſo Cherubim. (*e*) Sub dio.] εἰς τὸ αἴθριον, *dixiſſe etiam Theodotionem ſcribit* S. *Hieronymus, pro eo quod ipſe tranſtulit*, limen. (*f*) Mediam Hieruſalem.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum antecedunt hæc*, μέσην τὴν πόλιν, mediam civitatem. (*g*) Signum.] *Sanctus Hieronymus* : Pro ſigno, quod lxx, Aquila & Symm. tranſtulerunt, Theodotio ipſum verbum hebraicum poſuit Thau, quæ extrema eſt apud hebræos viginti & duarum literarum. *Origenes*, Aquila (*fortaſſe in alia editione*) & Theodotio, σημείωσις τοῦ θαῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα, ſignum Thau ſuper frontes. ἑβραῖος δέ τις τῶν εἰς Χριστὸν πεπιστευκότων ἔλεγε, τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα ἐμφερὲς ἔχειν τὸ θαῦ τῷ τοῦ σταυροῦ χαρακτῆρι. καὶ προφητεύεσθαι περὶ τοῦ γινομένου ἐν χριστιανοῖς ἐπὶ τῶν μετώπων σημείου, ὅπερ ποιοῦσιν οἱ πεπιστευκότες πάντες ὑπηνοσοῦν προκαταρχόμενοι πράγματος, καὶ μάλιστα εὐχῶν ἢ ἁγίων ἀναγνωσμάτων. Hebræus autem quidam ex iis qui in ſalvatorem crediderunt, dicebat in antiquis elementis ipſum Thau ſimilitudinem habuiſſe characteri crucis : & prophetari de ſigno, quod inter Chriſtianos fit in fronte : quod quidem faciunt omnes, qui crediderunt, quamcunque rem ordiantur, & præſertim preces, vel ſanctas lectiones. *De hac re etiam Sanctus* Hieronymus. (*h*) A ſanctis.] *Aquila, & Th.* ἀπὸ τοῦ ναοῦ, a templo. (*i*) Vias.] *Schol.* Hebræus, τὰς αὐλὰς, atria : *quod notat etiam Sanctus* Hieronymus. (*k*) Percuterent.] *In aliquo libro additur*, ὑπελείφθην ἐγὼ, *& Theodoretus addit*, μόνος, *remanſi ego ſolus. Schol. notat hoc eſſe additum a Theodotione. Sanctus* Hieronymus *inquit id in vulgata editione ſubtractum eſſe, ſe autem ex hebraica veritate repoſuiſſe*, remanſi ego. (*l*) Populis.] *Origenes*, Pro, λαῶν, cæteri fecerunt, αἱμάτων, ſanguinem : *quod etiam innuit* S. Hieronymus.

CAP. X.

(*a*) VOX Dei Saddai.] *Theodoretus* : Symmachus, & Theodotio, βροντὴ θεοῦ ἱκανοῦ, tonitru Dei potentis, *vel*, fortis, *ut Sanctus* Hieronymus *interpretatur : qui addit etiam Aquilam dixiſſe.* (*b*) Extendit.] *Additur in aliis*, ὁ χερουβ, Cherub. *In quibuſdam vero aliis, & apud Theodoretum ſequitur præterea*, ἐκ τοῦ (*al* τῶν) ἀναμέσον τῶν χερουβείμ, *quod in vulgata*, de medio Cherubim. (*c*) Unum.] *In nonnullis ſequitur*, καὶ τροχὸς εἷς ἐχόμενος χερουβ ἑνὸς, & rota una juxta Cherub unum. (*d*) Ibant.] *In cæteris antecedit*, ὀπίσω αὐτοῦ, poſt ipſum, *quod Schol. notat eſſe additum e Theodotione.* (*e*) Et dorſa.] *Sic etiam Theodoretus. In aliquo antecedit*, καὶ πᾶσα ἡ σάρξ αὐτῶν, *& in ſcholio*, καὶ πᾶσαι αἱ σάρκες αὐτοῦ. *Vulgata*, & omne corpus earum. (*f*) Gelgel.] *Theodoretus inquit ſignificare vim cognitionis. Sanctus* Hieronymus *refert Symmachum dixiſſe*, volubiles, *Aquilam vero*, rotam. (*g*) Me] *In aliis (quamvis cum aliqua varietate) ſequuntur hæc*, καὶ τέσσαρα πρόσωπα εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων, τὸ πρόσωπον τὸ ἓν, πρόσωπον χερουβ, καὶ τὸ πρόσωπον τὸ δεύτερον, πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. Et quatuor facies habebat unumquodque animalium : facies una facies Cherub, & facies ſecunda facies hominis & facies tertia leonis, & facies quarta aquilæ. *Quæ ſcribit Sanctus* Hieronymus *in lxx non haberi, ſed de hebraico eſſe addita. Legenda autem, quæ & ab ipſo, & a Theodoreto de hac a priore imaginis diſſimilitudine afferuntur.* (*h*) Eorum.] *In aliis additur, licet cum aliqua varietate*, καίγε αὐτοὶ ἐπεχόμενα αὐτῶν, etiam ipſæ juxta illa. (*i*) De domo.] *In aliis eſt*, ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου, de ſub dio domus. (*k*) E regione.] *Ita hic in omnibus collatis libris : quamvis ſupra cap.* 8. *ſimili loco in quibuſdam additum ſit*, ἀνατολῶν, *& hic etiam vulgata noſtra*, Orientalis. (*l*) Octo.] *Cæteri*, τέσσαρες, quatuor. (*m*) Chobar.] *In aliis adjungitur*, τὴν ὅρασιν αὐτῶν, aſpectum eorum.

CAP. XI.

(*a*) EArum.] *In aliis eſt*, αὐτῆς, ejus. (*b*) Montibus.] *Sic etiam habent codices Theodoreti, quod ipſe in explanatione*, extra urbem. *Complut. vero*, ἐπὶ τῶν ὁρίων, in finibus, *ut vulgata.* (*c*) Dominus] *In cæteris hæc ſequuntur*, αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα, ἐπὶ τῶν ὀρέων (*rurſus Complut.* ὁρίων) τοῦ ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς καὶ ἐπιγνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος, hæc non erit vobis in lebetem : & vos non eritis in medio ejus in carnes. In montibus Iſrael judicabo vos : & ſcietis, quia ego Dominus. *In nonnullis vero, & apud Theodoretum hæc præterea ſubtexuntur*, ὅτι ἐν τοῖς δικαιώμασί μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν οὐκ ἐποιήσατε, quia in juſtificationibus meis non ambulaſtis, & judicia mea non feciſtis : ſed neque juxta judicia gentium, quæ in circuitu veſtro ſunt, feciſtis. *Quæ teſtatur* S. *Hier. in lxx non haberi, ſed de hebræo eſſe addita : habet autem ipſe ſine negatione*, ſed juxta judicia gentium. (*d*) Quomodo.] *Iſtud*, ὡς, *abeſt ab aliquo.* (*e*) Super ea, deſuper ea.] *Hæc repetitio abeſt a Compl. eſt tamen etiam in Theodoreto, & reſpondet hebraico.*

CAP. XII.

(*a*) IN medio iniquitatum eorum.] *Hæc eſſe ex lxx, teſtatur Sanctus* Hieronymus *: pro quibus ipſe habet*, in medio domus exaſperantis, *& in aliquo codice, & apud Theodoretum eſt*, ἐν μέσῳ οἴκου παραπικραίνοντος. (*b*) Exaſperans.] *Theodoretus ex Symmacho*, προσεριστής, contentioſa. (*c*) Captivitatis.] *Additur in multis*, καὶ αἰχμαλωτεύθητι, & captivare, *ut apud Sanctum* Hieronymum. (*d*) Captivitatis.] *In aliquo, & apud Theodoretum*, ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας, *& apud Sanctum Hieronymum*, ſicut vaſa captivitatis. (*) Parietem.] *Additur in aliis*, χειρὶ, *& apud S. Hieronymum*, manu. (*e*) Princeps, & dux.] *Cæteri*, τῷ ἄρχοντι, καὶ τῷ ἀφηγουμένῳ, principi, & duci. (*f*) Parabola.] *Sic teſtatur Sanctus* Hieronymus *omnes alios interpretes tranſtuliſſe, præter Symmachum, qui dixit*, proverbium. (*g*) Periit.] *Sanctus* Hieronymus, *ex Symmacho*, διαπνευσθήσει, id eſt, in ventum & auram tenuem diſſolvetur. (*h*) Quæ ad gratiam.] *Idem ex cæteris lubricum.*

CAP. XIII.

(*a*) SIcut vulpes.] *Theodoretus*, Hæc Symmachus manifeſtius eſt interpretatus, ὡς ἀλώπεκες ἐν ἐρειπίοις οἱ προφῆταί σου ἰσραὴλ, οὐκ ἀνέβητε εἰς τὰς διακοπάς, οὐδὲ περιεφράξατε φραγμὸν περὶ τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, ὑπὲρ τοῦ στῆναι ὡς (*iſtud* ὡς *abeſt ab aliquo, ut etiam a vulgata noſtra*) ἐν πολέμῳ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου, ſicut vulpes in parietinis, prophetæ tui Iſrael : non aſcendiſtis ad interciſiones, neque obſepiviſtis ſepem circa filios Iſrael, ad ſtandum tanquam in prælio, in die Domini. (*b*) Et congregaverunt.] *Sic etiam apud*

Sanctum Hieronymum. *In aliquot libris, & apud Theodoretum est,* ϗ οὐ συνήγαγον ποίμνιον, & non congregaverunt gregem. *Utraque lectio explanatur in commentariis græcis.* (c) Non resurrexerunt.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum. In aliis additur, itemque apud Theodoretum,* ἐν πολέμῳ, *aut,* ὡς ἐν πολέμῳ, tanquam in prælio. (d) Estis.] *In cæteris hæc sequuntur,* ϗ ἐλέγετε, φησὶ κύριος, ϗ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα, *& apud S. Hieronymum in contextu vulgatæ antiquæ,* & dicebatis, dicit Dominus; & ego non sum loquutus: *quæ idem in comment. testatur in lxx non haberi.* (e) Disciplina.] Sive in correptione, *inquit Sanctus Hieronymus, pro eo quod ipse vertit, in concilio, & Symmachus,* ἐν ὁμιλίᾳ. (f) Parietem.] *In aliquo, & apud Theodoretum additur,* ὡς στερεὸν, ut solidum: *quod neque apud Sanctum Hieronymum est.* (g) Cadet.] *Sic etiam Theodoretus: alii,* εἰ πεσεῖται, si cadet. *Apud Sanctum Hieronymum pro hoc est,* stultitia: *quomodo inquit lxx & Theodotionem vertisse, pro eo quod Symmachus dixit,* sine temperamento, *Aquila* ἄναλος, absque sale. *In Complutensi est utrumque,* ἀφροσύνῃ, πεσεῖται. *Schol.* Hebræus habet, χρίουσι τὸν τοῖχον πηλῷ ἄνευ ἀχύρων, linunt parietem luto absque paleis, *quomodo fere vulgata nostra.* (*) Magnos.] *Ita apud Sanctum Hieronymum, quod græce,* πετροβόλους. *Magni enim sunt, qui machinis jaciuntur.* (c) Væ his] *Theodor.* Hoc Symmachus apertius est interpretatus, οὐαὶ ταῖς συρραπτούσαις ὑπαγκώνια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, ϗ ποιούσαις ὑπαυχένια πρὸς κεφαλῆς πάσης ἡλικίας εἰς τὸ θηρεύειν ψυχάς: Væ consuentibus pulvinos sub omni cubito manus, & facientibus cervicalia ad caput omnis ætatis ad venandum animas. (i) Pervertebatis.] *Theodoretus, ex Aquila,* ἐχειμάζετε, fluctuare faciebatis. (k) Justi.] *In plerisque additur,* ἀδίκως, *& apud Sanctum Hieronymum,* inique.

CAP. XIV.

(a) VIRI.] *Delendum est in græco illud* λαοῦ. *In multis autem codicibus est,* ἄνδρες ἐκ (*aut,* ἀπὸ) πρεσβυτέρων τοῦ ἰσραὴλ, *& apud S. Hier. in vulgata antiqua,* viri de senioribus Israel. (*) Viri isti.] *Theodoretus:* Apertius hoc Aquila est interpretatus, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀνήνεγκαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, ϗ σκάνδαλον ἀνομίας αὐτῶν ἔδωκαν ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν. viri isti dedicarunt idola in corde suo, & scandalum iniquitatis suæ posuerunt contra faciem suam. (b) Ad prophetam.] *Sic omnes collati codices, & Theodoretus. Apud S. Hier. in vulgata antiqua additur, ut paulo inferius etiam in nostra,* ut interroget eum in me. (c) Averteret.] *Ita etiam Theodoretus. In multis est,* πλαγιάσωσι, averterent: *sed S. Hieron. videtur legisse* πλαγιάσω, *ita enim in vulgata antiqua,* ut averterem: *nisi si mendum in eo est.* (d) Vestras.] *Sic etiam Theodoretus, & respondet vulgatæ. In aliis additur,* πρός με, *& apud S. Hier. in vulgata antiqua,* ad me. (e) Desertum.] *Sic etiam apud S. Hier. & Theodoretum, in nonnullis est,* σημεῖον, *quod vulgata nostra,* exemplum: *& videtur ex alia tralatione.* (f) Errare fecerit.] *Cæteri,* πλανηθῇ, *& apud S. Hier.* erraverit. (g) Fuerit.] *In quibusdam additur,* λόγον, *& apud S. Hier.* verbum. (h) Et juxta iniquitatem.] *Nonnulli, ac Theodoretus,* ὡσαύτως ϗ τὸ ἀδίκημα τοῦ προφήτου ἔσται, *& apud S. Hier.* & iniquitas similiter prophetæ erit. (i) Dominus, si filii aut filiæ relinquentur.] *In aliquo est,* ἀδωναῒ κύριος, ἐὰν υἱοὺς αὐτῶν ἢ θυγατέρας αὐτῶν ἐξέλωνται, Adonai Dominus, si filios suos aut filias suas liberabunt.

CAP. XV

(a) TAntum data est.] *Ita etiam Theodoretus. Alii,* πάρεξ ὃ πυρὶ δέδοται, præter id quod datum est igni. *In Compl. est,* ἰδοὺ πυρὶ δέδοται, ecce igni datum est, *ut vulgata nostra.* (b) Annuam purgationem ex ea.] *S. Hier. ex lxx* ejus: *pro quo inquit Aquilam dixisse,* duo novissima ejus, *Symmachum & Theodotionem,* duas summitates ejus. (c) Dimittit.] *Sic S. Hier. ex lxx, quod græce,* ἐκλείπει, *id est,* deficere facit, *aut,* deficit.

CAP. XVI.

(a) INiquitates suas, & dices: Hæc dicit Dominus ad Hierusalem.] *Hæc in græca nostra editione per errorem erant repetita.* (b) Non ligavisti mammillas tuas.] *In multis est,* οὐκ ἔδησαν, *& apud S. Hier.* non ligaverunt. *Pro his autem in aliquot codicibus, & apud Theodoretum,* οὐκ ἐτμήθη ὀμφαλός σου, non est præcisus umbilicus tuus. *In multis utrumque ponitur: & apud S. Hieron. in contextu vulgatæ antiquæ. Sed in comm. nostra solum agnoscit ex lxx.* (c) Lota.] *In quibusdam, & apud Theodoretum additur,* εἰς σωτηρίαν, *& apud S. Hieron. in utraque editione,* in salutem. (d) Meus.] *Ita etiam Theodoretus, sed multi* σου, *& S. Hieron. etiam in comm. tribuit lxx,* oculus tuus: *in hebraico est tantum,* oculus. (e) In sanguine.] *Schol.* hebræus habet, ἐν ὑγρασίᾳ in humore, ὑγρασίαν, vocans circumjacentem chorem. (f) Tempus divertentium.] *Schol. ex Theodoreto,* Hebr. καιρὸς τοῦ διαπαρθενευθῆναί σε, tempus ut ex virginibus excedas. *S. Hier. ex Aquila interpretatione secunda,* συναλλαγῆς sponsalium videlicet, & temporis nuptiarum, *ex prima ejusdem, & Theodotione,* μασθῶν, uberum, *ex Symmacho,* ἀγάπης, dilectionis. (g) Hyacintho.] *Idem refert S. Hier. etiam ex Theodotione, pro quo Aquila & Symmachus dixerint ianthina.* (h) Trichapto.] *Theodoretus,* plexus est hic e capillis factus, qui capitibus mulierum circumponitur. *Origenes,* τριχαπτὸν, alii interpretes verterunt, ἀνθινὸν ϗ ἐπένδυμα. S. Hier. floridum, *tribuit Aquilæ* (sive, *inquit,* palpabile) *Symmacho autem,* indumentum. *Nam Theodotio dictionem hebraicam retinuit. Aliud Schol. (in quo fortasse plures explicationes sunt conjunctæ,)* πλέξις ἐστὶ δι' ἧς αἱ τρίχες συμπλέκονται· τριχαπτὸν δὲ λέγει τὸ ἀπὸ χρυσοῦ κατεσκευασμένον· ἵνα εἴπῃ ἀπὸ χρυσονήματος. λέγει δὲ τὴν ἐκ χρυσοῦ διάζωδον ἐσθῆτα. Plexus quo capilli complicantur, tricaptum autem dicit, quod ex auro fabrefactum est: quasi dixerit, ἀπὸ χρυσονήματος, ex aureo texto. Dicit autem vestem ex auro, διάζωδον quasi animalium figuris intertextam. *Sed legendus S. Hier. qui hoc nomen a lxx factum putat (quamvis fortasse vetustius sit) & pro eo ipse ponit,* subtilibus. *Paulo autem inferius polymitam dixit, imitatus Symmachum, qui eo loco ita dixerat, cum cæteri interpretes eodem modo, atque hic.* (* Valde.] *In quibusdam, & apud Theodoretum repetitur,* σφόδρα, *aut,* σφοδρῶς, *& in vulgata nostra,* valde nimis. *In iisdem vero additur præterea,* καὶ κατευθύνθης εἰς βασιλείαν· & profecisti in regnum: *quæ testatur S. Hieron. a lxx esse omissa, & causam affert.* (i) In decore, in pulchritudine.] *Apud Theodoretum & in uno codice est tantum,* ἐν εὐπρεπείᾳ, *apud S. Hier.* in pulchritudine: *quare duæ interpretationes videri possunt. Compl.* ἐν εὐπρεπείᾳ ὡραιότητος, in decore pulchritudinis. (k) Transeuntem.] *In multis sequitur,* οὗ οὐκ ἔσται, cujus non erit. *In aliquo,* αὐτῷ ἐγίνετο, ipsi fiebat. *In quibusdam,* αὐτῷ ἐγίνετο, ὃ οὐκ (*Theodoretus,* ϗ οὐκ) ἔσται, ipsi fiebat: quod non erit. *Vulgata nostra,* ut ejus fieres. (l) Idola.] *Legendæ varietates ex cæteris interpretibus apud S. Hieronymum.* (m) Cibavi.] *Est hebraismus: & subintelligitur illud, quod in quibusdam est additum,* οἷς, quibus. (n) Factum est.] *In multis sequitur,* μετὰ ταῦτα, *& apud S. Hier.* post hæc. (o) Expiando.] ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε αὐτὰ αὐτοῖς. S. *Hier. in contextu antiquæ habet,* cum offerres illis; *in sua,* consecrans eis; pro quo (*inquit*) lxx transtulerunt, & dedisti eos ad placandum, sive expiandum: Aquila, & Symm. & Th. posuerunt, transtulisti, & transduxisti eos: quia ethnici per ignem filios suos vel transferunt parvulos, vel adultos transire compellunt. *Compl.* ἐν τῷ ἁγιάζεσθαί σε αὐτὰ αὐτοῖς, in sanctificando te illos eis. (o) Tuam.] *In multis additur,* ϗ πάντα τὰ βδελύγματά σου, *& apud S. Hier.* & abominationes tuas. (p) Infantiæ.] *Alii,* τῆς ἡμέρας τῆς νηπιότητος, *& apud S. Hier.* diei infantiæ, *itemque inferius.* (r) Tuas.] *In cæteris, & apud Theodoretum sequitur* οὐαὶ, οὐαί σοι, *& apud S. Hier. in contextu antiquæ,* væ, væ tibi: *qui tamen in comment. inquit id in vulgata non haberi, sed de Theodotionis editione additum esse.* (s) Habitaculum fornicationis.] *Sive,* fornicarium: *pro quo refert S. Hier. Symmachum, & Theodotionem dixisse,* πορνεῖον, lupanar, *Aquilam,* βόθυνον, foveam. (t) Prostitutionem.] *Aut,* prostibulum: *ut S. Hieron. in sua: quod quidem,* ἔκθεμα, *inquit cæteros tres interpretatos esse,* excelsum, sive sublime. *Polychronius,* ἔκθεμα dicit, προαγώγιον, ubi meretrices alere consueverunt. (u) Lupanaria.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* τὰς πορνείας σου *& apud S. Hieron.* fornicationes tuas. (x) Cum filiis.] *Ita apud* S. *Hieronymum in utraque. Sed sunt, qui illud,* ἐπὶ τοὺς υἱοὺς, *interpretentur,* supra filios. (y) Si autem extendero.] *Ita etiam apud S. Hier. In quibusdam, & apud Theodoretum est,* ϗ ἰδοὺ ἐκτενῶ, *vel,* ἐκτείνω, Et ecce extendam, *vel,* extendo. (z) Declinantes te de via tua, qua impie egisti.] *Ab aliquo, & Theodoreto abest illud,* te: *ut hoc illis laudi ascribatur.* S. *Hieron. in antiqua accipit illud,* ἐκκλινούσας, *transitive, ut aiunt,* quæ te declinare fecerunt de via tua. *Ac deinde, quasi ex novo initio addit:* Impie egisti, & fornicata es, *&c. atque ita lxx. construxisse admonet etiam in comm. Et ab aliquo libro abest illud,* ἧς, *ac tantum est,* ἠσέβησας. (a) Super filias.] *In quibusdam libris, & apud Theodoretum est,* ἐπὶ τοὺς υἱοὺς, *& apud S. Hier.* in filios. (aa) Testamenta tua.] *Ita apud S. Hier. Plerique vero,* τὰς πορνείας σου, fornicationes tuas. *Theodoretus,* τὰ πορνεῖα, lupanaria. (b) Chaldæorum.] *In multis est,* χαναὰν, ϗ χαλδαίων, *aut,* ϗ εἰς τοὺς χαλδαίους, *apud S. H.* Chanaan & Chaldæorum. (c) Quomodo disponam filiam tuam.] *Alii,* τὰς θυγατέρας σου, filias tuas. *Compl.* τί ποιήσω τῇ καρδίᾳ σου λέγει ἀδωναῒ κύριος; *& apud Sanctum Hieron.* Quid faciam cordi tuo, dicit Adonai Dominus? *Nonnulli, & Theodor.* τίνι καθαριῶ τὴν καρδίαν σου λέγει ἀδωναῒ κύριος; *& vulg. nostra,* quo mundabo cor tuum, ait Dominus Deus? (d) Fornicariæ.] *In aliquo, & apud Th. additur,* παῤῥησιαζομένης, *& apud Sanctum Hieronymum,* & impudentis. (e) Basim.] *In aliquo est* τὸ ἔκθεμα, *itemque apud Theodoretum.* (f) Facta es.] *Nonnulli, & Theodoretus,* ϗ οὐκ ἐγένου, *& Sanctus Hieronymus etiam in comm. ex lxx,* & non fuisti. (g) Similis tui.] *Hoc inquit Sanctus Hier. a lxx esse additum. In uno codice, & apud Theodoretum plura leguntur, quæ ex variis interpretationibus videntur coagmentata,* ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἑαυτῆς εἰς ἀλλοτρίους ὁμοία σου, ἡ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα, ϗ πᾶσιν τοῖς ἐκπορνεύουσιν εἰς αὐτὴν προσδιδοῦσα (*al.* προδιδοῦσα) μισθώματα· πάσαις πόρναις δίδονται μισθώματα, σὺ δὲ προσέδωκας μισθώματα, quæ sub viro suo ad alienos similis tibi: quæ a viro suo accipit mercedes, & omnibus fornicantibus in ipsam addit (*al.* prodit) mercedes. Omnibus meretricibus dantur mercedes. Tu autem addidisti mercedes, *&c.* (h) Tecum.] *Alii,* μετὰ σὲ οὐ, *& apud Sanctum Hieronymum,* & post te non. *In aliquo etiam, & apud Theodoretum est,* ϗ μετὰ σὲ οὐ πορνεύσουσιν, (*al.* οὐ πορνεύουσιν) & post te non fornicabuntur. (i) Supercongrego.] ἐπισυνάγω, *& satis respondet hebræo. Alii,* ἐπὶ σὲ συνάγω, *apud Sanctum Hieronymum,* super te congregabo (k) Adulteræ.] *In multis sequitur,* ϗ ἐκχεούσης αἷμα, & effundentis sanguinem. *In quibusdam, & apud Theodoretum est,* μοιχαλίδων, ϗ ἐκχεουσῶν αἷμα, *& apud Sanctum Hieronymum,* adulterarum, & effundentium sanguinem. (l) Non dabo.] *In quibusdam, & apud Theodoretum est,* οὐ μὴ δῷς, *aut* προσδῷς, non dabis. (m) Et sic fecisti impietatem.] *Aut,* iniquitatem, *ut apud Sanctum Hieronymum. In aliquot vero codicibus, & apud Theodoretum,* ϗ οὕτως οὐκ ἐποίησα κατὰ πᾶσαν τὴν ἀσέβειάν σου, *quod respondet vulgatæ nostræ,* & non feci juxta scelera tua, *&c.* (n) Filia.] *Reponendum est istud,* θυγάτηρ, *quod a Typographo est omissum.* (o) Sorores.] *Sic legisse Sanctum Hieronymum in lxx patet ex iis quæ scribit in comm. In quibusdam tamen libris, & apud Theodoretum est,* ἀδελφὴ, soror. (p) Vestra.] *Corrigendum in nostra,* αὐτῆς, *ut habet Vaticanus, & ita apud Sanctum Hieronymum.* (q) Sodoma.] *In aliis additur,* ἡ ἀδελφή σου, *& apud Sanctum Hieronymum,* soror tua. (r) Vidi.] *Sic Chaldæus, & alii interpretantur ex hebraico. Multi tamen istud* εἶδον, *verterunt,* viderunt. *Apud Sanctum Hieronymum, in utraque est,* vidisti. (s) Convertam.] *Sic apud Sanctum Hieronymum. Sed Theodoretus accipit, pro,* avertam, & aversabor aversionem earum. *Utrumque habet bonam sententiam recte perceptum.* (t) A principio.] *Ita etiam Theodoretus. In plerisque autem sequitur,* ϗ σαμάρεια, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν τὸ ἀπ' ἀρχῆς, *& apud Sanctum Hieronymum,* & Samaria, & filiæ ejus restituentur, sicut fuerunt a principio. (u) Et nisi fuisset.] *Theodoretus ad finem hujus clausulæ putat supplendum,* τί πλέον ἂν εἰργάσω κακόν; quidnam amplius mali perpetrasses? *Apud Sanctum Hieronymum nonnulla adduntur in medio. Idem vero & aliorum interpretum affert interpretationes.* (x) Portasti.] *Plerique, & Theodoretus,* κόμισαι, porta. *S Hier. hoc tribuit lxx, illud Aquilæ, & Theodotioni: Symmacho autem,* portatura es. (y) Receperis.] *Sic etiam apud S. Hier. & Theodoretum. Quidam vero libri habent,* ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν με, dum ego recipiam.

CAP.

CAP. XVII.

(a) PLantationem.] *Ita apud S. Hier. ex antiqua. In quibuſdam, & apud Theodoretum hæc antecedunt,* σπόριμον λαβεῖν ῥιζῶσιν, ſativo, ut acciperet radicationem. (b) Ut reſpiceretur.] *Sic apud S. Hieron. quod græce,* ἐπιβλεπόμενον, *id eſt, ut extare, atque ſub aſpectum caderet, minime autem in ſublime ſe attolleret.* (c) Ut ipſa extare faceret ramos ſuos ſuper illum.] *Nimirum campum. Hæc videtur poſſe eſſe ſententia, & quidem eadem cum præcedenti, iſtorum verborum,* τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό. *In multis eſt,* τοῦ ἐπιφαίνεσθαι τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτήν, ut reſpicerent rami ejus ad eam, *id eſt, non longe diſcederent: quod optime reſpondet verſioni S. Hieronymi, qui in antiqua ſic habet,* ut tantum apparerent rami ejus ſub ea. (d) Dic: Cum venerit.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* εἰπὲ (*al.* εἶπον) αὐτοῖς, ἰδοὺ ἔρχεται, Dic eis: Ecce venit. *Illud,* eis, *neque in vulgata noſtra eſt.* (e) Ad ſe.] *Corrigendum eſt,* πρὸς ἑαυτόν, *quod error Typographi fecit,* αὐτοὺς· *quo modo tamen eſt in aliquot libris.* (f) Ubi rex.] *Videtur omnino ſubintelligendum illud,* οὗ, *quod in multis exprimitur. In aliis vero quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* ἐν τῷ τόπῳ τοῦ βασιλέως τοῦ βασιλεύσαντος αὐτόν, in loco regis, qui regnare ipſum fecerat. (g) Dedi manum ejus.] *In cæteris eſt,* δέδωκε, *& in vulgata noſtra,* dedit manum ſuam. (h) Rete.] *In multis additur,* μου, meum. (i) Circunſtrictione ejus] *Hoc videtur ſignificare,* ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. in conſtrictione retis. *In aliis autem, & apud Theodoretum ſequuntur hæc,* ϗ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, ϗ διακριθήσομαι ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν (*al* περὶ τῆς ἀδικίας) αὐτοῦ, ἣν (*al.* ἧς) ἠδίκησεν ἐπ' ἐμοί, ϗ πάσας τὰς φυγαδείας (*al.* ἐν ἐμοὶ ἐν πάσαις ταῖς φυγαδείαις) αὐτοῦ. ϗ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ σὺν πάσαις ταῖς παρατάξεσιν αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, *&c.* Et adducam eum in Babylonem, & diſceptabo ibi cum eo de injuſtitia ejus, qua injuſte egit ſuper me, & de omnibus profugiis (*al.* in me in omnibus profugiis) ſuis. Et omnes electi ejus cum omnibus aciebus ejus in gladio, *&c. Compl. habet,* ἐν πάσαις ταῖς φυγάσιν αὐτοῦ, *& fortaſſe rectius legeretur,* ἐν πᾶσι τοῖς, in omnibus profugis ejus: *quod quidem, &* οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, *videri poſſunt duæ interpretationes. Vulgata habet tantum,* & omnes profugi ejus. (k) Cedri.] *In nonnullis, & apud Theodoretum eſt,* τῆς ὑψηλῆς ἐκ κορυφῆς, excelſæ de vertice: *ac deinde ſequitur,* ϗ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, & dabo de capite ramorum ejus: *quæ S. Hier. admonet de Theodotione eſſe addita.* (l) De corde eorum.] καρδίας. *Sed videtur ſubintelligi,* ἐκ, *quod in quibuſdam exprimitur, & ita apud S. Hier. in aliquo autem, itemque apud Theodoretum eſt,* ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς, de corde verticis ejus. (m) Rami ejus reſtituentur.] *Hoc S. Hier. obelo prænotavit, quia in hebraico non habetur.*

CAP XVIII.

(a) OBſtupuerunt.] *In quibuſdam libris eſt,* ὠμωδίασαν, *itemque apud Theodoretum, qui Symmacho tribuit,* ἐγομφίασαν. *Utriuſque verbi eadem hoc loco videtur notio eſſe: ac fortaſſe pro* ὠμωδίασαν, *dicendum* ἡμωδίασαν, *quemadmodum eſt Hierem. cap. 38. in noſtra, quod in vulgata eſt* 31. (b) Operuerit.] *In pleriſque additur,* ἱμάτιον, *& apud S. Hier.* veſtimento, *itemque paulo inferius.* (c) Patris.] *Sic etiam hebræus. Alii addunt,* αὐτοῦ, ſui. (d) Juſto.] *Plerique,* δικαίου, juſti, *& paulo poſt,* ἀνόμου, iniqui. (e) Non memorabuntur.] *In aliquo additur,* αὐτῷ, ei. (f) Quia nolo mortem morientis, ait Dominus.] *In multis additur,* ἐπιστρέψατε, ϗ ζήσεσθε, convertimini, & vivite, *quæ reſpondent vulgatæ. In quibuſdam vero totus ſic habet,* διότι οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ϗ ζῆν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος. ἐπιστρέψατε οὖν, ϗ ζήσεσθε, quia nolo mortem peccatoris, dicit Adonai Dominus, quam converti ipſum a via ſua, & vivere animam ejus, ait Adonai Dominus. Convertimini igitur, & vivetis. *Atqui ita fere Theodoretus, niſi quod, pro,* peccatoris, *habet,* morientis.

CAP. XIX.

(a) CAtulus.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum in vulgata antiqua. In quibuſdam, & apud Theodoretum, eſt,* λέαινα, leæna. *In Compl.* ἐπὶ σκύμνοις, ſuper catulos. (b) Facta eſt.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum. Nonnulli, & Theodoretus,* ἐνεμήθη, pavit. (c) Contra eum.] *Sic apud Sanctum Hieronymum, quod græce,* κατ' αὐτοῦ, *poſſet tamen etiam verti,* de eo: *& in aliquo codice eſt,* περὶ αὐτοῦ. (d) Introduxit.] *Plerique,* ἤγαγον, *& apud S. Hieronymum,* introduxerunt. (e) Ejus.] *In nonnullis, & apud Theodoretum additur,* οὐκέτι, *aut,* ἔτι, *& apud S. Hieronymum,* ultra. (f) In malo granato, in aqua plantata.] *Apud Sanctum* Hieronymum, in malis granatis, *& illud,* plantata, *referendum eſt ad vitem, vel vineam. Aliqui ac Theodoretus habent* ῥοᾶς ἐν ὕδατι πεφυτευμένης, mali granati in aqua plantati. (g) Vindicati ſunt.] *Ita apud Sanctum Hieronymum etiam in comm. licet quid ſibi velit iſta loquutio hoc loco, neſcire ſe fateatur. Videtur tamen referri poſſe ad hoſtes, qui de ea vindictam ſumpſerint. Nonnulli, ac Theodoretus, habent,* ἐξεδικήθησαν, ϗ ἐξηράνθησαν αἱ ῥάβδοι, vindicatæ ſunt, & arefactæ ſunt virgæ. (h) Sine aqua.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum. Nonnulli, ac Theodoretus, addunt,* ϗ διψώσῃ, & ſitienti. (i) Fortitudinis. Tribus in parabolam lamentationis eſt.] *Corrigendum enim pro,* θρῆνος, θρήνου. *Sic autem omnino apud Sanctum Hieronymum. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum hic locus ſic habet,* ϗ οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος φυλῆς, (*al.* φυλή,) σκῆπτρον εἰς τὸ ἐξουσιάζειν, εἰς παραβολὴν θρήνου (*al.* θρήνων) ἐστίν. Et non erit in ea virga fortitudinis tribus, (*ſi tribus accipiatur in recto, eſt aliquantulum ſejungenda a præcedentibus, & conjungenda cum ſequentibus:*) Sceptrum ad dominandum, in parabolam lamentationis (*al.* lamentationum) eſt, *&c. Sed ſceptrum et tribus videri poſſunt duæ interpretationes: quod ex aliis locis notatis conſtare poteſt: & in hoc eodem capite paulo ſuperius notavit Sanctus* Hieronymus, *lxx pro,* in ſceptra dominantium, *vertiſſe,* in tribum ducum.

CAP. XX.

(a) QUintadecima menſis.] *Cæteri,* ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, in quinto menſe, decima menſis. (b) Si reſpondero.] *Sanctus* Hieronymus: Symmachus manifeſtius tranſtulit, non reſpondebo vobis. (c) Favus.] *Schol.* Hebræus autem dixit, καλλίστην, optimam. Symmachus dixit, στάσις, ſtatus: ſtatum vocans, eſſe ibi ſacerdotium dicatum Deo. *Sanctus Hieronymus tribuit Aquilæ primæ editioni,* firmamentum, *ſecundæ,* inclytum, *Symmacho,* regionem, *Theodotioni,* fortitudinem. (d) Abominationes.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho,* nauſeas, *ex Aquilæ ſecunda editione,* abſciſiones. (e) Adinventionibus.] *Idem ex Aquilæ prima editione,* inquinamenta, *ex ſecunda, & Symmacho, & Theodotione,* idola. (f) Et adduxi.] *in cæteris hæc antecedunt,* ϗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου. Et eduxi eos de terra Ægypti. (g) Et dixi ad domum Iſrael in deſerto: in præceptis meis ambulate.] *Sunt apud Theodoretum, & in omnibus collatis codicibus: abſunt tamen a Compl. ut a vulgata.* (h) Et non ambulaverunt.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum hæc antecedunt,* ϗ παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, & irritaverunt me domus Iſrael in deſerto, *ut vulgata. In aliis adduntur etiam plura, quæ coagmentationem quandam interpretationum indicant.* (i) Delere eos.] *In quibuſdam & apud Theodoretum eſt,* τοῦ μὴ ἐξαλεῖψαι, *& apud Sanctum Hieronymum,* ne delerem. (k) Commiſceamini.] *Corrigendum in noſtra,* συναναμίσγεσθε. (l) Et exacerbaverunt.] *Apud Juſtinum in dialogo cum Tryphone, eſt,* ϗ παρεπικράνατέ με, ϗ τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασι, *&c.* Et exacerbaſtis me, & filii veſtri in præceptis, *&c.* (m) Feci.] *Aliqui libri, & Juſtinus,* οὐκ ἐποίησα, non feci. (n) Et eduxi.] *In pleriſque eſt,* ὧν ἐξήγαγον, de quibus eduxi. (o) Dogmatibus.] *Nonnulli, & Theodoretus,* δόμασιν, donis. (p) In tranſducendo me.] *Sanctus Hieronymus videtur afferre ex vulgata antiqua,* cum transducerent. (q) Suis.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum ſequitur,* ϗ ἔταξαν ἐκεῖ θυμὸν (*Compl.* ὀργὴν) δώρων αὐτῶν, *& apud Sanctum Hieronymum,* & poſuerunt ibi furorem munerum ſuorum. (r) Abama.] *Theodoretus ex Symmacho,* βαμὰ, Bama: *additque locum factum eſſe inſignem ex impietate erga idola: quod Scholiaſtes refert etiam ex Apollinario,* τόπος ἐστὶν ἐπίσημος ἐκ τῆς περὶ τὰ εἴδωλα δυσσεβείας γεγενημένος. *Aliud Scholion,* κατὰ μὲν σύρους, λίθος. ὁ δὲ ἑβραῖος, τί ἐστι βάμμα; ἔχει ὅπερ καλεῖται θυσιαστήριον εἰδώλων. τὰ γὰρ θεοῦ θυσιαστήρια, βεσμὰ καλεῖται. Secundum quidem Syros, λίθος, lapis: hebræus autem habet, Quid eſt Bamma? quod quidem vocatur altare Idolorum. Altaria enim Dei vocantur βεσμὰ, Beſma. *In pleriſque libris eſt,* ἀβανὰ, *aut,* ἀββανὰ, *quo modo inquit Sanctus Hieronymus errorem obtinuiſſe, ut in lxx ſcriberetur: ac diligenter de iſto vocabulo diſputat. De quo etiam alibi notatum eſt. Aliud Schol.* ἀββανὰ, λίθος ἑρμηνεύεται. λέγει οὖν ὅτι θαυμαστὸν εἰ ὡς θεῷ τῷ λίθῳ λατρεύετε. Abbana ponitur lapis. Inquit igitur mirandum eſſe, ſi tanquam Deum, lapidem colatis. (s) Quibus vos polluimini.] *In multis eſt,* υἱῶν ὑμῶν ἐν πυρὶ ὑμεῖς μιαίνεσθε, filiorum veſtrorum in igni vos polluimini: *in quibuſdam & apud Theodoretum,* ὑμῶν ἐν τῷ διάγειν τὰ τέκνα ὑμῶν, ἐν πυρὶ ὑμεῖς μιαίνεσθε, veſtris in tranſducendo vos filios veſtros in igni vos polluimini. (t) Numero.] *In pleriſque, & apud Theodoretum additur,* τῆς διαθήκης, teſtamenti, *apud Euſebium lib. 2. Evang. Demonſt. præterea,* μου, mei. (u) Percutietis.] *Aq.* δυσαρεστήσεσθε, diſplicebitis vobis, *ut vulgata noſtra. Th.* προσοχθιεῖτε, infenſi eritis. *Symmachus,* μικροὶ φανήσεσθε, *& Sanctus* Hieronymus *ex eodem,* parvuli vobis videbimini. (x) Nageb.] *De hoc Sanctus Hieronymus, & nos alibi, itemque de ſubſolano. Theodoretus,* Thæman græca lingua meridies eſt, & Darom (*al.* δαρὼμ) Liba ſignificat, Nageb vero, auſtrum. Et ita Symmachus interpretatus eſt, υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν νότον ὁδὸν λιβός, ϗ προφήτευσον περὶ τοῦ δρυμοῦ τῆς χώρας τῆς μεσημβρινῆς. Fili hominis firma faciem tuam ſuper auſtrum viam Libis, & propheta de ſylva in regione meridiana.

CAP. XXI.

(a) AIT Dominus.] *In pleriſque,* ϗ ἔσται, λέγει ἀδωναῒ κύριος, *aut,* λέγει κύριος ὁ θεός, *& apud S. Hieronymum,* & erit, dicit Dominus Deus. (b) Ut teneat manus ipſius.] *Id eſt, ut manus Nabuchodonoſor eum teneat. Et in quibuſdam eſt,* τοῦ κρατεῖν εἰς χεῖρας αὐτοῦ, in manus ejus ad tenendum. *In aliis vero,* τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτῆς, ad tenendam manum ipſius gladii: *quod non videtur ſatis apte dici.* (c) Inhabitabunt: propter gladium fuit in populo meo. *Multi ex hebraico putant vertendum,* timores ob gladium fuerunt populo meo] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt,* οἱ παροικοῦντές μοι εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ μου, qui habitabant prope me (*idque Theodoretus de ſacerdotibus dictum accipit*) in gladium facti ſunt cum populo meo. *Sanctus* Hieronymus: Rurſum ubi nos diximus, qui fugerant, gladio traditi ſunt, & illi (*id eſt, lxx*) & alii tranſtulerunt, hoſpites mei ſive habitatores. (d) Juſtificatus eſt.] *Aquila,* ὅτι ἠρεύνησεν, quia examinavit. (e) Ut non quaſſetur cor.] *A cæteris abeſt negatio,* μὴ, *& in quibuſdam, & apud Theodoretum additur,* αὐτῶν, ut quaſſetur (*vel,* percutiatur) cor eorum. (f) Bene.] *Ita etiam Theodoretus. In quibuſdam eſt,* εὖγε, euge, *itemque paulo poſt.* (g) Et tranſi.] *Nonnulli, & Theodoretus,* ὡς ἀστραπὴ διαπορεύου, tanquam fulgur tranſi. (h) Ambæ.] *Id eſt,* viæ: *reſpondet hebræo. In quibuſdam, & apud Theodor. eſt,* αἱ δύο ἀρχαὶ, ambo principia, *aut,* ἀρχαὶ δύο. (i) Et manus in principio viæ civitatis.] *Nonnulli ac Theodoretus,* ἑτοίμασαι χεῖρα κεντοῦσαν, ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν, para manum pungentem, in principio viæ cujuſque civitatis pungentem. *Ubi,* ἑτοίμασαι, *&* κεντοῦσαν. *duæ videntur interpretationes; atque illud,* ἑκάστης, *redundat. In aliis quibuſdam,* ϗ χεῖρα ἑτοιμάσουσιν ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ πόλεως, *ac ſi legeretur,* ἑτοίμασαι, *fortaſſe reſponderet hebræo,* & manum (*id eſt,* locum, *ut multi putant*) para in principio viæ civitatis. *Hoc autem loco S. Hier. inquit lxx, ab hebraico non tam ſenſu quam verbis in pleriſque diſcordare.* (k) In medio ejus.] *In aliquo eſt,* ἐν πολιορκίᾳ, *vulgata,* munitiſſimam: *a Theodoreto abeſt utrumque.* (l) Ad faciendum ebullire.] *Polychronius:* ἀντὶ τοῦ ῥίψαι βέλη· ταύτῃ γὰρ τῇ λέξει ἐχρήσατο ϗ ὁ ἑβραῖος. Pro eo, quod eſt, jacere ſagittas: hac enim dictione uſus eſt etiam hebræus. (m) Et jecur ſpeculandum.] *Pro,* κατασκοπήσασθαι, *corrigendum,* ἡπατοσκοπήσασθαι. (n) Vociferatione.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* κραυγῆς σάλπιγγος, clangore tubæ. (o) Coram eis.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum ſequitur,* ἑβδομάζοντες, (*al.* ἑβδομάζοντος, *Complutenſ.* ἑβδομάζων) τὰς ἑβδομάδας αὐτοῖς, celebrantes (*aut,* celebrans) hebdomadas eis. *Quod in*

Scholio tribuitur Theodotioni. (*p*) Iniquitatem ejus ad recordandum.] *Apud Theodoretum, & in Compl. eſt,* ἀδικίαν αὐτῶν τοῦ συλληφθῆναι, iniquitatis eorum, ut capiantur. (*q*) In omnibus impietatibus veſtris.] *Schol.* οὐ κεῖται παρ' ἑβραίοις, Non eſt apud hebræos. (*r*) Abſtuliſti.] *Ita etiam apud S. Hieron. apud quem legenda varietas ex Symmacho. Theodoretus, & aliquis codex habent,* ἀφελοῦ, *&* ἀπῶθου, aufer, repelle. (*ſ*) Ei non erit talis] *Sic interpungendum. In quibuſdam eſt,* αὕτη, *& apud S. Hier.* hæc non erit ſimilis. (*t*) Iniquitatem.] *Abeſt hoc tertio loco a pleriſque: & S. Hieron. teſtatur bis tantum a lxx eſſe poſitum.* (*u*) Væ ei talis erit] *Cæteri,* οὐδὲ αὕτη τοιαύτη ἔσται, *& apud S. Hier.* nec hæc talis erit. (*x*) Revertere.] *In aliis adjungitur,* εἰς τὸν κολεόν σου, in vaginam tuam.

CAP. XXII.

(*a*) ET illud in te.] *Aut,* tibi, *ut Sanctus Hieronymus, & in quibuſdam codicibus eſt* ἐμπαίξονταί σοι. *In noſtra autem, ubi* ἐμπαίξεται, *corrigendum,* ἐμπαίξονται. (*b*) Latrones.] *In aliis eſt,* λῃσταὶ ἦσαν, latrones erant. *Typographus omiſit* λῃσταὶ, *quod retinendum erat; retinuit* ἦσαν. *quod in Vaticano non eſt.* (*c*) Conſummaſti.] *Videtur bene reſpondere ſententiæ. In aliis, & apud Theodoretum eſt,* συντελέσω, *& apud S. Hier. ex antiqua,* complebo. (*d*) Quæ in oppreſſione.] τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, *ut referatur ad,* conſummationem *in aliquo eſt,* τῆς, *ut referatur ad,* malitiæ. *Apud S. Hier. eſt,* malitiæ tuæ in oppreſſione tua. (*e*) Inducam] *Corrigendum in noſtra,* ἐπάξω, *ut in Vaticano: & in uno alio eſt,* ἰδοὺ οὖν ἐπάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συνετέλεσας, καὶ οἷς ἐποίησας. Ecce igitur inducam manum meam pro iis quæ conſummaſti, & quæ feciſti. *In aliis autem eſt,* ἐὰν δὲ (*Theodoretus,* ἰδοὺ οὖν) πατάξω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου, ſi autem percuſſero manum meam ad manum meam. (*f*) Hæreditabo in te.] *Vel,* poſſidebo te. *ut S. Hier. pro quo inquit Aquilam in prima editione, ac Theodotionem, dixiſſe,* & contaminabo te, *Symmachum vero,* & vulnerabo te. (*g*) Admiſta eſt.] *Nimirum domus Iſrael. In aliis eſt,* ἀναμεμιγμένοι, admiſti, *aut,* ἀναμεμιγμένον, *id eſt, tota illa maſſa deterioris metalli.* (*h*) Commiſtionem.] *Sic teſtatur S. Hier. etiam Aquilam vertiſſe in ſecunda tranſlatione, quod in prima dixerit,* στέμφυλον, *&* γίγαρτον, (*quod utrumque acinum vinacii ſignificat,*) *Symmachus autem, ſcoriam.* (*i*) Illud.] αὐτὸ, *id eſt, maſſam illam. Nonnulli, & Theodoretus habet,* εἰς αὐτήν, in eam, *id eſt, fornacem.* (*k*) Et viduæ tuæ multiplicatæ ſunt in medio tui.] *Aliquot codices, & Theodoretus,* τὰς χήρας αὐτῆς ἐπλήθυναν ἐν μέσῳ αὐτῆς, viduas ejus multiplicaverunt in medio illius: *ut vulgata noſtra.* (*l*) Sanguinem.] *In nonnullis, & apud Theodoretum additur,* τοῦ ἀπολέσαι ψυχὰς, ad perdendum animas. (*m*) Ungentes eos.] *Aut,* linientes. *Schol.* Hebræus ſic dicit, ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἄνευ ἀχύρου, liniebant eos luto abſque palea. (*n*) Ante faciem meam integre.] *Plerique, ac Theodoretus,* ἐν διακοπῇ φραγμοῦ πρὸ προσώπου μου, in ſepis interciſione ante faciem meam. (*o*) Iræ.] *Theodoretus & Complut.* τῆς γῆς, terræ.

CAP. XXIII.

(*a*) OOliba.] *Sic etiam vulgata noſtra. In quibuſdam, & apud Theodoretum, additur,* ἡ νεωτέρα, junior. (*b*) Juvenes] *In aliquo codice, & apud Theodoretum eſt,* νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας ἱππεῖς ἱππαζομένους, juvenes electos omnes equites equitantes, *&c. & Theodoretus addit,* ἐφ' ἵππων, in equis. (*c*) Electi filii Aſſyriorum omnes.] *In quibuſdam, & apud Theodor. eſt,* ἐπὶ τοὺς ἐπιλέκτους (*al.* ἐκλεκτοὺς) υἱοὺς ἀσσυρίων πάντας, ſuper electos filios Aſſyriorum omnes. (*d*) Ipſis.] *In aliquo, & apud Theodoretum,* αὐτῆς, ſuis. *S. Hieron. videtur habuiſſe,* αὐτῶν, adinventionibus eorum. (*e*) Applicationem.] *Theodoretus:* Aquila, τὴν ἐπίθεσιν, interpretatus eſt, ἐπιπόθησιν, libidinem. (*f*) Adoleſentes electi omnes.] *Rurſus nonnulli,* νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας, adoleſcentes electos omnes. (*g*) Precioſis.] *Schol.* εὐπάρυφα, dixit, pro κεκοσμημένα, ornatis. *Aliud Schol.* διαπόρφυρα, ποικιλτὰ, intexta cum purpura, variegata. *S. Hier.* veſte varia, ſive precioſa. (*h*) Depictos in ſtylo, accinctos variegatis.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, antecedit,* ἐν χρώμασιν· *quare ita interpungunt,* depictos in coloribus, in ſtylo accinctos: variegata ſuper lumbos eorum. *Sed fieri poteſt, ut,* in coloribus, *&,* in ſtylo, *ſint duæ ejuſdem vocabuli hebraici interpretationes.* (*i*) Tincta &.] *Videtur tranſpoſitum, pro,* & tincta. *Apud Theodoretum eſt,* καὶ τιάραι βαπταὶ, & tiaræ tinctæ, *quod reſpondet vulgata noſtra. In quibuſdam vero codicibus conjungitur utrumque,* παράβαπτα, καὶ τιάραι βαπταί. (*k*) Aſpectus triplex omnium.] *Theodoretus ex Symmacho,* ὄψις σκυλευτῶν πάντων, aſpectus prædonum omnium. *S. Hier. videtur legiſſe in vulgata antiqua,* triſtatarum omnium. (*l*) Ejus.] *In pleriſque eſt,* αὐτῶν, eorum. (*m*) Ejus.] *Item hic in aliquo eſt,* αὐτῶν, ſua ipſorum. (*n*) Diei.] *In multis eſt,* ἡμέρας dierum. (*o*) Verenda.] *Polychronius: Hebræus,* καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν, ὡς ἵππων, & excitationes eorum, quaſi equorum. (*p*) Viſitaſti.] *Corrigendum in noſtra pro,* ἐπισκέψω, ἐπεσκέψω. (*q*) Adoleſcentiæ tuæ.] *In quibuſdam antecedit* ἔπεσαν, *in quibuſdam, & apud Theodoretum ſequitur,* ἔπεσον, ceciderunt. (*r*) Phacuc.] *Aquila,* ἐπισκέπτην, καὶ τύραννον, καὶ κορυφαῖον, viſitatorem, & tyrannum, & ducem. *S. Hier. teſtatur etiam Symmachum & Theodotionem poſuiſſe nomina hebraica, ut lxx.* (*ſ*) Triſtatas.] *Videtur hoc loco* τριστὰς, *idem valere, ac* τριστάτας, *quod eſt in aliquot codicibus, & apud Theodoretum. S. Hieron.* ſive triſtatas, quos nos principes principum, interpretati ſumus. *In aliquot libris utrumque conjungitur,* τριστάτας τριστὰς. Ubi duæ, niſi fallor, interpretationes in unam coaluerunt. Τριστὰς, tertius a rege, nomen dignitatis. Idem, τριστάτης. Sunt qui dicant fuiſſe regios ſatellites, tria haſtilia manu tenentes. Sed aliter Hieron. *Triſtata,* inquit, *nomen eſt apud Græcos, ſecundi gradus poſt regiam dignitatem; de quibus ſcriptum eſt, veruntamen ad tres primos non pervenit: qui principes equitum peditumque erant & tributorum: quos nos magiſtratus utriuſque militiæ & præfectos annonarii tituli nominamus.* Idem exponens hæc verba Dan. 5. τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει, *Tertius,* inquit, *in regno meo erit, vel tertius poſt me, vel unus e tribus principibus, quos alibi* τριστάτας, *legimus.* 4 Reg. 7. τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, dux ſive princeps in cujus manum rex recumbebat. De hac voce diximus & ſupra verſ. 15. ubi Symm. σκυλευτῶν. i. prædonum, ac ſi eſſet a שׁלל derivata. *Druſ.* (*t*) Mittet.] *Alii,* βαλοῦσι, *& apud S. Hier.* mittent. *Quæ autem antecedunt, eodem modo ſe habent apud S. Hier. atque in noſtra. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum hoc modo,* ἀπὸ βορρᾶ μεθ' ὅπλων, καὶ ἁρμάτων καὶ τροχῶν, καὶ πλῆθος λαῶν, καὶ θώρακας, καὶ ἀσπίδας, καὶ περικεφαλαίας, περιθήσονται ἐπὶ σέ, ab Aquilone cum armis, & curribus, & rotis, & multitudine populorum, & thoraces, & clypeos, & galeas circumponent ſuper te. (*u*) Et ærumnas tuas] *Ita etiam Theodoretus. A Complut. abſunt: & videri poſſunt altera interpretatio ejus quod præceſſit,* labores tuos. (*x*) Latum.] *In cæteris hæc ſequuntur, quæ quaſi per parentheſim dicta ſunt accipienda,* καὶ ἔσται εἰς γέλωτα, καὶ εἰς μυκτηρισμὸν, & erit in riſum & ſubſannationem. (*y*) Illum.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum ſequuntur hæc,* καὶ ἐκστραγγιεῖς, καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταφαγῇ (*Complut.* κατατρώξῃ) καὶ τοὺς μαστοὺς σου καταπλεῖς, & exhauries, & teſtas ejus devorabis, & ubera tua lacerabis. *Sed teſtatur S. Hier. pro his a lxx dictum eſſe,* & feſtivitates, *&c.* (*z*) Nonne.] *In multis* εἰ, *ſi.* (*ω*) Eis per ignita.] *Id eſt, idolis. Alii,* αὐτοὶ (*aut* αὐτὰ αὐτοὶ) διὰ πυρὸς, ipſos ipſi per ignem. *Apud Theodoretum eſt tantum* διὰ πυρὸς. *quomodo fortaſſe habuit S. Hier. in vulgata antiqua.* (*aa*) Et quia ſic.] *In aliquo eſt,* καὶ ἰδοὺ οὕτως, & ecce ſic. (*bb*) Et quia.] *Nonnulli,* καὶ ἔπεμπον, & mittebant. (*cc*) Meum.] *In nonnullis additur,* ἐτίθεις πρόσωθεν αὐτῶν, καὶ, ponebas ante eos, &. (*dd*) Et ad viros.] *Illud,* &, *abeſt a quibuſdam, ſed non ab hebraico: & multi interpretantur,* & cum viris. (*ee*) Venientes.] *In multis & apud Theodoretum additur,* οἰνωμένους, ebrios: *quod etiam videtur apud S Hier. agnoſci ex vulgata antiqua. Sed dictio hebraica potius ſignificat Sabæos, aut undiquaque.* (*ff*) Sanguinis.] *In quibuſdam & apud Theodoretum eſt,* ἐκχέουσιν αἷμα, effundunt ſanguinem; *ſed melius in uno vetuſto codice,* ἐκχεουσῶν αἷμα, effundentium ſanguinem. (*gg*) Et lapida ſuper eas lapides turbarum, & confodito.] *Multi,* καὶ κατακεντήσουσιν, & confodient eas in gladiis ſuis. *Aliqui & Theodoretus,* λιθοβοληθήτωσαν ἐν λίθοις ὄχλων, καὶ κατακεντείτωσαν, & lapidentur lapidibus turbarum, & confodiant.

CAP. XXIV.

(*a*) IN diem.] *Apud S. Hieron. in vulgata antiqua eſt tantum,* diem. *In quibuſdam vero codicibus, & apud Theodoretum eſt,* τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας, nomen diei. (*b*) Et ego.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum hæc antecedunt,* ὦ (*al.* οὐαὶ) πόλις τῶν αἱμάτων, *& apud S. Hieron.* væ civitas ſanguinum. (*c*) Torrem.] *Ita etiam S. Hier. & Theodoretus. In aliquo eſt,* λαὸν, populum. (*d*) Jus.] *In pleriſque additur.* καὶ τὰ ὀστᾶ συμφρυγήσονται, *al.* συμφρυγῇ, *al.* συμφρυγήσονται. *& apud S. Hier.* & oſſa concrementur. (*e*) Carbones.] *In multis additur,* αὐτῆς, *& apud S. Hier.* ſuos: *in quibuſdam, & apud Theodoretum præterea,* κενὴ, inanis. *In his etiam quæ ſequuntur, magna varietas. In aliquot codicibus, & apud Theodoretum ſic habent,* ὀξυνθῇ, ὅπως προσκαυθῇ, καὶ θερμανθῇ, καὶ ἐκφρυγῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς, καὶ τακῇ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς, καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς. καὶ ταπεινωθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ. *Apud S. Hier.* Incenſa eſt, ut exuratur, & frigatur æs ejus, & concremetur in medio illius immundicia ejus, & deficiat rubigo ejus. Humiliabitur rubigo, & non exiet, *&c.* (*f*) Pro eo, quod contaminata es tu.] *In multis, & apud Theodoretum eſt,* ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμα, ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σὺ καὶ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου, *& apud S. Hieron.* In immundicia tua zema (*id eſt, fervor:*) pro eo, quod contaminata es tu, & non es emundata ab immundicia tua. (*g*) Nec miſerebor.] *In nonnullis additur,* καὶ οὐ μὴ παρακληθῶ. *& apud S. Hier.* nec deprecabilis ero. (*h*) Cogitationes.] *In aliis eſt,* ἐπιτηδεύματα, *& apud S. Hier.* adinventiones: *quamvis hoc etiam modo ſolet interdum verti,* ἐνθυμήματα. (*i*) Deſideria.] *Schol. ex Theodoreto.* Hebræus, ἐπιθύμημα, deſiderium. (*k*) In præparatione.] *Sic apud S. Hieron. etiam in comm. & explicat, quid ſignificet. Abeſt a Theodoreto.* (*l*) Nec flebis.] *In quibuſdam additur,* οὐδὲ μὴ ἔλθῃ σοι δάκρυα, *& apud S. Hier.* nec venient lacrymæ tibi. *In quibuſdam vero, & apud Theodoretum, additur præterea,* στέναζε (*al.* στενάξαι) σιγῶν, geme tacens. (*m*) Eris.] *Plerique,* ἐστὶν, *& apud S. Hieronymum,* eſt. *In quibuſdam vero ſequitur præterea,* ἀνθρώπινον πένθος οὐ ποιήσῃ, humanum luctum non facies. (*n*) Non erunt.] *Abeſt negatio ab aliquot codicibus, & Theodoreto, & S Hier.* (*o*) Veſperi.] *In pleriſque, & apud Theodoretum eſt,* καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας, & mortua eſt uxor mea veſperi. (*p*) Feci.] *Alii,* ἐποίησε, *& apud S. Hier.* feci.

CAP. XXV

(*a*) FIliis Cedem.] *S. Hier.* quos Orientales interpretati ſumus. *Theodoretus,* Filios Cedem alii interpretes dixerunt, υἱοὺς ἀνατολῶν, Filios Orientis. *Schol.* Nonnulli quidem interpretati ſunt σαρακηνῶν, Saracenorum: juxta tertiam vero editionem interpretati ſunt, ἀνατολῶν. (*b*) Impedimentis ſuis.] *Ita diximus, quod græce eſt,* ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν, *quomodo videtur accipi Exod. 37. & alibi. Eodem modo habet Theodoretus, licet interpres videatur legiſſe ut eſt in Compl.* ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν, in peccato ipſorum: *cujus rei nulla in hebraico mentio.* (*c*) Paſcuam.] *S. Hier. in ſua,* cubile. *Alii,* νομὰς, paſcua. (*d*) Gaviſa es.] *Aut,* inſultaſti: *utroque enim modo S. Hier. In aliis autem pro,* ἐπέχαρας, *eſt,* ἐπιχάρης, *eodem ſenſu.* (*e*) Terris.] *Quod in noſtra per errorem Typographi eſt,* χειρῶν, *corrigendum eſt* χωρῶν, *quomodo habet etiam Theodoretus.* (*f*) Moab.] *In pleriſque ſequitur,* καὶ σηεὶρ, & Seir: *quod teſtatur S. Hier. in lxx non haberi, ſed de Theodotionis editione additum eſſe.* (*g*) Nonne.] *A pleriſque abeſt iſtud* οὐ, *& legitur ſine interrogatione: ab aliquo etiam abeſt illud,* ἰσραὴλ καὶ, *& apud S. Hieronymum,* ecce ſicut omnes gentes, domus Juda. (*h*) Domum Bethaſimuth, ſuper fontem urbis maritimæ.] *Plerique, & Theodor.* οἶκον βαιθ ἰασιμὼθ, *aliqui,* οἶκον βεθιασιμὼθ. *Schol.* ἀσιμὼθ, eſt nomen idoli: *quare,* οἶκον, *&* βαιθ, *videri poſſent duæ interpretationes. Sed S. Hier. ſcribit apud lxx. eſſe* domum Bet Jaſimuth: *& quod illi dixerunt,* ſuper fontem, *ipſe tranſtulit,* Beelmeon, *& quod illi,* urbis maritimæ, *ipſe,* Cariathaim: *utraque interpretatio apud Theodoretum conjuncta eſt: nam poſt,* παραθαλασσίας, *addit,* τὴν βεελμὼν, καὶ τὴν καριαθὶμ. (*i*) Ei.] *Sic apud S. Hieronymum. In quibuſdam eſt,* αὐτοὺς, eos: *apud Theodoretum,* αὐτήν, eam. (*k*) Ammon.] *Alii addunt,* ἐν τοῖς ἔθνεσι, *& apud S. Hier.* in gentibus. (*l*) Ultionem.]

nem.] *Nec plura apud S. Hier. in utraque tralatione. In quibusdam vero, & apud Theodoretum additur*, ἐν μήνιδι, in ira, *in aliquo*, ἐν μήνει, *eodem sensu.* (*m*) Fugientes.] *Sic apud S. Hier. Apud Theodoretum antecedit*, καὶ ἐκ Δαιδὰν, & de Dædan. *Fortasse hoc*, & fugientes, *duæ sunt interpretationes.* (*n*) In ultione.] *Apud S. Hier.* ultionem: *In quibusdam est*, ἐν μήνει, *& apud Theodoretum*, ἐν μήνιδι, in ira. εὗρον ἔν τινι ἀντιγράφῳ κείμενον, ἐκδίκησιν ἐν μήνει. καὶ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τινὲς τὸ μήνει ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν, τῇ ἐκδικήσει δὲ τῆς μήνιδος κεῖται. (*o*) Ad unum.] *Plerique*, ἕως αἰῶνος, *& apud S. Hier.* usque in æternum. *In aliquo, & apud Theodoretum est*, κατ' ἔχθραν αἰώνιον, secundum inimicitiam sempiternam. (*p*) Cretensis.] *S. Hier. ex cæteris interpretibus*, ὄλεθρον, perditionem.

CAP. XXVI.

(*a*) NItidissimam petram.] *Sic vertit S. Hier.* λεωπετρίαν, *& Theodoretus interpretatur, leves lapides, in quibus piscatores explicare sagenas solent. Schol. vero*, γῆν πεπατημένην, καὶ συμπεπιλημένην, terram calcatam, & constipatam. (*b*) Gladiis.] *Plerique, ac Theodoretus*, ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ, in armis suis. (*c*) Tui.] *Istud* σου, *abest a multis.* (*d*) Cessare faciet.] καταπαύσει. *Multi* καταδύσει, deprimit. *In aliquo est*, καταλύσω. *S. Hier.* requiescere faciam, sive destruam. (*e*) Ex gentibus.] *Illud*, ἐκ, *abest a multis, & a Theodoreto, ab aliquo totum istud*, ἐκ τῶν ἐθνῶν, *& apud Sanctum Hieronymum*, principes maris. (*f*) Dissipata es.] *Plerique*, πῶς ἀπώλου, καὶ κατελύθης, *& apud S. Hier.* quomodo peristi, & dissipata es. (*g*) Laudata.] *In cæteris sequuntur hæc*, ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν θαλάσσῃ, αὐτὴ, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. quæ fuit fortis in mari, ipsa, & habitatores ejus: *quomodo etiam apud S. Hier. nisi quod habet*, fuisti. (*h*) Tuæ.] *In aliis hæc adjunguntur*, καὶ ταραχθήσονται νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου, & turbabuntur insulæ in mari ab exitu tuo: *& ita apud S. Hier. nisi quod habet*, in exitu tuo, *& in comm.* in die egressionis tuæ. *In quibusdam, & apud Theodoretum est*, ἀπὸ τῆς ἐξουσίας σου, a potestate tua. *In uno libro ad*, ἐξουσίας, *est appositum*, ἐξοδίας, *& Schol. in margine*, ἐξοδίαν, dicit commutationem gloriæ in contraria. (*i*) Ultra.] *In cæteris hæc sequuntur*, καὶ ζητηθήσῃ, καὶ οὐχ εὑρεθήσῃ, & quæreris, & non invenieris.

CAP. XXVII.

(*a*) IPSI Beelim.] *Ita etiam Theodoretus, sed interpres*, Baalim, *& Theodoretus inquit sic vocari idola in divina scriptura & conjungit cum antecedentibus: quod Sor; id est, Tyrus decorem & opes suas Baalim acceptas referret. Sanctus Hieronymus etiam in commentar. sic refert ex lxx*, Beelim filii tui circundederunt tibi decorem, *&c. Vocem hebraicam inquit significare*, terminos tuos, *unde ipse fecit*, finitimi, & contermini tui. *Quare in Compl. est*, υἱοί σου, *& conjungitur cum antecedentibus*, in corde maris termini tui: *quod multi putant respondere hebraico.* (*b*) Templa.] *Theodoretus*, Cæteri interpretes κέρας σου, cornu tuum, *id est, antennam.* (*c*) Sylvestres.] *Ita apud Sanctum Hieronymum, & alibi solet dici, nemorosas. Theodoretus, ex Aquila*, σανίσι κεκαλυμμένας, tabulis contectas. (*d*) Stratum] *Ita etiam Theodoretus: In aliquo est*, ἐν στρωμνῇ, *& apud Sanctum Hieronymum* in stratum. (*e*) Et facta.] *A multis abest illud*, καὶ, *& apud Sanctum Hieronymum*, de insulis Elissa facta sunt opertoria tua. (*f*) Principes tui.] *Theodoretus*: Hebræus, & Syrus, οἱ γείτονές σου, finitimi tui. (*g*) Eadem.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum: in plerisque autem libris, & apud Theodoretum, additur*, ἦσαν ἐν σοὶ ἀμειβόμενοι τῇ ἐπιμιξίᾳ σου, καὶ ἐγένοντο, fuerunt in te permutantes commercio tuo, & facta sunt, *&c.* (*h*) Tuos] *In plerisque additur*, κύκλῳ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in circuitu. *In quibusdam vero, & apud Theodoretum quæ sequuntur, sic habent*, ἦσαν· ἀλλὰ καὶ Μῆδοι ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν φύλακες, fuerunt: sed etiam Medi in turribus tuis fuerunt custodes. *Verum docet Sanctus Hieronymus, verbum idem hebraicum, quod Theodotio retinuit, lxx dixisse*, custodes, *Aquilæ primam editionem*, Pygmæos, *Symmachum*, Medos. (*i*) Propugnacula tua.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum. In multis & apud Theodor. est*, ἁρμοί σου, compages, armos tuos. (*k*) Et universa.] *Illud*, &, *abest a multis, & a S. Hieronymo.* (*) De domo Thogarma.] *Theodoretus*: Phrygiam interpretantur τὸν οἶκον τοῦ Θοργαμᾶ. (*l*) Equi, & equites.] *In plerisque est*, ἵππους, καὶ ἱππεῖς, καὶ ἡμιόνους ἔδωκαν, *& apud Sanctum Hieronymum*, equos, & equites, & mulos dederunt. (*m*) Dentes elephantinos.] *Sic S. Hieron. In plerisque autem antecedit*, κέρατα, cornua, *itemque apud Theodoretum, qui hoc notat*, τὰ κέρατα, Symmachus interpretatus est ἐβένους, Ebenos; ἀφ' ὧν τὰ ἐβένινα καλούμενα γίνεται, ex quibus ea fiunt quæ vocantur Ebenia. *In plerisq; codicibus*, κέρατα καὶ ὀδόντας. Mihi non est dubium, quin sint duæ interpretationes. Nam dentes elephanti etiam κέρατα, i. cornua dicuntur. Qua de re dicam alias. Sciendum autem קרנות proprie cornua significare, & שן dentem. *Drus.* (*n*) Homines.] *Theodoretus explanat de mancipiis, & conjungit cum antecedentibus: ut pro rebus importatis ipsa Tyrus daret mancipia, quibus abundabat ex multitudine commistorum, id est, advenarum. Apud Sanctum Hier. est quasi novum initium periodi*: Homines negotiationem tuam, *&c. itemque pro*, commisti tui, *est*, mercatus tui, *paulo autem inferius, pro*, commisto tuo, *est*, commistione tua. (*o*) Stacten.] *Ita etiam Theodoretus. In quibusdam, & in Compl. antecedit*, ἐν ἀφὲκ, in Aphec, *quod inquit Sanctus Hieronymus de Theodotionis editione in lxx additum esse, pro quo Symmachus verterit*, polymita: *sicut etiam pro stacte cæteri purpuram. In quibusdam vero codicibus, & apud Theodoretum utrumque ponitur*, στακτὴν, καὶ ... ἐν νάφεκ. Est cur malim νάφεχ cum χ in ultima, cui respondet Chaph apud Ebræos. Vulgata scriptura ἐν ἀφὲκ, mendum continet quale in ὠκὶδ, pro νωκὶδ. Utrobique ultima similis exclusit sequentem. Qua de re ximus in Observationibus, nisi me fallit augurium. *Drus.* (*p*) Varietates ex Tharsis.] *Sic Sanctus Hieronymus in comm. ex lxx, pro quo inquit cæteros dixisse byssum. Rursus autem in quibusdam codicibus, & apud Theodor. & in Compl. utrumque ponitur*, καὶ βύσσον, καὶ ποικίλματα ἐκ θαρσεῖς. (*q*) Et Ramoth, & Chorchor.] *In quibusdam est*, καὶ χορχόρ. *S. Hier.* Ramoth, *interpretatur*, sericum, *alii*, corallia, *Theodoretus*, aromata. *Chodchod autem quid significet, S. Hier. non satis exploratum habet: hebræos inquit putare sic dici preciosas merces, Theodoretus, gemmam, quæ onyx dicitur.* (*r*) Et primum.] *Illud*, &, *abest a quibusdam, & a* S. *Hieronymi vulgata antiqua.* (*s*) Negociatores tui.] *In quibusdam, & apud Theodoretum, est*, ἐμπορεία σου ἐν πλήθει ἔργων σου, *& apud S. Hier.* negociator tuus in multitudine operum tuorum. (*t*) Ex Chelbon.] *Polychronius*, Symmachus, χαλβάνην, galbanum interpretatus est. *Theodoretus inquit*, χάλην, *sed fortasse est mendum. S. Hier. testatur Symmachum dixisse*, vinum pingue, *cum cæteri verbum hebraicum retinuerint. Apud Theodoretum utrumque conjungitur*, οἶνος λιπαρὸς ἐκ χελβὼν, vinum pingue ex Chelbon. (*u*) Lanas.] *Ita apud S. Hier. In aliis est*, καὶ ἔρια σιλβὰ, & lanas splendentes, *aut*, καὶ ἔριον σιλβόν. *Sed constat ex S. Hieronymo pro splendentibus lxx dixisse*, de Mileto, *Aquilam vero, & Theodotionem*, de Soor. (*x*) Et vinum in forum tuum dederunt.] *In multis & apud Theodoretum est*, καὶ ἰωνὰν, καὶ μεωζὲλ εἰς τὴν ἀγορὰν σου ἔδωκαν. ἐξ ἀσὴλ σίδηρος, *&c.* & vinum Dædan, & Joanan, & Meozel in forum tuum dederunt. Ex Asel ferrum, *&c. In Compl. est tantum*, δὰν, καὶ ἰαυὰν, καὶ μοόζηλ εἰς τὴν ἀγορὰν σου, σίδηρος, οἶνον δαιδὰν, καὶ, *&c. & apud S. Hier. in contextu vulg. antiqua*, Dan, & Javam, & Meozel in nundinis tuis: Ferrum, *&c. Sed in comm. videtur dicere illa*, Dan, Javan, & Mozel, *in editione lxx de Theodotione esse addita, Symmachum vero pro Meozel, transtulisse*, deferens. *Pro eo autem, quod sequitur*, & rota in commistione tua est, *ipse dixit*, stacte, & calamus in negociatione tua. *Theodoretus autem Asel quosdam inquit putare esse Asiam, multaque de his nominibus disputat.* (*y*) Optimis, & aurum.] *Quidem*, τιμίων, οἱ καὶ χρυσίον, preciosis, qui & aurum. (*z*) Chanaa.] *Sive*; χαλχὰλ, *aut*, χαλχὰν, *ut alii. In multis vero sequitur*, καὶ δεδὰν, *aut*, καὶ διδάν. S. *Hier. etiam in comm. ex lxx*, Edne, *cum ipse in sua habeat*, Eden. (ω) Assur.] *In multis est*, σαββὰ, *aut*, σαβὰ, καὶ ἀσσοὺρ· *& apud Sanctum Hier.* Sabba, Assur. (*aa*) Hyacinthum.] *Pro his usque ad*, Et repleta es; (*ut alias varietates omittamus*) *in aliquot codicibus, & apud Theodoretum habentur ista*, ἐν μαχαλὶμ καὶ γαλιμὰ ὑάκινθον, καὶ ποικιλίαν, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς, ἐν μαγώζοις συγκειμένους, καταδεδεμένους ἐν σχοινίοις, καὶ ἐν κυπαρισσίνοις πλοίοις, ἐν αὐτοῖς (*al.* καὶ κυπαρίσσινα πλοῖα, ἐν οἷς) ἡ ἐμπορεία σου, πλοῖα καρχηδονίων ἐν τῇ ἐμπορείᾳ σου, ἐν τῷ πλήθει τῶν συμμικτῶν σου, in Machalim & Galima hyacinthum, & varietatem & thesauros electos in Mogozis compositos, colligatos in funiculis, & in cyparissinis navigiis, in ipsis negociatio tua. Naves Carthaginensium in negociatione tua, in multitudine commistorum tuorum. *Theodoretus*: Illud; in Machalim, & Galima, &c. Aquila ita est interpretatus, ἐγκατασκιώοις εἰλήμμασιν ὑακίνθου, καὶ ποικιλίας, καὶ ἐν μαγώζοις συγκειμένοις, constructis involucris hyacinthi, & varietatis, & in Magozis compositis: Illud autem, in Magozis ex hebraica voce græcam inflexione facit; significat autem, ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσιν, in vasis reconditis. Ita enim & Syrus est interpretatus. S. *Hier. multa ex his in contextu vulgata antiqua non habet: & ex his quæ habet*, in Machalim, & Galima, *testatur de Theodotione in lxx esse addita, pro quo Sym. dixerit*, speciosis involucris, *item*, polymita, *ex Aquila, & Symmacho, pro quo Theodotio dixerit*, varia. (*bb*) Fuerunt virtutes.] *In quibusdam, pro* ἦσαν δυνάμεις, *est*, αἱ δυνάμεις, virtutes, opes. (*cc*) Et commisti tui ex commistis.] *Nonnulli*, καὶ οἱ ἐπιμιγνύντες τὴν ἐπιμιξίαν σου, & commiscentes commistionē tuam. S. *Hier.* Multitudo autem, quam commistionem lxx transtulerunt, exceptis principibus vulgus significat. (*dd*) Sternent sibi.] *In cæteris hæc sequuntur, quæ agnoscuntur etiam apud Theodor.* καὶ ξυρήσονται ἐπὶ σὲ φαλακρώματα (*al.* φαλάκρωμα) καὶ περιζώσονται σάκκους, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς, καὶ κοπετὸν πικρὸν λήψονται ἐπὶ σέ. Et radent super te calvitium, & accingentur sacco, & plorabunt pro te in amaritudine animæ, & planctum amarum super te assument: *quæ testatur* S. Hier. *in lxx. non haberi, sed de Theodotione esse addita, ac fortasse etiam quæ sequuntur*, & assument filii eorum super te lamentum, lamentationem Sor: *ubi in quibusdam, pro*, σέ, *est*, σοὶ, tibi. (*ee*) Quantam.] *Sive*, quam, *ut Sanctus* Hieronymus *ex vulgata antiqua. In cæteris autem, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, τίς ὥσπερ τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης; Quæ est, ut Tyrus, quæ conticuit in medio maris? *Quæ scribit Sanctus* Hieronymus *in lxx non haberi.* (*ff*) Stupore stupuerunt.] *In nonnullis libris, & apud* Theodoretum, *est*, ἐκστάσει ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει, (*ita enim corrigendum in nostra,*) τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ἔμποροι ἐθνῶν (*al.* ἀπὸ ἐθνῶν) συριοῦσιν ἐπὶ σοὶ, stupore stupebunt, & flebit facies eorum: negociatores gentium sibilabunt super te.

CAP. XXVIII.

(*a*) SApientes.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum, & Theodoretum. In multis est*, ἢ σοφοὶ, aut sapientes, *quod* ἢ *etiam in nostram per errorem irrepsit, ac delendum est.* (*b*) Et aurum.] *Multi*, καὶ ἐποίησας χρυσίον, *& apud Sanctum Hieronymum*, & fecisti aurum. *In aliquo est*, περιεποιήσω, acquisivisti. (*c*) Et descendere facient te.] *Apud Sanctum Hieronymum*, & deducent te, & disponent te. (*d*) In multitudinem incircumcisorum.] *Plerique*, ἐν χειρὶ τιτρωσκόντων σε. θάνατον (*aut, ut in quibusdam, & apud Theodoretum*, θανάτοις) ἀπεριτμήτων ἀποθανῇ. *Sanctus Hieronymus, pro* χειρὶ *videtur habuisse*, πλήθει, *nam sic in vulgata antiqua*, in multitudine vulnerantium te. Mortibus incircumcisorum morieris. (*e*) Similitudinis.] *In cæteris, & apud Theodoretum sequitur*, πλήρης σοφίας, *& apud Sanctum Hieronymum*, plenus sapientia. (*f*) Smaragdo.] *In quibusdam libris & apud Theodoretum, additur*, καὶ ὑάκινθον, & hyacintho. *Sed non apud Sanctum Hieronymum, qui etiam in comment. notat non esse nominatum.* (*g*) Conditus es.] *In Scholio notatur Theodotionem addidisse*, ἡτοιμάσθησαν, *& apud Sanctum Hieronymum in vulgata antiqua est*, paraverunt, *in sua autem tralatione*, præparata sunt. *In quibusdam libris est*, καὶ κατεσκευάσθης μετὰ τοῦ χερουβ κεχρισμένος παρὰ θεοῦ κατασκηνοῦντος ἐν σκηνώματι, καὶ ἔθηκά σε, & paratus es cum Cherub, unctus a Deo habitante in tabernaculo, & posui te, *&c. In aliquo & apud Theodoretum, pro*, παρὰ θεοῦ, *est tantum* τοῦ. *In aliquo etiam est*, κεχρισμένου. *Apud Sanctum Hieronymum in textu vulgata antiqua*, paraverunt cum Cherub uncto a Deo, & habitante in tabernaculo, & dedi in monte sancto Dei. *In comment. autem*, Tu Cherub extentus, & protegens, subauditur arcam Dei, & propitiatorium, vel juxta lxx, quod ipse cum Cherub unctus sit, & creatus. *Sed Scholiastes notat illud*, κεχρισμένος τοῦ κατασκηνοῦντος, *additum esse in Theodotione, & refert ex Symmacho*, τοῦ χερουβ καταμεμετρημένου, Cherub dimenso, (*quod Sanctus Hieronymus videtur dixisse*, extentus) *ex Aquila autem*, ἐμπεριπατήσας, *quod videtur pertinere ad* *eum locum, ubi vulgata noſtra habet*, ambulaſti, *antiqua autem*, factus es in medio, *&c.* (*i*) Immaculatus.] *Aquila*, τέλει☉, perfectus. (*k*) Cherub.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, συσκιάζον, *& apud Sanctum Hieronymum* obumbrans. *Aquila*, ἀπωλέσω σε χερὺβ ὁ συσκιάζων, perdam te ô Cherub obumbrans. (*l*) Dehoneſtareris.] *Ita apud Sanctum Hieronymum : ſed poterat etiam verti*, ut exemplum eſſes. (*m*) Contaminavi ſancta tua.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum. In multis eſt*, ἐβεβήλωσας, *& in quibuſdam & apud Theodoretum ſequitur*, τ̃ ἁγιασμόν σου, contaminaſti ſanctificationem tuam. (*n*) Cinerem.] *Multi*, εἰς σποδὸν, *& apud Sanctum Hieronymum*, in cinerem. (*o*) Gement.] *Plerique*, συγνάσουσιν, *& apud Sanctum Hieronymum*, contriſtabuntur. (*p*) Sanguis, & mors.] *Alii, & Theodoretus*, ϗ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ θάνατον, ϗ αἷμα, & immittam in te mortem, & ſanguinem. (*q*) Et coram.] *Illud*, &, *abeſt, a pleriſque*.

CAP. XXIX.

(*a*) DUodecimo.] *Sic apud Theodoretum, & Sanctum Hieronymum, ex lxx. In aliis eſt*, τῷ δεκάτῳ, decimo. *Item, quod ſequitur*, decimo menſe, *apud Theodoretum eſt*, δωδεκάτῳ, duodecimo, *& in aliquo codice*, ἐνδεκάτῳ, undecimo. *S. Hier. ex lxx agnoſcit*, decimo, *ſed ex hebraico*, duodecimo : *quamvis hoc fortaſſe ſit potius referendum ad diem menſis.* (*b*) Draconem.] *Sch.* Hebræus dicit κῆτ☉, cetus. *De hoc alibi.* (*c*) Fluminum.] *Theodoret.* Quidam interpretes ſingulari numero dixerunt, τὸν ποταμόν. Septuaginta (*al.* alii) vero numero multitudinis, τοὺς ποταμοὺς, & utrumque verum eſt, *&c.* (*d*) Laqueos.] *Corrigendum enim in noſtra*, παγίδας. *In nonnullis autem eſt*, παγίδα, laqueum : *idque S. Hier. ponit ex vulg. antiqua. Quidam vero libri, ac Th. habent*, χαλινὸν, frænum : *quod poſuit S. Hier. in ſua.* (*e*) Tui.] *In aliquo codice, & apud Th. quæ ſequuntur, ſic habent*, ϗ πάντες οἱ ἰχθύες τοῦ ποταμοῦ τ̃ λεπίσιν (*al.* ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ ϗ τ̃ λεπίσιν) σου προσκολληθήσονται, ϗ ἀπορρίψω σε εἰς γῆν (*abeſt iſtud*, γῆν, *a Theodoreto*) ἔρημον, σὲ, ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ, ϗ καταβαλῶ σε ἐν τάχει, & univerſi piſces tui ſquamis tuis adhærebunt : & projiciam te in deſertum, te, & omnes piſces fluminis, & deponam te velociter. *Sed* S. Hier. proicjiam, *ac*, deponam, *tanquam duas interpretationes ponit, ac*, deponam *quidem, ex antiqua : ſimiliter*, velociter, *&* in deſertum. (*f*) In ſolitudinem, & gladium, & perditionem.] *In quibuſdam libris eſt*, εἰς ἔρημον κενὴν, ϗ ἠφανισμένην, in ſolitudinem inanem, & diſperditam : *quod quidem*, diſperditam, *videtur S. Hieron. referre ex vulgata antiqua.* (*g*) Magdolo.] *Schol.* Hebræus, ἀπὸ μαγδὰλ, a Magdal : *quod inquit S. Hier. ſignificare turrim.* (*h*) Et ſervitutis.] *Ab aliquo abeſt illud*, & ; *ut intelligatur non eſſe redditam mercedem ſervitutis. In quibuſdam, & apud* Theodoretum, *eſt*, ϗ τῇ δουλείᾳ, & ſervituti. (*i*) Hæc.] *Plerique*, διὰ τοῦτο τάδε, propterea hæc. (*k*) Et deprædabitur.] *In pleriſque hæc antecedunt*, ϗ λήψεται τὸ πλῆθ☉ αὐτῆς, *quod vulgata noſtra*, & auferet multitudinem ejus.

CAP. XXX.

(*a*) O ô dies.] *Ita* S. Hier. *in vulgata antiqua. In quibuſdam ſequitur, ſed in pleriſque libris, & apud* Theodoretum, *antecedit*, ὀλολύξατε, *& S. Hier. in ſua*, ululate. (*b*) Dies.] *Apud Theodoretum*, ϗ ἐγγίζει ἡ ἡμέρα νεφέλης, & appropinquat dies nubis. *In Complut.* ϗ ἐγγίζει ἡμέρα κυρίου. *Apud S. Hier.* quoniam juxta eſt dies, & juxta via Domini. (*c*) Finis.] *Sic & apud S. Hier. In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, καιρὸς, tempus. (*d*) Ægypto.] *In multis, & apud Theodoretum additur*, ϗ λήψονται (*al.* ληφθήσεται) τὸ πλῆθ☉ αὐτῆς, *al.* αὐτῶν, *& apud S. Hieron.* & auferent multitudinem ejus. (*e*) Libyes] *Ita apud S. Hieron. etiam in comment. ex lxx. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum, additur*, ϗ αἰθίοπες, ϗ πᾶσα ἡ ἀραβία, & Æthiopes, & univerſa Arabia. *S. Hier. in ſua habuit*, Chub, *quod inquit Symmachum vertiſſe*, in Arabiam. (*f*) In ea.] *Abeſt a multis, & a S.* Hieronymo. *In quibuſdam eſt*, μετ᾽ αὐτῶν, cum eis, *& adjungitur*, τάδε λέγει ἀδωναὶ κύριος, *& apud S.* Hier. Hæc dicit Adonai Dominus. (*g*) Eorum.] *In aliquo eſt*, αὐτῆς, *& apud S.* Hier. ejus. (*h*) Nuncii.] *In pleriſque additur*, ἀπὸ προσώπου μου, *& apud S.* Hier. a facie mea. *Sed Scholiaſtes notat additum eſſe de Theodotione. In multis vero, & apud Theodoretum, additur*, præterea, ἐν σεὶμ, *quod inquit Theodoretus græca lingua ſignificare*, ἐν ἰσχύϊ, in fortitudine. *S.* Hieron. *in vulgata antiqua non habet : & in comment. inquit hoc ipſum verbum hebraicum ab Aquila & Theodotione retentum eſſe, pro quo Symmachus dixerit*, feſtinantes, *ipſe autem verterit*, in trieribus : *licet Scholiaſtes hoc loco videatur referre ex Theodotione*, ἐγκαθισμὸς, inceſſio. (*i*) Æthiopiam.] *In multis & apud Theodoretum additur*, τὴν ἐλπίδα, *& apud S.* Hier. Æthiopiæ ſpem. *Schol notat hoc etiam de Theodotione additum eſſe, pro quo Aquila dixerit*, τὴν πεποίθυῖαν, confidentem. (*k*) Deſertos.] *In cæteris & apud Theodoretum, hæc adjunguntur*, ϗ ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ (*al.* εἰς χεῖρας) πονηρῶν, *& apud S.* Hieron. & tradam terram in manu peſſimorum. (*l*) Perdam optimates.] *Cæteri*, ϗ ἀπολῶ βδελύγματα, ϗ καταπαύσω μεγιστᾶνας, *& apud S.* Hieron. *etiam in comment. ex lxx*, & perdam abominationes, & deficere faciam optimates. (*m*) Mempheos.] *Iſtud abeſt a cæteris, & a S.* Hieronymo. *Theodoretus fortaſſe habuit.* (*n*) Et diſperdam.] *In quibuſdam hæc antecedunt*, ϗ δώσω φόβον ἐν γῇ αἰγύπτου, *& apud S.* Hieron. & dabo terrorem in terra Ægypti. (*o*) Dioſpoli.] Inquit *Sanctus* Hieronymus *cæteros interpretes poſuiſſe nomen Hebraicum No, pro quo ipſe Alexandriam per anticipationem dixerit. Sic enim poſtea appellata fuit.* (*p*) Aquæ.] *Nec plura apud* S. *Hieronymum. In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum ſequuntur hæc*, ϗ ἐν μέμφει πόλεμοι (*al.* πολέμιοι) αὐθημερινοὶ, & in Memphi prælia (*al.* hoſtes) eodem ipſo die. (*q*) Auferentur.] *In aliquo eſt*, ἀχθήσονται, *& apud* S. *Hier.* ducentur. (*) Judicium. *In aliquo*, κρίματα, *& apud* S. *Hieron.* judicia. (*r*) Neque deprecatus eſt.] *Plerique*, οὐ κατεδέθη, non eſt colligatum. *Aquila*, οὐκ ἐμοτώθη, non eſt curatum per immiſſa linamenta. *Symm.* οὐκ ἐπεδέθη, non eſt ſuperligatum. (*ſ*) Ut daretur robur] *In quibuſdam*, τοῦ δεθῆναι, ϗ κατισχῦσαι, ad ligandum, & roborandum. (*t*) Extenta.] *Hanc lectionem tanquam veram ex lxx, agnoſcit* S. *Hier. in comment. licet ſcriptorum vitio factum eſſet*, πεπαγμένους, *& in vulgata antiqua*, diſpoſita : *pro quo ipſe in ſua habet*, ſed confractum. *Hodie in pleriſque conjungitur utrumque*, πεπαγμένους (*al.* πεταμένους) ϗ τοὺς συντετριμμένους, *aut*, ϗ τοὺς συντριβομένους, diſpoſita (*al.* extenta) & contrita. *Aq.* τ̃ ἰσχυρὸν, ϗ ὑψηλὸν, forte & excelſum. *Theodotio*, τ̃ ἰσχυρὸν, ϗ μέγαν, forte, & magnum. (*u*) Extendet.] *Aliquot libri*, ἐκτενῶ, extendam.

CAP. XXXI.

(*a*) PRopaginibus.] *In cæteris additur*, ϗ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ, & denſus in tegmine. (*b*) Ejus.] *In cæteris ſequitur*, ϗ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ, & exaltatæ ſunt propagines ejus. (*c*) Multa.] *In aliquo codice & apud Theodoretum additur*, ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτὸν, cum extenderet ſe. (*d*) Tales.] *In multis ſequitur*, μὴ, tales non. *In aliquo, & apud Theodoretum eſt*, οὐχ ὑπερῆραν αὐτὸν, non ſuperaverunt eum. (*e*) Ejus.] *Nec Theodor. plura habet. In aliquo codice ſequitur*, καλὸν ἐποίησα αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τ̃ κλάδων αὐτοῦ, ſpecioſum feci eum in multitudine ramorum ejus. (*f*) Factus es.] *In aliquo, & apud Theodoretum eſt*, ἐγένετο, factus eſt, *& paulo poſt, pro*, ἔδωκας, ἔδωκεν, dedit. (*g*) Nubium.] *In pleriſque & apud Theodoretum, ſequitur*, ϗ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ, & elevatum eſt cor ejus in altitudine ſua : *quæ etiam* S. *Hier. agnoſcit ex vulgata antiqua.* (*h*) Et fecit perditionem ejus.] *S. Hieron. videtur referre ex vulgata antiqua*, & faciam perditionem ejus. *In quibuſdam vero, & apud Theodor. ſequitur*, κτ̃ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ. ϗ ἐξέβαλον αὐτὸν ἐγὼ, ϗ ἐξωλόθρευσαν, ſecundum impietatem ejus. Et ejeci eum ego, & exterminaverunt. (*i*) Eorum.] *Fortaſſe ramorum. Theodoretus habet*, αὐτοῦ, ejus. (*k*) Et dederunt.] *In multis eſt*, οὐκ ἔδωκαν, non dederunt : *in aliquo, & apud Theodoretum*, ϗ οὐ μὴ δῶσιν, & non dent, *itemque paulo poſt, pro*, ϗ οὐκ ἔστησαν, ϗ μὴ ἱστῶνται, & non ſtent. (*l*) Ad ſe.] *Cæteri*, πρὸς αὐτὸν, ad eum. (*m*) Omnes.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum, antecedit*, ὅτι, quia. (*n*) Ad eos qui deſcendunt.] *Sic vulgata noſtra ex hebræo. Quare putamus duas eſſe dictiones*, πρὸς καταβαίνοντας. *A quibuſdam abeſt illud*, πρός. *In aliquo, & apud Theodoretum, eſt*, καταγομένων, qui deducuntur. (*o*) Et cohibui.] In *aliquo eſt*, καὶ ἀπέστησα, & removi. *In alio eſt*, ϗ ἔκλαυσεν, ϗ ἐπέστησεν, & ploravit, & coercuit : In *alio, & apud Theodoretum*, ἐκώλυσε, ϗ ἐπέστησε, prohibuit, & coercuit : *in quibuſdam*, ἐκάλυψε, ϗ ἀπέστησε, operuit, & removit. (*p*) Prohibui.] *Nonnulli*, ἐκώλυσεν, prohibuit : *unus*, ἐκύκλωσα, circundedi : Theodoretus, διεκύκλωσε, circundedit. (*q*) In terra.] *Plerique*, ἐν γῇ κατωτάτῃ, in terra infima. (*r*) Aſſimilatus es.] In *pleriſque, & apud* Theodoretum *ſequitur*, ἐν δυνάμει, ϗ ἐν δόξῃ, ϗ ἐν μεγέθει, ἐν τοῖς ξύλοις τ̃ τρυφῆς, in virtute, & in gloria, & in magnitudine inter ligna deliciarum. (*ſ*) Deſcende, & deducere.] *Ita etiam* Theodoretus. *A Complut. abeſt*, ϗ καταβιβάσθητι, *ac videri poſſunt duæ interpretationes.*

CAP. XXXII.

(*a*) DUodecimo.] *Corrigendum in noſtra*, δωδεκάτῳ. *Ac teſtatur S. Hieron. in multis exemplaribus, juxta lxx, poſitum eſſe duodecimum annum, & decimum menſem : juxta cæteros autem interpretes decimum annum, & duodecimum menſem.* In *nonnullis vero exemplaribus, & apud* Theodor. *eſt*, δεκάτῳ, *&* δεκάτῳ, *in nonnullis*, δωδεκάτῳ, *&* δωδεκάτῳ. *Ita magna ſemper varietas in numeris.* (*b*) Draco.] Idem *S. Hier. refert Aquilam dixiſſe, Leviathan.* (*c*) Fluminibus.] *Quidam*, ἐν ποταμοῖς, in fluminibus. (*d*) Retia populorum.] *Cæteri*, τὰ δίκτυά μου ἐν ἐκκλησίᾳ λαῶν πολλῶν, retia mea in eccleſia populorum multorum. (*e*) Replebuntur.] In *quibuſdam, & apud* Theodor. *additur* σου, *& apud S.* Hier. tui. (*f*) Saturabo] In *pleriſque additur*, ἐκ σοῦ, de te : In *quibuſdam & apud* Theodoretum, ἐκ μέσου σου, de medio tui. (*g*) Tuo.] In *multis ſequitur*, πᾶσαν τὴν γῆν, univerſam terram. *In quibuſdam, & apud* Theodoretum, τὰ πεδία, campos : *in Complut.* φάραγγας, valles : *quod videtur S.* Hier. *habuiſſe in antiqua.* (*h*) A multitudine tua.] H*æc non habet* Theodoretus, *neque S.* Hier. *videtur habuiſſe.* (*i*) Volare cœperit.] *Ita S.*Hier. *nulla varietatis mentionem facta. In quibuſdam, & apud* Theodoretum, *eſt*, ἐν τῷ ἐκσπάσαι με τὴν ῥομφαίαν μου, cum extraxero ego gladium meum. (*k*) Expectantes ruinam ſuam.] *Sic omnes collati codices, ac* Theodoretus. *Sed S.* Hier. *videtur habuiſſe in antiqua*, expectantes animam ſuam. (*l*) Injuriam.] ὕβριν, *inquit* Theodoretus, vocavit, ὑπερηφάνειαν, ſuperbiam : *quod alibi notavimus ex S.* Hieronymo. (*m*) Ita.] *Abeſt iſtud* οὕτως *a Compl. S.* Hier. *videtur habuiſſe*, ut aliquando quieſcant. (*n*) Ibunt.] *Sic videtur habuiſſe etiam* Theodoretus, *& reſpondet hebraico.* In *nonnullis eſt*, ῥεύσονται, *& S.* Hier. *ex antiqua*, fluent. (*o*) Planges.] *Nonnulli*, θρηνήσουσιν, plangent. (*p*) Eum.] *Id eſt, Pharaonem : hebræus habet*, eam, *id eſt*, Ægyptum. *Ac ſimilis varietas ſæpe a Sancto* Hieronymo *obſervatur.* H*æc autem loco abeſt iſtud* αὐτὸν, *a quibuſdam codicibus, &* Theodoreto, *ut conjunctè legatur*, plangent ſuper Ægyptum. (*q*) Primi menſis.] I*ta collati codices, &* Theodoretus. *Abeſt autem a S.* Hieronymo *in utraque.* (*r*) Fortitudinem Ægypti] *Complut.* πλῆθ☉, *& apud S.* Hieron. *etiam in antiqua*, multitudinem : *ſed in comm. habet*, fortitudinem : *pro quo inquit in hebraico haberi multitudinem. In aliquot vero libris ſequuntur hæc*, ϗ κλίνων πάρελκε αὐτὸν, & inclinans detrahe ipſum : *quod Schol. inquit in alio ſe exemplari inveniſſe : & a* Theodoreto *explanatur. Sed S.* Hieron. *ea non habet in antiqua, ac fortaſſe ſunt ex alia interpretatione pro iis quæ ſequuntur*, & deducent filias ejus. *Nam in vulgata noſtra ex hebræo eſt*, ſuper multitudinem Ægypti : & detrahe eam, ipſam, & filias, *&c.* (*ſ*) Foveam.] *In cæteris, & apud* Theodoretum *hæc ſequuntur*, ἐξ ὑδάτων εὐπρεπῶν κατάβηθι, ϗ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων, de aquis pulcherrimis deſcende, & dormi cum incircuncifis : *quæ S.* Hieron. *tanquam de Theodotione addita ſub aſteriſcis ponit.* (*t*) In profundo foveæ eſto.] *Iſtud*, eſto, *abeſt ab antiqua S.* Hieron. *Apud* Theodoretum *vero antecedit*, οἱ, *& ita interpungitur*, & dicent tibi gigantes, qui ſunt in profundo foveæ : eſto. (*u*) Gladio.] *In cæteris, & apud* Theodoretum, *hæc ſequuntur*, οἱ ἔδωκαν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου. ϗ ἐγενήθη ἐκκλησία περικύκλῳ τ̃ ταφῆς αὐτῆς; πάντες αὐτοὶ τραυματίαι οἱ πίπτοντες μαχαίρᾳ, qui dederunt ſepulchra ejus in lateribus laci : & facta eſt congregatio in circuitu ſepulchri ejus. Omnes iſti vulnerati cadentes gladio : *quæ S.* Hieron. *inquit de editione Theodotionis* ſub aſteriſcis eſſe addita. Origenes, Hebræus, pro ἐν μηκοῖς λάκκου, habet, ἐν μέσῳ λάκκου, in longitudine laci. (x) Ejus.] In aliquo eſt, αὐτῆς, & apud S. Hieron. eorum : qui etiam refert, pro, Moſoch, & Thubal, Symmachum, & Theodotionem interpretatos eſſe, cubile eorum. (y) Dormierunt.] Ita collati codices. In Complut. eſt, οὐκ ἐκοιμήθησαν, & apud S. Hieron. non dormierunt. (z) Omnes in vita ſua.] In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt, γίγαντες, & apud S. Hier. gigantes in vita ſua. In quibuſdam vero libris, & apud Theodoretum, ſequuntur hæc, καὶ φόβος δυναστευόντων ἐγένετο ἐν τῇ γῇ τῶν ζώντων, & timor dominantium factus eſt in terra viventium : quæ apud S. Hieron. non ponuntur : & videri poſſunt alia interpretatio præcedentis ſententiæ. (a) Dormies.] Multi, συντριβήσῃ, καὶ κοιμηθήσῃ, & apud S. Hieronymum, contereris, & dormies. (aa) Ibi dati.] In pleriſque & apud Theodoretum, ἐκεῖ ἰδουμ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς, (al. αὐτοῦ) καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀσσοὺρ (al. αὐτῆς) & apud S. Hieronymum, Ibi Edom, & reges ejus, & omnes principes Aſſur. (bb) Omnes.] In pleriſque πάντες ἐκεῖ (al. [illegible]) πάντες, & apud S. Hieron. omnes univerſi. (cc) Deſcendentes vulnerati cum terrore ſuo, & in fortitudine ſua dormierunt.] Pro his in aliquot libris, & apud Theodoretum eſt, οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν, ἡττηθέντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, αἰσχυνόμενοι ἐκοιμήθησαν, qui deducti ſunt cum vulneratis cum terrore ſuo, dejecti a fortitudine ſua, confuſi dormierunt. Apud S. Hier. eſt, confuſi : reliqua magis conveniunt cum noſtra. (dd) Dicit Dominus.] In pleriſque hæc antecedunt : τραυματίαι μαχαίρας Φαραώ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ, & apud S. Hier. vulnerati gladio Pharao, & omnis fortitudo ejus.

CAP. XXXIII.

(a) SAnguinem.] In nonnullis additur, αὐτῆς, in quibuſdam, & apud Theodoretum eſt, τὸ δὲ αἷμα αὐτῆς, ſanguinem vero ejus. (b) Sermonem.] In aliquo codice, & apud Theodoretum ſequitur, καὶ διαφυλάξεις αὐτοὺς (al. αὐτὸν) παρ' ἐμοῦ, & cautos illos (al. cautum illum) feceris antea ex me. In Complutenſi, καὶ ἀναγγελεῖς αὐτοῖς ἀπ' ἐμοῦ, & annunciabis eis ex me, quemodo fere vulgata noſtra. (c) Morte.] In aliquo, & apud Theodoretum antecedit, ἁμαρτωλέ, peccator. (d) Veſtra.] In multis additur, τῆς πονηρᾶς, peſſima. (e) Die.] In pleriſque antecedit, καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, & tu fili hominis. (f) Non poterit ſalvari.] In pleriſque ſequitur, ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτοῦ, in die peccati ſui : in uno autem pervetuſto eſt, οὐ μὴ δύναται ζῆσαι διὰ δικαιοσύνης αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἁμάρτῃ, non poterit vivere per juſtitiam ſuam, in quacunque die peccaverit. (g) Juſto, hic.] Plerique, τῷ δικαίῳ, ζωῇ ζήσῃ, καὶ οὗτος, juſto, vita vives, & hic. (h) Duodecimo.] Corrigendum in noſtra, δωδεκάτῳ. (i) Duodecimo.] Hic in multis eſt, δεκάτῳ, decimo, ut vulgata : ſed Theodoretus ut noſtra. (k) Donec.] Videtur hoc loco, ut etiam alibi, ὡς, valere idem atque, ἕως quod eſt in aliis. (l) Poſſeſſionem.] In cæteris libris, quanquam cum aliqua varietate, & apud Th. hæc ſequuntur, διὰ τοῦτο εἰπὲ πρὸς αὐτούς τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, ἐπὶ τῷ αἵματι ἐσθίετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσετε, ἔστητε ἐπὶ τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδελύγματα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσετε; idcirco dices ad eos : Hæc dicit Adonai Dominus : Quia de ſanguine comeditis, & oculos veſtros levatis ad idola veſtra, & ſanguinem funditis ; etiam terram hæreditate poſſidebitis ? Stetiſtis in gladiis veſtris, feciſtis abominationes, & unuſquiſque uxorem proximi ſui polluiſtis : & terram hæreditate poſſidebitis ? Quæ teſtatur S. Hier. in lxx non haberi, licet una cum multis aliis ſcriptorum vitio paulatim ſublata ſuſpicetur. (m) Coram te.] In cæteris ſequitur, ὁ λαός μου, populus meus. (n) Contaminationes.] Sic etiam Theodoretus. In quibuſdam eſt, αὐτῶν ποιήσουσιν αὐτοί, & apud Sanctum Hieronymum, ex lxx, eorum ipſi faciunt : & poſſet etiam reddi, ſuo ipſi faciunt. (o) Contaminationes.] Ita etiam Theodoretus. Alii addunt, αὐτῶν, ſuas. Apud eundem vero, & in quibuſdam codicibus ſequitur, ἡ καρδία αὐτῶν πορεύεται, & apud Sanctum Hieronymum ex lxx & poſt abominationes ſuas cor eorum graditur. (p) Ea.] In nonnullis libris & apud Theodor. ſequitur, διότι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, quia mendacium in ore ipſorum : quæ abſunt etiam a vulgata noſtra.

CAP. XXXIV.

(a) ET quod ægrotum, non ſanaſtis.] Καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε, videntur valere idem atque illa quæ ſunt in quibuſdam, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἰάσασθε, aut, καὶ τὸ ἄρρωστον οὐκ ἰάσασθε. In nonnullis etiam, & apud Theodoretum utraque ponuntur, hæc antecedunt, noſtra ſequuntur. Et videntur duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ. (b) Labore.] Hoc agnoſcit S. Hier. In quibuſdam, & apud Theodoretum, ſequitur, καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτὰ καὶ ἐν παιγνίῳ. & in imperio caſtigaſtis eas, & in luſu, quæ item altera videtur interpretatio. (c) Terræ.] In pleriſque eſt, πάσης τῆς γῆς, univerſæ terræ. (d) Paſtores.] Plerique addunt, ἀκούσατε λόγον κυρίου, audite verbum Domini. (e) Quærit.] In nonnullis, ἐπισκέπτεται, viſitat. (f) Ovium.] In pleriſque additur, αὐτοῦ & apud S. Hier. ex antiqua, ſuarum. (g) Iſrael.] In aliquo codice, & apud Theodoretum additur, ἔσται εὐπρέπεια αὐτῶν, erit decor eorum. (h) Et ſcient quia ego ſum Dominus.] Hæc ſunt in omnibus collatis codicibus : & apud Theodoretum : abſunt autem a Complut. ut a vulgata. (i) Oves.] Cæteri addunt μου, & apud S. Hier. oves meæ. (k) Ventilabatis & omnem, quæ deficiebat, affligebatis.] In multis eſt, ἐκερατίζετε πᾶν τὸ ἐκλεῖπον, cornupetebatis omnem deficientem, & infirmam. Quidam vero, & Theodoretus, habent fere ut noſtra, ſed addunt hæc, ἕως οὗ ἐξώσατε αὐτὰ ἔξω (huc uſque Compl. ut vulg.) καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου παντὶ παραπορευομένῳ. donec expuliſtis eas foras, & diſperſæ ſunt oves meæ omni prætereunti. (l) Ad arietem.] Eſt hebraiſmus, & valet idem, atque, & arietem : quod habet S. Hier. ex antiqua. Theodoretus habet, ἀνὰ μέσον προβάτου, καὶ προβάτου, κριῶν, καὶ τράγων, inter ovem & ovem, arietem, & hircum. Compl ἀναμέσον προβάτων καὶ κριῶν. (m) David.] In aliquo eſt αὐτοῖς, eis. (n) Deſerto.] In quibuſdam, & apud Theodoretum additur, πεποιθότες, confidentes. (o) Et dabo eos in circuitu montis mei.] In multis eſt, αὐτοῖς, eis : a Theodoreto abeſt utrumque : ſed in omnibus fere additur, εὐλογίαν, benedictionem. (p) Dabo.] Hæc refert S. Hier. ex antiqua. In aliquo autem codice, & apud Theodoretum eſt, καὶ καταβιβάσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, ὑετοὶ εὐλογίας ἔσονται, & deducam pluviam vobis in tempore ſuo : pluviæ benedictionis erunt. (q) Jugum.] In aliquo, & apud Theodor. eſt, τοὺς κλοιοὺς τοῦ ζυγοῦ, torques jugi : & apud S. Hier. ex antiqua, ſoquetam jugi. In Complut. τὴν σειρὰν τοῦ ζυγοῦ, catenam jugi. (r) Pacis.] In aliquo & apud Theodor. additur, εἰς ὄνομα, in nomen : ſed eſt altera interpretatio : quod conſtat ex S. Hier. In pleriſque etiam, & apud Theodor. ſequuntur hæc, καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ, & non erunt ultra pauci numero in terra : quæ item ex S. Hier. conſtat eſſe alteram interpretationem ſequentis ſententiæ, & non erunt ultra pereuntes fame in terra. Ita enim inquit, imminuti, ſive pereuntes fame. (s) Eorum.] In quibuſdam, & apud Theodor. additur, μετ' αὐτῶν, cum eis. (t) Oves.] In nonnullis & apud Theodoretum, καὶ ὑμεῖς πρόβατά μου, καὶ πρόβατα νομῆς μου ἄνθρωποί ἐστε, & vos oves meæ, & oves paſcuæ meæ, homines eſtis.

CAP. XXXV.

(a) URbibus.] Plerique, & Theodoretus, ἐν ταῖς πόλεσι, in urbibus. (b) Tu.] Nonnulli & Theodor. ἐν σοὶ ἔχθραν αἰώνιον, pro eo quod fuit in te inimicitia ſempiterna. A Compl. abeſt ἐν σοὶ, & ἐν σοί. (c) In manu inimicorum gladio.] Sic etiam Theodoretus : alii, μαχαίρας, gladii : & fortaſſe, inimicorum, & gladii, ſunt duæ interpretationes : Nam S. Hier. ex antiqua refert tantum, in manu gladii. (d) Iniquitatis in extremis.] In aliquot libris, & apud Theodoretum θλίψεως αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτῳ, al. ἐπ' ἐσχάτων, afflictionis eorum, & in tempore iniquitatis in extremo. al. in noviſſimis. (e) Te.] In quibuſdam, & apud Theodoretum, ſequitur αἷμα γάρ σου (Compl. habet tantum, καὶ αἷμα) ἐμίσησας καὶ τὸ αἷμά σου διώξει σε, Compl. καὶ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. In vulgata noſtra eſt, & cum ſanguinem oderis ſanguis perſequetur te. Pro quo inquit S. Hier Symmachum manifeſtius eſſe interpretatum, ſanguinem tuum odiſti : & ſanguis perſequetur te. (f) Jumenta.] In aliquot libris, & apud Theodoretum adjungitur, καὶ παραπορευόμενον, καὶ ἀναστρέφοντα. Sed hoc eſſe alteram interpretationem conſtat ex S. Hieron. qui inquit, euntem, & redeuntem (ſive homines, & jumenta.) (g) Tuam.] In iiſdem, & apud Theodoretum, ſequitur, καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐκ τοῦ μεμισηκέναι σε ἐν αὐτοῖς, quod vulgata noſtra, & ſecundum zelum tuum quem feciſti, odio habens eos. (h) Quia dixiſti montes Iſrael.] Iidem, ὧν ἔλεγες περὶ τῶν ὀρέων ἰσραὴλ, λέγων, τὰ ὄρη ἰσραὴλ τὰ ὑψηλὰ τὰ αἰώνια, quas dicebas de montibus Iſrael, dicens, montes Iſrael excelſi, ſempiterni. Sed multa ex his neque etiam in vulgata noſtra ſunt. (i) Tuo.] In iiſdem ſequitur, καὶ ἐπλήθυνας ἐπ' ἐμὲ λόγους σου, & multiplicaſti ſuper me verba tua. Compl καὶ ἐφωνήσατε κατ' ἐμοῦ, & vociferati eſtis contra me : quæ videtur Sanctus Hieronymus referre ex antiqua. (k) Faciam te.] In cæteris ſequuntur hæc, καθὼς ηὐφράνθης εἰς κληρονομίαν (al. ἐπευφράνθης τῇ κληρονομίᾳ) οἴκου ἰσραὴλ, ὅτι ἠφανίσθη, οὕτω ποιήσω σε, ſicut gaviſus es ſuper hæreditate domus Iſrael, eo quod fuerit diſſipata, ſic faciam te. Quæ S. Hier. teſtatur in lxx non haberi, ſed ſub aſteriſcis de Theodotionis editione eſſe addita. (l) Et conſumentur.] Idem notat hoc in lxx. additum eſſe, & in hebraico non haberi. In aliis vero eſt, καὶ πᾶσα ἡ ἰδουμαία ἐξαναλωθήσεται (al. ἐξολοθρευθήσεται) καὶ γνώσονται, & omnis Idumæa conſumetur (al. exterminabitur) & ſcient, &c.

CAP. XXXVI.

(a) SOlitudines ſempiternæ.] In pleriſque additur, τὰ ὑψηλὰ, excelſa : non tamen apud Theodoretum : ac S. Hieron. pro duabus interpretationibus ponit, altitudines, ſive ſolitudines. (b) Pro eo quod deſpecti eſtis vos, & odio habiti ab his.] Sanctus Hieron. refert ex antiqua tantum hæc, pro eo quod diſperſi (ſuſpicamur legendum, deſpecti. ita enim ſolet ſæpe verti verbum græcum, ἀτιμασθῆναι) eſtis ab his : & certe illud, & odio habiti, abeſt etiam a Theodoreto : ſed apud ipſum & in pleriſque codicibus hæc antecedunt, ἀντὶ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς εἰς ἀφανισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ pro eo, quod fuiſtis vos in deſolationem omnibus gentibus, &. (c) Et aſcendiſtis loquela linguæ.] In multis eſt, καὶ ἀνέβητε, καὶ ἐγένεσθε, & aſcendiſtis, & facti eſtis : In quibuſdam & apud Theodoretum καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσης ἐπὶ χειλέων, & aſcendiſtis, loquela linguæ ſuper labia Sanctus Hieronymus, & aſcendiſtis ſuper labium linguæ. (d) Et factæ ſunt.] Plerique, & Theodoretus, αἱ ἐγένοντο, quæ factæ ſunt. (e) Deſpicientes.] In aliquo codice, & apud Theodoretum antecedit, ἐξ ὅλης καρδίας, ex toto corde. Pro quo S. Hieronymus videtur habuiſſe in antiqua, cum odio deſpicientes. (f) Idcirco.] In quibuſdam, & apud Theodoretum additur, τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, hæc dicit Adonai Dominus. (g) Jumenta.] In pleriſque codicibus, & apud Theodoretum, hæc ſequuntur, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ πληθυνθήσονται, & creſcent & multiplicabuntur. (h) Devoratrix.] Sic etiam Sanctus Hieronymus. In pleriſque autem, & apud Theodoretum, antecedit, γῆ, terra. (i) Amplius.] In pleriſque, & apud Theodoretum, hæc ſequuntur, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνωθήσεται ἔτι, & Sanctus Hieronymus, ex antiqua, & gens tua abſque liberis ultra non erit. (k) Eos.] In cæteris hæc ſequuntur, περὶ τοῦ αἵματος, οὗ ἐξέχεον (al. ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα) ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν. Et Sanctus Hieronymus, pro ſanguine, quem fuderunt ſuper terram, & in idolis ſuis polluerunt eam. (l) Peccatum.] Nonnulli, ac Theodoretus, τὰ ἐπιτηδεύματα. Sanctus Hieronymus : & adinventiones, ſive peccata : ut hoc videatur habuiſſe in antiqua. (m) Cum dicerentur ipſi.] Quidam codices, & Theodoretus, ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτοῖς, cum diceretur eis. (n) Et mundabo.] Illud, &, abeſt a Theodoreto : ut conjungatur cum præcedentibus, & ab univerſis idolis veſtris mundabo vos, ut Sanctus Hieronymus. (o) Faciatis.] Nonnulli, ac Theodoretus, addunt, αὐτὰ, ea. (p) Portetis.] Iidem addunt, ἔτι, ultra. (q) Ipſorum.] Sic etiam Theodoretus, & videtur poſitum, pro, veſtram ipſorum, ut alibi. Complut. quidem habet, ὑμῶν. (r) Homines.] Poterat etiam verti, ovibus (id eſt, gregibus) hominum : ſed paulo antea etiam apud Sanctum Hieronymum ex antiqua dictum erat, oves homines. Noſtra verſio utramque ſententiam fert. Theodoretus habet, καὶ ἀνθρώπων, & hominibus. Quidam, καὶ ἀρνῶν, & agnis.

CAP.

CAP. XXXVII.

(*a*) DOminus.] *In cæteris,* κυρίου, Domini. (*b*) Propheta.] *In pleriſque antecedit,* υἱὲ ἀνθρώπου, *& apud Sanctum Hieronymum,* fili hominis. (*c*) Factum eſt.] *Cæteri,* ϗ ἐγένετο φωνή, *& apud S. Hieronymum,* & facta eſt vox. *Tertull. de reſurr. carnis, ubi multa ex hoc loco affert.* Et ecce vox, dum propheto. (*d*) Invicem.] *In multis eſt* ὀστέον, os : *in Complut.* πρὸς ὀστοῦν, *apud Sanctum Hieronymum,* ad oſſa : *in quibuſdam, & apud Theodoretum,* ὀστέον πρὸς ὀστέον, ἕκαστον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ, os ad os, unumquodque ad juncturam ſuam. *Tertull. habet tantum,* & accedebant oſſa ad oſſa. (*e*) Veni.] *In Complutenſi additur,* πνεῦμα, *& apud Sanctum Hieronymum,* ſpiritus : *in quibuſdam, & apud Theodoretum, eſt,* ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἐλθὲ (*al.* ἐλθέτω) πνεῦμα, *& Tertull.* a quatuor ventis veni ſpiritus. (*f*) Congregatio multa.] *Aquila, & Theodotio,* δύναμις μεγάλη, virtus magna. *Tertull.* valentia magna ſatis. (*g*) Nimis.] *Sic etiam Theodoretus. In Complut. eſt,* σφόδρα, σφόδρα, *apud Sanctum Hieronymum,* vehementer nimis. (*h*) Diſſonuimus.] *Solet ſignificare, ut alibi notavimus,* deſiimus, *aut,* defuimus. *Sed apud Sanctum Hieronymum ex antiqua etiam in comment. eſt,* deſperavimus, *apud Tertullianum,* avulſi ſumus in eis. (*i*) De ſepulchris populum meum.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, antecedit,* ὑμᾶς, vos. *In pleriſque autem eſt,* ὑμᾶς ἐκ τῶν τάφων ὑμῶν λαός μου, *& apud Sanctum Hieronymum, & Tertull.* vos de ſepulchris veſtris populus meus. (*k*) Virgam.] *Apud Theodoretum additur,* μίαν, *& apud Sanctum Hieronymum,* unam. (*l*) Eam ipſi Joſeph.] *Ita etiam videtur habuiſſe Theodoretus : & hebræus etiam habet Joſeph in caſu dandi. In aliis eſt,* ἐπ᾽ αὐτὴν τῷ ἰωσήφ, *& apud Sanctum Hieronymum,* ſuper eam Joſeph. (*m*) Manui.] *In pleriſque,* ἐν τῇ χειρὶ, in manu. *Apud S. Hieronymum,* & erunt in virgam unam : & erunt in una manu Juda. (*n*) Gentem.] *Sic etiam Theodoretus. Nonnulli addunt,* ἕν, *& apud Sanctum Hieronymum,* unam. (*o*) Eorum.] *In nonnullis, & apud Theodoretum eſt,* πάντων αὐτῶν εἰς βασιλέα, *& apud Sanctum* Hieronymum, omnium iſtorum in regem. (*p*) Suis.] *In cæteris hæc ſequuntur,* ϗ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν αὐτῶν, ϗ ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις αὐτῶν, *& apud Sanctum Hieronymum,* & in offendiculis ſuis, & in omnibus impietatibus ſuis. (*q*) Ipſi.] *In cæteris additur,* ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ϗ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἕως τοῦ αἰῶνος, *& apud Sanctum Hieronymum,* & filii eorum, & filii filiorum eorum uſque in ſempiternum. (*r*) Princeps.] *In pleriſque adjungitur,* αὐτῶν ἔσται, *& apud Sanctum Hieronymum,* eorum erit. (*ſ*) Et ponam.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, hæc antecedunt,* ϗ τάξω αὐτοὺς, ϗ πληθυνῶ αὐτοὺς, *& apud S. Hieronymum,* & dabo eos, & multiplicabo eos.

CAP. XXXVIII.

(*a*) GOG.] *Theodoretus,* φασὶν εἶναι ταῦτα σκυθικὰ ἔθνη. μοσὸχ δὲ καππαδόκας εἶναι, ϗ θοβὲλ ἴβηρας. τὸ δὲ ῥὼς κεφαλὴν ὁ Σύρος ἡρμήνευσεν. ϗ ὁ Ἀκύλας δὲ κεφαλὴν μοσὸχ, τὸ ῥὼς μοσὸχ ἡρμήνευσεν. Gog & Magog ſunt Scythicæ gentes. Moſoch autem Cappadocas eſſe aiunt, & Thobel Iberos. Illud autem Rhos hebræorum lingua (*al.* Syrus) ſignificat caput. Et Aquila quidem illud Rhos Moſoch interpretatus eſt, κεφαλὴν μοσόχ. *Sanctus Hieronymus,* capitis, ſive Rhos : *idque ſæpe repetit.* (*b*) Et congregabo te.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum hæc antecedunt,* ϗ περιστρέψω σε κυκλόθεν, ϗ δώσω χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου, *quod in vulg. noſtra,* & circumagam te, & ponam frænum in maxillis tuis. (*c*) Congregatione multa.] *In pleriſque eſt in recto,* συναγωγὴ πολλὴ, *& in quibuſdam, atque apud Theodoretum, ſequitur,* πέλτας ϗ περικεφαλαίας, ϗ μαχαίρας, ϗ ἀσπίδας, πάντες αὐτοὶ ἔχοντες πέρσαι, ϗ αἰθίοπες, ϗ λυδοὶ ϗ λίβυες, ϗ φρύγες, (*Theodoret.* ϗ φοὺτ) μετ᾽ αὐτῶν. πάντες ἐπὶ ἀσπίδας ϗ περικεφαλαίας, ϗ πέλτας ἔχοντες. γόμερ, *&c.* Peltas, (*quomodo etiam videtur habere Sanctus Hieronymus in antiqua,*) & galeas, & gladios, & clypeos omnes hi habentes. Perſæ, & Æthiopes, & Lydi, (*hoc non habet Sanctus Hieronymus*) & Libyes, & Phryges (*neque hoc*) cum eis. Omnes iſti clypeos, & galeas, & peltas habentes. Gomer, *&c.* (*d*) Omnes, qui circa eum.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum eſt* ϗ πάντα τὰ ὑποστηρίγματα αὐτοῦ, & omnia ſuſtentacula ejus. *Quod autem pertinet ad nomina iſta populorum, legendi S. Hieron. & Theodoretus. Schol.* θόργαμα λέγει, κατὰ μέν τινας, ἀρμενίους ϗ ἴβηρας, κατὰ δὲ ἑτέρους, καππαδόκας ϗ γαλάτας. Thorgoma dicit, ut quidam putant, Armenios, & Iberos, ut autem alii, Cappadocas, & Galatas. (*) Præparabitur.] *In aliquo, & apud Theodoretum, eſt,* ἑτοιμασθήσῃ, ϗ ἐπ᾽ ἐσχάτου τῶν ἐτῶν ἥξεις, ϗ ἥξεις εἰς γῆν, εἰς τὴν γῆν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, ἠθροισμένη ἀπὸ λαῶν πολλῶν, præparaberis, & in noviſſimo annorum venies, & venies in terram averſam a gladio, congregata ex populis multis. *Unus habet,* ἠθροισμένην, congregatam. (*e*) Et hic ex gentibus egreſſus eſt.] *In iiſdem,* ϗ αὐτοὶ ἐξ ἐθνῶν ἐξεληλύθησαν, & ipſi ex gentibus egreſſi ſunt. (*f*) Omnes.] *In iiſdem additur,* αὐτοὶ, ipſi. (*g*) Venies.] *In iiſdem ſequitur,* ὡς καταιγὶς, ϗ, ſicut procella, &. *Sed,* ὑετὸς, *&* καταιγὶς, *videri poſſunt duæ interpretationes.* (*h*) Eris.] *Sic in hebraico. Cæteri,* πέσῃ, cades. (*i*) Carthaginenſes.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum eſt,* θαρσὶς, Tharſis : *in quibuſdam utrumque conjungitur,* καρχηδόνιοι, ϗ θαρσίς. *Sanctus Hieronymus,* Tharſis (ſive Carthaginenſes,) *ut appareat ipſum in antiqua habuiſſe Carthaginenſes.* (*k*) Poſſeſſionem.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, additur,* ϗ ὕπαρξιν, & ſubſtantiam. (*l*) Spolia.] *In iiſdem additur,* μεγάλα, magna. (*m*) Conſurges.] *In iiſdem,* γνώσῃ. ϗ ἐγερθήσῃ, *ſed Sanctus Hieronymus,* ſcies, (ſive conſurges,) *ut duæ ſint interpretationes, & noſtra ex antiqua.* (*n*) Iſrael.] *Apud Theodoretum additur,* τῶν προφητευσάντων, qui prophetarunt. (*o*) Et vocabo ſuper ipſum etiam omnem fortitudinem.] *In aliis,* ϗ καλέσω (*al.* συγκαλέσω) ἐπ᾽ αὐτὸν πάντα φόβον μαχαίρας, *& in quibuſdam, & apud Theodor. additur,* εἰς πάντα τὰ ὄρη μου. Et vocabo (*al.* convocabo) ſuper eum omnem fortitudinem gladii, (*ſic etiam Sanctus Hieronymus ex antiqua,*) in cunctis montibus meis.

CAP. XXXIX.

(*a*) DEſuper.] *Videtur valere* ἐπὶ, *ut etiam alibi, idem atque* ἀπὸ, *quod hic eſt in nonnullis, & apud Sanctum Hieronymum ex antiqua,* de noviſſimis. (*b*) Perdam.] *Sic Sanctus Hieronymus ex antiqua. In nonnullis eſt,* ἀποτινάξω, excutiam. (*c*) Gog.] *Sic etiam Theodoretus. In pleriſque eſt,* Magog. (*d*) In qua.] *Nonnulli, & Theodoretus,* ἣν, quam, *id eſt,* de qua. (*e*) Et ſuccendent in armis.] *Plerique,* ϗ ἐκκαύσουσι ϗ ἀνάψουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, & accendent, & comburent in armis, *id eſt,* arma. *Quæ autem ſequuntur, ſatis reſpondent recitationi Sancti Hieronymi. In quibuſdam vero eſt,* θυρεοῖς, ϗ πέλταις, ϗ δόρασιν, ϗ τόξοις, ϗ βέλεσιν, ϗ βακτηρίαις χειρῶν, ϗ λόγχαις, ſcutis, & peltis, & haſtis, & arcubus, & jaculis, & baculis manuum, & lanceis. (*f*) Eorum, qui venerint ad mare.] *Sic Sanctus Hieronymus ex antiqua. Plerique, & Theodoretus,* ἐξ ἀνατολῆς τῆς θαλάσσης, ab Oriente mari. (*g*) Defodient.] *Multi,* θάψουσι, ſepelient, *& ſic paulo poſt.* (*h*) Tunc.] *In multis eſt,* τὴγ, *aut,* τὸ γαὶ, *quod ſignificat vallem : & in noſtra paulo poſt conjungitur,* Gai Polyandrio. (*i*) Inclytum, qua die glorificatus fuerit.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum eſt,* εἰς ὄνομα ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐνδοξασθήσομαι, in nomen dies, in qua glorificabor. (*k*) Eos, qui.] *In pleriſque antecedit,* μετὰ τῶν περιερχομένων, cum circumeuntibus. (*l*) Et quærent.] *Illud,* &, *abeſt a nonnullis : ut conjungi poſſit cum antecedentibus,* poſt ſeptem menſes quæret. (*m*) Civitatis polyandrion.] *Aliquot libri,* τοῦ τόπου διάπτωσις, loci ruina. *Quidam vero, & Theodoretus, addunt etiam,* ϗ πολυάνδριον. *Sanctus Hieronymus ex antiqua refert, ut in noſtra. In comment. autem inquit,* nomen civitatis vocari Amona, quæ græce dicuntur, πολυάνδριον, hoc eſt, multitudo hominum ſepultorum. *Vide quæ notata ſunt Hierem.* 19. (*n*) Arietes.] *In quibuſdam eſt,* κριῶν, ϗ μόσχων, ϗ τράγων, ϗ ἀρνῶν, ϗ ταύρων ἐστεατωμένων πάντων, arietum, & vitulorum, & hircorum, & agnorum, & taurorum, adipatorum omnium. (*o*) In Jacob.] *Illud,* in, *abeſt a pleriſque.* (*p*) De regionibus gentium.] *Sic Sanctus Hieronymus ex antiqua. Quidam libri habent,* ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, de regionibus inimicorum eorum : *quidam,* ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν de manibus eorum. (*q*) Gentibus.] *In cæteris hæc ſequuntur,* ϗ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν, ϗ οὐ καταλείψω ἀπ᾽ αὐτῶν οὐκέτι ἐκεῖ, & congregabo eos ſuper terram ſuam, & non derelinquam quenquam ex eis ibi. *Quæ ſcribit Sanctus Hieronymus, in lxx non haberi.*

CAP. XL.

In hoc capite ſatis erit ea fere tantum ponere, quæ notata ſunt in græca editione. Infinitum enim eſſet omnes varietates indicare. In hujuſmodi locis, quæ tamen non ſæpe occurrunt, accuratus lector varios codices adeat, & conferat neceſſe eſt : ac legendi explanatores, & præcipue Sanctus Hieronymus, qui eam fere lucem, quæ in tantis tenebris expectari poteſt, unus affert.

(*a*) QUEM vidiſti.] *Illud,* quem, *abeſt a pleriſque. A vulgata autem noſtra abeſt etiam,* vidiſti. (*b*) Antemurale.] *Sanctus Hieronymus in antiqua habet,* murum. *Aquila, & Symm.* τὸ πλάτος τῆς οἰκοδομῆς, latitudinem ædificii. (*c*) Altitudinem.] *Aquila & Symm.* ϗ ἀνάστημα, & ſuſcitationem, ac ſtaturam. (*d*) In ſeptem gradibus.] *Symm.* ϗ ἀνέβη δι᾽ ἀναβαθμῶν, & aſcendit per gradus, *& inquit Sanctus Hieronymus ſolos lxx appoſuiſſe numerum.* (*e*) Ælam.] *In pleriſque eſt,* τὸ θεὲ ἓξ, ἓξ, τὸ αἰλὰμ, *& apud Sanctum Hieronymum,* Thee, ſex hinc, & ſex inde, Ælam. *&c. Theodoretus inquit apud Syrum ſe reperiſſe,* Ælam, *ſignificare numero ſingulari poſtem,* Ælamoth, *numero multitudinis, poſtes,* Thee, *& limen, & ſuperliminare,* Theim, *vero eadem numero multitudinis : ſed, ut ait S. Hieron. nimia vetuſtate, & vitio ſcriptorum, omnia ſunt depravata. Pro Thee quidem Symmac. dixit,* οὐδὸν, limen, *Aquila & Theod.* πρόθυρον, veſtibulum. *Sanctus Hieronymus inquit Thee interpretari limen, ſive frons.* (*f*) Et Thee.] *Symmachus,* τὸ δὲ οὐδὸν, *ut proxime dictum eſt.* (*g*) In medio Theelath.] *Quidam libri habent,* ἀναμέσον τοῦ θεὲ, αἰλὰμ, *ſed S. Hieronymus in antiqua habet, ut noſtra : pro quo inquit Symmachum dixiſſe,* παραστάδας, id eſt, poſtes, aut thalamos, aut cubicula. *Schol.* ϗ τὴν παραστάδα ἑκατέραν, & poſtem, ſive thalamum utrumque. (*h*) Æleu.] *Schol.* πρόθυρον, veſtibulum. *Theodoretus inquit ſic vocari piſomata, ſive cymatia. S. Hieronymus :* Thalami quoque, & cubicula, quæ erant ad viam portæ Orientalis : pro quibus lxx ἐλεῦ ſcribunt, *ſed paulo poſt inquit interpretari,* circa eum, vel, ſuſtentacula : *ſicut Ælam, & Ælamoth,* veſtibula, & veſtibulum : *& paulo poſt Ælamoth ab Aquila dicta eſſe,* frontes, *a Symmacho,* circumſtantias. *Ælam autem eſſe oſtium, vel porticum.* (*i*) Ælam portæ intrinſecus.] *Schol.* τὸ δὲ πρόπυλον τῆς πύλης ἐσώτερον, veſtibulum autem portæ interius. (*k*) Inde.] *In quibuſdam ſequitur,* κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικὴν, per viam Orientalem. *Sed S. Hieronymus uno tantum loco, eoque inferiore, qui indicabitur, viæ mentionem apud lxx fieri teſtatur. Symm.* αἱ δὲ παραστάδες τῆς θύρας κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικὴν, poſtes autem januæ ad viam orientalem. (*l*) Introitus portæ.] *Schol.* τοῦ προπυλαίου, veſtibuli, (*m*) Latitudinem.] *Schol. lxx,* μῆκος τῆς πύλης, longitudinem portæ. *Sed S. Hieronymus etiam in comment. ſcribit rurſus in lxx, poni latitudinem.* (*n*) In conſpectu Theim.] *Apud S. Hieronymum videtur hoc loco mendoſe ſcriptum Theri : & in quibuſdam eſt* Nabari. *In pleriſque vero ſequitur,* πῆχυς ἑνὸς, ϗ πῆχυς ἑνὸς ὅριον ἔνθεν, ϗ ἔνθεν, *& apud S. Hier.* cubiti unius & cubiti unius terminus hinc & inde. *Sch.* ϗ ὅριον ἔμπροσθεν τῶν παραστάδων πήχεος ἑνὸς, & terminum ante poſtes (*vel.* thalamos, *ut vulgata noſtra,*) cubiti unius. (*o*) Thee.] *Schol.* παραστάδες, *ut proxime.* (*p*) Sub divo Ælam.] *Schol.* περιπύλαιον, veſtibulum. *Sed S. Hieronymus inquit Symmachum tranſtuliſſe,* & fecit, περιστάσεις, id eſt, circumſtantias : *pro quibus Aquila dixerit,* κρίωμα, *& ipſe, in frontes, verterit. Rurſus autem ita ſcribit,* Sub divo quoque Ælam portæ. Aquila, ante faciem poſtium portæ ; Symm. contra faciem veſtibuli portæ, interpretati ſunt. *Quod autem in noſtra ſequitur,* extrinſecus cubiti viginti Theim portæ per circuitum. Et ſub divo portæ, *&c. apud S. Hier. ſic habet (cujus etiam lectionis ſunt veſtigia in vetuſtis codicibus.)* Et Theim atrii portæ per circuitum. Et ſub divo atrii : *& in comm. inquit pro Theim atrii, quod in hebraica eſt numero ſingulari, Symmachum proprie dixiſſe atrium, Aquilam vero* κρίωμα, *id eſt, frontem atrii.* (*q*) Abſconditæ.] *Schol.* πεφραγμέναι ἐπὶ τοῖς θαλάμοις, τοξικαὶ, obſtructæ in thalamis, arcuatæ. *Et notat S. Hier. quas lxx abſconditas dixerunt, Symmachum vocaſſe,* τοξικάς. *quod autem ſequitur,* ſuper Theim: & ſuper Ælam, *Symmachum poſtes poſuiſſe, & circumſtantias, Aquilam thalamos, & frontes eorum. Quare in ſcholio eſt,* κελώματα. (r) Palmæ.] *Sic apud* S. *Hieron. In quibuſdam antecedit, quod videtur etiam apud Theodoretum agnoſci,* ἐκκόλαμμα διάγλυπτον, ſculptura cælata. (ſ) Paſtophoria.] *Schol,* γαζοφυλάκια. S. *Hier.* Pro thalamis triginta, quos vertere lxx ſive gazophylaciis, atque cellariis, ut interpretatus eſt Aquila, Sym. poſuit, ἐξέδρας. (t) Intercolumnia.] *Sic apud* S. *Hieron. quod græce,* περίστυλα. *quamvis paulo poſt ſit, per columnas, & in cap* 42. *abſolute dicatur,* columnæ: *fortaſſe planius diceretur,* columnatum. *Schol.* ἐξέδραι, exedræ. (u) Thee.] *Schol.* τὰ ὑπέρθυρα, καὶ ὑποχωρήσεις αὐτῆς, ſuperliminaria, & receſſus ejus. (x) Ad auſtrum.] *Sic* S. *Hier. ex lxx, in comm. Plerique,* κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς νότον, per viam, quæ ad auſtrum. (y) E regione portæ.] *Schol.* non ponitur apud hebræos. (z) Introduxit me ad portam reſpicientem ad Orientem.] *In quibuſdam additur,* ὁδὸν κατὰ ἀνατολάς, viam ad Orientem. *Complut.* εἰς τὴν αὐλὴν ἐσωτέραν ὁδῷ κατ' ἀνατολάς, in atrium interius per viam Orientalem, *ut* S. *Hieron. in ſua: qui etiam teſtatur hoc tantum loco in lxx haberi, viam, cum in ſeptentrionali & auſtrali plaga omnino tacita ſit.* (ω) Aquæductus.] *In cæteris hæc ſequuntur.* ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ αἰλὰμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν, ibi lavant holocauſtoſim: In veſtibulo autem portæ duæ menſæ hinc, & duæ menſæ inde. *Quæ* S. *Hieron. inquit in lxx non haberi, ſed in pleriſque codicibus de Theodotione addita eſſe, ac præterea etiam quæ ſequuntur in noſtra brevius, in aliis copioſius,* ut immoletur ſuper eas holocauſtum, & pro peccato. *In quibuſdam codd. totus hic locus ſic habet,* καὶ τὰ παστοφόρια αὐτῆς, καὶ ἑκάστου παστοφορίου θύρα. καὶ τὰ αἰλαμμὼν αὐτῆς ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πυλῶν, ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν, τῆς δευτέρας ἐκρύσεως, ὅπως σφάζωσιν, & thalamos ejus: & cujuſque thalami erat janua, & oſtia ejus in foribus portarum, ibi lavant holocauſtoſim. In veſtibulo autem duæ menſæ hinc, & duæ menſæ inde ſecundi aquæductus, (*aut rivi*) ut jugulent, *&c.* (aa) Et ad dorſum rivuli.] *Aquila, & Symmach.* καὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ τῇ ἔξωθεν τῇ ἀναβαινούσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς πύλης. *quod in vulgata noſtra:* Et ad latus exterius, quod aſcendit ad oſtium portæ. (bb) Et palæſten habebunt Giſum dolatum.] S. *Hier. ex lxx,* & γεῖσος, palmi, (*hoc enim valet palæſte*) habentes dolatum. *Pro giſo autem, quod verbum negat ſe ſcire unde ſit, inquit Symmachum & Theodotionem dixiſſe* χεῖλος, labium: *Aquilam vero in prima editione,* ὀπισθίσεις, *in ſecunda,* labia. (cc) Humeri.] *Sic* S. *Hier. cap. ſequenti: quos interpretatur Theodoretus,* anconas.

CAP. XLI.

(a) CUI.] *In quibuſdam eſt,* καὶ, &. (b) Ælam.] S. *Hier.* Ælim, Theodotio; & in circuitu, Symmachus, tranſtulerunt. (c) El.] *Hic videtur* S. *Hier. tribuere Theodotioni, Ælam autem, aut Elam ipſis lxx. Aquilæ, oſtium: ipſe frontem eſt interpretatus.* (d) Quadraginta.] *Sic collati codices, & Theodoretus, quamvis in Hebraico, & Syro dicat eſſe viginti. Compl.* εἴκοσι, viginti. S. *Hier.* ſive ut lxx tranſtulerunt, oſtiorum viginti cubitorum. Pro quo in pleriſque codicibus, juxta lxx quadraginta continentur. (e) De Giſis.] *Plerique,* ἐκ τῶν μέσων. S. *Hier.* Et de mediis ad triſtega (id eſt, tertia cœnacula:) & Thrael videtur mihi obelo prænotandum. *Ac paulo ante notaverat, pro Thrael, cujus nominis notionem ignorat, cæteros tranſtuliſſe,* & vidi, *quare in aliquo codice, poſt illa adjungitur, ex alia nimirum interpretatione,* καὶ εἶδον κατὰ τὸν οἶκον ἐν ὕψει περικύκλῳ πλευρῶν, & vidi ſecundum domum in altitudine in circuitu laterum. *Schol.* καὶ τὸ θραέλ, non ponitur apud hebræos. (f) Aquilonem.] *In uno codice additur,* εἰς προσευχὴν πηχῶν πέντε περικύκλῳ, ad orationem cubitorum quinque in circuitu. *Iſtud,* εἰς προσευχὴν, *agnoſcit etiam Theodoretus, ſed putat eſſe idem, atque ad Auſtrum. In eodem codice poſt illa,* latitudo luminis reliqui, *additur,* ὁ τόπος τῆς προσευχῆς, locus orationis. *S.Hier. etiam bis habet, ſed utrobique teſtatur in lxx non eſſe.* (g) Luminis.] *Compl.* τοῦ τόπου, loci. *Theodoretus inquit lumen perticus eſſe, quod ſolitum ſit vocari,* φωτικὸν, luminare: *de hoc infra cap.* 42. (h) Reliqui.] *In aliquo additur,* ὁδὸν, viam. *In Compl. autem eſt,* τοῦ ἀπολοίπου τοῦ πρὸς θάλασσαν, reliqui, quod ad mare. (i) Reliqui.] *Compl.* τῶν ἀπολοίπων, *& apud* S. *Hier.* reliquorum: *notat autem reliqua, & ſeparantia, dici, quæ non hæreant parietibus templi, ſed proprios & ſuos habeant parietes. Sæpe autem in numero ſingulari ſolet adjungere reliquum ædificii reliqui ædificii, & ſeparans vocat etiam ſeparatum: pro quo ſecunda Aquilæ editio, & Th. poſuerint verbum hebræum Gazera.* (k) Templum.] *Sic etiam apud* S. *Hieron. In multis vero ſequitur,* ἐσώτερος, interius. (l) Illuminationes.] *Apud* S. *Hier.* tres ad lucendum, ut proſpiceretur per eas. (m) Et uſque prope.] *In quibuſdam eſt,* καὶ ἕως τοῦ οἴκου, *& apud* S. *Hier.* & uſque ad domum interiorem. (n) Extrinſecus.] *In quibuſdam codicibus additur,* μέτρα, καὶ, *& apud* S. *Hieron.* menſura & cælata Cherubim. (o) Et hinc.] *Ab aliquo codice, & a* S. *Hier. abeſt iſta, repetitio itemque paulo poſt,* & inde. (p) Laqueare.] S. *Hier.* laquearia. *Schol.* ὑπεράνω τῆς θύρας, ſupra oſtium. (q) Neceſſaria.] *Sic vertit* S. *Hier.* σπουδαῖα, *aut,* cura digna. *Compl.* καὶ κατὰ τὰ ξύλα, & ſecundum ligna. (r) Ad faciem.] *Schol.* ἔμπροσθεν, ante, in fronte, *& rurſus* S. *Hier. Ælam interpretatur,* ſuperliminaris, & veſtibuli, *& paulo poſt,* propyli. (*) Et latera domus.] *Schol.* καὶ τὰ πάχη, Et craſſitudines. (ſ) Æqui ponderis.] *Sic idem, quod græce,* ἐζυγωμένα.

CAP. XLII.

(a) INtroduxit.] *Compl.* ἐξήγαγεν, *& apud* S. *Hier.* eduxit. (b) Interius.] *Cæteri,* ἐξωτέραν, *& apud* S. *Hier.* exterius. (c) Aquilonem.] *In pleriſq; ſequitur,* κατὰ πρόσωπον, *& apud* S. *H.* e contra. (d) Per ordinem.] *Ita apud* S. *Hier. quod græce,* ἐστοιχισμέναι, *aut, ut Compl.* κατὰ στίχον. *Sch.* ἔκθετον πρὸς πρόσωπον ἐκθέτου ἐν τείχοις, ſolarium ad faciem ſolarii internis. S. *Hier. ad finem lib.* 12. ἔκθετα autem Romæ appellant ſolaria de cœnaculorum parietibus eminentia, ſive Mæniana, *&c. Fortaſſe etiam poſſet verti,* angulus ad angulum. (e) Longitudo.] *Aut,* longitudinis, *ut* S. *Hier. In quibuſdam codicibus ſequitur,* ὁδὸν πήχεος ἑνὸς, *in ſcholio,* πρὸς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχεος ἑνὸς, *in aliquo* εἰς τὸ ἐσώτερον ὁδὸν πήχεος ἑνὸς, *& apud* S. *Hier.* in interiorem viam cubiti unius: *quod reſpondet potiſſimum ſcholio. Eſt etiam ubi pro,* ὁδὸν, *ſcriptum eſt,* οὐδὸν, *de quo dictum eſt, cap.* 40. (f) Duæ.] *Abeſt a multis. Apud* S. *Hier. totus hic locus ſic habet,* quoniam eminebant columnæ a columnis inferioribus, & ſpacium ſimile erat: *& ita fere in Complut.* ὅτι ἐξεῖχε τὸ περίστυλον ἔξωθεν τοῖς στύλοις τοῖς κατωτέροις, καὶ τὸ διάστημα οὕτως. (g) Quia triplices erant.] *Apud* S. *Hieron.* Et porticus triplices erant. *Symm.* τρίστεγα γὰρ ἦν, *&* S. *Hier. in ſua,* Triſtega enim erant. (h) Eminebant.] *Th.* ἐπισυνήχθησαν ὑπὲρ κατώτερα, ſupercolligebantur ſuper inferiora. (i) Lumen.] S. *Hier.* Pro peribolo, ſive muro, lxx lumen interpretati ſunt. *Complut.* φλιὰ, limen. (k) Et ad Auſtrum.] *Abeſt illud,* &, *a* S. *Hier.* (l) Filii Sadduc.] *Schol.* Non ponitur apud hebræos. *Idem notat* S. *Hieron.* (m) Qui offerunt.] *In pleriſque vetuſtis ſequitur,* καὶ ἐκεῖ ἀποθήσονται τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ἵνα μὴ ἅπτωνται, & ibi deponent veſtimenta ſua, ut non tangant, *&c.* (n) Calamo.] *Sic enim videtur vertendum illud,* καλάμῳ. *In quibuſdam eſt.* καὶ τὰ τέσσαρα μέρη ἐμέτρησε τῷ αὐτῷ καλάμῳ, & quatuor ipſas partes menſus eſt eodem calamo. (o) Et diſpoſuit ipſum, & murum eorum.] *In Compl. eſt,* καὶ διέταξεν περίβολον αὐτῷ κύκλῳ, & diſpoſuit ei peribolum (*ſive,* murum) per circuitum. (p) Quingentorum.] *In nonnullis additur,* πηχῶν, cubitorum: *quod fatetur* S. Hieronymus, *ſibi celeritate excidiſſe, cum in hebræo habeatur tantum,* quingentorum, *ut ſubaudiatur,* calamorum.

CAP. XLIII.

(a) VOX geminantium multorum.] *Theodoretus:* Apud Hebræum & Syrum inveni, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, *& S. Hier. in ſua,* quaſi vox aquarum multarum. (b) Ut erem.] *Theodoretus:* παρὰ τῷ σύρῳ καὶ παρὰ τῷ ἑβραίῳ εὗρον, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν. δηλοῖ δὲ τὴν δευτέραν ὀπτασίαν, ἐν ᾗ ἐθεάσατο καὶ τοὺς ἐπιφερομένους τὰς πελέκεις, καὶ τὴν πόλιν κόπτοντας. καὶ τὸν τοὺς ἄνθρακας κατὰ πάσης τῆς πόλεως διασκεδάσαντα, ὅτε καὶ τὸ σημεῖον εἶδεν ἐπιτεθὲν τοῖς στενάζουσιν ἐπὶ τῇ τοῦ λαοῦ παρανομίαις. καὶ εἰκὸς τοὺς ο. τῇ διανοίᾳ προσεσχηκότας, χρῖσιν καλέσαι τὴν τῶν μετώπων σημείωσιν τῶν ἀπαλλαγέντων τῆς τῶν κοπτόντων τιμωρίας. Apud Syrum, & apud Hebræum inveni, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν, quando ingreſſus ſum (*ſic Hebræus, & Chaldæus, aut,* ingreſſi ſunt. S. *Hier.* venit) ad diſperdendam civitatem. Significat autem ſecundam viſionem, in qua ſpectavit & eos qui afferebant ſecures, civitatemque percutiebant, & illum qui carbones ſuper omnem civitatem diſpergebat: quando etiam ſignum illud vidit impoſitum illis, qui gemebant ſuper populi iniquitatibus. Et conſentaneum eſt lxx ad ſententiam attendentes unctionem vocare frontium notationem, eorum qui liberati erant de ſupplicio percutientium. *De hac eadem varietate* S. *Hieron. Alii libri habent,* τοῦ χρῖσαι, *quod vel, pro* χρῖσαι, *per errorem poſitum eſt, vel, ſi pro alia lectione accipitur, idem ferme ſignificat, quod,* ἀπολέσαι. (c) Connexum inter ſe & me.] *Videtur idem valere* συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν *ac ſi diceretur,* ἀναμέσον ἐμοῦ, *quod eſt in nonnullis. Apud* S. *quidem Hieronymum ita eſt, ut poſuimus.* (d) Homicidia.] *In quibuſdam eſt,* παραπτώματα, *aut,* πτώματα, ruinas, *& paulo ſuperius, pro,* φόνοις, παραπτώμασι, *ſed apud* S. *Hieron. ut in noſtra.* (e) Illius.] *Sic apud eundem. In quibuſdam ſequitur,* εἴπως ἐντραπῶσιν, ſi quomodo confundantur. (f) Et exitus ejus.] *In pleriſque eſt,* καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ. *in quibuſdam præterea ſequitur,* καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῦ. *apud* S. *Hieron.* & præparationem ejus, & exitus, atque introitus ejus. (g) Ejus.] *Quidam addunt,* καὶ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* & omnes leges ejus. (h) Et hæc.] *In cæteris hæc antecedunt,* οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου, *& apud* S. *Hier.* Iſta eſt lex domus. (i) Cubiti, & palæſtes.] *In Compl. eſt,* τοῦ πήχεος, καὶ πῆχυς παλαιστῆς, cubiti & cubitus palæſtes. *Apud* S. *Hier.* in cubito perfecto, cubitus, & palæſtes. (k) Giſus.] S. *Hier.* pro quo Aq. Symm. & Th. poſuerunt, terminum: *ipſe autem poſuit, labium.* (l) A profundo exordii civitatis.] S. *Hier. habet in antiqua,* exordii ſinus. *Sed fortaſſe ex Aq. fuit ſumptum. Ita enim Aquila,* ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς γῆς ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου, de ſinu terræ uſque ad crepidinem infimam, *aut,* noviſſimam, *ut* S. *Hier. in ſua. Notat autem, Theodotionem, pro crepidine, ſive propitiatorio, retinuiſſe nomen hebraicum,* Azara, *Symmachum vero dixiſſe,* περιδρομὴν, *hoc eſt, circuitum.* (m) A propitiatorio.] *Aq.* κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου, a crepidine infima. (n) Ariel.] *Euſebius. Dicunt exponi,* λέων θεοῦ, leo Dei. *Polychronius,* ὄρος θεοῦ, mons Dei. *Theodoretus,* τὸ ἀριὴλ σημαίνει τῇ ἑβραίων φωνῇ ὄρος θεοῦ, ἢ κατ' ἄλλην ἑρμηνείαν, φῶς θεοῦ. τὸ ἀριὴλ, ſignificat hebræorum lingua montem Dei, vel, ſecundum aliam interpretationem, lumen Dei: *putat autem hic ſignificare baſim altaris.* S.*Hier.* Ariel, ut plerique æſtimant, interpretatur, lux mea Deus. (o) Duodecim.] *In pleriſque ſequitur,* πλάτος, *& apud* S. *Hier.* in latitudine. (p) Manus ſuas.] *Sic apud* S. *Hier. in comm. ex lxx, licet in contextu antiquæ habeat,* eorum, *in ſua,* ejus: *quomodo inquit & cæteros interpretes vertiſſe.*

CAP. XLIV.

(a) ÆLAM.] *Schol. Ælam interpretatur,* πρόθυρον πύλης, veſtibulum portæ: *& Sanctus Hieronymus,* veſtibulum, id eſt, Ælam. (b) Exaſperantem.] *Schol.* Cæteri, προσοχθίζουσαν, καὶ φιλόνεικον, contentioſam, & pervicacem. (c) Carnes.] *Cæteri,* στέαρ, adipem. (d) Et diſpoſuiſtis cuſtodire.] *In quibuſdam codicibus eſt (cujus lectionis optime reſpondentis hebraico, ſunt etiam aliqua veſtigia in aliis)* καὶ οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου, καὶ διετάξατε αὐτοῖς τοῦ φυλάσσειν, & non cuſtodiſtis cuſtodiam ſanctorum meorum, & diſpoſuiſtis eis, ut cuſtodirent, *&c.* (e) Qui reſilierunt.] *Plerique,* οἱ μακρυνθέντες, *& apud Sanctum Hieronymum,* qui longe receſſerunt a me: *cætera apud ipſum conveniunt cum noſtris. In uno autem pervetuſto ſequitur,* ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῇ πλάνῃ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ τῶν πλανηθέντων ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν. καὶ ἦσαν ἐν τῷ ἁγιάσματί μου λειτουργοῦντες τὰς ἐπισκοπὰς κατὰ τὰς πύλας τοῦ οἴκου αὐτοὶ ἔσφαζον τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ τὴν θυσίαν τῷ λαῷ, καὶ αὐτοὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον αὐτῶν λειτουργεῖν αὐτοῖς. ἀνθ' ὧν οὖν ἐλειτούργησαν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγενήθησαν εἰς κόλασιν ἀνομίας, ἕνεκα τούτου. *Quæ ſatis reſpondent vulgatæ, & ex iis quæ proxime notabuntur, videri poſſunt accepta magnam partem de Symmachi editione.* (f) Quæ fecerint.] *Sanctus Hieronymus in antiqua addit,* in eo. *Totus autem hic locus in eodem vetuſto ſic habet,* δέδωκα γὰρ αὐτοὺς τοῦ φυλάσσειν τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου εἰς πᾶσαν κατεργίαν αὐτȣ̃, ϗ εἰς πάντα τὰ γινόμενα ἐν αὐτῷ. οἱ δὲ ἱερεῖς οἱ λευῖται, &c. *Quæ videntur ſatis convenire cum iis quæ a Sancto Hieronymo ex Symmacho afferuntur* : poſueram enim eos cuſtodes januarum domus univerſi miniſterii ejus, & cunctorum quæ ſiunt in ea, *& ſubjungit Sanctus Hieronymus*, ut non ad eos pertineat, qui futuri ſunt in templo, ſed ad eos, qui fuerunt. *Pro eo autem, quod nos diximus*, demittent, *& græce eſt*, καταξȣ̃σι, *in aliis eſt*, ϗ τάξȣσι, *& apud Sanctum Hieronymum*, & ponent. (*g*) Violenter.] *Sanctus Hieronymus, ex Aquila, & Symmacho*, in ſudore, *ex Aquilæ ſecunda editione*, Buza. (*h*) Ad preſſum tondebunt.] *Sic Sanctus Hieronymus, ex lxx. Theodoretus, Syrus & Hebræus dixerunt*, οὐ θρέψουσιν, non nutrient. (*i*) Super animam.] *Theodoretus*, Hebræus, & Syrus ἐπὶ νεκρῷ, ſuper mortuum. (*k*) Et erit.] *Sic hebræus : & ſubintelligunt*, ſacerdotium, *aut ejuſmodi quiddam. Chaldæus tamen convenit cum vulgata*, non erit eis hæreditas. *In pleriſque codicibus eſt*, ϗ ἔσονται, & erunt. (*l*) Sacrificia.] S. *Hieron*. Pro victima, & ſacrificio, quod hebraice dicitur mincah, Aquila & Symm. interpretati ſunt, donum. Rurſus pro voto, quod lxx. ἀφόρισμα, hoc eſt, ſeparationem tranſtulerunt, Aquila & Symm. & Theodotio anathema interpretati ſunt : *& in c.* 45. *docet ſacrificium ſive donum proprie pertinere ad ea quæ ex ſimila, & polenta, & oleo afferuntur in ſacrificio. Theodoretus etiam cap.* 46. *inquit Manaa eſſe ſacrificium ſimilaginis.* (*m*) Veſtras.] *Abeſt a nonnullis, & a* S. *Hieronymo in antiqua.*

CAP. XLV.

(*a*) VIginti.] *Plerique codices, & Theodoretus hic*, δέκα, decem : *& nonnulli etiam deinceps in ſimilibus locis.* (*b*) Erunt ex hoc ſanctificationes.] *In pleriſque*, ἔσαι ἐκ τȣ́τȣ ἁγίασμα, *aut*, τὸ ἅγιον, *vulgata noſtra*, & erit ex hoc ſanctificatum. (*c*) Spatium.] *In aliquo eſt*, ἀφόρισμα, ſeparatio. S. *Hieron*. in ſuburbana, vel, ut Symm. & Th. & lxx, tranſtulerunt, in terminum, & ſeparationem, & ſpacium. (*d*) Sancta ſanctorum. De terra.] *In nonnullis eſt*, τὸ ἁγίασμα τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. ἅγιον (*Complut*. ἡγιασμένον) ἀπὸ τῆς γῆς τȣ́τȣ. S. *Hier*. Et in ipſo erit templum (ſive ſanctificatio) Sanctumque Sanctorum. Sanctificatum de terra, &c. (*e*) Separatis.] *Plerique*, ἀφωρισμένος, ſeparatus. (*f*) Civitates.] S. *Hier*. viginti gazophylacia, juxta Aquilam, exedras, juxta Symmachum, thalamos, juxta Theodotionem gazeras, ſive, ut lxx tranſtulerunt, civitatem. Per quod intelligimus ſeparatum quendam locum ad habitationem Levitarum urbis vocabulo nuncupari. (*g*) Et ab iis.] *In quibuſdam hic locus ſic habet* ἐπὶ θάλασσαν· ϗ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τὰ κατ᾽ ἀνατολὰς πρὸς ἀνατολάς· ϗ τὸ μῆκος, ὡς μία τῶν μερίδων, ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς, ad mare. Et ab iis quæ ad mare, quæ ad Orientem ad Orientem. Et longitudo, ſicut una partium : (*id eſt, eadem omnibus :*) A terminis, qui ad mare, longitudo ad terminos, qui ad Orientem terræ. *Et reſpondent ſatis vulgatæ, demptis iſtis*, ab iis, quæ ad mare. *quæ ex noſtra videntur admiſta.* (*h*) Auferte.] *Aliqui, & Theodor*. ἀπόῤῥιψατε, abjicite. (*i*) Gomor.] *In pleriſque ſequitur*, τὸ μέτρον, menſura. *In quibuſdam*, τὸ οἰφὶ, *aut*, οἰφι. S. *Hier. licet in contextu antiquæ habeat*, Ephi, *tamen in comm. inquit lxx*, pro Ephi interpretatos eſſe menſuram, pro baro, chœnica, pro coro, gomor : *de quibus menſuris accurate etiam Theodoretus.* (*k*) Ad gomor erit æqualitas.] *id eſt, æqua libratio eorum, ut vulgata noſtra. Apud* S. *Hieron. in antiqua conjungitur hoc modo cum ſequentibus*, Gomor erit æquum ad pondus viginti oboli. *In quibuſdam libris eſt*, πρὸς τὸ γόμορ ἔσαι ἴσον τὸ σήκωμα. ϗ τὰ σάθμια εἴκοσι ὀβολοὶ (*ita enim corr. in noſtra*) ὁ σίκλος, Ad Gomor erit æquale ſicoma. Et pondera, viginti oboli ſiclus. S. *Hier. ſcribit hic lxx pro ſiclo dixiſſe appendiculum : ac fortaſſe ita vertit iſtud*, σήκωμα, *aut* σάθμιον, *licet alii ſicoma vertant, æquipondium, aut æquilibrium.* (*l*) Quinque ſicli, quinque & ſicli decem, & quinquaginta ſicli.] *In pleriſque eſt*, εἴκοσι σίκλοι, πέντε ϗ εἴκοσι σίκλοι, δέκα ϗ πέντε σίκλοι, *& apud* S. *Hier*. viginti ſicli, quinq; & viginti ſicli, decem & viginti ſicli: *ut ſimul ſint ſexaginta. In quibuſdam tantum eſt*, οἱ δὲ πεντήκοντα σίκλοι, quinquaginta autem ſicli : *& hunc numerum in mina inquit Theodor. præcipi. In noſtra videtur utraque lectio admiſta non ſine aliquo mendo. Ac fatetur* S. *Hieronymus, ita hæc apud vulgatam editionem lxx eſſe perturbata, ut intelligi non poſſint.* (*m*) Menſuræ.] *In quibuſdam* τȣ̃ οἰφι, *ſed rurſus* S. *Hier. teſtatur, lxx, & hic pro œphi dixiſſe menſuram, pro coro autem nunc Gomor, nunc ipſum corum, & in menſura olei pro bato, cotylam, id eſt, cyathum.* (*n*) Ipſius œphi.] *Illud*, αὐτȣ̃, *abeſt a pleriſque, & a* S. *Hieronymo etiam in antiqua, & in quibuſdam eſt*, τȣ̃ μέτρȣ, menſuræ. (*o*) Gomor.] *Nec plura apud* S. *Hier. In quibuſdam ſequuntur hæc*, τὰ δὲ δέκα γόμορ κόρος, decem autem gomor corus : *quomodo etiam videtur habuiſſe Theodoretus.* (*p*) Templi.] *Ita* S. *Hieron. ex lxx, pro quo inquit Theodotionem poſuiſſe verbum hebraicum ; ipſe autem poſuit*, crepidinis altaris : *& fortaſſe illud*, ἱερȣ̃, *poſſet hoc idem ſignificare.* (*q*) Portionem.] *Plerique*, ἀγνοοῦντος. ϗ νηπίȣ, *aliqui conjungunt utrumque*, παρ᾽ ἑκάσȣ ἀγνοοῦντος, ϗ νηπίȣ ἀπήμοιραν. S. *Hier. videtur habuiſſe*, περὶ. *Scribit enim lxx poſuiſſe*, pro ignorante, & pro parvulo. (*r*) Coctionem.] *Schol*. σεμίδαλιν, ſimilam. S. *Hier. inquit a lxx poſitum eſſe pro œphi.* (*ſ*) In.] *Theodoretus, Illud*, εἶν, *apud Syrum inveni*, ἡμίναν, heminam. *De hoc alibi dictum eſt.*

CAP. XLVI.

(*a*) INterioris.] *Alii*, τῆς ἔξωθεν, exterioris. *Ab aliquo abeſt illud* τῆς, *& in vulgata noſtra*, deforis, *ut intelligi poſſit non portæ exterioris, ſed a parte exteriore ipſius portæ.* (*b*) Coctionem.] *Aliqui* οἰφι, *ſed hic etiam ut in cap. ſuperiore, notat* S. *Hier. lxx pro œphi, dixiſſe*, πέμμα. (*c*) Confeſſionem.] *Nonnulli*, ἑκȣ́σιον. S. *Hier*. Pro eo quod nos diximus, ſpontaneum, lxx, ὁμολογίαν, id eſt, confeſſionem, verterunt. (*d*) Salutaris.] *In quibuſdam*, ἢ εἰρηνικὰς σωτηρίȣ. *Sed rurſus* S. *Hieron*. Pro pacificis lxx. ſalutaria interpretantur. (*e*) Manaa.] *Notat* S. *Hier. hoc Theodotionem dixiſſe*, ſacrificium. *Aquilam, & Symmachum*, donum. (*f*) Ejus, quæ ad tergum, portæ.] τὸ κατὰ νώτȣ τῆς πύλης. *Variant hic exemplaria : a multis abeſt illud*, τῆς. *In Compl. eſt*, τῆς. S. *Hieron. in ſua, ſimul etiam indicando antiquam*, per ingreſſum, qui erat ex latere (vel poſt tergum) portæ. (*g*) Ad latus.] *In quibuſdam, (& aliqua ex parte etiam in aliis) eſt*, καθ᾽ ἑκάστου κλίτος αὐλὴ αὐλή, ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς, αὐλαὶ μικραὶ μήκους, &c. ad unumquodque latus atrium atrium : ad quatuor latera atrii, atria parva longitudinis, &c. S. *Hier. inquit lxx, vocaſſe*, atria minora.

CAP. XLVII.

(*a*) EGrediebatur.] *Polychronius*, ἐξεπορεύετο ἀπὸ τȣ̃ ὑδοῦ τῆς θύρας, egrediebatur e limine portæ. (*b*) Sicut exitus.] *Polychronius, Hebræus*, ϗ ἰδȣ̀ ἐν τῷ ἐξιέναι τινὰ ἄνθρωπον, & ecce in exeundo quendam hominem. (*c*) Mille in menſura.] *Aliquot libri habent*, χιλίȣς ἐν τῷ μήκει πήχεις. διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως ἀςραγάλων, ϗ διεμέτρησε χιλίοις, ϗ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν γονάτων. ϗ διεμέτρησε χιλίȣς, ϗ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος, mille in longitudine cubitos : tranſivit in aqua aquam uſque ad talos. Et menſus eſt mille : & tranſivit in aqua aquam uſque ad genua. Et menſus eſt mille, & tranſivit aquam uſque ad lumbum : *quæ etiam agnoſcuntur apud Theodoretum : ſed manifeſto* S. *Hieron. noſtra agnoſcit ex lxx, & illud* ἀςραγάλȣς, *refert ex cæteris tribus interpretibus : atque explicat quid ſit aqua remiſſionis, id eſt*, ἀφέσεως, *pro quo in Compl. eſt*, ἀφαιρέσεως. (*d*) Quoniam intumeſcebat.] *Aut*, excreſcebat, *quod græce*, ἐξύβριζεν, *aut, ut in nonnullis* ἐξεβράζεν, *vel*, ἐκβράζεν. *In quibuſdam totus hic locus ſic habet*, ϗ διεμέτρησε χιλίους, ϗ ἰδȣ̀ χείμαῤῥος, ὃν οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζε τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χειμάῤῥȣ, ὃν (*al* οὐ) διαβήσονται. S. *Hieron. hunc locum ſic refert ex lxx.* Et menſus eſt mille : & non poterat pertranſire ; quoniam ferebatur aqua inſtar præcipitis torrentis, qui tranſiri non poteſt. (*e*) In converſione mea.] S. *Hier. videtur habuiſſe in antiqua*, cumque me convertiſſet. (*f*) In Galilæam.] S. *Hieron*. Aquila interpretatus eſt θῖνας, quod tumulos ſignificat arenarum, Symm. μεθόριον, quod poſſumus transferre, confinium. (*g*) Et deſcendebat in Arabiam, & veniebat.] *In quibuſdam codicibus eſt*, ϗ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ἀραβίαν, (*al*. ἀοίκητον) ϗ ἐρχόμενον, & deſcendit ad Arabiam (*al*. inhabitabilem) & venit. *Polychronius, Hebræus*, ἐπὶ δυσμάς, ad Occidentem, *aut*, ad declivia. S. *Hier*. Pro Arabia, Symm. inhabitabilem : Aquila, humilia, vel plana : Theodotio, Arabas tranſtulerunt. (*h*) Exitus.] *In quibuſdam additur*, τῆς θαλάσσης, maris. (*i*) Ebullientium.] *Sic etiam Theodoretus.* S. *Hier. ex antiqua*, animalium ſerpentium. (*k*) Ab Ingadim.] *Theodoretus*, Iſtud, ἀπὸ ἐνγαδδεὶν (*al*. ἐνγαδδὶ) ἕως ἐναγλὶμ (*aut*, ἐναγαλλεὶμ) ſignificat a tentationibus, & afflictionibus ad lætitiam. τὸ ἐνγαδδεὶν, ὀφθαλμὸν πειρατηρίου σημαίνει τὸ δὲ ἐναγαλλεὶμ, ὀφθαλμὸν μόσχȣ εἰς θυσίαν προσφερομένȣ, ϗ τὴν ἁμαρτίαν λύοντος. Nam ἐνγαδδεὶ, ſignificat oculum tentationis ; ἐναγαλλεὶμ, vero oculum vituli, ad ſacrificium oblati, & peccatum ſolventis. *Legendus* S. *Hieron.* (*l*) Sanabunt.] *Schol*. ἰαθῶσιν. *In aliquo codice eſt*, ȣ̓ μὴ ἰαθῶ, εἰς ἅλας δοθήσονται, *quod in vulgata noſtra* : non ſanabuntur, ſed in ſalinas dabuntur. (*m*) Non veteraſcet in eo.] *In nonnullis & apud Theodoretum eſt* ȣ̓ (*al*. ὁ) οὐκ ἀποῤῥυήσεται τὸ φύλλον αὐτȣ̃, ϗ ȣ̓ μὴ παλαιωθῇ ἐπ᾽ αὐτȣ̃. *Sed has eſſe duas interpretationes indicat* S. *Hieron. ita dicens*, non deſluet folium ex eo (ſive, non inveteraſcet ex eo.) (*n*) De novitate ſua primitiva dabit.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum eſt*, τῆς καινότητος αὐτȣ̃ εἰς τȣ̀ς μῆνας αὐτȣ̃ πρωτογενήσει. S. *Hieron*. Per ſingulos menſes afferet primitiva, ſive, ut in lxx ſcriptum eſt, fructus ejus in renovatione ſui primitiva dabit. (*o*) Hæ.] *In multis abeſt iſtud*, ταῦτα. (*p*) Augmentum funiculi.] *In aliquo eſt*, ἰωσὴφ πλεονασμὸς σχοινίσματος, πρόσθεσις σχοινίσματος. *Sed duas eſſe interpretationes indicat* S. *Hieron*. Pro eo, quod nos diximus, quia Joſeph duplicem funiculum habet, lxx tranſtulerunt augmentum funiculi, (etenim Joſeph interpretatur, augmentum) rem intelligentes pro nomine. (*q*) Deſcendente] *In Compl. & ex parte in aliis eſt*, ὁδὸν αἰθαλὼν τῆς εἰσόδȣ σεδάδα, αἰμὰθ, βηρωθὰ, σαβαρὶμ τὰ ἀναμέσον ὁρίων δαμασκȣ̃, ϗ ἀναμέσον ὁρίων ἡμαθὶ αὐλαὶ τῶν θιχὼν, αἵ εἰσιν, &c. per viam Æthalon introitus Sedada, Æmath, Berotha, Sabarim, quæ inter terminos Damaſci, & terminos Emathi, atria Thicon : *quæ ſatis reſpondent vulg. noſtræ : neq; hoc loco* S. *Hier. affert varietates : tantum inquit Sym. pro atrio Thicon dixiſſe, atrium medium. Sed maxime ſemper in hujuſmodi locorum deſcriptionibus varietates, & menda : quare accuratus lector codices conferet. Etiam in cap. ſequenti in omnibus eſt*, κατὰ βάσεως, *&* τȣ̃ καταβαίνοντος, *ubi vulgata*, Hethalon pergentibus, *&c.* (*r*) Et, qui ad Orientem.] *In multis libris eſt*, κατὰ βοῤῥᾶν. ϗ τὸ ὅριον ἡμὰθ, τὸ ὅριον βοῤῥᾶ, κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν. ϗ τὰ πρὸς ἀνατολάς, ad Aquilonem, & terminus Emath terminus Aquilonis ad faciem Orientis. Et qui ad Orientem, *ubi*, κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν, *&* ϗ τὰ πρὸς ἀνατολάς, *aut gemina interpretatio eſt, aut videtur redundare.* (*ſ*) Palmeti.] S. *Hier*. Quod autem in lxx ponitur, φοινικῶνος, id eſt, palmeti, in hebræo non habetur : pro quo nos, metiemini, interpretati ſumus. *Compl*. φοινίκων, palmarum. (*t*) Auſter.] *In aliquo eſt*, τȣ̃ νότȣ ϗ λιβός. ϗ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, θαλάσσης τῆς μεγάλης, ἢ ὁρίζει, Auſtri, & Africi. Et pars maris, maris magni, quod diſterminat, *&c id eſt, plaga Occidentalis eſt ipſius maris magni, &c.* (*u*) Quaſi veſtri.] ὑμῶν ὡς, *nonnulli*, ὑμῖν ὡς, vobis quaſi.

CAP. XLVIII.

(*a*) ÆLAM] *In quibuſdam eſt*, αἰνάν. *Compl*. αἰνών, *& vulgata noſtra* Enon. (*b*) Una.] S. *Hier*. Quod in quinque, & ſeptem tribubus ſemper in fine ponitur, una ſubintelligitur vel pars, vel poſſeſſio, vel hæreditas : licet Aq. & Symm. interpretentur genere neutrali τὸ ὅριον, quod ſignificat terminum. (*c*) Primitias.] *Multi*, ἀπαρχὴ, primitiæ. (*d*) Vigintiquinque.] *In aliquot codicibus eſt*, δέκα, decem. (*e*) Ex his.] *Compl*. ϗ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τȣ̃ ἁγιάσματος τοῖς ἱερεῦσιν. Et hæ primitiæ ſanctificationis ſacerdotibus. (*f*) Decem millia.] *In pleriſque hæc ita ſunt poſita*, εὖρος δέκα χιλιάδες, ϗ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες, ϗ πρὸς νότον μῆκος εἴκοσι, ϗ πέντε χιλιάδες, latitudo decem millia, & ad Orientem latitudo decem millia, & ad Auſtrum longitudo quinque & viginti millia. (*g*) Et latitudo viginti millia.] *Hæc abſunt a pleriſque. Vulgata noſtra habet*, decem. (*h*) Antemurale.] S. *Hieron*. Quod nos vertimus in prophanum, pro quo Aquila, βέβηλον, Symmachus, & Th λαϊκὸν, tranſtulerunt, lxx dixere, προτείχισμα, quod antemurale poſſumus dicere. (*i*) Spatium.] *In quibuſdam eſt*, εἰς προάστεια. *Sed eſt alia interpretatio. Teſtatur enim* S. *Hieron lxx, pro ſuburbanis*, dixiſſe ſpatium. (*k*) Quinquaginta.] *In aliquo additur*, πήχεις, cubiti. S. Hieron. *ſubintelligit calamos.* (*l*) Et erunt primitiæ ſanctuarii.] *In quibuſdam eſt*, ϗ ἔσονται κατέναντι τῆς ἀπαρχῆς ἁγίων, & erunt e regione primitiarum ſanctuarii. (*m*) Ad quinque.] *Cæteri*, κατὰ πρόσωπον εἴκοσι πέντε. *Et S. Hieron. ex antiqua*, contra faciem viginti quinque millium. (*n*) Et ducum erit.] *Plerique*, τῷ ἀφηγουμένῳ ἔσται, ducis erit. *In Complut. etiam paulo ante, pro*, τῶν ἀφηγουμένων, *eſt*, τοῦ ἀφηγουμένου, ducis. (*o*) Barimoth.] *Plerique*, Marimoth, *ut ſupra, aut Mariboth, quod Sanctus Hieronymus & Theodoretus notant ſignificare aquas contradictionis*. (*p*) Hæreditatis] *Nonnulli*, κληρονομία, hæreditas. *Et ita* S. *Hieron. in ſua, licet in comment. vocabulum hebraicum, quod & hæreditatem, & torrentem ſignificat, hoc loco pro torrente potius accipendum putet.* (*q*) Egreſſus.] *Sanctus Hieronymus ex cæteris tribus*, διέξοδος, eodem ſenſu.

DANIEL.

HÆC *Soſanna hiſtoria in omnibus vetuſtis libris eſt principium Danielis, quemadmodum etiam apud* S. *Athan. in ſynopſi. Et in multis inſcribitur*, Daniel, *ut in noſtra: in quibuſdam*, Σωσάννα, Suſanna: *in aliquo*, διάκρισις Δανιήλ, Judicium Daniel. *In editione vulgata eſt cap.* 13. (*a*) De quibus loquutus eſt Dominus.] *Schol.* τουτέστιν ὧν αὐτὸς ὁ δεσπότης κατεψήφισατο, id eſt, contra quos ipſe Dominus pronunciavit. *Sed legendus* S. *Hieron.* (*b*) Vulnerati amore ejus.] *Sic vulgata quaſi per periphraſim, quod græce purius*, κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, compuncti pro ea. *Schol.* κεκεντημένοι τῇ ἐπιθυμίᾳ σφοδρῶς, puncti concupiſcentia vehementer. (*c*) Ingreſſa eſt aliquando, ſicut heri] Vel ſecundum lxx, (*inquit Origenes*) Et ecce Soſanna inambulabat juxta conſuetudinem. *Quo dicto (addit S. Hieron.) Origenes oſtendit cætera ſe non juxta lxx, interpretes diſſeruiſſe.* (*d*) Laudaverunt.] *In cæteris additur*, τὸν θεὸν, *& in vulgata*, Deum. (*e*) Suis.] *Cæteri fere*, πάντων, *& vulgata*, omnibus.

CAP. I.

In quibuſdam libris inſcriptio hic eſt, ὅρασις β, viſio ſecunda: *ſicque fere in conſequentibus capitibus*, ὅρασις γ, ὅρασις δ, *&c.*

(*a*) JOacim.] *Schol.* Ἰωακεὶμ λέγει τὸν υἱὸν Ἰωακεὶμ, Ἰωσίου δὲ ἔκγονον, ὃς ϗ Ἰεχονίας ἐπικαλεῖται, Joacim dicit filium Joacim, nepotem autem Joſiæ: qui & Jechonias vocatus eſt. *Legendi* S. *Hier. & Theodoretus. Memoria autem tenendum eſt hanc eſſe editionem non lxx, ſed Theodotionis, quod hac, ut* S. *Hier. ſcribit, Eccleſia Domini uterentur: quamvis nonnulla interdum ex aliis ſint admiſta.* (*b*) Sennaar.] *Schol.* Babylonis. *Et de hoc accurate* S. *Hier.* (*c*) De ſemine regni.] *Schol.* τουτέστιν ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις βασιλικοῦ, id eſt, de genere, quod apud hebræos regium erat. (*d*) Phorthommin.] *Schol.* πάρθων. S. *Hier.* Pro φορθομμὶν, quod Theodotio poſuit, lxx & Aquila electos tranſtulerunt, Symmachus, Parthos. pro verbo nomen gentis intelligens: quod nos juxta editionem hebræorum, quæ, πορθομμὶν, legitur (*ſic alibi ſcribit ſolitam fuiſſe appellari ab hebræis ſecundum Aquilæ editionem*,) in tyrannos vertimus *Theodoretus*, ἐπιλέκτους, *tribuit Symmacho: & inquit*, πορθμὸν, *hebræorum lingua vocari virgines.* (*e*) Quibus non eſt eis macula.] *Schol.* ἐπιλέκτοις, electos: *niſi hoc pertinet ad locum proxime indicatum.* (*f*) Polluentur.] *Schol* μιανθῇ, *eodem ſenſu.* (*g*) Condemnetis.] *Schol.* καταδικασθῆναι παρὰ τοῦ βασιλέως ποιήσητε, condemnari a rege faciatis. (*h*) Tenta.] *Schol.* δοκίμασον, proba. (*i*) Seminibus.] *Sic hebræus. In multis additur*, τῆς γῆς, terræ. (*k*) Tentavit] *Schol.* ϗ ἐδοκίμασεν τὴν ἰδέαν αὐτῶν, & probavit vultum eorum. (*l*) Semina.] *Schol.* ὄσπρια, legumina. (*m*) Et pueri hi, quatuor ipſi.] *Reſpondent penitus hebræo, ſi eſſet in caſu dandi. Alii codices habent tantum*, ϗ ἔδωκεν αὐτοῖς, & dedit eis, *aut*, ϗ τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις ἔδωκεν, & quatuor ipſis pueris dedit. (*n*) In omni literatura.] *Schol.* ἐν παντὶ τῷ βίβλῳ, in omni libro: *quomodo* S. *Hieron. in ſua: ac notat, pro hoc Symmachum interpretatum eſſe artem grammaticam: ut videri poſſit noſtra lectio eſſe Symmachi.* (*o*) Incantatoribus, & magis.] *Pro his inquit* S. *Hieron. vulgatam editionem tranſtuliſſe philoſophos, & ſophiſtas, ſed juxta philoſophiam quandam gentis barbaræ, non græcæ. De incantatoribus, & aliis ejusmodi, idem* S. *Hier. cap. ſequenti.*

CAP. II.

(*a*) SEcundo.] *Schol.* βασιλείαν ἐνταῦθα Ναβουχοδονόσορ οὐ τὴν ἐν Ἀσσυρίοις λέγει, ἀλλὰ τὴν κατὰ Ἰουδαίων ἣν ὑπὲρ ὁλοκλήρως κατ᾽ αὐτῶν ἐβασίλευσεν, πορθήσας τὴν πόλιν ϗ τὸν ναόν. Regnum hic dicit ipſius Nabuchodonoſor, non quod in Aſſyrios, ſed quod ſuper Judæos: quo quidem integre ſuper eos regnavit, cum expugnaſſet civitatem, & templum. *Legendi S. Hieron. & Theodoretus.* (*) Fuit.] ἐγένετο, *id eſt, abiit a me.* (*b*) Incantatores.] *Polychronius*, ὁ σύρος συντόμως λέγει, τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος, Syrus breviter dicit, ſapientes Babylonis. *Sed adeundus* S. *Hieron.* (*c*) Obſtupuit.] *Symm.* ϗ διηπόρει, & hæſitabat. (*d*) Redimitis.] *Schol.* τουτέστιν, ὑπερθέσιν ζητεῖτε, διασκεδάσαι τῇ ἀναβολῇ τοῦ καιροῦ σκοποῦντες τὸ παρ᾽ ὑμῶν ζητούμενον. prorogationem venamini, ſtudentes dilatione temporis diſſolvere, quod quæritur a vobis. (*e*) Diſceſſit.] *Apollinarius*, Syrus, ἀπατᾷ με, decipit me. Notavit hoc Apollinarius. Mihi ſuſpectum eſt. Hinc argumentum petes contra eos qui Syrum interpretem eundem eſſe putant cum paraphraſte Chaldæo. *Druſ.* (*f*) Babylonis.] *In cæteris ſequitur*, ϗ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων, & interrogavit eum dicens. (*g*) Poſt hæc.] S. *Hier.* Pro hoc lxx dies noviſſimos tranſtulerunt. (*h*) Imago.] *Ita ſcribit* S. *Hieron. etiam cæteros vertiſſe præter Symmachum, qui dixit*, ἀνδριάντα, ſtatuam. (*i*) Minus te.] *Ita etiam hebræus: licet vulgata addat*, argenteum, *& Complut.* ἥττων ὁ ἄργυρος. (*k*) Manaa.] *Schol.* δῶρον, munus. *De hoc ſæpe dictum eſt.*

CAP. III.

(*a*) ANNO decimo octavo.] *Ita collati codices, & Theodoretus, & inter opera* S. *Chryſ. tomo* 1. *hom. de tribus pueris. Abeſt autem a Compl. ut a vulgata.* (*b*) Deira.] S. *Hier.* Pro Dura, Theodotio Deira, Symmachus Doraun, lxx, περίβολον, quod nos, vivarium, vel concluſum locum, dicere poſſumus. (*c*) Imaginis.] *In multis reperitur*, quam ſtatuerat Nabuchodonoſor rex. (*d*) Populis.] *Cæteri, & Theodoretus*, ἔθνη λαοὶ, gentes, populi. *Vulgata*, populis, tribubus & linguis. (*e*) Pſalterii.] *In multis (quamvis in quibuſdam alieno loco) & apud Theodoretum additur*, συμφωνίας, Symphoniæ, & ſic deinceps. (*f*) Nabuchodonoſor regi.] *In aliis*, ϗ ὑπολαβόντες εἶπον Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ, & ſuſcipientes dixerunt Nabuchodonoſor regi. (*g*) Si.] *Id eſt, nonne: & reſpondet hebræo: a Compl. autem abeſt.* (*h*) Nabuchodonoſor non opus habemus.] *Sic videtur diſtinguere* S. *Hier. licet habeat*, Nabuchodonoſor rex. *& in comm. inquit*, In hebræo non habet regem, ſicut in lxx. *Sed Tertullianus in ſcorpiaco hunc locum ſic refert*, Non habemus neceſſitatem reſpondendi huic tuo imperio. Eſt enim Deus noſter, quem colimus, potens eruere nos de fornace ignis, & ex manibus tuis. Et tunc manifeſtum fiet tibi, quod neque idolo tuo famulabimur, nec imaginem tuam auream, quam ſtatuiſti, adorabimus. (*i*) Sarabaris.] *Schol.* τινὲς σαράβαρα εἰρήκασι, τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μώκια, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα, Quidam dixerunt σαράβαρα, eſſe ea quæ a multis quidem dicuntur μώκια, (*quaſi ridicula*) apud græcos autem appellantur, ἀναξυρίδες. S. *Hieron. qui habet in ſua*, cum bracis ſuis, & tiaris, & calceamentis, *in comm. ſic inquit*, Pro bracis, quas Symm. ἀναξυρίδας, interpretatus eſt, Aquila & Theodotio ſaraballa dixerunt, & non, ut corrupte legitur, ſarabara. Lingua autem Chaldæorum Saraballa crura hominum vocantur, & tibiæ: & ὁμωνύμως, etiam bracæ eorum (quibus crura teguntur, & tibiæ) quaſi crurales & tibiales appellatæ ſunt. *Quare* σαραβάροις, (*aut* σαραβάλλοις, *ut Complut.*) *&* περικνημῖσιν, *videri poſſunt duæ interpretationes. Theodoretus diſtinguit, ſed* ἀναξυρίδας, *putat eſſe non Sarabara (hoc enim eſſe Perſici veſtimenti genus) ſed ipſas* περικνημίδας. *In multis autem poſt hæc additur*, ϗ ἐνδύμασιν αὐτῶν, & veſtibus ſuis. *Tertullian. de oratione habet*, Sarabaris: *de carne Domini*, cum bracis ſuis, & tiaris, & calceamentis, & veſtibus. (*k*) Et tres iſti.] *In uno codice vetuſto hic locus ſic habet*, ϗ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς ἐμβαλόντας σεδρὰχ, μισὰχ, ϗ ἀβδεναγὼ, ἀπέκτεινεν αὐτοὺς φλὸξ τοῦ πυρός ϗ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς οὗτοι. *& vulgata*, Porro viros illos, qui miſerant Sedrach, Miſach, & Abdenago, interfecit flamma ignis. Viri autem hi tres, *&c.* (*l*) Et ambulabant.] *Notat* S. *Hieron. hinc uſque ad finem cantici trium puerorum in hebraico non haberi. Polychronius, ad verba quæ inferius ſequuntur*, Benedicite omnia opera, *hæc ſcribit*: εἰδέναι δεῖ ὡς οὗτος ὁ ὕμνος οὐ κεῖται ἐν τοῖς ἑβραϊκοῖς, ἢ ἐν τοῖς Συριακοῖς βιβλίοις· λέγεται γὰρ ἀπὸ τῶν εἰρημένων, παρά τινων μετὰ ταῦτα συντεθῆναι. Sciendum eſt hunc hymnum non haberi in Hebraicis aut Syriacis libris. Fertur autem ex iis quæ dicta ſunt, a quibuſdam poſtea compoſitum eſſe. (*m*) Laudabilis.] *Plerique*, αἰνετὸν, *& vulgata*, laudabile. (*n*) Perficiatur poſt te.] *Videtur idem valere*, ϗ ἐκτελέσαι, *atque*, ϗ ἐκτελεσθήτω, *quod eſt in aliis: vulgata*, ut placeat tibi. (*o*) Laudabilis.] *In quibuſdam additur*, ϗ ὑπερύμνητος & ſuperlaudabilis: *vulgata*, & glorioſus. *Neque vero in omnibus codicibus idem eſt harum benedictionum ordo.* (*p*) Superexaltatus.] *Sic etiam vulgata. Corrigendum autem in noſtra*, ὑπερυψούμενος, *quod habet etiam Theodor. In multis eſt*, ὑπερένδοξος, ſupergloriosus: *in aliquo*, ὑπερυμνούμενος, ſuperlaudatus. (*q*) Aquæ, & omnia.] *In cæteris eſt ſine copula*, ὕδατα πάντα, *ut vertendum ſit, quemadmodum in vulgata*, aquæ omnes. (*r*) Benedicat omnis virtus.] *Plerique*, εὐλογεῖτε πᾶσαι αἱ δυνάμεις, benedicite omnes virtutes, *ut vulgata*. (*ſ*) Secula.] *In aliis additur*, εὐλογεῖτε δρόσοι ϗ νιφετοὶ τὸν κύριον· ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας, benedicite rores, & pruinæ Domino: laudate, & ſuperexaltate eum in ſecula. *In Complut. autem additur præterea ante hæc*, εὐλογεῖτε ψῦχος ϗ καύσων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε, *&c.* benedicite frigus & æſtus Domino: laudate, *&c. ut vulgata: quæ in noſtra ſunt paulo poſt, ut proxime notabitur.* (*t*) Frigus, & æſtus.] *In aliis eſt*, πάγος, ϗ ψῦχος, gelu, & frigus. *Vulgata, ut diximus, habet illud paulo ante, hoc autem nunc.* (*u*) Sacerdotes.] *In pleriſque additur*, κυρίου, Domini, *itemque paulo poſt*, ſervi Domini. *In quibuſdam conjuncte legitur*, εὐλογεῖτε ἱερεῖς κυρίου, δοῦλοι κυρίου τὸν κύριον, benedicite ſacerdotes Domini, ſervi Domini Domino. (*x*) In ſeculum.] *Multi*, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, *& in vulgata*, in omnia ſecula. (*y*) Filii Dei.] *Schol.* Alii interpretes dixerunt, υἱοὶ θεῶν, Filii Deorum. Aquila autem, υἱοὶ θεοῦ, filii Dei: interpretatio autem lxx inquit, ἄγγελοι θεοῦ, angeli Dei. *Sanctus etiam Hieronymus, hoc lxx ipſis tribuit, Symmacho autem*, ſimilitudo filiorum Deorum. (*z*) In eis.] *In pleriſque ſequitur*, ϗ προσεκύνησεν ἐνώπιον αὐτῶν ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ, & adoravit coram eis rex Dominum: *quod nec Sanctus* Hieronymus *habet, neque apud Theodoretum agnoſcitur.* (*ω*) Et amplificavit eos, & dignos habuit ipſos, qui præeſſent omnibus Judæis, qui in regno ſuo.] *Hæc abſunt a Complut. & vulgata, ſed non a collatis codicibus, neque a Theodoreto.* (*aa*) Nabuchodonoſor,] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum hoc eſt initium capitis, & conjungitur cum iis quæ ſequuntur proximo capite: & in aliquo libro ante hæc inſcribitur*, ὅρασις ε. *Schol.* ἡ ἐπιστολὴ τέτακται καθ᾽ ἑαυτὴν μετὰ τὰ εἰρημένα. ἐπειδὴ ὑπὸ ἀστερίσκοις κεῖται. οἱ μὲν γὰρ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἡρμηνευκότες τοὺς βίβλους, ὡς τῆς διανοίας περιλαμβανομένης ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ἀπέσχοντο τῆς ἀκριβείας τῶν ῥημάτων. ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἅπαντα κατὰ τὸ λεπτότατον διεξιὼν, οὐδ' αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς τὸν τύπον παρῆκε. Epiſtola ipſa poſita eſt per ſe poſt ea quæ dicta ſunt : quia ſub aſteriſcis ponitur. Quia enim ab initio interpretati ſunt libros, tanquam ſententia comprehenderetur in dictis, abſtinuerunt ab accurata diligentia verborum. Qui autem poſtea ſumma quadam ſubtilitate eſt perſequutus, neque hujus epiſtolæ formulam omiſit.

CAP. IV.

(*a*) Florens.] *In pleriſque additur*, ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, in throno meo : *apud Theodoretum vero præterea*, καὶ πίων ἐν λαῷ μου, & pinguis in populo meo, *quæ videri poſſunt alia interpretatio.* S. *Hier.* florens in palatio meo, ſive in throno, ut interpretatus eſt Theodotio. (*b*) Incantatores.] *Schol.* ἐπαοιδοὺς ἐκάλουν τοὺς ἐξαιρέτως περὶ τὰς ἐπαοιδὰς καὶ ἐπικλήσεις τῶν δαιμόνων σχολάζοντας. μάγους δὲ, τοὺς τοῦ πυρὸς μέχρι καὶ νῦν θεραπευτὰς παρ' αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἁγνισμοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρων κατασκοπὴν, ὡς δοκοῦσιν, ἐπιστημόνως ἔχοντας. γαζαρηνοὺς δὲ, τοὺς τὰς θυσίας λειτουργοῦντας· θύτας γὰρ ἀντὶ γαζαρηνῶν Θεοδοτίων ἐξέδωκεν· χαλδαίους δὲ, τοὺς ἐν τῇ χαλδαϊκῇ χώρᾳ, ἀφ' ἧς ἀβραὰμ ὥρμητο, (μέρος δὲ αὕτη τῶν ἀσσυρίων) ἀστεροσκοπίᾳ καὶ οἰωνοσκοπίᾳ προσέχοντας, Incantatores vocabant eos qui potiſſimum incantationibus & invocationibus dæmonum vacabant : magos autem, eos qui apud ipſos uſque in hodiernum etiam diem cultores ignis ſunt, & purificationes perficiunt, & in ſyderum contemplatione ſcienter, quantum videntur, verſantur : Gazarenos autem, eos qui ſacrificia celebrant. Theodotio enim pro Gazarenis edidit θύτας, ſacrificulos : Chaldæos autem, qui in regione Chaldaica, ex qua Abraam profectus eſt, (pars autem eſt hæc Aſſyriorum,) ſyderum inſpectioni, & auſpicio operam dant. *De his S. Hieron. cap. 2. & alii.* (*c*) Venit Daniel.] *In uno codice, & apud Theodoretum eſt*, ἕως οὗ ἕτερος εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου, δανιὴλ, donec alius ingreſſus eſt coram me, Daniel. S. *Hieron. videtur habuiſſe*, ἑταῖρος, *inquit enim, exceptis lxx, qui hæc omiſerunt, tres reliquos*, collega, *interpretatos eſſe.* (*d*) Dei Sanctum.] S. *Hier. inquit vocabula Chaldaica ſignificare Deos ſanctos, non Deum ſanctum, ut Theodotio interpretatus eſt : itemque paulo poſt.* (*e*) Non eſt impoſſibile tibi.] *Idem videtur valere*, οὐκ ἀδυνατεῖ σε, *ac quod eſt in aliis*, σοι. *Ad verbum redderetur*, non facit te impotentem. (*f*) In cubili meo.] *In multis antecedit*, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου, & viſiones capitis mei. (*g*) Moles.] κύτος. S. *Hieron.* Quod ait, *juxta Theodotionem*, τὸ κύτος, id eſt, altitudo ejus (*fortaſſe legendum*, latitudo) ſive, κυρεία, ut ipſe poſtea interpretatus eſt, id eſt, dominatio, nos vertimus, aſpectus ejus. (*h*) Terminum.] *Sic hebræus. Cæteri*, τὰ πέρατα, terminos. (*i*) Hir.] *Schol.* τὸ δὲ εἲρ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐγρηγορὼς καὶ ἄγρυπνος ἑρμηνεύεται, Iſtud autem, εἲρ, nihil aliud ſignificat, quam vigil, & inſomnis. *Aliud Schol.* ἀντὶ τοῦ εἲρ οἱ ό. ἄγγελον ἡρμήνευσαν. οἱ δὲ λοιποὶ, ἐγρήγορον, Pro, εἲρ, lxx. interpretati ſunt angelum, cæteri autem, ἐγρήγορον, vigilem. S. *Hier. hinc putat in græco & latino factam eſſe Irim, quæ per multicolorem arcum ad terras deſcendere dicitur.* (*) Dicito.] *Sic hebreus. In uno codice additur*, κατέναντι, *quaſi*, è regione eorum, S. *Hieron.* addit, feſtinus. (*k*) Obſtupuit.] ἀπηνεώθη. *Polychronius*, τουτέστιν ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῶν δειχθέντων, καὶ σύννους ἐγένετο. Id eſt, ἐξεπλάγη, conſternatus eſt ſuper mira novitate rerum oſtenſarum, & cogitabundus factus eſt. (*l*) Eum.] *In cæteris hæc ſequuntur*, καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς, καὶ εἶπε· βαλτάσαρ τὸ ἐνύπνιον, καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε. Et reſpondit rex. & dixit : Baltaſar, ſomnium & conjectura non faciat trepidare (*aut*, feſtinare) te. (*m*) De rore cœli commoraberis.] *Non videtur ſatis apte cohærere. Supra dictum eſt*, ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, *aut, ut alii*, αὐλισθήσεται. *Hic vero in quibuſdam, & apud Theodoretum, pro*, αὐλισθήσεται, *eſt*, τὸ σῶμά σου βαφήσεται, corpus tuum inficietur, *aut*, tingetur. (*n*) Dixerunt.] *Plerique*, εἶπεν, dixit. (*o*) Dicunt.] *Cæteri*, λέγεται, dicitur. (*p*) Levavi.] *Videtur*, ἀνέλαβον, *aut, ut ſæpe alibi, ſcriptum eſſe, pro*, ἀνέβαλον, *aut hoc, quod diximus, ſignificare.*

CAP. V.

(*a*) E Regione ipſorum mille.] *Schol.* τουτέστιν ἑκάστου τῶν χιλίων ἦν κρατὴρ τοῦ οἴνου, καὶ οἰνοχόος ἴδιος. τοῦτο γὰρ παρὰ τοῖς πέρσαις νενόμισται. Id eſt, cujuſque ipſorum mille erat crater vini, & pincerna proprius. Hoc enim apud Perſas ſolenne eſt. *Theodoretus*, quod ſatis ſit illi multitudini. S. *Hier.* Unuſquiſque ſecundum ſuam bibebat ætatem : ſive, ut cæteri interpretes tranſtulerunt, bibebat ipſe rex vinum coram cunctis principibus, quos vocaverat. (*b*) Lapideos.] *Sic plerique, & vulgata. In nonnullis vero hæc ſequuntur, quæ adſcripta etiam ſunt ad marginem Vaticani*, καὶ τὸν θεὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν, & Deum æternum non benedixerunt habentem poteſtatem ſpiritus eorum. (*) Tertius.] S. *Hier.* vel tertius poſt me, vel unus e tribus principibus, quos alibi triſtatas legimus. (*c*) Abſcondita.] *Idem valet hoc loco*, κρατούμενα, *quod eſt etiam apud Theodoretum, atque*, κρυπτόμενα, *quod eſt in Compl.* (*d*) Ejus.] *Addendum eſt in noſtra*, αὐτοῦ. (*e*) Darius.] *Schol.* οὐ τοῦτον λέγει τὸν δαρεῖον, ἐφ' οὗ τῆς ἱερουσαλὴμ τὸν ναὸν ἀνενέωσαν. ἐκεῖνος γὰρ κῦρον τῶν περσῶν βασιλέα καὶ ἑτέρους διεδέξατο. ἕτερον τοίνυν ὁμώνυμον ἡ ἱστορία παρέθετο. Non illum dicit Darium, ſub quo templum Hieruſalem inſtaurarunt. Ille enim Cyro Perſarum regi, & aliis ſucceſſit. Alium igitur, qui eodem nomine appellaretur, hiſtoria in medium attulit. *Plura S. Hier. qui etiam refert lxx pro Dario dixiſſe Artaxerxem.*

CAP. VI.

(*a*) ORdinatores.] S. *Hier.* Pro principibus, quod Symm. tranſtulit, Theodotio, τακτικοὺς, Aquila, συνεκτικοὺς, interpretatus eſt : Cumque quærerem, qui eſſent iſti principes, τακτικοὶ, vel συνεκτικοὶ, in lxx editione legi manifeſtius, qui dixerunt, Et duos viros, quos conſtituit cum eo, & ſatrapæ centum viginti. (*b*) Conſtituit.] *Aut fortaſſe*, deſignavit. *In uno codice eſt*, προσεδόκα τοῦ καταστῆσαι αὐτὸν, in animo habebat conſtituere eum. (*c*) Danielem.] *Apud Theodoretum additur*, ἐκ τῆς βασιλείας, ex regno. *Idem autem notat, in quibuſdam codicibus eſſe* (*quod etiam in uno noſtro eſt inventum,*) ἐκ πλαγίων βασιλείας, ex lateribus regni. (*d*) Peccatum.] ἀμπλάκημα. S. *Hieron.* Pro ſuſpicione, Theodotio, & Aquila, ἀμβλάκημα, interpretati ſunt, quæ Chaldaice dicitur Eſſata. Cumque ab hebræo quærerem, quid ſignificaret ; reſpondit vim verbi ſonare, δέλεαρ, quam nos illecebram, ſive, σφάλμα, hoc eſt, errorem, dicere poſſumus. Porro Euripides in Medea, ἀμπλακίας per π, & non per β. ἁμαρτίας, id eſt, peccata, appellavit. (*e*) Et concluſerat Deus ora leonum : & non affecerant moleſtia Danielem.] *Hæc non ſunt in hebraico, neque in vulg. Schol.* ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρονται οἱ στίχοι οὗτοι. In quibuſdam exemplaribus non ponuntur hi verſiculi. (*f*) Mihi.] *Sic Chaldæus. In aliis eſt*, ἐν ἐμοὶ, in me. (*g*) Hoc.] *Plerique*, τοῦ, *quod ſignificat*, ad hoc, ut. (*h*) Manu.] *Sic hebræus. Alii*, στόματος, ore : *vulgata*, lacu.

CAP. VII.

(*a*) SCripſit.] *In pleriſque libris ſequitur*, ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ, *in aliquo & apud Theodoretum additur præterea*, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν. Principium ſermonum ejus. Et reſpondens dixit. *In Complut. vero*, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν λόγων εἶπεν, & ſummam ſermonum dixit. (*b*) Videbam.] *In cæteris ſequitur*, ἐν ὁράματί μου τῆς νυκτὸς, in viſione mea noctis. (*c*) Ferrei.] *In multis, & apud Theodoretum, additur*, μεγάλοι, magni. (*d*) Grandia.] *Non plura in vulgata noſtra. Alii, & Theodoretus, addunt*, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους, & bellum faciebat adverſus ſanctos. (*) Antiquus.] *Theodor.* Quidam ex interpretibus poſuerunt, ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας, antiquans dies. (*e*) Trahebat.] *Id eſt, quaſi ſe præcipitabat, & reſpondet hebræo. In cæteris adjungitur*, ἐκπορευόμενος, egrediens. S. *Auguſt. ibidem*, tranſibat. (*) Dena millia.] *Ita S. Auguſt. & ita Juſtinus adverſus Tryphonem, & Dion. Areop. de cœleſti Hieruſ. cap. 13. Tertull. adverſus Praxeam*, millies centena millia aſſiſtebant ei, & millies centena millia apparebant ei. (*f*) Oblatus.] *Corrigendum in noſtra*, προσήχθη, *& convenit cum* S. *Auguſt. de Trin. cap. 18. Tertull. 3. adv. Marc.* & qui aſſiſtebant, adduxerunt illum : *legenda apud eum cætera, quæ refert. Alii*, ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη, coram eo oblatus eſt. *Apud Juſtinum in dial. cum Tryphone*, καὶ παρῆν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγον αὐτὸν, & affuit coram eo : & qui aſſiſtebant adduxerunt eum : *nec multo aliter* S. *Cyprianus 2. teſtimoniorum* : Et ſt in conſpectu ejus, & qui aſſiſtebant ei, obtulerunt eum. (*g*) Et omnes.] *Juſtinus*, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη, καὶ πᾶσα δόξα λατρεύουσα, *&* S. *Cyprianus ibidem*, & omnes reges terræ per genus : & omnis claritas ſerviens ei. (*h*) In habitu meo ego Daniel.] *In multis legitur*, ego Daniel in habitu meo. (*i*) Beſtiæ.] *In pleriſque additur*, μεγάλαι, magnæ. (*k*) De primis, cui.] *Cæteri*, τῶν προτέρων τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο, ᾧ, de prioribus tria, & cornu illud, cui, *&c.* (*l*) Malis.] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, κακούς, malos. *A Compl. abeſt utrumque.* (*m*) Faciet veteraſcere.] παλαιώσει, *& videtur reſpondere Chaldaico. In quibuſdam libris eſt*, ταπεινώσει, humiliabit : *quod etiam teſtatur Theodoretus. Alii*, πλανήσει, ſeducet. *Sch. in margine* : eſt, σκυλμὸν, vexationem, eis faciet. *Juſtinus habet*, καταστρέψει, evertet. (*n*) Cogitabit.] *Schol.* προσδοκήσει, οὐ μέντοι ὁλοκλήρως δυνήσεται, ſperabit, non tamen omnino poterit. *Juſtinus*, καὶ προσδέξεται, & ſuſcipiet. (*o*) Forma.] *Juſtinus*, καὶ ἡ λέξις διήνεγκεν ἐμοὶ, & loquutio diverſa fuit mihi.

CAP. VIII.

(*a*) ET eram.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum, hæc antecedunt*, καὶ ἴδον ἐν τῇ ὁράσει. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με. Et vidi in viſione : & factum eſt cum viderem. (*b*) Ubal.] *Sch.* ὄνομα ὄρους περσικοῦ, ἀφ' οὗ τὰ τῆς ὁράσεως κατασκοπεῖν ὁ προφήτης ἐδόκει, οὕτως αὐτῷ τοῦ πνεύματος ὑποδεικνύντος. Nomen montis Perſici, ex quo ea quæ ad viſionem pertinent, contemplari ſibi propheta videbatur ; ſic ei ſpiritu ſuggerente. *Eudoxius* : ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, ἐπὶ τοῦ οὐβὶλ τουτέστι, πύλην ἐπὶ γέφυραν τοῦ ποταμοῦ κειμένην. Aut, ſecundum alios interpretes, ἐπὶ τοῦ οὐβὶλ, id eſt, portam ad pontem fluminis ſitam : *& paulo poſt notat*, οὐβὶλ, *idem eſſe atque* οὐβὰλ οὐλὰ, *ſed hoc amplius, quod ſimul etiam ſignificat ad Orientem. Pro Ubal, aut, ut ipſe habet*, τοῦ βαλελὰ, *quoſdam interpretes dixiſſe*, πύλην, portam, *teſtatur Theodoretus.* S. *Hier. in ſua*, ſuper portam Ulai : *& in comm.* Pro quo Aquila tranſtulit ſuper Ubal Ulai : (*atque ita eſt in Hebraico* :) Theodotio, ſuper Ubal, Symm. ſuper paludem Ulai, lxx, ſuper portam Ulai, *&c. Quare Complut.* ἐπὶ τῆς πύλης οὐλαΐ. (*c*) Excelſum.] *Sic hebræus Alii*, ὑψηλότερον, excelſius. (*d*) Medium.] *Alii*, θεωρητὸν ἀναμέσον, inſigne inter oculos, *ut vulgata.* (*e*) Stans.] *Cæteri fere* ἑστῶτος, *& vulgata*, ſtantem. (*f*) Forte.] *Ita omnes collati codices, & Theodoretus : vulgata tamen habet*, modicum. (*g*) Et contra fortitudinem.] *In pleriſque eſt*, καὶ τὴν ἀνατολὴν, & Orientem : *Apud Theodoretum additur*, καὶ πρὸς λίβα, καὶ πρὸς τὴν δύναμιν, & ad Africam, & ad fortitudinem. *Vulgata*, & contra Orientem, & contra fortitudinem. *In Compl. pro*, δύναμιν, *eſt*, δύσιν, Occidentem. *In uno vetuſto*, καὶ πρὸς τὴν δύναμιν ἀνατολῆς, καὶ τὴν δύσιν, & contra fortitudinem Orientis, & Occidentem. (*h*) Dejecit in terram de virtute cœli.] *Videtur interpres accepiſſe illud*, ἔπεσεν, *tranſitive, ut inquiunt ; quanquam ſenſus idem conſtaret, ſi verteretur*, ceciderunt. *Polychronius*, Syrus non habet illud, de virtute. *Hebraicus hoc habet ; non habet*, cœli : *quamvis videatur ſubintelligi ex loco proxime præcedente. Diximus autem libentius*, virtute, *quam* fortitudine ; *quoniam virtutis nomen ſæpiſſime ſolet uſurpari in ſignificando exercitu.* (*i*) Conculcaverunt eos.] *Plerique*, συνεπάτησεν, *ſed alii*, αὐτὰ, *alii*, αὐτὸν, (*ut etiam in comment. græcis*) *alii*, αὐτούς. *Vulgata*, conculcavit eas. (*k*) Et quoadusque.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, ἕως ἄρχοντος τῆς δυνάμεως ἡδρύνθη, uſque ad principem virtutis (*aut*, fortitudinis, *ut vulgata*) magnificatum eſt. *Quare videri poſſunt ex alia interpretatione. Et in his autem quæ proxime ſequuntur, græca aliquantulum diſcrepant a vulgata.* (*l*) Turbatum eſt.] *Theodoretus addit*, παραπτώματι, delicto, *& ſequitur*, ὅτι καὶ ἐγενήθη, καὶ κατευοδώθη αὐτῷ, quia etiam factum eſt, & proſpere ſucceſſit ei : *atque hoc quidem*, καὶ ἐγενήθη, *in multis codicibus eſt. In Vaticano eſt*, ἐῤῥάχθη, *colliſum eſt : & per errorem non eſt poſitum in textu.* (*m*) Phelmoni.] *Eudoxius* : τὴν ἑβραϊκὴν φωνὴν τέθεικε, τῷ φελμωνὶ, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, τῷ φελμωνὶ τῷ προσφιλεστάτῳ, τῷ ἐφεστῶτι κατ' ἐξοχὴν, τῷ ταῦτα δεικνύντι. Hebraicam vocem poſuit, τῷ φελμωνὶ, ac ſi diceret, amiciſſimo, præcipuo, hæc ipſa oſtendenti. *Theodoretus*: Phelmoni græca voce ſignificat quendam. Quare *S. Hier.* alteri neſcio cui, *& in comm.* Quod Sym. interpretatus eſt ..., quem nos ſequuti ſumus. Aq. & Th. & lxx, φελμωνὶ, ipſum verbum hebraicum poſuerunt. *De hoc alibi notatum eſt.* Videtur autem factum per contractionem ex פלני אלמני, de quo in hiſtoria Ruth, פלמני φιλμωνὶ, ... מלכי μελχὶ: unde Melchiſedec. *Druſ.* (*n*) Quadraginta.] *Plerique libri, & Theodoretus,* τετρακόσιαι, *& vulgata,* trecenti. *Notat autem S. Hier. quoſdam pro trecentis legiſſe ducentos.* (*o*) Viſio.] *Abeſt a Theodoreto, quemadmodum paulo poſt a multis: ubi tamen ipſe Theodoretus habet,* ..., manent; & reſervata ſunt. *Vulgata hic,* quoniam in tempore finis (*fortaſſe legendum, in tempore fine*) complebitur viſio: *ibi autem,* quoniam habet tempus finem ſuum. (*p*) Noviſſimis iræ.] *Nonnulli,* ἐσχάτῳ, noviſſimo. *In quibuſdam vero, & apud Theodoretum ſequitur,* τοῖς υἱοῖς λαοῦ σου, filiis populi tui. (*q*) Sua.] *Plerique,* αὐτοῦ, *& vulgata,* ejus. (*r*) Ejus.] *In pleriſque ſequitur,* καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, *quod vulgata,* ſed non in viribus ſuis. (*ſ*) Stabit.] *In pleriſque hæc ſequuntur,* καὶ ἐπὶ ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται, & contra principem principum conſurget, *ut vulgata: in qua pro ſequenti ſententia,* & quaſi ova manu conteret, *eſt,* & ſine manu conteretur. (*t*) Langui.] *In cæteris additur,* ἡμέρας, *quod vulgata,* per dies.

CAP. IX.

(*a*) CHaldæorum.] *In cæteris additur,* ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, in anno uno regni ejus. (*b*) Qui.] *Sapit hebraiſmum & ſic etiam apud Theodoretum. In Compluten. autem eſt,* περὶ οὗ, de quo. (*c*) Injuſte egimus, inique egimus.] *Cæteri,* ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, *& vulgata,* inique egimus, impie egimus. (*d*) In te Domine eſt noſtra juſtitia, & nobis confuſio.] *In cæteris, & apud Theodoretum illa,* in te Domine, *conjunguntur cum præcedentibus,* qua prævaricati ſunt in te Domine. *Ac deinde ſine illis, quæ in noſtra ſunt interjecta, ſequitur quaſi ex alio principio,* Nobis confuſio: *quamvis illud,* Domine, *poſſet etiam conjungi cum his,* Domine nobis confuſio. (*e*) Receſſimus.] *Sic etiam Theodoretus. Alii addunt,* ἀπὸ κυρίου, a Domino. (*f*) Dominus.] *In quibuſdam additur,* ἐπὶ τὰ κακά, ſuper mala. *In pleriſque vero,* ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν, *aut,* κακίαν ἡμῶν, Deus noſter ſuper malitiam, *aut,* malitiam noſtram: *ac deinde ſequitur,* καὶ ἐπήγαγεν αὐτήν, & adduxit eam. (*g*) In omni miſericordia tua.] *Aut,* in omnem miſericordiam tuam. *Corrigendum enim eſt in noſtra,* ἐν πάσῃ ἐλεημοσύνῃ. (*) Ne moreris.] *In multis antecedit,* ποίησον, καὶ, fac, &. (*h*) Vir deſideriorum.] *Symm.* ἀνὴρ ἐπιθυμητὲ, vir amabilis: malim, ἐπιθυμητός. Locus integer, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμητὸς σὺ εἶ· quia vir deſiderabilis tu es. Interpres Romanus retulit, *vir amabilis.* Nota hic ellipſin nominis איש. *Druſ.* (*) Abbreviatæ.] *Sic Tertull. adv. Jud. Theodoretus*: Pro ἐδοκιμάσθησαν, καὶ ἐκρίθησαν, probatæ & decretæ ſunt. Ita enim ex interpretibus ediderunt. (*i*) Sanctam.] *Apud Th. additur,* σου, tuam. *Euſeb. Evang. Demonſt. lib.* 8. Aq. quidem inquit, ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ πόλιν ἡγιασμένην σου, ſuper poplum tuum, & ſuper civitatem ſanctificatam tuam. Sym. vero, κατὰ τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας σου, ſuper populum tuum, & civitatem ſanctam tuam. ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις τῶν ἑβδομήκοντα, τὸ, σοῦ, μετ᾽ ἀστερίσκου, πρόκειται. Quare etiam in accuratis exemplaribus ipſorum lxx, additum eſt illud, σου, cum appoſitione aſteriſci. (*k*) Ut conſummetur peccatum.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum antecedit,* τοῦ παλαιωθῆναι τὸ παράπτωμα, καὶ, ut antiquetur delictum, &: *quæ altera videtur interpretatio. Fortaſſe etiam quæ ſequuntur in noſtra, & in aliis,* & deleantur, iniquitates & exorentur iniquitates, *duæ item ſunt interpretationes. Quare apud Tertullianum eſt,* quoadusque inveteretur delictum, & ſignentur peccata, & exorentur injuſtitiæ. *Legatur totus hic locus apud Tertullianum. Habet enim aliquas varietates valde notandas, præſertim de numero hebdomadum. Aquila,* τοῦ τελέσαι τὴν ἀθεσίαν, καὶ τοῦ τελειῶσαι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀνομίαν, ad conſumendam prævaricationem, ad finem dandum peccato, & ad expiandam iniquitatem. (*l*) Et ſignetur viſio, & propheta.] *Id eſt, finis detur viſioni. Hoc enim ſignificat phraſis hebraica, ut etiam paulo ante. Quod autem dicitur,* προφήτην, *reſpondet optime hebræo, & ita eſt in collatis codicibus, & apud Theodoretum, & Tertull.* prophetes. *In Compl. autem eſt,* προφητείαν, *& vulgata quaſi ad explicationem,* prophetia. *Aq.* καὶ τοῦ τελέσαι ὁραματισμὸν, καὶ προφήτην, τοῦ ἀλεῖψαι ἡγιασμένον ἡγιασμένων, ad conſummandam viſionem, & prophetam, ad ungendum ſanctificatum ſanctificatorum. (*m*) Ad reſpondendum.] *Tertullianus,* integrando, *quod fortaſſe eſt explicatio illius, & convenit etiam hebraico.* (*n*) Et revertetur, &.] *Reſpondet hebraico. Compl.* πάλιν, *vulgata,* & rurſus. (*o*) Et evacuabuntur tempora.] *Theodor. interpres* (*nam in noſtris codicibus deeſt hæc pars*) *& Tertullianus,* innovabuntur, *quaſi legerunt,* ἐγκαινωθήσονται. *Complut.* ἐν στενοχωρίᾳ τῶν χρόνων, in anguſtia temporum, *ut vulgata.* (*) Duas.] *Ita collati codices, & Tertull. ac Theodor. & Euſebius lib.* 8. *demonſt. Evang. In Compl. eſt,* quatuor. (*p*) Exterminabitur unctio, & judicium non eſt in eo.] *Illud,* judicium, *abeſt a Tertulliano: & in multis habetur,* ἔσται, erit. *Symm.* ἐκκοπήσεται χριστὸς, καὶ οὐκ ὑπάρξει αὐτῷ, excidetur Chriſtus, & non erit ei. *S. Auguſt. epiſt.* 79. occidetur Chriſtus. (*q*) Et civitatem.] *Aq.* καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου, & civitatem, & ſanctuarium diſſipabit populus duce adveniente. (*r*) In diluvio.] *Aliquot codices, & Theodoretus* ὡς ἐν κατακλυσμῷ, *ac Tertullianus,* quomodo in cataclyſmo. (*ſ*) Ordine.] *Illud,* τάξει, *abeſt ab Euſebio Evang. Dem. lib.* 8. *& a Theodoreto, & ab aliquot codicibus: ac Tertullianus,* quod concidetur uſque ad interitum: *& videri poteſt huc irrepſiſſe ex verbis, quæ proxime aſſeruntur.* (*t*) Auferetur meum ſacrificium.] *Iſtud,* μου, *abeſt a quibuſdam libris, & Theodoreto: ſed non a Tertull. In quibuſdam vero aliis, hæc antecedunt, quæ etiam ſunt adſcripta margini libri Vaticani,* καταπαύσει θυσιαστήριον, καὶ θυσίας, καὶ πτερύγια, (*al.* ἕως πτερυγίου) ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ, ceſſare faciet altare, & ſacrificia, & alæ (*al.* uſque ad alam) a deſolatione, & uſque ad conſummationem, & feſtinationem ponet in deſolationem. *Quæ ex aliis interpretationibus videntur coacervata:* πτερύγιον, *quidem videtur habuiſſe Tertullianus. Ita enim inquit,* & deſtruet pinnaculum uſque ad interitum. *Et alii ex hebræo vertunt,* & ſuper alam abominationum ſtupefaciet.

CAP. X.

(*) DEſideriorum.] *Tertul. adverſ. Pſychicos,* ſuavem. *S. Auguſtinus, ſerm.* 65. *de tempore,* deſiderabilem. (*a*) Primi.] *Sic etiam vulgata. In quibuſdam additur, & apud Theodoretum,* ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει, in anno tertio. *Legenda ſunt, quæ ad finem hujus capitis affert S. Hieron.* (*b*) Tigris Eddecel.] *A multis abeſt,* Tigris. *A Theodoreto & Complutenſi,* Eddecel. *Illud enim eſt interpretatio hujus.* (*c*) Baddin.] *Polychronius,* lxx, Byſſina, *Aquila autem,* ἐξαίρετα, præcipua dicit. *Ammonius,* τὸ βαδδὶν ποικίλον σημαίνει χιτῶνα. Illud Baddin ſignificat tunicam variam. *Theodoretus,* Byſſina. *S. Hieron.* ἐξαίρετα, *tribuit Symmacho: Aquilam vero inquit eſſe interpretatum,* lineis. *Addit, quod ipſe ex hebraico verterit,* ecce vir. *Symmachum dixiſſe,* quaſi vir. (*d*) Accincti.] *Polychronius*: λέγει ὡς ἡ ζώνη τοῦ ὀφθέντος ἦν οἵα ἂν γένοιτο ἐκ χρυσίου καθαροῦ κατεσκευασμένη. κατὰ δὲ τοὺς ο. ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα παραδόξῳ τινὶ ἐσθῆτι περιβεβλημένος, εἶχέ τι καὶ φαινόμενον ἀποστίλβον, καθαρῷ φωτὶ παραπλήσιον. Inquit zonam ejus, qui apparuerat, fuiſſe, qualis fieret ex auro puro fabrefacta: ſecundum vero lxx, cum reliquum corpus inuſitata quadam veſte indutus eſſet, habuiſſe etiam quiddam illuſtre, ſplendens, puro lumini affine. *Hippolytus,* τὸ δὲ ὠφὰζ χρυσίον καθαρὸν σημαίνει, θαρσὶς δὲ ἑρμηνεύεται αἰθίοπες. Illud, ὠφὰζ, ſignificat aurum purum: θαρσὶς autem, Æthiopas. *Theodoretus idem de Ophaz. Tharſis autem interpretatur aurum probatiſſimum e Thraſis allatum. Eudoxius,* τὸ θαρσὶς χρυσόλιθον ἔφη. ὁ δὲ ἑβραῖος κυανὸν τὸ χρῶμα λέγει. Illud Tharſis, Chryſolithum dixit: hebræus autem cæruleum colorem dicit. *Aliud Sch.* ὠφὰζ, λαμπρῷ καὶ φωτεινῷ, Ophaz, ſplendido, & lucido. *S. Hier. refert ex Aquila,* & lumbi ejus accincti erant colore Ophaz: *deinde notat, quod ipſe Chryſolithum verterit, Theodotionem, & Symmachum retinuiſſe verbum hebraicum, Tharſis, lxx, vero appellaſſe mare.* (*e*) Eum.] *Cæteri,* φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ, vocem verborum ejus. (*f*) Mea.] *In cæteris additur,* καὶ ταρσοὺς (*aut* ἴχνη) χειρῶν μου, & articulos (*al.* veſtigia) manuum mearum. (*g*) Vir deſideriorum.] *S. Hier. ex Symmacho,* vir deſiderabilis. (*h*) Principibus.] *In pleriſque, & apud Theodoretum additur,* τῶν πρώτων, *& in vulgata,* primis. (*i*) Domine.] S *Hier. hunc locum referens ex Theodotione, habet,* Domine mi. (*k*) Et ego ex nunc.] *Eſt hebraiſmus: illudque,* ego, *additur quaſi adverbium ad efficaciam, aut ornatum quendam. Abeſt autem a multis: in quibuſdam vero eſt,* καὶ ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν, & ego infirmatus ſum, & ex nunc.

CAP. XI.

(*a*) ET ego.] *Non modo in Vaticano, ſed etiam in cæteris manuſcriptis, in quibus ſolet eſſe diſtinctio capitum, nulla apparet hujus capitis neque ſequentis a ſuperiore diſtinctio. Quare ad finem ſuperioris capitis ſic ſcribit S. Hieronym.* Juxta editionem vulgatam uſque ad finem libri una putatur viſio, quæ anno tertio Cyri regis Perſarum apparuit Danieli. (*b*) Primo Cyri.] *Sic etiam Theodoretus. S. Hieron. in vulgata antiqua videtur habuiſſe,* tertio, *aut cum hic non haberet numerum, ſubintellexiſſe ex ſuperioribus. Nam, cum rationem afferret, cur hoc caput ſejungeretur a ſuperiore, ita dicebat*: Non enim ſub Cyri anno tertio, ſed ſub Darii primo, qui ſubvertit Baltaſar, narrantur iſta. (*c*) Aliis præter iſtos.] *In cæteris aut antecedit, aut ſequitur,* δοθήσεται, dabitur, *ſed non in hebraico, neque in vulg.* (*d*) Ipſis.] *Theodoretus,* αὐτοῦ, ejus. (*e*) Multa.] *In pleriſque ſequitur,* ἐπ᾽ ἐξουσίας αὐτοῦ, in poteſtate ſua: *in quibuſdam, & apud Theodoretum,* ἐκτὸς ἐξουσίαν αὐτοῦ, extra poteſtatem ſuam, *aut,* ejus: *quæ non reſpondent hebraico, neque vulgatæ.* (*f*) Præparationis.] *In cæteris & apud Theodoretum eſt,* ἐπὶ τῆς ἑτοιμασίας, in præparatione. *Vulgata habet,* Plantatio. *Alii ex hebraico,* baſis, *aut,* ſuper baſim. (*g*) Inter medium.] *Cæteri fere,* δυνάμεων, virtutum, *id eſt,* exercituum, *ut vulgata.* (*h*) Temporum annorum.] *Sic hebræus: vulgata autem,* temporum, annorumque. *In cæteris vero libris non eſt illud,* ἐνιαυτῶν. (*i*) Stabunt.] *Cæteri fere,* οὐ στήσονται, non ſtabunt. (*k*) In terra Sabi.] *Schol.* ἀντίοχος ἐν τῇ ἰουδαίᾳ· αὕτη γὰρ διὰ τὸν νόμον ὑπῆρχε χώρα τοῦ θεοῦ θελήσεως δόξης, καὶ δυνάμεως· τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ σαβεὶ ἑρμηνεύεται. Antiochus in Judæa: hæc enim per legem erat regio voluntatis Dei, gloriæ, & virtutis. Horum enim unumquodque interpretatur illud, Sabi. *S. Hieron. ſcribit lxx dixiſſe terram voluntatis,* (*cujus etiam interpretationis facit mentionem Theodoretus,*) *Aquilam vero dixiſſe, inclytam; Symmachum, fortitudinis, Theodotionem retinuiſſe verbum hebraicum,* Sabi. (*l*) In proſperitatem.] *Poterat verti* in tranquillitate, (*ut paulo ante, ubi vulgata habet,* clam,) *aut,* in proſperitate, *conſentiente etiam Theodoreto; ſed maluimus ſequi ſententiam S. Hieronymi.* (*m*) Pingues.] *Ita etiam Theodoretus: & reſpondet hebraico. Plerique vero,* πλείοσι, plures. *Similis varietas obſervata eſt pſal.* 77. *& alibi.* (*n*) Inundabit.] *Cæteri fere,* καταλύσει, diſſolvet. (*o*) Sicut prima.] *Schol.* ὁ σύρος, καὶ οὐ ποιήσει ὡς τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα. Syrus: Et non faciet, ut prima, etiam noviſſima. (*p*) Semina.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* καὶ βραχίονες, & brachia, *ut vulgata ex hebraico. In pleriſque eſt utrumque,* καὶ βραχίονες, καὶ σπέρματα. (*q*) Deſolatam.] *Corrigendum in noſtra,* ἠφανισμένον, *quomodo etiam eſt apud Theodoretum: licet in multis ſit,* ἠφανισμένων, deſolatorum. (*r*) Revelandum.] *Plerique,* τοῦ ἐκλευκᾶναι, ad dealbandum. (*ſ*) Deum.] *In cæteris ſequitur* ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν, *ac vulgata,* adverſus Deum Deorum. (*t*) Conſummationem.] *In pleriſque additur,* καὶ σπουδὴν, & feſtinationem: *quæ altera videtur interpretatio.* (*u*) Et concupiſcentia fœminarum.] *In multis, & apud Theodoretum conjuncte cum ſequentibus eſt,* καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν, & ſuper cupiditatem mulierum: *de quo loco præclare diſputat S. Hieron. & affert cæteras interpretationes.* (*x*) Maozim.] *Schol.* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, ὃν προσποιοῦνται οἱ ἰουδαῖοι σέβεσθαι ἐν τῷ ναῷ δοξάσει, ὅνπερ αὐτὸς εἰς ἀπάτην τῶν ἰουδαίων ἀνίστη. Deum fortem, quem prætendunt Judæi a ſe coli, in templo glorificabit; quod quidem ipſe in ſeductionem Judæorum erexit. *S. Hier. ex*

Aquila, Deum fortitudinum, *ex lxx*, Deum fortiſſimum. *Ita etiam interpretatur Theodoretus.* (*y*) Refugiorum.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* τῶν πόλεων, *in qua etiam ſequitur, ut in multis, & apud Theodoretum,* μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ, cum Deo alieno quem cognoſci fecerit. S. *Hier. ex Theodotione*: Et aget hæc, ut muniat præſidia cum Deo alieno: & cum eis oſtenderit, multiplicabit honorem, & dominari eos multis faciet, & terram dividet gratis: *additque, pro præſidiis Symmachum dixiſſe confugia.* (*z*) Ingredientur.] *Cæteri fere.* εἰσελεύσεται, ingredietur. (*ω*) Et conteret.] *In quibuſdam antecedit,* ἐν τῇ κατακλύσει, in inundationibus: *quæ altera videtur interpretatio.* (*aa*) Sabaim.] *Schol.* τὴν τῶν αἰθιόπων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ σαβᾶ αἰθίοπες, eam quæ Æthiopum. Pronepotes enim Saba ſunt Æthiopes. *Sed rectius Theodoretus agnoſcit eundem eſſe cum ea quæ dicta eſt,* σαβεί, *& rurſus de ea* S. *Hier.* (*bb*) Diſperdendum.] *In aliis additur,* καὶ τοῦ ἀναθεματίσαι, & ad anathemandum. (*cc*) Ephadano.] *Multi,* ἀφαδανῷ. S. *Hier. ex Theodotione,* ἐν ἀφαδανῷ, in Aphadano: *& rurſus,* ἐπ᾽ ὄρος σαβίν. *Schol.* id eſt, tabernaculum ἱπποστασίου, quod quidem eſt equeſter exercitus. S. *Hier. illud,* ἱπποστασίου, *una cum toto hoc loco refert ex Symm. itemque editionem Aquilæ & lxx.* (*dd*) In monte Sabaim.] *Schol.* in novam Hieruſalem. Hic enim mons proprie gloriæ Dei, & virtutis ejus, & voluntatis.

CAP. XII.

(*a*) De juſtis plurimis.] *Id eſt, inquit Theodoretus, juſtis inferioris gradus.* S. *Hier. ex Theodotione, & vulgata antiqua refert,* plurimi, *ſed fortaſſe vitio ſcriptoris. Quod ſi eo modo, qui ſcripturæ ſanctæ non eſt inuſitatus, accipiantur iſta,* ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν, *ut vertamus,* de his qui juſtificant multos, *optime reſpondent hebraico, & verſioni* S. *Hieronymi.* (*b*) Dixit.] *Sic hebræus, & vulgata. Alii,* εἶπον, dixerunt: *quod Theodoretus de duobus illis accipit.* (*c*) Temporum.] *Cæteri,* καὶ καιροὺς, *ac vulgata,* & tempora. (*d*) Et horæ.] *Abeſt hoc a Theodoreto: ſed poſt,* εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, *ſequitur,* καὶ ἀναπαύσῃ, καὶ ἀναστήσῃ, & requieſces, & reſurges. *Quomodo etiam eſt in multis codicibus.* S. *Hieron. hunc locum ſic refert ex Theodotione*: Tu autem vade, & requieſce: & reſurges in ordine tuo in conſummatione dierum. (*e*) Et rex.] *In pleriſque, ut diximus, nulla uſque ad finem diſtinctio. In quibuſdam tamen hic eſt inſcriptio,* ὅρασις ιβ΄, viſio duodecima, *& infra ante illa verba,* Et erat draco, περὶ τοῦ δράκοντος, de dracone. (*f*) Decuſſerunt totum templum.] *Hic ſenſus in vulgata ſic videtur expreſſus,* & cribravit per totum templum. *Alii libri,* καὶ κατέστρωσαν, ſtraverunt. (*g*) Magnus.] *In multis additur,* ἐν τῷ τόπῳ, *& vulgata,* in loco illo.

MACCABÆORUM PRIMUS.

CAP. I.

(*a*) Regiones, & gentes.] *In Complut. eſt,* χωρῶν ἐθνῶν, *ut in vulgata,* regiones gentium. (*b*) Tyrannos.] *Ita etiam vulgata. In quibuſdam eſt,* τυραννιῶν, tyrannides. (*c*) Conſtituit.] *Corrigendum in noſtra,* συνεστήσατο, *quamvis hujuſmodi varietates a ſingulari ad numerum multitudinis ſæpe occurrunt.* (*d*) Et aſcendit in Hieruſalem.] *In quibuſdam eſt tantum,* καὶ ἱεροσόλυμα. *Sed vulgata,* & aſcendit Hieroſolymam. (*e*) Intravit.] *Et hic corrigendum,* εἰσῆλθεν. (*f*) Templa.] *Sic vulgata. Notat tamen* S. *Hier. ut alibi notatum eſt,* τεμένη, *proprie eſſe delubra dæmonibus dicata.* (*g*) Viſitatores.] *Sic viſum eſt vertendum, quemadmodum & alibi illud,* ἐπισκόποις, *quamvis vulgata habeat,* principes. (*) Et centeſimo.] *Abeſt a nonnullis & græcis, & latinis.* (*h*) Occidebat.] *Compl.* ἐθανάτουν, *& ita vertunt,* edicto regis occidebant. (*i*) Super altare.] *Hoc ſolet ſignificare,* ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, *ſed vulgata habet,* contra altare: *neque eſt inuſitatem,* ἐπὶ, *valere,* contra.

CAP. II.

(*a*) Propitius ſit nobis, relinquere.] *Eſt vis quædam negationis in hoc hebraiſmo: quare vulgata ſic explevit hunc locum*: Propitius ſit nobis Deus: non eſt nobis utile relinquere. (*b*) Judæorum.] *Ita etiam vulgata. Plerique codices,* ἀσιδαίων, Aſidæorum. (*c*) Bellum.] *Corrigendum in noſtra,* πόλεμον.

CAP. III.

(*a*) Dei cœli.] *Sic etiam vulgata. A quibuſdam abeſt illud,* Dei: *contra a quibuſdam illud,* cœli. (*b*) Vt eſſent parati.] *Nonnulli,* αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν τοῦ εἶναι ἑτοίμους, illis, ut eſſent parati in annum. *A vulgata etiam abeſt,* in annum. (*c*) Collectores tributorum regionis pauci.] *In aliquo eſt,* καὶ οἱ φόροι τῆς χώρας ὀλίγοι, *ac vulgata,* & tributa regionis modica. (*d*) Librum legis, de quibus ſcrutabantur gentes.] *In vulgata eſt,* libros. *In pleriſque vero codicibus ſequitur,* τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ᾽ αὐτῶν, ut inſcriberent in ipſis.

CAP. IV.

(*a*) Aſſumpſit.] *Sic etiam vulgata. In quibuſdam eſt,* παρενέβαλε, inſtruxit, in aciem redegit. (*b*) Tantum tegumenta.] *In nonnullis eſt,* πλὴν καλυμμάτων, καὶ μαχαιρῶν, præter tegumenta, & gladios. *Vulgata illud,* tantum, *conjungit cum antecedentibus,* cum tribus millibus virorum tantum. *Deinde ſequitur*: qui tegumenta, & gladios non habebant. (*c*) Cum Juda.] *Sic etiam vulgata. Alii quidem,* παρὰ ἰούδα, apud Judam. (*d*) Gazeron.] *Vulgata,* Gezeron. *Alii codices,* ἀσαρημώθ, Aſſaremoth. (*e*) Qui circa Judam] *Addendum eſt ex codice, quem potiſſimum in his libris ſequuti ſumus, & multis aliis,* οἱ περὶ ἰούδαν. *Fieri tamen poteſt ut ſint addita ad explicationem, quemadmodum ſæpe multa hujuſmodi. Nam & in uno codice paulo ante eſt,* μέρος τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους τῶν μεθορίων. *Vulgata quidem ita habet,* Et vidit Gorgias, quod in fugam converſi ſunt ſui, & ſuccenſa ſunt caſtra. (*f*) Proximo.] *Alii,* ἐρχομένῳ, *& vulgata,* ſequenti. (*g*) Idumæam.] *Ita omnes collati codices. Vulgata autem,* Judæam. (*h*) Illis.] *Corrigendum in noſtra,* αὐτοῖς. *Vulgata,* illi.

CAP. V.

(*a*) Ejus] *Id eſt, terræ, ac regionis. Vulgata,* eorum. (*b*) Diluculum.] *In aliquo codice eſt,* τῇ ἑωθινῇ ἐπῆραν, *quod propius accedit ad vulgatam,* diluculo cum elevaſſent. (*c*) In bello, dum volunt.] *Sic etiam vulgata. In quibuſdam libris eſt,* πόλεμον, βουλομένου αὐτοῦ ἀνδραγαθῆσαι, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν, civitatem, volente eo fortiter facere, dum ipſe egreditur, *&c.*

CAP. VI.

(*a*) Et firmamentum.] *Vulgata,* ad firmamentum. *In uno codice eſt,* καὶ ἐγίνοντο στήριγμα, & fiebant firmamentum. (*b*) Et obſeſſi ſunt in arce filii populi noſtri: propter hoc & alienant ſe.] *In multis eſt,* ὅτι οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ τούτου, χάριν τούτου ἠλλοτριοῦντο, quare qui ſunt de populo hoc, propter hoc alienabant ſe, *&c. Eadem fere ſententia in vulgata: ſed videtur habuiſſe partem illam, ut noſtra,* οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ ἡμῶν, & filii populi noſtri propter hæc alienabant ſe a nobis. (*c*) Vallibus.] φάραγξιν. *Ita collati codices. Interpres vulgatæ videtur habuiſſe* φάλαγξιν, *vertit enim,* legionibus. (*d*) Dicere.] *Sic etiam in vulgata. In aliquo codice eſt,* εἶπεν, dixit.

CAP. VII.

(*a*) Et primi.] *Iſtud* καὶ, *omiſſum eſt per typographi incuriam.* (*b*) Scripſit.] *In aliquo codice additur,* ὁ προφήτης, propheta. *Vulgata,* quod ſcriptum eſt. (*c*) Gentes.] *Corrigendum in noſtra,* ἔθνη. (*d*) Tertiam.] *In quibuſdam,* τῇ τρισκαιδεκάτῃ, *& in vulgata,* tertiadecima die.

CAP. VIII.

(*a*) Contriverunt.] *Delendum eſt auctoritate codicum, quos ſequuti ſumus, & vulgatæ, illud* ἕως, *quod in multis antecedit, & in noſtram etiam editionem per typographi incuriam irrepſit.* (*b*) Eorum.] *In aliquo eſt,* αὐτοῦ, ejus, *id eſt, Antiochi; & reſpondet verbis ſequentibus,* acceptas eas ab eo: *in vulgata tamen hic eſt,* eorum, *& ibi,* acceptas eas ab eis. (*c*) Mandata eorum.] *Noluimus diſcedere a vulgata. Putamus tamen loquutionem iſtam,* φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν, *ut alibi ſæpe, hoc etiam nunc ſignificare,* cuſtodient cuſtodias ſuas, *id eſt, militabunt ſine ſtipendio: itemque paulo poſt.*

CAP. IX.

(*a*) Et revertamur cum fratribus noſtris.] *Eadem fere ſententia eſt in vulgata. In quibuſdam vero libris eſt,* ἐπίστρεψον, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπερρύησαν, revertere, & fratres noſtri defluxerunt. *In uno autem,* ἐπιστρέψωμεν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν· καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτοὺς, revertamur, & fratres noſtri: & non pugnemus adverſus eos. (*b*) Qui in ſiniſtro.] *Corrigendum in noſtra,* καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας. (*c*) Joannis.] *In aliquo eſt,* τοῦ αἵματος ἰωάννου, *& vulgata,* ſanguinis Joannis. (*d*) Pugnaverunt.] *Corrigendum in noſtra,* ἐπολέμησαν. (*e*) Occiderunt.] *In aliquo eſt,* ἀπέκτεινεν, *& vulgata,* occidit.

CAP. X.

(*a*) Epiphanes.] *Id in vulgata explicatur paraphraſi,* qui cognominatus eſt Nobilis. (*b*) Componere.] *In uno codice eſt,* καταλαβέσθαι, *& vulg.* apprehendere. (*c*) Civitatibus.] *Sic vulgata, quod græce & hic, & paulo poſt eſt,* νομῶν, *&* νομοὺς, *aut,* νόμων, *&* νόμους, *& poſſet etiam verti,* præfecturis, *aut ejuſmodi quiddam.* (*d*) Ad hoc ut reputentur.] *Corrigendum eſt in noſtra,* πρὸς τὸ, *quamvis in multis etiam ſit,* πρὸ τό. (*e*) Negociis.] *In quibuſdam additur,* ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι, ut in primis annis. *Vulgata tantum,* de ſanctorum ratione: *ut,* ἀπὸ τῶν χρειῶν, *&* ἀπὸ τοῦ λόγου, *videri poſſint duæ interpretationes.* (*f*) Occurre.] *In quibuſdam eſt,* ἀπάντησόν με, *& in vulgata,* occurre mihi. (*g*) Et cur.] καὶ διὰ τί. *Complutenſes vertunt*, eo quod, *& non addunt interrogationis notam: quod propius accedit vulgatæ: ſed ſententia, quæ elicitur ex noſtra, videtur fere aptior.* (*h*) Civitatum.] *In aliquo eſt,* πολλὰ, multus. *Interpres videtur legiſſe,* πολέμων. *Ita enim inquit,* quia mecum eſt virtus bellorum.

CAP. XI.

(*a*) Ptolemæus.] *Sic etiam vulgata. Alii* πτολεμαΐδος, Ptolemaide. (*b*) Et Samaritidem.] *Ita collati codices; Vulgata tamen,* um, ideſt, Samariam, & confines ejus. (*c*) Aphærema.] *Videtur eſſe nomen proprium alicujus præfecturæ, ut conſtet numerus trium. Interpres tamen videtur accepiſſe uſitata notione ſegregationis. Ita enim inquit*, & tres civitates, Lydam, & Ramathan, quæ additæ ſunt Judææ ex Samaria, & omnes confines earum ſequeſtrari, &c. (*d*) Omnes ſimul.] *Abſunt hæc a multis, & a vulgata.* (*e*) Provincia.] *In aliquo codice eſt*, χρείας, *& in vulgata*, a negotio regni.

CAP. XII.

(*a*) AD ipſos.] *Sic vulgata. In aliquo eſt*, πρὸς τοὺς κατὰ τόπον, ad eos qui per loca erant. (*b*) Etiam.] *Abeſt a vulgata: a cujus men ſententia non putavimus recedendum. Nam alii vertunt*, & fraternitate noſtra. (*c*) Miſit.] *In Complut.* ἀπέστειλαν, miſerunt: *& deinde*, Oniares rex Spartiatarum, *&c. Vulgata autem*, quod miſit Onias. Rex Spartiatarum Onias Jonathæ ſacerdoti, *&c.* (*d*) Suis.] *In codice vetuſto ſequitur*, καὶ ἀνεχώρησαν, & receſſerunt. (*e*) Appropinquavit.] *In quibuſdam*, ἔπεσε τοῦ τείχους, cecidit de muro: *& vulgata*, cecidit murus. (*f*) Sephela.] *In uno eſt*, πεδινῇ, campeſtri: *ac deinde ſequitur*, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπέστησεν θύρας, *quod in vulgata*, & munivit eam, & impoſuit portas.

CAP. XIII.

(*a*) DEtinemus.] *Complutenſis*, συνέχομεν, *& vulgata*, detinuimus. (*b*) Super ea.] *Abeſt ab aliquo codice, & a vulgata.*

CAP. XIV.

(*a*) SCripſimus.] *Ita etiam vulgata. In quibuſdam eſt*, ἔγραψαν, ſcripſerunt. (*b*) Actum.] *Ita aliquot vulgatæ editionis exemplaria: nam alia*, aptum. *In quibuſdam græcis codicibus eſt*, τὴν πίστιν, fidem. (*c*) Legatis.] *Eodem ſenſu eſt in vulgata*, ſuſceperunt legatos, *quod græce*, ἀπήντησαν τοῖς πρεσβευταῖς, *aut*, πρεσβύταις, *ut plerique.* (*d*) Eos.] *In quibuſdam eſt*, δι' αὐτοῦ, per ſe ipſe. *Vulgata*, ut conſtitueret præpoſitos. *Nam hanc vim ſæpe habet verbum*, καθιστάναι.

CAP. XV.

(*a*) FUgiens in Doram, quæ ad mare.] *Ita collati codices. Complutenſes autem*, καὶ ἦλθεν εἰς Δῶρα φεύγων ἐπὶ τῆς θαλάσσης, *quæ vertunt*, & venit in Doram fugiens per mare: *quomodo fere vulgata.* (*b*) Hæc eadem ſcripſit Demetrio.] *Nimirum Conſul, aut populus Romanus: & vulgata*, hæc eadem ſcripta ſunt Demetrio regi. *Nonnulli autem codices habent*, καὶ ταῦτα ἔγραψεν Δημήτριος τῷ βασιλεῖ, & hæc ſcripſit Demetrius regi. (*c*) Per regionem noſtram.] *Complutenſis*, καὶ τῇ χώρᾳ ἡμῶν, *& vulgata*, & in regione noſtra.

MACCABÆORUM SECUNDUS.

CAP. I.

(*a*) CUltores Dei] *Sic etiam Sanctus Ambroſius*, 3. *off. cap.* 14. *quod græci*, εὐσεβεῖς. (*b*) Neemias, & qui cum eo erant, purificaverunt.] *Conſulto videtur Interpres ita reddidiſſe loquutionem illam*, καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἥγνισαν, *quamvis alioqui poſſit verti*, etiam ipſe Neemias purificarat. (*c*) Rex.] *In quibuſdam additur*, locum. *Interpres & aliter fortaſſe legit in ſuo codice, & nonnulla videtur de induſtria addidiſſe ad ſententiæ explicationem, quemadmodum, cum inquit*, & accipiens manu ſua tribuebat eis. *In uno autem codice eſt*, ἐλάμβανον, καὶ μετεδίδουν, accipiebant, & tribuebant.

CAP. II.

(*a*) SPeramus enim.] *A nonnullis abeſt iſtud* γάρ, *& vulgata*, ſperamus quod cito. (*b*) Studentes.] *Planiſſima ſententia eſt, & vulgatæ ſatis reſpondens. In quibuſdam vero*, ἀτονοῦντες, *nullo fere ſenſu.*

CAP. III.

(*a*) LEgum tranſgreſſione.] *In quibuſdam eſt*, ἀγορανομίας, ædilitate, *aut tali quopiam magiſtratu. Vetus interpres videtur aut aliter legiſſe in ſuo codice, aut, ſi habuit, ut noſter, paraphraſi voluiſſe rem explicare*, contendebat, obſiſtente ſibi principe ſacerdotum, iniquum aliquid in civitate moliri. (*b*) Communium copiarum.] *Videtur non inepte vetus interpres vertiſſe illud*, τῶν διαφόρων, *id eſt, congeſta ex vectigalibus, & tributis. Nam & inferius cap.* 4. *in multis codicibus eſt*, τῶν διαφόρων. (*c*) Omnino.] *Corrigendum in noſtra*, πάντως. (*d*) In regium fiſcum.] εἰς τὸ βασιλικόν. *Nonnulli*, εἰς τὴν βασιλικὴν πρόσοδον, in regium redditum. *Vetus interpres*, regi ea eſſe deferenda. (*e*) Sub mammis.] *In quibuſdam additur*, τὸ στῆθος, pectus. *Vetus interpres hoc videtur habuiſſe, non illud.* (*f*) Compotem.] *Hanc ſententiam ita expreſſit vetus interpres*, nullo ſibi auxilium ferente. *In pleriſque libris eſt*, αὐτὸν τοῖς ὅπλοις καθεστῶτα, ipſum in armis ſtantem. (*g*) Ab eo.] *Plerique*, ἐξ οὐρανοῦ, de cœlo. *Vetus interpres*, a Deo: *niſi ſi hoc factum eſt*, ab eo. (*h*) Supercœleſtem.] *Vnus codex*, ἐν οὐρανοῖς, *& vulgata*, in cœlis.

CAP. IV.

(*a*) APUD ſemetipſum.] *Sic vetus interpres. In pleriſque autem libris eſt*, κοινῇ, καὶ κατ' ἰδίαν. *Quod ita vertendum eſſet*, ſed quod publice & privatim univerſæ multitudini conduceret, conſiderans. (*b*) Concederetur.] *Plerique* ἐπιχωρηθῇ, *eodem ſenſu.* (*c*) A negociis ipſis.] *Vetus interpres dixit, ut ſæpe ſolet*, a negociis regni. *In quibuſdam codicibus eſt*, τῶν αὐτοῦ γεγονέναι πραγμάτων. *Quare ſic vertendum eſſet*, cum cognoviſſet alienum illum a ſuis rebus factum eſſe. (*d*) Magnificans ſe facie poteſtatis.] *Hoc videtur ſignificare, cum multum ſe poſſe oſtenderet, cum magnam quandam potentiam oſtentaret. Alii tamen vertunt*, magnificans eum. *Vetus interpres*, cum magnificaſſet faciem poteſtatis ejus. (*e*) Vectigalium.] *In pleriſque eſt*, διαφόρων, *eodem ſenſu, ſicut cap.* 3. *notatum eſt.* (*f*) Tyranno.] *Sic vulgata. In nonnullis eſt*, αὐράνου, Aurano. (*g*) Dementia,] *Sic vulgata, quidam libri*, τῇ διανοίᾳ, mente. (*h*) In eos qui circa Lyſimachum.] *Vulgata*, in Lyſimachum. *In quibuſdam additur*, καὶ τοὺς ἐπιτιθεμένους, & eos qui impetum faciebant.

CAP. V.

(*a*) REditum.] *In aliquo eſt*, καταστροφῆς, *vulgata*, In exitium ſui concluſum. (*b*) Illamentatus.] *In quibuſdam*, ἄταφος, *in vulgata utrumque*, illamentatus, & inſepultus. (*c*) Regibus.] *In aliquo additur*, πόλεων, *& in vulgata*, & civitatibus.

CAP. VI.

(*a*) SUggerentibus Ptolemæis.] *Sic vulgata. Nonnulli autem*, Πτολεμαίου ὑποθεμένου, Ptolemæo ſuggerente. (*b*) Delatæ ſunt.] *Sic eadem. Plerique libri*, ἀνήχθησαν, adductæ ſunt. (*c*) Veniendum eſt.] *In uno codice additur*, λοιπὸν, *quod fortaſſe cum haberet interpres vetus; illud*, δι' ὀλίγων, *cum præcedentibus conjunxit, ac deinceps quaſi ex alio principio ita inquit*: Jam autem veniendum eſt ad narrationem.

CAP. VII.

(*a*) MOrti datos.] *Corrigendum & in textu, & in notationibus*, μεταλλάσσοντας, *& reſpondet vulgatæ. In quibuſdam vero codicibus eſt*, μεταλλάσσοντα τὰς ἀπ' ἀνθρώπων, commutantem eas quæ ſunt ab hominibus. (*b*) Peccantes.] *Sic vulgata. Alii*, ἁμαρτόντες, cum peccaverimus. (*c*) Quare digna.] *Vulgata*, & digna. *Quidam*, ἀξία γάρ, digna enim. (*d*) Crudelem tyrannum.] *In pleriſque eſt unica dictio*, ὠμοτύραννον. (*e*) Sic factum eſt.] *In aliquo codice*, οὕτως γίνεται μὴ φοβηθῆναι τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιον γενόμενον ἐπιδέξασθαι τὸν θάνατον. Ita fit, ut non timeas carnificem iſtum, ſed dignus fratribus effectus ſuſcipias mortem. *Quod magis reſpondet vulgatæ.* (*f*) Servos ejus.] *Sic vulgata. Plerique autem*, οὐρανίους παῖδας cœleſtes pueros.

CAP. VIII.

(*a*) CAlcabatur.] *Sic etiam vulgata. Plerique autem*, καταπονούμενον, affligebatur. (*b*) Judaicorum.] *Sic eadem. In pleriſque eſt*, ἰουδαίων, Judæorum. (*c*) Cum juſſiſſet Eleazarum legere.] *Hoc viſum eſt ſignificare*, παραγνούς, *aut, ut quibuſdam*, παραναγνούς. *Vulgata*, ab Eſdra lecto illis ſancto libro. (*d*) Statuendo.] ἐλέους τάξαντος. *In quibuſdam eſt*, ἐλέου στάξαντος, *vulgata*, ſtillans. *In nonnullis etiam*, ἐλέους τάξαντι. (*e*) Contra ſe contendentes.] *Sic videtur explicaſſe vetus interpres, quod græce eſt*, συνεριζόντων. *Quidam vero libri habent*, καὶ τοὺς περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην, συνερείσαντες, & eos qui circa Timotheum & Bacchidem erant, confirmati. (*f*) Et quoſdam alios.] *Deeſt hoc in vulgata. Plerique vero habent*, τὸν ἐμπρήσαντα τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον πεφευγότα, qui ſacras januas incenderat, Calliſthenem, cum in domunculam quandam fugiſſet, incenderunt.

CAP. IX.

(*a*) QUI univerſa conſpicit.] *Sic etiam vulgata. Alii*, παντοκράτωρ, omnipotens. (*b*) Ago quidem Deo maximas gratias.] *Hæc habuit vetus interpres, ſed non ſequentia*, in cœlo ſpem habens. *Contra in nonnullis ſunt hæc, non illa, quemadmodum neque quæ ſequuntur*, & ego, in infirmitate autem conſtitutus.

CAP. X.

(*a*) FUit.] *Collati codices habent*, γινόμενον, *Compluten.* γινόμενα, *quod magis videtur reſpondere vulgatæ*, quæ geſta ſunt. (*b*) Bellorum mala.] *Plura non videtur habuiſſe vetus interpres. In quibuſdam libris eſt*, τὰ συνέχοντα τῶν πολέμων κακά, continentia bellorum mala. (*c*) Neque nobilem poteſtatem habens, præ triſtitia.] *A quibuſdam libris abeſt iſtud*, ὑπ' ἀθυμίας, *in nonnullis pro eo eſt*, ἐξ εὐγεννασίας, ex animi generoſi magnitudine. *Sunt etiam qui habeant*, μήτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἐξευγενίσας, neque nobilem poteſtatem generoſe adminiſtrans. (*d*) Interemerunt.] *In quibuſdam additur*, πάντας, *quod vetus interpres videtur conjunxiſſe cum ſequentibus*, & omnes ſimul non minus, *&c.* (*e*) Confugiſſent.] *In quibuſdam additur*, τινῶν, *quidam, idque vulgata habet, non autem quod ſequitur*, non minus novem millibus.

CAP.

CAP. XI.

(a) Conceſſit.] *Ita collati codices : ſed vulgata*, conſenſi ; *cui lectioni videntur congruere, quæ paulo poſt dicuntur in epiſtola Romanorum.* (b) Nos volentes.] *Sic vulgata. Plerique vero*, βουλομένου, volente. (c) Manlius.] *Vulgata*, Manillius. *Quidam codices*, μάϊος, Maius.

CAP. XII.

(a) Decipi.] ἀλογηθῆναι, *pro nihilo haberi, nimirum ſine dubio interficiendos.* (b) Atergatæum.] *Eſt aliqua in hoc nomine varietas codicum : & a vulgata omnino abeſt. In quibuſdam vero additur*, ὁ μακκαβαῖος, Maccabæus. (c) Rogaverunt.] *Reſpondet vulgata. In quibuſdam libris eſt*, ᾄσαντες διὰ τὸ γεγονὸς, canentes, eo quod perpetratum delictum perfecte deletum eſſet.

CAP. XIII.

(a) Quatuor.] *In nonnullis eſt*, διχιλίους, bis mille : *vulgata*, quatuordecim millia.

CAP. XIV.

(a) Proceſſit.] *In quibuſdam codicibus eſt*, καὶ προσῆλθε παρ᾽ ἑκάστου δίφρος, (*al.* δίφρεξ) ἔθεσαν δίφρους, *cui lectioni videtur ſatis reſpondere vulgata*, & ſingulis ſellæ prolatæ ſunt, & poſitæ. *In aliquo etiam eſt*, διαφράξεις ἔθεσαν διαφόρους, interſepta poſuerunt diverſa. (b) A rebus.] *Id eſt, a rebus regis, ut alibi. Nonnulli habent*, περὶ τῶν πραγμάτων, de rebus. *Vulg.* rebus alienis aſſentire. (c) Præruptam.] *Sic vulg. Nonnulli*, ἀπερρωγὼς, abruptus. *De hoc Raziæ facto Sanctus Auguſtinus in epiſtola LXXI.*

CAP. XV.

(a) Et auxilium.] *Abeſt a nonnullis, & a vulgata.* (b) Erigere.] *Quidam*, ἐπανδρῶσαι, viriles facere. *Vulgata*, confortari. (c) Confligentes.] *Hoc verbo videtur uſus vetus interpres ad exprimendum illud* ἐμπλακέντες, *aut*, ἐμπλακέντας, *ut aliqui. In quibuſdam vero eſt*, ἐμφυέντες, *aut*, ἐμφυέντας, inhærentes: *in aliquo utrumque* ἐμπλακέντας, καὶ ἐμφυέντας. (d) Solicitudo.] *Sic vetus interpres: quod ſatis bene reſpondet dictioni*, ἀγών. *In quibuſdam vero eſt*, ἥττονος. *Quare ſic vertendum eſſet*, Erat enim uxorum, &c. periculum minoris apud eos ponderis. (e) Inſpectorem.] *Abeſt a Complut. & vulgata.* (f) Victoria.] *In nonnullis corrupte legitur*, ἡνίκα, *a Complut. abeſt utrumque. Vetus interpres quomodo legerit, vix judicari poteſt.* (g) Caput.] *Aliqui*, προτομὴν, *quod aut idem ſignificat, aut imaginem uſque ad umbilicum.*

MACCABÆORUM TERTIUS.

CAP. I.

(a) Steterunt.] Παρῆσαν, affuerunt. (b) Deſcriptionem.] (*Quaſi dicas*) Ceritum tabulas. (c) Coercitam libertatem.] *In quibuſdam codicibus*, προνενομευμένην, direptam. In quibuſdam, εἰς τὴν προσυνεσταμένην αὐθεντίαν, ad antea conſtitutam libertatem. (d) Honorantes.] *Hac notione interdum ſumi*, συγεῖν, *notarunt Grammatici. In quibuſdam codicibus eſt*, στοιχοῦντες, *quaſi aſcendentes per gradus civilium honorum.* (e) Generoſo.] *Corrigendum*, γενναίῳ. (f) Qui nihil ignoraverit.] *In quibuſdam eſt*, ἠγνοηκὸς, *& vertendum eſſet*, non enim ſic contemnetur talis cœtus, qui nihil ignoravit. (g) Diligentiam.] Al. *addunt*, προσιέναι, adhibendi. (h) Et ſilentio.] *Alii*, καὶ ἔργῳ, & opere. (i) Antiquitus indurata.] *In aliquo codice, & Complutenſi, eſt*, προεσκιρρωμένης, inveterata. (k) Simul.] *In quibuſdam, pro* ζῶν, *eſt*, νῦν, *nunc.* (l) Inſanabilis.] Al. ἄλεκτον, qui verbis exprimi non poſſit, al. ἄληκτον, perpetuus. (m) Incurvis.] *Plerique*, ἐπίκυφον, incurvam. (n) Ad paulo ante.] *Delendum eſt in noſtra illud*, ὑπὸ τὴν, *& ſcribendum*, εἰς τὴν, *quamvis & illa lectio in multis ſit codicibus.* (o) Diripi.] Al. διασπασθῆναι, ſcindi. (p) Demerſos ponto.] *Corrigendum in noſtra*, ποντοβρόχους. (q) Domine.] Al. σὺ δέσποτα, tu Domine.

Lectori.

IN *hac Editione Notarum* Flam. Nobilii *præter* Scholia *quædam Græca quæ in* Nobilio *prætermiſſa ſunt, & Scriptorum Græcorum verba quæ interdum Latini tantùm a* Nobilio *citantur, etiam omnia quæ in* Johan. Druſii *Fragmentis Veterum Interpretum extant, & in* Nobilio *non habentur, ſuis locis inſerta reperies. Vale.*

B. W.

GENESIS.

Verſionis Græcæ τῶν ό. Editionem Romanam ſecundum exemplar Vaticanum, *quæ omnium antehac excuſarum ad eam quæ in* Origenis Hexaplis *olim extabat (quam omnes ſcriptores veteres, ipſeque* Hieronymus, *puram & ſinceram judicabant) proxime accedit, in Bibliis noſtris exhibuimus, ſubjectis ad finem cujuſlibet paginæ ex noſtro exemplari* MS. *vetuſtiſſimo* Alexandrino *variantibus lectionibus. Ne tamen aliarum Editionum uſum lector deſideraret viſum eſt duas earum præcipuas cum Romana conferre & diſcrepantias omnes annotare,* Venetam *ſcilicet &* Complutenſem. *Illam omnium quæ typis editæ ſunt primam, ad varia antiqua* MSS. *exemplaria collatam publicavit* Aldus Manutius, *Anno* 1518. *ex qua omnes Editiones* Germanicæ *derivatæ; hanc a viris doctis ex multis exemplaribus concinnatam ſecuti ſunt qui Biblia illa magna & celebria,* Regia, Commeliniana Fr. Vatabli, *& nupera* Pariſienſia *ediderunt. Hac vero lectori offerimus, ut in unica hac noſtra Editione, ſi non omnibus aliis ſaltem præcipuis fruatur, & ut ex his collationibus intelligat, cum in omnibus quæ fidem & mores ſpectant, Editiones hæ inter ſe conveniant, verſionem illam* Lxx. *omnium primam & antiquiſſimam ab antiquis celebratam, adhuc quoad ſubſtantiam extare, contra neotericos quoſdam qui non minus imperite quam temere affirmant eam prorſus periiſſe, vel ita corruptam eſſe ut eadem verſio dici non poſſit, de quo aliiſque huc ſpectantibus vide Prolegomena.*

B. W.

A. Aldinam Editionem denotat.
C. Complutenſem.
O. Oxonienſem Librum MS. Coll. Univerſit. Octoteuchum dictum, quem cum MS. Alexandr. contulit Patric. Junius in notis ſuis ad MS. Alex. uſque ad cap. 14. Num. Reliquæ variæ lectiones lib. Num. Deut. Joſ. Judic. & Ruth hic exhibentur.

CAP. I.

V. 2. ΣΚΟ'ΤΟΣ ἐπάνω] A σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω. 4 ἀνὰ μέσον] Comp. ἀναμέσον. 6 ϗ ἐγένετο οὕτως] C deſunt. 9 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 24 τῆς γῆς κατὰ γένος] C τῆς γῆς ϗ τὰ κτήνη ϗ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. 25 κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, &c] C κτήνη ϗ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. 26 πάσης τῆς γῆς] C πάντων τῆς γῆς. 29 πάσης τῆς γῆς] A C τῆς γῆς.

CAP. II.

V. 2 κατέπαυσε τῇ] C κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ. 3 ποιῆσαι] C ποιεῖν. 4 ἐγένετο ἡ ἡμέρα] A ἐγένετο ἡ ἡμέρα ᾗ. κύριος ὁ θεὸς] C ὁ θεός. 5 γενέσθαι.... ἀνατεῖλαι] A ἀνατεῖλαι.... γενέσθαι. ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός. 7 Χοῦν ἀπὸ] A C χοῦν λαβών. ὁ ἄνθρωπος] C ἄνθρωπος. 8 ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός. 11 ἐκεῖ οὗ] A ἐκεῖ οὖν. 12 ἐκεῖ ἐστιν] C ϗ ἐκεῖ ἐστιν. 14 προπορευόμενος] C πορευόμενος. Ἐυφράτης] C οὗτος Ἐυφράτης. 15 παραδείσῳ τῆς τρυφῆς] A παραδείσῳ. 20 θηρίοις τοῦ ἀγροῦ] C θηρίοις τῆς γῆς. 21 ὁ θεὸς] A κύριος ὁ θεός. 22 ὁ θεὸς] A κύριος. C κύριος ὁ θεός. 23 ἐλήφθη] ἐλήφθη αὕτη. 24 πρὸς τὴν γυναῖκα] A τῇ γυναικί.

CAP. III.

V. 2 φαγούμεθα] C φαγόμεθα. 6 ἀπὸ τοῦ] A τοῦ. C ἡ γυνὴ τοῦ] 9 τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου] A C τοῦ παραδείσου. 9 κύριος ὁ θεὸς] A ὁ θεός. 11 αὐτῷ ὁ θεὸς] C αὐτῷ. 13 κύριος ὁ θεὸς] A C ὁ θεός. 14 κτηνῶν.... θηρίων] C θηρίων... κτηνῶν. 15 τηρήσει... τηρήσεις] C τειρήσει... τειρήσεις. 16 τὸν στεναγμὸν] C τοὺς στεναγμούς. 17 τῷ δὲ Ἀδὰμ] C ϗ τῷ Ἀδάμ. 20 ὅτι μήτηρ. C ὅτι αὕτη ἡ μήτηρ. 22 ϗ εἶπεν ὁ θεὸς] C ϗ εἶπεν αὐτοῖς.

CAP. IV.

V. 3 τῷ κυρίῳ] A τῷ θεῷ. 5 ϗ ἐλυπήθη καὶν] A C ϗ ἐλύπησε τὸν καὶν. τῷ προσώπῳ αὐτοῦ] A τῷ προσώπῳ. C τὸ πρόσωπον. αὐτοῦ. 7 ἄρξεις αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἄρξεις. 8 ἀνέστη] A ϗ ἀνέστη. 9 κύριος ὁ θεὸς] C ὁ θεός. 10 τί πεποίηκας.] C τί ἐποίησας τοῦτο. 11 ἀπὸ τῆς γῆς] A ἐπὶ τῆς γῆς. 12 C ὅτε ἐργᾷ] ὅτι ἐργᾷ. 13 κύριον τὸν θεὸν] C κύριον. 14 εἰ ἐκβάλλεις] A εἰ ἐκβαλεῖς. C ϗ ἐκβάλλεις. 16 Ἐξῆλθε δὲ] C ϗ ἐξῆλθε. ἐδέμ] A ἐδώμ. C ἐδέν. 17 αὐτοῦ, ἐνὼχ] A αὐτοῦ ἐνώς. 18 Ἐγεννήθη δὲ] C ϗ ἐγεννήθη. τῷ ἐνὼχ] A τῷ ἐνώς. μαλελεὴλ. ϗ μαλελεὴλ] C μαιήλ. ϗ μαιήλ. 19 ἑαυτῷ] C αὐτῷ. ἀδὰ] C ἀδδά. 22 ϗ αὐτὴ ἔτεκε] C ἔτεκεν ϗ αὐτή. 23 ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξὶν αὐτοῦ ἀδδά. 24 ἐκ καὶν] C καίν.

CAP. V.

V. 3 τριάκοντα ϗ διακόσια ἔτη] C ἔτη διακόσια τριάκοντα. A τριάκοντα ϗ τριακόσια ἔτη. 4] A totus hic verſus deeſt. 5 ϗ ἐγένοντο] A ἐγένοντο δέ. 6 πέντε ϗ διακόσια ἔτη] C ἔτη διακόσια πέντε. 7 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. ἑπτὰ ἔτη ϗ ἑπτακόσια] C ἔτη ἑπτακόσια ἑπτά. 8 δώδεκα ϗ ἐννακόσια ἔτη] C ἔτη ἐννακόσια δεκαδύο. 10 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. πεντεκαίδεκα ἔτη ϗ ἑπτακόσια] C ἔτη ἑπτακόσια δεκαπέντε. 11 πέντε ἔτη ϗ ἐννακόσια] C ἔτη ἐννακόσια πέντε. 12 ἑβδομήκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη] C ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. 13 αὐτὸν τὸν] αὐτῷ τόν. τεσσαράκοντα ϗ ἑπτακόσια ἔτη] C ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα. hoc modo per totum caput invertit numerorum ordinem, & cap. 11. 16 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. 19 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. 22 θεῷ μετὰ] C θεῷ ϗ ἔζησεν ἐνὼχ μετά. αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. 24 μετέθηκεν] C μετατέθεικεν. 25 ἑπτὰ ἔτη ϗ ἑξήκοντα ϗ ἑκατὸν] A ἑπτὰ ϗ ὀγδοήκοντα ϗ ἑκατόν. C ἔτη ἑκατὸν ϗ ἑξηκονταεπτά. 26 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. δύο ϗ ὀκτακόσια ἔτη] A δύο ϗ ὀγδοήκοντα ϗ ἑπτακόσια ἔτη. C ἔτη ὀκτακόσια δύο. 30 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν.

CAP. VI.

V. 1 ϗ ἦν νῶε] C ϗ νῶε ἦν. ἐγέννησε τρεῖς] C ἐγέννησε νῶε τρεῖς. 2 υἱοὶ] C οἱ υἱοὶ τοῦ. 3 εἰς τὸν αἰῶνα] A deſunt. 4 ἐγεννῶσαν αὐτοῖς] C ἐγέννησαν ἑαυτοῖς. 7 ἐνεθυμήθην] A μετεμελήθην. αὐτοὺς] C αὐτόν. 8 ἐναντίον] C ἔναντι. 13 κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε] C ὁ θεὸς πρὸς νῶε. 14 ποιήσεις τὴν κιβωτὸν] A ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν. C ποιήσεις ἐπ' αὐτῆς. 15 ὕψος αὐτῆς] C ὕψος. 16 τὴν κιβωτὸν] A μετὰ τὴν κιβωτόν. θύραν τῆς κιβωτοῦ] C θύραν. 17 ἐπάγω] C ἐπάξω. 18 μετὰ σοῦ] A πρὸς σέ. 19 ϗ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν] C deſunt. 20 ὀρνέων τῶν πετεινῶν μετὰ] A ὀρνέων κατὰ. C ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ. 21 σεαυτῷ] C μετὰ σεαυτοῦ. 22 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. κύριος ὁ θεὸς] C ὁ θεός.

CAP. VII.

V. 2 τῶν μὴ] A τῶν μὴ ὄντων. 3 τῶν καθαρῶν] C deſunt. ϗ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν ϗ θῆλυ] C deſunt. 4 ἐπὶ τὴν γῆν] C ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ] C πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, ἥν. πάσης τῆς γῆς] C τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. 8] C totum verſum hoc modo. ϗ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, ϗ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. ϗ ἀπὸ πάντων τῶν. A ϗ ἀπὸ τῶν θηρίων, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν. 9 ὁ θεὸς τῷ νῶε] A αὐτῷ ὁ θεὸς C κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε. 11 ἑξακοσιοστῷ] A ἑνὶ ϗ ἑξακοσιαστῷ. 13 μετ' αὐτοῦ] C μετ' αὐτῶν. 14 θηρία κατὰ] C θηρία τῆς γῆς κατὰ. κτήνη κατὰ] C κτήνη τῆς γῆς κατά. ϗ πᾶν ἑρπετὸν] C inverſim. ϗ πᾶν ὄρνεον πετεινὸν κατὰ γένος, ϗ πᾶν ἑρπετὸν, &c. ὄρνεον πετεινὸν] A πετεινόν. 16 σαρκὸς, εἰσῆλθε] C σαρκὸς, εἰσῆλθε πρὸς νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός. τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ] C ἔξωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτόν. 17 νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς] C νύκτας. 18 ἐπληθύνετο] C ἐπληθύνθη. 19 σφόδρα σφόδρα] C σφόδρα σφοδρῶς. ἐκάλυψε] C ἐπεκάλυψε. 20 πεντεκαίδεκα] A C δεκαπέντε. 22 πᾶν ὃ ἦν] A C πᾶς ὃς ἦν. 23 ἐξήλειψε] A ἐξηλείφθη. τῆς γῆς, ἀπὸ] A πάσης τῆς γῆς ἀπό. μόνος νῶε] C νῶε μόνος. 24 ἐπὶ τῆς] A ἀπὸ τῆς.

CAP. VIII.

1 Ἀνεμνήσθη] A ἐμνήσθη. ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων] A ἑρπετῶν. ἐν τῇ κιβωτῷ] C εἰς τὴν κιβωτόν. ἐπὶ τὴν γῆν] C ἐπὶ τῆς γῆς. 2 ἐπεκαλύφθησαν] A ἀπεκαλύφθησαν. 3 ϗ ἠλαττονοῦτο] A ἐνεδίδου ϗ ἠλαττονοῦτο. πεντήκοντα ϗ ἑκατὸν] C ἑκατὸν πεντήκοντα. 4 μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ] C τῷ ἑβδόμῳ μηνί. ἠλαττονοῦτο] C πορευόμενον ἠλαττονοῦτο. 5] C hoc modo, ϗ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων. ϗ ἐν τῷ δεκάτῳ] A ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ. 6 ἠνέῳξε] C ϗ ἀνέῳξε. 7 κόρακα] A κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ Et C. ſed ſine articulo τοῦ. ἀνέστρεψεν] A ὑπέστρεψεν. 8 ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. 9 ϗ οὐχ] C ϗ μή. ἀνέστρεψε] C ὑπέστρεψεν. τῆς γῆς] A πάσης τῆς γῆς. χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς] A αὐτὴν εἰς. C αὐτὴν πρὸς αὐτὸν εἰς. 10 ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν] C ἑπτὰ ἡμέρας. 11 ἀνέστρεψε] C ἀπέστρεψε. τὸ πρὸς ἑσπέραν] C deſunt. ἀπὸ τῆς γῆς] C ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 12 ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν] C ἑπτὰ ἡμέρας. 13 μιᾷ τοῦ μηνὸς] C deſunt. ἀπὸ τῆς γῆς] C ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 14] C hoc modo. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ, ἑπτὰ ϗ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐξηράνθη ἡ γῆ. ϗ ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέῳξε τὴν κιβωτόν. A Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐξηράνθη ἡ γῆ. 15 τῷ νῶε. C πρὸς νῶε. 16 ϗ ἡ γυνή σου ϗ οἱ υἱοί σου] C ϗ οἱ υἱοί σου, ϗ ἡ γυνή σου. 17 ϗ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ] A deſunt. ἐπὶ τῆς γῆς] C ϗ πληρώσατε τὴν γῆν. 19 πετεινὸν.... ἑρπετὸν] A invertit. κατὰ γένος αὐτῶν] C deſunt. ἐξήλθοσαν] C ἐξῆλθεν. 20 τῷ κυρίῳ] A τῷ θεῷ. εἰς ὁλοκάρπωσιν] C ὁλοκαύτωσιν 21 κύριος ὁ θεὸς] A κύριος. καταράσασθαι] A τοῦ καταράσασθαι. C καταρᾶσθαι. ἐπιμελῶς... αὐτοῦ] A deſunt. ἔτι πατάξαι] C πατάξαι.

CAP. IX.

2 Καὶ ὁ τρόμος, ϗ ὁ φόβος ὑμῶν] A ϗ ὁ φόβος ὑμῶν, ϗ ὁ τρόμος. C ϗ ὁ τρόμος ὑμῶν, ϗ ὁ φόβος ὑμῶν. τὰ πετεινὰ] A τὰ ὄρνεα. ϗ ἐπὶ πάντας] C ϗ πάντας ὑπὸ χεῖρας] A ὑποχειρίους. 3 ἑρπετὸν] C πετεινόν. 5 ἀδελφοῦ] C ἀδελφοῦ αὐτοῦ. τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου] A αὐτό. 6 αἷμα αὐτοῦ] C αἷμα ἀνθρώπου, τὸ αὐτοῦ. 7 κατακυριεύσατε αὐτῆς] A πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς. 8 τῷ νῶε] C πρὸς νῶε. μετ' αὐτοῦ] A deſunt. 9 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ] A ϗ ἐγὼ ἰδού. C ἰδοὺ ἐγώ. 10 ζώσῃ] A C τῇ ζώσῃ. μεθ' ὑμῶν] C μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. ὅσα ἐστὶ μεθ'] A ὅσα μεθ'. 11 ἔτι ἔσται] A ἔσται ἔτι. καταφθεῖραι] A τοῦ καταφθεῖραι. 12 κύριος ὁ θεὸς] A ὁ θεός. πρὸς νῶε] C τῷ νῶε. ζώσης] C deeſt. ἥ ἐστι] A ὅσα ἐστί. 14 τόξον] C τόξον μου. 15 ζώσης] C deeſt. ϗ οὐκ] A οὐκ. 16 ὄψομαι] A ὄψομαι αὐτήν. C ὄψομαι αὐτό. ϗ τῆς γῆς] C ϗ ὑμῶν. ἐν πάσῃ σαρκὶ] A ἥ ἐστιν ἐν πάσῃ σαρκί. 17 θεὸς] C κύριος ὁ θεός. χὰμ δὲ ἦν] A χὰμ ἦν. 19 υἱοὶ] C οἱ υἱοί. 23 ἐπέθεντο] A ἐπέθηκαν. συνεκάλυψαν] C ἐκάλυψαν. 25 χαναὰν παῖς] A χὰμ παῖς. C χαναάν. παῖς. 26 παῖς οἰκέτης] A παῖς. 27 τοῖς οἴκοις] A τοῖς σκηνώμασι. ἔτη τριακόσια πεντήκοντα] A τριακόσια πεντήκοντα ἔτη.

CAP. X.

1 αὗται δὲ αἱ] C αὗται αἱ. 2 μαδοὶ, ϗ Ἰωνὰν] C μαδαὶ ϗ Ἰωϊνάν. ϗ ἐλισὰ] C deſunt. 3 θοργαμὰ] C θογωρμά. 5 ϗ ἐν τοῖς] C ϗ τοῖς. 6 μεσραῒμ, φοὺδ] C μεσραΐμ, φούθ. 8 νεβρὼδ] C νεμβρώδ. 9 ἐναντίον] C ἔναντι. κυρίου] κυρίου τοῦ θεοῦ. 11, 12 ϗ τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, ϗ τὴν χαλὰχ, ϗ τὴν δασὴ ἀνὰ μέσον νινευῒ] A deſunt. δασὴ] C δασήμ. μεγάλη] C ἡ μεγάλη. 13] C hoc modo λουδιεὶμ, ϗ τοὺς αἰνεναμιεὶμ, ϗ τοὺς λαβιεὶμ, ϗ τοὺς νεφθυεὶμ. 14 χασμωνιεὶμ] C χασλωνιείμ. ὅθεν ἐξῆλθε] C ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν. 15 αὐτοῦ] A deeſt. 18 ϗ τὸν ἀράδιον] A τὸν ἀράδιον. μετὰ τοῦτο] C μετὰ ταῦτα. 19 ἐλθεῖν εἰς] C εἰσελθεῖν εἰς. ἐλθεῖν ἕως Σοδόμων] C ἐλθεῖν Σοδόμων. δασὰ] C λασά. 20 υἱοὶ] C οἱ υἱοί. 21 ἔβερ] A ἄβερ. 23 οὖζ] A C ὤς 24 ϗ καϊνᾶν] C καϊνὰν δὲ. 26] C ἰελμωδὰδ, ϗ τὸν σαλὲφ, ϗ τὸν ἀσαραμὼθ, ϗ ἰεράχ. 27 ὀδοῤῥά. C τὸν ὀδοῤῥάμ. αἰβὴλ] C αἰζήλ. 28 ϗ εὐὰλ] A deſunt. C ϗ γεβάλ. ϗ σαβὰ] A σωβά. C σαβάν. 29 εὐιλὰ] C τὸν εὐιλάτ. 30 σαφηρὰ] C σωφηρά. 32 κατὰ γενέσεις] C κατὰ συγγενείας.

CAP. XI.

4 δεῦτε. A. δεῦτε ϗ. ἑαυτοῖς] A αὐτοῖς. ἔςαι ἡ κεφαλὴ] A κεφαλὴ ἔςαι. ἡμᾶς ἐπὶ] C. ἡμᾶς ἀπὸ. 5. κύριος. C κύριος ὁ θεός. 6 ϗ νῦν. A τὰ νῦν. ἀπ' αὐτῶν] A ἐξ αὐτῶν. 7. αὐτῶν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν. A. ἐκεῖ τὰς γλώσσας αὐτῶν. C. αὐτῶν γλῶσσαν. 8. διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος. A. ἔσπειρεν αὐτοὺς κύριος. C. διέσπειρε κύριος αὐτούς. πρόσωπον] A. τὸ πρόσωπον. 10 υἱός. A. deest. 11. αὐτὸν τοῦ. A. αὐτῷ τοῦ, per totum hoc caput. ἔτη πεντακόσια] A πέντε ϗ τριάκοντα ϗ τριακόσια ἔτη. 13. τετρακόσια. A. τριακόσια τριάκοντα. C. τετρακόσια τριάκοντα. 15 ϗ ἐγέννησε υἱοὺς ϗ θυγατέρας. C desunt. 16 φαλέγ. A. C. φαλέκ. 17. διακόσια. A. C. τριακόσια. 18. τριάκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη. C. ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα. 24. ἑκατόν. A. deest. 25 εἰκοσιπέντε. A. εἰκοσιεννέα. 26. αὗται δὲ αἱ. C. αὗται αἱ. 28. αὐτοῦ. A. deest. 31. εἰς γῆν χαναάν. A εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων. ἦλθον] A ἦλθεν. κατῴκησεν] C ᾤκησαν. 32. πᾶσαι. C deest. ἐν γῇ χαρρὰν] A ἐν χαρράν.

CAP. XII.

1. τὴν γῆν. A. γῆν. 3. ἐνευλογηθήσονται. C. εὐλογηθήσονται. 4. καθάπερ. C καθά. 5. ἐξήλθοσαν. C ἐξῆλθε. χαναὰν] A χαναὰν ϗ εἰσῆλθον εἰς τὴν γῆν χαναάν. 6. τὴν γῆν. A. deest. εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς] C deest. 8. ἐκεῖ. C deest ϗ ἄγγαι] C ϗ ἀγγέ. A. desunt. κυρίου] A κυρίου τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. 10 ἐνίσχυσεν. C ἐνίσχυεν. 11 γυναικί. A C γυναικὶ αὐτοῦ. 13 Εἶπον. C εἰπέ. ἕνεκέν σου. C. ἕνεκα σου. 14. αὐτοῦ. C. deest. 15. ἐς τὸν οἶκον. A. desunt. 16. ϗ παῖδες. A. παῖδες. ϗ ἡμίονοι] A. ἡμίονοι. 19. ἱνατί. C ϗ ἱνατί. γυναῖκα] A εἰς γυναῖκα. ἔναντί σου] C ἐναντίον σου. λαβὼν] A ϗ λαβών. ἦν αὐτῷ] A C ἦν αὐτοῦ, ϗ λὼτ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIII.

1. ϗ λὼτ μετ' αὐτοῦ. A. desunt. 2. κτήνεσι. C ἐν κτήνεσι. 3. ἦλθεν. C. ἐξῆλθεν. 4. ἀρχήν. A. σκηνήν. τὸ ὄνομα τοῦ] A τῷ ὀνόματι. C. τὸ ὄνομα. 5 σκηναί. A C κτήνη. ἦν] C deest. 6 Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. C ϗ οὐκ ἠδύναντο κατοικεῖν ἅμα. 7 τῶν κτηνῶν τοῦ Λώτ. C τοῦ λώτ. 8 μου... σου. A. σου... μου. ἐσμὲν ἡμεῖς] A ἡμεῖς ἐσμέν. 9 εἰ δὲ σύ. C εἰ σύ. 10 λὼτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. C. τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λώτ. ἐπεῖδε] A. εἶδε. πᾶσα] C deest, ϗ ὡς ἡ] A ὡς ἡ. 11. ἑαυτῷ λώτ. C. λὼτ ἑαυτῷ. ἐν γῇ] C εἰς γῆν. 14 Ὁ δὲ θεὸς εἶπε τῷ. C εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς. ἀνάβλεψον] C ἀναβλέψας. ϗ ἴδε] C ἴδε. ἀνατολὰς] C ἀνατολήν. 15 αἰῶνος. C. τοῦ αἰῶνος. ἐξαριθμηθήσεται] A C. ἐξαριθμήσεται. 17. διόδευσον. A. διόδευον. 18. χεβρώμ. C. χεβρών.

CAP. XIV.

1. καὶ ἀριώχ. C. ἀριώχ. βασιλέως ἐλλασὰρ] A βασιλεὺς ἐλλασάρ. καὶ ἐλάμ] C. αἰλάμ. 2. μετὰ Σενναάρ. C Σενναάρ. μετὰ Συμοβὸρ] C. Συμόρ. 4. αὐτοὶ ἐδούλευσαν. A. ἐδούλευον. 5 μετ'. A. οἱ μετ'. ϗ καρναῒν] C. καρναΐν. αὐτοῖς, ϗ τοὺς ὀμμαίους τούς] A αὐτοῖς, ϗ τοὺς σομαίους τούς. C. αὐτοῖς, ϗ τοὺς ἐμμαίους. 6. φαράν. C. φαράμ. 7 ἀμορραίους, τούς. C ἀμορραίους ϗ τούς. ἀσασονθαμάρ. A. ἀσανθαμάρ. 8. ἐν τῇ. C. ἐπὶ τῇ. 9. οἱ. C. ϗ οἱ. 10 φρέατα. C φρέατα, φρέατα. εἰς τὴν ὀρεινήν, ἔφυγον] C. ἔφυγον εἰς τὴν ὀρεινήν. 11. Ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον. A. Ἔλαβον δὲ τὴν ὀρεινήν, ϗ ἐπρονόμευσαν τὴν ἵππον. βρώματα] A ὑπάρχοντα. 12. κατοικῶν. C. κατασκηνῶν. 13. τῶν ἀνασωθέντων τις. C τις τῶν ἀνασωθέντων. παρὰ] A πρὸς. ἀμορραίου] C ἀμμώρ. αὐνάν] A εὐνάν. 14 ἀδελφιδοῦς. A ἀδελφός. ϗ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν] A desunt. ὀπίσω] C deest. 15. χωβά. A. σοβά. C. χοβάλ. 16. λώτ. C. τὸν λὼτ. ἀδελφιδοῦν] A. ἀδελφόν. πάντα] C deest. 17 Σοδόμων. C. Σοδόμων, ϗ βασιλεὺς γομόρρας. ὑποστρέψαι] C ἀποστρέψαι. Σαβῦ] A Σαβῆ. C Σαυή. τὸ πεδίον τῶν βασιλέων] C. πεδίον βασιλέως μελχισεδέκ. 18 ἄρτους. C αὐτῷ ἄρτους. τοῦ ὑψίστου] A ὑψίστου. 19 τὸν ἄβραμ. C αὐτὸν μελχισεδέκ. 20 ὁ θεός. C κύριος ὁ θεός. ἄβραμ] A. deest. 22 κύριον. C deest. αὐνᾶν] C. ἀνέρ.

CAP. XV.

1. ὁράματι A. ὁράματι τῆς νυκτός. 2. κύριε. C. deest. 3. Σπέρμα. C. τέκνον. 4. κυρίου. C θεοῦ. λέγουσα] C λέγων. ἀλλ' ὃς] A. ἄλλος. 5. δή. C. deest. 6. Καὶ ἐπίστευσεν. C. ἐπίστευσε δέ. 8. κύριε. C. κύριε θεέ. 11. σώματα, ἐπὶ τά. A. σώματα, τά. C. Σώματα, ϗ τά. 12. φόβος σκοτεινὸς μέγας. C. γνόφος σκοτεινός. κακώσουσιν αὐτούς, ϗ ταπεινώσουσιν αὐτούς] C κακώσουσιν, ϗ ταπεινώσουσιν. 14. ἐγώ, μετά. C. ἐγώ, λέγει κύριος, μετά. ὧδε] A. deest. 15 ἀπελεύσῃ. C πορεύσῃ. τραφεὶς] A deest. C ταφείς. 17 Ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο. C Ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐγένετο ὁ ἥλιος. λαμπάδες] C ἦλθον λαμπάδες. τῷ Ἄβραμ διαθήκην] A τῷ ἄβραμ. C. διαθήκην τῷ ἄβραμ.

CAP. XVI.

2. ἰδού. C. ἰδοὺ δή. μέ] C μοί. δῶν] A deest. ὑπήκουσε] C ἐπήκουσε. 3. Σάρα. A. deest. ἔδωκεν] A. C. ϗ ἔδωκεν. τῷ ἄβραμ] C. ἄβραμ τῷ. 4. ϗ Συνέλαβε. A. Συνέλαβε. 6. αὐτήν. C. αὐτῇ. 7. κυρίου. A. κυρίου τοῦ θεοῦ. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν ὁδῷ Σούρ. C desunt. 8 κυρίου. C. deest. 10. ὑπό. A. ἀπό. 11. κύριος. C. ὁ θεός. 13. τὸ ὄνομα. A ἄγαρ ὄνομα. σὺ ὁ] C σὺ εἶ ὁ. εἶπε] A εἶπον. 14 φρέαρ οὗ. A ἐκεῖνο φρέαρ οὗ. βαράδ] A βαράχ. τῷ ἄβραμ τὸν ἰσμαὴλ] C τὸν ἰσμαὴλ τῷ ἄβραμ.

CAP. XVII.

1. εὐαρέστει ἐνώπιον. A. εὐαρεστήσεις ἐναντίον. 4. ἐγώ. C. deest. 6. Βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. C. βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἔσονται. 7. ἀνὰ μέσον σου. C. ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ ἀναμέσον σου. 8. εἰς θεόν. A. θεός. 9. σὺ ϗ τὸ Σπέρμα σου. A. ϗ τῷ σπέρματί σου. C. ϗ τὸ σπέρμα σου. 10. ὑμῶν. C. ὑμῖν. 12. ϗ οἰκογενὴς ϗ ὁ ἀργυρώνητος. A C ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου ϗ ὁ ἀργυρώνητος. ἀπὸ] A. ἀπὸ δέ. 14 ἀπερίτμητος ἄρσην, ὅς. A. ἀπερίτμητον ἄρσεν, ὅ. αὐτοῦ τῇ] C αὐτοῦ ἐν τῇ. ἐξολοθρευθήσεται] C. ἐξολοθρευθήσεται, ϗ ἀφανισθήσεται. 15 αὐτῆς σάρα C αὐτῆς ἔτι Σάρα. 17 ἐτῶν. A ἐτῶν ὄντι. 18 ἐναντίον σου. ἐνώπιον σου. 19. ςήσω. C θήσω. εἶναι αὐτοῦ θεὸς] C desunt. A εἶναι αὐτῷ θεός. 20 ϗ ἰδοὺ εὐλόγηκα. C ἰδοὺ εὐλογήσω. ϗ αὐξανῶ αὐτὸν] A. desunt. 22. λαλῶν. A. ὁ θεὸς λαλῶν. 24. περιετέμετο. C. περιέτεμε. 25. A. totus hic versus deest. οἰκογενεῖς αὐτοῦ] A. οἰκογενεῖς. ἐθνῶν.] A. ἐθνῶν ϗ περιέτεμεν αὐτούς.

CAP. XVIII.

2. ἰδών. A. ἰδὼν αὐτούς. 5. εἶπον. A. εἶπαν. 6. τὴν Σκηνήν. A. τῆς Σκηνῆς. 7. ἁπαλὸν μοσχάριον. C μοσχάριον ἁπαλόν. 9. Εἶπε. A. Εἶπον. 10. Εἶπε δέ. A. Εἶπε δέ, ἰδού. τῇ θύρᾳ] C τὴν θύραν. 11 πρεσβύτεροι. C. deest. ἡμερῶν] C ἦσαν ἡμερῶν. 12 πρεσβύτερος. C πρεσβύτης. 13 Καὶ εἶπε. C εἶπε δὲ ἐγὼ δὲ] C ἐγώ. 14. ἀδυνατήσει. A ἀδυνατεῖ. ἀναστρέψω] A ἐπαναστρέψω. ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας] C. εἰς ὥρας ἀναστρέψω πρὸς σέ. 15. αὐτῇ. δὲ deest. 16. ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες. C οἱ ἄνδρες ἐκεῖθεν, & 22. v. 17 οὐ. A deest. Ἐγὼ] C deest. 19 ποιεῖν. C. τοῦ ποιεῖν. 21. Καταβάς. C. ϗ καταβάς. 22. ἔτι. C. deest. 24 ἀπολεῖς. C ἀπολέσεις. 25 σὺ ποιήσεις ὡς τό. C ποιήσης τό. τοῦ] C deest. 26 ἐὰν ὦσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι. A ἐὰν εὕρω ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δικαίους. ὅλην τὴν πόλιν, ϗ] A desunt. 27 μου. C deest. 28 τῶν πέντε. C τῶν τεσσαρακονταπέντε. 29 δέ. C deest. οὐ μὴ ἀπολέσω] A οὐκ ἀπολῶ. 31 ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι. A ἕνεκεν τῶν εἴκοσι.

CAP. XIX.

1 πύλην. A πόλιν. ἐξανέστη] C ἀνέστη. 2 εἰς. C deest. νίψασθε] A νίψατε. πόλον] A τόπον. 3 τὸν οἶκον. C τὴν οἰκίαν. 4 δέ. A ϗ. περιεκύκλωσαν] C ἐκύκλωσαν. πρεσβυτέρου] C πρεσβύτου. ἅπας] C πᾶς. 5 ἐξεκαλοῦντο. C προσεκαλοῦντο. ἔλεγον] C εἶπον. οἱ ἄνδρες... τήν] A desunt. 7 πρὸς αὐτούς. C αὐτοῖς. ἀδελφοί. C ἄνδρες ἀδελφοί. 8 δύο. A deest. καθὰ] C καθ' ὅ. σκέπην] A στέγην. 9 αὐτῷ] deest. 11 ἐν. A deest. 12 εἰσί σοι. A ἐστί τις σοι. ἔναντι] C ἐνώπιον. 13 ἐκτρίψαι. A ἐντρίψαι. 14 ἐκτρίβει. C ἐκτρίψει. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 15 ἡνίκα δέ C ὡς δέ. λάβε] C παράλαβε. δύο] C deest. 17 περιβλέψῃς. A βλέψῃ. 19 ἔλεος. C χάριν. τοῦ ζῆν] C τοῦ ζῆσαι. διασωθῆναι] C σωθῆναι. μή ποτε] A C μή. 20 ϗ ἐκεῖ διασωθήσομαι. A ἐκεῖ σωθήσομαι. C ϗ σωθήσομαι. 21 ϗ ἐπί. A ἐπί. 22 ποιῆσαι. A τοῦ ποιῆσαι. 24 ἐξ. A ἐκ τοῦ. 25 περίχωρον. A περίοικον. ϗ τὰ] A πάντα τά. 27 ἐναντίον. C ἔναντι. 28 γομόρρας. C γομόρρων. τῆς περιχώρου] A τῆς γῆς τῆς περιχώρου. ἀνέβαινεν] C deest. 29. τὸν θεόν. A κύριον. ἐμνήσθη] C ἐμνήσθη. κύριον] C deest. 30 Ἀνέβη δέ. A καὶ ἐξῆλθε. C Ἐξῆλθε δέ. αὐτὸς] A deest. δύο] A deest. 13 ἐπὶ τῆς. A ἐκ τ. 32 Δεῦρο, ϗ. A δεῦρο δή. 33 ἐκείνῃ. A ταύτῃ. ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ] A τὴν νύκτα ἐκείνην. αὐτόν, ϗ ἐν τῷ] A αὐτήν, ϗ. C αὐτόν, ϗ. 34 ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. A τὴν νύκτα ταύτην. 35 αὐτόν. A αὐτήν. 36] C hoc ordine, ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν αἱ δύο θυγατέρες λώτ. λέγουσα] C deest. λέγουσα, υἱὸς γένους μου] A υἱὸς τοῦ γένους μου, λέγουσα.

CAP. XX.

1 ἐκεῖθεν ἀβραάμ. C ἀβραὰμ ἐκεῖθεν. εἰς γῆν] C desunt. 3 ἐνύπνιον. C desunt. εἶπεν] A εἶπεν αὐτῷ. σὺ ἀποθνήσκεις] C ἀποθνήσκεις σύ. ἀπολεῖς] C οὐκ ἀποκτενεῖς. 6. αὐτῷ. A deest. σου] A ἐγώ σου. ἁμαρτεῖν σε] C ἁμαρτῆσαι. 7 ζήσῃ. C ζήσεις. ἀποδίδως] C ἀποδῷς. γνώσῃ] C γνῶθι. ἀποθανῇ] A ἀποθνήσκεις. 8 πάντα. C κατὰ πάντα. ἄνθρωποι] C ἄνδρες. 9 ἐπήγαγες. C ἐποίησας. ποιήσει] C πεποίηκεν. 11 ἄρα οὐκ. A μήποτε οὐκ. 12 μοι εἰς. A μοι ϗ εἰς. 13 εἰς ἐμέ. A ἐπ' ἐμέ. 14 ϗ πρόβατα. A πρόβατα. ϗ παῖδας] A παῖδας. 15 γῆ μου. A γῆ. 16 τῇ δέ. C ϗ τῇ. C hoc modo, τῷ ἀδελφῷ σου χίλια δίδραγμα. 17 τάς. C πάσας τάς. ϗ ἔτεκον] C ϗ πάντα τὰ κλίνη αὐτῶν, ϗ ἔτεκον. 18. κύριος. C ὁ θεός.

CAP. XXI.

1 Τῇ Σάρρᾳ. C. τὴν Σάρραν. 2 ἔτεκε τῷ. A ἔτεκε Σάρρα τῷ. ὁ θεὸς] C κύριος. 5 Καί. A deest. ἑκατὸν ἐτῶν] C ἐτῶν ἑκατόν. ἐγένετο] C γέγονε. 6 ἄν. A deest. 10 ταύτην. C deest. παιδίσκης] A παιδίσκης ταύτης. 11 αὐτοῦ. A C αὐτοῦ Ισμαήλ. 13 ταύτης. C deest. 14 ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς τὸ παιδίον. C τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. τὸ αὐτῆς] A ϗ τό. κατὰ τὴν] A τήν. 15. ἐκ. C deest. 16 Ἀπελθοῦσα δέ C Καὶ ἀπελθοῦσα. ἀπέναντι αὐτοῦ] A ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν. C ἀπέναντι. 17 θεοῦ. C κυρίου. 18 τῇ χειρί σου αὐτό. C τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 19 ὕδατος. C deest. παιδίον] C παιδίον αὐτῆς. 21 ἐρήμῳ. A C ἐρήμῳ φαράν. μήτηρ] C μήτηρ αὐτοῦ. ἐκ φαρὰν αἰγύπτου] A ἐκ γῆς αἰγύπτου. C ἐκ τῆς αἰγύπτου. 22 Ἐγένετο δέ. C ϗ ἐγένετο. ὀχοζάθ] C ὀχοζάδ. φιχόλ] A φιλίχ. C φιχώρ. 23 ἢ σύ. C ἤ. 26 ἀβιμέλεχ. C deest. ῥῆμα] A πρᾶγμα. 30 ἀβραάμ. C deest. ἀμνάδας] A ἀμνάδας ταύτας. 32 διέθεντο διαθήκην. A διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην. C ἔθηκαν διαθήκην. ὀχοζάθ] C ϗ ὀχοζάδ. φιχόλ] A φιλόχ. C ὁ φιχώρ. ὑπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. 33 τὸ ὄνομα. A ἐπὶ τῷ ὀνόματι.

CAP. XXII.

3 ἦλθεν. C ἦλθον. ἐπὶ τόν] C εἰς τόν. 4 αὐτοῦ. A deest. μακρόθεν] C ἀπὸ μακρόθεν. 6 μετὰ χεῖρας ϗ τὸ πῦρ. C ϗ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρας] A ϗ deest. 7 αὐτοῦ C αὐτοῦ εἴπας. εἶπε δέ] A. desunt. 9 ἐκεῖ. C deest. 11 ϗ εἶπεν. C ϗ εἶπεν αὐτῷ. 13 τῶν. C ἐκ τῶν. αὐτόν] A deest. δι' ἐμέ] A deest. 18 ἐνευλογηθήσονται. C εὐλογηθήσονται. 19 ἅμα. A deest. 20 τῷ ναχώρ. A ναχώρ. 21 οὔζ. A C ὤξ. 22 χαζάδ. C χαζάθ. ϗ ἀζαῦ] A ϗ τὸν ναζαῦ. A ϗ τὸν ἀζαῦ. φαλδές. C φαλάς. Ιελδάφ] C Ιελδάθ. 24 παλλακή. A παλλακίς. ῥεῦμα] A ῥευμά. C ῥεμάν. ταβέκ] C ταάδ. ταάμ] C γαάμ. μοχὰ] C χωμᾶ.

CAP. XXIII.

3 τοῦ. A C deest. 4 τάφου. C deest. 6 οὐ μή. A desunt. 8 ϗ λαλήσατε. C λαλήσατε. 9 αὐτῷ. C αὐτοῦ. 10 τῶν εἰσπορευομένων... πάντων. C πάντων εἰσπορευομένων. 12 τῆς γῆς. A τῆς γῆς, ϗ τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ. 13 λαοῦ. A παντὸς τοῦ λαοῦ. 15 γῆ. A ὅτι. C deest. A hoc ordine, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ ϗ σοῦ, τί ἂν εἴη τοῦτο. 16 ἀβραὰμ τοῦ ἐφρών, ϗ ἀπεκατέστησεν. A desunt. 17 ἔστη. A ἔστιν. τῷ διπλῷ σπηλαίῳ] C τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ. πᾶν δένδρον] A δένδρον. ϗ πᾶν ὃ ἐστιν ἐν τοῖς] A ὃ ἐστιν ἐν πᾶσι τοῖς. ϗ πᾶν ὃ] C ὅ. 19 ἐστί. A δ. 20 ὃ ἦν ἐν. C τὸ ἐν.

CAP. XXIV.

2 πάντων τῶν αὐτοῦ. C τῶν αὐτοῦ πάντων. 3 ἐξορκιῶ. A ἐξορκίζω. τῷ υἱῷ μου Ισαὰκ] C. Ισαὰκ τῷ υἱῷ μου. 4 ἡ. C deest. ἐγεννήθην A ἐγενόμην. C ἐγὼ ἐγενόμην. 5 μήποτε οὐ. C ἐὰν δὲ μή. 7 ὃς ὤμοσε. C ὤμοσε. υἱῷ μου] A υἱῷ μου Ισαάκ. 8 ὅρκου μου. A ὅρκου τούτου. C ὅρκου μου τούτου. 13 ἐγώ C deest. τῆς πηγῆς] C τὴν πηγήν. τῶν οἰκούντων] C τῶν ἀνθρώπων τῶν οἰκούντων. 14 πίε σύ. C πίε. μετὰ τοῦ κυρίου] A τῷ κυρίῳ. 15 αὐτοῦ. C deest. ἀδελφοῦ δέ. C τοῦ ἀδελφοῦ. 16 αὐτῆς. C deest. 17 Ἐπέδραμε. C ἔδραμε. αὐτῆς ϗ εἶπε] C αὐτῇ, ϗ εἶπεν αὐτῇ. 19 ἕως. C ἕως οὗ. ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι. A τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ϗ ὑδρεύσομαι. 20 εἰς τό. C ἐπὶ τό. ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι πάλιν] C πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι. ἐπὶ] A ἐς. C deest. ἐπὶ. πάλιν.] A ὕδωρ. 22 ἐνώτια. C δύο ἐνώτια. 23 εἰ ἔστι. C ϗ εἰ ἔστι. τῷ] C deest. 24 Ἡ δέ. C καί. 25 ϗ ἄχυρα. C ἄχυρα. 27 οὐκ ἐγκατέλιπε. C οὐ καταλέλοιπε. αὐτοῦ] A deest. C σου. κυρίου μου ἐμέ τ'] C κυρίου μου ἀβραάμ. ἐμὲ τ. κυρίου μου] C κυρίου μου λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 18 εἰς τὸν οἶκον. A desunt. τῆς μητρός] A τῇ μητρί. 29 ἀδελφὸς ἦν. C ἦν ἀδελφός. 30 ἐν ταῖς χερσί. A ἐπὶ τὰς χεῖρας. C ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας. 31 ἱνατί. C ϗ ἱνατί. 32 νίψασθαι. A C deest 33 εἶπεν. A εἶπαν. 34 ἐγώ εἰμι. C εἰμὶ ἐγώ. 35 ϗ ἀργύριον, ϗ χρυσίον. C χρυσίον ϗ ἀργύριον. 38 ἀλλ' εἰς. A ἀλλ' ἢ εἰς. 39 μήποτε δέ. C ϗ εἶπα. οὐ πορεύσεται ἡ γυνή] A οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι. C οὐ πορεύσεται.

ἐλθῃ ἡ γυνή. 40 ἐξαποστελεῖ. C ἀποστελεῖ. 41 φυλήν μȣ. C ἐμὴν φυλήν. 42 ἐπ᾽ ἧ..ἐν αὐτῇ. A ἦν..ἐπ᾽ αὐτήν. 43 ἐγώ. A C deest. ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι] A ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι] C sic, μικρὸν ὕδωρ ἀπὸ τῆς ὑδρίας σȣ. 45 εὐθύς. C ϗ ἰδȣ̀ εὐθύς. εἶπα δὲ αὐτῇ, πότισόν με] C ϗ εἶπα αὐτῇ, πότισόν με μικρὸν ὕδωρ. 46 ἐπὶ τὸν βραχίονα] C desunt. ἐπότισε] C μȣ ἐπότισε. 47 ἂν ἀπάγγειλόν μοι. A desunt. υἱȣ̃.] C ἐγώ. ἐνώπια] A ἐνώτια ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς. 49 εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ μοι. C ἀπαγγείλατέ μοι· εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ μοι. ἂν δὲ μή. δεξιὰν, ἢ ἀριστερὰν.] C δεξιὰ, ἢ εἰς ἀριστερά. 50 κακὸν ἢ καλόν. A κακὸν καλῷ. 51 ἐνώπιον. C ἐναντίον. 53 ἐξενέγκας. C προσενέγκας. ἔδωκε τῇ] A δέδωκε. 54 ἀναστάς] C ἀναστὰς ὁ παῖς. 56 ὁδόν μȣ. A ὁδὸν αὐτȣ̃. ἐν ἐμοί] C desunt. 57 οἱ δὲ εἶπαν. C εἶπον δὲ. καί] C deest. 60 ῥεβέκκαν. C ϗ ῥεβέκκαν] τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. 62 διεπορεύετο. C ἐπορεύετο. 63 εἰς τὸ πεδίον. C ἐν τῷ πεδίῳ. τὸ πρὸς δείλης] C πρὸς δείλην. οὗτός ἐστιν] C οὗτος.

CAP. XXV.

2 Ιεξάν. C Ιεκτάν. μαδὰλ] A μαδάμ. Ιεσβὼκ] A Ιεβώκ. Σωυὲ] C σωβέ. 3 δεδάν Ἀσσουρ, ϗ τȣ̃ δεδάν. υἱοὶ δὲ δεδάν] A υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο ῥαγουὴλ, ϗ ναβδεὴλ, καί C υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο. 4 ἐλδαγά] C ῥαγά. 9 οἱ υἱοί. A οἱ δύο υἱοί. τȣ̃ σαὰρ] A τȣ̃ υἱȣ̃ σαάρ. 12 ἡ αἰγυπτία] A deest. 13 Ισμαήλ] C Ισμαὴλ, ϗ τὰ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτȣ̃, κατ᾽ ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτȣ̃. 14 μασμὰ ϗ δȣμά. C μασμὰν, ϗ ἰδȣμά. 15 χοδδάν] C χολδὰδ. ιετȣ̀ρ] C θιλȣ̀ρ. 16 σκηναῖς...ἐπαύλεσι] C ἐπαύλεσι...σκηνῶν. 20 ἐκ τῆς μεσοποταμίας συρίας ἀδελφὴν λαβὰν τȣ̃ σύρȣ. A C desunt. εἰς] C deest. 21 περὶ... αὐτȣ̃] C αὐτȣ̃ τȣ̃ κυρίȣ. ἐπήκουσε] A εἰσήκουσε. 25 ὁ πρωτότοκος. A ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος. πυῤῥάκης.] C πυῤῥάκιος. 27 Ιακὼβ δέ. C Ιακὼβ δὲ ἦν. οἰκῶν] A ἐν οἰκίᾳ. ἕψημα] C ἕψημα φακȣ̃. πυῤῥȣ̃] A τȣ̃ πυῤῥȣ̃. C σȣ̃, τȣ̃ πυῤῥȣ̃. πρωτοτόκια τῷ Ιακώβ] C πρωτοτόκια αὐτȣ̃.

CAP. XXVI.

1 πρότερον. C πρότερον καιρῷ] AC χρόνῳ. ἐπορεύθη δὲ] C ϗ ἐπορεύθη. 3 παροίκει A παροικήσεις. ταύτην] A deest. 4 εὐλογηθήσονται. A ἐνευλογηθήσονται 5 τὰ προστάγματα. C πάντα τὰ προστάγματα. τὰ νόμιμα] C πάντα τὰ νόμιμα. 7 Επηρώτησαν δὲ] C ϗ ἐπηρώτησαν. ὅτι] A deest. 8 γεράρων. C deest. 10 ἐκ. A deest, ἀπ᾽] C deest. 11 ἁψάμενος. A ἁπτόμενος. ϗ τῆς] A ἢ τῆς. 15 παῖδες τȣ̃ πατρὸς αὐτȣ̃. A παῖδες αὐτȣ̃. C sic, ἐνέφραξαν αὐτὰ ἐν τῷ χρόνῳ τȣ̃ πατρὸς αὐτȣ̃. 17 κατῴκησεν. A Κατεσκήνωσεν. 18 κατὰ τά. A ϗ τά. 19 εὗρον. C εὗρεν. 20 φρέαρ. C τόπȣ ἐκείνȣ. 21 περὶ. C ὑπὲρ. αὐτȣ̃.] C τȣ̃ τόπου ἐκείνου. 24 εὐλογήσω. A εὐλόγηκα. 25 ἐν τῇ φάραγγι γεράρων. A desunt. 26 φιχώλ. C φιχώρ. 27 ἐξαπεστείλατε. A ἀπεστείλατε. 28 ἰδόντες. A ἰδόντες ἀν. ἡμῶν... σȣ] C σȣ... ἡμῶν. 29 ȣ̓κ ἐβδελυξάμεθα σε ἡμεῖς. A ἡμεῖς ȣ̓κ ἐβδελυξάμεθα. εὐλογημένος σύ] A σὺ εὐλογητός. 31 ἕκαστος τῷ πλησίον. A ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτȣ̃. 32 ϗ εἶπαν, ȣ̓χ εὕρομεν. C ϗ εἶπαν αὐτῷ, εὕρομεν. 33 ἐκείνη. A deest. 34 Ιεδίθ. A Ιουδὶν τὴν. βεὼχ] A βεήλ. C βεώρ. βασεμμάθ] A βασεμμάθ. ἐλὼν] C ἐλώμ. χετταίȣ] A τȣ̃ εὐαίȣ.

CAP. XXVII.

1 μετὰ τό. C ἐν τῷ. ϗ ἠμβλυώθησαν] C ἠμβλυώθησαν. εἶπεν αὐτῷ, υἱέ μȣ] C εἶπεν υἱέ. 4 φάγω, ὅπως. C φάγω, ϗ. πρίν] C πρὶν ἤ. 6 τὸν Ιακώβ. A deest. ἐλάσσω] C νεώτερον. 7 Ενεγκον. C θήρευσον. ἵνα] C ϗ. πρὸ τȣ̃ ἀποθανεῖν με] C desunt. 9 αὐτȣ̃ς. C deest. 10 αὐτόν. C deest. 11 ἠσαῦ. C deest. 12 Μήποτε. C μήποτε δῶ. 15 αὐτήν. A deest. 16 ἐπί... ἐπί. C περὶ... περί. 18 εἰσήνεγκε. A ἤνεγκε. εἶπε δέ] C ϗ εἶπε. 19 πατρί. C πατρὶ αὐτȣ̃. ἐλάλησας] C λελάληκας. ἀπό] A deest. 28 δώῃ σοι. C δώσει σοι. ϗ πλῆθος] C πλῆθος. 29 προσκυνησάτωσαν] C προσκυνήσουσι. 30 ὡς ἄν. A ὅσον. C ἐκ. 31 αὐτὸ] A deest. 33 τίς οὖν. A τίς ἐστιν. εἰσενέγκας] C εἰσήνεγκε. 34 ἀνεβόησε. C ϗ ἐβόησε. 36 ἰδȣ́. A C ἤδη. τȣ̃το] C deest, ἔλαβε] A εἴληφε. ὑπελίπου μοι εὐλογίαν] C ὑπολέλειπταί μοι εὐλογία. 37 πεποίηκα αὐτȣ̃. C desunt. 38 φωνῇ. A φωνῇ μεγάλῃ. 40 ἐκλύσῃς. C ἐλκύσῃς. 42 ἀπειλεῖ. C ἀπειλεῖται. 45 ἀποτεκνωθῶ. A ἀτεκνωθῶ. λήψεται] C λήψομαι.

CAP. XXVIII.

1 τῶν χαναναίων. A χαναάν. 2 ἐκεῖθεν. C deest. 3 εὐλογήσαι σε. C εὐλογήσαι σε τέκνον. ϗ αὐξήσαι σε] C desunt. 4 δῴη. A δώῃ. C δώσει. ἰδὼν δέ] A ἰδὼν δέ. C εἶδε δέ. ἀπέστειλεν] A ἀπῴχετο. ἐκ τῶν] A ἀπὸ τῶν. 7 συρίας. C deest. 8 ἰδὼν δὲ ϗ ἠσαῦ. C ϗ εἶδεν ἠσαῦ. ἐπορεύθη] C ϗ ἐπορεύθη. 12 αὐτῇ. C αὐτήν. 13 εἰμί. A C deest. 14 ὡς ἡ. A ὡσεί. βοῤῥᾶν] C ϗ ἐπὶ βοῤῥᾶν. 15 τῇ ὁδῷ. C τῇ γῇ. ἂν πορευθῇς] C ἐὰν πορεύσῃ. 19 ȣ̓λαμλȣ̃ζ. A οὐλαμμαȣ́ς. C λαμμαȣ́ς. 20 ϗ διαφυλάξῃ. A διαφυλάξῃ. C ϗ φυλάξῃ. πορεύομαι] C πορεύσομαι. δῷ] C δώῃ. 21 ἀποστρέψῃ με. A ἀποστρέψει με. C ἀποστρέψομαι.

CAP. XXIX.

1 ἦρε. C ἐκ. 3 ποίμνια. C ποίμνια ϗ οἱ ποιμένες. ἀπεκαθίστων] C πάλιν ἀπεκαθίστων. ἐπὶ τὸ στόμα] C τῷ στόματι. 4 ἐσμέν. C deest. 5 γινώσκετε. C μὴ γινώσκετε. 6 προβάτων. C προβάτων τȣ̃ πατρὸς αὐτῆς. 7 εἶπεν. C εἶπεν αὐτοῖς. ὥρα] C deest. 8 δυνησόμεθα. C δυνάμεθα. τȣ̃ στόματος] C desunt. 9 ἰδȣ́. A deest. 12 ϗ ὅτι υἱὸς ῥεβέκκας ἐστί. A desunt. 13 αὐτῷ. C αὐτȣ̃. τȣ́τȣς] C. αὐτȣ̃. 15 τίς ὁ μισθός σου. C τί] σου ὁ μισθός. 16 νεωτέρα. C δευτέρα. 19 αὐτῷ. C deest. 21] A deest hic versus. 23 λαβών. A λαβὼν λάβαν. εἰσήγαγεν] A εἰσήγαγεν αὐτήν. 24 αὐτῇ, αὐτῇ παιδίσκην. A desunt. 25 Εγένετο δὲ πρωΐ] C ϗ ἐγένετο δὲ τὸ πρωΐ. ἐμοί] C deest. 26 Απεκρίθη. C εἶπε. ἡμῶν] C τȣ́τῳ. πρινὴ τὴν πρεσβυτέραν] C πρὶν ἢ πρεσβυτέρας. 27 ἀντί C ἀπό. ἔτι] C deest. 29 λάβαν. C λάβαν ῥαχήλ. αὐτῇ αὐτῇ παιδίσκην] A desunt. 30 ἐμισεῖτο. A C μισεῖται. 31 ϗ ἔδωκέ μοι υἱόν. C desunt. 33. πάλιν. A C πάλιν λεία. ϗ ἐκάλεσε] C ἐκάλεσε. ἔστη] C ἔτεκον. τίκτειν] C τεκεῖν.

CAP. XXX.

1 τέκνα. C τέκνον. 2 θυμωθεὶς δὲ... εἶπεν. C ἐθυμώθη δὲ... ϗ εἶπεν. 3 τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ. C τεκνοποιηθήσομαι ἐξ. 4 ἔδωκεν αὐτῷ. C ἔδωκε ϗ εἰσῆλθε. C εἰσῆλθε δέ. 7 ῥαχήλ. C deest. 8 συναντελάβετό μου. AC συνελάβετό μοι. 9 ἔστη. C ἀπέστη. ζελφάν] C deest. ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν] A C desunt. 10 Καὶ συνέλαβε. C συνέλαβε δὲ, atque ita Compl. frequentissime. 11 ἐν τύχῃ] C εὐτύχηκα. 13 μακαριοῦσι. A C μακαρίζουσι. 14 μανδραγορῶν. A μανδραγόρου. 18 δέδωκέ μοι ὁ. A ἔδωκεν ὁ. οὗ] C ὧν. 22 αὐτῆς. A αὐτῇ. 24 προσθέτω. C προσέθετο. 26 ἀπόδος. C ἀπόδος μοι. δεδούλευκα] A ἐδούλευσα. 27 οἰωνισάμην] C οἰωνισάμην γάρ] C deest. ἐπί] AC deest. 29 ἃ δεδούλευκα. C τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκα. 30 σοί. A σοὶ ἦν. 31 δώσω. A δῷ. 32 διαχώρισον. A διαχωρίσω. ἐν τȣ̃ αἰξὶν] A ἐν τοῖς ἄρνασι, ϗ ἐν ταῖς αἰξίν. 33. Καὶ ἐπακούσεται. A ϗ ἔσται μοι, ϗ ἐπακούσεται. ἐπαύριον] C αὔριον. 35 ὃ ἦν φαιόν. C φαιὸν, ὃ ἦν. A hoc modo, ϗ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς, ϗ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι. 37 Ιακὼβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυΐνην ϗ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς] A desunt. χλωρὸν] A λευκόν. 39 καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους. A C desunt. 42 ἔτεκε. C ἔτεκον. μȣ] A C deest. 43 καὶ.. καὶ... καί. A desunt. ὄνοι] C ὄνοι ϗ ἡμίονοι.

CAP. XXXI.

2 Πρὸς αὐτόν. A πρόσωπον αὐτȣ̃. 4 τὴν. A deest. 7 ὁ θεός. A ὁ θεὸς τȣ̃ πατρός μȣ. 9 ἀφείλετο. C ἀφεῖλεν. 10 ἐν τῷ. A.C. αὐτὰ ἐν τῷ. ϗ ποικίλοι] A. desunt. 11. Ιακώβ. C. Ιακὼβ, Ιακώβ. 12 ϗ εἶπεν. C ϗ εἶπέ μοι. 13 ὁ θεός. A. ὁ θεὸς σȣ. ϗ ἔσομαι μετὰ σȣ] C desunt. 14 ἀποκριθεῖσαι. A ἀποκριθεῖσα. ἡ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τȣ] C κληρονομίας ἐν τοῖς τȣ. 18 αὐτῷ. C αὐτȣ̃. περιεποιήσατο] A ἐποίησε. 20 ἀποδιδράσκει. A διδράσκει 23 τȣ̀ς ἀδελφȣ́ς. A πάντας τȣ̀ς ἀδελφȣ́ς. C τȣ̀ς υἱȣ̀ς αὐτȣ̃, ϗ τȣ̀ς ἀδελφȣ́ς. μεθ᾽ ἑαυτȣ̃] C μετ᾽ αὐτȣ̃. ἐδίωξεν] C κατεδίωξεν. 24 ὁ θεός. A ἄγγελος. σεαυτὸν] C deest. μετὰ Ιακώβ] A πρὸς αὐτόν. C πρὸς Ιακώβ 25 τὴν σκηνήν. A τὴν ὁδὸν τῆς σκηνῆς. 26 κρυφῇ. A κρυβῇ. 27 ϗ τυμπάνων. A τυμπάνων. 28 ϗ ȣ̓κ ἠξιώθην. C ȣ̓ κατηξιώθην. 30 πεπόρευσαι. C πεπόρευσο. ἐπιθυμίᾳ] C ἐπιθυμῶν. 31 Αποκριθεὶς δὲ Ιακώβ. C. Απεκρίθη δὲ Ιακώβ. ϗ ὅτι ἐφοβήθην] A C desunt. ϗ εἶπεν Ιακὼβ παρ᾽ ᾧ ἂν εὕρῃς, &c.] Compl. hæc habet v. 32 post παρ᾽ αὐτῷ ȣ̓θέν. παρ᾽ ᾧ] A παρ᾽ ὃν. ἂν εὕρῃς τȣ̀ς θεȣ̀ς] C ἂν εὑρεθῶσι οἱ θεοί. 35 δύναμαι. C δυνήσομαι. τὰ] A τὸ. γυναικῶν.] C γυναικείων. λάβαν] C λάβαν ἐνώπιον αὐτȣ̃. 37 τȣ̃ οἴκου. C desunt. 39 θηριάλωτον. C θηριόβρωτον. 40 ὕπνος. C ὕπνος μου. 41 δύο. C deest. 42 ϗ ὁ φόβος Ισαὰκ ἦν μοι. C ἦν μοι ϗ ὁ φόβος Ισαάκ. κόπον] C πόνον. 44 εἶπε δὲ αὐτῷ ἰδȣ̀ ȣ̓θεὶς usq; ad finem versus] desunt in Compl. 46 βουνȣ̃ C. βουνȣ̃ ϗ ἔπον. εἶπεν αὐτῷ λάβαν ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ ϗ σοῦ σήμερον] C hæc habet post βουνὸς μάρτυς εἶπεν αὐτῷ.] C εἶπε δέ. 48 C priorem partem hujus versus, viz. ad στήλη αὕτη sic habet, Εἶπε δὲ λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ σοῦ σήμερον. ὄνομα] C ὄνομα τȣ̃ τόπου. 49 ἀφ᾽ C ἀπὸ τȣ̃. 50. λάβῃς γυναῖκας πρός. A λήψῃ γυναῖκα ἐπί. πρὸς] C ἐπί. ὁρῶν] C deest. μεταξὺ ἐμοῦ, ϗ μεταξὺ σοῦ. C ἀναμέσον ἐμοῦ, ϗ σοῦ. 51. βουνός. A σωρός. ϗ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη] C ϗ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σȣ̃, μαρτυρεῖ. Ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα, αὕτη μαρτυρεῖ. 52 ἐγὼ μὴ διαβῶ. C διαβῶ ἐγώ. 53 κρίναι. C κρινεῖ. 54 ἔθυσεν. A ἔθυσεν Ιακώβ. 55 υἱȣ́ς. A υἱȣ̀ς αὐτȣ̃. ἀποστραφεὶς λάβαν ἀπῆλθεν] C ἀπεστράφη λάβαν.

CAP. XXXII.

1 Ὁδὸν αὐτȣ̃. A ἑαυτȣ̃ ὁδόν. 3 ἀγγέλοις. C deest. τȣ̃] C deest. 5 ἀναγγεῖλαι. C ἀπαγγεῖλαι. 6 ἀνέστρεψαν. C ἀπέστρεψαν. μεθ᾽ ἑαυτȣ̃] C μετ᾽ αὐτȣ̃. 7 ϗ τὰς καμήλους. A C desunt. 8 κόψῃ. A ἐκκόψῃ. 9 σύ. A C deest. εἰπών] A εἴπας. σε] C σοι. 10 Ικανȣ́σθω μοι. A ἱκανός εἰμι. ταύτῃ] A deest. 11 ἐκ χειρός. A desunt. μητέρα] A. μητέρας. 12 εἶπας. A. εἶπας καλῶς. ὑπὸ] A ἀπό. 13 δῶρα. A ἐν χειρὶ αὐτȣ̃. 15 ταύρους δέκα C ταύρους εἴκοσι. 16 αὐτά. A διὰ χειρός. C αὐτὰ διὰ χειρὸς. ποίμνιον] C ποίμνια. 17 ταῦτα. C deest. προπορεύομαι] C πορεύομαι ἔμπροσθεν. 19 ὑμᾶς αὐτόν C αὐτὸν ὑμᾶς. Ιακὼβ] C deest. αὐτȣ̃, ϗ] C ϗ. 22 Ιαβὼχ. A ἰαβώθ. 27 ὁ δὲ εἶπεν. C εἶπε δέ. 28 ϗ εἶπεν. C Εἶπε δέ. ἔσῃ] A C deest. 29 ὄνομά μου C ὄνομά μου, ὅ ἐστι θαυμαστόν. 31 αὐτῷ. C deest. 32 τȣ̃ πλάτους. A C τὸ πλάτος. νεύρου, ὃ] C νεύρου, ϗ.

XXXIII.

1 τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτȣ̃. A C desunt. διεῖλεν] C ἐπιδιεῖλεν. 2 ἔθετο. C ἐποίησε παιδίσκας] A παιδίσκας, ϗ ἐποίησε τὰς δύο παιδίσκας. 4 προσέπεσεν. A ἐφίλησε ϗ προσέπεσεν. C ἐφίλησε καὶ ἔπεσε. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν] C desunt. 5 ἠσαῦ. A deest. 7 προσήγγισε. C ἤγγισε. ταύτῃ] C τȣ̃το. 8 πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὗται. C. αὗται αἱ παρεμβολαί. ἀπήντηκα] C. ὑπήντηκα. 10 εὗρον. A εὕρηκα. εὐδοκήσεις] C εὐλογήσεις. 12 πορευσώμεθα. C πορευθῶμεν. 13 λοχεύονται. A χωλεύονται. αὐτῇ ἡμέραν] C αὐτȣ̀ς ἡμέραν. 14 παιδαρίων. C παιδαρίων μȣ. ἕως τȣ̃ ἐλθεῖν] C. ἕως ἔλθω. 17 ἐκεῖ. C deest. ἐπανῆλθεν] C ἦλθεν. παρενέλαβε] A C παρενέβαλε.

CAP. XXXIIII.

2 ὁ εὐαῖος. A ὁ χοῤῥαῖος. αὐτῆς, ϗ] A αὐτῆς, ϗ ἔτεκε, ϗ. 4 πρὸς ἐμμὼρ τὸν πατέρα. A ὁ υἱὸς ἐμμὼρ τὸν πρὸς πατέρα. παῖδα] A παιδίσκην. 7 κατενύγησαν. C κατενύχθησαν. Ισραὴλ] C Ισραὴλ συχέμ. 8 ἐμμὼρ αὐτοῖς. C αὐτοῖς ἐμμώρ. δῶ] C deest. 9 ϗ ἐπιγαμβρεύσατε. A ἐπιγαμβρεύσατε. 10 ἐπ᾽ αὐτῆς, ϗ ἐγκτᾶσθε. C ἐν αὐτῇ, ϗ κτᾶσθε. 11 αὐτῆς. C αὐτῆς, λέγων. 12 καθότι. C καθό. 14 δεῖνας. A δείνας, οἱ υἱοὶ λείας. ὃς ἔχει] C ἔχοντι. 15 Μόνον. A deest. κατοικήσομεν] C οἰκήσομεν 16 γυναῖκας. C deest. 17 μή. A deest. τȣ̃ περιτεμέσθαι] C ϗ περιτέμνησθε. τὴν θυγατέρα] A τὰς θυγατέρας. ἀπελευσόμεθα] C πορευσόμεθα. 21 αὐτήν. C ἐν αὐτῇ. τὰς θυγατέρας αὐτῶν] A desunt. 22 ἄνθρωποι. C ἄνθρωποι οὗτοι. κατοικεῖν] C οἰκεῖν. περιτεμέσθαι] C περιτέμνεσθαι. 23 τετράποδα ϗ τά. C τετράποδα αὐτῶν, ϗ πάντα τὰ. αὐτῶν] C deest. 24 εἰσήκουσαν ἐμμὼρ ϗ συχέμ. A εἰσήκουσεν ἐμμὼρ συχέμ. ἐμπορευόμενοι] C ἐκπορευόμενοι. περιετέμοντο] C περιέτεμον. πᾶς ἄρσην] C πᾶν ἄρσεν. 25 ἔλαβον. C λαβόντες. αὐτȣ̃] C αὐτῶν. 27 διήρπασαν. A ἀφήρπασαν. 29 διήρπασαν. A ἀφήρπασαν. 30 πρός. C deest. πᾶσι] A deest.

CAP. XXXV.

1 σε. A C deest. 2 τοῖς μεθ᾽ ὑμῶν. A C. desunt. 3 ἐπορεύθην. A ἐπορευόμην. 6 ἥ ἐστιν. C desunt. 7 ἐφάνη. A ἐπεφάνη. 9 παρεγένετο. A παρεγένετο ἐκεῖ. 10 ὄνομά σȣ. A ὄνομά σου Ιακώβ. ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτȣ̃ Ισραήλ] C desunt. 12. ἔδωκα. A δέδωκα τῷ. σοί] A ϗ σοί. γῆν ταύτην] A γῆν ταύτην εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 13 δέ. A deest. 14 ὁ θεός. A desunt. ἔσπεισεν] C ἐποίησεν. 15 ἐκεῖ. A deest. 16 εἰς. C deest. τὴν] A γῆν. ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τίκτειν] C ἐν τῷ τίκτειν, ἐδυστόκησεν. 18 τὸ ὄνομα αὐτȣ̃. A αὐτόν. 19 τȣ̃ ἱπποδρόμȣ. A C desunt. 20 ἡμέρας ταύτης. A σήμερον ἡμέρας. 22 αὐτȣ̃ Ιακώβ. A αὐτȣ̃. 23 πρωτότοκος Ιακώβ, ῥουβίν. A ῥουβίμ, ὁ πρωτότοκος Ιακώβ. 27 αὐτȣ̃. A αὐτȣ̃, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. 29 Ισαάκ. A deest. υἱοί] A δύο υἱοί.

CAP. XXXVI.

2 τὰς γυναῖκας ἑαυτȣ̃. C γυναῖκας αὐτȣ̃. C τὰς γυναῖκας αὐτȣ̃. ὀλιβεμὰ] C ἐλιβᾶ. ἀνά.] C ἐνάν. 4 αὐτῷ ἀδᾶ. A ἡ ἀδὰ τῷ ἠσαῦ. 5 Ιεȣ́ς. C ἰεȣ́λ. 6 θυγατέρας αὐτȣ̃ C θυγατέρας. ὑπάρχοντα αὐτȣ̃] C ὑπάρχοντα. πάντα ὅσα περιεπ] A ὅσα περιεπ. 9 κατῴκησε. C ᾤκησε. & ad finem hujus versus hæc addit, κατῴκει δὲ Ιακὼβ ἐν τῇ γῇ, ᾗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτȣ̃ ἐν γῇ χαναάν. 11 ϗ κενέζ. C καίνεζ. 12 καί. C deest. 13 ναχὲθ, ζαρὲ, σομέ. C ναζέθ, ζαρεσομαί. sed v. 17 ναχὼθ, ζαρὲ, σομέ. 14 ὀλιβεμάς. C λιβεμάς. 15 υἱοῦ. A C υἱοί. 16 γοθώμ. C γοθά.

γῇ.

γῆ. A τῇ. 17 οὗτοι. C desunt. γῆ] C τῇ. 18 θυγατρὸς ἀνὰ γυναικὸς ἡσαῦ] A deest. 19 οὗτοι. A οὗτοί εἰσιν. 21 δισών. C λησών. 23 γωλάμ. C πλάμ καὶ σωφάρ] C σωφάν. ὠμάρ A C ὠμάν 24 ἀνὰ...ἀνά] A ὠνάν... ἀνάν. C ἐνὰν... ἐνάν. ἔνεμε] C εὗρε. 25 ὀλιβεμά] C ὀλιβεμάθ. 26 ἀμαδὰ καὶ ἀσβάν. C ἀβαδὰ καὶ ἀσβά. ἰθράν] A ἰεθράν. 27 ἰουκάμ] A ἰωυκὰν, καὶ ὠκάμ. 31 ἐδώμ. A γῇ ἐδώμ. 35 ἀσώμ] A ἀσὼμ ὁ ἐκ τῆς θαιμανάν. γεθθαίμ] C γεθέμ. 37 σαμαδά] C σαμαά. 39 ἀράδ] C ἀράθ. 40 τόπον αὐτῶν] A τόπον αὐτῶν, ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν.

CAP. XXXVII.

2 Δὲ δέκα καὶ ἑπτά] C δεκαεπτά. κατήνεγκαν] C κατήνεγκε. Ιωσήφ] A κατὰ Ιωσήφ. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 4 αὐτόν] C αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 5 αὐτό] A deest. 6 ἐνυπνιάσθην] C ἐνυπνιασάμην. 9 αὐτό] A deest. 14 ἀνάγγειλον] C ἀπάγγειλον. 15 λέγων] C deest. 16 ἀπάγγειλον] C ἀνάγγειλον. 18 αὐτόν] A deest. 22 ἕνα τῶν λάκκων τούτων, τῶν] A τὸν λάκκον τοῦτον, τόν. ὅπως] A ἐζήτει γὰρ ὅπως. 24 ἔρριψαν] A ἔρριψαν αὐτόν. 25 ἐκ γαλαάδ] A ἐκ γῆς γαλαάδ. καταγαγεῖν] A κατάγειν. 27 ἀδελφὸς ἡμῶν] C ἀδελφός. 28 ἀπέδοντο τὸν Ιωσήφ] A ἀπέδοντο αὐτόν. 30 οὐκ ἔστιν] C οὐκ ἔστιν ἐν τῷ λάκκῳ. πορεύομαι] C πορεύσομαι. 32 τῷ αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα] C desunt. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 35 θυγατέρες] A θυγατέρες αὐτοῦ. 36 τῷ πετεφρῇ] A τῷ πεντεφρῇ. C πετεφρῇ.

CAP. XXXVIII.

4 Ἔτεκε υἱὸν ἔτι] C ἔτι, ἔτεκεν υἱόν. αὐνάν] A ἀννάν. 5 ἔτεκεν υἱόν] A ἔτι ἔτεκεν υἱὸν ἕτερον τρίτον. 9 αὐτῷ] C αὐτοῦ. εἰσήρχετο] C εἰσῆλθε. 10 ἐφάνη] A ἐφάνη τὸ ῥῆμα. 11 νύμφῃ αὐτοῦ] A νύμφῃ αὐτοῦ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. εἶπε γάρ] A εἶπε γὰρ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. 12 καὶ εἶρας] A καὶ κατέβη εἶρας. θαμνά] A θαμνὰ μετ' αὐτοῦ. 13 ἀναβαίνει] C ἀνέβη. 14 καὶ ἐκάθισε] C deest. γέγονε] C ἐγένετο. 17 ὁ δὲ εἶπεν] C καὶ εἶπεν. ἀποστελῶ] A ἀποστέλλω. 18 σοί] A deest. δώσω] A δῶ. αὐτῇ] A αὐτήν. 19 αὐτῆς ἀφ'] A ἀφ'. 21 τόπου] A τόπου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. 22 ἐκ τοῦ] A τοῦ. C ἐκ. 24 ἀνηγγέλη] C ἀπηγγέλη. λέγοντες] A λέγοντες ὅτι. 25 αὐτὴ δὲ ἀγομένη] C αὐτῆς δὲ ἀγομένης. οὗτινος] A τίνος. 27 ἔτικτε] C ἔτεκεν. 28 χεῖρα] C χεῖρα αὐτοῦ. 30 τοῦτο] A τοῦτον.

CAP. XXXIX.

1 Κατήχθη] A κατενέχθη. ἐκ χειρῶν] C ἐκ χειρός. οἱ] A ὅν. 3 καὶ εὐηρέστησεν] A καὶ εὐηρέστει. C εὐηρέστησε δέ. 5 κατασταθῆναι] A καταστῆσαι. A κατασταθῆναι. πάντα] C deest. αὐτόν] C ἑαυτοῦ. ἤσθιεν] C κατήσθιεν. 7 εἶπε] A εἶπεν αὐτῷ. 8 οὐδέν] C deest. A οὐδὲν τῶν. καί] A ἀλλά. ὑπερέχει] A C ὑπάρχει. 9 οὐθὲν ἐμοῦ] C desunt. 13] A hoc modo. Καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ ὡς ἴδεν ὅτι κατέλιπε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα. 14 κοιμηθῆναι μετ' ἐμοῦ] C κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. 17 εἶπέ μοι] C εἶπε. 18 ἔξω] C deest. 22 ὅσοι] C deest. ὁ] A C deest.

CAP. XL.

3 Ἀπῆκτο] C ἐπέκειτο. 4 παρέστη αὐτοῖς] A παρέστησεν αὐτοὺς αὐτῷ. 5 νυκτί] C νυκτὶ ἑνί. ἡ δὲ ὅρασις] C sic ὧν αἱ ὁράσεις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν ὁ οἰνοχόος καὶ ὁ σιτοποιὸς ἦσαν τῷ. 6 εἰσῆλθε] C εἰσῆλθε δέ. 7 ἐν τῇ φυλακῇ] C desunt. 8 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 9 καὶ εἶπεν] C καὶ εἶπεν αὐτῷ οὕτως. 10 πέπειροι οἱ βότρυες] C πεπείρους βότρυας. 11 εἰς τὸ ποτήριον] A εἰς τὸ ποτήριον φαραώ. τὴν χεῖρα] A τὰς χεῖρας. 13 κατὰ τήν] A καὶ κατὰ τήν. 14 ἐν ἐμοί] C μετ' ἐμοῦ. μνησθήσῃ] C μνησθείς. πρός] A deest. 15 εἰς τὸν λάκκον τοῦτον] C εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου. 16 καὶ ὤμην] C ὤμην. 17 φαραώ] A ὁ βασιλεὺς φαραώ. ἔργον] C ἔργῳ. τοῦ οὐρανοῦ] A desunt. ἐπάνω] C deest. 19 καὶ ἀφελεῖ] A ἀφελεῖ. C καὶ ἀφελεῖται. 20 τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰνοχόου] C τοῦ ἀρχιοινοχόου. σιτοποιοῦ] C ἀρχισιτοποιοῦ. 22 ἐκρέμασεν] A ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου. 23 καὶ οὐκ ἐμνήσθη] A οὐκ ἐμνήσθη δέ.

CAP. XLI.

1 ἔτη] A deest. 2 ἐκ τοῦ] A ἐπὶ τοῦ. ἐβόσκοντο] C ἐνέμοντο. τῷ ἄχει] A τῇ ὄχθῃ. 3 μετὰ ταύτας] C μετ' αὐτάς. ἐπὶ τό] C παρὰ τό. 4 ἐκλεκτὰς τῇ σαρξί] C ἐκλεκτάς. 6 καὶ ἰδού] A ἄλλοι δέ 7 καὶ ἀνεμόφθοροι] A desunt. 8 αὐτοῦ] A deest. 11 ἀμφότεροι] C deest. 13 μου] A deest. 14 ἀπὸ τοῦ] C ἐκ τοῦ. 18 τῷ ἄχει] A τῇ ὄχθῃ 19 εἴδει] A εἴδει σφόδρα. 20 αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταί] C αἱ λεπταὶ καὶ αἰσχραί. 21 καθά] C καθάπερ. 23 ἀνεφύοντο] A ἐφύοντο. 26 ἐστί...ἐστί] A εἰσί...εἰσί. 28 ποιεῖ] A ποιήσει 30 τῆς ἐσομένης] C desunt. ὅλῃ] C ὅλῃ γῇ. 32 ἔσται] A ἐστι. 33 κατάστησον] A καταστήσεις. 34 ἀποπεμπτωσάτωσαν] A ἀποπεμπέτωσαν. 35 βρώματα] A καὶ βρώματα. 36 ἐν τῷ λιμῷ] A ἐκ τοῦ λιμοῦ. 38 πᾶσι] C deest. 40 σὺ ἔσῃ ἐπί] A σὺ δὲ ἔσῃ ἐν. 41 πάσῃ γῇ] A πάσης γῆς] C πάσης τῆς γῆς. 44 πάσης γῆς] C πάσῃ γῇ. 45 εἰς] C deest. 46 ἀπό] A C ἐκ. 48 ἐν] A deest. 49 ἀριθμηθῆναι] A C ἀριθμῆσαι. 51 μανασσῆ] A μανασσῆ, λέγων. 52 ἐφραΐμ] A ἐφραΐμ, λέγων. ἦσαν] A οὐκ ἦσαν.

CAP. XLII.

1 Πρᾶσις] A σίτου πρᾶσις. C πρᾶσις σίτου. τοῖς υἱοῖς] C πρὸς τοὺς υἱούς. 2 πρίασθε] C ἀγοράσατε. ἡμῖν] A ἡμῖν ἐκεῖθεν. ζήσωμεν] C ζῶμεν. 3 πρίασθαι] C πριάσασθαι. 4 μαλακία] A μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ. 5 Ισραήλ] C Ισραὴλ εἰς Αἴγυπτον. ἀγοράζειν] C ἀγοράζειν σῖτον. 7 ἀπ'] C ἐπ'. 11 πάντες] A πάντες γάρ. 13 νεώτερος] A νεώτερος ἡμῶν. 15 νὴ τήν] C μὰ τήν. 25 αὐτῶν ἑκάστῳ] C ἑκάστῳ. εἰς τὴν ὁδόν] A εἰς πλησμονὴν εἰς τὴν ὁδόν. 32 μικρός] C μικρότερος. σήμερον] C σήμερόν ἐστιν. 33 ἀδελφόν] C ἀδελφὸν ὑμῶν. 34 ἀγάγετε] C ἀναγάγετε. ἐμπορεύσεσθε] C ἐμπορεύεσθε.

CAP. XLIII.

3 Μεμαρτύρηται] C διεμαρτύρετο. ὁ κύριος τῆς γῆς] C desunt. ἦ] C ἔλθῃ. 7 ὅτι ἐρεῖ] A εἰ ἐρεῖ. 14 καθάπερ] A καθά. 16 τὸ ὁμομήτριον] A desunt. 18 ἰδόντες δέ] A καὶ εἰδότες δέ. 22 ἐνέβαλεν] A ἐνέβαλεν ἡμῖν μετὰ χεῖρας. 25 ἐλθεῖν τὸν Ιωσήφ] A ἐλθεῖν εἰς Ιωσήφ. C εἰσελθεῖν Ιωσήφ. γάρ] A δέ. 27 εἰ] A deest. πρεσβύτης] C πρεσβύτερος. ζῇ] A ζῶν. 28 εὐλογημένος] A C εὐλογητός. 29 αὐτοῦ] A deest. Ιωσήφ] C deest. ἐστιν ὁ] A οὗτός ἐστιν ὁ. 30 ἔγκατα] A C ἔντερα. ταμεῖον] C ταμεῖον αὐτοῦ. 32 αἰγυπτίοις] A αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων. 33 ἑαυτούς] C αὐτούς.

CAP. XLIV.

3 Διέφαυσε] A δὲ ἔφαυσε. ἀπεστάλησαν] A ἐξαπεστάλησαν. οἱ ὄνοι] A οἱ ἄνθρωποι. 43 αὐτοῦ] A αὐτοῦ λέγων. καταλήψῃ] A καταμέμψῃ. 5 συντετελέκατε] C συνετελέσατε. 6 αὐτούς] A αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος. 9 εὕρῃς] C εὑρεθῇ. ἔσται] A οὗτος ἔσται. 12 Ηρεύνησε] A ἠρεύνα. 15 οἰωνιεῖται] A οἰωνίζεται. 18 ῥῆμα] A deest. C ῥήματα. 20 γῆρος] A ἐκ γήρως. 22 κυρίῳ] C κυρίῳ μου. αὐτοῦ] A deest. 23 ἐάν] A ὅτι ἐάν. ἰδεῖν] A ἔτι ἰδεῖν. 24 κυρίου ἡμῶν] A κυρίου. 25 Εἶπε δέ] A Εἶπε δὲ ἡμῖν. καί] A deest. 26 καταβαίνει] C καταβαίνῃ. ἀδελφοῦ ἡμῶν] A ἀδελφοῦ. 27 ὁ παῖς σου, πατὴρ ἡμῶν] A ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ παῖς σου. 28 ἄχρι νῦν] A ἔτι ἄχρι καὶ νῦν. 30 πρός] C εἰς. 31 λύπης] A ὀδύνης. 32] A sic. Ὁ γὰρ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρ' ἐμοῦ ἐπίτροπος αὐτῷ. ἐνώπιον] A ἐναντίον. καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου] C desunt. 33 κυρίου] C κυρίῳ μου. αὐτοῦ] A deest.

CAP. XLV.

1 Οὐδείς] A οὐδεὶς ἔτι. 3 ἀδελφοί] C ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 6 ἐστίν] C ἔσται. 7 ἐκθρέψαι ὑμῶν] C ἐκθρέψαι ὑμῖν. 10 ἀραβίας] C deest. 11 λιμός] A λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. 17 φορεῖα] A πορεῖα. ὑμῶν] C ὑμῶν σίτου. 18 ἀναλαβόντες.] C παραλαβόντες. 19 γυναιξὶν ὑμῶν] C γυναιξίν. 20 σκευῶν] C ἀποσκευῶν. 21 ὑπὸ φαραὼ τοῦ βασιλέως] A φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου. 23 ἀπέστειλε] A deest. 24 Ἐξαπέστειλε δέ] A Ἐξαπέστειλε δὲ Ιωσήφ. 26 γῆς] A deest. 27 τὰ ῥηθέντα] A τὰ ῥήματα τὰ ῥηθέντα. 28 μέ] C deest.

CAP. XLVI.

1 Αὐτός] C deest. 3 Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ] C Εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, λέγων. 5 τὸν πατέρα] C Ιακὼβ τὸν πατέρα. 6 ἀναλαβόντες] C ἀνέλαβον. 7 θυγατέρες, καί] A αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, καί. 8 Ιακὼβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] A οὗτοι δέ εἰσιν υἱοὶ αὐτοῦ. 9 φαλλός] C φαλλού. 13 ἀσούμ] A ἰασούβ. 13 ἀχοήλ] A αἰήλ. 15 ἔτεκεν] A ἐγέννησε. 21 βοχόρ] A χοβόρ. ἀσβήλ] A ἀσφήλ. C ἀσβή. ἐγένοντο δὲ υἱοί] C desunt. ἀγχίς] A ἐγχείμ. μαμφίμ] A C μαμφείν. καὶ ὀφειμείν. 24 Ιασιήλ] A ἰσάχαρ. 27 ψυχαὶ ἐννέα] A desunt. 29 πίονι] A C πλείονι. 31 ἀδελφοί] A ὅτι οἱ ἀδελφοί. οἱ ἦσαν] A ἦσαν. ἥκασι] A νῦν δὲ ἥκασι. 32 τὰ αὐτῶν] C τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν.

CAP. XLVII.

1 ἀπήγγειλε] A ἀνήγγειλε. ἦλθον] C ἥκασιν. 2 ἔστησεν] A παρέστησε. 3 πατέρες ἡμῶν] A πατέρες ὑμῶν, ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν. 4 κατοικήσομεν] A C κατοικήσωμεν οἱ παῖδές σου. φαραὼ τῷ Ιωσήφ] A C sequuntur ordinem textus Hebræi, qui hîc intervertitur, & omittunt posterius, καὶ εἶπε φαραὼ πρὸς Ιωσήφ, λέγων. ἐπίστη] A ἐπίστασαι. ἦλθον δέ] A ἦλθε δέ. C totam hanc sententiam omittit. 11 προσέταξε] C συνέταξε. 12 ἀδελφοῖς] A C ἀδελφοῖς αὐτοῦ. σῶμα] A σώματα. 14 τοῦ σίτου] C ἀπὸ τοῦ σίτου. 16 ἀργύριον ὑμῶν] A ἀργύριον. 18 ἀργύριον ἡμῶν] A C ἀργύριον. κύριον] C κύριον ἡμῶν. 19 ἐρημωθῇ] A ἐρημωθήσεται. ζῶμεν] A ζήσωμεν. 20 γάρ] C deest. 21 αὐτῷ] C ἑαυτῷ. 22 ταύτην] A deest. 23 πᾶσι] C deest. σπέρμα] C σπέρματα. 24 σπέρμα] A σπέρματα. 26 Ιωσήφ] A deest. οὐκ] A C ἦν οὐκ. 27 γῇ] A deest. αἰγύπτῳ] C αἰγύπτου. & v. proximo. ἐκληρονόμησαν] A C ἐκληρονομήθησαν. 29 ὑπὸ τόν] A ἐπὶ τήν. 31 Εἶπε δέ] A C Εἶπε δὲ αὐτῷ.

CAP. XLVIII.

1 Αὐτοῦ.] C αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ. 4 συναγωγήν] A C συναγωγάς. 6 ἔσονται] A C σοὶ ἔσονται. 7 τοῦ ἐλθεῖν] C πρὸ τοῦ ἐλθεῖν. αὐτήν] C αὐτὴν ἐκεῖ. 10 Ισραήλ] A αὐτοῦ. ἐβαρυώπησαν] C ἐβαρυώθησαν. 12 ἀπό] A ἐκ. 13 δεξιᾷ] C δεξιᾷ αὐτοῦ. μανασσῆ ἐξ ἀριστερῶν] A C μανασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ. 14 ἐπέβαλεν] A ἐπέλαβεν. C ἐπέθηκεν. ἐναλλάξ] C ἐναλλάξας. 15 καὶ εὐλόγησεν] A Εὐλόγησεν. 16 ῥυόμενος] C ῥυσάμενος. ἐν] A deest. C ἐπ'. 17 δεξιὰν αὐτοῦ] C δεξιάν. 18 καὶ οὗτος] C αὐτός. οὗτος] C αὐτός. 21 ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν] A ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης, εἰς τὴν γῆν.

CAP. XLIX.

1 Εἶπεν αὐτοῖς] A C εἶπε. ἵνα] A ἵνα ἐγώ. ἐσχάτων] C ἐσχάτου. 2 συνάχθητε] C ἀθροίσθητε. μου] A C deest. ἀκούσατε Ισραήλ] A desunt. τοῦ πατρός] A περὶ τοῦ πατρός. 3 σκληρὸς... σκληρός] A σκληρῶς...σκληρῶς. 5 ἐξαιρέσεως] A ἐξ αἱρέσεως. 6 ἐρεῖσαι.] A ἐρείσαι. 8 αἰνέσαισαν] C αἰνέσουσι. σοί] A C σέ. 9 ἐκοιμήθης] A ἐκοιμήθη. 12 ὑπὲρ οἶνον] A C ἀπὸ οἴνου. 14 ἀναπαυόμενος] A ἵνα παυόμενος. 17 γενηθήτω Δάν] A ἐγενήθη τῷ Δάν. 18 ὀπίσω] A C ὀπίσθια. 19 αὐτὸν κατά] A αὐτῷ κατά. 20 δώσει τρυφήν] A διαδώσει τροφήν. C δώσει τροφήν. 22] A sic. Ιωσὴφ υἱὸς ηὐξημένος, υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτός. 24 χειρός] A C χειρῶν. 26 ὑπέρ] A ἐπ'. ἔσονται] A καὶ ἔσονται. κεφαλήν] C κεφαλῆς. 27 δίδωσι] A διασώσει. C διαδώσει. 28 καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, ἕκαστον] C καὶ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, ἕκαστον. 29 ἐμὸν λαόν] C λαόν μου. 32 Ἐκεῖ] A C καὶ ἐκεῖ. παρά] C τὸ παρά. 33 αὐτοῦ] A C deest.

L.

1 Ἔκλαυσεν αὐτόν] A ἔκλαυσε πικρῶς ἐπ' αὐτῷ. C ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτόν. 3 ἐπλήρωσαν] C ἐνεπλήρωσαν. 4 παρῆλθον] C παρήλθοσαν. πρὸς τούς] A εἰς τά. περὶ ἐμοῦ] A C desunt. 5 Ὁ πατήρ] A ὅτι ὁ πατήρ. λέγων] C πρὸ τοῦ τελευτῆσαι, λέγων. A πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτόν, λέγων. 6 καὶ εἶπε φαραώ] A εἶπον οὖν τῷ φαραὼ κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Ιωσήφ. καὶ εἶπε φαραώ. 8 πανοικία] A παροικία. ἡ συγγένεια αὐτοῦ] A C τὴν συγγένειαν. 9 καὶ ἅρματα. A ἅρματα. 10 εἰς] A C ἐφ'. αὐτόν] C αὐτὸν ἐκεῖ. 11 ἐπί] C ἐν. αὐτοῦ] A C τοῦ τόπου ἐκείνου. 12 υἱοὶ αὐτοῦ] A C υἱοὶ αὐτοῦ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. 14 ὑπέστρεψεν] A ἐπέστρεψεν. αὐτοῦ, καὶ οἱ] A C αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ. 15 ἀνταποδῷ] C ἀνταποδώσει. εἰς αὐτόν] A C αὐτῷ. 18 οἵδε] C ἰδέ. 20 εἰς πονηρά] C πονηρά. γενηθῇ] C γένηται. διατραφῇ] A C ἵνα διατραφῇ. 22 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] C desunt. πανοικία] A παροικία. 26 ἐτῶν] A ὢν ἐτῶν. C ἐτῶν ὤν. αὐτόν, καὶ ἔθηκαν] A desunt.

EXODUS.

1 ΠΑροικοί] A παροικία. 5 ψυχαί] C ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι. 7 κατίσχυον] A κατίσχυσαν. 9 μέγα] C μέγα πολύ. 10 συμβῇ ἡμῖν] A ἡμῖν συμβῇ. ἔτι] C αὐτοί. 11 τῶν ἔργων] A ἀπὸ τῶν ἔργων. 12 πειθώ] C φιθώμ. 13 σφόδρα, σφόδρα] C σφόδρα, 15 ὄνομα] A ἧ ὄνομα. C ᾗ ὄνομα. τῆς δευτέρας]

CAP. I.

A τῇ δὲ ἑτέρᾳ. 16 εἶπεν] A C εἶπεν αὐταῖς. ὦσι] A εἰσί. ἐζωοποιεῖτε] C ἐζωοποιήσατε. 21 Ἐπεὶ δέ] A C Ἐπειδή. ἐποίησαν] A ἐποίησαν δέ. C ἐποίησαν. 22 τεχθῇ] A ἀποτεχθῇ.

CAP.

CAP. II.

1 ἐκ] C ἐκ. τῶν] A C ἐκ τῶν. Λευὶ] A C Λευή· καὶ εἶχεν αὐτήν. 3 Ἐπεὶ δὲ] C Ἐπειδὴ δέ. αὐτὸ ἔτι κρύπτειν] C ἔτι κρύπτειν αὐτό. θῖβιν] A θίβιν. C θήκην. ἀσφαλτοπίσσῃ] C ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ. 5 παρὰ τὸν] C ἐπὶ τόν. θῖβιν] C θήκην. 6 θίβει] C θήκῃ. 8 Ἡ δὲ εἶπεν] A Καὶ εἶπεν αὐτῇ. ἐλθοῦσα] C ἀπελθοῦσα. 9 μισθὸν] A μισθόν σου. 10 Ἁδρυνθέντος δὲ αὐτοῦ] A C Ἀνδρωθέντος. ἐγεννήθη] C ἐγένετο. ἐκ τοῦ] C ὅτι ἐκ τοῦ. [illegible]] A C [illegible]. 11 αὐτοῦ ἀδελφῶν] C ἀδελφῶν αὐτοῦ. 14 ἐφ' ἡμῶν] A C ἐφ' ἡμᾶς. 15 [illegible]] A C κατῴκησεν. 16 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 17 καὶ ἤντλησεν αὐταῖς] C desunt. διατί] A C τί ὅτι. σήμερον] C τήμερον. 20 ἱνατί] A C ἱνατί οὕτως. οὖν] A deest. 22] A ad finem hujus versus addit, Ἔτι δὲ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐλιέζερ, λέγων, Ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. C addit, Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν Ἐλιέζερ. ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου. καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. 24 ὁ θεὸς τῆς] A τῆς. 25 ἐγνώσθη] C ἐπεγνώσθη.

CAP. III.

1 γαμβροῦ] A C πενθεροῦ. ὑπὸ τὴν] C εἰς. ὄρος] A C ὄρος τοῦ θεοῦ. 2 βάτος] A C semp. fœm. gen. καίεται] C ἐκαίετο. ὅτι] C τί ὅτι. 4 τί ἐστι] A τί ἐστι κύριε; 5 λῦσαι] A λῦσον. 6 εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῷ. κατεμβλέψαι] A C καταβλέψαι. 8 καὶ Εὐαίων] A desunt. C ponit ante Γεργεσαίων, 11 πορεύσομαι] C πορεύομαι. 12 Μωυσῆ] C πρὸς Μωυσῆν. ἐξαποστελῶ] A ἐξαποστέλλω. 13 ἐξελεύσομαι] A C ἐλεύσομαι. ἡμῶν] C. [illegible] ἐρωτήσωσι] A καὶ ἐρωτήσουσι. C καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσι. 14 θεὸς] C θεὸς πάλιν. [illegible]] A C deest. 15 ἡμῶν] C ὑμῶν. & ver. 16. 16 Αἰγύπτῳ] C [illegible] ἑώρακα. 17 Καὶ εἶπεν] C Καὶ εἶπα. καὶ Εὐαίων] A ponit ante Γεργεσαίων. 18 φωνῆς] A φωνῆς τῶν υἱῶν. ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. τῷ θεῷ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. 19 Φαραὼ] C deest. 20 χεῖρα] A. C χεῖρά μου. 21 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 22 σκυλεύσατε] A συσκευάσατε. C ἀποσκευάσατε.

CAP. IV.

1 ἐὰν μὴ] C ἐὰν δὲ μή. 2 ἐστι] A deest. 4 τὴν χεῖρα, καὶ] C τὴν χεῖρα. ἐκτείνας δὲ] A καὶ ἐκτείνας. 5 ὁ θεὸς τῶν] A C κύριος ὁ θεὸς τῶν. 6 τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ] A C αὐτὴν ἐκ. ὡσεὶ χιὼν] A λεπρῶσα, ὡσεὶ χιών. C λεπρός, ὡσεὶ χιών. 7 πάλιν] A αὐτῷ κύριος πάλιν. χεῖρα] A χεῖρα αὐτοῦ. ἀπεκατέστη] C ἀποκατεστάθη. αὐτῆς] C αὐτοῦ. 10 ἱκανὸς] C εὔλαλος. 11 πρὸς Μωυσῆν] C τῷ Μωυσῇ. ὁ θεὸς A C] κύριος ὁ θεός. 12 ὃ] A C [illegible]. 16 λαλήσει] A προσλαλήσει. C λαλήσει τά. 17 ἀπέστρεψε] A ἀνέστρεψε. 18 γαμβρὸν] A C πενθερόν. 19 Μαδιὰμ] A C γῇ Μαδιάμ. ἐπέστρεψεν] ἀπέστρεψεν. 21 Ταῖς χερσὶ] C τῇ χειρί. καρδίαν αὐτοῦ] A C αὐτοῦ τὴν καρδίαν. 22 κύριος] A κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων. 23 εἰ μὲν δὴ μὴ βούλει] A σὺ δὲ [illegible]. 26 A Totus hic versus deest. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ὁ ἄγγελος. 27 κατεφίλησαν ἀλλήλους] A κατεφίλησεν αὐτόν. 28 ἀπέστειλε] C ἀπέστειλε πρός. ῥήματα] A C σημεῖα. 29 τὴν] A πᾶσαν τήν. 30 ἐλάλησεν] A [illegible] αὐτοῖς. ταῦτα] C. deest. ἐναντίον] A ἔναντι. 31 ὁ λαὸς] A πᾶς ὁ λαός. ὁ θεὸς] C ὁ κύριος. προσεκύνησε] C προσεκύνησαν.

CAP. V.

1 μοι] C deest. 2 ἐξαποστέλλω] C ἐξαποστελῶ. 3 κυρίῳ] C deest. λαὸς] A λαὸς οὗτος ἐπὶ τῆς γῆς. C λαὸς τῆς γῆς. 7 προσθήσετε] C [illegible]. ἡμέραν] A ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον. 8 πλινθείας] A C πλινθουργίας. ποιοῦσι] A ποιοῦσι, ποιήσουσι. καθ'] A καὶ καθ'. ἐπιβαλεῖς] A C ἐπιβαλεῖτε. οὐκ ἀφελεῖς οὐδὲν] A καὶ οὐκ ἀφελεῖτε οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν. C οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτῶν οὐδέν. ἐγερθῶμεν] A C πορευθῶμεν. 9 Βαρυνέσθω] C Βαρυνέσθωσαν. 10 ἐργοδιῶκται] A ἐργοδιῶκται τοῦ λαοῦ. οἱ γραμματεῖς] C γραμματεῖς τοῦ λαοῦ. 14 πλινθείας] A πλινθουργίας. 15 σὺ] C deest. 16 πλίνθον] C πλινθίαν. ποιεῖν] C ποιεῖτε. καὶ ἰδοὺ] C ἰδού. 17 πορευθῶμεν] A πορευθέντες. θεῷ] C κυρίῳ. 18 πορευθέντες] A ἀπελθόντες. οὐ δοθήσεται ὑμῖν] A C ὑμῖν οὐ δοθήσεται. 19 ἀπολείψετε τῆς] A ἀπολείψετε ἀπὸ τῆς. C ἀπολείψετε ἀπὸ τοῦ. 21 ἴδοι] A C ἐπίδοι. ὑμᾶς] A ἡμᾶς. [illegible]] A ὑμῶν. 22 κύριον] C τὸν θεόν. δέομαι] A C deest. τί] A C [illegible] τί. 23 πεπόρευμαι] A C εἰσπεπόρευμαι. σῷ ὀνόματι] A ὀνόματί σου.

CAP. VI.

1 ἐν] C ἐν. ὑμῶν] C μου. 5 κύριος] A κύριος ὁ θεός. τῆς δυναστείας] C [illegible]. δουλείας] C δυναστείας αὐτῶν. A δουλείας αὐτῶν. 7 ἐμαυτῷ ὑμᾶς] C ὑμᾶς ἐμαυτῷ. λαὸν ἐμοὶ] A εἰς λαὸν ἐμοί. C εἰς λαόν. ὑμᾶς] A ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. καταδυναστείας] C δυναστείας. 8 εἰς ἣν] C ἐφ' ἥν. ὑμῖν [illegible]] C αὐτὴν ὑμῖν. 11 Φαραὼ βασιλεῖ] A C πρὸς Φαραὼ βασιλέα. 12 ἐναντίον] A ἐναντίον. αὐτοῖς] A αὐτοῖς τοῦ εἰσελθεῖν. ὥστε ἐξαποστεῖλαι] A [illegible] ἐξαγαγεῖν. C ἵνα ἐξαγάγῃ. 16 Γεδσὼν] A Γηρσών. & ver. 17. καὶ] C καὶ ταῦτα τά. 18 τριακοντατεία] A τριάκοντα. 20 δύο] A C [illegible]. 22 Σεγρεὶ] C Ζεχρί. 25 ἔλαβε τῶν θυγατέρων] A ἔλαβε δὲ ἐκ τῶν θυγατέρων. C ἔλαβε τὴν θυγατέρα. 26 αὐτοῖς ὁ θεὸς] A ὁ θεὸς αὐτοῖς. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου. & ver. 27. 27 καὶ ἐξήγαγον] A C τοῦ ἐξαγαγεῖν.

CAP. VII.

1 δέδωκα] A ἐγὼ δέδωκα. 3 Αἰγύπτῳ] A C Αἰγύπτου. 6 οὕτως ἐποίησαν] A desunt. 7 ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] A C desunt. 9 ἐπὶ τὴν γῆν] A ἐπὶ τὴν γῆν. C αὐτήν. 10 ῥάβδον] A ῥάβδον αὐτοῦ. 11 Αἰγύπτου] C deest. 12 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 13 ἐνετείλατο] A C ἐλάλησεν. 15 ἔστῃ] [illegible] στήσῃ. 16 λατρεύσῃ] A C. λατρεύσωσι. 17 Τάδε] A Καὶ νῦν τάδε. [illegible]] C ὑποζέσει. ἀπὸ] A ἐκ. 19 Εἶπε δὲ] A Incipit caput 8. τῇ χειρί σου] A C desunt. καὶ ἐγένετο αἷμα] A desunt. 20 τῇ ῥάβδῳ] A C Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον. 21 ἐκ τοῦ] C ἀπὸ τοῦ.

CAP. VIII.

1 Εἶπε δὲ] A Hic iterum incipit caput 8. 3 ἀναβάντες] A ἀναβάντες οἱ βάτραχοι. εἰς τοὺς] A C εἰς τούς. 4] A C sc. καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου. 5 βατράχους] A βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 6 βατράχους] A βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. τὴν γῆν] A C [illegible] τὴν γῆν. 7 φαρμακείαις] A ἐπαοιδίαις. 8 περὶ ἐμοῦ] C desunt. λαοῦ] C λαοῦ μου. αὐτοὺς] A C τὸν λαόν. 9 ἐκ τῶν] C ἀπὸ τῶν. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων] C desunt. 12 ἐβόησε] A C ἀνεβόησε. 13 καθὰ] A καθά. 14 ὦζεσεν] A C ἐπώζεσεν. 16 ἔγνω [illegible] τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοῖς τετράποσι, καὶ] C desunt. τετράποσι] A τετράποσι, καὶ ἐπὶ Φαραώ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνῖπες ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 17] A C ad finem versus addunt ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 20 λατρεύσωσιν] A λατρεύσῃ. 21 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἀποστελῶ. οἶκοι ὑμῶν] A οἶκοί σου. εἰς τὴν γῆν] C ἡ γῆ. 22 ἔστι] A ἐπέστη. C ἐστίν. εἰδῇς] C ἴδῃς. εἰμι] C deest. ὁ θεὸς] A. κυριεύων. C desunt. 23 αὔριον] C ἐπαύριον. τοῦτο] A C τὸ σημεῖον τοῦτο. 25 ἐλθόντες] C ἀπελθόντες. κυρίῳ] C deest. γῇ] A γῇ ταύτῃ. 27 τῷ θεῷ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. κύριος] A C deest. 28 ἀποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἀποστελῶ. τῷ θεῷ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. 29 ὁ δὲ] A ὧδε. C ἰδέ. κυνόμυια] A κυνόμυια ἀπὸ Φαραώ. C κυνόμυια ἀπό σου. 30 ηὔξατο] C προσηύξατο. 31 τῶν … τοῦ] A ἀπὸ τῶν … ἀπὸ τοῦ. C ἀπὸ τῶν … τοῦ.

CAP. IX.

1 μοι λατρεύσωσι] A λατρεύσωσί μοι. 2 αὐτοῦ] C αὐτούς. 3 ἐπέσται] A C ἔσται. 4 τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] C τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. οὐ] A C καὶ οὐ. πάντων τῶν] A πάντων τῶν κτηνῶν τῶν. Ἰσραὴλ υἱῶν] A υἱῶν Ἰσραήλ. 7 πάντων] C deest. ἐξαπέστειλε] C ἀπέστειλε. 10 ἔλαβεν] A ἔλαβον. 12 κύριος] A C κύριος τῷ Μωυσῇ. 14 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἀποστέλλω. εἰδῇς] C ἴδῃς. 15 χεῖρα] A C χεῖρά μου. 16 διαγγελῇ] A διαγγέλλῃ. 18 ὕω] C βρέχω. ἕως] C καὶ ἕως. 22 καὶ τὰ] A καὶ ἐπὶ τά. 24 σφόδρα] A σφόδρα σφόδρα. τοιαύτη οὐ γέγονεν] A οὐ γέγονε τοιαύτη. ἀφ' ἧς ἡμέρας] A ἀφ' οὗ. C ἀφ' ἧς. 25 Αἰγύπτου] C Αἰγύπτου, πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. συνέτριψεν ἡ χάλαζα] A C συνέτριψε. 28 Εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον] A Εὔξασθε οὖν πρὸς κύριον περὶ ἐμοῦ. C Προσεύξασθε οὖν πρὸς κύριον. γενηθῆναι] A γενέσθαι. καὶ πῦρ] A καὶ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς. 29 κύριον] A κύριον εἰς τὸν οὐρανόν. 30 οὐδέπω πεφόβησθε] C οὐδέπω φοβεῖσθε. 32 ἐπλήγησαν] C ἐπλήγη. 33 ἐξέτεινε] A C ἐξεπέτασε. χεῖρας] A χεῖρας αὐτοῦ. ἔτι] C deest. 34 τὴν] A ἔτι τοῦ. Φαραὼ] A αὐτοῦ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

CAP. X.

1 ἐσκλήρυνα] A C ἐβάρυνα. αὐτοῦ τὴν καρδίαν] A τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ τὴν] C καὶ τὴν καρδίαν τῶν. 2 κύριος] A εἰμι κύριος. 4 θέλῃς σὺ] A θελήσῃς. ἐπάγω] A ἐπάξω. ταύτην τὴν ὥραν] C ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. 5 πεδίον τῆς γῆς] A C πεδίον. 6 τῶν Αἰγυπτίων] A Αἰγύπτου. ἃ] A οὐ. ἡμέρας ταύτης] A σήμερον ἡμέρας. 7 Καὶ λέγουσιν] A Λέγουσι δέ. λατρευσάτωσαν τῷ] A θύσωσι κυρίῳ τῷ. C λατρευσάτωσαν κυρίῳ τῷ. 8 ἀπέστρεψαν] A ἐπέστρεψαν. αὐτοῖς] A αὐτοῖς Φαραώ. πορευόμενοι] C πορευσόμενοι. 9 νεανίσκοις, καὶ πρεσβυτέροις] A νεανίσκοις ἡμῶν, καὶ τοῖς πρεσβύταις. ἔστι] A ἔσται. κυρίου] A C κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 10 εἶπε] A εἶπε Φαραώ. πρόσκειται] A C πρόκειται. 11 πορευέσθωσαν δὲ] A ἀλλὰ πορευέσθωσαν. C πορεύεσθε δέ. λατρευσάτωσαν] A C λατρεύσατε. ἐκζητεῖτε] A ζητεῖτε. 12 τὴν γῆν] C τὴν γῆν Αἰγύπτου. ὃν] A ἃ. C ὧν. 13 ἐπῆρε] C ἐξέτεινε. καὶ ὁ] A ὁ. ἀνέλαβε] A ἐνέβαλε. 14 ταῦτα] C ταύτην. 16 κατέσπευδε] A C κατέσπευσε. 17 νῦν] C καὶ νῦν. 18 τὸν θεὸν] A κύριον. 19 ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρὸν] A ἀπὸ θαλάσσης ἄνεμον σφοδρόν. ἔβαλεν] A C ἐνέβαλεν. ἐρυθρὰν θάλασσαν] A θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. 22 χεῖρα] A χεῖρα αὐτοῦ. 23 prius τρεῖς ἡμέρας in A C deest. 24 λατρεύσατε] C λατρεύετε. ἀλλὰ] A οὐ. ἀλλά. 26 τῷ θεῷ ἡμῶν posterius] in C deest. 28 ἔτι] C ἔτι μή. 29 εἴρηκας] A καθὼς εἴρηκας. C οὕτως εἴρηκας.

CAP. XI.

1] A C hoc modo, σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς. 2 πλησίον] A πλησίον, καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον αὐτῆς. ita & C. sed sine αὐτῆς. 3 αὐτοῦ] C deest. τῶν θεραπόντων] C πάντων τῶν θεραπόντων. θεραπόντων αὐτοῦ] A θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. 4 εἰσπορεύομαι] A εἰσπορεύσομαι. 7 καὶ ἐν] A ἐν δέ. καὶ τοῦ] A καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν. 8 καταβήσονται] A καταβήσονται. 9 Εἶπε δὲ] C Καὶ εἶπε. πληθύνων πληθυνῶ] A C πληθύνω. μου τὰ σημεῖα] A C τὰ σημεῖά μου. τέρατα] A C τέρατά μου. 10 πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα] A τὰ σημεῖα καὶ πάντα τὰ τέρατα ταῦτα. C πάντα τὰ τέρατα ταῦτα. εἰσήκουσεν] A C ἠθέλησεν.

CAP. XII.

2 ἐστὶν ὑμῖν] A ὑμῖν ἐστιν. 3 ἕκαστος posterius] in A C deest. 4 εἶναι ἱκανοὺς] A C ἱκανοὺς εἶναι. συλλήψεται] C προσλήψεται. 5 ἄρσεν] A C ἄρσεν, ἄμωμον. ἀρνῶν] A ἀμνῶν. καὶ] C καὶ ἀπό. 7 ἐὰν φάγωσιν αὐτὰ] A φάγωσιν αὐτά. 9 ἀπ' αὐτῶν] A ἐπ' αὐτῷ. ἢ] A deest. 10 Οὐκ ἀπολείψεται ἀπ' αὐτοῦ] C Οὐ καταλείψετε ἀπ' αὐτῶν. ἕως πρωὶ] A εἰς τὸ πρωΐ. 11. ὑποδήματα] A ὑποδήματα ὑμῶν. βακτηρίαι] A C βακτηρίαι ὑμῶν. 13 ἔσται] ἔσεσθε. 14 ὑμῖν αὕτη] A αὕτη ὑμῖν. C αὕτη ὑμῖν εἰς. πάσας] A C deest. 15 ἔδεσθε] C φάγεσθε. τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης] A τῆς πρώτης ἡμέρας. 16 κληθήσεται] A C κεκλήσεται. 18 ἐναρχόμενοι] C ἐναρχομένῃ. 19 Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. αὐτόχθοσι] C ἐν τοῖς αὐτόχθοσι. 20 ἐν παντὶ δὲ] A ἀλλ' ἐν παντί. C ἐν παντί. 21 υἱῶν] A C deest. πρόβατον] A πρόβατα. 22 Λήψεσθε δὲ] A Καὶ λήψεσθε. καθίξετε τῆς] A καθίξετε ἐπὶ τῆς. C θίξετε τῆς. 23 κύριος πατάξαι] A κύριος πατάξας. 24 νόμιμον] A νόμιμον αἰώνιον. 27 Αἰγύπτῳ] A γῇ Αἰγύπτῳ. 29 καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς] A C καὶ πᾶν πρωτότοκον. 30 ἀναστὰς] A C ἀνέστη. καὶ οἱ] A C καὶ πάντες οἱ. τεθνηκὼς] A τεθνηκός. 31 καὶ λατρεύσατε] A λατρεύσατε. C καὶ λατρεύετε. 32 πορεύεσθε] C πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε. 33 ἐκ τῆς] A ἀπὸ τῆς. 37 Ἀπάραντες] A Ἀπῆραν. 39 ἐπιμεῖναι] A C ὑπομεῖναι. 40 κατοίκησις] A παροίκησις. κατῴκησαν] A παρῴκησαν. Χανάαν] A Χαναάν, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. C eadem, sed post κατῴκησαν. 41 ἡ δύναμις] C στρατιά. νυκτός. Προφυλακὴ] C Νὺξ προφυλακῆς. 44 οἰκέτην] A C οἰκέτην τινός. 45 ἢ] A καί. 46 βρωθήσεται] A βρωθήσεται, οὐ καταλείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωΐ. συντρίψετε] C συντριβήσεται. 47 υἱῶν] C deest. αὐτὸ] A τοῦτο. 48 πρὸς ὑμᾶς] C ἐν ὑμῖν. ποιῆσαι] A καὶ ποιήσῃ. C καὶ ποιῇ.

CAP. XIII.

2 ἐμοὶ] A ὅτι ἐμοί. C ἐμόν. 3 ἐκ γῆς Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου. 5 ἡνίκα] A deest. C hoc ordine. καὶ Εὐαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων. 6 κυρίου] C κυρίῳ. 7 ἐν] C deest. 8 καὶ] A deest. μοι] C μου. 9 σημεῖον] A C εἰς σημεῖον. ὁ θεὸς] A C desunt. 10 φυλάξασθε] C φυλάξαι. δώσει] A δῷ. 12 ἀφελεῖς] A C ἀφοριεῖς. ἢ] C deest. ἁγιάσεις] A ἁγιάσεις αὐτά. C deest. 13 ἀλλάξεις] A ἀλλάξεις αὐτό. 14 καὶ] A deest. κύριος ἡμᾶς] A C ἡμᾶς κύριος. 15 ἀπέκτεινε] ἀπέκτεινε κύριος. πρωτοτόκων … πρωτοτόκων] A πρωτοτόκου … πρωτοτόκου. θύω] A C θύω τῷ κυρίῳ. τῷ κυρίῳ] C desunt. 17 ἀποστρέψῃ] C ἀποστρέφῃ. 19 ὥρκισεν] A C ὥρκισεν Ἰωσήφ. ὑμᾶς κύριος] A κύριος ὑμᾶς. 22 Οὐκ ἐξέλιπε δὲ] C Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν. A Τοῦ φαίνειν δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐξέλιπεν. τοῦ λαοῦ παντὸς] A C παντὸς τοῦ λαοῦ.

CAP. XIV.

3 τῷ λαῷ αὐτοῦ] C desunt. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] A C περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 4 αὐτῶν] C αὐτούς. στρατιᾷ] A στρατείᾳ. εἰμὶ] C deest. 5 ἐπεποιήσαμεν] A C πεποιήκαμεν. τοῦ ἐξαποστεῖλαι] A ἐξαποστείλαντες. 6 οὖν] A δέ. 7 λαβὼν] A C ἔλαβεν. 8 καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] A C desunt. ἐξεπορεύοντο] A ἐπορεύοντο. 9 εὗρος] A C εὗρον. στρατιὰ] A στρατεία. καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ] C καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ. 10 προσῆγε] C προσῆγεν. καὶ οἱ] A C καὶ ἰδοὺ οἱ. 11 γῇ] A C deest. ἐξ] A ἡμᾶς ἐξ. 12 πρὸς σὲ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγοντες] A ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς σὲ λέγοντες. κρεῖσσον γὰρ] C κρεῖσσον γὰρ ἡμῖν. 13 στῆτε] στήκετε. 14 σιγήσετε] C σιγήσεσθε. 16 τῇ ῥάβδῳ] A C τὴν ῥάβδον. 18 εἰμι] C deest. 20 Ἰσραὴλ καὶ ἔστη] A τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. σκότος, καὶ γνόφος] C γνόφος, καὶ σκότος. 21 ὑπήγαγε] C ἐπήγαγε. ἐσχίσθη] A C διεσχίσθη. 23 Καὶ κατεδίωξαν] A C Κατεδίωξαν δέ. καὶ πᾶς ἵππος] A C πᾶσα ἡ ἵππος. 24 ἐπὶ τὴν] A εἰς. παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων] A παρεμβολὴν αὐτῶν. 25 περὶ] A C ὑπέρ. 26 καὶ τοὺς] A C καὶ ἐπὶ τούς. 27 ἀπεκατέστη] C ἀπεκατεστάθη. ὑπὸ] C ἐπί. μέσον] A C εἰς μέσον. 28 καὶ οὐ κατελείφθη] A οὐκ ἀπελείφθη. 29 αὐτοῖς] C αὐτῆς. 30 εἶδεν Ἰσραὴλ] A εἶδον υἱοὶ Ἰσραήλ. 31 Εἶδε δὲ] C Καὶ ἴδεν. ἦσε] C ἦσαν. λέγοντες] A τῷ λέγειν. C deest.

CAP. XV.

4 κατεπόθησαν] A C κατεπόντισεν. 7 κατέφαγεν] C καὶ κατέφαγεν. 8 ἐπάγη τὰ] A C ἐπάγη καὶ τά. 11 θαυμαστὸς ἐν δόξαις] C θαυμαστῶς ἐνδόξως. 16 τρόμος, καὶ φόβος] C A φόβος, καὶ τρόμος. 17 κατηρτίσω] A C κατειργάσω. 18 βασιλεύων τὸν] C βασιλεύων εἰς τόν. 20 Λαβοῦσα] A C Ἔλαβε. 23 πιεῖν] A C πιεῖν ὕδωρ. ἐπωνόμασε] A C ἐπωνομάσθη. 24 ἐπὶ Μωϋσῆ] A κατὰ Μωϋσῆ. 25 αὐτὸ] C deest. 26 ἀκοῇ] C deest. ἐναντίον] A ἐνώπιον. ἐνωτίσῃ τῶν ἐντολῶν] A C ἐνωτίσῃς τὰς ἐντολάς. ἐπήγαγον] A ἐπήγαγες. ὁ θεός σου] A C desunt. 27 Καὶ ἤλθοσαν] C Καὶ γὰρ ἦλθεν.

CAP. XVI.

1 ἤλθοσαν] A ἦλθον. C ἦλθε. 5 ἐν τῇ] C τῇ. 6 Καὶ εἶπε] C Εἶπε δέ. 7 εἰσακοῦσαι] A εἰσακοῦσαι κύριον. 9 τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν] C ὑμῶν τὸν γογγυσμόν. 12 ἐγὼ] C ἐγώ εἰμι. 13 περὶ] A C περὶ δέ. 15 αὐτοῖς] A C πρὸς αὐτούς. 16 Τοῦτο] A Καὶ τοῦτο. σὺν τοῖς συσκηνίοις] A ἐν τοῖς συσκηνίοις. C ἐν ταῖς σκηναῖς. 17 ὁ … ὁ] A ὠ … ὠ. 18 μετρήσαντες] A ἐμέτρησαν. ὁ … ὁ …] A ὠ … ὠ. 19 ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ] A εἰς τὸ πρωῒ ἀπ' αὐτοῦ. 20 εἰσήκουσαν] A C ἤκουσαν. ἐπ' αὐτοῖς Μωυσῆς] A Μωυσῆς ἐπ' αὐτούς. 23 οὖ] A C deest. πέσσετε … ἕψετε] A πέσσεται … ἕψεται. εἰς τὸ] A τό. 24 κατελίποσαν] A C κατέλιπον. καθὼς] C καθάπερ. ἐν αὐτῷ] C αὐτῷ. 25 Εἶπε δὲ] A Εἶπε δὲ αὐτοῖς. σάββατα σήμερον τῷ κυρίῳ] A σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ. σήμερον] C σάββατον τῷ κυρίῳ, σήμερον. εὑρεθήσεται] A εὑρήσετε. 26 σάββατα] C σάββατον. ἔσται] A εὑρήσετε. 27 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξήλθοσαν] A ἡμέρᾳ ἑβδόμῃ, καὶ ἐξῆλθον. 29 ἕκαστος] A ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ. ὑμῶν] C ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ. μηδεὶς] A μηδεὶς ὑμῶν. C μήτις ὑμῶν. 32 Εἶπε δὲ] A Εἶπε δὲ αὐτοῖς. 33 πρὸς Ἀαρὼν] C τῷ Ἀαρών. 35 τὴν οἰκουμένην] A γῆν οἰκουμένην. ἐφάγοσαν τὸ μὰν] A C τὸ μὰν ἔφαγον.

CAP. XVII.

1 κυρίου] A θεοῦ. παρενεβάλοσαν] A C παρενέβαλον. πιεῖν] C ὥστε πιεῖν. 2 λέγοντες] A καὶ ἔλεγον. μοὶ] C μέ. 3 διεγόγγυζεν ἐκεῖ ὁ] A διεγόγγυζεν ὁ. C ἐγόγγυζεν ὁ. ἵνα τί τοῦτο] C τί τοῦτο ὅτι. κτήνη] A κτήνη ἡμῶν. 5 σεαυτῷ] A C μετὰ σεαυτοῦ. πορεύσῃ] C πορεύου. 6 Ὅδε] C Ἰδού. ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε] A πρὸ τοῦ ἐκεῖ σε. ἐπίησε δὲ] A καὶ ἐποίησε. 9 ἐπίλεξαι] A C ἐπίλεξον. δυνατοὺς] A deest. 10 ἐξελθὼν] A deest. 14 εἰς βιβλίον] A C ἐν βιβλίῳ. δὸς] C δώσεις. 15 καταφυγή μου] A μου καταφυγή.

CAP. XVIII.

1 γαμβρὸς] A πενθερός, per totum caput. 3 αὐτῆς] A C αὐτοῦ. αὐτῶν] A deest. 5 ἐξῆλθεν] A C ἦλθεν. ἐπ' ὄρους] A εἰς τὸ ὄρος. 6 ὁ γαμβρός σου Ἰοθὸρ] A Ἰωθὼρ ὁ πενθερός σου. γυνὴ] A C γυνή σου. δύο] C deest. 7 γαμβρῷ] A πενθερῷ αὐτοῦ. C γαμβρῷ αὐτοῦ, & verſ. 8. αὐτοὺς] A αὐτοὺς Μωϋσῆς. 8 πᾶσι] A C deest. 9 ὅτι] C καὶ ὅτι. αὐτοὺς] A C αὐτοὺς κύριος. 10 αὐτοὺς] A C τὸν λαὸν αὐτοῦ. 13 δείλης] A C ἑσπέρας. 14 ποιεῖ] A C ἐποίει. λέγει] C λέγει αὐτῷ. σὺ] A deest. περίεστιν] C περὶ. 15 ὅτι] C αὐτοῦ, ὅτι. πρός με ὁ λαὸς] A ὁ λαὸς πρός με. 18 ἀνυπομονήτῳ] A deest. 21 θεοσεβεῖς] A C καὶ θεοσεβεῖς. ἐπ' αὐτῶν] A αὐτοὺς ἐπ' αὐτούς. C αὐτοὺς ἐπ' αὐτοῖς. δεκαδάρχους] A δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. 23 κατισχύσει] C καὶ κατισχύσει. 24 καὶ] A C αὐτοῦ, καί. ὅσα] A πάντα ὅσα. 25 δεκαδάρχους] A C δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. 26 ἀνέφερον] A C ἐκεῖνον. πᾶν δὲ] A C τὸ δὲ ῥῆμα τό. ἀνεφέροσαν] A C ἀνέφερεν. ἐκρίνοσαν] A C ἔκρινον. 27 ἑαυτοῦ γαμβρὸν] A πενθερὸν αὐτοῦ.

CAP. XIX.

1 ἤλθοσαν] A ἦλθον. 2 ἤλθοσαν] A C ἦλθον. 4 προσηγαγόμην] C προσήγαγον. 5 ἐμῆς φωνῆς] A φωνῆς μου. 7 ἐκάλεσε τοὺς] A ἐλάλησε πρὸς τούς. λαοῦ καὶ] A λαοῦ, καὶ εἶπε, καί. 8 τοὺς] A C τοῦ λαοῦ. 10 ἱμάτια] C ἱμάτια αὐτῶν. 12 ἑαυτοῖς] C ὑμῖν ἑαυτοῖς. 13 κτῆνος … ἄνθρωπος] C ἄνθρωπος … κτῆνος. ὅταν] A ὅταν δέ. C ὅτ' ἂν δέ. καὶ ἡ νεφέλη] C desunt. 14 Κατέβη δὲ] C Καὶ κατέβη. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτῶν. 16 νεφέλη γνοφώδης] A C νεφέλαι γνοφώδεις. ὁ ἐν] C ὃς ἦν ἐν. 17 ὑπὸ τὸ ὄρος] C ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά. 18 Τὸ ὄρος] C τὸ δὲ ὄρος. ἐπ' αὐτὸ τὸν θεὸν] A C τὸν θεὸν ἐπ' αὐτό. καὶ ἀνέβαινεν] C ἀνέβαινε δέ. 19 ἐλάλησεν] A C ἐλάλει. 21 ὁ θεὸς] C ὁ κύριος. Μωϋσῆν] A αὐτόν. ἐξ] C ἀπ'. 22 Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες] A οἱ δὲ ἐγγίζοντες ἱερεῖς. κυρίῳ τῷ θεῷ] C τῷ κυρίῳ. 23 προσαναβῆναι πρὸς] C ἀναβῆναι εἰς.

CAP. XX.

1 τούτους] A τούτους πρὸς Μωϋσῆν. 2 ὅστις ἐξήγαγον] A ὁ ἐξαγαγών. 5 ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς] A C ἐπὶ τρίτην, καὶ τετάρτην γενεάν. 7 ὁ θεός σου] A C desunt. 10 ὁ υἱὸς] A οἱ υἱοί. 13 Οὐ μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. Οὐ φονεύσεις] A C Οὐ φονεύσεις. Οὐ μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. 17 κτήνους] C σκεύους. 18 Καὶ πᾶς] A Πᾶς δέ. 19 θεὸς, μὴ] A C θεὸς, μήποτε. 21 ὁ λαὸς] A C πᾶς ὁ λαός. εἰσῆλθεν] C ἦλθεν. 23 ὑμῖν αὐτοῖς] A C ἑαυτοῖς. 24 ὑμῶν prius] C deest. 25 ποιῇς] A C ποιήσῃς. αὐτοὺς] A αὐτό. 26 ἐν] A deest. ἂν] A deest. ἀποκαλύψῃς] C ἀνακαλύψῃς.

CAP. XXI.

1 Παραθήσῃ] A C παραθήσεις. 2 τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει] A τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ. ἀπελεύσεται ἐλεύθερος] A ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. 3 ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ] A καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. C καὶ γυνὴ ἐξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. 4 καὶ ἐὰν] A C ἐάν. κύριος] C κύριος αὐτοῦ. τέκῃ] A τέκνοι. υἱοὺς ἢ] A υἱοὺς καί. ἔσται] C ἔσωσαν. ἐξελεύσεται] A εἰσελεύσεται μετ' αὐτοῦ. 5 παιδία] A παιδία μου. 6 ἐπὶ τὴν] A C πρὸς τήν. ὁ κύριος αὐτοῦ] A C αὐτοῦ ὁ κύριος. 8 εὐαρεστήσῃ] A εὐαρεστῇ ἐν ὀφθαλμοῖς. ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο] A ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. C ἣν αὐτὸς καθωμολογήσατο αὐτήν. ὅτι] A διότι. 9 υἱῷ] A C υἱῷ αὐτοῦ. 13 ὁ δὲ] A Εἰ δέ. C Ἐὰν δέ. 14 καταφύγῃ, ἀπὸ] A καταφύγῃ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀπό. 16 τελευτήσει θανάτῳ] A C θανάτῳ τελευτάτω. 17 τελευτάτω] C τελευτήσει. 18 Ἐὰν δὲ λοιδορῶνται] C Ἐὰν διαμάχωνται. πατάξῃ] C πατάξῃ τις. κοίτην] A κλίνην. 19 ῥάβδου] C ῥάβδον αὐτοῦ. 21 ἐκδικηθήτω] A C ἐκδικηθήσεται. 22 δώσει] A C καὶ δώσει. 27 Ἐὰν δὲ τὴν] C Ἐὰν δέ τις τόν. 29 ἢ] A τις ἢ. ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται] A λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος. ἐπιβληθῇ] A ἐπιβαρυνθῇ. 31 ἢ θυγατέρα κερατίσῃ] C κερατίσῃ, ἢ θυγατέρα. 35 τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα] A τὸν τεθνηκότα ταῦρον. 36 ἡμέρας] A deest. ὁ δὲ τετελευτηκὼς] A τὸ δὲ τετελευτηκός.

CAP. XXII.

1 ἢ] A αὐτὸ, καί. C αὐτὸ, ἤ. 3 ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος] A ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ. 4 κλέμματος] C κλέμματος αὐτοῦ. 5 καὶ τὰ] C ἢ τά. 9 ὅ,τι ἂν ᾖ] A ὅ,τι ἐὰν ὁμῇ. πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. 10. μόσχον, ἢ πρόβατον] C πρόβατον, ἢ μόσχον. 11 τοῦ θεοῦ] A ἐκ τοῦ θεοῦ. αὐτὸν] A αὐτός. μετακεχειρίσθαι ὅλου τῆς] A μετασχεῖν καθόλου τῆς. C ἐπὶ τῆς. οὐκ] A C οὐ μή. 12 κυρίῳ] C κυρίῳ αὐτοῦ. 14 κύριος] C κύριος αὐτοῦ. ἀποτίσει] C ἀποτίνων ἀποτίσει. 15 κύριος] A C κύριος αὐτοῦ. 16 αὐτῷ γυναῖκα] A αὐτῷ εἰς γυναῖκα. C ἑαυτῷ γυναῖκα. 17 ἀποτίσει] A ἀποτίσει αὐτός. 18 περιποιήσετε] A C περιβιώσετε. 16 Πᾶν] C Πάντα. αὐτοὺς] A deest. 20 θανάτῳ] A deest. C ἑτέροις. 22 κακώσετε] C κακώσετε αὐτούς. 23 κακία] C deest. κεκράξαντες] C κράξαντες. 24 παιδία] C τέκνα. 25 σοὶ] C σοῦ. 26 αὐτῷ] C αὐτὸ αὐτῷ. 28 οὐ κακῶς ἐρεῖς] A C οὐκ ἐρεῖς κακῶς. 30 τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ] A C τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ. 31 κρέας] C κρέας ἐν ἀγρῷ.

CAP. XXIII.

1 συγκαταθήσῃ] A συγκατατεθήσῃ. C συγκαθίσῃ. 2 ἐκκλῖναι μετὰ πλειόνων, ὥστε] C desunt. ἐκκλῖναι] A ἐγκλῖναι. ἐκκλεῖσαι] A C ἐκκλῖναι. 5 συνεγερεῖς] A C συνεγερεῖς. 7 ῥήματος] C χρήματος. 8 οὐ] A οὐ μή. 9 οὐ θλίψετε] A C οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε. ὑμεῖς γὰρ] A ὑμεῖς. 11 ὑπολειπόμενα] A ὑπολελειμμένα. ἔδεται τὰ ἄγρια θηρία] A ἔδεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. C ἔδεται τὰ θηρία τὰ ἄγρια. 12 ἀνάπαυσις] A C ἀναπαύσῃ. 13 εἴρηκα] A λελάληκα. ἀναμνησθήσεσθε] C ἀναμνήσεσθε. μὴ] C οὐδ' οὐ μή. 14 ἑορτάσατε] A ἑορτάσετε. C ἑορτάζετε. 15 ποιῶν] A deest. 18 ἐμπλατυνῶ] C πλατυνῶ. τὰ ὅριά σου] A τὰ ὅριά σου, οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου. θυμιάματος] C τοῦ θύματος. κοιμηθῇ] A κοιμηθήσεται. 22 καὶ μὴ] C μή. αὐτῷ] A deest. 22] Totus hic verſus uſque ad ἐὰν ἀκοῇ &c. in A C deeſt. ἀκοῇ ἀκούσητε posterius] A ἀκούσῃς. C ἀκοῇ ἀκούσῃς. τῆς φωνῆς μου] C ἐμῆς φωνῆς. ποιήσητε] A C ποιήσῃς. ἂν εἴπω] C ἐντέλλομαι. 23 αὐτοὺς] A αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 24 οὐδὲ μὴ] C οὐδ' οὐ μή. καθελεῖς] A καθελεῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. C καθελεῖς αὐτούς. 26 ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα] C ἐν ὑμῖν ἄτεκνος, οὐδὲ ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα. ἀναπληρῶν] C deest. 27 φόβον] C φόβον μου. εἰσπορεύῃ] C εἰσπορεύσῃ. 28 ἐκβαλεῖς] A C ἐκβαλῶ. 29 αὐτοὺς] C αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου. 31 ἕως] C καὶ ἕως. τοῦ μεγάλου ποταμοῦ] A τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου. 32 συγκαταθήσῃ] C συγκαθίσῃ. αὐτῶν] C αὐτῶν οὐ θήσεις. 33 ἐγκαθήσονται] A συγκαταθήσονται. ἁμαρτεῖν] A C ἁμαρτάνειν.

CAP. XXIV.

4 κυρίου] C deest. 5 τῷ θεῷ] A κυρίῳ τῷ θεῷ. 6 κρατῆρας] A C κρατῆρα. τοῦ αἵματος posterius] A deest. πρὸς τὸ] C ἐπὶ τό. 7 εἶπαν] C εἶπεν. 10 τῆς γερουσίας] A C τῶν πρεσβυτέρων. 11 εἰστήκει] A εἰστήκει ἐκεῖ. 13 εἶπαν] A εἶπεν. 14 ἀναστρέψωμεν] C ἂν ἐπιστρέψωμεν. 15 καὶ Ἰησοῦς] A C desunt.

CAP. XXV.

2 Ἰσραὴλ] A Ἰσραήλ, καὶ λάλησον. καὶ λάβετε] A λάβετέ μοι. C καὶ λαβέτωσαν. καρδία καὶ] A καρδία αὐτῶν. 3 καὶ … καὶ] A desunt. 4 καὶ … καὶ] A C desunt. 7 σαρδίου] A C σαρδίοις, καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 9 σοὶ δεικνύω] A C δεικνύω σοι. οὕτω] C καὶ οὕτω. 12 κλίτη] A κλίτη αὐτῆς. 13 ξύλα ἄσηπτα] A C ἐκ ξύλων ἀσήπτων. αὐτὰ] A C αὐτάς. 15 κιβωτοῦ] A διαθήκης. C κιβωτοῦ τῆς διαθήκης. 17 χρυσίου] A χρυσοῦ. 18 χρυσοτορευτὰ] A C χρυσᾶ τορευτά. 19 χερουβ] A δὲ χερουβίμ. C χερουβείμ. καὶ χερουβ ἕνα. A καὶ ἕνα. 20 οἱ χερουβὶμ] A C οἱ δύο χερουβείμ. ὃν] A C deest. 21 ἂν δῶ] C δώσω. 23 χρυσίου καθαροῦ] C ἐκ ξύλων ἀσήπτων. A ξύλου ἀσήπτου. 25 τῇ στεφάνῃ κύκλῳ] C κύκλῳ τῇ στεφάνῃ. 26 ποιήσεις] C ποιήσεις αὐτῇ. στεφάνην] C στρεπτὴν στεφάνην. 29 ἐκ] C deest. 30 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 33 τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ] A καλαμίσκῳ τῷ ἑνί. 35 Ὁ] C Ὡς. τέσσαρες] C δύο. καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκοις] C desunt. 36 οἱ σφαιρωτῆρες καὶ οἱ καλαμίσκοι] C καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες. ὅλη τορευτὴ] C ὅλοι τορευτοί. 37 λύχνους, καὶ] A C λύχνους αὐτῆς, καί. προσώπου] C προσώπου αὐτῆς. 38 ποιήσεις] C deest. 39] A C hoc modo legunt, Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις πάντα τὰ σκεύη ταῦτα. 40 δεδειγμένον] C δειχθέντα.

CAP. XXVI.

1 Τὴν σκηνὴν] A τῇ σκηνῇ. χερουβὶμ] C adjungit verbis ſequentibus. 3 συνεχόμεναι] C ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι. τῇ ἑτέρᾳ] A C ἐκ τῆς ἑτέρας, 4 αὐτοῖς] C deest. 5 Πεντήκοντα] A C Πεντήκοντα δέ. ἀντιπρόσωποι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην] A C εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ. ſed A ἑκάστη. 6 Καὶ] C deest. 10 τῆς διὰ μιᾶς] A C μιᾶς ἔσται. 8 πήχεων τὸ] A πήχεων ἔσται τό. 12 ὑστέρας. A τῇ δευτέρᾳ. 11 ἀγκυλῶν] A ἀγκυλῶν τῶν κεφαλίδων. ὑπολελειμμένων] C ὑπολειπόμενον. εἰς] A C deest. ὑποκαλύψεις] A καὶ πῆχυν ὑποκαλύψεις. 13 Πῆχυν] A Πῆχυν ἕνα. καὶ πῆχυν ἐκ τούτου] A C καὶ ἔσται. 14 τῇ ἐξ ἐκεῖνου. ἐκ τοῦ μήκους] A τοῦ μήκους ἐκ. ἔσται] A C καὶ ἔσται. τῇ σκηνῇ] A C αὐλῆς, σκηνῇ] C τῆς σκηνῆς. 17 πᾶσι] A ἐπὶ πᾶσι. 20 νότον] C βορρᾶν. 18 εἴκοσι στύλοις ἐκ] A εἴκοσιν ἐκ. βορρᾶν] C νότον.

σάρ. 23 ἔσῃ] A C ἔσονται. 24 ἔσονται ἴσοι] A ἔσονταί σοι. ταῖς δυσὶ γωνίαις] C ταῖς γωνίαις ταῖς δυσίν. 25 δύο βάσεις τῷ &c] A hoc ordine legit, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. C addit tertium, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί. 26 πέντε] A πέντε μοχλούς. τῷ ἑνὶ στύλῳ] C τοῖς στύλοις. & verſu ſequenti. 33 τῶν στύλων] A C τοὺς στύλοις. ἐσώτερον] A ἐνδότερον. 35 ἐπιθήσεις] A C θήσεις. 36 τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς] A τῇ θύρᾳ. C deſunt. 37 στύλοις] A στύλους ἀσήπτους.

CAP. XXVII.

4 ὑπό] A C ἐπί. 6 τῷ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς] C ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ. 7 ἀναφορεῖς] A οἱ φορεῖς. κατὰ πλευρὰ] A κατὰ τὰ δύο πλευρά. 8 ποιήσεις αὐτό] A ποιήσεις. 9 λίβα] A νότον. 10 ψαλίδες] A C ψαλιστῆρες αὐτῶν. 11 ἀπηλιώτην] A C βορρᾶν. στύλοι αὐτῶν] στύλοι. ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι] A deſunt. κρίκοι] A C κρίκοι αὐτῶν. βάσεις αὐτῶν] A C βάσεις. 13 νότον] A C ἀνατολάς. 14 τὸ ὕψος τῶν ἱστίων] C τῶν ἱστίων τὸ ὕψος. 16 κεκλωσμένης] A νενησμένης. αὐτῶν … αὐτῶν] C αὐτοῦ … αὐτοῦ. 19] A ad finem hujus verſus addit, ϗ ποιήσεις ἱμάτια ὑακίνθινα, ϗ πορφύρεα, ϗ κόκκινα, τοῦ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις. καύσαι] A C deeſt. αὐτό] A αὐτόν.

CAP. XXVIII.

1 αὐτοῦ, ϗ ἐκ] C αὐτοῦ ἐκ. 7 συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ] A ἔσονται αὐτῷ συνέχουσαι αὐτῷ. C ἔσονται αὐτῷ συνέχουσαι. 8 καθαροῦ] C deeſt. 9 λίθους σμαράγδου] C σμαράγδους. 12 μνημοσύνου] C μνημόσυνον. ἔναντι] C ἐναντίον. 13 ἀσπιδίσκας] A ἀσπίδας. 15 ἔργων] A C ἔργον. ῥυθμόν] C ἀριθμόν. κεκλωσμένου] C νενησμένου. αὐτοῦ] A C deeſt. 16 ὕφασμα κατὰ λίθον] A ὑφάσματα κατὰ λίθον. 19 λιγύριον] A ἀργύριον. 20 βηρύλλιον] C βήρυλλος. συνδεδεμένα] A C ϗ συνδεδεμένα. 21 δεκαδύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν] A δώδεκα ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, δώδεκα κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. ἑκάστου] A C ἑκάστου. δεκαδύο] A C τὰς δώδεκα. 22 ἐκ] A deeſt. χρυσίου καθαροῦ, Pro duobus verſibus ſequentibus, Comp. habet verſus ſeptem hoc ordine. 23 Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου. 24 Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κρωσσοὺς, ϗ τὰ ἀλυσιδωτὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου. 25 Καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κρωσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, ϗ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. 26 Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου, ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ' ἄκρου τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 27 Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. 28 Καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. 29 Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως, ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσιὼν εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 30 οἴσει] A θήσει] C εἰσοίσει. 32 ᾤαν ἔχον] C ᾤ ἀνέχον. male. συμβολήν] A συμπλοκήν. 33 ὑπὸ τὸ] A C ἐπὶ τό. αὐτὸ] A C τὸ ἢ αὐτό. 39 κοσυμβωτοί] A C κόσυμβοι. 43 ἕξει] A ἄξει. ὃ] A deeſt. προσπορεύωνται] C προσπορεύονται. πρὸς ἑαυτούς] A ἐφ' ἑαυτούς.

CAP. XXIX.

1 ἁγιάσεις] A ἁγιάσαι] C ἁγιάσαι. μοὶ αὐτούς] C μοί. δὲ] A C deeſt. ἀμώμους δύο] C δύο ἀμώμους. 3 ϗ προσοίσεις] A οἴσεις, ϗ προσοίσεις. 4 τὰς θύρας] C τὴν θύραν. 5 αὐτῷ] A C αὐτό. 9 Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ] A C τὰς χεῖρας Ἀαρών. 10 παρὰ τὰς θύρας] C παρὰ τὴν θύραν. 12 θήσεις] A ἐπιθήσεις. 14 κρέατα] C κρέα. ἁμαρτίας] C ἁμαρτία. 16 αὐτόν] A C τὸν κριόν. προσχεεῖς] A προσεκχεεῖς. πρὸς] A C ἐπί. 17 κατὰ] A ϗ τά. 18 ὅλον τὸν κριὸν] A τὸν κριὸν ὅλον. ὁλοκαύτωμα] A ὁλοκαυτώματα. 20 ϗ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς] C deſunt. τῆς δεξιᾶς χειρὸς] A τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς. 21 τοῦ ἀπὸ] A deſunt. 22 ἐπικαλύπτον] C καλύπτον. κοιλίαν] A κοιλίαν αὐτοῦ. ὑπ'] C ἐπ'. 24 αὐτὰ] A αὐτούς. κυρίου] A hic repetit, ϗ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρών. 25 λήψῃ] A δέξῃ. ἀνοίσεις] A ἀνήσεις. 28 ἀφόρισμα τοῦτο, ϗ ἀφαίρεμα] A ἀφαίρεμα τοῦτο, ϗ ἀφόρισμα. C ἀφαίρεμα τοῦτο, ϗ ἀφαίρεμα. τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ poſterius] A C deeſt. 30 ὁ ἱερεὺς ὁ] A ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας. C ὁ ἱερεύς. τοῖς ἁγίοις] C τῷ ἁγίῳ. 33 ϗ] C deeſt. 34 πρωΐ] A πρωΐ, καί. 35 τὰς χεῖρας αὐτῶν] C αὐτῶν τὰς χεῖρας. 37 τοῦ ἁγίου] C ἁγίων] A τῶν ἁγίων. 38 ἃ] A ὅσα. τοῦ θυσιαστηρίου] C τὸ θυσιαστήριον. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] A C deſunt. 40 τῷ τετάρτῳ] A τοῦ τετάρτου. 42 εἰς γενεὰς ὑμῶν] A εἰς τὰς ἀκοάς, ϗ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. ἐκεῖθεν] A ἐκεῖ.

CAP. XXX.

1 2 ἀσήπτων. Καὶ ποιήσεις αὐτό] C ἀσήπτων ποιήσεις αὐτό. 3 χρυσίῳ] A C αὐτὸ χρυσίῳ. ἐσχάραν] A ἐσχαρίδα. 4 ποιήσεις] A C ποιήσεις αὐτῷ. τὴν στρεπτὴν στεφάνην] A τὴν στεφάνην τὴν στρεπτήν. 6 τῶν μαρτυρίων] C τοῦ μαρτυρίου. ἐκεῖθεν] A C ἐκεῖ. 7 ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρών] A Ἀαρὼν ἐπ' αὐτοῦ. 8 ἐξάπτῃ] A ἅπτῃ. 9 ἀνοίσεις] A C ἀνοίσετε. αὐτοῦ] C αὐτῷ. σπείσεις] A C σπείσετε. 10 ἐπ' αὐτοῦ] A C deſunt. καθαρισμοῦ] A C καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ. αὐτῶν] C ὑμῶν. 12 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ] A περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. τὴν] C ἐπὶ τήν. 13 ὃ ἐὰν] A deſunt. 15 κυρίῳ] A κυρίῳ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 18 αὐτῷ] A αὐτό. 19 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτῶν. πόδας ὕδατι] A πόδας. C πόδας αὐτῶν. 20 ὅταν] A C ἢ ὅταν. 21 πόδας] C πόδας αὐτῶν. νίψονται ὕδατι] A C deſunt. 23 ϗ κινναμώμου] A κινναμώμου. πεντήκοντα, ϗ] C ϗ πεντήκοντα σίκλους, καί. 26 τῆς σκηνῆς] A C deſunt. 27 λυχνίαν, ϗ πάντα τὰ] C λυχνίαν, ϗ τά. 28 λουτῆρα] A C λουτῆρα, ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 34 ὄνυχα, χαλβάνην] A ϗ ὄνυχα, ϗ χαλβάνην. C ὄνυχα, ϗ χαλβάνην. 35 ἐν αὐτῷ] A C αὐτό. μυρεψοῦ μεμιγμένον] A μυρεψικοῦ συνθέσεως. 36 τῶν μαρτυρίων] C τοῦ μαρτυρίου. ἐκεῖθεν] C ἐκεῖ. 37 ἀπολεῖται] A ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

CAP. XXXI.

2 Οὐρείου] A C Οὐρί. τοῦ Ὢρ] A C υἱοῦ Ὤρ. 5 νηστὸν] A C νηστόν, ϗ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην. ϗ τὰ] C ϗ εἰς τά. ϗ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικά] A εἰς τὰ ἔργα, ϗ τὰ τεκτονικά. C ἔργα, ϗ εἰς τὰ τεκτονικά. 6 αὐτὸν] A αὐτῷ. ϗ πονήσωσι] A ϗ πονήσωσι, ϗ ποιήσωσι. C ϗ ποιήσωσι. 8 τὰ θυσιαστήρια] A τὸ θυσιαστήριον. 10 αὐτοῦ] C αὐτοῦ εἰς τό. 11 ἐγὼ] C deeſt. ἐνετειλάμην] A ἐντέταλμαι. 13 Φυλάξον] C λάλησον. σημεῖόν ἐστι] A C ἔστι γὰρ σημεῖον. 14 τὰ σάββατα] A C τὸ σάββατον. κυρίῳ ὑμῖν] A κυρίῳ, ϗ ὑμῖν. A ὑμῖν. ὃς] A C ἐστι. αὐτοῦ] C αὐτῆς. 15 ὃς] C ὅστις. τῇ ἑβδόμῃ θανατωθήσεται] C τῶν σαββάτων θανατωθήσεται. 17 ἐν ἐμοὶ poſterius, A C. deeſt. κατέπαυσε, ϗ ἐπαύσατο] A C ἐπαύσατο, ϗ κατέπαυσε.

CAP. XXXII.

1 ἄνθρωπος] A ἀνήρ. 3 αὐτῶν] A τῶν γυναικῶν αὐτῶν. 4 αὐτὰ … αὐτὰ] C αὐτό … αὐτό. εἶπεν] A C εἶπαν. 7 ἐντεῦθεν] C deeſt. 8 ἐνετείλω] C ἐνετείλα. 11 ἔναντι] A κατέναντι. C ἐναντίον. θεοῦ] A θεοῦ αὐτοῦ. θυμοῦ] C θυμῷ. 13 δοῦναι αὐτοῖς] A C τῷ σπέρματι αὐτῶν. 14 περιποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ] A περὶ τῆς κακίας ἧς εἶπε ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. & C. τὸν λαὸν] C πρὸς τόν. 15 καταγεγραμμέναι] C ἐγγεγραμμέναι. γεγραμμέναι] A καταγεγραμμέναι. 16 θεοῦ] A θεοῦ ἐστι. 18 λέγει] A λέγει Μωϋσῆς. 19 Καὶ ἡνίκα] A ἡνίκα δέ. 20 ἐν] A C deeſt. ὑπὸ τὸ] A C ἐπὶ τό. 21 τῷ Ἀαρὼν] A πρὸς τὸν Ἀαρών. 22 γὰρ] C deeſt. τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ τούτου] A τοῦ λαοῦ τούτου τὸ ὅρμημα. 24 εἰ] A C deeſt. χρυσία] C χρυσίον. περιέλεσθε] A περιέλεσθε, ϗ περιείλοντο. ἔρριψα] A ἔρριψα αὐτά. 26 δὲ] A C deeſt. τίς πρὸς κύριον] C εἴ τις πρὸς κυρίου. συνῆλθον] A συνήλθοσαν. 27 Καὶ λέγει] A Καὶ εἶπεν. θέσθε] C θέτε. τὸν μηρὸν] A τῶν μηρῶν. ἐπὶ] C εἰς. 28 εἰς τρισχιλίους ἄνδρας] C τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν. 29 ἐπληρώσατε] A ἐνεπληρώσατε. υἱῷ, ἢ] A υἱῷ αὐτοῦ, καί. C υἱῷ, καί. 30 αὔριον] A ἐπαύριον. 31 Ὑπέστρεψε] C Ἐπέστρεψε. 33 αὐτοὺς] A C αὐτόν. 34 κατάβηθι] C deeſt. A ϗ κατάβηθι. ἐπάξω] C ϗ ἐπάξω.

CAP. XXXIII.

1 προπορεύου] C πορεύου. 2 τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου] A πρὸ προσώπου σου τὸν ἄγγελόν μου. ἐκβαλεῖ] A ἐκβαλεῖς. Χαναναῖον] A ponit ante Ἀμορραῖον. 3 σε εἰς] A εἰς. 4 κατεπένθησεν] A C κατεπένθησαν. 5 κύριος τοῖς υἱοῖς] A κύριος πρὸς Μωϋσῆν, Λάλησον τοῖς υἱοῖς. ἐπάξω] A ἐπάγω. C ἐπαγάγω. δείξω σοι] A δείξω. 6 περισολὴν] C στολήν. 7 αὐτοῦ] C deeſt. κύριον] C κύριον, καί. 8 κατενοοῦσαν] A κατενόουν. 9 δ' ἂν] C δέ. τὴν θύραν] A τῶν θυρῶν. 10 τῆς θύρας] A τῶν θυρῶν. στάντες] C ἵσταντο. λαὸς] C λαός, καί. 13 γνωστῶς ἵνα ἴδω] A γνωστῶς ἴδω. ἐναντίον σου, ϗ] A ἐνώπιόν σου, καί. τὸ μέγα] C deſunt. 15 Καὶ λέγει] A Καὶ εἶπε. αὐτὸς σὺ] A C σὺ αὐτός. 16 ἐνδοξασθήσομαι] C ἐνδοξασθησόμεθα. 17 Καὶ εἶπε] A Εἶπε δέ. 18 ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν] A C δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. 19 τῷ] C ἐπὶ τῷ. μου, κύριος] A κυρίου. 21 στήσῃ] A ϗ στήσῃ. C ϗ στήσεις. 23 χεῖρα] A C χεῖρά μου.

CAP. XXXIV.

1 ὧν] A ἐπί. αἷς] A C ἅς. 2 ἀναβήσῃ] C ἀναβήσεις. 3 μηδεὶς] A ϗ μηδείς. 4 Μωϋσῆς] A C Μωϋσῆς τὸ πρωΐ. καθότι] A καθά. Μωϋσῆς] A C Μωϋσῆς μεθ' ἑαυτοῦ. 6 κύριος ὁ] A C κύριος, κύριος ὁ. 7 ϗ ἔλεος] A C ϗ ποιῶν ἔλεος. οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον] A C τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ. ἀνομίας] A ἁμαρτίας. 8 προσεκύνησε] C προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. 9 ὁ κύριός μου] A κύριος. ἁμαρτίας … ἀνομίας] C ἀνομίας … ἁμαρτίας. ἡμῶν prius] A deeſt. 10 ποιήσω] A C ϗ ποιήσω. εἶ σὺ] A εἰσί. 11 ἐκβάλλω] A C ἐκβαλῶ. πρὸ] A ἀπό. Φερεζαῖον, ϗ Χετταῖον] A C τὸν Χετταῖον, ϗ τὸν Φερεζαῖον. 12 σεαυτῷ] C αὐτῷ. θῇς] C διαθῇς. ἣν] C ἣν σύ. εἰς αὐτὴν] C ἐν αὐτῇ. 13 ἐν] A C deeſt. 14 θεοῖς ἑτέροις] A C θεῷ ἑτέρῳ. 15 φάγῃς τῶν αὐτῶν] A C φάγῃς τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 16 οἱ υἱοὶ] A C τοὺς υἱούς. 18 εἰς τὸν] A κατὰ τόν. 19 πᾶν] A C deeſt. πρωτότοκον poſterius] C deeſt. 20 αὐτὸ] A C deeſt. δώσεις] A C δώσεις αὐτοῦ. 21 τῇ δὲ] A C τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ. 22 πυροῦ] A C πυρῶν. 24 πρὸ] A C ἀπό. πλατυνῶ] A ἐμπλατύνω. ἐναντίον] A ἔναντι. 25 θυμιασμάτων] C θυμιάσματος. θύματα] A θῦμα. C θυμιάσματα. 26 θήσεις] A C εἰσοίσεις. 28 ἐναντίον] A C ἔναντι. C hoc ordine, τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς διαθήκης. 29 ὄρους] A C ὄρους Σινά, ϗ αἱ δύο] A ϗ ἰδοὺ αἱ. ἐκ τοῦ] A ἀπὸ τοῦ. Μωϋσῆς] A C ϗ Μωϋσῆς. χρώματος] A C χρωτός. & verſu 30. 30 οἱ πρεσβύτεροι] A C οἱ υἱοί. 31 ἐπεστράφησαν] A ἀπεστράφησαν. αὐτοῖς Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς. 32 ὅσα ἐνετείλατο] A C ὅσα ἐλάλησε. 33 ἐπειδὴ] C ἐπεί. 35 συλλαλεῖν] C λαλεῖν.

CAP. XXXV.

1 εἶπεν] A C εἶπε πρὸς αὐτούς. 2 κατάπαυσις] A καταπαύσεις. ἅγια σάββατα] C ἅγιον σάββατον. ἔργον ἐν αὐτῇ] C ἐν αὐτῇ ἔργον. 3 τῇ] A C ἐν τῇ. 5 λάβετε] C λάβε. τῇ] A ἐν τῇ. 7 ἀσήπτα] ad finem hujus verſus addit Comp. ϗ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, ϗ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 9 σαρδίου] A C σαρδίους. ϗ τὸν ποδήρη] C ϗ εἰς τὸ λογεῖον. 10 καρδίᾳ] A C διανοίᾳ. 11 κατακαλύμματα] A καλύμματα. μοχλοὺς … στύλους] C στύλους … μοχλούς, ϗ τοὺς πασσάλους, ϗ τὰς βάσεις. 12 Pro hoc verſu ſeptem habentur in Comp. viz. 12 Τὴν κιβωτὸν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, ϗ τὸ ἱλαστήριον ϗ τὸ καταπέτασμα. 13 Καὶ τὴν τράπεζαν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. 14 Καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τοὺς λύχνους αὐτῆς, ϗ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. 15 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 16 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, ϗ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ τὸν λουτῆρα, ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 17 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ϗ τοὺς στύλους αὐτῆς, ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 18 Καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, ϗ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν, καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 12 τὸ θυμίαμα] A τὰ θυμιάματα. χρίσματος] A χρίσματος, ϗ ἔλαιον εἰς τὸ φῶς, ϗ ἀρώματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. σκεύη αὐτῆς poſterius. Poſt hæc addit Ald. ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 19 ϗ τὸ ἔλαιον ad finem verſus in Ald. deſunt. 21 ἤνεγκαν] C ἤνεγκεν. ὅσοις] A C οἷς. ἀφαίρεμα, ϗ ἤνεγκαν] A ϗ ἤνεγκαν. C ἤνεγκαν. 22 πᾶς ᾧ] A πᾶς ὅ. C πασῶν, ὧν. πᾶν] C ϗ πᾶν. 23 ἀφαιρέματα] C ἀφαίρεμα. ϗ παρ' ᾧ εὑρέθη βύσσος, ϗ δέρματα ὑακίνθινα, ϗ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν] A ϗ πᾶς ᾧ εὑρέθη βύσσος παρ' αὐτῷ. ϗ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν, ϗ δέρματα ὑακίνθινα] C καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ, ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον, καὶ βύσσος, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ϗ δέρματα ὑακίνθινα ἤνεγκαν. 24 Καὶ] A deeſt. ἤνεγκαν ἀργύριον, ϗ χαλκὸν] A C ἀργύριον ϗ χαλκὸν, ἤνεγκαν. 28 εἰς] C deeſt. 29 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀφαίρεμα] C ἀφαίρεμα οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 30 τοῦ Ὢρ] A C υἱοῦ Ὤρ.

31 πάντων] C Πάντα. 34 προσβιβάσαι] A προσβιβάσαι. 35 συνέσεως διανοίας] C ϗ συνέσεως, ϗ διανοίας. ϗ τά] A C τά. κοκκίνῳ, ϗ] A κοκκίνῳ, ϗ τῇ πορφύρᾳ, καί. ποιεῖν] C ϗ ποιεῖν.

CAP. XXXVI.

1 συνιέναι] A τοῦ συνιέναι, ὥστε. κατὰ τά] C τὰ κατὰ τά. 3 προσῆγ.] A C προσῆγ. προσῆγ. 4 τὰ ἔργα] C πάντα τὰ ἔργα. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. εἰργάζοντο αὐτοὶ] A C αὐτοὶ εἰργάζοντο. 5 εἶπεν] A C εἶπαν. κατὰ] A C παρά. 7 ποιῆσαι] C ποιῆσαι αὐτά. 8 Ea quæ ſequuntur uſque ad finem capitis, habentur in Compl. cap. 39. a verſu ſecundo ad verſum 32 excluſive. Pag. 384. lin. 30. ϗ τῇ] A C ϗ σὺν τῇ. l. 33 αὐτὸ] A εἰς αὐτό. 34 μερῶν] A μερῶν αὐτοῦ. 35 συμπεπλεγμένα] C συμπεπλεγμένον. 39 καθὰ] A καθάπερ. 42 περισεσιδηρωμένους] C περισιδηρωμένους. 43 ἐκκεκολαμμένους ἐγκόλαμμα] C κεκολαμμένους ἐκκόλαμμα. 46 ὤμους] A δύο ὤμους. λίθους μνημοσύνου] C λίθοι μνημοσύνου εἰσίν. P. 386. l. 7. μῆκος] A μῆκος αὐτοῦ. 8 εὖρος] A εὖρος αὐτοῦ. 17 περικεκυκλωμένα] A περικεκλωσμένα. 18 χρυσίῳ] A ἐν χρυσίῳ. 21 ἐκ τῶν ὀνομάτων] A κατὰ τὰ ὀνόματα. C ἐκ τῶν δώδεκα ὀνομάτων. 22 ἐγγεγλυμμένα εἰς σφραγῖδας] A ἐγγεγλυμμένα σφραγῖσιν. C ἐγγεγλυμμέναι σφραγῖδες. 29 τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς] A αὐτούς. 32 τοὺς δακτυλίους] A C τοὺς δύο δακτυλίους. 36 ϗ ἐπέθηκαν ἐπὶ] C deſunt. 38 πρόσωπον] A πρόσωπον αὐτοῦ. 40 ἐπ᾽] C ἀπ᾽. ϗ] C deeſt. P. 388. l. 2. αὐτοῦ] A αὐτούς. 11 ὤαν ἔχον] C ᾧ ἀνέχον. 14 ὡς] C ὡσεί. 19 τοὺς κώδωνας] A αὐτούς. τὸ λῶμα] A τοῦ λώματος. C τὰ λώματα. 21 κώδων χρυσοῦς, ϗ ῥοΐσκος] C κώδωνες χρυσοῦς, ϗ ῥοΐσκους. 30 νενησμένου] A διανενησμένου. C κεκλωσμένου. 34 ἔγραψεν] C ἔγραψαν. 37 ἐπὶ τὸ] A C ἐπ᾽ αὐτῷ. Capita 36, 37, 38, 39, ab Ald. in unum compinguntur.

Cap. 36. ſecundum Compl. a verſ. 8.

8 Καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὴν σκηνὴν δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ϗ ὑακίνθου, ϗ πορφύρας, ϗ κοκκίνου κεκλωσμένου, χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίησεν αὐτάς. 9 Τὸ μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ ϗ εἴκοσι πηχῶν, ϗ τὸ εὖρος τεσσάρων πηχῶν, ἡ αὐλαία ἡ μία ἦν· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν πάσαις ταῖς αὐλαίαις. 10 Πέντε δὲ αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι, ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας, ϗ πέντε αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. 11 Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν· ϗ οὕτως ἐποίησε ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ. 12 Πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, ϗ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησε ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστη. 13 Καὶ ἐποίησε κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς, ϗ συνῆψε τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις, ϗ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία. 14 Καὶ ἐποίησε δέρρεις τριχίνας σκέπειν ἐπὶ τὴν σκηνήν, ἕνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς. 15 Τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἦν τριάκοντα πηχῶν, ϗ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι. 16 Καὶ συνῆψε τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό, ϗ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό. 17 Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς τῆς ἀναμέσον κατὰ τὴν συμβολήν· ϗ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. 18 Καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα, ϗ συνῆψε τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν, ϗ συνῆψε τὰς δέρρεις, ϗ ἐγένετο ἕν. 19 Καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, ϗ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. 20 Καὶ ἐποίησε στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων. 21 Δέκα πηχῶν τὸν στῦλον τὸν ἕνα, ϗ πήχεος ἑνὸς ϗ ἡμίσεος τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός. 22 Δύο ἀγκωνίσκοι τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ ἀντιπίπτοντες ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. 23 Καὶ ἐποίησε τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς νότον. 24 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 25 Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς βορρᾶν εἴκοσι στύλους. 26 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 27 Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν ἐποίησεν ἓξ στύλους. 28 Καὶ δύο στύλους ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων· ϗ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν. 29 Καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν, οὕτως ἐποίησεν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις ταῖς δυσί. 30 Καὶ ἦσαν ὀκτὼ στῦλοι, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 31 Καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τοῖς στύλοις ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς. 32 Καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, ϗ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν. 33 Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσον τῶν στύλων διικνεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος. 34 Καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσεν χρυσίῳ, ϗ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι, ϗ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. 35 Καὶ ἐποίησε καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, ϗ πορφύρας, ϗ κοκκίνου κεκλωσμένου, ϗ βύσσου νενησμένης, ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησεν αὐτὸ χερουβίμ. 36 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ, ϗ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. 37 Καὶ ἐποίησεν ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, ϗ πορφύρας, ϗ κοκκίνου κεκλωσμένου, ϗ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ποικιλτοῦ. 38 Καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, ϗ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, ϗ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν χρυσίῳ, ϗ ἐχώνευσεν αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

CAP. XXXVII.

Cap. 37. lin. 2. αὐλαίας] A αὐλάς. 4 ἦν πάσαις] A ἦσαν πᾶσαι. Pag. 390. l. 17 κρίκους] A κρίκους αὐτῶν. 22 Λίβα] A νότον. 25 εἴκοσι] A εἴκοσι χαλκαῖ. 26, 27 ἐφ᾽ ἑκατὸν] A πρὸς ἑκατόν, ϗ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. 28 νότον] A βορρᾶν. 30 εἴκοσι] A εἴκοσι χαλκαῖ. 31 πρὸς] A κατά. 37 νώτου] A νότου. 39 νώτου] A νότου. 42 στῦλοι] A ϗ οἱ στῦλοι. P. 392. l. 4 στῦλοι] A στῦλοι αὐτῆς. 6 καταπέτασμα] A κατακάλυμμα. 18, 19 ϗ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ] A deſunt. συνετάγη] A συνέταξε κύριος τῷ. Οὐρείου] A Οὐρί.

Cap. 37. ſecundum Comp.

1 Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πηχέων ϗ ἡμίσεος τὸ μῆκος, ϗ πήχεος ϗ ἡμίσεος τὸ πλάτος, ϗ πήχεος ϗ ἡμίσεος τὸ ὕψος. 2 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν ϗ ἔξωθεν, ϗ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον στρεπτὸν χρυσοῦν κύκλῳ. 3 Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη αὐτῆς, δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, ϗ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. 4 Καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ϗ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 5 Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς. 6 Καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ δύο πηχέων ϗ ἡμίσεος τὸ μῆκος, ϗ πήχεος ϗ ἡμίσεος τὸ πλάτος. 7 Καὶ ἐποίησε δύο χερουβὶμ χρυσᾶ τορευτά, ϗ ἐπέθηκεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου. 8 Χεροὺβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, ϗ χεροὺβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου, ϗ ἐποίησε τοὺς δύο χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ. 9 Καὶ ἦσαν οἱ δύο χερουβὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα, εἰς τὸ ἱλαστήριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν χερουβίμ. 10 Καὶ ἐποίησε τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πηχέων τὸ μῆκος, ϗ πήχεος τὸ εὖρος, ϗ πήχεος ϗ ἡμίσεος τὸ ὕψος. 11 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, ϗ ἐποίησεν αὐτῇ στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 12 Καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ, ϗ ἐποίησε στρεπτὸν κυμάτιον κύκλῳ τῇ στεφάνῃ. 13 Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπέθηκε τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς. 14 Ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην ἦσαν οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. 15 Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ϗ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. 16 Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρυβλία αὐτῆς, ϗ τὰς θυΐσκας, ϗ τοὺς κυάθους, ϗ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς χρυσίου καθαροῦ. 17 Καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ἐποίησε τὴν λυχνίαν, ὁ καυλὸς αὐτῆς, ϗ οἱ καλαμίσκοι, ϗ οἱ κρατῆρες, ϗ οἱ σφαιρωτῆρες, ϗ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἦσαν. 18 Ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνός, ϗ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. 19 Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτήρ, ϗ κρίνον, ϗ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτήρ, ϗ κρίνον, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 20 Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, οἱ σφαιρωτῆρες, ϗ τὰ κρίνα αὐτῆς. 21 Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, ϗ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 22 Καὶ οἱ καλαμίσκοι, ϗ οἱ σφαιρωτῆρες ἐξ αὐτῆς ἦσαν ὅλοι τορευτοὶ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ. 23 Καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά· ϗ τὰς λαβίδας αὐτῆς, ϗ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσίου καθαροῦ. 24 Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ἐποίησεν αὐτήν, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. 25 Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πήχεος τὸ μῆκος αὐτοῦ, ϗ πήχεος τὸ εὖρος αὐτοῦ τετράγωνον, ϗ δύο πηχῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ, ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ. 26 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, ϗ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, ϗ τὰ κέρατα αὐτοῦ, ϗ ἐποίησεν αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. 27 Καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ὑπὸ τὴν στεφάνην τὴν στρεπτὴν αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς αὐτοῦ εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς. 28 Καὶ ἐποίησε τοὺς μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ϗ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 29 Καὶ ἐποίησε τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον, ϗ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ.

CAP. XXXVIII.

Cap. 38. lin. 3 ἔξωθεν] A ἔξωθεν, ϗ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 5 χρυσοῦς] A χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς. Pag. 394. lin. 1. χεροὺβ] A χερουβίμ. 2 χεροὺβ] A χερουβίμ. 3 τοῦ ἱλαστηρίου τὸ δεύτερον] A τὸ δεύτερον τοῦ ἱλαστηρίου. σκιάζοντα] A συσκιάζοντα. 7 δακτυλίους] A δακτυλίους χρυσοῦς. δύο] A δύο δακτυλίους. 8 δύο] A δύο δακτυλίους. 22 ἃ] A ἅπνα. 23 ἄκρων] A ἄκρων αὐτῆς. 24 ἐνθέμια] A ἀνθέμια. ἐνθέμιον] A ἀνθέμιον. 28 ἐπ᾽ αὐτῆς] A αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτῆς. 32 τῷ στύλῳ] A τοῖς στύλοις. 40 κεφαλίδας] A φιάλας. 43 τοῖς στύλοις] A deſunt. 45 αὐτὰς] A αὐτούς. P. 396. l. 7 8. ϗ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ ϗ τὴν βάσιν] A ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ, ϗ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ. 11 ἀφαίρεμα] A ἀφαίρεμα. 18 ἐν αὐτοῖς τὸ θυσιαστήριον] A τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς.

Cap. 38, ſecundum Comp.

1 Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πηχῶν τὸ μῆκος, ϗ πέντε πηχῶν τὸ εὖρος, τετράγωνον ἦν τὸ θυσιαστήριον, ϗ τριῶν πηχῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ. 2 Καὶ ἐποίησε τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν, ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα, ϗ ἐκάλυψεν αὐτὰ χαλκῷ. 3 Καὶ ἐποίησε στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ, ϗ τοὺς καλυπτῆρας αὐτοῦ, ϗ τὰς φιάλας αὐτοῦ, ϗ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, ϗ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκᾶ. 4 Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν. 5 Καὶ ἐποίησε τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη, ϗ ὑπέθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν, ϗ ἦν ἡ ἐσχάρα ἕως ἡμίσους τοῦ θυσιαστηρίου. 6 Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ϗ περιεχάλκωσεν αὐτοὺς χαλκῷ. 7 Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό· κοῖλον σανιδωτὸν ἐποίησεν αὐτό. 8 Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα τὸν χαλκοῦν, ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 9 Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς Λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν. 10 Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· ϗ οἱ κρίκοι αὐτῶν, ϗ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 11 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν, ϗ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· ϗ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 12 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα πηχῶν, στῦλοι αὐτῶν δέκα, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα, ϗ οἱ κρίκοι αὐτῶν, ϗ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 13 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πηχῶν ἱστία. 14 Πέντε ϗ δέκα πηχῶν τὸ κατὰ νώτου, ϗ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 15 Καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν ϗ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε ϗ δέκα πηχῶν, ϗ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 16 Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. 17 Καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, ϗ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, ϗ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, ϗ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς. 18 Καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου, ϗ πορφύρας, ϗ κοκκίνου νενησμένου ϗ βύσσου κεκλωσμένης εἴκοσι πηχῶν τὸ μῆκος, ϗ τὸ ὕψος, ϗ τὸ εὖρος πέντε πηχῶν ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς. 19 Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, ϗ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, ϗ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ. 20 Καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς

ἀυλῆς κύκλῳ χαλκοῖ. 21 Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ συνέταξε Μωϋσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 22 Καὶ Βεσελεὴλ ὁ τοῦ Οὐρὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἐποίησε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 23 Καὶ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὲχ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν ὃς ἠρχιτεκτόνευσε τὰ ὑφαντὰ, καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ, καὶ τὰ ποικιλτὰ ὕφανε τῇ ὑακίνθῳ, καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ καὶ βύσσῳ. 24 Πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 25 Καὶ ἀργυρίου ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε σίκλοι· δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 26 Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας καὶ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους πεντήκοντα. 27 Καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδι. 28 Καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων. καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς. 29 Καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος τετρακόσια ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι, καὶ τετρακόσιοι σίκλοι. 30 Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν σὺν τῇ ἐσχάρᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου. 31 Καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ.

CAP. XXXIX.

C.39. l. 3. τῶν ἁγίων] A τῆς ἀπαρχῆς τῶν ἁγίων. P. 398. l. 1. εἴκοσι] A καὶ ... 3 ἀφαίρεμα] A ἀφαιρέματα. 12 τρισχίλιοι πεντακόσιοι καὶ] A τρισχίλιοι πεντακοσίους. 22 τοῖς στύλοις] A τῶν στύλων. 26 χίλιοι πεντακόσιοι] A δισχίλιοι τετρακόσιοι. 35 τοῦ] A κύκλῳ τοῦ. P. 400. l. 6. κόκκινον] A ..., καὶ τὴν βύσσον. 11 τὰ σκεύη] A πάντα τὰ σκεύη. 12 τὰς βάσεις, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους] A καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς. 30 στύλους] A στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς. P. 402. l. 3. ὑακίνθινα] A δέρματα ὑακίνθινα.

Cap. 39. ſecundum Comp.

1 Καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησε στολὰς λειτουργικὰς Ἀαρὼν εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. Cætera quæ ſequuntur uſque ad verſum 32. conferuntur cum parte poſteriore capitis 36. noſtræ a fine verſus octavi. 32 Καὶ συνετελέσθη πᾶν ἔργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 33 Καὶ ἤνεγκαν τὴν σκηνὴν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς. 34 Καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ καλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα, καὶ τὸ καταπέτασμα. Καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον. 36 Καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. 37 Καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 39 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 40 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 41 Καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν. 42 Κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν. 43 Καὶ ἴδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς.

Cap. 40. quod 37. eſt ſecundum Ald.

3 θήσεις] C θήσεις ἐκεῖ. 4 προθήσεις] C προθήσεις. 5 θυμιᾶν] C θυμιάσαι. κιβωτοῦ] A C κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου. κάλυμμα] A τὸ κάλυμμα τοῦ. τοῦ μαρτυρίου] C deſunt. 6 τὰς θύρας] C τὴν θύραν. μαρτυρίου] C μαρτυρίου. καὶ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. Καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ] C Καὶ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. αὐτῆς] A ἐν αὐτῇ. 9 ἁγία] C ἅγια. 10 σκεύη αὐτοῦ] C σκεύη αὐτοῦ, καὶ χρίσεις τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. 18 κεφαλίδας] A κεφαλίδας αὐτῆς. στύλους] A C στύλους αὐτῆς. 19 ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα] C ἐπέθηκαν τὸ κάλυμμα. 21 κατακάλυμμα] A κάλυμμα. 22 μαρτυρίου, τὸ] A C μαρτυρίου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, τό. 23 ἔναντι] A ἐναντιόν. 24 ἔθηκε] A ἐπέθηκε. μαρτυρίου] C μαρτυρίου ἐναντίον τῆς τραπέζης. 25 ἔναντι] A ἐναντίον. Μωϋσῇ] C Μωϋσῇ. Καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 39 ἔθηκε] A ἐπέθηκε. σκηνῆς] A σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. C σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα, καὶ θυσίαν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 30 Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ. 31 Ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 32 Ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 33 θυσιαστηρίου] C μαρτυρίου, καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 35 ἠδυνάσθη] A C ἠδυνήθη. ἐνεπλήσθη] C ἐπλήσθη. 37 ἕως] A C ἕως τῆς. 38 Νεφέλη] A Ἡ νεφέλη.

LEVITICUS.

CAP. I.

1 ἐκάλεσε] A ἐκάλεσε κύριος. κύριος] A deeſt. 2 ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσαγάγῃ] C ἐὰν προσαγάγῃ ἐξ ὑμῶν. προσαγάγῃ] A προσάξῃ. 3 προσάξει] C προσάξει αὐτό. ἐναντίον] C ἔναντι. 5 ἔναντι] A ἐναντίον. 6 ἐκδείραντες] A δείραντες. 7 ἐπιστοιβάσουσι] A C στοιβάσουσι. 8 ἐπιστοιβάσουσιν] A στοιβάσουσιν. C ἐπιθήσουσιν. ὄντα] A deeſt. ἐγκοίλια] C ἐν τῇ κοιλίᾳ. ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς] A C ἐπιθήσει ὁ ἱερεύς. 10 ἀπό τε] A ἀπό. ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. 11 ἔναντι] A C ἐναντίον. κύκλῳ] A deeſt. καὶ τὸ στέαρ] A καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. C αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] C τὰ ὄντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. A τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 13 ἐγκοίλια] C ἐν κοιλίᾳ. θυσία] C θυσίας. 14 Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρει δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ] A deſunt. κάρπωμα προσφέρει] C ὁλοκάρπωμα προσφέρῃ. προσοίσει] προσοίσῃ. περιστερῶν] A περιστεριδίων. αὐτὸ] A deeſt. κεφαλὴν] A C κεφαλὴν αὐτοῦ. ἐπιθήσει] C ἐπιλύσει. ὁ ἱερεὺς] A ponit poſt θυσιαστήριον, 16 τὸν πρόλοβον] A τὸν πρόλοβον. αὐτὸ] A C αὐτῷ. ἐπιθήσει] C ἐπιθήσει. θυσία] C θυσίας.

CAP. II.

1 αὐτὸ] C αὐτήν. 2 οἴσει] οἴσει αὐτήν. πλήσει] C πλήσει. 3 ἐκ κλιβάνου] A C ἐν κλιβάνῳ. 4 δῶρον κυρίῳ] A C deſunt. διακεχρισμένα] C κεχρισμένα. 5 ἔσται] A C ἔσται. 8 προσοίσει … προσοίσει] C προσοίσεις … προσοίσεις. 12 ἐφ'] ἐπ'. 13 οὐ διαπαύσετε] A καὶ οὐ διαπαύσεται. C οὐ διαπαύσεται. κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν] A deſunt. C τῷ κυρίῳ. 14 πρωτογεννημάτων] A πρωτογεννημάτων σου.

CAP. III.

1 αὐτὸ] C αὐτός. προσαγάγῃ] A προσάγῃ. αὐτὸ] A deeſt. 2 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτοῦ. ἐναντίον κυρίου] A C deſunt. τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ] A deſunt. 3 τὸ στέαρ prius] A περὶ τὸ στέαρ. 4 μηρίων] A C μηρῶν. 5 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] A C deſunt. 6 θυσία] C θυσίαν. 8 τὰς χεῖρας] A C τὴν χεῖρα. στέαρ prius] C deeſt. τὴν κοιλίαν] A deſunt. 11 ὀσμὴ] A ὀσμήν. 12 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. ἔναντι] C αὐτὸ ἐναντίον. 13 ἔναντι] C ἐναντίον. 15 ἀμφοτέρους τοὺς] A C τοὺς δύο. λοβὸν τοῦ] A C λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ. 16 ὀσμὴ] A C ὀσμήν. 17 εἰς τὸν αἰῶνα] C αἰώνιον.

CAP. IV.

2 πρὸς τοὺς υἱοὺς] C τοῖς υἱοῖς. ἔναντι κυρίου] C deſunt. 4 ἔναντι κυρίου poſterius] A deeſt. 5 πεπληρωμένος] C τετελεσμένος. 6 ἑπτάκις] A C ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ. 7 ἐναντίον] A C ἔναντι. τῶν ὁλοκαυτωμάτων] A τῆς ὁλοκαυτώσεως. C τῆς ὁλοκαυτώσεως. 8 περιελεῖ] C καὶ περιελεῖ. κατακαλύπτον] A ἐπικαλύπτον. τὸ ὂν ἐπὶ] C τὸ ἐπί. αὐτὸ] A αὐτόν. 10 αὐτὸ] A C deeſt. 11 αὐτοῦ τὴν σάρκα] C τὴν σάρκα αὐτοῦ. κεφαλῇ] A κεφαλῇ αὐτοῦ. 12 ἐξοίσουσιν] ἐξοίσει. 13 Ἰσραὴλ] A τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἀκουσίως] A deeſt. ἣ οὐ ποιηθήσεται] ἣν οὐ δεῖ ποιεῖν. 17 ἱερεὺς] C ἀρχιερεύς. δάκτυλον] A δάκτυλον αὐτοῦ. πρὸς] A C τὸ ὂν πρός. τῇ θύρᾳ] C τῆς θύρας. 20 στέαρ] A C στέαρ αὐτοῦ. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 21 ἁμαρτία] A ἁμαρτίας. 22 καὶ ἁμάρτῃ] A deſunt. 23 ἄμωμον] A ἄμωμον περὶ ἁμαρτίας. 24 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. σφάζουσι] C σφάξουσι. & verſu 29 et 33. ἁμαρτία] A περὶ ἁμαρτίας. 27 ἁμάρτῃ] C ἁμαρτήσῃ. 28 οἴσει] A οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ. C οἴσει τὸ δῶρον. θήλειαν ἄμωμον] ἄμωμον θήλειαν. 29 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. 30 δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. 33 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. αὐτὸ ἐν τόπῳ] A αὐτὸ περὶ ἁμαρτίας. ὁλοκαυτώματα] A ὁλοκαυτώματα ἐν τόπῳ ἁγίῳ. 34 δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. ὁλοκαρπώσεως] A ὁλοκαυτώσεως. 35 ἐκ τῆς θυσίας] A C ἀπὸ θυσίας. τὸ ὁλοκαύτωμα] C τὰ ὁλοκαυτώματα.

CAP. V.

1 ἀπαγγείλῃ] A ἀπαγγείλῃ, καὶ. C ἀναγγείλῃ. ἁμαρτίαν] A C ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 2 κτηνῶν ἀκαθάρτων] A κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μεμίανται. 3 ἀπὸ πάσης] A ἢ ἀπὸ πάσης. μετὰ τοῦτο δὲ] A C μετὰ δὲ τοῦτο. 4 ἡ ἄνομος ἢ] C ἢ ἂν ὀμόσῃ. κακοποιῆσαι, ἢ καλῶς ποιῆσαι] A καλοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι. μεθ'] C. καθ'. πρὸ ὀφθαλμῶν] A C deſunt. 5. ὧν] A C ἧς. 6 αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε] A ἧς ἥμαρτε. C deſunt. 9 ἁμαρτία] A C ἁμαρτίας. 10 ὁλοκάρπωμα] A ὁλοκαύτωμα. ἐξιλάσεται] A C ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ. 11 οἴφι] A ὑφί. σεμιδάλεως] A C σεμιδάλιν. αὐτό …. αὐτῷ] A αὐτῆς …. αὐτῇ. 12 αὐτὸ] A C αὐτήν. ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς] C ἀπ' αὐτῆς ὁ ἱερεύς. δράκα] A C δράκα αὐτοῦ. τῶν] A C ἐπὶ τῶν. ἁμαρτία] A ἁμαρτίας. C ἁμαρτίας γάρ. 15 ἢ ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθῃ] C ἐὰν λάθῃ αὐτὸν λήθῃ. τῶν ἁγίων] A C τῷ ἁγίῳ. 16 ἀποτίσει αὐτό] A C ἀποτίσει. 17 ἁμαρτίαν] A C ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 19 πλημμελείᾳ] A πλημμελείᾳ πλημμέλησιν. C πλημμέλειαν, πλημμέλησιν.

CAP. VI.

2 ἢ ἂν] C ἐάν. τὰ] C deeſt. 3 ἐὰν ποιήσῃ] C ἂν ποιήσει. ἁμαρτεῖν] A ἁμαρτάνειν. 4 εὕρεν] A ἂν εὕρεν. αὐτὸ] C αὐτά. ἐπίπεμπτον] A C ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. ἢ] A ἢ ἄν. ἄμωμον] C poſt κριόν. 9 τὴν νύκτα] A τὴν νύκτα. καυθήσεται. καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου ad finem verſus. A hoc ordine, οὐ σβεσθήσεται τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῦ. 10 ὁλοκαύτωσιν] C ὁλοκάρπωσιν. 11 αὐτὸ ἐχόμενον] A C αὐτήν, ἐχόμενα. 12 ἀπ'] A C ἐπ'. καὶ οὐ] C οὐ. ἐπ' αὐτὸ] A C ἐπ' αὐτοῦ. 14 προσάξουσιν] A προσοίσουσιν. Ἀαρὼν] A Ἀαρὼν, οἱ ἱερεῖς. ἔναντι] A ἀπέναντι. C ἐνώπιον. 15 τῇ δρακὶ] A ὁ ἱερεὺς τῇ δρακί. 17 ἐζυμωμένη] C ἐζυμωμένη. αὐτὴν … αὐτοῖς] A αὐτοῖς αὐτήν. ἔδωκα] A C δέδωκα. 18 αὐτῶν] C ἀπ' αὐτῶν. 21 ἑλικτὰ] C ἑλικτά. θυσίαν εἰς] C προσοίσει εἰς. 22 Ὁ] C Καὶ ὁ. νόμος αἰώνιος] A νόμιμον αἰώνιον. C νόμιμον αἰώνιον τῷ κυρίῳ. 25 σφάζουσι] C σφάξουσι. & verſu 32. τὸ ὁλοκαύτωμα] A C τὰ ὁλοκαυτώματα. σφάξουσι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας] A σφάξουσι καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. C σφαγήσεται καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. 27 ὃς ἐὰν] A ὃ ἄν. C ὅ. 28 ἐκκλύσει] A C κλύσει. 29 Πᾶς ἄρσην] C Πᾶν ἄρσεν. Ad finem verſus proximi deſinit cap. 6. ſecundum Compl. 32 τὸ ὁλοκαύτωμα] A τὰ ὁλοκαυτώματα. ἔναντι] A ἐναντίον. 33 πᾶν prius] A C deeſt. 34 μηρίων] C μηρῶν. 35 κάρπωμα] A κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας. 36 ἔδονται] A C βρωθήσεται. 38 προσφέρει] A προσάγει.

CAP. VII.

1 θυσίας σωτηρίου] C τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 2 ἄρτοις] C ἄρτους ἀζύμους. 3 ζυμίταις] A ἀζυμίταις. τὰ δῶρα] C τὸ δῶρον. σωτηρίου] A C σωτηρίου αὐτοῦ. 4 προσάξει] A C προσάξει ἀπ' αὐτοῦ. 6 εὐχὴ ᾖ, ἢ ἑκούσιον] A εὐχὴν ἑκούσιον. προσαγάγῃ] A C προσάγῃ. 8 λογισθήσεται τῷ] A λογισθήσεται αὐτῷ τῷ. μίασμα] A μίασμα γάρ. 10 Ἡ δὲ] A Καὶ ἡ. κυρίου] A C κυρίῳ. ἀπολεῖται] C ἐξολοθρευθήσεται. 11 τοῦ σωτηρίου] C τῶν εἰρηνικῶν. & ver. 19. 14 θυσιασμάτων, καὶ θυσιαζομένων] A θυσιασμάτων, καὶ θυσιαζο-

λωτον. εἰς βρῶσιν] C βρώσει. 15 Πᾶς] C Ὅτι πᾶς. ἔσθων] A C ἐσθίων. προσάξει] A προσάξετε. ἀπὸ] A C ἐκ. & ver. 17. 19 οἴσει] A C αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. καὶ ἀπὸ] A C ἀπό. σωτηρίου] A C σωτηρίου αὐτοῦ. 20 λοβὸν τοῦ] A C λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ. προσοίσει] C προσάξει. αὐτὰ] A αὐτῷ. ἐπιθέναι] C ἐπιθεῖναι. ἔναντι] A ἐναντίον. 21 ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] A τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. C ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 22 τοῦ σωτηρίου] A τῶν σωτηρίων. τὸ ἀπὸ] A C ἀπό. 25 τοῦ] C εἰς τό. 26 Καθὰ] A C Καθότι.

CAP. VIII.

2 στολὰς αὐτοῦ] C στολάς. 3 ἐκκλησίασον] A ἐκκλησίας, ὃ ἦν. 4 τὴν συναγωγὴν] A πᾶσαν τὴν συναγωγήν. 6 προσήνεγκε] C προσήγαγε. 8 συνέζωσεν] A ἔζωσεν. αὐτὸν ἐν αὐτῇ] A C αὐτὴν ἐν αὐτῷ. αὐτὴν] A C ἐπ' αὐτόν. 9 ἐπὶ τὴν μίτραν] A C ἐπὶ τῆς μίτρας. 10 χρίσεως] C χρίσεως, καὶ ἔχρισε τὴν σκηνήν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἡγίασεν αὐτήν. quæ hic & in A habentur verſu proximo. 11 τὰ ἐν αὐτῇ] A C τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ ἡγίασεν αὐτὰ] C ἁγιάσαι αὐτά. 14 Μωϋσῆς] C deeſt. 15 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτῶν. τοῦ τοῦ] C τοῦ. δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. 17 αὐτὰ] C deeſt. 19 ἐκρεανόμησε] C ἐκρεοτόμησε. κατὰ μέλη] A κατὰ μέλη αὐτοῦ. C καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ. 21 δεύτερον κριὸν] C δεύτερον τῆς. 22 χειρὸς] A C χειρὸς αὐτοῦ. ποδὸς] A C ποδὸς αὐτοῦ. 23 τοὺς λοβοὺς] C τὸν λοβόν. τῶν ὤτων] A τῶν ὤτων αὐτῶν. C τοῦ ὠτὸς αὐτῶν. τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν] C τὸ ἄκρον τῆς χειρός. τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν] C τὸ ἄκρον τοῦ ποδός. 24 τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ] C πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπί. 25 ἔναντι] A C ἐναντίον. καὶ ἔλαβεν ἄρτον uſque ad στέαρ] C ἔλαβεν κολλύραν ἄζυμον μίαν, καὶ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν, καὶ λάγανον ἕν. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ στέατα. 26 ἅπαντα] A C τὰ πάντα. 27 ἔλαβεν] A ἔλαβεν αὐτό. Μωϋσῆς poſterius] A C deeſt. οὗ ἐπὶν] A deſunt. 29 τὰς ··· τοὺς ··· τὰς] C ἐπὶ τὰς ··· ἐπὶ τοὺς ··· ἐπὶ τάς. 31 ἐν τῇ αὐλῇ] C παρὰ τὴν θύραν. ἐν τῷ] A ἐπὶ τῷ. 32 κατακαύσετε] C κατακαυθήσεται. 33 ἕως ἡμέρα &c] C ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν. 34 ἢ] A deeſt. τοῦ] A τοῦτο. 35 φυλάξεσθε] A καὶ φυλάξεσθε. C καὶ φυλάξετε. ἵνα μὴ ἀποθάνητε] C καὶ οὐκ ἀποθανεῖσθε. ὁ θεὸς] A C deſunt. 36 τῷ Μωϋσῇ] C ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

CAP. IX.

2 ἄμωμα] C ἄμωμον. 3 λάλησον] A C λαλήσεις. καὶ μοσχάριον, καὶ] A καὶ κριὸν, καὶ μοσχάριον, καί. 4 μόσχον] A μόσχον ἐκ βοῶν. ἔναντι] A ἐναντίον. πεφυραμένην] A C ἀναπεφυραμένην. 5 καθὸ] A C καθότι. προσῆλθεν] A προσῆλθον. 6 εἶπε] C συνέταξε. ὑμῖν] A ἡμῖν. 7 τὰ δῶρα] C τὸ δῶρον. τῷ Μωϋσῇ] A deſunt. 9 δάκτυλον] A C δάκτυλον αὐτοῦ. ἐπὶ τὴν] A παρὰ τήν. 10 νεφροὺς] A δύο νεφρούς. λοβὸν τοῦ] A λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ. 11 αὐτὰ] A C deeſt. πυρὶ] C ἐν πυρί. 12 ἐπὶ τὸ] C αὐτὸ πρὸς τό. 13 αὐτὰ] C deeſt. 15 ἐπὶ prius] A deeſt. 17 τὰς χεῖρας] C τὴν χεῖρα. 18 προσέχεε πρὸς] C προσέχεεν αὐτὸ ἐπί. 19 τοῦ κριοῦ τὸ] A ἀπὸ τοῦ κριοῦ τήν. C ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ τήν. 21 κύριος τῷ Μωϋσῇ] A C Μωϋσῆς. 22 χεῖρας] C χεῖρας αὐτοῦ. ποιήσαι] A ποιῆσαι. τὰ τοῦ] C τὸ τοῦ. 23 πάντα] C deeſt. 24 ἔπεσαν] A ἔπεσον. πρόσωπον] C πρόσωπον αὐτῶν.

CAP. X.

1 αὐτὸ ··· αὐτὸ] A C αὐτὰ ··· αὐτά. ἔναντι] A ἐναντίον. 2 ἀπέθανον] A C ἀπεθάνοσαν. 3 εἶπε] C ἐλάλησε. & ver. 5. 4 Μισαδαὶ] A C Μισαήλ. υἱοὺς τοῦ] C deſunt. 6 τὴν κεφαλὴν] C τὰς κεφαλάς. ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου] C ἐνεπύρισεν κύριος. 7 ὑμῖν] A C ὑμῖν ἐστί. 10 καὶ τῶν καθαρῶν] A καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. 11 ἅπαντα] A C πάντα. ἃ] A ὅσα. 12 καὶ Ἰθάμαρ] A C καὶ πρὸς Ἰθάμαρ. Ἀαρὼν] A C αὐτοῦ. φάγεσθε] A φάγετε. C φάγετε αὐτήν. ἅγια] C ὅτι ἅγια. 13 αὐτὴν] A αὐτά. μοι] A μοι κύριος. 14 γὰρ] C deeſt. τοῦ σωτηρίου] A C τῶν σωτηρίων. 15 ἀφόρισμα ἀφορίσαι] C ἀφορίσαι ἀφόρισμα. 16 ὁ δὲ] A ὧδε. 18 εἰσήχθη] A C εἰσηνέχθη. τοῦ] C ἀπὸ τοῦ. μοι συνέταξε κύριος] A C συνετάγη μοι. 19 φάγομαι τὰ] A C φάγομαι τό.

CAP. XI.

4 ἀναγόντων[A μὴ ἀναγόντων. διχηλούντων] A μὴ διχηλούντων. ἀνάγει. A οὐκ ἀνάγει. & ver. 5. ὁπλὴν δὲ] A C καὶ ὁπλήν. 5] C præmittit χοιρογρύλλιον δασύποδα. 9 ταῦτα, ἃ] A C ταῦτα. αὐτοῖς] C ἐν αὐτοῖς. & ver. 12. 10 τῷ ὕδατι ἢ] C τοῖς ὕδασι, καί. A non habet ἤ. βδελύγματα] A C βδέλυγμα. 13 ταῦτα ἃ] A C ταῦτα. τὸν ἰκτῖνον] C ἰκτῖνα. 14 αὐτῷ] A deeſt. C αὐτῶν. Καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. A deſunt. C habet ante στρουθόν. χαραδριὸν. C χαλάνδριον. 19 αὐτῷ] A deeſt. C αὐτῶν. 20 τέσσαρα] A C τεσσάρων. & ver, 27. 21 Ἀλλὰ] A C Ἀλλ' ἤ. ἑρπετῶν] A ἑρπετῶν πάντων. 22 ἀττάκην] C ἀττακόν. 23 Πᾶν] A C Καὶ πᾶν. ἐστιν ὑμῖν] A C ὑμῖν ἐστίν. 26 διχηλοῦν] A C διχηλεῦον. 27 πᾶς ὃς] C πᾶν ὅ. χειρῶν] C χειρῶν αὐτοῦ. 29 ἀπὸ] A C deeſt. ἑρπετῶν τῶν] A C ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων. & ver. 31. 30 χαλαβώτης] A καλαβώτης. C ἀσκαλαβώτης. ἀσπάλαξ] A σπάλαξ. 31 ὑμῖν] A ἐστὶν ὑμῖν. C ἔσται ὑμῖν. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. αὐτῶν τεθνηκότων] A C τοῦ θνησιμαίου αὐτῶν. 32 ἀπ' αὐτῶν] C deſunt. ἐπ' αὐτὸ] A ἐπί τι. τεθνηκότων] C ἐπιτεθνηκότων. ὃ] C ᾧ. καὶ καθαρὸν] A καὶ μετὰ ταῦτα καθαρόν. 33 σκεῦος] A ἄγγος. πέσῃ] A C ἐμπέσῃ. ἀπὸ τούτων] C ἀπ' αὐτῶν. 34 ἔσθεται] C ἐσθίεται. A ἔσθετε. ἔσται] A C ἔσται ὑμῖν. 35 ὃ ἐὰν] C ἐφ' ᾧ ἄν. ἐπιπέσῃ] A ἐμπέσῃ. ταῦτα poſterius] A C deeſt. 37 ἀπὸ] C deeſt. σπαρήσεται] A σπείρεται. ἔσται] C ἐστι. 40 τούτων] A C αὐτῶν. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 41 ἔσται] C ἐστι. 42 πᾶς ὁ πορευόμενος bis] C πᾶν πορευόμενον. τέσσαρα] A C τεσσάρων. ὑμῖν] C τοῦτο. 43 αὐτοῖς] A τούτοις. 44 ἅγιοι ἔσεσθε] C ἔσεσθε ἅγιοι. 45 ἀναγαγὼν] A ἀνάγων. κύριος] A deeſt. ψυχῆς τῆς] C ψυχῆς ζώσης τῆς.

CAP. XII.

2 ἄρσεν, καὶ] A ἄρσενα, καί. C ἄρσεν. 4 ἀκαθάρτῳ] A καθαρῷ. C καθαρισμοῦ. καθάρσεως] C καθαρίσεως. 5 καθαρισθήσεται] C καθήσεται. ἀκαθάρτῳ] A καθαρῷ. 6 ἄμωμον] C deeſt.

CAP. XIII.

2 τηλαυγὴς] C ἢ τηλαυγής. 3 ἡ θρὶξ] C εἰ θρίξ. λευκὴ] A λευκῇ. C λευκήν. ἁφὴ] A C αὐτοῦ, ἁφή. 4 Ἐὰν δὲ καὶ] C Ἐὰν δέ. τρίχα λευκὴν] A λευκῇ. 8 αὐτὸν prius] C deeſt. 9 ἥξει] A C ἐλεύσεται. 11 χρωτὸς] A C χρωτὸς αὐτοῦ, & v. 13. 12 ἀνθοῦσα] A C ἐξανθοῦσα. ἐξανθήσῃ ··· καλύψῃ] C ἐξανθήσει ··· καλύψει. κεφαλῆς] C κεφαλῆς αὐτοῦ. ποδῶν] A C ποδῶν αὐτοῦ. 13 αὐτὸν] A αὐτοῦ. αὐτὸν ὁ ἱερεὺς] C deſunt. 15 ὅτι] A deeſt, & addit punctum poſt αὐτόν. 16 ἀποκαταστῇ] C ἀποκατασταθῇ. λευκὴ] A C λευκήν. 20 ὄψις] C ὄψις αὐτῆς. αὐτὸν] A αὐτήν. ὅτι λέπρα] A ἁφὴ λέπρας. 21 ἴδῃ] C ἴδῃ αὐτόν. 22 διαχέηται] C διαχεῖται. μιανεῖ] A μιανῇ. 23 χώραν] A C χώραν αὐτοῦ. 24 τὸ ὑγιασθὲν] A τοῦ ἀσθενοῦς τὸ ὑγιασθέν. λευκὸν] C deeſt. ὑποπυρρίζον ἢ ἔκλευκον] A ἢ πυρρίζον, ἢ ἔκλευκον. C ἢ ἔκλευκον πυρρίζον. 25 θρὶξ λευκὴ] A C τρίχα λευκήν. 26 ἴδῃ] A ἴδῃ αὐτόν. C ἴδῃ αὐτήν. αὐτὸ δὲ] C καὶ αὐτὸ δέ. 27 αὐτὸν ὁ ἱερεὺς] C ὁ ἱερεὺς αὐτόν. 29 ἐὰν] A C ᾧ ἐάν, & verſ. 38. 30 ἐγκοιλοτέρα] A C κοιλοτέρα. ξανθίζουσα] A ἐξανθίζουσα. 34 ἱμάτια] C ἱμάτια αὐτοῦ. 35 ὄψεται] A C ὄψεται αὐτόν. 36 ξανθῆς, ὅτι] A C ξανθιζούσης. 37 ἐνώπιον] A C ἐνώπιον αὐτοῦ. 39 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ poſterius] C deeſt. 41 πρόσωπον] C πρόσωπον αὐτοῦ. 42 λέπρα] A λέπρα ἐξανθοῦσα. C λέπρα ἐξανθίζουσα. 43 φαλαντώματι] C ἀναφαλαντώματι. σαρκὸς αὐτοῦ] A σαρκός. λεπρός ἐστι] C λεπρός ἐστιν· ἀκάθαρτός ἐστι. 45 ἔσω] A C ἔσται. ἀκάλυπτος] A C ἀκατακάλυπτος. 46 αὐτὴν] C αὐτῷ. 47 ἱματίῳ] C ἱμάτιον ᾧ. στυππύνῳ] C στυππίῳ. 51 ὁ ἱερεὺς] C deeſt. ἐν τοῖς ἐρέοις] A C ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις. 55 αὐτὸ] A αὐτῷ. C deeſt. οὐ μὴ] C εἰ δὲ μή. μετέβαλεν] A C μεταβάλῃ. ὄψιν] A C ὄψιν αὐτῆς. 57 ἐξανθοῦσα] C ξανθίζουσα. 59 αὐτὸ poſterius] C deeſt.

CAP. XIV.

6 κλωστὸν] C κεκλωσμένον. 8 ξυρηθήσεται] A C ξυρήσεται. 9 ξυρηθήσεται prius] A C ξυρήσεται. ξυρηθήσεται poſterius] C ξυρήσεται. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. καθαρὸς ἔσται] C καθαρισθήσεται. 10 πρόβατον] A C πρόβατον ἐν. πεφυραμένης] C πεφυραμένην. 12 αὐτὰ] A αὐτὰ ὁ ἱερεύς. 13 σφάξουσι] A C σφάξοισι. 14 χειρὸς] A C χειρὸς αὐτοῦ, & verſ. 17 & 25. ποδὸς] A C ποδὸς αὐτοῦ, & v. 17 & 25. 16 τὸν δάκτυλον] A C ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ. τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις] C ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ ut & A, quæ tamen ἑπτάκις habet poſt αὐτοῦ. 20 καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα] C deſunt. θυσίαν] C θυσίαν ἀνοίσει. 21 πένηται] A πένης ᾖ. ἀμνὸν] A ἀμνὸν ἐνιαύσιον. πεφυραμένης] A ἐμπεφυραμένης. 22 εὗρεν] C ἂν εὕρῃ. 26 τοῦ ἱερέως] A αὐτοῦ. 27 δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. ἐλαίου] A ἐλαίου πάλιν. ἔναντι] A C ἐναντίον. 28 ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς] A deſunt. ἐπὶ] A C τοῦ ὄντος ἐπί. χειρὸς αὐτοῦ] A χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει. 29 ἀπὸ τοῦ ἐλαίου] A C ἔλαιον. 32 χειρὶ] A C χειρὶ αὐτοῦ. 34 κτήσει] C κλήρ δώσω] A δώσει. ὑμῖν] C ὑμῶν. 35 ἥξει] A ἕξει. 37 ὄψεται] A ὄψεται ὁ ἱερεύς. 41 ἔσωθεν] A ἔξωθεν. 43 οἰκίᾳ] A οἰκίᾳ, καί. 45 χοῦν] A C χοῦν τῆς οἰκίας. 47 ἔσθων] A C ἐσθίων. καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας] C deſunt. 48 διαχύσει οὐ διαχεῖται] C οὐ διακέχυται. 51 αὐτὸ] C αὐτά. ὕδατι ζῶντι] C ὕδατος ζῶντος. 53 καθαρὰ ἔσται] C καθαρισθήσεται. 56 αὐγάζοντος] C αὐγάσματος. τοῦ] C καὶ τοῦ.

CAP. XV.

1 ἐλάλησε] A εἶπε. 2 αὐτοῖς] A C πρὸς αὐτούς. 3 ἧς] C ἥ. τὸ σῶμα] C ἐν τῷ σώματι. ῥύσεως] C ῥύσεως αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ ἡμέραι] Ad finem verſus deſunt in Comp. ᾗ] A αἷς. ῥύσεως] A ῥύσεως αὐτοῦ. 4 ἧς ··· αὐτῆς] C ἣ ··· αὐτῇ. A ἣν ··· αὐτῆς. ὃ] C ᾧ, & verſ. 6. 5 λύσεται] A λύσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ. 7 ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 9 ὄνου] A deeſt. 10 ὅσα] A C ἀπὸ πάντων ὅσα. 11 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτοῦ. νένιπται] C διένιπται. ἱμάτια] A ἱμάτια αὐτοῦ. τὸ σῶμα] C deſunt. 12 καὶ σκεῦος] C καὶ πᾶν σκεῦος. νιφήσεται] C πλυθήσεται. 13 ἐξαριθμηθήσεται] C ἐξαριθμήσεται. αὐτῷ] C τῷ ὕδατι] A C αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι. 15 ἀπὸ] A ἀπὸ περί. 17 αὐτὸ] C αὐτῷ. 22 σῶμα αὐτοῦ] C σῶμα. 23 οὗ ἐὰν] A ἐφ' ὃ ἄν. C ἐφ' ᾧ ἄν. καθίσῃ] A C ἂν αὐτὴ κάθηται. 24 ἡ ··· αὐτῇ] A ἣν ··· αὐτήν. C ἣ ··· 25 ῥύσει] A C ῥύσιν. αἵματος] C αἵματος αὐτῆς. 26 ἧς ··· αὐτῆς] C ··· αὐτῆς. ῥύσεως] A C ῥύσεως αὐτῆς. ἀφέδρου] A C ἀφέδρου αὐτῆς. ὃ] C ᾧ. ἀφέδρου] A C ἀφέδρου αὐτῆς. 27 ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. τὸ σῶμα] A τὸ σῶμα αὐτοῦ. C deſunt. 28 ῥύσεως] A C ῥύσεως αὐτῆς. αὐτῇ] A αὐτῇ. 29 αὕτη] C A ἑαυτῇ. 31 ποιήσετε] A ποιήσει. σκηνήν μου] A σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 32 καὶ] A deeſt. 33 ὁ γονορρυὴς] A ἐγονορρύησεν. καθημένης] C ἀποκαθηρμένης.

CAP. XVI.

1 προσάγειν] A C προσφέρειν. 3 κριὸν] C κριῷ. 4 περισκελὲς] C περισκέλιον. 5 χιμάρους] A τράγους. 6 αὐτοῦ] A C τοῦ ἑαυτοῦ. αὐτοῦ] A C ἑαυ 7 χιμάρους] A τράγους, & verſ. 8. eodem modo per totum caput. στήσει] A C παραστήσει. 9 ἐπῆλθεν] A ἀπῆλθεν, & verſ. 10. προσοίσει] C ήσει. 10 τοῦ] A C ὥστε. ἀποστεῖλαι] A C ἐξαποστεῖλαι. ἔρημον] A ἔρημον, καὶ λήψεται ὁ τράγος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον. 11 αὐτοῦ] A C τοῦ ἑαυτοῦ. οἴκου] A οἴκου ἑαυτοῦ. C οἴκου αὐτοῦ. αὐτοῦ] A C τοῦ 12 τὸ πυρεῖον πλῆρες] A C πλῆρες τὸ πυρεῖον. πλήσει] A C πληρώσει. χεῖρας] C χεῖρας αὐτοῦ. 13 ἀποθανεῖται] C ἀποθανεῖτε. 14 δακτύλῳ poſterius] A C δακτύλῳ αὐτοῦ, & verſ. 19. 15 περὶ] A παρά. τοῦ αἵματος] A αἵματος. 16 ἐν] A deeſt. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. υἱῶν] A C deeſt. 17 ὃν] C deeſt. αὐτοῦ] C αὐτό. 20 καθαριεῖ] C καὶ καθαριεῖ. 21 χεῖρας] A C χεῖρας. αὐτὰς] C αὐτά. 22 ἀδικίας] A C ἀνομίας. τὴν ἔρημον] C ἄβατον. 23 ἐνδεδύκει, εἰσπορευομένου αὐτοῦ] C ἐδεδύκει εἰσπορευόμενος 24 τὸ ὁλοκαύτωμα] A τὰ ὁλοκαρπώματα. τὸ ὁλοκάρπωμα] A τὰ ὁλοκα C τὸ ὁλοκαύτωμα. 26 ἱμάτια] C ἱμάτια αὐτοῦ. 27 Καὶ τὸν ··· καὶ τὸν] A Καὶ ὁ ··· καὶ ὁ τόν. αἷμα] A C αἷμα αὐτῶν. 28 ἱμάτια] A C ἱμάτια 30 Καὶ] C deeſt. 31 ἀνάπαυσις] C deeſt. αὕτη ἔσται] A C ἔσται 32 ἱερατεύειν] A ἱερατεύειν αὐτόν. C τοῦ ἱερατεύειν. 33 τοῦ ἁγίου] C τῶν 34 τοῦτο] C poſt νόμιμον. ἐξιλάσκεσθαι] A ἐξιλάσασθαι. C ἐξιλάσ

CAP. XVII.

3 ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν] C deſunt. 4 ὥστε ποι αὐτὸ uſque ad ὥστε προσενέγκαι excluſive. αἷμα] A C habent ante λογισθήσεται ſine καί. 5 ἀναφέρωσιν] A C ἂν φέρωσιν. ὅσας] C ὅσα. σφάξουσι] A σφάξωσι. οἴσουσιν] A C οἴσουσιν αὐτά. 6 τὰς θύρας] A τὴν θύραν. 7 ἐκπορνεύουσι] C ἐκπορνεύσουσι. 8 τῶν prius] A C ἀπὸ τῶν. ἢ] A C καί. υἱῶν] C deſunt. ὃ ἂν] A C ὃς ἄν. 9 αὐτοῦ] A αὐτῆς. 10 ἔσθωσιν] κσαν. 11 αὐτὸ ὑμῖν] C ὑμῖν αὐτό. 13 τῶν υἱῶν] A ἐκ τῶν υἱῶν. θηρεύσῃ] C θηρεύσει. ἔσθεται, καὶ] C ἐσθίεται. αἷμα] A C αἷμα αὐτοῦ. καλύψει] A καλύψει. τῇ γῇ] A ἡ γῆ. 14 ἔσθων] A C ἐσθίων. 15 ὕδατι] A ὕδατι. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. σῶμα] A C σῶμα αὐτοῦ.

CAP

CAP. XVIII.

1 ἀπὸ] A C ἐλάλησε. Αἰγύπτου] C τῆς γῆς Αἰγύπτου. 3 κατῳκήσατε] A C παρῳκήσατε. ἐπ' αὐτῇ] A ἐπ' αὐτῆς. C ἐν αὐτῇ. τοῖς νομίμοις] C ἐν τοῖς νομίμοις. πορεύσεσθε] C πορεύεσθε. 5 πάντα prius] C deest. ἃ] C ὅ. 6 οἰκεῖα] C οἰκεῖον. A οἰκεῖαν. 7 μητρὸς] C τῆς μητρός. οὐκ ἀποκαλύψεις] C ponit post αὐτῆς. 15 γὰρ] C σου. 17 γὰρ] A C deest. 18 αὐτῇ] A αὐτῆς. 20 ἐκμιανθῆναι] A C τοῦ ἐκμιανθῆναι. 23 τετράπουν] C τετράποδι. σου] A deest. 24 ἐν πᾶσι τούτοις] A desunt. ἐξαποστέλλω] A ἀποστέλλω. C ἐξαποστελῶ. 25 Καὶ] C deest. 26 πάντα posterius] A C deest. 29 ἐὰν ποιήσῃ] C ἂν ποιήσει. ἐκ τοῦ] A C ἐκ μέσου τοῦ. 30 προστάγματα] C φυλάγματα. ποιήσητε] A C ποιῆτε.

CAP. XIX.

2 τῇ] A C πάσῃ τῇ. ἅγιος ἐγὼ] C ἐγὼ ἅγιος. 4 ἐπακολουθήσετε] C ἀκολουθήσετε. 8 Ὁ δὲ ἔσθων] A Ὁ δὲ ἐσθίων. C Οἱ δὲ ἐσθίοντες. λήψεται] C λήψονται. ἔδονται] A C ἐσθίονται. 10 ῥῶγας] A ῥᾶγας. εἰμι] A C deest. 11 οὐ ψεύσεσθε] A καὶ οὐ ψεύσεσθε. C οὐδὲ ψεύσεσθε. ἕκαστος τὸν πλησίον] C τις τὸν πλησίον αὐτοῦ. 12 τὸ ἅγιον] C desunt. εἰμι] A C deest. & sic per totum caput. 13 πλησίον] C πλησίον σου. ἁρπᾷ] A ἁρπάσεις. C ἁρπάξεις. οὐ] A C οὐ μή. 14 κύριον] A C deest. 16 ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἷμα] C ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἵματι. 18 σεαυτὸν] A C ἑαυτόν. κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 19 οὐ κατοχεύσεις] C οὐκ ἀποχεύσεις. ἑτεροζύγῳ] A ἑτέρῳ ζυγῷ. διάφορον] A δίφορον. 20 αὐτὴ ᾖ] A αὕτη. αὐτοῖς] A αὐτῆς. ἀπηλευθερώθη] C ἠλευθερώθη. 22 περὶ] C καὶ περί. ἁμαρτίας] A C ἁμαρτίας αὐτοῦ. ἁμαρτία] A ἁμαρτία αὐτοῦ. 25 καρπὸν] A C καρπὸν αὐτοῦ. 27 Οὐ] C Οὐδέ. 28 ἐπὶ ψυχῇ] C ponit ante οὐ. ἐν] C deest. 29 ἡ γῆ πλησθήσεται] A C πλησθήσεται ἡ γῆ. 30 Τὰ] A Καί. 32 φοβηθήσῃ] C φοβήσῃ. 34 ἐγενήθητε] C ἦτε. 35 ἄδικον] C ἀδικίαν. σταθμίοις] C σταθμοῖς. 36 στάθμια δίκαια] A μέτρα δίκαια. C στάθμια δίκαια, καὶ μέτρα δίκαια. 37 φυλάξεσθε] A φυλάξετε. C φυλάττετε. τὰ [illegible]] C τὰ νόμιμα. ὁ θεὸς ὑμῶν] A C desunt.

CAP. XX.

2 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις] C Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγων. & A. post λαλήσεις addit λέγων. ἀπὸ τῶν γεγενημένων] A C τῶν προσγεγενημένων. τὸ ἐπὶ] A ἐπί. 3 τῶν ἡγιασμένων] C τὸ ἡγιασμένον. 4 ἐκ] A τὰ ἀπό. αὐτὸν σου] A αὐτὸν ἐκ σου. 5 καὶ τὴν] C καὶ ἐπὶ. αὐτὸν εἰς] A C αὐτοὺς εἰς. 7 Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι] C Καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι. 10 Ἄνθρωπος] A Ἄνθρωπος ἄνθρωπος. C Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος. πλησίον] A C πλησίον αὐτοῦ. θανατούσθωσαν] A θανατούσθω. 11 ἐάν τις] A ὃς ἐάν. 12 ἠσεβήκασι γὰρ] A C ἠσέβησαν. 14 ἀνομία] A C ἀνόμημα. 16 ἀποκτενεῖτε] C καὶ ἀποκτενεῖτε. 17 πατρὸς αὐτοῦ] C πατρός. κομιοῦνται] A αὐτῶν λήψονται] C αὐτοῦ λήψεται. 18 ἀποκαλύψῃ] A ἀποκαλύψει. ἀποκαθημένης] C ἀποκαθημένης. αὕτη] C αὐτή. ἐξολοθρευθήσονται] A ἐξολοθρευθήτωσαν. ἀπεκάλυψεν] C ἀπεκάλυψαν. 19 ἁμαρτίαν] C ἁμαρτίαν αὐτῶν. 21 Ὃς] A C Καὶ ἀνὴρ ὅς. ἀποθανοῦνται] C θανοῦνται. 22 καὶ τὰ] A C καὶ πάντα τά. ἐγὼ] A deest. 23 πορεύεσθε] C πορεύσησθε ἐν. ἐξαποστέλλω] C ἐξαποστελῶ. 24 γῆν ῥέουσαν] A γῆ ἥτις ἐστὶ ῥέουσα. 25 ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων] A ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων. C ἀκαθάρτων. ἐγὼ ἅγιος] C ἅγιος ἐγώ. εἰμι] A C deest.

CAP. XXI.

2 μητρὶ] A ἐπὶ μητρί] C ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ. υἱοῖς καὶ] A ἐπὶ υἱοῖς, καί. C ἐπὶ υἱοῖς, καὶ ἐπί. ἐπ' ἀδελφῷ] C καὶ ἐπ' ἀδελφῷ. 3 ἀδελφῇ] A C ἀδελφῇ αὐτοῦ. ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται] C desunt. A ἐπὶ τούτοις μιανθήσονται. οὐ] A Ἐπὶ τούτοις οὐ. 7 ἀπὸ] A ὑπό. αὐτῆς] A C αὐτῆς οὐ λήψονται. 8 τὰ] C τὰ δῶρα. ὅτι] C deest. κύριος] A κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 10 κεφαλὴν] C κεφαλὴν αὐτοῦ. χειρὸς] C χρίσματος. τετελειωμένου] C τετελειωμένου τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια] C ἐνδύσασθαι τὰ ἅγια. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 12 τὸ ἡγιασμένον] A τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον. θεοῦ ἐπ'] A C θεοῦ αὐτοῦ ἐπ'. 15 κύριος] A κύριος ὁ θεός. 17 Ἀαρὼν] A πρὸς Ἀαρὼν λέγων. C Ἀαρὼν λέγων. τινὶ ἐὰν] A ἐάν τινι. 18 ᾧ ἐστιν] A C ᾧ ἂν ᾖ. κολοβόριν] C κολοβόχειρ. 20 ἔφηλος] C ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς. πτίλλος] A πτυλλός. 21 Πᾶς] C Πᾶς ἄνθρωπος. τῷ θεῷ σου] C [illegible]. θεοῦ οὐ] C θεοῦ αὐτοῦ οὐ. 22 Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ] C desunt. A Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 23 τὸ ἅγιον] A τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον. εἰμι] A C deest. 24 υἱοὺς] A C τοὺς υἱούς. Ex hoc & sequenti capite unum tantum facit Ald.

CAP. XXII.

3 εἰμι] A C deest. ὁ θεὸς ὑμῶν] A C desunt. 4 λεπρᾷ, ἢ γονορρυεῖ] C λεπρός, ἢ γονορρυής. 5 ἐπ' ἀνθρώπῳ] A ἀπ' ἀνθρώπου. C ἐπ' ἀνθρώπῳ. 6 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 καθαρὸς] A ἀκάθαρτος. τῶν] A C ἀπό. ἐν αὐτοῖς] C ἐν αὐτῷ. 9 μου] C ante τά. ὁ θεὸς] A C desunt. 11 ἐκ τῶν ἄρτων] A τῶν ἄρτων. C τὸν ἄρτον. οὗτοι] C αὐτοί. τῶν ἄρτων] C τὸν ἄρτον. 12 ἁγίου] A C τῶν ἁγίων. 13 ἐπαναστρέψει] C καὶ ἀναστρέψῃ. 15 ἀφαιρῶσι] C ἀναφέρουσι. ἐφ' ἑαυτοὺς] A C ἐπ' αὐτούς. 18 Ἰσραὴλ] C υἱῶν Ἰσραήλ. ἢ] C καὶ ἀπό. τῶν προσηλύτων … πρὸς αὐτοὺς] C desunt. θεῷ] C κυρίῳ. 19 ἄμωμα ἄρσενα] A ἄμωμα ἀρσενικά. C ἄμωμον. ἢ] C καί. 20 αὐτῷ] C αὐτοῖς. προσάξουσι] C προσοίσουσι. 21 ἢ κατὰ] A κατά. ἐν] A ἐπ'. 22 ταῦτα τῷ κυρίῳ] C αὐτὰ τῷ θεῷ. 23 ἑαυτῷ] C ἑαυτῷ. 24 προσάξεις] A C προσάξετε. ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε] A ἐν τῇ γῇ ὑμῶν οὐ ποιηθήσεται. 25 χειρὸς] C χειρὸς υἱοῦ. τοῦ θεοῦ] A τῷ θεῷ. 27 μητέρα] A C μητέρα αὐτοῦ. δῶρα] C δῶρον. 28 ἢ πρόβατον] C καὶ πρόβατον. τὰ παιδία] A C τὸ παιδίον. σφάξεις ἐν] A σφάξετε ἐν. C σφάξετε. 30 Αὐτῇ] A Αὕτη. C deest. εἰμι] A C deest. 31 Καὶ φυλάξετε] C φυλάξεσθε. αὐτὰς] A C αὐτάς. ἐγὼ κύριος. 32 οὐ] οὐ μή. ἁγίου] C ἁγίου μου.

CAP. XXIII.

1 εἶπε] C ἐλάλησε. 3 οὐ ποιήσεις] A C οὐ ποιήσετε. 6 τούτου] τοῦ πρώτου. ἔδεσθε] C φάγεσθε ἄζυμα. 8 ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. 10 θερίζητε] C θερίσητε. τὸ δράγμα] A τὰ δράγματα. C δράγματα. 11 πρώτης] τῆς πρώτης τῶν σαββάτων. 12 ἂν ᾖ] C ᾖ. 13 ὀσμὴ] C εἰς ὀσμήν. 14 τῷ θεῷ] τοῦ θεοῦ. 15 τὸ δράγμα] A δράγματα. ὁλοκλήρους] A C ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις. ἑβδομάδος] A ἑβδόμης. 17 ἔσονται] A ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. 19 ποιήσουσι] C ποιήσετε. τοῦ πρωτογεννήματος] C τῶν πρωτογεννημάτων. & vers. 20. ἅμα] A ἅγιοι. 21 ταύτην] A αὐτήν. κλητὴ] κλητήν. 22 ὑπολείψεις] A C καταλείψεις. Hic desinit caput 22. in Ald. 24 ἔσται ὑμῖν] A C τῷ κυρίῳ. 27 ἁγία] A ἁγιασμοῦ. ὁλοκαύτωμα] A ὁλοκαυτώματα. 29 Πᾶσα] Πᾶσα γάρ. 32 ἕως ἑσπέρας] A ἕως δεκάτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας. 35 ἁγία] A ἁγία ἔσται. C ἁγία ἔσται ὑμῖν. 36 ὁλοκαύτωμα] A C ὁλοκαυτώματα. 37 κλητὰς] A C αὐτὰς κλητάς. καρπώματα] C κάρπωμα. ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. θυσίας αὐτῶν] C θυσίας. 38 τῶν ἑκουσίων] C πάντων τῶν ἑκουσίων. 39 ὅταν] A ὡς ἄν. τὰ] C πάντα τά. 40 λήψεσθε] C λήψεσθε ἑαυτοῖς. κάλλυνθρα] C καλλύνθρας. ἄγνου] C ἀγνοῦ. εὐφρανθῆναι] A C καὶ εὐφρανθήσεσθε. ἔναντι] ἐναντίον. ὑμῶν] C ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ. 42 κατοικήσει] C κατοικήσουσιν. 44 κυρίου] A κυρίου τοῦ θεοῦ.

CAP. XXIV.

3 καὶ καύσουσιν αὐτὸ] C καύσουσιν αὐτόν. ἐνώπιον] C ἔναντι. 4 καύσετε] C καύσουσι. ἐναντίον] C ἔναντι. 6 ἐπιθήσετε] C ἐπιθήσεις. 7 θέμα] A ἐν θέμα. ἅλα] C ἅλας. εἰς ἄρτους] A C οἱ ἄρτοι. προκείμενα] A προκείμενοι. C προσκείμενοι. 8 προθήσεται] A C προθήσετε. ἐνώπιον] A C παρά. διαθήκην αἰώνιον] C διαθήκη αἰώνιος. 9 αὐτῶν] A C αὐτῷ. 10 ἐμαχέσαντο] C ἐμαχέσατο. 11 Δαβρὶ] C Δαβίρ. 12 ἀπέθεντο] A ἀπέθετο. 16 Ἄνθρωπος ὃς ἐὰν] A C Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐάν. θεὸν] A C θεὸν αὐτοῦ. λιθοβολείτω] C λιθοβολησάτωσαν. 17 ψυχὴν] A πᾶσαν ψυχήν. 18 κτῆνος] C ψυχὴν κτήνους. 19 δῷ] C δώσει. πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. 22 εἰμι] A C deest. 23 ἐλιθοβόλησαν] C κατελιθοβόλησαν. ἐν] A C deest. λίθοις] A λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγή.

CAP. XXV.

1 πρὸς Μωϋσῆν] C τῷ Μωϋσῇ. ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν posterius] C deest. 4 τῷ δὲ] A C Ἐν δὲ τῷ. 5 ἐκθερίσῃς] C ἐκθεριεῖς. 9 Διαγγελεῖτε] A Καὶ διαγγελεῖται. C Καὶ διαγγελεῖτε. φωνῇ] A φωνή. C φωνήν. ἱλασμοῦ] C A ἐξιλασμοῦ: 10 σημασία] A σημασίας. ἀπελεύσεται] ἀπελεύσεσθε. εἷς] A C deest. πατριὰν] A πατρίδα. 11 σημασία] A σημασίας. αὕτη] αὕτη ἔσται ὑμῖν. οὐδὲ] A οὐδὲ μή. Ἐν] A Καὶ ἐν. ἐπανελεύσεται] A ἐπανελεύσεται ἕκαστος. C ἐπανελεύσεσθε ἕκαστος. ἔγκτησιν] A C κτῆσιν. 14 ἀποδῷ] C ἀποδῷς. ἐὰν δὲ καὶ] C ἐάν τε. 15 ἐνιαυτῶν] A ἐτῶν. 16 ἔγκτησιν bis] κτῆσιν. αὐτοῦ] A C deest. οὕτως] C ἐστί. A αὐτός. 17 πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. φοβηθήσῃ] C φοβήσῃ. εἰμι] A C deest. 18 φυλάξασθε] C φυλάξετε. 20 μὴ δὲ] A C καὶ μή. 21 ἀποστέλλω] C ἀποστελῶ. 22 τὸ γέννημα] A C τὰ γεννήματα. 25 ὁ ἐγγίζων] A ὁ ἄγχιστα. C ἡ ὁ ἐγγίζων. 26 Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινι] A Ἐὰν μὴ ᾖ τινι. C Ἐὰν δὲ τινι μὴ ᾖ. 27 ὃ ὑπάρχει] A ὅσα ἔχει. αὐτὸ αὐτῷ] A αὐτὸν ἑαυτῷ. C αὐτό. ἀπελεύσεται] A C ἐπανελεύσεται. et vers. 28. 28 εὐπορηθῇ αὐτοῦ ἡ χεὶρ] C εὐπορῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ. πρᾶσις] C πρᾶσις αὐτοῦ. αὐτὰ] C αὐτήν. ἔκτου] C deest. 29 Ἐὰν δὲ] C Καὶ ἐάν. 30 ἂν] C deest. αὐτῆς] A C deest. 31 ἔσονται] A ἔσονται αὐταί. C αὐταὶ ἔσονται. 32 πόλεων] A Λευιτῶν. 33 αὐτῶν prius] A C deest. κατάσχεσις] C αὕτη ἡ κατάσχεσις. 34 τῇ] C ἐν τῇ. αἰωνία] A C αἰώνιος. 35 ὁ μετὰ σοῦ] C desunt. ἀδυνατήσῃ] A ἀδυναμήσῃ. C ἀδυνατήσει. χερσὶ] C χερσὶν αὐτοῦ. ὁ ἀδελφός σου. C desunt. 36 ἐγὼ κύριος] C desunt. 37 ἐπὶ τόκῳ] C ἐν τόκῳ. 40 ἔτους] C ἐνιαυτοῦ. ἐργᾶται] C ἐργάσεται. 41 τῇ ἀφέσει] C ἐν τῇ ἀφέσει ἀπὸ σοῦ. πατρικὴν] A C πατρικὴν αὐτοῦ. ἀποδραμεῖται] ἀναδραμεῖται. 42 πραθήσεται] C πραθήσονται. 43 κύριον] C deest. 45 συγγενῶν αὐτῶν] C συγγενειῶν αὐτῶν τῶν μεθ' ὑμῶν. 46 αἰῶνα] C αἰῶνα αὐτοὺς καταδουλώσεσθε. 48 αὐτῷ] A C αὐτόν. αὐτοῦ] A C αὐτῷ. λυτρώσεται] A C αὐτοῦ λυτρώσεται. οἰκείων] A οἰκιῶν. σαρκῶν αὐτοῦ] A σαρκῶν. χερσὶ] C χερσὶν αὐτοῦ. λυτρῶται] A C λυτρώσεται. 50 αὐτὸν] ἑαυτόν. μισθίου] A ἡμέρα μισθωτοῦ. C ἡμέρα μισθίου. 54 ἐξελεύσεται] A C καὶ ἐξελεύσεται. 55 εἰσὶν] A C deest. οὗτοι] A αὐτοί.

CAP. XXVI.

1 εἰμι] C deest. & vers. 2. 3 τοῖς] C ἐν τοῖς. φυλάσσησθε] C φυλάξησθε. 6 γῆς ὑμῶν] A C γῆς ὑμῶν, καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν. 7 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. et vers. 8. φόνῳ] C ἐν φόνῳ. ὑμῶν posterius] C ἐξ ὑμῶν. 9 ἐφ' ὑμᾶς] A ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς. 10 παλαιὰ prius] C deest. 11 σκηνήν] A διαθήκην. 12 λαὸς] C εἰς λαόν. 13 εἰμι] A deest. 15 διασκεδάσαι. C διασκεδάσαι ὑμᾶς. 16 ὑμᾶς τὴν] C ὑμᾶς σπουδήν, τήν τε. ἴκτερα] A C ἴκτερον. σφακελίζοντα] C σφακελίζοντας. ἔδονται] C ἔδονται αὐτά. 18 τοῦ] A C deest. ὑμᾶς] A C ὑμᾶς πληγαῖς. 19 σιδηροῦν] A C ὡς σιδηροῦν. 20 ὑμῶν posterius] C deest. 22 ἀποστέλλω] A C ἀποστελῶ. τὰ θηρία τὰ ἄγρια] C τὰ ἄγρια θηρία. ποιήσω] C ποιήσει. ἐρημωθήσονται] A C ἔρημοι ἔσονται. 23 ἐὰν] C ponit ante ἐπί. 25 ἐχθρῶν] A ἐχθρῶν ὑμῶν. 26 ὑμῶν posterius] C ὑμῖν. 27 ὑπακούσητε] C ἐπακούσητε. 28 ἐγὼ] A καὶ ἐγώ. 31 καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν] A desunt. 34 Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς. A desunt. 35 ἡ γῆ posterius] A C deest. 37 οὐθενὸς] A μηδενός. C οὐδεὶς. ut & ver. 36. 39 ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν] C ponit post ἁμαρτίας αὐτῶν. 43 ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται] C ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ. αὐτῶν] A C ἑαυτῶν. τῇ] A ἐν τῇ. 44 οὐδ' ὡς] C οὕτως. 45 ἔναντι] C ἐναντίον. εἰμι] A C deest. μου … μου] A C desunt.

CAP. XXVII.

2 αὐτοῖς, ὃς] A πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἄνθρωπος ὅς. C πρὸς αὐτούς, Ἄνθρωπος ὅς. ὥστε] C εἰς. 5 εἴκοσι ἐτῶν] C εἰκοσαετοῦς. 6 δίδραχμα prius] A C δίδραχμα ἀργυρίου. ἄρσεν] A ἄρρεν. ἐὰν δὲ θήλεια] A C τῆς δὲ θηλείας. 8 τιμῇ] A τιμῇ αὐτοῦ. ἐναντίον] C ἔναντι. τοῦ] C αὐτοῦ. τιμήσεται] A οὕτω τιμήσεται. C οὕτως τιμήσεται. 10 ἅγια] C ἅγιον. 11 ἔναντι] A C ἐναντίον. 14 αὐτὴν ὁ ἱερεὺς] C ὁ ἱερεὺς αὐτήν. 15 λυτρῶται] C λυτρώσηται. 18 αὐτῷ] C αὐτό. 19 Ἐὰν δὲ] A Καὶ ἐάν. C Ἐὰν δὲ λυτρούμενος. 20 αὐτὸν] C deest. 21 ἅγιος] A ἅγιος αἰνετός. 22 οὗ] A deest. ἁγιάσῃ] C ἁγιάσει. 23 ἁγίαν] C ἅγιον. 24 αὐτόν, οὗ] C αὐτὸν παρ' αὐτοῦ, οὗ. 25 ὀβολοὶ] C ὀβολοῖς. 26 Καὶ] C deest. ἔσται] C ἐστί. καθαγιάσει] C ἁγιάσει. αὐτὸ οὐδεὶς] C οὐδεὶς αὐτό. μόσχον] A μόσχος. 27 ἐπίπεμπτον] A C ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 28 ἀνάθεμα] A C ἀνάθημα bis. πάντων] A πάντων τῶν. 29 πᾶν] A C πᾶν ἀνάθημα. 30 καὶ τοῦ] A C καὶ ἀπὸ τοῦ. ἐστὶν] C ponit ad finem versus. 31 λυτρῶται λύτρῳ] A C λυτρούμενος λυτρῶται. ἐπίπεμπτον] A C ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. πρὸς αὐτὸν] A ἐπ' αὐτῷ. C ἐπ' αὐτό. 32 ἔλθῃ] A C διέλθῃ. 33 ἀλλάξεις] A C ἀλλάξεις αὐτό. ἀλλάξῃς] A ἀνταλλάξῃς. καὶ τὸ] C ἔσται αὐτό, καὶ τό. omisso ἔσται post αὐτοῦ. 34 εἰσὶν] C deest.

NUMERI.

CAP. I.

1 τῇ Σινᾶ] C τῷ Σινᾶ. τοῦ δευτέρου] A desunt. 2 Ἰσραὴλ] A C υἱῶν Ἰσραήλ. συγγενείας] A C συγγενείας αὐτῶν. ἐξ ὀνόματος] C ὀνομάτων. 3 πᾶς ἄρσην] C πᾶν ἄρσεν. & ponit ante κατὰ κεφαλήν. ἐπισκέψασθε prius] A ἐπισκέψασθαι. ἐπισκέψασθε αὐτοὺς posterius] C deest. 4 ἔσονται] A ἔσονται σὺν δυνάμει αὐτῶν. ἕκαστος] A ἕκαστος ἕκαστος. 7 Ἀμιναδὰβ] A Ἀμιναδάμ. 9 Ἐλιὰβ] A Ἐλιάμ. 10 Ἐμιοὺδ] C Σεμιούδ. 11 Ἀβιδὰν] C Ἀμιδάν. 13 Ἐχρὰν] C Ἐχθεάν. 18 ἐπηξονοῦσαν] A ἐπεσκέπησαν. C ἐπεσκέψαντο. 22 ὀνομάτων αὐτῶν] C ὀνομάτων. πάντα ἀρσενικὰ] A πᾶν ἀρσενικόν. 26 υἱοῖς Ἰούδα] Sed Comp. descriptionem familiæ Gad, quæ habetur ver. 24 & 25, præmittit Judæ. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν] C desunt, & verſ. 28 & 30 & 32 34 36 24 38 40 & 42. 30 συγγενείας αὐτῶν] A συγγενείας. 31 ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν] A desunt. 32 υἱοῖς Ἐφραίμ] C υἱοὶ Ἐφραίμ. ὀνομάτων αὐτῶν] C ὀνομάτων. & ver. 34 & 38 40 & 42. 34 ἀρσενικὰ] A ἀρσενικὰ αὐτῶν. & ver. 36 24 38 40 & 42. 44 ἐπεσκέψατο] C ἐπεσκέψαντο. πατριᾶς] A C πατριᾶς αὐτῶν. 47 οὐκ ἐπεσκέπησαν] A C οὐ συνεπεσκέπησαν. 50 ἐστὶν] A C deeſt. ἀροῦσιν αὐτοὶ] C αὐτοὶ ἀροῦσιν. 51 παρεμβάλλειν] A παρεμβαλεῖν. ἀναστήσουσι C ἀναστήσουσιν αὐτήν. ἀποθανέτω] A ἀποθανεῖται. 54 ἃ] C ὅσα.

CAP. II.

2 αὐτοῦ κατὰ τάγμα] A C κατὰ τάγμα αὐτοῦ. κατὰ σημαίας] A καὶ κατὰ τὰς σημαίας. C κατὰ σημασίας. 5 ἐχόμενοι] A ἐχόμενα. 7 ἐχόμενοι] C ἐχόμενοι αὐτοῦ. 9 ἐπεσκεμμένοι] A ἠριθμημένοι. & ver. 16 & ver. 24 & ver. 31. 10 Τάγματα] C Τάγμα. Ῥουβὴν] C υἱῶν Ῥουβήν. λίβα] A νότον. δύναμις] C σὺν δυνάμει. 14 φυλὴ] A φυλῆς. 15 Δύναμις] A Δυνάμεις. C Καὶ δύναμις. 16 ἑκατὸν πεντήκοντα μία] A μία, καὶ πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν. δεύτεροι] C καὶ δεύτεροι. 17 ὡς καὶ] A C ὡς. καθ' ἡγεμονίας] A κατὰ τάγμα αὐτῶν. C καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν. 18 Τάγμα] A C Τάγματα. 19 Δύναμις] A C Δυνάμεις. 20 ἐχόμενοι] C ἐχόμενοι αὐτοῦ. & ver. 22. φυλῆς] A C φυλή. & ver. 22. 21 Δύναμις] A Δυνάμεις. & ver. 23 & 26 & 28 & 30. 25 Τάγμα] C Τάγματα. 27 Φαγαιὴλ] A Φαγαιά. 29 φυλῆς] A φυλή. C αὐτοῦ φυλή. 30 αὐτοῦ] A αὐτῶν. 32 πεντακόσιοι πεντήκοντα] A C καὶ πεντακόσιοι, καὶ πεντήκοντα. 33 ἐν αὐτοῖς] A C ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. 34 πάντα] A C κατὰ πάντα. ὅσα] C ἃ.

CAP. III.

3 Ταῦτα] C Καὶ ταῦτα. ἱερατεύειν] A τοῦ ἱερατεύειν. 4 ἐτελεύτησε] A ἐτελεύτησαν. ἱεράτευσεν] A C ἱεράτευσαν. 9 Ἀαρὼν] A C Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου. δεδομένοι δόμα] A C δόμα δεδομένοι. 10 καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος] C desunt. 12 ἰδοὺ ἐγὼ] C ἐγὼ ἰδού. 15 κατὰ δήμους αὐτῶν] C κατὰ συγγενείας αὐτῶν. A κατὰ δήμους αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν. ἐπισκέψασθε] A ἐπισκέψη. 16 ἐπεσκέψαντο] A ἐπεσκέψατο. αὐτοῖς κύριος] C κύριος αὐτοῖς. 17 οὗτοι] C deeſt. Γεδσὼν] C Γηρσών. & ver. 18 & 21, & per totum caput. 22 ἡ ἐπίσκεψις posterius] A ὁ ἀριθμός. 23 παρὰ] A κατά. 26 καὶ τὸ κάλυμμα] A καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς. C desunt. κατακάλυμμα] A κάλυμμα. 29 λίβα] A νότον. 31 λειτουργοῦσιν] C λειτουργήσουσιν. 34 πεντήκοντα] C διακόσιοι. 35 Ἀβιχαὶλ] A C Ἀβιχαία. 36 φυλακῆς] C φυλῆς τῶν. τὰ ἔργα] A πάντα τὰ ἔργα. 37 πασσάλους] A C πασσάλους αὐτῶν. 38 Οἱ] C Καὶ οἱ. ἀνατολῆς] C ἀνατολῶν. ἁπτόμενος] A προσπορευόμενος. 40 λάβετε] A C λάβε. ἀριθμὸν] A C ἀριθμὸν αὐτῶν. 41 πάντων posterius] C πάντων τῶν κτηνῶν. 42 κύριος] A C κύριος αὐτῷ. 43 ἐγένοντο] A ἐγένετο. 46 Καὶ τὰ] C Τά. 47 ὀβολοὺς τοῦ σίκλου] A ὀβολοὶ ὁ σίκλος. C ὀβολοῖς σίκλος. 48 λύτρα τῶν] C λύτρα παρὰ τῶν. 50 χιλίους τριακοσίους ἑξηκονταπέντε] A πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακοσίους, καὶ χιλίους. C πέντε, καὶ ἑξήκοντα, καὶ χιλίους τριακοσίους. 51 Μωϋσῆς τὰ] A C Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον τά. ἐνετείλατο] C συνέταξε.

CAP. IV.

2 εἴκοσι] C εἰκοσαέτους. 4 Καὰθ] A Καάθ, ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 5 εἰσελεύσεται] A C εἰσελεύσονται. 6 ἀναφορεῖς] C ἀναφορεῖς αὐτῆς. 7 ὁλοπόρφυρον] C πορφυροῦν. 8 διεμβαλοῦσι] C ἐμβαλοῦσι. δι' αὐτῆς ἀναφορεῖς] A C τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς. 9 λαβίδας ··· ἐπαρυστρίδας] C ἐπαρυστρίδας ··· λαβίδας. ἐλαίου] A C ἐλαίου αὐτῆς. οἷς] A ὅσοις. C ὅσα. λειτουργοῦσιν] C λειτουργήσουσιν, & verſ. 12. 11 ἐπικαλύψουσιν] A C ἐπιθήσουσιν. καλύψουσιν] A C ἐπικαλύψουσιν. 13 ἐπιθήσει] C ἐπιθήσουσι. 14 σκεύη] A C σκεύη αὐτοῦ. ὅσοις] C ἐν οἷς. ἐπ' αὐτῷ] A C desunt. καὶ λήψονται, & quæ ſequuntur uſque ad finem verſus] desunt in Comp. συγκαλύψουσιν] A συγκατακαλύψουσιν. αὐτὸ] A αὐτά. 16 ἡ καθ'] A καθ'. ὅλης] C ὅλη. ἐν πᾶσι] A καὶ ἐν πᾶσι. 19 Τοῦτο] C Καὶ τοῦτο. προσπορευέσθωσαν] A C εἰσπορευέσθωσαν. κατὰ τὴν] C εἰς τήν. 20 τὰ ἅγια] A C τὸ ἅγιον. 22 τούτους κατ' οἴκους] C τοὺς κατ' οἴκους. 23 ἐπίσκεψαι] A C ἐπισκέψασθε. ποιεῖν] A C καὶ ποιεῖν. αὐτοῦ] A deeſt. 25 κάλυμμα] C κατακάλυμμα. αὐτῆς] A αὐτῇ. C αὐτήν. κάλυμμα] A C κατακάλυμμα. 26 αὐλῆς] A αὐλῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. C καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] A σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. C σκηνῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. περισσὰ] A C περισσὰ αὐτῶν. λειτουργικὰ] A C λειτουργικὰ αὐτῶν. ὅσα] A καὶ πάντα ὅσα. C καὶ ὅσα. λειτουργοῦσιν] C λειτουργήσουσιν. 27 ὀνόματος] A C ὀνομάτων. ἀρτὰ ὑπ'] A ἔργα τὰ δι'. 28 λειτουργία τῶν] A λειτουργία τοῦ δήμου τῶν. 30 λειτουργεῖν] C λειτουργεῖν ποιεῖν. 31 μοχλοὺς] A C μοχλοὺς αὐτῆς. καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ, uſque ad finem verſus] desunt in Comp. 35 ποιεῖν] A C ποιεῖν τὰ ἔργα. 43 λειτουργεῖν] C λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν. 44 ἐγενήθη] A ἐγένετο. αὐτῶν] A τῆς συγγενείας αὐτῶν. 46 Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. δήμοις] A C δήμοις αὐτῶν. 49 αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ] C Μωϋσῆς αὐτούς.

CAP. V.

3 οὐ] A οὐ μή. 6 παρίδῃ] A παρίδῃ ἐν κυρίῳ. 8 πλημμέλημα prius] A C πλημμέλημα πρὸς αὐτόν. ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ] C περὶ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. 12 ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτὸν] C παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα. 13 ἦν μετ'] A C ἢ κατ'. 14 αὐτῷ poſterius] C ἐπ' αὐτῷ. ζηλώσῃ] C ἐζήλωσε. 15 θυσία ζηλοτυπίας] C ζηλοτυπίας θυσία. 18 κεφαλὴν τῆς] A κεφαλὴν αὐτῆς τῆς. τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου] A C τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο. 21 σε κύριος] C κύριός σε. ἐν ὁρκίῳ] C ἐν ὅρκῳ. πεπρησμένην] C πεπρισμένην. 22 πρῆσαι] C πρῖσαι. 25 τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ] C τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου. πρὸς τὸ] A C ἐπὶ τό. 26 αὐτὸ] A αὐτὸ ὁ ἱερεύς. 27 ἐὰν] A ἐὰν μέν. πρησθήσεται] A προσθήσεται. C πρισθήσεται. τῷ] A ἐν τῷ. 30 ὃς] C ᾧ. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ] C αὐτήν.

CAP. VI.

3 καὶ ὄξος ἐξ] A καὶ ὄξους ἐξ. C ὄξος ἐξ. σταφίδα] C σταφίδας. 4 οὐ φάγεται] A οὐ πίεται, οὐδ' οὐ μὴ φάγεται ἐξ αὐτῶν. 5 ἡμέρας τοῦ] A ἡμέρας τῆς προσευχῆς τοῦ. C ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ. ξυρὸν] A C ξυρόν. κυρίῳ prius] C deeſt. κεφαλῆς] C κεφαλῆς αὐτοῦ. 7 μητρὶ] A ἐπὶ μητρί. αὐτῷ] C αὐτῷ καί. 9 ἀποθάνῃ] A C θανάτῳ ἀποθάνῃ. ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα] C ἐξάπινα ἐπ' αὐτῷ. ᾗ ἂν] C ἐν ᾗ. 10 Καὶ τῇ] A Τῇ δέ. 11 ἡ] C deeſt. 12 αὐτοῦ] A αὐτῷ. 14 μίαν ἄμωμον] C ἄμωμον μίαν. 17 σωτηρίου τῷ] C desunt. θυσίαν αὐτοῦ] A θυσίαν. 18 παρὰ] A περί. ἐπὶ τὴν] A C ἐπὶ τήν. 19 εὐχὴν] A C κεφαλήν. 20 προσοίσει] C ἀνοίσει. 21 κυρίῳ prius] A deeſt. εὐχῇ] A εὔξηται. ἧς] A C ἧς. ἁγνείας] A ἁγνείας αὐτοῦ. 23 εὐλογήσετε] A εὐλογήσει· & ad finem hujus verſus hæc addit, καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτοὺς, λέγοντες αὐτοῖς· quæ habentur verſ. 27.

CAP. VII.

1 ᾗ ἡμέρᾳ] A C τῇ ἡμέρᾳ ᾗ. ἀναστῆσαι] C ἐξαναστῆσαι. 2 δώδεκα] C deeſt. 3 τὸ δῶρον] A C τὰ δῶρα. προσήγαγον] A C προσηνέγκαν. 5 αὐτοῦ λειτουργίαν] C λειτουργίαν αὐτοῦ. 7 Καὶ] A C deeſt. 9 οὐ δέδωκεν] C οὐκ ἔδωκεν. ἀροῦσιν] A ἀροῦσιν αὐτά. 12 ἐν] A C deeſt. 13 πλήρη σεμιδάλεως] C σεμιδάλεως πλήρη. 48 Ἐμιοὺδ] A Σεμιούδ, & verſ. 53. 66 Ἀχιέζερ] C Ἀβιέζερ. 85 σίκλοι poſterius] C deeſt. 86 θυμιάματος] A θυμιάματος, δέκα χρυσῶν ἡ θυΐσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. 87 αἱ εἰς] A C εἰς. ἐνιαύσιοι δώδεκα] C ἐνιαύσιοι δεκαδύο. αἱ θυσίαι] A καὶ αἱ θυσίαι. 88 Πᾶσαι αἱ βόες εἰς] C Καὶ εἰς. ἐνιαύσιοι prius] C deeſt. ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι ἄμωμοι] A ἐνιαύσιοι ἄμωμοι ἑξήκοντα. ἐνιαύσιοι] C ἐνιαύσιαι. ἐγκαίνωσις] A ἐγκαίνισις. C ἐγκαίνησις. μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ] C desunt. 89 εἰς τὴν σκηνὴν] C ἐν τῇ σκηνῇ. κιβωτοῦ τοῦ] A κιβωτοῦ τῆς σκηνῆς τοῦ.

CAP. VIII.

2 ἐπιθῇς] A ἐπιθῆς. 3 ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους] C desunt. 7 ξυρὸν] C ξυρόν. 12 κυρίῳ] A deeſt. 13 ἔναντι κυρίου] C desunt. ἔναντι poſtremum] A deeſt. 15 ἔναντι κυρίου] C δόματα. ἀποδεδομένοι] A C ἀποδεδομένον. 19 ἀποδεδομένους] C ἀποδεδομένον. προσεγγίζων] C πληγή, ὅταν προσεγγίζωσι. 21 ἀπεπλύναντο] A C ἔπλυναν. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτῶν. 22 εἰσῆλθον] A C εἰσήλθοσαν. 24 ἐνεργεῖν] A C λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις. 25 ἀποστήσεται] A ἀποστήσονται. οὐκ] A οὐχί. ὁ ἀδελφὸς] C μετὰ ἀδελφῶν.

CAP. IX.

3 ποιήσεις] A καὶ ποιήσεις. C ποιήσετε. καιροὺς] A C καιρὸν αὐτοῦ. 6 ψυχῇ] A ψυχῆς. 7 αὐτὴν] A C αὐτούς. προσενέγκαι] A ὥστε τοῦ προσενέγκαι. C ὥστε προσενέγκαι. 8 κύριος περὶ ὑμῶν] C περὶ ὑμῶν κύριος. 10 ὑμῖν] A ἢ ἐν ὑμῖν. 11 τὸ] A C deeſt. 13 ὑστερήσῃ] C ὑστερήσει. κυρίῳ] A κυρί ἁμαρτίαν αὐτοῦ] C ἁμαρτίαν. 14 ποιήσει] A οὕτω ποιήσει. C οὕτως ποιήσουσιν. ὑμῖν] A ἐν ὑμῖν. 15 τὴν] A καὶ τήν. 16 ἐγίνετο] C ἐγένετο. 17 παρενέβαλον] C παρενεβάλοσαν. 19 θεοῦ] C κυρίου. ἐξάρωσι] C ἐξαροῦσι. 20 σκεπάζῃ] C γένηται. ἀπαροῦσι] A ἐξαροῦσι. 21 ἀναβῇ] C ἀνέβη. ἡ νυκτὸς] A ἢ νυκτὸς, καὶ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἡμέρας. 22 Μηνὸς] A C Ἡμέρας. αὐτῆς] A αὐτοῖς. ἀπάρωσιν] C ἀπαροῦσιν. 23 ἀπαροῦσι] A παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι.

CAP. X.

2 ἀργυρᾶς, ἐλατὰς] C ἐλατὰς, ἀργυρᾶς. 3 σαλπιεῖς] A σαλπίσεις. πᾶσα] A πρός σε πᾶσα. 4 μιᾷ] A μιᾷ σάλπιγγι. ἀρχηγοὶ] A καὶ χιλίαρχοι. 5 ἀνατολὰς] C κατ' ἀνατολάς. 6 λίβα] A νότον. C κατὰ λίβα. σημασίᾳ] C σημασία. ἐν τῇ] A ἐπὶ τῇ. 7 σημασίᾳ] A C σημασία. 8 τὸ] A ἐν τῷ. 9 καὶ σημανεῖτε] A καὶ σαλπιεῖτε καὶ σημανεῖτε. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 10 ἀνάμνησις] C ἀνάμνησιν. ἔναντι] A ἐναντίον. 12 ἐν τῇ ἐρήμῳ] C ἀπὸ τῆς ἐρήμου τοῦ. 14 τάγμα] A τάγματα. 22 Σεμιοὺδ] C Ἐμιούδ. 25 τάγμα] A C τάγματα. Ἀχιέζερ] C Ἀβιέζερ. 29 Ὀβὰβ] A C Ἰωβάβ. 30 ἀλλ' εἰς] A ἀλλ' ἢ εἰς. γῆν μου] C γενεάν μου πορεύσομαι. 31 ἐν ἡμῖν] C μεθ' ἡμῶν. 32 καὶ ἐὰν] A 34 αὐτοῖς] A αὐτῆς. ἀνάπαυσιν] Hic ponit Comp. quæ habentur v. 3 noſtræ, Καὶ ἡ νεφέλη, uſque ad finem verſus. 36 αὐτοῖς] A αὐτούς.

CAP. XI.

2 ἐκέκραξεν] C ἔκραξεν. 6 οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν] C ponit ante τό. 7 αὐτοῦ] A αὐτοῦ ὡς. 8 ἤληθον] A ἤλεον. μύλῳ] A ἐμμύλωνι. ἔτριβον] C ἢ ἔτριβον. 11 ὁρμὴν] A C ὀργήν. 12 αὐτὸν εἰς] A C αὐτοὺς εἰς. 13 ἐμοὶ] A C ἐμέ. 14 βαρύτερον] A βαρύ. 15 ἔλεος] C ειν. 16 ὅτι] C deeſt. ἄξεις] C ἐξάξεις. πρὸς] A C εἰς. 20 ἐκ] C διὰ τῶν. 21 φαγεῖν] A C deeſt. 22 αὐτοῖς prius] C deeſt. 23 A οὐχί. εἰ] A ἐπεί. ἢ οὐ] A desunt. 25 πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς] A ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα. ἐπροφήτευσαν] A προεφήτευσαν. & ver. 27. 26 πρὸς] A ἦλθον εἰς. C ἤλθοσαν πρός. 28 ἐκλεκτὸς] A C ἐκλεκτὸς κύριε] A C κύριέ μου. 29 Μωϋσῆς αὐτῷ] C αὐτῷ Μωϋσῆς. ἐμὲ] A μοι. C σὺ ἐμοί. ἐπ'] C εἰς. 31 τὴν παρεμβολὴν] C τῆς 32 ἡμέραν, καὶ] C ἡμέραν ἐκείνην, καί. συνήγαγον] C συνέλεγον. 33 ἐθυμώθη] A ἐθυμώθη σφόδρα. C ἐθυμώθη ὀργῇ. τὸν λαὸν] A ἐν τῷ λαῷ.

CAP. XII.

2 λελάληκε κύριος] A ἐλάλησε κύριος. C ἐλάλησεν ὁ θεός. 5 εἰς τὴν] C καὶ εἰς τήν. καὶ κατέβη] C κατέβη. καὶ ἐξήλθοσαν] A καὶ ἐξῆλθον. 6 εἶπε] C εἶπε κύριος. 7 οὕτως] A οὕτως ὡς. 8 εἶδε] C 9 αὐτοῖς, καὶ ἀπῆλθεν] A C αὐτοὺς, καὶ ἀπῆλθον. 11 κύριε] C 12 ὡσεὶ ἴσον] C ὡσεὶ ἴσον. μητρὸς] C μητρὸς αὐτοῦ. 14 ἑπτὰ ἡμέρας prius] A C deeſt. A hoc duodecimum & decimum tertium caput, unicum decimum quartum autem in duo dividit.

CAP. XIII.

5 Σαμουὴλ] C Σαλέ. Ζαχχὺρ] A Ζακχύς. 8 Ἰλαάλ] A Ἰγάλ. C Ἰγαλ. 11 Ῥαφὶ] C Ῥαφάν. 18 Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαράν. 20 ἡ καλὴ] C εἰ καλή. ἆς] C εἰς ἅς. 23 ἀπῆλθον] C ἦλθον. Θιλαμὶ] C Θαλαμίν. Ταὶν] C Ταί. 24 ἦραν] C ἦρον. 26 ἀπέστρεψαν] A C ἐπέστρεψαν. 27 ῥῆμα] C ῥήματα. 29 ἐπ' αὐτῆς] A C τὴν γῆν. μεγάλαι] C καὶ μεγάλαι. 31 ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν] A C ἀναβησώμεθα, καὶ κατακληρονομήσωμεν. δυνατοὶ] C δυνάμενοι. 32 αὐτῆς] C αὐτόν. οὐ μὴ δυνώμεθα] C μὴ δυνησόμεθα. ἡμῶν. ἐστι] C ἐστὶν ἡμῶν. 33 κατέσθουσα] A C κατεσθίουσα. ἐν αὐτῇ] A C ἐπ' αὐτῆς. 34 αὐτῶν ὡσεὶ] C ἡμῶν ὡσεί.

CAP. XIV.

1 ἐδίδουν] A C ἔδωκε. 3 Αἰγύπτῳ] A C Αἰγύπτου. εἰ] C deest. παιδία] A παιδία ἡμῶν. 4 βέλτιον] A C βέλτιον ἡμῖν. εἶπαν] A C εἶπεν. 5 ἐναντίον] C ἔναντι. 9 ἡμῖν prius] C ὑμῖν. 10 πᾶσι] A C ἐν πᾶσι. 11 πιστεύουσί μοι ἐπὶ] C πιστεύουσί μοι ἐν. 12 καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου] C desunt. 13 λαὸν] A λαόν σου. 14 εἰ] C deest. κύριος] C σὺ κύριος. ἐπ' αὐτῶν] A ἐπ' αὐτόν. 17 ἰσχὺς] C χείρ. 19 ἐγένου αὐτοῖς] C ἵλεως αὐτοῖς ἐγένου. 20 πρὸς Μωυσῆν] C desunt. 21 καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου] C desunt. καὶ ζῶν] A ἀεὶ ζῶν. 22 ἐρήμῳ] A C ἐρήμῳ ταύτῃ. τῆς φωνῆς μου] C μου τῆς φωνῆς. 23 ἀλλ' ἢ] C ἀλλά. ὧδε] C ὧδε σήμερον. οὐδὲ κακὸν] A C οὐ κακόν. 24 ὅτι] A C ὅτι ἐγενήθη. εἰσάξω] A C καὶ εἰσάξω. 25 κατοικοῦσιν] A κατοικήσουσιν. καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς] C ὑμεῖς, καὶ ἀπάρατε. A ἀπάρατε ὑμεῖς. θάλασσαν ἐρυθρὰν] C θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 27 ἐγόγγυσαν] C αὐτοὶ γογγύζουσι. 29 ἐγόγγυσαν] A ἐγόγγυζον. 31 ἐν διαρπαγῇ] A C εἰς διαρπαγήν. καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν] C desunt. 33 ἀναλωθῇ] A ἐξαναλωθῇ. 35 ἡ μὴν] A ὑμῖν. 37 κατείπαντες] A C κατειπόντες. πονηρὰ κατὰ τῆς γῆς] C κατὰ τῆς γῆς πονηρά. 38 υἱὸς] A ὁ τοῦ. 39 ἐπένθησεν] A ἐπένθησε. 40 ἰδοὺ] C deest. 44 διαβιασάμενοι] A διαβησάμενοι. ἐκ τῆς] A ἐκ μέσου τῆς. 45 Ἑρμὰν] A C Ἑρμά. καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν] C desunt.

CAP. XV.

1 εἶπε] O A ἐλάλησε. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λάλησον, λέγων. 3 ποιήσεις] A C ποιήσετε. ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, ὁλοκάρπωμα, ἢ] A κάρπωμα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαύτωμα, ἤ. C καρπώματα κυρίῳ, ὁλοκαύτωμα, ἤ. μεγαλῦναι] A μεγάλω. 4 ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἵν] A πεφυραμένης ἐν τετάρτῳ τοῦ ἵν ἐν ἐλαίῳ. 5 Καὶ οἶνον usque ad ἵν] O desunt. 6 ποιήσεις τοσοῦτο κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ] C desunt. ποιῆτε] A ποιήσητε. ὁλοκαύτωμα] A C ὁλοκάρπωμα. ἀναπεποιημένης] A ἀναπεφυραμένης. & ver. 9. O ἀναπεποιημένα. & ver. 9. 8 ποιῆτε] O A ποιήσητε. O C ponunt post βοῶν. εὐχὴν ἢ] O C εὐχήν. 10 καὶ οἶνον usque ad ἵν] O desunt. 12 ὧν] A ὅν. οὕτως ποιήσετε] O desunt. 14 ποιήσει] O ποιήσει ὁ προσήλυτος, καί. Νόμος εἷς ἔσται usque ad γενεὰς ὑμῶν] O eadem bis habet, sed in posteriori ἔσται ὑμῖν desunt. ἔσται] A deest. O ἐστί, & ponit post ὑμῖν. 18 εἰσάγω] C εἰσάξω] O εἰσαγάγω. 19 ἀφελεῖτε] A ἀφαιρεῖτε. 20 ἀφοριεῖτε ἀφαίρεμα αὐτοῦ] O C ἀφαίρεμα ἀφελεῖτε αὐτῷ. sed O habet ἀφοριεῖτε. ἄρτον] O καὶ ἀφαίρεμα κυρίῳ, ἄρτον. ἅλω] O A ἅλωνος. αὐτὸν] A αὐτόν. ἄρτον] C αὐτό. O deest. 21 φυράματος] C φυραμάτων. 23 κύριος πρὸς ὑμᾶς] A κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν. O κύριος. ἦ] O C ἦν. 24 συναγωγῆς γενηθῇ] O συναγωγῆς ὑμῶν γένηται. ἄμωμον] O deest. αὐτοῦ] O τούτου. σύνταξιν] A C σύνταξιν αὐτοῦ. 26 κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν] A C πάσῃ συναγωγῇ. προσκειμένῳ] O A προσπορευομένῳ. 27 αἶγα μίαν] C μίαν αἶγα. 28 περὶ αὐτοῦ] A C περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. 29 αὐτοῖς] A ἐν αὐτοῖς. 30 ποιήσῃ] C ποιήσει. παροξυνεῖ] C παροξύνει. ἐξολοθρευθήσεται] A C καὶ ἐξολοθρευθήσεται. 31 ἡ ἁμαρτία] O ἁμαρτία γάρ. 32 τῶν σαββάτων] A C τοῦ σαββάτου. 33 εὑρόντες] O A C εὑρόντες αὐτόν. συλλέγοντα ξύλα] O desunt. τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων] A C desunt. 34 αὐτὸν] O αὐτῷ. 35 ὁ ἄνθρωπος] A ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. λιθοβολήσατε] A C λιθοβολήσετε. συναγωγὴ] C συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 36 ἐλιθοβόλησεν] O A C ἐλιθοβόλησαν. πᾶσα ἡ συναγωγὴ] O desunt. πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς] O C desunt. λίθοις] A ἐν λίθοις. συνέταξε] A ἐλάλησε. τῷ Μωσῇ] A πρὸς Μωυσῆν. 39 μνησθήσεσθε] A ἀναμνησθήσεσθε. πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, καὶ ποιήσετε] O πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου ποιῆσαι. μνησθῆτε, καὶ ποιήσητε] O μνησθήσεσθε, καὶ ποιήσετε. ὀπίσω] A ἔτι ὀπίσω. τῶν ὀφθαλμῶν] A C ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν.

CAP. XVI.

1 υἱοῦ Λευὶ] O desunt. Ἐλιὰβ] A Ἐλιάμ. O Ἐλιὰβ υἱοῦ Ῥουβήν. Αὐν] O A C [illegible]. Φαλὲθ] C Φαλέκ. 2 ἀνέστησαν ἔναντι] O ἀντέστησαν ἐναντίον. 3 Συνέστησαν] O Ἐπισυνέστησαν. εἶπαν] A C εἶπαν πρὸς αὐτούς. ἐχέτω] O ἀρκείτω. ὑμῖν] A ὑμῖν. διατί] O ἱνατί. 5 αὐτοῦ prius] C deest. ἁγίους, καὶ] A C. ἁγίους. καὶ οὓς usque ad finem versus] O desunt. ἐξελέξατο] A C ἐκλέξεται. προσηγάγετο] A C οὐ προσηγάγετο. 6 ποιήσατε] C ποιήσετε. αὐτοῖς] O A C ἑαυτοῖς. Et O ὑμῖν non habet. ἐπίθετε] O ἐπιθήσετε. 7 ἐκλέξηται] A ἂν ἐκλέξητε. O C ἂν ἐκλέξηται. οὗτος] O ponit post ἅγιος. υἱοὶ] O ὅτι οἱ υἱοί. 9 Μὴ] A deest. ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὑμᾶς] A ὑμᾶς ὁ θεός. O κύριος ὑμᾶς. Ἰσραὴλ] O υἱῶν Ἰσραήλ. τῆς σκηνῆς posterius] A τῆς συναγωγῆς κυρίου] O C τῆς συναγωγῆς. αὐτοῖς] A αὐτῷ. O deest, ut & 10 καὶ ἱερατεύειν] O A C ἱερατεύειν. 11 διαγογγύζετε] A γογγύζετε. 13 εἰς γῆν ῥέουσαν] C ἐκ γῆς ῥεούσης. O ἐξ Αἰγύπτου, ἐκ γῆς 14 ἄρχων] O deest. σὺ] O C deest. ἂν] A C deest. ἐξέκοψας] ἐκκόψεις. 16 καὶ Ἀαρὼν, καὶ αὐτοὶ] C καὶ αὐτοί, καὶ Ἀαρών. 18 Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ] C desunt. O pro ἔλαβεν habet ἔλαβον. αὐτῶν] C ἑαυτοῦ. ἐπέθηκαν] C ἐπέθηκεν. ἐπέβαλον] C ἐπέβαλεν. Μωυσῆς καὶ usque ad μαρτυρίου versus sequentis] O desunt. 19 τὴν θύραν] C τὰς θύρας. Hic definit Cap. 16. secundum Ald. sed reliqua quæ sequuntur in hoc cap. & caput 17. in uno continentur. 21 ἐκ] A ἕκαστος ἐκ. 22 θεὸς, θεὸς] A θεέ, θεέ. C ὁ θεός, ὁ θεός. O ὁ θεός. πνευμάτων] A 24 Κορὲ] O A C Κορὲ, καὶ Δαθὰν, καὶ Ἀβειρών. 27 Κορὲ] A C Κορὲ, καὶ Δαθὰν, καὶ Ἀβειρών. σκηνῶν] O σκηνωμάτων. 28 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. 29 Εἰ] C Καὶ εἰ. εἰ καὶ] C καὶ εἰ. O εἰ. 30 φάσματι] A φάσματι. O ἐν χάσματι. καταπίεται] O κατέπιεν. ζῶντες] O πάντες ζῶντες. ᾅδου] O ᾅδην. γνώσεσθε] A γνώσονται. οἱ ἄνθρωποι] O υἱοὶ ἀνθρώπων. 31 αὐτῶν] A C τῶν ποδῶν αὐτῶν. ἡ γῆ] O desunt. 33 ὅσα] A C πάντα ὅσα. αὐτῶν] O A C αὐτοῖς. 34 οἱ] A καὶ οἱ. ὅτι] A ὅτι εἶπον. C deest. λέγοντες] O ἔλεγον. 36 εἶπε] C ἐλάλησε. Μωυσῆν] C πρὸς Μωυσῆν, λέγων. 37 Καὶ πρὸς] C λάλησον πρός. τὰ χαλκᾶ] C desunt. ἡγίασαν] A ἡγίασε. O ἡγιάσθησαν. 38 τύλων] O deest. τοῖς] A ἐν τοῖς. 40 μνημόσυνον] O deest. ὥσπερ] A ὡς περί. αὐτῷ] O A deest. 41 ἐπαύριον] O αὔριον. ἀπεκτάγκατε] O ἀπεκτείνατε. 43 ἐκάλυψεν αὐτὴν] C αὐτὴν ἐκάλυψεν. εἰσῆλθε] O ἔστη. 44 καὶ Ἀαρὼν] C desunt. 46 τὴν παρεμβολὴν] C τὴν συναγωγήν. ἀπὸ προσώπου] O παρά. 47 ἐνῆρκτο] A ἐνῆκτο. ἐν τῷ λαῷ] O εἰς τὸν λαόν. καὶ ἐπέβαλε ad finem versus] O desunt. 50 ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν.

CAP. XVII.

2 ῥάβδον κατ' οἴκους πατριῶν prius] A desunt. πατριῶν prius] O C πατριῶν αὐτῶν. ὄνομα αὐτοῦ] O C ὄνομα. ῥάβδου] O A C ῥάβδου αὐτοῦ. 3 ἐπίγραψον] C ἐπιγράψεις. Λευὶ] O αὐτοῦ. δώσουσι] C deest. 4 κατέναντι τοῦ μαρτυρίου] O C desunt. 5 ἂν ἐμοῦ] A C ἀπὸ σοῦ. ἃ] A C ὅσα. O ὅν. ὑμῖν] A ὑμᾶς. O ἡμῶν. 6 αὐτῶν ῥάβδον] O ῥάβδους. ῥάβδον κατ'] C ῥάβδον μίαν κατά. 7 ἀπέθηκε] C ἐπέθηκε. ἐν τῇ σκηνῇ] O ἐπὶ τῆς σκηνῆς. καὶ Ἀαρὼν] O C desunt. ἐν τῇ σκηνῇ] O εἰς τὴν σκηνήν. 9 ἔλαβον] O C ἔλαβεν. 10 τοῦ μαρτυρίου] C τοῦ μαρτυρίου. σημεῖον] A C εἰς σημεῖον. υἱοῖς] O υἱοῖς Ἰσραήλ. 11 ἐποίησε] O ἐποίησαν. καθὰ] O ὅσα. 12 ἀπολώλαμεν] O ἀπολώμεθα. παρανηλώμεθα] C πάντες ἡμεῖς παρανηλώμεθα. O deest. 13 κυρίου] O τοῦ μαρτυρίου κυρίου.

CAP. XVIII.

1 τοῦ πατρός σου] O τῆς πατριᾶς σου μετὰ σοῦ. λέγων] C deest. πατρός σου] A C πατρός σου μετὰ σοῦ. ἁμαρτίας prius] A ἀπαρχάς. υἱοί σου] C υἱοί σου μετὰ σοῦ. 3 σκηνῆς] A σκηνῆς σου. O σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. προσελεύσονται] O προσελεύσεται. 5 ἔσται] A C ἔσται ἔτι. O ἔτι ἔσται. 6 Καὶ ἐγὼ] C Καὶ ἰδοὺ ἐγώ. 8 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ] O λέγων, καὶ ἐγὼ ἰδού. εἰς γέρας] O ponit post σέ. μετὰ σὲ] C desunt. 10 φάγεται] O C φάγεσθε. σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου] C desunt. αὐτὰ posterius] O ταῦτα. 12 καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ] O ἤ. σίτου] O A C καὶ σίτου. 13 ἐν τῇ] C ἂν ἐν τῇ. ἀνατεθεματισμένον] O ἀνατεθειμένον. 15 μήτραν] A πᾶσαν μήτραν. ὅσα] O ἅ. ἡ συντίμησις] O καὶ ἡ συντίμησις αὐτοῦ. 17 πρὸς τὸ] O C ἐπὶ τό. κατὰ] O deest. 19 δέδωκά σοι] O σοὶ δέδωκα αὐτά. ἐὰν ἀφέλωσι] C ἂν ἀφαιρῶσι. ἁλὸς] A λαός. αἰωνίου] O ἁγίου. 21 Ἰσραὴλ] O υἱοῖς Ἰσραήλ. λειτουργίαν] O deest. 23 νόμιμον αἰώνιον] O νόμιμα αἰώνια. 24 κλήρῳ] O κληρονομίᾳ. 26 ἀφελεῖτε] A ἀφέλητε. ἐπιδεκάτου] A ἐπιδεκάτου αὐτοῦ. 27 ἀπὸ ἅλω, καὶ] O C A ἀφ' ἅλωνος, καὶ ὡς. 28 αὐτοὺς] A C deest. 29 Ἀπὸ πάντων usque ad ἣ] O desunt. ἣ] O A C deest. πάντων] O πασῶν. τὸ ἡγιασμένον] C τῶν ἡγιασμένων. 30 ἀφαιρῆτε] C ἀφαιρεῖτε, et versu 32. ἀπὸ ἅλω] A ἀφ' ἅλωνος. C ἀπὸ ἅλωνος. O ἅλωνος. ἀπὸ] O deest. καὶ ὡς γένημα] A ὡς ἀφαίρεμα. 13 μισθὸς οὗτος ὑμῖν] O ἔθος ὑμῖν τοῦτο. 32 αὐτὸ] O C αὐτά. ἀπαρχὴν ἀπ'] C ἀπαρχὴν αὐτοῦ ἀπ'. Ald. huic cap. addit priorem versum capitis sequentis, & versum secundum usque ad Ἰσραήλ.

CAP. XIX.

2 ἡ] O C deest. αὐτὴν] O αὐτῆς. 3 εἰς τόπον καθαρὸν] C desunt. 5 δέρμα] A C δέρμα αὐτῆς. καὶ τὰ κρέα] O desunt. κρέα αὐτῆς] A κρέα. αὐτῆς κατακαυθήσεται] O κατακαύσουσι. 6 κατακαύματος] C καταπετάσματος. 7 ὁ ἱερεὺς] O desunt. 8 ἱμάτια αὐτοῦ] ἱμάτια αὐτοῦ ὕδατι. σῶμα αὐτοῦ] O A C σῶμα αὐτοῦ ὕδατι. σποδὸν] O σποδιάν. σποδιὰν] A C σποδὸν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] C ponit ante συνάγων. αὐτοῦ] C deest. ἔσται] O ἔσται εἰς συναγωγήν. προσηλύτοις προσκειμένοις] A προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν μέσῳ ὑμῶν. C προσκειμένοις προσηλύτοις ἐν μέσῳ ὑμῶν. O προσκειμένοις ἐν αὐτοῖς προσηλύτοις. ἀφαγνισθῇ] O ἁγνισθῇ, et versu 20. 13 ἀφαγνισθῇ] O A ἁγνισθῇ. ἔτι] A ὅτι. O deest, ut & quæ sequuntur ad finem versus. 14 πᾶς ὁ] C ἅπας ὁ. καὶ ὅσα] C ὅσα. ἀκάθαρτα] O ἀκάθαρτος. 15 Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον] O desunt. δεσμὸν] A C δεσμῷ. αὐτῷ] C αὐτοῦ. O αὐτό. ἀκάθαρτα] A ἀκάθαρτον. 16 προσώπου] O πρόσωπον. πεδίου] O A παιδίου. ἑπτὰ ἡμέρας] O ponit post ἔσται. 18 περιρρανεῖ] C περιρραντιεῖ, et versu 19. O ἐπιρρανεῖ. τὸν οἶκον] O τὸ ὕδωρ. ἡμμένον] O ἁψάμενον. ἀνθρωπίνου] C ἀνθρώπου. τεθνηκότος] O νεκροῦ. 19 καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ] O desunt. λούσεται] O A λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ. μέσου τῆς συναγωγῆς] O τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 21 νόμιμον] O τοῦτο νόμιμον. ῥαντισμοῦ] O ἐπιρραντισμοῦ. 22 ἀκάθαρτος] A C ἀκάθαρτον. O Totus hic versus deest. καὶ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται] C desunt.

CAP. XX.

2 τῇ συναγωγῇ] O ἐκεῖ τῇ συναγωγῇ πιεῖν. ἠθροίσθησαν] A συνηθροίσθησαν. 3 ἐλοιδορεῖτο] A ἐλοιδοροῦντο. πρὸς Μωυσῆν] O τῷ Μωσῇ. ἀπεθάνομεν] A ἀπωλόμεθα. ἔναντι] O ἐναντίον. 4 κτήνη] A τέκνα. 5 συκαῖ] O εἰσὶ συκαί. ἐστι] O ὥστε. 6 ἦλθε] O εἰσῆλθε. πρὸς] O ἐπί. πρόσωπον] C πρόσωπον αὐτῶν. 8 σοῦ] O deest. 9 συνέταξεν] C O συνέταξεν αὐτῷ. 11 τῇ ῥάβδῳ] O desunt. 12 δέδωκα] O C ἔδωκα. 13 ἀντιλογίας] O λοιδορίας. 14 ἀγγέλους] O deest. 15 Καὶ] O ὡς. παρῳκήσαμεν] O παρῳκήσαμεν ἐκεῖ. 17 πιόμεθα] C πιόμεθα. λάκκου σου] C λάκκου. 20 Ἐδὼμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ] A αὐτῷ εἰς συνάντησιν Ἐδώμ. αὐτῷ] O αὐτοῦ. 21 παρελθεῖν] C διελθεῖν. 22 ἀπῆραν] O ἀπῆρεν. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O desunt. 24 εἰσέλθητε] C εἰσέλθῃ. δέδωκα] C ἔδωκα. O ἐγὼ ἔδωκα. με] O deest. λοιδορίας] A C ἀντιλογίας. 25 Ἀαρὼν] A Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου. ἔναντι] O ἐναντίον. συναγωγῆς] O συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ. 26 Ἐλεάζαρ] O Ἀαρὼν τὴν στολὴν Ἐλεάζαρ. 27 κύριος αὐτῷ] O C αὐτῷ κύριος. αὐτὸν] A C αὐτούς. ἐναντίον] C ἔναντι. 28 ἐξέδυσε] C ἐξέδυσε Μωυσῆς. 29 ἐπὶ] O A ἐκεῖ ἐπί. 30 εἶδε] O C ἴδε. τὸν Ἀαρὼν] O αὐτόν.

CAP. XXI.

1 ὁ Χαναναῖος] O C Χαναναῖος, & versu 3. Ἀθαρεὶν] O Βαρείμ. κατεπρονόμευσαν] O κατεπρονόμευσε. 2 εἶπεν] O εἶπαν. μοι] O deest. 3 εἰσήκουσε] A ἤκουσε. ἐπεκάλεσε] C ἐπεκαλέσαντο. O ἐκάλεσε. 4 ὁδὸν] O ἐπορεύθησαν. ἐρυθρὰν] O ἐρυθρὰν καί. καὶ ὠλιγοψύχησεν, ad finem versus,] O ponit post θεὸν versu quinto. et pro καὶ habet ὅτι, et ὁ λαὸς non habet. ὠλιγοψύχησεν] C ὠλιγοψύχησε. 5 καὶ κατὰ Μωυσῆ λέγοντες] O λέγοντες πρὸς Μωυσῆν καὶ τὸν θεόν. τοῦτο] O A C deest. ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ] O ἐξηγάγετε ἡμᾶς ἐκ γῆς. ἀποκτεῖναι] O ἀποκτεῖναι ἡμᾶς. 7 ὅτι ἡμάρτομεν] A ἡμαρτήκαμεν. O ἡμάρτομεν. 8 πρὸς κύριον] C desunt. σημείου] O ὕψους σημείου. καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρωπον] C desunt. πᾶς] C καὶ πᾶς. 9 ἔστησεν] O ἐπέστησεν. ἔδακνεν] C ὄφις ἔδακνεν.

ἐπέβλεψεν] C ἀπέβλεπεν. 10 ἀπῆραν] O ἐπῆραν. ἐν] O εἰς. 11 ἐξ] A ἐν. καὶ] O A C deest. Ἀχελγαὶ] C Αἰεβαείμ. O Ἀχελγαὶν ἐν γεῖν. ἐκ τοῦ πέραν] A τὸ πέραν. C desunt. 12 Καὶ] O C deest. 13 Καὶ] O C deest. ἀναμέσον Μωὰβ, ϗ] C desunt. 14 βιβλίῳ] O C βίβλῳ. 15 Καὶ τοὺς χειμάρρους] A desunt. κατοικίσαι] A κατοικίαν. C κατοικῆσαι. 16 τοῦτο] A τοῦτό ἐστι. πιεῖν C deest. 17 ᾖσε] O ἐβόησεν. τοῦτο] O τό. 18 τῇ βασιλείᾳ] O τῷ βασιλεῖ. 19 Μανθαναὶν] A Μανθαναὴλ bis. O Μαθναὶ bis. Νααλιὴλ] A Νααλιὴλ bis. O Ναχιήλ. ϗ ἀπὸ Νααλιὴλ] O desunt. 20 Ἰανὴν] A C Νάπην. O Ἰαννὰ Νάπην. 21 λόγοις εἰρηνικοῖς] C desunt. 22 ἐκκλινοῦμεν] O ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ, οὐδὲ εὐώνυμα. φρέατός σου] C φρέατος. ἕως] O A C ἕως ἄν. 23 ὁρίων] A πορειῶν. O τῆς γῆς. 24 φόνῳ] C ἐν φόνῳ. Ἰαζὴρ] A Ἀζήρ. 25 πάσαις] O deest. ϗ ἐν πάσαις usque ad Ἐσεβὼν versus proximi inclusive,] O desunt. αὐτῇ] A αὐταῖς. 26 ἐστὶν posterius] O A C deest. ἔλαβον] O A C ἔλαβε. ἀπὸ Ἀροὴρ] C ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ. 27 εἰς] O ἕως. 28 φλὸξ] A ϗ φλόξ. κατέπιε] A κατέφαγε. 29 ἀπώλου λαὸς Χαμὼς] O ὅτι ἀπώλου, λαὸς Χαμώς, ὅτι. 30 γυναῖκες] A C γυναῖκες αὐτῶν. 31 Κατῴκησε δὲ] O C Καὶ κατῴκησε. 32 κατοικοῦντα] A ὄντα. 33 Ὢγ] O deest. 34 παραδέδωκα] O παρέδωκα. καὶ πάντα usque ad γῆν αὐτοῦ inclusive] O desunt. αὐτῷ] O αὐτῷ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ. 35 ζωγρείαν] O C ζωγρίαν.

CAP. XXII.

4 Μωὰβ ἦν] O τῶν Μαδιάμ. 5 ὃ] O A C ὅς. λέγων] O λέγοντα. ἐξελήλυθεν] C ἐξῆλθεν. 6 ἰσχύει οὗτος, ἢ ἡμεῖς] A C ἰσχυρότερός μου ἐστίν. ἐὰν δυνώμεθα] A εἰ ἄρα δυνήσομαι. O ἐὰν ἄρα δυνώμεθα. ἐκ] O ἀπό. εὐλογήσῃς σὺ] O A εὐλογήσῃς. C σὺ εὐλογήσῃς. κεκατήρανται] C ϗ κεκατήρανται. 7 ἐπορεύθη] A ἐξεπορεύθη. 8 αὐτοῦ] O αὐτοῦ Βαλαάμ. νύκτα] O νύκτα ταύτην. πράγματα ἃ] C τὰ ῥήματα ἃ. O ῥῆμα ὅσα. κατέμειναν] O ἔμειναν. 11 κεκάλυφεν τὴν ὄψιν] O ἰδοὺ κατεκάλυψε τὸ πρόσωπον. κεκάλυφεν] A C ἐκάλυψε. ἀπὸ τῆς γῆς] A ἐκ τῆς γῆς. C desunt. 13 τὸν κύριον] C τὴν γῆν. ἀφίησι] O ἀφήσει. ὁ θεὸς] C κύριος. πορεύεσθαι] O πορευθῆναι. 14 εἶπαν] O εἶπεν αὐτῷ. 15 Βαλὰκ ἔτι] O C ἔτι Βαλαάκ. 16 ἐλθεῖν] O εἰσελθεῖν. 17 σε] C σε σφόδρα. εἴπης] A C εἴπης μοι. σοι] C deest. μοι] C deest. 18 ἐν τῇ διανοίᾳ μου] C desunt. 19 ϗ ὑμεῖς] A ponit post ταύτην. 20 πάρεισιν] C παροῦσαν. 21 ἐπορεύθη αὐτὸς] A ἐπορεύετο αὐτὸς πρὸς αὐτόν. O ἐπορεύετο αὐτός. διαβαλεῖν αὐτὸν] C ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. A ἐνδιαβάλλειν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. O ἐν τῇ ὁδῷ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ] O τῆς ὁδοῦ. 23 ἐπάταξε] A ἔτυπτε. O ἐπάταξε Βαλαάμ. ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ] O desunt. 25 θεοῦ] O θεοῦ ἐν τοῖς αὔλαξι. ἑαυτὴν] O deest. πρὸς τὸν τοῖχον posterius] O C desunt. αὐτὴν] O αὐτὴν Βαλαάμ. 26 προσέθετο … ϗ] O desunt. ϗ ἀπελθὼν] C ἀπελθών, καί. ὑπέστη] O ἔστη. δεξιὰν, οὐδὲ ἀριστερὰν] O δεξιὰ ἢ ἀριστερά. 27 τῇ] C ἐν τῇ. 28 ἐποίησα] A C πεποίηκα. τρίτην τοῦτο] O C τοῦτο τρίτον. 29 χειρὶ] O A C χειρί μου. 31 κυρίου] O τοῦ θεοῦ. προσώπῳ αὐτοῦ] C προσώπῳ. 32 αὐτῷ] O deest. διατί] A ἱνατί. τρίτην τοῦτο] O C τοῦτο τρίτον. 33 ἐξέκλινεν] A C ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ. νῦν δὲ] A νῦν. μὴ] C μὴ ἄν. 34 ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν] A εἰς συνάντησίν μοι ἐν τῇ ὁδῷ. συνάντησιν] C συνάντησίν μου. μή σοι] O σοι. 35 ἀνθρώπων] O ἀνθρώπων τούτων. ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, τοῦτο] O ὃ ἂν λαλήσῃ κύριος. 36 αὐτῷ] O αὐτοῦ. ἥ ἐστιν … τῶν ὁρίων] O desunt. 37 ἀπέστειλα] O C ἀποστείλας ἀπέστειλα. 38 νῦν] O ϗ νῦν μή. ὃ] O πλὴν ὅ. ἐμβάλῃ] O ἐμβάλῃ μοι. μου τοῦτο] O οὕτω. λαλήσω] C φυλάξω λαλῆσαι. 40 πρόβατα, ϗ μόσχους] O μόσχους ϗ πρόβατα. τοῖς μετ' αὐτοῦ] O αὐτοῦ.

CAP. XXIII.

3 ϗ πορεύσομαι] O ἐγὼ δὲ πορεύσομαι. εἴ μοι φανεῖται] A εἴπως μοι φανεῖται. O C εἰ φανεῖταί μοι. δείξῃ, ἀναγγελῶ] C δείξει, ἀπαγγελῶ. ϗ παρέστη Βαλὰκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ. Καὶ Βαλαὰμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν] C desunt. 4 ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν, ϗ ἐπορεύθη] O desunt. ἡτοίμασα] O A ἡτοίμακα. 6 ϗ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ] C desunt. 7 ἀπ'] C deest. 8 ἀράσωμαι] A C ἀράσομαι. ἢ τί] O καί. καταράσωμαι] A C καταράσομαι. O ἐπικαταράσωμαι. 10 τούτων] A αὐτῶν. C τοῦτο. 11 πεποίηκας] O A ἐποίησας. εὐλογίαν] O αὐτὸν εὐλογίαν. 13 ὄψει … ὄψει] C ὄψῃ … ὄψῃ. 14 αὐτὸν εἰς] O αὐτὸν ἐκεῖθεν εἰς. 15 ἐπερωτῆσαι] O ἐρωτῆσαι. 18 ἀναλαβὼν] O ἀναλαβὼν Βαλαάμ. εἶπεν] O ϗ εἶπεν. 19 διαρτηθῆναι] C διαψεύσεσθαι. ἀπειληθῆναι] O μετανοῆσαι. εἶπας] O εἶπε, καί. 20 ἀποστρέψω] O C ἀποστραφῶ. 21 ἐν αὐτῷ] O μετ' αὐτοῦ. 22 αὐτὸν ἐξ] O αὐτοὺς ἐκ γῆς. αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 23 οἰωνισμὸς] O οἰώνισμα. 25 μοι] C deest. μὴ εὐλογήσῃς] C εὐλογήσεις. 27 ἀρέσει] C ἀρέσῃ. 28 παρέλαβε] O παραλαβών. ἐπὶ] O ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπί.

CAP. XXIV.

1 ἐναντίον] O C ἔναντι. αὐτῷ] C deest. O αὐτοῦ. & ponit post συνάντησιν. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. 2 ἐξάρας] C ἐπάρας. ἐπ' αὐτῷ] C ἐπ' αὐτόν. & ponit post θεοῦ. O ἐπ' αὐτόν. 3 ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν] O A ὁ ἀληθινός. C ἀληθινὸς ὁρῶν. 4 ἰσχυροῦ] A ἰσχυρὰ ὁρῶν. C θεοῦ. 5 οἱ οἶκοί σου] O C σου οἱ οἶκοι. 6 ϗ ὡσεὶ] C ὡσεὶ καί. ποταμῷ] A ποταμῶν. O C ποταμόν. ϗ ὡσεὶ posterius] O C ὡσεί. 7 Γὼγ] C Ψώχ. βασιλεία] A C βασιλεία αὐτοῦ. καὶ αὐξηθήσεται βασιλεία] O desunt. βασιλεία αὐτοῦ] A desunt. 8 δόξα] O δόξαν. ἐχθρὸν] O ἐχθρούς. 10 καταρᾶσθαι] O A C καταράσασθαι. τρίτον τοῦτο] A αὐτὸν τρίτον. O C τρίτον τοῦτον. 12 οὓς] A οἷς. 13 αὐτοῦ] O deest. αὐτὸ] O C αὐτῷ. καλὸν ἢ πονηρὸν] C πονηρὸν ἢ καλόν. O μικρὸν ἢ μέγα, πονηρὸν ἢ καλόν. παρ'] O ἀπ'. εἴπῃ] A εἴπει μοι. O C εἴπῃ μοι. 14 τὸν λαὸν] O τῷ λαῷ. ἐσχάτου] O ἐσχάτων. 15 φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεώρ. O desunt. ἀληθινῶς] O A C ἀληθινός. 16 παρὰ] A deest. 17 ἀνατελεῖ] O ϗ ἀνατελεῖ. ἀναστήσεται] O A C ϗ ἀναστήσεται. 18 καὶ ἔσται κληρονομία] O desunt. ἐν ἰσχύϊ] O C ἰσχυΐ. 20 αὐτῶν] O C αὐτοῦ. 21 πέτρα] O πέτραις. σου] O σου, Ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσι. 22 αἰχμαλωτεύσουσί σε] C σε αἰχμαλωτεύσουσι. 23 Καὶ ἰδὼν τὸν Ὢγ] O C desunt. ταῦτα ὁ θεὸς] O ὁ θεὸς ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς. 25 ἀποστραφεὶς] O deest. καὶ Βαλὰκ] C ἀποστραφεὶς δὲ καὶ Βαλάκ. ἑαυτὸν] A αὐτόν. C ἑαυτοῦ.

CAP. XXV.

1 Σαττὶν] A Σατγείμ. O Σαβετίμ. 2 εἰς] O ἐπί. τὰς θυσίας] C τῶν θυσιῶν. εἰδώλων] O θεῶν. προσεκύνησαν] O προσεκύνησε. 4 τῷ Μωυσῇ]
A πρὸς Μωυσῆν. πάντας] A deest. κυρίῳ] O deest. 6 ἐναντίον] O
αντι bis. τὴν θύραν] O A τὰς θύρας. 7 σειρομάστην] O σειρομαστ
μάστην. 8 πληγὴ] O ὀργή. 12 διαθήκην] A διαθήκην μου. O C διαθ
κην μου, διαθήκην. 13 διαθήκη] O εἰς διαθήκην. αἰωνία] O A C
ωνίας. ἀνθ' ὧν] O ὅτι. & pro τῷ habet ἐν τῷ. 14 ἐπλήγη] C ἐπλή
γει. Σαλμὼν] A C Σαλώ. O Σαλώμ. Συμεὼν] O υἱῶν Συμεών. 15 Ὀμ
μὼθ] A Σομώθ. C Ὀμόθ. τῶν] A τῷ. 18 αὐτοὶ ὑμῖν] A ὑμῖν αὐτο
ἐν] O deest. ϗ διὰ Χασβὶ ad finem versus] O desunt.

CAP. XXVI.

1 Ἐλεάζαρ] O C πρὸς Ἐλεάζαρ. 3 ἱερεὺς] A C ἱερεὺς μετ' αὐτῶν.
O ἱερεὺς αὐτοῖς. λέγων] O π°. 5 ϗ] C deest. τοῦ] C τοῦ. Φαλλοὺ] A
Φαλλοῦ. O Φαλλοῦς. 6 Τῷ … τῷ] O desunt. Ἀσρωνὶ] O A Ἀσρών. δῆμ
τοῦ Χαρμὶ] O desunt. 7 δῆμοι Ῥουβὴν] C Ῥουβὴν οἱ δῆμοι. 9 οὗτοι primi]
O οἱ. ἐπισυστάντες] C ἐπιστάντες. ἐπισυστάσει] C ἐπιστασίᾳ. κυρίου] A ἐναντ
κυρίου. 10 τὸ πῦρ] O desunt. 12 υἱοὶ] A deest. Ἰαχὶν … Ἰαχινὶ] A Ἀχὶ
… Ἀχεινί. 13 Ζαρὰ … Ζαραὶ] O Σαὰρ … Σαάρ. 19 Υἱοὶ δὲ Ἰούδα] Sed Comp.
præmittit filios Gad filiis Judæ. O Οἱ υἱοὶ Ἰούδα. Αὐνὰν] A Αὐνάν, ϗ Ση-
λὼμ, ϗ Φαρὲς, ϗ Ζαρά. O C Ἀβνὰν, Σηλὼν, ϗ Φαρὲς, ϗ Ζαρά· sed pro
Ἀβνὰν habet Αὐνάν. ἀπέθανον] O C ἀπέθανεν. Ἐγένοντο δὲ] O Καὶ ἐγέ-
νοντο. 21 Ἰαμοὺν … Ἰαμουνὶ] O A Ἰαμουὴλ … Ἰαμουηλί. C Ἀμοὺλ … Ἀμουλ
22 ἐπίσκεψιν] C ἐπισκοπήν. 23 υἱοὶ] A deest. 24 Σαμρὰμ … Σαμραμὶ] A
Ἀμβρὰν … Ἀμβραμί. C Σαμβρὰν … Σαμβρανί. O Ἀμβρὰν … Ἀμβράν·
O nunquam addit iota, ut cæteri. 25 τετρακόσιοι] C τριακόσιοι. 26 Ἀλλὴλ
Ἀλληλὶ] O Ἐὴλ … Ἐήλ. 16 Τῷ Ἀζενὶ] C Τῷ Ἀζέ. O τῷ Ἀζάν. 18
σαρες ϗ] A C desunt. χιλιάδες] A χιλιάδες ϗ τετρακισχίλιοι. 44 Υἱοὶ Ἀ-
σὴρ] Sed Comp. hos ponit post filios Dan. Ἰεσοὺ … Ἰεσουὶ] O Ἰεσοὺβ
Ἰεσούβ. 47 τεσσαράκοντα] C πεντήκοντα. τετρακόσιοι] O χ'. 29 Υἱοὶ] O C
Καὶ υἱοί. 30 Χελὲγ … Χελεγὶ] A Χελὲκ … Χελεκί. 33 αὐτῷ] O deest. 35
οὗτοι] C οὗτοι οἱ. Σουθαλὰν] C Σουταλά. τῷ Βεχὲρ δῆμος ὁ Βεχερί. 36
δὲν … Ἐδενὶ] O Αἰδὲμ … Αἰδέμ. Ταναχ … Ταναχὶ] C Ταναὶ … Ταν
38 Βαλὲ … Βαλὶ] O Βαλὰκ … Βαλάκ· & vers. 40. Ἀσυβὴρ … Ἀσυβηρὶ]
Ἀσυβὴλ … Ἀσυβηλί. Ἰαχειρὰν … Ἰαχειρανὶ] C Ἀχειρὰμ … Ἀχειραμί. O
χειρὰμ … Ἀχειράμ. 39 Σωφανὶ] C Σωφανὶ, τῷ Ὀφὰμ δῆμος ὁ Ὀφ
40 τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρὶ] O desunt. 41 υἱοὶ] C οἱ δῆμοι.
A C τεσσαράκοντα. πεντακόσιοι] A C ἑξακόσιοι. O τ'. 42 υἱοὶ] O
43 τετρακόσιοι] O ἑξακόσιοι. 50 τεσσαράκοντα] A πέντε ϗ τεσσαράκοντα.
τεσσαρακονταπέντε. τριακόσιοι] A C τετρακόσιοι. 53 ἀριθμοῦ] O ἀριθμῶν.
μάτων] C ὀνομάτων αὐτῶν. 54 αὐτῶν] O deest. καθὼς] O καθά. 55
O ὀνόμασιν αὐτῶν. 56 μεριεῖς] C ponit ante ἐκ τοῦ. 58 Λοβενὶ] A
καί. Κορὲ … Μουσὶ] A C Μουσὶ … Κορέ. 59 αὐτοῦ] A Ἀμράμ. O
60 ἐγεννήθησαν] A ἐτέχθησαν. 62 ἐγεννήθησαν] O ἐγένοντο. 65 ὁ τοῦ
A υἱὸς Ναυῆ.

CAP. XXVII.

1 υἱοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ] O τοῦ Ὀφὲρ, υἱός. 2 ἔναντι] A ἐναντίον quater. O
τίον ter. τὰς θύρας] O τὴν θύραν. λέγουσι] O εἶπον λέγουσαι. 3 αὐτοῦ]
σου. ὅτι] O ὅτι οὐ. 4 αὐτῶν] O αὐτῶν ταύτην. 8 Ἄνθρωπος] O
post ἀποθάνῃ. τὴν κληρονομίαν] A τὸν κλῆρον. 9 θυγάτηρ αὐτῷ] O C
θυγάτηρ. κληρονομίαν] O C κληρονομίαν αὐτοῦ, ut & vers. 10. & v. 11.
στῆτε τὴν κληρονομίαν usque ad κληρονομίαν versus undecimi] O
12 τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο] A desunt. τὸ ὄρος] A τοῦ ὄρους. 13
C καθάπερ ἐτέθη. O καθάπερ προσετέθη. 14 μου] O τοῦ θεοῦ.
ἀντειπεῖν. τὴν συναγωγὴν] C τῇ συναγωγῇ. ἁγιάσαι] O A C τοῦ
ἐπὶ] O ἐν. ἔναντι] O ἐναντίον. ἐν Κάδης] O A C Κάδης. 16 κύριος ὁ θεὸς]
O ὁ θεὸς, & ponit post πνευμάτων. 17 ϗ ὅστις εἰσελεύσεται] O
πρὸ προσώπου αὐτῶν posterius] A O deest. ϗ ὅστις εἰσάξει αὐτοὺς] O
αὐτοὺς posterius] A deest. 18 σεαυτῷ] O C ἑαυτόν. ὃς] A ὅστις.
O πνεῦμα θεοῦ. 19 ἐντελῇ αὐτῷ] C desunt. O ἐντελῇ αὐτόν.
O A ἐναντίον πάσης. ἐντελῇ] A ἔντειλαι. περὶ αὐτοῦ] C αὐτῷ. 20
A τὴν δόξαν. 21 εἰσελεύσονται] C εἰσδιελεύσονται. ϗ οἱ] O C ϗ πάντες
22 κύριος] A κύριος ὁ θεός. ἐναντίον] O C ἔναντι. ἐναντίον] C
23 συνέταξε] O ἐνετείλατο.

CAP. XXVIII.

2 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας] O desunt. 3 ὅσα] A C ἅ. ὁλοκαύτωσιν] C
καύτωμα. O ὁλοκάρπωσιν. 4 ποιήσεις] A ποιήσετε. ποιήσεις τὸ] A
5 ἀναπεποιημένην] O πεποιημένην. 7 ἦν] O εἶν, μέτρου τοῦ οἴνου.
στήσεις. 8 θυσίαν] O εὐωδίαν. ποιήσετε] A ποιήσεις. 9 ἀμώμους] O
εἰς θυσίαν] A ponit ante ἀναπεποιημένης. σπονδὴν] C σπονδὴν αὐτοῦ. 10
καύτωμα σαββάτων] A ὁλοκαυτώματος σαββάτου. 13 Δέκατον,
Δέκατον. O C Καὶ δέκατον. ὀσμὴν] O εἰς ὀσμήν. κάρπωμα] C
14 Ἡ σπονδὴ] C Τῇ σπονδῇ. 17 ἑορτὴ] C ἑορτάσετε ἑορτήν. 18
πρώτῃ] C τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. 19 ἑπτὰ] A C ponit ante ἀμνούς.
μα] O καρπώματα. 20 σεμίδαλις] A σεμιδάλεως. ἐνὶ posterius] O
ποιήσετε. 21 Δέκατον] A ποιήσετε δέκατον. C ποιηθήσεται. Δέκατον. O
δέκατον. 22 ἕνα] O deest. 24 Ταῦτα, κατὰ] A Ποιήσετε ταῦτα, κατὰ
ἡμέραν] C desunt. εἰς] C deest. 25 Καὶ ἡμέρα] O Καὶ ἡ ἡμέρα
κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, ϗ ἡμέρα. κλητὴ] A ἐπίκλητος. 27 ὁλοκαυτώματα]
ὁλοκαύτωμα. δύο] O deest. 28 δύο] O τρία. 29 Δέκατον usque ad
O desunt. 30 ὑμῶν] O ἁμαρτίας ὑμῶν. τοῦ διαπαντὸς] A τῆς νεομηνίας,
θυσία αὐτῶν, ϗ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ διαπαντός. 31 αὐτῶν] O αὐτοῦ. τὰς
δὰς] A C αἱ σπονδαί.

CAP. XXIX.

4 Δέκατον δέκατον] C Δέκατον. O Καὶ δέκατον δέκατον, ut & vers.
6 ϗ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διαπαντὸς, ϗ αἱ θυσίαι αὐτῶν, ϗ αἱ σπονδαὶ
C desunt. 7 ἔργον] A ἔργον λατρευτόν. 8 προσοίσετε ὁλοκαυτώματα]
προσάξετε ὁλοκαύτωμα. κυρίῳ prius] O C deest. καρπώματα κυρίῳ] A
πωμα. O κάρπωμα κυρίῳ. 11 σύγκεισιν] A σύγκεισιν αὐτῆς. εἰς ὀσμὴν
δίας] C desunt. κυρίῳ] O deest. 12 ἑορτὴν κυρίῳ] O κυρίῳ εἰς ὀσμὴν
δίας. 13 ὁλοκαυτώματα κάρπωμα] O ὁλοκαύτωμα καρπώματα. τρεῖς, ϗ
C δεκατρεῖς. δεκατέσσαρας] A δεκατέσσαρες. ἔσονται] A ἔσονται ὑμῖν. 14
θυσίαι αὐτῶν] O desunt. τρισκαίδεκα] O τρισί. 15 Δέκατον] A Καὶ
τον. τέσσαρας ϗ δέκα] C δεκατέσσαρας· & v. 17. & v. 20. & 23.
18 Ἡ θυσία … ἡ σπονδὴ] O Αἱ θυσίαι … αἱ σπονδαί. 19 Καὶ] A
20] Tres hi versus nostræ 20, 21, 22. desunt in Ox. ἕνδεκα] C

28 ἕνα] C deest. 29 δεκατέσσαρας] A τεσσαρεσκαίδεκα, & v. 32. 36 ὁλοκαυτώματα] O A ὁλοκαύτωμα. καρπώματα τῷ] A desunt. O κάρπώματα. 39 ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα usque ad finem versus] O desunt.

CAP. XXX.

1] Versus primus deest in Ox. 2 κύριος] O κύριος λέγων. 3 ὃς] C deest. O τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅς. 4 εὔξηται γυνὴ] O C γυνὴ εὔξηται. ἢ] O deest. αὐτῆς ὁ πατὴρ] O C ὁ πατὴρ αὐτῆς. 5 ὁρισμοὶ] C ὁρισμοὶ αὐτῆς. κατὰ τῆς ψυχῆς] O ἐν τῇ ψυχῇ. αὐτῇ] O αὐτήν. 6 πάσας] C deest. ὁρισμοὺς] O ὁρισμοὺς αὐτῆς. ἀνένευσεν] O ἀνανεύων ἀνένευσεν. 7 ἐπ' αὐτῇ] C ἐπ'. οὓς] A C ὅσα. 9 καὶ οἱ] O ϗ πάντες οἱ. ἀνὴρ] O C ἀνὴρ αὐτῆς. ἐπ' αὐτῇ] C ἐπ'. καθαριεῖ] A ἐκκαθαριεῖ. κατ'] O αὐτῆς. 12 ὁρισμοὶ] A ὁρισμοὶ αὐτῆς. 13 περιελὼν] A περιαιρῶν. περιέλῃ] A περιέλῃ αὐτά. ὁρισμοὺς] A ὁρισμοὺς αὐτῆς. μενεῖ αὐτῇ] O μενοῦσιν αὐτῇ, ὅτι. 14 περιελεῖ] C περιελεῖ αὐτῇ. 15 σιωπῶν] A παρασιωπῶν. αὐτῇ ἡμέραν] O desunt. ἐὰν δὲ] C Ἐάν. περιελὼν] A περιαιρῶν. ὁ ἀνὴρ αὐτῆς] C αὐτῇ. O αὐτῆς. ἐν] C ἐν ᾗ. 17 ϗ γυναικὸς] A C ϗ ἀναμέσον γυναικός. πατρὸς] C πατρὸς αὐτῆς. θυγατρὸς] O θυγατρὸς αὐτοῦ. πατρὸς] O πατρὸς αὐτοῦ.

CAP. XXXI.

3 ἐξ ὑμῶν ἄνδρας] A τοὺς ἄνδρας ἐξ ὑμῶν. ἀποδοῦναι usque ad finem versus] O desunt. 4 χιλίους ἐκ usque ad Ἰσραὴλ] O desunt. χιλίους posterius] A C ϗ χιλίους. & ver. 6. υἱῶν] C deest. 5 ἐξηρίθμησαν] C ἐξηρίθμησαν. χιλιάδας] C χιλιάδες. ἐνωπλισμένοι] O A ἐνωπλισμένους. φυλῆς] O ἐξ ἑκάστης φυλῆς. υἱὸν] O C υἱός. τῶν σημασιῶν] C ponit post αὐτῶν. 8 ϗ τὸν Εὐὶν] A ϗ τὸν Ναιείν. C τὸν Εὐίν. O ϗ τὸν Νεβείν. Ῥοκὸμ … Σοὺρ] A Ῥοκὸμ … Σούρ. O C Σοὺρ … Ῥοκόμ. πέντε] A πάντες. ἐν ῥομφαίᾳ] O desunt. σὺν τοῖς] C ἅμα τοῖς. 9 ἐπρονόμευσαν bis] O A προενόμευσαν bis. 11 προνομὴν αὐτῶν] O C προνομήν. 12 πρὸς Ἐλεάζαρ] C Ἐλεάζαρ. 13 αὐτοῖς] C αὐτῆς. 14 ὠργίσθη] C ὠργίσθη Μωυσῆς. 16 ἀποστῆσαι] A ἀποστατῆσαι. 17 Καὶ] A deest. πᾶσαν] O A ϗ πᾶσαν. 18 πᾶσαν] C πᾶσαν δέ. οἶδε] C ἔγνω. 19 παρεμβάλετε] A παρεμβαλεῖτε. ἀνελὼν] O A C ἀνελὼν ψυχήν. ὁ ἁπτόμενος] C πᾶς ὁ ἁπτόμενος. ἁγνισθήσεται] C ἁγνισθήσετε. 21 ὁ] A οὗ. 23 ϗ καθαρισθήσεται] A ϗ οὐ καθαρισθήσεται. C διάξεται ἐν πυρὶ, ϗ καθαρισθήσεται. ἐὰν] A C deest. δὲ] O deest. 24 ἱμάτια] C ἱμάτια ὑμῶν. 26 ἱερεὺς] C ἱερεύς. 27 ἐκπεπορευμένων] O A C ἐκπορευομένων. 28 ἐκπεπορευμένων] A C ἐκπορευομένων. ϗ ἀπὸ τῶν ὄνων, ϗ] C ϗ ἀπὸ τῶν αἰγῶν, ϗ ἀπὸ τῶν ὄνων. 32 ἐγενήθη] C ἐγενήθη τὰ σκῦλα. προενόμευσαν] O C προενόμευσαν. ϗ πέντε χιλιάδες] A C χιλιάδες, ϗ πεντακισχίλια. 33 βόες] C βοῶν. 34 ὄνοι] A C ὄνων. μία ϗ] O desunt. 35 ἀνδρὸς] C ἀνδρός. πᾶσαι ψυχαὶ] A πᾶσα ψυχή. 36 τριακόσιαι] A C τριακόσιαι χιλιάδες. ἑπτακισχίλια ϗ πεντακόσια] C ἑπτακισχίλιοι ϗ πεντακόσιοι. 37 ἐγενήθη] C ἐγενήθη. κυρίῳ] O κυρίου, sæpius in hoc capite. ἑξακόσιαι] A ἑξακόσια, καί. C ἑξακόσιαι, καί. 38 τέλος] C τέλος αὐτῶν τῷ. 39 τέλος] C τέλος αὐτῶν. 40 ἑκκαίδεκα] A C ἓξ ϗ δέκα. 43 ἀπὸ τῆς] A ἀπὸ τῆς. ἀπὸ τῶν] O desunt. τριακόσιαι] A C τριακόσιαι χιλιάδες. 44] Hic versus, & 45 deest in Ox. 45 ὄνοι] A ϗ ὄνοι. 46 ἓξ ϗ δέκα χιλιάδες] C χιλιάδες ἑκκαίδεκα. 48 εἰς τὰς χιλιαρχίας] O ἐπὶ ταῖς χιλιαρχίαις. 49 ἡμῖν] A ὑμῖν. O C ἡμῶν. 50 ὃ εὗρε] C ὃς ἦρεν. ϗ χλιδῶνα] O C χλιδῶνα. ἡμῶν] A ὑμῶν. 52 ἑκκαίδεκα] A ἓξ ϗ δέκα. 53 ἐπρονόμευσεν ἕκαστος] A προενόμευσεν ἕκαστος αὐτῶν. O προενόμευσαν ἕκαστος. 54 εἰσήνεγκεν] O C εἰσήνεγκαν. τῶν υἱῶν] O τοῖς υἱοῖς.

CAP. XXXII.

1 σφόδρα] O A C πολὺ σφόδρα. 3 Ἀταρὼθ] O Ἀσαρών. Ναμρὰ] C Ναμβρών. O Νεμβρά. Ναβαὺ] C Ναμάν. Βαιὰν] A Βαιλιάν. 4 παρέδωκεν] A C παρέδωκε. 5 ἔλεγον] A ἐλέγοσαν. δοθήτω] A δοθήτω ἡμῖν. 7 προπορεύσονται] A C προπορεύσονται. καθήσεσθε] A καθίσατε. C καθίσεσθε. 9 φάραγγα] A ἕως φάραγγα. O C εἰς φάραγγα. ὅπως] C ὅπως ἄν. κύριος] A C αὐτοῖς κύριος. 10 ὤμοσε] O ὤμοσε κύριος. 11 συνεπηκολούθησαν prius] A συνηκολούθησαν. O C ἐπηκολούθησαν. 13 κατερρέμβευσεν] A κατερρέμβευσεν. O C κατερρέμβευσεν. αὐτοὺς] O αὐτοὺς κύριος. 14 Ἰδοὺ] O Καὶ ἰδού. σύντριμμα] O A C σύστρεμμα. 15 ἀποστραφήσεσθε] O ἀποστραφήσεσθε. 17 προφυλακὴν] A προελευσόμεθα προφυλακῇ. C προφυλακῇ. O προφυλακαῖς. ἕως ἂν] C ἕως οὗ. ἑαυτῶν] O ἑαυτοῦ. 20 ἐξοπλίσησθε] C ἐξοπλίσησθε. ἐὰν] O deest. 21 ἕως ἂν] A εἰς πόλεμον ἕως ἄν. C ἕως. αὐτοῦ] O ὑμῶν. κατασχέσει] O κατασχέσει αὐτῆς. ἔναντι κυρίου] post hæc verba Ald. iterum repetit. ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ϗ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου. ϗ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν] O desunt. 25 ἐντέλλεται] O A ἐντέταλται. 26 ϗ πάντα] C ϗ αἱ γυναῖκες ὑμῶν, ϗ πάντα. ἔσονται] C ἔσονται ἐκεῖ. 28 αὐτοῖς] O αὐτούς. ἱερεῖ usque ad ἄρχοντας] O τῷ ἱερεῖ, ϗ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, ϗ τοῖς ἄρχουσι. Ἰσραὴλ] O C υἱῶν Ἰσραήλ. 30 συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν] O συγκληρονομηθήσονται μεθ' ὑμῶν. 31 θεράπουσιν] A C θεράπουσιν αὐτοῦ. 32 διαβησόμεθα] O διαβησόμεθα τὸν Ἰορδάνην. ἡμῖν O A C ἡμῶν. 33 αὐτοῖς] O deest. αὐτῆς] A αὐτοῖς. 35 Ἀροὴρ] O Ἀρωήλ. Σοφὰρ] A Σοφάν. 36 ϗ τὴν Ναμρὰμ] A ϗ τὴν Ἀμράν. C ϗ τὴν Βηθναμράμ. 37 Ἐλεαλὴ] O Ἐλεαήλ. 38 Καὶ τὴν Βεελμεὼν] A C ϗ τὴν Ναβώ, (C Ναβὼθ) ϗ Βεελμεών. περικεκυκλωμένας] O περικυκλωμένας. πόλεων] O πόλεων αὐτῶν. ἐπωνόμασαν] A ἐπῳκοδόμησαν. 39 υἱὸς] A Οὖρ υἱός. Γαλαὰδ] O A C Γαλαάδ. 41 ἐπαύλεις prius] O πόλεις. Ἰαῒρ] O αὐτῶν Ἰαΐρ. 42 Ναβαὺ] A Ναβάν. Κααθ] O A Κανάθ.

CAP. XXXIII.

3 γῆς] O C τῆς. 4 ἐξ αὐτῶν] O αὐτῶν. & ponit post τεθνηκότας. οὓς] A C ὅσους. Αἰγύπτῳ] O C Αἰγύπτου. 5 Καὶ ἀπάραντες] A C ἀπάραντες δέ. 6 ἀπάραντες] O C ἀπῆραν. παρενέβαλον] O C ϗ παρενέβαλον. Βουθὰν] O Συθάμ. ut & ver. proximo. τι] O C deest. 7 καὶ ultimum] C ϗ ἀπῆραν ἀπὸ στόματος ἐπὶ Εἰρώθ, καί. 8 Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρώθ] O desunt. μέσον] A ἀνὰ μέσον. 13 Αἰλοὺς] O Σελοίς, ut & ver. proximo. 14 ἐν] O εἰς, sæpius in sequentibus. ἐκεῖ] O deest. τῷ λαῷ] C desunt. 15 ἐν τῇ ἐρήμῳ] O εἰς τὴν ἔρημον. 16 ἐν μνήμασι] O εἰς μνήματα. 20 Ῥεμμὼν] A Ῥεμβών. & ver. 19. Λεβωνᾶ] A Λεμβωνᾶ. & ver. 21. 21 Ῥεσσὰν] C Ῥεσσά. & ver. 22. O Δεσσά. & ver. 22. 23 εἰς Σαφὰρ] A ἐν Ἀρσαφάθ. C ἐν Ἀρσαφάρ. & ver. 24. 24 ἐκ Σαφὰρ] A ἐξ ὄρους Ἀρσαφάθ. εἰς] A ἐπί. Χαραδὰθ] C Χαραδαΐ, & versu 25. O Χαράθ, et versu 25. 25 Μακηλὼθ] O A Μακηδώθ. C Μακηδών, et versu 26. 27 Μαθεκκὰ] O Ματεκάν, et versu 28. 29 Σελμωνᾶ] A Ἀσελμωνᾶ. C Ἀσεμωνᾶ. et versu 30. 31 Βαναία] A Βανακκάν. C Μανιακάν, et versu 32. 32 Γαδγὰδ] A Γαδδάδ. 33 Ἐτεβαθὰ] C Ἐτεμαθά. et versu 34. 34 Ἐβρωνὰ] O Σεβρωνά· & versu 35. 36 Γεσιὼν] C Σιών. ἐν τῇ ἐρήμῳ] O εἰς τὴν ἔρημον. ϗ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαρὰν] C desunt. O pro Φαρὰν habet Φάρ. 37 τὸ] O εἰς τό. 38 ἱερεὺς] O A ἱερεὺς ἐπὶ τὸ ὄρος. C ἱερεὺς εἰς τὸ ὄρος. 40 Χαναννὶς] O Χαναναῖος. ὅτε] O ὅτι. 42 εἰς Φινὼ] A ἐν Φινών. C ἐν Φινώ. O εἰς Φινόν. et versu 43. 43 ἐν Ὠβὼθ] O εἰς Σωφώθ. et versu 44. 44 ἐπὶ] O deest. 46 Γελμὼν Δεβλαθαῒμ] O Γελβὼν Δελβαθέν. 47 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθαῒμ] O desunt. Ἀβαρὶμ] O Ὀμαρίμ. et versu 48 Ἀμαρίμ. Ναβαὺ] O Ναμάβ. 48 ὀρέων] C ὁρίων. 49 παρὰ τὴν] O A ἐπὶ τόν. Βελσὰ τὸ] A Βελσαπλείμ. C Ἀβελσατίμ. Hic desinit caput 23. secundum Ald. O Ἀβελσαπλείμ. 53 πάντας] A C deest. 54 αὐτῶν] C deest. ἐν κλήρῳ] A κληρωτί. αὐτοῦ ἔσται] O ἔσται αὐτοῦ ὁ κλῆρος. 55 ἔσται] O ἔσονται. οὓς ἐὰν] A ὅσους ἄν. ἐχθρεύσουσιν] O ἐχθρεύσω. ἣν] O ἧς. 56 διεγνώκειν] O ἐγνώκειν. αὐτοὺς] O A αὐτοῖς. ὑμᾶς] O A C ὑμῖν.

CAP. XXXIV.

2 εἰσπορεύεσθε] C εἰσπορεύσεσθε. 3 Ἐδὼμ] C Ἐδών. 4 Ἐνναχ] O Σεναχ. διέξοδος] O ἔξοδος. αὐτοῦ πρὸς] A αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πρός. Ἀσεμωνᾶ] A Ἀσελμωνᾶ, et versu 5. O Σελμωνᾶ. 5 διέξοδος] O διέξοδος αὐτοῦ. 6 ἡ θάλασσα, ϗ] A ἡ θάλασσα μεγάλη, καί. 7 καταμετρήσετε] C καταμετρήσεται, et versu 8 et 10. τὸ ὄρος, τὸ ὄρος] A C τὸ ὄρος. 8 εἰσπορευομένων] O εἰσπορευομένου. αὐτοῖς] O A C ἑαυτοῖς. διέξοδος] C ἔξοδος, & versu 9. Σαραδὰκ] A C Σαδαδά. Δεφρωνὰ] C Ζεφρωνά. O Ἐφρωνά. Ἀρσεναῒν] C Ἀσερναάν. 10 αὐτοῖς] A C ἑαυτοῖς. τὰ ὅρια] O εἰς τὰ ὅρια ἀπ'. Σεπφαμὰρ] A ἕως Σεπφαμά. C Σεπφαμά. O Ἐφαμάρ. 11 καταβήσεται bis] A καταβήσετε bis, et versu 12. Σεπφαμὰρ Βηλὰ] C Σεπφὰρ Ἀρβηλά. Βηλὰ bis] O Ἀρβηλὰ bis. ἐπὶ νώτου] A C ϗ συγκρούσει ἐπὶ νώτου. Χενερὲθ] O Χενναρά. 12 διέξοδος] C ἔξοδος. O διέξοδος αὐτῶν. 13 Μωυσῆς] O αὐτοῖς Μωσῆς. κύριος] O κύριος τῷ Μωσῇ. 14 Ῥουβὴν] C Ῥουβὴμ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. O κατ' οἴκους πατριῶν υἱῶν Ῥουβήν. 15 κατ'] A C πρός. 17 κληρονομήσουσιν] O κατακληρονομήσουσιν. 20 Ἐμιοὺδ] A C Σεμιούδ. 21 Ἐλδὰδ] A Ἐλδάς. C Ἐνδάδ. O Ἐλεάδ. 22 Δὰν] O υἱῶν Δάν. Βακχὶρ … Ἐγλὶ] A Βοκκὸρ … Ἰεκλί. C Βοκκὶ … Ἰοκλί. O Ἀκχεὶρ … Ἐκχεί. 23 Σουφὶ] A Σουφίδ. C Οὐφίδ. 24 Σαβαθᾶν] A C Σαφτάν. O Ἀμαθά. 25 Φαρνὰχ] A Χαρνάχ. C Ἀρνάχ. O Φαινάχ. 26 υἱῶν] O deest. 28 Ἰαμιοὺδ] A C Ἀμιούδ. O Σεμιούδ. 29 Τούτοις] O A C Οὗτοι οἷς. καταμερίσαι] A καταμερῆσαι. τοῖς υἱοῖς] C τοὺς υἱούς.

CAP. XXXV.

1 παρὰ] O ἐπί. 3 αὐτοῖς αἱ πόλεις] A αἱ πόλεις αὐτῶν. C αἱ πόλεις αὐτοῖς. πᾶσι] C deest. 4 ἃς] O deest. ἔξω] O ἔξω τείχους. δισχιλίους] C χιλίους. 5 θάλασσαν … βορρᾶν] O βορρᾶν … θάλασσαν. τούτου] C τούτων. 6 δώσετε] O A ἃς δώσετε, & versu 7, ut & C. φυγεῖν] A φυγῆς. 8 ἐλαττόνων] O τὸ ἔλαττον. ἐλάττω] O C ἔλαττον. κατακληρονομήσουσιν] O κληρονομήσουσιν. ἀπὸ τῶν πόλεων] O desunt. 10 Ὑμεῖς] O C Ὅτι ὑμεῖς. 12 ὑμῖν] O ponit ante αἱ πόλεις. ἔναντι] O ἐναντίον. ἓξ πόλεις] O ἕξ. ἔσονται] O ἔσται. 14 πέραν] O A C ἐν τῷ πέραν. 15 εἰς] O deest. 17 ὁ φονευτὴς] O desunt. 18] Totus hic versus ab Ox. ponitur post versum 19. ubi pro ἀποθάνῃ habet τελευτήσῃ, & θανάτῳ & ὁ φονευτὴς desunt. 18 ἐν αὐτῷ] O A C desunt. θανατούσθω] A C ἀποθανεῖται. 19 τὸ αἷμα] A τῷ αἵματι. 20 ἐνέδρου] O ἐνέδρας, & versu 23. 21 τῇ] C ἐν τῇ. ὁ πατάξας, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων] C desunt. τὸ αἷμα] A τῷ αἵματι. τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ] O αὐτόν. 22 ἐξάπινα] A C ἐξαπίνης. 25 ἀποκαταστήσουσιν] A ἀποκαταστήσει. ἐστὶ] O ἔσται. 28 καταφυγῆς] O A C καταφυγῆς αὐτοῦ. ἕως ἂν] C ἕως. κατοικίαις] O κακίαις. 30 Πᾶς πατάξας] O Πάντα πατάξαντα. φονεύσεις] A C φονεύσει. 32 Οὐ] C Καὶ οὐ. φυγεῖν] O μὴ φυγεῖν. 33 εἰς ἣν] A C ἐφ' ἧς. κατοικεῖτε] O A C κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς. ἐπ' αὐτῆς] O C ἐπ' αὐτῇ. 34 αὐτῆς] O αὐτήν. κατασκηνῶ] O κατασκηνώσω.

CAP. XXXVI.

1 φυλῆς] O A C πατριῶν φυλῆς. τῶν υἱῶν] O desunt. 2 ἡμῶν] A ὑμῶν. κυρίῳ] A κυρίῳ ὑμῶν. O κυρίῳ ἡμῶν. 3 τῶν φυλῶν υἱῶν] O ἐκ τῶν φυλῶν. οἷς] A ἧς. ἡμῶν] A ὑμῶν. 4 ἄφεσις] A C ἀφαίρεσις. O ἀφαίρεσις ἐκ. τῆς κληρονομίας] O desunt. οἷς] A ἧς. πατριᾶς] C πατέρων. O πατριῶν. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἀρέσκῃ] A ἂν ἀρέσκῃ. C ἂν ἀρέσκοι. φυλὴν] A φυλὴν ἑτέραν. τῆς πατριᾶς] O τοῦ πατρός. προσκολληθήσονται] O προσκολληθήσεται. 8 υἱῶν] O deest. αὐτῆς] O αὐτῶν. 9 ἐκ φυλῆς] O desunt. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O τῇ ἑαυτοῦ φυλῇ αἱ φυλαὶ υἱῶν Ἰσραήλ. 10 θυγατράσι] O A C θυγατέρες. 11 Μαλαὰ] A C Μααλά. & primo loco ponunt. 13 ἃ ἐνετείλατο] O ὅσα συνέταξεν. Μωυσῇ] C Μωυσῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

1 δυσμαῖς] δυσμάς. Τοφὸλ] A Τοφολόν. καταχρύσεα] A κατὰ τὰ χρύσεα. 3 κύριος] O C αὐτῷ κύριος. 4 Σηὼν] O αὐτὸν τὸν Σηών. κατοικήσαντα ἐν prius] O κατοικοῦντα. 5 Μωυσῆς διασαφῆσαι] C διασαφῆσαι Μωυσῆς. 7 ἀπάρατε … ϗ] O ἀπάρατε. λίβα] A νότον, λίβα. Χαναναίων] O A Χαναάν. ποταμοῦ posterius] deest. prius autem deest in Ox. 8 παραδέδωκεν] A C παραδέδωκα. εἰσπορευθέντες] A εἰσελθόντες. O πορευθέντες. αὐτοῖς] A αὐτοῖς αὐτήν. 10 ὑμῶν … ὑμᾶς] A ἡμῶν … ἡμᾶς. O ἡμῶν … ὑμᾶς. 13 καταστήσω] A C καταστήσω αὐτούς. ἐφ' ὑμῶν] C ἐφ' ὑμᾶς. 15 συνετοὺς] C συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν. τοῖς κριταῖς] O ταῖς φυλαῖς. 16 διακούετε] A διακούσατε. ἀδελφοῦ] A C ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 17 ἐπιγνώσῃ] C ἐπιγνώσεσθε. ϗ κατ'] O C καί. ὑποστείλῃ] C ὑποστείλῃς.

ἀπ

ἀπὸ ὑμῶν] C ponit post ἐπ' ἐμέ. 19 ἡμῶν] A ὑμῶν. ἡμῖν] O deest. 20 εἶπα πρὸς ὑμᾶς] O εἶπον πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων. ἡμῶν] C ὑμῶν. 21 ἡμῖν] A deest. O C ὑμῖν. κληρονομήσατε] O A C κληρονομεῖτε. ὑμῶν ὑμῖν] O ἡμῶν. 22 πάντες] C πάντες ὑμεῖς. 23 ἐναντίον] A ἐνώπιον. 24 ἐπιστραφέντες] C ἀποστραφέντες. ἤλθοσαν] O C ἦλθον. 25 ἐλάβοσαν] O A C ἔλαβον. ὑμᾶς] C ἡμᾶς. ἡμῶν … ἡμῖν] A ὑμῶν … ὑμῖν. 26 ἡμῶν] A C ὑμῶν. 27 ἐξολοθρεῦσαι] O καὶ ἐξολοθρεῦσαι. 28 ὑμῶν] C ἡμῶν. πολὺ] O πολὺ, ἰσχυρόν. ὑμῶν] C ἡμῶν, et ponit ante τὴν καρδίαν. 30 ὑμῶν] O A C ἡμῶν. ὑμῖν] C ἡμῖν. 31 ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμορραίου] O A C desunt. τροφοφορήσει] A ἐτροφοφόρησε. O C ἐτροποφόρησε. τροφοφορῆσαι] O τροποφορῆσαι. εἰς ἣν] O A C ἥν. 32 ἡμῶν] A C ὑμῶν. 33 ἐπ' αὐτῆς] O ἐν αὐτῇ. τῶν λόγων] O τοῦ λόγου. 35 τούτων] C τούτων τῶν πονηρῶν. αὐτῶν] O ὑμῶν. 36 ἐφ' ἣν] A ἐφ' ἧς. 38 κατακληρονομήσει] A κατακληροδοτήσει. 39 Καὶ πᾶν] A C Καὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε ἐν ἁρπαγῇ (A διαρπαγῇ) ἔσεσθαι, καὶ πᾶν. οἶδε] C οἴδε. κληρονομήσουσιν] A κατακληρονομήσουσιν. 41 εἴπατε] O A C εἴπατέ μοι. ἔναντι] O C ἐναντίον. ἀναβάντες πολεμήσομεν] O ἀναβήσομεν πολεμῆσαι. ἀναβαίνετε] O ἀνέβητε. 42 συντριβῆτε] C συντριβήσεσθε. 43 κυρίου] C κυρίου, καὶ ὑπερηφανήσατε. 44 ὑμῖν] O C ὑμῶν. Σηεὶρ] O Ἀρωήρ. 45 ἐναντίον] O ἔναντι. τοῦ θεοῦ ἡμῶν] O A desunt. C τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 46 ἐνεκάθησθε bis] C ἐνεκάθισθε bis. ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε] O desunt.

CAP. II.

1 κύριος πρός με] C πρός με κύριος ὁ θεός. 3 ὑμῖν κυκλοῦν] O ἐν ὑμῖν κυκλοῦντες. 4 ἔντειλαι] O ἐνέτειλε. λαῷ] A λαῷ τούτῳ. ὑμᾶς σφόδρα] O A σφόδρα. 5 οὐ γὰρ] O A C οὐ γὰρ μή. τοῖς υἱοῖς Ἠσαῦ] O C τῷ Ἠσαῦ. 6 Ἀργυρίου βρώματα] C Βρώματα ἀργυρίου. O Βρώματα. ἀργυρίου] C ponit post μέτρῳ. 7 θεὸς ἡμῶν] C θεός σου. O θεὸς ὑμῶν. μεγάλην] O πολλήν. ἐκείνην] A ταύτην. 8 ἐπιστρέψαντες] O A C ἐπιστραφέντες. 10 πρότεροι] A τὸ πρότερον. ἰσχύοντες] A O C ἰσχυρόν. 11 ἐπονομάζουσιν] C ὀνομάζουσιν. Ὀμμὶν] C Σομμίν. 12 καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν] O desunt. δέδωκε] O A C ἔδωκε. 13 ὑμεῖς] O deest. Ζαρὲτ] A Ζαρέθ. C Ζαρέδ. καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέδ. O Ζαρέδ, & verſ. 14. 14 ἐκ τῆς] C ἀπὸ τῆς. ἀποθνήσκοντες] O deest. κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς] O C αὐτοῖς κύριος. 15 ἐξαναλῶσαι] A τοῦ ἐξαναλῶσαι. C ἐξανάλωσιν. μέσου] O deest. 16 ἐπειδὰν ἔπεσον] O ὡς. πάντες] O deest. οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ] C ἄνδρες πολεμισταί. & ponit poſt ἀποθνήσκοντες. τὴν Ἀροὴρ] O τὴν γῆν Σηείρ. 18 παραπορεύσῃ] A παραπορεύῃ. 19 δέδωκα] C ἔδωκα. 20 κατῴκουν οἱ Ῥαφαεὶν] A οἱ Ῥαφαεὶν κατῴκουν. ἐπονομάζουσιν] O C ὀνομάζουσι. Ζοχομμὶν] O A C Ζομμείν. 21 καὶ δυνατώτερον ὑμῶν] A καὶ ἰσχυρόν. O καὶ δυνατόν. καὶ οἱ] O C οἱ. παρὰ] O A C ἀπό. κατεκληρονόμησαν] C κατεκληρονόμησαν αὐτούς. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης] O desunt. 22 ἐποίησαν] A ἐποίησε. τοῖς υἱοῖς] O οἱ υἱοί. ἐξέτριψαν] O C ἐξέτριψε. αὐτοὺς] O deest. 23 Ἀσηδὼθ] A Ἀσηρώθ. O C Ἀσηρώθ. ἐξελθόντες] A ἐκπορευθέντες. 24 τὸν Ἀμορραῖον] A τῶν Ἀμορραίων. & ver. 31. 25 τρόμον … φόβον] C φόβον … τρόμον. 26 ἐκ τῆς] C ἀπὸ τῆς. Κεδαμὼθ] O Μακεδμώθ. 27 οὐδ] O ἤ. 28 ἀποδώσῃ … ἀποδώσῃ] A ἀποδώσεις … ἀποδώσεις. ποσὶ] A ποσί μου. 29 Ἀροὴρ] C Ἀρ. ἡμῶν] O deest. 30 Σηὼν] O deest. ἡμῶν] O deest. 31 κληρονομῆσαι] A κληρονομεῖν. τὴν γῆν αὐτοῦ] O desunt. 32 βασιλεὺς Ἐσεβὼν] O desunt. ἡμῖν] O ἡμῶν. αὐτὸς] C καὶ αὐτός. 33 παρὰ] O C εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν παρά. 35 ἐπρονομεύσαμεν] A προενομεύσαμεν ἑαυτοῖς. C ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς. O προενομεύσαμεν. 36 ἐγενήθη] A ἦν. 37 ἐγγὺς] O A εἰς γῆν. C εἰς τὴν γῆν. προσήλθομεν] C παρήλθομεν. χειμάρρου] C χειμάρρῳ. ἐν τῇ] C ἐπὶ τῇ. ἡμῖν] O A C ponunt ante κύριος.

CAP. III.

1 ἡμῖν] O ἡμῶν. αὐτοῦ] A αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Ἐδραεὶν] A Ἀδραεί. O Ἐδραείν. 5 πόλεων] O πόλεων τῶν ἀτειχίστων. Πᾶσαι] C Πᾶσαι αὗται. ὥσπερ] O A C αὐτοῦ ὥσπερ. 6 γυναῖκας] A γυναῖκας αὐτῶν. παιδία] A C τέκνα. 7 ἐπρονομεύσαμεν] A προενομεύσαμεν. 8 Ἀερμὼν] A ὄρεις Ἀερμών. C ὄρους Ἑρμών. 9 Σανιὼρ] C Σαειών. ἐν τῇ ἄκρᾳ] O ἄκρᾳ. 12 ἔδωκα] O δέδωκα. 13 βασιλείαν] A βασιλείας. 14 Ἀργὸβ] O Ἰαβόκ. Γαργασὶ] C Γεσσουρί. ἐπωνόμασεν] C καὶ ἐπωνόμασεν. αὐτὰς] O A αὐτό. Θαυὼθ] A C Ἀβώθ. O Ἀνώθ. 16 δέδωκα, ὑπὸ] A C ἔδωκα, ἀπό. O pro ὑπὸ, ἀπό. 17 Μαχαναρὲθ] A ἀπὸ Μαχαινερέθ. C ἀπὸ Χενερέθ. O Μαχανδράδ. ὑπὸ Ἀσηδὼθ] A ἀπὸ Ἀσηδώθ. C ἀπὸ Σηδώθ. τὴν Φασγὰ] A τὴν Φασγὰ ἀπό. C τὴν φάραγγα ἀπό. 18 ὑμῶν] C ἡμῶν. ἔδωκεν] A C δέδωκεν. δυνατὸς] A συνετός. 20 θεὸς ὑμῶν] O A θεὸς ἡμῶν. κατακληρονομήσωσι] O κληρονομήσουσι. οὗτοι] A αὐτοί. ἔδωκα] O A C δέδωκα. 21 δυσὶ] C δύο. ὁ θεὸς ἡμῶν poſterius] O deeſt. πάσας τὰς βασιλείας ἐφ' ἃς] A C πάσαις ταῖς βασιλείαις, ἐφ' αἷς. 23 ἀπ' αὐτῶν] O desunt. περὶ O A ὑπέρ. 23 κυρίου] O deeſt. 24 θεὲ] O A C κύριε. χεῖρα … βραχίονα] C χεῖρά σου … βραχίονά σου. O addit prius σοῦ. καὶ κατὰ] O C κατὰ τὰ ἔργα σου, καὶ κατά. 26 προσθῇς] O A προσθήσῃς. λαλῆσαι] C λαλῆσαι πρός με. 27 ἀνάβλεψας] A C ἀνάβλεψον. καὶ ἴδε] O ἴδε. 28 οὗτος poſterius] O A C αὐτός. κατακληρονομήσει] C ἐγκληρονομήσει. πᾶσαν] O C deeſt.

CAP. IV.

1 καὶ πολυπλασιασθῆτε] O A desunt. ὑμῖν] A ὑμῖν ἐν κλήρῳ. 2 ὅσα] C ὅσας. 3 πάντα] O deeſt. ὅστις] O ὅς. θεὸς ὑμῶν] O A C θεὸς ἡμῶν. 4 ὑμῶν] O A C ἡμῶν. 5 κύριος] A C κύριος ὁ θεός μου. ποιῆσαι οὕτως] A ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς. C τοῦ ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς. O ποιῆσαι ὑμᾶς οὕτως. κληρονομεῖν αὐτὴν] A καὶ κληρονομῆσαι αὐτήν. O C κληρονομῆσαι αὐτήν. 6 σύνεσις] C σύνεσις ὑμῶν. ἐναντίον] O ἐνώπιον. 7 ᾧ] A ὅ. ἐὰν] C deeſt. 9 σεαυτῷ] O αὐτῷ, καὶ τῇ ψυχῇ σου. τὴν ψυχήν σου] O desunt. 10 ἣν] A ἐν ᾗ. ἐνώπιον] O ἐναντίον. θεοῦ ἡμῶν] C θεοῦ σου. ἐν] O ἐπί. λαὸν] C λαὸν τοῦτον. ὡς] O ὅπως. 11 γνόφος] C καὶ γνόφος, καί. 12 κύριος] A κύριος ὁ θεός. ὑμᾶς] A C ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει. ἣν] A C deeſt. ὁμοίωμα] O μορφήν. 14 ὑμᾶς αὐτὰ] A ἡμᾶς αὐτά. C αὐτὰ ὑμᾶς. κληρονομῆσαι] O κληρονομεῖν. 15 ὁμοίωμα] A C πᾶν ὁμοίωμα. 16 Μὴ] C Μήποτε. καὶ] A καὶ μή. ἑαυτοῖς] A C αὐτοῖς. ὁμοίωμα poſterius] O deeſt. 17 Ὁμοίωμα] A Καὶ ὁμοίωμα. πέταται] C πέτεται. τὸν οὐρανὸν] C τοῦ οὐρανοῦ. 19 Καὶ μὴ] A Μήποτε. C Καὶ μήποτε. 20 ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] O A C desunt. ἔγκληρον] A καὶ κλῆρον. 21 ὁ θεὸς] C desunt. ὑφ'] A ἐφ'. τοῦτον] O deeſt. μὴ εἰσέλθω] A μὴ διέλθω. C οὐ μὴ εἰσέλθω. σοὶ] A C deeſt. O ἡμῖν. σοὶ] O C ὑμῖν. 22 τοῦτον] O C deeſt. δὲ] O deeſt. διαβαίνετε] C διαβαίνετε Ἰορδάνην. 23 Προσέχετε ὑμῖν μὴ] A Προσέχετε ὑμεῖς μήποτε. C Καὶ προσέχετε ὑμεῖς μήποτε. τὴν διαθήκην] A τῆς διαθήκης. καὶ ἀνομήσητε] O A C desunt. καὶ] A καὶ μή. ἑαυτοῖς] A C αὐτοῖς. σοὶ] O deeſt. 24 ἐστιν] C ἐστιν αὐτός. 25 τὸ πονηρὸν ἐνώπιον] O τὰ πονηρὰ ἔναντι. θεοῦ ὑμῶν] O C θεοῦ ἡμῶν. 26 ἀπολεῖσθε] C ἀπολεῖσθε ταχύ. οὐχὶ] O A C αὐτὴν, οὐχί. ἡμέρας] O ἡμέραν. ἐκτριβῇ] O deeſt. 27 πᾶσι poſterius] O A C deeſt. εἰσάξει] C συνάξει. οὐ … οὐ … οὐ] O οὐδὲ … οὐδὲ … οὐδέ. 29 ζητήσετε] A C ἐκζητήσετε. ἐκζητήσετε] O ζητήσετε. 30 ἐσχάτῳ] O A ἐσχάτων. C ἐσχάτου. 31 οἰκτίρμων] A C οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων. οὐδὲ μὴ] A οὐδ' οὐ μή. σου] O deeſt. κύριος] O A C deeſt. 32 ὁ θεὸς ἄνθρωπον] O ἄνθρωπον ὁ θεός. ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ] O desunt. ἤκουσται] C ἠκούσθη. 34 ὑμῶν] O deeſt. 35 εἰδῆσαι] O A C εἰδέναι. ἔτι πλὴν] C θεὸς πλήν. 36 αὐτοῦ ἐγένετο ἡ φωνὴ] A C ἀκουστήν σοι ἐποίησε τὴν φωνήν. 37 ὑμᾶς] C ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. O εἰς πάντα τὰ ἔθνη ὑμᾶς. 38 σοὶ] O deeſt. αὐτὴν] C ταύτην. κληρονομεῖν] A κληρονομίαν. 39 Καὶ γνώσῃ σήμερον] O desunt. 40 φυλάξασθε] O A C φυλάξῃ. ἐντολὰς … δικαιώματα] O C δικαιώματα … ἐντολάς. μακροήμεροι γένησθε] O μακροημερεύσωσι. γένησθε] A γενήσεσθε. 42 παρὰ] O ἀπό. 43 Γαλαὰθ] O Γαλαάδ. Γαυλὼν] O Γαυδών. 45 Ταῦτα] C Καὶ ταῦτα. ἐλάλησε] C ἐνετείλατο. Ἰσραὴλ] O A C Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 46 ἐν] O εἰς. 47 αὐτοῦ] O αὐτῶν. 48 ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Ἀρνῶν, καὶ] O desunt.

CAP. V.

2 ὑμῶν] O C ἡμῶν. 3 Οὐχὶ] A Καὶ οὐχί. ἢ] O deeſt. ὑμεῖς] A C ὑμεῖς δέ. ὧδε πάντες] C πάντες ὧδε. 5 καὶ ὑμῶν] A C καὶ ἀναμέσον ὑμῶν. 6 ὁ ἐξαγαγὼν] O ὅστις ἐξήγαγον. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] O ponit poſt δουλείας. 7 πρὸ προσώπου μου] O C πλὴν ἐμοῦ. 8 εἴδωλον] O A C γλυπτόν. ἐν τῇ γῇ] O ἐπὶ τῆς γῆς. τοῖς ὕδασι] C τῷ ὕδατι. 9 σου] O ὑμῶν. ἁμαρτίας] A ἁμαρτίαν. 11 ὁ θεός σου] O C deſunt. 14 ὁ παροικῶν ἐν σοὶ] A ὁ ἐντὸς τῶν πυλῶν σου. O σου, καὶ ὁ παροικῶν ἐν σοί. καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου] C deſunt. 15 φυλάσσεσθαι] C φυλάσσεσθαί σε. 16 μακροχρόνιος γένῃ] O μακροχρονιῆτε. 17, 18 φονεύσεις … μοιχεύσεις] O μοιχεύσεις … φονεύσεις. 19 μαρτυρίαν ψευδῆ] O deſunt. 21 Οὐκ ἐπιθυμήσεις οἰκίαν τοῦ πλησίον σου] O deſunt. πάντα] O deeſt. τῷ πλησίον] O C τοῦ πλησίον. ἐστι] O εἰσί. 22 Ταῦτα τὰ ῥήματα] C Τὰ ῥήματα ταῦτα. O addit ἅ. 24 ἡμῶν] O ponit [illegible] εἴδομεν] C οἴδαμεν. 25 μὴ] C μήποτε. προσθώμεθα] C προσθῶμεν. ἡμεῖς ἀκοῦσαι] C ἀκοῦσαι ἡμεῖς. 27 σὺ] O καὶ σύ. πάντα] O deeſt. ἡμῖν, καὶ σὺ] O C ἡμῖν πρός σε, καὶ σύ. καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ κύριος] A deſunt. 28 πάντα ὅσα] A πάντα. 29 εἶναι οὕτω] O οὕτως [illegible] φυλάσσεσθαι] C φυλάσσειν. μου] O deeſt. εὖ ᾖ αὐτοῖς] A εὖ αὐτοῖς γένηται. 31 τὰς ἐντολὰς] A τὰς ἐντολὰς πάσας. C πάσας τὰς ἐντολάς. O τὰς ἐντολάς μου, & bis amplius addit μου. 32 ἐκκλινεῖτε εἰς … εἰς] C O ἐκκλινεῖτε. εἰς] O deeſt. 33 οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ] O οὐδὲ εὐώνυμα. σοὶ] C deeſt. σου] C σου σοί. ἐν αὐτῇ] O deſunt. ᾖ] A γένηται. μακροημερεύσητε] O μακροήμεροι ἔσεσθε. κληρονομήσετε] A κατακληρονομήσετε.

CAP. VI.

1 ὑμεῖς] A deeſt. αὐτὴν] O C deeſt. 2 ὑμῶν] A C ἡμῶν. ἃς] O ὅσα. 3 φύλαξον ποιεῖν] O φύλαξαι ποιῆσαι. εὖ σοι ᾖ] C εὖ ᾖ σοι. κύριος τοῖς] O C Μωϋσῆς τοῖς. 4 κύριος poſterius] O deeſt. 5 διανοίας] A C καρδίας. ψυχῆς σου, καὶ] O ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καί. 6 τῇ καρδίᾳ] A τῆς καρδίας. καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου] C deſunt. 7 τοὺς υἱοὺς] O A τοῖς υἱοῖς. ἐν αὐτοῖς] C ἐπ' αὐτοῖς. πορευόμενος] A προσπορευόμενος. διανιστάμενος] O A ἀνιστάμενος. 8 ἀφάψεις] A ἐφάψεις. C ἀφάψῃ. ἔσται ἀσάλευτον] A ἔσται ἀσάλευτα. C ἔσονται ἀσάλευτα. 9 γράψετε] C γράψεις. ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν] C ἐν ταῖς φλιαῖς τῶν οἰκιῶν σου, καὶ τῶν πυλῶν σου. 11 οὐ κατεφύτευσας] A C οὐκ ἐφύτευσας. 12 σεαυτῷ μὴ] A σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, καί. Οὐ πορεύεσθε] A Οὐ μὴ πορεύεσθε. C Μὴ πορεύεσθε. 13 μὴ ἐπιλάθῃ] O μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, μὴ ἐπιλάθῃ. 14 Οὐ πορεύεσθε] O Οὐ μὴ πορεύσεσθε. 15 ὀργισθεὶς θυμῷ] A ὀργισθῇ θυμῷ. O C ὀργισθεὶς θυμωθῇ. σοὶ] O A C ἐν σοὶ καί. 16 πειρασμῷ] O πειρασμῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 17 τὰ μαρτύρια] A C καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. δικαιώματα] A C δικαιώματα αὐτοῦ. 18 ἀρεστὸν … καλὸν] C καλὸν … ἀρεστόν. σου] O [illegible] εἰσέλθῃς, καὶ] A εἰσελθών. πατράσιν ὑμῶν] C πατράσι σου. 20 Τί] O Τίνα. ἡμῶν] O deeſt. 21 γῇ] O deeſt. 22 Καὶ ἔδωκε] A Ἔδωκε. καὶ ἐν τῷ] O καὶ τῷ. οἴκῳ αὐτοῦ] A οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. 23 ἐξήγαγε] C ἐξήγαγε κύριος. A ἐξήγαγε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ἐκεῖθεν δοῦναι ἡμῖν] A C ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν. ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν] A C ἣν ὤμοσε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν. 24 ποιεῖν] O deeſt. ᾖ ἡμῖν] A ἡμῖν ᾖ. 25 ποιεῖν] O deeſt. ταύτας] A C νόμου τούτου. ἐναντίον] O A C ἔναντι. ἡμῶν] O ἡμῶν κύριος.

CAP. VII.

1 Ἐὰν δὲ] O Καὶ ἔσται ἐάν. Ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ (C εἰσαγάγῃ) σε κύριος ὁ θεός σου] A Καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου. εἰσπορεύῃ] O εἰσπορεύεσθε. αὐτὴν] O deeſt. μεγάλα] O A C μεγάλα καὶ πολλά. ἀπὸ] O πρό. πολλὰ] A C μεγάλα, καὶ πολλά. 2 θεός σου] O θεός. διαθήσῃ] O διαθήσεις. ἐλεήσητε] A C ἐλεήσῃς. 4 σε] C deeſt. 5 θεῶν αὐτῶν] A 7 κύριος poſterius] O C deeſt. 8 παρὰ] O διά. κύριον] A κύριος. διατηρῶν] A C διατηρεῖν. ὑμᾶς κύριος] C κύριος ὑμᾶς. O κύριος ἡμᾶς. κραταιᾷ] O A C κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. κύριος] A C deeſt. 9 διαθήκην] A διαθήκην αὐτοῦ. 10 μισοῦσιν prius] A μισοῦσιν αὐτόν. 11 Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς] O deſunt. 12 τὰ δικαιώματα] A πάντα τὰ δικαιώματα. φυλάξητε] O φυλάξητε αὐτά. ὃν] A καθώς. O C καθά. 14 Εὐλογητὸς] Καὶ εὐλογητός. O Καὶ εὐλογήσει σε. ἔσῃ] C ἔσται. O deeſt. 15 ὁ θεός σου] O C deſunt. ἃς ἑώρακας] C deſunt. καὶ ὅσα] C ἅς. O καὶ ἔσται. prius] O ἐπάξει. αὐτὰ] O αὐτάς. πάντας] O deeſt. σε] O σε, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐχθρούς σου. 16 καὶ οὐ μὴ] O οὐ. 19 ἴδοσαν] O ἴδεν. A εἴδοσαν. σημεῖα] A σημεῖα ἐκεῖνα. τὰ μεγάλα] O ponit poſt σημεῖα. ὑμῶν] O 23 σου prius] O deeſt. ἀπολεῖς] A ἀπολέσει. C ἀπολεῖ. ἐξολοθρεύσητε] O ἐξολοθρεύσῃς. 24 ὑμῶν] A σου. ἀπολεῖτε] C ἀπολεῖται. ἐκ τοῦ τόπου] A καὶ ἐκ. C ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. 25 καύσετε] O A C κατακαύσετε.

ψῃ] A C λαβεῖν. O ϗ οὐ λήψῃ. αὐτὸ] O A τοῦτο. C αὐτοῦ. 26 ἔσῃ] O ponit ante ἀνάθεμα. τοῦτο] A ϗ τοῦτο.

CAP. VIII.

1 ἐντολὰς] C ἐντολὰς ταύτας. γῆν] A γῆν ἀγαθήν. ὁ θεὸς ὑμῶν] A ὁ θεὸς ὑμῶν. O C desunt. 2 ὁ θεός σου] C ὁ θεός σου, τοῦτο τεσσαρακοστὸν ἔτος. 3 μάννα] C μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ. ᾔδεισαν] εἴδησαν. 4 οὐκ ἐπαλαιώθη] O A ἐπετρίβη. C οὐκ ἀπετρίβη. τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ] O A C desunt. ἐτυλώθησαν] A ἐλυτρώθησαν. 5 ὡς εἴπῃς] C ὡσεί τις. 7 εἰσάξει] O εἰσάγει. γῆν] O deest. πεδίων ... ὀρέων] O C ὀρέων ... πεδίων. διὰ po- [illegible]] O deest. 9 ἐπ' αὐτῆς οὐδὲν] A C οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς. λίθοι] A C λίθοι. 10 δέδωκέ σοι] O C ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. Sed O σου non habet. 11 κρίματα] C κρίματα αὐτοῦ. O deest, ut & ϗ τὰ præcedentia. 12 Μὴ] A Μήποτε. 13 βοῶν ... προβάτων] O προβάτων ... βοῶν. πληθυνθέντων σοι, ἀργυρίου ϗ χρυσίου πληθυνθέντος σοι] O desunt. πληθυνθέντος] A C πληθυνθέντων. ὅσων σοι] A C ὅσα σοι. O ὅσα. σοι] C deest. 14 ὑψωθῇς] C ὑψωθήσῃ. καρδία] O A C καρδία σου. 16 ὃ οὐκ ᾔδεις σὺ] O desunt. ᾔδεις ... ᾔδεισαν] C εἴδῃς ... εἴδησαν. ϗ οὐκ] O ὃ οὐκ. ἐκπειράσῃ] A C ἐκπειράσῃ. ϗ εὖ σε ποιήσῃ] O A C εὖ σε ποιῆσαι. τῶν ἡμερῶν σου] O desunt. 17 Μὴ] A C Καὶ μή. 18 αὐτὸς] O οὗτος. ϗ ἵνα] O ἵνα.] O A C deest. ὡς] O deest. 19 ἀπολεῖσθε] O ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς. 20 κύριος ὁ θεὸς] C ὁ κύριος. O κύριος. πρὸ] O A ἀπό. ὑμῶν] O ἡμῶν.

CAP. IX.

1 εἰσελθεῖν] O εἰσελθεῖν, ϗ. ἰσχυρότερα] A ἰσχυρά. 3 ϗ ἀπολεῖ] A C ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, ϗ ἀπολεῖ. 4 τὴν δικαιοσύνην] O A C τὰς δικαιοσύνας. Ad finem hujus versus O A C habent, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ (Comp. πρὸ) προσώπου σου. quæ repetunt etiam versu proximo. 5 κληρονομῆσαι] O κληρονομεῖν. ἀλλὰ] C ἀλλ'. ἀσέβειαν] A ἀσέβειαν ϗ ἀνομίαν. O C ἀνομίαν. διαθήκην] O διαθήκην σου. κύριος] C κύριος ὁ θεός σου. ἡμῶν] C ὑμῶν. 6 γνώσῃ] O γνώσῃ. οὐχὶ] C οὐ. θεός σου] C θεός. δίδωσί σοι] O ponit ante τὴν γῆν] O κληρονομεῖν τὴν γῆν. 7 ἐξ Αἰγύπτου, καὶ] O A C ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἕως. 9 ἃς διέθετο κύριος] C ἧς διέθετο. 10 μοὶ κύριος] O κύριος ἐμοί. ἐγέγραπτο] C deest. ἡμέρᾳ ἐκκλησίας] A desunt. C ἐκ μέσου πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. O ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. 11 κύριος μοι] C μοὶ κύριος. 12 κατάβηθι] A ϗ κατάβηθι. ϗ] O A C deest. 13 λέγων prius] O A deest. ϗ ἰδοὺ] O ἰδού. 14 Καὶ νῦν] O A C desunt. ἐξολοθρεύσαι] O ἐξολοθρεύσω. ἰσχυρὸν, ϗ πολὺ] O πολὺ, ϗ ἰσχυρόν. 15 καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ] O desunt. ἕως τοῦ οὐρανοῦ] O A C desunt. τοῦ μαρτυρίου] C τῆς διαθήκης. O desunt. ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσὶ] O ἐν τῇ χειρί. 16 ἐναντίον] C ἔναντι. ὑμῶν] A ἡμῶν. χωνευτὸν] A O C μόσχον χωνευτόν. ἀπὸ] A C ταχὺ ἐκ τῆς. ποιεῖν] O C deest. 17 δύο posterius] A deest. συνέτριψα] O A C συνέτριψα αὐτάς. 18 ἐναντίον] A C ἔναντι. ἐναντίον] O A C ἔναντι. θεοῦ] A θεοῦ ὑμῶν τοῦ. C θεοῦ ἡμῶν τοῦ. O θεοῦ ἡμῶν. 19 ἔκφοβος] C ἔμφοβος. τὸν θυμὸν...τὴν ὀργὴν] C invertit. τούτῳ] A C. 20 ἐθυμώθη] O A C ἐθυμώθη κύριος σφόδρα. 21 ἐν] O C deest. κατέκοψα] C κατέκοψα. κατηλέσας] O A C ϗ κατήλεσα. ἕως] O A C. ἐγίνετο] O A C ἐγενήθη. ὡσεὶ] O ὡς. ἐκ τοῦ] A ἀπὸ τοῦ. 22 κύριον] O C A κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν (Comp. ἡμῶν.) 23 ἐξαπέστειλε] O ἀπέστειλε. ὑμᾶς κύριος] O C κύριος ὑμᾶς. ϗ] A deest. ἦν] A ἦν. 24 Ἀπειθοῦντες] O A C Καὶ ἀπειθοῦντες. ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς] A C ἀφ' ἧς ἡμέρας. 25 ὅπως ἐδεήθην] O desunt. εἶπε γὰρ κύριος] O. 26 κύριε] O A C κύριε κύριε. βασιλεῦ τῶν θεῶν] C desunt. μερίδα] A C κληρονομίαν. ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ] O A C ponunt ante ἐξήγαγες. & Ald. iterum repetit. γῆς] O τῆς. 27 τὰ ἀσεβήματα] A C ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν. ἐπὶ] O ponit ante τὰ ἀσεβήματα. 28 Μὴ] A C Μήποτε. μισῆσαι] O A C μισῆσαι κύριον. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποκτεῖναι αὐτοὺς] A C ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἀποκτεῖναι αὐτοὺς] O ἀποκτεῖναι, & ponit ante ἐν τῇ. 29 οὗτοι] A οὗτος. κλῆρος] C κληρονομία. ϗ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ] O A C desunt.

CAP. X.

2 γράψεις] O A C γράψω. ἃ] O A C ὅσα. ἃς] A C αἷς. 3 ἐξελάξευσα] A ἐξελάξευσα. τὰς πλάκας] A C τὰς δύο πλάκας. χερσὶ] A C χειρί. 4 πυρὸς] C πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς. O ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας. 6 Ἰακὶμ] O A Ἰωακείμ. Μισαδαὶ] C Μοσερά. 7 γῆ] A γῆν. C γῆν οὗ. χείμαρροι] A χειμάρρου. 8 ἐπὶ τὸ] A ϗ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ. 9 ἔσι] C ἔσαι. ϗ] A οὐδέ. ἐν τοῖς] C παρὰ τοῖς. κύριος] A κύριος ὁ θεός. αὐτῷ] C O αὐτῶν. καθότι εἶπεν αὐτῷ] O A καθὰ εἶπεν αὐτῷ. C καθὰ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 10 εἱστήκειν] O A C ἔστην. ἐμοὶ] O C μοι κύριος. τούτῳ ϗ οὐκ] C ἐκείνῳ οὐκ. 11 ἐναντίον] O A C ἔναντι. 12 αἰτεῖται] C αἰτεῖ. ϗ πορεύεσθαι] O A C πορεύεσθαι. κυρίῳ τῷ θεῷ σου] O αὐτόν. 14 αὐτῇ] O αὐτοῖς. 15 ὑμῶν] O C ἡμῶν. 16 σκληρυνεῖτε] O A C σκληρυνεῖτε ἔτι. 17 ὑμῶν] O ἡμῶν.] O οὐδέ. 19 ἀγαπήσετε] O ἀγαπήσεις. ἦτε] C ἦσε. Αἰγύπτῳ] A C Αἰγύπτου. 20 αὐτῷ] C αὐτῷ μόνῳ. αὐτῷ λατρεύσεις. ϗ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, ϗ ἐπὶ] O desunt. 21 Οὗτος] A C αὐτός. οὗτος] A C αὐτός. ἐν σοὶ] A C σοί. ἴδοσαν] A εἴδοσαν. O C εἶδον. Hic desinit cap. 10 secundum Ald. 22 ἑβδομήκοντα] A ἑβδομήκοντα ϗ πέντε.

CAP. XI.

2 ἴδοσαν] A εἶδον. O deest ut & οὐδέ. μεγαλεῖα] C μεγάλα. χεῖρα] O χεῖρα αὐτοῦ. 4 τὴν δύναμιν] O C τῇ δυνάμει. ϗ τὰ] C τά. αὐτῶν prius] O deest. ϗ τὴν δύναμιν αὐτῶν] O A C desunt. ἐπέκλυσε] A ἐπέκλυσε. ὑμῶν] O ἡμῶν. κύριος] A κύριος ὁ θεός. 7 ἑώρακαν] C ἑώρων. ἐν ὑμῖν] C ἡμῖν. O ἐν ἡμῖν. 8 σοὶ] A C ὑμῖν. εἰσελθόντες] O A C εἰσέλθητε, καί. εἰς] A deest. 10 εἰσπορεύῃ ὑμεῖς] A εἰσπορεύεσθε ὑμεῖς. C σὺ εἰσπορεύῃ. O εἰσπορεύῃ. ἐκπεπόρευσθε] A ἐξεπορεύεσθε. O C ἐκπορεύεσθε. 11 ἦν] A ἦν σύ. εἰσπορεύῃ] O εἰσπορεύεσθε. κληρονομῆσαι] O κατακληρονομῆσαι. 12 Γῆ] A Γῆν. 13 ἐντολὰς] O A C ἐντολὰς αὐτοῦ. ἃς] O A C ὅσας. 14 τῇ γῇ] O τῆς γῆς. καθ' ὥραν] O κατὰ καιρόν. εἰσοίσεις] A συνάξεις. 15 δώσει] A δώσω. 16 πρόσεχε σεαυτῷ] C Προσέχετε ἑαυτοῖς. σου] C ὑμῶν. 17 ὀργῇ] O A C ὀργισθῇ. ὑμᾶς] A ὑμῖν. κύριος δίδωσιν] C ἔδωκε κύριος. O ponit κύριος post ὑμῖν. 18 ϗ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν] O desunt. ἀσάλευτον] A ἀσάλευτα. 19 λαλεῖν ἐν αὐτοῖς] A λαλεῖν αὐτά. C λαβεῖν αὐτά. O λέγειν αὐτά. καθημένου σου] O A C καθημένους. πορευομένου σου] O A C πορευομένους. καθεύδοντός σου, ϗ διανισταμένου σου] O A C κοιταζομένους, ϗ διανισταμένους. 20 αὐτὰ] O A αὐτάς. 21 μακροημερεύσητε] A C πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν. O πολυημερεύσητε, ϗ πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν. ἧς] A ἦν. καθὼς, usque ad finem versus] O desunt. 22 ἃς] O ὅσας. σοὶ] O A C ὑμῖν. ποιεῖν] O deest. καὶ prius] A C deest. 23 ἰσχυρὰ] O A C ἰσχυρότερα. 24 οὗ] O A C ὅν. ποταμοῦ τοῦ] O A desunt. σοῦ] O ὑμῶν. 25 καὶ τὸν φόβον] O C τὸν φόβον. ἐλάλησε] O ἐλάλησε κύριος. 26 εὐλογίαν ϗ τὴν κατάραν] A εὐλογίας, ϗ κατάρας. 27 Τὴν εὐλογίαν] A Τὰς εὐλογίας. 28 τὴν κατάραν] A τὰς κατάρας. ὅσα] O A C ὅσας. οὓς] A C οἷς. 29 εἰς ἣν] O ἥν. 30 τὸ κατοικοῦν] C ὁ κατοικῶν. τῆς δρυὸς] A desunt. 31 ἡμῶν] O A ὑμῶν. ὑμῖν] A deest. ἡμέρας] O ἡμέρας κληρονομῆσαι αὐτήν. 32 τοῦ ... πάντα] O desunt. κρίσεις ταύτας ὅσας] A κρίσεις αὐτοῦ ἅς. C κρίσεις, ἅς. δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν] O ἐντέλλομαι ὑμῖν.

CAP. XII.

1 ϗ αἱ κρίσεις, ἃς] A C ϗ τὰ κρίματα ἅ. ποιεῖν] C ποιῆσαι. ἐν τῇ γῇ, ἣν] A C ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς. ὑμῶν] O C ἡμῶν. 2 ἐκεῖ] O ἐκεῖ τὰ ἔθνη. κληρονομεῖτε] O A C κατακληρονομεῖτε. τῶν ὀρέων] A desunt. δένδρου] O παντὸς δένδρου. 5 θεός σου] O A C θεὸς ὑμῶν. πόλεων] O A C φυλῶν. ϗ prius] O C deest. ἐλεύσεσθε] A C εἰσελεύσεσθε. 6 ϗ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν] O desunt. ἀπαρχὰς] C δεκάτας. ϗ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν] O desunt. τὰ πρωτότοκα] A τὰ προστάγματα. O C ϗ τὰ πρωτότοκα. 7 ἐναντίον] O A C ἔναντι. πᾶσιν] O πάντων. τὴν χεῖρα] C A O τὰς χεῖρας ὑμῶν. 8 πάντα] A ἐκεῖ πάντα. C κατὰ πάντα. ὅσα] O ἅ. ὑμεῖς ποιοῦμεν] A ὑμεῖς ποιεῖτε. O C ἡμεῖς ποιοῦμεν. ἐνώπιον] A C ἐναντίον. 10 ἡμῶν] O C ὑμῶν. κατακληρονομεῖ] O A C κατακληρονομήσει. 11 σοῦ] O A C ὑμῶν. αὐτοῦ τὸ ὄνομα] A C αὐτοῦ. ϗ πᾶν] O ϗ τὰ δόματα ὑμῶν, ϗ πᾶν. κυρίῳ τῷ θεῷ] C τῷ κυρίῳ. O τῷ θεῷ. 12 ἐναντίον] O A C ἔναντι. ϗ οἱ παῖδες] C οἱ παῖδες. πυλῶν] C πόλεων. 14 αὐτὸν] O deest. φυλῶν] A C πόλεων. ἀνοίσετε ... ὑμῶν] A C ἀνοίσεις ... σου. O ἀνοίσετε ... σου. 15 κατὰ τὴν εὐλογίαν] O A κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου, κατὰ τὴν εὐλογίαν. φάγεται] C φάγονται. 16 αὐτὸ] O deest. ὡς] A ὡσεί. 17 οἴνου σου] A οἴνου. χειρῶν σου] O A C χειρῶν ὑμῶν. 18 ἐναντίον] O C ἔναντι. αὐτὸ] A C αὐτά. ᾧ] C οὗ. παιδίσκη σου] A παιδίσκη σου, ϗ ὁ Λευίτης σου. & C, sed sine σου. πόλεσιν ὑμῶν] A C πόλεσί σου. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 19 ὅσον] C ὅν. 20 ϗ ἐρεῖς] O A ϗ εἴπῃς. τῆς ψυχῆς σου] O αὐτῆς. κρέα] O deest. 21 μακρὰν] O A C μακρότερον. ἐκεῖ prius] O A C deest. θύσεις] A θύσῃς. ὁ θεός σοι] A C σοὶ κύριος ὁ θεός σου. 22 ἔδεται] O ἔδεται αὐτό. 23 ὅτι] C τὸ γάρ. 25 ἐναντίον] O A C ἔναντι. 26 ἐὰν] A C ἃ ἄν. O ὅσα ἄν. ϗ τὰς] O ϗ τὰς ἀπαρχάς σου, ϗ τάς. θεός σου] A θεός σου αὐτὸν αὐτῷ. O θεός σου αὐτόν. 28 ἀρεστὸν ... καλὸν] C καλὸν ... εὐάρεστον. ἐναντίον] A C ἔναντι. 29 εἰσπορεύῃ] A σὺ πορεύῃ. O C σὺ εἰσπορεύσῃ. et O pro οὓς habet ἅ. ἀπὸ usque ad αὐτὴν] O desunt. αὐτὴν] A C αὐτούς. 30 ἐπακολουθῆσαι usque ad σοῦ] O desunt. προσώπου σου] A C προσώπου σου, οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν, λέγων. 31 τῷ θεῷ] O A C κυρίῳ τῷ θεῷ. κυρίου, ἃ] O A C ἃ κύριος. sed O ponit κύριος post ἐμίσησε. ἐν τοῖς] O A C τοῖς. ὅτι] A C ὅτι καί. ἐν πυρὶ] C πυρί. 32. ὑμῖν] O A C σοί. φυλάξῃ] O φυλάξεσθε.

CAP. XIII.

2 ϗ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας] O desunt. λέγων] O ϗ λέγων εἴπῃ. ἔλθῃ] C ἔλθοι. οὓς] A C οἷς. 3 θεός σου] A C θεὸς ὑμῶν. O θεός. ὑμᾶς] A C ὑμᾶς τοῦ. τὸν θεὸν] O A κύριον τὸν θεόν. ϗ ἐξ usque ad finem versus] O desunt. 4 πορεύεσθε] C πορεύεσθε. τοῦτον φοβηθήσεσθε] O A αὐτὸν φοβηθήσεσθε. C αὐτὸν φοβεῖσθε. ϗ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε] Hæc addunt A O & C post φοβηθήσεσθε. ἀκούσεσθε] A C ἀκούσεσθε, ϗ αὐτῷ δουλεύσετε. αὐτῷ] A πρὸς αὐτόν. 5 ἀπὸ τῆς] A C ἐκ τῆς. ἐν αὐτῇ] C ἐπ' αὐτῇ. O σὲ ἐν αὐτῇ. ἀφανιεῖς] O A C ἀφανιεῖτε. αὐτῶν] O deest. 6 σὲ] C deest. πατρός σου] O πατρός. θυγάτηρ] θυγάτηρ σου. ἡ ἐν κόλπῳ σου] O desunt. 7 ὑμῶν] O deest. ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς] O desunt. φίλος] A C ὁ φίλος σου. βαδίσωμεν] A C πορευθῶμεν. οὓς] O A C οἷς. ᾔδεις] C εἴδῃς. 8 ἐπιποθήσεις] C ἐλεήσεις. οὐδ' οὐ μὴ] A C O οὐδὲ μή. σκεπάσῃς] C σκεπάσεις. 9 αἱ χεῖρές σου ἔσονται] A C ἡ χείρ σου ἔσται. ἐπ' αὐτὸν] O A C ἐπ' αὐτῷ. αἱ χεῖρες] O C ἡ χείρ. 11 προσθήσει] O A C προσθήσουσι. 12 σου] A deest. σὲ] C deest. 13 Ἐξήλθοσαν] O A C Ἐξῆλθον. ὑμῶν] A ἡμῶν. τὴν γῆν] O A C τὴν πόλιν. αὐτῶν] O deest. οὓς] A C οἷς. ᾔδειτε] C εἴδητε. 14 Καὶ ἐτάσεις, ϗ ἐρωτήσεις] O Καὶ ἐκζητήσεις. ἀληθὴς σαφῶς] O σαφής. γεγένηται] A γένηται. ὑμῖν] O Ἰσραήλ. 15 ἀνελεῖς] C ἀναιρήσεις. πάντας] O deest. τῇ γῇ] O A C τῇ πόλει. ἀναθέματι] O deest. ἐν αὐτῇ] C ἐν αὐτῇ, ϗ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας. 16 ἐναντίον] O A C ἔναντι. 17 Καὶ] O A deest. ἐν τῇ χειρί σου] C ponit ante οὐδέν. ἔλεος] A ἔλεος, ἔλεος. πληθυνῇ σε] A πληθυνεῖ σε, καθὼς ἐλάλησέ σοι. ὤμοσε O A C ὤμοσε κύριος. 18 ἀκούσῃς] O A C εἰσακούσητε. τὰς] O A C πάσας τάς. ὅσας] O A C ἅς. ἐναντίον] O A C ἔναντι.

CAP. XIV.

1 ὑμῶν] A ἡμῶν, οὐ φοιβήσετε. C ὑμῶν, οὐ κοφθήσεσθε. O ἡμῶν. 2 ὁ θεός σου] O desunt. γενέσθαι σε λαὸν αὐτῷ] A λαὸν γενέσθαι αὐτῷ. C γενέσθαι σε αὐτῷ λαόν. O γενέσθαι αὐτῷ λαόν. 4 ἃ] O A deest. 5 ϗ πύγαργον] O A C ϗ βούβαλον, ϗ τραγέλαφον, ϗ πύγαργον, καί. 6 διχηλοῦν] O A διχηλοῦον. 7 ἀναγόντων ... διχηλούντων] O ἐκ ἀναγόντων ... ἐκ διχηλούντων. μηρυκισμὸν posterius] A C μηρυκισμὸν ταῦτα. ταῦτα] A deest. 8 ὁπλὴν] O deest. ὀνυχιστῆρας] O A C ὄνυχας. ὑμῖν] O ἔσται ὑμῖν. φάγεσθε τῶν] A C φάγεσθε, ϗ τῶν. ἅψεσθε] O ἔδεσθε. 9 ταῦτα] A ταῦτα, ἅ. τῷ ὕδατι] O C τοῖς ὕδασι. πάντα ... ἐν αὐτοῖς] O desunt. ἐν] A C deest. 10 ϗ λεπίδες] O C οὐδὲ λεπίδες. ὑμῖν ἐστιν] O A C ταῦτα ἔσται ὑμῖν. 13 Καὶ τὸν γύπα] O Καὶ τὸν ἰξὸν, ϗ τὸν γύπα. ἰκτῖνον] O C ἰκτῖνα. αὐτῷ] O A αὐτῶν. 15 λάρον] A λάρον, ϗ ἱέρακα, ϗ ἐρωδιὸν, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ, ϗ πάντα κόρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 16 ϗ ἱέρακα ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ] A desunt. Hos quatuor versus hoc modo habet Comp. 14 Καὶ πάντα τὰ κόρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 15 Καὶ στρουθὸν, ϗ γλαῦκα, ϗ λάρον, ϗ ἱέρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 16 Καὶ ἐρωδιὸν, ϗ κύκνον, ϗ ἶβιν· 17 Καὶ καταρράκτην, ϗ πορφυρίωνα, ϗ νυκτικόρακα. 18 πορφυρίωνα] C ἔποπα. 19 ἐστιν] A ταῦτά ἐστιν.

C ταῦτα ἔσται. O ἔσται. 20 πᾶν posterius] A C καὶ πᾶν. οὐ φάγεσθε] O οὐκ ἔδεσθε. 21 ἀποδώσῃ] A ἀποδώσει. αὐτῷ] O αὐτῷ. ὅς γὰρ ποιεῖ τοῦτο ὡσεὶ θυσίας * παλ μήνιμά ἐστι τῷ θεῷ Ἰακώβ. 23 αὐτὸ ἐν] A C αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν. οἴσετε] O A ἐκεῖ οἴσεις. C οἴσεις. τὰ πρωτότοκα] A C ϗ τὰ πρωτότοκα. 24 γένηται] A ἀπέχῃ. εὐλογήσει] A C ηὐλόγησε. 26 ἢ prius] A deest. ἐναντίον] O ἔναντι. 27 ὅτι οὐκ] C οὐκ ἀπολείψεις αὐτὸν, ὅτι οὐκ. 28 ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ] O desunt. θήσεις] O καὶ θήσεις. 29 ἐν] A ἐπί. ἔργοις] A ἔργοις σου. C ἔργοις τῶν χειρῶν σου. οἷς ἐὰν ποιῇς] O σου.

CAP. XV.

2 σοῦ] A deest. ἐπικέκληται γὰρ ἄφεσις] A ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσιν. O C ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις. κυρίῳ τῷ θεῷ] O κυρίου τοῦ θεοῦ. 3 δὲ] O C deest. 4 ἔσται] A ἔστιν. ὅτι] A διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. O ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. ᾗ] A C ἥν. κατακληρονομῆσαι σε] A C O κατακληρονομῆσαι. 5 εἰσακούσητε] A C ἀκούσητε. ταύτας, ὅσας] O αὐτοῦ, ἅς. 6 δανιεῖς] A δανείσεις. ἄρξεις] O A C ἄρξεις σύ. 7 ἐν σοὶ ἐνδεὴς] A σοὶ ἐνδεὴς, ἀδελφός. ἐκ] O deest. πόλεών σου] A πόλεων. ἀποστέρξεις] A C ἀποστρέψεις. οὐδ᾽ οὐ μὴ] O C οὐδὲ μή. 8 ϗ δάνειον δανιεῖς] A ϗ δανείζων δανείσεις. C δάνειον δανιεῖς. ὅπου] A ὅπων ἄν. O C ὅσον ἄν. ἐπιδέεται] O ἐνδέηται. καθότι ἐνδεῖται] A C ϗ καθ᾽ ὅσον ὑστερεῖται. O desunt. 9 μὴ] C μήποτε. δώσεις] A C δῷς. καταβοήσεται] O A C βοήσεται. ἁμαρτία] O ἀνομία. 10 Διδοὺς] C Μεταδιδούς. O Διδοὺς αὐτῷ. δάνειον δανιεῖς] A δανείζων δανείσεις. O δάνειον δανείσεις. ὅσον ἐπιδέεται] A C ὅσον ἂν ἐπιδέηταί σου. καθότι ἐνδεῖται] O A C desunt. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις] O desunt. ἔργοις] A C ἔργοις σου. ἐπιβάλῃς] C ἐπιβαλεῖς. 11 σοῦ ... σοὶ] O desunt. τὰς χεῖρας] A τὴν χεῖρα. ἐπιδεομένῳ τῷ] C ἐνδεομένῳ. 12 ϗ τῷ] O ϗ τῷ ἔτει τῷ. αὐτὸν] O deest. 13 ἐξαποστελεῖς] O C ἀποστελεῖς. 14 τοῦ οἴνου] O A C τῆς ληνοῦ. καθὰ] A καθότι. 16 ἠγάπηκε] O A C ἠγάπησε. 17 Καὶ] O A deest. ὠτίον] A C οὖς. θύραν] O A θύραν ἐπὶ τὸν σταθμόν. ὡσαύτως ποιήσεις] O C ποιήσεις ὡσαύτως. 18 ἔσται] C ἔσω. O ἔσται σοι. εὐλογήσει] C εὐλόγησε. 19 πρωτότοκον] O πρωτότοκον ἀρσενικόν. ἐργᾷ] C ἐργάσῃ. τὰ πρωτότοκα] O A C τὸ πρωτότοκον. 20 κυρίου] O A C κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ἐξ ἐνιαυτοῦ] O κατ᾽ ἐνιαυτόν. 21 χωλὸν, ἢ τυφλὸν] O desunt. μῶμον πονηρὸν] C A ἢ πᾶς μῶμος πονηρός. & C post ἢ addit καί. O πονηρός. 22 ἔδεται] O A C φάγεται. 23 αἷμα] C αἷμα αὐτοῦ. φάγεσθε] A C φαγῇ. ἐκχεεῖς] O ἐκχεεῖτε.

CAP. XVI.

1 φύλαξαι] C φύλαξον. ποιήσεις] A deest. ἐξῆλθες] C ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου. ἐξ Αἰγύπτου] A ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 2 αὐτὸν] O deest. ἐκεῖ] A ἐκεῖ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐκεῖ. 3 ἐξ Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου νυκτός. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] O desunt. 4 πᾶσι] O deest, ἐὰν] A deest. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ] O desunt. 6 ἐκεῖ θύσεις] O A ἐκεῖ. ἐκεῖ θύσεις. ἐξ] C ἐκ γῆς. 7 ἐλάσῃ] O A C ἀπελάσῃ. 9 ἑβδομάδας] O A C ἑβδομάδας ὁλοκλήρους. ἐξαριθμῆσαι] C ἐξαριθμεῖσθαι. 10 καθὼς ἡ χείρ σου ἰσχύει] O C καθ᾽ ὅτι ἰσχύει ἡ χείρ σου. δῷ] O A C δῷ σοι καθότι ηὐλόγησέ σε. 11 ἐναντίον] O A C ἔναντι. ὁ παῖς] A ϗ ὁ παῖς. Λευίτης] A O C Λευίτης, ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου. ἐστὶν ἐν ὑμῖν] O A C ἐν ὑμῖν. αὐτὸν] O deest. 12 ἐγένου] O A C ἦσθα. φυλάξῃ A φυλάξεις. 13 ἐκ] O ἀπό. 14 ἐν τῇ] A ἐπὶ τῇ. ἐστὶ] O deest. 15 αὐτῷ] C αὐτόν. A αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. O deest. 16 σοῦ prius] C deest. ἐναντίον] O A ἔναντι. αὐτὸν] O C deest. κύριος] O A κύριος ὁ θεός σου. 18 ποιήσεις] O A C καταστήσεις. ἐν τῶν] O A C ἐν πάσαις τῶν. 19 κρίσιν, οὐδὲ] C κρίσιν δικαίαν, οὐκ. O κρίσιν, οὐκ. δῶρον] A C δῶρα. ἀποτυφλοῖ] O A C ἐκτυφλοῖ. 21 τοῦ θεοῦ] O A C κυρίου τοῦ θεοῦ. Huic capiti Ald. addit versum priorem capitis sequentis. οὐ ποιήσεις σεαυτῷ] O desunt.

CAP. XVII.

1 θύσεις] A προσοίσεις. ἐν αὐτῷ] O αὐτῷ. 2 ἐν μιᾷ] O A C ἐν σοί, ἐν μιᾷ. ὃς] O A C ὅστις. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 3 ἐλθόντες] A C ἀπελθόντες. τῷ] O ἢ τῷ. ἢ τῇ σελήνῃ] A desunt. προσέταξέ σοι] A προσέταξά σοι. O C προσέταξα. 4 ἐκζητήσῃς] C ϗ ἀκούσεις, ϗ ζητήσεις. ἰδοὺ] O εἰ. ἀληθῶς] A ἀληθές. γεγένηται τὸ βδέλυγμα] O desunt. 5 ἐκείνην] A ἐκείνην οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλην. ἐν] O deest, 6 ἐπὶ τρισὶ μάρτυσι] O A ἐπὶ τρισίν. C τρισὶ μάρτυσι. 7 τοῦ λαοῦ] A C παντὸς τοῦ λαοῦ. ἐσχάτων] A C ἐσχάτῳ. ἐξαρεῖς τὸν] A ἐξαρεῖτε τόν. C ἐξαρεῖτε τό. αὐτῶν] O deest. 8 ἀπὸ σοῦ ῥῆμα] C ῥῆμα ἀπὸ σοῦ. ὑμῶν] A C σοῦ. ἐκεῖ] O A C ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. 9 ϗ πρὸς] O ἢ πρός. 10 πρᾶγμα] A C ῥῆμα. O πᾶν πρᾶγμα. σοὶ] A σοὶ οἱ. θεός σου] O θεός σου , ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. φυλάξῃ ποιῆσαι] C A O φυλάξῃ (Ox. & Comp. φυλάξεις) σφόδρα ποιῆσαι κατά. 11 ἂν εἴπωσι] C εἴπωσι ἄν. ποιήσεις] O deest. οὐ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι] O desunt. οὐδὲ] O ἤ. 12 ᾖ] A C γένηται. ἐξαρεῖς τὸν] C ἐξαρεῖτε τό. 14 δίδωσί σοι] O A C δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. ἐπ᾽ αὐτὴν] O A C ἐπ᾽ αὐτῆς. 15 σεαυτὸν] O σέ. θεὸς] O A C θεός σου. αὐτὸν] O deest. ἄνθρωπον] A ἄρχοντα ἄνθρωπον. 16 Διότι] A C πλήν. οὐδὲ μὴ] A οὐδ᾽, οὐ μή. ὅπως μὴ πληθύνῃ αὐτῷ ἵππον] O desunt. ἀποστρέψῃ] C ἀποστρέψει. ὅπως μὴ] C ὅπως. εἶπεν] A C εἶπεν ὑμῖν. 17 ἵνα] O οὐδέ. 18 ὅταν] A ἔσται ὅταν. C ἔσται ὅτ᾽ ἄν. ἐπὶ τῆς] A C ἐπὶ τοῦ δίφρου τῆς. 19 θεόν σου, ϗ] A C θεὸν αὐτοῦ. ποιεῖν] A ποιεῖν αὐτά. 20 μακροχρονίσῃ] O A C μακροχρόνιος ᾖ. υἱοὶ αὐτοῦ] A υἱοὶ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ.

CAP. XVIII.

1 ὅλῃ φυλῇ Λευὶ] A C ὅλη φυλή. O desunt. μετὰ] O ἐν. 2 αὐτοῖς ... αὐτῶν] A C αὐτῷ ... αὐτοῦ. O αὐτοῖς ... αὐτοῦ. καθότι] A καθά. 3 τὰ θύματα] A C τὰς θυσίας. τὸν βραχίονα τῷ ἱερεῖ] C τῷ ἱερεῖ τὸν βραχίονα. 5 κύριος] O A C κύριος ὁ θεός σου. ἔναντι] C ἐναντίον. θεοῦ] O A C θεοῦ σου. ϗ εὐλογεῖν] C desunt. αὐτοῦ, αὐτὸς] A κυρίου αὐτός. ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ] A C πάσας τὰς ἡμέρας. O habet utrumque. 6 πόλεων] O A C πόλεων ὑμῶν. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] O A αὐτοῦ ἡ ψυχή. ἐκλέξηται] A C ἐκλέξηται κύριος. 7 Λειτουργήσει] C Καὶ λειτουργήσει. τῷ] O ἐπὶ τῷ. ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου] O A C ἔναντι κυρίου. 8 Μερίδα] O Μερίδα δέ. πράσεως] C πράσεως αὐτοῦ. O deest. 9 μαθήσῃ] O μάθῃς. 10 ϗ τὴν] A C ἢ τήν. μαντείαν] A C μαντείαν, καί. 11 ἐπαείδων] A C ἐπᾴδων. ἐπερωτῶν] A ϗ ἐπερωτῶν. 12 κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. 13 ἐναντίον] O A ἔναντι. 14 κληδόνων] A C κληδονισμῶν. σοὶ] O A C σοὶ δέ. 16 σοῦ, ϗ] A ὑμῶν, καί. O C ἡμῶν, καί. τὸ μέγα] O C τὸ μέγα τοῦτο. οὐδὲ] O ἵνα. 17 ἐλάλησαν] O ἐλάλησαν. πρὸς σὲ] O A C desunt. 18 τὰ ῥήματα] O A C τὸ ῥῆμά μου. καθ᾽ ὅτι] O καθ᾽ ὅ. ἐντείλωμαι] O C ἐντέλλωμαι. 19 ἄνθρωπος] A ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ἀκούσῃ] A C ἀκούσῃ τῶν λόγων αὐτοῦ. τὸν προφήτην ἐκεῖνον] O desunt. ἐκεῖνος] A C deest. 20 ῥῆμα] C ponit ante ἐπὶ τῷ. προσέταξα] A C προσέταξα αὐτῷ. ὃς ἂν] A ὅσα ἄν. ἐν] O A C ἐπ᾽. προφήτης] O ἄνθρωπος. 21 εἴπῃς] C λέγῃς. ῥῆμα] O ῥῆμα τοῦτο. ἐκεῖνος τῷ] O A C ἐπὶ τῷ. γένηται] O A C γένηται τὸ ῥῆμα. 22 ϗ μὴ] O μὴ δέ. ὃ] C deest. ἐκεῖνος] C deest. ἀφέξεσθε] O ἀνέξεσθε. αὐτοῦ] A C ἀπ᾽ αὐτοῦ.

CAP. XIX.

1 ἃ ὁ θεὸς] O ὧν κύριος ὁ θεός σου. ὁ θεὸς] A C ὁ θεός σου. γῆν] O A C γῆν αὐτῶν. κατακληρονομήσητε] A C κατακληρονομήσῃς. κατοικήσητε] A C κατοικήσῃς. 2 ἧς] A ἥν. 3 σοὶ] A σύ. ἐκεῖ καταφυγὴ] C καταφυγὴ ἐκεῖ. 4 πρόσταγμα] O πρᾶγμα. αὐτοῦ] O deest. οὐκ εἰδὼς] A C ἀκουσίως. χθὲς, ϗ] O χθὲς, οὐδέ. τρίτης] O A C πρὸ τῆς τρίτης. 5 πλησίον] A C πλησίον αὐτοῦ. συναγαγεῖν] O συνάγειν. ἐκκρουσθῇ] O κρουσθῇ. ἐκπεσὸν] C πεσόν. 6 καρδίᾳ] A C καρδίᾳ αὐτοῦ. ψυχὴν] O A C ψυχὴν, ϗ ἀποθάνῃ. οὐδὲ πρὸ] A C ϗ πρό. O desunt. 7 σοὶ] O deest. 8 ἐμπλατύνῃ] C πλατύνει. δῷ] O A δώῃ. κύριος] O deest. εἶπε] C εἶπε κύριος. 9 ἀκούσῃς] O A C εἰσακούσῃς. πάσας] O deest. ἃς] A ὅσας. προσθήσεις] O A C ϗ προσθήσεις. 10 ἐν τῇ γῇ, ᾗ] O A ἐν τῇ γῇ σου, ἥν. C ἐπὶ τὴν γῆν ἥν. 11 ἐν σοὶ] O C desunt. πλησίον] A C πλησίον αὐτοῦ. ἐνεδρεύσῃ] C ἐνεδρεύων. αὐτοῦ ψυχὴν] O αὐτόν. 12 Καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ] C desunt. τῶν ἀγχιστευόντων] C τῷ ἀγχιστεύοντι. O τοῦ ἀγχιστεύοντος. τοῦ αἵματος] O τὸ αἷμα. 13 ϗ εὖ σοι ἔσται] A ἵνα εὖ σοι γένηται. ἀναίτιον] O ἀλλότριον. 14 πλησίον] A C πλησίον σου. ᾗ] A C σου, ἥν. κατεκληρονομήθης] C κατεκληρονόμησας. κλήρῳ] A κλήρῳ νομῆσαι αὐτήν. 15 κατὰ] O ἐκ. ϗ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα] O desunt. ἐὰν] O deest. μαρτύρων, ϗ ἐπὶ στόματος] O ἤ. στήσεται] O A C σταθήσεται. 16 καταστῇ] O ἐπιστῇ. 18 ἄδικα, ἀντέστη] A ἀδικία ἀντέστη. 19 ποιήσετε] A ποιήσεται. ποιῆσαι] O deest. ἐξαρεῖς] A C ἐξαρεῖτε. 20 ποιῆσαι] O A C ποιεῖν. κατὰ] O deest. 21 ἐπ᾽] O ἐν. χεῖρα usque ad finem versus] O desunt. ποδὸς] A C ποδὸς, καθ᾽ ὅτι ἂν τις (Comp. τις non habet) δῷ μῶμον τῷ πλησίον, οὕτω δώσετε αὐτῷ.

CAP. XX.

3 πορεύεσθε] A εἰσπορεύεσθε. O C προσπορεύεσθε. εἰς τὸν πόλεμον] O desunt. μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ θραύεσθε. C μὴ φοβῆσθε, μηδὲ θροῆσθε. ἐκκλίνετε] C ἐκκλίνητε. 4 συνεκπολεμῆσαι] A C συνεκπολεμήσει. διασῶσαι] O A ϗ διασῶσαι. 5 ἐνεκαίνισεν] C ἐνεκαίνισεν. 6 ἀποστραφήτω] A ἐπιστραφήτω & v. 5. & v. 7. αὐτοῦ] A αὐτῆς. 7 τίς ὁ ἄνθρωπος] O desunt. 8 ἡ αὐτοῦ] A ἡ καρδία αὐτοῦ. C ϗ τὴν ἑαυτοῦ. 10 αὐτοὺς prius] O A C αὐτήν. ἐκκαλέσαι] A ἐκκαλέσῃς. C καλέσῃ. 11 Ἐὰν] C Καὶ ἔσται ἐάν. ἐν αὐτῇ] A ἐν τῇ πόλει. O ἐὰν ἐν τῇ πόλει. σοῦ] O deest. 12 ποιῶσι] A C ποιήσωσι. πόλεμον] C πόλεμον, καί. 13 Ἕως ἂν παραδῷ] O A C Καὶ παραδώσει. σοὶ] O deest. 15 σοῦ] O A C ἀπὸ σοῦ. οὐχὶ ἐκ] O A αἱ οὐχὶ ἀπό. C ϗ οὐχὶ ἀπό. ἐθνῶν τούτων] A ἐθνῶν τούτων, οὐδὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων. C ἐθνῶν τούτων. Ἰδοὺ ᾗ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. κληρονομεῖν] C κληρονομῆσαι. αὐτῶν] O αὐτῶν, ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν. 16 πᾶν] O A ἀπ᾽ αὐτῶν πᾶν. 17 ἢ ἀναθέματι] O A ἀναθέματι. C desunt. ἀναθεματιεῖτε] O ἀναθεματιεῖς. ϗ Ἰεβουσαῖον] O desunt. 18 ποιεῖν ὑμᾶς] C ὑμᾶς ποιεῖν. ἐναντίον] O C ἔναντι. 19 Ἐὰν δὲ] A Ἐὰν δὲ μή. μίαν] O A C deest. πλείους] A πλείονας. ἐξολοθρεύσεις] C ἐξολοθρεύσῃ. ἀλλ᾽ ἢ] A ἀλλά. O C ἀλλ᾽. ἐκκόψεις] C ἐκκόψῃς. ἀγρῷ] A C δρυμῷ. 20 ξύλον] O ξύλον ἐν τῷ ἀγρῷ. ὀλοθρεύσεις] A C ἐξολοθρεύσεις.

CAP. XXI.

1 ᾗ] A C ἥν. πατάξαντα] C πατάξαντα αὐτόν. 4 τῆς πόλεως ἐκείνης] O desunt. 5 ἐπέλεξεν] A ἐξελέξατο. C ἐπεξελέξατο. ὁ θεὸς] O A C ὁ θεός σου. 6 νενευροκοπημένης] C νευροκοπηθείσης. 8 οὓς] ἐλυτρώσω usque ad Ἰσραὴλ] O desunt. κύριε] A ἐκ γῆς Αἰγύπτου κύριε. C κύριε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 9 ποιήσῃς] A C ποιήσητε. 10 ἐξελθὼν] O A C ἐξέλθῃς. παραδῷ σοι] O A C παραδῷ αὐτούς. 11 ἐνθυμηθῇς] C ἐπιθυμήσῃς. 12 εἰσάξῃς] C εἰσάξεις. ξυρήσεις] A ξυρήσῃς. περιονυχιεῖς] A περιονυχίσῃς. αὐτὴν] O deest. 13 περιελεῖς] A περιέλῃς. ἀπ᾽ αὐτῆς] O A C αὐτῆς ἀπ᾽ αὐτῆς. πατέρα ... μητέρα] O πατέρα αὐτῆς ... μητέρα αὐτῆς. 14 θέλῃς] A C θελήσῃς. 15 ϗ μία αὐτῶν μισουμένη] O desunt. ἡ ἠγαπημένη, ϗ ἡ μισουμένη] O desunt. τῆς μισουμένης] O A C τῇ μισουμένῃ. 16 ᾗ ἂν ἡμέρᾳ] O τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἄν. κατακληρονομῇ] O A C κατακληροδοτῇ. τῷ υἱῷ] A C τὸν υἱόν. 17 ἀρχὴ τέκνων] C ἀρχὴ τέκνων. 18 πατρὸς ... μητρὸς] A πατρὸς αὐτοῦ ... μητρὸς αὐτοῦ. C πατρὸς ... μητρὸς αὐτοῦ. εἰσακούῃ] C εἰσακούσῃ. 19 συλλαβόντες] C λαβόντες. ϗ ἐξάξουσιν] A C ἐξάξουσιν. O ἄξουσιν. αὐτοῦ] O αὐτῶν. πύλην] A C πύλην αὐτοῦ. O πύλην αὐτῶν. 21 αὐτοῦ] O deest. τὸν πονηρὸν] C τὸ πονηρόν. οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται] O πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται. 22 ξύλου] A ξύλον. 23 Οὐ κοιμηθήσεται] A C Οὐκ ἐπικοιμηθήσεται. αὐτὸ] A C αὐτόν. οὐ μὴ] O οὐ. μιανεῖτε] A C μιάνητε. σοῦ ... σοὶ] O ἡμῶν ... ὑμῖν. κλήρῳ] C κληρονομίᾳ.

CAP. XXII.

1 αὐτοῦ] O deest. πλανώμενα] C πλανώμενον. ϗ ἀποδώσεις αὐτῷ] O A desunt. C ϗ ἀποδώσεις αὐτά. 2 πρὸς σὲ] O C ponunt ante ὁ ἀδελφός. ἔνδον] O A C αὐτὰ ἔνδον. αὐτῷ] A C αὐτὰ αὐτῷ. O αὐτῷ αὐτά. 3 ἀφῇς] A ἀφήσεις αὐτά. C ἀφῇς αὐτά. ὑπεριδεῖν] O A ὑπεριδεῖν αὐτά. 4 ὄψει] A ὑπερόψει. πεπτωκότας] A C πεπτωκότα. αὐτοὺς] A C αὐτά. 6 νοσσιᾷ] O νοσσιάν. ὀρνέων] O ὀρνέου. θάλπῃ] C θάλπει. 7 πολυήμερος γένῃ] A πολυχρόνιος ᾖ. γένῃ] A C ἔσῃ. 8 Ἐὰν] O A Ἐὰν δέ. ϗ ποιήσεις] A ποιήσεις. αὐτοῦ] A αὐτῆς. 9 διάφορον] O δίφορον. 11 κίβδηλον] A κίβδηλα. λίνου] A λινοῦν. 13 Ἐὰν δέ τις λάβῃ] A Ἐὰν λάβῃ τις. 14 τὰ παρθένια] A παρθενίαν. 15 ἐξοίσουσι] O ϗ ἐξοίσουσι. παιδὸς πρὸς] O γυναικὸς. 16 νῦν αὐτὸς] A αὐτός. C αὐτός. Νῦν --. O νῦν αὐτός. 17 παρθένια· ϗ] O A παρθενίαν, καί. ἐναντίον] C ἔναντι. πόλεως] A πόλεως ἐκείνης. 19 χρόνον] O πάντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 21 τοῦ οἴκου] O desunt. ἐν λίθοις] A λίθοις οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς. C οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις.

ἐν λίθοις οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως. ἐξαρεῖς τὸ] A ἐξαρεῖς τό. C ἐξαρεῖτε τό· & 22.&24. 22] Hic versus deest in Ox. 23 παῖς] O deest. 24 ἀμφοτέρους ἐν λίθοις] O ἀμφότεροι ἐν λίθοις. τὴν νεᾶνιν] O ἡ νεᾶνις. ἐκείνης] O ἐκείνης. τὴν μεμνηστευμένην] O γυναῖκα τοῦ πλησίον. τὸ κοιμώμενον] O A C ἀποκτενεῖτε τὸν κοιμώμενον. μόνον] O deest. 26 Καὶ τῇ νεάνιδι οὐκ ἔστι] O A C ποιήσετε οὐδέν· οὐκ ἔστι τῇ νεάνιδι. ὡς] O A ὅτι ὡς. πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. 27 οὐκ ἦν ὁ βοηθήσων] A C ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν. O ὁ βοηθήσων αὐτῇ οὐκ ἦν. 28 βιασάμενος] A C βιασάμενος αὐτήν. 29 πεντήκοντα] O δίδραχμα. 30 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] O τοῦ πλησίον πατρός. καὶ] O deest. ἀποκαλύψει] O A C ἀνακαλύψει.

CAP. XXIII.

1 καὶ] O A C καί. 2 Hic versus deest in Ox. κυρίου] C κυρίου ἕως γενεᾶς. 4 ἄρτων] O ἄρτου. καταράσασθαι] O A καταράσασθαι. C καταράσασθαι. τοῦ] C τόν. 5 εὐλογίαν] A C εὐλογίας. ὅτι] A αὐτῶν. 7 αὐτοῦ] O αὐτῶν. 9 ἐπὶ] O πόλεμον ἐπί. ῥήματος πονηροῦ] C πονηροῦ. 10 ἔσται] A C ἐστι. 13 διακαθιζάνης] O καθιζάνης. ἀσχημοσύνην] O A C ἀσχημοσύνην σου ἐν αὐτῷ. 14 παραδοῦναι] O παραδοῦναι σοι. A εἰς τὰς χεῖράς σου πρό. ὀφθήσεται] O ὀφθήσεται. 15 προστεθήσεται] O προστεθήσεται. 16 κατοικήσει] O κατοικηθήσεται. ὑμῖν κατοικήσει] A ὑμῖν κατοικήσει ἐν παντὶ τόπῳ. C ὑμῖν ἐν παντὶ τόπῳ. O παντὶ τόπῳ. 18 Οὐκ ἔσται τελεσφόρος usque ad υἱῶν Ἰσραὴλ] desunt in Comp. τελισκόμενος] A τελισκόμενος παρὰ πᾶσαν εὐχήν. εὐχὴν] O εὐχήν σου. ἀπὸ] O deest. 19 τόκον ἀργυρίου] O ponit ante τῷ. ἐκδανείσῃς] O τῷ ἀδελφῷ σου. 20 τῷ δὲ] A C τῷ. 21 θεῷ] O deest. χρονίσεις] O χρονίσεις. 22 ἐν σοὶ] A C σοί. Totus hic versus deest in Ox. 23 δὲ] O deest. κυρίῳ] O deest. θεῷ] A C θεῷ σου. Huic capiti Comp. addit duos priores versus capitis sequentis. ἐλάλησας] O ἐὰν λαλήσῃς.

CAP. XXIV.

25 συλλέξῃς] O συνάξῃς. ἐπ'] A C ἐπὶ τόν. 24 ὅσον] ὅσον ἄν. οὐ μὴ ἐμβάλῃς] A οὐ μὴ ἐμβάλῃς. C οὐκ ἐμβαλεῖς. 1 ἐναντίον] A O ἐνώπιον. εὕρῃ] A C εὕρηκεν. ἐκ τῆς οἰκίας] O ἐκ τοῦ οἴκου. 3 δώσει] A δώσει αὐτῇ. C δώσῃ αὐτῇ. ἐξαποστελεῖ] C ἐξαποστελῇ. καὶ ἀποθάνῃ] O A ἢ ἀποθάνῃ. C ἢ καὶ ἀποθάνῃ. ἀνὴρ] A C ἀνὴρ αὐτῆς. ὃς ἔλαβεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα] O desunt. 4 ἑαυτῷ] O deest. ἐναντίον] O A C ἔναντι. θεός σου δίδωσί σοι] A C O θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. ἐν τῇ] O καὶ εὐφρανθήσεται ἐν τῇ. εὐφρανεῖ] O εὐφρανθῆναι. 7 ψυχὴν] A ψυχὴν αὐτοῦ. ἀποθανεῖται] C καὶ ἀποθανεῖται. κλέπτης] O κλέψας. ἐξαρεῖς τὸν] A ἐξαρεῖτε τό. C ἐξαρεῖς τό. 8 φυλάξῃ] A καὶ φυλάξῃ. O καὶ φυλάξεις. αὐτοῖς] O deest. 9 Μνήσθητι] C Μνήσθητε. ἐν τῇ ὁδῷ] O desunt. ἐκπορευομένων] O ἐξερχομένων. 10 Ἐὰν] A C Ἐὰν δέ. ὁτιοῦν] A ὁτιοῦν τι. O deest, ut & ὀφείλημα. αὐτοῦ posterius] O A C deest. 11 ἔξω] O deest. 13 Ἀποδόσει] O Ἀποδοὺς. ἀποδώσεις] A C ἀποδώσεις αὐτῷ. παρὰ] O A C παρά. ἔσται σοι] A C σοὶ ἔσται. ἐναντίον] O ἔναντι. 14 ἀποδικήσεις] A C ἀποστερήσεις. 15 αὐτοῦ] A αὐτῷ. O αὐτῷ, & ponit ante τόν. ἐπ' αὐτῷ] A ἐπ' αὐτῷ. καταβοήσεται] A C O οὐ καταβοήσεται. 16 ἐν] O A C deest. 17 ἐκ posterius] O A καὶ ἐκ. 18 Αἰγύπτῳ] C Αἰγύπτου. & vv. 21 & 22. 19 δὲ] A deest. ἀμητὸν] A ἀμητόν σου. C τὸν ἀμητόν σου. ἐν τῷ ἀγρῷ σου posterius] C deest. ἀναστρέψῃ] A C ἐπαναστρέψῃ. αὐτὸ τῷ] O A C αὐτό· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ. πᾶσι τοῖς ἔργοις] O C ἐν παντὶ ἔργῳ. 20 ἐλαιολογήσῃς] A C ἐλαιολογήσῃς. Hunc versum Ox. ponit post versum 22. ἐπαναστρέψεις] C ἐπαναστρέψῃ. τῷ ὀρφανῷ] O τῷ πτωχῷ. & ponit ante προσηλύτῳ. 21 ἐπανατρυγήσῃς αὐτὸν] A C ἐπανατρυγήσεις. τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὀρφανῷ] O τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῷ πτωχῷ, καὶ τῷ προσηλύτῳ. 22 ποιεῖν] O deest.

CAP. XXV.

1 ἀνθρώπων] O ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρώπου. τοῦ ἀσεβοῦς] O τὸν ἀσεβῆ. 2 ἀσεβῶν] O ἀσεβής. καθιεῖς] A C καὶ καθιεῖς. ἔναντι] O ἐναντίον. 3 Καὶ] O A C deest. τεσσαράκοντα] C ponit post αὐτόν. οὐ] A καὶ οὐ. προσθῶσι] A C προσθῶσι. O προσθήσωσι. μαστιγῶσαι] A C μαστιγῶσαι αὐτόν. O deest. πληγὰς] C πληγὰς, πληγάς. 4 φιμώσεις] C φιμώσῃς. 5 αὐτοῦ] O deest. 6 ἐὰν τέκῃ] A ἐὰν τεχθῇ. C ἂν τεχθῇ. ἐκ] O ἐπί. 7 ἐπὶ τὴν πύλην] O desunt. τοῦ ἀδελφοῦ] O desunt. οὐκ ἠθέλησε ad finem versus] O desunt. 8 αὐτοῦ] A C ἐκείνης. 9 αὐτοῦ prius] A C αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. ἐμπτύσεται] O ἐμπτύσει. κατὰ] O A C εἰς τό. ἐν Ἰσραὴλ] A C desunt. 11 ἄνθρωποι] A C δύο ἄνθρωποι. χεῖρα] A C χεῖρα αὐτῆς. 12 χεῖρα] O A C χεῖρα αὐτῆς. ἐπ'] O ἐν. 13 καὶ στάθμιον] O desunt. ἢ] O καί. 14 καὶ] C ἤ. μέγα, ἢ μικρὸν] O desunt. ἢ] A C καί. 15 καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι] O desunt. ἐπὶ τῆς] O καὶ ἵνα σοι ἔσται ἐπὶ τῆς. ἧς] O ἥν. 16 ταῦτα, πᾶς] O C ταῦτα, καὶ πᾶς. 17 ἐκπορευομένου σου] O ἐκπορευομένων ὑμῶν. ἐκ γῆς] O A C ἐξ. 18 σοῦ τὴν ἐργασίαν] C τὴν ἐργασίαν σου. 19 κύκλῳ σου] A κύκλῳ. ἣν] C ἣν. κύριος ὁ θεός σου] C desunt. κληρονομῆσαι] A ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτήν. C ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι. O ἐν κλήρῳ.

CAP. XXVI.

1 ἐὰν] O ὅτ' ἄν. κληρονομῆσαι, καὶ κατακληρονομήσῃς] A C ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι. O pro κληρονομῆσαι habet ἐν κλήρῳ. κατοικήσῃς] A κατοικήσεις. C κατοικήσῃ. αὐτὴν] O A C αὐτῆς. 2 τῆς ἀπαρχῆς] O desunt. σοι] A C σοὶ ἐν κλήρῳ. 3 ἐλεύσῃ] C εἰσελεύσῃ. ἔσται] A C ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. θεῷ μου] A C θεῷ σου. κύριος] C κύριος ὁ θεός. ἡμῶν] A ἡμῖν. ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου] O ἔναντι. 5 ἀποκριθεὶς ἐρεῖ] O A C ἀποκριθήσῃ, καὶ ἐρεῖς. ἀπέβαλεν] C ἀπέλιπεν. πολὺ] A πολὺ, καὶ μέγα. 7 ἡμῶν] O A C τῶν πατέρων ἡμῶν. εἶδε] O C ἴδε. 8 αὐτὸς] O deest. αὐτοῦ τῇ] O A C desunt. καὶ ἐν] A ἐν. βραχίονι] A ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ τῷ. C ἐν βραχίονι. ἐν postremum] C deest. 10 γεννημάτων] O πρωτογεννημάτων. γῆν ῥέουσαν] O γῆς ῥεούσης. γῆν ῥέουσαν γάλα, καὶ μέλι] C desunt. 11 ἔναντι] O ἐκεῖ ἔναντι. ἔδωκέ σοι] C ponit post θεός σου. ἡ οἰκία] A C τῇ οἰκίᾳ. O ἡ κατοικία. ὁ ἐν] C ὃς ἐν. 12 σου, ἐν] O A C τῆς γῆς σου, ἐν. εὐφρανθήσονται] O A C ἐμπλησθήσονται. 13 αὐτὰ] O deest. 14 ὑπήκουσα] C ἐπήκουσα. κυρίου] A κυρίου μου. θεοῦ ἡμῶν] A C θεοῦ μου. 15 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] O desunt. 16 πάντα] O deest. δικαιώματα] O A C δικαιώματα ταῦτα. 17 πάσαις] O A C deest. καὶ τὰ κρίματα] A C καὶ τὰς ἐντολάς, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. O αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ὑπακούειν] O ἐπακούειν. 18 εἶπε] A C εἶπέ σοι. φυλάττειν τὰς] A φυλάττειν πάσας τάς. C φυλάσσειν πάσας τάς. O φυλάσσειν σε πάσας τάς. 19 ὡς] O A ὅς. εἶναι] O καὶ εἶναι.

CAP. XXVII.

1 λέγων] O λέγοντες. φυλάσσεσθε] O φυλάσσεσθε ποιεῖν. ταύτας] C deest. 2 σου.] O deest. σοι] A σοὶ ἐν κλήρῳ. λίθους] O δύο λίθους. 3 τούτων] O A C deest. εἰσέλθητε] A C εἰσέλθῃς. τῶν πατέρων prius] A C deest. 4 σοι] O A C ὑμῖν. & O σήμερον non habet. 5 ἐκεῖ] O deest. αὐτὸ] O A C αὐτούς. 6 κυρίῳ τῷ θεῷ] O κυρίου τοῦ θεοῦ. αὐτὸ] A αὐτοῦ. C αὐτῷ. καὶ ἀνοίσεις ad finem versus] O desunt. 7 ἐκεῖ] A ponit post ἐμπλησθήσῃ. C post φαγῇ. σωτηρίου] C σωτηρίου κυρίῳ. ἐμπλησθήσῃ] O ἐμπλησθήσῃ ἐκεῖ. 8 λίθων] A λίθων τούτων. 10 ὅσα] A O C ἅ. 11 τῷ λαῷ] O desunt. 13 Νεφθαλὶ] A Νεφθαλείμ. O C Νεφθαλίμ. 14 ἐροῦσιν οἱ Λευῖται] O C οἱ Λευῖται, ἐροῦσιν. 15 τεχνιτῶν] O A C τεχνίτου. θήσει αὐτὸ] A θήσει αὐτά. C θήσει αὐτό. ἀποκριθεὶς] O ἀποκριθέντες. ἐροῦσι] A C ἐρεῖ. 16 αὐτοῦ posterius] O deest. 20 ὁ κοιμώμενος] O πᾶς ὁ κοιμώμενος. & ver. 22. ver. 21. συγκάλυμμα] O ἀσχημοσύνην. 22 ἢ] A αὐτοῦ, ἢ ἐκ. C ἢ ἐκ. O ponit hunc versum ante versum 21. 23 νύμφης] O A C πενθερᾶς. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ τῆς usque ad finem versus] In Ald. desunt. τῆς γυναικὸς] O τοῦ πατρός. Deinde eandem maledictionem repetit, & pro τοῦ πατρὸς habet μητρός. 24 πλησίον] O πλησίον αὐτοῦ· & hunc versum ponit post versum sequentem. 26 ὃς] O A C ὅστις. ἐμμενεῖ ἐν] A ἐμμενεῖ. C ἐμμένει ἐν. ποιῆσαι] A C τοῦ ποιῆσαι. ἐροῦσι] A ἐρεῖ.

CAP. XXVIII.

Καὶ ἔσται] C desunt. O A Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. ἐὰν ἀκοῇ usque ad θεοῦ σου] O desunt. ἀκούσῃς] A ἀκούσητε. C εἰσακούσητε. θεοῦ σου] A C θεοῦ ὑμῶν. φυλάσσειν, καὶ] O φυλάξασθαι. ταύτας] O A C αὐτοῦ. ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη] O A C πάντων τῶν ἐθνῶν. 2 ἀκοῇ] O deest. ἀκούσῃς] A C εἰσακούσῃ. 4 ἔκγονα] A ἔγγονα. C ἔργα. καὶ τὰ βουκόλια. C τὰ βουκόλια. 6 εὐλογημένος σὺ ἐν posterius] O desunt. 7 Παραδῷ] A Παραδῷ σοι. C Παραδώσει. ἀπὸ] O πρό. 8 ἐπὶ πάντα] O A C ἐν πᾶσι. ἐπὶ τῆς γῆς] C καὶ εὐλογήσει σε ἐπὶ τῆς γῆς. 9 κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. ἅγιον] O περιούσιον, καὶ ἅγιον. ἀκούσῃς] O A C εἰσακούσῃς. τῆς φωνῆς] O desunt. πάσαις] O A C deest. 11 ἐν τοῖς] A C ἐπὶ τοῖς. ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν … γεννήμασι τῆς γῆς] O invertit. γῆς σου ἧς] O C γῆς, ἧς. 12 καιροῦ] A C καιροῦ αὐτοῦ. 13 ἔσῃ posterius] O deest. ἀκούσῃς τῆς φωνῆς] A C εἰσακούσῃς τῶν ἐντολῶν. O ἀκούσῃς τῶν ἐντολῶν. ὅσα] C ὅσας. φυλάσσειν] A C φυλάσσειν, καὶ ποιεῖν. O φυλάσσεσθαι ποιεῖν. 14 πασῶν τῶν ἐντολῶν] O A C πάντων τῶν λόγων. οὐδὲ] O A C ἤ. 15 εἰσακούσῃς] O ἀκούσητε. σοῦ] O deest. φυλάσσεσθαι] O A C φυλάσσειν καὶ ποιεῖν. πάσας] O deest. αὐτοῦ, ὅσας] O ἅς. καταλήψονται] O εὑρήσουσι. 18] pro versu 18 & 19 Ox. habet tantum καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σοι. 20 Ἀποστείλαι] O A C Ἐξαποστείλαι. ἐπὶ σὲ] O A C σοί. ἐπιβάλῃς] C ἐπιβάλῃς. χεῖρά σου] O A χεῖρά σου, ὅσα ἂν ποιήσῃς. C χεῖρά σου, ὅσα ἂν ποιῇς. διότι] O ὅτι. με] O αὐτόν. 21 ἣν] A C ἣν σύ. 22 ἐν] O A C deest. ἐρεθισμῷ] O A C ἐρεθισμῷ, καὶ φόνῳ. ὤχρᾳ] A ὠχρίᾳ. 23 σοὶ] A deest. 24 ὁ θεός σου] O A C desunt. ἕως] O A C ἐπὶ σέ, ἕως. ἐν τάχει] O A C desunt. 25 ἐπὶ κοπὴν] O θραυόμενον. ἐχθρῶν] O A C ἐχθρῶν σου. διασπορᾷ] O A C ἐν διασπορᾷ. 26 ἐκφοβῶν] O A C ἀποσοβῶν. 27 ἕλκει] O A C ἐν ἕλκει. Αἰγυπτίῳ] C Αἰγυπτίων. εἰς τὴν ἕδραν] O ἐν ταῖς ἕδραις. 29 ὡσεὶ] O ὡς. τις] O A C deest. τὰς ὁδοὺς] O τότε τὰς ὁδούς. ἔσῃ] A C ἔσται σοι. O ἔστιν σοι. 30 οὐκ οἰκήσεις] A οὐ κατοικήσεις. C ἕτερος οἰκήσει. ἐν] O ἐπ'. μὴ] O deest. 31 ἐναντίον] A ἐνώπιον. ἐξ] O ἀπ'. 32 βλέψονται] O A C ὄψονται. αὐτὰ] O A αὐτά, καί. C αὐτούς, καί. 33 πάσας] A ἐπὶ πάσας. 34 βλέψῃ] O ὄψῃ. 36 ἐπ'] O εἰς. 37 ἀπαγάγῃ] C ἀπαγάγοι. εἰσοίσεις] O συνάξεις. 40 σοὶ] O C deest. 41 γεννήσεις] C γεννήσῃς. ἔσονται] O ἔσονταί σοι. 42 ξύλινα] O C ξύλα. 43 ἄνω] O A C ἐπὶ σὲ ἄνω. 44 δανειεῖ … δανειεῖς] A δανείσει … δανείσεις. κεφαλὴ] A C εἰς κεφαλήν. οὐρὰ] A C εἰς οὐράν. 45 φυλάξαι] A C τοῦ φυλάσσεσθαι. δικαιώματα] O A C δικαιώματα αὐτοῦ. 46 ἐν τῷ] A C καὶ ἐν τῷ. 47 διανοίᾳ] O A C καρδίᾳ. 48 λατρεύσεις] C λατρεύσεις ἐκεῖ. ἐπιθήσῃ] C ἐπιθήσει. 49 Ἐπάξει] A Καὶ ἐπάξει. ἐπὶ σὲ κύριος] O C κύριος ἐπὶ σέ. ὡσεὶ] O ὡς. ὃ] A C οὗ. 50 προσώπῳ. C προσώπου. πρεσβύτου] A C πρεσβυτέρου. 51 κτηνῶν] O τέκνων. 52 ἐν ταῖς] O A C ἐν πάσαις ταῖς. τείχη] A C τείχη σου. ἐν ταῖς] A C ἐν πάσαις ταῖς. πόλεσί σου] O πόλεσί σου, αἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. καθαιρεθῶσι] O καθαιρεθῇ. θλίψει] O ἐκθλίψει. ἐν ταῖς] O ἐν πάσαις ταῖς. σοὶ] O A C σοὶ κύριος ὁ θεός σου. & versu 53. 53 ὅσα] A ἅ. C ὅσας. θλίψει σου] A θλίψει. ᾗ] O ἐν ᾗ. 54 βασκανεῖ] A βασκανιεῖ. & versu 56. αὐτοῦ … αὐτοῦ] O desunt. αὐτῷ] O deest. 55 αὐτῶν] O deest. ἂν κατέδηται] O A ἂν κατεσθίῃ. C καταφάγεται. σου … σου] A σου. C desunt. O αὐτοῦ … σου. 56 τρυφερὰ] A C τρυφερὰ σφόδρα. τρυφερότητα … ἁπαλότητα] O ἁπαλότητα … τρυφερότητα. 57 τέκνον αὐτῆς] O τέκνον. χόριον] O C χόριον. σου, καὶ … σου] A C καί. ἐν ταῖς] A ἐν πάσαις ταῖς. 58 εἰσακούσῃς] O A C εἰσακούσητε. τὸ θαυμαστὸν] O A καὶ τὸ θαυμαστόν. 60 ἐπιστρέψει] O A C ἐπιστρέψει ἐπὶ σέ. 61 καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην] O desunt. 62 ὅτι] A ὅτε. τῷ πλήθει] A C εἰς πλῆθος. εἰσήκουσας] O A C εἰσηκούσατε. θεοῦ σου] O A C θεοῦ ὑμῶν. 63 εὐφρανθήσεται] O εὐφρανθῇ. ἐφ'] O ἐν. ἐν τάχει] O A C desunt. εἰσπορεύῃ] O A C ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε. 64 ἕως ἄκρου τῆς γῆς] O desunt. τῆς γῆς, καὶ] A αὐτῆς, καί. οὓς] A C οἷς. οὐδ' οὐ μὴ] O C οὐδὲ μή. τῶν ποδῶν] O τῶν ποδῶν. 65 ἑτέραν O A C deest. ἀπειθοῦσαν] O ἀθυμοῦσαν. 67 ἂν] A C οὖν. O deest. 68 κύριος] A κύριος ὁ θεός. ἐν τῇ] C O A καὶ ἐν τῇ. προσθήσῃ] A προσθήσετε. O C προσθήσεσθε. καὶ παιδίσκας] A καὶ εἰς παιδίσκας. Huic capiti Ald. addit versum priorem capitis sequentis.

CAP. XXIX.

κύριος] O A C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Αἰγύπτῳ] O A C Αἰγύπτου. καὶ τοῖς] A C καὶ πᾶσι τοῖς. 3 τοὺς μεγάλους] C desunt. ἑωράκασιν] C εἶδον. ἐκεῖνα] A C ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. 4 ὁ θεὸς] O desunt. 5 ἐπαλαιώθη] C ἐπαλαιώθησαν. οὐ κατετρίβη] C οὐκ ἀπετρίβη. 6 σίκερα] C σικέραν. ὅτι] A C ὅτι οὗτος. ἐγὼ] A C deest. O οὗτος ἐστι. & ponit ante κύριος. ἐξήλθετε] O ἤλθετε. ἡμῖν] O ὑμῖν. 8 αὐτοὺς, καὶ] A αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, καί. ἔδωκα] C ἐδώκαμεν. 9 ποιεῖν] C deest. ταύτης] A C ποιεῖν αὐτούς. πάντα ὅσα] O ἐν πᾶσιν οἷς ἐάν. ποιήσετε] A ἐποιήσατε. C ποιεῖτε. 10 πάντες σήμερον] C σήμερον πάντες. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 11 ἔκγονα]

11 ἔκγονα] O A C τέκνα. ϗ ἕως] O A C ἕως. 12 Παρελθεῖν] O C Παρελθεῖν σε. ὑμῶν] O A C σου. 14 ἐγὼ διατίθεμαι] C διατίθεμαι ἐγώ. ταύτην posterius] O deest. 15 ἐναντίον] O A C ἔναντι. μεθ' ὑμῶν ὧδε] C ὧδε μεθ' ὑμῶν. O μεθ' ὑμῶν. 16 πῶς] A C ὡς. 17 αὐτῶν posterius] O deest. ξύλον, ϗ λίθον] O λίθων, ϗ ξύλων. 18 πορευθέντες] A C πορεύεσθαι. ἐν] C deest. 20 θελήσει] C θελήσῃ. εὐιλατεῦσαι] A C εὐιλατεύειν. ἐκκαυθήσεται] C ἐγκαυθήσεται. ὀργὴ] C ὀργῇ. τούτῳ] O A C τοῦ νόμου τούτου. 21 διαθήκης] O διαθήκης ταύτης. 22 γῆς ἐκείνης] O γενεᾶς ἐκείνης. 23 ἅλα] A C ἅλας. αὐτὴν] O A C αὐτῆς. ϗ ὀργῇ] A ϗ ὀργῇ αὐτοῦ. C αὐτοῦ, ϗ ὀργῇ. 24 οὕτω] O deest. 25 ἃ] ἥν. 26 ἑτέροις] O A C ἑτέροις, ϗ προσεκύνησαν αὐτοῖς. οὓς] O A C οἷς. ἠπίσταντο] C ἐπίσταντο. 27 θυμῷ κύριος] C κύριος θυμῷ. κατάρας] A ἀρὰς τῆς διαθήκης. C ἀράς. 28 ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν] O ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἐκ τῆς γῆς. ὡσεὶ νῦν] O desunt. 29 ἡμῶν] O A ὑμῶν. ἡμῖν] O ὑμῖν.

CAP. XXX.

1 ἔλθωσι] A εἰσέλθωσι. ἔδωκα] A C δέδωκα. σοῦ] O deest. κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. 2 εἰσακούσῃ] A C ὑπακούσῃ. O ἐπακούσῃ. 3 ἰάσεται] O ἰλάσεται. κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. 4 ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ] C desunt. & in O τοῦ οὐρανοῦ desunt. κύριος ὁ θεός σου posterius] A C deest. 5 ϗ εἰσάξει σε ὁ θεός σου ἐκεῖθεν] O desunt. εἰσάξει] A συνάξει. ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. ἐκεῖθεν] A C deest. 6 ζῇς] O A ζήσῃς. & addit O post σὺ, ϗ τὸ σπέρμα σου. ϗ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ] O desunt. 9 εὐλογήσει] O A C πολυωρήσει. ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν ⋯ γενήμασι τῆς γῆς] O invertit. ἐπὶ σοὶ] O A C ἐπί σε. 10 εἰσακούσῃς] C εἰσακούσῃ. φυλάσσεσθαι] O A φυλάσσεσθαι ϗ ποιεῖν πάσας. καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ] C desunt. τὰς γεγραμμένας] C τὰ γεγραμμένα. 11 ἐστὶν prius] O deest. 12 ἄνω] O A C deest. ἡμῖν prius] A C ἡμῶν. 13 διαπεράσει] A διαπεράσεται. ἡμῖν prius] C deest. λάβῃ] O A C λήψεται. ϗ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσῃ αὐτήν, καὶ] A C ϗ ἀκούσαντες αὐτήν. O desunt. 15 ἐὰν εἰσακούσῃς] A C ἐὰν δὲ εἰσακούσητε. σου ἃς] A ὑμῶν ὅσα. C ὑμῶν. ὅσας. O ἅς. σοὶ] C ὑμῖν. 16 φυλάσσεσθαι] A C φυλάσσειν. ϗ τὰς κρίσεις αὐτοῦ] O A ϗ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ϗ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. eadem Comp. ſed ſine ultimo αὐτοῦ. 18 ἀναγγέλλω] O ἀπαγγελῶ. γένησθε] O γενήσεσθε. τῆς γῆς] A τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. 19 ἔκλεξαι] A C ϗ ἔκλεξαι. σὺ prius] O A C deest. ζήσῃς] C ζῇς. 20 τὸ κατοικεῖν] A κατοικεῖν. O C κατοικεῖν σε.

CAP. XXXI.

3 οὗτος] O A C αὐτός. 4 ὁ θεός σου] O A C desunt. καθὼς] O καθά. 5 ὑμῖν] A C ἐνώπιον ὑμῶν. καθότι] C καθά. 6 δειλιάσῃς] A C δειλία. σοῦ ὁ] A σοῦ οὗτος ὁ. μεθ' ὑμῶν] O desunt. ἐν ὑμῖν] A C desunt. οὔτε μὴ] A C οὐ μή. O οὐδὲ μή. οὔτε μὴ] A οὐδ' οὐ μή. O C οὐδὲ μή. 7 ἔναντι] O A ἐναντίον. πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου] O πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον. ὑμῶν] O αὐτῶν. αὐτοῖς posterius] A αὐτοῖς αὐτήν. O C αὐτὴν αὐτοῖς. 8 οὐδὲ μὴ] A οὐδ' οὐ μή. σε] C ponit poſt ἐγκαταλίπῃ. 9 τὰ ῥήματα] A πάντα τὰ ῥήματα. τούτου] O deest. ἔδωκε] C ἔδωκεν αὐτό. τῶν υἱῶν] O υἱοῖς. 11 ἐνώπιον] O ἔναντι. ὑμῶν] O A C σοῦ. κύριος] O C κύριος ὁ θεός σου. ἐναντίον] A ἔναντι. 13 Ἐκκλησίασας] C ἐκκλησιάσαι. A ἐκκλησιάσατε. ὑμῶν prius] A C σοῦ. O αὐτῶν. ἵνα posterius] O deest. τοῦ νόμου τούτου] O τούτοις. 13 σοῦ] O A C ὑμῶν. ὅσας] C ἅς. 14 εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου] O desunt. παρὰ] A περί. 15 νεφέλῃ] A C στύλῳ νεφέλης. παρὰ prius] O A C ἐπί. ϗ ἔστη ὁ uſque ad finem verſus] O ἐν στύλῳ νεφέλης. παρὰ] C ἐπί. τοῦ μαρτυρίου] A C desunt. 16 κοιμᾷ] A κοιμᾶσαι. οὗτος ὁ λαὸς] O C ὁ λαὸς οὗτος. οὗτος] O deest. εἰσπορεύεται] A C εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς αὐτήν. O εἰσπορεύονται ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. καταλείψουσι] O A C ἐγκαταλείψουσι. 17 εἰς αὐτοὺς] O A C αὐτοῖς. ἔσται] C ἔσονται. αὐτὸν] O deest. ἐν ἐμοὶ] A ἐν ὑμῖν. C ἐν ἡμῖν. εὕρεσαν] O εὗρον. 18 ἀπέστρεψαν] O A C ἐπέστρεψαν. ἀλλοτρίοις] O ἑτέροις. 19 ἐμβαλεῖτε] O A ἐμβάλλετε. κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα] O A C εἰς μαρτύριον. 20 δώσω αὐτοῖς] O desunt. διαθήκην μου] A C διαθήκην μου ἣν διεθέμην αὐτοῖς. 21 Καὶ ἀντικαταστήσεται] C Καὶ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ ϗ θλίψεις, καὶ ἀντικαταστήσεται. πρόσωπον] A C πρόσωπον αὐτῶν. μὴ ἐπιλησθῇ] O ἐπιλησθήσεται. στόματος αὐτῶν, ϗ ἀπὸ στόματος] O σπέρματος. αὐτῶν] O αὐτοῦ. ποιοῦσιν] A ποιήσουσιν. με] O deest. 22 τοῖς υἱοῖς] O τοὺς υἱούς. 23 Ἰησοῖ ϗ εἶπεν] O A C Μωϋσῆς Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ, ϗ εἶπεν αὐτῷ. Sed O non habet αὐτῷ. αὐτοῖς κύριος] O κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 25 κυρίου] O κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 26 τοῦ θεοῦ ὑμῶν] O desunt. 27 ἐν σοὶ] O desunt. 28 ϗ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, ϗ τοὺς κριτὰς ὑμῶν] C desunt: prior pars etiam in O. deest. 29 ἔσχατον] A ἐπ' ἐσχάτῳ. ἀνομίᾳ] O ἀνομίαν. ἐκ] O ἀπό. ἔσχατον] O A C ἐπ' ἐσχάτων. τὰ πονηρὰ ἐναντίον] O A C τὸ πονηρὸν ἔναντι. κυρίου] A κυρίου τοῦ θεοῦ. Huic capiti Ald. addit verſum priorem capitis ſequentis.

CAP. XXXII.

30 πάσης ἐκκλησίας] C τῆς ἐκκλησίας πάσης. O πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ. ὡς] O deest. 2 ὡσεὶ prius] C ὡς. 4 κρίσεις] C κρίσις. ἀδικία] O A C ἀδικία ἐν αὐτῷ. 5 Ἡμάρτοσαν] O Ἥμαρτον. 6 σε prius] A deest. 7 ἔτη γενεῶν γενεαῖς] O A C δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν. 10 αὐτὸν] O αὐτούς. ἢ] O A C deest. 11 αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. ἐπεπόθησε] C ἐπεπότισε. 12 οὐκ] O ϗ οὐκ. 13 ἐθήλασαν] C ἐθήλασε. 14 πυροῦ] O ϗ πυροῦ. ἔπιον] A ἔπιον. C ἔπινον. 16 ἐν] C ϗ ἐν. παρεπίκραναν] A C ἐξεπίκραναν. 17 οὓς] C οἷς. 18 ἐπελάθου] A ἀπελάθου. 19 αὐτοῦ] O A C αὐτῶν. 20 ἡμερῶν] O A C deest. 21 θεῷ] O θεοῖς. παρώξυναν] O A C παρώργισαν. 22 κάτω] O A C κατωτάτου. 23 συμπολεμήσω] O A C συντελέσω. 24 συρόντων] O συρόντος. γῆν] O A C τῆς γῆς. 25 ταμιείων] O ταμιείων αὐτῶν. πρεσβύτου] A πρεσβυτέρου. 26 Εἶπα] C Εἶπον. παύσω] A καταπαύσω. δὴ] C δή. 27 ἵνα poſterius] A C ϗ ἵνα. μὴ εἴπωσιν] A μὴ δὲ εἴπωσιν. C μὴ εἴπωσαν. ἡμῶν] A ὑμῶν. 28 Ἔθνος] O A C Ὅτι ἔθνος. 29 ταῦτα] O ταῦτα πάντα. 30 ἀπέδοτο] C ἐπέδοτο. 31 Ὅτι οὐκ εἰσὶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, οἱ θεοὶ αὐτῶν] A Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ὑμῶν, ὡς οἱ θεοὶ αὐτῶν. C Οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν. Ὅτι οὐκ] O Οὐ γάρ. 32 ἀμπέλου] C ἀμπέλων. αὐτοῖς] C αὐτῶν. 34 ταῦτα] C ταῦτα πάντα. 35 ὅταν] A C ἐν καιρῷ ὅταν. αὐτοῖς] A C αὐτῶν. 36 παραλελυμένους αὐτοὺς] A C αὐτοὺς παραλελυμένους. O παρειμένους αὐτούς. ὑμῶν prius] O deest. 39 ὃς] A ὅ. 40 τὴν δεξιὰν] O A C τῇ δεξιᾷ. 41 ἀποδώσω] O A C ἀνταποδώσω. 42 αἰχμαλωσίας] O αἰχμαλωσιῶν. ἐχθρῶν] O A ἐθνῶν. 43 Εὐφράνθητε οὐρανοὶ uſque ad θεοῦ] O deſunt. Εὐφράνθητε ἔθνη uſque ad ὅτι τὸ excluſive] in Ald. deſunt. αὐτῷ ⋯ υἱοὶ] O αὐτοὺς ⋯ ἄγγελοι. ἐχθροῖς] A ἐχθροῖς αὐτοῦ. μισοῦσιν] O A C μισοῦσιν αὐτόν. 44 εἰσῆλθε] C προσῆλθε. Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν. 45 ἐξετέλεσε] O A C συνετέλεσε. λαλῶν] A C λαλῶν τοὺς λόγους τούτους. 46 καρδίᾳ] A C καρδίᾳ ὑμῶν. ἃ] O οὕς. 47 οὗτος] O deest. κληρονομῆσαι] O A C κληρονομῆσαι αὐτήν. 49 τοῦτο ὄρος Ναβαῦ] A deſunt. ἐν γῇ] O ἐγγύς. Ἰσραὴλ] O A C Ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν. προστέθητι] A προστεθήσῃ. 51 Ὅτι] O A C Διότι. 52 Ἀπέναντι] A C Ὅτι ἀπέναντι. εἰσελεύσῃ] C εἰσελεύσῃ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

CAP. XXXIII.

1 Καὶ] C deest. μετ' αὐτοῦ] O deſunt. 3 αὐτοῦ] O αὐτοῦ κύριος. ὑπὸ] C ἐπί. ϗ] C deest. 4 Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς, καί. συναγωγαῖς] C συναγωγῆς. 6 ϗ ἔστω] A C ϗ Συμεὼν ἔστω. 7 ἔλθοις ἂν] A C εἰσέλθοισαν. αὐτῷ] A αὐτό. ἐχθρῶν] A C ἐχθρῶν αὐτοῦ. 9 πατρὶ ⋯ μητρὶ] A C πατρὶ αὐτοῦ ⋯ μητρὶ αὐτοῦ. ἐπέγνω] A ἐπέγνων. ϗ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω] A deſunt. ἀπέγνω] C οὐκ ἔγνω. 10 ἐν ὀργῇ] C ἐνώπιον. τὸ θυσιαστήριον] A C τοῦ θυσιαστηρίου. 11 κάταξον] C πάταξον. ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ] A C ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ. 12 κατασκηνώσει πεποιθὼς] C πεποιθὼς κατασκηνώσει. 13 ὡρῶν] A ὀρῶν. 15 Ἀπὸ] A C Καὶ ἀπό. 16 τῷ] A ἐν τῷ. κορυφῆς] C κορυφήν. ἐπὶ] A C ἐν. 18 αὐτοῦ] C σε. 19 ἐκεῖ poſterius] C deest. πλοῦτος ⋯ θηλάσει σε] C πλοῦτον ⋯ θηλάσεσθε. ϗ ἐμπόρια] A ϗ ἐμπόρεια ἀπὸ ἐθνῶν. C ϗ ἐν πορείᾳ. 22 Δὰν poſterius] O deest. ἐκπηδήσεται] A C ἐκπηδύσει. 23 Νεφθαλὶ ⋯ Νεφθαλὶ] A C Νεφθαλείμ. κληρονομήσει] C κληρονομήσεις. 24 εὐλογημένος] O εὐλογητόν. 25 ὡς] A ϗ ὡς. O ὡς καί. 27 σε] O deest. ἀρχὴ] O A ἀρχῆς. 28 πεποιθὼς μόνος] A C μόνος πεποιθώς. ἐπὶ γῆς] C πηγή. σίτῳ, ϗ οἴνῳ] A C σίτου, ϗ οἴνου. O ἐπὶ γῆς σίτου, ϗ οἴνου. σοὶ] A C αὐτῷ. 29 σὺ prius] A εἶ. καύχημα] O deest.

CAP. XXXIV.

1 Ναβαῦ] A Μωάβ. κορυφὴν] O κορυφῆς. Φασγὰ] A Βασγά. ἐπὶ προσώπου] A κατὰ πρόσωπον. 2 Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νεφθαλὶ] A deſunt. Νεφθαλὶ] O Ἐφραίμ. ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Ἐφραὶμ] O Νεφθαλί. 4 ϗ ἔδειξα] O A ϗ ἔδειξα αὐτήν. C ἔδειξα αὐτήν. εἰσελεύσῃ] C εἰσελεύσῃς. 5 Μωϋσῆς] A C ἐκεῖ Μωϋσῆς. 6 ἐν Γαὶ] A C ἐν γῇ Μωάβ. 7 ἐφθάρησαν τὰ χελώνια] O ἐφθάρη τὸ πρόσωπον. χελώνια] C χελύνια. 8 Ἀραβὼθ] C Ἀραμώθ. ἐπὶ τοῦ] O ἐν τῷ πέραν τοῦ. 9 ἐνεπλήσθη] C ἐπλήσθη. 10 αὐτὸν] A αὐτοῦ. 11 κύριος] C κύριος αὐτόν. O κύριος. Αἰγύπτῳ] C Αἰγύπτου. πάσῃ] A deest. 12 Τὰ] A C Καὶ τά. τὴν χεῖρα] A C πᾶσαν τὴν χεῖρα.

JESUS NAUE.

CAP. I.

1 Μωϋσῆ] O A C Μωϋσῆ δούλου κυρίου, καί· ſed O non habet καί. ὑπουργῷ] O A λειτουργῷ. ἀναστὰς] O ἀνάστηθι καί. 3 ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε] O οὗ ἐὰν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῷ. ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει] C ἐπιβῇ τὰ ἴχνη. ὑμῶν] O αὐτῶν. 4 ποταμοῦ poſterius] O deest. Εὐφράτου] C Εὐφράτου, πᾶσαν γῆν Ἐθαίων. ἐσχάτης] C μεγάλης. 5 κατενώπιον] O κατέναντι. 6 ἀποδιελεῖς] O A ἀποδιαστελεῖς. ὑμῶν] C αὐτῶν. 7 οὖν] O deest. ἀνδρίζου] O A ἀνδρίζου σφόδρα. ϗ ποιεῖν] O ποιεῖν πάντα τὸν νόμον. σοὶ] A deest. οὐδὲ εἰς] A ἤ. C ἢ εἰς. O non habet εἰς ⋯ εἰς. ἐν] O ἐπί. πράσσῃς] C πράξῃς. 8 αὐτῇ] O A C αὐτῷ. εἰδῇς] A C συνῇς. O φυλάσσῃς. γεγραμμένα] O C γεγραμμένα ἐν αὐτῷ. τότε] A ὅτι τότε. εὐοδωθήσῃ, ϗ] O C deſunt. εὐοδώσεις] O εὐοδώσῃ. 9 ἐντέταλμαι] O A C ἐντέλλομαι. πάντα] O C πάντα τόπον. πορεύῃ] O C πορεύσῃ. 11 τοῦ λαοῦ] O deſunt. ἐπισιτισμὸν] C ἐπὶ σιτισμόν. O ἑαυτοῖς ἐπισιτισμόν. ϗ ὑμεῖς διαβαίνετε] O A ὑμεῖς διαβήσεσθε· & O habet καί. ὑμῶν] O ἡμῶν. 13 ῥῆμα] O A C ῥῆμα κυρίου. 14 ὑμῖν] O C ὑμῖν Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 15 ἡμῶν ⋯ ἡμῶν] A ὑμῶν ⋯ ἡμῶν. C ὑμῶν ⋯ ὑμῶν. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. ἣν] O ϗ κληρονομήσετε αὐτήν, ἥν. εἰς τὸ] O A C ἐν τῷ. ἀπ'] A ἐπ'. 16 πάντα] C ἅπαντα. ἐὰν] O deest. 17 Κατὰ] O Καὶ κατά. ἀκουσόμεθα] O οὕτως ἀκουσόμεθα καί. 18 ὅστις] A C ὃς ἄν. O ὅστις ἄν.

CAP. II.

1 νεανίσκους] O ἄνδρας. οἱ δύο νεανίσκοι εἰσήλθοσαν εἰς Ἱεριχώ, ϗ] C deſunt. εἰσήλθοσαν prius] A ἦλθον. εἰσήλθοσαν] O A C εἰσῆλθον. deest. κατέλυσαν] O A κατέπαυσαν. 2 λέγοντες] A deest. O λέγον τὴν νύκτα ὧδε. ἄνδρες] C deest. A ponit ante εἰσπεπόρευνται sic: ἰδὲ 3 εἰσπεπορευμένους] O εἰσπορευομένους πρός σε, οἱ εἰσῆλθον. δύο] A deest. 4 τοὺς] O αὐτοὺς εἰς τὴν λίνον καλάμην. λέγουσα] O deest. οἱ ἄνδρες] oἱ ἄνδρες, ϗ οὐκ οἶδα πόθεν ἦσαν· ſed O pro οἶδα habet ἔγνων. 5 καί. O ταχέως, καί. 6 τῇ λινοκαλάμῃ uſque ad αὐτῇ] O τῆς ξύλου λινοκαλάμης τῆς ἐστοιβασμένης αὐτοῖς. ἐστοιβασμένῃ] A ἠτοιμασμένῃ. 8 O A C ἐξῆλθον. πρὶν ἢ] A πρίν. αὐτὴ δὲ] O A ϗ αὐτή. πρὸς αὐτοὺς τοῦ δώματος] O ἐπὶ τοῦ δώματος πρὸς τοὺς ἄνδρας. πρὸς αὐτοὺς] O 9 ἔδωκε] O C παρέδωκε. ὑμῖν κύριος] O C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν. ponit poſt γῆν· ſed O non habet ὑμῶν. ἡμᾶς] C ἡμᾶς, ϗ] C O πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν. 10 ἐρυθρὰν θάλασσαν] O θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου. 11 ἔστι] O ἡμῶν poſterius] A O C deest. 12 θεὸν] O C θεὸν ὑμῶν. πατρός μου] πατρός μου, ϗ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν. 13 Καὶ ζωγρήσατε] C O deſunt uſque ad πατρός μου. ϗ πάντα τὸν οἶκόν μου] A ϗ τὰς ἀδελφὰς C ϗ τὰς ἀδελφάς μου, ϗ πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν. O pro μου habet αὐτοῖς] A ἐν αὐτοῖς. τὴν ψυχήν μου] O τὰς ψυχὰς ἡμῶν. 14 θάνατον] θάνατον, ἐὰν μὴ ἀναγγείλῃς τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὑμῖν] O ὑμῶν. 15 θυρίδος] O θυρίδος, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, ϗ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει

ἀλλ' ἐν χοιρίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἦν ἐν τῷ τείχει. 19 ἂν ἀποστρέψωσι] A ἀναστρέψωσιν. C ἂν ἐπιστρέψωσιν. O ἂν ἀναστρέψωσι. 17 ὀπίσω ὑμῶν] O ὑμᾶς. πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες] C οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτήν. 18 τὸν δὲ] O C καὶ τόν. οἶκον] O τὸν οἶκον, & versu 19 bis. 19 ἐσόμεθα] C ἐσόμεθα, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτῶν. 20 ἢ] A C deest. τούτῳ] A C τούτῳ, ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς. O deest. 21 αὐτοῖς] O C deest. ἔσω] O A C οὕτως ἔσω. ἐπορεύθησαν] A ἐπορεύθησαν, καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι, καὶ ἐπορεύθησαν. 22 ἦλθοσαν] O ἦλθον. ἡμέρας] O C ἡμέρας, ἕως ἀπέστρεψαν οἱ διώκοντες, sed O pro ἀπέστρ. habet ἐπέστρ. πάσας] O αὐλὰς πάσας. εὗρον] O εὗρον. καὶ ὑπέστρεψαν] O desunt. καὶ κατέβησαν] O ponit ante οἱ δύο. 23 διέβησαν] C διέβησαν, καὶ ἦλθοσαν. O διέβησαν τὸν Ἰορδάνην. συμβεβηκότα] O συμβάντα. 24 εἶπαν] A εἶπε. παραδέδωκε] C παρέδωκε. O δέδωκε. κύριος] O A κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐν χειρὶ ἡμῶν] C ponit ante πᾶσαν. O ἐν χερσὶν ἡμῶν.

CAP. III.

1 ὤρθρισεν] O ὀρθρίσας. καὶ ἀπῆρεν] A C καὶ ἀπῆραν. O αὐτὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπῆραν. ἦλθοσαν] O A C ἦλθον. Ἰορδάνου] A Ἰορδάνου αὐτὸς, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 2 ἐγένετο] O A C ἐγενήθη. ἡμέρας] O ἡμέρας καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι. 3 ἐνετείλαντο ··· λέγοντες] O ἐνετείλατο ··· λέγων. ἡμῶν καὶ τοὺς Λευίτας] O desunt. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἡμῶν] C deest. ἀπαρεῖτε] C καὶ ὑμεῖς ἀπαρεῖτε. O καὶ ὑμεῖς ἀπάρατε. ἀπὸ] O A ἐκ. 4 ἀναμέσον] O deest. καὶ ἐκείνης] O καὶ πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς. πορεύσεσθε] O A πορεύεσθε. αὐτὴν] C ἐν αὐτῇ. 5 λαῷ] O λαῷ, λέγων. ἁγνίσασθε] C ἁγιάσασθε. ἐν] O deest. θαυμαστὰ] O A C θαυμάσια. 6 ἱερεῦσι] C ἱερεῦσι, λέγων. κυρίου prius] C deest. τοῦ λαοῦ] C ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. O τοῦ λαοῦ ἔμπροσθεν. ἐπορεύοντο] O προεπορεύοντο. 7 κατενώπιον] O κατέναντι. καθότι] O καθώς. 9 προσαγάγετε] O προσέλθετε. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 10 Ἐν τούτῳ] A Ἐν τούτοις. O C Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Ἐν τούτῳ. ζῶν] A κύριος. ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει] O ἐξολοθρεύων ἐξολοθρεύσει. ἡμῶν] O A ὑμῶν. Φερεζαῖον ··· Εὐαῖον] C Εὐαῖον ··· Φερεζαῖον. Ἀμορραῖον ··· Γεργεσαῖον] A Γεργεσαῖον ··· Ἀμορραῖον. 11 πάσης τῆς γῆς] O desunt. ut & vers. 13. διαβαίνει] C διαβαίνει ἔμπροσθεν ὑμῶν. Ἰορδάνην] O Ἰορδάνην ἔμπροσθεν ὑμῶν. 12 Προχειρίσασθε] O Καὶ νῦν προχειρίσασθε. ὑμῖν] O deest. ἕνα] C ἄνδρα ἕνα. 13 τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον] O desunt. στήσεται] C στήσεται ἄνωθεν ὡς σωρός. O καὶ ἄνωθεν στήσεται. 14 Καὶ ἀπῆρεν] A C Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν. ἦρσαν] O A C ἦραν. 15 διαθήκης] A διαθήκης κυρίου. O deest. τῶν ἱερέων usque ad κυρίου] O αὐτῶν. τῆς διαθήκης κυρίου] C desunt. ἐβάφησαν] C διεβάφησαν. ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν] C ὡς ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. O pro ὡσεὶ ἡμέραι habet ὡς ἐν ἡ ζ'. 16 ἔστη prius] C ἔστησαν. ἔστη] O εἰς. σφόδρα ἕως] A σφόδρα, ἀπὸ Ἀδαμὶ, ἕως. C σφόδρα ἀπὸ Ἀδαμὶ τῆς πόλεως, ἕως. O σφόδρα deest. ἁλὸς] A C τῶν ἁλῶν. O ἁλῶν. 17 Ἰορδάνου] C Ἰορδάνου ἑτοίμως. διέβαινον] C διέβησαν. διὰ] O ἐπί. ἕως] O C ἕως οὗ.

CAP. IV.

1 Καὶ ἐπεὶ usque ad Ἰορδάνην] O desunt. καὶ εἶπε] A εἶπε. τῷ Ἰησοῖ] O C πρὸς Ἰησοῦν. λέγων] O deest. Παραλαβὼν] O Παράλαβε. 2 ἄνδρας] A ἄνδρας δώδεκα. C δώδεκα ἄνδρας. ἕνα] A C ἄνδρα ἕνα. O deest. σύνταξον] A καὶ σύνταξον. 3 Καὶ ἀνέλεσθε] A C λέγων ἀνέλεσθε αὐτοῖς. O ἀνελέσθαι. ἐκ μέσου] A ἐν μέσῳ. C ἐντεῦθεν ἐκ μέσου. Ἰορδάνου] O C Ἰορδάνου ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων. αὐτοῖς] C καὶ αὐτοῖς. αὐτοὺς ··· ὑμῶν] O desunt. 5 αὐτοῖς] C αὐτοῖς Ἰησοῦς. προσαγάγετε] O προσέλθετε ὧδε. ἔμπροσθέν μου] C desunt. κυρίου] O C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν (O ἡμῶν.) ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἀράτω] A ἀνελόμενος ἀράτω ἐκεῖθεν λίθον ἕνα ἕκαστος. C ἀνελόμενος ἀράτω ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἕνα. O ἀνελόμενος ἐκεῖθεν λίθον ἕκαστος ἀράτω. δώδεκα] O A C deest. φυλῶν τοῦ] O τῶν υἱῶν. 6 οὗτοι] O ponit post κείμενοι. κείμενον] C κείμενοι. O δικαιώματα κείμενοι. λέγων] O deest. αὔριον] C deest. ἡμῖν] C ὑμῖν. 7 αὐτὸν] A αὐτόν· καὶ ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου. C αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου. ὡς διέβαινεν αὐτὸν] O ὅτε διέβαινον αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ὑμῖν] O A ponunt ante οἱ λίθοι. μνημόσυνον] O κείμενοι εἰς μνημόσυνον. τοῖς] A ἐν τοῖς. 8 καθότι] O καθώς. ἀναλαβόντες] O C λαβόντες. καθάπερ] O καθά. τῷ Ἰησοῖ] O desunt. 9 ὑπὸ τοὺς πόδας] O οὗ ἔστησαν οἱ πόδες. ἐκεῖ] O deest. σήμερον] O ταύτης, & ponit post ἡμέρας. ἐκεῖ] A C αὐτοῦ ἐκεῖ. 10 τῆς διαθήκης] O A τῆς διαθήκης κυρίου. C desunt. ἐν τῷ] C ἐν μέσῳ τῷ. οὓς] A deest. ἃ] O A ὅσα. C τὰ ῥήματα, ἃ. ἐνετείλατο] O ἐλάλησε. κύριος] A C κύριος τῷ Ἰησοῖ. λαῷ] O C λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῖ. & O habet præterea καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ante κατὰ, & post Ἰησοῖ ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, & pro ὅσα, ἃ. 11 λίθοι ἔμπροσθεν] C οἱ ἱερεῖς ἔμπροσθεν. αὐτῶν] O αὐτῆς. 12 Καὶ διέβησαν] O Διέβησαν δὲ καί. αὐτοῖς Μωϋσῆς] C Μωϋσῆς αὐτοῖς. 13 Τετρακισμύριοι] O ὄντες εἰς μ'. χιλιάδας. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 14 γένους] C deest. ὥσπερ] A C ὥσπερ ἐφοβοῦντο. O deest, ut & Μωϋσῆν. τῷ Ἰησοῖ] O πρὸς Ἰησοῦν. 16 τοῦ μαρτυρίου] O desunt. κυρίου] A C deest. ἐνετείλατο] O συνέταξε. 18 ἐξέβησαν] O ἐξῆλθον. ἐκ τοῦ] C ἐκ μέσου τοῦ. ἐπὶ τῆς γῆς] A ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καί. C οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καί. χθὲς] C καὶ ἐχθές. τρίτην ἡμέραν] O τρίτης ἡμέρας. κρηπῖδος] C κρηπῖδος αὐτοῦ. 20 λέγων] C καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων. ὑμᾶς] A ponit post ὑμῶν. C αὔριον ὑμᾶς, & ponit post ὑμῶν. 31 Τί] O Τίνες. 22 Ἀναγγείλατε] A C Ἀναγγείλατε. τοῖς υἱοῖς ὑμῶν] O αὐτοῖς. ὅτι] C λέγοντες ὅτι. ἐπὶ] O διά. 23 ἡμῶν] A ὑμῶν. ἐκ τῶν] O A C ἐκ τοῦ. μέχρις] O ἕως. 24 ἡμῶν] A ὑμῶν. τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν] C τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. ὁ θεὸς ἡμῶν] A ὁ θεὸς ὑμῶν. C ὁ θεός. O desunt, ut & ἔμπροσθεν ἡμῶν. 25 γνῶσι] O γνώσωσι. σέβησθε] O φοβῆσθε. κύριον] A deest. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἔργῳ] O A C χρόνῳ.

CAP. V.

1 ἤκουσαν] C ἤκουσαν πάντες. Ἰορδάνου] C Ἰορδάνου παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ οἱ] C καὶ πάντες οἱ. οἱ παρὰ] A οἳ ἦσαν παρά. ὁ θεὸς] O desunt. διαβαίνειν] A C διαβῆναι. ἐτάκησαν] O C κατετάκησαν. A διέβησαν. αὐτῶν] A C ponunt post διάνοιαι. ἐν] O deest. τῶν υἱῶν] O desunt. 2 πετρίνας] O A πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου. Ἰησοῦς] A C ἑαυτῷ Ἰησοῦς. 4 Ὃν δὲ τρόπον] O τούτῳ τῷ τρόπῳ, sed Comp. pro hoc versu habet, Καὶ τοῦτο ὁ λαὸς, ὃν περιέτεμεν ὁ Ἰησοῦς πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἳ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν. ἐξεληλυθότων] O ἐκπορευομένων. 5 καὶ δύο] C desunt. ἐν τῇ usq; ad finem versus] C desunt. 6 Διὸ] O Καὶ διὰ τοῦτο. τῶν ἐξεληλυθότων] O οἱ ἐξεληλυθότες. τῶν ἐντολῶν] A C τῶν ἐντολῶν κυρίου. O ταῖς ἐντολαῖς. μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν] O τὴν γῆν ἀγαθήν. O C habent κύριος αὐτοῖς ante μή. κύριος] O deest. αὐτῶν] O C ἡμῶν. δοῦναι] O δοῦναι αὐτοῖς. A C δοῦναι ἡμῖν. 7 Ἀντὶ usq; ad αὐτῶν] C τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτων. Ἰησοῦς] A C ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν, & Ald. ponit Ἰησοῦς ante περιέτεμεν, C ut Rom. κατὰ τὴν ὁδὸν] O ἐν τῇ ὁδῷ, & ponit post ἀπεριτμήτους. 8 δὲ] C δὲ πᾶν τὸ ἔθνος. εἶχον] O ἦσαν. αὐτόθι] O deest. ὑγιάσθησαν] O ὑγιεῖς ἐγένοντο. 9 τῷ Ἰησοῖ] O πρὸς Ἰησοῦν. υἱῷ Ναυῆ] O A C desunt. Αἰγύπτου] O ὑμῶν. Γάλγαλα] O A C Γάλγαλα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 10 Καὶ usq; ad τὸ] O C A Καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἐποίησαν (A hic iterum habet οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ) τό. μηνὸς] O πρώτου μηνός. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου] A C desunt. ἐφάγοσαν] O ἔφαγε. A C ἔφαγον. ταύτῃ] O αὐτῇ. C ponit post ἡμέρᾳ. μάννα] O C μάννα τῇ ἐπαύριον. Sed O ponit ἐπαύριον ante ἐξέλιπε. μετὰ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, μετά. ἐκ] O ἀπό. 12 ἐκαρπίσαντο] O A ἐκαρπώσαντο. ἐν] O deest 13 εἶδεν] A αὐτοῦ, εἶδεν. O ὁρᾷ. C αὐτοῦ εἶδεν φανέντα. ἐναντίον] O κατέναντι. ῥομφαία] A C ῥομφαία αὐτοῦ. ὑπεναντίων] C ὑπεναντίων ἡμῶν. 14 ἐγὼ] C ὅτι ἐγώ. 15 γῆν] O A C γῆν, καὶ προσεκύνησεν. αὐτῷ] A ponit post προσεκύνησεν. δέσποτα] C δέσποτά μου. 16 λῦσαι] A λῦσον. ἐκ] C σοῦ ἐκ. νῦν] O A C σύ. ἐπ' αὐτοῦ] O desunt. ἅγιός ἐστι] O γῆ ἁγία ἐστὶ, καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως. A C ἅγιός ἐστι, καὶ ἐποίησεν οὕτως. Et Ald. addit versum priorem capitis sequentis huic capiti.

CAP. VI.

1 ὠχυρωμένη] O C ὠχυρωμένη ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. οὐδὲ εἰσεπορεύετο] O desunt. C καὶ οὐδεὶς εἰσεπορεύετο. 2 παραδίδωμι] C παραδίδωμί σοι. δυνατοὺς ὄντας ἐν] A δυνατοὺς ἐν. O καὶ τοὺς δυνατούς. Cætera quæ sequuntur usque ad versum nonum, hoc modo habentur in Ox. a versu quarto. Κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου, καὶ κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ οὕτω ποιήσατε ἓξ ἡμέρας, καὶ τῇ Ζ' οἱ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ Ζ' κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ ἱερεῖς σαλπίσουσιν ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ ἔσται ὅταν σαλπίσωσιν ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς, ἀνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται πᾶν τὸ τεῖχος τῆς πόλεως αὐτόματον ὑποκάτω αὐτῶν, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ζ' ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ, κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ παραγγείλατε τῷ λαῷ προσελθόντες καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν, καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου, καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς, παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἔναντι κυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω αὐτοῖς. In Ald. autem cum his differentiis. v. 3. αὐτῇ] A αὐτῇ παντός. 6 ὁ τοῦ] A υἱός. ἱερεῖς] A ἱερεῖς υἱῶν Ἰσραήλ. ἐνώπιον] A ἔναντι. 9 οἱ οὐραγοῦντες] O desunt. A σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις καὶ οἱ οὐραγοῦντες. σαλπίζοντες] O A πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες. 10 ἂν ἡμέραν usque ad ἀναβοήσετε] O τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἀναγγελῶ ὑμῖν βοῆσαι, καὶ τότε ἀνακράξετε. 11 τοῦ θεοῦ] O κυρίου, κύκλῳ τὴν πόλιν. εὐθέως] O πάλιν. ἐκοιμήθη] O κατέπαυσεν. ηὐλίσθη. 13 οἱ φέροντες] O desunt. ἐναντίον] O A ἔναντι. κυρίου] A καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπιγξαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας. μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο] O desunt. οἱ μάχιμοι] A ponit ante μετά. ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ] O ὀπίσω. κυρίου] A κυρίου, πορευόμενοι, καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις. 14 σάλπιγξι] A κερατίναις σάλπιγξι. λοιπὸς ὄχλος ἅπας] O πᾶς ὁ λαὸς, & ponit post πόλιν. A λοιπὸς ὄχλος. ἑξάκις] O deest. A ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ. ἐγγύθεν] O deest. ἐποίει] O ἐγένετο. A ἐποίουν. 15] Hunc versum & cætera quæ sequuntur usque ad versum 18 hoc modo habet Ox. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου καὶ περιῆλθον τὴν πόλιν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἕως ἑπτάκις, καὶ τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν, κεκράξατε, παρέδωκε κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν, καὶ ἔσται ἡ πόλις αὕτη ἀνάθεμα, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων, κυρίῳ σαβαὼθ, πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσεσθε αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. 15 Καὶ τῇ] A Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ. ὄρθρου] A ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου. 18 αὐτῆς] A αὐτῆς, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὓς ἀπεστείλαμεν. σφόδρα] A deest. 20 τῶν σαλπίγγων] A O τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων. πᾶς ὁ λαὸς] O desunt. ἅμα] A O deest. εἰς τὴν πόλιν] O εἰς τὴν πόλιν ἕκαστος ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν. A ἕκαστος ἐξ ἐξεναντίας· & deinde ut Ox. 21 ἀνεθεμάτισεν ··· Ἰησοῦς] O ἀνεθεμάτισαν. ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς] O ἀνθρώπου ἕως κτήνους. πρεσβύτου] A O πρεσβυτέρου. μόσχου] O A μόσχου, καὶ ἕως προβάτου. 22 εἶπεν] A τὴν γῆν, εἶπεν. γυναικὸς] A O γυναικὸς τῆς πόρνης. ὅσα] A πάντα ὅσα. αὐτῇ] O αὐτῇ, καθὼς ὠμόσατε αὐτῇ. 23 ἐξήγαγον] O A ἐξήγαγον. πάντα] O deest. Ἰσραὴλ] O τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 24 πυρισμῷ] A πυρί. χαλκοῦ] A O παντὸς χαλκοῦ. ἔδωκαν εἰς] O ἅγιον ἔδωκαν κυρίῳ. θησαυρὸν] A οἶκον. κυρίου] O deest. εἰσενεχθῆναι] A εἰσενεχθῆναι κυρίῳ. 25 τῷ Ἰσραὴλ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. διότι] O ὅτι. 26 ὥρκισεν] O κατηράσατο. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] O ἐν τῇ παρεμβολῇ. ἐναντίον] O ἔναντι. A deest. κυρίου] A deest. ὃς] A ἐναντίον κυρίου, ὃς ἀναστήσει, καί. ἐκείνην] A ἐκείνην τὴν Ἱεριχώ. ἐλαχίστῳ] O ἐσχάτῳ. οὕτως ἐποίησεν] O ἐποίησεν οὕτως. Ὀζὰν] A ὁ Ἀζάν. O Ἀζάμ. πρωτοτόκῳ] O A πρωτοτόκῳ αὐτοῦ. ἐλαχίστῳ] O ponit post διασωθέντι. 28 αὐτοῦ] O deest. Hic versus initium est cap. sequentis in Ald.

CAP. VII.

1 μεγάλην] O deest. καὶ ἐνοσφίσαντο] O ἐνοσφίσαντο γάρ. Ἄχαρ] C Ἄχαν. υἱοῦ Ζαμβρεὶ] C desunt. κύριος ὀργῇ] O C ὀργῇ κύριος. 2 εἰς] O A C ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς. Βαιθὴλ] A C Βηθαυὲν κατὰ (A πρὸς) ἀνατολὰς Βαιθήλ. λέγων] A C καὶ εἶπεν αὐτοῖς (C πρὸς αὐτοὺς) λέγων. κατασκέψασθε τὴν Γαῒ] A C ἀναβάντες κατασκέψασθε τὴν γῆν. τὴν Γαῒ] O αὐτήν. 3 ἀναβήτω] A ἀναβήτωσαν. O ἀναβαινέτω. ὡσεὶ] O ὡς. A ἢ ὡσεί. ἄνδρες ἀναβήτωσαν] O desunt. ἐκπολιορκησάτωσαν] O πολιορκησάτωσαν. A πολιορκείτωσαν. ἀναγάγῃς] O ἐξαγάγῃς. τὸν λαὸν ἅπαντα] O C πάντα τὸν λαόν. 4 ὡσεὶ] O ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ὡσεί. A C ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ ὡσεί. ἀνδρῶν] O τῶν υἱῶν. 5 εἰς] O deest. A C ὡς. πύλης, καὶ] O πύλης Γαῒ, καί. A C πύλης, ἕως. ἀπὸ] O A ἐπί.

C ϗ ἔπληξαν αὐτοὺς ἐπί. ἐγένετο] O ἐγενήθη. 6 ἐπὶ τὴν γῆν] O ponit post κυρίου. C ante ἔναντι. πρόσωπον] A C πρόσωπον αὐτοῦ. ἐναντίον] O A ἔναντι. C ἔναντι κιβωτοῦ. ἐπεβάλοντο] A ἐπέβαλον. τὰς κεφαλὰς] C τὴν κεφαλήν. 7 κύριε] A C κύριε, κύριε. διεβίβασεν] C διαβιβάζων διεβίβασεν. 8 Καὶ] C Ἐν ἐμοὶ κύριε, καί. 9 ἡμᾶς prius] A deest. 10 τοῦτο] O deest. πέπτωκας] A περιπέπτωκας. 11 ὁ λαὸς] O Ἰσραήλ. ϗ] A deest. διαθήκην] O A C διαθήκην μου. αὐτοὺς] C αὐτόν. κλέψαντες] O καίγε ἔλαβον, ϗ ἔκλεψαν. A ϗ κλέψαντες. C καίγε ἔλαβον. ἐνέβαλον] O ϗ ἐνέβαλον. C ϗ κλέψαντες ἐψεύσαντο, ϗ ἔβαλον. 12 Καὶ] O deest. αὐτῶν] C αὐτοῦ. ὑποστρέψουσιν ἔναντι] O ἐπιστρέψουσιν ἐναντίον. A C ἐπιστρέψουσιν ἐνώπιον. αὐτῶν] O deest. 13 ἁγίασον] A C ἅγνισον. ἁγιασθῆναι] A C ἁγνισθῆναι. τάδε λέγει] O ὅτι τάδε εἶπε. A C ὅτι τάδε λέγει. ὑμῖν] C ὑμῖν Ἰσραήλ. ἐξάρητε] O ἐξάρηται. ὑμῶν] O ὑμῶν αὐτῶν. 14 φυλὰς] O C φυλὰς ὑμῶν. ἣν ἂν δείξῃ κύριος] O ἣ ἐὰν δειχθῇ ὑπὸ κυρίου. A pro δείξῃ habet ἐνδείξηται. προσάξετε] O προσάξετε αὐτήν. C ϗ προσάξετε. δείξῃ] A ἐνδείξῃ & postea. κατ᾽ οἶκον] O αὐτὴν κατ᾽ οἴκους. προσάξετε] C ponit post ἄνδρα. 15 ἐνδειχθῇ] O C ἐνδειχθῇ (O δειχθῇ) ἐν τῷ ἀναθέματι. κατακαυθήσεται] C καυθήσεται. ἐν] A deest. ϗ πάντα] O C αὐτὸς, ϗ πάντα. ϗ] C ϗ ὅτι. 16 Ἰησοῦς] O C Ἰησοῦς τὸ πρωΐ. φυλὰς] O φυλὰς αὐτῶν. ἐνεδείχθη] O C ἀνεδείχθη & vers. 17. & 18. 17 Καὶ προσήχθη κατὰ δήμους] C desunt. O Καὶ προσήχθησαν κατὰ δήμους πατριῶν. 18 Καὶ προσήχθη usque ad finem versus] O Καὶ προσήγαγον τὸν δῆμον τοῦ Ζαρὰ κατὰ ἄνδρα, ϗ ἀνεδείχθη οἶκος Ζαμβρὶ, ϗ ἀνεδείχθη Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ, υἱοῦ Ζαρὰ, υἱοῦ Ζαμβρὶ, κατ᾽ οἴκους τῆς φυλῆς Ἰούδα. A C Καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαραΐ. 19 δὸς] C υἱέ μου σήμερον δὸς δή. κυρίῳ] O deest. δὸς] O δὸς αὐτῷ. C δὸς αὐτῷ. ἐποίησας] O πεποίηκας. ἀπ᾽ ἐμοῦ] O με. 20 ἥμαρτον] C ἐγὼ ἥμαρτον. 21 ψιλὴν] O στολήν. ποικίλην] O C ποικίλην καλήν. A ποικίλην μίαν καλήν. δίδραχμον] O C δίδραχμον ὁλκὴ αὐτῆς. αὐτὰ ἐγκέκρυπται] O ταῦτα κέκρυπται. ἐν τῇ] O A C ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ. 22 ἀπέστειλεν ... ϗ] O ἀποστείλας. εἰς τὴν παρεμβολὴν] O αὐτοῦ. ἦν] O εὗρον. εἰς τὴν σκηνὴν] A ἐν τῇ σκηνῇ. O desunt, ut & αὐτοῦ. 23 σκηνῆς] O σκηνῆς αὐτοῦ. ἤνεγκαν] O C ἤνεγκαν αὐτά. A ἀνήνεγκαν. ϗ τοὺς] O A ϗ πρὸς τούς. C ϗ πρὸς πάντας τούς. 24 Ζαρὰ] O C Χαρμί. ϗ τὸ ἀργύριον, ϗ τὴν στολὴν, ϗ τὴν γλῶσσαν τὴν χρυσῆν. Sed C pro στολὴν habet ψιλήν. ϗ ἀνήγαγεν usque ad Ἀχὼρ] C desunt. O ϗ ἀνήνεγκεν. πάντα] O C deest. τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ] O ὅσα ὑπῆρχεν αὐτῷ. λαὸς] O A C Ἰσραήλ. ἀνήγαγεν] O A C ἀνήγαγον. αὐτοὺς] O αὐτόν. 25 τῷ Ἄχαρ] C desunt. Τί] O deest. 26 Καὶ ἐπέστησαν] O Καὶ κατέκαυσαν αὐτὸν, ϗ ἐπέστησαν. C Καὶ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρὶ, ϗ ἐλιθοβόλησαν αὐτοὺς ἐν λίθοις, ϗ ἐπέστησεν. τοῦ θυμοῦ] O τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, & ponit post ὀργῆς. ὀργῆς] C ὀργῆς αὐτοῦ.

CAP. VIII.

1 πολεμιστὰς] C πολεμοῦντας. δέδωκα] O γὰρ παραδέδωκα. ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ] O C ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ. A ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ, ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ τὴν πόλιν αὐτοῦ. 2 Γαὶ] O A C Γαὶ, ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. τὸν βασιλέα] O A C τῷ βασιλεῖ. τῶν κτηνῶν] O τῶν κτηνῶν αὐτῆς. C αὐτῆς, ϗ τῶν κτηνῶν αὐτῆς. ἔνεδρα] O ἄνδρας ἔνεδρα. ὀπίσω] O ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτῆς] C ὀπίσω αὐτῆς. 3 δυνατοὺς ἐν] O δυνατῶν πολεμιστῶν. 4 ὑμεῖς] O C ἴδετε ὅτι ὑμεῖς. ὀπίσω] O C τὴν πόλιν ὀπίσω. μὴ μακρὰν γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως] O σφόδρα. ἀπὸ] O σφόδρα. A deest. 5 πάντες οἱ μετ᾽ ἐμοῦ] O πᾶς ὁ λαός. A πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ ἐμοῦ. πρὸς] O εἰς. 6 ἔμπροσθεν] C ἔμπροσθεν, ϗ φευξόμεθα ἀπ᾽ αὐτῶν. 7 πορεύσεσθε] O εἰσπορεύεσθε. A πορεύεσθε. πόλιν] O C πόλιν, ϗ ἐκτρίψατε τὴν πόλιν, (hæc desunt in Ox.) ϗ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ἡμῶν. (O εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, & ἡμῶν deest) καὶ ἔσται (O ἔσται δέ.) ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί. A πόλιν, ϗ ἐμπρήσετε αὐτὴν πυρί. 8 ἐντέταλμαι] O A ἐντέλλομαι. 9 ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαὶ] O ϗ ηὐλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. C habet utrumque. 10 πρεσβύτεροι] O A C πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. ἀνέβησαν] O deest. 11 ϗ πορευόμενοι ἦλθον] O πορευθέντες δὲ ἦλθον προσάγοντες. 12 θαλάσσης] O A C θαλάσσης, ϗ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαί. addit amplius C, ϗ ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ, ϗ τῆς Γαί. deinde O A addunt, Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν ϗ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον (O ἔνεδρα) ἀναμέσον τῆς Βηθαῦ (O Βεθὴλ, A Βαιθάν.) ϗ τῆς Γαὶ, θάλασσαν τῆς Γαὶ (tria ultima desunt in O & A) Καὶ ἔταξεν (A O ἔθηκεν) ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν, ἣ ἦν (A. O ἣ ἦν, desunt) ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει. ϗ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως, ϗ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. 14 ἐγένετο] O ἐγενήθη. ϗ ἐξῆλθεν] A C ὤρθρισε, ϗ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως. ὁ μετ᾽ αὐτοῦ] A C αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβά (A ἐνέδρας.) αὐτὸς] O deest. ἐστὶν] O ἦν. 15 εἶδε] O ἴδε. Ἰησοῦς] O αὐτός. Ἰσραὴλ] O C πᾶς Ἰσραήλ. A πᾶς ὁ λαός. 16 Καὶ κατεδίωξαν] A C ϗ ἔφυγεν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαὶ (A deest) τοῦ καταδιῶξαι. (A. διῶξαι) ὀπίσω αὐτῶν, ϗ κατεδίωξαν. αὐτῶν] A O deest. αὐτοὶ] O deest. 17 οὐδεὶς] C οὐδὲ εἷς. Γαὶ] O πόλει Γαί. A C Γαὶ, ϗ ἐν Βαιθήλ. καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραὴλ] O desunt. 18 εἰς γὰρ] O ὅτι εἰς. παραδέδωκα] C ἔδωκα. 19 τὸν Γαισὸν] O A ἐν τῷ Γαισῷ. C ponit ante τὴν χεῖρα. ἐν τάχει] O desunt. ἐξήλθοσαν] O ἐξῆλθον. εἰσήλθοσαν] O εἰσῆλθον. 20 περιβλέψαντες] O περιεβλέψαντο. C περιβλεψάμενοι. κάτοικοι] A κατοικοῦντες. ἐθεώρουν] O ϗ ἴδον] C ϗ ἑώρων. ἐκ τῆς πόλεως] C τῆς πόλεως, & ponit post καπνόν. O ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν. φύγωσιν] C φυγεῖν. ὧδε] O A C ὧδε, ϗ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας. 21 τῆς πόλεως] A desunt. 22 ἐξήλθοσαν] O A C ἐξῆλθον. συνάντησιν] O A C συνάντησιν αὐτῶν. ἀναμέσον] O τῷ Ἰσραὴλ ἀναμέσον. A ἀναμέσον τοῦ Ἰσραήλ. 24 Καὶ ὡς] O Καὶ ἐγένετο ἐπεί. A C καὶ ἐγένετο ὡς. πάντας] C σύμπαντας. A ἅπαντας. ἐπὶ] A C deest. O ϗ ἐπὶ, & pro τῷ ὄρει habet τῇ ὀρεινῇ. οὗ] A οὗς. ἀπ᾽] O A C ϗ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ᾽. Sed O ponit post τέλος. εἰς] O ἕως εἰς. ῥομφαίας] O ξίφους. 25 ἐγενήθησαν] O ἐγένοντο πάντες. A C ἐγενήθησαν πάντες. πάντας τοὺς κατοικοῦντας] O A πάντες οἱ κατοικοῦντες. 27 Πλὴν τῶν σκύλων] A C καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ (A deest) ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ Γαισῷ (A τῇ γῇ) ἕως ἀνεθεμάτισεν σύμπαντας (A πάντας) τοὺς κατοικοῦντας Γαί. Πλὴν τῶν κτηνῶν, ϗ τῶν σκύλων. O καὶ οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ Ἰησοῦς ἐν τῷ Γαισῷ ἕως ἀνεθεμάτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί. Πλὴν τῶν κτηνῶν. πάντα ἃ] O ἐκείνῃ ὧν. A ἐκείνῃ πάντα. C ἐκείνῃ. ἑαυτοῖς] O deest. κατὰ πρόσταγμα] A κατὰ τὰ προστάγματα. ὃν τρόπον συνέταξε] O ὃ προσέταξε. κύριος] O deest. 28 ἀοίκητον] C ponit post αἰῶνα. ἔθηκεν αὐτὴν] C ϗ ἔθηκεν αὐτήν. & ponit ante χῶμα. ἡμέρας ταύτης] O σήμερον ἡμέρας. 29 ἕως] O C ἕως καιροῦ. συνέταξεν] O ἐπέταξεν. καθείλοσαν] A O C καθεῖλον. αὐτοῦ] O ponit ante τὸ σῶμα. αὐτὸ] C αὐτόν. βόθρον] O A C βόθρον, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως. λίθων] A C λίθων μέγαν. Huic capiti A & C addunt 6 versus, qui habentur initio capitis sequentis extra ordinem.

CAP. IX.

1 οἱ βασιλεῖς] A C πάντες οἱ βασιλεῖς. οἱ ἐν] C ἐν. Χαναναῖοι, &c.] A C hoc ordine, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ Γεργεσαῖοι, ϗ οἱ Χαναναῖοι, ϗ οἱ Φερεσαῖοι, ϗ οἱ Εὐαῖοι. Ἀμορραῖοι, Γεργεσαῖοι, ... Ἰεβουσαῖοι] O desunt. 2 συνήλθοσαν ἐπὶ] C ϗ συνῆλθον εἰς. O ϗ συνῆλθον ἐπί. ϗ Ἰσραὴλ ἅμα πάντες] O desunt. 30 Τότε] Hos sex versus sequentes A C addunt fini capitis præcedentis. 31 θεράπων] O δοῦλος. & ver. 33. καθὰ] O καθάπερ. λίθων] A ἐκ λίθων. ὁλοκλήρων] C ὁλόκληρον. ἐπεβλήθη] A C ἐπεβλήθη ἐπ᾽ αὐτούς. ἐκεῖ] O ὁ λαός. θυσίαν σωτηρίου] O θυσίας σωτηρίου εἰρηνικάς. 32 ἐπὶ τῶν λίθων] A ponit post δευτερονόμιον. ἐνώπιον] O A C ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον. 33 δικασταὶ ... γραμματεῖς αὐτῶν] A δικασταὶ αὐτῶν ... γραμματεῖς αὐτῶν] C γραμματεῖς αὐτῶν... δικασταί. O pro δικασταὶ habet κριταί. καὶ οἱ] C οἱ. οἳ ἦσαν] C ἦσαν οἱ. ἥμισυ] A ἡμίσεις αὐτῶν] C ἡμίσεις. πλησίον] C ἀπὸ πλησίον. οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζίν. καί. A desunt. καθότι] A C καθά. λαὸν] O A C λαὸν Ἰσραήλ. 34 οὕτως] O A C deest. Ἰησοῦς πάντα] C σύμπαντα. O πάντα τοῦτο] O deest. 35 υἱῶν] O deest. τῷ Ἰσραὴλ] O τῷ υἱῷ Ἰσραήλ. 3 Γαβαὼν] A βουνὸν Γαβαών. κύριος] C Ἰησοῦς. 4 ἐποίησαν] A [illegible]. ἐπεσιτίσαντο] A C ἐπεσιτήσαντο. ὤμων] A ὄνων. καὶ posterius] A deest. καταρρωγότας] O διερρωγότας, καί. 5 τῶν ὑποδημάτων] O τὰ ὑποδήματα. καταπεπελματωμένα] O καταπεπελλωμένα. ἐπάνω] O C ἐπ᾽. ὁ ἄρτος] O A C οἱ ἄρτοι. αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ] C τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν. τοῦ ἐπισιτισμοῦ] O ὁ ἐπισιτισμός. ξηρὸς, ϗ εὐρωτιῶν, ϗ βεβρωμένος] A ἐγενήθησαν ξηροὶ, καὶ εὐρωτιῶντες, ϗ βεβρωμένοι. C ξηροὶ ἐγένοντο, ϗ βεβρωμένοι. 6 ἤλθοσαν] O A ἦλθον. εἰς Γάλγαλα] A ἕως Γάλγαλα. Ἰσραὴλ] O υἱῶν Ἰσραήλ. ϗ Ἰσραὴλ] O A C ϗ πρὸς πάντα Ἰσραήλ. εἶπαν usque ad finem versus] O εἶπεν Ἰσραὴλ τῷ Χορραίῳ. Χορραῖον] C Εὐαῖον. 7 κατοικεῖς] A κατοικῇς. C σὺ κατοικῇς. σοὶ] A σέ. C ponit post διαθῶμαι. 9 εἶπαν] A C εἶπαν πρὸς αὐτόν. ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου] O desunt. αὐτοῦ] O κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ὅσα] A ἅπαντα ὅσα. C πάντα ὅσα. 10 ὅσα] A C πάντα ὅσα. ἐποίησεν] O deest. βασιλεῦσι] A C δυσὶ βασιλεῦσι. Ἀμορραίων posterius] O A C Ἐσεβών. 11 ἀκούσαντες] C deest. ἡμῶν ϗ] O desunt. λάβετε ἑαυτοῖς] O λαβόντες. εἰς τὴν ὁδὸν] O desunt. πρὸς αὐτοὺς] O desunt. σοῦ] O A C ὑμῶν. 12 ἄρτοι] O A C ἄρτοι ἡμῶν. αὐτοὺς] A αὐτοὺς ἀπὸ οἴκου ἡμῶν] O C αὐτοὺς ἀπὸ οἴκων ἡμῶν. νῦν δὲ] C νῦν δὲ ἰδού. 13 τὰ ἱμάτια] O A C ταῦτα τὰ ἱμάτια. ϗ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν] C desunt. O pro ϗ τὰ habet, ϗ ταῦτα τά. πεπαλαίωται] A C πεπαλαίωνται. 14 τοῦ ἐπισιτισμοῦ] A C τοὺς ἐπισιτισμούς. κύριον] C τὸ στόμα κυρίου. 15 Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς] O C πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς. διέθετο] O A C διέθετο. διαθήκην] O εἰρήνην. τοῦ διασῶσαι αὐτοὺς] O C desunt. αὐτοῖς] O deest. 16 ἐγένετο] O ἐγενήθη. πρὸς αὐτοὺς] O αὐτοῖς. πρὸς] A deest. αὐτῶν εἰσι] C εἰσὶν αὐτῶν. 17 ἦλθον] C ἐξῆλθον. αὐτῶν] A C αὐτῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Ἰαρὶν] A Ἰαρείμ. C Ἰαρίμ. 18 ἐμαχέσαντο] O A C ἐπολέμησαν. ἄρχοντες] O A C ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς. διεγόγγυσαν] A διεγόγγυσε. 19 οἱ] C πάντες οἱ. 20 ποιήσομεν] C ποιήσωμεν αὐτοῖς. 21 Ζήσονται] A C Καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, Ζήσονται. καθάπερ] A ϗ ἐποίησαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ, καθάπερ. αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες] O οἱ ἄρχοντες οὕτως ἐποίησαν. 22 Ἰησοῦς] O deest. αὐτοῖς] O A C αὐτοῖς, λέγων. ἀπὸ σοῦ ἐσμεν] O C ἐσμὲν ἀπὸ σοῦ. 23 οὐδὲ prius] A deest. 24 ἀνηγγέλη] A ἀπαγγελία ἀπηγγέλη. O C ὅτι ἀγγελία ἀνηγγέλη. τὴν γῆν ταύτην] C ταύτην τὴν γῆν. ϗ ἐφοβήθημεν usque ad ὑμῶν] O desunt. 25 ὑμῖν prius] A ὑμῶν. δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν] C δοκεῖ ποιῆσαι ἡμῖν, ποιήσατε. 26 χειρῶν] O A χειρός. 27 διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ξυλοκόποι, ϗ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ] C desunt. ξυλοκόποι] O ξυλοφόροι. τοῦ θυσιαστηρίου] A τῷ θυσιαστηρίῳ. O desunt, ut & τοῦ θεοῦ. τῆς σήμερον ἡμέρας] C τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον. O τῆς ἡμέρας ταύτης. ϗ εἰς τὸν, usque ad finem versus] O desunt. κύριος] O deest.

CAP. X.

1 αὐτὴν] O αὐτούς. ἐποίησαν] A C ἐποίησε. O ἐποίησε τῇ. ϗ τῷ βασιλεῖ] O ϗ τῷ βασιλεῖ. οὕτως usq; ad αὐτῆς] O desunt. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ ϗ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν. O τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 2 ϗ ἐφοβήθησαν σφόδρα] O ἐφοβήθη. ἀπ᾽ αὐτῶν] A ἑαυτοῖς. C ἐν αὐτοῖς. ᾔδει] A ᾔδεισαν. πόλις] A ἡ πόλις ἦν. C ἡ πόλις ἦ. ὡσεὶ] A C ὡσεὶ καί. μητροπόλεων] C μητροπόλεων τῶν βασιλέων. ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ τὴν Γαί. 3 Φιδὼν] A Φεραάν. C Φεράμ. O Φιδώθ. Ἰεφθὰ] A Ἀφιέ. C Ἰαφί. O Σιφά. Δαβὶν] A Δαβρεί. C Δαάρ. O Δαμείς. 4 ἐκπολεμήσωμεν] O ἐκπολιορκήσωμεν. ηὐτομόλησαν] C ηὐτομόλησεν. ϗ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] O desunt. 5 ἀνέβησαν] O C συνήλθησαν, ϗ ἀνέβησαν. Ἰεβουσαίων] C Ἀμορραίων. Ὀδολλὰμ] A Ἀγλών. 6 ἐκλύσῃς] O C ἐκλύσεις. ϗ βοήθησον &c.] O ϗ ἀπολοῦ ἡμᾶς, ϗ βοήθησον. συνηγμένοι] O ἐπισυνηγμένοι. οἱ] O οἱ [illegible]. 7 ὁ λαὸς] C desunt. 8 παραδέδωκα] C παρέδωκα. ὑπολειφθήσεται] O A C ὑποστήσεται. ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς] C οὐδὲ εἷς ἐξ αὐτῶν. O ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. ἐνώπιον ὑμῶν] O κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας. 9 Καὶ ἐπ- usque ad ὅλην] O καὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἄφνω πρὸς αὐτοὺς, ὅλην γάρ. 9 ἐκ] A Ἰησοῦς ἐκ. εἰσεπορεύθη] O ἐπορεύθη. 10 τῶν υἱῶν] A C desunt. συντρίψει μεγάλῃ] O A C σύντριψιν μεγάλην. ἐν] C ἐκ. Ὡρωνὶν] O A C Βηθωρών. & ver. 11. κατέκοπτον] O κατεδίωξαν. 11 Ἐν δὲ τῷ] C Ἐν τῷ δέ. O Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ. λίθους prius.] A λίθους μεγάλους. ἐγένοντο πλείους usque ad λίθους τῆς] O ἀπέθανον πλείους ἀπὸ τῆς. 12 ὁ θεὸς] O A κύριος. ὑποχείριον] O deest. Ἰσραὴλ prius] C υἱῶν Ἰσραήλ. ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαὼν, ϗ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ] C desunt. & in O συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαὼν, καὶ desunt, & υἱῶν. στήτω] C ponit post Γαβαών. O κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραὴλ, στήτω. Αἰλὼν] O Ἐλὼμ ἕως ἂν ἐκπολεμήσω τὸν λαὸν τοῦτον. 13 τοὺς ἐχθροὺς] O τὸ ἔθνος τῶν ἐχθρῶν. αὐτῶν] A C αὐτῶν, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς.

ἀπὸ γέγραπται ἐπὶ βιβλίον τὸ εὑρεθέν. 14 τὸ ἔσχατον] O ὕστερον. ἀνθρώπου] O A C φωνῆς ἀνθρώπου. συνεξεπολέμησε τῷ] C συνεπολέμησεν τῷ. O συνεπολέμει ὑπὲρ τοῦ. Ἰσραὴλ] O A C Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. ſed O non habet εἰς τὴν παρεμβολήν. 16 οὗτοι] O τῶν Ἰεβουσαίων. 17 λέγοντες] O λεγόντων. βασιλεῖς] O βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων. τῷ ἐν] O deſunt. 18 λίθους] O A C λίθους μεγάλους. τὸ στόμα] A τῷ στόματι. O τοῦ στόματος. ἄνδρας] A C ἐπ' αὐτοὺς ἄνδρας τοῦ. φυλάσσειν] O deeſt. 19 ἑστήκατε καταδιώκοντες] A ἑστήκατε ὧδε, ἀλλὰ καταδιώκετε. C στήκετε καταδιώκοντες. καὶ μὴ ἀφῆτε] A ϗ μὴ φείσησθε αὐτῶν, ϗ μὴ ἀφῆτε αὐτούς. O C ϗ μὴ ἀφῆτε αὐτούς. παρέδωκε] O παραδέδωκε. 20 πᾶς υἱὸς] O A πᾶς. C οἱ υἱοί. οἱ διασωζόμενοι] O οἱ κατάλοιποι οἱ διασωθέντες. εἰς τὰς] C A ἀπ' αὐτῶν, εἰσῆλθον (Comp. εἰσῆλθον) εἰς τάς. 21 λαὸς] O A λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν. Μακηδὰ] C Μακηδὰ εἰς τὴν παρεμβολήν. ὑγιεῖς] A ὑγιής. οὐδεὶς] C οὐδὲ εἷς, & ponit poſt Ἰσραήλ. τῇ] C οὐδὲ τῇ. 22 τοὺς] C πρός με τούς. τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους] O deſunt. 23 Καὶ ἐξηγάγοσαν uſque ad σπηλαίου] O deſunt. ἐξηγάγοσαν] A C ἐποίησαν οὕτως, ϗ ἐξήγαγον. βασιλεῖς] A C βασιλεῖς τούτους. Ὀδολλὰμ] A Ἀγλών. 24 ἐπεὶ] A deeſt. Ἰσραὴλ] C ἄνδρα Ἰσραήλ, λέγων αὐτοῖς. αὐτοῖς] A πρὸς αὐτούς. ϗ τοὺς ἐναρχομένους] O ϗ εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀνδρῶν. 25 Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς] C πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς. ποιήσει κύριος] O ποιήσετε ἐν. 26 καὶ ἀπέκτεινεν] C μετὰ τοῦτο, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτούς, ϗ ἐπεκρέμασεν. O ϗ μετὰ τὸ θανατωθῆναι αὐτοὺς ἐκρέμασε. 27 πέντε ξύλων] O ξύλου διδύμου. ἐπὶ τῶν ξύλων] O deſunt. ἡλίου δυσμαῖς] C δυσμαῖς ἡλίου. ἐνετείλατο] A C ϗ ἐνετείλατο. καθεῖλον] C καθεῖλοσαν. εἰς ὃ] O οὗ. κατεφύγοσαν] O A κατέφυγον. λίθους] O A C λίθους μεγάλους. τῆς σήμερον ἡμέρας] C τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον. O τῆς σήμερον. 28 ἐλάβοσαν] A ἔλαβεν. C ἔλαβεν Ἰησοῦς. O ἔλαβον. ἐφόνευσαν αὐτὴν] C ἐφόνευσεν αὐτήν. O ἐπάταξαν αὐτὴν ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς. ξίφους] C ξίφους, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς. πᾶν] O A αὐτὸς ϗ πᾶν. C αὐτούς, ϗ πᾶν. ὃ ἦν] O ὅσα ἦν. οὐ κατελείφθη] C οὐκ ἐγκατελείφθη. οὐδεὶς ἐν αὐτῇ] C ἐν αὐτῇ οὐδείς. O αὐτῇ οὐδὲ εἷς. ϗ διαπεφευγὼς] C deſunt. 29 Λεβνὰ] A Λεμνᾶ. Λεβνὰ] C ἐπὶ Λεβνά. A Λεμνᾶ. O ϗ παρενέβαλον εἰς Λοβνά. ἐπολιόρκει Λεβνὰ] O ἐπολιόρκουν αὐτήν. 30 αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας] A C κύριος ϗ αὐτὴν ἐν χειρί. εἰς χεῖρας] O ἐν χειρί. αὐτὴν ἐν] O αὐτοὺς ἐν. ἐν αὐτῇ] C ὃ ἦν ἐν αὐτῇ. ϗ οὐ] A C οὐ. ἐν αὐτῇ] O C A ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς. ἐποίησαν bis] O A bis, ἐποίησε. O ἐποίησεν Ἰησοῦς. 31 Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ] O ὁ λαὸς αὐτοῦ. 32 ἔλαβεν] O ἔλαβον. τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ] C τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ. ἐφόνευσαν, &c.] tria hæc verba A C habent in numero ſingulari. ὃν] O ϗ πᾶσαν ψυχὴν τὴν ἐν αὐτῇ, ὃν. Λεβνὰ] O Λεβνὰ ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι ἐν αὐτῇ μηδένα. 33 ἀνέβη Ἐλὰμ βασιλεὺς … τοῦ Λαχὶς] O ἦλθεν εἰς Λαχεὶς Ἡράβ… αὐτῇ. Ἐλὰμ] A Ὠράμ. βοηθῆσαι] O C βοηθῆσαι. αὐτῶν] A αὐτῷ. O ἐξ αὐτῶν. σεσωσμένον] O διασεσωσμένον. 34 Ὀδολλὰμ] A Ἀγλών. C Ἐγλών. ϗ περιεκάθισεν αὐτὴν, ϗ ἐξεπολιόρκησεν] O ϗ ἐξεπολιόρκουν. 35 ἐφόνευσεν] C ἐφόνευσαν. O ἐπάταξαν. στόματι ξίφους] quæ ſequuntur hæc verba uſque ad ὃν τρόπον verſus 37, deſunt in Ox. ἐφόνευσε] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐφόνευσε. τῇ] C τῇ. 36 εἰς Χεβρὼν] C ἀπὸ Ἐγλὼν εἰς Χεβρών. περιεκάθισεν] A C περιεκάθισαν. 37 ϗ ἐπάταξεν] A ϗ ἔλαβον αὐτήν, ϗ ἐπάταξαν. C ϗ κατελάβοντο αὐτήν, ϗ ἐπάταξαν. ϗ πᾶν τὸ ἐμπνέον] A ϗ πάντα τὰ ἐμπνέοντα. C ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς, ϗ πάντα τὰ ἐμπνέοντα. τῇ Ὀδολλὰμ] O τῇ Ὀδολλάμ, οὕτως ἐποίησε τῇ Χεβρών. ἐξωλόθρευσεν] O ϗ ἐξωλόθρευσεν. τὴν Ὀδολλὰμ] C τῇ Ἐγλών. A τῇ Ἀγλών. ϗ ὅσα ἦν] A ϗ πάντα ὅσα ἦν. C ϗ πᾶν ἔμπνεον ὅσα. 38 εἰς Δαβὶρ] O A μετ' αὐτοῦ εἰς Δαβίρ. C μετ' αὐτοῦ εἰς Δαβηρά. 39 περικαθίσαντες αὐτήν, ἔλαβον αὐτὴν] C περιεκάθισαν αὐτήν. O παρετάξαντο ἐπ' αὐτήν, ϗ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραήλ, ϗ ἔλαβεν αὐτήν. ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς] O ϗ τὰς χώρας αὐτῆς, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς. ϗ τὰς] A C ϗ τὰς πάσας. ἐπάταξεν] C ἐπάταξαν. αὐτὴν] O αὐτούς. αὐτῇ] A C deeſt. O ἐν αὐτῇ, & ponit poſt ἀνασεσωσμένον. διασεσωσμένον] O ἀνασεσωσμένον. καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς prius] O C deeſt. αὐτῆς poſterius] A C καθάπερ ἐποίησε (Comp. σεν) τῇ Λεμνά, (Comp. Λεβνὰ) ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. 40 ϗ τὴν Ναγὲβ] O ϗ τὸν νότον. & ponit poſt νότον. τοὺς βασιλεῖς] C τοὺς πάντας βασιλεῖς. αὐτῆς] O αὐτῶν, καί. κατέλιπον] O κατέλιπεν ἐξ. ζωῆς] O ϗ ζῶν. αὐτῶν] A C ἐν αὐτῇ. σεσωσμένον] A διασεσωσμένον. ἐξωλόθρευσεν] A ἐξ αὐτῆς ἐξωλόθρευσαν. C ἐξωλόθρευσε. O ἐξωλόθρευσεν, ϗ ἀνεθεμάτισεν. 41 Ἀπὸ] A C Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἀπό. O Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς ἀπό. πᾶσαν τὴν] A πᾶσαν γῆν. O C ϗ πᾶσαν τὴν γῆν. Γοσὸμ] O Γομόζ. 42 Καὶ] O deeſt. αὐτῶν] A C πάντας. αὐτῶν ἐπάταξεν] A ἔλαβεν. O C αὐτῶν ἔλαβεν. ὅτι] O ὁ γάρ. Ἰσραὴλ prius] O deeſt. Ἰσραὴλ] Comp. addit ver. 43. Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλγαλα.

CAP. XI.

1 Ὡς δὲ] O Ἐγένετο δὲ ὡς. Ἰαβὶς] O A Ἰαβείν. C Ἰαβίν. Μαρὼν] A Μαδάμ. C Μαδών. Συμοὼν] A Σεμορών. C Σομορών. O Σωμόρων. Ἀζὶφ] A Ἀχίφ. O Χασίφ. ἀπέναντι] O ϗ πρὸς τοὺς ἀπὸ βοῤῥᾶ ἀπέναντι. εἰς τὸ πεδίον, ϗ] O ἐν τῇ πεδινῇ. 2 Ἀραβὰ] A Ῥαβάθ. ϗ εἰς τὸ] C καὶ τό. Ναφεδδὼρ] A Ναφεδδώρ. C Ναφεθδώρ. Ἀμοῤῥαίοις ad finem verſus] O Χαναναίοις, ϗ Ἀμοῤῥαίοις, ϗ Εὐαίοις, ϗ Ἰεβουσαίοις, ϗ Φερεζαίοις τοῖς ἐν τῷ ὄρει, ϗ Χετταίοις τοῖς ὑπὸ τὴν ἔρημον εἰς τὴν γῆν Βοσσάν. 3 Μασσύμα] A C Μασσηφά. 4 αὐτοὶ] O αἱ παρεμβολαὶ αὐτῶν. ὥσπερ] C λαὸς πολὺς ὥσπερ. ἄμμος] A C ἄμμος ἡ ἐπὶ (A παρὰ) τὸ χεῖλος. συνῆλθον] O A C συνῆλθον. αὐτοὶ] O A C οὗτοι. παρεγένοντο] A C παρεγένοντο, ϗ παρενέβαλον. ϗ παρενέβαλον] C deſunt. Μαρὼν] A Μεῤῥών. C Μερώμ. τὸν] C τοῦ. O πρός. 6 ταύτην τὴν ὥραν] O C τὴν ὥραν ταύτην. τετροπωμένους αὐτοὺς] A τετροπωμένοις αὐτούς. C πάντας αὐτοὺς τετροπωμένους. O αὐτοὺς τετροπωμένους. τοῦ Ἰσραὴλ] C υἱῶν Ἰσραήλ. ἐν] O C deeſt. 7 ἐπ'] C μετ' αὐτοῦ ἐπ'. Μαρὼν] C Μερώμ. A Μεῤῥών. ἐπέπεσαν] A ἔπεσον. O ἐπέπεσεν. αὐτοὺς] C αὐτοῖς. 8 ϗ κόπτοντες] O ϗ ἐπάταξεν αὐτούς, ϗ κόπτοντες. ἕως] A C αὐτοὺς ἕως. Μασερὼν] A Μασρεφὼθ Μαείμ. C Μασερεφὼθ Μαΐν. O Μασερεφὼθ ἀπὸ θαλάσσης. Μασσὰχ] A Μασσηφά. C Μασσηφά. O Μασφάν, & ἔκοψαν. κατέκοψαν] A κατέκοψεν. O ἔκοψαν. αὐτῶν] O ἐξ αὐτῶν. διασεσωσμένοι] A διασεσωσμένον ϗ διαπεφευγότα. O σεσωσμένους ϗ διαπεφευγότας. 9 ὃν τρόπον] O C καθότι. ἐνετείλατο] O εἶπεν. ἐνέπρησε] O ἐνεπύρισε ſæpius. πνεῖ] C ἐν πνεῖ. 10 ἐπεστράφη] A ἐπέστρεψεν. C ἀπέστρεψεν. O ἀπεστράφη. Ἰησοῦς] O Ἰησοῦς, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ. αὐτῆς] C αὐτῆς ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. 11 ἀπέκτειναν] A C ἀπέκτεινε. πᾶν ἐμπνέον] O πάντα τὰ ἐμπνέοντα. ξίφει] A C στόματι ξίφους. O φόνῳ μαχαίρας. ἐξωλόθρευσαν πάντας] O ἀνεθεμάτισεν αὐτήν. ϗ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον. O deſunt. ἐξωλόθρευσαν] C ἐξωλόθρευσεν. ἐμπνέον] A πᾶν ἐμπνέον. 12 βασιλειῶν] O C βασιλειῶν τούτων. ϗ τοὺς] C ϗ πάντας τούς. αὐτῶν] O αὐτούς, & ponit ante βασιλεῖς. ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς] O A ἐξωλόθρευσεν αὐτούς. C ἐξωλόθρευσεν αὐτόν. 13 Ἀλλὰ] O Πλήν. οὐκ] C αὐτῶν οὐκ. O ϗ ἑστώσας ἐπὶ τῶν θινῶν αὐτῶν οὐκ. ἐνέπρησεν Ἰσραὴλ] A αὐτῶν ἐνέπρησεν Ἰησοῦς. C ἐνέπρησεν αὐτῶν Ἰησοῦς. 14 αὐτῆς] A C αὐτῆς ϗ τὰ κτήνη. ἐπρονόμευσαν] O A προενόμευσαν. ἐξωλόθρευσαν] C ἐξωλόθρευσεν. O ἐξωλόθρευσεν Ἰησοῦς ἀναιρῶν. ἕως] C καί. ἀπώλεσεν] A ἀπώλεσαν. κατέλιπον] O κατέλειπεν. ἐξ] C deeſt. οὐδὲν ἐμπνέον] O οὐδένα ἐμπνέοντα. 15 ϗ Μωϋσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο] A ϗ καθὼς ἐνετείλατο Μωϋσῆς. C ὡσαύτως ἐνετείλατο Μωϋσῆς. ϗ οὕτως] A οὕτως. οὐδὲν] O οὐδὲ ἓν ῥῆμα. αὐτῷ Μωϋσῆς] A κύριος τῷ Μωϋσῇ. 16 γῆν prius] C γῆν ταύτην. τὴν ὀρεινὴν] O τῆς ὀρεινῆς. ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ] O καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐν τῷ νότῳ, ϗ τὴν γῆν Γόζων, ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Γετζοάν. ταπεινὰ] O πεδινά. ὄρει] O ὄρει, ϗ τὴν κοιλάδα αὐτοῦ. δυσμαῖς] A δυσμάς. ἀπὸ ὄρους] A deſunt. Χελχὰ] A Ἀλάκ. C Ἀαλάκ. 17 Σηεὶρ] A C Σηειρά. Βαλαγὰδ] A Βαλγάδ. O C Βααλγάδ. τὰ πεδία] A C τὸ πεδίον. O τὰ πεδινά. ἀνεῖλεν] A C ἀνεῖλεν αὐτούς. ϗ ἀπέκτεινε] C ϗ ἀπέκτεινεν αὐτούς. O αὐτούς. 18 Καὶ ἡμέρας πλείους] O ἡμέραις δὲ πολλαῖς. πρὸς] C πρὸς πάντας. 19 ἦν] O ἐγένετο. ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ] O ἥτις οὐκ εἰρήνευσε υἱοῖς Ἰσραήλ, πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν, καὶ οὐκ ἦν πόλις ἥτις οὐ παρεδόθη τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. ἣν οὐκ ἔλαβεν] A C ἥτις (Comp. ἣν) οὐ παρέδωκε τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. C Ἰσραὴλ πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαών. πάντα] A C πάντας. O πάσας. ἐλάβοσαν] A C ἔλαβεν. O ἔλαβον. 20 διὰ] O παρά. αὐτῶν τὴν καρδίαν] O C τὴν καρδίαν αὐτῶν. ἐξολοθρευθῶσιν] O A ἐξολοθρεύσωσιν αὐτούς. ὅπως] O ϗ ὅπως. ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν] A ἵνα ἐξολοθρεύσωσι. O deſunt. 21 Ἀναβὼθ] A C Ἀνώβ. O Ἐιάκ. γένοις Ἰσραὴλ … ὄρεις Ἰούδα] A ὄρους Ἰσραὴλ … ὄρους Ἰούδα. O C ὄρους Ἰούδα … ὄρους Ἰσραήλ. 22 τῶν Ἐνακὶμ] C υἱῶν Ἐνακίμ. ἀπὸ τῶν] O ἐν γῇ. ἀλλὰ] O deeſt. Ἀσελδὼ] O A Ἀσδώθ. C Ἀσεδώθ. κατελείφθη] O A κατελείφθησαν. 23 καθότι uſq; ad Μωϋσῆν] O καθὼς ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν. αὐτοῖς] O αὐτήν. Ἰσραὴλ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. μερισμῷ] A C μερισμῷ αὐτῶν. Huic capiti Ald. adjungit caput ſequens.

CAP. XII.

1 ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ] O A ἀνεῖλε Μωϋσῆς, ϗ οἱ υἱοί. ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν] C ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου. γῆν] O C deeſt. 2 Ἀρνῶν] A C Ἀρνών. ἐν τῇ] C ἐπὶ τοῦ χείλους ἐν τῇ. φάραγγι] O A C φάραγγι Ἀρνών. μέσος] O μέσον. Γαλαὰδ] O Γαλαάδ, ϗ τοῦ χειμάῤῥου. Ἰαβὸκ] C Ἰαβὸκ τοῦ χειμάῤῥου. ὅρια] O ὅριον. 3 θάλασσαν] O C θαλάσσης. ὁδὸν] C εἰς ὁδόν. Ἀσιμὼθ] C Βηθσιμώθ. O Ἐκθαμά. Θαιμὰν] O Θαιμὰν ϗ ἀπὸ νότου. ἀπὸ] A C ϗ ἀπό. Φασγὰ] O τὴν κατὰ Φασγά. 4 Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν] O C ὅρια Ὢγ βασιλέως Βασάν, ὅς. Sed O pro ὅρια habet ὅριον. ὑπελείφθη] O κατελείφθη. γιγάντων] O Ῥαφάν. Σεκχαὶ] O A Σελχά. C Σελχάς. πᾶσαν τὴν γῆν Βασὰν] O πάσης τῆς καταβάσεως. 5 Γεργεσὶ] A C Γεσουρί. Μαχὶ] A Μαχαθί. C Μαχατί. O Μαχαθί, ϗ τῆς Ναχί. τὸ ἥμισυ] O τοῦ ἡμίσους. ὁρίων] C ἕως ὁρίων. O ὁρίου. 6 Μωϋσῆς] O Τούτους Μωϋσῆς. Μωϋσῆς poſterius] A C ὁ παῖς κυρίου. παρὰ θάλασσαν Βαλαγὰδ] O ϗ τῆς Ναχί, ϗ τοῦ ἡμίσους Γαλαάδ, παρὰ θαλάσσης ἀπὸ Βαλγάδ. 7 Χελχὰ] A Ἀλόκ. C Ἀλύχ. O Χελέχ. Σηεὶρ] A C Σηειρά. O Σεειρά. κληρονομεῖν] A C κληρονομίαν. κλῆρον] O κληρονομίαν. Ἀσηδὼθ, ϗ] O Ἀσδώθ. Ναγὲβ] O νότῳ, ϗ Ναγέβ. τὸν Χετταῖον] O ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Χετταίων, & cætera quæ ſequuntur in hoc verſu, ponit in Genitivo plurali. τὸν Ἰεβουσαῖον] O τῶν Ἰεβουσαίων, ϗ τῶν Γεργεσαίων. 9 Ἱεριχὼ] C Ἱεριχὼ ἕνα quod verbum addit per totum hoc caput. 12 Αἰλὰμ] A C Ἐγλώμ. O Ἀδολλάμ. Γαδὲρ] O Γεσήρ. Ἑρμὰθ] A C Ἑρμά. O Ἑρμάν. 14 Ἀδὲρ] C Ἀρέδ. O Ἀράδ. Deinde A C hoc modo & ordine. 15 Βασιλέα Λέβνα, βασιλέα Ὀδολλάμ. 16 Βασιλέα Μακηδά, βασιλέα Βαιθήλ. 17 Βασιλέα Ἀσφοῦ (Comp. Τασφοῦ) βασιλέα Ὀφὲρ (Comp. Ἐφέρ.) 18 Βασιλέα Ἀφέκ, βασιλέα Χεσαρὼμ (Comp. Λεσαρών.) 19 Βασιλέα Σαμβρὼν (Comp. Μαδών,) βασιλέα Φοῦα (Comp. Ἀσώρ.) 20 Βασιλέα Μαῤῥὼν (Comp. Ἀμαρών,) βασιλέα Ἀχσάφ. 21 Βασιλέα Θανὰχ, βασιλέα Μαγεδδὼ (Comp. Μαγεδδών.) 22 Βασιλέα Κεδὲς, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Γερμὲλ (Comp. Χερμέλ.) 23 Βασιλέα Ἀδὼρ τοῦ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γελγέλ. 24 Βασιλέα Θερσά. οὗτοι] O οἱ. εἰκοσιεννέα] A C τριάκοντα, ϗ εἷς. O θ', ϗ κ'. Verſus 17, & quæ ſequuntur ad finem capitis, hoc modo habentur in Ox. Βασιλέα Ταφοὺς, βασιλέα Ὀφηρά. Βασιλέα Μαρὼν, βασιλέα ἀσώρ. Βασιλέα Σομόρων, βασιλέα Τανάχ. Βασιλέα Ζὶφ, βασιλέα Κάδης. Βασιλέα Φεγγησαρὼβ, βασιλέα Μαγεδδών. Βασιλέα Κομμὰν τοῦ Χερμὴλ, βασιλέα Δὼρ τῆς Φεννεεδών. Βασιλέα Γονὶμ τῆς Γανὰν, ϗ βασιλέα Θερσά.

CAP. XIII.

1 σὺ] O ἰδού. πρεσβέβηκας] C γεγήρακας προβεβηκώς. O γεγήρακας. τῶν ἡμερῶν] O deſunt. πολλὴ] O C πολλὴ σφόδρα. εἰς κληρονομίαν] O ἀλλὰ διάδος αὐτὴν φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς κληρονομίαν, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι. 2 ὅρια] C πάντα ὅρια. ὁ Γεσιρὶ] C ϗ πᾶς ὁ Γεσουρί. O ὁ Γεργεσί. 3 εὐωνύμων] A εὐωνύμου. Εὐαίῳ] O Ἀυῖν. 4 ἐναντίον] A ἐναντίον ἀπό. O C ἀπό. 5 Γαβλιὰθ] A Γαμβλί. C Γαβλί. O Γαλιάδ, & γῆν deeſt. ϗ] C κατά. ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου] O deſunt. Γαλγὰλ] C Βαλγάδ. O Γαλβάθ. 6 Μασερὲθ Μεμφωμαΐμ] A Μασρεφωθμαΐμ. C Μασερεφὼθ μαΐμ. O Μασερεφωθεμμὰ πᾶσαν τὴν γῆν Μισὼρ, ἕως Δεβὼν, καί. αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω] C ἐξολοθρεύσω αὐτούς. σοι] O A C ponunt poſt ἐνετειλάμην. 7 μέρισον] O διαμέρισον. τὴν γῆν ταύτην] O αὐτήν. 8 Ἀπὸ τοῦ uſque ad Μανασσῆ incluſive] In Comp. deſunt. τοῖς δυσὶ] O τῶν δὲ δυσί. τῷ Ῥουβὴν] A C τοῖς μετ' αὐτοῦ τῷ Ῥουβήν. ἔδωκεν] A ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς. C ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς. O ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε. ἡλίου δέδωκεν αὐτῷ Μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου] O deſunt. αὐτῷ] A C αὐτοῖς. 9 Μαιδαβὰν] C Μεδαβὰ ἕως Διβών. O Μαιδεβά· & ἀπὸ deeſt. 10 Πάσας] O C Καὶ πάσας. 11 Γαλααδίτιδα] O A C Γαλααδίτιν. Γεσιρὶ] O Γεργεσί. τοὺς] O C τοῦ. ἕως] O ἥ ἐστιν ἕως. Ἀχὰ] O A Ἐλχά. C Σελχά. 12 Πᾶσαν] O Καὶ πᾶσαν. αὐτοὺς] A αὐτούς. ἀπὸ τῶν] C ἀπὸ τοῦ λείμματος τῶν. γιγάντων] O Ῥαφαείμ. αὐτὸν] O αὐτήν. ἐξωλόθρευσε] C ἐξωλόθρευσεν αὐτόν. 13 ϗ τὸν

Χαναναῖον] C desunt. ϗ ὁ Μαχατὶ] O desunt. ἐν τοῖς υἱοῖς] O ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν. σήμερον ἡμέρας] O A ἡμέρας ταύτης. 14 τῆς φυλῆς] A C τῇ φυλῇ. ἐδόθη κληρονομία] C ἔδωκε κληρονομίαν. O ἐδόθη αὐτοῖς κλῆρος. Ἰσραὴλ] O αὐτῶν. ἐστὶ] A αὐτῆς. καθὰ … αὐτοῖς κύριος] O καθότι … αὐτοῖς. ϗ οὗτος ὁ usq; ad finem versus] In Comp. desunt. 15 φυλῇ] A φυλῇ υἱῶν. 16 Ἀρνῶν posterius] C deest. Μισὼρ] C Μισὼρ ϗ Μεδαβά. O γῆν Μισώρ. 17 ϗ πάσας usque Δαιβὼν] O desunt. πόλεις] C πόλεις αὐτῶν. Δαιβὼν] A Δαιβώρ. Βαιμὼν] A C Βαμώθ. O Μάθ. οἴκου Μεηβὼθ] A οἴκους Βεημών. O C οἴκους Βεημών. 18 Βασὰν, ϗ Βακεδμὼθ] A Ἰασσὰ, ϗ Κεδημώθ. C Ἰεσσὰν, ϗ Καδημώθ. O Ἰασσὰ, ϗ Καιδμών. Μαιφαὰδ] A Μηφαάθ. C Μαιφάθ. O Μασφάθ. 19 Σεραδὰ] A Σάρθ. C Σαφάθ. Σιὼν] O A C Σιώρ. Ἐνὰβ] A Αἰνάκ. C Λιμάκ. O Ἐνέκ. 20 Βαιθασεινὼθ] A C Βηθσιμώθ. O Βεθασιβών. 21 Ἀμοῤῥαίων] C Ἀμοῤῥαίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβών. Ῥοβὸκ] A C Ῥοκόμ. O Ῥωκώμ. Σοὺρ … Οὒρ] O Οὒρ … Σούρ. Ῥοβὲ] A Ῥεβέκ. C Ῥοβά. O Ῥωβόκ. ἄρχοντα, ἔναρα] A C ἄρχοντας. O ἄρχοντας παρὰ τόν. ϗ] A C deest. Σιὼν] O A C τὴν γῆν. 22 τὸν τοῦ] O υἱόν. ἀπέκτειναν] A ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. C ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ. ῥοπῇ] O προνομῇ. ῥοπῇ] A C τροπῇ. 23 Ῥουβὴν] O C υἱῶν Ῥουβήν. ὅριον] O ὅριον αὐτῶν. αὐτῶν medium] O A C deest. 24 αὐτῶν] O αὐτῶν κληρονομίαν. 25 τὰ ὅρια αὐτῶν] O A C αὐτῶν τὰ ὅρια. πᾶσαι πόλεις] C πᾶσα πόλις. Ἄραβα] A C Ἀρωήρ. O Ἀρήθ. Ἀραὴλ] A Ῥαββάθ. C Ῥαββά. O Ἀραβά. 26 ἀπὸ] O deest. Ἀραβὼθ] A Ῥαμώθ. C Ῥαμέθ. Μασσηφὰ, ϗ] A Μασφὰ καί. C Μασφά. Μαὰν] A Μαναΐμ. C Μααναΐμ. O Μεέγ. Δαιβὼν] A Δαβείρ. C Δεβίρ. 27 Ἐναδὼμ] A Ἐνσμέκ. C Ἐννεμέκ. O Ἐναμέκ. Ὀθαργαῒ] A C Βηθαράμ. O Ὀλιθαργά. Βαινθαναβρὰ] O A Βηθναμρά. C Βηθαναμρά. ϗ ὁ] A C ὁ. ὁριεῖ] A μεριεῖ. 28 ϗ κατὰ πόλεις] O αἱ πόλεις, ϗ ἐπαύλεις. πόλεις αὐτῶν] A C πόλεις αὐτῶν ϗ αἱ (in Comp. αἱ deest) ἐπαύλεις αὐτῶν. κατὰ δήμους αὐτῶν ἀνχένα ad finem versus] In A C O desunt. 29 Μανασσῇ] O C Μανασσῆ ϗ ἐγενήθη τοῖς ἡμίσεσι φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ. Sed O habet τῷ ἡμίσει, & υἱῶν deest. 30 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν] O desunt. Μαὰν] A C Μαναΐμ. O Μανικάδης ἕως ἐν Ἄμβερν. βασιλέως τῆς Βασὰν] O desunt. πάσας τὰς κώμας] O πᾶσαι αἱ κῶμαι. ἐν τῇ] C ἐν γῇ. 31 ϗ ἐν Ἐδραῒν] C ἐν Ἐδραΐ. O Ἐδραΐν. Βασανίτιδι] A Βασανίτιδι, ϗ ἐδόθησαν. O Βασάν. υἱοῖς Μανασσῆ] O A C υἱοῦ Μανασσῆ. ϗ τοῖς ἡμίσεσιν usq; ad Μανασσῆ] O desunt. υἱοῖς … υἱοῖς] A … υἱοῖς. C υἱῶν … υἱοῦ. 32 Οὗτοι] A Οὗτοί εἰσιν. πέραν τοῦ Ἰορδάνου] C desunt. ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ] O desunt. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ] A desunt. O & Comp. huic versui addunt etiam versum 33 nostræ. Καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκεν Μωϋσῆς κληρονομίαν, κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς. Sed O pro ὃν τρόπον habet καθώς.

CAP. XIV.

1 οἱ κατακληρονομήσαντες] O ἦσαν κληρονομία. Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς] O ponit post Ναυῆ. φυλῶν] A φυλῆς. O deest. 2 ἐκληρονόμησαν] A ἐκληρονομήθησαν. ἐν χειρὶ Ἰησοῦ] O Μωσῆ. Ἰησοῦ] C Μωϋσῆ. φυλῆς] A φυλῆς Μανασσῆ. ἀπὸ τοῦ] C ἔδωκεν γὰρ Μωϋσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, ϗ τῇ ἡμίσει φυλῆς ἀπὸ τοῦ. 3 κλῆρον ἐν αὐτοῖς] O αὐτοῖς κλῆρον. Μανασσῆ] A ϗ Μανασσῆ. ἐν τῇ γῇ] C ponit post Λευίταις. 4 πόλεις] O πόλεις πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ἀφωρισμένα] C προάστεια. αὐτῶν] A αὐταῖς. O αὐτοῖς. κτήνεσι] O A C κτήνεσιν αὐτῶν, & O habet ϗ ante τοῖς. ϗ τὰ κτήνη αὐτῶν] O A desunt. 5 ἐποίησαν] O ἐποίησεν Ἰησοῦς, καί. ἐμέρισαν] O A C ἐμερίσαντο. 6 προσήλθοσαν] O προσῆλθον. πρὸς Ἰησοῦν] O τῷ Ἰησοῖ. Γαλγὰλ] O A C Γαλγάλοις. 7 γὰρ] O deest. παῖς τοῦ θεοῦ] A δοῦλος κυρίου. O desunt. ἀπεκρίθην] A C ἀπεκρίθησαν. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 8 Οἱ] O C Οἱ δέ. ἀναβάντες] A συναναβάντες. μετέστησαν] A ϗ μετέστησαν. καρδίαν] A C διάνοιαν. προσετέθην] O προσεθέμην. 9 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ] C τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ἡ γῆ] C ὅτι ἡ γῆ. σὴν] A ἧς. ἐπέβης] C ἐπέβης ἐν αὐτῇ. εἰς τὸν αἰῶνα] O desunt. προσετέθης] C προσεθέμην. ἡμῶν] A C μου. O σοῦ. 10 νῦν] C νῦν ἰδού. ἐγὼ] A C ἐγώ εἰμι. 11 Ἔτι] O deest. ὡσεὶ] O ὡς. εἰς τὸν πόλεμον] C ponit ante ἐξελθεῖν. 12 ὅτι σὺ ad ἐκείνῃ] O desunt. ὀχυραὶ ϗ μεγάλαι] C μεγάλαι ϗ ὀχυραί. O non habet καί. μοι] O deest. 13 ϗ ἔδωκε] O ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν καλῶς, ϗ ἔδωκεν Ἰησοῦς. υἱῷ Κενὲζ] C desunt. A τοῦ Χενεζαίου. O τῷ Κενεζαίῳ. 14 διὰ τοῦτο usque ad κλήρῳ] O desunt. ἡμέρας ταύτης] O C σήμερον ἡμέρας. τοῦ] O A C τό. 15 τὴν] A C deest. Ἀργὸβ] A Ἀρβό. C Ἀρβαί. O Ἀρβόκ. αὕτη] O ϗ τῶν ἐν αὐτῇ. τοῦ πολέμου] O πολεμουμένη.

CAP. XV.

1 ἐγένετο] O ἐγενήθη. Ἰούδα] O C υἱῶν Ἰούδα. ἕως Κάδης πρὸς λίβα] A πρὸς λίβα ἕως Κάδης πρὸς νότον. C πρὸς λίβα ἕως Κάδης. O pro ἕως habet ἐκ. 2 λίβα] A νότον. 3 ἐκπεριπορεύεται] C ἐκπορεύεται. Σεννὰ] O ἕως Ἐνάκ. ἀπὸ λιβὸς] A ἀπὸ νότου ἐπὶ λιβός. ἐπὶ] O deest. Σάραδα] A C Ἀδδαρά. ἐκπορεύεται] O A C ἐκπεριπορεύεται. Ἀσωρὼν] O Ἀρνών. 4 ἐκπορεύεται] A C πορεύεται. O περιπορεύεται. Σελμωνὰν] A C Ἀσεμωνά. O Ἀσελμωνά. φάραγγος] C χειμάῤῥου. αὐτοῦ] C ponit post διέξοδος. τοῦτο] A ταῦτα. 5 τὰ ὅρια] O desunt. ἕως] O C ἕως μέρους. 6 ἀπὸ βοῤῥᾶ] A C ἐπὶ βοῤῥᾶν. O ἐπὶ βοῤῥᾶ, & ϗ non habet. ἐπὶ] O ponit ante τὰ ὅρια. Βαιθαγλαὰμ] O Ἀβγαά. ἀπὸ βοῤῥᾶ] O ἐπὶ βοῤῥᾶν, καί. Βαιθάραβα] A Βαιθαραβά. C Θαραβά. Βαιὼν] A Βαιώρ. 7 τὸ τέταρτον] A Δαιβηρά. C τὸ Δαβηρά. καταβαίνει] C κατὰ βοῤῥᾶν καταβαίνει. O κατὰ βοῤῥᾶν, & ϗ non habet. λίβα τῇ] A νότον. διεκβάλλει] C διεκβαλεῖ τὸ ὅριον. 8 Ἐννὸμ] C υἱοῦ Ἐννόμ. O Ἐνάν. τοῦ Ἰεβοὺς] O ἕως. θαλάσσης] A C θαλάσσῃ. βοῤῥᾶ] A C βοῤῥᾶν. 9 ἀπὸ] A ἐπί. Ναφθὼ] O Νεφθών. διεκβάλλει] C διεκβαλεῖ. εἰς τὸ ὄρος] A ὄρους. C ἐπὶ κώμας ὄρους. ἄξει] A εἰσάξει. O ἥξει. Βααλ] O Βααλάθ. sed versu sequenti Βααλάδ. 10 Ἀσὰρ ἐπὶ] A C Σηείρ, ϗ παρελεύσεται ἐπί. O Ζαρεθαὶρ ἐπί. ἀπὸ βοῤῥᾶ] A ἐπὶ βοῤῥᾶν. λίβα] A νότον. 11 διεκβάλλει] C διεκβαλεῖ. διεκβαλεῖ] A διεκβάλλει. Σοκχὼθ] A C Σακχαρωνά. ὅρια ἐπὶ λίβα] A C ὄρος γῆς Βααλά (Comp. Βααλών.) O ὅρια ἐπὶ Βααλά. διεκβαλεῖ] A διεκβάλλει. Λεβνὰ] A Ἰαβνήλ. C Ἰαμνήλ. O Λαβανά. ἀπὸ] O τὰ περί. 13 υἱῷ] O τῷ τοῦ. Ἀρβὸκ] A Ἀρβέ. C Ἀρβαί. τοῦ θεοῦ] O κυρίου σαβαώθ. μητρόπολιν] A πατρός. 14 Σουσὶ] A Σησαΐον. Θολαμὶ … Ἀχιμᾶ] A Ἀχιμὰ … Θολμαΐ. C Ἀχιμὰν … Θολμαΐ γεννήματα τοῦ Ἐνάκ. O pro Ἀχιμᾶ habet Σισμῆ. 15 Χαλὲβ] O deest. τὸ δὲ] O ϗ τό. τὴν] O C deest. τὸ πρότερον] A ponit post γραμμάτων. 16 λάβῃ] O πατάξῃ. ϗ ἐκκόψῃ] O A C desunt. κυριεύσῃ] A κατακυριεύσει. O προκαταλάβηται αὐτήν.

δώσω] A ϗ δώσω. Ἀχσὰν] C Ἀχσάν. O Ἀχσά. εἰς] O deest. τὸν] O ἑαυτοῦ. ἀδελφοῦ] A C ἀδελφός. Χαλὲβ] O A C Χαλὲβ ὁ νεώτερος. 17 γυναῖκα] A αὐτῷ εἰς γυναῖκα. C αὐτῷ γυναῖκα. 18 ἐγένετο] O ἐγενήθη. συνεβουλεύσατο αὐτῷ λέγουσα] O συνεβούλευσεν αὐτὴν λέγων. αἰτήσομαι … μου] O αἴτησον … σου. ἐβόησεν] O ἀνεβόησεν. ἐκ τοῦ] O A ἀπὸ τοῦ. C ἀπὸ τῆς. ὄνου] O ὑποζυγίου. αὐτῇ] C deest. σοὶ] O deest. 19 Ναγὲβ] O A νότου. δέδωκας] O ἐκδέδωκας. Βοτθανὶς] A C Γολαθμαΐμ. O Γολάθ. αὐτῇ] A C αὐτῇ Χαλέβ. Γοναιθλὰν … Γοναιθλὰν] A C Γολαθμαΐμ … Γωλάθ. O Γολὰθ … Γολάθ. 20 Ἰούδα] C Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν. O deest υἱῶν ante Ἰούδα. 21 αὐτῶν usq; ad Ἰούδα] O φυλῆς υἱῶν Ἰούδα αὐτῶν, πόλις πρώτη. πρὸς τῇ φυλῇ] A πόλις πρώτη φυλῆς. Ἐδὼμ] O υἱῶν Ἐδώμ. ϗ Βαισελεὴλ] A C Καβσεήλ. Et deinde ad finem versus 25 hoc modo, ϗ Ἔδερ (A Ἐδερεΐ) ϗ Ἰαγέρ. O Βεσσὴρ & Ἀραθ & Ἀγώρ. 22 Καὶ Κινὰ, ϗ Διμωνὰ, ϗ Ἀδαδά. 23 24 Καὶ Κέδες, ϗ Ἀσὼρ, καὶ Ἰθνάν, ϗ Ζίφ. A pro tribus postremis habet καὶ Ἀθιναζείφ. ϗ Θελὲμ ϗ Βααλώθ. 25 Αἰασὼρ τὴν καινὴν ϗ αἱ πόλεις Ἐσρὼν αὕτη ἐστὶν Ἀσὼρ] A ϗ πόλις Ἀσρὼν, αὕτη Ἀσώρ. 26 Καὶ Σὴν ϗ Σαλμαὰ ϗ Μωλαδὰ] A Ἀμὰμ ϗ Σεμὰ, ϗ Θαμαὰ ϗ Μωδαδὰ] C Ἀμὰμ ϗ Σαμὰ ϗ Μωλαδά. deinde ad fin. ver. 35 hoc modo Comp. cum differentiis A additis. ϗ Ἀσαρσουὰρ, A Ἀσαρσ 27 Καὶ Ἀσεργαδδὰ, ϗ Ἀσεμὼν, ϗ Βηθφαλέθ. 28 Καὶ Βηρσαβεὲ, ϗ Βιζιωθιά, A ϗ Ἀσαρσουλὰ, ϗ Βηρσαβεὲ ϗ Ἐβεζουθιαί. 29 Καὶ Βααλὰ, ϗ Αὐὶμ, ϗ Ἀσὲμ, ante hæc Ald. habet, ϗ αἱ πόλεις αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 30 Καὶ Ἐλθωλάδ. (A Ἐλθωδάδ) ϗ Σιίλ. (A ϗ Χεσὶλ) ϗ Ἑρμά. 31 Καὶ Σικελὰγ (Ald. Σικελὲγ, & addit ϗ Μαχαρεὶμ, ϗ Σεθεννὰκ, ϗ Λαμὼθ, ϗ Σεκελὲν) ϗ Μαδιμηνὰ, ϗ Σανσαννά. 32 Καὶ Λαβαὼθ, ϗ Σελεὶμ (A ϗ Ἀλβὼν, ϗ Σελεμεεὶμ) ϗ Ἀῒν, ϗ Ῥεμμὼν· πᾶσαι αἱ πόλεις εἴκοσι ϗ ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 33 ἐν τῇ πεδινῇ Ἀσθαὼλ, ϗ Σαραὰ ϗ Ἀσνά. 34 Καὶ Ζανὼ, ϗ Ἠγοννὶμ, Ταφφουὰ, καὶ τὴν Ἠναΐμ. 35 Καὶ Ἰερειμοὺθ ϗ Ὀδολλὰμ (A Ὀδολλὰμ, & addit ϗ Νεμρά.) ϗ Σωχὼ ϗ Ἀζηκά. 36 Καὶ Σακαρὶμ] A ϗ Σαραεὶμ ϗ Ἀδιαθαΐ. C ϗ Σεβαεὶμ ϗ Ἀγετθαΐμ. δεκατέσσαρες] C τεσσαρεσκαίδεκα. Et de hoc versu usque ad versum 45, hoc modo C & A. 37 Σενὰμ (A Σεννὰν) ϗ Ἀδασὰ ϗ Μαγδαλγάδ. 38 Καὶ Δαλὰν, ϗ Μασηφὰ, ϗ Ἰεχθαήλ. 39 Καὶ Λαχὶς, ϗ Βασεχὰθ, ϗ Ἀγλὼν (A Ἀγλώμ.) 40 Καὶ Χαββὼ (A Χαββὰν) ϗ Λαμμὰς, ϗ Καθλίς. 41 Καὶ Γαδηρὼθ, ϗ Βηθδαγὼν, ϗ Νομὰ, καὶ Μακηδὰ, πόλεις δεκαὲξ (A ἑξκαίδεκα) ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 42 Λεβνὰ, ϗ Ἀθὲρ (A Ἀθέρ) ϗ Ἀσάν. 43 Καὶ Ἰεφθὰ, ϗ Ἀσαννὰ, ϗ Νεσείβ. 44 Καὶ Κεϊλὰ, ϗ Ἀχζὶβ (A Ἀχχίμ) ϗ Μαρησὰ (hic A addit ϗ Μαδὼμ) πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 45 αὐτῶν] A C αὐτῆς. 46 ἀπὸ] A ϗ ἀπό. Γεμνὰ] A Ἰαμναεί. C ϗ εἰς θάλασσαν Ἰεμνάθ. Ἀσηδὼθ] A C Ἐσδώθ. καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν] A deest. 47 Ἀσεδὼθ] A deest. C Ἐσδώθ. 48 Σαφὶρ] A Σαφείρ. 49 αὕτη] A C αὕτη ἐστί. 50 Καὶ Ἀνὼν, ϗ Ἐς, ϗ Μὰν, ϗ Αἰσὰμ] A C Καὶ Ἀνὰβ, ϗ Ἐσθεμὼ, ϗ Ἀναίβ. (C Ἀνίμ.) 51 Χαλοὺ] A Χιλουών. C Χιλουώ. ϗ Χαννὰ] A C desunt. Γηλὼμ] A Γαλών. C Γηλ 52 Hunc versum & cætera usque ad versum 60. hoc modo habent Ald. & Comp. 52 Ἐρὲβ ϗ Ῥουμὰ, Ἐσάν. 53 Καὶ Ἰανοὺμ, Βηθφουὲ (A Βηθθαπφοὺθ) ϗ Ἀφακά. 54 Καὶ Ἀμματὰ, ϗ πόλεις Ἀρβαὶ (A πόλις Σεβὼ) αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, ϗ Σιὼρ, πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ ἐπαύλεις (A κῶμαι) αὐτῶν. 55 Μαὼν ϗ Χερμὲλ, ϗ Ζὶφ, ϗ Ἰεττά. 56 Καὶ Ἰεζραὲλ, ϗ Ἰεκδαὰμ, ϗ Ζανουά. (A Ζανωακίμ.) 57 Ἐνὲν (A ϗ Ἐδιὶ) ϗ Γαβαὰ, ϗ Θαμνὰ, πόλεις δέκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 58 Ἀλουὲ (A Ἐλοὺλ) ϗ Βιθσοὺρ, ϗ Γεδὼν (A Γεδούρ.) 59 Μααρὼθ (A ϗ Μαρὼθ) ϗ Βηθανὼθ, ϗ Ἐλθεκὲν, πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 60 Θεκὼ, καὶ Ἐφραθὰ usque ad αὐτῶν] desunt in Comp. Αἰτὰν ϗ Κουλὸν] A Αἰτὰμ ϗ Κουλόμ. Θωβὴς] A Σωρής. Θεβὴρ] A Βαιθήρ. Σωθηβᾶ] C Ἀρεμβά. A Ἀρεββᾶ. ἐπαύλεις αὐτῶν] A κῶμαι αὐτῶν ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Βήθ. C ἐπαύλεις αὐτῶν. Ἐν τῇ ἐρή Duo qui sequuntur versus hoc modo habentur in Ald. & Comp. 61 Βηθαραβὰ, Μαδδὶν (A ϗ Μαδών) Σχαχά. (A Ὀχοχάν.) 62 Καὶ Νεβσὰν ϗ αἱ πόλεις τῶν Ἁλῶν, ϗ Ἐνγαδδὶ, πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. κατῴκησαν οἱ Ἰεβουσαῖοι] A κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος. C κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα. O κατῴκουν οἱ Ἰεβουσαῖοι. Hoc modo in Ox. leguntur civitatum nomina a versu 22 ad versum 63. Καὶ Ἰαμνὰ, ϗ Ῥεμβὰ, ϗ Ἀρουὴλ, ϗ Κάδης, ϗ Ἀσριονὰν, ϗ Τανὰχ, ϗ Βαλαὰμ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, ϗ αἱ πόλεις Ἀσρὼν, αὕτη ἡ Ἀσρὼν, ϗ Ἀσὴμ, ϗ Σα ϗ Μολαδὰ, ϗ Ἀσριαθὴρ, ϗ Μεθφαλὰθ, ϗ Σερωμουλὰθ, ϗ Βηρσαβεὲ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, Βαλβὰ, ϗ Μαχὴς, ϗ Ὀσὸμ ϗ Ελ βὰθ, ϗ Βεθὴλ, ϗ Ἑρμὰ, ϗ Ἐσεγλὰ, ϗ Μαχαθὰ, ϗ Σάεννα, ϗ Λαβὼθ, ϗ Σελλεῖμ, ϗ Ἀρεμβὼθ, πόλεις κ΄ ϗ θ΄, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· καὶ ἐν τῇ Ἐσαὼρ, ϗ Σαραδὰ, ϗ Ὀασὰ, ϗ Ῥαβλὴν, ϗ Ζανὼθ, ϗ Ἰδουθὼθ, ϗ νὼθ, ϗ Ἱερημὼθ, ϗ Ὀδολλάμ. ϗ Μεμβρὸν, ϗ Σωκχὼθ, ϗ Ἀζηκὰ, ϗ γαρεὶμ, ϗ Γαδηρὰ, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, πόλεις δεκατέσσαρες, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν Σεννὰν, ϗ Ἰδασὰν, ϗ Μαγαδὰν, ϗ Ἀγαὰδ, ϗ Θαλαὰθ, ϗ Μασφὰ, ϗ ὴλ, ϗ Λαχὴς, ϗ Μασιχὼθ, ϗ Δαλεὰν, ϗ Χαβρὰ, ϗ Χαμὶς, ϗ Χαλα Γεδδὼρ, ϗ Βεθγαλὶμ, ϗ Νομὰν, ϗ Μακιδὰ, πόλεις ιζ΄, καὶ αἱ κῶμαι Λοβνὰ, καὶ Ἀθὰκ, ϗ Ταμωχὼ, ϗ Ἰαμνὰ, καὶ Νασὶβ, ϗ Κειλὰ, καὶ κὶβ, καὶ Ἐκζὶφ, καὶ Μαρισὰφ, καὶ Ἐλὼμ, πόλεις ι΄, καὶ αἱ κῶμαι Λακκαρὼν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἀπὸ Ἀκκαρὼν πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον, Ἀσηδὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις Γάζα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἕως τοῦ χειμάῤῥου καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁρίζει, καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ Σαμὴρ, καὶ Ἰεθὲρ, μνὰ, ϗ Ῥαμνὰ, πόλεις γραμμάτων, αὕτη Δαβὴρ, ϗ Ἀνὼχ, ϗ Ἐσθεμὰ, Ἐνὰν, ϗ Γοσὸμ, ϗ Δαλκὰθ, πόλεις ι΄, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Ἐρὲβ, καὶ μὰν, καὶ Ἀσὰ, καὶ Ἰαμμὶν, καὶ Μεθθαφφὲθ, καὶ Φακοὺθ, καὶ Βετμὰ Καριαθαρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ϗ Σωγλὼ, πόλεις θ΄, καὶ αἱ κῶμαι Μαὼν, ϗ Χερμὲλ, ϗ Ἀζὰφ, ϗ Ἀρὴλ, ϗ Ἰεβλὰ, ϗ Ζανὰ, καὶ Ἐνακὶμ, Γεβλὰ, καὶ Θαμνὰ, πόλεις ι΄, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Ἀλοὰ, ϗ Βεθσὼρ, δὼρ, καὶ Βεθλὰ, Ἀμὶν, ϗ Ἐλθεκοὺμ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν κὼβ, καὶ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ, καὶ Φογὸρ, καὶ Ἐτὰμ, ϗ Κολὸν, Τανὰχ, καὶ Γοβὶς, καὶ Καρὲμ, καὶ Γαλεεὶμ, καὶ Βηθὴρ καὶ Μανὰχ, πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καριαθβααλὰ, αὕτη ἐστὶ Καριαθιαρὶμ, καὶ Σωβὰ, β΄, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ ἐν τῇ Μαβδαρίτιδι, μδρ, καὶ Μαρὼν, καὶ Σιχοζὰ, καὶ Ἀναβαλγὼν, καὶ Χεβὴρ, πόλεις ἕξ, κῶμαι αὐτῶν.

CAP. XVI.

1 ἐγένετο] O ἐγενήθη. ϗ ἀναβήσεται] O desunt. τὴν ἔρημον] C ponit post ἀνατολῶν. O desunt. Λουζὰ] O A C deest. 2 εἰς Βαιθὴλ] A C ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Λουζά. O ἐκ Βαιθὴλ Λουζά. Ἀχαταρωθὶ] A Ἀρχιαταρώθ. C Ἀρχιαδαρώθ. O Ἀρχιαταρώθ. 3 Ἀπταλὶμ] C Ἰεφλητί. A Ἰεφλητί. O τοῦ Νεφθαλὶμ, καί. τὴν κάτω] A τῆς κάτω. C τὴν κάτω, O desunt. 4 Ἐφραὶμ ϗ Μανασσῆ] C Μανασσῆς ϗ Ἐφραίμ. ἕως Γαζὲρ] O desunt. ϗ ἐγενήθη usq; ad αὐτῶν] O desunt. ϗ Ἐρὼκ] A ϗ Ἀδάρ. C Ἀδάρ. O desunt. τὴν] O A τῆς. ϗ Γαζαρὰ] C desunt. διελεύσεται] O A C διελεύσεται. Ἰκασμὼν] A C Μαχθώθ. O Ἰχμαθὰ, & pro εἰς habet ἕως. ἀπὸ βορρᾶ Θερμᾶ] O εἰς Ἀκμαθόνα, ὃ ... Θερμᾶ] A C deest. περιελεύσεται] O A ϗ παρελεύσεται. C ϗ περιελεύσεται τὸ ὅριον. Θηνασὰ ϗ Σέλλης] A Θηναθσηλώ. C Θηναθασηλώ. O Δαθανὶμ, ϗ Ἐλισά. ἀπὸ] C αὐτὸ ἀπό. Ἰανωκὰ] A Ἰανώθ. C Ἰανώχ. O Ἰανώχ. 7 Καὶ εἰς Μαχὼ ϗ Ἀταρὼθ] A εἰς Ἀταρὼθ ϗ Νααραθά. C ϗ καταβήσεται ἀπὸ Ἰανωχὰ εἰς Ἀταρώθ. ϗ εἰς Μαχὼ] O ϗ αἱ ... ϗ Μααρῶν. αἱ κῶμαι] O τὰς κώμας. αὐτῶν] C αὐτῶν, ϗ εἰς Ἰεριχώ. ἐλεύσεται] O A διελεύσεται. 8 Καὶ ἀπὸ, usque ad Χελκανά. O Καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια Τάφου, ἐπὶ θάλασσαν Χαναὰν Κανιά. Τάφου] A Θαφθώθ. C Θαπφού. πορεύσεται] A παρελεύσεται. C πορεύσεται. Χελκανά] A C Χειμάρρου Κανά. αὐτῶν] O A C αὐτοῦ. Ἐφραὶμ] O A C τῶν υἱῶν Ἐφραίμ. 10 ἐν Γαζὲρ usque ad ἕως τῆς] O Γαζὲρ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ, ἕως τῆς. ἐν] C deest. ταύτης] C ταύτης, ϗ ἐγένοντο ὑπόφοροι δουλεύοντες. Quæ sequuntur usque ad finem, Comp. non habet. αὐτὴν prius] O A τὴν πόλιν. ἐξεκέντησαν] O A ἐξεκένωσαν. ἐν πυρὶ] O πυρί.

CAP. XVII.

1 ἐγένετο] O ἐγενήθη. υἱῶν] C deest. ἕτερος] O αὐτός. ἀνὴρ γὰρ] C αὐτὸς γὰρ ἀνήρ. O ὅτι ἀνήρ. ἦν] C deest. ἐν τῇ ad finem versus] O τὴν Γαλααδῖτιν, ϗ τὴν Βασανῖτιν. 2 Ἰεζὶ] A Ἀχιέζερ. C Ἀβιέζερ. O Ἰεζρί. Κελὲζ] A Ἐλέκ. C Ἑλέχ. O Χελέχ. Ἰεζιὴλ] A C Ἐσριήλ. Συχὲμ] A Ἐχέμ. Συμαεὶμ ... Ὀφὲρ] A Ἐφὲρ ... Σεμιραέ. C ... Ἐφὲρ ... Σεμιραέ. O pro Συμαρὶμ habet Συμεών. οὗτοι] C οὗτοι υἱοὶ Μανασσῆ υἱοῦ Ἰωσὴφ οἱ. 3 Ὀφὲρ] A Ἐφέρ. C Ἐφὲρ, υἱοῦ Γαλαάδ, υἱοῦ Μαχείρ, υἱοῦ Μανασσῆ. ἀλλ' ἢ] O A C ἀλλά. 4 χειρὸς] O deest. Ἰησοῦ] A Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ. C Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ Ναυῆ. αὐταῖς] A C αὐταῖς κληρονομία. 5 ἀπὸ Ἀσσὶν, ϗ] A C Μανασσῆ. O ἀπὸ Ἀσσὶν, καί. Λαβὲκ] A Λαβάδ. C Λαβέκ. O Βελέκ. ἐκ τῆς γῆς Γαλαὰδ] O τῆς Γαλααδίτιδος. Γαλαὰδ] A C Γαλαάδ, ϗ τῆς Βασάν. 6 κλήρου] O deest. 7 υἱῶν] C deest. Δηλανὰθ] A ἀπὸ Ἀσὴρ τῆς Μαχθὼθ Ἠδανάθ. C ἀπὸ Ἀσὴρ Μαχθώθ. O Μαχαρεθώθ. υἱῶν Ἀνὰθ] O A C Συχέμ. ἐπὶ prius] O deest. Ἰαμὶν, ϗ Ἰασσὴβ] O Μαχεὶμ, ϗ Ἰωσήφ. Ἰασσὴβ] A Εἰασσείμ. C εἰς Ἰασσίβ. ἐπὶ] C ϗ ἐπί. Θαφθὼθ] C Ναφθώθ. O Ταφώθ, & pro τοπίῳ habet τὴν γῆν. 8 Versus octavus hoc modo habetur in Ox. τῶν υἱῶν Μανασσῆ ἔσται, τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ. Τῷ Μανασσῇ ἔσται ϗ Θαφὲθ] C desunt. Θαφὲθ] C Θαπφού. τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ] A desunt. 9 Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια] A desunt. O non habet καί. Καρανὰ ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα Ἰαριὴλ] O Ἰαρείμ. Καρανὰ] A Κανά. C deest. Ἰαριὴλ] A Ἰαίρ. C Ἰαίρ. τοῦ] C τήν. πόλεως] O πόλεων. αὐτοῦ] C ponit post ἀρχὴ. θάλασσα] O ἐπὶ θάλασσαν. 10 αὐτοῖς] A αὐτῆς. Ἀσὴβ] O A C Ἀσήρ. ἐπὶ] O ἀπό. 11 αὐτῶν, ϗ τοὺς usque ad finem versus] O αὐτῆς, καὶ οἱ κατοικοῦντες Θανὰχ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ οἱ κατοικοῦντες Δὼρ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ οἱ κατοικοῦντες Μαγεδδὼ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ τὸ τρίτον τῆς Νοφεθὰ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ οἱ κατοικοῦντες. αὐτῶν, ϗ] C αὐτῶν, ϗ Ἰεβλαὰμ, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ϗ ἐπί. ϗ τοὺς] C ϗ ἐπὶ τούς. Μαγεδδὼ] C Ἐνδώρ. A Ταναχ. αὐτῆς, ϗ τὸ] A αὐτῆς, ϗ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδὼ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ τό. C αὐτῆς, ϗ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θανὰχ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδὼ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ τό. Μαφετὰ] A Ναφεθά. C Νοφέθ. 12 ἠδυνάσθησαν] C ἠδυνήθησαν. ἤρχετο] O A C ἤρξατο. 13 ἐγενήθη] O ἐγένετο. ϗ ἐποίη] O A C ἐποί. ἐξολοθρεῦσαι δὲ] A ὀλοθρεῦσαι δέ. C ϗ ἐξολοθρεῦσαι. αὐτοὺς prius] C deest. ἐξωλόθρευσαν] A C ἐξωλόθρευσαν αὐτούς. 14 ἐκληρονόμησας ἡμᾶς] O ἐκληρονομήσαμεν. εἰμὶ] O C deest. ηὐλόγησέ με] O A ὁ θεὸς με εὐλόγησε. C ηὐλόγησέν με ὁ θεός. 15 εἰ] A C εἰ σὺ.. ἐκκάθαρον] A ἐκκαθάρισον. σεαυτῷ] C σεαυτῷ ἐν τῇ γῇ τοῦ Φερεζαίου, ϗ τοῦ Ῥαφαίμ. στενοχωρεῖ σε] O C στενοχωρεῖ. τὸ ὄρος τὸ] O desunt. 16 εἶπαν] O A C εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ. ἀρκέσει] O ἀρκεῖ. τὸ Ἐφραὶμ] O desunt. σίδηρος] O ἵππος ἐπίλεκτος. ἐν αὐτῷ] O A ἐν ἐμοί. C ἐν τῇ γῇ Ἐμέκ. ἐν τῇ] C ϗ ἐν τῇ. 17 Ἰωσὴφ] A Ἰωσὴφ, λέγων. O C Ἰωσὴφ τῷ Ἐφραὶμ, ϗ τῷ Μανασσῇ, λέγων. Sed O non habet λέγων. 28 ὅτι δρυμός ἐστι] O desunt. ϗ ἔσται σοι ϗ] O desunt. ϗ ὅταν] A ὅταν. C ἡ ἐξοδία αὐτοῦ, ὅταν. αὐτῷ] C ἐστιν αὐτῷ. ὅτι ἰσχυρὸς ἐστιν. ὑπερισχύσῃς] A ὑπερισχύσεις. αὐτοῦ] A C αὐτόν. O αὐτῶν.

CAP. XVIII.

1 ἐκρατήθη] C ἐκραταιώθη. O κατειργάσθη. 2 οἱ υἱοὶ] O τῶν υἱῶν. οἳ] C ὅσοι. οὐκ ἐκληρονόμησαν] A οὐ κατεκληρονόμησαν. C οὐ κατεκληρονόμησαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. O οὐ κατεκληρονομήθη. & pro οἳ habet οἷς. 3 Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ] O αὐτοῖς Ἰησοῦς. τινὸς] A C τινὸς ὑμεῖς. κληρονομῆσαι] C εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι. ἣν] A deest. κύριος ὁ θεὸς] A C ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων. Sed Ald. pro ἡμῖν habet ὑμῖν. O ὑμῖν κύριος ὁ θεός. 4 ἄνδρας τρεῖς] C τρεῖς ἄνδρας. φυλῆς, ϗ] C φυλῆς, ϗ ἀποστελῶ αὐτοὺς, καί. διαγραψάτωσαν] C γραψάτωσαν. δείσουσι] A διώσῃ διελθεῖν. O δείσει διελθεῖν. 5 διήλθοσαν] A C διῆλθον. O. διῆλθον ϗ ἦλθον. Ἰούδας] C Ἰούδα. αὐτοῖς] C ponit post λιβός. αὐτοῖς] C ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν. A deest. 6 ἑπτὰ] O εἰς ἑπτά. ἐνέγκατε] A ἀνενέγκατε. ὧδε πρὸς μὲ] O C πρὸς μὲ ὧδε. κλῆρον] C κλῆρον ὧδε. ἡμῶν] O C ὑμῶν. 7 μερὶς] O κλῆρος. & ponit post Λευί. ἱερατεία γὰρ] A O ὅτι ἡ ἱερατεία. κυρίου] O κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. αὐτοῦ] O αὐτῶν. Μανασσῆ] O υἱῶν Μανασσῆ. ἐλάβοσαν] O C ἔλαβον. πέραν] O ἐν τῷ πέραν. αὐτῶν] C αὐτοῦ. ἀνατολῆς] A C ἀνατολάς. O ἐν ἀναταλαῖς. 8 πορεύεσθε ϗ χωροβατήσατε τὴν γῆν] A πορεύθητε τὴν γῆν, ϗ χωροβατήσατε αὐτήν. C διέλθατε, καὶ πορεύθητε τὴν γῆν, ϗ χωροβατήσατε αὐτήν. πρὸς] A ὧδε πρός. καὶ ὧδε] O ὧδε, καί. ὧδε] A deest. C ponit post ὑμῖν. 9 ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες, ϗ διῆλθον ἐν τῇ γῇ. τὴν γῆν] C αὐτήν. εἴδοσαν] A εἶδον. O ἴδον. πόλεις] A C πόλεις αὐτῆς. Ἰησοῦν] A Ἰησοῦν εἰς Σηλώ. C Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐν Συλώ. O Ἰησοῦν ἐν Σιλώ. 10 ἐνέβαλεν] O ἔβαλεν. ἐν Σηλὼ] O desunt. κυρίου] C κυρίου, ϗ ἐμέρισεν ἐκεῖ Ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ μερισμοὺς αὐτῶν. 11 υἱῶν prius] O deest. φυλῆς] A C φυλῆς υἱῶν. 12 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια] O desunt. τὰ ὅρια] A τὸ ὅριον. ἀπὸ τοῦ] O τοῦ. ἀπὸ βορρᾶ] A ἐπὶ βορρᾶ. C ἐπὶ βορρᾶν. τὰ ὅρια] O desunt. ἐπὶ τὴν] O ϗ ἐπὶ τήν. αὐτοῦ] C ponit post διέξοδος. & ver. 14. Μαβδαρίτις] A Μαδμαρίτις. 13 ἐκεῖθεν] O deest. ἐπὶ νώτου Λουζὰ] C desunt. O ἀπὸ νώτου. λιβὸς αὐτῆς] A τοῦ νότου. O C λιβός. & O habet ϗ ante ἀπό. Μααταρὼβ Ὀρὲχ] A Ἀταρὼθ Ἐδδάρ. C Ἀθαρὼθ Ἐδδάρ. O Ἀταρώθ. 14 Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια, ϗ παρελεύσεται] O desunt. ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον] O ϗ ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ βλέποντος. παρὰ] A εἰς. 15 ὅρια εἰς Γασὶν] A τὰ ὅρια θαλάσσης εἰς Γαΐν. C εἰς Γασὴν, ϗ ἐξελεύσεται. O ὅρια εἰς Ἐκλείμ. 16 τοῦ ὄρους ὅ ἐστι] O A C τοῦ ὄρους, ὅ ἐστιν. Σοννὰμ] A υἱοῦ Ἐννώμ. C υἱοῦ Ἐνόμ. O Ἐνώμ. Ἐμὲκ Ῥαφαὶν] O ἐν Ἀκραβίν. Γαίεννα] O A ἐπὶ Γαιεννόμ. C ἐπὶ Γαιεννάμ. Ἰεβουσαὶ] O A C Ἰεβοῦς. ἀπὸ λιβὸς, καταβήσεται. O καὶ. λιβὸς] C λιβὸς, καί. 17 Καὶ] C καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν, καί. πηγὴν] O deest. Βαιθσαμὺς] A Σαμέ. C Σαμές. Αἰθαμὶν] A Ἐδωδείμ. C Ἐδωμίμ. O Ἀγαμίν. 18 λίθον Βαιὼν] O Ἀβεναώθ. νῶτον θάλασσαν] O νῶτον Βεθαγλά. ἀπὸ βορρᾶ] A desunt. 19 τὰ ὅρια Ἐπὶ νῶτον θάλασσαν.] A ἐπὶ νώτου Βηθαγλά. C ἐπὶ Ἀραβά. Καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον Βηθαγλά. τῶν ἁλῶν] O desunt. ἐπὶ βορρᾶν] O A C ἀπὸ βορρᾶ. ἀπὸ λιβὸς ad finem versus. O desunt. 20 ἀπὸ μέρους] A αὐτὸ ἀπὸ μέρους. C αὐτὸ ἀπὸ μέρους ἀπ'. O ἐπὶ μέρος. τὰ ὅρια αὐτῆς] O ταῦτα τὰ ὅρια αὐτοῖς. δήμους] A C δήμους αὐτῶν. 21 πόλεις τῶν] A C πόλεις τῆς φυλῆς τῶν. τῶν υἱῶν] O τῆς φυλῆς. Βεθεγαιὼ] O A C Βηθαγλά. Ἀμεκασὶς] C Μεκκασίς. O Ἀμεκάθ. 22 Σαρὰ, ϗ Βησανὰ] C A Σεμρὶμ (Comp. Σαμαρὶμ) ϗ Βηθήλ. O Σαμείρ, ϗ Γεθεήλ. 23 Αἰεὶν] A Ἀβείμ. C Αὐίμ. O Γεϊ. Φαρὰ] A Ὠφρά. C Ἀφρά. Ἐφραθὰ] A Ἀφραθά. C Ἀφαρά. O Ἐφρά. 24 καὶ Καειφὰ, ϗ Κεφιρὰ, ϗ Μονὶ] A Καὶ Αἰκαρὲμ, ϗ Καθηραμμεὶμ, ϗ ἐποίκιον Ἀμμωνᾶ, ϗ τὴν Ἀφνεί. C καὶ Καφαραμμωνὰ, ϗ τὴν Ἀφνή. O καὶ Καρασὶν, καὶ Κεφιρά. deest Μονί. 25 Ῥαμὰ] A Ῥαμάθ. Βειρωθὰ] A C Βηρώθ. O Βηρώθ. 26.27. Καὶ Μασσημὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκή. Καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νακαν, καὶ Σεληκὰν, καὶ Θαρεηλὰ] A Καὶ Μασφᾶ, καὶ Χεφθειρὰ, καὶ Μωσᾶ, καὶ Ῥεκὲμ, καὶ Ἰερφαὴλ, καὶ Θεραλὰ, καὶ Σηλαλέφ. C Καὶ Μασσηφα, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μασσά. Καὶ Ῥεκὲν, καὶ Ἰερφὴλ, καὶ Θεραλά, Καὶ Σελαελάφ. O καὶ Μασφὰ, καὶ Ἀμμωσὴ, καὶ Μακμὰν, καὶ Καφεὴλ, καὶ Θερσιλὰ, καὶ Σελαλέφ. 28 Ἰαρὶμ, πόλεις δεκατρεῖς] A καὶ πόλεις Εἰαρεὶμ δεκατρεῖς. C καὶ Ἰαρὶμ πόλεις τρισκαίδεκα. O καὶ Ἐρὲθ, πόλεις ιγ'. υἱῶν] O φυλῆς.

CAP. XIX.

1 ὁ δεύτερος κλῆρος] O C ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος. τοῦ υἱῶν Συμεὼν] A τῷ Συμεών. C τῷ Συμεὼν, τῇ φυλῇ υἱῶν Συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. O τοῖς υἱοῖς Συμεών. αὐτῶν] A αὐτοῦ. κλήρων] A κλήρου. υἱῶν] O deest. 2 ἐγενήθη] O ἐγένετο. ὁ κλῆρος αὐτῶν] C αὐτοῖς ὁ κλῆρος. Καὶ Σαμαὰ usq; ad ϗ οἱ ἀγροὶ] Hoc modo A C O. A ϗ Σαβεὲ, ϗ Μωλαδᾶ, ϗ Ἀσερσουὰλ, ϗ Βαθοὺλ, ϗ Βωλὰ, ϗ Ἀσὼμ, ϗ Ἐλθουλὰδ, ϗ Ἑρμᾶ, ϗ Σεκελᾶ, ϗ Βαιθμὰρ, ϗ Χασβὼθ, ϗ Ἀσερσουλὰ, ϗ Βιβλαβὰθ. C ϗ Σαβὲ, ϗ Μολαδά. Καὶ Ἀρσεσουὰλ, ϗ Βολὰ, ϗ Ἰασόμ. Καὶ Ἐλθουλὰδ, ϗ Βαθοὺλ, ϗ Ἑρμά. Καὶ Σικελὰγ, ϗ Βηθαμαρχαβὼθ, ϗ Ἀσερσουσίμ. Καὶ Βηθλεβαὼθ, ϗ Σωμὰ, ϗ Μολαδὰμ, ϗ Σαρεωὰμ, ϗ Βωλὰμ, ϗ Ἐσὼμ, ϗ Ἐλεουλὰ, ϗ Βεθουὰ, ϗ Ἑρμὰ, ϗ Σικλὰμ, ϗ Βηθμαρχαβὲθ, ϗ Σαρσουὰ, ϗ Βεθλαβὼθ, ϗ Ῥεμών, ϗ Θαὰλ, ϗ Ἀσάν. ϗ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν] O desunt. δεκατρεῖς] C τρεισκαίδεκα. 7 Ἐρεμμὼν ϗ usque ad αὐτῶν] O desunt. Ἐρεμμὼν, ϗ Θαλχὰ] A C Αἲν, ϗ Ῥεμμών. Ἰεθὲρ] A C Ἐθέρ. τέσσαρες] A τέσσαρες, ὁμοῦ φυλαὶ αἱ Συμεὼν δεκαεπτά. 8 κύκλῳ] A αἱ περικύκλῳ. C ϗ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αἱ περικύκλῳ. αὐτῶν] A C τούτων. Βαλὲκ] A Βαλὲθ Βηραμμώθ. C Βαλαὰθ Βηρραθμώθ. Βαλὲκ] O Βεσήλ. κατὰ δήμους ad finem versus] O desunt. Βαμὲθ] A Ἰαμέθ. C deest. O εἰς Ἰαμνέθ. 10 ὁ κλῆρος ὁ τρίτος] A ὁ τρίτος κλῆρος. ἔσται] O ϗ ἐγενήθη. Ἐσεδεκγωλὰ] A C ἕως Σαρίδ. O Τησαδ. 11 ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασσα. C Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν εἰς θάλασσαν. O ϗ Σεδοὺθ, Λαχά. Μαγελδὰ] A Μαριλά. C Μαρδαλά. O Μεργελά. Συνάψει] C Συνάξει. Βαιθάραβα] A C Δαβαθέ. O βορρᾶ. εἰς τὴν] C ϗ ἀπαντήσει εἰς τὴν. Ἰεκμὰν] A C Ἰεκνάμ. O Ἰεκχομάν. 12 ἀνέστρεψεν] O A ἀναστρέψει. Σεδδοὺκ] A C Σαρίδ. O Σεδούθ. ἀπὸ] C ἐπ'. Βαιθσαμὺς] A Σλά. C Σαμές. Χασελωθαὶθ] A Ἀχασελὼθ Θαβώρ. C Χασελλὼθ Θαβώρ. O Χασελώθ. Δαβιρὼθ] A C Δαβερώθ. O Διαμειρών. Φαγγαὶ] A Ἀφιέ. C Ἰαφφιέ. O φάραγγα Ἰχάν. 13 Γεβερὲ] A Γεθθαεφθά. C Γεθαεφέρ. O Γεραρέθ. ἐπὶ πόλιν Κατασὲμ] A ἐπὶ πόλιν Κασίμ. C ϗ Σίν. Κατασὲμ] O Κιήρ. Μαθαραοζὰ] A Ἀμμαθαννοὺ Δεινουά. C Ἀμαθὰρ ἀνουά. O Θαμὰθ Θαφσινελά. 14 ὅρια ἐπὶ βορρᾶν] A ἐπὶ τὰ ὅρια βορρᾶ. Ἀμὼθ] A Ἐνναβώθ. C Ἀναθών. 15 Γαιφαὴλ] A C Γαὶ Ἰεφθαήλ. O ὕδωρ Ἰεφθαήλ. ϗ Καταναὰθ, ϗ Ναβαὰλ] A ϗ Καττὰθ, ϗ Νααλώθ. C ϗ Κοττὰθ, ϗ Νααλώ. O ϗ Καταδηθὰλ, ϗ Ἐνεδαάτ. ϗ Συμοὼν, ϗ Ἰερειχὼ] A ϗ Σεμρὼν ϗ Ἰαδηλά. C Σεμρὼμ, ϗ Ἰέδαλα. O ϗ Συμοὼν, ϗ Δαλά. ϗ Βαιθμὰν] A ϗ Βηθλεέμ. C ϗ Βηθλεὲμ, πόλεις δώδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. O ϗ Βεθηλάμ. 16 πόλεις] A αἱ πόλεις αὐτῶν. C αἱ πόλεις αὗται. 17 τέταρτος] A C τέταρτος τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγένειαν (A συγγενείας) αὐτῶν. Civitates Iſſacharis hoc modo enumerant A C. 18 Ἰεζραὲλ, ϗ Ἀχασελὼθ, ϗ Σουνήμ. (A Σουνείμ.) 19 ϗ Ἀφαρὲμ ϗ Σηὼν, ϗ Ἀνερέθ. A ϗ Ἀφεραρεὶμ, ϗ Σειὰν, ϗ Ῥενάθ. O Ἀφὲρ pro Ἀφαρὲμ; & Ἀναχαρὲθ pro Ἀνερέθ. 20 Καὶ Ῥεβὼθ, ϗ Κεσιὼν, ϗ Ἀβεσής. A ϗ Ἀναρὲθ, ϗ Ῥαββὼθ, ϗ Κεσειὼν, ϗ Ἀεμέ. O ϗ Βιθιρὰθ, ϗ Κεισὼν, ϗ Ῥαθιάρ. 21 Καὶ Ῥαμὼθ (A Ῥαμαθὶμ) ϗ Ἐγγαννὶμ, ϗ Αὐναδὰ, ϗ Βηθφασῆς. O ϗ Φερμὲθ, ϗ Ἐσὼν, ϗ Γεμὰν, ϗ Ἐναραμὲθ, ϗ Βεφθανέρ. 22 Γαιθβὼρ] A Θαβώρ. C Ταβώρ. Σαλὶμ] A C Σασιμά. κατὰ θάλασσαν] C desunt. αὐτοῦ] A C αὐτῶν, & ponunt post ὁρίων. 23 αὐτῶν, αἱ] A αὐτῶν, ϗ αἱ. C ϗ αἱ. κῶμαι] A κῶμαι ϗ αἱ ἐπαύλεις. C ἐπαύλεις. 24 Ἀσὴρ] C τῇ φυλῇ υἱῶν Ἀσήρ. κατὰ δήμους αὐτῶν] O desunt. 25] Hic verſus, & quæ ſequuntur, uſque ad verſum 46, hoc modo habentur in Ox. 25 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἐχελκὰθ, ϗ Ἀλὲβ, ϗ Βεθεὰ, καὶ Καιάφ. 26 Καὶ Ἀμὲχ, καὶ Ἀμμιήμ, καὶ Δαμεσὰλ, καὶ Συνάψει

τοῦ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, ϗ τοῦ Σιὼρ, ϗ Τηλβαναὰθ, ϗ Σηλαάμ. 27 Καὶ ἐπιστρέψει τοῦ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, ϗ τοῦ Σιὼρ ϗ Τηλμαναὰθ ϗ Σηλαάμ, ϗ ἐπιστρέψει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου Βὲθ, ϗ Νεὲθ, ϗ συνάψει Ζαβουλὼν, ϗ Ἐνγὲ Ἰεφθαὴλ κατὰ βοῤῥᾶν, ϗ εἰσελεύσεται ὅρια Ἰεφθαβὲ, ϗ Ἀνιὴλ, ϗ εἰσελεύσεται εἰς Χοβηλμααθήλ. 28 Καὶ Ἐβρὼν, ϗ Ῥαὰμ, ϗ Ῥεμμὼν, ϗ Ἀναὰθ ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης. 29 Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Σιὰν, καὶ ἔσαι ἡ διέξοδος αὐτῶν ἡ θάλασσα. 30 Καὶ ἀπὸ Ἀβὲλ, καὶ Ἀζιφὰ, καὶ Ἀκὰμ, καὶ Ἀχὲμ, καὶ Ἀρές. 31, 32 ut Rom. ſed pro πόλεις habet αἱ πόλεις αὐτῶν. 33 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Βεθλαὰ, καὶ Μολὰ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Ἀρνὲ, καὶ Ῥαβὲκ, καὶ Ἰεφθαὴλ ἕως Νεκὰ, καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης. 34 Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν εἰς τὴν Ἀθλαβὼρ, ϗ διελεύσεται ἐκεῖθεν εἰς Ἐκκὰκ, ϗ συνάψει τοῦ Ζαβουλὼν ἀπὸ νότου, ϗ τοῦ Ἀσὴρ ἐπισυνάψει κατὰ θάλασσαν, ϗ ὁ Ἰορδάνης ἀπ' [illegible]τολῶν ἡλίου. 35 Καὶ πόλεις τειχήρεις Τύρων, ϗ Ἀμαὰθ Δωκὼθ, ϗ Χενερέθ. 36 Καὶ Ἀραμὲ, ϗ Ἐμαρὰ, ϗ Ἀσώρ. 37 Καὶ Κέδες, ϗ Ἰασήρ. 38 Καὶ Ἱερὼθ, ϗ Μεδαεὶμ, ϗ Βεθναὰθ, ϗ Βεθσαμύς. 39, 40 ut Rom. ſed addit poſt Νεφθαλὶ, αἱ πόλεις αὐτῶν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 41 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Σαραὰ ϗ Ἐσαὼλ, ϗ πόλεις Σαμμύς. 42 Καὶ Ἐλλαμὶν, ϗ Ἐλλαὼμ, ϗ Σηλαθάμ. 43 Καὶ Σαμναθὰ, ϗ Ῥωνὰ, ϗ Γεβεθών. 44 Καὶ Μαναὰθ, ϗ Ὀζὼρ, ϗ Βανεβαράκ. 45 Καὶ Γεθρεμμών. 25 Ἐξεχὲθ, ϗ Ἀλὲφ, ϗ Βαιθὲκ, ϗ Κεάφ] C Ἐλκὰθ, ϗ Ἀλὶ, ϗ Βεθὲν, ϗ Ἀχασάφ. O Χελκὰθ, ϗ Ὀολεὶ, ϗ Βαινὲ, ϗ Ἀχσάφ. 26 Ἀμιὴλ, ϗ Μαασὰ] A C Ἀμαὰδ (C Ἀαδ) ϗ Μασάλ. Σιὼν] C Συώρ. A Σειώρ. 27 Καὶ] C deeſt. Βαιθεγενὲθ] A C Βηθδαγών. Ἐκγαῒ ϗ Φθαὴλ] A ἐν Γαὶ Ἰεφθαήλ. C ἐν Γαιεφθαήλ. κατὰ βοῤῥᾶν] A deſunt. ϗ εἰσελεύσεται uſque ad Κανθὰν verſ. 28] A ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον κατὰ βοῤῥᾶν ὁμοῦ ϗ εἰσελεύσεται τὰ ὅρια Σαφθὰ Βηθαεμὲκ, ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον Ἀνιὴλ, ϗ διελεύσεται εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, ϗ Ἀχρὰν, ϗ Ῥοὼβ, ϗ Ἀμμὼν, ϗ Κανᾶ. C Βηθαεμὲκ, ϗ Ναιὴλ, ϗ ἐλεύσεται εἰς Χοβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν. Καὶ Ἀκρὰν, cætera ut A. 29 πηγῆς Μασφασσὰτ, καὶ]· A C πόλεως ὀχυρώματος. Ἰασὶφ] A Σωσὰ C Ὡσά. 30] Hunc verſum hoc modo habent A C. καὶ ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος Ἀχαζὶβ (A Ἀχζείφ,) καὶ Ἀμμὰ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαὰβ (A Ῥοὼβ,) πόλεις εἰκοσιδύο. Comp. addit καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 31 πόλεις] O A C πόλεις αὐτῶν. 32 Νεφθαλὶ] C ponit poſt ἐξῆλθε. 33 Μοολὰμ uſque ad Δαδὰμ incluſive] A Μεελὲφ, καὶ Μηλὼμ, καὶ Βεσενανεὶμ, καὶ Ἀρμαὶ, καὶ Νακὲβ, καὶ Ἰαβνὴ ἕως Λάκκων. C Μεελὲφ, καὶ Ὡλὰν Σεεννανὶμ, καὶ Ἀδεμμὶ Ἀννεκὲβ, καὶ Ἰαβνιὴλ ἕως Λακκούμ. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 34 ἐπὶ] C εἰς. Ἀθθαβὼρ] A C Ἀζανὼθ Θαβώρ. Ἰακανὰ] A C εἰς Ἰκώκ. ὁ Ἰορδάνης] C Ἰούδα ὁ Ἰορδάνης. 35 Τύρος] A Ἀσσηδεὶμ Τύρος. Ὡμαθαδακὲθ] A Ἀμμαθ, καὶ Ῥακκάθ. 36 Ἀρμαὶθ, καὶ Ἀραὴλ] A C Ἀδαμὶ καὶ Ῥαμά. 37 Ἀσσαεὶ] A Ἐδραεί. C Ἀδραΐ. πηγὴ] A πηγαί. 38 καὶ Κερωὲ, uſque ad finem verſus] A C Καὶ Ἱερὼν (A Ἐρὼν) καὶ Μαγδαλιὴλ Ὡρὲμ (A Ὡρὰν) καὶ Βηθανὰθ, καὶ Βηθσαμὺς (A Θασμοὺς) πόλεις δέκα καὶ (A καὶ deeſt) ἐννέα. Comp. addit καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 39 Νεφθαλὶ] C Νεφθαλὶ κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 40 τοῦ Δὰν] C τῇ φυλῇ υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν. 41 Σαραὰθ, καὶ Ἀσὰ, καὶ πόλεις Σαμμαύς] A C Σαραὰ, καὶ Ἐσθαὼλ πόλις (A καὶ πόλεις) Σαμές. 42, 43, 44, 45] Hos quatuor verſus hoc modo habent A C. Καὶ Σαλαβὶν, καὶ Ἐλὼν (A Ἰβδαὼν,) καὶ Ἰεθλά. Καὶ Ἰδαὼν (A Λιλὼν) καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀκκαρών. Καὶ Ἐλθεκὼ, καὶ Γαβαθὼν, καὶ Βαλαὼθ. Καὶ Ἰοὺδ (A Ἰοὺθ) καὶ Βανηβαρὰκ (A Ἀχ) καὶ Γεθρεμμών. 46 Ἱεράκων] C Ἱερακῶν, καὶ Ἡρακκῶν. ὅριον] O τὸ ὄρος. Ἰόππης] C Ἰώππης. Καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν Δὰν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λεσὲν, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῇ Λεσὲν Δὰν, κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 48 υἱῶν] O deeſt. δήμους] O συγγένειαν. αὐτῶν prius] A deeſt. C αὗται. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν uſque ad finem verſus 47] C deſunt. Δὰν] O Ἰούδα. θλίβοντα] O ἐκθλίβοντα. καταβῆναι] O A καταβαίνειν. κοιλάδα] O κοιλάδα τοῦ ὄρους. ἔθλιψαν] A O ἔθλιβον. ἀπ'] A ἐπ'. 47 Δὰν] O Ἰούδα. Λαχὶς] O Λαμέχ. A Λεσέμ. Λασενδὰν] O Ἀμμαδά. A Λεσενδάν. εἰς φόρον] O οἱ Ἀμοῤῥαῖοι εἰς φόρον. 49 ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι] O ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐμβατεῦσαι. C συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι. κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν] O κατὰ τὰ ὅρια αὐτῆς. C εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς. 50 τοῦ θεοῦ] O κυρίου. Θαμνασαρὰχ] A Ταμναθ Σαραΐ. C Θαμναθασαρέ. κατῴκει] C ᾤκει. 51 κατεκληρονόμησεν] A C κατεκληροδότησεν. κλήρους ἐν] O κλήρους αὐτῶν ἐν. ἔναντι] O ἐναντίον.

CAP. XX.

1 λέγων poſterius] O deeſt. 2 δότε] C δότε ὑμῖν. πρὸς ὑμᾶς] O deſunt. διὰ] O ὑπό. ἀκουσίως] C ἀκουσίως, ἄνευ προνοίας. ὑμῖν] A ponit poſt πόλεις. πόλεις] O πόλεις εἰς. ὑπὸ]. A O ἀπό. ἕως ἂν uſq; ad finem verſus] C deſunt. 7] Ante hunc verſum O A C habent tres verſus hoc modo. 4 Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης (A O τῆς πύλης deſunt) τῆς πόλεως (A addit αὐτοῦ) καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς λόγους αὐτοῦ (A O τούτους) καὶ ἐπιστρέψουσιν (O προσάξουσιν) ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς (O πρὸς ἑαυτὰς αἱ πόλεις) καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει (O καθιεῖται) μετ' αὐτῶν. 5 Καὶ ὅτι (O ὅταν) διώξῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ (O deeſt) οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα (O deeſt) ἐν χειρὶ (O αὐτὸν εἰς χεῖρας) αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς (O ἐν ἀγνωσίᾳ) ἐπάταξε τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν (O pro αὐτὸς αὐτὸν habet αὐτὸν) ἀπ' ἐχθὲς, καὶ τρίτης. 6 Καὶ κατοικήσει (O καθήσεται) ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως στῇ (A ἂν στῇ. O ἂν καταστῇ) κατὰ πρόσωπον (O ἐνώπιον) τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας (O ἂν τοῦ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν) ὃς ἔσαι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεὺς (A O φονεύσας) καὶ ἐλεύσεται (A εἰσελεύσεται)) πρὸς τὴν πόλιν (A O εἰς τὴν πόλιν) αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς (O deſunt, ut & quæ ſequuntur ad finem verſus) τὴν πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. 7 διέστειλε] A διέστειλαν. τῷ ὄρει poſterius] C deſunt. τὴν πόλιν Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ] O deſunt. Ἀρβὸκ] A Ἀρβό. 8 ἔδωκε] O κατὰ Ἱεριχὼ, ἔδωκε. A C Ἱεριχὼ, ἀπ' ἀνατολῶν ἔδωκε (A ἔδωκαν.) ἀπὸ] O deeſt. Ἀρημὼθ] O A C Ῥημώθ. ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ] A deſunt. Γαυλὼν] A C Γωλάν. Βασανίτιδι] O Βασάν. 9 Αὗται] C Αὗται ἦσαν. υἱοῖς] C πᾶσιν υἱοῖς. ἐν αὐτοῖς] O πρὸς αὐτούς. παντὶ παίοντι] O πάντα παίοντα. ἐν χειρὶ] A ἐκ χειρός. ἔναντι] C ἐναντίον. εἰς κρίσιν] C ἐν κρίσει.

CAP. XXI.

1 προσήλθοσαν] O προσῆλθον. Ἰησοῦν] O A C πρὸς Ἰησοῦν. Ἰσραὴλ] A C τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 2 περισπόρεια] C περισπόρεια αὐτῶν. 3 διὰ] C αὐτοῦ διά. πόλεις] C πόλεις ταύτας. & ver. 8. 4 δεκατρεῖς] C τρισκαίδεκα. & ver. 6. & ver. 18. 5 ἐκ prius] C ἐκ συγγενείας. ἐκ τῆς φυλῆς poſterius] O deeſt. κληρωτὶ] O A κληρωταί. 6 Γεδσὼν] O Γηδσών. A C Γερσών. ἀπὸ τῆς prius] C ἀπὸ τῆς συγγενείας. 8 Totus hic verſus deeſt in Ox. 9 υἱῶν Συμεὼν] C Συμεών. ϗ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν] C deſunt. O ϗ ἡ φυλὴ υἱῶν Βενιαμίν. ταύτας] O A deeſt. 10 ἐπεκλήθησαν] C ἀπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι. Καὶ ἐγένοντο. τῶν υἱῶν Λευὶ] O τοῦ Λευ κλῆρος] C κλῆρος πρῶτος. 11 Καριαθαρβὸκ] O Καριαθιαρίμ. αὐτῆς prius] O τῆς χεβρών. 12 τοῖς υἱοῖς Χαλὲβ υἱοῦ] A C τῷ Χαλὲβ υἱῷ. κατασχέσει] C καταχέσει αὐτοῦ. O κλήρῳ. 13 ἔδωκε] O C τοῦ ἱερέως ἔδωκε. A τοῦ ἱερέως. τὰ σὺν αὐτῇ] O A τὰ πρὸς αὐτήν. C τὰ πρὸς ἑαυτῇ. καὶ τὴν Λεμνὰ uſque ad finem verſus] O C deſunt. A ϗ τὴν Λεβνά. 14 Pro his ſeptem urbibus quæ ſequuntur, O habet Ἐλὼν ··· Τέελλαν ··· Βεθσαμὶς ··· Σαμά. (A C Ἰεθὲρ) ··· Ἰσθιμὼ (A Ἰεσθεσμώ) Ἠλὼν, (A Εἰλὼ) Δαβὶρ ··· Ἀῒν ··· Ἰεττὰ ··· Βεθσαμές. 16 τούτων] O deeſt. 17 αὐτῇ] O A C ſemper habent πρὸς ante αὐτῇ, ut & in verſibus præcedentibus. Γεθὲθ] O Γαβαί. A C Γαβέ. 18 ϗ Ἀναθὼθ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ] O deſunt. Γάβαλα] O Γαλαμάθ. A τὴν Ἀλμώ. C τὴν Ἐλμών. 19 δεκατρεῖς] O A C addunt ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῶν. 20 υἱοῖς] O A C υἱῶν. ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ] O deſunt, ſed eorum loco habet ἔδωκε. ἱερέων] O A C ὁρίων. 21 ἔδωκαν] O ἔδωκε. τοῦ φυγαδευτηρίου] O τῶν φυγαδευτηρίων. φονεύσαντος] O A C φονεύοντος. αὐτῇ] C τὰ πρὸς αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. ϗ Γάζαρα uſque ad finem verſus] O ϗ Γαβλών. ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτὴν] A C deſunt. 22 Καὶ Βαιθωρὼν] A C Καὶ τὴν Καβσὲμ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ ϗ Βαιθωρών. (A τὴν ἄνω Βαιθωρών.) 23 Ἐλκωθαὶμ] O Ἐλθωκόλ. A Ἐλθεκώ. C Ἐλθεκά. Γεθεδὰν] A C Γεββαθών. O Γαβαθών. 25 Ἰεβεθὰ] O A Βαιθσάν. C Γεθρεμμών. 26 αὐτῇ] O A C deeſt. 27 τοῖς Λευίταις] C τοῖς συγγενέσι τοῖς Λευίταις. τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι] O τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι. Γαυλὼν] O Γαιήλ. Βοσορὰν] A C Βεεσθερά. O Βοσορρά. 28 Δεββὰ] O Ῥαμάθ. A Δαββάθ. C Δαβράθ. 29 Ῥεμμὰθ] O Λαμαθάθ. A Ἱερμώθ. πηγὴν uſque ad finem verſus] O deſunt. 30 Βασελλὰν] A Μασαάλ. C Μισαλά. Totus hic verſus, ut & proximus, deeſt in Ox. Δαββὼν] A Ἀββώ. C Ἀββών. 32 τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην] C τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας. Νεμμὰθ] O Ἐμάθ. A C Ἀμμαθδώρ. Θεμμὼν] O Καράν. A C Καρθάν. 33 δεκατρεῖς] C τρισκαίδεκα πόλεις, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτάς. 34 λοιποῖς] O λοιποῖς ἔδωκε. φυλῆς] A C φυλῆς υἱῶν. Μαὰν] A C Ἰεκνάμ. O Ἰεκχομμάν. Κάδης] A C Καρθά. O Ῥεμμάν. Sed ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆς deſunt. 35 Σελλὰ] A C Δαμνά. O Κασήρ. πόλεις τρεῖς] A C τὴν Ναλαὼλ (A Δαλαὼλ) ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, πόλεις τέσσαρες. O ϗ τὴν Ἐλὰ, ϗ πόλεις τέσσαρες. 36 πέραν] C πόλεις. & κατὰ deeſt. τὴν πόλιν] A ἔδωκε τὴν πόλιν. τὴν Μισὼ] O A τὴν Μισώρ. C deſunt. ut & τὰ περισπόρια αὐτῆς. Ἰαζὴρ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς] O Ἰαζὴρ tantum. Δεκμὼν] O Κεδμώθ. C Κεδσών. A Γεδσών. Μαφὰ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆς] O Μαφαὰθ tantum. 37 τὸ φυγαδευτήριον] O A C τοῦ φυγαδευτηρίου. ϗ τὴν Ῥαμὼθ uſque ad πᾶσαι] O ϗ τὴν Σεβὼν, ϗ τὴν Ἀζὴρ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Καμὶν] A Μαναΐμ. C Μαανέμ. 39 αἱ πόλεις] O [illegible] τῶν πόλεις αὐτῶν. A C αὐτῶν πόλεις. 40 πόλις uſque ad ταύτας] O deſunt. C pro πόλις habet πόλεις, ϗ πόλεις. τῆς πόλεως] C τῶν πόλεων. πάσαις] O οὕτως πάσαις. Καὶ συνετέλεσε uſque ad finem verſus] C deſunt. διὰ] O κατά. πρόσταγμα] A προστάγματος. Θαμνασαχὰρ] O Θαμνασαράχ. bis in hoc verſu. ϗ ᾤκησεν] O ϗ κατῴκησεν. A ἐν [illegible] ϗ ᾤκησεν. υἱοὺς Ἰσραὴλ] C Ἰσραηλίτας. ἐρήμῳ] O ἐρήμῳ [illegible] 42 κύριος] O deeſt. ἀντέστη] A C ἀνέστη. κύριος] O αὐτοῖς. 43 [illegible] O λόγος ἀπό. C ῥῆμα ἀπό. πάντα [illegible]εγένετο] O deſunt.

CAP. XXII.

1 συνεκάλεσεν] O ἐκάλεσεν. φυλῆς] O φυλῆς υἱῶν. 2 πάντα] C σύμπαντα. ὑπηκούσατε] C ἐπηκούσατε. O εἰσηκούσατε. κατὰ] A ϗ τά. ἐνετείλατο] O A C ἐνετειλάμην. 3 ἐγκαταλελοίπατε] A ἐγκατελείπετε. O [illegible]λελοίπατε. πλείους] A C ϗ πλείους. O τὰς πολλὰς, καί. ἐφυλάξατε] ἐφυλάξασθε. ὑμῶν] O C ἡμῶν. 4 ἡμῶν ··· ἡμῶν] A ὑμῶν ··· ὑμῶν. στραφέντες] O ἀποστράφητε οὖν, καί. Μωυσῆς] C Μωυσῆς δοῦλος κυρίου. τοῦ] O deſunt. 5 ἡμῖν ποιεῖν] O A C ὑμῖν. ἡμῶν] A C ὑμῶν. σαις] O A C ἐν πάσαις. φυλάξασθαι] C φυλάσσεσθαι. O ϗ φυλάξασθαι. κεῖσθαι] C προστίθεσθαι. διανοίας] O A καρδίας. καὶ ἐξ ὅλης uſque ad finem verſus] O deſunt. 6 εὐλόγησεν ··· καὶ] A εὐλογήσας. 7 τῷ ἡμίσει] O A C τοῖς ἡμίσεσι. Μωσῆς] O Ἰησοῦς. Βασανίτιδι] O A Βα τῷ ἡμίσει] A C τοῖς ἡμίσεσι. O deſunt, ut & quæ ſequuntur, uſque ad θάλασσαν. αὐτοῦ] O A C αὐτῶν. ἐν τῷ] A C deſunt. πέραν τοῦ Ἰορδάνου] A deſunt. παρὰ] C κατά. ἐξαπέστειλεν] O ἀπέστειλεν. deeſt. αὐτοὺς] O deeſt. αὐτοὺς] O αὐτοὺς, λέγων. 8 ϗ ἐν] A C ἐν. ἀπήλθοσαν] O ἀναλύετε. αὐτῶν] O ὑμῶν. κτήνη πολλὰ] O ἐν σι πολλοῖς. χρυσίον] A C χρυσίον, ϗ χαλκόν. σίδηρον] O σίδηρον ϗ χαλκόν. πολὺν] A πολὺν σφόδρα, καί. C πολὺν σφόδρα. προνομὴν] O μὴν πᾶσαν. 9 Καὶ] C Καὶ ἀπέστρεψαν, καί. Σηλὼ] A Σηλών. C Σηλ & ver. 12. ἐν γῇ] O A ἐκ γῆς. αὐτὴν] O ἐν αὐτῇ. 10 ἦλθον Γαλαὰδ] A C ἦλθοσαν εἰς Γαλιλώθ. Μανασσῆ] O υἱῶν Μανασσῆ. βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν] O μέγαν. 11 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ uſque ad finem verſus] O deſunt. ᾠκοδομήκασιν] C ᾠκοδόμησαν. ὁρίων] O ὅριον. Γαλαὰδ] A Γα 12 Καὶ] C Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καί. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O deſunt. ἐν] O εἰς. ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτοὺς] C ἀναβάντας αὐτοὺς ἐκπολεμῆσαι. ἀναβάντες] O ἀναβῆναι, καί. 13 Ῥουβὴν, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς] O deſunt. τοὺς υἱοὺς ἥμισυ] O A C τὸ ἥμισυ. γῆν] O τήν. υἱὸν Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως] O τοῦ ἱερέως. 14 δέκα] O δέκα ἄνδρας. ἄρχοντες] A C ἄνδρες ἄρχοντες. οἴκων] O deeſt. 15 πρὸς τοὺς υἱοὺς uſque ad finem verſus] πρὸς αὐτοὺς λέγοντες. ἡμίσεις] A C ἥμισυ. 16 ἐναντίον τοῦ] A ἐναντίον κυρίου τοῦ. O C ἔναντι. κυρίου] A κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. C ὄπισθεν κυρίου. οἰκοδομήσαντες] O οἰκοδομῆσαι. ὑμῖν] O A C deeſt. ὑμᾶς γενέσθαι] A ὑμᾶς γενέσθαι σήμερον. C γενέσθαι ὑμᾶς σήμερον. O ϗ γενέσθαι ὑμᾶς ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου. 18 ἀπεστράφητε] O A ἀποστραφήσεσθε. καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου] O C deſunt. ὀργὴ] A ὀργὴ κυρίου. 19 ἡ γῆ ὑμῶν] O ὑμῖν ἡ γῆ. C ἡ γῆ. ὑμῶν] O deeſt. διάβητε] A διάβητε ὑμεῖς. κατασκηνοῖ ἐκεῖ] O [illegible]ου] C ponit poſt κατασχέσεως, & O. οὗ] C ὅπου.

ἀν. μὴ ἀπὸ θεοῦ] A μὴ ἀπὸ κυρίου. O C ἀπὸ κυρίου μή. [illegible]ϑῆτε] O καὶ ὑμεῖς μηδ' ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου] A C καὶ ἀφ' (Comp. ἀπὸ) ἡμῶν μὴ ἀποστῆτε. O καὶ μὴ ἀποστῆτε. 20 πλημμελείᾳ] O C πλημμέλειαν. Ἰσραὴλ] O C deest. ὀργὴ] O ὀργὴ κυρίου. εἷς αὐτὸς] A εἷς μόνος ἦν, μὴ μόνος ἐστί. C εἷς μόνος, μὴ ἐστὶ μόνος. O μόνος ἦν, μὴ μόνος, & pro μόνος habet αὐτός. τῇ] O A C ἐν τῇ. ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ] C ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. 22 Ὁ θεὸς usque ad οἶδε] O Ὁ θεὸς αὐτός ἐστι κύριος ὁ θεός, καὶ αὐτὸς οἶδε. αὐτὸς] A C κύριος αὐτός. Γνώσεται] O διαγνώσεται. ἐπλημμελήσαμεν] O πεπλημμελήκαμεν. ἔναντι τοῦ] A ἀπέναντι. ῥύσαιτο] O C ῥύσεται. ἡμᾶς] A ἡμᾶς ἀπό. τοῦ θεοῦ ἡμῶν] C desunt. ὥστε] C ἢ ὥστε. O καί. ἐπ' αὐτὸ] A ἡμᾶς ἐπ' αὐτό. C ἐπ' αὐτοῦ. O ἐπ' αὐτῷ. ὥστε] O A C ἢ ὥστε. αὐτὸν] O αὐτόν. κύριος ἐκζητήσει] O A C κύριος αὐτὸς ἐκζητήσῃ (A O σοί.) 24 ῥήματος] O ῥημάτων. εἴπωσιν αὔριον] A C αὔριον εἴπωσιν. ἡμῶν] A C ἡμῶν λέγοντες. καὶ] A deest. 25 ἡμῶν καὶ ὑμῶν] O A ὑμῶν καὶ ἡμῶν. C ἡμῶν καὶ ὑμῶν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ. ἐστὶν] O ἔσται. ἀπαλλοτριώσουσιν] C ἀλλοτριώσουσιν. υἱῶν] O C υἱούς. 27 ἵνα] O deest. τοῦτο μαρτύριον] A C μαρτύρειν τοῦτο. ἡμῶν καὶ ὑμῶν] A ὑμῶν καὶ ἡμῶν. C ἡμῶν καὶ ἀναμέσον ὑμῶν. γενεῶν] A τέκνων. ἡμᾶς] A ὑμᾶς. λατρείαν κυρίου ... κυρίου] O κυρίῳ. καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν] O A desunt. καὶ οὐκ ἐροῦσι usque ad finem versus] O desunt. ὑμῶν ... ἡμῶν] A ἡμῶν ... ὑμῶν. αὔριον] C ponit ante τοῖς τέκνοις. 28 ἢ ... αὔριον] O desunt. κυρίου] O deest. θυσιῶν] O θυσίας. ἐστὶν ἀναμέσον usque ad finem versus] O ἐστὶν ἀναμέσον ὑμῶν, καὶ ἡμῶν. ἐροῦσιν] C ἐροῦμεν. ὑμῶν ... ἡμῶν] A ἡμῶν ... ὑμῶν. υἱῶν] A τέκνων. 29 οὖν] O deest. ἀποστραφῆναι] O A C ἀποστῆναι. ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀποστῆναι] A ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ. C ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις. O desunt, ut & ἀπὸ κυρίου quod sequitur. ἡμᾶς] O deest. Σελαμὶν, καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου] O τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Σελαμὶν] C deest. τοῦ σωτηρίου] A τῶν σωτηρίων. κυρίου] O A C κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ἐναντίον] O A ἀπέναντι. αὐτοῦ] O τοῦ μαρτυρίου. 30 ἀκούσας] C ἤκουσεν. Ἰσραὴλ] A deest. C καὶ οἱ χιλίαρχοι Ἰσραήλ. οὓς ἐλάλησαν usque ad finem versus] O τοὺς ἤρεσεν αὐτοῖς. τὸ ἥμισυ φυλῆς] C οἱ υἱοί. 31 Φινεὲς] C Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ. υἱοῖς prius] O deest. τῷ ἡμίσει φυλῆς] C τοῖς υἱοῖς. ἡμῶν] O ὑμῶν. πλημμέλειαν] C πλημμέλειαν ταύτην. O deest. καὶ ὅτι ἐρρύσασθε] O ὅτι ἔρρυσας. 32 Φινεὲς] C Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ. ἄρχοντες] A ἄρχοντες πατριῶν. καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ] C desunt. Γαλαὰδ] O γῆς Γαλαάδ. αὐτοῖς] O τοῖς Ἰσραηλίταις. 33 ἤρεσεν] A C ἤρεσεν ὁ λόγος. καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] A C desunt. O pro πρὸς τοὺς υἱοὺς habet τοῖς υἱοῖς, & ponit post τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. υἱῶν] O deest. εἶπεν μηκέτι. C οὐκ ἔτι εἶπαν. O οὐκ εἶπον. ἀναβῆναι] O ἐπαναβῆναι. καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ] O C desunt. ἦν] C ἦν. 34 ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς] O C ἐπωνόμασαν. τὸν βωμὸν] C ponit post Γάδ. τῶν ... καὶ τῶν] A C τῷ ... καὶ τῷ. O καὶ τοῦ. καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ] C desunt. A καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ. εἶπεν] C εἶπαν. O deest, ut & καί. ὁ θεὸς] O A ὁ θεός, θεός. C αὐτὸς ὁ θεός.

CAP. XXIII.

1 κύριον] O A C κύριον τὸν θεόν. αὐτοῦ] O αὐτῶν. προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις] O desunt. 2 αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς] O καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς δικαστάς, & post γραμματεῖς αὐτῶν. πρὸς αὐτοὺς] A αὐτοῖς. 3 ὅσα] A C σύμπαντα ὅσα. ἡμῶν ... ἡμῶν] A ὑμῶν ... ὑμῶν. O C ἡμῶν ... ὑμῶν. ἡμῶν ... ἡμῖν] A ὑμῶν, αὐτὸς ... ἡμῖν. C ἡμῶν, αὐτὸς ... ὑμῖν. ὁ ἐκπολεμήσας ἡμῖν] O ὁ συνεκπολεμήσας αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν. 4 ὅτι] C ὅπερ εἶπα. O εἶπον. ἐπέρριψα] A ἀπέρρεψα. O εἶπον. ὑμῖν] O deest. εἰς τὰς φυλὰς] O ταῖς φυλαῖς. πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐξωλόθρευσα] O ταῦτα ἐξολοθρεύσεται. ἔθνη καὶ] A C ἔθνη. ὁρεῖ] O ἥτις ὁρεῖ. 5 ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ἐστὶ] O A αὐτός. ἡμῶν] A C ὑμῶν. ἀποστελεῖ] O ἐπαποστελεῖ. ἕως ἂν usque ad βασιλεῖς αὐτῶν] pro quibus Comp. habet καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 6 Κατισχύσατε οὖν σφόδρα] O Καὶ κατισχύσατε. πάντα] C σύμπαντα. O deest. ἐκκλίνητε] O παραβῆτε. εἰς] C ἀπ' αὐτοῦ εἰς. O deest. ἢ] A C ἢ εἰς. 7 ταῦτα] C ταῦτα μεθ' ὑμῶν. οὐ] O A οὔτε. C καὶ οὐκ ὀμνῆσθε, οὐδὲ μή. λατρεύσητε] O λατρεύσητε ἑαυτοῖς. οὐ] O A οὔτε. 8 Ἀλλὰ] A ἀλλ' ἤ. ἡμῶν] A C ὑμῶν. προσκολληθήσεσθε] O προσκυνήσετε. 9 αὐτοὺς κύριος] A κύριος αὐτούς. O κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτούς. ὑμῶν] C ἡμῶν. οὐδεὶς] A C ὑμῖν οὐδείς. O ἡμῖν οὐδείς. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 10 Εἷς] A Ἀνὴρ εἷς. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἐξεπολέμει] A συνεκπολεμεῖ. O ἐξεπολέμησεν αὐτούς. ἡμῖν] C ὑμῖν. O μεθ' ἡμῶν. 11 σφόδρα] A σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. προσθῆσθε] A C προστεθῆτε. 13 Γινώσκετε] A C Γνώσει γινώσκετε. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις] O ἐν ταῖς πλα[illegible]. βολίδας] O σκολ. ἀπόλησθε] C ἀπολεῖσθαι. ἣν] A C ἧς. ὑμῖν] O [illegible] ὑμῶν] O ἡμῶν. 14 τὴν ὁδὸν] A C σήμερον τὴν ὁδόν. τῇ ... τῇ] C ἐν ὅλῃ τῇ ... ἐν ὅλῃ τῇ. O ἐν τῇ ... ἐν τῇ. οὐκ ἔπεσεν εἷς λόγος] O A C οὐ διέπεσεν λόγος εἷς. λόγων] C λόγων τῶν ἀγαθῶν. λόγων O τῶν [illegible]. ὧν] O ἐποίησε. ἡμῶν] A ὑμῶν. πρὸς] A C πρὸς ὑμᾶς. O πρὸς [illegible] τὰ ἀνήκοντα] A ἥκει. O ἃ εἴρηκεν. ἡμῖν. A C ὑμῖν. οὐ διεφώνησεν] O A ἃ ἂν οὐ διαπεφώνηκεν. αὐτῶν] C αὐτῶν ῥῆμα ἕν. 15 πρὸς ἡμᾶς] O A C ἐφ' ὑμᾶς. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐφ' ὑμᾶς] O πρὸς ἡμᾶς. ὁ θεὸς] A C desunt. ἂν] C deest. τῆς ἀγαθῆς] O desunt. κύριος ὑμῶν] A C ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. O ἡμῖν κύριος. 16 παραβῆναι] A παραβαίνειν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ἡμῖν] O A C ὑμῖν. αὐτοῖς] O αὐτοῖς, καὶ θυμωθεὶς κύριος ἐφ' ὑμᾶς ἀπολέσῃ ὑμᾶς ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκεν ὑμῖν. αὐτοῖς] Hic addunt Ald. & Comp. καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀποστρέψει σε (Comp. ἀπολεῖσθε τό.) τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν (Comp. ὑμῖν κύριος.)

CAP. XXIV.

1 Σηλὼ] A C Συχέμ. πρεσβυτέρους] A πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἄρχοντας. C πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἄρχοντας. O πάντας τοὺς πρεσβυτέρους. γραμματεῖς ... δικαστὰς] A C δικαστὰς ... γραμματεῖς. ἔστησεν αὐτοὺς] A C ἔστησαν] O ἔστησεν. ἀπέναντι] O ἔναντι. τοῦ] A κυρίου τοῦ. λαὸν] A λαὸν, λέγων. 3 γῇ] A C γῇ Χαναάν. αὐτοῦ σπέρμα] A C τὸ σπέρμα αὐτοῦ. 4 καὶ τῷ] O C καὶ ἔδωκα τῷ. κληρονομῆσαι] O A C κληρονομίαν. καὶ ἐγένοντο usque ad finem versus] desunt in Comp. O καὶ ἐγένετο. καὶ πολὺ] A πολύ τε. 5 καὶ ἐπάταξα] O A καὶ ἐπάταξε κύριος. C καὶ ἀπέστειλα Μωυσῆν, καὶ Ἀαρὼν, καὶ ἐπάταξεν. σημείοις] C deest. οἷς usque ad finem versus] O desunt. ἐποίησα] A C ἐποίησεν. | 6 μετὰ ταῦτα] C desunt. ἐξήγαγεν] A ἐξήγαγον. τοὺς πατέρας ἡμῶν] A ὑμᾶς. C τοὺς πατέρας ὑμῶν. O ὑμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν. θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν] O A C θάλασσαν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ἐν ἵπποις εἰς] O ἱππεῦσιν ἐπί. 7 ἀνεβοήσαμεν] C ἐβοήσαμεν. O ἀνεβόησαν. ἡμῶν] C ὑμῶν. ἐκάλυψεν αὐτοὺς] O ἐπείρασαν αὐτόν. εἴδοσαν] C ἴδοσαν. O ἴδον. 8 ἡμᾶς] O A C ὑμᾶς. Ἰορδάνου] O A C Ἰορδάνου, καὶ παρετάξαντο ὑμῖν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. 9 ἀράσασθαι ἡμῖν] A ἀράσασθαι ὑμῖν. C υἱὸν Βεὼρ ἀρᾶσθαι ὑμῖν. O ἀράσασθαι ἡμᾶς. 10 σου] A deest. O deest ut & ὁ θεός. ἡμᾶς ... ἡμᾶς] A C ὑμᾶς ... ὑμᾶς. αὐτῶν] O A C αὐτῶν, sed quæ sequuntur desunt. 11 ἡμᾶς] A C ὑμᾶς. Ἱεριχὼ] O deest. ὁ Χαναναῖος] O A & C hoc ordine habent καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος. Sed O permutat locos Χετταῖος, & Εὐαῖος, ut & Γεργεσαῖος & Ἰεβουσαῖος. κύριος] C deest. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 12 ἐξαπέστειλε] O ἀπέστειλε. ἐξαπέστειλεν posterius] O A C ἐξέβαλεν. ἡμῶν δώδεκα] A C ὑμῶν δύο. 13 γῆν] O τὴν γῆν αὐτῶν. αὐτῆς] A C αὐτήν. O ἐν αὐτῇ. ἐν] C ἐπ'. οὐκ ἐφυτεύσατε] O A C οὐ κατεφυτεύσατε. 14 κύριον] C κύριον τὸν θεόν. εὐθύτητι ... δικαιοσύνῃ] A δικαιοσύνῃ ... εὐθύτητι. O ὁσιότητι ... δικαιοσύνῃ. τοὺς ἀλλοτρίους οἷς] O οὕς. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 15 ὑμῖν] O ἐν ὑμῖν. ἐκλέξασθε] C ἕλεσθε. ὑμῶν] O ἡμῶν. ὑμεῖς] O deest. ἐπὶ τῆς γῆς] O ἐν τῇ γῇ. ἡ οἰκία] A C ὁ οἶκος. ὅτι ἅγιός ἐστι] C desunt. 16 ὥστε λατρεύειν] O καὶ λατρεῦσαι. 17 Κύριος] O A Κύριος γάρ. ὁ θεὸς usque ad αὐτὸς] O ἐστὶν ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτός. θεὸς ἐστιν. αὐτὸς] C desunt. ἐξ] A C ἐκ γῆς. πάσῃ] O deest. οὓς] O ἐν οἷς. 18 τὸν Ἀμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ] A C πάντα (Comp. σύμπαντα) τὰ ἔθνη, καὶ τὸν Ἀμορραῖον τόν. ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ] O ὑμῶν, ἀλλ'. ἐστὶ] O C ponit post γάρ. 19 πρὸς τὸν] C πρὸς πάντα τόν. ὁ θεὸς ἅγιός ἐστι, καὶ ζηλώσας] C ἅγιός ἐστιν, καὶ θεὸς ζηλωτής ἐστιν. ἔτος] O ὑμᾶς. ἁμαρτήματα ... ἀνομήματα] O C ἀνομήματα ... ἁμαρτήματα. 20 ἑτέροις] O A C ἀλλοτρίοις. ἓν] O C deest. ὑμᾶς] O A C ὑμῖν. 22 ὑμεῖς ἐξελέξασθε κυρίῳ] A ὑμεῖς ἐξελέξασθε τὸν κύριον. C ἐξελέξασθε ὑμεῖς ἑαυτοῖς τὸν κύριον. αὐτῷ] C αὐτῷ, καὶ εἶπαν, Μάρτυρες. 23 τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς] O τῶν ἀλλοφύλων τῶν. ὑμῶν] C deest. 24 κυρίῳ] C κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. τῆς] O ἐκ τῆς. 25 Σηλὼ] A C Συχέμ. ἐνώπιον ad finem versus] C desunt. τοῦ θεοῦ] O κυρίου τοῦ θεοῦ. 26 Ἰησοῦς] A ponit ante λίθον. O deest. ὑπὸ] O C ἐκεῖ ὑπό. 27 Ἰησοῦς] A deest. πρὸς τὸν] C πρὸς πάντα τόν. ἂν] A C deest. εἰς] O deest. αὐτὸς] O ἐστί. πάντα] C σύμπαντα. λεχθέντα αὐτῷ] C O λεχθέντα. ὅτι] A C ὅσα. ἐστὶ ἔσται] C ἔσται ἐστί. ἐσχάτων] O ἐσχάτου. ψεύσησθε usq; ad finem versus] O ἀποστῆτε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. μου] A ἡμῶν. C ὑμῶν. 28 ἀπέστειλεν] A ἐξαπέστειλεν. τὸν λαὸν] O πάντα τὸν λαόν. καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος] A C ἕκαστον. καὶ ἐλάτρευσαν] Sed Comp. præmittit his versum 29, & priorem partem ver. 30, quæ de morte Jesu. εἴδοσαν πάντα] C ἴδοσαν σύμπαντα. C ἴδον πάντα. 29 καὶ ἀπέθανεν] C ἀπέθανεν. ἑκατὸν] C υἱὸς ἑκατόν. O ὢν ἑκατόν. δέκα] O A καὶ δέκα. 30 τοῦ κλήρου] C τῆς κληρονομίας. Θαμναςαραχ] Θαμνασαχάρ. τοῦ Γαλαὰδ] A C Γαάς. ἐκεῖ ἔθηκαν, & quæ sequuntur usque ad Καὶ τὰ ὀστᾶ] desunt in Comp. A καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ. μνῆμα εἰς ὃ] A μνημεῖον ἐν ᾧ. O ἐν τῷ μνήματι, ἐν ᾧ. ἐκεῖ] O deest. ὅτε] A Ἰησοῦς ὅτε. ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ] O ἐξῆλθον ἐκ γῆς. αὐτοῖς] O A deest. 32 ἐξ] O ἐκ γῆς. κατώρυξαν] O κατώρυξαν αὐτά. ἀμνάδων ἑκατὸν] ἑκατὸν ἀμνάδων. 33 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα] C desunt. ἀρχιερεὺς] A ἱερεύς. O ἱερεύς. & ponit ante υἱός. Γαβαὰρ] A C Γαβαάθ. O Γαβάθ. Φινεὲς] O ἣ ἦν Φινεές. ἐν ἐκείνῃ τῇ, usque in finem, in Comp. desunt. κιβωτὸν τοῦ] A κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ. περιεφέροσαν] O A περιέφερον. ἐν ἑαυτοῖς] O ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Γαβαὰρ] A Γαβαάθ. O Γαβάθ. ἑαυτοῦ] O αὐτῶν. ἀπήλθοσαν] O ἀπῆλθον. τόπον αὐτῶν] O ἑαυτοῦ τόπον. ἑαυτῶν πόλιν] A πόλιν αὐτῶν. O ἑαυτοῦ πόλιν. Ἀταρὼθ] O Ἀσηρώς. τῷ βασιλεῖ Μωὰβ] O βασιλέως Μωαβιτῶν. ἐκυρίευσεν] A κατεκυρίευσεν.

JUDICES.

CAP. I.

1 ἐπηρώτων] O ἐπηρώτησαν. διὰ τοῦ κυρίου] A C ἐν κυρίῳ. τοὺς Χαναναίους] C τὸν Χαναναῖον. πρὸς αὐτοὺς] A ἐν αὐτοῖς. O C ἐν αὐτῷ. 3 τῷ Συμεὼν] O A C πρὸς Συμεὼν τὸν ἀδελφόν. παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους] A C πολεμήσωμεν (Comp. πολεμήσομεν) ἐν τῷ Χαναναίῳ. κἀγὼ] A καί γε 4 παρέδωκε] O A C ἔδωκε. εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν] O A C ἐν χειρί. ἔκοψαν] A ἐπάταξαν. O C ἐπάταξεν. εἰς] O A C deest. 5 κατέλαβον] O A C εὗρον τόν. παρετάξαντο πρὸς αὐτὸν] O A ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ. ἔκοψαν] O A C ἐπάταξαν. 6 κατέδραμον] O C κατεδίωξαν. ἐλάβοσαν] A [illegible]. O C ἔλαβον. χειρῶν ... ποδῶν] C ποδῶν ... χειρῶν. καὶ τὰ ἄκρα] C desunt. αὐτοῦ] O deest. 7 ἑβδομήκοντα] C καὶ ἑβδομήκοντα. χειρῶν ... ποδῶν] C ποδῶν ... χειρῶν. καὶ τὰ ἄκρα] O C desunt τὰ ἄκρα. συλλέγοντες] O καὶ συλλέγοντες. ἄγουσιν] C ἤγαγον. 8 ἐπολέμουν] O A C ἐπολέμησαν. τὴν prius] O A C ἐν. 9 πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα] O A C ἐν (Comp. deest) τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι. 10 καὶ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας] C desunt. O ἐξεναντίας. καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον] A C τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν. Καριαθαρβοκσεφὲρ] A Καριαθαρβοσεφέρ. C Καριαθαρβώθ. 11 ἀνέβησαν] O C ἐπορεύθησαν. τὸ δὲ] O C καὶ τό. ἦν] C deest. Καριαθσέφερ] O A C deest. 12 Ἀσχὰ] C Ἀχσάν. 13 ἀδελφοῦ] C ἀδελφός. νεώτερος] C νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. Ἀσχὰ] O A Ἀχάν. C Ἀχσάν. αὐτοῦ] A αὐτοῦ αὐτῷ. εἰς] O deest. Versus decimus quartus & decimus quintus desunt in Ox. 14 τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς] A C τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν.

ἐπέσειἐπίσεισεν] C ἔσεισεν. ἐγόγγυσεν καὶ] A ἐγόγγυσεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου. καὶ ἔκραζεν] C desunt. ἀπὸ] C ἐπάνω. εἰς γῆν νότου ἐκδέδωκάς με] C desunt. 15 Ἀχσὰ] C Ἀχσάν. δώσεις] C δώσῃς. κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς] C desunt. 16 Ἰοθὸρ] A Ἰωβάθ. C Ἰωθώρ. O Ἰωβάβ. τοῦ γαμβροῦ] O A C πενθεροῦ. μετὰ τῶν υἱῶν] O A C πρὸς τοὺς υἱούς. τὴν οὖσαν] A ἥ ἐστιν. Ἰούδα] C ponit ante τὴν οὖσαν. O deest, ut & ἥ ἐστιν. ἥ ἐστιν] A C desunt. Ἀρὰδ] A Ἐρέδ. καὶ] A καὶ ἐπορθήθησαν, καί. C καὶ ἐπορθήθη, καί. 17 ἔκοψε] A ἐπάταξε. O C ἐπάταξαν. Σεφὲθ, καὶ] O A C Σεφὲθ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, καί. (O Σαφάν.) αὐτοὺς] A C αὐτήν. ἐκάλεσεν] O C ἐκάλεσαν. ἀνάθεμα] A C ἐξολόθρευσις. 18 Οὐκ] A C deest. οὐδὲ τὰ ὅρια] O A C καὶ τὸ ὅριον. οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα, οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς] A καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς. C desunt. O καὶ τὴν Ἀσκάλωνα, καὶ τὴν Ἀκαρὼν, καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν. οὐδὲ τὰ ὅρια] A C καὶ τὸ ὅριον. O desunt, ut & αὐτῆς. τὴν … οὐδὲ τὰ] O A C καὶ τὴν … καὶ τά. περισπόρια] O ὅρια. 19 καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος] O desunt. ὅτι] A διότι. ἠδυνάσθησαν] C ἐδύνατο. O ἐδύναντο. ἐξολοθρεῦσαι] A C κληρονομῆσαι. Ῥηχὰβ] C deest. αὐτοῖς] O A C αὐτοῖς, καὶ ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς. 20 καθὼς] O C καθά. ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν] C ἐξῆρεν ἐκεῖ τοὺς τρεῖς υἱούς. 21 ἐκληρονόμησαν] A C ἐξῆραν. O ἐξωλόθρευσαν. ἐν Ἱερουσαλὴμ] O desunt. 22 κύριος] O Ἰούδας. ἦν] O C deest. 23 καὶ κατεσκέψαντο] A C οἶκος Ἰσραὴλ κατά. O οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ κατά. 24 φυλάσσοντες] O φύλακες. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο] O A C ἄνδρα ἐκπορευόμενον. τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον] O C τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως. 25 ῥομφαίας] O μαχαίρας. 26 ἐπορεύθη] O A C ἀπῆλθεν. Χεττιὶν] C Γεθθιείμ. τοῦτο ad finem versus] O desunt. 27 ἐκληρονόμησε] A ἐξῆρε. ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις] C desunt. οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς] C desunt. O A οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Θανὰχ, οὐδὲ] A ἐκ Θανὰχ, καί. C ἐκ Θαναὰχ, καί. οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς] O desunt. Δὼρ, οὐδὲ τὰς] A Δὼρ, οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, καὶ τάς. O C Δὼρ, καὶ τάς. οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ, usque ad θυγατέρας αὐτῆς] Desunt in A & C & O. οὐδὲ τοὺς] A καὶ τοὺς bis: & praeterea Ἰεβλαὰμ praeponit Μαγεδδώ. οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς] C desunt, ut & in Ἰεβλαὰμ, & in Ox. desunt. οὐδὲ τοὺς usque ad θυγατέρας αὐτῆς] O desunt. ταύτῃ] O deest. 28 ἐποίησεν] A C ἔθετο. O ἔθεντο. αὐτὸν] O αὐτούς. 29 καὶ κατῴκησεν usque ad Γαζὲρ] O desunt. κατῴκησεν] C κατῴκει. καὶ ἐγένετο εἰς φόρον] C desunt. O A καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον. 30 Κέδρον] A Χεδρών. C Κετρών. οὐδὲ] O A C καί. Δωμανὰ] A Ἀμμάν. C Νααλώλ. O Νααλά. αὐτῷ] C deest. καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον] O desunt. 31 Ἀκχὼ] A Ἀκχώρ. καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον] C desunt. O καὶ ἐγένετο ὁ Χαναναῖος εἰς φόρον αὐτῷ, & ponit post Σιδῶνα. καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ] C desunt. O ponit post φόρον αὐτῷ. Δαλὰφ] C Ἀχλάβ. O Δαλάθ. τὴν Ἀσχαζὶ] A τὴν Ἀχαζείβ. C τὴν Ἀσχαζίβ. O Χαζύφ. τὴν Χεβδὰ, καὶ τὴν Ναὶ, καὶ τὴν Ἐρεὼ] O A C τὴν Ἐλβὰ, καὶ τὴν Ἀφὲκ, καὶ τὴν Ῥοώβ. Sed O pro Ἐλβὰ habet Χαλβά. 32 ἠδυνήθη] A ἠδυνάσθη. C ἐδυνήθη. O ἠδυνήθησαν τοῦ. καὶ τοὺς] A οὐδὲ τούς. O non habet οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας. Βαιθανὰχ] O Βεθλαανάθ· & versu sequenti. 33 Καὶ κατῴκησεν usque ad γῆν] O ponit hanc partem versus post partem sequentem. Νεφθαλὶ] O C Ἰσραήλ. Βαιθενὲθ] A Βεθανάχ. C Βεθενέθ. ἐγένοντο] A C ἐγενήθησαν. αὐτοῖς] A αὐτῷ. 34 ἀφῆκαν αὐτὸν] A ἀφῆκεν αὐτούς. C ἀφῆκεν αὐτόν. 35 τῷ ὀστρακώδει, ἐν ᾧ] O A τοῦ Μυρσινῶνος, οὗ. C τῷ Ἄρες, οὗ. ἐν ᾧ αἱ] O A καί. C καὶ αἱ. ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θαλαβὶν] O C desunt. Θαλαβὶν] A Σαλαβίν. οἴκου] O deest. ἐγενήθη αὐτοῖς] O A ἐγένετο αὐτῷ. C ἐγένετο. 36 ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως] A ἐπάνω τῆς ἀναβάσεως. C ἐπάνω. O ὁ Ἰδουμαῖος ἐπάνω. ἀπὸ] O ἐπί.

CAP. II.

1 καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ usque ad Ἰσραὴλ] C desunt. Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ ἀπὸ Γαλγάλων. τάδε λέγει κύριος] O C desunt. ἀνεβίβασα] C κύριος ἀνεβίβασεν. O κύριος ἀνήγαγεν. εἰσήγαγον] C εἰσήγαγεν. A ἐξήγαγον. ὤμοσα] O C ὤμοσεν. ὑμῶν] O A C ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν. εἶπα] A εἶπον. O C εἶπεν. οὐ] O οὐ μή. 2 εἰς τὴν γῆν ταύτην] O ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. αὐτῶν prius] A O C αὐτῶν οὐ μή. συντρίψετε] O C συντρίψατε, καί· & A habet καὶ & O. καθελεῖτε] A κατασκάψετε. O C κατασκάψατε. ὅτι] A O ὅτε. C οὔτε. 3 εἶπα] C εἶπον. οὐ μὴ ἐξάρω] A οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα, τοῦ ἐξῶσαι· οὐ μὴ ἐξάρω. C οὐ προσθήσω τοῦ μετοικῆσαι τὸν λαὸν ὃν εἶπα τοῦ ἐξῶσαι ἐκ. O eadem quæ C habet, nisi quod ὃν εἶπα absunt. 4 υἱοὺς] O deest. 5 Καὶ ἐπωνόμασαν] O A C Διὰ τοῦτο ἐκλήθη. κλαυθμῶνες] O C κλαυθμών. ἐθυσίασαν] O A C ἔθυσαν. 6 ἦλθεν ἀνὴρ εἰς] O A C ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον (A τόπον) αὐτοῦ, καὶ εἰς. (A ἕκαστος εἰς.) τὴν γῆν] A αὐτήν. κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν] O desunt. 7 Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας] A desunt. ὅσα] O A C ὅ. ἐν] O A C deest. 8 υἱὸς] O ὤν. ἑκατὸν δέκα] A δέκα καὶ ἑκατόν. 9 ὄρει] A ὄρει. Γαὰς] O Γαλαάδ. 10 μετ'] O πρός. ἐν] O A C deest. 11 Καὶ ἐποίησαν] O Καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκουν μετὰ τῶν Χαναναίων, καὶ τῶν Χετταίων, καὶ τῶν Εὐαίων, καὶ τῶν Φερεζαίων, καὶ τῶν Ἀμοῤῥαίων, καὶ τῶν Ἰεβουσαίων, καὶ τῶν Γεργεσαίων, καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν γυναῖκας, καὶ τὰς ἑαυτῶν θυγατέρας ἐξέδοντο τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Καὶ ἐποίησαν. ἐνώπιον] A C ἐναντίον. ἐλάτρευσαν τοῖς] C ἐλάτρευον τῇ. Βααλ] O Βααλ, καὶ τῇ Ἀστάρτῃ. 12 ἐθνῶν] A C λαῶν. O deest. αὐτοῖς] C αὐτούς. 13 αὐτὸν] C τὸν κύριον. τῷ] A C τῇ. 14 ἐν] A C deest. O ἐπὶ τήν. εἰς χεῖρας] A C ἐν χειρί. O κύριος ἐν χειρί. καὶ κατεπρονόμευσαν αὐτοὺς] O desunt. χερσὶ] O A C χειρί. αὐτῶν] O deest. ἔτι] O A C deest. 15 ἐπορεύοντο] O C ἐπόρνευον. ἐπ' αὐτοὺς] A C ἐν αὐτοῖς. αὐτοῖς] A deest. 16 κριτὰς] O C αὐτοῖς κριτάς. τῶν κριτῶν] A αὐτῶν. O C κριτῶν αὐτῶν. οὐχ ὑπήκουσαν] O A C οὐκ ἐπήκουσαν. 17 αὐτοῖς] O A C αὐτοῖς, καὶ παρώργισαν τὸν κύριον. ἧς] O ἐν ᾗ. τῶν λόγων] O A C τὰς ἐντολάς. οὐκ] O καὶ οὐκ. 18 ὅτι] O C ὅτε. ἐκθλιβόντων] O A C κακούντων. 19 ἀπέστρεψαν] O A C ἀπέστρεφον. πορεύεσθαι] O A C πορευθῆναι. λατρεύειν] C καὶ λατρεύειν. καὶ τὰς ὁδοὺς] A ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. O C καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. τὰς σκληρὰς] A C τῆς σκληρᾶς. O αὐτῶν τῆς πονηρᾶς οὐκ ἀπέστρεψαν. 20 ἐν τῷ] O ἐπὶ τόν. ἐγκατέλιπον] A C ἐγκατέλιπε. τοῖς πατράσιν] A αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν. οὐκ εἰσήκουσαν] O A οὐχ ὑπήκουσαν. C οὐκ ἐπήκουσαν. 21 κατέλιπεν] C ἐγκατέλιπεν. υἱὸς Ναυῆ ἐν τῇ γῇ] A υἱὸς Ναυῆ. O C desunt. 22 αὐτοῖς] C αὐτῷ. εἰ] O καί. τὴν ὁδὸν] C αὐτοὶ τὴν ὁδόν. 23 ἀφήσει] A C ἀφῆκε. O κατέλειπε, & κύριος non habet.

CAP. III.

1 ἃ ἀφῆκε κύριος αὐτὰ] O A ἀφῆκε κύριος. C κατέλιπεν Ἰησοῦς. πάντας] A ἅπαντας. τοὺς πολέμους] A C πάντας τοὺς πολέμους. 3 Τὰς] A Πλὴν τάς. Ἀερμὼν] A C Βααλ Ἑρμών. O Βαερμών. 4 ἀκούσονται] A ὑπακούσονται. τοῖς] A κύριος τοῖς. 5 Ἰεβουσαίου] O Ἰεβουσαίου, καὶ τοῦ Γεργεσαίου. 6 καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν] O desunt. 7 ἐναντίον] O A ἔναντι. τοῖς Βααλὶμ] A τῇ Βααλ'. C τῇ Βααλίμ. 8 ἐν χειρὶ] A C εἰς χεῖρας. O κύριος εἰς χεῖρας. Χουσαρσαθαὶμ] C Χουσανρεσαθαὶμ semper. Συρίας ποταμῶν] A Μεσοποταμίας Συρίας. O Συρίας Μεσοποταμίας. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O A desunt. τῷ Χουσαρσαθαὶμ] O A C αὐτῷ. ἔτη ὀκτὼ] C ὀκτὼ ἔτη, ut & ver. 14. 9 ἐκέκραξαν] C ἔκραξαν. σωτῆρα] O σωτῆρα ἀληθινόν. τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτὸν] A τὸν νεώτερον αὐτοῦ. C ὁ νεώτερος αὐτοῦ. O τὸν νεώτερον. 10 ἐγένετο] O εἰσήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο. εἰς] O A C ἐπὶ τόν. πρὸς Χουσαρσαθαὶμ] O C desunt. ποταμῶν] O deest. 11 ἐκραταιώθη] usque ad finem versus] O ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπ' αὐτόν. ἔτη] C ponit post τεσσαράκοντα. 12 ἐνώπιον] O C ἔναντι. τὸν Ἰσραὴλ] O τοὺς υἱούς. 13 συνήγαγε] O C προσήγαγεν. πρὸς ἑαυτὸν] A πρὸς αὐτόν. C πρὸς αὐτούς. 15 πρὸς κύριον] O desunt. αὐτοῖς] O A αὐτοῖς κύριος. C κύριος αὐτοῖς. υἱὸν] O deest. υἱὸν τοῦ] O C υἱοῦ τοῦ. ἐξαπέστειλαν] O C ἀπέστειλαν. δῶρα] A ponit ante οἱ υἱοί. Ἐγλὼμ] C Ἐγλὼν semper. Μωὰβ] O Μωαβιτῶν. 16 μῆκος αὐτῆς] O A μῆκος. καὶ] C deest. τὴν μανδύαν] C τὸν μανδύαν. O desunt, ut & ὑπό. αὐτοῦ] O C ponunt post δεξιόν. 17 Καὶ ἐπορεύθη] O C desunt. προσήνεγκε] O κατήνεγκεν Ἀώδ. 18 ἡνίκα] O A C ὡς. φέροντας] A C αἴροντας. 19 αὐτὸς] O A Αἰγλώμ. C deest. ὑπέστρεψεν] O ἀνέστρεψεν. γλυπτῶν] O εἰδώλων. μετὰ τῆς] O A ἐν. Ἀὼδ] O Ἀὼδ τῷ Ἐγλώμ. Σιώπα] A Σιώπα πᾶσιν ἐκ μέσου]. Σίγα. καὶ ἐξαπέστειλεν usque ad finem versus] A C καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. O καὶ εἶπε πάντας ἐκ μέσου γενέσθαι, καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. τῷ θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ] O αὐτοῦ. 20 τῷ ἑαυτοῦ] A αὐτοῦ. C αὐτοῦ. ἀπὸ τοῦ] A C ἐκ τοῦ. Ἐγλὼμ] O A ponunt ante ἐκ τοῦ. 21 αὐτὸν] C deest. καὶ] A deest. ἐπάνωθεν] A ἀπὸ ἄνωθεν. O C ἀπό. αὐτοῦ] C deest. Habet O, sed τοῦ δεξιοῦ non habet. ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ] O A C εἰς τὴν κοιλίαν Αἰγλώμ. 22 κατὰ τῆς φλογὸς] C κατὰ τῆς φλεβός. O τὴν παραξιφίδα. τὴν μάχαιραν] O αὐτήν. 23 Ἀὼδ τὴν] O A Ἀὼδ εἰς τήν. C εἰς τήν. καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους] O desunt. κατ' αὐτοῦ] A C ἐπ' αὐτόν. O desunt. ἐσφήνωσε] O ἐσφήνωσεν αὐτάς. 24 ἐπῆλθον] O εἰσῆλθον. καὶ εἶδον] C desunt. ἐσφηνωμέναι] C ἀποκεκλεισμέναι. O κεκλεισμέναι. καὶ εἶπαν] O καὶ ἀποτιναξάμενος Ἀὼδ ἐξῆλθεν, καὶ ἐπορεύθη, καὶ οἱ παῖδες Ἐγλὼμ προσῆλθον, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου κεκλεισμέναι, καὶ εἶπον. ἀποκενοῖ τοὺς usque ad finem versus] O A C πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος. 25 ὑπέμειναν ἕως ᾐσχύνοντο] O A C προσέμειναν αἰσχυνόμενοι. ἐστὶν ὁ ἀνοίγων] O ἤνοιγεν. ἦν] A C ἦν. 26 ἕως] O A εἰς Τιρωθᾶ ἕως. παρῆλθε τὰ] O παρεπορεύετο πάντα τά. Σεϊρωθὰ] A Τιρωθᾶ. C Σειρωθά. O Σιρώθ. 27 Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραὴλ] O C desunt. ἐσάλπισεν ἐν] C ἐσάλπισαν. κερατίνῃ] A κερατίναις. ἀπὸ τοῦ ὄρους] O desunt. 28 κατάβητε] A καταβαίνετε. O deest. θεὸς] O θεὸς ἡμῶν. ἐν χειρὶ] O εἰς χεῖρας. ἀφῆκεν] A C ἀφῆκαν. O ἀφῆκαν ἐκεῖθεν. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] O C ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ὡσεὶ] O ὡς. πᾶν λιπαρὸν] A πάντας τοὺς μαχητὰς ἐν αὐτοῖς. C πάντας τοὺς μαχητάς. O πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτῇ. ὁ ἀνὴρ] O ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 30 ἐνετράπη] O ἐταπεινώθη. ὑπὸ χεῖρα] O ἐκ χειρός. καὶ ἔκρινεν usque ad finem versus. C desunt. 31 μετ' αὐτὸν] C μετὰ τοῦτον. Ἀνὰχ] O A C Ἀνάθ. ἐν τῷ] C desunt. ἐν τῷ ἀροτρόποδι] O ἐκτὸς μόσχων. καίγε] O A καί. C deest.

CAP. IV.

1 ἐνώπιον] A ἐναντίον. O C ἔναντι. 2 τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] O A C αὐτούς. Ἀρισὼθ] O Ἀσιρώθ. 3 ἦν] O διέστειλεν. ἔθλιψεν] O ἔθλιψε. 4 αὕτη] C αὐτή. 5 εἰς κρίσιν] O A C ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι. 6 Ἰσραὴλ] C deest. ἐκ … ἐκ] O A C ἀπὸ … ἀπό. 7 ἐπάξω] O ἄπαξον. εἰς] C ἐπί. O κατά. ἐπὶ] C deest. O ἀπάξω σε ἐπί. τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ] O ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν, καὶ ἐπί. πλῆθος αὐτοῦ] O πλῆθος αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. εἰς χεῖρας] O A C ἐν τῇ χειρί. 8 οὐ] A μετ' ἐμοῦ οὐ. ὅτι οὐκ οἶδα, ad finem versus] C desunt. ἄγγελον] O ἄγγελον αὐτοῦ. 9 εἶπε] O A C εἶπε πρὸς αὐτὸν Δεββωρά. ἐπὶ] C εἰς. ἐκ Κάδης] O εἰς Κάδης τῆς Νεφθαλίμ. 10 ἐβόησε] O A C παρήγγειλε. τὸν … καὶ τὸν] O A C τῷ καὶ τῷ. ἐκ Κάδης] O desunt. Δεββῶρα] C ponit post αὐτοῦ. O ponit ante ἀνέβη. 11 Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη] A C οἱ πλησίον τοῦ Κιναίου ἐχωρίσθησαν] O πάντες οἱ Κιναῖοι ἀπέστησαν ἐκεῖθεν οἳ ἦσαν ἀπὸ τῶν υἱῶν. Καινᾶ] A Κενά. C Κα. Ἰωβὰβ] C Ὀβάβ. A Ἰωβάκ. ἔπηξε] O ἔπηξε Βαράκ. πλεονεκτούντων] A C ἀναπαυομένων. O πρὸς δρῦν ἀναπαυόμενος. 12 ἀνήγγειλε] C ἀνήγγειλαν. O ἀπήγγειλαν τῷ. εἰς ὄρος] A ἐπ' ὄρος. C ἐπ' ὄρους. O ὄρος. 13 ἐκάλεσε … πάντα τὰ ἅρματα] O παρήγγειλε … πᾶσι τοῖς ἅρμασι. σιδηρᾶ] O σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ. πάντα τὸν λαὸν τὸν] O παντὶ τῷ λαῷ τῷ. 14 ὅτι κύριος ἐξελεύσεται] A ὅτι κύριος. C οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται. O pro ὅτι habet οὐκ ἰδού. κατὰ] O A C ἀπό. 15 ἐν στόματι usq; ad Βαρὰκ] O C … O ἐκ προσώπου Βαρὰκ ἐν στόματι ῥομφαίας. ἐπάνωθεν] A ἀπὸ ἄνωθεν. O C ἀπό. ἅρματος αὐτοῦ] C ἅρματος. 16 ἁρμάτων] A ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ὀπίσω τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ. παρεμβολῆς] O addit αὐτοῦ. Ἀρισὼθ] O τῶν … A C δρυμοῦ. O δρυμῶν. ῥομφαίας] O μαχαίρας. οὐ κατελείφθη] O οὐχ ὑπελείφθη. 17 ἔφυγεν] O A C ἀνεχώρησεν. Χαβὲρ] O Χαλέβ. ἑταίρου] O A C deest. ἦν] A C deest. 18 Καὶ] C deest. συνάντησιν] O A C εἰς ἀπάντησιν. αὐτῷ] O C πρὸς αὐτόν. ἔκκλινον … ἔκκλινον] O A C ἔκκλινον … ἔκνευσον, & O ponit πρός με ante κύριε, & μου non habet. ἐξέκλινε] O A C ἐξένευσε. εἰς τὴν σκηνὴν] O desunt: sed habet ὁ Σισαρὰ πρὸς αὐτήν. περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ] O A C συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. 19 ἤνοιξεν] O ἤνοιξεν Ἰαήλ. περιέβαλεν αὐτὸν] O A C συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 20 Σισάρα] O C deest. δὴ] C deest. ἀνὴρ ἔλθῃ] A τις εἰσέλθῃ. O C τις ἔλθῃ. εἰ] A C σοί. O σοὶ εἰ. ὧδε] O A ἐνταῦθα. οὐκ ἔστι] A οὐκ ἔστι, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ δέρρει αὐτῆς. O ἔστιν ὧδε. 21 ἔλαβεν Ἰαὴλ] O ἀνέλαβεν. Χαβὲρ] O Χαβὲρ τοῦ Κιναίου. γυνὴ Χαβὲρ] A desunt. ἐν κρυφῇ] O A C ἡσυχῇ. ἔπηξε] A C ἐνέκρουσε. O κατέκρουσε. κροτάφῳ] A C τῇ γνάθῳ. O εἰς τὸν κρόταφον. διεξῆλθεν] O A C διήλασεν. αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη] A αὐτὸς ἀπεσκάρισε καὶ ἐξέψυξε. C ἀπεσκάρισεν ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐξέψυξεν. O αὐτὸς δὲ ἀπεσκάρισεν ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐξέψυξεν, καὶ ἀπέθανεν. 22 συνάντησιν αὐτῷ] O A C

ἐνάντιον αὐτοῦ. αὐτῷ] O A πρὸς αὐτόν. ἐῤῥιμμένος] O C πεπτωκώς. τῷ κροτάφῳ] C τῇ γνάθῳ. 23 ἐτρόπωσεν ὁ] O C ἐταπείνωσεν κύριος ὁ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C ponit ante τὸν Ἰαβίν. ἔμπροσθεν] O A C ἐνώπιον. 24 πορευομένη καὶ σκληρυνομένη] O κραταιουμένη. ἕως οὗ] A ἕως ὅτου. O C ἕως. ἐξωλόθρευσαν] O ἐξωλόθρευσεν. τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν] O A C αὐτόν.

CAP. V.

1 λέγοντες] A C καὶ εἶπεν. O καὶ εἶπον λέγοντες. 2 Ἀπεκαλύφθη usque ad λαοῦ] O A C Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ. Sed O pro προαιρέσει habet προθέσει, & præterea ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα. 3 καὶ ἐνωτίζεσθε] C ἐνωτίζεσθε. O non habet καί. Σατράπαι] O δυνατοί. ᾄσομαι] A C ponunt post κυρίῳ. εἰμι … ἐγώ εἰμι] O A C desunt. O cætera habet sic, ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι. τῷ κυρίῳ] O A C desunt. 4 ἐν Σηεὶρ] O A C ἐκ Σηείρ. ἀπαίρειν] C ἐπαίρειν. ἀγροῦ] O ἀγρῶν. καὶ ὁ] O desunt. ἔσταξε δρόσους] A C ἐταράχθη. O ἐξέστη. 5 Ἐλουὶ] O C deest. τοῦ Σινᾶ] A desunt. O τοῦ θεοῦ. κυρίου] O deest. 6 ὁδοὺς] O A βασιλείας. ἀτραποὺς] O C τρίβους. O τρίβους οὐκ εὐθείας. 7 δυνατοὶ] A οἱ κατοικοῦντες] C οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ. O οἱ κρατοῦντες. ἐξέλιπον posterius] O deest. ἕως οὗ posterius] C ὅτι. O desunt, ut & ἀνέστη, & ἐν Ἰσραήλ. ἀνέστη] O A ἐξανέστη. 8 Ἐξελέξαντο θεοὺς καινοὺς] O Ἡρέτισαν θεοὺς κενοὺς ὡς ἄρτον κρίθινον. Ἐξελέξαντο] A Ἡρέτισαν ὡς ἄρτον κρίθινον. καινοὺς] O C κενούς. θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ] A C σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν ἐνώφθη. (A ἐὰν ὀφθῇ) καὶ λόγχη ἐν] A καὶ σειρομάστης ἐν. C καὶ ἐσιρομάστησεν. O καὶ νεανίδων σειρομαστῶν μʹ χιλιάσι. 9 εἰς] O A C ἐπί. οἱ ἑκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ] O A C οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ. 10 ὄνων θηλείας μεσημβρίας] A ὑποζυγίων μεσημβρίας ἐπὶ λαμπηνῶν. C ὑποζυγίων ἐπιλαμπηνῶν. O ὑποζύγιον. καθήμενοι] A desunt. ἐπὶ κριτηρίου usque ad finem versus] O ὑπὸ λαμπηνῶν. ἐπὶ ὁδοὺς συνεδρίων ἐφ' ὁδῷ διηγεῖσθε] A συνεδρίων φθέγξασθε. C ἐφ' ὁδῷ, φθέγξασθε. O pro διηγεῖσθε habet φθέγξασθε. 11 ἀπὸ φωνῆς] O A C φωνήν. ὑδρευομένων] O A C εὐφραινομένων. δικαιοσύνας κυρίου] O A C δικαιοσύνην κυρίῳ. δικαιοσύνας αὔξησον] A δικαιοσύνας ἐνίσχυσον. O C δίκαιοι ἐνίσχυσαν. πόλεις] O A C πόλεις αὐτοῦ. 12 Ἐξεγείρου usque ad ᾠδήν] O Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου μυριάδας μετὰ λαοῦ σου, ἐξεγείρου ἐξεγείρου μετ' ᾠδῆς. λάλησον ᾠδήν] A C λάλει μετ' ᾠδῆς. ἀνάστα] A C ἐξανίστασο. O ἐν ἰσχύϊ ἐξανίστα ὡς ὁ Βαράκ. Βαρὰκ] O A Βαράκ, καὶ κατίσχυσον Δεββώρα τὸν Βαράκ. Sed O pro κατίσχυσον habet ἐνίσχυσον. 13 κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς] O A C ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. λαὸς κυρίου] C desunt. κατέβη usque ad finem versus] O A C κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. 14 Ἐφραὶμ ἐξεῤῥίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ] O A C Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι. ὀπίσω] A C ἀδελφοῦ. O ἀδελφοῦ. ἐν ἐμοὶ] A C ἐξ ἐμοῦ. Μαχὶρ] O ἐξεγείρου Μαχείρ. καὶ ἐκεῖ] O A C καὶ ἐκ. ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως] A C ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῳ διηγήσεως (διηγήσεως deest in C) γραμματέως. O κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως. 15 ἀρχηγοὶ] A C ἄρχοντες. O deest, ut & Καί, & ἐν. καὶ Βαρὰκ] C καὶ Ἰσσάχαρ. O desunt. ἐν Βαρὰκ usque ad finem versus] O ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ εἰς κοιλάδα ἵνατί σὺ κατοικεῖς ἐμμέσῳ χειλέων, ἐξέτεινεν ἐν ταῖς αὐτοῦ διαιρέσεσι μεγάλοι ἀκριβασμοί. ἐν κοιλάσιν] A C ἐν τῇ κοιλάδι. ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν] A C ἐξαπέστειλε πεζούς. εἰς τὰς μερίδας] A εἰς τὴν κοιλάδα ἵνατί σὺ κατοικεῖς σὺ ἐν μέσῳ χειλέων. ἐξέτεινε πόδας αὐτοῦ ἐν διαιρέσει. C ἐν διαιρέσεσιν. ἐξικνούμενοι καρδίαν] A C ἀκριβασμοὶ καρδίας. 16 Εἰς usque ad Ῥουβὴν] A C Ἱνατί μοι κάθησθε (A κάθησαι) ἀναμέσον τῶν Μοσφαθαὶμ τοῦ εἰσακούειν συριγμοὺς ἐξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν (A ἐλθεῖν) εἰς τὰ τοῦ Ῥουβήν. O ut A, sed pro εἰσακούειν habet ἀκούειν. ἐξετασμοὶ] O A C ἐξιχνιασμοί. 17 οὗ ἐσκήνωσε] O A C κατεσκήνωσε. εἰς τί παροικεῖ] A C ἱνατί παροικεῖς. O ἱνατί παροικεῖ ἐν. παραλίαν] O A C παρῴκησεν παρ' αἰγιαλόν. καὶ ἐπὶ usque ad Ζαβουλὼν] O ἐπὶ τῆς διεκβολαῖς αὐτοῦ κατεσκήνωσε Ζαβουλών. διεξόδοις] A C ταῖς διεκβολαῖς. σκηνώσει] A C κατεσκήνωσε. 18 ὠνείδισε] O A C ὀνειδίσας. ὕψη] C ὕψη. αὐτοῦ] A αὐτῷ. O C deest. 19 παρετάξαντο] A C καὶ παρετάξαντο. O βασιλεῖς, καὶ ἐπολέμησαν. ἐπολέμησαν] O παρετάξαντο. ἐπὶ ὕδατι] A C ἐπὶ (A τοῦ deest) ὕδατος. δῶρον] O A C πλεονεξίαν. 20 Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο] O C Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν. ἐκ τρίβων] O A C ἐκ τῆς τάξεως. παρετάξαντο] O C ἐπολέμησαν. 21 ἐξέσυρεν] O καταπατήσει. A C ἐξέβαλεν. ἀρχαίων] C Καδημίμ. A Καδημείν. O συνεψισμένων. αὐτὸν] O C αὐτούς. 22 Ὅτι ἐνεποδίσθησαν] O C Τότε ἀπεκόπησαν. A Τότε ἐνδιεκοπήθησαν. ἵππου] A C ἵππων. σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ] A καὶ ὁμαλιεῖ αὐτοὺς ἡ πτέρνα μου τὰς [illegible] ἐκστάσεως αὐτῶν. C Μαδαρὼθ δυναστῶν αὐτοῦ. O Ἀμαδαρὼθ δυνατῶν ἐπὶ [illegible] συντελοῦντος ἔργα ἐκστάσεως αὐτοῦ, ἰδεῖν ἀράς, ἰδεῖν ὀδύνας, κατοικοῦντες [illegible] ὑβρισταὶ ἄρατε, ἀπολέσατε. 23 καταρᾶσθε Μηρὼζ] O A καταράσασθε Μαζώρ. καταρᾶσθε usque ad αὐτὴν] O A καταράσει καταράσασθε τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. (A αὐτήν.) C καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς. ἦλθον] O C ἦλθον. A ἦλθεν. κυρίου] C deest. εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς] O C κύριος βοηθὸς ἡμῶν, κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός. A βοηθὸς κύριος ἐν μαχηταῖς. 24 ἐν γυναιξὶν] O A C ἐκ γυναικῶν. ἀπὸ] O A C ἐκ. σκηναῖς] A C σκηνῇ. εὐλογηθείη] O εὐλογηθείη ἐν ἐπαίνῳ. 25 γάλα] O αὐτῇ, καὶ γάλα. A C αὐτήν, καὶ γάλα. ἔδωκεν] O A C ἔδωκεν αὐτῷ. ἐν λεκάνῃ] O ἐν [illegible]. ὑπερεχόντων προσήνεγκε] O μεγιστάνων προσήγγισε. A δυναστῶν προσήνεγκε. O ἰσχυρῶν προσήνεγκε. 26 ἀριστερὰν] C deest. καὶ] C deest. εἰς σφῦραν κοπιώντων] O εἰς ἀποτομὰς κατακόπων, τοῦ εἰς τέλος ἀχρειῶσαι. A τοῦ εἰς τέλος ἀχρειῶσαι, εἰς ἀποτομὰς κατακόπων. C εἰς ἀποτομὰς κατακοπτόντων. καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, διήλωσεν usque ad finem versus] O καὶ τὴν χεῖρα αὐτῆς διήλασε, τὸν κρόταφον αὐτοῦ, καὶ συνέθλασε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσε τὸν Σισάρα, συγκύψας ἔπεσε, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν, ἐταλαιπώρησε, καθὼς ἐπλήρωσε ταλαίπωρος. A καὶ ἀπέτεμε Σισάρα διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν, ἀναμέσον ποδῶν αὐτῆς βαρυνθείς, ἔπεσε καὶ ἀφύπνωσε ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψε ἐκεῖ κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσε ταλαιπώρως. C καὶ ἀπέτεμε Σισάρα, ἀπέσεισε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνέσεισε, καὶ διήλωσεν τὴν γνάθον αὐτοῦ. Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν, ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἔκαμψεν, ἔπεσεν, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαιπώρως. 28 ἡ μήτηρ] C καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ. ἐκ τοῦ τοξικοῦ] C O διὰ τῆς δικτυωτῆς. deinde addit O ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας μετὰ Σισάρα. διότι] C διατί. ᾐσχύνθη] O A C ᾐσχάτισε. αὐτοῦ] A C αὐτοῦ παραγενέσθαι. διότι] A C διατί. πόδες] O διοδοὶ ἀναβάται αὐτοῦ, ἴχνη. A C ἴχνη. 29 ἄρχουσαι] O A C ἀρχουσῶν. ἀπεκρίθησαν] O C ἀνταπεκρίναντο. A ἀνταπεκρίθησαν. καὶ αὐτὴ usque ad finem versus] O ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, cætera desunt. A καὶ αὐτὴ ἀνταπεκρίνετο cætera ut Rom. O καὶ αὐτὴ δὲ ἀνταπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς. 30 οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς] O C φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ. Sed O pro εἰς habet ἐπί. A φιλιάζοντα φίλοις εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς δυνάστου. Σκῦλα βαμμάτων τῷ usque ad finem versus] O Σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ, φρόνησις ἰσχύος αὐτῆς ἀποκριθήσεται αὐτῇ, ἀπεκρίνατο αὐτὴ ἑαυτῇ τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐκ εὑρέθησαν διεμερίσθη σκῦλα μήτραις αὐτῆς εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς ἐπίσκοπον δακτύλοις ἐν τῷ Σισάρα ἐστηλώθη στίγματα ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐσκυλεύθη. A & C sequuntur Rom. nisi quod pro βάμματα habent βαφῆ, βάμμα. & C non habet αὐτά. 31 ἀπόλοιντο] O γένοιντο. κύριε] O κύριε, ἅμα τοῦ ἐκπορεύεσθαι τὸν ἥλιον. αὐτὸν] O σέ. ὡς ἔξοδος] O ἅμα ἀνατολή. O C καθὼς ἡ ἀνατολή. δυνάμει] O C δυναστείαις. A δυναστείᾳ. 32 τεσσαράκοντα ἔτη] O ἔτη μʹ.

CAP. VI.

1 ἐνώπιον] A C ἔναντι. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. 2 ἴσχυσε] O A C κατίσχυσε. καὶ] C deest. ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ] C ponit ante ἐποίησαν. τὰς τρυμαλιὰς τὰς] O A C μάνδρας. τὰ σπήλαια, καὶ τὰ κρεμαστὰ] O A C τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασι. 3 ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ] A C ὅτε ἔσπειρεν ἀνήρ. ἀνέβαινον] O A C ἀνέβαινε. Συνέβαινον] O A C καὶ ἀνέβαινον. 4 εἰς] O A C ἐπ'. τοὺς καρποὺς αὐτῶν] O A C τὰ ἐφόρεια (A ἐκφόρια) τῆς γῆς. ἕως] O A C ἕως τοῦ. οὐ κατελείποντο] O A C οὐχ ὑπελείποντο. τῇ γῇ] O A C desunt. οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον] O A C καὶ ποίμνιον, καὶ μόσχον. Sed O pro priore καὶ habet οὔτε. ὄνον] O ὑποζύγιον. 5 Ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον] O desunt. Ὅτι] A Ὅτι καί. αἱ κτήσεις] A τὰ κτήνη. καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν] O A C καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καί. Et O addit præterea καὶ τὰς καμήλους αὐτῶν ἦγον. παρεγίνοντο] O καὶ παρεγένοντο. καθὼς ἀκρὶς] A C ὡς ἀκρίδες. O ὡς ἀκρίς. ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν] A C παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ. O καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. καὶ διέφθειρον αὐτήν] O desunt. καὶ διέφθειρον] A C τοῦ διαφθεῖραι. 6 ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ] O ἐπτώχευσαν. 7 ἐβόησαν] O A C ἐκέκραξαν. Sed A ponit post κύριον. ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ] A C καὶ ἐγένετο ὅτε (Comp. ἐπεὶ) ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον διὰ Μαδιάμ. O διὰ Μαδιάμ. 8 Καὶ] C deest. ὅς ἀνήγαγον] A C ὁ ἀναβιβάσας. O ὁ ἀναγαγών. ἐκ γῆς] O A C ἐξ. ὑμῶν] O A C deest. 9 ἐῤῥυσάμην] O A ἐξειλόμην. C ἐξειλάμην. Αἰγύπτου] O Αἰγυπτίων. αὐτοὺς] O αὐτοὺς πάντας. εἶπα] O ἐγὼ εἶπον. 10 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν] O desunt. Ἐγὼ] A C Ἐγώ εἰμι. τοῦ Ἀμοῤῥαίου] O τῶν Ἀμοῤῥαίων. κάθησθε] O A C κατοικεῖτε. ἐν τῇ γῇ αὐτῶν] O ἐν αὐτῇ. 11 τὴν Τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ] O A C τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν Ἐφρ. τὴν τοῦ. Sed O pro Ἐφρ. habet Ἐφραθά· & pro τὴν τοῦ, ἡ ἦν. πατρὸς τοῦ] O Ἀβι. Ἐσδρὶ] A Ἐσρί. O C Ἐζρί. Ῥαβδίζων σῖτον] O A C ἐράβδιζε πυρούς. ληνῷ] O σιλώ. εἰς … ἀπὸ] A C τοῦ … ἐκ. O τοῦ φυγεῖν ἀπό. 12 ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων] O A C δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. 13 εἰς τί] O A C καὶ ἱνατί. τὰ κακὰ] O A C πάντα τὰ κακά. ἃ] O A C ὅσα. μὴ] O A C deest. ἐξέῤῥιψεν] O A C ἀπώσατο. καὶ ἔδωκεν] A καὶ παρέδωκεν. O C κύριος, καὶ παρέδωκεν. 14 ἐπέστρεψε] O A C ἐπέστρεψε. κυρίου] O deest. εἶπεν] O A C εἶπεν αὐτῷ. ἐκ χειρὸς Μαδιὰμ] A C desunt. ἰδοὺ] O A καὶ ἰδού. ἐξαπέστειλα] O ἐξαποστέλλω. 15 μου] O A deest. καὶ ἡ χιλιὰς] O corrupte εἰς χιλιάδες ὅλον τὸ ἐν Μανασσῇ, καὶ ἡ χιλιάς. ἠσθένησεν] O A C ταπεινοτέρα. μικρότερος] O C μικρός. 16 ὁ ἄγγελος κυρίου, κύριος] A C κύριος· ὅτι ἔσομαι. O habet ὅτι ante κύριος. πατάξεις] O ἀποκτενεῖς. 17 εἰ δὴ] O A C καὶ εἰ. ἔλεος] O A C χάριν. ἐν ὀφθαλμοῖς] O ἐνώπιον. καὶ ποιήσεις usq; ad finem versus] A desunt. C καὶ ποιήσῃς μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ. 18 μὴ] A μὴ δή. χωρισθῇς] O C κινηθῇς. ἐξοίσω] O A C οἴσω. θυσίαν] O A C θυσίαν μου. θύσω] O A θήσω. εἶπεν, Ἐγώ εἰμι] O εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγώ. εἰμὶ] C deest. καθίσομαι] C καθήσομαι. 19 ἔθηκεν] O C ἐπέθηκεν· & O ponit ante τὰ κρέα. ἐν τῷ κοφίνῳ] O A C ἐπὶ τὸ κανοῦν. ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ] O A C ἐξέχεεν (A O ἐνέχεεν) εἰς χύτραν. αὐτὰ] O A C deest. τερέμινθον καὶ προσήγγισε] O A C δρῦν, καὶ προσεκύνησε· & O addit αὐτῷ. 20 τοῦ θεοῦ] A C κυρίου. O κυρίου τοῦ θεοῦ. τὰ ἄζυμα] O A τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους. C τοὺς ἀζύμους. ἐχόμενα ἔκχεε] O A C ἔκχεον· & in O ἐχόμενα, & ponit ἔκχεον ante ζωμόν. 21 οὕτως] C Γεδεὼν οὕτως. ἀνέβη] A C ἀνήφθη. ἐπορεύθη ἀπ'] A ἀπῆλθεν ἀπ'. C ἀπῆλθεν ἐξ. O ἐξῆλθεν ἐξ. 22 εἶπε] O ἰδών. ὅτι] A C deest. ἆ ἆ] O A C οἴμοι. μου] O A C deest. 23 αὐτῷ] O πρὸς αὐτὸν κύριος. ὅτι] C ὅτι ἐπὶ τοῦτο. 24 τῷ κυρίῳ] O κυρίῳ τῷ θεῷ. ἐπεκάλεσεν αὐτῷ] O A C ἐκάλεσεν αὐτό. ἔτι αὐτοῦ ὄντος] O καὶ ἔτι ὄντι αὐτῷ. πατρὸς τοῦ Ἐζδρὶ] O ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀβιαζεί. Ἐσδρὶ] C Ἐζρί. 25 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. O deest, ut & Καί. ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ] O ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, & ponit post αὐτῷ κύριος. ἐν] C deest. τὸν ταῦρον, ὅς ἐστι τῷ πατρὶ] O A C τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός. καὶ μόσχον δεύτερον] O μόσχον. τῷ πατρὶ] A C τοῦ πατρός. O desunt, ut & ὅ ἐστι, & σοῦ. ὀλοθρεύσεις] A C ἐκκόψεις. O ἐγκόψεις. 26 ἐπὶ κορυφὴν Μαωζὶ] O A C ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Μαωζ τοῦ ὄρους. (Comp. ὄρους Μαώζ.) Sed O non habet Μαωζ τοῦ. τούτου] A O deest. ἐν τῇ παρατάξει] O ἐν τῇ καταδύσει τῆς παρατάξεως. τὸν μόσχον τὸν δεύτερον] O A τὸν μόσχον. C σὺν τῷ μόσχῳ τῷ δευτέρῳ. ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. ἐξολοθρεύσεις] A C ἐκκόψεις. O οὐ ἐγκόψεις. 27 δέκα] O γʹ καὶ ιʹ. ἑαυτοῦ] A C αὐτοῦ. O αὐτοῦ. ὃν τρόπον] O A C καθά. πρὸς αὐτὸν] O desunt. ἐγενήθη] O A C ἐγένετο. τοῦ ποιῆσαι] O A C τοῦ μὴ ποιῆσαι. ἡμέρας] O ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 28 πόλεως] O πόλεως αὐτοῦ. καθῄρητο] O A C κατεσκαμμένον. ὠλόθρευτο] O A C ἐκκεκομμένον. καὶ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκεν] O A C καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς ἀνενηνεγμένος εἰς (A εἰς deest.) ὁλοκαύτωμα. 29 ῥῆμα] O A C πρᾶγμα. ἐπεζήτησαν, καὶ ἠρεύνησαν καὶ ἔγνωσαν] O A C ἀνήταζον, καὶ ἐξεζήτουν, καὶ εἶπαν. Sed O καὶ εἶπαν non habet, ut nec cætera quæ sequuntur in hoc versu. ὅτι] C deest. τὸ ῥῆμα] A τὸ πρᾶγμα. C desunt. 30 Ἐξένεγκε] O A C Ἐξάγαγε. καθεῖλε] O A C κατέσκαψε. ὠλόθρευσε] O A ἐξέκοψε. C ἔκοψε. 31 Γεδεὼν usq; ad αὐτῷ] O A C Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' αὐτόν. Sed O pro ἐπανισταμένοις habet συνισταμένοις. μὴ] O deest. ὑπὲρ] O A C περί. ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτὸν] O desunt. σώσετε] C σώζετε. ἐὰν δικάσησθε] A C ἀντεδίκασιν. O ὅστις ἠδίκησεν αὐτόν. θανατωθήτω] A ἀποθανεῖται. O C ἀποθανέτω. θεὸς] A C θεὸς αὐτός. δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε] O A C ἐκδικήσει ἑαυτόν, ὅτι κατέσκαψε. Sed O ponit ἑαυτὸν ante ἐκδικήσει. 32 Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ]

O Καὶ ὑμεῖς τί ἐπισωίζεσθε αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα. ἐκάλεσεν αὐτὸ] A ἐπεκάλεσεν αὐτόν. C ἐκάλεσεν αὐτόν. Ἱεροβαὰλ, λέγων,] O A desunt. δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ] O A C δικαστήριον τοῦ. ὅτι καθηρέθη usque ad finem versus] O desunt. καθηρέθη] O A κατέσκαψε. 33 καὶ παρενέβαλον] A καὶ παρῆλθον, καὶ παρενέβαλον. C καὶ διέβησαν, καὶ παρενέβαλον. Ἰεζραὴλ] O Ἰσραήλ. 34 κυρίου ἐνέδυσε] A C θεοῦ ἐνεδυνάμωσε. O θεοῦ ἐνέδυσε. ἐβόησεν ··· ὀπίσω] O ἐκάλεσεν ··· τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν Ἀβιέζερ ὀπίσω. 35 ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα Μανασσῆ, καὶ ἐν] O A C ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν παντὶ Μανασσῆ, καὶ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν. ἀνέβη] A C ἀνέβησαν. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. αὐτῶν] A αὐτῷ. O C αὐτοῦ. 36 σὺ] O A C deest. καθὼς] C ὃν τρόπον. 37 ἰδοὺ] O καὶ ἰδού. τίθημι] O A C ἀπερείδομαι. τοῦ ἐρίου] O A C τῶν ἐρίων. ἐὰν] O A C καὶ ἐάν. καὶ ἐπὶ] O ἐπὶ δέ. γνώσομαι] O A C καὶ γνώσομαι. καθὼς] O A C ὃν τρόπον. 38 ὤρθρισε] A C ὤρθρισε Γεδεών. O ὀρθρίσας Γεδεών. ἐξεπίασε] O A C ἀπεπίασε. ἔσταξε] O A ἀπέρρυη. C ἀπέσταξε. ἀπὸ] O ἐκ. 39 δὴ] O A C deest. πειράσω δὴ καίγε] O A C καὶ πειράσω. γενέσθω ἡ] O A C γενηθήτω. καὶ ἐπὶ] O A C ἐπὶ δέ. γενηθήτω] O deest. 40 μόνον] O deest. καὶ ἐπὶ] O A C ἐπὶ δέ. ἐγενήθη] C ἐγένετο. O deest.

CAP. VII.

1 Ἱεροβαὰλ, αὐτός ἐστι] O desunt. Μαδιὰμ] O A Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλήκ. ἀπὸ Γαβααθαμωρὲ] A ἐπὶ τοῦ βουνοῦ τοῦ Μωρὲ Γαβαὰθ Ἀμωρὲ τοῦ. C ἀπὸ βουνοῦ τοῦ Ἀβώρ. O ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἀμωρέ. κοιλάδι] O κοιλάδι Ἐπφαή. 2 ὥστε μὴ] O ὥστε. ἐπ' ἐμὲ] O desunt. 3 Καὶ νῦν] O A C Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν. δὴ ἐν ὠσὶ] A δὴ εἰς τὰ ὦτα. O C εἰς τὰ ὦτα. ἐπιστραφέτω, καὶ ἐκχωρείτω] O A C ἀποστραφήτω· καὶ ἐξώρμησαν. ἐπέστρεψεν] O A C ἀπεστράφησαν. εἴκοσι καὶ δύο] A εἰκοσιδύο. 4 ἐστι] O C deest. κατένεγκον] O A C κατάγαγε. πρὸς] A C εἰς. ἐκκαθαρῶ σοι αὐτὸν] A C δοκιμῶ αὐτόν σοι. O δοκιμάσεις αὐτούς. σὺν σοὶ] A C μετὰ σοῦ. αὐτὸς πορεύσεται σὺν σοὶ] A desunt. σὺν σοὶ] O C μετὰ σοῦ. πᾶς] A deest. C πάντα. O deest, & cætera quæ sequuntur usque ad finem versus. πρὸς σὲ, οὗτος οὐ] A C ὅτι οὐ. αὐτὸς] A C καὶ αὐτός. μετὰ σοῦ] C deest. 5 κατήνεγκε] A C κατεβίβασε. O κατήγαγε. πρὸς] A C εἰς. O ἐπί. ἀπὸ] O C ἐκ. κλίνῃ] O A C κάμψῃ. πιεῖν] O A C πιεῖν, μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὑτόν. (O ἑαυτόν.) 6 ἀριθμὸς] C ἀριθμὸς πᾶς. O πᾶς ὁ ἀριθμός. ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν] A ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. O C ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. πᾶν τὸ κατάλοιπον] O C πᾶς ὁ ἐπίλοιπος. ἔκλιναν] O A C ἔκαμψαν. 7 δώσω] O A παραδώσω. πορευέσθωσαν] O A C ἀποτρεχέτω. ἀνὴρ] O deest. 8 ἔλαβον] O C ἔλαβεν. κερατίνας αὐτῶν] O σάλπιγγας αὐτῶν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν. Ἰσραὴλ] O deest. ἄνδρα εἰς σκηνὴν] A ἄνδρα εἰς τὸ σκήνωμα. O C εἰς τὸ σκήνωμα. καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν] O A C τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. καὶ ἡ] O A C ἡ δέ. ἦν] O C ἦν. αὐτοῦ ὑποκάτω] O ὑποκάτωθεν αὐτοῦ. 9 ἐγενήθη] O ἐγένετο. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος] O εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών. ἀνάστα] O ἀναστάς. ἐν τῇ παρεμβολῇ] A τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολήν. C εἰς τὴν παρεμβολήν. O τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ. ἐν τῇ χειρὶ] O εἰς τὰς χεῖρας. 10 Καὶ εἰ] O A C Εἰ δέ. σὺ καὶ] O μετά. 11 λαλήσουσι] O C λαλοῦσιν. τοῦτο] O A C ταῦτα. ἰσχύσουσιν] C ἐνισχύσουσιν. ἐν τῇ παρεμβολῇ] O εἰς τὴν παρεμβολήν. πρὸς ἀρχὴν] A C εἰς μέρος. O εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς λαξάτης τὸ ἐπὶ τῇ παρεμβολῇ εἰς μέρος τῶν ν'. οἳ ἦσαν] A C τῶν. 12 βεβλημένοι] O A C παρεμβεβλήκεισαν. ὡσεὶ] C ἐστίν. ὡς O A C ὥσπερ. χείλους] O C τὸ χεῖλος. εἰς πλῆθος] A desunt. 13 Γεδεὼν] O Γεδεὼν εἰς τὴν παρεμβολήν. ἐξηγούμενος] O A C ἐξηγεῖτο. ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον] O C τὸ ἐνύπνιον ὃ ἐνυπνιάσθην. ἄρτου] O ἄρτου κριθίνου. στρεφόμενος] O A C κυλιόμενος. σκηνῆς] O A C σκηνῆς Μαδιάμ. καὶ ἔπεσεν] A C desunt. O καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή. Cætera hujus versus non habet. ἀνέστρεψεν αὐτὴν ἄνω] A C κατέστρεψεν αὐτήν. 14 εἰ μὴ] O A C ἀλλ' ἤ. 15 κυρίῳ] A C κύριον. ὑπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. O C ἐπέστρεψεν. ἐν χειρὶ ἡμῶν] O A ἐν χερσὶν ἡμῶν. C ἐν χερσὶν ὑμῶν. 16 διεῖλε] A διέστειλε. κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων] O σάλπιγγας ἐν χερσὶν αὐτῶν. ταῖς ὑδρίαις] A C μέσῳ τῶν ὑδριῶν. O ἔνδον τῶν ὑδριῶν. 17 ἰδοὺ ἐγὼ] C ἐγὼ ἰδού. ἀρχῇ] O A C μέσῳ. καθὼς] O C ὡς. 18 σαλπιῶ] C σαλπίσω. O ἐὰν σαλπίσω. κερατίνῃ] O σάλπιγγι. ἐμοῦ] C ἐμοῦ, καί. πάντες μετ' ἐμοῦ] O A desunt. σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις] O σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξι. κύκλῳ] O A C καὶ ὑμεῖς κύκλῳ. ὅλης] O deest. τῷ κυρίῳ] A ῥομφαία τῷ κυρίῳ. 19 ἀρχῇ] A C μέρει. O μερίδι. ἐν ἀρχῇ] O A C ἀρχομένης. μέσης] O A C μεσούσης. καὶ] O ὅτι. καὶ ἐγείροντες] A C πλὴν ἐγέρσει. φυλάσσοντας] C φύλακας. ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναις] O ἐσάλπισε τῇ σάλπιγγι. Sic semper σάλπιγξ pro κερατίνη habet. ἐξετίναξαν usque ad finem versus] O ἐξετίναξεν τὴν ὑδρίαν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ἐν prius] A C deest. 20 ἐν] C deest. συνέτριψαν τὰς ὑδρίας] O ἀπέρριψαν τὰς ὑδρίας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς] A C ἐλάβοντο ἐν χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ. O pro ἐκράτησαν habet ἐλάβοντο. τὰς λαμπάδας] O A C τῶν λαμπάδων. ἐν χερσὶ δεξιαῖς] A ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ. C ἐν τῇ δεξιᾷ. τὰς κερατίνας] A C αἱ κερατίναι. O ἦσαν σάλπιγγες. κυρίῳ] O θεῷ. 21 ἔστησεν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ] O A C ἔστησαν ἕκαστος καθ' ἑαυτόν. Sed O καθ' ἑαυτὸν non habet. ἔδραμον] A C ἔδραμον. O συνέδραμον. παρεμβολὴ] O παρεμβολὴ Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλήκ· καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὑπεναντίοι. 22 ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις] A C αἱ τριακόσιαι κερατίναι. O αἱ τ' σάλπιγγες. ἔθηκε] A C ἔθετο. O ἐνέβαλε. τὴν ῥομφαίαν] O A C μάχαιραν. ἐν τῷ] O ἐπὶ τόν. ἐν πάσῃ] A C καὶ ἐν ὅλῃ. O ἐν ὅλῃ. 23 ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ] O ἔφυγον. Βηθσεὲδ Ταγαραθὰ] A Βηθασεπά. C Βαιθασεττά. O Βαισαγτά. Ἀβελμεουλὰ] A καὶ συνήγαγεν ἕως χείλους Ἀβελμαουλά. C καὶ τὴν συνηγμένην ἕως χείλους Ἀβημεουλά. ἐπὶ] A C καὶ ἐπί. ἐβόησαν] O A C ἐβόησεν. Ἰσραὴλ] O deest. ἀπὸ ··· ἀπὸ ··· ἀπὸ] A ἐκ ··· ἐξ ··· ἐκ. C ἐν ··· ἐξ ··· ἐκ. O ἐκ ··· ἐκ. ἐδίωξαν] O A C κατεδίωξαν. 24 ἀπέστειλε] O A C ἐξαπέστειλε. ὄρει] O ὁρίῳ. Βαιθηρὰ] A C Βαιθβηρὰ bis. ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ] O αὐτῶν τὸ ὕδωρ. ἕως Βαιθηρὰ, καὶ τὸν Ἰορδάνην] O desunt. 25 συνελάβοντο τοὺς] O A συνελάβοντο τοὺς δύο. C συνέλαβον τοὺς δύο. καὶ prius] O A deest. Σοὺρ Ὠρὴβ] O Σουδείν. Ἰακεφζὴφ] A C Ἰακὲβ Ζήβ. O Ἰακεφζήβ. Ζὴβ] O τὴν κεφαλὴν Ζήβ. ἀπὸ] A C ἐκ τοῦ. O ἐν τῷ. Huic capiti Ald. addit tres priores versus capitis sequentis.

CAP. VIII.

1 εἶπαν] A C εἶπε. O εἶπον. ἀνὴρ] O πᾶς ἀνήρ. τοῦτο] O C τοῦτο ὅ. ἐπορεύθης παρατάξασθαι] A ἐξεπορεύου παρατάξασθαι. C ἐξεπορεύθης πολεμῆσαι. O ἐξεπορεύου πολεμῆσαι. διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς] A C ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. O ἐκείνοντο πρὸς αὐτὸν κραταιῶς. O αὐτοὺς Γεδεών. ἐποίησα] A ἐποίησαν. ἢ] O A C deest. 2 αὐτῆς ἐπιφυλλὶς] A ἐπὶ φυλαῖς. C ἐπιφύλλιον. ἢ] A ἤ. 3 ὑμῶν] A ἡμῶν. ὡς] O καθώς. τότε] O καὶ κατέπαυσε τότε, καί. ἀνέθη] O A C ἀνῆκε. αὐτοῦ] O A αὐτῶν. αὐτὸν] A C αὐτὸν μετ' αὐτῶν. 4 πεινῶντες, καὶ διώκοντες] O A C ὀλιγοψυχοῦντες, καὶ πεινῶντες. 5 εἰς προφήτην] O desunt. τῷ λαῷ ἐν ποσίν μου] A τούτῳ τῷ μετ' ἐμοῦ. O C τῷ μετ' ἐμοῦ. ἐκλείπουσιν] O A πεινῶσι. καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων] O A C ἐγὼ δὲ διώκω. 6 ἡ χεὶρ] O ἡ κεφαλή. νῦν ἐν] A ἐν τῇ. O C νῦν ἐν τῇ. δυνάμει] O A C στρατιᾷ. 7 διὰ τοῦτο] A C οὐχ οὕτως. O οὐχ οὕτως, πλήν. ἐγὼ ἀλοήσω] A ἐγὼ καταξανῶ. O καὶ καταξανῶ. Βαρκηνὶμ] A Βορκοννίμ. O C τριβόλοις. 8 ὡσαύτως] A κατὰ ταυτά. O C κατὰ ταῦτα. ἄνδρες posterius] A C αὐτῷ οἱ ἄνδρες. 9 Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας] O A Γεδεὼν τοῖς ἀνδράσι. C τοῖς ἀνδράσι. ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ'] O A C ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ'. κατασκάψω] O καὶ κατασκάψω. 10 ἐν Καρκὰρ] O ἦσαν κεκειμένη ἐν Καρκάρ. δεκαπέντε] A C δέκα καὶ πέντε. O ιε' καὶ ι'. πάντες] A deest. καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς] A καταλειφθέντες ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ. καταλελειμμένοι ἀπὸ] O καταλειφθέντες ἐκ. ἀλλοφύλων] A C ἀνατολῶν. O τῶν ἐναντίων. ἑκατὸν] O A C ἦσαν ἑκατὸν. εἴκοσι] A C καὶ εἴκοσι. σπωμένων] A C ἐσπασμένων. 11 σκηνούντων] O A C κατοικούντων. ἀπὸ] O deest. Ναβαὶ] O Ναβέθ. καὶ Ἰεγεβαὰλ] A C καὶ ἐξεναντίας Ναβέ. O desunt. καὶ ἡ, ad finem versus] O ἐξεναντίας Ζεβεὲλ καὶ Σαλμανὰ, ἡ δὲ παρεμβολὴ * κεμιεῖ ἦν ἐν γῇ Ναβὲθ, καὶ ἦν πεποιθυῖα, καὶ ἐπάταξε Γεδεὼν τὴν παρεμβολὴν, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθησαν. καὶ ἡ] A C ἡ δέ. 12 ἔφυγον] O A C ἔφυγε. ἐξέστησε] O A αὐτῶν ἐξέστησε. C αὐτῶν ἐξέτρεψε. 13 ἐπέστρεψε] O A C ἀνέστρεψε. ἀπὸ τῆς παρατάξεως] A C ἐκ τοῦ πολέμου. O τοῦ πολέμου. ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως] A C ἀναβάσεως. O ἐπὶ ἀναβάσεως. Ἄρες] O Ἀρβέκ. 14 ἀπὸ] O A C ἐκ. ἔγραψε] O A C ἀπεγράψατο. πρὸς αὐτὸν] C πρὸς αὐτόν. ὀνόματα τῶν ἀρχόντων] A C τοὺς ἄρχοντας. O τοὺς ἄνδρας. τῶν πρεσβυτέρων αὐτῆς] O A C τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς. 15 Γεδεὼν] C deest. εἶπεν] O A C εἶπεν αὐτοῖς. ἐν οἷς] C A C δι' οὕς. χεὶρ] O κεφαλή. νῦν] O ἐκλ. τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλείπουσι ἄρτους] O σοὶ ἄρτους, καὶ τῇ στρατιᾷ σου τῇ ἐκλυομένῃ. ἐκλείπουσι] A C ἐκλυομένοις. 16 τοὺς πρεσβυτέρους] O A C τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους. & O præterea habet Γεδεὼν ante τοὺς ἄρχοντας. ἐν ταῖς ἀκάνθαις] O A καὶ κατέξανεν αὐτοὺς, καὶ ταῖς ἀκάνθαις (O ἐν ταῖς ἀκάνθαις) C καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις. τῆς Βαρκηνὶμ] O τοῖς τριβόλοις. καὶ ταῖς] A C καὶ τάς. ἠλόησεν] A C κατέξανεν. O deest, ut & ἐν αὐτοῖς. τῆς πόλεως] O A C Σοκχώθ. 17 κατέστρεψε] A C κατέσκαψε. Γεδεὼν] O deest. 18 εἶπε] O εἶπε Γεδεών. ποῦ] O τίνες. σὺ] A οἱ σύ. O εἷς ἐξ αὐτῶν ὅμοιος σοί. ὡς αὐτοὶ] O desunt. εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως] A C ὅμοιός σοι (A σὺ) ὅμοιος αὐτοῖς. ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέων (A βασιλέως) O ὡς εἶδος μορφὴ υἱῶν βασιλέων. 19 καὶ υἱοὶ] C υἱοί. ἦσαν] A C εἰσίν. ζῇ] O καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς κατὰ τοῦ θεοῦ, λέγων, ζῇ. ἐζωογονήκειτε] O A C ἐζωογονήσατε. 20 Ἰεθὲρ] O Γεδεὼν τῷ Ἰεθέρ. ἔσπασε] O ἐσπάσατο. τὴν ῥομφαίαν] A αὐτοῦ τὴν μάχαιραν. O C τὴν μάχαιραν. ὅτι] O διότι. ἔτι] A C deest. O deest ut & ὅτι. ἦν] C ponit ante νεώτερος. O ἦν γὰρ, & ponit ut C. 21 σὺ] O A δὴ σύ. συνάντησον] O A C ἀπάντησον. ἀνδρὸς] A C ἀνήρ. O ἀνὴρ, καί. σοῦ] A C αὐτοῦ. ἀπέκτεινε] O A C ἀνεῖλε. 22 εἶπον] O A C εἶπεν. κύριε ἄρξον ἡμῶν καὶ] A ἄρχε ἡμῶν καί. O C ἄρχε ἐν ἡμῖν. ὁ υἱὸς] A οἱ υἱοί. σὺ ἔσωσας] O C σέσωκας. 23 ἐγὼ] A C ἐγὼ ὑμῶν. O ὑμῶν. καὶ οὐκ ἄρξει] O οὐδέ. ἐν ὑμῖν] A ὑμῶν. O desunt. 24 αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἴτημα] O αἴτησιν αἰτοῦμαι παρ' ὑμῶν. ἐνώτιον] O ἐνώτιον χρυσοῦν. αἴτημα] A C αἴτησιν. ἐκ] C deest. αὐτοῦ] O αὐτῶν. αὐτοῖς] A αὐτοῖς. O ἦν αὐτοῖς πολλά. ἦσαν] O C ponunt post Ἰσμαηλῖται. 25 ἔβαλεν] O A C ἔρριψεν. ἐκεῖ ἀνὴρ] O A ἀνὴρ ἐκεῖ. ἐνώτιον] O C ἐνώτιον χρυσοῦν. 26 ἐγένετο] O C ἐγενήθη. χρυσῶν] O deest. ᾔτησε] O A C ᾐτήσατο. χίλιοι] C A σίκλοι χίλιοι. χρυσοῖ] A χρυσίου. C χρυσοῖ. O σίκλοι χρυσίου. πάρεξ usque ad πορφυρίδων] A C πλὴν τῶν σιρώνων (A καὶ τῶν) ὁρμίσκων (A ὁρμίσκων ἐν φάθ) καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν. O πλὴν τῶν μηνίσκων, καὶ τῶν ὁρμίσκων, καὶ τοῦ ἱματίου τοῦ πορφυροῦ. τῶν ἐπὶ] A καὶ τῶν ἐπί. O τοῦ ὄντος ἐπί. καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν] A C (A καὶ deest) πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν ἐν. O καὶ ἐκτὸς τῶν κλοιῶν τῶν χρυσῶν. 27 αὐτὸ] C αὐτῷ. O αὐτά. Ἐφραθὰ] C Ἐφρά. O εἰς Ἐφοὺδ ἐν Ἐφραθά. αὐτοῦ] O αὐτῶν. σκῶλον] A C σκάνδαλον. 28 συνεστάλη] O A C ἐνετράπη. προσέθηκαν] O προσέθεντο. ἆραι] C ἔτι ἆραι. 29 ἐκάθισεν] O A C κατῴκησεν. 30 Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν] O Ἦσαν δὲ τῷ Γεδεών. ἐκπορευόμενοι] O οἱ ἐξεληλυθότες. 31 ἦν ἐν Συχὲμ, καὶ] O A ἡ ἐν Σικίμοις. C ἐν Σικήμοις. καὶ prius] O deest. ἔθηκε τὸ ὄνομα] O A C ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 32 ἐν πόλει αὐτοῦ] O A C ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. τάφῳ] O μνήματι. Ἐφραθὰ] C Ἐφρά. Ἀβὶ] A πατρός. 33 ἐγενήθη] O ἐγένετο. ἐπέστρεψαν] O A C ἀπεστράφησαν. ἔθηκαν ἑαυτοῖς] O A C ἔθεντο αὐτοῖς. διαθήκην] O C εἰς διαθήκην. αὐτοῖς αὐτὸν] O A αὐτὸν αὐτοῖς. 34 θεοῦ] O A C θεοῦ αὐτῶν. θλιβόντων αὐτοὺς] A C ἐχθρῶν αὐτῶν. O ἐχθρῶν αὐτοῦ. 35 ἔλεος] O ponit post Ἱεροβαάλ. μετὰ] O οὐδὲ μετά. ἐστι] C desunt. O desunt, ut & Γεδεών. κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ] O A C κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην, ἥν. ἐποίησε] O ἐποίησε Γεδεών.

CAP. IX.

1 πατρὸς] O C deest. 2 τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι] A C ποῖον βέλτιον ὑμῖν τὸ ἄρχειν. O ποῖον βέλτιον, τὸ ἄρχειν ὑμῶν. ὀστοῦν ··· σὰρξ ···] O ··· ὀστοῦν. εἰμὶ] O A C εἰμὶ ἐγώ. 3 περὶ αὐτοῦ] C ponit post μητρὸς. εἶπαν] O εἶπεν αὐτῷ. 4 ἐξ] O A C ἐκ τοῦ. Βααλβερὶθ] O Βααλ διαθήκης. ἑαυτῷ] O A C ἐν αὐτοῖς. δειλοὺς] A C θαμβουμένους. O ἐπαναστάμενους. λίθον ἕνα] O ponit ante ἑβδομήκοντα. 5 κατελείφθη] C A ὑπελείφθη. ὅτι] O καί. 6 Βηθμαλὼ] A C Μαλώ. O Μαλλών. Ἀβιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ εἰς βασιλέα. πρὸς τῇ στάσει τῇ] A πρὸς τῆς βαλάνου τῆς. C βασιλέα πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς.

ἡ δρυὸς τῆς ἔσης. 7 ἀνήγγειλαν] O C ἀνήγγειλαν. ἔστη] C ἔστησεν. ἐπὶ κορυφῆ] A C O ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ. ἔκλαυσε] A C ἐκάλεσε. αὐτοῖς] O deest. ἀκούσαι] O C ἀκούσαι. 8 ἐπορεύθη] O A C ἐπορεύθησαν. ἐφ' ἑαυτὰ] A ἐφ' ἑαυτῶν. C ἐπ' αὐτῶν. ἡμῶν] O ἡμᾶς. 9 αὐτοῖς ἡ ἐλαία] O ἡ ἐλαία αὐτοῖς. μὴ ἀπολείψασα] A ἀφεῖσα. O C ἀφείσασα, ut & v. 11. & 13. ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν θεὸν ἄνδρες] A C ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς, ϗ οἱ ἄνθρωποι· & O, nisi quod ἐν ἐμοὶ non habet. πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ] O A C πορευθῶ ἄρχειν, ut & v. 11. & 13. τὰ ξύλα] O πάντα τὰ ξύλα, ut & v. 12. βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν] O βασίλευε ἐφ' ἡμᾶς. 11 τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ] O A τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθόν. C τὰ γεννήματά μου, τὸ ἀγαθόν. 12 πρὸς τὴν ἄμπελον] O A C τῇ ἀμπέλῳ. βασίλευσον] C βασίλευε σύ. 13 τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα θεὸν ϗ ἀνθρώπους] A C τὸν οἶνόν (Comp. οἶκόν) μου τὴν εὐφροσύνην τοῦ θεοῦ, ϗ τῶν ἀνθρώπων. O τὸν οἶνόν μου, ϗ τὴν εὐφροσύνην τῶν ἀνθρώπων. ἐπὶ] A deest. πάντα] O deest. 14 τῇ ῥάμνῳ] A C πρὸς τὴν ῥάμνον. σὺ] A deest. O καί. βασίλευσον] C βασίλευε. ἡμῶν] O ἡμᾶς. 15 ὑμεῖς] C ponit ante χρίετε. O deest. τοῦ βασιλεύειν] O εἰς βασιλέα. ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ] O εἰσέλθετε, ϗ ὑποδύσατε ὑπὸ τὴν σκέπην. A C πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ. ἀπ' ἐμοῦ] O A C ἐκ τῆς ῥάμνου. 16 τελειότητι] O ὁσιότητι. ϗ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε] O desunt. A C pro ἀγαθωσύνην habent καλῶς. Ἱεροβάαλ] O τοῦ πατρός μου. μετὰ] O deest. ὡς ἀνταπόδομα] O A C κατὰ τὸ ἀνταπόδομα. χειρὸς] O τῶν χειρῶν. παρετάξατο] O A C ἐπολέμησεν. 17 ἐξέρριψε] O A C ἔρριψε. ἐξεναντίας] O πρόσκοπον. ϗ ἐρρύσατο] O ϗ παραπέθηκεν ὑπὲρ ὑμῶν, ϗ ἐξείλετο. C ϗ ἐξείλατο. 18 σήμερον] O deest. 19 τελειότητι] O ὁσιότητι. μετὰ τοῦ] O A C τοῦ. εὐφρανθείητε] O εὐλογηθείητε ὑμεῖς, ϗ εὐφρανθείητε. A C ϗ εὐφρανθείητε. ϗ αὐτὸς] A desunt. O αὐτὸς, & ponit ante εὐφρανθείη. 20 Εἰ δὲ οὐ] O Εἰ δὲ μὴ καί. A Καὶ εἰ μή. C Εἰ μή. ἀπὸ] O A C ἐξ. ἄνδρας] O ἄρχοντας. ϗ τὸν] O ϗ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, ϗ τόν. Βηθμααλλὼ] O Μααλλώ. C Μαλλώ. A Μααλλὼ bis. ἐξέλθοι πῦρ] O ponit post Σικίμων. ἀνδρῶν] O ἀρχόντων. ἀπὸ] O C ἐκ τῶν. ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλλὼ] O desunt. Ἀβιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ, ϗ τὸν οἶκον. 21 ἔφυγεν Ἰωάθαμ, ϗ ἀπέδρα] O ἀπέδρα Ἰωάθαμ. A C ἀπέδρα Ἰωάθαμ, ϗ ἔφυγε. ἕως Βαὴρ] A C εἰς Βηρά. O ἐν ὁδῷ, ϗ ἀνεχώρησεν εἰς Ῥαρά. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ] O ponit ante Ἀβιμέλεχ. 22 τρία ἔτη] O ἔτη Γ'. 23 ϗ ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων] O desunt. 24 ἑβδομήκοντα] O αὐτῶν. τὰ αἵματα] O A C τὸ αἷμα. τοῦ θεῖναι] A C ἐπιθεῖναι. O ἐπιθεῖναι, & ponit ante τὸ αἷμα. ὃς ἀπέκτεινεν] O C τὸν ἀποκτείναντα. ὅτι ἐνίσχυσαν] O C τοὺς κατισχύσαντας. τοῦ ἀποκτεῖναι] O C αὐτῶν ὥστε ἀποκτεῖναι. A αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι. 25 ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἐνεδρεύοντας] O ἐπισυνέστησαν τῷ Ἀβιμέλεχ οἱ ἄρχοντες Σικίμων ϗ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ἔνεδρα. A C ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἔνεδρα. κεφαλὰς] O κορυφάς. διήρπαζον] O A C ἀνήρπαζον. πάντα, ὃς παρεπορεύετο] O A C πάντας τοὺς διαπορευομένους. αὐτοὺς] C αὐτῶν. ὁδῷ] O ὁδῷ, ϗ προσηκλήθησαν αὐτοῖς. βασιλεῖ] O A C deest. 26 Γαὰλ] O Γαάδ, & v. 28. & 35. Ἰωβὴλ] O Ἀβέθ. A C Ἀβέδ, & v. 28. & 35. ϗ παρῆλθον] O desunt. ἐν Σικίμοις] O A C εἰς Σίκιμα. ἤλπισαν] O A C ἐπεποίθησαν. ἐν] O A ἐπ'. 27 ἐξῆλθον] C ἦλθον. εἰς ἀγρὸν] O εἰς τοὺς ἀγρούς. ἐπάτησαν] O κατεπάτουν. A C ἐπάτουν. ἐποίησαν Ἑλλουλὶμ] O ἐποίουν Ἑλλουλίμ. A ἐποίουν χορούς. C ἐποίησαν χορούς. εἰσήνεγκαν] O C εἰσῆλθον. A ἐξῆλθον. κατηράσαντο τὸν] O κατηρῶντο τῷ. A C κατηρῶντο τόν. 28 υἱὸς] O οὐκ ἔστιν υἱός. A C οὐχ υἱός. Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος] O Ζεβουλὼν τεταγμένος. C Ζεβοὺλ ὁ ὢν ἐπίσκοπος. αὐτοῦ ··· αὐτοῦ] O αὐτῷ ··· αὐτῷ. σὺν τοῖς ἀνδράσιν] O κατεδουλώσατο τοὺς ἄνδρας. 29 πρὸς αὐτὸν] O A C τῷ Ἀβιμέλεχ. δύναμιν] O στρατιάν. ἔξελθε] O ἔξελθε νῦν. 30 ὠργίσθη θυμῷ αὐτὸς] O A C ἐθυμώθη ὀργῇ. 31 ἐν κρυφῇ] O A C μετὰ δώρων. ἔρχονται] O A C παραγεγόνασιν. ἰδοὺ αὐτοὶ πολιορκοῦσι] O A C οἵδε πολιορκοῦσι. ἐπὶ σὲ] O ἐπ' ἐμέ. 32 ϗ ὁ] O C σὺ ϗ ὁ. ἐνέδρευσον] C ἐνέδρευε. A ἐνέδρευσον τὸ πεδίον. 33 ὀρθριεῖς] O ἀναστήσῃ. C ϗ ὀρθρίσεις. ἐκτενεῖς] O ἐπιβαλεῖς. ἐκπορεύονται] C ἐκπορεύεται. ὅσα ἂν εὕρῃ] O καθάπερ ἂν δύνῃ. A C καθάπερ ἐὰν εὕρῃ. 34 ἐπὶ] O ἐν τῷ ἀγρῷ ἐπί. τέσσαρσιν ἀρχαῖς] O εἰς Δ' ἀρχάς. A C τέσσαρες ἀρχαί. 35 Καὶ] O C Καὶ ἐγένετο πρωΐ, καί. τῇ θύρᾳ] O C τὴν θύραν. ὁ λαὸς] O C πᾶς ὁ λαός. ἀπὸ τῶν ἐνέδρων] O A C ἐκ τῶν ἐνέδρων. 36 καταβαίνει] O A C καταβαίνων. ὀρέων] O A C κορυφῶν. βλέπεις] O A C ὁρᾷς. 37 ἀπὸ τοῦ] O desunt. ἑτέρα] A C μία. ἔρχεται] O A C παραγίνεται. δι' ὁδοῦ Ἠλὼν Μαωνενὶμ] O A C ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων. Deinde addit Ox. ϗ ἀρχὴ ἑτέρα παραγίνεται ἀπὸ τοῦ βουνοῦ οὗ οἱ ἵπποι. 38 ϗ ποῦ ἐστι] O A ποῦ ἐστι νῦν. C ποῦ. ὡς ἐλάλησας] O A C τὸ λέγον. μὴ οὐχὶ] O A C οὐκ ἰδού. ἔξελθε δὴ] O ϗ ἔξελθε. A ἔξελθε. C ἐν αὐτῷ; ἔξελθε δή. παράταξαι αὐτῷ] O πολέμισον πρὸς αὐτόν. A C πολέμει πρὸς αὐτόν. 39 ἐνώπιον] O A C ἀπὸ προσώπου. παρετάξατο πρὸς] O C ἐπολέμησεν πρός. A ἐπολέμησεν. 40 ἐδίωξεν] O A C κατεδίωξεν. αὐτοῦ] O αὐτοῦ Γαάδ. τῆς θύρας τῆς πύλης] O A C τῶν θυρῶν τῆς πύλης. 41 εἰσῆλθεν ··· ἐν Ἀρημὰ] O ἐπέστρεψεν ··· ϗ ἐκάθισεν ἐν Ἀρμών. A C ἐκάθισεν ἐν Ἀριμά. αὐτοῦ, μὴ οἰκεῖν] O τοῦ μὴ κατοικεῖν. A αὐτοῦ μὴ κατοικεῖν. C αὐτοῦ, τοῦ μὴ οἰκεῖν. 42 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. τῇ ἐπαύριον, ϗ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς] O ὡς ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες. τὸν ἀγρὸν] O A C τὸ πεδίον. ἀνήγγειλε] O ἀπήγγειλαν. A C ἀπηγγέλη. 43 ἔλαβε] O παρέλαβεν Ἀβιμέλεχ. A C παρέλαβε. ἐν ἀγρῷ] A αὐτῷ. O ἐν αὐτῷ. ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς] O ἐπανέστη αὐτοῖς. A C ἐπανέστη ἐπ' αὐτούς. 44 οἱ ἀρχηγοὶ οἱ] O ἡ ἀρχὴ ἡ. C αἱ ἀρχαὶ αἱ. ἐξέτειναν, ϗ] O desunt. A ἐξετάθησαν, καί. τὴν θύραν] C τῆς θύρας. ϗ αἱ] O αἱ δύο. ἐξέτειναν] O A C ἐξεχύθησαν. πάντας] O deest. ἀγρῷ] O πεδίῳ. 45 παρετάσσετο] O A C ἐπολέμει. ἐν τῇ πόλει] O ἐπὶ τὴν πόλιν. κατελάβετο] A C κατελάβοντο. ἀπέκτεινεν] O ἀνεῖλεν. A C ἀπέκτειναν. τὴν πόλιν καθεῖλε] C καθεῖλε τὴν πόλιν. O τὴν πόλιν κατέσκαψε. ἐν αὐτῇ] O ἐν αὐτῇ. 46 ϗ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερίθ] O εἰς τὴν ὀχύρωσιν. A C ϗ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου Βαιθηλβερίθ. Deinde A addit ··· 47] Hic versus deest in Ox. 48 Σελμὼν] O Ἀερμών. ϗ πᾶς] O A C αὐτὸς, ϗ πᾶς. ἀξίνας] O A C ἀξίνην. κλάδον ξύλου] O C φορτίον ξύλων. A φορτίον. ϗ ἦρεν, ϗ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων] O C ϗ ἔλαβεν αὐτὸ, ϗ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤμους. C ϗ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ὤμους. τῷ λαῷ τῷ] O A C πρὸς τὸν λαὸν τόν. ὃ] A C τί. ὡς ἐγὼ] O ὡς ϗ ἐγὼ ἐποίησα. A C ὡς ϗ ἐγώ. 49 καί γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ] O ϗ αὐτοὶ ξύλα φορτίον ἕκαστος. A C καί γε πάντες αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον. ϗ ἐπορεύθησαν usque ad prius συνέλευσιν] Desunt in Ox. συνέλευσιν] A C ὀχύρωμα. O deest. ἐνεπύρισαν] O A C ἐνέπρησαν. καί γε] O ἐν πυρί. C deest, & invertit cætera. ὡσεὶ χίλιοι &c.] O εἰς χιλίους ἄνδρας, ϗ γυναῖκας. 50 ἐκ Βαιθηλβερὶθ ϗ παρενέβαλεν ἐν Θήβης] O A C εἰς Θεβαισὰ (A C Θηβὴς) ϗ περιεκάθισεν ἐπ' (Comp. ἐπ' deest) αὐτήν. κατέλαβεν] O A C προκατελάβετο. 51 ἰσχυρὸς ἦν] O C ἦν ὀχυρός. A ἦν ἰσχυρός. γυναῖκες] O A C γυναῖκες ϗ (Comp. ϗ deest) πάντες οἱ ἡγούμενοι. ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν] O A C ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτοῖς (A ἑαυτούς.) 52 παρετάξαντο αὐτῷ] O A C ἐξεπολέμησεν (Comp. -σαν) αὐτόν. 53 κλάσμα ἐπιμύλιον] O λαβοῦσα κλάσμα μύλου] A C κλάσμα μύλου. ἔκλασε] O συνέθλασε. A C συνέκλασε 54 ταχὺ] O Ἀβιμέλεχ τὸ τάχος. A C τὸ τάχος. παιδάριον] O παιδάριον αὐτοῦ. σπάσον] O A C σπάσαι. ῥομφαίαν] O C μάχαιραν. ἀπέθανε] O C ἀπέθανε Ἀβιμέλεχ. 55 εἶδεν] O ἴδεν πᾶς. ἐπορεύθησαν] O A ἀπῆλθεν. C ἀπῆλθον. ἀνὴρ] O ἕκαστος. 56 ὁ θεὸς τὴν πονηρίαν] O κύριος τὴν κακίαν. A C ὁ θεὸς τὴν κακίαν. τῷ πατρὶ αὐτοῦ] O desunt. 57 πονηρίαν] O A C κακίαν. αὐτῶν] O αὐτοῦ. ἐπῆλθεν] O ἀπῆλθεν. Ἱεροβάαλ] O Γεδεών.

CAP. X.

1 ἀνέστη] O ἀνέστησεν ὁ θεός. Θωλὰ &c.] A τὸν Θωλὰ, υἱὸν Φουὰ, υἱὸν Καρηὲ, πατραδέλφου. ᾤκει] O A C κατῴκει. Σαμὶρ] O A Σαμφείρ, ut & ver. 2. 2 τρία] O A C ϗ τρία. 3 μετ' αὐτὸν] O μετὰ τὸν Θωλά. Ἰαὶρ] C Ἰαρείμ. ὁ Γαλαὰδ] O A C ὁ Γαλααδίτης. δύο] O A C ϗ δύο. 4 ἦσαν] O A C ἐγένοντο. ἐπιβαίνοντες] O A C ἐπιβεβηκότες. δύο ··· δύο ··· δύο] C desunt. ἐκάλουν αὐτὰς] O ἐκάλεσεν αὐτάς. A C αὐτὰς ἐκάλεσεν. ἕως τῆς, usque ad Ἰαεὶρ versus proximi] desunt in Ox. ἐν γῇ] A C αἵ εἰσιν ἐν τῇ γῇ. 5 Ῥαμνὼν] O Ῥαμνῶ. A C Καμών. 6 ἐνώπιον] A ἐναντίον. C ἔναντι. ἐδούλευσαν τοῖς] O A C ἐλάτρευσαν ταῖς. (Comp. τοῖς.) καὶ τοῖς θεοῖς Ἀρὰμ] O desunt. pro Ἀρὰμ A C Συρίας. υἱῶν] O deest. Φυλιστιὶμ] O A C ἀλλοφύλων, & ver. 7. 7 ὠργίσθη θυμῷ] O A C ἐθυμώθη ὀργῇ. ἐν] O ἐπὶ τόν. A C ἐν τῷ. 8 ἔθλιψαν] O A C ἐσάθρωσαν. τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] O τὸν Ἰσραήλ. καιρῷ] C ἐνιαυτῷ. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] O desunt. τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς] O καὶ πάντα οἶκον Ἰσραὴλ, τόν. Γαλαὰδ] O C τῇ Γαλααδίτιδι. 9 παρατάξασθαι πρὸς] O τοῦ ἐκπολεμῆσαι ἐν τῷ] A C ἐκπολεμῆσαι. καὶ ἐν τῷ. ϗ πρὸς] O A C ϗ ἐν τῷ οἴκῳ. 10 ἐβόησαν] O A ἐκέκραξαν. C ἔκραξαν. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O desunt. θεὸν] O A C θεὸν ἡμῶν. ἐδουλεύσαμεν τῷ Βααλὶμ] O ἐδουλεύσαμεν θεοῖς ἑτέροις, καὶ ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλίμ. A C ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλίμ. 11 μὴ οὐχὶ usque ad finem versus]] O A C οὐχὶ οἱ Αἰγύπτιοι, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ Μωὰβ, ϗ ἀλλόφυλοι. 12 καὶ Σιδωνίων ϗ Ἀμαλὴκ ϗ Μαδιὰμ] O καὶ Μαδιάμ, ϗ Ἀμαλήκ. A C καὶ Σιδώνιοι, ϗ Ἀμαλὴκ, ϗ Χαναάν. οἳ ἔθλιψαν] O A C ἐξέθλιψαν. ἐβοήσατε] O A C ἐκεκράξατε. 14 Πορεύεσθε, καὶ βοήσατε] O A C Βαδίζετε ϗ βοᾶτε. θεοὺς] O θεοὺς ὑμῶν. 15 οἱ υἱοὶ] O desunt. ἡμῖν] O ἡμῖν κύριε. πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου] O A C πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ σοι. (pro σοὶ A C ἐνώπιόν σου.) πλὴν] C πλὴν κύριε. O ponit κύριε post ἡμᾶς. ἡμέρᾳ] O ὥρᾳ. 16 ἐξέκλινον] O μετέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. A C μετέστησαν. ἐδούλευσαν] O A C ἐλάτρευσαν. μόνῳ] O C deest. καὶ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] O ϗ οὐκ εὐηρέστησε κύριος ἐν τῷ λαῷ ϗ ὠλιγοψύχησεν. C ϗ ὠλιγοψύχησεν. A eadem quæ Ox. nisi quod κύριος deest. 17 συνήχθησαν] O A C ἐξῆλθον. σκοπιᾷ] O C Μασσηφά. C ἀμασσηφά. 18 ὁ λαὸς] A desunt. O τοῦ λαοῦ, & ponit post ἄρχοντες. C οἱ τοῦ λαοῦ. ὁ ἀνὴρ ὅστις] O οὗτος ἀνὴρ ὅς. A C ἀνὴρ ὅς. παρατάξασθαι πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν] O πολεμῆσαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ Ἀμμών. A C πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμών. ἂν ἄρξηται] O ἄρξει. A C ἄρξεται. ἄρχοντα] O A C κεφαλήν. Γαλαὰδ] O ἐν Γαλαάδ.

CAP. XI.

1 ἐπηρμένος δυνάμει] O ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ. A C ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ. ἣ ἐγέννησε usque ad finem versus] desunt in Ox. A C pro ἐγέννησε habent ἔτεκε. 2 ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ] O τῷ Γαλαὰδ ϗ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ἡδρύνθησαν] O C ἡνδρύνθησαν. υἱὸς] O deest. A ponit post σύ. σὺ] O C εἶ σύ. C σὺ εἶ. 3 ἔφυγεν] O A C ἀπέδρα. ἀπὸ] O A C ἐκ. συνεστράφησαν] O A C συνελέγοντο. κενοὶ] O A C λιτοί. ἐξῆλθον] O A C συνεξεπορεύοντο. 4 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα παρετάξαντο] O A C. Καὶ ἐγένετο. (O ἐγένοντο) μεθ' ἡμέρας, ϗ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμησαν (O ἐπολέμουν.) 5 οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. καὶ] O desunt. λαβεῖν] O A C παραλαβεῖν. ἀπὸ τῆς γῆς] O A C ἐν γῇ. 6 τῷ] O A C πρός. ἀρχηγὸν] O A C ἡγούμενον. παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς] O A C πολεμήσομεν ἐν (C ἐν deest) τοῖς υἱοῖς. 7 διατί] O A C τί ὅτι. νῦν] O deest. χρῄζετε] O ἂν ἐθλίβητε. A C ἐθλίβητε. 8 διὰ τοῦτο νῦν] O οὐχ οὕτως. ἐπεστρέψαμεν] O C συνήλθομεν. A ἤλθομεν. πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν] O A C συμπορεύσῃ ἡμῖν. παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς] A O C πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς. ἄρχοντα] O A C κεφαλήν. & ver. 9. 9 ϗ ἐγὼ] O A C ἐγώ. ὑμῖν ἔσομαι] C ἔσομαι ὑμῖν. 10 ἔσῳ] O A C ἔσται. 11 ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ'] O κατέστησαν αὐτὸν ἐπάνω. A C κατέστησαν ὁ λαὸς αὐτὸν ἐπ'. A κατέστησαν αὐτὸν ὁ λαὸς, & ponit ἐπ' αὐτῶν post εἰς κεφαλήν. εἰς κεφαλὴν] O εἰς ἄρχοντα. καὶ εἰς ἀρχηγὸν] O A C καὶ (A deest) εἰς ἡγούμενον. ἐλάλησε] O ἔλαβε. 12 ἦλθες] O A C ἥκεις. σοῦ] C σύ. παρατάξασθαι] O A C πολεμῆσαί με. 13 υἱῶν] C deest. πρὸς] O A C πρὸς τοὺς ἀγγέλους. ὅτι] O C διότι] A διατί. τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν] O A C τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ. ἕως prius] O ϗ ἕως τοῦ. αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ, ϗ πορεύσομαι] O μοι αὐτὴν μετ' εἰρήνης. C αὐτὰς μετ' εἰρήνης. C αὐτὴν μετ' εἰρήνης, ϗ πορεύσομαι. 14 Καὶ προσέθηκεν (C προσέθετο) ἔτι Ἰεφθάε, καὶ] O καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰεφθάε, καί. Eadem Ald. & addit ϗ προσέθετο ἔτι Ἰεφθάε. ἀπέστειλεν ··· πρὸς] O πάλιν ἀπέστειλεν ··· Ἰεφθάε πρός. 15 εἶπεν] A C εἶπαν. οὕτω] O A C τάδε. Μωὰβ] O σοῦ. Ἀμμὼν] O Μωάβ. 16 ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς] O A C ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν. (O αὐτοῦ.) ἐπορεύθη] O A C ἀλλ' ἐπορεύθη. Σὶφ] O A C ἐρυθρᾶς. 17 ἀπέστειλεν] C ἐξαπέστειλεν. δὴ ἐν τῇ γῇ] O A C διὰ τῆς γῆς. ἤκουσε] O ἤκουσεν αὐτοῦ. καί γε] O καί γε πρός. C καί. ηὐδόκησεν] O ἠθέλησεν, οὐδὲ οὗτος ἀνῆναι αὐτῷ παρελθεῖν. A ἤθελε. C ἠθέλησεν. ϗ ἐκάθισεν] O κατέμεινεν δέ. 18 ἐπορεύθη] A C διῆλθεν. ἐν τῇ ἐρήμῳ] O διὰ τῆς ἐρήμου. Ἐδὼμ, ϗ τὴν γῆν] O desunt. ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν] O παρενέβαλον ἐν τῷ κατ' ἀνατολάς. A C παρεγένετο κατ' ἀνατολάς. τῇ γῇ Μωὰβ] O Μωὰβ τῆς γῆς. A C τῆς γῆς Μωάβ. παρενέβαλεν ἐν] O A C παρενέβαλον (A -λεν) ἐν τῷ. εἰσῆλθον ἐν ὁρίοις] O A C εἰσῆλθον (A -θεν) εἰς τὸ ὅριον. ὅτι usq; ad finem versus] A desunt. O C habent τὸ ὅριον. 19 βασιλέα τοῦ Ἀμορραίου βασιλέα Ἐσεβὼν] O βασιλέα Ἐσεβὼν τῶν Ἀμορραίων. C pro τοῦ Ἀμορραίου habet τῶν Ἀμορραίων. παρέλθωμεν δὴ ἐν

τῇ γῇ] O A C παρελεύσομαι διὰ (A δὴ διὰ) τῆς γῆς. ἡμῶν] O A C μου. 20 ἐνεπίστευσε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν] O οὐκ ἠθέλησεν Σιὼν παρελθεῖν τὸν Ἰσραήλ. A C οὐκ ἠθέλησε Σηὼν τὸν Ἰσραὴλ διελθεῖν. ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτοῦ] O A C διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ (O αὐτῶν.) συνῆξε] O A C συνήγαγε. παρενέβαλον] O A C παρενέβαλεν. πρὸς] O A C μετά. 21 Ἰσραὴλ] O deest. πάντα] C σύμπαντα. αὐτὴν] O A C αὐτούς. γῆν] C γῆν αὐτοῦ. τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ἐκείνην] O desunt. τὴν γῆν ἐκείνην] A C ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. 22 ἀπὸ] A C καὶ ἐκληρονόμησε πᾶν τὸ ὅριον τοῦ Ἀμορραίου ἀπό. καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὸκ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου] O desunt. καὶ ἀπὸ τῆς ad finem versus] A desunt. ἕως] C καὶ ἕως. 23 ἀπὸ] A C ἐκ. λαοῦ ··· Ἰσραὴλ] O desunt. αὐτὴν] A αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. O αὐτὴν ἐπὶ σοί. 24 ἃ ἐὰν κληρονομήσει σε] O A C ἀλλὰ (A C deest) ὅσα κατεκληρονόμησέ σοι. αὐτὰ] O A ταῦτα. κληρονομήσεις] A κατακληρονομήσεις. καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε] O A C καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν ἡμῖν ἔθνη. (A ἔθνη deest. Comp. ἡμῖν ἔθνη desunt.) ὑμῶν αὐτοὺς] O ἡμῶν ταῦτα. A C ὑμῶν αὐτά. 25 ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ] O A C κρείσσων εἶ σύ. υἱὸν] O A C υἱοῦ. μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο] O τοῦ δικασαμένου δίκην. A C μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο. πολεμῶν] O A C πολέμῳ. αὐτὸν] O C αὐτοῖς. A αὐτούς. 26 οἰκῆσαι] O κατοικισθῆναι τὸν Ἰσραήλ. A C οἰκῆσαι Ἰσραήλ. τοῖς ὁρίοις] O τοῖς περιοίκοις. A C ταῖς θυγατράσιν. γῇ Ἀροὴρ] O Ἰαζήρ. A C Ἀροήρ. καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς] O desunt. A C καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. καὶ διατί οὐκ ἐρρύσω] O διατί οὐκ ἐξηγγείλαντο. A C τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο. 27 νῦν ἐγώ εἰμι] O ἐγὼ δέ. A C ἐγώ. τοῦ παρατάξασθαι] O καὶ ἥκεις τοῦ πολεμῆσαι. A C τοῦ πολεμῆσαι. Ita hæc verba permutant per totum caput. 28 ἤκουσε] A O C εἰσήκουσε. βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν] O desunt. τῶν λόγων] O τὸν λόγον. 29 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. παρῆλθε] O A C διέβη. παρῆλθε] O deest. A C διέβη. εἰς τὸ] A C καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τό. 30 διδοὺς δῷς] O A C παραδόσει παραδῷς. 31 ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ] O ὡς ἂν ἐξέλθῃς. ἀπὸ τῆς θύρας] A C ἐκ τῶν θυρῶν. O ἐκ τῶν χειρῶν. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. ἐπιστρέφειν] O A C ἐπιστρέψαι. ἀνοίσω] O C καὶ ἀνοίσω. 32 παρῆλθε] O A C διέβη. 33 ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Ἀρνὼν] O A C καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε (σε O C deest) Μενὶθ (O Μωήθ.) Deinde addit Ox. ἕως τῆς ὁδοῦ Μανωέ. ἐν ἀριθμῷ] O A C desunt. Ἐβελχαρμὶμ] O A C Ἀβὲλ ἀμπελώνων. συνεστάλησαν] O ἐταπεινώθησαν. A C ἐνετράπησαν. ἀπὸ προσώπου] O ἐναντίον τῶν. 34 εἰς τὸν] O καὶ ἐπορεύετο ἀποβλέπων εἰς τόν. ἐξεπορεύετο] O ἐπορεύετο. ὑπάντησιν] O ἀπάντησιν τοῦ παιδὸς αὐτῆς. A C ἀπάντησιν αὐτοῦ. αὕτη μονογενὴς] O C αὐτή. A αὕτη. αὐτῷ] O αὐτῷ ἀγαπητὴ περίψυχος αὐτῷ. A αὐτῷ ἀγαπητή. οὐκ ἦν] O οὐχ ὑπῆρχεν. A C καὶ οὐκ ἔστιν. ἕτερος] O πλὴν αὐτῆς ἤ. A C πλὴν αὐτῆς. 35 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. ὡς] O A C ἡνίκα. αὐτὸς] O Ἰεφθαέ. διέρρηξεν] A C καὶ διέρρηξε. ἆ] O A C οἴμοι. θυγάτηρ μου] O θύγατερ. A θυγατέρ μου. ταραχῇ ἐτάραξας] O A C ἐμποδοστάτηκας. καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου] O A C εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. καὶ ἐγώ εἰμι] O A C καὶ ἐγώ. μου πρὸς] O A C μου περὶ σοῦ πρός. 36 Ἡ δὲ] O A C Καὶ εἶπε. πάτερ ἤνοιξας] O A C εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας. ποίησον] O ποίει. ἐν τῷ ποιῆσαί σοι κύριον] O A C ἀνθ' ὧν ἐποίησέ σοι κύριος ἐκδικήσεις. 37 ἥδε] O A C deest. ποιησάτω usque ad τοῦτον] O A C καὶ (O πλὴν) ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καταβήσομαι] O ἐπιβήσομαι. παρθένια] O παρθενίαν. A C παρθενεῖα, & v. 38. εἰμι] O δέ. A C deest. 38 εἶπε] O εἶπεν αὐτῇ. ἀπέστειλεν] O A C ἐξαπέστειλεν. δύο μῆνας] O ὁ πατὴρ αὐτῆς δύο μῆνας ἡμερῶν. καὶ ἔκλαυσεν] O A καὶ ἔκλαυσαν. C ἔκλαυσεν. ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη] O ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐπὶ τὴν παρθενίαν αὐτῆς. 39 ἐν τέλει] O A C μετὰ τὸ τέλος. ἐπέστρεψε] A C ἀνέκαμψε. O ἀνέκαμψεν ἡ θυγάτηρ Ἰεφθαέ. ἐποίησεν ἐν αὐτῇ] O C ἐπετέλεσεν Ἰεφθαέ. A ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ. ἐγένετο] A C ἐγενήθη. ἐν] C deest. 40 Ἀπὸ] O A C Ἐξ. ἐπορεύοντο] O A C συνεπορεύοντο αἱ. ἐπὶ] O A C deest. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ] O τοῦ ἐνιαυτοῦ.

CAP. XII.

1 ἐβόησεν ἀνὴρ] O συνηθροίσθησαν υἱοί. A C συνήχθησαν οἱ υἱοί. παρῆλθον εἰς βορρᾶν] O A C ἦλθον εἰς Σεφινά. διατί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς] O A C τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν (Comp. πολεμῆσαι) πρὸς τοὺς υἱούς. ἐν] O deest. 2 Ἰεφθαὲ] C ponit ante πρός. μαχητὴς] O A C ἀντιδικῶν. σφόδρα] O A C ἐταπείνουν με σφόδρα. ἐβόησα] O εἶπον πρός. A C ἐβόησα πρός. 3 εἶ σωτὴρ] O A C ἦν ὁ σώζων. ἔθηκα] O C ἔθεμην. παρῆλθον] O A C διέβην. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. εἰς τί] O A C ἱνατί. ἐπ' ἐμὲ] O A C πρός με. ἐπ'] O A C ἐν. 4 συνέστρεψεν] O A C συνήθροισεν. ἐπάταξαν usque ad finem versus] Desunt in Ox. διασωζόμενοι] A C διασεσωσμένοι. 5 προκατελάβετο Γαλαὰδ τὰς] O προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραὶμ, καὶ τάς. εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι] O A C καὶ ἐγενήθη (O ἐγένετο) ὅτε εἶπαν (O ἔλεγον) οἱ διασεσωσμένοι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς] O καὶ ἔλεγον αὐτοῖς. C δή· καὶ εἶπον αὐτῷ. Ἐφραθίτης εἶ] O ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ἐστέ. A C ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ὑμεῖς. εἶπεν, Οὔ] O ἔλεγον, οὐκ ἐσμὲν ἐκ τοῦ Ἐφραίμ. C A εἶπαν (Comp. εἶπεν) οὐκ ἐσμέν. 6 εἶπαν αὐτῷ, Εἶπον δὴ στάχυς, καὶ οὐ] O καὶ ἔλεγον αὐτοῖς, Σύνθημα εἴπατε, καὶ λέγοντες Σύνθημα, οὐ. εἶπαν αὐτοῖς, εἴπατε δὴ Σύνθημα, καὶ οὐ. C εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ στάχυς Σύνθημα, καὶ εἶπον, καὶ οὐ. κατεύθυνεν] O κατεύθυνον. A C κατεύθυναν. ἐπελάβοντο αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς] A O ἐπελαμβάνοντο (A ἐπελάβοντο) αὐτῶν, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπί. C ἐπελάβοντο αὐτοὺς, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπί. ἔπεσαν ἐν ··· ἀπὸ Ἐφραὶμ] O ἔπεσεν Ἐφραὶμ ἐν. A pro ἀπὸ habet ἐξ, ut & C qui ponit ante ἐν. δύο] O C ponunt ante τεσσαράκοντα. ἔκρινεν] O A C ἔκρινεν Ἰεφθαέ. 7 ἑπτὰ ἔτη] O A C ἕξ. Γαλαὰδ] O ἐν Γαλαάδ. 8 Ἀβαισὰν ἀπὸ] A C Ἐσεβὼν ἐκ. C Ἐβεσὰν ἐκ, & v. 10. 9 ἦσαν] O A C ἐγένοντο. ἃς ἐξαπέστειλεν] O A C ἐξαπεσταλμένας. θυγατέρας εἰσήνεγκεν] O A C γυναῖκας εἰσήγαγε. ἔξωθεν] C ἀπὸ ἔξωθεν. Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ Ἐσεβών. 11 ἔκρινε] O ἔκρινε Αἰλών. 12 καὶ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν] O ἐν Ἐλὶμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν. C καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Αἰλὶμ ἐν. 13 Ἀβδὼν] O Λαβδὼν, & v. 15. Ἐλλὴλ] O Ἐλλίμ. A Ἐλλήχ. Φαραθωνίτης] O Φρααθωνίτης. C Ἐφαραθωνίτης. 14 ἦσαν] O A C ἐγένοντο. τριάκοντα υἱῶν υἱοὶ] O υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ λ'. A C τριάκοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. ἐπιβαίνοντες] O ἐπιβεβηκότες. ἔκρινε] O ἔκρινε Λαβδών. 15 Φαραθὼν] O Ἐφρααθών. ἐν γῇ Ἐφραὶμ] A desunt. O ἐν ὄρει Ἐφραίμ. ἐν ὄρει τοῦ Ἀμαλὴκ] O ἐν τῇ Σελλῆμ. C ἐν ὄρει Λανάκ.

CAP. XIII.

1 προσέθηκαν] O A C προσέθεντο. ἔτι] O C deest. ἐνώπιον] O C ἔναντι. A ἐναντίον. Φυλιστιὶμ] O A C ἀλλοφύλων. 2 ἦν] O A C ἐγένετο. εἷς ἀπὸ Σαραὰ] O ἐξ Ἀραά. A ἐκ Σαραά. C εἷς ἐξ Ἀραά. ἀπὸ δήμου συγγενείας] O A C ἐκ τῆς φυλῆς. ἔτεκε] O A C ἔτικτε. 3 ἰδοὺ] A C ἰδοὺ δή. συλλήψῃ] O A C ἐν γαστρὶ ἕξεις, καὶ τέξῃ υἱόν. 4 φύλαξαι δὴ] O καὶ φύλαξαι. A C φύλαξαι. μέθυσμα] O A σίκερα. C σικέραν. & ver. 7. 5 ἰδοὺ] O deest. ἔχεις] O A C ἕξεις. τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς. οὐκ ἀναβήσεται] C ponit ante ἐπί. Ναζὶρ θεοῦ ἔσται] O ἡγιασμένον ἔσται Ναζιραῖον τῷ θεῷ. A C Ναζηραῖον τῷ θεῷ ἔσται. ἀπὸ τῆς κοιλίας] O ἐκ κοιλίας] A C ἐκ τῆς γαστρός. σῶσαι] O C σώζειν. Φυλιστιὶμ] O C ἀλλοφύλων. 6 εἰσῆλθεν] O C ἦλθεν. ἄνθρωπος] O A C ὅτι ἄνθρωπος. εἶδος ··· εἶδος] O A C ὅρασις ··· ὅρασις. φοβερὸν] O A C ἐπιφανὴς σφόδρα. 7 οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν] O A ἠρώτων. C ἠρώτων αὐτόν. μοὶ] C πρός με. ἔχεις] O A C ἕξεις. νῦν μὴ] A νῦν φύλαξαι, καὶ μή. πᾶν ἀκάθαρτον] O A C πᾶσαν ἀκαθαρσίαν. ἅγιον] O A C Ναζηραῖον. γαστρὸς] O κοιλίας. ἡμέρας] O ἡμερῶν. 8 προσηύξατο] O A C ἐδεήθη. πρὸς κύριον] O τοῦ θεοῦ. A C τοῦ κυρίου. ἀδωναῒ] O A C deest. τὸν ἄνθρωπον usque ad πρὸς] O ἐλθέτω δὴ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρός. τὸν ἄνθρωπον] A C ἄνθρωπος. ἀπέστειλας] C ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς. ἔτι] A deest. συμβιβασάτω] O A C φωτισάτω. παιδίῳ] O A C παιδαρίῳ. 9 εἰσήκουσεν] O A C ἐπήκουσεν. ἦλθεν] O A C παρεγένετο. καὶ αὐτὴ ἐκάθητο] O A αὐτῆς καθημένης. C αὐτοῦ, καθημένην. 10 ἔδραμε] O A ἐξέδραμε. ἀνήγγειλε] O A C ἀπήγγειλε. πρὸς μὲ] O A C μοί. ὃς ἦλθεν] O C ὁ ἐλθών. ἡμέρα] O A C ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 11 καὶ ἦλθε] O desunt. καὶ εἶπεν] O καὶ ἴδεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν. γυναῖκα] O γυναῖκα τὸ πρότερον. 12 νῦν ἐλεύσεται usque ad παιδίου] O A C νῦν διελθόντος. (A δὴ ἐλθόντος) τοῦ ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ σύγκριμα (A κρίμα) τοῦ παιδαρίου. ποιήματα] O A C ἔργα. 13 κυρίου] O deest. πάντων] O παντός. εἴρηκα] O εἶπον. A C εἶπα. φυλάξεται] O A C φυλαξάσθω. 14 παντὸς ὃ] O C πάντων ὅσα. ἐκ οἴνου] O A C desunt. μέθυσμα] O A σίκερα. C σικέραν. πάντα] O καὶ πάντα. φυλάξεται] O A C φυλαξάσθω. 15 κατάσχωμεν ὧδε] O παραβιασώμεθα δή. A C βιασώμεθα δή. 16 κατάσχῃς] O παραβιάσῃ με. A C βιάσῃ με. ἀπὸ τῶν ἄρτων] O A τῶν ἄρτων. C τὸν ἄρτον. ὁλοκαύτωμα] C ὁλοκαυτώματα. αὐτὸ] O deest. C αὐτά. ὅτι posterius] O deest. αὐτὸς] O C ἐστίν. 17 ὅτι ἔλθοι ··· καὶ] O A C ἵνα ὅταν ἔλθῃ. δοξάσομεν] O A C δοξάσωμεν. 18 εἰς τί τοῦτο] O ἱνατί. A C ἱνατί τοῦτο. 19 τῷ κυρίῳ, καὶ διεχώρισε ποιῆσαι] O ὁλοκαύτωμα τῷ θεῷ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι. A C τῷ κυρίῳ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι. βλέποντες] O A C ἐθεώρουν. 20 ἐπάνω] O C ἐπάνωθεν. ἕως τοῦ οὐρανοῦ] O C εἰς τὸν οὐρανόν. φλογὶ] C φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου. βλέποντες καὶ] O desunt. A C ἐθεώρουν καί. αὐτῶν] C deest. 21 προσέθηκεν ἔτι] O προσέθετο. πρὸς ··· πρὸς τὴν] O τῷ ··· τῇ. 22 εἴδομεν] O A C ἑωράκαμεν. 23 ἤθελεν] O A C ἐβούλετο. ἔλαβεν] O A C ἐδέξατο. ὁλοκαύτωμα, καὶ θυσίαν] ὁλοκαυτώματα, καὶ θυσίας. A pro καὶ habet ἤ. ἔδειξεν ἡμῖν] O A C ἐφώτισεν ἡμᾶς. καὶ καθὼς καιρὸς] O C desunt. οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς] O A C καὶ οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν. 24 ἡδρύνθη τὸ παιδάριον καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος] O καὶ εὐλόγησε κύριος τὸ παιδίον καὶ ηὐξήνθη. A C pro ἡδρύνθη habent ηὐξήνθη. & pro αὐτὸ, αὐτόν.

CAP. XIV.

1 ἀπὸ] O C ἐκ. 2 Καὶ] O καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ. καί. εἶπε] O εἶπεν αὐτοῖς. Φυλιστιὶμ] O A C ἀλλοφύλων. εἰς] C deest. 3 εἶπε] O εἶπον] C εἶπαν. οὐκ εἰσὶ θυγατέρες] O οὐκ ἔστιν ἀπό. A C οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων. ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου] O A C ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου (O σου.) πορεύῃ] C πορεύσῃ. πατέρα] O μητέρα. αὕτη εὐθεῖα] O ἤρεσεν. A αὕτη ἤρεσεν. C αὐτὴ ἤρεσεν. 4 ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ ἐκ] O ἀνταπόδομα αὐτὸς ζητεῖ. A C ἀνταπόδομα αὐτὸς (A αὐτοῖς) ἐκζητεῖ ἐκ. κυριεύοντες ἐν] O A C ἐκυρίευον τῶν υἱῶν (O pro τῶν υἱῶν habet τῶν.) 5 ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] O οἱ γονεῖς αὐτοῦ. ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελῶνος] O C ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνας. A ἐξέκλιναν εἰς ἀμπελῶνα. Θαμναθὰ] O Θαμναθὰ ὁ Σαμψών. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. 6 ἥλατο] O A C κατεύθυνεν. συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψαι] O A C διέσπασεν αὐτὸν ὡς. ταῖς χερσὶν] O A C τῇ χειρί. καὶ τῇ] O A οὐδὲ τῇ. ὃ] O C ἅ. 7 γυναικὶ] O γυναικὶ περὶ αὐτοῦ. ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς] O A C ἤρεσεν ἐνώπιον. 8 ὑπέστρεψε] O ἐπέστρεψε Σαμψών. C ἐπέστρεψε. αὐτὴν] O τὴν γυναῖκα. συναγωγὴ μελισσῶν] O C συστροφὴ μελισσῶν. A συστροφὴ μελισσῶνος. καὶ μέλι] O καὶ ἰδοὺ κηρίον μέλιτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. 9 εἰς χεῖρας] O ἐν ταῖς χερσίν. A C εἰς τὸ στόμα. καὶ ἐπορεύετο] O desunt. C καὶ ἐπορεύθη. ἀνήγγειλεν] O C ἀπήγγειλεν. ἀπὸ στόματος] O ἐκ τοῦ στόματος. A C ἐκ τῆς ἕξεως. μέλι] O κηρίον τοῦ μέλιτος. 10 πότον] O δοχήν. ποιοῦσιν] O A C ἐποίουν. 11 ὅτε εἶδον αὐτὸν] O A C ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτόν. ἔλαβον τριάκοντα κλητοὺς] A C προσκατέστησαν αὐτῷ ἑταίρους (Comp. ἑταίρους) τριάκοντα (C ponit τριάκοντα ante ἑταίρους.) O παρέστησαν αὐτῷ ἑταίρους λ'. 12 πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι] O A C προβαλῶ δὴ (A C δὴ deest) ὑμῖν πρόβλημα (A addit μου,) καί. ἀπαγγέλλοντες] O deest. αὐτὸ] O C μοὶ τὸ πρόβλημα. A μοὶ αὐτό. καὶ εὕρητε] O A desunt. 13 δυνῆσθε] A δύνησθε αὐτό. δώσετε] O A C καὶ δώσετε. ὀθόνια] O A C σινδόνας. ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων] O A στολάς. C στολὰς ἱματίων. 14 Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος] O ἐκ σώματος ἐσθίοντος ἐξῆλθε βρῶσις. A C ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθε βρῶσις. ἀπὸ ἰσχυροῦ] O ἐκ πικροῦ. A C ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθε. ἠδύναντο] O A C ἠδυνήθησαν. τρεῖς ἡμέρας] O ἡμέραις τρισί. 15 τετάρτῃ] C ἑβδόμῃ. Σαμψὼν] O [illegible] ἀπαγγειλάτω] O ἀναγγειλάτω. κατακαύσωμεν] O A C ἐμπυρίσωμεν. ἐν πυρὶ] O C desunt. ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε] O πτωχεῦσαι ἡμᾶς ἐκαλέσατε [illegible] A C πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς. 16 πρὸς αὐτὸν] O ἐπ' αὐτῷ. [illegible] Πλὴν] O A C εἶπεν αὐτῷ. μεμίσηκας] A ἐμίσησας. ἠγάπησας] C ἠγάπηκας. μοὶ] A C καὶ ἐμοί, & C ponit ante οὐκ. οἱ] O A C ἰδού. ἀπήγγελκα] O A C ἀπήγγειλα αὐτό. σοὶ ἀπαγγείλω] O A C καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ. 17 πρὸς] O A C ἐπ'. ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας] O desunt. ἃς ἦν αὐτοῖς] O A C ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς (O ἐπ' αὐτῆς.) αὐτῇ] O αὐτῇ τὸ πρόβλημα. αὐτῷ] A C αὐτόν. τοῖς] O τὸ πρόβλημα τοῖς. 18 πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι] O A C πρὶν (A πρινὴ) δῦναι. εἰ μὴ usque ad δαμάλει μου] O A C εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν. C ponit μου post δάμαλιν. ἔγνωτε] O A C εὕρετε. 19 ἥλατο] O A C κατεύθυνεν. ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν] O ἐπάταξεν ἐκεῖ. A O ἔπαισεν ἐκεῖθεν. τὰ ἱμάτια] O A C τὰς στολάς. τὰς στολὰς] O A C desunt. πρόβλημα] O πρόβλημα αὐτοῦ. ὠργίσθη θυμῷ] O ἐθυμώθη ἡ ὀργή. A C ἐθυμώθη ὀργῇ. ἐγένετο] O A C συνῴκησεν. ἑνὶ τῶν φίλων] O A C τῷ νυμφαγωγῷ. ὧν ἐφιλίασεν] O A C ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ (O αὐτῷ.)

CAP. XV.

1 ἐν ἐρίφῳ] O A C φέρων ἔριφον. ϗ εἰς τὸ ταμεῖον] O A C ϗ (O C ϗ deest) εἰς τὴν κοιτῶνα. ἔδωκεν] O A C ἀφῆκεν. ϗ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς] O deest) [illegible] λέγων] A εἰπών. C εἶπας. 2 Εἶπα ὅτι] O Εἶπον γάρ. A Εἶπον. [illegible] ἐμίσησας] O μήποτε μεμίσηκας. ἔδωκα] O ἐξεδόμην. ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν [illegible]] O C τῷ συνεταίρῳ. A ἑνὶ τῶν συνεταίρων σου. μὴ οὐχὶ] O A C οὐκ [illegible] ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν] O A C κρείσσων αὐτῆς ἐστίν. δὴ] C deest. 3 αὐτοῖς] O A C αὐτῷ. ἠθῴωμαι ϗ] O C ἀθῷός εἰμι. A ἠθῷωμαι. μετ' αὐτῶν] O A C μεθ' ὑμῶν κακά. 4 ἐπέστρεψε] O A C συνέδησε. ἔθηκε] A [illegible] ϗ ἔδησε] O desunt. A ϗ ὡδήγησε. C ἐν τῷ μέσῳ. 5 ἐξέκαυσε] [illegible] ἐν τοῖς στάχυσι] O C εἰς τὰ δράγματα. ἐνέπρησαν] O A C ἐνε- [illegible] Addunt O & C, ϗ τὰ προτεθερισμένα. ἀπὸ ἅλωνος [illegible] usque ad ὀρθῶν] O C ἀπὸ στοιβῆς, ϗ ἕως ἑστῶτος. 6 ϗ εἶπαν, Σαμψὼν] A [illegible] Σαμψών. ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνὶ] O ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθ. A C ὁ γαμβρὸς [illegible] ϗ ἔδωκεν usque ad αὐτοῦ] C desunt. τῷ ἐκ τῶν φίλων] O A [illegible] ἐνέπρησαν] O C ἐνεπύρισαν. αὐτὴν ϗ] O desunt. A ϗ αὐτήν, & ponit post αὐτῆς. τὸν οἶκον] C τὴν οἰκίαν. ἐν πυρὶ] O ϗ τὸν πατέρα αὐτῆς, ϗ [illegible] ἐν πυρί. 7 ποιήσητε] O ποιῆτε. ταύτην] O πλησιάκις. C deest. ὅτι εἰ usque ad finem versus] O A C οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν [illegible] ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι. 8 κνήμην] O deest. ϗ ἐκάθισεν] O παρῴ-[illegible] A [illegible] ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας Ἠτὰμ] O παρὰ τὸν χείμαῤῥον ἐν τῷ [illegible] Ἐτάμ. A παρὰ τῷ χειμάῤῥῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς πέτρας Ἰτάμ. 9 ἐν Ἰούδᾳ] O C ἐπὶ τὸν Ἰούδαν. 10 εἶπαν ἀνὴρ] A O C εἶπον (A εἶπεν) αὐτοῖς πᾶς ἀνήρ. [illegible]] O διατί. A C ἱνατί. ἀνέβημεν] O deest. 11 ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς] O C ἄνδρες ἐξ Ἰούδα ἐπί. A pro ἀπὸ habet ἐξ. τρυμαλιὰν τῆς πέτρας] O τὴν [illegible] κυριεύουσιν ⋯ ἡμῶν] O C ἄρχουσιν ἡμῶν. τί τοῦτο] O A C ἱνατί ταῦτα. [illegible]] O C καθώς. μοὶ] C ἡμῖν. 12 τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ] O A C ϗ (A [illegible]) παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας. Σαμψὼν] A deest. μήποτε usque ad ἐμοὶ] O A μὴ ἀποκλεῖναί (A ϗ μὴ ἀποκλείνητέ) με ὑμεῖς· ϗ παρέδοτέ με αὐτοῖς (A [illegible]) μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. C μὴ ἀποκλεῖναί με ὑμεῖς, ϗ μήποτε [illegible] μοι ὑμεῖς. 13 εἶπον] O A C ὤμοσαν· οὐχὶ ὅτι ad δήσομέν σε] A C non habent ὅτι, neque C habet ἤ. O οὐχὶ ἀποκτενοῦμέν σε. χειρὶ] O A C [illegible] χεῖρας. ϗ θανάτῳ] O θανάτῳ. A C θανάτῳ δέ. ἐν] C deest. ἀνήνεγκαν] O C ἀνήγαγον. ἀπὸ] O C ἐκ. ἐκείνης] O C deest. 14 ϗ ἦλθον] O A C ϗ αὐτὸς ἦλθεν. ϗ ἔδραμον εἰς συνάντησιν] O εἰς ἀπάντησιν. ἥλατο] O A C κατέδραμον(?). αὐτὸν] C αὐτοῦ. ἐγενήθη] O A C ἐγένετο. ἐπὶ] O A C [illegible] αὐτοῦ] O αὐτοῦ ἐν οἷς ἐδέδετο. ὁ ἐξεκαύθη ἐν πυρὶ] O A C ἡνίκα ἂν (O [illegible] ἂν) ὀσφρανθῇ πυρός. ἐτάκησαν] O διεῤῥάγησαν οἱ. C διελύθησαν οἱ. αὐτοῦ] O A C deest. χειρῶν] O A C τῶν βραχιόνων. 15 ἐξεῤῥιμμένην] O C ἐῤῥιμμένην. εἶπεν] A εἶπεν αὐτοῖς. 16 ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτοὺς] O ἀπέκτεινα. αὐτοὺς] O [illegible] ἄνδρας. Cætera usq; ad finem versus desunt. 17 ὡς ἐπαύσατο] O A C [illegible] συνετέλεσε. ἐκ] O A C ἀπό. ἀναίρεσις] O ἀναίρεσιν. 18 ἐδίψησε] O ἐδίψησε Σαμψών. ἔκλαυσε] O A C ἐβόησε. εὐδόκησας] O C ἔδωκας. A εὐώδωσας. τῷ [illegible]] O A C ἐν δίψει. ἀπεριτμήτων] O ἀπεριτμήτων τούτων. 19 ἔῤῥηξεν] O A C [illegible] τὸν λάκκον] O τὸν ὁλμόν. A C τὸ τραῦμα. ἐν τῇ σιαγόνι] O C τῆς σιαγόνος. [illegible] ὕδωρ] A αὐτῆς ὕδατα. C αὐτοῦ ὕδατα. ἔζησεν] O A ἀνέψυξεν. αὐτῆς] O [illegible] ἐκείνου. τοῦ ἐπικαλουμένου ἥ ἐστιν ἐν σιαγόνι] O ἐπίκλητος σιαγόνος. 20 Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ Σαμψών.

CAP. XVI.

1 [illegible]] O C ἐκεῖθεν εἰς. ἐκεῖ] O deest. 2 ἀνηγγέλη] O A C ἀπηγγέλη. λέγοντες] O λεγόντων. ὧδε] O C ἐνταῦθα. ἐκύκλωσεν] O ἐκύκλωσαν αὐτόν. A C κατεκύκλωσαν. ἐπ' αὐτὸν] O αὐτῷ. C αὐτόν. ἐν τῇ πύλῃ] O ἐπὶ τὴν πύλην. Hæc & cætera usque ad νύκτα, desunt in A C. διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος] O C φῶς δὲ πρωΐ. ϗ φονεύσωμεν] O A C μείνωμεν, ϗ ἀποκτείνωμεν. 3 ἐν ἡμίσει τῆς νυκτὸς] O C περὶ τὸ μεσονύκτιον. ἐπελάβετο] O ἐλάβετο. θυρῶν] A [illegible] θυρῶν. σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς] O C ϗ τῶν δύο σταθμῶν. ἀνεβάσταζεν] O C ἀνεβάστασεν. A ἀνεβάσταξεν. ἔθηκεν] O C ἐπέθηκεν. A ἔθηκεν αὐτά. τῶν ὤμων] C τῷ ὤμῳ. ἀνέβη] O A C ἀνήνεγκεν αὐτὰ (O αὐτάς.) τοῦ ἐπὶ προσώπου] A C ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον (A προσώπου.) Καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ] C desunt. O pro αὐτὰ habet αὐτάς. 4 τοῦτο] O C ταῦτα. ἠγάπησε] O ἠγάπησε Σαμψών. ἐν Ἀλσωρὴχ] O A C ἐπὶ (A ἐκ) τοῦ (C deest) χειμάῤῥου Σωρήχ. Δαλιλά] C Δαλιλά. 5 ἄρχοντες] O C σατράπαι. ϗ εἶπαν] O εἶπεν. C ϗ [illegible] ἐστιν A C ponunt post αὐτοῦ. αὐτῷ] O A C πρὸς αὐτόν. τοῦ] O A C ὥστε. ἀργυρίου] C ἀργυρίου σίκλους. 6 ἀπάγγειλον] O ἀνάγγειλον. 7 νευραῖς ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις] O κλήμασιν ὑγροῖς μὴ ἐξηραμμένοις. A C pro νευραῖς habent νευρείαις. 8 ἄρχοντες] O A C σατράπαι. νευρὰς &c.] O κλήματα ὑγρά, ἃ οὐκ ἦν ἐξηραμμένα. A C νευρείας. αὐταῖς] O αὐτοῖς. 9 αὐτῇ] O αὐτοῦ. A αὐτῆς. C αὐτοῦ, & ponit post ἐκάθητο. αὐτῷ] O A C πρὸς αὐτόν. διέσπασεν τὰς νευρὰς] O διέῤῥηξεν αὐτά. A τὰς νευρὰς διέῤῥηξεν. C διέῤῥηξε τὰς νευράς. ὡς εἴ τις usq; ad συντριβῇ] O ὃν τρόπον διασπᾶται τὸ σπαρτίον τοῦ ἀποτινάγματος τὸ διαφθειρόμενον. C ὃν τρόπον διασπᾶται [illegible] συμπτείη. ἐν τῷ] O ἅμα τῷ. αὐτὸ] O deest. 10 ἐπλάνησας] O C παρελογίσω. ἀνάγγειλον] C ἀπάγγειλον. 11 αὐτὴν] O αὐτὴν Σαμψών. [illegible]] O deest. C δεσμῷ. ἐν] O ἑπτά. οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς] O C ἐν οἷς οὐκ ἐγενήθη. ϗ ἔσομαι] O desunt. 12 Δαλιδὰ] O αὐτῷ Δαλιδά. [illegible] C αὐτῷ. ϗ τὸ ἔνεδρα usq; ad ταμείου] O A C ϗ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ, & ponunt post εἶπεν. εἶπεν] O A C εἶπεν πρὸς αὐτόν. αὐτὰ] O αὐτὰ Σαμψών. ὡσεὶ σπαρτίον] O A ὡσεὶ ῥάμμα. C ὡς ῥάμμα. 13 ἰδοὺ ἐπλάνησας] O ἕως πότε κατεμωκήσω. A C ἕως νῦν παρελογίσω. ϗ ἐλάλησας] O ϗ λαλήσεις. δὴ] O οὖν. A deest. πρὸς αὐτὴν] O Σαμψὼν πρὸς αὐτήν. A αὐτῇ. ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς] O διάσῃ τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους. σὺν τῷ διάσματι] O ἐν ἐκτάσει διάσματος. A C μετὰ τοῦ διάσματος. τῷ] A C ἐν τῷ. ἔσομαι] O ἀσθενήσω ϗ ἔσομαι. ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων] C desunt. ἀσθενὴς] O deest. A ponit post ἔσομαι. 14 Καὶ ἐγένετο usque ad ϗ εἶπεν inclusive] O Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὴν Δαλιδά, ϗ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς [illegible] αὐτοῦ μετὰ ἐκτάσεως, ϗ κατέκρουσεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, ϗ ὕφανε, ϗ [illegible] πρὸς αὐτόν. A Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὴν Δαλιδὰ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς, ϗ ἐγένετο, & deinde ut Rom. sed pro διάσματι habet διασήματι· pro [illegible] τῷ πασσάλῳ, ἐνέκρουσε τοῖς πασσάλοις· pro εἶπεν, εἶπε πρὸς αὐτόν. Comp. ϗ ἐποίησεν αὐτῷ Δαλιλὰ οὕτως ϗ ἐδιάσατο, deinde ut Ox. sed pro τῷ πασσάλῳ habet ἐν τοῖς πασσάλοις· pro ἐκτάσεως, ἐκστάσεως. ἐξυπνίσθη] O A C ἐξηγέρθη. ἀπὸ] O C ἐκ. ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφάσματος] O A C [illegible] τοὺς πασσάλους ἐν (O σὺν) τῷ ὑφάσματι. τοίχου] O τοίχου, ϗ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. A C ϗ τὸ δίασμα ϗ οὐκ, deinde ut Ox. 15 Σαμψὼν] A C αὐτόν. λέγεις;] A C ἐρεῖς; O λέγεις; ἔτι. τοῦτο τρίτον ἐπλάνησας] O ϗ ἰδοὺ τρίτον παρελογίσω. C τοῦτο τρίτον παρελογίσω. ἡ μεγάλη] C ἐστὶν ἡ μεγάλη. 16 ἐξέθλιψεν] O A C κατειργάσατο. ἐν] C τοῖς. πάσας τὰς ἡμέρας] O A C ὅλην τὴν νύκτα. ἐστενοχώρησεν] O A C παρηνώχλησεν. ἕως τοῦ ἀποθανεῖν] O σφόδρα Σαμψὼν ἕως θανάτου. A εἰς θάνατον. C ἕως εἰς θάνατον. 17 ἀνήγγειλεν] O A C ἀπήγγειλεν. αὐτῇ] O αὐτῇ Σαμψών. πᾶσαν τὴν καρδίαν] O A C πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας, & v. 18. bis. σίδηρος] O A C ξυρόν. ἀνέβη] A C ἀναβήσεται. ἅγιος] O A C Ναζιραῖος. εἰμὶ] C deest. ἀπὸ] O A C ἐκ. ἐὰν οὖν] O A C ϗ ἐάν. ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι] O ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. A C κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. 18 ἀπήγγειλεν] O ἀνήγγειλεν. αὐτῇ] O αὐτῇ ὁ Σαμψών. τοὺς ἄρχοντας] O A πάντας τοὺς σατράπας. C τοὺς σατράπας. τῶν ἀλλοφύλων] O desunt. ἔτι ⋯ τοῦτο] O C desunt. A τοῦτο. ἀπήγγειλεν] O C ἀνήγγειλε. οἱ ἄρχοντες] O πάντες οἱ σατράπαι. A C πᾶσαι αἱ σατραπεῖαι. ἀνήνεγκαν] O A ἤνεγκαν. 19 Δαλιδὰ τὸν Σαμψὼν] A C αὐτόν. ἐπὶ τὰ γόνατα] O A C ἀναμέσον τῶν γονάτων. ἄνδρα] O A C τὸν κουρέα. τὰς ἑπτὰ σειρὰς] O A C τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους. ταπεινῶσαι αὐτὸν] O A C ταπεινοῦσθαι. 20 Δαλιδὰ] O τῷ Σαμψὼν ἡ Δαλιδά, καί. C αὐτῷ Δαλιλά. ἐξυπνίσθη] O A C ἐξηγέρθη. ὡς ἅπαξ, ϗ ἅπαξ] O A C ϗ ποιήσω καθὼς ἀεί. ἐκτιναχθήσομαι] O A C ἀποτινάξομαι. ἀπάνωθεν] O C ἀπ'. 21 ἐκράτησαν αὐτὸν] O A C ἐπελάβοντο αὐτοῦ. ἐξέκοψαν] O A C ἐξώρυξαν. κατήνεγκαν] O A ἀπήγαγον. C κατήγαγον. ἐπέδησαν] O A C ἔδησαν. χαλκείαις] O A C χαλκαῖς. ϗ ἦν] O ϗ ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῇ, ϗ ἦν. τοῦ δεσμωτηρίου] O A C τῆς φυλακῆς. 22 βλαστάνειν καθὼς ἐξυρήσατο] O ἀναβαίνειν ἀφ' οὗ ἐξύρατο. C ἀνατέλλειν ἡνίκα ἐξυρήθη. 23 ἄρχοντες] O C σατράπαι. θυσιάσαι θυσίασμα μέγα] O A C τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην. ϗ εἶπαν] O διότι ἔλεγον. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. θεὸς] O A C θεὸς ἡμῶν. ἐν χειρὶ] O εἰς τὰς χεῖρας, & ponit post ἐχθρὸν ἡμῶν. 24 Καὶ εἶδον usque ad χειρὶ ἡμῶν] O desunt. C Καὶ εἶδεν. ὕμνησαν] A C ᾔνεσαν. τὸν ἐρημοῦντα] O A C ϗ (A deest) τὸν ἐξερημοῦντα. ϗ ὃς] O A C ὅστις. 25 ὅτε] O ἐγένετο ὅτε. ἐνώπιον] O ἔμπροσθεν. ἐκάλεσαν] O ἐκάλεσεν τόν. ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου] O desunt. C ἐξ οἴκου τῆς φυλακῆς. ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν] O C ἐνέπαιζον αὐτῷ. A ἔπαιζον αὐτῷ. ϗ ἐῤῥάπιζον αὐτὸν] O A C desunt. κιόνων] O A C δύο στύλων. 26 τὸν νεανίαν] O C τὸ παιδάριον. τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ] O τὸ χειραγωγοῦν αὐτόν. C τὸν χειραγωγοῦντα αὐτόν. ἄφες με] O C ἐπανάπαυσον δή με (C με δή.) ϗ ψηλαφήσω τοὺς κίονας] O C ϗ ποίησον ψηλαφῆσαί με (O præponit με) τοὺς (O ἐπὶ τοὺς) στύλους. ἐφ' οἷς ὁ οἶκος] O ἐφ' οὓς ὁ οἶκος ἐπεστήρικται. A C ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο. αὐτοὺς] A C αὐτῶν. ϗ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτοὺς] O ὁ γὰρ παῖς ἐποίησεν οὕτως. C ϗ ἐπιστήρισόν με ἐπ' αὐτούς. A ϗ ἐπιστηρίξομαι ἐπ' αὐτῶν, ὁ γὰρ παῖς ἐποίησεν οὕτως. 27 Καὶ ὁ οἶκος] O Καὶ ἦν ὁ οἶκος. A C ὁ δὲ οἶκος ἦν. πάντες οἱ ἄρχοντες] O οἱ σατράπαι. A C πάντες οἱ σατράπαι. τὸ δῶμα] O A C τοῦ δώματος. οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνίαις] A C ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον. O ἐμβλέποντες ϗ ἐμπαίζοντες. 28 ἔκλαυσε] O A C ἐβόησε. Ἀδωναῒ] O deest. A C κύριε. δὴ] O A C deest. ἔτι τὸ] O πλὴν ἔτι τό. A δὴ πλὴν ϗ τό. C δὴ πλήν, ϗ τό. θεὲ] O deest. C ὁ θεός. ἀνταποδώσω usq; ad μίαν] O A C ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν. περὶ τῶν δύο] O A ἀντὶ τῶν δύο. C ἀντὶ τῶν. τοῖς ἀλλοφύλοις] O desunt. C ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. 29 δύο κίονας τοῦ οἴκου] O A C τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους. ἐφ' οὓς usque ad αὐτοὺς] O ἐφ' οὓς ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτούς. A C ἐφ' (A deest) ὧν, deinde ut O. sed pro αὐτοὺς habent αὐτῶν. ϗ ἐκράτησεν ἕνα τῇ] O ϗ ἐπελάβετο τοῦ ἑνὸς ἐν τῇ. A C ϗ ἐπεστηρίξατο ἐπ' αὐτοὺς (A αὐτοῖς) ἕνα ἐν τῇ. ἕνα τῇ] A C ἕνα ἐν τῇ. O τοῦ ἑτέρου ἐν τῇ. 30 ἀλλοφύλων] O ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων τούτων. ἐβάσταξεν] O διέσεισεν. A C ἔκλινεν. ἰσχύϊ] O ἰσχύϊ αὐτοῦ. ἄρχοντας] O A C σατράπας. ἐν] O ἐπ'. ἦσαν] O C ἐγένοντο. A ἐγενήθησαν. ἢ οὓς] O A ὑπὲρ οὕς. C ἤπερ. 31 ϗ ὁ] A C ϗ πᾶς ὁ. ϗ ἀνέβησαν] O desunt. ἔτη] O A C addunt hic, ϗ ἀνέστη μετὰ τὸν Σαμψὼν Ἐμεγὰρ υἱὸς Ἐνάν, ϗ ἔκοψεν ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἑξακοσίους ἄνδρας (A pro ἑξακοσίους ἄνδρας habet ἄνδρας ἐκτὸς τῶν κτηνῶν) ϗ ἔκτεινεν ϗ (A ἔσωσεν) αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

CAP. XVII.

1 ἀπὸ] O A C ἐξ. 2 οἱ χίλιοι] O A C τοὺς χιλίους. οὓς ἔλαβες] O A C τοὺς συλληφθέντας σοι. ἀργυρίου] A O C ponunt post ἑκατὸν, & A habet ἀργυρίους. σεαυτῇ] O A C deest. καί με ἠράσω] O ϗ ηὔξω. A C ϗ ἐξώρκισας. προσεῖπας] O A C εἶπας. εὐλογητὸς] O A C εὐλογημένος. τῷ] C ἐν τῷ. 3 τοῦ ἀργυρίου] A ἀργυρίους. ἁγιάζουσα] O A ἁγιασμῷ. C ἁγιασμόν. τῷ υἱῷ μου] O A C καταμόνας. ϗ νῦν] O ϗ νῦν ἐπιστρέψω σοι αὐτὸ ἐν καιρῷ, ϗ νῦν. ἀπέδωκε] O ἔδωκε. διακοσίους τοῦ ἀργυρίου] O τὸ ἀργύριον. ἀργυροκόπῳ] O A C τῷ χωνευτῇ. ἐγενήθη] O A C ἐγένετο. 5 ὁ οἶκος] O ὁ ἀνήρ. ἐπλήρωσε] O A C ἐνέπλησε. ἀπὸ] O A C deest. ἐγένετο] A C ἐγενήθη. Hic desinit cap. 17. secundum Ald. 6 Ἐν γὰρ] O Καὶ ἐν. C Ἐν. ἀνὴρ] O ἀνὴρ ἕκαστος. 7 ἐγενήθη νεανίας] O ἦν παιδάριον. A C ἐγένετο παιδάριον. ἐκ Βηθλεὲμ δήμου] O ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, ἐκ συγγενείας. A C ἐκ (A ἐν) Βηθλεὲμ Ἰούδα ἐκ τῆς συγγενείας (A addit δήμου.) αὐτὸς] A οὗτος. οὗτος] O C αὐτός. 8 ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως Ἰούδα] O A C ἐκ τῆς πόλεως Βηθλεὲμ Ἰούδα (O Ἰούδα deest.) παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρῃ τόπῳ] O A C παροικεῖν οὗ ἂν εὕρῃ. ϗ ἦλθεν ἕως ὄρους usq; ad finem versus] O desunt. C ϗ παρεγενήθη εἰς ὄρος. ἕως] A C ϗ ἕως. 9 ἔρχῃ] O ἔρχῃ σύ. πρὸς αὐτὸν] A αὐτῷ. εἰμὶ] O A C ἐγώ εἰμι. ἐγὼ] O ponit post πορεύομαι. παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ] O A C παροικεῖν οὗ ἂν εὕρω. 10 γίνου] O ἔσῃ. ἡμέραν] A C ἡμέρας. στολὴν] O A C ζεῦγος. ζωὴν] O C τὸ ζῆν. 11 ἐπορεύθη] O εὐδόκησεν. παροικεῖν] O κατοικεῖν. παρὰ] O ἐν. ἐγενήθη ὁ νεανίας αὐτῷ] O C ἐγένετο αὐτῷ τὸ παιδάριον. A ἐγενήθη τὸ παιδάριον αὐτῷ. 12 ἐπλήρωσε] O A C ἐνέπλησε. εἰς ἱερέα] O A C τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα. ἐγένετο] O A C ἦν. 13 ἀγαθυνεῖ μοι] O ἠγαθοποίησε. A C ἠγαθοποίησέ μοι. ἐγένετο] A C ἐγενήθη.

CAP. XVIII.

1 κατοικῆσαι] O A C τοῦ κατοικεῖν. ἐνέπεσεν] O ἔπεσεν. τὰς ἡμέρας ἐκείνης] O A C τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. 2 ἀπέστειλαν] O A C ἐξαπέστειλαν. ἀπὸ δήμων] O ἐκ τῶν συγγενῶν. C ἐκ τῶν συγγενειῶν. υἱοὺς] O υἱοὺς δυνάμεως ἀπὸ μέρους αὐτῶν. A ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱούς. C ἀπὸ μέρους αὐτοῦ, ἄνδρας υἱούς. ϗ ἀπὸ] O A C καί. ἐξιχνιάσατε] O C ἐξερευνήσατε. ἦλθον ἕως] O παρεγένοντο οἱ ἄνδρες ἐξ. A C παρεγένοντο εἰς ὄρος. ηὐλίσθησαν αὐτοί] C A κατέπαυσαν. O κατέλυσαν. ἐν οἴκῳ Μιχαία] O desunt. A C αὐτῶν ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ Μιχά. Pro ἐν C habet παρά. 3 ἐπέγνωσαν] C ἔγνωσαν.

νεανίσκου] A C παιδαρίου. O παιδαρίου τοῦ νεωτέρου. ἤνεγκέ σε] O A ἤγαγέ σε. C σὲ ἤγαγε. σὺ τί] O τί. C τί σύ. ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ] O A C ἐνταῦθα. ὧδε] O A C ἐστὶν ὧδε. 4 μοὶ] A deest. ἐμισθούμην] A C ἐμισθώθην. 5 κατευοδωθήσεται] A C κατευοδοῖ. O κατευοδοῦται. ἐν ᾗ … ἐν αὐτῇ] A C ἣν … ἐπ᾽ αὐτήν. 6 ἐν εἰρήνῃ] O εἰς εἰρήνην κυρίου ὑγιαίνοντες, καί. A C εἰς εἰρήνην. ἐν ᾗ] O A C καθ᾽ ἣν. 7 ἦλθον] O A C παρεγένοντο. ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ᾽] O καθήμενον ἐπ᾽ αὐτῇ ἐν. A κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐγκαθήμενον ἐπ᾽. C ἐν αὐτῇ, κατοικοῦντα ἐν. ὡς κρίσις] O A C κατὰ τὴν σύγκρισιν. ἡσυχάζουσα usque ad θησαυρούς] O A C ἡσυχάζοντας (A C addunt ἐν ἐλπίδι) καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα. (C addit hic ἐν τῇ γῇ κληρονόμος θησαυροῦ.) καὶ] A C ὅτι. Σιδωνίων] O A C ἀπὸ Σιδῶνος. λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον] O A C λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. 8 ἦλθον] O A C παρεγένοντο. πρὸς] O εἰς. καὶ Ἐσθαόλ] C καὶ εἰς Ἐσθαόλ. εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς] A C καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοί. εἶπαν] O εἶπον αὐτοῖς. 9 Ἀνάστητε] O Ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν πρὸς αὐτούς, ὅτι εἰσήλθαμεν, καὶ ἐμπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως Λαϊσά, καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχουσι ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ Συρίας, ἀλλὰ ἀνάστητε. πρὸς] O C ἐπ᾽. εἴδομεν] O A C ἑωράκαμεν. ἡσυχάζετε] O C σιωπᾶτε. εἰσελθεῖν τοῦ] O desunt. κληρονομῆσαι] O C κατακληρονομῆσαι. Καὶ ἡνίκα] O Ἡνίκα δ᾽. C Ἡνίκα. ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε] O C εἰσέλθητε, ἥξετε. A ἔλθητε, ἥξετε. ἐπ᾽ ἐλπίδι] O A πεποιθότα. πλατεῖα] O A εὐρύχωρος. C εὐρύχωρος χερσίν. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. ὁ θεὸς] O κύριος. ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ] A οὐκ ἔστιν. C οὐκ ἐκεῖ. O pro ὅπου, οὗ. παντὸς ῥήματος] O ἀπὸ πάντων. τῶν ἐν] O τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. A C ὅσα ἐν. 11 ἐκεῖθεν] O deest. ἀπὸ δήμων … ἀπὸ] O C ἐκ συγγενείας … ἐκ. A ἐκ συγγενείας δήμων ἐκ. ἑξακόσιοι] A εἴκοσι. ἐζωσμένοι] O A C περιεζωσμένοι. παρατάξεως] O C πολεμικά. 12 ἀνέβησαν καὶ] O desunt. ἐν Ἰούδα] O τῆς Ἰούδα καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ. ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ] O ὁ τόπος ἐκεῖνος. A C τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. ὀπίσω] O A C κατόπισθεν, & O habet καὶ ante ἰδού. 13 ὄρος] O A C ἕως τοῦ ὄρους. καὶ ἦλθον] O desunt. 14 πέντε … πορευόμενοι] A C πέντε … πορευθέντες. O πορευθέντες. Λαϊσά] O A deest. ἔγνωτε] O A C αὐτῶν, εἰ οἴδατε. ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ] O A C ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις. ὅ,τι] O A C τί. 15 Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, καὶ εἰσῆλθον] O Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ὄντες ἐκ τῶν υἱῶν Δάν, καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς πορευθέντας, καὶ κατασκεψαμένους τὴν γῆν, Εἰσέλθετε, λάβετε τὸ γλυπτόν, καὶ τὸν ἱερέα· καὶ εἰσῆλθον οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν. νεανίσκου] O A C παιδαρίου. ἠρώτησαν] O A ἠσπάσαντο. εἰς εἰρήνην] O desunt. C ἐν εἰρήνῃ. 16 οἱ ἀνεζωσμένοι … τῆς παρατάξεως αὐτῶν] O A C περιεζωσμένοι … πολεμικὰ αὐτῶν (O αὐτῶν deest.) ἑστῶτες παρὰ θύρας τῆς πύλης] O A C ἑστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος (O πυλῶνος deest.) 17 ἀνέβησαν] O ἀναβάντες. πορευθέντες] O deest. A πορευόμενοι. C παραπορευόμενοι. κατασκέψασθαι τὴν γῆν] O desunt. A C κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ ἀπ- (A ἐπ-) ελθόντες ἐκεῖ, ἔλαβον τὸ γλυπτόν, καὶ τὸ ἐφούδ, καὶ τὸ θεραφίμ, καὶ τὸ χωνευτόν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἑστηλωμένος παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. Ox. eadem addit, nisi quod καὶ ὁ ἱερεὺς usque ad πυλῶνος non habet, & permutat locos ἐφούδ & χωνευτόν. εἰσῆλθον] O A C οὗτοι εἰσῆλθον. ἐκεῖ] O A C deest. καὶ ὁ ἱερεὺς ἑστὼς] O A C desunt. χωνευτὸν] O ponit ante ἐφούδ. 19 αὐτῷ] O A C πρὸς αὐτόν. ἐπίθες] O καὶ ἐπίθες. δεῦρο] O A C ἐλθέ. γίνου] O A C ἔσῃ. ἀγαθὸν] O A C βέλτιον. καὶ οἴκου εἰς δῆμον] O καὶ σκήπτρου ἑνός. A C καὶ συγγενείας ἐν. 20 ἦλθεν] O A C εἰσῆλθεν. 21 ἐπέστρεψαν] O ἀπέστρεψαν. ἔθηκαν τὰ τέκνα usque ad ἔμπροσθεν] O ἔταξαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον, καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ ἔμπροσθεν. A C ἔθηκαν (A ἐπάλαξαν) τὴν πανοικίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτῶν (A αὐτοῦ) τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν. 22 Αὐτοὶ ἐμάκρυναν] O Αὐτῶν δὲ μακρυνθέντων. A Αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων. C addit δὲ post Αὐτοί. οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς μετὰ οἴκου] O οἱ ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ. C addit ὄντες post οἱ. 23 ἐβόησαν, καὶ κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς] O ἔκραζον κατόπισθεν υἱῶν. A C ἔκραζον, καὶ κατέλαβον τοὺς υἱούς. τὸ πρόσωπον] O A C τὰ πρόσωπα. τῷ Μιχαίᾳ] O A C πρὸς Μιχά. σοὶ] O deest. ἐβόησας] A C ἔκραξας. 24 Μιχαίας] C deest. ὅτι τὸ γλυπτόν μου ὃ] C ὅτι (C ὅτι deest) τοὺς θεούς μου (C μου deest) οὕς. ἐποίησα] O ἐποίησα ἐμαυτῷ. ἐλάβετε] O ponit ante τὸ γλυπτόν. ἐπορεύθητε] O A C ἀπήλθετε. ἔτι] O ἐστίν. καὶ τί τοῦτο λέγετε πρός με, Τί] O καὶ λέγετέ μοι, Τί τοῦτο. A C καὶ τί τοῦτό μοι λέγετε, Τί τοῦτο. 25 δή] C deest. συναντήσωσιν ὑμῖν] O ἀπαντήσωσιν. A C ἀπαντήσωσιν ὑμῖν. πικροὶ] O κατώδυνοι, καὶ πικροί. A κατώδυνοι ψυχὴν αὐτῶν. C κατώδυνοι ψυχῇ. προσθήσουσι] O A C προσθήσεις τήν. 26 δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτὸν] O A C ἰσχυρότεροι αὐτοῦ εἰσίν. Sed A ponit αὐτοῦ post εἰσίν. ἐπέστρεψεν] O C ἀνέστρεψεν. A ἐξένευσε καὶ ἀνέστρεψεν. 27 οἱ υἱοὶ Δὰν] O A C αὐτοί. ὃ] O A C ὅσα. Λαϊσὰ] A Λαζά. ἐπ᾽ ἐλπίδι] O C desunt. ἐν πυρὶ] O desunt. C πυρί. 28 ἦν ὁ ῥυόμενος] O A C ἔστιν (O ἦν) ὁ ἐξαιρούμενος. ἐστιν] O ἦσαν. Σιδωνίων] O A C Σιδῶνος. ἀνθρώπου] O ἀνθρώπων. αὐτὴ] A αὕτη οὐκ ἔστιν. C αὕτη. τοῦ οἴκου] O καὶ ἦν τοῦ οἴκου. A C ἥ ἐστι τοῦ οἴκου. Ῥαὰβ] O Ῥιχάβ. A Ῥοώβ. C Ῥοάβ. κατεσκήνωσαν] O A C κατῴκησαν. 29 ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐτῶν] O desunt. C pro ἐν ὀνόματι habet κατὰ τὸ ὄνομα. ἐτέχθη] O ἐγένετο. A C ἐγεννήθη. Οὐλαμαΐς] O Λαϊσά. A C Λαΐς. 30 ἔστησαν] O C ἀνέστησαν. A ἀνέστησεν. γλυπτὸν] O γλυπτὸν Μιχά. υἱὸς] Γηρσὼν] O desunt. υἱὸς] A C υἱοῦ. ἀποικίας] O A C μετοικεσίας. 31 ἔθηκαν] O A C ἔταξαν. ὃ ἐποίησε Μιχαίας] O A C Μιχά, ὃ ἐποίησε. ὡς] O A C ὅσας. οὐκ ἦν βασιλεὺς] O C καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν.

CAP. XIX.

1 μηροῖς] O Ἱερούθ. αὐτῷ γυναῖκα] O ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα. C ἑαυτῷ ὁ ἀνὴρ γυναῖκα. ἀπὸ] O A C ἐκ. 2 ἐπορεύθη ἀπ᾽ αὐτοῦ] O A C ὠργίσθη αὐτῷ. παρ᾽] O C ἀπ᾽. ἦν] A C ἐγένετο. μηνῶν τεσσάρων] O Β´, καὶ μῆνας Δ´. A C τετράμηνον. 3 ὀπίσω] O A C κατόπισθεν. ἐπιστρέψαι] O A C διαλλάξαι. αὐτῷ] C deest. νεανίας] O A C τὸ παιδάριον. ὄνων] O A C ὑποζυγίων. ἡ δὲ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον] O A C καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου. ηὐφράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ] O εὐφραινόμενος ἀπήντησεν αὐτῷ. A C παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 4 Καὶ κατέσχεν usque ad ἡμέρας] O Καὶ ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτόν, καὶ ἔμεινε πρὸς αὐτὸν ἡμέρας γ´. A C pro κατέσχεν habent εἰσήγαγεν, & ἐπὶ non habent. ηὐλίσθησαν] O A C ὕπνωσαν. 5 ἐγένετο] O C ἐγενήθη. ὤρθρισαν usq; ad πορευθῆναι] O ὤρθρισε τὸ πρωῒ τοῦ πορευθῆναι ἡνίκα ἀνέστη. A C pro πορευθῆναι habent ἀπελθεῖν. νυμφίον] O C γαμβρόν. ψωμῷ] O A C κλάσματι. πορεύσεσθε] O A C πορεύεσθε. 6 οἱ δύο] O A C ἀμφότεροι. ἄγε δὴ αὐλίσθητι] O ἐπιείκως μεῖνον. A C ἀρξάμενος αὐλίσθητι. ἀγαθυνθήσεται] O A C ἀγαθυνθήτω. & v. 9. 7 ὁ ἀνὴρ τοῦ πορεύεσθαι αὐτὸς] O ἀπελθεῖν ὁ ἀνήρ. A C ὁ ἀνὴρ τοῦ (τοῦ C. deest) ἀπελθεῖν. γαμβρὸς] O πενθερός. ἐκάθισε καὶ] O πάλιν. A ἐκάθισε, καὶ πάλιν. 8 πορευθῆναι] O A C ἀπελθεῖν. δὴ] O deest. σου] O A C σου ἄρτῳ. στράτευσον usque ad finem versus] O καὶ διεπλάνα αὐτὸν ἕως [illegible] ἡμέρα, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀμφότεροι. A C καὶ στρατεύθητι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα, cætera ut Ox. πορευθῆναι] O A C ἀπελθεῖν. ὁ νεανίας] O A C τὸ παιδάριον. γαμβρὸς] O πενθερός. ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος] O desunt. ἠσθένησεν] O A C κέκλικεν. αὐλίσθητι ὧδε] O καταλῦσον ὧδε καὶ σήμερον. C καταλῦσον δὴ ὧδε ἔτι σήμερον, καὶ μείνατε ὧδε. καὶ πορεύσῃ ad finem versus] O desunt. A C pro πορεύσῃ habent ἀπελεύσῃ. 10 ηὐδόκησεν] O A C ἠθέλησεν. ἦλθεν] O A C παρεγένετο. ἀπέναντι] O C κατέναντι. καὶ μετ᾽] O καὶ ἦν μετ᾽. ὄνων] O A C ὑποζυγίων. μετ᾽] A ἐπ᾽ αὐτῶν μετ᾽. αὐτοῦ] O αὐτοῦ, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ. 11 Καὶ ἦλθοσαν ἕως Ἰεβοῦς] O desunt. A C Αὐτοὶ κατὰ Ἰεβοῦς. προβεβήκει] O A C κεκλικυῖα. ὁ νεανίας] O A C τὸ παιδάριον. δὴ] O deest. Ἰεβουσὶ] O A C Ἰεβουσαίου. 12 οὐκ] O C οὐ μή. ἐκκλινοῦμεν] O ἐγκλινῶ. ἀλλοτρίαν] O A C ἀλλοτρίου. ἣ] O C ἤ. ἀπὸ] O A C ἐκ. ὧδε] O A C deest. παρελευσόμεθα] C πορευσόμεθα. 13 νεανίᾳ] O A C παιδαρίῳ. ἑνὶ] O εἰς ἕνα. αὐλισθησόμεθα] O καταλύσωμεν. A C αὐλισθῶμεν. 14 καὶ ἐπορεύθησαν] A O καὶ ἀπῆλθον. C desunt. καὶ ἔδυ] O ἔδυ γάρ. αὐτοῖς] O ἐπ᾽ αὐτούς. ἐχόμενα] O πλησίον. ἐν τῷ] O A C τοῦ. αὐλισθῆναι] O A C καὶ (A deest) καταλῦσαι. 15 εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν] A C εἰσῆλθε, καὶ ἐκάθισεν. ἦν] A C ἐστί. συνάγων] O συναγαγών. οἰκίαν. αὐλισθῆναι] O A C τὸν οἶκον τοῦ καταλῦσαι. 16 ἤρχετο ἐξ] O A C εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν. ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ] O ἑσπέρας ἐκ τοῦ ἀγροῦ. A C ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας. ἦν] O A C deest. 17 ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς] O A C ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς. αὐτοῦ] O deest. τὸν ὁδοιπόρον ἄνδρα] O A C τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον. εἶπε] O [illegible] πρὸς αὐτόν. 18 διαπορευόμεθα] O A C διαβαίνομεν. Sed O ponit post Ἰουδαίας. Ἰούδα] O τῆς Ἰουδαίας, bis. ἕως μηρῶν] O ἕως Ἱερούθ, ἕως μηρῶν. C ἕως μηρόν. ἐγώ εἰμι] O γάρ εἰμι ἐγώ. A ponit ἐγὼ ante ἐκεῖθεν. C δὲ ἐγώ εἰμι. πορεύομαι] O A C ἀποτρέχω· quod O ponit ante ἐγώ. 19 ἐστὶν] O A C ὑπάρχει, bis. ἐμοὶ] O C μοί. A ἐν ἐμοί. παιδίσκῃ] O C δούλῃ. νεανίσκῳ] O C παιδαρίῳ. μετὰ τῶν παίδων] O καὶ τοῖς παισί. A C τοῖς δούλοις. παντὸς] O ἀπὸ παντός. 20 ὁ ἀνὴρ πρεσβύτης] O ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης τῷ ξένῳ. A πρεσβύτης ἀνήρ. πλὴν ἐπ᾽] O μόνον ἐπί. οὐ μὴ αὐλισθήσῃ] O A C μὴ καταλύσῃς. 21 εἰσήνεγκεν] O A C εἰσήγαγεν. τὸν οἶκον] O A C τὴν οἰκίαν. τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις] O A C παρενέβαλε (O παρέβαλε) τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ. αὐτοῦ] O A C deest. ἐνίψαντο] C ἔνιψαν. 22 Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν] O A C Αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ. αὐτῶν] O deest. υἱοὶ] C ἄνδρες υἱοί. ἐκύκλωσαν] O A C περιεκύκλωσαν. τὴν οἰκίαν] O τὸν οἶκον. κρούοντες] O καὶ ἔκρουον. A C καὶ ἔκρουσαν. εἶπαν] O ἔλεγον. ἄνδρα] O deest. τοῦ οἴκου] O A C τῆς οἰκίας. ἐξένεγκε] O A C ἐξάγαγε. ὃς εἰσῆλθεν] O A C τὸν εἰσελθόντα. 23 ὁ ἀνὴρ] O desunt. τοῦ οἴκου] O C τῆς οἰκίας. εἶπε] O εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ κύριος τῆς οἰκίας. A C εἶπε πρὸς αὐτούς. Μὴ ἀδελφοὶ μὴ κακοποιήσητε δή] O Μηδαμῶς ἀδελφοὶ μὴ πονηρεύσησθε, καὶ μὴ ποιήσητε τὴν ἀδικίαν ταύτην. A Μηδαμῶς μὴ πονηρεύσησθε. C Μηδαμῶς, ἀδελφοί μου, μὴ πονηρεύσησθε. 24 Ἰδοὺ] O Ἰδοὺ δή. A C Ἰδέ. αὐτοῦ] C deest. ἐξάξω] O ἐξαγάγω δή. A C ἐξάξω δή. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] O ὡς ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιον. ῥῆμα] O πρᾶγμα. 25 ηὐδόκησαν] O A C ἠθέλησαν. τοῦ εἰσακοῦσαι] O C ἀκοῦσαι. A τοῦ ἀκοῦσαι. παλλακῆς αὐτοῦ] C παλλακῆς. ἐνέπαιζον] O A C ἐνέπαιξαν. ἐν αὐτῇ] O C αὐτήν. A αὐτῇ. ἕως τὸ πρωΐ] O desunt. ὡς ἀνέβη τὸ πρωΐ] O A C ἅμα τῷ ἀναβαίνειν (A O ἀναβῆναι) τὸν ὄρθρον. 26 πρὸς τὸν ὄρθρον] O τῇ ὥρᾳ τῇ πρωΐνῇ. A πρὸς πρωΐ. C τὸ πρωΐ. τοῦ οἴκου] O A C τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου. ὁ ἀνὴρ] O A C ὁ κύριος· & ponunt ante αὐτῆς. διέφαυσεν] O A [illegible] 27 ἀνὴρ] O A C κύριος. πορευθῆναι] O ἀπελθεῖν. A C ἀπελθεῖν [illegible] αὐτοῦ] O C ponunt post παλλακή. παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου] O C παρὰ τὴν θύραν. A desunt. ἐπὶ] O παρά. 28 ἀνάστα] O A C ἀνάστηθι. [illegible] νεκρὰ] O A C αὐτῷ, ἀλλὰ τεθνήκει, (C ἀπεθνήκει.) ἔλαβεν] O A C ἀνέλαβεν. τὸν ὄνον] O A C τὸ ὑποζύγιον. καὶ ἐπορεύθη] O A C καὶ ἀνέστη ὁ ἀνήρ, καὶ ἀπῆλθεν. 29 Καὶ ἔλαβε] O A C Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε. ῥομφαίαν] O A C μάχαιραν. ἐκράτησε τὴν παλλακὴν] O A C ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς. αὐτὴν] A C αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς. μέλη] O A C μερίδας. ἀπέστειλεν αὐτὰ] O C ἐξαπέστειλεν αὐτάς. ἐν παντὶ ὁρίῳ] O A C εἰς πάσας φυλάς. 30 ὁ βλέπων] O A C ὁ ὁρῶν. οὐκ ἐγένετο, καὶ οὐχ ἑώραται] O A C οὔτε ἐγενήθη (O ἐγένετο) οὔτε ὤφθη οὕτως. ἡμέρας] O ἡμερῶν. ἐκ γῆς] A ἐκ τῆς] O ἐξ. ὡς αὐτὴ] O A C desunt. θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς] O A καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οἷς ἐξαπέστειλε λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα (A. ἄνδρα non habet) Ἰσραήλ, εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (hic addit Ox. ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραήλ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης) θέσθε αὐτοῖς (A θέσθε δὴ ἑαυτοῖς.) C θέσθε δὴ ἑαυτοῖς. βουλὴν ἐπ᾽ αὐτὴν] O περὶ αὐτῆς. A C περὶ αὐτῆς βουλήν. λαλήσατε] O λαλήσατε ταῦτα.

CAP. XX.

1 ἐξεκκλησιάσθη] O A ἐξεκκλησιάσθησαν. γῇ τοῦ] O ἡ γῆ. A ἐν γῇ. C γῆς. 2 ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου] O ἔστησαν ἐναντίον κυρίου πᾶς ὁ λαός. A C ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ. τοῦ λαοῦ] O ὁ λαός. ἑλκόντων] O A C σπωμένων. 3 ἐλθόντες] O A C deest. λαλήσατε] O ἀπαγγείλατε. πονηρία] O A C κακία. φονευθείσης] O A C πεφονευμένης. 4 εἰς] O [illegible] αὐλισθῆναι] O A C καταλῦσαι. 5 τῆς] O οἱ ἐν. A οἱ παρὰ τῆς. ἐκύκλωσαν] O A C περιεκύκλωσαν. ἐπὶ] O C deest. ἐμὲ] O A C καὶ ἐμέ. φονεῦσαι] O A C ἀποκτεῖναι. καὶ ἀπέθανε] O καὶ ἐξέπαιξαν αὐτῇ καὶ ἀπέθανε. A C καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ (A αὐτῇ deest) καὶ ἀπέθανεν. υἱῶν] O A C [illegible] 6 ἐκράτησα τὴν παλλακὴν] O A C ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς. αὐτῆς] O deest. ζῆμα καὶ ἀπόπτωμα] O A C ἀφροσύνην. 7 ἑαυτοῖς] O C [illegible] ὑμῖν. A C αὐτοῖς. ἐκεῖ] O A deest. C ὧδε. 8 λέγοντες] O C [illegible] οἶκον … οἶκον] O [illegible] ἀπελευσόμεθα] O A C εἰσελευσόμεθα. σκήνωμα] O εἰς σκήνωμα. ἐπιστρέψομεν] O A C ἐκκλινοῦμεν. 9 τοῦτο τὸ ῥῆμα] C ὁ [illegible] αὐτὸς ὁ λόγος. ὃ ποιηθήσεται] O ὃν ποιήσομεν. A ποιήσομεν. 10 Πλὴν λημψόμεθα] O C Καὶ λημψόμεθα. εἰς πάσας φυλάς] O πάσαις ταῖς φυλαῖς, & ponit post μυρίοις. C ταῖς

] O ϗ λήψονται. τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς] O A C τῷ λαῷ, ἐπιτελέσαι τοῖς εἰσπορευομένοις (Sed O ponit ἐπιτελέσαι post εἰσπορευομένοις) (O C τῇ.) ποιῆσαι αὐτῇ usque ad ὃ] O A C κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην. ἐποίησεν ἐν] O ἐποίησαν ἐν υἱοῖς. A ἐποίησε ἐν. 11 Ἰσραὴλ] O C deest. εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς] O ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν. A εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς ἐκ τῶν πόλεων ἐρχόμενοι. C addit post εἷς, ἐρχόμενοι. 12 ἀπέστειλαν] O A C ἐξαπέστειλαν. φυλῇ] O φυλακῇ. πονηρία] O A C κακία. 13 υἱοὺς παρανόμων] O A C τοὺς ἀσεβεῖς. Γαβαὰ] O Γαβαὰ τοὺς υἱοὺς παρανόμων. A Γαβαά, τοὺς υἱοὺς Βελίαλ. ἐκκαθαριοῦμεν πονηρίαν] O A C ἐξαροῦμεν κακίαν. ἀπὸ] A C ἐξ. εὐδόκησαν] O A C ἠθέλησαν. οἱ υἱοὶ] C desunt. ἀκοῦσαι] O A εἰσακοῦσαι. C εἰσακούειν. αὐτῶν] C deest. 14 ἀπὸ] O A C ἐκ. εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς] O C εἰς (C τοῦ) πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν. 15 ἀπὸ] O A C ἐκ. πόλεων] O πόλεων. τρεῖς] O A C ϗ πέντε. ἀνὴρ ἕλκων] O A C ἀνδρῶν σπωμένων. ἐκτὸς] O A C χωρίς. 16 οἱ] O οὗτοι δέ. C οὗτοι οἱ. ἄνδρες] O C ἄνδρες νεανίσκοι. ἐκ παντὸς λαοῦ. O desunt. ἐν λίθοις] O A C βάλλοντες. οὐκ ἐξαμαρτάνοντες] O A C οὐ διαμαρτάνοντες. 17 ἀνὴρ] O A C ἀνήρ. ἐκτὸς τοῦ] O A C χωρὶς τῶν υἱῶν. ἑλκόντων] O A C σπωμένων. παρατάξεως] O A C πολεμιστοί. 18 ἀνέστησαν] O ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ἠρώτησαν] O A C ἐπηρώτησαν. ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς] O A C ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν (O υἱῶν deest.) ἐν ἀρχῇ] O A C desunt. 20 ἐξῆλθον] O A ἐξῆλθε. πᾶς] C deest. Ἰσραὴλ] O deest. εἰς παράταξιν πρὸς] O A C εἰς πόλεμον μετά. ϗ συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ] O A C ϗ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς Γαβαά. 21 ἀπὸ τῆς Γαβαὰ] O A C ἐκ τῆς πόλεως. γῆν] O γῆν σπωμένων ῥομφαίαν. 22 ἐνίσχυσαν] O κατεκρατιώθη. ἀνὴρ] A πᾶς ἀνήρ. C ἀνήρ. προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν] O A C προσέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον. ὅπου συνῆψαν] O A C ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ (O ἐκεῖ deest.) 23 ἠρώτησαν] O A C ἐπηρώτησαν. προσθῶμεν] A προσθῶ ἔτι. C προσθῶ. ἐγγίσαι εἰς παράταξιν] O προσελθεῖν εἰς πόλεμον. A C προσεγγίσαι εἰς πόλεμον. πρὸς υἱοὺς] O A μετά. C μετὰ υἱῶν. ἀδελφοὺς ἡμῶν] O τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. A C τοῦ ἀδελφοῦ μου. αὐτοὺς] O A C αὐτόν. 24 προσῆλθον] A C προσήλθοσαν. υἱοὺς] O deest. 25 ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ] O A C ἐξῆλθε. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. αὐτοῖς] O αὐτῶν. C αὐτῶν. διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτι] A O C διέφθειραν (O -ρεν) ἐκ τοῦ λαοῦ. Sed A ponit ἔτι post λαοῦ. πάντες οὗτοι ἕλκοντες] O πάντων τῶν σπωμένων. A C πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι. 26 ϗ πᾶς ὁ λαὸς] O desunt. ἦλθον] A C ἤλθοσαν. ϗ ἐκάθισαν ἐκεῖ. O desunt. A non habet ἐκεῖ. ἐνώπιον] O ἐναντίον. A C ἔναντι. ἕως ἑσπέρας] O A desunt. ὁλοκαυτώσεις, ϗ τελείας ἐνώπιον] O ὁλοκαυτώματα κυρίου σωτηρίου ἔναντι. A C ὁλοκαύτωμα σωτηρίου ἔναντι. ὅτι] O ϗ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ, καί. A C καί. τοῦ θεοῦ] O C desunt. 28 Ἀαρὼν] O Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. ϗ ἐπηρώτησαν ad κυρίῳ] O C desunt. λέγοντες] O ϗ εἶπον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Ἱνατί κύριε ἐγενήθη ὁ θυμός σου, ϗ ἡ ὀργὴ αὕτη ἐν Ἰσραήλ, ϗ ἐξήλθομεν ἐξᾶραι τοὺς ποιήσαντας τὴν ἀσέβειαν ταύτην, ϗ ἰδοὺ ἐφύγομεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν δεύτερον τοῦτον. C λέγων. εἰ προσθῶμεν] O εἰ προσθῶμεν. A εἰ προσθῶ. C εἰ προσθήσω. ἔτι ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς] O τοῦ πολεμεῖν ἔτι τοῖς υἱοῖς. A C ἔτι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν. ἀδελφοὺς ἡμῶν] O τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. A C τοῦ ἀδελφοῦ μου. ϗ εἶπε] O ἢ ἐπισχῶμεν, ϗ εἶπε. A C ἢ κοπάσω, ϗ εἶπε. ἄνελθε, ad finem versus] O A C ϗ (O ὅτι) παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρὶ ὑμῶν. (C σου.) 29 τῇ] O C ἐν τῇ. 30 πρὸς υἱοὺς] O ἐπὶ τοὺς υἱούς. A C πρὸς τόν. συνῆψαν] O A C παρετάξαντο. ὡς] O C καθώς. ϗ ἅπαξ] O ϗ δίς. 31 συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. ἐξεκενώθησαν] O A C ἐξειλκύσθησαν. ϗ ἤρξαντο πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ] O ϗ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ χιλίους ἄνδρας εἰς τὴν ὁδόν, ϗ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες, Πορεύεσθε πρὸς τὸν ἐπὶ τὸ ἔνεδρον τόπον, ϗ ἔσται ὅταν ἐκπορεύονται ἐκ τῆς πόλεως ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ, ϗ ἐμπρήσετε πυρσὸν εἰς ὕψος, ϗ ἐπιστρέψομεν ἐπ' αὐτούς, ϗ ἐγκόψομεν αὐτούς, ϗ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ, ϗ ἤρξαντο τύπτειν τῷ λαῷ. A C ϗ ἤρξαντο τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ. τραυματίας ὡς] O καθώς. A C τραυματίας καθώς. ϗ ἅπαξ] O ϗ δίς. ἡ] O καί. C ὧν. μία εἰς] O A C μία ἀναβαίνουσα εἰς. ἐν ἀγρῷ] C desunt. ὡς] O A C ὡσεί. 32 πίπτουσιν] O πίπτοντες. κόπτονται] A C προσκόπτονται. ἐνώπιον] O ἔμπροσθεν. ὡς τὸ πρῶτον] O καθὼς τὸ πρότερον. A C καθὼς ἔμπροσθεν. ϗ ἐκκενώσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ] O ἐξελκύσαι αὐτὸν ἀπό. A C ϗ ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ. ϗ ἐποίησαν οὕτω] O C desunt. 33 ἀνὴρ] O C ἀνὴρ Ἰσραήλ. ἐκ] O ἀπό. αὐτῶν] O A C αὐτοῦ. συνῆψαν] O A C παρετάξαντο. Βαὰλ Θαμὰρ] O Γαβαά. ϗ τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπήρχετο] O τὰ ἔνεδρα υἱοὶ Ἰσραὴλ προσῆγον ἀπὸ τῶν ὄπισθεν αὐτῶν. A C τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπάλαιεν (A ἐξ-) ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ] O desunt. Μααραγαβὲ] O A C δυσμῶν τῆς Γαβαά. 34 ϗ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ] O desunt. A C pro ἦλθον habent παρεγένοντο. χιλιάδες] O χιλιάδας. Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ ἐξαίφνης. παράταξις βαρεῖα] O A C ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη. φθάνει ἐπ' αὐτοὺς] O ἐφθάσεν αὐτῶν. A C ἀφῆπται ἐπ' αὐτούς. 35 ἐπάταξε] O A C ἐτρόπωσε. ἐνώπιον υἱῶν] O A C κατὰ πρόσωπον. ἐκ τοῦ] O A C ἐν τῷ. εἷλκον] O A C σπώμενοι. 36 εἶδον οἱ υἱοὶ] O ἴδεν. A εἶδον. ἐπλήγησαν] O A τετρόπωνται. C τετρόπωνται. τόπον] O C ponunt ante τῷ. πρὸς] O A C ἐπί. ἔδωκαν] O A C ἔταξαν. ἐπὶ τῇ] O A C πρὸς τήν. 37 Καὶ ἐν τῷ usque ad ἐπὶ τὴν] O Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε, ϗ ἔκοψαν τοὺς καταβαίνοντας. A C Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε, ϗ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν (A τῇ.) ἐπὶ τὴν Γαβαά, ϗ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον] O καὶ ἐξεχύθη ἐπὶ Γαβαὰ τὸ ἔνεδρον. A C pro ἐξεχύθη habent ἐπορεύθη. τὴν πόλιν] A τὴν πόλιν ὅλην. C ὅλην τὴν πόλιν. 38 Καὶ σημεῖον ἦν] O Τὸ δὲ σημεῖον. A C Καὶ ἡ συνταγὴ ἦν. τοῖς υἱοῖς] A ἀνήρ. C ἀνδρί. μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης] O πρὸς τὸ ἔνεδρον. A C τὸ ἔνεδρον μάχαιρα. ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ. O τοῦ ἀναφθῆναι πυρσόν. A C τοῦ ἀνενέγκαι αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ. ἀπὸ] O ἐκ. 39 Καὶ εἶδον usque ad παρατάξει] O A C Καὶ ἀνέστρεψαν (A -ψεν) ἀνὴρ (O ἄνδρες) Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο πατάσσειν] O ὁ δὲ Βενιαμὶν ἤρξατο τύπτειν. A C ϗ Βενιαμὶν ἤρξατο τοῦ τύπτειν. ἀνδράσι] O τῷ ἀνδρί. ὡς] O A ὡσεί. 40 ὅτι εἶπαν] O ϗ εἶπον. πάλιν usque ad πρώτῃ] O τροπούμενος τρέπονται παρ' ἡμῶν καθὼς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἔμπροσθεν. A C πλὴν τροπούμενος τρέπονται αὐτὸς (A αὐτὸς deest) ἐναντίον ἡμῶν καθὼς ὁ πόλεμος ὁ (A ὁ πόλεμος ὁ desunt.) ἔμπροσθεν. Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ] O C Καὶ ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ. A pro ἐπὶ τῆς habet ἐκ τῆς. ὡς] O ὡσεί. A C deest. ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως] O ἴδεν ἀναβαίνοντα τὸν καπνόν. 41 ἐπέστρεψε] O εἶδε τὴν ἄρσιν τοῦ πυρὸς, ϗ ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Βενιαμίν. A ἀνέστρεψεν, & habet ἰδοὺ ante ἀνήρ. C ἀπέστρεψε. ἔσπευσαν ἄνδρες] O A C ἔσπευσεν ἀνήρ. ὅτι εἶδον] O ϗ ἐπέστρεψε ϗ εἶδεν. A ϗ εἶδον. C ϗ εἶδεν. συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ πονηρία] O A C ἧπται αὐτοῦ ἡ κακία. 42 ἐπέβλεψαν] O C ἔκλινεν. A ἔκλιναν. υἱῶν] O deest. A C ἀνδρός. καὶ ἔφυγον] O A C desunt. ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτοὺς] O A C ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν. (A ἐπ' αὐτούς.) καὶ οἱ ἀπὸ usque ad finem versus] O desunt. αὐτοὺς] A C αὐτόν. 43 κατέκοπτον] O ἔκοψαν. A C κατέκοψαν. καὶ ἐδίωξαν usque ad ἀπέναντι] O ϗ κατέπαυσαν αὐτὸν καταπαύσει ϗ κατέτρεχον αὐτὸν ἐξεναντίας. ἀπὸ Νουὰ] C desunt. ἕως ἀπέναντι] C ϗ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐναντίας. Γαβαὰ] A Γαβαά, καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, ϗ κατεπάτησεν αὐτὸν ἕως ἐξεναντίας τῆς Γαβαά. πρὸς ἀνατολὰς] O C ἀπὸ ἀνατολῶν. 44 ἀπὸ] O A C ἐκ τοῦ. οἱ πάντες] O ϗ ρ' ἄνδρες πάντες. C σύμπαντες. δυνάμεως] O A C δυνατοί. 45 ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ] O C ἐξέκλιναν. ἐξ αὐτῶν] O αὐτούς. A C αὐτόν. πεντακισχιλίους ἄνδρας] O A C ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν. κατέβησαν] O A C προσεκολλήθησαν. αὐτῶν] C αὐτοῦ. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O A C desunt. Γεδὰν] O Γαλάδ. A C Γαδααμ. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. δισχιλίους] O χιλίους. 46 ἀπὸ] O ἐν τῷ Ἰσραὴλ υἱοί. A C ἐν τῷ. ἀνδρῶν ἑλκόντων] O ϗ ρ' ἄνδρες σπώμενοι. A C ἀνδρῶν σπωμένων. οἱ πάντες οὗτοι] O σὺν πᾶσι τούτοις. δυνάμεως] O C δυνατοί. 48 ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ] O C ἐξέκλιναν. A ἐξέκλιναν οἱ λοιποί. τέσσαρας μῆνας] O A C τετράμηνον. 49 οἱ υἱοὶ] O οἱ ἄνδρες. A C ἀνήρ. ἐπέστρεψαν πρὸς] A ἀνεκάλεσεν εἰς τούς. C ἀνέστρεψεν εἰς τούς. O ἀπέκλισαν. ἐπάταξαν] C ἐπάταξεν. Μεθλὰ καὶ] O διδύμων. A C ἑξῆς. κτήνους] O Βαμά. καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς] O πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἕως. A C pro εὑρισκομένου habent εὑρεθέντος. πόλεις prius] O πόλεις αὐτῶν. τὰς εὑρεθείσας] O desunt. ἐνέπρησε] C ἐξαπέστειλαν.

CAP. XXI.

1 οἱ υἱοὶ] O ἄνδρες. C ἀνήρ. ὤμοσαν] C ὤμοσεν. 2 ἦλθεν] O A παρεγένοντο πᾶς. C παρεγένοντο. εἰς Βαιθὴλ] O ἐν Μασσηφὰ ϗ Βεθήλ. ἐκεῖ] O deest. ἦραν] O C ἐπῆραν τήν. κλαυθμὸν μέγαν] O κλαυθμῷ μεγάλῳ. 3 Εἰς τί κύριε θεὲ] O A C ϗ εἶπαν, Ἱνατί κύριε ὁ θεός. αὕτη τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἀπὸ Ἰσραὴλ] O ἐγενήθη σήμερον ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἀφαιρεθῆναι. A C τοῦτο (A αὕτη) ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον (A ponit σήμερον ante ἐν τῷ.) μίαν] O μίαν ἀπὸ Ἰσραήλ. 4 τῇ ἐπαύριον] O ἐν τῇ αὔριον. ὤρθρισεν] A C ὤρθρισαν. ὁλοκαυτώσεις, ϗ τελείας] O A C ὁλοκαύτωμα (O -ματα) σωτηρίου. 5 οὐκ ἀνέβη] O A C ὁ μὴ ἀναβάς. ἀπὸ] O A C ἐκ. τοῖς οὐκ ἀναβεβηκόσι] O τῷ μὴ ἀναβεβηκότι. A C τῷ μὴ ἀναβάντι. πρὸς] O ἐπί. Μασσηφὰθ] O A C Μασσηφά ut ante versu 1. λέγοντες] O ϗ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. θανατωθήσεται] O ἀποθανοῦνται. A C ἀποθανεῖται. 6 περὶ … ἀδελφὸν] O A C περὶ … τοῦ ἀδελφοῦ. ἐξεκόπη] O A C ἀφῄρηται. ἀπὸ] O A C ἐξ. 7 τοῖς περιλοίποις] O A C desunt. καὶ ἡμεῖς] O ὅτι. ἐν κυρίῳ] O ἐν τῷ θεῷ. A C τῷ κυρίῳ. γυναῖκας] O γυναῖκας, ὅτι ἐξαπεστείλαμεν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες, Παράδοτε ἡμῖν τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ποιήσαντας τὴν κακίαν ἐν Γαβαά, ἵνα θανατώσωμεν αὐτούς, ϗ οὐ ἠθέλησαν. 8 εἶπαν] O εἶπον υἱοὶ Ἰσραήλ. τί εἷς ἀπὸ] O τίς. A C τίς μία τῶν. ὃς] O A C ἥτις. ἦλθεν] O C ἦλθον. A ἀνῆλθεν. 9 ϗ οὐκ] O A C ϗ ἰδοὺ οὐκ. ἦν] C ἐστίν. οἰκούντων] O C τῶν κατοικούντων. 10 Καὶ ἀπέστειλεν] O ὅτι ὅρκος ἐπὶ τὸν μὴ ἀναβαίνοντα, θανάτῳ θανατωθῆναι αὐτόν· ϗ ἐξαπέστειλεν. A ϗ ἀπέστειλαν. ἐνετείλατο] O A ἐνετείλαντο. πορεύεσθε] O A C πορεύθητε. τοὺς οἰκοῦντας] O A C πάντας τοὺς κατοικοῦντας. ῥομφαίας] O A C ῥομφαίας, ϗ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. 11 τοῦτο] O A C οὗτος ὁ λόγος ὃν. ἄρσεν] O A C ἀρσενικόν. εἰδυῖαν] O A C γινώσκουσαν. τὰς δὲ usque ad finem versus] C desunt. O πᾶσαν δὲ νεάνιδα παρθένον περιποιήσεσθε. 12 ἀπὸ οἰκούντων] O ἐν τοῖς κατοικοῦσι. C ἀπὸ τῶν κατοικούντων. νεάνιδας] A ponit post παρθένους. αἵτινες] O C αἵ. ἤνεγκαν] O A C ἤγαγον. τὴν ἐν γῇ] O A ἥ ἐστιν ἐν γῇ. C ἥ ἐστιν ἐν. 13 ϗ ἐλάλησαν] O ϗ ἐλάλησαν αὐτοῖς, & ponit post Ῥεμμών. A ϗ ἐλάλησεν, ut & initio versus ἀπέστειλεν. εἰς εἰρήνην] O εἰς εἰρήνην ἐν Σιλῶ. C ἐν εἰρήνῃ. 14 ἐπέστρεψε] O C ἀπέστρεψε. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O A C desunt. ἃς ἐζωοποίησαν ἀπὸ] O A C αἵτινες ἦσαν ἐκ. θυγατέρων] A C γυναικῶν. ϗ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτω] O ϗ οὐκ ἠρκέσθησαν αὐτοῖς. 15 ἐπὶ] C deest. ἐποίησε] O πεποίηκε. 16 περιλοίποις] O A C ἐπιλοίποις. ἠφανίσθη ἀπὸ] O C ἠφάνισται ἐκ τοῦ. A ἠφανίσθη ἐκ τοῦ. 17 Καὶ εἶπαν, Κληρονομία διασωζομένων τοῦ Βενιαμὶν] O καὶ πῶς ἔσται κλῆρος διασωζόμενος τῷ Βενιαμὶν εἰς κληρονομίαν. A C ϗ πῶς ἔσται (C pro illis habet καὶ εἶπαν) κληρονομία διασεσωσμένη τῷ Βενιαμίν. οὐκ ἐξαλειφθήσεται] O οὐκ ἐξαλειφθῇ. A C οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ. ἀπὸ] O C ἐξ. A deest. 18 Ὅτι] O A C Καί. ἐν υἱοῖς] O πάντες οἱ υἱοί. A C οἱ υἱοί. 19 Καὶ εἶπαν] O Καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν. δὴ] O A C deest. κυρίου] O A C τῷ κυρίῳ. Σηλὼμ] O Σιλῶ, & ponit post ἡμέρας. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ] O A C ἐν τῇ διόδῳ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ (O εἰς). νότου] O νότου Λιβάνου ἕως. C νότου τοῦ Λιβάνου. 20 πορεύεσθε] O πορεύθητε. C ἀπέλθατε. 21 οἰκούντων] O A C κατοικούντων. χορεύειν] A C χορεύουσαι. ἐν τοῖς χοροῖς] O ἐν ταῖς χορείαις. C ἐν χοροῖς. αὐτοῖς ἀνὴρ] O ἕκαστος ἑαυτῷ. A ἀνὴρ ἑαυτῷ. C ὑμῖν ἀνήρ. πορεύεσθε] O A C ἀπελεύσεσθε. 22 αὐτοῖς] O A C πρὸς αὐτούς. ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτὰς] O A C ἐλεήσατε αὐτούς. ὅτι οὐκ usque ad παρατάξει] O ὅτι ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκα, ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ πολέμῳ. A C ὅτι οὐκ ἔλαβεν ἀνὴρ ἑαυτῷ (A αὐτοῦ, & ponit post γυναῖκα) γυναῖκα ἐν τῷ πολέμῳ. ἐδώκατε] O C δεδώκατε. ὡς κλῆρος πλημμελήσατε] O κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πλημμελείας. A ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε. C κατὰ τὸν καιρὸν ὃν ἐπλημμελήσατε. 23 Καὶ ἐποίησαν] O Καὶ ἁμάρτημα οὐκ ἔσται ἑαυτοῖς ἐν τῷ πράγματι, ἀλλὰ δικαιοσύνη, ἵνα μὴ πορευθῶσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι λαβεῖν ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· ϗ ἐποίησαν ἑαυτοῖς. εἰς] O A C κατά. ὧν ἥρπασαν] O ἃς ἥρπασαν. A C ὧν διήρπασαν. ἐπορεύθησαν] O A C ἀπῆλθον. ὑπέστρεψαν] O C ἐπέστρεψαν. εἰς] O A C ἐπί. τὰς πόλεις] O C ἑαυτοῖς πόλεις. ἐκάθισαν ἐν] O A C κατῴκησαν ἐν. 24 περιεπάτησαν] O ἀπῆλθον. ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ] O desunt. A C pro ἐξῆλθον habent ἐξῆλθεν. δὲ] O A C deest. ἀνὴρ] O ἀνὴρ ἕκαστος. ἐνώπιον αὐτοῦ] O A C ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

RUTH.

CAP. I.

1 ἐν τῷ] A C ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν τῷ. (A τοῦ.) Ἰούδα] O C τῆς Ἰουδαίας. δύο] O deeſt. 2 Ἐλιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ. Νωεμὶν] C Νοομί. δυσὶν] O deeſt. ἤλθοσαν] O ἦλθον. 3 κατελείφθη] O κατελείφθησαν. C κατελείφθη ἡ γυνή. 4 ἐλάβοσαν] O A ἔλαβον. 5 γυνὴ] O γυνὴ μόνη. ἀνδρὸς … υἱῶν] C υἱῶν … ἀνδρός. 6 ἀνέστη] O ἀνέστησαν. ἐξ] O αὐτὴ ἐξ. ἤκουσεν] O A C ἤκουσαν. ἐπέσκεπται] O ἐπεσκέψατο. 7 ἐκ] O ἡ Νωεμμὶν ἐκ. ἐκεῖ] O deeſt. A ἐκεῖ αὐτή. 8 δυσὶ] O deeſt. δὴ] O δή, καί. 9 ὑμῖν] O ὑμῖν ἔλεος. ἀνδρὸς] O ἀνδρῶν. ἐπῆραν] O ἀπῆρεν ἑκάστη. αὐτῶν] O αὐτῆς. 10 αὐτῇ] A αὐτῇ, οὐχί. 11 μοι] A deeſt. 12 διότι] A διὰ τοῦτο, ὅτι. C πορεύθητε δή, ὅτι. ὅτι εἶπα] O καὶ εἶπον. C διότι εἶπα. ὅτι] O ὅτι οὐκ. C deeſt. γεννηθῆναι] O γενέσθαι. 13 Καὶ τέξομαι] A Καὶ ἐγενόμην λελακκωμένη ἀνδρί. ἁδρυνθῶσι] O C ἀνδρυνθῶσι. A ἀνδρειωθῶσι. ἢ] A καί. γενέσθαι] O ἐπιγενέσθαι. ὅτι] O deeſt. ὑπὲρ] C σφόδρα ὑπέρ. 14 ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψεν. 15 δὴ] O deeſt. 16 ἀπαντῆσαί μοι] O μοὶ γένοιτο. ἢ] A τοῦ. ὄπισθεν] A μὲ ἀπὸ ὄπισθεν. σὺ] O ponit poſt πορευθῇς. ὅπου] A C οὗ. αὐλισθήσομαι] O αὐλισθήσομαι ἐκεῖ. 18 Νωεμὶν] A deeſt. C Νοομί. αὐτὴ] O Ῥούθ. 19 Ἐπορεύθησαν δὲ] O Καὶ ἐπορεύθησαν. ϗ ἐγένετο uſque ad Βηθλεέμ] O deſunt. οἱ] O deeſt. 20 καλέσατε] O ἀλλὰ καλέσατε. πικρὰν] A ἡ πικρά. 21 Ἐγὼ] O Ἐγὼ γάρ. ἐπέστρεψε] A ἀπέστρεψε. αὐτῆς] A C αὐτῆς μετ' αὐτῆς.

CAP. II.

1 Ἐλιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ. 2 αὐτῇ] O αὐτῇ Νωεμμίν. 3 ἐπορεύθη] O ἐπορεύθη Ῥούθ. ἐλθοῦσα] O deeſt. τοῦ ἀγροῦ Βοόζ] O Βοόζ, ἐν τῷ ἀγρῷ Βοόζ. Ἐλιμέλεχ] O C Ἀβιμέλεχ. 4 εἶπε] O εἶπεν ἐν ἰσχύϊ. εἶπον] A εἶπεν. 5 τίνος] A τίς. 7 ὄπισθεν] O ὀπίσω. περιεῖδεν] C περιεῖ. οὐ κατέπαυσεν] O habet ϗ ante οὐ. C οὐκ ἀνέπαυσεν. μικρὸν] O ponit ante ἐν τῷ. 8 εἶπε] O εἶπεν ἐν ἰσχύϊ. ἐν ἀγρῷ] C ponit poſt συλλέξαι. 9 Οἱ] A C Καὶ οἱ. πορευθήσῃ] C πορεύσῃ. ἐὰν] C deeſt. τὰ παιδάρια] O οἱ παῖδές σου. 10 ἔπεσεν] O ἔπεσε Ῥούθ. τί] O deeſt. τοῦ] O τοῦ σέ. 11 ὅσα] C πάντα ὅσα. καὶ τὴν μητέρα σου] A deſunt. ἐχθὲς] A ἀπ' ἐχθές. O C χθές. 12 κύριος] O σοὶ κύριος. ὑπὸ τὰς] O ἐπί. 13 κύριε] A C κύριέ μου. ἐγὼ] C ἐγὼ οὐκ. 14 Ἤδη ὥρα] O C Τῇ ὥρᾳ. τῶν ἄρτων] O C τὸν ἄρτον. ἐβούνισεν] O ἐφώνησεν. 16 Καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ] C deſunt. A αὐτῇ deeſt. καίγε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ. O ϗ σωρεύσατε αὐτῇ. ϗ φάγεται] O ϗ ἀφήσετε αὐτήν. A ϗ ἄφετε αὐτήν, ϗ φάγεται. C ϗ ἄφετε αὐτήν. 17 συνέλεξε] O συνέλεξε Ῥούθ. ἕως] O deeſt. 18 αὐτῇ] O τῇ πενθερᾷ. κατέλιπεν] O κατέλιπε τοῦ φαγεῖν. 19 ἐποίησας] O τὸ ἔργον τοῦτο ἐποίησας. εὐλογημένος] O εὐλογημένος, ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενήν, καθὼς ἐποίησε, μεθ' οὗ ἐποίησεν. σήμερον] C μετ' αὐτοῦ σήμερον. 20 Εἶπε δὲ] O Καὶ εἶπε. 21 καίγε] O καί. πρὸς μὲ] O deſunt. κορασίων τῶν ἐμῶν] O παιδαρίων μου. ὃς ὑπάρχει] O τὸν ὑπάρχοντα. 22 ἐξῆλθες] O ἐπορεύθης. οὐκ ἀπαντήσονται] O οὐ συναντήσουσί σοι. A οὐ καταπατήσονταί σε. τοῦ συντελέσαι] O οὗ συνετέλεσαν. C συνετέλεσεν. τῶν πυρῶν] C τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν.

CAP. III.

1 εἶπε δὲ αὐτῇ] O ϗ εἶπε τῇ Ῥούθ. οὐ μὴ] O νῦν ἐγὼ οὐ μή. 2 νῦν οὐχὶ] O ἰδού. ἰδοὺ] O ϗ νῦν ἰδού. 3 ἀλείψῃ] O ἀλείψῃ, καὶ χρίσῃ μύρον. σὲ] O A C σεαυτῇ. ἀναβήσῃ] O ἀνάβηθι. 4 ὅπου] O ποῦ. A C οὗ. 5 εἴπῃς] A εἴπῃς ἐμοί. C εἴπῃς μοι πρὸς μέ. 7 καὶ ἔπιε] O deſunt. ἦλθεν] O ϗ ἦλθε Ῥούθ. ἐν] C deeſt. αὐτοῦ] O A αὐτοῦ, ϗ ἐκοιμήθη. C αὐτοῦ, ϗ ἐκάθευδεν. 8 κοιμᾶται] A C ἐκοιμᾶτο. 9 ἀγχιστεὺς εἶ σὺ] O C ἀγχιστεύεις. A ἀγχιστεῖαν εἶ σύ. 10 θεῷ] O C deeſt. ὑπὲρ τὸ πρῶτον] O deſunt. 11 εἴπῃς] C εἴπῃς πρὸς μέ. 12 ἐγγίων] C ἐν γῇ ὤν. 14 ἐκοιμήθη] O ἐκοιμήθη Ῥούθ. ἡ δὲ ἀνέστη] O ϗ ἀνέστη. A ἡ δὲ ἀνέστη πρωΐ. ἦλθε] A C ἐλήλυθε. 15 αὐτῇ] O τῇ Ῥούθ. ϗ ἐκράτησεν] A C κράτησον αὐτό, ἡ δὲ ἐκράτησεν. 16 ἡ δὲ] O καί. αὐτῇ] O τί σοι. A τί ἐστι. C τί σύ. 17 εἶπεν] A C ἀπήγγειλεν. πάντα] O Ῥοὺθ πάντα. C σύμπαντα. αὐτῇ] O deeſt. 18 κάθου] A κάθισον. οὐ πεσεῖται] O ἔσται. ῥῆμα] O ῥῆμα τοῦτο. τελεσθῇ] O συντελέσῃ. A συντελεσθῇ] C τελέσῃ.

CAP. IV.

1 ἐκάθισεν] O ἐκάθητο. ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο] O ὁ ἀγχιστεύων παρεγένετο. ἐλάλησε] O ἴδε. C εἶπε. ϗ ἐξέκλινε] A ὁ δὲ ἐξέκλινε. 3 ἀγχιστεῖ] C ἀγχιστευτῇ. A τῷ ἀγχιστεύοντι. τῶν … Ἐλιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ τοῦ. ἣ δέδοται] A ᾧ ἀπέδοτο. C ὃν ἀπέδοτο. τῇ ἐπιστρεφούσῃ] O τῇ ἐπιστρεψάσῃ. A C ἡ ἐπιστρέψασα. 4 μου] O deeſt. οἱ prius] O ἀ[illegible]. 5 ϗ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ] A ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κτήσασθαι σεαυτῷ. 6 ἀγχιστεῦσαι] C ἀγχιστεῦσαι τῷ Βοόζ. ἐμαυτῷ, μή, uſque ad finem verſus] O deſunt. 9 Χελαιὼν, ϗ τῷ Μααλὼν] O Μααλλὼν, ϗ τῷ Χελαιών. A Χελλεὼν, ϗ τῷ Βαλλών. 10 τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος poſterius] O deſunt. φυλῆς λαοῦ] O φυλῆς. A ὀσφύος τοῦ τόπου. C πύλης τοῦ τόπου. 11 Εἴποσαν] O εἶπεν. C Εἶπον. A Ἀπεκρίθησαν. οἱ] O ὁ. A ϗ εἶπαν οἱ. εἴποσαν] O A C εἶπον. & O ponit ante οἱ πρεσβύτεροι. ἐποίησαν] C ποίησαι. 12 ταύτης] A C ταύτης τέκνα. 13 ϗ ἐγεννήθη αὐτῷ εἰς] O C ἑαυτῇ. αὐτῇ κύριος] C κύριος αὐτῇ. υἱὸν] O C αὐτῷ υἱόν. 14 κύριος] O κύριος ὁ θεός. οὐ] A deeſt. ἀγχιστέα] O C ἀγχιστεύοντα. ϗ] O deeſt. 15 αὐτὸν] A υἱόν. O deeſt. 16 παιδίον] A C παιδάριον. ἔθηκεν εἰς] O ἐπέθηκεν ἐπί. A C ἔθηκεν αὐτὸ εἰς. 17 αὐτοῦ] C αὐτῷ. Γείτονες] O Γείτονες γένους. 19 Ἐσρὼμ] A καὶ Ἐσρώμ. C καὶ Ἐσρών, & ver. 18.

REGUM I.

CAP. I.

1 Ἄνθρωπος ἦν] A C Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς. Σιφὰ] C Σοφίμ. Ἰερεμεὴλ] C Ἰεροάμ. Θοκὲ] A Θοκέλ. ἐν Νασὶβ] A ἐν Νασεὶβ ἐξ Ἀρμαθαΐμ ἐξ ὄρους. C υἱοῦ Σὼφ ἐξ ὄρους. 2 ϗ τῇ] C τῇ δέ. 3 ἄνθρωπος] C ἄνθρωπος ἐκεῖνος. εἰς ἡμέρας] A ἡμέρας. C εἰς ἡμέραν. τῷ θεῷ] C deſunt. εἰς Σηλὼμ] C ἐν Συλῷ. A ἐν Σηλώμ. ἐκεῖ] C ἐκεῖ ἦν. κυρίου] C θεοῦ. 4 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ϗ τοῖς] C ϗ πᾶσι τοῖς. αὐτῆς] A αὐτῆς, ϗ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. C αὐτοῖς, καὶ ταῖς θυγατράσι. 5 Καὶ τῇ] C τῇ δέ. τὴν Ἄνναν] C ponit poſt Ἐλκανά. ταύτην] A C τὴν Φεννάναν. 6 ὅτι οὐκ uſque ad τοῦτο] C Καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς, καίγε παροργισμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτήν. 8 ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγὼ κύριε. ϗ εἶπεν αὐτῇ] C deſunt. 9 Σηλὼμ] C Συλῷ, ϗ μετὰ τὸ πιεῖν. ϗ κατέστη ἐνώπιον κυρίου] C deſunt. ἱερεὺς] A C ἱερεὺς ἐκάθητο. φλιῶν] A φλιῶν πυλῶν. 10 πρὸς] C Ἄννα πρός. 11 κυρίῳ] C deeſt. Ἀδωναΐ … ἐλωὲ] C deſunt. μνησθῇς μου] C μνησθῇς μου, ϗ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σου. ἀνδρῶν] A C ἀνδρός. ϗ οἶνον, ϗ μέθυσμα οὐ πίεται] C deſunt. 12 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐφύλαξε] C ἐφύλασσε. 13 ϗ τὰ] C τὰ δέ. ἠκούετο] A ἠκούετο, ϗ εἰσήκουσεν αὐτῆς κύριος. 14 τὸ παιδάριον] C deſunt. σου] C ἀπὸ σου. προσώπου] A τοῦ τόπου. ϗ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου] C deſunt. 15 ἡ σκληρὰ ἡμέρα] A C ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ. ϗ ἐκχέω uſque ad finem verſus] A deſunt. 16 Μὴ] C Μὴ δή. εἰς] C εἰς πρόσωπον εἰς. μου] A C μου, ϗ ἐκ πλήθους ἀθυμίας μου. 17 αὐτῇ] A C πρὸς αὐτήν. εἰς εἰρήνην] C ἐν εἰρήνῃ. ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός. 18 Καὶ εἶπεν] A καὶ εἶπεν Ἄννα. C Ἡ δὲ εἶπεν. εὗρεν] C εὕροι. εἰς] C deeſt. ϗ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς. C deſunt. 19 Καὶ ὀρθρίζουσι] C Ὀρθρίσαντες δέ. ϗ προσκυνοῦσι] C ϗ προσεκύνησαν. πορεύονται] C ἐπορεύθησαν. Ἀρμαθαΐμ] A C εἰς Ἀρμαθαΐμ. ἔγνω] A ἔγνω Ἐλκανά. Ἄνναν] A ponit poſt αὐτοῦ. 20 Καὶ ἐγενήθη] C Ἐγένετο δὲ ἐν. υἱὸν] C Ἄννα υἱόν. ϗ εἶπεν] A C λέγουσα. ὅτι] C deeſt. τοῦ θεοῦ Σαβαώθ] C παντοκράτορος. 21 ϗ πάσας uſque ad finem verſus] C deſunt. 22 ἕως] C οὐκ ἀναβήσομαι ἕως. παιδάριον] C παιδάριον μετ' ἐμοῦ. ἐὰν] C ὅτ' ἂν δέ. ἐκεῖ] C ponit ante ἕως. 23 ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] ἀρεστὸν ἐνώπιον. ἀλλὰ] C πλήν. τὸ] C πᾶν τό. ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ] A ἕως τοῦ ἀπογαλακτίσαι αὐτήν. C ἕως οὗ ἀπεγαλάκτισεν. 24 ϗ ἄρτοις] C deſunt. Καὶ προσήγαγον, uſque ad τῷ κυρίῳ] C deſunt. προσήγαγε … ἔσφαξεν] C προσήγαγον … ἔσφαξαν. προσήγαγεν] C προσῆλθεν. 26 εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. ἐγὼ] A ἐγώ εἰμι. μετὰ σοῦ] C deſunt. ἐν τῷ] C ἐν τούτῳ. 17 προσηυξάμην] A προσηυχόμην. C προσηυξάμην πρὸς κύριον. 28 ϗ εἶπεν] A ϗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ, ϗ ηὔξατο Ἄννα, ϗ εἶπεν. C καὶ προσηύξατο Ἄννα, ϗ εἶπεν, & eſt initium capitis ſequentis.

CAP. II.

1 στόμα μου] C ponit ante ἐπ'. εὐφράνθην] C ὅτι εὐφράνθην. ὑψηλὰ] A C ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν. 4 καθίσαι] A C τοῦ καθίσαι αὐτό. 10 δυνατὸς ἀνὴρ] C ἀνὴρ δυνατὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος uſque ad κύριος ἀνέβη] C deſunt. ἄκρα γῆς] A C ἄκρα γῆς δίκαιος ὤν. κατέλιπεν] A C κατέλιπον. ἐκεῖ] C ponit poſt κυρίου. κυρίῳ] C κυρίου ἐκεῖ, ϗ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ. 11 ἀπῆλθεν] A C ἀπῆλθον. παιδάριον] C παιδάριον Σαμουήλ. τῷ προσώπῳ κυρίου ἐνώπιον] C τῷ κυρίῳ παρὰ προσώπου. 12 οὐκ] C ϗ οὐκ. 13 παντὸς] A ponit ante τοῦ λαοῦ. 14 ἐπάταξεν] A καθῆκεν. C καθίει. εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν] C ἐν τῷ λουτῆρι. χαλκεῖον … χύτραν. C χύτραν … χαλκεῖον. ἐν Σηλὼμ] C ἐν Συλῷ & ponit ante τοῖς. 15 στέαρ] C στέαρ ἐνώπιον κυρίου. 16 τὸ στέαρ] C ponit ante ὡς. λάβε] C τότε λήψῃ. ὅτι] C ἀλλ' ἤ. καὶ ἐὰν] A ϗ οἱ. C οἱ δέ. 18 βαδ] A βάρ. C deeſt. 20 ἀποτίσαι] C [illegible] σπέρμα] C σπέρμα ἕτερον. 21 ϗ ἔτεκε] C ϗ συνέλαβεν ἔτι, ϗ ἔτεκε. 22 Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ πάντα, ϗ ὅτι συνεκοιμῶντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 23 τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ] C τὰ ῥήματα ταῦτα ἅ. ὀκ] C καταλαλούμενα καθ' ὑμῶν. ἀπὸ στόματος] C deeſt. 24 ὅτι] A C μή, ὅτι. ἀγαθὴ] C ἀγαθὴ ἥν. ἀκούω] A ἀκούω περὶ ὑμῶν. μὴ ποιεῖτε uſque ad ἀκούω] C deſunt. τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν θεῷ] C τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ. 25 ἁμαρτάνων] C ἁμαρτῶν. ὑπὲρ] A C περί. καὶ ἐὰν] C ἐάν. ἁμάρτῃ] C ἁμάρτῃ ἀνήρ. ὑπὲρ] A περί. ὅτι βουλόμενος] C βουλόμενος γάρ. 26 ἐπορεύετο] A ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον. C ἐπορεύετο, ϗ ἐμεγαλύνετο. ϗ μετὰ] A [illegible] καί. 27 εἶπε] C εἶπεν αὐτῷ. 28 πάντων τῶν σκήπτρων] A πάντων τῶν οἴκων. C πασῶν τῶν φυλῶν. ἐφοὺδ] C ἐφοὺδ ἐνώπιόν μου. υἱῶν] C [illegible] θυσιῶν τῶν υἱῶν. 30 διελεύσεται] C διελεύσονται. ἀλλ' ἢ] C [illegible] ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται] C οἱ ἐξουθενοῦντές με ἐξουθενωθήσονται. 31 ϗ οὐκ] C Καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναοῦ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ Ἰσραήλ, ϗ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου, ϗ οὐκ. μου] A [illegible] 33 οὐκ] C ὃν οὐκ. μου] A μου, πάσας τὰς ἡμέρας, ἀλλ' ὥστε. C μου [illegible] σου. αὐτοῦ] A αὐτοῦ ποιήσω. πᾶς περισσεύων] C πᾶν τὸ περισσεῦον. [illegible] σοῦνται] C πεσεῖται. 34 σου] A C σου τέκνα. 35 αὐτῷ] A [illegible] C [illegible] χριστοῦ] C τῶν χριστῶν. 36 ὁ περισσεύων] A ὁ ὑπολελειμμένος. λέγων] [illegible] ὑπολελειμμένος. προσκυνεῖν] C προσκυνῆσαι. ὀβολοῦ] C ἐν ὀβολῷ. ϗ ἐν ἄρτῳ ἑνί, λέγων. φαγεῖν] C τοῦ φαγεῖν.

CAP. III.

1 λειτουργῶν] C λειτουργοῦν. 2 βαρύνεσθαι] C ἠμαυροῦσθαι. ἠδύνατο] C ἐδύνατο. 3 ἐπισκευασθῆναι] C κατασβεσθῆναι. ναῷ] A C ναῷ κυρίου. οὗ] C οὗ ἦν. 4 ἐκάλεσε] A κατέστη, ϗ ἐκάλησε. 5 με. καὶ] C με. ἰδού. & ver. 8. κάθευδε] C ϗ κάθευδε. & ver. 6. ubi & A addit καί. 6 κύριος, ϗ ἐκάλεσε] A ἔτι κύριος, καλέσαι. C κύριος, ἔτι καλέσας. ϗ] A ϗ [illegible] σε] A C σε, τέκνον. 7 πρὶν] A πεινή. C πρὶν ἤ. ϗ] C ϗ πρὶν ἤ. κυρίου] C κυρίου πρὸς αὐτόν. 8 ἀνέστη] C ἀνέστη Σαμουήλ. 9 ἐπορεύετο]

9 ἐπείσατο] C συνῆκεν. εἶπε] C εἶπεν Ἡλὶ τῷ Σαμουήλ. σὲ] A σὲ ὁ καλῶν. λάλει] A C λάλει κύριε. 10 ϗ ἅπαξ] C καὶ ἅπαξ, Σαμουήλ, Σαμουήλ. λάλει] C λάλει κύριε. 11 μου] C deest. παντὸς] A C ὥστε παντός. 13 ἀνήγγελκα] A ἀπήγγελκα. C ἀνήγγειλα. ἐγὼ] A C ἐγὼ εἰμί. ὅτι] C A ἃς (A αἷς) ἔγνω, ὅτι. 14 ϗ ἐν] C ἢ ἐν. θυσίαις] A θυσίαις αὐτοῦ. 15 ἀπαγγεῖλαι] C ἀναγγεῖλαι. ὅρασιν] A C ὅρασιν ἐνώπιον τοῦ Ἡλί. 16 Σαμουὴλ posterius] C deest. 17 σὲ] C σὲ, τέκνον. ποιήσαι usque ad ῥῆμα] A desunt. C ponit post ὠσί σου. σοὶ] C deest. A πρὸς σέ. 18 Σαμουὴλ] A Σαμουὴλ τῷ Ἡλί. C αὐτῷ Σαμουήλ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ῥῆμα. ἀγαθὸν] C ἀρεστόν. 20 τῷ κυρίῳ] A γενέσθαι τῷ κυρίῳ. C desunt. 21 ἐν Σηλὼμ] C αὐτοῦ ἐν Συλῶ. ὅτι] C καί. πρὸς Σαμουὴλ] C πρὸς Σαμουὴλ ἐν Συλῶ κατὰ ῥῆμα κυρίου. ϗ ἐπιστεύθη usque ad finem] C desunt.

CAP. IV.

1 ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] C ἐγένετο ῥῆμα Σαμουὴλ πρὸς πάντα Ἰσραήλ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C εἰς Ἰσραήλ· & ponit post πόλεμον. ἐν] C ἐπί. 2 ἔκλινεν] C ἔπεσεν. ϗ ἐπλήγησαν] C desunt. ἐν ἀγρῷ] C ἐν τῷ πεδίῳ. 3 κατὰ τί] C διατί ἄρα. ἔπταισεν] C ἔθραυσεν. λάβωμεν] C λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς. τοῦ θεοῦ] C τῆς διαθήκης κυρίου. ἐν μέσῳ] C ἐν μέσῳ. 4 εἰς Σηλὼμ] C ἐν Συλῶ. κυρίου καθημένου] C τῆς διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων οὗ ἐπεκάθητο τά. κιβωτοῦ] C κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ. 5 ἐγενήθη] C ἐγένετο. κυρίου] τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου. 6 τῆς] C τὴν φωνὴν τῆς. οἱ ἀλλόφυλοι] C desunt. ἡ κραυγὴ] C ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος τούτου. 7 ϗ εἶπον] C σφόδρα, ϗ εἶπον. οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασι] C οὗτος ὁ θεὸς αὐτῶν ἥκει. 8 τοιαύτη] C οὕτως. τρίτην] C τρίτης. στερεῶν] A C στερεωτέρων. οὗτοι] A C οὗτοί εἰσιν. 10 αὐτοὺς] C οἱ ἀλλόφυλοι πρὸς αὐτούς. Ἰσραὴλ] A C Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν ἀλλοφύλων. 11 ἀπέθανον] C ponit post Φινεές. 13 ϗ ἦλθε, ϗ] C καὶ ἰδοὺ ἦλθεν. ἐπὶ] A C ἐκάθητο ἐπί. δίφρου] A C δίφρου αὐτοῦ. ἀπαγγεῖλαι] C ἀναγγεῖλαι & ponit ante εἰς. ἡ πόλις] C ὅλη ἡ πόλις. A ὅλη ἡ πόλις φωνὴν μεγάλην. 15 Ἡλὶ] C ἦν Ἡλί. ἐτῶν] C ϗ ὀκτὼ ἐτῶν. ἐπανέστησαν] C ἐβαρύνθησαν. ἐπέβλεπε] C ἔβλεπεν. 16 ϗ ὁ ἀνὴρ usque ad αὐτῷ] C ϗ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐληλυθώς, καὶ εἶπεν. κἀγὼ] C ἐγώ. παρατάξεως] C παρατάξεως τοῦ πολέμου. εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. 17 ἐκ] C ἀπό. ἐγένετο] C γέγονεν· & ponit post μεγάλη. τεθνήκασι] C τέθνηκαν. 18 ὀπισθίως ἐχόμενος] C εἰς τὰ ὄπισθεν ἐχόμενος. πρεσβύτης] C πρεσβύτης ἦν. εἴκοσιν] A C τεσσαράκοντα. 19 ἔτεκεν] C ἐτέκνωσε. ἐπεστράφησαν] C ἐστράφησαν. αὐτὴν] C αὐτῆς. 21 τὸ παιδάριον] C ὄνομα τῷ παιδαρίῳ. Οὐαιβαρχαβὼθ] A Οὐαιβαρυχαβώθ. C Ἐχαβώθ. αὐτῆς posterius] C αὐτῆς, ὅτι ἀπέθανον. 22 εἶπον] C εἶπεν. Ἰσραὴλ] C ἀπὸ Ἰσραήλ. ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν] C ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτός. κυρίου] A C τοῦ θεοῦ.

CAP. V.

1 ἀνήνεγκαν] A ἐξήνεγκαν. 2 παρέστησαν] A κατέστησαν. 3 Ἀζώτιοι] A Ἀζώτιοι τῇ ἐπαύριον, ϗ εἶδον] C τῇ ἐπαύριον, ϗ εἶδον. ἐνώπιον] C ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον. κατέστησαν] A C κατέστησαν αὐτόν. ϗ ἐβαρύνθη usque ad finem versus] C desunt. 4 ὅτε] C ὡς. ὤρθρισαν] C ὤρθρισαν τῇ ἐπαύριον τὸ πρωῒ οἱ Ἀζώτιοι. πεπτωκὼς] A ἐπὶ πρόσωπος. ἐνώπιον] A ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον. διαθήκης] C deest. ἀμφότεροι] C τῶν σταθμῶν. A τῶν σταθμῶν ἀφεθὲμ ἕκαστον. 5 βαθμὸν] C τὸν σταθμόν. ὅτι] C ἀλλ'. 6 Ἄζωτον usque ad finem versus, pro quibus] C Ἀζωτίους, ϗ ἐβασάνισε τοὺς Ἀζωτίους, ϗ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν τὴν Ἄζωτον, ϗ τὰ ὅρια αὐτῆς. αὐτῆς] A αὐτῶν. 7 οὕτως] C οὕτως γέγονεν αὐτοῖς. 8 πρὸς] C Ἀζώτιοι πρός. λέγουσιν] C λέγουσιν οἱ Ἀζώτιοι. λέγουσιν] A εἶπαν. θεοῦ] C θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. πρὸς ἡμᾶς. A Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς εἰς Γέθ. C desunt. 9 ἐγενήθη] C ἐγένετο. μετὰ τὸ] C ἐν τῷ. αὐτὴν] C τὴν κιβωτὸν πρὸς τοὺς Γεθαίους. τῇ] A C ἐν τῇ. ϗ ἐπάταξεν usque ad finem versus] C εἰς τὰς ἕδρας. 10 τὴν] C οἱ Γεθαῖοι τήν. Ἀσκάλωνα, &c.] C Ἀκάρωνα ter. θεοῦ] A θεοῦ Ἰσραήλ. 11 ἐξαποστέλλουσιν] A C ἀποστείλωσιν. τοὺς] A C πάντας τούς. καθισάτω] A ἀποκατασταθήτω. C ἀποκαταστήτω. 12 ἐγενήθη] C ἐγένετο. σύγχυσις] A C σύγχυσις θανάτου. ἐκεῖ] C deest. οὐκ ἀποθανόντες] C οἱ ἀποθνήσκοντες. εἰς] C ἐπί. τὸν οὐρανὸν] C ἕως τοῦ οὐρανοῦ.

CAP. VI.

1 κιβωτὸς] A C κιβωτὸς τοῦ κυρίου. μῆνας] C ponit ante ἑπτά. ϗ ἐξέζεσεν usque ad finem versus] C desunt. 2 λέγοντες] C ϗ λέγουσιν αὐτοῖς. ἐν] A ϗ ἐν. ἀποστελοῦμεν] C ἐξαποστείλωμεν. 3 δὴ] C deest. τῆς βασάνου] A τὸ τῆς βασάνου] C ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα. 4 τὸ τῆς] C τὸ ὑπὲρ τῆς. 5 σατραπῶν] A C σατραπειῶν. μῦς] C πέντε μύας. μυῶν ὑμῶν] C μυῶν. κυρίῳ] C κυρίῳ τῷ θεῷ. κουφίσῃ] A κουφίσητε. 7 καινὴν] A C καινὴν μίαν. τέκνων] C τέκνων, ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός. ἀπαγάγετε] C ἀγάγετε, & ponit post τέκνα αὐτῶν. τέκνα] A C τέκνα αὐτῶν. 8 κιβωτὸν] C κιβωτὸν κυρίου. ἀποδώσετε αὐτῇ] C ἀπόδοτε αὐτῇ ὑπὲρ. βερσεχθὰν ἐκ] C ἐκ πλαγίων. ϗ ἀπελάσετε αὐτὴν] A C desunt. ϗ ἀπελεύσεται] A C ϗ ἀπελεύσεται. 9 ὁδὸν ὁρίων] A ἐν ὁδῷ] C εἰς ὁδὸν ὁρίου. μετὰ] A C κατά. 10 ἀπεκώλυσαν] A C ἀπεκώλυσαν. 11 ϗ τὸ θέμα ἐργὰβ] C desunt. ἐργὰβ] A ἐργάζ. & A C ... 15. χρυσοῦς] C χρυσοῦς, ϗ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν. 12 ἐνὶ] ... ϗ ἐκοπίων] C ἐκοπίων. οὐ μεθίσταντο] C οὐκ ἐξέκλιναν. δεξιὰ ... ἀριστερὰ] C δεξιὰν ... ἀριστερὰν ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐπορεύοντο πορευόμεναι, ϗ ... αὐτῆς] C αὐτῶν. 13 ηὐφράνθησαν] C ἐχάρησαν. 14 ἔστησαν] C ἔστη. αὐτοῦ] C deest. εἰς] C deest. 15 ἐργὰβ] C deest. ἐπ' αὐτῷ] C desunt. λίθου τοῦ μεγάλου] C λίθῳ τῷ μεγάλῳ. θυσίας] A C θυσίαν, (C θυσίας.) 16 Ἀσκάλωνα] A Ἀκκαρῶνα. C Ἀκάρωνα. τῇ] C ἐν τῇ. 17 τῆς βασάνου] C ὑπὲρ τῆς βασάνου. τῆς Γάζης] C τῆς Γὲθ ... ϗ τῆς Γάζης. Γὲθ quod sequitur non habet. τῆς ... τῆς] C καί. 18 σατραπῶν] A C σατραπειῶν. κυρίου] C κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ... Βαιθσαμυσίτου] C τοῦ Βαιθσαμύς. 19 Καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς ἀνδράσι] C Καὶ ἐπάταξεν ἄνδρας. ἀνδρῶν] C ἀνδρῶν ἐκ ... 20 διελθεῖν] C παραστῆναι. τοῦ θεοῦ] C desunt. κυρίου] A διαθήκης κυρίου. 21 ἀπεστρόφασιν] C ἀπέστρεψαν. καταβῆτε] C ϗ καταβῆτε· ὑμᾶς] A C ἑαυτούς.

CAP. VII.

1 εἰσάγουσιν] C εἰσήγαγον. ἡγίασαν] C ἡγίασε. 2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπλήθυναν] C ἐπληθύνθησαν. ἐγένετο] C ἐγένοντο. ἐπέβλεψε] A ἐπέβλεψαν, C ἐπέστρεψε. 3 ἐπιστρέφετε] C ἐπεστρέψατε. 4 τὰς] C τά. 5 ἀθροίσατε] A ἀθροίσατε πρὸς μέ. C συναθροίσατε. Μασσηφὰθ] C Μασηφά, per totum hoc caput. περὶ ὑμῶν] C ὑπὲρ ὑμῶν. & ponit post κύριον. 6 συνήχθησαν] A C συνήχθη ὁ λαός. ὑδρεύονται] A C ὑδρεύοντο. ἐξέχεαν] C ἐκχέουσιν. ἡμαρτήκαμεν] C ἡμάρτομεν. 7 πάντες] C ponit post Μασηφά. ἀκούουσιν] C ἤκουσαν. 8 Καὶ ἔλαβε] A Καὶ εἶπε Σαμουήλ, Μή μοι γένοιτο ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου θεοῦ μου τοῦ μὴ βοᾶν περὶ ὑμῶν προσευχόμενον, ϗ ἔλαβε. 9 περὶ] C ὑπὲρ τοῦ. 10 προσῆγον] A προσήγαγον. ἔπταισαν] C ἔπεσαν. 12 λίθος] A C ὃ σημαίνει, λίθος. 13 προσελθεῖν] A C ἐπελθεῖν. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 14 ϗ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ] C desunt. Ἀσκάλωνος] A C Ἀκαρών. Ἀζὼβ] A C Γέθ. 15 ἐδίκαζε] C ἔκρινε. 16 ἐνιαυτὸν] A ἐνιαυτοῦ] C deest. ἡγιασμένοις] C τόποις. 17 εἰς] C ἦν ἐν.

CAP. VIII.

1 ὁδῷ αὐτοῦ] A ὁδῷ. 4 ἄνδρες] C πάντες ἄνδρες. πρὸς Σαμουὴλ] C ponit ante εἰς. 5 εἶπαν] C λέγουσιν. καθὰ, ϗ τὰ λοιπὰ] C καθὼς πάντα τά. 6 Καὶ] A Καὶ ἦν. C Καὶ νῦν. 7 καθὰ] C κατὰ πάντα ὅσα. λαλῶσι] C λαλήσωσι. σοὶ] A C πρὸς σέ. ὅτι] C διότι. 8 ποιήματα] C ἔργα αὐτῶν. ἀνήγαγον] C ἐξήγαγον. ἕως] C ϗ ἕως. ἐδούλευον] C ἐδούλευσαν. 9 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. πᾶν τὸ ῥῆμα τοῦ] C πάντας τοὺς λόγους. 10 πρὸς] C πρὸς πάντα. 11 ὃς βασιλεύσει] C τοῦ βασιλεύοντος. 12 ἑκατοντάρχους] C ponit post χιλιάρχους. θερίζειν θερισμὸν] C ἀροτριᾷν τὴν ἀροτρίασιν. αὐτοῦ] C αὐτῷ· & ponit post σκεύη. 14 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. 15 τὰ σπέρματα] C τὸ σπέρμα. ἀποδεκατώσει] C ponit ante ϗ τούς. 17 δοῦλοι] C εἰς δούλους. 18 κύριος ὑμῶν] C ὑμῶν κύριος. ὅτι, usque ad finem versus] C desunt. 19 ἀκοῦσαι] C ἀκούειν τὴν φωνήν. ἢ] A C ἢ ὅτι. 20 καθὰ] C καθώς. 22 ἄκουε] C ἄκουσον. ἀποτρεχέτω] C ἀποτρέχετε.

CAP. IX.

1 ἀνὴρ] A C ἦν ἀνήρ. Ἰαρὲδ] C Σαράρ. Βαχὶρ] C Βεχωράθ. δυνατὸς] A C δυνατὸς ἐν (C ἐν deest) ἰσχύϊ. 3 Σελχὰ] C Σαλισά. 4 Σεγαλὶμ] C Σααλίμ. Ἰαμὶν] C Ἰεμιναίου. 5 Σὶφ] C γῆν Σίφ. ἀποστρέψωμεν] C ἀναστρέψωμεν. τὰς ὄνους] A C περὶ τὰς ὄνους. φροντίζῃ τὰ] C φροντίδας φροντίζει. 6 ὅπως] A δὴ ἐκεῖ, ὅπως. C ἐκεῖ πρὸς αὐτὸν, ὅπως. ἐπορεύθημεν] C πορευθῶμεν. 7 οἴσομεν] A C εἰσοίσομεν. θεοῦ, τὸ] C θεοῦ, ἢ τοῦτο τό. 9 ἔλεγεν ἕκαστος] C ἔλεγον ἕκαστος ἀνήρ. δεῦρο] C δεῦτε. 10 ῥῆμα] C ῥῆμά σου. ἐκεῖ] C ponit post θεοῦ. 11 Αὐτῶν] C Αὐτῶν δέ. τὴν] C εἰς τήν. εἰ] C μή. 12 ἀπεκρίθη] A ἀπεκρίθησαν. αὐτοῖς] C ponit ante τὰ κοράσια. λέγουσιν αὐτοῖς] C εἶπον. κατὰ πρόσωπον] C πρὸ προσώπου. νῦν] A ταχύνατε, νῦν. C ταχύνατε, ὅτι νῦν. διὰ τὴν ἡμέραν] C desunt. 13 εἰσέλθητε] C εἰσῆλθε. εἰσελθεῖν] C παραγενέσθαι. ὅτι οὗτος] C ἐπειδὰν αὐτός. αὐτὸν] C αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. 14 τὴν] A C εἰς τήν. αὐτῶν] C αὐτῶν δέ. μέσον τῆς πόλεως] C μέσην τὴν πόλιν. 15 ἡμέρᾳ μιᾷ] C ἡμέραν μίαν. ἐλθεῖν] A εἰσελθεῖν. καιρὸς] A C καιρὸς οὗτος. 16 ἐκ γῆς] A ἐκ φυλῆς. C ἐν γῇ. ἐπέβλεψα] C ἐπέβλεψε. ὅτι] C διότι. 17 ἄρξει] C κατάρξεται. 18 προσήγαγε] C προσῆλθε. δὴ] A C δή μοι. 19 αὐτὸς] C deest. 20 σοῦ] C σοί & ponit post ἀπολωλυιῶν. αὐταῖς] C ἐν αὐταῖς. οὐ] A C οὐχί. ϗ τῷ] A C ϗ παντὶ τῷ. 21 μικροῦ] A C μικροτέρου. φυλῆς] C ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ. ϗ τῆς φυλῆς usque ad Βενιαμὶν] C desunt. ϗ ἱνατί] A C καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ (A ἐλαχίστη) παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ Βενιαμὶν, ϗ ἱνατί. 22 ἔθετο] C ἔταξεν. ἐκεῖ] A C deest. 24 ἥψησεν] A C ἦρεν. κωλέαν] A C κωλαίαν (A κωλέαν) ϗ τὸ ἐπ' αὐτῆς. τοὺς ἄλλους] A C τοῦ λαοῦ. 25 διέστρωσαν] C ἔστρωσαν. 26 ἐκάλεσε ... τὸν] C ἐλάλησε ... τῷ. λέγων] A ϗ εἶπε. ἀνάστα] A ἀνάστηθι. 27 μέρος] C ἄκρον. νεανίσκῳ] A C παιδαρίῳ. καὶ σὺ] C σὺ δέ. ὡς] A ἕως. C ὧδε. ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ] A ἄκουσόν σοι ῥῆμα κυρίου.

CAP. X.

1 ἐπέχεεν] C κατέχεεν. οὐχὶ] A ὅτι. C οὐχὶ ὅτι. τὸν λαὸν] C τὴν κληρονομίαν. ϗ σὺ ἄρξεις usque ad finem versus] C desunt. σὺ σώσεις] A σώσεις. 2 τῷ ὄρει] C τοῖς ὁρίοις. ἁλλομένους] A ἐν Σηλὼ ἐν Βακαλὰθ ἁλλομένους] C μεσημβρίας ἁλλομένους. τὸ ῥῆμα] C τὴν φροντίδα. ἐδαψιλεύσατο δὲ ὑμᾶς] C μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν. ὑπὲρ] C περί. 3 τρία αἰγίδια] C τρεῖς ἐρίφους. 5 εἰσέλθητε] C εἰσέλθῃς. νάβλα] A νάβλαι. C ναῦλαι. τύμπανον] A C τύμπανα. κινύρα] C κιθάρα. 7 ὅταν ἥξει] C ὅτ' ἂν ἔλθῃ. 8 τῆς Γαλγὰλ] C μου εἰς Γάλγαλα. ἰδοὺ] A C ἰδοὺ ἐγώ. θυσίας εἰρηνικὰς] A θῦσαι θυσίας εἰρηνικάς. C θῦσαι εἰρηνικὰς θυσίας. 9 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Σαμουὴλ] A C Σαμουὴλ, καί. σημεῖα] A C σημεῖα ταῦτα. 10 ἥλατο] C ἐφήλατο. 11 ἐγενήθησαν] C ἐγένετο ὡς εἶδον αὐτόν. πάντες οἱ εἰδότες] A πάντες οἱ ἰδόντες. αὐτὸς] C ϗ αὐτὸς ἦν. προφητῶν] C προφητῶν προφητεύων. εἶπεν] C εἶπον. 12 αὐτῶν] C ἐξ αὐτῶν. αὐτοῦ] A αὐτοῦ, οὐ Κείς; ἐγενήθη] C ἐγένετο. 13 εἰς] A ἐκεῖθεν εἰς. τὸν βουνὸν] C τὴν Βαμᾶ. 14 ὁ οἰκεῖος] C αὐτῷ ὁ πατράδελφος. πρὸς αὐτὸν, ϗ πρὸς τὸ παιδάριον] C ϗ τῷ παιδαρίῳ. ὁ οἰκεῖος πρὸς] C ὁ πατράδελφος τοῦ. A ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ. 16 ἀπήγγειλε ἀπαγγέλλων] C ἀπαγγέλλων ἀπήγγειλε. αὐτῷ] C αὐτῷ ὃ εἶπε Σαμουήλ. 17 παρήγγειλε] C συνήγαγε. παντὶ τῷ λαῷ] C πάντα τὸν λαόν. 18 εἶπε] C εἶπε Σαμουήλ. ὁ θεὸς] C desunt. τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] A τοὺς πατέρας ὑμῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. C τὸν Ἰσραήλ. πασῶν] C χειρὸς πασῶν. θλιβουσῶν] C ἐκθλιβουσῶν. 19 θεὸν] C θεὸν ὑμῶν. ὅτι] C deest. τὰ σκῆπτρα ... τὰς φυλὰς] C φυλὰς ... χιλιάδας. 20 πάντα τὰ σκῆπτρα] A C πάσας τὰς φυλάς. σκῆπτρον] C φυλή. 21 προσάγει σκῆπτρον] C προσήγαγε τὴν φυλήν. εἰς φυλὰς] C κατὰ πατριάν. φυλὴ] C πατριά. 22 ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα] C ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἀνήρ. A addit ἔτι post ἐνταῦθα.

23 ἔδραμε] A ἔδραμε Σαμουήλ. λαμβάνει] C ἔλαβε. αὐτὸν] C ponit post ἐκεῖθεν. κατέστησεν] A κατέστησεν αὐτόν. C κατέστη Σαούλ. 24 εἰ] A C deest. ἔγνωσαν … εἶπαν] C ἔγνω … εἶπεν. 25 εἶπε] C ἐλάλησε. τοῦ βασιλέως] A C τῆς βασιλείας. ἐν βιβλίῳ] C εἰς βιβλίον. πάντα] A ἅπαντα. ἀπῆλθεν] C ἀπῆλθον. 26 Σαοὺλ prius] C Σαμουήλ.

CAP. XI.

1 Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα] C καὶ ἐγενήθη κωφεύων· & addit fini capitis præcedentis. παρεμβάλλει] C παρενέβαλεν. 2 ταύτῃ] C τούτῳ. διαθήσομαι διαθήκην] A τῇ διαθήκῃ διαθήσομαι. ὑμῖν] C ponit ante διαθήκην. ὄνειδος ἐπὶ] C αὐτὸν εἰς ὄνειδος ἐπὶ πάντα. 3 Ἰαβὶς] C. Ἰαβὴς. A Ἰαβεὶς Γαλαάδ. ἐὰν] A C καὶ ἐάν. ἡμᾶς] C ἡμᾶς, καί. 4 ἔρχονται] C ἦλθον. Γαβαὰ] C βουνόν. λόγους] A C λόγους τούτους. μετὰ τὸ πρωῒ] C κατόπισθεν τῶν βοῶν. τί ὅτι κλαίει ὁ λαός;] C τί ἐστιν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσι; διηγοῦνται] C διηγήσαντο. ῥήματα] A ῥήματα ταῦτα. Καὶ] C deest. τὰ ῥήματα] A desunt. 7 ἐπῆλθεν] C ἔπεσεν. Ἰσραὴλ] C deest. 8 ἐν Βεζὲκ ἐν Βαμᾶ] A Ἀβιέζεκ ἐν Βαμᾶ. C ἐν Βεζέκ. ἑξακοσίας] C τριακοσίας. ἑβδομήκοντα] C τριάκοντα. 9 εἶπε] C εἶπε Σαούλ. ἐρχομένοις] C ἐλθοῦσι. Ἰαβὶς] A C Ἰαβὴς Γαλαάδ. ὑμῖν] A ἔσται ὑμῖν. C ὑμῖν ἔσται. ἀπαγγέλλουσι] C ἀνήγγειλαν. 10 τὸ ἀγαθὸν] C πᾶν ὃ ἀρεστό. 11 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἔθετο] C διέταξε. εἰσπορεύονται] C εἰσπορευόντο. μέσον] A C εἰς μέσον. τῇ ἑωθινῇ] A C τῇ πρωϊνῇ. ἔτυπτον] C ἔπληξε. ἕως] C ἕως οὗ. ἐγενήθη, καὶ] C ἐγενήθη, οἱ. κατὰ] C ἐπί. 12 Τίς] A Τίς γάρ. εἶπας] C εἰπών. 14 λέγων] C λέγων, Δεῦτε. 15 ἐκεῖ] C ponit ante Σαμουήλ. τὸν Σαοὺλ] A ponit post βασιλέα. ἔθυσεν] A C ἔθυσαν. θυσίας, καὶ] C θυσίας. Σαμουὴλ] A ἐκεῖ Σαμουήλ. C ἐκεῖ Σαούλ. πᾶς] A C πάντες ἄνδρες. ὥστε λίαν] C σφόδρα.

CAP. XII.

1 πάντα] A C πάντα ἄνδρα. οἷς] C καί. 2 καὶ καθήσομαι] C καὶ πεπολίωμαι. ἰδοὺ] C ponit ante οἱ υἱοί. ὑμῖν] C ὑμῖν εἰσίν. διελήλυθα] C ἀνέστραμμαι. νεότητος] A C νεότητός μου. 3 μόσχον τίνος] C οἱ μόσχον τίνος ὑμῶν. τίνος εἴληφα] A desunt. ὑμῶν] C ponit post τίνα. ἐξεπίεσα] C ἐξεπίεσα ὑμῶν. τίνος] C τίνος ὑμῶν. ἀποκείσθητε] C εἴπατε. 4 καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, καὶ] C desunt. A οὐδὲ ἐκπεπίακας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, καί. 5 εἶπαν] C εἶπεν ὁ λαός. 6 λέγων] A deest. ὁ] C καὶ ὁ. 7 ἃ … ἐν ὑμῖν] C ἣν … ὑμῖν. ἐν τοῖς] C τοῖς. ὑμῶν] C ἡμῶν. 8 ἐξήγαγον] A C ἐξήγαγε. 9 ἐπελάθοντο] C ἀπελάθοντο. Ἰαβὶς] C Ἰαβίν. 10 ἔλεγον] C εἶπον. 11 ἀπέστειλε] A ἀπέστειλε κύριος. C ἐξαπέστειλε κύριος. ἡμᾶς] C ὑμᾶς κυκλόθεν. ἡμῶν τῶν κυκλόθεν] C ὑμῶν. 12 ἀλλ' ἢ] C desunt. ὅτι] A deest. καὶ] C deest. 13 ἐξελέξασθε] A C ἐξελέξασθε, καὶ ὃ ᾐτήσασθε. 14 Ἐὰν φοβηθῆτε] C Ὅπως ἂν φοβῆσθε. πορευόμενοι] C ponit ante ὀπίσω, & loco ejus habet, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς. A πορευόμενοι, οὐκ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς. 15 ἀκούσητε] A εἰσακούσητε. στόματι κυρίου] C στόματι αὐτοῦ. 16 νῦν] C νῦν ἔτι. ὁ κύριος ποιήσει] C ποιήσει κύριος. 17 μεγάλη] C ponit ante ἡ κακία. 19 ἐφοβήθησαν] C ἐφοβήθη. τὸν κύριον σφόδρα] C σφόδρα τὸν κύριον. εἶπαν.] C εἶπε. πρόσδεξαι] C δέξαι. καὶ οὐ] C ἵνα. ἡμῶν κακίαν] C καὶ κακίας ἡμῶν. 21 παραβῆτε] C ἐκκλίνητε. ὃ οὐ] A ἃ οὐ. C οἵ. καὶ οἱ] A καί. 22 Ὅτι] C Διότι. ἐπιεικῶς] C deest. κύριος] C ponit post προσελάβετο. ἑαυτῷ εἰς λαὸν] C ποιῆσαι εἰς λαὸν ἑαυτῷ. 23 Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ] C Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο. τῷ κυρίῳ] A ἐναντίον κυρίου. ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι] C τοῦ διαλείπειν προσευχόμενον. περὶ ὑμῶν] A ἐνώπιον κυρίου περὶ ὑμῶν. C ὑπὲρ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ] C desunt. δείξω] C δηλώσω. 24 ἃ ἐμεγάλυνε] A ὅτι ἐμεγάλυνε ποιῆσαι. C ὅσα ἐμεγάλυνε κύριος. 25 κακίᾳ] C κακοποιοῦντες. προστεθήσεσθε] C ἀπολεῖσθε.

CAP. XIII.

2 Καὶ ἐκλέγεται] C Υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ· Καὶ ἐξελέξατο. τῶν ἀνδρῶν] C τῶν υἱῶν. καὶ ἐν] C ἐν. 3 τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον] C τὸ ὑπόστεμα τῶν ἀλλοφύλων τό· & versu 4. ἀκούσωσιν] C ἤκουσαν. σάλπιγγι σαλπίζει] C ἐσάλπισε σάλπιγγι. 4 ἤκουσε] A C ἤκουσαν. πέπαικε] A ὅτι πέπαικε. C ὅτι ἔκοψε. ᾐσχύνθησαν] C ἐξουδένωσεν. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] A ἀνεβόησαν ὁ λαός. C ἀνέβη ὁ λαός. ἐν Γαλγάλοις] C εἰς Γάλγαλα. 5 ἐπὶ prius] C πρὸς τόν. τριάκοντα] A εἰς πόλεμον τριάκοντα. ὡς ἡ] C ὡσεί. τὴν θάλασσαν] A C τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ἐν] A εἰς πόλεμον ἐν. Βαιθωρὼν κατὰ νότου] C κατὰ νότου Βαιθαυέν. 6 στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτὸν] C ἐκθλίβονται καὶ ἐνεχώρησεν ὁ λαός. ὁ λαὸς] C desunt. ἐξέστη] C ἐξέπεσεν. Γάλγαλα] C Γάλγαλα, καὶ εἶπε Σαούλ, Οὐκ ἦλθε Σαμουὴλ εἰς Γάλγαλα. 10 Σαμουὴλ παραγίνεται] C ἰδοὺ Σαμουὴλ παρεγένετο. αὐτῷ] C τῷ Σαμουήλ, τί. 11 πεποίηκας] C ἐποίησας. ὅτι] C διότι. 13 νῦν ἡτοίμασε] C ἡτοίμασεν ἄν. κύριος] C deest. 14 σοὶ] C deest. κύριος αὐτῷ] C αὐτῷ κύριος. 15 Καὶ ἀνέστη usque ad πολεμιστοῦ inclusive] C desunt. αὐτῶν παραγινομένων] C καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, καὶ ἀπῆλθεν. Γαβαὰ] C βουνόν. 16 καὶ ἔκλαιον] C desunt. 17 Σωγὰλ] A Σωβάλ. 18 Γοβαὲ] C Γαβαή. εἰσκύπτουσαν] A C ἐκκύπτουσαν. Σαβὶμ] A C Σαβὶμ (C Σαβαΐν) τὴν ἔρημον. 19 μὴ] C μήποτε. 20 κατέβαινον] C κατέβαινε. ἕκαστος] A εἷς ἕκαστος. θέριστρον] A C θεριστήριον. 21 τὰ δὲ] C εἰς δὲ τά. ἦν] C ἦσαν. ὑπόστασις] C καὶ τοῦ κατορθῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόστασις. 22 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Μαχμὰς] C deest. 23 τὴν ἐν τῷ] A εἰς τό.

CAP. XIV.

γίνεται] A ἐγενήθη. εἶπεν] C λέγει. Μεσσὰβ] C ὑπόστασιν. ἀπήγγειλε] C εἶπε. 2 ἐπ' ἄκρου] A ἐν τῷ βουνῷ ἐπ' ἄκρον. C ἐπάνω. ἦσαν] C ὁ λαὸς ὃ. 4 ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου] A καὶ ὀδὸς πέτρας ἦν ἐκ τοῦ πέραν τούτου. C ἀκροτήριον πέτρας ἐντεῦθεν. καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου] A καὶ ὀδὸς τῆς πέτρας ἐκ τοῦ πέραν τούτου. C καὶ ἀκροτήριον πέτρας ἐντεῦθεν. Βασὲς] A Μωσῆς. C Βοζής. 5 Ἡ ὀδοὺς ἡ μία] C Τὸ ἀκροτήριον τό. ἐρχομένῳ] C ἐχόμενον τῆς. ἡ ὀδοὺς ἡ ἄλλη] C τὸ ἀκροτήριον τὸ ἄλλο. ἐρχομένῳ] C ἐχόμενον τῆς. 6 Δεῦρο] A C Δεῦρο, καί. Μεσσὰβ] C τὴν ὑπόστασιν. εἴ τι ποιήσαι] C εἴπως ποιήσει τι. ἐν prius] A ἢ ἐν. 7 ἐκκλίνῃ] C θελήσῃ, ἔγκλινον σεαυτόν. σοῦ] A C σοῦ εἰμι. 9 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. ἀπόστητε] C στῆτε. ἀπαγγείλωμεν] C ἐγγίσωμεν. A ἀναγγείλωμεν sine ἄν. 10 Ἐὰν] A C Καὶ ἐάν. 11 Μεσσὰβ] C τὴν ὑπόστασιν. λέγουσιν] C εἶπον. Ἑβραῖοι] C ponit post ἐκπορεύονται. αὐτῶν] C deest. 12 Μεσσὰβ] C τῆς ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων. 13 ἐπέβλεψαν] C ἔβλεψαν οἱ ἀλλόφυλοι. αὐτοὺς] C ἐν αὐτοῖς. 14 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἄνδρες] C ἄνδρας. 15 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀγρῷ] C πεδίῳ. Μεσσὰβ] C τῇ ὑποστάσει. οὐκ ἤθελον ποιεῖν] C desunt. A οὐκ ἤθελον πονεῖν. ἐθάμβησεν] C ἐθαμβήθη. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 18 αὐτὸς ἦρε τὸ Ἐφοὺδ] A C ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. 19 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Σαοὺλ] A Σαμουήλ. ἐπορεύετο] C ponit post πορευόμενος. ἐπλήθυνε] C ἐπληθύνετο. 20 σύγχυσις] C καὶ σύγχυσις. 21 τρίτην ἡμέραν] C τρίτης. ἀναβάντες] A ἀναβαίνοντες. 22 πᾶς] A C πᾶς ἀνήρ. καὶ ἤκουσαν] A C ἤκουσαν. τὴν Βαμὼθ] C Βηθαυέν. πᾶς ὁ λαὸς] C Ἰσραήλ. ὡς] C ὡσεί. ἠρίστα] C ἦλθεν εἰς δρυμόν. 25 Ἰάλ] C deest. A ἰδού. 26 ἐπορεύετο λαλῶν] C διεπορεύετο μέλι. ἰδοὺ] A C deest. αὐτοῦ prius] C deest. 27 ἔβαψεν] C ἀνέβαψεν. 28 τὸν λαὸν] C ponit post σοῦ. 29 εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου] C ponit post τούτου. 30 ὅτι] C ὅτι εἰ καί. ἔφαγεν] C ἐσθίων, & ponit post σήμερον. σήμερον ὁ λαὸς] C ὁ λαὸς σήμερον. ἔτι] C deest. ἦν] C ἐγεγόνει. ἐν] C deest. ἐν] A C πλείους ἢ ἐν. 32 ἐκλίθη] A C ὥρμησεν. εἰς] C ἐπί. ἔσφαξεν] A C ἔσφαξαν. 33 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν τῷ. ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς] A ὅτι λαὸς ἡμάρτηκε. φαγεῖν σὺν] C τοῦ φαγεῖν ἐν. ἐκ Γεθθαὶμ] C ἡμάρτητε. 34 ἕκαστος] A ἕκαστος ὑμῶν, & ponit post αὐτοῦ. σφαζέτω] A σφαξάτω. C σφάξατε. τούτου] C τοῦ λίθου τούτου. A τούτου τοῦ λίθου. 35 προσήγαγον] C προσήγαγε πᾶς. αὐτοῦ] A C αὐτοῦ τὴν νύκτα. ἐκεῖ] C deest. 36 ἐν αὐτοῖς] C αὐτούς. διαφαύσῃ ἡμέρα] C διαφωτίσῃ τὸ πρωΐ. ὑπολείπωμεν] A C ὑπολείπωμεν. τὸ ἀγαθὸν] C τὸ ἀρεστόν. 37 ἐκείνῃ] C ἐκείνῃ κύριος. 38 Ἰσραὴλ] C λαοῦ. 40 δουλείαν] C ἐν μέρος. δουλείαν] A δούλοις. C ἐν μέρος. 41 ἀγαθὸν] C ἀρεστόν. τί ὅτι usque ad Ἰσραὴλ] C desunt. καὶ ἐὰν usque ad ὁσιότητα] C desunt. κληροῦνται] C κατακληροῦνται. Σαοὺλ] C ponit ante Ἰωνάθαν. ὁ λαὸς] C ponit post ἐξῆλθε. 42 Βάλλετε] C Βάλλε κλῆρον. A Βάλλετε κλῆρον. ὃν ἂν] A ὄν. C καὶ ὃν ἄν. καὶ εἶπεν usque ad τοῦ λαοῦ] C desunt. ἔστι] A ἔσται. βάλλουσι] A C βάλλουσι κλήρους. τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ] C desunt. 43 τῷ σκήπτρῳ τῷ] C τοῦ σκήπτρου τοῦ. βραχὺ μέλι] C μικρὸν μέλιτος. 44 ἀποθανῇ σήμερον] C ἀποθανεῖται σήμερον Ἰωνάθαν. 45 θανατωθήσεται] C θανάτῳ ἀποθανεῖται. ζῇ] A C ἵλεως ζῇ. τριχὸς] A θρίξ· & ponit post αὐτοῦ. τῆς] A ἀπὸ τῆς. ὁ λαὸς] A C ἐλαθ. τὴν ἡμέραν ταύτην] A C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 47 ἔλαχε] C κατακληροῦται. κατακληροῦται ἔργον] A C desunt. κύκλῳ] A κυκλόθεν. εἰς secundum] A deest. καὶ εἰς τὸν Βαιθαιὼρ] C desunt. βασιλέα Σουβὰ] C τοὺς βασιλέας Σουβά. ἐστρέφη] C ἐπέβλεψεν. 49 Ἰεσσιοὺ] C Ἰσουί. A Ἰεσουί. Μελχισὰ] A C Μελχισουέ. Μερὸβ] A αὐτοῦ Μερόβ. 50 αὐτοῦ] C Σαούλ. υἱὸς] C deest. 51 υἱὸς Ἰαμὶν] C desunt. 52 κραταιὸς] C κραταιὸς σφόδρα. πάντα prius] C ἅπαντα. συνήγαγεν] C συνήθροισεν. αὐτὸν] C ἑαυτῷ.

CAP. XV.

1 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκεν ὁ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C ἐπὶ Ἰσραὴλ τὸν λαὸν αὐτοῦ. A ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἄκουε] A ἄκουσον. κυρίου] A τῶν λόγων κυρίου. C τοῦ ῥήματος κυρίου. 2 κύριος] A deest. ἃ] A ὅ. ἀναβαίνοντος αὐτοῦ] C ἀναβαίνοντι. 3 καὶ Ἱερεὶμ] C καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν. αὐτοῦ] C deest. 4 τετρακοσίας] A C διακοσίας. τὸν Ἰούδαν] C τοῦ Ἰούδα, & ponit post ἀνδρῶν. 5 τῶν πόλεων] C τῆς πόλεως. 6 Ἀμαληκίτου, μὴ] C Ἀμαλήκ, καὶ οὐ. 7 ἐπὶ] C τῆς ἐπί. 8 λαὸν] A C λαὸν αὐτοῦ ἐξωλόθρευσε. καὶ Ἱερεὶμ ἀπέκτεινεν] C desunt. 9 πᾶς] C deest. ζῶντα] C deest. καὶ ἐξουδενωμένον] A desunt. C καὶ ἀπεγνωσμένον αὐτό. 10 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 11 Παρακέκλημαι] A Μεταμέλομαι. C Μεταμεμέλημαι. ὅτι ἀπέστρεψεν] C διότι ἀπεστράφη. οὐκ ἐτήρησε] C οὐκ ἔστησε, & ponit ante τούς. 12 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. Σαοὺλ] A C Σαμουήλ. Σαμουὴλ] A C Σαούλ. καὶ] A C καὶ ἰδού. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. ἅρμα] C ἅρμα αὐτοῦ. πρὸς] A καὶ ἦλθε Σαμουὴλ πρός. C deest, ut & quæ sequuntur usque ad finem versus. ἤνεγκεν] A ἐξηνέγκαν. 13 εὐλογητὸς] C εὐλογημένος. 15 τῶν ποιμνίου, καὶ τῶν βοῶν] C τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκολίων. καὶ τὰ] C τὰ δὲ. 17 εἰ] C deest. αὐτοῦ] C σεαυτοῦ. ἡγούμενος] C εἰς ἡγούμενον. φυλῆς] C φυλῶν. 18 σὲ] A deest. κύριος] C ponit post ὁδῷ. ἁμαρτάνοντας] C τὸν Ἀμαλὴκ τοὺς ἡμαρτηκότας. A habet τὸν Ἀμαλὴκ ante ἁμαρτάνοντας. 19 κυρίου] A κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησέ σοι. 20 Σαοὺλ] A deest. ᾗ] A C ἐν ᾗ. πρῶτα τοῦ ἐξολοθρεύματος] C τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος. 22 Καὶ εἶπε] Hic incipit cap. 16 in Ald. quod continet & quæ sequuntur, & totum caput sequens. ἰδοὺ] C ἰδοὺ γάρ. ἀγαθὴν] C ἀγαθὸν & ponit ante ὑπέρ. ἐπακρόασις] C ἀκρόασις. 23 ἐστιν] C ἐστι παραπικρασμὸς & ἀδικία. θεραφὶν] C ponit ante ὀδύνην. ὅτι] C ἀνθ' ὧν. καὶ] C deest. ἐπὶ βασιλέα] C βασιλεύειν. 24 τὸν λόγον] C τὸ ῥῆμα. 26 ἀναστρέψω] A C ἀναστρέψω. 27 ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. ἐκράτησε] C ἐπελάβετο. 28 διαιρεθήσεται] C σχισθήσεται. ἀποστρέψει] C ἐπιστρέψει. μετανοήσει] C μετανοήσει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ. αὐτὸς] C deest. A Αὐτὸς ἀπειλήσει, καὶ οὐκ ἐμμενεῖ; 30 δὴ] C deest. καὶ ἐνώπιον] C desunt. μου] C μου, καὶ ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ. 31 ὀπίσω] A ὀπίσω μετά. 33 καθότι] C καθώς. 34 Γαβαὰ] C βουνόν. 35 ἔτι] C deest.

CAP. XVI.

1 Σὺ πενθεῖς] C πενθεῖς σύ. ἐξουδένωκα] C ἀπῶσμαι. πρὸς Ἰεσσαὶ] C ponit post Βηθλεέμ. ἕως] A ἕως εἰς. 2 Δάμαλιν βοῶν] A C ponunt post σοῦ. ἐν τῇ χειρὶ] A C εἰς τὴν χεῖρα. 3 Ἰεσσαὶ] A C Ἰεσσαὶ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. γνωριῶ] A ἐγὼ γνωριῶ. ὃν] C μοι ὅν. 4 ἃ] A C ὅσα. αὐτῷ] C deest. ἢ] A C deest. 5 εὐφράνθητε] C ἀνακλίθητε. σήμερον] C σήμερον εἰς τὴν θυσίαν. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. εἰσιέναι] C ἐλθεῖν. 7 ἐπιβλέψῃς] A ἐπιστρέψῃς. C προσχῇς. ἐπὶ] C εἰς. ἐμβλέψεται] C ἀνθ. ὁ δὲ θεὸς ὄψεται] C ὁ θεὸς δέ. 8 θεὸς] A C κύριος. 9 καὶ ἐν τούτῳ] C οὐδὲ ἐν τούτῳ. 10 ἐκλελοίπατε] C μὴ ἐκλελοίπατε. παιδάρια] C παιδία σου. εἶπεν] C εἶπε Ἰεσσαί. ὁ μικρὸς] C ἐστὶν ὁ μικρότερος, καί. αὐτὸν] A C αὐτὸν ἐνταῦθα. 12 αὐτὸν] C αὐτὸν ἐνώπιον Σαμουήλ. C αὐτὸς ἦν. κυρίῳ] C deest. καὶ χεῖρον τὸν Δαυὶδ] C χεῖρον αὐτόν. ἀγαθὸς] C deest. 13 ἐπάνω] C ἐπέκεινα. 15 δὴ] C deest. A C πνεῦμα κυρίου, & ponunt post πονηρόν. 16 δὴ] C δὴ κύριε. C ponit ante πνεῦμα. πονηρὸν] C πονηρὸν παρὰ κυρίου. καὶ ἀναπαύσει σε] C desunt. 17 ὀρθῶς] C ἀγαθῶς. 18 παιδαρίων] C παίδων. Βηθλεέμ] A C τὴν] C ἐν τῇ Βηθλεέμ. καὶ αὐτὸν εἰδότα] C ἐπιστάμενον. ψαλμὸν] A C ψάλλειν. πολεμιστὴς] C ὁ ἄνθρωπος πολεμιστής, δυνατὸς ἰσχύϊ. λόγῳ] C ἐν λόγῳ. ὁ ἀνὴρ] A C desunt. 19 ἀπέστειλεν] A C ἐξαπέστειλεν.

ῃ] A ponit post σοῦ. τὸν υἱόν σου Δαυὶδ] A C Δαυὶδ τὸν υἱόν σου. 20 Γόμορ] C ὄ ον, ϗ ἐπέθηκεν αὐτῷ. 21 παρειστήκει] C ἔστη. σφόδρα] C Σαοὺλ σφόδρα. ἐγενήθη] C ἐγένετο. αἴρων] C Δαυὶδ αἴρων. 23 ἐγενήθη] C ἐγένετο. πνεῦμα πονηρὸν] C παρὰ θεοῦ πονηρὸν πνεῦμα. ἀγαθὸν] A ἀγαθὸν ἦν. C ἀγαθὴ ἦν.

CAP. XVII.

1 Σοκχὼθ] C Σοχὼ, bis. Ἐφερμὲμ] A C ἐν Ἀφεσδομίν. 2 συνάγονται, ϗ παρεμβάλλουσιν] C συνήχθησαν, ϗ παρενέβαλον. αὐτοὶ] A C τῆς τερεβίνθου (C δρυὸς) οὗτοι, ϗ οὗτοι. 3 ἐνταῦθα] C ἐντεῦθεν, bis in hoc versu. 4 ὄνομα] C ἦν ὄνομα. τεσσάρων] A τεσσ. 5 ἐπὶ] C χαλκῆ ἐπί. ϗ ὁ] C ϗ ἦν ὁ. χιλιάδες] A χιλιάδων. 6 κνημίδες] C κνημίδες αὐτοῦ. ἐπὶ] C αἱ ἐπί. 7 μέσακλον] A C μεσάντιον. ὑφαινόντων] A ὑφαινόντων. αὐτοῦ] C ἦν ἐπ' αὐτῷ. αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ ἔμπροσθεν. 8 ἀνεβόησε] C ἐβόησεν. Τί] A C Ἱνατί. πολέμῳ] A C εἰς πόλεμον. πρὸς μὲ] C μετ' ἐμοῦ. ἐὰν] C deest. ϗ] C deest. δυνηθῇ] C καταδυνασθῇ αὐτοῦ. 10 σήμερον] C deest. δότε] C δότε οὖν. Post versum undecimum habentur viginti versus in A C, quos habes in Nobilio. 32 κυ] A deest. δὴ] C deest. ἐπ'] A πρός. ὃ] C ὅτι. 33 τοῦ πολεμεῖν] A τοῦ πολεμῆσαι. C τοῦτον τοῦ πολεμῆσαι. μετ' αὐτοῦ] C πρὸς αὐτόν. εἶ] C ponit ante παιδάριον. ϗ αὐτὸς ἀνὴρ] C αὐτὸς δὲ ἀνήρ ἐστι. 34 ἐλάμβανεν] A ἐλάμβανον. ἐκ] A ἓν ἐκ. 35 ἐξεπορευόμην ὀπίσω] C ἐξηρχόμην κατόπισθεν. ἐπάταξα] C ἐπάταξον, bis in hoc versu. ἐξέσπασα] C ἐξέσπων. ἐκράτησα] C ἐκράτουν. ἐθανάτωσα] C ἐθανάτουν. 36 ἄρκον] A C ἄρκτον, ut & ver. 35. οὐχὶ usq; ad ὅς] C desunt. 37 Κύριος] A C Καὶ εἶπε Δαυὶδ (A Δαβίδ, & sic ubicunq; occurrit in A) Κύριος. χειρὸς prius] C στόματος. 38 ἔθηκε] C ἐπέθηκεν ἐπί. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα. 39 ἔζωσε τὸν Δαυὶδ] A ἔζωσε τὸν Δαβὶδ θώρακα, ϗ περιεζώσατο Δαβίδ. C ἐζώσατο Δαυίδ. ῥομφαίαν] C μάχαιραν. μανδύου] C θώρηκος. ἅπαξ, ϗ δὶς] A ἅπαξ ϗ δίς, ὅτι ἄπειρος ἦν. C ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἄπειρος ἦν. ἀφαιροῦσιν] C ἀφείλετο. 40 βακτηρίαν] C ῥάβδον. 41 Καὶ ἴδε Γολιὰθ] A C Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος, ϗ ἐγγίζων πρὸς Δαυίδ, ϗ ὁ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβλεψεν Γολιὰθ (deest C) ὁ ἀλλόφυλος, καὶ ἴδε. 42 ἐξητίμασε] C ἐξουδένωσεν. αὐτὸς prius] C deest. 43 ὡσεὶ] C μή. σὺ ἔρχῃ] C ἐξῆλθες. ἐπ' ἐμὲ] C ponit post λίθοις. ϗ εἶπε Δαυὶδ, Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ (A ἀλλ' ἢ) χείρων κυνὸς] C desunt. 44 κτήνεσι] A C θηρίοις. 45 κἀγὼ πορεύομαι] C ἐγὼ δὲ ἔρχομαι. θεοῦ σαβαὼθ] A κυρίου θεοῦ σαβαώθ. C σαβαὼθ θεοῦ. 46 ἀποκλείσει] C συγκλείσει. τῆς χειρὸς] C τὰς χεῖρας. ἐστι θεὸς] A ἐστι κύριος ὁ θεός. C ἐστιν θεός. 47 ῥομφαίᾳ, καὶ δόρατι] C δόρατι, οὐδὲ ἐν μαχαίρᾳ. κύριος] C deest. 48 εἰς] A C ϗ ἤγγισεν εἰς. Δαυὶδ] A τῷ Δαβίδ, ϗ ἐτάχυνε Δαβίδ, ϗ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. C τῷ Δαυίδ, ϗ Δαυὶδ ἐτάχυνε, ϗ ἐξῆλθε ϗ αὐτὸς εἰς τὴν παράταξιν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. 49 διὰ τῆς περικεφαλαίας] C desunt. 50 Καὶ ἔδραμε] A Καὶ ἐκραταίωσε Δαβὶδ ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν τῇ σφενδόνῃ, ϗ ἐν τῷ λίθῳ, ϗ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαβίδ. Καὶ ἔδραμε. C Καὶ ἐκραταίωσε Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον τῇ σφενδόνῃ ϗ τῷ λίθῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτόν, ϗ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν τῇ χειρὶ Δαυίδ. Καὶ ἔδραμε. 51 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ, ϗ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς (A κόλπου αὐτοῦ.) ἀφεῖλεν] A C ἐν αὐτῇ ἀφεῖλεν. 52 κατεδίωξαν] C κατεδίωκεν. αὐτῶν] C τῶν ἀλλοφύλων. ἔπεσον] C deest. 53 κατεπάτουν] C προενόμευον. 54 εἰσήνεγκεν] A C ἀνήνεγκεν. ἔθηκεν] C ἔθετο. Adduntur hic in A C & initio cap. sequentis decem versus quos habes in Nobilio: sed in his differunt. 55 συνάντησιν] C ἀπάντησιν. εἶπεν Ἀβεννὴρ] C ἀπεκρίθη Ἀβεννήρ, ϗ εἶπε. βασιλεῦ εἰ] C κύριέ μου βασιλεῦ οὐκ. 56 νεανίσκος] C νεανίας. 57 τοῦ πατάξαι] C πατάξαι. παιδάριον] C νεανία.

CAP. XVIII.

2 ἔδωκεν] C ἀφῆκεν. 3 ἐν τῷ ἀγαπᾶν] C ὅτι ἠγάπησεν. 4 ἕως … ἕως] C desunt. 5 συνιῶν] A συνῆκεν. C ponit ante ἐν. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐν τῷ ἐπιστρέφειν] C ὅτι ἐπέστρεψε. ἀπὸ τοῦ πατάξαι] C πατάξαι. εἰς συνάντησιν Δαυὶδ] C ϗ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως. ἐν prius] A ᾄδουσαι, ϗ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως. 7 ἐξῆρχον] C ἐξήρχοντο. γυναῖκες] A C γυναῖκες αἱ παίζουσαι. 8 Καὶ πονηρὸν ἐφάνη] C Καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ, ϗ ἐφάνη πονηρόν. ῥῆμα] A C ῥῆμα σφόδρα. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. τῷ Δαυὶδ] C ponit post prius ἔδωκαν. 12 Καὶ] Sed A C ante hunc versum tres habent, quos habes in Nobilio. Δαυὶδ] A C Δαυίδ, ὅτι ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, ϗ Σαοὺλ (A ἀπὸ Σαοὺλ) ἀπέστη. 13 ἀπ' αὐτοῦ] A Σαοὺλ ἀπ' αὐτοῦ. C Σαοὺλ ἀφ' ἑαυτοῦ. 14 συνιῶν] C ponit ante ἐν. ἦν] C deest. εἰσεπορεύετο ϗ ἐξεπορεύετο] A C invertunt. 20 Καὶ] Sed A C habent tres versus ante hunc versum, quos habes in Nobilio, sed in his differunt. 17 ἔσται ἐπ' αὐτὸν] C ἔσω ἐν αὐτῷ. 18 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 20 ηὐθύνθη] C ἤρεσεν. αὐτοῦ] C αὐτοῦ τὸ ῥῆμα. 21 ἦν ἐπὶ Σαοὺλ] C ἔσται ἐπ' αὐτῷ. ἀλλοφύλων] A C ἀλλοφύλων, ϗ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ ἐν ταῖς δυσὶν (A δυνάμεσιν) ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. 23 τὰ (A κατὰ τὰ) ῥήματα ταῦτα] C ponit ante εἰς. εἰ κοῦφον] C ἢ κοῦφόν ἐστιν. κἀγὼ] C ἐγὼ δέ. οὐχὶ ἔνδοξος] C οὐκ ἔντιμος. 24 οἱ παῖδες Σαοὺλ] C τῷ Σαοὺλ οἱ παῖδες αὐτοῦ. τὰ ῥήματα ταῦτα] C πάντα τὰ ῥήματα. 25 τάδε ἐρεῖτε] C εἴπατε. ἐν δόματι] C ἕδνα. ἐν … ἀκροβυστίαις] C ἀκροβυστίας. ἐχθροὺς] A C εἰς ἐχθρούς. αὐτὸν] A C τὸν Δαυίδ. 26 ἀπαγγέλλουσιν] C ἀπήγγειλαν. τὰ] A κατὰ τά. βασιλεῖ] A C βασιλεῖ, ϗ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι. 27 ἑκατὸν] C διακοσίους. ἀνήνεγκε] C ἤνεγκε. αὐτῶν] A C αὐτῶν, ϗ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ. αὐτῷ] A C αὐτῷ Σαοὺλ. 28 ὅτι] A C ϗ ἔγνω ὅτι. ϗ πᾶς] C ϗ Μεχὸλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ. ἠγάπα] A ἀγαπᾷ. προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ] C προσέθετο Σαοὺλ φοβεῖσθαι ἀπὸ προσώπου. ἔτι] Hic pauca adduntur ab A C, quæ habes in Nobilio, sed in his differunt. 29 τὸ] C τῷ. ἐφ'] C ἀφ'. συνετὸς ἦν Δαυὶδ] C Δαυὶδ συνῆκε.

CAP. XIX.

1 ᾑρεῖτο] C ἠγάπα. 2 ἀπήγγειλεν] C ἀνήγγειλεν. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ ὁ πατήρ μου. φύλαξαι οὖν] C ϗ νῦν φύλαξαι. 3 ἐὰν ᾖς] C ἂν ᾖς σύ. 4 μὴ] C μὴ δή. σοῦ] C αὐτοῦ. ἡμάρτηκεν] C ἥμαρτεν. ποιήματα] C ἔργα. ἀγαθὰ] A ἀγαθά σοι. C καλά. 5 τῇ χειρὶ] C ταῖς χερσίν. εἶδεν] C εἶδε. 6 πάντα] C deest. 7 ὡς] C καθώς. προσέθετο ὁ πόλεμος γενέσθαι πρὸς Σαοὺλ] C προσετέθη γενέσθαι πόλεμος. ἐν αὐτοῖς] A C αὐτούς. σφόδρα] C ponit ante ἀνεῖλεν. 9 θεοῦ] A κυρίου. C παρὰ κυρίου, & ponit post Σαούλ. οἴκῳ] A C οἴκῳ αὐτοῦ. καθεύδων] C ἐκάθητο. τῷ] A C ἐν τῷ. 10 τὸ δόρυ εἰς] C ἐν δόρατι τόν. ἀνεχώρησε] C ἀπεχώρησε. διεσώθη] C διεσώθη ἐν νυκτὶ ἐκείνῃ. 11 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ] C desunt. Δαυὶδ] C τῷ Δαυίδ, & ponit post αὐτοῦ. σαυτοῦ] A C σοῦ. αὔριον] C αὔριον σύ. 13 ἔθετο] C ἔθηκεν, bis in hoc versu. ἧπαρ τῶν] C στρογγύλωμα τριχῶν. ἱματίῳ] C ἐν ἱματίῳ. 14 λέγουσιν] C εἶπε Μεχόλ. Ita C semper Μεχὸλ pro Μελχόλ. 15 ἀποστέλλει ἐπὶ] C ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν. 16 ἧπαρ τῶν αἰγῶν] A ἧπαρ τῶν αἰγῶν, ϗ τὸ στρογγύλωμα τῶν τριχῶν. C στρογγύλωμα τῶν τριχῶν τῶν αἰγῶν. 17 τῷ Σαοὺλ] C πρὸς Σαούλ. εἶπεν] C εἶπε πρός με. A εἶπέ μοι. 18 ἐπορεύθη] C ἐπορεύθησαν. 19 λέγοντες] C λεγόντων. 20 ϗ εἶδον] A C ϗ ἐλθόντες, εἶδον. προφητῶν] C προφητῶν τῶν προφητευόντων. εἱστήκει] A εἱστήκει καί. ἐγενήθη] C ἐγένετο. προφητεύουσιν] A προφητεύουσι ϗ αὐτοί. C προεφήτευσαν ϗ αὐτοί. 22 ὀργῇ Σαοὺλ] C Σαοὺλ ὀργῇ. τοῦ ἅλω τοῦ] C τῆς ἅλω τῆς. Σεφὶ] C Σεχί. 23 ἐν] C εἰς. ἐγενήθη ϗ ἐπ' αὐτῷ] C ἐγένετο ἐπ' αὐτόν. A ϗ non habet. ἐπορεύετο προφητεύων] A ἐπορεύετο. πορευόμενος προφητεύων. C ἐπορεύθη πορευόμενος, ϗ προεφήτευσεν. εἰς] A ἐν. ἐν] C εἰς. ἐπροφήτευσεν] A C προεφήτευσεν. νύκτα] C νύκτα ἐκείνην.

CAP. XX.

1 ἐνώπιον] C εἰς πρόσωπον. εἶπε] C λέγει. ϗ τί] C ἢ τί. ϗ τί ἡμάρτηκα] C ἢ τί ἥμαρτον. ἐπιζητεῖ] C ἐζήτει. 2 σοὶ] A σύ. οὐ μὴ] C μή. ἰδοὺ] C ἰδοὺ γάρ. ῥῆμα μέγα] C μέγα ῥῆμα. ϗ οὐκ] C ὃ οὐκ. κρύψει] C ἀποκρύψει. 3 εὕρηκα] C εὗρεν. γνῶναι τοῦτο] A γνῶ τοῦτο. C γνώτω ταῦτα. μὴ οὐ βούληται] C ὅπως μὴ ἀναγγείλῃ τῷ Δαυίδ. ἀλλὰ] C πλήν. ἐμπέπλησται] C πεπλήρωται. ἐμοῦ] A C ἐμοῦ, ϗ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου. 4 ϗ τί] C καί. 5 οὐ] C deest. φαγεῖν] A μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν. 6 Καὶ] C deest. παρῃτήσατο] C παρῄτηται. εἰς] A C deest. τὴν πόλιν] C τῆς πόλεως. 7 Ἐὰν τάδε εἴπῃ] A Ἐὰν δὲ εἴπῃ. C Καὶ ἐὰν εἴπῃ ὁ πατήρ σου. ϗ ἐὰν σκληρῶς] C ἐὰν δὲ σκληρά. 8 εἰσήγαγες] A εἰσήγαγον. C ponit post κυρίου. εἰς] A deest. εἰσάγεις] A ἀπάγεις. C εἰσαγάγῃς. 9 σοὶ] A σύ. ἐὰν] C deest. ᾖ] A C deest. εἰς τὰς πόλεις σου] C desunt. ἐγὼ] C deest. ἀπαγγέλλω] A ἀναγγελῶ. C ἀγγελῶ. 10 ἀπαγγείλῃ] A C ἀπαγγελεῖ. σκληρῶς] C σκληρά. 11 μένε] C ἐξέλθωμεν. ἐκπορεύονται] A ἐπορεύοντο. 12 ὅτι] C ὅτι ἐάν. ὡς ἂν ὁ καιρὸς] C κατὰ καιρόν. περὶ] C ὑπέρ. ἀγρὸν] C τὸ πεδίον. τῷ] C πρός. 13 ὅτι] C ἐὰν μή. ἐξαποστελῶ] C ἀποστελῶ. ἀπελεύσῃ] C πορεύσῃ. 14 μὲν] C deest. ϗ] C deest. οὐ ἔλεος] C ἔλεος κυρίου, & ponit post ἐμοῦ. 15 ἐξαρεῖς] C ἐξάρῃς. εἰ] C deest. ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ] C ἐξαρθήσεται τῷ. ἐχθροὺς τοῦ] C ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν. 17 ἔτι] C deest. εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῷ. 19 ὅτι ἐπισκεπήσεται] C ϗ ἐπισκοπῇ ἐπισκεφθήσεται. ἐπισκέψῃ] A ἐπισκεπήσῃ. σοῦ] C deest. κρυβῇς] A C ἐκρύβης. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐργασίμῃ] C ἐκεῖ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐργασίας. καθήσῃ] A καθίσεις. τὸ ἐργὰβ ἐκεῖνο] C τῷ λίθῳ ἐκείνῳ. 20 τῷ] C ἐν τῷ. Ἀματταρὶ] C Ἀματταρά. A Ἀματαρεί. 21 ἀποστέλλω] C ἀποστελῶ. 22 λέγων] A C deest. λόγος] A σοὶ δόλος. C λόγος πονηρός. ἐὰν τάδε] A ἐὰν δὲ οὕτως. C ἐὰν δὲ τάδε. νεανίσκῳ] C νεανίᾳ. ὧδε] A C ἐκεῖ. 23 τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν] C περὶ τοῦ ῥήματος οὗ λελαλήκαμεν. σοῦ] A ἀνὰ μέσον σοῦ. 24 κρύπτεται] C κέκρυπται. ἀγρῷ] C τῷ πεδίῳ. παραγίνεται ὁ μὴν] C ἐγένετο νεομηνία. 25 ἐπὶ] A C ὁ βασιλεὺς ἐπί. ὡς ἅπαξ ϗ ἅπαξ] C καθὼς εἰώθει. ἐπὶ τῆς καθέδρας] C desunt. τὸν] C αὐτόν. 26 ἐν] C οὐδὲν ἐν. εἴρηκε] C εἶπε. σύμπτωμα] C σύμπτωμά τι. ὅτι οὐ κεκαθάρισται] C διότι οὐ κεκάθαρται. ἐγενήθη] C ἐγίνετο. 27 ϗ ἐχθὲς] A ἐχθές. 28 αὐτῷ] C deest. εἰς] C deest. τὴν πόλιν] C τῆς πόλεως. πορευθῆναι] C δραμεῖν, & ponit ante ἕως. 29 εἶπεν] C εἶπέ μοι. ἡμῖν] A ἡμῶν. εὕρηκα] C εὗρον. διασωθήσομαι] C ἀπελεύσομαι. 30 ὀργῇ] C deest. 31 Ὅτι] C Διότι. ἑτοιμασθήσεται] C ἑτοιμασθήσῃ σὺ, οὐδέ. ἀποστείλας] C ἀπόστειλον, καί. ἐστι] A ὅτι υἱός. C ἐστίν. 32 Σαοὺλ] A C Σαοὺλ πατρὶ αὐτοῦ ϗ εἶπεν. 34 δευτέρᾳ] C δευτέρᾳ ἡμέρᾳ. ἄρτον] C ponit ante ἐν. ὅτι usque ad finem versus] C ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ συντελέσαι αὐτόν. 35 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀγρὸν] C τὸ πεδίον. Δαυὶδ] C καθὼς ἐτάξατο τῷ Δαυίδ. 36 Δράμε] C Δράμε σὺ, καί. ἐν αἷς] C ἅς. τῇ σχίζῃ] A ἐν τῇ σχίζῃ. C τὰ βέλη. αὐτὴν] C αὐτά. 37 τῆς σχίζης, οὗ] C τῶν βελῶν, ὧν. τοῦ νεανίου] C τοῦ παιδαρίου. A τοῦ νεανίσκου. 38 τὰς σχίζας posterius] A αὐτάς. C deest. 39 Δαυὶδ] A Δαυὶδ ἔγνωσαν τὸ ῥῆμα. C Δαυὶδ ᾔδεισαν τὸ ῥῆμα. 40 Ἰωνάθαν] C deest. ἔδωκε] C ἐπέθηκε. τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ] C αὐτῷ. εἴσελθε] C deest. 41 ὡς] C deest. εἰσῆλθε] A ἀπῆλθε. ἀνέστη] C ἀνέστησε. ἀργὰβ] C νεγέβ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ τὴν γῆν. τῷ πλησίον] A ἐν τῷ πλησίον. C ἐπὶ τὸν πλησίον. μεγάλης] C μεγάλης Δαυὶδ ὑπερέβαλεν. 42 τῷ] C πρός. ἀναμέσον postremum] C deest.

CAP. XXI.

1 Νομβὰ] C Νοβά. Ἀβιμέλεχ] C Ἀχιμέλεχ, per totum caput. αὐτοῦ] C Δαυίδ. αὐτῷ] C deest. σὺ μόνος] C μόνος σύ. 2 βασιλεῖ] C βασιλεῖ Ἀχιμέλεχ. μοὶ] C πρός με. γνώτω] A γνῶ. περὶ] C ὑπέρ. ἀποστέλλω] C ἐξαπέστειλα. ὑπὲρ οὗ ἐγὼ] C περὶ οὗ. τῷ τόπῳ τῷ] C τόπῳ. θεοῦ πίστις] A C desunt. φελλανὶ μαεμωνὶ] A ἐλμωνί. C φελαννὶ ἀλμωνί. 3 χεῖρά μου] A χεῖράς μου. τὸ εὑρεθὲν] C ἢ ὃ ἂν εὕρῃς. 4 ἄρτοι βέβηλοι] A βέβηλοι ἄρτοι, & ponit post χεῖρά μου. ὅτι ἀλλ' ἢ] C εἰ μή. ἄρτοι ἅγιοι] A ἅγιοι ἄρτοι. C ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος. εἰσιν εἰ] C εἰ ἔστι. παιδάρια] C ponit ante πεφυλαγμένα. ἐπὶ πλὴν] C desunt. φάγεται] A C φάγονται. 5 ἀπὸ] A C ϗ ἀπό. ἐχθὲς, ϗ τρίτην ἡμέραν] C ἀπὸ τῆς ἐχθὲς, ϗ τρίτης ἡμέρας. παιδία] C παιδάρια. σήμερον] C ponit ante ἁγιασθήσεται. 6 ἄρτοι] A ἄρτος. C ἄρτος ἕτερος. ἄρτον θερμὸν] C ἄρτους θερμούς. ᾗ ἡμέρᾳ] C ἐν ἡμέρᾳ ᾗ. 7 ἐκεῖ] C deest. ἐν τῶν παιδαρίων] C τις ἐκεῖ τῶν δούλων. Νεεσσαρὰν] C deest. Σύρος] C Ἰδουμαῖος. 8 ἴδε] A ponit post ῥομφαία. ῥομφαία] C μάχαιρα. ῥομφαίαν] C μάχαιραν. σκεῦος] A C σκεύη μου. ὅτι] C διότι. ἦν] C ponit post βασιλέως. 9 ἦν] A C deest. ἱματίῳ] C ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος. λάβε] A παράλαβε. C λάβε δὴ αὐτήν. ταύτης] A C αὐτῆς. ἐνταῦθα] C ὧδε. ἰδοὺ] C deest. 10 ἐκ] A ἀπό. ἦλθε] C ἀπῆλθε. 11 οὗτος] C οὐχ οὗτος ἐστι. 12 ῥήματα] C ῥήματα ταῦτα. 13 ϗ προσεποιήσατο, usque ad ϗ παρεφέρετο exclusive] C desunt. τὰς θύρας] A C ταῖς θύραις. πύλης] A πόλεως. 14 ἱνατί] C ϗ ἱνατί. 15 Μὴ ἐλαττοῦμαι] C Ἦ προσδέομαι. εἰσαγηόχατε] A εἰσηγάγετε. C εἰσηνέγκατε. ἐπιλημπτεύεσθαι] C ἐπιλήπτεσθαι. πρὸς μὲ] C ἐπ' ἐμέ. οὗτος οὐκ] A εἰ οὗτος οὐκ. C εἰ οὗτος. οἰκίαν] C τὴν οἰκίαν μου.

CAP. XXII.

1 ἐκεῖθεν] C ponit post Δαυίδ. ὁ οἶκος] C πᾶς ὁ οἶκος. 2 ἀνάγκῃ] C ἀναγ-

C ἀνάγκῃ ὤν. ἦσαν] C ἐγίνοντο. ὡς] C ὡσεί. 3 Δαυὶδ] C deest. Μασσηφὰθ] A Μαασήφ. C Μασσηφά. εἶπε] C εἶπε Δαυίδ. 5 ἐκάθισεν] C κατῴκει. Σαρὶκ] A Σαρήχ. C Χαρίθ. 7 ϗ πάντας] C ἢ πάντας. 8 διαθήκην] A ponit ante τὸν υἱόν. 9 ἀποκρίνεται] C ἀπεκρίνετο. Δωὴκ] C Δωήγ. ὁ Σύρος] C ὁ Ἰδουμαῖος. εἶπεν] C λέγει. 10 ἠρώτα] C ἐπηρώτα. 11 Ἀχιτὼβ] C Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα. ἐν] A ἐκ. πρὸς] C εἰς. 13 ἐρωτᾷν] C ἐρωτᾷν σε. θέσθαι] C τοῦ θέσθαι. 14 ἀπεκρίθη] A C ἀπεκρίθη Ἀχιμέλεχ. 15 Ἦ] A Εἰ. αὐτοῦ] C σοῦ. 17 πρὸς] A C ἐπ'. θανατοῦτε] C θανατώσατε. ϗ ὅτι] C διότι. 18 ἐπιστρέφου] C ἐπίστρεφε. ἐπεστράφη] C ἐπέστρεψε. Σύρος] C Ἰδουμαῖος. ἐθανάτωσε] C ἐθανάτωσεν αὐτούς. ἐν τῇ] C ϗ ἀπέκτεινεν ἐν τῇ. τριακοσίους, καὶ] C ὀγδοήκοντα. 19 μόσχου] C ἀπὸ μόσχου. προβάτου] C προβάτου ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας. 20 τῷ ··· υἱῷ] C τοῦ ··· υἱοῦ. ϗ ὄνομα] C ὄνομα. 21 τοῦ κυρίου] C desunt. 22 ὅτι prius] A deest. Δωὴκ] C A ἐκεῖ ἦν Δωήκ. Sed C ὅτι non habet. Σύρος] C Ἰδουμαῖος. ὅτι] C καί. οἴκου] C ὅλου τοῦ οἴκου. κάθου] C κάθησο. μὴ] C ϗ μή. τόπον] C ponit post σοῦ.

CAP. XXIII.

1 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. καταπατοῦσι] A ϗ καταπατοῦσι. C deest. 2 κύριος] C κύριος πρὸς Δαυίδ. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. 3 ἐνταῦθα] C ἐνταῦθα ὄντες. Ἰουδαίᾳ] A Ἰδουμαίᾳ. τὰ σκῦλα] A τὰς κοιλίας. C κοιλάδας. εἰσπορευσόμεθα] C deest. 4 Δαυὶδ ἔτι] C ἔτι Δαυίδ. εἶπεν αὐτῷ] C εἶπε πρὸς αὐτόν. 5 τοῖς ἀλλοφύλοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. ἐκ] A ἀπό. ϗ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν] C ϗ ἀπήλασε, &c. & ponit post μεγάλην. ἐν αὐτοῖς] C αὐτούς. μεγάλην] C μεγάλην σφόδρα. 6 ϗ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ] C desunt. 7 ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ] C ἀπήγγειλαν τῷ Σαοὺλ, λέγοντες. πέπρακεν] A ὅτι πέπρακεν. 8 παρήγγειλε] C παραγγέλλει. καταβαίνειν] C ponit post πόλεμον. εἰς] C ἐπί. αὐτοῦ] C τοὺς μετ' αὐτοῦ. 9 οὐ παρασιωπᾷ Σαοὺλ] C Σαοὺλ παρασιωπᾷ. 18 κυρίου] C deest. ἐπὶ] A εἰς. C ἐπ' ἐμὲ εἰς. 11 ἀποκλεισθήσεται posterius] C καταβήσεται. Καὶ εἶπε Δαυίδ, Εἰ παραδώσουσιν οἱ ἀπὸ τῆς Κεϊλὰ ἐμὲ, ϗ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; ϗ εἶπε κύριος, Παραδώσουσιν. 13 οἱ μετ'] C desunt. τετρακόσιοι] C ἑξακόσιοι. τῷ Σαοὺλ] C ponit post ἀπηγγέλη. τοῦ ἐλθεῖν] A ἔτι τοῦ ἐξελθεῖν. C τοῦ ἐξελθεῖν. 14 ἐκάθισεν] A C ἐκάθισε Δαυίδ. ἐν Μασερὲμ] C desunt.. ἐν τῇ ἐρήμῳ posterius] C ponit post ὄρει. ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει] A εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῶδες, ἐν γῇ αὐχμώδει. C desunt. 15 τὸν Δαυὶδ] A C αὐτόν. ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμώδει] C ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ. Καινῇ Ζὶφ] C Καινῇ. A Κενιζήφ. 17 εὕρῃ σε] A C σὲ εὕρῃ. 18 εἶδεν] C ἔγνω. 19 ἐκ τῆς αὐχμώδους] C desunt. Ἐχελὰ τοῦ] A Ἐχελάτ. 20 πᾶν τὸ] A πάντα. κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ] A C ἀποκεκλεισμένοι γὰρ (A γὰρ deest) εἰσὶν ἐν ταῖς χερσὶ (A εἰς τὰς χεῖρας) τοῦ. 22 γνῶτε] C γνῶτε, ϗ ἴδετε. ἔσται] C ἐστίν. πανουργεύσηται] A πανουργευσάμενος πανουργεύσηται. C ὅτι εἶπεν ὁ Σαούλ, Μήποτε πανουργευσάμενος οὗτος πανουργεύσηται. 23 γνῶτε] C γνῶτε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου αὐτὸς κρύπτεται ἐκεῖ, ϗ ἐπιστρέψατε πρός με εἰς ἕτοιμον. καὶ posterius] C deest. 24 Ζιφαῖοι] A Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους. Ἰεσσαιμοὺδ] A Ἰεσσαί. 25 αὐτὸν] A C τὸν Δαυίδ. ἀπήγγειλαν] C ἀπηγγέλη. ὀπίσω Δαυὶδ] C ponit post Μαών. 26 πορεύονται] C πορεύεται. ἐκ τούτου] C τούτου. ἦν] C deest. ἐκ τούτου] C τοῦ ἑτέρου. ἦν Δαυὶδ] C Δαυὶδ ἦν. παρενέβαλον] C παρεπλαγίαζον. 27 ἦλθεν ἄγγελος] C ἄγγελος παρεγένετο, & ponit ante πρός. δεῦρο] C ἧκε. ἐπέθεντο] C ἐξεχύθησαν, & ponit ante ἀλλόφυλοι. 28 μὴ] C τοῦ μή. ἐπεκλήθη] C ἐκλήθη. Huic capiti Ald. addit duos priores versus capitis sequentis.

CAP. XXIV.

1 ἀνέβη] C ἀνέβη. Ἐγγαδδὶ] A Γαδδί. 2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. ὅτι] C ἰδού. A ὅτι ἰδού. 3 ἐκλεκτοὺς] C ἐκλεκτῶν. ἐπὶ] C κατά. Σαδδαιὲμ] C τῆς θήρας τῶν ἐλάφων. 4 εἰς] A C ἐπί. Σαοὺλ] C ponit post εἰσῆλθε. ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου ἐκάθηντο] C ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐσώτερον ἐκάθηντο ἐν αὐτῷ. 5 παραδίδωμι] C ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι. ὡς ἀγαθὸν] C τὸ ἀρεστόν. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. καρδία Δαυὶδ αὐτὸν] C τοῦ Δαυὶδ ἡ καρδία αὐτοῦ. ἀφεῖλε] C ἀφείλετο. 7 μοὶ] C ἐμοί. ἐπενέγκαι] A C ἐπενεγκεῖν. ἐστὶν οὗτος] C οὗτος ἐστίν. 8 ἀναστάντας θῦσαι] C ἀναστάντας θανατῶσαι. C ἀναστῆναι, ϗ θανατῶσαι. κατέβη τὴν ὁδὸν] A κατέβη εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. C ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου. 9 ἀνέβη] C ἐξῆλθε. αὐτοῦ] C Σαούλ. εἰς τὰ] C desunt. 10 ἰδοὺ] A ἰδοὺ δή. 11 Ἰδοὺ] C Καίγε. 12 Καὶ ἰδοὺ] A Καὶ ἴδετε. C Καὶ πατήρ μου, ϗ ἰδού. σου] C deest. ἀφῄρηκα] C ἀφεῖλον. πτερύγιον] A C πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σου (C σου deest.) ἀπέκταγκα] A C ἀπέκτεινα. κακία] C ponit post μου. ἀσέβεια, ϗ ἀθέτησις] C ἀθέτησις, οὐδὲ ἀσέβεια. ἡμάρτηκα] C ἡμάρτον. 13 σου] C ἀναμέσον σου. σοὶ] A μέ. C μοί. ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία] C ἐν παραβολῇ ἀρχαίᾳ. 15 ἐκπορεύῃ ··· καταδιώκεις] C καταδιώκεις ··· ἐκπορεύῃ. ϗ ὀπίσω] C ἢ ὀπίσω. 16 μοὶ] A μέ. λαλῶν] C ponit ante τὰ ῥήματα. ἦρε] C ἐπῆρε. Σαοὺλ] C deest. 18 σὺ] A εἶ. σὺ] C σὺ μου. 19 ἀπήγγειλας] C ἀπήγγελκας. μοὶ prius] C deest. 20 ἐκπέμψοι] A C ἐκπέμψει. ἀποτίσει] A ἐξαποτίσει. C ἀνταποδώσει. πεποίηκας] A σὺ πεποίηκας. C πεποίηκας σύ. 21 ἐν χειρί σου] C ponit post Ἰσραήλ. 22 ἐν κυρίῳ] C κατὰ τοῦ κυρίου. ὅτι οὐκ ἐξολοθρεύσεις] C ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσῃς. οὐκ ἀφανιεῖς] C ϗ μὴ ἀφανίσῃς. 23 τόπον] C οἶκον.

CAP. XXV.

1 Σαμουὴλ] C ponit ante ἀπέθανε. συναθροίζονται] C συναθροίζεται. 2 Μαὼν] C Φαράν. Μαὼν] C ἐρήμῳ. τὰ ποίμνια] C ἡ ἐργασία. ποίμνια] C πρόβατα. ἐγενήθη] C ἐγένετο. τὸ ποίμνιον] C αὐτοὺς τὰ ποίμνια. 3 ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Ἀβιγαία] C τῇ γυναικὶ ὄνομα, Ἀβιγαίλ. ϗ ἡ] C ϗ ἦν ἡ. αὐτοῦ] A C deest. ἀγαθὴ posterius] A C καλή. κυνικὸς] A κυνηγός. 4 τὸ ποίμνιον] C τὰ ποίμνια. 5 τοῖς παιδαρίοις] C πρὸς τὰ παιδάρια. ἀπέλθατε] C ἥκατε. ἐρωτήσατε] C ἀσπάσατε. εἰς εἰρήνην] C ἐν εἰρήνῃ. τάδε] C αὐτῷ τάδε. 6 ϗ ὁ οἶκός σου] C ponit post ὑγιαίνοντα. σοὶ] C deest. 7 νῦν posterius] A deest. εὑρέτωσαν] C εὑρέτω. τῷ υἱῷ] C τοῖς παισί σου, ϗ τῷ υἱῷ. 9 ἔρχονται] C ἔρχεται. παιδάρια] A C παιδάρια Δαυίδ. τοὺς λόγους τούτους] C desunt. ἐν] C ἐπί. 10 Νάβαλ] C ponit ante καί. ἀναχωροῦντες] C οἱ ἀποδιδράσκοντες. ἐκ] C ἀπό. 12 ἀπεστράφησαν] C ἀπεστράφη. κατὰ] C κατὰ πάντα. 13 ῥομφαίαν] C μάχαιραν. ϗ ἀνέβησαν] C ϗ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτοῦ, ϗ Δαυίδ, ϗ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ϗ ἀνέβησαν. μετὰ] A C ἐπί. 14 ἓν] C ἓν ἀπό. λέγων] A λόγον. C λέγων. Δαυὶδ] C ponit post ἀπέστειλε. 16 Καὶ] C deest. ὡς] C ὡσεί. νύκτα ··· ἡμέραν] C ἡμέραν ··· νύκτα. ὡς usque ad finem versus] C ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν, ϗ ποιμαινόντων τὰ ποίμνια. 17 σὺ] C deest. εἰς] C ἐπὶ bis. 18 ἀλφίτου] C ἀλφίτων. σταφίδος] C σταφίδων. 19 προπορεύεσθε] C πορεύεσθε. ϗ τῷ] C τῷ δέ. αὐτῆς] C αὐτῆς Ναβάλ. 20 ἐγένετο] C ἐγενήθη. ἀπαντήσειεν] C ὑπήντησεν. 21 πεφύλαχα] A C ἐφύλαξα. αὐτοῦ] A C τοῦ Ναβάλ. ἐνετειλάμεθα] A ἐνετειλάμην. C ᾐτησάμην. 22 ὁ θεὸς] A μοὶ ὁ θεός. τῷ Δαυὶδ] C τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ. 23 ἔσπευσε ϗ κατεπήδησεν] C σπεύσασα κατέβη. 24 Ἐπὶ] C Καὶ ἐπί. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἔπεσε. μοῦ posterius] A C deest. δὴ] A deest. λόγων] C τὸν λόγον. 25 αὐτοῦ] C deest. τοῦτον] C τοῦτον ἐπὶ Ναβάλ. οὗτος] A C οὕτως. ἐστὶ] C ἐστὶν αὐτός. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 28 μοῦ] C ponit post κύριος. πολεμεῖ] A C πολεμήσει. 29 ἀναστήσεται] C ἐὰν ἀναστῇ. ἐν] A deest. κυρίῳ τῷ θεῷ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 30 ὅτε] A ὅτι. C ὅτ' ἄν. σοὶ] A C σοὶ κύριος. 31 σκάνδαλον] A C σκάνδαλον καρδίας. αὐτῷ] C ἑαυτῷ. ἀγαθῶσαι] C ἀγαθυνεῖ. ἀγαθῶσαι] C τοῦ καλῶς ποιῆσαι. 34 σὺ] A deest. C σοί. μοὶ] C A μου. τότε εἶπα] A desunt. εἰ ὑπελείφθησαν] C οὐκ ἂν ὑπελείφθη. 35 πάντα] C πάντα τὰ, & ponit ante ἐκ. ἔφερεν] C ἤνεγκεν. αὐτῇ] C αὐτῇ Δαυίδ. βλέπε] C βλέπε δή. ᾑρέτισα] C ἐνετράπην. 36 παρεγενήθη] C παρεγένετο. αὐτῷ] C ἦν αὐτῷ. ὡς πότος βασιλέως] C ὡς πότος τῶν βασιλέων, & ponit ante ἐν. αὐτὸν] C αὐτῷ. ἕως] C deest. αὐτῷ] A C Ἀβιγαὶλ τῷ Ναβάλ. μικρὸν, ἢ μέγα] A C ἢ (C deest) μέγα ἢ μικρόν. 37 ὡς] C ϗ ὡς. ἀπήγγειλεν] C ϗ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. αὐτῷ τὰ] A C αὐτοῦ πάντα τά. ἐν αὐτῷ] C αὐτῷ, & ponit ante ἡ καρδία. γίνεται] A ἐγένετο. 39 Δαυὶδ] C Δαυὶδ ὅτι ἀπέθανε Ναβάλ. κύριος] C κύριος ὁ θεός. ἀπέστρεψε] A C ἐπέστρεψε. 40 ἀπέστειλεν] C ἀπέσταλκεν. 41 ἀνέστη, ϗ] C ἀναστᾶσα. ἐπὶ πρόσωπον] C ponit ante ἐπὶ τήν. νίψαι] A τοῦ νίψαι. C νίπτειν. σου] C τοῦ κυρίου μου. 42 Καὶ] C ἐτάχυνε, καί. κοράσια] C κοράσια αὐτῆς. ἠκολούθουν] C ἠκολούθησαν. παίδων] C ἀγγέλων. 43 ἔλαβε] C ἔλαβεν ἑαυτῷ. ἦσαν αὐτῷ] C ponit ante ἀμφότεραι. γυναῖκες] C εἰς γυναῖκας. Μηχὸλ] C Μεχόλ. Φαλτὶ] A Φαλτιήλ. Ἀμὶς] C Λαΐς. ἐκ Ῥομμὰ] C ἐκ Γαλλίμ.

CAP. XXVI.

1 ἐκ τῆς αὐχμώδους] C desunt. εἰς τὸν βουνὸν] C ponit ante πρός. σκεπάζεται μεθ' ἡμῶν] C κέκρυπται παρ' ἡμῖν. Ἐχελὰ] A Ἐχελάθ, & v. 3. 2 ἐκλεκτοὶ] A C ἐκλεκτῶν. 3 προσώπου] C πρόσωπον. ἐκάθισεν] C ἐκάθητο. 4 ἕτοιμος] A ἑτοίμως. ἐκ Κεϊλὰ] A C ἐκεῖ. 5 εἰσπορεύεται] C ἐπορεύθη. Σαοὺλ] C Σαούλ, ϗ εἶδε Δαυὶδ τὸν τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ Σαούλ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐκεῖ. 6 πρὸς Σαοὺλ] C ponit post παρεμβολήν. εἰσπορεύεται] C εἰσπορεύονται. 7 ὕπνῳ] A deest. C ὕπνωσεν. δόρυ αὐτοῦ] A C δόρυ. 8 σήμερον] C ponit post σου. χεῖρας] A χεῖρα. πατάξω] C πατάξω δή. ἅπαξ] C ponit ante εἰς. 9 ταπεινώσῃς] A C διαφθείρῃς. χεῖρα] C χεῖρας. 10 ἐὰν] A C ἢ ἐάν. 11 μηδαμῶς μοι] C ἐμοὶ δὲ μή. δὴ] A deest. πρὸς κεφαλῆς] C πρὸς κεφαλῆς, & v. 12. ὕδατος] C ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. καθ' ἑαυτοὺς] C desunt. 12 καθ' ἑαυτοὺς] C αὐτοί. ἐξεγειρόμενος] A ἐξαιρούμενος. ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 13 τὴν κορυφὴν] C τῆς κορυφῆς. 14 Καὶ] A Ἦν καί. Ἀβεννὴρ] C Ἀβεννὴρ υἱῷ Νήρ. κηδῶν] A C κηδῶν με. 15 ὡς σὺ] C ponit post Ἰσραήλ. διατί] C ἱνατί. ἐκ] A deest. 16 Καὶ] C deest. θανάτου] C θανάτου. ὑμεῖς οἱ] C ὑμεῖς οἱ μή. ὑμῶν] C ὑμῶν τὸν βασιλέα. δὴ] C deest. ποῦ ἐστὶ] C ponit ante τὸ δόρυ. 17 δοῦλός σου] C φωνή μου, κύριέ μου, δοῦλός σου. 18 κύριος] A C κύριός μου. ἡμάρτηκα] C ἥμαρτεν. τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα] C τίς ἐν ἐμοὶ κακία εὑρέθη. 19 ὁ] A C δὴ ὁ. ἐπισείει] C ἔπεισε. ἐστηρίχθαι] C στηριχθῆναι. 20 ψυχήν μου] C ψύλλον ἕνα. 21 ἡμάρτηκα] C ἥμαρτον. ἀνθ'] C ἔτι ἀνθ'. ἔντιμος] C ἔντιμος γεγένηται. ἐν] C ϗ ἐν. τῇ σήμερον] A τῇ σήμερον ἡμέρᾳ. C τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 22 εἷς] A ἕν. C δὴ ἕν. 23 κατὰ] C deest. 24 ἡ ψυχή σου] C ponit post ταύτῃ. σήμερον ἐν] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ. ἐνώπιον] C ἐναντίον. σκεπάσαι] C ἐκσπάσαι. ἐξελεῖται] A C ἐξέλοιτο. 25 σὺ] A εἶ. τέκνον] C τέκνον Δαυίδ. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν.

CAP. XXVII.

1 σωθῶ] A C διασωθῶ. 2 ϗ οἱ] C ϗ διέβη αὐτὸς, ϗ οἱ. Ἀγχοὺς] C Ἀκχὶς, & v. 9. & 10. Ἀμμὰχ] C Μαώχ. 3 μετὰ Ἀγχοὺς] A μετὰ Ἀγχοὺς εἰς Γέθ. C πρὸς Ἀκχὶς βασιλέα ἐν Γέθ. 4 ἀνηγγέλη] A C ἀπηγγέλη. 5 χάριν] C ponit ante ὁ δοῦλος. 6 αὐτῷ] C αὐτῷ Ἀκχίς. Σεκελὰκ] A C Σεκ ἡμέρας ταύτης] A σήμερον ἡμέρας. 7 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τέσσαρας μῆνας] C μῆνες τέσσαρες. 8 πάντα τὸν Γεσιρὶ] C τὸν Γεσουραῖον, ϗ τὸν Ἰεζραῖον. ϗ ἰδοὺ ἡ γῆ κατῳκεῖτο] C ὅτι κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἤ. ἀπὸ ἀνηκόντων] A C desunt. Γελαμψοὺρ] A Λαμψούρ. C Γεσούρ. τετειχισμένων] A C deest. 9 ἦ] C καί. ἀνέστρεφον] A C ἀνέστρεφον. 10 ἐπέθεσθε] C ἐπέθετε. Ἰεσμεγὰ] C Ἰεραμιήλ. 11 ἄνδρα] C πάντα ἄνδρα. ἐζωογόνησα] C ἐζωογόνει Δαυίδ. μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς Γὲθ] C μήποτε ἀπαγγείλωσι. Δαυὶδ ποιεῖ] C ποιεῖ Δαυίδ. 12 Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοὺς σφόδρα] C Ἀκχὶς ἐν Δαυίδ. μοὶ] C μου.

CAP. XXVIII.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Hoc caput Ald. addit capiti præcedenti. συναθροίζονται] C συναθροίζουσιν οἱ. ἐν τῇ παρεμβολαῖς] C τὰς παρεμβολάς. πολεμεῖν] A πόλεμον. C εἰς πόλεμον. μετὰ] C ἐπὶ τόν. 3 περιεῖλε] C 6 ἐν prius] C ϗ ἐν. 7 ζητήσατε] C ἐκζητήσατε. Ἀενδὼρ] C Ἐνδώρ. 8 συγκαλύψατο] C ἠλλοιώθη. ἔρχονται] C ἦλθον. αὐτῇ] C αὐτῇ Σαούλ. μάντευσαι] C μάντευσον. εἴπω σοι] C σοι εἴπω. 9 αὐτῷ] C ponit post γυνή. δὴ] C deest. ὅσα] C ἅ. ἐξωλόθρευσε] A ἐξωλόθρευσε Σαούλ. λέγων] C τοῦ θεοῦ, λέγων. ἀπαντήσεται] A C ἀπαντήσει. 11 γυνὴ] A C γυνὴ τῷ Σαούλ. 12 εἶδεν] C εἶπεν. ἀνεβόησε] C ἐβόησεν ἡ γυνή. 13 εἶπον] C εἰπὲ, & ponit post ἑώρακας. αὐτῷ ἡ γυνὴ] C ἡ γυνὴ πρὸς Σαούλ. ἑώρακα] C εἶδον 14 ἄνδρα ὄρθιον] C γέροντα. ἐκ τῆς γῆς] C desunt. ϗ οὗτος διπλοΐδα ἀναβεβλημένος] C ἀναβεβλημένον διπλοΐδα. οὗτος Σαμουὴλ] C Σαμουὴλ ἐστιν. αὐτοῦ] C deest. 15 μοὶ] A μέ. C μοὶ σύ. ϗ ἐν] C οὔτε ἐν bis. ἐνυπνίοις] A ἐνυπνίοις ϗ ἐν τοῖς δήλοις. σὲ] C σὲ σύ. 17 πεποίηκε κύριος σοι] C ἐποίησεν αὐτῷ. κύριος] A C deest. ἤκουσας] C ὑπήκουσας τῆς. 18 A C ἔπλησας. τοῦτο] C ponit post ῥῆμα. 19 πεσοῦνται] C μεθ' ὑμῶν. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ, ϗ σέ. 20 ἑστηκὼς] C ἀπὸ στάσεως αὐτοῦ. οὐκ ἦν] C ponit ante ἐν. ἰσχὺς ἔτι] C ἔτι ἰσχύς. οὐ γὰρ] A C ὅτι οὐκ. 21 ἔσπευσε] C Σαούλ. λόγους] A C λόγους σου. 22 δὴ] C καί. σοὶ] A C ἐν σοί. οὐκ ἠβουλήθη] A οὐκ ἐβούλετο. C ἠπείθησε, ϗ οὐκ ἐβούλετο. 23 παρεβιάζοντο] C παρεβιάσαντο. 24 Καὶ τῇ] C Τῇ δέ. A Καὶ τῇ δέ. δάμαλις νομὰς] C μοσχάριον γαλαθηνόν. αὐτὴν] C αὐτό. 25 προσήγαγεν] A C προσήνεγκεν. ἀνέστησαν ϗ] C ἀναστάντες.

CAP.

CAP. XXIX.

1 Ἀενδὼρ] C Ναΐν. 2 χιλιάδας] A εἰς χιλιάδας. 3 διαπορευόμενοι] C παραπορευόμενοι. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ὅτι. γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος] C ὃς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος σήμερον. εὕρηκα] C εὗρον. ἐνέπεσε] A ἔπεσε. C εἰσῆλθε. καὶ ἕως] C ἕως. 4 ἐλυπήθησαν] C ἐθυμώθησαν. οὐχὶ] C ἢ οὐχί. ἰδοὺ] A C ἰδοὺ ὅτι. ἐν χοροῖς, λέγοντες] C ἐχόρευον, λέγουσαι. 6 ὅτι εὐθὺς σὺ, καὶ ἀγαθὸς] A σὺ καὶ ἀγαθὸς ὅτι. καὶ ὅτι οὐχ εὕρηκα] C ὅτι οὐκ εὗρον. 8 πεποίηκα] C ἐποίησα. πολεμίους] A C πολεμῆσαι. 9 πρὸς] C καὶ εἶπε πρός. ἀλλ'] A ἀλλ' ἤ. C ὡς ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ'. σατράπαι] C στρατηγοί. 10 καὶ λόγον usque ad ἐνώπιόν μου] C desunt. ἀπελθεῖν] C ἀπελθεῖν τὸ πρωΐ. πολεμεῖν] C ponit post Ἰεζραήλ. ἐπὶ Ἰεζραὴλ] A πρὸς Ἰσραήλ. C ἐπὶ Ἰεζραήλ. Hunc ultimum versum Ald. facit initium capitis sequentis.

CAP. XXX.

1 εἰσελθόντος] C ἐν τῷ παραγενέσθαι. τῶν ἀνδρῶν] C τοὺς ἄνδρας. τὴν Σεκελὰκ] C εἰς Σικελάγ. ἐπάταξε] C ἐπάταξαν. 2 πάντα τὰ] A C πάντας. καὶ γυναῖκα] A C οὐδὲ γυναῖκα. 3 ἐμπεπύρισται] C ἐνεπύριστο. οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες] C αἱ θυγατέρες ··· οἱ υἱοί. ᾐχμαλωτευμένοι] C αἰχμαλωτισμένοι. 4 ἦρε] C ἐπῆρε. ἐν αὐτοῖς] C ponit post ἰσχύς. ἔτι] C ponit post κλαίειν. 6 ὅτι] C διότι. τοὺς υἱοὺς] C τοῖς υἱοῖς. τὰς θυγατέρας] C ταῖς θυγατράσιν. 7 ἐφοὺδ] C ἐφούδ, καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς Δαυίδ. 8 γεδδοὺρ] C στρατεύματος. εἰ] C καὶ εἰ. αὐτῷ] A C κύριος. ἐξάρῃ] C ἐξαρῇ. 9 καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν] C καὶ κατέλειπεν ἐκεῖ διακοσίους ἄνδρας. 11 αὐτὸν] C ponit post Δαυίδ. ὕδωρ] C ponit ante ἄρτον. 12 διδόασιν] C ἔδωκαν. ἔφαγε] C δύο σταφίδας καὶ ἔφαγε. ὅτι] C διότι. τρεῖς usque ad finem versus] C τρισὶν ἡμέραις καὶ τρισὶ νυξίν. 13 σὺ εἶ] A C ponunt ante τίνος. ἐγώ εἰμι δοῦλος] C δοῦλός εἰμι ἐγώ. ἐγκατέλιπε] C ἐγκατέλειπε. 14 καὶ ἡμεῖς] C ἡμεῖς δέ. Χελεθὶ] C Χορεθί. Χελοὺβ] A Γηβουέ. ἐνεπυρίσαμεν] C ἐνεπρήσαμεν. αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. 15 κατάξεις] C πατάξεις. γεδδοὺρ] C στράτευμα. γεδδοὺρ] C σύστρεμμα. & vers. 23. καὶ] C καὶ ὤμοσεν αὐτῷ, καί. ἐκεῖ] C deest. 16 οὗτοι] C αὐτοί. 17 ἕως δείλης] C καὶ ἕως ἑσπέρας. οὐκ ἐσώθη] C οὐ διεσώθη. ὅτι] C deest. τῶν ἐπιβεβηκότων ··· καμήλους καὶ ἔφυγον] C ἐπέβη ··· καμήλων, καὶ ἔφυγον. 18 ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκῖται] C ὅσα ἔλαβεν ὁ Ἀμαλήκ. ἐξείλατο] A deest. 19 καὶ ··· ἐπέστρεψε] C τὰ ··· ἀπέστρεψε. 20 πάντα] C Δαυὶδ πάντα. ποίμνια] C ποίμνια αὐτῶν. 21 προσήγαγε] C προσῆλθε. αὐτὸν] C αὐτούς. 22 λοιμὸς] C ponit post πονηρός. ὅτι] C διότι. ἐξειλόμεθα] C ἐξηρήμεθα. ὅτι ἀλλ' ἢ] C ἀλλά. 23 οὕτως] C ἀδελφοί μου οὕτως. ἡμῖν] C ἡμῖν τοὺς ὑπεναντίους. ἐπερχόμενον] C ἐπελθόν. 24 ἐπακούσεται] C ἀκούσεται. ὑμῶν] C ponit post λόγων. διότι] C διὰ τοῦτο. μεριοῦνται] C καὶ μεριοῦνται· & ponit ante κατά. 25 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπάνω] C ἐπέκεινα. σήμερον] C ἡμέρας ταύτης. 26 τῶν σκύλων] C ponit post αὐτοῦ. 27 ἀπὸ] A C εὐλογία ὑμῖν ἐκ. (A ἀπό.) Βαιθσοὺρ] C Βαιθήλ. Ῥαμᾷ] A C ἐν Ῥαμᾷ. Γεθὴρ] A Γιεθιθέρ. C Ἰαθήρ. 28 Ἀμμαδὶ usque ad καὶ τοῖς ἐν ταῖς, versu 29] C Σιφαμὼθ, καὶ τοῖς ἐν Ἐσθημωὰ, καὶ τοῖς ἐν Ῥαχάλ. 39 Κιμὰθ] A Κινάν. 30 Ἱεριμοὺθ] C Ἑρμᾶ. Βηρσαβεὲ] C Βὴρ Ἀσάν. Νομβὲ] C Ἀθάχ. 31 πάντας] A C εἰς πάντας.

CAP. XXXI.

1 ἐπὶ] C ἐν. 2 υἱὸν] A C υἱούς. 3 ἐτραυματίσθη] C ἐτραυμάτισαν. 4 ῥομφαίαν] C μάχαιραν. ἀποκέντησον] C ἐκκέντησον. μὴ] C μήποτε. ἀποκεντήσωσι] C ἀποκτείνωσι. ἐμοὶ] A C ἐν ἐμοί. ἐβούλετο] A ἐβουλήθη. ὅτι] C διότι. ῥομφαίαν] C μάχαιραν αὐτοῦ. ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 5 ἐπέπεσε] A C ἔπεσε. ῥομφαίαν αὐτοῦ] C μάχαιραν. 6 ἐν τῇ] C καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ἐν τῇ. 8 ἔρχονται] A C καὶ ἔρχονται. ἐκδιδύσκειν] C ἐκδῦσαι. νεκροὺς] C τραυματίας. ἐπὶ τὰ ὄρη] C ἐν τῷ ὄρει. 9 ἀποστρέφουσιν] C ἀποκεφαλίζουσιν. ἐξέδυσαν τὰ] C ἐκδιδύσκουσιν αὐτὸν τά. καὶ ἀποστέλλουσιν] A καὶ ἀποκόπτουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξαποστέλλουσιν. αὐτὰς] A C deest. εὐαγγελίζοντες] C εὐαγγελιζόμενοι. λαῷ] A C λαῷ αὐτῶν. 10 αὐτοῦ] C τοῦ λαοῦ. Ἀσταρτεῖον] A Ἀστάρτιον. 11 ἀκούουσιν] C ἀκούουσιν περὶ αὐτοῦ. ἃ] C ὅσα. 12 πᾶς ἀνὴρ] C πάντες οἱ ἄνδρες. Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ] C τῶν υἱῶν. φέρουσιν] C ἤνεγκαν. κατακαίουσιν] C κατέκαυσαν. 13 λαμβάνουσι] C ἔλαβον. θάπτουσι] C ἔθαψαν. τὴν ἐν] C ἐν. νηστεύουσιν] C ἐνήστευσαν.

REGUM II.

CAP. I.

2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐκ τοῦ] A C τοῦ. Σαοὺλ] C τοῦ μετὰ Σαούλ. καὶ ἐγένετο] C ἐγένετο δέ. εἰσελθεῖν] A ἐλθεῖν. 3 αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. παραγίνῃ] C παρεγένου. ἐγὼ] C deest. 4 αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. ὅτι ἔφυγε] C πέφευγεν. A ὅτι πέφευγεν. πεπτώκασι] C ἔπεσον. καὶ ἀπέθανον] C desunt. ἀπέθανε] C τεθνήκασι. 7 ἐπὶ τὰ] C desunt. 8 εἶπα] C εἶπον πρὸς αὐτόν. 9 στῆθι] A C ἐπίστηθι. κατέσχε] C κατέχει. ὅτι πᾶσα] A C ἔτι. ἐν] C ἐστὶν ἐν. 10 ἐπέστην] C ἐπέστησα. βασίλειον] C διάδημα. τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς. χλιδῶνα] A κληδόνα. 11 διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν] C desunt. 13 ἀπαγγέλλοντι] C ἀπαγγείλαντι. 16 Δαυὶδ] C ponit ante πρός. ἐθανάτωσα] C τεθανάτωκα. 18 Στήλωσον] A Καὶ εἶπε, Στήλωσον. C καὶ εἶπεν, Ἀκρίβασαι. ἐπὶ τὰ ὕψη] C desunt. 19 ἀναγγείλητε] A C ἀπαγγείλητε. ἐν] C εἰς. 20 καὶ μὴ] C μηδέ. ἐξόδοις] C ὁδοῖς. μήποτε] C ὅπως μή. μήποτε ἀγαλλιάσωσιν αἱ. C μηδὲ γαυριάσωσι. 21 ἐν] C deest. καταβάτω] C πέσοι. ἐφ' ὑμᾶς] C ponit post πέσοι. δρόσος] C μήτε δρόσος. καὶ μὴ] C μήτε. ἐκεῖ] C deest. θυρεὸς posterius] C ὁ θυρεός. 22 ἀπεστράφη] C ἀνέστρεψε. ἀνέκαμψε] C ἀνέστρεψε. 23 εὐπρεπεῖς] C deest. καὶ ὑπὲρ] C ὑπέρ. 24 κλαύσατε] C ponit ante ἐπί. τὰ ἐνδύματα] C τὸν ἱματισμόν. 25 τοῦ πολέμου] C πολέμων. ἐπὶ] C εἰς. A εἰς θάνατον ἐτραυματίσθης, ἐπί. τραυματίαι] C ἐτραυματίσθης. 26 σοὶ] A σέ. Ἰωνάθαν] C ponit ante ἀδελφέ. 27 ἔπεσε] C ἔπεσον.

CAP. II.

1 Ἰούδα] C τῆς Ἰουδαίας. 2 εἰς Χεβρὼν] C deest. 3 ἄνδρες] C ἄνδρες αὐτοῦ. κατῴκουν] C κατοικοῦσιν. 4 βασιλεύειν] A βασιλεῦσαι. ἔθαψαν] C αὐτοὶ ἔθαψαν. 5 τοὺς ἡγουμένους] C ἡγεμόνας. Δαυὶδ] C deest. ἐποιήσατε] C πεποιήκατε. τὸν χριστὸν κυρίου] C desunt. καὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ] C desunt. 6 καίγε ἐγὼ] C καὶ ἐγὼ δέ. τὸ ἀγαθὸν τοῦτο] C τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. 7 Σαοὺλ] C ponit ante ὁ κύριος. καίγε] C καὶ ὅτι. ἑαυτῶν] A C ἑαυτούς. 8 Ἰεβοσθὲ] C Ἰσβόσεθ. & versu 10. ἀνεβίβασεν] C ἐβασίλευσεν. εἰς Μαναὲμ] C desunt. 9 Θασιρὶ] C Ἀσερί. 10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν] C Υἱὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν ἦν. 11 ἐγένοντο αἱ ἡμέραι] C ἐγένετο ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, ὧν. Δαυὶδ] C ponit post ἐβασίλευσε. μῆνας] C μῆνες. 12 ἐκ Μαναὲμ] A ὅτε ἐβασίλευσεν Μαναΐμ. C ἐκ παρεμβολῆς. εἰς Γαβαὼν] C βουνοῦ. A εἰς Γαβαπών. 13 ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν] C ἐξῆλθον ἐκ Χεβρών· & ponit ante καὶ οἱ. αὐτοῖς] C ἀλλήλοις. ἐπὶ τῆς κρήνης] C desunt. ἐπὶ τῆς κρήνης] A desunt. C ponit post ἐντεῦθεν. 15 τῆς Βενιαμὶν δώδεκα] C δώδεκα τῶν υἱῶν Βενιαμίν. Σαοὺλ] A Σαοὺλ δώδεκα. ἐκ] C deest. 16 ἐκράτησεν] A ἐκράτησαν. τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς. ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου] C ἐπεκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. 17 ἔπταισεν] C ἔπταισαν. 18 ἐν] C τῶν ἐν. 19 πορεύεσθαι] A πορευθῆναι. εἰς] C οὐδὲ εἰς. ἐξ] A ἤ. 20 εἰς τὰ] C desunt. εἰ] C deest. 21 ἐκ τῶν] C ἀπὸ τῶν. 22 ἔτι] C ponit post Ἀβεννήρ. λέγων] C εἰπεῖν. ἀπ'] C σὺ. Ἰωὰβ] C Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου. 23 Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου] C desunt. ἀποστῆναι] C Ἀσαὴλ τοῦ ἀποστῆναι. τοῦ δόρατος] A δόρατος αὐτοῦ. ἐκεῖ] C deest. καὶ ὑφίστατο] A ἀφίστατο. 24 [illegible]] A ἦλθον. Ἀμμὰν] A Ἐμμάτ. C Ἀμμά. ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου] C τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέ. 25 ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν] C ἐγένοντο εἰς συστροφήν. 26 ἢ] C deest. ἀποστρέφειν] A ἀποστραφῆναι. ἡμῶν] C αὐτοῦ. 27 ἕκαστος] C πρωΐθεν ἕκαστος. 28 ἀπέστησαν] A ἔστη. C ἀπέστησαν. κατεδίωξαν] C κατεδίωξεν. ὀπίσω] C οὐκέτι κατόπισθεν. προσέθεντο] C προσέθετο. 29 ἀπῆλθον] A καὶ ἀπῆλθον. 30 ὄπισθεν] C deest. [illegible]] A deest. ἐπεσκέπησαν] A ἐπεσκέπησαν. παίδων] A υἱῶν. Δαυὶδ] C Δαυὶδ οἱ πεπτωκότες. 31 ἑξήκοντα] A C καὶ ἑξήκοντα. παρ' αὐτοῦ] C deest. 32 ἐν] C τοῦ ἐν. ἐπορεύθη] C ἐπορεύθησαν. ὅλην τὴν νύκτα] C ponit ante Ἰωάβ. διέφαυσεν] C διεφωτίσθη.

CAP. III.

2 υἱοὶ] A C υἱοὶ ἕξ· & C ponit post Χεβρών. αὐτοῦ] A αὐτῷ. 3 Δαλουΐα] C Κηλεάβ. τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας] A τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ. 4 Ὀρνία] A Ὀρνίας. C Ἀδωνία. 5 Ἰεθεραὰμ] C Ἰεθράν. Αἰγιὰλ] A Αἰγλάχ. τῷ] C αὐτῷ τῷ. 7 παλλακὴ] C ἦν παλλακή, καὶ ὄνομα αὐτῇ. Ἰὼλ] C Αἴα. καὶ εἶπεν] A καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπεν. 8 Ἀβεννὴρ πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ Ἀβεννήρ. ἐγὼ] C deest. ἐποίησα σήμερον] C καὶ ἐποίησα. γνωρίμων] C γνωρίμων αὐτοῦ. σὺ ὑπὲρ] C περί. 9 τῷ Ἀβεννὴρ] C μοι· & ponit ante ὁ θεός. αὐτῷ] C deest. ὅτι posterius] A C deest. 10 περιελεῖν] A καὶ περιελεῖν. 11 ἠδυνάσθη] C ἠδυνήθη. ἀποκριθῆναι] C ἀνταποκριθῆναι. φοβεῖσθαι] A C φοβηθῆναι. 12 Θαιλὰμ οὗ ἦν, παραχρῆμα] C Χεβρών. οὐκ ὄψῃ] C οὐ μὴ ἴδῃς. 14 ἀγγέλους] C ponit ante πρός. 15 παρὰ posterius] C deest. Σελλῆς] A Σελλήμ. C Λαΐς. 16 μετ' αὐτῆς] C μετ' αὐτήν· & ponit ante ὁ ἀνήρ. κλαίων] C πορευόμενος, καὶ κλαίων. Βαρακὶμ] A Βα[illegible]είμ. C Βαχουρείμ. ἀνάστρεφε] C καὶ ἀνάστρεφε. 17 εἶπεν Ἀβεννὴρ] C λόγος Ἀβεννὴρ ἐγένετο. λέγων] C καὶ εἶπεν. ἐζητεῖτε] C ζητοῦντες ἦτε. βασιλεύειν] C βασιλεῦσαι. 18 τὸν Ἰσραὴλ] C τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 19 ἐν τοῖς ὠσὶ] A καίγε ἐν τοῖς ὠσί. C καὶ εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν. Ἰσραὴλ] C υἱῶν Ἰσραήλ. οἴκου] A C παντὸς οἴκου. 21 πάντα] C πάντα τὸν λαόν. μετ' αὐτοῦ] C μετὰ σοῦ. ἐν] C ἐπί. ἐξαπέστειλε] C ἀπέστειλε. 22 παρεγένοντο] A παραγίνονται. ἐκ] C ἀπό. πολλὰ] C deest. εἰς] C ἐν. ἀπεληλύθει] C ἐπορεύθη. 23 αὐτοῦ ἦλθοσαν] C ἡ μετ' αὐτοῦ ἥκουσαν. ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. ἥκει] C ἦλθεν. ἀπέσταλκεν] C ἀπέστειλεν. 24 εἶπε] C εἶπεν αὐτῷ. ἐξαπέσταλκας] C τοῦτο ἐξαπέστειλας. 25 ἔξοδον ··· εἴσοδον] A C εἴσοδον ··· ἔξοδον. σοῦ] C deest. 26 ἀνέστρεψεν] C ἐξῆλθεν. πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω] A πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω αὐτοῦ. C ὀπίσω Ἀβεννήρ. ἐπιστρέφουσιν] A ἀποστρέφουσιν. τοῦ Σεειρὰμ] C Σειρᾶ. 27 ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε. ἐνεδρεύων] C ἐν παραλογισμῷ. ἐκεῖ] A ponit post ψόαν. Ἰωὰβ] C αὐτοῦ. 29 σκυτάλης] A C σκυτάλην. ἐλασσούμενος] C ἐλαττονούμενος. 30 διεπαρετηροῦντο] C διετηροῦντο. 31 ἐνώπιον] A C ἔμπροσθεν. ὀπίσω] C ἔμπροσθεν. 32 ἦρεν] C ἐπῆρεν. τοῦ τάφου αὐτοῦ] C τῷ τάφῳ Ἀβεννήρ. ἐπὶ Ἀβεννὴρ] C desunt. 34 οὐκ posterius] C οὐδέ, & ponit post οἱ πόδες. προσήγαγεν] A C προσήγαγες. υἱῶν] A C υἱοῦ. 35 συνήχθη] A συνήχθησαν. C συνῆλθε. καὶ τάδε] C τάδε. δύῃ] A C δύνῃ. 36 ἔγνω] C ἐπέγνω· & ponit post λαός. τοῦ λαοῦ] C παντὸς τοῦ λαοῦ. 37 ἔγνω] C ἐπέγνωσαν. 38 μέγας] A ponit post πέπτωκεν. C καὶ μέγας. σήμερον, καὶ] C σήμερον. & ponit ante συγγενής. ὑπὸ βασιλέως] C εἰς βασιλέα; οἱ δὲ] C καὶ οἱ. σκληρότεροί μου] A σκληροί μοι. ἀποδῷ] A C ἀνταποδῷ.

CAP. IV.

1 υἱὸς Νὴρ] C desunt. παρείθησαν] C ἐταράχθησαν. 2 συστρεμμάτων] C στρεμμάτων. τῷ δευτέρῳ] C ponit ante ὄνομα. ὅτι] A C ὅτι καί. 4 Καὶ] C deest. αὐτὸν, καὶ] A αὐτήν. C αὐτὴν καί. 6 διέλαθον] A διῆλθον. 7 εἰσῆλθον] C εἰσεπορεύθησαν. θανατοῦσιν αὐτὸν] C θανατῶσι. ἔλαβον] A λαβόντες. καὶ] A deest. 8 κυρίῳ] A C κυρίῳ ἡμῶν τῷ. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν. 11 Καὶ νῦν] C Ἀλλὰ καὶ νῦν. ἀπεκτάγκασιν] C ἀπέκτειναν. κοίτης] A κλίνης. ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ] C ponit ante ἐν τῷ. χειρὸς] A τῶν χειρῶν. 12 καὶ ἀποκτείνουσιν] A ἀποκτείνουσιν. C ἀπέκτειναν. κολοβοῦσι] C ἐκολόβωσαν. ἔθαψαν] A καὶ ἔθαψαν. Νὴρ] C Νὴρ ἐν Χεβράν.

CAP. V.

1 εἶπαν αὐτῷ] C λέγουσιν. ἡμεῖς] C ponit ante ὀστᾶ. 2 ἐχθὲς, καὶ τρίτην] C χθὲς, καὶ τρίτης. ἡμῖν] A ἡμᾶς. ὁ ἐξάγων, καὶ εἰσάγων] C ἐξαγαγὼν, καὶ εἰσαγαγών. λαόν μου posterius] C desunt. 3 εἰς Χεβρὼν] C po-

nit ante πρὸς τόν. τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα] A τὸν βασιλέα Δαυίδ. 4 Δαυὶδ] C υἱὸς Δαυίδ. βασιλεῦσαι] A C βασιλεύειν. 5 Ἑπτὰ ἔτη, καὶ μῆνας ἕξ] C ponit post Ἰούδαν. ἐβασίλευσεν] C Καὶ ἐβασίλευσεν. τρία] A C καὶ τρία. ἐβασίλευσεν] C ponit ante τεσσαράκοντα. πάντα] A deest. ἐν Ἱερουσαλὴμ] C ponit ante ἐβασίλευσε. 6 Δαυὶδ] C ὁ βασιλεύς. καὶ οἱ] A C καὶ πάντες οἱ. ὅτι] C διότι. τυφλοὶ ··· χωλοὶ] C χωλοὶ ··· τυφλοί. 7 προκατελάβετο] C κατελάβετο. 8 τῇ] A C ἐν τῇ. καὶ τοὺς μισοῦντας] C non habet καί. τυφλοὶ, καὶ χωλοὶ] A χωλοὶ καὶ τυφλοί. C τυφλὸς, καὶ χωλός. εἰσελεύσονται] C εἰσελεύσεται. 9 αὐτὴν] C τήν. 10 διεπορεύετο] A C ἐπορεύετο. καὶ prius] C deest. 11 λίθων] C τοίχου λίθων. 12 ἐπήρθη] C ἐπῆρται. 14 αὐτῷ] C αὐτῶν. 15 Σαμμοὺς] C Σαμαά. καὶ Ἐλισοὺς] C desunt. Sed habet post Ἐλιφαλέθ. Ναφὲκ] C Ναφήγ. 16 Ἰεσφιὲς] A C Ἰεφιέ. Σαμαὲ usque ad finem versus] desunt in Comp. 17 ἐπὶ] C deest. πάντες] C deest. 18 παραγίνονται] παρεγένοντο. 19 διὰ κυρίου] C τὸν κύριον. παραδώσεις] C εἰ παραδώσεις. 20 τοὺς ἀλλοφύλους] C αὐτούς. τοὺς ἀλλοφύλους] C αὐτὸς Δαυίδ. ἐχθροὺς] A C ἐχθρούς μου. ἀλλοφύλοις] C deest. ἐμοῦ] C μου. 21 καταλιμπάνουσιν] C καταλείπουσιν. ἐκεῖ] C ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι. ἔλαβοσαν] C λαμβάνουσιν. οἱ μετ'] C desunt. ἐν τῇ κοιλάδι] C ἐπὶ τὴν κοιλάδα. 23 καὶ εἶπε] A λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου, καὶ εἶπε. C καὶ εἶπεν αὐτῷ. οὐκ] C οὐκ ἄν. 24 συγκλεισμοῦ] A C συσσεισμοῦ. ἀπὸ] C deest. τοῦ ἄλσους] C τῶν ἀλσῶν. πρὸς αὐτοὺς] C εἰς τὸν πόλεμον. κόπτειν] C τύπτειν. 25 καθὼς] C οὕτως, καθώς. τῆς γῆς] C desunt.

CAP. VI.

1 ὡς ἑβδομήκοντα] C τριάκοντα. 2 καὶ ἀπὸ] C ἀπό. ἐν ἀναβάσει] C desunt. τῶν δυνάμεων] C σαβαώθ. τῶν] C τόν. 3 κυρίου] C τοῦ θεοῦ. Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιναδάβ, ut & versu 4. 5 υἱοὶ] C πάντες υἱοί. ἐν ἰσχύϊ] C desunt. 6 ἅλω] C ἁλώνων. Ναχὼρ] C Ναχών. ἐπὶ] C πρός. Ὀζὰ] A Ὀζάν. 7 τῷ] C ἐν τῷ. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. ὁ θεὸς] C ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ προπετείᾳ. 9 κυρίου] A C τοῦ θεοῦ. 11 ἀπέκλινεν] A ἐπέκλινεν. C ἐξέκλινεν. Ἀβεδδαρὰ] C Ὀβὴδ Ἐδώμ, bis in hoc versu: & versu 12. καὶ ἐκάθισεν usque ad Γεθαίου] C desunt. ὅλον] C deest. ἀπηγγέλη] A ἀναπηγγέλη. κιβωτὸν] A C κιβωτὸν τοῦ κυρίου. μόσχος] A C μόσχου. ἄρνες] C ἀρνός. ὂν] A λέγων ἐν. ὁ Δαυὶδ] C αὐτός. ὁ οἶκος] C desunt. καὶ μετὰ] C καί. 16 κιβωτοῦ] C κιβωτοῦ κυρίου. ὀρχούμενον] C παίζοντα, καὶ ὀρχούμενον. 17 φέρουσι] A εἰσήνεγκαν. C εἰσφέρουσι. ἀνέθηκαν] A C ἀπέθηκαν εἰς μέσον] C ἐν μέσῳ. αὐτῇ] A ἐν αὐτῇ. εἰρηνικὰς] A εἰς εἰρηνικάς. C καὶ εἰρηνικάς. 18 συναναφέρων] A C ἀναφέρων. 19 διεμέρισε] C ἐμέρισε. ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεέ, καὶ] C desunt. 20 ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε. ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. ἀποκαλυφθεὶς] C ponit post ὀρχουμένων. 21 εὐλογητὸς κύριος] C desunt. A καὶ εὐλογητὸς κύριος. ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ] C τοῦ Ἰσραήλ. 22 μὴ] C deest.

CAP. VII.

1 κατεκληρονόμησεν] C κατέπαυσεν. κύκλῳ] A C κυκλόθεν. τῶν κύκλῳ] A κύκλῳ. C desunt. 2 δὴ] C deest. κάθηται] A καθήσεται. 3 ἂν] A C ἂν ᾖ. 4 τῇ] C ἐν τῇ. 5 Πορεύου] C Πορεύθητι. 6 ἀνήγαγον] A ἐξήγαγον. ἕως] C καὶ ἕως. καὶ ἐν] C ἐν. 7 ἱνατί] C τί ὅτι. 8 μάνδραι] C μάνδρας ἐξ ἑνός. ἐπὶ posterius] A C deest. 9 σοι ὀνομαστὸν] C σοι ὄνομα μέγα. 11 Ἀπὸ] A C Καὶ ἀπό. ἀπαγγελεῖ] A C ἀναγγελεῖ. οἰκοδομήσεις αὐτῷ] C οἰκοδομήσει σοι. 13 μοὶ] A deest. 14 Ἐγὼ] C Καὶ ἐγώ. 15 ἀφ' ὧν] C ἀπὸ Σαοὺλ, ὅν. ἐκ] C ἀπό. μου] C σοῦ. 19 κατεσμικρύνθη μικρὸν] C κατεσμικρύνθη τὰ μικρὰ ταῦτα. 20 οἶδας] C ponit post σοῦ. 21 Καὶ διὰ] C Διὰ τὸν λόγον σου, καὶ διά. ἐποίησας] C πεποίηκας. μεγαλωσύνην] A ἀγαθωσύνην. C μεγαλωσ[illegible]ν σου. 22 μεγαλῦναι] C μεγαλυνθῆναι. κύριέ μου] A κύριέ μου, κύριε. 23 αὐτῷ] C σεαυτῷ. 25 πίστωσον] C πιστωθήτω. κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ νῦν] A C desunt. καθὼς] C καὶ καθώς. ἐλάλησας] C ἐλάλησας, ποίησον. 26 μεγαλυνθείη] A C καὶ νῦν μεγαλυνθείη. αἰῶνος] A C αἰῶνος, λέγων. 27 κύριε] A C κύριος. Ἰσραὴλ] A C ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. τοῦ εἶναι posterius] C deest. αἰῶνα] A αἰῶνα ἐνώπιόν σου.

CAP. VIII.

1 καὶ ἐπάταξε] C ἐπάταξε. 2 ἐν σχοινίοις] C σχοινίῳ. καὶ τὰ δύο σχοινίσματα] C καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου σχοινίσματος. ἐζώγρησε] A ἐζώγρησαν. 4 ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων] C ἑπτακισχιλίους ἱππεῖς. ἑαυτῷ] C ἑαυτῷ ἐξ αὐτῶν. A ἐξ αὐτῶν. 5 Δαμασκοῦ] C ἐκ Δαμασκοῦ. εἰκοσιδύο] A C εἴκοσι καὶ δύο. 6 ἐγένετο ὁ Σύρος] C ἐγένοιτο οἱ Σύροι. 7 καὶ ἔλαβεν αὐτὰ usque ad finem versus] C desunt. 8 Μετεβὰκ] C Βατάκ. ἐν αὐτῷ usque ad finem versus] C desunt. 10 Ἰεδδουρὰμ] C deest. ὅτι] C ὅτι ἀνήρ. ἦσαν] C ἦν. 11 καὶ μετὰ] C καί. 12 Ἐκ] C Καὶ ἐκ. 13 ἐπάταξε] A ἐπάταξαν. Γεβελὲμ] C Γεμελέκ. χιλιάδας] A χιλιάδας ἀνδρῶν. 14 ἔθετο] C ἔθετο Δαυίδ. φρουρὰν] A φρουράς. Ἰδουμαίᾳ] C Ἰδουμαίᾳ ἔθηκεν ἐστηλωμένους. οἱ Ἰδουμαῖοι] C οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. βασιλεῖ] C Δαυίδ. ἐπορεύετο] A ἐπορεύθη. 15 πάντα] C deest. 17 Ἀχιτὼβ] A Οὐβιτώβ. Ἀχιμέλεχ] A Ἀβιμέλεχ. Σασὰ] C Σαραίας. 18 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδά. Χερεθὶ ··· Φελετὶ] C Φελετὶ ··· Χερεθί.

CAP. IX.

1 ἔτι] C τίς ἔτι. ἐν] C deest. 2 εἶπεν] C λέγει. πρὸς αὐτὸν] C ponit post βασιλεύς. 3 ἔτι ἀνὴρ] C ponit ante ἐκ τοῦ. ἔτι ἐστὶν] C ἐστὶν ἔτι. 4 εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. 6 παραγίνεται] C παρεγένετο. Μεμφιβοσθὲ] C Μεμφιβόσθε, per totum caput. 7 ἔλεος] C ponit ante μετά. διὰ] C ἕνεκεν. πάντα ἀγρὸν] C πάντας τοὺς ἀγρούς. πατρὸς prius] C deest. 8 Μεμφιβοσθὲ] A αὐτῷ Μεμφιβοσθέ. C αὐτῷ. βασιλεὺς] C βασιλεὺς Δαυὶδ τόν. 9 ἐστὶ] C ὑπῆρχε. ὅλῳ τῷ οἴκῳ] A ὅλον τὸν οἶκον. C πάντα τὸν οἶκον. 10 ἔδεται ἄρτους] A C φάγονται. ἄρτον] A ponit ante διαπαντός. C ἄρτοις. 11 κατὰ] C deest. ποιήσει] A ποιήσω. Δαυὶδ] C τοῦ βασιλέως. αὐτοῦ] A C deest. 12 ἦν] C ponit ante υἱός. 13 ὅτι] C διότι. ἤσθιε] C ponit ante διαπαντός. ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν] C ἀμφοτέροις τοὺς πόδας.

CAP. X.

1 ἀντ' αὐτοῦ] C ponit ante Ἀννών. 2 ὃν τρόπον] C καθώς. ἔλεος] C ponit post ἐμοῦ. παῖδες] C δοῦλοι. 3 μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν] C οὐχὶ δοξάζων. ὅτι ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἀλλ' ὅπως οὐχὶ] A οὐχὶ ἀλλ' ὅπως. C ἀλλ' ὅπως. ἐρευνήσωσι] C ἐξερευνήσωσι. πόλιν] C πόλιν σου. καὶ τοῦ] A τοῦ. C ὅτι. κατασκέψασθαι] A κατασκέψαι. ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. C δούλοις. & versu 4. 4 αὐτῶν prius] C αὐτῶν τὸ ἥμισυ. τοὺς μανδύας] τῶν μανδύων. ἐν τῷ ἡμίσει] C τὸ ἥμισυ. 5 ἀπήγγειλαν] A ἀνήγγειλαν. ἀπηγγέλη. ὑπὲρ] C περί. ἀπέστειλεν] C ἐξαπέστειλεν. ἀπαντὴν] A C ἀπαν σιν. ἠτιμασμένοι] A C ἠτιμωμένοι. 6 κατῃσχύνθησαν ὁ λαὸς] C ᾐσχύνθησαν οἱ λοι. τὴν Συρίαν Βαιθραὰμ] C τὸν Σύρον Βεθραάβ. τὴν Συρίαν] C τὸν Σύρ καὶ Ῥοὼβ] C desunt. Ἀμαλὴκ] A Ἀμαλὴκ Μααχά. C Μααχά. 7 τοὺς δυνατοὺς] C στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 8 παρὰ τῇ θύρᾳ] A πρὸς τὴν C παρὰ τὸν πυλῶνα. πύλης] C πόλεως. Συρίας] A καὶ Συρία. C καὶ ὁ Σύρ Ἰσὼβ] A Ἰωάβ. μόνοι ἐν ἀγρῷ] C καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. 9 ἐγενήθη ad ὄπισθεν] C γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξεναντίας, καὶ θεν. ἐπελέξατο] C ἐξελέξατο. νεανιῶν] C νεανίσκων υἱῶν. Συρίας] C τοῦ Σύρ παρετάξαντο] C παρετάξατο. 10 Καὶ τὸ] C Τὸ δέ. ἐν χειρὶ] C εἰς τὴν χεῖ παρετάξαντο] C παρετάξατο. 11 εἶπεν] C εἶπε πρὸς Ἀβεσσᾶ. κραταιωθῇ Συρία] C κρατήσῃ ὁ Σύρος. ἔσεσθε] C ἔσῃ. κραταιωθῶσιν] C κρατήσωσιν, ponit post Ἀμμών. ἐσόμεθα] C πορεύσομαι. 12 περὶ] C ὑπέρ. 13 C ὁ μετ' αὐτοῦ. πρὸς Συρίαν] C ἐπὶ τὸν Σύρον. ἔφυγον ἀπὸ] C ἔφυγον ὁ Σύ ἐκ. 14 ἔφυγε Συρία] C πέφευγεν ὁ Σύρος. ἀπὸ] C ἐκ. ἀπὸ τῶν] A προσώπου τῶν. καὶ παρεγένετο] C desunt. εἰς] A ἐν. 15 Συρία] C ὁ Σύ ἔπταισεν] C ἔπεσεν. ἔμπροσθεν] C ἐνώπιον τῶν υἱῶν. ἐπὶ] C κατά. 16 γαγε τὴν Συρίαν τὴν] C ἐξήγαγε τὸν Σύρον τόν. ἐκ τοῦ] C ἐν τῷ. C deest. ἄρχων τῆς δυνάμεως] C ὁ ἀρχιστράτηγος. 17 Αἰλὰμ] C Χαλα Συρία ἀπέναντι] C ὁ Σύρος ἐξεναντίας. ἐπολέμησαν] A C ἐπολέμησε. Συρία ἀπὸ] C ὁ Σύρος ἐκ. Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. ἀνεῖλε] C ἀπώ τῆς Συρίας] C τῶν Σύρων. ἄρχοντα τῆς δυνάμεως] C ἀρχιστράτηγον. 19 ἔμπρο A C ἐνώπιον. καὶ ηὐτομόλησαν μετὰ Ἰσραὴλ] C καὶ διέθεντο διαθήκην μετὰ Ἰσρ ἐδούλευσαν αὐτοῖς] C ἐδούλευον τῷ Ἰσραήλ. ἐφοβήθη Συρία] C ἐφοβήθ Σύροι. σῶσαι] C διασῶσαι. ἔτι] A ἐπί. C ponit post Ἀμμών.

CAP. XI.

1 ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. διέφθειραν] C διέφθειρε. διεκάθισε] A C ἐκάθισε. ἐκάθισεν] C κατῴκει. 2 Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν] C Ἐγένετο καιρῷ τῆς δείλης. ἀπὸ τοῦ δώματος] C ponit ante γυναῖκα. τῷ εἴδει ὄψει. 3 αὕτη] C αὕτη ἐστίν. Ἐλιὰβ] C Ἐλιάμ. 4 αὕτη] C αὕτη ἦν. γαστρὶ ἔλαβεν] C συνέλαβεν. ἀποστείλασα] C ἀπέστειλε, καί. ἐγώ εἰμι ἐν A ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ἐν γαστρί. C συνείληφα. 6 λέγων] C καὶ εἶπεν. πρὸς μοί. 7 καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν] C πρὸς Δαυίδ. Δαυὶδ] C αὐτὸν εἰς εἰρήνην prius, usque ad finem versus] C εἰ ὑγιαίνει Ἰωὰβ, καὶ εἰ ὁ λαὸς, καὶ εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος. 9 παρὰ τῇ θύρᾳ] C ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ A παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ οἴκου. τῶν δούλων] C πάντων τῶν παίδων. 10 ἀνήγ A C ἀπήγγειλαν. 11 σὺ ἔρχῃ] C παραγέγονας σύ. ὅτι] C deest. ἀγρῷ ἐμβάλλουσι] C πεδίου παρεμβεβληκότες. ἐγὼ] C πῶς. πῶς] A C deest. ἡ ψυχή σου] C μὰ τὴν ψυχήν σου, καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου. εἰ] C ῥῆμα] C πρᾶγμα. 12 ἐνταῦθα καίγε] C ὧδε. 13 ἐμέθυσεν αὐτὸν] C θύσθη. τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ] C καὶ ἐκοιμήθη ὁ Οὐρίας ἐν τῇ δούλων] C παίδων. καὶ εἰς] C εἰς δέ. 15 Καὶ ἔγραψεν] C Ἔγραψε δ γαγε] C παράδος. ἐξεναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ] C εἰς τὸν πόλεμον τὸν ταιόν. 16 ἐγενήθη] C ἐγένετο. φυλάσσειν] C περικαθῆσθαι. ἔθηκε] C ἐκεῖ] C ἦσαν ἐκεῖ. 17 μετὰ] C πρός. ἐκ prius] C ἀπό. καίγε] C 18 πάντας τοὺς λόγους] C πάντα τὰ ῥήματα. λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα] C sunt. 19 τῷ] C Ἰωὰβ τῷ. πάντας τοὺς λόγους] C σὺ πάντα τὰ ῥή λαλῆσαι] C λαλοῦντα. 20 ἠγγίσατε] A ἠγγίκατε. τοξεύουσιν] C πληγήσεσθε. νωθεν] A ἐπάνωθεν. C ἀπό. 21 υἱοῦ Νὴρ] C desunt. ἐπ' αὐτὸν] C po ante κλάσμα. ἄνωθεν] C deest. Θαμασὶ] C Θαβής. ἀπέθανε] C 22 ἐπορεύθη] C παρεγένετο. καὶ παρεγένετο] C desunt. ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐλάλησεν. πάντα τὰ, usque ad finem totius hujus versus] C desunt. ἐκραταίωσαν] C κατεκράτησαν. ἐφ' ἡμᾶς] C ponit post ἄνδρες. ἐφ' ἡμᾶς ἀγρὸν] C οἱ ἄνδρες ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον. τῆς θύρας τῆς πύλης] C τοῦ πυλῶνος. 24 πρὸς τοὺς παῖδας] C ἐπὶ τοὺς δούλους. ἀπάνωθεν] A θεν. C ἀπό. τῶν παίδων] A ἀπὸ τῶν παίδων. C ἀπὸ τῶν δούλων. Οὐρίας] ponit ante ὁ δοῦλος. ἀπέθανε] C τέθνηκε. 25 πρὸς] A τῷ. τὸ ῥῆμα C περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. καὶ ποτὲ] C ποτὲ δέ. φάγεται ἡ μάχαιρα] C φάγεται ἡ ῥομφαία. εἰς] C ἐπί. καὶ κραταίωσον αὐτὴν] A desunt. 26 θανεν] C τέθνηκεν. Οὐρίας] C ponit post αὐτῆς. τὸν] A C ἐπὶ τόν. συνήγαγεν αὐτὴν] C ἔλαβε τὴν Βηρσαβεαί. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἔτεκεν τίκτει. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη] C Καὶ ἐφάνη πονηρόν. Et est initium capitis quentis.

CAP. XII.

1 πρὸς] C Νάθαν πρός. δύο] C ἀπάγγειλον δή μοι τὴν κρίσιν ταύτην ἦσαν] C ponit ante ἄνδρες. πόλει μιᾷ] C μιᾷ πόλει. ἦν] C ponit τῷ πλουσίῳ. 3 οὐδὲν] A C οὐκ ἦν οὐθὲν (A οὐδέν.) ἡδρύνθη] A ἡδρύνθη. συνετράφη. υἱῶν] C τέκνων. ἐπὶ] C κατά. ἐκ prius] C ἀπό. ὡς] A θυγάτηρ] C θυγάτηρ αὐτοῦ. 4 Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ] C θε δὲ ὁδοιπόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον. τῶν ποιμνίων ··· τῶν βουκολίων] C ποιμνίου ··· τοῦ βουκολίου. τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ] A τῷ ξένῳ. C τῷ ἀνδρὶ ξένῳ. ἐλθόντι] C ἥκοντι, bis in hoc versu. τοῦ] C τοῦ ἀνδρὸς τοῦ. ησεν] C καὶ ἔθυσεν αὐτὴν, καὶ ἐποίησεν. 5 ὀργῇ] C ponit post Δαυὶδ] C deest. ὁ ἀνὴρ] A ἐστὶν ὁ ἀνήρ. 6 ἀποτίσει ἑπταπλασίονα] C σεται τετραπλάσιον. ὅτι] C deest. ῥῆμα] C πρᾶγμα. περὶ] C ὑπέρ. 7 bis] C deest bis. ἐρρυσάμην] A ὁ ἐρρυσάμενος. C ἐξειλάμην. 8 σου ἐν τῷ κόλπῳ] C αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον. μικρὸν] A μικρόν σοι. C ὀλίγα κατὰ] C καθώς. 9 ἐφαύλισας] C ἐξουδένωσας. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. A κυρίου. σεαυτῷ] A ponit post γυναῖκα. 10 ἀποστήσεται] C ἐξαρ ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν] C εἰς τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τούτου. τοῦ εἶναί σοι εἰς] C 11 ἐξεγείρω] C ἐξεγερῶ. κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἐνώπιον. δώσω] C ἐναντίον] C ἐνώπιον, & vers. 12. σὺ] A deest. κρυβῇ] C ἐν κρυπτῷ. C ἐγὼ δέ. ἀπέναντι] A ἐναντίον. C ἐνώπιον. 19 τῷ] C πρός. C ἀφείλετο. οὐ] C καὶ σύ. παροργίζων παρώργισας] A παροξύνων τοὺς ἐχθροὺς κυρίου] A τοὺς ἐχθρούς σου. C ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ κυρίου. τι] C λόγῳ. καίγε] C καί. τεχθεὶς] C τικτόμενος. 15 ἔθραυσε κύριος ἐπάταξεν ὁ θεός. παιδίον] A παιδάριον. τοῦ Χετταίου] A C desunt. σεν] C ἠρρώστει. 16 ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου] C τὸν κύριον ὑπὲρ τοῦ παιδίου. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 17 ἐπ' αὐτὸν] C πρὸς τοῦ, & ponit post αὐτοῦ. ἠθέλησε] C ἐβούλετο. καὶ συνέφαγεν αὐτοῖς

[illegible]] C συνεδείπνησεν ἄρτον μετ' αὐτῶν. 18 Καὶ ἐγένετο] C Ἐγένετο δέ. παιδάριον] C παιδίον· quater in hoc versu, & bis verſ. 19. & 21. & 22. ἀπαγγεῖλαι] C ἀπαγγεῖλαι. ὅτι εἶπον] C λέγοντες. ἰδοὺ ἐν τῷ τὸ παιδάριον [illegible]] C ἔτι ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος ἐλαλοῦμεν. εἰσήκουσε] C ἤκουσε. 19 συνῆκε Δαυὶδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ] C εἶδε Δαυὶδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ὅτι. 20 ἐκ] C ἀπό. ἠλείψατο] C ἐχρίσατο. τὰ ἱμάτια] C τὸν ἱματισμόν. καὶ παρέθηκαν usque ad finem verſus] C deſunt. 21 πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ, & ponit ante οἱ. τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ] C τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅν. ἐποίησας ἕνεκα τοῦ παιδαρίου] C πεποίηκας. ἔτι] C ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου. ἔκλαιες] A ponit ante ἐνήστευες. καὶ ἠγρύπνεις] C deſunt. ἡνίκα] C ὡς. πέπωκας] C πέπωκας εἶπας. 22 ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα, καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα] C ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος, ἐνήστευον, καὶ ἔκλαιον, ὅτι εἶπον. 23 Καὶ νῦν] C Νῦν δέ. τοῦτο [illegible] νηστεύω] C οὖν νηστεύσω ἐγώ. αὐτὸν ἔτι] C αὐτό. ἐγὼ] A ὅτι ἐγώ. καὶ αὐτὸς] C αὐτὸς [illegible] 24 + Βηρσαβεὲ] C ponit poſt αὐτοῦ. 25 ἕνεκεν] A C ἐν [illegible]] 26 ἐν] [illegible]. κατέλαβε] C προκατελάβετο. C κατελάβετο. 27 καὶ εἶπεν] C λέγων. ἐπολέμησα] C πεπολέμηκα. ὃν] C τήν. 28 αὐτὴν] C αὐτήν. ἵνα] C ὅπως. ἐγὼ] C αὐτὴν ἐγώ. 29 ἐν αὐτῇ] C αὐτήν. 30 [illegible]] C deeſt. καὶ σκῦλα] A C καὶ τὰ σκῦλα. 31 ὄντα] C deeſt. ὑπο[illegible]] C σκεπάρνοις. διήγαγεν] C παρήγαγεν. ἐποίησε] C ἐποίει. ἐπέστρεψε] C ἀνέστρεψε. ὁ λαὸς] A Ἰσραήλ.

CAP. XIII.

1 ἠγαπήθη] C ἐγένετο. καὶ τῷ] C καὶ ἦν τῷ. ἀδελφὴ] A ἦν ἀδελφή. 2 ὥστε ἀρρωστεῖν] C ἀρρωστεῖα & ponit ante Ἀμνών. διὰ] A σφόδρα διά. ὑπέρογκον] C ἠδυνάτει. Ἀμνὼν] C αὐτοῦ Ἀμνών. 3 ἦν] C deeſt. [illegible]] C ἦν φρόνιμος. αὐτῷ] C τῷ Ἀμνών. 4 σὺ] A C deeſt. Ἀβεσσαλὼμ] C ponit poſt μου. 5 κοιμήθητι] κατακλίθητι. τῆς κοίτης] C [illegible]. μαλακίσθητι] C προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι. εἰσπορεύσεται] C ἥξει. [illegible]] C ἀποκέψασθαι. & ver. 6. πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. ψωμισάτω] C παρασκευασάτω μοι ψωμίζουσα. ποιησάτω κατ' ὀφθαλμοὺς] C ποιήσει ἐνώπιον. [illegible]] A δύο κολλυρίδας. τῶν χειρῶν] C τῆς χειρός. 6 ἠρρώστησε] C [illegible] ἐνοχλεῖσθαι. εἰσῆλθεν] C παρεγένετο. ἐλθέτω] C παραγενηθήτω. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. φάγομαι] C φάγωμαι. & ver. 10. 7 πρὸς Θημὰρ] C ponit poſt οἶκον. εἰς τὸν οἶκον (A οἶκον Ἀμνὼν) τοῦ ἀδελφοῦ. C πρὸς Ἀμνὼν τὸν ἀδελφόν. βρῶμα] C δεῖπνον. 8 κοιμώμενος] C κατακείμενος. τὸ σταῖς] C Θαμὰρ τὸ στέαρ. κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἐνώπιον. 9 τὸ τήγανον] A τὸ τήγανον εἰς ὃ ἀποχέουσιν. C εἰς ὃ ἀποχέουσιν. κατεκένωσεν] C ἐπέχεεν. ἠθέλησε] C ἐβούλετο. & ver. 13. &. ver. 16. ἀπὸ ἐπάνωθέν μου] C ἀπ' ἐμοῦ. & ponit ante πάντα. bis in hoc verſu. ἐπάνωθεν] A ἀπὸ ἐπάνωθεν. 10 τὸ prius] A C μοι τό. τὸ ταμιεῖον] C τὸν κοιτῶνα. 11 προσήγαγεν ··· τοῦ] C προσήνεγκεν. ἐπελάβετο αὐτῆς] C ἐκράτησεν αὐτήν. Δεῦρο] C Εἴσελθε. ἀδελφή μου] C deſunt. 12 μου] C deeſt. διότι] C ὅτι. 13 κωλύσῃ] C ἀποκωλύσει. 14 τοῦ ἀκοῦσαι] C ἐπακοῦσαι. ἐκραταίωσεν] A C ἐκράτησεν. 15 ὅτι μείζων uſque ad καὶ [illegible]] C deſunt. μείζων] A μεγάλη. ἢ ἡ πρώτη] C ὑπὲρ τὴν πρώτην. [illegible] uſque ad ἣν ἐποίησας ver. 16.] A deſunt. πορεύου] C ἀπότρεχε. 16 περὶ τῆς uſque ad ἣν] C ὅτι μεγάλη κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην. ἐποίησας] A C πεποίηκας. 17 τὸ παιδάριον] C τὸν παῖδα. οἴκου] A C αὐτοῦ. εἶπεν] C λέγει. ἐξαποστείλατε] A C ἐξαπόστειλον. ἀπόκλεισον] C κλεῖσον. 18 καρπωτὸς] C ἀστραγαλωτός. & ver. 19. ἐνεδιδύσκοντο] C ἐπεδιδύσκοντο. αὐτοῦ] C τοῦ Ἀμνών. 19 αὐτῆς] C αὐτῇ. A ponit ante τὸν καρπωτόν. ἐπέθηκε] C ἔθηκε. ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. κράζουσα] C βοῶσα. 20 πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ. ἐγένετο] C γέγονε. κώφευσον] C σιώπησον. ὅτι] C αὐτός. θῇς] A θῇς εἰς. τὸ ῥῆμα τοῦτο] C τί. χηρεύουσα] C ἐκψυχοῦσα. 21 ἤκουσεν] C ponit poſt βασιλεύς. ἐθυμώθη] C ἠθύμησε. καὶ οὐκ ἐλύπησε uſque ad finem verſus] C deſunt. 22 μετὰ] C τῷ. πονηροῦ] C κακοῦ. ἐπὶ λόγου οὗ] C περὶ οὗ. 23 εἰς διετηρίδα] C μετὰ δύο ἔτη. ἐχόμενα] C παρά. 25 πρὸς] C τῷ. δὴ υἱέ μου] A δὴ υἱέ μου, οὐ] C τέκνον, οὐ. πορευθῶμεν] C πάντες. καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν] C ὅπως μὴ βαρυνθῶμεν. ἐβιάσατο] A C κατεβιάσατο. & ver. 27. αὐτὸν] C αὐτὸν Ἀβεσσαλώμ. ἠθέλησε] C ἐβούλετο ὁ βασιλεύς. 26 πρὸς αὐτὸν] C deſunt. καὶ εἰ μὴ] C ἀλλά. μεθ' ἡμῶν] C μετ' ἐμοῦ αὐτῷ] C deeſt. μετὰ] A Ἀμνὼν μετά. 27 ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. καὶ ἐποίησεν uſque ad finem verſus] C deſunt. 28 παιδαρίοις] C παισίν. ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ] C ἴδε ὅτ' ἂν εὖ ἔχῃ. [illegible]] C ἐρῶ. φοβηθῆτε] C φοβεῖσθε. οὐχὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος] C ἐγὼ ἐντέλλομαι. A non habet εἰμι. ἀνδρίζεσθε] C κραταιοῦσθε. 29 τὰ παιδάρια] C οἱ παῖδες. καθὰ] C καθώς. Ἀβεσσαλὼμ] A C deeſt. ἐπεκάθισαν] C ἐπέβησαν. A ἐπεκάθισεν. 30 αὐτῶν ὄντων] C ὡς αὐτοί. ἡ ἀκοὴ] C ἀγγελία. λέγων] A C λεγόντων. ἐπάταξεν] C πέπαικε. οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς] C οὐχ ὑπολέλειπται ἐν αὐτοῖς ἕως ἑνός. 31 ἐκοιμήθη] C ἐκάθισεν. τὴν γῆν] A C τῆς γῆς. οἱ περιεστῶτες] C [illegible]. διέρρηξαν] C διερρωγότες. 32 τοὺς υἱοὺς] C οἱ υἱοί. [illegible]] C τεθνήκασιν. ὅτι] A ὅτι ἀλλ' ἤ. C ἀλλ' ἤ. μονώτατος] C μόνος. & ver. 33. ἀπέθανεν] C τέθνηκεν. ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς. C ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἀφ' ἧς ἡμέρας. Θημὰρ] C Θαμὰρ, ut alibi ſemper : & ponit poſt αὐτοῦ. τὴν] C Ἀμνὼν τήν. 33 [illegible] θέσθω] C ponit poſt βασιλεύς. πάντες] A C ὅτι πάντες. ἀπέθανον] C τεθνήκασιν. ὅτι] C deeſt. 34 ἦρε] C ἀνέβη. τοὺς ὀφθαλμοὺς] C καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμούς. πορευόμενος] A ἐρχόμενος. ὁδῷ] A ὁδῷ τῇ Ὡράν. ἐν τῇ καταβάσει uſque ad finem verſus] C deſunt. Ὡρωνὴν] A Ὡράν. 35 πάρεισι] C παραγεγόνασι. τὸν λόγον] C τὸ ῥῆμα. 36 ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν] C ἐν τῷ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα. ἦλθον] C παραγεγόνασιν. ἐπῆραν] C ἦραν. καίγε] C καί. 37 ἔφυγε] A C ἀπέδρα. ἐπορεύθη] A ἀπῆλθε. [illegible] Χαμααχὰδ] C deſunt. Δαυὶδ] C deeſt. 38 ἀπέδρα, καὶ ἐπορεύθη] C ἔφυγε, καὶ ἀπῆλθεν. 39 ὁ βασιλεὺς] A C τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως. [illegible]] A deeſt. πρὸς] A ὀπίσω. C ἐπί. ἐπὶ] C ὑπέρ. ὅτι ἀπέθανε] [illegible] τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ τεθνηκότος.

CAP. XIV.

1 ἐπὶ] C παρεκλήθη ἐπί. Ἰωὰβ] A deeſt. σοφὴν] C φρονίμην. πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ. 2 ἔνδυσαι] C περιβαλοῦ. ἀλείψῃ] C χρίσῃ. ἔσῃ] C [illegible]. τοῦτο] C deeſt. ἡμέρας πολλὰς] C ponit ante πενθοῦσα. A ἡμέρας πολλάς. 3 ἐλεύσῃ] C ἥξεις. ἔθηκεν] C ἔθετο. ἐν τῷ] A ἐπί. C ἐπὶ τῷ. 4 εἰσῆλθεν] A ἦλθεν. C παρεγένετο. εἰς] C ἐπί. βασιλεῦ] C ὁ βασιλεύς. 5 ἡ δὲ εἶπε] C καὶ εἶπεν ἡ γυνή. καὶ μάλα] C ὄντως. 6 Καίγε] C Καί. ἐμαχέσαντο] C διεμάχοντο. ἐν τῷ ἀγρῷ] C ἐν τῷ πεδίῳ & ponit ante ἀμφότεροι. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. τὸν ἕνα ἀδελφὸν] A τῶν ἀδελφῶν] C τὸν ἀδελφόν. 7 ἐπανέστη] C ἐξανέστησαν. πατριὰ πρὸς] C φυλὴ ἐπί. καὶ εἶπαν, Δὸς τὸν παίσαντα] C λέγοντες, Παράδος τὸν πατάξαντα. αὐτὸν] C deeſt. οὗ] C ὅν. καίγε] C deeſt. ὑμῶν] C deeſt. καὶ σβέσουσι, uſque ad τῷ ἀνδρὶ] C καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολελειμμένος μοι, τοῦ μὴ ὑπάρξαι. κατάλειμμα] C λεῖμμα· & ponit poſt ὄνομα. 8 ὑγιαίνουσα] C ponit poſt σου. βάδιζε] C πορεύου. 9 ἐπ' ἐμὲ] C ponit poſt βασιλεῦ. ἡ ἀνομία] A ponit ante κύριε. C ἡ ἀδικία. 10 τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, καὶ ἄξεις] C τὸν λαλοῦντα πρὸς σὲ ῥῆμα, ἄγαγε αὐτόν. οὐ] C οὐ μή. αὐτοῦ] C σου. εἶπεν] A C εἶπεν ἡ γυνή. 11 μνημονευσάτω] C μνησθήτω. τὸν κύριον θεὸν] A C κυρίου τοῦ θεοῦ. αὐτοῦ] C σου. πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος] C ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα. οὐ μὴ] C οὐκ. εἶπε] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. & ver. 12. εἰ] C οὐ. 12 λάλησον] C λάλει. 13 ἐλογίσω τοιοῦτο] A ἐλογίσω τοῦτο οὕτως. C ἐλογίσθη οὕτως. λαὸν] C λαοῦ. ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος] C καὶ ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον, τοῦτο. μὴ] A deeſt. ἐξωσμένον] C ἀπωσμένον ἀπ'. 14 καταφερόμενον] C ἐκχεόμενον. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. ὃ] C deeſt. λήψεται] C οὐ λήψεται. καὶ λογιζόμενος uſque ad finem verſus] C καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἀπωσμένον. 15 ὃ ἦλθον] C ὑφ' ὧν. τὸ ῥῆμα τοῦτο] C τὸν λόγον τοῦτον. δὴ] C δὴ ἡ δούλη σου. δούλης] C παιδίσκης. 16 ἀκούσει] C ἀκούσεται. ῥυσάσθω] A ῥυσάσθω δή. C καὶ ἐξελεῖται. ἐξᾶραι] C ἐξολοθρεῦσαι. ἀπὸ] C κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ. θεοῦ] C κυρίου. 17 εἶπεν ἡ γυνὴ, Εἰ ἤδη] A C ἐρεῖ ἡ δούλη σου, Γενηθήτω δή. θυσίας] A C θυσίαν. ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν] C εἰσακούειν τὸ καλόν. ἔσται μετὰ σοῦ] A ponit ante κύριος. C μετὰ σοῦ ἔσται. 18 πρὸς τὴν γυναῖκα] C τῇ γυναικί. ἐγὼ ἐπερωτῶ] C ἂν ἐγὼ ἐπερωτήσω. 19 Μὴ] C εἰ δή. ἐν παντὶ τούτῳ] C μετὰ σοῦ ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἀπεκρίθη. ἐκ] A ἀπό. 20 Ἕνεκεν, uſque ad ἐποίησεν] C Ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου. ὃ ἐποίησεν] A ἐλάλησεν. μου] A C μου ὁ βασιλεύς. σοφὸς καθὼς σοφία] C φρόνιμος κατὰ τὴν φρόνησιν. ἐν τῇ γῇ] C ἐν τῇ καρδίᾳ σου. C ἐπὶ τῆς γῆς. 21 δὴ ἐποίησα] C πεποίηκα. ἐπίστρεψον] C ἐπίστρεφε. 22 ἔγνω] C ἔγνωκα. εὗρον] A deeſt. C εὕρηκα. ὅτι] C καθότι. ὁ κύριός μου] C deſunt. αὐτοῦ] A σου. 24 βλεπέτω] C ἰδέτω. 25 ὡς] C καθώς. ἐν] C καλὸς ἐν. 26 ἀπ' ἀρχῆς] C ἀπὸ τέλους. A ἐπ' ἀρχῇ. ὡς ἂν] C ὅταν. κατεβαρύνετο] A κατεβάρυνεν. αὐτὴν ἔστησε] C ἵστα. διακοσίους σίκλους] C καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων. σίκλῳ] C σταθμῷ. 27 αὐτῇ] C αὐτῆς. Θημὰρ] A Μαοχᾶ. αὕτη ἦν] C καὶ αὕτη ἦ. καλὴ] A καλὴ τῷ εἴδει. 29 ἀπέστειλεν] C ἐξαπέστειλεν. ἐλθεῖν] C Ἰωὰβ παραγενέσθαι. ἐκ] C ἔτι ἐκ. 30 παῖδας] C δούλους. ἴδετε] A ἴδετε δή. πορεύεσθε, καὶ ἐμπρήσατε] C πορεύθητε δὴ, καὶ ἐμπυρίσατε. αὐτὴν] C αὐτάς. ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ] C ἐνεπύρισαν αὐτὰς οἱ δοῦλοι Ἀβεσσαλὼμ ἐν πυρί· & A pro παῖδες habet δοῦλοι. μερίδα] A μερίδα ἐν πυρί. C μερίδα Ἰωάβ. καὶ παραγίνονται uſque ad finem verſus] C deſunt. ἐνεπύρισαν] A ἐνέπρησαν. & ver. 31. 31 ἦλθε] C ἐπορεύθη. παῖδες] C δοῦλοι. τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν] C τὸν ἀγρόν μου. 32 ἧκε ὧδε, καὶ] C παραγένου δή, ὅπως. λέγων] C λέγοντα. ἦλθον] C παρεγενόμην. ἀγαθόν μοι ἦν] C κρεῖσσον ἦν μοι. εἶη] A τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ. C εἶναί με. ἰδοὺ] C deeſt. οὐκ εἶδον] C ὄψομαι δὴ, & ponit ante τὸ πρόσωπον. εἰ ἔστι] C καὶ εἰ. θανάτωσόν με] C θανατωθήσομαι. 33 εἰσῆλθεν] C ἐπορεύθη. καὶ κατὰ πρόσωπον] C ἐνώπιον. A non habet καί.

CAP. XV.

1 ἵππους] A C ἱππεῖς. περιτρέχειν ἔμπροσθεν] C προτρέχοντας πρὸ προσώπου. 2 ἔστη ἀνὰ χεῖρα] C ἐφίστατο ἐπί. ἐγένετο prius] C ἦν. ἦλθε] C καὶ ἤρχετο. ἐβόησε πρὸς] C ἐκάλει. ἔλεγεν] A εἶπεν. σὺ εἶ] C εἶ σύ. εἶπεν] A εἶπεν ὁ ἀνήρ. C ἔλεγεν. φυλῶν] A φυλῆς. C τῶν φυλῶν τοῦ. 3 εἶπε] C ἔλεγε. ἀγαθοὶ, καὶ εὔκολοι] C καλοὶ, καὶ κατευθύνοντες. ἀκούων] C ἀκουσόμενος. ἐστὶ] C ὑπάρχει. εἶπεν] C ἔλεγεν. 4 με] C ponit poſt καταστήσει. ἐν τῇ γῇ] C ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ Ἰσραήλ. 5 ἐν τῷ ἐγγίζειν] C ἐπὶ τὸ προσάγειν τόν. προσκυνῆσαι] C προσκυνεῖν. αὐτῷ] A αὐτόν. κατεφίλησεν] C κατεφίλει. 6 τὴν καρδίαν ἀνδρῶν] A τὰς καρδίας υἱῶν. C τὰς καρδίας πάντων τῶν ἀνδρῶν τοῦ. 7 ἀπὸ τέλους ··· ἐτῶν] C μετὰ ··· ἔτη. πατέρα αὐτοῦ] C βασιλέα, λέγων. ἀποτίσω] C ἀποδώσω. 8 ἐν τῷ οἰκεῖν με] C ὅτε ἐκαθήμην. 9 βάδιζε] C πορεύου. ἀναστὰς ἐπορεύθη] C ἀνέστη, καὶ ᾤχετο Ἀβεσσαλώμ. 10 ἐν πάσαις φυλαῖς] C εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ. τῆς κερατίνης] C σάλπιγγος. βασιλεὺς] A C deeſt. 11 ἐπορεύθησαν] A C ponunt ante μετά. κλητοὶ] C ἐπίκλητοι. πορευόμενοι τῇ] C ἐπορεύοντο ἐν. αὐτῶν] C deeſt. ἔγνωσαν πᾶν] C ᾔδεισαν οὐθέν. 12 τῷ] A C καὶ ἐκάλεσε τόν. τῷ Θεκωνὶ] C τὸν Γηλωναῖον. A τὸν Γηλαμωναῖον. ἐκ Γωλὰ] A τῆς Γωλᾶ. C τῆς Γηλώ. θυσιάζειν] C θύειν. αὐτὸν] A C αὐτὸν τὰς θυσίας. ἐγένετο συστρεμμα] A ἐγένετο σύστρεμμα. C ἦν τὸ διαβούλιον. ὁ πορευόμενος, καὶ πολὺς] C ἐπορεύετο, καὶ ἐπληθύνετο. 13 παρεγένετο] C παραγίνεται ὁ. ἀπαγγέλλων] A ὁ ἄγγελος. 14 παισὶν] C δούλοις. ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ] C σπεύσατε ἀπελθεῖν, μὴ φθάσῃ. ἐξώσῃ] C ἐπώσηται. μαχαίρας] A C ῥομφαίας. 15 τὸν βασιλέα] C αὐτόν. κατὰ πάντα] C ἐν πᾶσιν. ὅσα] A ὅσα ἄν. C οἷς. 16 τοῖς ποσὶν αὐτῶν] C πεζοὶ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. ἀφῆκεν] C κατέλειπεν. τῶν παλλακῶν] A τὰς παλλακάς. οἶκον] C οἶκον αὐτῶν. 17 πάντες οἱ παῖδες] C πᾶς ὁ λαός. πεζῇ] A C πεζοί. 18 Χελεθὶ] A C Χερεθί. καὶ ἔστησαν ἐπὶ uſque ad καὶ πᾶς ὁ Φελεθὶ] A C deſunt. Γεθαῖοι] C Ζεθαῖοι. οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γὲθ] A οἱ ἥκοντες πεζοὶ ἐκ Γέθ. C οἱ ἥκοντες ἐκ Γὲθ πεζοί. καὶ πορευόμενοι ἐπὶ] A C παρεπορεύοντο κατά. 19 ξένος εἶ] C ἀλλότριος. 20 καὶ] C σὺ, καί. καίγε uſque ad μεθ' ἡμῶν] A C deſunt. τοῦ πορευθῆναι] C τοῦ πορεύεσθαι, & ponit ante μεθ'. καὶ ἐγὼ] C ἐγὼ δέ. ἐγὼ] A deeſt. πορεύσω] C πορεύομαι. ἐπιστρέφου, καὶ ἐπίστρεψον] A πορεύου καὶ ἐπιστρέφου, καὶ ἀπόστρεψον. C πορεύου, καὶ ἀνάστρεφε. 21 ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς] C ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ. μου] A μου ὁ βασιλεύς. 22 ὁ βασιλεὺς] C Δαυίδ. διάβαινε] C δίελθε. καὶ ὁ βασιλεὺς] C deſunt. καὶ πάντες οἱ uſque ad finem verſus] C καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ. 23 ἔκλαιε] C κλαίοντες, & ponit poſt μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν Κέδρων] A deſunt. παρεπορεύοντο] C διεπορεύετο. τῶν Κέδρων] C τοῦ Κέδρων. καὶ ὁ βασιλεὺς] C deſunt. παρεπορεύοντο] C παρεπορεύετο. ὁδὸν] C αὐτοῦ. 24 καίγε] C deeſt. κυρίου] C τοῦ θεοῦ. τοῦ θεοῦ] A διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ.

ἀπὸ Θαιβαὶς] C deſunt. ϗ ἀνέβη Ἀβιάθαρ] A deſunt. πᾶς] C deeſt. παρελθεῖν] C διελθεῖν. 25 ἀπόστρεψον] C ἐπίστρεψον. ἐν ὀφθαλμοῖς. C ἐνώπιον. μοὶ] C deeſt. 26 Καὶ] A deeſt. εἴπῃ οὕτως] A οὕτως εἴπῃ. C εἴπῃ μοι. ἠθέληκα] A ἠθέλησα. ἐν σοὶ] C σου. εἰμι] C deeſt. μοὶ] A deeſt. κατὰ τὸ ἀγαθὸν] A τὸ ἀγαθόν. C τὸ ἀρεστόν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 27 ἴδετε] C βλέπε. σὺ ἐπιστρέφεις] C σὺ, ἀνάστρεφε. Ἀχιμάας] C ἰδοὺ Ἀχιμάας. οἱ δύο] C ἀμφότεροι. 28 Ἴδετε ἐγώ εἰμι] C Ἰδοὺ ἐγώ. στρατεύομαι ἐν Ἀραβὼθ] A αὐλίζομαι ἐν Ῥαβαὼθ. C προσδέχομαι ὑμᾶς ἐν Ἀβρώθ. τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα] C οὗ ἔλθῃ ὁ λόγος. ἀπαγγεῖλαι] C ἀπαγγελθῶσι. 29 ἀπέστρεψε] C ἀνέστρεψαν. ἐκάθισεν] C ἐκάθισαν. 30 ἐν τῇ ἀναβάσει] A τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους. C ἐπὶ τὴν ἀνάβασιν. ἀναβαίνων, ϗ κλαίων] C ϗ ἔκλαιεν. τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος] C ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπικεκαλυμμένη. ἐπορεύετο] C παρεπορεύετο. ἀνὴρ] C ἕκαστος. 31 ἀνηγγέλη Δαυὶδ] C τῷ Δαυὶδ ἀπήγγειλαν. συστρεφομένοις] C συγκειμένοις. διασκέδασον] C ματαίωσον. δὴ] A deeſt. κύριε ὁ θεός μου] C ponit ante ματαίωσον. 32 ἦν Δαυὶδ ἐρχόμενος] C ἐγένετο Δαυὶδ παραγινόμενος. θεῷ] A κυρίῳ. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἥκει. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 33 ἀρχιεταῖρος] C ἀρχὴ ἑταῖρος, & cap. 16. verſ. 16. μου] C A deeſt. διαβῇς] C διέλθῃς. ϗ ἔσῃ] C ἔσῃ. εἰς βάσταγμα] C φορτίον. 34 Καὶ] C deeſt. ἀναστρέψῃς] C ponit poſt πόλιν. διεληλύθασιν uſque πατρός σου] C deſunt. ϗ νῦν] C deſunt. ϗ ἀρτίως] C deſunt. σὸς] C σου. διασκεδάσεις] C διασκέδασον. 35 ἐξ οἴκου] A ἐκ τοῦ στόματος. C παρά. ϗ ἀπαγγελεῖς] C ἀναγγελεῖς. 36 Ἰδοὺ] C Καὶ ἰδού. ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ] C ἐξαποστελεῖτε ἐν ταῖς χερσίν. 37 εἰσῆλθε] C εἰσπορεύεται. Χουσὶ ὁ ἑταῖρος] C ὁ ἀρχιεταῖρος Χουσί.

CAP. XVI.

1 παρῆλθε βραχύ τι] C διῆλθε μικρόν. εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ] C ἤρχετο εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ. αὐτοῖς] C αὐτῶν. ἑκατὸν σταφίδες] A οἰφὶ σταφίδος. C οἰφὶ σταφίδων. φοίνικες] C παλάθαι. ϗ Νέβελ οἴνου] A ponit ante ϗ ἑκατὸν φοίνικες. 2 τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ] C οἱ ὄνοι τῷ οἴκῳ. τοῦ ἐπικαθῆσθαι] C ἐπιβαίνειν. οἱ φοίνικες] C αἱ παλάθαι, ϗ σταφίδες] A αἱ παλάθαι. πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις] C πίνειν τῷ ἐκλελυμένῳ. 3 ϗ ποῦ] C ποῦ ἐστι. ὅτι εἶπε] C ϗ λέγει. οἶκος] A πᾶς οἶκος. 4 πάντα ὅσα ἐστὶ] C ἔστω πάντα τὰ τοῦ. προσκυνήσας] C προσκυνῶ. 5 ἦλθεν] C παραγίνεται. Βαχείμ] A Βαθουρείμ. συγγενείας] C πατριᾶς. ἐξῆλθε] C ἐξεπορεύετο. καταρώμενος] C κακολογῶν. 6 λιθάζων ἐν λίθοις τὸν] C βάλλων λίθους ἐπὶ τόν. πάντας] C ἐπὶ πάντας. τοῦ βασιλέως Δαυὶδ] C αὐτοῦ. ἦν] C deeſt. εὐωνύμων] C ἀριστερῶν. 7 εἶπε] C ἔλεγε. 8 ὅτι] A C ἀνθ' ὧν. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ (A οἰκίᾳ.)] C ἔδειξέ σοι τὴν κακίαν. σὺ] C σὺ εἶ. 9 υἱὸς] A ὁ τοῦ. διαβήσομαι δὴ] C διελεύσομαι δή. 10 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς πρὸς Ἀβεσσά. ϗ οὕτως καταράσθω] C διότι καταρᾶταί μοι. καταρᾶσθαι] C κακολογεῖν. ἐρεῖ] C ἐρεῖ αὐτῷ. ὡς τί] A τί. C τί ὅτι. ἐποίησας] C πεποίηκας. 11 ϗ προσέτι νῦν] C εἰ δὲ ϗ νῦν ὁ υἱός. Ἰεμινὶ] A C Ἰεμιναίου. καταρᾶσθαι] C ϗ καταράσθω. εἶπεν αὐτῷ κύριος] C κύριος εἴρηκεν αὐτῷ. 12 ἴδοι κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει] C εἴδῃ τὴν ταπείνωσιν. ἐπιστρέψει μοι] C ἀνταποδώσῃ μοι κύριος. τῇ] C ἐν τῇ. 13 ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. Σεμεῒ] A Σεμάθ. ἐκ πλευρᾶς] C κατὰ τὸ κλίτος. πορευόμενος, ϗ καταρώμενος, ϗ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ. C ἐπορεύετο, ϗ κατηρᾶτο, ϗ ἔβαλλε λίθους ἐπ' αὐτόν. 14 ἦλθεν] C παρεγένετο. 15 ἀνὴρ] C ὁ λαὸς ἀνδρῶν. 16 ἐγενήθη ἡνίκα] C ἐγένετο ὅτε. πρὸς poſterius] C τῷ. ζήτω ὁ βασιλεὺς] C bis eadem habet. 17 πρὸς] C τῷ. ἀπῆλθες] C ἐπορεύθης. 18 ἀλλὰ] C ἀλλ' ἤ. 19 καθάπερ] C ὡς. ἐνώπιον τοῦ πατρὸς] C τῷ πατρί. ἐνώπιον] C μετά. 20 φέρετε] C δότε. 21 ἐνισχύσουσιν] C κρατήσουσιν. αἱ χεῖρες] A ponit poſt πάντων. 22 τὸ δῶμα] C τῷ δώματι. κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἐν ὀφθαλμοῖς. ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ τις ἐν λόγῳ] C καθὼς ἐρωτᾷ τις διά. καί γε ··· καί γε] C ϗ ··· καί.

CAP. XVII.

1 ἐπιλέξω] C ἐπιλέξομαι. ϗ ἀναστήσομαι] C ἀναστάς. 2 ἐπελεύσομαι] A ἀπελεύσομαι. C εἰσελεύσομαι. ἐκλελυμένος] A ἐκλυόμενος. χερσὶ] C τὰς χεῖρας. φεύξεται] C ἐκφεύξεται. 3 ὃν τρόπον ἐπιστρέψει] C καθὼς ἐπιστρέφει. σὺ ζητεῖς] C ἐκζητήσεις. 4 εὐθὺς] C ἤρεσεν. 5 καί γε] C deeſt. 6 εἰσῆλθε] C παρεγένετο. ἐλάλησεν] C λελάληκεν. ποιήσομεν] A C εἰ ποιήσομεν. 7 αὕτη] C deeſt. ἐβουλεύσατο] C βεβούλευται. τὸ ἅπαξ τοῦτο] C νυνὶ ταύτην. 8 αὐτοῦ] C τοὺς μετ' αὐτοῦ. ὡς] C ϗ εἰσὶν ὥσπερ. ἀγρῷ] C πεδίῳ. ϗ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ] C deſunt. οὐ μὴ καταλύσῃ] C οὐ καταπαύσει. 9 Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν] C Καὶ ἰδοὺ αὐτός. βουνῶν] C αὐλώνων. ἐμπεσεῖν αὐτοῖς] C ἐπιπεσεῖν αὐτούς. A ἐμπεσεῖν ἐν αὐτοῖς. ἀκούσῃ] C ἀκούσεται. εἴπῃ] C ἐρεῖ. ἐγενήθη θραῦσις] C γέγονε πτῶσις. 10 Καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως] C Καὶ ἔσται ὁ υἱὸς ὁ μαχητής. καθὼς ἡ] C ὡς. τηκομένη τακήσεται] C θραυομένη θραυσθήσεται. οἶδεν] C γνώσεται. δυνατὸς] C δεδυνάστευκεν. υἱοὶ δυνάμεως] C οἱ μαχηταί. οἱ] A C πάντες οἱ. 11 Ὅτι] A C deeſt. συμβουλεύων] C συμβουλεύω. συνεβούλευσα, ϗ] C deſunt. πορευόμενον ἐν μέσῳ] C πορεύσεται εἰς μέσον. 12 πρὸς] A C ἐπ'. ὡς] C ὡσεί. τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ] C πᾶσι τοῖς ἀνδράσιν. καί γε ἕνα] C οὐδένα. 13 Καὶ ἐὰν] C Ἐὰν δέ. λήψεται] C προσάξουσιν. πρὸς] C ἐπί. σχοινία] C ponit ante ἐπὶ τήν. συροῦμεν] C ἐπισπάσονται. ἕως] C deeſt. ὅπως] A C ἕως. 14 ἐπαγάγῃ] C ἐπάγῃ. πάντα] C deeſt. 15 ὁ τοῦ Ἀραχὶ] C deſunt. συνεβούλευσεν] C βεβούλευται. συνεβούλευσα] C συμβεβούλευκα. 16 ἀναγγείλατε] A C ἀπαγγείλατε. ἐν Ἀραβὼθ] C κατὰ δυσμάς. καί γε] C ἀλλά. σπεῦσον] C διάβηθι. μήποτε uſque ad finem verſus] C ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεὺς, ϗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. 17 ἐν τῇ πηγῇ] C ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ. ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. ἀνήγγειλεν] C ἀπήγγειλεν. πορεύονται, ϗ] C ἐπορεύοντο, καί. ἀναγγέλλουσι] A ἀπαγγέλλουσι. C ἀπήγγειλαν. τῷ] C καί. 18 ἀνήγγειλε] C ἀπήγγειλε. ἐπορεύθησαν οἱ δύο] C ἀπῆλθον. οἰκίαν] A C οἶκον. αὐτῷ] C τῷ ἀνθρώπῳ. κατέβησαν] C καταβαίνουσιν. 19 πρόσωπον] C τοῦ στόματος. ἀραφὼθ] A ἀραβώθ. C παλάθας. 20 ἦλθον] C εἰσῆλθεν. τὴν οἰκίαν] C τὸν οἶκον. ποῦ] C ποῦ ἐστι. αὐτοῖς] C πρὸς τοὺς ἄνδρας. μικρὸν] C γευσάμενοι μικρόν. ἐζήτησαν, ϗ οὐχ εὗραν] C ἐζήτουν, ϗ οὐχ εὕρισκον αὐτούς. ἀνέστρεψαν] C ἀναστρέφουσιν. 21 Ἐγένετο δὲ] C Καὶ ἐγένετο. ϗ] A C deeſt. ϗ ἐπορεύθησαν] C ϗ ἀπῆλθον. εἶπαν πρὸς Δαυὶδ] A C λέγουσιν αὐτῷ. ταχέως τὸ ὕδωρ] C τὸ τάχος τὰ ὕδατα. οὕτως ἐβουλεύσατο περὶ] A C τάδε βεβούλευται καθ'. 22 ἑνὸς ἑνὸς] A C ἕως ἑνός. διῆλθε] A C διέβη. 23 οὐκ ἐγενήθη] C οὐ γέγονεν. ἐπέταξε] A ἐπάταξε. εἰς τὴν] A ϗ εἰς τήν. 24 διῆλθεν εἰς Μαναὶμ] C παρεγένετο εἰς παρεμβολάς. 25 τῆς δυνάμεως] C τὴν στρατιάν. ϗ] C ὁ δέ. υἱὸς] C ἦν υἱός. ὁ Ἰεζραηλίτης] A ὁ Ἰσραηλίτης. C τοῦ Ἰζραηλίτου. οὗτος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν] C ὃς ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἀβιγαίλ. Νάας] A C Ἰεσσαί. 26 πᾶς Ἰσραὴλ, ϗ Ἀβεσσαλὼμ] A C Ἀβεσσαλώμ, ϗ πᾶς ἀνὴρ (A deeſt) Ἰσραήλ. 27 ἡνίκα ἦλθε] A C ὅτε εἰσ Μαναὶμ] C παρεμβολάς. Οὐεσβὶ] A Οὐνεσβί. C Σοβὶ καί. 28 κοίτας] C κοίτας, καί. δίκρα] C deeſt. κεραμοῦ] C κεράμων. ἄλευρον] C ἄλευρα. ἄλφιτον] C ἄλφιτα, & ponit poſt φακόν. 29 σαφὼθ βοῶν] C γαλαθ μοσχάρια. φαγεῖν] C ἐσθίειν. εἶπεν, Ὁ] A ἦν ὁ. C ἔλεγον. Ὁ λαὸς πεινῶν, ϗ ἐκλελυμένος, ϗ διψῶν] C τὸν λαὸν πεινᾶν, ϗ ἐκλελύσθαι διψήσαντα.

CAP. XVIII.

1 τὸν λαὸν] A C πάντα τὸν λαόν. αὐτῶν] C αὐτούς. 2 υἱοῦ Σαρουίας] C ϗ υἱοῦ Σαρουία, & ponit poſt Ἰωάβ. Δαυὶδ] C ὁ βασιλεύς. ἐξελθὼν] C ἐκπορευόμενος. καί γε] C καί. 3 εἶπον] C εἶπεν ὁ λαός. φυγῇ] C φυγόντες. θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν] C στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία. ἐφ'] C εἰς. ἀγαθὸν] C καλόν. ὅτι ἔσῃ] A ὅτι σὺ ἔσῃ. C ἐστὶν ἡμῖν τοῦ σε. βοήθεια τοῦ βοηθεῖν] A εἰς βοηθὸν τοῦ βοηθεῖν. C εἰ[illegible]θὸν ἡμῶν. 4 αὐτοὺς] A C αὐτοῖς. ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς] [illegible] τὸ ἀρεστὸν ἐνώπ ἀνὰ χεῖρα] C παρὰ τὸ κλίτος. εἰς ἑκατοντάδας, ϗ εἰς χιλιάδας] C ἑκατοντάσι, ϗ ἐν χιλιάσι. 6 εἰς τὸν δρυμὸν ἐξεναντίας] C εἰς τὸ εἰς ἀπάντησιν τῷ. 7 ἡ θραῦσις] C πληγή. εἴκοσι] A ὡς εἴκοσι. C πίπτουσι εἴκοσι. 8 ἐκεῖ] C deeſt. πρόσωπον πάσης τῆς γῆς] C ὅλου τοῦ δρυμοῦ. ἐν τῷ λαῷ] C deſunt. A ponit poſt μάχαιρα. μάχαιρα] C ῥομφαία. τῇ] C ἐν τῇ. 9 ἦν] C deeſt. αὐτοῦ] C deeſt. τὸ σος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης] C φυτὸν δένδρου μέγα. τῇ δρυῒ] C τῷ δένδ ἐκρεμάσθη] C ἐνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ. οὐρανοῦ ··· γῆς] C γῆς ··· 10 ἀνήγγειλε] A C ἀπήγγειλε. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἐγώ. ἐν τῇ δρυῒ] ἐπὶ τὸ δένδρον. 11 ἀναγγέλλοντι] C ἀπαγγείλαντι. A ἀπαγγέλλοντι. ἑώρακας] C εἶδες. τί ὅτι] C ϗ διατί. ἂν δεδώκειν] A C ἔδωκα ἄν. C ἐγὼ δέκα σίκλους. A πεντήκοντα σίκλους. 12 Εἶπε δὲ] C Καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι] A ἐὰν σὺ παριστῇς. C ἐὰν παραστῇς σύ. ἐπὶ τὰς χ C ἐν ταῖς χερσί. σίκλους] C ponit poſt ἀργυρίου. τὴν χεῖρα] C χεῖρας. 13 Μὴ ποιῆσαι] C Καὶ πῶς ποιήσω. αὐτοῦ] C μου. λήσεται] κρυβήσεται. 14 τοῦτο] C διὰ τοῦτο. οὐχ οὕτως μενῶ] C deſunt. ἐν ἐπί. ἐν τῇ καρδίᾳ] C εἰς τὴν καρδίαν. τῆς δρυὸς] C τοῦ 15 ἐκύκλωσαν] C ἐκύκλωσε. αἴροντα] C αἰρόντων. 16 κερατίνῃ] σάλπιγγι. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. διώκειν ὀπίσω] C καταδιώκειν πιθεν. 17 ἔλαβεν] A C ἔλαβεν Ἰωάβ. ἐστήλωσεν] C ἔστησαν. ἀνὴρ] C ἔφυγον ἕκαστος. 18 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ] A Ἀβεσσαλὼμ δέ. ἐλήφθη] C deſunt. ϗ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην τὴν] A C ſunt. εἶπεν] C ἔλεγεν. ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ] C οὐκ ἔστι μοι. ἕνεκα τοῦ μνῆσαι] C ἵνα ἀναμιμνήσκηται. αὐτοῦ] C μου. στήλην] A C στήλην ἐπὶ ὀνόματι αὐτοῦ. ϗ ἐκάλεσε τὴν στήλην, Χεὶρ] A ϗ ἐκάλεσεν αὐτὴν, Χείρ. C ϗ ἐπωνόμασαν αὐτὴν Χείρ. 19 εἶπε] C εἶπε τῷ Ἰωάβ. δράμω δὴ, ϗ εὐαγγελιῶ] C δραμὼν δὴ εὐαγγελιοῦμαι. ἔκρινεν] A C ἔκρινεν αὐτῷ. 20 εὐαγγελίας] εὐαγγελίων. C εὐαγγελισμοῦ σύ. ϗ] C ϗ σύ. οὗ εἵνεκεν] C ἀπέθανε] A C τέθνηκε. 21 βαδίσας ἀνάγγειλον] C πορεύου, ϗ ἀπάγγελλε. ὅσα εἶδες] C ἃ ἑώρακας. ἐξῆλθε] C ἔδραμεν. 22 Ἵνα, δράμω καί γε ἐγὼ] C τί ἔσται ἐὰν δράμω. καί γε] A δή γε. deeſt. υἱὲ] C τέκνον. οὐκ ἔστι σοι] C ϗ σοὶ οὐκ ἔστιν. 23 εἶπεν] A εἶπεν Ἀχιμάας. τί γὰρ] C ϗ τί ἔσται. τὴν ὁδὸν τὴν] C κατὰ τὴν ὑπερέβη] C παρῆλθε. 24 τῶν δύο] C ἀμφοτέρων τῶν. εἰς τὸ δῶμα] ἐπὶ τῷ δώματι. πρὸς τὸ τεῖχος] C ἐπὶ τοῦ τοίχους. ἐπῆρε] A C 25 ἐστὶ] C τρέχει. εὐαγγέλια] C εὐαγγελισμός. ἐγγίζων] C 26 ἐβόησεν] A C ἀνεβόησεν. ὁ σκοπὸς] A deſunt. πρὸς τῇ πύλῃ] ἐπὶ τὴν πύλην. ϗ ἰδοὺ] C ἰδού. μόνος] C ponit ante τρέχ καί γε] C καί. εὐαγγελιζόμενος] C εὐαγγελιζόμενός ἐστι. 27 ἐγὼ ὁρῶ] C ἑώρακα. 28 πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. τῷ βασιλεῖ] C τῷ. αὐτοῦ] C deeſt. ἐπαραμένους τὴν χεῖρα] C ἐπηρμένους τὰς χεῖρας. ἐν] A C ἐπί. τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ] C τὸν κύριόν μου τὸν βασιλ 29 τοῦ ἀποστεῖλαι] A C εὐφραινόμενον ἐν τῷ ἀποστεῖλαι. δοῦλον] C Ἰωὰβ] A C ponunt ante τόν. ϗ τὸν] C καί με τόν. τί] C 30 ἐπίστρεψον] C πάρελθε. στηλώθητι] A C ϗ παράστηθι ὧδε. στράφη] C παρῆλθε. ἔστη] A ἐστηλώθη. C ἔστη ὀπίσω αὐτοῦ. 31 γένετο] A ὀπίσω αὐτοῦ παρεγένετο. εἶπε] C εἶπεν ὁ Χουσί. ἐδίκασε. ἐπεγειρομένων ἐπὶ σὲ] C ἀνθεστηκότων σοι. 32 Εἰ εἰρήνη παιδαρίῳ τῷ] C Ὑγιαίνει τὸ παιδάριον. ἐπ' αὐτὸν] C σοί. 33 ράχθη] C ἐδάκρυσεν. οὕτως] C τάδε. πορεύεσθαι] A C κλαίων. μου] C τέκνον ἐμόν. υἱέ μου, υἱέ μου] C τέκνον ἐμὸν, τέκνον ἐμόν. δῴη] C τέκνον, τίς δώσει μοι. μου ἀντὶ σοῦ] C ἀντὶ τοῦ Ἀβεσσ μοῦ ultimum] A μου Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου.

CAP. XIX.

1 ἀνηγγέλη] C ἀνήγγειλαν. ἐπὶ] C ὑπέρ. 2 λέγων] A C λεγόντων. τῷ υἱῷ] C περὶ τοῦ υἱοῦ. 3 αὐτοὺς] C ponit poſt φεύγειν. ἐν τῷ πολέμῳ] ἐκ τοῦ πολέμου. 4 ἔκρυψε] C παρεκάλυπτε. ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς] C φωνῇ] A ἐν φωνῇ. υἱέ μου] C τέκνον ἐμόν. υἱέ μου] C τέκνον ἐμὸν, ἐμόν. 5 σήμερον] C σὺ σήμερον. δούλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε] C παίδων τῶν διασωσάντων τὴν ψυχήν σου. τῶν παλλακῶν] C τὴν ψυχὴν τῶν 6 ϗ ἀνήγγειλας] C ὅτι ἀπήγγειλας. ἄρχοντές σου] C σοὶ ἄρχοντες. ἔγνωκα μερον] A ἔγνωκας σήμερον. C οἶδα, ὅτι. ἔζη] C ponit ante Ἀβεσσαλὼμ habet ἔζη σήμερον. πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροί. A habet ϗ ante C ϗ πάντες ἂν ὑμεῖς ἀπεθάνομεν. τότε] A τοῦτο. τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλ C ἤρεσεν ἐνώπιον. 7 ἀναστὰς ἔξελθε, ϗ] C ἀνάστηθι, καί. εἰς] C ἐπί. καρδίαν] A τὰς καρδίας. δούλων] C παίδων. ἐν κυρίῳ ὤμοσα] C κατὰ τοῦ ὀμωμόκασιν. ἐκπορεύσῃ σήμερον] C οὐ ἐξελεύσῃ. εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ] C μείνῃ τις. σεαυτῷ] C τοῦτο σεαυτῷ. ϗ κακόν σοι] C ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι] C ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθότων σέ. 8 ἐν τῇ πύλῃ] C ἐπὶ τῆς πύλης. πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες] C ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ λεγόντων. ἐν τῇ πύλῃ] C ἐπὶ τὴν πύλην. εἰσῆλθε] παρεγένετο. κατὰ πρόσωπον] C ἐνώπιον. ϗ] C ὁ δέ. ἀνὴρ] C ἕκαστος. σκηνώματα] A C τὸ σκήνωμα. 9 κρινόμενος] A C διακρινόμενος. ἐρρύσατο C ἐξῄρηται. ἀπὸ] C ἐκ χειρός. ἐξείλετο] C ἐρρύσατο. ϗ ἀπὸ τῆς uſque finem verſus] C deſunt. ϗ ἀπὸ] A ὑπό. 10 ἀπέθανεν] C ὑμεῖς κωφεύετε] C σιωπᾶτε ὑμεῖς. ἐπιστρέψαι τὸν] C ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν 11 Καὶ] C Ὁ δέ. ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ poſterius] C deeſt. 12 ὑμεῖς] C ὑμεῖς ἐστέ. σάρκες μου ὑμεῖς] C σάρξ μου

] A C ϗ ἱνατί. ἔσχατοι] C εἰς τοὺς ἐσχάτους. 13 σὺ] C εἶ σύ. ἄρχων] C ἀρχιστράτηγος. 14 ἐπιστράφηθι] C ἐπίστρεφε. δοῦλοι] C παῖδες.] C ἔρχεται. ἄνδρες] C πάντες οἱ ἄνδρες. ἦλθαν] C παρεγένοντο. τοῦ πορεύεσθαι] C καταβῆναι. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν, & v. 16. & 20. τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. διαβιβάσαι] A διαπεράσαι. C τοῦ διαβιβάσαι. βασιλέα] A ponit post Ἰορδάνην. 16 ἐτάχυνε] C ἔσπευσεν. ἀνδρὸς] C τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. 17 μετ' αὐτοῦ prius] C deest. τὸν] C ἔμπροσθεν] C ἐνώπιον. 18 ϗ ἐλειτούργησαν usque ad βασιλέα] C desunt. ἐξεγεῖραι] C διαβιβάσαι. ϗ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς] C desunt. 19 λογισάσθω] A λογιζέσθω. ἀνομίαν] A ὁ βασιλεὺς ἀνομίαν. C ἀδικίαν. μνησθῇς] C μνησθήτω ὧν. παῖς] C δοῦλος. ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο] A C ἐξῆλθεν (A ἐξεπορεύετο) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. εἰς] C ἐπί. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 20 ἐγὼ ἥμαρτον] C ἡμάρτηκα. ἐγὼ ἦλθον] C παραγέγονα. πρότερος] C Ἰσραήλ, ϗ] C desunt. 21 μὴ] C deest. 22 τί] A τίς. σήμερον] C εἰ σήμερον. ἀνὴρ ἐξ] C ἐν. ὅτι οὐκ οἶδα εἰ] C οὐκ οἶδα ὅτι. βασιλεύω] A βασιλεύσω. 23 οὐ μὴ ἀποθάνῃς] C οὐ θανατωθήσῃ. 24 Καὶ] A Καὶ υἱοῦ] A C Ἰωνάθαν υἱοῦ. κατέβη εἰς ἀπαντὴν] C κατέβαινεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. ἐθεράπευσε] A ἐθεραπεύσατο. οὐδὲ ὠνυχίσατο] C desunt. ἀπέπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς] C ἔπλυνεν ἀφ' ἧς ἡμέρας.] C ἐξεπορεύθη. αὐτὸς] C deest. εἰρήνῃ] C εἰρήνῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. 25 εἰσῆλθεν] C παρεγένετο. τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. 26 δοῦλος posterius] C παῖς. τὴν] C τόν. ἐπιβῶ] C ἀναβήσομαι. αὐτὴν] C αὐτόν. 27 μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ] C κατηγόρηκε τοῦ δούλου. ϗ ὁ] C ὁ δέ. ϗ ποίησον τὸ ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου] C ἐποίησεν καλὸν ἐνώπιον θεοῦ. 28 ἦν πᾶς] C ἐστὶν ἀλλ' ἢ ὅτι] A ὅτι ἀλλ' ἤ. C ἀλλ' ἤ. ἔθηκας] C κατέστησας. τὴν τράπεζαν] C ἐν τῇ τραπέζῃ. με] C deest. 29 εἶπον] C εἴρηκα. σὺ] C σέ.] C διῃρέσθαι. 30 καίγε] C καί. 31 ἐκπέμψαι] A τοῦ προεκπέμψαι. συμπέμψαι. τὸν Ἰορδάνην] C ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. ἀνὴρ] C deest. 32 πρεσβύτερος] A C πρεσβύτης. οἰκεῖν] C καθῆσθαι. Μαναΐμ] C παρεμβολαῖς. ἐτῶν] C ἔσονται ἐτῶν. ὅτι ἀναβήσομαι] C ἵνα ἀναβῶ. 35 εἰ μὴν] C μή. καλοῦ] A ἀναμέσον πονηροῦ. C ἀναμέσον κακοῦ. εἰ γεύσεται] A ἢ ἔτι] A C ponunt ante ὁ δοῦλος. ὃ φάγομαι, ἢ πίομαι] C ὅσα ἐσθίῃ, ἢ ὅσα ἂν πίνῃ. ἢ] C εἰ. ἔσται ἔτι] C γίνεται. εἰς] C deest. 36 Ὅτι βραχὺ] C Ὅτι ὀλίγον. ὁ βασιλεὺς] C ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, & ponit ante ἀνταποδίδωσι. ἀνταπόδοσιν ταύτην] C τοῦτο ἀνταπόδομα. 37 Καθισάτω] A Ἀποστρεψάτω. ἀποθανοῦμαι] C τελευτησάτω. παρὰ] C ϗ ταφήσομαι ἐν. Χαμαὰμ] A C Χιμαὰν (A Χαμαὰμ) ὁ υἱός μου. διαβήσεται] C διελεύσεται. ποιήσον] C ποιήσεις. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] C τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον, & v. 38. 38 ὁ βασιλεὺς] C βασιλεὺς πρὸς αὐτόν. διαβήτω] C διελθέτω, & ponit ante Χαμαὰμ] C Ἀχιμαάν, & verſ. 40. μου] C σου. πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ] C ὃ ἂν ἐπιτάξῃς. 39 διέβη posterius] C εἰσήκει. ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. τόπον] A οἶκον. 40 διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καίγε] C διεβίβασαν αὐτόν, καί. 41 παρεγίνοντο] A παρεγίνετο. εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα] C εἶπον τῷ βασιλεῖ. ἀνὴρ] C οἱ ἄνδρες. πάντες ἄνδρες] C πάντας τοὺς ἄνδρας. 42 ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ] C ἀπεκρίθησαν ἄνδρες. Ἰούδα] A Ἰσραήλ. πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ] A τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα. C τοῖς ἀνδράσιν Ἰσραήλ. διότι] C πρός με] C ἡμῖν. οὕτως] C τοῦτο. μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ] C ἢ ἐσθίοντες βεβρώκαμέν τι βρῶμα παρά. ἔδωκεν] C δέδωκεν ἡμῖν. ἢ ἄρσιν ἦρεν] C desunt. 43 ἀπεκρίθη ἀνὴρ] C ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες. τῷ ἀνδρὶ] C πρὸς τοὺς ἄνδρας. χειρές μοι] C μοὶ χεῖρες. ϗ πρωτότοκος ἐγώ, ἢ σὺ] C desunt. ἱνατί τοῦτο] C τί ὅτι. οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτος] C οὐκ ἐλογίσθη τὸ ῥῆμά μου πρότερον. μοὶ] C deest. A ἐμοῦ. τοῦ Ἰούδα] C τοῦ.] C μου. ὁ λόγος ἀνδρὸς] C τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν. ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς] C ὑπὲρ τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν.

CAP. XX.

1 ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος] C ἀπήντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμός. Ἰεμινὶ] A Ἰεμιναῖος. τῇ] A ἐν τῇ. C deest. κερατίνῃ] C σάλπιγγι. ἡμῖν posterius] C deest. ἀνὴρ] C πορευσόμεθα ἕκαστος. σου] C αὐτοῦ. 2 Ἰσραὴλ] C οἱ Ἰσραήλ. ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ] C οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα προσεκολλήθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 3 εἰς posterius] A deest. ἀφῆκε] C κατέλειπε.] C οἶκον αὐτοῦ. ἐν οἴκῳ] C εἰς οἶκον. διέθρεψεν] C διέτρεφεν. 4 τὸν] C ἄνδρας. τρεῖς ἡμέρας] C ἐν τρισὶν ἡμέραις. αὐτοῦ] C ἐνταῦθα. 5 τοῦ βοῆσαι τὸν Ἰούδαν] C παραγγεῖλαι τῷ Ἰούδα. 6 σὺ] C deest. καταδίωξον] C καταδίωκε. μήποτε] C ὅπως μή. εὕρῃ] A εὕρηται. C ponit ante σκιάσει] C σκιάσῃ. 7 ἐξῆλθον] A ἐξῆλθεν. Ἀβεσσαὶ, ϗ οἱ] C ϗ ἐξῆλθον] C desunt. διῶξαι] C ϗ κατεδίωξαν. 8 αὐτοὶ] C ἦσαν. τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ] C τὸν λίθον τὸν μέγαν τόν. εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν] C παρεγένετο κατὰ πρόσωπον. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. ἐζωσμένος] C ἐζωσμένος. ἐζωσμένην] C ἀμφήκη. ϗ αὐτὴ ἐξῆλθε] A C desunt. 9 ἀδελφέ] C ἀδελφέ μου. ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ Ἰωὰβ] C κατέσχεν Ἰωὰβ τῇ δεξιᾷ. καταφιλῆσαι] C φιλῆσαι. 10 τὴν μάχαιραν τὴν] C τῆς μαχαίρας τῆς. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. εἰς] C ἐπί. ἐξεχύθη ἡ κοιλία] C ἐξέχεεν τὰ ἔντερα. εἰς] A C ἐπί. αὐτῷ] A αὐτόν. 11 ἐδίωξεν] C κατεδίωκον. ἔστη] C ἐπέστη. τοῦ] C τῷ. 12 πεφυρμένος] A C τεθνηκὼς (A ϗ deest) πεφυρμένος. αἵματι] C αἵματι αὐτοῦ. μέσῳ τῆς τρίβου] C ἐν τῇ ὁδῷ. ἀπέστρεψε] C ἀπέρριψε. ἐπέρριψεν] A ἐπέστρεψεν. C ἀπέρριψεν. καθ' ὅτι] C ὅτι. πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ' αὐτὸν ἑστηκότα] A ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἐπ' αὐτὸν ἵσταται. C ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἵστατο ἐπ' αὐτόν. 13 ἡνίκα δὲ ἔφθασεν] A C ϗ ἐγένετο, ὅτε μετέστησε (A μετέστη·) & C addit τὸ ἐκ] C ἀπό. ἀνὴρ Ἰσραὴλ] C ὁ λαός. τοῦ διῶξαι] C καταδιώκειν. 14 ἐν πάσαις φυλαῖς] C εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ. Ἀβὲλ] A Ἐβέλ. C Ἀβέλ. ϗ πάντες ἐν Χαῤῥὶ] C desunt. πάντες] A πάντας. 15 Καὶ] A C αἱ πόλεις. ἦλθον κατόπισθεν] C παραγίνονται ὀπίσω. παρεγενήθησαν, ἐπολιόρκουν ἐπ'] C παρεγένοντο, ϗ περιεκάθησαν. Φερμακὰ] C Βαιθμααχά. πρόσχωμα πρὸς] C ἔλαβον χάρακα ἐπί. περιτειχίσματι] C περιτειχίσματι. ἐνοοῦσαν] A ἐνενοοῦσαν. C ἐνενόουν. 16 τοῦ τείχους] C τῆς πόλεως. ἀκούσατε, ἀκούσατε] C ἀκούετε δή, ἀκούετε. δὴ πρὸς] A πρός. C δὴ τῷ. ἔγγισον ἕως] C ἔγγισαι ὧδε. 17 προσήγγισε] C ἤγγισεν Ἰωάβ. εἰ σὺ εἶ] C εἶ σύ. ὁ δὲ εἶπεν] C ὁ δὲ εἶπεν. εἶπε δὲ αὐτῷ] C ϗ εἶπεν. ἄκουσον] C ἄκουε δή. Ἰωὰβ] C deest. εἰμι] C λέγε. 18 λέγουσα] C deest. λόγον ἐλάλησαν] C λόγος ἐλαλήθη. λέγοντες] C λεγόντων. ἠρωτημένος usque ad Ἰσραὴλ] C desunt. εἰ] A deest. ἐπερωτήσουσιν] C ἐρωτήσουσιν. εἰ] A εἶπεν εἰ. C deest. 19 ἱνατί] A ϗ ἱνατί. C τί. καταποντίζεις] C καταπίνεις. 20 ἵλεώς μοι, ἵλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ] C μή μοι γένοιτο εἰς καταπόμα. φθερῶ] A C διαφθερῶ. 21 οὕτως] C ἐστι. ὄνομα αὐτοῦ] A ὄνομα αὐτῷ. C desunt. ϗ ἐπῆρε] C ἀντῆρε. δότε αὐτόν μοι] C παράδοτέ μοι αὐτόν. ἀπάνωθεν] C ἀπό. πρὸς σὲ διὰ] C ἀπό. 22 εἰσῆλθεν] C ἐπορεύθη. ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς] C κατὰ τὴν αὐτῆς φρόνησιν. ϗ ἀφεῖλε] A ἀφεῖλεν τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεὶ, ϗ ἀφαιροῦσι. C ϗ ἀφαιροῦσι. ἀφεῖλε, ϗ ἔβαλε] A C ῥίπτουσιν αὐτήν. ἐν κερατίνῃ] C Ἰωὰβ ἐν σάλπιγγι. διεσπάρησαν ἀπὸ] C διεσπάρη ὁ λαὸς ἐκ. ἀπ' αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα] C ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. 23 Καὶ ὁ] C Ὁ δέ. πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει] C ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς. A pro πρὸς habet ἐπί. ἐπὶ posterius] A C deest. Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου] C Ἀδωρὰν ἐπὶ τῶν φόρων. 24 Ἀχιλοὺθ ἀναμιμνήσκων] C Ἀχιλοὺδ ὑπομιμνήσκων. 26 Ἰαρὶν] C Ἰαρί.

CAP. XXI.

1 ἐζήτησε] C ἐζήτει. κυρίου] C παρὰ κυρίου. ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ] C desunt. περὶ οὗ ἐθανάτωσε] C διὰ τὸ θανατῶσαι αὐτόν. 2 Δαυὶδ] C deest. υἱοὶ Ἰσραήλ εἰσι] C ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ἀμοῤῥαίου] C ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοίπων Ἀμοῤῥαίων ἦσαν. 4 ἢ] C οὐδέ. ἀνὴρ θανατῶσαι] A ἀνὴρ θανατώσεως. C θανατῶσαι ἄνδρα. ἐν] A C ἐκ παντός. λέγετε] C θέλετε. 5 ἐφ'] A C deest. ἐδίωξεν] C ὃς ἐδίωξεν. ὃς] C ϗ ὅς. ἑστάναι αὐτὸν] C ἀντικαθίστασθαι. 6 Δότω] C Καὶ δοθήτωσαν. ἄνδρας] C ἄνδρες. ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς] C ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς. Γαβαὼν] C βουνῷ τοῦ. ἐκλεκτοὺς κυρίου] C ἐκλεκτοῦ τῷ κυρίῳ. 7 τὸν ἀναμέσον] C ὃν ὤμοσαν. ϗ prius] C deest. 8 Ἀϊᾶ] A Ἀϊᾶ παλλακῆς Σαούλ. Ἑρμωνοὶ] C Ἀρμωνί. Μιχὸλ] A Μελχόλ. οὓς ἔτεκεν] C τοὺς τεχθέντας. Ἐσδριὴλ υἱῷ] A Ἐσδρεὶ υἱῷ. C Ἀδριήλ. 9 ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. ἐξηλίασαν] C ἐξιλέωσαν. ἐν τῷ ὄρει] C ponit post κυρίου. ἔναντι] A ἐναντίον. οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ] A C ἐκεῖ οἱ ἑπτά. ἐπὶ] C κατά. δὲ] C deest. 10 ἔπηξεν] A διέστρωσεν. C ἔστρωσεν. αὐτῇ πρὸς] A C αὐτὸν ἑαυτῇ ἐπί. ἐν ἀρχῇ] C ἀπ' ἀρχῆς. ἕως] C ἕως οὗ. ἐπ' αὐτοὺς] C desunt. ὕδωρ] A C ὕδατα θεοῦ. ἔδωκε] C ἀφῆκε. καταπαῦσαι] C καθίσαι. ϗ τὰ] C οὐδὲ τά. 11 ἀπηγγέλη] A ἀνηγγέλη. ὅσα] A πάντα Ἀϊᾶ. C πάντα ὅσα. ϗ ἐξελύθησαν usque ad finem versus] A C desunt. 12 οἱ ἔκλεψαν] C τῶν κλεψάντων. ἐκ τῆς πλατείας] C ἀπὸ τοῦ τείχους. ὅτι ἔστησαν] C κρεμασάντων. οἱ ἀλλόφυλοι] C τῶν ἀλλοφύλων. 13 ἐκεῖθεν] C Δαυὶδ ἐκεῖθεν. ἐξηλιασμένων] C ἐξιλεασμένων, & verſ. 14. 14 ἐν τῷ τάφῳ] C τοῦ τάφου. πάντα] C κατὰ πάντα. ἐπήκουσεν] C ἐξιλάσατο. τῇ γῇ] C τὴν γῆν. 15 ἐγενήθη] C ἐγένετο. μετὰ] C πρός. ἐπορεύθη] A C ἐξελύθη. 16 ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις] C ἀπὸ Νὼβ ὃς ἦν ἐκ τῶν ἀπογόνων. τοῦ Ῥαφὰ] A τοῦ Ῥαφαείν. C τῶν γιγάντων. ὁλκὴ] A ὁλκῆς. C deest. αὐτοὺς] C ἐστι. κορύνην] C παραζώνην. 17 ἔτι] C ponit post ἡμῶν. 18 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἔτι] C ponit post πόλεμος. ἐν Γὲθ] A ἐν Νέθ. C ἐν Νώβ, & ponit post ἀλλοφύλων. Ἀσατωθὶ] A Ἀσωθέ. C Ἀσωθί. τὸν Σὲφ usque ad finem versus] A C τοὺς ἐπισυνηγμένους τῶν ἀπογόνων (A ἀπογόνους) τῶν γιγάντων. 19 ὁ] C ἔτι. Ῥὸμ] A Ῥόβ. C Νώβ, & ponit post ἀλλοφύλων. Ἀριωργὶμ] A Ἀρωεί. C Ἰαρὲ τῶν ὑφαινόντων. Βεθλεεμίτης] C Βεθλεεμί. ὡς] C ἦν ὡς. 20 ἐν] C μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐν. Μαδὼν] A C ἐκ Μαδών. εἰκοσιτέσσαρες] C εἴκοσι ϗ τέσσαρες. ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾷ] C ἀπόγονος Τιτάνων. 21 Σεμεῒ] A Σαφᾶ. C Σαμαά. 22 Οἱ usque ad γιγάντων] C Τοὺς τέσσαρας τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους. ἐν Γὲθ] A ponit post Ῥαφᾷ. τῷ Ῥαφᾷ οἶκος] A τῷ Ῥαφᾷ. C desunt.

CAP. XXII.

1 ἡ] A C ponunt post ἡμέρᾳ. 2 ᾠδὴ] A C deest. κύριε] A C κύριος. με] A deest. 3 ἔσται μοι] C desunt. σώσεις] A σώσει. 4 ἐκ] C ἀπό. 5 χείμαῤῥοι] A C ϗ χείμαῤῥοι. 6 Ὠδῖνες θανάτου] C Σχοινία ᾅδου. προέφθασαν] C ϗ προέφθασαν. σκληρότητες] C πέδαι. 7 Ἐν τῷ θλίβεσθαί με] C Ἐν θλίψει μου. ἐπακούσεται] C ἤκουσεν. ναοῦ] A ναοῦ ἁγίου. 8 ἐταράχθη ϗ ἐσείσθη] C ἐσείσθη ϗ ἐταράχθη. Συνεταράχθησαν, ϗ ἐσπαράχθησαν] C Συνεταράχθη. κύριος] C ponit post αὐτοῖς. 9 κατέδεται] C κατέφαγε. ἐξεκαύθησαν ἀπ'] C ἀνήφθησαν ἐξ. 10 ὑποκάτω τῶν ποδῶν] C ὑπὸ τοὺς πόδας. 11 ἐπεκάθισεν] C ἐπέβη. ἀνέμου] C ἀνέμων. 12 ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις] C νεφέλαι. ἀέρος] A ἀέρων. 13 Ἀπὸ τοῦ] A Ἐκ. ἐναντίον] C ἀπέναντι. 14 Ἐβρόντησεν] A C Καὶ ἐβρόντησεν. 15 ἐσκόρπισεν] C διεσκόρπισεν. 16 θυμοῦ] C ὀργῆς. 17 Ἀπέστειλεν] A Καὶ ἐξαπέστειλεν. C Ἐξαπέστειλεν. 18 Ἐῤῥύσατο] C Ἐξείλετο. ἰσχύος] C ponit ante ἐχθρῶν. ἐκραταιώθησαν] C ἴσχυον. 19 ἡμέραι] A C ἐν ἡμέρᾳ. θλίψεως] C ἀπωλείας. ἐπιστήριγμα] A C ἀντιστήριγμα. 20 ἐξείλετο] C ἐξέσπασε. ηὐδόκησεν ἐν ἐμοὶ] C ἠθέλησέ με. 21 ἀνταποδώσει] C ἀνταπέδωκε. 22 ἐφύλαξα] C ἐφυλαξάμην. ἠσέβησα ἀπὸ] C ἠνόμησα ἐνώπιον. 23 κατεναντίον] C ἀπέναντι. δικαιώματα] C προστάγματα. ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν] A C οὐκ ἀποστήσεται (A ἀπέστησαν) ἀπ' ἐμοῦ. 24 προφυλάξομαι] C φυλάξω με. 25 ἀποδώσει] A C ἀνταποδώσει. ἐνώπιον] A C ἀπέναντι. 26 ἀνδρὸς τελείου] C ἀθώου. τελειωθήσῃ] A τέλειος ἔσῃ. C ἀθῷος ἔσῃ. 28 Καὶ τὸν] C Ὅτι σὺ τόν. πτωχὸν] C πρᾶον. ἐπὶ μετεώρων] A ὑπερηφάνων. C τῶν ὑψηλῶν. 29 λύχνος] A C φωτιεῖς λύχνον. μοὶ τὸ σκότος] C ἐν σκότει. 30 ὑπερβήσομαι] C ἐξαλοῦμαι. ἰσχυρὸς] C θεός. 31 κραταιὸν] A C deest. 32 Τίς ἰσχυρὸς] A Ὅτι τίς ἰσχυρός. C Διότι τίς θεός. 33 ἰσχυρὸς] C θεός. δυνάμει] C δύναμιν. ἐξετίναξεν] A C ἔθετο. 34 ὡς ἐλάφων] A ὡσεὶ ἐλάφων. C ὡς ἐλάφου. ἐπὶ τὰ ὕψη] C ἐπὶ τὰ ὑψηλά, & ponit post με. 35 ἐν βραχίονι] C ἐπὶ βραχίονας. 36 ὑπερασπισμὸν] C ὅπλον τῆς. 37 Εἰς πλατυσμὸν εἰς] A πλατυνεῖς. C Καὶ ἐπλάτυνας. ἠσθένησαν τὰ σκέλη] C ἠσθένησα ἐν ταῖς τρίβοις. 38 ἀναστρέψω] A C ἀποστρέψω. ἂν] C οὐ. 39 Καὶ] C deest. οὐκ] A μή. C οὐ μή. ἀναστήσονται] C ἀναστῶσι. 40 ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον] C περιέζωσάς με δύναμιν τοῦ πολεμεῖν. κάμψεις] C ϗ κάμψεις. μοι] A C ὑπ' ἐμέ. ὑποκάτω μου] C desunt. 41] Hic versus hoc modo habetur in C, Καὶ οἱ ἐχθροί μου παρεδόθησάν μοι· αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα. 42 Βοήσονται, ϗ οὐκ ἔστι] C Ἀνεβόησαν, ϗ οὐκ ἦν. βοηθὸς] A βοηθῶν. C ὁ σώζων. πρὸς κύριον] C θεὸς κύριος.

43 Ἐλέανα.] C Λεανῶ. ἐξόδων ἐλέπτυνα] C τῶν ἐξ ὁδῶν λεπτυνῶ. 44 ῥύσῃ] C ἐξῆγε. ἐκ μάχης] A ἐκ μαχαίρας. C ἐξ ἀντιλογιῶν. λαῶν] C λαοῦ. φυλάξεις] A φυλάξῃ. ἐδούλευσ] A C ἐδούλευσε. 45 Hunc versum hoc modo habent A C, Εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι. 47 φύλαξ μου] C πλάσας με. φύλαξ τῆς σωτηρίας] C σωτήρ. 48 ὁ διδοὺς] C ὁ θεὸς ὃς ἔδωκεν. παιδεύων] A καὶ παιδεύων. C καὶ ἐταπείνωσε. 49 ἐξάγων] A ἐξαγαγών. C ἐξήγαγε. μου] C deest. μοι] A C ἐπ' ἐμέ. ἀνδρὸς] A C ἀνδρῶν. ἀδικημάτων] C ἀσεβῶν. 50 κύριε] C ponit post ἔθνεσι. ἔθνεσι] A ἔθνεσι κύριε. ἐν] A C deest.

CAP. XXIII.

1 κύριος ἐπὶ] C ὁ θεός. εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ] C ὡραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ. 2 Πνεῦμα] A Καὶ πνεῦμα. 3 Λέγει] C Εἶπεν. φύλαξ ἐξ] A φύλαξ. C πλάσεις. παραβολήν, usque ad finem versus quarti] C ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἀρχὸς φόβῳ θεοῦ. Καὶ ὡς φῶς τὸ πρωϊνὸν ἀνατέλλει ἥλιος τὸ πρωΐ, καὶ οὐ σκοτάσει· ἀπὸ φέγγους καὶ ἐξ ὑετοῦ, ὡς βοτάνη ἐκ γῆς. ἀνθρώπῳ] A ἀνθρώποις. χριστοῦ] A θεοῦ. 4 ἀνατείλαι] A καὶ ἀνατείλαι. κύριος] A deest. 5 Οὐ γὰρ] C Ὅτι οὐχ. ἰσχυροῦ] C θεοῦ. διαθήκην γὰρ] C ὅτι διαθήκην. ἑτοίμην] C σῶσαί με ἑτοίμην. θέλημα] A C θέλημα ἐν κυρίῳ. 6 οὗτοι] C ἀντί. ὅτι] C καὶ ὅτι. οὐ] C ὅς. 7 καὶ πλήρες] A καὶ πλῆθος. C πλήρης. ξύλον] C ξύλων. καὶ καυθήσονται] A καυθήσονται εἰς. C καυθήσονται εἰς. 8 Ἰεβοσθὲ] C Ἰεσβαάθ. ὁ Χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστὶν] C υἱὸς Θεκεμανὶ πρῶτος τῶν τριῶν οὗτος. Ἀδινὼν] C Ἀδινώ. ἐσπάσατο] C ἐσπᾶτο. στρατιώτας] A C τραυματίας. 9 Ἐλεανὰν] A C Ἐλεάζαρ. υἱὸς] C υἱοῦ. υἱὸς Δουδὶ τοῦ] A desunt. C ponit ante υἱοῦ· sed τοῦ non habet. μετὰ Δαυίδ, καὶ] A ἀδελφοῖς· οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Σερράν. C οὗτος ἦν μετὰ Δαυίδ. συνήχθησαν] A C καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν. ἐκεῖ] C ponit ante συνήχθησαν. 10 ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ] A ἀνεβόησεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καί. C ἀνέβησαν ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτῶν, καί. ἀνέστη] C ἐξανέστη. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. πρὸς τὴν μάχαιραν] C ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν. ἐκάθισε] A C ἐπέστρεψεν. πλὴν ἐκδιδύσκειν] C εἰς τὸ σκυλεύειν. 11 Σαμαία υἱὸς Ἄσα ὁ Ἀρουχαῖος] C Σαμαίας υἱὸς Ἀγὰ ὁ Ἀραρεί. συνήχθησαν] C ἐπισυνήχθησαν. εἰς θηρία] C ἐπὶ σιαγόνα. 12 ἐστηλώθη] C κατέστη. 13 κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ] C καταβαίνουσιν τρεῖς ἐκ. τριάκοντα] A τριάκοντα ἄρχοντες. C τριάκοντα ἀρχόντων. κατέβησαν εἰς Κασὼν] C εἰσῆλθον. A ἦλθον εἰς Κασωά. τάγμα] C τὰ τάγματα. καὶ παρενέβαλλον] A C παρενέβαλεν. Ῥαφαεὶν] C τῶν Τιτάνων. 14 τότε] C καὶ τότε. τὸ δὲ ὑπόστεμα] C καὶ τὸ σύστημα. A καὶ τὸ ὑπόστεμα. τότε] C καὶ τότε. 15 τὸ δὲ usque ad finem versus] C desunt. 16 ἐν τῇ παρεμβολῇ] A C τὴν παρεμβολήν. ἠθέλησε] C ἐβούλετο Δαυίδ. 17 Ἵλεώς μοι κύριε τοῦ] C μή μοι γένοιτο παρὰ κυρίου. ἠθέλησε] C ἐβούλετο. δυνατοὶ] C μαχηταί. 18 αὐτὸς] A οὗτος. C deest. ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶ] C πρῶτος τῶν τριῶν. καὶ αὐτὸς] A καὶ οὗτος. C οὗτος. καὶ αὐτῷ ὄνομα] C οὗτος ἦν ὀνομαστός. 19 ἐκείνων] C deest. ἐγένετο] C ἦν. ἦλθε] C ἤρχετο. 20 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδά, & vers. 22. ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις] C υἱοῦ ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῷ. A pro αὐτὸς habet οὗτος. αὐτὸς] A C οὗτος. καὶ αὐτὸς] C καὶ οὗτος. τῇ ἡμέρᾳ τῆς] C ἡμέρα. 21 Αὐτὸς] A Καὶ αὐτός. C Καὶ οὗτος. ἐν δὲ] C καὶ ἐν. ὡς ξύλον διαβάθρας] C desunt. ἥρπασε] C ἀφεῖλε. 22 αὐτῷ] C τούτῳ. 23 ἐκ τῶν τριῶν] C ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα. ἦλθε] C ἤρχετο. ἔταξεν] C κατέστησεν. ταῦτα] A deest. 24 οὗτος] C deest. Δουδὶ] A C deest. ἐν] A ἐκ. 25 Σαμὰ ὁ Ῥουδαῖος] A Σεμὼθ ὁ Ἀρωδί. C Σαμαίας ὁ Ἀροδί, Ἐλικὰ ὁ Ἀροδί. 26 Σελλὴς] A Χελλής. C Χάλλες. Κηρωθὶ] C Φελτί. Ἴρας] A C Ἴρα. Ἴσκα] A Ἐκκής. C Ἐκκίς. 27 Ἀνωθίτης] A C Ἀναθωθίτης. ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀνωθίτου] A Σαβουχαὶ ὁ Ἀσωθίτης. C Μεβουναὶ ὁ Ἀσωθίτης. 28 Ἐλλὼν] C Σελμών. ὁ Ἀωίτης] A ὁ Ἀλωνίτης. C Ἀχίτης. Νοερὲ] A Μοεέ. C Μαχαρεΐ. 29 Ἐσθαὶ] A C Ἐλὰβ (A Ἐλὶ) υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθίτης. Ἐθθί. ἐκ Γαβαὲθ υἱὸς] A ἐκ Γαβαά. C ὁ ἐκ τοῦ βουνοῦ. τοῦ Ἐφραθαίου] A C desunt. Ἀσμὼθ ὁ usque ad finem versus 33] A Βαναίας ὁ Φαραθωνίτης, Οὐεὶ ἐκ Ναχαλγαίας, Ἀειὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθίτου, Ζαὼρ ὁ Βαρσαμίτης, Ἐλεασὰ υἱὸς Ὀλαβωνίτης, Βασαὶ ὁ Γωουνί, Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμὰ ὁ Ἀρωείτης, Ἀχιὰν υἱὸς Ἀρατὰ ὁ Ἀραθείτης. Comp. Βανέας ὁ Φαραθωνίτης, Ἡδαὶ ἐκ Ναχαλιγαίας. Ἀβὶ Ἀλβὼν ὁ Ἀραβωθίτης, Ἀζμὼθ ὁ Βαρχμίτης. Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνίτης, υἱοὶ Ἰασὲν, Ἰωνάθαν. Σαμὰ ὁ Ἀρορίτης, Ἀχιὰμ υἱὸς Σαρὰρ ὁ Ἀραδίτης. 34 τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μαχαχαὶ] A τοῦ Μααχί. C Ἀχασβαὶ τοῦ Μααχαθί. Ἐλιὰβ] C Ἐλιάμ. 35 τοῦ Οὐραιοθεί] A τοῦ Οὐρὲμ υἱὸς Ἀσβί. C Φααραὶ ὁ Ἀρβί. 36 Γάλη] A Ἰγάλλα. C Ἰγαάλ. Ναθανὰ] A C Ναθάν. Πολυδυνάμεως υἱὸς Γαλααδδὶ] A καὶ Βαὰν υἱὸς Ἀγαείν. C ἐκ Σουβᾶ· Βανὶ ὁ Γαδί. Ἐκλιὲ] A Ἐλλίχ. C Σελήκ. Ἀμμανίτης] C Ἀμμωνίτης. 30, 31] Hi duo versus desunt in A C. 37 Γελωρὲ] C Ναχαραί. Βηθωραῖος] A C Βηρωθαῖος. σκεύη Ἰωὰβ υἱὸς] A C σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ. 38 Ἐθιραῖος] C Ἰεθραῖος. Γηρὰβ ὁ Ἐθεναῖος] A desunt. C Γαρὲβ ὁ Ἰεθραῖος. 39 Οὐρίας ὁ Χετταῖος] A Καὶ Οὐρίας ὁ Γεθθαῖος. C Οὐρίας ὁ Ἐθαῖος.

CAP. XXIV.

1 ὀργὴν κύριος ἐκκαῆναι] C ὀργὴ κυρίου θυμωθῆναι. ἐν αὐτοῖς] C εἰς αὐτούς. βάδιζε] A πορεύθητι, καί. C πορεύθητι. 2 τῆς ἰσχύος τῆς] C τῶν δυνάμεων τῶν. δίελθε δὴ] C περίελθε δὴ εἰς. 3 καὶ προσθείη] A καὶ προσθήσει. C προσθείη. θεὸς] A C θεός σου. πρὸς] C ἐπί. λαὸν] A λαόν σου. αὐτοὺς] C καὶ τούτους. καὶ ὥσπερ αὐτοὺς] A C desunt. ἑκατονταπλασίονα] C ἑκατονταπλασίως. ὁρῶντες] C βλέποντες. βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ] C θέλει τὸ ῥῆμα τοῦτο. 4 ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος] C κατεκράτησεν τὸ ῥῆμα. πρὸς] C ὑπέρ. εἰς] A πρός. C ὑπέρ. ἰσχύος] A C δυνάμεως. ἐνώπιον] C ἐκ προσώπου. 6 Θαβασὼν, ἥ ἐστιν Ἀδασαὶ] A Βαθασὼν, καὶ Εἰθὼν, καὶ Δασαί. C Χεττιὶμ Χάδης. εἰς Δανιδὰν] C ἕως Δάν. καὶ Οὐδὰν] A C desunt. Σιδῶνα] A εἰς Σιδῶνα. 7 ἦλθον] C ἔρχονται. ἦλθαν κατὰ] A πορεύονται κατά. C ἐκπορεύονται ἐπὶ τόν. εἰς] C καί. περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ] C περιῆλθον πᾶσαν τὴν γῆν. παρεγένοντο ἀπὸ τέλους] C παραγίνονται μετά. μηνῶν] C μῆνας. ἡμερῶν] C ἡμέρας. 9 πρὸς τὸν βασιλέα] A C τῷ βασιλεῖ. ἐγένετο] A C ἦν. σπωμένων] C ἐσπασμένων. ἀνὴρ] C ἄνδρες. ἀνδρῶν μαχητῶν] C ponit ante πεντακόσιαι. 10 τὸ ἀριθμῆσαι] C ταῦτα, ὅτι ἠρίθμησε. ἥμαρτον] C ἡμάρτηκα. ὃ ἐποίησα νῦν κύριε] A C ποιῶν (A ποιήσας) τὸ ῥῆμα τοῦτο. παραβίβασον δὴ] A καὶ νῦν κύριε παραβίβασον δή. C καὶ νῦν κύριε περίελε. ἀνομίαν] C ἀδικίαν. ἐμωράνθην] C ἐματαιώθην. 11 λόγος] C ῥῆμα. λέγων] A πρὸς Δαυίδ, λέγων. C Δαυίδ, λέγων. 12 Πορεύθητι] C Πορεύου. εἰμι] A C deest. καὶ] C σύ. 13 εἰσῆλθε] C ἦλθε. ἀνήγγειλε, καὶ εἶπεν αὐτῷ] C ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων. εἰ ἔλθῃ σοι] C ἤ. λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου] C λιμοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. ἔμπροσθεν] C ἐκ προσώπου. ἔσονται διώκοντες] A ἔσονται καταδιώκειν. C τοὺς καταδιώκειν. ἐν τῇ γῇ σου] C ἐπὶ τὴν γῆν. νῦν οὖν] C καὶ νῦν. 14 τοθεν] C deest. ἐστὶ] A ἐστὶ καὶ τὰ τρία] C ἐστὶ τὰ τρία. δὴ] C deest. δὲ] C καὶ εἰς. ἀνθρώπου] A C ἀνθρώπων. 15 καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν] C desunt. ἕως] C καὶ ἕως. καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ] C desunt. ἀπέθανεν] C ἀπέθανον. λαοῦ] A λαοῦ κυρίου. 16 τοῦ θεοῦ] C desunt. εἰς] C ἐπί. παρεκλήθη] C μετεμελήθη. πολὺ] C ἱκανόν. κυρίου ἦν] A τοῦ θεοῦ ὁ ἦν ἑστώς. C τοῦ θεοῦ ἦν ἑστηκώς. τῇ ἅλῳ] C τὴν ἅλω. 17 ἐν τῷ λαῷ] A τὸν λαόν. εἰμι ἠδίκησα] C ἥμαρτον· καὶ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα. A ἠδίκησα· καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα. δὴ] C deest. 18 αὐτῷ] C deest. τῷ κυρίῳ] C ponit post θυσιαστήριον. τῷ ἅλωνι] A C τῇ ἅλῳ. 19 τὸν λόγον Γὰδ] A C τὸ ῥῆμα Γὰδ τοῦ προφήτου. καθ'] A C deest. 20 παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ] C διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν. 21 Δαυίδ] C αὐτῷ Δαυίδ. τὸν ἅλωνα τοῦ] A C τὴν ἅλω, καί. (A τοῦ pro καί.) καὶ συσχεθῇ ἡ θραῦσις] C ὅπως ἐπίσχῃ ἡ πλη ἐπάνω] A ἐπάνωθεν. C ἀπό. 22 λαβέτω, καὶ ἀνενεγκάτω] C λάβε καὶ ποιησ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἀρεστὸν ἐνώπιον. βόες] C μόσχοι. ὁλοκαύτωμα] C ὁλοκαύτωσιν. 23 Τὰ] C Καὶ τά. 24 ὅτι ἀλλὰ] A ὅτι ἀλλ' ἤ. C ἀλλ' ἤ. ἐν ἀλλάγματι] C ἀλλάγματι. μου] C ponit post θεῷ. A deest. τὸν ἅλωνα] A ἅλω. C τὴν ἅλω. σίκλων] C ponit post πεντήκοντα. 25 καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις] C desunt. ἐπήκουσε] C ἵλεως ἐγένετο. συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν] C ἐπέσχεν ἡ πλη ἐπί.

REGUM III.

CAP. I.

1 πρεσβύτερος] C πρεσβύτης σφόδρα. ἡμέραις] C ἐν ἡμέραις. 2 Καὶ] C deest. αὐτοῦ] C αὐτοῦ αὐτῷ. τῷ βασιλεῖ] A C τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ. παρθένον νεάνιδα] C νεᾶνιν παρθένον. τῷ βασιλεῖ] C ἔναντι τοῦ βασιλέως. κοιμηθήσεται] C κατακείσεται. μου] A C ἡμῶν. 3 νεάνιδα] C παῖδα. ἐκ παντὸς ὁρίου] C ἐν παντὶ ὁρίῳ. εὗρον] C εὑρίσκουσιν. Σωμανίτην] C Σουναμίτην. ἤνεγκαν] C εἰσάγουσιν. πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. 4 ἡ νεᾶνις] C παῖς. ἕως] A C τῷ εἴδει. τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ, & ponit ante θάλπουσα. 5 παρατρέχειν ἔμπροσθεν] C προτρέχοντας. 6 ἀπεκώλυσεν αὐτὸν] C ἐπετίμησεν αὐτῷ. οὐδέποτε, λέγων] C πώποτε, εἰπών. διατί σὺ ἐποίησας] A διατί σὺ τοῦτο ἐποίησας. C τί ὅτι πεποίηκας οὕτως. 7 ἐγένοντο] C ἦσαν. 8 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδά. καὶ Ῥησὶ, καὶ υἱοὶ] C καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ οἱ ὄντες. ὀπίσω] C μετά. 9 ἐθυσίασεν] C ἔθυσεν, & versu 19. πρόβατα, καὶ μόσχους] C καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους. μετὰ Αἰθὴ τοῦ] A C παρὰ τὸν λίθον τόν. ὃς ἦν ἐχόμενα] C ὃς ἦν ἐχόμενος. C τὸν ἐχόμενον. τῆς Ῥωγὴλ] A C τῆς πηγῆς τοῦ Ῥωγήλ. αὐτοῦ] A C αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. ἁδροὺς] A ἁδροὺς υἱούς. C ἄνδρας. 10 Σαλωμὼν] A C Σολομῶντα. 11 ἐβασίλευσεν] C βεβασίλευκεν, & versu 13, & 18, & 43. 12 δὴ] A C deest. καὶ ἐξελοῦ] C ὅπως σώσῃς. τοῦ υἱοῦ σου] C ponit post Σολομῶντος. 13 λέγουσα] C deest. Σαλωμὼν] A C ponunt ante ὁ υἱός. καθιεῖται] C καθήσεται. 14 σου] A C ponunt ante λαλούσης. ὀπίσω σου] C μετὰ σέ. 15 τὸ ταμεῖον] C τὸν κοιτῶνα. Ἀβισὰγ] C Ἀβισάκ. ἦν] C deest. 16 εἶπεν] C εἶπεν αὐτῇ. 17 ἡ δὲ εἶπε] C Καὶ εἶπε Βηρσαβεαί. κύριε] A C κύριέ μου βασιλεῦ. Σαλωμὼν] C ponit ante ὁ υἱός. καθήσεται] A αὐτὸς καθιεῖται. C αὐτὸς καθήσεται. 19 ἄρχοντα τῆς δυνάμεως] C ἀρχιστράτηγον. 21 ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς] C ἐν τῷ κοιμηθῆναι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. 22 ἔτι] C ponit post λαλούσης. ἦλθε] A C εἰσῆλθε. 23 ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ] A ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ λεγόντων. C ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες. κατὰ πρόσωπον] C Νάθαν ἐνώπιον. κατὰ] C ἐπί. 24 σὺ] C ponit ante κύριε. εἶπας] C εἴρηκας, λέγων. ὀπίσω μου] C μετ' ἐμέ. 25 ἐθυσίασε] A ἔθυ C τέθυκε. τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως] C τὸν ἀρχιστράτηγον. εἰσὶν ἐσθίοντες, καὶ πίνοντες] C αὐτοὶ ἐσθίουσι, καὶ πίνουσι. 26 αὐτὸν] C deest. οὐκ ἐκάλεσεν] C οὐ κέκληκε. 27 μου] C deest. καὶ οὐκ] C καὶ διατί οὐκ. θρόνον] C τοῦ θρόνου, & versu 30. 28 καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ] C καὶ ἔστη, & ponit post εἰσῆλθε. 30 ἐν κυρίῳ θεῷ] C κατὰ κυρίου τοῦ θεοῦ. τῇ] C τῇ. 31 ὁ βασιλεὺς] C ponit ante ὁ κύριος. 33 αὐτοῖς] C ponit ante ὁ βασιλεύς. λάβετε] C λάβετε μεθ' ἑαυτῶν. δούλους] C παῖδας. μεθ' ὑμῶν] A ponit ante τοὺς δούλους. 34 κερατίνῃ] C ἐν σάλπιγγι. 35 Καὶ καθήσεται] A C Καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται καὶ καθήσεται. βασιλεύσει] A C αὐτὸς βασιλεύσει. ἐγὼ ἐνετειλάμην] C αὐτῷ ἐντέταλμαι. Ἰσραήλ, καὶ Ἰούδαν] C Ἰούδαν, καὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. 36 τοῦ κυρίου] A τὸ ῥῆμα κυρίου. C τοὺς λόγους τοῦ κυρίου. βασιλέως] C βασιλέως, οὕτως εἴπῃ κύριος ὁ θεός σου κύριέ μου βασιλεῦ· καί. 37 εἴη] C εἴη καί. 38 ἀπήγαγον αὐτὸν] C ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτοῦ. 39 τῆς σκηνῆς] C τοῦ σκηνώματος. κερατίνῃ] C σάλπιγγι. 40 ἐχόρευον] C πᾶς ὁ λαὸς ἐχόρευον. εὐφροσύνην μεγάλην] C εὐφροσύνῃ μεγάλῃ. ἐῤῥάγη] C ἤχησεν. 41 αὐτοῦ] C οἱ μετ' αὐτοῦ. φαγεῖν] C ἐσθίοντες. κερατίνης] C σάλπιγγος. 42 Ἔτι] A Καὶ ἔτι. εἰσῆλθε] A C ἦλθε. εἶ] C deest. εὐαγγέλισαι] C εὐαγγελιεῖς. εἶπε] C εἶπε τῷ Ἀδωνίᾳ. 44 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ὁ βασιλεύς. ἐπεκάθισαν] C ἐπεβίβασαν. 45 ἔχρισαν] A C ἔχρισεν. ἐν τῇ] C εἰς βασιλέα ἐν τῷ. αὕτη ἡ φωνὴ] C αὕτη ἐστὶν ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου. 46 θρόνον] C τοῦ θρόνου. A θρόνου. 47 Καὶ εἰσῆλθον] C Καίγε ἦλθον. ἀγαθύναι ὁ θεὸς] A ἀγαθύναι ἀγαθύναι ὁ θεός. C ἀγαθύναι κύριος. Σαλωμὼν] A Σολομῶντος τοῦ υἱοῦ σου. C τοῦ υἱοῦ σου Σολομῶντος. τὴν κοίτην] A κοίτην αὐτοῦ. C τῆς κοίτης αὐτοῦ. 48 Καίγε] C Καί. εὐλογητὸς] C εὐλογημένος. σήμερον] C deest. 49 ἐξέστησαν] A C ἐξέστησαν, καὶ ἐξανέστησαν. κλητοὶ] C κεκλημένοι ὑπό. ἦλθον] A C ἀπῆλθον. ἀνὴρ] C ἕκαστος. ὁδὸν αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ ὁδόν. 50 ἐπελάβετο] A ἀπελάβετο. C ἐκράτησε. 51 ἀνηγγέλη] C ἀπηγγέλη. λέγοντες] C λέγων. κατέχει] C ἰδοὺ ἐκράτησε. Σαλωμὼν]

Σαλωμὼν] C βασιλεὺς Σολομών. εἰ οὐ θανατώσει] C τοῦ μὴ θανατῶσαι. εἰ πεσεῖται] C οὐ μὴ πέσῃ. τῶν τριχῶν αὐτοῦ] C ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ θρίξ. καὶ ἐὰν] C ἐὰν δέ. θανατωθήσεται] C ἀποθανεῖται. 53 κατήνεγκαν] A κατήγαγον. C ἀπήγαγον. ἀπάνωθεν] C ἀπό. λίθου] C ποδίου.

CAP. II.

1 ἀποθανεῖν] C τοῦ ἀποθανεῖν. ἀπεκρίνατο] A C ἐνετείλατο. Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ] C τῷ υἱῷ αὐτοῦ Σολομῶντι. 2 εἰμι] C deest. ἰσχύσεις] C κραταιωθήσῃ. ἄνδρα] A ἄνδρα τέλειον. 3 φυλάξεις] C φυλάξῃ. δικαιώματα] C προστάγματα αὐτοῦ. κρίματα τὰ γεγραμμένα] A κρίματα, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, τὰ γεγραμμένα. C κρίματα αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται. συνήσεις] C συνιῇς πάντα. κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι] C καὶ πανταχοῦ οὗ ἂν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ. 4 Ἵνα] C Ὅπως. τὸν λόγον ὃν] C τὰ ῥήματα … ἅ. λέγων] A C περὶ ἐμοῦ, λέγων. φυλάξωσιν οἱ υἱοί] C φυλάξωσι τὰ τέκνα. ὁδόν] C ὁδούς. αὐτῶν] A C αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ αὐτῶν. ἐξολοθρευθήσεται] C ἐξαρθήσεται. ἐπάνωθεν θρόνου] C ἀπὸ τοῦ θρόνου. 5 Καίγε σὺ ἔγνως ὅσα] C Καὶ νῦν σὺ οἶδας ἅ. μοι] A σοι. ὅσα] C ἅ. δυσὶν ἄρχουσι τῶν δυνάμεων] C δύο ἀρχιστρατήγοις. ἔταξεν τὰ αἵματα] C ἐξεδίκησεν αἷμα. 6 σοφίαν] C φρόνησιν. ἐν εἰρήνῃ] C ponit ante ᾅδου. 7 με ἀποδιδράσκειν] A ἀποδιδράσκειν. C φεύγειν με. ἀπὸ] C ἐκ. Ἀβεσσαλώμ] C ponit post σου. 8 ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. τὶς] C ἐκ. 10 ἐκοιμήθη] C κοιμᾶται. 11 τριάκοντα τρία] A C ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τρία. 12 αὐτοῦ] A αὐτοῦ υἱὸς ἐτῶν δώδεκα. 13 ἡ δὲ εἶπεν] C καὶ εἶπεν αὐτῷ. 14 Λόγος] C καὶ εἶπεν, Λόγος. 15 ἐστράφη] C ἐπεστράφη. ἐγενήθη] A ἐγενήθη. ἐγενήθη] C μου. 19 Σαλωμὼν] A ponit post βασιλεὺς. αὐτοῦ ἀπὸ] C desunt. Ἀβισὰγ] C Ἀβισαάκ. 18 εἶπεν] C εἶπεν. 19 ἀπαντὴν αὐτῇ] A C ἀπάντησιν αὐτῆς. κατεφίλησεν αὐτὴν] C προσεκύνησεν αὐτῇ. τοῦ θρόνου] A τοῦ θρόνου αὐτοῦ. C τὸν θρόνον αὐτοῦ. 20 οὐκ] A C ὅτι οὐκ. 21 δὴ] C deest. 22 Σαλωμὼν] C ponit ante ὁ βασιλεύς. ᾐτήσω] C αἰτῇ. 24 κύριος] C μοι κύριος. 25 αὐτὸν] C τὸν Ἀδωνίαν. Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C desunt. 26 σὺ] C deest. σὺ] C σὺ καὶ ἐν. καὶ οὐ] C οὐ. 27 ἱερέα τοῦ κυρίου] C εἰς ἱερέα τῷ κυρίῳ. τὸ ῥῆμα … ὃ] A τὸν λόγον … ὅν. 28 ἔκλινε] C ἐξέκλινε. 29 ἀπήγγειλαν] C ἀπήγγειλαν. καὶ ἀπέστειλε usque ad καὶ ἀπέστειλε] C desunt. Σαλωμὼν] C ὁ βασιλεὺς Σολομών. Βαναίου] A C Βανέαν. καὶ θάψον αὐτὸν] C desunt. 30 υἱὸς Ἰωδαὲ] C desunt. αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε & versu 32. υἱὸς Ἰωδαὲ] C desunt. 31 δωρεὰν ἐξέχεεν] A δωρεὰν ἐξέχεεν Ἰωάβ. C ἐξέχεεν Ἰωὰβ δωρεάν. 32 τὸ αἷμα αὐτοῦ] C desunt. 33 ἐπεστράφη] C ἀποστραφήτω. εἰς τὸν αἰῶνα] C ἕως αἰῶνος. γένοιτο] A γένοιτό μοι. παρὰ κυρίου] C ponit ante ἕως. 34 ἐν τῇ ἐρήμῳ] C desunt. 35 τὸν Βαναίου] A τὸν Βαναίαν. C Σολομὼν τὸν Βανέαν. στρατηγίαν] C στρατιάν. καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλὴμ] C desunt. αὐτὴν] A C deest.

CAP. III.

1 Καὶ ἐπληθύνθη usque ad καὶ ἔλαβε] C Καὶ ἡ βασιλεία ἐστερεώθη ἐν χειρὶ τοῦ Σολομῶντος. καὶ ἐγαμβρεύσατο Σολομὼν τῷ Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβε Σολομών. ἐπληθύνθη] A ἐπλήθυνε. Φαραὼ] C Φαραὼ γυναῖκα. κύκλῳ] C κύκλῳ. ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε] C desunt. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν, usque ad versum 36] C desunt. ἦν] A ἦσαν. ἔπαλξιν] A καὶ τὰς ἐπάλξεις. διέκοψε] A καὶ διέκοψε. οὗτος] A καὶ οὗτος. ἀνέβαινεν εἰς ἀπαντὴν] A κατέβη εἰς ἀπάντησιν. ἐπὶ] A εἰς. σὺ] A ὁ σύ. 36 ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς] A ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε. C ἀποστείλας ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σολομών. Hi undecim versus habentur in Comp. in fine cap. 2. κάθου] C κατοίκει. 37 τὸ] C καὶ τό. καὶ ὥρκισεν, usque ad finem versus] C desunt. 39 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. 40 Ἀγχοὺς] C Ἀχὶς βασιλέα Γεθ. ἐκζητῆσαι] C ζητῆσαι. ἐπορεύθη] C ἐξεπορεύθη. & ver. 41. ἐκ Γεθ] C desunt. 41 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. τοὺς δούλους αὐτοῦ] C desunt. 42 εἰς δεξιὰ, ἢ εἰς] C δεξιά, ἤ. ἀποθανῇ] C ἀποθανῇ, καὶ εἶπάς μοι, ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. 43 τί ὅτι] C νῦν διατί. 44 οἶδας] A ἔγνως. οἶδεν] C ἔγνω. ἃ] C ὅσα. σου prius] A deest. 46 αὐτὸν] A C αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν, usque ad versum secundum] C desunt in hoc loco: sed multa ex his partim in præcedenti cap. partim in sequentibus, viz. a καὶ Ἰούδα, usque ad ἡμέρας Σαλωμὼν, cap. 4. a ver. 20. usque ad ver. 26. ubi notantur differentiæ. πολλοὶ] A πολύ. βασιλείαις] A βασιλείαις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς Φυλιστιίμ, καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου. ut & C. cap. 4. ver. 21. ἄριστον τῷ Σαλωμὼν] A ἄριστον, καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σαλωμῶντι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ οὗτοι οἱ, usque ad καὶ ἦσαν τῷ] A desunt. ἱππέων] A ἱππέων. 2 Πλὴν] C Καί. θυμιῶντες ἐπὶ] C θύοντες ἐν. ὅτι] C καί. κυρίῳ] A C ὀνόματι κυρίου. 4 ἀνέστη] C ἀνέστη Σολομών. αὐτὴ] C deest. ἐν] C τὸ ἐν. 5 κύριος πρὸς Σαλωμὼν] A αὐτῷ. C κύριος τῷ Σολομῶντι. σεαυτῷ] C σεαυτῷ, καὶ δώσω σοι. 6 τὸν υἱὸν αὐτοῦ] C αὐτοῦ υἱόν. ἐπὶ τοῦ θρόνου] A ἐπὶ τὸν θρόνον. C καθήμενον ἐπὶ τὸν θρόνον. 7 ὁ θεός μου] C μου κύριε. ἔδωκας] C ἐβασίλευσας. ἔξοδον … εἴσοδον] A C εἴσοδον … ἔξοδον. 8 ἀριθμηθήσεται] C ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους, οὐδὲ διηγηθήσεται. 9 καρδίαν] C καρδίαν φρονίμην τοῦ. καὶ τοῦ συνιεῖν] A C τοῦ συνιέναι. ὅτι] A καὶ ὅτι. 10 ᾐτήσατο] A ἐκλήσατο. 11 παρ' ἐμοῦ] C ponit post τοῦτο. τοῦ συνιεῖν] C A σύνεσιν. κρίμα] C κρίματα, δικαιώματα. 12 ἰδοὺ posterius] C καὶ ἰδού. σὺ] C σοί. γέγονεν] A γέγονεν ἀνήρ. 13 Καὶ] C Καίγε. ὡς] A ὡς σύ. 14 πληθυνῶ] C μακρυνῶ. 15 παραγίνεται] C εἰσῆλθε. ἐν Σιὼν] C desunt. μέγαν ἑαυτῷ, καὶ] C desunt. 17 κύριε] A C κύριέ μου. ἐτέκομεν] C ἔτεκον. ἐγενήθη ἐν] C ἐγένετο. ἔτεκεν] C καὶ ἔτεκεν. καὶ ἡμεῖς] C υἱὸν, καὶ ἡμεῖς. Καὶ οὐκ ἔστιν] A οὐκ ἔστιν. C οὐκ ἦν. 20 μέσης] C μέσον. αὐτῆς] A ἑαυτῶν. C deest. 21 ἰδοὺ prius] C deest. 22 ὁ ζῶν] C καὶ ὁ. αὐλαῖς] C ponit ante ὁ βασιλεύς. 23 οὗτος] A ὅτι οὗτος. οὐχὶ] A ὅτι οὐχί. ἀλλὰ] A ἀλλ' ἤ. καὶ ὁ] C ὁ ζῶν. σου] C ταύτης. 24 λάβετε] A C δότε μοι. 25 παιδίον] A παιδάριον. τὸ θηλάζον] C desunt. 26 ἦν] A deest. αὐτὴ] A αὐτή. αὐτῇ] A ταύτῃ. διέλετε] C διέλετε αὐτό. 27 παιδίον] A C παιδίον τὸ ζῶν. τῇ εἰπούσῃ] C τῇ γυναικὶ τῇ εἰπούσῃ. αὐτῇ αὐτὸ] C αὐτὸ αὐτῇ. αὕτη] C ὅτι αὕτη. 28 τοῦ ποιεῖν δικαίωμα] A desunt. C τοῦ ποιεῖν δικαιώματα.

CAP. IV.

2 Σαδὼκ] A C Σαδὼκ ὁ ἱερεύς. 3 Ἐλιὰφ] A Ἐλιάμ. C καὶ Ἐλιχόρεφ. Σηβὰ] A Σεισά. C Σιζά. καὶ] C deest. ἀναμιμνήσκων] C ὑπομιμνήσκων. 5 Ὀρνία] A C Ἀζαρίας. Ζαβοὺθ] C Ζαβούδ. 6 ἦν] C deest. καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκονόμος] A C desunt. Καὶ Ἐλιὰβ υἱὸς Σὰφ (A Σαφὰτ) ἐπὶ τῆς πατριᾶς. Ἀδωνιρὰμ] C Ἀβδά. 7 μῆνα] C μήν. 8 Βεὲν υἱὸς] A C Βενώρ. εἷς] C deest. ut & in sequentibus. 9 Μακὲς] A Μαχεμάτ. Σαλαβὶν] A Βησαλαμίμ. καὶ prius] A καὶ ἐν. Βηθανὰν] C Βενανάν. 10 υἱὸς Ἐσδὶ] A υἱὸς Σέδ. C Βενεσέδ. 12 πᾶς ὁ οἶκος Σὰν ὁ] C πάντα οἶκον Σαὰν τόν. Σεσαθὰν] A Παρεσὼλ Σαρθάν. C Σαρθάν. Ἐσραὲ] A Ἰσραήλ. C Ἰζραήλ. Σαβαμαελαὰ] C Ἀβελμαολά. Μαεβὲρ] A Βεεμέρ. Λουκὰμ] A Λαὶ Ἐκμαάλ. C Ἰεγμαάμ. 13 Ναβὲρ] C Γαβίρ. Ῥαβὼθ] C Ῥαμώθ. Γαλαὰδ] C τοῦ Γαλααδίτου, τούτου ἦσαν πόλεις Ἰαὴρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐν Γαλαάδ. ἐν] A ἡ ἐν. τειχήρεις] C καὶ τειχήρεις. 14 Σαδδὼ] C Ἀδδώ. 16 Βαανὰ] C Βανέας. 18 Σεμεῒ] A C Ἰωσαφὰθ υἱὸς Φαρουὲ (A Φαρουὲν) ἐν Ἰσάχαρ. Σεμεΐ. 19 Ἀδαῒ] C Οὐρί. Γὰδ] A Γαλαάδ. C Γαλαὰδ γῇ. τοῦ Ἐσεβὼν] C τῶν Ἀμορραίων. Νασὲφ] A Νασιάβ. C Νασίβ. εἷς] C ponit post Ἰούδα. 17 Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φουασοὺδ ἐν Ἰσάχαρ] A C hic desunt, sed habentur supra ante Σεμεΐ· cætera hujus versus in Comp. habentur, ver. 27 & 28, cum his differentiis. διαγγέλματα] C διηγγελμένα. παρηλλάσσοσι] C παρήλλασσον. 28 ἦρον] C ἔφερον. 22 ταῦτα τὰ δέοντα τῷ] A totus hic versus deest, ut & ver. 23. C τοῦτο ἄριστον. πεκοπανισμένου] C deest. 23 Καὶ] A totus hic versus deest. C deest. ἐκλεκτῶν σιτευτὰ] C καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν, καὶ νομάδων. 24 πέραν] A hic versus etiam deest. C ἐν παντὶ πέραν. ποταμοῦ] C ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα ἕως Γάζα ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς πέραν τοῦ ποταμοῦ. 29 καὶ Σοφίαν] A Σοφίαν καὶ, & ponit ante φρόνησιν. 30 Σαλωμὼν] A C σοφία Σολομῶντος. 31 Γαιθὰν] C Αἰθάμ. Ζαρίτην] A Ἰσραΐτην. C Ἐζραΐτην. Αἰνὰν] A C Αἰμάν. Χαλκὰδ] C Χαλκάλ. Δαράλα υἱοὺς Μὰλ] A τὸν Δαρδὰ υἱοῦ Σαμάδ. C τὸν Δαρδαὲ υἱὸν Μαχὼχ, καὶ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κύκλῳ. 32 Σαλωμὼν] C deest. τρισχιλίας] A C τρεῖς χιλιάδας. 33 ὑπὲρ] A C περί. διὰ] C ἐκ. 34 ἀκοῦσαι] C ἀκούειν. τῆς σοφίας] A τὴν σοφίαν. παρὰ] A C ἐλάμβανε δῶρα παρά. πάντων] C deest. τῆς σοφίας] A τὴν σοφίαν. καὶ ἔλαβε usque ad finem cap.] A C desunt.

CAP. V.

1 Χιρὰμ] A Χειράβ. χρῖσαι] A χρῖσαι πρός. C deest. ἀντὶ] A C ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα, ἀντί. 3 Δαυὶδ] C ponit ante τὸν πατέρα. κύριον αὐτοὺς] C αὐτοὺς κύριον. 4 ἁμάρτημα] A C ἀπάντημα. 5 μου] C deest. ὁ θεὸς] A C desunt. 6 καὶ ἰδοὺ] C ἰδού. δουλείας] C τῶν δούλων. ἡμῖν] C ἐν ἡμῖν. ξύλα κόπτειν] C κόπτειν ξύλα. 7 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 8 πρὸς] C Χειρὰμ πρός. πᾶν] C τό. ξύλα] C εἰς ξύλα. 9 ἐγὼ] A C καὶ ἐγώ. σχεδίας] A C εἰς σχεδίας. ποιήσεις] C σὺ ποιήσεις. 10 καὶ πᾶν] C κατὰ πᾶν. 11 καὶ Μαχεὶρ] A καὶ Μαχήλ. C Μαχάλ. χιλιάδας] C deest. κεκομμένου] A C κεκοπανισμένου. τοῦτο] A τὸ αὐτό. 12 αὐτῶν] C ἑαυτῶν. 13 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Σολομών. αὐτοὺς] A αὐτόν. μίαν] C μῆνα ἕνα. οἴκῳ] C τοῖς οἴκοις. ἦν] A C ἦσαν. αἴροντες] C αἰρόντων. 16 χωρὶς] C ἐκτός. τῷ Σαλωμὼν] C τοῦ Σολομῶντος. τρεῖς χιλιάδες, καὶ ἑξακόσιοι] C τρισχίλιοι, καὶ τριακόσιοι. οἱ ποιοῦντες] C τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων. 18 Καὶ] C Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς, καὶ αἴρουσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸ θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους πελεκητούς. Καὶ ἐπελέκησαν οἱ δοῦλοι Σολομῶντος, καὶ οἱ δοῦλοι Χειράμ, καὶ οἱ Γίβλιοι· quæ habentur in Rom. cap. 6. ver. 17, 18. τρία ἔτη] C τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον.

CAP. VI.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τεσσαρακοστῷ] C ὀγδοηκοστῷ. 17 ἵνα αἴρωσι] A καὶ αἴρουσι. μεγάλους] A ponit post τιμίους. 18 ἔβαλαν] A ἐνέβαλον.

1 Ἐν τῷ ἔτει usque ad finem versus] C desunt: sed habet hæc verba, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ· & cætera habet ver. 37. & 38. Ζιοὺ] A Ἰδίου. καὶ τῷ δευτέρῳ μηνὶ] C μηνὶ τῷ δευτέρῳ. ἐνδεκάτῳ] A δεκάτῳ. οὗτος ὁ] A αὐτὸς ὁ ἦν. διάταξιν αὐτοῦ] A διάταξιν αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσι, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ. 2 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς Σολομών. τεσσαράκοντα] ἑξήκοντα. ἐν πήχει] A πηχέων. C πήχεις, ter in hoc versu. πέντε καὶ εἴκοσι] C τριάκοντα. 3 τοῦ ναοῦ] A αὐτοῦ. εἴκοσιν ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου] A εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ. C εἴκοσι πήχεις τὸ μῆκος αὐτοῦ, ἐπὶ τὸ πλάτος τοῦ οἴκου, καὶ δέκα ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτοῦ. 4 παρακυπτομένας] A διαπαρακυπτομένας. C δεδικτυωμένας. ἔδωκεν] C ἐποίησεν. δαβὶρ] A C δαβὶρ, καὶ ἐποίησε πλευρὰς κύκλῳ. (A κυκλόθεν.) 6 ἐν πήχει] A C desunt. ἓξ] A C ἓξ πηχέων τὸ πλάτος. ἐν πήχει] A C πηχέων. 7 ἀκροτόμοις ἀργοῖς] C ὁλοκλήροις ἀκροτόμοις. σιδηροῦν] C σιδήρου. ἐν τῷ οἴκῳ] C desunt. 8 ὑπὸ] C ἐπί. 9 τὸν οἶκον] A τὸν οἶκον φατνώμασι, καὶ διατάξεσιν ἐν. C αὐτὸν ἐν. 10 ἐν πήχει] C πηχέων. συνέχου τὸν σύνδεσμον] C συνέχεσιν ἐνδέσμους. 15 καὶ ᾠκοδόμησε] A C præmittunt tres versus qui habentur in notis Nobilii. ξύλοις] C ἐν ξύλοις. πλευραῖς] C ponit post κεδρίναις. 16 τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν] C οἴκου τῶν πλευρῶν τῶν κεδρίνων. ἐκ] A αὐτῷ ἔσωθεν ἐκ. C αὐτὸν ἔσωθεν. εἰς] A τὸν τοῖχον, εἰς. 17 ἦν] C ἦν αὐτός. 19 Ἐν] C καὶ κέδρῳ περιεσκέπασε τὸν οἶκον ἔσωθεν, καὶ ἔγλυψεν κολαπτὰς, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, πάντα κέδρινα, καὶ λίθοι οὐκ ἐφαίνετο. Καὶ τὸ δαβίρ. 20 πήχεις] C πηχέων τὸ, ter in hoc versu. μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ] A πλάτος, καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβίρ. κατὰ] A κέδρινον κατά. 23 δέκα] A C ἐκ (A ἐκ deest) ξύλων κυπαρισσίνων δέκα. Χερουβὶμ] C Χερούβ. ἐν πήχει δέκα] A C δέκα ἐν πήχει. εἰς] C καὶ ἕως. 25 Οὕτως τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ] C καὶ τῷ δευτέρῳ Χερούβ. ἀμφοτέρων] C μετὰ ἀμφοτέρων. 26 καὶ οὕτω τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ] C οὕτως καὶ τὸ δεύτερον Χερούβ. 27 ἀμφότερα] C ἔθηκεν ἀμφότερα. τοίχου] A C τοίχου τοῦ οἴκου. δευτέρου posterius] C ἑτέρου. 29 Πάντας] A C Καὶ πάντας. ἐγκολαπτὰ] C ἐν κολαπτοῖς. γραφίδι] C ἐν γραφίδι. φοίνικας] C φοίνικας, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα. 31 ξύλων] C ἐκ ξύλων. στοαὶ τετραπλῶς] A C καὶ φλιὰς πενταπλάς. Καὶ δύο θύρας ἐκ (A deest) ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτὸν (A αὐλῶν) ἐγκεκολαμμένα ἐπ' αὐτῶν (A desunt) Χερουβὶμ, καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, καὶ περιέχου χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ, φλιαὶ ἐκ ξύλων ἀρκευθίνων (A ἀρκευθίνου) ἐν] C καὶ ἐν. 35 γραφόμενα, ἐγκεκολαμμένα] A C προφυόμεναι

ριθίαι ἐγκεκολαμμέναι. 36 ἐσωτάτην] C ἐσωτέραν. τρεῖς στίχοις ἀπελεκήτων] C τρεῖς στίχοι διὰ πελεκητῶν. ϗ ᾠκοδόμησε τὸ usque ad finem] C desunt: Sed hic habet duo versus, qui habentur in versu primo hujus capitis in Rom. hoc modo: Ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐθεμελιώθη ὁ οἶκος κυρίου ἐν μηνὶ Ζίου. Καὶ ἐν ἔτει ἐνδεκάτῳ ἐν μηνὶ Βοὺλ, οὗτος ὁ μὴν ὄγδοος, συνετέλεσε τὸν οἶκον κατὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, ϗ κατὰ πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ, ϗ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἰλὰμ τοῦ οἴκου] A τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτάτην τοῦ αἰλὰμ τοῦ οἴκου.

CAP. VII.

13 Σαλωμὼν] A Σολομὼν εἰς Τύρον. 14 τέχνης] C σοφίας τῆς τέχνης. εἰσηνέχθη] A C εἰσήχθη. πάντα τὰ ἔργα] C πᾶν ἔργον. 15 τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου] C desunt. ὀκτωκαίδεκα] A ϗ ὀκτωκαίδεκα. C δέκα ϗ ὀκτώ. τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἐκύκλου αὐτὸν τὸ (A ϗ τὸ) πάχος τοῦ στύλου. C δύο ϗ δέκα πηχέων σπαρτίον ἐκύκλου αὐτόν. 16 χωνευτὰ] A χωνεύματα χαλκᾶ. C χωνευτὰ χαλκᾶ. πέντε πήχεις] C ϗ πέντε πηχέων· bis in hoc versu. ἐπιθέματος posterius] C deest. 17 δύο] C deest. περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα] C ἐπικαλύψαι τὰ ἐπιθέματα. τῶν στύλων] A τοῦ ἐπιθέματος. καὶ δίκτυον] C ἑπτά. ϗ δίκτυον] C ϗ ἑπτά. ϗ] C deest. 21 Καὶ ἔστησε] A ϗ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλάμ. C ϗ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου κατὰ τὸ ἐλὰμ τεσσάρων πηχέων. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, ϗ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα, καὶ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας. Καὶ ἔστησε. ἕνα] C δεξιόν. δεύτερον] C δεύτερον τὸν ἀριστερόν. Βελὼζ] C Βόαζ. 22 κρίνου] A C κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. Κατὰ τὸ usque ad finem versus] C desunt. τῷ πάχει] A ϗ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι κύκλῳ, ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας, τῷ πάχει. 23 θάλασσαν] A C θάλασσαν χυτήν. αὐτῆς posterius] C deest. τὸ αὐτὸ] C αὐτῆς. τρεῖς ϗ] A C desunt. ἐν πήχει] C πήχεις ἐκύκλουν αὐτήν. A ἐν πήχει ἐκύκλουν αὐτήν. 24 κυκλόθεν posterius] A C ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν κυκλόθεν. ϗ τὸ χεῖλος usque ad finem versus] C δύο στίχοι ὑποστηριγμάτων χυτῶν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ αὐτῶν. A habet ad finem versus 25. ἀνατολὴν] C ἀνατολάς. ϗ πάντα τὰ usque ad finem versus] C καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, καὶ πάντων τὰ ὀπίσθια εἰς τὸ ἔνδον. A pro οἶκον habet τοῖχον. 27 Καὶ ἐποίησε] C Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς, παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡσεὶ ἔργον ποτηρίου βλαστῶν κρίνου, δύο χιλιάδας χόεις ἐχώρει. Καὶ ἐποίησε. πέντε πήχεις] C τεσσάρων πηχέων. μῆκος] A deest. τέσσαρες πήχεις] C τεσσάρων πηχέων. ἓξ ἐν πήχει] C τριῶν πηχέων τό. 28 τῶν Μεχωνὼθ] C τῆς Μεχωνά. αὐτοῖς] C αὐτῆς. 29 αὐτῶν] C deest. 30 αὐτῶν] C αὐτῆς. ὠμίαι ὑποκάτω] A ϗ ὠμίαι αὐτοῖς ὑποκάτωθεν] C ὠμίαι αὐτῶν ὑποκάτωθεν. 31 Καὶ χεῖρες] A C ϗ ὠμίαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. Καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος, καὶ ἄνω ἐν πήχει, ϗ τὸ στόμα αὐτοῦ στρογγύλον, ποίημα οὕτω (A pro οὕτω habet ὀκτὼ) πῆχυς, ϗ ἥμισυ πήχεος (hæc tria verba desunt in A) ϗ ἐπὶ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διατορεύματα, ϗ διάπηγα αὐτῶν, τετράγωνα, οὐ στρογγύλα. Καὶ τέσσαρες οἱ τροχοὶ (A addit εἰς) ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων ϗ χεῖρες. 33 ἔργον posterius] C ὡς ἔργον. ἡ πραγματεία] C αἱ πραγματεῖαι. 34 Αἱ] C Καί. 35 ἀρχὴ χειρῶν] C αἱ χεῖρες. συγκλείσματα αὐτῆς] C συγκλείσματα αὐτῆς ἐπ' αὐτῆς. 36 ἐχόμενον] A ἐχόμενα. A ponit post ἕκαστον. ἔσω ϗ τὰ] A C αὐτοῦ ἔσωθεν. 37 αὐτὴν] C ταύτην. ἓν] C ἓν ἐν. 38 χυτροκαύλοις] A C χυτρογαύλοις· ita ter. τῇ ··· τῇ μιᾷ] A τῆς ··· τῆς μιᾶς. C τὴν ··· τὴν μίαν. πέντε μεχωνὼθ] A C δέκα μεχωνὼθ, πέντε. δεξιῶν] A δεξιῶν κατὰ ἀνατολάς. 40 θερμαστρεῖς] A θερμὰς τρεῖς· & ver. 45. 41 Στύλοις δύο] C Τοὺς δύο στύλοις. τῶν στύλων ἐπὶ] C τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα. 42 Τὰς] C Καὶ τάς. τετρακοσίας] C ponit post δικτύοις. τὰ ὄντα] A C desunt. τῆς μεχωνὼθ] A C desunt. ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις] C ἀμφοτέρων τῶν στύλων. 44 Βόας] C ponit post δώδεκα. 45 ἃ] C συνετέλεσεν, ἅ. τῷ] C ἐν τῷ. ϗ οἱ στύλοι usque ad Χιρὰμ inclusive] C desunt. ἐποίησε] A ἃ ἐποίησε. οὐκ ἦν σταθμὸς usque ad finem versus] C desunt. τῶν σταθμῶν] A τῷ σταθμῷ. 46 αὐτὰ] A C αὐτὰ ὁ βασιλεύς. Σειρὰ] A Γεηρά. C Σαρθάν. 47 ἔλαβεν] A C ἔδωκεν. Σαλωμὼν] C ponit ante ὁ βασιλεύς. τὰ σκεύη] A C πάντα τὰ σκεύη. ἃ] A deest. ἃ ἐποίησεν] C ἐκ πλήθους σφόδρα οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησεν ὁ Σολομὼν πάντα τὰ σκεύη. 48 προσφορᾶς] A προθέσεως. C προθέσεως. 49 ἀριστερῶν ··· δεξιῶν] A δεξιῶν ··· ἀριστερῶν. C δεξιῶν ··· εὐωνύμων. συγκλειομένας] C συγκεκλεισμένας. ἐπαρυστρεις] A C ἐπαρυστρίδας. 50 τοῦ ναοῦ] A C τοῦ οἴκου τοῦ (C deest) ναοῦ. 51 τὸ ἔργον] A πᾶν τὸ ἔργον. οἴκου] A ἐν οἴκῳ. C τῷ οἴκῳ. ϗ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν] C desunt. 1 ϗ τὸν οἶκον usq; ad ἔτεσι] C Καὶ ᾠκοδόμησε Σολομὼν τὸν οἶκον αὐτοῦ, τῷ τρεισκαιδεκάτῳ ἔτει, ϗ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἑαυτῷ] A αὐτοῦ. 2 δρυμῷ] A C δρυμοῦ. πήχεις] C πηχέων· ter in hoc versu. ϗ τριῶν] C ἐπὶ τεσσάρων. 3 ἐφάτνωσε] C ἐφάτνωσε κέδρῳ. ϗ πέντε] C πέντε ϗ, & ponit ante τεσσαράκοντα. ὁ στίχος δεκαπέντε ὁ στίχος. C ὁ στίχος ὁ εἷς δέκα ϗ πέντε. 5 τοῦ θυρώματος] C θύρας. 6 πεντήκοντα] A C πεντήκοντα πηχέων. πεντήκοντα] A πεντήκοντα πηχέων. C ϗ τριάκοντα πηχέων. αὐτῆς] C αὐτοῖς. τοῖς αἰλαμὶν] C desunt. 7 τῶν θρόνων] C τοῦ θρόνου. κριτηρίου] C κριτηρίου, καὶ ἐφάτνωσε κεδρίνοις ἀπὸ ἐδάφους ἕως ὑπερῴου. 8 αὐτῶν] C αὐτοῦ. αὐλὴ] C καὶ αὐλή. καὶ οἶκον τῇ] C καὶ ᾠκοδόμησεν οἶκον Σολομὼν τῇ. 9 πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα. ἐκ τοῦ θεμελίου] C ἔξωθεν ἐκ τῶν θεμελίων. 10 ἐν] C deest. τιμίοις λίθοις] A C λίθοις τιμίοις. λίθοις] C deest. 11 τιμίοις] C λίθοις τιμίοις. κατὰ τὸ] C κατ' αὐτό. ἀπελεκήτων] C πελεκητοῖς. 12 ἀπελεκήτων] C πελεκητῶν. κεκολαμμένης] C ἐγκεκολαμμένης. καὶ συνετέλεσε usque ad finem] C ϗ τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου τὸ ἔσωθεν, καὶ τὸ ἐλὰμ τοῦ οἴκου.

CAP. VIII.

1 Καὶ ἐγένετο usque ad ἔτη] C desunt. ὡς συνετέλεσε] C ἐν τῷ συντελέσαι. ἐν Σιὼν] C ϗ πάντας ἄρχοντας φυλῶν ἡγεμόνας πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Σολομῶντα ἐν Ἱερουσαλήμ. ἐνεγκεῖν] A ἀνενεγκεῖν. 2 κυρίου] A deest. 3 Ἀθανὶν] C Ἀθανὶμ ἐν ἑορτῇ, αὐτός ἐστι μὴν ἕβδομος, ϗ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. 4 καὶ τὰ] A C καὶ πάντα τά. 5 πᾶς] C πᾶς ὁ λαός. πρόβατα, βόας] A C βόας, ϗ πρόβατα. 6 κιβωτὸν] C κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. 8 ὑπερεῖχον] C ὑπερεῖχε. ἐνεβλέποντο] C ἐβλέποντο. εἰς] C ἐπί. ἔξω] C ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 9 Οὐκ] C Καὶ οὐκ. ἔθηκεν] A C ἔθηκεν ἐκεῖ. 10 ἔπλησε τὸν οἶκον] C ἀ. ἔπλησε τὸν οἶκον κυρίου. 11 στήκειν] A C στῆναι. ἔπλησε] C ἐνέπλησε. οἶκον] C οἶκον κυρίου. Τότε εἶπε Σολομὼν, Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. Καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι, ϗ ἕτοιμον, καὶ τῇ καθέδρᾳ σου τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. 14 ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. 15 σήμερον] C deest. 16 ἐξήγαγον] C ἀνήγαγον. καὶ ἐξελεξάμην τὸν] C ἀλλ' ἐξελεξάμην ἐν. ἐπὶ] A C ἡγούμενον ἐπί. 17 καρδίας τοῦ] A C καρδίας Δαυὶδ τοῦ. 18 ἀνθ' ὧν ἦλθεν] C ὅτι ἐγένετο. καλῶς ἐποίησας] C ἠγάθυνας. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 19 σὺ οὐκ] C οὐ σύ. 21 ἐκεῖ] A deest. κυρίου] C θεοῦ. αὐτὸν] A deest. 22 ἀνέστη] A C ἔστη. Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. 23 ὡς σὺ θεὸς] A θεὸς ὡς σύ. φυλάσσων] C φυλάσσειν. πορευομένῳ] C πεπορευομένῳ. 24 ϗ γὰρ] A καί. C ἅ. ἀνὴρ] A C σοὶ ἀνήρ. 25 θρόνου] C θρόνον. τὰ τέκνα] C οἱ υἱοί. ἐπορεύθης] C ἐπορεύθης σύ. 27 ϗ ὁ οὐρανὸς] A desunt. C καὶ οἱ οὐρανοί. οὐρανοῦ] C τῶν οὐρανῶν. πλὴν καὶ] C πῶς. 28 ἐπὶ τὴν] C καὶ ἐπὶ τὴν προσευχήν μου, ϗ ἐπὶ τήν. ἀκούειν] A ἀκούειν τῆς τέρψεως, καί. C ἀκούειν τῆς δεήσεως, καί. σήμερον] A ponit ante πρός. 29 τόπον ὃν] C τόπον τοῦτον, ὅν. ἐκεῖ] C deest. ἡμέρας, καὶ νυκτὸς] C desunt. 31 ἕκαστος] C ἄνθρωπος. 32 σὺ] C deest. ἀνομηθῆναι] C τοῦ ἀνομῆσαι. 33 ἐχθρῶν] C ἐχθρῶν αὐτῶν. 34 ἐπιστρέψεις] C ἀποστρέψεις. 35 ἁμαρτιῶν] C ἀνομιῶν. ἀποστρέψουσιν] A ἐπιστρέψουσιν. 36 γῆν] C γῆν σου. 37 ὅτι] C ὅτι ἄν. τοῦ] C αὐτῶν. πᾶν πόνον] A C πάντα πόνον. 38 Πᾶσαν προσευχὴν, πᾶσαν δέησιν] C Πᾶσα προσευχή, πᾶσα δέησις. αὐτοῦ] C deest. αὐτοῦ] C deest. 39 κατὰ] C κατὰ πάντας. 40 Ὅπως] C Ὅπως ἄν. ὅσας] A C ἅς. 41 ἀπὸ] A C ἐκ τοῦ. σου] C σου Ἰσραήλ. 42 Καὶ ἥξουσι usque ad finem versus] C Καὶ ἥξει εἰς γῆν μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου. Διότι ἀκούσονται, τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, ϗ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, ϗ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, ϗ ἥξει, ϗ προσεύξεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. 43 ὅσα ἂν] C ἅ. ὅπως] C ὅπως ἄν. λαοὶ] C λαοὶ τῆς γῆς. γνῶσιν] C γνωσθῇ. 44 Ὅτι ἐξελεύσεται] C Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ. ἐπιστρέψεις] A ἀποστρέψεις. C ἀποστρέψῃς. οὗ] C ὅν. 45 σὺ] C deest. δεήσεως] C προσευχῆς. προσευχῆς] C δεήσεως. αὐτοῖς] A αὐτῆς. C αὐτῶν. 46 ἐπάξεις] A ἐπάξεις ἐπ'. C οὐ ἐπάξῃς ἐπ'. παραδώσεις] C παραδῷς. αἰχμαλωτιοῦσιν] C αἰχμαλωτεύσουσιν. αἰχμαλωτίζοντες] A αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες. C οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς. εἰς] A deest. 47 μετήχθησαν] C μετῳκίσθησαν. ἐπιστρέψωσι] C ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ. μετοικίας] C μετοικεσίας. καὶ δεηθῶσί σου] A C ponunt ante ἐν γῇ. ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν] A C ἠνομήσαμεν, ϗ (C deest) ἠδικήσαμεν. 48 Καὶ] A deest. ᾠκοδόμηκα] A C ᾠκοδόμησα. 49 σου] C σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν, ϗ τῆς δεήσεως αὐτῶν, ϗ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. 50 ἃ] C ἃ ἄν. σοὶ] C deest. αἰχμαλωτευόντων] A C αἰχμαλωτευσάντων. εἰς] A C deest. 51 οὓς] C εἰσὶν, οὕς. 53 τότε ἐλάλησε usque ad finem versus] C desunt. 54 ϗ ἀνέστη] C ἀνέστη. ὀκλακὼς] C κεκλικώς. 56 σήμερον] C ponit post ἔδωκε. κατάπαυσιν] C ἀνάπαυσιν. Μωυσῆ] A C ponunt ante δούλου. 57 μὴ] A καὶ μή. ἐγκαταλείποιτο] C ἐγκαταλίπῃ. ἀποστρέψοιτο] C ἀποστρέψῃ. 58 Ἐπικλῖναι] C Ἀλλ' ἐπικλῖναι. ἐν] A C πρός. ἃ] C ϗ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ἅ. 59 ὡς] A C οὕς. ἐγγίζοντες] A C σήμερον, ἐγγίζοντες. λαοῦ] A C λαοῦ σου. ἐνιαυτοῦ] A C ἡμ. 60 ὅτι] C ὅτι σύ. 61 ϗ ὁσίως] A ὁσίως. C τοῦ ὁσίως. 62 κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 63 τὰς θυσίας ··· ἃς] C τὴν θυσίαν ··· ἥν. ἔθυσε] C ἔθυσαν. προβάτων] C καὶ προβάτων. 64 Τῇ] C Ἐν τῇ. ὅτι] C διότι. μικρὸν] C μικρὸν ἦν. ϗ τὰς] A C ϗ τὸ δῶρον, ϗ τάς. ὑπενεγκεῖν] A deest. C δέξασθαι· & ponit post τὴν ὁλοκαύτωσιν. 65 ἐν] C deest. Ἡμαθ] A Ἠθήμ. ἐν οἴκῳ usque ad ἑπτὰ] C desunt. ἑπτὰ ἡμέρας] C ἑπτὰ ἡμέρας, ϗ ἑπτὰ ἡμέρας, τέσσαρες ϗ δέκα ἡμέρας. 66 ἀπῆλθεν] C ἀπῆλθον. τὰ σκηνώματα] C τὸ σκήνωμα. ϗ ἀγαθῇ ἡ καρδία] A τῇ καρδίᾳ. C ϗ ἀγαθῇ καρδίᾳ.

CAP. IX.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. οἰκοδομεῖν] A οἰκοδομῶν. C οἰκοδομῆσαι. Σαλωμὼν] A αὐτοῦ Σολομών. 2 ἐν] C αὐτῷ ἐν. 2 πρὸς αὐτὸν κύριος] A αὐτῷ. ἡγίακα] A ϗ ἡγίακα] C ἡγίασα. ἐκεῖ] C ponit post καρδία μου. 5 ἐν] A C ἐπί. Δαυὶδ] C ponit post σου. 6 ἔδωκε Μωυσῆς] C ἔδωκα. 8 ἔσται] A deest. C ἔσται εἰς παράδειγμα, & ponit post ὑψηλός. 9 ὃς ἐξήγαγεν] C τὸν ἐξαγαγόντα. ἐξ Αἰγύπτου] C ponit post δουλείας. τὴν κακίαν] C πᾶσαν τὴν κακίαν. τότε ἀνήγαγε usque ad finem versus] C desunt. 10 Εἴκοσι] C Καὶ ἐγένετο μετά. 11 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς Σολομών. 13 εἶπε] C εἶπε Χειράμ. τί] C τί εἰσιν. ἀδελφὲ] C ὦ ἀδελφέ. 14 ἤνεγκε] C ἀπέστειλε. 26 ϗ ναῦν usque ad finem versus] C desunt. Sed hic Comp. habet versus 13, qui in Rom. maxima ex parte habentur in cap. sequenti, ubi habes differentias inter utrumque textum. τῆς ἐσχάτης] A ponit post θαλάσσης. 27 ἐλαύνειν εἰδότας] C λαὸν εἰδότας ἐλαύνειν. 28 ἦλθον ··· ἔλαβον] A ἦλθεν ··· ἔλαβεν. χρυσίου] C ponit post τάλαντα. ἑκατὸν] A C τετρακόσια. ἤνεγκαν] A ἤνεγκε.

CAP. X.

2 ἡδύσματα] C ἀρώματα. τίμιον] C τίμιον πολύ. εἰσῆλθε πρὸς] C ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. 3 παρὰ] A C ὑπό. 5 στάσιν] C παράστασιν. 7 λαλοῦσι] C εἰρηκόσι. εἰσὶ τὸ] A ἐστὶ οὐδὲ τό. C ἐστὶ κατὰ τό. ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ] C σοφίαν, ϗ ἀγαθά. 8 μακάριοι] C ϗ μακάριοι. διὰ παντὸς] C διαπαντός. οἱ ἀκούοντες] C ϗ ἀκούοντες. σου] C deest. κύριον τὸν] A κύριον τὸν θεόν. στῆσαι] C τοῦ στῆσαι αὐτόν. σὲ] C σὲ ἐπ'. αὐτοῦ] C αὐτοῦ. 10 εἴκοσι] A εἴκοσι καί· & ponit ante ἑκατόν. C ϗ ἑκατόν. ἡδύσματα] C ἀρώματα, bis in hoc versu. τίμιον] C τίμιον πολύ. & ver. 11. 11 πελεκητὰ] A ἀπελέκητα] C ponit post σφόδρα. 12 τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ] A desunt. οἴκου prius] C deest. ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς] C πελεκητά. ὤφθησαν] C ὤφθη. ἕως] C ἔτι ἕως. 13 Σαβὰ] C deest. ὅσα posterius] C ϗ ὅσα. δεδώκει] C ἔδωκεν. ἦλθον] C ἀπῆλθεν. πάντες] C deest. 14 ἓξ] A C ϗ ἕξ. 15 ἐμπόρων] C ἐμπόρων τῶν ἐμπορευομένων. τοῦ πέραν] C τῶν ἐν τῷ πέραν. 16 Σαλωμὼν] A C ὁ βασιλεὺς Σολομών. τριακόσιοι] C ϗ ἑξακόσιοι. 17 Καὶ τριακόσια ὅπλα ἐλατά. C χρυσᾶ ἐλατὰ, καὶ] C Καὶ ἐποίησε τριακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς. C ponit χρυσᾶ post ἐλατά. ἐνῆσαν χρυσοῦ] A C χρυσίου ἐπῆσαν. εἰς] A C ἐπί. τὸ ὅπλον τὸ ἓν] C τὸν θυρεὸν τὸν ἕνα. ὁ βασιλεὺς] C desunt. 19 τῷ θρόνῳ posterius] C ponit post αὐτοῦ. τόπου] A θρόνου. 20 λέων Σαλωμὼν] C deest. οὐ γέγονεν] A C οὐκ ἐγένετο. πάσῃ] C ἐν πάσῃ.

τοῦ βασιλέως Σολομῶντος. 21 οὐκ] C ϗ οὐκ. οὐκ ἦν] C οὐκ ἦν τὸ ἀργύριον. 22 ἐν τῇ θαλάσσῃ] C ἐπὶ τῆς θαλάσσης. νηῶν] A υἱῶν] C μία] C deeſt. βασιλεῖ] C βασιλεῖ Σολομῶντι. ϗ λίθων] A ϗ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, ϗ πιθήκων, ϗ λίθων. αὕτη ἦν] Hæc uſque ad ver. 23, habentur in Comp. cap. 9. a ver. 15. uſque ad ver. 23. Μαγδὰλ] C Μαγεδδώ. Γαζὲρ] C Γαζέρ. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη ϗ προκατελάβετο Γαζὲρ, ϗ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, ϗ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ἐθανάτωσεν, ϗ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σολομῶντος. Καὶ Σολομὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ. ἀνωτέρω] A κατωτέραν] C κατωτέραν. ϗ τὴν Ἰεθερμὰθ] C καὶ τὴν Βααλὰθ, ϗ τὴν Θερμὰθ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σολομῶντι. Ἰερουσαλὴμ] C Ἰερουσαλὴμ, ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ. γῇ] C γῇ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ] C deſunt. ὑπὸ] C ἀπό. ὄντων] A C ponunt ante ἐκ. αὐτοῦ] C αὐτούς. πρᾶγμα] A εἰς πρᾶγμα] C εἰς δυνάμεις. ϗ τρισσοὶ] C τρισσοί. ἱππεῖς αὐτοῦ] C ἱππεῖς αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ ἄρχοντες οἱ ἐπιστάμενοι ἐπὶ τῶν ἔργων Σολομῶντος πεντακόσιοι πεντήκοντα, κυριεύοντες ἐν τῷ λαῷ τῷ ποιοῦντι τὸ ἔργον. Ἡ θυγάτηρ δὲ τοῦ Φαραὼ ἀνέβη ἀπὸ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ· τότε ᾠκοδόμησε τὴν Μελλώ. Καὶ προσήνεγκε Σολομὼν τρισσῶς κατ᾽ ἐνιαυτὸν ὁλοκαυτώματα ϗ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμίασεν ἐπὶ τοῦ ὄντος ἐνώπιον τοῦ κυρίου, ϗ συνετέλεσε τὸν οἶκον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ναῦν ἐν Ἀσιὼν Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχόμενα Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἐν γῇ Ἐδώμ. 24 ἀκοῦσαι] C ἀκούειν. τῇ] C ἐν τῇ. 25 αὐτοῦ] A αὐτοῦ, ἕκαστος σκεύη. C αὐτοῦ, σκεύη. στακτὴν, ϗ ἡδύσματα] C ϗ ἀρώματα, καὶ στακτήν. ἐνιαυτῷ] A deeſt. C εἰς ἐνιαυτόν. 26 Καὶ ἦσαν] C Καὶ συνήγαγε Σολομὼν ἅρματα, ϗ ἱππεῖς, ϗ ἦσαν. τῷ Σολομὼν] C αὐτῷ. τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς] C χίλια ϗ τετρακόσια. τέσσαρες] A τεσσαράκοντα. αὐτὰς] C αὐτούς. ϗ ἦν uſque ad finem verſus] C deſunt. 27 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Σολομών. τὸ χρυσίον, καὶ] C deſunt. τὰς ἐν] A ϗ τὰς ἐν. ἔδωκεν] A poſt συκαμίνους. 28 Σολομῶν τῶν ἱππέων, ϗ] A C τῶν ἵππων. (A ἱππέων) Σολομῶντος. ἐκ Θεκουὲ] C ἐξ Ἐκουέ. ϗ ἐλάμβανον ἐκ Θεκουὲ] C ἐλάμβανον ἐξ Ἐκουέ. 29 ἑκατὸν] C ἑξακοσίων. πεντήκοντα] C ἑκατὸν ϗ πεντήκοντα. κατὰ θάλασσαν] C διὰ χειρὸς αὐτῶν.

CAP. XI.

1 φιλογύνης] A C φιλογύναιος. ϗ ἦσαν uſque ad ϗ ἔλαβε] A C hic deſunt: ſed habent initio verſus tertii. Σύρας] C deeſt. Χετταίας ϗ Ἀμορραίας] C ϗ Σιδωνίας, καὶ Χετταίας. 2 Οὐκ] C λέγων, Οὐκ. αὐτοὺς] A αὐτάς. μὴ] A C ἵνα μή. ψυχὰς] C καρδίας. 4 Καὶ ἐγενήθη] C ϗ ἔκλινον αἱ γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο. ϗ οὐκ ἦν uſque ad finem verſus] C ponit poſt finem ver. tertii. πατρὸς αὐτοῦ] A C πατρὸς αὐτοῦ, ϗ ἐπορεύθη Σολομὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης βδελύγματος Σιδωνίων, ϗ ὀπίσω τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδώλου υἱῶν Ἀμμών. Sed C pro βδελύγματος habet θεοῦ, & pro τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδώλου υἱῶν habet Μελχὼμ βδελύγματος. 3 Hunc verſum Ald. ponit poſt. ver. 6. αὐτῶν] A C ἑτέρων. Μωὰβ] C Μωὰβ ἐν τῷ ὄρει τῷ κατὰ πρόσωπον Ἰερουσαλήμ. βασιλεῖ αὐτῶν] C Μελχώμ. 8 αἳ] C deeſt. 9 καρδίαν] A C καρδία. 10 ὑπὲρ] A δὶς ὑπέρ. φυλάξασθαι ποιῆσαι] A φυλάξασθαι ϗ ποιῆσαι. C οὐκ ἐφύλαξεν. ὁ θεὸς] C deſunt. οὐδ᾽ ἦν uſque ad finem verſus] A C deſunt. 12 αὐτὰ] C ταῦτα. 14 ἤγειρε] A ἐξήγειρε. Ἰδουμαῖον] A Ἰδουμαῖον, καὶ ἤγειρε κύριος τῷ Σολομῶντι Σατάν. C Ἰδουμαῖον ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. ϗ τὸν Ἐσρὼμ, uſque ad finem verſus] C hic deſunt: ſed habentur ver. 23, 24. Ἐσρὼμ] A Ῥάζρον. Ἐλιαδαὲ τὸν ἐν Ῥαμμὰ] A Ἐλιδεὲ τὸν Βεραμώθ. C Ἐλιαδὰ ὃς ἔφυγεν. ver. 23. συστρέμματος] A C συστρεμμάτων. Δαμασὲκ] A C Δαμασὲκ, ϗ ἐκάθισεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Μασεδὲκ (C Δαμασκῷ.) 15 ἐξολοθρεῦσαι] C ἐξολοθρεύειν. 16 ἓξ μῆνας] C ἑξάμηνον. ὅτι] C οὗ. ἐξωλόθρευσε] C ἐξωλόθρευσεν. ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ] A C ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. 17 πάντες] C deeſt. τῶν παίδων] C δοῦλοι τῶν παίδων. εἰσῆλθον] C εἰσῆλθεν. 18 ἄνδρες ··· τῆς πόλεως] C deſunt. οἶκον] C Φαραὼ οἶκον. αὐτῷ] C αὐτῷ, ϗ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. 19 Θεκεμίνας] C Θεκεφενής· & ver. 20. 20 υἱῶν] C ἐν οἴκῳ. ἐν μέσῳ] C ἐν τῷ οἴκῳ Φαραὼ ἐν μέσῳ. 22 ἀποστρέψω] C ἀναστρέψω. ϗ ἰδοὺ] C ὅτι ἰδού. ὅτι] C μηδαμῶς, ὅτι. ϗ ἀνέστρεψεν Ἀδὲρ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· pro his Comp. habet duos verſus, *viz.* 23. & 24. qui in Rom. habentur verſu 14. & priore parte ver. 15. ἐβαρυθύμησεν] A C ἐβαρύνθη ἐπί. 27 πρᾶγμα] A πρᾶγμα, ὃ ἐποίησε. C πρᾶγμα ἐποίησε. ἐπήρατο χεῖρας] C ἐπῆρε τὴν χεῖρα. συνέκλεισε] A C ϗ συνέκλεισε. 29 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀπέστησεν] C μετέστησεν. ἱματίῳ καινῷ] C ἱμάτιον καινόν. 30 αὐτῷ] A αὐτοῦ. 32 ἔσονται] C ἔσται. 33 ἐποίησε] C ἐδούλευσε. εἰδώλῳ] C καὶ τοῖς εἰδώλοις. βασιλεῖ αὐτῶν] C Μελχόμ. ϗ οὐ μὴ uſque ad αὐτοῦ incluſive] A ponit poſt ζωῆς αὐτοῦ. 34 μὴ λάβω] C οὐ λήψομαι. ὅλην] C ponit ante τήν. διότι] C ὅτι. αὐτὸν] C αὐτὸν, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, ϗ τὰ δικαιώματά μου. 38 φυλάξασθαι] A φυλάξαι. C φυλάξαι πάντα. τῷ Δαυὶδ] C τῷ Δαυὶδ, ϗ δώσω σοι τὸν Ἰσραήλ. Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα Δαυὶδ διὰ ταῦτα, πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. 40 Σουσακὶμ] C Σουσάκ. οὗ] C deeſt. 41 πᾶσαν τὴν φρόνησιν] C πᾶσα ἡ φρόνησις. γέγραπται] C γεγραμμένα. ῥημάτων] C λόγων ἡμερῶν. 42 τεσσαράκοντα ἔτη] C ponit ante ἐπί. ϗ ἐγενήθη uſque ad ὡς ἔφυγεν] C habet verſu 2. cap. ſequentis: & pro ἐγενήθη, ἐγένετο· & pro Σαλωμὼν, A C τοῦ βασιλέως Σολομῶντος. κατευθύνει uſque ad finem verſus] C deſunt. 43 ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ἐκοιμήθη] C ἐκοιμήθη Σολομών. πατέρων αὐτοῦ] C πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

CAP. XII.

1 πορεύεται] C ἐπορεύθη. 3 Καὶ] C καὶ ἀπέστειλαν ϗ ἐκάλεσαν αὐτὸν, ϗ ἦλθεν Ἰεροβοὰμ, ϗ πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ, καί. 4 ἐβάρυνε] C ἐσκλήρυνε. 5 εἶπε] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. 6 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς Ῥοβοάμ. καὶ] C ἵνα. 7 ϗ ἔσονται] C ἔσονται. 9 λέγουσι πρὸς μὲ λεγόντων] C λαλήσασι πρὸς μὲ ϗ εἰρηκόσι. 10 οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ] A C deſunt. λέγοντες] C ϗ εἶπον. A ϗ εἶπον αὐτῷ. λέγοντες] C ϗ εἰρηκόσι. λαλήσεις] C ἐρεῖς. τῆς] C ὀσφ. τῆς. 11 ἐν] C deeſt. ἐγὼ δὲ] C ϗ ἐγώ. 12 παρεγένοντο] A C παρεγένετο. πᾶς] C Ἱεροβοὰμ, ϗ πᾶς. Ἰσραὴλ] A ὁ λαός. ἐν] C deeſt. αὐτοῖς] C deeſt. βασιλεὺς] C βασιλεὺς Ἰσραήλ. ἀναστρέψαντες] A C ἀναστρέψατε. τῇ] A ἐν τῇ. 13 Ῥοβοὰμ] A ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ. 15 παρὰ κυρίου] C ponit ante ἦν. στήσῃ] C στήσῃ κύριος. τοῦ Σηλωνίτου περὶ] C τοῦ προφήτου τοῦ Συλωνίτου ἐπί. 16 εἶδον] A C εἶδε. ὁ βασιλεὺς αὐτῶν] A ὁ βασιλεὺς τῆς φωνῆς αὐτῶν. C αὐτῶν ὁ βασιλεύς. ἀπεκρίθη] A ἀπεκρίθησαν. ἀπότρεχε Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματά σου] C ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμά σου Ἰσραήλ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ἐβασίλευσαν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς τὸν Ῥοβοάμ. 18 βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ] C βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν Ἀδωράμ. λίθοις] A C λίθοις πᾶς Ἰσραήλ. ἀναβῆναι] A C ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα. 24 ἀποστρεφέτω] A C ἀναστρεφέτω. παρ᾽] C ἐξ. κυρίου poſterius] A deeſt. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομὼν, uſque ad verſum 25] deſunt. in Comp. δώδεκα] A δεκαεπτά. Ἄνα] A Ἀννών. ἀπέδρα αὐτὸς] A ἀπέδρα. ἐγὼ εἰς] A εἰς. αὕτη] A ϗ αὕτη. Ἐφραὶμ] A Ἐφραὶμ πρὸς Ἱεροβοάμ. ἀῤῥωστίᾳ κραταιᾷ] A ἀῤῥωστίαν κραταιάν. πορεύου] A ϗ πορεύου. ἐκ] A ἀπό. ἄνθρωπος ἦν] C ἦν ὁ ἄνθρωπος. εἰς τὴν χεῖρα] A ἐν τῇ χειρί. πρεσβύτερος] A πρεσβύτης. ἰδεῖν] A βλέπειν. ἀπάντην] A συνάντησιν. τῇ γυναικὶ] A γυναικός. τὴν πόλιν] A εἰς τὴν πόλιν. σοι, τὸ] A σοι, ὅτι τό. ἔσονται οἱ τεθνηκότες] A ἔσται τὸν τεθνηκότα. καταφάγονται] A καταφάγεται. ἀπάντην] A ἀπάντησιν. Ἐνλαμὶ] A Ἐλαμίτην. ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ] A ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν Σολομὼν, ϗ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα, ϗ δύο σκῆπτρα ἔσονται Ῥοβοὰμ τῷ Σολομών. ϗ ἐγενήθη μετὰ τελευτὴν τοῦ βασιλέως Σολομὼν, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥοβοὰμ ἀντ᾽ αὐτοῦ. υἱὸν Σολομὼν] A deſunt. ϗ νῦν] A νυνί. οὕτως] A οὕτως ὡς. ὁ λαὸς] A ὁ λαὸς, λαλήσεις πρὸς τὸν λαόν. μάστιξιν] A ἐν μάστιξιν. ὑμᾶς] A ὑμῶν. ἀνὴρ εἷς] A ἀνήρ. πρὸς τὸ] A πρὸς πᾶν τό. 25 κατῴκει] C κατῴκησεν. 27 θυσίαν ἐν οἴκῳ] C τὰς θυσίας εἰς οἶκον. εἰς] C deeſt. καὶ κύριον] C deſunt. 28 ϗ ἐπορεύθη] C deſunt. 29 ἔδωκεν] A ἔθηκεν. 30 πρὸ προσώπου] A ὀπίσω. ϗ εἴασαν τὸν οἶκον κυρίου] C deſunt. 31 οἴκους] C Ἱεροβοὰμ οἴκους. 32 ἐν] C deeſt. ἐν γῇ] C ἐν τῷ. 33 τῇ] C ἐν τῇ. ἐπιθῦσαι] C θῦσαι.

CAP XIII.

1 ἐξ Ἰούδα] A C ponunt poſt παρεγένετο. ἐπιθῦσαι] A αὐτοῦ ἐπιθῦσαι. C τοῦ ἐπιθῦσαι. 2 πρὸς] A C ἐπί. ἐν] C τοῦ θεοῦ ἐν. τῶν ὑψηλῶν] A deſunt. τῶν ἐπιθυόντων] C ϗ τοὺς ἐπιθύοντας. καύσει] C κατακαύσει. 3 δώσει] A C ἔδωκεν. ἐπὶ] A C ἔσται ἐπ᾽. 4 ὁ βασιλεὺς poſterius] C deeſt. ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου] A ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ἰδοὺ] C deeſt. 6 εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ] C ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ϗ εἶπε. δεήθητι] C δεήθητι δή. τὴν χεῖρα] C ἡ χείρ. 7 οἶκον] C τὸν οἶκόν μου. 8 δῷς] C δώσῃς. 9 ἐνετείλατό μοι κύριος] A κύριος ἐντέταλταί μοι. C ponit κύριος poſt λόγῳ. μὴ] C οὐ μή. ϗ μὴ ··· ϗ μὴ] C οὐδὲ μὴ ··· οὐδὲ μή. ᾗ] C ἐν ᾗ. 11 διηγήσαντο] C διηγοῦνται. ϗ ἐπέστρεψαν uſque ad finem verſus] C deſunt. 12 πεπόρευται] C ἐπελήλυθεν. ἐν ᾗ] C ἦν. ἀνῆλθεν] A C ἀπῆλθεν. ἐλθὼν] A ἐξελθών. 14 ἐληλυθὼς] A C ἐξεληλυθώς. 16 οὐδὲ μὴ φάγομαι] C οὔτε φάγω. οὐδὲ πίομαι] C οὔτε μὴ πίω. 17 ὕδωρ] A ὕδωρ ἐκεῖ. ἐκεῖ] A C deeſt. ᾗ] C ἐν ᾗ. 18 καθὼς] C ὡς καί. λελάληκε] A C ἐλάλησε. ῥήματι] C λόγῳ. πρὸς σεαυτὸν] C μετὰ σεαυτοῦ. 22 ᾧ ἐλάλησε] C ἐν ᾧ ἐλάλησα. οὐ] A C deeſt. ϗ μὴ] A μηδέ. 23 ὄνον] A C ὄνον τῷ προφήτῃ. 25 εἰσῆλθον, ϗ ἐλάλησαν] C ἔρχονται οἱ ἄνδρες, καὶ λαλοῦσιν. 26 εἶπεν] C deeſt. 26 Καὶ ἐπορεύθη] A C καὶ ἔδωκεν αὐτὸν κύριος τῷ λέοντι, ϗ συνέτριψεν αὐτὸν, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, λέγων (A deeſt) ἐπισάξατέ μοι, ϗ ἐπέσαξαν. Καὶ ἐπορεύθη. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ] C ἡ τὸν ὄνον. 29 προφήτης] C προφήτης ὁ πρεσβύτης. αὐτὸν] C αὐτό. εἰς] A ϗ ἦλθεν εἰς. τοῦ θάψαι] C τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυτέρου, τοῦ κόψασθαι, ϗ θάψαι. 30 ἐν τῷ] A C καὶ ἔθηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ. ἐκόψαντο] C ἐκόψατο. 31 σωθῶσι] C σωθῇ. ὀστῶν] A deeſt. τὸ θυσιαστήριον] A C τοῦ θυσιαστηρίου. τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς] C τῶν ὑψηλῶν τῶν. 32 Καὶ μετά. Hic incipit cap. 14 ſecundum Ald. 33 εἰς τὰ ὑψηλὰ] C τῶν ὑψηλῶν.

CAP. XIV.

21 Καὶ Ῥοβοὰμ] In A C antecedunt 20 verſus, qui habentur in Nobilio: omnino enim A convenit cum textu ab eo deſcripto. ἐνιαυτῶν] C ἐτῶν. ἐν] C ἐπί. ἦν] C ἐν ᾗ. 22 Ῥοβοὰμ] C Ἰούδας. ἐποίησαν] A παρεζήλωσαν. αὐτῶν ἐν] A C αὐτοῦ, ϗ ἐν. 23 ἑαυτοῖς] A ϗ αὐτοὶ ἑαυτοῖς. 24 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐποίησαν] C ἐποίησε. 26 ϗ τὰ δόρατα uſque ad τὰ πάντα] C deſunt. ἃ ἔλαβε] C ἔλαβε, ϗ τά. ϗ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον] C deſunt. 27 αὐτὸν] C αὐτῶν. 28 ὅτε] C ὡς ἄν. ϗ ᾖρον] C ᾖρον. ἀπηρείδοντο] A ἐπηρείδοντο. 29 ἃ] C ὅσα. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 30 Ῥοβοὰμ] A deeſt. ϗ ἀναμέσον] A deſunt. C καί. Δαυὶδ] C Δαυὶδ, ϗ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααμὰ ἡ Ἀμμανῖτις.

CAP. XV.

1 ὀκτωκαιδεκάτῳ] A ὀγδόῳ ϗ δεκάτῳ. 2 ἐπὶ] C ἐν. 3 ἐν ταῖς] C ἐν πάσαις. ἐνώπιον] C ἔμπροσθεν. ὡς] C καθώς. καρδία τοῦ] A C καρδία Δαυὶδ τοῦ. 4 ἔδωκεν] A ἐγκατέλειπεν. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ. 5 ζωῆς αὐτοῦ] A C ζωῆς αὐτοῦ ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοὰμ, ϗ μεταξὺ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 7 ἃ] C ὅσα. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσι] C τῶν βασιλέων. 8 ἐν τῷ uſque ad ἐν πόλει] C ϗ θάπτεται· cætera deſunt. ϗ τετάρτῳ] A deſunt. βασιλεύει] C ἐβασίλευσεν. 9 Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ] A καὶ ἐν ἔτει. τετάρτῳ ϗ] A C deſunt. 10 Ἀνὰ] C Μααχά. 12 τὰς τελετὰς] C τοὺς τετελεσμένους. ἐξαπέστειλε] C ἐξῆρε. ἐπιτηδεύματα] C βδελύγματα. 13 Ἀνὰ] C Μααχά. καθὼς] C καθότι. ἐν τῷ] C τῷ. τὰς] C πάσας τάς. πυρὶ] C ἐν πυρί. 15 τοὺς κίονας] C Ἀσὰ εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοὺς κίονας. αὐτοῦ εἰσήνεγκεν uſque ad finem verſus] C τοὺς ἀργυροῦς, ϗ χρυσοῦς, ϗ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου, ἀργύρειον, ϗ χρυσίον, ϗ σκεύη. 16 αὐτῶν] C deeſt. 18 σύμπαν] C deeſt. αὐτὰ] C αὐτό. υἱὸν Ταβερεμὰ] A υἱὸν Ταβὲ ἐν Ῥαμμάν. C υἱοῦ Ταβρεμών. Ἀζὶν] A Ἀζαήλ. C Ἀζιών. 19 Διάθου διαθήκην] C Διαθήκη ἔσω. ϗ τοῦ] C ϗ ἀναμέσον τοῦ. ἐξαπέσταλκα] C ἀπέσταλκα. ἀργύριον, ϗ χρυσίον] C ἀργυρίου, καὶ χρυσίου. δεῦρο] C δεῦρο, καί.

20 τῶν δυνάμεων] C τῆς δυνάμεως. ταῖς] C ἐν ταῖς. ἐπάταξαν] A C ἐπάταξε. τὴν Δὰν] A καὶ τὴν Ἀδάν. C καὶ τὴν Δάν. 22 εἰς ἐνακὶμ] C ἐν ἀκί. ἀσὰ] C ponit ante ὁ βασιλεύς. πᾶν] A πάντα. C τόν. 23 ἦν] A C καὶ πάντα ἅ. τὰς] C αἱ. γεγραμμένα ἐστὶ] C γέγραπται. βιβλίῳ. C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσι] C τῶν βασιλέων. 24 βασιλεύει] C ἐβασίλευσε. 25 ἐν posterius] A ἐπί. C Ναβὰδ ἐπὶ τόν. 26 ἐν ταῖς] A ταῖς. αἷς ἐξήμαρτε] C ἐν αἷς ἐξήμαρτον. 27 Βελαὰν υἱοῦ Ἀχιὰ] C τοῦ Ἰσάχαρ. ἐχάραξεν] A C ἐπάταξεν. Ναβὰτ] C Ναδάβ. περιεκάθητο] A περιεκάθηντο. 28 υἱοῦ Ἀσὰ] A υἱοῦ Ἀβιά. C desunt. 29 καὶ ἐπάταξεν] C ἐπάταξεν. τοῦ Ἱεροβοὰμ] C ἐν τῷ Ἱεροβοάμ. 30 καὶ ἐν] C ἐν. ᾧ] C ἐν ᾧ. 31 Ναβὰτ] C Ναδάβ. γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 33 Καὶ ἐν] C Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ, καὶ ἀναμέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. Ἐν. ἐπὶ] A ἐπὶ πάντα. Ald. facit hunc verſum initium cap.16. 34 τὸ] C Βαασὰ τό. ὡς] A αἷς. C ἐν αἷς.

CAP. XVI.

1 λόγος] C ῥῆμα. ἐν χειρὶ] C πρός. υἱοῦ] C υἱόν. Βαασὰ] A βασιλέα, λέγων. C Βαασὰ, λέγων. 3 ὄπισθεν] C ὀπίσω. αὐτοῦ] C αὐτοῦ καλά. 4 αὐτὸν poſterius] A deeſt. ἃ] C ὅσα. 5 γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου & ver. 14. & ver.20. & 27. 6 βασιλεύει] C ἐβασίλευσεν. ἀντ' αὐτοῦ] A ἀντ' αὐτοῦ, ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. 7 ἐλάλησε κύριος] C ponit ante ἐν χειρί. Ἀνανὶ] A Ἀνανὶ τοῦ προφήτου. πᾶσαν] C καὶ ἐπὶ πᾶσαν. κακίαν] C κακίαν αὐτοῦ. κατὰ τὸν οἶκον] A C αὐτὸν καθὼς ὁ (ὡς Comp) οἶκος. 7 Καὶ Ἠλὰ] C Ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα Ἠλά. δύο ἔτη] C ponit poſt Θερσᾶ. 9 συνέστρεψεν] A συνέστρεψεν. C συνεστράφη. ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρὶ] A ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ Ζαμβρί. C ἐπ' αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ Ζαμβρί. τῆς ἵππου] C τῶν ἁρμάτων. μεθύων] C καὶ μεθύων. Ὠσᾶ] C Ὠρσᾶ. 10 καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν] A deſunt. C addit ἐν ἔτει ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ. 11 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 12 καὶ ἐπάταξεν] C ἐπάταξεν. κατὰ τὸ] C καὶ οὐ κατέλιπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ τοὺς συγγενεῖς, καὶ ἑταίρους αὐτοῦ. Καὶ ἐξωλόθρευσε Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ κατὰ τό. ῥῆμα] A C ῥῆμα κυρίου. κύριος] A deeſt. καὶ πρὸς Ἰοῦ] A καὶ πρὸς Ἠλιοῦ] C ἐν χειρὶ Ἰοῦ. τὸν προφήτην] C υἱοῦ Ἀνανίου τοῦ προφήτου. 14 ἃ] A καὶ πάντα ἅ. C καὶ πάντα ὅσα. 15 Καὶ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν] C Καὶ τῷ εἰκοστῷ, καὶ ἑβδόμῳ ἔτει Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσε Ζαμβρί. 16 ἔπαισε τὸν βασιλέα] C πέπαικε τὸν βασιλέα Ἠλά. ἐβασίλευσαν] C ἐβασίλευσεν ὁ λαός. ἐν Ἰσραὴλ] A ἐν Ἱερουσαλήμ. C deſunt. Ἀμβρὶ] A Γαμβρί. C Ζαμβρί. ἡγούμενον] C ἡγεμόνα. 17 Ἀμβρὶ] A Ζαμβρί. ἐκ Γαβαθὼν] C deſunt. περιεκάθισαν] A C περιεκάθισεν. 18 ἐγενήθη] C ἐγένετο. αὐτοῦ] C ponit poſt πόλις. πορεύεται] A C εἰσπορεύεται. ἄντρον τοῦ οἴκου] C τὸν οἶκον. ἐπ' αὐτὸν] C ἐφ' ἑαυτόν. βασιλέως] A C βασιλέως ἐν πυρί. 19 ὡς] A C αἷς ἐποίησεν, ὡς. 20 τὰς] C αἱ. ἐν] A ἐπί. 21 τοῦ λαοῦ] C αὐτοῦ. Ἀμβρὶ] C Ἀμβρὶ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν. 22 Ὁ] C Καὶ ὁ. καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] C deſunt. μετὰ Θαμνὶ] C C deſunt. 23 ἔτει] C ponit poſt πρώτῳ. τοῦ βασιλέως Ἀσὰ] C Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. ἐν] C καὶ ἐν τῇ. 24 ἐν] A C deeſt. ἐπεκάλεσαν] A C ἐπεκάλεσε. 27 ἃ] C ὅσα. πᾶσα ἡ δυναστεία] C αἱ δυναστεῖαι. 28 βασιλεύει] C ἐβασίλευσεν. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ uſque ad verſum 29] deſunt hic in Comp. Ante hæc verba Ald. habet ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Γαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. βασιλεύει δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Γαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἔτη] A deeſt. αὐτῆς] A αὐτοῦ. ἐξῆραν] A ἐξῆρεν. δυναστεία] A δυναστεία αὐτοῦ. ἃς ἐπέθεντο] A ἃ ἦν. καὶ τὰ παιδάριά μου] A μετὰ τῶν παίδων. ἐβούλετο] A ἐβουλήθη. 29 Ἐν ἔτει uſque ad Ἀχαὰβ] C Ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. βασιλεύει δὲ Ἀχαάβ. ἐβασίλευσεν] C deeſt. 30 τοὺς] C τοὺς γινομένους. 31 πορεύεσθαι ἐν] C πορευθῆναι ἐπί. ἐπορεύθη] C ἐπορεύθη Ἀχαάβ. 32 τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ] C τοῦ Βάαλ. 33 προσέθηκεν] C ἐπλεόνασεν. καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι, ἐκακοποίησε. C deſunt. 34 Καὶ ἐν] C Ἐν. Ἀχιὴλ] C Χιήλ. καὶ τῷ] C καὶ ἐν τῷ. αὐτῆς] C αὐτῇ.

CAP. XVII.

1 Ἠλιοὺ] C Ἠλίας. ὁ προφήτης] C deeſt. Θεσβίτης] A deeſt. τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς] C deſunt. ὅτι εἰ] C ὅτι ἐάν. 3 τοῦ ἐπὶ προσώπου] C τῷ ἐπὶ πρόσωπον. 5 ἐποίησεν] C ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησεν. 6 ἄρτους ··· καὶ κρέα] C ἄρτους καὶ κρέας ··· ἄρτους καὶ κρέας. 7 τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 8 Ἠλιοὺ] C Ἠλίαν, λέγων. 9 πορεύου] A πορεύθητι. Σιδωνίας] C Σιδῶνος, καὶ κατοικήσεις ἐκεῖ. 10 ἀνέστη] C ἀνέστη Ἠλίας. Σαρεπτὰ] A Ἀρεφθά. ut & ver.9. καὶ ἦλθεν] C τῆς Σιδῶνος. ἐκεῖ] C ponit poſt γυνή. 11 εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῇ. Σου] A C σου, καὶ φάγομαι. 12 καψάκῃ] C καμψάκῃ. & ver. 14. & 16. συλλέξω] C συλλέγω. 13 πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ. ἐκεῖθεν] A ponit poſt μικρόν. πρώτοις ἐκεῖθεν. καὶ ἐξοίσεις μοι] C ponit poſt πρώτοις ἐκεῖθεν. σαυτῇ δὲ] C ἑαυτῇ δὲ ποιήσεις. 14 κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐκλείψει] A ἐξέλιπε. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 15 ἐποίησε] A C ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλιοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ. αὐτὴ, καὶ αὐτὸς] C αὐτὸς, καὶ αὐτή. 17 οὐχ] A οὐ. C οὐ οὐκ. πνεῦμα] C πνοὴ ζωῆς. εἶπε] C εἶπεν ἡ γυνή. 19 τῆς κλίνης] A τῆς κλίνης αὐτοῦ. C τὴν κλίνην αὐτοῦ. 20 Ἠλιοὺ] C Ἠλίας πρὸς κύριον. οἴμοι] C deeſt. ὁ μάρτυς τῆς χήρας] C καί γε τὴν χήραν. κατοικῶ] C οἰκῶ. κεκάκωκας] A C ἐκάκωσας. 22 οὕτως] C οὕτως, καὶ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου εἰς αὐτό. 24 Σὺ] A C εἰ σύ & ponunt poſt θεοῦ.

CAP. XVIII.

1 πορεύθητι] C πορεύου. 2 καὶ ἡ] A C καὶ ἦν. κραταιὰ] A C κραταιός. 4 ἄνδρας] C deeſt. κατὰ] A C ἀνά. σπηλαίῳ] A δυσὶ σπηλαίοις. C δύο σπηλαίοις. 5 ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ] C ἐν τῇ γῇ. χειμάρροις] A C πάντας τοὺς χειμάρρους. ἀπὸ τῶν σκηνῶν] A ἀπὸ τῶν κτηνῶν. C ἀφ' ἡμῶν τῶν κτηνῶν. 6 ἐμέρισαν] C διεμέρισαν. διελθεῖν] C πορευθῆναι. αὐτὴν] A C ἐν αὐτῇ. μιᾷ] A μιᾷ μόνος. 7 μόνος] A deeſt. ἦλθεν] C ἰδού. μόνος] A C deeſt. Ἀβδιοὺ] C ponit poſt ἔπεσεν. αὐτὸς] C deeſt. 8 αὐτῷ] A τῷ Ἀβδιοῦ. C πρὸς Ἀβδίου. 9 ὅτι] C ὅτι σύ. χεῖρα] A C χεῖρας. 10 ἀπέστειλεν] A ἀπέσταλκεν. C ἀπέσταλκέ με. εἰ εἶπον] A εἶπεν. C εἶπον. ὅτι οὐχ εὕρηκε] C καὶ οὐχ εὕρισκε. 11 ἀνάγγελε] A ἀνάγγειλον. C ἀπάγγελλε. 12 εἰσελεύσομαι] C ἀπελεύσομαι. εὑρήσει] C εὕρῃ. ἐστὶ] C deeſt. 13 τῷ κυρίῳ μου, οἷα πεποίηκα] C ἃ πεποίηκα κυρίῳ μου. ἔκρυψα ἀπὸ] A C ἔλαβον ἐκ. ἀνὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ] A C καὶ ἔκρυψα αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν τοῖς σπηλαίοις. Sed A ponit ἀνὰ πεντήκοντα poſt σπηλαίοις. ἔθρεψα] C διέθρεψα αὐτούς. 16 Συναντὴν] A C συνάντησιν. ἐξέδραμεν] C ἔδραμεν. 18 διαστρέφω] C διαστρέφω ἐγώ. ὅτι] C deeſt. ἐπορεύθης] C πορευθῆναι. 19 συνάθροισον] A C καὶ συνάθροισον. καὶ τοὺς prius] A καὶ τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα, καὶ τούς. τῆς αἰσχύνης] C τοῦ Βάαλ. 20 ἐπισυνήγαγε] C συνήγαγε. 21 προσήγαγεν] C προσῆλθεν. πάντας] C πάντα τὸν λαόν. αὐτοῖς Ἠλιοῦ] C πρὸς αὐτούς. ἕως] C deeſt. Βάαλ] A ὁ Βάαλ αὐτός. C ὁ Βάαλ ἐστί. 22 ἐγὼ] C deeſt. καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τετρακόσιοι] C deſunt. 23 ἡμῖν] C δότω ἡμῖν. ἐπιθῶ] C ἐπιθήσω. 24 σοῦ] C σου ἐστί. ἀπεκρίθησαν ··· εἶπον] C ἀπεκρίθη ··· εἶπεν. καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ] C ἀγαθὸς ὁ λόγος ὄν. 25 τῆς αἰσχύνης] C τοῦ Βάαλ. μόσχον] C βοῦν. & verſu 26. πολλοὶ ὑμεῖς] C ὑμεῖς πολλοί. ἐπικαλέσασθε] A C ἐπικαλεῖσθε. 26 ἐπεκαλοῦντο] A ἐπεκαλέσαντο. περιΐθεν] C περιΐας. 27 ἐπικαλεῖσθε] A ἐπικαλέσασθε. ὅτι θεός ἐστιν] A C deſunt. ὅτι] C μήποτε. ἐστιν] A ponit ante ἀδολεσχία. C τίς ἐστιν· & ponit ante αὐτῷ. αὐτὸς poſterius] C deeſt. 28 σειρομάσταις] A C ἐν σειρομάσταις. προεφήτευον] A C προεφήτευον. δειλινὸν] C μεσημβρινόν. 29 καιρὸς] C καιρὸς τῆς μεσημβρίας. θυσίαν] A θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνή. C θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ ἐλάλησε uſque ad finem verſus] C deſunt. 30 αὐτὸν] C αὐτὸν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον· quæ repetit verſu 32. 32 θυσιαστήριον] C θυσιαστήριον κυρίου. θάλασσαν χωροῦσαν] C θααλὰ χωροῦν. 33 ἐστοίβασε] C ἐπέθηκε. 34 εἶπε] C εἶπεν Ἠλίας. καὶ ἐποίησαν οὕτως] C deſunt. 35 διεπορεύετο] C ἐπορεύετο. θάλασσαν] C θααλά. 36 Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ εἰς τὸν οὐρανὸν] C Καὶ ὡς ἦν καιρὸς τοῦ προσφέρεσθαι τὴν θυσίαν, καὶ παρεγένετο Ἠλίας ὁ προφήτης. ἐπάκουσόν μου κύριε] A C deſunt. ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ] C deſunt. καὶ γνώτωσαν] A καὶ σήμερον γνώτωσαν. C σήμερον γνώτω. εἶ] C μόνος. σου] A C σός. τὰ ἔργα ταῦτα] C ταῦτα πάντα. 37 μου, καὶ] A μου ἐν πυρί, καί. εἶ] C deeſt. ἔστρεψας] C ἐπέστρεψας. τούτου ὀπίσω] C ὀπίσω σου. 38 τὰ ὁλοκαυτώματα] A C τὸ ὁλοκαύτωμα. ἐν τῇ θαλάσσῃ] C ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θααλά. 39 Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς] C Καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαός, καὶ ἔπεσον. ὁ θεὸς αὐτὸς ὁ] A ἐστιν αὐτὸς θεὸς ὁ. C ἐστιν ὁ θεός, κύριος αὐτός ἐστι. 40 κατάγει] C κατήγαγεν. 41 ἀνάβηθι] C ἀνάστηθι. τῶν ποδῶν] C τοῦ ὑετοῦ. 42 ἀνέβη] C ἀνέστη. ἐπὶ prius] C εἰς. 43 ἐπίβλεψε] C ἀνάβη, καὶ ἐπίβλεψε. καὶ σὺ ἐπίστρεψον] C ἐπίστρεψον, καὶ ἐπίβλεψον. καὶ ἐπίστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις] C deſunt. 44 ὕδωρ] A C ὕδωρ ἀπὸ θαλάσσης. 45 καὶ ἕως ὧδε] A καὶ ἕως ὧδε. νεφέλαις] A C ἐν νεφέλαις. ἔκλαιεν] C ἐπορεύθη Ἀχαάβ. Ἀχαὰβ ἕως] C εἰς. 46 ἐπὶ] A C ἐγένετο ἐπί. εἰς] A C ἕως.

CAP. XIX.

1 ἃ] A C ὅσα. 2 πρὸς Ἠλιοὺ] A deſunt. εἰ σὺ εἶ Ἠλιοὺ, καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ] C deſunt. ποιήσαι μοι ὁ θεὸς] A C ποιήσαισάν μοι οἱ θεοί. προσθείη] A C προσθείησαν. ψυχὴν poſterius] A deeſt. 3 γῆν] C [illegible] 4 Ῥαθμὲν] C Ῥαθάμ. νῦν] C νῦν κύριε. ἐγὼ] C ponit poſt εἰμί. ὑπὲρ τοὺς πατέρας] A τοῦ πατρός. 5 ἐκεῖ] C ponit poſt φυτόν. τις] C τις ἄγγελος. 6 Ἠλιοὺ] C deeſt. ἀνέστη] C ἀνέστη Ἠλίας. 7 ἀνάστα] A ἀνάστα. C ἀνάστηθι, καί. 8 Χωρὴβ] A τοῦ θεοῦ Χωρήβ. 9 σὺ] C σοί. 10 ὑπολέλειμμαι] C ὑπελείφθην. 11 αὔριον] C deeſt. ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος] C καὶ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται. ἰδοὺ] C deeſt. κυρίου] A κυρίου ἐν τῷ ὄρει. 12 λεπτῆς] A C λεπτῆς κἀκεῖ. 13 καὶ ἐπεκάλυψε] C ἐπεκάλυψε. ὑπὸ] C παρά τό. σὺ] C σοί. 14 κυρίῳ] C κυρίῳ θεῷ. καὶ τὰ] A C τά. καθεῖλαν] C κατέσκαψαν. ὑπολέλειμμαι] C ὑπελείφθην. 15 ἀνάστρεφε] C καὶ ἀνάστρεφε. καὶ ἥξεις poſterius] A C deſunt. τῆς Συρίας] C ἐπὶ Συρίας. 16 Ἰοὺ] A Ἰηού. Σαφὰτ] A C Σαφὰτ ἐξ Ἀβελμαουλά. 18 καταλείψεις] C καταλείψω ἐξ. ὤκλασε] A C ἔκαμψαν. 19 ἀπῆλθεν] C ἀπῆλθεν Ἠλίας. εὑρίσκει] C εὑρίσκει ἐκεῖ. ἠροτρία] C ἦν ἀροτριῶν. δώδεκα] A καὶ δώδεκα. ζεύγη] C ζεύγη βοῶν ἦν. ἐπ' αὐτὸν] A Ἠλιοὺ ἐπ' αὐτόν. C ἐπὶ Ἐλισσαὶ Ἠλίας. ἐπέρριψε] C ἔρριψε. ἐπ' αὐτὸν] C ponit ante ἐπ'. 20 κατέδραμεν] A C ἔδραμεν. μου] A C μου, καὶ τὴν μητέρα μου. ὀπίσω] C σοι ὀπίσω. Ἠλιοὺ] A C αὐτῷ, Πορεύου. ὅτι] C τί. 21 ἐξ] C ἀπό. τὰ ζεύγη] A τὸ ζεῦγος.

CAP. XX.

1 Καὶ ἀμπελὼν] A C Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀμπελών. Cæterum totum hoc caput in Comp. eſt 21. vigeſimum autem eſt, quod in Rom. eſt 21. Ἰεζραηλίτῃ] A ſemper Ἰσραηλίτῃ. C Ἰεζραηλίτῃ. τῇ ἅλῳ] C τῷ οἴκῳ. 2 σοὶ] C σοὶ ἀντ' αὐτοῦ. σοὶ] A deeſt. ἄλλαγμα] A ἀντάλλαγμα. C ἄλλαγμα ἀντὶ τοῦ. καὶ ἔσται uſque ad finem verſus] C deſunt. 3 μοι] A C ponunt ante γένοιτο. θεοῦ μου] C κυρίου. A deeſt. 4 Καὶ ἐγένετο] A C Καὶ ἦλθεν Ἀχαὰβ πρὸς (A εἰς) οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος, καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰεζραηλίτης (A Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης) καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου σοί. (A σοὶ deeſt) καὶ ἐγένετο. 5 εἰσῆλθεν] C ἐξῆλθεν. πρὸς αὐτὸν] C ponit ante Ἰεζάβελ. ἐλάλησε] C εἶπε. τεταραγμένον] C τετάρακται. 6 ἐλάλησα] C λελάληκα. βούλῃ] A μὴ βούλοιο. C μὴ βούλει. δώσω] A deeſt. ἄλλον] C deeſt. 7 βασιλέα ἐπὶ] A βασιλεύς. C βασιλείαν. ἐγὼ δὲ] C καὶ ἐγώ. 8 ἔγραψε] C ἔγραψε Ἰεζάβελ. τῇ σφραγῖδι] A τὴν σφραγῖδα. ἀπέστειλε] A ἐπέστειλε. καὶ τοὺς] C καὶ πρὸς τούς. 9 τοῖς βιβλίοις] A C τῷ βιβλίῳ. 10 ἐγκαθίσατε] C καθίσατε. εὐλόγησε] A εὐλόγησας. C εὐλόγηκας. ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν, καὶ λιθοβολησάτωσαν] C ἐξαγάγετε αὐτὸν ἔξω, καὶ λιθοβολήσατε. 11 αὐτοῦ prius] C deeſt. καθὰ uſque ad finem verſus] C καθὼς γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ. 12 ἐκάλεσαν] C ἐστείλαντο. 13 εἰσῆλθον] C ἦλθον. λέγοντες] A C ἄνδρες ἀποστασίας Ναβουθαὶ (A τοῦ Ναβουθαὶ) κατέναντι τοῦ λαοῦ, λέγοντες. εὐλόγηκας] A εὐλόγησε. 15 Ἰεζάβελ] A Ἰεζάβελ λεγόντων, Κέχωσται Ναβουθαὶ καὶ ἀπέθανε. C Ἰεζάβελ λεγόντων, Λελιθοβόληται Ναβουθ, καὶ τέθνηκε. ὃς] C ὅτι. ὅτι poſterius] C deſunt. 16 ὁ Ἰεζραηλίτης] C deſunt. καὶ διέρρηξε uſque ad ταῦτα] C deſunt. ὅτι [illegible] Ἀχαὰβ] C ponit ante καὶ κατέβη. 18 ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. ἰδοὺ] A ἰδοὺ ἐστί. C ἰδοὺ αὐτός. 19 λαλήσεις] C ἐρεῖς. λέγων] C deeſt. C deſunt. ἐν παντὶ] A C ἐν τῷ. αἱ ὕες, καὶ] C deſunt. καὶ αἱ πόρναι uſque ad finem verſus] C καὶ ἐπορεύθη Ἠλίας πρὸς Ἀχαάβ. 20 Εὕρηκας] C Ἠλίας

C 'Ηλίας, Εὕρηκα. ματίῳ πέπρασαι] C πέπρασαι ματίῳ τοῦ. 21 'Ιδοὺ] C Τάδε λέγει κύριος, 'Ιδού. τοῦ] A C τόν. 23 καταφάγονται] C φάγονται. 'Ιεζραὴλ] C 'Ισραήλ. 24 φάγονται] C καταφάγονται. φάγονται] C καταφάγονται. 25 ματαίως] C οὐκ ἦν ὡς. μετέθηκεν] C μετέστησεν. αὐτὸν] C deest. 26 πορεύεσθαι] A πορευθῆναι. C τοῦ πορευθῆναι. ἃ] C ὅτι. υἱῶν] C τῶν υἱῶν. 27 Καὶ ὑπὲρ τοῦ usque ad κλαίων, ϗ inclusive] C Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν 'Αχαὰβ τὰ ῥήματα ταῦτα. ἐζώσατο usque ad finem versus] C περιεβάλετο σάκκον, ϗ ἐνεδύσατο, ϗ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ καὶ ἐπορεύετο κεκυφώς. ἐπορεύθη] A ἐπορεύθη κεκλιμμένος. 28 ἐν χειρὶ, usque ad finem versus] C πρὸς 'Ηλίαν τὸν Θεσβίτην, ϗ εἶπεν. 29 κατενύγη] C κατενύχθη. μου οὐκ] A C μου ἀνθ' οὗ ὅτι κατενύχθη (A ἐκωλύθη) ἀπὸ προσώπου μου. ἐπ'] C ἐπ' ἤ. κακίαν] A C κακίαν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

CAP. XXI.

1 'Αδερ] A C 'Αδερ βασιλεὺς Συρίας, & ponunt συνήθροισεν post Συρίας. ϗ ἀνέβη ϗ περιεκάθισεν] A ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν. C desunt. δύο] C ϗ δύο. πᾶς ἵππος] C ἵπποι. ἅρμα] A C ἅρματα. ἐπ'] C deest. 2 πρὸς] A C ἀγγέλους πρός. 3 ἐμὰ] A τὰ καλὰ ἐμά. C τὰ κάλλιστα ἐμά. 4 ἐγώ εἰμι] C εἰμι ἐγώ. 5 ἀπέστειλα] C ἀπέσταλκα. σου prius] A deest. 6 ἀποστελῶ] C ἐξαποστελῶ. ἐρευνήσουσι τὸν οἶκον] C ἐξερευνήσουσι τοὺς οἴκους. ϗ λήψονται] C λήψονται. 7 εἶπε] C εἶπεν αὐτοῖς. υἱῶν] C τέκνων. ϗ περὶ τῶν θυγατέρων μου] C desunt. ἀπεκώλυσα] C ἐκώλυσα. 9 λέγετε] C εἴπατε. πάντα] C κατὰ πάντα. ἀπέσταλκας] A C ἀπέσταλκας. 10 ἀπῆραν] C ἀπῆλθον. ἐπέστρεψαν] A C ἀπέστρεψαν. ἀπέστειλε] A ἀνταπέστειλε. ποιήσαι] A ποιήσαισαν. C ποιήσαιεν. ὁ θεὸς] A C οἱ θεοί. προσθείη] A C προσθείησαν. ἀλώπεξι] C δραξί. 11 ἱκανούσθω] A ἱκανούσθω νῦν. C ἱκανούσθω ὑμῖν. 13 τὸν ὄχλον] A C πάντα τὸν ὄχλον. σὰς] A C σου. 15 τοὺς ἄρχοντας τὰ παιδάρια] A C τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων. διακόσια τριάκοντα] A τριακόσιοι τριάκοντα δύο. C διακόσιοι τριάκοντα ϗ δύο. ἑπτὰ] A ἑξήκοντα ἑπτά. 16 μεθύων] A C ϗ μεθύων. αὐτοῦ] C μετ' αὐτοῦ. 17 ἄρχοντες παιδάρια] A C τὰ παιδάρια τῶν (A deest) ἀρχόντων. ἀποστέλλουσι ϗ ἀπαγγέλλουσι] A C ἀπέστειλεν υἱὸς 'Αδερ, ϗ ἀνήγγειλαν. τῷ βασιλεῖ Συρίας] C αὐτῷ. ἐξεληλύθασιν] C ἐξῆλθον. 18 αὐτοῖς] C ὁ βασιλεύς. ἐκπορεύονται] C αὐτοὶ ἐκπορεύονται. συλλαβεῖν] A C συλλάβετε, bis in hoc versu. πόλεμον] A C πόλεμον ἐξῆλθον. 19 μὴ ἐξελθάτωσαν] C ἐξῆλθον. πόλεως] A πόλεως, ϗ οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως. ἄρχοντα τὰ παιδάρια] A C τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων. 20 ἐπάταξεν] C ϗ ἐπάταξεν. ϗ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ] C desunt. ἔφυγε Συρία] C ἔφυγον οἱ Σύροι. ἵππου] C ἵππων. ἱππέως] C ἱππέων. 23 ϗ εἶπον] A C εἶπον πρὸς αὐτόν. ἐκραταίωσεν] C ἐκραταίωσαν. οἱ] C ἤ. κραταιώσομεν] C κατισχύσομεν & ver. 25. 24 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. θοῦ] C θές. 25 ἀλλάξομεν σοι] A ἀλλάξομαί σοι] C ἄλλαξον σύ. δύναμιν prius] C deest. πεσοῦσαν] C πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ. 26 αὐτῷ] A C αὐτῶν. 27 ἐπιστρέψαντος] C ἐπιστρέφοντος. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. 28 θεὸς prius] C ὁ θεός. θεὸς κοιλάδων] A κύριος κοιλάδων. χεῖρα σὴν] C χεῖράς σου. 29 προσήγαγεν] C προσῆγεν. ἑκατὸν] A ἑκατὸν ϗ εἴκοσι. 31 Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οἶδα ὅτι βασιλεῖς] A C. καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, 'Ιδοὺ δὴ ἠκούσαμεν (A οἴδαμεν) ὅτι βασιλεῖς οἴκου· & A ponit πρὸς αὐτὸν ante οἱ παῖδες. 32 σάκκους ἐπὶ] C σάκκοις· & ponit post αὐτῶν. ἔθεντο σχοινία ἐπὶ] A ἔθεντο σχοινία ἐπί. C ἔδησαν σχοινίοις. ἡμῶν] A C μου. 33 ἐσπεύσαντο] C ἔσπευσαν. λόγον] C λόγον αὐτοῦ. πρὸς αὐτὸν] C ponit post ἅρμα. 34 σεαυτῷ] C ponit post Δαμασκῷ. 35 δή με] A με δή. 36 ἤκουσας] A εἰσήκουσας. ϗ ἰδοὺ] A C ἰδού. 37 εὑρίσκει] C εὗρεν. εἶπε] C λέγει αὐτῷ. με δὴ] C δή με. 38 ἔστη] C ἐπέστη. 39 ὁ βασιλεὺς] A C ponunt ante παρεπορεύετο. οὗτος] C αὐτός. πολεμῶν] C πολεμεῖν. εἰσήγαγε] C εἰς ἤγαγε. πρὸς μὲ] C μοι. τοῦτον] C μοι τοῦτον. ἐὰν ᾖ] C ϗ ἔσται ἐάν. ϗ ἔσται] C ἔσται. στήσεις] A τίσεις. 40 ἐγενήθη] C ἐγένετο, ὡς· & A habet ὡς. περιεβλέψατο] A C περιεβλέπετο· & C ponit post σου. σὺ] C ἰδοὺ σύ. ϗ τὰ ἔνεδρα] C δικαστὴς σύ. 42 διότι] C ἀνθ' ὧν. ἐξήνεγκας] C ἐξαπέστειλας. σου] A μου. 43 ἐκλελυμένος] C κλαίων.

CAP. XXII.

2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τρίτῳ] A ponit ante ἐνιαυτῷ. 3 ἡμῖν] C ἡμῶν ἐστι. λαβεῖν] C τοῦ μὴ λαβεῖν. 4 ἀναβήσῃ] A εἰ ἀναβήσῃ. ἡμῶν] C ἐμοῦ. εἰς πόλεμον] A ponit ante εἰς 'Ρεμμάθ. ἐγὼ, ϗ σὺ οὕτως] A ἐγὼ, οὕτως ϗ σύ. C σὺ, οὕτως ϗ ἐγώ. 5 πρὸς] C πρὸς 'Αχαάβ. ἐπερωτήσατε] C ἐπερωτήσωμεν. 6 ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. ϗ δώσει] C ὅτι δώσει. 8 εἷς] A C ἔτι εἷς. δι' αὐτοῦ] C ponit post κύριον. καλὰ] C ἀγαθά. ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. 'Ιεμβλαὰ] C 'Ιαμλά. βασιλεὺς 'Ιούδα] C desunt. 10 ὁ βασιλεὺς 'Ισραὴλ] C 'Αχαὰβ βασιλεὺς 'Ισραὴλ, & ponit post 'Ιούδα. 'Ιωσαφὰτ] A ponit post 'Ιούδα. ἐκάθηντο ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου] C ἐκάθητο ἕκαστος ἐπὶ τὸν θρόνον. ταῖς πύλαις] C ἅλῳ πύλης. ἐπροφήτευον] A C προεφήτευον, & vers. 12. 12 ϗ δώσει κύριος] C σε κύριος, ϗ δώσει. ϗ τὸν] A C τόν. 13 λελαλήκασι] A ponit post ἐνὶ, C post προφῆται. ἐν] C deest. εἰς τοὺς λόγους σου] C ἐν λόγοις. 14 ἃ ἐὰν] C ὃ ἄν. 15 εἶπεν posterius] C εἶπεν αὐτῷ. κύριος] C σε κύριος. εἰς χεῖρα] A εἰς χεῖρας. C ἐν χειρί. 16 ποσάκις] A ἔτι δίς. 17 εἶπεν, Οὐχ] A εἶπε Μιχαίας, Οὐχ. C εἶπε Μιχαίας. ποίμνιον, ᾧ οὐκ ἔστι] C πρόβατα, οἷς οὐκ ἦν. 18 θεὸς] A ὡς θεόν. C deest. αὐτοῦ] C deest. ἀναστρεφέτω] A ponit ante ἕκαστος. C ἀποστρεφέτω, & ponit ante ἕκαστος. εἶπα πρὸς σὲ] C εἶπόν σοι. διότι] A C deest. 19 οὐχ οὕτως, οὐκ ἐγὼ, ἄκουσε ῥῆμα] C διὰ τοῦτο ἄκουσον τὸν λόγον. οὐχ οὕτως] C desunt. θεὸν] A C κύριον τὸν θεόν. εὐωνύμων] C ἀριστερῶν. 20 ϗ πεσεῖται ἐν 'Ρεμμὰθ Γαλαὰδ] C εἰς 'Ραμὼθ Γαλαὰδ, ϗ πεσεῖται ἐκεῖ. οὕτως posterius] A εἶπεν οὕτως. 22 εἰς τὸ στόμα] A C ἐν στόματι. 23 ἔδωκε] C δέδωκε. ἐπὶ σὲ] A περὶ σοῦ. 24 τὸ λαλῆσαι] C ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι. 25 τῇ] A C ἐν τῇ. εἰσέλθῃς] A εἰσέλθῃς εἰς τό. C εἰσελεύσῃ εἰς. τοῦ ταμείου] C ἐκ ταμιείου. ἐκεῖ] C deest. 26 Σεμὴρ τὸν βασιλέα] A C 'Αμὼν (A 'Αμμὼν) τὸν ἄρχοντα. τῷ … υἱῷ] A C πρὸς … υἱόν. 27 Εἶπον θέσθαι τοῦτον] C Καὶ εἶπον, Οὕτως λέγει ὁ βασιλεὺς, Θέσθε αὐτόν. ἐσθίειν αὐτὸν] C ἐσθιέτω. 28 οὐ λελάληκε] A οὐκ ἐλάλησε. 30 Συγκαλύψομαι] A Συγκάλυψόν με. 31 πολεμεῖτε] C συνάψητε πόλεμον πρός. ϗ] C ἤ. ἢ τὸ] C ἢ πρός. 32 ἀνέκραξεν] A ἀνεβόησεν. 33 ἀνέστρεψαν] A ἀπέστρεψαν. C ἀπεστράφησαν. 34 ἐπέτεινεν] A C ἐνέτεινεν. εὐστόχως] C αὐτοῦ ἀφελῶς. εἶπε] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. τὰς χεῖρας] C χεῖρα. τέτρωμαι] C τετραυμάτισμαι. 35 ϗ ἀπέχεε (A ἐπέχεε) usque ad ἅρματος] C desunt. ϗ ἀπέθανεν ἑσπέρας] C hæc ponit ad finem versus, & addit ὁ βασιλεὺς post ἀπέθανεν. τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου] C τῆς πληγῆς τῆς τροπώσεως εἰς τὸν κόλπον. 36 στρατοκήρυξ] A C στρατοκήρυξ ἐν τῇ παρεμβολῇ. λέγων] C ϗ εἶπεν. ϗ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν] C ϗ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν. 37 ἐν Σαμαρείᾳ] C 'Αχαὰβ εἰς Σαμάρειαν. 38 ἀπένιψαν τὸ αἷμα] C ἀπενίψαντο τὸ αἷμα ἀπὸ τοῦ ἅρματος. ἐξέλιξαν αἱ ὕες ϗ] C ἔλειξαν. αἵματι] C αἵματι αὐτοῦ. 39 ἃ] C ὅσα. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. 41 ἐβασίλευσεν 'Ιωσαφὰτ υἱὸς] A ἐβασίλευσεν 'Ιωσαφὰτ υἱὸς 'Ασά. C Καὶ 'Ιωσαφὰτ ἦν. 42 'Αζουβὰ] A 'Αζεβά. 46 ὅσα] A C ἃς. βιβλίῳ] C βίβλῳ. Καὶ ἐκοιμήθη] Sed hic habentur in Comp. quatuor versus (qui in Rom. habentur cap. 16.) hoc modo. 47 Καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων τῶν καταλελειμμένων ἐν ταῖς ἡμέραις 'Ασὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ τῆς γῆς. 48 Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἑστηκὼς ἐν 'Ιδουμαίᾳ. 49 Καὶ 'Ιωσαφὰτ ἐποίησε νῆας Θαρσεὶς τοῦ πορεύεσθαι εἰς 'Οφὶρ ἕνεκεν τοῦ χρυσίου, ϗ οὐκ ἐπορεύοντο ὅτι συνετρίβησαν αἱ νῆες ἐν Γασιὼν Γάβερ. 50 Τότε εἶπεν 'Οχοζίας υἱὸς 'Αχαὰβ πρὸς 'Ιωσαφὰτ, Πορευέσθωσαν οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δούλων σου, ϗ οὐκ ἠθέλησεν 'Ιωσαφάτ. 52 ἐν … ἐν] A C ἐπὶ … ἐπί. 53 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 54 τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν] C ὅσα ἐποίησεν ὁ πατήρ.

REGUM IV.

CAP. I.

2 Δεῦτε ϗ ἐπιζητήσατε ἐν τῷ] C πορεύθητε, ϗ ἐπερωτήσατε διὰ τοῦ. δι' αὐτοῦ] C desunt. 3 κυρίου] C θεοῦ. ἐκάλεσεν] A C ἐλάλησε πρός. δεῦρο] A ἀνάστηθι. εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων] C ἀπάντησον τοῖς ἀγγέλοις. λαλήσεις] A ἐρεῖς. C λάλησον. παρὰ] C διά. ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ] C ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ. οὐχ οὕτως] C desunt. 4 Ὅτι] C Διὰ τοῦτο. ἐκεῖ] C ἐπ' αὐτῆς. ὅτι] A διότι ἐκεῖ. C ὅτι ἐν αὐτῇ. 5 ἐπεστράφησαν] C ἀπεστράφησαν. 6 ἡμῶν] A ὑμῶν. ἐπιστράφητε] C ἀποστράφητε. λαλήσατε πρὸς αὐτὸν] C εἴπατε αὐτῷ. σὺ πορεύῃ ἐπιζητῆσαι] C πορεύῃ σὺ ἐκζητῆσαι. οὐχ οὕτως] C διὰ τοῦτο. ἐκεῖ] A deest. C ἐπ' αὐτῆς. 7 Καὶ ἐπιστρέψαντες usque ad 'Ηλιοὺ] C desunt. ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς] C εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. A εἶπε. 8 πρὸς αὐτὸν] C desunt. ζώνην δερματίνην] C ζώνη δερματίνη. ἐστι] C deest. 9 ἀπέστειλε] C ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν] A αὐτὸν ἡγούμενον. ἀνέβη] A ἀνέβη, ϗ ἦλθε. C ἐπορεύθησαν. ϗ ἰδοὺ 'Ηλιοὺ] C αὐτὸς δέ. πρὸς αὐτὸν] C ponit ante ὁ. ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέ σε] C τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. 10 ϗ εἰ] C εἰ. ἐγὼ] C εἰμι ἐγώ. πῦρ] A ponit post οὐρανοῦ. 11 προσέθετο … ϗ] C προσθείς. ἄλλον] C ἕτερον. πεντήκοντα] A C ἀνέβη ϗ ἐλάλησεν. ὁ πεντηκόνταρχος] C ponit ante ϗ ἐλάλησεν. 12 ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπε] C ϗ εἶπε πρὸς αὐτόν. ἐγὼ] A ἐγώ εἰμι. C εἰμὶ ἐγώ. 13 προσέθετο … ἀποστεῖλαι] C προσθεὶς … ἀπέστειλε. τρίτον ἡγούμενον] A ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον. C πεντηκόνταρχον τρίτον. ἦλθεν] A ἦλθε πρὸς αὐτόν. κατέναντι] C ἀπέναντι. ϗ εἶπεν] C λέγων. ἡ] C δή. ἡ ψυχὴ] C αἱ ψυχαί. τούτων] C deest. 14 'Ιδοὺ] C 'Ιδοὺ γάρ. πρώτους] A πρώτους, ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν] C πρώτους, ϗ ἑκάστου τοὺς πεντήκοντα. μου] A C τῶν δούλων σου. 15 ϗ εἶπε] C λέγων. ἀνέστη 'Ηλιοὺ, ϗ κατέβη] C ἀναστὰς κατέβη 'Ηλίας, ϗ ἐπορεύθη. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 16 εἶπεν 'Ηλιοὺ] A ϗ εἶπε. C desunt. τί ὅτι] C ἀνθ' ὧν. ἐκζητῆσαι] C ἐπερωτῆσαι. οὐχ οὕτως] C ὡσεὶ μὴ ἦν θεὸς ἐν 'Ισραὴλ τοῦ ἐπερωτῆσαι τὸν λόγον αὐτοῦ· διὰ τοῦτο. ἐκεῖ] C ἐπ' αὐτῆς. 18 ἃ] A ὅσα. C ϗ πάντα ὅσα. ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. ϗ 'Ιωρὰμ usque ad 'Ιούδα] C Καὶ ἐβασίλευσεν 'Ιωρὰμ ὁ ἀδελφὸς 'Οχοζίου ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱὸς, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ 'Ιωρὰμ υἱοῦ 'Ιωσαφὰτ βασιλέως 'Ιούδα· & habet ante priorem partem hujus versus. ὀκτωκαιδεκάτῳ] A εἰκοστῷ ϗ πρώτῳ τῆς βασιλείας. ϗ ἐποίησε usque ad finem capitis] C desunt. 'Ιεροβοὰμ] A 'Ιεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

CAP. II.

1 ἀνάγειν] C ἀναγαγεῖν. τὸν 'Ηλιοὺ] C ponit ante ἐν. 2 ὁ θεὸς] A C κύριος. ἦλθον] C ἔρχονται. 3 ἦλθον] C ἐξῆλθον. πρὸς αὐτὸν, Εἰ] C αὐτῷ, Εἰ δὴ, & vers. 5. κύριος] C ponit post λαμβάνει, A post σήμερον, & λαμβάνει ante σήμερον. κἀγὼ] C καίγε ἐγώ. 4 'Ηλιοὺ πρὸς 'Ελισαιὲ] A αὐτῷ 'Ηλιού. C 'Ηλίας τῷ 'Ελισαιέ. εἶπεν] A C εἶπεν 'Ελισαιέ. 5 ἐπάνωθεν] C ἐπάνω. καίγε ἐγὼ] C ἐγώ. ἔγνων] A ἔγνωκα. ὧδε] C ἐνταῦθα. κύριος] A deest. εἰς τὸν 'Ιορδάνην] A C τοῦ 'Ιορδάνου. 7 υἱοὶ] C ἀπὸ τῶν υἱῶν. ϗ ἔστησαν] C ἦλθον, ϗ ἔστησαν. ϗ ἀμφότεροι] C ἀμφότεροι δέ. 8 τὸ ὕδωρ] C ἐν αὐτῇ τὰ ὕδατα. ἔνθα ϗ ἔνθα] C ἔνθεν ϗ ἔνθεν. ἐν ἐρήμῳ] C διὰ ξηρᾶς. 9 Καὶ usque ad 'Ελισαιὲ] C Καὶ ἐγένετο ὡς διῆλθεν, εἶπεν 'Ηλίας τῷ 'Ελισαιέ. διπλᾶ ἐν πνεύματί σου] C τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ διπλῶς. 10 ἐὰν] C πλὴν ἐάν. ϗ ἔσται] C ἔσται. ϗ ἐὰν μὴ] C ἐὰν δὲ μὴ ἴδῃς. 11 ἐπορεύοντο ϗ ἐλάλουν] C ϗ λαλούντων. διέστειλεν] C διεχώρισαν. ὡς] C ἕως. 12 ἐβόα] C αὐτὸς ἐβόα. ἐπελάβετο τῶν ἱματίων] C ἐκράτησε 'Ελισαιὲ τοῦ ἱματίου. αὐτὰ] C αὐτό. ῥήγματα] C deest. 13 ὕψωσεν] C εἵλετο. τὴν μηλωτὴν 'Ηλιοὺ] A 'Ηλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ. ἣ ἔπεσεν] C 'Ελισαιὲ τὴν πεσοῦσαν. 'Ελισαιὲ] C αὐτοῦ. 14 τὸ ὕδωρ] A τὸ ὕδωρ, ϗ οὐ διέστη] C τὰ ὕδατα, ϗ οὐ διῃρέθη. εἶπε, Ποῦ ὁ] C εἶπεν 'Ελισαιὲ, Ποῦ ἐστι. διερράγησαν] C διῃρέθη. διέβη 'Ελισαιὲ] A διέβη 'Ελισαιὲ διὰ ξηρᾶς. C ἦλθε διὰ ξηρᾶς. 15 αὐτὸν] C ἀναστρέφοντα αὐτὸν, & ponit post ἐξεναντίας. 16 ἦλθον] C ἐπορεύθησαν. συνάντησιν] A C συνάντησιν. αὐτοῦ] C αὐτῷ. μετὰ] C εἰσὶ μετά. ἐν τῷ 'Ιορδάνῃ, ἢ] C desunt. 17 οὐ] C deest. A ἔτι. τρεῖς ἡμέρας] C τρισὶν ἡμέραις. αὐτὸν] C deest. 18 αὐτὸς] C 'Ελισαιέ. 'Ελισαιὲ] C αὐτοῖς. πρὸς ὑμᾶς] C ὑμῖν. πορεύθητε] A ἀποστείλητε. C πορεύεσθε. 19 ἡ] C δὴ ἡ. πόλεως] C πόλεως ταύτης. ὁ κύριος βλέπει] A σὺ κύριε βλέπεις. C σὺ κύριε ὁρᾷς. 20 ὑδρίσκην] A ὑδρίαν. θέτε] C ἐμβάλετε. ἅλα] A C ἅλας, & vers. 21. ϗ ἤνεγκαν πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. 21 'Ελισαιὲ εἰς] C ἐπί.

θάνατος, ϗ] C ἀποθνήσκων οὐδέ. 22 Ἑλισαιὲ] C ponit post ἐλάλησε. 23 ἀνέβη] C ἀνέβη Ἐλισεαί. αὐτοῦ] C ponit ante ἀναβαίνοντος. ϗ … ἐξῆλθον] C ἐξῆλθε …. εἶπον] C ἔλεγον. ἀνάβαινε posterius] C ἀνάβαινε φαλακρέ. 24 αὐτῶν] C αὐτοῦ. αὐτοῖς] C αὐτά. ἰδοὺ] C deest. ἀπὸ] A C ἐξ. παῖδας] C παιδάρια. 25 ἐπορεύθη] C διῆλθεν.

CAP. III.

1 Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ. ἔτει] C ponit post ὀκτωκαιδεκάτῳ. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. ϗ οὐχ ὡς] C καί. A οὐδ' ὡς. ὁ πατὴρ] A desunt. 3 τῇ ἁμαρτίᾳ] C ταῖς ἁμαρτίαις. οὐκ] C ϗ οὐκ. αὐτῆς] A C αὐτῶν. 4 νωκὴδ] A ὠκήδ. ἐπέστρεφε] A ἀπέστρεφε. C ἦν φέρων φόρον, ϗ ἐπιστρέφων. ἐν τῇ ἐπαναστάσει] C desunt. 5 ϗ ἠθέτησε βασιλεὺς] C ἠθέτησε. 6 Ἰωρὰμ] C Ἰσραήλ. ἐκ Σαμαρείας] C ponit ante ἐν τῇ. 7 ἐξαπέστειλε] C ἀπέστειλε. εἰς Μωὰβ] C ἐπὶ Μωάβ. ἀναβήσομαι] C πορεύσομαι. μοι … σοι] C σοι … ἐμοί. ὡς ὁ] C ϗ ὡς ὁ. μου … σου … μου … σου] C σου … μου … σου … μου. 8 ἀναβῶ] C ἀναβησόμεθα. 9 ἐκύκλωσαν] C ἐπορεύοντο κυκλοῦντες. 10 εἶπε] A εἶπε τοῖς παισίν. παρερχομένους δοῦναι] C τούτους, δοῦναι. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρα. 11 Ἰωσαφὰτ] A Ἰωσαφὰτ πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰούδα. C Ἰωσαφὰτ πρὸς αὐτόν. οὐκ ἔστιν ὧδε] C εἰ ἔστιν ἐνταῦθα. ἐπιζητήσωμεν] C ἐπερωτήσωμεν. παρ'] C δι'. ὧδε] C ἔστιν ἐνταῦθα. 12 αὐτῷ] C ἐν αὐτῷ. 13 ϗ τοὺς] C ϗ πρὸς τούς. τοῦ] C τούτους τοῦ. 14 ἐπέβλεψα] C εἰσέβλεψα. ϗ] C ἤ. 15 λάβε] C λάβετε. A ἴδε λάβε. αὐτὸν] C αὐτοῦ. 17 ϗ οὐκ ὄψεσθε] C οὔτε μὴ ἴδετε. ὑμεῖς, ϗ] C ὑμεῖς, ϗ αἱ παρεμβολαὶ ὑμῶν, καί. 18 κούφη αὐτὴ ἐν ὀφθαλμοῖς] C κοῦφον τοῦτο ἐνώπιον. παραδώσω] C δώσει κύριος. ἐν χειρὶ] A C εἰς χεῖρας. 19 ὀχυρὰν] C ὀχυρὰν, ϗ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτήν. 20 πρωῒ] C ἐν τῇ πρωΐᾳ. ἤρχοντο] C ἤρχετο. ὕδατος] C τῶν ὑδάτων. 21 ἤκουσαν] A C ἤκουσεν. τρεῖς] C deest. πολεμεῖν] C πολεμῆσαι. ϗ] A deest. ἀνεβόησαν] C ἐβόησεν. περιεζωσμένοι ζώνην] C περιζωννυμένου παραζώνην. εἶπον, Ὦ] A C ἐπάνω. 22 ἐξεναντίας] C ponit post ὕδατα. ὡς] C ὡσεί. 23 εἶπον] A C εἶπεν. ϗ prius] C deest. 24 εἰσῆλθον] C παραγίνονται. Ἰσραὴλ ἀνέστησαν ϗ ἐπάταξαν τὴν] C ἀνίστανται Ἰσραήλ, ϗ τύπτει τόν. ἔφυγον ἀπὸ] C ἔφυγε Μωὰβ ἐκ. 25 πᾶσαν] A ἐπὶ πᾶσαν. λίθον] A C λίθον αὐτοῦ. πηγὴν] A C πηγὴν ὕδατος. τοὺς λίθους τοῦ τοίχου καθῃρημένους, ϗ ἐκύκλωσε] C λίθον ἐν τοίχῳ τεκτονικῆς, ϗ περιεκύκλωσε. 26 ἐκραταίωσεν] C κεκραταίωται. ἐσπασμένους] C σπωμένους. 27 ὁλοκαύτωμα] C ὁλοκαύτωσιν. τοῦ τείχους] C τὸ τεῖχος. ἐπὶ] C ἐν. ἐπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. γῆν] C γῆν αὐτῶν.

CAP. IV.

1 ἀπέθανε] C τέθνηκε. ἔγνως] C οἶδας. σου] A deest. ἑαυτῷ] A αὐτῷ. C ponit post δούλοις. 2 εἶπε] A εἶπε πρὸς αὐτήν. C εἶπεν αὐτῇ. ἀνάγγειλον] C ἀπάγγειλον. ἔστι σοι] A ἔστιν. C σοι ἔτι. ἐν τῷ usque ad finem versus] C ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ἀλείψομαι. 3 σκεύη] C ἀγγεῖα. γειτόνων] A C γειτόνων σου. μὴ] A C ϗ μή. 4 κατὰ σοῦ, ϗ κατὰ τῶν υἱῶν] C ἐπὶ σεαυτὴν, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα. ἀποχεεῖς] C ἐκχέεις. σκεύη] C ἀγγεῖα. 5 παρ' αὐτοῦ] A παρ' αὐτοῦ, ϗ ἐποίησεν οὕτως. C ἀπ' αὐτοῦ ἡ γυνή, ϗ ἐποίησεν οὕτως. καθ' ἑαυτῆς ϗ κατὰ τῶν υἱῶν] C ἐφ' ἑαυτὴν ϗ ἐπὶ τὰ τέκνα. αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτὴν] C καὶ αὐτοὶ προσῆγον αὐτῇ. ἐπέχεεν usque ad finem versus] C ἐνέχεεν τὸ ἔλαιον. 6 Καὶ εἶπε] C Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεῖα, ϗ εἶπε. ἔτι πρὸς μὲ] C μοί. σκεῦος] C ἀγγεῖον. 7 ἦλθε] C παραγίνεται. ἀπήγγειλε] A ἀνήγγειλε. C παραγγέλλει. ϗ εἶπεν Ἑλισαιὲ] C ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ. Δεῦρο, ϗ ἀπόδου] C Πορεύου, ϗ ἀπόδος. ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου] C ἀπότισον τὸ δάνειον. ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ] C καταλοίπῳ. 8 διέβη] C διῆλθεν. Σωμὰν] C Σωνάμ· atque ita semper. τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν] C αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. 9 ἔγνων] C οἶδα. ἅγιος οὗτος] C οὗτος ἅγιος. 10 τόπον] C deest. ἐν τῷ] A εἰς τό. εἰσπορεύεσθαι] C αὐτὸν ἔρχεσθαι. ϗ] C deest. 11 εἰσῆλθεν] C ἔρχεται Ἐλισεαί. 12 εἶπεν] C εἶπεν Ἐλισεαί. μοι] C deest. 13 αὐτῷ] C τῷ παιδαρίῳ. εἶπον δὴ] C εἶπε. ἐξέστησας … ἔκστασιν] C ἐξέταξας … ἔκταξιν. δεῖ ποιῆσαι] C ποιήσομεν. λόγος σοι] C σοι λόγος λαλῆσαι. τὸν ἄρχοντα] C τοὺς ἄρχοντας. λαοῦ] C λαοῦ μου. εἰμι οἰκῶ] A εἰμι οἰκῶ ἡσυχάζουσα. C ἐγὼ κατοικῶ. 14 εἶπε] C εἶπεν Ἐλισεαί. τὸ παιδάριον αὐτοῦ] C desunt. υἱὸς] C ponit post αὐτῇ. 15 Καὶ ἐκάλεσεν] A C Καὶ εἶπεν Ἐλισεαί, (A deest) Κάλεσον αὐτὴν, ϗ (A deest) ἐκάλεσεν. ἔστη] C ἐλθοῦσα ἔστη. 16 ὥραν] C ὥραν αὐτῇ. σὺ] A καὶ σύ. κύριε] C κύριε ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ. 17 ἐν γαστρὶ ἔλαβεν] C συνέλαβεν. 18 ἡδρύνθη] A ἡνδρύνθη. ἡνίκα] C ἡμέρᾳ θερισμοῦ, καί. ἐξῆλθε] A C ἐξῆλθε τὸ παιδάριον. 19 ἆρον] C ἄγαγε. 20 πρὸς] C ϗ εἰσήνεγκεν αὐτὸν πρός. ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων] C ἐκάθισεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ γόνατα. μεσημβρίας] C τῆς μεσημβρινοῦ. 21 κατ' αὐτοῦ] C τὴν θύραν ἐπ' αὐτήν. 22 σήμερον] C ponit ante πορεύῃ. οὐ … οὐδὲ] C ϗ οὐ … ϗ οὐ. 23 πρὸς τὸ παιδάριον] C τῷ παιδαρίῳ. πορεύου] C ϗ πορεύου, καί. ὅτι ἐὰν εἴπω] C με ἕως τοῦ εἰπεῖν. 24 Δεῦρο] C deest. 25 ἐπορεύθη, ϗ ἦλθεν] C ἐξῆλθε, ϗ ἐπορεύθη. 26 Ἑλισαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν] C αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξεναντίας. πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον] C Γιεζὶ τῷ παιδαρίῳ. ἰδοὺ δὴ] A ἴδε. C ἰδού. ἀπαντὴν] A ἀπάντησιν. C συνάντησιν. ἐρεῖς] C ἐρεῖς αὐτῇ. ἡ εἰρήνη τῷ usque ad finem versus] A καὶ ἔδραμεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, ϗ εἶπεν αὐτῇ, Εἰρήνη σοι, εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου, εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. C addit ad finem versus eadem, sed non habet αὐτῇ. 27 ἦλθε πρὸς Ἑλισαιὲ] C κατέβη ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ. ἐπελάβετο] C ἐκράτησε. ἤγγισε] C προσῆλθε. Ἑλισαιὲ] C πρὸς αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. κατώδυνος] C ponit ante ἡ ψυχή. αὐτῇ] C deest. 28 Ἡ δὲ εἶπε] C Καὶ εἶπεν ἡ γυνή. ὅτι οὐκ εἶπα] A ὅτι εἶπον. C οὐκ εἶπον. 29 δεῦρο] C πορεύου. ὅτι] C καί. ἄνδρα] C τίνα. οὐκ] A deest. C μή. ἀνὴρ] C τίς. οὐκ ἀποκριθήσῃ] C μὴ ἀποκριθῇς. 31 διῆλθεν] A ἦλθεν. ἀπέθηκε] A C ἐπέθηκε. ἐπὶ] A εἰς τό. ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν (A ἀπάντησιν) αὐτοῦ] C ὑπέστρεψεν ὁ Γιεζὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἐλισεαί, ϗ εἶπεν αὐτῷ. οὐκ ἠγέρθη] C ὅτι οὐκ ἐξεγήγερται. 32 κεκομισμένον] C κεκοιμημένον. 33 εἰς τὸν οἶκον] C desunt. 34 ἔθηκε] C ἐπέθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καί. στόμα … στόμα … ὀφθαλμοὺς … ὀφθαλμοὺς] C ὀφθαλμοὺς … ὀφθαλμοὺς … στόμα … στόματος. ϗ διέκαμψεν] A ϗ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, ϗ ἐνεφύσησεν αὐτὸν, ϗ διέκαμψεν. C ϗ συνέκαμψεν. ϗ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ] C ϗ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτὸ, ϗ διεθερμάνθησαν αἱ σάρκες. 35 ϗ ἐπορεύθη] C Ἐλισεαί, ϗ διῆλθε. συνέκαμψεν] A C συνεκάλυψεν. ἕως ἑπτάκις] C ϗ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸ, ϗ ἠνδρίσατο τὸ παιδάριον ἑπτάκις. ϗ ἤνοιξε τὸ παιδάριον] C ϗ διεκινήθη τὸ παιδάριον, καὶ διήνοιξε. 36 ἐξεβόησεν … πρὸς] C ἐκάλεσεν … τόν. κάλεσον] C κάλεσόν μοι. ἐκάλεσεν] C ἐκάλεσεν αὐτήν. λάβε] C αὐτῇ, λάβε. 37 εἰσῆλθεν … ϗ ἔπεσεν] C εἰσελθοῦσα … ἔπεσε. ἐπὶ] A παρά. C πρός. ϗ προσεκύνησεν] C ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, ϗ προσεκύνησεν αὐτῷ. ἔλαβε] C ἦρε. 38 ὁ λιμὸς] C ἦν λιμός. 39 ἐν τῷ ἀγρῷ] C ἀγρίαν. ϗ ἐνέβαλεν] C ϗ εἰσῆλθε, ϗ ἐνέβαλεν. ἔγνωσαν] C ᾔδει. 40 ἐνέχει] A C ἐνέχεεν. ἰδοὺ] C αὐτοί. 41 εἶπε] C εἶπεν Ἐλισεαί. λέβητα] C λέβητα, ϗ ἐνέβαλον. τὸ παιδάριον] C desunt. A τὸ παιδάριον αὐτοῦ. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐκεῖ ἔτι] C ἔτι· & ponit post πονηρόν. 42 ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ Βαιθαρισὰ] C ἦλθεν ἀνὴρ ἐκ Βαιθ Σαρισά. πρὸς τὸν ἄνθρωπον] C τῷ ἀνθρώπῳ. ἄρτους] C ponit statim post θεοῦ. Καὶ εἶπε] C ἐν τῇ πήρᾳ αὐτοῦ, ϗ εἶπεν Ἐλισεαί. 43 αὐτοῦ] A αὐτῶν. τοῦτο] A ταῦτα. C ponit post ἀνδρῶν.

CAP. V.

1 ἄρχων τῆς δυνάμεως] C ἀρχιστράτηγος. Συρίας] C βασιλέως Συρίας. ἀνὴρ] C ἄνθρωπος. ἐν αὐτῷ] A C δι' αὐτοῦ. λελεπρωμένος] C λεπρός. 2 Συρία] A C ἐκ Συρίας· & C ponit post ἐξῆλθον. 3 Ἡ δὲ εἶπε] C Καὶ εἶπε. Ὄφελον] C Ὄφελον ὀφθείη. τοῦ θεοῦ τοῦ] C desunt. τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας] C ϗ δεηθείη τοῦ προφήτου αὐτοῦ, ϗ ἀποσυνάξ ἀπ' αὐτοῦ τὴν λέπραν. 4 ἀπήγγειλε] C ἀνήγγειλε. 5 πρὸς Ναιμὰν] C desunt. εἴσελθε, ϗ ἐξαποστελῶ] C ἄπελθε, ϗ ἀποστελῶ. 6 πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. ἔλθῃ] C κομισθῇ. ἀπέστειλα πρὸς σὲ] C ἀπέσταλκά σοι. Ναιμὰν] C τὸν Νεεμάν· & ponit post μου. 7 ὁ θεὸς] A C μὴ θεός. θανατῶσαι, ϗ ζωοποιῆσαι] A ζωοποιῆσαι, ἢ τοῦ θανατῶσαι. ἄνδρα] A ponit post με. ὅτι … δὴ] C desunt. μοι] C πρὸς μέ. 8 Ἑλισαιὲ] C Ἐλισεαὶ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. Ἰσραὴλ] C deest. ἐλθέτω] C παραγενέσθω. γνώτω] C γνώσεται. 9 ἦλθε] C παρεγένετο. ἐν ἵππῳ καὶ ἅρματι] C σὺν τοῖς ἅρμασιν αὐτοῦ, ϗ ἵπποις αὐτοῦ. θύρας] A θύραις. C τῆς θύρας 10 ἄγγελον] C ponit post αὐτόν. ἑπτάκις] C ἕβδομον· & ponit post Ἰορδάν σοι] C ἐπὶ σοί. 11 εἶπον] A δὴ ἔλεγον. C ἔλεγον. πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύσεται] A C ὅτι (deest in Comp.) ἐξελεύσεται πρὸς μέ. θεοῦ] C κυρίου θε τὸν τόπον] C τὸ λεπρόν. τὸ λεπρὸν] C αὐτό. 12 Οὐχὶ] C Οὐκ. ἀγαθὸς] A ἀγαθοί. Ἀβανὰ] C Ἀμανά. πάντα] A Ἰορδάνην, ϗ πάντα. C τὸν Ἰορδάνην, ϗ ὑπὲρ πάντα. ἐξέκλινε] C ἀπέστρεψε. 13 ἤγγισαν] C προσῆλθον. ἐλάλησαν] C εἶπον. μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σὲ] C εἰ μέγαν λελάληκε λόγον πρὸς σὲ προφήτης. οὐχὶ ποιήσεις, ϗ ὅτι] C οὐκ ἂν ἐποίησας καθότι. A non habet καί. 14 Ἑλισαιὲ] C τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. 15 ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. ἐπέστρεψε πρὸς Ἑλισαιὲ] C ἀπέστρεψε Νεεμ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ. πάσῃ] C deest. ἰδοὺ] A C ἰδοὺ δή. ἀλλ'] C ἀλλ'. παρὰ] C ἐκ χειρός. 16 ἠπείθησε] C οὐκ ἠθέλησε. 17 γόμος ζεύγους ἡμιόνων] C γόμος ζεύγους ἡμιόνων γῆς. A pro γόμος habe γόμορ· & post ἡμιόνων addit, ϗ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυῤῥᾶς. θυσίασμα] C ἢ θυσίαν. A ϗ θυσίας. κυρίῳ] A C κυρίῳ μόνῳ. τῷ ῥήματι τούτῳ] C desunt. 18 Καὶ ἱλάσεται] A C Καὶ περὶ τοῦ λόγου τούτου ϗ (deest in Comp.) ἱλάσεταί μοι (A deest.) ἐκεῖ, ϗ] A αὐτὸν, ϗ ἐκεῖ. C ὅτι. ἐν οἴκῳ posterius] C εἰς οἶκον. ἱλάσεται] A ἱλασθήσεται. δὴ] C μοί. ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ] C ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου. 19 Δεῦρο εἰς εἰρήνην] C Πορεύου ἐν εἰρήνῃ. εἰς] C ἐν. Δεβραθὰ] A C Χαβραθά. 20 Ἑλισαιὲ] C Ἐλισεαὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. τούτου] C deest. ἃ] A ἄν. ἐνήνοχε] C ἐνήνοχε. ἀπ' αὐτοῦ τι] C τι παρ' αὐτοῦ. 21 ἐδίωξε] C κατεδίωξε. ἐπέστρεψεν] C κατεπήδησεν. εἰς ἀπαντὴν] A εἰς ἀπάντησιν. C αὐτοῦ, εἰς ἀπάντησιν. Εἰρήνη] C Εἰρήνη. Καὶ εἶπε Γιεζὶ, Εἰρήνη. 22 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλ ἦλθον] C παραγεγόνασι. 23 εἶπε] A C εἶπε Νεεμάν. λάβε δύο τάλαντον] A λάβε δὴ τάλαντον. C ἐπιεικαίως λάβε δύο τάλαντα. ϗ ἔλαβε] C ϗ ἐβιάσατο αὐτὸν, ϗ ἔδωκεν αὐτῷ. θυλάκοις] A C θυλακίοις. ἔδωκεν] C ἐπέθηκ 24 ἦλθεν] C ἔρχονται. τῶν χειρῶν αὐτῶν] C χειρὸς τῶν παιδαρίων. τοὺς ἄνδρας] C τὰ παιδάρια, ϗ ἀπῆλθον. 25 εἰσῆλθε] A ἦλθε. παρειστήκει] C παρέστη. 26 πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ] A ϗ οἶδα ὅτι ἐπ ἔστρεψεν ὁ ἀνήρ. C ὅτε κατεπήδησε Νεεμάν. ἅρματος] A C ἅρματος αὐτοῦ. A σοῦ. νῦν ἔλαβες τὰ] A ἔλαβες τά. C τά. ϗ ἐλαιῶνας] A C ϗ λήψῃ ἐν αὐτῷ κήπους, ϗ ἐλαιῶνας. πρόβατα usque ad finem versus] C ποίμνια, ϗ βουκόλια ϗ δούλους, ϗ δούλας. 27 Ἡ δὲ] C Καὶ ἡ. εἰς τὸν αἰῶνα] C ἕως αἰῶνος. ἐξῆλθεν] C ἐξῆλθε Γιεζί. λελεπρωμένος] C λεπρός.

CAP. VI.

2 εἰς] C deest. ἐκεῖ prius] C σκέπην. Δεῦτε] C Ἐλισεαί, Πορεύ 3 ἐπιεικῶς] ~~A δεῦρο~~ ἐπιεικῶς. C ἐπιεικαίως. εἶπε] C εἶπεν Ἐλισεαί. πορεύσομαι] C πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. 4 ἦλθον] C ἔρχονται. ἔτεμνον] C 5 ἰδοὺ ὁ εἷς καταβάλλων] C ἐγένετο τοῦ ἑνὸς καταβάλλοντος. τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν] A τὸ σιδήριον ἐκπεσὸν ἐκ τοῦ στελέχους, ἐξέπεσεν. C ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ στελέχους τὸ σίδηρον. ἐβόησεν, Ὦ] A ἀνεβόησεν, Ὦ. C ἐβόησεν ὁ ἀνὴρ, ϗ Ὦ δή. κεκρυμμένον] C κεχρησμένον. 6 ἀπέκνισε] C ἀπέκλασεν ἐκεῖ] A αὐτὸ ἐκεῖ. 7 σιδήριον] C σίδηρον. εἴρηκεν] A εἶπεν. C Ἐλισεαί. ὕψωσον] C μετεώρισον, ϗ λάβε. χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. 8 C τόν. ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας] A C συνεβουλεύσατο τοῖς παισί. πινὰ ἐλμωνὶ] C φελμωνὶ ἐλμωνί. παρεμβαλῶ] C ποιήσομεν ἔνεδρον. 9 σαιὲ] C ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, & vers. 11. & 15. φύλαξαι usque ad fi versus] C πρόσεχε τοῦ μὴ διελθεῖν τὸν τόπον τοῦτον ὅτι ἐκεῖ Σύροι ἐνεδρ 10 οὐ μίαν, οὐδὲ δύο] A οὐδὲ μίαν, ἢ δύο. C οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ δίς. 11 νήθη ἡ ψυχὴ] C ἐξέστη ἡ καρδία τοῦ. ἀναγγελεῖτε] A C ἀπαγγελεῖτε. 12 C εἷς ἐκ. ὅτι] C ἀλλ' ἤ. Ἑλισαιὲ] A ponit post προφήτης. ἀναγγέλλει] C ἀπαγγέλλει. πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐὰν] C πάντα ὅσα ἄν. 13 Δεῦτε] C ἰ σιλεύς, Πορεύθητε, καί. οὗτος] A αὐτός. C ἔστιν οὗτος. 14 ἐκεῖ ἵππον, ἅρμα] C ἵππους, ϗ ἅρματα. 15 ἀναστῆναι] C ἀναστῆναι τὸ πρωΐ. ἵππος ἅρμα] C ἵπποι ϗ ἅρματα. παιδάριον] C παιδάριον αὐτοῦ. πῶς] C π. διάνοιξον δὴ] C ἄνοιξον. τοῦ παιδαρίου] C αὐτοῦ. αὐτοῦ] C τοῦ παιδαρίου. C ὄρος ὅλον. 18 προσηύξατο] A C προσηύξατο Ἐλισεαί. αὐτοὺς] C κύριος. 19 Ἑλισαιὲ] C ponit ante πρός. ϗ αὕτη] A C ϗ οὐχ αὕτη. A ἀπάξω. C ἐπάξω. πρὸς] A C εἰς. 20 εἰσῆλθον] A εἰσῆλθεν. δὴ κύριε] C κύριε διάνοιξον. αὐτῶν prius] C τούτων. ἦσαν] C αὐτοί. εἶπεν] C εἶπεν Ἐλισεαί. εἰ μὴ] C desunt. τύπτεις] C πατάξεις. ἄρτους] C αὐτοῖς ἄρτους. 23 οὐ] A deest. 24 ϗ ἤθροισεν] Hic incipit cap. mum in Ald. C ϗ συνήθροισεν. πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν] C πάσας τὰς παρεμβολάς. περιεκάθισε] C περιεκάθισαν. 25 περιεκάθηντο] C οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ] C τοῦ γενέσθαι κεφαλήν. πεντήκοντα] A πεντήκοντα C ὀγδοήκοντ

C ὀγδοήκοντα σίκλων. πέντε] C πέντε σίκλων. 26 σῶσον] A σῶσαι. C σῶσόν με. 27 αὐτῇ] C αὐτῇ ὁ βασιλεύς. σὲ σῶσαι] C σῶσαι σε. σώσω σε] C σὲ σώσω. μὴ] C deest. ἅλωος] A τ̃ λιμοῦ. 28 εἶπεν ἡ] C εἶπεν αὐτῇ ἡ. αὕτη εἶπε πρὸς μὲ] C ἡ γυνὴ αὕτη εἶπέ μοι. φαγόμεθα] C καταφαγόμεθα. φαγόμεθα αὐτὸν] A desunt. C φαγόμεθα. 29 πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ φάγωμεν. τῇ] C ἐν τῇ. δευτέρᾳ] C ἄλλῃ. φάγωμεν] C καταφάγωμεν. 30 Ἰσραὴλ τῷ] C deest. διέῤῥηξε] C ϗ διέῤῥηξε. τὸν σάκκον] C ϗ ἰδοὺ σάκκος.] C υἱοῦ Σαφὰτ ἐπ'. 32 ἐν] C ἐπί. ἄνδρα] C ὁ βασιλεὺς ἄνδρα. 31 ἐπ'] C ἐκ. πρὶν] A ϗ πρίν. C πρὸς αὐτὸν, ϗ πρίν. αὐτὸς] C Ἐλισσαιέ. εἰ οἴδατε] A εἰ μὴ οἴδατε. C ἑωράκατε. παραθλίψατε] C ἐκθλίψατε.] C οὐκ ἰδού. 33 ὑπομείνω τῷ κυρίῳ] C διενθῶ τ̃ κυρίου. A ὑπομενῶ τῷ κυρίῳ.

CAP. VII.

1 λέγει] C εἶπε. ὡς ἡ] A ὡσεί. δίμετρον] C δύο μέτρα. ταῖς πύλαις] C τῇ πύλῃ. 2 ὁ βασιλεὺς] C ponit post ἐπανεπαύετο. τὴν χεῖρα] C τῆς χειρός. τῷ Ἐλισαιὲ] A πρὸς τὸν Ἐλισαιέ. C τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. ἰδοὺ ποιήσει κύριος] C ϗ ἐὰν κύριος ποιήσῃ. μὴ] C εἰ. Ἐλισαιὲ εἶπεν] C εἶπεν Ἐλισαιέ. οὐ φάγῃ] C οὐ μὴ φάγῃς. 3 ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ] C λεπροί. ἀνὴρ] C ἕκαστος. ὧδε ἕως] C ἕως ἄν. 4 ϗ ζησόμεθα] C ζησόμεθα. ϗ ἀποθανούμεθα] C sine καί. 5 ἦλθον εἰς μέρος] A εἰσῆλθον εἰς μέρος. C εἰσῆλθον ἕως μέρους. ἐστὶν] C ἦν. 6 παρεμβολὴν] A παρεμβολῇ. φωνὴν ἅρματος, ϗ φωνὴν ἵππου, ϗ φωνὴν] C φωνῇ ἁρμάτων, ϗ φωνῇ ἵππων, ϗ φωνῇ. ἀδελφὸν] C πλησίον. νῦν ἐμισθώσατο] C ἰδοὺ μεμίσθωται. ὁ βασιλεὺς] A desunt. 7 ὡς ἐστι] A ὡς ἐστιν ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὡς ἦσαν. C ὡς ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. πρὸς τὴν ψυχὴν] C κατὰ τὰς ψυχάς. 8 εἰσῆλθον] C ἦλθον. εἰς σκηνὴν μίαν] C ἕως σκήνωμα ἕν. ἐπορεύθησαν, ϗ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν, καὶ] C ἀπῆλθον, ϗ κατέκρυψαν, ϗ ἐπιστρέψαντες οἱ λεπροὶ ἐπορεύθησαν] C ἀπῆλθον. 9 εἶπεν ἀνὴρ] C εἶπον οἱ λεπροὶ ἕκαστος.] C τί. ποιοῦμεν] C ποιοῦμεν σήμερον. ἡ] C ϗ ἡ. εὐαγγελίας] C εὐαγγελισμοῦ. ἀνομίαν] C ἀδικίαν. ϗ νῦν δεῦρο, ϗ εἰσέλθωμεν] C νῦν δεῦρο, εἰσέλθωμεν. 10 πρὸς] C εἰς. ἐστὶν] C ἦν. καὶ] C οὐδέ. ὅτι εἰ μὴ] C ἀλλ' ἤ. ὄνος] C ὄνος δεδεμένος. 11 Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ, ϗ ἀνήγγειλαν] C Καὶ ἐκάλεσαν τοὺς θυρωροὺς, καὶ ἀναγγέλλουσιν. ἔσω] C deest. 12 πρὸς τοὺς παῖδας] A C τοῖς παισίν. ἀναγγελῶ δὴ] C ἀπαγγελῶ. ἐποίησεν ἡμῖν Συρία] C πεποιήκασιν ... Σύροι. ϗ ἐκρύβησαν] C κρυβῆναι. εἰσελευσόμεθα] C ponit ante εἰς. 13 ἀπεκρίθη ... ϗ εἶπε] A ἀποκριθεὶς ... ϗ εἶπε. C ἀποκριθεὶς ... λέγων. πέντε] C ἐνταῦθα πέντε· & ponit post ὑπολελειμμένων. κατελείφθησαν ὧδε] C τ̃ καταλειφθέντων ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τ̃ ἐκλειπόντων.] C deest. ἐκλεῖπον] C ἐλλίπων. ἐκεῖ] C deest. 14 ἐπιβάτας] C ἀναβάτας. τοῦ βασιλέως] C desunt. δεῦτε] C πορεύθητε. 15 ἱματίων] C ἱματίων. ἔῤῥιψε Συρία] C ἔῤῥιψαν οἱ Σύροι. ἐπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. βασιλεῖ] βασιλεῖ Ἰσραήλ. 16 κατὰ τὸ ῥῆμα (τ̃ λόγον Comp.) κυρίου] A C ponunt post posterius σίκλου. δίμετρον κριθῶν] C δύο μέτρα κριθῆς. ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. ἐπὶ τῆς πύλης] C ponit ante τ̃ τριστάτην. τῇ χειρὶ] ἐπὶ τῇ χειρί. C ἐπὶ τ̃ χειρός. συνεπάτησεν] C κατεπάτησεν. ἐν τῇ πύλῃ] A C ἐπὶ τῆς πύλης. καθὰ] C καθώς. 18 δίμετρον κριθῆς σίκλου] C δύο μέτρα κριθῶν σίκλου· & ponit post alterum σίκλου. ϗ ἔσται ὡς ἡ ὥρα (A ὥρα αὕτη) αὔριον] C ἔσται αὔριον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 19 τῷ Ἐλισαιὲ] C τῷ ἀνθρώπῳ τ̃ θεοῦ· & iterum in hoc versu. ἰδοὺ κύριος ποιεῖ] C ἐὰν κύριος ποιήσῃ. μὴ] C εἰ. οὐ μὴ] C οὐ. συνεπάτησε] C συνεπάτησεν.

CAP. VIII.

1 ἐζωπύρησε] C ἐζωοποίησε, & versu 5, ter. υἱὸν] C υἱὸν αὐτῆς. δεῦρο] C πορεύου. κύριος] C ponit ante κέκληκε. καί γε ἦλθεν] C καὶ παρέσται. 2 ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ] C desunt. Ἐλισαιὲ] C τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ· atque ita frequentissime. ϗ αὐτὴ] C αὕτη. 3 ἦλθε] C ἐξῆλθε. ἑαυτῆς] A C αὐτῆς. 4 δὴ ἐμοὶ] C μοι. 5 ἐξηγουμένου] C διηγουμένου. Ἐλισαιὲ] C deest. ἑαυτῆς ... ἑαυτῆς] A C αὐτῆς ... αὐτῆς. 6 ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα] C ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ βασιλεύς. αὐτῷ] C ἡ γυνή. τοῦ ἀγροῦ] C τῶν ἀγρῶν αὐτῆς. C τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς. 7 ἠῤῥώστησε] C ἠῤῥώστει. ἀνήγγειλαν] C ἀπήγγειλαν. ἕως ὧδε] C ἐνταῦθα· & ponit ante ὁ ἄνθρωπος. 8 πρὸς] C τῷ. ἐν τῇ χειρί σου μαναὰ] C εἰς τὴν χεῖρά σου δῶρα. δεῦρο] C πορεύου. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. παρ'] A δι'. λέγων] C ϗ εἶπον. 9 αὐτοῦ] C τῷ Ἐλισαιέ. μαναὰ] C deest. πάντα τὰ ἀγαθὰ] C ἐκ πάντων τῶν ἀγαθῶν. αὐτοῦ] C Ἐλισαιέ. πρὸς Ἐλισαιὲ] C desunt. ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἐπερωτῆσαι] A C deest. 10] A C εἶπε πρὸς αὐτόν. εἶπον] A εἶπον αὐτῷ. C ϗ εἶπε αὐτῷ. καὶ ὅτι] C ϗ αὐτὸς θανάτῳ ἀποθανεῖται, καθὼς ἔδειξέ μοι κύριος. ἀποθανῇ] A ἀποθανεῖται. 11 παρέστη τῷ προσώπῳ] C ἔστη Ἀζαὴλ κατὰ πρόσωπον. ϗ ἔθηκεν] A ϗ ἔλειπτο τὰ δῶρα ἕως οὗ ἐσταίρησε, ϗ ἔθηκεν. C ϗ παρέθηκαν ἐνώπιον τὰ δῶρα. αἰσχύνης] C ᾐσχύνετο. 12 ὅτι] A deest. τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς] C σὺ τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐστερεωμένας ἐμπρήσεις. ἀποκτενεῖς] C ponit ante ἐν. ἐνσείσεις] C ἐδαφιεῖς. ἀναῤῥήξεις] C διαῤῥήξεις. 13 ποιήσει] C ποιήσω. τοῦτο] C τὸ μέγα τοῦτο. εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. 14 ἀπὸ Ἐλισαιὲ, ϗ εἰσῆλθε] C Ἀζαὴλ ἀπὸ Ἐλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἦλθε.] C αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ. εἶπέ μοι] C εἴρηκέ μοι, ὅτι. Μαχβὰρ] C τὸ. ἐν τῷ] C αὐτό. περιέβαλεν] C ἐπέβαλεν. 16 τῷ Ἰωρὰμ] A Ἰβοσοάμ. βασιλεῖ] C υἱοῦ ... βασιλέως. ϗ Ἰωσαφὰτ βασιλεῖ Ἰούδα] A C desunt. βασιλεὺς] A βασιλέως. 17 ἦν] C ἦν Ἰωράμ. 19 καθὼς εἶπε] C καθὰ εἶπεν. 20 ἐβασίλευσε] A C ἐβασίλευσαν. ἑαυτὸν] A ἑαυτοῖς. 21 αὐτοῦ ἀνα-] C ὡς ἀνέστη νυκτός. κυκλώσαντα] C κυκλοῦντα. ἐπ'] A deest. αὐτοῦ] C αὐτοῦ. 22 ὑποκάτω τ̃] C ὑποκάτωθεν. Λοβνὰ] A Νασβανά. 23 τάδε] A deest. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τ̃ βασιλέων. ἐτάφη] τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] C desunt. 25 υἱῷ ... βασιλεῖ] C υἱοῦ βασιλέως.] C Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. 26 Υἱὸς] A deest. ἐτῶν] C ἐτῶν ἦν.] C Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ. ἕνα] A C deest. ἐβασίλευσεν] C ponit ante ἐνιαυτόν. Ἀμβρὶ] A Ζαμβρί. C Ἀμρί. 27 Ἀχαὰβ posterius] A C γαμβρὸς (A γαμβρὸς γὰρ) οἴκου Ἀχαὰβ ἐστίν. 28 μετὰ] C Ὀχοζίας μετά. βασιλέως] C ἐπὶ ... βασιλεῖ. ἐν] C εἰς. 29 ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν.] C αὐτὸν οἱ Σύροι. Ῥεμμὰθ] C ἐν Ῥαμὰθ Γαλαάδ. Ἰωρὰμ] A C Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα. Ἰεζράελ] A Ἰεζάε.

CAP. IX.

1 τούτου ὧ] C τοῦ ἐν. δεῦρο] C πορεύθητι. 2 ἐκεῖ prius] C deest. Ἰοῦ υἱὸν] A υἱὸν Ἰηοῦ. υἱοῦ] A υἱόν. ἐν ταμείῳ] A desunt. C ἐκ ταμείου. 3 εἶπον] C ἐρεῖς. κύριος] A κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. οὐ μενεῖς] C οὐχ ὑπομενεῖς. 8 τῷ οἴκῳ] A τοῦ οἴκου. C τῷ. 10 Ἰεζράελ] C τοῦ ἀγροῦ Ἰεζραήλ. ἐστὶν] C ἔσται. 11 Εἰρήνη;] C Εἰρήνη; ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰρήνη. αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. 12 ἄδικον, ἀπάγγειλον δὴ] A ἄδικον εἰ οὐκ ἀπαγγελεῖς, ἀπάγγειλον δή. C ἄδικον, ἀλλὰ ἀνάγγειλον. Ἰοῦ πρὸς αὐτοὺς] C αὐτοῖς. καὶ εἶπε] A C desunt. 13 ἔλαβεν ἕκαστος] C ἔλαβον ἀνήρ. ἔθηκαν] A ἔθηκεν. ὑποκάτω αὐτοῦ] C ὑποκάτωθεν Ἰού. ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν] A ἐπὶ γὰρ ἕνα ἀναβαθμῶν ἐκάθητο. ἐβασίλευσεν] C βεβασίλευκεν. 14 καὶ πᾶς] A C αὐτὸς ϗ πᾶς. 15 ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. ὁ βασιλεὺς] C ponit ante Ἰωράμ. Ἰεζράελ] A Ἱερουσαλήμ. ἔπαισαν] C ἐπάταξαν. εἰ ἔστι ψυχὴ] C εἰ ἔχετε ὑμεῖς τὴν ψυχήν. ἐξελθέτω] C ἐξερχέσθω. διαφεύγων] C διασωζόμενος· & ponit ante ἐκ τῆς. 12 Καὶ ἵππευσε] A Καὶ ἔσπευσε. C desunt. καὶ ἐπορεύθη Ἰοῦ, καὶ κατέβη] C ἐπέβη Ἰοῦ, καὶ ἐπορεύθη. ὅτι] C διότι. βασιλεὺς Ἰσραὴλ] C desunt. ἀπὸ τῆς usque ad καὶ Ὀχοζίας] C desunt. Ἀραμὶν] A Ῥαμαείμ. δυνάμεως] A δυνάμεως ἐκοιμήθη ἐκεῖ. 17 ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον] C εἱστήκει ἐπὶ πύργου ἐν. Ἰεζράελ] A ἐν Ἰεζράελ. Ἰοῦ] C τοῦ ὄχλου Ἰού. κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω] C ὄχλον ἐγὼ ὁρῶ. λάβε ἐπιβάτην] C λάβετε ἐπιβάτην ἵππου. ἀπόστειλον ἔμπροσθεν] C ἀποστείλατε εἰς ἀπάντησιν. ἡ] C εἰ. A deest. 18 ἀπαντὴν αὐτῶν] A C ἀπάντησιν αὐτοῦ. Ἡ εἰρήνη] A Ἐν εἰρήνῃ. C Εἰ εἰρήνη. 19 ἐπιβάτην] C ἀναβάτην. πρὸς αὐτὸν] C ἕως αὐτῶν. ἡ] A C εἰ· & versu 22. ἐπιστρέφου] A C ἐπίστρεφε. 20 ἀπήγγειλεν] C ἀνήγγειλεν. ἦλθεν] C ἦλθε καὶ οὗτος. καὶ ὁ ἄγων ἦγε τὸν Ἰοῦ υἱὸν] C καὶ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀγωγὴ υἱοῦ. ὅτι] C διότι. ἐγένετο] C ἦγεν. 21 Ζεῦξον, ϗ ἔζευξεν ἅρμα] C Ζεύξατε ἅρματα, ϗ ἔζευξαν. Ἰωρὰμ] A deest. ϗ ἐξῆλθον] C desunt. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. 22 τί] A C τί σοι καί. 23 ϗ ἔφυγε] A C τοῦ φυγεῖν. 24 ἔπλησεν Ἰοῦ] C Ἰοῦ ἐπλήρωσε. βέλος αὐτοῦ] A C βέλος. 25 εἶπεν] A C εἶπεν Ἰού. ῥίψον] A C ἆρον, ϗ ῥίψον. ὅτι μνημονεύω] C διότι μέμνημαι. ϗ σὺ] C ὅτε ἐγὼ ϗ σύ. ζεύγη] C ζεύγοις. ἔλαβεν] A ἐλάλησεν. τοῦτο] A C τοῦτο, λέγων. 26 μὴ τὰ αἵματα] A μὴ μετὰ τ̃ αἱμάτων. αὐτῷ] C σοί. ἆρας δὴ ῥίψον] C ἄρατε, ϗ ῥίψατε. 27 ἐδίωξεν ... Ἰοῦ] C κατεδίωξεν Ἰού. ϗ ἐπάταξεν] C πατάξατε. πρὸς] A ἐν. C ἐπί. ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ] C ὄντα ἐν τῇ ἀναβάσει Γούρ. ἔφυγεν] C ἔφυγεν Ὀχοζίας. 28 ἐπεβίβασαν] C ἀνήνεγκαν. ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν] C desunt. ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ] C μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 30 ἐπὶ] A C εἰς. ἐστιμμίσατο] A ἐστιβίσατο. C ἐστιβάσατο. ἠγάθυνε] A C ἐκόσμησε. 31 εἶπεν] C αὕτη εἶπεν. ἡ] A C εἰ. φονευτὴς] C φονεύς. 32 τὸ πρόσωπον] C Ἰοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. μετ' ἐμοῦ] C πρὸς μέ. ϗ κατέκυψαν] A κατέκυψαν. C καὶ ἐξέκυψαν. εὐνοῦχοι] C εὐνοῦχοι αὐτῆς. 33 εἶπε, Κυλίσατε] C εἶπεν Ἰοῦ, Καταστάσατε. ἐκύλισαν] C ἔῤῥιψαν. τοῦ αἵματος] C τὸ αἷμα. 34 εἰσῆλθε] A C εἰσῆλθον Ἰού. κατηραμένην] C κεκατηραμένην. 35 [illegible]] A [illegible]. ἀλλ' ὅτι] C ἀλλ'. καὶ οἱ πόδες] A post χειρῶν ponit. C καὶ τοὺς πόδας. 36 εἶπε] C εἶπεν Ἰού. λόγος] C ῥῆμα. ὃν] C ἐστὶ τοῦτο ὅ. Ἡλιοῦ] A C τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἡλίου. Ἰεζάβελ] Ἰεζράελ. προσώπου] C πρόσωπον. αὐτοὺς, Ἰεζάβελ] C αὕτη Ἰεζάβελ.

CAP. X.

1 ἐν Σαμαρείᾳ] C εἰς Σαμάρειαν. Σαμαρείας] C τῆς πόλεως. Ἀχαὰβ] A C τῶν υἱῶν Ἀχαάβ. 2 τὸ ἅρμα] C τὰ ἅρματα. 3 εὐθῆ] C εὐθύν. 4 στησόμεθα ἡμεῖς] C ἡμεῖς στησόμεθα. 5 παῖδές σου ἡμεῖς] C ἡμεῖς δοῦλοί σου. ὅσα] C πάντα ὅσα. οὐ] C ϗ οὐ. ἄνδρα] C οὐδένα. 6 ὑμεῖς] C ἐστὲ ὑμεῖς. εἰσακούετε] A C ἀκούετε. τὴν κεφαλὴν] C κεφαλάς. ὥρα] A C ὥρα αὕτη. οὗτοι] C οὓς οἱ. 7 τὸ βιβλίον] C ponit post αὐτούς. ἐν καρτάλλοις] C εἰς καρτάλλοις. αὐτὰς πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. 8 λέγων] C αὐτῷ, λέγων. εἶπε] C εἶπεν Ἰού. βουνοὺς δύο] C δύο βουνούς. θύραν τῆς πύλης] A θύραν τῆς πόλεως. C πύλην τῆς πόλεως. εἰς] C ἕως. 9 πρωΐ] A ἐν πρωΐ. ϗ ἐξῆλθε ϗ] C καὶ ἐξελθών. ἔστη] A ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως. C κατέστη ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως. εἰμι] C deest. κύριόν μου] C ἐμαυτοῦ κύριον. πάντας τούτους] C τούτους πάντας· & ponit ante τίς. 10 ἀφφὼ] C deest. τοῦ ῥήματος] C τῶν λόγων. οὗ] C ὧν. A ὅτι. κύριος] C deest. ἐπὶ τὸν οἶκον] C κατὰ τοῦ οἴκου. κύριος ἐποίησεν] C ἐποίησε κύριος. 11 ὥστε μὴ καταλιπεῖν] C ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι. 12 εἰς] C Ἰοῦ εἰς. αὐτὸς usque ad finem versus] C ϗ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ ὁδῷ Βαιθακὰδ τῶν ποιμένων. Βαιθακὰθ] A Βαιθακάδ· & versu 14. 13 Ἰοῦ] C deest. 14 εἶπε] C εἶπεν Ἰού. ϗ ἔσφαξαν] C ϗ συνέλαβον αὐτοὺς, ϗ ἔσφαξαν. εἰς Βαιθακὰθ] A ἐν Βαιθακάδ. C ἐν Βαιθακάδ. οὐ] C ϗ οὐ. ἄνδρα ἐξ αὐτῶν] C ἐξ αὐτῶν οὐδένα. 15 ἐκεῖθεν] C ἐκεῖθεν Ἰού. εἰς ἀπαντὴν] A C ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπάντησιν. εὐθεῖα] C ponit statim post ἐστίν. ἡ καρδία μου] C ἐστὶν ἡ ἐμὴ καρδία. Ἰοῦ· ϗ εἰ] C αὐτῷ Ἰοῦ· εἰ. ἔδωκε] C ἐπέδωκε. 16 κυρίῳ] C κυρίῳ σαβαώθ. ἀπεκάθισεν] A C ἐπεκάθισεν. εἰσῆλθεν] A εἰσῆλθον. 17 καταλειφθέντας] C ὑπολελειμμένοις. 18 Ἰοῦ δουλεύσει] A καί γε Ἰοῦ δουλεύσει. C ϗ ἐγὼ δουλεύσω. 12 Καὶ νῦν usque ad ἀνὴρ μὴ] C Καὶ νῦν καλέσατε πρὸς μὲ πάντας τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, ϗ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, ϗ πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ. ἐπισκεπήτω] C ἀπολειφθήτω ἐξ αὐτῶν. θυσία μεγάλη μοι (A μοι μεγάλη) τῷ] C θυσίαν μεγάλην ἐγὼ ποιῶ τῷ. ἐπισκεπῇ] C ἀπολειφθῇ. τοὺς] C πάντας τούς. 20 ἱερείαν τῷ Βάαλ] A ἱερείαν τῷ Βάαλ, ϗ θεραπείαν. C θεραπείαν τοῦ Βάαλ. ἐκήρυξαν] C ἐκήρυξε. 21 λέγων usque ad ϗ ἦλθον] C desunt. A pro λέγων habet, ϗ εἶπε, λέγων. δοῦλοι] A δοῦλοι τοῦ Βάαλ. ἦλθον] C εἰσῆλθον. ϗ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ] C desunt. οὐ κατελείφθη] C οὐκ ἀπελείφθη. τοῦ Βάαλ posterius] C deest. εἰς] C ἐπί. 22 τῷ] A Ἰοῦ τοῖς. C Ἰοῦ τῷ. Μεσθάαλ] C deest. ἐξάγαγε ἔνδυμα] A ἐξαγάγετε ἐνδύματα. C ἐξένεγκε ἐνδύματα. στολιστὴς] A στολιστής. 23 εἰσῆλθεν] C εἰσῆλθον. εἶπε] C εἶπεν Ἰού. ὅτι ἀλλ' ἢ] A ϗ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς δούλους κυρίου, τοὺς ἀρεσκομένους ἐκεῖ· ϗ ἐγένετο, ϗ ὡς ἐλάλησεν Ἰοῦ, ὅτι οὐκ ἦν τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἤ. C ϗ εἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἀλλ' ἤ. 24 εἰσῆλθε] C εἰσῆλθον. τὰ θύματα] A τὰ θυμιάματα. C τὰς θυσίας. Ἰοῦ ἔταξεν] C ἔστησεν Ἰού. ἀπὸ] C ἐκ. ἀνάγω ἐπὶ χεῖρα] C εἰσάγω ἐπὶ χεῖρας. 25 συνετέλεσε ποιῶν] C συνετέλεσαν ποιοῦντες. ἀνὴρ] C ponit ante μή. αὐτοὺς ἐν] C αὐτοὺς οἱ παρατρέχοντες, ϗ οἱ τριστάται ἐν, sed post ἔῤῥιψαν eadem non habet. πόλεως οἴκου] C τοῦ ναοῦ. 26 ἐξήνεγκε] A C ἐξήνεγκαν. στήλην] A πολλήν. 27 καὶ ἔταξεν αὐτὸν εἰς λυτρῶνα (A λουτρῶνα)

(A λουτρῶνα) ἕως] C καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ ἔθετο εἰς κοπρῶνα ἕως. 28 τὸν] A τὸν οἶκον τοῦ. 29 Πλὴν] C Πλὴν ἀπό. αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ] C ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν δαμάλεων τῆς ἁμαρτίας τῶν χρυσῶν τῶν. 30 ὅσα] C deest, bis in hoc versu. ἐποίησας] C καὶ ἐποίησας· & ponit ante κατά. 31 Ἰοὺ] C ponit post ἐφύλαξεν. ἀπάνωθεν] A ἐπάνωθεν. C ἀπὸ τῶν. ὃς] A C υἱοῦ Ναβὰτ, ὅς. 33 τοῦ Γαδδὶ] C καὶ τοῦ Γάδ. 34 ὅσα] A ἅ. καὶ τὰς] C καὶ αἱ. οὐχὶ] A οὐχὶ ἰδού. C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα] C γέγραπται. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 35 ἔθαψαν αὐτὸν] C θάπτεται. 36 εἰκοσιοκτὼ] C εἴκοσι καὶ ὀκτώ.

CAP. XI.

1 ἀπέθανεν ὁ υἱὸς] A ἀπέθανον οἱ υἱοί. 2 ἀδελφὴ] C ἀδελφὴ δέ. ἀδελφοῦ] C Ὀχοζίου τοῦ ἀδελφοῦ. καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν] C ponit ante ἐν τῷ. ἀπὸ] C ἐκ. 3 κρυβόμενος] C κεκρυμμένος· & ponit post κυρίου. βασιλεύουσα] C ἐβασίλευσεν. 4 Ἰωδαὲ] C Ἰωαδέ· & A C addunt ὁ ἱερεύς. ἀπήγαγεν] C εἰσήγαγεν. αὐτὸν] C ἑαυτόν. κυρίου] C deest. ὥρκωσε] A C ὥρκισεν (A ὥρκωσεν) αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου. Ἰωδαὲ] C deest. 5 οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε] C τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐποιήσατε. 6 εἰσελθέτω] C οἱ εἰσπορευόμενοι. καὶ φυλάξουσι, usque ad finem versus] C φυλασσέτωσαν τὴν κεφαλὴν οἴκου τοῦ βασιλέως. τῆς πύλης] C ἐν τῇ πύλῃ. οἴκου] C οἴκου Μεσσαέ. 7 καὶ] C deest. πρὸς] C ἐπί. 8 ἐπὶ] A C πρός. εἰσπορευόμενος] C εἰσερχόμενος. ἔσονται] C γίνεσθε. ἐκπορεύεσθαι … εἰσπορεύεσθαι] A C εἰσπορεύεσθαι … ἐκπορεύεσθαι. αὐτὸν] C deest. 9 πάντα] C κατὰ πάντα. συνετὸς] C ἱερεύς. ἔλαβεν ἀνὴρ] C ἔλαβον ἕκαστος. καὶ τοὺς] C τούς. 10 ἔδωκεν] C ἔδωκεν αὐτοῖς. τοὺς σειρομάστας, καὶ τοὺς τρισσοὺς] C τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα. Δαυὶδ] C ponit ante τοῦ. τοὺς ἐν] C ἃ ἦν ἐν. 11 ἀνὴρ] C ἕκαστος. τὸ σκεῦος] C τὰ σκεύη. A ante initium hujus versus habet, καὶ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Χορὲθ καὶ τῶν παρατρεχόντων, καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ παρατρέχοντες κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ ἱερεύς. καὶ ἐξεκκλησίασεν ὁ ἱερεὺς κυρίου πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς εἰς οἶκον κυρίου. εὐωνύμου] C ἀριστερᾶς. ἐπὶ] C περί. 12 ἐξαπέστειλε] C ἐξήγαγε. νεζὲρ] A τὸ ἔζερ. C τὸ ἁγίασμα. ἐβασίλευσεν … ἔχρισεν] C ἔχρισεν … ἐβασίλευσεν. τῇ χειρὶ] C ὁ λαὸς ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 13 τρεχόντων] A παρατρεχόντων. C παρατρεχόντων, καί. εἰσῆλθε] C ἦλθε. Γοθολία τὰ ἱμάτια αὐτῆς] C τὸν ἱματισμὸν αὐτῆς Γοθολία. 15 τοῖς ἐπισκόποις] A C καὶ τοῖς ἐπισκόποις. ἔσωθεν, ὁ] C ἔξωθεν, καὶ ὁ. θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν] C ἀποθανεῖται. καὶ μὴ] C μή. 16 ἐπέθηκαν] C ἐπέβαλον. εἰσῆλθον] A εἰσῆλθεν μετὰ τῶν συνόχων. C εἰσήγαγον αὐτήν. ἀπέθανεν] C ἐθανάτωσαν αὐτήν. 17 Ἰωδαὲ] C Ἰωαδὲ ὁ ἱερεύς. κυρίῳ] cætera usque ad finem versus in A C desunt. 18 ἀγαθῶς] C ἐπιμελῶς. Μαθὰν] C Ματθάν. κατὰ πρόσωπον] C περὶ προσώπου. ἔθηκεν] C κατέστησεν. εἰς τὸν οἶκον] C ἐν οἴκῳ. 19 τὸν … καὶ τὸν] C τῶν … καὶ τῶν. κατήγαγον] A κατήγαγε. εἰσῆλθον] C κατήγαγον αὐτόν. 20 ἐθανάτωσαν] C ἐπάταξεν. τοῦ βασιλέως] C τῶν βασιλέων.

CAP. XII.

1 ἐβασίλευσεν] C βασιλεύει. 3 οὐ μετεστάθησαν] C οὐκ ἀπέστησεν. καὶ ἐκεῖ] C desunt. ἐθυσίαζε] C ἐθυσίαζον. ὑψηλοῖς] C μετεώροις. 4 πρὸς τοὺς ἱερεῖς] C τοῖς ἱερεῦσι. ἀνὴρ] C ἀνδρός. λαβὼν συντιμήσεως] C συντιμήσεως ψυχῶν. ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ] C ἀνθρώπου τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον. 5 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. κρατήσουσι] C κραταιώσουσι. οἴκου] C οἴκου κυρίου. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τῷ βασιλεῖ] C τοῦ βασιλέως. 7 Ἰωὰς] C ponit post βασιλεύς. 8 καὶ τοῦ μὴ] A καὶ τοῦ. 9 καὶ ἔστησε, usque ad finem versus] C καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ ὀπὴν μίαν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ εἰσπορευομένων ἀνδρῶν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἐδίδουν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὰ πρόθυρα πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσφερόμενον εἰς τὸν οἶκον κυρίου. 10 μέγας] A μέγας, καὶ οἱ ἀργυροκόποι. 11 τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν] C αὐτό. ἐπισκόπων] A ἐπισκοπῶν. ἐξέδοσαν] C ἐξωδίασαν αὐτό. ἐν] C ἔργον ἐν. 12 καὶ τοῖς λατόμοις] A καὶ τοῖς τεχνίταις, καὶ τοῖς λατόμοις. C καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τῶν λίθων, καὶ τοῖς ξύσταις. ξύλα, καὶ] C ξύλα· & ponit post λατομητούς. λατομητοὺς] C λελατομημένους. κατασχεῖν] C κραταιῶσαι. κραταιῶσαι] C κραταιῶσαι αὐτόν. 13 καὶ σάλπιγγες] C σάλπιγγες. καὶ σκεῦος] C ἤ. ἐν οἴκῳ] C εἰς οἶκον. 14 δώσουσιν] C ἔδωκαν. αὐτὸ] A αὐτά. 15 ἐξελογίζοντο] A ἐλογίζοντο. ἐδίδουν] C ἐδίδοτο. τὰ ἔργα] C τὸ ἔργον. αὐτῶν ποιοῦσι] C αὐτοὶ ἐποίουν. 16 Ἀργύριον] C Ἀργύριον δέ. ἁμαρτίας … πλημμελείας] C πλημμελείας … ἁμαρτίας. ὅτι] C οὐκ. ἐν οἴκῳ] C εἰς τὸν οἶκον. τοῖς] C ὅτι τοῖς. 17 ἔταξεν] A Ἀζαὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ ἔταξεν. C καὶ ἔθετο. 18 ὅσα] C ἅ. καὶ βασιλεῖς] C βασιλεῖς. καὶ οἴκου] C καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ] A desunt. 19 γεγραμμένα] C γέγραπται. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 20 ἔδησαν πάντα] C ἐποίησαν. Μαλλὼ] A Μελλών. Σελὰ] A Σαλλᾶ. C τῇ καταβάσει Σελλά. 21 Ἰεζιχὰρ] A Ἰεζέχαρ. C Ἰωζάχαρ. Ἰεμουὰθ] C Σεμαάθ· Ἰεζεβοὺθ] C Ἰωζαβάθ. ὁ υἱὸς αὐτοῦ] C υἱός. αὐτοῦ] C Ἰωάς.

CAP. XIII.

1 ἔτει τῷ] A desunt. C τοῦ. βασιλεῖ] A C βασιλέως. ἐν] C ἐπ' Ἰσραὴλ ἐν. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. αὐτῆς] A C αὐτῶν. 3 ὠργίσθη θυμῷ] C ἐθυμώθη ὀργῇ. ἐν τῷ] C ἐπὶ τόν. ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ] C παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. 5 ἐξῆλθεν] C ἐξήγαγεν αὐτούς. χειρὸς] C τῶν χειρῶν. 6 αὐτῇ ἐπορεύθη] A C αὐταῖς ἐπορεύθησαν. ἄλσος] A ἄλσος ὅ. 7 ἔθεντο] C ἔθετο. 8 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα] C γέγραπται. βιβλίῳ] C βιβλίου· & versu 12. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων· & versu 12. 9 αὐτὸν] A αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 10 ἔτει] A τῷ. ἑβδόμῳ ἔτει τῷ] A ἐνάτῳ τῷ. C ἑβδόμῳ τοῦ. βασιλεῖ] C βασιλέως. ἑκκαίδεκα] C ἐξ καὶ δέκα. 11 τὸ] C Ἰωὰς τό. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. πάσης … ἁμαρτίας] A C πασῶν ἁμαρτιῶν. αὐτῇ] A C αὐταῖς. 13 ἐν] C Ἰωὰς ἐν. βασιλέων] A υἱῶν. 14 ἀπέθανε] A καὶ ἀπέθανε. πρὸς αὐτὸν] C ponit post Ἰσραήλ. 15 βέλη] C βολίδας. εἶπε] C εἶπεν Ἐλισαιέ. βασιλεῖ] C βασιλεῖ Ἰσραήλ. 16 Ἰωὰς] C deest. A ponit post αὐτοῦ. αὐτοῦ] A αὐτοῦ Ἰωὰς τὴν ἐπὶ τὸ τόξον. 17 βέλος] A Ἐλισαιέ· βέλος. 18 αὐτῷ Ἐλισαιὲ] C Ἐλισαιὲ τῷ Ἰωάς. τόξα] A τόξον. C βέλη. ὁ βασιλεὺς] C desunt. 19 συντελείας] A συντελείαν. 20 ἀπέθανεν] C ponit post Ἐλισαιέ. ἔθαψαν] C θάπτουσιν. 21 τὸν ἄνδρα] C ἄνθρωπον ἕνα. ἐπορεύθη] A ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος. ἀνέστη] C ἔστη. 22 Ἀζαὴλ] C Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας. 24 ἐπὶ] A C πρός. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἕως νῦν. 25 ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. υἱοῦ Ἄδερ] A Ἄδερ. τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν] C καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν τρίς. ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε.

CAP. XIV.

1 τῷ Ἰωὰς υἱῷ … βασιλεῖ] C τοῦ Ἰωὰς υἱοῦ … βασιλέως. καὶ] C deest. 2 ἦν] C ὤν· & ponit ante εἴκοσι. ἐτῶν] C ἐτῶν Ἀμασίας. τῆς μητρὸς] C τῇ μητρί. Ἰωαδὶμ] A Ἰωαδείν. C Ἰωαδήν. 3 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. Ἰωὰς] C ponit post αὐτοῦ. 5 ἐκράτησεν] C ἐκραταιώθη. αὐτοῦ] C Ἀμεσσίου. 6 καὶ ἐπάταξε τοὺς δούλοις] C ἐπάταξε τοὺς παῖδας. καὶ τοὺς] C τοὺς δέ. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. ὑπὲρ υἱῶν] C περὶ τέκνων. καὶ υἱοὶ] C υἱοὶ δέ. ὅτι] C deest. ταῖς ἁμαρτίαις] C τῇ ἁμαρτίᾳ. 7 Αὐτὸς] C Αὐτὸς Ἀμεσσίας. Γεμελὲδ] A C Γέμελα. Ἰεθοὴλ] C Ἰεκθοήλ. 8 Ἰωάχαζ υἱοῦ] A desunt. δεῦρο] A δεῦτε. C δεῦρο καί. προσώποις] C ἐν προσώπῳ· & versu 11. ὁ Ἀχὰν] C Ἀκχάκ. διῆλθον] C διῆλθε. συνεπάτησαν τὸν Ἄχανα] C συνεπάτησεν τὸν Ἀκχάκ. 10 Τύπτων] C Πατάξας. καὶ ἐνάτι] A ἐνάτι. σου] C deest. 11 τῇ τοῦ Ἰούδα] A C τῆς Ἰουδαίας. 12 ἔπταισεν] C ἔπεσεν. Ἰούδας] C ὁ λαὸς Ἰούδα. ἀπὸ προσώπου] C ἐνώπιον. ἔφυγεν] C ἔφυγον. 13 υἱοῦ Ὀχοζίου] A υἱοῦ Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα. C βασιλέως Ἰούδα. Ἰωὰς] A Ἰωὰς υἱὸς Ἀχαζ. ἦλθεν] C ἤγαγεν αὐτόν. ἐν τῷ τείχει] C τοὺς τοίχοις. ἐν τῇ πύλῃ] C ἀπὸ τῆς πύλης. τῆς γωνίας] A τῶν γωνιῶν. 15 βιβλίῳ] C βιβλίου· & versu 18. & versu 28. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων· & versu 18. & 28. 16 ἐβασίλευσεν] C ἐκάθισεν. ἀντ'] C ἐπὶ τοῦ θρόνου. 18 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. 19 συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σύστρεμμα] C συνεστράφη σύστρεμμα ἐπὶ Ἀμεσσίαν. 20 ἐφ' ἵππων] A ἐφ' ἵππου. C ἐπὶ τῶν ἵππων. 21 υἱὸς] C ὢν υἱός. 22 ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. 23 υἱῷ] C υἱοῦ. βασιλεῖ] A C βασιλέως. Ἰωὰς] C Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραήλ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C ponit post Σαμαρείᾳ. 25 πασῶν] C τῶν. ἀπέστησε] C ἀποκατέστησε. εἰσόδου] C τῆς ὁδοῦ. Ἀραβὰ] C πρὸς ἑσπέραν ἐκ Γεθχοφὲρ] A Γεθαχχόφερ. C ἀπὸ Γαιθεφέρ. 26 σφόδρα] C σφόδρα, ὅτι ἐλεπτύνθη. συνεχομένοις] C καὶ συνεχομένους. 27 ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα] C τοῦ διαφθεῖραι τὸ ὄνομα. διὰ χειρὸς] C κύριος ἐν χειρί. 29 Ζαχαρίας usque ad finem versus] A Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· huic capiti addit septem priores versus cap. sequentis.

CAP. XV.

1 τῷ … βασιλεῖ] C τοῦ … βασιλέως. 2 ἦν] C deest. τῇ μητρὶ] C μητρός. 3 εὐθὲς] A εὐθὲς ἀγαθόν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 4 ἐθυσίαζε] C ἔθυε. ἐθυμίων] A ἐθυμία. 5 τὸν βασιλέα] A C τοῦ βασιλέως. ἦν λελεπρωμένος] A ἦλθε λελεπρωμένος. C ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν λέπραν. ἐβασίλευσεν] C ἐκάθητο. ἀφφουσὼθ] C ἀχφουσώθ. τῷ οἴκῳ] C τοῦ οἴκου. 6 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου, & vers. 11. & v. 15. & 21. & 26. 31. 36. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων, & vers. 11. & 21. & 26. & 31. 36. 8 Ἐν] C deest. βασιλεῖ] A C βασιλέως. Ζαχαρίας] C Ἀζαρίας. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C ponit post Σαμαρείᾳ. 9 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον, vers. 24. & 28. & 34. καθὰ] C κατὰ πάντα ὅσα. πασῶν τῶν] C desunt. συνεστράφησαν] C συνεστράφη. Κεβλαὰμ] A καὶ Κεβδαάμ, καὶ Σελλοὺμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· & ponit ante καὶ ἐπάταξεν. C ἐν Κεβλαάμ· & pro ἐπάταξεν habet ἐπάταξεν. καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν] C desunt. ἐβασίλευσεν] A Σελλοὺμ ἐβασίλευσεν. 11 ἰδού εἰσι] A ἰδοὺ ἐπὶ ταῦτα. C ἰδοὺ ταῦτα. 12 Ὁ] C Οὗτος ὁ. 13 ἐν] A ἐν Ἰσραὴλ ἐν. C ἐν. βασιλεῖ] A C βασιλέως. ἐβασίλευσε Σελλοὺμ] C καὶ ἐβασίλευσε. 14 Θαρσιλὰ] C Θερσά. ἦλθεν] C εἰσῆλθεν. αὐτὸν] A αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. 15 ἣ συνεστράφη] C ἣν συνῆψεν. εἰσὶ] C ταῦτα. 16 Θερσὰ prius] C Θεφσά. Θερσὰ] A Θερσιλά. ἤνοιξαν] A ἤνοιξεν. καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν] C desunt. καὶ τὰς] A καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, τάς. ἀνέρρηξε] C διέρρηξε. 17 Ἐν] A Καὶ ἐν. τῷ … βασιλεῖ] C τοῦ … βασιλέως. 18 πασῶν] C deest. 19 αὐτοῦ] C τοῦ Μαναήμ. Φουὰ] A Φουλὰ bis. C Φοὺλ bis. αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ, τοῦ κραταιῶσαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 20 Μαναὴμ] C ponit ante ἐξήνεγκε. πᾶν] A C πάντα. C ἐπ. 21 οὐκ ἰδοὺ] A οὐχί. 22 Φακεσίας] A Φακείας. C Φακεία. 23 βασιλεῖ] A βασιλέως. δύο] A δέκα δύο. 24 ἀπὸ] C ἀπὸ πασῶν. 25 ἐναντίον οἴκου] C ἐν οἴκῳ. Ἀρία] A Ἀρίφ. C Ἀριέ. τετρακοσίων] A Γαλααδιτῶν. C υἱῶν τῶν Γαλααδιτῶν. 26 εἰσι] C ταῦτα. 27 βασιλεῖ] A C βασιλέως, & v. 32. εἴκοσι ἔτη] C ἔτη εἴκοσι. 29 ἦλθε] C ἀνέβη. Θαλγαθφελλασὰρ] C Θεγλὰθ Φαλασάρ. Αἰν] A Αἰά. C Ναΐν. καὶ τὴν Θαμααχὰ] A Βαιθὰ Μααχά. C καὶ τὴν Βαιθμααχά. Ἀνὼχ] A Ἀώχ. C Ἰανώχ. Γαλαὰν] C Γαλαάδ. 30 ἐθανάτωσεν] A C ἐθανάτωσαν αὐτόν. Ἀζαρίου] A Ὀχοζίου. C Ὀζίου. 32 Ἐν ἔτει] Hic incipit cap. 16 secundum Ald. Ἰωάθαμ] C Ἰωαθάμ, & vers. 36. & 38. Ἀζαρίου] A Ὀχοζίου. C Ὀζίου. 34 Ἀζαρίας] C Ὀζίας. 35 ἐθυσίαζε] C ἔθυε. ἐθυμίων] A ἐθυμία. τὴν ἐπάνω] C τὴν ὑψηλήν. 36 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. 37 ἐξαποστέλλειν] C ἀποστέλλειν. 38 μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ posterius] A desunt. C ponit post Δαυίδ. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] C desunt.

CAP. XVI.

2 αὐτοῦ πιστῶς, ὡς] C καθώς. 3 βασιλέων] A Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ βασιλέων. καίγε] C καίγε καί. 5 εἰς … εἰς] A εἰς … ἐπί. C ἐπὶ … εἰς. C τόν. 6 ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. Αἰλὰθ] A Αἰλάμ. Αἰλὰθ] A Ἐλάθ. Ἰδουμαῖοι ἦλθον] C ἦλθον οἱ Ἰδουμαῖοι. 7 σῶσον] C καὶ ῥῦσαι. τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ] C ὅτι ἐπανέστησάν μοι. 8 καὶ οἴκου] A καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου. δῶρα] C Ἀσσυρίων δῶρα. 9 εἰς] C ἐπί. αὐτὴν posterius] C τὴν πόλιν. βασιλέα] C deest. 10 εἰς Δαμασκὸν] C desunt. ἀπαντὴν] A ἀπάντησιν. C συνάντησιν. τὸ ὁμοίωμα] C τὴν ὁμοίωσιν. καὶ πᾶσαν] C κατὰ πᾶσαν. Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον] C θυσιαστήριον Οὐρίας. ὁ] C αὐτῷ ὁ. 12 εἶδεν ὁ βασιλεὺς] C οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν βασιλέα ἐκ Δαμασκοῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶδεν. καὶ ἀνέβη] C καὶ προσῆλθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη. ἐθυμίασε] C ἀνήνεγκε. αὐτοῦ prius] deest. 13 καὶ προσέχεε] C ἔσπεισεν αὐτῷ, καὶ προσέχεεν ἐπ' αὐτῷ. τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι] C Τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον ὃ ἦν ἐναντίον. 14 Καὶ προσήγαγεν] C προσήγαγεν αὐτό. τὸ πρόσωπον] A C ἀπὸ προσώπου. κυρίου] C deest. τοῦ ἀναμέσον bis] C ἐκ μέσου bis. ἔδειξεν] C ἔδωκεν. 15 ἐπὶ] C ἀνὰ ἐπί. προσφέρε] C καὶ ἐπ' αὐτῷ πρόσφερε. τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ … τὴν θυσίαν] C τὰς ὁλοκαυτώσεις … τὰς θυσίας. τὴν θυσίαν] C τὰς θυσίας. τὴν σπονδὴν] C τὰς σπονδὰς ἐπ' αὐτῷ ἐκχεεῖς] C ἐν αὐτῷ προσχεεῖς. 16 ὁ βασιλεὺς] A desunt. C ponit post Ἄχαζ, ut & v. 17. 17 καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν] C καὶ κατεβίβασεν ἀπὸ τῶν μόσχων. ὑποκάτω αὐτῆς] C ὑπ' αὐτήν. ἔδωκεν] C ἔθηκεν. 18 θεμέλιον τῆς καθέδρας] C καθέδρας τῶν σαββάτων. ἔξω] C ἐξωτέραν. 19 οὐχὶ] C οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσι] C τῶν βασιλέων.

20 ἐν] C μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν.

CAP. XVII.

1 υἱὸς] A deest. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 3 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπέστρεψεν] C ἔφερεν. μαναὰ] C δῶρα. 4 ἀδικίαν] C ἐπιβουλήν. ὅτι] C ... Σηγὼρ] C Σουά. μαναὰ] C δῶρα. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ] C ἐνιαυτὸν ... ἐνιαυτόν. 5 ἀνέβη] C ponit post Ἀσσυρίων. ἐν πάσῃ τῇ γῇ] A ἐν ... C ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐπ'] C deest. 6 Ἐν ἔτει ἐννάτῳ] C Ἐν ... ἐννάτῳ ἔτει. τὴν Σαμάρειαν] C ponit ante βασιλεύς. καὶ ὄρη] C ... 7 ὅτι] C ὅτε. ἀναγαγόντι] C ἀγαγόντι. ἐκ γῆς] C ἐξ. 8 ἐκ] C ... ὅσοι] C ὅσα. 9 ὅσοι] C deest. οὐχ οὕτως] C ἀδίκους. αὐτῶν] C ... 10 ἑαυτοῖς] C ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ἐπὶ] C ἐν. 11 ἐθυμίασαν] C ... ἐκ] A ἀπό. τῷ κυρίῳ] C deest. 13 κύριος] C ponit post ... ἐν ... ἐν] C desunt. καὶ ἐν χειρὶ] C ἐν χερσί. παντὸς ὁρῶντος] C πάντων ὁρώντων. νόμον] C νόμον μου. αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. 15 Καὶ ...] C οἱ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήκην ... καὶ τὰ δικαιώματα ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τά. οὐκ ἐφύλαξαν] C desunt. καὶ ὀπίσω τῶν] A ὀπίσω. ὧν] C περὶ ὧν. μὴ] A C τοῦ μή. 16 ἐγκατέλιπον] C Καὶ ἐγκατέλιπον. χώνευμα] C χωνευτά. ἄλση] C ἄλσος. ...] C στρατιᾷ. 17 διῆγον] C διήγαγον. οἰωνίζοντο] C οἰωνίζοντο οἰωνισμούς. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 18 καὶ οὐχ] C οὐχ. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. ἀπώσατο τὸν κύριον] C Καὶ ἀπώσατο κύριος ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ] C ἐπ' αὐτοῖς. A habet ἐν ante παντί. ἐν] C ... ἐν. 21 Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν] C Πλὴν ὅτι ἐρράγη ὁ Ἰσραὴλ ... καὶ ἐβασίλευσαν τὸν] A ἐβασίλευσε τόν. C καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς. ...] C ἀπώσατο. ἐξόπισθε] C ἀπὸ ὄπισθεν. 22 πάσῃ ἁμαρτίᾳ] C πάσαις ... ᾗ] A ᾗ. C αἷς. αὐτῆς] C αὐτῶν. 23 καθὼς] C ὡς. ἐπάνωθεν] C ἀπό. 24 τῆς ἐκ] C καὶ ἐκ. ἀπὸ Αἰὰ] A καὶ ἀπὸ Λιά. C καὶ ἀπὸ ... κατῳκίσθησαν] C κατῴκισεν αὐτούς. καὶ κατῳκίσθησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς] C ... ταῖς πόλεις αὐτῆς, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς. 25 ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν] C ... τὸ κατοικισθῆναι τὰ ἔθνη ταῦτα ἐκεῖ ἐν ἀρχῇ. ἐν αὐτοῖς τοὺς] C εἰς αὐτούς. ἦσαν ἀποκτέννοντες] C ἐθανάτουν. 26 ἀντικατῴκισας] C κατῴκισας. 27 ... usque ad κρίμα] C ἐκεῖ ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισα ἐκ Σαμαρείας, καὶ ... καὶ κατοικείτω ἐκεῖ, καὶ φωτιεῖ αὐτοῖς τό. 28 ἀπῴκισαν] A ἀπήγαγον. καὶ ἕνα] C ... ἕνα ὁ ἱερεύς. αὐτοὺς πῶς] A ὁ ἱερεὺς αὐτοὺς ὅπως. 29 ἔθνη ἔθνη] A ἔθνη. C ἔθνος ἔθνος, bis in hoc versu. ἐν οἴκῳ τῶν] C αὐτοὺς ἐν οἴκοις τῶν. ...] C κατῴκουν ἐν αὐταῖς. 30 Ἐργὲλ] A Γιγλ. C Νηρεγέλ. Ἀσιμὰθ] C Ἀσιμά. 31 Ἐβλαζὲρ] C Νιβχάζ. ἡνίκα] C deest. καὶ Ἀναμέλεχ] C desunt. θεοῖς] C θεῷ. 32 Καὶ ἦσαν, usque ad καὶ ἦσαν] C desunt. ...] C ἐξ αὐτῶν. καὶ] C ἀπὸ μέρους, καί. οἴκῳ] C τοῖς οἴκοις. 33 Καὶ ...] C Τὸν κύριον αὐτοί. θεοῖς αὐτῶν] A εἰδώλοις. ἀπῴκισαν] C ἀπῳκίσθησαν. 34 αὐτοὶ prius] C οὕτως. αὐτοὶ φοβοῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιοῦσι] C τὸ ἀπ' ... οὐκ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ οὐκ ἐποίησαν. αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ...] C καὶ τὰ κρίματα. κατὰ τὸν νόμον, καὶ κατὰ τὴν ἐντολήν, ἣν] C τὰς ἐντολὰς καὶ κατὰ τὸν νόμον, ὅν. οὗ ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] C ᾧ ἐπέθηκεν ὄνομα. 35 ...] C θύσετε. 36 ὃς ἀνήγαγεν] C τῷ ἀγαγόντι. αὐτῷ θύσετε] A C καὶ ... θυσιάσετε (θύσετε Comp.) 37 Τά, usque ad ἔγραψεν] A C Καὶ τὰ ... αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, (deest in Comp.) καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ (Comp. deest) καὶ τὰς ἐντολὰς (pro his Comp. habet νόμον) ἅς. (ὃν Comp.) ..., φυλάσσεσθε] A C φυλάξεσθε, ποιεῖν. 38 διέθετο] C ἔθετο. 39 ἀλλ'] C ὅτι ἀλλ'. ὑμῶν] C ὑμῶν αὐτόν. ἐκ] C ἐκ χειρός. 40 Καὶ οὐκ usque ad finem versus] C καὶ οὐκ ἤκουσαν ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοῖς ... αὐτοὶ ἐποίουν. 41 ἦσαν δουλεύοντες] C ἐδούλευον. υἱοὶ καὶ] A υἱοὶ ... C υἱοὶ αὐτῶν, καί. καθὰ] C καθώς. ποιοῦσιν] A οὕτως ποιοῦσιν. C αὐτοὶ ποιοῦσιν.

CAP. XVIII.

1 τῷ ... υἱῷ ... βασιλεῖ] C τοῦ ... υἱοῦ ... βασιλέως. 2 ἐτῶν] A C ἐτῶν ἦν. μητρὶ] C τῆς μητρός. Ἀβοὺ] A Ἀβούθα. C Ἀβί. 3 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 4 Αὐτὸς] A Καὶ αὐτός. ἐξωλόθρευσε] C ἐξέκοψε, & ponit post ἄλση. καὶ τὸν] C καὶ συνέκοψεν Ἐζεκίας τόν. ἐκάλεσεν] A C ἐκάλεσε. αὐτὸν] A αὐτούς. Νεεσθὰν] C Νεεσθάν. 5 καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη] C οὐκ ... μετ' αὐτόν. 6 ὄπισθεν] C ἀπὸ ὄπισθεν. Μωυσῇ] A Μωϋσῆς. C κύριος ... Μωυσῇ. 7 καὶ ἐν] A C ἐν. 9 βασιλεῖ] C βασιλεύοντος. ἐπ'] A C deest. 10 ἀπὸ τέλους] C εἰς τέλος. τῷ Ἐζεκίᾳ] A C τοῦ Ἐζεκίου. καὶ] C deest. 11 ἔθηκεν] C ἔθετο. ποταμῷ] C ποταμοῖς. ὄρη] C ἐν ὁρίοις. 13 ὅτι] C ... 14 Σενναχηρείμ] C Σενναχηρείβ. ὃ ἐὰν] C ὅσα ἄν. ἐπέθηκεν ὃ] C ... 16 τὰς θύρας ναοῦ] A C βασιλεὺς Ἰούδα τὰς θύρας τοῦ ναοῦ κυρίου. 17 καὶ τὸν Ῥαφὶς] A καὶ τὸν Ῥαβοσάν. C desunt. βαρείᾳ] A βαρείᾳ σφόδρα. ... (εἰς Comp.) Ἱερουσαλὴμ] A ponit ante πρὸς τόν. τῆς ἄνω] C ponit ... κολυμβήθρας. 18 ἦλθον] A ἐξῆλθον. C ἐξῆλθε. αὐτὸν] C αὐτούς. ...] A deest. Σωμνὰς] C Σοβνάς. Ἰωὰς] C Ἰωάχ, & vers. 26. Σαφὰτ] C Ἀσάφ. 19 τί] A C τίς. 20 Εἶπας] C deest. βουλή, καὶ δύναμις] C καὶ ... παράταξις γίνεται. 21 Νῦν ἰδοὺ] C Καὶ νῦν ἐπί. πεποιθὼς] C πέποιθας ἐπί. ἐν ἐμοὶ] A εἰς ἐμέ. νῦν] C deest. ὃς] C ὡς. στηριχθῇ] A C ἐπιστηριχθῇ. οὕτως] C οὕτως ἐστί. αὐτὸν] C αὐτῷ. 22 ὅτι εἶπας] C ἐὰν εἴπῃς. ...] C τὸν θεὸν ἡμῶν. οὗ] C deest. Ἐζεκίας] C ponit ante ἀπέστησε. 23 μίχθητε δὴ] C μίχθητι. σεαυτῷ] A αὐτῷ. 24 ἀποστρέψεις] C ἀποστρέφεις. ...] A εἰς. εἰς] C ἐπί. ἅρματα] A ἅρμα. 25 Καὶ νῦν] A Νῦν ἰδού. 26 υἱὸς] C ὁ τοῦ. δὴ] C deest. ὅτι ἀκούομεν] C ἀκούομεν γάρ. οὐ λαλήσεις] C ... μεθ' ἡμῶν] A C πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἵνα τί λαλεῖς] C desunt. 27 ἐπὶ] A C ... καὶ πρὸς] C ἢ πρός. ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἐπὶ prius] C πρός. τοῦ φαγεῖν ...] C ἵνα φάγωσι ... καὶ πίωσι. 28 λόγους τοῦ] C λόγους τούτους τοῦ βασιλέως τοῦ. ... ὑμᾶς] C ponit ante ἐπαιρέτω. λόγοις] A C deest. δύνηται] C δυνήσῃ... δύνηται. ὑμᾶς] C ponit post ἐξελέσθαι. αὐτοῦ] A C μου. 30 πρὸς] C ἐπί. κύριος ... οὐ] A C ἡμᾶς ὁ κύριος ... καὶ οὐ. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. 31 φάγεται ἀνὴρ] C φάγεται ἕκαστος. ἀνὴρ] C ἕκαστος. φάγεται] C deest. ...] C ἕκαστος τὸ ὕδωρ. 32 ἕως] C ἕως ἄν. ὡς γῆ] C ὡς εἰς τὴν γῆν. ...] C γῆν. ἄρτου] A ἄρτων. γῆ] C γῆν. Ἐλαίας] C deest. ζήσετε, καὶ οὐ ... ἀποθάνητε] C ζήσεσθε. οὐκ ἀποθανεῖσθε. ῥύσεται] C ἐξελεῖται. 33 ἑαυτοῦ χώραν] C γῆν αὐτοῦ. 34 ἐστὶν ὁ θεὸς] C εἰσὶν οἱ θεοί, bis in hoc versu. Ἀβὰ] C Ἀνά. ὅτι] A C μή. 35 οἳ ἐξείλαντο τὰς γᾶς αὐτῶν] C ὃς ἐξείλετο τὴν γῆν αὐτοῦ. 36 ἐσιώπησαν] C ἐσιώπησε. λέγων] C αὕτη, λέγοντος. 37 Καὶ ἦλθεν] Hic incipit cap. 19. secundum Ald. υἱὸς] C ὁ τοῦ. Ἰωὰς υἱὸς Σαφὰτ] A Ἰωὰς υἱὸς Ἰωσαφάτ. C Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσάφ.

CAP. XIX.

2 τὸν προφήτην] A C ponunt post Ἀμώς. 3 ἰσχὺς] C ponit post ἐστί. 4 βλασφημεῖν] C ἐλέγχειν. περὶ] C ὑπέρ. 6 τάδε] C οὕτως. ἀπὸ τῶν] A ἀπὸ προσώπου τῶν. ὧν] C οἷς. τὰ] C εἰς ἐμὲ τά. 8 ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε. ἐκ] C ἀπό. 9 ἤκουσε] C ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων. λέγων] C λεγόντων. ἐξῆλθε πολεμεῖν μετὰ σοῦ] C ἐξελήλυθε τοῦ πολεμῆσαί σε. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. 10 Μὴ ἐπαιρέτω σε] A οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας, Μὴ ἐπαιρέτω σε. C Τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, Μή σε ἀπατάτω. ἐν] A C ἐπ'. 11 τοῦ ἀναθεματίσαι] C ὡς ἐξωλόθρευσαν. σὺ] C πῶς σύ. 12 ἐξαιρούμενοι] C deest. αὐτοὺς] C deest. Ῥαφὶς] A Φαρές. C Ῥασέφ. Ἐδὲμ] C Ἀδέν. Θαεσθὲν] A Θαλασσερίμ. C Θαλασσάρ. 13 ποῦ ἐστιν posterius] C deest. 14 τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν] C τὸ βιβλίον παρὰ τῶν. αὐτὰ] C αὐτό, bis. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 15 καὶ εἶπε] C καὶ προσηύξατο ὁ Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων. 16 ἄκουσον] A ἄκουσόν μου. C ἐπάκουσον. τοὺς λόγους] C τῶν λόγων. 17 Ὅτι] A Ὅτι ἐν] C Ἐπ'. ἔθνη] C ἔθνη καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν. 18 ἔδωκαν] A ἔδωκαν. ὅτι οὐ θεοί εἰσιν] C οὐ γὰρ ἦσαν θεοί. λίθος] C λίθοι. 19 σῶσον] C ῥῦσαι. γνώσονται] C γνώτωσαν. σὺ] A C σὺ εἶ. 20 θεὸς τῶν δυνάμεων] C desunt. ἤκουσα] A C ponunt ante ἅ. 21 ἐπ' αὐτὸν] A περὶ αὐτοῦ. C πρὸς αὐτόν. ἐξουδένωσε] C ἐφαύλισε. ἐμυκτήρισε] A ἐξεμυκτήρισε. ἐπὶ σοὶ] C ponit post κεφαλήν. αὐτῆς] C deest. 22 καὶ τίνα] C καί. φωνὴν] C τὴν φωνήν σου. 23 ὠνείδισας] C ὠνείδικας τόν. ἀναβήσομαι] C ἀνέβην. μηροὺς] A μηρός] C μέρους. τὰ] A καὶ τά. C deest. μέσον] A C μέρος. δρυμοῦ καὶ (τοῦ Comp.) Καρμήλου] A τοῦ τέλους αὐτοῦ δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. 24 ἔψυξα] A C ἐφύλαξα. ἐξερήμωσα] C ἐξήρανα αὐτά. τοῦ ποδὸς] C τῶν ποδῶν. περιοχῆς] C συνοχῆς. 25 Ἔπλασα] A Μὴ οὐκ ἤκουσας, Εἰς ἀπομακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα. C Οὐκ ἤκουσας ὅτι μακρόθεν ἐγὼ ἐποίησα αὐτήν; ἐξ ἡμερῶν ἔπλασα. συνήγαγον] A καὶ ἤγαγον. C καὶ νῦν ἤγαγον. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ὀχυρὰς] A ὀχυραί. 26 χόρτος] C ὡς χόρτος. καὶ] C ἤ. χλόη] C ὡς χλόη. πάτημα] A πατήματα. 27 ἔγνων] C ponit post ἐμὲ prius. ἔξοδόν σου] C ἔξοδόν σου, καὶ τὴν εἴσοδόν σου. ἐπ' ἐμὲ prius] A deest. 28 θήσω τὰ ἄγκιστρα] C ἐμβαλῶ τὸ ἄγκιστρον. ἐν τοῖς μυκτῆρσι] C εἰς τοὺς μυκτῆρας. 29 φάγε] A C φαγῇ. τοῦτον] C ponit post ἐνιαυτόν. αὐτόματα] C συνηγμένα. καὶ τῷ] C καὶ ἐν τῷ. ἀνατέλλοντα] C αὐτόματα. σπορὰ καὶ ἀμητὸς καὶ φυτεία ἀμπελώνων] C σπερεῖτε, καὶ ἀμήσετε, καὶ φυτεύσετε ἀμπελῶνας. 31 τοῦτο] C ταῦτα. 32 Οὐχ οὕτως] C Διὰ τοῦτο. ταύτην] C ταύτην λέγει κύριος. ἐπ'] C deest. καὶ οὐ μὴ ἐκχέῃ] C οὐδὲ μὴ προσχέῃ. πρὸς] A C ἐπ'. πρόσχωμα] C χῶμα. 33 Τῇ] C Καὶ τῇ. λέγει] C φησί. 34 διὰ] A C τοῦ σῶσαι αὐτὴν διά. 35 νυκτὸς] A ἕως νυκτός. ἐν τῇ παρεμβολῇ] C ἐκ τῆς παρεμβολῆς. ἐπορεύθη, καὶ ἀπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη. 36 ᾤκησεν] C κατῴκησεν. 37 Μεσερὰχ] C Νεσεράχ. καὶ prius] C deest. οἱ υἱοὶ] C υἱός. αὐτοὶ ἐσώθησαν] A ἐσώθησαν. C αὐτοὶ διεσώθησαν. Ἀραρὰθ] A Ἀραράτ. C Ἀραρέ.

CAP. XX.

1 εἰς] C ἕως. τῷ οἴκῳ] C περὶ τοῦ οἴκου. σου] A C σου, ὅτι. 2 πρὸς] A C τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρός. ηὔξατο] C προσηύξατο. 3 κύριε] C Ὦ δὴ κύριε. δὴ ὅσα] A μου δὴ ὅσα. C ὡς. καρδίᾳ πλήρει] C ἐν καρδίᾳ τελείᾳ· & A habet ἐν. κλαυθμῷ] C ἐν κλαυθμῷ. 5 εἶδον] A C καὶ εἶδον. τῇ prius] A καὶ ἐν τῇ. ἀναβήσῃ] A C καὶ ἀναβήσῃ. 6 τὰς ἡμέρας] A τὰ ἔτη. πεντεκαίδεκα] C δεκαπέντε. σώσω] C ῥύσομαι. 7 εἶπε] C εἶπεν Ἡσαΐας. ὑγιάσει] C ὑγιάσῃ. 9 τοῦτο] C τοῦτό σοι. βαθμοὺς] A C ἀναβαθμούς, bis in hoc versu, ut & ver. 10. & 11. ἐὰν ἐπιστρέψῃ] A ἐὰν ἐπιστραφῇ. C ἢ ἀναστρέψαι. 10 οὐχὶ] C οὐχ οὕτως. ἐπιστραφήτω] C ἀποστραφήτω. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς] A C desunt. 11 ἀναβαθμοῖς] A ἀριθμοῖς. C ἀναβαθμοῖς Ἄχαζ οἷς κατέβη. δέκα βαθμοὺς] C τοὺς δέκα ἀναβαθμούς· & ponit ante εἰς τά. 12 Μαρωδὰχ Βαλαδὰν] C Βαρωδάχ. βιβλία, καὶ μαναὰ] C ἐπιστολὰς καὶ δῶρα. ὅτι ἤκουσεν] C ἤκουσε γάρ. 13 ὅλον] C πάντα. τὸ prius] C καὶ τό. τὰ] C καὶ τά. σκευῶν] C σκευῶν αὐτοῦ. ὅσα] C πάντα ὅσα. αὐτοῦ] C deest. οὐκ ἦν λόγος ὃν] C καὶ οὐ παρέλειπεν ὅ. πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ] C παντὶ θησαυρῷ. 14 πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. οἱ] C πρὸς σὲ οἱ. ἥκασι] C ἧκον bis. 15 εἶπε] C εἶπεν Ἡσαΐας. εἶπε] A C εἶπεν Ἐζεκίας. ἀλλὰ καὶ τὰ] C καί. 17 ἔρχονται] A C ἔρχονται φησὶ κύριος. ληφθήσεται] C ἀρθήσεται. Βαβυλῶνα] A Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται. καὶ] C deest. ὃ] C deest. 18 Καὶ usque ad λήψεται] C Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν σου τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ σοῦ ὧν ἐγέννησας. λήψεται] A ληφθήσονται. C λήψονται. ἔστω] C γενέσθω. ἐν] C καὶ δικαιοσύνη ἐν. 19 ὅσα] C πάντα ὅσα. τὴν] C καὶ τήν. 10 ὑδραγωγὸν] C ὑδραγωγόν, ἃ ἐποίησε. οὐχὶ] A C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 20 αὐτοῦ, καὶ] A C αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καί.

CAP. XXI.

1 δώδεκα ἐτῶν] C ἐτῶν δώδεκα. τῇ μητρὶ] C τῆς μητρός. Ἀψιβὰ] A Ὀφοβία. C Ἐψιβά. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. κατὰ] A C καὶ ἐπορεύθη κατά. 3 ἐπέστρεψε] C ἐπέστρεψε Μανασσῆς. τῇ] C τῷ. δυνάμει] C στρατιᾷ· & ver. 5. 4 ὡς εἶπε] A ὡς εἶπε κύριος] C ἐν ᾧ εἶπεν. 5 θυσιαστήριον] C θυσιαστήρια. δυνάμει] C στρατιᾷ. δυσὶν] C δύο. 6 τοὺς υἱοὺς] C τὰ τέκνα. τεμένη] A θελητήν. C ἐγγαστριμύθους. ποιεῖν] C ποιῆσαι. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 7 οἴκῳ] C οἴκῳ κυρίου. καὶ ἐν] C ἐξελέξατο κύριος ἐν. ἣν ἐξελεξάμην] C desunt. καὶ θήσω] C θεῖναι. εἰς] A C ἐκεῖ εἰς. 8 οἵτινες usque ad ἐνετειλάμην] C πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον, ὅν. δοῦλος] C παῖς. 9 Μανασσῆς] C ponit ante ἐπλάνησεν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. ἠφάνισε] C ἐξῆρε. ἐκ] C ἀπό. 10 δούλων] C παίδων. 11 ἀπὸ πάντων ὧν] C κατὰ πάντα ὅσα. καὶ ἐξήμαρτε] A καὶ ἐξήγαγε. C ἐξήμαρτεν· & ponit post Ἰούδαν. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 12 φέρω] C ἐπάγω. Ἰούδαν] C ἐπὶ Ἰούδαν. ἠχήσει] C αὐτοῦ ἠχῆσαι. 13 τὸ στάθμιον] C τὸν σταθμόν. ἀπαλείψω] C ἐξαλείψω. ἀπαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος] C ἐξαλείφεται τὸ πυξίον. ἐπὶ πρόσωπον] A ἀπὸ προσώπου. 14 ἀπώσομαι] C ἀπολείψω. 15 ὅσα] A ὅτι. 16 εἰς] C ἐπί. πλὴν ἀπὸ] A πλήν. C ἐκτός. 17 ἡ ἁμαρτία ... ἣν] C αἱ ἁμαρτίαι ... ἅς. οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου· & ver. 25. τοῖς βασιλεῦσιν]

C τῶν βασιλέων· & ver.25. 18 Ἀμὼς] C Ἀμὼν· & ver.19. 19 Ἰετέβα] A Ἰπεβαά. C Ἰτέβα. 20 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 21 ἐλάτρευσε] C ἐδούλευσε· bis in hoc versu. 23 Ἀμὼς πρὸς] C Ἀμὼν ἐπ'. 24 ὁ λαὸς] C πᾶς ὁ λαός. πάντας] A C deest. συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμὼς] C ἐπιβεβουλευκότας τῷ βασιλεῖ Ἀμών. 28 αὐτὸν] C τὸν Ἀμών. Huic capiti Ald. adjungit duos priores verſus cap. ſequentis.

CAP. XXII.

1 Ἰεδία] C Ἰεδδία. Βασουρὼθ] C Βασουκώθ. 2 τὸ] C Ἰωσίας τό. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. ϗ poſterius] A οὐδέ. C ἤ. 3 ἐγεννήθη] C ἐγένετο. τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ] C Ἰωσίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ] C deſunt. ὀγδόῳ] A ἑβδόμῳ. υἱοῦ] A υἱόν. 4 σφράγισον] C χωνεύσατε. ἐν οἴκῳ] A εἰς οἶκον. συνήγαγον] A εἰσήγαγον. 5 δότωσαν αὐτὸ] C δοθήτω. καθεσταμένων] A καθεστηκότων. ἔδωκεν αὐτὸ] C ἔδωκαν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως. 7 ποιοῦσι] C ἐποίουν. 8 τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφὰν] A C τῷ Σαφὰν (A Σαπφὰν) τὸ βιβλίον. 9 εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ κυρίου] A εἰσήνεγκε. C εἰσήνεγκε Σαφάν. πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ Ἰωσίας. ϗ ἀπέστρεψε] A Ἰωσίαν, ϗ ἐπέστρεψε. C ϗ ἐπέστρεψε. τῷ βασιλεῖ] C αὐτῷ. ῥῆμα] A λόγον. ἔδωκεν] A C ἔδωκαν. χεῖρα] C χεῖρας. 10 εἶπε] C ἀπήγγειλε. πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ. βιβλίον] A βιβλίον νόμου. 11 τοὺς λόγους] C τῶν λόγων. καὶ] C deeſt. 13 λαοῦ] A C λαοῦ μου. ϗ περὶ τῶν] C ὑπὲρ τῶν. A περὶ τῶν. τούτου] C ponit ante τοῦ εὑρεθέντος. ὑπὲρ οὗ] C διότι. καθ' ἡμῶν] C ἐν αὐτῷ. 14 Ἀχοβὼρ, ϗ Σαπφὰν] C Σαφὰν ϗ Ἀχοβώρ. μητέρα] A C γυναῖκα. Θεκουὰν] A C Θεκουέ. αὕτη] C αὐτή. αὐτὴν] A αὐτὴν κατὰ ταῦτα. 15 αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. 16 ἐπάγω κακὰ] C κακὰ ἐπάγω. ἐνοικοῦντας αὐτὸν] C κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ. πάντας] A ἅπαντας. οὓς] C οὗ. 17 ἐθυμίων] C ἐθυμίασαν. ὅπως] C ἵνα. ἐν] C ἐν πᾶσι. 18 Καὶ πρὸς] C Πρὸς δέ. ἐπιζητῆσαι] A ἐκζητῆσαι. C τοῦ ἐκζητῆσαι. τάδε] C οὕτως. 19 οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας, ἀνθ' ὧν ὅτι] C ἀνθ' ὧν ἤκουσας τοὺς λόγους μου. Καί. ὡς] C μου ὡς. αὐτὸν] C ἐν αὐτῷ. εἶναι] C γενέσθαι. λέγει] C φησί. 20 Οὐχ] C Οὐχί. ἰδοὺ] A ἐγώ. C ἰδοὺ ἐγώ· ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς] C ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί. ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ εἰμι] C πάντα τὰ κακά, ἃ ἐγώ. τοῦτον] A C τοῦτον, ϗ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν.

CAP. XXIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ὁ] C Ἰωσίας ὁ. ἑαυτὸν] A C αὐτόν. 2 ἐν] C deeſt. ϗ ἕως] C ἕως. 3 ἔστη] A ἀνέστη. πρὸς] ἐπί. πορεύεσθαι] C πορευθῆναι. τοῦ prius] C ϗ τοῦ. δικαιώματα] C προστάγματα. πάσῃ ··· πάσῃ] C ὅλῃ ··· ὅλῃ. τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο] C τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 4 τῆς δευτερώσεως] C τοῖς δευτερεύουσι. 5 τὰ πεποιημένα] C ἃ ἐποίησαν. δυνάμει] C στρατιᾷ. 6 χωμαρίμ, οὓς ἔδωκαν] C ἱερεῖς οὓς κατέστησαν οἱ. ϗ ἐθυμίων] C τοῦ θυμιᾶν. ϗ τοῖς] A ϗ ἐν τοῖς. περικύκλῳ] C κυκλόθεν. μαζουράθ] C μαζαλώθ. δυνάμει] C στρατιᾷ. ἔξωθεν] C ἔξω τῆς. αὐτὸν] C αὐτά. αὐτοῦ] C deeſt. τὸν τάφον] C τοὺς τάφους. 7 καδησὶμ] C καδησείν. οὗ] C ἐν ᾧ. χεττιεὶμ] C στολάς. 8 ἀνήγαγε] A ἀνήνεγκε. C ἐξήγαγε. ἐθυμίασαν] C ἐθυμίων. Γαιβὰλ] C Γαβαά. A Δάν. πυλῶν] C ὑψηλῶν. τὴν θύραν] C deſunt. πόλεως] A πύλης. τῶν ἐξ] C τὸν ὄντα ἐξ. τῇ πύλῃ] C εἰσπορευομένου τὴν πύλην. 9 ὅτι] C deeſt. ἔφαγον] A φαγεῖν. 10 τὸν Ταφὲθ τὸν] C Τόφεθ τό. διαγαγεῖν] A διάγειν. C μὴ διάγειν. ἄνδρα poſterius] C deeſt. τῷ Μολὸχ] C ponit poſt πυρί. 11 ἔδωκαν] C ἀνέθηκαν. εἰς] C πρός. βασιλέως] C ponit poſt εὐνούχου. πυρὶ] A C ἐν πυρί. 12 τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου] C ἃ ἦν ἐπὶ τῶν δωμάτων τῶν ὑπερῴων. δυσὶν] C δύο. καθεῖλεν ··· κατέσπασεν] C κατέσπασεν αὐτὰ ··· καθεῖλεν. ἔρριψεν] C συνέτριψε. 13 πρόσωπον] C προσώπου. τοῦ Μοσθὰθ] C Μαχίθ. τῇ Ἀστάρτῃ] A τῇ Ἀσὰλ τῇ. προσοχθίσματι prius] C βδελύγματι. Μολὸχ] A Μολχόλ. 14 ἐξωλόθρευσε] C ἐξέκοψε. 15 ἐκεῖνο] A ἐκεῖνο, καί. C ponit ante τὸ θυσιαστήριον. κατέσπασε] C καθεῖλε. 16 ἐξένευσεν] C ἀπέστρεψεν. ἐκεῖ] A C ὄντας ἐκεῖ. τῇ πόλει] C τῷ ὄρει. αὐτὸ] C τὸ θυσιαστήριον. ἐν τῷ] C ἐν. ἐν τῇ ἑορτῇ] C ponit poſt θυσιαστήριον. ἦρε] C Ἰωσίας ἦρε. 17 τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ] C τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος ὄν. ὁ ἄνθρωπος] C οὗτος ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου. ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ] A ἐστὶν ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ. C τοῦ ἐξεληλυθότος ἐκ τοῦ. ἐπικαλεσάμενος] C λελαληκότος πάντας τούς. ἐπεκαλέσατο] C ἐποίησας νῦν. θυσιαστήριον] A θυσιαστηρίου. C θυσιαστήριον τὸ ἐν. 18 εἶπεν, Ἄφετε] C εἶπεν Ἰωσίας, Ἐάσατε. ἀνὴρ μὴ κινησάτωσαν (A κινησάτω) τὰ] C μηδεὶς κινησάτω τά. ἐρρύσθησαν] A διεσώθησαν. C διεσώθη. 19 πάντας] A εἰς πάντας. παροργίζειν] C τοῦ παροργίσαι τόν. ἀπέστησεν] C καθεῖλεν. ἐν] A C deeſt. πάντα] C κατὰ πάντα. 20 ἐθυσίασε] C ἔθυσε. αὐτῶν] C deeſt. ἐπεστράφη] C ἀπέστρεψεν Ἰωσίας. 21 ἐπὶ βιβλίου] A ἐπὶ βιβλίον. C ἐν τῷ βιβλίῳ. 22 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τὸ] C κατὰ τό. ἀφ'] C ἀπὸ τῶν. πάσας τὰς ἡμέρας] A πασῶν ἡμερῶν. C ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις. 23 ἢ] A C ἢ ἐν. ἐγενήθη τὸ πάσχα] C ἐγένετο τὸ πάσχα τοῦτο. 24 θελητὰς] C ἐγγαστριμύθους. γνωριστὰς] A C γνώστας. Ἰωσίας] A C ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας. οὗ] C οὗς. 25 αὐτῷ] A ponit poſt ἐγενήθη. ἐγενήθη] C ἐγένετο. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 26 θυμοῦ] C ponit poſt ὀργῆς. τῆς μεγάλης] C τοῦ μεγάλου. ὀργῇ] C ἐν ὀργῇ. ἐπὶ] C ἐπὶ πάντας. 27 καίγε τὸν] C καίγε ϗ τόν. οὗ] A ὄν. C εἰς ὄν. 28 γεγραμμένα] C γέγραπται. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 29 Ἐν ταῖς] C Ἐν. Hic incipit cap. 23. in Ald. ἡμέραις αὐτοῦ] C αὐταῖς ἡμέραις. εἰς ἀπαντὴν] A εἰς ἀπάντησιν. C ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν. αὐτοῦ] C αὐτῷ. Νεχαὼ] C Φαραώ. αὐτὸν] C αὐτὸν αὐτόν. 30 ἐπεβίβασαν αὐτὸν] C ἀνεβίβασαν. ἐκ] A C ἐν. τάφῳ αὐτοῦ] A C τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 31 τρίμηνον] C τρεῖς μῆνας. Ἀμιτὰλ] A Ἀμιτάν. Λοβνὰ] C Λοβεννά. 32 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 33 Ῥαβλαὰμ] A Ῥεφλαά. C Ῥεβλαά. ἔδωκε ζημίαν] C ἐπέβαλε φόρον. ϗ ἑκατὸν] C ϗ δέκα. 34 βασιλέως Ἰούδα] C deſunt. ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] C ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα. ϗ τὸν] C τὸν δέ. Ἰωάχαζ] A Ἰωάζας. εἰσήνεγκεν] C ἀπήγαγεν αὐτόν. 35 ἐτιμογράφησε] C ἐφορολόγησε. τὴν συντίμησιν] C δύναμιν. ἔδωκαν] A ἔδωκε. μετὰ] A παρά. τοῦ δοῦναι] C δοῦναι αὐτό. 36 ἐτῶν] C ἐτῶν ἦν. τῇ μητρὶ] C τῆς μητρός. Ἰεδδὰ] G Ζαβουδά. Φαδαὴλ] C Φαδαΐα. 37 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον.

CAP. XXIV.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. 2 κύριος αὐτῷ] C ἐπὶ τὸν Ἰωακὶμ κύριος. Μωὰβ] C Μωαβιτῶν. ἐν τῇ γῇ Ἰούδα] C ἐπὶ τὸν Ἰούδα. καταισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον] C ἀπολύειν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα. 3 ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα] C θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ. ἀποστῆσαι] A C ἀποστῆναι. ἐν ἁμαρτίαις] C διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας. 4 Καίγε τὸ αἷμα ἀθῷον] C Καὶ ἐν τῷ αἵματι ἀθῴῳ ᾧ. ἔπλησε] C ἐνέπλησε. 5 γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. Ἰωακὶμ] C deeſt. 6 Ἰωαχὶμ] C Ἰωαχίν. A Ἰεχονίας. 7 ὅτι] C διότι. 8 Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν] C Δέκα ϗ ὀκτὼ ἐτῶν ἦν. Νεεσθὰ] C Νεεσθάν. Ἐλλαναθὰμ] C Ἐλναθάν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 10 Ἐν] A Καὶ ἐν. 11 πόλιν] A πόλιν [illegible] Ἰερουσαλήμ. ἐπ'] C deeſt. 12 ἐπὶ] C πρὸς τόν. ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] C ponit ante ϗ οἱ παῖδες. αὐτὸν] C αὐτούς. 13 ἐκεῖθεν] A ponit poſt θησαυρούς. οἴκου prius] A C τοὺς ἐν τῷ (τῷ deeſt in Comp.) οἴκῳ. αἰχμαλωσίας] A αἰχμαλωσίαν. C deeſt. αἰχμαλωτίσας] A deeſt. πᾶν] A C πάντα. ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ] C ὑπελείφθησαν πλὴν τῶν πενομένων. 15 ἀπῴκισε] C μετῴκισε. εἰς ἀποικεσίαν] C ἐν ἀποικισμῷ. τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους] C δυνάμεως τοὺς ἑπτὰ χιλιάδας. 16 συγκλείοντα χιλίους. Πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες] C συγκλειστὴν· χιλίους τοὺς πάντας δυνατοὺς ἄνδρας ἰσχύϊ ποιοῦντας. ϗ ἤγαγεν] C ἀπήγαγεν. 17 Βαθθανίαν υἱὸν] C Μαθθανίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρός. τὸ ὄνομα αὐτοῦ] C αὐτῷ ὄνομα. 18 ἐνιαυτῶν] C ἐτῶν ἦν. Ἀμιτὰλ] A Ἀμιταά. Ἰερεμίου] C A Ἰερεμίου ἐκ Λοβεννὰ (A Δοβνά.) 19 ἐνώπιον] A ἐν ὀφθαλμοῖς. 20 ἐπὶ] C ἦν ἐν. ἕως] C ἕως οὗ.

CAP. XXV. In Ald. XXIV.

1 ἐγενήθη] A C ἐγένετο. δεκάτῳ] A C δεκάτῳ (A δωδεκάτῳ) ἐν δεκάτῃ τοῦ μηνός. αὐτὴν] C αὐτῇ. ᾠκοδόμησεν] C περιῳκοδόμησεν. περίτειχος] C τεῖχος. 2 ἐν περιοχῇ] C εἰς περιοχήν. τοῦ βασιλέως] C ponit poſt Σεδεκίου. 3 ἦσαν ἄρτοι] C ἦν ἄρτος. 4 τοῦ πολέμου] C πολεμισταί. αὐτὴ] C [illegible] ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ] C ἐκύκλουν τὴν πόλιν. ἐπορεύθη] A C ἐπορεύθησ. Ἀραβὰ] C ἐπὶ δυσμάς. 5 ἐδίωξεν ἡ] C κατεδίωξε. ἐν Ἀραβὼθ] C κατὰ δυσμάς. διεσπάρη] C διεσπάρησαν ἀπό. 6 ἤγαγον] C συνήγαγον. Ῥεβλαθὰ] A C Δεβλαθά. 7 τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἔσφαξε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον. ἤγαγεν] A ἤγαγεν αὐτόν. C ἀπήγαγεν αὐτόν. 8 Καὶ ἐν] A Ἐν δέ. τῷ ··· βασιλεῖ] C τῆς βασιλείας ··· βασιλέως. ἑστὼς] C ὁ ἑστηκώς. 9 [illegible] οἶκον] A C πάντα οἶκον μέγαν. ὁ ἀρχιμάγειρος] C ἐν πυρί. 10 καθεῖλεν] C καθεῖλεν, & κυκλόθεν ponit poſt Χαλδαίων. 11 τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ (A ϗ τὸ) καταλειφθὲν] C τὸ καταλειφθὲν τοῦ λαοῦ. ϗ τοὺς uſque ad Ναβουζαρδὰν] C ϗ τοὺς προσκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· ϗ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ μετῴκισεν. 12 ἀπὸ τῶν πτωχῶν] C τῶν πενήτων. ὑπέλιπεν] C ὑπελείπετο. εἰς γαβὶν] C γεωργούς. μεχωνὼθ] C βάσεις. 13 συνέτριψαν] C συνέκοψαν. ἦραν] C ἔλαβον. αὐτῶν] A αὐτόν. G αὐτῶν, ϗ ἀπήνεγκαν. 14 τὰ ἱαμὶν] C τὰς κρεάγρας. λειτουργοῦσιν] C ἐλειτούργουν. ἔλαβε] C ἔλαβον. 16 στύλους] C Καὶ τοὺς στύλους. μεχωνὼθ] C βάσεις. τῷ] C ἐν. 17 τὸ χωθὰρ, uſque ad κύκλῳ] C τὰ ἐπιθέματα χαλκᾶ τῶν στύλων τριῶν πήχεων τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνός, ϗ δίκτυον, ϗ ῥοαὶ αἱ ἐπὶ τὰ ἐπιθέματα. ἐπὶ τῷ σαβαχὰ] A ϗ ῥοαὶ ἐκαλὸν ἐπὶ τῷ σαβαχάν. C ἐπὶ τοῦ δικτύου. 18 Σαραίαν] C Σαραία. υἱὸν τῆς δευτερώσεως] C τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον. 19 ἔλαβον] C ἔλαβεν. ὃς ἦν ἐπιστάτης] A ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπί. C τὸν καθεσταμένον. τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν] C ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς. ἄνδρας τοῦ] C ἄνδρας ἀπὸ τοῦ. 20 ἤγαγεν] C ἀπήγαγεν. Ῥεβλαθὰ] A C Δεβλαθά, & verſ. 21. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. εἰς] C ἐν. ἐπάνωθεν] C ἀπό. 22 ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς] C ἐπὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα. οὓς] C ὄν. ϗ] A C deeſt. αὐτῶν] C αὐτόν. υἱὸν poſterius] C υἱοῦ. 23 αὐτῶν] C αὐτοῦ. Μασσηφὰθ] A C Μασσηφά. Ἰωνὰ] A Ἰωνάν. C Ἰωανάν. Καρήθ] A Καρηέ. C Καριέ. Μαχαθὶ] A Λαχαθί. C τοῦ Μαχαθί. 24 αὐτοῖς] C ponit ante Γοδολίας. πάροδον τῶν] C ἀπὸ τῶν. 25 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἑβδόμῳ μηνὶ] C μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. Ἐλισαμὰ] C Λισαμά. βασιλέων] C τῆς βασιλείας. ἀπέθανε] C ἐθανάτωσεν αὐτόν. οἳ ἦσαν] C τοὺς ὄντας. 26 τῶν δυνάμεων] C τῆς δυνάμεως. 26 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀποικίας] A C ἀποικεσίας. Εὐιλαμαρωδὲκ] C Ἐβὶλ Μερωδάχ. αὐτοῦ poſterius] C deeſt. 28 ἔδωκε] C ἔθηκε. ἐπάνωθεν] A C ἐπάνω. 29 ἠλλοίωσε] C ἤλλαξε. διαπαντὸς] C ponit ante ἐστολοεία poſterius. τῇ ἡμέρᾳ] C ἡμέραις.

PARALIP. I.

CAP. I.

2 ϗ] A C deeſt. 4 Υἱοὶ Νῶε] A C deſunt. 5 Μαγὼγ, Μαδαΐμ] A C ϗ Μαγὼγ, ϗ Μαδαΐ, καί. Ἐλισὰ] A Ἐλισά, καί. C καί. Μοσὸχ] A C ϗ Μοσόχ. Θιρὰς] A Θιρὰς ὀκτώ. 6 Ῥιφὰθ] C Ῥιφάτ. Θοργαμὰ] A Θοργαμὰ τρεῖς. C Θογαρμά. 7 Ἐλισὰ] A Ἐλισά. Κίτιοι, ϗ Ῥόδιοι] A Χεττιείμ, ϗ Δωδανίν, τέσσαρες. C Χεττὶμ, ϗ Δωδανείμ. 8 Καὶ] A C deeſt. Μεσραΐμ] A Μεσρέμ. Φοὺδ] A C Φούτ. 9 Εὐιλὰ] A Εὐιλάτ. Ῥεγμὰ] A Ῥεγμόν. Σεβεθαχὰ] A Σεβεχαθά, πέντε. C Σεβακαθά. 10 Νεβρὼδ] C Νεμρώδ. κυνηγὸς] C deeſt. ἐπὶ τῆς γῆς] A C ἐν τῇ γῇ. Hic A C addunt verſus tredecim, quos habes apud Nobilium, ſed A υἱοὶ Ἀρὰμ non habet. 17 Υἱοὶ] C deeſt. Ῥαγὰν] A deeſt. C Ῥαγαῦ. 27 Σεροὺχ] C Σερούγ. Ἀβραὰμ] A C Ἀβραὰμ, αὐτὸς Ἀβραάμ. 28 Υἱοὶ δὲ] A Υἱός. C Υἱοί. 29 Ναβδεὴλ, Μασσὰμ] A ϗ Αὐβδεήλ, ϗ Μαβσάμ. C ϗ Ἀβδεήλ, Μαυσάν· & A C ponunt ϗ ante omnia nomina fere quæ ſequun 30 Ἰδουμὰ] C Δουμά. Χονδὰν, Θαιμὰν] A C ϗ Ἀδδάδ, ϗ Θαμὰ (A Θ 31 οὗτοι] A C οὗτοί εἰσιν. 32 Καὶ] C deeſt. αὐτῷ τὸν Ζεμβρὰμ] C τὸν Ζ ράν. Μαδιὰμ, Μαδιὰμ, Σοβὰκ] A ϗ Μαδιὰμ, ϗ Μαδιὰμ, ϗ Ἐσβόκ. C Μαδιὰν, ϗ Μαδιὰν, ϗ Ἰεσβόκ. Σωὲ] A Σουέ, ἕξ. G Σουέ. Δαιδὰν, ϗ Ὀφ A Σαβὰ, ϗ Δαιδὰν, δύο. C Σαβὰ, ϗ Δαιδάν. 33 Μαδιὰμ, Γεφὰρ, ϗ C Μαδιὰν, Γεφὰ, ϗ Γοφέρ. Ἐλδαδὰ] C Ἐλδαά. A Ἐλδαάδ. 34 υἱοὶ Ἰσ A deſunt. Ἰακὼβ, ϗ Ἠσαῦ] A ϗ Ἰακώβ. C Ἠσαῦ, ϗ Ἰσραήλ. 35 Υἱοὶ] Ἠσαῦ] A Υἱοὶ Ἰωὰβ Ἰσαάκ. Ἰεοὺλ] A Ἰεβούλ. C Ἰησούς. 36 Υἱοὶ]

υἱοί. Σωφὰρ] C Σεπφωΐ. ϗ Θαμνὰ, ϗ Ἀμαλὴκ] A πέντε· Θαμνὰ δὲ παλλακὴ Ἐλιφὰζ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀμαλήκ. 37 Ζαρὲ] A ϗ Σαμμέ. C ϗ Σαμμά. Σομὲ, ϗ Μοζὲ] A ϗ Ζαρὲ, ϗ Μαζὲ, τέσσαρες. C ϗ Ζαρὲ, ϗ Μαζέ. Υἱοὶ] A C Καὶ υἱοί. Λωτὰν, usque ad finem versus] A Λωτὰν, ϗ Σωβὰλ, ϗ Σεβεγὼν, ϗ Ἀνὰν, ϗ Δισίων, ϗ Ἀσὰρ, ϗ Ῥισὼν, ἑπτά. Et C habet ante omnia hæc nomina. 39 Αἰμὰν] A Ἡμάν. C Ἰμάμ. ἀδελφὴ δὲ] C ϗ ἀδελφή. Θαμνὰ] A Θαμνὰ τρεῖς. 40 Σωβὰλ, usque ad finem versus] A Σωβὰν, Ἀλκὰρ, ϗ Μανηχὰθ, ϗ Οὐβὰλ, ϗ Σαπφὶ, ϗ Ἰωνὰν, πέντε· ϗ υἱοὶ Σεβεγὼν, Αἰὰ ϗ Ἀνὰν, δύο· ϗ υἱοὶ Ἀνὰν, Δησὼν, ϗ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀνὰ, δύο. C Σεβὰλ, Ἀλουὰν, ϗ Μαναὰθ, ϗ Οὐβὰλ, ϗ Σαπφὶ, ϗ Ὠνάμ· ϗ υἱοὶ Σεβεγὼν, Αἰὰ, ϗ Ἀνά. Καὶ υἱοὶ Ἀνὰ, Δησών. 41 Υἱοὶ δὲ] A C Καὶ υἱοί. A Ἀμαδάμ. C Ἀμαδάν. Ἰεθρὰμ] A C Ἰεθράν. 42 Βαλαὰμ] C Ζουκὰμ, ϗ Ἀκάν] A Ζανὰν, ϗ Ἰλακὰν, τρεῖς. C Ζαὰν, ϗ Ἰακάν. υἱοί. Ἀρὰν] A Ἀρὰν, δύο. 43 αὐτῶν] A C αὐτῶν (deest Comp.) οἱ βασιλεύσαντες ἐν γῇ (A deest) Ἐδὼν (A Ἐδώμ) πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Βαλὰκ] C Βαλά. Βεὼρ] A Σεπφώρ. τῇ] τῆς. 45 γῆς] C τῆς γῆς τοῦ. 46 Βαρὰδ] A Βαλάδ. C Βαδάδ. Γε-θὶμ] A Ἐβίθ. C Εὐίθ. 47 Ἀδὰδ] A Βαλάδ. Σεβλὰ ἐκ Μασεκκὰς] A Σαμαὰ ἐκ Μεσσεκκά. C Σαμλὰ ἐκ Μασρεκά. 48 Σεβλὰ] A Σαμαά. C Σαμαά. τὸν παρὰ ποταμὸν] C τοῦ ποταμοῦ. 49 Βαλαεννὼρ] A Βλαενών. C Βαλαεννὼν, & vers. 50. 50 υἱὸς Βαρὰδ] A Βαράθ. C desunt. Φογὼρ] C Φογὼρ, ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ θυγάτηρ Μαβὴθ θυγάτηρ (A desunt θυγάτηρ) Μεζαὰβ (A Μεζαάδ.) 51 Ἡγεμόνες] A C Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, ϗ ἐγένοντο ἡγεμόνες. Θαμνὰ] A Θαιμάν. Γωλαδὰ] A C Ἀλυά. 52 Ἐλιβαμὰς] A C Ἐλιβαμά. Ἠλὰς] A C Ἠλά. Φινὼν] A Φινώ. 53 Κενὲζ] A Κρυέζ. Βαβσὰρ] A Βαμαήλ. C Μαψάρ. 54 Μαγεδιὴλ] A Γαμεσιήλ. C Μαγδιήλ. Ζαφωὶν] A Ἀρεραμάν. C Ἐράμ.

CAP. II.

1 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν] A C οὗτοι δὲ (deest C) οἱ υἱοί. Νεφθαλὶ] A C Νεφθαλείμ. Ἀσὴρ] A C ϗ Ἀσήρ. 3 Αὐνὰν, Σηλὼμ] A ϗ Ἀννὰν, ϗ Σηλώμ. C ϗ Αὐνὰν, ϗ Σηλώ. ἐγεννήθησαν] A C οὗτοι ἐτέχθησαν. Σαύας] A Σάνας. C Σαύ. ἦν] A C ἐγένετο. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. ἀπέκτεινεν] A C ἐθανάτωσεν αὐτόν. 4 πάντες] A C πάντες οὗτοι, & vers. 6. 5 Ἐσρὼμ] C Ἐσρὼν, & vers. 8. & 18. Ἰεμουὴλ] A Ἀμουήλ. C Χαμούλ. 6 Ζαμβρεὶ, ϗ Αἰθὰμ, ϗ Αἰμὰν] C Βαμβρεὶ, ϗ Ἡθὰν, ϗ Αἰμάν. Καλχὰλ] A Καλχάδ. Δαρδὰ] A Δαρδά. C Δαραδέ. 7 ἐμποδοστάτης] A C ταράξας τόν. ἠθέτησεν] A C ἠσυνθέτησεν. εἰς τὸ ἀνάθεμα] C ἐν τῷ ἀναθέματι. 8 Αἰθὰμ] C Αἰθάν. ἐτέχθησαν] A C ἐγεννήθησαν. Χαλὲβ] A Ἀχαλωβὶ, & vers. 18. C Χαλω-βί. 13 Ἀμιναδὰβ] A ϗ Ἀμιναδάβ. C Ἀβιναδάβ· & A C habent ϗ ante hæc septem nomina. 14 Ζαβδαῒ] A Ῥεηλά. C Ῥεδαΐ. 15 Ἀσὰμ] Ἀσάμ. 16 ἡ ἀδελφὴ] A C αἱ ἀδελφαί. Ἀβιγαία] C Ἀβιγαΐλ, & v. 17. Ἀβεσσὰ] C Ἀβεσαΐ. τρεῖς] A C τρεῖς οὗτοι. 17 ἐγέννησε] A C ἔτεκε. Ἀμεσσὰβ] A Ἀμεσαΐ. C Ἀμεσά. Ἰσμαηλίτης] A Ἰσραηλίτης. 18 Γαζουβὰ] A C Ἀζουβὰ, & vers. 19. Ἀρδὼν] C Ἀβδώμ. 21 ταῦτα] C τοῦτο. C deest. ϗ αὐτὸς] C ϗ αὐτὸς υἱός. Σερὺχ] A C Σεγοὺβ, & ver. 22. ἦσαν] C ἐγένοντο, & vers. 25. τῇ] C τῇ γῇ. 23 Γεδσοὺρ] A Γεσούβ. τὰς κώμας] C ϗ τὴν Αὐώθ. ἑξ] C παρ᾽. κώμας] C θυγατέρας. αὗται υἱῶν] C πάντες οὗτοι υἱοί. 24 ἦλθε] C εἰσῆλθε. εἰς] A deest. Ἀσχὼ] A Ἀσδώμ. C Ἀσώρ. 25 ἦσαν] C ἐγένοντο, & vers. 27. 28. & v. 33. Βαναὰ] A Βαανά. C Βουνά. Ἀρὰμ] C Ἀράν. Ἀσὰν] Ἀσώμ. C Ἀσώμ. ἀδελφὸς αὐτοῦ] C ϗ Ἀχίαν. 26 ἦν] C ἐγένετο. ἄλλη] C deest. Ὀζὸμ] A Οὐνούμ. C Ἀνάμ. 27 Ἰαμὶν] A Ἰαβίν. Ἀκὸρ] C Ἀχώρ. 28 Ὀζὸμ] A Οὐνάμ. C Ἰανάμ. Ναδὰβ] A Ναβάβ. 29 τῆς γυναικὸς] C τῇ γυναικί. Ἀβιχαία] A Ἀβιγαία. C Ἀβιήλ. Ἀχαβὰρ] A Ἀχαβάν. C Ἀβάν. Μωὴλ] A Μοδδί. C Μωλίδ. 30 Ἀπφαὶν] C Ὠφείμ, & vers. 31. οὐκ ἔχων τέκνα] C ἄτεκνος, & vers. 32. υἱοὶ … υἱοὶ] A υἱὸς. 31 Ἰσμαὴλ] A Ἰεσσί. C Ἰεσουεὶ, bis. Δαδαὶ] C Οὐλαΐ. 32 Δαδαὶ, Ἀχισαμὰς] C Ἰαδὰ ἀδελφοῦ Σεμεΐ. Ἰωνάθαν] A C ϗ Ἰωνάθαν. 33 Ὀζὰμ] A Ζαζά. C Ζιζᾶ. 34 ϗ τῷ Σωσὰν] C τῷ δὲ Σισά. παῖς] A παῖς. C δοῦλος. Ἰωχὴλ] A Ἱεραά. C Ἱερεὲ, ut & vers. 35. 35 Σωσὰν] A Ἀραάν. παιδὶ] C δούλῳ. 37 Ἀφαμὴλ, bis] A Ὀφλάλ. C Ἐφαέλ. Ὠβὴδ] A Ἰωβὴδ, & vers. 38. 39 Χελλὴς] C Ἐλλὰς, bis. 41 ϗ Ἐλισαμὰ ἐγέννησε τὸν Ἰσμαήλ] A C desunt. 42 Καὶ] A Οἱ. Μαρισὰ] A Μασά. C Μαρισά. ἐστι] C αὐτός. 43 ϗ Θαπφοὺς] A ϗ Θαφφούς. C Θαφουά. Ῥεκὸμ] C Ῥοκόμ. 44 Ἰεκλὰν] A Ἰερκαάν. C Ἰρεκάμ. Ἰεκλὰν] A Ἰρκαάν. C Ἰρεκάμ. 45 αὐτοῦ] A C Σαμαΐ. 46 Γαιφὰ] A C Γεφά. ἐγέννησε, usque ad finem versus] C ἔτεκε τὸν Ὡρὼν, ϗ τὸν Μωϋσῆ, ϗ τὸν Γαζήζ· ϗ Ὡρὼν ἐγέννησε τὸν Γαζάς. A pro Γεζουὲ habet Γαζέρ. 47 Ἀδδαῒ] C Ἰαδί. Ῥαγὲμ] A Ῥεγμά. C Ῥεγμά. Σωγὰρ, ϗ Φαλὲκ] A Γηρσὼμ, ϗ Φαλέτ. C Γεσών, ϗ Φαλέ. Σαγαὲ] A Σεγάφ. C Σαάφ, & vers. 49. 48 Μωχὰ] C Μααχά. Σαβὲρ] A Σειβέρ. C Σαβάβ. Θαρὰμ] C Θαρανά. A Θαρχανά. Σαὶ] A Σαούλ. C Σεΐ. Μαχαβηνὰ] A Μαδεβηνά. C Μαχβηνά. πατέρα] A πατέρα. Γαιβὰλ] A Ἀγεβδά. C Γαβαά. Ἀχὰ] C ἡ Ὀζά. 50 πατὴρ] A ϗ πατήρ. 51 Σαλωμὼν πατὴρ Βαιθὰ] A C desunt. Λαμμὼν] A Σαλμών. C Σαμαά. Βαιθλαὲμ] A Βηθλεέ. C Βηθλεὲμ, & vers. 54. Ἀρὲμ] A ϗ Μαεί. C Ἀρήφ. Βηθγεδὼρ] C Βηθγεδώμ. 52 ἦσαν] C ἐγένοντο. Σωβὰλ] C Σωβά. 53 πόλεις Ἰαὶρ, Αἰθαλεὶμ] A ϗ Καριαθιαρείμ. C Καριαθιαρεὶς ὁ Ἐθρὶ, ϗ Ἀφφουθί. ϗ Μιφιθὶμ] C desunt. Ἡσαμαθὶμ] C Σαμαθί. Ἡμασαραὶμ] A Ἰσραμαειΐμ. C ὁ Μασαραΐ. ἐξήλθοσαν] A C ἐξῆλθον. οἱ Σαραθαῖοι] C ὁ Σαραθί. υἱοὶ Ἐσθαὰμ] A οἱ Ἐσθαωλαῖοι. C ὁ Ἐσθαωλί. 54 Υἱοὶ] A C Καὶ υἱοί. Σαλωμὼν] A Σαλαμώ. C Σαλμά. ὁ] C ϗ Ἀταρώθ] A ϗ Ἀταρώθ. οἴκου Ἰωὰβ] C Βηθιωάβ. ἥμισυ τῆς] C deest. Μαλαθὶ, Ἡσαρὶ] A Μαναθησαρεί. C ὁ Μαναθὶ, ϗ ὁ Σαραΐ. 55 Πατριαὶ] C Καὶ δῆμοι. γραμματέων] C Σωφηρείμ. κατοικοῦντες] A C τῶν κατοικούντων. ἐν] C deest. Θαργαθιὶμ] C Θαραθείν. ϗ Σαμαθιὶμ] A deest. C Σαμαθείν. ϗ] C deest. Huic capiti Ald. adjungit cap. 3. & utrumque dividit in duo.

CAP. III.

1 οἱ τεχθέντες] C οἱ ἐτέχθησαν. τῇ … τῇ] C τῆς … τῆς. Ἰεζραηλίτιδι] A Ἰσραηλίτιδος. Δαμνιὴλ] A Δαλουιά. C Δανιήλ. τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ] C τῆς Ἀβιγάηλ τῆς Καρμηλίτιδος. 2 Ὁ] C Καὶ ὁ. 3 Μωχὰ] C Μααχά. 4 τῇ … γυναικὶ] C τῆς … γυναικός. αὐτοῦ] C Δαυίδ. ἐκεῖ] C Δαυὶδ ἐν Χεβρών. ἑξάμηνον] C μῆνας ἕξ. 5 Σωβὰβ] C ϗ Σοβάβ. A ϗ Σωβάβ. τῇ … θυγατρὶ] C τῆς … θυγατρός. 6 Ἐβαὰρ] A Ἐβάρ. C Ἰεβαάρ. Ἐλισὰ] A C Ἐλισαμά. 7 Ναγαὶ] A Ναγής. C Νογέ. Ναφὲκ] A Ναφέτ. C Νεφέγ. 8 Ἐλιαδὰ] A Ἐλιαδάκ. Ἐλιφαλὰτ] A Ἐλιφαλέτ. C Ἐλιφαλάδ. 9 Πάντες] A C Πάντες οὗτοι. πλὴν] C ἐκτός. Θήμαρ] C Θάμαρ. 10 Υἱοὶ] C Καὶ υἱοί. Ῥοβοὰμ] C Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ. 11 Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ] A desunt. 12 Ἀζαρίας] A C Ὀζίας. Ἰωάθαμ] C Ἰωθάμ. 14 Ἀμὼν] A Ἀμώς. Ἰωσία] A C Ἰωσίας. 15 Ἰωανὰν] A Ἰωχανάν. 16 Ἰωακὶμ] C Ἰωακεὶμ ἐγένοντο. 18 Σανεσὰρ] A Ἀνεσάρ. C Σαναζάρ. Ἰεκιμία] A Ἰεζεκία. Ὠσαμὰθ] A Ὡσαμώ. C Ὡσαμά. Ναβαδίας] A Σαβαδίας. C Ναδαβία. 19 Σαλωμεθὶ] A Σαλιμίμ. C Σαλωμίθ. 20 Ἀσουβὲ] C Ἀσουβά. Ἀσοβὲδ] C Ἰωσαβεσέδ. 21 Ἰεσίας] C Ἰεσιαί. Ῥαφὰλ] A Ῥαφά. C Ῥαφαΐα. Ὀρνὰ] C Ἀρνών. Ἀβδία] C Ὀβδίας. 22 υἱὸς] C υἱοί. Χαττοὺς] A Λαττούς. C Ἀτούς. Ἰωὴλ] C Γεχαάλ. Βερρὶ, ϗ Νωαδία] C Βερία, ϗ Νεαρία. Σαφὰθ, ἕξ] A Σάφ, ἕξ. C Σαφὰτ, ἕξ υἱοί. 23 Νωαδία] C Νεαρίου. Ἐλιθενὰν] A C Ἐλιωναΐ, & vers. 24. ϗ Ἐζεκία] A Ἐζεκίας. C ϗ Ἐζεκίας. Ἐζρικὰμ] A Ἐσδρικάμ. C Ἀζρικάμ. 24 Ὀδολία] A Ὀυαδία. C Ὠδία. Ἐλιασεβὼν] C Ἐλιασείβ. Φαδαΐα] C Φαλία. Ἀκοὺβ] A Ἀκαέμ. C Ἀκοῦμ. Δαλααΐα] C Δαλέα. A Δαλαΐα. Ἀνὰν] C Ἀνανίας.

CAP. IV. Sed in Ald. III.

1 Σουβὰλ] A ϗ Σουβὰ, & vers. 2. 2 Ῥάδα] A Σαδαΐας. C Ῥεϊά. αὐτοῦ· ϗ Σουβὰλ] C Σοβάλ. Ἰὲθ] C Ἰαὼθ, bis. αὗται (A addit δὲ) αἱ γενέσεις τοῦ Ἀραθὶ] C οὗτοι δῆμοι τοῦ Σαραθί. 3 υἱοὶ] C πατέρες. Ἠθὰμ] A Αἰτάν. C Ἡτάμ. Ἰεζραὴλ] A Ἰσραήλ. ϗ Ἰεσμὰν, ϗ] C Ἡσαμά. Ἰεβδὰς] A Ἰεβδάν. C Ἰεδεβάς. ϗ ὄνομα] A ὄνομα δέ. Ἐσηλεββὼν] A Ἐσαδεσφών. C Ἀσηλφωνί. 4 Γεδὼρ] A Γαδών. C Γεδδώρ. Ὠπὰν] C Οὐσά. A Ὡσά. Βαιθλαὲν] A C Βεθλεέμ. 5 Ἀσοὺρ] C Ἀσσώρ. δύο] C ponit post γυναῖκες. Ἀωδὰ ϗ Θοαδὰ] A Χελὰ, ϗ Μααρά. C Ἐλαὰ, ϗ Νοερά. 6 Ἀωδὰ] A ἡ Μααρά. C Νοερά. Ὠχαΐα] A Ἀχάζ. C Ὀζάμ. ϗ τὸν Ἠφὰλ] A desunt. C ϗ τὸν Ἀφέρ. πάντες] A ἅπαντες. Ἀωδὰς] A Νοορᾶς. C Νοερά. 7 Θοαδὰς] A Χελαά. C Ἐλαά. Ἐσθανὰμ] C Ἐθνάν. 8 Κωὲ] C Κῶς. Δαβαθὰ] A Σωβηβά. C Σαβηβά. ϗ γενέσεις … Ῥηχὰβ] C αὗται αἱ πατριαὶ … Ῥηχάλ. Ἰαρὶν] C Ἀρίμ. 9 ἦν Ἰγαβὴς] A ἦν Ἰαβίς. C ἐγένετο Ἰαβείς. ἡ μήτηρ] C ἡ μήτηρ αὐτοῦ, & ponit post ἐκάλεσεν. ἔτεκον ὡς Γαβὴς] A C ὅτι ἔτεκον ἐν διαπλώσει. 10 ἡ] A C ponunt post ζῶ. ὁ θεὸς] A αὐτῷ ὁ θεός. 11 πατὴρ Ἀχὰ] C ὁ ἀδελφὸς Σουά. 12 Ἐγέννησε] C Καὶ Ἐσθαθὼν ἐγέννησε. Βαθραΐαν, ϗ τὸν Βεσσηὲ] A Σαθρεφὰ, ϗ Φεσσή. C Βηθρεφὰ, ϗ τὸν Φασσή. Θαιμὰν] A Θανά. C Θεεννά. πατέρα πόλεως Ναᾶς ἀδελφοῦ Ἐσελὼμ (A Σελώμ) τοῦ Κενεζί. C πατέρα Ἠρναάς. οὗτοι] A ϗ Ἀχάζ· οὗτοι. Ῥηχὰβ] C Ῥηχά. A Ῥηφά. 14 Μαναθὶ] C Μαωναθεὶ, ϗ Μαωναθεί. Γοφερὰ] C Ἐφρά. Ἰωβὰβ] A Ἰωράμ. C Ἰωάβ. Ἀγεαδδαὶρ] A Γησασαρίμ. C Γηχαρασίμ. 15 Ἦρ, Ἀδὰ] A Ἡραλά. C Ἰροὺ, Ἠλά. Ἀδαὶ] A C Ἠλά. 16 Ἀλεὴλ] A Ἀμελήμ. C Ἀλλεήλ. 17 Ἐσεὶ] A Εὐεί. C Ἰεσερά. Ἰαμὼν] C Ἰαλών. Ἰεθὲρ] C ponit ante ἐγέννησεν. Μαρὼν] C Μαριάμ. Ἐσθαμὼν] A Γεδὼρ, ϗ πατέρα Ἐσθαμών. C Ἐσθεμώ. 18 αὕτη] C deest. Ἀδία] C Ἰουδεία. ἔτεκε] A C ἔτεκεν αὐτῷ. Σωχὼν] A C Σωχώ. Χετιὴλ] A Ἰεχθιήλ. C Ἰεκουτιήλ. Ζαμὼν] A Ζανώ. C Ζανοέ. 19 Βεθθία] C Φαλθεΐα. Μωρὴδ] A Μωρήλ. C Μαρώδ. τῆς Ἰουδαίας] A τῆς Ἰδουμαίας. C Ὠδία. ἀδελφῆς Ναχαὶμ] A ἀδελφῆς Χαναίμ. C ἀδελφοῦ Ναούμ. πατρὸς] A ϗ Δαλιὰ πατὴρ Κεειλὰ, ϗ Σιμεὼν πατὴρ Ἰωμὰμ, ϗ οἱ υἱοὶ Ναὴμ πατρός. Γαρμὶ] A τοῦ Γαρμί. C ὁ Γαρμὶ, τοῦ. Ἐσθαιμὼν, Νωχαθὶ] A Ἐσθεμωὶ Μαχαθί. C Ἐσθαμὰ, ϗ ὁ Μαχαθί. 20 Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, ϗ Ἰνὼν] A Ῥαμνὼν υἱὸς Ἀνὰν, ϗ Θιμνών. C Ῥενὰ υἱὸς Ἄννεν, ϗ Θιλών. Σεΐ, Ζωὰν] A Ἐσζωχάθ. C Ἰεσὶ, Ζωχάθ. ϗ υἱοὶ Ζωὰβ] A ϗ υἱοὶ Ζωχάθ· & hic incipit cap. 4. in Ald. C υἱοὶ Ζωχάθ. 21 Σηλὼμ] A Ἐνλώ. C Σηλώ. Λαχὰβ] A Ληβάκ. C Λαιχά. πατὴρ] A ϗ πατήρ. ϗ γενέσεις (A γένεσις) οἰκείων] C ϗ δῆμοι οἴκου. Ἐφραθαβὰκ] A Ἐβδαθάββους. C Ὠβὴθ Ἀβούς. 22 ϗ ἄνδρες] C ἄνδρες. Σαφὰτ] C A Σαρώφ. οἳ κατῴκησαν ἐν] C οἱ ἐξουσιάσαντες ἐν τῷ λαῷ. ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀβεδηρὶν, ἀθουκιὶμ] A ἐπέστρεψεν αὐτοὺς Ἀβεδδὴρ εἰς Μαθουκιίμ. C ἀπέστρεψαν εἰς Λεέμ· οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσι. 23 Ἀταῒμ] C Νεταείμ. ἐν] A ϗ ἐν. τῇ βασιλείᾳ] C τοῖς ἔργοις. κατῴκησαν] C ᾤκησαν. 24 Ἰαρὶβ, Ζαρὲς] A ϗ Ἰαρὶβ, Ζαρὲ, καί. C Ἰαρεὶβ, Ζαρά. 25 Μαβασὰμ] A Μασάν. 26 Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ] A desunt. C Καὶ υἱοὶ Μασμὰ, Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Σαβοὺδ υἱὸς αὐτοῦ] C desunt. Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ] A Ζακχούρ. 27 Τῷ] A C Καὶ τῷ. αὐτῶν] C αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ πατριαὶ] C πάντες οἱ δῆμοι. ἐπλεόνασαν, ὡς υἱοὶ] C ἐπλήθυναν ὡς υἱῶν. 28 Μωλαδὰ] A Σαβαδὰ, ϗ Μοναδά. ἐν] C deest. 29 Θωλὰδ] C Θολάθ. 30 Ἑρμὰ] C Ἀραμά. 31 Βαιθμαειμὼθ] A Βεθμαρχαβώθ. C Βεθμαρχαβώθ. Ἡμισυσεωσὶν] C ἐν Ἀσερσουσίμ. οἴκου Βαρουσιωρεὶμ] C ἐν Βεθβαραΐ, ϗ ἐν Σαρείμ. 32 Αἰτὰν, usque ad πόλεις] C Ἐτὰμ, ϗ Αἲν, ϗ Ῥεμμὼν, (A Ῥαμμὼν) Ἐθεκὰν, (A ϗ Θοχχὰν) ϗ Ἀσάν. 33 κύκλῳ] C ἐν κύκλῳ. Βάαλ] C Βααλάδ. κατάσχεσις, usque ad finem versus] C ἡ κατοικία αὐτῶν, ϗ ἡ γενεαλογία αὐτῶν αὐτοῖς. καταλοχισμὸς] A καταλοχισμός. 34 Ἰεμολὸχ] A C Ἀμαλήκ. 35 υἱὸς Ἀσαβία] C υἱοὶ Ἰωσαβία. υἱὸς Σαραῦ] A ϗ υἱὸς Σαραΐα. C υἱοῦ Σαραΐα. υἱὸς] C υἱοῦ. 36 Ἰεδιὴλ] C Ἀδιήλ. 37 υἱοῦ] C υἱὸς, quater. Ἀλὼν] A Ἀλώμ. C Σηλών. Σεμεῒ] C Σαμαρεΐ. 38 διελθόντες] C ἐλθόντες. τοῖς γενέσεσιν] C τοῖς δήμοις. ἐν] C deest. ἐπληθύνθησαν] C ϗ ἐχύθησαν. 39 ἕως τοῦ] A ἐκ τοῦ. C τοῦ. Γέραρα] A Ἰεραρᾶ. τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαὶ] C κατ᾽ ἀνατολὰς τῆς φάραγγος. νομὰς τοῖς κτήνεσιν] C νομὴν τοῖς ποιμνίοις. 40 νομὰς πλείονας ϗ ἀγαθὰς] C νομὴν πίονα ϗ ἀγαθήν. πλατεῖα ἐναντίον] C εὐρύχωρος ἐνώπιον. εἰρήνη, ϗ ἡσυχία] C ἐν εἰρήνῃ, ϗ ἡσυχάζουσα, ϗ εὐθηνοῦσα. 41 ἤλθοσαν] A ἦλθον. C παρεγένοντο. ἐπ᾽ ὀνόματος] C ἐν ὀνόμασιν. τοὺς οἴκους] A τοὺς οἰκήτορας. C τὰς σκηνάς. οὓς εὕροσαν] A οὓς εὗρον. C τοὺς εὑρεθέντας. ᾤκησαν] C κατῳκίσθησαν. νομαὶ] A νομάδες. C νομή. κτήνεσιν] C ποιμνίοις. 42 ἀπὸ] C deest. Φαλαεττία] A C Φαλτίας. Νωαδία] A Νωαδίας. C Νααρίας. Ἰεσὶ] A Εἰσιν. C Ἐσού. 43 τοὺς καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας] C τὸ κατάλειμμα τὸ διασωθέν. ἕως] A C ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως.

CAP. V.

1 οὗτος] C αὐτός. ϗ ἐν] C ἐν δέ. ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην] C βεβηλῶσαι τὴν στρωμνήν. ἐπὶ] A αὐτὸν ἐπί. ἔδωκε τὴν εὐλογίαν] C ἐδόθη τὰ

περιπόλια. τῷ υἱῷ αὐτοῦ] A τῷ υἱῷ. C υἱοῖς. υἱῷ] A deeſt. C υἱοῦ. περιπόλια] C περιπόλια Ῥεβὴν. 2 καὶ ἐν] C ἐν. ἡ εὐλογία τοῦ] C τὰ περιπόλια τοῦ. 3 Φαλλοὺς, Ἀσρὼμ] C Φαλλοὺ, Ἀσρών. 4 καὶ Βαναία] C deſunt. καὶ υἱοὶ, uſque ad ὃν, verſ. 6.] A καὶ υἱοὶ Γὼγ υἱοῦ Σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ· Ῥησὶν αὐτοῦ· Βεκρὰ υἱὸς αὐτοῦ· ὄν. C Γὼγ υἱὸς αὐτοῦ, Σαμεῒ υἱὸς αὐτοῦ. Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ῥαία υἱὸς αὐτοῦ, Βαὰλ υἱὸς αὐτοῦ. Βαρὰ υἱὸς αὐτοῦ· ὄν. 6 μετῴκισε] C ἀπῴκισε. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων. οὗτος] C αὐτός. τῶν] C τοῦ. 7 τῇ πατριᾷ αὐτοῦ] C deſunt. καταλοχισμοῖς] A καταλοχισμοῖς. C δήμοις. ὁ ἄρχων] C ἐν τῇ γενεαλογίᾳ αὐτῶν· ὁ ἄρχων. 8 Βαλὲκ] A Βαλέ. C Βαλαά. Σαμὰ] C Σεμεΐ. οὗτος κατῴκησεν] C αὐτὸς κατοικῶν. ἐπὶ Ναβαῦ] A ἐπὶ Ναβάν. C ἕως Ναβώ. Βεελμαασὼν] A Βεελμαών. C Βεελμεών. 9 πρὸς] C κατά. ἐρχομένων] C τῆς εἰσόδου. πολλὰ] C ἐπληθύνθησαν. Σαὺλ] A Σαούλ. 10 πρὸς τοὺς παροίκους] C μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν. χερσὶν] C τῇ χειρί. κατοικοῦντες] C καὶ κατῴκησαν. πάντες κατ' ἀνατολὰς] C ἐπὶ παντὸς προσώπου ἀνατολῶν. 11 Υἱοὶ] C Καὶ υἱοί. κατέναντι αὐτῶν] C ἐξεναντίας αὐτῶν, & ponit poſt κατῴκησαν. ἐν γῇ] C ἐπὶ τῇ γῇ τῆς. Σελχὰ] A C Σελχά. 12 πρωτότοκος] C ἄρχων. Ἰανὶν] A Ἰανί. C Ἰωανί. ἐν] A deeſt. C καὶ Σαφὰν ἐν τῇ. 13 Μοσολλὰμ] C καὶ Μοσολάμ. Ἰωρεὲ] A Ἰωρά. C Ἰωρεΐ. Ζιὲ] A Ὀβιά. C Ζιά. Ὠβὴδ] C Ἔβερ. 14 Ἀβιχαία] A Ἀβιχαήλ. C Ἀβιήλ. υἱοῦ] A υἱοὶ, quinquies. Οὐρὶ] A Ῥουβί. υἱοῦ Ἰδαΐ] A Ἰααδί. C υἱοῦ Ἰαρουέ. Ἰεσαΐ] A Σουσί. Ἰεδδαΐ] C Ἰεδδώ. 15 ἀδελφοῦ] C deeſt. οἴκου πατριῶν] C κατ' οἶκον πατριᾶς αὐτῶν. 16 Κατῴκουν] C Καὶ κατῴκησαν. ἐν ... ἐν] C ἐν τῇ γῇ ... καὶ ἐν τῇ γῇ. αὐτῶν] C αὐτῆς. πάντα τὰ περίχωρα] C ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις. ἕως ἐξόδου] C ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν. 17 Πάντων ὁ καταλοχισμὸς] C Πάντες ἐγενεαλογήθησαν. 18 ἐξ] C ἀπό. δυνάμεως, ἄνδρες] C δυνάμεων, πάντες ἄνδρες. ἀσπίδας] C ἀσπίδα. τείνοντες] C ἐντείνοντες. καὶ] C deeſt. ἑξήκοντα] A ἑξήκοντα ἕξ. 19 ἐποίουν] C ἐποίησαν. Ἰτουραίων, καὶ Ναφισαίων] A Ἰτοὺρ, καὶ Ναφύς. κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν] C ἐβόησαν ἐπ' αὐτούς. 20 ἐδόθησαν εἰς χεῖρας] C παρεδόθησαν ἐν χειρί. Ἀγαραῖοι] C Ἀγαρηνοί. πάντα τὰ σκηνώματα] C πάντες οἱ μετ'. πρὸς τὸν θεὸν] C τῷ θεῷ. αὐτοῖς] A C αὐτῶν. ἤλπισαν ἐπ' αὐτὸν] C ἐπεποίθησαν ἐπ' αὐτῷ. 21 τὴν ἀποσκευὴν] C τὰς κτήσεις. καμήλους πεντακισχιλίας] C καμήλων πεντήκοντα χιλιάδας. ὄνους] C καὶ ὄνους. ἀνδρῶν] C ἀνθρώπων. Ὅτι τραυματίαι] C Τραυματίαι γάρ. 22 μετοικεσίας] C τῆς ἀποικίας. 23 οἱ ἡμίσεις] A οἱ ἥμισυ. κατῴκησαν] C ᾤκησεν. ἀπὸ] A C ἐν τῇ γῇ ἀπό. ὄρος Ἀερμὼν] C ὄρους Ἑρμών. καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ] C deſunt. αὐτοὶ] A ponit ante ἐν. ἐπλεονάσθησαν] C ἐπληθύνθησαν. 24 ἀρχηγοὶ] C οἱ ἄρχοντες. οἴκου] A οἴκων. Ὀφὲρ, καὶ Σεΐ] A Γοφὲρ, καὶ Ἰεσσί. C Ἀφὲρ, καὶ Ἰεσεΐ. Ἐλιὴλ] C Ἐζειήλ. ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἐν (deeſt in Comp.) ἰσχύϊ. τῶν οἴκων] A κατ' οἴκους. C κατ' οἶκον. 25 ἐπόρνευσαν] C ἐπορνεύθησαν. 26 ἐπήγειρεν] A C ἐξήγειρεν. Φαλὼχ] A C Φούλ. Ἀσσοὺρ] A C Ἀσσυρίων, bis. μετῴκισε] C ἀπῴκισε. Γαδδὶ] A Γάδ. ἤγαγεν] A εἰσήγαγον. C εἰσήγαγεν. Χαὰχ, καὶ Χαβὼρ] A Ἀλλὰν, καὶ Ἰωβώρ. C Ἀλὰ, καὶ Ἀβώρ. ἕως] C deeſt.

CAP. VI.

1 Γεδσὼν] C Γερσών, καί. 4 Ἐλεάζαρ] A C Καὶ Ἐλεάζαρ· ita uſque ad verſum 23, Καὶ habent ante proprium nomen in initio verſus. Ἀβισοῦ] A Ἀβιούδ, & verſu 5. 6 Ζαραΐα] A Σαραίας, bis. Μαριὴλ] A C Μαριώθ· & verſu 7. 9 καὶ] C deeſt. 10 οὗτος ἱεράτευσεν] A C αὐτὸς ἐστὶν Ἀζαρίας ὁ ἱερατεύσας. 12 Σαλὼμ] A C Σελλήμ· & verſu 13. 13 Χελκίαν] A Ἑλκίαν, bis. 15 τῇ μετοικίᾳ μετὰ] A C τῷ ἀποικίζειν κύριον τόν· & habent ad finem verſus εἰς Βαβυλῶνα. 16 Γεδσὼν] C Γεδσών· & verſu 17, & verſu 20. 18 Υἱοὶ] A C Καὶ υἱοί· & verſu 19. Ἰσαὰρ] A Σαάρ. 19 καὶ αὗται] A C αὗται. πατριαὶ] A C συγγένειαι. 20 τῷ Λοβενὶ υἱῷ] A C Λοβεννὶ υἱός. Ζαμμὰθ] A Σεμμά. C Ζεμμά. 21 Ἰωὰβ] A Ἰωλά. C Ἰωάά. Ἀδδὶ] A C Ἀδδώ. 22 Καὰθ] A C Καὰθ, Ἰσαὰρ υἱὸς αὐτοῦ. Ἀσὴρ] A Ἀκσήρ. 24 Θαὰθ] A Καάθ. 25 Ἀμεσσὶ, καὶ Ἀχιμὼθ] A Ἀμασὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιὼθ υἱὸς αὐτοῦ. C Ἀμασαὶ, καὶ Ἀχιμὼθ Ἐλκανά. 26 Καιναὰθ] A C Ναάθ. 27 Ἱεροβοὰμ] A Ἱερμεήλ] C Ἱεροάμ· & ad finem hujus verſus uterque addit, Σαμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. 28 Υἱοὶ] C Καὶ υἱοί. Σανὶ, καὶ] A C αὐτοῦ Ἰωὴλ (A Ἰωβὴλ) καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ (deeſt C.) 29 Μοολὶ] A Μοολὶ υἱὸς αὐτοῦ. Ὀζὰ] A C Ὀζίας. 30 Ἀγγία] A Ἀνανί. C Ἀγία. Ἀσαΐας] A Ἀσεά. 31 ἐν οἴκῳ] C οἴκου. ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ] C ἐξ οὗ κατέπαυσεν ὁ κιβωτός. 32 ἐναντίον] A ἐναντίον ἀπέναντι. C ἀπέναντι τῆς σκέπης. σκηνῆς] A σκηνῆς οἴκου. ὀργάνοις] A C ᾠδῇ. οὗ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν] A C τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν Σολομῶντα. 33 ἑστηκότες] A C ἑστῶτες. ἐκ] A C ἀπό. 34 Ἱεροβοὰμ] A Ἱερεμεήλ. C Ἱεράμ. Ἐλιὴλ ... Θοοῦ] A Ἐλιὰβ ... Ναάθ. 35 Μοὰθ] A Ἀμιώθ. Ἀμαθὶ] A Ἀμασί. C Ἀμασαΐ. 37 Θαὰθ] A Μαάθ. Ἀσὴρ] A Ἐλκανά, υἱοῦ Ἀσήρ. 38 υἱοῦ Ἰσαὰρ] A υἱοῦ Ἀμιναδὰβ, υἱοῦ Ἀσάρ. Ἰσραὴλ] A Ἰσραήλ, υἱοῦ Θαάθ. 39 ἑστηκὼς] A C ἑστώς. ἐν δεξιᾷ] A C ἐκ δεξιῶν. Βαραχία] A Παραχία. C Βαραχία. 40 Βαασία] A Μασιήλ. 41 Ζαραῒ] C Ζαραΐ. Ἀδαῒ] A Ἀδαήλ. C Ἀδία. 42 Αἰθὰμ] C Ἐθάν. Ζαμμὰμ] A C Ζεμμά. 43 Γεδσὼν] A Γεθσών. C Γερσών. 44 ἐξ ἀριστερῶν] A C ἐπὶ τὰ ἀριστερά. Αἰθὰμ] C Αἰθάν. Κισὰ] A Χουσί. C Κουσεΐ. Ἀβαῒ] A Ἀβδία. C Ἀβδί. Μαλὼχ] A Μαχώχ· 45 Ἀσεβὶ] A Σαβιά. C Ἀσαβιά. 46 Ἀμεσσία] A C Ἀμασία, υἱοῦ Χελκία, υἱοῦ Ἀμασία. 48 κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν] C deſunt. δεδομένοι] A C ponunt ante Λευῖται. ἐργασίαν] A C δουλείαν. λειτουργίας] C deeſt. 49 τῶν θυμιαμάτων] A C τοῦ θυμιάματος. πᾶσαν ἐργασίαν] C πάντα τὰ ἔργα. ἅγια] A ἁγίαν. C τοῦ ἁγίου. καὶ] C καὶ τό. 50 Ἀβισοῦ] A Ἀβιούδ. C Ἀβιασού. 51 Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ] A deſunt. 52 Μαριὴλ] A C Μαριώθ. 54 κώμαις] C ἐπαύλεσιν. ἐν] A C καὶ ἐν. πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Καάθ] A C συγγενείᾳ τοῦ Καάθ. ἐγένετο ὁ κλῆρος] A C ἐγένοντο οἱ κλῆροι. 55 περισπόρια] A C περιπόλια· & verſu 57, & per totum caput. 56 Καὶ τὰ πεδία] A C Τοὺς δὲ ἀγρούς. κώμας] A C ἐπαύλεις. 57 καὶ τὴν Λοβνὰ] A deſunt. 58 καὶ τὴν Σελνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς] A C deſunt. καὶ τὴν Ἐσθαμὼ] A καὶ Ἀλώμ. C καὶ Ἰεθὴρ, καὶ Στημώ. καὶ τὴν Ἰεθὰρ] A καὶ τὸ Κελώμ. C καὶ τὴν Χελών. καὶ τὴν Δαβὶρ, uſque ad finem verſus] A deſunt. 60 Καὶ ἐκ] A καὶ τὴν Βεθσοὺρ, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· quæ iterum repetit. Καὶ ἀπό. C Καὶ ἀπό. Γαβαὶ] A Γαβαών. C Γαβεαί. Γαλεμὰθ] A Αἰλαμβαί. C Ἀλαμώθ. Ἀναθὼθ καὶ τὰ &c] A habet in hoc loco, & ante Αἰλαμβαὶ in eodem verſu. τρισκαίδεκα] C δέκα καὶ τρεῖς. κατὰ πατριὰς] A C ἐν ταῖς συγγενείαις. 21 καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ] A C καταλελειμμένοις ἀπὸ τῆς συγγενείας. ἐκ] A C ἀπό. κλήρῳ] C ἐν κλήρῳ. 62 Γεδσὼν] C Γερσών. πατριᾶς] A C συγγενείας· & verſu 63. ἐκ (ἀπὸ C) φυλῆς Ἰσσάχαρ] A deſunt. ἐκ] C καὶ ἀπό. ἀπὸ] A C καὶ ἀπό. ἐν] A καὶ ἐν. τρισκαίδεκα] A δεκατρεῖς· C δέκα καὶ τρεῖς. 63 ἐκ ... ἐκ ... ἐκ] A ἐκ ... καὶ ἐκ ... καὶ ἐκ. C ἀπὸ, ter. κλήρῳ] A C ἐν κλήρῳ. δύο] A C καὶ δύο. 65 ἐν] A C αὐτοῖς ἐν. ἐκ, ter] C ἀπὸ, ter. καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν] A deſunt. ἐκάλεσεν] A καλέσουσιν. C καλοῦσιν. ἐπ' ὀνόματος] A C ἐν ὀνόμασιν. 66 ἀπὸ τῶν πατριῶν, καὶ] A C τοῖς ἀπὸ τῶν δήμων. ἐκ] C ἀπό. 67 τῶν φυγαδευτηρίων] A C τοῦ φυγαδευτηρίου. 70 Ἀνὰρ] A Ἐνήρ. C Ἀνήρ. Ἰεμβλαὰν] A Ἰεμβλαάμ. C Ἰεβλάμ. κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς] A C τῇ συγγενείᾳ. καταλοίποις] A C καταλελειμμένοις. 71 Γεδσὼν] A Γεθσών. C Γερσών. πατριῶν] A C συγγενείας. Ἀσηρὼθ] A C Ἀσταρώθ. 72 ἐκ] A C ἀπό· & verſu 77. καὶ τὴν Δεβερὶ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς] A C deſunt. Δαβὼρ] A Ναδάρ. C Δεβηρώθ. 73 Ῥαμὼθ] A C Ῥαμὼθ, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς. 74 ἐκ] A C ἀπό. Μαασὰλ] A Μασά. C Μασάλ. Ἀβδὼν] C Ῥαβώθ. 75 Ἀκὰκ] A Ἀκωάκ. C Οὐκκώκ. 76 Χαμὼθ] C Χαμών. Καριαθαΐμ] A Καναθαΐμ. 77 Τοῖς] A C Καὶ τοῖς. καταλοίποις] A καταλελειμμένοις. καὶ τὴν Θαβὼρ] A καὶ τὴν Κάδης, καὶ τὴν Ῥεμμών. περισπόρια] C ἀφορίσματα. A περιπόλια. 78 ἐκ] C deeſt. δυσμὰς] A C ἀνατολάς. ἐκ] C ἀπό. Ἰασὰ] A Ἐσσά. C Ἰεσσά. 79 Μαφλὰ] A Μωφλάθ. C Μιφαάθ. 80 Ἐκ] A Καὶ ἐκ. C Καὶ ἀπό. Ῥαμμὼθ] A C Ῥαμὼθ ἐν. Μααναΐμ] C Ναΐμ.

CAP. VII.

Hoc caput Ald. dividit in duo.

1 καὶ Ἰασοὺβ] A C Ἰασούβ. Σεμερὼν] A C Σομβράν. 2 Θωλὰ] C Θολάμ. Ῥαφαΐα] A καὶ Ῥαφαίας. C καὶ Ῥαφαΐα. Ἰαμαῒ] A Ἀμίν. C Ἰαμί. Ἰεμασὰν] A Ἰαφθάν. C Ἰαβσάν. οἴκων] A C κατ' οἶκον. Θωλὰ] C Θωλά. ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἰσχύϊ. 3 Ἰεζραΐα, καὶ υἱοὶ Ἐζραΐα] A καὶ υἱοὶ Ἰεζεί. Ἀβδιοὺ] A καὶ Ἀβλίας. C καὶ Ἀβδιά. πάντες] C πάντες αὐτοί. 4 ἐπ' αὐτῶν] A μετ' αὐτῶν. C οἱ ἐπ' αὐτούς. οἴκοις] C οἶκον. ἰσχυροὶ] A μονόζωνοι δυνάμει. C μονόζωνοι ἰσχυροί. 5 πατριὰς] A C συγγενείας. καὶ ἰσχυροὶ] A C δυνατοί. ὁ ἀριθμὸς] A C ἡ γενεαλογία· & verſu 7, & 9. τῶν πάντων] A deſunt. 6 Βενιαμὶν καὶ Βαλὲ, καὶ Βαχὶρ] A δὲ Βαλὲ, καὶ Χοβώρ. C δὲ Βενιαμὶν, Βαλαὲ, καὶ Βοχώρ. 7 πατριῶν] A C πατριῶν αὐτῶν. καὶ δύο] A C δύο. τριακοντατέσσαρες] C τριάκοντα καὶ τέσσαρες. 8 Βαχὶρ, bis] A Χοβώρ, bis. C Βοχώρ, bis. Ζεμιρὰ] A Σαμηρίας. C Ζαμηρία. Ἰωὰς] A Ἰωάβ. Ἐλιθενὰν] A Ἐλιαναί. C Ἐλιωνέ. Ἀβιοὺδ] A C Ἀβιά. Ἐλιμεὼθ] A Ἐλμεθέμ. C Ἀλαμώθ. 9 ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἰσχύϊ· & verſu 11. 10 Βαλαὰν] A Βαλαάμ. καὶ υἱοὶ Βαλαὰν] A deſunt. Ἰαοὺς] A Ἰαώς. C Ἰησοῦς. Χαναὰν] A Ἀχαναάν. C Χαναά. Ζαιθὰν] A Ἰηθάν. Θαρσὶ] A C Θαρσείς. Ἀχισαὰρ] A Ἀσσαήρ. C Ἀσσαείρ. 11 πολεμῆσαι] A τοῦ πολεμεῖν. C εἰς πόλεμον. 12 Σαπφὶν, καὶ Ἀπφὶν] A Σαφὰν, καὶ Ἡφάν. C Σεφάμ, καὶ Ἡφάμ. Ὤρ. Ἀσὼμ, υἱὸς αὐτοῦ Ἀὸρ] A Ἰσειμὼθ, Ἐαὺδ υἱὸς αὐτοῦ. C Ἴρ, καὶ Ἀσίμ, υἱοὶ Ἀχίρ. 13 Υἱοὶ] A deeſt. C Καὶ υἱοί. Ἰασιὴλ] A υἱὸς αὐτοῦ Ἰεσσιήλ. C Ἰεσσιήλ. Γωνὶ καὶ Ἀσὴρ] A C καὶ Γωυνὶ (C Γωυνὶ ſine καὶ) καὶ Ἰεσέρ. υἱοὶ] A υἱός. αὐτοῦ] C Βαλαά. Βαλαὰμ υἱὸς αὐτοῦ] C deſunt. Hic deſinit cap. ſeptimum in Ald. 14 ἔτεκε δὲ αὐτῷ καὶ] A καὶ ἔτεκε τόν. A deſunt. 15 Ἀπφὶν, καὶ Σαπφὶν] A Ὀφὶρ, καὶ τῷ Σαφίν. C Ὠφὶμ, καὶ τῷ Σαφίμ. ἀδελφῆς αὐτοῦ] A τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν. C τῇ ἀδελφῇ αὐτῶν. Σαπφαὰδ] A Σαλπαάδ. C Σαλφαὰδ, bis. 16 ἀδελφοῦ] A C τῷ ἀδελφῷ. Σοὺρος] A Σωρής. C Σάρος. υἱοὶ] A υἱός. C καὶ υἱοί. καὶ Ῥοκὸμ] C καὶ Ῥακέμ. A καὶ υἱοὶ αὐτοῦ Ἠλὰμ, καὶ Ῥακέμ. 17 Βαδὰμ] A Βαλαάμ. C Βαδάν. 18 Μαλὰ] A Μαελά. 19 ἦσαν] A C ἐγένοντο. Σεμιρὰ] C Σαμαΐδα. Λακὶμ, καὶ Ἀνιὰν] A Ἀκιείμ, καὶ Ἐνιάμ. C Λοχεΐ, καὶ Ἐνιάμ. 20 Σωθαλὰθ] A Θουσαλάμ. C Σωθαλαά. Βαρὰδ υἱὸς] A Ῥαὰμ υἱοί. Θαὰθ] A Θαάμ. Ἐλαδὰ] A καὶ Ἐλαδά. C καὶ Ἐλαδά. Σαὰθ] A καὶ Θαάδ. C καὶ Θαάθ. 21 Ζαβὰδ (Ζαβὰβ C) υἱὸς αὐτοῦ. Σωθὲλ (καὶ Συθάλα Comp.) υἱὸς αὐτοῦ. A deſunt. Ἐλεὰδ] A Ἰεσλαδά. 22 αὐτῶν τοῦ] C αὐτῶν. 23 πρὸς] C εἰς. ἔλαβεν ἐν γαστρὶ] C συνέλαβε. A ἐν γαστρὶ ἔλαβε. μου] A C αὐτοῦ. 24 καὶ (A deeſt) ἐν αὐτοῖς τοῖς καταλοίποις] C deſunt. τὴν] A καὶ τήν. κάτω ... ἄνω] C ἄνω ... κάτω· καὶ υἱοὶ Ὀζὰν Σεηρὰ] A καὶ τὴν Σαδρά. C καὶ τὴν Ἐζενσαρά. 25 Σαράφ, καὶ Θαλεὲς υἱοὶ] A καὶ Θαλὲ υἱός. C καὶ Ῥασὴφ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θαλὲ υἱός. 26 Τῷ Λααδὰν υἱῷ] A C καὶ Λαδὰν υἱός. υἱὸς Ἀμιοὺδ] A C καὶ (C deeſt) Ἀμιοὺδ υἱὸς αὐτοῦ. υἱὸς Ἐλισαμαῒ] A C καὶ (C deeſt) Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτοῦ. 27 Υἱὸς, uſque ad finem verſus] A C Νοὺμ (A Ῥοῦν) υἱὸς αὐτοῦ, Ἰησοῦ υἱὸς αὐτοῦ. 28 αὐτῶν poſterius] A C deeſt. κατ'] A καὶ κατά. C καὶ εἰς. πρὸς δυσμαῖς] C καὶ εἰς δυσμάς. Συχὲμ ... κῶμαι] A Συχὲμ ... θυγατέρες. ἕως Γάζης] C καὶ Ἀδία. 29 ἕως ὁρίων] C ἐχόμενα. υἱῶν, uſque ad Μαγεδδὼ] A deſunt. κῶμαι ... κῶμαι] C θυγατέρες ... θυγατέρες. κῶμαι] A θυγατέρες. Δὼρ] A Δρώ. ταύτῃ] A C ταύταις. Ἰσραὴλ] A Μανασσῆ Ἰσραήλ. 30 Σουΐα, καὶ Ἰσουῒ] A Αἰσούδ, καὶ Ἰεσσυΐ. C Ἰασουὰ, καὶ Ἰεσουΐ. Σορὲ ἀδελφοὶ] A C Σαραὰ (A Σαρραὶ) ἀδελφή. 31 Χάβερ] A Ἰεχοβέρ· & ver. 32. οὗτος] A C αὐτός. Βερθαῒθ] A Ζαβέθ. C Βαρζέθ. 32 Χωθὰν] A Χαθάν. C Ὠθάμ. Σωλὰ] A Σούλ. C Σουά. 33 Βαμαὴλ] A Ἀμαμαάθ. C Βαμαάθ. Ἀσὶθ] A Ἀσοάθ. C Ἀσουάθ. 34 Ἀχὶρ] A Ἰχιούς. C Ἀχί. Ῥοογὰ] A Ῥαυγοέ. 35 Βανησὲμ] A υἱοὶ Ἀσούδ. C υἱοὶ Ἑλέμ. Ἰμανὰ] A C Ἰμνά. Σελλὴς] A Ἐλήμ. C Σελλής. Ἀμὰλ] A Ἀλάμ. 36 Σουφὰ] A Σωυφά. C Σουφά. Σουὲ] A deeſt. Ἀρναφὰρ] A Ἀρμαφέρ. C Ἀρναφά. Σαδὰ] A Σουάν. C Σουάλ. Βαρὶν] C Βηρεΐ. Ἰμρὰν] C Ἰεμβρά. A Ἰεθρά. 37 καὶ Βασὰν] A C Βασάρ. Ὤα] A C Ἰωούδ. Σαλισὰ] A Σελλημβεήν. C Σαλισά. Ἰεθρὰν] A C Ἰεθράν. 38 Βενερὰ] Καὶ υἱοὶ Ἰεθέρ. A deſunt. Ἀρὰ] A C Ἀράϊ. 39 Ὀρὲχ] A deeſt. C Ἀρεέ. 40 πάντες poſterius] C deeſt. πατριῶν] A C οἴκου πατριῶν. ἄρχοντες ἡγούμενοι] A C ἡγούμενοι (C ἀρχηγοὶ τῶν) ἀρχόντων τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει ἐν τῷ πολέμῳ (A τοῦ πολέμου.) εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν] C deſunt. ἀριθμὸς αὐτῶν] A deſunt.

CAP. VIII.

1 Ἀσβὴλ] A Ἀσαήλ. τὸν δεύτερον] C ὁ δεύτερος. Ἀαρὰ] A Διερὰ τὸν Ἀρέθ. τὸν τρίτον] C ὁ τρίτος. 2 Νωὰ] A Νανήλ. τὸν τέταρτον] C ὁ τέταρτος. τὸν πέμπτον] C ὁ πέμπτος. 3 ἦσαν] A C ἐγένοντο. Ἀδὶρ, καὶ] A καὶ Σοφὰν, καὶ Ἀχιρὰν, καὶ Ἰωὰν, οὗτοι υἱοὶ Ἀώδ. 4 Νααμὰ] A Ναμεί. C Νααμάν. Ἀχιὰ] C Ἀώδ. A deeſt. 5 καὶ Γηρὰ] A Ἀγη Γηράμ. C Γηρά. Σεφουφὰμ] A Σαπφάν. C Σεπφάμ. Ὠρὰμ] A Ἀ C Ἀυράμ. 6 Οὗτοι υἱοὶ Ἀὼδ] A C ponunt ante Γηρὰ verſus quinti. Με τοῖς κατοικοῦσι] A C τῶν κατοικούντων. μετῴκισαν] C ἀπῴκισαν. χάναθι]

μαθὶ] A C Μανναθ. 7 Νοομὰ] A C Νεαμάν. Γηρὰ] A Γηράμ. οὗτος] A C αὐτός. Ἰεγλαὰμ] C ἀπῴκισεν αὐτούς. Ἀζὰ] A Ναζάν. ϗ τὸν Ἀχιχὺ] A τὸν Νυά. C ϗ τὸν Ἀχιὺδ. 8 Σααρὶν] A Σεωρίν. C Σεωρείμ. ἀγρίῳ] A ἀγρῷ. ἀποστεῖλαι] A ἐξαποστεῖλαι. C ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. Ὡσὶν] A Ὡσίμ. C ϗ Ὡσίμ. τὴν Βααδὰ] A τὴν Βαλά. C Βαασά. γυναῖκα] C γυναῖκας. 9 ἐκ τῆς Ἀδὰ] A ἐκ τῆς Βαλά. C ἀπὸ τῆς Χόδες. Ἰωλὰβ] A C Ἰωβάβ. Σεβιὰ] A Σαμιά. Μελχὰς] C Μελχώμ. A Μελχόλ. 10 Ἰεβοὺς ... Ζαβιὰ] A C Ἰωὰς ... Σεχιά. οὗτοι] A C οὗτοι υἱοὶ αὐτοῦ. 11 ἐκ τῆς Ὡσὶν] C Μεωσείμ. Ἀβιτὼλ] A Ἀμιτώβ. C Ἀχιτώβ. Ἀλφαὰλ] A Ἐλφαάδ. C Ἐλφαάλ & ver. 12. 12 Ὠβὴδ, Μισαὰλ, Σεμμὴρ] A Ἄβερ, ϗ Μισαὰμ, ϗ Σαμιήλ. C Ἄβερ, ϗ Μεσοὰμ, ϗ Σάμηδ. οὗτος] A C Ὠνὰν] A Ἀνών. C Ὠνώ. Λὼδ ... κώμας] A Ἀοδὼν ... θυγατέρας αὐτῆς] A αὐτῆς. ϗ τὴν Αἰὼδ, ϗ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. 13 οὗτοι] C αὐτοί. τοῖς κατοικοῦσι] A C τῶν κατοικούντων. Αἰλὰμ] C Αἰλών. ϗ] C deest. 14 ἀδελφὸς αὐτοῦ Σωσὴκ] A C οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Σισάχ. (A Σωσήλ.) Ἀρμὼθ] A C Ἱεριμώθ. 15 Ἔδερ] A Ἀβάδ. C Ἄδαρ. 16 Μιχαὴλ] A Ἰωδὰ] A Ἰεζιά. C Ἰεχά. 17 Μοσολλὰμ] A Μεσομμά. 18 Ἰεσαμαρὶ] A Ἰασὶ, ϗ Μαρί. C Ἰασημαρεί. Ἰεζλίας] A C Ἰεζελία. 19 Ζαχρὶ] A Χεζρί. 20 Ἐλιηλὶ] A C Ἐλιήλ. 21 Σαμαὰθ] A Σεμεΐς. C Σεμεΐ. 22 Ὠβὴδ] A Ἀβέρ. C Ἀδέρ. 24 Ἀμβρὶ] A Ἠχάμ. C Ἠλάμ. Ἀναθωθὶ] A Ἀναθαθίας. C Ἀναθωθά. 25 ϗ Ἰαθὶν] A C desunt. Σωσὴκ] A Ἰσάκ. C Σισάχ. 26 Σαμσαρὶ] A Σαμαίας. C Σαμψαρί. Γοθολία] A Ὀθονί. C Ὀθολία. 27 Ἰαρασία] A Ἠρσήλ. C Ἱερσία. Ἐριὰ] A Ἠλίας. C Ἠλία. υἱὸς Ἰερὰμ] A υἱοὶ Ἱερεμοήμ. C υἱοὶ Ἱεραάμ. 28 ἄρχοντες posterius] A C ἀρχηγοί. οὗτοι] C αὐτοί. 29 πατὴρ] A Ἰεὴλ πατήρ. 30 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ. 31 ϗ ἀδελφὸς] A ϗ Ἀΐου, ϗ οἱ ἀδελφοί. C ϗ οἱ ἀδελφοί. Ζαχὴρ] A Ζαύρ. C Χεχρί. ϗ Μακελὼθ] A C desunt. 32 Μακελὼθ ἐγέννησε] A Μαχαλὼδ ὁ γεννήσας. C Μακεδδὼθ ὁ γεννήσας. καὶ γὰρ οὗτοι] A ϗ οὗτοι. C ϗ αὐτοί. κατῴκησαν] C ponit post prius αὐτῶν. 33 Ἀσαβὰλ] A Ἰσβαάλ. C Ἰσβαάλ. 34 Μεριβαὰλ, ϗ Μεριβαὰλ] A Μεμφιβάλ με Μεμφιβάλ, ϗ Μεμφιβάαλ. 35 Φιθὼν] A Φιθώθ. Θαρὴχ] A Θαρές. C Θαρεά. Ἀχὰζ] A Χαάς & ver. 36. 36 Σαλαιμὰθ] A Γαλεμέθ. C Ἀλεμέθ. 37 Μισὰ] C deest. Βαανὰ] A Μαανά. Ῥαφαία] A Ἀραχά. C Ῥαφά. Ἐσὴλ] A Ἀσαήλ & ver. 38. 38 Σαραΐα] A Ἀζαρίας. Ἀνὰν, ϗ Ἀσὰ] A Σααρία, ϗ Ἀνάν. C Ἀνάν. πάντες] C deest. 39 Ἀσὴλ] C Ἀσὴλ τοῦ. Ἀιλὰμ] A Ἰυλάμ. C Οὐλάμ & ver. 40. Ἰὰς] A Ἰεσούς. C Ἰεούς. Ἐλιφαλὲτ] A Ἐλιφάς. 40 ἦσαν] A C ἐγένοντο. Ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει] A C ἄνδρες δυνατοὶ ἰσχύϊ. πεντήκοντα] A C ϗ πεντήκοντα. ἐξ υἱῶν] C υἱοί.

CAP. IX.

Sed Ald. adjungit hoc caput præcedenti.

1 ὁ συλλογισμὸς αὐτῶν] A ἐγενεαλογήθησαν. C ἐγενεαλογίσθησαν. ϗ οὗτοι καταγεγραμμένοι] A C ϗ ἰδού εἰσι γεγραμμένοι. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίῳ. μετὰ τῶν ἀποικισθέντων] C ϗ ἀπῳκίσθησαν. ἐν ταῖς ἀνομίαις] A C διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν. αὐτῶν] A C αὐτῶν ἣν ἠδίκησαν. 2 Ἰσραὴλ] A C αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καί. δεδομένοι] C Ναθιναῖοι. 3 ἀπὸ, ter] C ἐκ, ter: prius ἀπὸ deest in A. 4 Καὶ Γνωθὶ, καί. A C Οὐθί. Σαμιὺδ] A Ἀμιούδ. Ἀμβραὶμ] A deest. C Ἐμβρί. υἱοῦ Βουνὶ, υἱοῦ] A desunt. C υἱοῦ Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν. 5 ἐκ τοῦ Σηλωνὶ] A ἀπὸ τοῦ Σηλώμ. C ἀπὸ τοῦ Σηλωνεί. 6 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 ἐκ] A ἀπό. Σαλὼμ] A Σαχόμ. C Σαλώ. Μοσολλὰμ] A Βοσολάμ. Ἀσανοῦ] A Σαινά. C Σαναά. 8 Ἰεμναὰ] A C Ἰεβναά. Ἱεροβοὰμ] C Ἱεροάμ. ϗ Ἠλὼ] οὗτοι. C ϗ οὗτοι. υἱὸς] A C υἱοῦ. Ἰεμναὶ] A Ἰαβαναί. C Ἰεχονίου. 9 οἱ ἄνδρες] C οὗτοι. ἄρχοντες πατριῶν] A ἄρχοντες πατριῶν πατριάρχαι. C πατριάρχαι. 10 Ἰωαρὶμ] C Ἰωρείβ. Ἰαχὶν] A Ἰωακείμ. C Ἰωαχείμ. 11 Χελκία] C Ἑλκίου. Μαραϊὼθ] A Μεραειόθ. ἡγούμενος] C ἡγούμενοι. 12 Ἀδαΐα] A Ἀδιάμ. Ἰραὰμ] A C Ἱεροάμ. Φασχὼρ, υἱοῦ] A desunt. C Φασσούρ, υἱοῦ. Μαασαία] A Μαασί. C Μαασαί. 13 ἄρχοντες οἴκων] A C ἡγούμενοι κατ' οἶκον. ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἰσχύϊ. εἰς ἐργασίαν λειτουργίας] C ἐν ἔργῳ δουλείας. 14 Ἀσαβία] A Σαβιού. ἐκ τῶν] A υἱῶν. 15 Γηλαὰλ] A Γαρία. C Γαλάλ. 16 κώμαις] A C αὐλαῖς τοῦ. 17 Οἱ] A C Καὶ οἱ. Ἀκοὺμ] A ϗ Ἀκοὺμ, καί. C καὶ Ἀκοὺβ, καί. Διμὰν] A Ἀιμάν. C Ἀχιμάν. 18 ταύτης] A ἐν Δαδανείμ. C ὧδε. Αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν] A C οὗτοι (αὐτοὶ C) οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολάς. 19 Ἀβιασὰφ] C Ἀβισαάχ. εἰς οἶκον πατρὸς] A C κατ' οἶκον πατριῶν. Κορῖται] C Κορινοί. τῶν ἔργων] A C τὰ ἔργα. λειτουργίας] C δουλείας. τὰς φυλακὰς] C τὰ πρόθυρα. τῆς παρεμβολῆς] A C τὴν παρεμβολήν. 21 οὗτοι μετ' αὐτοὺς] A C μετὰ ταῦτα. 22 οἱ ἐκλεκτοὶ] C ἐκλελεγμένοι. ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις] A C εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς σταθμοῖς. αὐλαῖς] A C αὐλαῖς αὐτῶν & ver. 25. ὁ] A C ἡ γενεαλογία αὐτῶν, ϗ ὁ. ἔστησε] A C ἠρίθμησε, ϗ ἔστησε. βλέπων] A C ὁρῶν ἐν. 23 Καὶ οὗτοι] C Αὐτοί. ἐν οἴκῳ] A C οἴκου. ἐν] A ϗ ἐν. C deest. φυλάσσειν] A C φυλάσσειν εἰς ἐφημερίας. 24 Κατὰ τοὺς] A Αὐτούς. C Εἰς τούς. ἦσαν αἱ πύλαι] A C καὶ ἦσαν πυλωροί. θάλασσαν] A C ϗ (A deest) κατὰ θάλασσαν. βορρᾶν, νότον] A C ϗ νότον, ϗ βορρᾶν. 25 τοῦ] A C ἔρχεσθαι εἰς τὰ ἕβδομα τῶν καιρῶν τοῦ. 26 πυλῶν. ϗ οἱ] A C πυλωρῶν αὐτοὶ οἱ. ἦσαν] A C ϗ ἦσαν. παρεμβάλλουσιν] A C ϗ περικύκλῳ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται. 27 φυλακὴ] A C φυλακὴ αὐτῶν. οὗτοι] A deest. C αὐτοί. 28 εἰσοίσουσιν] A εἰσοίσουσιν αὐτά. ἐξοίσουσιν] A C ἐξοίσουσιν αὐτά. 29 τοῦ ... τοῦ ... τοῦ] A C ϗ τοῦ ... ϗ τοῦ ... ϗ τοῦ. 30 ϗ εἰς τὰ ἀρώματα.] A C ἐν τοῖς ἀρώμασι. 31 Κορίτῃ] C Κορείτῃ. τοῦ μεγάλου ἱερέως] C τῶν τηγανιστῶν. C τῶν τηγανιστῶν τοῦ μεγάλου ἱερέως. 33 διατεταγμέναι ἐφημερίαι] A C ἐν τῷ παστοφορίῳ. διατεταγμένοι αἱ ἐφημερίας. 34 ἐν] C εἰς. 35 γυναικὸς] A C τῇ γυναικί. 37 ἀδελφὸς, ϗ Ζαχὴρ, ϗ Μακελὼθ] A οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν Ἀΐουν, ϗ Ζεχρὶ, ϗ Μακελώδ. C οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ϗ Ζεχρί. 38 Μακηλὼθ] A Μακελών. ἐγέννησε] A C γεννήσας. Σαμαὰ] C Σαμαάν. ἐν μέσῳ posterius] A C μετά. 39 Καὶ Νὴρ. Hic incipit cap. 10 in Ald. Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιναδάβ. Ἀσαβὰλ] A Ἰσβαάλ. C Ἰσβαάλ. Μεριβαὰλ] A Μεμφιβαάλ & ver. 40. 41 Φιθὼν] A Φιθώθ. Μελὴζ] A C Μηχιήλ. Θαρὴχ] A Θαραά. C Θαραὰ, ϗ Ἀζάζ. 42 Ἀχὰζ] A Χαζάζ. C Ἀζάζ. Γαλεμὲθ] A Ἀλέφ. C Ἀλεμέθ. Γασμὼθ] A C Ἀσμώθ. Ζαμβρὶ, bis] C Ζαβρὶ, bis. 43 ϗ Ῥαφαΐα] A Ῥαφαΐα. C Ῥαφά. Ἐσὴλ] A Ἀσαήλ. C Ἀσήλ & ver. 44, bis. Σαραΐα] A Ἀζαρείας. C Σααρία. ϗ Ἀσὰ] A C desunt.

CAP. X.

1 ἔφυγον] A C ἔφυγεν ἀνὴρ Ἰσραήλ. 2 αὐτοῦ] A αὐτῶν. 3 τοξόται] C τοξεύοντες. ϗ πόνοις, ϗ ἐπόνεσεν] A ϗ ἐν πόνοις, ϗ ἐπόνεσαν. C ϗ ἐτροπώθη. 4 σπάσαι] A σπάσον. μὴ] A C μήποτε. οὗτοι, ϗ] A ϗ οὗτοι. ἐπέπεσεν] A ἔπεσεν. 5 ἔπεσε ϗ] A ἔπεσε καίγε. C ἐπέπεσε καί. αὐτοῦ] A αὐτῆς. C αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανε. 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C desunt. πᾶς] A C ὅλος. ἐπὶ τὸ αὐτὸ] A C ὁμοθυμαδόν. ἀπέθανε] C ἀπέθανεν. 7 εἶδε] C εἶδον. ἐν] A ὁ ἐν] C οἱ ἐν. τῷ αὐλῶνι] A C τῇ κοιλάδι. 8 ἐχομένῃ, ϗ] C ἐπαύριον. σκυλεύειν] A C σκυλεῦσαι. 9 ἔλαβον] A C ἦραν. ἀπέστειλαν] A C ἐξαπέστειλαν οἱ ἀλλόφυλοι. τοῖς εἰδώλοις] A C ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων. λαῷ] A C λαῷ αὐτῶν. 10 αὐτῶν prius] A C αὐτοῦ. ἔθηκαν] C ἔπηξαν. 11 Γηλαὰδ] A C Ἰαβὴς τῆς Γηλαάδ. ἅπαντα ἃ] A πάντα ὅσα. C πάντα ἅ. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ, ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 12 ἠγέρθησαν] A C ἀνέστησαν. ἔλαβον] A C ἦλθον, καί. τὸ σῶμα τῶν] A C τὰ σώματα τῶν. 13 τῷ θεῷ] A τῷ κυρίῳ. C ἐν κυρίῳ. ἐφύλαξεν] A C ἐφύλαξεν αὐτόν. ὅτι] C ϗ ὅτι. Σαοὺλ ἐν τῷ] A Σαοὺλ αὐτὸν ἐν τῇ. C ἐν τῇ. ζητῆσαι] A C ἐκζητῆσαι. ϗ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης. C desunt. 14 ἐζήτησε] A C ἐξεζήτησε. ἐπέστρεψε] A ἀπέστρεψε.

CAP. XI.

1 ἦλθε πᾶς] A C συνηθροίσθη πᾶς ἀνήρ. ὀστᾶ ... σάρκες] C ὀστοῦν ... σάρξ. ϗ ἐχθὲς, ϗ] A καίγε ἐχθὲς, καί. C καίγε ἐχθὲς, καίγε. τρίτην] C τρίτης. 2 ἐξάγων, ϗ εἰσάγων] A C εἰσάγων ϗ ἐξάγων. Ἰσραὴλ κύριός σοι] A C σοὶ (A ponit post σὺ) κύριος ὁ θεός σου. Ἰσραὴλ posterius] A C ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 3 ἔχρισαν τὸν] C ἐχρίσαντο. εἰς] C deest. 4 ϗ ἄνδρες αὐτοῦ] A C Δαυὶδ, ϗ πᾶς Ἰσραήλ. 5 οἱ κατοικοῦντες] A υἱοὶ κατοικοῦντες. εἶπον] A εἶπον δέ. C ϗ εἶπον. τῷ Δαυὶδ] A C οἱ κατοικοῦντες Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ. τὴν] C Δαυὶδ τήν. 6 ϗ ἔσται] C ἔσαι. ἐν πρώτοις] C ponit post Σαρουΐα. 8 τὴν] C Δαυὶδ τήν. κύκλῳ] A κύκλῳ ἀπὸ τῆς Μαλλὼ ϗ ἕως τοῦ κύκλου Ἰωὰβ περιεποιήσατο λοιπὸν τῆς πόλεως, ϗ ἐπολέμησε, ϗ ἔλαβε τὴν πόλιν. C κυκλόθεν, ἀπὸ τῆς ἄκρας, ϗ ἕως τοῦ κύκλου, ϗ Ἰωὰβ περιεποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως. 10 κατισχύοντες] C ἀντεχόμενοι. 11 Ἰεσεβαὶ] A Ἰεσβαάλ. C Ἰεσβαάν. Ἀχαμὰν] C Ἀκεμονί. ἅπαξ] C εἰσάπαξ, & ponit post τραυματίας. ἐν καιρῷ ἑνὶ] C desunt. 12 ὁ Ἀκωχὶ] C πατραδέλφου αὐτοῦ. 13 Φασοδαμὶν] C Φασδαμίμ. 15 τριάκοντα ἀρχόντων] C τριῶν ἀρχῶν. ἐν τῇ] A C παρεμβεβλήκει ἐν τῇ. 16 τὸ σύστεμα] A τοῦτο ὑπόστημα. 17 ποτιεῖ] A ποτίσει. 18 διέρρηξαν] A ἔρρηξαν. 19 ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν] A desunt. 20 ἄρχων] A ἀρχηγός. τριακοσίους] A ἑξακοσίους. ϗ αὐτὸς] C αὐτός. 21 ἦν] C ἐγένετο. 22 υἱὸς] C ἀπό. Καβασεὴλ] A Βαβασεήλ. C Καβσεήλ. αὐτὸς] C αὐτός. 23 ὁραιὸν] C εὐμήκη. ἐπὶ] C πρός. τὸ δόρυ] C ponit ante ἐκ τῆς. 25 ἦν] C deest. 26 Ἐλεανὰν] C Ἐλεανά. Δωδωὲ ἐκ] C Δωδὶ ἀπό. 27 Ταμαὼθ ὁ Ἀρωρὶ] A Σαμὼθ ὁ Ἀδδί. C Σαμμὼθ ὁ Ἀρωρεί. Χελλὴς ὁ Φελωνὶ] A Χελλὴς Ἀφαλωνί. 28 Ὠρὰ] C Εἰράς. Θεκωὶ] C Θεκωίτης. Ἀναθωθὶ] C Ἀναθωθίτης. 29 Ἀχωνὶ] A Ἀχωΐ. C Ἀχαχί. 30 Μαραὶ] A Βοορί. C Μαρρί. Χθαὰδ υἱὸς Νοοζὰ] A Ἐλλὰθ υἱὸς Βαανάκ. C Ἀλὰδ υἱὸς Βαανά. 31 Αἰρὶ] A Ἠθαΐ. C Ἰθαΐ. 32 ἐκ] C ἀπό. Ναχαλὶ] A Νελγί. Γαὰς Ἀβιὴλ] A Γαλααβιήλ. Γαραβαιθὶ] A C Ἀραβαθί. Ἀζβὼν] A Ἀζμώθ. C Ἀσμώθ. ὁ Βαρωμὶ] A ὁ Βαρσομὶ] C Βαχουρμί. 33 Υἱὸς Ἀσὰμ τοῦ Γιζωνίτου] A Ὁ Εἰρὰς ὁ Γουνί. C Υἱοὶ Ἀσὸμ τοῦ Γουνί. Σωλὰ ὁ] A Σαγί. C Σαγαὶ ὁ. 34 Ἀχὶμ] A Ἀχικαάμ. C Ἀχιάμ. Ἀχὰρ] C Ζαχάρ. 35 Ἐλφὰτ υἱὸς Θυαρφὰρ ὁ] A Ζιφαὰλ υἱὸς Ὢρ, Ἀφὲρ ὁ. C Ἐλιφαλ υἱὸς Οὐρ. Ἀφὰρ ὁ. 37 Ἡσερὸ ὁ Χαρμαδαὶ] A Ἀσραὶ ὁ Μαρμαχί. C Ἐσρὶ ὁ Χερμαχί. Ἀζοβαὶ] A Ἀβδί. C Ἀσβαΐ. 38 υἱὸς] A C ἀδελφός. Μεβαὰλ] A Μαβάρ. C Μααβάρ. Ἀγαρὶ] A Ταραΐ. 39 Σελὴ] A C Σελλήκ. Ναχὼρ] A Νααραΐ. C Νοαραΐ. υἱῷ] A C Ἰωὰβ υἱοῦ. 40 Ἰρὰ] A Ἰράς. Ἰεθὲρ posterius] A Θεριΐ. 41 Ζαβὲτ ... Ἀχαΐα] A Βαζὰθ ... Ὀολί. C Ζαβὰδ ... Ἀλαΐ. 42 Σαιζὰ] A Σαχά. C Σιζά. τοῦ Ῥουβὴν ἄρχων] C ὁ Ῥουβηνὶ, ἄρχων τῷ Ῥουβήν. 43 Μαθανὶ] A Φαθανί. 44 Σαμαθὰ] A C Σαμμά. Χωθὰμ] A Χωθάν. 45 Ἰωζαὲ] C Ἰωχά. 46 Μαωὶ] A Μαωίν. C Μαουίμ. Ἰαριβὶ] A Ἀριβά. Ἰωσία] A Ὠσωΐα. C Ἰωσαΐα. υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλλαὰμ] A υἱὸς αὐτοῦ, Ἐναάμ. C οἱ υἱοὶ Ἐλναάμ. Ἰεθαμὰ] C Ἰεθάμ. Δαλιὴλ, ϗ Ὠβὴθ] A Ἀλιὴλ ϗ Ἀβήδ. C Ἐλιὴλ, ϗ Ὠβήδ. Ἰασιὴλ ὁ Μεσωβία] C Ἐσιὴλ ὁ Μασωβία.

CAP. XII.

Sed Ald. adjungit capiti præcedenti, partem hujus capitis a ver. 1 usque ad ver. 23.

1 ἀπὸ] C τοῦ Δαυὶδ ἀπό. ϗ οὗτοι] C αὐτοί. 2 Καί τόξῳ ἐκ δεξιῶν ϗ ἀριστερῶν] C Ἐντείνοντες τόξον δεξιάζοντες, ϗ ἀριστερεύοντες. τόξοις] A ἐν τόξοις. C ἐν βέλεσι, ϗ τόξῳ. 3 υἱὸς] C υἱοί. Ἀσμὰ] A Σαμαά. Ἰωὴλ, ϗ Ἰωφαλὴτ] A Ἰαζιὴλ ϗ Φαλήθ. C Ἐζιὴλ, ϗ Φαλέτ. Ἀσμὼθ] A Ζαμώθ. Βερχία, ϗ Ἰηοὺλ] A C Βαραχία, ϗ Ἰηοὺ (A Ἰού.) 4 Ἰεζιὴλ] A Ἰεζεκιήλ. Γαδαραθιὶμ] A C Γαδηρωθί. 5 Ἀζαὶ] A C Ἐλιωζί. Χαραφιὴλ] A Ἀρουφί. C Χαραφί. 6 Ἰησουὶ] A C Ἰσσία. Ὀζειὴλ, ϗ Ἰωζαρὰ, ϗ Σοβοκὰμ, ϗ οἱ. A Ἐλιὴλ, ϗ Ἰεζαὰρ, καὶ Ἰεζβαὰ οἱ. C Ἀζαρὴλ, καὶ Ἰοεζὲρ ϗ Ἰεσβαὰμ οἱ. 7 Ἰελία] A C Ἰωηλά. ϗ οἱ] A C υἱοὶ τοῦ. 8 Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν] C Γαδ διεχωρίσθησαν. ἀπὸ] C ἐπί. ἰσχυροὶ δυνατοὶ] C δυνατοὶ ἰσχύϊ. παρατάξεως πολέμου] C δυνάμεως εἰς πόλεμον παρατασσόμενοι. αἴροντες θυρεοὺς ϗ δόρατα] C θυρεῷ, ϗ δόρατι. πρόσωπον λέοντος] C πρόσωπα λεόντων. 9 Ἀζὰ] A Ἄζερ τῷ Ἄζερ. C Ἔζερ. Ἐλιὰβ] A Ἀλιάδ. 11 Ἐλιὰβ] A C Ἐλιήλ. 12 Ἐλιαζὲρ] A Ἐλζαβέλ. C Ἐλσαβάδ. 13 Μελχαβαναὶ] A C Μαχαβαναί. 14 τοῖς χιλίοις] C πρὸς χιλίους. 15 οἱ] C ἦσαν οἱ. οὗτος] C αὐτὸς ἦν. ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν] C εἰς ἀνατολὰς, ϗ εἰς δυσμάς. 17 Δαυὶδ] C ponit post ἐξῆλθε. εἶπεν] C ἀπεκρίθη, ϗ εἶπεν. με] C με βοηθῆσαί μοι. καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς] C ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν. ἐλέγξαιτο] A C ἐλέγξαι. 18 ϗ ὁ λαός σου] A C ponunt post Ἰεσσαί. & C habet σὺ ante καί. εἰρήνη] C ἐν εἰρήνῃ. 19 ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους] C ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς Δαυίδ. ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν] C ἐγένοντο οἱ σατράπαι. λεγόντων] C λέγοντες. τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων] C ἡμῶν. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ, ϗ ἐξαπέστειλαν αὐτόν. 20 Ἐν] A C Καὶ ἐν. πορευθῆναι] C πορεύεσθαι. Ῥωδιὴλ] A Ἰεδιήλ. C Ἰαδιήλ. Ἐλιμοὺθ] A C Ἐλιοῦ. Σεμαθὶ] A C Σαλαθί. ἀρχηγοὶ] C οἱ ἄρχοντες τῶν. εἰσι] C deest. 21 αὐτοὶ] A οὗτοι. ἰσχύος πάντες] C ἰσχύϊ πάντες αὐτοί. ἦσαν ἡγούμενοι ἐν] A ἦσαν δυνατοὶ ἡγούμενοι ἐν. C ἐγένοντο ἄρχοντες. 22 Ὅτι] C Ὅτι κατὰ καιρόν. ἡμέραν ἐξ ἡμέρας] C ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Δαυὶδ εἰς δύναμιν] C Δαυὶδ τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ ὡς

εἰς παρεμβολήν. δύναμις τοῦ] C παρεμβολήν. 23 Καὶ ταῦτα] Hic incipit cap. 12. in Ald. οἱ ἐλθόντες] C τῶν ἐλθόντων. ἀποστρέψαι] C ἐπιστρέψαι. 24 Υἱοὶ Ἰούδα θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι] C καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς, υἱοὶ Ἰούδα αἴροντες θυρεὸν καὶ δόρυ. ἓξ χιλιάδες] C ἑξακισχίλιοι, & ver. 25. δυνατοὶ παρατάξεως] C καθωπλισμένοι δυνάμει. 25 ἰσχύος] C ἰσχυΐ. 26 Τῶν] C Καὶ τῶν. 27 τρεῖς χιλιάδες] C τρισχίλιοι. 28 τῆς πατρικῆς οἰκίας] C τοῦ οἴκου τοῦ πατρός. εἰκοσιδύο] A C εἴκοσι καὶ δύο· & C ponit ante ἄρχοντες. 29 Καὶ τῶν] A C Καὶ ἐκ τῶν. ἔτι τὸ πλεῖστον] C ἕως τοῦ νῦν οἱ πλεῖστοι. ἀπεσκόπει] C ἐφύλασσον. 31 δεκαοκτὼ] A C ὀκτωκαίδεκα. καὶ οἳ (A οὗτοι) ὠνομάσθησαν] C ὀνομασθέντες. τοῦ] C τοῦ παραγενέσθαι τοῦ. 32 ποιῆσαι] C ποιήσει. διακόσιοι, καὶ] A C εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι, (A ὀκτακόσιοι) καί. 33 οὐ χερονένως] C οὐδὲ μετὰ καρδίας, καὶ καρδίας. 34 τριακονταεπτὰ] A C τριάκοντα καὶ ἑπτά· atque ita ſæpe, ut ver. 35. 35 τῶν Δανιτῶν] C τοῦ Δάν. ὀκτακόσιοι] C ἑξακόσιοι. 37 ἐκ] C ἀπὸ τοῦ. Γαδδὶ] C Γάδ. πολεμικοῖς] A πολεμικοῖς εἰς πόλεμον. C πολεμικοῖς ἐν δυνάμει. εἴκοσι] A καὶ εἴκοσι. 38 παράταξιν] C ἐν παρατάξει. καὶ ἦλθον] C ἦλθον. τοῦ] A ἦλθον τοῦ. 39 ἐκεῖ] A C ἐκεῖ μετὰ Δαυίδ. οἱ] A C αὐτοῖς οἱ. 40 καμήλων, καὶ τῶν ὄνων, καὶ] A ὄνων, καμήλων, καί] C ὄνων, καὶ ἐπὶ τῶν καμήλων, καὶ ἐπί. ἄλευρα] C ἄλευρον. καὶ πρόβατα] A πρόβατα. ἐν] C ἦν τῷ.

CAP XIII.

Sed Ald. hoc caput, & ſeptem priores verſus cap. ſequentis, cap. præcedenti adjungit.

1 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ μετὰ τῶν ἀρχόντων, καί. μετὰ prius] C deeſt. παντὶ ἡγουμένῳ] C καὶ μετὰ παντὸς ἡγουμένου. 2 ἱερεῖς οἱ] C ἱερεῖς καὶ οἱ. συναχθήσονται] C συναχθήτωσαν. 3 μετενέγκωμεν] C ἐπιστρέψωμεν. ἐζήτησαν] C ἐζητήσαμεν. 5 εἰσενέγκαι] C ἐνεγκεῖν. 6 Καὶ ἀνήγαγεν, uſque ad ἐκεῖθεν] C Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ Καριαθιαρείμ, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀγαγεῖν. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐκεῖ. 8 ψαλτῳδοῖς] C ᾠδαῖς. 9 ἤλθοσαν] C ἦλθον. ἅλωνος] C ἅλωνος Χαιδών. αὐτοῦ] A deeſt. 10 κύριος ὀργῇ] C ὀργῇ κύριος. 11 τὸν τόπον ἐκεῖνον] C τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. διακοπὴ] A C διακοπήν. 12 πρὸς ἐμαυτὸν] A C ponunt ante τὴν κιβωτόν. 13 κιβωτὸν] C κιβωτὸν τοῦ θεοῦ. Ἀβεδδαρὰ] C Ὀβὴδ Ἐδώμ· & ver. 14. bis. Γεθαίου] A Χετταίου. 14 τρεῖς μῆνας] C ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μῆνας τρεῖς. ὁ θεὸς] C κύριος τὸν οἶκον.

CAP. XIV.

1 οἰκοδόμους] A οἰκοδόμους τοίχων. C τέκτονας τοίχων. 2 ὅτι] C καὶ ὅτι. 3 Δαυὶδ ἔτι] A αὐτῷ ἔτι. C αὐτῷ. 4 οἳ ἦσαν] C deſunt. Σαμαὰ] A Σαμαῦ, καί. C Σαμαά, καί. Νάθαν] A Ναθάν. 5 Βαὰρ] A Ἰεβαάλ. C Ἰεβαάρ. Ἐλισὰ καὶ Ἐλιφαλὴθ] A Ἐλισοῦ καὶ Ἐλιφαάθ. C Ἐλισουὲ καὶ Ἐλιφαλέτ. 6 καὶ Ναγὲθ] A deſunt. C καὶ Ναγέ. Ναφὰθ] A Ναφάγ. C Ναφέκ. Καὶ Ἰεφιὲ] A deſunt. 7 Ἐλισαμαὲ, καὶ] C Λισαμά. Ἐλιαδὲ] A C Βαλιαδά. Ἐλιφαλὰ] A Ἐλφαλέτ. C Ἐλιφαλέτ. 8 Καὶ ἤκουσαν. Hic incipit cap. 13. in Ald. βασιλεὺς] A deeſt. C εἰς βασιλέα. αὐτοῖς] A C αὐτῶν. 9 συνέπεσον] C ἐξεχύθησαν. 10 ἐπηρώτησε] C ἠρώτησε. δώσεις] A παραδώσεις. C εἰ παραδώσεις. κύριος] A ὁ θεός. 11 ἐκεῖ Δαυὶδ] C Δαυὶδ ἐκεῖ. ὁ θεὸς] C κύριος. Φαρασὶν] C Βαὰλ Φαρασίν. 12 οἱ ἀλλόφυλοι] C ponit ante τούς. κατακαῦσαι] C καὶ ἐνεπρήσθησαν. πυρὶ] A πυρὶ αὐτούς. 13 συνέπεσαν ἔτι] C ἐξεχύθησαν. 14 Δαυὶδ ἔτι] C ἔτι Δαυίδ. παρέσῃ] C ἥξεις. 15 σε] C deeſt. τὴν φωνὴν τοῦ συσσεισμοῦ] A τῆς φωνῆς τοῦ σεισμοῦ. αὐτῶν τῶν ἄκρων] A τοῦ ἄκρου. C ἐπὶ ἄκρου. εἰσελεύσῃ] C ἐξελεύσῃ. ἐποίησε] C ἐποίησε Δαυίδ. ἐγένετο] C ἐξῆλθε τό. πάσῃ τῇ γῇ] C πάσαις ταῖς γαίαις.

CAP. XV.

Hoc caput Ald. adjungit capiti 13.

1 αὐτῷ οἰκίας] C ἑαυτῷ οἴκους. ἐποίησεν] C ἔπηξεν. 2 ἆραι] C αἴρειν. 3 ἐξεκκλησίασε] A C συνήγαγε. εἰς] A καὶ εἰς. 4 Ἀαρὼν] C Ἀαρών, καί. 5 Τῶν] A Καὶ τῶν. εἴκοσι] C καὶ εἴκοσι. 6 εἴκοσι] A πεντήκοντα. 7 Γεδσὼν] C Γερσάν. ἑκατὸν] C διακόσιοι. 8 Ἐλισαφὰτ] A C Ἐλισαφάν. Σεμεῒ] C Σαμαά. 9 Χεβρὼμ] C Χεβρών. ἀδελφοὶ] C υἱοί. 10 δεκαδύο] C καὶ δεκαδύο. 11 καὶ τοὺς] A τούς. Ἀσαΐαν] C καὶ Ἀσαΐα. 12 τοῦ θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 13 εἶναι] A C εἶναι ἑτοίμους. ὁ] C κύριος ὁ. ἐξεζητήσαμεν] C ἐζητήσαμεν αὐτόν. 14 τοῦ ἀνενέγκαι] C ἐνεγκεῖν. θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. A τοῦ κυρίου θεοῦ. 15 ἔλαβον] C ἦραν. θεοῦ] C κυρίου. ἐπ᾽ αὐτοὺς] A ἐφ᾽ ἑαυτούς. C ἐν ὤμοις αὐτῶν. 16 αὐτῶν] C ὑμῶν. νάβλαις] A ᾠδῶν, νάβλαις, καί. C ᾠδῶν, ἐν ναύλαις, καὶ ἐν. τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος] C ἀκουτίζοντες τοῦ ὑψῶσαι. εὐφροσύνης] C εἰς εὐφροσύνην. 17 τὸν Αἱμὰν υἱὸν] C Αἱμὰν υἱός. ἐκ prius] C καὶ ἐκ. καὶ ἐκ] C καὶ ἀπό. ἀδελφῶν] C ἀδελφοῦ. 18 δεύτεροι] C δευτερεύοντες. καὶ Ὀζιὴλ] C υἱὸς Ἰεϊήλ. καὶ Ἰεϊὴλ, uſque ad Ὀζίας] A deſunt. Ἐλιωὴλ] C Ἀνί. Ἐλιφενὰ] C Ἐλιφαλ. Μακελλία, καὶ Ἀβδεδὸμ] C Μακεννία, καὶ Ὠβὴδ Ἐδώμ. καὶ Ὀζίας] C deſunt. 19 ψαλτῳδοὶ] C ᾠδοί. καὶ Αἰθὰν] A καὶ Αἱμάθ. C Αἰθάμ. ἀκουσθῆναι ποιῆσαι] C ἀκουτίσαι. 20 Ζαχαρίας] C Καὶ Ζαχαρίας. Σεμιραμὼθ] A C καὶ Σεμιραμὼθ, καί. Ὠνὶ] A καὶ Ἀνανία, καί. C καὶ Ἀνὶ, καί. Βαναίας] A καὶ Μακεννίας. C καὶ Βαναΐας. ἐπὶ ἀλαιμὼθ] C περὶ τῶν κρυφίων. 21 Ἀβδεδὸμ] C Ὠβὴδ Ἐδώμ· & ver. 24. & 25. ἐν κινύραις] A οἱ πυλωροί, καὶ οἱ ψαλτῳδοί, Αἱμὰν, Ἀσὰφ, καὶ Αἰθὰν, καὶ ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς, τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι· deinde repetit ver. 20 & 21 uſque Ἀμασενὶθ] C περὶ τῆς ὀγδόης. 22 Λευιτῶν] C Λευιτῶν ἐν τῇ ἄρσει. 24 Σομνία] A Σωβενιά. C Σοβανεά. ταῖς] C ἐν ταῖς. Ἰεΐα] C Ἰεχιά. 25 ἀναγαγεῖν] C ἀνενεγκεῖν. 26 ἐν ··· ἐν] A C deſunt. 27 αἴροντες] C καὶ πάντες οἱ αἴροντες. στολῇ βυσσίνῃ] C ἐφοὺδ βύσσινον. 28 ἐν νάβλαις] A καὶ ναύλαις. C ἐν ναύλοις. 29 Καὶ ἐγένετο] A deſunt. καὶ ἦλθεν] A C ponunt ante ἡ κιβωτός.

CAP. XVI. in Ald. XIV.

1 σωτηρίου] C εἰρηνικάς· & verſu 2. 3 παντὶ] C Δαυὶδ παντί. ἕως] A μέχρι. ἄρτον, uſque ad finem verſus] C χέχαρ ἄρτου, καὶ λάγανον τηγάνου, καὶ κολλυρίτην. 4 ἔταξε] C ἔταξε Δαυίδ. ἀναφωνοῦντας, καὶ] C καὶ ἀναφωνοῦντας, τοῦ. κύριον τὸν θεὸν] C κυρίῳ τῷ θεῷ. 5 καὶ δευτερεύων αὐτῷ] C ὁ δεύτερος αὐτοῦ. Ἰεϊὴλ] C καὶ Ἰεϊὴλ, καί· bis in hoc verſu. Ἀβδεδὸμ] C Ὠβὴδ Ἐδώμ· & verſu 37, & 38. νάβλαις] A καὶ νάβλαις, καί. C ἐν ναύλοις, καί. 6 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 8 ΩΔΗ] A C deeſt. κυρίῳ] C κυρίῳ, καί. αὐτὸν ἐν ὀνόματι] A τὸ ὄνομα. 9 αὐτῷ poſterius] A αὐτόν. πᾶσι] C ἐν πᾶσι. 12 τέρατα] C τὰ τέρατα αὐτοῦ. 13 παῖδες] C δοῦλοι. 15 Μνημονεύοντες] C Μνημονεύετε. λόγον ··· ὃν] A λόγου ··· οὗ. C λόγου ··· ὅν. 16 τῷ Ἰσαὰκ] A καὶ τῷ σπέρματι τῷ Ἰσαάκ. 17 Ἔστησεν] C Καὶ ἔστησεν. τῷ Ἰσραὴλ] A C καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς. 19 γενέσθαι] C ἦ. ἀριθμῷ ὡς] A ἐν ἀριθμῷ ἕως. ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρῴκησαν] C μικρούς, καὶ παροίκους. 20 ἀπὸ prius] C ἐξ. 21 περὶ] A ὑπέρ. 26 θεὸς ἡμῶν] A C κύριος. 27 Δόξα, καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον] C Αἶνος, καὶ μεγαλοπρέπεια ἐνώπιον. τόπῳ] A C τόπῳ ἁγίῳ. 29 λάβετε δῶρα, καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον] C φέρετε θυσίας, καὶ εἰσπορεύεσθε ἐνώπιον. αὐλαῖς ἁγίαις] C κατοικητηρίῳ ἁγίῳ. 30 κατορθωθήτω, uſque ad finem verſus] C καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται. 31 βασιλεύων] C ἐβασίλευσε. 32 σὺν τῷ πληρώματι] C συμπληρώματι αὐτῆς. καὶ ξύλον ἀγροῦ] C ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρός. 33 ἦλθε] C ἥκει. 35 τῆς σωτηρίας] C τῶν σωτηριῶν. τὸ ἅγιόν σου] C σου τὸ ἅγιον. καὶ καυχᾶσθαι] C τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι. 36 Εὐλογημένος] C Εὐλογητός. κατέλιπον] C κατέλιπεν. ἔναντι] A C ἐναντίον. ἡμέραν] C ἡμέραν αὐτοῦ. 38 Ἰδιθοὺμ] A Ἰαθόμ. C Ἰδιθούμ. 39 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 40 Βαμὰ] A Βαλᾶ. C τῷ Βαμάν. καὶ κατὰ] A κατά. ἐν χειρὶ, uſque ad finem verſus] C deſunt. 41 αὐτοῦ] C αὐτῶν. Ἰδιθοὺμ] A C Ἰδιθέμ· & verſu 42. ἐκλεγέντες] A οἱ ἐκλεκτοί. 42 σάλπιγγες, καὶ κύμβαλα] C Αἱμὰν, καὶ Ἰδιθοὺμ ἐν σάλπιγξι, καὶ κυμβάλοις. ὄργανα] C ὀργάνοις. οἱ δὲ] C καί. τὴν πύλην] C τὸ πυλωρεῖν.

CAP. XVII.

Hoc caput Ald. adjungit cap. 14.

2 πᾶν τὸ] A C πάντα ὅσα. 3 Νάθαν] C Νάθαν, λέγων. 5 καὶ ἐν καλύμματι] A C εἰς σκέπην, καὶ ἐν καταλύματι. 6 ὅτι] C διατί. 7 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων. 9 θήσομαι] C θήσω. μεριμνήσει] C ταραχθήσεται. ἀρχῆς] C ἀπ᾽ ἀρχῆς. 10 οἶκον οἰκοδομήσει σοι κύριος] C οἰκοδομήσω σοι οἶκον, εἶπε κύριος. 11 καὶ κοιμηθήσῃ] C πορευθῆναι. 13 ὡς] C ὃν τρόπον. ὄντων] C deeſt. 14 πιστώσω] C στήσω. 16 ἀπέναντι] C ἐνώπιον. κύριε] A κύριος· & verſu 17. 17 ἐκ] C ἀπό. 18 δοξάσαι] C δοξάσαι σε τὸν δοῦλόν σου. 19 Καὶ κατὰ, uſque ad finem verſus] A C κύριε, καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην ταύτην κατὰ τὴν καρδίαν σου τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγαλεῖά σου (C μεγάλα·) Et C ponit κατὰ τὴν καρδίαν σου ante ἐποίησας. 21 ἔτι] C ἕν. ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ] C ἐπορεύθη. λαὸν] C ponit poſt ἑαυτῷ. οὗς] C οὗ. 22 κύριος] C κύριε· & verſu 25. 24 Καὶ] C deeſt. κύριε, κύριε] C κύριος. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ, θεὸς τῷ Ἰσραήλ. ἀνωρθωμένος] A ἔσται ἀνωρθωμένος. C ἡτοιμασμένος. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 25 ἤνοιξας] C ἀπεκάλυψας. παιδὸς] C δούλου· & verſu 26. παῖς] C δοῦλος. 27 ἤρξαι] A C ἦρξω. εὐλόγησον] C εὐλόγηται.

CAP. XVIII. in Ald. XV.

2 τὴν] A Δαυὶδ τήν. C τόν. ἦσαν Μωὰβ] A ἦσαν Μωαβῖται. C ἐγενήθη Μωάβ. 3 Ἀδρααζὰρ] C Ἀδαδεζέρ· & verſ. 5. & 8. & 10. πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι] C ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν τοῦ στῆσαι. ποταμὸν Εὐφράτην] C ποταμῷ Εὐφράτῃ. 4 αὐτοῦ] C ἀπ᾽ αὐτοῦ. A αὐτὸν, & uterque ponit ante Δαυίδ. 6 παῖδας] C δούλοις. φέροντας] A C φέροντες. 7 κλοιοὺς] A κριούς. 8 Μεταβὲθ] C Ταβάθ. 9 Θωὰ] A Θεοῦ. C Θωῦ. 10 τὸν βασιλέα] C deſunt. πολέμιος Θωὰ (A Θεοῦ) ἦν τῷ] C πολεμιστὴς ἦν τῷ Θωοῦ ὁ. 13 τῇ κοιλάδι] C Ἰδουμαίᾳ. φρουρὰς] A C φρουράν. ἔσωζε] A C ἔσωσε. 14 τῷ παντὶ] A C παντὶ τῷ. 16 Ἀβιάθαρ] A Ἐλιάζερ. 17 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ. ἐπὶ τοῦ Φελεθὶ] C Φελεθί.

CAP. XIX.

Sed Ald. hoc caput adjungit cap. 15.

2 ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ] C Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τὸν Ἀνάν. 3 ἐναντίον] C ἐν ὀφθαλμοῖς. οὐχὶ] A οὐχί· ἀλλ᾽ ἤ. 5 ἀπαγγεῖλαι] C καὶ ἀπήγγειλαν. αὐτοῖ] C αὐτῶν Δαυίδ. ἦσαν] A ἦσαν οἱ ἄνθρωποι. C ἦσαν οἱ ἄνδρες. ἀνακάμψατε] C ἐπιστρέψατε. 6 ᾐσχύνθη] C κατῃσχύνθη. Ἀνὰν, καὶ] C καὶ Ἀνὰν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· & ponit poſt Ἀμμών. παρὰ Σωβὰλ] A ἐκ Σουβά. C ἀπὸ Σουβά. 7 κατέναντι] C ἔμπροσθεν. 9 παρατάσσονται] C παρετάξαντο. ἑαυτοῦ] A ἑαυτόν. 10 τοῦ] C αὐτῶν τοῦ. παρετάξαντο] A C παρετάξατο· & verſu 11. C. 12 εἶπεν] C εἶπεν Ἰωάβ. κρατήσει (A κραταιώσηται) ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος] C κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμέ. κρατήσωσι] C κραταιωθῶσι. 14 ὁ λαὸς] A πᾶς ὁ λαός. κατέναντι Σύρων] C ἐξεναντίας Συρίας. ἀπ᾽ αὐτοῦ] C ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ Σύροι. 15 εἶδον] C ponit ante υἱοί. ἦλθον] C εἰσῆλθον. 16 ἐξήγαγον] A C ἐξήγαγε. ἐκ τοῦ] C τὸν ἐν τῷ. Σωφὰθ] A Σωφάκ. C Σωφάχ. 17 ἐπ᾽ αὐτοὺς] A C πρὸς αὐτούς. καὶ παρετάξατο ἐπ᾽ αὐτοὺς] C deſunt. ἐπολέμησαν αὐτὸν] A ἐπολέμησεν αὐτόν. C ἐπολέμησαν μετ᾽ αὐτοῦ. 18 πεζῶν] A C ἀνδρῶν πεζῶν. Σωφὰθ] A Σαβάκ. C Σοφάχ. δυνάμεως] A δυνάμεως αὐτοῦ. 19 ἔπταικασι] C ἐθραύσθησαν. καὶ ηὐτομόλησαν] C εἰρήνην, καὶ ἐδούλευον.

CAP. XX.

Sed Ald. hoc caput adjungit cap. 15.

1 ἤγαγεν] C ἀπήγαγεν. ἔφθειραν] A διέφθειραν. C ἔφθειρε. ἦλθε] A ἦλθον. C ἦλθεν Ἰωάβ. περιεκάθισε] A περιεκάθισαν. Ῥαββὰ] A Ῥαμμά· bis in hoc verſu. ἐκάθισεν] C ἐκάθητο. κατέσκαψεν] C καθεῖλεν. 2 Μολχὸμ] C deeſt. τὴν κεφαλὴν] A C τῆς κεφαλῆς. 3 διέπρισε] C ἔπρισεν ἐν. διαχίζουσι] C τοῖς περιβόλοις. τοῖς πᾶσιν υἱοῖς] A τοῖς παισὶν υἱοῖς. C πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν. ἀνέστρεψε] C ἐπέστρεψε. αὐτοῦ] C ὁ μετ᾽ αὐτοῦ. εἰς] A ἐν. 4 Σωσαθὶ τὸν Σαφὲτ] A Οὐσαθὶ τὸν Σαφού. C Οὐσαθὶ τὸν Σαπφί. 5 Ἰαΐρ] C Ἰασοίρ. Λαχμὶ] A Λαομί. 6 εἰκοσιτέσσαρες] A C εἴκοσι, καὶ τέσσαρες. 7 Ἰωνάθαν] A Ἰωαθάμ. ἐγένοντο] C ἐγεννήθησαν.

CAP. XXI.

Etiam hoc caput Ald. adjungit cap. 15.

1 ἔστη] A C ἀνέστη. διάβολος ἐν τῷ] C σατὰν ἐπί. 2 πορεύθητε] C πορεύθητε, καί. καὶ ἕως] A C ἕως. 3 αὐτοὶ] C εἰσίν. πάντες] C κύριέ μου βασιλεῦ· πάντες. παῖδες] C εἰς δούλους. 4 ἱνατί ζητεῖ] A C ἱνατί θέλει. τοῦτο] A C ponunt ante κύριος. ἵνα] A C ὅπως. ἁμαρτίαν τῷ] A ἁμαρτίαν τῷ λαῷ. C πλημμέλειαν τῷ. 4 Τὸ δὲ ··· ἴσχυσεν] C ἴσχυε τό. διῆλθεν] C ἦλθεν. ἦλθεν] C ἀνῆλθεν. 5 Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ ἐσπασμένων] C σπωμένων, bis in hoc verſu. μάχαιραν] C ῥομφαίαν, bis hoc verſu. υἱοὶ Ἰούδα] C Ἰούδας. καὶ ἑβδομήκοντα] C ὀγδοήκοντα. 6 ἴσχυσεν] A προσώχθισεν. C κατήχωσεν. τὸν] C πρός. 7 ἐναντίον] A ἐφάνη ἐναντίον. C ἐφάνη ἐνώπιον. πρᾶγμα τοῦτο] C λόγος. 8 δὴ τὴν ἀδικίαν] C τὴν ἀδικίαν. παιδὸς] C τοῦ δούλου. ἐματαιώθην] C ἠφρόνησα. ἀγνοῶ ἐγὼ] A ἐγώ. 9 ὁρῶντα] A C ὁρῶντα τῷ Δαυίδ. 10 Πορεύου] C Βάδιζον.

A ἐγὼ ἐρῶ. C ἐγὼ αἴρω. 12 ἢ τρία] C τρία. φεύγειν] C φυγεῖν. ἐκ] A ἀπό. μάχαιρα] A C μάχαιραν. τοῦ ἐξολοθρεῦσαι] A καταλαμβάνειν σε. C καταδιώκειν σε. ἀποστείλαντι] C στείλαντι. λόγον] A με λόγον. C με ῥῆμα. 13 ϗ τὰ τρία] C desunt. αὐτοῦ] C αὐτῷ. 15 ἐξωλόθρευεν] C διέφθειρεν. ἐξολοθρεύοντι] C διαφθείροντι. Ὀρνὰ] C Ὀρνὰν, per totum caput. 16 ϗ τοῦ] A C ϗ ἀναμέσον τοῦ. πρεσβύτεροι] A πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ. ἐν σάκκοις] A C σάκκους. 17 εἶπα] C εἶπον. ἐποίησαν] C ἐποίησε. κύριε] A C κύριος. εἰς] A ϗ εἰς. κύριε] C deest. 18 Καὶ] A deest. 20 ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. τέσσαρας υἱοὺς] A C τέσσαρες υἱοί. μεθ' ἑαυτοῦ] A C κρυβόμενοι & C ponit ante μετ'. 21 Ὀρνὰ, ϗ] A C Ὀρνὰν, ϗ ἐπέβλεψεν Ὀρνὰν (A ἀπέστρεψε Ὀρνὰν) ϗ εἶδε τὸν Δαυίδ, καί. Ὀρνὰ ἐξῆλθεν] C ἐξῆλθεν Ὀρνάν. τῷ προσώπῳ] C ἐπὶ πρόσωπον. 22 σου] C deest. ἅλω] A ἅλω σου. ἐπ'] C ἐν. 23 ἐναντίον ἑαυτοῦ] C ἐνώπιον αὐτοῦ. ἰδοὺ] A C ἰδού. μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν] C βόας εἰς ὁλοκάρπωσιν. τὸ ἄροτρον] C τὰς ἁμάξας. σῖτον εἰς θυσίαν] C πυρὸν εἰς θυσίαν. 24 ὅτι] C ἀλλ' ἤ. ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ] C ἀργυρίου ἀξίου. ἃ ἐστί σοι] C τὰ σά τῷ. ἀνενέγκαι] C ἀνενεγκεῖν. 25 ἐν τῷ τόπῳ] A C περὶ τοῦ τόπου. 26 Δαυὶδ] C ponit post κυρίῳ. ϗ σωτηρίου] C σωτηρίου. πρὸς] C Δαυὶδ πρός. αὐτῷ] A αὐτοῦ. C αὐτοῦ κύριος. ϗ κατηνάλωσε τὴν ὁλοκάρπωσιν] C desunt. 27 κατέθηκε] A καθῆκε. εἰς] C αὐτοῦ εἰς. 28 ἐκείνῳ] A ἐκείνῳ, καί. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 29 ἐν Βαμὰ] A ἦν Θαμᾶ τῇ. 30 ἐδύνατο] C ἠδυνήθη. οὐ] C deest. ἀγγέλου] C τοῦ ἀγγέλου.

CAP. XXII.

Ald. hoc quoque adjungit cap. XV.

2 λατόμους] C αὐτοὺς λατόμους. ξυστοὺς] C ξεστούς. θεῷ] A C κυρίῳ. 3 πυλῶν, ϗ τοὺς] C πυλῶν, ϗ εἰς τὰς συμβολάς, ϗ εἰς. ἡτοίμασε Δαυίδ, ϗ] A ἡτοίμασε δέ, καί. 4 ἐφέροσαν] A ἔφερον. C ἤνεγκαν. εἰς πλῆθος] C desunt. τῷ Δαυὶδ] C ponit ante ξύλα. 5 εἰς μεγαλωσύνην] C τοῦ μεγαλῦναι. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν] C πάσαις ταῖς γαίαις. 6 Σαλωμὼν] C Δαυὶδ Σολομῶντα. κυρίῳ θεῷ] A ὀνόματι κυρίου. 7 ψυχῇ] C ψυχῇ μου. θεοῦ] C τοῦ θεοῦ μου. 8 μοι] A ἐπ' ἐμοί. C ἐπ' ἐμέ. τὴν γῆν] A C τῆς γῆς. 9 αὐτῷ] C αὐτοῦ. ἐπὶ] A αὐτῷ, ϗ ἐπί. 10 αὐτῷ] A αὐτῷ ἔσομαι. C ἔσομαι αὐτῷ. 11 ἔσται μετὰ σοῦ κύριος] C εἴη κύριος μετὰ σοῦ. εὐοδώσει] C κατευθυνεῖς. 12 Ἀλλ' ἢ] C Πλήν. κύριος] C ponit ante σοφίαν. ϗ τοῦ prius] C τοῦ. 13 διοδώσει] A C διοδοθήσῃ. πτοηθῇς] C δειλία. 14 εἰς] A deest. 15 πρὸς ταῦτα πρόσθες] C πρόσθες ἐπ' αὐτοῖς. πρόσθες] A κύριε, ϗ πρόσθες. C deest. ϗ οἰκοδόμοι] C λατόμοι. 16 χαλκῷ, ϗ ἐν σιδήρῳ] A ϗ ἐν σιδήρῳ, ϗ ἐν χαλκῷ. C ἐν χαλκῷ, ϗ σιδήρῳ οἷς. 17 τοῖς πᾶσιν] C πᾶσι τοῖς. αὐτοῦ] A αὐτοῦ, λέγων. C αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν. 18 ἔδωκεν] C παρέδωκεν. χερσὶν ὑμῶν] A χειρὶ ὑμῶν. C χειρί μου. 19 Νῦν] C Νῦν οὖν. ζητῆσαι τῷ] C ἐκζητῆσαι. ἐγέρθητε] C ἀνάστητε. ἁγίασμα] A C ἁγίασμα κυρίῳ. εἰσενέγκαι] C εἰσενεγκεῖν.

CAP. XXIII. In Ald. XVI.

1 πρεσβύτης] A C πρεσβύτερος. 3 ἠρίθμησαν] C ἠριθμήθησαν. τριακοντούτους] C τριάκοντα ἐτῶν. ἄνδρας] A ἄνδρας ὀκτώ, καί. 4 τῶν ἐργοδιωκτῶν] A C τούτων ἐργοδιῶκται. εἰκοσιτέσσαρες] C εἴκοσι ϗ τέσσαρες. ἑξακισχίλιοι] C ἓξ χιλιάδες. 5 πυλωροὶ] C ponit ante τέσσαρες. τέσσαρες χιλιάδες] C ponit post posterius κυρίῳ. τῷ κυρίῳ prius] A τὸν κύριον. ἐποίησεν] A ἐποίησαν. 6 ἐφημερείας] C ἐφ' ἡμέρας. Γεδσὼν] A Γεθσών. C Γηρσὼν καί & ver. 7. ϗ] C deest. 7 Ἐδάν, ϗ] A τῷ Λεαδάν, ϗ τῷ. C Λααδάν, καί. 8 Υἱοὶ τῷ Ἐδὰν] A υἱῷ Λεαδάν. C Υἱοὶ Λεαδάμ. Ζηθὼν] A Ζιθώθ. 9 Υἱοὶ] A Καὶ υἱός. Ἰεϊήλ, ϗ Δὰν] A ϗ Ἀζαήλ, ϗ Ἀράμ. C ϗ Ὀζιήλ, ϗ Ἀρράν. τῶν Ἐδὰν] A τῶν Λεαδάν. C τῷ Λααδάν. 10 τοῖς υἱοῖς] C υἱοί. 11 ἐγένοντο] C ἐγεννήθησαν. 12 Ἰσαὰρ] A ϗ Ἰσαάρ. C ϗ Ἰσαάρ. Χεβρὼν] C ϗ Χεβρών, καί. 13 ἅγια] C ἅγιον. λειτουργεῖν] C τοῦ λειτουργεῖν αὐτῷ. 14 υἱοὶ] C ϗ οἱ υἱοί. εἰς φυλὴν] C ἐκ τῆς φυλῆς. 19 Ἰεζιὴλ] A Ἰεζεζιήλ. C Ἰαζιήλ. Ἰεκεμίας] A Ἰεζεκία. C Ἰακαμίας. 20 Ἰσιὰ] C Ἰωσίας. 26 Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἴροντες] C καίγε τοῖς Λευίταις οὐκ ἔστιν αἴρειν. 28 ἐπὶ χεῖρα] A ἐν χειρί. C ἐπὶ χεῖρας. 29 τὰ ἄζυμα] A ϗ εἰς τὰ ἄζυμα. τήγανον] A τὰ τήγανα. C τὰ τηγανιστά. τὴν πεφυραμένην, ϗ εἰς πᾶν] C τὰ πεφυρμένα, ϗ εἰς τὸ ἀπυρωτόν, καί. μέτρον] A μέγαν. 30 στῆναι] A στῆσαι. αἰνεῖν ϗ] C ϗ αἰνεῖν & ponit post ἐξομολογεῖσθαι. ϗ] C deest. 31 Καὶ] C deest. ἀριθμὸν] C ἀριθμὸν αὐτῶν, καί. τῷ κυρίῳ] C ἐνώπιον κυρίου.

CAP. XXIV.

Sed Ald. adjungit hoc caput præcedenti.

1 τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει] A τοῖς υἱοῖς Ἀαρών. Καὶ αἱ διαιρέσεις τῶν Ἀαρών. C τῶν υἱῶν Ἀαρὼν διαιρέσεις. Ἀβιοὺδ, ϗ] C Ἀβιού & ver. 2. 3 κατ' (A ϗ κατ') οἴκους πατριῶν αὐτῶν] C desunt. 4 δυνατῶν] A δυνάμεων. ἄρχοντας] A C εἰς ἄρχοντας. τοῖς] A C ϗ τοῖς. ὀκτὼ] A ὀκτωκαίδεκα] C αὐτῶν ὀκτώ. 5 κατὰ κλήρους] C ἐν κλήροις. κυρίου] A τοῦ θεοῦ. C τῷ θεῷ. 6 τοῦ] C τῶν. κατέναντι] A C κατεναντίον. ὁ ἱερεὺς] C τοῦ ἱερέως. υἱὸς] C υἱοῦ. ἄρχοντες] C τῶν ἀρχόντων. οἴκου] C οἶκος. ϗ εἷς] C ϗ οἶκος πατριᾶς εἷς. 7 Ἰωαρὶμ] C Ἰωαρείβ. 8 Χαρὶβ] C Χαρίμ. 9 Μεϊαμὶν] A Βενιαμίν. C Μιαμείν. 10 Κὼς] A Αἴκως. C Ἀκκώς. Ἀβία] A Ἀρία. 12 Ἐλιαβὶ] A Ἐλισούβ. C Ἐλιασούβ. 13 Ὀπφὰ] A Ὀφά. C Ὀφφά. Ἰσβάαλ] C Ἰσβαάβ. 14 Βελγὰ] A Βλεγά. 15 Χηζὶρ] A Ἰεθθί. C Χηζείρ. 16 Φεταία] A Φεθθίφ. C Φαθία. 17 Ἀχὶμ] A Ἀχίν. C Ἰαχούμ. εἷς] C πρῶτος. Γαμοὺλ] A Γαμουήλ. 18 Ἀδελλαὶ] A C Δαλαία. Μαασαὶ] A Ἰεηλί. C Μοοζία. 20 Ἰεδία τῷ Ῥααβία ὁ] A C Ἰαδαΐα τῷ Ῥαβία (A Ἀραβία) ὁ. 21 ἄρχων] C τοῖς υἱοῖς Ῥαβία, ὁ ἄρχων Ἰοσία. 22 Καὶ τῷ Ἰσαὰρ] A Καὶ τῷ Ἰασαρί. C Τοῖς υἱοῖς Ἰσαάρ. 23 Υἱοὶ Ἐκδιοῦ] A Υἱοὶ Ἐδιού. C Τοῖς υἱοῖς. Ἀμαδία] C Ἀμαρία. Ἰεκμοὰμ] C Ἰακαμίας. 24 Τοῖς υἱοῖς] A desunt. [illegible]] C τοῖς υἱοῖς. 25 Ἀδελφὸς Μιχὰ] A desunt. υἱὸς] A υἱοί. C τοῖς υἱοῖς. 26 Υἱοὶ] C Τοῖς υἱοῖς. Μουσὶ] C Μουσὶ Ἰοσίας υἱὸς αὐτοῦ. 27 Υἱοὶ τοῦ Μεραρὶ τῷ Ὀζία. υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσοὰμ] A Υἱοὶ Ὀζία, υἱοὶ Βοννί, υἱοὶ Μεραρὶ τῷ Ὀζιά, υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσσομά. C Υἱοὶ Μεραρί, Ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Σοάμ. [illegible]] A Ἰωβθί. C Ἀβαρί. 28 ϗ Ἰθάμαρ. ϗ ἀπέθανεν Ἰθάμαρ] A ϗ Ἰθάμαρ. C desunt. ϗ] A deest. αὐτῷ] C τῷ Ἐλεάζαρ. 30 Καὶ] C deest. 31 ἐναντίον] C ἐναντίον τοῦ Δαυίδ. πατριάρχαι, usque ad finem versus] C παρεστῶτες· πατριὰ τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νεωτέρου. Ἀραὰβ] A Ἀαρών.

CAP. XXV. In Ald. XVII.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ & ver. 3. bis, & ver. 6. κεφαλὴν αὐτῶν] A C κεφαλὴν ἀνδρῶν. 2 Σακχὺρ] A Ζακχύρ, καί. C Σακχούρ, καί. Ἐραὴλ] A Ἀσιήλα. C Ἀσιρηλά. ἐχόμενοι] A C ἐχόμενοι Ἀσὰφ τοῦ προφήτου, ἐχόμενοι (A ἐχόμενα) 3 Ἰσίας] C Ἰσαΐα. μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν] C ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτῶν. κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι] C κινύραις τοῦ προφητεύοντος. 4 Βουκίας] A Βολκίας. C Βοκκίας. Ῥωμετθιέζερ] C Ῥωμμάθει, Ἐζέρ. Ἰεσβασακὰ, ϗ Μαλλιθὶ] A Σαβὰχ ὁ Ἀμαλλιθί. C Ἰεσβοκασὰ ϗ Μαλληθί. Μααζὼθ] C Μαζιώθ. 5 τῷ Αἱμὰν τῷ ἀνακρουομένῳ] A Αἱμὰν τοῦ ἀνακρουομένου] C τοῦ Αἱμὰν τοῦ ὁρῶντος, θεοῦ] A deest. 6 θεοῦ] C κυρίου. 7 τοὺς ἀδελφοὺς] A C τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. κυρίῳ] A καί. διακόσιοι] A ὀκτακόσιοι. ϗ] C deest. 8 ἔβαλον] C ἐπέβαλον. ϗ αὐτοὶ] A αὐτοῖς. ἐφημεριῶν] C ἐφημεριῶν κατέναντι ἐφημεριῶν. τελείων, ϗ μανθανόντων] C συνιῶν μετὰ μανθάνοντος. 9 υἱῶν αὐτοῦ, ϗ ἀδελφῶν αὐτοῦ] C desunt. Ἀσὰφ] A Ἀσάρ. τοῦ Ἰωσήφ, Γοδολίας. ὁ δεύτερος Ἡνία] C Γοδολία, τῷ Ἰωσὴφ ὁ δεύτερος. υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ ἀδελφοὶ] C αὐτός, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ϗ υἱοί. δεκαδύο] A C δώδεκα & ver. 10, & 11, & ita per totum caput. 10 ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] C αὐτὸς ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ & ponit ante υἱοί. 12 Νάθαν] C Ναθανίας. 13 Βουκίας] A Βοκκί. C Βοκχίας. 14 Ἰσεριὴλ] A Ἰερεήλ. C Ἰασαρελά. 15 Ἰωσία] C Ἰσαΐα. 16 υἱοί, usque ad finem versus] A desunt. 17 Σεμεΐα] A Μεΐα] C Σομεΐ. 21] Hic versus deest in Ald. Ματθαθίας] C Ματθίας. 24 Ἰεσβασακὰ] A Ἰεσβάκ. C Ἰεσβοκασά. 25 Ἀνανίας] C Ἀνανί. 28 εἰκοστὸς πρῶτος] A εἷς ϗ εἰκοστός. Ὠθηρὶ] A Ἠθίρ] C Ὠθείρ. 29 εἰκοστὸς δεύτερος] A δεύτερος, ϗ εἰκοστός & ita ver. 30, & 31. 30 Μααζὼθ] A Μαζιμώθ. C Μαζιώθ. 31 Ῥωμετθιέζερ] A Ῥομεμιέζερ] C Ῥαμαθιέζερ.

CAP. XXVI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ εἰς] A Καὶ αἱ. C Εἰς. υἱοὶ Κορεὶμ] A υἱοὶ Κορέ. C τοῖς Κορειοῖς. ἐκ] A C υἱὸς Κορὲ ἐκ. 2 υἱὸς] A C υἱοί. Ἰεδιὴλ] A Ναθανιήλ. C Ἰαθαναήλ. 3 Ἰωλὰμ] A Ὠλάμ. C Αἰλάμ. Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος] C desunt. 4 Ἀβδεδὸμ] C Ὠβὴδ Ἐδώμ & ver. 7, & 8. Ἰωὰθ] A Ἰωδά. C Ἰωά. Σάχαρ] A Ζαχαλάδ. Ναθαναὴλ] A Ῥωθανιήλ. 5 τοῦ, usque ad αὐτοῦ] C καθεστάμενοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. ἦσαν] C ἦσαν ἰσχύϊ. 6 Ἐλζαβὰθ] A Ἐλζαβάδ. C Ἐζαβάδ. Ἀχιοὺδ] A Ἀχιά. C ἀδελφοὶ αὐτοῦ. δυνατοὶ] C δυνάμεως. Σαβαχία] C Σαμαχία. ϗ Ἰσβακὼμ] C desunt. 7 ἀπὸ τῶν υἱῶν] C οὗτοι υἱοί. αὐτῶν prius] C αὐτοῦ. ποιοῦντες δυνατῶς] C ἰσχυροὶ δυνάμει ποιοῦντες ἐν ἰσχύϊ. οἱ πάντες] A C desunt. 9 δέκα ϗ ὀκτὼ δυνατοὶ] A ὀκτωκαίδεκα δυνατοί. C δυνατοὶ ὀκτωκαίδεκα. 10 τῶν υἱῶν] C τῷ υἱῷ. οὐ] A ἦν αὐτῷ ὁ. ἐποίησεν] C ἔθετο. ἄρχοντα] C εἰς ἄρχοντα. τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας] C desunt. τῷ Ὀσᾶ] C τῷ Ὀσά & ponit ante υἱοί. τρισκαίδεκα] C αὐτῶν δεκατρεῖς. 12 δυνατῶν ἐφημερίαι] C δυνάμεων ἐφημερίαις. καθὼς οἱ ἀδελφοὶ] C κατέναντι τῶν ἀδελφῶν. 13 πυλῶνα, ϗ πυλῶνα] C πύλην, ϗ πύλην. 14 τῶν] A ὁ. Ζαχαρίᾳ. υἱοὶ Σωὰζ. τῷ Μελχίᾳ ἔβαλον (A ἔλαβον, & pro Σωὰζ habet Ἰωάς)] C Ζαχαρίᾳ υἱῷ αὐτοῦ. βουλευτῆς ἐν συνέσει ἔβαλεν. ὁ] C αὐτοῦ ὁ. βορρᾶ] A ὁ πρὸς βορρᾶν. C κατὰ βορρᾶν. 15 νότον] A ϗ ὁ πρὸς νότον. C κατὰ νότον, ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 16 Ἐσεφίμ. Εἰς δεύτερον] C Ἀσαφὶμ εἰς δεύτερον τοῖς προθύροις. δυσμαῖς] A δυσμάς. τὴν πύλην] C τῆς πύλης. τῆς] C ἐν τῇ τρίβῳ τῆς. 17 ἓξ] C οἱ Λευῖται ἕξ. τὴν ἡμέραν] A τῆς ἡμέρας. βορρᾶ] A ϗ τῷ βορρᾶ. C πρὸς βορρᾶν. τῆς ἡμέρας τέσσαρες, νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες] C τέσσαρες τὴν ἡμέραν πρὸς νότον. δύο] C δύο δύο. 18 ϗ τῷ Ὀσᾶ, usque ad καὶ πρὸς δυσμαῖς] C desunt. δύο διαδεχομένους] C δύο δύο διαδεχόμενοι. 19 πυλωρῶν] C πυλῶν. 20 καθηγιασμένων] C ἁγίων. Λαδὰν οὗτοι] A Δάν. C Λααδάν. 21 Λαδὰν] A δὲ Δάν. τῷ Γερσωνὶ Ἰεὴλ] A ϗ τῷ Γηρσωνὶ Ἰελί. 22 Ζεθὸμ] A Ζεμέθ. C Ζηθάν. ἐπὶ] C αὐτοῦ, ἐπί. 23 Χεβρὼν] C ϗ Χεβρών. 24 Καὶ] C deest. ἐπὶ] A C ἡγούμενος ἐπί. 25 Ῥαβίας] A Ἐαβίας. C Ῥααβία. Ἰωσίας] post hoc & tria nomina sequentia Comp. addit, υἱὸς αὐτοῦ. 26 αὐτοῦ] A αὐτῶν. ϗ ἀρχηγοὶ] C ϗ οἱ ἄρχοντες. 27 ἔλαβεν ἐκ πόλεων] C ἔλαβον ἐκ πολέμων. τοῦ θεοῦ] A κυρίου τοῦ θεοῦ. C κυρίου. 28 Σαμουὴλ τοῦ προφήτου] C ὅσα ἡγίασεν Σαμουὴλ ὁ ὁρῶν. πᾶν ὃ ἡγίασαν] C ϗ πᾶς ὁ ἁγιάζων. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 29 Χωνενία] C ϗ Χονονία. υἱοὶ τῆς] A υἱοὶ αὐτοῦ τῆς. C υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς. 30 δυνατοὶ] C δυνάμεως & ver. 32. δυσμαῖς] A δυσμάς. 31 Οὐρίας] C Ἰωρίας. κατὰ πατριὰς] C ϗ κατὰ πατριὰς αὐτῶν. ἔτει] A C ponunt ante τεσσαρακοστῷ. αὐτοῦ] C Δαυίδ. 32 Ῥουβηνὶ ϗ Γαδδὶ] C Ῥουβήν, ϗ τοῦ Γάδ. πᾶν πρόσταγμα κυρίου] C πάντα λόγον τοῦ θεοῦ.

CAP. XXVII. In Ald. cap. XVIII.

1 βασιλεῖ] A λαῷ. πᾶν] C πάντα. ϗ] C deest. πᾶν λόγον] A C πάντα λόγον. 2 Ἰσβοὰζ] C Ἰεσβοάμ. 4 Ἐκχὼκ] C Χωχεί. ἐπὶ τῆς διαιρέσεως] C ἡ διαίρεσις. 5 τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον] C ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως ὁ τρίτος τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ. Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ. 6 ϗ ἐπὶ τῶν τριάκοντα] A desunt. Ζαβὰδ] C Ἀμμιζαβάδ. 7 εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον] C ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ. ϗ ἐπὶ] A C αὐτοῦ, ϗ (A deest) ἐπί. 8 τῷ prius] C ἐν τῷ & ver. 9,10,11,12,13,14,15. ἡγούμενος] C ἄρχων. 9 Ὀδουΐας ὁ τοῦ] C Ἰρὰ υἱός. 10 ἐκ Φαλλοῦς] C ὁ Φαλλωνί. 11 Οὐσαθὶ] A Οὐσαθασά. Ζαραῒ] C Ζαραΐθη. 13 Μεηρὰ] A Νενηρά. C Μαραί. ἐκ] C deest. 14 εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον] C ἐν τῷ μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ. Χολδία ὁ ἐκ Νετωφαθὶ] C Ὀλδαῒ ὁ Νεφαθί. Γοθονιὴλ] A Γοδονιήλ. 15 ὁ τοῦ] C υἱός & ver. 17. 18 Ἐλιὰβ] A C Ἐλία. 20 Ὀζίου] A Ὀζαζίου. 21 τῷ ἐν] C τῶν ἐν. Ζαδαίου] A Ζαβαδίου. C Ζαχαρίου. τοῖς υἱοῖς] C τῶν υἱῶν. 22 Ἰερωὰβ] A Ἰωράμ. C Ἰεροάμ. 24 ὁ τοῦ] C υἱός. τέλους] C τέλει. 25 ἀγρῷ] C ἀγρῷ, ϗ ἐν ταῖς πόλεσι. 26 τὴν γῆν] C ponit post ἐργαζομένων. Ἐζδρὶ] A C Ἐζραΐ. Γελοὺβ] A Χελούβ. C Χαλούβ. 27 χωρίων] C ἀμπελώνων. ἐκ Ῥαὴλ] A Ἀρμαθαῖος] C Ῥαμαθαῖος. Σεφνὶ] A Σεφαμί. C Σαφαμί. 28 ἐπὶ τῶν prius] A deest. Γεδωρίτης] A Γεδωρί. ἐπὶ δὲ] C ϗ ἐπί & ver. 30, bis. 29 Σαρωνίτης] C Σαρωνί. ὁ τοῦ] C υἱός. Ἀδλὶ] A Ἀδαΐ. C Ἀδλαΐ. 30 Ἀβίας] A Οὐβίας] C Ὠβίλ. 31 Ἰαζὶζ] A Ἰωάς. Ἀγαρίτης] C Ἀγαρί. προστάται] C ἄρχοντες τῶν. Δαυὶδ] C ponit post βασιλέως. 32 συνετὸς] A C συνετός, ϗ γραμματεὺς αὐτός. Ἀχαμὶ] A C Ἀχαμανί. 33 Ἀχιτόφελ] A C Καὶ Ἀχιτόφελ. πρῶτος φίλος] C ἀρχιέταιρος. 34 τοῦτον] A αὐτόν. C deest. Ἰωὰβ] C Δαυὶδ Ἰωάβ & ponit post βασιλέως.

CAP. XXVIII. in Ald. XIX.

1 κριτῶν] A κειτῶν καὶ φυλῶν. C φυλῶν. πάντας] C deest. τῶν ἐφημεριῶν] A C τῶν διαιρέσεων τῶν ἐφημεριῶν. τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως. C τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασιλεῖ. γαζοφύλακας] C ἄρχοντας τῶν θησαυρῶν. ἐν] C ἐξεκκλησίασεν ἐν. 2 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. ποδῶν κυρίου] C τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ. ἡμῶν] A deest. κατασκηνώσεων] C οἰκοδομήν. 3 εἶπεν] C ponit ante ὁ θεός. ἐμοὶ] C μοι σύ. τὸ] C με. τό. αἷμα] A C αἵματα. 4 ἐπὶ] C ἐν. ᾑρέτικε τὸ βασίλειον] C ἐξελέξατο ἡγούμενον. καὶ ἐξ] A ἐξ. εἰς] C deest. παντὶ] C παντὶ τῷ. A πάντα. 5 υἱοὺς] C ponit post μοι. αὐτὸν] C deest. 6 τὴν αὐλήν] C τὰς αὐλάς. ᾑρέτικα] C ἐξελεξάμην. μου] C μοι εἰς. 7 κατορθώσω] C ἑτοιμάσω. τοῦ φυλάξασθαι] C ποιεῖν καὶ φυλάσσεσθαι. 8 πρόσωπον] C ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ. φυλάξασθε] A φυλάσσεσθε. C φυλάξατε. τοῖς] C αὐτὴν τοῖς. 9 υἱὲ] C υἱέ μου. δούλευε] A C δούλευσον. ἐτάζει] C ἐξετάζει. ἐνθύμημα] C ἐνθύμημα διανοιῶν. καταλείψῃς] C καταλείπῃς. 10 νῦν] C τοίνυν. κύριος] C deest. ἴσχυε] C καὶ ἀνδρίζου. 11 ναοῦ] A αἰλάμ. ζακχῶν] C ἀποθηκῶν. ἀποθηκῶν] C ταμιείων αὐτοῦ. ἐξιλασμοῦ] C ἱλαστηρίου. 12 ὃ εἶχεν] C πάντων ὧν ἦν. αὐτοῦ] C μετ' αὐτοῦ. 13 τῶν καταλυμάτων, καὶ] C εἰς τὰς διαιρέσεις. εἰς] C καὶ εἰς. κυρίου] C κυρίου εἰς τὸ χρυσίον. 14 ὁλκῆς αὐτῶν] C ὁλκῆς αὐτοῦ πᾶσι τοῖς σκεύεσι δουλείας καὶ δουλείας, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τοῦ ἀργυρίου ἐν σταθμῷ παντὶ σκεύει δουλείας καὶ δουλείας. Καὶ σταθμὸν ταῖς λυχνίαις ταῖς χρυσαῖς, καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῶν χρυσίον ἐν σταθμῷ λυχνίας καὶ λυχνίας· καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς, καὶ ταῖς λυχνίαις. 15 καὶ τῶν λύχνων] C καὶ τῶν λυχνιῶν. 16 ὁμοίως] C deest. τὸν σταθμὸν] C τὴν ὁλκήν, ὁμοίως τὸν σταθμόν. 17 καὶ θυΐσκων κεφφουρὲ] C καὶ τὰ κεφφουρὲ τὰ χρυσᾶ, ἐν σταθμῷ εἰς κεφφώρ, καὶ κεφφώρ· & ponit ante καὶ τόν. 18 σταθμὸν] C ponit ante ἐκ. καὶ] C ponit ante ὑπέδειξεν. 19 χειρὸς] C ἐκ χειρός. τῆς κατεργασίας] C τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν. 20 μηδὲ] C καὶ μή. μου] C deest. ἐγκαταλίπῃ] A ἐγκαταλίπῃ σε. C σε ἐγκαταλείπῃ. καὶ ἰδοὺ τὸ, usque ad finem versus] C desunt. 21 ἐφημερεία] C αἱρέσεις τῶν ἐφημεριῶν. κυρίου] A κυρίου θεοῦ. C τοῦ θεοῦ. πάσῃ πραγματείᾳ] C παντὶ ἔργῳ. καὶ πᾶς] C πᾶς. πρόθυμος] C πρόθυμος ἐν παντὶ ἑκουσίῳ.

CAP. XXIX.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ᾑρέτισεν] C ᾑρέτικεν. ἀλλ'] A ἡ οἰκοδομή, ἀλλ'] C ἡ οἴκησις, ἀλλ'. 2 Κατὰ] C Καὶ ἐγὼ κατά. δύναμιν] C δύναμίν μου. χρυσίον usque ad λίθοις] C χρυσίον εἰς χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον εἰς ἀργύριον, καὶ τὸν χαλκὸν εἰς χαλκόν, καὶ τὸν σίδηρον εἰς σίδηρον, καὶ ξύλα εἰς ξύλα. σοὰμ] C ὄνυχος. Πάριον πολὺν] A λίθοις Παρίοις εἰς πλῆθος. 3 ἐν οἴκῳ] C εἰς οἶκον κυρίου τοῦ. περιπεποίημαι] A πεποίημαι. ἡτοίμακα] C ἡτοίμασα. τῶν ἁγίων] C τὸν ἅγιον. 4 ἐκ Σουφὶρ, καὶ] C ἐξ Ὠφείρ. ἐξαλειφθῆναι] C τοῦ καταχρῖσαι. 6 οἰκονόμοι] A οἰκονόμοι. τοῦ βασιλέως] C ponit statim post ἔργων. 7 χρυσοῦς μυρίους] C δραχμὰς μυρίας. ταλάντων χιλιάδας ἑκατὸν] C ordine inverso. 8 εὑρέθη] C εὑρέθησαν. Γεδσωνὶ] C Γηρσωνί. 9 ὅτι, usque ad finem versus] C ὅτι τῷ ἑκουσιασμῷ, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει ἑκουσιάσαντο τῷ κυρίῳ. μεγάλως] C εὐφροσύνη μεγάλη. 11 τὸ καύχημα] C ἡ μεγαλοπρέπεια. ἰσχὺς] A ἐξομολόγησις, καὶ ἡ ἰσχύς. C ἐξομολόγησις. ἀπὸ, usque ad finem versus] C σοὶ κύριε ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔπαρσις, εἰς πάντα, καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχήν. Ald. habet utrumque. 12 δόξα] C δόξα ἐκ προσώπου σου. παντοκράτωρ] A ἔλεος παντοκράτορ. C deest. 13 καυχήσεως] C δόξης. 14 Καὶ] C Ὅτι. μου] A σου. προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα] C ἑκουσιάσασθαί σοι οὕτως. σὰ] C σά ἐστι. 15 παροικοῦντες, ὡς] C πάροικοι, καθώς. ὡς σκιὰ] C καὶ ὡς σκιαί. 16 ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι] C ἡτοιμάσαμέν σοι οἰκοδομῆσαι. σοι] C ponit ante τῷ. χειρὸς] C χειρὸς γάρ. σοὶ] C σά ἐστι. 17 ἐτάζων] C ἐξετάζων. ἀγαπᾷς] C ἀγαπῶν· & ponit ante δικαιοσύνην. ἐν] C καὶ ἐγὼ ἐν. προεθυμήθην] C ἠκουσιάσθην. προθυμηθέντα] C ἑκουσιασθέντα. 18 ταῦτα ἐν διανοίᾳ] C αὐτῶν τὸ πλάσμα διανοιῶν. 19 τὴν κατασκευὴν] C πάντα, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευήν. σου] C σου, ἣν ἡτοίμασα. 20 κύριον τὸν θεὸν] C δὴ τὸν κύριον. 21 θεῷ] C κυρίῳ. 22 ἐναντίον] C ἔναντι. ἐκείνῃ] C ponit post ἡμέρᾳ. χαρᾶς] C χαρᾶς μεγάλης. ἱερωσύνην] C ἱερέα. 23 θρόνου] A C θρόνου κυρίου εἰς βασιλέα ἀντί. εὐδοκήθη] C εὐωδώθη. ὑπήκουσαν] A ὑπήκουσεν. C ἐπήκουσαν. 24 Οἱ] C Καὶ οἱ. καὶ πάντες] C καίγε πάντες. Δαυὶδ] A C ponunt post βασιλέως. 25 ἐπάνωθεν] A C ἐναντίον. αὐτῷ] C ἐπ' αὐτόν. ὃ] C ὡς. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ Ἰσραήλ. 26 ἐπὶ] C ἐπὶ πάντα. 27 ἔτη] C ponit post τεσσαράκοντα. ἔτη ἑπτὰ] C ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη. ἔτη τριακοντατρία] C τριάκοντα καὶ τρία ἔτη. 28 ἐτελεύτησεν] C ἀπέθανε Δαυίδ. 29 Οἱ δὲ] C Καὶ οἱ. τοῦ βασιλέως] C ponit post Δαυίδ. γεγραμμένοι εἰσὶν] C οὐκ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι. ἐν λόγοις] C ἐπὶ λόγων. βλέποντος] C ὁρῶντος· bis in hoc versu. 30 καὶ τῆς] C καὶ πάσης τῆς. οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ] C τῶν καιρῶν τῶν διελθόντων ἐπ' αὐτόν. τῆς γῆς] C τῶν γαιῶν.

PARALIP. II.

CAP. I.

2 Ἰσραὴλ] A C παντὸς Ἰσραήλ. 3 εἰς] A C μετ' αὐτοῦ εἰς. οὐ] C ὅτι. 4 Ἀλλὰ] C Τὴν δέ. ἀνήνεγκε] A ἀνήγαγε. 5 ἐκκλησία] A ἐκκλησία ὅλη. 6 ἤνεγκε] A C ἀνήνεγκεν· bis in hoc versu. σκηνῇ] A C σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. αὐτῷ] A C αὐτό. 7 θεὸς] A κύριος. 9 δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ] C τὸ ῥῆμά σου μετά. ὁ χοῦς] C τὸν χοῦν. 10 Νῦν] C Νῦν οὖν. ἐνώπιον] C ἔμπροσθεν. τοῦτον] A ponit ante τὸν μέγαν. 11 χρημάτων] C ὑπαρχόντων. ὑπεναντίων] C μισούντων σε. οὐκ ᾐτήσω] C ponit ante ἡμέρας. ἐβασίλευσά σε] A ἐβασίλευσας. 12 Τὴν] C Καί. χρήματα] C ὕπαρξιν. ὡς] A ὡς σοί. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ὅμοιός σοι] A ponit post σου. μετὰ] C κατά. 13 ἐκ Βαμὰ τῆς ἐν] A ἐν Ῥαμᾶ τῆς ἐκ. πρὸ] C ἀπό. 14 ἐγένοντο] A C ἐγένετο. πόλεσι] A πόλει. ὁ λαὸς] C desunt. 15 κέδρους] C κέδρους ἔδωκεν. 16 ἵππων] A ἱππέων. πορεύεσθαι] A τοῦ ἐκπορεύεσθαι. C τιμὴ ἣν ἐλάμβανον. καὶ ἠγόραζον] C καὶ ἠγόραζον ἐν ἀλλάγματι. ἐνέβαινον] A C ἀνέβαινον. 17 ἐν ἑξακοσίων] A ἐν χιλίοις. ἀργυρίου posterius] C deest. ἔφερον] C ἐξέφερον.

CAP. II.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti.

2 Σαλωμὼν] A ὁ βασιλεὺς Σολομών. λατόμων] C ἀνδρῶν λατόμων. ἐπ'] A ἐξ. ἑξακόσιοι] A C καὶ ἑξακόσιοι. 3 Τύρου] C Τύρων. ὡς] C ὃν τρόπον. 4 καὶ πρόθεσιν] A C ἀρωμάτων, καὶ ποιεῖν πρόθεσιν. τοῦ δείλης] C ἑσπέρας. 5 κύριος] A deest. 6 τὴν δόξαν αὐτοῦ. C αὐτόν. τίς] C τίς εἰμι. ὅτι] A C deest. 7 γλύψαι γλυφὴν] C γλύφειν γλυφάς. ἃ] A C ὧν. 8 ὅτι ἐγὼ] C ἐγὼ γάρ. ὡς] C ὅτι. σου ··· μου] C μου ··· σου. 9 πορεύσονται] C ponit ante μετά. 10 καὶ κριθῶν, usque ad καὶ ἐλαίου] A desunt. οἴνου ··· ἐλαίου] C ἐλαίου ··· οἴνου. 11 λέγων] C deest. βασιλέα] A C εἰς βασιλέα. 12 Δαυὶδ] C ponit post βασιλεῖ. ἐπιστάμενον ἐπιστήμην, καὶ σύνεσιν] C εἰδότα φρόνησιν, καὶ ἐπιστήμην. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 13 ἀπέστειλα] C ἀπέσταλκα. πατέρα] A C παῖδα. 14 Ἡ μήτηρ αὐτοῦ] C υἱὸν γυναικός. ποιῆσαι] C ποιεῖν. χρυσίῳ, καὶ ἐν (deest C) ἀργυρίῳ] A ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ. καὶ ἐν λίθοις] C ἐν λίθοις. γλύψαι] C γλύφειν. πᾶσαν] C deest. ὅσα] C ἐν πᾶσιν οἷς. Δαυὶδ] A C ponunt post μου. 15 ἔλαιον ··· οἶνον] C οἶνον ··· ἔλαιον. 16 ἄξομεν] C οἴσομέν σοι. ἄξεις] C ἀνοίσεις. 17 ἑξακόσιοι] A καὶ ἑξακόσιοι. 18 νωτοφόρων] C ἀνδρῶν νωτοφόρων. λατόμων] A C λατόμων ἐν τῷ ὄρει.

CAP. III. In Ald. II.

1 τοῦ] C deest. Ὀρνᾶ] C Ὀρνάν. 3 ταῦτα] C deest. πήχεων prius] A C deest. ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη] C τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης. 4 αἰλὰμ] C τὸ αἰλάμ. εἴκοσι posterius] C καὶ εἴκοσι. 5 ἐπ'] A ἐξ. χαλαστὰ] C ἁλύσεις. χρυσίου τοῦ] A desunt. Φαρουΐμ] A Φαρουΐμ. 7 Καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον] A desunt. C addit χρυσίῳ post οἶκον. αὐτοῦ] C deest. χρυσίῳ] A deest. C αὐτοῦ. τῶν τοίχων] C τὸν τοῖχον. 8 πρόσωπον, πλάτος] C πρόσωπον τοῦ πλάτους. μῆκος] C εὖρος. ἐχρύσωσεν] A C κατεχρύσωσεν. εἰς χερουβὶμ] A χερουβίν. C desunt. εἰς τάλαντα ἑξακόσια] C ἐν ταλάντοις ἑξακοσίοις. 9 ἑνὸς] A ἑνὸς ἥλου. σίκλοι] A σίκλων. τὸ ὑπερῷον] C τὰ ὑπερῷα. 10 ξύλων] A C ξύλων ἀσήπτων. 11 μία] C μία χεροὺβ τοῦ ἑνός. τοῦ χερουβὶμ] A τοῦ χερουβίν. C τοῦ χερούβ. 13 πήχεων] C πήχεις. 14 ὑακίνθου] C ἐξ ὑακίνθου. 15 ἔμπροσθεν] C κατέμπροσθεν. κεφαλὰς] A C κεφαλίδας. 16 σερσερὼθ ἐν τῷ δαβὶρ] C ἁλυσιδωτὰ καὶ τῷ δαβείρ. ἔδωκεν] A C ἔθηκεν. κεφαλῶν] A κεφαλίδων. ἔθηκεν] C ἐπέθηκεν. χαλαστῶν] C ἁλύσεων.

CAP. IV.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti, & versum primum cap. quinti.

1 θυσιαστήριον] C τὸ θυσιαστήριον τό. 2 στρογγύλην] C ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς. πήχεων posterius] A C πηχῶν ἐκύκλου (A ἐκύκλουν) αὐτὴν κύκλῳ. 3 κύκλῳ] C κυκλόθεν. κυκλοῦσιν] A [illegible] C κυκλοῦντες. πήχεις περιέχουσι (A περιέχουσαι) τὸν λουτῆρα] C ἐν αὐτῇ κυκλοῦντες τὴν θάλασσαν. δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους] C δύο στίχοι βόες χωνευτοί. A habet καὶ ante τούς. αὐτῶν] A deest. ἡ] C deest. δώδεκα μόσχους] C ἑστῶσα ἐπὶ δώδεκα μόσχους ἡ θάλασσα. βορρᾶν] C πρὸς βορρᾶν. δυσμὰς] A C βλέποντες πρὸς (A deest) δυσμάς. νότον] A C βλέποντες πρὸς (A deest) νότον. κατ'] A βλέποντες. C βλέποντες πρός. 4 ἄνω ἦσαν] A ἄνωθεν, καὶ ἦσαν. C ἄνω καὶ ἦν. 5 αὐτῆς] C τῆς θαλάσσης. διαγεγλυμμένα] C διακεγλυμμένα. χωροῦσαν] A C χωροῦσα. ἐξετέλεσε] C ἐξετέλεσαν αὐτήν. 7 δέκα] A πέντε. 8 ἐν τῷ ναῷ] C desunt. [illegible] C ἀριστερῶν. ἑκατὸν] A πέντε. 9 τῇ αὐλῇ] C τῆς αὐλῆς. 10 ἐν] C deest. κατέναντι] C τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον. 11 Χιρὰμ] C Χειρὰμ τοὺς λέβητας, καί. καὶ τὴν, usque ad καὶ συνετέλεσε] C desunt. ποιῆσαι] A ποιῆσαι. Σαλωμὼν τῷ βασιλεῖ] A ὁ βασιλεὺς Σολομών. C Σολομὼν ὁ βασιλεύς. τοῦ] A κυρίου τοῦ. 12 ἐπ' αὐτῶν γωλὰθ τῇ χωθαρὲθ] C καὶ τὰς βάσεις· καὶ τὰ χωθαράθ. κεφαλῶν] C κεφαλίδων. τὰς κεφαλὰς] C τὰς δύο βάσεις. 13 κώδωνας] C ῥοάς. καὶ δύο] C δύο. γωλὰθ] C βάσεις. 14 ἐπὶ τοὺς] C ἐπὶ τῶν. 15 καὶ τοὺς ποδιστῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας] C desunt. 16 κρεάγρας] C κρεάγρας, καὶ φιάλας. καὶ ἀνήνεγκε] C ἀνήνεγκε. 17 ἐν οἴκῳ] C ἀναμέσον. ἀναμέσον] A ἐν οἴκῳ. 18 ἐξέλιπεν] C [illegible] 19 ἄρτοι] A C ἄρτους. 20 καὶ κατὰ] C κατά. 21 Καὶ λαβίδες αὐτῶν] A Καὶ αἱ βολίδες αὐτῶν. C ponit post λύχνοι αὐτῶν. τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυΐσκας] C αἱ φιάλαι, καὶ αἱ θυΐσκαι. 22 θύρας ··· χρυσᾶς] C θύραι ··· χρυσαῖ.

CAP. V.

1 καὶ τὰ] C καὶ πάντα τά. 2 Τότε. Hic incipit cap. 3. in Ald. φυλῶν] C φυλῶν, καί. Ἱερουσαλὴμ] A Ἰσραήλ. ἀνενέγκαι] A ἀνενεγκ[illegible] 3 ἐξεκκλησιάσθησαν] C ἐξεκκλησιάσθη. πᾶς] C Σολομῶντα πᾶς ἀνήρ. 4 πάντες posterius] C deest. τὴν κιβωτὸν] A καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν. C τὴν κιβωτόν, καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν. 6 Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ φοβούμενοι] C desunt. ἐπισυνηγμένοι] A συνηγμένοι. αὐτῶν] C ἐπ' αὐτόν. κιβωτοῦ] C κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. οἳ] C ἅ. ἀριθμηθήσονται, καὶ οὐ λογισθήσονται] C ἀριθμηθήσεται, οὐδὲ λογισθήσεται. 8 διαπεπτακότα] A C διαπεπτωκότα. συνεκάλυπτε] A συνεκάλυπτον. ἐπὶ] C deest. 9 ἐκ τῶν] C ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν. οὐκ] C καὶ οὐκ. 10 ἃ] C ὅσα. 11 οὐκ] A [illegible] οὐκ. κατ'] A εἰς. 12 Λευῖται] A Λευῖται, καί. τοῖς] C σὺν τοῖς. Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. αὐτοῦ ··· αὐτοῦ] A C αὐτῶν ··· αὐτῶν. τῶν ἐνδεδυμένων] C τοῖς ἐνδεδυμένοις. 13 καὶ ἐν] C καί. φωνῇ μιᾷ] C φωνὴ μία. τοῦ αἰνεῖν] A desunt. καὶ prius] A C τοῦ. δόξης κυρίου] A desunt. C καὶ [illegible] κυρίου. 14 στῆναι] C στῆναι, καί.

CAP. VI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

2 ᾠκοδόμηκα] C ᾠκοδόμησα. εἰς] C σὺ ἐν αὐτῷ εἰς. 6 ἐν] A deest. C ἐπάνω[illegible] C τόν. τοῦ] C ὥστε. ἐπὶ τὸν λαόν μου] A τοῦ λαοῦ μου [illegible]. C [illegible] λαοῦ μου. 7 Δαυὶδ] A deest. 8 διότι] C ἀνθ' ὧν ὅτι. 9 σὺ] C ponit post οἰκοδομήσεις. τὸν οἶκον] A C μοι οἶκον. ὅτι] C ἀλλ' ἤ. οὗτος] C αὐτός. 10 τοῦτον] C deest. ἐγενήθην] C ἐγενόμην. Ἰσραὴλ] A [illegible] 11 ἐκεῖ] C [illegible] ἐκεῖ. 12 ἔναντι] C ἐναντίον. 13 τριῶν] C πέντε. [illegible]

τῆς] A αὐτῆς. ἔπεσεν] C ἔκαμψεν. ἔναντι] A ἐναντίον. C αὐτοῦ ἐναντίον. 14 κύριε] A κύριος. παισὶ] C δούλοις. καρδίᾳ] C καρδίᾳ αὐτῶν. 15 λέγων] C deest. 16 λέγων] Hic Ald. repetit, καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου, καὶ ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, λέγων. Ἰσραὴλ] A Δαυίδ. 17 παιδί] C δούλῳ. 19 παιδὸς] C δούλου & versu 20. μου] C αὐτοῦ. θεὸς] C θεός μου. παῖς] C δοῦλος & versu 21. 21 ἐν τῷ τόπῳ] A C ἐκ τοῦ τόπου. κατοικήσεως] A κατασκηνώσεως. 22 τῷ πλησίον] C εἰς τὸν πλησίον. ἀρᾶσθαι] A C ἀρᾶσθαι. ἀράσηται] C ἀράσηται αὐτόν. οἴκῳ] C τόπῳ. 23 αὐτῶν] A ἑαυτοῦ. 24 κατέναντι τοῦ] C ἐνώπιον. 26 αἰνέσουσι τὸ ὄνομα] C ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματι. 27 παίδων] C δούλων σου. 28 καὶ ··· καὶ] C desunt. θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς] C θλίψωσιν αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ. αὐτῶν] C αὐτοῦ. πάντα] C κατὰ πάντα. 29 Καὶ πᾶσα προσευχὴ, καὶ πᾶσα δέησις] C Καὶ κατὰ πᾶσαν ἀφὴν, καὶ πᾶσαν προσευχὴν, καὶ πᾶσαν δέησιν. ἢ ἐάν] A ἐάν. C ἢ ἄν. ἐὰν] C οἵτινες ἐάν. μαλακίαν] A ἁμαρτίαν. οἶκον] A τόπον. 30 μόνος] C σὺ μονώτατος. 31 πάσας ὁδούς σου] A τὰς ὁδούς σου. C σε, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. πρόσωπον] C προσώπου. 32 Καὶ] C Καίγε. ἔστιν αὐτὸς] A οὐκ ἔστιν αὐτός. C ἔστιν & ponit ante ἐκ. 33 τοῦ φοβεῖσθαι] C ἵνα φοβῶνται. 34 ἀποστελεῖς] A ἐξαποστελεῖς. ἐν] C ἐν ᾗ. ᾠκοδόμηκα] A C ᾠκοδόμησα. 36 ἔσται] C ἔστιν. πατάξεις αὐτοὺς, καὶ παραδώσεις] C ἐὰν θυμωθῇς ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ παραδῷς. κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν] A εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν. αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς] A C αἰχμαλωτεύοντες. εἰς γῆν ἐχθρῶν] C desunt. 37 καρδίαν] C πρὸς σὲ, ἐν τῇ καρδίᾳ. αὐτῶν οὗ μετήχθησαν] C οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν. καίγε] A κἀκεῖ. C καί. τῇ αἰχμαλωσίᾳ] C γῇ αἰχμαλωσίας. ἠδικήσαμεν] C ἠσεβήσαμεν. 38 καρδίᾳ] C καρδίᾳ αὐτῶν. ὅπου] C οὗ. αὐτοὺς] C αὐτοὺς ἐκεῖ. τοῖς πατράσιν] C αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν. 39 κρίματα] C τὸ κρίμα αὐτῶν. 40 κύριε] C κύριε ὁ θεός. δὴ] A deest. 41 ἐνδύσαιντο] C ἐνδύσονται. υἱοὶ] A C ὅσιοι. εὐφρανθήτωσαν] C εὐφρανθήσονται. 42 Δαυὶδ τοῦ δούλου] C σου τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ.

CAP. VII.

Sed Ald. hoc etiam caput adjungit præcedenti.

1 ἔπλησε] A ἐπλήρωσε. 2 ἔπλησε] C ἐνέπλησε. οἶκον] A C οἶκον κυρίου. 3 κυρίου] A τοῦ θεοῦ. ᾔνουν] A C ᾔνεσαν. 4 ἔναντι] C ἐνώπιον. 5 ἐθυσίασεν] C ἔθυσεν. βοσκημάτων] C προβάτων. τοῦ θεοῦ] C desunt. 6 τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως] C ὧν ἐποίησε Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. ἔναντι] A ἐναντίον. ὅτι] C ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι. 7 τὰ μαναὰ] C τὰς θυσίας. στέατα] C στέατα τῶν σωτηρίων. 9 ἐν] A deest. ἑορτὴν] C καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας. A ponit ante ἑπτά. 10 τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ] A εἰκάδι καὶ τρίτῃ. C ἡμέρᾳ τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ. τὸν] C Σολομὼν τόν. ἀγαθῇ] C ἀγαθοῖς τῇ. 11 Σαλωμὼν] C ponit post ψυχῇ. αὐτοῦ] C deest. 12 τὴν νύκτα] C ἐν τῇ νυκτί. τόπῳ] A οἴκῳ. ἐμαυτῷ] C ἐμοί. 13 τὸ ξύλον] C τὴν γῆν. 14 ἐὰν ἐντραπῇ] C ἐντραπῇ με. αὐτῶν posterius] A ὑμῶν. 17 ἐναντίον μου ὡς Δαυὶδ] C ἐνώπιόν μου ὃν τρόπον ἐπορεύθη Δαυίδ. 18 ἀνὴρ] C ponit ante ἡγούμενος. 19 ἀποστρέψητε] C ἀποστραφῆτε. ἐγκαταλείπητε] C ἐὰν καταλείπητε. 20 αὐτοῖς] C ὑμῖν. ἀποστρέψω ἐκ] C ἀποῤῥίψω αὐτὸν ἀπό. ἔθνεσι] C λαοῖς. 21 ὁ ὑψηλὸς] A C ὃς ἦν ὑψηλός. πᾶς] C ἐρημωθήσεται. πᾶς. χάριν] C ἕνεκεν. τῇ] A οὕτω τῇ. 22 Διότι] C Ἀνθ᾽ ὧν. διὰ] A C καὶ διά.

CAP. VIII. in Ald. IV.

1 αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. 3 Βαισωβὰ] A C Αἱμὰθ Σουβαὰ (Σουβὰ C.) αὐτὴν] C ἐπ᾽ αὐτήν. 5 τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοὶ] C τείχεσι, πύλαις, καὶ μοχλοῖς. 6 ἐπιθυμίαν] C ἐπιθυμίαν αὐτοῦ. τῇ βασιλείᾳ] C τῇ γῇ τῆς ἐξουσίας. 7 Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς] C Καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα. Χετταίου] A Γεθθαίου. 8 Ἀλλ᾽] C Οἱ. ἀνήγαγε] C ἀνήνεγκεν. 9 ἐν] A deest. τῇ βασιλείᾳ] C εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ. ἰσχυροὶ] A C αὐτοί. καὶ οἱ δυνατοὶ, καὶ ἄρχοντες] A δυνατοί. C τριστάται αὐτοῦ δυνατοὶ, καὶ ἄρχοντες. καὶ ἱππέων] C αὐτοῦ, καὶ ἱππέων αὐτοῦ. 11 αὐτῇ] A αὐτῇ. ἐκεῖ] A deest. 12 ὃ] C κυρίου, ὅ. ναοῦ] A λαοῦ. 13 Κατὰ] C Καὶ κατά. 14 καὶ κατὰ] C καί. οἱ Λευῖται] C τοὺς Λευίτας. οἱ πυλωροὶ] C τοὺς πυλωρούς. κατὰ τὰς διαιρέσεις] C ἐν ταῖς διαιρέσεσιν. ἐντολαὶ] A C ἐντολή. 15 τοῦ] C Δαυὶδ τοῦ. 16 πᾶσα ἡ ἐργασία] C πάντα τὰ ἔργα Σολομῶντος. ἕως] C ὁ οἶκος κυρίου, καὶ ἕως. 17 Ἰδουμαίᾳ] C Ἐδώμ. 18 ἐν] C τῷ Σολομῶντι ἐν. παίδων prius] C δούλων. ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν] C ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι.

CAP. IX.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Σαλωμὼν posterius] A C αὐτόν. εἰς πλῆθος] C ponit post χρυσίου. πρὸς αὐτὸν] A αὐτῷ. 2 ἀπήγγειλεν] C ἀνήγγειλεν. 4 τραπεζῶν] C τραπεζῶν αὐτοῦ. ἱματισμὸν αὐτῶν] C τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ. καὶ στολισμὸν αὐτῶν (A αὐτοῦ) & A ponit ante καὶ οἰνοχόους. 5 περὶ prius] C περὶ σοῦ, καί. περὶ τῶν λόγων] A ponit post σοφίας. περὶ posterius] C deest. 7 Μακάριοι οἱ ἄνδρες σου] C Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, καί. παῖδες] A C παῖδές σου. οὗτοι] C οὗτοι, καὶ μακάριοι οἱ ἄνδρες, 8 Ἔστω] C Εἴη. θρόνον] C θρόνου. κυρίῳ θεῷ] A C τῷ λαῷ. 9 ἀγαπῆσαι] C ἀγαπᾶν. αὐτοὺς] A αὐτόν. κρίμα] A C κρίσιν. εἴκοσι] C καὶ εἴκοσι & post τάλαντα. χρυσίου] A ἀργυρίου. πολὺ] A C σφόδρα. 10 Σαλωμὼν ··· Χιρὰμ] C Χιρὰμ ··· Σολομῶντος. χρυσίον τῷ Σαλωμὼν] A αὐτῷ χρυσίον. 11 ὤφθησαν] C ὤφθη. 12 τὰ θελήματα αὐτῆς, ἃ ᾔτησεν] C ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο. ἀπέστρεψεν] A ἐπέστρεψεν. 13 τῷ Σαλωμὼν ἓν] A αὐτῷ. ἑξήκοντα ἓξ] C ἑξήκοντα, καὶ ἕξ. 14 ὧν] C οἱ. πάντων] A καὶ πάντων. C καὶ πάντες. τῶν βασιλέων ··· σατραπῶν] C οἱ βασιλεῖς ··· σατράπαι. πάντες] C deest. τῷ ἑνὶ] A C ponunt post θυρεόν. 16 τριακοσίας ··· ἐλατὰς] C ἐλατὰς τριακοσίας, & ponit post χρυσᾶς. τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο] C τριακόσιοι χρυσοῖ ἀναφέροντες. αὐτὰς] C αὐτά. 17 ἐλεφαντίνων ὀδόντων] C ἐξ ὀδόντων ἐλεφάντων. μέγαν] A μεγάλων. 18 χρυσίῳ] C χρυσίῳ, καὶ ὑποπόδιον ὑπέδησαν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ. ἑστηκότες] C ἑστῶτες, & vers. 19. 19 ἐγενήθη] C ἐγενήθη οὕτως. ἐν] C deest. 20 σκεύη] C σκεύη τοῦ οἴκου. χρυσίου] C χρυσῷ. 21 τῷ βασιλεῖ] C βασιλεῖ Σολομῶντι. πλοῖα] A πλοῖον. γέμοντα] A γέμον. πιθήκων] C πιθήκων καὶ θεκείμ. 22 καὶ πλούτῳ] A πλούτῳ. C τῆς γῆς, καὶ πλούτῳ. 24 ἀργυρᾶ ··· χρυσᾶ] C χρυσᾶ ··· ἀργυρᾶ. σκεύη posterius] A deest. στακτὴν] A καὶ στακτήν. ἵπποι] A καὶ ἵπποι. τὸ] C τοῦ. 25 τῷ] A τῷ βασιλεῖ Σολομών. Ἱερουσαλὴμ] A Ἰσραήλ. 26 ὁρίων] A C ὁρίου. 27 τὸ χρυσίον, καὶ] C [illegible] κέδρους] C κέδρους ἔδωκεν. 28 καὶ ἐκ] A ἐκ. πάσης τῆς γῆς] C πασῶν τῶν γαιῶν. 29 λόγοι] C τῶν λόγων. ἰδοὺ οὗτοι] C οὐκ ἰδοὺ αὐτοί. Ἰωὴλ] C Ἰωήδ. περὶ] C κατά. 30 ἐπὶ] C ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπί. Σαλωμὼν] C Σολομὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

CAP. X. In Ald. V.

2 ὡς ἔφυγε] C ὅτε ἀπέδρα. 3 πρὸς] A Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα. C Ἰσραὴλ καὶ ἐλάλησαν. 4 ἄφες] C κούφισον σύ. 5 αὐτοῖς] C αὐτοῖς Ῥοβοάμ. ἔρχεσθε] C ἐπιστρέψατε. 6 ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν] C ζῶντος αὐτοῦ, καὶ συνεβουλεύσατο μετ᾽ αὐτῶν. τῷ] C με τῷ. 7 αὐτῷ] C οἱ πρεσβύτεροι πρὸς αὐτόν. εὐδοκήσῃς] C ἀρέσῃ αὐτοῖς. παῖδες] C δοῦλοι. 8 ἑστηκότων] C ἑστώτων. 9 ἀποκριθήσομαι λόγον] C τίνα λόγον ἀποκριθῶ. 10 ἐκτραφέντα] C συνεκτραφέντα. λέγοντες] A C λέγοντα. λέγων] A λέγοντι. C καὶ λέγοντι. ἄφες ἀφ᾽] C νῦν κούφισον ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ. ἐρεῖς] C ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. 11 ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ] C ἐνέθηκεν ὑμῖν ζυγὸν βαρύν. 12 ἐν] C deest. 13 ὁ prius] C αὐτοῖς ὁ. 14 πρὸς αὐτοὺς] A desunt. 15 ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ] A ᾔδει ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ. λέγων, Ἀνέστησε] C ἵνα ἀναστήσῃ. 16 Καὶ παντὸς Ἰσραὴλ] C Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδεν. αὐτῶν] C ponit ante ὁ. ὁ λαὸς] C πᾶς ὁ λαός. λέγων] A λέγοντες. ἡμῖν ἡ] A C ἡμῖν. εἰς] A ἀπότρεχε εἰς. C ἀπότρεχε ἀνὴρ εἰς. 17 καὶ posterius] A C deest. ἐπ᾽ αὐτῶν] C ἐπ᾽ ἑαυτούς. Ῥοβοὰμ] A Ἱεροβοάμ. 18 ἐπ᾽ αὐτοὺς] C desunt. Ἀδωνιρὰμ] C Ἀδοράμ. λίθοις] C ἐν λίθοις. καὶ ὁ] A καὶ ἤκουσε. ἔσπευσε] A καὶ ἔσπευσε. τοῦ] A καὶ τοῦ.

CAP. XI.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti.

1 Ἰούδαν] C οἶκον Ἰούδα. καὶ ἐπολέμει πρὸς] C τοῦ πολεμῆσαι μετά. Ἰσραὴλ, τοῦ] A Ἰσραὴλ, καὶ πρὸς Ἱεροβοὰμ τοῦ. C Ἰσραὴλ, καί. 2 Σαμαίαν] C Σαμαία. 3 Εἶπον] C Εἰπέ. καὶ πάντα] A C βασιλέως Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ τὸν μετ᾽ (A καί.) 4 καὶ οὐ] A οὐδέ. πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς] C μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ἀποστρέφετε] A ἀποστρεφέτω. ὑπήκουσαν] A ὑπήκουσαν. C ἤκουσαν. 7 Βαιθσουρὰ] A Βαιθσουράν. C Βεθσούρ. Σοχὼθ] C Σοκχώ. 8 Μαρισὰν] A Μαρισάρ. C Μαρισά. 9 Ἀδωραὶ] A Ἀδουραίμ. C Ἀδωράμ. 10 Σαραὰ] A Σαραά. ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα] C τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 11 τειχήρεις] A C τείχεσι. ἐν] A deest. ἔλαιον, καὶ οἶνον] C οἶνον, καὶ ἔλαιον. 12 Κατὰ πόλιν καὶ] A desunt. κατὰ posterius] C deest. αὐτῷ] A τῷ. 14 τῆς] C αὐτῶν τὰ τῆς. μὴ] A C τοῦ μή. 15 τοῖς μόσχοις] C ταῖς δαμάλεσιν. 16 αὐτοὺς] C τοὺς Λευίτας. καρδίαν] C καρδίας. 17 τὸν τοῦ] A ὁ τοῦ. C υἱός. ἐν ταῖς ὁδοῖς] A ταῖς ὁδοῖς. C ὁδῷ. 18 ἑαυτῷ] A αὐτῷ. Μοολὰθ] C Μαελλέθ. Ἀβιγαίαν] C Ἀβιχαΐλ. 19 Σαμαρεία] C Σαμαρείαν. 20 ἑαυτῷ] C ponit post Μααχά. 21 παλλακὰς αὐτοῦ] A C παλλακάς. υἱοὺς] A C ponunt post ὀκτώ. 22 εἰς ἄρχοντα] C ponit post Μααχά. τὸν Ἀβιὰ] A C Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιά. εἰς] A C καὶ εἰς. βασιλεῦσαι] C τοῦ βασιλεῦσαι, & ponit post διενοεῖτο. 23 παρὰ] C Ἀβιὰ, καὶ διέκοψε παρά. υἱοὺς] A ἀδελφούς. ἐν] C καὶ ἐν. ὁρίοις] A υἱοῖς. καὶ ἔδωκεν αὐταῖς (A ἐν αὐταῖς) C ἔδωκεν ἐν αὐτοῖς. πλῆθος] C εἰς πλῆθος.

CAP. XII.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti.

1 κατεκρατήθη] C ἐκραταιώθη. τὰς ἐντολὰς] C τὸν νόμον. 2 Σουσακὶμ] C Σουσάκ, & vers. 5. & 9. ἐναντίον] C ἔναντι. ἵππων] C ἱππέων. Τρωγλοδύται, καὶ Αἰθίοπες] C Σουχιείμ, καὶ Χουσιείμ. 5 ἐγκατελίπετε] C ἐγκατελείψατε. 6 Ἰσραὴλ] A Ἰούδα. 7 αὐτοὺς ὡς μικρὸν] C αὐτοῖς ὡσεὶ σμικρόν. ἐν] A C ἐπί. Ἱερουσαλὴμ] C Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Σουσάκ. 8 εἰς παῖδας] C αὐτῷ εἰς δούλους. 9 ἔλαβε posterius] A deest. 10 ὁ βασιλεὺς] C ponit post Ῥοβοάμ. ἀντ᾽ αὐτῶν] C ponit ante θυρεούς. ἐπ᾽ αὐτὸν Σουσακὶμ (A Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου) ἄρχοντας] C ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων. τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα] C τῶν φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου. 11 ἐν τῷ εἰσελθεῖν] C ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι. οἱ φυλάσσοντες] C desunt. καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν] C καὶ ἐλάμβανον τοὺς θυρεοὺς, καὶ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν. 12 αὐτὸν] C τὸν βασιλέα. καὶ γὰρ] C καίγε. 13 καὶ τεσσαράκοντα] C υἱὸς τεσσαράκοντα. ἐτῶν] A ἦν. C ἔτει ἦν. βασιλεῦσαι] C βασιλεύειν. ἑπτακαίδεκα] C ἑπτὰ καὶ δέκα. ἣ] C ἦν. υἱῶν] C deest. 15 ἰδοὺ] A C ἰδού εἰσι. ὁρῶντος] C ὁρῶντος τοῦ γενεαλογῆσαι. τὸν] C καί. 16 ἀπέθανε] C ἐκοιμήθη.

CAP. XIII. In Ald. VI.

1 ὀκτωκαιδεκάτῳ] A ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ. 2 Τρία] A Καὶ τρία. ἐν] A ἐπί. Ἀβιὰ ··· Ἱεροβοὰμ] A Ἱεροβοὰμ ··· Ἀβιά. 3 ἐν] A C τὸν πόλεμον ἐν. πολεμισταῖς δυνάμεως] C δυνατῶν πολεμιστῶν. δυνατῶν] C ἐκλεκτῶν. δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως] C ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν δυνατῶν ἰσχύϊ ἀνδρῶν πολεμιστῶν. A ἀνδρῶν πολεμιστῶν δυνάμεως ἰσχύϊ. 4 Σομόρων] C Σομοείμ. 5 Ἀκούσατε] C Ἀκούσατέ μου. τῷ Δαυὶδ] A C ponunt ante ἐπί. διαθήκη ἁλὸς] A εἰς διαθήκην αἰώνιον. C εἰς διαθήκην ἁλός. τοῦ posterius] C υἱοῦ. 7 ἀνέστη πρὸς] C ἐνίσχυσε ἐπί. τὸν τοῦ] A C υἱόν. ἀντέστη κατὰ πρόσωπον] C ἐκραταιώθη κατὰ προσώπου. 8 πρόσωπον] C προσώπου. μόσχοι χρυσοῖ οὓς] C δαμάλεις χρυσαῖ ἅς. 9 Ἢ οὐκ ἐξεβάλετε] C Ἢ οὐχὶ ἀπώσασθε. γῆς πάσης; ὁ] C γῆς; πᾶς ὁ. προσπορευόμενος] C παραπορευόμενος τοῦ. χεῖρας] C χεῖρας. ἐν μόσχῳ] A ἐξ μόσχους. ἐκ βοῶν] C υἱῷ βουκολίου. 10 αὐτοῦ] C deest. υἱοὶ Ἀαρὼν] C ponit post ἱερεῖς. καὶ ἐν] C ἐν. 11 Θυμιῶσι] C Καὶ θυμιῶσι. ὁλοκαυτώματα] A ὁλοκαυτώματα. C ὁλοκαυτώσεις. πρωῒ καὶ δείλης] C τὸ πρωῒ καὶ τὸ ἑσπέρας ἑσπέρας. ἀνάψαι δείλης] C τοῦ ἀνάπτειν τὸ ἑσπέρας ἑσπέρας. τὰς φυλακὰς] C τὴν φυλακήν. καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε] C ὑμεῖς δὲ ἐγκατελείψατε. 12 ὑμᾶς] A C ὑμᾶς. οἱ υἱοὶ] A καὶ οἱ υἱοί. C υἱοί. ἡμῶν] C ὑμῶν. εὐοδώσεται ὑμῖν] A C εὐοδωθήσεσθε. 13 ἀπέστρεψε] C περιεκύκλωσε. αὐτῷ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐγένετο] C κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ ἦσαν. ὄπισθεν] C ὀπίσω. 14 ἀπέστρεψεν] C ἐπέβλεψεν. αὐτοῖς] A αὐτῷ. C ponit post πόλεμος. ἐβόησαν] C ἀνεβόησαν. 15 ἐβόησαν ἄνδρες Ἰούδα] C ἠλάλαξεν ἀνὴρ Ἰούδας. ἐν τῷ βοᾶν] C ὅτε ἠλάλαξαν. ἄνδρας] A ἄνδρα. C ἄνδρες. ἐπάταξε] C ἔθραυσε. Ἱεροβοὰμ ··· Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ ··· Ἱεροβοάμ. 17 ἐν τοῖς] A αὐτούς. ἄνδρες δυνατοὶ] C ἀνδρῶν δυνατῶν. 20 ἔσχεν ἰσχὺν] A ἴσχυσεν. ἐτελεύτησε] C ἀπέθανεν. 21 δεκατέσσαρας] A τεσσαρεσκαίδεκα. C τέσσαρες καὶ δέκα. υἱοὺς εἰκοσιδύο] A C εἴκοσι καὶ δύο υἱούς. ἑκκαίδεκα] A ἑξήκοντα δύο. 22 οἱ λοιποὶ λόγοι] C τὰ λοιπὰ τῶν λόγων. γεγραμμένοι] C ἰδοὺ γεγραμμένοι. βιβλίῳ] A βιβλίου. C βιβλίου ἐν τῇ ἐκζητήσει, & ponit Ἀδδὼ ante τοῦ προφήτου.

CAP. XIV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ἀπέθανεν] C ἐκοιμήθη. 2 τὸ καλὸν] C Ἀσὰ τὸ ἀγαθόν. τῶν ἀλλοτρίων] C τὰ ἀλλότρια. 4 νόμον] A νόμον αὐτοῦ. 5 εἰρήνευσεν πόλεις] C εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις. 6 ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ] C desunt.

ſunt. κύριος αὐτῷ] C αὐτῷ κύριος. 7 εἶπε] C εἶπεν Ἀσά. ἐνώπιον] A C ἐν ᾧ. κυριεύσομεν] A C κυριεύομεν, & C ponit ante τῆς γῆς. εὐώδωσεν ἡμῖν] C ᾠκοδόμησαν ϗ κατηύθυναν. 8 δύναμις] C ponit poſt Ἀσά. αἰρόντων] C ἀνδρῶν αἰρόντων. γῆ] C τῇ. δυνάμεως] C υἱοὶ δυνάμεως. 9 ἅρμασι] C ἐν ἅρμασι. 11 ϗ ἐν] C ἢ ἐν. κατίσχυσον ἡμᾶς] C οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχὺς, βοήθησον ἡμῖν. ἐπὶ τῷ] C ἐν τῷ. μὴ] A σὺ εἶ· μή. C σὺ εἶ ὁ θεός· μή. πρὸς σὲ] C μετὰ σοῦ. 12 Ἰούδα] C Ἀσὰ, ϗ ἐναντίον Ἰούδα. 13 Γεδὼρ] C Γεραρά. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 14 ἐγενήθη] C ἐγένετο. αὐτοὺς] C αὐτοῖς. ἐσκύλευσαν πάσας] C διήρπασαν. πολλὰ σκῦλα] C σκῦλα πολλά. 15 κτήσεων] C κτηνῶν. ϗ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς] A ϗ τοὺς Ἀμαζονεῖς. C deſunt.

CAP. XV.

Sed Ald. hoc caput quoque adjungit præcedenti.

1 Ἀζαρίας] A Ζαρίας. Ὠδὴδ] A Ἀδάδ. κυρίου] C θεοῦ. 2 ϗ παντὶ Ἰούδα, ϗ Βενιαμὶν] C deſunt. εἶπε] C εἶπεν αὐτῷ. ἀκούσατε] C ἄκουσον. 3 ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ] C ἄνευ θεοῦ ἀληθινοῦ. οὐχ] C οὐχί. 4 ἐπὶ] A πρός. C ἐν θλίψει ἐπί. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ, ϗ ζητήσουσιν αὐτόν. 5 Καὶ] A deeſt. ἐκείνῳ τῷ καιρῷ] A τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. C τοῖς καιροῖς ἐκείνοις. ἐπὶ] C πολλὴ ἐπί. 8 ἀκοῦσαι] C ἀκοῦσαι τὸν Ἀσά. Ἀδὰδ] C Ὠδήδ. A Ἀζαρίου. ἐξέλαβε] A ἐξέβαλε πάντα. C ἐξέβαλε. βδελύγματα] C προσοχθίσματα. Ἱεροβοὰμ ἐν ὄρει] C ἀπὸ Ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους. 9 τὸ] C Ἀσὰ τό. τὸν] C Ἀσὰ τόν. πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ] C A τοῦ (ἐξ C) Ἰσραὴλ πολλοί. 11 ἔθυσε] C ἐθυσίασαν. 12 διῆλθεν] A C διῆλθον. 13 ἐκζητήσῃ] C ζητήσῃ. 14 ἐν κυρίῳ] C τῷ κυρίῳ. μεγάλῃ] C μεγάλῃ, ϗ ἐν ἀλαλαγμῷ. 15 πᾶς Ἰούδα] C ponit poſt ὅρκου. ψυχῆς] C ψυχῆς αὐτῶν. ἐζήτησαν αὐτὸν] C αὐτῶν ἐξεζήτησαν τὸν κύριον. κύριος αὐτοῖς] C αὐτοῖς κύριος. 16 αὐτοῦ, μετέστησε] C Ἀσὰ τοῦ βασιλέως, μετέστησεν Ἀσά. ἐν] C αὐτὸ ἐν τῷ. 17 ἀπέστησαν] A C ἐξῆρεν. ἔτι] A ὅτι. Ἰσραὴλ] A Ἰούδα ϗ Ἰσραήλ. ἀλλ᾽ ἢ] A ἀλλ᾽ ἤ. C πλήν. ἐγένετο πλήρης] C τελεία ἦν. 18 Δαυὶδ] C deeſt. οἴκου] C αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον. 19 μετ᾽ αὐτοῦ] C μετὰ Ἀσά. τοῦ πέμπτου ϗ τριακοστοῦ] A C τοῦ τριακοστοῦ, ϗ πέμπτου. ἔτους] C ponit ſtatim poſt ἕως.

CAP. XVI.

Ald. ſex priores verſus hujus cap. adjungit cap. præcedenti.

1 τῷ ὀγδόῳ ϗ τριακοστῷ ἔτει] C τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ ἕκτῳ. βασιλεὺς] A C Βαασὰ βασιλεύς. ἔξοδον ϗ εἴσοδον] C εἴσοδον, ϗ ἔξοδον. 2 θησαυρῶν] C θησαυροῦ. 3 σοῦ] C ἀναμέσον σοῦ. μου … σου] C σου … μου. ἰδοὺ] C ϗ ἰδού. δέδωκα ϗ] A δέδωκα. ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα] C τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ Βαασὰ βασιλέως. ἀπελθέτω] C ἀπελεύσεται. 4 Ἄδερ] C Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας. Ἀϊὼν] A Ἀϊνών. Ἀβελμαῒν] C Ἀβελμαείμ. Νεφθαλὶ] A Νεφθαλίμ. C Νεφθαλείμ. 5 Βαασὰ] A Βαασὰ βασιλέα Ἰσραήλ. 6 ἔλαβε] A ἤγαγε. ϗ ἔλαβε] A ϗ ἔλαβε πάντας. C τοῦ αἴρειν πάντας. 7 Καὶ ἐν] C Ἐν. Hic incipit cap. 7. in Ald. Ἀνανὶ] A Ἀνανίας. ἐσώθη ἡ] C διεσώθη. ἀπὸ τῆς] C ἐκ. 8 Οὐχ] C Οὐχί. ἦσαν] A ἦσάν σοι. εἰς θάρσος, εἰς] A ϗ εἰς θάρσος, ϗ εἰς. C ϗ θάρσος εἰς ἅρματα, καί. εἰς] A C αὐτοὺς εἰς. 9 ἐν πάσῃ τῇ γῇ] C ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει] C μετὰ πάσης καρδίας τελείας. ἠγνόηκας] A ϗ νῦν ἠγνόηκας. C ἠγνόησας. 10 τῷ προφήτῃ] C πρὸς τὸν προφήτην. φυλακὴν] C οἶκον φυλακῆς. 11 ἐν βιβλίῳ] A ἐπὶ βιβλίου. C ἐπὶ βιβλίου λόγων. 12 ἐν] C deeſt. ἐννάτῳ] A C ponunt poſt τριακοστῷ. τοὺς πόδας, uſque ad ϗ ἐν] C ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ἕως ἄνω ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ. ἐζήτησε] C ἐξεζήτησε. 13 τεσσαρακοστῷ] A C τεσσαρακοστῷ, ϗ πρώτῳ. ἔτει] A ponit ſtatim poſt ἐν τῷ. 14 ἑαυτῷ] A deeſt. κλίνης] C κοίτης. ἔπλησαν] C ἔπλησαν αὐτόν. μυρεψῶν] C μυρεψικῶν. ἕως] C ϗ ἔκαυσαν αὐτὸν καῦσιν μεγάλην ἕως.

CAP. XVII.

Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 κατίσχυσεν] C ἐνίσχυσεν. 2 πάσαις ταῖς πόλεσιν] C τῇ γῇ. Ἀσὰ] C ponit poſt αὐτοῦ. 3 ὁδοῖς] A C ὁδοῖς Δαυίδ. 4 τοῦ πατρὸς poſterius] C deeſt. οὐκ ὡς] C οὐ κατά. 5 αὐτῷ] A deeſt. 6 ὁδῷ] C ὁδοῖς. ἐξῆρε] A C ἔτι ἐξῆρε. 7 τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει] C ἔτει τρίτῳ. αὐτοῦ poſterius] A ἑαυτοῦ. 8 Ζαβδίας] A Βαβδίας. ϗ Τωβίας] A Τωβίαν. ϗ Τωβαδωνίας] A deſunt. ϗ οἱ] C καί. 11 ϗ δόματα] C deſunt. καὶ οἱ] C καίγε οἱ. κριοὺς] C ponit poſt προβάτων. ἑπτακοσίους] A C ἑπτακοσίους, ϗ (A deeſt ϗ) τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. 12 μείζων ἕως εἰς] C καὶ μεγαλυνόμενος ἕως. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις] C ἔτι ἐν τῷ Ἰούδᾳ βάρεις. 13 τῇ Ἰουδαίᾳ] C τῷ Ἰούδᾳ. 14 καὶ τῷ] C τῷ. δυνατοὶ δυνάμεως] C δυνάμεως ἄνδρες δυνατοί. 15 μετ᾽ αὐτὸν] A μετ᾽ αὐτοῦ. C ἐχόμενοι αὐτῶν· & verſu 16. ἡγούμενος] C ἄρχων. διακόσιαι] A ὀκτακόσιαι· & verſu 16. 16 Ζαρὶ] A Ζαχαρίου. C Ζεχεί. ὁ προθυμούμενος] A οἱ προθυμούμενοι. δυνάμεως] C ἰσχύι. 17 δυνατὸς (A δυνατοὶ) δυνάμεως] C δυνατοὶ δυνάμει. χιλιάδες] A χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως. 18 μετ᾽ αὐτὸν] C ἐχόμενοι αὐτῶν.

CAP. XVIII.

Ald. hoc etiam caput adjungit præcedenti.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἔτι] A deeſt. 2 διὰ τέλους] C εἰς τέλος. ἔθυσεν] C ἔθυεν. πολλοὺς] C πολλοὺς εἰς πλῆθος. ἠγάπα αὐτὸν] C Ἀχαὰβ ἔπεισε τὸν Ἰωσαφάτ. τῆς Γαλααδίτιδος] C Γαλαάδ· & verſu 3. 3 αὐτῷ] C αὐτῷ Ἰωσαφάτ. ὡς] C ϗ ὡς. μετὰ] C ϗ μετά. 4 πρὸς βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. τὸν κύριον] C τὸν λόγον κυρίου. 5 Γαλαὰδ] A τῆς Γαλααδίτιδος. 7 ἔτι ἀνὴρ εἷς] A ἔστιν ἀνὴρ τίς] C ἔστιν ἀνὴρ εἷς. ἐμίσησα] C μεμίσηκα. οὗτος] C αὐτός. Ἰεμβλὰ] C Ἰεμλά· & verſu 8. 8 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Ἰσραήλ. τάχος] C ταχέως κάλεσον. 9 καὶ ἐνδεδυμένοι] C ἐνδεδυμένοι. καθήμενοι] C ἐκάθηντο. πύλης] A C deeſt. 11 ἀνάβαινε] C ἀνάβηθι. 12 ἔσωσαν] C [illegible]. 13 ὃ] A deeſt. αὐτὸ] A τοῦτο. C αὐτῷ. 14 εὐοδώσεις] A C εὐοδωθήσῃ. δοθήσονται εἰς χεῖρας] C παραδοθήσεται ἐν χερσί. 15 ὁρκίζω] A ἐγὼ ὁρκίζω. C ἐγὼ ὥρκισα. πλὴν τὴν] C πλὴν ἀλλ᾽ ἤ. 16 εἶπε] A C εἶπε Μιχαίας. τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένους] A διεσπαρμένους τὸν Ἰσραήλ. C τὸν Ἰσραὴλ πάντα διεσπαρμένον. οἶκον] A τόπον. 18 εἶπε] A C εἶπε Μιχαίας. παρειστήκει] C εἱστήκει. δεξιῶν] A C δεξιῶν αὐτοῦ. 19 καὶ ἀναβήσεται, ϗ πεσεῖται ἐν] C τοῦ ἀναβῆναι, καὶ πεσεῖν εἰς. οὗτος prius] C ponit poſt εἶπεν. 20 ϗ ἔστη] A deſunt. 22 στόματι] A C στόματι πάντων. 23 ποίᾳ] C ποίᾳ ταύτῃ. παρ᾽] C ἀπ᾽. 24 ὄψῃ] C σὺ ὄψει. 25 καὶ ἀποστρέψατε πρὸς Ἐμὴρ] C ἀποστρέψατε πρὸς Ἀμμών. υἱὸν] C ἄρχοντα υἱόν. 26 ἀπόθεσθε] C θέσθε. 27 ἐν] A deeſt. 28 ἀνέβη] C ἀνέβη Ἀχαάβ. Ἰσραὴλ] A deeſt. 29 κατακάλυψόν με] C κατακαλύψομαι. συνεκαλύψατο] C ἠλλοιώθη. 30 αὐτοῦ] C τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ. ϗ τὸν] A ἢ τόν. βασιλέα] A deeſt. μόνον] C μονώτατον. 31 Ἰωσαφὰτ] A Ἰωσαφὰτ πρὸς κύριον. ἔσωσεν] A εἰσήκουσεν. 33 ἔτεινε] A C ἐνέτεινε· & C ponit ante ἀνήρ. τῷ ἡνιόχῳ] A τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ. C ὁ βασιλεὺς τῷ ἡνιόχῳ. ἐξάγαγε] C καὶ ἐξάγαγε. ἐπόνεσα] C τετραυμάτισμαι.

CAP. XIX.

Ald. hoc quoque caput addit præcedenti.

1 ἐπέστρεψεν] A C ἀπέστρεψεν. εἰς] C ἐν εἰρήνῃ εἰς. 2 αὐτῷ, Βασιλεῦ Ἰωσαφὰτ] C πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσαφάτ. φιλιάζεις] C σὺ φιλιάζεις. ἐπὶ] C deeſt. 3 Ὅτι] C deeſt. 7 κυρίου] A τοῦ θεοῦ. φυλάσσετε] A φυλάξατε. 8 τῶν] C ἐκ τῶν. ἱερέων … Λευιτῶν] A C Λευιτῶν … ἱερέων. κυρίου] A κυρίῳ. κρίνειν] C εἰς δικαίωσιν τοῦ κρίνειν. ἐν] C deeſt. 9 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. πλήρει] A ponit poſt ἀληθείᾳ· C poſt καρδίᾳ. 9 πᾶς ἀνὴρ κρίσιν] C ἀνήρ. Κρίσιν. ἐλθοῦσαν] C ἐρχομένην. 10 αἷμα αἵματος] A αἵματος αἷμα. C αἵματος, καὶ αἵματος. δικαιώματα] C εἰς τὰ δικαιώματα. διαστελεῖσθε] A διαστέλλεσθε. C διαστελεῖτε. ποιήσετε] C ποιήσατε. ἁμαρτήσεσθε] A ἁμαρτήσετε. 11 Ζαβδίας] C Ζαβαδίας ὁ. εἰς οἶκον] C τῷ οἴκῳ. πρὸς] C εἰς. καὶ οἱ poſterius] C οἱ. πρὸ προσώπου] A προσώπου. C ἐνώπιον. ἰσχύσατε, καὶ ποιήσατε] C ἀνδρίζεσθε, ϗ ποιεῖτε.

CAP. XX. in Ald. VIII.

1 υἱοὶ poſterius] A υἱός. Μιναίων] A C Ἀμμανιτῶν. πρὸς] C ἐπί. 2 ὑπέδειξαν] C ἀπήγγειλαν. Ἰωσαφὰτ] A βασιλεῖ. αὕτη] C αὐτή. 3 Ἰωσαφὰτ] A deeſt. C ponit ſtatim poſt ἐφοβήθη. 4 Ἰούδα] A πᾶς Ἰούδας. ϗ ἀπὸ] A ἀπό. C ϗ ἐκ· & C ponit ἦλθον ante ἐκ. 5 ἐν οἴκῳ] A οἴκου. καινῆς] A σκηνῆς. 6 εἶ] A ὁ. C εἶ αὐτός. ἄνω] C deeſt. κυριεύεις] C ἐξουσιάζεις. ϗ ἐν] C ἐν. δυναστείας] C ϗ δυναστεία. πρὸς σὲ ἀντιστῆναι] C παρὰ σοὶ τοῦ ἀντιστῆναι σοι. 7 ὁ κύριος] A εἶ ὁ κύριος. C εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. ἠγαπημένῳ] C φίλῳ. 8 ἐν αὐτῇ] C σοὶ ἐν αὐτῇ. κρίσις … λιμὸς] A καὶ κρίσις … ϗ λιμός. τούτου, ϗ] A καί. C τούτου. ἐπὶ] A ἐπικέκληται ἐπ. C ἐπικέκληται ἐπί. οἴκῳ] C τόπῳ. βοησόμεθα] C βοήσομεν. θλίψεως] C θλίψεως ἡμῶν. 10 ἐξελθόντων αὐτῶν] C ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτούς. 11 ἐξελθεῖν] C τοῦ ἐλθεῖν, καί. ἔδωκας] C δέδωκας. 12 αὐτοῖς] C deeſt. ἀλλ᾽ ἢ] C ὅτι. 13 ἑστηκὼς] C εἱστήκει. αὐτῶν poſterius] C αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν. 14 τῷ Ὀζιὴλ τῷ] C Ἰεζιὴλ ὁ. τῶν υἱῶν] C υἱοῦ· bis in hoc verſu. τοῦ Λευίτου] C ὁ Λευίτης. 15 αὐτοῖς] C deeſt. φοβεῖσθε] A φοβηθῆτε. C φοβηθῆτε ὑμεῖς. πτοεῖσθε] A C πτοηθῆτε. 16 ἐπ᾽ ἄκρου] A ἐν ἀρχῇ. C ὑμεῖς ἐπ᾽ ἄκρου. ποταμοῦ] C χειμάῤῥου κατὰ πρόσωπον. 17 ταύτῃ] C ἐν ταύτῃ. στῆτε, καί. φοβηθῆτε μηδὲ πτοηθῆτε] C φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιᾶτε. αὔριον] C ponit poſt ἐξελθεῖν. αὐτοῖς] C αὐτῶν. 18 αὐτοῦ] C ἐπὶ τὴν γῆν. ἔναντι] A ἐναντίον. C ἐπὶ πρόσωπον ἔναντι. 19 ἀπὸ poſterius] C ἐκ. Κορὲ] C Κορειτῶν. αἰνεῖν] C τοῦ αἰνεῖν. 20 ϗ ἐν] C ἐν δέ. ἡμῶν] C ὑμῶν. προφήτῃ] C προφήταις. 21 ἐβουλεύσατο] A C συμβουλευσάμενος. καὶ] A C deeſt. αἰνοῦντας] C αἰνοῦντας τὸν κύριον. τὰ ἅγια] C κυρίῳ τῷ ἁγίῳ. ἐξελθεῖν] C ἐκπορεύεσθαι. ὅτι] A ὅτι ἀγαθόν, ὅτι. 22 αὐτοὺς] C αὐτοῦ· & ponit poſt αἰνέσεως. πολεμεῖν] C ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν. ἐπὶ] C καί. 23 ἐκτρῖψαι] C ponit ante ἐξολοθρεῦσαι. εἰς] C ὡς. τὸ ἐξολοθρευθῆναι] C ϗ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν. 24 τῆς ἐρήμου] C εἰς τὴν ἔρημον. ἐπέβλεψε] A ἐνέβλεψε. σωζόμενος] C ἀνασωζόμενος. 25 ἐξῆλθεν] C ἦλθεν. ἐν αὐτοῖς] C ἑαυτοῖς. σκυλευόντων αὐτῶν] C προνομευόντων. ὅτι] C διότι. 26 ἐγένετο] A C deeſt. τὸν αὐλῶνα] C τὴν κοιλάδα. 27 ἐν] C ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν. 29 κύριος] C ponit poſt ἐπολέμησε. πρὸς τοὺς ὑπεναντίους] C μετὰ τῶν ὑπεναντίων. 31 ὢν] C υἱός. ἐτῶν τριακονταπέντε] C τριάκοντα ϗ πέντε ἐτῶν. βασιλεύσας] C βασιλεύειν. Σαλὶ] C Σελεΐ. 32 Ἀσὰ] C ponit ante τοῦ πατρός. τοῦ] C ἀπ᾽ αὐτῶν τοῦ. 33 Ἀλλὰ ϗ] C Πλήν. ἔτι (A οὐκ ἔτι) ὑπῆρχε] C οὐκ ἐξῆρθη. 34 ἰδοὺ] C οὐκ ἰδού. ὃς] C οὓς. βιβλίον] C ἐπὶ βιβλίου. 35 πρὸς Ὀχοζίαν βασιλέα] C μετὰ Ὀχοζίου βασιλέως. 36 οὗτος] C αὐτός. ἐν τῷ] C τοῦ. ϗ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν] C ϗ ἐκοινώνησε μετ᾽ αὐτοῦ. ϗ] C τοῦ. πλοῖα ἐν] C νῆας εἰς. 37 ἀπὸ Μαρισὴς] C ἐκ Μαρισᾶ. ἐφιλίασας] C ἐκοινώνησας. ἔθραυσε] C διέκοψε. τὸ ἔργον] A τὸ ἔθνος. C τὰ ἔργα. συνετρίβη τὰ πλοῖά σου] C συνετρίβησαν αἱ νῆες. ἐδυνάσθη] A ἠδυνήθη. C ἠδυνήθησαν.

CAP. XXI.

Sed Ald. ſeptem priores verſus hujus cap. adjungit præcedenti.

1 ἐν] A C μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν. Ἰωρὰμ] C Ἰωράμ. A Ἰωσαφάτ. 2 ἓξ] C deeſt. 3 ὁ] C Ἰωσαφὰτ ὁ. ἐν] A deeſt. ἔδωκε] A ponit ante τὴν βασιλείαν. οὗτος] C αὐτός. 4 αὐτοῦ] C τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ϗ ἀπὸ] C καὶ ἀπό. 5 Ὄντος αὐτοῦ] A Ὢν αὐτός. C Υἱὸς ὤν. κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ] C Ἰωρὰμ ἐν βασιλεύειν αὐτόν. 6 ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. βασιλέων] A βασιλέως. αὐτοῦ] C αὐτῷ. τὸ πονηρὸν] A * τὸ κυρίου. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 7 ὡς] C ὃν τρόπον. αὐτῷ] C αὐτόν. 8 Ἐν ταῖς] Hic incipit cap. nonum in Ald. ἀπὸ] C ἀπὸ ὑποκάτωθεν χειρός. ἐβασίλευσαν] C ἐβασίλευσεν. 9 ἀρχόντων] C ἀρχόντων αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ. ἠγέρθη νυκτὸς] C ἀνέστη Ἰωράμ. ϗ τοὺς] C ϗ πάντας τούς. ϗ ἔφυγεν, uſque ad finem verſus] C deſunt. 10 ἀπὸ] A C ἀπὸ χειρός. Ἐδὼμ] A ponit ante ἀπό. τότε] A ὅτι. Λομνὰ] A C Λοβνά. χειρὸς αὐτοῦ] A χειρῶν αὐτοῦ. C ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰωράμ. 11 αὐτὸς] C ϗ αὐτός. ἐν prius] A ἐν πάσαις. ἐν poſterius] C deeſt. 12 ἐν γραφῇ] C ἐγγραφή. λέγων] C λέγοντος. 13 βασιλέων] C βασιλέως. ἐν] C deeſt. ὡς] C ὃν τρόπον. 14 ἰδοὺ] C διὰ τοῦτο ἰδού. 15 ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν (A ϗ ἐν) νόσῳ] C ἔσῃ ἐν ἀῤῥωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀῤῥωστίαις. ἡ κοιλία] C τὰ ἔντερα. μετὰ τῆς μαλακίας] C ἀπὸ τῆς ἀῤῥωστίας. 17 κατεδυνάστευον] C κατεδυνάστευσαν αὐτόν. ἀπέστρεψαν] C ᾐχμαλώτευσαν. ἀποσκευὴν] C ὕπαρξιν. Ὀχοζίας] A C Ἰωάχαζ. μικρότατος] C νεώτερος. 18 εἰς τὴν κοιλίαν] C ἐν τῇ κοιλίᾳ. μαλακίαν] A μαλακίᾳ, ἐν. C αὐτοῦ ἐν ἀῤῥωστίᾳ, ἐν. ἰατρεία] C ἴασις. 19 ἡμερῶν] C ἡμερῶν αὐτοῦ εἰς. ἡ κοιλία] C τὰ ἔντερα. μετὰ τῆς νόσου] C μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀῤῥωστίᾳ. μαλακίᾳ πονηρᾷ] C ἀῤῥωστίαις πονηραῖς. ὁ λαὸς] C αὐτῷ ὁ λαός. καθὼς ἐκφορὰν ϗ καῦσιν] C κατὰ τὴν καῦσιν. 20 Ἦν] A Καὶ ἦν. C Υἱὸς ἦν. ὅτε ἐβασίλευσεν] C ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. ἐπορεύθη] C ἀπέθανεν. οὐκ ἐν] A C ἐν οὐκ.

CAP. XXII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 τὸν μικρὸν] A ponit poſt ἀντ᾽ αὐτοῦ. C τὸν νεώτερον. λῃστήριον] C ponit ante ἐπῆλθον. οἱ Ἄραβες, ϗ οἱ Ἀλιμαζονεῖς] C ἀπὸ τῶν Ἀράβων ϗ ἐν τῇ παρεμβολῇ. 2 Ὢν ἐτῶν εἴκοσι] C Υἱὸς ὢν τεσσαράκοντα ϗ δύο ἐτῶν. Ὀχοζίας]

[ζίας] A ϗ δύο 'Οχοζίας ὅτε. ἐβασίλευσε] C ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. 'Αμβεὶ] A Μαμί. 3 Καὶ ἔτος] C Καίγε αὐτός. ὁδῷ] C ὁδοῖς. τοῦ] C αὐτοῦ. 4 [πονηρ]ὸν] C 'Οχοζίας τό. ἐναντίον] C ἐν ὀφθαλμοῖς. 5 καὶ ἐν] A ὅτι ἐν. μετ[ὰ]] C 'Οχοζίας μετά. 6 εἰς] C ἐν. ὅτι ἠῤῥώστει] A ἠῤῥώστει γάρ. 7 'Οχοζία] C 'Οχοζίου τοῦ. 'Ιωρὰμ] C ponit ante μετ'. Ναμεσσεὶ] A 'Αμεσσή. εἰς] C ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι. 8 ὡς ἐξεδίκησεν] C ἐν τῷ ἐκ[δικῆσαι]. αὐτοῦ] A αὐτοῦ· ϗ ἀπέκτεινε 'Ιηοῦ τὸν 'Ιωρὰμ, ϗ ἔφυγεν 'Οχοζίας. 9 εἶπεν] A εἶπεν 'Ιηοῦ. C εἶπεν 'Ιού. ἀπέκτεινεν] C ἀπέκτειναν. ἐστὶν] C ponit ante 'Ιωσαφάτ. ὃς] C ὅστις. 9 'Οχοζία] C 'Οχοζίου. 10 ϗ ἠγέρθη] A desunt. C ϗ ἀνέστη. πᾶν] A deest. 11 [illegible]] A C [illegible]. εἰς ταμιεῖον] C ἐν τῷ ταμιείῳ. 'Ιωσαβεὲθ] C ponit post 'Ιωράμ. 'Ιωδαὲ] C 'Ιωιαδέ. 12 μετ' αὐτῶν] C μετ' 'Ιωάς. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. κατακεκρυμμένος] C κεκρυμμένος & ponit ante ἐν.

CAP. XXIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ ἐν] C 'Εν δέ. ὀγδόῳ] A C ἑβδόμῳ. ἐκραταίωσεν 'Ιωδαὲ] C ἐκράτησεν 'Ιωιαδέ. τὸν 'Αζαρίαν] A ϗ τὸν 'Αζαρίαν, καί. Μαασηίαν] A 'Αμασίαν. 'Ελισαφὰν] C 'Ελισαφάτ. 'Αδία] A 'Αδαΐα. C 'Αδαΐου. μεθ' ἑαυτοῦ] C ϗ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ. κυρίου] C κυρίου ἐν διαθήκῃ. 2 ἦλθον] C ἦλθεν. 3 διέθεντο] C διέθετο. 'Ιούδα] C deest. 4 ὁ λόγος] C ponit post [ποιή]σετε. 5 τὸ σάββατον] A εἰς τὸ σάββατον τῶν ἁγίων. ϗ εἰς τὰς πύλας] C ϗ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις. 6 μὴ] C μηδείς. εἰσελθέτω] A εἰσελθέτωσαν. ἐὰν μὴ] C εἰμή. τῶν Λευιτῶν] C τοῖς Λευίταις. φυλασσέτω] C φυλασσέτωσαν. 7 κύκλῳ ἀνδρὸς σκεῦος σκεῦος] A καὶ κύκλῳ ἄνδρες ϗ σκεῦος αὐτῶν. C κύκλῳ ἀνὴρ ϗ τὸ σκεῦος αὐτοῦ. αὐτοῦ] A αὐτῶν. ἐκπορευομένου] C ponit post εἰσπορευομένου. ϗ] A C αὐτοῦ, καί. αὐτοῦ] C deest. 8 αὐτοῖς] C deest. ἔλαβεν] C ἔλαβεν. ἀπ' ἀρχῆς] C εἰσπορευομένου. 9 τὰς] A C ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τεταγμένοις, ϗ τάς. καὶ τὰ] C ϗ τὰ δόρατα, ϗ τὰς ἀσπίδας, καὶ τά. θεοῦ] C θεοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. 10 τὸν λαὸν] C ponit post πάντα. ὠμίας posterius] A C ὠμίας τοῦ οἴκου. ἀριστερᾶς] C ἀριστερᾶς ἐπί. 11 τὰ μαρτύρια] C τὸ μαρτύριον. ϗ ἔχρισαν] C αὐτὸν, ϗ ἔχρισεν. 12 τὸν βασιλέα] C μετὰ τοῦ βασιλέως. 13 ἐπὶ] A ἑστὼς ἐπί. C εἱστήκει ἐπί. ηὐφράνθη] A ηὐφράνθησαν. C εὐφραινόμενοι. ἐσάλπισαν] A ἐσάλπισαν ἐν. C σαλπίζοντες ἐν. ᾠδοὶ] C τῆς ᾠδῆς οἱ ᾠδοί. ἐβόησε] A C ἐβόησε ϗ εἶπεν. ἐπιτίθεσθε, ἐπιτιθέμενοι] C σύνδεσμος, σύνδεσμος. 14 'Ιωδαὲ ὁ ἱερεὺς posterius] C deest. ἑκατοντάρχοις] C ἐπισκόποις. ἐκβάλετε] C ἐξάγετε. εἰσέλθατε] A ἐξέλθατε. μαχαίρᾳ] C ἐν ῥομφαίᾳ. ἀποθανέτω] C θανατωθήτω. 15 ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν] C ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας. 16 ϗ τοῦ λαοῦ, ϗ] C ϗ ἀναμέσον παντὸς τοῦ λαοῦ, ϗ ἀναμέσον. τοῦ εἶναι λαὸν] C τοῦ εἶναι εἰς λαόν. 17 κατέσπασαν] A καθέσπασεν. τὰ εἴδωλα] C τὰς εἰκόνας. 18 ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα] C τὴν ἐπισκοπήν. διὰ χειρὸς] C ἐν χειρί. ὡς] C καθώς. ϗ ἀνενέγκαι] A ϗ αὐτὸς ἀνήνεγκεν. C τοῦ ἀναφέρειν. ὁλοκαυτώματα] C ponit post κυρίῳ. 19 πᾶν πρᾶγμα] C πάντα λόγον. 20 ἐπεβίβασαν] A ἀνεβίβασε. C ἀνεβίβασαν. πύλης] C ponit post ἐσωτέρας. ἐκάθισαν] A ἐκάθισε. τοῦ θρόνου] C τὸν θρόνον. 21 ἐθανάτωσαν] A C ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

CAP. XXIV.

Ald. tres priores verſus hujus capitis adjungit præcedenti.

1 Ὢν] C 'Υιὸς ὤν. 2 'Ιωδαὲ] C 'Ιωιαδὲ, & ver. 3. & ver. 6. 3 ἑαυτῷ] C αὐτῷ & ponit post ἔλαβεν. ἐγέννησαν (ἐγέννησεν C) υἱοὺς, ϗ θυγατέρας] A ἐγεννήθησαν αὐτῷ υἱοὶ ϗ θυγατέρες. 4 Καὶ ἐγένετο] Hic incipit cap. 10 in Ald. ϗ ἐγένετο] A desunt. 5 κατισχῦσαι] C κραταιῶσαι. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ ἱκανοῦ. σπεύσατε] C ὑμεῖς ταχύνατε. ἔσπευσαν] C ἐτάχυναν. 6 'Ιωὰς] A C deest. ἐπεσκέψω] C ἐξεζήτησας. εἰσενέγκαι] C εἰσενεγκεῖν & ver. 9. ϗ] A ϗ ἀπό. ὑπὸ] C λῆμμα ὑπό. ὅτι] C ὅτε. μαρτυρίου] C μαρτυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ. 7 ϗ γὰρ] C καίγε. ταῖς] C τοῖς. 9 [illegible]] C δοῦλος. 10 ἔδωκαν] C εὐφράνθησαν. οὗ] A ἄν. 11 ὡς εἰσέφερον] C ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἐνεγκεῖν. ὡς] C ἵνα. ἱερέως] A C ponunt post μεγάλου. κατέστησαν] C ἦσαν, ϗ κατέστησαν. εἰς τὸν τόπον] C αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τόπου. 12 χαλκεῖς] C πρὸς τοῖς τέκτοσι. ἐπισκευάσαι] C τοῦ κραταιῶσαι. 13 [illegible]] A ἀνέστη. ἐνίσχυσαν] C ἠσφαλίσαντο αὐτόν. 14 ὡς συνετέλεσαν] C ὡς συνετέλεσαν τὸν οἶκον. σκεύη] C αὐτὸ σκεύη. σκεύη] A ϗ σκεύη. ὁλοκαυτωμάτων, uſque ad ὁλοκαυτώσεις] C ϗ τῶν ὁλοκαυτωμάτων, ϗ θυΐσκας, ϗ σκεύη χρυσᾶ, ϗ ἀργυρᾶ, ϗ ἀνήνεγκαν. ἐν οἴκῳ] A εἰς οἶκον. 15 πλήρης] C καὶ πλήρης. ὢν] C υἱὸς ὤν. 16 τοῦ θεοῦ, ϗ] A deſunt. 17 ἐπήκουσεν αὐτοῖς] A ἐπήκουσεν αὐτῶν & ponit αὐτῶν poſt βασιλεύς. C ἤκουσεν αὐτῶν. 18 ἐδούλευον ταῖς 'Αστάρταις] C ἐλάτρευσαν τῇ 'Αστάρτῃ. ἡμέρᾳ ταύτῃ] C πλημμελείᾳ αὐτῶν. 19 πρὸς] C κύριος πρός. πρὸς] C αὐτοὺς πρός. ϗ οὐκ ἤκουσαν] C deſunt. διεμαρτύραντο] C διεμαρτύραντο. ὑπήκουσαν] A C ἤκουσαν. 20 'Αζαρίαν] C Ζαχαρίαν. τὸν ἱερέα] C τοῦ ἱερέως. εἶπεν] A C εἶπεν αὐτοῖς. τί] A τί ὑμεῖς. C ἵνα τί ὑμεῖς. 21 δὶ] C λίθοις δί. 'Ιωὰς] C 'Ιωὰς ὁ βασιλεύς. 22 καὶ ὡς] C ὡς δέ. κρινάτω] C κρίναι. 23 μετὰ [τὸ συντελεσθῆναι]] C ὡς. ἀνέβη] A ἀνέστη. ἐπ' αὐτὸν] C ἐπὶ τὸν 'Ιωάς. ἦλθεν] C ἦλθον. ἐν τῷ λαῷ] A ἐν τῷ ναῷ. C ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 παρεγένετο δύναμις] C ἦλθον δυνάμεις. θεὸς] C κύριος. πολλὴν] C πολλὴν πολλά. ἐποίησεν] C ἐποίησαν. 25 ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν] C κατέλιπον. μαλακίαις μεγάλαις] C ἀῤῥωστίᾳ μεγάλῃ. αὐτῷ] C τῷ 'Ιωάς. υἱοῦ] C τῶν υἱῶν. 26 ὁ 'Αμμανίτης] C τῆς 'Αμμανίτιδος. ὁ Μωαβίτης] C τῆς Μωαβίτιδος. 27 Καὶ οἱ, uſque ad [illegible]] C Καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ πλεῖστα λήμματα κατ' αὐτοῦ, ϗ ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ. A poſt πέντε addit, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτόν. λοιπὰ] A λοιπὰ τῶν λόγων. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἐπί. γραφὴν] C γραφὴν βιβλίου.

CAP. XXV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Ὢν] C 'Υιὸς ὤν. ἐβασίλευσεν 'Αμασίας] C 'Αμασίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. εἰκοσιεννέα] A C εἴκοσι ϗ ἐννέα. ἀπὸ] C ἐξ. 3 ἐν] C αὐτοῦ ἐν. 4 [νόμ]ῳ] C ἐν νόμῳ Μωϋσῆ. τῇ] C ἐν τῇ. ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ] A ἁμαρτίᾳ ἑαυτῶν. C ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. 5 ἀνέστησεν] C ἔστησεν. 'Ιερουσαλὴμ] A ἐν 'Ιερουσαλήμ. C Βενιαμίν. ἠρίθμησεν] C ἐπεσκέψατο. ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατοῦντας] C δυνατῶν ἐξερχομένων εἰς πόλεμον, κρατούντων. 6 δυνατοὺς] C δυνατῶν. 7 οὐ πορεύσεται] A οὐ παρελεύσεται. C μὴ πορευέσθω. 8 ϗ τροπώσεταί σε] C ἐν τῷ πολέμῳ, ϗ τροπώσεται. παρὰ κυρίου, ϗ (A deeſt) ἰσχὺς] C ἰσχὺς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι. 9 τὰ ἑκατὸν τάλαντα, ἃ] C τοῖς ἑκατὸν ταλάντοις, οἷς. πλεῖστα] A πλείονα. C πλείω. 10 τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ] C τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν. σφόδρα] C τῇ ὀργῇ αὐτῶν σφόδρα. ἀπέστρεψαν] C ἐπέστρεψαν. 13 ϗ ἐπέθεντο] C ἐπέθεντο. ἕως] C ϗ ἕως. 14 πατάξαντος] A C πατάξαντα. αὐτὸν] C ἑαυτόν. αὐτοὺς αὐτῷ] A αὐτῷ αὐτούς. C αὐτοὺς ἑαυτῷ. αὐτὸς] A C deeſt. 15 τί] A ὅτι. ἑαυτῶν] C αὐτῶν. 16 αὐτῷ] C αὐτόν. ἵνα μὴ μαστιγωθῇς] C αὐτῷ, ἵνα μὴ πατάξωσί σε. ὅτι γινώσκω] A γινώσκω. C ἔγνων. ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ] C ἐβουλεύσατο κύριος. ἐπήκουσας] C ἤκουσας. 17 Καὶ] Hic incipit cap. 11 in Ald. υἱοῦ 'Ιηοῦ] C υἱὸν 'Ιού. 18 ἐλεύσεται] C εἰσελεύσεται. ἐν τῷ] A ἐν αὐτῷ. ἦλθον] C ἦλθε. κατεπάτησαν] C κατεπάτησε. 20 χεῖρας] A C χεῖρας 'Ιωάς. 22 αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 23 τὸν τοῦ] C υἱόν. 'Ιωάχαζ] C 'Οχοζίου. κατέλαβεν] C συνέλαβεν. κατέσπασεν] C καθεῖλεν. 24 πάντα τῷ 'Αβδεδὸμ] C τὰ παρὰ τὸν 'Ωβὴδ 'Εδώμ. συμμίξεων] C συμμίξεων ἔλαβε. 25 ἔτη δεκαπέντε] C πέντε ϗ δέκα ἔτη. 26 οὐκ ἰδοὺ] A οὐχί. 27 ϗ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, ϗ ἔφυγεν ἀπὸ 'Ιερουσαλὴμ] C συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σύνδεσμος ἐν 'Ιερουσαλὴμ, ϗ ἔφυγεν.

CAP. XXVI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ] A deeſt. 3 ἐβασίλευσεν 'Οζίας] C 'Οζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. 5 συνιόντος] A C συνιέντος. φόβῳ κυρίου] C ὁράσει θεοῦ. ἐζήτησε] A ἐξεζήτησε. C αἷς ἐξεζήτησε. ϗ εὐώδωσεν αὐτῷ κύριος] C κατεύθυνεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός. 6 ἐξῆλθε] C ἐξῆλθεν 'Οζίας. κατέσπασε] C καθεῖλε. 'Ιαβνὴρ] C 'Ιαβνά. 'Αζώτου] C ἐν 'Αζώτῳ. 7 τῆς] A τάς. 9 πύλην poſterius] A γωνίαν. κατίσχυσε] C κατίσχυσεν αὐτάς. 10 ἐν Σεφηλὰ] A εἰς 'Εφηλά. ϗ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ] C γεωργοὶ ϗ ἀμπελουργοὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν. γεωργὸς] A C ἀνὴρ φιλογεωργός. 11 δύναμις ποιοῦσα] C δυνάμεις ποιοῦσαι. ϗ ἐκπορευομένη, uſque ad διὰ χειρὸς prius] C ϗ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν, ϗ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν. διὰ poſterius] C ϗ διά. 12 πατριαρχῶν] C ἀρχόντων τῶν πατριῶν. 13 δύναμις πολεμικὴ] C δυνάμεις πολεμικαί. καὶ πεντακόσιοι] C πεντακόσιοι. 15 ἐποίησεν] C ἐποίησεν 'Οζίας. λογιστοῦ] C λογισμοῖς. βάλλειν] C τοῦ βαλεῖν. 16 κατίσχυσεν] C κατίσχυσεν 'Οζίας. 17 ὀγδοήκοντα] C ponit ante ἱερεῖς. δυνατοὶ] C δυνάμεως. 18 ἔστησαν] C ἀντέστησαν. ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. θῦσαι] A θυμιᾶσαι. C τὸ θυμιᾶσαι. ἐκ] C ἀπό. 19 πρὸς τοὺς ἱερεῖς] A εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. ἐν οἴκῳ κυρίου] C ponit ante ἐναντίον. 20 πρὸς] C ἐπ'. 'Αζαρίας] A Ζαχαρίας. μετώπῳ] C μετώπῳ αὐτοῦ. κατέσπευσαν] A κατεδίωξαν. C κατέσπευσεν. 21 ἕως] C ponit ante 'Οζίας. 'Αφφουσὼθ] C 'Αχχεσίθ. ἐκάθητο] C ἐκάθισεν & ponit ante ἐν οἴκῳ. ἀπεσχίσθη] C ἐξώσθη. κυρίου] A θεοῦ. 'Ιωάθαν] A C 'Ιωαθάμ. 22 γεγραμμένοι] C οὐκ ἰδοὺ εἰσί. 'Ιεσσίου] A C 'Ησαΐου υἱοῦ 'Αμώς. 23 ἔθαψαν] A οὐκ ἔθαψαν. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ] C deſunt. τῷ πεδίῳ] C ἀγρῷ. ὅτι λεπρὸς] A C λεπρός.

CAP. XXVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 'Υιὸς] C 'Υιὸς ὤν. 'Ιωάθαμ] A ἦν 'Ιωάθαμ. βασιλεύσας] C βασιλεύειν. τῆς μητρὸς] C τῇ μητρί. 2 ἃ] A C ὅσα. ἀλλ'] C πλήν. οὐκ εἰσῆλθεν] C ponit poſt κυρίου. 3, 4 'Οπὲλ ᾠκοδόμησε πολλὰ, 'Εν] A αὐτῆς ἀπέθετο ὅπλα, ϗ ᾠκοδόμησε πόλεις ἐν. C τοῦ 'Ωφὲλ ᾠκοδόμησεν εἰς πλῆθος. Καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν. ὄρει] C τοῖς ὄρεσιν. ϗ οἰκήσεις] A οἰκήσεις. C ᾠκοδόμησε βάρεις. 5 Αὐτὸς] A C Καὶ αὐτός. ἐμαχέσατο] C ἐπολέμησε. πρὸς βασιλέα] C μετὰ τοῦ βασιλέως. ϗ κατ'] C κατ'. ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει] C deſunt. τῷ δευτέρῳ] A C τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ. 6 Κατίσχυσεν] C Καὶ κατίσχυσεν. 'Ιωάθαν] A 'Ιωάθαμ. 7 ἰδοὺ γεγραμμέναι] C οὐκ ἰδοὺ γέγραπται. βιβλίῳ] A βιβλίων. C βιβλίου. 'Ιούδα ϗ 'Ισραὴλ] C 'Ισραὴλ ϗ 'Ιούδα· & addunt hic A C, 'Υιὸς εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας (C 'Ιωαθὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν) ϗ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ιερουσαλήμ.

CAP. XXVIII.

Sed Ald. viginti verſus priores adjungit capiti præcedenti.

1 ϗ πέντε] C deſunt. 2 Καὶ] A 'Αλλ'. 3 ϗ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν] C τοῖς Βααλείμ. ἐν γῇ Βενεννὸμ] A ἔθυσεν ἐν γῇ 'Εννόμ. C Καὶ ἔθυεν ἐν φάραγγι Βενεννόμ. διῆγε] A ἤγαγε. τῶν ἐθνῶν ὧν] A ἅ. ἐξωλόθρευσε] C ἐξῆρε. 5 διὰ χειρὸς] C ἐν χειρί. ἐξ αὐτῶν] C ponit poſt πολλήν. αὐτὸν] C αὐτὸν κύριος. 6 ὁ τοῦ 'Ρομελία] C υἱὸς 'Ρομελίου. ἐν μιᾷ] C μιᾷ. εἴκοσι] A deeſt. C ϗ εἴκοσι. 7 τὸν Μαασίαν] A 'Αμασίαν. 'Εζρικὰν] A Εὐζικάμ. C 'Εσρικάμ. 'Ελκανὰ τὸν διάδοχον] C 'Ελκανὰν τὸν δεύτερον. 8 τριακοσίας] A ὀκτακοσίας. C διακοσίας. γυναῖκας] C γυναικῶν. 9 ἔφθακε] C ἔφθασε. 10 ϗ δούλας] A deſunt. ὑμῶν poſterius] C ἡμῶν, πλημμελῆσαι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν. 11 τῶν] C ἀπὸ τῶν. 12 Οὐδείας ὁ τοῦ 'Ιωανοῦ] A C 'Αζαρίας ὁ τοῦ 'Ιωνὰν (A 'Ιωνᾶ.) Μοσολαμὼθ] A Βασαλημώθ. C Μασαλμώθ. 'Ελδαῒ] C 'Αδδί. 13 ἁμαρτάνειν] C πλημμελῆσαι. θυμοῦ] A deeſt. 15 ὀνόματι] A ὀνόματι κυρίου. C ὀνόμασιν. φαγεῖν] C αὐτοῖς τοῦ φαγεῖν, ϗ πιεῖν. ϗ ἐν] A ἐν. C αὐτῶν ἐν. ἀσθενοῦντος] C ἀσθενοῦς. πόλιν] C τὴν πόλιν τῶν. ἐπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. 16 'Εν] C Καὶ ἐν. 'Ασσοὺρ] C τῶν 'Ασσυρίων τοῦ. 17 ὅτι] C τῷ ἔτει, καί. 18 ἐπὶ τὰς] A αἰχμαλωτεῦσαι τάς. ϗ τὰ ἐν, uſque ad τὴν Αἰλὼν] C deſunt. Γαδηρὼ] A Γαδηρών. C Γαδηρώθ. Σωχὼ] C Σοκχώθ. Θαμνὰ ... Γαμζὼ] A Γαμζαῒ ... Θαμνά. C Θάμναν ... Γαμζώ. 19 ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει] C ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ 'Ιούδᾳ, ϗ ἀπέστη ἀποστασίᾳ. 20 ἐπ' αὐτὸν] A πρὸς αὐτόν. C ἐπὶ τὸν 'Αχάζ. Θαλγαφελλασὰρ] A Θαγλαθ Φελλασάρ. C Θιγλαθ φελσάρ. 'Ασσοὺρ] C 'Ασσυρίων & ver 21. ἔθλιψεν] A C ἐπάταξεν. αὐτὸν] A αὐτοῦ, ϗ ἀπῴκισε τοὺς ἐν Δαμασκῷ εἰς Μηδίαν, ἐκ γῆς τῆς Συρίας μετῴκισεν οἰκεῖν τὴν Δαμασκόν. 21 Καὶ ἔλαβεν] Hic incipit cap. 12 in Ald. ἢ τῷ] C ἢ τοῦ. 22 τοῦ] C 'Αχὰζ τοῦ. 23 'Εκζητήσω] C Ζητήσω. αὐτοὶ] C deeſt. αὐτοὺς] A deeſt. αὐτοῖς] C ponit poſt θύσω. αὐτοὶ] C ponit poſt αὐτῷ. 24 ἔκλεισε] C ἀπέκλεισεν 'Αχάζ. ἑαυτῷ θυσιαστήρια] C αὐτῷ θυσιαστήριον. 25 ϗ πόλει] C ϗ ἐν πόλει. ἐποίησεν] C ἐποίησε. παρώργισε] C παρώργισε. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 26 ἰδοὺ] C οὐκ ἰδοὺ εἰσί. γεγραμμέναι] C γεγραμμένοι. βιβλίῳ] A βιβλίων. C βιβλίου. 27 ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν] C ϗ οὐκ ἤνεγκαν.

CAP. XXIX.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ, uſque ad ϗ εἴκοσι] C 'Υιὸς ὢν εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν 'Εζεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. ἐννέα] C ϗ ἐννέα. ϗ ὄνομα] A ὄνομα. 2 τὸ] C 'Εζεκίας τό. 3 ὡς ἔστη] C ἡνίκα ἔστη 'Εζεκίας. 5 οἱ] C μου οἱ. ἁγνίσθητε. ϗ ἁγνίσατε] C ἁγιάσθητε, ϗ ἁγιάσατε. 6 ἡμῶν] C ὑμῶν. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 7 ἐν τῷ] A τῷ. 8 ὠργίσθη ὀργῇ (A θυμῷ) κύριος] C ἐγένετο ὀργὴ κυρίου. 9 πεπλήγασιν] C ἔπεσον. ὑμῶν] A C ἡμῶν, quater in hoc ver. μαχαίρᾳ] C ῥομφαίᾳ. αὐτῶν] C ἑαυτῶν. ὃ ϗ νῦν ἐστι] A ϗ νῦν εἰσιν. C deſunt. 10 'Επὶ τούτοις νῦν ἐστι] A 'Επὶ τούτοις νῦν ἔνθεσθε. C 'Ενεκεν τούτου ἐγένετο. καρδίας] A καρδίας ὑμῶν, τοῦ] C καρδίας μου, τοῦ. μου διαθήκην] A C deſunt. κυρίου θεοῦ] A μετὰ τοῦ κυρίου θεοῦ. C τῷ κυρίῳ θεῷ. 11 ἀφ' ἡμῶν] A ἀφ' ὑμῶν. C ponit ante τὴν ὀργήν. ὅτι] C ποιεῖν, ὅτι. ϗ εἶναι αὐτῷ] C αὐτῷ, ϗ εἶναι αὐτοῦ. λειτουργοῦντας] C λειτουργούς. 12 Μαὰθ]

A Μαάλ. Κὶς] A ϗ Κείς. υἱῶν] A deeſt. Γεδσωνὶ] C Γερσῶν. Ἰωδαὰδ] C Ἰωάχ. Ζεμμὰθ] A C Ζεμμά. ϗ Ἰωαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχὰ] C ϗ Ὠδαὰν ὁ τοῦ Ἰωάχ. 13 τῶν] C ἀπὸ τῶν, & verſ. 14, ter. Ζαμβρεὶ] A Σαμαεί. C Σαμβρεί. 14 Ἰδιθὲν, Σαμαίας] A Ἰδιθοὺμ, Σαμαθίας. 15 Συνήγαγον] C Συνήγαγε. αὐτῶν] C αὐτοῦ. τοῦ] C Ἐζεκίου τοῦ. 16 ϗ εἰς] C εἰς. ἐκβαλεῖν] C τοῦ ἐξενέγκειν. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς] C ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. ἥγνισαν] C ἡγίασαν. τρισκαιδεκάτῃ] A C ἑκκαιδεκάτῃ. 18 εἶπαν] C εἶπον αὐτῷ. ἡγνίσαμεν] C ἡγιάσαμεν, & verſ. 19. προθέσεως] C προθέσεως αὐτοῦ. 19 τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ] C τοῦ ἀποστῆναι αὐτόν. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ, καί. ἡτοιμάκαμεν] C ἡτοιμάσαμεν. ἰδοὺ] A C ϗ ἰδού. 20 Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς] A ponit poſt συνήγαγε. 21 ἀνήνεγκε] A C ἀνήγαγον. μόσχους, uſque ad περὶ prius] C ἑπτὰ μόσχους, ϗ ἑπτὰ κριοὺς, ϗ ἑπτὰ ἀμνοὺς, ϗ ἑπτὰ χιμάρους· poſterius ἑπτὰ deeſt in Ald. Ἰσραὴλ] C Ἰούδα. ἀναβαίνειν] C τοῦ ἀνενέγκειν. 22 Καὶ ἔθυσαν] A θύειν. τὸ αἷμα poſterius] C ponit poſt θυσιαστήριον. προσέχεον] C προσέχεον. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] A τῷ θυσιαστηρίῳ. 24 ἐξιλάσαντο] C περιεῤῥάντισαν. εἶπεν ὁ βασιλεὺς] C ponit poſt poſterius Ἰσραήλ. ἡ ὁλοκαύτωσις] C προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα. 25 προφητῶν] C προφητῶν αὐτοῦ. 26 τῆς] C ἐν. 27 ἀνενέγκαι] C τοῦ ἀνενέγκειν. 28 προσεκύνει] A προσεφώνει. οὗ] A ὅτου. 29 ἔκαμψεν] A ϗ ἔκαμψεν. εὑρεθέντες] C εὑρεθέντες σὺν αὐτῷ. προσεκύνησαν] A προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ, & verſ. 30. 30 ὑμνεῖν] C τοῦ ὑμνεῖν. 31 προσαγάγετε, ϗ φέρετε] A ϗ προσαγάγετε, ϗ ἀναφέρετε. ϗ αἰνέσεις] A ϗ αἰνέσεως. C deſunt. 32 διακόσιοι] A ὀκτακόσια. κυρίῳ] C κυρίου. 34 Ἀλλ' ἢ] C Πλήν. ἐκδεῖραι] A C δεῖραι. ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν] C ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν. ἡγνίσθησαν] C ἡγιάσθησαν. ἥγνισαν] A ἡγνίσθησαν. C ἡγιάσθησαν. 35 τῶν σπονδῶν] A τῆς σπονδῆς. C αἱ σπονδαί. κατωρθώθη] C ἡτοιμάσθη.

CAP. XXX.

Sed Ald. priores 9 verſus hujus capitis adjungit præcedenti.

1 ἐπιστολὰς] C ponit ante καί. ποιῆσαι] C τοῦ ποιῆσαι. φασὲκ] C φασὲχ, & verſ. 2. 3 ἠδυνάσθησαν] C ἠδυνήθησαν. αὐτὸ] C ponit ante ποιῆσαι. ἡγνίσθησαν] C ἡγιάσθησαν. εἰς] C ἐν. 4 τῆς] C πάσης τῆς. 5 διελθεῖν] C τοῦ διελθεῖν. Βηρσαβεὲ … Δὰν] C Δὰν … Βηρσαβεαί. ἐλθόντας] C τοῦ ἐλθεῖν, καί. εἰς] C ἐν. 6 ἐπιστρέψατε] A C ἐπιστρέψει. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων. 7 καθὼς prius] A καθὼς καί. 8 νῦν] A deeſt. τὰς καρδίας] A C τοὺς τραχήλους. ἀποστρέψει] A ἀποστρέφει. ὀργῆς] C τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 9 ἔναντι] A C ἐναντίον. εἰς] A ὑμᾶς εἰς. C αὐτούς. ταύτην] A ὑμῶν. ὑμῶν] A C ἡμῶν. 10 Καὶ ἦσαν] Hic incipit cap. 13. in Ald. καταμωκώμενοι] C μυκτηρίζοντες αὐτούς. 11 Ἀλλὰ] A Ἀλλ' ἤ. Ἀσὴρ] C ἀπὸ Ἀσήρ. ἀπὸ prius] C deeſt. ϗ εἰς] C Καὶ ἐν. 12 Καὶ] C deeſt. τοῦ] C καί. τὰ προστάγματα] A C τὸ πρόσταγμα. 13 εἰς] C ἐν. 15 ἥγνισαν] A ἡγνίσθησαν. C ἡγιάσθησαν, & verſ. 18. 17 πλῆθος] A πλεῖστον. ἡγνίσθη] C ἡγνίσθησαν. τοῦ θύειν] A πλείους θύειν. 18 ἀλλὰ] C ἀλλὰ καί. παρὰ] C οὐ παρά. αὐτῶν] C τούτων. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C κύριε ὁ θεός. ἐξιλάσθω] C ἐξίλασαι. 19 αὐτῶν] A αὐτοῦ. οὐ κατὰ] C οὐχ ὡς κατά. τῷ Ἐζεκίᾳ] C τοῦ Ἐζεκίου. 21 καθυμνοῦντες] C καθύμνουν. ὀργάνοις] C ὀργάνοις ἰσχύος. 22 Ἐζεκίας] A κύριος. πᾶσαν] C πάντων, & ponit poſt καρδίαν. ἡμέρας] C ἡμέραις. θυσίαν] C θυσίας. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. 23 ἡ] C πᾶσα ἡ. ἅμα] C deeſt. ἐποίησαν] A ἐποίησαν ἄλλας. C ponit ἄλλας poſt ἡμέρας. 24 τῷ Ἰούδᾳ] C ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, & ponit ante ἀπήρξατο. τῇ] A ὅλῃ τῇ. C πάσῃ τῇ. ϗ οἱ] C οἱ. πρόβατα] A C προβάτων. τὰ ἅγια] C ἡγιάσθησαν. 25 ἐκκλησία] C ἐκκλησία Ἰούδα, καί. Ἰούδα, ϗ οἱ εὑρεθέντες ἐξ Ἱερουσαλὴμ] C οἱ ἐλθόντες ἐξ Ἰσραήλ. ἀπὸ] C ἐκ. 27 ἱερεῖς] A ἱερεῖς, καί. αὐτοῦ] C τοῦ θεοῦ.

CAP. XXXI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα. ἔκοψαν] A C ἐξέκοψαν. ϗ τοὺς βωμοὺς] C ϗ καθεῖλον τὰ θυσιαστήρια. τέλος] C συντέλειαν. ἐπέστρεψαν] A C ἐπέστρεψε. ἕκαστος] C deeſt. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. C αὐτοῦ. 2 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ, & ponit poſt λειτουργίαν. ἐν ταῖς αὐλαῖς] A αὐλῆς. C ϗ ἐν ταῖς αὐλαῖς. 3 τὰς ὁλοκαυτώσεις] A τὴν ὁλοκαύτωσιν. δειλινὴν] C ἑσπερινήν. ϗ] C ϗ εἰς τάς. εἰς τὰ σάββατα] C τῶν σαββάτων. 4 τῷ λαῷ] A τῷ λαῷ, καί. C Ἐζεκίας τῷ λαῷ. 5 λόγον] C λόγον Ἐζεκίας. ἐπλεόνασεν] A C ἐπλεόνασαν οἱ υἱοί. ϗ ἐπιδέκατα πάντα] C deſunt. εἰς πλῆθος] A ponit poſt ἤνεγκαν. 7 Ἐν] C Ἐν δέ. 10 εἰς οἶκον Σαδὼκ] C τοῦ οἴκου Σαδδούκ. ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ] C ἤρξαντο αἱ ἀπαρχαί. ϗ καταλείπομεν] A deſunt. C ϗ ἐγκαταλείπομεν. καταλείπομεν ἐπὶ] A C καταλείπομεν ἔτι. 11 ἔτι] C deeſt. 12 ἤνεγκαν] A C εἰσήνεγκαν. 13 Ἰειὴλ] C Ἰεζιήλ. Ὀζίας] A Ὀζαζίας. ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] C deſunt. 15 Ὀδὸμ] A ᾀδόντων. C Ἀδάν. διὰ] C ἐν ταῖς πόλεσι διά. μέγαν, ϗ (ϗ κατὰ C) τὸν μικρὸν] A τὸν μικρὸν, ϗ κατὰ τὸν μέγαν. 16 εἰς ἡμέραν] C ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ. ἐφημερίαις] C κατ' ἐφημερίας. 17 καταλοχισμὸς] A καταλοχισμούς. 18 ἐγκαταλοχίσαι] A ἐν καταλοχίαις. C ἐν καταλοχισμοῖς. υἱῶν] C αὐτῶν, υἱῶν. αὐτῶν poſterius] C deeſt. 19 Τοῖς] C Καὶ τοῖς. ϗ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων] C ϗ ἐν ταῖς πόλεσιν. ϗ πόλει] A deſunt. 20 τὸ καλὸν] C Ἐζεκίας τὸ καλόν. εὐθὲς] C εὐθὲς, ϗ τὸ ἀληθές. 21 ᾧ] A C ἐν ᾧ. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. ϗ] A ponit ante ἐξ.

CAP. XXXII. In Ald. XIV.

1 Σενναχηρεὶμ] C Σενναχηρεὶβ, per totum caput. 2 ϗ τὸ] A κατά. 4 ποταμὸν] C χειμάῤῥουν. μὴ] C μήποτε. 5 κατίσχυσε] C ᾠκοδόμησε. φάραγγος] C πόλεως. 7 Ἰσχύσατε, ϗ ἀνδρίζεσθε] C Ἀνδρίζεσθε, ϗ ἰσχύσατε. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων, & verſ. 11. πλείονες, ἢ] C πλείους ὑπὲρ τούς. 8 σάρκινοι] C σαρκικοί. 9 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. ϗ αὐτὸς] C αὐτὸς ἦν. μετ' αὐτοῦ] A αὐτοῦ. C αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 10 καθήσεσθε] C κάθησθε. 11 τοῦ παραδοῦναι] C τοῦ ἀποδώσειν. 12 θυσιαστήρια … ὑψηλὰ] C ὑψηλὰ … θυσιαστήρια. ἐν] A deeſt. κατέναντι] C ἐνώπιον. αὐτῷ] A αὐτό. 13 Οὐ γνώσεσθε] C Οὐκ οἴδατε. ὅτι] C ἅ. A τί. ἠδύναντο] C ἠδυνήθησαν. 14 ἐν] C ἐστὶν ἐν. μὴ ἐδύναντο] C ὃς ἐδυνήθη. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 15 ποιείτω] C ponit ante ὑμᾶς πεποιθέναι. κατὰ ταῦτα] C μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ. δύναται] C ἐδυνήθη. σώσει] C ῥύσεται. 17 ὀνειδίζειν] C Σενναχηρεὶβ, τοῦ ὀνειδίζειν. 18 ἐβόησε] C ἐβόησαν ἐν. λαὸν Ἱερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ] A Ἰσραὴλ, ϗ τὸν λαὸν τὸν ἐπί. βοηθῆσαι αὐτοῖς] C φοβῆσαι αὐτούς. ὅπως] C αὐτοὺς, ὅπως. 19 ἐλάλησεν] C ἐλάλησαν. 21 προσώπου] A τὸ πρόσωπον, & ponit ante μετ'. αὐτοῦ, ϗ τῶν ἐξελθόντων] C ϗ ἐξελθόντες. 22 ἐν] A deeſt. 24 ἠῤῥώστησεν] C ἐμαλακίσθη. Ἐζεκίας] A Ἐζεκίας ὁ βασιλεύς. αὐτῷ] C αὐτοῦ. αὐτῷ] C αὐτῷ κύριος. 25 ἔδωκεν] C deeſt, & αὐτῷ ponit poſt ἀνταπέδωκεν. ϗ poſterius] A ϗ ἐπί. 27 εἰς τὰ] A deſunt. ὁπλοθήκας, uſque ad finem verſus] C ὁπλοθήκας ἐποίησεν, ϗ πᾶσι τοῖς σκεύεσιν ἐπιθυμίας. 28 Καὶ] C Ἀποθήκας, καί. ϗ κώμας] C deſunt. 29 ἃ ᾠκοδόμησεν] C ἐποίησεν. ἀποσκευὴν] C κτήσεις. 30 Γειὼν] A Σιών. λίβα] C δυσμάς. 31 τοῖς πρεσβευταῖς] C ἐν τοῖς πρεσβείαις. τοῖς ἀποσταλεῖσι] A ponit ante ἀπό. ἐγκατέλιπεν] A C ϗ ἐγκατέλιπεν. 32 λοιπὰ] C κατάλοιπα. τὸ ἔλεος] C τὰ ἐλέη. ἰδοὺ] C οὐκ ἰδού. 33 υἱῶν] A υἱοῦ. ἐν] A deeſt.

CAP. XXXIII.

Sed Ald. octo priores verſus hujus capitis adjungit præcedenti.

1 Ὢν δεκαδύο] A Ὢν δέκα ϗ δύο. C Υἱὸς ὢν δώδεκα. βασιλεῦσαι] C βασιλεύειν. πέντε] A C ϗ πέντε. 2 ἐναντίον] C ἐνώπιον, & verſ. 6. ὡς] A C ὧν. ἐξωλόθρευσε] C ἐξῆρε. 3 ἐπέστρεψε] C ἐπέστρεψε Μανασσῆς. στήλας] C θυσιαστήρια. 4 θυσιαστήρια] C Μανασσῆς θυσιαστήριον. οὗ] C ἐν ᾧ, & ver. 7. 6 ἐπαοιδοὺς] C ἐπλήθυνεν ἐπαοιδούς. ποιῆσαι] C Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι. 7 θεὸς] A C κύριος. εἰς] C ἐκεῖ εἰς. 8 Καὶ] Hic incipit cap. 15. in Ald. 10 ἐπήκουσαν] C ἤκουσεν. 11 κατέλαβον] C κατελάβοντο. ἤγαγον] C ἤγαγον αὐτόν. 12 ἐθλίβη] C ἐθλίβη Μανασσῆς. ἐζήτησε τὸ πρόσωπον] C ἐδεήθη τοῦ προσώπου. θεοῦ τοῦ κυρίου] A C κυρίου τοῦ θεοῦ. 13 ἐπήκουσεν prius] A εἰσήκουσεν. 14 κατὰ νότον] C τοῦ Γειών. ϗ κατὰ τὴν, uſque ad ϗ ὕψωσε] C ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν ἰχθυϊκὴν κύκλῳ εἰς τὸ Ὄφλα. ἐκπορευομένων] A ϗ περιεκύκλωσε τὸ ἄδυτον ἐκπορευομένων. ϗ εἰς Ὄπλα] A ϗ ἔθετο εἰς αὐτὴν ἱκανά. σφόδρα] A C αὐτὴν σφόδρα. ἐν] A ἐπί. 15 ἔξωθεν] A ἔξω. C ἐξέβαλεν ἔξω. 16 θυσίαν] C θυσίας. 17 κυρίῳ] A εἰς κενὸν κυρίῳ. 18 ἐπὶ] C ἐν. θεοῦ] A C κυρίου τοῦ θεοῦ. 19 λόγων] C λόγων βασιλέων Ἰσραήλ. προσευχῆς] C Καὶ ἡ προσευχή. ϗ] A C ϗ ὡς. ἀποστάσεις] C ἀποστασία. ἰδοὺ] C οὐκ ἰδού. 20 ἀντ' αὐτοῦ] A C ponunt poſt υἱὸς αὐτοῦ. 21 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. ἐτῶν] C ponit poſt δύο. 22 τὸ] C Ἀμμὼν τό. ὡς] C καθώς. 23 ἐναντίον] C Μανασσῆς ἐνώπιον. 24 αὐτῷ] C deeſt.

CAP. XXXIV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. βασιλεῦσαι] A C βασιλεύειν. 2 τὸ] C Ἰωσίας τό. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. δεξιὰ, ϗ ἀριστερὰ] C δεξιὰν, ϗ ἀριστεράν. 3 ὀγδόῳ] C δεκάτῳ. ἔτι] C Ἰωσίας ἔτι. ὑψηλῶν, ϗ ἀπὸ] C βωμῶν, καὶ τῶν γλυπτῶν, καί. 4 κατέσπασε] C κατέσκαψε. A κατέσκαψαν. ἔκοψε] A C ἐξέκοψε. ἐλέπτυνε] A ἐλέπτυνε, καὶ ἐχώρισε. ἐπὶ] A κατά. θυσιαζόντων] A θυσιαστηρίων. 5 καὶ ἐκαθάρισε] A αὐτῶν, ϗ ἐκαθάρισε. C αὐτῶν, ϗ ἐκαθάρισεν Ἰωσίας. 6 τοῖς] C ἐν τοῖς. 7 θυσιαστήρια … ἄλση] C ἄλση … θυσιαστήρια. ἔκοψεν] A καὶ ἔκοψεν. C κατέκοψεν. ἀπέστρεψεν] A ἐπέστρεψεν. 8 ἔτει] C ponit poſt ὀκτωκαιδεκάτῳ. τοῦ] A ὅτε ἐκέλευσε τοῦ. C ἀπέστειλε τοῦ. Μαασὰ] A Ἀμασίαν. C Μαασίαν. Ἰουὰχ] A Ἰωάς. C Ἰωά. τοῦ prius] A deeſt. C αὐτοῦ. 9 ἔδωκαν] A ἔδωκεν. πύλην] A φυλακήν. ϗ υἱῶν] C ἐκ παντός. οἰκούντων ἐν] C κατοικούντων. 10 οἱ καθεσταμένοι] C τῶν καθεσταμένων. οἳ ἐποίουν] C deſunt. 11 ἔδωκαν] C ponit poſt τέκτοσι. 12 ἐν πίστει] C ἐποίουν ἐν πίστει οἱ. Ἰεὺ] A Ἰέθ. C καθεσταμένοι Ἰαάθ. ἐπισκοπεῖν] C ἐπισπουδάζειν. 13 ἐπὶ πάντων] C ἐπιστάτων. ἐργασίᾳ, ϗ ἐργασίᾳ] C ἐργασίαν. 16 λόγον] A λέγων. C λόγον, λέγων. τὸ δοθὲν ἀργύριον] A C ἀργύριον ἀπεδόθη. 17 ἔδωκαν] A ἐπέδωκαν. ἐργασίαν] C ἔργα, & ponit ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων poſt ἔργα. 18 λόγον] C deeſt. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 20 Ἀβδὼμ] A Ἀβδάν. C Ἀβδών. 21 ζητήσατε] A ϗ ἐκζητήσατε. C ζητήσατε. ἐν prius] C deeſt. κυρίου] C κυρίου ὅς. τῶν λόγων] C τὸν λόγον. 22 Ἀρὰς] A C Ἐσερὴ (Ἀσὴρ C) τοῦ ἱματιοφύλακος. φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς] C deſunt. αὕτη] A C αὐτή. 24 κύριος] C κύριος ὁ θεός. κακὰ] C ponit ante ἐπὶ τόν. τοῦτον] C τοῦτον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ. 26 ἐπὶ] C πρὸς τόν. αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. 27 ἐταπεινώθης] C ἐταπεινώθη. κατεναντίον] C ἐναντίον. 28 προστεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματα] C προστεθήσῃ πρὸς τάφους. ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς, οἷς] C πάντα τὰ κακὰ, ἅ. εἰς] A Ἰούδα εἰς. τοὺς εὑρεθέντας] C τοῦ εὑρεθέντος. 31 ἔστη] A ἀνέστη. ἐπὶ] C Ἰωσίας ἐπί. τὸν στῦλον] A τῶν στύλων. ἐν οἴκῳ κυρίου] hæc habet A poſt διαθήκην. μαρτύρια] A τὰ κρίματα αὐτοῦ. C μαρτύρια αὐτοῦ. τῷ] C ἐν τῷ. 32 Βενιαμὶν] A C ἐν Ἰούδα, ϗ Βενιαμίν. διαθήκην] C κατὰ τὴν διαθήκην. 33 ἐν Ἰσραὴλ] C Ἰσραήλ. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. C πατέρων αὐτῶν. θεοῦ] C τοῦ θεοῦ τῶν.

CAP. XXXV. in Ald. XVI.

1 φασὲκ] C φασὲχ ἐν Ἱερουσαλήμ. ἡμέρᾳ] C deeſt. 3 ϗ ἔθηκαν] A C ϗ τοῦ δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἔθηκαν (A ἔθηκε.) ἆραι] C ponit ante ἐπ'. 4 κατὰ τὴν] C ϗ κατὰ τήν. διὰ χειρὸς Σαλωμὼν] C κατὰ τὴν ἀπογραφήν. 6 ἑτοιμάσατε] A C τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε. 7 τῶν τέκνων τῶν] C ἀπὸ υἱῶν. ϗ πάντας τοὺς εὑρεθέντας] C πᾶσι τοῖς εὑρεθεῖσι. 8 ϗ ἔδωκαν] C ἔδωκαν. δισχίλια ἑξακόσια] A δισχιλίους ἑξακοσίους. C δύο χιλιάδας ϗ ἑξακοσίους. 9 ϗ Βαναίας] C deſunt. Σαμαίας] A Σεΐας. 12 πατριῶν] C πατριῶν αὐτῶν. προσάγειν] A προσάξειν τὰ ὁλοκαυτώματα. C προσενεγκεῖν. 13 ἔδραμον] C ἔδραμον δρόμῳ. πάντας] A ponit poſt λαοῦ. 14 τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς] C τοῦτο ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς. ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα] C υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν ἀναφορᾷ τῶν ὁλοκαυτωμάτων. τὰ στέατα] C τῶν στεάτων. 15 Ἀσὰφ] A Ἀσαίρ. ϗ Ἀσὰφ] C Ἀσάφ. οἱ προφῆται] C τῶν προφητῶν. C ἐστίν. 16 ϗ ἡτοιμάσθη] C deſunt. κυρίου] A deeſt. ἐνεγκεῖν] A ἀνενέγκαι. 18 παντὸς βασιλέως] A C πάντες βασιλεῖς. ἐν] A deeſt. 19 Τῷ] A C Ἐν τῷ. μετὰ] C καὶ μετά. ἔδρασεν] C ἡτοίμασεν. οἴκῳ] C τὸν οἶκον. ϗ τοὺς ἐγγαστριμύθους, uſque ad finem verſus] C deſunt. Καρνασὶμ] A Καραδείμ. μετ' αὐτὸν] A μετὰ τοῦτον. ὅμοιος] A ὅμοιος αὐτῷ. τὸν Ἰσραὴλ] A τὸν οἶκον Ἰσραήλ. 20 Καὶ] C deeſt. ποταμὸν Εὐφράτην] C ποταμῷ Εὐφράτῃ, τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρχαμίς. βασιλεὺς] C ponit poſt Ἰωσίας. 21 αὐτὸν] C αὐτὸν Φαραώ. ποιῆσαι] ponit ante πόλεμον. ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν τόπον πολέμου μου (A deeſt.)] Hæc ad A C poſt πόλεμον. ἀπὸ] C οὐ ἀπό. 22 αὐτοῦ prius] A deeſt. ἢ] C deeſt. ταιώθη] C ponit ante τοῦ πολεμεῖν. τοῦ] C Ἰωσίας τοῦ. διὰ] C ἐν. δὼ] C Μαγεδδών. 23 ἐξαγάγετε] C ἐξάγετε. 24 αὐτῷ] C αὐτοῦ. θανε] C ἀπέθανεν Ἰωσίας. 26 λοιποὶ] C deeſt. γεγραμμένα] A ἐλέη αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται. 27 ἰδοὺ] C οὐκ ἰδοὺ εἰσί. βιβλίῳ] A ων. C βιβλίου.

CAP. XXXVI.

Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 εἰς βασιλέα] C ponit ante ἀντί. ἐπὶ] C ἐν. 2 Υἱὸς] C Υἱὸς uſque ad finem εἴκοσι καὶ τριῶν] C τριῶν ϗ εἴκοσι. ἐτῶν] A ἐτῶν ἦν. ϗ ὄνομα,

finem verſus] C deſunt. Φαραὼ] A Ἰωάχαζ Φαραώ. Αἰμὰθ] A Αἰθάμ. μετήγαγεν] C μετέστησεν. αὐτὸν] A deeſt. εἰς Αἴγυπτον] C Αἰγύπτου, τοῦ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. φόρον] C ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου φόρον. Φαραὼ Νεχαὼ] C ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου. Ἰούδα] C Ἰούδα, ϗ Ἱερουσαλήμ. ἀδελφὸν αὐτοῦ] A ἀδελφὸν Ἰωακίμ. Φαραὼ Νεχαὼ] A ponit ante ἀδελφόν. ἐνέδησεν, uſque ad finem verſus] C deſunt. δοῦναι] A δοῦναι αὐ- 5 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. ϗ ὄνομα, uſque ad ϗ ἐποίησε τὸ] C deſunt. τῆς μητρὸς] A τῇ μητρί. ἐναντίον] C ἐνώπιον. κατὰ πάντα ὅσα, uſque ad finem verſus] C deſunt. αὐτοῦ] A τοῦ Ἰωακίμ. 6 ἐν] A deeſt. ἤγαγεν] A ἦγεν. 7 ἀπήνεγκαν] C ἐπήνεγκεν. 8 γεγραμμένα] C γέγραπται. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. ϗ ἐκοιμήθη, uſque ad ϗ ἐβασίλευσεν] C deſunt. 9 Ὀκτὼ] A Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα. C Υἱὸς ὀκτώ. 10 ἐπιστρέφοντος] A ἐπιστραφέντος. εἰσήνεγκεν] C εἰσήγαγεν. 11 υἱὸς ϗ] C deſunt. ἔτους] C deeſt. 12 οὐκ] A C καὶ οὐκ. 13 τὴν καρδίαν αὐτοῦ] C deſunt. 14 βδελυγμάτων] A C κατὰ τὰ βδελύγματα. 15 ὢν] C πρὸς αὐτοὺς ὤν. αὐτοῦ prius] C deeſt. 16 ἕως] C ἕως οὗ. 17 ἤγαγεν] A ἐπήγαγεν. τοῦ Σεδεκίου] C τῶν νεανίσκων. ἀπήγαγον] A C ἀπήγαγε. ἐν χερσὶν] A εἰς τὰς χεῖρας. 18 τοῦ θεοῦ] C κυρίου. 19 κατέσκαψε] C κατέστρεψε. 20 ἀπῴκισε] A ἐπῴκισε. 21 σαββατίσαι εἰς] A ἐσαββάτισεν εἰς. ἐτῶν] A ponit poſt ἑβδομήκοντα. 22 ἐν γραπτῷ] C ἐν λόγοις, γραφῇ. 23 πάσαις ταῖς βασιλείαις] C πάσας τὰς βασιλείας. οἶκον αὐτῷ] A C αὐτῷ οἶκον. ἔσται] C ponit poſt prius αὐτοῦ. θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. ϗ] C deeſt.

ESDRÆ I.

CAP. I.

In Ald. Liber primus Eſdræ in cap. 109. dividitur, quæ margini textus adſcribuntur, & præterea in unum collecta habentur ante initium Eſdræ, cum initio uniuſcujuſque verſus.

Lib. primus Græce non habetur in Comp. ſed Latine ſub nomine 3 & 4. Eſdræ: & ponuntur poſt Neemiam.

3 Ὁ τοῦ Δαυὶδ] A ὁ υἱὸς τοῦ Δαυίδ. 6 θύσατε] A θυσιάσατε. 9 Ἀσαβίας] A Σαβίας. 10 Καὶ ταῦτα τὰ γενόμενα] A Καὶ τούτων γενομένων. 16 αὐτοῖς] A ἑαυτοῖς. 18 τὸ τοῦ κυρίου] A τὸ τοῦ θεοῦ. 19 ἠγάγοσαν] A ἤγαγον. 21 οἱ εὑρεθεὶς ἐν τῇ] A οἱ εὑρεθέντες. 24 εἰς τὸν κύριον] A πρὸς τὸν κύριον. ϗ οἱ] A ἐν αἰσθήσει, ϗ οἱ. 27 ἀπόστηθι] A ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ. διὰ στόματος] A διὰ στόματος. 29 Μαγεδδὼ] A Μετεδδαούς. 31 βίον] A βίον ἑαυτοῦ. 34 Ἰεχονίαν] A Ἰωάχαζ. 35 ἀπέστησεν] A ἀπεκατέστησεν. 39 πονηρὸν ἐνώπιον] A πονηρὸν ἔναντι. 40 μετ'] A ἐπ'. ἔδησεν] A δήσας. 41 ἐν Βαβυλῶνι] A ponit ante ἐν τῷ. 43 ὀκτὼ] A ὀκτώ. 46 ἑνὸς] A ϗ ἑνός. βασιλεύει ἦν] A ἐβασίλευσε ἦν. 48 αὐτοῦ] A ἑαυτῆς τόν. 49 ἠσέβησαν ϗ] A ἠνόμησαν, ϗ παρέβησαν. ἁγιασθὲν] A ἁγιασθέν. 50 αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. ἐμυκτήρισαν τοῖς ἀγγέλοις] A ἐξεμυκτήριζον τοὺς ἀγγέλους. ἐμπαίζοντες] A ἐμπαίζοντες. 52 τὸ θυμῶντα] A τοῦ θυμωθέντα. 54 πάντας παρέδωκεν] A πάντας. τὰς κιβωτοὺς τοῦ κυρίου] A τὰ σκεύη κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. 55 αὐτῆς] A αὐτῶν. 56 μετὰ] A ἀπό. 57 ῥήματος τοῦ] A λόγου. 58 αὐτῆς] A αὐτοῖς. συμπλήρωσιν] A πλήρωσιν.

CAP. II. In Ald. XIX.

Καὶ κατασήσαντες] A καὶ κατασάντες. Hic incipit cap. 20. in Ald. 9 ἐν ἀργυρίῳ] A ἀργυρίῳ. ὡς πλείσταις] A πλείσταις. 10 εἰδωλείῳ αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ εἰδωλείῳ. 12 Σαμαναασάρῳ] A Ἀβασσάρῳ· ſed ſtatim Σανναβασσάρου. διεκομίσθη] A διεκομίσθη. 15 εἰς Ἱερουσαλὴμ] A εἰς Ἱεροσόλυμα. 18 ἀγορὰς αὐτῆς] A ἀγορὰς: ſed habet αὐτῆς poſt τείχη. 21 τῷ κυρίῳ] A τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 22 ὑπομνηματισμοῖς] A ὑπομνήμασι. 24 ὅτι ἐὰν] A ἐάν. οἰκοδομηθῇ] ἀνοικοδομηθῇ. 25 ὑπογεγραμμένα] A ὑποτεταγμένα. 26 ἀντιπαρατάσσουσα] A ἀντιπράσσουσα. 29 εἰς τὸ] A ἐπὶ τῷ. ἐνοχλῆσαι] A ἐνοχλῆσαι.

CAP. III. In Ald. XXI.

1 βασιλεὺς] A βασιλεύσας. ἐπ' αὐτὸν] A μετ' αὐτόν. 3 ἔφαγοσαν, ϗ ἔπιον] A ἔφαγον, ϗ ἔπιον. ὁ δὲ] A τότε. 4 πρὸς τὸν ἕτερον] A τῷ ἑτέρῳ. 9 ὅταν] A ὅταν ἄν. νῖκος] A νίκημα. 13 ἔδωκαν] A ἐπέδωκεν. ἐξαποστείλας] A ἀποστείλας. 22 ἐγερθῶσιν] A γενηθῶσιν. 24 ὅτι] A ὅς. εἰπὼν] A εἰπών.

CAP. IV. In Ald. XXVI.

1 εἶπας] A εἰπών. 2 κατακρατοῦντες] A κρατοῦντες. 3 αὐτῶν, ϗ ⋯ αὐτῶν] A ϗ ⋯ πάντων. ἐνακούουσιν] A ποιοῦσιν. 5 ϗ ἐὰν] A ϗ ὅσα ἄν. 11 αὐτοὶ δὲ] A οὗτοι δέ. δύνανται] A δύναται. ποιεῖν] A ποιῆσαι. 13 εἶπας] A εἰπών. 18 ϗ ἴδωσι] A οὐχὶ ἀγαπῶσι. 19 ταῦτα] A ϗ ταῦτα. 23 δεῖ] A deeſt. 13 ἐξοδεύειν, ϗ] A εἰς ἐξόδειαν. 26 ἰδίαις διανοίαις] A ἀλλήλοις. 33 εἰς τὸν] A ἕτερος πρὸς τόν. 35 ϗ ἡ ἀλήθεια] A ἡ δὲ ἀλήθεια. 39 πονηρῶν] A πονηρῶν ἀπέχεται. 41 τότε εἶπον] A τότε εἶπε. ἀνθ' ὧν] A ἀνθ' ὧν. 44 ἐχώρισε] A ἐξεχώρισεν. 52 δέκα] A ponit ante ἐνιαυτόν. 55 ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἐπετελέσθη ὁ οἶκος] A ἕως τοῦ τελεσθῆναι τὸν οἶκον. 57 ἐχώρισε] A ἐξεχώρισε. 59 Σὺ εἶ] A Σοῦ ἡ. 62 ἄνεσιν ϗ ἄφεσιν] A ἄφεσιν ϗ ἄνεσιν.

CAP. V. In Ald. XXXVI.

1 υἱοὶ αὐτῶν] A υἱοί. 5 υἱοὶ Ἀαρὼν] A υἱοῦ Ἀαρών. 7 ἐπέστρεψαν] A ἀπέστρεψαν. 8 Ζαραίου] A Ζαχαρίου. 12 ἑβδομηκονταπέντε] A τεσσαράκοντα. 13 τριακοντατρεῖς] A εἴκοσι τρεῖς. χίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο. A τρι- σκβ'. 14 τριακονταεπτὰ] A ἑξήκοντα ἑπτά. ἑξακόσιοι] A ἑξήκοντα. 15 Ἀζηνὰν] A Ἀζητάς. Ἀζαροὺ] A Ἀζαράν. 16 Ἀννὶς] A Ἀνανίας. τριακονταδύο] A deeſt. 17 Βαιτηροὺς] A Μετήρους. 18 Ἀναθὼθ] A Ἀναθώθ. Βαιθασμὼν] A Βεθσαμώς. 19 Βηρὼγ] A Βηρώθ. 26 οἱ Χαδιασαι] A οἱ ἐκ Πίρας ἑπτακόσιοι. οἱ Χαδίας. 23 διακόσιοι] A τ'. Σανάας] A Σανάας. εἷς] A τριάκοντα. 24 τοῦ Ἰησοῦ] A τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ. ὀκτακόσιοι] A ὀκτακόσιοι. Ἐμμηροὺθ, διακόσιοι] A Ἐκμηρούθ, χίλιοι. 55 Χαρμὶ διακόσιοι] A Χαρμὶ, φ'. Ἰησοῦ] A Ἰεσουέ. Καδδιήλου] A Καδμιήλου. Συδίου] A Συΐου. ἱεροψάλται] A υἱοὶ ἱεροψάλται. εἰκοσιοκτὼ] A μη'. 29 Ἀτὰς] A Ἀτάς. Ἀπτὰ υἱοὶ Τωβὶς] A Τητὰ υἱοὶ Σαμί. 30 Συδὰ] A Σούδ. Ἀκοὺδ] A Ἀκούδ. Ἀκκαβὰ] A Ἀγαβά. 31 Καζηρὰ] A Γαζηρά. Φινοὲ] A Φινεέ. Ἀσοὺβ] A Ἀσούρ. Βασαλὲμ] A Βασαλώθ. 32 Βαρχοὺς] A Χαρχούς. Σοηρὰρ] A Ἀσηράρ. Νασὶ] A Νασίθ. 33 Ἀσσαπφιὼθ] A Ἀσσαπφιώθ. Σαφοὺθ] A Σαφέθ. 34 Γὰς] A Γάρ. Συβὰ] A Συβάς. Σαφὰγ] A Σαφάτ. 36 Χαραθαλὰν] A Χαραθαλάρ. 37 Δαλὰν] A Λαδάν. 36 Ἀκκὼς] A Ἀκκώς. Ἰαδδοὺ] A Ἀδδούς. Φαηζελδαίου] A Βερζελλαίου. 40 ἀξίων] A ἀξίων αὐτούς. 41 Ἰσραὴλ ἦσαν ἀπὸ] A ἦσαν ἀπὸ Ἰσραήλ, ἀπό. παίδων ϗ παιδισκῶν] A ponit poſt τέσσαρες, & ϗ παιδισκῶν bis habet, hic & ante μυριάδες. 42 τριακονταεπτὰ] A τεσσαρακοντα ἑπτά. 43 ἵπποι ἑπτακισχίλιοι. A ἵπποι ἑπτακόσιοι. 46 λαοῦ αὐτοῦ] A λαοῦ. 50 τόπου αὐτῶν] A τόπου αὐτοῦ. 54 ποτὰ ϗ βρωτὰ] A βρώματα ϗ ποτά. 55 ϗ Χάῤῥα] A Κάῤῥα. 57 ναὸν τοῦ θεοῦ] A οἶκον τοῦ θεοῦ. 58 Ἡμαδαβοὼ]. A Μαδιαβούν. Ἠλιαδοὺδ] A Ἠλιαδούν. οἴκῳ τοῦ κυρίου] A οἴκῳ τοῦ θεοῦ. 64 μεγάλῃ τῇ φωνῇ] A φωνῇ μεγάλῃ. 69 Ἀσβακαφὰς] A Ἀσβασαρέθ. 73 βουλὰς ϗ δημαγωγοῦντες] A ἐπιβουλὰς καὶ δημαγωγίας. συστάσεις] A ἐπισυστάσεις. ἀποτελεσθῆναι] A ἐπιτελεσθῆναι.

CAP. VI. In Ald. LIII.

1 ἐπροεφήτευσεν] A προεφήτευσεν. τοὺς ἐν τῇ] A ϗ τοὺς ἐν τῇ. 3 Συνεταῖροι] A Συνεταῖροι αὐτοῦ. 5 ἔχοσαν] A ἔχον. παρὰ τοῦ] A περὶ τοῦ. 6 μέχρις οὗ ἀποσημανθῆναι] A μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι. 7 ἈΠΈΣΤΕΙΛΑΝ] A ἀπέστειλε. 12 ἠτοῦμεν αὐτοὺς] A ἠτοῦμεν παρ' αὐτῶν. 13 ἐσμὲν] A ἡμεῖς ἐσμέν. 15 Βαβυλῶνος] A τῆς Βαβυλωνίας. 17 τοῦτον οἰκοδομῆσαι] A τοῦτον οἰκοδομηθῆναι. 18 Σαβανασάρῳ Ζοροβάβελ] A Ζοροβάβελ, ϗ Σαναβασσάρῳ. 19 ϗ ἀπήνεγκε] A ἀπενέγκαντι. τοῦ κυρίου] A τοῦ κυρίου τοῦτον. 20 Σαβανάσαρος] A Σαναβάσαρος ἐκεῖνος. 21 τοῦ Κύρου] A τοῦ κυρίου. 23 βιβλιοφυλακίοις] A βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις. τόπος εἷς] A τόμος εἷς. 28 τῆς Ἰουδαίας, μέχρι] A τῶν Ἰουδαίων, μέχρι. 29 εἰς θυσίαν] A εἰς θυσίας. 32 προστάξαι ἵνα] A προσέταξεν ἵνα. τῶν γεγραμμένων] A τῶν προειρημένων, ϗ τῶν προγεγραμμένων. ἐπ' αὐτοῦ] A ἐπὶ τούτου. 34 ἐγὼ] A ἐγὼ δέ.

CAP. VII. In Ald. LVIII.

2 Ἰουδαίων, ϗ] A ἱερέων, καί. 4 βασιλέων Περσῶν] A βασιλέων Περσῶν, ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν. 10 τῶν ἐκ τῆς] A ἐκ τῆς τῶν. 11 ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν] A deſunt. 12 τοῖς υἱοῖς τοῖς αἰχμαλωσίας] A deſunt. 14 ἔναντι] A ἐναντίον.

CAP. VIII. In Ald. LXIII.

1 Ἀζαρίου, τοῦ Ζεχρίου] A Σαραίου, τοῦ Ἐζερίου. 2 Ὀζίου] A Ἐζίου τοῦ Μεμερὼθ, τοῦ Ζαραίου, τοῦ Σαουΐα. Ἀβισαὶ] A Ἀβισέμ. 4 εὑρόντος] A εὑρόντι. 7 Ἱερουσαλὴμ κατὰ] A Ἱεροσόλυμα κατά. ἐπ' αὐτῷ] A deſunt. 8 δικαιώματα, ϗ] A πάντα τὰ δικαιώματα, ϗ τά. πρὸς Ἔσδραν τὸν ἱερέα ϗ ἀναγνώστην] A Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ ϗ ἀναγνώστῃ. 11 ϗ τῶν δὲ] A ὄντων δὲ αὐτῶν. Ἱερουσαλήμ. Ὅσοι] A Ἰσραήλ. Ὅσοι. 14 χρυσίον ⋯ ἀργύριον] A ἀργύριον ⋯ χρυσίον. 18, 19 τοῦ θεοῦ σου, δώσεις] A τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ θήσεις ἐναντίον τοῦ θεοῦ σου ἐν Ἱερουσαλήμ, ϗ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου, δώσεις. 21 κἀγὼ ἰδοὺ Ἀρταξέρξης βασιλεὺς] A κἀγὼ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης. 23 ὀργὴν εἰς] A ὀργὴν ἐπί. 25 μηδένα ἔχειν ἐξουσίαν] A ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν. 30 Συνήγαγον] A Συνήγαγεν. 32 Γαμαλιὴλ] A Γαμαήλ. ἀπεγράφησαν] A ἀπὸ γραφῆς. 34 Φαὰθ Μωὰβ, Ἐλιαωνίας Ζαραίου] A Φαλομὼν, Ἀβλιακνίας Ζαχαρίου. 38 Ἀβαδίας] A Βαδίας. δεκαδύο] A δώδεκα. 39 Βανίας, Σαλιμὼθ] A Βανίδ, Ἀασαλιμώθ. 42 Ἐλιφαλὰ τοῦ Γεουὴλ, ϗ Σαμαίας] A Ἐλιφάλατος, ϗ Ἰεουήλ, ϗ Μαίας. Βαγὼ, Οὐθὶ] A Βαγουθί. 44 ἐκ τῶν ἱερέων] A ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων. 45 ϗ Ἰδουῆλον, ϗ Μαιὰ, ϗ Μασμὰν] A ϗ ἰδοὺ ἦλθον, ϗ Μαασμάν. 46 Λοδδαῖον] A Δαδδαῖον. 47 Λοδδαίῳ] A Δοδδαίῳ. 49 εἴκοσι ἄνδρες] A ἄνδρες εἴκοσι. 51 κυρίου ἡμῶν] A κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 54 πάντα ταῦτα] A κατὰ ταῦτα. 55 δεκαδύο] A δώδεκα. Σαμίαν] A Ἀσαμίαν. δώδεκα] A δέκα. 56 ἃ] A οὕτως. 59 κυρίῳ, ϗ] A κυρίου, κύριος, καί. κυρίῳ, κυρίῳ] A κυρίῳ. 60 ἕως] A deeſt. 63 Μαρμωθὶ Οὐρία] A Μαρμωθουρί. 64 ϗ μετ' αὐτοῦ] A ϗ μετ' αὐτῶν. 68 τοῦ κυρίου] A τοῦ θεοῦ. 69 προσήλθοσαν] A προσῆλθον. 70 ἀκαθαρσίας αὐτῶν] A ἀκαθαρσίας. 71 Συνῴκησαν γὰρ] A ϗ συνῴκησαν γάρ. ϗ αὐτοὶ] A αὐτοί. 72 ϗ ἅμα] A ϗ ἐγένετο ἅμα. τῆς κεφαλῆς] A ϗ τῆς κεφαλῆς. 73 ἐπισυνήχθησαν] A ἐπεκινήθησαν. 78 βασιλεῦσι τῆς] A βασιλεύσασι τῆς. 79 ὑπὸ τοῦ κυρίου] A ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 82 ϗ ἐγεῖραι] A ϗ ἐξεγεῖραι. 84 εἰσέρχεσθε] A εἰσπορεύεσθε. 85 θυγατέρας ὑμῶν ⋯ υἱοῖς αὐτῶν] A θυγατέρας ⋯ υἱοῖς ὑμῶν. αὐτῶν μὴ λάβετε ⋯ ὑμῶν] A ὑμῶν μὴ δότε ⋯ αὐτῶν. 87 ὁ κουφίσας] A ἐκούφισας. 88 ἔδωκας] A ϗ ἔδωκας. 90 ἐν τῇ] A ἐκ τῆς. 92 αὐτὴν ἀπὸ] A αὐτὴν ἐξ. 93 εἰς τὸν κύριον] A εἰς τὸν κύριον θεόν. 95 τοῦ νόμου] A τῷ νόμῳ. 97 ἀναστὰς] A ἀνάστα.

CAP. IX. In Ald. LXXVII.

5 ἡμέραις εἰς] A ἡμέραις ἐν. 6 Συνεκάθισαν] A Συνεκάθισε. 7 γυναιξὶν ἀλλογενέσι] A γυναῖκας ἀλλογενεῖς. 16 πατριῶν ⋯ πάντας κατ' ὄνομα] A πατέρων ⋯ κατ' ὄνομα πάντας. Συνεκλείσθησαν] A Συνεκάθισαν. ἐτάσαι] A αἰτῆσαι. 19 ἀδελφῶν αὐτοῦ] A ἀδελφῶν. 29 ἀγνοίας] A ἀγνείας. 22 ἐκ τῆς υἱῶν Φασοὺρ] A τῶν υἱῶν Φασοῦ. Σαλόας] A Ταλσάς. 23 Ἰωζαβάδος] A Ἰοραβάδος. Κώϊος] A Κώλιος. 24 Ἐλιάσαβος] A Ἐλιάζουφος. 26 Ἰεζίας] A Ἐδδίας. 27 ϗ Ἰωαβδίος] A deſunt. 28 Σάβαθος, ϗ Ζερδαίας] A Σάβατος, ϗ Σαρδαῖος. 29 Ἰωζάβδος, ϗ Ἀμαθίας] A Ἰωσάβαδος ϗ Ἐμαθείς. 31 Ματθανίας] A ϗ Μαθανίας. 32 Ἀνὰν] A Ἄννας. 33 Σαβανναῖος, ϗ Ἐλιφαλὰτ] A Βανναία, Ἐλιφαλάτ. 34 Μαβδαὶ] A Μαμαΐ. Ῥαβασίων] A Καραβασίων. Μαμνιτάναιμος] A Μαμνιματαναίμος. Σομεῒς] A Σαμίς. Ζαμβρὶ] A Ζαμβίς. 41 τὸ νῦν] A deſunt. 44 Μισαὴλ] A Σαήλ. Λωθάσουβος] A Ἀωθάσουβος. Ζαχαρίας] A deeſt. 45 βιβλίον ἐνώπιον] A βιβλίον τοῦ νόμου ἐνώπιον. ἐπιδόξως] A γὰρ ἐπιδόξως. 48 Ἀννιοὺθ] A Ἀννούς. Φαλίας] A Βιάτας. 49 ϗ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ κυρίου] A deſunt. 52 Βαδίσαντες] A Βαδίζοντες. 53 κύριος] A θεὸς κύριος. 54 πάντη τῷ] A τὰ πάντα τῷ. 55 ἁγία] A ἁγία τῷ κυρίῳ. ὅτι γὰρ] A ἔτι γάρ.

ESDRÆ II.

CAP. I.

Hunc Librum Eſdræ, qui in Ald. comprehendit etiam Librum Nehemiæ, Ald. dividit in cap. 80. quæ in textu margini adſcribuntur, & ante librum in unum ſimul collecta cum initio uniuſcujuſque cap. habentur.

1 πρώτῳ] A πρώτῳ ἔτει. C ἔτει τῷ πρώτῳ. 2 οἶκον αὐτῷ] C αὐτῷ οἶκον. 3 ἀναβήσεται] C ἀναβήτω. Θεοῦ] C κυρίου τοῦ Θεοῦ. 4 ἐκεῖ, καὶ λήψονται] C ἐκεῖ λήψονται. ἀποσκευῇ, καὶ] A ἐν ἀποσκευῇ, καί. C ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν. 6 κυκλόθεν] C κυκλόθεν αὐτῶν. ἐν ἀποσκευῇ] A C καὶ ἐν ἀποσκευῇ. ἑκουσίων] A C ἐν ἑκουσίοις. 8 Γασβαρηνοῦ] C Γαζβαρέου. 9 ἀργυροῖ] C ponit ante ψυκτῆρες. Κεφυρῆς] A Καὶ χεφυρεί. C Χέφορει. 10 τετρακόσια δέκα (καὶ δέκα C)] A deſunt. 11 τῷ χρυσῷ, καὶ τῷ ἀργύρῳ] C τοῦ χρυσίου, καὶ τοῦ ἀργυρίου. ἀναβαίνοντα μετὰ] C ἀνήγαγε. ἀπὸ τῆς] C μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς.

CAP. II. In Ald. IV.

1 Ἰούδα] C Ἰούδαν. 2 Ἰησοῦς] C Ἰησουά. ἀνδρῶν] C ponit poſt ἀριθμός. 3 Φαρὲς] A Φόρος. C Φάρος. 6 δεκαδύο] C καὶ δώδεκα. 9 Ζακχοῦ] A Ζαχάν. C Ζακχαῖα. 10 Βανουῒ] C Βανέα. δύο] C καὶ δύο. 12 Ἀσγὰδ] A Ἀβγάδ. C Ἀζιγάδ. 18 δεκαδύο] C δώδεκα. 21 Νετωφὰ] C Νετωφάθ. 24 τρεῖς] C δύο. 28 Ἀϊὰ] C Ἀΐ. 29 Ναβοῦ] A Ναβά. C Ναβώ. 31 Ἠλαμὰρ] C Ἠλὰμ ἑτέρου. 32 Ἠλὰμ] C Ἠράμ. 33 Λοδαδὶ] A Λυδδών, Λοδαδί. C Λοδαδίδ. 39 Ἠρὲμ] C Χαρίμ. χίλιοι ἑπτὰ] A deſunt. C χίλιοι καὶ δεκαεπτά. 43 Ναθινὶμ] A Ναθιναῖοι. C Ναθιναῖοι, & verſ. 58. Σουθία] A C Σουαά. Ἀσουφὰ] A Σουφάτ. C Ἀσουφάτ. Ταβαὼθ] A Ἰαββαώθ. 44 Κάδης] A Χειραός. C Κορές. Σιαὰ] A Σηρά. 45 Λαβανὼ] C Βαγανά. 49 Ἀζὼ] C Ἀζά. Βασὶ] A Ῥασί. 50 Μουνὶμ] A Μουνί. C Μουνίμ. 52 Ἀκουφὰ] A Κουφά. Ἀροὺρ] A Ἀνούρ. 53 Μαουδὰ] A C Μεϊδά. 54 Ναθιὲ] A Ναθιέ. C Νεσιά. 55 υἱοὶ Φαδουρὰ] A deſunt. C υἱοὶ Φαρουδά. 56 Δαρκὼν] A Κερκών. 57 υἱοὶ Ἀσεβωεὶμ] A Ἀσεβωείμ. 58 Πάντες] C Πάντες οὗτοι. καὶ] A C ἅμα καί. Ἀβδησελμὰ] C δούλων Σολομῶντος. 59 ἐδυνάσθησαν] A C ἐδυνήθησαν. εἰ] A deeſt. 60 υἱοὶ Βουὰ] A C deſunt. Νεκωδὰ] A Νεχωδά. 61 υἱοὶ Λαβεία] A καὶ οἱ Ὀβαΐα. C υἱοὶ Ὀβαΐα. Βερζελλαὶ] A Μερζελλαί. 62 Οὗτοι] A C Οὗτοι ὧν. μεθωεσὶμ] C γενεαλογοῦντες. ἠγχιστεύθησαν] A ἐξώσθησαν. 64 τριακόσιοι] A deeſt. καὶ οὗτοι] C καὶ αὐτοῖς. 69 Ὡς ἡ] C Ὅση. χρυσίον καθαρὸν μναῖ ἓξ μυριάδες καὶ χίλιαι] A C χρυσίου δραχμὰς ἓξ μυριάδας, καὶ χιλίας. κόθωνοι] A C χιτῶνας. Ναθινὶμ] A Ἀναθινείμ. C Ναθιναῖοι.

CAP. III. In Ald. IX.

2 κατὰ τὰ γεγραμμένα] C καθὼς γέγραπται. 3 ἀνέβη] C ἀνεβίβασαν. ὁλοκαύτωσις] C ὁλοκαυτώσεις. 5 ὁλοκαυτώσεις] C τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ. πάσαις] A C deeſt. 7 ποτὰ] A πόματα. C πόσιν. ἐνέγκαι] A C τοῦ (A καὶ) ἐξενέγκαι. κατ᾽ ἐπιχώρησιν] C διὰ γνώμης. 8 τοῦ Θεοῦ] A C κυρίου τοῦ Θεοῦ τόν. ἐπὶ] A C τοῦ νικοποιεῖν ἐπί. 9 αὐτοῦ, Καδμιὴλ] A Καδωήλ. ἐπὶ] C ὁμοθυμαδὸν τοῦ ἐπινικᾶν. 10 ἐθεμελίωσαν] C ἐθεμελίωσαν οἱ οἰκοδομοῦντες. 11 ἀνθομολογήσει] C ἀνθολογήσει. ἐσήμαινε] C ἠλάλαξαν. αἰνεῖν] C ἐν τῷ αἰνεῖν. 12 εἶδεν] C εἶδον. ἐν] A C deeſt. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. ἔκλαιον] C ἠλάλαξαν. ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ] C πολλοὶ ἐν ἀλαλαγμῷ. ᾠδὴν] C φωνήν. 13 φωνὴ] A φωνὴ μεγάλη.

CAP. IV.

2 ὑμεῖς ··· ἡμῶν] C ἡμεῖς ··· ὑμῶν. 3 ἡμῶν, ὡς] C Ἰσραήλ, ὡς. 5 βουλόμενοι τοῦ] A βουλόμενοι τοῦ. C συμβουλάς, τοῦ. Περσῶν poſterius] A deeſt. 6 ἔγραψαν] A C ἔγραψεν. 7 Ἀρθασασθὰ] A Ἀρθαθά, & verſ. 8. ἔγραψεν] A ἔγραψαν. Ταβεήλ, καὶ] A Ταβεήλ, σὺν καί. C καὶ Ταβεήλ, σύν. πρὸς] A C αὐτοῦ πρός. 8 Βεελτεὲμ] A Βεελταρέμ. C Βεελτεέμ. ἔγραψαν] A ἔγραψεν. 9 Ἀφαρσαῖοι] A C Ἀρφασαῖοι. Δαυαῖοι] A Σαυαῖοι. C Δαυαῖοι, Ἐλαμῖται. 10 Σομόρων] A Ὁμόρρων. C τῆς Σαμαρείας. 12 Γνωστὸν] C Καὶ νῦν γνωστόν. ἦλθοσαν] C ἦλθον. 13 φόροι οὐκ ἔσονταί σοι, οὐδὲ] C φόρων πρᾶξιν καὶ συντέλεσμα οὐ. 14 καὶ ἀσχημοσύνην] C Καὶ νῦν ὅσῳ καθὼς ἅλας τοῦ ναοῦ ἠλισάμεθα, καὶ ἀσχημοσύνην. 15 ὑπομνηματισμοῦ] C ὑπομνηματισμάτων. εὑρήσεις] C εὑρήσεις ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν μνημοσύνων. ἡμερῶν] A C χρόνων. ἠρημώθη] A C ἠρήμωται. 16 οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη] C πρὸς ταῦτα μέρος ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ οὐκ ἔσται σοι. 17 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ] C Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν. 19 ἐπεσκεψάμεθα, καὶ εὕραμεν] C ἐπεσκέψατο, καὶ εὑρέθη. φυγαδεῖαι] C φυγάδες. 20 ἐγένοντο ἐν] A γίνονται ἐν. C ἐγένοντο ἐπὶ τῆς. ὅλης τῆς πέραν] A ὅλης τῆς ἑσπέρας. C παντὸς τοῦ πέραν. πλήρεις, καὶ μέρος] C πράξεις τε, καὶ συντελέσματα. δίδονται] A δίδοται. 21 ἔτι] A οὐκ ἔτι. C ἔτι δι᾽ ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα. 22 Ὅπως, uſque ad περὶ] C Καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον. ἤτε] A deeſt. 23 καὶ συνδούλων αὐτοῦ] A συνδούλων ἑαυτοῦ. C καὶ συνδούλων αὐτῶν.

CAP. V. In Ald. XXVIII.

1 προεφήτευσεν] A ἐπροεφήτευσεν. Ἰουδαίους] A υἱούς. καὶ] C καὶ ἐν. 3 Σαθαρβουζαναὶ] C Σαθραβουζάνης, & verſ. 6. uterque. εἶπαν] A C εἶπεν. 4 εἴποσαν] A C εἶπον. οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην] C ταύτην τὴν πόλιν οἰκοδομούντων. 5 ἐπὶ] C ἐγένοντο ἐπί. 6 ἀπεστάλη] C δίδωσι. ὑπὲρ] C περί. ῥήμασιν] C ῥήματα. Ἀφαρσαχαῖοι] C Ἀφασαρχαῖοι. αὐτῷ] C αὐτῇ. 10 γνωρίσαι] C τοῦ γνωρίσαι. 12 Ἀφότε] C Ἀφ᾽ ὅτου. τὸν Θεὸν] A τοῦ Θεοῦ. 13 ἔτει] C τῷ ἔτει τῷ. βασιλέως] C βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. 14 ἀπήνεγκεν] C ἐπήνεγκεν. βασιλέως] C βασιλέως τῆς ἐν Βαβυλῶνι. βασιλέως] C ἐν Βαβυλῶνι. τῷ Σαβανασὰρ] A τῷ Σαναβασάρῳ. C αὐτὰ τῷ Σασαβασάρ. 15 πάντα] C ταῦτα. εἰς τὸν τόπον αὐτῶν] C καὶ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον. 16 Σαβανασὰρ] C Σασαβασάρ. ᾠκοδομήθη] C οἰκοδομεῖται. 17 ἐπισκεπήτω] C ἐπισκοπείτω. Βαβυλῶνος] C ἐκεῖ ἐν Βαβυλῶνι.

CAP. VI. In Ald. XXXII.

1 ὅπου ἡ γάζα κεῖται] C οὗ αἱ γάζαι ἔκειντο. 2 πόλει] A C Ἀμαθὰ πόλει. βάρει] A C βάρει τῆς Μήδων πόλεως. τοῦτο] A C τοῦτο ἦν. ἱεροῦ] A C deeſt. ἔθηκεν ἔπαρμα] C τὰ θεμέλια τεθήτω παχέα. 4 δόμος ξύλινος εἷς] C δόμον ξύλων καινῶν ἕνα. 5 ἀργυρᾶ ··· χρυσᾶ] C χρυσᾶ ··· ἀργυρᾶ. τόπου οὗ ἐτέθη] C τόπον αὐτῶν, καὶ τεθήτω. 6 Νῦν δώσετε ἔπαρχοι] C Νῦν δὲ ὦ Θαθαναῒ στρατηγέ. ποταμοῦ] A ποταμοῦ μακρὰν ὄντες. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 Νῦν] A C Καὶ νῦν. οἰκοδομείτωσαν] C οἰκοδομησάτωσαν. 8 ἀπ᾽ ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη] C δι᾽ ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα. μήποτέ τι ποιήσητε μετὰ] C τοῦ ποιῆσαι. τοῦ prius] C ἐκείνων, τοῦ. τὸ] C τοῦ. 9 ἐν ἡμέρᾳ] A ἐξ ἡμέρας. C ἐν ἡμέρᾳ ἀπαραλλάκτως. 11 ἀλλάξει] C ἂν ἀλλάξῃ. πληγήσεται] A C παγήσεται. τὸ κατ᾽ ἐμὲ ποιηθήσεται] C ἔσται εἰς διαρπαγήν. 12 ἐκτενεῖ] C ἐκτείνῃ. ἢ] A C καί. Θεοῦ τοῦ] C Θεοῦ ἐκεῖνον τόν. ἔσται] C γινέσθω. 13 Σαθαρβουζαναὶ] C καὶ Σαθραβουζάνης. πρὸς ὃ] A πρὸς ἅ. C καθ᾽ ὅτι. ἐποίησαν] C ponit poſt ἐπιμελῶς. 14 ᾠκοδόμησαν] A ᾠκοδόμουσαν. C ᾠκοδόμουν. καὶ οἱ Λευῖται] C καὶ κατεύθυνον. Κύρου] A κυρίου. βασιλέων] A βασιλέως. 16 ἀποικεσίας] C ἀποικίας, & verſ. 19. τοῦ οἴκου] C deſunt. ἐν εὐφροσύνῃ] A C μετ᾽ εὐφροσύνης. 17 Θεοῦ] C Θεοῦ τούτου. 18 Θεοῦ] A C οἴκου τοῦ Θεοῦ. 20 ἕως] C ὡς. 21 οἱ ἀπὸ] C οἱ ἐξελθόντες ἀπό. 22 ἐν εὐφροσύνῃ] A C μετ᾽ εὐφροσύνης. ἐπέστρεψε] A κύριος ἀπέστρεψε.

CAP. VII. In Ald. XXXV.

2 Ἀχιτὼβ] A Ἀχιτώ. 3 Σαμαρεία] C Ἀμαρίου. Ἐσριὰ] A Ἐζρεία. C Ἀζαρίου. υἱοῦ Μαριὼθ] A deſunt. 4 Υἱοῦ Ζαραΐα] A deſunt. Ὀζὶ] A Ἐζυΐα. C Ὀζί. 7 Ναθινὶμ] A Ναθινείμ. C Ναθιναῖοι. 8 ἦλθοσαν] A C ἦλθον. 9 ἦλθοσαν] A ἦλθον. C ἦλθεν. 10 ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ] C ἡτοίμασε τὴν καρδίαν. νόμον] C νόμον τοῦ κυρίου. 11 αὕτη ἡ διασάφησις] C τοῦτο τὸ ἀντίγραφον. τῷ Ἔσδρᾳ] C ὁ βασιλεὺς Ἔσδρᾳ. 12 Ἔσδρᾳ] C Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ. κυρίου] C deeſt. 13 τετέλεσο] A C τετέλεσται. καὶ ἱερέων, καὶ] A ἱερέων. πορευθῆναι] C πορευθήτω. 14 Ἀπὸ] C Καθότι ἀπό. ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι] C αὐτοῦ ἀπεστάλης σκέψασθαι. εἰς] A C deeſt. νόμῳ] C καὶ ἐν νόμῳ. 15 Καὶ] C Ἀπενεγκεῖν καί. κατασκηνοῦντι] A C κατοικοῦντι. 21 πέρα] C πέραν. τοῦ Θεοῦ] A C τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. 22] A deeſt. 23 γινέσθω] C γινέσθω ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ. 24 Ναθινὶμ] C Ναθιναίοις. φόρος, uſque ad finem verſus] C τὸν φόρον, καὶ πρᾶξιν, καὶ ἀποφορὰν οὐκ ἔχειν ὑμᾶς ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ᾽ αὐτούς. 25 ὡς ἡ σοφία] C κατὰ τὴν σοφίαν. ἐν] C τὴν ἐν. νόμον] C τὰ νόμιμα. 26 ἑτοίμως] C ἐπιμελῶς. εἰς παιδείαν, uſque ad finem verſus] C ἢ ἐκριζῶσαι αὐτόν, ἢ παιδεῦσαι, ἢ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ εἰς φυλακὴν ἐγκλεῖσαι. παράδοσιν] A δεσμά. 28 ἐπηρμένων] C δυνατῶν. ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθὴ] C ἐν τῇ χειρὶ κυρίου τοῦ Θεοῦ μου τῇ ἀγαθῇ.

CAP. VIII.

1 οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες] C καὶ ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων. Βαβυλῶνος] C ἐκ Βαβυλῶνος. 2 Γηρσὼν] C Γηρσώμ. 3 καὶ prius] A C deeſt. τὸ σύστεμμα] C ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες. καὶ] A C deeſt. 5 Καὶ] C deeſt. Ζαθόης, Σεχενίας] C Σεχενίου. A pro Σεχενίας, Ἐχενίας. τριακόσια] C τριακόσιοι. 6 Ὠβὴθ] A Ὠβήν. C Ὠβήδ. 7 Ἠλὰμ] A Αἰλάμ. C Ἐλάν. 9 Καὶ] C deeſt· & ver. 11, 12, 13, 14. 10 Καὶ ··· Βαανὶ] C deſunt. 14 Βαγουαὶ] C Βαγουέ. Ζαβοὺδ] C Ζακχούρ. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 15 ἐρχόμενον] A ἐχόμενον. 16 Ἀλωνὰμ] A Μασιάν. C Ἐλνάθαν. Ἐνάθαμ] A Ἐλναθάμ. C Ἐλνάθαν. καὶ ··· καὶ ··· καὶ] C deſunt. καὶ τῷ Ἰωαρὶβ] C ἄρχοντας τῷ Ἰωαρίβ. 17 Καὶ, uſque ad τόπου] C Καὶ ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς Ἀδδαῒ τὸν ἄρχοντα ἐν Κασφιὲ τοῦ. πρὸς] C πρὸς Ἀδδαΐ, καὶ πρὸς. τῶν Ἀθινεὶμ] C τοὺς Ναθιναίους τούς. τόπου] C τόπου Κασφιέ. ᾄδοντας] C λειτουργούς, καὶ ᾄδοντας. 18 ἦλθοσαν] C ἦλθον. σαχὼν] C Μοολὶ] A Μοσαί. υἱοῦ ··· υἱοῦ] A C τοῦ ··· τοῦ. ἀρχὴν ἦλθον] C Σαραΐα καί. 20 Ναθινὶμ] C Ναθιναίων· bis in hoc verſu. συνήχθησαν] C ἔτι ὠνομάσθησαν. 21 Ἀουὲ] A Ἀθούρ. C Ἀθουέ. 22 παρὰ] A περί. θυμὸς] C θυμοί. 23 ἡμῖν] C ἡμῶν. 25 ἀπ᾽ ἀρχῆς] C ἀπαρχῆς. ὕψωσεν] C ἀφώρισεν. αὐτοῦ poſterius] C αὐτῆς. 27 χρυσοῖ] C χρυσοῦς. ὡς τὴν] C deſunt. χίλιοι] A C δραχμῶν χιλίων. ἐν χρυσίῳ] C ὡς χρυσίον. 28 τῷ κυρίῳ] A C κυρίῳ τῷ Θεῷ. 29 καὶ τῶν ἀρχόντων] A ἀρχόντων. C καὶ ἀρχόντων. ἐν] C τοῦ Ἰσραὴλ ἐν. σκηνὰς] C παστοφόρια. 30 ἐνεγκεῖν] C τοῦ ἐνεγκεῖν. 31 Ἀουὲ] A Δαούς. C Ἀχουά. ἦν] A deeſt. ἀπὸ] A C ἐκ. 33 ἐγεννήθη] C deeſt. αὐτῶν Ἰωζαβὰδ] C αὐτοῦ Ἰωσαβάβ. Βαναία] C Βαανία. 15 ἐκ] A C ἀπό.

CAP. IX.

1 ἐχωρίσθη] C ἐχωρίσθησαν. μακρύμμασιν] C βδελύγμασιν. τῷ Χαναναίῳ] C τοῦ Χαναναίου. ὁ Μωαβὶ] A deſunt. 2 Ὅτι] A C Οἱ. ἐλάβοσαν] C ἔλαβον. παρήχθη] C συνεμίγη τό. ἀρχόντων] C ἀρχόντων, καὶ στρατηγῶν. 3 τὸν λόγον τοῦτον] A τῶν λόγων τούτων. καὶ ἐπαλλόμην] C καὶ ὑποδύτην μου· & ver. 5. ἀπὸ τῶν τριχῶν] A C τὰς τρίχας. 4 ὁ διώκων] C ὁ ἔντρομος. ἀποικίας] A ἀποικεσίας. ἠρεμάζων] C ἠρέμαζον. 5 ἐπαλλόμην] C τὸν ὑποδύτην μου, ut ver. 3. Θεὸν] C Θεόν μου. 6 πλημμέλειαι] C ἐπιμέλειαι. ὡς τὸν οὐρανὸν] C τοῦ οὐρανοῦ. 7 ἐν ταῖς] C ταῖς. υἱοὶ] C ἱερεῖς. χειρὶ] C χερσί. διαρπαγῇ] C ἁρπαγῇ. 8 νῦν] C νῦν ὡς βραχύ. ἡμῖν] A ἡμῶν. ὁ Θεὸς ἡμῶν] A κύριος. ἡμᾶς] ἡμῖν. 9 δοῦναι] C τοῦ δοῦναι. αὐτῆς] C αὐτοῦ. 11 Τί] C Καὶ νῦν. δούλων σου] A deſunt. εἰσπορεύεσθε] A C εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ. ἐθνῶν] C γαιῶν. ἐν μακρύμμασιν] C βδελύγμασιν. 13 δότε] C δώσετε. ἐκ] C σύ. ὅτι] C deeſt. 14 γαιῶν] C γαιῶν τούτων. ἡμᾶς] A C πάντες.

CAP. X. In Ald. XLI.

1 προσευχόμενος] C προσέπιπτον. ἔκλαυσαν] C κλαυθμῷ μεγάλῳ ἔκλαυσαν. 2 ἠσυνθετήσαμεν] C ἠθετήσαμεν. ὑπομονὴ] C ἐλπίς. 3 ἐκβαλεῖν] C ἀναγαγεῖν. γενόμενα] C γεννώμενα. ὡς ἂν βούλῃ] C ἐν βουλῇ κυρίου. φοβέρισον αὐτοὺς] C καὶ τῶν τρεμόντων. ἐντολαῖς] A C ἐν ἐντολαῖς. 4 Ἀνάστα, ὅτι] A Ἀνάστηθι. C Ἀνάστηθι, ὅτι. 5 τοὺς ἱερεῖς] C τῶν ἱερέων. 6 ἐπορεύθη poſterius] A C ηὐλίσθη. 8 ὡς] C ὡς ἄν. 9 ἀπὸ θορύβου αὐτῶν] C ἐν μῳ. 11 καὶ ἀπὸ τῶν] C ἀπό. 12 καὶ εἶπαν] A C φωνῇ μεγάλῃ, καί. μέγα, uſque ad finem verſus] C κατὰ τοὺς λόγους σου, οὓς ἔφης, οὕτως ποιήσομεν. 13 καὶ οὐκ εἰς] A C οὐδέ. 14 δὴ] A δέ. C δὴ οἱ. ἡμῶν prius] A C τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ. καὶ κεῖται] A C κεῖται. 15 Ἰαζίας] A Ἰασαΐας. τούτου] A C deſunt. βοηθῶν] C ἀντελαμβάνοντο. 16 τῷ οἴκῳ] Ἰαείβ] A οἴκων. ἐπέστρεψαν] A ἀπέστρεψαν. 18 καὶ ἀδελφοὶ] A C ἀδελφοί. Ἰαρείμ. 20 Ἀνανὶ] A Ἀναγνία. C Ἀνανία. 21 Μασαὴλ] A Μασαΐα. C Μασαήλ.

C Μαασία. Σαμαΐα] C Σαμαρεία. 'Οζία] C 'Οζίας. 22 Μαασία] A Μαμαία. ϗ 'Ισμαὴλ] C 'Ισμαήλ. 'Ιωζαβὰδ] A 'Ιωναβὰδ, & verſ. 23. 23 Σεμεΐ] A Θαμύ. C Σεμεεί. Φεθεία] C Χεθεία. 24 Σολμὼν ϗ Τηλμὼν] C Σαλλὼ ϗ Τελλών. 'Ωδὲθ] A 'Ωδυέ. C Οὐείας. 25 Μεαμὼν] A Μηλμών. C Μηλμών. 'Ασαβία, ϗ Βανάια] C Μηχίας, ϗ Βανέας· ita frequenter A C addunt ς verbis deſinentibus in α. 26 'Ιαϊὴλ] A 'Αϊήλ. 27 'Αρμὼθ] C 'Ερμώθ. 'Οζιζὰ] A 'Οζιβά. 28 'Ιωανὰν, 'Ανανία] C 'Ιανὸν, ϗ 'Ανανί. 29 Βανί] A Βανί. C Βαανί. Μηλὴχ] A ϗ Λήχ. C ϗ Μηλὴχ, καί. 'Ιασοὺβ, ϗ Σηλία] A 'Ιασοὺβ, ϗ Σαάλ. C ϗ 'Ιασοὺβ, ϗ Σαάλ. 30 Μαασία, Ματθανία] C ϗ Μαασίας, ϗ Ματθανίας, καί. 31 Μηχία, Σαμαΐας] C Μηχίας, Σαμαΐ. 32 Βηλὴχ] A Μηλήχ. C Μηλήχ. 33 Σεμεΐ] C ϗ Σεμεΐ. 34 Οὐὴλ] A ϗ Οὐήλ. 35 Χηλία] A Χηλία. C Χηλίας. 36 'Ελιασὶφ] A C 'Ελιασίβ. 37 Ματθαναΐ] A deeſt. 41, 40 Μαχαδναβοὺ, Σεσεΐ, Σαρού· 'Εζειὴλ] A Μαχναδὰ, 'Αβυσισεΐ, 'Αρυαζειήλ. C ϗ Μαχναδὰ, ϗ Σαρουὰ, ϗ Σεσεΐ· ϗ 'Εσειήλ. 42 ϗ Σελλοὺμ] A Σελλούμ. C ϗ Σελλοὺμ, καί. 'Ιωσὴφ] C ϗ 'Ιωσήφ. 43 ϗ 'Ιωὴλ] C 'Ιωήλ. 44 ἐλάβοσαν] C ἔλαβον. ϗ] C ϗ εἰσὶ ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικῶν αἳ.

NEEMIAS.

CAP. I. In Ald. XLIII.

1 Χηλία] A 'ΑΧΑΛΙ'Α. C Χελκίου. Χασηλεὺ] C Χασηλέβ. Σουσὰν 'Αβιρὰ] A Σουσανναβιρά. σωθέντων] C 'Ιουδαίων τῶν διασωθέντων. 3 εἴποσαν] A εἶπεν. καταλειπόμενοι] C ὑπολελειμμένοι. οἱ καταλειφθέντες] A deſunt. 5 μὴ] ... A C deeſt. 8 ὑμεῖς] A C ponunt poſt ἀσυνθετήσατε. 9 ἀπ'] ... 11 Μὴ] C deeſt. κύριε] A deeſt. δὴ] C deeſt. ϗ εὐόδωσον] C εὐόδωσον.

CAP. II. In Ald. XLIV.

1 ἐμοῦ] C αὐτῷ. ϗ οὐκ] A ϗ οὐκ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ, ϗ ἔλαβον τὸν οἶνον, ϗ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ, ϗ οὐκ. 2 ϗ οὐκ εἶ μετειάζων] C σὺ δὲ οὐκ εἶ ἄρρωστος. 4 τὸν θεὸν] A C κύριον τὸν θεόν. 6 ἐχόμενα] C ἐνώπιον. 7 ἠγαθύνθη] A ἠγαθύνθω. 8 πύλας] C πύλας τῆς βάρεως τοῦ οἴκου. ὃν] C εἰς ὅν.] A C φρός. ἀγαθὴ] C ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ. 10 ὅτι] C ϗ ἐλυπήθησαν ὅτι.] A C ἐπί. τοῦ 'Ισραὴλ] C τὴν 'Ιερουσαλήμ. ᾧ] A C ὅ. 13 ἐν πύλῃ τῇ γαιμαλλὰ] C διὰ τῆς πύλης γαὶ νυκτός. ϗ] A C deeſt. τῶν συκῶν] ... δράκοντος. συντρίβων ἐν τῷ τείχει] C κατανοῶν τοῖς τείχεσιν. ὃ αὐτοὶ ...] C τοῖς κατεσπασμένοις. ϗ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν] C ϗ τὰς πύλας αὐτῆς τὰς ἀνηλωμένας. 14 τοῦ αἰν] C τῆς πηγῆς. 15 ἐν τῷ τείχει] C ... συντρίβων ἐν] C κατανοῶν. 17 διοικοδομήσωμεν] A δὴ οἰκοδομήσωμεν. τοῖς] A C deeſt. εἶπα] C εἶπον. 19 ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς] C κατεφρόνουν ... τοῦτο] A deeſt. 20 εἶπα] C εἶπον. αὐτοῦ] A αὐτοί. ϗ οἰκοδομήσωμεν] C ϗ ἀναστησόμεθα, ϗ οἰκοδομήσωμεν.

CAP. III. In Ald. XLVII.

1 ἕως] C αὐτὸν ἕως. 'Αναμεὴλ] C 'Ανανεήλ. 2 Καὶ ἐπὶ, uſque ad Ζακχοὺρ] C Καὶ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησαν ἄνδρες 'Ιεριχὼ, ϗ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ... υἱῶν] A deeſt. υἱοῦ 'Αμαεὶ] A υἱοῦ 'Αμαρί. C υἱὸς 'Αμαεί. 3 χεῖρα] A C χεῖρας. ἐπὶ 'Ραμὼθ] A ἀπὸ 'Ραμώθ. C Μαριμώθ. υἱοῦ] C υἱός. Μασζεβὴλ] C Μασεζυβήλ. Σαδὼκ] A Σαδούκ. 5 κατέσχοσαν] A C κατέσχον.] C ἰσχυροὶ αὐτῶν. δουλείαν] C δουλείαν τοῦ κυρίου. 7 ἐκράτησαν] A ἐ... Μασφὰ] A Μασφά. 8 ϗ παρ', uſque ad 'Οζιὴλ] C Καὶ ἐπὶ χεῖρα ... ἐκραταίωσεν. αὐτῶν ἐκράτησεν] C ἐκραταίωσεν. τῶν ῥωκεὶμ] C τῶν μυ... κατέλιπον] C ἔθηκαν. 9 ἐκράτησεν] C ἐκραταίωσεν. 10 'Ερωμὰφ] A ...μάθ. 'Αττοὺθ] C 'Αττούς. 11 δεύτερος] C μέτρον δεύτερον. θανουρὶμ] C θανουρίμ. 12 'Αλλωὴς] A Σαλωής. C Σαλωής. 13 χιλίους] A C χι... 14 Βηθαχχαρὶμ] A Βηθακράμ. C Βηθαχαράμ. 15 Σηλωμὼν] C Σο... τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ] C τοῦ Σιλωὰ εἰς τὸν κῆπον. κλιμάκων τῶν κατα...] C βαθμῶν τῶν καταβαινόντων. 16 'Αζαβοὺχ] A Ζαβούχ. C 'Εζ... Βηθαζουρεὶμ] A Βηθσαγαβαρίμ. C οἴκου τῶν δυνατῶν. 17 'Οπίσω αὐτοῦ] C Καὶ μετ' αὐτόν. Βανὶ] A Βαναείμ. C Βανέι. τοῦ περιχώρου] A C περιχώρου. 18 'Ηναδὰδ] C 'Ηδινάβ. 19 ἀναβάσεως] C ἐξεναντίας ἀνα... τῶν ὅπλων. τῆς γωνίας] C εἰς τὴν γωνίαν. 20 Μετ' αὐτὸν] A Καὶ μετ' αὐτόν. C 'Οπίσω εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ. Βηθηλιασοὺβ] C οἴκου 'Ελιασούβ, & 21. bis. 21 Μετ'] C A Καὶ μετ'. ἐκλείψεως] C συντελείας. 23 αὐτῶν posterius] C αὐτούς. 24 Μετ'] A Καὶ μετ'. 'Αδὰδ] C 'Ηνναδάδ.] A Βηθαζία. C τοῦ οἴκου 'Αζαρίου. 25 Φαλὰχ] C Φαλάλι. ϗ ὁ πύργος ὁ ...] C τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος. 26 Ναθινὶμ] C Ναθιναῖοι. ἕως] C ἕως ... 27 Θεκωεὶμ] A Θεκοεί. C Θεκωείμ. 'Οφλὰ] A Σοφλά. C 'Εφλά.] C 'Ανών. μετ'] C ϗ μετ'. Βηθὰ Ναθινὶμ] A Βηθαναθενί. C ... τῶν Ναθιναίων. οἱ ῥοποπῶλαι] C τῶν μεταβόλων. τοῦ Μαφεκὰδ] C τῆς ... 31 τῆς πύλης] C τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης. ῥοποπῶλαι] C μετάβολοι.

CAP. IV.

ἐφάνη] A C λίαν αὐτῷ. 2 αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων] C ϗ τῆς δυνάμεως Σαμαρείας. ὅτι] A ϗ εἶπεν ὅτι. C τί. 'Ιουδαῖοι] C Οὐδαμινοί. οἰκο... τὴν ἑαυτῶν πόλιν] C ποιοῦσιν οἱ 'Ιουδαῖοι; μὴ καταλείψομεν αὐτούς. ἆρα ...] C deſunt. γῆς] C deeſt. 3 ἦλθε] C deeſt. εἶπε πρὸς αὐτοὺς] ... πρὸς ἑαυτούς. μὴ, uſque ad οὐχὶ] C καίγε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν. 7 ἀνομίαν] ... αὐτῶν, &c. quæ habentur in Nobilio. 'Αμμανῖται] C 'Αμμανῖται ϗ οἱ ... Καὶ] A deeſt. ἐλθεῖν] A C ἐλθεῖν, καί. παρατάξασθαι] C πατάξασθαι.] C αὐτῇ πλάνησιν. A deſunt, ut & ϗ ποιῆσαι. 12 ἦλθοσαν] C ...] A C εἶπον. τόπων] A ἐθνῶν. ἐφ'] C ὅτι ἐπιστρέψατε ἐφ'. 13 λόγχας] A λόγχαι ··· τόξα. C τῶν δοράτων ··· τῶν τόξων. 14 εἶπα] A C εἶ... posterius] C ὑμῶν. θυγατέρων ··· γυναικῶν] A C ϗ θυγατέρων ··· οἴκων] C οἰκιῶν. 15 πάντες] C deeſt. 16 ἐκτετιναγμένων] ... ἐκτεταγμένων. 17 ἐν ὅπλοις] A C ἔνοπλοι. 18 ᾠκοδομοῦσαν] C ᾠκο... αὐτοῦ] C μου. 19 πλατὺ ϗ πολὺ] C πολὺ ϗ πλατύ. 20 'Εν] C ... ἐκεῖ] C ὧδε. 21 Καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες (ἐποιοῦμεν C) τὸ ἔργον] A ϗ ἥμισυ ποιοῦντες. 22 αὐλίσθητε] A C αὐλισθήσεσθαι. ὑμῖν] C ἡμῖν.] C ἐγὼ, ϗ οἱ ἀδελφοί μου, ϗ τὰ παιδάρια. ἡμῶν] A ἡμῶν ἐκεῖ.] A ἑαυτοῦ. C ἑαυτοῦ ἀνὴρ ϗ ὅπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ.

CAP. V.

αὐτῶν] C ἑαυτῶν. 2 ϗ ζησόμεθα] A ζησόμεθα. 5 ἰδοὺ] A deeſt. 7 εἶπα] A C εἶπον, & verſ. 8. & 13. ἀνὴρ] C ὑμεῖς ἀπαιτήσετε ἀνήρ. ἀπαιτεῖτε] A C ποιεῖτε. 8 παραδοθήσονται] C πραθήσονται. εὕροσαν] A C εὗρον. 9 εἶπα] C εἶπον. 10 Καὶ οἱ] C Καίγε ἐγὼ, ϗ οἱ. ἑαυτοῖς] C αὐτοῖς. 11 ἑαυτοῖς] C αὐτοῖς.. 14 ἀπὸ] C Καίγε ἀπό. ἔτη] C τῷ βασιλεῖ ἔτη. ἐγὼ] A C ϗ ἐγώ. βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον] C ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν. 15 Καὶ τὰς, uſque ad πρὸ] C Οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἔμπροσθέν μου ἐβάρυναν ἐπὶ τὸν λαὸν, ϗ ἔλαβον. δίδραχμα] C σίκλους. ϗ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζοντο] C καίγε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν. θεοῦ] A C κυρίου. 16 οὐκ prius] C deeſt. ϗ πάντες] C ϗ τὰ παιδάριά μου, ϗ πάντες. ἐπὶ] A C διά. 17 ἑκατὸν ϗ] A ἑκατόν. C ϗ οἱ ἄρχοντες ἑκατόν. 18 δέκα] A C τῶν δώδεκα. βίας] C ἡγεμονίας μου.

CAP. VI. In Ald. LIV.

1 αὐτοῖς πνοὴ] C αὐτῷ διακοπὴ, καίγε. ἕως] A ϗ ἐγὼ ἕως. 2 λέγων] C λέγοντες. ποιῆσαί μοι] A C μοι ποιῆσαι. 4 τοῦτο] C τοῦτο τέσσαρσι καθόδοις. ταῦτα] C τὸν λόγον τοῦτον. 5 τὸν παῖδα] A τὸν πέμπτον τὸν παῖδα. C κατὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ πέμπτον. 6 ὅτι] A C ϗ Γησὰμ εἶπεν, ὅτι. ἔσῃ] A C γίνῃ. 7 ἵνα καθίσῃς] C κηρύσσων περὶ σοῦ. ἐπὶ 'Ιούδα] A ἐν 'Ιουδαίᾳ. C λέγοντας, ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ 'Ιουδαίᾳ. 8 ὡς σὺ] C οὓς σύ. σοῦ] A C deeſt. αὐτοὺς] A αὐτοῦ. 10 εἰσῆλθον] A deeſt. ἔρχονται] C ἔρχονται φονεῦσαί σε, ἔρχονται. 11 εἶπα] C εἶπον. A εἶπε. ὃς] A C οἷος ἐγὼ φεύξεται, ἢ τίς οἷος ἐγώ. ζήσεται] C ζήσεται; οὐκ εἰσελεύσομαι. 12 ἐπ' ἐμὲ ὄχλον] C αὐτόν. 14 θεὸς] C θεός μου τῷ. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 15 ϗ δύο] A C δύο. 16 φόβος] A C φόβος μέγας. 18 'Ιωνὰν] A 'Ιωνάθαν. τοὺς λόγους αὐτοῦ (A αὐτῆς) ἦσαν λέγοντες πρὸς μὲ] C τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγον ἐνώπιόν μου. ἀπέστειλε Τωβίας] A ἀπέστειλαν Τωβία.

CAP. VII. In Ald. LVIII.

2 ὡς] A C λίαν ὡς. παρὰ] C ὑπέρ. 3 εἶπα] C εἶπον. σφηνούσθωσαν] C ἀσφαλιζέσθωσαν. αὐτοῦ ··· αὐτοῦ] A C ἑαυτοῦ ··· ἑαυτοῦ. 4 πλατεῖα] C πλατεῖα χερσί. 6 Καὶ] C deeſt. ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψαν. C ἐπέστρεψαν. αὐτοῦ] A C ἑαυτοῦ. 7 μετὰ] C Οἱ ἐλθόντες μετά. 'Ρεελμὰ ('Ρεεμαὶ C) Νασμανὶ, Μαρδοχαῖος] A Βεελμαναεμὰν Μαρδοχαίου. Βαλσὰν] A Βαασάν. "Εσδρα] A "Εσδρας. C deeſt. 'Ιναοὺμ] C Ναούμ. Μασφὰρ] C ϗ Μαασφάρ. 11 Μωὰβ] A Μωάμ. 'Ιωὰβ] A 'Ιωάφ. ἑξακόσιοι] C ὀκτακόσιοι. δεκαοκτὼ] C ἑξακόσιοι. 13 Ζαθουία] A Σοθθουΐα. 16 Βηβὶ] A Βηρεΐ. C Βηβαΐ. 17 'Ασγὰδ] A Γετάδ. 18 'Αδωνικὰμ] A 'Αδωνιάμ. 19 Βαγοΐ] C Βαγούι. 20 πέντε] A τέσσαρα. 23 εἰκοσιτέσσαρα] C πεντηκοντατέσσαρες. 24 'Αρὶφ] C 'Αρήβ. δώδεκα] A C δεκαδύο. 25 ἐνενηκονταπέντε] A ἓξ πέντε. 26] Hic verſus deeſt in Ald. ἑκατὸν, uſque ad finem verſus] C ϗ Νετωφαθὶ ἑκατὸν ὀγδοηκονταοκτώ. 28 "Ανδρες Βηθασμὼθ] A C Υἱοὶ 'Αζαμὼθ, ἄνδρες Βηθ (deeſt C.) 30 εἴκοσι] C εἰκοσιεῖς. 33 Ναβία, ἑκατὸν] A 'Αναβία ἑκατόν. C Ναβὰβ ἑτέρου. 34 "Ανδρες 'Ηλαμαὰρ] A Υἱοὶ Μαγεβὼς ἑκατὸν πεντήκοντα ἕξ. "Ανδρες 'Ηλαμααί. C Υἱοὶ Αἰλὰμ ἑτέρου. 37 Λοδαδὶδ] C Λαδαδί. 38 Σαναὰ] A 'Ανανά. C Σεναά. 'Ιωδαὲ] C 'Ιωιαδέ. 42 δεκαεπτὰ] A ἑπτακαίδεκα. 44 Οὐδουΐα] A Οὐδουήλ. 45 τεσσαρακονταοκτὼ] A εἴκοσι ὀκτώ. 46 Τηλμὼμ] A Τολμών. C Τηλμών. 'Ατιτὰ] A Τιτά. 47 Ναθινὶμ] A Ναθείμ. C Ναθινιείμ. Σιὰ] A 'Ηλά. 'Ασφὰ] A 'Ασεφά. C 'Ασηφά. Ταβαὼθ] A Ζαβαώθ. 48 'Ασουία] A Σισαΐα. C Σιαΐα. 'Αγαβὰ] A 'Αγγαβὰ, υἱοὶ 'Ακοὺβ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κιτὰρ, υἱοὶ Γάβ. 49 Γαδὴλ] A Σαδηνά. 52 Νεφωσασὶ] A C Νεφωσαΐ. 54 'Αδουσὰν] C 'Αδουσά. 55 Βαρκοὺς] A Βαρκούβ. Σισαρὰθ] C Σισαρά. 58 'Ιηλὴλ] A Ληλήλ. C 'Ιηλά. 59 Υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ 'Ετηλ] A deſunt. 'Ετηλ] C 'Ατήλ. Φακαρὲθ] A Φαραχάς. Σαβαΐμ] A C Σαβαΐν. υἱοὶ 'Ημὶμ] A υἱοὶ 'Ημμείν. C ϗ υἱοὶ 'Αμών. 60 Ναθινὶμ] A 'Αναθινείμ. C Ναθινιείμ. 61 Θελμελὲθ, Θελαρησὰ] A Χερμελὲχ Θελασάρ. C Θελμελὲχ, Θελασάρ. 'Ηρὼν, 'Ιεμὴρ] C 'Ηδὰν, ϗ 'Ιεμμήρ. ἐδυνάσθησαν] A ἠδυνάσθη. C ἐδυνήθησαν. εἰ ἀπὸ 'Ισραὴλ] A ἔτι ἀπὸ 'Ιερουσαλήμ. 62 Δαλαΐα] A Δαλαΐα, υἱοὶ Βουά. Τωβία] C Τωβία, καί. 63 ὅτι ἔλαβον] C ὃς ἔλαβεν. γυναῖκας, ϗ ἐκλήθησαν] C γυναῖκα, ϗ ἐκλήθη. 64 αὐτῶν] A C ἑαυτῶν. ἠγχιστεύθησαν] C ἀπώσθησαν. 65 ἵνα] A C αὐτοῖς ἵνα. ἕως] A ἕως οὗ. φωτίσων] C τοῖς φωτισμοῖς, ϗ τοῖς τελειώσεσιν. 66 ὡσεὶ] C ὁμοθυμαδὸν ὡς. A εἰς. τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι] A τέσσαρας μυριάδας δισχιλίους τριακοσίους. αὐτῶν· οὗτοι] A ἵπποι διακόσιοι τριάκοντα ἕξ· οὗτοι. τεσσαρακονταπέντε] A τριάκοντα ἕξ. 68 "Ονοι δισχίλιοι ἑπτακόσιοι] A C "Ιπποι ἑπτακόσιοι τριάκοντα ἓξ (hæc deſunt in A) ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. Κάμηλοι τετρακόσιοι (A deeſt) τριακονταπέντε· ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. 70 τῷ Νεεμίᾳ] A ἀρθασασθὰ ἔδωκαν. C τῷ ἀρθασασθά. χρυσοῦς χιλίους] C χρυσίου δραχμὰς χιλίας. ϗ χοθωνὼθ] C στολάς. τριάκοντα] C πεντακοσίας τριάκοντα. 71 νομίσματος δύο μυριάδας] C νόμισμα μυριάδας δύο. τριακοσίας] C διακοσίας. 72 χρυσίου] C χρυσίου δραχμάς. διακοσίας] C deeſt. χοθωνὼθ] C στολάς. 73 Ναθινὶμ] A 'Αναθινείμ. C Ναθινιείμ.

CAP. VIII.

3 ἀπὸ] C ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων. ἡμίσους] A C μεσούσης. 4 ξυλίνου] C ξυλίνου, ὃ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι. ἀριστερῶν] A C εὐωνύμων. 'Ασὼμ, ϗ 'Ασαβαδμὰ] C 'Ασὼν, ϗ 'Ασαβδανά. 6 'Αμὴν]

A Ἀμὼν, Ἀμών. 7 ἦσαν] C καὶ Ἰαμεὶν, καὶ Ἀκοὺβ, καὶ Σαββαθαῖος, καὶ Ὠδουΐας, καὶ Μαασίας, καὶ Κελίτας, καὶ Ἀζαρίας. καὶ Ἰωσαβὲδ, καὶ Ἀνὰν, καὶ Φαλαΐας, καὶ οἱ Λευῖται. τὸν λαὸν] A Ἀκοὺν, Σαββαθαῖος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδὸν, Ἀνιφανὲς, καὶ οἱ Λευῖται ὑπεδίδασκον τὸν λαόν. 8 βιβλίῳ] A C τῷ βιβλίῳ τοῦ. διέστελλεν] C διέστειλεν. 9 Νεεμίας] C Νεεμίας, ὅς ἐστιν ἀταρσαθά. Λευῖται, καὶ οἱ] C Λευῖται οἱ. εἶπαν] A εἶπε. C εἶπον. ἤκουσαν] A C ἤκουσε. 10 φάγετε] A C καὶ φάγετε. τῷ κυρίῳ] A κυρίῳ τῷ θεῷ. C τῷ κυρίῳ θεῷ. ἐστὶ κύριος] A ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστίν. 13 σὺν] A C deest. 14 ἑορτῆς] C ἑορτῇ. 15 σάλπιγξιν] A C ἐν σάλπιγξιν. 16 τῆς πόλεως, καὶ ἕως] C τῆς πύλης τῶν ὑδάτων, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τ. 17 μεγάλη] C μεγάλη σφόδρα. 18 ἡμέραν] A ἡμέρα.

CAP. IX. In Ald. 68.

1 καὶ τετάρτῃ] A τετάρτῃ. ποδῶν ἐπὶ] A ποδῶν, καὶ ἐπί. C κόνοις ἐπί. 3 καὶ ἦσαν] C τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας. καὶ ἦσαν. 4 υἱοὶ posterius] C υἱοῦ. 5 εἴποσαν] A C εἶπον. ἀνάστητε] A ἀνάστητε, καί. C Βουνναίας, Σαραβίας, Σοβανίας, Ὠδουΐας, Σεχενίας, Φεασίας, ἀνάστητε. 6 πᾶσαν τὴν στάσιν] C πάσας τὰς δυνάμεις. 7 κύριος] A C κύριε. 8 καὶ τῷ] C καὶ δοῦναι αὐτὴν τῷ. 10 καὶ τέρατα] A desunt. ἐποίησας] C ἐποίησαν. 11 ἔρρηξας] C διέρρηξας. παρήλθοσαν] C παρῆλθον. βυθὸν] A C βόθυνον. 15 σιτοδοτίαν] A C σιτοδοσίαν. 17 μετ' αὐτῶν] A C ἐν αὐτοῖς. ἐλεήμων] A C ἀφίων ἁμαρτίας, ἐλεήμων. 18 ἑαυτοῖς] A αὐτοῖς. 19 πολλοῖς] A C μεγάλοις. 20 τῷ δίψει] C τῇ δίψῃ. 21 ὑστέρησας] A C ὑστέρησεν. πόδες] A C ὑποδήματα. 22 ἐμέρισας] A C διεμέρισας. 24 καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτὴν] C τοῦ εἰσελθεῖν, καὶ κληρονομῆσαι. Καὶ εἰσῆλθον υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν. 25 κατελάβοσαν] C κατελάβοντο. ὑψηλὰς] C ὑψηλὰς, καὶ γῆν πίονα. ἐφάγοσαν] C ἔφαγον. σωτῆρας] A σωτηρίαν. 29 Καὶ] C Καὶ ἐν καιροῖς. καὶ οὐκ] C αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο, καὶ οὐκ. ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, καὶ] C τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἐν τοῖς. σου] A deest. ἡμάρτοσαν] C ἥμαρτον. 30 εἵλκυσας ἐπ' αὐτοὺς] C ἐμακροθύμησας ἐπ' αὐτοῖς ἔτη πολλὰ, καὶ εἵλκυσας ἐπ' αὐτούς. 31 ὅτι] A καὶ ὅτι. 32 σου, καὶ] A καί. βασιλέων] C βασιλέως. 33 ἐπὶ] A C οἱ ἐπί. 34 τῶν ἐντολῶν] A C τὰς ἐντολάς. 35 ἀπέστρεψαν] A ἐπέστρεψαν. 36 ἐσμὲν] C ponit ante σήμερον. καὶ τὰ ἀγαθὰ, usque ad finem versus] A desunt. ἰδοὺ] C καὶ ἰδού. 37 Καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς] A desunt. πολλοὶ] C οἱ πολλοὶ ἐγένοντο. 38 ἄρχοντες] A πάντες ἄρχοντες.

CAP. X.

1 καὶ Σεδεκίας] C Σεδεκίας. 2 καὶ … καὶ] C desunt. 4, 5 Μαλοὺχ, Ἰρὰμ] C Ἡρὰμ, Μαλούχ. 8 Βελγαὶ] A Μελγαί. C Βελγαὶ, καί. 9 Ἀζανία] A Ἀζαρία. C Ἀζανίου. Βαναίου] C Βανέας. Ἡναδὰδ] A Ἡνδαάδ. 11 Ζακχὼρ] A Κακχώρ. 12 Ὠδοὺμ] A Οὐδουά. C καὶ Ὠδουά. Βανουαὶ] A Βανουαί. C Βανουΐ. 14 Ζαθουΐα] C Σαθθουΐα. 15 Ἀσγὰδ] A C Ἀσγάγ. 16 Ἀδανία] A Ἀανία. 17 Ἀζοὺρ] A Ἀζζούρ. C Ἀζζούρ. 18 Ἡσὰμ] C Ἀασόμ. 20 Μαγαφὴς] C Μαγάβ. 22 Ἀναΐα] A Ἀνανία. 24 Ἀλωὴς] A Ἀδώ. 25 Μαασία] A Μαλσεία. C Μαασίας. 26 Καὶ] C deest. Ἡρὰμ] A Ἡνάμ. C Ἡνάν. 27 Ἡρὰμ] A Ῥεούμ. C Ἀρέμ. 28 οἱ ἱερεῖς, οἱ] C ἱερεῖς, καί. πᾶς ὁ προσπορευόμενος] C πάντες διαχωρισθέντες. λαῶν] A τοῦ λαοῦ. C τῶν λαῶν. 29 εἰσήλθοσαν] A C εἰσῆλθον. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ] A desunt. 31 ἀγορῶμεν] A C ἀγοράσομεν. 32 ἀνήσομεν] A C ἀναβήσομεν. ἀπαίτησιν] C ἀπαίτησις. 33 ὁλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ] C ὁλοκαυτώματα διαπαντός. ἅγια, καὶ τὰ] C desunt. 34 περὶ κλήρου] C περὶ τῶν δώρων. οἶκον posterius] A C οἴκους. 37 καὶ τὸν καρπὸν] C καὶ τὰς ἀπαρχὰς ἡμῶν, καὶ τὸν καρπόν. τὸ γαζοφυλάκιον] C τὰ γαζοφυλάκια. θεοῦ] C θεοῦ ἡμῶν. δεκάτην] A C δεκάτας. 38 τοῦ Λευίτου posterius] C τῶν Λευιτῶν. εἰς τὰ, usque ad finem versus] C εἰς γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ θησαυροῦ. 39 ἱερεῖς, καὶ οἱ] A C ἱερεῖς οἱ.

CAP. XI. In Ald. 71.

1 ἐβάλοσαν] A C ἔβαλον. 4 Ἀθαΐα] A Ἀθαιαί. C Ἀθεέ. Μαλελεὴλ] A Μασεήλ. 5 καὶ Μαασία] A καὶ Μαλία. C Μαλία. Ἰωαρὶβ] A Ἰωαρείμ. υἱὸς τοῦ] C καὶ υἱός. 7 Σηλὼ] C Σηλώμ. Μεσουλὰμ] A Μεσουλά. Ἰεσία] A Ἰωσαί. C Ἰεασία. 8 Γηβὲ, Σηλὶ] A Γηβεηλί. C Γεβουὲ, Σηλεεί. 9 Ἀσανὰ] C Ἀσάμ. ἀπὸ] C ἐπί. 10 Ἰωαρὶβ] C Ἰωαρίμ. 11 Σαραΐα] C Σαρέας. Ἐλχία] A Ἐλχίνα. Σαδδοὺκ] C Ἀδώκ. A Ἀδούκ. Αἰτὼθ] A Αἰτώβ. C Ἀχιτώβ. ἀπέναντι] C ἡγούμενος. 12 Ἀμασὶ] A C Ναμασί. υἱὸς … υἱὸς … υἱὸς] C υἱοῦ … υἱοῦ … υἱοῦ. Φασσοὺρ] A Φασεθούρ. 13 Ἀμασία] A Μεσαί. C Ἀμασαΐ. Ἐσδριὴλ] A C Ἐσειήλ. Μεσαριμὶθ] C Μασαλιμώθ. 14 Βαδιὴλ] A ἐπ' αὐτῶν Σοκριήλ. C ἐπ' αὐτοὺς Ζεχριήλ. 15 υἱὸς Ἐσρικὰμ] A υἱὸς Ἀσοὺβ, υἱὸς Ἐσεὶ, καί. C υἱὸς Ἀσοὺβ υἱοῦ Ἐσρικὰμ, υἱοῦ Ἀσαβία, υἱοῦ Βουνᾶ. Καὶ Σαββαθαῖος, καὶ Ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν. Καί. Μιχὰ, usque ad finem versus] plura sunt in Comp. quæ habes in Nobilio. 19 αὐτῶν] C αὐτῶν, οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις. 22 Καὶ] præcedunt duo versus in Comp. quos habes apud Nobilium. Λευιτῶν] C Λευιτῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ὀζεί. υἱὸς Ἀσαβία] A υἱὸς Σαβία. C υἱοῦ Σαβιά. υἱὸς] C υἱοῦ Μαθθανίου, υἱοῦ. 23 εἰς] A C ἐπ'. 24 Καὶ] C καὶ διέμεινεν ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ᾠδοῖς, λόγος ἑκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. Καί. Βασηζὰ] C Μασιζαβὴλ, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ζαρὰ τοῦ Ἰούδα. πᾶν χρῆμα] C πάντα λόγον. 25 Καριαθαρβὸκ] C Καριαθαρβὼγ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Δαιβὼν, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Καβσεὴλ, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῆς. 26 καὶ ἐν Βηρσαβεὲ, usque ad finem versus] C καὶ ἐν Μωλαδὰ, καὶ ἐν Βαιθφαλάτ. Καὶ ἐν Ἀσορσωλὰ, καὶ ἐν Βηρσαβεαὶ, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ ἐν Σικελὰγ, καὶ ἐν Μαβνῆ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ ἐν Ῥεμαὼν, καὶ ἐν Σαρὰ, καὶ ἐν Ἰεριμούθ. Καὶ ἐν Ζαννωὰ, καὶ Ὀδολλὰμ, καὶ ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν Λαχὶς, καὶ τοῖς ἀγροῖς αὐτῆς, καὶ ἐν Ἀζηκὰ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς· καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβεαὶ ἕως φάραγγος Ἐννόμ. 31 Μαχμὰς] C καὶ Μαγμὰς, καί γε καὶ Βαιθὴλ, καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς. Καὶ ἐν Ἀναθὼθ, Νὸβ, Ἀνία. Ἀσὼρ, Ῥαμὰ, Γεθθαΐμ, Ἀδὼδ, Σεβωείμ, Ναβαλάτ. Λύδδα, καὶ Ὠνωγηαρασείμ. 32 ἀπὸ] C ἐκ. Ἰούδα τῷ] C ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καί.

CAP. XII. In Ald. 73.

Σεχενία] C Ἀπλοὺς, Σεχενίας, Ῥεοὺμ, Μαρειμώθ. Ἀδαΐας, Γεναθὼν, Ἀβίας. Μιαμεὶν, Μααδίας, Βελγάς. Σεμαΐας, Ἰωιαρείβ, Ἰδαΐας. Σαλοὺ, Ἀμὼκ, Χελκείας, Ὠδουΐας. χειρῶν] C ἐξομολογήσεων. αὐτῶν] C αὐτοῦ. εἰς τὰς ἐφημερίας] C Καὶ Βακβακίας, καὶ Ἀναὶ, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. 11 Ἰαδοὺ] A Ἀδού. C Ἀδδού. 12 ἀδελφοὶ αὐτοῦ] C ἦσαν. 14 Σεχενίᾳ] A Σελχενίου. 15 Ἀρὲ Μαννὰς] C Ἀρὲς Ἐδνάς. Ἐλκαὶ] A C Ἐλκά. 16 Ἀδαδαΐ] C Ἀδδαΐ. Γαναθὼθ] C Γαναθών. 17 Μιαμὶν Μααδαὶ] C Βενιαμὶν Κέρος. 18 Σαμουὲ] A Μαμού. τῷ Σεμίᾳ] A Σ 19 Ἰωαρὶβ] A Ἰαρίμ. 20 τῷ Ἀμὸκ Ἀβὲδ] A Κάβεδ. 21 Ἀσαβίας] C τῷ Ἀσαβίᾳ. τῷ Ἰεδιΐου] A Ἰωνάθαν. C τῷ Ὠδουΐᾳ. Ναθαναὴλ] A 23 βιβλίων] A C βιβλίου. Ἐλισουὲ] C Ἐλιασούβ. 24 κατεναντίον] A C κατέναντι. ὕμνον] A αἰνεῖν, καὶ] A τὸ αἰνεῖν, καί. αἰνεῖν] A ὑμνεῖν. C ἐξομολογεῖσθαι. Δαυὶδ] C Δαυὶδ βασιλέως. ἐφημερίαν prius] A C ἐφημερίᾳ. 26 Ἐν τῷ] C Μαθθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδίας, Μεσολλὰμ, μων, Ἀκκοὺβ, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς ἐν τῷ. ἐν] C Οὗτοι ἐν. ρος, καὶ γραμματεὺς] A C τοῦ ἱερέως, καὶ γραμματέως. 27 Ἐν] A C ἐν. ἐν Θωδαθὰ] C καὶ ἐν αἰνέσει. κινύραι] C ἐν κινύραις. 28 καὶ C ἀπό. 29 καὶ ἀπὸ ἀγρῶν] C τοῦ Νετωφατί. Καὶ ἐν Βαιθγαλγὰλ, ἀγρῶν Γαβέα, καὶ Ἀσμώθ. 30 τοὺς πυλωροὺς] C τὰς πύλας. 31 τῆς C τῆς πύλης τῆς κοπρίας. ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύθη. 33 καὶ Ἔσδρας] C Ἔσδρας. καὶ Ἰούδα] A Ἰούδα. C Ἰούδας. Σαμαΐας] C Σαμαίας. 34 quinquies] C toties, υἱοῦ. Ζακχοὺρ] A Ζαμχούρ. 35 Ὀζιὴλ] C Ἐζ Γελωλ, Ἰαμὰ, Ἀΐα] A Γελὼν, Ἰαμαΐα. C Γελωλαΐ, Μαΐα. Ἀνανὶ] C νανί. ᾠδαῖς] C σκεύεσιν ᾠδῆς. τοῦ αἰνεῖν] C τῆς πηγῆς. 36 κλίμακας C τοῖς βαθμοῖς. Ἐφραὶμ, usque ad καὶ ἐπεσκέπησαν] Quæ pro his habe in Ald. & Comp. habes apud Nobilium: sed Ald. ἐν σάλπιγξι habet, neque καὶ Μαασίας· & pro Ὀζὶ, Ἰωανὰν, Μελχίας, καὶ Ἐλὰμ, habet Ὀζιὰ, καὶ Ἰωανὰ, καὶ Ἐμελχίας, καὶ Ἐλεαμίας. καὶ ἐπεσκέπησαν] A καὶ Ἰεζρίας ἐπεσκέφθησαν, καὶ ἐπεφήμησαν. C καὶ Ἰεσρίας ἐπίσκοπος. 42 μεγάλως] C φροσύνῃ μεγάλῃ. ἀπὸ] A C deest. 43 τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐλοῖς ἀρχῶν] C τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν. ἐν Ἰούδᾳ] A C τὴν ἐν Ἰούδᾳ, καί. ἐπὶ posterius] C deest. 44 φυλακὰς] C φυλακὴν τοῦ. θεοῦ] A οἴκου τοῦ θεοῦ. 45 Ἀσὰφ] C καὶ Ἀσάφ. καὶ ὕμνον] C εἰς ὕμνον. 46 C λόγος. ἡμέρας] C deest.

CAP. XIII. In Ald. 78.

2 ἄρτῳ] A ἄρτοις. ἐπ' αὐτὸν … καταράσασθαι] C ἐπ' αὐτοὺς … καταράσασθαι 4 ἐγγιῶν] A ἁγίων τῷ. C ἐγγιῶν τῷ. 5 μαναὰ] C θυσίαν. 6 τέτῳ] C 9 τὴν μάννα] A τὴν μαναάν. C καὶ θυσίαν. 10 ἐφύγοσαν] C ἔφυγον. A C ἑαυτοῦ. ποιοῦντες] C καὶ ποιοῦντες. 11 εἶπα] A C εἶπον. 13 Καὶ ἐνετειλάμην ἐπί. καὶ Σαδὼκ] C Σαδώκ. 14 ἐξαλειφθήτω] C φθῇ. θεοῦ] C θεοῦ μου, καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ. 15 Ἐν] A καὶ ἐν. τῶν] A C αὐτῶν ὅτι ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν καὶ οἱ Τύριοι. 16 τῷ] ἐν τῷ. 17 ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις] C μετὰ τῶν ἐλευθέρων Ἰούδα. 19 ἀνοιγῆναι] A ἀνοῖξαι. 20 C πάντες οἱ μεταβόλοι. 21 ἐπεμαρτυράμην ἐν] A C διεμαρτυράμην. εἶπα] A C εἶπον. 22 δευτερώσητε] A δεύτερως. ἤλθοσαν] ἦλθον. θεὸς] C θεός μου. 24 λαλοῦντες] A C λαλοῦσιν. Ἰουδαϊστὶ] Ἰουδαϊστὶ, ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ, καὶ λαοῦ. 25 ἐὰν λάβητε ἀπὸ] C ψεσθε. ὑμῶν] C ὑμῶν, καὶ ἑαυτοῖς. 26 βασιλεὺς posterius] C ponit αὐτῷ. 27 ἀκουσόμεθα] C ἀκούσωμεν. πᾶσαν] C deest. 28 Ἐλισοὺβ] Ἐλτούβ. C deest. νυμφίου] C γαμβρός. 29 αὐτοῖς] C αὐτούς. τῆς ἱερατείας] A desunt. C καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων. τοὺς Λευίτας τῶν Λευιτῶν. 31 Καὶ τὸ] C Καὶ εἰς τό. ξυλοφόρων] C ξύλων. Βακχ C πρωτογεννήμασι.

TOBIT.

CAP. I.

1 Ἀδουὴλ] C Ἀδουί. Νεφθαλὶ] A C Νεφθαλείμ· & ver. 2. & alibi. 2 κυδίως] C κυρίως. 3 ἔθνει] A C ἔθνει μου. συμπορευθεῖσι] C συμπορευθοῦσι. 4 τῆς ἐκλεγείσης] C τοῦ ἐκλεχθέντος. 6 Ἱεροσόλυμα] A C Ἱερουσαλήμ. Ἰσραὴλ] C λαῷ Ἰσραήλ. 7 δεκάτην] A C πρώτην δεκάτην. Λευὶ] A C Ἀαρών. εἰς] A deest. C ἐν. καὶ τὴν] A τήν. C τὴν δέ. Ἱεροσολύμοις] A C Ἱερουσαλήμ. 11 ᾐχμαλωτίσθην] A C ᾐχμαλωτίσθημεν. 16 Ῥάγοις] A ἀγροῖς. 18 Σενναχηρὶμ] C Σενναχηρείβ· & ver. 21. ἠδυνάσθην] A C ἠδυνήθην. 20 ἱμάτια] A C τὰ ἱμάτιά μου. ὀπίσω] A C ἐπί. Νινευῆ] A C εἰς Νινευΐ. 21 ἀπέκτεινεν posterius] A C ἀπώλεσεν. ἐκ Νινευῆ] A C Νινευϊτῶν. θάπτω] A C ἔθαπτον. 24 ἡμέρας πεντήκοντα] A C ἡμέρας πεντηκονταπέντε. Σαχερδονὸς] C Ἀχερδωνός. τῆς βασιλείας] A C τοῦ πατρός. ἐπὶ] C ἀπό. Σαχερδονὸς] C Ἀχειρδωνός.

CAP. II. In Ald. IX.

2 βάδισον, καὶ] A C βάδιζε. 3 οὖ] A C ὅτι. 8 φοβεῖται!] A C φοβεῖται ἔτος. 9 ἀνέλυσα θάψας, καὶ] C desunt. 10 ἀκάλυπτον] A C ἀνακάλυπτον. 21 εἶπα] A C εἶπον. 22 εἰπέ μοι] C μοι εἰπέ.

CAP. III. In Ald. XII.

2 ἐλεημοσύναι] A C ἐλεημοσύνη. 3 ἐκδικῆς] C ἐκδικήσῃς. οἱ. 4 τοῖς ἔθνεσιν ἐν] A C desunt. 5 ποιῆσαι] C ποίησον. A C ὑπέρ. 6 λυσιτελεῖ] C λυσιτελές. 9 συνιεῖς] C συνίης. σου ponit post ἄνδρας. 10 ἑπτὰ] A C ἑπτὰ ἄνδρας. μαστιγοῖς] A C γοῖς περὶ αὐτῶν. 11 ἔσται] A C ἐστί. 13 ὄνομα] A C ὄνομα τῆς 16 κληρονομήσει] C κληρονομήσῃ. ζῆν] C λοιπὸν ζῆν. μηκέτι] A ἐμέ. C deest. καὶ] A C καὶ μή. με] A C με μηκέτι. 24 Ῥαφ A C θεοῦ. 25 ἀπεστάλη] A C ἀπεστάλη Ῥαφαήλ.

CAP. IV. In Ald. XVII.

1 Γαβαὴλ] A C Γαβαήλῳ. ὑποδείξω] C δείξω. 3 ζωῆς σου] ζωῆς. 6 δικαιοσύνην] A C καὶ δικαιοσύνην. 8 Ὡς σοὶ] A Ὡσεί. 13 τοὶ πάντες] A οὗτοι πάντες. C πάντες οὗτοι. ἐν] A C ἀπό. 14 A C ἐν τῇ. ἀκαταστασία] C ἡ καταστασία. 15 παρὰ σοὶ] A C σοὶ, σοί. ἐὰν] A C καὶ ἐάν. δυνάσῃς] A δυνάσει. ἀναστροφῇ] C ἀναστροφῇ. 17

σοι] A ἀπεσταλκώς. σε] C deest. 18 δῷς] A δός. 19 ἐπὶ … σοι] C ἐπιπατός. 20 θεὸν] A θεόν σου. C deest. τρίβοι] A C τρίβοι … σου. ἐὰν θέλῃ] A C θέλει. 22 φοβηθῇς] A C φοβῇ.

CAP. V. In Ald. XVIII.

1 εἶπεν αὐτῷ] C εἶπε. 2 ϗ οὐ] C μή. 6 δύναμαι] C δύνασαι. σοῦ] C … Ῥάγοις] A ἀγροῖς. 8 ϗ τῆς ὁδοῦ ἐμπορεῶ] A C desunt. …] A C πατρί μου. 10 πτὸς] A C πτός ἐστι. 16 εἰ σὺ] A C σὺ … 18 Ὅς] A C Ὁ. Ἀζαρίας] A C τὸ γένος Ἀζαρίου, (A Ἀζαρία) … τῶν ἀδελφῶν] A ϗ ἀδελφῶν] C ϗ ἀδελφοῦ. 19 αὐτῷ] A C Τωβίτ. …] C ἐπιγινώσκω. ἐγὼ] A C deest. Σομεῒ] A Σαμαίου] C … Ἱεροσόλυμα] A C Ἱερουσαλήμ. ὃν] A C deest. καλῆς] A C μα-… εἰπόν μοι] A C εἶπεν. σοι] A C deest. πρὸς τὴν] A C εἰς … οἰκῶν] A C κατοικῶν. εὐοδώσει] A εὐοδώσοι. 23 αὐτὸν, ϗ ἐκπορεύε-…] A desunt. συμπορεύσεται] A συμπορεύεται.

CAP. VI.

3 ἀνέβαλεν] C ἀνέλαβεν. 6 ὂν] C deest. 8 δεῖ καπνίσαι] C κάπνι-… μηκέτι ὀχληθῇ] A οὐ μὴ ἔτι ὀχληθῇ. C οὐ μὴ ὀχληθῇ ἔτι. 9 Ἡ δὲ …] C τὴν χολήν. 11 θυγάτηρ] A C θυγάτηρ μονογενής. ὑποστρέψο-…] A ἀποστρέψωμεν. C ἐπιστρέψωμεν. δῷ] A C δῴη. 15 πρότεροι] A … 16 αὐτὴ] A αὐτή. 18 τοῦ ἰχθύος] A C ponunt statim post … ϗ οὐκ] A C ϗ οὐκέτι. αὕτη] A αὐτή. ἐκολλήθη] A C ἐκολλ-… σφόδρα αὐτῇ] C αὐτῇ σφόδρα. ἦλθεν] A C ἦλθον.

CAP. VII.

1 παρεγένετο] A C παρεγένοντο. ϗ] A C deest. αὐτὸν, ϗ αὐτὸς αὐ-…] A C αὐτοὺς, ϗ αὐτοὶ αὐτήν. 3 εἶπον] A εἶπεν. ἐν] A C ἐν.. 7 κα-…] C καλοῦ μου. 9 πλείονα] A C πολλά. πίε] A C ϗ πίε. γὰρ] C … ἀπέθνησκον] A ἀπεθνήσκοσαν. σὺ δὲ] C σύ. αὐτή σου ἐστὶν] A αὐ-… C αὕτη σου. 20 χάριν] A C χαράν.

CAP. VIII. In Ald. LIX.

ϗ posterius] A deest. 4 ἀνέστη] C ἀνέβη. ἀπὸ] C ἐπί. 7 σε] A … 9 οὐ] A C οὐχί. 10 ταύτῃ (αὐτῇ C) συγκαταγηρᾶσαι] A αὐτῇ συγκαταγηράσωμεν. 14 ἰδέτωσαν] C οἰδέτω. 15 θάψωμεν] A C θάψω. …] C γνώτω. εἰ σὺ] A C σύ. εὐλογείτωσαν, bis] C εὐλογησάτωσαν, 18 ἔλεός σου] A ἔλεος. 19 εἰ, ὅτι] C ὅτι. 23 ἐὰν μὴ] A C … ἄν.

CAP. IX. In Ald. LXIV.

3 πρὸς] A πρός. ἄγε μοι] A C ἄγε. 4 μέγα] A C μεγάλως. 6 ὃς …] C ὁ δέ.

CAP. X. In Ald. LXVI.

1 Τωβὶτ] C ponit post αὐτοῦ. ἤρχετο] A C ἤρχοντο. εἶπε] A C εἶπε … 2 Ἢ] A C deest. 3 διότι] A ϗ ὅτι. C ὅτι. 7 εἶπεν] A C … ἀπῆλθεν] A C ἀπῆλθον. 8 πενθερὸς] A C πενθερὸς αὐτοῦ. ἐξαπο-…] C ἀποστελῶ. 10 λέγει] A C λέγει, Οὐχὶ ἀλλ᾽. ἥμισυ] C ἡμίση.

11 τέκνα ὁ] C ὁ θεὸς τέκνα ὁ. 14 αὐτὴν] A αὐτούς. 1] ἐπορεύετο] A C ἐπορεύθη.

CAP. XI. In Ald. LXXV.

2 οὐ] A C deest. 4 δὲ] A C δή. ὄπισθεν] A C ὀπίσω. 5 εἰς τὴν ὁδὸν] A C ponunt post αὐτῆς. 6 μου] A C σου. 7 ἐγὼ] A C ἐγὼ Τωβία. 8 Σὺ] A C Σὺ οὖν. ἀποβαλεῖται] A C ἀποβαλεῖ. 12 λέγων] A deest. πάτερ] C ὦ πάτερ. κάνθων τῶν ὀφθαλμῶν] A ἀκανθῶν. 17 ὁ] C deest. με ἰδοὺ] C ϗ ἰδού. 19 αὐτῷ] A C deest. τῇ νύμφῃ] A C τῆς νύμφης. τῇ πύλῃ] C τὴν πύλην. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. αὐτοὺς] A C αὐτόν. ϗ ἡ μήτηρ σου] A desunt.

CAP. XII.

1 μισθὸν] C δώσεις μισθόν. 2 εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῷ. δοὺς] A C διδούς. 6 αὐτῷ ἐνώπιον] A C ἐνώπιον. τῶν ἔργων] C desunt. 7 Μυστήριον] C Μυστήριον γάρ. ἐνδόξως] C ἔνδοξον. ποιήσατε] C ποιεῖτε. 9 αὕτη] A αὐτή. ἀποκαθαριεῖ] C ἀποκαθαίρει. 10 ἑαυτοῦ] A C ἑαυτῶν. 11 ἐνδόξως] C ἔνδοξον. 15 ἁγίων ἀγγέλων] A C ἀγγέλων τῶν ἁγίων. εἰσπορεύονται] A C ἐκπορεύονται. 17 εἰρήνη] A C ὅτι εἰρήνη. εἰς τὸν αἰῶνα] A C desunt. 18 τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 19 ἐθεωρεῖτε] C θεωρεῖτε. 20 διότι] A C ὅτι. αὐτοῦ] A C τοῦ θεοῦ. 22 ὡς] C Καὶ ὡς· & est initium cap. sequentis.

CAP. XIII. In Ald. LXXXIX.

4 ὑψοῦτε] A C ϗ ὑψοῦτε. 5 ἐὰν σκορπισθῆτε] A διεσκορπίσθητε. C διέσπειρεν ἡμᾶς. κρύψει] C κρύψῃ. 6 εὐλογήσατε] A C εὐλογεῖτε. δικαιοσύνης] C δυνάμεως. 7 ἁμαρτωλῶν] C ἁμαρτωλῷ. 8 Ἐπιστρέψατε, usque ad τίς] C desunt. 9 τῷ βασιλεῖ] A C τὸν βασιλέα. 10 Ἱεροσολύμοις] A C δικαιοσύνῃ. 11 Ἱεροσόλυμα] A C Ἱερουσαλήμ. ἁγίου] A C ἁγία. ἐπὶ] C σε ἐπί. 12 ἀγαθῶς] C ὅτι ἀγαθός. εὐφρᾶναι] A C εὐφράνῃ. αἰχμαλώτους] A ἐκεῖ αἰχμαλώτους. C αἰχμαλώτους σου. 14 ϗ δῶρα] A C δῶρα. 15 δώσουσι] A C αἰνέσουσί σε, ϗ δώσουσι. σοι] C deest. 17 τοῖς υἱοῖς] A C τοὺς υἱούς. 22 ἐν] C deest. αἴνεσιν] A C αἰνέσουσι.

CAP. XIV.

4 ἐξωμολογεῖτο] A C ἐξομολογεῖσθαι. 5 υἱοὺς] A υἱοὺς τοῦ υἱοῦ. C ἐξ υἱοὺς τοῦ υἱοῦ. ἐκ] A C ἀπό. 6 μᾶλλον] A ponunt ante ἔσται. 7 κατακαήσεται] A C κατακαύσεται. ϗ πάλιν] A ϗ πάλιν, καί. ἕως] C ἕως οὗ. ἐνδόξως] A C ϗ (A deest) εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος οἰκοδομὴ ἔνδοξος (A οἰκοδομῇ ἐνδόξῳ.) 12 γινοῦ] C γίνου. τὸ σκότος] A κόψος. Ἀχιάχαρον μὲν ἔσωσε] A C Ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη. ἐποίησεν ἐλεημοσύνην] C ἐν ἐλεημοσύνῃ μου. ἔπηξεν] A C ἔπηξαν. παιδία ἴδετε] A C παιδίον ἴδε· & A ponit ἐλεημοσύνη post δικαιοσύνη. ϗ prius] A ϗ τί. C ϗ πῶς. τῆς κλίνης] A C τὴν κλίνην. ἔθαψαν] C ἔθαψεν. 14 ἔθαψεν] A ἔθαψαν. C ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔθαψεν. αὐτοῦ posterius] A C deest. 15 ἔθαψε] C ponit post αὐτοῦ. τοὺς πενθερὺς] C θανόντας τοὺς πενθερούς. ϗ ἀπέθανεν] C ἀπέθανε δὲ ϗ αὐτός. αὐτὸν] C αὐτός.

JUDITH.

CAP. I.

ϗ κύκλῳ] A C κύκλῳ. ϗ οἷς] C οἷς. 5 διατάξεις] C οἷς δια-…] A αἱ διατάξεις. 6 ἐν τοῖς] A C πεδίον ἐν τοῖς. πεδίῳ Εἰριὼχ] C πεδίον Ἀριώχ. ὁ βασιλεὺς] C τοῦ βασιλέως. Χελεοὺλ] A Χελοὺδ] C … 7 δυσμαῖς, τοὺς] A C δυσμαῖς, ϗ τούς. τὸν Λίβανον] A C ϗ Λί-… 9 ταῖς πόλεσιν] A C τὰς πόλεις. ἐπάνω] C ἐπὶ νῶτα. 11 πᾶ-…] A C deest. ἴσος] A C εἷς. ἀνέστρεψαν … πρὸ] A C ἀπέστρεψαν ἀπό. …] A C addunt αὐτόν. ἀνελεῖν] C ϗ ἀνελεῖν. Δαμασκηνῆς] C Δαμασκοῦ. αὐτοῦ, ϗ πάντας] C αὐτοῦ πάντας. ἐν τῇ] C ἐπί. ϗ ἀνέ-… πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀρφαξὰδ, ϗ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ] C desunt. …] C ἔδωκεν. αὐτὸς] A C εἰς Νινευὴ αὐτό.

CAP. II.

ὀκτωκαιδεκάτῳ] A C ὀγδόῳ ϗ δεκάτῳ. 3 συνετέλεσε] A C συνε-… 5 μυριάδων δεκαδύο] C χιλιάδας δώδεκα. ἐπὶ] C εἰς. τῷ ῥή-… τοῦ στόματός μου] A C ἐν τῷ ῥήματί μου. γῆν] A C μοι γῆν. ϗ τοὺς … αὐτῶν] A C ponunt αὐτῶν ante καί. 6 λελάληκα] A C ὅσα … 7 ἐκλεκτοὺς] A C ἐπιλέκτους. 8 ϗ ἡμιόνους] A C desunt. 11 συν-…] A συνεξῆλθεν. C συνῆλθον. ἀπῆλθον] A C ἐξῆλθον. 13 ἐπρονό-…] A ἐπρονόμευσεν. C προενόμευσεν. πάντας] A C ponunt post … Χελλαίων] C Χελλών. 14 διέσκαψε] A C κατέσκαψε. Ἀβρωνᾶ] A … C Ἀρβωναΐ. 15 κατὰ] A C καί. 16 Μαδιὰν] C Μαδιάμ. …] C προενόμευσε. 18] Hic incipit cap. 3. in A. ἐπέπεσεν] A C ἔπεσεν.

CAP. III.

ϗ νῦν] A C ϗ πᾶς τόπος ἡμῶν, ϗ νῦν. σκηνῶν] A C σκηνωμά-… 4 καθ᾽ ὃ] C καθώς. 7 αὐτοῦ] C deest. 8 ἔλαβεν] C ἔλαβον. 13 πᾶ-… αἱ φυλαὶ] A C πᾶσαι deest. εἰς] A C deest. Ἐσδρηλὼν] A C Ἐσ-… ut & cap.4.v.8. Δωταίας] A Ἰουδαίας] C Δουαίας.

CAP. IV.

σφόδρα σφόδρα] A C non repetunt. 2 ϗ τοῦ] A ϗ περὶ τοῦ. τῆς …] A C ἐκ τῆς Ἰουδαίας. 3 Κωνὰς] A C κώμας. Βαιθωρὼν] A C … 4 ἐτειχίσαντο] A C ἐτείχισαν. ἦν τὰ] Ald. ἦν, ἐπὶ τά. 8 ἐταπει-…] A C ἐταπείνωσαν. ἢ] A C καί. 9 Ἰσραὴλ] A C deest. 10 κύ-…] A C ὁ θεός. εἰσεῖδεν τὴν θλίψιν αὐτῶν] C ἐκ τῆς θλίψεως αὐτῶν αὐτούς.

CAP. V.

ἀπαγγείλατε] A C ἀπαγγείλατε. ϗ τὸ] A C ϗ τί τό. ἡγούμενος] … ἡγέμων. 4 κατενωτίσαντο] A C κατεγνώσαντο. μοι] A C μου. …] A C λαοῦ τούτου. 8 γονέων] C γενεῶν. 9 διεσπάρησαν] C διεσπά-… 10 αὐτοὺς ἐν] A C αὐτοὺς, ϗ ἐν. ἐταπείνωσαν … ἔθνη] A ἐταπεί-… … 14 ὁδὸν τοῦ] A τὸ ὄρος. C τὸ ὄρος τό. ἐξέβαλον] A C … τοὺς Ἐσεβωνίτας] A τοὺς Ἐσεβών. C τοῦ Ἐσεβῶν. 20 ἐκ] A C … 24 ϗ ἐπισκεψόμεθα] A deest καί. C ἐπισκεψώμεθα. ἀναβησόμεθα, … πολεμήσομεν] C ἀναβησώμεθα, ϗ πολεμήσωμεν. 25 ὀνειδισμὸν] A C … 26] Hic incipit cap. 6. in Ald. ϗ ἐγόγγυσε] A C deest καί.

ὁ κυκλῶν τὴν σκηνὴν ϗ] A C ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς. 27 υἱῶν] A C προσώπου υἱῶν. 28 κατάβρωμα πάσης τῆς στρατιᾶς] A C κατάβρωσιν πάσῃ τῇ στρατιᾷ.

CAP. VI.

1 ϗ πρὸς πάντας υἱοὺς Μωὰβ] C ponit post Ἐφραίμ. 2 Καὶ τίς εἶ σὺ Ἀχιὼρ] A desunt. καθὼς] A deest. 3 κατακαύσομεν] A ϗ καταπατήσομεν. C καταπατήσομεν. 4 ματαιωθήσεται] A C ματαιωθήσονται. αὐτοῦ] A C μου. θή-σουσι] A C στήσουσι. 5 ληφθήσονται] A C συλληφθήσονται. 6, 7 δούλοις, usque ad Ἀχιὼρ] A desunt. 8 ὄρους, usque ad proximum ὄρους] C desunt. δι-εκράτησε] A ϗ διεκράτησε. C διεκράτησε. 10 αὐτῷ] C ἐπ᾽ αὐτόν. A ἐπ᾽ αὐτῶν (αὐτόν.) ἐπὶ] A C εἰς. 11 Ἀβεὶς] A C Χάβεις. υἱὸς] A C ὁ τοῦ. 12 υἱῶν] A C deest. 14 ἐβόησε] A C ἐβόησε τῷ θεῷ.

CAP. VII.

1 πᾶς] A deest. 2 ἀνδρῶν πεζῶν] In A deest ἀνδρῶν. 3 Βηθὲμ] A Βηβαίμ. C Βημαίμ. Ἐσδρηλὼμ] A C Ἐσδραηλώμ. 4 ἐκλείξουσιν] C ἐκκλείσουσιν. 5 ἀνακαύσαντες] C ἀνάψαντες. πυρὰς] A C πυράν. 6 αὐταῖς] A αὐτούς. C αὐτοῖς. 8 ἐνοικοῦσιν] A C κατοικοῦσιν. 9 ἀνὴρ] A C ὡς ἀνήρ. κατα-στρωθήσονται] A C καταστραφήσονται. ἀπήντησε] A C ὑπήκουσε. 10 συνέταξαν … καθὼς] A C συνέταξε … καθά. ἀπῆρε] A C ἀπῆραν. Χοὺς] A C Χουσί. ἐν ὄχλῳ πολλῷ, ϗ ἦσαν] A C desunt. 11 ἔμεινε] A C ἔμειναν. ἐξέλιπεν] A C ἐξέλιπον. πάντα] A ϗ πάντα. ἐδίδοσαν] C ἐδίδουν. 15 ἔκδοσθε] A C ἔκδοτε. 16 Κρεῖσσον γὰρ] C Ὅτι κρεῖσσον. διαρπαγὴν] A C addunt, ἢ ἀποθανεῖν ἐν δίψῃ (A δίψει.) 24 ἐγκατέλειψε] A κατέλειψε. 25 τὰ ῥήματα] A C τὸ ῥῆμα. ἑαυτοῦ] C ἑαυτῶν. ἐξαπέστειλε] A ἐξαπέστειλαν. C ἀπέστειλαν.

CAP. VIII.

1 υἱοῦ Ἐλκία] A C addunt, υἱοῦ Ἀνανίου, υἱοῦ Γεδεών, υἱοῦ Ῥαφαῒν (A Ῥαφαείν) υἱοῦ Ἀκιθώ. υἱοῦ Χελκίου] A C desunt. Σαλαμιὴλ] A Σαμαήλ. Σαρασαδαῒ] A Σαλασαδαΐ. C Σαλαδαΐ. 3 τοῦ δεσμεύοντος τὸ δράγμα] A C τοὺς δεσμεύοντας τὰ δράγματα. κλίνην] A C κλίνην αὐτοῦ. ϗ ἐτελεύτησεν ἐν Βετυλούᾳ τῇ πόλει αὐτοῦ] In C desunt: In A deest αὐτοῦ. Βαλαμὼν] A C Βαλαμώ. 8 αὐτῇ] A C ἐπ᾽ αὐτήν. 10 ἐν] A C deest. ὅρκον] A C ὅρκον τοῦτον. ἡμῖν] A ὑμῖν. 11 λήψεσθε] A C διαλήψεσθε. 12 ἡμέραις] A C ϗ πάσαις ἡμέραις. 19 ἐπέγνωμεν] A C ἔγνωμεν. πλὴν αὐτοῦ] A C desunt. καθήσεται] A C κληθήσεται. πᾶσα] A C deest. ζητήσει … αὐτῶν] A C ἐκζητήσει … αὐτοῦ. φόνον] A C φόβον. 21 κρέμαται] A C ἐκκρέμαται. ταῦτα πάντα] A C πάντα ταῦτα. 27 νουθέτησιν] A C νουθεσίαν. 28 ἀγαθῇ] A C ἐν ἀγαθῇ. εἴληψας] A C δέδωκε. ποιῆσαι] A C ponunt post ἐλαλήσαμεν. 29 δεήθητι] A C addunt σύ. 33 ἐρῶ] A C ἀπαγγελῶ.

CAP. IX.

2 μήτραν posterius] C παρθενίαν. ἣ ἠδέσατο τὴν ἀπάτην αὐτῶν] A ἐδύσαντο ἀπατηθεῖσαι. C ἠρέσατο τὴν ἀπατηθεῖσαν. 3 θυγατέρας] A C θυγατέρας αὐτῶν. σκῦλα] A C addunt αὐτῶν. εἰσάκουσον ἐμοῦ] A C εἰσάκουσόν μου. 4 ϗ ἐγενήθησαν ἃ ἐνενοήθης] A C desunt. 5 αἱ κρίσεις] A C αἱ κρίσεις. 6 ϗ ἐν γνώσει] C desunt. σοί, σύ] A C σου, σύ. δυνάστης σου] In A σου deest. 16 θεὸς]

16 θεὸς] A κύριε. C κύριος. ὡς ··· ὡς] A C ϗ ··· καί. 19 πᾶν τὸ ἔθνος] A C παντὸς ἔθνους. πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν, τοῦ εἰδῆσαι ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς] C desunt.

CAP. X.

1 ταῦτα] A deest. 2 ἐνεδεδύκει] A C ἐνεδιδύσκετο. 3 περιεκλύσατο] A περιεχύσατο. σῶμα] C στόμα. 5 ἐπ' αὐτῇ] A αὐτῇ. C ἐν αὐτῇ. 6 ἐξήλθοσαν] C ἐξῆλθον ὁμοῦ. 8 τελειῶσαι] C τελειῶσαι. προσεκύνησε] A C προσεκύνησαν. ἐλάλησαν] A C ἐλάλησε. 10 ἕως posterius] A ἕως οὗ. C ϗ ἕως οὗ. ἐθεώρουν] A C ἐθεώρησαν. 11 συνέλαβον] A συνεβάλλοντο. C συνεβάλοντο. ϗ ποῦ πορεύῃ] C desunt. 13 ἀναγγεῖλαι] A C ἀπαγγεῖλαι. 14 ϗ κατενόησαν] In C ϗ deest. θαυμάσιον] A C θαυμασία. 16 ἀπ' αὐτῆς] C desunt. A ἐπ' αὐτῆς. 19 καθυφασμένων] A C καθυφασμένον.

CAP. XI.

1 βασιλεῖ] C τῷ βασιλεῖ & ponit post Ναβουχοδονόσορ, ut & ver. 3. 3 ζήσῃ] A σὺ ζήσῃ. 7 παρὰ] A C αὐτὸς παρά. μὴ] A καί. κατισχύει] A C γὰρ ἰσχύει. ἐπιπεσεῖται] C ἐπέπεσε. 10 γὰρ ἐξέλιπεν] A C παρεξέλιπεν. 11 διεφύλαξαν] C ἐφύλαξαν. ὡς ἀναγγείλῃ] A ἕως ἀναγγελεῖ. 13 πράγματα] A C πρᾶγμα. 14 κατὰ] C μετά. 15 ἐρεῖ] A C ἀναγγελεῖ. 16 μοι] A C ponunt ante ταῦτα. ἀπαγγέλῃ] A C ἀπηγγέλη. 19 ἕως ἄκρου] A desunt. καλῷ προσώπῳ] A C ἐν κάλλει προσώπου. 21 μου] A C μοι.

CAP. XII.

1 αὐτοῦ] A C ponunt ante καί. καταστρῶσαι] A C καταστρωθῆναι. τοῦ οἴνου] A τὸν οἶνον. 3 ἐξοίσομεν ··· αὐτοῖς] A C ἕξομεν ··· αὐτῶν. ἔθνους] A C γένους. 6 προσέταξεν] A C ἐπέταξεν. 7 ἐν τῇ παρεμβολῇ] A C ponunt post ὕδατος. τοῦ] A ἀπὸ τοῦ. 10 χρῆσιν] A C κλῆσιν. 12 πιεῖσαι] A C πιεῖν. 14 ἀγαλλίαμα] A C εἰς ἀγαλλίαμα. 15 διαναστᾶσα] A C ἀναστᾶσα.

CAP. XIII.

1 ἀπέκλεισε] A ἀπέλυσαν. C ἀπέλυσε. 5 προσώπου] A C addunt αὐτῆς. 7 τὸ ἐπιτήδευμά μου] A C τὰ ἐπιτηδεύματά σου (C μου.) 8 αὐτοῦ prius] C deest. 10 κωνωπεῖον] A C κωνώπιον. 12 αὐτῶν] A C addunt ἐπὶ τὴν προσευχήν. 13 Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. 17 αἰνεῖτε] bis tantum habetur in A. ὃς] A C ὅτι. 23 σὺ] A εἶ σύ. C σὺ εἶ.

CAP. XIV.

2 ἐξελεύσεσθε] A C ἐξελεύσεται. 3 τὴν παρεμβολὴν] A C τὰς παρεμβολάς. 4 συνδραμοῦνται] A C δραμοῦνται. 6 ἀποστείλαντα] A ἀποσταλέντα. 31 φωνῇ μεγάλῃ] C ponit ante ἠλάλαξεν. 6 πᾶς] A C ὡς. 7 Ἰσραὴλ] A C deest. σπείρας] A C σπεῖραν. 13 αὐλαίαν] A C αὐλαία. ὑπενοεῖτο] A C ὑπενόει. 16 κράζων] A C ϗ ἐβόησε. ἠθέτησαν] A C ἠθετήκασιν. 17 τοὺς χιτῶνας, &c.] C διέρρηξαν εὐθὺς τοὺς χιτῶνας αὐτῶν.

CAP. XV.

1 ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 2 τοῦ πλησίον ἔτι] C ἔτι τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ἐκχυθέντες] A ἐκλυθέντες. καὶ ἐτράπησαν] In A C ϗ deest. 5 ἀπέστειλεν] A C ἐξαπέστειλεν. 5 Χωβαὶ ϗ Χωλὰ] A C Βηβαὶ ϗ Χωβαὶ ϗ Κωλά. 6 ἐπέπεσον] A C ἔπεσον. γεγονότα] A C γενόμενα. 7 ἐπρονόμευσαν] A C προνόμευσιν. 8 ἐπαύλεις] A C αἱ πόλεις. 9 θεάσασθαι] A C θεμελιῶσαι. 10 πάντες] A C deest. 11 Ἐποίησας] C Ὅτι ἐποίησας. εὐδοκήσαι] A C εὐδόκησεν. 13 πᾶς] A C deest. 14 ταῖς γυναιξὶ] A C ϗ ταῖς γυναιξί. αὕτη ϗ αἱ] A αὐτῇ ϗ οἱ. C αὐτῇ ϗ τῇ. παντὸς] A C ἔμπροσθεν παντός. ἐνωπλισμένοι] C ἐνωπλισμένος. 1] ὑπερφώνει] A C ὑπερφώνει & C ponit post λαός.

CAP. XVI.

2 ᾄσατε τῷ κυρίῳ μου ἐν κυμβάλοις] C desunt. ψαλμὸν καινὸν, ὑψοῦτε] A ψαλμὸν, ϗ αἶνον ὑψοῦτε. C ψαλμοὺς ϗ αἶνον, ὑψοῦτε. 3 κύριος] A C deest. 5 ἐνέφλεξε] A C ἔφλεξε. 6 μου θύσειν] In A C μου deest. 7 Κύριος] C Καὶ κύριος. 8 ὑπέπεσεν] A C ἔπεσον. αὐτῶν] A C deest. 9 πονούντων] A ποιούντων. C πονούντων. 12 θράσος] A C θάρσος. 13 ἐφοβήθησαν] A C ἐβόησαν. 14 κυρίου] A C κυρίου θεοῦ. 15 θεῷ μου ὕμνον] A κυρίῳ ὕμνον ϗ αἶνον. C κυρίῳ ὕμνον καινόν. 18 σαλευθήσεται] A C σαλευθήσονται. 22 ἤλθοσαν] A C εἰσῆλθον. θεῷ] A C κυρίῳ. 23 αὕτη ἐν] A αὕτη ἀπό. C ἀπό. 24 ἐν] C εἰς. 26 ἡμέρας posterius] A C ὥρας. 27 ἦν] A C ponunt post πρεσβεύουσα. 28 ἔτη] A C ponunt post πέντε. 29 ϗ διεῖλε] C διεῖλε δὲ. αὐτῆς] C αὐτῇ. 30 ϗ μετὰ] In A ϗ deest.

ESTHER.

Hunc Librum Ald. dividit in cap. 55. & ponit ante Tobit, & Judith.

CAP. I.

Ἔτους δευτέρου, usque ad ϗ ἐγένετο μετὰ, paulo ante versum primum] Desunt in Comp. sed habentur in cap. 11. a vers. 2. & cap. 12. βασιλέως] C deest. θεραπεύων] C A θεραπευτὴς ὤν. φωναὶ, ϗ θόρυβος] C A φωνὴ θορύβου. τάραχος] A ϗ τάραχος. ϗ τί] A καί. βεβούλευται] C βουλεύεται. εἶχεν αὐτὸ] C A εἶχε τὸ ἐνύπνιον τοῦτο. συνέχους] C A συνέχους αὐτοῦ. τούτων] C deest. τούτων] C A τούτου. Μαρδοχαίῳ] C Μαρδοχαῖον. ϗ ἐγένετο] Hic incipit cap. 2. in Ald. μετὰ τοὺς λόγους τούτους] C desunt. 1 Ἐν αὐταῖς] A C Ἐν δὲ ταύταις. 4 τοῦ πλούτου] A C desunt. ἐν ἡμέραις] A C ἐπὶ ἡμέρας. 6 κύκλῳ ῥόδα πεπασμένα] C desunt. 7 ϗ ἀνθράκινον, usque ad οἶνος] C desunt. 10 Βαζὰν, usque ad τοῖς ἑπτὰ] C Βαζαθὰ, ϗ Χαρβωνὰ, Βαγαθὰ, ϗ Ἀβαγαθὰ, ϗ Ζηθὰρ, ϗ Χαραβάς. τοῖς διακόνοις] A C desunt. 11 αὐτῇ] A αὐτοῖς. αὐτὴν] A C αὐτὴν πᾶσι. ϗ] A deest. 12 Ἀστὶν] C Ἀστὶ, & v. 13. 13 αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 14 Ἀρκεσαῖος, ϗ Σαρσαθαῖος, ϗ Μαλησεὰρ, οἱ] C Καρσενὰ, ϗ Σηθὰρ, ϗ Ἀδμαθὰ, ϗ Θαρσὶς, ϗ Μέρες, ϗ Μαρσενὰ, ϗ Μεμουχὰν, ἑπτά. 17 Μουχαῖος] C Μεμουχάν. ϗ τοὺς] A C ϗ πρὸς τούς. διηγήσατο] A C ἐπιδιηγήσατο. 22 Μουχαῖος] C Μεμουχά.

CAP. II.

1 οὐκ ἔτι] C desunt. οἷα] A C ὅσα. 5 Ἰαΐρου] A Ἀΐρου. C Ἰαείρου. 7 Ἀμιναδὰβ] C deest. 8 Γαὶ prius] A deest. C Ἀγαί. 9 ὑποδεδειγμένα] A C ἀποδεδειγμένα. 10 ἀπαγγεῖλαι] A C ἀναγγεῖλαι. 12 δὲ] C γάρ. μῆνας ἓξ ἀλειφομένας (A C ἀλειφομένας) σμυρνίνῳ ἐλαίῳ] A C ponunt post γυναικῶν. 13 εἰσπορεύεται] A C εἰσπορεύονται. παραδώσει] A C παραδώσειν. 15 Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιχαΐλ. ἐνετείλατο] A C ἐνετείλατο αὐτῇ. 16 Ἀδὰρ] C Τηβήθ. 21 βασιλέως] C βασιλέως, καί. 22 Ἐσθὴρ] C αὐτὸν τῇ Ἐσθήρ. 23 προσέταξεν] A C ἐπέταξεν. καταχωρίσαι] C καταγράψαι.

CAP. III. In Ald. VI.

1 δὲ] C deest. Βουγαῖον] C Οὐγαῖον. 4 αὐτῶν] C αὐτοῖς. 8 διατεταγμένον] A διεγραμμένον. τῶν δὲ νόμων] C τὸν δὲ νόμον. 10 τῶν γεγραμμένων] A τὸ γεγραμμένον. C τὰ γεγραμμένα. 11 βούλει] C ἂν θέλῃς. 12 ἕως] C deest. 13 τὸ δὲ ἐπιστολῆς ἐστι τὸ, &c. usque ad vers. 14] Desunt in Comp. sed habentur cap. 13. & versu ultimo cap. 12. ἤπιον] C A ἤρεμον. διευθύνας] A διατρέψας. C διαπρέψας. κατατίθεσθαι] C καταλείπεσθαι. τόδε] C ὡς τόδε. παρ' ἡμῖν] C πρὸς ἡμᾶς. ὁλοριζεῖ] C ὁλορρίζως. ἡμῖν] C ἡμᾶς. 14 τοῖς ἔθνεσιν] A C desunt.

CAP. IV. In Ald. X.

5 Ἡ δὲ] A Καὶ ἡ. 9 Ἀχραθαῖος] C Ἀθὰχ, & verſ. 10. atque ita ſemper. αὐτῇ] A C Ἐσθήρ. 11 ᾧ] A C ᾧ ἐάν. 14 ἄλλοθεν] A C ἀλλαχόθεν. εἶδεν] C οἶδεν. 16 νύκτα] A ϗ νύκτα. δὲ] A deest. ϗ ἐδεήθη κυρίου, usque ad finem capitis] Desunt in Comp. sed habentur cap. 13. a vers. 5. usque ad finem, & cap. 14. πάντων κρατῶν] A παντοκράτωρ. τὸ πᾶν] A τοῦτο πᾶν. ὁ θεὸς Ἀβραὰμ] A desunt. ϗ στρέψον] A στρέψον. ὑμνῶμεν] A ὑμνήσωμεν. θάνατος αὐτῶν] A θάνατος. κόσμου] A deest. χεῖρας τῶν ἐχθρῶν] A χεῖρας τοῖς ἐχθροῖς. ἔθηκαν] A ἔθηκας.

CAP. V. In Ald. XX.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ὡς ἐπαύσατο, usque ad versum secundum] Desunt in Comp. sed habentur cap. 15. τῆς θεραπείας] C τοῦ πένθους. θεὸν] C deest. κατέστη] A ϗ κατέστη. κατεπέκυψεν] C A κατέκυψεν. προπορευομένης] A πορευομένης. θρόνου αὐτοῦ] C θρόνου. 2 Καὶ ἄρας τὴν] pro hoc versu Comp. habet, ἐνεδύσατο ἡ Ἐσθὴρ βασιλικοῖς, ϗ ἔστη ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου βασιλέως τῇ ἐσωτέρᾳ ἐξεναντίας τῆς βασιλικῆς τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν θρόνῳ τῆς βασιλείας ἐν τῷ οἴκῳ βασιλικῷ ἐξεναντίας τῆς θύρας τοῦ οἴκου. Ὡς δὲ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τὴν βασίλισσαν ἑσταμένην ἐν τῇ αὐλῇ, εὗρε δὲ χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ϗ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθὴρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ προσῆλθεν ἡ Ἐσθὴρ καὶ ἥψατο τῆς ἄκρας τῆς ῥάβδου. Sed eadem cum Rom. habet cap. 15. ἐκλύσεως] A C ἐκλύσεως αὐτῆς. 3 ϗ ἔσται] C ἔσται. 4 ϗ αὐτὸς] A C ϗ ὁ βασιλεύς. 5 πεν] A C ἐποίησεν. 6 ἐπὶ] A C ἐπί σοι. ἔσται] A C ἔσται σοι. 7 ἀξίωμα] A C ἀξίωμά μου. 8 ἔτι] A ἐπί. 9 ὑπερχαρὴς] C ὑπέρχαρις. 12 κέκλημαι] A C κέκληκέ με. 14 ἡτοιμάσθη] A C ἡτοίμασε.

CAP. VI. In Ald. XXXII.

1 ἀπὸ] A deest. 2 ἀπήγγειλε] C ὑπήγγειλε. 4 Ἀμὰν posterius] A C deest. ἐπὶ] A C ἐν. 6 ἑαυτῷ] A αὐτῷ. 6 δοξάζει] A δοξάσαι. 10 θεραπεύοντι] C θεράποντι. ὢν] C ὄν. 11 ὃν] A deest. 12 ὑπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. 13 ἤρξαι] A ἤρξω. C ϗ ἤρξω. ϗ οὐ] C οὐ.

CAP. VII.

2 δὲ] A deest. 3 λαὸς] A λόγος. 4 γὰρ] C deest. παρήκουσα] A παρῆκας. C παρήκουσας. 7 ἀπὸ] A C ἐκ. παρῃτεῖτο] A C παρεκάλει, ϗ ἠτεῖτο. ἑαυτὸν] A αὐτόν. 9 Βουγαθὰν] C ὁ Χαρβωνά. συνέχων] A C συνέχων, οὗτος δὲ ἐγνώκει τοῦτο τὸ ξύλον ἰδὼν τοῦ σταυροῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀμὰν ὅτε ἐκάλει αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον τῶν βασιλέων, καὶ περὶ τούτου πυθόμενος ἔγνω παρ' ἑνὸς τῶν παίδων τὸ κατασκευαζόμενον. πρὸς τὸν] C καὶ ἔστι αὐτόν. ξύλον posterius] A C deest. αὐτοῦ] A αὐτό. C αὐτῷ. 10 ὁ βασιλεὺς] C ponit post ἐκόπασε. τοῦ θυμοῦ] A C ἀπὸ τοῦ θυμοῦ.

CAP. VIII.

1 ὑπῆρχεν] A ὑπάρχει. ὑπὸ] A C παρά. 2 αὐτὸν] A C deest. πρὸς τοὺς] A C ἐπὶ τούς. 4 δὲ] A deest. ἐξηγέρθη δὲ] C ϗ ἐξηγέρθη. 5 ὑπὸ] A C ἀπό. 9 Νισὰν] A Νισά. 11 χρῆσθαι] A C χρήσασθαι. τῶν, ὡς] C αὐτῆς, ὡς. 12 ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα] C desunt. βασιλεὺς μέγας, usque ad τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθω paulo ante finem capitis, habentur in Comp. cap. 16. ὑπογεγραμμένα] A γεγραμμένα. σατραπείαις] A C σατράπαις. ἀνάξια] C ἀνάξιον. τὸ τὴν] A ὥστε τήν. διαπαντὸς] A διὰ πάντων. ποιήσετέ μοι] A 13] ὅ τε πάντα] A ἅπαντα.

CAP. XI. In Ald. L.

Comp. quatuor priores versus hujus capitis adjungit praecedenti.

16] οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα] A C desunt. 1 ὑπὸ] A C παρά. Ἐν] C Καὶ ἐν. ἐνέκειτο] A C ἐπέκειτο. 7 Φαρσαννὲς] A Φαρσὰν Νε C Φαρσανδαθά. Φασγὰ] C Ἀσφαθά. 8 Βαρσὰ, ϗ Σαρβακὰ] C Ἀδαλ ϗ Ἀριδαθά. 9 Καὶ, usque ad τοὺς δέκα] C Καὶ Φαρμασθὰ, ϗ Ἀρισαὶ, ϗ Ἀριδαὶ, ϗ Βαιζαθὰ, καί. 10 διήρπασαν] C οὐ διήρπαξ. 12 τῇ C ἐν τῇ πόλει & ponunt post πεντακοσίους. οἴει] C οἴει ὅτι. 14 C ὁ βασιλεὺς οὕτως. τοῖς Ἰουδαίοις] C τοὺς Ἰουδαίους. 16 οἱ ἐν] A τῶν ἐν. πολεμίων] A C πολέμων. μυρίους] C μυριάδας ἑπτά. 18 ἐπαύσαντο] C ἀνεπαύσαντο. 19 πλησίον] A C πλησίον· οἱ δὲ ἐν ταῖς μητροπόλεσι, ϗ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν τοῦ Ἀδὰρ ἐν εὐφροσύνῃ εὐφροσύνην) ἄγουσιν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον. 22 ἀγαθὰς] C εἰς ἀγαθάς. 24 αὐτοὺς] A αὐτοῖς. 26 Φρουραὶ] C Φουρίμ, bis versu 29. 27 διὰ ταῦτα] C δι' αὐτήν. δὲ] A deest. αἱ δὲ ἡμέραι usque ad finem versus] C desunt. 28 τῶν Φρουραὶ] C desunt. A C ἕως. 29 Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιχαΐλ. 31 ἑαυτῶν] C ἑαυτούς. σίας] C τὴν νηστείαν.

CAP. X. in Ald. LIV.

3 Ὁ δὲ] A C Ὁ, τε. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 6 ἡ] C deest. 11 posterius] C deest. ϗ πᾶσι] A C ἐν πᾶσι. 13 ϗ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ desunt. μηνὸς] A C αὐτοῦ μηνός. ϗ εὐφροσύνης] A μετ' εὐφροσύνης. Ἰσραὴλ] A C deest. Ἔτους] Hic incipit cap. 55 in Ald. in Comp. cap. 11. τῶν Φρουραὶ] C Φουρίμ.

JOB.

CAP. I.

1 χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι. ᾧ ὄνομα Ἰὼβ] C γῇ Οὖς, Ἰὼβ ὄνομα αὐτῷ. ἀληθινὸς] A ponit post δίκαιος. ἄμεμπτος] C ἄμωμος ἀνήρ. δίκαιος, θεοσεβὴς] C ἁπλοῦς, καὶ εὐθύς, φοβούμενος τὸν θεόν. 3 θήλειαι ὄνοι] A καὶ θήλειαι. C καὶ ὄνοι θήλειαι. αὐτῷ] A ἐν αὐτῷ. εὐγενὴς] C μέγας. 4 ἐποιοῦσαν] A C ἐποίουν. καθ' ἑκάστην] C ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ. 5 προσέφερεν] C προσέφερον. καὶ μόσχον, usque ad ἔλεγε] C desunt. μήποτε, usque ad οὕτως] C μήποτε ἥμαρτον, καὶ εὐλόγησαν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν οἱ υἱοί μου. οὖν] A deest. ἡμέρας] C ἡμέρας αὐτῶν. 6 ὡς] A deest. ἄγγελοι] C υἱοί. ἐνώπιον] A ἔναντι. μετ' αὐτῶν] C ἐν μέσῳ αὐτῶν. 7 ὁ διάβολος] A deest. 8 τῇ] C σου τῇ. παιδός] A C θεράποντος. κατ' αὐτὸν] A κατ' & ponit post γῆς. C αὐτῷ ὅμοιος τῶν. ἀληθινὸς] A δίκαιος, ἀληθινός. C ἀνὴρ ἁπλοῦς, καὶ εὐθύς. θεοσεβὴς] C καὶ φοβούμενος τὸν θεόν. 9 A deest. ἐναντίον] C ἔναντι. σέβεται] A C φοβεῖται. τὸν κύριον] C τὸν θεόν. 10 Οὐ] C Οὐχί. τὰ ἔξω] A ponit post αὐτοῦ. τὰ ἔσω] A C desunt. αὐτοῦ] C αὐτῷ. τί δὲ] C τά. 11 εἰ μὴν] C εἰ μή. εὐλογήσει] A C σου εὐλογήσει σε. 12 παρὰ τοῦ] A ἀπὸ προσώπου. 15 οἱ αἰχμαλωτεύοντες] C ἐπέπεσε Σαβά, καί. ἐν μαχαίραις] A ἐν μαχαίρᾳ. 16 ἄγγελος] C deest. καὶ εἶπε] A desunt. πῦρ] C πῦρ τοῦ θεοῦ. οὐρανοῦ] A οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. κατέκαυσε] C ἀπέκαυσε. δὲ] A C καὶ σωθείς. 17 καὶ εἶπε] A καὶ λέγει αὐτῷ & ponit post ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν] C Χαλδαῖοι ἐπέθηκαν. κεφαλὰς τρεῖς] A ἀρχάς. C τρεῖς ἀρχάς. 18 λέγων τῷ Ἰὼβ] A πρὸς Ἰὼβ λέγων. παρὰ] τῷ υἱῷ σου. 19 πνεῦμα μέγα] C ἄνεμος μέγας. ἐπῆλθεν ἐκ] A ἀπό. ἐσώθην δὲ] A καὶ ἐσώθην. 20 ἀναστὰς Ἰὼβ] A ἀκούσας Ἰὼβ ἀ-. ἔρρηξε] A C διέρρηξε. κεφαλῆς] A C κεφαλῆς αὐτοῦ. προσεκύνησε] προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. 21 ἐγένετο] A C καὶ ἐγένετο. εὐλογημένον] A εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας. 22 πᾶσι] C deest. οὐδὲν] A οὐχ. ἐναντίον τοῦ] A οὐδὲ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ. C τοῖς χείλεσιν ἔναντι τοῦ κυρίου.

CAP. II.

1 ἄγγελοι] C υἱοί. ἔναντι] A C ἐναντίον τοῦ. ἐναντίον τοῦ] C ἔναντι. εἶπεν] A εἶπε δέ. ἐνώπιον] A C ἐναντίον. 3 ὅτι] A deest: & vers. 4. A deest. ἄκακος] A ὅμοιος αὐτῷ, ἄκακος. 4 ὅσα] A C καὶ (A deest) πάντα ὅσα. ἐκτίσει] C δώσει. 5 ἀποστείλας] C ἀπόστειλον. ἅψαι] C ἅψαι. εἰ μὴν] C εἰ μή. σε] C deest. 6 διαφύλαξον] C φύλαξον. 7 δὲ] A Καὶ ἐξῆλθε δέ. C Καὶ ἐξῆλθεν. ἀπὸ τοῦ] A ἀπὸ τοῦ προσώπου. 8 ἔλαβεν] C ἔλαβεν ἑαυτῷ. καὶ, usque ad finem versus] C καὶ ἐκάθητο ἐντὸς τῆς σποδοῦ. 9 Χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος] C deest. εἶπεν] C Καὶ εἶπεν. λέγων, Ἰδοὺ usque ad ἀλλὰ εἶπον. πλανωμένη] τόπου] A τόπου περιερχομένη. εἰς κύριον] A πρὸς κύριον. C θεόν. 10 εἶπεν αὐτῇ] C αὐτῇ εἶπεν. ὥσπερ] A C ἱνατί ὥσπερ. τοῦ] C ponit post τούτοις. 11 πρὸς αὐτὸν] C τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. Βαλδὰδ] C καὶ Βελδάδ. 12 γῆν] A γῆν ἐπὶ τὰς κεφαλάς. 13 ἐλάλησεν] A λόγον. C ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν λόγον.

CAP. III.

1 Μετὰ] C Καὶ μετά. Hic Ald. habet, Α΄ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΔΙΑΛΕΞΙΣ. Μετά. 3 ᾗ] C ἐν ᾗ. 5 καταραθείη] C καὶ ταραχθείη. ἡμέρα] A C ἡμέρα ἐκείνη. 6 εἰς posterius] A deest. 8 ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι] C οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν Λεβιαθάν. 9 Σκοτωθείη] σκοτωθείη. ὑπομεῖναι] A C καὶ μὴ ὑπομεῖναι. 10 ἂν] C deest. 17 ἐξέκαυσαν] A ἐξεκαύθησαν. C ἔπαυσαν. 18 αἰώνιοι] C δεδεμένοι. 19 δεδοικὼς] C οὐ δεδοικώς. 23 ἀνάπαυμα] A C ἀνάπαυσις. συνέκλεισε] C Οὗ ἡ ὁδὸς ἐκρύβη, συνέκλεισε. 24 ἥκει] A μοι ἥκει. C ἥκει μοι. δακρύω, usque ad finem versus] C καὶ χυθήσεται, ὡς ὕδατα, βρυχήματα.

CAP. IV.

2 Μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ] C Εἰ εἰληφώμεθα λαλῆσαι πρὸς σέ, κοπιάσεις. C σὺ δέ. 7 ὢν] C ponit ante καθαρός. 11 μυρμηκολέων] A μυρμηκολέων. βορὰν] C θήραν. δὲ] C deest. 12 Εἰ, usque ad πότερον] C ἐλαλήθη λαθρίως ἐν κλοπῇ. 13 Φόβῳ δὲ καὶ ἤχῳ νυκτερινῇ] C ἀφ' ὁράματός μου νυκτερινοῦ. A Φόβος δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή. C δέ μοι. διέσεισε] C συνέσεισε. 21 μέχρι] C ἕως. 22 Ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς, καὶ ἐξηράνθησαν] C συνεξῆρε τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς. C αὐτοῖς.

CAP. V.

Ald. hoc caput adjungit praecedenti.

A C τίς σοι. 3 ῥίζαν] C ῥίζας. ἀλλ', usque ad finem versus] εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα. 4 κολαβρισθείησαν δὲ] ἀπειλήσονται. 5 συνήγαγον] A C ἐθέρισαν. δίκαιοι ἔδονται] C φάγονται. ἐκ κακῶν οὐκ (A deest) ἐξαίρετοι ἔσονται] C πρὸς ἐνόπλων. 7 γυπὸς] C ἀετῶν. 8 ἐγὼ] C καὶ ἐγώ. κυρίου, κύριον δὲ] A θεοῦ. 12 Διαλλάσσοντα] C Διασκεδάζοντα. 16 ἀδυνάτῳ] C πτωχῷ. 21 φοβηθῇς] C φοβηθήσῃ. 22 μὴ φοβηθῇς] C φοβηθήσῃ. A μὴ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ ἡ διαθήκη σου, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ σοι. 24 ἡ δὲ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου] C καὶ ἐπισκέψει ὡραιότητά σου, καί. 25 τέκνα] C ἔκγονα. 27 εἰ] A deest.

CAP. VI. In Ald. V.

ὡς ἔοικε] C ἐπὶ τούτῳ. ἐστὶ φαῦλα] C καταπατήθησαν. 4 κυρίου] κυρίου. C τοῦ ἱκανοῦ. 7 μου ἡ ὀργὴ] A C ἡ ψυχή & C ponit post γάρ. 8 ἔλθοι] C ἔλθῃ. 9 με prius] C deest. 11 τίς μου] ἢ τίς μου. 13 ἄπεστιν] C ἀπέστη. 15 ἐγγύτατοι] C ἀδελφοί. 16 C νυνί. 17 τακεῖσα] C τακείς. ὅπερ] C ὅπου. 26 ῥήμασί με] A ῥήματά μου. 28 πρόσωπα] A πρόσωπον. 29 καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε] A desunt. 30 Οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον] A desunt. ἢ οὐχὶ δὲ ὁ. C ἢ οὐχὶ ὁ.

CAP. VII.

Sed Ald. hoc caput adjungit praecedenti.

δὲ] A deest. 9 οὐκ ἔτι] C οὐκ ἔτι οὐ. 10 Οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς] C ponit post αὐτοῦ. οὐδ' οὐ] C οὐδέ. 11 ὢν] C ὢν τοῦ πνεύματός μου. πικρίαν] C πικρίᾳ. 19 μου] A C μου ἐν ὀδύνῃ. 20 δυνήσομαι] C δύναμαί σοι. 21 Διατί] C Καὶ διατί.

CAP. VIII. In Ald. VI.

10 ἀναγγελοῦσι] A ἀναγγελοῦσί σοι. 12 ξηραίνεται] A C ξηρανθήσεται. 14 ἀράχνη] C ὡς ἀράχνη. 15 ἐπιλαβομένου] C περιδραξαμένου.

CAP. IX. In Ald. VII.

4 ὑπέμεινεν] C καὶ εἰρήνευσεν. 5 ὁ posterius] C καί. 9 ταμεῖα] A ταμίαν. C ταμιεῖα. 12 ἀποστρέψει] C ἐπιστρέψει. 13 Αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν] C Ὁ θεὸς οὗ ἀναπόστρεπτος ἡ ὀργή. αὐτοῦ] C αὐτοῦ δέ. 14 ἢ] C deest. 15 Ἐὰν] C Ἐάν τε. ὢ δίκαιος] A δίκαιος ὤν. C δίκαιος ὦ. 16 Ἐάν τε] C Ἐὰν δέ. μὴ] C deest. τῆς φωνῆς] C desunt. 19 κρίμασι] C κρίματι. 20 ἐάν τε] C ἐὰν δέ. 21 πλὴν ἀφαιρεῖται] C πλὴν ὅτι ἀφῄρηται. 24 ἐστι] C deest. 29 διατί οὐκ ἀπέθανον] C εἰς τί τοῦτο μάτην κοπῶ. 31 στολὴ] A στολή μου. 33 Εἴθε] C Εἴγε. 35 οὕτω] C οὕτως.

CAP. X.

Sed Ald. hoc caput adjungit praecedenti.

1 αὐτὸν] C ἐμαυτόν. πικρίᾳ] A πικρίαν. μου] C deest. 3 ἀδικήσω] C συκοφαντήσω. 9 Μνήσθητι] A Μνήσθητι δέ. 10 ἐτύρωσας] A ἔπηξας. 11 δὲ] C deest. με ἐνεῖρας] C συνέρραψας. 13 ὅτι] A deest. οὐθὲν] C οὐδέν. 15 ἀσεβήσω] C ἀσεβὴς ὦ. ἐὰν δὲ] A ἐάν τε. ἀνακύψαι] C ἆραι κεφαλήν. 21 πορευθῆναι] A ἀπελθεῖν.

CAP. XI. In Ald. VIII.

1 Σωφὰρ] A Σοφάρ. 2 λέγων] A λαλῶν. εἶναι δίκαιος] A C δίκαιος εἶναι. 3 ἀντικειμένος] C ἀνταποκρινόμενος. 4 καὶ] A deest. 5 ἀνοίξει] A διανοῖξαι. 6 δυνάμιν] C ἀπόρρητα. τῶν] C τῷ. 12 νήχεται] C θρασύνεται. 14 ἀπὸ σοῦ] C desunt. 16 πλανηθήσῃ] C φοβηθήσῃ. 19 δεηθήσονται] A βοηθήσονται.

CAP. XII. In Ald. IX.

1 Ὑπολαβὼν] A ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΔΙΑΛΕΞΙΣ. Ὑπολαβών. 5 ἄλλων] A ἄλλοις. C ἄλλου. 6 ὡς] C πῶς. 7 δὴ] C deest. ἐρώτησον] A ἐπερώτησον. πετεινὰ δὲ] C ἢ πετεινά. ἀπαγγείλωσι] C ἀναγγείλωσι. 8 γῇ] C δὲ γῇ. 18 θρόνοις] A θρόνων. ζώνῃ] C ζώνην. ἐν ὀσφῦ] C ὀσφῦ.

CAP. XIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit praecedenti.

1 ἑώρακε] A τεθεώρακε. μου τὸ οὖς] C τὸ οὖς μου. 4 ἰαταὶ] A ἰατροί. 5 σοφία] A σοφίαν. C εἰς σοφίαν. 6 δὲ prius] C deest. 7 οὐκ ἔναντι] A οὐκ ἀπέναντι. C οὐ κατέναντι. 9 γὰρ] C γε. ἐὰν] A deest. 10 θαυμάσεσθε] A C θαυμάσετε. 12 ἴσα] A C ἴσον. δὲ] A deest. 13 λαλήσω] A πλήσω. 17 Ἀκούσατε, ἀκούσατε] A Ἀκούσατε. 23 μου prius] C deest.

CAP. XIV.

Ald. hoc etiam caput adjungit praecedenti.

3 ἐν κρίματι] C ponit post σοῦ. 5 παρ' αὐτοῦ] C παρὰ σοί. 7 ἐκκοπῇ] C κοπῇ. 8 ἐν δὲ] A ἐὰν δέ. 12 οὐ μὴν] C οὐ μή.

CAP. XV. In Ald. X.

2 πνεῦμα] C πνεύματος. 3 καὶ ἐν] C ἐν. 4 ἔναντι] C ἐναντίον. 5 εἶ] A ἐν. οὐδὲ] C οὐ. 6 καταμαρτυρήσουσι] A C καταμαρτυρήσασαν. 8 Ἢ] C deest. ἢ σύμβουλόν σοι ἐχρήσατο ὁ θεὸς] C desunt. 9 οὐ] A C οὐχί. 13 ἔναντι] C ἐναντίον. 19 Αὐτοῖς] C Αὐτοῖς δέ. ἐπῆλθεν] C ἦλθεν. 25 ἦρκεν] C ἦρε. κυρίου posterius] A θεοῦ. C deest. 26 νώτου] A νώτου αὐτοῦ. 27 ἐν στέατι αὐτοῦ] A desunt. 28 εἰς] C deest. 29 τὴν γῆν] C γῆς. 32 πυκάσῃ] C εὐθαλήσῃ. 33 Τρυγηθείη] C Τρωγηθείη. ὡς] A C ὥσπερ. 34 οἴκοις] A κατ' οἴκους.

CAP. XVI. In Ald. XI.

5 κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφαλήν] C καὶ ἐκίνησα ἂν ἐφ' ὑμῶν σὺν πένθει τὴν κεφαλήν μου. 8 ἐπελάβου] C ἐπελάβετο. 9 ἐχθήθη] A C ἐχθήθην. 10 ἔπεσαν] C ἐπέπεσαν. 11 ὀξεῖ ἔπαισε] A ὀξεῖ ἐπέπεσε. εἰς] C ἐπί. ἐμοὶ] A ἐμέ. 15 με] μοί. με] C ἐμέ. 16 βύρσης] C βύρσῃ. 17 σκιὰ] C σκιὰ θανάτου. 18 ἦν] A deest. 19 ἐφ'] A deest. 22 ἔναντι] C ἐναντίον. 23 πορεύσομαι] C πορεύομαι.

CAP. XVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit praecedenti.

2 ποιήσαις] A C ποιήσω. 5 ἐφ'] C μου ἐφ'. 7 τούτῳ] A C τούτοις. 11 βρόμῳ] A δρόμῳ. 13 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. 14 ἐπεκαλεσάμην] A προσεκαλεσάμην. μου, καὶ] C μου εἶναι, καί. 15 μου ἔτι] A μοι ἔτι. C μου. 16 καταβήσονται] C καταβήσεται.

CAP. XVIII. In Ald. XII.

3 δὲ] C deest. 6 αὐτοῦ] αὐτοῖς. 8 Ἐμβέβληται] C Ἐμβληθείη. 10 ἐν] C δὲ ἐν. τρίβον] A C τρίβων. 12 πόδα] A πόδας. 13 αὐτοῦ prius] A C δὲ αὐτοῦ. 15 θείῳ] A C ἐν θείῳ. 17 ὑπάρξει] A ὑπάρχει. 18 σκότος] C σκότος, καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης μετῴκισεν αὐτόν.

CAP. XIX. In Ald. XIII.

4 Ναὶ] A Καί. ῥήματα ἃ] A ῥήματά μου ἅ. C ῥῆμα ὅ. τὰ δὲ] A τά. 7 οὐ] καὶ οὐ. 8 οὐ μὴ] A οὐ μήν. 9 δόξαν] C δόξαν μου. 10 με] C δέ με. 12 αὐτοῦ] C ponit ante ἦλθον. 13 ἐμοῦ] C ἐμοῦ δέ. 14 Οὐ] C Οὐδέ. 19 με] C δέ με. ἰδόντες] A C εἰδότες. 22 Διατί] A C Διατί δέ. σαρκῶν] A σαρκός. 23 δοίη] C δῴη. 25 Οἶδα γὰρ] C Οἶδα ἐγώ. 28 ἔναντι] C ἐναντίον. 29 δὴ] C deest.

CAP. XX. In Ald. XIV.

2 ἢ καὶ] C ἤ. 4 τοῦ ἔτι] A τούτου. 5 δὲ] C γάρ. ἀπώλεια] A πτῶμα, καὶ ἀπώλεια. 7 κατεστηρίχθαι] C ἐστηρίχθαι. εἰς] A deest. 10 δὲ] C deest. 11 αὐτοῦ prius] A αὐτῶν. 13 λάρυγγος] A φάρυγγος. ἑαυτῷ] C αὐτῷ. 14 ἀδίκως] A ἄδικος. 15 αὐτοῦ ἐξελκύσει] C αὐτοῦ, ἐξελκύσει. 19 δυνατῶν] C ἀδυνάτων. 23 εἰ] C deest. θυμὸν] A deest. 25 Διεξέλθοι] C Διέλθοι. σώματος] A C στόματος.

CAP. XXI. In Ald. XV.

2 μὴ] C deest. παρ' ὑμῶν] A desunt. 3 μου] A με. 5 θαυμάσατε]

μάσατε] A C θαῦμα ἕξετε. 6 Ἐάν τε] C Ἐὰν δέ. 9 εὐθηνοῦσι] A C εὐθυνοῦσι. 15 ἱκανὸς] A ἱκανῶς. 16 ἦν αὐτῶν] C ἐκ ἦν αὐτῷ. 18 ὑπὸ] C περί. 20 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. 22 φόνους] A C σοφούς. 23 Οὗτος] C Οὗτος δέ. ἁπλοσύνης] A ἰσχύος. C ἀφροσύνης. 24 ἔγκατα] A ἔγγονα. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 28 ἄρα] A C ὅτι. 30 ἀπαχθήσονται] A ἐπαχθήσονται. C ἀπαχθήσεται. 31 ἀπαγγελεῖ] A ἐπαγγελεῖ. προσώπου] C πρόσωπον. 32 οὗτος posterius] A C deest. σωρῶν] A σορῶν. C σωρῷ. 33 παρακαλεῖτέ με] A με παρακαλεῖτε. C μοι παραβαλεῖτε. ἀφ'] A ἐφ'.

CAP. XXII.

4 ἐλέγξεις] A C ἐλέγξει σε. 8 πρόσωπον] A C πρόσωπα. τοὺς] A C de- πτωχούς. 13 κρίνει] C κρινεῖ. 15 δίκαιοι] C ἄδικοι. 18 ἀπ'] A C deest. 19 ἐμυκτήρισεν] C ἐμυκτήρισεν αὐτούς. 20 ἠφανίσθη] C ἠφάνισται. 22 Ἔκλαβε] A Ἔκβαλε. δὲ] C deest. 24 Θήσῃ] C Καθήσῃ. Σωφὶρ] C Ὠφείρ. 26 ἐναντίον] C ἔναντι. 29 ἐταπείνωσας σεαυτὸν] A C ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν (A σεαυτόν.) ἐρεῖς] A ἐρεῖ.

CAP. XXIII In Ald. XVII.

2 δὴ] A deest. ἔλεγξις] A C ἔλεγξίς μου. 4 ἐμπλῆσαι] A C ἐμπλήσω. 5 ἰάματα] C ἴαμα. 6 ἐν] A C εἰ ἐν. οὐ] C deest. 7 ἐξαγάγοι] C ἐξάγοι. μου] A C ponunt ante τὸ κρίμα. 8 πρῶτος] A C πρῶτα. 9 οὐ κατέσχον] C οὐκ ἀντέσχον. 10 δὲ] A C deest. 17 πρὸ] A τό.

CAP. XXIV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ἔλαθον] C οὐκ ἔλαθον. 3 Ὑποζύγιον] C Ὑποζύγιον δέ. 4 δὲ] C deest. 5 τάξιν] A C πρᾶξιν. αὐτῷ] C αὐτῶν. 6 ἄσιτοι] A C ἀσιτί. 7 Γυμνοὺς] A Γυμνοὺς δέ. 8 ἑαυτοὺς] C αὐτοῖς. 11 στενοῖς] C σκοτεινοῖς. δικαίων] A δικαίων. 14 ὡς] A ὁ. 17 αὐτοῖς] A ponit post πρωΐ. ταραχὴ] A C ταραχάς. 18 Ἐλαφρὸς] A C Ἐλαφρότερος. αὐτῶν] A αὐτοῦ. φυτὰ] A ὅσα. γὰρ] A δέ. 19 αὐτοῦ] C αὐτῶν. 21 δὲ] C γάρ. 23 μὴ] C δὲ μή. 24 δὲ] A deest. αὐτόματος] A αὐτομάτως. 25 οὐδὲν] C οὐθέν.

CAP. XXV. In Ald. XVIII.

3 ἐπὶ] A deest. 4 αὐτὸν] A C ἑαυτόν. 5 καὶ οὐκ] A οὐκ.

CAP. XXVI. in Ald. XIX.

3 τίνι posterius] C ἢ τίνι. 6 ἀπωλείᾳ] A ἀπωλείᾳ αὐτοῦ. 8 ἐρράγη] A ἔρρηξε. 10 ἐγύρωσεν] A ἐγύμνωσεν. 11 Στῦλοι] A Στῦλοι δέ. ἐπετάσθησαν] A διεπετάσθησαν. ἐπιτιμῇ] A C ἐπιτιμῆς. 12 ἔστρωται] A C ἔστρωσε. 13 προστάγματι δὲ] C προστάγματι δὲ αὐτοῦ.

CAP. XXVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

2 ὁ θεὸς] C κύριος. 3 Εἰ] A Ἦ. ῥινὶ] A C ῥισί. 4 λαλήσειν] C λαλήσει. 5 μου prius] C deest. 9 ὁ θεὸς] C κύριος. ἔναντι] C ἐναντίον. 12 Ἰδοὺ] C Ἰδοὺ δή. 13 ἐλεύσεται] C ἐπελεύσεται. 15 ἐν] C deest. 18 ἀράχνη] A ἀράχνη ἃ συνετήρησε. 20 ὑφείλετο] C ἀφείλετο. 21 δὲ] C deest. 22 ἐπιρρίψει] C ἐρρίψει. 23 αὐτοὺς] A C αὐτόν. αὐτῶν] A C αὐτοῦ.

CAP. XXVIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 χρυσίου] C χρυσίῳ. 4 ἐσαλεύθησαν] C deest. ὡσεὶ] A ὡς. 6, 7 χρυσίον αὐτῷ. Τρίβος] C χρυσοῦν αὐτῆς τρίβος. 8 Καὶ] C deest. αὐτὸν] C αὐτήν. 10 Δίνας] A Τὰ κοιλώματα τῶν ὑδάτων τὰς σίλιγγας, Θῖνας. C Θῖνας. 13 μὴν] A C μή. 14 ἔνεστι ··· ἔνεστι] C ἐστι ··· ἐστι. 16 Σωφὶρ] C Ὠφείρ. 22 δὲ] C deest. 23 θεὸς] C κύριος. 24 πάντα] C Πάντα τε. 25 ὕδατος] C ὕδατός τε. 26 φωνὰς] C φωνῆς. 27 καὶ] A C deest.

CAP. XXIX. In Ald. XX.

1 Ἔτι] A ΤΟΥ ἸΩΒ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ἘΝΔΕΚΑΤΗ. Ἔτι. 4 ἐπιβρίθων ὁδοὺς (A ὁδοῖς)] C ἐν ἡμέραις νεότητός μου. θεὸς] C κύριος. 5 παῖδες] C παῖδές μου. 6 αἱ ὁδοί μου] A μου, αἱ ὁδοί μου. C μου αἱ ὁδοί. 11 οὖς] C ὠτίον. με posterius] A deest. 13 ἔλθοι] C ἐπέλθοι. 14 δὲ] C deest. 17 ἐκ μέσου] C ἐκ δὲ μέσου. 19 ῥίζα] C ῥίζα μου. 20 καινὴ] C καινή. πορεύεται] C πορεύσεται. 22 Ἐπὶ] C Ἐπὶ δέ. 25 παρακαλῶν] A C παρεκάλουν.

CAP. XXX.

3 Ἐν] A deest. ἄγονος] A ἀγόμενος. 4 περικυκλοῦντες] C περικλῶντες. ἐπὶ] C ἐν. οἵτινες] A οἵ τε δέ. οἱ καὶ] C καὶ οἱ. 6 ἀναμέσον] A καὶ ἀναμέσον. 11 ἐξαπέστειλαν] A C ἐξαπέστειλεν. 12 ἐξέτειναν, καὶ ὡδοποίησαν] A C ἐξέτεινε, καὶ ὡδοποίησε. 13 ἐξέδυσαν] A C ἐξέδυσε. 17 μου] C ponit post ὀστᾶ. συγκέχυται] A C συγκέκαυται. 18 περιέσχε] C περιέσχον. 20 ἀκούεις μου (με C)] A εἰσακούεις μου. δὲ] C deest. 21 Ἐπέβησε] C Ἐπέβης. 22 με] C μοι. 23 ἐκτρίψει] A ἐκτρίβει. 24 χειρώσασθαι] A C διαχειρώσασθαι. 25 ἰδὼν] C δὲ ἰδών. 26 δὲ] C deest. ἐπέχων] A ἀπέχων. 27 κοιλία] A καρδία. προέφθασαν] A παρέφθασαν. 28 πεπόρευμαι. C πορεύομαι. φιμοῦ] C θυμοῦ. 29 γέγονα] A γέγονα δέ. 30 δὲ] C deest. μου ἀπὸ] A συνεφρύγη ἀπό.

CAP. XXXI.

1 παρθένον] C παρθένῳ. 2 τί] A ἔτι. ἄνω] A ἀποθάνωμεν. C ἐπάνωθεν. 4 ἐξαριθμήσεται] C ἐξαριθμήσει. 6 οἶδε δὲ] A οἶδεν. ἀκακίαν] C ἀδικίαν. 9 Εἰ] C Εἰ δέ. A Εἰ δὲ καί. εἰ καὶ] C εἰ δέ. 10 ἑτέρῳ] A ἀνδρὶ ἑτέρῳ. 12 μερῶν] C μελῶν. A ἡμερῶν. 14 ποιῆται] A C ποιήσηται. 15 γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ] C desunt. 17 μετέδωκα] A C μετέδωκα ἐξ αὐτοῦ. 18 γαστρὸς] A C ἐκ γαστρός. 19 αὐτὸν] A C deest. 21 πολλή μοι] A μοι πολλή. 22 συντριβείη] A συντριβῇ. 23 ἀπὸ] C καὶ ἀπό. 24 εἰς χοῦν] A C ἰσχύι. 26 ὁρῶμεν] A ὁρῶν μου. 27 εἰ δὲ] C εἰ δὲ καί. 28 ἐναντίον] C ἔναντι. 31 πλησθῆναι] C ἐμπλησθῆναι. 33 καὶ] C deest. 35 Τίς] A Εἰ μὴ ἐδεδοίκειν, Τίς· quæ iterum habet in fine versus.

CAP. XXXII.

2 Ὠργίσθη. Hic incipit cap. 21 in Ald. Ἐλιοὺς] C Ἐλιού & ver. 4. atque ita semper. Ῥαμ] C Ἀράμ. 3 ἠδυνήθησαν] C ἠδυνάσθησαν. 5 ὀργῇ] C ὀργή. 7 ὅτι] C deest. οἴδασι] A οὐκ οἶδα. C οὐκ οἴδασι. 8 ἐστὶν posterius] C deest. 12 ῥήματα αὐτοῦ] C αὐτοῦ ῥήματα. 17 Ὑπολαβὼν] Hic incipit cap. 22 in Ald. 19 ὥσπερ] A ὡς. 21 Ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ] A desunt. 22 πρόσωπα] C πρόσωπον.

CAP. XXXIII.

4 ἡ] C ἐστιν ἡ. 7 στροβήσει] C ἐκθαμβήσει. 9 εἰμι, οὐ γὰρ] A δὲ ἤμην, οὐκ. C γάρ εἰμι, οὐ γάρ. 11 τὸν πόδα μου] A μου τὸν πόδα σου. C μου τὸν πόδα. μου πάσας] C ponit post ὁδούς. 13 δίκης] A C δικαιοσύνης. 15 ὡς] A C ἢ ὡς. ἐπιπίπτῃ] A ἐπιπέσῃ. 16 ἀνθρώπων] A C ἀνθρώπου. αὐτοὺς] A C αὐτοῖς. 17 ἀπὸ] C ἐξ. 19 αὐτὸν ἐπὶ] C αὐτὸν ἐν. 20 ἐπιθυμήσει] A ἐπιθυμεῖ. 22 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἡ ψυχή. 23 πρὸς] A ἐπί. ἄνοιαν] A C ἀνομίαν. 24 εἰς] A εἰς αὐτόν. C αὐτὸν εἰς. 26 εἰσελεύσεται] A C εἰσελεύσεται δέ. 27 δὲ] A deest. 28 διαφθορὰν] A διαφοράν. 29 Καὶ] C Ἀλλ'. 31 λαλήσω] A λαλήσων. 32 εἰσί σοι λόγοι] C ἐστί σοι λόγος. 33 Εἰ] C Εἰ δέ. σε] A C σε σοφίαν.

CAP. XXXIV. In Ald. XXIII.

1 Ἐλιοὺς] C Ἐλιού. 2 ἐνωτίζεσθε] A C ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν. 8 οὐ] A C οὐδ' ὅλως. 9 καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ] A desunt. 11 εὑρήσω] A C εὑρήσει. 12 ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν] A desunt. 14 συνέχειν] A C συσχεῖν. 15 δὲ] A C γάρ. 16 Ἴδε] A C Εἰ δέ. 17 μισοῦντα] A C [illegible]. 18 δίκαιον. Ἀσεβὴς ὁ] C δίκαιον ἀσεβεῖς. ἀσεβέστατε] A C ἀσεβέστατος. 19 ἐπαισχυνθῇ] A C ἐπῃσχύνθη. 20 ἐκκλινομένων] A ἐγκλινομένων. C ἐκκλινομένων. 21 γὰρ] C deest. 22 ἔσται] A C ἐστι. 27 δὲ] A C deest. 28 πενήτων] C πένητος. 29 παρέξει] A C παρέξεται. 33 ἀπὸ] A C παρά. 35 οὐκ ἐν] C οὐ. τὰ] A C τὰ δέ. 37 λογισθήσεται] C λογισθείη.

CAP. XXXV. In Ald. XXIV.

1 Ἐλιοὺς] C Ἐλιού. A ἔτι Ἐλιούς. 2 ἔναντι κυρίου] A C ἐναντίον κυρίου, ὅτι (A ἢ) ἐρεῖς, Τί ποιήσω ἁμαρτών. 4 Ἐγὼ] A C Ἐγὼ δή. 5 δὲ] A C deest, & ver. 7. 12 καὶ ἀπὸ] A ἀπό. 13 ἰδεῖν] A C ponunt ante οὐ. 14 αὐτὸν αἰνέσαι] C αἰνέσαι αὐτόν. 15 καὶ οὐκ] A οὐκ. παράπτωμά τι] A C παραπτώματι. 16 ἀγνωσίᾳ] A ἀναγνωσίᾳ.

CAP. XXXVI. In Ald. XXV.

1 Προσθεὶς] A ἘΛΙΟΥΣ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ. Προσθεὶς δὲ ἔτι Ἐλιοὺς] A ἔτι δέ. C δὲ Ἐλιοῦ ἔτι. 3 μακρὰν] A μικράν. 4 συνιεῖς] C συνιείς. 5 ὁ κύριος] A desunt. καρδίας Ἀσεβῆ] A καρδίας Ἀσεβῶν. C καρδίαν ἀσεβῶν. 6 οὐ μὴ] A οὐ μήν· ut ver. 5. κρίμα] A κρίματα. C χρήματα. 7 καὶ καθιεῖ] C καθιεῖ. ὑψωθήσονται] A ὑψωθήσεται. 11 εὐπρεπείαις] A εὐπραγίαις. 12 τὸ] C τοῦ. 16 περιεπάτησέν σε] A C πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησεν (A πάτησεν.) 18 ἀσέβειαν] C ἀσεβείας. 19 ἐκκλινάτω] C ἐγκλινάτω. κραταιοῦντας] A κρατοῦντας. 20 ἐξελκύσῃς] A ἑλκύσῃς. λαοὺς] A C ἄλλοις. 21 ἐπὶ] A C ἀπό. 23 εἰπὼν] A εἴπας. 24 ἐστὶν αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ ἐστιν. C αὐτοῦ ἐστιν· & uterque ponit post ἔργα. 25 ἑαυτῷ] C αὐτῷ. 26 γνωσόμεθα] A γνωσθησόμεθα. 28 ἐκχυθήσονται] A ἐπιθέσονται. ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ] A ἐπὶ ἀμυθήτων βροτῶν. C ἀμυθήτων βροτῶν. 29 ἀπέκτασις] C ἐπεκτάσεις. 30 αὐτὸν] A C αὐτήν. 33 φίλον] A φίλος. κύριος] A C deest.

CAP. XXXVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

6 θαυμάσια] Hic A C repetunt verſ. 28, cap. præcedentis ab ἄγει usque ad finem versus, & θαυμάσια. 6 καὶ χειμὼν ὑετὸς] A C desunt. 12 διαστρέψει] C διαστρέφει. θεβουλαθὼθ] C θεβουλαθώ. 13 ἐάν τε ··· ἐὰν] C ἐὰν ··· ἐάν τε. 14 νουθετούμενος] A C νουθετοῦ. 15 ὁ θεὸς] A C κύριος. 17 γῆς] A C γῆς ἀπὸ νότου. 18 Στερεώσεις] C Στερεώσει. ὅρασις] C ὁράσεις. 19 Διατί] A Διότι. C Διὸ σύ. 22 τιμὴ] A C τιμὴ παρά. 23 ἐπακούειν] A C εἰσακούειν.

CAP. XXXVIII. In Ald. XXVI.

1 νεφῶν] C νεφέλης. 2 μὴ] C deest. 4 ἐπίστῃ] A C ἐπίστασαι. 5 ἐπαγαγὼν] C ἀπαγαγών. 8 ὅτε] A ὅπως. 9 δὲ posterius] A deest. 11 συντριβήσεταί σου] C συντριβήσονταί σοι. 14 γῆν] A ἀπὸ γῆς. C γῆν. 16 δὲ] A C deest. πηγὴν] A C γῆν. 21 Οἶδα] A Οἶδας. 23 πολέμων] A C πολέμου. 25 κυδοιμῷ τοῦ] C κυδοιμῷ. Τοῦ. 27 καὶ prius] A deest. 30 ἀστείβους τίς] C δὲ ἀβύσσου τίς. ἔπηξεν] A C ἔπηξε. 32 αὐτὰ] A C αὐτόν. 40 δὲ] A deest. 41 αὐτοῦ] C αὐτῶν.

CAP. XXXIX.

Sed Ald. hoc caput usque ad versum 32 adjungit præcedenti.

1 τραγελάφων] C τραγελάφου. 2 τοκετοῦ αὐτῶν] A τοκετοῦ αὐτοῦ. C τοκετῶν. 3 αὐτῶν] A deest. 11 πέποιθας δὲ] A πέποιθάς τε. 12 σου τὸν] A αὐτόν. C σοι τὴν. 16 ἑαυτῆς] A C αὐτῆς. 17 ἐπιμέρισεν] A C ἐμέρισεν. 18 ὑψώσει] A ὑψώσει, καί. 20 δόξαν ··· τόλμῃ] A C δόξα ··· τόλμη. 21 πεδίῳ] A C ποδί. βασιλεῖ] A βέλη. A βέλει. 22 οὐ μὴ] C οὐ μή. 23 αὐτοῦ] A αὐτῷ. C αὐτῷ γάρ. 24 καὶ οὐ] A C οὐ. 25 σὺν ἅμματι] A συναλάγματι. 31 ὁ θεὸς] C desunt. ἐκκλίνει] A C κρίνει. N A C deest. αὐτὴν] C αὐτῷ. 32 Ὑπολαβὼν] Hic incipit cap. 27. in Ald.

CAP. XL. In Ald. XXVIII.

2 ἀπόκριναι] A C ἀποκρίθητι. 3 Μὴ] A C Ἦ. ἀποποιοῦ] A C ἀποποιῷ. ἄλλως] A μὴ ἄλλως. 4 αὐτῷ] A C αὐτόν. 5 δὴ] A C σῆψον] A κρύψον· & ponit post παράγγελμα. 8 Κρύψον] A Σῆψον. A C γῆν ἔξω. ὁμοθυμαδὸν] A ponit ante εἰς. ἔμπλησον] A C κρύψον δὲ εἰς γῆν ἔξω. 9 Ὁμολογήσω] A Ὁμολογήσω ἄρα. C ὁμολογήσω ἄρα. 10 ἐσθίουσιν] A C ἐσθίει. 11 δὴ] C δέ. 16 A βύτομον, καὶ κάλαμον· bis enim habet κάλαμον. 17 ἐν] A C deest. λα] C deest. Ῥαθάμνοις] A C ὀρθοδάμνοις. ἀγροῦ] A ἄγνου. C ἄγνου. 22 prius] C deest. δεήσει ἱκετηρίᾳ] A δεήσει ἱκετείαις. C δεήσεις ἱκετείας. Ἐνσπτοῦνται] C Ἐμπτοοῦνται. δὲ] C deest. 27 χεῖρα] A χεῖρα. γινόμενον] A desunt. στόματι] A C σώματι.

CAP. XLI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Οὐκ] Tria priora verba Comp. addit capiti præcedenti. 3 C λόγοις. 4 Τίς] A Τί. 8 Ἀνὴρ] A C Ὡς ἀνήρ. προσκολληθήσονται 11 προσκολληθήσονται. 10 ὡς] C deest. καὶ ··· ὡς] C desunt. A ὡς καπνός. 12 ἄνθρακες] A ὡς ἄνθρακες, ὡς. 15 ὡς] C οὐδὲν μὴ ποιήσωσι δόρυ] A C οὐθὲν οὐ μὴ (A μὴν) ποιήσωσι δόρυ 19 μοι] A C ponunt post προέβαλεν. ἡγεῖται μοι προσβολὸν χόρτον] C nit initio versus ante οὐ μή. 20 σφυρὰ] A C σφῦραι. 21 ὑπὸ] A ἐπ'. πηλὸς ἀμύθητος] C πηλός. Ἀμύθητος.

CAP. XLII. In Ald. XXIX.

1 λέγει] A C ponunt post κυρίῳ. 8 ὑπὲρ] C περί. 10 ἀφῆκεν] A ἀφῆκεν. 11 ἔδωκεν δὲ] C καὶ ἔδωκεν. χρυσοῦ, καὶ ἄσημον] A C

PSAL. 12 καὶ τὰ] A C ἦ τά. 16 ἑβδομήκοντα] C τεσσαράκοντα. τὰ δὲ ἔτη ἃ ἔζησεν (A ἔζησεν ἔτη) διακόσια τεσσαράκοντα] C desunt. πλήρης ἡμερῶν] Cætera quæ sequuntur non habentur in Comp. Ἰωβὰβ] A Ἰωβάλ. ἐκ τῶν] A τῶν. Βαλὰκ] A Βαλάκ.

P S A L M I.

PSALM. I.

Pro titulo A C habent, Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. Et in A. hæc subjiciuntur, Δαυὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος.

4 ὡς ὁ χνοῦς] A C ὡσεὶ χνοῦς. 5 οἱ ἀσεβεῖς] A C ἀσεβεῖς.

II.

Pro titulo A C habent, Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. 9 σκεῦος] A C σκεῦη.

III.

4 Διάψαλμα] A deest. 6 Διάψαλμα] C A deest. ἐγὼ] A C ἐγὼ δέ. 7 συνεπιτιθεμένων] A C συνεπιτιθεμένων. σου] A σου. Δόξα.

IV.

In Tit. ψαλμοῖς ᾠδή] A C ὕμνοις ψαλμός.

2 εἰσήκουσε] A εἰσήκουσάς. μοὶ] A C μέ. Διάψαλμα] A C deest, bis in hoc Psalmo. καὶ οἴνου] A C οἴνου.

V.

5 ἐπόψομαι] A C ἐπόψει με. 6 Οὐδὲ] C Οὐ. 12 εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ] A C εὐφρανθείησαν. ἐπὶ] A C ἐν. πάντες] C deest.

VI.

10 Εἰσήκουσε] A Ἤκουσε. 11 σφόδρα] A C deest. ἐπιστραφείησαν, καὶ αἰσχυνθείησαν] A C ἀποστραφείησαν, καὶ καταισχυνθείησαν. τάχος] A τάχυ. Δόξα.

VII.

7 Διάψαλμα] A C deest. μου] A C σου, καί. 10 θεός. Δικαία ἡ] C ἡ δικαίων. 18 ψαλῶ] A C καὶ ψαλῶ.

VIII.

8 πάσας] A C ἁπάσας. γῆ] A γῇ. Δόξα. Κάθισμα.

IX.

6 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 8 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 10 θλίψει] A C θλίψεσι. 11 σοὶ] A C σοί. ἐκζητοῦντας] C ζητοῦντας. 13 Ὅτι] A C Ὅτι ὁ. κραυγῆς] A C κραυγῆς. 15 ἐξαγγείλω] C εἰσαγγείλω. 16 Ἀγαλλιάσομαι] A C Ἀγαλλιασόμεθα. 18 ᾨδὴ διαψάλματος] A C desunt. 19 τὸν αἰῶνα] A C τέλος. 1 Διάψαλμα] A C deest. θλίψει] A C θλίψεσιν. εὐλογεῖται] A C εὐλογεῖται. 8 ἔνεδρα] C ἐν ἐνέδρᾳ. 12 θεὸς] A C θεός μου. πενήτων] A C πενήτων σου εἰς τέλος. 13 οὐ ζητήσει] A C οὐκ ἐκζητήσει. 14 αὐτοὺς] A C αὐτόν. 16 Βασιλεύσει κύριος] A C Κύριος βασιλεύς. εἰσήκουσε κύριος, τὴν ἑτοιμασίαν] A C εἰσήκουσας κύριε, (A κύριος) τὴν ἑτοιμασίαν. ἔτι] A C ἔτι τοῦ. γῆς] A γῆς. Videtur in fine hujus vel seq. Psalmi poni debere Δόξα.

X.

4 κατηύθυνον] A C σὺ κατηρτίσω, αὐτοί. 5 ἀποβλέπουσι] A C ἐπιβλέπουσι. 8 εὐθύτητα] A C εὐθύτητας.

XI.

3 ἐλάλησαν] A C ἐλάλησε κακά. 4 καὶ] C deest. 5 παρ' ἡμῶν] A C παρ' ἡμῖν. 6 Ἀπὸ] A C Ἕνεκεν. ἀπὸ] A C deest. φυλάξεις … διατηρήσεις] A φυλάξαις … διατηρήσαις.

XII.

2 ἀποστρέψεις] A C ἀποστρέψεις. ἡμέρας] A C ἡμέρας, καὶ νυκτός. ἐν τῷ] A διὰ τοῦ.

XIII.

1 διέφθειραν] A C διεφθάρησαν. οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.] C desunt. 3 τάφος ἀνεῳγμένος, usque ad finem versus] A C desunt. 4 κατέσθοντες] A C κατεσθίοντες. βρώσει] A C ἐν βρώσει. 5 φόβῳ] C φόβον. 6 δικαίᾳ] C δικαίων. ἐπὶ] C ὁ δέ. 7 ἀγαλλιάσθω] A C ἀγαλλιάσεται. εὐφρανθήτω] A C εὐφρανθήσεται. Ἰσραὴλ] A Ἰσραήλ. Δόξα.

XIV.

1 καὶ] A C ἤ. τῷ ὄρει τῷ] A C ὄρει. 3 οὐδὲ] A C καὶ οὐκ. τοὺς] A C τούς. 5 τόκῳ] C τόκου.

XV.

3 ἐθαυμάστωσε] A C ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος. 4 οὐδὲ] A C οὐδ' οὐ. 6 ἐπίστευσα] C ἐπίστευσα. κρατίστοις] C κρατίστοις μου.

XVI.

5 σαλευθῇ] A C σαλευθῶσι. 8 ὡς] A C κύριε ὡς. 14 ἀπολύων] A C ἀπὸ ὀλίγων. υἱῶν] A C υἱῶν. 15 ὀφθῆναι] A C ὀφθῆναί μοι. σου] A σου. Δόξα. Κάθισμα β'.

XVII.

2 ἐλπιῶ] A C καὶ ἐλπιῶ. 9 κατεφλόγισεν] A C καταφλεγήσεται. 10 οὐρανὸν] A C οὐρανούς. 15 Καὶ] A C deest. 23 ἀπέστησαν] C ἀπέστησα. 31 ὁσίῳ ὅσιος] A C ὅσιος ἔσῃ. 27 διαστρέψεις] C διαστρέφεις. 32 πλὴν] A C πάρεξ. 35 ἔθου] C ἔθετο. 36 με] A C μοι. μου] A C deest. 37 ἠσθένησαν] A C ἠσθένησε. 43 ὡς] A C ὡσεί. 44 ἀντιλογιῶν] A C ἀντιλογίας. 45 μοι posterius] A C μου. 47 θεός μου] A C θεός. ἐχθρῶν] A C ἐχθρῶν μου. 51 αὐτοῦ prius] A C deest. αἰῶνος] A αἰῶνος. Δόξα.

XVIII.

6 ὁδὸν αὐτοῦ] A C ὁδόν. 7 τὴν θέρμην] A C τῆς θέρμης. εὐθέα] A deest.

XIX.

5 κατὰ] A C κύριος κατά. Sed διάψαλμα non habent. 6 ἐν] A C ἐπί. κυρίου] A C κυρίου θεοῦ. 8 μεγαλυνθησόμεθα] A C ἐπικαλεσόμεθα. 9 ἔπεσον] A C ἔπεσον.

XX.

1 Εἰς τὸ τέλος] A C desunt. 3 ψυχῆς] A C καρδίας. 4 Διάψαλμα] A C deest. 7 δώσεις] C δώσεις. 10 Θήσεις] A C Ὅτι θήσεις. 13 βουλὴν] A C βουλὰς ἅς. 13 νῶτον. Hic Comp. habet comma, non post σου. σου] A σου. Δόξα.

XXI.

3 πρὸς σὲ] A C desunt. 11 ἐκ κοιλίας] C ἀπὸ γαστρὸς κοιλίας. A ἀπὸ γαστρός. 12 βοηθῶν] A C βοηθῶν μοι. 15 ἐξεχύθην] A C ἐξεχύθη. 16 ὡς] A C ὡς. 17 ἐκύκλωσαν] A C ἐκύκλωσάν με. πόδας] A C πόδας μου. μου] A C σου ἀπ' ἐμοῦ. 25 φοβηθέτωσαν αὐτὸν] A C φοβηθήτω δὴ ἀπ' αὐτοῦ. 26 μεγάλῃ τὰς] A C μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί σοι, τάς.

XXII.

5 ὡς] A C ὡσεί. 6 καταδιώξεται] A C καταδιώξει.

XXIII.

1 σαββάτου] A σαββάτων. C τῶν σαββάτων. 3 καὶ τίς] A C ἢ τίς. 6 αὐτὸν] A C τὸν κύριον. 7 Διάψαλμα] A C deest. 10 οὗτος posterius] A C deest. δόξης] A δόξης. Δόξα. Κάθισμα γ'.

XXIV.

2 καταισχυνθείην] A C καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. 3 μου prius] A C με. γὰρ] A ἐπί. 7 μου. ἕνεκεν] A C μου σὺ, ἕνεκεν. 11 Ἕνεκα] A C Ἕνεκεν. ἱλάσῃ] A C ἱλάσθητι. 14 τοῦ δηλῶσαι] A C δηλώσει.

XXV.

1 Τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. με] A C μοι. σαλευθῶ] A C ἀσθενήσω. 7 ἀκοῦσαι] A C ἀκοῦσαί με. αἰνέσεως] A C αἰνέσεώς σου.

XXVI.

1 Τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 2 ἔπεσαν. ἐὰν] A ἔπεσον. ἐὰν δέ. 4 ἐκζητήσω] A C ζητήσω. τοῦ] C τό. ναὸν] A C ναὸν τὸν ἅγιον. 6 ἀλαλαγμοῦ, ᾄσομαι] A C αἰνέσεως, καὶ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω. 8 ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου] A C κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου. 9 ἐμοῦ, μὴ] A C ἐμοῦ, καὶ μή. ἐγκαταλίπῃς … ὑπερίδῃς] A C ἀποσκορακίσῃς … ἐγκαταλίπῃς. 14 κύριον] A κύριον. Δόξα.

XXVII.

1 Τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. ἐκέκραξα] A C κεκράξομαι. ἐπ' ἐμοὶ] A C ἀπ' ἐμοῦ. μήποτε παρασιωπήσῃς] A desunt. ἐπ' ἐμοὶ] A C desunt. 2 Εἰσάκουσον] A C Εἰσάκουσον κύριε. εἰς] A C πρός. 3 μετὰ prius] A C με μετά. 4 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς κύριε. ἀπόδος] C ἀπόδος αὐτοῖς.

XXVIII.

4 συντρίψει] A C καὶ συντρίψαι. 6 τὸν Λίβανον] C τοῦ Λιβάνου. 8 συσσείσει] A C καὶ συσσείσει. 9 καταρτιζομένου] A C καταρτιζομένου.

XXIX.

1 Εἰς τὸ τέλος] A C desunt. 10 καταβῆναι] A C καταβαίνειν. χοῦς] A χοός. 13 σοι] A σοι. Δόξα.

XXX.

8 ἐπεῖδες] A C ἐπεῖδες ἐπί. 9 ἐχθροῦ] A C ἐχθρῶν. 15 ἤλπισα κύριε] A C κύριε ἤλπισα. 23 κύριε] A C deest.

XXXI.

1 Συνέσεως τοῦ Δαυὶδ] A C Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, συνέσεως. 4 ἄκανθαι] A μοι ἄκανθα. C μοι ἄκανθαν. Διάψαλμα] A C deest ter in hoc psalmo. 5 ἁμαρτίαν … ἀνομίαν] A C ἀνομίαν … ἁμαρτίαν. 7 Σὺ] A C Σύ μου. 9 χαλινῷ, καὶ κημῷ] A C κημῷ, καὶ χαλινῷ. ἄγξαι] A C ἄγξαις. καρδίᾳ] A καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα δ'.

XXXII.

1 Τῷ Δαυὶδ] A C Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 3 ἐν] A C αὐτῷ ἐν. 5 κύριος] A C κύριον ὁ κύριος. 11 ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰς] A C εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν. 15 συνιεὶς] A C συνιεὶς εἰς. 20 Ἡ] A C Ἡ δέ. ὑπομένει] A C ὑπομένει. κύριε] A C ponunt ante τὸ ἔλεος.

XXXIII.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 5 παροικιῶν] A C θλίψεως. 12 Διάψαλμα] A C deest. 21 πάντα] A C κύριος πάντα. αὐτὸν] A αὐτόν. Δόξα.

XXXIV.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 2 μοι] A C μου. 3 ἐγώ εἰμι] A C εἰμι ἐγώ. 4 Αἰσχυνθείησαν, καὶ ἐντραπείησαν] A C Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν. ἀποστραφείησαν … καταισχυνθείησαν] A C ἀποστραφήτωσαν … καταισχυνθήτωσαν. 5 χοῦς] A χνοῦς. 8 αὐτοῖς] A C αὐτῷ. γινώσκουσι] A C γινώσκει. ἔκρυψαν] A C ἔκρυψε. αὐτοὺς] A C αὐτόν. πεσοῦνται] A C πεσεῖται. 10 κύριε] A C κύριε, κύριε. 11 Ἀναστάντες] A C Ἀναστάντες μοι. ἐπηρώτων] A C ἠρώτων. 12 καλῶν] A C ἀγαθῶν. 14 ἀδελφὸν ἡμέτερον] A C ἀδελφῷ ἡμετέρῳ. 18 καὶ] A C deest. 19 ματαίως] A C ἀδίκως. 20 ὀργῆς] A C ὀργήν. 21 Καὶ] C deest. εἶπον] A C εἶπεν. 25 εἴποιεν … εἴποιεν] C εἴπασιν … εἴποισαν. 27 Ἀγαλλιάσαιντο, καὶ εὐφρανθείησαν] A C Ἀγαλλιάσθωσαν, καὶ εὐφρανθήτωσαν. μεγαλυνθείη] A C μεγαλυνθήτω.

XXXV.

1 δούλῳ] A C παιδί. 5 ἐλογίσατο] A C διελογίσατο. τῇ δὲ κακίᾳ] A C κακίᾳ δέ. 7 ὡσεὶ] A C deest. 12 Μὴ] C Οὐκ. ἁμαρτωλῶν] A C ἁμαρτωλοῦ. στῆναι] A στῆναι. Δόξα.

XXXVI.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 4 δώσει σοι] A δῴη σοι. C δώσει. 7 παρανομίας] A C παρανομίαν. 14 τοῦ posterius] C καὶ τοῦ. 15 τὴν καρδίαν] A C τὰς καρδίας. 21 ἀποτίσει] C ἀποτίζει. δίδωσι] C δίδωσι. 23 θελήσει] A C θελήσει σφόδρα. 24 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. 26 δανείζει] A C δανείζει ὁ δίκαιος. 28 ἐκδιωχθήσονται] A C δὲ ἐκδιωχθήσονται. 33 οὐδὲ] A C οὐδ' οὐ. καταδικάσαι] A C καταδικάσηται. 40 αὐτὸν] A αὐτόν. Δόξα. Κάθισμα ε'.

XXXVII.

4 τοῖς] A C ἐν τοῖς. 8 ἡ ψυχή μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν] A C αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων. 10 Καὶ] A C Κύριε. ἀπὸ σοῦ] A C ponunt ante οὐκ. 11 οὐκ] A C καὶ αὐτὸ οὐκ. 12 μακρόθεν] A C ἀπὸ μακρόθεν. 17 εἶπα] A C εἶπον. 18 διαπαντὸς] A C ἐστὶ διαπαντός. 19 ἀναγγελῶ] A C ἐγὼ ἀναγγελῶ. 21 κακὰ] A C μοι κακά.

XXXVIII.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. 2 ἐν] A C με ἐν. 6 παλαιστὰς] A C παλαιστάς. 7 Διάψαλμα] A C deest ter in hoc psalmo. 8 σοὶ] A C σοῦ. 10 εἰ ὁ ποιήσας με] A C ἐποίησας. 12 Ἀπὸ] A Ἀπὸ γάρ. ταράσσονται] A C deest. 13 ἐν τῇ γῇ] A C παρὰ σοί. 14 μὴ] A C οὐ μή.

XXXIX.

7 ὁλοκαύτωμα] A C ὁλοκαυτώματα. ᾔτησας] A C ἐζήτησας. 9 καρδίας] A C κοιλίας. 12 ἀντελάβοντο] A C αἱ πλάνοιντο. 13 ἠδυνάσθην] A C ἠδυνήθην.

θων. 17 Ἀγαλλιάσαιντο, ϗ εὐφρανθείησαν] A C Ἀγαλλιάσθωσαν, ϗ εὐφρανθήτωσαν. 18 εἰμὶ] A C ponunt ante ϗ πένης. χρονίσῃς] A χρονίσης. Δόξα.

XL.

3 φυλάξαι] A C διαφυλάξαι. ἐχθροῦ] A C ἐχθρῶν. 4 βοηθήσαι] A βοηθήσει. 6 εἶπαν] A C εἶπον.

XLI.

3 θεὸν τὸν] A C θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τόν. 5 ἑορταζόντων] A C ἑορτάζοντος. 9 δηλώσει. παρ᾽] A ᾠδὴ αὐτῷ παρ᾽. C ᾠδὴ αὐτοῦ. παρ᾽. 10 ἱνατί] A C ϗ ἱνατί. ἐχθρόν μου] A C ἐχθρόν. ἡ σωτηρία] A C σωτήριον.

XLII.

1 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. με] A C μοι. 2 μου] A C deeſt. 5 θεός μου] A θεός μου. Δόξα.

XLIII.

1 Ψαλμὸς] A C deeſt. 2 οἱ] A C ϗ οἱ. 10 Διάψαλμα] A C deeſt. ἐν] A C ὁ θεὸς ἐν. 13 αὐτῶν] C ἡμῶν. 14 καταγέλωτα] A C χλευασμόν. 25 χοῦν] A χνοῦν.

XLIV.

5 ἔντεινον] C ἔντεινε. 6 μου] A C deeſt. 12 Ὅτι ἐπεθύμησεν] A C Καὶ ἐπιθυμήσει. 13 σου. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ] A C σου, ϗ προσκυνήσεις αὐτῷ. Καί. θυγατέρες] A C θυγάτηρ. τῆς γῆς] A C deſunt. 14 αὐτῆς] A C τῆς. Ἐσεβὼν] A C ἔσωθεν. 18 Μνησθήσονται] A C Μνησθήσομαι.

XLV.

5 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. 6 οὐ] A C ϗ οὐ. τῷ προσώπῳ] A C τὸ πρὸς πρωῒ πρωΐ. 7 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ ὁ ὕψιστος. 9 κυρίου] A C θεοῦ. 12 Ἰακὼβ] A Ἰακώβ. Δόξα. Κάθισμα ς′.

XLVI.

5 αὐτοῦ] A C ἑαυτῷ. 6 Διάψαλμα] A C deeſt. 10 ἐπήρθησαν] A ἀπήρθησαν.

XLVII.

3 Εὐρίζων] A C Εὐρίζῳ. 5 ἦλθοσαν] A deeſt. C διήλθοσαν. 10 Διάψαλμα] A C deeſt. 12 Σιὼν] A C Σιών, καί. ἕνεκα] A C ἕνεκεν.

XLVIII.

11 Ὅτι] A C deeſt. 12 αὐτῶν poſterius] C deeſt. 14 εὐλογήσουσιν] A C εὐδοκήσουσιν. 15 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. αὐτῶν] A C αὐτῶν ἐξώσθησ[illegible] 17 ϗ] A C οὐ. 21 Ἄνθρωπος] A C Καὶ ἄνθρωπος. αὐτοῖς] A αὐτοῖς. Δόξα.

XLIX.

3 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 5 θυσίαις] C θυσίας. 7 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. 10 δρυμοῦ] A C ἀγροῦ. διηγῇ] A C ἐκδιηγῇ. 18 μοιχῶν] A C μοιχοῦ. 19 δολιότητα] A C δολιότητας. 21 σου] A C σου τὰς ἁμαρτίας σου. 22 μὴ] A C οὐ μή. 23 αἰνέσεων] A C αἰνέσεως. θεοῦ] A C μου.

L.

1 ἐλθεῖν] A C εἰσελθεῖν. Βηρσαβεὲ] A C Βηρσαβεὲ γυναῖκα Οὐρίου. 10 με] A C μοι. 13 τὸ ἅγιον] A C ponunt poſt σου. 21 μόσχους] A μόσχους. Δόξα.

LI.

6 Διάψαλμα] A C deeſt, & verſ. 8. 7 σκηνώματος] A C σκηνώματός σου. 8 Καὶ] A C deeſt. 9 τὸ πλῆθος] A C τῷ πλήθει.

LII.

2 Διέφθειραν] A C Διεφθάρησαν. 5 βρώσει] A C ἐν βρώσει. 6 θεὸν] A C κύριον. 7 κύριον] A C θεόν.

LIII.

3 κρῖνον] C κρινεῖς. 5 οὐ] A C ϗ οὐ. 6 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 Ἀποστρέψει] C Ἀποστρέψῃς.

LIV.

1 τῷ Δαυὶδ] A C τῷ Ἀσάφ. 9 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. τὸν σώζοντα] C τὸν θεὸν τὸν σώζοντα. 11 ἀνομία ϗ πόνος] A C ϗ ἀνομία, ϗ κόπος. 13 μισῶν] A C μισῶν με. 15 ἐγλύκαινας] A C ἐγλύκανάς μοι. 16 Ἐλθέτω] A C Ἐλθέτω δή. 20 ϗ οὐκ] A C ὅτι οὐκ. 22 ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ] A C ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 24 κύριε] A C ponunt ante ἐλπιῶ. Hic addit A Δόξα. Κάθισμα ζ′.

LV.

3 ἀπὸ ὕψους ἡμέρας] A C ponunt poſt πολεμοῦντές με· & habent comma inter ὕψους & ἡμέρας. 4 φοβηθήσονται] A C οὐ φοβηθήσομαι. Σοὶ] A C Σέ. 5 ὅλην τὴν ἡμέραν] A C deſunt. 8 ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ] A C ὑπέμειναν τὴν ψυχήν. 13 θανάτου] A C θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων. ἐξ] A C ἀπό. τοῦ εὐαρεστῆσαι] A C εὐαρεστήσω. θεοῦ] A C κυρίου.

LVI.

7 Παγίδας] A C Παγίδα. ἐνέπεσαν] A C ἐνέπεσον. 8 ψαλῶ] A C ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.

LVII.

3 ἀνομίας] A C ἀνομίαν. 6 φωνὴν] A C φωνῆς. φαρμακευομένου] A C φαρμακευομένη. 9 πῦρ] A C πῦρ ἐπ᾽ αὐτούς. 10 ὑμᾶς] A C αὐτούς. 11 ἀσεβῶν] A C deeſt. 12 γῇ] A γῇ. Δόξα.

LVIII.

7 Διάψαλμα] A C deeſt, & verſ. 15. 8 Ἰδοὺ] A C Ἰδοὺ αὐτοί. 13 Ἁμαρτίαν] A C Ἁμαρτία. λόγον] A C λόγος. 14 συντελείας] A C ἐν συντελείᾳ. τοῦ Ἰακὼβ δεσπόζει] A C δεσπόζει τοῦ Ἰακώβ, καί. 18 μου] A C μου εἶ. ὁ θεός μου prius] A C ὅτι σὺ ὁ θεός.

LIX.

1 ἔτι] A C deeſt. 2 τὴν φάραγγα] A C τὴν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι. 11 τίς poſterius] A C ἢ τίς.

LX.

1 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ ψαλμός. 6 Διάψαλμα] A C deeſt. προσευχῶν] A C εὐχῶν. 8 αὐτῶν] A C deeſt. 9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος] A C τοὺς αἰῶνας. Ad finem hujus Pſalmi in A, Δ, hoc eſt Δόξα.

LXI.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. 2 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. 4 πάντες] A C πάντες ὑμεῖς. 5 δίψει] A C δίψῃ. 6 Διάψαλμα] A C deeſt, & verſ. 10. αὐτοῦ] A C αὐτῷ. 9 λαοῦ] A λαῶν. ἡμῶν] C μου. 11 ἁρπάγματος] A C ἅρπαγμα.

LXII.

2 Σοὶ] A C Σέ. 6 Ὡσεὶ] A C Ὡς ἐκ. ὄνομά σου] A C στόμα μου. 9 ἐμοῦ] A C ἐμοῦ δέ.

LXIII.

2 τῆς προσευχῆς] A C φωνῆς. 3 Ἐσκέπασας] A C Σκέπασον. 4 τόξον] A C τόξον αὐτῶν. 6 παγίδας] A C παγίδα. 7 ἐξερευνήσει] A C ἐξερευνήσεις. 11 καρδίᾳ] A C καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα η′.

LXIV.

1 Ψαλμὸς] A C Ψαλμὸς ᾠδῆς. ᾠδὴ] A C ᾠδὴ Ἱερεμίου, ϗ Ἰεζεκιὴλ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. 2 εὐχὴ] A C εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. 7 σου] A C αὐτοῦ. 8 αὐτῆς] A C αὐτῆς τίς ὑποστήσεται. 13 Πιανθήσεται] A C Πιανθήσονται. ὄρη] A C ὡραῖα.

LXV.

1 θεῷ] A C κυρίῳ. 4 τῷ] A C δὴ τῷ. σου] A C σου ὕψιστε. 5 φοβερὸς] A C ὡς φοβερός. 15 ποιήσω] A C ἀνοίσω. 16 πάντες] A C ὑμῖν πάντες. 18 κύριος] A C μου κύριος. 19 προσευχῆς] A C δεήσεως.

LXVI.

1 Ψαλμὸς] A C Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 ἐφ᾽ ἡμᾶς] A C ἐφ᾽ ἡμᾶς, ϗ ἐλεήσαι ἡμᾶς. 3 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. 8 γῆς] A γῆς. Δόξα.

LXVII.

1 τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς ᾠδῆς] A C ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 οἱ μισοῦντες αὐτὸν] A C ponunt poſt poſterius αὐτοῦ. 3 ἀπόλοιντο] A C ἀπολοῦνται. 8 τὴν ἔρημον] A C ἐν τῇ ἐρήμῳ. 9 Διάψαλμα] A C deeſt. 13 τοῦ ἀγαπητοῦ, ϗ] A C τῇ. 18 Σινὰ] A C Σιναΐν. 19 Ἀναβὰς] A C Ἀνέβης. ἀνθρώπῳ] A C ἀνθρώποις. 20 ϗ κατευοδώσει] A C κατευοδῶσαι. 21 Διάψαλμα] A C deeſt. 26 ἐχόμενοι] A C ἐχόμενα. 28 Νεφθαλὶ] A Νεφθαλείμ. C Νεφθαλίμ. 29 κατηρτίσω] A C κατειργάσω. 31 μὴ ἀποκλεισθῆναι] A ἐγκλεισθῆναι. C ἀκλεισθῆναι. 34 ψάλατε τῷ κυρίῳ] A C deſunt. ἐν] A C deeſt. 36 θεὸς poſterius] A θεός. Δόξα.

LXVIII.

1 τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. 5 ἥρπασα] A C ἥρπαζον. 6 ἐκρύβησαν] A C ἀπεκρύβησαν. 7 κύριε] A C κύριε, κύριε. 11 συνέκαμψα] A C συνεκάλυψα. 13 πύλῃ] A C πύλαις. 15 τοῦ βάθους] A C τῶν βαθέων. 18 Καὶ] A C deeſt. 21 παρακαλοῦντα] A C παρακαλοῦντας. 28 τὴν ἀνομίαν] A C τῇ ἀνομίᾳ. 30 ϗ ἡ] A C ἡ. τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετο] A C σου ὁ θεὸς ἀντελάβετο. 33 ζήσεσθε] A C ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. 35 αὐτοῖς] A C αὐτῇ. αὐτοῦ] A C σου.

LXIX.

2 πρόσχες] A C πρόσχες, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον. 3 Αἰσχυνθείησαν, ϗ ἐντραπείησαν] A C Αἰσχυνθήτωσαν, ϗ ἐντραπήτωσαν. ἀποστραφείησαν] A C ἀποστραφήτωσαν, bis in hoc verſu. καταισχυνθείησαν] A C καταισχυνθήτωσαν. 5 σε] A C σε ὁ θεός. θεὸς] A C κύριος. 6 πτωχὸς] A C πτωχός εἰμι. χρονίσῃς] A χρονίσης. Δόξα. Κάθισμα θ′.

LXX.

1 υἱῶν] A C Ψαλμὸς τῶν υἱῶν. πρώτων] A C πρώτων· & addunt poſtea, ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. 7 βοηθὸς] A C βοηθός μου. 12 μὴ] A C μου μή· & ver. 18. 14 ἐλπιῶ] A C ἐλπιῶ ἐπὶ σέ. 15 ἐξαγγελεῖ] A C ἀναγγελεῖ. πραγματείας] A C γραμματείας. 17 ὁ θεὸς] A C ὁ θεός μου ἃ· & ponunt ante Ἐδίδαξας. 18 γενεᾷ] A C γενεᾷ πάσῃ. 19 ἐποίησας] A C ἐποίησάς μοι. 21 τὴν δικαιοσύνην] A C ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν μεγαλωσύνην. 22 ἐν σκεύει] A C ἐν λαοῖς κύριε, ἐν σκεύεσι.

LXXI.

1 Σαλωμὼν] A C Σαλομὼν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 3 σου] A C deeſt. βουνοί· Ἐν δικαιοσύνῃ] A C βουνοὶ δικαιοσύνην. 6 σταγόνες στάζουσαι] A C σταγὼν ἡ στάζουσα. 8 ποταμοῦ] A C ποταμῶν. 11 βασιλεῖς] A C βασιλεῖς τῆς γῆς. 14 αὐτῶν … αὐτοῦ] A αὐτοῦ … αὐτοῦ. C αὐτοῦ … αὐτῶν. 17 Ἔστω] A C Ἔσται. εὐλογηθήσονται] A C ἐνευλογηθήσονται. 19 εὐλογητὸν] A C εὐλογημένον. γένοιτο poſterius] A γένοιτο. Δόξα.

LXXII.

6 ὑπερηφανία] A C ὑπερηφανία αὐτῶν εἰς τέλος. αὐτῶν] A C ἑαυτῶν. 7 διῆλθον] A C διήλθοσαν. 15 ἠσυνθέτηκα] A ἠσυνθέτηκας. 16 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 17 ἕως] A C ἕως οὗ. ἔσχατα] A C ἔσχατα αὐτῶν. 18 δολιότητας] A C δολιότητας αὐτῶν. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς κακά. 21 ηὐφράνθη] A C ἐξεκαύθη. 23 ἐγενόμην] A C ἐγενήθην. 24 τῆς χειρὸς] C deſunt. ἐν] A C ϗ ἐν. 28 πάσας] A C με πάσας.

LXXIII.

1 ὁ θεὸς] A C ponunt ante ἀπώσω. 3 τοῖς ἁγίοις] A C τῷ ἁγίῳ. 5 εἴσοδον] A C ἔξοδον. 8 ἡ συγγένεια] A C αἱ συγγένειαι. δεῦτε] A C δεῦτε, καί. τὰς ἑορτὰς κυρίου] A C πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ. 9 ἡμῶν] A αὐτῶν. 14 συνέτριψας τὰς κεφαλὰς] A C συνέθλασας τὴν κεφαλήν. 16 ἥλιον, ϗ σελήνην] A C φαῦσιν, ϗ ἥλιον. 17 ἔαρ] A ὡραῖα. ἐποίησας] A C ἔπλασας αὐτά. 18 τῆς κτίσεώς σου] A C deſunt. 20 ἐσκοτωμένοι] A C ἐσκοτισμένοι. 21 ϗ prius] A C deeſt. 22 τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν] A C τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ. 23 ἱκετῶν] A C οἰκετῶν. ἀναβαίη] A C ἀνέβη. πρὸς σὲ] A C deſunt. A hic habet Δόξα.

LXXIV.

2 ϗ] A C σοι, καί. 3 εὐθύτητας] A εὐθύτητα. 4 αὐτῆς] A C αὐτῇ. Διάψαλμα] A C ponunt ante ἐγὼ ἐστερέωσα. 5 παρανομοῦσι] A C παρανομεῖτε. 6 ὑμῶν] A C ὑμῶν, καί. 7 ἀπὸ prius] A C ἐξ. 11 συγκλάσω] A C συνθλάσω. τὰ κέρατα] A C τὸ κέρας.

LXXV.

5 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 τοὺς ἵππους] A C τοῖς ἵπποις. 8 ἀπὸ τῆς ὀργῆς] A C ἀπὸ τότε ἡ ὀργή. 10 τῇ καρδίᾳ] A C τῆς γῆς. 12 ὑμῶν] C ὑμῶν. 13 δῶρα. Τῷ φοβερῷ] C δῶρα τῷ φοβερῷ.

LXXVI.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. 2 ϗ ἡ φωνή] A C φωνῇ. 5 πάντες οἱ ἐχθροί] A C οἱ ὀφθαλμοί. 7 ἔσκαλλον] A C ἔσκαλλε. 9 ἀποκόψει, uſque ad finem verſus] A C τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει. συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. 10 Ἢ] A C Μή. 17 Διάψαλμα] A C deeſt. ϗ poſterius] A C deeſt. 20 ἡ ὁδὸς] A C αἱ ὁδοί. Ἀαρὼν] A Ἀαρών. Δόξα. Κάθισμα ι′.

Inter Pſalmum 76. & 77. hæc ſequuntur in A.

Στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ.

Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥίψον Ἑρμῆ τὴν λύραν.
Τρίπους ὁ Δελφοῖς, δῦνον εἰς λήθην ἔτι.
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν πνεύματος κρέων λύραν,
Τρανοῖ τὰ κρυπτὰ τῶν θεοῦ μυστηρίων.
Πληθὺν παλαιῶν, ἱστορεῖ τεραστίων.
Κινεῖ πρὸς ὕμνον τοῦ κτίσαντος τὴν κτίσιν.
Σώζων ἅπαντας, μυσταγωγεῖ ϗ γράφει.
Ἁμαρτάνοντας εἰς ἐπιστροφὴν φέρει.
Πολλοῖς σὺν ἄλλοις ϗ κριτοῦ δηλῶν κρίσιν.
Σμήχειν διδάσκει ψυχικὰς ἁμαρτάδας.
τῷ θεῷ δόξα.

LXXVII.

1 Συνέσεως] A Ἁρμονίης ἱερῆς μελιηδέα ᾄσματα Δαβίδ. Συνέσεως. τὸν νόμον] A C τῷ νόμῳ. 6 γνωρίσαι αὐτὸν] A C τοῦ γνωρίσαι αὐτά. 8 αὐτῆς prius] A C ἑαυτῆς. 9 τόξον] A τόξοις. 10 ἤθελον] A C ἐβουλεσαν. 13 ἔστησεν] A C παρέστησεν. 20 δυνήσεται] A C δύναται. 26 δυναστείᾳ] A C δυνάμει. 27 χοῦν] A χνοῦν. 28 εἰς μέσον] A C ἐν μέσῳ. 29 ἐφάγοσαν] A C ἔφαγον. 30 βρώσεως αὐτῶν] A C βρώσεως. 31 πίοσιν] A C πλείοσιν. συνεπόδισεν] C συνεμπόδισεν. 34 ἐζήτουν] A C ἐξεζήτουν. 46 τὸν καρπὸν] A C τοὺς καρπούς. 48 ἐν χαλάζῃ] A C εἰς χάλαζαν. τῷ] C ἐν τῷ. 51 πόνων] A C παντὸς πόνου. 52 ἤγαγεν] A C ϗ ἀνήγαγεν. 53 ἐν] A C ἐπ'. 57 ἀπέστρεψαν] A ἐπέστρεψαν. ἠσυνθέτησαν] A C ἠθέτησαν. 58 ἐπὶ] A C ἐν. 60 αὐτοῦ οὗ] A C οὗ. 61 χεῖρας ἐχθροῦ] A C χεῖρας ἐχθρῶν. 62 εἰς ῥομφαίαν] A C ἐν ῥομφαίᾳ. 63 ἐπένθησαν] A C ἐπενθήθησαν. 69 μονοκερώτων] A C μονοκέρωτος. 72 τῇ συνέσει] A C ταῖς συνέσεσι. αὐτοὺς] A αὐτούς. Δόξα.

LXXVIII.

1 εἰς] A C ὡς. 3 ὡς] A C ὡσεί. 4 εἰς] A C deeſt. 6 ἐπεγνωκότα] A C γινώσκοντα. 8 σου, ὅτι] A σου κύριε, ὅτι. 10 ἐν τοῖς ἔθνεσι] A C τὰ ἔθνη. 12 ἑπταπλάσια] A C ἑπταπλασίονα. 13 γὰρ] A C [illegible]. σὺ εἶς] A C σοὶ ὁ θεὸς εἶς.

CAP. LXXIX.

1 ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου] C deſunt. πρόβατα τὸν] A πρόβατον τόν. C πρόβατον. 5 Κύριε] A C Κύριος. τοῦ δούλου] A C τῶν δούλων. 9 Διάψαλμα] A C deeſt. 10 ἐπλήσθη ἡ γῆ] A C ἐπλήρωσε τὴν γῆν. 12 ποταμοῦ] A C ποταμῶν. 14 σῦς] A C ὗς. 15 δὴ] A C δή, ϗ.

LXXX.

1 ψαλμὸς] A ψαλμὸς ᾠδῆς. 9 Διάψαλμα] A C ponunt ante ἐδοκίμασα. ϗ λαλήσω σοι Ἰσραὴλ] A C deſunt. 10 Ἐὰν] A C Ἰσραὴλ ἐάν. αὐτοὺς] A αὐτούς. Δόξα.

LXXXI.

3 Διάψαλμα] A C deeſt. ὀρφανὸν, καὶ πτωχὸν] A C ὀρφανῷ, ϗ πτωχῷ. 4 ῥύσασθε] A C ῥύσασθε αὐτόν. 8 κρῖνον] A κρίνων.

LXXXII.

8 ϗ poſterius] A C deeſt. 10 Ἰαβὶν] A Ἰαβείμ. C Ἰαβίμ. 12 Σαλμανά] A C Σαλμανάν. 13 θυσιαστήριον] A C ἁγιαστήριον. 15 κατακαύσαι] A C ἣ κατακαύσει.

LXXXIII.

6 οὗ … αὐτοῦ] A ᾧ … αὐτοῦ. C ᾧ … αὐτῷ. σου] C σοι. 8 Κύριε] A C deeſt. 10 ἐν] A C εἰς. 11 θεοῦ] A C θεοῦ μου. 13 οὐχ ὑστερήσει] A C ὑστερήσει. κύριε] A C κύριε ὁ θεός.

LXXXIV.

4 Διάψαλμα] A C deeſt. 6 τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 9 πρὸς αὐτὸν καρδίαν] A C καρδίαν ἐπ' αὐτόν. 14 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. προπορεύεται] A C προπορεύσεται. αὐτοῦ] A αὐτοῦ. Δόξα. Κάθισμα ια'.

LXXXV.

1 εἰσάκουσον] A C ἐπάκουσον. 2 θεὸς] A C θεός μου. 4 κύριε] A C deeſt. 7 εἰσήκουσας] A C ἐπήκουσας. 10 ὁ μέγας] A C deſunt. 12 κύριε] A κύριος. 15 θεὸς] A C θεός μου.

LXXXVI.

4 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc Pſalmo. ἐγενήθη] A C ἐγεννήθη.

LXXXVII.

1 Αἰμὰν] A Αἰθάμ. 3 κύριε] A C deeſt. 5 ὡς] A C ὡσεί. ἀβοηθος] A C ἀβοήθητος. 6 ἐρριμμένοι] A C deeſt. 10 καὶ ἐκέκραξα] A C ἐκέκραξα. 15 προσευχήν] A C ψυχήν. 17 ϗ] A C deeſt. 18 ὡς] A C ὡσεί. 19 φίλον] A C φίλον, ϗ πλησίον. Ad fin. Pſal. A habet Δόξα.

LXXXVIII.

6 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 ϗ τίς] A C deſunt. 8 φοβερὸς] A C φοβερός ἐστιν. 11 ϗ ἐν] A C ἐν. 21 ἐλέει ἁγίῳ] A C ἐλαίῳ ἁγίῳ μου. 33 ἁμαρτίας] A C ἀδικίας. 34 αὐτοῦ, οὐδὲ] A C αὐτῶν, οὐδ' οὐ. 35 Οὐδὲ] A C Οὐδ' οὐ. 42 Διήρπασαν] A C Διήρπαζον. 43 ἐχθρῶν αὐτοῦ] A C θλιβόντων αὐτόν. 45 αὐτὸν] A C αὐτοῦ. 46 θρόνου] A C χρόνου. 47 Διάψαλμα] A C deeſt. 48 μου] A deeſt. C ponit ante ἡ. 50 ἐστιν] A C εἰσί. 53 γένοιτο] A γένοιτο. Δόξα.

LXXXIX.

2 ἕως] A C ϗ ἕως. 4 σου] A C σου κύριε. 8 ἐνώπιον] A C ἐναντίον. 10 ὡς] A C ὡσεί. πραΰτης] A C πραότης. 11 τοῦ θυμοῦ] A C σου τὸν θυμόν. 12 γνώρισον] A C γνώρισόν μοι. πεπαιδευμένους] A πεπεδημένους. 14 σου] A C σου κύριε. 17 ἡμᾶς poſterius] A C ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον.

XC.

1 Δαυίδ] A C addunt, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 2 ἐλπιῶ] A C ἐλπιῶ. 6 διαπορευομένου] A C ponunt poſt σκότει. 10 τῷ] A C ἐν τῷ. 15 Ἐπικαλέσεται] A C Κεκράξεταί. εἰσακούσομαι] A C ἐπακούσομαι. ϗ prius] A C deeſt. 16 Μακρότητι] A C Μακρότητα. μου] A μου. Δόξα. Κάθισμα ιβ'.

XCI.

10 Ὅτι ἰδοὺ] A C Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδού. 11 ἐλαίῳ] A C ἐλαίῳ. 12 ἐπεῖδεν] A C ἀπεῖδεν. 13 ὡς ἡ] A C ὡσεί. 15 Τότε] A C Ἔτι. πίονι] A C πίονι, καί. 16 μου] A C ἡμῶν.

XCII.

1 κατῴκισαι] A C κατῴκισο. 3 αὐτῶν] A C αὐτῶν, ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν.

XCIII.

12 σὺ] A C deeſt. 13 αὐτῷ] A C αὐτόν. 16 πονηρευομένους] A C πονηρευομένοις. τοὺς ἐργαζομένους] A C τοῖς ἐργαζομένοις. 19 Κύριε] A C deeſt. ἠγάπησαν] A C εὔφραναν. 20 συμπροσέσται] A C συμπροσέστω. προστάγματι] A C πρόσταγμα. 23 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς κύριος. ϗ τὴν] A C ϗ κατὰ τήν. ἡμῶν] A C deeſt. Ald. hic habet Δόξα.

XCIV.

1 Δαυὶδ] A C Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 3 πάντας τοὺς θεοὺς] A C πᾶσαν τὴν γῆν. ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ] A C deſunt. 4 ἐστιν] A C εἰσιν. 9 πικρασμοῦ] A C πειρασμοῦ. ἐδοκίμασαν] A C ἐδοκίμασάν με. ϗ αὐτοὶ] A C αὐτοὶ δέ.

XCV.

1 ᾠδὴ τῷ Δαυὶδ] A C αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, & ponunt ante Ὅτε & poſt αἰχμαλωσίαν habent, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 3 ἐν πᾶσι, uſque ad finem verſus] A deſunt. 4 ἐπὶ] A C [illegible] 10 ὁ] A C ὅτι. 13 πρὸ] A C ἀπό.

XCVI.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. αὐτοῦ] A αὐτῷ. καθίσατο] A C καθίσατο, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 3 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 9 σὺ] A C deeſt. 10 πονηρὸν] A C πονηρά. ἁμαρτωλῶν] A C ἁμαρτωλοῦ. 12 αὐτοῦ] A αὐτοῦ. Δόξα.

XCVII.

1 αὐτῷ] A C αὐτόν. 6 κυρίῳ] A C κυρίου. 7 ϗ οἱ] A C ϗ πάντες οἱ. αὐτὴν] A C ἐν αὐτῇ. ὅτι] A C Ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι.

XCVIII.

1 τῶν] C τοῦ. 6 εἰσήκουεν] A C εἰσήκουεν αὐτῶν. 7 ἐφύλασσον] A C ὅτι ἐφύλασσον. ἃ] A C αὐτοῦ ἅ. 8 Κύριε] A Κύριος. εὐίλατος] A C σὺ εὐίλατος.

XCIX.

1 Ψαλμὸς] A C Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 κυρίῳ] A C θεῷ. 3 θεὸς] A C θεὸς ἡμῶν. λαὸς] A C ἡμεῖς δὲ λαός. τὰς αὐλὰς] A C εἰς τὰς αὐλάς.

C.

2 Ἔλεος] A C Ἔλεον. 3 προεθέμην] A C [illegible]τιθέμην. 5 τοῦ] A C τῶν. 7 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 8 ἀδικίαν] C ἀνομίαν. A ἀνομίαν. Δόξα. Κάθισμα ιγ'.

CI.

3 ἂν prius] C deeſt. εἰσάκουσον] A C ἐπάκουσόν. 8 ἐγενήθην ὡσεὶ] A C ἐγενόμην ὡς. δώματι] A C δώματος. 16 σοῦ κύριε] A C κυρίου. βασιλεῖς] A C βασιλεῖς τῆς γῆς. 23 συναχθῆναι] A C ἐπισυναχθῆναι. 26 τὴν γῆν] A C ponunt poſt κύριε.

CII.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. 2 αἰνέσεις] A C ἀνταποδόσεις. πάσαις ταῖς ἀνομίαις] A C πάσας τὰς ἀνομίας. 10 ἁμαρτίας … ἀνομίας] A C ἀνομίας … ἁμαρτίας. 14 μνήσθητι] A C ἐμνήσθη. 17 υἱοὺς] A C υἱοῖς. 21 τὰ θελήματα] A C τὸ θέλημα. 22 κύριον poſterius] A κύριον. Δόξα.

CIII.

1 Τῷ Δαυὶδ] A C Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. 4 πῦρ φλέγον] A C πυρὸς φλόγα. 8 αὐτοῖς] A C αὐτά. 16 Χορτασθήσεται] A C Χορτασθήσονται. ἐφύτευσεν] A C ἐφύτευσας. 17 οἰκία] A C κατοικία. 18 χοιρογρυλλίοις] A C λαγωοῖς. 21 ἁρπάσαι] A C τοῦ ἁρπάσαι. τοῦ θεοῦ] A C τῷ θεῷ. 22 συναχθήσονται] A C συνήχθησαν. ἐν ταῖς μάνδραις] A C εἰς τὰς μάνδρας. 27 αὐτοῖς εὔκαιρον] A C αὐτῶν εἰς εὔκαιρον. 31 τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 35 Ἐκλείποισαν] A C Ἐκλείποιεν. κύριον] A κύριον. Δόξα.

CIV.

10 αὐτὴν] A C αὐτόν. 15 ἅψησθε] A C ἅπτεσθε. 20 λαῶν] A C λαοῦ. 25 Καὶ] A C deeſt. αὐτῶν] A C αὐτοῦ, 26 αὐτὸν] A C ἑαυτῷ. 27 τεράτων] A C τεράτων αὐτοῦ. 28 ϗ poſterius] A C ὅτι. 31 ϗ σκνῖπες] C σκνίπες. 35 τὸν καρπὸν] A C πάντα τὸν καρπόν. 36 ἐκ τῆς γῆς] A C ἐν τῇ γῇ. 44 ἐκληρονόμησαν] A C κατεκληρονόμησαν. 45 ἐκζητήσωσιν] A ἐκζητήσουσιν. Δόξα. Κάθισμα ιδ'. C ἐκζητήσωσιν. Ἀλληλούϊα.

C V.

7 ϗ οὐκ] A C οὐκ. 10 μισούντων] A C μισοῦντος. ἐχθροῦ] A C ἐχθρῶν. 12 τοῖς λόγοις] A C τῷ λόγῳ. ἤνεσαν] A C ᾖσαν. 15 ϗ poſterius] A C deeſt & ver. 18. τὴν ψυχὴν] A C τὰς ψυχάς. 20 ἐθνῶν] A C ἐθίοντος. 21 Ἐπελάθοντο] A C Καὶ ἐπελάθοντο. θαυμαστὰ] A C θαυμάσια. ϗ] A C deeſt. 23 ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς] A C τὸν θυμόν. 24 ϗ οὐκ] A C οὐκ. 48 γένοιτο] A C γένοιτο. Δόξα.

CVI.

9 πεινῶσαν] A C ψυχὴν πεινῶσαν. 30 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 43 συνήσει] C συνήσουσι. κυρίου] A κυρίου. Δόξα.

CVII.

3 Ἐξεγέρθητι] A C Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι.

CVIII.

31 ψυχήν μου] A ψυχήν μου. Δόξα. Κάθισμα ιε'.

CIX.

2 Σιὼν] A C Σιών, καί.

CXI.

8 οὐ] C οὐ μή. 10 ἀπολεῖται] A ἀπολεῖται. Δόξα.

CXIII.

17 σὲ] A deeſt.

CXIV.

9 ζώντων] A ζώντων. Δόξα.

CXVII.

29 αὐτοῦ] A αὐτοῦ. Δόξα. Κάθισμα ις'.

CXVIII.

17 ζήσομαι] A C ζῆσόν με. 30 καὶ τὰ] C τά. 72 ἀργυρίου] A ἀργυρίου. Δόξα. Στάσις α'. 92 ἐμή] C ἐμοί. 122 Ἔνδοξαι] A C Ἔκδοξαι. 131 ἐπεπόθουν] A ἐπεπόθουν. Δόξα. Στάσις γ'. Secunda στάσις deeſt, ſed relinquitur ſpatium, ſicut in hoc loco, inter verſum, 93, & 94. ubi poni debuiſſe videtur. 136 κατέβησαν] A C κατέδυσαν. 151 σὺ] C σὺ σύ. 167 αὐτὰ σφόδρα] A deſunt. 179 ἐπελαθόμην] A ἐπελαθόμην. Δόξα. Κάθισμα ιζ'.

CXX.

3 δῴης] C δῴη. 5 φυλάξει] C φυλάξοι. σου prius] A C σοι. φυλάξαι ··· φυλάξει] C φυλάξοι ··· φυλάξοι & ver. 8.

CXXI.

4 τοῦ prius] A C τῷ. 7 δὴ] C deest.

CXXIII.

3 αὐτῶν] A C αὐτῷ. 8 γῆν] A γῆν. Δόξα.

CXXVI.

5 αὐτῶν posterius] A C αὐτοῦ.

CXXVIII.

8 ὑμᾶς prius] A ἡμᾶς. κυρίου posterius] A κυρίου. Δόξα.

CXXXIII.

3 γῆν] γῆν. Δόξα. Κάθισμα ιη′.

CXXXVI.

1 Ἱερεμίου] A C διὰ Ἱερεμίου. 9 πέτραν] A πέτραν. Δόξα.

CXXXVII.

5 ὁδοῖς] A C ᾠδαῖς. 8 Κύριε ἀνταποδώσεις] A C Κύριος ἀνταποδώσει.

CXXXVIII.

1 ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ] A C τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ. 4 λόγος ἄδικος] A C δόλος. 9 ὀρθὸν] A C ὄρθρον. 13 κύριε] A C deest. 15 κατωτάτω] A C κατωτάτοις. 16 ἡμέρας] C ἡμέραι. 20 ἐρεῖς] A C ἐρισταί ἐστε. διαλογισμὸν] A C διαλογισμούς.

CXXXIX.

1 τῷ Δαυὶδ] A C ponunt post ψαλμός. 5 ἐλογίσαντο τὸ] A C διελογίσαντο τοῦ. 6 καὶ χοινία] A C καὶ χοινίοις. παγίδας] A C παγίδα. 7 Διάψαλμα] A C ponunt ante καὶ χοινία, ver. 6. 11 πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ] A C ἐν πυρί. οὐ] A C καὶ οὐ. 13 τοῦ πτωχοῦ] A C τῶν πτωχῶν. 14 κατοικήσουσιν] A C καὶ κατοικήσουσιν. σου] A σου. Δόξα.

CXL.

6 κραταιοὶ] A C κριταί. 7 διεῤῥάγη] A C ἐῤῥάγη. ἡμῶν] A C αὐτῶν. 8 κύριε] C deest. 10 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. ἕως A C deest.

CXLI.

1 προσδέχου] A C προσδεχόμενον. 3 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 6 ἐκέκραξα] A C ponunt ante Πρός. ἐν] A C εἶ ἐν. 8 κύριε] A C deest.

CXLII.

1 ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκε] A C ὁπότε κατεδίωκεν αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ἐπάκουσον] A C εἰσάκουσον. 5 καὶ] A C deest. 7 Διάψαλμα] A C deest. 9 μου κύριε, ὅτι] A C μου, κύριε. 10 Θεός μου εἶ σὺ] A C σὺ εἶ ὁ Θεός μου. 11 Ἕνεκα] A C Ἕνεκεν. ἐγὼ] A C ponunt ante δοῦλος· & A hic habet, Δόξα. Κάθισμα ιθ′.

CXLIII.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. 3 αὐτὸν] A C αὐτῷ. 12 υἱοὶ] A C υἱοὶ αὐτῶν. 14 ἐπαύλεσιν] A C πλατείαις.

CXLIV.

1 Αἴνεσις] A Αἰνέσεως. 5 Καὶ prius] A C deest. 9 ὑπομένουσι] A C σύμπασι. 13 κύριος ἐν] A C κύριος ἐν πᾶσι. 16 τὰς χεῖρας] A C τὴν χεῖρα. 19 ἐπακούσεται] A C εἰσακούσεται. 21 αἰῶνος] A αἰῶνος. Δόξα.

CXLV.

3 καὶ ἐφ'] A C ἐπί. 4 αὐτῶν] A C αὐτοῦ.

CXLVI.

1 Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου] A C desunt. ἀγαθὸν] C ἀγαθός. 2 καὶ] A C deest. 9 Καὶ] A C deest. 11 πᾶσι] A C deest.

CXLVII.

16 Τοῦ] A C deest. χιόνα] A C χιόνα αὐτοῦ. 18 Ἀποστελεῖ] A C Ἐξαποστελεῖ. 19 τὸν λόγον] A C τὸ λόγιον. 20 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς. Δόξα.

CXLIX.

8 ἐν prius] C deest.

CL.

1 ἐν posterius] A deest. 6 κύριον] A κύριον. Δόξα. Κάθισμα κ′.

Psalmus qui sequitur, in Comp. non habetur: Ald. non differt a Rom. nisi in titulo: ubi, εἷς] A τοῦ. Δαυὶδ] A Δαβίδ ἐστι. ἀριθμοῦ] A ἀριθμοῦ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα. τῷ Γολιὰδ] A πρὸς τὸν Γολιάθ.

PROVERBIA.

CAP. I.

3 λόγων] A C λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων. 8 παιδείαν] A C νόμους. 15 ἐν ὁδῷ] A C ὁδούς. δὲ] A C deest. αὐτῶν] A C αὐτῶν. Οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, καὶ ταχινοὶ εἰσὶ τοῦ ἐκχέαι αἷμα. 17 ἐκτείνονται] A C ἐκτείνονται. 25 ἠπειθήσατε] A C οὐ προσείχετε. 26 καταχαροῦμαι] A ἐπιχαροῦμαι. ἡνίκα] A C ἡνίκα ἄν. 27 καὶ ὅταν] A C ἢ ὅταν. ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος] A C desunt. 28 λόγον] A C φόβον.

CAP. II.

3 σου] A C σου, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ. 7 τὴν] A C δὲ τήν. 11 ὁδοὺς] A C ὁδόν. ὁσία] C ὁσίου. 14 Οἱ] A C Ὦ οἱ. 17 καὶ] A deest. 19 πορευόμενοι] A C παραπορευόμενοι. 20 λείας] A C λείας Χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. Ὁδοὶ] A C Ὁδοὶ δέ.

CAP. III.

1 νομίμων] C νόμων. 3 σὲ] A C σοί. τραχήλῳ] A C τραχήλῳ, γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας σου. 6 Πάσαις] A C Ἐν πάσαις. 10 πίμπληται] A πιμπλῶνται. σίτῳ] A C σίτου. 16 φορεῖ] C φέρει. 19 φρονήσει] A C ἐν φρονήσει. 20 αἰσθήσει] A C αἰσθήσει αὐτοῦ. ἐῤῥύησαν] A ἐῤῥύη. 22 σοῖς ὀστέοις] A σοῖς ὀστέοις σου. 23 προσκόψῃ] C προσκόπτῃ. 28 αὔριον] A C καὶ αὔριον. 29 τεκτήνῃ] A C τέκταινε. 30 σὲ] A C εἰς σέ. 33 θεοῦ] A C κυρίου.

CAP. IV.

2 νόμον] A C λόγον. 4 ἔλεγον, καὶ] A ponit post με. 5 μηδὲ παρίδῃς] A κτῆσαι μηδὲ παρίδῃς. C κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ παρίδῃς. στόματος] A C στόματος, μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. 8 Περιχαράκωσον] A C Ἀρχῆ (A Ἀρχὴ) σοφίας κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν. Περιχαράκωσον. 10 ἔτη] A C σοι ἔτη. 15 δὲ] A C deest. 18 προπορεύονται] A πορεύονται. ἕως] A C ἕως ἄν. 19 πῶς] C ἐν τίνι καὶ πῶς. 22 τοῖς] A C πᾶσι τοῖς. 23 ἔξοδον] A C ἔξοδοι.

CAP. V.

2 αἴσθησις] A C αἴσθησιν. ἐντέλλεται] A C ἐντέλλομαι. 8 θύραις] C θύρας. 10 ἀλλότριοι ἔλθωσι] A C ἀλλότριοι εἰσέλθωσι. 11 μεταμεληθήσῃ] A μεταμεληθῇς. ἐσχάτων] A ἐσχάτων σου. 15 Πίνε] A C Υἱὲ πίνε. 16 Μὴ] A C deest. 19 σῶν] C σοῦ. 20 τῆς μὴ ἰδίας] A ταῖς μὴ ἰδίαις.

CAP. VI.

2 χείλεσιν] C ῥήμασιν. 3 ἐνεγγυήσω] A ἐγγυήσω. 4 ἐπινυστάξῃς] A ἐπινυστάξιν. 8 ἢ πορεύθητι, usque ad finem versus] C desunt. 12 πορεύεται] A C πορεύσεται. 13 ἐννεύμασι] A C νεύμασι. δακτύλων] C δακτύλῳ. 14 Διεστραμμένη] A C Διεστραμμένη δέ. 16 θεὸς] A C κύριος. 17 δικαίου] A C δίκαιον. κακοποιεῖν] A κακοποιεῖν, ἐξολοθρευθήσονται. 23 ὁδὸς] A C καὶ ὁδός. καὶ ἔλεγχος] A ἔλεγχος. 25 Μὴ] A C Υἱὲ μή. 30 πεινῶν] A C πεινῶσαν.

CAP. VII.

3 δὲ] A C deest. 4 σεαυτῷ] A αὐτῷ. 5 σε] A deest. 8 παρὰ γωνίαν] A C ἐν γωνίᾳ. 9 καὶ] A C ἢ, καί. 13 ἐπιλαβομένη] ἐπιλαμβανομένη. 16 δὲ ἔστρωκα] A C διέστρωσα. 17 κροκίνῳ] A C κρόκῳ. 19 δὲ] A C deest. 20 χειρὶ] A C χερσίν. 22 ἐπὶ posterius] A deest. 23 ἢ] C καί. 25 σου] A C σου, καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς.

CAP. VIII.

1 Σὺ] A Διὸ σύ. κηρύξεις] C κήρυξον. 7 φάρυγξ] A C λάρυγξ. 8 ἑαυτοῖς] C ἐν αὐτοῖς. 9 ἐνώπια] A ἐνώπιον. 10 δεδοκιμασμένον] A C δεδοκιμασμένον, ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἴσθησιν χρυσίου καθαροῦ. 17 εὑρήσουσι] A C εὑρήσουσι χάριν. 19 κρείσσω] A C κρείσσων. 27 καὶ] A deest. 28 Καὶ ὡς prius] A C Ἡνίκα. 29 Καὶ ὡς] A C Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ (deest C) ὕδατα παρελεύσονται (A παρελεύσεται) στόματος αὐτοῦ. 31 εὐφραίνετο prius] A C ηὐφραίνετο. 33 μακάριος] A C καὶ μακάριοι οἱ (A οἳ) ὁδούς μου φυλάσσοντες (A φυλάσσουσιν) Ἀκούσατε σοφίαν, καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποσφραγίσητε. Μακάριος. φυλάξει] A τηρήσει. 36 εἰς ἐμὲ] C ponit ante ἁμαρτάνοντες.

CAP. IX.

2 ἐκέρασεν] A καὶ ἐκέρασεν. 4 ἄφρων] A ὑμῶν ἄφρων. 5 τῶν ἐμῶν ἄρτων] A τὸν ἐμὸν ἄρτον. ἐκέρασα] A κεκέρακα. 6 ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε] A καὶ ζήσεσθε εἰς τὸν αἰῶνα, βασιλεύσητε. C καὶ ζήσεσθε. φρόνησιν] A C φρόνησιν, ἵνα βιώσητε. σύνεσιν] A ponit ante ἐν γνώσει. 11 σου] C deest. 12 σεαυτῷ] A αὐτῷ. καὶ τοῖς πλησίον σου. C desunt. ἂν] A C deest. ὃς ἐρείδεται, usque ad finem versus] C desunt. 15 παριόντας] A C παριόντας ὁδόν. 16 φρονήσεως] A φρενῶν. C δὲ φρονήσεως. 17 γλυκεροῦ] A C γλυκεροῦ [illegible] 18 ἀλλὰ ἀποπήδησον, usque ad finem versus] C desunt. τόπῳ] A τόπῳ αὐτῆς. ὕδωρ] A ὡς ὕδωρ. ἀλλότριον] A ἀλλότριον, καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον. προστεθῇ] A προστεθήσεται.

CAP. X.

6 καλύψει] A καλύπτει. 7 δικαίων] C δικαίου. ἐγκωμίων] C ἐγκωμίου. 10 ὀφθαλμοῖς] A ὀφθαλμῷ. 16 ἁμαρτίας] A ἁμαρτίαι. C ἁμαρτίαις. 17 δικαία] A C deest. 19 χειλέων] A ῥημάτων. 27 ὀλιγωθήσεται] A ὀλιγωθήσονται. 28 ἀπολεῖται] A C ὄλλυται.

CAP. XI.

5 Δικαιοσύνη] A C Τελειότης εὐθειῶν ὁδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχον ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Sed Comp. hæc ponit ante ἀποθανὼν δίκαιος. ἀμώμου] C ἀμώμου. 6 ῥύεται] A C ῥύσεται. ἀπωλείᾳ αὐτῶν] A C ἀβουλίᾳ. 10 πόλις] A C πόλις, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθειῶν ὑψωθήσεται πόλις. στόματι] A στόμασι. κατεσκάφη] C κατασκαφήσεται. 16 εὔχαρις] A εὔχρηστος. 20 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν] A C ὁδῷ. 21 ἔσται] A C [illegible] κακῶν. πιστὸν] C πιστῶν. 22 ἐν] A C χρυσοῦν ἐν. 23 συνάγοντες] A συνάγοντες τὰ ἀλλότρια οἱ. 28 πλούτῳ] C πλούτῳ ἑαυτοῦ. σοῦ] C deest. 30 ἀφαιροῦνται] A ἀναιροῦνται.

CAP. XII.

2 κυρίῳ] A κυρίου τοῦ θεοῦ. 6 δόλιοι] C δόλιοι εἰς αἷμα. 7 παραμένουσι] A C παραμενοῦσι. 12 εὐσεβῶν] A δικαίων. 13 ὁ βλέπων, usque ad finem versus] C desunt. 14 ψυχὴ] C ponit post ἀνδρός. 17 ἀπαγγέλλει] A ἀναγγελεῖ. 18 μάχαιραι] A C ὡς μάχαιρα. 22 πίστεις] A πίστιν. 24 ἐν προνομῇ] A C εἰς προνομήν. 25 δικαίου] C deest. δὲ] A deest. 26 ἔσται] A ἔσται· αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς. ἁμαρτάνοντας δὲ (A deest) καταδιώξεται κακά] C desunt.

CAP. XIII.

5 παῤῥησίαν] A C παῤῥουσίαν. Δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους ὁδῷ (A deest) δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. 9 δὲ] A C deest. 10 ἑαυτῶν] C αὐτῶν. 11 Κρείσσων, usque ad δένδρον] C desunt. 13 ὑπ'] C ἐξ. ἔσται] A ἐστιν. A deest. 17 ἐμπεσεῖται] A C πεσεῖται. 19 εὐσεβῶν] A C ἀσεβῶν. 20 σοφὸς ἔσῃ] A σοφὸς ἔσται. C σοφισθήσεται. συμπορευόμενος] C συῤῥεμβόμενος. 21 δὲ] A deest. 25 ἐμπιπλᾷ] A C ἐμπίμπλαται.

CAP. XIV.

7 δὲ] A deest. 8 ἄνοια] A ἔννοια. 12 ὀρθὴ εἶναι] A C ponunt ante παρά. 13 χαρὰ] A C χαρᾶς. 22 Πλανώμενοι] A Πλανώμενοι ἄδικοι. 24 πανοῦργος] A C πλοῦτος αὐτῶν. 25 ἐκ] A C deest. 26 ἔρεισμα] A ἔρεισμα εἰρήνης. 27 Πρόσταγμα] A φόβος. 32 δὲ] A C deest. 33 πεποιθὼς] A πεποιθὼς ἐπὶ κύριον. σοφία] A C ἀναπαύσεται σοφία.

CAP. XV.

1 Ὀργὴ] Quatuor priora verba Comp. adjungit capiti præcedenti. λυπηρὸς] C πονηρός. 5 ἀπολοῦνται] A C ὀλοῦνται. 6 ἀπολοῦνται] A ἀπόλλυνται. 9 δὲ] A C deest. 17 μετὰ] A C deest. 19 ἀργῶν] A C ἀεργῶν. [illegible] C [illegible]. 28 μελετῶσι πίστεις] A μελετήσει πίστιν. ἀνθρώπων] A C ἀνδρῶν. 29 ἐπακούει] C ὑπακούει.

CAP. XVI.

32 Ὃς] A Ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. Ὃς. 33 αὐτῇ] A C αὐτῇ, προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα. 5 δὲ] C deest. 11] A C θεοῦ. τὰ] A C τὰ δέ. 13 ἀγαπᾷ] A C ἀγαπᾷ ὁ κύριος. 21] A πλεῖον. 24 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 25 ὀρθαὶ] A C ponunt ante 26 τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ] A C αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν. 30 δὲ] A C deest.] A C λογίζεται. ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ] A ἐπιδάκνων δὲ τοῖς αὐτοῦ, ὁρίζει. 32 ἰσχυροῦ] A C ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου. κρείσσων] A deest.

CAP. XVII.

4 γλώσσαις] C γλώσσαις. 9 διίστησι] C ἵστησι. 11 ἐγείρει] A ἐγερεῖ. C 17 δὲ] A C deest. 18 τῶν … φίλων] A C τοῦ … φίλον. 23 ἀδί-] C ponit post κόλποις. 25 αὐτὴν] C αὐτοῦ. 27 φρόνιμος] A φρόνιμος, τοῦ μὴ ζητοῦντος μαθεῖν. 28 σοφίαν] C deest.

CAP. XVIII.

1] A deest. 4 ἀναπηδύει] A ἀναπηδῶν. 9 αὐτὸν] A C ἑαυτόν. 18] A κλῆρος. δυναστείαις] A C δυνάσταις. 22 θεοῦ] A C κυρίου.] C ἀσεβής. Δεήσεις φθέγγεται πένης, ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρίνεται σκληρά. ἑταίρων πρὸς ἑταιρείαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. Hic de- cap. 18. in Comp. 3 Ἀφροσύνη] C Κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνόητος. Καίγε χωρὶς ψυχὴ οὐκ ἀγαθὴ, καὶ ὁ σπεύδων τοῖς ποσὶ ἁμαρτάνει.

CAP. XIX.

6 βασιλέων] A C βασιλέως. 7 σωθήσεται] A διασωθήσεται. 9 ὑπ'] A ἀπ'. 13 οὐχ] A C καὶ οὐχ. 18 σου] A C deest. 19 λοιμαίνηται] C λυμαίνηται. 22] A C μνεῖ. 22 ψευδὴς] A C ψεύστης. 24 τὸν κόλπον] A τοὺς κόλ- προσαγάγῃ] A C προσαγάγῃ. Λιμοῦ] A C Λοιμοῦ. γίνεται] A C ἔσται. καὶ posterius] A deest. 28 στόμα] A C σῶμα. κρίσεις] A κρίσις.

CAP. XX.

1 ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται] A C ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός. 2 αὐ-] A C αὐτὸν, καὶ ἐπιμιγνύμενος. 4 αἰσχύνεται] A αἰσχυνθήσεται. 9 παρ-] A C παρρησιασθήσεται. 11 συμποδισθήσεται] A ὑποσκελισθήσεται.] A C δὲ τοῦ. ἄρτων] C ἄρτων. Κακὸν, κακὸν, λέγει ὁ ἀγοράζων, ὅταν ἀπέλθῃ, τότε καυχήσεται. Ἔστι χρυσὸς, καὶ πλῆθος λίθων πολυτελῶν, σκεῦος τίμιον χείλη συνέσεως. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυωμένου ἀντὶ ἀλ- καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ. Ἡδὺς ἀνθρώπῳ ἄρτος καὶ ὕστερον ἐμπλησθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ χάλικος. Διαλογισμοὶ ἐν βουλῇ κρατοῦνται, κυβερνήσεσι δὲ γίνεται πόλεμος. Ὁ ἀνακαλύπτων βουλὰς ἐν συνεδρίῳ πορεύεται δίγλωσσος, καὶ μετὰ πλατύνοντος τὰ ἑαυτοῦ μὴ μίγνυσθαι χεί- 27 ὡς] C ἢ λύχνος, ὅς.

CAP. XXI.

1 Νεῦσαι] C νεύσῃ. 4 ἐν] A C ἐφ'. ἁμαρτία] C ἁμαρτίαι. Διαλογι- ἀνδρείου εἰς πλησμονὴν, καὶ πᾶς ὁ σπεύδων ἐν ἐλάσσονι. A ἁμαρτία. Λο- συντέμνοντος πλὴν εἰς περισσείαν, καὶ πᾶς μὴ ἐπισπουδάζων πλὴν εἰς 6 ἐπὶ παγίδας] C καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδος. 8 ἀποστέλλει] A 10 οὐκ] C ἐπιθυμεῖ κακῶν, οὐκ. 12 φαυλίζει] C φαυλίσει.] A C σαχοῦσαι. 14 λάθριος] C λαθραῖος. 15 κρίμα] C κρίματι. 17 Ἀνὴρ] A Ἀνὴρ δέ. 18 ἄνομος] C ἄνομος, καὶ ἀντὶ εὐθέων παράνομος.] A C ἐλεεῖ. 28 δὲ] A C deest. φυλασσόμενος] C φυλαξόμενος.

CAP. XXII.

5] A ἀπ' αὐτῶν. C αὐτῶν. Ἐγκαίνισον τὸ παιδίον κατὰ τὴν ὁδὸν καίγε ἐὰν γηράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτῆς. 8 ἔργων] A ἔργον, bis hoc versu. εὐλογεῖ] A C ἀγαπᾷ. 9 ἔδωκεν] A C δέδωκε. 11 ἄμωμοι] A C ἄμωμοι ἐν τοῖς ὁδοῖς αὐτῶν. 12 διατηροῦσιν] C τηροῦσιν. 14 εἰσὶν ὁ- usque ad finem versus] C desunt. 15 καρδίας] A καρδίαν. 16 ἑαυ-] A C ἑαυτοῦ κακά. δὲ] C καί. 17 σὸν οὖς] A C τὸ οὖς σου. ἐμὸν] A C ἐμῶν λόγων. 19 σου] A C αὐτοῦ. 20 αὐτὰ σεαυτῷ] A σε βουλὴν] A βουλὴν, καὶ ἔννοιαν. ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου] C desunt. 23 κρίσιν] C δίκην. 25 σῇ] A deest.

CAP. XXIII.

5] C ἐπιθήσῃς. πτέρυγας] C πτέρυγα. 9 λόγοις σου] A σου λόγους C σου λόγους. 16 λόγοις] A λόγων. 22 μήτηρ] A C μήτηρ. Ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν, καὶ παιδείαν, καὶ σύνεσιν. 27 τετρημένος] A C τετρημ- 30 ἐν οἴνοις] A C οἴνῳ. 32 αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 35 τύπτουσιν] A C

CAP. XXIV.

1 καὶ] A deest. 4 ἐμπίμπλανται] A C ἐμπίμπλαται. ἐκ] A C deest.] A C νόμον. 9 δὲ ἀνδρὶ] A C ἀνδρί. 12 ἀποδίδωσιν] A 14 οὐκ ἐγκαταλείψει] A C οὐ καταλείψει. 18 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ 20 πονηρῶν] A πονηροῖς. C πονηρῷ. 21 μηθ'] C μηδέ. 22 γνώσεται] A οἶδεν. 27] Λόγον φυλασσόμενος, usque ad τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ] desunt in Comp: cætera autem quæ sequuntur usque ad versum 23, habentur cap. 30. ἀπὸ γλώσσης prius] A deest. ἀνθρώπων οὐκ] C ἀνθρώπου οὐκ. δεδίδαχε] A δὲ ἐδίδαξε. ὕδωρ] A τὸ πᾶν ὕδωρ. τέκνοις αὐτοῦ] A C τέκνοις αὐτοῦ ἵνα γνῷς (A γνῶσι.) πτηνθεὶς] A πένης γενηθείς. οἰκέτην] A C δοῦλον. καὶ κατεσθίειν] C desunt. ταπεινοὺς] A C ἀσθενεῖς. 23 εὐλογία] A C εὐλογία ἀγαθή. 27 ἀνοικοδομήσεις] C οἰκοδομήσεις. σου] A μου. 33 καθυπνῶ] A κάθημαι. 34 σου posterius] A C deest. 35 Τῇ βδέλλῃ, usque ad finem cap. habentur in Comp. capp. 30 & 31. 24 δὲ] A C δέ ἐστιν. 27 Ἀβασίλευτος] A C Ἀβασίλευτον. στρατεύει] A C ἐκστρατεύει. 28 καλαβώτης] C καλαμώτης. βασιλέων] C βασιλέως. 31 Ἄψυχος] A C εὐψύχως. 32 ἐν εὐφροσύνῃ] A C εἰς εὐφροσύνην. 1] τί posterius] A deest. 3 εἰς] A καὶ εἰς. 5 δὲ] A C deest. 8 Ἄνοιγε] A C Υἱὲ ἄνοιγε. πάντας] A πάντα.

CAP. XXV.

1 Αὗται αἱ παιδεῖαι (παροιμίαι C) Σολομῶντος] A desunt. αἱ ἀδιάκριτοι] A Κειτοί. ἐξεγράψαντο] A ἐγράψαντο. 3 ἀνεξέλεγκτος] C ἀνεξορύκνητος. 6 ὑφίστασο] C ἐφίστασο. 7 σοι] C ponit post ῥηθῆναι. ἀνάβαινε πρὸς μὲ] A ἀναβῆναι. 8 σὸς] A C deest. 10 τήρησον] A στεῖξον. 11 λόγον] A λόγον ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. 12 καὶ] A C deest. 14 ἐπιφανέστατα] A C ἐπιφανέστατοι. ὁ καυχώμενος] A C οἱ καυχώμενοι. 17 μισήσῃ] C μίσηται. 18 ἀκίδωτον] A ἀκηλίδωτον. 20 ἀσύμφορον] A ἀσύμφορον, καὶ καπνὸς ὄμμασι. ἐν] C deest. 21 ψώμιζε] A C τρέφε. 22 τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς.

CAP. XXVI.

2 πέταται] A πέτανται. 4 πρὸς] A C κατά. 5 κατὰ] A C πρός. 6 ὁδῶν] C ponit post ἑαυτοῦ. 7 παρανομίαν] C παροιμίας. 11 ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα, usque ad finem versus] C desunt. 12 αὐτῷ] A C ἑαυτῷ. 15 δυνήσεται] A C δύναται. 16 ἑαυτῷ] C ponit post ὀκνηρός. 18 οἱ ἰώμενοι] A οἱ πειρώμενοι. C ἰώμενοι. 19 ὁραθῶσι] C φωραθῶσι. 20 δίθυμος] A ὀξύθυμος. 23 λυπηρὰν] A πονηράν. 24 ἐπινεύει] A ἀπονεύει. 25 πεισθῇς] C πεισθῇς αὐτῷ. 26 συνεδρίοις] A C συνεδρίῳ. 27 ἐμπεσεῖται] A ἐμπεσεῖ. κυλίει] A κυλίεται. 28 ἀκαταστασίας] C ἀκαταστασίαν.

CAP. XXVII.

1 γινώσκεις] A οἶδας. 4 ἀποκεκαλυμμένοι] A C ἀποκαλυπτόμενοι. 5 εἰσι] A εἰσι. C deest. 8 ὅταν ὄρνεον] A ὅτ' ἂν ὄρνεον. C ὄρνεον ὅταν. ὅταν] A ὅτ' ἄν. 11 σου εὐφραίνηται] A εὐφραίνηταί σου. C εὐφραίνηταί μου. 14 μεγάλῃ τῇ φωνῇ] C desunt. 19 διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων] A C καρδίαι τῶν ἀνθρώπων ὅμοιαι. 21 πύρωσις] A καὶ πύρωσις. καρδία ἀνόμου, usque ad finem versus] C desunt. 22 συνεδρίου] C συνεδρίῳ. 23 ἐπιστήσεις] A ἐπιθήσεις. 23 σύναγε] A C συνάγαγε. 27 ἰσχυρὰς] A σεμνάς.

CAP. XXVIII.

2 κρίσεις] C βρίσεις. 3 ἀσεβείαις] A ἐν ἀσεβέσι. 5 συνήσουσι] A C νοήσουσι. κρίμα] C κρίσιν. 7 πατέρα] A C πατέρα αὐτοῦ (A αὐτοῦ.) 8 ἐλεῶντι] A C ἐλεοῦντι. 9 μὴ εἰσακοῦσαι] A C τοῦ μὴ ἀκοῦσαι. 11 πένης] A πᾶς. 13 ἐλέγχους] C καὶ ἐλέγχων. 14 κακοῖς] A εἰς κακά. 17 παιδεύε, usque ad finem versus] C desunt. 24 ἀποβάλλεται] C ἀποβιάζεται. 25 Ἄπιστος] A C Ἄπληστος. 27 Ὃς δίδωσι πτωχοῖς] C Ὁ διδοὺς πτωχῷ. οὐκ ἐνδεηθήσεται] C ἀνενδεὴς ἔσται.

CAP. XXIX.

3 αὐτοῦ] C deest. 5 περιβάλλει αὐτὸ] C περιβαλεῖ αὐτῷ. 7 νοεῖ γνῶσιν] C συνήσει δίκην. 8 ἄνομοι] C λοιμοί. 9 Ἀνὴρ] A Ἀνὴρ δέ. κρινεῖ] A C κρίνει. 10 μισοῦσιν] A C μισήσουσιν. ποιεῖται] A C ponunt ante ἀμφοτέρων. 18 Οὐ] A deest. 19 ἀλλ'] C deest. 20 ταχινὸν] A ταχύν. 22 ἐγείρει] C ὀρύσσει. ἁμαρτίαν] A ἁμαρτίας. 25 ὑποσκελίσθησαν] C ὑποσκελισθήσονται. ὃς δὲ πέποιθεν] C ὁ δὲ πεποιθώς. 27 δίκαιος ἀνὴρ ἀνδρὶ ἀδίκῳ] A δικαίῳ ἀνὴρ ἄδικος. 10] Γυναῖκα] Comp. omnibus his versibus qui sequuntur, præponit ordine unam ex literis Hebraicis. 11 Θάρσει] A Θάρρει. 12 εἰς ἀγαθὰ] C ἀγαθὸν, καὶ οὐ κακόν. 14 δὲ αὕτη τὸν βίον] C αὐτῆς τὸν πλοῦτον. 18 Καὶ] A C deest. ὁ λύχνος αὐτῆς] C ponit post νύκτα. 21 αὐτῆς] A αὐτῇ. ἐνδεδυμένοι εἰσὶ] A ἐνδιδύσκονται. 22 ἑαυτῇ] A ἐν αὐτῇ. 23 κατοίκων] A τῶν κατοικούντων] C deest. 24 ἀπέδοτο] A ἀπέδοτο τοῖς φοίνιξι, καί. τοῖς] C δὲ τοῖς. στόμα αὐτῆς, usque ad finem versus] C desunt. 27] Στεγναὶ] A Στεναί. οἴκων] C οἴκῳ. 26] Τὸ] A C deest. ἀνοίγει] C αὐτῆς ἀνοίγει. 28 αὐτῆς] C αὐτῆς ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. ἀνέστησε] C ἀνέστησαν. 29 ἐκτήσαντο πλοῦτον] A ἐποίησαν δύναμιν. δύναμιν] A δυνατά. Σὺ δὲ ὑπέρκεισαι, ὑπερῇρας] C ὑπέρκεισαι, καὶ ὑπερῇρας. 30 γυναικὸς] C deest. γυνὴ] A C οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ, γυνή. 31 χειλέων] C χειρῶν.

ECCLESIASTES.

CAP. I.

5 αὐτὸς] C ponit post ἀνατέλλων. ἐκεῖ πορεύεται] A ἐκπορεύεται. 7 ἐ-] A ἐπιστρέψουσι. 8 οὐ πλησθήσεται] A C οὐκ ἐμπλησθήσεται. 11 γι-] A γενησομένοις. αὐτῶν] A C αὐτοῖς. 15 δυνήσεται] C δυνήσε- bis in hoc versu. 16 τῷ] A C τοῦ. Ἰδοὺ ἐγὼ] C Ἐγὼ ἰδού. 17 , usque ad καὶ καρδία] C desunt. ἐγὼ] C deest.

CAP. II.

] A C ηὐδόκησε με. εὐφροσύνην] C εὐφροσύνη. 8 ἀνθρώπων] ἀνθρώπου. 9 Καὶ] C deest. ἀπὸ] A C deest. 10 ἀφεῖλον] A C ὑφεῖλον. μου, ὅτι] A C ὅτι. 12 ἐπέβλεψα] A ἀπέβλεψα.] A C περιφοράν. ἐπελεύσεται] C ἐλεύσεται. τὰ] A πάντα. C ἐποίησεν] C ἐποίησαν. αὐτὴν] A ἐν αὐτῇ. 15 εἶπα] A C ὅτι καίγε τοῦτο ματαιότης] A C ponunt post λαλῶ. 16 αἱ ἡμέραι αἱ] C ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐρχομέναις. 17 σὺν] A deest. 18 μόχθον] τὸν κόσμον καὶ τὸν μόχθον. κοπιῶ] C μοχθῶ. A ἐμόχθησα. γινομένῳ] C 19 ἐξουσιάζεται] C ἐξουσιάσεται. 20 ἀποτάξασθαι] A ἀνατά- τὴν καρδίαν] A C τῇ καρδίᾳ. ἐν] C ἐπί. μου] A C deest. 21] A desunt. πονηρία] A C πονηρία μεγάλη. 22 Ὅτι γίνεται ἐν] C γίνεται. ᾧ] A ὡς. 24 ὃ prius] A C εἰ μὴ ὅ. ὃ posterius] A deest. 26 προσθεῖναι] A προστεθῆναι.

CAP. III.

2 καὶ posterius] A deest. 3 οἰκοδομεῖν] C οἰκοδομῆσαι. 6 περιλήψεως] A C περιλήμματος. 10 πάντα] C deest. ἐν] C deest. 11 σύμπαντα τὸν] C σὺν τόν. 13 δόμα] A τοῦτο δόμα. 14 αὐτῷ] A C αὐτῶν. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 16 τοῦ δικαίου] C τῶν δικαίων. εὐσεβὴς] A C ἀσεβής. 17 Καὶ εἶπα] C Εἶπον. 19 αὐτοῖς] A αὐτοῖς, ὡς. οὕτως καὶ] C οὕτως. 20 ἀπὸ] A ἐκ. ἐπιστρέψει] C ἐπιστρέφει. 21 αὐτὸ ἄνω] A εἰς ἄνω.

CAP. IV.

1 καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν posterius] A deest. 2 σύμπαντας] C σύν. 3 σὺν πᾶν] A σύμπαν. C σύν. 4 σύμπασαν] A σὺν τὴν πᾶσαν. αὐτὸ] A τό. 5 περιέβαλε] A C περιέλαβε. 6 Ἀγαθὸν] A Ἀγαθόν ἐστι. 10 πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ] A πέσῃ ὁ εἷς, ὁ ἕτερος ἐγείρει. 13 Ἀγαθὸς] C Καὶ ἀγαθός. 14 δεσμίων] A δεσμῶν. 15 στήσεται] C ἀναστήσεται. 16 οἳ] A C ὅσοι. αὐτῶν] A αὐτοῦ. ἐπ'] A C ἐν. 17 Φύλαξον] C Φύλαξαι. ἐὰν πορεύῃ] C ἂν πορεύσῃ. κακὸν] A κακόν.

CAP. V.

1 γῆς] A γῆς κάτω. ἐπὶ τούτῳ] A C διὰ τοῦτο. 3 Καθὼς] A C Καθὼς ἂν. ἐπὶ] A deest. θέλημα ἐν ἄφροσι] C ἐν ἀφροσύνῃ θέλημα. 4 τὸ ἐκδέξασθαί σε, καὶ] A ἐκδεξάμενον. 5 ἐξαμαρτῆσαι] A C ἐξαμαρτεῖν. 6 ὅτι σὺ] A σύν. 7 φυλάξαι (φυλάξει C) καὶ ὑψηλοὶ] A φυλάξεται, καὶ ὑψηλοί. 9 αὐτῶν] C αὐτοῦ. γέννημα] A γεννήματα. 10 ἔσθοντες] C οἱ ἐσθίοντες. τί] C τίς. ὀφθαλμοῖς] C ὀφθαλμοί. 11 οὐκ] A ὅτι οὐκ. 12 πλοῦτον φυλασσόμενον] C πλοῦτος φυλασσόμενος. αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 13 πλοῦτος] C πλοῦτος αὐτοῦ. 14 οὐ] C deest. 15 ἦ] A ἦν. 17 Ἰδοὺ] C Ἰδοὺ οὖν. μοχθῇ] A C μοχθήσῃ. 18 αὐτῷ] A αὐτόν. ἀπ' αὐτοῦ] A ἀπ' αὐτῶν.

CAP. VI.

1 ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον] C παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. 2 αὐτῷ] C αὐτοῦ. αὐτοῦ] A αὐτῶν. φάγεται] A καταφάγεται. τοῦτο] A C καίγε τοῦτο. 3 καὶ ἔτη] A ἔτη, καί. οὐ πλησθήσεται] A C οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ ἀγαθωσύνης. 4 πορεύεται] A πορεύσεται. 5 ἀναπαύσεις, τούτῳ] A ἀνάπαυσιν, τοῦτο. 6 Καὶ] C Καὶ εἰ. πορεύεται τὰ πάντα] C τὰ πάντα πορεύσεται. A πορεύσεται τὰ πάντα. 8 Ὅτι] C Ὅτι τίς. 10 ὃ] C τί. ἰσχυροτέρου] C ἰσχυροῦ.

CAP. VII.

1 Τί] A Ὅτι. οἶδεν] A εἶδεν. C οἶδε τί. ζωῇ] C ζωῇ αὐτοῦ. αὐτὰ] C αὐτάς. ἀπαγγελεῖ] C ἀγγελεῖ. 2 γεννήσεως] C γεννήσεως αὐτοῦ. 3 ὅτι] C deest. 4 ἀγαθυνθήσεται] A ἀγαθὴ θήσεται. 7 Ὡς] C Ὅτι ὡς. 8 ἀπόλλυσι] A C ἀπολλύει. 12 κληρονομίας] A C κληροδοσίας. 13 Σοφίας] A Σοφίας ἡ Σοφία. 15 ἀγαθωσύνης] A ἀγαθωσύνης αὐτοῦ. συμφώνως τούτῳ] A C σύμφωνον τούτῳ (A τούτων, οὖν.) οὐδὲν] C μηδέν. 17 πολὺ] A ἐπιπολύ. μηδὲ] C καὶ μή. 18 Μὴ] A Καὶ μή. ἵνα μὴ] A μήποτε. 22 ἀσεβεῖς] C deest. 23 πονηρεύσεται] C πονηρεύεται. ἑτέρους] A ἑτέρους πολλούς. 24 αὕτη] A C αὐτή. 25 αὐτὸ] A αὐτήν. 26 ὀχληρείαν] A σκληρείαν. 27 καὶ εὑρῶ πικρότερον] A C πικροτέραν. σαγῆναι (σαγήνη C) καρδία. A σαγήνην καρδίαν. τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται] A ὑπὸ θεοῦ ἐξαρθήσεται. 28 μία] C μιᾷ. 30 Σοφοὺς] A Σοφίαν.

CAP. VIII.

2 λόγου] A λόγους. 3 πᾶν] A C deest. 4 βασιλεὺς] A βασιλέως. 6 παντὶ] A ἐν παντί. καὶ κρίσις] A κρίσεως. πολλὴ] A ὅτι πολλή. 7 ἔσται] A ὅτι. 8 ἐξουσία] A C ἐξουσιάζων. 11 ποιούντων] C τοιούτων. 12 ὅτι καὶ] C ὅτι καίγε. 14 ἐπ'] C πρός. πρὸς] A ἐπ'. 15 φαγεῖν] A C τοῦ φαγεῖν. συμπερισεῦσαι] A συμπορεύσεται. ὅσας] A C ἅς. 16 ὅτι] A deest. 17 ζητῆσαι] A εὑρεῖν.

CAP. IX.

1 Ὡς] C Ὅτι. εἰδὼς] A ponit post ἄνθρωπος. 2 καὶ τῷ prius] C καὶ τῷ. ὡς prius] A καὶ ὡς. 8 ὑστερησάτω] A C στερησάτω. 9 ματαιότητος] A νεότητος. ἥλιον] A C ἥλιον πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου. 10 σὺ πορεύῃ] A συμπορεύῃ. 11 οὐ τῷ Σοφῷ] A αὐτῷ σοφῷ οὔ τις] C οὐ τοῖς σοφοῖς. σύμπασιν] C τοῖς πᾶσιν. 12 Ὅτι … καὶ] C desunt. 14 ἐν αὐτῇ] A αὐτῆ. 15 αὐτὸς] A αὐτοῖς. 16 εἰσακουόμενοι] A εἰσὶ ἠκουσμένοι. C εἰσὶν ἀκουόμενοι. 17 ἀφροσύναις] A ἀφροσύνῃ.

CAP. X.

1 θανατοῦσαι] C θανοῦσαι. μεγάλην] C μεγάλης. 5 ἐξῆλθεν] C ὃ ἐξῆλθεν. τῷ ἀνδρὶ] A τοῦ ἀνδρός. οὐ] A deest. C οὐκ. 13 λόγων] C deest. 14 Καὶ] A deest. πληθύνει] C πληθυνεῖ. γενόμενον] A γενησόμενον. ὅτι] A τί. τίς] A καὶ τίς. ἀναγγελεῖ] C ἀπαγγελεῖ. 15 κακώσει] A C κοπώσει. αὐτοὺς] A αὐτόν. 16 πρωῒ] A πρωΐας. C ἐν πρωΐᾳ. 17 σὺ] A deest. ἐλευθέρων] C ἐλευθ. 19 καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον τοῦ εὐφρανθῆναι] C καὶ οἶνος εὐφραίνει. τοῦ ἀργυρίου] A τῷ ἀργυρίῳ. ταπεινώσει] A C deest. ἐπακούσεται] C ὑπακούσεται σύν. 20 Καίγε] C Καίγε σύ. βασιλέα] A πλούσιον, μηδὲ βασιλέα, & ponit post ἐάσῃ.

CAP. XI.

2 τὴν γῆν] A γῆς. 3 πλησθῶσι] A C πληρωθῶσι. 4 σπείρει] A C 6 τῷ πρωῒ] C πρωΐᾳ. ἑσπέρᾳ] A ἡμέρᾳ. 8 μνησθήσεται] A μνησθήσονται. περιπάτει] A περιπατεῖ. καρδίας] A καρδία. μὴ] C deest. ἐν κρίσει] A κρίσιν. 10 Καὶ ἀπόστησον] Comp. facit hunc versum initium cap. sequentis. πάραγε] A C παράγαγε.

CAP. XII.

1 κτίσαντος] C κτήσαντος. ὅτου] C οὗ. κακίας] A κακίας σου. 4 θύρας] C θύραν. 5 Καὶ εἰς τὸ ὕψος] A C Καίγε ἀπὸ ὕψους. θάμβοι] A θάμβος. 6 ὅτου] C οὗ. συντριβῇ prius] C συνθλιβῇ. τῇ πηγῇ] A C τὴν πηγήν. 9 posterius] A καὶ ὅτι. σὺν τὸν ἄνθρωπον] C τὸν λαόν. ἐξιχνιάσεται] A ἐξιχνιάσε. 11 Λόγοι] C Λόγον. πεφυτευμένοι] A πυρωμένοι. 12 Καὶ] C deest. φύλαξαι] A C φυλάσσου. τοῦ ποιῆσαι βιβλία] A βιβλία ποιῆσαι. 14 ἄξει] C ponit post θεός. ἐὰν … ἐὰν] A ἐάντε … ἐάντε.

CANT. CANTICORUM.

CAP. I.

1 Σαλωμὼν] C τῷ Σολομῶντι. 3 σε] C με. 4 ἐγὼ] C deest. δέρρεις] C δέρρις. 5 με prius] C deest. 6 ὡς] A ὡσεί. 12 ἐμοὶ] A deest. 15 πρὸς κλίνῃ] A κλίνῃ. C πρὸς κλίνην. 16 οἴκων] A deest.

CAP. II.

8 Φωνὴ] C Φωνῇ. 10 οὗτος] A οὗτος ἕστηκεν. C οὗ ἕστηκεν. 13 κυπρίζουσιν] C κυπρίζουσαι. καὶ ἐλθὲ] A δεῦρο, καὶ ἐλθέ. 14 ἐχόμενα] C ἐχομένη. 15 κυπρίζουσαι] A C κυπρίζουσιν. 17 ἐπὶ] A deest.

CAP. III.

2 αὐτὸν posterius] A αὐτὸν, ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου. 6 ἀπὸ] A ἐκ. 10 ἀργύρεον] C ἀργυροῦ. ἐπίβασις] C ἐπιβάσεις. πορφυρᾶ] C πορφύραν. 11 Θυγατέρες Σιὼν] C ponit post ἴδετε.

CAP. IV.

1 σιωπήσεώς σου] C σιωπήσεως. 4 εἰς θαλπιὼθ] C ἐν θαλπιώθ. 7 ἐν] A ἡ. 8 Ἑρμὼν] A C Ἀερμών. 9 μου] A ἡμῶν. τραχήλων] A τραχήλῳ. C τραχήλου. 13 παράδεισος] A παράδεισοι. 14 ἀλὼθ] A ἀλωή. C ἀλόθ. 15 κήπου, καὶ] C κήπων. 16 νότε, καὶ] C νότε.

CAP. V.

1 πλησίοι] A οἱ πλησίοι. C οἱ πλησίον. ἀδελφοὶ] C ἀδελφιδοί. 5 σμύρναν πλήρη] C σμύρνης πλήρεις. 7 μου] C deest. 8 τί] A deest. ἐγώ εἰμι] C εἰμὶ ἐγώ. 10 ἐκλελοχισμένος] A C ἐκλελογισμένος. 11 κεφαλὴ] A de ἐλάται] C ἐλαταί. 12 πληρώματα posterius] A πληρώματα ὑδάτων. C πληρώματι. 16 γλυκασμοὶ] A γλυκασμός.

CAP. VI.

3 εἰ] A deest. 4 ἀνεφάνησαν] A C ἀνέβησαν. 8 μακαριοῦσιν] A καίγε παλλακαὶ, καὶ] C καὶ παλλακαί. 9 τεταγμέναι] A τεταγμένη. 10 γεννήμα A C γεννήματι. ἐξήνθησαν] C εἰ ἤνθησαν. 11 Ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοὶ] C desunt. 12 Σουναμῖτις] A C Σουλαμῖτις. ἐπίστρεφε] A deest.

CAP. VII.

1 Σουναμίτιδι] A C Σουλαμίτιδι. χοροὶ] C χορός. ὡραιώθησαν] A C ὡραιώθησαν. ὑποδήμασί σου] C ὑποδήμασι. μηρῶν] A C μηρῶν σου. ἔργου] A ἔργῳ χειρῶν. C ἔργων χειρῶν. 3 ὡς δύο] C ὡς. 5 Κάρμηλος] C μήλου. 8 ἐπὶ τῷ] C ἐν τῷ. 9 εὐθύτητα] A εὐθύτητας. χείλεσι] C λεσι.

CAP. VIII.

1 ἀδελφιδὲ] C ἀδελφόν. 2 ποτιῶ] A διδάξεις με, ποτιῶ. 3 περιλήψεται] A παραλήψεται. 4 ἐν ταῖς] A C ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐν ταῖς. ἐὰν … ἐὰν] A C τί … 5 λελευκανθισμένη] C ἀπὸ ἐρήμου. 6 φλόγες] A ἄνθρακες πυρὸς, φλόγες. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. ὡς] A deest. 11 ἀργυρίου] C ἀργυρίους. 13 τῇ φωνῇ] A τῆς φωνῆς.

SAP. SALOMONIS.

In Titulo, Σαλωμὼν] A C Σολομῶντος.

CAP. I.

1 φρονήσατε περὶ] A περιφρονήσατε. 3 τε] C δέ. 5 ἀδικίας] C ἀνομίας. 8 οὐδεὶς] A οὐ δή. μὴν] A C μή. παροδεύσῃ] C παροδεύσεται. 11 φείσασθε] A φείσασθαι. λαθραῖον] A λάθριον. 12 ἔργοις] C ἐν ἔργοις. 13 ἐπ'] A ἐν. 15 γὰρ] C δέ.

CAP. II.

1 ἑαυτοῖς] A C ἐν ἑαυτοῖς. ἐστὶ] C ponit post λυπηρός. 3 τέφρα] A τέφρας. ὁ βίος] A C καιρός. 6 κτίσει ὡς] C κτήσει ὡς ἐν. 8 πρινὴ] C πρὶν ἤ. 9 καταλίπωμεν] C καταλείψωμεν. ἐπιφημίζει] A ἐπιφημίζεται. 19 ἐτάσωμεν] C ἐξετάσωμεν. δοκιμάσωμεν] A δικάσωμεν.

CAP. III.

2 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. τοῖς ἐκλεκτοῖς] A C ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς. 10 καὶ τοῦ] A τοῦ καί. 11 ἀνόνητοι] A ἀνόητοι. 18 οὐχ ἕξουσιν] A οὐκ ἔχουσιν.

CAP. IV.

4 βεβηκότα] A βεβηκότος. 11 Ἡρπάγη] A Ἡ ἁρπαγή. 14 κυρίῳ] A κακῶν. 15 ἐκλεκτοῖς … ὁσίοις] A C ὁσίοις … ἐκλεκτοῖς. 16 Κατακρινεῖ δὲ] C Κατακρίνει. καμὼν] A C θανών. νεότης] A νεότητος. 17 ἐβουλεύσατο] C ἐβουλεύσαντο. αὐτὸν] C ἑαυτόν.

CAP. V.

1 αὐτὸν] C αὐτῶν. 3 Ἐροῦσιν] C Καὶ ἐροῦσιν ἐν. ἑαυτοῖς] A ἐν αὐτοῖς. στενάζοντες] A στενάξονται. C στενάξονται, καὶ ἐροῦσιν. 4 αὐτοῦ prius] A αὐτῆς. 9 ὡς] C ὡσεί. 10 διαβάσεις] A διαβάσεως. τρόπιος] A τρίβον. C πορείας. 11 διιπτάντος] A C διαπτάντος. οὐθὲν] C οὐδ' ἕν. 15 χοῦς] A C χνοῦς. διεχύθη] C διελύθη. 16 ὑπὲρ] A περί. 17 δεξιᾷ] C δεξιᾷ αὐτοῦ.

CAP. VI.

8 προνοεῖ] C προνοεῖται. 15 ἐπ'] C πρός. 17 αὐτοῖς] A αὐτοῖ αντᾷ] C ἀπαντᾷ. 21 ἄρα] C γὰρ ἄρα. 24 ἀπ'] A ἐπ'. Huic ca Ald. addit duos priores versus capitis sequentis.

CAP. VII.

1 ἐγλύφην] A ἐλήφθη. 2 χρόνῳ] A deest. καὶ] A μή. 3 κοινὸν ἡμῖν. κατέπεσον] C κατέπεσα. ἴσα] C ἧκα. 9 ἀτίμητον] C ον. 12 πάντων] C πᾶσιν. γένεσιν] A γέννησιν. 13 ἀφθόνως τε] A νως. 14 γὰρ] C deest. ἐκ] A deest. 15 ὁ θεὸς δῴη] A δέδωκεν. C δωκεν. 16 ἐργατειῶν] C ἐργασιῶν. 18 τροπῶν] A C τρόπων. 27 ἑαυτῇ. 29 ἄστρων] C ἀστέρων. 30 οὐκ ἀντισχύει] A C οὐ κατισχύει.

CAP. VIII.

1 εὐρώστως] A εὐρωστέρως. 10 Ἕξω] A Ἕξεται. 14 ὑποταγήσεται ὑποταγήσονται. 17 ἐμαυτῷ] A ἑαυτῷ. ὅτι] C ponit post 18 εἰς] C πρός.

CAP. IX.

1 σου] C deest. κατεσκεύασας] A C κατασκευάσας. 7 προείλω] C είλου. 9 ἐποίεις] C ἐποίησας. 13 κύριος] A C θεός. 17 ἔδωκας] δωκας. 19 σου] C σοι.

CAP. X.

2 ἐξείλατο] A ἐξέτεινα. 4 διέσωσε] C ἔσωσε. 5 εὗρε] C ἔγνω. C ponit post καταβάσιον. 7 Οἷς ἐπὶ] A C Ἧς ἐπ. 8 τὰ καλὰ] A τὰ καλά. ἀφροσύνης] A C ἑαυτῶν ἀφροσύνης. 9 θεραπεύσαντας] C πεύοντας. 17 κόπων] C ὁσιότητος πόνων. ἄστρων] C ἀστέρων.

CAP. XI.

3 ἠμύναντο] C ponit post ἐχθρούς. 13 παρελθουσῶν] C 18 ἄρκων] C ἄρκτων. 19 νεοκτίστους] C νεοκτίστου. βρόμους C βρόμον λικμωμένου. 22 πάρεστίν σοι] C σοι πάρεστι.

CAP. XII.

1 ὧ] C deest. 5 σπλαγχνοφάγων] C σπλαγχνοφάγοις, καί. θοίναν, ϗ] C καὶ θοίναν. μέσου μυσταθείας] A μέσου μυστάς τε θοίας. C μέσου μύστας θοίας. 14 ἀπώλεσας] A C ἐκόλασας. 15 σῆς] A γῆς. 17 ἐνδείκνυσαι] C ἐνδείκνυσαι. θράσος] C θάρσος. 20 ἐτιμωρήσαι] C ἐτιμωρήσω. ϗ διέπεσας] C desunt. χρόνοις, ϗ τόπον] C χρόνον, καὶ τρόπον. 23 ἐβασάνισας] A ἐβασάνισε.

CAP. XIII.

1 προσχόντες] C προσέχοντες. 3 θεὸς] C ταῦτα θεός. 4 δύναμιν ϗ ἐνέργειαν] A C δυνάμει, ϗ ἐνεργείᾳ. 5 καλλονῆς,] A καλλονῆς, καί. C καὶ [illegible], καί. 6 ἐπὶ] C ponit post μέμψις. 10 ἐμμελέτημα] C ἐμμελετήματος. 11 εὐκίνητον] A εὐκίνηται. C ἄτηκτον. περιέξυσεν] C περιέξεσεν. [illegible] τὸν ··· τὸν] C τὸ ··· τό.

CAP. XIV.

1 τις πάλιν] A πάλιν τις. 8 δὲ] C ponit ante χειροποίητον. 9 γὰρ] C deest. 12 Ἄρσεις δὲ] A Ἀρέσεις δέ. 15 ἐτίμησε] A ἐτίμησαν. 16 κρατυνθὲν] A C κρατηθέν. 21 ὅτι ἢ] A ὅτι. περιέθεσαν] C περιέθηκαν. 24 ἔτι] C ponit ante καθαρούς. 25 ταραχὴ] A C τάραχος. 26 ἀμνηστία] C ἀμνησία. 30 προσχόντες] C προσέχοντες,

CAP. XV.

1 εἶ] A deest. 4 σκιαγράφων] C σκιᾶς γραφῶν. 5 ὄνειδος] C ὄρεξιν. 7 ἕκαστον] C ἓν ἕκαστον. 8 προσδέεται] C προσδίσεται. 9 αὐτῷ] A αὐτῶν. 10 ἐλπὶς αὐτοῦ] C ἐλπὶς αὐτῶν. 14 ψυχὴν νηπίου] C ψυχὰς νηπίων. καταδυναστεύσαντες αὐτὸν] C καταδυναστεύοντες αὐτήν. 15 Ὅτι ϗ] C Ὅτι. 16 αὐτῷ] C αὐτῶν. ἰσχύει] C ἰσχύσει. 17 κρείττων] C κρείσσων.

CAP. XVI.

1 δι' ὁμοίων] A δι' ὁμοίως. 9 ζωὴν] A C ζωῆς. εἰδέχθεισαν] A C δηχθῆσαν. ὀλίγον] C ὀλίγῳ. 5 ὅτε αὐτοῖς] A τοῖς. 8 σὺ] A deest. 9 δήγματα] A δήγματι. 10 δὲ] A deest. 13 ἔχεις] A ἂν ἔχεις. 14 ἀναστρέφει] C ἀναστρέψει. ἀναλύει] C ἀναλύσει. 16 ἀπαραιτήτοις] C ἀπαραιτήτως. 17 πάντα] A παντί. 21 γλυκύτητα] C ponit post ἐνεφάνιζε. 23 Τοῦτο] C Τοῦτο δέ. ἐπιλελῆσθαι] C ἐπιλέλησται. 34 ποιήσαντι] C ποιήσαντι τὰ πάντα.

CAP. XVII.

2 πεδῆται] A δέδενται. 3 ἐπὶ κρυφαίοις] C ἐπικρυφαίοις. 4 ἀφόβως] C ἀφόβοις. ἀμειδήτοις κατηφεῖ] A ἀμειδῆ τοῖς κατηφέσι. 7 ἐμπαίγματα] C ponit post κατέκειντο. κατέκειτο] C κατέκειντο. ἐφύβριστο] A C ἐφύβριστος. 9 συριγμοῖς] C συρισμοῖς. 10 ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ] C ἰδίῳ πονηρία μάρτυρι. 16 ἦν τις, ἢ] A αὖ τις. 18 κοιλοτάτων] A C κοιλότητος.

CAP. XVIII.

1 οὐ] C οὐ. ἐπεπόνθεισαν] A πεπόνθασιν. 2 εὐχαριστοῦσιν] C ηὐχαρίστουν. 5 δ'] A deest. τέκνου] A τέκνα. ἀφείλω] C ἀφείλου. 7 ὁ prius] A deest. 8 Ὡ] C Ὡς. 9 προσαναμελπόντων] C προσαναμέλποντες. 10 διεφέρετο] C διεφέρετο φωνή. 17 δεινῶς] C δεινῶν. 19 δι' ὃ] A C διό. 20 δὲ] C δέ ποτε. 21 Σπάσας] A Πέρσας. 22 ὄχλον] C ὀλοθρεύοντα. 23 ἀνέκοψε] A ἔκοψε. 24 λίθου] C λίθων. 25 ἐφοβήθησαν] C ἐφοβήθη.

CAP. XIX.

2 ἀπεῖναι] C ἀπιέναι. 4 συμβεβηκότων] A βεβηκότων. 6 διετυποῦτο] C ἀνετυποῦτο. 8 πανεθνὶ] A C πᾶν ἔθνος. 9 ῥυόμενον] A ῥυσάμενον. 10 σκνῖπα] A σκνῖφας. 11 νέαν] C ponit post γένεσιν. ὅτι] C ὅτε. 12 ἀπὸ] C ἐκ. γεγονότων] C προσγεγονότων. 17 ἑαυτοῦ] C αὐτῶν. 18 νηκτὰ μετέβαινεν] A καταμετέβαινεν. 19 δυνάμεως posterius] C φύσεως. 20 εὐφθάρτων] A φθάρτων. ἄτηκτον] A C ponunt post κρυσταλλοειδές.

SAP. SIRACH, ſive ECCLESIASTICUS.

Πρόλογος] A Πρόλογος Σοφίας Υἱοῦ Σειράχ. C Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ.

Prologus Comp. diverſus eſt a Rom. qui hoc modo legitur.

Ἰησοῦς οὗτος Σειρὰχ μὲν ἦν υἱὸς, ἔγγονος δὲ Ἰησοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ· οὗτος οὖν ἐν χρόνοις κάτω γέγονε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ϗ ἀνάκλησιν, ϗ μετὰ τοὺς προφήτας πάντας· ὁ δὲ πάππος αὐτοῦ Ἰησοῦς, καθὼς ϗ αὐτὸς μαρτυρεῖ, φιλόπονος τῶν γέγονεν ἀνὴρ ἐν Ἑβραίοις ϗ φρονιμώτατος, ὃς οὐ μόνον τὰ ἑτέρων τῶν πρὸ αὐτοῦ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα συνήγαγεν, ἀλλὰ ϗ αὐτὸς ἴδιά τινα ἀπεφθέγξατο, πολλῆς συνέσεως, ϗ σοφίας γέμοντα· ἐπεὶ οὖν τὴν βίβλον ταύτην ὁ πρῶτος Ἰησοῦς σχεδόν τι συνειλεγμένην καταλιπὼν ἐξ ἀνθρώπων ᾤχετο· Σειρὰχ οὗτος μετ' αὐτὸν πάλιν λαβὼν τῷ οἰκείῳ παιδὶ κατέλιπεν Ἰησοῦ· ὃς δὴ ταύτης λαβόμενος, εἰς ἓν ἅπαντα ἐναρμόνιον σύνταγμα συνήγαγε, σοφίαν ἐπί τε αὐτοῦ, ϗ τοῦ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ μὴν ϗ τοῦ πάππου ὀνόματι κεκληκὼς, ἐξ αὐτοῦ τοῦ τῆς σοφίας ὀνόματος ἀγαπητῶς μᾶλλον ἔχειν τὸν ἀκροατὴν πρὸς τὴν αὐτῆς τῆς βίβλου μελέτην ἐπαγόμενος· λόγους οὖν φρονήσεως αἰνίγματά τε ϗ παραβολὰς περιέχει ϗ μερικάς τινας παλαιὰς θεοφιλεῖς ἱστορίας, περὶ τῶν ἀνδρῶν εὐαρεστησάντων τῷ θεῷ, ϗ εὐχὴν ϗ ὕμνον αὐτοῦ· ἔτι δὲ ὧν ὁ θεὸς εὐεργεσιῶν ἠξίωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ ὧν ἐπέσκηψε κακῶν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· ὀπαδὸς τοῦ Σολομῶντος οὗτος ὁ Ἰησοῦς γέγονεν, οὐχ ἧττον ἐκείνου περὶ τὴν σοφίαν ϗ παιδείαν εὐδοκιμήσας πολυμαθὴς ἀληθῶς ὢν ϗ λεγόμενος.

CAP. I.

Σοφία Σειρὰχ] A Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. C ponit ante Prologum. 5 Ῥίζα] C Πηγὴ σοφίας, λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, ϗ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι. Ῥίζα. 16 μήτρᾳ] A μέτρῳ. 21 αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων] C ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων αὐτῆς. 22 Στέφανος] C Ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα θεοῦ εἰς εἰρήνην. Στέφανος. 22 ἰάσεως] C ἰάσεως· πλατύνει δὲ καύχησιν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. 23 Καὶ εἶδε ϗ ἐξηρίθμησεν αὐτήν] C desunt. 24 ἀνόμβρησε] C ἐξώμβρισεν ἡ Σοφία. αὐτῆς] C αὐτήν. 28 Οὐ] C Φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, παραμένων δὲ ἀποστρέφει ὀργήν. Οὐ. θυμὸς ἄδικος] C θυμώδης ἀνήρ. 30 πιστῶν] C πολλῶν. 31 παραβολὴ] C παραβολαί. 33 Ἐπιθυμήσας] A C Ἐπιθυμήσας. 36 κυρίου] C κυρίου ἐνδεὴς ὤν. 37 σὺ] C σὺ μή. 38 Μὴ] A Καί. 39 σου] C σου πάντα. 40 φόβῳ] C ἐν ἀληθείᾳ τῷ φόβῳ τοῦ.

CAP. II.

1 θεῷ] C deest. 3 Κολλήθητι] A Κολληθήτω. 4 δέξαι] C δέξαι ἀσμένως. ἄθωον] C ϗ ἄθωον. 7] Hunc verſum C ponit poſt verſum nonum. κύριος] C κύριος, μακρόθυμος, ϗ πολυέλεος. 14 ἐπὶ] C deest. 17 [illegible]] A ὅτι. C ὅτι. 18 Οἱ] A Οὐ. ῥημάτων] C ῥήμασιν. 19 αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἐμπλησθήσονται] C πλησθήσονται. 22 κυρίου] C θεοῦ. 23 οὕτω] C

CAP. III.

2 Ἐμοῦ τοῦ] A Κρίμα τοῦ. 3 υἱοῖς] C υἱός. 4 ἐξιλάσεται] C ἐξιλάσκεται. 6 ἐπὶ τέκνων] C ἐπὶ τέκνοις. 8 ϗ ὡς] C Ὁ φοβούμενος κύριον, τιμήσει πατέρα ϗ ὡς. ἐν] C deest. 9 σου] C σου, ϗ τὴν μητέρα. 10 αὐτοῦ] C ἀν[illegible]. 12 πατρὸς ἀτιμία] A πρὸς ἀτιμίαν. 14 αὐτοῦ] C σου. πατρὸς] C πατρός σου. 19 ἐν πραΰτητι] C ἐν πραότητι, & ponit poſt σου. διέξαγε] C διέξαγε. 21 Ὅτι] C Πολλοί εἰσιν ὑψηλοὶ ϗ ἐπίδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύπτεται τὰ μυστήρια· ὅτι. 22 ζήτει] C ζήτει ἀναιδήτως. ἐξέταζε] C ἐξέταζε σὺν [illegible]. διανοοῦ] C διανοοῦ ὁσίως. 23 κρυπτῶν] C κρυπτῶν βλέπειν ὀφθαλμοῖς. 24 [illegible]] C λόγων. 26 αὐτῶν] C αὐτῶν ἡ ματαία. διανοίας] C διάνοιαν. αὐτῶν] [illegible]· κόρας μὴ ἔχων ἀπορήσεις φωτὸς, γνώσεως δὲ ἀμοιρῶν μὴ ἐπαγγέλλου. 27 [illegible], uſque ad καρδία] C ponit poſt ἐσχάτων. ἐμπεσεῖται] C ἀπολεῖται. [illegible]] A αὐτῷ. 29 ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις] C ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίαις. 30 Ἐπαγωγῇ] C Ἐν ἐπαγωγῇ. φυτὸν] C ὁδοιπορεῖαι αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται φυτόν. 33 ἐλεημοσύνη] C ἐν ἐλεημοσύναις. 34 Ὁ] C Καὶ κύριος ὁ. πτώσεως] C πτώσεως αὐτοῦ.

CAP. IV.

2 ϗ μὴ] A καί. παροργίσῃς] C παροξύνῃς. 7 συναγωγῇ] C ponit poſt ποίει. 8 πτωχῷ] C πτωχῷ ἀλύπως, & ponit poſt σου. πραΰτητι] C πραότητι. 11 μᾶλλον ἢ] C μᾶλλον ἤ. 13 αὐτὴν poſterius] A ζωήν. ὑπακούων] C ἐπακούων. 16 προσέχων] C προσέχων. 17 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. ἐμπιστεύσῃς, κατακληρονομήσεις] C ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 18 παρέδεται] C παραδώσεται. 19 δὲ] C deest. παιδείᾳ] A C παιδεία. 24 μὴ αἰσχυνθῇς] C ponit ante περί. 28 σωτηρίας] C σωτηρίας. Καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν. 30 ἀληθείᾳ] C ἀληθείᾳ κατὰ μηδέν. περὶ] C περὶ ψεύσματος. 32 ϗ μὴ poſterius] C μή. 35 τῷ οἴκῳ] C τῇ οἰκίᾳ.

CAP. V.

1 ἐστι] C ἐστιν εἰς ζωήν. 2 σου] A deest. 3 Καὶ] C deest. ὁ] C διὰ τὰ ἔργα μου. ὁ. σὲ] C σου τὴν ὕβριν. 4 ἐγένετο] C ἐγένετο λυπηρόν. μακρόθυμος] C μακρόθυμος, οὐ μή σε ἀνῇ. 5 γίνου] C γίνου ἐν πλεονασμῷ. ἁμαρτίαν] C ἁμαρτίας. 7 αὐτοῦ] C αὐτῷ ταχυνεῖ. 8 πρὸς] C ἐπί. 9 Ἐξάπινα] C Ἐξαπίνης. κυρίου] C κυρίου, ϗ ὡς ἀμελήσεις ἐκτριβήσῃ. 10 ὠφελήσεις] C ὠφελήσει. ἀπαγωγῆς] C ἐπαγωγῆς. 12 σου] C σου ἀσφαλῆ. σου] C ponit poſt λόγος. 13 σου] C σου ἀγαθῇ, ϗ ἔσω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωή σου. 17 αἰσχύνη] C αἰσχύνη μοχθηρά. διγλώσσου] C διγλώσσῳ. 18 ἀγνόει] C ἀγνόει μηδέν.

CAP. VI.

1 αἰσχύνην] A αἰσχύνη. δίγλωσσος] C δίγλωσσος ἀτιμίαν ἕξει. 2 ψυχῆς σου] A ψυχή μου. ἵνα μὴ, uſque ad finem verſus] A deſunt. 3 ξύλον ξηρὸν] C ξηρὸν ξύλον. 4 αὐτὸν] C αὐτήν. 5 πληθυνεῖ poſterius] C πληθύνει. 7 αὐτῷ] C αὐτῷ σεαυτόν. 18 πολιῶν] A πολλῶν. 19 Ὡς ὁ, uſque ad ϗ] C deſunt. 20 γυμνημάτων] C ἀπὸ τῶν γυμνημάτων. 21 τραχεῖα] A ταχεῖα. ἐμμενεῖ] A ἐμμένει. 23 αὐτῆς ··· πολλοῖς] A αὐτοῖς ··· πολύς. 24 δέξαι] C ἔκλεξαι. 25 εἰσένεγκον] C εἰσένεγκαι. 26 ὦμον] A νόμον. 30 πέδαι] C πέδαι αὐτῆς. κλοιοὶ] A κλάδοι. 32 σεαυτὸν] A αὐτῷ. 33 δῷς] C ἐπιδῷς. 34 ἐκλέξῃ] C ἐκλέξῃ σύνεσιν. 35 ἀκούειν] C ἀκροᾶσθαι. 36 θυρῶν] A τρίβων. 37 κυρίου] C κυρίου τελείως. σου poſterius] C deest.

CAP. VII.

2 σοῦ] C σου ἁμαρτία. 3 αὐτὰς ἑπταπλασίως] C αὐτὰ ἑπταπλάσια. 5 βασιλεῖ] A βασιλέως. 6 μὴ οὐκ ἐξισχύσεις] C ϗ οὐκ ἰσχύσεις. 13 φίλῳ] A φίλον. 18 μνήσθητι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ] C ponit ante Ταπείνωσον. 20 ἕνεκεν ἀδιαφόρου] C ἀδιαφόρως κατὰ μηδέν. 21 ϗ γὰρ] C ἡ γάρ. 23 συνετὸν] A ἀγαθόν. 28 αὐτὴν] C αὐτήν, μισουμένῃ δὲ μὴ ἐκδῷς σεαυτόν. 33 αὐτῷ] A αὐτῶν. 35 θυσίαν] A θυσίας. ἁγίων] A deest.

CAP. VIII.

6 ἀποστρέφοντα] C ἐπιστρέφοντα. 8 νεκρῷ] C νεκρῷ τῷ ἐχθροτάτῳ σου. 10 μεγιστᾶσιν] C μεγιστᾶσιν εὐμαρῶς. 16 φρόντιζε] C φρόντισον. 17 μετὰ] C κατά. αὐτῷ] C αὐτόν. 18 βαρυνθῆναι] C καταβαρυνθῆναι. 19 διαπορεύου] C πορεύου. ὅτι ὡς] C οὕτως. σε] C σε ἐκεῖ. 20 στέρξαι] A στέρξει. 22 σὴν καρδίαν] C τὴν καρδίαν σου. χάριν] C χάριν ψευδῆ.

CAP. IX.

2 ἰσχὺν] C ψυχήν. ὑπάντα] C ἀπάντα. 5 αὐτῆς] A αὐτοῖς. 9 ἀνακείσεται] C ἀνακείσεται, ϗ μὴ κατακλιθῇς ἐπ' ἀγκώνων μετ' αὐτῆς. 13 ὀλισθήσῃς] C ὀλισθῇς. 14 ἔφισος] C ἐπίσης. 16 τί ἐστι] C τίς ἐστιν. 17 ἐν εὐδοκίᾳ] C εὐδοκίαις. 18 ἔχει] C ponit poſt ἐξουσίαν. φόβον] A φόβου. 19 Κἂν] C Καὶ ἐάν. σου] C σου παράγγελμα. 20 πόλεων] C πόλεως. 21 τοὺς] C τοῦ. συμβούλου] C βουλάς. 23 ϗ μετὰ] C μετά.

CAP. X.

1 παιδεύσει] C παιδεύει. 2 αὐτοῦ prius] C deest. 7 πλημμελήσει ἄδικα] C πλημμέλεια ἀδικίας. 10 χρήματα] C χρήματα δόλια. 12 ὅτι] C Φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον. Οὗτος γὰρ ϗ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι. ζωῇ ἔρριψα] C ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν. σκώπτει] C κόπτει. 15 ὑπερηφανίας ἁμαρτία] C ἁμαρτίας ὑπερηφάνεια. ἐξομβρήσει βδέλυγμα] C ἐξυβρίσει βδέλυγμα, ϗ καταστραφήσεται εἰς τέλος. 17 Θρόνους] A Χρόνους. αὐτῶν] C αὐτῶν ἔνδοθεν. 18 ἐξέτιλε] C ὑπερηφάνων ἐξεῖλε. ταπεινοὺς] C ἐν δόξῃ

ταπεινάς· & ponit post αὐτῶν. 20 Ἐξήρανεν] C Ἐξῆρεν. 23 Σπέρμα, usque ad finem versus] C Σπέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύριον, καὶ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν· σπέρμα ἀτιμίας οἱ μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλανήσεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. 25 Πλούσιος] C Πρὸ λήψεως ἀρχὴ φόβος κυρίου, ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκληρυσμὸς καὶ ὑπερηφάνεια· πλούσιος. 27 Μεγιστὰν, usque ad καὶ οὐκ] C Μεγιστᾶνες, καὶ κριταὶ, καὶ δυνάσται, δοξασθήσονται. αὐτῶν τις] C τις αὐτῶν. 28 Σοφῷ] C Συνετῷ. γογγύσει] C γογγύσει παιδευόμενος. 30 ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν] C καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν. ἄρτων] C ἄρτου. 31 πραΰτητι] C πραότητί σου. 34 Ὁ δὲ δοξαζόμενος] C Ὁ δεδοξασμένος. καὶ ὁ, usque ad finem versus] C desunt. καὶ ἐν] A ἐν.

CAP. XI.

1 ἀνύψωσε κεφαλὴν] C ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ. 2 καὶ μὴ] A αὐτοῦ μή. 4 ἐν posterius] C deest. 7 μέμψῃ] A μέμφου. 8 παρεμβάλλου] C παρεμβάλλῃ ῥῆμα. 9 Περὶ] A Περὶ δέ. χρεία] C deest. 10 πληθυνῇς] C γὰρ πληθύνῃς. 12 καὶ] C deest. καὶ πτωχείᾳ περισσεύει] C καὶ περισσεύων πτωχείᾳ. 13 οἱ ὀφθαλμοὶ … ἐπέβλεψαν] C ὀφθαλμὸς … ἐπέβλεψεν. καὶ ἀπεθαύμασαν] C ἀπὸ συντριβῆς, καὶ ἐθαύμασαν. πολλοὶ] C πολλοὶ θεωρήσαντες. 17 Δόσις] C Σοφία, καὶ ἐπιστήμη, καὶ γνῶσις νόμου παρὰ κυρίου· ἀγάπησις, καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσι. Πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακίᾳ συγγηρᾷ κακία. Δόσις. εὐοδωθήσεται] C εὐοδοῖ· & ponit ante εἰς. 18 τοῦ] C αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ. 19 ἐκ] C ἀπό. μου] C μου ἀδιαλείπτως. 20 παρελεύσεται] C παρελεύσεται αὐτόν. 21 αὐτῇ] C αὐτῷ. 22 τοῦ prius] C δέ. 25 χρεία] C χρεία ἀρεσκείας. 26 ἐστι] C ἐστὶ, καὶ πολλά μοι ἃ ἔχω. κακωθήσομαι] C κακωθήσομαι ἐν ζωῇ. 27 οὐ] A deest. 28 τὰς ὁδοὺς] C τὰ ἔργα. 29 ἐν συντελείᾳ] C συντέλειαν. 32 ἐπιβλέπει] C ἐπιβὰς ἐπί. 33 αἱρετοῖς] C αἱρετικοῖς. 34 πυρὸς] C μικρᾶς. 35 τεκταίνει] C τεκταίνεται. δῷ σοι] C ponit ante μῶμον. διαστρέψει σε] A διαστρέψεις. ταραχαῖς] C ταραχῇ. τῶν] C ἐκ τῶν.

CAP. XII.

3 ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ] C ἐλεημοσύνης μὴ χαριζομένῳ. 7 εὑρήσεις] C εὑρήσει σοι. ποιήσῃς] C ποιῇς. ἀσεβέσιν] C εὐσεβέσιν. δὸς] C φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. δός. 8 ἐκδικηθήσεται] C ἐκβληθήσεται. 12 αὐτὸν] A αὐτῷ. σεαυτὸν] C σεαυτοῦ. μὴ ἀναστρέψας] C μήποτε καταστρέψας. σε στῇ] A ἔστη. σου, καὶ] C σου λαβεῖν, καί. ἐσχάτῳ] C ἐσχάτων. 13 Τίς] A Μὴ δεσμεύσεις δὶς ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ μιᾷ οὐκ ἀθωωθήσῃ. Τίς. 14 διαμένει] C διαμενεῖ ἐν στάσει δικαίᾳ. 15 ἐχθρὸς] A ἐχθρὸς, καὶ πολλὰ ψιθυρίσει, καὶ ἐρεῖ σοι καλὰ λέγων. καὶ ἐν τῇ, usque ad finem versus] A ponit post δακρύσει. 16 ὁ ἐχθρὸς] A desunt. 18 ὡς] C ὡς ἄνθρωπος. 19 Κινήσει] C ponit post prius αὐτοῦ. χερσὶν αὐτοῦ] C χερσί. διαψιθυρίσει] C διαψιθυριεῖ.

CAP. XIII.

1 καὶ ὁ] C ἐν αὐτῇ· καί. 2 ἄρῃς] C ἄρῃς ἐν ζωῇ σου. μὴ] C σου μή. 3 αὕτη … αὕτη] C αὐτὴ … αὐτή. 4 αὐτὸς προσενεβριμήσατο] C αὐτοῦ προσδεηθήσονται. προσδεηθήσεται] C προσαπειληθήσεται. 5 καταλείψει] C καταθλίψει. 6 Ἐὰν] C Καὶ ἐάν. 8 ἐν] C deest. ἐσχάτῳ] C ἐσχάτων. μετὰ] C καὶ μετά. 10 καὶ] C τῇ διανοίᾳ καί. σου] C καρδίας σου. 12 Προσκαλεσαμένου] A Πῶς καλεσαμένου. τόσῳ] C τοσούτῳ. προσκαλέσεταί σε] C σε προσκαλέσεται πλεονάζων. 13 ἀπωσθῇς] C ἀπωσθῇς ἀκαίρως. 14 πίστευε] C πιστεύσῃς. ἐξετάσει] A ἐξετάσει σε. C ἐξετάσει τὰ κρυπτά σου. 15 κακώσεως] C κακώσεώς σου. 16 πρόσεχε] C πρόσχες. σφοδρῶς] A σφόδρα. 19 Πᾶν] C Ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον. Πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. Πᾶν. αὐτῷ] A αὐτοῦ. 24 ὑπερηφάνῳ] C ὑπερηφάνων. 25 ταπεινὸς] C πτωχός. 30 ἐστιν] C πρόσεστιν. στόμασιν] C στόματι. 31 ἐὰν] C ἐάντε. κακά] C κακά, καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα. 32 ἱλαρὸν] C θάλλον. διαλογισμοὶ] C διαλογισμός.

CAP. XIV.

1 λύπῃ ἁμαρτίας] C πλήθει ἁμαρτιῶν. 2 αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ τὸν ἐπὶ κύριον. 5 ἔσται] C ponit ante ἀγαθός. οὐ μὴ] C οὐκ. 7 Κἂν εὖ ποιῇ, ἐν λήθῃ] C Καὶ ἐὰν εὖ ποιήσῃ, οὐχ ἑκών. ἐκφαίνει] C ἐκφανεῖ. 8 βασκαίνων] C βασκαίνων ἰδεῖν. 9 οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι] C οὐ πίμπλαται μερίδος. πονηρὰ] C πονηροῦ. ψυχὴν] C ψυχὴν αὐτοῦ. 11 σεαυτὸν] C σεαυτοῦ. 15 διαίρεσιν] C διαιρέσεις. 16 ἀπάτησον] A C ἁγίασον. 17 τρυφὴν] C τροφήν. 22 τελευτήσει] C μελετήσει καλά. διαλεχθήσεται] C διαλεχθήσεται ἅγια. 23 αὐτῆς] C αὐτοῦ. αὐτῆς] A αὐτοῦ. νοηθήσεται] C ἐννοηθήσεται. εἰσόδοις] C ὁδοῖς. 25 καὶ πήξει, usque ad finem versus] A desunt. πήξει πάσσαλον] C ponit post αὐτῆς. 26 αὐτοῦ] A αὐτῆς. 27 ὑπὸ] C ἀπό.

CAP. XV.

1 αὐτὸ] A ἀγαθόν. C αὐτά. τοῦ νόμου] C γνώσεως νόμου. 2 Καὶ, usque ad καὶ ὡς] C Καὶ ὡς μήτηρ ὑπαντήσει αὐτῷ. 3 ποτίσει] C ποτιεῖ. 6 ἀγαλλιάματος] C ἀγαλλιάματος εὑρήσει. αἰώνιον κατακληρονομήσει] C αἰῶνος κατακληρονομήσει αὐτόν. 7 Οὐ] C Καὶ οὐ. ἐστιν] C ἐστιν ἀπό. 8 μὴ] C deest. ἐν] C αὐτῷ ἐν. 12 ὅτι] C deest. ἐπλάνησεν] C ἔπλασεν. 17 ἐκτενεῖς] C ἔκτεινον. 19 ἰσχυρὸς] C καὶ ἰσχυρός. 21 Καὶ] C deest. οὐδενὶ] C ponit post ἀσεβεῖν.

CAP. XVI.

1 τέκνων] A τέκνον. ἀχρήστων] C ἄχρηστον. μὴ] A C μηδέ. 2 τὸν τόπον] C τὸ πλῆθος αὐτῶν. 3 Κρείσσων γὰρ εἷς] C Κρεῖσσον γὰρ εἷς δίκαιος. 5 ἀνόμων ἐρημωθήσεται] C ἀσεβῶν ἐρημωθήσεται ἐν τάχει. 8 γιγάντων] C πάντων γιγάντων. τῇ ἰσχύι] C ἐν τῇ ἰσχύι τῆς ἀφροσύνης. 10 ἐξηρμένους] C ἐξερχομένοις. αὐτῶν] C αὐτῶν ἃς ἐποίουν. 11 κἂν] C μαστιγῶν, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος, κύριος ἐν οἰκτιρμῷ καὶ παιδείᾳ διεφύλαξε· καὶ ἐάν. θαυμαστὸν] C ἐν λαῷ, θαυμαστόν. 12 αὐτοῦ] C αὐτῷ. Διατάχοις. 13 κρίνει] C κρινεῖ. 14 ἁρπάγμασιν] C ἁρπάγματι. ὑπομονὴν] C ὑπομονή. εὐσεβοῦς] C ἀσεβοῦς. 15 ποιήσει] C ποίησον. ἕκαστος] C ἕκαστος γάρ. εὑρήσει] C εὑρήσει· κύριος ἐσκλήρυνε Φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτὸν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερὸν, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, καὶ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι. 16 ὅτι] C deest. μὴ] C καί. 18 γῆ] C γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς. σαλευθήσονται] C σαλευθήσεται· & ponit post αὐτοῦ. 19 Ἅμα] C ἅπας ὁ κόσμος γεγονὼς, καὶ γινόμενος ἐν θελήματι αὐτοῦ. Ἅμα. εἰς] C ἐπί. τρόμῳ] C ponit post συσσείονται. 20 ἐπ' αὐτοῖς] C ponit post διανοηθήσεται. οὐ] C ἀξίως οὐ. 21 καὶ] C deest. 22 ἐν] C ἐστὶν ἐν. τίς prius] C αὐτοῦ τίς. διαθήκη] C διαθήκη, καὶ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ. 23 καρδίᾳ] C deest. καὶ πλανώμενος διανοεῖται] C διανοεῖται πλανώμενος.

25 Ἐκφαίνω] A C Ἐκφανῶ. ἀπαγγέλλω] A ἐπαγγελῶ. C ἀπαγγελῶ. ἐπιστήμην] C ἐπιστήμην αὐτοῦ. 26 Ἐν] C Καὶ ἐν. αὐτῶν prius] A αὐτοῦ. 27 καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν] C καὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ. αὐτῶν] C οὔτε prius, usque ad finem versus] A desunt. καὶ] C ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ καί. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 28 ἔθλιψε] C ἐξέθλιψε. 29 τοῦ ῥήματος] C τὸν λόγον. 30 κύριος] C ὁ κύριος, & ponit post ἐπέβλεψεν.

CAP. XVII.

3 καὶ ἔδωκεν, usque ad καθ'] A desunt. καθ'] C αὐτοὺς καθ'. ἰσχὺν] A ἰσχύϊ. 4 Καὶ] C deest. πετεινῶν] C πετεινῶν ἐν ὁμοιώματι. Ἕκτον δὲ νοῦν αὐτοῖς ἐδωρήσατο μερίζων, καὶ τὸν ἕβδομον λόγον, ἑρμηνέα τῶν ἐνεργημάτων αὐτοῦ. 6 Ἐπιστήμην] A Ἐπιστήμῃ. 7 δεῖξαι, usque ad finem versus] C ἔδωκε δι' αἰῶνος καυχᾶσθαι ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ, ἵνα διηγῶνται τὰ ἔργα αὐτοῦ συνετῶς. 8 αἰνέσουσιν, usque ad finem versus] C αἰνέσουσιν ἐκλεκτοί. 9 αὐτοῖς] C αὐτοῖς, εἰς τὸ νοῆσαι ὅτι θνητοὶ ὄντες ὑπάρχουσι νῦν. 10 ἔστησε] C ἕστηκε. 13 Αἱ ὁδοὶ] Comp. invertit partes hujus versus incipiendo cum οὐ. 14 Ἑκάστῳ] C præponit πᾶς δὲ ἄνθρωπος ἐκ νεότητος ἐπὶ τὰ πονηρὰ, καὶ οὐκ ἴσχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι σαρκίνας. Ἐν γὰρ μερισμῷ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς πάσης, ἑκάστῳ. κατέστησεν] C καθέστηκεν. 15 Καὶ, usque ad finem versus] C καὶ προσελάβετο τὸν Ἰσραὴλ ἑαυτῷ μερίδα, ὃν πρωτόγονον ὄντα τιθηνεῖ παιδείᾳ, καὶ μερίζων φῶς ἀγαπήσεως, οὐκ ἀνίησιν αὐτόν. 16 Ἅπαντα] C Διὸ πάντα. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐστι. ἐνδελεχῶς] C ἐνδελεχῶς. 17 κυρίου] C κυρίου· κύριος δὲ χρηστὸς ὢν καὶ ἐπιγνοὺς τὸ πλάσμα αὐτοῦ, οὔτε ἀνῆκεν αὐτοὺς, οὔτε ἐγκατέλιπε φειδόμενος αὐτῶν. ἀνδρὸς] C γὰρ ἀνδρός. 18 συντηρήσει] C συντηρήσει. μερίζων υἱοῖς αὐτοῦ καὶ θυγατράσι μετάνοιαν. 19 ἀποδώσει] C ἀνταποδώσει. 21 ἐπὶ] C 23 Ἐπάναγε] A Ἐπάγει. C Ἐπανάγαγε. ἀπὸ] C deest. 25 καὶ ζῶντος] C desunt. 27 ὑγιὴς] C ὑγιὴς τῇ καρδίᾳ. 28 κυρίου] C κυρίου αὐτὸν] C αὐτὸν ὁσίως. 30 καὶ πονηρὸς] A καὶ πονηρόν. C καὶ ἀνὴρ ὅς. σὰρξ] C σάρκα.

CAP. XVIII.

1 δικαιωθήσεται] C δίκαιος, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· οἰακίζων τὸν κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων. Οὐθενὶ ἐξεποίησεν] C Τίνι ἐξουσίαν ἐποίησεν. ἐξιχνιάσει] C ἐξιχνίασε. Τί] C Καὶ τί. τί ἡ] C τίς ἡ. 8 ἑκατὸν] C ἑκατὸν, ἀλογίστῳ δὲ πᾶσιν ἡ κοίμησις. ψῆφος] C ὡς ψῆφος. ὀλίγα] C χίλια. ἡμέρᾳ] C ἡμέραις. 9 ἐμακροθύμησε] C μακροθυμεῖ. ἐξέχεεν] C διαχέει. ἐπ' αὐτοὺς] C ponit post αὐτοῦ. 15 καὶ] C μηδέ. δόσει] C λύσει. λόγων] C λόγου πονηροῦ. 16 κρείσσων] C κρεῖσσον. ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ] C ἀνθρώπῳ κεχαριτωμένῳ. 20 ἐξέταζε σεαυτὸν] C ἑτοίμαζε σεαυτὸν καλλιεργῶν. 21 καὶ] C ἐγκρατείᾳ, καί. 22 ἐμποδισθῇς] C ἐμποδίσῃς. 25 ἡμέραις] C 26 πάντα] C πάντα ταῦτα. 27 Ἄνθρωπος, usque ad καὶ ἐν] C desunt. πλημμελείας] C πλημμελείας, καὶ ἄφρων οὐ συντηρήσει καιρόν. 28 Σοφίαν] C σοφίαν, καὶ παιδείαν. 29 ἀκριβεῖς] C ἀκριβεῖς εἰς ζωήν. κρεῖσσον παρρησία ἐν δεσπότῃ μόνῳ, ἤπερ νεκρᾷ καρδίᾳ νεκροῦ ἀντέχεσθαι. ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ] C desunt. 30 ὀρέξεων] A C ὀρέξεών σου. 31 ποιήσει σε] C αὐτῆς, ποιήσεις. σου] C σου, οἱ βασκαίνουσί σε. 32 τρυφῇ] C τρυφῇ σου. προσδεηθῇς συμβολῇ] C προσδεηθῇς συμβολῆς. 33 μαρσυπίῳ] μαρσυπίῳ· ἔσῃ γὰρ ἐπίβουλος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός.

CAP. XIX.

1 ὁ ἐξουθενῶν] C καὶ ὁ ἐξουθενῶν. 3 καὶ ἡ, usq; ad finem versus] C καὶ ἐξαρθήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι. 5 καρδίᾳ] C ἐπὶ κακοηθείᾳ καταγνωσθήσεται· ὁ δὲ ἀντοφθαλμῶν ἡδοναῖς στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσης ἀμάχως συμβιώσεται. καὶ ὁ. ἐλαττονοῦται] C ἐλαττοῦται. 7 οὐθὲν] A οὐδέν. ἐλαττονωθῇ] C ἔσῃ ἐν ἐλαττώσει. 8 διηγοῦ] C διηγοῦ βίους ἀλλοτρίους. ἐστί σοι] C σοί ἐστιν. 9 μισήσει] C μισεῖ. 10 θάρσει, οὐ] C καὶ εὐθαρσὴς γίνου, οὐ γάρ. 11 ὠδινήσει] C ὀνειδίσει. 13 εἴ τι] A ἔτι. C εἰ. 14 φίλον] C πλησίον. 15 διαβολὴ] C διαβολὴ ματαία. 16 πίστευε] C ἡ καρδία σου. καὶ οὐκ] C λόγῳ, καὶ οὐκ. 17 Τίς (A Καὶ τίς) οὐχ ἡμάρτανεν] C Καὶ τίς ἐστιν ὃς οὐκ ὠλίσθησεν. 18 ὑψίστου] C ὑψίστου γενόμενος ἀμίαντος· φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως, σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν περιποιεῖ. γνῶσις ἐντολῶν κυρίου παιδεία ζωῆς. οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται. C παρὰ κυρίου νόμου] C νόμου, καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορείας αὐτοῦ. οἰκέτης λέγων τῷ δεσπότῃ, ὡς ἀρέσκει οὐ ποιήσω, ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παροργίζει τὸν τρέφοντα αὐτόν. 19 Καὶ] C deest. 20 αὕτη] C αὐτή. 21 ἡττώμενος] A C ἡττούμενος. ἢ περισσεύων] C τοῦ περισσεύοντος. παραβαίνων νόμον] C παραβαίνοντος νόμισμα ὑψίστου. 23 κρίμα] C κρίμα, καὶ ἔστι δικαίων κρίνων σοφός. πλήρης δόλου] C πλήρη δόλου πυρώδους. 24 ἑτεροκωφῶν] C ἐθελοκωφῶν. ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη] C οὗ ἐὰν ἐπιγνωσθῇ. σε] C σε κακοποιῆσαι. 27 ἀναγγέλλει] C ἀναγγελεῖ. 28 οὐκ ἔστιν] C οὐκ ἔσται.

CAP. XX.

1 καλὸν] C καλόν ἐστιν. καὶ] C κρυπτῶς, καί. ἀπὸ ἐλαττώσεως] C ἐλαττώματος, & ponit post κωλυθήσεται. 3 βίᾳ] C βίῳ. 5 Ἔστι] Hic versus deest in Ald. λαλιᾶς] C λαλιᾶς αὐτοῦ. 8 λόγῳ] A λόγων. μισηθήσεται] C μισηθήσεται· ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερῶσαι μετάνοιαν, οὕτω γὰρ φεύξῃ ἑκούσιον ἁμάρτημα. 9 εὐοδία] C εὐδοκία. ἀνδρὶ] C ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ. 10 δόσις ἣ] A ἡ δόσις. 12 ἑπταπλάσιον] C ἑπταπλασίονα. 13 λόγῳ] C λόγοις. 14 σοι] C σοι λαβόντι, ὁμοίως δὲ καὶ βασκάνου διὰ ἀνάγκην αὐτοῦ. ἑνὸς] C ἑνὸς εἰς τὸ λαβεῖν. 16 ἄνθρωπος] C κυρίῳ, καὶ ἀνθρώποις. καὶ οὐκ] C οὐκ. 18 ἔδοντες] A C ἐσθίοντες. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει εἴληφε· καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ. ἀπαιδεύτων] A ἀπαιδεύτῳ· & versu 26. 24 ἄφρονος] C λήψιμοι. ψεῦδος] C ponit ante ἐν. ἐν] C ἐν δέ. 29 ΛΟΓΟΙ παραβολῶν] C sunt. 30 γλῶσσα] C γλῶσσα αὐτοῦ. ἀδικίαν] C ἀδικίαν αὐτοῦ. καὶ ὁ] A C ὡς. ἐλεγμοὺς] C ἐλέγχους. 33 αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ. κρείσσων ἀπαραίτητος ἐν ζητήσει κυρίου, ἢ ἀδέσποτος τροχηλάτης τῆς ἰδίας ζωῆς.

CAP. XXI.

2 δέξεται] C αὐτῇ, δέξεται. 3 αὐτῆς] C αὐτῇ. 5 ὑπερηφάνῳ] C ὑπερηφάνων. 7 καρδίᾳ] C καρδίᾳ αὐτοῦ. 9 αὐτοῦ] C ἑαυτῷ. χειμῶνα] C χῶμα ταφῆς αὐτοῦ. 10 πυρὸς] C πυρὸς εἰς ἀπώλειαν. 11 ἐκ] C ὑπό. ἐσχάτῳ] C ἐσχάτου. 12 κατακρατεῖ] C κυρίου, κρατεῖ. 13 καὶ συντέλεια] C συντέλεια δέ. σοφία] C σοφίας πρόσληψις. 15 Ἔστι] C Ἔστι γάρ. 16 πηγὴ] C πηγὴ ἁγνή. 17 καὶ] C deest. κρατήσει] C κρατήσει ἐν ζωῇ

18 ὁ σπαταλῶν] C αὐτὸν ἀσύνετος. 20 ϗ τοὺς] C Ὡς οἶκος ἠφανισμένος, οὕτως μωρῷ σοφία ponit ante ϗ τοὺς. διανοηθήσεται] C διανοηθήσεται. 22 ἀνοήτοις] C ἀνοήτου. 24 χρυσοῦ] C χρυσοῦς. βραχίονι δεξιῷ] C βραχίονος δεξιοῦ. 25 ἀπὸ προσώπου] C ἀπ' αὐτοῦ. 27 θύραν] C θύρας. ἀτιμίᾳ] C ἀτιμίαν. 28 ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται] C πολυλάλων ἐκ αὐτῶν διηγήσεται. 29 καρδία δὲ] A καρδία. C ἐν δὲ καρδίᾳ. 31 ψιθυρίζων, ϗ ἐν παροικήσει] C ψίθυρος, ϗ οὐ ἐὰν παροικήσῃ.

CAP. XXII.

1 ἠρδαλωμένῳ] A ἠρδαλωμένος. ϗ πᾶς, usque ad πᾶς ὁ, ver. 2.] A desunt. 4 φρονίμη] C φρόνιμος. ἄνδρα] C ἀνδρός. Μουσικὰ] A Μουσικά. ϗ] C δὲ, καί. παντὶ] C deest. σοφίας] C σοφίας. τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τροφὴν ἔχοντα, τῶν ἰδίων γεννητόρων κρύψουσι δυσγένειαν. τέκνα ἐν [illegible] ϗ ἀπαιδευσίᾳ γεγαυριωμένα, συγγενείας ἑαυτῶν μολύνουσι τὴν εὐγένειαν. 8 ἐξεγείρων καθεύδοντα] C ϗ ἐξεγείρει καθεύδοντας. 9 Διηγούμενος] C Διηγεῖται. 10 φῶς] A C ἐξέλιπε γὰρ φῶς. σύνεσιν] C σύνεσιν. 12 πονηρὰ] C deest. 14 πορδοῦ] C πορδοῦ, ἀναισθητῶν γὰρ ἐξου[illegible] σου τὰ πάντα. 14 μωρὸς] C μόλυβδος. 18 ἅλα] C ἅλας. εὐ[illegible]] C σύγκοπον. C εὐκοπώτερον. 20 χαρακῷ] C παντὶ χαρακῷ φόβου. [illegible]] C ἐπὶ τοίχου. 21 ὑπομείνωσιν] C μείνωσιν. 22 Οὕτως] A Οὕτως [illegible]. 24 κατάξει] A καταίρει. 25 ἀποσοβεῖ] C ἀποσοβήσει. 27 τούτοις] C τούτοις γάρ. 28 ὁμοῦ πλησθῇς] C εὐφρανθῇς. 29 αὐτῷ] A ἑαυτῷ. ἐν τῇ κληρονομίᾳ] C τὴν κληρονομίαν. 30 Πρὸ] C οὐ καταφρονητέον γὰρ ἀεὶ [illegible]γραφῆς, οὐδὲ θαυμαστὸς πλούσιος νοῦν οὐκ ἔχων. 31 στόμα] C στόματος. ἀπ'] C αἰφνιδίως ἀπ'. μου] C μου μή.

XXIII.

1 μου] C ἁπάσης. μὴ posterius] C ϗ μή. 2 φείσωνται, usque ad finem [illegible]] C φείσῃ σὺ κυρίου τὰς δὲ ὕβρεις τῶν ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτωλῶν μὴ [illegible]. 3 πληθύνωσιν] C πληθυνθῶσιν. πλεονάσωσι] C πλεονάζουσιν εἰς συν[illegible]. μου] C μου, ὧν μακρὰν ἐστὶν ἡ ἐλπὶς τοῦ ἐλέους σου. 4 δῷς μοι] C μὴ δῷς. 5 ϗ ἐπιθυμίαν] C ϗ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διαπαντὸς ἀπὸ δούλων σου. Ἐλπίδας κενὰς ϗ ἐπιθυμίας. ἐμοῦ] C ἐμοῦ, ϗ κράτει τὸν θέλοντά σοι δουλεύειν. 9 με posterius] C με τὸν ἱκέτην σου. ΠΑΙΔΕΙΑ στόματος] C desunt. παιδείαν στόματος] C ponit post [illegible]. στόματος] C στόματος ἀληθινοῦ. 8 καταλειφθήσεται] C Ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ καταλειφθήσεται ὁ. 11 οὐ μὴ καθαρισθῇ] C ponit ante ἀπό. ἐπαγωγῶν] A ἀπαγωγῶν. C ἐπαγωγῆς. 17 Ἀπαιδευσίαν ἀσυρῆ μὴ συνεθίσῃς] C Ἀκολασίᾳ ὅρκου μὴ ἐθίσῃς. λόγος] A λογισμός. 18 συνεδρίᾳ] C συνεδρεύσεις. 19 μωρανθῇς] C μαρανθῇς. σου] A σου μή. καταποθῇ. Ἄνθρωπος] C καταποθῇ ἄνθρωπος, &c. 23 ἐκκαύσῃ] C ἐγκαύσῃ. 28 κυρίου] C κυρίου τοῦ ὑψίστου. φωτεινότεροι] C φωτεινότεροι εἰσιν. Οἱ. 29 αὐτῷ] C αὐτῷ τὰ πάντα. συντελεσθῆναι] C συντελεσθῆναι καθορᾷ τὰ πάντα. 30 οὐ] A deest. 32 Οὕτως] C Ὁμοίως. κληρονόμον (A κληρονόμου) ἐξ ἀλλοτρίου] C κληρονομίαν ἐξ ἄλλου. 33 ἑαυτῆς] C αὐτῆς. ἐμοιχεύθη] C ἐμοίχευσε. ἐξ ἀλλοτρίου] C ϗ ἐξ ἄλλου. παρέστησεν] C παρέστηκεν. 34 εἰς (A deest) ἐκκλησίαν] C ἐν ἐκκλησίᾳ. 35 τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς] C υἱοὶ αὐτῶν. οὐ δώσουσι] C οὐκ οἴσουσι. 37 οὐθὲν] C οὐδέν. ϗ] A ϗ τι. προσέχειν] C προσέχοντος. κυρίου] C θεοῦ. Δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ' [illegible]

CAP. XXIV.

ΑΙΝΕΣΙΣ σοφίας] C desunt. 8 κύμασι] C κύματι. 11 Μετὰ] C [illegible]. 14 αἰῶνος] C αἰώνων. ἐκλίπω] C ἐλλείπω. 15 ἐν πόλει ἠγαπημένῃ (ἡγιασμένῃ C)] A [illegible] ἠγαπημένῃ. 17 ἀνυψώθην] A ἀνυψώθην. C ὑψώθην. 18 αἰγιαλοῖς] C Γαδδί. 19 πεδίῳ, usque ad finem versus] C πεδίῳ ὡραίῳ, ϗ ὡς πλάτανος ἀνυψώθην ἐφ' ὕδατος. 20 ἀσπάλαθος] C ὡς πάλαθος. δέδωκα ὀσμὴν] C desunt. δέδωκα] C ἔδωκα. χαλβάνη] C γαλβάνη. 22 κλάδοι posterius] C deest. 23 βλαστήσασα] C ἐβλάστησε εὐωδίαν. πλούτου] C πλούτου. Ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, ϗ φόβου, ϗ γνώσεως, ϗ τῆς ὁσίας ἐλπίδος. Δίδωμι δὲ σὺν τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. 27 κηροῦ] C κηρίου. 29 με posterius] A deest. 30 ϗ] C διαπαντὸς, καί. 32 νόμον] C νόμος. Μωϋσῆς] C ἡμῖν Μωϋσῆς. συναγωγαῖς] C ἐν συναγωγῆς. Ἰακὼβ] C Ἰακώβ. μὴ ἐκλύεσθε ἰσχύειν ἐν κυρίῳ, ἵνα κραταιώσῃ ὑμᾶς, αὐτός. κολλᾶσθε πρὸς αὐτὸν, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς μόνος ἐστὶ, ϗ [illegible] ἔτι πλὴν αὐτοῦ σωτήρ. 35 Ὁ πιμπλῶν] C Ἐμπιπλῶν. σοφίαν] C τὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ. 37 παιδείαν] C παιδείαν γνώσεως, καί. διανόημα] C τὰ διανοήματα. 41 Κἀγὼ] C Ἐγὼ ἡ σοφία. 42 Εἶπα] C Εἶπον. ποτιῶ] A C ποτίσω. κῆπον] C κῆπον τὸν ἄριστον. πρασιὰν] C πρασιὰν [illegible]. 43 εἰς prius] A deest. 44 Ἔπ] C Ὅπ. αὐτὰ] C αὐτήν. [illegible]] C Ὅτι.

CAP. XXV.

[illegible]] C κυρίου. ἔναντι κυρίου. 2 Ὁμόνοια] C Ὁμόνοιαν. φιλία] C φιλίαν. γυνὴ ϗ ἀνὴρ] C ἀνὴρ ϗ γυνή. συναγήοχας] C συνήγαγες. εὕροις] C εὑρήσεις. 6 ἐπιγνῶναι] C γνῶναι. 7 Ὡς ὡραία γερόντων σοφία] A [illegible]. 9 ἐπὶ γλώσσης] C ἐν τῇ γλώσσῃ μου. 10 εὐφραινόμενος] C ponit [illegible]. 11 αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. 14 Φόβος] C Ἀγάπησις δέ. πᾶν ὑπερέχει] C πάντα ὑπερέβαλεν εἰς φωτισμόν. 15 αὐτοῦ] C αὐτόν. 18 Πᾶσαν] C [illegible] ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ. Πᾶσαν. 22 [illegible]] C κεφαλῆς. 23 θυμὸν] C θυμοῦ. εὐδοκήσω, ἢ ἐνοικῆσαι] C εὐδοκῶ, [illegible]. 24 ἀμαυροῖ τὴν ὅρασιν] C ἀμαυροῖ τὸ πρόσωπον. σάκκον] C [illegible]. τοῦ] C τῆς. 25 ἀκούσας ἀνεστέναξε] C ἀκουσίως ἀναστενάξει. πικρὰ] C αὐτήν. 27 Ἀνάβασις] C Ὡς ἀνάβασις. ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου] C ἐπὶ [illegible]. 28 ἐπὶ] C εἰς. ἐπιποθήσῃς] C ἐπιποθήσῃς εἰς τρυφήν. 32 [illegible]] C παρακαλέσει. αὐτῆς] C αὐτῆς ἐν στενώσει. 34 ἐξουσίαν] C παρρησίαν. 36 αὐτὴν] C αὐτήν, δίδου, ϗ ἀπόλυσον.

CAP. XXVI.

2 ἔτη] C ἔτη τῆς ζωῆς. 3 ἐν] C πρὸς κύριον, ἐν. 4 ἱλαρὸν] C ἔχοντες [illegible] γαυριάσουσι. 5 μου] C ponit ante ἡ. ἐδεήθην] C ἐφοβήθην. 9 ἐπὶ [illegible]] C γυναικός. 11 μέθυσος] C μέθυσος ϗ ῥεμβάς. 13 θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ] A θυγατέρα ἀδιατρέπτως. 15 ἀνοίγει] C ἀνοίξαι εὑρὼν πηγήν. 18 [illegible]] C Στυγνὰ ϗ ἄντως. 19 αἰχμητηρὰ] C αἰχμητηρὰ ϗ πιστή. 20 ψυχῆς] C ψυχῆς αὐτῆς. 21 αὐτοῦ] C αὐτῆς. 33 βάσεως ἀργυρέας] C βάσεσιν ἀργυραῖς. [illegible]] C εὐσταθέσι· & hic addit undecim versus, quos habes apud Nobilium. 25 μου] C ponit ante ἡ. 27 ἐπὶ] C εἰς. αὐτὸν] C ponit ante εἰς. 28 ἐξηγεῖται] C ἐξαιρεῖται.

CAP. XXVII.

1 ὀφθαλμὸν] C ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. 2 λίθων] C λιθίνων. πάσσαλος] A ϗ πάσσαλος. 5 σκύβαλα] C σκύλα. 7 ξύλου] A ξύλον. λόγος] C λογισμός. καρδίας] C ἐν καρδίᾳ. 9 ϗ] C αὐτῇ, καί. 10 αὐτὴν] C deest. 11 ἁμαρτίαι] A ἁμαρτίας. C ἁμαρτία τοῖς. ἄδικα] C κακίαν. 12 Σοφία C ἐν σοφίᾳ. 13 διανοουμένων] A διανοουμένου. 20 ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίου] C ἀπώλεσε τὸν πλησίον αὐτοῦ. 21 ἀπέλυσας] C ἀπολύσας. 24 ἀπήλπισεν] C ἀπώλεσε πίστιν. 25 κακὰ] C πονηρά. οὐδεὶς] C ὁ εἰδώς. 26 στόμα σου] C τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐκθαυμάσει] C θαυμάσει. ἐν] A deest. σκάνδαλον] C σκάνδαλα. 27 αὐτὴν] C deest. 28 κεφαλὴν] C κεφαλῆς. διελεῖ] C διαιρεῖ. 29 ἐμπεσεῖται] C ponit ante εἰς. ἁλώσεται] C ponit ante ἐν. 30 Ὁ ποιῶν] C Ποιοῦντι. εἰς] C ἐπ'. κυλισθήσεται] C κυλισθήσεται. 31 αὐτὴν] C αὐτούς. 32 πτώσει (ἐν πτώσει C) εὐσεβῶν] A πτῶσιν ἀσεβῶν.

CAP. XXVIII.

1 διατηρῶν διατηρήσει] A διαστηριῶν διαστηρίσει. 2 σου prius] C deest. 4 Ἐπ'] C Καὶ ἐπ'. 5 τίς] C ϗ τίς. 7 Καταφθορὰν] C Καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον καταφθοράν. 9 διαθήκην] C διαθήκης. 11 ϗ] C deest. ϗ] A deest. ἐμβάλλει] A ἐκβάλλει. C ἐμβαλεῖ. 12 ἐκκαυθήσεται] C ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης τὸ πῦρ αὐξηθήσεται. ἀνυψώσει] C τοῦ ἀνθρώπου ἀνυψοῖ. 14 φυσήσῃς] C φυσήσῃς εἰς. ἐκκαήσεται] C καύσεται. αὐτὴν] C αὐτοῦ. σβεσθήσεται] C ἀποσβεσθήσεται. 15 καταράσασθαι] C καταράσασθε. 16 τρίτη] C δισσή, & verſ. 19. 17 ὀχυρὰς] A ἰσχυράς. 21 ποιεῖ μώλωπας] C ποιήσει μώλωπα. συγκλάσει] C συνθλάσει. 23 ἀπ'] C ἀπὸ προσώπου. 24 χάλκεοι] C χάλκειοι. 26 οὐ καήσονται] C οὐ μὴ καύσονται. 27 ἐκκαήσεται] C ἐκκαυθήσεται. ἐξαποσταλήσεται ἐπ'] C ἐπαποσταλήσεται. 28 Ἴδε] A Καί. ἀκάνθαις] C ἀκάνθαις, ϗ τῷ στόματί σου ποίησον θυρώματα ϗ μοχλούς. τὸ χρυσίον] C χρυσίον σου. 29 τοῖς λόγοις] C τοῦ λόγου. σου] A deest. ζυγὸν ϗ σταθμὸν] C ζυγόσταθμον. 30 Πρόσεχε] C Καὶ πρόσεχε. αὐτῇ] C αὐτοῖς.

CAP. XXIX.

3 λόγον] C λόγον σου. πόνον] C κόπον. 5 καταφιλήσει χεῖρα] C καταφιλεῖ χεῖρας. 7 ἰσχύσῃ] C δὲ ἰσχύσῃ δῷς. 8 δωρεὰν] A οὐ δωρεάν. C ponit ante ἐχθρόν. 9 ϗ ἀντὶ] C ἀντί. 10 Πολλοὶ] C Πολλοὶ οὖν. ἀπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον. δωρεὰν] C δέ. 11 ταπεινῷ] C ταπεινώσει. ἐλεημοσύνην] C ἐλεημοσύνῃ. μὴ] A deest. 12 κενὸν] C deest. 13 ἀδελφὸν ϗ φίλον] C φίλον ϗ ἀδελφόν. ἰωθήτω] C κατάκρυψε αὐτόν. 19 καταλείψει] C ἐγκαταλείψει. 20 ἐγγύου] C ἐγγυητοῦ. 22 Ἀγαθὰ ἐγγύου] C Ἀγαθὴν ἐγγύην. ϗ ἀχάριστος] C Ἐγγυῶν φεύξεται ἁμαρτωλὸς ϗ ἀχάριστος. ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον] C καταλείψει τὸν ῥυσάμενον αὐτόν. 26 ἐμπεσὼν] C παραβαίνων ἐντολὰς κυρίου ἐμπεσεῖται. κρίσεις] A κρίσιν. 28 ζωῆς] C ζωῆς ἀνθρώπου. 30 μικρῷ ϗ μεγάλῳ] C μικρὰ ϗ μεγάλα. ἔχε] C ἔχε, ϗ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς. 31 οὐ] A οὐ. παροικήσει, οὐκ ἀνοίξει] C παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις. 32 πικρὰ] A μικρά. ἀκούσῃ] C ἀκούσεις. 33 Πάρελθε] A C Πάρελθε. εἶπ] A ἔπ. 34 χρεία τῆς οἰκίας] C ponit ante ἐπεξένωται. 35 ἀνθρώπῳ] C deest.

CAP. XXX.

ΠΕΡΙ τέκνων] C desunt. 1 ἐσχάτῳ] C ἐσχάτων, & versu 10. 2 ὀνήσεται] C εὐφρανθήσεται. αὐτῷ posterius] C αὐτῶν. 3 αὐτοῦ] C deest. 5 εὐφράνθη] C εὐφράνθη ἐπ' αὐτῷ. 7 Περιψύχων υἱὸν] A Περὶ ψυχῶν υἱῶν. C Περιψύχων υἱόν. 8 ἀποβαίνει] C ἐκβαίνει. 10 Συνοδυνηθῇς] C ὀδυνηθῇς. γομφιάσεις] C γομφιάσῃ. 12] θλάσον] C καὶ θλάσον. ὡς] C ὅτι. σοι] C σοι, ϗ ἔσται ἐν ὀδύνῃ ψυχῆς. σου προσκόψῃ] C αὐτοῦ προσκόψῃς. ϗ μὴ, usque ad finem versus] A desunt. C ponit ante θλάσον. 14 ΠΕΡΙ ὑγείας] A C desunt. ϗ] A deest. βέλτιον] A βελτίων. 18 ἐκκεχυμένα] C κεκλεισμένα. 18 οὔτε μὴ] C μή. 23 ζωὴ] C αὐτὴ ζωή. 25 ἀπέκτεινεν] C ἀπώλεσε ϗ ἀπέκτεινεν. ϗ οὐκ, usque ad finem versus] C desunt. 26 μέριμνα] Hic Comp. addit versum qui in Rom. habetur cap. 33. verſ. 13. 16 Ὡς, usque ad finem capitis] C ponit cap. 33. a versu 17. usque ad finem capitis. 17 ἐπλήρωσα] C ἔπλησα. 19 μου … λαοῦ] C desunt. 20 σὺ] C σεαυτῷ. 21 πνοὴ] C ἐστι πνοή. 24 μὴ] C ϗ μή. τελευτῆς] A τελευτῆς σου. 25 ΠΕΡΙ δούλων] C desunt. ἔργον] C ἔργα. 26 παιδὶ, ϗ εὑρήσεις] C παιδείᾳ ϗ ζητήσει. 27 κάμψουσι] C κάμψουσι. 30 κἂν] C ϗ ἐάν. ἐν] C deest. 31 σὺ] C ἡ ψυχή σου. σεαυτὸν] C ἀδελφόν. 32 αὐτὸν] C αὐτὸν ἀδίκως. 33 ἀποδρᾷ] A C ἀποδράσῃ.

CAP. XXXI.

2 ἄνεμον] C ἀνέμοις. 6 καρδία] C σου ἡ καρδία. μὴ] C σου, μή. εἰς] A deest. 7 Πολλοὺς] A C Πολλοὺς γάρ. 9 πεπαιδευμένος] C πλανώμενος. 10 πληθυνεῖ] C πληθύνει. 12 πλείονα] C τὰ πλάσματα. 16 οὐ μὴ] C οὐδέν. 18 τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ] C τί αὐτοῦ στήριγμα. 19 σκέπη posterius] A σκηνή. 20 ἀπὸ πτώματος] C πτώσεως. 21 μωκήματα] C δωρήματα, 23 ἐν prius] C deest. 25 αὐτὴν] C αὐτόν. 27 μισθίου] C μισθωτοῦ. 28 καθαιρῶν] C καταλύων. ὠφέλησαν] C ὠφελοῦσι. κόπους] A κόπου. 29 εἰσακούσεται] A ἀκούσεται. ὠφέλησε] C ὄφελος ἐν. 31 τὰ αὐτὰ] C ταῦτα.

CAP. XXXII. In Comp. XXXV.

1 προσφορὰς] A συμφορὰς. 4 Ἀνταποδιδοὺς χάριν] C Καὶ ἀνταποδιδοὺς χάριν ὡς. 16 ἐν προσώπῳ] C ἐνώπιον. 8 ἔναντι] C ἐνώπιον. 10 σμικρύνῃς] A μικρύνῃς. 14 προσδέξεται] A δέξεται. 15 μὴ] A οὐ μή. οὐκ ἔστι] A desunt. 16 λήψεται] C λήψεται κύριος. πτωχοῦ] C πτωχῷ. 18 δάκρυα] C δάκρυον. αὐτὰ] C αὐτό. 22 Καὶ] C deest. δικαίως] C δικαίοις. 22 αὐτοῖς] C αὐτοῖς ὁ κραταιός. συντρίψῃ] C τρίψῃ. 24 ἀνταποδῷ] C ἀνταποδώσει. 25 Ἕως] C Ἕως ἄν. 26 Ὡραῖον] C Ὡς ὡραῖον.

CAP. XXXIII. In Comp. XXXVI.

2 ἔθνη] C ἔθνη τὰ μὴ ἐκζητοῦντά σε. 3 ϗ] C deest. 4 ἐνώπιον] C ἐναντίον. 5 ἐπέγνωμεν] C σε ἔγνωμεν. 7 δεξιὸν] C δεξιόν, ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά σου. 8 ἔκχεον] C ἔκχεε. 9 Ἔξαρον] C Ἔπαρον. 10 ὁρκισμοῦ] C ὀργῆς. μεγαλεῖα] C θαυμάσια. 12 ἐχθρῶν] C ἐθνῶν. 13 Συνάγαγε] C Συνάγαγε. Λαμπρὰ, usque ad finem versus] In Comp. habentur cap. 30. verſ. 26.

CAP. XXXIV. In Comp. XXXI.

1 ὕπνον] C ὕπνου. 2 ὕπνος] A ὕπνον. 4 ἀναπαύσει] C ἀναπαύσει αὐτοῦ. 5 αὐτὸς] C οὗτος. 6 ἐδόθησαν εἰς πτῶμα] C ἐδόθησαν. 7 ἐνθουσιάζουσιν] C θυσιάζουσιν. 8 ἐστι] C ἐστιν αὐτοῦ. 10 ἔστω εἰς καύχησιν] C ἔσται εἰς καύχημα. 11 Στερεωθήσεται] C Διὰ τοῦτο στερεωθήσεται. 12 ἐκάθισας] C ἐκαθίσας. ἐπ' αὐτῆς] C ponit post σου. 16 χεῖρα] C χεῖρά σου. 18 πλησίον] A πλησίου. 19 σοι] A σου. 20 πρῶτος] C πρῶτον. 23 χολέρας] C χόλερα. 25 μεσοπωρῶν] A μεσοπορῶν. C μεσοπορῶν, ἔμεσον. 26 ἐσχάτῳ] C ἔσχατον. 28 εὐλογήσει] C εὐλογῆσαι. ϗ] C deest. 31 καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων] C ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ. 32 ἀνθρώπῳ] C ἀνθρώποις. 36 Ἀγαλλίαμα usque ad οἶνος] A desunt. 40 μέθη] C ponit post θυμόν. 42 ἀπαιτήσει] C ἀπαντήσει αὐτοῦ.

CAP. XXXV. In Comp. XXXII.

ΠΕΡΙ' ἡγουμένων] A C desunt. 1 Ἡγούμενον usque ad γίνου] A desunt. 2 ποιήσας ἀνάπεσε] C πίησον, ϗ εὐδοκιμήσας ἀνάπαυσαι. 4 πρεσβύτερε] C πρεσβυτέρῳ. 5 ἀκριβεῖ usque ad μουσικά] C ἀκριβείᾳ ἐπιστήμης ϗ ἐμποδίσεις. 8 Ἐν] A Καί. 13 ἑτέρου λέγοντος] C ὅπου γέροντες. 14 προσελεύσονται] C προσελεύσεται. 16 ἁμαρτης] C ἐν ἁμαρτίαις, καί. 18 παιδείαν] C τὴν παιδείαν αὐτοῦ. 21 εὑρήσει] A εὑρήσεις. C ἐξευρίσκει. 22 ἀλλότριος] A ϗ ἀλλότριος. C ἀλλότριος δέ. 23 μετ' αὐτοῦ] C μεθ' ἑαυτοῦ. 24 Ἄνευ βουλῆς] A desunt. σε] C deest. 25 μὴ προσκόψῃς] C οὐ προσκόψεις. 27 ἔργῳ] C ἔργῳ ἀγαθῷ. 28 νόμῳ] C κυρίῳ. ἐντολαῖς] C ἐντολῇ. κυρίῳ] C ἐπ' αὐτῷ.

CAP. XXXVI. In Comp. XXXIII.

1 ἐξελεῖται] C ἐξαιρεῖται αὐτόν. 2 πλοῖον] C πολλῶν. 4 δικαίων] C δῆλον. ϗ posterius] C καὶ τότε. 6 χρεμετίζει] C χρεμετιεῖ. 7 ἡμέρας ὑπερέχει] C ὑπερέχει ἡμέρας. A ἡμέρας ὑποτρέχει. 10 Ἀπ'] C Καὶ ἀπ'. ἀνέστρεψεν] C ἀνέστρεψεν. εὐσεβοῦς ἁμαρτωλὸς] C τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ εὐσεβής, ϗ οὕτως ἀπέναντι ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ὁ ἁμαρτωλός. 16 ϗ κατεκληρονόμησα, usque ad finem capitis] C ponit cap. 36. a versu 13 usque ad finem capitis. πρωτογόνῳ ὡμοίωσας] C πρωτόγονον ὠνόμασας. 15 Οἰκτείρησον] C Οἰκτεῖρον. πόλιν] A πόλις. C τόπον. καταπαύματος] C καταπαύσεως. 17 κτίσμασι] A κτήμασι. προφητείας τὰς] C προφήτας. 19 σὺ] A deest. εἶ ὁ θεὸς] C desunt. 21 γεύεται] A γεύσεται. 23 δὲ] C γάρ. 25 αὐτῆς] C deest. πραΰτης] C πραΰτης, καὶ ἴασις. 26 ἀναπαύσεων] A C ἀναπαύσεως.

CAP. XXXVII.

1 αὐτῷ] C deest. 2 ἔνι] A C μένει. 3 ἐνεκυλίσθης] A ἀνεκυλίσθης. C ἐκυλίσθης. 4 ἥδεται] C συνδιαιτᾷ, & ponit ante ἐν. 5 ἔναντι] C καὶ ἔναντι. πολέμου] C πολεμίου. 6 ἐπιλάθῃ] C ἐπιλάθου. ἀμνημονήσῃς] C μνημονεύσῃς. σου] C σου. Μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, ϗ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν. 8 ἑαυτὸν] A αὐτόν. συμβούλου] A συμβουλῆς. βουλεύσεται] C συμβουλεύεται. 7 Hunc versum Comp. ponit post versum sextum, ut sup. 12 περὶ prius] A τῆς. 14 ἐφεστίου] A ἀφεστίου. C ἐπετείου. 15 ἐντολὰς] C ἐντολὰς κυρίου. 18 ἐπὶ σκοπῆς] A C ἐπισκοπῆς. 19 ἐν ἀληθείᾳ] C ἡ ἀλήθεια. 21 καρδίας] C χαρᾶς πρόσωπον. ϗ … ϗ] C desunt. αὐτῶν] A αὐτῷ. C ponit ante ἐνδελεχῶς. 22 ϗ prius] C deest. ἐστιν] A ponit ante ἄχρηστος. 23 σοφῆς] C σοφίας. 25 πιστοὶ] C αἰνετοί. 26 παιδεύσει] C παιδεύει. 29 πίστιν] C δόξαν. ζήσεται] C ἔσται. 31 πάντα πᾶσι] A παντάπασιν. εὐδοκεῖ] C εὐδοκιμεῖ.

CAP. XXXVIII.

2 δόμα] C δόξαν. 4 προσοχθιεῖ] C προσοχθίσει. 6 αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου. 7 συντελέσῃ] C συντελεσθῇ τά. 10 πλημμέλειαν] C πλημμελείας. χεῖρας] C χεῖρα. 12 ἔκτισεν] C ponit post κύριος. 13 καιρὸς ὅτε] C ὅτε καιρός. 14 εὐοδώσῃ] C ἐνδώσῃ. 15 ἔναντι] C ἐναντίον. 16 θρήνου] C θρήνων. αὐτοῦ posterius] A deest. 18 αὐτοῦ] A αὐτῆς. 20 ἀπαγωγῇ] C ἐπαγωγῇ. κατὰ] C κατάρα. 21 δῷς εἰς] A δώσῃς. 23 αὐτοῦ] C σου. 24 ἐν prius] C ἐπ'. αὐτοῦ] C αὐτοῦ οὐ. 26 ϗ prius] C deest. ἀναστρεφόμενος] C ἀναστρεφόμενος. 28 ἡμέρᾳ] C ἡμέραν. ἡ ὑπομονὴ] C ἐπιμονή. τελέσαι] C συντελέσαι. 29 ἀργῷ σιδήρῳ] C ἐν ἔργῳ σιδήρου. πήξει] C τήξει. 30 σφύρης] C σφύρας, καὶ ἄκμονος. 34 συντελέσαι] C εἰς τὸ συντελέσαι. χρίσμα] A χάρισμα. 35 ἐνεπίστευσαν] C ἐπίστευσαν. 37 ϗ ἐν] C ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται, ϗ ἐν. 38 Ἐπὶ, usque ad ϗ] A desunt. δικαστοῦ] C δικαστῶν. δικαιοσύνην] C παιδείαν. 39 κτίσμα] C κτῆμα. στηρίσουσι] A τηρήσουσι. C στηρίσουσι. ἐπιδόντος] C ἐπιδιδόντος.

CAP. XXXIX.

2 Διηγήσεις] C Διήγησιν. 4 ἡγουμένου] C ἡγουμένων. 6 ὀρθρίσαι πρὸς κύριον τὸν] C πρὸς κύριον, ὀρθρίσαι πρὸς τόν. 7 αὐτοῦ posterius] A αὐτῆς. 8 θελήσῃ] C θέλῃ. 11 ἐκφανεῖ] A ἐκφαίνει. 13 Οὐκ] A Καὶ οὐκ. C deest. 14 διηγήσονται] C διηγήσεται. ἔθνη] A deest. 15 ὄνομα] C ὄνομα. 16 ϗ] C ὅτι. 17 ἀγροῦ] C ὑγροῦ. 18 Καὶ ὡς] Hic versus deest in Comp. 19 ἔργοις] C ἔργοις αὐτοῦ. 20 Δότε, usque ad finem versus] C desunt. 21 ὅτι] C deest. ἔσται] A C ἔσται, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τί τοῦτό ἐστι (A deest.) addit amplius A ϗ εἰς τί τοῦτο. ἐν] C ταῦτα ἐν. 22 ἐστι] A ἔσται. 26 εἰς τί τοῦτο;] C ἐστι. χρείας] C χρείαν. 29 τοῖς ὁσίοις] C ponit post εὐθεῖαι. 31 ὕδωρ] C ϗ ὕδωρ. ἅλα] C ἅλας. πυροῦ] A πυρός. μέλι, ϗ γάλα] C γάλα, ϗ μέλι. 32 Ταῦτα] C ponit post πάντα. εἰς] C deest. 33 ἐστερέωσαν] C ἐστερέωσε. 34 Καὶ] C deest. αὐτοῦ] C αὐτόν. 35 χάλαζα] C θάλασσα. ἔκτισται] Hic repetit Ald. quæ habentur versu 33, a καὶ ἐν, usque ad finem versus 34. 37 ἐντολῇ] C ἀνατολῇ. 39 ὥρᾳ] C καιρῷ.

CAP. XL.

1 ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ] C ἐπιστροφῆς ἡμέρας. 3 ἐν δόξῃ] C δόξης. 4 μηνίαμα] C μίμημα. 6 ἡμέρᾳ] A C ἡμέραις. 7 ἐκπεφευγὼς] C ἐκφυγών. 8 σαρκὸς] A deest. 9 ϗ αἷμα] C ponit post ῥομφαία. λιμὸς, ϗ σύντριμμα] C λιμοῦ καὶ συντρίμματος. μάστιξ] C μάστιγος. 12 πίστις] A τί. 13 ὑετῷ] C ὑετοῖς. 15 πληθυνεῖ] C πληθυνεῖ. 17 ἐν] C σύ. 19 καὶ ὑπὲρ, usque ad finem versus] C desunt. 20 μουσικὰ] C μουσική. 22 σου] C deest. 27 φόβῳ] C ἐν φόβῳ. ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ] C ζητῆσαι ἐν αὐτῷ. βοήθειαν] A βοήθεια. 28 ἐκάλυψαν] C ἐκάλυψεν. 30 ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος] C ἔχει βίον. 32 καήσεται] C καυθήσεται.

CAP. XLI.

1 ἐστιν] C deest. 5 πάσῃ] C σῇ. 9 ἐνδελεχιεῖ] C ἐνδελεχίζει. 11 θεοῦ ὑψίστου] C ὑψίστου. ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε εἰς ἀπώλειαν. 13 ἀπὸ κατάρας] C desunt. 14 ἁμαρτωλῶν] C ἀνθρώπων. 15 μεγάλοι] C ponit post θησαυροί. 16 αἰῶνα] C αἰῶνας. 17 ἐστι] C deest. 19 ἐντρέπητε] C ἐντραπήσεσθε. 20 πάντα πᾶσιν] A παντάπασιν. 22 Ἀπὸ] C Καὶ ἀπό. ἄρτοις] A ἄρτους. 25 ἀσπαζομένων] C ἀσπαζομένους. συγγενοῦς] C ἀνθρώπου εὐγενοῦς. 27 παιδίσκης αὐτοῦ] C ϗ παιδίσκης. ἐπιστῇς] C ἐπιστήσῃς. 28 φίλων] C φίλου.

CAP. XLII.

1 Ἀπὸ] C Καὶ ἀπό. ἀποκαλύψεων] C ἀποκαλύψεως περί. ἐστι] A deest. 4 σταθμίων] C σταθμῶν. 5 ἀδιαφόρου] C διαφόρου. ϗ prius] C deest. ὃ] C deest. παντὶ] C πάντα. 8 ἀληθινῶς] C ἀληθινός. 10 ὢν] C ϗ ὤν. στειρώσῃ] C στειρωθῇ. 11 ἀδιατρέπτῳ] A ἀδιατρέπτως. ποιήσῃ σε] A ποιήσῃς. 13 γυναικὸς posterius] A deest. 14 ϗ] C deest. 15 δὴ] A δέ. 16 Ἥλιος] C Καὶ ἥλιος. πᾶν] C πάντα. αὐτοῦ prius] C κυρίου. 17 κύριος] C κυρίου. ἃ] C deest. 19 κύριος] C ὕψιστος. σημεῖον] C σημεῖα. ἐπεσόμενα] C τὰ ἐσόμενα. 21 τῆς] C διὰ τῆς. ϗ ἕως] C ὅς. 22 οὐδὲ] C οὐ. 23 Ὡς] A ὧ. ὡς] C ἕως. 25 ἐκλεῖπον] C ἐλλεῖπον.

CAP. XLIII.

1 ἐξόδῳ] C ἐνδόξῳ. 3 φυσῶν] A φυλάσσων. 4 τριπλασίων] C τριπλάσιον. 5 κατέσπευσε] C κατέπαυσε. 6 ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν] C σελήνην ἐποίησε εἰς στάσιν. χρόνων] C χρόνου. Ἀπὸ] C Καὶ ἀπό. 8 αὐξανομένη θαυμαστῶς (A θαυμαστός) ἐν] C αὐξανόμενος ἐθαυμάστωσεν. 9 παρεμβολῶν] A παρεμβολῶν. 10 κύριος] C κυρίου. 11 ἁγίου] A ἁγίοις. κατὰ κρίμα] A C κατάκειμα. ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς] C ἐκκαυθῶσιν ἐν φυλακῇ. 13 ἐν κυκλώσει] A ἐγκυκλώσει. 14 κατέσπευσε] C κατέπαυσε. 17 Καὶ ἐν] Hunc versum Comp. ponit post γῆν, ver. 18. ὀπτασίαις] C ὀπτασίᾳ. σαλευθήσεται] C σαλεύσεται. 18 ὠδίνησε γῆν] A ὠνείδισεν ὀργήν. 21 ἅλα] C ἅλας. γῆς] C γῆν. 25 Λογισμῷ] C Ἐν λογισμῷ. αὐτὴν Ἰησοῦς] C ἐν αὐτῇ νήσους. 27 κλίσις] C κρίσις. 28 Δι] C Καὶ δι. αὐτὸν] A αὐτῶν. εὐοδία τέλος] C εὐοδοῖ ὁ ἄγγελος. 29 ἀφικώμεθα] A ἀφικώμεθα & ver. 33. συντέλεια] A συντέλειαν. ἐστιν αὐτὸς] C αὐτός ἐστι, & ponit ante τὸ πᾶν. 31 σφόδρα] C ponit post μέγας. 32 ἂν δύνησθε] C δύνασθε. 35 μεγαλύνει] C μεγαλυνεῖ. 36 γὰρ] C deest.

CAP. XLIV.

ΠΑΤΕ'ΡΩΝ ὕμνος] C desunt. 2 τὴν μεγαλωσύνην] C ἐν αὐτοῖς τῇ μεγαλωσύνῃ. ἀπ'] A ἐπ'. 3 βουλεύσονται] C βουλεύοντες. 5 μουσικῶν] C μουσικῶν, καί. ἐν γραφῇ] C ἐγγραφῇ. 6 ἰσχύϊ] C ἐν ἰσχύϊ. παροικίαις] C κατοικίαις. 9 ὑπάρξαντες] C ὑπάρχοντες. 11 διαμενεῖ] C διαμένει. ἔκγονα] C ἔγγονα. 12 ἔστη] C Ἐν διαθήκαις ἐστὶ τό. δι] C μετ'. 13 μενεῖ] C μένει. 14 Τὸ σῶμα] C Τὰ σώματα. γενεὰς] C γενεὰν ϗ γενεάν. 15 ἐξαγγέλλει] A ἐξαγγελεῖ. C αὐτῶν ἐξαγγέλλει. 16 κυρίῳ] C κυρίῳ θεῷ. 14 Διὰ, usque ad διὰ] C desunt. 19 Διαθῆκαι] C Καὶ διαθῆκαι. 20 δόξῃ] C δόξῃ αὐτοῦ. 21 καὶ] C deest. 22 ἐνευλογηθῆναι] C ἐνευλογεῖν. 23 ϗ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ] C desunt. 26 ἐν κληρονομίᾳ] C κληρονομίαν. μερίδας] C μερίδος. ἐμέρισε δεκαδύο] C ὡς ἐμέρισε δώδεκα. 27 Καὶ] A facit hunc versum initium capitis sequentis.

CAP. XLV.

2 λόγοις] C λογίοις. 3 ἐδόξασεν] C Καὶ ἐδόξασεν. 4 πραΰτητι] C πραότητι. ἡγίασεν] C ἡγίασεν αὐτόν. 6 ϗ ἐπιστήμης] A ἐπιστήμης. διδάξαι] C ἐδίδαξεν. κρίματα] A κρίματι. 7 ὕψωσεν] C ἀνύψωσεν. 8 αὐτοῦ prius] C αὐτόν. 9 στολὴν] C περιστολήν. σκελέσιν] C ἐν σκέλεσιν. 11 ῥοΐσκοις χρυσοῖς] C ῥοΐσκοις χρυσοῖς &c. ναῷ] A κυρίῳ. C ναῷ, ϗ. 12 Στολῇ ἁγίᾳ] A Στολὴ ἁγία. πορφύρᾳ ἔργῳ] A πορφύρα ἔργου. 13 κεκλωσμένῃ] C κεκλωσμένῳ. A κεκλωσμένη. κόκκῳ] A deest. γλύμματος] C γλύμμασι. ἔργῳ] A ἔργον. ἐν γραφῇ] C ἐγγραφῇ. κεκολαμμένη] C κεκολαμμένη. 14 ἔργον] C ἔργα. ἕως] C ϗ ἕως. 16 ἔκγονα] C ἔγγονα. 18 ἐν] C deest. 19 αἰώνιον] C αἰῶνος. ἐν] C deest. ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. αὐτοῦ] C deest. αὐτοῦ] A deest. 20 σου] C deest. 21 αὐτὸν] C αὐτῷ. ἐν ἐντολαῖς] A ἐντολαῖς. C ἐντολάς. φωτίσαι] A φωτίσαι. C φωτίσαι τόν. 24 αὐτοῦ] C αὐτούς. 25 ἀπαρχὰς] C ἀπαρχήν. αὐτοῖς] C αὐτῷ. 26 ἐν] A deest. πλησμονὴν] C ἐν πλησμονῇ. αὐτῷ τε] C αὐτῷ. 27 οὐ] A deest. σου κληρονομία] C αὐτοῦ κληρονομίας. 29 στῆναι] C στῆναι. 30 ἐστάθη … διαθήκη] C ἔστησεν … διαθήκην. ἣ] A deest. τοὺς αἰῶνας] C τὸν αἰῶνα. 31 ὑμῖν … ὑμῶν] A ἡμῖν … ἡμῶν.

CAP. XLVI.

1 πολέμοις] C πολέμῳ. Ναυῆ] C ὁ τοῦ Ναυῆ. Μωϋσῇ ἐν] A ἐν Μωϋσῇ. 2 κληρονομήσῃ] C κατακληρονομήσῃ. 3 τῷ ἐκκλῖναι] C ἐν τῷ ἐκτεῖναι. 4 πολεμίους κύριος] C πολέμους κυρίου. 5 πρὸς] C ὡς. 6 θλίψαι] C ἐν θλίψαι. αὐτῶν] A αὐτόν. C αὐτοῦ. 7 ἐπ' ἔθνος] C ἐπὶ ἔθνη. 9 ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. ἔναντι ἐχθροῦ] C ἐναντίον ἐκκλησίας. 11 ἐπιβλῶσαι] C ἐπιβλῶσαι. 13 ἕκαστος] A ἑκάστῳ. 14 ἐν] C ϗ. ἐκ] C ἐπί. 15 ἐν] C ἐν. 16 Σαμουὴλ] A deest. βασιλείαν] A βασιλέα. C βασιλείας. πίστει] C ῥήματι. πιστὸς ὁράσεως] C desunt. 19 θλίψαι] C θλίψαι αὐτόν. ἀρνὸς] C ἀνδρός. 20 μεγάλῳ] C μεγάλῳ βροντῆς. 22 χειρῶν] C χειρὸς αὐτοῦ. εἴληφα] A εἴληφεν. 23 βασιλεῖ] C βασιλέως.

CAP. XLVII.

1 τοῦτο] A τοῦτον. προφητεύειν] C ὁ προφήτης. 3 ἔπαιξεν] C ἐνέπαιξεν. ἄρκοις] C ἄρκτοις. 4 οὐχὶ] C deest. 5 Ἐν] C Καὶ ἐν. ϗ] C deest. 8 γὰρ] C deest. 11 αὐτῶν γλυκαίνει μέλη] C αὐτοῦ γλυκαίνειν μέλη, καθ' ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν. 12 ἅγιον] A deest. αὐτοῦ] C ponit ante ὄνομα. 13 αἰῶνα] C αἰῶνας. βασιλέων] C βασιλείας. 14 [illegible] τοῦ] C τοῦτον. 15 ᾧ] A ὡς. C ϗ ἐδοξάσθη, ὡς. κυκλόθεν] C ἐνεπλήσθη αὐτοῦ. ἐσοφίσθης … σου] C ἐσοφίσθη … αὐτοῦ. 16 ἐνεπλήσθης] C σου] C σου πᾶσαν. 17 ἐνέπλησας ἐν] C ἐνέπλησε. 18 ἠγαπήθης] C ἠγάπησεν. 19 ἐν ἑρμηνείαις] A ἐν ἑρμηνείᾳ. C ἑρμηνείαις. σε] C deest. 20 τοῦ ἐπικεκλημένου] C πάσης τῆς γῆς. τοῦ ἐπικαλεσαμένου σου. λαγόνας] C τὰ σπλάγχνα. 23 κατενύγην] C κατανυγῆναι. C τυραννίδος. 24 ἐκλεκτοῦ] A ἐκ τοῦ αὐτοῦ. ἔκγονα] C αὐτοῦ ἔγγονα. ἐκ] C ἀπό. ἐλασσούμενον] C ἐλαττούμενον. 29 υἱὸν] C υἱός. αὐτῶν] C γῆς. 31 ϗ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν] C desunt. ἐκδίκησις] A

δίκησις. C ὀργὴ καὶ ἐκδίκησις.

CAP. XLVIII.

2 λιμὸν] C λιμὸν ἰσχυρόν. 3 κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ] C καὶ κατήγαγε τρὶς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ. 4 σοι] A σου. 5 ᾅδου] C ᾅδου ψυχήν. 7 ἐλεγμὸν] C ἐλεγμὸν κυρίου. 10 ἐν ἐλεγμοῖς] C ἐλεγμούς. ὀργὴν] C ὀργὴν κυρίου. πρὸ θυμοῦ, καὶ] C πρὸς θυμόν. 11 κεκοσμημένοι] C κεκοιμημένοι. 13 ἐσκεπάσθη] C ponit ante ἐν. πνεύματος αὐτοῦ] A σώματος. C πνεύματος ἁγίου. ὑπὸ ἄρχοντος] C ἀπὸ ἀρχόντων. 14 ὑπερῆρεν] A ὑπῆρεν. ἐπροφήτευσε] C προεφήτευσε. 15 τελευτῇ] C τῇ τελευτῇ. 16 ἕως] C αὐτῶν, ἕως. ἐπρονομεύθησαν] C προενομεύθησαν. ἐσκορπίσθησαν] C διεσκορπίσθησαν. 17 τῷ] C ἐν τῷ. 18 αὐτῆς] C ponit post ὠχύρωσεν. δὲ] A deest. 19 εἰς μέσον] A ἐν μέσῳ. αὐτῆς τὸν Γὼγ] C αὐτῆς ὕδωρ. σιδήρῳ] C ἐν σιδήρῳ. 20 Ῥαψάκην] C τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχίς. ἐπῆρεν] A C ἀπῆρε. ἡ χεὶρ] C χεῖρα. ὑπερηφανίᾳ] A ὑπερηφανία. C ἐν ὑπερηφανείᾳ. 22 ταχὺ] C deest. 25 κυρίῳ] C κυρίου. ἐν] C deest. ἕως] C ὡς. πιστὸς] C σεπτός. 26 βασιλεῖ] C βασιλέως.

CAP. XLIX.

1 ἐσκευασμένον] C ἐσκευασμένου. 5 Ἰωσίου] C Ζωσίου. 7 Ἔδωκαν γὰρ] C Ἔδωκε. 8 Ἐνεπύρισαν] C Ἐνέπρησαν. 9 Ἐκάκωσαν] C Ἐκάκωσε. 11 ἀγαθῶσαι] C κατώρθωσε. 12 τὰ, usque ad finem versus] C εἴη τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις. 14 αὐτῶν] A deest. λαὸν] C ναόν. 15 Νεεμίου] A Νεεμίου. C ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ. τὸ] C αὐτοῦ τό. 16 Οὐδὲ εἷς] C Οὐδείς. τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς] C desunt. αὐτὸς] C deest. 18 ἐπεσκέπησαν] C ἐπεσκέπη ὑπὸ κυρίου. 19 ζῶον] C deest.

CAP. L.

1 Ὀνίου] A Ἰωνίου. C ὁ Ὠνίου. τὸν ναὸν] C λαόν. 2 ὑπ' αὐτοῦ] C ὑπ' αὐτῷ. διπλῆς] C διπλοῦν. περιβόλου] C περίβολον. 3 ἀποδοχεῖον ὑδάτων] C δοχεῖα ὕδατος. 5 ἐμπολιορκῆσαι] C καὶ πολιορκῆσαι. ὡς ἐδοξάσθη] C ἐδοξάσθης. 6 ἡμέραις] C ἡμέραις αὐτῆς. 7 Ὡς] Hunc versum Comp. ponit post δόξης, vers. 8. 8 ἐν νεφέλαις] C νεφέλας. ἐξόδων] C ἐξόδῳ. 11 ἐλαία] C ἐλαία εὐπρεπής. 13 χειρῶν] C χειρός. ἐσχάρας] C ἐσχάραν. 14 κέδρου] C κέδρων. 15 ἐν] A deest. βωμῶν] A βωμῷ. C βωμοῦ. 16 χεῖρα] C χεῖρας. 17 εἰς] C ἐπί. 19 κατέπαυσε] A κατέπαυσεν. 20 ἐν] C deest. οἴκῳ] C ἤχῳ. 22 κυρίῳ] C κυρίου. καυχᾶσθαι] C καυχήσασθαι. 23 ἐλευθέρωσεν] A ἠλευθέρωσεν. ἐπιδείξασθαι] C ἐπιδείξασθαι. 24 τῷ θεῷ, usque ad πάντη] C τὸν θεὸν πάντων τὸν μεγάλα ποιοῦντα μόνον, τὸ ἔλεος] C τὸν ἔλεον· & versu, 26. 26 αὐτοῦ] C ἡμῶν. 28 Φυλιστιεὶμ] C καὶ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες Φυλιστιείμ. 29 Παιδείαν] A Παιδείας. ἐχάραξα] C ἐχάραξε. Σιρὰχ] A Σιρὰχ· Ἐλεαζάρου. ἀπὸ] A deest. αὐτοῦ] C deest. 30 καρδίαν] A καρδίας. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. 31 αὐτὰ] C ponit post ποιήσῃ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, γένοιτο, γένοιτο.

CAP. LI.

3 παρεστηκότων] C ἀνθεστηκότων μοι. μοι] A C deest. 4 καὶ] C τοῦ. ἑτοίμων] A ἕτοιμος. 6 καὶ ἐκ] C ἐκ. οὐ] C deest. 7 Ἐκ] C Καὶ ἐκ. ᾅδου] C deest. λόγου ψευδοῦς] C ἐκ λόγου ψευδοῦς. γλώσσης] C ἐκ γλώσσης. 8 ἤγγισεν] A Ἤνεσεν. 9 καὶ] A deest. 10 ἐμβλέπων] C ἐνέβλεπον. 11 τοῦ ἐλέους] A τὸ ἔλεος. σου τῆς] C ταύτης. 12 ἐξελῇ] C ἐξαιρῇ. σε] C deest. 14 ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. ὑπερηφάνων] A ὑπερηφανιῶν. 15 ἐν] C σε ἐν. 16 με] C ἡμᾶς. 17 σοι] A C σε. τῷ ὀνόματι κυρίου] C τὸ ὄνομά σου κύριε. 19 ἐσχάτων] C ἐσχάτου. 20 ἴχνευσα] C ἴχνευον. 21 ὀλίγον] C ponit post μου. 23 δόξαν] C δώσομεν. 25 Διαμεμάχηται] A διαμεμάχισται. λιμοῦ] A μου. 26 ἐπένθησα] C ἐπενόησα. A ἀπενοήθησα. 28 καρδίαν, usque ad καὶ] C ponit post αὐτήν. αὐτῆς] C αὐτῆς. ἐγκαταλειφθῶ] C ἐκκαταλειφθῶ. 29 κοιλία] C καρδία. ἐκζητῆσαι] C ζητῆσαι. 30 μοι] C deest. 32 Διότι] A Καὶ ὅτι. ἐν] A λέγετε ἐν. C ἢ τί λέγετε. 33 ἑαυτοῖς] A αὐτῆς. 35 ὀλίγον] C deest. 36 παιδείᾳ] A παιδείαν. 37 ἐν] C ἐπί. 38 Ἐργάζεσθε] C Ἐργάσασθαι.

OSEE.

CAP. I.

1 Ἰωάθαμ] C Ἰωάθαν. καὶ Ἄχαζ, καὶ] C Ἄχαζ. 2 ἐν] C πρός. ἐκπορνεύουσα] C πορνεύουσα. ὄπισθεν τοῦ κυρίου] C τοῦ θεοῦ. 3 Δεβηλαὶμ] C Δεβηλαίμ. αὐτῷ] C deest. 4 Ἰεζραὴλ] C Ἰεσδραήλ. Ἰεζραὴλ] C Ἰσραήλ. 5 τῇ ἡμέρᾳ] C ponit post ἐκείνῃ. 6 Οὐκ ἠλεημένη] C Ἀνελεημοσύνη. προσθήσω] C προσθῶ. ἐλεῆσαι] C ἀγαπῆσαι. 7 πολέμῳ] A πολέμῳ, οὔτε ἐν ἅρμασιν. 8 Οὐκ ἠλεημένην] C Ἀνελεημοσύνην. ἔτι] C deest. 9 ὑμῶν] A θεὸς ὑμῶν. 10 ἦν] C ἔσται. καὶ αὐτοὶ] C desunt. 11 ἑαυτοῖς] A ἐν αὐτοῖς.

CAP. II.

1 τῷ ἀδελφῷ] C τοῖς ἀδελφοῖς. ἠλεημένῃ] C ἠγαπημένη. 2 αὐτὴ] C αὐτή. 3 ἡμέρᾳ] C ἡμέρα. ἔρημον] A ὡς ἔρημον. C ἐν ἐρήμῳ. 5 κατῄσχυνε. C κατῃσχύνθη. αὐτὰ] C αὐτῶν. ὅτι εἶπε] C εἶπε γάρ. τὸ ἔλαιον] A ὀθόνιά μου, καὶ τὸ ἔλαιον. C καὶ τὸ ἔλαιον. 6 ἀνοικοδομήσω] C φραγήσομαι. ὁδοὺς] A C ὁδοὺς αὐτῆς. 7 καταδιώξεται] A διώξεται. καλῶς] A C καλός. νῦν] C νῦν ἐστιν. 8 αὐτὴ] A C αὐτή. 9 ἀφελοῦμαι] C λήψομαι. ἀσχημοσύνην] C αἰσχύνην. 10 ἐνώπιον] A ἔναντι. οὐθεὶς] C μηδείς. 12 μισθώματα] C μισθωτά. ταῦτά ἐστι] C ἐστὶ ταῦτα. 13 καθόρμια] C καθορμεῖα. 14 εἰς] A ὡς. 15 νηπιότητος] C νεότητος. 16 με prius] A deest. 17 στόματος αὐτῆς] C στόματος αὐτοῦ. 18 διαθήκην] C ponit post ἐκείνῃ. σε] C αὐτούς. A deest. ἐλπίδι] C ἐλπίδι. Καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. 20 τὸν κύριον] C ὅτι ἐγὼ κύριος. 21 αὐτὸς] A C ὁ οὐρανός. 22 αὐτὰ] A ταῦτα. Ἰεζραὴλ] C Ἰσραήλ. 23 ἀγαπήσω ... ἠγαπημένην] A ἐλεήσω ... ἠλεημένην.

CAP. III.

1 μοιχαλὶν] C μοιχαλίδας. ἐπιβλέπουσιν] A C ἀποβλέπουσιν. σταφίδα] C σταφίδων. 2 ἐμαυτῷ] C αὐτὴν ἐμαυτῷ. 5 γομὸρ κριθῶν] C γόμορ κριθῆς. 3 καὶ οὐ] C οὐ. ἑτέρῳ] C deest. 4 πολλὰς] C ponit post καθήσονται. οὐδὲ δήλων] C οὐδὲ δηλώσεως. 5 ἐπιζητήσουσι] A ζητήσουσι. ἐκστήσονται] C καὶ ἐπαινέσουσι τὸν κύριον. ἐσχάτων] C ἐσχάτου.

CAP. IV.

1 ὅτι ... διότι] C διότι ... ὅτι. 2 καὶ φόνος] C φόνος. κέχυται] C ἐκχεῖται. αἵματα] C αἷμα. 3 καὶ σμικρυνθήσεται] C desunt. καὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς] C desunt. 4 ἱερεὺς] C ponit ante ἀντιλεγόμενος. 5 προφήτης] A C καὶ προφήτης. Sed in C καὶ ante ἀσθενήσει posterius deest. 6 σὺ] A ponit post ἀπώσω. C deest. κἀγὼ] A C ponunt post σε. καὶ] C deest. κἀγὼ] A C ponunt post σου. ἐπιλήσομαι] C ἐπιλάθωμαι. 8 τὰς ψυχὰς] A ἄλλοι ψυχάς. 9 αὐτὸν ... αὐτοῦ] A αὐτοὺς ... αὐτῶν. 10 κατευθύνωσι] A C κατευθυνθῶσι. ἐγκατέλιπον] C κατέλιπον. 11] C τοῦ μή. 12 συμβόλοις] C συμβόλοις αὐτῶν. αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἐξεπόρνευσαν] C ἐπόρνευσαν. 13 ἐκπορνεύσουσιν] C πορνεύσουσιν. 14 λαὸς ὁ] C [illegible]. 15 εἰς τὸν οἶκον ὢν] A εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας. 16 καὶ νῦν] A [illegible] νεμήσει] C νεμεῖ. 17 ἑαυτῷ] C αὐτῷ. 18 Ἡρέτισε] A Ἡρέτισε. C ᾑρέτισαν. αὐτῆς] C αὐτῶν. 19 σὺ εἶ] A Συνεῖ. καταισχυνθήσονται] C αἰσχυνθήσεται. θυσιαστηρίων] A θυσιῶν.

CAP. V.

1 τῇ σκοπιᾷ] C ponit post ἐγενήθητε. Ἰταβύριον] C Ταβώρ. 2 ὃ] C deest. ἔπηξαν] C κατέπηξαν. 3 οὐκ ἄπεστιν ἀπ'] A οὐκ ἀπέστησαν ἀπ'. ἐμιάνθη] C καὶ ἐμιάνθη. 4 Οὐκ] C Καὶ οὐκ. ἐν αὐτοῖς ἐστι] C ἐστὶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 5 καὶ posterius] C deest. 6 τοῦ ἐκζητῆσαι] C ζητῆσαι. 7 ὅτι posterius] C καί. καταφάγεται] C φάγεται. 10 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. 11 κατεπάτησε τὸ] C καὶ κατεπάτησε. 13 οὗτος] A C αὐτός. ἠδυνήθη ἰάσασθαι] A ἠδυνήθη ῥύσασθαι. C ἐδυνάσθη διασῶσαι. 14 Διότι] C Ὅτι. A Ἐγένετο γὰρ Ἐφραὶμ ὡς περιστερὰ ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν, Αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύετο. Διότι. εἰμι] C deest. 15 ἀφανισθῶσι] C ἀφανισθήσονται.

CAP. VI.

2 ἥρπακε] A πέπαικε. 3 ἐνώπιον] A ἐναντίον. ἡμῖν] A ponit ante ὡς. μου] C σου. 6 ἢ] C καὶ οὐ. ἢ] C μᾶλλον ἤ. 7 κατεφρόνησε] C κατεφρόνησαν. 9 ὁδὸν] A ὁδὸν κυρίου.

CAP. VII.

1 ἀποκαλυφθήσεται] C ἀπεκαλύφθη. εἰργάσαντο] C εἰργάσατο. εἰσελεύσεται] C εἰσῆλθεν. 2 τῇ] A ἐν τῇ. ἐκύκλωσαν] A C ἐκύκλωσεν. 3 βασιλεῖς] C βασιλέα. 4 κατακαύματος ἀπὸ τῆς] C ἐπὶ τῆς καυστηρᾶς. στέατος] C ζύμης. αὐτὸ] A αὐτὸ ὅλον. C ὅλον. 6 καταράσσειν] C καταποντίζεσθαι. ἐνεγενήθη] A ἐγενήθη. φέγγος] C φλογός. 7 κλίβανος, καὶ κατέφαγον] A κλίβανος καιόμενος, καὶ πῦρ κατέφαγε. ἦν] C ἐστιν. ἐν αὐτοῖς] C ponit post ἐπικαλούμενος. 8 ἐν] A deest. συνεμίγνυτο] A C συνανεμίγνυτο. 9 Κατέφαγον] C Καὶ ἔφαγον. A Καὶ κατέφαγον. αὐτοῦ] C αὐτῶν· & pro αὐτὸς, habet οὗτος. ἔγνω prius] A ἐπέγνω. 11 ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύετο. 12 πορεύωνται, ἐπιβαλῶ] C πορεύσονται, περιβαλῶ. 13 δὲ] C deest. 16 Ἀπεστράφησαν] A C Ἐπεστράφησαν. εἰς οὐδὲν] C εἰς τὸ κενόν.

CAP. VIII.

1 γῆ] A γῆ ἄβατος, ὡς ἀλώπηξ. ἐπ' οἶκον] C ἐπὶ οἴκου. τὴν, usque ad finem versus] A desunt. 3 ἀπεστρέψατο] C ἀπερρίψατο. 5 Ἀπότριψαι] C Ἀπόρριψαι. ἐπ' αὐτοὺς] C εἰς αὐτούς. 8 ἐγένετο] C ἐγένοντο. 9 ἀνέθαλλε καθ' ἑαυτὸν] A ἀνέβαλλε κατ' αὐτόν. ἠγάπησαν] A C ἠγάπησε. 10 ἐν] C deest. 11 ἐγένοντο αὐτῷ] C καὶ ἐγενήθη αὐτῷ. θυσιαστήρια ἠγαπημένα] C θυσιαστήρια ἐπλημμελημένα. 12 Καταγράψω αὐτῷ] C Γράψω αὐτῷ. θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα] A θυσιαστήρια. 13 ἀδικίας] A ἀδικιῶν. ἁμαρτίας] A ἀνομίας. καὶ ἐν, usque ad finem versus] A desunt. C non habet καί. 14 Καὶ ἐπελάθετο] C Ἀπελάθετο. τοῦ ποιήσαντος] C τὸν ποιήσαντα. ᾠκοδόμησαν] A ᾠκοδόμησε.

CAP. IX.

1 διότι] A C ὅτι. πάντα ἅλωνα] C πᾶσαν ἅλω. 2 Ἅλων] C Ἅλως. 3 Αἴγυπτον] C εἰς Αἴγυπτον. 4 αἱ θυσίαι αὐτῶν] C desunt. οἱ ἄρτοι αὐτῶν] C ἄρτοι. εἰσελεύσονται] C εἰσελεύσεται. 5 ἡμέραις] A C ἡμέρᾳ. 6 πορεύονται] A C πορεύσονται. αὐτὸ] C deest. 7 ἄνθρωπος] C deest. ὑπὸ] C ἀπό. σου] C deest. 8 Σκοπὸς] A C Σκοτός. θεοῦ] C θεόν. μανίαν] C μανία. κατέπηξαν] A κατέπληξαν. 10 καὶ] C deest. σκοπὸν] A C σῦκον. εἶδον] A C ponunt ante πατέρας. 11 αἱ δόξαι] C δόξα. 12 ἐξ ἀνθρώπων] C ἐν ἀνθρώποις. 13 εἰς θήραν παρέστησαν] C εἰς θήραν παρέστησε. A εἰς θήραν πάρεστι. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 14 μήτραν] A C δὸς αὐτοῖς μήτραν. οὐ] C καὶ οὐ. 16 ἐξηράνθη] C ἐξήρανε.

CAP. X.

1 αὐτῆς posterius] A αὐτοῦ. C αὐτῶν. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 2 ἐμέρισαν] C ἐμέρισε. 3 χέρσον] C ἐρήμου. 5 Τῷ] C Παρὰ τῷ. τοῦ οἴκου ὢν] A post ὢν habet ἀδικίας· & versu 8. καὶ καθὼς] C καθότι. μετῳκίσθη] C ἀπῳκίσθη. 6 Ἰαρεὶμ] C Ἰαρίβ. καὶ] C deest. 7 Ἀπέρριψε] C Ἀπέβαλε. 9 ἔστησαν] C ἔστη. πόλεμος, ἐπὶ] A πόλεμος ἐπί. 10 παιδεῦσαι] C ἦλθε τοῦ παιδεύειν. αὐτοὺς] A αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου. 11 νῖκος] C νεῖκος. ἐπιβιβῶ] C ἐπιθήσω. 12 εἰς] C deest. γνώσεως] A γνώσεως, ὡς ἔτι καιρός. ὑμῖν] C ponit post ἐλθεῖν. 13 Ἱνατί] C Τί. ἀσέβειαν] C ἀσεβείας. ἁμαρτήμασι] A C ἅρμασι. 14 Σαλαμὰν] A Σαλαμά. C Σαλμανά. 15 ἀδικίας] A C deest. κακιῶν] C κακῶν.

CAP. XI.

1 ἀπέῤῥιφησαν, ἀπέῤῥιφη] C ἀπέῤῥιφε. Ὅτι] A C Διότι. μετεκάλεσα] C μετεκαλεσάμην, & verſu 2. 2 ἐπῴχοντο] C ᾤχοντο. Βααλεὶμ] C Βαάλ. γλυπτοῖς] C εἰδώλοις. 3 μου, καὶ] C deſunt. ἴαμαι] A ἰάσομαι. 4 ἀνθρώπων] C ἀνθρώπου. ἄνθρωπος] C ἄνθρωπον. καὶ] A deeſt. δυνήσομαι] A καὶ δυνήσομαι. C δυνάμενος. 6 ἐν ῥομφαίᾳ] C ῥομφαία. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 κατοικίας] A παροικίας. αὐτὸν] C αὐτοῦ. 8 σε διαθῶμαι] A σε διαθῶ. C σοι ποιήσω. σου] C σε. Ἀδάμα] C Ἀδαμάν. ἐν τῷ αὐτῷ] C ἐπὶ τὸ αὐτό. συνεταράχθη] C διεταράχθη. 10 ὠρύσεται] C ἐρεύξεται. τέκνα ὑδάτων] C υἱοὶ θαλάσσης. 11 Ἐκστήσονται] C Καὶ ἥξουσιν. ὄρνεον] C ὄρνεα. γῆς] A τῶν. 12 ἀσεβείαις] C ἀσεβείᾳ. κεκλήσεται] C κληθήσεται τοῦ.

CAP. XII.

τὸν] A αὐτόν. ἀποδώσει] A C ἀνταποδώσει. 3 κοιλίᾳ] C κοιλάδι. κόποις] C κόπῳ. ἐνίσχυσε] C ἴσχυσε. 4 εὕροσαν] C εὗρεν. καὶ ἐκεῖ] A C ἐκεῖ. ὡς] A deeſt. C ἐν αἷς. 9 ἡμέραι] A ἐν ἡμέραις. C ἐν ἡμέρᾳ. 10 χερσὶ] C χειρί. 11 Γαλαὰδ] C Γαλγάλα. ἄρα] C ἄρα καί. Γαλαὰδ] A Γαλγάλοις. C Γαλγάλ. 12 γυναικὶ poſterius] A ἐν γυναικί. ἐφυλάξατο] A διεφυλάξατο. 14 Ἐθύμωσεν] C Καὶ παρώργισέ με. καὶ παρώργισε] C ἐν τοῖς παραπικρασμοῖς αὐτοῦ. καὶ τὸν … αὐτοῦ] C deſunt. αὐτῷ] C ponit ante ἀνταποδώσει.

CAP. XIII.

1 αὐτὰ τῇ] A C τῇ. 2 προσέθεντο] A C προσέθετο. ἁμαρτάνειν] A ἁμαρτάνειν ἔτι. χώνευμα] C χωνεύματα. ἐκ τοῦ] A ἐκ χρυσίου, καὶ τοῦ. συντετελεσμένα] C συγκεχωνευμένα. γὰρ] C deeſt. 3 πορευομένη] C διερχομένη. ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος (A φυσώμενος)] C καὶ ὡσεὶ ἄχνη ἀποφυσωμένη. ὡς] C ὡσεί. ἀπὸ δακρύων] A ἀπὸ δακρύων καπνοδόχης. C ἀπὸ ἀκρίδων. 4 ὁ στερεῶν, uſque ad ἐγὼ] C deſunt. ἔκτισαν πᾶσαν τὴν] A ἔκτισαν τήν. τοῦ οὐρανοῦ] A αὐτοῦ. ὀπίσω] A σε ὀπίσω. θεὸν … γνώσῃ] A θεὸς … θεοῦ. 5 ἐποίμαινον] C ὁ ποιμαίνων. 6 τόπου] C τόπων. 8 ἀπαντήσομαι] C Συναντήσω. δρυμοῦ] C δρυμῶν. θηρία] A καὶ θηρία. 10 οὗτος] C σῶσον. 11 ὀργῇ] A ἀνέγκον. 12 Συστροφὴν] A Συστροφή. C Συναγωγή. 13 ὡς] C ὡσεί. 14 ῥύσομαι] A C ῥύσομαι αὐτούς. καὶ] C deeſt. ἀπὸ] C ἐξ. 15 οὗτος] C αὐτός. διαστελεῖ] A σου διαστελεῖ. καύσωνα] C ponit poſt ἀνέμου. αὐτὸν] C αὐτοὺς. καὶ] C deeſt. αὐτὸς] C οὗτος, καταξηρανεῖ] A ξηρανεῖ. C ἐξερημώσει. αὐτοῦ] C deeſt.

CAP. XIV.

1 αὐτοὶ] A C deeſt. ἐδαφισθήσονται] C ἐδαφισθήσεται. 2 Ἰσραὴλ πρὸς] A Ἱερουσαλὴμ ἐπί. ἠσθένησαν] C ἠσθένησας. 3 τὸν θεὸν ὑμῶν] A C deſunt. 4 Ἀσσοὺρ] C Καὶ Ἀσσούρ. ὃ] C ὅς. ἐλεήσει] C ἐλεεῖς. 5 ὁμολογῶς, ὅτι (A διότι)] C ὁμολογουμένως, ὅτι. ἀπέστρεψεν] C ἀπέστρεψα. τὴν ὀργὴν] A ἡ ὀργή. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 6 Ἔσομαι] A Καὶ ἔσομαι. 8 μεθυσθήσονται] A C στερεωθήσονται. ἐξανθήσει] C ἐξανθήσουσιν. 9 τῷ] A τοῦ. C deeſt. αὐτῷ] C deeſt. ἐταπείνωσα] C ταπεινώσω. καὶ] C καὶ ἐγώ. 10 ἢ] A deeſt. C καί. ἐπιγνώσεται] A γνώσεται. ὅτι] C ἐπεί.

A M O S.

CAP. I.

1 Ἀκκαρείμ] A Καριαθιαρείμ. C Ἀκκαρεί. εἶδεν] A εἶπε. ὑπὲρ] A περί. καὶ ἐν ἡμέραις] A deſunt. τοῦ Ἰωὰς] C υἱοῦ Ἰωάς. 2 ποιμένων] C προβάτων. ἐν Γαλαὰδ] A τὴν Γαλαάδ. 4 ἀποστελῶ] C ἐξαποστελῶ. Χαῤῥὰν] C Ἀδάν. 8 κύριος] A κύριος κύριος. 11 διῶξαι αὐτοὺς] C καταδιῶξαι. τὸν ἀδελφὸν] A τοὺς ἀδελφούς. νῖκος] C νεῖκος. 12 τειχέων] C deeſt. 14 συντελείας] C συντελέσεως. αὐτῆς] C αὐτῶν. αὐτῆς] C deeſt. αὐτῆς] A deeſt.

CAP. II.

1 αὐτὸν] A αὐτούς. 2 εἰς] C ἐπί. αὐτῆς] C deeſt. κραυγῆς … φωνῆς] A C φωνῆς … κραυγῆς. 3 πάντας] A C πάντας ἄρχοντας. μετ' αὐτοῦ] A deſunt. 4 αὐτὸν] A αὐτούς. νόμον] A νόμον τὸν φυσικόν. ἃ ἐποίησαν] A deſunt. 5 Καὶ] A deeſt. 6 Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. αὐτὸν] A αὐτούς. δίκαιον] C πτωχόν. ἕνεκεν] C ἀνθ'. 7 τὰ πατοῦντα] C καταπατοῦντα. κεφαλὰς πτωχῶν] C κεφαλὴν πτωχόν. 9 ἐξῆρα] C ἦρα. οὗ ἦν] C deſunt. ἐξήρανα] C ἐξῆρα. 10 τὴν γῆν τῶν Ἀμοῤῥαίων] C τὸν Ἀμοῤῥαῖον. 12 ἡγιασμένοις] C ἡγιασμένοις μου. οὐ μὴ προφητεύσητε] A τοῦ μὴ προφητεύσαι. 16 ὁ κραταιὸς οὐ] A C deſunt. εὑρήσει τὴν καρδίαν] A εὑρεθῇ ἡ καρδία. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ] C ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

CAP. III.

1 ἀνήγαγον] C ἀνήγαγεν. 2 ἁμαρτίας] A κακίας. 3 ἑαυτοὺς] C ἑαυτοῖς. 4 θήραν οὐκ ἔχων] C ὂν θηρᾷ ἐκ εἰδῶσιν. 5 τῆς γῆς] C τὴν γῆν. σχαθήσεται] C σταθήσεται. ὁ θεὸς] C deſunt bis, & ver. 8. 9 Ἀναγγείλατε] C Ἀπαγγείλατε. τὰς χώρας] C ταῖς χώραις. τῆς Αἰγύπτου] A ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. C ἐν γῇ Αἰγύπτου. 10 ἐναντίον αὐτῆς] C ἐν αὐτῇ. ἀδικίαν] C ἀδικίας. 11 Τύρος] A ἐρημωθήσεται Τύρος, καί. C Τύρος καί. ἐρημωθήσεται] A ἀφανισθήσεται. Δαμασκῷ] A Δαμασκῷ κλινεῖ. 15 Συγχεῶ] A Καὶ συντρίψω. καὶ πατάξω] A deſunt. ἕτεροι οἶκοι] A οἶκοι ἕτεροι. C οἶκοι ἕτεροι καί.

CAP. IV.

1 ἐν] C ἔσται ἐν. 3 ἔμπυροι] C ἔμπορροι. A ἔρημοι. κύριος] C κύριος ὁ θεός. 4 Γάλγαλα] C Γάλγαλα, καί. θυσίας] C θυσίαν. 5 ὁμολογίας] C ὁμολογίαν. 7 ἐγὼ] C deeſt. 8 οὐκ ἐπεστρέψατε] C οὐδ' οὕτως ἐπεστρέψατε. 9 Ἐπάταξα] C Ἐπύρωσα. ὑμῶν ſecundum, uſque ad κατέφαγεν] A deſunt. C non habet ὑμῶν in toto verſu. κατέφαγεν] C τούτους κατέφαγεν. σου] C ὑμῶν. ἐν τῇ] C ὑμῶν ἐν τῇ. ὡς] A C οὕτως. 11 ἐγένεσθε] C ἐγενήθητε. ἐκ πυρὸς] C ἀπὸ καύσεως. οὐδ' ὡς] A οὐδ' οὕτως. C οὐκ. 13 ἰδοὺ ἐγὼ. C κύριος ὁ. ὑψηλὰ] C ὕψη.

CAP. V.

1 τοῦτον] C deeſt. προσθήσει τοῦ] C προστεθῇ. 2 ἔσφαλεν] C ἐσφάλη. ἀναστήσων] A C ἀναστῶν. 3 Διὰ τοῦτο] A C Διότι. κύριος] A deeſt. C ὁ θεός. 4 πρὸς] C ἐπί. 5 ἔσται ὡς] C deſunt. 6 τῷ οἴκῳ] A τὸν οἶκον. μετασκευάζων] C κατασκευάζων. ἐκτρέπων] C στρέψω. σκιὰν] A σκιὰν θανάτου. συσκοτάζων] C σκοτάζων. κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 9 διαιρῶν] C διεγείρων. 11 ἀνθ' ὧν] A οὕτως λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν. C ὁ αἰῶν ὧν. κατεκονδύλιζον πτωχούς. C κατεκονδύλιζεν πτωχόν. A κατακονδυλίζετε πτωχούς. 12 πένητας] C πένητα. 13 πονηρῶν] A C πονηρός. κύριος] C κύριος. οὕτως εἶπε κύριος. εἴπατε] C εἶπαν. 15 ἀποκαταστήσατε] C ἀποκαταστήσεται. περιλοίπους] A καταλοίπους. 17 ἐλεύσομαι] A διελεύσομαι. σου] A deeſt. 18 αὕτη prius] A C αὐτή. ὑμῖν] C deeſt. κυρίου] C deeſt. 19 φύγῃ ἄνθρωπος] C τις φύγῃ. αὐτοῦ] A C deeſt. 20 αὕτη] C deeſt. 21 θυσίας] A C deeſt. 22 ἐνέγκητε] C ἀνενέγκητε. θυσίας] C θυσίαν. σωτηρίους] A C σωτηρίου. 25 τεσσαράκοντα ἔτη] C ponit ante προσηνέγκατε. ἐν τῇ ἐρήμῳ] C deſunt. 26 Ῥαιφὰν] C Ῥομφᾶ. αὐτῶν] A deeſt. ἑαυτοῖς] C ἐν αὐτοῖς.

CAP. VI.

1 ἀπετρύγησαν] C ἀπετρύγησα. εἰσήλθον] C εἰσῆλθεν. αὐτοί. οἶκος] A ἑαυτοῖς. οἶκος. C εἰς αὐτοὺς οἶκος. 2 ἴδετε] A ἴδετε εἰς Χαλάνην. ἐκεῖθεν] A C deeſt. πασῶν] C deeſt. εἰ] C ἐπεί. ὑμετέρων ὁρίων] C ὁρίων ὑμῶν. 3 ἐρχόμενοι] C εὐχόμενοι. κακὴν] C κακεῖνοι. 5 ἐπικροτοῦντες] A C ἐπικροτοῦντες. ἑστηκότα] A ἑστῶτα. ἵππων] C ἵππου. Διότι] A λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, Διότι. τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν] C ἐν αὐτῇ. 9 δέκα] C deeſt. καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι] A deſunt. 10 αὐτῶν ἐκ] C ἐκ. 12 ἐντέλλεται] C ἐντελεῖται. θηλείαις] C θηλείας ἵπποι. ἐξεστρέψατε] C ἐξέστρεψαν. λόγῳ] A λόγῳ ἀγαθῷ. C ῥήματι. οὐκ] C διότι οὐκ. κέρατα] C κέρας. 15 ἔθνος λέγει κύριος τῶν δυνάμεων] C ἔθνος. A φησὶ κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, Ἔθνος.

CAP. VII.

1 θεὸς] C deeſt] A κύριος. ἐρχομένη ἑωθινὴ] C ἐρχομένης ἑωθινῆς. εἷς] C εἰς. 2 συντελέσῃ] A συντελεσθῇ. κύριε] C deeſt. 3 τούτῳ] C τοῦτο & ver. 6. λέγει] A εἶπε. 4 κύριος] A κύριος κύριος, bis in hoc verſu: & v. 5. & 6. ἰδοὺ] C deeſt. κυρίου] A C deeſt. 5 κύριε] C κύριε ὁ θεός. δὴ] C deeſt. 7 ἰδοὺ] A ἰδοὺ ἀνήρ. 10 Βαιθὴλ] C εἰς Βαιθήλ. Ἀμὼς] A κύριος Ἀμώς. 12 Ὁ] C λέγων, Ὁ. καταβίου] C κατάβηθι. 13 ἔτι προσθήσεις] C μὴ προσθῇς. ἁγίασμα] C ἔπασμα. καὶ, uſque ad finem verſus] C deſunt. καὶ] A C deeſt. 15 προφήτευσον] C προφητεύσεις. 16 μὴ προφήτευε] C οὐ προφητεύσεις. 17 ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται] C αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται. κύριος] C deeſt.

CAP. VIII.

2 εἶπε] C εἶπε κύριος. οὐ προσθήσω ἔτι] C οὐ προσθήσω οὐκ ἔτι. ἐκείνῃ] C ponit ante τῇ. πεπτωκὸς] C κοπετός. ἐπιῤῥίψω] C ῥίψω. εἰς τὸ πρωῒ] C deſunt. καταδυναστεύοντες] C καταλύοντες. πτωχὸν] C πτωχούς & ponit ante αὐτό. 5 ἐμπολήσομεν] C συνάξωμεν. 6 ἐν ἀργυρίῳ] C ἀργυρίου. πένητα] C ταπεινόν. παντὸς γεννήματος] A πάσης πράσεως. C πάσης πραθήσεως. 7 ὑπερηφανίας] C ὑπερηφανίαν. 9 κύριος] C deeſt. ἐπὶ τῆς γῆς] C deſunt. τὸ φῶς] C φωτός. θρῆνον] C θρήνους. κύριος] A κύριος κύριος. τὴν γῆν] A τῆς γῆς. ἄρτων] A ἄρτου. δίψαν] A λιμόν. 12 συναχθήσονται] C συναχθήσεται. ἀπὸ τῆς θαλάσσης] C deſunt. 13 παρθένοι] A παρθένοι ἐκεῖναι. ζῇ ὁ θεός σου Δὰν, καὶ] A deſunt. ζῇ] C deeſt. ἔτι] C οὐκ ἔτι.

CAP. IX.

1 τοῦ θυσιαστηρίου] C τὸ θυσιαστήριον. ἐπὶ] C deeſt. πρόπυλα] C πρόπυλαια. οὐ] C καὶ οὐ. οὐ μὴ] C οὐδὲ μή. 2 κατακρυβῶσιν] A C κατορύξωσιν. καὶ] C deeſt. 3 ἐγκατακρυβῶσι] A C κατακρυβῶσι. καὶ ἐὰν] C ἐάν. βάθη] C θεμέλια. 4 στηριῶ] A θήσω. 5 κύριος] A C deeſt. συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς] C deſunt. 6 αὐτοῦ bis] C deeſt bis. παντοκράτωρ] C deeſt. 8 τοῦ θεοῦ] C deſunt. τῶν ἁμαρτωλῶν] C τὴν ἁμαρτωλόν. ὅτι] C διότι. 9 ἐγὼ] A C ἰδοὺ ἐγώ. λικμήσω] C δεικνύω. τρόπον] C τρόπον ὅταν. λικμῷ] C λικμητῷ. οὐ μὴ πέσῃ] C οὐ πέσει. σύντριμμα] σύστρεμμα. 10 οὐδὲ μὴ γένηται] C deſunt. Pro γένηται A habet ἔλθῃ. 11 ἀνοικοδομήσω] C ἀναστήσω. αὐτῆς bis] C αὐτῶν bis. 12 οἱ] A με οἱ. ἐπ' αὐτοὺς] A deſunt. ταῦτα] C deeſt. 13 ἀμητὸς] A C ἀλοητός. 14 ἐπιστρέψω] C ἀποστρέψω. ἠφανισμένας] A ἠδαφισμένας. 15 ἀπὸ] C ἐκ. γῆς] A C γῆς αὐτῶν. παντοκράτωρ] C deeſt.

M I C H Æ A S.

CAP. I.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου] A Λόγος κυρίου ὃς ἐγένετο. τοῦ Μωρασθεὶ] C τὸν Μωρασθίτην. ὑπὲρ] A περί. 2 λαοὶ] A C λαοὶ πάντες. καὶ prius] C deeſt. ἔσται] A ἔσω. κύριος ἐν] A deſunt. C ὁ θεὸς ἐν. 3 καὶ ἐπιβήσεται] C καὶ ἀναβήσεται. 5 οὐχ ἡ] C οὐχὶ σύ. ἐν] C deeſt. πορνείας συνέστρεψεν (A ἐπέστρεψεν)] C πόρνης κατέστρεψεν. 9 ἕως] C ἐν. Ἐνακείμ] A ἐν Βαχείμ. C ἐν Βακείν. κατὰ γέλωτα bis] C καταγέλωτα bis. 11 Σενναὰρ] A Σαινάν. C Σαινάν. ὀδύνας] C ἐν ὀδύναις. πύλας] C πύλαις. 13 αὕτη] A C deeſt. 15 ἀγάγωσι] C ἀγάγωσι (ἀγάγω σοι). 16 χήρα Λαχεὶς κληρονομία] C Λαχεὶς κληρονομία σου. Ἰσραὴλ] A Σιών. A C τὴν ξύρησιν.

CAP. II.

2 διήρπαζον poſterius] A ἦσαν ζον. καὶ ἄνδρα] C ἄνδρα. 3 ἰδοὺ] A deeſt. ἐξαίφνης] A C deeſt. 4 λέγων] C λεγόντων. μου ἐν] C deeſt. αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι] C αὐτὸ τοῦ ἀποστρέψαι αὐτό. ὑμῶν] C ἡμῶν. 5 σοι] C ὁ. 7 οὐ] A C εἰ. εἰσι] A C deeſt. ἐλπίδας] C ἐλπίδα.

ἀνθρώ. 9 Ἡγούμενοι] A Διὰ τοῦτο ἡγούμενοι. οἰκιῶν] A C οἴκων. 10 ἀνάστηθι] A Ἀνάστα. αὕτη] A deest. C αὐτῇ. 11 ψεῦδος] A C ψά-[illegible] οἶνον καὶ] C οἶνον, καὶ εἰς. ἔσαι] C ἔσαι σοι. 12 ἐκδέξομαι] C [illegible] αὐτοῦ] A C αὐτῶν. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 13 διὰ τῆς] A C ἀνὰ [illegible] διὰ τῆς.

CAP. III.

7 ἐροῦ] A ἐροῦ ταῦτα. ταῦτα] A C deest. 3 συνέθλασαν] C συνέ-[illegible] ἐμέλισαν] C ἐμέρισαν. 4 ἐπ' αὐτοὺς] A C desunt. 5 εἰρήνην ἐπ' αὐτὸν] C ἐπ' αὐτῶν εἰρήνην. ἤγειραν] A C ἡγίασαν. 6 σκοτία] C σκότος. 7 καταλαλήσουσι κατ'] C καταισχυνθήσονται. αὐτοὶ] C deest. ἔσαι] A C ἐστίν. κρίματος] A κρίματα. C κρῖμα. 12 καὶ τὸ. Hic incipit cap. 4 in Ald. οἴκου] A τοῦ οἴκου κυρίου. εἰς ἄλσος] C εἰς τόπον.

CAP. IV.

1 ἐσχάτων] C ἐσχάτῳ. κυρίου] C οἴκου κυρίου. τὰς κορυφὰς] C τὴν κορυφήν. [illegible]] A οἶκον. 3 ἐξελέγξει] C ἐλέγξει. εἰς] A C deest. μὴ] C οὐ μή. [illegible]] A ἄρη. ἐπ'] A πρός. 4 ὑποκάτω ἀμπέλου] C ὑπὸ τὴν ἄμπελον. [illegible]] C ὅτι. 6 ἐξωσμένην] A C ἀπωσμένην. 7 ἀπωσμένην] C ἀπερριμμένην. δυνατὸν] A C ἰσχυρόν. ἕως εἰς] C καὶ ἕως. τὸν αἰῶνα] A τοὺς αἰῶνας. C τοῦ αἰῶνος. 8 αὐχμώδης] C αὐχμώδους. 9 σοι] C ἐν σοί. ὡς] C deest. 10 Ὤδινε] C Ὀδύνει. ἐξελεύσῃ] A ἐξελεύσεται. 11 ἐπισυνήχθησαν] C συνήχθη. A ἐπισυναχθήσεται. ἐπόψονται] C εἰδέτωσαν. 12 τὸν λογισμὸν] C τοὺς λογισμούς. 13 δράγμα] C ἀμητόν. καταλήξεις] A καταλήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, καὶ λεπτυνεῖς. C πατάξεις.

CAP. V.

1 ἡμᾶς] A ὑμᾶς. 2 Βηθλεὲμ οἶκος] C οἶκος τοῦ Βηθλεὲμ τό. τοῦ Ἰσραὴλ] C ἐν τῷ Ἰσραήλ. 4 καὶ ὄψεται] C desunt. κύριος] C κυρίου. μεγαλυνθή-[illegible]] C μεγαλυνθήσεται. 5 ἔσαι αὐτὴ] C αὕτη ἔσαι ἡ. Ἀσσοὺρ ὅταν] C ὅταν [illegible] Ἀσσύριος. ὑμῶν] C ἡμῶν. ἐπ' αὐτὸν] A desunt. 6 ἐπέλθῃ] C ἔλθῃ. 10 ἵππους] C ἵππους σου. ἐξολοθρεύσω] A ἐξαρῶ. ἐν] A C deest.

CAP. VI.

1 λόγον. Κύριος] A C ἃ ὁ. 2 ὄρη] A λαοί. τῷ κυρίῳ] A τοῦ κυρίου. διελεγχθήσεται] C διαλεχθήσεται. 3 ἢ τί ἐλύπησά σε] C desunt. 5 δὴ] C δέομαι. χοίνων] A χοινίων. 6 ἐνιαυσίοις] C ἐνιαυσιαίοις. 7 ἀσεβείας] C ἁμαρτίας μου. ἁμαρτίας] C ἀσεβείας. 8 Εἰ ἀνηγγέλη] C Ἀπηγγέλη. ἄνθρωπε] C ἄνθρωπος. 10 ἀδικίας] C ἀδικα. 12 αὐτῶν] C deest. ἔπλησαν] C ἐνέπλησαν. κατοικοῦντες] A ἐνοικοῦντες. ἐλάλουν ψευδῆ] A ἐλάλησαν ἀδικίαν. C ἐλάλησαν ψευδῆ. 13] Hunc verſum hoc modo habent A C. Καὶ ἐγὼ ἐβασάνισα ἐπὶ (deest C) σὲ ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου. 14 διασωθῇς] C διασώσεις. ὅτι] C ὅσους. διασωθῶσιν] C διασώσῃς. 15 οὐ μὴ] C οὐκ. ἐλαίαν] C ἔλαιον. ἔλαιον] C ἐλαίῳ. πίητε] A πίῃς. C πίεσαι. 16 Καὶ, uſque ad καὶ πάντα] C deſunt. ὁδοῖς] A C βουλαῖς. κατοικοῦντας αὐτὴν] A ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. C οἰκοῦντας αὐτήν. εἰς συρισμὸν] C ἐν συρισμῷ.

CAP. VII.

1 πρωτόγονα] A πρωτόγονα ἃ ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου. 2 εὐσεβὴς] A C εὐλαβής. δικάζονται] C δικάζοντες. ἐκθλιβῇ] C ἐκθλίψαι. 3 ἑτοιμάζουσιν] C ἑτοιμάζοντες. λόγους] A ponit ante κριτής. ἐστὶν] A ὡς ἔστιν. 4 ἐξελεύσομαι] C ἐγὼ ἐξελεύσομαι. ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς] A ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς σου. C deſunt. Οὐαὶ αἱ] A Οὐαὶ οὐαί. 6 ἄνδρες] C οἱ ἄνδρες. 7 θεῷ] C κυρίῳ. 8 κύριος] C κύριός μου. 10 ἡ λέγουσα] A ἡ πρὸς μὲ λέγουσα. C λέγουσα πρὸς μέ. ἐπόψονται] C ὄψονται. ὁδοῖς] C ὁδοῖς σου. 11 ἀποτρίψεται] A ἀπώσεται. C ἀποστρέψεται. σου] C deeſt. ὁμαλισμὸν] C συμπέρασμα. 12 ἕως θαλάσσης] C deſunt. σὺν τοῖς κατοικοῦσιν] C μετ' αὐτῶν κατοικούντων. 14 Ποίμαινε] C Ποιμανεῖ. καθ' ἑαυτοὺς] A καταμόνας. δρυμὸν] A δρυμοῦ. C ἐν δρυμῷ. καθὼς αἱ ἡμέραι] A κατὰ τὰς ἡμέρας. 15 ὄψεσθε] A C δείξω αὐτοῖς. 16 καταισχυνθήσονται] C αἰσχυνθήσονται. ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος] C ἐν πάσῃ ἰσχύϊ. τὸ σῶμα] C τοῦ σώματος. ἀποκωφωθήσεται] C ἀποκωφωθήσονται. 17 συγχυθήσονται] A ταραχθήσονται. 18 ἐξαίρων ἀνομίας] A deſunt. C ἐξαίρων ἀδικίας. ἀσεβείας] A ἀνομίας. θελητὴς] C θελητός. 19 Ἐπιστρέψει] C Αὐτὸς ἐπιστρέψει. καταδύσει] C καταδύσει. πάσας τὰς ἁμαρτίας] C πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι. εἰς] C deeſt. ὤμοσας] C ὤμοσεν.

J O E L.

CAP. I.

2 γῆν] C ἐγένοντο. 5 Ἐκνήψατε] C Καὶ ἐκνήψατε. κλαύσατε] C κλαύσατε καί. 6 ἐξήρθη] A C ἐξῆρται. εὐφροσύνη καὶ χαρὰ] C deſunt. σκύμνου] A C ὡς σκύμνου. 7 συγκλασμὸν] A γλυκασμόν. C κλασμόν. ἔρριψεν] C ἐξέχυσεν. 8 νύμφην] C παρθένον. λειτουργοῦντες] C λειτουργοί. θυσιαστηρίῳ] C deeſt. 10 τεταλαιπώρηκε] A τεταλαιπώρηται. C ἐταλαιπωρήθησαν. τεταλαιπώρηκε] C ἐταλαιπωρήθη. 12 ἐξηράνθησαν] A C ἐξηράνθη. 13 θεοῦ] A deeſt. 14 πάντας κατοικοῦντας] C πάντες οἱ κατοικοῦντες. θεοῦ] A C κυρίου θεοῦ. 15 οἴμοι, οἴμοι, οἴμοι] A deſunt. ὡς] A deeſt. 16 Κατέναντι] A Ὅτι κατέναντι. C ὅτι κατέναντι. 17 θησαυροὶ] A ταμεῖα. 18 οὐκ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ] A deſunt. 19 ἀνῆψε] C κατέκαυσε.

CAP. II.

1 Σαλπίσατε] A Καὶ σαλπίσατε. συγχυθήτωσαν] C συνταραχθήτωσαν. διότι] A C ὅτι. 2 οὐ προστεθήσεται] A οὐ προστεθήσεται. C οὐκ ἔσαι. 3 ἀναπτομένη] C ἀπτομένη. ὄπισθεν] A C ὀπίσω. πεδίον] C ὥσπερ πεδία. 4 ἡ ὅρασις] C ἡ ὄψις. 5 πυρὸς] A deeſt. 7 δραμοῦνται] C διαδραμοῦνται. 8 ἀδελφοῦ] A πλησίον. αὐτῶν poſterius] C deeſt. συντελεσθῶσι] A συντελέσωσι. 9 δραμοῦνται] C διαδραμοῦνται. καὶ] A C deeſt. τὰς] C τὰς οἰκίας. 10 ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν] A deſunt. 11 ὅτι, uſque ad ὅτι] A deſunt. ἐπιφανὴς] C μεγάλη καὶ ἐπιφανής. 12 καὶ ἐν νηστείᾳ] C καὶ deeſt. A καὶ ἐν νηστείᾳ, καὶ ἐν κλαυθμῷ. ἐν … ἐν] C deſunt. 13 ἐπιστράφητε] C ἐπιστρέψατε. 14 μετανοήσει] C μετανοήσει αὐτόν. 17 τοῦ] C καὶ τοῦ. 19 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. 20 ἐμεγάλυνε] A ἐμεγαλύνθη. 23 ἐπὶ] A deeſt. 24 ὑπερεκχυθήσονται] A C ὑπερεκχυθήσονται. 25 ἀκρὶς … ἐρυσίβη] A ἐρυσίβη … ἀκρίς. ἐρυσίβη] C ponit poſt κάμπη. 26 ἐσθίοντες] C βρώσει. ἃ] C ὅς. εἰς] C deeſt. 27 Καὶ ἐπιγνώσεσθε] C Καὶ γνώσεσθε. Hic verſus deeſt in A. ἐγώ εἰμι, καὶ ἐγὼ] C εἰμὶ ἐγώ· καὶ εἶπεν. ἔτι] C οὐκ ἔτι πᾶς. 29 μου] C deeſt. δούλας] A δούλας μου. 32 εὐαγγελιζόμενοι] A C εὐαγγελιζόμενος.

CAP. III.

1 Ὅτι] C Διότι. ἐν τῷ] A τῷ. 2 ἔθνη] A deeſt. καὶ τὴν] A τῆς. οἳ διεσπάρησαν] C οὓς διέσπειρα. 3 ἔδωκαν] C ponit poſt παιδάρια. 4 Καὶ] C Καίγε. τί ὑμεῖς (A καὶ ὑμεῖς) ἐμοὶ] C τί ἐμοί, καὶ ὑμῖν. ἐμοὶ ὀξέως, καὶ] A C ἐμοί; ὀξέως καί. ἀνταποδώσω] A deeſt. 5 ναοὺς] A οἴκους. 6 Καὶ] C deeſt. αὐτοὺς] C deeſt. 7 Καὶ] C deeſt. ἐξεγείρω] A ἐξεγερῶ. 8 ἀπέχον] C deeſt. 12 πάντα] C deeſt. 13 παρέστηκεν] A πάρεστιν. ὑπερεκχεῖτε] A ὑπερχεῖται. C ὑπερεκχεῖται. πεπλήθυνται] A C ἐπληθύνθη. 14 ἐξήχησαν] C ἠκούσθησαν. ὅτι, uſque ad finem verſus] A deſunt. 15 οἱ ἀστέρες] C τὰ ἄστρα. 16 τοὺς υἱοὺς] C τοῖς υἱοῖς. 17 ἐπιγνώσεσθε, διότι] A C γνώσεσθε ὅτι. ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιὼν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ] A deſunt. οὐ διελεύσονται] A εἰσελεύσονται. οὐκέτι] C ἔτι. 18 γάλα, uſque ad ὕδατα] A deſunt. χοίνων] C χοινίων. 19 ἀφανισμοῦ] C εἰς ἀφανισμόν. 20 γενεῶν] C καὶ γενεάν. 21 ἐκζητήσω] C ἐκδικήσω.

O B D I U.

1 ἐξαπέστειλεν] C ponit ante εἰς. 2 εἰ] A C deeſt. 3 ὕψων … αὐτοῦ] C ὑψοῦντα … σου. λέγων … αὐτοῦ] C λέγοντα … σου. με] C ponit ante καθάξει. 7 ἠδυνάσθησαν] C ἠδυνήθησαν. αὐτοῖς] A ἐν αὐτῷ. C ἐν αὐτοῖς. 8 ἐκείνῃ] C ponit ante τῇ. 10 ἀδελφοῦ] C κατ' ἀδελφοῦ. σου] A deeſt. 11 ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. σὺ ἦς] A ὑμεῖς ἐστέ. C ὑμεῖς ἦτε. 12 μεγαλορρημονήσῃς] A C μεγαλορρημονήσης. θλίψεως] C θλίψεως αὐτῶν. 13 μηδὲ ἐπίδῃς] A C καὶ μὴ ἐπίδῃς. αὐτῶν, καὶ μὴ] C αὐτοῦ, μηδέ. 14 διεκβολὰς] A ἐκβολάς. αὐτῶν poſterius] A C ἐξ αὐτῶν. αὐτοῦ] A C ἐξ αὐτῶν. 15 εἰς] A ἐπί. 16 καταβίσονται] A καταπίονται. C καταποθήσονται. 17 κατακληρονομήσουσι] C κατακληρονομήσει. 18 ὁ οἶκος prius] A C καὶ ὁ. εἰς καλάμην] C καλάμη. εἰς αὐτοὺς] C εἰς αὐτόν. διότι] A C ὅτι. 19 Γαλααδῖτιν] C Γαλαάδ. 20 Σαρεπτῶν] A Ἀρεφθῶν. Ἐφραθὰ] A Ἀφραθά. τὰς πόλεις τοῦ] C τό.

J O N A S.

CAP. I.

4 πνεῦμα] A πνεῦμα μέγα. συντριβῆναι] C διαλυθῆναι. 5 ἀνεβόησαν] A C ἀνεβόων. 6 προσῆλθεν] A ἦλθε. ἀνάστα, καὶ] A ἀνάστηθι, καί. ὅπως] A ὅπως. 7 ἐπιγνῶμεν] C γνῶμεν. ὂν] C deeſt. A ἐφ'. ἡμῖν] A ἡμᾶς. 8 ἀπάγγειλον] A ἀπάγγειλον δή. ἡμῖν] A ἡμῖν, τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐν ἡμῖν. C ἡμῖν, τίνος ἕνεκεν τὸ κακὸν τοῦτο ἡμῖν. ἔρχῃ] A ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ. εἶ σὺ] C σὺ εἶ. 9 κύριον] C deeſt. οὐρανοῦ] C οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς. 10 κυρίου ἦν] A νῦν ἦν. 11 με poſterius] A C deeſt. 12 ὁ κλύδων οὗτος] C οὗτος μέγας. 15 ἡ θάλασσα] C deſunt. 16 θυσίαν] A θυσίας.

CAP. II.

1 καταπιεῖν] C καὶ κατέπιεν. 4 βάθη] C βάθος. 5 με] C deeſt. 6 ψυχῆς] A C ψυχῆς μου. ἐσχάτη] C deeſt. 7 φθορὰ ζωῆς] A C ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή. κύριε] A πρὸς σέ. ὁ θεὸς] C θεέ. 10 σωτηρίου] A C εἰς σωτηρίαν μου.

CAP. III.

2 πορεύθητι] A C καὶ πορεύθητι. ἐλάλησα] C λελάληκα. 3 καθὼς] C [illegible] 4 εἰσελθεῖν] A C εἰσπορεύεσθαι. ἔτι] C καὶ ἔτι. 5 ἕως] C καὶ ἕως. 6 αὐτοῦ] C deeſt. περιεβάλλετο] C περιεδύσατο. 7 καὶ ἐρρέθη] C deſunt. τῶν] C πάντων τῶν. λέγων] A λεγόντων. μηδὲ ὕδωρ] A C καὶ ὕδωρ μή. 8 περιεβάλλοντο] C περιέθεντο. ἀπέστρεψαν] C ἐπέστρεψεν. ἀπὸ] C ἐκ. καὶ ἀπὸ] C καί. 9 μετανοήσει] A ἐπιστρέψει. καὶ prius] A καὶ παρακληθήσεται, καί. 10 μετενόησεν] C παρεκλήθη.

CAP. IV.

2 κύριε] A ὦ δὴ κύριε. C ὦ κύριε. 3 μου Prius] C μοι εἰσίν. σὺ] A ὁ θεός. C deeſt. μετανοῶν] C παρακαλούμενος. 3 ἢ ζῆν με] A ἢ ζῆν. C μᾶλλον ἢ ζῆν. 4 πρὸς Ἰωνᾶν, εἰ] A deſunt. 5 ἀπέναντι τῆς πόλεως] C κατ' ἀνατολάς. αὐτῷ ἐκεῖ] C ἑαυτῷ. ἕως] C ἐν σκιᾷ, ἕως. 6 τοῦ εἶναι, uſque ad τοῦ σκιάζειν] C deſunt. σκιάζειν] C συσκιάζειν. αὐτῷ] C αὐτῷ, καὶ περιεσκέπειν αὐτόν. 7 ἀπεξηράνθη] A C ἐξηράνθη. 8 καύσωνι] C καύσωνος. ὠλιγοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο] C ὠλιγοψύχει καὶ ἀπελείπετο. ζῆν] A ζῆν με. 9 ὁ θεὸς] C κύριος. A κύριος ὁ θεός. εἰ] A deeſt. 10 σὺ] A σὺ μέν. ἐπ' αὐτὴν, καὶ] A οὐδὲ ἐξέθρεψας. C ἐπ' αὐτῇ. ἐγενήθη] C ponit poſt νύκτα. 11 πλείους] C ἐν αὐτῇ πλείους. ἀνθρώπων] C ἀνδρῶν. ἢ] C οὐδέ. αὐτῶν] C deeſt.

NAUM.

NAUM.

CAP. I.

2 ἐκδικῶν κύριος prius] deest in C. 3 ἐν συσσεισμῷ] A σεισμῷ. C συσσεισμῷ. 4 νεφέλαι] C νεφέλη. ἐξέλιπε] C ἐξέλιπον. 5 σύμπασα, ϗ πάντες] C οἰκουμένη, καί. 6 Ἀπὸ] C Πρό. διεθρύβησαν] A διετρίβησαν. 8 πορείας] C πορεύοντι. 9 ποιήσεται] C ποιήσει. 10 θεμελίου αὐτοῦ] C θεμελίων αὐτοῦ. χερσωθήσεται] C χερσωθήσονται. περιπλεκομένη] C περιπλεκόμενος. ξηρασίας μεστὴ] C ξηρανθήσεται. 13 δεσμούς] C δεσμούς σου. 14 ἐκ τοῦ ··· ἔτι] C ἔτι ἐξ. θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. θήσομαι] A ϗ θήσομαι. ταχεῖς] C ὠκεῖς. 15 πόδες] C πόδες σου. οὐ μὴ προσθήσουσιν (A προστεθῶσιν) ἔτι] C οὐκ ἔτι μὴ προστεθῶσιν. διὰ σου] C desunt.

CAP. II.

1 Συντετέλεσται, ἐξῆρται] C συνεπλήσθη, συντετέλεσται· & usque ad σκόπευσον adjungit cap. præcedenti. ἐξῆρται] A ἀνήλωται. 2 τῇ ἰσχύϊ] C ἴσχυε. 3 αὐτῶν prius] A C αὐτοῦ. αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἱππεῖς] C ἱππεῖς αὐτῶν. 4 ὁδοῖς, ϗ (A deest) συγχυθήσονται] C ἐξόδοις συγχυθήσονται. 5 ἡμέρας] C ἐν ἡμέραις. αὐτῆς] A C deest. αὕτη] A οὐδείς. 9 ἐπὶ] A C ὑπέρ. ἐπιθυμητὰ] C ἐπιθυμήματα. 10 τὸ πρόσωπον] C τὰ πρόσωπα. 13 ῥομφαία] C μάχαιρα. οὐκέτι] A C ἔτι.

CAP. III.

2 ϗ posterius] A C deest. 3 καὶ] C deest. 4 πόρνη] C ϗ πόρνη. λαοὺς] A C φυλάς. 5 αἰσχύνην] C ἀσχημοσύνην. 6 ἐπιρρίψω] C ἀπορρίψω. 8 Ἑτοιμάσαι μερίδα] A C desunt. ἁρμόσαι] C ἅρμοσον. μερίδα] A C μερίς. ἐν ποταμοῖς] A ποταμούς. 9 καὶ] C deest. φυγῆς] A φυγῆς σου Φούδ. C φυγῆς σου. 10 εἰς μετοικεσίαν] C ἐν αἰχμαλωσίᾳ. αὐτῆς] C deest. ἐπ' ἀρχὰς] A ἀπαρχῆς. ὑπερεωραμένη] A C παρεωραμένη. σὺ] A deest. ζητήσεις] C ἐπιζητήσεις. στάσιν] C ἵνα στάσ. ἐχθρῶν] A ἐχθρῶν σου. 12 συκαῖ] A C ὡς συκαῖ. σκοποὺς ἔχουσαι] C ἔχουσαι ὀλύνθους. ἔσθοντος] C ἐσθίοντος. 14 καὶ prius] A C deest. 15 Ἐκεῖ] A Ἐκεῖ γάρ. πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ῥομφαία, καταφάγεταί σε] A desunt. βροῦχος] C βροῦχος, πληθύνθητι ὡς βροῦχος. 16 ὑπὲρ] C ὡς. βροῦχος] C ϗ βροῦχος. 17 Ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος] C desunt. φραγμὸν] C φραγμοῦ. ἀφήλατο] C ἀφείλετο. 18 Ἀσσύριος] A Ἀσσυρίων. 19 Οὐκ] C Καὶ οὐκ. τῇ συντριβῇ] C τῆς συντριβῆς. ἀκούοντες] A ἀκούσαντες. ἀγγελίαν] A ἀπαγγελίαν.

AMBACUM.

CAP. I.

1 Ἀμβακοὺμ] C Ἀμβακούκ. 2 τίνος] C πότε. 3 μοι] C ponit ante ἔδειξας. κόπους, ϗ πόνους] A πόνους, ϗ κόπους. λαμβάνει] A λαμβάνει κρίσιν. 4 ὅτι, usque ad διεστραμμένον] A desunt. 5 θαυμάσατε] C ἴδετε. ὁρμήσουσι] C ἐξορμήσουσι. ἐν] C deest. 11 ἐξιλάσεται] C ἱλασθήσεται. A ἐξελάσεται. 12 θεὸς] C θεός μου. αὐτὸ] A C αὐτόν. ὀδύνης] A οὐ δυνήσῃ. C deest· & πόνον habet pro πόνους, A autem πονηρούς. 17 ἀμφιβλήστρῳ] C ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ. ϗ] C deest. ἡ καρδία αὐτοῦ] C desunt. θύσει ··· θυμιάσει] C θυμιάσει ··· θύσει. ἀμφιβαλεῖ] C βαλεῖ.

CAP. II.

1 Καὶ usque ad γράψον] C Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε κύριος πρός με. ϗ] C deest. 4 μου] A ponit post δίκαιος. 5 οὗτος ὡς] A οὕτως. ἐπ'] C πρός. εἰσδέξεται] C δέξεται. 6 κατ' αὐτοῦ] C ponit post παραβολήν. διήγησιν] C διήγημα. κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς] C παχὺν πηλὸν καθ' ἑαυτοῦ. 7 ἀναστήσονται] C ἐξαναστήσονται. 8 Διότι] A C Διότι σύ. σκυλεύσουσι] A C σκυλεύσουσί σε. λαοὶ] A λαοῦ. ἐκσπασθῆναι] A σκεπασθῆναι. 12 12 αἵμασι] A αἵματι. 13 ἱκανοὶ] C πολλοί. πολλὰ] C πολλά, καί. 14 ἐμπλησθήσεται] A C πλησθήσεται. κατακαλύψει αὐτοὺς] A πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης. C κατακαλύψαι θαλάσσας. 15 ἀνατροπῇ θολερᾷ] C ἀνατροπὴν θολεράν. A ἀνατροπὴν θολεράν. 16 καρδία σαλεύθητι] C ϗ διασαλεύθητι. ϗ σείσθητι] C desunt. ἐπὶ] C deest. αὐτὴν] A ἐν αὐτῇ. 18 ἔπλασεν] A C ἔπλασαν. 19 ἐξεγέρθητι] A C ἐγέρθητι. τοῦτο ϗ] C καί.

CAP. III.

2 ἐφοβήθην] A C ἐφοβήθην, κύριε. ἐπιγνωσθήσῃ] C γνωσθήσῃ. ταραχθῆναι] C ταράσσεσθαι. ἐν ὀργῇ] C desunt. 3 κατασκίου δασέος] C κατασκίου, & ponit ante Φαράν. Διάψαλμα] A deest. ἐκάλυψεν] C ἐκάλυψεν τούς. ἀρετὴ] C δύναμις. πλήρης] C ἐπλήσθη. 4 φέγγος] C διαύγασμα. κέρατα] C ϗ κέρατα. ἔθετο] C ἔθηκεν. ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος] C ἀγάπην ἰσχυρὰν τῆς δυνάμεως. 5 πεδία] A παιδείαν. 6 ἐπέβλεψε] C κατενόησε. διετάκη] A ἐτάκη. C ἐξήκασεν τά. διεθρύβη τὰ ὄρη] C τὰ ὄρη διεθραύσθησαν. αἰώνιοι] C τοῦ αἰῶνος. πορείας] A hoc modo distinguit, Πορείας αἰωνίους ἀντὶ κόπων εἶδον. σκηνώματα. C αἱ ὁδοὶ αἰώνιαι αὐτοῦ. ἀντὶ πόνων εἶδον τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων, ταραχθήσονται ϗ τὰ σκηνώματα τῆς γῆς Μαδιάν. 8 ὅρμημα] C ἡ ὁρμή. ὅτι ἐπιβήσῃ] C ὁ ἀναβησόμενος. 9 Ἐντείνων] C Ἐκτείνας. ἐνέτεινας] A C ἐκτενεῖς.

SOPHONIAS.

CAP. I.

1 υἱὸν] C υἱοῦ. τοῦ Ἀμορίου] C υἱοῦ Γαμαρίου. 2 ἀπὸ] A πάντα ἀπό. ἱερέων] A C ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων (A ἱερῶν.) 5 ϗ τοὺς προσκυνοῦντας] C desunt. τοῦ βασιλέως αὐτῶν] A τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 6 κυρίου] C αὐτοῦ. 7 ἐμφανῶς] A C ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς. 9 θεοῦ αὐτῶν] A desunt. 10 ἀπὸ τῆς] C ἐκ τῆς. 11 Θρηνήσατε] A Θρηνεῖτε. κατακεκομμένην] A οἰκουμένην. ϗ] C deest. 12 ἐκείνῃ] C ponit ante τῇ. ἄνδρας] C ἀνθρώπους. οἱ δὲ λέγοντες] C τοὺς λέγοντας. A ϗ οἱ λέγοντες. 13 ἐν αὐταῖς] C desunt. καταφυτεύσουσιν] A φυτεύσουσιν. 14 ἐγγὺς posterius] A deest. C ϗ ἐγγύς. 15 ἀωρίας] A C ταλαιπωρίας. 17 ὅτι] C οἵ. ἐξήμαρτον] C ἥμαρτον.

CAP. II.

2 παραπορευόμενον] A C παραπορευόμενον ἡμέρᾳ. ἐπελθεῖν] A ἐλθεῖν. ἐπελθεῖν] C ἐπιπεσεῖν. ὑμᾶς] C ὑμῶν. θυμοῦ] A C ὀργῆς θυμοῦ. 6 ποιμνίων] C προβάτων. 7 ἀποστρέψει] A ἐπέστρεψε. C ἀποστρέψεται. 8 ὀνειδισμοὺς ··· κονδυλισμοὺς] C ὀνειδισμὸν ··· ὀνειδισμόν. 9 ὡς (ϗ ὡς C) θημωνία ἅλωνος (C ἁλός) ϗ ἠφανισμένη] A desunt. 10 Αὕτη] C Τοῦτο. κύριον τὸν παντοκράτορα] C κύριον τῶν δυνάμεων. 11 Ἐπιφανήσεται] C Ἐπιφανὴς ἔσται. προσκυνήσουσιν] A προσκυνήσει. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 12 ῥομφαίας] C ῥομφαίᾳ. ἐστὲ] C ἔσεσθε. 13 ἐκτενεῖ ··· αὐτοῦ] A ἐκτενῶ ··· μου. ἀπολεῖ] A ἀπολῶ. θήσει] A θήσω. 14 χαμαιλέοντες] C λέοντες. ἀνάστημα] C ἀνάστεμμα.

CAP. III.

15] αὐτῆς] C ἑαυτῆς. ἔτι] C ἔτι ἄλλη. δι' αὐτῆς] C αὐτήν. 2 εἰσήκουσε] C ἤκουσε. οὐκ] C οὐδέ. 3 ἄρχοντες αὐτῆς] A ἄρχοντες. 4 νόμον] A C εἰς τὸν νόμον. 5 δώσει] C ponit post αὐτοῦ. εἰς φῶς] C ἐν φωτί. ἀπεκρύβη] C ἐκρύφθη. ἔγνω] C οἶδεν. ἐν, usque ad finem versus] C desunt. 6 Ἐν διαφθορᾷ] A desunt. C adjungit præcedentibus. ἐξερημώσω] A ἐξηρήμωσε. C ἐξηρήμωσα. διοδεύειν] C διοδεύεσθαι. παρὰ τὸ μηδένα] C διὰ τὸ μηδένα. 7 φοβεῖσθε] C φοβηθήσεσθε. ἔφθαρται] A C διέφθαρται. 8 εἰς ἡμέραν] C ἐν ἡμέρᾳ. πᾶσαν] A C τὴν ὀργήν μου πᾶσαν. 10 προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις] C ὑποδέξομαι τοὺς διεσπαρμένους. μου] A deest. 11 θυσίας] C θυσιάσματα. ἔτι] C ἔτι οὐ. 12 πραῢν] A πολύν. C πρᾶον. ἀπὸ τοῦ ὀνόματος] C τὸ ὄνομα. 14 Χαῖρε] A Χαῖρε σφόδρα. βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν] C βασιλεὺς Ἰσραὴλ· ἐν. 17 σου] A deest. ἐν σοί, ὁ δυνατὸς] C δυνατὸς ἐν σοί. καινιεῖ σε] A καινιεῖς. σε] A C σοί. 18 συντετριμμένους σου] C διεσκορπισμένους. τίς] C ὅς. ὀνειδισμὸν] C ponit ante ἐπ'. 19 λέγει κύριος] C desunt. καταισχυνθήσονται] A οὐ μὴ καταισχυνθήσονται. 20 καιρῷ] A καιρῷ ἐκείνῳ. ἐν τῷ prius] C deest. τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν] A ponit post κύριος.

AGGÆUS.

CAP. I.

2 παντοκράτωρ] C ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. ἧκεν] A C ἥκει. 4 μὲν] C deest. ὑμῶν] C deest. ἡμῶν] A μου ἐστί. C ἐστί. 5 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων, & verſ. 9. δὴ] A C deest. 6 δεσμὸν] A ἀποδεσμόν. 7 θέσθε] C θέσθε δή. ξύλα] A ξύλα, ϗ οἴσατε. 9 εἰσηνέχθη] C εἰσηνέγκατε. αὐτὰ] C αὐτό. τάδε] C deest. 11 ϗ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ] C desunt. 12 ἐφοβήθη ὁ λαὸς] C ἐφοβήθησαν. 14 παντὸς] A C deest. εἰσῆλθον] C εἰσήλθοσαν. παντοκράτορος] C τῶν δυνάμεων τοῦ.

CAP. II.

1 τῷ] C ἐν τῷ. 2 μηνὶ] A C ponunt post ἑβδόμῳ. ἐλάλησε (A ϗ ἐλάλησε) κύριος] C ἐγένετο λόγος κυρίου. 4 οὐχ ὑπάρχοντα] A ὑπάρχετε. 5 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐγὼ] C deest. παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων· & verſ. 6, & 8, & 9, & 10. ita per totum caput. 6 Καὶ τὸ] A λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. C Τὸ ῥῆμα ὃ διέ πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 7 σείσω] C σείω. 8 πλήσω] C πλήσω. τοῦτον] A τῆς. 10 ϗ εἰρήνην, usq; ad finem versus] C desunt. τῷ ἐν μηνὸς] C ἐνάτῳ μηνί. 13 δὴ] C deest. 14 ἀκάθαρτος] A C de ἐπὶ] A C ἀπό. παντὸς] C πάντων. οἱ ἱερεῖς] A desunt. 15 ἐνώπιον] ἐναντίον. πόνων] A C πονηριῶν. ἐλέγχοντα] C ἐλέγχοντας. 16 εἰς] A C deest. 17 κριθῆς] A deest. κριθῆς] A ponit post σῖτα. εἴκοσι] A εἴκοσι. 18 ἀφορίᾳ] C ἀπορίᾳ. 19 Ὑποτάξατε] A Καὶ τὸν τάξατε. Τάξατε. ϗ ἀπὸ] C ἀπό. τεθεμελίωται] C ἐθεμελιώθη. 20 Εἰ] A C Εἰ ἡ συκῆ, ϗ ἡ ῥοὰ] C αἱ συκαῖ, ϗ αἱ ῥοαί. 22 Ἐγὼ σείω] C Ἰδοὺ ἐγὼ σω. 23 ϗ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν] C desunt. 24 σε] deest.

ZACHA-

ZACHARIAS.

CAP. I.

1 ἰδὼ] C ἰδοὺ. 2 ἐπὶ] C πρός. 3 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων, & verſ. 4 & 6. ἐπιστρέψατε] C καὶ ἐπιστρέψατε. 4 καὶ οὐκ εἰσήκουσαν] C deſunt. 5 μὴ] C μὴ εἰς. 6 κατέλαβον] C κατέλαβον. 7 τῷ] C ἐν τῷ. υἱὸν] C υἱοῦ. 8 ἐπὶ] C deeſt. τῶν ὀρέων] A δύο τῶν ὀρέων. ποικίλοι] C ponit poſt λευκοί. 9 δείξω σοι] C σοι δείξω. 11 πᾶσαν] C deeſt. 12 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων, & verſ. 16, & 17. ἃς ὑπερεῖδες] C ἃς ἐθυμώθης. 13 παντοκράτωρ] C deeſt. 15 ὀργὴν μεγάλην] C θυμῷ μεγάλῳ. συνεπέθεντο] A συνεπέθεντο. 16 τάδε] A deeſt. 17 ἔτι, uſque ad ἔτι ἀνάκραγε] C deſunt: A ἔτι prius deeſt. κύριος] A deeſt. αἱρετιεῖ] C αἱρετιεῖ ἔτι. 21 εἶπε] C εἶπε πρός με, λέγων. τὰ ἔθνη τὰ] C ἔθνη εἰσίν.

CAP. II.

1 γωνίον] C ἀστέριον. 2 σὺ] C deeſt. 3 συνάντησιν] C ἀπάντησιν. αὐτῷ] A αὐτοῦ. 4 λέγων] C deeſt. κατακάρπως] A C κατάκαρπος. 8 ἀπέσταλκε] C ἐξαπέσταλκε, & verſ. 9. διότι] A deeſt. 9 ὅτι] A C διότι. 10 ἐγὼ] A deeſt. 11 κατασκηνώσουσιν] C κατασκηνώσω. 12 τὴν] A καὶ τήν. ἐπὶ τὴν] A C ἐπὶ τὴν γῆν τήν. 13 ὅτι] A διότι.

CAP. III.

1 μοι] A deeſt. 2 οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς] C οὐχὶ τοῦτο. 4 ἀφήρηκα] C ἐξειλόμην. σου] A σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ. 5 καὶ ἐπίθετε] C καὶ εἶπεν, Ἐπίθετε καί. κίδαριν, bis] A μίτραν καὶ κίδαριν, bis. 7 ἐν τοῖς προστάγμασι] C προστάγματα. 8 προσώπου] C προσώπου σου. ἰδοὺ] A deeſt. 9 ὀρύσσω] C ὀρύσσων. ἐκείνης] A deeſt.

CAP. IV.

1 ὡς] A deeſt. ἐξεγερθῇ] C ἐξεγείρεται. ἐξ] A C ἐκ τοῦ. 2 λυχνία] A ponit poſt ὅλη. ἐπάνω prius] A deeſt. 4 τί ··· κύριε] A deſunt. 6 ἰσχύι] A ἰσχύι μεγάλῃ. μου] A deeſt. 7 Τίς] A Τί. 9 εἰς] C deeſt. 10 χαροῦνται] A C χαρήσονται. ὀφθαλμοὶ] A C ὀφθαλμοὶ κυρίου. 11 αὗται] C deeſt. 14 πιότητος] C πότητος οἱ.

CAP. V.

2 βλέπεις] C ὁρᾷς. καὶ πᾶς, uſque ad finem verſus] A deſunt. τούτου] C τούτου ἕως θανάτου. εἰσελεύσεται] A εἰσελεύσονται. αὐτὸ] A deeſt. C αὐτόν. 6 ἰδοὺ τί] C ἴδε, τί τό. 7 ἀνομία] C ἀνομία αὐτῶν. 9 πτέρυγας] A C πτέρυγες ὡς πτέρυγας. ἀναμέσον τοῦ] C deſunt. 11 αὐτῷ] C αὐτῇ.

CAP. VI.

1 τῶν ὀρῶν] A deſunt. 3 ἅρματι poſterius] C deeſt. ψαροὶ] A C καὶ ψαροί. 5 ἐκπορεύονται] A καὶ ἐπορεύοντο. C οἱ ἐκπορεύονται. 6 κατόπισθεν] C ὄπισθεν. 7 τοῦ πορεύεσθαι] A C deſunt. 8 λέγων] A deeſt. καὶ] A C deeſt. θυμὸν], A [illegible]. ἐν γῇ] C ἐπὶ γῆν. 10 σὺ] C deeſt. 11 στεφάνους] A στέφανον. 13 καθιεῖται] C καθίσεται. 14 υἱοῦ] C τοῖς υἱοῖς. 15 ἀπέσταλκε] C ἐξαπέσταλκε.

CAP. VII.

1 ἐνάτου] A ἕκτου. 2 ἐξαπέστειλεν] A ἀπέστειλεν. Ἀρβεσεὲρ] A Ἀρβαθσάρ. C Ῥογόμ. 3 μηνὶ] C ponit poſt πέμπτῳ. ἐποίησεν] A C ἐποίησα. 5 πρὸς ἅπαντα (A πάντα) τὸν λαὸν] C παντὶ τῷ λαῷ. ἑβδόμαις] C ἑβδομάσι. 6 ἔδετε, καὶ] A C ἐσθίετε, καὶ ὑμεῖς. οὗτοι] A οὗτοί εἰσιν. 7 λόγοι] C λόγοι μου εἰσίν. χερσὶ] A χειρὶ, & verſ. 12. τὴν Ἱερουσαλὴμ] A καὶ Ἰσραήλ. εὐθηνοῦσα] A εὐφραίνουσα. αὐτῆς] A C ponunt ante κυκλόθεν. 9 Κρίμα] C κρίμα, κρίμα. ἀδελφὸν] C πλησίον. 10 καὶ χήραν, uſq; ad μὴ μνησικακείτω] A deſunt. μνησικακείτω] A C μνησικακεῖτε. 12 εἰσακούειν] C ὑπακούειν. λόγους, οὓς] A λόγους μου, οὕς. 13 εἶπε] C εἶπον. εἰσήκουσαν] A C εἰσήκουσαν αὐτοῦ. εἰσακούσω] C εἰσακούσω αὐτῶν. κατόπισθεν] C ἀπὸ ὄπισθεν. 14 γῆν] C τὴν γῆν τήν.

CAP. VIII.

3 κύριος] C κύριος παντοκράτωρ. ἐπιστρέψω] C ἐπέστρεψα. 6 μὴ καὶ] A μή. 7 σώζω] C ἀνασώσω. 8 κατασκηνώσω] C κατασκηνώσουσιν. ἐκπορευομένων ··· εἰσπορευομένων] A εἰσπορευομένων ··· ἐκπορευομένων. 12 τούτου] A C deeſt. ταῦτα πάντα] C πάντα ταῦτα. 13 ἐν κατάρᾳ] A κατάρα. 16 οὗτοι] C οὗτοί εἰσιν. ποιήσετε] C ἐποιήσατε. εἰρηνικὸν] A C εἰρηνικὸν καὶ δίκαιον. 17 αὐτοῦ] A deeſt. 19 τετράς] A C τετάρτη. 21 πέντε πόλεις] A μίαν. C πόλεις. πορευθῶμεν πορευόμενοι] A πορευθῶμεν πορευόμενοι. δεηθῆναι] A ponit poſt κυρίου. 22 ἐκζητῆσαι] A ἐκζητήσουσι. ἀνδρὸς] C ἑνὸς ἀνδρός. ὅτι] A ὅτι, εἰς τέλος.

CAP. IX.

1 ἐν γῇ Σεδρὰχ] A ἐν γῇ Ἀδράχ. 2 ἐφρόνησαν] A ἐφρόνησε. C κατεφρόνησαν. 3 ὀχυρώματα] A C ὀχύρωμα. αὐτῇ] A αὐτῆς. C ἑαυτῇ. 4 αὐτοὺς] C αὐτήν. αὕτη] C αὐτή. 5 ᾐσχύνθη] C κατῃσχύνθη. ἐπὶ τῷ παραπτώματι] C ἀπὸ τῆς ἐλπίδος. 6 ἀλλογενεῖς] C ponit ante κατοικήσουσιν. 9 βασιλεύς] A C βασιλεύς σου. πραῢς] C πρᾶος. 10 καὶ ἐξολοθρεύσεται] A ἐξολοθρευθήσεται. C καὶ ἐξολοθρεύσει. πολεμικὸν] C πολεμιστῶν. ὑδάτων] C ἀπὸ τῶν ὑδάτων. καὶ] A καὶ ἀπό. 11 σου prius] A C deeſt. 12 ὀχυρώμασι] A C ὀχυρώματι. παροικεσίας] A παροικίας. σοι] A deeſt. 13 τόξον, ἔπλησα] C τόξον ἔπλησα. ἐξεγερῶ] C κατεξεγερῶ. 14 ἔσται ἐπ' αὐτοὺς] C ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς ὀφθήσεται. βολὶς] A C βολὶς αὐτοῦ. κύριος] A C κύριος ὁ θεός. παντοκράτωρ] C deeſt. 15 αὐτοὺς prius] A αὐτῶν. ἐν] C καὶ καταχώσουσιν αὐτοὺς ἐν. αὐτοὺς] A C τὸ αἷμα αὐτῶν. τὰς φιάλας ὡς] C τὰς φιάλας αὐτῶν ὡς. θυσιαστήριον] C θυσιαστηρίου. 16 ὁ θεὸς αὐτῶν] C ὁ θεός. ἀγαθὸν ··· καλὸν] C καλὸν ··· ἀγαθόν. αὐτοῦ] A παρ' αὐτοῦ.

CAP. X.

1 ὑετὸν] C ponit ante πρώϊμον. 2 ἐξηράνθησαν] C ἐξήρθησαν. διότι] A C ὅτι. 3 αὐτοὺς] C αὐτόν. 4 ἀπ' quater] A C ſemper ἐξ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον] C τόξον. ἐν θυμῷ] A ἐν πνεύματι θυμοῦ. ἐξελαύνων] A ἐξελαυνῶν. 5 διότι] A ὅτι. καὶ] A deeſt. 6 τρόπον] C τρόπον ὅτε. ἀπεστρεψάμην] A ἀπέστρεψα. C ἀπέρριψα· & C ponit poſt αὐτούς. καὶ] C deeſt. 7 αὐτῶν] A deeſt. εὐφρανθήσονται] C εὐφρανθήσεται, & ponit poſt χαρεῖται. χαρεῖται] A C χαρήσεται. 8 αὐτοῖς] C αὐτούς. 9 μακρὰν] A μακρὰν αὐτῶν. 10 μου] C μου καί. Γαλααδίτιν, καὶ] A Γαλαάδ. 11 ξηρανθήσεται] ξηρανθήσονται. ἀφαιρεθήσεται] C καταισχυνθήσεται. 12 κατακαυχήσονται] C καυχήσονται.

CAP. XI.

2 ὅτι] C διότι. μεγάλως] C deeſt. ἐταλαιπώρησαν] C ἐταλαιπωρήθησαν, & ponit ante μεγιστᾶνες. 3 τὸ φρύαγμα] A τὰ φρυάγματα. 4 ποιμαίνετε] A C ποίμαινε. 5 κατέσφαζον] C ἔσφαζον. κύριος, καὶ] C κύριος. 6 χεῖρα] C χεῖρας. καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ] A deſunt. 10 λαοὺς] A λαοὺς τῆς γῆς. μισθόν μου] A μισθούμενον. 13 σκέψομαι] A C σκέψαι. 14 ῥάβδον] C ῥάβδον μου. τὸ] C τὴν κεκλημένην τό. κατάσχεσιν] A διαθήκην. 15 ἔτι] C καὶ ἔτι. 16 ἐγὼ ἐξεγείρω] C ἐξεγερῶ. τὸ ἐκλιμπάνον] A τὸ ἐκλεῖπον. C ὅστις τὸ ἐκλεῖπον. ἐκστρέψει] A ἐκθλίψει. 17 μάταια] C μάταια, καί. καταλελοιπότες] C ἐγκαταλελοιπότες. δεξιὸν] C ponit poſt αὐτοῦ, ut & poſtea.

CAP. XII.

3 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι] A deſunt. ἐπισυναχθήσονται] A συναχθήσονται. C ἐπισυναχθήσεται. 5 ἐν] A πάντες ἐν. ἑαυτοῖς] C ἡμῖν. 6 ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς] A deſunt. ἐν Ἱερουσαλὴμ] C deſunt. 7 μὴ] A deeſt. ἔπαρσις] C ἐπάρσεις. 8 Δαυὶδ prius] C οἶκος Δαυίδ. αὐτῶν] A αὐτοῦ. 10 ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο] A εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. ἐπ' αὐτὸν] A ἐπ' αὐτῷ. C ἐφ' ἑαυτούς. 11 ῥοῶνος] C ῥοῶν. ἐκκοπτομένου] C ἐγκοπτομένων. 14 φυλαὶ] C ponit ante αἱ. ἑαυτὰς] A αὐτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

CAP. XIII.

1 τῷ] C ἐν τῷ. εἰς τὴν μετακίνησιν] C καὶ ἐν τῇ μεταλλαγῇ. εἰς τὸν χωρισμὸν] A εἰς τὸν ῥαντισμόν. C ἐν τῇ ῥαντίσει. 3 συμποδιοῦσιν] C συμποδίσουσιν. 4 ἐνδύσονται] C ἐνδύσεται. ἐψεύσαντο] C ἐψεύσατο. 5 ἄνθρωπος, uſque ad ὅτι] C deſunt. ὅτι] C διότι. 7 τοὺς ποιμένας] C τὸν ποιμένα. πολίτην μου] A C πολίτην αὐτοῦ. πατάξατε τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκσπάσατε] A C πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήτωσαν. μικροὺς] A C ποιμένας. 8 ἐν πάσῃ τῇ γῇ] A ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. αὐτῆς] C deeſt. 9 αὐτῷ] A C αὐτοῦ. μου] C μου σύ.

CAP. XIV.

1 διαμερισθήσονται] C διαμερισθήσεται. 3 ἐκ] C ἀπό. 4 θάλασσαν] C ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. 5 φραχθήσεται ἡ φάραγξ] A C ἐμφραχθήσεται (ἐμφραγήσεται C) ἡ κοιλάς. ἐγκολληθήσεται] C συνάψεται. Ἰασὸλ] A C Ἀσαήλ. καθὼς] A C ὃν τρόπον. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ] A C ἀπὸ προσώπου τοῦ σεισμοῦ. 6 καὶ ψύχη] A καὶ ψῦχος. C ἀλλ' ἢ ψῦχος. πάγος] C παγετός. μίαν ἡμέραν] C ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 7 καὶ οὐχ ··· καὶ οὐ] C οὔτε ··· οὔτε. 8 ἐν] C ἔσται ἐν. καὶ prius] C deeſt. 10 Γαβὲ] A Γαλαάδ. C Γαβαῶν. ἕως τῆς πύλης τῆς] A ἐπὶ τὴν πύλην τῆς. ἀποληνίων] A C ὑποληνίων. 11 πεποιθότως] C πεποιθώς. 12 ἣν] C ἡ. τοὺς πόδας] C τῶν ποδῶν. ῥυήσονται] C ἐκρυήσονται. 13 ἐπιλήψονται] A ἐπιλήψεται. 16 ἐλθόντων] C ἐπελθόντων. παντοκράτορι] C θεῷ παντοκράτορι, & verſ. 17. ἑορτάσαι] C ἑορτάζειν. 17 πασῶν τῶν φυλῶν] C πάντων τῶν. προστεθήσονται] A addit, οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοῖς ὑετός. 18 ἔλθῃ] C ἔλθῃ ἐκεῖ. ἣν] C ἡ. 19 Αὕτη] Hic verſus deeſt in Ald. ὃς ἂν μὴ ἀναβῇ] C ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν. 20 ἵππου] A ἵππου σου. παντοκράτορι] A deeſt. 21 πᾶς] A deeſt. ἔτι] C ponit ante Χαναναῖος.

MALACHIAS.

CAP. I.

1 λόγου] C deeſt. θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν] C deſunt. 4 τὰς ἠρημωμένας] A ἠρημωμένας αὐτῆς. C ἠρημωμένα. οἰκοδομήσουσι] A ἀνοικοδομήσουσι. 5 αὐτοῦ] C αὐτοῦ. A ἑαυτοῦ· οὐ φοβηθήσεται. 7 αὐτοὺς] C σε. ἠλισγημένη] C ἐξουδενωμένη. ἐξουδενώσατε] A ἐξουθένωται. 8 προσαγάγητε] A προσάγητε. [illegible]] C θυσίαν. σε] A deeſt. 10 ἀνάψεται] A ἀνάψετε. καὶ] A deeſt. ἕως] C μέχρι. 13 ταῦτα] C ἰδού. ἐξεφύσησα] C ἐξεφυσήσατε. ἐὰν [illegible] τὴν] A προσφέρετε. C εἰσφέρετε εἰς. 14 ὃς] C ὁ ἄνθρωπος, ὅς.

CAP. II.

[illegible] ἐξαποστελῶ] ἐξαποστελῶ. καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν] A C deſunt. [illegible] A deeſt. εἰς τὴν] C ἐπί. 3 Ἰδοὺ] A Ὅτι ἰδού. 5 ἐν] A C deeſt. ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. 9 καὶ ἀπερριμμένους] C καὶ παρειμένους. πρόσωπα] [illegible] πρόσωπον. 11 εἰς] C ἐπί. 12 ἕως καὶ] C ἕως ἄν. 13 ἐποιεῖτε] A ἐπι[illegible]. καὶ prius] C ἐν. ἐκ κόπων] A ἐκόπτετε. ἔτι] A καὶ ἔτι. ἐπιβλέψαι] C [illegible]. 14 ἣν] A ἣν σύ. αὕτη] C αὐτή. 15 οὐ καλὸν] C οὐκ ἄλλος. ἢ] [illegible]. καὶ poſterius] C deeſt. 16 μισήσας ἐξαποστείλῃς] C μισήσῃς ἐξαπ[illegible]. καὶ καλύψει] C καλύψει. κύριος] A κύριος ὁ θεός. 17 θεὸν] A κύ[illegible]. αὐτὴν] A σύ. καλὸν] C καλός.

CAP. III.

1 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἐγὼ ἐξαποστέλλω. καὶ ἐπιβλέψεται] C ὅστις ἑτοιμάσει. 2 ποία] A C πία. 3 ὡς] C ὥσπερ. καὶ ὡς τὸ χρυσίον] C deſunt. καθαρίσει] C καθαριεῖ. χεεῖ] C ἐκχεεῖ. τὸ poſterius] A ὡς τό. C ὥσπερ τό. καὶ] C deeſt. θυσίαν] A θυσίας. κυρίῳ] C θεῷ. 4 καὶ] A ἐν. C καὶ θυσία. 5 καὶ καθὼς τὰ] A κατά. τὰς μοιχαλίδας] C τοὺς μοιχούς. 6 ἀδικιῶν] A C ἁμαρτιῶν. 7 νόμιμα] C ἀπὸ τῶν νομίμων. ἐπιστρέψατε] C ἐπιστρέφητε. 8 Μήτι πτερνιεῖ] A C Εἰ πτερνιεῖ. ἐρεῖτε] A C εἴπατε. εἰσὶ] A ἐστί. 10 συνετελέσθη] A συνετέλεσε. ἔσται] C deeſt. αὐτοῦ] A C deeſt. ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ] A εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. C ἐν τοῖς οἴκοις. ἐκχεῶ] A χεῶ. ὑμῖν] C ponit poſt ἐκχεῶ. 11 εἰς] C deeſt. 12 ἔσεσθε] C ἔσεσθέ μοι. 13 τοὺς λόγους] C ἐν τοῖς λόγοις. κύριος] C κύριος παντοκράτωρ. 14 διότι] C ὅτι. 18 ὄψεσθε] C ὄψεσθε, τί ἂν εἴη. ἀναμέσον ἀνόμου] C ἀδίκου. μὴ δουλεύοντος] C τοῦ μὴ δουλεύοντος αὐτῷ.

CAP. IV.

1 Διότι] A Ὅτι. ἀλλογενεῖς] C ἀλλόφυλοι. παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων. ἐξ] C deeſt. 2 Καὶ ἀνατελεῖ, &c.] C Ὑμῖν δὲ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἀνατελεῖ. 3 διότι] A C καί. Καὶ ἰδοὺ] A C ponunt ultimum verſum ante hunc. 5] Καὶ] C deeſt. ἀποστελῶ] C ἐξαποστέλλω. Θεσβίτην] C προφήτην. πρὶν ἐλθεῖν] A καὶ ἐπελθεῖν. 6] ἔλθω καὶ] A C ἐλθών. 4 Χωρὴβ] C Ὀρήβ. πάντα] A πάντα τὸν λαόν. δικαιώματα] C κρίματα.

ESAIAS.

CAP. I.

3 λαός με] A λαός μου. 4 Ἰσραὴλ] A C Ἰσραὴλ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. 6 οὔτε ter] C deest ter. 10 θεοῦ] C θεοῦ ὑμῶν. 11 κριῶν] A καὶ κριῶν. 14 ἀνέχομαι] C ἀνέξομαι. νεομηνίας ὑμῶν] C νεομηνίας. 18 διελεγχθῶμεν] A καὶ διελεγχθῶμεν. C καὶ διελεγχθῶμεν. ὡς ἔριον] C ὡσεὶ ἔριον. 24 κύριος] A C ponunt post δεσπότης. 25 πυρώσω] C πυρώσω σε. σε] A deest. ἀπολέσω] A deest. σοῦ] A C σοῦ, καὶ πάντας ὑπερηφάνους. 29 ᾐσχύνθησαν] A C ἐπησχύνθησαν. ἐπὶ τοῖς] C ἐν. 30 ὡς] A ὥσπερ. 31 ὡς posterius] A ἅμα ὡς. καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα] A desunt.

CAP. II.

2 ὑπεράνω] C ἐπάνω. ἐπ' αὐτὸ] A ἐν αὐτῇ. 4 ἐξελέγξει] C ἐλέγξει. 5 δεῦτε] A C δεῦτε, καί. τῷ] A ἐν τῷ. 6 Ἰσραὴλ] A C Ἰακώβ. 14 Καὶ ἐπὶ] A Ὑπό. πᾶν posterius] A C deest. ὄρος] C ponit ante ὑψηλόν. 17 ὕβρεις] A C ὕψος. 21 τὴν γῆν] A C τὴν γῆν. Παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, οὗ ἀναπνοὴ (A ὁ ἀνοπνοεῖ) ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη.

CAP. III.

1 Ἱερουσαλὴμ] A Ἰσραήλ. 2 καὶ ἄνθρωπον] A C ἄνθρωπον. πρεσβύτερον] A C πρεσβύτην. 4 κυριεύσουσιν] C κατακυριεύσουσιν. 6 ἐπιλήψεται] A ἐπιλαθήσεται. 7 οὐ] A οὐδέ. ἔστιν] A C ponunt post μου. 9 τοῦ προσώπου αὐτῶν] A αὐτῶν τοῦ προσώπου. 11 κηλαμῶνται] C καλαμῶνται. 12 τὴν τρίβον] C τὰς τρίβους. ταράσσουσιν] C ἐκταράσσουσιν. 15 καταισχύνετε] A C καταισχύνετε, φησὶ κύριος, κύριος στρατιῶν. 17 ὁ θεὸς] C κύριος. σχῆμα] C αἰχύνωμα. 18 τὰ ἐμπλόκια] A C desunt. 19 περιδέξια] C ἐπιδέξια. καὶ τὸ ἐμπλόκιον] A C καὶ τὰ ἐμπλόκια, & A ponit post περιδέξια. καὶ τὰ ἐνώτια] A ἐνώπια. 21 συγκαθυφασμένα] A C συγκαθυφασμένην. κατάκλιτα] A C κατάκλειστα. 25 ἰσχύοντες] C ἰσχυροί.

CAP. IV.

1 λέγουσαι] C ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγουσαι. τὸ σὸν] C σου. 2 Τῇ δὲ] A C Ἐν τῇ. 3 ἐν medium] C deest. 4 αἷμα] A C αἷμα Ἱερουσαλήμ. αὐτῶν] A C αὐτῆς. 5 καὶ πάσῃ] A C πάσῃ.

CAP. V.

1 ᾆσμα] C μου ᾆσμα. 3 ἐν] C deest. ἐν] C δὴ ἐν. 4 τοῦ ποιῆσαι] C ἵνα ποιήσῃ. 5 Νῦν δὲ] A C Νῦν οὖν. ἀναγγελῶ] C ἀγγελῶ δή. 6 καὶ οὐ] A C καὶ οὐ μή. ἀναβήσονται] A C ἀναβήσεται. ἄκανθαι] A C ἄκανθα. 7 Ἰσραὴλ] A C Ἰσραὴλ ἐστί. τοῦ ποιῆσαι] C ἵνα ποιήσῃ. 11 αὐτοὺς συγκαύσει] A αὐτοῦ συγκαύσει αὐτούς. C συγκαύσει αὐτούς. 13 δίψος] C δίψαν. 14 τοῦ μὴ] A μή. καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς] C καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. A habet utrumque. 17 ἀπειλημμένων] A ἐπειλημμένων. 18 ἀνομίας] A ἀνομίας αὐτῶν. 19 ἁγίου] A deest. 21 συνετοὶ] C σοφοί. ἑαυτοῖς … αὐτῶν] C αὐτοῖς … ἑαυτῶν. 25 ὀργῇ] A deest. καὶ] A deest. χεῖρα] C χεῖρα αὐτοῦ. 26 μακρὰν] A C μακρόθεν. 27 τὸ ὀσφύος] C τῶν ὀσφύων. οὐδὲ] C οὐδ' οὐ. 29 Ορμῶσιν] C Ὁρμῶσιν. παρέστηκαν] A C παρέστησαν. βοήσει] A βοηθήσει. 30 τὴν [illegible]] A C τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ κάτω.

CAP. VI.

1 Ὀζίας] C ponit post βασιλεύς. 3 ἕτερος πρὸς τὸν] C ἕτερον πρὸς τό. 9 εἶπα] C εἶπον. 10 ὀφθαλμοὺς] A C ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 12 μακρυνεῖ] A μηκυνεῖ. 13 αὐτῆς] A C αὐτῆς, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς.

CAP. VII.

1 τοῦ Ἰωάθαμ] A καὶ Ἰωάθαμ. C υἱοῦ Ἰωάθαμ. 2 λέγων] C λεγόντων. 3 εἰς] C δὴ εἰς. 4 θυμοῦ μου] A θυμοῦ. 5 πονηρὰν] A C πονηρὰν Ἐφραὶμ, καὶ ὁ υἱὸς Ῥομελίου περὶ σοῦ, λέγοντες. 6 αὐτῆς] C αὐτοῖς. 7 οὐδὲ] C οὐδ' οὐ μή. 8 Ἀλλ' ἡ] A C Ἀλλά. Ῥασὶμ] A Ῥαασείμ. C Ῥασίν. ἔτι] A C ἐφ'. ἀπὸ] A ἐπί. 9 Σομόρων] A Ἐφραὶμ Σομόρων. C Ἐφραὶμ Σομόρων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σομόρων. 13 Δαυὶδ] C Ἰούδα. 14 καὶ τέξεται] A desunt. 15 πρινὴ] A καὶ πρὶν ἤ. C πρὶν ἤ. πονηρὰ] C πονηρὰ ἤ. 16 πονηρίᾳ] C πονηρία. 17 ὁ θεὸς] C ponit post σέ. αἳ] A deest. 18 μυίαις, ὃ] A μυίαις, αἵ. C μυίας αἵ. κυριεύσει] A κυριεύσουσι. C κυριεύσουσι. 19 ἐλεύσονται] A ἐξελεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται. C ἐλεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται. ἐν prius] A deest. ῥαγάδα] A C ῥαγάδα, καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ. 20 μεμισθωμένῳ] A C μεμεθυσμένῳ. τρίχας] A τρίχας, καί. 21 θρέψει] A τρέψει. 22 πιεῖν] A πονεῖν. C ποιεῖν. γάλα] A C γάλα, φάγεται βούτυρον, ὅτι. μέλι] A C γάλα. 23 πᾶς] A C ἔσται πᾶς. 25 ἠροτριωμένον] A C ἀροτριώμενον. εἰς] A deest.

CAP. VIII.

1 καινοῦ μεγάλου] A C καινὸν μέγαν. 2 Οὐρίαν] A C Οὐρίαν τὸν ἱερέα. 5 ἔτι] A C ἔτι λέγων. 8 ἡμῶν] A ὑμῶν. 9 καὶ ἡττᾶσθε] C ἡττᾶσθε, καί. 10 βουλὴν] A C ponunt ante βουλεύσασθε. ὑμῶν] C ἡμῶν. 12 οὐδὲ μὴ] C οὐδ' οὐ μή. 13 Κύριον] A C Τὸν κύριον τῶν δυνάμεων. 14 ἁγίασμα] A ἁγιασμόν. κοιλάσματι] A C κοιλώματι. 15 ἀσφαλείᾳ] A C ἀσφαλείᾳ ὄντες. 19 φωνοῦντας] C φωνοῦντας, καί. φωνοῦσι] A C φωνήσουσι. ἐκζητοῦσι] A C ἐκζητήσουσι. 22 ἀπορία στενὴ, καὶ] C desunt. καὶ οὐκ, usque ad ἕως] C desunt.

CAP. IX.

1 πίε] A C ταχὺ πίε. 2 πορευόμενος] C καθήμενος. ἴδετε] C εἶδε. A ἴδε. σκιᾷ] A C καὶ σκιᾷ. 3 ὃ] A C deest. σου prius] A C deest. 5 εἰ ἐγένοντο] A εἰ ἐγεννήθησαν. C εἶναι. 6 καὶ ἐδόθη] C ἐδόθη. ἄγγελος] A C ἄγγελος, θαυμαστὸς σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 7 Μεγάλη] A C Καὶ μεγάλη. ἔστιν ὅριον] A ἐστὶ τέλος. C ἔσται τέλος. ἀντιλαβέσθαι] A ἀντιλαμβάνεσθαι. 10 πύργον] A πύργους. 11 ῥάξει] C ῥήξει. ὄρους] A ὄρος. ἐχθροὺς] A C ἐχθροὺς αὐτοῦ. 12 θυμὸς] C θυμός μου. 13 κύριον] A C κύριον τῶν δυνάμεων. 16 καταπίνωσιν] A C καταπίωσιν. 17 τοὺς νεανίσκους] A C τοῖς νεανίσκοις. θυμὸς] A C θυμὸς αὐτοῦ. χεὶρ] A χεὶρ αὐτοῦ. 20 ἐμπλησθῇ] C ἐμπλησθήσεται. ἔσθων] C ἐσθίων. 21 χεὶρ] C χεὶρ αὐτοῦ.

CAP. X.

2 κρίσιν] A κρίνουσιν. 3 καταφεύξεσθε] C καταφεύξονται. 4 ἐπὶ] A C καὶ ὑποκάτω ἀνῃρημένων πεσοῦνται, καὶ ἐπί. ὀργὴ] C ὀργὴ αὐτοῦ. χεὶρ] C χεὶρ αὐτοῦ. 6 Συντάξω] A C Συγκατάξω. 7 ἔθνη] C ponit post ἐξολοθρεῦσαι. 10 ταύτας ἔλαβον, καὶ] C ἔλαβον ταύτας. A ταύτας ἔλαβον. 12 ὅταν] C ὅτ' ἄν. ἐπισκέψομαι] A ἐπάξει. C καὶ ἐπάξει. 14 σείσω] C σείσω. μοι] A C μοι, καὶ ἀντιλέγων τὸ (deest C) στόμα καὶ στρουθίζων. 15 ὡς] A C ὡσαύτως. καὶ οὐχ] C ὑψωθήσεται ξύλον, καὶ οὐχ. 17 αὐτὸν] C αὐτήν. ἀποσβεσθήσονται] A ἀποσβεσθήσονται. 19 παιδίον] A C παιδίον μικρόν. 23 Λόγον] A C λόγον γάρ. κύριος] C κύριος, κύριος δυνάμεων. 24 ἐπάγω] A C ἐπάγει. 25 ὁ δὲ, usque ad finem versus] C desunt. 26 ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων & C ponit post αὐτούς. 27 τοῦ ὤμου] C desunt. καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ] C desunt. 30 φεύξεται. ἡ θυγάτηρ] A C φεύξεται. Χρεμέτισον φωνήν σου θύγατερ. ἐπακούσεται] C ἐπάκουε. Λαϊσά] A Καϊσά. 31 Καὶ] C deest. Γιββεὶρ] A Γεβίμ. 32 τῇ χειρὶ] C desunt. A ponit post παρακαλεῖτε. 33 ταπεινωθήσονται] A πεσοῦνται, καὶ ταπεινωθήσονται.

CAP. XI.

1 ῥίζης posterius] C ῥίζης αὐτοῦ. 2 Καὶ] A deest. αὐτὸν] A αὐτούς. τοῦ θεοῦ] A C κυρίου. 4 ἀνελεῖ] C ponit post ἀσεβῆ. 5 πλευρὰς] A C πλευρὰς αὐτοῦ. 7 ταῦρος, καὶ λέων] C λέων, καὶ ταῦρος. 8 ἔσονται] C ponit ante τὰ παιδία. 9 τρωγλῶν] C τρώγλην. ἐκγόνων] C ἐγγόνων. οὐ μὴ] C οὐδ' οὐ μή. γῆ] A deest. κατακαλύψαι] C κατακαλύψει. 11 ὑπόλοιπον] C deest. ὑπὸ] A C ἀπό. Βαβυλωνίας] A C Βαβυλῶνος. 12 ἐρεῖ] A ἐρεῖ. 14 πρῶτοι] C πρῶτον. 15 διαπορεύεσθαι] C πορεύεσθαι. 16 μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ] C λαῷ μου τῷ καταλειφθέντι ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. ἡμέρᾳ] A C τῇ ἡμέρᾳ.

CAP. XII.

1 ἐρεῖς] A C ἐρεῖ. εὐλογῶ] A C εὐλογήσω. μοι] C deest. 2 αὐτῷ] A αὐτῷ, σωθήσομαι ἐν αὐτῷ. C αὐτοῦ. 4 Ὑμνεῖτε κύριον] C ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ. 6 Ἀγαλλιᾶσθε] A Καὶ ἀγαλλιᾶσθε.

CAP. XIII.

1 κατὰ Βαβυλῶνος] A C ponunt ante ἣν. 2 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε. 3 συντάσσω] A συντάσσομαι. 5 Ἔρχεσθαι] C Ἔρχεσθε. 8 Ταραχθήσονται] C Καὶ ταραχθήσονται. 9 ἀνίατος] A C ἀνίατος, καὶ μήνιδος. θυμοῦ] A θυμόν. 12 καταλελειμμένοι] C ἐγκαταλελειμμένοι. Σουφὶρ] A Σαπφείρ. C Ὀπφείρ. 14 ἔσται] A C ἐστίν. 16 μαχαίρᾳ] C ἐν μαχαίρᾳ. 17 ῥάξουσιν] A C ῥήξουσιν. 18 ἐπεγείρω] C ἐπεγερῶ. 20 βασιλέως] C βασιλέων. χρόνον] C deest. οὐδὲ μὴ] C οὐδ' οὐ μή & vers. 21. 21 αὐτήν] C εἰς αὐτήν. 22 ἀναπαύσονται] A ἅμα παύσονται. ἐκεῖ ὀρχήσονται] C ὀρχήσονται ἐκεῖ.

CAP. XIV.

1 χρονιεῖ] A C χρονιεῖ, καὶ ἡμέραι αὐτῆς οὐ μὴ ἐφελκυσθῶσι. ἀναπαύονται] C ἀναπαύσεται. 2 γῆς] A C γῆς τοῦ θεοῦ. 3 σε κύριος] C κύριος σε. σου prius] A C σου, καί. ἧς] C ᾗ. 4 Πῶς] A C καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πῶς. 6 πληγὴν … ᾗ] A C πληγῇ … ᾗ. 11 κατέβη] C κατέβη δέ. κατακάλυμμα] A κατάλειμμα. 12 συνετρίβη] C συνετρίβης. 13 διανοίᾳ] C καρδίᾳ. ἀστέρων] C ἄστρων. 14 νεφῶν] A C νεφελῶν. 15 ᾅδην] A ᾅδου. 16 θαυμάσονται] C θαυμάσουσιν. 17 ὅλην] C deest. ἐπαγωγῇ] A C ἀπαγωγῇ. 19 μαχαίραις] A C μαχαίρᾳ. 22 ἀπολῶ] A C ἀπολέσω. 23 θήσω τὴν Βαβυλωνίαν] C θήσομαι τὴν Βαβυλῶνα. 25 ὤμων] C ὤμων αὐτῶν. 26 τὴν ὅλην] C ὅλην τήν. 28 ὁ βασιλεὺς] C ponit post Ἄχαζ. 29 ἐξελεύσεται] C ἐξελεύσονται. 32 οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ] C [illegible] οἱ πολλοί.

CAP. XV.

1 Τὸ ῥῆμα τὸ] C Ῥῆμα. τῆς Μωαβίτιδος prius] C τοῦ Μωάβ. 2 ἐφ' αὐτοὺς] A ἑαυτοῖς. C αὐτοῖς. Δηβὼν] A Γεβών. Ναβαῦ] A Ναβατόν. 3 αὐτῆς] A C αὐτῶν. περιζώσασθε] A C περιζώσατε. αὐτῆς posterius] A αὐτῶν. 5 αὐτῇ] C ἑαυτῇ. ἀναβάσεως] C ἀναπαύσεως τῆς. 6 Νεμηρεὶμ] A Νεβρείμ. C Νεβείμ. 8 Αἰλεὶμ] A C Ἐλείμ, ὀλολυγμὸς (A ὀλολύγματος) αὐτῆς. 9 Δειμὼν, bis] C Διβῶν, bis. A Δεβὼν, bis. Ἄραβας] C προσθήκας.

CAP. XVI.

1 ὡς ἑρπετὰ] C ἀμνὸν κυριεύοντα. ἐστι] A ἔσται. 2 ἔσῃ θυγάτηρ] A C θύγατερ. 3 ποιεῖτε] C ποιεῖτε. αὐτῇ] A αὐτοί. C αὐτῇ. 4 ἀπὸ] A ἐπί. 6 ὑβριστὴς] A ὑβριστά. C ὑβριστήν. ἐξῆρα] A C καὶ τὴν ὕβριν (ὕβρις A) αὐτοῦ, καὶ ὁ μῆνις αὐτοῦ; οὐχ οὕτως posterius] C deest. 7 ὀλολύξει] A ὀλολύζει. τοῖς] C ἐν τοῖς. 8 Ἐσεβὼν, πενθήσει] C Ἡσεβὼν πενθήσ. καταπατήσατε] C καταπατήσαντες. Ἰαζὴρ οὐ] C Ἰαζὴρ οὐ. ἐγκατελείφθησαν] C ἀπ' αὐτῆς κατελείφθησαν. πρὸς] A C deest. 9 ὡς] C ὡς. Ἐλεαλὴ] A ἐλάλησεν. 10 ἀμπελώνων] C ἀμπέλων. εὐφρανθήσονται] A εὐφρανθήσεται. 12 αὐτὸν] A C αὐτήν. 13 ὃ] C deest. ὁπότε (A ὁπότε καὶ ἐλάλησεν] C desunt. 14 λέγω] A C ἐλάλησε κύριος, λέγων. παντὶ] C ἐν παντί.

CAP. XVII.

1 Τὸ κατὰ] C Τοῦτο κατά. 3 Ἐφραὶμ] A C ἐκεῖ τὸν Ἐφραίμ. πὸν] A κατάλοιπον. τῆς] A C καὶ τῆς. 4 πίονα] A πλείονα. 6 καταλειφθῇ] A C καταλειφθῶσι. 10 φυτεύσεις] A φυτεύσει. 11 Τῇ] A C Τῇ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ] C ἐν ἡμέρᾳ κληρονομίας. τοῖς υἱοῖς] A C τοὺς υἱούς. ταραχθήσεσθε] C ταραχθήσεται. νῶτος] C ἦχος. 13 αὐτὸν … αὐτὸν] C αὐτὸν … αὐτούς. ἄχυρον λικμώντων] C ὀρέων λελικμωμένον. καταιγὶς φέρουσα] C καταιγίδος φερούσης. 14 καὶ ἔσται] A C ἔσται. ὑμᾶς] C τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν] A τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν ὑμᾶς. C τοῖς κληρο σασιν ὑμᾶς.

CAP. XVIII.

1 πτέρυγες] C πτερύγων. 2 αὐτοῦ] C ἐστίν. 3 ὡσεὶ] C ὡς εἰς. ἔσται] deest. 5 ἐξανθήσῃ] C ἀνθήσῃ. 6 αὐτὸν] A C αὐτήν. 7 χώρας C χώρας. ὄρος Σιὼν] A C εἰς ὄρος ἅγιον.

CAP. XIX.

4 σκληροὺς] C σκληρεῖς. 5 οἱ Αἰγύπτιοι] C ponit post θάλασσαν. 7 ἄχι] C desunt. 13 κατὰ] A C καὶ τάς. 14 αὐτῶν] C αὐτῆς. 15 ἀρχὴν] C ἀρχήν. 16 δὲ] C deest. καὶ ἐν] A ἐν. 17 βεβυλῶται] C

ponit poſt Σαβαώθ. 18 ἐν τῇ] C ἐν γῇ. ἀπελὲκ] C ἀχρές. 21 θυ-σίας] A C θυσίαν, (A θυσίας) ϗ δῶρον. 22 ἰάσει prius] A C deeſt. 23 ἐρεῖ] A C deeſt.

CAP. XX.

1 ὅτι] A C οὗ. Ταναθαν] A Νάθαν. Ἀρνᾶ] C Ναρνᾶ. ἔλαβεν] A κατελάβετο. 2 ἡδὺν Ἀμὼς] C deſunt. 3 Ἡσαΐας] C ponit ante ὁ παῖς. ἐπὶ prius] A C deeſt. εἰς] C deeſt. 4 ἀνακεκαλυμμένους] A ἀνακεκαλυμμένους. 5 ἐπὶ] C οἱ Αἰγύπτιοι ἐπί. 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C de-ſunt. τοῦ φυγεῖν] C deſunt. οἱ] A deeſt. βασιλέως] C βασιλέων.

CAP. XXI.

1 ΤΟ' ὍΡΑΜΑ] A ΤΟ' ῬΗ͂ΜΑ. 5 Ἑτοίμασον] A C Ἑτοιμάσατε. ἀ-ναπαύσατε] A C ἀναπαύσατε. 6 κύριος] C ponit ante πρός. 8 κύριος] C κύριος. καί. ἐγὼ] C deeſt. 9 πέπτωκε] A deeſt. 10 ἡμῖν] C ὑ-μῖν. 11 ὍΡΑΜΑ] C ῬΗ͂ΜΑ. 13 κοιμηθῇς, ἢ] C κοιμηθήσῃ. 15 πε-πλανημένων] C κτεινομένων. 16 Διότι] C Ὅτι. τῶν υἱῶν] C deſunt. 17 ὅ-τι] A C διότι. ἐλάλησεν] A C ponunt ante ὁ θεός.

CAP. XXII.

ῬΗ͂ΜΑ] A ὍΡΑΜΑ. 1 ὅτι νυνὶ] C νυνὶ ὅτι. 2 ἐν] C deeſt. πολέ-μου] C πολέμου. 3 ϗ οἱ ἁλόντες σκληρῶς] C ἅμα ἀπὸ τοῦ τόξου. 4 γέ-νους] C λαοῦ. 5 πλάνη τις] A C πλάνησις. 9 ὅτι ἀπέστρεψε] C ἀπέστρε-ψε. 11 ἑαυτοῖς] A αὐτοῖς. 12 κύριος] A C deeſt. 16 σὺ] A σοί. ὧδε] A ὧδε ἐστίν. 17 ἐκβάλλει] C ἐκβαλεῖ. 18 εἰς] C deeſt. 20 ἐν poſterius] C deeſt. 21 κατὰ] A C καὶ τό. ἐν … ἐν] C deſunt. Καὶ δώσω τὴν, uſque ad ϗ δώσω] A C ponunt poſt ἀνοίγων. ἔσται po-ſterius] C ἐστίν. 24 μεγάλου] A C μεγάλου, πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀ-πὸ σκευῶν τῶν ἀγανῶθ. 25 Τῇ] C Ἐν τῇ. ἐξολοθρευθήσεται] C ἀπολύ-εται.

CAP. XXIII.

ῬΗ͂ΜΑ] A C ὍΡΑΜΑ. 1 Ὀλολύξατε] A Ὀλολύζετε & verſu 14. 2 ἐνοικοῦντες] C κατοικοῦντες. 3 ἀμητὸς εἰσφερομένου] C ἀμητῶν εἰσφερομένων. 5 Αἰγύπτῳ] C ἐν Αἰγύπτῳ. 6 κατοικοῦντες] C ἐνοικοῦντες. 7 ὕβρις] C po-nit poſt ὕβεις. πρινὴ] A C πρὶν ἤ. 8 ἔνδοξοι ἄρχοντες] C Χαναὰν ἄρχον-τες οἱ ἔνδοξοι. 12 προσθῆτε] A προσθήσετε. C προσθῆτε. Σιδῶνος] A C Σιδών. σοι] C ponit ante ἀνάπαυσις. 13 ὅτι] A C οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνά-παυσις ἔσται. 15 βασιλέως] C βασιλέως ἑνός. ἔσται Τύρος] A Τύρος ἔσται. 16 πόλις] C πόλιν. 18 ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς] C deſunt. ἅγιον] A C ἐφ' ὑμῶν. κυρίῳ] A κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ εἰς] C εἰς.

CAP. XXIV.

1 οἰκουμένην] A C οἰκουμένην ὅλην. 2 ὁ δανείζων] C καὶ ὁ δανείζων. 5 Ἡ δὲ] A C Καὶ ἡ γῆ. παρήλθοσαν τὸν νόμον, ϗ] A C παρέβησαν τὸν νόμον κυρίου, ϗ διεσκέδασαν. 6 ἐνοικοῦντες] C κατοικοῦντες. ϗ] A deeſt. 8 τυμπάνων] A C τυμπάνων πέπαυται αὐθάδεια, ϗ πλοῦτος ἀσεβῶν. 9 πί-νουσι] A πίονται. 11 τῆς γῆς prius] C deeſt. 13 ἔσονται] C ἔσται. 14 οὗτοι] A C καὶ οὗτοι. φωνήσουσι] A C βοήσονται. 16 Κύριε ὁ θεὸς] C κύριος τοῦ θεοῦ. 20 ὡς ὁ μεθύων, ϗ κραιπαλῶν] A C ponunt ante ϗ σει-σθήσεται. κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία] A C ponunt poſt ἀναστῆναι. 21 ἐπάξει] A C ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει. 22 συναγωγὴν αὐτῆς] C deſunt. εἰς (A C ϗ εἰς) δεσμωτήριον] & ponunt poſt ὀχύρωμα. 23 τεῖ-χος] A C τεῖχος ϗ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, ϗ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. ἐκ … ϗ ἐκ] A C ἐν … ϗ ἐν.

CAP. XXV.

1 θεὸς] A C θεός μου. 2 γένοιτο] A γένοιτο κύριε. μὴ prius] C deeſt. πόλεις τὸν] C πόλεις, τόν. 3 Διὰ] A καὶ διά. 4 ἀθυμήσασι] A ἀτιμάσασι. ἀδικουμένων] C ἀδικουμένων εὐλογήσουσί σε. 5 ἀπὸ] A C ἐν ῥύσει αὐτοὺς ἀπό. 6 εὐφροσύνην] C ἐν εὐφροσύνῃ. 8 κύριος] C deeſt. 9 ᾧ] A ὅν. ϗ σώσει, uſque ad ϗ prius] C deſunt. ϗ εὐφρανθησόμε-θα] C ponit poſt ἡμῶν. 10 Ἀνάπαυσιν] C Ὅτι ἀνάπαυσιν. δώσει] C δώσει. 12 Τεῖχος] A C οἴκου σου.

CAP. XXVI.

1 Ἰουδαίας] A Ἰουδαίας, λέγοντες] C Ἰούδα, λέγοντες. σωτήριον] A C σωτήριον ἡμῶν. 4 ἐλπίδι ἤλπισαν] C ἠλπίσαμεν. Κύριε] A Κύριος. 5 κατήγαγες] C κατήγαγεν. ἐνοικοῦντας] C κατοικοῦντας. 6 αὐτοὺς] C πραεῖς. ταπεινῶν] A C ταπεινῶν βήματα. 7 εὐσεβῶν] A ἀσεβῶν, bis in hoc verſu. ϗ παρεσκευασμένη] A C ponunt ante ἡ ὁδός. 9 ἐπιθυμεῖ] A C ἐπεθύμει. ἡμῶν] A C μου. 10 πᾶς ὃς] C deſunt. 16 ἐμνήσθην] A C ἐμνήσθημεν. 17 ὡς ἡ] A C ὡσεί. τικτεῖν] A C τοῦ τικτεῖν, καί. ἐ-κέκραξεν] C κράζει. 18 ἐποιήσαμεν] A C ὁ ἐποίησας. πάντες] C deeſt. 20 τὰ ταμεῖα] A τὸ ταμεῖον. 21 ἐνοικοῦντας] A C κατοικοῦντας. οὐ] A deeſt. ἀνῃρημένους] C ἀνῃρημένους ἔτι.

CAP. XXVII.

1 ἀνελεῖ] A C ϗ ἀνελεῖ. δράκοντα] C δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ. 2 ἀφελῶν] A ἀφελών. ἐξάρχειν] A ἐξάρχει. 3 τεῖχος. οὐκ] A C τεῖ-χος αὐτῆς. οὐκ. 5 βοήσονται] A C βοήσονται πάντες. 7 ἀνεῖλεν] A οὕτως ἀνεῖλεν. 8 αὐτοῦ] C ponit ante τὴν ἁμαρτίαν. ἐκκεκομμένα] C ἐκκεκαυμένα. θέρμα] C deeſt. 11 χρόνον] C πολὺν χρόνον. 12 ὁ θεὸς] A C κύ-ριος. Ῥινοκορούρων] A C Ῥινοκούρων. κατὰ ἕ. α. C κατὰ ἕνα ἕνα, & ponit poſt Ἰσραήλ.

CAP. XXVIII.

1 ἐκ] C deeſt. 2 ἰσχυρὸν, ϗ σκληρὸν] C ἰσχυρὸς, ϗ σκληρός. τῇ] A C ἐν τῇ. ἀνάπαυμα] A ἀνάπαυσιν, καί. C ἀνάπαυσιν. 4 αὐτοῦ λαβεῖν] A αὐτοῦ λαβεῖν. C αὐτὸ λαβεῖν. 5 τοῦ λαοῦ] A μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ. C μου λαῷ. 6 καταλειφθήσονται ἐπὶ] A C Καὶ καταλειφθήσεται ἐν. 7 πεπλανημένοι] A C πεπλανημένοι. διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν] C κατεπόθησαν. μέθης] A C μέθης τοῦ σίκερα. 8 ἕνεκα] C ἕνεκεν. 10 ἔτι μι-κρὸν] A deſunt ſemel. 12 αὐτοῖς] C αὐτῷ. 13 πορεύσωσι] A πορεύσω-σι. C πορευθῶσι. ὀπίσω] A C εἰς τὰ ὀπίσω. συντριβήσονται, ϗ κινδυνεύ-σουσι] C κινδυνεύσουσι, ϗ συντριβήσονται. 14 τοῦ ἐν] C ἐν. 15 συνθήκας] C συνθήκην. ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς] A ἐπέλθῃ ἡμῖν. C ἔλθῃ ἡμῖν. 16 κύριος κύριος] A C deeſt ſemel. ἐμβάλλω] A C ἐμβαλῶ. αὐτῆς] A αὐτῶν. οὐ] A C αὐτῷ οὐ. 18 Μὴ καὶ ἀφέλῃ] C Καὶ μὴ ἀφελῇ. ἐπέλθῃ] C παρέλθῃ. ἐπέλθῃ] A ἔπεσθε. 19 ἡμέρας] A ἡμᾶς. C ὑμᾶς. 20 ὑμᾶς] C ἡμᾶς. 21 κύριος] C deeſt. πικρία] C πικρία. 22 ὑμῶν] C ὑμῖν. κυρίου] C κυρίου. 23 ἀκούετε prius] A ἀκούετε, ἀκούετε. τοὺς λόγους] C τῶν λό-γων. 24 ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν] A C μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν. προετοι-μάσει] A C προετοιμάσαι. 25 τὸ πρόσωπον] C ponit poſt αὐτῆς. 27 τι-νάσσεται] C ἐκτινάσσεται. εἰμι] A C deeſt. ὑμῖν] C ponit poſt ὀρ-γισθήσομαι.

CAP. XXIX.

1 Ἀριὴλ πόλις] A C πόλις Ἀριήλ. Δαυὶδ] C ponit ante ἐπολέμησε. φάγεσθε] A C deeſt. 3 βαλῶ περὶ] C κυκλώσω εἰς. θήσω] A C οἰκοδο-μήσω, θήσω. 5 ἔσονται] A C ἔσται. καταδυναστευόντων] C θλιψάντων. 7 καθ' ὕπνους νυκτὸς] A C ἐν ὕπνῳ. ἁπάντων τῶν ἐθνῶν] C τῶν ἐθνῶν πάν-των. Ἀριὴλ] A Ἰσραήλ. στρατευόμενοι] C στρατευσάμενοι. 8 Καὶ ὡς] C Καὶ ἔσονται ὡς. ἐσθίοντες] C ἔσθοντες. μάταιον] C μάταιον αὐτῶν. ὡς ὁ] C καί. τῶν ἐθνῶν] C ponit poſt πάντων. 13 ἐν τῷ] C deſunt. ϗ ἐν τοῖς] C deſunt. 14 ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἐγώ. 15 βαθέως] A C βαθεῖαν. ἑώρακεν ἡμᾶς] C ἡμᾶς ἑώρακεν. 16 αὐτὸ] C deeſt. 22 μεταβαλεῖ] A C μεταβαλεῖ Ἰσραήλ. 24 πλανώμενοι] C ponit poſt πνεύματι.

CAP. XXX.

1 λέγει] A C τάδε λέγει. ἐποιήσατε] C ϗ ἐποιήσατε. συνθήκας] C συνθήκην. 2 τοῦ βοηθηθῆναι] A βοηθηθῆναι] C τοῦ βοηθῆναι. 5 εἰς βοή-θειαν] C οὔτε εἰς βοήθειαν, οὔτε εἰς ὠφέλειαν. αὐτοὺς] A C αὐτοὺς εἰς βοήθει-αν, ἀλλ' εἰς αἰσχύνην, ϗ ὄνειδος. 8 ταῦτα καιρῷ] A C καιρῶν (καιρὸν C) ταῦτα. 12 λέγει] A C λέγει κύριος. 14 λεπτὰ] A C λεπτοῦ. 15 Οὕ-τω] C ταῦτα. κύριος prius] C deeſt. γνώσῃ] C γνώσεις. 16 ἐπὶ] A C εἴπατε ἐπί. ἐσόμεθα] A ἀναβησόμεθα. C φευξόμεθα. 17 Χίλιοι] C ponit poſt φεύξονται. φωνὴν] C φωνῆς. σημαίαν] C σημεῖον. 18 ὑμῶν] C ὑμῶν ἐστι. οἱ] C πάντες οἱ. ἐπ'] A C ἐν. 19 κλαυθμῷ] A ϗ κλαυ-θμῷ. σου] C σε. 20 Καὶ] C deeſt. 22 μιανεῖς] C ἐξαρεῖς. 23 τῆς γῆς poſterius] C deeſt. βοσκηθήσεται] C βοσκηθήσονται. 25 ὅταν … ὅταν] C ὅτ' ἂν … ὅτ' ἂν & ver. 26. 26 ἔσται poſterius] A deeſt. 27 χρόνου] A C χρόνου πολλοῦ. θυμός. μετὰ δόξης τὸ] C θυμὸς μετὰ δόξης τό. 28 τοῦ ταράξαι] C ταράξει. 26 κυρίου] C τοῦ θεοῦ. 30 αὐτοῦ, δεῖξαι] C αὐτοῦ δείξει. 32 αὐτῶν] C αὐτῷ ἦ] A C ἦν. 33 Σὺ] A Οὐ. ἀπει-θήσῃ] A ἀθετηθήσῃ. C ἀπατηθήσῃ.

CAP. XXXI.

1 ἦσαν] A C ἤκουσαν. κύριον] A C θεόν. ἐζήτησαν] C ἐξεζήτησαν. 3 Αἰγύπτιον, uſque ad βοήθεια]. A C Αἰγύπτιος ἄνθρωπος, ϗ οὐ θεός· ἵπποι αὐτῶν σάρκας, ϗ οὐ. 4 βοήσῃ] A C ὅταν βοήσῃ. κεκράξῃ] C C κράξωσι. αὐτὴ] A αὐτήν. C αὐτόν. 5 ὑπὲρ] C deeſt. ὑπερασπιεῖ] C deeſt. 7 τὰ χειροποίητα poſterius] C deeſt. εἰς] C deeſt.

CAP. XXXII.

3 ἀνθρώπους] A ἀνθρώποις. δώσουσι] C ponit ante ἀκούειν. 6 διασπεῖ-ραι] C διαφθεῖραι. ποιήσει] A C ποιῆσαι. 8 ϗ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ] C deſunt. 9 ἐν] C ἐπ'. εἰσακούσατε] A ἀκούσατε. 10 πέπαυται] A C πέ-παυται ὁ σπόρος, καί. 11 περιζώσασθε] A C περιζώσασθε σάκκους. 12 ἀπὸ] C περί. 13 Ἡ γῆ] C Ἐν γῇ. 14 Πόλις πλουσία] C deſunt. οἴκους ἐπιθυμήματος] A C ϗ (A deeſt) οἶκος ἐπιθυμητός. 15 ἔλθῃ. C ἐπ-έλθῃ. ὑμᾶς] A ἡμᾶς. 17 ἕως] A C ἔσονται ἕως. 19 ὑμᾶς] A ἡμᾶς.

CAP. XXXIII.

1 ἐφ'] C ἐπί. 3 φόβου] A C φόβου σου. 5 ὑψηλῷ] A οὐρανοῖς ὑψηλοῖς. C οὐρανοῖς. 7 οὗτοι] C αὐτοί. βοήσονται] A βοηθήσονται. C φοβηθήσον-ται. ἄγγελοι] A C ἄγγελοι γάρ. πικρῶς κλαίοντες] A ponit poſt εἰρήνην. C λαλοῦντες εἰρήνην, πικρῶς κλαίοντες. 8 πρὸς τούτους] C deſunt. λογί-σασθε] A λογισθήσεσθε. C ἐλογίσθη. 9 ἕλη ἐγένετο ὁ Σάρων] A ἐγένετο ὡς ἔρημος ὁ Σχαρών. ὁ Χέρμελ] A ὁ Χάρμηλος. C Κάρμηλος. 11 αἰσθηθήσε-σθε] C αἰσχυνθήσεσθε. κατέδεται] C ponit poſt ὑμᾶς. 13 γνώσονται] A C ϗ γνώσονται. 15 ὀφθαλμοὺς] A ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 17 οἱ] A C ϗ οἱ. 18 τρεφομένους] A συστρεφομένους. C συντρεφομένους. 19 συμβουλεύσατο] A C συνεβουλεύσαντο. 21 ὑμῖν] C ὑμῖν ἔσται. τόπος ὑμῖν ἔσται] C deſunt. 22 κύριος prius] C κύριος. Κύριος. οὗτος] A C αὐτός. 23 ἐνίσχυσαν] A C ἐνίσχυσεν. 24 εἴπωσι] A deeſt. C εἴπῃ. κοπιῶ] C deeſt. ὁ λαὸς ἐνοι-κῶν ἐν αὐτοῖς] A ponit poſt ἁμαρτία. αὐτοῖς] A C αὐτῇ. ἀφεθῇ] A C ἀφέθη. ἁμαρτία] A ἁμαρτία. οἰκοῦντες.

CAP. XXXIV.

1 Προσαγάγετε] C Προσάγετε. αὐτῇ] C αὐτῇ οἰκοῦντες. ϗ ὁ] A ὁ. 4 Καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν] C deſunt. 5 Ἐμεθύσθη] C Ὅτι ἐμεθύσθη. 6 ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ] C deſunt. ἀμνῶν] C ἀρνῶν. κυρίῳ] A C θεῷ. 7 αἵματος] A C αἵματος, ϗ τὸ χῶμα αὐ-τῶν (A αὐτοῦ). 8 Σιὼν] C Σιὼν πάρεστιν. 9 ὡς πίσσα καιομένη] C εἰς πίσσαν καιομένην. 10 γενεὰς αὐτῆς] C γενεάς. πολὺν] A C πολὺν ἐρημω-θήσεται. 11 κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ] A C Καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. & ponunt ante ὄρνεα. 12 βασιλεῖς] A C βασιλεῖς αὐτῆς. 13 ἀναφυήσει] A ἀναφύει. C ἀναφύσει. ἔσται] A C ἔσονται. 14 εὑρόντες] A C εὗρον γάρ. 15 ἔλαφοι] C ponit ante συνήντησαν. 16 αὐτὰ] A C αὐτάς. 17 διεμέρισε] C διεμέρισεν αὐτοῖς. γενεὰς] A C εἰς γενεάς.

CAP. XXXV.

6 τρανὴ ἔσται] A C ϗ τρανή. μογιλάλων] C μογιλάλων ἀνεῳγμένη. 7 ἐπαύλεις] C ἔπαυλις. καλάμου] A καλάμου ποιμνίου] A ποιμνίου καλάμου. 8 ἐπ' αὐτῆς] A ἐν αὐτοῖς. 9 οὐδὲ] C οὐδέν. εἰς] C ἐπ'. 10 εἰς] C ἐν.

CAP. XXXVI.

1 τῆς Ἰουδαίας] C deſunt. 4 εἴπατε] A C εἴπατε δή. τί] A τίνι. 5 ϗ λόγοις] A C ἢ ἐν (A deeſt) λόγοις. 6 ὡς] C ὅ. 7 λέγετε] A λέγετε πρὸς μέ. πεποίθαμεν] A C πεποίθαμεν, οὐκ αὐτός ἐστιν ᾧ (A οὗ) ἀφεῖλεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, ϗ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ, ϗ τῇ Ἱερουσαλήμ, Κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε. 8 τῷ] A C δὴ τῷ. 10 ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην] C ἐπ' αὐτήν. 11 Ἰωὰχ] A C Ἰωὰς (A Ἰωὰχ) πρὸς Ῥαψάκην. ἐπὶ] A C τῶν ἑστηκότων ἐπί. 12 ὑμῶν] C σου. λαλῆσαι] C ponit poſt τούτους. κόπρον] C κόπρον αὐτῶν. οὖρον] C οὖρον αὐτῶν. 13 τοῦ μεγάλου βασιλέως] C deſunt. 14 οὐ] A οὐ μή. C οὗτος οὐ μή. 16 ἐκ] C deeſt. 19 Ἐπφαρουαΐμ] A C Σεπφαρουαΐμ. 20 αὐ-τοῦ] C αὐτῶν. ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς] C ἵνα ῥύσῃ κύριος. 21 μηδένα] A C μηδέν. 22 τῆς δυνάμεως] C deſunt. ἐσχισμένοι] A C περιεσχισμέ-νοι.

CAP.

CAP. XXXVII.

1 ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 4 εἰσακοῦσαι] A ὅπως εἰσακούσεται. C ὅπως εἰσακοῦσαι. Ἀσσυρίων] A C Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ. ϗ ὀνειδίζειν] C ὀνειδίζει. κύριον] A C κύριον τὸν θεόν σου. 5 τοῦ βασιλέως] C desunt. 7 ἐμβάλλω] A C ἐμβαλῶ. ἀποστραφήσεται] C ἀποστρέψει. 9 Θαρακὰ] C Θαρρά. 10 ᾧ] C ᾧ σύ. 11 Σὺ] C Ἰδοὺ σύ. ὡς] C ἦν. 12 Ῥαφὲθ] A C Ῥασέμ. 13 Ἀναγουγάνα] A Ἄνα ϗ Ἄβα] C Ἀνανοῦ, καὶ Γαυσά. 17 ἴδε] A C ἴδε, ϗ ἄκουσον πάντας. 19 ἐνέβαλον] C ἐνέβαλον. ἀπώσαντο] A C ἀπώλεσαν. 20 Νῦν δὲ] C Σύ. 22 ἐμυκτήρισε] C ἐξεμυκτήρισε. 23 οὐκ] C deest. 26 ὀχυροῖς] A ἰσχυροῖς. 30 ἀμπελῶνας] C ἀμπελῶνα. 32 ἔσονται] C ἐξελεύσονται. ποιήσει] C ἐποίησε. 33 ἐπιβάλῃ] C βάλῃ. 34 ἐν] C ἐπ'. 35 παῖδα] C δοῦλον. 36 πέντε] C ϗ πέντε. πάντα] C deest. 37 ἀποστραφεὶς] A C ἀποστραφεὶς, ϗ ἀπέστρεψεν. 38 Νασαρὰχ] A C Ἀσαρὰχ θεοῦ αὐτοῦ. πάτραρχον αὐτοῦ] C desunt. Σαρασὰρ] C Ναρασάρ.

CAP. XXXVIII.

3 μνήσθητι] C ὦ δὴ κύριε, μνήσθητι. 5 δεκαπέντε] A C πεντεκαίδεκα. 7 τοῦτο] C τοῦτο ὃ ἐλάλησεν. 8 στρέψω] C στρέφω. ϗ ἀνέβη, usque ad οὓς] C desunt. A ὡς κατέβη ἡ σκιά, ϗ ἀνέβη &c. 10 ἐν] A C πορεύσομαι ἐν. 11 οὐκέτι μὴ (A οὐ μὴ) ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς] C desunt. μὴ] A C οὐ μή. 12 ἐξέλιπεν ἐκ] A C μετὰ κατοικούντων. ἐξέλιπον ἐκ (ἐκ deest C.) ἐπίλοιπον] C λοιπόν. καταλύων] A C ponunt ante σκηνήν. ὡς ἱστὸς] A C ponunt post ἐγένετο. 13 λέοντι] A λέων τις. C λέων. παρεδόθην] C ponit ante ἕως. 14 μελετῶ] C μελετήσω. βλέπειν] C βλέπειν με. ψυχῆς] C ψυχῆς, ϗ αὐτὸς ἐποίησε. 17 Εἵλου] C Ἰδοὺ ἐν εἰρήνῃ πικρία μου, ἐρρύσω. πάσας] A deest. ἁμαρτίας] C ἁμαρτίας μου. 20 θεὲ] A C σου, κύριε. 21 ἐκ] A C deest. 22 Τοῦτο] C Τί τό.

CAP. XXXIX.

1 Μαρωδὰχ] A Μαιωδάχ. C Μαιωδόχ. Βαλαδὰν] C Λααδάν. 2 Ἐζεκίας] A C Ἐζεκίας χαρὰν μεγάλην. ϗ τοῦ ἀργυρείου (ἀργύρου C) ϗ τοῦ χρυσίου] C ponit post μύρου. ἔδειξεν] A C ἔδειξεν αὐτοῖς. ϗ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ] C desunt. 3 τὸν βασιλέα] C desunt. πρὸς μὲ] C ponit post Βαβυλῶνος. 5 αὐτῷ] C ponit ante Ἡσαΐας. 6 ἔρχονται] C ἔρχονται, λέγει κύριος. 7 γεννήσεις] A C ἐγέννησας. 8 Ἐζεκίας] C ponit post Ἡσαΐα. ἐλάλησε] C ἐλάλησας.

CAP. XL.

1 τὸν λαὸν] C λαός. θεὸς] C θεὸς ὑμῶν. 2 ὅτι] C ὅτι δέ. 3 τοῦ θεοῦ ἡμῶν] C αὐτοῦ. 4 πάντα] C deest. πεδία] A ὁδοὺς λείας. C πεδία λεῖα. 7 ἐξέπεσε] C ἐξέπεσε, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐνεφύσησεν ἐν αὐτῷ· ἀληθῶς ὁ χόρτος ἐστὶν ὁ λαός. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἄνθος ἐξέπεσεν. 9 τῇ] C ἐν τῇ. ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε] C ὕψωσον, μὴ φοβοῦ. 10 κύριος] C deest. 13 συμβιβᾷ] A C συμβιβάσει. αὐτοῦ] C ponit post σύμβουλος. 14 πρὸς] C deest. ἔδειξεν αὐτῷ posterius] A ἔδωκεν αὐτῷ, ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; 15 ὡς posterius] A C καὶ ὡς. 17 ἐλογίσθησαν] C ἐλογίσθησαν αὐτῷ. 20 ζητήσει] C ζητεῖ. εἰκόνα] C ponit post αὐτοῦ. ϗ] C deest. 22 Ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς] A desunt. 23 ὡς prius] C εἰς. 24 φυτεύσωσι] C φυτεύσονται. σπείρωσι] C σπαρῶσι. λήψεται] A C ἀναλήψεται. 25 ὑψωθήσομαι] C ὁμοιωθήσομαι αὐτοῖς. 26 εἰς] C τό. αὐτοῦ] C deest.

CAP. XLI.

3 διελεύσεται] C ϗ διελεύσεται. ἡ ὁδὸς] C τὴν ὁδόν. 5 ἤγγισαν, καὶ ἦλθον] C ἔστησαν, ἤγγισαν, ϗ ἤλθοσαν. 7 Σύμβλημα] C Ἄμβλυμα. κινηθήσονται] C κινηθήσεται. 10 γὰρ posterius] A deest. σε] A deest. C σοι. 11 ὄντες] A C ὑπάρχοντες. 12 παροινήσουσιν] A παρανομήσουσιν. 17 ζητήσουσι] C ζητήσει. ὁ θεὸς ἐγὼ] C desunt. 18 ποιήσω] C καὶ ποιήσω. ὑδάτων] C deest. 19 μυρσίνην] A C ϗ μυρσίνην. 22 τί τὰ] C ἃ τά. 23 ἡμῖν] C deest. 24 βδέλυγμα] C βδελυγμάτων. 28 οὐδεὶς] A C οὐθέν.

CAP. XLII.

1 ἔδωκα] C δέδωκα. 3 τεθλασμένον] A C συντεθλασμένον. ἀλήθειαν] A C ἀληθοῦς. 6 γένους] A γένους μου. C γένους Ἰσραήλ. 7 ϗ ἐξ … καὶ] C ἐξ. 9 ἀναγγέλλω] A C ἀναγγελῶ. 10 ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ] C desunt. ἀπ'] C ἐπ'. αἱ] C καί. 12 ἀναγγελοῦσι] A C ἀπαγγελοῦσι. 14 μὴ] C ἀπ' αἰῶνος, μή. 16 πατῆσαι, ποιήσω] C ποιήσω πατῆσαι. εὐθεῖαν] C εὐθεῖα. ποιήσω] A C ποιήσω αὐτοῖς. 19 αὐτῶν] C αὐτῶν; τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκώς. 21 ἐβουλεύσατο] A C ἐβούλετο. 22 πεπαρανομημένος] A παρανενομημένος. 23 ὃς] A deest. ἐνωτιεῖται ταῦτα] C ταῦτα εἰσακούσεται, καί. εἰσακούσατε] A ὃς εἰσακούσεται. C γνώσῃ· & ponit post ἐπερχόμενα. 24 οἷς] A C τίς. αὐτὸν] C deest. 25 αὐτοὺς] C κατ' αὐτοῦ.

CAP. XLIII.

2 συγκλύσουσι] A C συγκλείσουσι. 3 Σοήνην] C Σουήνην. A *σοῦ ἀντί. 4 σε] C ponit post ἠγάπησα. 6 ἄκρων] C ἄκρου. 7 πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται] C πάντες οἱ ἐπικαλοῦσι. μου prius] A deest. 8 κωφοὶ] A κωφὰ καί] C κωφά. 9 ϗ ἀκουσάτωσαν] C desunt. 11 ἐστι] A ἔσται. 12 ὠνείδισα] C deest. 13] ἔτι] C deest. 16 Οὕτως] A C Ὅτι τάδε. 20 Εὐλογήσουσι] C Εὐλογήσει. 23 σου prius] C deest. ἐδούλωσά σε] A C ἐδούλωσας. ἐποίησά σε] A C ἐποίησας. ἀργυρίου θυσίασμα] A θυμίαμα ἀντὶ ἀργυρίου. C θυμίαμα ἀργυρίῳ. 24 προέστης μου] C ὑπερήσπισά σε. 25 ἐγώ εἰμι posterius] A αὐτός. C ἐγώ εἰμι αὐτός. ϗ οὐ μὴ] C οὐ. 26 κριθῶμεν] C κριθῶμεν ἅμα. 27 πρῶτοι] A C πρῶτοι ἥμαρτον.

CAP. XLIV.

2 ποιήσας] A C κτίσας. 3 Ὅτι] A deest. 7 ϗ prius] C deest. ἀναγγειλάτωσαν] A ἐπαγγειλάτωσαν. C ἀπαγγειλάτωσαν. 9 ἤκουσαν] A C ἴσασιν. γλύφοντες] A γράφοντες. αὐτοὺς] C αὐτοῖς. ἀλλὰ] A C οὐκ ὄψονται, ϗ οὐ γνώσονται ἵνα αἰσχυνθῶσι. Τίς πλάσει ἰσχυρὸν ϗ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ. Ἰδοὺ πάντες (A deest) οἱ κοινωνοῦντες ἀλλὰ (deest C.) 11 στησάτωσαν] A C στήτωσαν. 12 τερέτρῳ] A C ἄνθραξι ϗ ἐν τερέτρῳ. 13 ϗ ἐν] A C ϗ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις, ϗ ἐν. οἴκῳ] A C οἰκίσκῳ. 14 Ἔκοψε] A C Ὃ (Ὃς C) ἔκοψεν ἑαυτῷ κέδρους, ϗ ἔλαβεν ἀγριοβάλανον ϗ δρῦν. ϗ ἐκαρτέρωσεν αὐτῷ. 15 αὐτῶν] A C αὐτῷ. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς, ἐποίησαν (A ἐποίησεν) αὐτὸ γλυπτὸν, ϗ κάμπτει αὐτοῖς. 16 ϗ ἐπὶ τοῦ, usque ad κρέας] C desunt. ὀπτήσας ἔφαγεν] A C ἔφαγεν· ἐψήσας (A ὀπτήσας) ὤπτησεν ὀπτὸν (A ὀπτόν). 17 γλυπτὸν] C ϗ γλυπτόν. ϗ προσκυνεῖ. A C κάμπτει αὐτῷ, ϗ προσκυνεῖ. λέγων] A αὐτῷ, λέγων. 22 σου prius] A deest. τὴν ἁμαρτίαν] A C τὰς ἁμαρτίας. 24 ἐγὼ] C ἐγώ εἰμι. 26 Ἰδουμαίας] C Ἰουδαίας.

CAP. XLV.

2 συγκλάσω] A συνθλάσω. 5 θεὸς posterius] C οὐκ ἔστι θεός. 7 κύριος] A deest. ταῦτα] C deest. 8 ἀνατειλάτω … βλαστησάτω] C βλαστησάτω … ἀνατειλάτω. ἀνατειλάτω] C βλαστησάτω. 9 Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς] A ποιῶν βελτίω κατεσκεύασα ὡς. C Τί ἐποίησα βέλτιον. ὅλην τὴν ἡμέραν] C ponit ante ἀροτριάσει. μή, usque ad finem versus] C desunt.. 10 Ὁ] C Οὐαὶ ὁ. 11 ἐντείλασθε] C ἐντελεῖσθε. 13 ἤγειρα] C ἐγερῶ. οὗτος] C αὐτός. 17 Ἰσραὴλ σώζεται] C Ἰσραήλ, σώζεσθε. οὐκ] A οὐ] C οὐδ' οὐ. ἐντραπῶσι] A ἐντραπήσονται. ἔτι] A ἔτι, οὐκ ἔτι γὰρ οὐ μὴ ἐντραπῶσι, εἰ καὶ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνετράπησαν πρότερον. 18 Οὕτως] A C Ὅτι οὕτως. 19 ἐγώ εἰμι prius] A C deest. ϗ] C deest. 20 ἀναγγελοῦσιν] A C ἀναγγέλλουσιν. τότε] C ἐκ τότε. ἀνηγγέλη] A C ἀναγγελῶ. ἐγὼ] A C οὐχὶ ἐγὼ κύριος. 23 μου prius] A deest. 26 ἐνδοξασθήσονται] C δοξασθήσεται.

CAP. XLVI.

1 Ναβὼ] A C Δαγών. 3 παιδίου] C παιδίας. 4 ὑμῶν] C ὑμᾶς. 6 Οἱ] A C ϗ οἱ. στήσουσιν ἐν σταθμῷ] C σταθμίζοντες. χρυσοχόον] A χρυσίον. C χρυσοφόρον. αὐτοῖς] A αὐτῷ. 7 κακῶν] C κακοῦ. 8 οἱ πεπλανημένοι] C desunt. 9 Καὶ] C deest. ἔτι] A C ἄλλος. 10 πρὶν] A C πρὶν αὐτά. ἅμα] C deest. 11 ἐλάλησα, καὶ] C κἀγὼ ἐλάλησα, κἀγώ. ἤγαγον αὐτὸν ϗ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ] C desunt. 13 μου] A C μου, οὐ μὴ μακρυνθῇ. βραδυνῶ] A C βραδύνω.

CAP. XLVII.

1 θυγάτηρ] A C θυγάτερ, bis in hoc versu. κάθισον] A κάθισον εἴσελθε. γῆν] A γῆν οὐκ ἔστι θρόνος. προστεθήσῃ] A C προσθήσῃ. 2 κατακάλυμμα] C κάλυμμα. A κατάλειμμα. ἀνακάλυψαι … ἀνάσυρε] A C ἀνάσυρε … ἀποκάλυψαι. 3 φανήσονται] C ὀφθήσονται. 5 κληθήσῃ] C κληθῇς. 6 ἐμίανας] A C ἐμίανα. πρεσβυτέρου] C πρεσβύτου. 8 καθιῶ] A καθίσω. C καθήσω. 10 Τῇ] C Ἐπὶ τῇ. σὺ γὰρ] A ϗ σύ. γνῶθι] A C γνῶθι ὅτι. ἔσται] C ponit post σοί. 11 βόθυνος] A deest. C βόθυνον. ἐμπεσῇ] C ἐμπέσῃς. οὐ μὴ] C οὐ· & postea. 12 ϗ ἐν] C καί. ὠφεληθῆναι] A ὠφεληθῆναι, εἰ πῶς δυνήσῃ ἰσχῦσαι. 13 ἔρχεσθαι] C ponit ante ἐπί. 14 καθίσαι] A καυθήσεται. C καθίσεις. 15 μεταβολῇ] C ἐναλλαγῇ. ἐκ νεότητος] C ἀπὸ τῆς νεότητός σου.

CAP. XLVIII.

1 Ἰούδα] A C ὕδατος Ἰούδα. 5 ἃ] C deest. 6 ἀλλὰ] C ἀλλὰ καί. γίνεσθαι] C γενέσθαι. εἶπας] C εἶπα. ἤκουσας] C ϗ οὐκ ἤκουσας. 8 ἠπίσω] C ἠπίσασο. 10 ἐξειλάμην] A ἐξιλασάμην. ὅτι] C deest. 11 σοὶ] C deest. 12 εἰμι posterius] C deest. 13 καλέσω] C καλέσω ἐγώ. 15 ἐγὼ posterius] C ϗ ἐγώ. 16 κύριος κύριος] C κύριος ὁ θεός. 17 κύριος, ὁ] C κύριος, κύριος ὁ. εἰμι] A C κύριος. 18 εἰ] A deest. ϗ ἡ] C ἡ. 20 ἀναγγείλατε ἕως] A C ἀπαγγείλατε ἕως. 21 δι' ἐρήμου] A ἐν τῇ ἐρήμῳ.

CAP. XLIX.

1 μου] C deest. 2 ὡς posterius] A C ὡσεί. αὐτοῦ] C μου. 3 ἐνδοξασθήσομαι] C δοξασθήσομαι. 4 κυρίῳ] C κύριον. 5 μοι ἰσχὺς] C ἰσχύς μου. 6 μοι] C deest. σε] C deest. 7 τῶν δούλων] C ὁ δοῦλος. 8 δεκτῷ] C deest. ϗ posterius] C deest. 10 ὁ ἐλεῶν] C ὃς ἐλεεῖ. ϗ] C αὐτοὺς, ϗ. 13 ῥηξάτωσαν] C ῥηξάτω. εὐφροσύνην] A εὐφροσύνην, ϗ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. 14 ὅτι] C deest. ϗ ὅτι] A C ϗ ὁ. 17 οἰκοδομηθήσῃ] C ᾠκοδομήθης. ἐξελεύσονται] C ponit post σου. 18 κύκλῳ] C κύκλῳ σου. 19 κατεφθαρμένα] C διεφθαρμένα. σε] C deest. 20 ἀπολώλεκας] C ἀπώλεσας. 21 χήρα] A C χήρα, πάροικος ϗ ἐγκεκλεισμένη. 23 κύριος] A κύριος ὁ θεός. με] C αὐτόν. 24 σωθήσεται] A σωθήσονται. 25 ἐὰν] A ὅτι ἐάν. σου] C μου. 26 ϗ αἰσθανθήσεται] A desunt.

CAP. L.

1 τὸ] A C τοῦτο. αὐτὴν] A αὐτῇ. ὑπόχρεῳ] A C ὑπόχρεῳ τῶν προσαχθέντων μοι ᾧ (deest C.) ὑμᾶς] A C ὑμᾶς αὐτῷ. 2 Τί ὅτι] A Ἐν σαρκὶ διότι] C Διότι. δίψει] C δίψῃ. 4 μοι πρωῒ] A C μοι (A με) πρωῒ πρωΐ. 5 κυρίου] A C deest. οὐδὲ] C οὐκ. 6 ἔδωκα] C δέδωκα. 7 μοι] C μου. 8 δικαιώσας] C δικαιῶν. 9 κύριος] A C deest. τίς] C καί. ϗ] A C ϗ ὡς. 10 Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον] C desunt.

CAP. LI.

3 δυσμὰς] A C δυσμαῖς. 5 ἔθνη] C deest. ἐμὲ, usque ad finem versus] C desunt. ὑπομενοῦσι] A ὑπομένουσι. ἐλπιοῦσι] A iterum repetit ἐμὲ νῆσοι ὑπομένουσι. 7 ὑμῶν] C αὐτῶν. 9 αἰῶνος] A C αἰῶνος. οὐ σὺ εἶ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαρρήξασα δράκοντα. 12 εἰμι ὁ] A C εἰμι αὐτὸς ὁ. ἐφοβήθης] C ἵνα φοβηθῇς. 13 ἐφόβου] A C φοβοῦ. γὰρ] C deest. 14 χρονιεῖ] C χρονιεῖ, ϗ οὐ θανατώσει εἰς διαφθορὰν, ϗ οὐ μὴ ὑστερήσει ὁ ἄρ αὐτοῦ. 15 κύριος] C κύριος κύριος. ὄνομά μοι] A desunt. 16 λαός μου] A κύριος. συλλυπηθήσεται] A λυπηθήσεται. 19 σοι] C deest. 20 ἐξόδου] C πασῶν ἐξόδων. σεύτλιον] C σεῦτλον. διὰ] A διὰ θυμοῦ] C ἀπό. 22 θεὸς] C θεός, ὁ θεός. ἔτι] C ponit post αὐτό.

CAP. LII.

1 προστεθήσεται] A C προσθήσεται. 4 Οὕτως] A C Ὅτι οὕτως. κύριος] A C κύριος, κύριος ὁ θεός. 5 ἐστε] A C ἔσται. 6 ἐν τῇ] A C διὰ τοῦ ἐν τῇ. 7 εὐαγγελιζομένου] A εὐαγγελιζομένων. C εὐαγγελιζόμενοι. εὐαγγελιζόμενος] C εὐαγγελιζομένου. ποιήσω] A ποιήσει. σου] C ponit post 8 Ὅτι] C deest. εὐφρανθήσονται] C εὐφρανθήσεται. ὀφθαλμοὶ] A ὀφθαλμός. 10 Καὶ] C deest. 11 ἅψησθε] C ἅπτεσθε. αὐτῆς] C αὐτοῦ. ϗ ὁ] A ὁ καί. C καί. 13 σφόδρα] A C ϗ μετεωρισθήσεται σφόδρα. 14 A δεξιά. 15 αὐτοῦ] C αὐτῶν.

CAP. LIII.

3 παρὰ] A παρὰ πάντας. 4 αὐτὸν εἶναι] C εἶναι αὐτόν. πληγῇ] A C γῇ ὑπὸ θεοῦ. 5 ἡμῶν] A C ἡμῖν. 7 ἀνοίγει] C ἤνοιξε, bis in hoc versu. ἐναντίον] C ἔμπροσθεν. στόμα] A C στόμα αὐτοῦ. 9 δόλον] C δόλος. δῶτε] A δῶται. ἡ ψυχὴ] C τὴν ψυχήν. ὑμῶν] A ἡμῶν. κύριος] A C ριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 11 ἀπὸ τοῦ πόνου] C πόνον.

CAP.

CAP. LIV.

2 τῶν αὐλαίων] A C τὰς δέῤῥεις τῶν αὐλαίων. σου posterius] C deest. 5 τῇ γῇ] C Θεὸς πάσης τῆς γῆς. 6 ὐδ᾽] C ὐχ. σου. Χρόνον] A Οἱ χρόνον. 9 δεῖ] C ἔσαι. 10 κύριε] C κύριος. 12 κρυςάλλυ] C κρυςάλλυς. A κρυςάλλυς λίθυς. 13 ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα] C πολλῇ τοῖς τέκνοις. 14 ἀπέχυ] A ἀπέχυσα. 16 ἄνθρακας] A C ἐν πυρὶ (A πυρᾷ) ἄνθρακας. 17 εὐοδώσω] A C εὐοδωθήσεται. κύριον] A κυρίυ.

CAP. LV.

1 Οἱ] C Οὐαὶ οἱ. φάγετε] A C φάγετε, καὶ πορεύεσθε, ϗ ἀγοράσατε. 3 ἀργυρίυ] A C ἀργυρίυ ὐκ ἐν (A ἐν ὐκ) ἄρτοις. 4 ἐν] C deest. 5 Ἰδὲ] A C Ἰδοὺ ἔθνη. εἴδασι] A ᾔδεισαν. σου τῦ] C σου, ϗ τῦ. 7] C πρός. ὅτι] A C ϗ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι. 11 ἕως] A C εἰς πλησμονὴν, ἕως. τελεσθῇ ... ἂν] C συντελεσθῇ. 12 διδαχθήσεσθε] C ἐκδιδαχθήσεσθε.

CAP. LVI.

1 γὰρ] C deest. 2 βεβηλοῦν] C βεβηλοῦν αὐτά. ποιεῖν] C ποιεῖ. 3 ἀφορισμῷ] A C λέγων ἀφορισμῷ ἀφοριεῖ. ξύλον] C ponit post εἰμι. 4 Τάδε] C Ὅτι τάδε. ὅσοι ἂν] A ὅτι ἐάν. 6 Καὶ τοῖς] A Καὶ τοῖς. βεβηλοῦν] C βεβηλοῦν αὐτά. 8 κύριος] C κύριος κύριος. 10] A ἴδετε πάντες κύνες. C πάντες κύνες. 11 ἑαυτῦ] A C ἑαυτῦ πλεονέκτημα (A deest) ἀπ᾽ ἄκρυ αὐτῦ (A ἐπ᾽ ἄκρυ αὐτῶν.) Δεῦτε λάβωμεν οἶνον, καὶ οἰνοφλυγήσωμεν μέθη, (A μέθην) καὶ ἔςαι τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μεγάλη μᾶλλον σφόδρα. A pro μᾶλλον σφόδρα habet περὶ σέ. Sed Ὡς σφόδρα initium cap. sequentis in Ald. videntur huc pertinere.

CAP. LVII.

1 Ἴδετε] A Ὡς σφόδρα ἴδετε. ὐδεὶς] A C ὐδεὶς ἀνήρ. 4 ἄνομον] A C ἄτιμον. 5 εἴδωλα] A C ἐπὶ τὰ εἴδωλα. 6 ὗν] C deest. 7 θυσίαν] C θύσαι θυσίας. 8 σου. ὧν] A ὧ οὗ. C σου, ἠλογίσθης. ἀποςῆς] C ponit ante ἀπ᾽. 9 ἐταπεινώθης] A ἐπέςρεψας ϗ ἐταπεινώθης. 11 ἐμνήσθης] A C ἐμνήσθης μου. διάνοιαν] C διάνοιάν σου. 12 ἃ] C deest. ὠφελήσει] A C ὠφελήσυσι. 13 Ὅταν] C Ὅτ᾽ ἄν. μου prius] C ἐν ἐμοί. 15] C λέγει κύριος. τὸν] C εἰς τόν. αὐτῷ] A C αὐτῷ, κύριος. 17] C ἐλυπήθη. 19 εἰρήνη] C εἰρήνην. 20 ἄδικοι] A C ἄδικοι ὅλως. 21 ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός.

CAP. LVIII.

1 σάλπιγγι] A C σάλπιγγα. 2 ζητῦσι] C ζητήσυσι. 3 Τί] A deest.] C νύσσετε. 4 Εἰ] A C deest. 5 νηςείαν] A νηςείαν ἐγώ.] C ὑποςάσεις. 6 νηςείαν ἐξελεξάμην] C ἐγὼ ἐξελεξάμην νηςείαν. 7 εἴσαγε] C εἰσάγαγε. 9 θεὸς] C κύριος. 10 ἀνατελεῖ] A ἀναγ. 11 ὕδωρ] A ὕδωρ, ϗ τὰ ὀςᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, ϗ πιανθήσεται, καὶ κληρονομήσυσι γενεὰς γενεῶν. 12 σου prius] C σοι. γενεῶν γενεὰς] A C εἰς (A deest) γενεαῖς γενεῶν. τὰς τρίβυς σου ἀναμέσον] C τὰς τρίβυς τὰς ἀναμέσον τῶν τρίβων. 13 θεῷ] A C θεῷ σου.

CAP. LIX.

1 τῦ μὴ] C μή. 2 ἀναμέσον posterius] C deest. 3 ἐν] C deest. ἐλάλησεν] C ἐλάλησαν. μελετᾷ] C ἐμελέτα. 4 Οὐθεὶς] C Οὐδ᾽ εἷς. πόνων] C φόνον. 6 εἰς] A ὡς. 7 ἀπὸ φόνων] C ἀφρόνων. 9 ἀωρίᾳ] C ἀωρίᾳ. 13 ὄπισθεν] A ἀπὸ ὄπισθεν. C ἀπό. 14 ὀπίσω τὴν κρίσιν] C ὀπίσω τῆς κρίσεως. 15 διάνοιαν] A C διάνοιαν αὐτῶν. 16 ἐςηρίσατο] C ἐςηρίσατο. 17 αὐτῦ] C deest. 20 ἕνεκεν] A ἕνεκα. C ἀπό. 21 ῥήματα] C ῥήματά μου. ἐκλίπῃ] C ἐκλείψῃ. γὰρ] C deest.

CAP. LX.

3 βασιλεῖς ... ἔθνη] C ἔθνη ... βασιλεῖς ἐν. 4 τὰ] C πάντα τά. ἥκασι] C ἰδὲ ἥκασι. 6 Γαιφὰ] A Γηφάρ. C Γαιφάρ. οἴσυσι] A οἴσυσι, ϗ λίθον τίμιον. C deest. 7 ϗ] A C σοι, καί. ἥξυσι] A C ἥξυσί σοι. 8 Τίνες] A Τίνες δέ. ἐπ᾽ ἐμὲ] A C desunt. 11 αὐτῶν] C deest. 12 Τὰ] C Τὰ αὐτῶν. ἐρημωθήσεται] C ἐρημωθήσονται. 13 μου] C μου, ποδῶν αὐτῶν δοξάσω. 14 ϗ παροξυνάντων] C ϗ προσκυνῦσι τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου, οἱ παρώξυναν. Σιὼν] C κυρίυ Σιών. ἁγίυ] A ἁγίων. 15 γενεῶν γενεαῖς] A γενεαῖς γενεῶν. C γενεῶν ἐν γενεαῖς. 16 Ἰσραὴλ] C Ἰακώβ. 18 τοίχη] A χείλη. 19 σου τὴν] C σοι τήν. 21 δὲ] A C ϗ δέ.

CAP. LXI.

1 τὴν καρδίαν] C τῇ καρδίᾳ. 2 Καλέσαι] C Καὶ καλέσαι. 3 αὐτοῖς] C deest. κατὰ ςολὴν] C καταςολήν. 6 θεοῦ] A C θεοῦ ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν. 11 αὐτῦ] C αὐτῦ ἐκβλαςάνει. κύριος prius] C deest.

CAP. LXII.

1 αὐτῆς] A C μου. τὸ δὲ σωτήριόν μου] C ὁ δὲ σωτὴρ ἐκείνυ. 2 βασιλεῖς] C πάντες βασιλεῖς. ὄνομα] A C ὄνομά σου. ὁ κύριος] C τὸ ςόμα κυρίυ. 4 ἔτι] C deest. τῇ γῇ] A C ἡ γῆ. εὐδόκησε] A εὐδοκήσει. συνοικισθήσεται] C οἰκηθήσεται. 5 σου] A C σου μετὰ σοῦ. 7 ϗ ποιήσῃ] A ponit post Ἱερυσαλήμ. C ϗ ποιήσεις. 8 δόξης] A C δεξιᾶς. οἱ] A ϗ οἱ. 9 Ἀλλ᾽] A C Ἀλλ᾽ ἤ. συναγαγόντες, bis] συναγόντες, bis. ἐκ] A C τὺς ἐκ. 11 ὁ σωτήρ σοι] C σοι σωτήρ. παραγέγονεν] A C παραγίνεται.

CAP. LXIII.

1 ὗτως] A C ὗτος. ςολῇ] C ςολῇ αὐτῦ. 3 Πλήρης] A C Πλήρυς. τὸ] A αὐτὺς, τό. γῆν] C γῆν, ϗ πάντα τὰ ἱμάτιά μου ἐμίανα. 7 Τὸν ἔλεον] C Τὸ ἔλεος. 8 ὐχ] C deest. 9 Ἐκ] C Καί. αὐτὸς] A C αὐτὸς ὁ κύριος. 10 εἰς] A C κύριος εἰς. 11 ποῦ] A C deest. θαλάσσης] A C γῆς. 12 κατίσχυσεν] C ὗτος ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτῦ κατ᾽ ἰσχυρόν. ἑαυτῷ] A C αὐτῷ. 15 οἴκυ σῦ] A desunt. οἰκτιρμῶν] A οἱ οἰκτιρμοί. 16 ἐπέγνω] A ἔγνω. 18 σου] A C σου, οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου. 19 ἐκλήθη] C ἐπεκλήθη.

CAP. LXIV.

1 ἀπὸ σοῦ] C desunt. ὄρη, ϗ] C ϗ ὄρη. 2 προσώπυ] C deest. σου ἐν] A κυρίυ ἐν. 3 ὅταν] C ὅτ᾽ ἄν. ἀπὸ σοῦ] C desunt. 5 ποιῦσι] A ποιῦσι τοῖς ὑπομένυσι. C ὑπομένυσι. 8 κύριε] A κύριος. 9 ὅτι] A C κύριε, ὅτι. 12 ἀνέχυ] C ἀνέξομεν.

CAP. LXV.

1 ἐπερωτῶσιν ... ζητῦσιν] A C ζητῦσιν ... ἐπερωτῶσιν. εἰμὶ] C ἐγώ. 2 τοῖς, usque ad ἀλλ᾽] A C οἱ ὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀγαθῇ (A ἀληθινῇ.) 4 Ἐν] A C Καὶ ἐν. κρέας ὕειον] A κρέατα ὕεια] C κρέα ὕεια. 6 ἀποδώσω] C ἀποδῶ, ϗ ἀνταποδώσω. 8 ἐρῦσι] C εἰρήσθω. 11 δαιμονίῳ] C δαίμονι. 12 ἐμοῦ] C μου. 15 καταλείψετε] A καταλείψεται. 16 θλίψιν] A C θλίψιν αὐτῶν. αὐτῶν] C ponit post καρδίαν & ver. 17. 18 ϗ τὸν] C ϗ ἐπὶ τόν. 19 ϗ posterius] A C ὐδέ. 20 Οὐδ᾽ ὐ] A Οὐδέ. 21 αὐτῶν] A C αὐτῶν, ϗ τὸν οἶνον πίονται. 22 Οὐ] A C Καὶ ὐ. τὰ γὰρ] C desunt. πόνων] C χειρῶν. 23 Οἱ] A C οἱ δέ. ἔκγονα] C ἔγγονα. αὐτῶν posterius] A αὐτῶν ἔσονται. 24 ὑπακύσομαι] C ἐπακύσομαι. τί] A τίς. 25 βοσκηθήσονται] A συμβοσκηθήσονται. ὄφις δὲ] C ϗ ὄφις. ὐδὲ] A ὐδὲ μή.

CAP. LXVI.

1 μου] A C μοι. ϗ ἡ] A C ἡ δέ. ϗ] C ἤ. 3 ὡς prius] A C ὡς (A deest) ὁ τύπτων ἄνδρα, ϗ ὁ θυσιάζων ἐκ ποιμνίυ, ὡς. ἡ] A C ἃ ἤ. 4 ἁμαρτίας] A C ἁμαρτίας αὐτῶν. 5 ῥήματα] C λόγον. ἀδελφοὶ ἡμῶν] C ἀδελφοῖς ὑμῶν. 6 ἀνταπόδοσιν] A ἀνταποδίδωσιν] C deest. 7 Πρὶν] C Πρὶν ἤ. 8 ἡμέρᾳ μιᾷ] C μιᾷ ἡμέρᾳ. ἡ] C εἰ. 9 ἐμνήσθης] A ἐμνήσθη. οὐκ] A καί. ὁ θεός σου] C σου ὁ θεός. 10 πάντες] C deest. αὐτὴν] A C αὐτὴν, ϗ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. ἅμα αὐτῇ] C desunt. αὐτῇ] C αὐτήν. 12 ἐκκλίνω] A κλινῶ. C ἐκκλινῶ. 14 ὑμῶν] C ponit ante ἡ καρδία. γνωσθήσεται] A C γνωςὴ ἔςαι. φοβυμένοις] C σεβομένοις. 15 αὐτῦ secundum] A C deest. αὐτῦ] C deest. 17 καθαριζόμενοι] C καθαιρόμενοι. 18 ἔρχομαι] A C ἐπίσαμαι, ϗ ἐγὼ ἔρχομαι. 19 εἰς Θαρσὶς] C Θαρσεῖς. μου τὴν δόξαν] C τὴν δόξαν μου. 20 οἴσι] A C ϗ οἴσι. ἀνενέγκωσαν] C ἂν ἐνέγκωσαν. μετὰ] A μετὰ εὐφροσύνης, μετά. 21 ἱερεῖς] C ἐμοὶ ἱερεῖς. 22 μένει] C μένειν. 23 ἥξει] C ϗ ἥξει. σῦ] C deest. ἐμῦ] C μυ.

HIEREMIAS.

CAP. I.

2 Ὃς] C Ὅς. Ἀμὼς] C Ἀμών. 3 ἑνδεκάτυ ἔτυς] C ἑνδεκαέτυς. 4] A μέ. C μέ, λέγων. 5 με πλάσαι] A μεταπλάσαι. 6 ἐγώ εἰμι] ἐγὼ & ver. 7. 7 ἐὰν] A μέν. ἐγὼ] C deest. 11 ὁρᾷς] A C Ἱερεμία. 13 ὑποκαιόμενον] A ὑποκαιόμενον ἐγὼ ὁρῶ. 14 Ἀπὸ] A ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἀπὸ προσώπυ βοῤῥᾶ, ϗ εἶπε πρός με, Ἀπό. 15] A deest. τῆς γῆς] C desunt. 17 εἶπον] A C εἶπον πρὸς αὐτύς.] C βοηθῆναί σε ποιήσω. ὅτι μετὰ σοῦ (A C σοῦ ἐγώ) εἰμι] A ante μηδέ. κύριος] C κύριος. ϗ ἐγένετο λόγος κυρίυ πρός με, Πορεύθητι, καὶ ἀνάγνωθι ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν Ἰσραήλ. 18 πᾶσι] A C αὐτῦ] C αὐτῶν. 19 ἐγώ εἰμι, τῦ] C εἰμὶ ἐγώ.

CAP. II.

1 Καὶ εἶπε] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίυ πρός με, λέγον, Πορεύυ ϗ βόα ὦτα Ἱερυσαλὴμ, λέγων. 5 κύριος] A κς, κύριος. 6 γῇ prius] ἰδὼν] C deest. ἄνθρωπος ἐκεῖ] C υἱὸς ἀνθρώπυ ἐκεῖ. 7 ἤγαγον] ἤγαγον. ὑμᾶς posterius] C deest. 9 ὑμᾶς] A C ὑμᾶς, λέγει κύριος. κριθήσομαι] A κριθήσομαι ἔτι. 10 Διόλι ἔλθετε] A Διέλθετε. C Διέλθετε. 11 αὐτῦ] C αὐτῶν. 12 ἔφριξεν] A ἔφριξεν ἡ γῆ. 13 ϗ] deest. ζῶντος] C ζῶντος. 15 ἔρημον] A ἀφανισμύς. C ἀφανισμόν. 16] A C κατέπαιζόν σου. 17 ἐποίησε] C ἐποίησαν. τὸ] C τῦ. posterius] C deest. 19 ϗ ὐκ, usque ad finem versus] A desunt.] A C διέῤῥηξας. σοι] C deest. 22 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν.] A C πόαν. ἀδικίαις] C ἀνομίαις. 23 αὐτῆς] C deest. 24 ὕδα] A ὕδατι. παρεδόθη] A deest. 25 δίψυς] A δίψης. εἶπεν] ὅτι. ἠγαπήκει] C ἠγάπησαν. 26 ϗ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν] C desunt. 28] C ἐν. 29 ἐνομίσατο] C ἠσεβήσατε. κύριος] C κύριος ὁ θεός. 30 ἐγενόμην] A ἐγενήθην. 31 διατί] C διότι. 33 ζητῆσαι] C ζητεῖν. 34 εὑρέθησαν] A εὑρέθη. 36 καθὼς κατῃσχύνθης. C ὡς.

CAP. III.

1 Σὺ ἐξεπόρνευσας] C συνεξεπόρνευσας. 2 αὐτοῖς] C αὐτῆς. 3 σαυτῇ] C σου. σου] C σοι. 4 ὡς οἶκον] C ἕως νῦν. 5 Μὴ] A deest. φυλαχθήσεται] C διαφυλαχθήσεται. ἠδυνάσθης] A ἠδυνήθης. 6 τῦ βασιλέως] C ponit ante Ἰωσίυ. ἐπορεύθησαν] A C ἐπορεύθη. ἐπόρνευσαν] A C ἐπόρνευσεν. 7 ὅτι] C διότι. ὧν] C ἀνθ᾽ ὧν. οἷς] C αὐτοῖς. 8 αὐτῇ] A deest. ἐπορεύθη] A ἐπορεύετο. 9 ὐθὲν] C ὐδέν. 10 ἐπεςράφη] A ἀπεςράφη. 11 αὐτῦ] A C αὐτῆς. 12 ἐπιςράφηθι. A ἀποςράφηθι. μὴ ςηριῶ] A C ὐ μὴ ςηρίσω. 16 ἐκ posterius] C ὐδέ. 17 θρόνον] C θρόνος. εἰς αὐτὴν] C ponit ante πάντα. 18 Ἰύδα ... Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ ... Ἰύδα. ὅτι] A ἔτι. 19 εἶπα] C εἶ. καλέσετε] A ἐπικαλέσεσθε. C ἐπικαλεῖσθε. 22 Ἐπιςράφητε] C ponit post υἱοί. δοῦλοι] C οἶδε. 25 ἐπεκάλυψεν] A ἀπεκάλυψε. ἔναντι] C ἐναντίον.

CAP. IV.

1 Ἐὰν] A Ἐὰν μή. μὲ] A μὲ, καί. ἐκ] C ἀπό. 4 Ἱερυσαλὴμ] C ἐν Ἱερυσαλήμ. σβέσων] A σβεννύων. 5 σάλπιγγι] A C ponunt ante ἐπί. 7 γῆν] C γῆν σου. πόλεις] C πόλεις σου. 8 ἀλαλάξατε] C ὀλολύζετε. θυμὸς] A C θυμὸς ὀργῆς. 10 ϗ ἰδοὺ ἥψατο] A C ὑμῖν, ϗ ἅψεται. 11 τῇ Ἱερυσαλὴμ] A ponit ante λαῷ. πνεῦμα] C πνεύματι. 12 λαλῶ] A C λαλήσω. 13 ἀναβήσεται] A ἀναβήσονται. αὐτῦ ... αὐτῦ] A αὐτῶν ... αὐτῶν. 14 ὑπάρχυσι] C ὑπάρξυσι 15 ἀγγέλλοντος] A ἀναβαίνοντος. C ἀναγγέλλοντος. 16 ἥκασιν] C deest. φωνὴν] C φωνάς. 19 τὴν κοιλίαν μου] A deest semel. μαιμάσσει] C μὴ μάσσει. ἡ καρδία] C ϗ ἡ καρδία μου.

21 ἀκούων] C ἀκούω. 25 ἦν] C ὑπῆρχεν. ἐπτοεῖτο] A C ἐπτοοῦντο. 26 Εἶδον] C Ἴδον. ἐμπεπυρισμέναι] A ἐμπεπρησμέναι. 28 ἀποστρέψω] A ἀπέστρεψα. 29 πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη] C πᾶσαι πόλεις ἐγκατελείφθησαν. κατῴκει] A C κατοικεῖ. 30 ἐὰν ἐγχρίσῃ στίβι] C καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃς τιμῇ. μάταιον] A C μάτην.

CAP. V.

2 ὤν] C ἐπ'. 4 ἐδυνάσθησαν] A C ἠδυνήθησαν. 6 θηρευθήσονται] A C θηρεύσονται. 7 Ποῖφ] C Ποίῳ. γένωμαι] A ἔσομαι. κατέλυον] C κατέλυσαν. 8 ἐχρεμέτιζον] C ἐχρεμέτιζεν. 9 ἐν] C deest. 10 ὑπολίπησθε] C ὑπολέσετε. αὐτῆς] A αὐτῶν. εἰσὶν] C οὐκ εἰσίν. 11 λέγει κύριος] C desunt. 12 ἐψεύσατο] C ἐψεύσαντο. 13 ἐν αὐτοῖς] A αὐτοῖς. C ἐν αὐτοῖς, οὕτως ἔσται αὐτοῖς. 15 Ἰδοὺ] A Καὶ ἰδού. ἐγὼ] C deest. κύριος] C κύριος, ἔθνος ἰσχυρὸν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνος. ἀκούσει] C ἀκούσῃ. 16 ἰσχυροί] C ἰσχυροί. φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος. 17 πρόβατα ... μόσχους] C μόσχους ... πρόβατα. 19 τίνος] C ponit post ἕνεκεν. πάντα] C ἅπαντα. ἐδουλεύσατε] A ἐγκατελίπετέ με. C ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐδουλεύσατε. θεοῖς ἀλλοτρίοις prius] A deest. 20 οἴκῳ] C deest. 22 δυνήσεται] A δυνηθήσεται. 23 καὶ ἐξέκλιναν] C ἐξέκλιναν. 27 ἐπλούτησαν] C ἐπλούτησαν, ἐπαχύνθησαν. 31 καὶ ὁ] C ὁ. ποιήσετε] C ποιήσεται.

CAP. VI.

1 ἐν] C ἐκ. Θεκουέ] A Καθεκουέ. γίνεται] C ἔσται. 2 ὕψος] A C ὕψος σου. 4 Παρασκευάσασθε] A Παρατάξασθε. εἰς] C deest. ἡμῖν] C ὑμῖν. 5 ἐπ' αὐτήν] C desunt. 6 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. ἔκκοψον] A C ἐκκόψατε. ξύλα] C θεμέλια. 7 ὕδωρ] A C ὕδωρ αὐτοῦ. 8 ποιήσω σε] A ποιήσουσι. κατοικισθῇ] A C κατοικισθήσεται. 9 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. 10 εἰσακούσεται] C ἀκούσεται. δυνήσονται] A C δύνανται. ἐγένετο] C ἐγενήθη. αὐτὸ] A C αὐτὸ ἀκοῦσαι. 13 καὶ ἕως prius] A ἕως. συνετελέσαντο] A συνετέλεσαν τά. 14 εἰρήνη prius] A C deest. 15 κατῃσχύνθησαν posterius] C ᾐσχύνθησαν. ἐπισκοπῆς] A C ἐπισκοπῆς αὐτῶν. 19 τῶν λόγων] A C τῷ λόγῳ. 20 τὰ] A καί. μοι] A με. 21 πατέρες] A C ἐν αὐτῇ πατέρες. 22 ἐξεγερθήσονται] A ἐξεγερθήσεται. 23 θυγατέρ] C θυγάτηρ· & ver. 26. 24 θλίψις κατέσχεν] A C θλίψεις κατέσχον. ἡμᾶς] A ὑμᾶς. 26 κατάπασαι] C καταπάσασαι. ἐν σποδῷ] A C σποδόν. 27 με prius] A C deest. 29 πονηρία] A C πονηρίαι. ἐτάκη] A C ἐτάκησαν.

CAP. VII.

1 Ἀκούσατε] C Ῥῆμα ὃ ἐγένετο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγον. Στῆθι ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ εἰπὲ, Ἀκούσατε. 3 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ, Ἐάν. 4 ἐφ'] C deest. ναὸς κυρίου prius] C deest. 5 κρίσιν] C κρῖμα. 6 ἀθῷον μὴ] A ἀθῷον οὐ μή. ἀλλοτρίων] A ἑτέρων. 7 ἐν γῇ ᾗ] A C ὑμῶν ἐν τῇ γῇ, ἣν (A ὃν). 9 ἐπορεύεσθε] A C πορεύεσθε. 12 Σηλὼ] A Σηλώμ. C Σιλῶν. ἐκεῖ] A C ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ. 13 ἠκούσατε] A εἰσηκούσατε. 14 οἴκῳ ᾧ] A C οἴκῳ τούτῳ οὗ. ᾧ] A deest. τῇ Σηλὼ] A τῇ Σηλώμ. C τὴν Σιλώμ. 18 χαυῶνας] A χαμῶνας. 20 ἀγροῦ αὐτῶν] C ἀγροῦ. τὰ] C πάντα τά. καυθήσεται] C ἐκκαυθήσεται. 22 θυσίας] C θυσιῶν. 23 ἢ] A ἀλλ'. 24 ἤκουσαν] C εἰσήκουσαν. καὶ οὐ προσέσχον] C οὐδὲ προσέσχον. 25 ὑμᾶς] A αὐτούς. 27 Καὶ ἐρεῖς] C Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον, καὶ οὐκ ἀκούσονταί σου, καὶ καλέσεις αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποκρινοῦσί σοι. Καὶ ἐρεῖς. αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον] C πρὸς αὐτούς. κυρίου] A κυρίου αὐτῶν. C κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν. 29 ποιοῦσαν] C ποιήσασαν. 30 ἐπικέκληται] A ἐπεκλήθη. 32 διὰ] A παρά. 33 καὶ οὐκ] A οὐκ.

CAP. VIII.

1 ἐξοίσουσι] A ἀνοίξουσι. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. προφητῶν] A C τῶν προφητῶν αὐτῶν. ἐν] C deest. 2 ψύξουσιν] C ἐκτενοῦσιν. καὶ τὴν] C καὶ πρὸς τήν. οὐ κοπήσονται] C οὐκ ὀρθήσονται. καὶ οὐ] C οὐδέ. καὶ ἔσονται] C desunt. προσώπου] A πρόσωπον πάσης. γῆς] C γῆς ἔσονται. 5 μου] C deest. ἐν] C deest. 6 οὐχ οὕτω] C οὐκ ὀρθῶς. τρέχων] A ἄρχων. ἀπὸ] C ἐκ. 7 ἑαυτῶν] C αὐτῶν. ἔτος] C deest. ἔγνω] A ἔγνωσαν. κυρίου] C αὐτοῦ. 9 καὶ prius] C deest. A ἐπικαλύψαι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καί. νόμον] A C λόγον. 10 κληρονόμοις] C κληρονόμοις, ὅτι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πάντες φιλαργυρίαν ἀποδιώκουσι, καὶ ἐκ προφήτου ἕως ἱερέως πάντες ποιοῦσι ψεῦδος. Καὶ ἰάσαντο σύντριμμα θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου πρὸς ἀτιμίαν, λέγοντες, Εἰρήνη, εἰρήνη, καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη. Ἠσχύνθησαν, ὅτι βδέλυγμα ἐποίησαν καὶ αἰσχύνῃ οὐκ ᾐσχύνθησαν, καὶ αἰσχυνθῆναι οὐκ οἴδασι, διὰ τοῦτο πεσοῦνται πίπτοντες, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτοῦ πεσοῦνται, λέγει κύριος. 14 Ἐπὶ] A Καὶ ἐπί. 17 ἐπᾷσαι] C ἐκπᾶσαι. 19 φωνὴ] A κραυγή, φωνή. βασιλεὺς] C ἰατρός. 21 ἐσκοτώθην] A ἐσκοτίσθην. ἐν] C deest. 22 Καὶ] C deest.

CAP. IX.

1 μου] C deest. 2 δῴη] A C δώσει. 4 πορεύσεται. A πορεύεται. 6 καὶ δόλος] A C δόλος. ἤθελον] A C ἠθέλησαν. 7 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. δοκιμῶ] C δοκιμάσω. ὅτι] C τί. 12 συνετὸς] C σοφός. ᾧ] C ὁ. 14 ἀρεστῶν] C αἱρετῶν. αὐτοὺς] C ponit post αὐτῶν. 15 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. ψωμιῶ] A C ψωμίζω. ποτιῶ] C ποτίζω. 16 εἰς] C deest. ἐγίνωσκον] A ἐπεγίνωσκον. ἐξαποστελῶ ἐπ'] A ἀποστελῶ εἰς. τοῦ ἐξαναλῶσαι] C ἕως ἐξαναλώσω. 19 οἰκτροῦ] A οἰκτροῦ οἴκτου. C οἴκτου. ᾠκίσθη] A deest. 21 εἰσῆλθεν] C καὶ εἰσῆλθεν. 22 ὡς] C καὶ ὡς. 24 οὐ] A C deest. γινώσκειν] C γινώσκειν με. 26 Ἰδουμαίαν] C Ἰουδαίαν. πάντα] C πᾶν. τὰ] C deest. καρδίας] A καρδίαις.

CAP. X.

1 τὸν λόγον] C τὸ ῥῆμα. ὃν] C ὅ. ἐφ'] C κύριος ἐφ'. 2 τοῖς προσώποις αὐτῶν] C ἔθνη. 3 ἐκκεκομμένον] A ἐκκεκαυμένον. 4 ἐν] A C ἐστὶν, ἐν. 5 Θήσουσιν αὐτὰ] C desunt. πορευτὸν] A πορευτόν. πορεύσονται] C ἀρθήσονται· Quæ hic interjiciuntur in Comp. habes apud Nobilium. Μωφὰζ] A Μωφάξ. C Μοφάς. 11 ἐκ] C ἀπό. 12 κύριος] A θεός. ὃν] C deest. 13 φῶς] C ἀνέμοις. A ἀνέμοις φῶς. 14 Ἐμωράνθη] C Καὶ ἐμωράνθη. ἐχώνευσεν] A C ἐχώνευσαν. 15 ἐμπεπαιγμένα] C ἐμπεπλεγμένα. 16 αὐτὸς] C αὐτός ἐστιν, καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος. κύριος] C κύριος δυνάμεων. 17 ἐκλεκτοῖς] C τειχίσματι. 18 θλίψει] A C θλίψω, καὶ ἐκθλίψω αὐτούς. ἡ πληγή σου] C desunt. 19 οὕτως] A οὗτος. 20 μου ... μου] C σου ... σου. 22 τάξαι] C τάξαντος. 23 κύριε] C κύριος. 24 ὀλίγοις] A ὀλιγοστούς. 25 γενεὰς] A C βασιλείας. αὐτὸν] A C τὸν Ἰσραήλ. 25 καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν] A desunt.

CAP. XI.

1 παρὰ κυρίου] C ponit post Ἱερεμίαν. ἐν] C deest. 4 ἐντέλλομαι] C ἐγὼ ἐντέλλομαι. 6 τοὺς prius] C πάντας τούς. Καὶ ἐκ] C Ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυράμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυράμην, λέγων, Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου &c. quæ habentur in Nobilio. 9 ἐν] C deest. πρότερον] C προτέρων. εἰσακοῦσαι] A ἐπακούειν. αὐτοὶ πορεύονται] C βαδίζουσιν. 12 θεοὺς] A C θεοὺς αὐτῶν. οἳ] C οὐ. τῶν κακῶν] A τῆς κακώσεως. 13 ἐτάξατε] A ἔταξαν. 15 τούτοις] A τούτου. 16 ὡραίαν] C ponit post σύσκιον. αὐτῆς] A αὐτῆς ἐφύτευσεν. ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐτὴν] A desunt. μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σέ] A C desunt. 17 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. 19 δὲ] C deest. πονηρὸν] C deest. 20 Κύριε] C Κύριε τῶν δυνάμεων. ἐξ αὐτῶν] C ἐν αὐτοῖς. 22 Ἰδοὺ] C Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, Ἰδού. καὶ οἱ] C desunt.

CAP. XII.

1 τί] C deest. 2 ἐφύτευσας] A ἐφύτευσαν. ἐτεκνοποιήσαντο] C ἐτεκνοποίησαν. 3 σου] C σου· συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καί. αὐτῶν] A αὐτῶν, ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. 5 παρασκευάσῃ] C παρασκευάζῃ. ἵπποις] A ἵπποις. σου] C σύ. 6 καλὰ] A εἰρηνικά. 9 αὐτῆς] C αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. 10 ἐμόλυναν] C καὶ ἐμόλυναν. τὴν μερίδα τὴν] C μερίδα. 11 Ἐτέθη] A Ἐξηφανίσθησαν. C Ἐξηφανίσθη. 12 ἦλθον] A ἤλθοσαν. ἕως] A καὶ ἕως. 13 Σπείρατε ... ἐθερίσατε] A C Ἐσπείρατε ... ἐθερίσατε. ἔναντι] C ἐναντίον. 15 ἀποστῶ] C ἀναστῶ. ἐπιστρέψω] A ἀναστρέψω. 16 τῷ] C ἐν τῷ. τῇ] C ἐν τῇ. 17 ἀπωλείᾳ] C ἀπωλείᾳ, λέγει κύριος.

CAP. XIII.

3 λέγων] C ἐκ δευτέρου, λέγων. 6 μεθ'] A καθ'. βάδισον] A καὶ βάδισον. ἐκεῖ] C αὐτὸ ἐκεῖ. 7 οὗ] A ἔθου. κατώρυξα] C ἔκρυψα. 10 με] C μου, πορευθέντας ἐν εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. αὐτοῖς prius] C deest. εἰς οὐθὲν] C ἔτι εἰς οὐδέν. 11 Ὅτι] C deest. καθάπερ] C καθάπερ γάρ. 12 Ἰούδα] C Ἰούδα, λέγει κύριος. εἰσήκουσαν] C ἐπήκουσαν. τοῦτον] C τὸν λόγον τοῦτον· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 13 τοῦ θρόνου] C θρόνοις. ἐν] C deest. 16 ὑμῶν] A ἡμῶν. 17 δὲ] C deest. 19 συνετέλεσαν ἀποικίαν τελείαν] C συνετέλεσεν ἐν αὐτῇ ἀποικία τελεία. 21 οὐκ] A deest. C οὐχί. 22 διὰ] C συνέβη διά. παραδειγματισθῆναι] C παρεδειγματίσθησαν. 24 ὑπὸ] C ἀπό. 25 καὶ] C ἡ. 27 Καὶ ἡ μοιχεία] A Καὶ αἱ μοιχεῖαι. C Μοιχεία. ἔτι] C ἔσῃ.

CAP. XIV.

3 ὕδωρ, καὶ] C ὕδωρ. κενὰ] C κενά, ᾐσχύνθησαν, καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 4 τὰς κεφαλὰς] C τὴν κεφαλήν. 6 Ὄνοι ἄγριοι] A Ὄναγροι. καὶ] C deest. ἄνεμον] C ἄνεμον, ὡς δράκοντες. χόρτος] A χόρτος ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. 7 Αἱ] C Εἰ αἱ. σου] A C τοῦ ὀνόματός σου. ἐναντίον σου, ὅτι] C ἐνώπιόν σου. 8 Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. σώζεις] C σώζων. 9 οὐ] A μή. ὁ μή. 10 ηὐδόκησεν] C εὐδόκησεν. τῆς ἀδικίας αὐτῶν] C τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν, καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 11 εἰς] A ἐπί. ἀγαθὰ] C ἀγαθόν. 12 εὐδοκήσω] C εὐδοκῶ. 13 αὐτῶν] C deest. οὐδὲ] C καί. 14 καὶ οὐκ posterius] C οὐκ. 17 ὀδύνας] A δάκρυα. συντρίμματι] A C συντρίμματι μεγάλῳ. πληγὴ ὀδυνηρὰ] A πληγῇ ὀδυνηρᾷ. 18 μαχαίρας] A ῥομφαίας. 19 ἀπεδοκίμασας] A ἀπεδοκίμασα. σου] A μου. ἀγαθὰ εἰς καιρὸν] C ἀγαθόν. καιρόν. 20 ἁμαρτήματα] C ἁμαρτίας. 22 ἡ] A deest. αὐτὸς] C αὐτὸς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν. κύριε] C deest. πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα.

CAP. XV.

1 τοῦτον] C τοῦτον ἀπὸ προσώπου μου. 2 κύριος] A κύριος ὁ θεός. 4 βασιλέως] A βασιλέα. 5 δειλιάσει] C ἐλεήσει. 8 ὑπὲρ] A καὶ ὑπέρ. νεανίσκοις] C νεανίσκου. ἐπέρριψα] A ἀπέρριψαν. 9 αὐτῇ ἔτι] A ἐπ' αὐτῇ ἔτι. αὐτῶν posterius] A C αὐτῶν, φησὶ κύριος. 10 ἐγὼ] C deest. μῆτερ] A ponit post τίνα. πάσῃ] C ἐν πάσῃ. οὔτε prius] C οὐκ. 11 Δέσποτα] C κύριε δέσποτα. οἱ, usque ad καὶ] C desunt. 12 χαλκοῦν] A χαλκοῦ. 13 εἰς προνομὴν] C desunt. καὶ ἐν] A ὅτε ὠφέλησέ με οὐδεὶς, καὶ ἐν. 14 Καὶ] A C deest. 17 αὐτῶν] C deest. 19 καὶ πρὸ] C πρό. ἀπὸ] C ἐξ. 20 ὀχυρὸν χαλκοῦν] A ὀχυρὸν χαλκοῦν ὀχυρόν. 21 σε prius] C σε, λέγει κύριος. Καὶ σώσω σε.

CAP. XVI.

1 Καὶ σὺ μὴ] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς με λέγων, Μή. 3 κύριος] A κύριος ὁ θεός. περὶ secundum] A C deest. 4 καὶ τοῖς, usque ad finem versus] C ἐν μαχαίρᾳ καὶ λιμῷ συντελεσθήσονται, καὶ ἔσονται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. A τοῖς. 5 τούτου] A τούτου φησὶ κύριος. C τούτου φησὶ κύριος, ἔλεος καὶ ἐλεημοσύνας. 6 Οὐ μὴ] C Καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. οὐ ταφήσονται, καὶ οὐ θρηνηθήσονται, οὐ. οὐ μὴ] C desunt. 7 καὶ μητρὶ] C οὐδὲ ἐπὶ μητρί. 8 σὺ] C deest. 10 ἅπαντα] C πάντα. ἔναντι] C ἐναντίον. 11 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. 13 ἑτέροις] C ἀλλοτρίοις ἡμέρας καὶ νυκτός. 14 καὶ οὐκ] A οὐκ. 16 τοὺς ἁλιεῖς τοὺς πολλοὺς] A τοὺς πολλοὺς ἁλιεῖς. C ἁλιεῖς πολλούς. ἀποστέλλω] C ἀποστελῶ. 18 ἐπλημμέλησαν] C ἔπλησαν. 19 σὺ] C deest. ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. ἐσχάτου] C ἐσχάτων. 21 τὴν χεῖρά μου] C τὴν χεῖρά μου, καί· & ponit post posterius αὐτοῖς. ὄνομά μοι] A ὄνομά σοι. C ἐγώ.

CAP. XVII.

5 Ἐπικατάρατος] C Τάδε λέγει κύριος, Ἁμαρτία Ἰούδα γεγραμμένη ἐν γραφίδι σιδηρᾷ ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ γεγλυμμένη ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν βωμῶν αὐτῶν. Ἐν τῷ μνημονεύειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν τῶν βωμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀλσῶν αὐτῶν ἐπὶ ξύλου ἀλσώδει, ἐπὶ τῶν βουνῶν τῶν ὑψηλῶν. Ὦ ὀρεινὲ ἐν τῷ πεδίῳ, τὸν πλοῦτόν σου, καὶ πάντας τοὺς θησαυρούς σου τῇ προνομῇ δώσω· τὰ ὑψηλά σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. Καὶ καταλειφθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἣν ἔδωκά σοι, καὶ δουλεύειν σε ποιήσω τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣν οὐκ οἶδας, ὅτι πῦρ ἀνήψατε ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως τοῦ αἰῶνος φλέξει. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπικατάρατος. C deest. 6 ἐν γῇ] C γῇ. 8 βαλεῖ ῥίζαν] A βαλεῖ τὰς ῥίζας. C βαλεῖ ῥίζας. 9 καὶ τίς] C ὅστις. 10 καὶ prius] C deest. αὐτοῦ posterius] A

C αὐτῶν. 11 ἐπ' ἐσχάτων] A οὐκ ἐπ' ἐσχάτου. 12 ἁγίασμα] C ἀπ' ἀρχῆς ἁγίασμα. 16 ἐπίσῃ] A C ἐπίστασαι. σου] A deest. 18 Καταισχυνθήτωσαν] A Καὶ καταισχυνθήτωσαν. C Καταισχυνθείησαν. 19 κύριος] C κύριος [illegible]. σου] C deest. ἐν αὐταῖς prius] C deest. 20 αὐτοῖς] A C πρὸς αὐτούς. 21 ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις] C εἰσφέρητε διὰ τῶν πυλῶν. 24 εἰσακούσητε] C ἀκοῇ ἀκούσητε. πᾶν] C ἐν αὐτῇ πᾶν. 26 γῆς πεδινῆς] A C τῆς πεδινῆς. 27 ἀκούσητε] C εἰσακούσητέ μου. ταῖς πύλαις] C διὰ τῶν πυλῶν. καὶ οὐ σβεσθήσεται] C desunt.

CAP. XVIII.

1 πρὸς Ἱερεμίαν] C ponit ante παρά. 4 ἔπεσε] C διέπεσε. αὐτὸς posterius] C deest. ἐνώπιον] C ἐναντίον. 6 Ἰσραήλ] C Ἰσραήλ, λέγει κύριος. πηλὸς] C πηλὸς ἐν τῇ χειρί. μου] C μου, οἶκος Ἰσραήλ. 7 ἢ] C deest. 8 Καὶ ἐπιστραφῇ] A Καὶ ἐπιστρέψει. C Εἰ ἐπιστρέψῃ. πάντων] C deest. 9 βασιλεύειν] A βασιλείας. C ἐπὶ βασιλείαν. 11 ἰδοὺ] C οὕτως λέγει κύριος. ἰδού. ἐφ' ὑμᾶς posterius] C deest. ὑμῶν] C ὑμῶν, καὶ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. 14 ἀνέμου] A ἄιω. 15 σχοίνοις αἰωνίοις] C τρίβοις αἰωνίοις. 16 τὴν κεφαλὴν] C τὰς κεφαλάς. 17 δείξω αὐτοῖς ἡμέραν] C νῶτον καὶ μὴ πρόσωπον δείξω αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ. 18 δεῦτε καὶ] A C δεῦτε. ἀπὸ prius] C deest. ἀκουσόμεθα] C οὐκ ἀκουσώμεθα. 20 καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυψάν μοι] C desunt. μνήσθητι] A μνήσθητι κύριε. 21 γυναῖκες αὐτῶν] A γυναῖκες. 22 ἐπάξεις] A ἐπάγαγε. 23 ἁμαρτίας] C ἁμαρτίας τῶν πατέρων.

CAP. XIX.

1 Τότε] C Τάδε. καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων] A ἀπὸ πρεσβυτέρων τῶν. 2 τῶν τέκνων αὐτῶν] C Ἐννόμ. προθύρων πύλης τῆς Χαρσείθ] A προπύλων θυρῶν τῆς πόλεως Θαρσίς. [illegible]] C deest. 3 καὶ ἄνδρες Ἰούδα] C desunt. ἐν] A εἰς. C deest. καὶ οἱ, usq; [illegible]] C desunt. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐγὼ] C deest. τὰ] C [illegible]. 5 διενοήθην] C ἐλάλησα, καὶ οὐ διενοήθην. 6 ἰδοὺ] C deest. 7 σφάξω] C κατασφάξω. βουλὴν posterius] A deest. ἐναντίον] C ἔναντι. 8 [illegible]] C τάξω. παραπορευόμενος] C πορευόμενος. 9 αὐτῶν] C αὐτῶν, καὶ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν. 11 ἐρεῖς] A C ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ἔτι] C [illegible], καὶ ἐν τῷ Τοφὲθ θάψουσι, διότι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι. 13 ἔσονται] C ponit ante prius οἶκοι. ἀπὸ … αὐτῶν] C desunt. αὐτῶν] C deest. 14 διαπτώσεως] A διαπτώσεως τοῦ τόπου Ταφέθ. 15 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. τὴν πόλιν ταύτην] C Ἱερουσαλήμ. αὐτῆς prius] C deest. αὐτὴν] C αὐτήν, καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῆς. τὸν τράχηλον] C αὐχένα. ἐντολῶν] C λόγων.

CAP. XX.

1 Ἐμμὴρ] A Σεμμήρ. C Ἐμμήρ. 2 ἀποτεταγμένου] C Βενιαμίν. ὑπερῴου] A ὑπερῴων. 3 Καὶ] C Καὶ ἐγένετο τῇ αὔριον, καί. τὸ] C κύριος τό. 4 ἐν posterius] A C αὐτοὺς ἐν. 5 αὐτοῦ] A αὐτῶν. 6 σὺ prius] A σὺ Πασχώρ. προεφήτευσας] C προεφητεύσας. 8 μου] C deest. 9 τὸ] C ἔτι τό. 10 ἐπ'] C deest. αὐτῷ] C αὐτόν. 11 Ὁ δὲ] C Καί. 12 ἐν αὐτοῖς] C ἐξ αὐτῶν. τὰ ἀπολογήματα] C τὸ δικαίωμα. 13 πονηρευομένων] A στερεωτέρων. C [illegible] αὐτοῦ. 15 λέγων] A λέγων, ὅτι. 16 ἔσω] C ἔστιν. Ἔστω. 17 μήτρα] A C μήτρα μητρός μου (deest C.)

CAP. XXI.

1 πρὸς Ἱερεμίαν] C ponit ante παρά. Βασαίου τὸν] A Βασαίου, καὶ Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τόν. C Μαασαίου τόν. 3 βασιλέα Ἰούδα] C desunt. 4 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐν οἷς] C ἃ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἐν οἷς. καὶ συνάξω αὐτοὺς] A desunt. 5 ἐγὼ ὑμᾶς] C ὑμᾶς ἐγώ. χειρὶ] C χειρί μου. μεγάλης] C καὶ παροργισμοῦ μεγάλου. 7 δώσω] C παραδώσω. 9 μαχαίρᾳ … λιμῷ] C λιμῷ … μαχαίρᾳ. καὶ ζήσεται] C ζήσεται. 12 ἀναφθῇ] A ἀνακαλυφθῇ. 13 πρὸς] C ἐπί. πρὸς] C εἰς. 14 Καὶ] C Καὶ σκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς.

CAP. XXII.

2 βασιλεῦ] C βασιλεύς. 3 κρίσιν] C κρίμα. 6 εἰς] C deest. 7 ἄνδρα] C ponit ante ὀλοθρεύοντα. 8 ἔθνη] A C ἔθνη πολλά. 10 οὐδὲ ὄψεται] C καὶ οὐ μὴ ἴδῃ. 11 τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ] C βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, ὃς ἐβασίλευσεν ὑπέρ. [illegible]] A οὐκ ἔτι. 12 Ἀλλ'] C Ὅτι ἀλλ'. τούτῳ] C deest. μετῴκισα] C μετῴκισαν. 13 Ὁ] A Ὡς ὁ. C Ὢ ὁ. αὐτοῦ] C σου, bis in hoc versu. παρὰ] C παρ' αὐτῷ ὁ. αὐτοῦ] C deest. 14 ῥιπιστὰ] A ῥιπιστὰ καί. ἐν posterius] C deest. παροξυμμένα] C παροξυνώδης. σε] C τὴν σε. δικαιοσύνην] A C δικαιοσύνην κρίσιν. 16 ταπεινῷ] A ταπεινῶν. C ταπεινοῦ. 17 σου prius] C [illegible]. εἰς τὸ] C ὡς. αὐτὸ] C deest. 18 βασιλέα] A βασιλέως. καὶ] C καί. οὐ] A C οὐ μή. κύριε] C κύριε, καὶ οἴμοι ἀδελφέ. 19 ὄνου] A οὐ. [illegible]] C συμψηθείς. 20 κράξον] C κέκραξον. 21 Ἐλάλησα] C Ἐλάλησα. 22 σου] A hic repetit ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου. καὶ ἀπ[illegible]] A desunt. 23 ὀδύνας] A ὠδῖνας. C ὀδύνας, ὠδῖνας. 24 βασιλεὺς] A βασιλέως. 25 εἰς] C καὶ εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσωρ βασιλέως τοῦ Βαβυλῶνος, [illegible]. 26 καὶ ἐκεῖ] C ἐκεῖ. 27 οὐ] C ἐκεῖ οὐ. 29 Γῆ, γῆ] A Τῇ γῇ. C Γῆ, γῆ, γῆ. ἄκουε] A ἄκουσον. 30 καθήμενος] C ἀνὴρ καθήμενος.

CAP. XXIII.

1 ἀπολλύοντες] A C ἀπολλύντες, & ponunt post διασκορπίζοντες. αὐτῶν] C μου. 2 ἐπὶ] C ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοὺς ποιμένας. ἐκδικῶ] A ἐκδικήσω. [illegible]] C ἀπό. 4 λέγει] C οὐδὲ ἐκζητηθήσονται, λέγει. 5 βασιλεὺς] A βασιλεύς. 6 καὶ prius] C deest. ἐν τοῖς προφήταις] C Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, &c. quae habentur vers. 40. 9 καὶ ὡς] C καὶ ὡσεί. [illegible]] A αὐτοῦ ἠφανίσθησαν. 10 Ὅτι] C Ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη ἡ γῆ ὅτι. οὕτως] C οὐχ οὕτως. 11 αὐτῶν] C αὐτῶν, λέγει κύριος. 12 αὐτῶν] A C αὐτῶν λέγει (A φησὶ) κύριος. 13 διὰ τοῦ] A ἐν ὀνόματί μου διὰ τοῦ. C ἐπί. 15 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς προφήτας. A κύριος δυνάμεων. [illegible]] C ψωμίζω. 16 προφητῶν] C προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν. ἑαυτῶν] C αὐτῶν. ὅρασιν] A ὁράσεις καί. 17 καὶ παντὶ] C παντί. πλάνῃ] C [illegible]. εἶπαν] A C deest. 18 εἶδε] C ἴδεν καὶ ἤκουσεν. 20 ἔτι] C deest. [illegible]] C ἀναστήσῃ. ἐσχάτου … αὐτὸ] A C ἐσχάτων … αὐτά. 22 αὐτοὺς] A C [illegible]. 27 νόμου] C ὀνόματος. 28 λέγει κύριος] C desunt. 29 Οὐκ ἰδοὺ] [illegible] Οὐχ. πῦρ] A C πῦρ φλέγον. πέλυξ] C πέλεκυς. 30 Διατοῦτο] C ponit ante ἰδού. 31 προφήτας] C προφήτας, λέγει κύριος. 32 Διατοῦτο] A C [illegible] τοῖς πλάνοις] C ταῖς πλάναις. τοῦτον] C τοῦτον, λέγει κύριος. 33 ἐρωτήσωσι] A ἐρωτήσωσί σε. C ἐρωτήσῃ σε. Τί] A C λέγων, Τί. 34 Ὁ] A C [illegible]. 35 Οὕτως] C Ὅτι οὕτως. 36 μὴ ὀνομάζετε] C οὐ μὴ ὀνομάσηται. [illegible]] C λῆμμα κυρίου. ἔσται] C ponit ante τῷ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος. οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην· Sed A post ἡμῶν vers. 37. 37 Καὶ διατί] C Τί. 40 διατοῦτο, usque ad finem versus] C ponit ante versum nonum: & pro συνήγαγον habet ἀνήγαγε καὶ συνήγαγον· pro ἔξωσε habet ἐξώσθησαν· pro τὴν γῆν, τὸν τόπον.

CAP. XXIV.

1 καὶ τοὺς πλουσίους]. C desunt. ἤγαγον] C ἤγαγον. 3 σὺ] A deest. 5 Ἰουδαίους] A Ἰούδα. καθηγῶ αὐτοὺς] C καθηγῶ. 7 ὅτι] A καὶ ὅτι. ἐπ'] A πρός. 8 βρωθήσονται] C βρωθήσεται. 9 διασκορπισμὸν] A διασκορπισμούς. εἰς πάσας τὰς βασιλείας] C πάσαις ταῖς βασιλείαις. ἔξωσα] A C ἐξώσω. 10 αὐτοῖς] C αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

CAP. XXV.

1 Ἰούδα] A C Ἰούδα· αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ Ναβουχοδονόσωρ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. 2 πρὸς] C Ἱερεμίας ὁ προφήτης πρός. 3 ἔτη] C ἔτη, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ. 4 Καὶ ἀπέστελλον] C Ἀποστέλλων. 7 ἠκούσατε] C εἰσηκούσατε. 9 ἀπὸ] C τοῦ. αὐτῆς] A αὐτῶν. 11 ἐν τοῖς ἔθνεσιν] C τὰ ἔθνη ταῦτα τῷ βασιλεῖ τοῦ Βαβυλῶνος. 12 πληρωθῆναι] C συμπληρωθῆναι. τὸ ἔθνος] C ἐπὶ τοῦ βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ ἐπὶ τὸ ἔθνος. ἐκεῖνο] A ἐκεῖνο, φησὶ κύριος. C ἐκεῖνο τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, φησὶν ὁ κύριος, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν Χαλδαίων. ἃ] C ὅσα. τὰ ἔθνη τὰ Αἰλὰμ] C πάντα τὰ ἔθνη. 35 Τάδε, usque ad finem cap.] In Comp. habentur cap. 49. a vers. 35. ad finem cap. Quae autem hic habentur in Comp. a v. 15. ad finem cap. in Rom. sunt cap. 32. Συντρίβη] C τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ συντρίψω. 36 Καὶ] C deest. ἐκεῖ] C deest. 37 κατὰ] C κακὸν κατά. 38 μεγιστᾶνας] C μεγιστᾶνας, λέγει κύριος. ἐσχάτου] C ἐσχάτων. καὶ] C deest. Αἰλὰμ] A ἐν Αἰλάμ.

CAP. XXVI.

Hoc caput in Comp. est XLVI.

1 Ἐν, usque ad finem versus] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ πάντα ἔθνη. 2 Τῇ Αἰγύπτῳ] A Τῆς Αἰγύπτου. C Εἰς Αἴγυπτον. δύναμιν] C δυνάμει. Χαρμεὶς] C Καρχάμης. Ἰωακεὶμ] C addit υἱοῦ Ἰωσία. 4 Καὶ] C deest. 5 Τί ὅτι] A Διατοῦτο. 6 τὸν] C τὸν ποταμόν. ἠσθένησε καὶ] C ἠσθένησαν. 7 καὶ ὡς] C καὶ ὡσεί. 8 ἀπολῶ] A πόλιν. C ἀπολῶ πόλιν καί. 9 παρασκευάσατε τὰ] C καὶ παρασκευάσατε. 10 ἡμῶν] C τῶν δυνάμεων. τῷ κυρίῳ] C κυρίῳ σαβαώθ. ἀπὸ γῆς] C ἐπὶ γῆν. 11 ἐπλήθυνας] C ἐπλήθυνεν. ἐν] C deest. 12 ἠσθένησαν] C ἠσθένησεν. 13 τοῦ] C τοῦ προφήτου, τοῦ. ἐλθεῖν] C ἐλθεῖν Ναβουχοδονόσωρ. 14 Μαγδωλὸν] C Αἴγυπτον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς Μαγδωλόν. Μέμφιν] C Μέμφιν, καὶ ἐν Τάφναις εἴπατε. 15 Διατί] C Διότι. ἀπὸ σοῦ] A desunt. C ὀπίσω. Ἆπις] C deest. 16 πρὸς τὸν] C τοῦ. ἐλάλει] C ἐλάλουν. εἰς] C καὶ εἰς. 17 ἑσβεὲ] C ἐεβήρε. 18 κύριος ὁ θεὸς] C βασιλεὺς κύριος τῶν δυνάμεων. Ἰταβύριον] C Θαβώρ. 19 θύγατερ] C θυγάτηρ. διὰ] C παρά. 21 ἐν αὐτῇ posterius] A εἰς σφαγήν. ἐπεστράφησαν] A C ἀπεστράφησαν. 22 αὐτῶν] C αὐτῆς. πορεύσονται] A C πορεύσονται. 23 ἐκκόψουσι] C ἐκκόψατε. κύριος] C κύριος ὁ θεός. εἰκασθῇ] A εἰκασθῇ ὁ θεός. 25 Ἰδοὺ] C Λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Φαραὼ] A C Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ Φαραώ. αὐτῷ] Quae sequuntur in Comp. habes in Nobilio. 27 διότι ἐγὼ] C ὅτι. σώζω] A σώζων. 28 ἐγώ εἰμι] C εἰμὶ ἐγώ. ἡ, usque ad ὅτι] C desunt. ἔθνει] Prius deest in C. posterius in A. ἔξωσα] A ἐξάξω. ἀθῷον] C ἀθῶον.

CAP. XXVII.

1 κυρίου] C κύριος, & ponit post ἐλάλησε. Βαβυλῶνα] C addit, καὶ ἐπὶ γῆν Χαλδαίων ἐν χειρὶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου. 2 ποιήσατε] C addit, ἄρατε σημεῖον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε. Βῆλος] C Βήλ. Μαιωδὰχ] C Μαιρωδὰχ ᾐσχύνθησαν τὰ γλυπτὰ αὐτῶν, παρεδόθη τὰ εἴδωλα αὐτῶν. 3 καὶ ἕως] A C ἕως. κλινοῦς] C κλινοῦς ἐσαλεύθησαν καὶ ἐπορεύθησαν. 4 ἐκείνῳ] C ἐκείνῳ, λέγει κύριος. 5 τὸν θεὸν] A τὸν θεὸν αὐτῶν. C desunt. 7 Πάντες, usque ad νομὴ] A desunt, sed habet vers. 16. post Βαβυλῶνος. ἀνήλισκον] C κατηνάλισκον. μὴ ἀνῶμεν] C οὐ μιανῶμεν. ἥμαρτον] C ἡμάρτοσαν. αὐτῶν] C αὐτῶν ὁ κύριος. 9 ἐγὼ] C deest. ἐθνῶν] C ἐθνῶν μεγάλων. 10 ἐμπλησθήσονται] C addit, λέγει κύριος. 11 ἐσκιρτᾶτε] A ἐσκιρτήσατε. C σκιρτᾶτε. ἐκερατίζετε] C κερατίζετε. 12 μήτηρ ἐπ' ἀγαθὰ] C ἰδού. ἔρημος] C ἔρημος καὶ ἄβατος. 13 συριοῦσιν] C συριεῖ. 14 κύκλῳ] C κυκλόθεν. ὑμῶν] A ὑμῶν τὸ ἔμπροσθεν. C ὑμῶν, ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν. 15 καταχειρίσατε] C καταχειρίσατε ἐπ'. ἐκδικεῖτε] C ἐκδικήσατε. 16 κατέχοντα] A hic habet quae deerant vers. 7. C κατέχοντες. ἀποστρέψουσι] A ἐπιστρέψουσι. φεύξεται] A φεύξονται, & αὐτῶν pro αὐτοῦ. 17 οὗτος] C οὕτως. 18 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 19 νεμήσεται] C νεμήσονται. καὶ ἐν prius] C καὶ ἐν Βασάν, καί. πλησθήσεται] C ἐμπλησθήσεται. 20 ἐκείνῳ] C ἐκείνῳ, φησὶν κύριος. ὑπολελειμμένοις] A καταλελειμμένοις. 21 λέγει κύριος] C desunt. ἐπ' αὐτὴν posterius] C ἐν αὐτῇ. 23 ἐκλάσθη] A C συνεκλάσθη. 24 Ἐπιβήσονται] A C Ἐπιθήσονται. καὶ οὐ γνώσῃ] C ponit post ἁλώσῃ. ὡς] C deest. Βαβυλὼν] A ponit post ἁλώσῃ. 25 θεῷ] C θεῷ τῶν δυνάμεων. 27 αὐτῆς] C ponit post καρπούς. 28 εἰς] A C ἐν. ἡμῶν] C ἡμῶν, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ. 30 εἶπε] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει. 31 ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν] C πρὸς σὲ ὑπερήφανε. κύριος] C κύριος θεὸς τῶν δυνάμεων. 32 οὐδεὶς] C οὐκ. καὶ καταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς] A desunt. 33 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. 35 Χαλδαίους] C Χαλδαίους, λέγει κύριος. 36 Μάχαιραν] C Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μάντεις, καὶ ἄφρονες ἔσονται· μάχαιραν. 37 Μάχαιραν, usque ad καὶ] C desunt. A Μάχαιρα, ut & vers. 36. ὡσεὶ] C ὡς. θησαυροὺς] A C θησαυροὺς αὐτῆς. 38 αὐτῆς] C αὐτῆς ἐπεποίθει. 39 αὐτῇ] C αὐταῖς. 42 θύγατερ] C θυγάτηρ. 43 θλίψις κατεκράτησεν αὐτοῦ] C θλίψεις κατεκράτησαν αὐτούς. 44 Γαιθὰν] A Γαιμάθ. C τόπον Αἰθάν. ἐπ' αὐτὴν] A ἀπ' αὐτῆς. 45 Χαλδαίους] C τῶν Χαλδαίων. νομὴ] C ponit post αὐτῶν. 46 κραυγὴ] C κραυγὴ αὐτῆς.

CAP. XXVIII.

1 ἐξεγείρω] C ἐξεγειρῶ. καύσωνα] A καὶ καύσωνα. εἰς] C ἐπί. 3 Τεινέτω] A C ἐπ' αὐτῇ (A αὐτὴν) τεινέτω. ὦ] A ὦ. αὐτοῦ] A αὐτῷ. 5 θεοῦ] A κυρίου θεοῦ. 7 ἐπίοσαν] A καὶ ἐπίοσαν. 8 ὅπως] A ὅπως. 10 ἐν] A εἰς. 11 κυρίου] C παρὰ κυρίου. αὐτοῦ ἐστιν] C αὐτοῦ. 12 φαρέτρας, ἐγείρατε] C desunt. ἃ] C ὅσα. 13 κατασκηνοῦντας] A κατασκηνοῦσα. 15 κύριος] C ὁ. 16 ἦχος] A C πλῆθος ἤχους. 17 Ἐματαιώθη] A C Ἐμωράνθη. 19 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐπιβάτην] C ἀναβάτην. 22 Καὶ] C Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ πρεσβύτην καὶ παιδίον, καὶ &c. & ponit post γυναῖκα, usque ad finem versus] A desunt. 23 Καὶ, usque ad διασκορπιῶ] C desunt. 24 πᾶσι] C deest. πάσας] A καὶ πάσας. 25 ἐπὶ] A C ἀπό. 26 ἕσῃ εἰς τὸν αἰῶνα] C αἰώνιον ἔσῃ. 27 βασιλεῖς Ἀραράτ] C βασιλείαις Ἀραράτ. 32 αὐτῶν] A C αὐτῷ. ἐνέπρησαν] C ἐνεπύρισαν.

33 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἀλοηθήσονται] A C ἀλοηθήσονται. 34 ἐμερίσατό με] C ἐμερίσατό με Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. 37 ἀφανισμὸν] C ἀφανισμὸν, κατοίκησις δρακόντων, ἀφανισμὸς, συρισμός. 38 Ὅτι ἅμα] C desunt. A ponit ἅμα post ἐξηγέρθησαν. 39 ἐξεγερθῶσιν] C ἐγερθῶσιν. 40 Καὶ] C deest. 41 ἑάλω] C ἑάλω Σεσάκ. 42 ϗ κατεκαλύφθη] A ϗ κατελήφθη. C κατεκαλύφθη. 43 ὡς γῆ] C εἰς ἀφανισμὸν, γῆ. οὐδὲ εἷς] A υἱὸς ἀνθρώπου οὐδὲ εἷς. C οὐδείς. ἔτι] C ponit ante πρός. ϗ ἐν, usque ad finem versus] C καίγε τεῖχος Βαβυλῶνος πεσεῖται. 50 Ἀνασωζόμενοι] Quæ ante hunc versum leguntur in Comp. habes in Nobilio. C Ἀνασωζόμενοι ἀπὸ ῥομφαίας. ἐκ γῆς] C desunt. 53 τὰ τείχη ἰσχύϊ] A C ὕψος ἰσχύος. 54 ϗ] A deest. 55 ἠχοῦσαν] A ὡς ἠχοῦσαν. 56 ἀνταποδίδωσιν] A ἀνταποδιδοὺς. C ἀνταποδίδων. 57 καὶ prius] A C αὐτῇ τὴν ἀνταπόδοσιν, καί. 58 κύριος] C κύριος παντοκράτωρ. καὶ οὐ] C καί. 60 πάντα] A ἅπαντα. βιβλίῳ] C βιβλίῳ ἑνί. 63 αὐτὸ] C αὐτῷ. 64 καταδύσεται] A καταλύσεται. κακῶν] A Χαλδαίων. αὐτὴν] C αὐτὴν, ϗ ἐκλείψει. ἕως τούτου τὰ ῥήματα τοῦ Ἱερεμίου.

CAP. XXIX.

1 Ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραὼ τὴν Γάζαν. Hæc usque ad Τῇ Ἰδουμαίᾳ versu 7, in Comp. habentur cap. 47. 3 ποδῶν] C πολλῶν. ἤχου] A καὶ ἤχου. ἐπέστρεψαν] A C οὐκ ἐπέστρεψαν. 4 ἐξολοθρεύσει κύριος] C ἐξωλόθρευσεν κύριος τοὺς ἀλλοφύλους τούς. νήσων] C νήσων τῆς Καππαδοκίας. 5 Ἐνακὶμ] C Ἐμακίμ. 7] Τῇ Ἰδουμαίᾳ] Hæc habentur in Comp. cap. 49. 8 εἰς] A ἑαυτοὺς εἰς. C ἑαυτοῖς εἰς. Δαιδὰμ] A C Δαιδάν. 9 οἳ οὐ] A σοι, οὐ. ὡς] A ὥσπερ. C ὡσεί. χεῖρα] A C χεῖρας. 10 γείτονός (A ϗ γείτονός) μου] C ϗ γείτονος αὐτοῦ. 11 χῆραι] C χῆραί σου. πεποίθασιν] C ἐλπιοῦσι. 12 εἶπε] C λέγει. οἷς οὐκ ἦν] C ἰδοὺ οἷς οὐκ ἔστιν. ἀθῳωθῇς] A C ἀθῳωθῇς, ὅτι πιὼν πίεσαι. 13 κατάρασιν] C κατάραν. 15 Μικρὸν] C Ἰδοὺ μικρόν. ἔθνεσιν] A ἔθνεσι, καί. 16 ὕψωσεν] A ὕψωσας. C ἐὰν ὑψώσῃς. αὐτοῦ] C σου, λέγει κύριος. 17 συριεῖ] C ἐκστήσεται, ϗ συριεῖ ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. 18 παντοκράτωρ] C deest. κατοικήσει] C ἐνοικήσῃ. 19 Λιθάμ] A Ἐμάθ. αὐτὴν] C αὐτῆς. 20 συμψηθῶσι] C συμψιθῶσι. ἀβατωθῇ] C βατωθῇ. 21 Ὅτι] C deest. ἐφοβήθη] A C ἐσείσθη. ϗ κραυγὴ θαλάσσης οὐκ] C ϗ κραυγή σου ἐν θαλάσσῃ. ὄψεται] C ἀναβήσεται ϗ ὄψεται. πτέρυγας] A πτέρυγας αὐτοῦ.

CAP. XXX.

1 Τοῖς, usque ad τῇ Κηδὰρ, vers. 28.] Habentur in Comp. cap. 49. usque ad versum septimum. αὐτοῖς] C αὐτῶν. Μελχὸλ τὴν Γαλαὰδ] C Μολχὸμ τὴν Γάδ. ἐνοικήσει] A C ἐνοικεῖ. 2 φησὶ] C λέγει. Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν] Ita Comp. pro Ῥαββάθ. πολέμων] A C πολέμου. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, λέγει κύριος. 3 σάκκους] A deest. ϗ κόψασθε] A desunt. C ϗ ἐπιλυπεῖσθε ϗ κόψασθε. ὅτι, usque ad οἱ] C ὅτι Μολχὸμ, ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιοῦνται. 4 Τί, usque ad θύγατερ] C Ὅτι ἀγαλλιάσῃ ἐν ἐμακείμ. θύγατερ] A C θυγάτηρ. θησαυροῖς] C θησαυροῖς αὐτῆς. λέγουσα, Τίς εἰσελεύσεται] C λέγουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, Τίς ἐλεύσεται. 5 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐστιν] C ἔσται. συνάγων] C συνάγων τοὺς πλανωμένους. 28] Τῇ &c.] Hæc habentur in Comp. cap. 49. a vers. 28. A γῇ. Κηδὰρ] C Κηδὰρ, καί. ἀνάστητε ϗ] C desunt. πλήσατε] C πλήξατε. 29 λήψονται] A λήψονται ἑαυτοῖς. αὐτῶν prius] A deest. 30 ἐμβαθύνατε] C ἐβαθύνατε. αὐλῇ] C αὐλῇ, λέγει κύριος. λογισμὸν] C ἐφ᾽ ὑμᾶς λογισμόν. 31 ϗ] C deest. εὐσταθοῦν] C ἡσυχάζον. ἀναψυχὴν] C ἀνάψυξιν. οὐ βάλανοι] C desunt. 32 πτώματι] A ἀνέμῳ. 33 καθίσῃ … κατοικήσει] A κατοικήσει … καθίσῃ. ἀνθρώπου] A γηγενοῦς. 23] Τῇ &c.] Hæc habentur in Comp. cap. 49. a v. 23. Ἡμὰθ] A Θημάθ. Ἀρφὰθ] C Ἀρφάδ. ἤκουσαν] C ponit post πονηράν. 24 αὐτῆς] C αὐτῆς, στένωσις ϗ ὀδύναι κατέσχον αὐτὴν ὡσεὶ ὠδίνουσαν. 25 ἐγκατέλιπεν] A ἐγκατέλιπον. ἐμὴν] C αὐλήν. ἠγάπησαν] C ἠγαπημένην. 26 φησὶ κύριος] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, φησὶν κύριος τῶν δυνάμεων.

CAP. XXXI.

1 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Ναβαύ] A Ναβάν. C Ναβώ. Ἀμὰθ ϗ Ἀγὰθ] A Μασηὰθ ϗ ἡττήθη. C τὸ κραταίωμα ἡττήθη. 2 ἰατρεία] C deest. Μωὰβ] C ponit post γαυρίαμα. ἐκόψαμεν] A C δεῦτε ϗ (A deest) ἐκκόψωμεν. 4 Συνετρίβη] C Συνετρίβη. 5 ἠκούσατε] C ἤκουσα. 7 ὀχυρώματί σου] C ὀχυρώμασίν σου, ϗ ἐν τοῖς θησαυροῖς σου. σὺ] A deest. συλληφθήσῃ] C ληφθήσῃ. 8 οὐ] C ϗ πόλις οὐ. 9 ἀφθήσεται] A C ἀναφθήσεται. πόθεν ἔνοικος] C παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν. 10 ἐξαίρων] C C ϗ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων. 11 ἦν] C deest. ᾤχετο] A C ᾤχοντο. ὀσμὴ] A ὀσμήν. 12 αὐτοῦ] A C deest. συγκόψουσι] C συντρίψουσι. 13 ἐπ᾽ αὐτοῖς] A C ἐφ᾽ ἑαυτοῖς. 14 τὰ πολεμικὰ] C πόλεμον. 15 σφαγὴν] C σφαγὴν, λέγει βασιλεὺς, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. 17 αὐτῷ] C αὐτόν. εἰδότε] C εἰδότες. μεγαλώματος] C μεγαλειώματος. 18 Δαιβὼν (A Δαιδὰν) ἐκτριβήσεται] C θυγάτηρ Δεβῶν. 19 σωζόμενον] C ἀνασωζόμενον. 21 Ῥεφὰς ϗ Μωφὰς] C Ἰασσὰ ϗ Μωφάθ. 22 Ναβαύ] A Δαδάν. 25 αὐτοῦ] A αὐτῶν. Συνετρίβη] C addit, λέγει κύριος. 26 ἐπικρούσει] C ἐπικροτήσει. 27 εἰ μὴ] A μήν. C ὑμῖν. εὑρέθη] C εὑρέθης. 29 Καὶ] C ponit post λίαν. ϗ posterius] A deest. 30 ἔργων] C ἔργων, λέγει κύριος. αὐτοῦ] Hic A repetit versum præcedentem, & priorem partem hujus versus. 31 κεκραγὰς] C κεὶρ ἀράς. 32 Ἀσερημὰ] C Σαβαμά. πόλεις, usque ad ἐπὶ τρυγητὰς] A desunt. ἐπέπεσε] C ἔπεσεν. 33 Συνεψήσθη] C Συνήφθη. χαρμοσύνη] C χαρμονή. ἐκ τῆς] C ἐκ Καρμήλου ϗ ἐκ γῆς. οἶνος ἦν] C οἶνον. αἱ δὲ] C αἰδέσ. 34 Αἰτὰμ] A C Ἐλεαλὴ ϗ ἕως Ἰασσά. αἱ πόλεις αὐτῶν] C desunt. A ἕως Ἐτὰθ αἱ πόλεις αὐτῶν. Ζογὸρ] A Ζογορά. C Σηγώρ. ἀγγελίαν] C ἐγγιλά. Νεβρεὶν] A Νεβείμ. C Νεμβρείμ. 35 θυμιῶντα] C θυσιάζοντα. 36 κεκραγὰς] A C κεὶρ ἀράς. 37 ξυρηθήσονται] A C ξυρήσονται. 38 αὐτῆς] A αὐτῆς ὅλαις κοπετός. φησὶ] A C τῆς Μωὰβ, φησί. ὡς] A ϗ ὡς. 40 κύριος] A κύριος, ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει, ϗ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ. C ὡς ἀετὸς πετάσεται, ϗ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ εἰς Μωάβ. 41 Συνελήφθη] A C Συνελήφθη· ϗ ἔσται ἡ καρδία τῶν δυνατῶν (A desunt τῶν δυνατῶν) Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ (A ὡς) καρδία γυναικὸς ὠδινούσης. 43 ἐπὶ σὲ] C ponit ante καθήμενος. Μωὰβ] A ἐπὶ Μωάβ. C Μωὰβ, λέγει κύριος. 44 ἐν] A ὡς ἐν. αὐτῶν] C αὐτῆς, λέγει κύριος. A αὐτῆς.

CAP. XXXII.

15 Οὕτως] Hæc habentur in Comp. cap. 25. a versu 15. ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς] C ἐξαποστελῶ σε ἐπ᾽. 16 ἐξεμοῦνται] A ἐξεμήσονται. 17 τὰ] A C πάντα τά. πρὸς] C ἐπ᾽. 18 ἄβατον] C ἀφανισμόν. συριγμὸν] C συρισμὸν, ϗ εἰς κατάραν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 20 συμμίκτους] A C συμμίκτοις αὐτοῦ. ἀλλοφύλων] A ponit ante τούς. 22 βασιλεῖς prius] C πάντας βασιλεῖς. 23 Ῥὼς] C Βούζ. πᾶν] A C πάντα. 24 Καὶ] C Καὶ πάντας τοὺς βασιλέας τῆς Ἀραβίας, καί. 25 Καὶ] C Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ζαμβρεὶ, καί. Αἰλὰμ] A Δαιδάν. C Ἠλάμ. Περσῶν] C Μήδων. 26 γῆς] C γῆς, ϗ βασιλεὺς Σησὰχ πίεται μετ᾽ αὐτούς. 27 παντοκράτωρ] A addit ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐγὼ] A deest. 29 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων· & versu 32. ἐν] C ἐφ᾽. καθάρσει] C καθαρισμῷ. ὅτι] C οὐ καθαρισθήσεσθε, ὅτι. γῆς] C γῆς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 30 ἁγίου αὐτοῦ] A οἰκητηρίου τοῦ ἁγίου. C τόπου ἁγίου αὐτοῦ. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 33 κυρίου, ἐκ] C ἐκείνῃ, ἐκ. οὐ μὴ] C οὐ μὴ θρηνηθήσονται, ϗ οὐ μὴ συναχθήσονται, καὶ οὐ μή. κόπρια] A κοπρίαν. 35 τῶν προβάτων, ϗ] C desunt. 37 κατάλοιπα] C καλά. μου] C κυρίου. 38 κατάλειμμα] A C κατάλυμα.

CAP. XXXIII.

Ἐν] Hoc in Comp. est cap. 26. 2 ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις, ϗ πᾶσι] C παντὶ Ἰούδα. 3 αὐτοῦ] C αὐτῶν. 6 Καὶ] C deest. Σηλὼ] A Σηλώμ· & versu 9. πόλιν] C πόλιν ταύτην. πάσης] C deest. 8 ἃ] C ὅσα. αὐτῷ] C ponit ante κύριος. συνελάβοσαν] C συνέλαβον. 10 τὸν λόγον τοῦτον] C τῶν λόγων τούτων. πύλης] A C πύλης κυρίου. 12 πρὸς] C πρὸς πάντας. 13 κυρίου] A C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν (A deest.) 14 συμφέρει] C συμφέρει ὑμῖν. 15 δίδοτε] A C ὑμεῖς δίδοτε. 17 λαοῦ] C λαοῦ, λέγοντες. 18 ἦν] C ἦν προφήτης. οὕτως] C λέγων οὕτως. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. εἰς ἄβατον] A C εἰς (A ὡς) ὀπωροφυλάκιον. εἰς] C ἔσται εἰς. 19 ἀνεῖλον] A C ἀναιρῶν. Ἐζεκίας] C Ἐζεκίας, ϗ πᾶς Ἰούδα. οὐχ ὅτι] C οὐχί. ὅτι] C deest. 20 τῷ] A ἐπὶ τῷ. C deest. γῆς] C πόλεως ταύτης, ϗ περὶ τῆς γῆς. 21 ἐζήτουν] C ἐζήτησαν. Οὐρίας] C Οὐρίας, καὶ ἐφοβήθη, ϗ ἔφυγε. 22 εἰς] C Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἀχοβὼρ, ϗ ἄνδρας μετ᾽ αὐτοῦ εἰς. ἐξηγάγοσαν] A C ἐξήγαγον. εἰσηγάγοσαν] A C εἰσήγαγον. 23 τοῦ λαοῦ] C λαοῦ, τοῦ.

CAP. XXXIV.

1 Οὕτως] Hoc in Comp. est cap. 27. Quæ autem hic sunt in Comp. habentur in Nobilio. 2 πρίθου] C πρίθες. 3 εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν] C desunt. εἰς] C ἐν. 4 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. 5 Ὅτι] C deest. γῆν] C γῆν, ϗ τοὺς ἀνθρώπους, ϗ τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. ἐπιχείρῳ] A C βραχίονι. 6 Ἔδωκα] C Καὶ νῦν ἐγὼ ἔδωκα πᾶσαν τὴν γῆν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ. 8 Καὶ τὸ] Versus qui præcedit in Comp. habetur in Nobilio. ὅσοι] C ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ϗ ὅσοι. λιμῷ] C λοιμῷ, καὶ λιμῷ. ἕως] C ἕως ἄν. 10 ὑμῶν] A αὐτοῦ. C ὑμῶν, ϗ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, ϗ ἀπολεῖσθε. 11 καταλείψω αὐτὸν] C ϗ καταλείψω αὐτό. αὐτῇ] C αὐτῇ, λέγει κύριος. αὐτῇ] C αὐτήν: ὑμῶν] Quæ sequuntur in Comp. habentur in Nobilio. 15 ὅτι posterius] C deest. ψευδῆ] A ponit ante ἐπ᾽. C ψευδῆ. 16 Ὑμῖν] C deest. ϗ τοῖς ἱερεῦσι] C ponit ante ϗ παντί. ἐπιστρέψει ἐκ] A ἐπί. ὅτι] C νῦν ταχέως, ὅτι. 17 Οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς] C Μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, ϗ ζῆτε· ἱνατί ἔσται ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν. 11 ἀπαντησάτωσαν, usque ad finem versus] Quæ pro his habentur in Comp. habes in Nobilio.

CAP. XXXV. In Comp. XXVIII.

1 ἔτει] A C ἔτει βασιλεύοντος. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, καί· & versu 14. 3 ϗ] A C deest. τὰ] C πάντα τά. 5 πρὸς] C ὁ προφήτης πρός. τῶν ἱερέων] C ponit ante λαοῦ. 6 ἐκ] C deest. τοῦτον] A τοῦτον αὐτῶν. 8 μεγάλας] A μεγάλης. εἰς πόλεμον] C περὶ πολέμου, ϗ περὶ θλίψεως, ϗ περὶ λοιμοῦ. 9 λόγου] C λόγου αὐτοῦ. 10 ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ] C desunt. 11 οὕτως prius] A deest. ἀπὸ] C δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπό. 13 ἀντ᾽ αὐτῶν] C ἀντὶ τούτων. 14 ἔθηκα] C τέθεικα. Βαβυλῶνος] C addit, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καίγε τὰ κτήνη τῆς γῆς ἔδωκα αὐτῷ. 15 Οὐκ] C ἄκουε Ἀνανία, Οὐκ. ϗ] C ϗ σύ. 16 τῷ] C ἐν τῷ. ἀποθανῇ] C ἀποθανῇ, ὅτι κατὰ τοῦ κυρίου ἐλάλησας. 17 ἐν] C deest.

CAP. XXXVI.

1 ἐξ] C προφήτης ἐξ. τῆς] A αὐτῆς τῆς. ἐπιστολὴν, usque ad finem versus] C ϗ πρὸς πάντα τὸν λαὸν ὃν ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. 2 τεχνίτου] C ponit ante δεσμώτου. 3 Ἐλεασὰν] C Ἐλεάσα. 4 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἀπῴκισα] A C ἀπῴκισεν. Ἱερουσαλὴμ] C addit εἰς Βαβυλῶνα. 5 οἴκους] A C οἰκίας. 6 ἀνδράσι] C ἀνδράσι, ϗ τέξονται υἱοὺς ϗ θυγατέρας. 7 εἰς] C deest. αὐτῆς] C αὐτῶν ἔσται. 8 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 9 αὐτοὺς] C αὐτοὺς, λέγει κύριος. 10 Βαβυλῶνι] C ἐν Βαβυλῶνι. 11 ὑμᾶς] A ὑμᾶς τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν ἐφ᾽ ὑμᾶς. 13 ζητήσετε] A ἐκζητήσετε. C ὅπου ἐκζητήσητε. 15 ἡμῖν κύριος] C κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς. Βαβυλῶνι] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 21 Ἀχαὰβ] C Ἀχαὰβ υἱὸν Κολιά. Σεδεκίαν] C Σεδεκίαν υἱὸν Μαασία τοὺς προφητεύοντας ὑμῖν ἐν ὀνόματί μου. 23 Ἰσραὴλ] A C Ἱερουσαλήμ. ἐν] C ἐπ᾽. 24 Αἰλαμίτην] C Νεελαμίτην· & versu 3. 25 Οὐκ] C Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἀνθ᾽ ὧν ἀπέστειλας ἐν ὀνόματί σου βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, οὐκ. εἰπὲ] C εἰπεῖν. A ponit τὸν ἱερέα ante υἱόν. 27 συνελοιδορήσατε, usque ad ὑμῖν] C οὐκ ἐπετιμήσατε Ἱερεμίᾳ τῷ ἐξ Ἀναθὼθ τῷ προφητεύοντι. 28 Οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλε] A desunt. τοῦ μηνὸς τούτου] C τοῦτο. ὑμᾶς] C ἡμᾶς. τὸν καρπὸν] C τῶν καρπῶν. 29 τὸ βιβλίον] A τοὺς λόγους τούτους. 31 τὴν] C πᾶσαν τήν. ἀδίκοις] A C ἀδίκῳ. αὐτῶν] C αὐτῷ. οὐκ ὄψονται] C λέγει κύριος· ὅτι ἀποστασίαν ἐλάλησε κατὰ τοῦ κυρίου.

CAP. XXXVII. In Comp. XXX.

2 βιβλίου] C βιβλίῳ. 3 κύριος] A κύριος παντοκράτωρ. 6 αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ, ὡς τικτούσης, καί. 7 Ὅτι ἐγενήθη] C Οὐαὶ ὅτι. 8 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. 9 αὐτοῖς] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 13 σοι] C ponit post ἐπί. ὅτι] A τὰ εἰς ἐρήμωσίν σου, ὅτι. 16 Διατοῦτο] Quæ præcedunt in Comp. habes apud Nobilium. κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται] C εἰς αἰχμαλωσίαν ἥξουσι. 17 θεράπευμα ὑμῶν ἐστι] C Σιών. 18 αὐτοῦ] C αὐτῆς. λαὸς] C ναός. 19 φωνὴ] A C ϗ φωνή. 20 ὀρθωθήσεται] A ὁρμηθήσεται. ἐπισκέψομαι] A C ἐπισκέψομαι (A ἐπισκέψονται) ἐπὶ πάντας. 21 αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἀποστρέψουσιν] C ἐπιστρέψουσι. οὗτος] A αὐτός. ἀποστρέψαι] C ἐπιστρέψαι. φησὶ] C λέγει. κύριος]

C

[illegible] ϗ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν, κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς κύριον. ἐπ᾽ ἐσχάτων] C ἀπ᾽ ἐσχάτου.

CAP. XXXVIII. In Comp. XXXI.

1 χρόνῳ] C καιρῷ. 3 ὤφθη] A C ὀφθήσεται. ἀγάπησιν] C ἀγάπην. 4 Ἔτι] C Ἐπ· & versu 5. Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. 5 φυτεύσατε] A φυτεύσαντες φυτεύσατε ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ. C φυτεύσαντες φυτεύσατε, ϗ αἰνέσατε. 6 ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ] A desunt hoc loco. οὕτως] C deest. 7 εὐφράνθητε, ϗ] A εὐφράνθητι, εὐφράνθητε καί. 8 ὄχλον πολὺν] C τέκνα πολλά. 9 ἀνάξω] C ἄξω. 10 λόγοις] C λόγον. 11 ἐξείλατο] C ϗ ἐξείλετο. 12 οἴνου] C οἴνου ϗ ἐλαίου. 13 χαρμονὴν] A χαρμοσύνην. C χαρμονῇ, ϗ παρακληθήσομαι αὐτούς. 15 θρήνου, ϗ κλαυθμοῦ, ϗ ὀδυρμοῦ] C θρῆνος, ϗ κλαυθμὸς, ϗ ὀδυρμός. ἀποκλαιομένη, usque ad ὅτι] A C ἀποκλαιομένη (A ἐπὶ τῶν υἱῶν) αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν (A ἠθέλησε) παρακληθῆναι. 16 Σου … Σοῖς] C desunt. ἔργοις] C ἔργοις, λέγει κύριος. 17 Μόνιμον τοῖς Σοῖς τέκνοις] C Καὶ ἔστιν ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις Σου, λέγει κύριος, ϗ ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. 18 Ἀκοὴν] A C Ἀκούων. 19 ἡμέρας] C [illegible]. 20 Ἐφραΐμ, ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν] C ἐμοὶ Ἐφραΐμ, παιδίον ἐντρυφῶν. 21 Σεαυτὴν Σιὼν] C Σεαυτῇ ἐπισκόπους. ὤμοις] A C ὤμους Σου. ἐπορεύθης] A ἣν πεπόρευσαι. C ἐν ᾗ πεπόρευσαι. 22 ἠτιμωμένη] C ἀπεγνωσμένη. Σωτηρίᾳ] C addit Σου. ὅτι] C deest. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 23 αἰχμαλωσίαν] A C ἀποικίαν. 24 ταῖς πόλεσιν Ἰούδα] C γῇ Ἰουδαίᾳ. τῇ γῇ] C πόλει. 25 πᾶσαν prius] C deest. 26 ἡδύνθη] C deest. φησὶ] C λέγει· & vers. 31, & vers. 37. 29 εἴπωσιν] C εἴπωσιν ἔτι. 30 ἐν] C deest. αὐτοῦ] C deest. 32 διεθέμην] C διεθέμην. ἐπιλαβομένου μου] C ἐν ᾗ ἐπελαβόμην. 33 δώσω] C deest. γράψω] C ἐπιγράψω. 34 ἕκαστος] C ἔτι ἕκαστος. αὐτῶν prius] C deest. ὅτι] C λέγει κύριος, ὅτι. 37 Ἐὰν] C Τάδε λέγει κύριος, Ἐάν. 35 ἀστέρας] C ἄστρα. ἐβόμβησε] C ἐβόμβησαν. 36 οὗτοι] C αὐτοῦ. 38 πύργου] A πύργων. 39 αὐτῶν] A αὐτοῦ. C αὐτῆς. 40 πάντες ἀσαρημὼθ] C πᾶσαν φάραγγα φαγγὶμ ϗ σποδοῦ, ϗ πάντες ἀσαρημώθ. νάχαλ] A C χειμάρρου. Κέδρων] A Ἀχαχεδρών. πύλης] C ponit post ἵππων. οὐ μὴ ἐκλίπῃ] C ἐκτιλῇ.

CAP. XXXIX. In Comp. XXXII.

1 παρὰ κυρίου] C ponit post Ἱερεμίαν. βασιλεῖ Σεδεκίᾳ] C Σεδεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα. 2 ἐπὶ] C ἐν. βασιλέως] C τοῦ βασιλέως Ἰούδα. 4 ἀχθῇ] C ἀπαχθῇ. 5 εἰς Βαβυλῶνα] C ponit ante εἰσελεύσεται. καθιεῖται] A ἀποθανεῖται. C καθίσεται ἕως οὗ ἐπισκέψωμαι αὐτὸν, λέγει κύριος· ἐὰν δὲ πολεμῆτε πρὸς τοὺς Χαλδαίους, οὐκ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο· & ponit ante λόγος. 7 κρίσις] A κρίμα τῆς ἀγχιστείας. C κρίμα. 8 εἰς] C κατὰ τὸν λόγον κυρίου εἰς. εἶπε] C εἶπέ μοι. ἐν γῇ Βενιαμὶν] C ponit post Ἀναθώθ. κρίμα] C κρίσις. 9 μου] C μου τὸν ἐν Ἀναθώθ. 11 ἐσφραγισμένον] A C ἀνεγνωσμένον καὶ ἐσφραγισμένον. 12 ἀνδρῶν &c] C ἑστηκότων μαρτύρων, ϗ γραφόντων. τῶν ἐν] A C τῶν καθημένων ἐν. 14 παντοκράτωρ] A C addunt ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐσφραγισμένον] C ἐσφραγισμένον ϗ ἀνεγνωσμένον. αὐτὸ] C deest. πλείοις] C πλείονας. 15 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἀγροὶ] C ponit post οἰκίαι. 16 πρὸς Βαροὺχ υἱὸν] C Βαροὺχ υἱῷ. 17 κύριε] C κύριε θεός. 18 κόλπους] C κόλπον. ὁ posterius] A C καί. 19 κύριος μεγάλης βουλῆς] C κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. Μέγας βουλῇ. ὁ θεὸς, usque ad οἱ] C desunt. εἰς] A ἀνεῳγμένοι εἰς. C ἀνεῴχθησαν ἐπί. τὰς] C πάσας τάς. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. 23 εἰσήλθοσαν] C εἰσῆλθον. πάντα] C ἅπαντα. 24 πόλιν] C πόλιν ταύτην. τοῦ λιμοῦ] A τοῦ λοιμοῦ. C λιμοῦ ϗ λοιμοῦ. 25 Καὶ] C καὶ ἰδοὺ σὺ βλέπεις, Καί. κτῆσαι] A [illegible]. ϗ ἔγραψα βιβλίον, ϗ ἐσφραγισάμην] C desunt. ἐπεμαρτυράμην] C ἐπιμαρτύρησαι. 28 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ] C desunt. χεῖρας] C χεῖρας Χαλδαίων, ϗ εἰς χεῖρας. 29 τὴν πόλιν ταύτην posterius] C deest. 30 αὐτῶν] C αὐτῶν, υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνουσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, λέγει κύριος. 32 ὧν] A C ὅτι. ϗ οἱ ἱερεῖς] A ϗ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, ϗ οἱ ἱερεῖς. ἐν] C deest. 33 ἀπέστρεψαν] A [illegible]ρεψαν. C ἐπέστρεψαν. νῶτον] C νῶτα. πρόσωπον] A πρόσωπον αὐτῶν. C πρόσωπα αὐτῶν. ϗ οὐκ] C ϗ ἐδίδαξα, ϗ οὐκ. ἔτι λαβεῖν] C ἐκλαβεῖν. 35 βασιλεῖ] C deest. 36 πόλιν] C πόλιν ταύτην. ἀποστολῇ] C λοιμῷ. 37 τόπον] A αὐτῶν. πεποιθότως] A C πεποιθότως. 39 φοβηθῆναι] A φοβεῖσθαι. 40 ὄπισθεν] A ἀπὸ ὄπισθεν. 41 τοῦ] C αὐτούς. 42 ἃ] C ἃ ἐγώ. 43 ἔσται] C ἐστίν. 44 βιβλίῳ] A ἐν βιβλίῳ. C εἰς βιβλίον. αὐτῶν] C αὐτῶν, λέγει κύριος.

CAP. XL. In Comp. XXXIII.

1 δεύτερον] C ἐκ δευτέρου. 4 κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. οἴκων] C οἰκιῶν. οἴκων] C οἰκίας. χάρακας] A C χάρακα. 5 ἀπ᾽ αὐτῶν] C ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης. 6 φανερώσω] A C ἰατρεύσω αὐτοὺς, ϗ φανερώσω. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς εἰσακούειν. ποιήσω ϗ] C ποιήσω αὐτοῖς. 7 ἀποστρέψω] C ἐπιστρέψω. Ἰσραὴλ] C Ἱερουσαλήμ. καθὼς καὶ] C ὡς. 8 ἡμάρτοσαν] A C ἥμαρτον. 9 εἰς prius] C μοι εἰς ὄνομα, εἰς. ποιήσω, bis] C ποιῶ, bis. 10 κτηνῶν] C κτήνους. 11 ἀποστρέψω] A ἐπιστρέψω. 12 εἶπε] C λέγει. κτῆνος] A C κτηνῶν. πρόβατα] C ποίμνια. 13 ναγὲβ] C ναγέβ. κύριος] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium.

CAP. XLI. In Comp. XXXIV.

1 πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ] C πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λαοί. λέγων] C deest. 2 κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ· & versu 13. 3 ϗ εἰς] A C ϗ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός Σου λαλήσει, καί. 4 κύριος] C κύριος πρὸς Σέ, Οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομφαίᾳ. 5 ἔκλαυσαν … κλαύσονται] C ἔκαυσαν … καύσονται. οὐαὶ] C ὦ. 7 Ἰούδα, ϗ] C Ἰούδα τὰς καταλελειμμένας. 8 λαὸν] C λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. καλέσαι] C καλέσαι δή. 9 Ἰούδα] A C Ἰσραήλ. 10 ἐπεστράφησαν] C ἐπέστησαν. ἐν τῇ διαθήκῃ] C εἰς τὴν διαθήκην. 18 ϗ ἐῶσαν (A εἴασαν) αὐτοὺς, usque ad finem versus] C ἐλευθέροις τοῦ μὴ δουλεύειν ἔτι ἐν αὐτοῖς. ϗ ἐπέστρεψαν, ϗ ἀφῆκαν· cætera habes apud Nobilium. κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 14 ἐργᾶται] C ἐργάσεται. ἐξαποστελεῖς] C ἀποστελεῖς. 16 εἶναι] C ϗ ὑπετάξατε αὐτοὺς τοῦ εἶναι. 17 ἕως] A deest. πλησίον] A C ἀδελφὸν αὐτοῦ, ϗ ἕκαστον πρὸς τὸν πλησίον. 18 ὃν ἐποίησαν (A addit κατὰ πρόσωπόν μου) ἐργάζεσθαι αὐτῷ] C ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, ϗ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν αὐτοῦ. 19 τοὺς, usque ad finem versus] C Ἄρχοντες Ἰούδα, ϗ ἄρχοντες Ἱερουσαλὴμ, ϗ δυνάσται, ϗ ἱερεῖς, ϗ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς. 20 αὐτῶν prius] C αὐτῶν, ϗ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν· & ver. 21. βρώσεις] C βρώματα. δυνάμεις] C εἰς χεῖρας δυνάμεως. 22 ϗ] C deest. γῆν] C πόλιν. ϗ δώσω] C δώσω. ἐρήμοις] C εἰς ἄβατον.

CAP. XLII. In Comp. XXXV.

1 Ἰωακεὶμ] C Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσίου. 2 Ἀρχαβεὶν] C Ῥηχαβεὶν, ϗ κάλεσον αὐτούς. 3 ἐξήγαγον] C ἤγαγον. υἱοῦ] C υἱόν. Ἀρχαβεὶν] C Ῥηχαβείν. A Ῥαχαβίν. 4 Ἰωνὰν] A C Ἀνανίου. υἱοῦ Ἀνανίου] C desunt. αὐλὴν] A C ὁδόν. 5 ἔδωκα] C ἔστησα. 7 οἰκήσετε] A C κατοικήσετε. 8 ἠκούσαμεν] C εἰσηκούσαμεν. τοῦ] C υἱοῦ Ῥηχὰβ τοῦ. πρὸς] C ἐν πᾶσιν οἷς ἐνετείλατο ἡμῖν πρός. ἡμέρας] A C ἡμέρας τῆς ζωῆς. 10 ἃ] A C ὅσα. 11 ἐπὶ] C βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος ἐπί. εἰσέλθετε, ϗ εἰσήλθομεν] A C ἀναβάντες εἰσελευσόμεθα. δυνάμεως prius] A C deest. ᾠκοῦμεν] A C ᾠκήσαμεν. 13 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, & versu 17. μου] C μου, λέγει κύριος. 14 ῥῆμα] A ῥήματα. ἐπίοσαν] C ἔπιον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ϗ οὐκ] A C ϗ ἐλάλησα, ϗ οὐκ. ἠκούσατε] A εἰσηκούσατέ μου. 15 παῖδας] C δούλους. λέγων] C ὀρθρίζων τὸ πρωῒ ϗ ἀποστέλλων, λέγων. εἰσηκούσατε] C ἠκούσατε. 16 ὃ] C ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς, ὅ. 17 αὐτοὺς] C αὐτοὺς διότι ἐλάλησα αὐτοῖς ϗ οὐκ ἤκουσαν, ϗ ἐκάλεσα αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἀπεκρίθησαν. 18 Διατοῦτο] C Καὶ τῷ οἴκῳ τῶν Ῥαχαβεὶμ εἶπεν Ἱερεμίας. 19 καθότι] A ὅσα. οὐ μὴ] C Διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Οὐ μή. τῆς γῆς] C desunt.

CAP. XLIII. In Comp. XXXVI.

1 Ἐν] C Καὶ ἐν. 2 χαρτίον] C χάρτην. Ἱερουσαλὴμ] C Ἰσραήλ. 3 ἀκούσεται ὁ] C ἀκούσονται. ἀποστρέψωσιν] A ἀποστρέψωσιν ἕκαστος. C ἀποστραφῶσιν. αὐτῶν] A ponit post πονηρᾶς. 4 ἀπὸ] C Βαροὺχ ἀπό. ἐλάλησε] A C ἐχρημάτισε. 5 οὐ μὴ] C ϗ οὐ. 6 ϗ] C ϗ Σὺ εἰσελεύσῃ, καί. χαρτίῳ] C χάρτῃ. ἐν ὠσὶ] C εἰς τὰ ὦτα. 8 Βαροὺχ] C Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου. ἃ] A ὅσα. 9 τῷ ὀγδόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακεὶμ] C πέμπτῳ Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα. ἐν] C deest. 10 ϗ ἐν] A C ἐν. 11 ἅπαντας] C πάντας. 12 οἰκίαν] A C οἶκον. Σεμείου] C Σεμεΐου. Ἰωνάθαν … Ἀχοβὼρ] C Νάθαν … Χοβώρ. 13 εἰς] C ἐν βιβλίῳ. 14 τὸ χαρτίον] C υἱὸς Νηρίου τὸ χαρτίον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 15 Βαροὺχ] C Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. 16 εἶπον] C εἶπαν πρὸς τὸν Βαρούχ. ἅπαντας] C πάντας. 17 ποῦ] A C πόθεν. 18 αὐτοῦ … Ἱερεμίας] C Ἱερεμίου. ϗ] C κἀγώ. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. 19 εἶπον] C εἶπαν οἱ ἄρχοντες. Βάδισον, καὶ] C Βαδίσας. 20 χαρτίον] C βιβλίον· & versu 21. τούτου] C deest. 22 χειμερινῷ] C addit, ἐν μηνὶ ἐννάτῳ. 24 ἐζήτησαν] A ἐξεζήτησαν. C ἐξέστησαν. 25 Ἐλνάθαν] A Ἰωνάθαν. Γοδολίας] A Γοδολίας, ϗ Δαλαίας, ϗ Γαμαρίας. C Δαλαίας, ϗ Γαμαρίας. ὑπέθεντο] C ἀντεῖπαν. πρὸς τὸ] A C πρὸς τὸ μή. χαρτίον] C addit, ϗ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν. 26 Ἐσεμιὴλ] C Ἐσεμιὴλ, ϗ Σελεμίαν υἱὸν Ἀβδεήλ. Βαροὺχ] C Βαροὺχ τὸν γραμματέα. Ἱερεμίαν] C Ἱερεμίαν τὸν προφήτην. 29 ἐρεῖς] C πρὸς Ἰωακεὶμ τὸν βασιλέα Ἰούδα ἐρεῖς. εἰσελεύσεται] A C εἰσελεύσεται. ἐκλείψει] C ἐκτρίψει. ἄνθρωπος] C ἄνθρωπον. 30 ἔσται] C ponit ante τό. 31 ϗ ἐπάξω] C τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ϗ ἐπάξω. αὐτὸν] C αὐτούς. πρὸς] C ἐπ᾽. 32 Βαροὺχ] C Ἱερεμίας. ἕτερον] C ἕτερον, ϗ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου τοῦ γραμματέως. ὃς] C οὗ. Ἰωακεὶμ] C Ἰωακεὶμ βασιλεὺς Ἰούδα πυρί.

CAP. XLIV. In Comp. XXXVII.

1 Ἰωακεὶμ] C Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ. Ναβουχοδονόσορ] A C addunt βασιλεὺς Βαβυλῶνος. τῆς] C ἐν γῇ. 2 ἤκουσαν] C ἤκουσεν. 3 δὴ] C deest. κύριον] C κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. 4 ἦλθε, usque ad ϗ δύναμις] C διῆλθεν, ϗ ἦλθεν οὐ ἀναμένων τῆς πόλεως, ϗ κατήγαγον αὐτὴν εἰς φυλακήν. ἐπὶ] C ἀπό. 6 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 7 πόλιν] A γῆν. καύσουσιν] C κατακαύσουσιν· & versu 9. 10 ὅτι] C ὡς. 12 Σαρουΐα] A Σαρουΐας. C Ἰαρουΐας. 13 οὐκ εἰς] A C οὐχὶ πρός. εἰσήκουσεν] C ἤκουσεν. 14 τὴν οἰκίαν] C τὸν οἶκον φυλακῆς. 15 οἰκίαν] C τὸν οἶκον. τὴν χερὲθ] C τὸν Συγκλεισμόν. 16 Σεδεκίας] A Σεδεκίας βασιλεύς. εἰπεῖν] A ϗ εἶπεν αὐτῷ. C deest. 18 ὅτι] C deest. 19 νῦν] C νῦν ἄκουσον δή. κύριε] C κύριέ μου. τί ἀποστρέφεις] C οὐ μὴ ἀποστρέψῃς.

CAP. XLV. In Comp. XXXVIII.

1 Σαφανίας … Νάθαν] C Σαφὰν … Μαθάν. Σελεμίου] C Σεμελίου, ϗ Πασχὼρ υἱὸς Μελχίου. 2 κατοικῶν] C καθήμενος. λιμῷ] C λοιμῷ ϗ ἐν λιμῷ. 4 εἶπον] C εἶπαν οἱ ἄρχοντες. πόλει] C πόλει ταύτῃ. 5 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Σεδεκίας. 6 εἰς] C ἐν σχοινίοις εἰς. 7 ϗ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ] C ἀνὴρ εὐνοῦχος, ϗ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ αὐλῇ. ἔδωκαν] C ἐνέβαλον. ἦν] C ἐκάθητο. πρὸς αὐτὸν] C Ἀβδεμέλεχ ἐκ τῆς οἰκίας βασιλέως. 9 Ἐπονηρεύσω] Pro his quæ habentur in Comp. habes apud Nobilium. 10 εἰς τὰς χεῖράς σου] C μετὰ Σεαυτοῦ. ἀνθρώποις] C ἄνδρας. 11 τὴν posterius] C ὡς τήν. 12 ταῦτα θὲς] C πρὸς αὐτὸν, θὲς ταῦτα. 13 τοῖς] C ἐν τοῖς. 14 Ἀσελισιὴλ] A C Ἀσαλισαήλ. δὴ] C deest. 16 αὐτῷ] C αὐτῷ κρυφῇ· & ponit post βασιλεύς. δώσω] C παραδώσω. τούτων] C τούτων τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν Σου. 17 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 18 σωθῇς] C Σωθῇς ἀπὸ χειρῶν αὐτῶν. 22 Καὶ] A C deest. ἄρχοντας βασιλέως] C βασιλέα. δυνήσονται] C ἠδυνάσθησαν. καταλύσουσι] C καταχύσουσι. πόδα] C πόδας. 24 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς] C Σεδεκίας πρὸς τὸν Ἱερεμίαν. ἄνθρωπος] A deest. 25 ἐλάλησέ Σοι ὁ βασιλεὺς] C ἐλάλησας πρὸς τὸν βασιλέα. 26 με posterius] C deest. 27 ἦλθον] C ἦλθον. κυρίου] C deest.

CAP. XLVI. In Comp. XXXIX.

1 μηνὶ τῷ] A μηνὶ τῷ ἔτει. C ἐν τῷ ἔτει τῷ. Ἰούδα] C Ἰούδα, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ. 2 ἐνδεκάτῳ] A δεκάτῳ. τοῦ] A ἐπὶ τοῦ. 3 ἡγούμενοι] A C ἡγεμόνες. Μαργανασὰρ] A Νηγὲρ Σαρασάρ. C Νηργὲλ, Σαρασάρ. καὶ Σαμαγὼθ, ϗ Ναβουσάχαρ] C Σαμαγὰρ, ϗ Νεβουσαρσαχίμ. Ναγαργὰς] C ϗ Νηργὲλ, Σαρασάρ. Νασερραβαμὰθ] A Νασὰρ ϗ Ῥαβαμάθ. C Ῥαβαμάγ. Βαβυλῶνος] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 14 φυλακῆς] A βασιλικῆς φυλῆς. Ἀχειμὰν] C Ἀχικάμ. ἐκάθισεν] A ἐκάθισαν αὐτόν. C ἐκάθισαν. 16 ἀγαθὰ] C ἀγαθὰ, ϗ ἔσονται ἐνώπιόν Σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 17 ϗ οὐ μὴ] C λέγει κύριος, ϗ οὐ.

CAP. XLVII.

1 πρὸς Ἱερεμίαν] C ponit ante παρά. Ῥαμὰ] A Ῥαδαμάν. ἠγμένων] A C ἀγομένων. 3 κύριος] C κύριος καθὼς ἐλάλησε. αὐτοῦ] C ponit ante τῆς & post αὐτοῦ habet, ϗ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος. 4 Ἰδοὺ] C Νῦν δὲ ἰδού. ϗ θήσω] C ἧκε, ϗ θήσω. ἀνάστρεψον] C ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν Σου, εἰς καλὸν ϗ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Σου τοῦ πορευθῆναι, ἐκεῖ πορεύου. Καὶ ἀνάστρεψον. εἰς ἅπαντα] A ἅπαντα. C εἰς πάντα. ἀγαθὰ] C ἀγαθὰ ϗ ἀρεστά. ἐκεῖ, καὶ] C desunt. 5 δῶρα] C ἐπισιτείαν καὶ δῶρα. 6 αὐτοῦ] C deest. 7 οἱ ἄνδρες] A C ἡ δύναμις. παρακατέθεντο] A C ὅτι παρακατέθετο. οὓς οὐ

κατῴκισεν] C ϗ τὰ νήπια, ϗ περὶ τῶν πενήτων τῆς γῆς, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν. 8 ἦλθε] C ἦλθον. Ἰσμαὴλ] C ϗ Ἰσμαήλ. Καρηὲ] A Κάρεθ. C Καριὲ, ϗ Ἰωνάθαν. Ἰωφὲ] A Ἀφέθ. C Ὀφί. Μωχαθὶ] A Μαχαθί. C Μααχατί. ἐναντίον ὑμῶν] C desunt. 10 εἰς Μασσηφὰ] C ἐν Μασσηφάθ. ὃ] A ὅτε. συνάγετε] C συναγάγετε. ἔλαιον] C ϗ συναγάγετε ἔλαιον. ϗ βάλετε] A λάβετε. 12 Καὶ] C Καὶ ἐπεστράφησαν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου εἰς ὃν διεσπάρησαν, καί. Ἰούδα εἰς Μασσηφὰ] A Μασσηφὰ, εἰς γῆν Ἰούδα. 14 γνώσεις] A γνώσῃς. Βεζαλὰ] C βασίλισσα. υἱὸς] C υἱῶν. Ἰσμαὴλ] A Ἰσμήλ. C Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου. σου ψυχὴν] C ψυχήν σου. Γοδολίας] C Γοδολίας υἱὸς Ἀχικάμ. 15 εἶπε Ἰωάναν] C Ἰωάναν υἱὸς Καριὲ εἶπεν. Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαὴλ υἱὸν Ναθανία. μὴ] C μήποτε. διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα] A διασπαρήσονται πάντες οἱ Ἰουδαῖοι. κατάλοιποι] C ἐπίλοιποι. 16 Ἰωάναν] C Ἰωάναν υἱὸν Καριέ. πρᾶγμα] A ῥῆμά σου. C πρᾶγμα τοῦτο. ὑπὲρ] A κατά.

CAP. XLVIII. In Comp. XLI.

1 Ἐλεασὰ] C Ἐλισαμά. βασιλέως] C βασιλέως, ἡγούμενον τοῦ βασιλέως. 2 Γοδολίαν] C Γοδολίαν μαχαίρᾳ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν. 3 ἐν] A C εἰς. ἐκεῖ] C ἐκεῖ· ϗ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπάταξεν Ἰσμαήλ. 5 ϗ ἀπὸ Σαλὴμ] C ἀπὸ Συλώμ. μάννα] C δῶρον. εἰσενεγκεῖν] C εἰσενέγκαι. 6 Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου ἀπὸ Μασιφά. αὐτοῖς] C deest. 7 εἰς τὸ φρέαρ] A ϗ ἐνέβαλον εἰς τὸ φρέαρ. C εἰς τὸ φρέαρ αὐτὸς, ϗ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. 8 μέλι] C ϗ μέλι. 9 ἐκεῖ] C deest. ἐπάταξε] C ἀπέκτεινε. ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ] C ἔπλησεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου. 10 εἰς] C ἐν. 11 Ἰσμαὴλ] C addit υἱὸς Ναθανίου. 13 εἶδε] C εἶδον. Ἰωάναν, ϗ] C Ἰωάναν υἱὸν Καριὲ, ϗ πάντας. δυνάμεως] A δυνάμεως αὐτοῦ. 14 ϗ] C ηὐφράνθησαν, καί. 15 Καὶ] Ὁ δέ. 16 Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου ἀπὸ Μασιφὰ, μετὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικάμ. λοιπὰ] C κατάλοιπα. ἀπέστρεψαν] C ἀπέστρεψεν. 17 γαβηρωχαμάα] A γῆ Βηρωθαάμ. C γῇ Βαρὼθ Χαμαὰμ τήν. εἰς] C εἰσελθεῖν εἰς. αὐτοῦ] C deest.

CAP. XLIX. In Comp. XLII.

1 ϗ Ἀζαρίας υἱὸς Μαασαίου] C υἱὸς Καριὲ, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς Ὠσαίου. μεγάλου] A μεγάλου αὐτῶν. ϗ εἶπαν αὐτῷ] C ϗ εἶπον· & ponit ante πρός. 2 καθὼς] C καθότι. 3 ᾗ] C ἐν ᾗ. 4 Ἱερεμίας] C addit ὁ προφήτης. ἐγὼ] C deest. 5 κύριος] C σὺ κύριος ὁ θεός σου. 8 Ἰωάναν] C Ἰωάναν υἱὸν Καριέ. 9 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεστάλκατέ με πρὸς αὐτὸν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 10 ἐποίησα] C εἶπα ποιῆσαι. 11 ἐγὼ] A εἰμί. C ἐγώ εἰμι. 13 κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Λέγοντες, Μηδαμῶς. 15 οὕτως &c.] C κατάλοιποι Ἰούδα· οὕτως εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 16 ὀπίσω ὑμῶν] C desunt. 17 ἄνθρωποι] C ἄνδρες. ϗ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς] C desunt. εἰς] C τοῦ εἰσελθεῖν εἰς. τῷ λιμῷ] C λιμῷ ϗ λοιμῷ. 18 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 19 γνώσεσθε] C γνώσεσθε, ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον. 20 με] C με πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. ποιήσομεν] C ὁ θεὸς ἡμῶν, οὕτως ἀπάγγειλον ἡμῖν, ϗ ποιήσομεν. 21 Καὶ οὐκ] C Καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν, ϗ οὐκ. ἧς] C τοῦ θεοῦ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα. A ἣν. με] C deest. 22 λιμῷ] C λιμῷ ϗ ἐν λοιμῷ. βούλεσθε] A ἔρχεσθε.

CAP. L. In Comp. 43.

1 λέγων] C λαλῶν. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν. αὐτὸν] A C deest. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. πάντας τοὺς λόγους τούτους] C desunt. 2 Μαασαίου] C Ὠσαίου. ἄνδρες] A C ἄνδρες οἱ ὑπερήφανοι. λέγοντες] C deest. ψεύδη] C ψευδῆ σὺ λαλεῖς. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. λέγων] C εἰπεῖν. 3 Ἀλλ' ἢ] C Ἀλλά. ἀποικισθῆναι] C ἀποικίσαι. 4 οὐκ ἤκουσεν] C οὐκ ἤκουσαν· & ponit post λαός. Ἰωάναν] C addit υἱὸς Καριέ. 5 ἀποστρέψαντας] C ἀποσπαρέντας ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ. γῇ] C γῇ Ἰούδα. 6 Ναβουζαρδὰν] C addit ὁ ἀρχιμάγειρος. 10 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Βαβυλῶνος] C addit τὸν δοῦλόν μου. αὐτοῦ] C ponit post θρόνον. 13 Ὢν] A Ἐσάμ. C Αἰγύπτῳ. αὐτῶν] C τῶν θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ.

CAP. LI.

Hoc usque ad finem ver. 30. in Comp. est cap. 44.

1 Τάφναις] C Τάφναις, ϗ ἐν Μέμφοις. 2 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. ἀπὸ] C σήμερον ἀπό. ἐνοίκων] A C ἐνοικούντων. 3 ἔγνωτε] C ἔγνων αὐτοὶ, ϗ ὑμεῖς, ϗ οἱ πατέρες ὑμῶν. 4 λέγων] A πρὸς ὑμᾶς, λέγων. 5 θυμιᾶν] A θύειν. 6 ὀργὴ … θυμὸς] A C θυμὸς … ὀργή. ϗ prius] C deest. 7 παντοκράτωρ] C addit ὁ θεὸς Ἰσραήλ. [illegible]] A C [illegible]. 8 ἤλθετε] A C εἰσήλθετε. κατοικεῖν] C οἰκεῖν. κοπῆτε] A C ἐκκοπῆτε. πᾶσι] C deest. 10 ταύτης] C ταύτης, ϗ οὐκ ἐφοβήθησαν. τῶν πατέρων] C αὐτῶν, ϗ κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων. 11 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. τοῦ] C ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακὸν τοῦ. 12 πάντας, &c. Quæ pro his sunt in Comp. habes apud Nobilium. μεγάλου] A μεγάλου αὐτῶν. 13 καθημένους] A κατοικοῦντας. λιμῷ] A C λιμῷ. ϗ ἐν (A deest) θανάτῳ. 14 ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεσωσμένοι] C οἱ μὴ ἀνασωζόμενοι. 15 πάντες] C ἅπαντες. αὐτῶν] A C αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις. Παθουρῆ] A C γῇ Παθούρης. 16 Ὁ λόγος] C Τὸν λόγον. ἀκούσομεν] A C ἀκουσόμεθα. 17 ποιοῦντες] C ποιοῦσαι. σπονδὰς] A deest. 18 οὐρανοῦ] C οὐρανοῦ, ϗ σπένδοντες αὐτῇ σπονδάς. πάντες] A ἄρτων πάντες. C πάντες ἡμεῖς. 19 ἡμεῖς ἐθυμιῶμεν] C θυμιῶμεν ἡμεῖς. 22 ὑμῶν ὧν] C ὧν. 23 ὧν] C αὐτῶν ὧν. ἠκούσατε] C εἰσηκούσατε. νόμῳ] A C νόμῳ αὐτοῦ. ταῦτα] C ταῦτα, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 24 λόγον] A τοὺς λόγους. κυρίου] C κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ ἐν γῇ Αἰγύπτου. 25 γυναῖκες] A ὦ γυναῖκες. C ϗ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. 26 ὤμοσα] A ὡμολόγησα. κύριος ἐπὶ] C κύριος κύριος ἐν. 27 ἐγὼ] A C ἰδοὺ ἐγώ. 28 καταστάντες] C παροικοῦντες. ἐμμενεῖ] C ἐμμένει, ὁ ἐμὸς ἢ ὁ αὐτῶν. 29 ὑμῖν] C ponit ante τό. εἰς πονηρά] C ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐμμενοῦσιν οἱ λόγοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακά. 30 Οὐαφρῆ] C Φαραὼ Οὐαφρῆ. Ὁ ΛΟΓΟΣ, Hæc usque ad finem in Comp. sunt cap. 45. 1] Ἰούδα] C Ἰούδα, λέγων. 2 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 3 οἴμμοι] C deest. ἐπὶ πόνον μοι] C ἐπὶ πόνον μου. 4 καθαιρῶ] A καθελῶ. C καθαίρω. ἐγὼ prius] C deest. ἐκτίλλω] C addit, ϗ πᾶσαν γῆν τὴν ἐμήν. 5 ζητήσεις] C ζητεῖς. δώσω] C δώσω σοι. εἰς] C deest.

CAP. LII.

1 ἔτους] A ἔτους οὖν. 4] Καὶ] Quæ præcedunt in Comp. habentur apud Nobilium. ἐνάτῳ posterius] C δεκάτῳ. περιεχαράκωσαν] C περιέβαλον. περιῳκοδόμησαν] C ᾠκοδόμησαν ἐπ'. τετραπέδοις λίθοις] C περίτειχος. 6 Ἐν τῷ] C ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐν. 7 ἐξῆλθον] C ἔφυγον, ϗ ἐξῆλθον. ἐπορεύθησαν] A ᾤχοντο. 9 συνέλαβον] C συνελάβοντο. Δεβλαθὰ] C Δεβλαθὰ, ἐν γῇ Αἰμάθ. 12 ἑστηκὼς] C ἑστώς. βασιλέως] A βασιλέως Βαβυλῶνος. 16 ϗ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ] Pro his quæ sunt in Comp. habentur apud Nobilium. 17 κυρίου prius] C κυρίου συνέτριψαν, ϗ ἀπήνεγκαν] C desunt. 19 ἀπφὼθ] C μαχθώθ. μασμαρὼθ] C μιζρακώθ. 20 οὐ] C deest. αὐτῶν] A αὐτοῦ. 21 τριακονταπέντε] C ὀκτωκαίδεκα. δωδεκαπήχεων] A C δωδεκάπηχυ. περικύκλου αὐτὸν] A κύκλον αὐτοῦ. 22 χαλκοῦν] C χαλκοῦ. ϗ κατὰ] C κατά. ὀκτώ, usque ad finem versus] C ϗ ῥοαί. 23 ἑκατὸν] C ponit post κύκλῳ. 24 ἱερέα] C Σαραίαν τὸν ἱερέα. πρῶτον] A φίλον τὸν Σοφονίαν. ἱερέα] C Σοφονίαν τὸν ἱερέα. δευτεροῦντα] A δεύτερον. 25 εὐνοῦχον] A C ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν. τῆς γῆς] A πάσης τῆς γῆς. 26 τοῦ βασιλέως] C desunt. 27 Αἰμὰθ] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 31 τετράδι] C πέμπτῃ. Οὐλαιμαδάχαρ] A Οὐλαιβαρδάχ. C Οὐλαιμαδαράχ. ϗ ἔκειρεν αὐτὸν] A C desunt. Sed A pro his repetit, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, ἐν τῇ τετράδι ϗ εἰκάδι τοῦ μηνός. 23 αὐτοῦ] C ponit ante τόν. ἐπάνω] C ἐπάνω τῶν θρόνων.

BARUCH.

CAP. I.

2 ἐν ἑβδόμῃ] C ἑβδόμῃ. 4 πάντων] C αὐτῶν πάντων. 5 ηὔχοντο] A C ηὔχοντο εὐχάς. 6 καθὸ] καθά. 8 Σειουὰλ] A Σιουάν. C Σιουάδ. 9 ἤγαγον] C εἰσήγαγον. αὐτὸν] A C αὐτούς. 13 ἕως] A ϗ ἕως. 14 ἡμέρᾳ] A C ἡμέραις. 17 ἔναντι] C ἐναντίον. 18 κυρίου] A αὐτοῦ. 20 παιδὶ] A παιδὶ διά.

CAP. II.

2 ἐποίησε] A C ἐποιήθη. 3 ϗ] C deest. 4 οὐ] A C ἡμῶν, οὐ. 6 τῶν] A πρό. 7 ἃ] A C deest. 11 κύριε] A κύριος. ϗ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ] A ponit ante ἐν σημείοις. 12 κύριε] C κύριος. 15 κύριος] C εἶ κύριος. 16 Κύριε] A Καί. ϗ κλῖνον] C κλῖνον. 17 Ἄνοιξον] C Καὶ ἄνοιξον κύριε. 21 ὦμον] C νόμον. ἐργάσασθαι] A ἐργάσασθε. C ϗ ἐργάσασθε. τὴν γῆν ἣν] A C τῆς γῆς ἧς (A ἣν.) 22 ἐκλείψειν] A C ἔκλειψιν. πόλεων] C πόλεως. 24 ἐξενεχθῆναι] C ἐξαχθῆναι. 26 ἐπεκλήθη] A C ἐπικέκληται. 28 ἐντειλαμένου σου] A ἐντειλάμενος. 29 ἡ πολλὴ] A ϗ πολλή. 31 ἀκούοντα] A C ἀκούσονται. 33 πονηρῶν] A C πονηριῶν. προσταγμάτων] A C πραγμάτων. ἁμαρτόντων] A C ἁμαρτανόντων.

CAP. III.

2 κύριε] C κύριε, ὅτι θεὸς ἐλεήμων εἶ. 3 τὸν prius] C εἰς τόν. 4 σου] C κυρίου. 7 καρδίαν] C καρδίαις. ϗ prius] C τοῦ. ἀπὸ καρδίας] A C ἐπὶ καρδίαν. 8 ἀρὰν] A κατάραν. ἡμῶν] A αὐτῶν. 10 τί ἐν] A C ὅτι ἐν. ὅ] A deest. 13 κατῴκεις ἂν] C κατῴκισας. αἰῶνα] A αἰῶνα χρόνον. 18 τῶν ἔργων αὐτῶν] A desunt. 19 ἀνέστησαν] C ἀντανέστησαν. 21 ἀντελάβοντο] C ἐπελάβοντο. 23 Οἴτε] A C Οὔτε. 30 ἐκλεκτοῦ] A καθαροῦ. 32 ἐξεῦρεν] A ϗ ἐξεῦρεν. 33 ὑπήκουσεν] C ἐπήκουσεν. 37 ὑπὸ] C deest.

CAP. IV.

1 αὐτὴν prius] A αὐτῆς. 4 ἐστιν] A deest. 6 διὰ] C διὰ δέ. 8 τὸν τροφεύσαντα] A τὸν ποιήσαντα. C τὸν φύσαντα. 9 μοι] A γάρ μοι. 13 ϗ δικαιώματα] A C δικαιώματα δέ. 15 ἔθνος] C ponit ante ἐπ'. 19 γὰρ] A C δέ. 22 γὰρ] A C γὰρ ἤδη. 23 κλαυθμοῦ ϗ πένθους] C πένθους ϗ κλαυθμοῦ. 25 σε] A σε γάρ. C γάρ σε. 28 ἀπὸ] A ὑμῶν ἀπό. C ὑμᾶς ἀπό. 30 παρακαλέσει] A παρακαλεῖ.

CAP. V.

5 σου] C ponit ante συνηγμένα. 6 παρὰ] A περί. εἰσάγει] C εἰσάγει. θρόνον] A C υἱούς. 8 Ἐσκίασαν] C Ἐσκίρτησαν. εὐωδίας] A εὐωδίας.

LAMENT. HIEREMIÆ.

CAP. I.

2 ὑπάρχει] A C ὑπῆρχεν. 4 οἱ] C ϗ οἱ. ἀγόμεναι] C αἰχμάλωτοι ἀγόμεναι. αὐτὴ] A αὕτη. 5 εὐθηνοῦσι] A εἰς εὐθηνοῦσι. C εὐθηνοῦσιν. ἀσεβειῶν] A ἀσεβῶν. 6 ἐξήρθη] C ἐξῆλθε. ἐγένοντο] C ϗ ἐγένοντο. 7 κατοικεσίᾳ] A C τῇ μετοικεσίᾳ. 8 ὀπίσω] A C εἰς τὰ ὀπίσω. 9 πρὸ ποδῶν] A πρὸς πυλῶν. ϗ] A deest. 10 μὴ] A αὐτὰ μή. 11 Πᾶς] C deest. 12 κατὰ τὸ] C ὡς. 13 κατήγαγεν] C ϗ κατήγαγεν. με posterius] C με κύριος. 15 ἐκλεκτοὺς] C ἐκλεκτόν. παρθένῳ] C deest. 17 χεῖρα] C χεῖρας. 19 τοὺς] A γὰρ τούς. ϗ οὐχ εὗρον] C desunt. 20 παρεπικράνθην] C παρεπίκρανα. 21 ὅμοιοί μοι] A μοι οἴμοι οἴμοι. 22 καρδία] A καρδίᾳ. ϗ] C deest. ἐποίησας ἐπιφυλλίδα] C ἐπεφύλλισας.

CAP. II.

1 ἐν] C deest. 2 ὀργῆς] A C ὀργῆς θυμοῦ. βασιλέα] A βασιλείαν. ἄρχοντα] A ἄρχοντας. 3 ὀπίσω] A C εἰς τὰ ὀπίσω. ἐν] C deest. πάντα] A αὐτῆς πάντα. 4 ὑπεναντίος prius] A C deest. σκήνωμα] C σκηνώμασι. 5 τὰς βάρεις αὐτῆς] A C πάσας τὰς βάρεις αὐτοῦ. ταπεινουμένην] A ταπεινουμένη. C ταπεινούμενον. τεταπεινωμένην] C ταπεινουμένην. 6 ἃ] C ὅ. ϗ ἄρχοντα] A C desunt. 7 ἔδωκαν] A ἔδωκαν πολέμου. C ἔδωκεν. 8 Καὶ ἐπέστρεψε] A C Ἐλογίσατο κύριος τοῦ. 9 ἄρχοντα] C ἄρχοντας. προφῆται] A προφήτας.

ᾗ (A ϗ τίς) παρακαλέσει σε] C desunt. 14 ἐπιστρέψαι] C ἀποστρέψαι. σοι] C deest. μάταια, ϗ] A ϗ μάταια. 15 αὕτη] A C εἰ αὕτη. στέφανος] A C στέφανος δόξης. 17 ῥῆμα] C ῥήματα. ἃ] A ὅ. 18 Σιὼν] C θυγατρὸς Σιών. καταγάγετε] A C καταγαγέτω. σιωπησάτω θυγάτηρ] A C σιωπησάτω κόρη. ὀφθαλμός σου] C ὀφθαλμοῦ. 19 Ἀνάστα, ἀγαλλίασαι] A C Ἀνάστηθι, ἀδολέσχησαι. [illegible]] C deest. ἐπ'] A C ἀπ'. 20 ἀποκτενεῖς] A C εἰ ἀποκτενεῖς. 21 τὴν ἔξοδον] A C τῶν ἐξόδων. ϗ ἐν] C ἐν. 22 Ἐκάλεσεν] A Ἐκάλεσας ὡς εἰς. C Ἐκάλεσας ὡσεί. παροικίας] C ἡμέραν παροικίας. ἐγένοντο] C

CAP. III.

1 ἐν] A τῇ. 2 ϗ prius] C deest. 4 σάρκα] C σάρκας. 5 ἐμόχθησεν] C ἐμόχθησα. 6 ὡς νεκροὺς] A ὡν νεκροῖς. 8 Καί γε] A C Καί γε ὅτι. 10 λέων] A C ὡς λέων. 13 ἐν] C deest. 14 γέλως] A λόγος. 18 Καὶ] A C Καὶ εἶπα. 19 πικρία ϗ χολή μου] A C πικρίας μου ϗ χολῆς μου (A deest.) 20 μνησθήσεται] A deest. C μνησθήσομαι, καί. 22 ὅτι, usque ad ἡμᾶς] C ὅτι οὐκ ἐτελειώθημεν, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον αἱ ἐλεημοσύναι αὐτοῦ. μῆνας (A μῆνες) usque ad finem versus] C desunt. 23 Καινὰ] A Κενά. εἰς τὰς πρωΐας] C ἐν τῷ πρωΐ. 24 Μερὶς] C Τὸ μέρος. κύριος] A καί. αὐτῷ] C αὐτόν. 26 ἀγαθὸν· καὶ ὑπομενεῖ ϗ ἡσυχάσει] C Ἀγαθόν ἐστιν ὑπομένειν ϗ ἡσυχάζειν. κυρίου] A τοῦ θεοῦ. 27 ἐν νεότητι] A ἐκ νεότητος. 30 Δώσει] C Θήσει ἐν κονιορτῷ τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴποτε ἔστιν ἐλπίς. Δώσει. 31 οὐκ] A ponit post αἰῶνα. 38 ἀγαθὸν] C ἅγιον. 39 Τί] A εἰ. 41 πρὸς ὑψηλὸν] A ἡμῶν. C ponit ante ἐπί. 42 ϗ] C ϗ παρεπικράναμεν, καί. 43 ἐν] C deest. οὐκ] A C ϗ οὐκ. 45 ἀπωσθῆναι] A ἀποστῆναι. 47 θυμὸς] A C θάμβος. 48 κατάξει ὁ ὀφθαλμὸς] A κατ' ὀφθαλμούς. 52 πάντες] C deest. 56 φωνήν] A C φωνῆς. ἤκουσας] A εἰσήκουσας. 58 τὰς] A πάσας τάς. 60 εἰς] A C καί. αὐτῶν] A deest. ἐν] C ἐπ'. 63 ἐπὶ ὀφθαλμοὺς] C ἐγὼ ψαλμός. 64 ἀποδώσεις] C ἀνταποδώσεις.

CAP. IV.

1 ἐπ'] C ἀπ'. 3 σκύμνοι] A C σκύμνους. θυγατέρας] C θυγατέρες. 4 διακλῶν] A * διώκων. 5 κόκκων] A κόκκου. περιεβάλλοντο] C περιεβάλοντο. 6 χεῖρας] C χεῖρες. 7 ἐπυρώθησαν] A C ἐπυρώθησαν. 13 ἀδικιῶν] C ἀδικία. 16 προφήτας. C πρεσβύτας. 17 ἐθηρεύσαμεν] C ἐθηρεύσαντο. 18 ὁ καιρὸς] A C τὸ πέρας. 19 ἐξέπτησαν] A C ἐξήφθησαν. 20 αὐτῶν, οὗ] C ἡμῶν, ᾧ. A ἡμῶν, οὗ. 21 γῆς] C γῆς οὗς. 22 τοῦ] A ἐπὶ τοῦ. C ἐπί. Ἐδὼμ] A Σιών.

CAP. V.

4 ἦλθεν] A ἦλθον. 5 ἐπὶ] C ἐπ. 7 οὐχ] A C ϗ οὐχ. 10 ἐπελιώθη] C deest. 14 κατέπαυσαν] A C addunt, ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. 16 ἡμῶν] C ponit post κεφαλῆς. 17 ὀδύνη] C deest. 22 Ὅτι] C Τί.

EPISTOLA HIEREMIÆ.

In Comp. eſt Cap. 6. *BARUCH.*

αἰχμαλώτους] C deest. καθότι] A καθώς. 3 ὤμους] A ὤμων. 10 στέγους] C στέγη. 13 ὅς] C ὡσεί. 16 καθιδρυμένων] A καθιδρυμένοι. αὐτῶν] A ponit post οἴκοις. 18 ἑαυτοῖς] A ἐπ' αὐτοῖς. 20 μεμελανωμένοι] A C μεμελάνωνται. 22 φοβεῖσθε αὐτὰ] A C φοβηθῆτε αὐτούς. 26 εἴποτε] A C μήποτε. μὴ] A C deest. 27 οὔτε prius] A οὐδενός. C οὐδέν. 28 λεχὼ] C λόγῳ. 30 διφρεύουσιν] A C καθίζουσιν. 31 ὠρυόμενοι] C ὠρυῶντο. 46 καταπλασθέντα] A C addunt εἰς θεοί. 48 μετ'] C deest. 54 ἐμπέσῃ] C πέσῃ. 55 ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον] A νομιστέον ἢ κλητέον. C νομιστέον ἢ δεκτέον. 56 περιχρυσοῦνται] A C περιχρυσούμενοι. 66 οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμψουσιν (C οὐ λάμψωσιν)] A desunt. 67 αὐτῶν ἐστι κρείττω] C ἐστὶν κρείσσονα αὐτῶν. 69 τῇ … ῥάμνῳ] C τῇ … ῥάμνος. 71 γνωσθήσονται] A C γνώσεσθε.

EZECHIEL.

CAP. I.

1 ἴδον] A εἶδον, & verſ. 4, & 15. 4 ἤρχετο] A ἐξήρχετο. 8 αὐτῶν poſterius] A C αὐτῶν, ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ϗ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας. 9 τὰ πρόσωπα] C αἱ πτέρυγες. τῶν τεσσάρων] C desunt. ἐπεστρέφοντο] A ἐπέστρεφον. ἀπέναντι] A C κατέναντι. 13 ὡς prius] A deest. ἀστραπὴ] C ὡς ἀστραπή· & hic addunt A C, Καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον, ϗ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ βεζέκ. 16 ὡς] C ϗ ποίημα αὐτῶν ὡς. 17 οὐδ'] C ϗ οὐδ'. ϗ οἱ τροχοὶ] A C τὰ ζῶα ϗ οἱ τροχοί. 22 αὐτῶν] A αὐτοῖς. C deest. 23 δύο] A δύο συγκαλύπτουσαι. 24 πορεύεσθαι] A πτερύσσεσθαι. πολλοῦ] A ἱκανοῦ. C πολλοῦ ὡς φωνὴν ἱκανοῦ. ϗ ἐν] A C ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά, φωνὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς, ϗ ἐν. αὐτὰ] C αὐτῶν. 26] 25 ὄντος] A deest. ὡς] A ἐν τῷ ἑστάναι αὐτά, ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν, καὶ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ὡς. ὄψιν] A ὅρασιν. 27 ἀπὸ prius] A C ὡς ὅρασιν πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ ἀπό. ϗ ἐπάνω ϗ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος] C desunt. ὅρασιν] C ὡς ὅρασιν. 28 ἡμέραις] A C ἡμέρᾳ. στάσις] A ὅρασις.

CAP. II.

1 Αὕτη, uſque ad ϗ] C addit capiti præcedenti. ὁμοιώματος] C ὁμοίωμα. λαλοῦντος] C λαλοῦντος πρός με. 2 ἐξῆρε] C ἐξήγειρε. 3 ἐξαποστέλλω] A C ἐξαποστελῶ. τὸν οἶκον] C τοὺς υἱούς. ἕως] A C ἠθέτησαν ἐν ἐμοὶ ἕως. ἡμέρας] A C ἡμέρας, Καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι, ϗ στερεοκάρδιοι, ἐγὼ ἀποστελῶ σε πρὸς αὐτούς. 4 κύριος] A C κύριος, κύριος. 8 ὃ] A C ἅ. 9 ἰδοὺ] A C εἶδον. ϗ ἀνείλησεν] C ἀνείλησεν. ἦν] C ponit poſt γεγραμμένα. ὀπίσω] A C ὄπισθεν. θρῆνος] A ἐν αὐτῇ θρῆνος. C εἰς αὐτὴν θρῆνος. ϗ εἶπε, uſque ad finem verſus] In A C ſunt initium cap. ſequentis. κατάφαγε] C κατάφαγε, ὅτι ἐὰν εὕρῃς, ϗ φάγε. κεφαλίδα] C κεφαλίδα ταύτην.

CAP. III.

4 ϗ prius] C deeſt. πρὸς] A εἰς. 5 σὺ] A C ϗ (A ἢ) βαθύγλωσσον σύ. 6 οὐκ] C deeſt. 7 εἰσακοῦσαι] C ἀκοῦσαι. εἰσακούειν μου] C εἰσακούειν σου. 8 πέτρας] A πέτρας δέδωκα τὸ νῖκός σου. 11 κύριος] A C κύριος, κύριος. ἐὰν poſterius] A deeſt. 12 μεγάλου] A μεγάλου, λεγόντων. 13 σεισμοῦ] C σεισμοῦ μεγάλου. 14 ἐν] A C μετέωρος ἐν (deeſt C.) 16 λόγος] A C ϗ ἐγένετο λόγος. 17 διαπειλήσῃ] C ἀπειλήσῃ. 18 αὐτῷ] A C αὐτῷ (A deeſt) οὐδὲ ἐλάλησας. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἀδίκων. 19 ἀπὸ poſterius] A C deeſt. 20 ϗ τὸ] A C ἃς ἐποίησε, ϗ τό. 22 ἐπ'] C ἐκεῖ ἐπ'. εἰς] A πρός. 23 ἐξῆλθον πρὸς] A ἦλθον πρός. C ἀπῆλθον εἰς. ἡ ὅρασις, ϗ καθὼς] C deſunt. 25 υἱὲ] A C σὺ υἱέ. 26 συνδήσω] C συνδήσω τῷ λάρυγγί σου. 27 κύριος] A C κύριος, κύριος.

CAP. IV.

1 τοῦ προσώπου] A πρόσωπον. 2 οἰκοδομήσεις ἐπ'] C οἰκοδομήσεις. 3 ϗ θήσεις αὐτὸ (αὐτῷ C) τοῖχον σιδηροῦν. A deſunt. ἐπὶ τοῦτο] A τοῦτο, ϗ θήσεις. 4 ϗ θήσεις] A τοῦτο, εἰς. πεντήκοντα ϗ ἑκατὸν] A C deſunt. ἃς] A ἃς καί. 5 ἀδικίας] A C δύο ἀδικίας. ϗ ἑκατὸν ἡμέρας] A ϗ τριακοσίας ἡμέρας. C τριακοσίων· & ponit ante ἐνενήκοντα. ἀδικίας] A ἁμαρτίας. 6 ταῦτα] A ταῦτα πάντα. σοι] A σε. 8 σου] A deeſt. 9 ϗ ἐμβαλεῖς] C ἐμβαλεῖς. ἐνενήκοντα ϗ ἑκατὸν] A ἐνενήκοντα, ϗ τριακοσίας. C τριακοσίας ἐνενήκοντα. 10 σου] A C σου ὅ. 11 [illegible]] A οἶνν. C ὗν. πίεσαι] C πίεσαι αὐτό. 13 Καὶ ἐρεῖς] C deſunt. ἔθνεσιν] A ἔθνεσιν, οὗ διασκορπιῶ αὐτούς. C εἰς ἃ ἐκβαλῶ αὐτούς. 14 Καὶ] C deeſt. θεὸς] A C ὁ θεὸς τοῦ. οὐ] A deeſt. 15 σου] C deeſt. 16 ἐν ἐνδείᾳ] C ἐνδείᾳ.

CAP. V.

3 διασκορπιεῖς] C διασκορπίσεις. 4 Καὶ] C deeſt. 5 πῦρ] A πῦρ εἰς πάντα οἶκον Ἰσραήλ. 6 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 7, & 8. & 11. τῶν χωρῶν] A ἐκ τῶν χωρῶν. C τῶν χωρίων. νομίμοις] C νόμοις. 7 ϗ ἐν] A καί. πεποιήκατε] A ἐποιήσατε. κρῖμα] A κρίματα. 9 ϗ ἃ] A C καί. 11 ἐν] C ἐν πᾶσι τοῖς προσοχθίσμασί σου, ϗ ἐν. ἐλεήσω] A ἐλεήσω σε. 12 σκορπιῶ] A διασκορπιῶ. 13 ϗ ἐπιγνώσῃ] A C ϗ παρακληθήσομαι ϗ γνώσῃ (A ἐπιγνῶσι.) 14 ἔρημον] A ἔρημον, ϗ εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου. 15 στενακτὴ] C βλασφημία στενακτή. δηλαϊστὴ] A δηλαία. C δειλὴ ἔσται, ϗ ἀφανισμός. κρίματα] A C κρίματα ἐν ὀργῇ ϗ ἐν θυμῷ, καί. μου] C deeſt. 16 ϗ ἐν] A C καί. ἀποστεῖλαι] A C ἐξαποστεῖλαι. ἔκλειψιν] C ἔκλειψιν, ϗ ἀποστελῶ αὐτὰς διαφθεῖραι ὑμᾶς, ϗ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς. στήριγμα] A στηρίγματα. 17 διελεύσονται] A διελεύσεται. ῥομφαίαν] C μάχαιραν. κυκλόθεν] C deeſt.

CAP. VI.

2 στήρισον] C στήριξον. 3 κυρίου] A C Ἀδωναῒ κυρίου, bis in hoc verſu. φάραγξι … νάπαις] C νάπαις … φάραγξιν. 4 Καὶ, uſque ad ϗ] A deſunt. τραυματίαν] C τραυματίας. 5 Καὶ] A C Καὶ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καί. 6 καὶ ἐν] C deſunt. συντριβήσονται] C συντριβήσονται, ϗ καταπαύσονται. 8 Ἐν] A Καὶ ἐν] C Καὶ ὑπολείψομαι ἐν. 9 ἐκπορνευούσῃ] C ἐκπορνευσάσῃ τῇ ἀποστάσῃ. καὶ τοῖς] C τοῖς. πρόσωπα αὐτῶν] C κατὰ πρόσωπον ἑαυτῶν. ἐν] A C περὶ τῶν κακιῶν ὧν ἐποίησαν ἐν. 10 λελάληκα] A C οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς πάντα τὰ (A ἅπαντα) κακὰ ταῦτα. 11 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. εὖγε, εὖγε] C εὖγε. θανάτῳ … λιμῷ] C λιμῷ … θανάτῳ. 12 Ὁ uſque ad ὁ ἐν] C ponit poſt τελευτήσει. περιεχόμενος] C ὑπολειφθείς, ϗ ὁ περιεχόμενος. 13 διότι] C ὅτι. ὑψηλὸν] A C ὑψηλόν, ϗ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων. δένδρου συσκίου] A δρυὸς δασείας. C δένδρου συσκίου, ϗ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας. 14 αὐτῶν] C αὐτοῦ, καί.

CAP. VII.

2 εἰπὸν] C deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 3 Ἥκει τό, uſque ad νῦν τὸ πέρας verſ. 4, 9.] A C ponunt poſt verſ. 9, 4. Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ σέ] A C Ἰδοὺ πάρεστι τὸ πέρας, ἥκει τὸ πέρας, ἐξηγέρθη πρὸς σέ, ἰδοὺ ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σέ· ſed C habet ἥκει, ἥκει, pro priore ἥκει. τῆς κατοικοῦντα] C τῶν κατοικούντων. 4, 9.] διότι τὰς ὁδοὺς] A διότι τὴν ὁδόν. C κατὰ τὰς ὁδούς. νῦν τὸ] A C ἥκει (A ἐκεῖ) τὸ πέρας, νῦν τό. ἐγὼ] C τὸν θυμόν μου ἐγώ. ἐν] A C σε ἐν. 9, 4.] οὐδὲ μὴ] A C ἐπὶ σὲ οὐδὲ (A οὐδ' οὐ) μή. ἐπιγνώσῃ] A C γνώσῃ. κύριος] A C Ἀδωναῒ (A deeſt) κύριος, Κακία μία, κακία. 10 Ἰδού, uſque ad finem verſus] A C Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου (deeſt C) ἥκει (τίκτει C) ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκή, ϗ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστηκεν ἡ ὕβρις. 12 Ἥκει, uſque ad ὁ κλώμενος] A pro his iterum hæc repetit verſ. 10. & 11. ſed pro priore ἥκει habet κύει· pro συντρίψει habet στείξει. Et præterea, A C ante Ἥκει habent, ϗ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. θρηνείτω] A C ὅτι (A deeſt) ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. 13 οὐκέτι] C deeſt. μὴ] A οὐ μή. ϗ] A C ϗ οὐκ (deeſt C) ἔτι ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν, ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῶν (A αὐτῆς) οὐκ ἀνακάμψει, καί. ὀφθαλμῷ] A C ὀφθαλμοῖς. 14 σύμπαντα] A C σύμπαντα, ϗ οὐκ ἔστιν (A ἔσται) πορευόμενος εἰς πόλεμον, ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς (A ἐπὶ) πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῶν (A αὐτῆς.) 15 τελευτήσει] A τελευτήσουσι. 16 ὀρέων] A ὀρέων περιστεραὶ μελετηταί. C ὀρέων ὡς περιστερὰ μελετητή. 19 ῥιφήσεται] C ponit poſt πλατείαις. αἱ] A C τὸ ἀργύριον αὐτῶν, ϗ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. κοιλίαι] C γαστέρες. μὴ] C deeſt. 20 αὐτῶν prius] A ϗ προσοχθίσματα αὐτῶν. C deeſt. δέδωκα] A δώσω. 21 ἀνομίαν] A ἀνομιῶν αὐτῶν. 22 εἰς] A ἐπ'. 23 λαῶν] C κρίσεως αἱμάτων. 24 Καὶ] A C Καὶ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, ϗ κληρονομήσουσιν οἴκους αὐτῶν, καί. 25 Καὶ] C deeſt. ἔσται poſterius] A deeſt. 26 ἀγγελία] A ἐπαγγελία. 27 Ἄρχων] A C Ὁ βασιλεὺς πενθήσει, ϗ ὁ ἄρχων. ἐν] C deeſt.

CAP.

CAP. VIII.

1 ἔτει] C ponit ante τῷ ἕκτῳ. πέμπτῳ] C ἕκτῳ. οἴκῳ] C οἴκῳ μου. κυρίου] A C Ἀδωναῒ κυρίου. 2 ἀνδρὸς] A ὡς εἶδος ἀνδρός. ὑποκάτω] A C ϗ ὑποκάτω. ὅρασις] A ὅρασις αὐγῆς, ὡς εἶδος. C ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος τοῦ. 3 τῆς κορυφῆς] A C ἐπὶ (A deest) τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου. βλεπούσης εἰς] A C ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρός. 4 ἰδοὺ ἐκεῖ] C ἐκεῖ ἰδού. 5 τοῖς ὀφθαλμοῖς] A τοὺς ὀφθαλμούς· bis in hoc versu. καὶ, usque ad ϗ] C desunt. ἀνατολὰς] A C ἀνατολάς, ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου (A ξύλου) τύπου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν· addit C πρὸς ἀνατολάς. 6 ποιοῦσιν] A C ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσιν. ἀπὸ] C αὐτοῦ ἀπό. 7 αὐλῆς] A C αὐλῆς, ϗ ἴδον (A εἶδον) ϗ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ. 8 ϗ ὤρυξα] A C δὴ ἐν τῷ τοίχῳ, ϗ ὤρυξα ἐν τῷ τοίχῳ. θύρα] A C θύρα μία. 9 ἃς] A C τὰς πονηρὰς ἃς. ὧδε] A ὧδε σήμερον. 10 μάταια] A C πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ ϗ κτήνους μάταια. ἐπ' αὐτοῦ κύκλῳ] C ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ διόλου. 11 ὁ τοῦ] C υἱός. ἐν μέσῳ αὐτῶν] C desunt. ἕκαστος] A ἕκαστος αὐτῶν. 12 ἑώρακας] A ponit post ἀνθρώπου. ποιοῦσιν] A ποιοῦσιν ὧδε. C ποιοῦσιν ἐν σκότει. ὁρᾷ] A ἐφορᾷ. ἐγκαταλέλοιπε κύριος] A εἰ καταλέλοιπεν ὁ κύριος· & ponit ante ἐκ. 13 ἃς] A ἃς καί. 14 Καὶ] A deest. 15 ἑώρακας] A C ponunt ante υἱέ. ϗ ἔτι ὄψει] A ὅτι. 16 ἐπὶ] A ἰδοὺ ἐπί. εἴκοσι] A C εἴκοσι ϗ πέντε. πρὸς] A δεδωκότες πρός. C εἰς. ἀπέναντι] C ἀπέναντι ἀνατολῶν. τῷ] A C κατὰ ἀνατολάς. 17 μικρὰ] C μικρόν. τῷ οἴκῳ Ἰούδα] A τῷ υἱῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ] A C ϗ ἐπέστρεψαν τοῦ παροργίσαι με, ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσι τὸ (A ϗ τὸ) κλῆμα. 18 ἐλεήσω] A C ἐλεήσω, ϗ κεκράξονται ἐν τοῖς ὠσί μου φωνῇ μεγάλῃ, ϗ οὐκ εἰσακούσομαι (οὐ μὴ εἰσακούσω C) αὐτῶν.

CAP. IX.

1 φωνῇ μεγάλῃ] A φωνὴν μεγάλην. 2 τῆς ὑψηλῆς] A desunt. πρὸς βορρᾶν] A κατὰ ἀνατολάς. πέλυξ] C πέλυξ ἐξολοθρεύσεως. εἷς ἀνὴρ] C ἀνὴρ εἷς. 3 ἐχόμενοι] A C ϗ ἔστησαν ἐχόμενοι. ἀπὸ τῶν] A ἐπὶ τοῦ. αὐτῶν] A αὐτοῦ. ζώνην] C ζώνην σαπφείρου. 4 εἶπε] A C εἶπε κύριος. μέσην] C μέσην τὴν πόλιν, ϗ μέσην τήν. 5 ὀπίσω αὐτοῦ] A C ponunt post πόλιν. 6 γυναῖκας] A γυναῖκα. ἀπὸ] A C καὶ ἀπό. 7 μιάνατε] C ἐμιάνατε. πλήσατε] A πληρώσατε. C ἐπλήσατε. 8 κύριε] A C Ἀδωναῒ κύριε. σὺ] A deest. σε] C deest. 10 οὐ] A ἐγώ εἰμι, οὐ. μου] A C ponunt post ὀφθαλμός. 11 ἐνετειλω] A ἐνετείλατο.

CAP. X.

1 λίθος] A λίθου. αὐτῶν] A αὐτῷ. C αὐτόν. 2 δρᾶκας] A χεῖρας. 6 ἐκ μέσου posterius] A ϗ ἐκ μέσου. C ἐκ τοῦ μεταξύ. 7 τὴν] A ὁ χερουβὶμ τήν. C ὁ χερουβ τήν. εἰς μέσον] A C εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον (ἐν μέσῳ C.) 9 τροχοὶ] C ponit post τέσσαρες. χερουβ] A χερουβίμ. 10 ὄψις] C ἡ θεωρία. ὁμοίωμα] A deest. 11 μία] C μία, ὀπίσω αὐτῆς. 12 Καὶ οἱ] C Καὶ πᾶσα ἡ σὰρξ αὐτῶν, ϗ οἱ, τροχοὶ] C τροχοῖς αὐτῶν. 15 Καὶ τὰ] A C Καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί, (pro τῷ ἑνί, C habet εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων) τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς (τὸ ἓν C) πρόσωπον τοῦ χερουβὶμ (χερουβ C,) ϗ τὸ πρόσωπον τοῦ δευτέρου (τὸ δεύτερον C) πρόσωπον ἀνθρώπου, ϗ τὸ τρίτον πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. Καὶ ἀπῆραν (ἐπήρθη C) τά. ἦσαν] A C deest. 16 οὐκ] A ϗ οὐκ. αὐτῶν] A C αὐτῶν, καίγε αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἐχόμενα (αὐτοὶ ἐπεχόμενα C) αὐτῶν. 17 ἰδοὺ] A deest. C ponit ante ἐν. 19 τοῦ] A C τοῦ αἰθρίου τοῦ. 21 ὀκτὼ] A C τέσσαρες. 22 Καὶ ὁμοίωσις (ὁμοίωμα C) τῶν προσώπων αὐτῶν] A desunt. Χοβὰρ] A C Χοβάρ, τὴν ὅρασιν αὐτῶν. ἕκαστον] C ἕκαστον αὐτῶν.

CAP. XI.

1 κυρίου] A deest. Ἔζερ] A Ἰάζερ. Φαλτίαν] A Βαλτίαν. 2 κύριος] C deest. 4 προφήτευσον posterius] C deest. 5 ἔπεσεν] C ἐπέπεσεν. λέγε] C deest. 6 αὐτῶν τραυματιῶν] A αὐτῆς τραυμάτων. 7 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & vers. 8, & 13, & 16: & Comp. vers. 17, & 21. αὐτὴ] A C αὕτη. 10 ἐπὶ] A ϗ ἐπί. ὀρέων] C ὁρίων. ὅτι] A C διότι. κύριος] C κύριος. Αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα, ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ὅτι ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου οὐκ ἐπορεύθητε, ϗ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, καὶ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν ἐποιήσατε. 13 εἶπα] C εἶπον. ποιεῖς σὺ] C σὺ ποιεῖς. 15 ἀπέχετε] C ἀπέχετε. 17 εἰσδέξομαι αὐτοὺς ... συνάξω αὐτοὺς] C invertit. ἐξ αὐτῆς] C desunt. 19 καρδίαν τὴν] A καρδίαν αὐτῶν τήν. 21 Καὶ εἰς τὴν καρδίαν] A λέγει κύριος. Καὶ κατὰ τὰς καρδίας. ὡς] A ὧν ἐποίησαν, ὡς. 22 ἐξῆραν] A ἐξήγειρε. τροχοὶ] C τροχοὶ αὐτῶν. ἐπ' αὐτὰ] C desunt. 24 πνεῦμα] C ponit ante ἀνέλαβε.

CAP. XII.

2 βλέπειν] A ὁρᾶν. 3 ἡμέρας] A C ϗ αἰχμαλωτεύθητι (A αἰχμαλωτίσθητι) ἡμέρας. αἰχμαλωτευθήσῃ] A αἰχμαλωτίσθητι. ἕτερον τόπον] C τόπον ἕτερον. 4 σὺ ἐξελεύσῃ] A ἐξελεύσῃ. C συνεξελεύσῃ. ἑσπέρας] A C ἑσπέρας ἐνώπιον αὐτῶν. 7 σκεύη] A ὡς σκεύη· & A C ponunt post ἐξήνεγκα. τοῖχον] A C τοῖχον τῇ χειρί. ἀνελήφθην] A ἐλήφθην. 8 τοπρωῒ] C ponit post λέγων. 9 οἶκος posterius] A deest. σὺ] A deest. 10 κύριος prius] C Ἀδωναῒ κύριος. ὁ ἄρχων ϗ ὁ ἀφηγούμενος] A C τῷ ἄρχοντι, ϗ τῷ ἀφηγουμένῳ. 11 ποιῶ] A ποιῶ ἐν μέσῳ αὐτῆς. τρόπον] C τρόπον γάρ. 12 ἄρχω] C ἄρχων αὐτῶν. ὤμων] C ὦμον. 14 κύκλῳ, usque ad ἀντιλαμβανομένους] A desunt. ἐκκενώσω] A C ἐκχεῶ. 15 διότι] A C ὅτι. διασπερῶ] A διασπαρῆναι. 16 εἰσήλθοσαν] A ἤλθοσαν. ϗ] C deest. 18 Υἱὲ ἀνθρώπου] C desunt. ὀδύνης] A ἐνδείας. φάγεσαι] C φάγῃ. ὕδωρ] A C ὕδωρ σου. 19 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 23 & 25. γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες] C πάντων τῶν κατοικούντων. 20 γῆ] A γῆ αὐτῶν. διότι] C ὅτι. 22 ἡ παραβολὴ ὑμῖν] A ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη. C ἡ παραβολὴ αὕτη ὑμῖν. μακρὰν] C μακράν. ὅρασις] A C πᾶσα ὅρασις. 23 εἰπὸν] C εἰπέ. ϗ prius] A deest. μὴ] C οὐ μή. λόγος] C ὁ καιρός. ὅτι] C διότι. ἔτι] A deest. μηκυνόμενος] C μηκυνόμενοι. 25 μὴ] C deest. 28 εἰπὸν] C εἰπέ. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. μὴ] C deest. οὐκέτι] C ἔτι. λαλήσω, ϗ] A ὅτι λαλήσω λόγον, καί. C λαλήσω λόγον, καί. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος.

CAP. XIII.

2 Ἰσραὴλ,] A C Ἰσραὴλ τοὺς προφητεύοντας τοῦ Ἰσραήλ, (τοῦ Ἰσραὴλ C desunt) ϗ ἐρεῖς τοῖς προφήταις τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν. 3 κύριος] A κύριος Ἀδωναΐ. C Ἀδωναῒ κύριος. αὐτῶν] C αὐτῶν τοῖς πορευομένοις ὀπίσω τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 4 οἱ, usque ad finem versus] A desunt. 5 ϗ] C ϗ οὐ. ποίμνια] C ποίμνιον. οἱ] A C ὡς (A deest) ἐν πολέμῳ οἱ. 6 κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν] A ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα. 7 εἰρήκατε] A C ἐωράκατε (εἰρήκατε C) ϗ ἐλέγετε (λέγετε C) φησὶ κύριος, ϗ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα. 8 Καὶ] A C deest. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, bis in hoc versu, & ver. 9. & C. ver. 13. 10 Εἰρήνη prius] A Εἰρήνη, εἰρήνη. ἀλείφουσιν αὐτὸν] C ἐπαλείφουσιν αὐτὸν ἀφροσύνῃ. 11 Εἰπὸν] C Εἰπέ. ἀλείφοντας] A C ἀλείφοντας αὐτόν. ἐξεγερῶ] C ἐξεγερεῖ ἥξει. 12 οὐκ] A deest. 13 πέτρους βόλους] A πετροβόλους. 14 ἀποκαλυφθήσεται] A ἀνακαλυφθήσεται. συντελεσθήσεσθε] A συντελεσθήσεται. 15 πεσεῖται] A C ϗ πεσεῖται. εἶπα] C εἶπε. 16 αὐτὴ] C αὐτήν. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 18. 19 ἄρτου] A ἄρτων. τοῦ περιποιεῖσθαι] A περιεποιοῦντο. 20 κύριος prius] C Ἀδωναῒ. ἐκεῖ συστρέφετε] C συλλέγετε ἐκεῖ. ἐκστρέψετε] A ἐξεστρέψατε. C ἐξεστρέψατε. 22 δικαίου] A C δικαίου ἀδίκως. ἀπὸ] A αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καί. C αὐτὸν ἀπό. 23 μαντείας] A μαντείαν. γνώσεσθε] A ἐπιγνώσεσθε. ὅτι] A C διότι.

CAP. XIV.

1 ἐκ] A ἀπό. ἄνδρες] A C ponunt post με. 4 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. ἐν οἷς] A C ἐν αὐτοῖς ἐν οἷς. εἰσέρχεται] A ἔρχεται & ver. 7. 5 πλαγιάσῃ] A ἂν μὴ πλαγιάσωσι. 6 εἰς] A C πρός. κύριος κύριος] A κύριος ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος. ἐπιστράφητε ϗ ἀποστρέψατε] A ἐπιστρέψατε ϗ ἀποστρέψατε. C ἐπιστρέφητε ϗ ἐπιστρέψατε. ἐπιστρέψατε] C συστρέψατε. 7 προσηλυτευόντων] C προσκειμένων. ᾧ ... αὐτῷ] C οἷς ... αὐτοῖς. 8 ἔρημον] A σημεῖον. ϗ ἐπιγνώσεσθε, usque ad ἐγώ, ver. 9.] A desunt. 9 πλανήσῃ, ϗ λαλήσῃ] C πλανηθῇ, ϗ λαλήσῃ λόγον. 10 ϗ κατὰ] C ὁμοίως καί. ὁμοίως τῷ προφήτῃ] C τοῦ προφήτου. 11 πλανᾶται] C πλανῶνται. ἐγὼ] A ponit post θεόν. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 14, & 16. 13 ἐν αὐτῆς] C ἐπ' αὐτήν. ἐξ] A ἀπ'. 14 οὗτοι] A C οὗτοι. 15 Ἐὰν] A ἐὰν δέ. 16 ἦ] C εἰ ζῶ, καί. ἦ] C deest. 17 Ἢ] A Ἐὰν δέ. & ver. 19. ἐὰν] A deest. ἐπάγω] C ἐπαγάγω· 18 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 20. & 21. & 23. ἦ] C deest. αὐτῆς] A αὐτῆς ὦσι. 20 υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσι] C υἱοὺς ἢ θυγατέρας αὐτῶν ἐξέλωνται, ὅτι. 21 ἐξαποστελῶ] A ἀποστελῶ. C ἐξαποστελῶ. 22 ὑπολελειμμένοι] C αὐτοὶ ἀπολελειμμένοι. οἳ ἐξάγουσιν] A οὗτοι ἐξάξουσιν. C οἵτινες ἐξέλξουσι. ἐξ αὐτῆς] A desunt. ἰδοὺ] A C ἰδοὺ αὐτοί. ϗ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν] A desunt. τὰ κακὰ ἃ] A τοῖς κακοῖς οἷς. πάντα τὰ κακὰ ἃ] C ἐπὶ πᾶσιν οἷς. 23 πεποίηκα] A ἐποίησα.

CAP. XV.

3 αὐτὴν πᾶν] A αὐτοῦ. 4 πάρεξ ὃ] C Ἰδού. ἀπ'] C ὑπ'. ἔσται] C ἔστιν. 5 ἔτι ἔσται] C πεποιήσεται. 6 εἰπὸν] C deest. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος, & vers. 8. Ἱερουσαλὴμ] C ἐν Ἱερουσαλήμ. 7 δώσω] A στηριῶ. 8 ἐπιγνώσονται] A C γνώσονται. με] A deest.

CAP. XVI.

3 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος, & vers. 19, & 23, & 30. 4 οὐκ ἔδησας τοὺς μαστοὺς σου] A ϗ οὐκ ἔδησας τοὺς μαστοὺς σου, ὁ ὀμφαλός σου οὐ περιετμήθη. C οὐκ ἐτμήθη ὁ ὀμφαλός σου. ἐλούσθης] C ἐλούσθης εἰς σωτηρίαν. 5 ἐπὶ σοὶ] C ponit ante ὁ. 6 ζωὴ] A ζῆσον. C ζῆσον, ϗ εἶπόν σοι, Σὺ τῷ αἵματί σου ζωή. 7 ϗ ἐμεγαλύνθης] A desunt. 8 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & vers. 14, & 30, & 38. 9 ἀπέπλυνα] A ἔπλυνα. 12 ἐπὶ ... ἐπὶ] A περὶ ... περί. 13 σφόδρα] C σφόδρα σφόδρα, ϗ κατευθύνθης εἰς βασιλείαν. 14 ἐν τῇ ὡραιότητι] C ὡραιότητος. 15 Κατεπίθεις] A C Καὶ ἐπεπίθεις. πάροδον] A πάροδον ὃ οὐκ ἔσται. C πάροδον αὐτῷ ἐγίνετο. 16 οὐδὲ] A καί. 17 χρυσίου ... ἀργυρίου] C ἀργυρίου ... χρυσίου. 19 αὐτὰ πρὸ προσώπου] A κατὰ πρόσωπον. 20 ϗ ἐγένετο] A ἐγένετο μετὰ ταῦτα. αὐτοῖς] A αὐτὰ αὐτοῖς. εἰς ἀνάλωσιν] A desunt. 21 ἀποτροπιάζεσθαι] A ὁσιάζεσθαι. σε αὐτὰ] A ἐν. 22 σου] A C σου, ϗ τὰ βδελύγματά σου. τῆς] A C τῆς ἡμέρας τῆς. ἔζησας] C ϗ ἔζησας. 23 λέγει] A C οὐαί, οὐαί σοι, λέγει. 25 ἐπ' ἀρχῆς] A ἐν ἀρχῇ. τὰ πορνεῖα] C τὰς πορνείας. 27 Ἐὰν δὲ] C Καὶ ἰδού. σε ἐκ] A σε ἀπό. C ἀπό. 28 τὰς θυγατέρας] C τοὺς υἱούς. ἐνεπίπλω] C ἐνεπλήσθης. 29 τὰς διαθήκας] A τὴν διαθήκην. C τὰς πορνείας. Χαλδαίων] A Χαναὰν ϗ Χαλδαίων. C Χαναάν, ϗ εἰς τοὺς Χαλδαίους. 30 διαθῶ τὴν θυγατέρα] A διαθῶ τὰς θυγατέρας. C ποιήσω τῇ καρδίᾳ. σε πάντα] A desunt. 31 Τὸ, usque ad ἔδωκ] C Ἐν τῷ οἰκοδομῆσαί σε τὸ πορνεῖόν σου ἐν ἀρχῇ πάσης. ϗ] C ϗ οὐκ. 33 προσδέδωκε] C προσδιδοῦσαι. δέδωκας] C προσδέδωκας. 34 σοῦ πεπορνευκόσιν] A σε ἐκπεπορνευκόσιν. C σε οὐ πορνεύσουσιν. προσδέδοται] C γὰρ προσδοῦναι. οὐκ ἐδόθη] C μὴ δίδοσθαι. ϗ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα (A διεστραμμένον)] C γέγονεν ἐν σοὶ διεστραμμένον. 36 ἐν τῇ] C ἐπὶ τῇ. ἔδωκας] A δέδωκες. C δέδωκας. 37 ἐπισυνάγω] A C ἐπὶ σὲ συνάγω. 38 αἰσχύνην] A ἀχρημοσύνην. ἐκδικήσει] A ἐκδίκησιν. μοιχαλίδος] C μοιχαλίδων, ϗ ἐκχεουσῶν αἷμα. A μοιχαλίδος, ϗ ἐκχεούσης αἷμα. ἐν αἵματι] A ἐν τῷ αἵματι ἐν αἵματι. 39 τὰ ἱμάτια] A τὸν ἱματισμόν. 41 πυρὶ] C ἐν πυρί. δώσω] C προσδοῦς. 43 τῆς] A C τὰς ἡμέρας τῆς. ἐπίνοσας] C οὐκ ἐποίησα κατὰ τήν. ἐπὶ] C σου ἐπί. A ἐν. 44 ϗ ἡ] C οὕτως ϗ ἡ. 45 ἡ ἀποσεμνή] C τῆς ἀποσεμνής. ἀδελφαὶ] C ἀδελφή. ἀποσμήξασαι] C τῶν ἀποσμηξάντων. πατὴρ] C πατὴρ ὑμῶν. 47 παρὰ] A C ... 48 αὕτη] A C ἡ ἀδελφή σου αὕτη. 49 ἐν prius] C ϗ ἐν. εὐθηνίᾳ] A εὐθηνίᾳ οἴνου. C εὐθηνίαις. αὕτη] A C αὐτῇ. 52 σου, ἐν ᾗ ἔφθειρας] A ἐν ᾗ διέφθειρας. ἀνομίαις] A ὁμαρτίαις σου, ϗ ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις. 54 τῷ] A C τῷ σε. 55 ἀρχῆς] A C ἀρχῆς, ϗ Σαμάρεια ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς κατασταθήσονται (A ἀποκαταστήσονται) καθὼς ἦσαν τὸ (deest C) ἀπ' ἀρχῆς. ἦτε] C ponit ante ἀπ'. 57 εἶ] C εἶ σύ. 58 τὰς ἀσεβείας σου, ϗ τὰς ἀνομίας] A ἐν ταῖς ἀσεβείαις σου, ϗ ἐν ταῖς ἀνομίαις. 59 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & vers. 63. ταῦτα] A τὴν ἀρὰν ταύτην. C τὴν ἀράν. 60 σοι] C ἐμαυτῷ. 61 τὴν ὁδὸν] C τῶν ὁδῶν. πρεσβυτέρας ... νεωτέρας] C νεωτέρας ... πρεσβυτέρας. οἰκοδομὴν] A δοκιμήν. 63 στόμα σου] C στόμα.

CAP. XVII.

2 εἰπὸν] C εἰπέ, & vers. 9. & 19. πρὸς] C ἐπί. 3 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & vers. 9, & 19, & 22. 5 πεδίον] C πεδίον σπόριμον λαβεῖν ῥίζωσιν. ἐφ'] C ἐν. 6 μικρὰν] A C μικρὰν τῷ μεγέθει. αὐτὴν] A C deest. αὐτῇ] A C αὐτήν. ἄμπελον] A ἄμπελον μεγάλην. 7 αὕτη] C αὐτή. πρὸς] C ἐπ'. αὐτῆς posterius] A αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς. βόλῳ] C βόλῳ φυτείας. 8 αὕτη] A αὐτή. πιεῖν] A C πιῆσαι. 9 αὐτῆς] C ponit post καρπός. 10 καταθλιβωθεῖ] C καταθλιβήσεται. σὺν] A C ξηρασίᾳ σύν. 12 οἶκον] A οἶκος Ἰσραήλ. ἰδοὺ] A C ὅτι. εἰπὸν] A ἃ εἶπεν. C εἰπὲ αὐτοῖς. ὅταν ἔλθῃ] C ἰδοὺ ἔρχεται

βασιλείαν. ἄξει] A ἐξάξει. πρὸς αὐτοὺς] C πρὸς ἑαυτόν. 14 βασιλείαν] C βασιλείαν. τοῦ] C ἀλλά. ἱστάνειν] C ἱστᾶν. 15 ἑαυτοῦ] A C deeſt. διασωθήσεται poſterius] C ἐκφεύξεται. 16 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. ὁ βασιλεὺς] A οὐ. C τοῦ βασιλέως. ὁ βασιλεύσας] C τοῦ βασιλεύσαντος. 17 πολλῷ] A deeſt. C τὸ πρός. ψυχὰς] C ψυχὰς πολλάς. 18 δέδωκα] A C δέδωκε. 19 ··· διαθήκην] A διαθήκην ··· ὁρκωμοσίαν. 20 δίκτυον] A C δίκτυόν. 21 Ἐν] A C καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα καὶ διακριθήσομαι μετ' αὐτοῦ (A ponit ante μετ') περὶ τῆς ἀδικίας (A τὴν ἀδικίαν) αὐτοῦ ἧς ἠδίκησεν (A εἰς) ἐμοί. πάσῃ τῇ παρατάξει] A Καὶ πάσας φυγαδείας αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρατάξει. C Ἐν πάσαις ταῖς φυγάσιν αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς παρατάξεσιν. καὶ] C καὶ πάντας. εἰς] A αὐτοῦ εἰς. C αὐτῶν. ἐπιγνώσεσθε] A γνώσεσθε. 22 ἐκλεκτῶν] A C ἐπιλέκτων. καρδίας αὐτῶν] A καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, καρδίας αὐτῶν. C καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς. ἐγὼ] C deeſt. ὄρος ὑψηλὸν] C ὄρους ὑψηλοῦ. 23 αὐτὸν] C αὐτό. καταφυτεύσω] C addit αὐτό. θηρίον] A θεῖον. σκιὰν] C σκιὰν τῶν κλάδων. τὰ] A C καὶ τά. 24 γνώσονται] A γνώσεται. διότι] C ὅτι.

CAP. XVIII.

2 ἐν τοῖς υἱοῖς] C ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ. ἐγομφίασαν] C ὠμοδίασαν. 3 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 23. 4 εἰσιν, ἡ] C εἰσιν, καὶ ἡ. 7 περιβαλεῖ] A C περιβαλεῖ ἱμάτιον. 8 καὶ ἐξ] A ἐξ. C ἀπό. ἀναμέσον poſterius] C deeſt. 9 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 30. 11 ἐν τῇ ὁδῷ] A τὴν ὁδόν. ἀλλὰ] C Καὶ ταῦτα πάντα οὐ ποιοῦντα, ἀλλά. 12 πεποίηκε] A ἐποίησε, & verſ. 19. 14 κατ' αὐτὰς] C κατὰ ταῦτα. 16 περιέβαλεν] A C addunt ἱμάτιον. 17 οὐδὲ] A C καί. 18 ἐὰν ··· θλίψῃ] C ἐν ··· ἔθλιψεν. ἐναντία] C ἐναντία. μου] C αὐτοῦ. ἀποθανεῖται] C ἀπέθανεν. τῇ ἀδικίᾳ] A τῆς ἀδικίας. 19 τὴν ἀδικίαν] A ponit poſt υἱός. τοῦ πατρὸς] A C τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. υἱὸς] C υἱὸς κρίμα καί. 20 ἀποθανεῖται] C αὕτη ἀποθανεῖται. πατρὸς] A πατρὸς. υἱοῦ] A υἱοῦ αὐτοῦ. δικαίῳ] A C δικαίου. ἀνόμῳ] A C ἀνόμου. 21 ποιήσῃ] C ποιήσῃ κρίμα καί. οὐ μὴ ἀποθάνῃ] C οὐκ ἀποθανεῖται. 22 Πάντα, uſque ad οὐ] A Πᾶσαι αἱ ἀδικίαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε. μνησθήσονται] C μνησθήσονται. ἀλλ'] C deeſt. 23 ὁδοῦ] A C ὁδοῦ αὐτοῦ. ζῆν] C ζῆσαι. 24 ἐκ] C ἀπό, & verſ. 26, & 28. ἀνομίας] A C ἀδικίας. πᾶσαι] C ἐὰν ποιήσῃ, ζήσεται· πᾶσαι. 25 κατευθύνει] A pro hoc ter καθορθοῖ. πᾶς] C deeſt. ὁδὸς ··· κατευθύνει] C ὁδοὶ ··· εὐθύνουσι. 26 ἀποθάνῃ ἐν] C ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ. 28 Καὶ] A C καὶ εἶδε, καί. ζωῇ ··· οὐ] A καὶ ζωῇ ··· καὶ οὐ. 30 ἐπιστράφητε, uſque ad πασῶν] A ἐπιστρέψατε καὶ ἀποστράφητε ἀπό. 31 ἠσεβήσατε] A ἠνομήσατε. καινὸν] A καινὸν, καὶ ποιήσατε πάσας τὰς ἐντολάς μου. ἀποθνήσκετε] C ἀποθνήσκεσθαι. Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. 32 θέλω] C βούλομαι. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος καὶ (deeſt C) ἐπιστρέψατε οὖν (A deeſt) καὶ ζήσετε.

CAP. XIX.

1 σὺ] A σὺ υἱὲ ἀνθρώπου. 2 σκύμνος] C ἐπὶ σκύμνους. 4 κατ'] C περί. ἀπώλετο] A C καὶ ἀπώλετο. 6 ἀνεστρέφετο] C συνεστρέφετο. ἀνθρώπους] C καὶ ἀνθρώπους. 7 τῷ] C ἐν. 8 ἔδωκαν] A ἔδωκεν. C ἐπέθεντο. κυκλόθεν] C κυκλόθεν ἐκ τῶν χωρῶν. δίκτυα] A δίκτυον. ἐν] C καὶ ἐν τῇ. 9 ἦλθε] C εἰσήγαγον αὐτόν. εἰσήγαγεν] A C εἰσήγαγον. ἐπὶ] C ἔτι ἐπί. 10 καὶ] A C deeſt. ἐν ῥοᾷ] C ῥοᾶς. πεφυτευμένη] C πεφυτευμένης. 11 αὕτη ῥάβδος] A C αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος. τῷ] C ἐν τῷ. 12 ἐκλεκτὰ] A κλήματα. ἐξεδικήθη] A ἐξεδικήθη. ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος] C ἐξηράνθησαν αἱ ῥάβδοι. 13 ἀνύδρῳ] C ἀνύδρῳ καὶ διψώσῃ. 14 ῥάβδου] C τῶν ῥάβδων τῶν. οὐκ] C ἔσται. ἰσχύος, φυλὴ εἰς] C ἰσχύος φυλῆς, εἰς.

CAP. XX.

1 τῇ πεντεκαιδεκάτῃ] A C ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, δεκάτῃ. 3 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, bis in hoc verſu. 5 κύριος] C κύριος ὁ θεός. 6 μου] A deeſt. αὐτῶν] C ponit ante τῇ χειρί. εἰς τὴν γῆν] A deſunt. 7 εἶπα] C εἶπον. μιαίνεσθε] C μιαινέσθω. 8 μου, τὰ] A C μου, ἕκαστος τά. οὐκ ἐγκατέλιπον] A οὐ κατέλιπον. τοῦ] A καὶ τοῦ. τῆς] C γῆς. 9 ἐποίησα] A ποιήσω. 10 Καὶ] A C Καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καί. 11 ὅσα] C ὡς. 12 διότι] C ὅτι. 13 εἶπα πρὸς τὸν οἶκον] C παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος. ἐν τοῖς] A ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσετε τοῦ ποιεῖν αὐτὰ, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος, καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς. πορεύεσθε, καὶ] C deſunt. 14 ἐξήγαγον] C ἐπήγαγον. 15 ἐξῆρα] C ἐπῆρα. 16 καρδίας] A C τῶν καρδιῶν. 17 ἐπ' αὐτοὺς] C αὐτῶν, & ponit ante ὁ. τοῦ] C τοῦ μή. 18 Αἰγύπτῳ poſterius] A Αἰγύπτου. συναναμίσγεσθε] A C συναναμίγνυσθε. 20 καὶ ἔσται] C αὐτὰ, καὶ ἔσται. ὑμῶν] C ἀναμέσον ὑμῶν. διότι] C ὅτι. 21 ποιήσει] A ποιήσει αὐτά. ἐβεβήλουν] A ἐβεβήλουν σφόδρα. C ἐβεβήλωσαν. ἐν τῇ ἐρήμῳ] C ponit poſt αὐτούς. τοῦ] C καὶ τοῦ. 22 Καὶ ἐποίησα] C Καὶ ἐπέστρεψα τὴν χεῖρά μου αὐτοῖς, καὶ ἐποίησα ἕνεκεν ἐμοῦ. καὶ] A ὧν. C ἀφ' ὧν. 23 Ἐξῆρα] A Καὶ ἐγὼ ἐξῆρα. C Καὶ ἐξῆρα. διασπεῖραι] A C καὶ διασπεῖραι. 24 ἀπώσαντο] A addit, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς. 26 αὐτοὺς] A αὐτοὺς, ἵνα γνῶσιν ὅτι ἐγὼ κύριος. 27 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 30, & 31, & 33, & 44. 28 ἔθυσαν] C καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὀργὴν τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἔταξαν. εὐωδίας] A C εὐωδίας αὐτῶν. 29 τί] C καί. Ἀβαμὰ (A Ἀβανὰ)] A C addunt, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ, καὶ ἐπεκάλεσαν (ἐπεκάλεσε C) τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ (A Ἀβανά.) 30 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος ὁ θεός. 31 οἷς] A υἱῶν ὑμῶν ἐν πυρί. C ὑμῶν, ἐν τῷ διάγειν τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν πυρί. ἐπὶ] A deeſt. 33 ἐν prius] A C εἰ μὴ ἐν. 36 γῆς] A ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος. 38 κύριος] A ὁ θεός. C deeſt. 39 κύριος κύριος] A addit ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος, ut & verſ. 40. εἰ] C ἐάν. οὐκέτι] C ἔτι. 40 ὑψηλοῦ] A C ὑψηλοῦ Ἰσραήλ. τέλος] C τέλος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐκεῖ poſterius] A καί. C αὐτοὺς, καί. 43 τὰς ὁδοὺς] C τῶν ὁδῶν. καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα (τῶν ἐπιτηδευμάτων C) ὑμῶν] A deſunt. ἐμιαίνεσθε] A ἐμιάνθητε. 44 κατὰ] C οὐ κατά. κακὰς, καὶ] C πονηρὰς, οὐδέ. 46 Δαρὼμ] A Δαγών. 47 κύριος] A κύριος ὁ θεός. C deeſt. καὶ πᾶν ξύλον ξηρὸν] A deſunt. 48 οὐ] A C καὶ οὐ. 49 εἶπα] C εἶπον. κύριε] C deeſt.

CAP. XXI.

2 Διατοῦτο προφήτευσον] A deſunt. προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν] C προφήτευσον περὶ τῆς γῆς. 3 Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ] A deſunt. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος. 4 ἄδικον καὶ ἄνομον] A ἄνομον καὶ ἄδικον. ἀπὸ] C deeſt. 5 διότι] C ὅτι. οὐκ] A C καὶ οὐκ. ἀποστρέψει] C ἀποστρέψω. 7 λέγει κύριος] A C καὶ ἔσται, λέγει κύριος κύριος (deeſt κύριος ſemel C) ὁ θεός. 9 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 11 χεῖρα] A εἰς χεῖρας. χεῖρα] A C χεῖρας. 12 αὕτη ··· αὕτη] A C αὐτὴ ··· αὐτή. παροικήσουσιν, uſque ad διατοῦτο] C οἱ παροικοῦντές μοι εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ. 13 τί] A ἔτι. κύριος prius] C Ἀδωναΐ. 15 μὴ] A C deeſt. καρδία] C καρδία αὐτῶν. πύλην] A C πύλην αὐτῶν, & C addit καί. εὖ ··· εὖ] C εὖγε ὀξεῖα ··· εὖγε. σφαγὴν ··· στίλβωσιν] A στίλβωσιν ··· σφαγήν. 16 Καὶ] C Ὡς ἀστραπή. 19 αἱ δύο, καὶ χεὶρ] A ἀρχαὶ δύο, καὶ χεῖρα ἑτοιμάσουσιν. C αἱ δύο ἀρχαὶ ἑτοιμάσαι χεῖρα κεντούντων. ἐν ἀρχῇ] C ἐπ' ἀρχῆς. πόλεως] C ἐκ γῆς πόλεως κεντοῦσα. ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ] C deſunt. 20 τοῦ] A καὶ σὺ ἑτοίμασον καὶ διάταξον ὁδὸν τοῦ. υἱῶν] A ἐπὶ υἱῶν. τὴν Ἰουδαίαν] C τὸν Ἰούδαν. ἐν μέσῳ αὐτῆς] C ἐν πολιορκίᾳ. 21 κατασκοπήσασθαι] C ἥπατι σκοπήσασθαι. 22 αὐτοῦ ἐγένετο] C αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο. κραυγῆς] C κραυγῆς σάλπιγγος. 23 αὐτῶν] C addit ἑβδομάζων τὰς ἑβδομάδας αὐτοῖς. ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι] C ἀδικίαν αὐτῶν, τοῦ συλληφθῆναι. 24 κύριος] A κύριος κύριος ὁ θεὸς, & verſ. 28. C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 28. ἀσεβείαις] C ἀνομίαις. 26 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. ἐπέθου] C ἀπόθου. αὐτῇ οὐ] C αὐτὴ οὐ. 27 ἀδικίαν ter] A C bis tantum. καὶ αὐτὴ, τοιαύτη] A C οὐδ' αὐτὴ τοιαύτη. 29 ἥκει] A C ὧν ἥκει. 30 Ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσῃς ἐν] A C Ἀπόστρεφε, μὴ (deeſt C) εἰς τὸν κολεόν σου (A addit καὶ μὴ καταλύσῃς) ἐν. 31 σὲ] C σοί. ἐπὶ] C εἰς. διαφθορὰς] A διαφθοράν.

CAP. XXII.

2 εἰ] A οὐ. κρινεῖς] C κρίνεις. 3 κύριος] A κύριος ὁ θεός. C deeſt. αὐτὴν] C ἑαυτήν. 4 τοῖς αἵμασιν αὐτῶν (C σου) οἷς] A τῷ αἵματι αὐτῶν ᾧ. ἐποίεις] C ἐποίησας. ἤγγισας] C προσήγγισας. 5 ἐμπαίξεται ἐν σοὶ] A ἐμπαίζονται ἐν σοι. C ἐμπαίξονταί σοι, καὶ βοήσουσιν ἐπὶ σοί. πολλὴ] C πολλοί. ἀνομίαις] C addit σου. 6 αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν] A αὐτῶν, συναναφύρονται. 7 κατεδυνάστευον] A C addunt ἐν σοί. 9 Ἄνδρες] A C Ἄνδρες λησταί. ἐπὶ σοὶ] C ἐν σοὶ, καί. μέσῳ σου] A σοί. 10 Ἕκαστος] A Καὶ ἕκαστος. 11 ἠνόμουσαν] A ἠνόμησαν. C ἠνόμουν. 12 ἐλαμβάνοσαν] A ἐλάμβανον. ἐλαμβάνοσαν] C ἐλάμβανον. κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 13 μου] A C μου πρὸς χεῖρά μου. συντετέλεσαι] C συντετέλεσαι. 18 ἀναμεμιγμένοι] C ἀναμεμιγμένος. κασσιτέρῳ] C ponit ante σιδήρῳ. μέσῳ] C μέσῳ καμίνου. ἀναμεμιγμένος ἐστὶ] C ἀναμεμιγμένοι εἰσίν. 19 κύριος κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. εἰς] A C πάντες εἰς. ἐγὼ] A ἰδοὺ ἐγώ. εἰς μέσον] C ἐν μέσῳ, & verſ. 20. 20 αὐτὸ] C αὐτήν. τοῦ] C εἰς τό. ἐν] C ὑμᾶς ἐν. μου] C μου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου. χωνεύσω ὑμᾶς] C καὶ ἐπαφήσω. Καὶ χωνεύσω ὑμᾶς. διότι] C ὅτι. 24 οὐ] A μή. ἐγένετο] A καταβήσεται. 25 δυναστεία] C δυναστείαις. καὶ τιμὰς] A τιμάς. C πλοῦτον καὶ τιμάς. 26 ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ] C καθαροῦ καὶ ἀκαθάρτου. καὶ ἐβεβηλούμην] A καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. 27 ὅπως] C τοῦ ἀπολέσαι ψυχὰς ὅπως. 28 κύριος prius] A C Ἀδωναῒ κύριος. οὐκ ἐλάλησε] C οὐ λελάληκεν. 29 ἀδικίᾳ] A C ἀδικίαν. διαρπάζοντες] A ἁρπάζοντες. 30 πρὸ προσώπου] A κατὰ πρόσωπον. ὁλοσχερῶς] C ponit ante πρό. 31 συντελέσαι] C συντελέσαι αὐτούς. κύριος prius] C Ἀδωναΐ.

CAP. XXIII.

3 αὐτῶν] A C αὐτῶν ἐπόρνευσαν. 4 ἦν ··· ἦν ··· ἦν] A ἡ ··· ἡ ··· ἡ. C ἡ ··· ἡ. ἡ ἀδελφὴ] C ἡ νεωτέρα ἡ ἀδελφή. 6 νεανίσκοι, &c.] C νεανίσκους ἐπιλέκτους, πάντας ἱππεῖς ἱππαζομένους. 7 ἐπίλεκτοι υἱοὶ] C ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς υἱούς. πάντες] C πάντας. ἐν πᾶσι τοῖς] A deſunt. αὐτοῖς] C αὐτῆς. 10 ἐποίησαν] C ponit poſt ἐκδικήσεις. εἰς τὰς θυγατέρας] A addit αὐτῆς. C deſunt. 11 αὐτὴν] A αὐτῆς. 12 Ἐπὶ] A Καὶ ἐπί. C Ἐπλήθυνεν ἐπί. ἐπέθετο] C ἐπέθετο πρός. νεανίσκοι &c.] C νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας. 13 ἴδον] C ἴδον ἐγώ. 14 πρὸς] C ἐπί. 15 ἐζωσμένους] A διεζωσμένους. παραβαπτὰ καὶ] A καὶ τιάρας βαπτάς. C καὶ παραβαπτά. υἱῶν] C υἱῶν Βαβυλῶνος. 16 τῇ] A ἐν. 17 ἤλθοσαν] A C ἦλθον. ἐν] C ἐπί. 18 Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς] C deſunt. 20 ὧν] A ὧν ἦσαν. ὡς ὄνων] C ὡς σάρκες ὄνων, & ponit poſt αὐτῶν. 21 ἐποίεις] C ἐποίησεν. οὗ] A addit ἔπεσαν, ſed C ponit poſt σου. 22 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 23 Φακοὺκ] A Φακέθ. C Φαβέδ. Σοὺε καὶ Ὑχουὲ] A Σουὲ καὶ Κουέ. C Σουδὲ καὶ Κουδέ. τριστὰς] C τριστάτας. 24 Καὶ] A deeſt. πάντες] C ponit poſt σέ. ἅρματα, uſque ad κύκλῳ] C μεθ' ἁρμάτων καὶ τροχῶν καὶ πλήθους λαῶν· καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας, καὶ περικεφαλαίας περιθήσονται ἐπὶ σέ, καὶ δώσουσιν ἐπὶ σὲ φυλακήν. δώσει] A δώσουσι. ἐκδικήσουσι] C δικάσουσι. 25 καταβαλοῦσι] A βαλοῦσι. υἱούς σου καὶ θυγατέρας] A υἱοί σου καὶ θυγατέρες. πῦρ καταφάγεται] A ἐν πυρὶ ἀναλώσουσι. C καταφάγεται πῦρ. 27 οὐκέτι] A C ἔτι. 28 κύριος prius] C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 32. ἐγὼ] A deeſt. 29 καὶ τοὺς μόχθους σου] C deſunt. αἰσχύνουσα] A C ἀσχημονοῦσα. ἀσέβεια] A ἐν ἀσεβείᾳ. C τῆς ἀσεβείας. 30 ταῦτά σοι] C σοι ταῦτα. 32 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. πλατὺ] A C πλατὺ, ἔσται εἰς γέλωτα καὶ μυκτηρισμόν. 33 καὶ τὸ] A C deſunt. ἀφανισμοῦ] C ἀφανισμοῦ, καί. 34 Πίεσαι αὐτὸ] A C Καὶ πίεσαι αὐτὸ, καὶ ἐκστραγγιεῖς. Addit præterea C, καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταβρόξῃ, καὶ τοὺς μαστούς σου καταπλεῖς. ἐγὼ] A deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 35 Διατοῦτο, uſque ad ἀνθ'] A deſunt. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. 36 εἰ] A οὐ. ἀναγγελεῖς] A C ἀπαγγελεῖς. 37 τὰ ἐνθυμήματα] C τοῖς ἐνθυμήμασιν. ἐμοιχῶντο poſterius] Ald. hic repetit quæ ſunt inter duo ἐμοιχῶντο, viz. καὶ αἷμα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. ἐγέννησαν] C ἐγεννήθησαν. αὐτοῖς] C αὐτὰ αὐτοῖς. δι' ἐμπύρων] A διὰ πυρώσεως. C διὰ πυρός. 38 Ἕως] A deeſt. C Ἕως τοῦ. ἐμίαινον] C ponit ante τά. καὶ] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καί. 39 εἰσεπορεύοντο] C εἰσπορεύεσθαι αὐτούς. τοῦ βεβηλοῦν] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐβεβήλουν. ὅτι] C ἰδού. 40 ὅτι τοῖς] C ἔπεμπον τοῖς. 41 Καὶ] C deeſt. πρὸ προσώπου] C ἔμπροσθεν. θυμίαμα] C addit μου. εὐφραίνοντο] C ἐπίθης ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εὐφραίνοντο. 42 πρὸς] C καὶ πρός. ἐκ] A C οἰνωμένους ἐκ. 43 πόρνης] C πόρνης ταῦτα. Ὀολιβὰν] C Ὀολιβὰν τὰς γυναῖκας τὰς ἀνόμους. 45 ἐκδικήσουσι] A ἐκδικήσουσιν. μοιχαλίδος] A C μοιχαλίδων. ἐκδικήσει αἵματος] C κρίσει ἐκχεουσῶν αἷμα. 46 Τάδε] A Ὅτι τάδε. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. 47 λιθοβόλησον] C λιθοβολησάτωσαν. ἐπ' αὐτὰς] C deſunt. κατακέντει] A κατακεντήσουσι. C κατακεντησάτωσαν. ἐμπρήσει] A ἐν πυρὶ ἐμπρήσουσι. 49 διότι] A ὅτι. κύριος] A κύριος κύριος.

CAP. XXIV.

2 εἰς ἡμέραν] C τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας. 3 ἐπὶ] A πρός. κύριος] A κύριος κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. ϗ ἔγχεον] A ϗ ἔκχεε. C ἐπίστησον, ϗ ἔκχει. 4 πᾶν] C αὐτῆς, πᾶν. 5 ἔζεσε] A ἐξέζεσε. C ἔζεσεν, ἐξέζεσεν. ἥψηται] A ἡψήθη. 6 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 9, & 14: & verſ. 24. A. 7 αἷμα] A ἐν αἷμα. καλύψαι] C κατακαλύψαι. ἐπ'] A deeſt. 9 κἀγὼ] A C οὐαὶ πόλις τῶν αἱμάτων, κἀγώ. δαλὸν] C λαόν. 10 ζωμὸς] A C ζωμὸς, ϗ τὰ ὀστᾶ συμφρυγήσονται (A συντριβήσονται.) 11 ὅπως] A C αὐτῆς, ἐξεψήθη ὅπως. ὁ] A C ὅπως συμφρυγῇ ὁ] C ϗ συμφρυγῇ ὁ. ἀκαθαρσίας] A C αὐτῆς ἀκαθαρσία. Καὶ οὐ] C Καὶ ταπεινωθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, ϗ οὐ. 13 ἀνθ'] A C Ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμα, καὶ (A ϗ deeſt) ἀνθ'. σὺ] A C σὺ· ϗ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου. ἐὰν] C ἔσῃ ἐὰν οὐ. ἔτι] A deeſt. C οὐκέτι. μου] A C μου ἐν σοί. 14 ἐλεήσω] C addit, ϗ οὐ μὴ παρακληθῶ. 16 σου ἐν] A ἐν. κοπῇς] C κόψῃ. κλαυθῇς] C κλαύσῃς οὐδὲ μὴ ἔλθῃ σοι δάκρυα. 17 Στεναγμὸς] C Στενάξεις σιγῶν, στεναγμός. πένθος] C deeſt. ἔσῃ] A C ἐστίν. οὐκ] C deeſt. 18 ἑσπέρας] A C ϗ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας. 19 ἀναγγέλλεις] A ἀπαγγελεῖς. C ἀπαγγέλλεις. 21 Εἰπὸν] A deeſt. C Εἰπέ. ἐπιθυμήματα] C ἐπιθύμημα τ. 24 κατὰ] A C ϗ κατά. ἐποίησα] C ἐποίησε. ϗ] C deeſt. 25 παρ'] A C αὐτῶν παρ'. 26 ἀναγγεῖλαι] C ἀπαγγεῖλαι. ὦτα] C ὦτά σου. 27 λαλήσεις] A C ϗ λαλήσεις. ἀποκωφωθῇς] A ἀποκωφωθήσῃ. C κωφωθῇς.

CAP. XXV.

3 κυρίου] A C Ἀδωναῒ κυρίου. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 8, & 12, & 13, & verſ. 14 bis, & verſ. 15, & 16, & 17. ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύθη. 4 ϗ δώσουσιν ἐν σοὶ] A deſunt. 5 διότι] A C ὅτι. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος· & verſu 7. 6 τὴν χεῖρα] A C τῇ χειρί. ἐπέχαρας] A C ἐπιχαρῇς. ἐκ ψυχῆς] C τῇ ψυχῇ. 7 ἐκτενῶ] C ἰδοὺ ἐγώ. σε] A deeſt. ἀπολῶ] A ἀπολέσω. διότι] C ὅτι· & verſu 11. 8 ὧν] C ὧν ὅτι. Μωὰβ] A C Μωὰβ ϗ Σηείρ. οἶκος] A C deeſt. Ἰσραὴλ ϗ] C deſunt. 9 παραλύσω] A παραλύω. πόλεως] A πόλεως καί. 10 αὐτῷ] C αὐτούς. Ἀμμὼν] C Ἀμμὼν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 11 εἰς] A C ἐν. 12 ἐκδίκησιν] A deeſt. δίκην] C δίκην ἀπ' αὐτῶν. 13 Θαιμὰν] C Θαιμὰν, ϗ ἐκ Δεδάν. 14 ἐν] A ἐπί. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 15 ἐν] A deeſt. ἐκ] C ἐξ ὅλης τ. ἕως] A C αἰῶνος. 17 μεγάλας] C μεγάλας ἐν ἐλεγμοῖς θυμοῦ. διότι] C ὅτι.

CAP. XXVI.

1 ἐγενήθη] A C ἐγένετο. 2 οὗ] A C ὧν. 3 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 5, & 7, & 14. ἐγὼ] C ἐγὼ ἐπάγω. τοῖς] A ἐν τοῖς. 4 καταβαλοῦσι] C καθελοῦσι. ἀπ' αὐτῆς] C deſunt. 5 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 7 πολλῶν] A πολλοῖς. 8 ϗ ποιήσει] A C σέ, ϗ περιβαλεῖ σοι τάφρον, ϗ περιοικοδομήσει. κύκλῳ] A deeſt. C ponit poſt χάρακα. αὐτοῦ] A deeſt. 9 ταῖς μαχαίραις] C τοῖς ὅπλοις. 10 ϗ τῶν] C ϗ ἀπὸ τῶν. 11 σου] A C ponunt poſt πλατείας. 12 σου poſterius] A C deeſt. 13 ἔτι] A ἐν σοὶ ἔτι. 14 σε] A εἰς. C σε εἰς. κύριος] A C deeſt. ἐλάλησα] A λελάληκα. 15 κύριος] C deeſt. ἐν τῷ στενάξαι τραυματίας] A deſunt. C addit σου. 16 ἀπὸ] A ἐκ. ἐκ τῶν ἐθνῶν] C deſunt. ἀπὸ τῶν κεφαλῶν] C deſunt. αὐτῶν poſterius] C σου. 17 πῶς] A C πῶς ἀπώλου, καί. ἐκ θαλάσσης] C ἐν θαλάσσῃ. ἡ δοῦσα] A C ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ, αὐτὴ ϗ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἡ δοῦσα. 18 σου] A C σου, ϗ ταραχθήσονται αἱ νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξοδίας (A ἐξόδου) σου. 19 δῶ] A δώσω. C δῶ σε. κατακαλύψῃ] A καταψύξει. 20 καταβιβάσω] C καταβιβάσει. μηδὲ ἀναστῇς] C deſunt. γῆς] C γῆν. 21 ἔτι] A C ἔτι, ϗ ζητηθήσῃ, ϗ οὐχ εὑρεθήσῃ. κύριος prius] C Ἀδωναῒ.

CAP. XXVII.

3 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. σὺ] A deeſt. 4 τῷ Βεελεὶμ] C τὰ ὅριά σου. υἱοὶ] A υἱῶν. περιέθηκαν] A περιέθηκα. 5 ἐκ Σενεὶρ] A ἐξ Ἀνείρ. ᾠκοδομήθη σοι, ταινίαι] C οἰκοδομηθήσεται, νῆες. ἴσους] C σε ἴσους. 6 τὰς, uſque ad ἐξ] A deſunt. 7 στρωμνὴ] C ἐν στρωμνῇ. ὑάκινθον ϗ πορφύραν] A C ὑάκινθος ϗ πορφύρα. ἐκ τῶν νήσων] A deſunt. ϗ ἐγένετο] A ἐγένετο. C ϗ ἐγένοντο. οἳ ἦσαν ἐν σοὶ] A deſunt. οὗτοι κυβερνῆταί σου] A deſunt. 11 τειχέων σου] A τειχέων σου κύκλῳ. C τειχέων σου κύκλῳ. ἀλλὰ ϗ Μῆδοι. φύλακες] C ponit poſt ἦσαν. 12 πάσης ἰσχύος] C τῆς δυνάμεως. χρυσίον] A C χρυσίον, καὶ χαλκόν. 13 καὶ ἡ σύμπασα] C πᾶσα. οὗτοι] A αὐτοί. C αὐτῆς. σοι] C ἐν σοί. τὴν ἐμπορίαν] C τῇ ἐμπορίᾳ. 14 Θοργαμὰ] A Θοργαβά. C Θεργαμά. ἵπποι ϗ ἱππεῖς] A C ἵπποις, ϗ ἱππεῦσι, ϗ ἡμιόνοις. 16 συμμίκτου σου] C τῆς ἐμπορίας σου ἐν Ἀφέκ. στακτὴν] C στακτήν, ϗ πορφύραν, ϗ βύσσον. Ῥαμὸθ] A Δαμώθ. C Ῥααμώθ. Κορχὸρ] A Χόρ. C Κοδχόδ. 17 μύρων ϗ κασίας] C μύρον. 18 ἔμποροι] C ἐμπορία. ἐκ] C ἐν πλήθει ἔργων σου, ἐκ. πάσης] C ponit poſt σου. Χελβὼν] C Χελμόν. ἔρια] A ἔρια στιλβά. C ἔριον στίλβον. ϗ οἶνον] A ϗ οἶνον Δεδὰν ϗ Ἰωνὰν ϗ Μεωζέλ. C Δάν Ἰαουὰν καὶ Μοόζηλ. ἔδωκαν] C deeſt. 19 Ἐξ Ἀσὴλ] C deſunt. τροχιὰς] A τροχός. C τροχοί. ἐπὶ] C εἰσίν. 21 ἀμνοὺς] C ponit poſt κριούς. ἐμπορεύονται] A ἐνεπορεύοντο. 22 Ἔμποροι] C Οἱ ἔμποροί σου. Ῥαμμὰ] C Ῥαγμά. οὗτοι] C αὐτοί. χρυσῶν, ϗ] C τιμίων, οἳ καί. 23 Χαῤῥὰ ϗ Χαναὰ] A Χαῤῥὰν ϗ Χαννὰν ϗ Δεδάν. C Χαρὰν ϗ Χαναὰν ϗ Αἰδάν. Ἀσσοὺρ ϗ Χαρμὰν] A ϗ Σαββὰ ϗ Ἀσσὺρ ϗ Χαλμάν. C Σαβὰ ϗ Ἀσσὺρ ϗ Χαλμάβ. 24 ὑάκινθον] A ὑάκινθον ϗ πορφύραν. C ἐν μοχαλὶμ ϗ γαλίμε ὑάκινθον ϗ ποικιλίαν. δεδεμένοις] C καταδεδεμένοις ἐν. 25 Πλοῖα, ἔμποροι] A πλοῖα ἐν αὐτοῖς, Καρχηδόνιοι ἔμποροι. C πλοῖα ἐν αὐτοῖς. ἡ ἐμπορία. ἐν τῷ συμμίκτῳ] C τῶν συμμίκτων. καρδίᾳ θαλάσσης] C καρδίαις θαλασσῶν. 27 ἦσαν] C deeſt. τῶν συμμίκτων] C οἱ σύμμικτοι. σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων] C ἐπιμιγνύντες τὴν ἐπιμιξίαν. 29 πλοίων] A C πλοίων αὐτῶν. κωπηλάται] A C addunt σου. ἐπιβάται] C addit σου. 30 τῇ φωνῇ] C τὴν φωνήν. 31 στρώσονται] A ἐπιστρώσονται. C ὑποστρώσονται. 32 Καὶ] A C Καὶ ξυρήσονται (A φαλακρώσουσιν) ἐπὶ σοὶ (A σὲ) φαλάκρωμα, ϗ περιζώσονται σάκκον, ϗ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς. Καὶ κοπετὸν πικρόν. λήψονται] C λήψονται ἐπὶ σὲ ϗ ἀναλήψονται. θρήνημα] C ϗ θρηνήσουσι θρήνημα. Σὸρ] A C Σόρ· τίς ὥσπερ Τύρος καταστιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης. 34 Νῦν] C Νῦν δέ. 35 ἐστύγνασαν] A ἐστύγναζον. C στυγνάσουσιν. ἐξέστησαν, ϗ ἐδάκρυσε] C ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει. αὐτῶν] A αὐτῶν ἐπὶ σοί. 36 σε] C ἐπὶ σέ. αἰῶνα] A αἰῶνα, λέγει κύριος ὁ θεός.

CAP. XXVIII.

2 κύριος] A κύριος κύριος· & verſ. 6, & 12. C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 6, & 12. οὗ] A C ὧν. κατῴκηκα] A C κατῴκησα. 3 ἢ] C deeſt. τῇ] A ἐν τῇ. 4 χρυσίον καὶ ἀργύριον] C περιεποιήσω ἀργύριον καὶ χρυσίον. 5 Ἐν] A C Ἢ ἐν. ὑψώθη] C ϗ ὑψώθη. 7 ἐγὼ ἐπάγω] A deſunt. ϗ] C deſunt. 9 ἐγὼ] A deeſt. 10 ἐν πλήθει] A ἐν πλήθει τραυματιζόντων σε, ἐν θανάτῳ. C ἐν χειρὶ τιτρωσκόντων σε, θανάτοις. ἀπολῇ] A C ἀποθάνῃ. ἐλάλησα] A λελάληκα. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſu 22, & 24. 12 σὺ] C σὺ εἶ. ϗ] A C πλήρης σοφίας, ϗ. 14 ἐκτίσθης] C addit, [illegible] κατασκιάσθης. σὺ] A C deeſt. ἔθηκα] A ἔδωκα. C κεχρισμένος [illegible] θεοῦ, ϗ τοῦ κατασκηνοῦντος ἐν σκηνώματι, ϗ ἔθηκα. ἐν] A σὺ ἐν. 15 ἐγενήθης] C ἐπορεύθης. σὺ] C deeſt. ἕως] C ἕως οὗ. 16 Ἀπὸ] C Ἀπὸ γάρ. ἐκ μέσου] C τὸ συσκιάζον ἐκ μέσων. 18 ἐβεβήλωσα] A C ἐβεβήλωσας. σποδὸν] A C εἰς σποδόν. 19 στενάξουσιν] A C στυγνάσουσιν. 23 Αἷμα ϗ θάνατος] A C Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ θάνατον, καὶ αἷμα. μαχαίραις] A C ἐν μαχαίραις. διότι] A C ὅτι. 24 οὐκέτι ἐν] A ἔτι. C ἔτι ἐν. ἀπὸ] A C ἀπὸ πάντων. 25 κύριος prius] A C Ἀδωναῒ. τὸν] A C τὸν οἶκον. ϗ ἐνώπιον] A C ἐνώπιον. ἐν] C ἐπ' αὐτὴν ἐν.

CAP. XXIX.

3 ϗ εἰπὸν] A C λάλησον, ϗ εἰπὲ (A εἰπόν.) κύριος] A κύριος κύριος· & verſu 8. C Ἀδωναῒ κύριος· & verſu 8. Φαραὼ] A C σὲ Φαραὼ βασιλέ (A βασιλέα) Αἰγύπτου. αὐτῷ] A Αἰγύπτου. 4 παγίδας] A παγίδα. C χαλινόν. σου] A C σου, ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ. C addit præterea ταῖς λεπίσιν σου προσκολλήσω. 5 πρόσωπον] C προσώπου. κατάβρωμα] A βρῶμα. 6 Αἴγυπτον] A εἰς Αἴγυπτον. ἐθλάσθης] C ϗ ἐθλάσθης. 7 Διὰ τοῦτο] A Ἰδοὺ ἐγώ. ἀπὸ σοῦ] C ponit poſt ἀνθρώπους. 11 ἐν αὐτῇ] A δι' αὐτῆς. 12 ἀπώλειαν] A C εἰς ἀπώλειαν. ἔσονται] C ἔσονται ἀφανισμός. ἔτη] A ἔτη ἀφανισμὸς ἔσται. 13 Τάδε] A Ὅτι τάδε. κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 14 κατοικίσω] A C κατοικιῶ. Φαθωρῆς] A Παθύρης. C Βαθωρῆς. 15 παρὰ] C ἐκεῖ παρά. οὐ μὴ ὑψωθῇ] C ϗ ἔσται ταπεινοτάτη τοῦ μὴ ὑψωθῆναι. ϗ] C deeſt. 16 τῷ οἴκῳ] A ἐν τῷ. αὐτῶν] A τῶν καρδιῶν αὐτῶν. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 17 μιᾷ] C ἐννάτῃ. δουλείᾳ μεγάλῃ] A δουλείαν μεγάλην. φαλακρὰ] C φαλάκρωμα. τῆς] C διὰ τῆς. 19 Τάδε] C Διὰ τοῦτο. κύριος prius] C Ἀδωναῒ. ἐγὼ] C deeſt. Αἰγύπτου] C Αἰγύπτου, ϗ λήψεται τὸ πλῆθος αὐτῆς. σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς] A deſunt. C ponit ante ϗ προνομεύσει. 20 δέδωκα] C ϗ δέδωκα. γῆν] A εἰς γῆν. τάδε] A ὅσα ἐποίησάν μοι, τάδε. C ἀνθ' ὧν ὅσα εἰργάσατο ἐμοί, λέγει Ἀδωναῒ κύριος, τάδε. κύριος] C deeſt. 21 σοὶ] C ponit poſt δώσω.

CAP. XXX.

2 εἰπὸν] C εἰπέ. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 6. 3 ὅτι] A ὀλολύξατε, ὅτι. κυρίου] C κυρίου, ϗ ἐγγίζει ἡμέρα κυρίου. [illegible]ρας] C ϗ κυρίου. 4 συμπεσοῦνται] A C πεσοῦνται. ϗ] A C ϗ λήψονται τὸ [illegible]θος αὐτῆς, καί. 5 Λίβυες] C Λίβυες ϗ Αἰθίοπες. πάντες οἱ] A Σπανοί. τῶν] C ἐκ τῶν. ἐν αὐτῇ] C μεθ' αὐτῶν. A ponit ante μαχαίρᾳ. 6 Καὶ] C Τάδε λέγει Ἀδωναῒ κύριος, Καί. ἀντιστηρίγματα] C ὑποστηρίγματα. 7 αὐτῶν] C αὐτῆς. 9 ἄγγελοι] C ἄγγελοι ἐκ προσώπου μου ἐν Σείμ. Αἰθιοπίαν] C Αἰθιοπίας ἐλπίδα. 10 κύριος prius] C Ἀδωναῒ. 11 λοιμοὶ] C μεθ' αὐτοῦ, λοιμοί. 12 ϗ ἀπολῶ, uſque ad ἐν] A C ϗ ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν, ϗ ἀφανιῶ (A ἀπολῶ) τὴν γῆν, ϗ τὸ πλήρωμα αὐτῆς (A αὐτῶν, & addit σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς.) ἐγὼ] A ὅτι. λελάληκα] A ἐλάλησα. 13 κύριος κύριος] C κύριος ὁ θεός. ἀπολῶ] A C ἀπολῶ βδελύγματα, ϗ καταπαύσω. Μέμφεως poſterius] A C deeſt. ἔτι] C ἔτι, ϗ δώσω φόβον ἐν γῇ Αἰγύπτου. 16 ἡ Συήνη] A C Σαΐς. 18 με] A deeſt. ταύτην] A αὐτήν. ἀρθήσονται] C ἀχθήσονται. 19 κρίμα] C κρίματα. 21 κατεδεήθη] C κατεδέθη. τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα] A deſunt. C τοῦ ἐπιτεθῆναι αὐτῷ μάλαγμα. 22 κύριος prius] C Ἀδωναῒ. τεταμένους] A C addunt, ϗ τοὺς συντριβομένους. 24 τὴν χεῖρα] A τὰς χεῖρας. αὐτὴν] C τὴν ῥομφαίαν. 25 τὴν] A με τήν. μου] A deeſt. 26 πάντες] A πάντες οἱ Αἰγύπτιοι. C deeſt.

CAP. XXXI.

3 ϗ] C deeſt. παραφυάσι] A C addunt, ϗ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ. εἰς] C ϗ εἰς. 4 ἐξέθρεψεν] A ἔθρεψεν. αὐτῆς] A αὐτοῦ. 5 ἀφ'] A C ϗ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ ἀφ'. πολλοῦ] C πολλοῦ ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτόν. 7 κάλλος ἐν] A κάλλος. 8 Καὶ] A deeſt. τοιαῦται] C πολλοί. 9 ϗ ἐζήλωσε] C Καλὸν ἐποίησα αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τῶν κλάδων αὐτοῦ, ϗ ἐζήλωσεν. 10 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτὸν] C ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ. 11 ἄρχοντος] A ἀρχόντων. ἐποίησε] A ἐποίησε. 13 ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ] A deſunt. ἐγίνοντο] A deeſt. C ἐγένετο. 14 ἔδωκαν] C οὐκ ἔδωκαν. αὐτὰ] A C αὐτόν. γῆς βάθος] C γῆν βάθους. πρὸς καταβαίνοντας] C καταβαίνοντες. 15 κύριος prius] C Ἀδωναῒ. ἐξεχύθησαν] C ἐξεχύθη. 16 γῇ] A γῇ κάτω. C γῇ κατωτάτῃ. ἐκλεκτὰ] C ἐκλεκτὰ, ϗ τὰ κάλλιστα. 17 αὐτοὶ] C ϗ αὐτοί. 18 ὡμοιώθης] C ὡμοιώθης ἐν δυνάμει, ϗ ἐν δόξῃ, ϗ ἐν μεγέθει ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς. ϗ καταβιβάσθητι] C deſunt. μαχαίρας] C μαχαίρᾳ. τὸ] A πᾶν. C πᾶν τό. κύριος prius] C Ἀδωναῒ.

CAP. XXXII.

1 δεκάτῳ] C δωδεκάτῳ. δεκάτῳ] A C δωδεκάτῳ. 2 ὡμοιώθης] C ὁμοιωθήσῃ. 3 κύριος] A κύριος κύριος. δίκτυα] A δίκτυά μου ϗ ἐν ἐκκλησίᾳ. C δίκτυόν μου ἐν ἐκκλησίᾳ. 4 πλησθήσεται] C addit σοῦ. ἐμπλήσω] A C ἐμπλήσω ἐκ σοῦ. 5 ἀπὸ] C φάραγγας ἀπό. σοῦ] A σου πᾶσαν τὴν γῆν. 7 κατακαλύψω] A καλύψω. αὐτῆς] A αὐτῆς, πάντας τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. 8 τὴν γῆν] A σέ. C τὴν γῆν σου. 9 παροργιῶ] C παροργίσω. πολλῶν] A deeſt. C ponit ante λαῶν. ἂν ἄγω] A ἀναγάγει. C ἀναγάγω. 10 πετάσθαι] A πλατυνθῆναι. C πετάσαι. 13 ἔτι] A deeſt. κτηνῶν] A κτήνους. 14 Οὕτως] C deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 15 τῇ πληρώσει] A τῷ πληρώματι. 16 θρηνήσεις] C θρηνήσουσιν. ϗ αἱ] A deſunt. 17 ἐγενήθη] A C ἐγένετο. 18 τὴν ἰσχὺν] C πλῆθος. τὸ βάθος] C τὰ βάθη. 19 ἐν] A C Ἐξ ὕδατος εὐπρεποῦς (A εὐπρεπῶς) κατάβηθι, ϗ κοιμήθησῃ μετὰ ἀπεριτμήτων. ἐν. ἐρῶσι] C εἰς λέξουσι. σοι] A deeſt. ἐν βάθει βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; ϗ] C εἰς βάθος λάκκου οὗ βελτίων εἶ. 22 αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐν κύκλῳ τοῦ τάφου αὐτοῦ. πάντες, uſque ad ϗ ἐγενήθη] C πάντες τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ. Οἱ δεδωκότες τοὺς τάφους αὐτοῦ εἰς πλευρὰς λάκκου. ἐδόθησαν, ϗ] A ἐδόθη. 23 οἱ δόντες] A οἳ ἔδωκαν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου, ϗ ἐγενήθη ἐκκλησία περικύκλῳ

ϗ τάφῆς αὐτοῦ, πάντες αὐτοὶ τραυματίαι οἱ πίπτοντες μαχαίρᾳ, οἱ … 24 μαχαίρᾳ] A μαχαίραις. ἐλάβοσαν] C ἔλαβον. 26 αὐτοῦ prius] … πάντες τραυματίαι αὐτοῦ] A deſunt. 27 Καὶ] C Καὶ οὐκ. πολε- … A πολεμικοῖς αὐτῶν. ἐξεφόβησαν] C ἐξεφοβήθησαν. πάντας] A C οἱ … 28 σὺ] A deeſt κοιμηθήσῃ] A C συντριβήσῃ ϗ κοιμηθήσῃ. 29 …] A C Ἐδὼμ, ϗ οἱ βασιλεῖς αὐτοῦ, (A αὐτῆς) ϗ πάντες. Ἀσσὺρ] A … αὐτοῦ] A αὐτῶν. 30 πάντες] A πάντες οὗτοι, πάντες. καταβαίνοντες …] C οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν. τῇ] C ἐν τῇ. αὐτῶν prius] … 31 βασιλεὺς] A deeſt. παρακληθήσεται] C παρακληθή- … αὐτῶν] A C αὐτῶν, τραυματίαι μαχαίρᾳ (A μαχαίρας) Φαραὼ, ϗ πᾶσα … αὐτοῦ. κύριος] C deeſt. 32 μετ' αὐτοῦ] A C deſunt.

CAP. XXXIII.

2 δῶσιν] A δώσει. 4 ϗ μὴ] A μή. 6 αὐτῇ] A C αὐτή. 7 λόγον] C … ϗ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἀπ' ἐμοῦ. 8 θανατωθήσῃ] C ἀποθανῇ. αὐτῶν] A C … 9 σοῦ] A αὐτός. ἐξῄρησαι] C ἐξαιρήσῃ. 11 τάδε] A C deeſt. κύ- …] A Ἀδωναΐ κύριος. C κύριος κύριος. ἀσεβοῦς] A ἁμαρτωλοῦ. ὑμῶν] … C ὑμῶν τῆς πορνείας. 12 εἰπὸν] C Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν. ἀσεβὴς] A … σωθῆναι] A C σωθῆναι ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτοῦ. 13 σοῦ] A C ζωῇ (A ζήσῃ) ϗ σοῦ. 14 ἁμαρτίας] C καρδίας. 15 ἐνεχύρασμα] C ἐνεχυ- … ἁρπάσματα] A ἅρπασμα. προστάγμασι] C προστάγματι. 16 ἀναμνη- …] A μνησθῶσιν. 17 αὐτῶν] A αὐτοῦ. 18 ϗ poſterius] C deeſt. 20 …] C deſunt. 21 ἐγενήθη] C ἐγένετο. δεκάτῳ] C δωδεκάτῳ. δω- …] A δεκάτῳ. 22 χεὶρ κυρίου] C ponit poſt ἐμέ. ἀνοιχθὲν τὸ στόμα] … ἀνοιχθέντος τοῦ στόματος. 23 ἐγενήθη] A ἐγένετο. 24 λέγοντιν] C λέγοντες … 27 εἰπὸν αὐτοῖς] A εἰπὲ πρὸς αὐτούς. Τάδε λέγει κύριος κύριος] A Οὕτως … Ἀδωναΐ κύριος. Ζῶ ἐγὼ] A ϗ ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθε, ϗ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν … πρὸς εἴδωλα ὑμῶν, ϗ αἷμα ἐκχεῖτε, ϗ τὴν γῆν κληρονομήσετε· ἔστητε … τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, ϗ ἕκαστος τὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, … τὴν γῆν κληρονομήσετε οὕτως· διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύ- … Ζῶ ἐγώ. Comp. ἐπὶ αἵματος τρώγετε, ϗ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε εἰς … ἐνθυμήματα ὑμῶν, ϗ αἷμα ἐκχέετε, ϗ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Καὶ ἔστητε … ῥομφαίαις ὑμῶν, ἐποιήσατε προσόχθισμα, ϗ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον … ἐμιάνατε, ϗ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Τάδε ἐρεῖς αὐτοῖς, Τάδε λέγει … κύριος, Ζῶ ἐγώ. μαχαίραις] A μαχαίρᾳ. 30 οἰκιῶν] A οἴκων. λαλοῦσι] … ἄνθρωπος] C ἕκαστος. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 31 Ἔρχονται] A C Καὶ … σου prius] A σου ὁ λαός μου. αὐτὰ] C ponit poſt ποιήσουσιν. αὐ- …] C αὐτῶν αὐτοὶ ποιοῦσιν. ἡ] A C αὐτῶν ἡ. αὐτῶν] C αὐτῶν πορεύεται. 33 Καὶ] A deeſt.

CAP. XXXIV.

2 εἰπὸν τοῖς ποιμέσι] C εἰπέ. 3 πρόβατα A πρόβατά μου. ϗ τὸ κακῶς ἔχον … ἀνωμαλοποιήσατε] C deſunt. 6 μου] C deeſt. τῆς γῆς] A C πάσης τῆς … ἀποστρέφων] A ὑποστρέφων. 8 πρόβατα poſterius] C ποίμνια. ἐβόσκησαν] … ἐβόσκησαν. 9 Ἀντὶ τούτου] C Διὰ τοῦτο. ποιμένες] A C ποιμένες ἀκούσατε … κυρίου. 10 κύριος] C deeſt. 12 ἐν] C deeſt. ὅτ' ἂν ᾖ] A πλάνης. … προβάτων] A C προβάτων αὐτοῦ. 13 ἀπὸ τῶν χωρῶν, ϗ εἰσάξω …] A deſunt. 14 ϗ ἐκεῖ] A καί. C ἐκεῖ, καί. 15 ϗ γνώσονται ὅτι ἐγὼ … κύριος] C deſunt. κύριος poſterius] A deeſt. 16 ἀποστρέψω] A C ἐπι- … 17 πρόβατα] C πρόβατά μου. προβάτου poſterius] A προβάτων. … προβάτου ἀσθενοῦς] ἀσθενοῦς. 21 Ἐπὶ] C Ἐπὶ δέ. ϗ … ἐξεθλί- …] A deſunt. C ϗ … ἐξεθλίβετε ἕως οὗ ἐξώσατε αὐτὰ ἔξω. 22 κριοῦ …] C προβάτων ϗ κριῶν. 23 τὸν] C ὡς τόν. Δαυὶδ] C Δαυὶδ, … ποιμανεῖ αὐτούς. 24 εἰς θεὸν] A θεός. Δαυὶδ] C ὁ δοῦλός μου Δαυ- … ἐλάλησα] C λελάληκα. 25 τῷ Δαυὶδ] A αὐτῷ Δαυίδ. C αὐτοῖς. …] C κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. 27 τὰ ἐν τῷ πεδίῳ] A τοῦ πεδίου. τὸν …] A τὸν ζυγὸν τοῦ κλοιοῦ. C τὴν σειρὰν τοῦ ζυγοῦ. ἐξελοῦμαι] A … καταδουλωσαμένων] C καταβδελυσσομένων. 28 ἔτι] C οὐκέτι. 29 …] C αὐτούς. ϗ οὐκ ἔτι] A ϗ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἐν ἀριθμῷ ἐν τῇ … ϗ οὐκέτι. τῆς γῆς] C τῇ γῇ. ὀνειδισμὸν ἐθνῶν] C ponit poſt ἔτι. … αὐτῶν] C αὐτῶν μετ' αὐτῶν. 31 Πρόβατα] A C Καὶ ὑμεῖς πρόβατα. … μου] C νομῆς μου ἄνθρωποι.

CAP. XXXV.

2 ἐπ' αὐτὸ] A C ἐπ' αὐτοῦ. 3 εἰς] A deeſt. 4 ταῖς] A ἐν ταῖς. … διώξεταί σε] C ἐκδιώξεταί σε, ϗ αἷμα ἐμίσησας ϗ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. … τραυματιῶν] A C addunt σου. βουνοὺς σου] C βουνούς. 9 κατοικηθῶσι] … κατοικηθήσονται. γνώσῃ] A γνώσονται. 11 κύριος] A κύριος κύριος. …] C σου, ϗ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐν τῷ μισῆσαί σε. 13 …] A ϗ ἐγώ. C καὶ ἐφωνήσατε κατ' ἐμοῦ, τὰ ῥήματα ὑμῶν ἐγώ. 14 Τά- …] A Διὰ τοῦτο τάδε. πάσης] A deeſt. σε] A C αἰώνιον, (A deeſt) … εὐφράνθης (A ηὐφράνθης) τῇ κληρονομίᾳ (A εἰς κληρονομίαν) οἴκου … ὅτι ἠφανίσθη, οὕτως ποιήσω σε. 15 ἔρημον] A ἔρημος. C εἰς ἔρη- … ϗ ἐξαναλωθήσεται] C ἐξολοθρευθήσεται. C ἐξαναλωθήσεται. γνώσῃ] A … αὐτῶν] C deeſt.

CAP. XXXVI.

2 …] C ponit ante ἐφ'. 3 ϗ μισηθῆναι ὑμᾶς] C deſunt. ὑπὸ] … τῶν ἐθνῶν. κύκλῳ] A περικύκλῳ. ἀνέβητε] A ἀνέβητε ϗ ἐγένεσθε. …] C γλώσσης. εἰς ὀνείδισμα] A ὀνείδισμα. C ὀνειδισμός. 4 κύριος] … κύριος κύριος. χειμάῤῥοις] C ponit poſt φάραγξι. 6 ὀνειδισμοὺς ἐθνῶν … ὑμᾶς] C ὀνειδισμοῦ σου, ὃν ἔθνη ἤνεγκαν ὑμῖν. 7 ἐγὼ] C τάδε … κύριος κύριος, Ἐγώ. 8 καρπὸν ὑμῶν] C καρπόν. 9 ἐφ' ὑμᾶς, καὶ] A … ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται] A αἱ ἠρημωμέναι οἰκοδομηθήσονται. κλή- …] C κλήρονται, ϗ πληθυνθήσονται, ϗ αὐξηθήσονται. 12 τὸν λαὸν] C ἀντὶ … 13 κύριος] C deeſt. κατέσθουσα] A κατεσθίουσα. C γῆ κατεσθίουσα. …] A deeſt. 15 οὐκέτι] C ἔτι & ponit poſt ὑμᾶς. ὀνειδισμοὺς] … C ὀνειδισμόν. ἀνενέγκητε] A ἐνέγκητε. 17 ϗ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν] C deſunt. 18 αὐτοὺς] A αὐτοὺς περὶ τοῦ αἵματος οὗ ἐξέχεον ἐπὶ τῆς γῆς, … τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν. C αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ αἵματος, οὗ ἔχεον … τῆς γῆς, ϗ ἐν τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν ἐμόλυναν αὐτήν. 20 ἔτοι] C … 21 εἰσήλθοσαν] A εἰσῆλθον. 22 κύριος] A C κύριος κύριος. ἀλλ' …] A C ἀλλά. 23 κύριος] A C κύριος, λέγει κύριος (A Ἀδωναΐ) κύριος. … ϗ καθαριῶ] C καθαρίσω. 27 ποιήσητε] C ποιήσητε αὐτά. 30 λάβητε] … 31 ἐπὶ] A ἐν. 32 κύριος] A deeſt. ἐστὶν] A ἔσω. 33 …] A C κύριος & ver. 37. 34 ἐγενήθη] C deeſt. 35 ἐκάθισαν] C … 37 ζητηθήσομαι] A ζήτημα θήσομαι.

CAP. XXXVII.

1 ϗ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος (C κυρίου) A deſunt. 2 ξηρὰ] A ϗ ἰδοὺ ξηρά. 3 με] A C με, Υἱὲ ἀνθρώπου. ἐπίστῃ] A C ἐπίστασαι. ταῦτα] C αὐτά. 4 με] A με, Υἱὲ ἀνθρώπου. 5 κύριος] C κύριος κύριος. φέρω ἐφ'] C οἴσω εἰς. 6 εἰς] A ἐφ'. 7 μοι] A μοι κύριος. ἐν] A C φωνῇ ἐν. προσήγαγε] C προσήγοντο. ἑκάτερον] A ὀστέον. C πρὸς ὀστοῦν. 8 δέρματα] A δέρμα. 9 προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου] A ponit ante prius προφήτευσον. κύριος] A C κύριος κύριος & ver. 12. ἐλθὲ] C ἐλθὲ πνεῦμα. 10 σφόδρα] C σφόδρα σφόδρα. 12 ὑμῶν] C ponit ante τά. ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν] A deſunt. εἰσάξω] A ἀνάξω. 13 ἐκ τῶν τάφων, λαὸν] A C ὑμᾶς ἐκ τῶν τάφων ὑμῶν, λαόν (A λαός.) 14 κύριος] A κύριος κύριος & ver. 19.. C κύριος ὁ θεός & ver. 19. 18 λέγωσι] C εἴπωσι. ἀναγγέλλεις] A C ἀπαγγελεῖς. 19 τῇ] A ἐν τῇ. C ϗ ἔσονται μία ἐν τῇ. 20 αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. κύριος] C ὁ θεός. 21 εἰσήλθοσαν] A εἰσῆλθον. 22 αὐτῶν] C πάντων τούτων, εἰς βασιλέα. οὐκέτι] A ἔτι. 23 αὐτῶν] A C αὐτῶν, ϗ ἐν τοῖς προσκόμμασιν (A προσοχθίσμασιν) αὐτῶν, ϗ ἐν ἀσεβείαις αὐτῶν. ἡμάρτοσαν] A ἥμαρτον. κύριος] A C deeſt. 24 ἔσται] A ponit poſt εἷς. 25 αὐτοὶ] A C αὐτοὶ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ϗ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος. ἄρχων] A C ἄρχων αὐτῶν ἔσται (deeſt C.) 26 θήσω] C ϗ δώσω αὐτοὺς, ϗ πληθυνῶ αὐτοὺς, ϗ θήσομαι. μου] A μοι & ponit poſt ἔσονται.

CAP. XXXVIII.

3 κύριος] C deeſt. Σὲ] A Σὲ Μαγώγ, ϗ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγώγ. 4 Καὶ] C Περιάξω σε, ϗ θήσομαι χαλινὸν εἰς τοὺς σιαγόνας σου, καί. συναγωγῇ πολλῇ] A C συναγωγὴ πολλή. ϗ περικεφαλαίαι ϗ μάχαιραι. Πέρσαι] A deſunt. 5 πάντες] A ϗ Λυδοὶ πάντες. 6 Θοργαμὰ] A Θογαρμά. C Θωγαρμά. 7 ἡ συνηγμένη] C οἱ συνηγμένοι. 8 οὗτος] C οὕτως. 9 καλακλύψαι] A καὶ καλύψεις. ἔσῃ] A πάσῃ. 10 ῥήματα] A ῥῆμα. 12 πεποιηκότας] C πεποιηκότων. κατοικοῦντας] C ϗ οἰκούντων. 13 σκῦλα poſterius] C σκῦλα μεγάλα. 14 ϗ εἰπὸν] C εἰπόν. κύριος] A κύριος κύριος. C κύριος ὁ θεός. 16 σὲ ἐπὶ] A ἐπὶ σέ. 17 τῷ] Ὦ. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύσαντες. 20 ἕρποντα] C deeſt. ῥαγήσεται] A ῥαγήσονται. 21 ϗ πᾶν φόβον] A πάντα φόβον μαχαίρας, λέγει κύριος κύριος. C πάντα φόβον, λέγει κύριος. 23 ἐναντίον] A ἐνώπιον. εἰμὶ] C deeſt.

CAP. XXXIX.

1 κύριος] A C κύριος κύριος & ver. 5, & 13, & 17, & 20. ἐγὼ] C deeſt. 2 καθοδηγήσω] C κατάξω. σε] poſterius] C deeſt. 4 πλήθη] A C πλῆθος. καταβρωθῆναι] C βρωθῆναι. 7 τὰ] A πάντα τά. ἐν] A deeſt. 8 ὅτι] C ὅτε. 9 καύσουσιν] A ἐκκαύσουσιν. ὅπλοις] C ὅπλοις θυρεοῖς, καί. 10 ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. κατακαύσουσι] A καύσουσιν ἐν. τοὺς] A ἐν πυρὶ τούς. κύριος] A κύριος κύριος. C κύριος παντοκράτωρ. 12 ἑπτὰμήνῳ] C ἑπτὰ μησίν. 13 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς εἰς. ἡ ἡμέρα ἐδοξάσθη (ἐδοξάσθην C)] A deſunt. 14 τὴν] A πᾶσαν. ἐπὶ] C ἀπό. αὐτὴν] C αὐτούς. 15 Καὶ] A deeſt. γαὶ] C deeſt. 25 ἐν] A deeſt.. 28 αὐτοῖς] A deeſt.

CAP. XL.

2 ἐν] A ἐκεῖ ἐν. ὄρος ὑψηλὸν] A C ὄρους ὑψηλοῦ. ὡσεὶ] A C ὡς. 3 αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις] A deſunt. 4 ὃν] A C deeſt. εἰς τὴν καρδίαν] A ἐν τῇ καρδίᾳ. 5 ἔξωθεν] A ἔξω. καλάμῳ] C καλάμῳ, ϗ τὸ θεὲ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος. τὸ αἰλὰμ] A C τὸ θεὲ ἓξ ἕξ, τὸ αἰλάμ. 7 Καὶ τὸ θεὲ ἴσον, uſque ad finem verſus] C πλάτος ϗ τὸ ὕψος ἴσον τῷ καλάμῳ, ϗ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, ϗ τὸ αἰλ πηχέων πέντε. 9 αἰλὰμ prius] A C ἔλ. 10 τοῦ θεὲ] C deſunt. 12 πῆχυς] C πῆχυς εἷς. ἐπὶ] A ϗ κατὰ] C κατά. θεεὶμ] A ναβὶν πήχεως ἑνὸς ϗ πήχεως ἑνὸς ὅριον. C θεεὶμ ϗ πήχεως ἑνὸς ὅρος. 14 πύλης, uſque ad τῆς πύλης ἔσωθεν, ver. 15.] A πύλης ἑξήκοντα πήχεις ἔξωθεν, ϗ εἴκοσι πέντε πήχεις θεὲ τῆς πύλης κύκλῳ, ϗ τὸ αἴθριον τῆς αὐλῆς ἔξωθεν εἰς τὸ αἴθριον αἰλάμ. C πύλης ἑξήκοντα πήχεις, ϗ θεεὶμ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ϗ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν κύκλῳ. αἰλάμ. 18 πυλῶν … πυλῶν] A στύλων … στύλων. 19 ἔξω πήχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης] A deſunt. 21 αἰλαμμὼν] A ſemper αἰλαμμώθ. 23 ὃν] C deeſt. 24 κατὰ] C καί. 26 αὐτῇ] C αὐτῆς. 30 αὐτῆς] C ponit poſt εὖρος. τοῦ αἰλὰμ] A ϗ αἰλαμμὼθ κύκλῳ μῆκος πέντε ϗ εἴκοσι πηχέων, ϗ πλάτος πέντε πηχέων, ϗ αἰλαμμώθ. C ϗ αἰλαμμὼν αὐτοῦ. κλιμακτῆρες] C κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν & ver. 34. 32 πύλην τὴν βλέπουσαν] C αὐλὴν ἐσωτέραν ὁδῷ. πήχεις εἰκοσιπέντε] C εἰκοσιπέντε πηχέων. 35 πύλην] C θύραν. 37 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν] C τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας. αὐτῇ] C deeſt. 39 ἔκρυσις] C ἐκρύσεις. ὅπως] A ἐκεῖ πλύνουσι τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἐν δὲ τῷ αἰλὰμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, ὅπως. τὰ ὑπὲρ … ὑπὲρ] A τὴν ὁλοκαύτωσιν, ϗ τὰ περὶ … περί. 40 τῆς δευτέρας] C ἑτέρου. δύο τράπεζαι] A ὀκτὼ τράπεζαι & ponit poſt ἀνατολάς. 41 Τέσσαρες] A Τέσσαρες τράπεζαι. Τράπεζαι τέσσαρες. θύματα] A θύματα ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα. θυμάτων, ϗ τέσσαρες τράπεζαι] C deſunt. 42 πήχεως, uſque ad ἐπὶ] A τὸ μῆκος πήχεως ἑνὸς ϗ ἡμίσεος, καί. 43 γεῖσος] C κυμάτιον. ἀπὸ … ἀπὸ] C ὑπὸ … 44 φέρουσι] A ϗ φερούσης. 45 τὴν φυλακὴν] C τὰς φυλακάς. 48 αἰλ τοῦ] A deſunt. C αὐτό. ϗ πηχῶν τριῶν] C deſunt. 49 δώδεκα] A δέκα. C δυοκαίδεκα.

CAP. XLI.

1 ᾧ] C καί. πλάτος] C εὖρος τοῦ αἰλάμ. εὖρος] C ponit ante πηχῶν. ἔνθεν] C ἔνθεν τὸ εὖρος τῆς σκηνῆς. 2 ϗ πηχῶν πέντε ἔνθεν] A deſunt. 3 αἰλ] A C αἰλάμ. ϗ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν] C deſunt. 4 θυρῶν] C πυλῶν. εἶπε] C εἶπε πρὸς μέ. 6 πλευρὸν prius] A deeſt. τρὶς δὶς] A ϗ τρία δίς. C ϗ τριῶν. 7 τῶν πλευρῶν] A ponit poſt πρόσθεμα. ἄνωθεν] C παράσωθεν. κάτωθεν] C κάτωθεν, καί. 8 γεισῶν] A C μέσων. διαστήματα] C διάστημα. 9 ἀπόλοιπα τὰ] A ὑπόλοιπα. C λοιπά. 11 φωτὸς] C τόπου. 12 ὡς] C τοῦ. πηχῶν] C ϗ πηχῶν. αὐτοῦ] A deeſt. 13 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 14 οἴκου] C ναοῦ. 15 τοῦ ὑπολοίπου] C τῶν ἀπολοίπων. 16 ὑποφαύσεις] C ὑποφαῦσιν. ὥστε] C ὥστε καί. ἐκ] C ἀπό. 17 Καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας] A deſunt. C ϗ ἕως τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτέρου. ἕως τῆς ἐξωτέρας] C τοῦ ἐξωτέρου. ἐν τῷ … ἐν τῷ] C τὸν … τόν. 18 φοίνικας] A φοίνικας, φοῖνιξ. ἀναμέσον poſterius] A C deeſt. 19 ἔνθεν ϗ ἔνθεν] A deſunt. C ἔνθεν. λέοντος] C ἀνθρώπου. ϗ ἔνθεν] C deſunt. 20 διαγεγλυμμένοι] C διαγεγραμμένος. 21 ὅρασις] A deeſt. 22 τὸ μῆκος] C ponit

C ponit post δύο. τῷ] A deest. 23 δύο θυρώματα posterius] C deest. 24 τοῖς] C Δύο θυρώματα τοῖς. 25 Καὶ] A deest. ἐπὶ] C deest. τοῦ ναοῦ] C τῷ ναῷ. σπουδαῖα] C κατὰ τά.

CAP. XLII.

1 ἐσωτέραν] C ἐξωτέραν. εἰσήγαγε] C ἐξήγαγε. 2 ἐπὶ πήχεις] C πηχῶν. πλάτος] C εὖρος. πεντήκοντα] A πεντήκοντα πηχῶν. C πηχῶν πεντήκοντα. 3 ἐξωτέρας] C ἐσωτέρας. τὰ περίστυλα] αἱ περίστυλοι. ἐστοιχισμέναι] C κατὰ στίχον. 4 τὸ μῆκος] A μῆκος, ὁδὸς πήχεων ἑνός. C μῆκος εἰς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχυς ἑνός. 5 ὑπερῷοι] C ὑπερῴων. ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου. C τοῖς στύλοις τοῖς κατωτέροις. περίστυλον, ϗ διάστημα, ϗ οὕτως στοαὶ δύο] C desunt. δύο] A deest. 6 ἐξωτέρων] A C ἐξεδρῶν. τῶν prius] C ἀπὸ τῶν. μέσων] C ἐν μέσῳ. 7 φῶς] C φλιά. ἐξωτέρας] C ἔξωθεν. 8 ἦν] C deest. 10 κατὰ ··· κατὰ] C ϗ κατὰ ··· ϗ κατά. 11 ἐξόδους αὐτῶν] C addit, ϗ εἰσόδους. ϗ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν] C desunt. 12 ὡς] C deest. δι᾽ αὐτῶν] C αὐτά. 13 αὗται] C deest. φάγονται] C ἐσθίονται. υἱοὶ Σαδδοὺκ] C desunt. ϗ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων] C desunt. ϗ τὰ περὶ ἁμαρτίας] C desunt. περὶ] A ὑπέρ. 14 εἰσελεύσονται] C εἰσελεύσεται. 15 πρὸς] C κατά. 16 διεμέτρησε] C διεμέτρησε τοῦ οἴκου τὸ ὑπόδειγμα κυκλόθεν ἐν διατάξει. 17 Καὶ] Comp. versum sequentem huic præponit. πήχεις] C πηχῶν. 18 πεντακοσίους] A πήχεις πεντακοσίους. C πηχῶν πεντακοσίους. 19 κατέναντι] A C τὸ κατὰ πρόσωπον. 20 καλάμου] C deest. αὐτὸν, ϗ] C desunt. αὐτῶν] C αὐτῷ. πεντακοσίων] C πεντακοσίους. πρὸς] A κατά.

CAP. XLIII.

1 βλέπουσαν κατὰ] C πρός. 2 τὴν πρὸς] A τῆς πύλης τῆς βλεπούσης. ἀπὸ τῆς δόξης] C ἐν τῇ δόξῃ. 3 κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον] A desunt. πίπτω] C ἔπεσον. 7 ἑώρακας] C ἑώρακας υἱὲ & ponit ante υἱέ. τὸν αἰῶνα] A C εἰς τὸν αἰῶνα & ver. 9. οὐ] C οὐ μή. οὐκέτι] C ἔτι. ἐν] C αὐτῶν ἐν. 8 μου ὡς συνεχόμενον] C σύνεγγυς. 11 περὶ] C ὑπέρ. διαγράψεις] C ἀναγράψεις. ϗ τὰς ἐξόδους] A C ϗ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ ϗ τὰς διεξόδους (A ἐξόδους.) ϗ τὴν] C ϗ εἰσόδους αὐτοῦ, τήν. γνωριεῖς] C ϗ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ γνωρίσεις. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 12 ἁγίων] A ἁγίων εἰσίν. οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου. C ἁγίων. οὗτός ἐστιν ὁ νόμος τοῦ οἴκου. 13 παλαιστῆς κόλπωμα] C πῆχυς παλαιστῆς, τὸ κόλπωμα αὐτοῦ. βάθους ἐπὶ πῆχυν] C ϗ μέτρον τὸ ὕψος κύκλῳ. αὐτοῦ] C deest. 14 ἐκ βάθους] A ϗ βάθος. κοιλώματος] C κυκλώματος. μέγα τοῦτο] A τὸ μέγα] C desunt. πῆχυς] C πῆχυς εἷς & ver. 15. 16 δώδεκα μήκους, ἐπὶ πήχεις] C δύο εὖρος ἐπὶ μῆκος τειχέων. δώδεκα] A δώδεκα πλάτος. 17 τὸ] C ἐπὶ τό. δεκατεσσάρων ··· δεκατέσσαρας] C pro utroque πεντεκαίδεκα. εὖρος] A εὖρος τετράγωνον. κυκλόθεν] C deest. κύκλωμα] A κύκλῳ. βλέποντες] C βλέπουσι. 18 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. Ἰσραὴλ] C deest. αὐτοῦ] C deest. προσχέειν] C προσχυθήσεται. 19 ὁ θεὸς] A κύριος. 20 βάσιν] C βάσιν αὐτοῦ. ϗ] A περιῤῥανιεῖς αὐτὸ, καί. C ϗ καθαρίσουσιν, καί. 21 περὶ] A ὑπέρ. 22 λήψονται ἐρίφους δύο] C λήψῃ ἔριφον. ἀμώμους] C ἄμωμον. 24 ἐναντίον] C ἔναντι. αὐτὰ] C αὐτό. A αὐτόν. ἅλα] A ἅλας. 25 ἔριφον] A deest. ἄμωμα] C ἄμωμον. ποιήσουσιν] A ποιήσεις τάς. 27 Καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς] A Καὶ συντελέσουσι τάς. C Καὶ συντελέσουσι τὰς ἡμέρας, ϗ ἔσται ἀπὸ τῆς. τὸ θυσιαστήριον] C τοῦ θυσιαστηρίου. κύριος] A κύριος κύριος. C κύριος ὁ θεός.

CAP. XLIV.

3 καθίσεται] A κάθηται. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 4 δόξης] C δόξης κυρίου. 5 τάξον] C τάξαι. μετὰ σοῦ] C πρὸς σὲ & ponit ante λαλῶ. 6 οἶκον prius] C deest. ὁ θεὸς] A C κύριος. 7 τοῦ] C τοῦ μή. τοῦ] C τοῦ μή. σάρκας] A σάρξ. C μου, ϗ σάρξ. 8 διετάξατε τοῦ] A οὐκ ἐπεφυλάξατε τοῦ. C οὐκ ἐφυλάξατε τὰ προστάγματα τοῦ ἁγιάσματός μου, ϗ διετάξατε τοῦ μή. μου] C μου ὑμῖν. 9 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. θεὸς] C deest. 10 οἳ] C deest. ἀπ᾽ ἐμοῦ καλόπισθεν] A οἳ ἐπλανήθησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ καλόπισθεν. C ὀπίσω. 11 τῷ] A C ἐν τῷ. τὰς θυσίας] C ponit post ὁλοκαυτώματα. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 12 ὁ θεὸς] A C κύριος (A ὁ θεὸς) ϗ λήψονται τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. 13 πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ] C desunt. πρὸς] C πρὸς πάντα. μου] C deest. 14 Κατάξουσιν] A Καὶ τάξουσιν. C Καὶ τάξω. 15 οἱ υἱοὶ] C ϗ υἱοί. οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς] C οἳ ἐφύλαξαν. θυσίαν] C deest. ὁ θεὸς] C κύριος. 17 ἔσται] C ἔσονται. ἐσωτέρας] C ἐξωτέρας. αὐλῆς] C ponit ante ἐσωτέρας. 18 ταῖς κεφαλαῖς] C τῶν κεφαλῶν. 19 Καὶ] C deest. 20 ξυρήσονται] C ξυρήσουσι. 22 ἐκβεβλημένην] C βεβηλωμένην. ἑαυτοῖς] C αὐτοῖς. Ἰσραὴλ] A C οἴκου Ἰσραήλ. χήρα] C ponit post γένηται. ἱερέως] C ἱερέων. ἀκαθάρτου, ϗ καθαροῦ] C καθαροῦ ϗ ἀκαθάρτου. γνωριοῦσιν] C γνωρίσουσιν. 24 ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν] C κρίνειν. τὰ δικαιώματά μου] C ϗ κρίσιν ἐν τοῖς προστάγμασί μου. 25 ἐπὶ υἱῷ, ϗ ἐπὶ] C υἱῷ, καί. 27 τῷ ἁγίῳ] C τοῖς ἁγίοις. θεὸς] C deest. 28 ἔσται] A ἔσονται. εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ] C κληρονομία ἐγὼ κύριος, ἐγὼ κύριος. ὅτι] C deest. 29 οὗτοι] C ϗ αὐτοί. 30 ἀπαρχαὶ] C ϗ αἱ ἀπαρχαί. ἀφαιρέματα] C ἀφορίσματα. πάντων] C deest. εὐλογίας ὑμῶν] A εὐλογίαν ὑμῶν. C εὐλογίας. 31 τῶν πετεινῶν, ϗ ἐκ] C πάντων τῶν πετεινῶν, ϗ ἐκ πάντων.

CAP. XLV.

1 ἅγιον] C ἁγίαν. πέντε ϗ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος] C τὸ μῆκος εἰκοσιπέντε χιλιάδες. εἴκοσι] A C δέκα. χιλιάδας] C χιλιάδες. 2 ἁγιάσματα] A C ἁγίασμα. πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους] C πεντακόσια, ϗ πεντακόσια. πήχεις] C ponit ante πεντήκοντα. 3 ἐκ ταύτης] C ἐξ αὐτῆς. εἴκοσι posterius] C δέκα. ϗ] C deest. ἅγια] A C τὸ ἁγίασμα ἅγιον. 4 Ἀπὸ] C Ἡγιασμένον ἀπό. τῷ ἁγίῳ] C τοῖς ἁγίοις. εἰς οἴκους ἀφωρισμένους] C εἰς οἶκος ἀφωρισμένος. 5 ϗ τοῖς] C ἔσται τοῖς. οἴκῳ] C οἴκῳ τοῦ θεοῦ. 6 πέντε ϗ εἴκοσι] C εἰκοσιπέντε. ἔσονται] C ἔσται. 7 καὶ κατὰ] C κατά. ϗ τὸ] C τό. ϗ τὸ μῆκος] C desunt. 9 κύριος ὁ θεὸς] A Ἀδωναῒ κύριος. κρίμα] A C ϗ κρίμα. καταδυναστείαν] C τὰς καταδυναστείας. 10 Ζυγὸς δίκαιος] C Ζυγὸν δίκαιον. 11 πρὸς τὸ] A τὸ μέτρον πρὸς τό. C οἰφὶ τό. 12 τὰ στάθμια] A C τὸ στάθμιον. πέντε σίκλοι usque ad ἡ] A εἴκοσι σίκλοι, πέντε ϗ εἴκοσι σίκλοι, δέκα ϗ πέντε σίκλοι. C πέντε σίκλοι, ϗ εἰκοσιπέντε σίκλοι ϗ πεντεκαίδεκα σίκλοι. ἡ μνᾶ μία] A desunt. ὑμῖν] C ὑμῶν. 13 αὕτη] C αὕτη ἐστίν. μέτρου] A οἰφί] C μέρος τοῦ μέτρου. τοῦ πυροῦ] C τῶν πυρῶν. αὐτοῦ] A deest. C μέρος. 14 κοτύλην ἐλαίου] A desunt. C κοτύλη ἐλαίου. 15 ἀπὸ δέκα] A δέκα & ponit ante προβάτων. C διακοσίων & ponit ante προβάτων. εἰς prius] C deest. ϗ εἰς σωτηρίου] A ϗ εἰς σωτήριον. C σωτηρίου. τοῦ ἐξιλάσκεσθαι] A τοῦ ἐξιλάσασθαι. C καὶ ἐξιλάσαι. λέγει] C τάδε λέγει. 16 τὴν ἀπαρχὴν ταύτην] C ponit post Ἰσραήλ. 17 διὰ τοῦ ἀφηγουμένου] C διὰ τοῦτο ἀφηγουμένῳ. τοῖς σαββάτοις] C σάββασιν. αὐτὸς] A οὕτως. ὑπὲρ] C περί. ὑπὲρ] C περί. 18 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. τὸ ἅγιον] C τὰ ἅγια. 19 ἐξιλασμοῦ] C μόσχου. 20 ἀπόμοιραν] A ἀγνοοῦντος ϗ ἀπὸ νηπίου. C ἀσυνέτου, ϗ νηπίου. 21 ἄζυμα] A deest. 22 ϗ τοῦ οἴκου] C desunt. μόσχον] A μόσχον ἐκ βοῶν. 23 Καὶ] A C deest. ποιήσει, usque ad finem versus] A desunt. ὑπὲρ] C περί. 24 πέμμα] A πέμματι. πέμματι] C πέμμα. ποιήσεις] C ποιήσει. 25 τὸ μαναὰ] C αἱ θυσίαι.

CAP. XLVI.

1 ἡ βλέπουσα] C τῇ βλεπούσῃ. πρὸς] C κατά. ἐνεργοὺς] C ἐργασίμους. ἀνοιχθῇ] A C ἀνοιχθήσεται. 2 ἔσωθεν] A C ἔξωθεν. 3 σαββάτοις] C σάββασιν. ἐναντίον] C ἐνώπιον & versu 9. 4 ϗ κριὸν] A κριόν. 5 μαναὰ] C θυσίαν. τῷ κριῷ] C τοῖς κριοῖς. 6 κριὸς ἄμωμος ἔσται] A κριὸν ἄμωμον ἔσται. C κριὸν ἄμωμον, ἔσονται. 7 μαναὰ] C θυσία. ἐκποιῇ] C ἰσχύῃ. 8 ἀφηγούμενον] C ἡγούμενον. ὁδὸν τῆς πύλης] C ὁδὸν αὐτῆς. 9 βλεπούσης] A C deest. προσκυνεῖν] C προσκυνῆσαι. ϗ ὁ] A desunt. νότον] A βοῤῥᾶν. ἐξελεύσεται, usque ad οὐκ] A desunt. ἀλλ᾽ ἢ] C ἀλλά. 10 ἐν] C αὐτῶν ἐν. μετ᾽, usque ad finem versus] C desunt. 11 μαναὰ] C θυσία & versu 14. ἂν ἐκποιῇ] C ἰσχύσει. 12 σωτηρίου] C ἢ σωτήριον. ποιεῖ] A ποιήσει. C ἐποίει. 13 εἰς] C deest. τῷ κυρίῳ] C ponit ante καθ᾽. πρωῒ] A C πρωῒ πρωΐ. 14 τὸ πρωῒ] A πρωῒ πρωΐ. C τὸ πρωῒ πρωῒ & versu 15. διαπαντὸς] A αἰώνιον διαπαντός. 15 ὁλοκαύτωμα] C ὁλοκαυτώματα. 16 θεὸς] A κύριος. ἐκ τῶν] C τῶν. ἔσται] C deest. κατασχέσεως] C ponit ante τοῖς. κληρονομία] A αὐτῶν, αὕτη ἐστὶ κληρονομία. C ἐν κληρονομίᾳ. 17 δόμα] A δόμα ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ. ἑνὶ] C ἑνὶ αὐτοῦ. ἀποδώσει] A C ἀποδοθήσεται. αὐτοῖς] C αὐτῷ. 18 ἀφηγούμενος] C ἡγούμενος. λαοῦ] A αὐτοῦ. κατακληρονομήσει] A ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, κατακληρονομῆσαι. ἐκ] A C ἀπό. 19 ἐξήγαγε] C ἀπήγαγε. εἴσοδον] A C ὁδόν. ἐκεῖ] C ponit post τόπος. 20 ἀγνοίας] A ἀνομίας. 22 κατὰ, usque ad αὐλὴ μικρὰ] A desunt. C ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς. αὐλὴ μικρὰ] C αὐλαὶ μικραί. 23 ἐν αὐταῖς κύκλῳ] C αὐταῖς. ὑποκάτω] C ὑποκάτωθεν. 24 μαγείρων] C μαγειρείων.

CAP. XLVII.

1 αἰθρίου] A C αἰθρίου τοῦ οἴκου. κλίτους] C νώτου τοῦ οἴκου. ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] C ἐπὶ τὸν νότον τοῦ θυσιαστηρίου. 2 ἔξωθεν] A τῆς πύλης ἔξωθεν. κατεφέρετο] C καταφέρεται. 4 ἐν τῷ μέτρῳ] C desunt. ἀφέσεως] C ἀφαιρέσεως. χιλίους] A χιλίοις ἐν τῷ μέτρῳ. ἐν τῷ ὕδατι] C desunt. μηρῶν] C γονάτων. 5 ὅτι] C ἔτι, ὅτι. ὡς] A C τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος. διαβήσονται] A διαβήσεται. 6 μὲ] A μὲ, εἰ. με posterius] C deest. τὸ χεῖλος] A τοῦ χείλους. 7 ϗ ἔνθεν] A desunt. 8 τὸ ὕδωρ] C ϗ τὸ ὕδωρ. κατέβαινεν] C καταβαῖνον. 9 ἐκεῖ] A ponit post ποταμός. ἔλθῃ] C ἀπέλθῃ. 10 ἐκεῖ] A ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐκεῖ. ἀπὸ Ἰνγαδεὶν] A ἀπὸ Ἀγαδδίν. C ϗ Ἐγγαδδί. σαγηνῶν] A σαγήνη. ὡς οἱ ἰχθύες] C desunt. 11 οὐ μὴ] A τὰ τενάγη αὐτοῦ οὐ μήν. 12 ἐπὶ τοῦ] A ϗ ἐπὶ τοῦ. οὐδὲ μὴ] C οὐδ᾽ οὐ μή. καρπὸς αὐτοῦ] A καρπός. ὅτι] A C διότι. ταῦτα] C deest. ἐκπορεύεται] C ἐκπορεύονται. 14 κατακληρονομήσετε] A C κατακληρονομήσεται. δοῦναι] A δοῦναι αὐτήν. 15 τῆς καταβαινούσης, καὶ περισχιζούσης] C ὁδὸν Αἰθαλών. Ἡμασελδὰμ] A C Σεδάδα Αἰμάθ. 16 Μαβθηρὰς Ἐβραμηλιὰμ] A Βηρωθὰμ, Σαμαρεΐμ. C Βοροθά, Σαβαρίμ. αὐλὴ] A C αὐλαί. Σαυνὰν] C Θίχων. 17 βοῤῥᾶν] A C βοῤῥᾶν, ϗ τὸ ὅριον Ἡμάθ, τὸ ὅριον βοῤῥᾶ. C βοῤῥᾶν, ϗ τὰ ὅρια Αἰμάθ, τὰ πρὸς βοῤῥᾶν. 18 Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς] C Κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν. Λωρανίτιδος] A C Αὐρανίτιδος. φοινικῶνος] C φοινίκων & ver. 19. 19 Μαριμὼθ] C Μαριβώθ. Καδὴμ] A Κάδδης. C Κάδης. 20 ὁρίζει] A διορίζει. Ἡμὰθ] C deest. 22 ἐν prius] C deest.

CAP. XLVIII.

1 ὀνόματα] A ὅρια. Αἰλὰμ] C Αἰνάν. 8 ἔσται ἡ ἀπαρχὴ] C [illegible] ἀρχή. 9 εἴκοσι πέντε] C δέκα. 10 Τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων] C Καὶ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγιάσματος. δέκα] C τὸ εὖρος δέκα. ϗ πρὸς] C ϗ πρὸς ἀνατολὰς τὸ εὖρος δέκα χιλιάδες, ϗ πρός. 13 ε] A deest. 15 πέντε] C ε΄, ϗ κ΄. πέντε] C ε΄, ϗ κ΄. 16 τετρακισχίλιοι] A πεντακισχίλιοι. 20 τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν] C τετράγωνος ἀφορισθήσονται αἱ ἀπαρχαί. 21 πόλεως] A πόλεως κατὰ πρόσωπον. ἐπὶ πέντε] A πρόσωπον ἐπὶ πέντε. 22 ϗ τῶν ἀφηγουμένων] A C τῷ ἀφηγουμένῳ. 28 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς] C desunt. Βαριμὼθ] A Μαριμώθ. C Μαριβώθ. 32 ϗ πύλαι, usque ad finem versus] A desunt. δέκα ϗ ὀκτὼ] C ὀκτωκαίδεκα. ἔσται] A κύριος ἐκεῖ ἔσται.

DANIEL.

In Rom. præcedit Hiſtoria Suſannæ, quæ in Comp. eſt Cap. 13 *DANIELIS*.

2 καλὴ ··· φοβουμένη] C καλὴ ··· φοβουμένη. 10 ἀνήγγειλαν] A C ἀπήγγειλαν. 11 ἀναγγεῖλαι] A C ἀπαγγεῖλαι. 14 ὡμολόγησαν] C addit, ἀλλήλοις. 15 μόνων] A deest. 16 κεκρυμμένοι] C ἐγκεκρυμμένοι. 17 κορασίοις] C κορασίοις αὐτῆς. σμήγματα] A C σμῆγμα. 18 ἴδον] A C εἶδον. 19 πρεσβῦται] A C πρεσβύτεροι & verſu 24. 23 Αἱρετώτερον] A C Αἱρετόν. 32 ἀποκαλυφθῆναι] C ἀνακαλυφθῆναι. 33 ἰδόντες] A

34 τῷ λαῷ] C τοῦ λαοῦ. 35 κυρίῳ] A τὸν κύριον. 37 κεκρυμμέ- C ἐγκεκρυμμένος. 40 ἀγγεῖλαι] A C ἀπαγγεῖλαι. 44 κύριος] A C 45 ἀπαγομένης] A ἀγομένης. πνεῦμα] A deest. 46 Ἀθῷος] C 48 υἱοὶ] A deest. 50 δεῦρο] C δεῦρο δή. ἀνάγγειλον] A C πρεσβεῖον] A C πρεσβυτέριον. 53 ἀδίκους] A ἀθώους. θεοῦ] A C κυρίου. 55 ἐψεύσω] A C ἐψεύσω· & versu 59. φησιν] A C ponunt post λαβών. 60 τῷ θεῷ τῷ σώζοντι] A τὸν θεὸν τὸν σώζοντα. 63 ᾔνεσαν] A C ᾔνεσαν τὸν θεόν. αὐτῶν] A C αὐτῶν Σωσάννης. 64 ἐνώπιον] A ἐναντίον.

CAP. I.

θεοῦ prius] A C κυρίου. Ἤνεγκεν] C ἀνήνεγκεν. 4 μῶμος, ϗ] C μῶμος, καί. A μῶμος. ἐν] C deest. 6 τῶν] A C τῶν υἱῶν. 8 εἰς τὴν καρδίαν] A ἐν τῇ καρδίᾳ. καὶ posterius] C deest. 9 οἰκτιρ- A οἰκτιρμούς. 10 ὑμῶν prius] A deest. σκυθρωπὰ] A deest. 11 Ἀ- A Ἀμελσάδ. C Μελσάρ. Ἀνανίαν, Μισαήλ, Ἀζαρίαν] A ϗ Ἀνανίαν, Μισαήλ, ϗ Ἀζαρίαν. C ϗ Ἀνανίαν, ϗ Ἀζαρίαν, ϗ Μισαήλ. 12 σπερμά- A C σπερμάτων τῆς γῆς. 13 ἐσθιόντων] A C ἐσθιόντων. & ver. 14. A πᾶσι. ὑπὲρ] C ὑπὲρ πάντα. 17 Καὶ τὰ usque ad ἔδωκεν] cætera absunt. C τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις. 20 ὧν] A C ὅσα.

CAP. II.

2 καλέσαι] A καλέσατε. 4 σύγκρισιν] C σύγκρισιν αὐτοῦ· & v. 5. 5 C Καὶ ἀπεκρίθη· & ver. 7. ἐὰν] A C ἐὰν οὖν. 6 αὐτοῦ po- A deest. ἀπαγγείλατε] C ἀναγγείλατε. 7 ἀναγγελοῦμεν] A αὐτοῦ C αὐτοῦ ἀναγγελοῦμεν. 8 εἶπεν] C εἶπεν τοῖς Χαλδαίοις. A ϗ ὅτι. 9 Ἀπεκρίθησαν] A C Καὶ (deest C) ἀπεκρίθησαν πά- 10 ὅστις] A ὅς. δυνήσεται] C ponit ante τὸ ῥῆμα. μάγον ϗ] A C μάγον. 11 ἀναγγελεῖ] A ἐπαγγελεῖ. ἀλλ' οἱ] C ὅτι ἀλλ' ἤ. 12 A C ὀργῇ πολλῇ. 13 ἐζήτησαν] C ἐζήτει. αὐτοῦ A deest. 15 Ἄρ- A C Καὶ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ, λέγων, Ἄρχων. 16 ἠξίωσεν] A C εἰσ- ϗ ἠξίωσε. τὸν βασιλέα] A desunt. ἀπαγγελῇ] A C ἀπαγγείλῃ, Μισαὴλ ... Ἀζαρίᾳ] A Ἀζαρίᾳ ... Μισαήλ. 20 σύνεσις] C σύνεσις, ϗ ἡ 22 Αὐτὸς] A Καὶ αὐτός. 23 ἠξιώσαμεν] C ἠξιώσαμέν σε. ὅραμα] A C 28 ἡ] A C deest. αἱ ὁράσεις] A ἡ ὅρασις. βασιλεῦ] A C Σὺ 31 μία] C μία πολλή. μεγάλη] A μεγάλη καί. C ponit post πρόσοψις] A ὄψις. 32 χρυσοῦ] A C καθαροῦ. 33 μέρος posterius] A C ϗ μέρος. 34 ἀπεσχίσθη] A C οὗ (deest C) ἀπετμήθη. εἰς τέλος] C 35 ἐγένετο] A C ἐγένοντο. ὄρος] C εἰς ὄρος. 38 ὅπου] C ἐν ϗ ἰχθύας τῆς θαλάσσης] C desunt. σε] A deest. σὺ] A deest. 40 ἰσχυρὰ] C ἔσται ἰσχυροτέρα. πάντα posterius] C deest. 42 μέρος] A μέρος δέ τι. 44 βασιλέων] A βασιλειῶν. αὐτη] C αὐτή. 46 εἶπε] A ϗ εἶπε. 47 κύριος] C κύριος τῶν κυρίων, ϗ βασιλεύς. ὁ] C καί. ἠ- A C ἠδυνάσθης. 48 ἐπὶ] A καί. ϗ Ἀβδεναγὼ] A C ϗ deest.

CAP. III.

1 Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου] C desunt. 2 ἐπ'] C ὑπ'. ἐλθεῖν] C εἰσελθεῖν. A C εἰκόνος, ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. 3 τοπάρχαι, C ὕπατοι, τοπάρχαι. εἰκόνος posterius] A C ἧς (A deest.) ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ. A addit ὁ βασιλεύς. 4 λαοῖς] A C ἔθνη λαοί. 5 παντὸς A παντὸς συμφωνίας γένους. C συμφωνίας, ϗ παντὸς γένους. 7 ὅταν A C ὅτε ἤκουσαν. πάντες] A C deest. ἦν] A C ᾖ. 8 προσῆλ- A C προσῆλθον. 9 τῷ] A C ϗ ὑπολαβόντες εἶπον Ναβουχοδονόσορ 10 πάντα ἄνθρωπον] C πᾶς ἄνθρωπος. παντὸς] C συμφωνίας, ϗ παν- 12 Εἰσὶν] A Εἰσὶν οὖν. οἱ οὐχ] A C οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ. βασι- C deest. 15 οἱ] C deest. σύριγγος] A deest. ἐποίησα] A ἔστη- A C τῶν χειρῶν. 16 ἀπεκρίθησαν] C ἀπεκρίθη. 18 ἔστω C σοι ἔστω. ᾗ] A C τῇ χρυσῇ ᾗ. 21 Σαραβάροις] C Σαραβά- περικνημῖσιν] A C περικνημῖσιν, ϗ ἐνδύμασιν αὐτῶν. 22 ἐκ περισσοῦ] A C ὑπερεκπερισσοῦ ἑπταπλασίως. 23 εἰς μέσον] C ἐν μέσῳ. καμίνου] A C καμίνου τοῦ πυρός. 24 καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον] A desunt. 25 Καὶ στὰς, usque ad ver. 91] desunt in Ald. 26 κύριε] C κύριος. ϗ αἰνετὸς] C 27 ἐποίησας] C ἐποίησας ἡμῖν. ἀλήθεια] C ἀληθῶς. 28 πάν- posterius] C πάντα ἐφ' ἡμᾶς. 29 ἀποστῆναι] C ἀποστάντες. 22 ϗ ἐχ- C ἐχθίστων. 33 ἡμῶν] C deest. 36 ἐλάλησας] C ἐλάλησας πρὸς αὐτούς, λέγων. 38 οὐδὲ τόπος] C οὐ τόπος. ἐναντίον] C ἐνώπιον. ἔλεος] C ἔλεός σου. 40 ὁλοκαυτώσει] C ὁλοκαυτώμασιν. ϗ ἐν] C ϗ ὡς ἐν. 41 ἐν] C σοι ἐν. 50 πνεῦμα] C πνεύματα. αὐτοῖς] C αὐτούς. 51 ἐδόξαζον, ϗ ηὐλόγουν] C ηὐλόγουν, καὶ ἐδόξαζον. 55 ἐπιβλέπων] C αἰνετὸς] C ὑπερύμνητος. 54 θρόνου] C θρόνου δόξης. ὑπερυμνούμε- C ὑπερένδοξος. 56 Εὐλογητὸς] C Εὐλογημένος. ὑμνητὸς] C 59 Hunc versum Comp. ponit post sequentem. 60 ϗ prius] C deest. 61 πᾶσα ἡ δύναμις] C πᾶσαι αἱ δυνάμεις. 64 Εὐλογείτω] C 71 Hunc versum & sequentem Comp. ponit post versum 68. 67 καῦμα] C καύσων. αἰῶνας] C αἰῶνα. Εὐλογεῖτε δρόσοι, ϗ νιφετοὶ τὸν ὑμ. &c. 69 Εὐλογεῖτε] C Εὐλογεῖτε πάγος ϗ ψύχος τὸν κύριον, &c. Εὐλογεῖτε. 78 Hunc versum Comp. ponit post sequentem. θάλασ- C θάλασσαι. 81 πάντα] C ponit ante κτήνη. 84 ἱερεῖς] C ἱερεῖς 85 δοῦλοι] C δοῦλοι κυρίου. 88 ἔσωσεν ἡμᾶς] C ponit ante ἐκ. 90 C πάντας τοὺς αἰῶνας. 91 τοῦ πυρὸς] A τῆς καμίνου τοῦ πυρός. A C ὧδε. 93 δεῦτε] C δεῦτε ἔξω. ἐξῆλθον] A ἐξῆλθε. Ἀ- A C ϗ Ἀβδεναγὼ & ver. 95. 94 σώματος] A στόματος. σα- C σαράβαρα. ἐν] C deest. 95 Καὶ] A C Καὶ προσεκύνησεν ἐνώπιον αὐτῶν ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ, καί. 97 ϗ ηὔξησεν, usque ad finem ver- C desunt. τῶν ἐν] A τῶν ὄντων ἐν. 98 καὶ γλώσσαις] A C γλώσσαις. A κατοικοῦσιν. 100 ϗ ἰσχυρὰ] C τὰ σημεῖα αὐτοῦ, ϗ ὡς ἰσχυρὰ τὰ τέρατα αὐτοῦ.

CAP. IV.

1 ϗ] C deest. εὐθηνῶν] A C εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. 2 ἐτάραξαν] A C συνετάραξαν. 4 ἐγὼ εἶπα] C εἶπα ἐγώ. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 5 ᾧ] A C ϗ τὸ ἐνύπνιον ἐνώπιον αὐτοῦ. 6 ἐγὼ] A C deest. θεοῦ] C deest. πᾶν] A deest. σε] C σοι. 7 A C Καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου, ἐπί. 8 Ἐμεγαλύνθη] A Καὶ ἐμεγαλύνθη. A C τὰ πέταλα. ἅπασιν] C deest. 9 Τὰ] A C Καὶ τά. ϗ ἐξ] A C 12 κατοικηθήσεται] A C αὐλισθήσεται. 14 δώσει] A δοθήσεται. 15 ὃ] C deest. Ναβουχοδονόσορ] C ponit post βασιλεύς. μοι] A deest. 16 ἀπεκρίθη] A C ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ϗ εἶπε Βαλτάσαρ, Τὸ ἐνύπνιον ϗ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε, ϗ ἀπεκρίθη. 20 Εἰς, καὶ] A Εἰς τόν. αὐτὸν] C αὐτό. 21 [illegible]] A [illegible]. 22 κατοικία] C κατοίκησις. 23 εἶπαν] A C εἶπεν. δένδρου] A C δένδρου ἐν τῇ γῇ. οὐρανίου] A ἐπουρανίου. 24 ἀδικίας] A C ἀδικίας σου. 25 ἔφθασεν] A ἐφθάρησαν. 28 λέγουσι] A C λέγεται. 29 ἐκδιώκουσι] A C ἐκδιώξουσι. ἕως] A C ἕως οὗ. 30 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 31 μου prius] A deest. ἀνέλαβον] C ἔβαλον. τῷ ζῶντι] A τὸν ζῶντα. τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 32 ὡς] A εἰς. δυνάμει] A δυναστείᾳ. ἀντιποιήσεται] A ἀντιστήσεται.

CAP. V.

1 αὐτοῦ χιλίοις] C ἀνδράσι χιλιάρχοις. κατέναντι] C ἔναντι. 2 Καὶ] C deest. ἐνεγκεῖν] C εἰσενεγκεῖν. 4 λιθίνους] A λιθίνους, ϗ τὸν θεὸν τὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν, τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 6 τοῦ βασιλέως ἡ μορφὴ] C ὁ βασιλεύς. 7 εἰσαγαγεῖν] C εἰσενεχθῆναι. μάγους, Χαλδαίους] C τοὺς μάγους, ϗ τοὺς Χαλδαίους, ϗ τούς. εἶπε] A ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς, ϗ εἶπε. σύγκρισιν] A C σύγκρισιν αὐτῆς. 9 ἐν] A C ἐπ'. 10 εἰσῆλθεν] C ponit post βασίλισσα. εἶπε] C ἀπεκρίθη ἡ βασίλισσα, ϗ εἶπε. 11 θεοῦ] C θεοῦ τοῦ ἁγίου ἐπί. εὑρέθη] C ϗ σοφία, ὡς σοφία θεοῦ εὑρέθη. 12 ἐν αὐτῷ posterius] A C deest. κρατούμενα] C κρυπτόμενα. 14 θεοῦ] C θεοῦ ἁγίου. 15 ϗ τὴν σύγκρισιν (addit C αὐτῆς) γνωρίσωσι] A desunt. ἀναγγεῖλαι] C ἀπαγγεῖλαι. 16 κρίματα] C συγκρίματα. γραφὴν] A C γραφὴν ταύτην. τῷ τραχήλῳ] C τὸν τράχηλον. ἄρξεις] C ἄρξῃ. 13 Καὶ εἶπε Δανιὴλ] C Τότε ἀπεκρίθη Δανιήλ, ϗ εἶπε. ϗ τὴν] A C τῷ βασιλεῖ, ϗ τήν. 19 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ] C αὐτόν. 23 ἤνεγκαν] A C ἤνεγκας. ϗ χαλκοῦς] A desunt. 24 ἐνέταξε. C ἔταξεν. 29 βασιλείᾳ] C βασιλείᾳ αὐτοῦ.

CAP. VI.

2 ὃς] A C ὧν. ἐν] C ἦν ἐν. 4 πᾶσαν πρόφασιν] A πᾶσα πρόφασις. ηὗρον] A ηὑρέθη. 7 ὕπατοι] A ὕπαρχοι] C ϗ ὕπατοι. ϗ τοπάρχαι] C desunt. ὃς ἂν] A desunt. αἰτήσῃ] A C αἰτήσηται. ἀνθρώπου] A ἀνθρώπων. 8 ϗ ἔκθες γραφὴν] A desunt. 11 τοῦ] C ἔμπροσθεν τοῦ. 13 αἰτεῖ] A C αἰτεῖται. 15 τοῦ πᾶν] C ὃ παραδίδοσθαι τοῦ πάντα. 17 λίθον] A C λίθον ἕνα. ἐν prius] C deest. 18 ϗ ἔκλεισεν (A ϗ ὑπέκλεισεν) usque ad finem versus] C desunt. 20 λάκκῳ] A C λάκκῳ τοῦ Δανιήλ. ἰσχυρᾷ] C μεγάλῃ, ϗ ἰσχυρᾷ· & A C ponunt ἐβόησε post ἰσχυρᾷ. σου] A deest. ἠδυνήθη] A C ἐδυνάσθη. 22 ἀπέστειλε] A ἐξαπέστειλε. ἐμοὶ] A C ἐν ἐμοί. 23 ἐν posterius] A deest. 24 ἠγάγοσαν] A ἤγαγε] C ἤγαγον. 26 Ἐκ] C Ἀπό. τούτου] A C τοῦ. χειρὸς] A C στόματος.

CAP. VII.

1 ἔτει] A C ponunt post πρώτῳ. ἔγραψεν] A ἔγραψεν ἀρχὴν λόγων αὐτοῦ. C ἔγραψεν, ϗ τὸ κεφάλαιον τῶν λόγων εἶπεν. 2 ἐθεώρουν] A C addunt ἐν ὁράσει (A ὁράματί) μου τῆς νυκτός. 3 ἀνέβαινον] C ἀναβαίνοντα. 4 ὡς] C deest. ἐξετίλη] C ἐτίλοντο. αὐτῆς] C αὐτοῦ. 5 μέρος] A καιρούς. τρεῖς πλευραὶ] A C τρία πλευρά. 6 τούτου] A C αὐτοῦ. θηρίον] C ponit post ἕτερον. 7 φοβερὸν] C ϗ φοβερόν. σιδηροῖ] A C σιδηροῖ ϗ (deest C) μεγάλοι. 8 μεγάλα] A μεγάλα, ϗ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. 10 εἷλκεν] A C εἷλκεν ἐκπορευόμενος. αὐτοῦ posterius] A C ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 11 θηρίον] C θηρίον ἐκεῖνο. 12 καιροῦ prius] A C χρόνου. 13 ὡς] C ὡσεί. ϗ] A C ἦν, καί. ϗ προσηνέχθη αὐτῷ] A C ϗ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. 14 ϗ γλῶσσαι] A γλῶσσαι. δουλεύσουσι] C ἐδούλευον. 15 ἐν τῇ ἕξει μου] A C ponunt post Δανιήλ. ἐτάρασσον] A C συνετάρασσον. 16 μαθεῖν] A deest. 17 θηρία] A C θηρία τὰ μεγάλα. τῆς γῆς] A C τὴν γῆν. 18 αἰῶνος τῶν] A C αἰῶνος ϗ ἕως αἰῶνος τῶν. 19 περὶ] C μαθεῖν περί. συνεπάτει] C κατεπάτει. 20 ἀναβάντος] A ἀναβαίνοντος. πρώτων] A C προτέρων τρία. ᾧ] A C κέρας ἐκεῖνο οὗ (A ᾧ.) 24 κακοῖς] C deest. 25 παλαιώσει] A C πλανήσει. καίγε] A C καί. 26 ἐκάθισε] A C καθίσει. 28 ἐπὶ πολὺ] A desunt. C ponit ante οἱ. ϗ τὸ] A C ἐπ' ἐμοί, ϗ τό. διετήρησα] A C συνετήρησα.

CAP. VIII.

2 ἐν χώρᾳ] A χώρᾳ. Αἰλὰμ] A C Αἰλάμ, ϗ εἶδον ἐν ὁράματι. τοῦ Οὐβὰλ] C τῆς πύλης Οὐλαΐ. 3 κέρατα] A C κέρατα, ϗ τὰ κέρατα. ὑψηλὸν] A ὑψηλότερον. 5 ϗ οὐκ ἦν ἁπτόμενος τῆς γῆς] A desunt. μέσον] A θεωρητὸν ἀναμέσον. C ἐπίσημον ἀναμέσον. αὐτοῦ] A deest. 6 ἑστῶς] A C ἑστῶτος. 7 ἐξηγριάνθη] A C ἐξηγριώθη. 9 πρὸς τὴν δύναμιν] A τὴν ἀνατολήν. C πρὸς ἀνατολήν, ϗ πρὸς τὴν δύσιν. 10 Καὶ] C deest. 11 οὗ, usque ad ϗ δι'] C τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐμεγαλύνθη. Καὶ κατεδωδώθη αὐτῷ] A ϗ ἐγενήθη, ϗ κατεδωδώθη αὐτῷ] C desunt. 12 ἐδόθη] C ἐγενήθη. 13 λαλοῦντι] A ἐπὶ λαλοῦντι. 14 τετρακόσιαι] A C τριακόσιαι. 15 ἐγὼ Δανιὴλ] C desunt. 16 Οὐβὰλ] C Οὐλαΐ. 17 ἐχόμενος] C ἐχόμενα. ἐθαμβήθην] C ἐθορυβήθην. 19 ἡ ὅρασις] A C desunt. 21 Ὁ] C Καὶ ὁ. 22 ὑποκάτω] C ὑποκάτωθεν. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 23 αὐτῶν posterius] C deest. 24 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. διαφθερεῖ] A φθερεῖ. 25 Καὶ] A Ὁ. αὐτοῦ prius] C deest. ἀπωλείας] C ἀπωλείᾳ. ϗ] A ϗ ἐπ' ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται, καί. χειρὶ] A ἐν χειρί. 26 ἀληθῶς] A C ϗ (deest C) ἀληθής. [illegible]] A C addunt ἡμέρας.

CAP. IX.

1 ἔτει] C ἔτει ἐπί. 2 ἐγὼ] A C ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐγώ. τὸν ἀριθμὸν] A τῶν ἀριθμῶν. ὃς] C περὶ οὗ. 3 δεήσεις] A C δέησιν. σάκκῳ] A C σάκκῳ ϗ σποδῷ. 4 ἔλεός σου] A C ἔλεος. 5 ἠνομήσαμεν] A C ἠσεβήσαμεν. ϗ ἀπέστημεν, ϗ ἐξεκλίναμεν] A desunt. 6 εἰσηκούσαμεν] A ἠκούσαμεν. 7 ϗ prius] A σου, καί. ἐν prius] A C deest. ἀθεσίᾳ] C ἀθετήσει. 8 Ἐν σοὶ] A Σοί. C adjungit versui præcedenti. ἐστὶν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ϗ] A C desunt. ϗ τοῖς πατράσιν ἡμῶν] A desunt. 9 ἀπέστημεν] A C addunt ἀπὸ κυρίου. 10 ἐν τοῖς νόμοις] C τοῖς νομίμοις. 12 ἐπαγαγεῖν] A ἐπάγειν.

13 ἀποστρέψαι] C ἐπιστρέψαι. σου] A C deest. 14 κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν. κύριος] A deest. 15 ἠνομήσαμεν] A C addunt ἠδικήσαμεν. 16 πᾶσιν] C πάσῃ. καὶ ἐν] A C ἐν. ἐν] A καὶ ἐν. 17 κύριε] A deest. 18 ἡμῶν prius] A C ἡμῶν ἡμεῖς. 19 μή] A C ποίησον, ϗ μή. ὁ] A C κύριε ὁ. 20 τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου] A addit τοῦ θεοῦ μου. C τὸ ὄρος τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ μου, 21 ἐν τῇ δεήσει] C desunt. 22 σε] C deest. σύνεσιν] A deest. 24 ἀδικίας prius] A C ἀνομίας. προφήτην] C προφητείαν. 25 ϗ ἐπιστρέψει, ϗ] C πάλιν. τεῖχος] A περίτειχος. ϗ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροὶ] C ἐν συντελείᾳ τῶν χρόνων. 26 ἑξηκονταδύο] C ἑξηκοντατέσσαρας, καί. ἔστιν] A ἔσται. ϗ τὴν] C τὴν δέ. ἐκκοπήσονται] A C ϗ ἐκκοπήσονται. ἐν] C ὡς ἐν. 27 Καὶ] Ante hæc Ald. habet, Καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς. ἑβδομὰς μία, ϗ ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος καταπαύσει θυσιαστήριον ϗ θυσίας, ϗ πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ ϗ ἕως συντελείας ϗ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ. μου] C deest. ἐρημώσεων] A C addunt ἔσται.

CAP. X.

4 Ἐν] C Καὶ ἐν. τετάρτῃ] C ϗ τετάρτῃ. ἐχόμενα] A C ἐχόμενος. Τίγρις] A deest. Ἐδδεκὲλ] C deest. 5 ἐν] A deest. 6 ὡσεὶ] C ὡς. ὡς ἡ] C ὡσεί. σκέλη] A σκέλη αὐτοῦ. ὡς] C ὡσεί. 8 μετεστράφη] C ἐστράφη. 9 αὐτοῦ posterius] A C τὴν φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ. 10 ϗ posterius] A deest. μου] A C μου, ϗ ταρσοὺς χειρῶν μου. 12 ἡμέρας] A C ponunt ante τῆς. 13 βασιλείας posterius] C βασιλέως. 14 ἀπαντήσεται] A C ἀπαντήσει. 17 δυνήσεται] C δυνήσομαι. πνεῦμα] A C πνοή. 20 εἶπεν] C εἶπέν μοι. εἰσεπορευόμην] A C ἐξεπορευόμην. 21 τούτων] C τούτου.

CAP. XI.

1 κράτος ϗ ἰσχὺν] A C ἰσχὺν ϗ κράτος. 4 ἑτέροις] A δοθήσεται ἑτέροις. τούτων] C τούτων δοθήσεται. 5 αὐτῶν] C αὐτοῦ. ἐνισχύσει] A deest. πολλὴν] A C πολλὴν ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. 7 Ἀναστήσεται] A C Καὶ ἀναστήσεται. αὐτῆς] A C αὐτῆς ἐπί. εἰς] A πρός. 10 ἀναμέσον] A C δυνάμεων. ἐλεύσεται] C εἰσελεύσεται. συμπεριπλακήσεται] C προσσυμπλακήσεται. 11 Καὶ] C deest. 12 οὐ κατισχύσει] C οὐκ ἀντισχύσει. 13 ἐνιαυτῶν] A C deest. ϗ ἐν] C ἐν. 15 στήσονται] A C οὐ στήσονται. 16 Σαβεὶ] A Σαβείρ. τελεσθήσεται] A C συντελεσθήσεται. παραμείνῃ] A μείνῃ. 18 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 20 ἔτι] A C deest. 21 ἔδωκαν] C ἔδωκεν. 22 κατακλυσθήσονται] C κατακυλισθήσονται. 23 πρὸς αὐτὸν] A παρ' αὐτοῦ. αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 24 πίοσι] C πλείοσι. ϗ ἕως] A ἕως. C αὐτοῦ ἕως. 25 στήσονται] A στήσεται. 27 αἱ] A ϗ αἱ. ἐπὶ] A C deest. 29 Εἰς] C Καὶ εἰς. 30 ἐν] A C οἱ ἐν. ταπεινωθήσεται] C ταπεινωθήσονται. 31 σπέρματα] C βραχίονες. A βραχίονες ϗ σπέρματα. 32 κατισχύσουσιν] A ϗ κατισχύσουσιν. 35 ἀποκαλυφθῆναι] A ἐκλευκᾶναι. ἔτι] C deest. 36 θεὸν] C θεὸν, ϗ ἐπὶ θεὸν τῶν θεῶν. συντέλειαν] A συντέλεια ϗ σπουδή. 37 ἐπιθυμίᾳ] A ἐπιθυμίαν. C ἐπὶ ἐπιθυμίαν. πᾶν] A C παντί. 38 μαωζεὶμ] A C μαωζείν. ἔγνωσαν] A ἐπέγνωσαν. C ἐδόξασαν. 39 καταφυγῶν] C πόλεων. ἀλλοτρίου] C addit οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ. 40 πέρατι] A πέρατι, καί. εἰσελεύσονται] A C εἰσελεύσεται. 41 Σαβαεὶμ] A Σαβαείν. C τοῦ Σαβεί. 42 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. 43 ἐν τοῖς] A τοῖς. 44 ἀπὸ] A deest. ἀφανίσαι] A C ἀφανίσαι, ϗ τοῦ (A deest) ἀναθεματίσαι. 45 ἐφαδανῷ] C ἀφαδανῷ. εἰς] C ἐπί. σαβαὶν] C σαβεί. ἥξει] A C ϗ ἥξει. μέρους] C τῆς ἄκρας. ἔστιν] A C ἔσται.

CAP. XII.

1 θλίψις] A C deest. γεγένηται] A γέγονεν. πᾶς] A C πᾶς ὁ εὑρεθείς. 2 ἐν γῆς χώματι] C ἐκ γῆς χώματος. ϗ εἰς] C εἰς. 3 λάμψουσιν] C ἐκλάμψουσιν. τοὺς αἰῶνας] A τὸν αἰῶνα. 5 ἰδοὺ] A deest. δύο] A ponit post ἕτεροι. 6 εἶπε] A C εἶπον. 7 ἐν τῷ] C τῷ. καιρῶν ϗ] A ϗ καιροὺς καί. C ϗ καιρούς. διασκορπισμὸν] A C addunt, χειρὸς λαοῦ ἡγιασμένου. 10 ϗ ἁγιασθῶσι] C desunt. 11 ϗ δοθήσεται] A C ϗ τοῦ δοθῆναι. 12 εἰς] A deest. 13 σὺ] C σὺ Δανιήλ. δεῦρο] C δεῦρο εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας. ἀναπαύου] C ϗ ἀναπαύσῃ. ἔτι, usque ad ϗ ἀναστήσῃ] C desunt. εἰς τὸν] A ὡς τόν. 65] Καὶ] Hic versus in Comp. est ad finem historiæ Susannæ.

HISTORIA BELI ET DRACONIS.

1 Καὶ ἦν] Hic incipit cap. 14. in Comp. 3 αὐτῷ] C αὐτό. 5 ϗ πίνει] C desunt. 6 οὐδέποτε] C οὐδὲ πέπωκεν πώποτε. 7 Θυμωθεὶς δὲ] C Καὶ θυμωθείς. 8 δείξητε] A C ἀποδείξητε. 9 ἐκτὸς] A C χωρίς. 10 τοῦ Βὴλ] C desunt. τῷ] C ἐν τῷ. 13 παιδίοις] A παισίν. κατέσθιον] A C κατέστρωσαν. 14 γυναῖκες αὐτῶν] C γυναῖκας. 16 εἶπεν] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. 17 ὁ βασιλεὺς] C ponit ante εἶπ. 18 δὴ] C deest. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς] A desunt. 20 ἐδαπάνων] C κατεδαπάνουν. 22 μέγας] A C μέγας ἐν τῷ τόπῳ. 26 φαγὼν] A C deest. ἴδετε] A C ἴδε. 29 βασιλεὺς posterius] C deest. 30 ἔβαλον] A ἐνέβαλον. 32 ἦν] C ponit post προφήτης. ἐνέθρυψεν] A ἐνέτριψεν. 34 γινώσκω] A C γινώσκω ποῦ ἐστιν. 37 ἀγαπῶντας] A ἐκζητοῦντας ϗ ἀγαπῶντάς σε. 40 φωνῇ] C ὁ βασιλεὺς φωνῇ. εἶπε] A ὁ βασιλεὺς εἶπε. κύριε] A κύριος.

MACCAB. I.

CAP. I.

1 πρότερος] A C πρότερον. 2 πολλῶν] C deest. 4 συνήγαγε] C συνῆξε. τυράννων] A τυραννικῶν] C τυραννιῶν. 7 συντρόφους] A C συνεκτρόφους. 12 ἧς] C οὗ. 16 τοῖς] A ἐν τοῖς. 22 ἀνέβη posterius] A C deest. 28 ϗ] A C deest. 30 Καὶ] A C deest. 34 ἐκληρονόμησαν] A addit αὐτούς. 35 ἰσχυρῷ] C ὀχυρῷ. 42 ἡ ἀτιμία] A C ἀτιμασμός. 51 βεβηλώσει] A βεβηλῶσαι αὐτούς. 64 προσενόμισαν] C deest.

CAP. II.

2 Καδδὶς] A Γαδδίς] C Ἰαδδίς. 5 Ἀπφοῦς] C Σαπφοῦς. 9 ἐχθροῦ] A αὐτοῦ. 10 αὐτῆς prius] A C deest. 18 οὖν] C deest. 20 ἀλλ' ἐγὼ] A C κἀγώ. 22 τῶν λόγων] C τὸν λόγον. 33 ἱκανὸν] C deest. 37 πάντες] A ponit post ἡμῶν. 42 Ἰουδαίων] A C Ἀσιδαίων. 57 εἰς αἰῶνα αἰῶνος] C αἰωνίας. 62 κοπρίαν] C κόπρια. 67 ἐκδικήσατε] C deest. 70 αὐτῶν] C αὐτοῦ.

CAP. III.

3 αὐτοῦ] C ponit post πολεμικά. 11 ἀπέκτεινεν αὐτὸν] C ἀπέκτεινε. 13 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ, καί. 14 αὐτῷ] A C αὐτῷ, καί. 15 τοῦ ἀναβῆναι] C desunt. 16 ἤγγισαν] C ἤγγισε. αὐτῶν] C αὐτῷ. 27 πῶς] A C τί. ὀλιγοστοὶ] C ὀλίγοι. 18 τοῦ θεοῦ] A C desunt. 22 περὶ] A κατά. 24 αὐτὸν] A C αὐτούς. 25 πτόησις] C πτοή. 28 εἶναι αὐτοὺς] A C αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι. 30 ἔμπροσθεν posterius] A C πρώτους δαψιλεῖ χειρί. 41 προσετέθησαν] A C προσεγενήθησαν. 48 ἔθνη] A C ἔθνη τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν. 57 παρενέβαλε] C παρενεβάλοσαν.

CAP. IV.

1 παρέλαβε] A παρενέβαλε. C παρενέλαβε. 6 καλύμματα ϗ μαχαίρας (μάχαιραν C)] A καλυμμάτων ϗ μαχαιρῶν. 9 πῶς] A C ὡς. 15 Γαζηρῶν] A C Ἀσαρημώθ. ἐξ] A C deest. 19 λαλοῦντος] C πληροῦντος. 20 τὴν] A οἱ περὶ Ἰούδαν τήν. 28 αὐτοὺς] A Ἱερουσαλήμ. 30 δυνατοῦ] C δυνάστου. 35 τεθνάναι] C τεθνηκέναι. πάλιν] A C πάλιν γενηθέντα. 45 ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 48 ἡγίασαν] A ϗ πάντα. 49 τῶν] A C τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καί. 50 ἐξῆψαν] C ἐξήψαντο.

CAP. V.

5 συνεκλείσθησαν] C διεκλείσθησαν. 11 δυνάμεως] A C παρεμβολῆς. 15 πάσης Γαλιλαίας] C πᾶσαν Γαλιλαίαν. 18 Ἀζαρίαν] A Ἀζαίαν. 21 τῆς πύλης] A τῶν πόλεων. C τῶν πυλῶν. 23 παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ] A C παρέλαβον αὐτοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας. 29 ἕως] A C ὡς. 43 λαὸς] A C λαὸς αὐτοῦ.

CAP. VI.

1 Ἐλυμαῒς] A C ἐν Ἐλύμαις. 10 συμπέπτωκα] C ἐμπέπτωκα. 13 οὖν] A C deest. 17 Εὐπάτορα] A C Εὐπάτωρ. 24 Καὶ περιεκάθηντο εἰς τὴν ἄκραν] A C desunt. υἱοὶ] A C ὅτι οἱ. ἡμῶν] A C τούτου. ϗ prius] A C deest. 25 αὐτῶν] C ἡμῶν. 26 ἐν] C deest. 28 ϗ τοὺς ἄρχοντας] A C ἄρχοντας. 29 βασιλειῶν] A C βασιλέων. 33 διεσκεδάσθησαν] C διεσκεδάσθησαν. 35 τῶν κεφαλῶν] A τῆς κεφαλῆς. ϗ &c.] A ϗ πεντακοσία ἵππος διατεταγμένη ···· ἐκλελεγμένη. 37 δυνάμεως] A C deest. 39 ϗ χαλκᾶς] A C desunt. 41 γὰρ] A καί. 43 ὁ Σαναρὰν] A Ἀβαράν. C Αὐαράν. θώρακι βασιλικῷ] C θώραξι βασιλικοῖς. 53 παραθέσεως] C προθέσεως. 56 τὰ πράγματα] A C μετὰ τῶν πραγμάτων. 57 κατέσπευσαν] A C κατέσπευδον ϗ ἐπενεύοντο ἐκ τῆς ἄκρας. 62 καθελεῖν] A C ϗ καθεῖλε.

CAP. VII.

6 τοὺς φίλους] A C πάντας τοὺς φίλους. 8 ἐπέλεξεν] A ἐπέδειξεν. 10 ἀπῆραν] A C ἀπῆλθον. 16 συνέλαβεν] C συνέλαβον. τὸν λόγον ὃν] A C τοὺς λόγους οὕς. 19 ἀπ'] A C μετ'. 22 Ἰσραὴλ] C Ἱερουσαλήμ. 28 ἐμοῦ] A ἡμῶν. 32 πεντακισχίλιοι] A C πεντακόσιοι. 37 κύριε] A C deest. ἐξελέξω] A ἐξέλεξας. 41 Ἀσσυρίων] A C deest. 44 ἔπεσε] A C τέθνηκε. 49 τὴν τρισκαιδεκάτην] C τῇ τρισκαιδεκάτῃ.

CAP. VIII.

4 ἐπ' αὐτοὺς] A desunt. 10 τὰς γυναῖκας] A C πολλούς, τὰς γυναῖκας. αὐτῶν posterius] A C αὐτῶν, ϗ προσενόμευσαν αὐτούς. 12 φιλίαν] A C αὐτοῖς φιλίαν. 13 μεθιστῶσι] C ἀφιστῶσι. 20 ὁ] A ὁ καί. 28 αὐτῶν] A C ταῦτα.

CAP. IX.

1 ἔπεσε] A C ἐποίησε. ἐν πολέμῳ] A C πόλεμον. 9 ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν] A C ἐπίστρεψον, ϗ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν [illegible]. 10 ποιῆσαι] C ponit post τοῦτο. εἰ] A C deest. ἐν] A C deest. 11 προταγωνισταὶ] C προαγωνισταί. 19 Μωδεεὶμ] C Μωδεΐν. 26 ἐν αὐτοῖς] A C αὐτούς. 27 ἐν αὐτοῖς] C αὐτοῖς. 34 πᾶν] A τοῦτο. 50 ϗ τὴν Ἐμμαοὺμ, ϗ τὴν Βαιθωρὼν] C desunt. Τεφὼν] C Τεφώ. 62 ἐστερέωσαν] C ἐστερέωσεν. 65 ἐν ἀριθμῷ] C ἀριθμῶν. 66 Ὀδοαρρὴν] A C Ὀδομηρά. 69 ὠργίσθη] C ὠργίσθησαν. αὐτοῦ] C αὐτῶν.

CAP. X.

15 ἔσχον] C ἔσχοσαν. 25 τέλους] A deest. 29 ἀφίημι] A C ἀφίημι ὑμῖν. 34 ϗ τρεῖς ἡμέραι] A ϗ τῶν ἡμερῶν. 39 προσήκουσαν] C συγκαθήκουσαν. 41 οἱ ἀπὸ] A C ἀπό. 49 Δημητρίου ··· Ἀλέξανδρος] C Ἀλεξάνδρου ··· Δημήτριος. 52 θρόνου] C θρόνων. 55 θρόνου] C θρόνων. 60 πολλὰ] A deest. 78 αὐτῇ] C αὐτήν. εἰς posterius] A C ὀπίσω αὐτοῦ εἰς.

CAP. XI.

1 τὴν ἄμμον τὴν] C ἡ ἄμμος ἡ. τῇ βασιλείᾳ] A C τοῦ βασιλέως. 3 ὁ Πτολεμαῖος] A C Πτολεμαΐδος. 7 ποταμοῦ] A τόπου. 12 αὐτὴν] C αὐτῷ. 15 δύναμιν] A C deest. 17 κεφαλὴν] A κατά. 22 ταχίστην] C ταχίνην. 31 Λασθένει] C Λασθένει & ver. 32. 34 Ῥαμαθὲμ] C Ῥαθαμίν. αἵτινες] C deest. 36 ἐπαρκῶς παρίεμεν] C ἐπαρκέσομεν. 37 ἐπισήμῳ] C ἐπιτηδείῳ ἐπισήμῳ. 38 τῶν πατέρων αὐτοῦ] A C ἀπὸ τῶν πατέρων. 39 Εἰμαλκουαὶ] A Σιμαλκουαί. C Σιμαλκουέ. 45 ἀνδρῶν posterius] A C deest. 47 πάντες ἅμα posterius] A C deest. 55 ἀπεσκόρπισε] C ἀπεσκέδασεν. 61 αὐτὰ] C αὐτάς. 63 χρείας] A C χώρας. 70 Ἀβεσσαλώμου] C Ἀψαλώμου.

CAP. XII.

2 τὰ αὐτὰ] A C ταῦτα. 7 Ἐπ] A Ἐπεὶ τό. 19 ἀπέστειλεν Ὀνιάρης] C ἀπέστειλαν. Ὀνιάρης. 33 τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων] C τὰ πλησίον ὀχυρώματα. 36 αὕτη] C αὐτή. 37 ἤγγισε] A ἔπεσε. 40 ἐφοβήθη] A C εὐλαβήθη. 43 ταῖς δυνάμεσιν] C τοῖς φίλοις. A τοῖς φίλοις αὐτοῦ, ϗ ταῖς δυνάμεσιν. 52 ἐπένθησαν] C ἐπένθησε.

CAP. XIII.

2 ἔμφοβος] C ἔκφοβος. 6 ἁγίων] C τέκνων. 8 τοῦ ἀδελφοῦ] C τῶν ἀδελφῶν. 21 πρεσβευτὰς] C πρεσβευτάς, καί. 22 ἐν τῇ] A C ϗ ἐν τῇ. ϗ] A C deest. 24 ἀπῆλθεν] A C ἀπῆρεν. 25 αὐτὰ] A C αὐτόν. 33 πύλαις] A C πύργοις ϗ πύλαις. 36 ἀρχιερεῖ] A C ἀρχιερεῖ, ϗ φίλῳ βασιλέων.

CAP.

CAP. XIV.

4 Ἰούδα] A C deest. 16 Σπάρτης] A Σπάρτης ἠκούσθη. 23 τοῦ δήμου] A C τῷ δήμῳ. ἐγράψαμεν] A C ἔγραψαν. 28 ἐγνώρισεν ἡμῖν] A ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν. 34 ᾤκουν] C ᾤκουσαν. 35 πρᾶξιν] A C πίστιν. 39 ταῦτα] C [illegible] 40 Ἤκουσε] A C Ἠκούσθη. ὑπὸ] C ἀπό. 42 αὐτοὺς] C δι' αὐτοῦ. 46 ϗ ποιῆσαι] A C ποιῆσαι.

CAP. XV.

6 ἐπέστειλα] C ἐπέστειλαν. 9 κρατήσωμεν τῆς βασιλείας] A C κατασήσωμεν τὴν βασιλείαν. 11 φεύγων] C ponit post δῶρα. 12 συνῆκται] C ἐπισυνῆκται. 14 συνῆψαν] C συνῆψε. 18 χιλίων] C πεντακισχιλίων. 21 ἐν αὐτοῖς] C αὐτοῦ. 22 Καρίαν] C Καρίδα. ϗ εἰς Ῥόδον] C desunt. Φασηλίδα] C ponit post Ἄραδον. ϗ εἰς Ἄραδον] A desunt. 30 ἐκτὸς] C ponit post ὁρίων. τῆς] A τῶν ἐκτὸς τῆς. 31 πόλεων] A C τόπων. 32 κυλικεῖον] A κύλικα χρυσῆν. 35 κατὰ τὴν χώραν] C ϗ τῇ χώρᾳ. 38 στρατηγὸν] A ὑποστράτηγον. C ἐπὶ στρατηγόν.

CAP. XVI.

1 συνετέλει] A συνετέλεσε. 3 ἔστω] C ἤτω. 6 αὐτῶν] A deest. 8 ἱεραῖς] A C deest. 9 ἀδελφὸς] A C ἀδελφὸς Ἰωάννου. 10 τοῖς ἀγροῖς] C τῷ ἀγρῷ. 13 ἐβουλεύετο] C ἐβούλετο. 24 βιβλίῳ] C βιβλίων.

MACCAB. II.

CAP. I.

2 ἀγαθοποιήσαι] C ἀγαθὰ ποιήσαι. 8 θυσίαν] A C θυσίας. 13 γὰρ] C ponit post γενόμενος. 15 τῆς Ναναίας] A C τῆς Ναναίας. 17 ἐκδέδωκε] A C ἔδωκε. 18 οὖν] A C deest. 19 αἰῦδρου] A C ἄνυδρον. 22 τοῦτο] A C deest. 24 κύριε] A Προσευχή. Κύριε. ὁ μόνος] A ϗ ὁ μόνος. 34 Περιφράξας] Ἐπιφράξας. ἱερὸν] A τὸν τόπον ἱερόν. 36 Νεφθαεὶ] A C Νεφθάς.

CAP. II.

7 ἵλεως] C ἔλεος. 14 πόλεμον] C ponit post γεγονότα. 23 ἀνα[illegible]] A C ἀνοικοδομεῖσθαι. 24 Τὰ] C deest. 29 διαπονοῦντες] C ἀπονοῦντες. 31 περὶ πάντων] C περίπατον. καθήκει] A C [illegible]

CAP. III.

1 τείνω] A C deest. ἔτι] A C ὅτι. 4 παρανομίας] C ἀγορανομίας. 8 ἐφοδεύσων] C ἐφοδεύειν. ἐπιτελέσων] C ἐπιτελεῖν. 21 μεγάλως ἀγωνιῶντος] C μεγάλου ἀγωνιῶντος. 22 παντοκράτορα] A C παγκρατῆ. 24 πατέρων κύριος] C πνευμάτων. 28 ἑαυτῷ] A ἑαυτῷ τοῖς ὅπλοις. C αὐτὸν τοῖς ὅπλοις. ἐπεγνωκότες] C ἐπεγνωκότα. 34 ὑπ' αὐτοῦ] A C ἐξ οὐρανοῦ. 38 διασωθῇ] C περισωθῇ. 39 ἀπόλλυσιν] A C ἀπολλύει.

CAP. IV.

9 συγχωρηθῇ] C ἐπιχωρηθῇ. 11 ἐθισμοὺς] C θεσμούς. 16 Ὧν] A C Ὧν καί. 19 ἀπὸ] A C ὡς ἀπό. διὰ τὸ, usque ad ἕνεκεν δὲ, ver. 20] C desunt. 21 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 22 Μεγαλοπρεπῶς] C Μεγαλομερῶς. εἰσπεσφράγισται] A C εἰσεδέχθη. 25 ὀργὰς] C ὁρμάς. 31 ἧκε] A ἦλθε. 34 δεξιὰς] C δεξιωθείς. δοὺς] C δοὺς δεξιάν. παρέκλεισεν] C κατέκλεισεν. 36 ϗ τῶν] C desunt. ἀπεκτάνθαι] C ἀπεκτονεῖσθαι. 38 ἀποκόσμησιν] A ἐπέκλεισε. 40 τὴν ἄνοιαν] A C τῇ διανοίᾳ. 44 τρεῖς] C ponit ante ἄνδρας. 48 ὑπὲρ] A περί.

CAP. V.

3 διατεταγμένας] A διατεταγμένων. 7 ἀπῆλθε] A ἀπίει] C παρῆλθε. 8 τῶν νόμων] A τοῦ νόμου. συνεβράσθη] C ἐξεβράσθη. 9 ὁ συχνοὺς] C ὡσεὶ [illegible] 14 δὲ] A deest. 16 ἀνατεθέντα] C ἀνασταθέντα. ἐπιδίδου] C deest. 18 προσενέχθαι] C προσενεχθῆναι. 20 ὑπὸ τοῦ κυρίου] C desunt. 24 Ἐπαχθῆ] A C Ἀπεχθῆ. δισμυρίων] C δισμυρίους δέ. 26 κατέστρωσε] C κατέσφαξε.

CAP. VI.

3 ϗ &c.] C ϗ δυσχερὴς ἦν τοῖς ὄχλοις. 8 Πτολεμαίων ὑποτιθεμένων] A C Πτολεμαίου ὑποτιθεμένου (ὑποθεμένου C.) 16 αὐτοῦ] A deest. 25 κατασήσομαι] C κατακλείσομαι. 29 πρὸς αὐτὸν] A C ponunt ante τὴν. μεταβαλόντων] C ἀπαγόντων.

CAP. VII.

2 πατρίους] C πατρικούς. 4 περισκυλίσαντας] A C περισκυθίσαντας. 14 ὑπ'] C τῆς ἀπ'. 17 βασανίσει] C βασανιεῖ. 18 διὸ ἄξια] C ἄξια γάρ. 20 κυρίῳ] C κυρίῳ. 23 ἀποδώσει] A C ἀποδίδωσι. 24 νόμων] A C deest. 34 δούλους αὐτοῦ] A C οὐρανίους παῖδας. 37 μου] A C deest. 38 στῆναι] C παῦσαι. 40 καθαρὸς τὸν βίον] C καθαρῶς.

CAP. VIII.

1 εἰς] C deest. 2 καταπατούμενον] A C καταπονούμενον. 4 ἀναμαρτήτων] A ἁμαρτημάτων. 11 Ἰουδαϊκῶν] A C Ἰουδαίων. 12 αὐτοῦ] C deest. 13 ἑαυτοὺς] C ponit post διεδίδρασκον. 19 χιλιάδων] A deest. 20 ἔλαβον] A ἔλαβον ὑπερπαμπληθῆ. 23 παραγνοὺς] A παραγνῶναι. C παραναγνούς. 24 πλεῖον] C πλεῖν. 26 ἐμακροθύμησε] C ἐμακροθύμησαν. 27 αὐτοὺς] A C deest. τάξαντος] A τάξαντι. C τάξαντος. 30 τῶν ... συνερειζόντων] A C τοὺς συν[illegible] 32 φυλάρχην] C φιλάρχην. 33 καί τινας ἄλλους] A C desunt. 35 ὑπεράραν δυσημερήσας] C ὑπὲρ ἅπαν εὐημερηκώς. 36 θεὸν] A deest.

CAP. IX.

1 περὶ] C περί. 5 πανεπόπτης] A C παντοκράτωρ. 7 προσπεσόντα] C προσπεσόντι. 8 τὰ] A τὰ πλάτη. 11 λήγειν] A αὐτοῦ λήγειν. 12 ὑπερηφάνως] C deest. 14 ποιῆσαι] A ποιήσων. 16 συντάξεις] A C προστάξεις. 21 Κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην] C desunt. 25 προσδεχομένους] C προσδοκοῦντας. μου] A C deest. 29 μου] A C deest. 26 δὲ] A deest.

CAP. X.

2 τεμένη καθεῖλον] C ϗ τὰ τεμένη καθεῖλον. 3 χρόνον] A χρόνον προσέτι ϗ μῆνας ἕξ. 6 νεμόμενοι] C μεμονωμένοι. 10 γενόμενον] C γενόμενα. τὰ τῶν] C τὰ συνέχοντα τῶν. 11 Αὐτὸς] C Οὗτος. παραλαβὼν] A λαβών. 12 ϗ] C deest. 13 ἔχων] C ἐξαγγείλας. 17 ἐμπίπτοντας] C ἐμπίπτοντας πάντας. 18 δὲ] A δὲ τινῶν. ὀχυροὺς] C ἰσχυρούς. 25 ἐτράπησαν] C deest. 28 διαδεχομένης] C διαχεομένης. 30 ἑαυτῶν] C ὑπ' αὐτῶν. κατεκόπτοντο] C διεκόπτοντο. 32 συνέφυγε] C ἀπέφυγε. 33 τέσσαρας] τέσσαρας ϗ εἴκοσι. 34 τῇ ἐρυμνότητι] A C ἐν τῇ κρημνότητι. 35 πέμπτης] A C πέμπτης ϗ εἰκοστῆς. εἴκοσι] A C deest.

CAP. XI.

5 Βαιθσούρᾳ] A Βαιθσούρῳ. 6 αὐτὸν] C αὐτῶν. 13 πάντα δυναμένου] C παντοδυνάμου. 14 διότι] A ὅτι. 17 αὐτοῦ] A αὐτούς. 20 τῶν] A τούτων. 21 Διοσκορινθίου] C Διὸς Κορινθίου. 24 αὐτῶν] C deest. 31 παρενοχληθήσεται] A ὀχληθήσεται. 32 δὲ] A deest. 33 πέμπτῃ ϗ δεκάτῃ] C πεντεκαιδεκάτῃ.

CAP. XII.

1 τῶν] A ϗ τῶν. C δὲ τῶν. 2 εὐσταθεῖς] A C εὐσταθεῖν. 3 τηλικοῦτο] A τοσοῦτο. 4 Κατὰ] A Μετά. 6 παρεγένετο] C παραγενόμενος. 10 ἀποσπασθέντων] C ἀποσπάσαντες. 11 Ἄραβες] A deest. αὐτῶν] C deest. 16 σταδίων] C σταδίους. 18 ἐκλελυκότα] C ἐκλελυθότα. 20 σπειρηδὸν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν] C desunt. χιλίους] C δύο χιλίους. 24 εἰ ἀποθάνοι] C desunt. τούτους] A τοὺς αὐτούς. 26 κατέσφαξε] A ὁ Μακκαβαῖος κατέσφαξε. 27 κατῴκει Λυσίας ϗ πάμφυλα πλήθη] C πάμφυλα ἐν αὐτῇ πλήθη κατῴκει. ῥωμαλέοι] C ponit ante πρό. πολλαὶ] A deest. 31 παρεγένοντο] C παρεγενήθησαν. 33 Ἐξῆλθεν] C Ἐξῆλθον. 34 ϗ παραταξαμένων] C πρὸς τούτων δὲ παραταξαμένους. τῶν] C ἐκ τῶν. Ἰουδαίων] A Ἰδουμαίων. 36 Ἔσδριν] A Γοργίαν. 37 ἀναβοήσας, ϗ] C desunt. ἐνσείσας] A deest. 42 ἐτράπησαν, ἀξιώσαντες] A ἐνδραπέντες, ἠξίωσαν μὴ διά. γενναῖος] A γεννάδας. 44 ἂν ἦν] C desunt. προσεύχεσθαι] C εὔχεσθαι.

CAP. XIII.

6 ὄντα] C deest. 13 γενόμενος] A γενόμενος ὁ Ἰούδας. 14 περὶ ἱεροῦ] C ἱεροῦ. Μωδεῖν] A Μοδεείμ. 15 Δοὺς] C Ἀναδούς. ἐν τῇ παρεμβολῇ] A C τὴν παρεμβολήν. οἰκίαν] C οἰκείαν. 16 ἐπλήρωσαν] C ἔπλησαν. 18 γεῦσιν] C γεῦμα. 21 κατεκλείσθη] A ἐξεκλείσθη. 23 μετέλαβεν] A μετέλαβεν γνούς. 25 περὶ] C ὑπέρ.

CAP. XIV.

3 ἐπιμιξίας] A ἐπιμιξίας. C ἀμιξίας. 4 πρώτῳ &c.] C ὡς πρώτου ϗ πεντηκοστοῦ ϗ ἑκατοστοῦ ἔτους. 8 σχολαζόμενος] C χολαζόμενος. 13 ἐντολὰς] C ἐπιστολάς. 16 ἀνέζευξαν ϗ συμμίσγουσιν] C ἀναζεύξας, συμμίσγει. Δεσσαοῦ] A Δεσσαού. 17 διὰ] C deest. 18 εὐψυχίαν] C εὐτυχίαν. 21 διαφόρους] C δίφραξ. 24 προσεκέκλιτο] A προσέκειτο. 26 ἀναλαβὼν, ἧκε] C ἧκε λαβών. ἀνεδέδειχεν] A C ἀνέδειξεν. ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ & A C ponunt post βασιλείας. 30 ἀγροικότεραν] C ἀγροικοτέραν. 32 ταῦτα] C ponit post ὤμοσε. σηκὸν] A οἶκον. 35 κατασκηνώσεως] C σκηνώσεως. 36 οἶκον] A οἶκον, φράξας δὲ πᾶν στόμα ἄδικον. 43 Τῇ δὲ πληγῇ] C Τὴν δὲ πληγήν. ἀνδρείως] C ἀνδρωδῶς. 45 ἀπορρωγάδος] C ἀπερρωγώς.

CAP. XV.

5 οὐ κατέσχεν] A οὐκ ἐπέσχεν. 8 ϗ βοήθειαν] C desunt. 11 ὡς] C ἀλλά. 17 ἐπανορθῶσαι] C ἐπανδρῶσαι. στρατοπεδεύεσθαι] C στρατεύεσθαι. ἐμπλακέντες] A ἐμπλακέντες ϗ ἐπιφυέντες. 18 ἀγὼν] A C κίνδυνος. 21 προτείνας] C ἀνατείνας. τῆς καλλοπλίας] C desunt. ἡ νίκη] C desunt. 23 τρόμον] A τρόμον αὐτῶν. 36 κεφαλὴν] C προτομήν. 38 τὸν λόγον] C ponit ante καταπαύσω. 40 ἡδὺς] C ἡδεῖαν.

MACCAB. III.

CAP. I.

1 μαθὼν] C ponit post ἀποκομισθέντων. 3 τούτῳ] A τούτοις. 5 ἐπιπροσδεομένη] A ἐπιπροσθουμένη. 8 αὐτὸν] A τὸν Φιλοπάτορα. αὐτὸν] A αὐτῷ. συγχωρεῖσθαι. διακομισθεὶς δὲ] A διακομισθῆναι. Παραγενόμενος. 9 τῶν ἐξῆς τι] A ἐν ἐξέσει. 10 καταπλαγεὶς] A addit ἐν τῷ παραγενέσθαι. εἰσελθεῖν] C ponit post ναόν. 11 εἰσιέναι] A deest. ἅπαξ] C ponit post ἐνιαυτόν. οὐδαμῶς ἠθέλετο πείθεσθαι] C ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθετο. 12 παραδίδοσθαι] A προσεπιδεῖν. εἰσελθέσθαι] A addit με. 13 τὰς ἁγίας] A C πάσας τάς. 14 ἐνεστώσῃ] C ἐφεστώσῃ. 15 σποδῷ ϗ κόνει] C ἀπέδωκαν κόνιν. γόων] C γόῳ. 16 ἀπαντήσεσθαι] C ἅπαντας νῦν. 17 δὲ] A τέ. παρθενεύουσαι ἔσωθεν ϗ] A παραδεδεγμέναι. 19 προεκθέσεως] A προαιρέσεως. 20 ἔστησαν] A C παρῆσαν. 22 παραπέμψας] A περιπέμψας. 24 πυκνοτάτους] A πυκνότητος.

CAP. II.

1] Loco hujus versus C habet hæc tantum, ϗ εἶπεν ὁμοθυμαδόν. 3 τὸ] C ponit ante πρέποντας. 6 ζῶν] C deest. 8 ἀγιάσας] A C ἡγίασας. ἐν] C deest. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 11 δὴ] C δέ. 12 δὲ τῇ ἡμετέρᾳ ... ὁ] A τῇ ἡμέρᾳ ... ὁ δέ. 14 θυμῷ αὐτῶν] A Hinc usque ad finem versus omnia desunt. 16 Ἐνταῦθα ὁ ... θεὸς] A Ἐνταῦθα ὁ δὲ ... ϗ θεός. 17 αὐτοῦ ταχεῖαν ϗ] C desunt. 19 συμποτῶν] A C συμπόνων. 20 δὲ] C deest. A addit ὁ βασιλεύς. τοῦ ... πύργου] A τοὺς πύργους. ἐξεκόλαψε] C ἐκόλαψε. 22 καταχωρεῖσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην] A κατεχώρισεν εἰς τὴν προνομισαμένην. 23 ἀπὸ] C ὑπό.

CAP. III.

1 τοῖς prius] A C deest. 3 ἐπί τινων ϗ] A ἐπ' αὐτοῖς. 6 ϗ μεταπείσεσθαι] C μεταπεῖσθαι τ. παρεραθήσεσθαι ... ἠγνοηκὼς] A παραστήσεσθαι ... ἠγνοηκός. 7 συνασπεῖν] A συνασπίζειν. προσοίσεσθαι] A προσιέσθαι. 10 Ἐκ] C deest. ϗ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ] C desunt. μὴ] A οὐ μή. 13 ἀπολειπόμενοι] C λειπόμενοι. φιλανθρωπίαν] C φιλίαν. 15 ἀρχῆθεν μύρια πράγματα] A ϗ τὰ ἀπαρχῆς μύρια πράγμασι. ϗ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι] C ponit ante ἐβουλήθημεν. 16 στοργῇ] A ἔργῳ. 18 ἅμα] A οὐ ἅμα. αὐθωρεὶ] A αὐθημερόν.

αὐθημερὸν. ἐννεμομένους] A ἐνσημαινομένους. πρέποντα] A ϗ πρέποντα. 9 γὰρ] A deeſt. 21 τάξεσθαι ϗ] A C deſunt. 22 πάντα] A C πᾶν.

CAP. IV.

1 Συνεκφαινομένης] C νῦν ἐκφαινομένης. 2 ἀνήκεστον] C ἄληκτον. τὸ &c.] C πάντοθεν αὐτῶν τῆς. αὐτοῖς] C ponit ante ἐπικειθεῖσης. 5 ἀπάσης] A ἀπειλῆς. 8 τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι] A C deſunt. λαμβάνων] A λαμβάνωσι. 11 Εἰς] A C Οὐ γάρ.

CAP. V.

1 Συνάντησιν] A ἐνάντησιν. 5 ἕως] A C deeſt. 6 Τοῦτο] C Τό. 9 πότον] A τόπον. 15 ἐνεκράγει] A C ἐνέκραγεν. 19 Ὁ δὲ Ἕρμων ὑπεδείκνυε] A C ὑπεδείκνυεν ὁ Ἕρμων. 21 Εἴ σοι] A C Ὅσοι. 22 ϗ prius] A C deeſt. 23 θεὸν] A C addunt κύριον. 25 ἄσυλον] A C ἀσαθῆ. 28 ἔρημον] A C εἰς τὸν. 30 εἰπεῖν] A C ὡς εἰπεῖν. φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς] A C φοβερῶς κεκοσμημένα κατασκευαῖς.

CAP. VI.

3 ἀνόμῳ] A C ἀνοίκτῳ. 4 δέσποτα] A C σὺ δέσποτα. 15 κατὰ] C μετά. 16 Καὶ] A deeſt. 17 οὐρανίους] C οὐρανοῦ. 28 κατεμείκεις] C κατεμείσαντο. 30 μεγαλομερῶς] A C μεγαλοπρεπῶς. 35 Ἐπιφὶ] A C Ἐπίφ, ut & paulo poſt.

CAP. VII.

5 ὑπερμαχοῦντα] A C συμμαχοῦντα. 9 πράγμασιν] A C προστάγμασιν. 12 Τότε] A οὕτω τέ. C οὕτω δέ. 14 αἰωνίῳ] A C ἁγίῳ.

CAP. LXXII.

(a) Hymni.] *Ita S. Auguſt. Vulgata*, laudes. *Scholium*, ἰστέον ὅτι οἱ ἄπειροι τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀναγνώσματος, οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἐξειλήφασι τὸ, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυίδ. Σαφῶς δὲ παρίστησι καὶ ἡ ἑβραϊκὴ φωνὴ, ὅτι καὶ αὐτὰ μέρος τυγχάνει τοῦ ὅλου ψαλμοῦ. Sciendum eſt, eos qui non intelligunt ſubtilem atque exquiſitam rationem lectionis, non accepiſſe illud, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ, tanquam partem totius pſalmi. Manifeſte autem & vox ipſa hebraica demonſtrat, iſta etiam verba partem eſſe totius Pſalmi. *Sanctes Pagninus ea cum præcedenti Pſalmo conjungit.* (b) Quam bonus.] *Schol.* τρίτης βίβλου καθ' ἑβραίους ἡ ἀρχή. Principium tertii libri ſecundum hebræos. (c) Deus Iſrael.] τῷ Ἰσραὴλ, ipſi Iſrael. *Theodoretus habet*, τοῦ Ἰσραὴλ, ipſius Iſraelis, *itemque Apollinarius. Latini*, quam bonus Iſrael Deus rectis corde, *aut, ut vulgata*, his qui recto ſunt corde. (d) Paulominus.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce eſt*, παρ' ὀλίγον. *Vulgata*, pene. *Theodoretus*, Symmachus autem ita, παρ' ὀλίγον ἐλύθη τὰ ὑπορθοῦντά με, propius nihil factum eſt quam ut ſolverentur ea quæ me ſuſtentabant. (e) Declinatio.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium*, quia non eſt declinatio mortis eorum: *græce*, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν. *Theodoretus inquit*, ἀνάνευσιν, *ſignificare*, ἀπαγόρευσιν, *repudiationem: ita ad verbum verteretur*, renuitio: nam cum quippiam (*inquit*) repudiare volumus; ſolemus renuere. *Verum interdum*, ἀνάνευσις, *ſignificat reſpectum. Quare vulgata*, non eſt reſpectus morti eorum. *Idem Theodoretus*: Aquila autem, οὐκ εἰσὶν δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν, non ſunt acerbitates, & dolores morti ipſorum. Symmachus autem, οὐκ ἀνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν, *quod S. Hieronymus videtur vertiſſe*, quod non recogitaverint de morte ſua. (f) In flagello.] ἐν τῇ μάστιγι. *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium. Vulgata*, in plaga. *Symmachus*, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν, *nec multo aliter S. Hieronymus*, & quod firma ſint veſtibula eorum. (g) In laboribus.] ἐν κόποις. *Vulgata*, in labore. *Theodotio*, ἐν μέσῳ ἀνθρώπων, in medio hominum. (h) Obtinuit eos ſuperbia.] *Aut*, tenuit, *ut vulgata. In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία εἰς τέλος, obtinuit eos ſuperbia in finem. (i) Prodibit.] ἐξελεύσεται, *apud latinos tamen*, prodiit, *& S. Hieronymus ad Suniam teſtatur apud LXX eſſe*, ἐξῆλθε πάλαι. *Symmachus*, προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος ὀφθαλμῶν (*niſi legendum*, ὀφθαλμοὶ) αὐτῶν, exciderunt præ pinguedine ab oculis ſuis. *S. Hieronymus*, proceſſerunt a pinguedine oculi eorum. (k) In diſpoſitionem.] *Sive*, affectum, *ut vulgata: græce*, εἰς διάθεσιν. *Symmachus*, παρέβαινον τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ, prætergreſſi ſunt apparentia cordi, *aut*, corde: *ſed puto, voluiſſe ſignificare, eos tranſilire cogitationes, quas naturaliter cor ſuggerit, neque uſitatis cogitationibus eſſe contentos.* (l) In malignitate.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, malignitatem. *Vulgata*, nequitiam, *græce eſt*, ἐν πονηρίᾳ, *& poſſet etiam conjungi cum eo quod ſequitur, hoc modo*, loquuti ſunt in malignitate iniquitatem: in altum (*aut ut vulgata*, in excelſo) loquuti ſunt. (m) Ideo revertetur populus meus huc.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium: & ita fere hebræus, niſi quod habet*, populus ejus. *Theodoretus interpretatur de reditu poſt captivitatem in Hieruſalem. Alii de reditu ad hanc quæſtionem. vulgata habet*, ideo convertetur populus meus hic: *quod etiam fere verba græca.* (n) Et dies pleni.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, cum dies pleni. (o) Et dixerunt] *Theodoretus*, Symmachus autem dilucidius, οἱ δὲ ἔλεγον, πῶς ἔγνω ὁ Θεός, καὶ εἰ ἔστιν ἐπίγνωσις τῷ ὑψίστῳ; illi vero dicebant, quomodo novit Deus, & ſi eſt ſcientia ipſi altiſſimo? (p) Ergo.] ἄρα, *abeſt autem a S. Auguſtino, & vetere pſalterio. Symm.* ἴσως οὖν, fortaſſe igitur, *aut*, ergo ne. *Theodotio*, πλὴν, veruntamen. (q) Juſtificavi.] *Aquila*, ἐκαθάρισα, mundavi, *& ſic S. Hieronymus.* (r) Generationem.] *Aut*, nationem, *ut vulgata, græce eſt*, τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα. *Nam quod in aliquot codicibus legitur*, ᾗ συνέθηκα, *videtur eſſe erratum; licet pſalterium Romanum habeat*, ecce natio filiorum tuorum, quibus diſpoſui. *In aliis vero eſt*, ἠσυνθέτηκας, *& Theodoretus ita interpretatur*, ἢ παρέβης τὰς συγκειμένας συνθήκας; nunquid tranſgreſſus es pacta conventa? (s) Suſcepi cognoſcere.] ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι, *neque iſto modo videntur male interpretati S. Auguſt. & vetus pſalterium. Hoc enim ſibi volunt, aggreſſus ſum, conatus ſum cognoſcere, mentem adhibui ad cognoſcendum. Vulgata*, exiſtimabam, ut cognoſcerem hoc. *Symm.* εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνῶναι τοῦτο, μόχθος ἐφαίνετό μοι, ſi cogitabam cognoſcere hoc, labor apparebat mihi. (t) Intelligam in noviſſima.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium*, & intelligam in noviſſima. *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, καὶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν, *& Rom.* & intelligam in noviſſima eorum, *aut*, in noviſſimis eorum: *& vulg. S. Hier. ad Suniam retinet illud*, αὐτῶν, *ſed*, καὶ, *putat ſuperfluum.* (u) Propter doloſitates.] *Aut*, dolos, *ut vulgata. S. Auguſt. & vetus pſalterium*, propter doloſitatem. *In aliis codicibus græcis eſt*, πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν ἔθου αὐτοῖς κακά. *& Romanum*, veruntamen propter dolos diſpoſuiſti eis mala. (x) Dejeciſti eos.] κατέβαλες αὐτούς. *Scholium* In Tetraſelido, pro, κατέβαλες, erat, κατέλαβες, apprehendiſti: ſed nunquid fortaſſe erratum eſt? cæteri enim inquiunt, κατέβαλες. (y) Exurgentis.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium, quæ deinde habent*, imagines. *Apud Theodoretum eſt*, ἐξεγειρομένων, *& ſic vulgata*, ſurgentium. (z) Delectatum eſt.] *Ita apud S. Auguſt. & in pſalterio veteri, & Romano, quod græce*, εὐφράνθη. *In cæteris libris græcis eſt* ἐξεκαύθη, *& vulgata*, inflammatum. (aa) Ad nihilum redactus.] *Theodoretus.* Hoc manifeſtius Symmachus dixit, ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων, καὶ οὐκ εἰδώς, eram autem inſipiens, & neſcius: *& ita fere S. Hieronymus.* (bb) Ut jumentum.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, quaſi pecus, *græce* κτηνώδης, *jumenti ac pecoris naturam referens.* (cc) In conſilio tuo.] ἐν τῇ βουλῇ σου, *& reſpondet hebræo: apud latinos tamen eſt*, in voluntate tua. (dd) Quid enim mihi eſt in cœlo?] *Theodoretus.* Aquila autem manifeſtius, τίς μοι ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῇ. Quis mihi in cœlo? & tecum nolui in terra, *alium tibi coordinans, addit Theodoretus.* (ee) Cor meum, & caro mea.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium, & libri græci. Vulgata autem*, caro mea, & cor meum: *quem ordinem probat S. Hieron. ad Suniam.* (ff) Laudes.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalt. & Romanum, quod græce eſt*, τὰς αἰνέσεις. *S. Hier. ibidem teſtatur LXX dixiſſe*, τὰ ἀπαγγέλματά σου, prædicationes tuas (*quod habet vulgata*) *aut*, promiſſa: *Aquilam vero*, ἀγγέλοις σου, angelos, & nuncios tuos. (gg) In portis filiæ Sion.] S. *Auguſt. & vetus pſalt.* in atriis. *græce*, ἐν ταῖς πύλαις, *in hebræo non ſunt iſta verba.*

PSAL. LXXIII.

(a) Ut quid repuliſti Deus.] S. *Auguſt. vetus Pſalterium, & Romanum*, repuliſti nos Deus. *In aliis libris græcis eſt*, ἱνατί ὁ Θεὸς ἀπώσω, *& vulgata*, ut quid Deus repuliſti: *hanc ordinis varietatem notavit etiam S. Hieron. Aquila*, τί Θεὲ ἀπώσω εἰς νῖκος, cur Dee repuliſti ad victoriam, *id eſt*, in finem, *ut alibi dictum eſt.* (b) Virgam.] *Theodor. habet*, ῥάβδῳ, *ut intelligatur Deum redemiſſe hæreditatem ſuam virga, id eſt, ſceptro regio: ſed cæteri libri ut hic*, ῥάβδον κληρονομίας σου, *quod tamen Scholiaſtes refert ex Aquila, ex Symmacho autem*, ἐλυτρώσω σκῆπτρον κληρουχίας σου, redemiſti ſceptrum hæreditatis tuæ, *& ex quinta editione*, σαβὰτ φυλῶν, Sabat tribum. (c) Montem Sion hunc.] ὄρος Σιὼν τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. S. *Auguſt. & vetus Pſalt.* montem Sion, in quem habitaſti in ipſo: *vulgata & Romanum*, mons Sion, in quo. *Symm.* καὶ ἤγαγες εἰς τὸ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο, & duxiſti ad Sion montem ſanctum tuum iſtum. (d) In ſanctis tuis.] *Ita etiam in alio libro Græco: & in Pſalterio vetere, & Arabico, & apud S. Auguſt. In aliis libris Græcis eſt*, ἐν τῷ ἁγίῳ σου. *Theodor.* neque Hebræus, neque cæteri interpretes, neque ipſi LXX in Hexaplo poſuerunt numerum multitudinis, ἐν τοῖς ἁγίοις, ſed ſingulariter, ἐν τῷ ἁγίῳ σου. *Idemque de Græcis teſtatur* S. *Hieron. ad Suniam. Aquila*, ἐν ἡγιασμένῳ, in ſanctificato. (e) Solennitates tuæ.] *Romanum*, in medio atrio tuo: *quod fortaſſe non abhorret ab hebræo.* (f) In ingreſſu.] ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω. *Apollinarius*, εἴσθμης, *quod idem valet. In cæteris libris Græcis eſt*, ἔξοδον, *vulgata*, ſicut in exitu ſuper ſummum. *Pſalt. Romanum*, ſicut in via ſupra ſummum. *Vetus, & S. Auguſt.* ſicut in egreſſu deſuper. *Aquila*, ἐγνώσθη ὡς εἴσοδος εἰς ἄνω, innotuit, ſicut introitus in ſublime. *Theodotio* καὶ γνωσθήτω ὡς εἴσοδος ὑπεράνω, & innoteſcat ſicut introitus ſuperne. *Sym.* ἔθηκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἴσοδον ἐπάνω, ἐν ἁρμοῖς ξυλίνοις, poſuerunt ſigna ſua inſigniter indicium ad ingreſſum ſuperne in inſtrumentis ligneis. (g) Heus quieſcere faciamus.] *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum additur*, καὶ δεῦτε, καὶ καταπαύσωμεν, *& S. Hieronymus ad Suniam teſtatur ſe tranſtuliſſe*, heus, & quieſcere faciamus. *Vulgata habet tantum*, quieſcere faciamus. S. *Auguſt. & pſalt. vetus, & Romanum*, venite, comprimamus. *Idem S. Hier. addit, LXX juxta Hexaplorum veritatem tranſtuliſſe*, κατακαύσωμεν, *itemque ſextam editionem, Theodotionem vero*, ἐμπυρίσωμεν, ſuccendamus, *quintam*, κατέκαυσαν, combuſſerunt: *Aquilam, & Sym* ἐνεπύρισαν πάσας τὰς ἑορτὰς Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, incenderunt omnes ſolennitates Dei in terra. *Verum Scholiaſtes de quinta quidem & ſexta editione habet, ut S. Hier. de Aquila autem, & Theodotione hoc modo:* Aquila, ἐνεπύρισαν πάσας συναγωγὰς ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς, incenderunt omnes conventus ipſius fortis ſuper terram: Theodot. ἐνεπύρισαν πάντας καιροὺς ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῇ, incenderunt omnia tempora ipſius fortis in terra. *Atque, ut notat Didymus in Pſal.* 20. *dictionem iſtam* καιρὸς, *ibi ſignificare non tempus, ſed ſtatum quendam eorum qui vultum Dei poſſunt intueri; ita videtur hoc loco poſſe ſignificare dies ſolennes ad colendum Deum.* (h) Signa noſtra non vidimus.] *Sic vulgata & vetus pſalterium, & ut puto, S. Auguſt. licet in quibuſdam codicibus abſit negatio: ſed in explanatione apparet. Romanum*, ſigna noſtra non videmus, *etiam Theod. habet*, ἡμῶν, *in aliis libris græcis eſt*, σημεῖα αὐτῶν, ſigna ipſorum. *Schol.* lxx, Aquila, Theodotio, Sym. τὰ σημεῖα ὑμῶν. (i) Irritabit.] παροξυνεῖ, *apud latinos fere eſt*, irritat. *Sym.* προπηλακίσει, contumeliis afficiet. (k) Draconum.] *Sym.* κητῶν, cetorum. (l) Aqua]. *S. Hier. teſtatur Aquilam dixiſſe*, ὑδάτων, in aquis. (m) Contriviſti capita.] συνέτριψας τὰς κεφαλὰς, *& vulgata etiam habet*, capita. *In cæteris libris græcis eſt*, σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν, *& ita S. Aug pſalt. vetus & Romanum*, tu confregiſti caput. (n) Draconis.] *Pſalt. Romanum*, draconis magni. *Schol.* leviathan. (o) Fontes.] *Schol.* lxx. & quinta editio, πηγὴν, fontem: *Theodor. autem*, hebræus, & cæteri interpretes dixerunt, πηγάς. (p) Etham.] *Aquila*, στερροὺς, fortes, (*quod habet S. Hier.*) *Sym.* ἀρχαίους, antiquos: *quod etiam refert, & explanat Theodor.* (q) Solem & lunam.] *Ita pſalt. vetus, & S. Aug. nec multo aliter Romanum*, tu feciſti Solem & Lunam. *Itemque apud Apoll. & in pſalt. Arab. & Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, φαῦσιν καὶ ἥλιον, illuminationem, & ſolem, *ac vulg.* fabricatus es auroram & ſolem. *Schol.* ſexta editio, σελήνην καὶ ἥλιον, lunam & ſolem: Aquila, φωστῆρα, καὶ ἥλιον, luminare & ſolem: Theodotio, φῶς, καὶ ἥλιον, lucem, & ſolem. (r) Feciſti.] *Theodor.* Aquila quidem, & Theodotio dixerunt, ἐστήλωσας, ſtabiliſti. Sym. vero ἔστησας, ſtatuiſti, *quod etiam habet S. Hier.* (s) Terminos.] ὅρια. *ita Theodor. & Apol.* πείρατα. Γαίης πείρατα πάντα τεὴ κάμεν ἀκάματος χείρ. *Et omnia pſalteria latina, & S. Aug. Multi autem libri græci habent*, ὡραῖα, ſpecioſa. (t) Creaturæ tuæ.] *Hæc verba ſunt in pſalt. Romano & veteri, & apud S. Aug. & in pſalt. Arabico et Æthiopico: eaque Apoll. metaphraſi expreſſit et Sch.* quare & inquit, μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεως. *Abſunt autem a cæteris libris græcis et a vulg. Ac Theod. illud* ταύτης, *abſolute dictum refert ad ſynagogam.* (u) Domibus iniquitatum.] *Ita vulg. vetus vero et S. Aug.* domorum iniquarum: *Romanum*, domorum iniquitatum. *Græce eſt*, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν, *& videtur dictum eſſe*, οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς, obſcurati terræ, *ſicut dicitur*, divites terræ, pauperes terræ. *Sym.* ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκοτισμένα γῆς ὡραιοτήτων ἀδικίας, quoniã impleta ſunt tenebroſa terræ, ſpeciebus iniquitatis. (x) Humilis factus & confuſus.] τεταπεινωμένος, καὶ κατῃσχυμμένος, *a multis autem libris græcis abeſt illud*, καὶ, *itemque a latinis*, &. *Vetus quidem pſalt. et S. Aug. habent*, ne revertatur humilis confuſus. (y) Tuam.] *Ita cæteri libri græci et latini, præter S Aug. qui habet*, meam: *et mirum eſt illum a vetere diſcrepare.* (z) Deprecantium te.] *Ita pſalt. vetus et Aug. Romanum vero* quærentium te, *græce eſt*, ἱκετῶν σε, *quomodo habet etiam alius codex manuſcriptus, et Theod. et pſalt. Arab. neque ſecus Apoll* λισσομένων. *In aliis libris græcis eſt*, οἰκετῶν, famulorum. *Sanctus Hieronymus ad Suniam, et Fretelam, quæ et ipſa in ſuo codice habebant*, ἱκετῶν, *ſcribit Aquilam dixiſſe* hoρᾳ] Cot. γήρει. 12 καὶ πεί] In Cot. deeſt πεί. ἂν] Cot. ἐάν. 16 Ἀπελθοῦσαι δὲ] Cot. Καὶ ἀπελθοῦσαι. ἀναβοήσαι ··· ἔκλαυσεν] Cot. ἀνεβόησεν ··· καὶ ἔκλαυσεν. 17 θεοῦ] Cot. τοῦ θεοῦ. 18 ϗ λάβε] In Cot. deeſt καί. 19 εἶδε] Cot. ἴδεν. 22 δὲ] Cot. deeſt. 25 ἀφείλοντο] Cot. ἀφείλαντο. 26 αὐτῷ] Cot. deeſt. σοι] Cot. deeſt. 29 τέκνων] Cot. deeſt. 30 λήψῃ] Cot. λήμψῃ. 32 Ὀχοζάθ] Cot. ϗ Ὀχοζάθ. 33 ἐπὶ τοῦ] Cot. ἐν τοῦ. ὅρκου] Cot. ὁρκισμοῦ.

CAP. XXII.

1 αὐτῷ] Cot. πρὸς αὐτόν. ϗ εἶπεν] Cot. ὁ δὲ εἶπεν. 2 ἐκεῖ] Cot. deeſt. ὁλοκάρπωσιν] Cot. ὁλοκαύτωσιν· ſed verſ. 3, & 8. priorem lectionem retinet. ἂν] Cot. ἐάν. 3 Ἀβραὰμ] Cot. deeſt. παρέλαβε δὲ] Cot. καὶ παρέλαβε. ὃν] Cot. οὗ. 4 εἶδε] Cot. ἴδεν. 5 ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς] Cot. ἀναστρέψωμεν ἐκεῖθεν. 6 ὁλοκαρπώσεως] Cot. ὁλοκαυτώσεως. χεῖρας] Cot. χεῖρα. 7 εἶπε δὲ] Cot. λέγων. ὁλοκάρπωσιν] Cot. ὁλοκαύτωσιν. 9 Ἀβραὰμ τὸ] Cot. deſunt. 13 εἶδε] Cot. ἴδεν, ut & verſu proximo. 18 ἐνευλογηθήσονται] Hinc uſque ad verſ. 22, omnia deſunt. 22 Χαζὰδ] Cot. Χασάδ. Φαλδὲς] Cot. Φαλδά. ϗ τὸν Ἰελδὰφ] Cot. deſunt. 23 Βαθουὴλ δὲ] Cot. ϗ Βαθουήλ. 24 Ταβὲκ ··· Ταὰμ] Cot. Ταὰμ ··· Ταβέκ. Μοχὰ] Cot. Μωχά.

CAP. XXIII.

1 ἔτη &c.] Cot. ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἔτη ζωῆς Σάῤῥας. 2 τῇ] Cot. deeſt. 3 Ἀβραὰμ] Cot. deeſt. 4 μοι δῶ] Cot. δῶ μοι. 6 σὺ εἶ] Cot. εἶ σύ. οὐ μὴ &c.] Cot. μὴ κωλύσῃ τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ θάψον. 9 μνημείου] Cot. τοῦ μνημείου. 10 πάντων] Cot. ponit ante τῶν εἰσπορευομένων. 13 ἐναντίον] Cot. deeſt. 15 Οὐχὶ] Cot. * Οὐδέ. καὶ σοῦ] Cot. καὶ ἀναμέσον σου. 17 ὃς ἦν] Cot. ὃ ἦν. 19 τῇ] Cot. deeſt.

CAP. XXIV.

3 Χαναναίων] Cot. Καναναίων. 4 λήψῃ] Cot. λήμψῃ. 5 πορευθῆναι] Cot. ἐλθεῖν. 7 καὶ ὃς] In Cot. ὃς videtur deeſſe: hinc uſque ad verſum 15, deſunt omnia. 15 συντελέσαι αὐτὸν] Cot. αὐτὸν συντελέσαι. αὐτοῦ] Cot. deeſt. 16 αὐτῆς] Cot. deeſt. 18 ἕως] Cot. ἕως οὗ. 19 τὰς καμήλους σου ποτιῶ καὶ] Cot. ταῖς καμήλοις σου, ſine reliquis. 22] Deſiderantur omnia ab hoc verſu, uſque ad finem verſus 30. 31 ἡτοίμασα] Cot. ἡτοίμακα. 35 δὲ] Cot. deeſt. ηὐλόγησε] Cot. εὐόδωσεν. καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον] Cot. χρυσίον καὶ ἀργύριον. παῖδας] Cot. ϗ παῖδας. 36 ἕνα] Cot. deeſt. αὐτὸν] Cot. αὐτῷ. ὅσα] Cot. πάντα ὅσα. 37 λήψῃ] Cot. λήμψῃ· ut & verſ. 38, & 40. 40 ὁ θεὸς] Cot. deeſt. ἐξαποστελεῖ] Cot. ἀποστελεῖ. 41 φυλῆς μου] Cot. ἐμῆς φυλῆς. σοὶ δῶσι, ϗ] Cot. δῶσιν σοι. 43 ἐφέστηκα] Cot. ἕστηκα. ϗ αἱ] Cot. αἱ δέ. μικρὸν ὕδωρ] Cot. ponit ſtatim poſt πότισόν με. 45 πρὸ τοῦ] Cot. πρὶν ἤ. εὐθὺς] Cot. ϗ ἰδού. 46 ἐπὶ τὸν βραχίονα] Cot. deſunt. ἐπότισε] Cot. μου ἐπότισεν. 47 υἱοῦ] Cot. τοῦ υἱοῦ. ψέλλια] Cot. ψέλια. 48 τοῦ] Cot. deeſt. με] Cot. μοι. 49 δεξιὰν ἢ ἀριστερὰν] Cot. δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά. 50 Λαβὰν ϗ Βαθουὴλ] Cot. Βαθουὴλ ϗ Λαβάν. πρᾶγμα] Cot. πρόσταγμα. 51 ἐνώπιον] Cot. ἐναντίον. 52 αὐτῶν] Cot. τούτων. 53 χρυσᾶ] Cot. σκεύη χρυσᾶ. 54 ϗ αὐτὸς] In Cot. deeſt ϗ. 55 μετὰ ταῦτα] C μετ' αὐτά. 57 ἐρωτήσωμεν] Cot. ἐπερωτήσωμεν. 60 Ῥεβέκκαν] Cot. addit τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, ut in Hebr. 61 Ῥεβέκκα] Cot. addit ἀπῆλθεν. 63 αὐτοῦ, εἶδε] Cot. ἴδεν, ſine αὐτοῦ.

CAP. XXV.

2 Ἰεζὰν] Cot. Ἰεξάν, ut & verſu 3. Μαδιὰλ] Cot. Μαδάν. Ἰεσβὼκ] Cot. Ἰεσβέκ. Σωὲ] Cot. Σωυέ. Σαβὰ] Cot. Σαβάν, καὶ τὸν Θαιμάν. Δεδὰν, bis] Cot. utrobique Δαιδάν· & poſt poſterius Δαιδὰν addit, ἐγένοντο Ῥασουὴλ ϗ Ναβδεὴλ καί. 4 Γεφὰρ] Cot. Γαιφάρ. Ἀβειδὰ] Cot. Ἀβιρά. Ἐλδαγὰ] Cot. Ἐπαμά. 8 γήρᾳ] Cot. γήρει. τὸν λαὸν] Cot. τοὺς πατέρας. 9 ὃς] Cot. ὅ. 13 καὶ Ναβαιὼθ] Cot. καὶ deeſt. Ναβδεὴλ] Cot. Ναβδαιήλ. 14 Μασμὰμ] Cot. Μασμάν. Δουμὰ] Cot. Ἰδουμά. Μασσῆ] Cot. Μανασσῆ. 15 Χοδδὰν ··· Θαιμὰν] Cot. Χαλδὰ ··· Θαιμάν. Ἰετοὺρ] Cot. Ἰεττούρ. Ναφὲς] Cot. Ναφέθ. Κεδμὰ] Cot. Κεδμάν. 17 ἔτη prius] Cot. ἔθνη, male. τῆς] Cot. deeſt. 19 Καὶ αὗται] Cot. αὗται δέ. 20 ἐτῶν τεσσαράκοντα] Cot. τεσσαράκοντα ἐτῶν. εἰς] Cot. deeſt. 23 γαστρὶ] Cot. τῇ γαστρί. 26 τοῦτο] Cot. ταῦτα. 31 ἐμοὶ] Cot. deeſt. 32 Καὶ εἶπεν] Cot. Εἶπε δέ. τελευτᾷν] Cot. τελευτῆσαι.

CAP. XXVI.

1 πρότερον] Cot. προτέρου. τοῦ] Cot. τό. 3 Καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ] Cot. deſunt.

CAP. XLVIII.

1 σου] Cot. αὐτοῦ. αὐτοῦ] Cot. αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ. 3 μου] Cot. deeſt. 5 Συμεὼν] Cot. ὡς Συμεών. 7 Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου] Cot. ἡ μήτηρ σου Ῥαχήλ. Χαβραθὰ] Cot. Χαβρατά. 8 σοι] Cot. ησιν (εἰσίν.) 10 Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ] Cot. Οἱ δὲ ὀφθαλμοί. 12 τῆς γῆς] Cot. τὴν γῆν. 13 τὸν δὲ] Cot. τόν τε. τῇ] Cot. deeſt. 14 χεῖρα τὴν δεξιὰν] Cot. δεξιὰν χεῖρα. ἐναλλὰξ] Cot. ἐναλλάξας. 15 ἐνώπιον] Cot. ἐναντίον. 17 χεῖρα τὴν] Cot. deſunt. 19 οὗτος] Cot. αὐτός. 22 δίδωμι] Cot. δῶμι. μαχαίρᾳ] Cot. μαχαίρῃ.

CAP. XLIX.

2 ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν] Cot. deſunt. 5 Λευὶ] Cot. Λευί. 8 σὲ] Cot. σοί. 9 Ἰούδα] Cot. Ἰούδας. 10 ἐὰν] Cot. ἄν.

ANDREÆ MASII ANNOTATIONES,

Quibus Editionis Græcæ Hiſtoriæ *JOSUÆ*, ratio modusque omnis, per capita & verſus explicatur.

Quas ob cauſas Origenes Theodotionis interpretationem, cum ea quam fecerant olim LXXII ſeniores, admiſcuerit; quibuſque notis uſus id fecerit, explicatum a nobis ſuperiore præfatione eſt. Hanc autem Adamantii miſtam atque ex duabus aptam interpretationibus editionem, cum nos jam in Joſua; quoad ejus facere potuimus; emendatiſſimam dederimus: notaſque illas, quæ dudum, vel propter vetuſtatem, vel librariorum potius inertiam obſoleverant, ſcribique deſierant, renovaverimus; & in ſuos quaſque locos reſtituerimus: viſum nobis eſt rem omnem, qua ratione, quoque modo eſt acta, literis breviter conſignare atque annotare; ut perpetuo in promptu ſit, unde queat librariorum culpa redargui. Proponam autem ejus interpretationis exemplum, quæ eſt in pervulgatis libris; & quia ea eſt in omnium manibus; & quia minus diſceſſit a ſimplici puraque illorum LXXII interpretum editione: ipſamque, tum ea ſupplendo Theodotionis verbis, per appoſitos aſteriſcos, quæ deſunt; tum jugulando obeliſcis, quæ ſupra Hebræum addita ſunt; ita informabo, ut illius Origenicæ editionis ſpeciem; in Joſuæ certe hiſtoria, luculentur referre, & ſimul ſimplex liberataque ab omni admiſtione interpretatio illa vetus, qualis fuerit, oſtendere, tanquam digito, poſſit. Nam iis etiam quæ in illo, quod dicebam, exemplo jam ante adſcripta ex Theodotione ſunt; non ſane pauca illa; ſuos aſteriſcos reddam: & inſuper limniſcis varias ſcripturas indicabo: denique depravata quæ ſunt, quantum certe potero, corrigam. Sequar autem in his cum aliorum exemplarium, tum mei Syrici potiſſimum; atque etiam Vaticani, & Complutenſis fidem. Continet autem Vaticanus codex; longe ille quidem vetuſtiſſimus, editionem ſimplicem τῶν ἑβδομήκοντα δύο, neque ſuppletam aliena interpretatione: ſed, niſi fallor, a Luciano martyre, emendandi ſtudio nonnihil contaminatam, hoc eſt eam, quam κοινὴν vocare ſolebant. Compluti autem editi a Ximenes libri ſatis noti ſunt.

CAP. I.

Igitur, ut decurram ordine per capita & verſus ſingulos: Capitis primi verſiculo primo, illud, δοῦλον κυρίου, debet aſteriſco appoſito notari; hoc modo, * δοῦλον κυρίου ↙. nimirum a LXXII præteritum, atque ex Theodotionis interpretatione huc additum eſt. Mox pro λειτουργῷ, eſt in bonis libris ὑπουργῷ· quare hoc ſcribendum cenſeo. Verſu 2. Poſt nomen Ἰορδάνην, eſt in editione mixta additum ex Theodot. appoſito aſteriſco pronomen * τοῦτον ↙. Et rurſus in verſus iſtius extremo, hæc clauſula verborum, * τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ ↙. Verſu 3. poſt illa verba, ποδῶν ὑμῶν, eſt in mixta, * ἐπ' αὐτόν ↙. In hoc verſu Complutenſes ſcribunt, ἐπιβῆ τὰ ἴχνη· quod eſt quidem Hebræo conſentaneum. Sed Syrus id expreſſit, quod eſt in vulgatis libris; quare nihil hic muto. Verſu 4. verbo Ἀντιλίβανον, addit mixta demonſtrationis pronomen * τοῦτον ↙. Rurſus poſt, Εὐφράτου, hæc verba a LXXII præterita * πᾶσαν γῆν Ἐτταίων ↙. Mox ſcribendum eſt, τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης, addito altero articulo. Atque hic limniſcus oſtendit, in quibuſdam libris eſſe ÷ μεγάλης, pro ÷ ἐσχάτης. Hebræum quoque hic, magnum mare, habet; at in Deuteron. ultimum, ſive extimum. Verſu 5. cum dicitur, ÷ ϗ ↙ ὥσπερ ἤμην, debet Conjunctio jugulari obelo. Non eſt enim in Hebræo. Similiter Adverbium ÷ οὕτως ↙, quod paullo ulterius ſcriptum eſt. Et rurſus Conjunctio, in his verbis, ÷ ϗ ↙ μετὰ σοῦ. Atque etiam quæ paullo ulterius poſita eſt, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ οὐκ ἐγκαταλείψω σε. Verſu 7. Adverbium * σφόδρα ↙, aſteriſco ſignandum eſt, ut a LXXII omiſſum: atque ideo neque in Vaticano habetur: continet enim, ut dicebam, ille codex, editionem ſimplicem τῶν ἑβδομηκονταδύο. Mox Conjunctio, quæ eſt poſita ante verbum ποιεῖν, debet jugulari obeliſco. Cæterum poſt hoc verbum, habet editio mixta per aſteriſcum, hanc verborum continuationem, videlicet, * κατὰ πάντα τὸν νόμον ↙. Ulterius, poſt verbum ἐνετείλατο, deeſt in noſtris libris Pronomen, σοι· ſcribendum eſt ergo, ἐνετείλατό σοι. Rurſus jugulanda obeliſco eſt Conjunctio, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ οὐκ ἐκκλινεῖς. Ibidem pro ἢ ἀριστερά, habet Vaticanus codex, οὐδὲ εἰς ἀριστερά. Sed Syrus eſt noſtrorum codicum ſcripturam ſecutus: & nihil hoc ad ſententiam. Verſu 8. Conjunctio initio ſcripta, eſt jugulanda obeliſco. Ulterius poſt illa verba, πάντα τὰ γεγραμμένα, additur in mixta, * ἐν αὐτῷ ↙. Paullo ulterius expungendum eſt illud, εὐοδωθήσῃ ϗ, quod mendoſe habetur in vulgatis libris. Porro pro, εὐοδώσεις, reddidit Syrus primam perſonam, εὐοδώσω· ſed id ei non aſſentiuntur alia exemplaria. Verſu 9. ſcribunt Complutenſes, εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν πορευθῇ. Sed quando verbum, τόπον, neque Hebræum habet, neque alii boni libri, nihil muto. Si quis tamen adſcribendum putet, is notet obeliſco, ſicut in extremo hujus capitis. Verſu 11. poſt, παρεμβολῆς, expungendum eſt illud, τοῦ λαοῦ· nam in bonis libris non eſt. Eodem verſu poſt, ἑτοιμάζεσθε, eſt in miſta editione pronomen * ὑμῖν ↙. Mox pro, ὑμεῖς διαβήσεσθε, quod eſt in vulgatis libris, ſcribe, ÷ ϗ ↙ ὑμεῖς διαβαίνετε· ſed Conjunctio habeat obelum: qua nota ſunt etiam jugulanda illa, ÷ τῶν πατέρων ↙. Denique poſt illa verba, δίδωσιν ὑμῖν, additum eſt in miſta, * κληρονομεῖν αὐτήν ↙. Verſu 12. in fine, poſt iſta verba, εἶπεν Ἰησοῦς, eſt in miſta, * λέγων ↙. Verſu 13. initio, Nomen ÷ κυρίου ↙ ſignetur obelo, cum dicitur, ῥῆμα ÷ κυρίου ↙. Verſu 14. poſt illa verba, ἣ ἔδωκεν ὑμῖν, habet editio miſta per ſtellam addita hæc verba, * Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ↙. Eodem verſu ad illa verba, πᾶς ὁ ἰσχύων, addit miſta per aſteriſcum, * τῇ δυνάμει ↙. Verſu 15. cum dicitur, καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, debet illud, ÷ ὁ θεὸς ὑμῶν ↙, confodi obelo: ſed non etiam cum denuo ſcribitur. Ulterius illud, ἕκαστος, debet appoſita ſtella notari; eſt enim a Theodotione acceptum. Ibidem, poſt illa verba, εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, habet editio miſta additam hanc verborum clauſulam, * ϗ κληρονομήσετε αὐτήν ↙· eam enim ut ſupervacaneam præterierant LXXII interpretes. Rurſus poſt nomen, Μωϋσῆς, habet additum, * ὁ παῖς κυρίου ↙. Verſu 16. cum dicitur, εἰς πάντα ÷ τόπον ↙, debet verbum τόπον habere appoſitum obelum. Verſu 17. poſt illa, ἠκούσαμεν Μωϋσῆ, eſt in miſta editione Adverbium additum, hoc modo, * οὕτως ↙ ἀκουσόμεθά σου.

CAP. II.

Capitis ſecundi verſu primo, poſt verbum κατασκοπεῦσαι, eſt in miſta editione additum cum aſteriſco Adverbium * κρυφῇ ↙. Quæ vero mox ſequuntur verba, nempe, ÷ οἱ δύο νεανίσκοι ἦλθον εἰς Ἱεριχὼ ↙, ea ſunt omnia jugulanda veru: quia cum in Hebræo non eſſent, addita ſunt a LXXII explicandæ ſententiæ gratia. Ulterius pro, κατέπαυσαν, rectius ſcribas, ut habet Vaticanus, & expreſſit Syrus. Verſu ſecundo, ſcribe, τῷ βασιλεῖ Ἰεριχὼ λέγοντες, * Ἰδοὺ ↙ ἄνδρες &c. Et hic Adverbi- habeat aſteriſcum. Non erat enim a LXXII ſcriptum: ſed mu- eſt Origenes ab Theodotione. Ulterius poſt Adverbium, ὧδε, eſt in ditione miſta, * τὴν νύκτα ↙ ἐκ τῶν υἱῶν &c. Verſu tertio, illud, ÷ ϗ εἶπε ↙, bet confodi obelo. Quod porro ſequitur, eſt in miſta editione ad hunc dum ſcriptum, τοὺς εἰσπορευομένους * πρός σε, τοὺς εἰσπορευομένους ↙ εἰς τὴν οἰκίαν. Nimirum illa verborum, ut videbantur, eorundum repetitio, omiſſa a LXXII. Quod autem hic additur, τὴν νύκτα, debet obelo jugu- Non enim eſt hoc loco in Hebræo. Denique in extrema clauſula, ad- eſt in mixta editione nota univerſitatis, cum aſteriſco; habet enim ad modum, κατασκοπεῦσαι γὰρ * πᾶσαν ↙ τὴν γῆν ἥκασι. Verſu 4. eſt in τοὺς * δύο ↙ ἄνδρας. Paullo ulterius ſignandum eſt Pronomen obelo, dicitur, ϗ εἶπεν ÷ αὐτοῖς ↙. Mox, poſt illa verba, πρός με οἱ ἄνδρες, habet cum aſteriſco periodum verborum a LXXII omiſſam, hanc, * ϗ οὐκ πόθεν ἦσαν ↙. Verſu 5. poſt verbum, πεπόρευνται, eſt in mixta, per teriſcum, * οἱ ἄνδρες ↙· & mox eodem ſigno appoſito additum eſt poſt bum, καταδιώξατε, Adverbium, * ἐν τάχει ↙, quod LXXII omiſerant. 6. pro ἐστοιμασμένῃ, ſcribendum eſt ἐστοιβασμένῃ· ſic enim habent libri, & hoc traduxit Syrus. Verſu 8. cum dicitur, ϗ αὐτοὶ πρὶν neque in Complutenſium editione, neque in Vaticana eſt pro- αὐτοί. A Syro tamen lectum eſt: ſed certum eſt, eſſe ſuperfluum. 9. ſcribendum eſt, ἔδωκε κύριος ὑμῖν τὴν γῆν. Nam in vulgatis libris ſuo ordine collocata ſunt verba. Ulterius, magna hujus verſus pars a LXXII, ut ſupervacanea, omiſſa, in mixta editione appoſita legitur, cum poſt illud, ἐφ' ἡμᾶς, his verbis, * ϗ ὅτι κατέπτηξαν πάντες οἱ κατοι- ἐν τῇ γῇ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ↙. Atque deinceps ſequitur verſus de- in quo verſu primum illud, ÷ ὁ θεὸς, debet jugulari veru. Et pro ſcribendum eſt, ὅσα ἐποιήσατε, conſentientibus emendatis libris. 11. habet codex Vaticanus, ἐν οὐδενὶ ἡμῶν· quæ lectio ſi retinenda eſt, pronomen notari obeliſco. Sed quia alia exemplaria, quæ vidi, non illi, non putavi eſſe ſcribendum. Eodem verſu, extremam ver- complexionem explet mixta editio ad hunc modum, ὅτι κύριος ὁ * αὐτός ἐστι ↙ θεὸς ἐν οὐρανῷ &c. Verſu 12. illud, ÷ τὸν θεὸν ↙, veru dum eſt, mox ſcribito, ἐν ὑμῖν ἔλεος, addita præpoſitione, ex bonis Et quod ſequitur, legito hoc verborum ordine, ϗ ποιήσατε ϗ ὑμεῖς τοῦ πατρός μου ἔλεος. Atque deinceps habet mixta editio com- verborum a LXXII omiſſam, hanc * ϗ δώτε ἐμοὶ σημεῖον ἀληθι- Poſt quæ verba ſequitur verſus 13. in cujus principio, illud, ÷ τὸν οἶ- ſignandum eſt obeliſco. Eodem verſu, cum dicitur, ϗ πάντα ὅσα ἐστὶν debet Præpoſitio, ἐν, expungi. Non enim eſt in bonis libris. oſtendit per limniſci notam hic in quibuſdam libris, poſt illud, ϗ τὰς μου, haberi hæc verba, ÷ ϗ πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν ↙· & ejuſmodi ſecuti ſunt Complutenſes. Sed ea verborum circumſcriptio non eſt Hebræo. Quapropter ſi addenda eſt, debet obelo notari. Verſu 14. ÷ ϗ αὐτὴ εἶπεν ↙, jugulandum eſt obeliſco: & continuo addit mixta longum verborum ambitum per aſteriſcos. Sic enim locus iſte in legitur, ÷ ϗ αὐτὴ εἶπεν ↙, * Ἐὰν μὴ γνωρίζητε ὑμεῖς τὸ ῥῆμα ἡμῶν τοῦτο, ϗ ὡς ἂν παραδῷ, &c. Paullo ulterius, pro, τὴν πόλιν, habent quidam libri, τὴν γῆν ↙, ut Syrus per limniſcum oſtendit: & ſane in Hebræo eſt terræ, urbis vocabulum. Verſu 15. poſt illud, κατεχάλασεν αὐτοὺς, infarſit mixta, * ἐν σχοινίσματι ↙. Paullo ulterius, poſt Nomen, θυρίδος, etiam verborum complexionem, a LXXII præteritam, hanc vi- * ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει ἦν, ϗ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει ↙. 16. illud, ÷ ὀπίσω ὑμῶν ↙, debet jugulari obeliſco. Verſu 17. poſt Ver- ἐσμὲν, habet mixta additum Pronomen, * ἡμεῖς ↙. Eadem etiam apponenda eſt ad demonſtrationis Pronomen τούτῳ, quod mox : & ſimul adſcribenda ſunt quædam verba, quæ ſunt a LXXII Sic enim locus iſte legitur in mixta editione, τῷ ὅρκῳ σου * τούτῳ ᾧ ἡμᾶς ↙. In extrema verſus 18. parte, abolendum eſt Pronomen cum in vulgatis libris eſt, εἰς τὴν οἰκίαν σου. Verſu 19. ſcribe, ἔνο- ἐσόμεθα. Mox illa verba, ÷ τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ ↙, ſignanda ſunt obe- & ſimiliter Pronomen σου, cum dicitur, ἐν τῇ οἰκίᾳ ÷ σου ↙. Mox poſt ἐσόμεθα, habet mixta editio per aſteriſcum hæc verba adjecta, * ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ↙. Verſu 20. verba illa initio, ÷ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ ϗ ↙ ſunt jugulanda; & pro, ἀποκαλύψῃ, ſcribendum eſt, ἀποκαλύψῃς. Sic enim codices optimi. Eodem verſu, cum dicitur, ÷ τούτῳ ↙ * ᾧ ὥρκι- ↙, debet demonſtrativum, τούτῳ, jugulari veru, cætera vero verba appoſitam ſtellulam. Verſu 21. ubi eſt in vulgatis libris, ϗ εἶπεν debet Pronomen expungi. Verſu 22 poſt illa, τρεῖς ἡμέρας, additur hæc verborum clauſula, * ἕως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες ↙. Verſu 23. Verbum διέβησαν, addit mixta alterum Verbum, & copulam, hoc * ϗ ἦλθοσαν ↙. Verſu 24. expungendum eſt illud, ὁ θεὸς ἡμῶν· & quod legendum eſt mutato verborum ordine, ἐν χερσὶ ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν. pro κατέπτηχε, ſcribendum eſt κατέπτηκε· debetque Pronomen, ÷ ↙, jugulari appoſito veru.

CAP. III.

Capite tertio, quia pars ea pagellæ codicis Syrici, in qua primi ſex ſcripti erant, mutila eſt; non queo ſatis certo in his notas o- oſtendere. Interim conſtat verſu primo, illa verba; * αὐτὸς ϗ πάν- υἱοὶ Ἰσραὴλ ↙, eſſe aſteriſco ſignanda, tanquam quæ a LXXII fuere reddita. Verſu 2. addit mixta editio copulam per aſteriſ- Habet enim * καὶ ↙ διῆλθον. Et mox eadem nota apponit nomen Eſt enim in mixta, διὰ * μέσης ↙ τῆς παρεμβολῆς. Verſu 3. ſcri- eſt, κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, Dei noſtri. Cum porro ſequitur, ϗ τοὺς ὑμῶν, debet hoc Pronomen, ὑμῶν aboleri, & Conjunctio quæ ib- ſcripta eſt, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ τοὺς Λευίτας, eſt veru jugulanda. poſt Pronomen αὐτὴν, addit mixta editio per aſteriſcum * καὶ ὑ- ↙. Et vos diſcedetis. Ibidem, pro, ἐκ τῶν τόπων, ſcribendum eſt, ἀ- τόπων· ſic enim habent emendata exemplaria. Verſu 4. pro, πο- αὐτὴν, ſcribendum eſt, πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. Ibidem in extremo, No- * ἡμέρας ↙ debet habere appoſitam ſtellulam. Verſu 6. poſt Nomen, eſt in mixta editione adſcriptum cum aſteriſco Participium * λέγων ↙· ἄρατε, &c. Eodem verſu Nomen ÷ κυρίου ↙ quod bis ſcribitur, bis eſt obeliſco notandum; & ſimiliter illud ÷ οἱ ἱερεῖς. Verſu 7. jugulandum veru eſt, nomen υἱῶν, cum dicitur πάντων ÷ υἱῶν ↙ Ἰσραήλ. Et ſimiliter particula οὕτως, & quæ deinde ſequitur Conjunctio ÷ καί ↙. Initio verſus octavi, lege ϗ νῦν ἔντειλαι, &c. Ita enim habent emendati libri. Eodem verſu, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, &c. debet copula habere obeliſcum. Verſu 9. ſcribe τοῦ θεοῦ ἡμῶν, *Dei noſtri*. Verſu 10. omiſſum eſt a LXXII principium, quod in mixta his verbis ſcriptum legitur, * ϗ εἶπεν Ἰησοῦς ↙, Ἐν τούτῳ, &c. ſic enim legendum eſt; non autem ἐν τούτοις, ut habent vulgati codices. Ibidem pro, ὅτι κύριος ζῶν. ſcribendum eſt, ὅτι θεὸς ζῶν. Eodem verſu legendum eſt, ϗ τὸν Εὐαῖον, ϗ τὸν Φερεζαῖον, ϗ τὸν Γεργεσαῖον, &c. mutato verborum ordine. Verſu 11. habet mixta editio, διαβαίνει * ἔμπροσθεν ὑμῶν ↙ τὸν Ἰορδάνην, &c. Rurſus verſu 12. omiſſum eſt initium a LXXII, quod ſic addendum in mixta editione eſt, * ϗ νῦν ↙ προχειρίσασθε &c. Ibidem poſt Nomen, Ἰσραὴλ, repetit mixta editio cum ſtellula, * ἄνδρα ↙ ἕνα ἀφ' &c. Verſu 13. illud, ÷ τῆς διαθήκης ↙, jugulandum obelo eſt. Ulterius illa univerſitatis nota * πάσης ↙, debet appoſitam ſtellam habere. Ulterius, poſt illud, τὸ καταβαῖνον, additum eſt in mixta Adverbium, * ἄνωθεν ↙. Mox quoque poſt verbum ςήσεται adſcriptum eſt * εἷς σωρὸς ↙ *unus acervus*. Mendoſe autem in pleriſque antigraphis eſt, ὡς σωρός. Verſu 14. in ipſo initio, debet illud * ἐγένετο ὡς ↙ adſcriptam ſtellam habere. Non enim eſt a LXXII dictum: & legendum eſt verbum numero plurium, ἀπῆραν, *diſceſſerunt*. Eodem verſu, ſub finem, expungendum eſt Nomen κυρίου, cum dicitur διαθήκης κυρίου πρότεροι. Verſu 15. illud, ÷ οἱ ἱερεῖς ↙ quod initio ſcriptum eſt, debet obeliſco notari. Ulterius cum ſcribitur in libris vulgatis, τῆς διαθήκης κυρίου, debet nomen κυρίου prorſus auferri: reliquum vero obelo confodi. Rurſus eadem illa verba, τῆς διαθήκης κυρίου, ſcripta in vulgatis libris ante verbum ἐβάφησαν, ſunt expungenda. Ulterius illud, ÷ τοῦ Ἰορδάνου ↙, jugulandum obeliſco eſt, & ſimiliter in extremo, Nomen ÷ πυρῶν ↙. Et pro ὡσεὶ ἡμέραι, ſcribendum eſt, ὡς ἐν ἡμέραις. Verſu 16. cum habent vulgati libri, μακρὰν σφόδρα σφόδρα, delendum eſt alterum, σφόδρα. Hunc locum ſic legit Syrus, ἀφεστηκότα ὄρος μακρὰν σφόδρα ἀπὸ Ἀδαμὶ, &c. Sed niſi fallor, mendoſe. Eſt autem credibile, Nomen ὄρος in margine ſcriptum ab aliquo fuiſſe, qui verbi הרחק, priorem ſyllabam imperite avulſam interpretari volebat eo vocabulo. Porro poſt Nomen Ἀδαμὶ, additum eſt in mixta editione * τῆς πόλεως, ἥ ἐστιν ↙ ἕως μέρους. Atque hic, pro, Καριαθιαρὶμ, ſcribendum eſt, Σαρθάν. Hoc enim ei urbi nomen erat: & hoc eſt in probis antigraphis. Ulterius, verbum ÷ κατέβη ↙, ſignetur obeliſco: & ſimiliter dictio ÷ ἕως ↙ quæ ſequitur. Debet etiam hoc loco pro ἁλῶν, ſcribi ἁλός. Verſu ultimo, poſt illa verba, ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου, apponit mixta editio Adverbium * ἑτοίμως ↙. Mox Nomen, ÷ υἱοὶ ↙, jugulandum eſt veru, cum dicitur, ϗ πάντες οἱ * υἱοὶ ↙ Ἰσραήλ.

CAP. IV.

Capitis quarti verſu primo, ſcribe numero plurali, συνετέλεσαν. Et mox pro, διαβαίνων, ſcribe modum infinitum, διαβαίνειν. Verſu 2. ſcribe ordine verborum mutato, παράλαβε ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἄνδρας. Et illud, * ἄνδρα ↙, quod continuo ſequitur, habeat adſcriptam ſtellulam: eſt enim aſcititium. Verſu 3. Pronomen cum dicitur, ἀνέλεσθε * αὐτοῖς ↙ notetur aſteriſco. Eſt enim etiam ipſum ex aliis interpretibus acceptum. Et deinceps ſcribatur, ἐντεῦθεν ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου· atque hic jam apponit mixta per aſteriſcum hanc verborum clauſulam, * ἀπὸ ςάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων ↙, deinde ſequitur, ἑτοίμους &c. Quod porro hic ſcribitur magno librorum conſenſu, ἅμα ὑμῖν καὶ αὐτοῖς, ſuſpicor olim rectius ſcriptum fuiſſe ἅμα ὑμῖν ἑαυτοῖς. Sed nolui adverſus conſenſionem τῶν ἀντιγράφων quidquam mutare. Ibidem pro θήσετε legit Syrus modo mandativo, τίθετε: &, niſi fallor, recte. Ulterius, ἐν τῇ ςρατοπεδείᾳ ÷ ὑμῶν ↙. debet Pronomen habere obeliſcum. Verſu 4. addit mixta articulum, per aſteriſcum, hoc modo, * τοὺς ↙ δώδεκα ἄνδρας; & paulo ulterius nomen ἄνδρα· habet enim, * ἄνδρα ↙ ἕνα ἀφ' ἑκάςης φυλῆς. Verſu 5. Initio poſt illa verba, εἶπεν αὐτοῖς, adſcribito nomen Ἰησοῦς, ita enim ſcriptum eſt in bonis libris. Ulterius, poſt illa, πρὸ προσώπου κυρίου, addit mixta editio * τοῦ θεοῦ ὑμῶν ↙. Ulterius ſcribito ἕκαςος λίθον ἕνα, mutato verborum ordine. Mox habet Vaticanus codex, τῶν δώδεκα φυλῶν· ſed nomen δώδεκα non eſt in aliis exemplaribus, quæ vidi. Si tamen adſcribendum eſt, debet obelo notari: nam Hebræum non habet. Verſu 6. ſcribe, ἵνα ὑπάρχωσιν οὗτοι ÷ κείμενοι ↙ ἐν ὑμῖν εἰς σημεῖον ÷ διαπαντός ↙· atque illud κείμενοι & διὰ παντὸς, ea ſint veru confoſſa. Eadem nota inſigniatur quoque verbum εἰσιν, quod paulo ulterius poſitum eſt. Verſu 7. ſcribe, καὶ ÷ σὺ ↙ δηλώσεις, habeatque Pronomen obelum appoſitum. Eadem nota ſcribatur quoque apud Participium ÷ λέγων ↙, & ulterius, apud Nomen ÷ ποταμὸς ↙. quod nomen tamen a Syro non eſt lectum. Denique etiam apud illa verba, ÷ πάσης τῆς γῆς ↙. Mox ubi eſt in vulgatis libris, ὡς διέβαινεν αὐτὸν, habet mixta editio, loco Pronominis αὐτὸν, ipſum Jordanis nomen, cum aſteriſco, quo etiam ea verba ſignari debent quæ ſequuntur. eſt enim hic locus in mixta editione ſic ſcriptus, ὡς διέβαινεν * τὸν Ἰορδάνην, ϗ ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ↙: nam illam verborum iterationem viderant LXXII. Dum ſequitur, ϗ ἔσονται ÷ ὑμῖν ↙· ſignetur Pronomen obelo. Paullo ulterius, cum dicitur, ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Complutenſes omittunt Præpoſitionem, ἐν. Auguſtinus quoque videtur eam non legiſſe. Sed Syrus aſſentitur noſtris vulgatis libris. Verſu octavo, initio, cum dicitur, ἐνετείλατο ÷ κύριος τῷ ↙ Ἰησοῦ, debet illud ÷ κύριος τῷ ↙ jugulari veru appoſito. Ulterius lege, ϗ διεκόμισαν αὐτοὺς ἅμα ἑαυτοῖς. Verſu 9. ſcribe mutato ordine, ϗ ÷ ἄλλους ↙ δώδεκα λίθους ἔςησε Ἰησοῦς ἐν αὐτῷ, ex Syro. Debet autem illud ἄλλους notari obeliſco: & ſimiliter Nomen ÷ κυρίου ↙, quod habetur eodem verſu. Decimum verſum lege ad hunc modum, οἱ ἱερεῖς δὲ οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ÷ τῆς διαθήκης ↙ εἱςήκεισαν ἐν * μέσῳ ↙ τῷ Ἰορδάνῃ, &c: ſed illud, τῆς διαθήκης, ſignetur obelo, & μέσῳ, ſtella, tanquam aſcititium. Ulterius, ſcribe ἕως οὗ συνετέλεσεν: & Nomen Ἰησοῦς expungatur. Hic autem adſcripta eſt in mixta editione per aſteriſcos longior verborum continuatio, hujuſmodi * πᾶν τὸ ῥῆμα, ſive, ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰησοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ ↙· ac tum demum ſequitur, ϗ ἔσπευσεν &c. Indicatur autem a Syro, per limniſcum, in nonnullis libris, poſt τῷ λαῷ, adſcriptum eſſe, ÷ ϗ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ↙. Sed ego hoc librariorum errore eſſe factum puto. Verſu 11. notetur rurſus illud ÷ τῆς διαθήκης ↙, obeliſco. Complutenſes hic, pro οἱ λίθοι, habent οἱ ἱερεῖς· & ſic eſt in Hebræo. At in margine Syrici codicis annotatum eſt, LXXII dixiſſe, οἱ λίθοι, cæteros vero omnes Græcos interpretes, οἱ ἱερεῖς. Nihil ergo mutandum; eſt enim interpretatio τῶν ἑβδομηκονταδύο, noſtræ editionis fundamentum. Verſu 13. habet mixta editio, πρὸς * πόλιν ↙ Ἱεριχώ. Nimirum verbum Hebraicum עַרְבוֹת converſum eſt in Græcum, πόλιν· inſcite ſane. Significat enim illud locum æquabilem, atque etiam deſertum, unde ſolet ab Aquila pro ea reddi ὁμαλή· qui tamen hic ipſam vocem Hebraicam Araboth ſervavit. Symmachus vero convertit, ἀοίκητον. Verſu 14. nomen γένους eſt obeliſco ſignandum. Ulterius, cum dicitur, ὥσπερ ἐφοβοῦντο Μωϋσῆν, verbum ἐφοβοῦντο debet habere appoſitam ſtellulam, tanquam alienam ab editione LXXII. Verſu 15. poſt illa verba, ϗ εἶπε κύριος, additum eſt in mixta editione, * πρὸς τὸν Ἰησοῦν ↙. Verſu 16 illud, ÷ τῆς διαθήκης ↙, debet rurſus notari obelo. Ibidem, poſt verbum μαρτυρίου, habet codex Vaticanus κυρίου, *teſtimonii Domini*: ſed id ei non aſſentiuntur alia exemplaria. Si tamen adſcribendum eſt, non eſt ſine obeliſco adſcribendum; neque enim in Hebræo habetur. Verſu 18. poſt illud, τοὺς πόδας αὐτῶν, eſt in mixta editione * οἱ ἱερεῖς ↙. Ulterius cum dicitur, * ϗ ↙ ὥρμησε τὸ ὕδωρ, apponendus eſt aſteriſcus ad copulam: eſt enim ex aliis interpretibus accepta. Mox poſt κατὰ χώραν, adſcribendum eſt Pronomen αὐτοῦ, *in locum ſuum.* Ulterius, verbum ἡμέραν, jugulandum obeliſco eſt. Atque hic verbo κρηπῖδος additum in mixta eſt Pronomen * αὐτοῦ ↙, *ripam ſuam.* Verſu 19. illud, ÷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ↙, debet jugulari obelo. Verſu 20. lege, οὓς ἔλαβον ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, poſito verbo in plurium numero. Verſus 21 initium eſt a LXXII omiſſum; idque in mixta additum eſt his verbis, per aſteriſcum, * ϗ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ↙, λέγων, Ὅταν, &c. Ibidem, poſt illa verba, οἱ υἱοὶ ὑμῶν, additum in mixta eſt Adverbium * αὔριον ↙, *cras.* Ulterius, cum dicitur, τί ÷ εἰσιν ↙ οἱ λίθοι, debet verbum εἰσιν obelo jugulari. Verſu 22. poſt illa verba, τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, adſcribe Participium λέγοντες, & particulam ÷ ὅτι ↙ quæ proxime ſequitur ſigna obelo. In hujus verſiculi extremo additum in mixta eſt demonſtrationis Pronomen, τὸν Ἰορδάνην * τοῦτον ↙, *Jordanem iſtum:* quod tamen in Vaticano habetur: tanquam abſq; aſteriſco, ut a LXXII dictum, ſcribi debeat. Verſu 23. Scribe, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, *Dei noſtri*; & rurſus ulterius, ὁ θεὸς ἡμῶν, *Deus noſter*; & tertio quoque, cum dicitur, ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν, &c. Sed hoc loco debet illud κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, jugulari obeliſco. Verſu ultimo, ſcribe ex Syro, τῆς γῆς τὴν δύναμιν κυρίου ὅτι ἰσχυρά ἐστι. Mox cum dicitur, ÷ ϗ ↙ ἵνα ÷ ὑμεῖς ↙ σέβησθε, jugulanda ſunt Conjunctio, & Pronomen, obeliſcis. Atque hic rurſus ſcribendum eſt, τὸν θεὸν ἡμῶν, *Deum noſtrum.* Ibidem, pro χρόνῳ, eſt in Vaticano codice, ἔργῳ. Sed alii libri, & Syrus, illud probant; idque Hebræo conſentaneum eſt. Quapropter nihil cenſeo mutandum.

CAP. V.

Capitis quinti primo verſiculo, eſt initio addita univerſitatis nota in mixta editione. Habet enim, ὡς ἤκουσαν * πάντες ↙ οἱ βασιλεῖς &c. Ulterius poſt illa verba, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, additum eſt in mixta, * παρὰ τὴν θάλασσαν ↙; & mox poſt copulam rurſus nota univerſitatis, ϗ * πάντες ↙ οἱ βασιλεῖς &c. Paullo ulterius, cum dicitur, οἳ ἦσαν παρὰ τὴν θάλασσαν, expungendum eſt verbum ἦσαν. Ulterius, illud, ÷ ὁ θεὸς ↙, jugulandum obelo eſt. Ulterius, pro verbo κατέβησαν, ſcribe κατετάκησαν. Quod vero deinceps eſt, ÷ ϗ κατεπλάγησαν ↙, id confodiendum eſt obeliſco. Verſu ſecundo, ſcribe μαχαίρας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου. ϗ καθίσας &c. Sic enim legit Syrus, & Auguſtinus quoque, atque auctor docti opuſculi, De vera circumciſione, quod divo Hieronymo tribuitur. Verſu tertio, illud, τοῦ καλουμένου, debet jugulari veru: & nomen, τόπου, ibidem prorſus expungi. Verſu 4. lege ordine converſo, περιεκάθηρε Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς &c. Verſu 5. ante ἐν τῇ ὁδῷ, habent quædam exemplaria, ἐν τῇ ἐρήμῳ· ut notavit Syrus per limniſcum. Sunt autem verſiculi iſti quartus & quintus jugulandi obeliſcis, quia non ſunt de Hebræo expreſſi: in quo longe alia eſt ſententia; quæ in mixta editione aſteriſcis appoſitis reddita eſt his verbis, * ϗ τοῦτο ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν ὁ Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικὸν, πάντες ἄνδρες πολέμου, ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Et hactenus verſiculus quartus: deinde ſequitur quintus, his verbis; * ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθών· ϗ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν. Verſu 6. illud, ÷ ϗ δύο ↙, notandum eſt obelo. Mox ſcribe, τῇ ἐρήμῳ ÷ τῇ Μαδβαρείτιδι ↙, ſignaque hoc, τῇ Μαδβαρείτιδι, obeliſco. Ulterius poſt Nomen, κυρίου, habent quidam libri, τοῦ θεοῦ. Sed ſi id adſcribatur, debet jugulari obelo. In Vaticano autem omiſſum eſt, κυρίου, atque pro eo ſcriptum, τοῦ θεοῦ· & ſic videtur divus Auguſtinus legiſſe hunc locum. Hebræum tamen habet יְהוָה, pro quo reddit ſolet, κυρίου. Ulterius ſcribe, δοῦναι ἡμῖν γῆν, *dare nobis terram*; ſic enim habent boni libri; & in Hebræo quoque ſcriptum eſt primæ perſonæ Pronomen. Verſus ſeptimi initio in libris emendatis, habetur hæc verborum collocatio; τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτων, οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς * ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν ↙, &c. Vaticanus tamen non habet hanc poſtremam clauſulam verborum, ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν. Neque eam videtur etiam legiſſe Auguſtinus apud LXXII, quapropter eſt notanda aſteriſco; ut ab aliis interpretibus accepta; idque a Syro factum eſt. Verſu 8. poſt illa verba, περιτμηθέντες δὲ, eſt in mixta, * πᾶν τὸ ἔθνος ↙· debet autem quod continuo ſequitur, ÷ ἡσυχίαν εἶχον ↙, jugulari obelo. Verſu 9. Nomini Ἰησοῦ, addit Vaticanus codex υἱῷ Ναυὴ· ſed id in aliis exemplaribus non apparet; neque poteſt ſine obelo aſcribi; non enim eſt in Hebræo. Ulterius, poſt Nomen τόπος, additum eſt in mixta, * ἐκεῖνος ↙. Mox illa verba, * ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ↙, ſunt appoſito aſteriſco ſignanda. Nam non ſunt editionis LXXII interpretum. Idem cenſendum eſt de iis quæ initio verſus decimi ſcripta leguntur; nempe, * ϗ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις ↙. LXXII enim, ut ſupervacanea, omiſerant iſta. Atque ideo non leguntur in Vaticano codice. Mox illa, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, quæ poſt verbum ἐποίησαν ſcribuntur, ſunt ſignanda obeliſco. Qua nota inſignivit Syrus etiam illud, quod in extremo verſus eſt, ÷ ἐν τῷ πεδίῳ ↙. Nimirum voci Hebraicæ בְּעַרְבוֹת reſpondet, ἐπὶ δυσμῶν. Meo tamen judicio hoc potius jugulandum ab Adamantio erat. Nam illud, ἐν τῷ πεδίῳ, magis eſt ei verbo Hebraico conſentaneum: verum ſi conjectura uti liceat, dicam; hoc, ἐν τῷ πεδίῳ, ab aliquo Hebrææ linguæ perito in margine ſcriptum fuiſſe, pro illo, ἐπὶ δυσμῶν, quod ille judicabat non ſatis congruere verbo illi Hebræo; atque ita errore librariorum in ipſo textu tandem ſcribi cœpiſſe. Verſu 11. poſt illud, σίτου τῆς γῆς, additur in mixta, * τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ↙, *poſtridie paſchæ.* Rurſus verſu duodecimo, poſt illa verba, ἐξέλιπε τὸ μάννα, additum eſt in mixta, * τῇ ἐπαύριον ↙ μετὰ &c. Verſu decimo tertio, cum dicitur, ϗ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, non habet Vaticanus neque copulam ϗ, neque Pronomen αὐτοῦ· eique aſſentiri videntur tum Origenes, tum Cyprianus: quapropter arbitror, utrumque eſſe appoſito aſteriſco notandum: quanquam id a Syro factum non apparet; quod fortaſſe librarii negligentia accidit. Paullo ulterius, habent Complutenſes, εἶδεν φανέντα ἄνθρωπον· verum unde natum ſit illud, φανέντα, non video. Suſpicor tamen, cum explicandæ rei gratia fuiſſet in margine a quoquam adſcriptum, in ipſum ſacrorum verborum ordinem deinde perperam eſſe relatum. Ulterius, ϗ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ, debet rurſus Pronomen habere ſtellulam appoſitam. Neque enim in Vaticano eſt, neque vel ab Origene, vel Cypriano eſt lectum. Mox, poſt Participium προσελθὼν, addit mixta Pronomen * αὐτῷ ↙, *aggreſſus eum Jeſus, dixit ei,* &c. Rurſus in verſiculi extremo alterum additur in mixta Pronomen, hoc modo, ἢ τῶν ὑπεναντίων * ἡμῶν ↙. Verſu 14. in ipſo initio, poſt Pronomen αὐτῷ, addenda eſt particula ὅτι, & ſcribendum, ὅτι ἐγὼ &c. Mox poſt Nomen πρόσωπον, additur in mixta Pronomen * αὐτοῦ ↙, *in faciem ſuam.* Ibidem, ſcribendum eſt * προσεκύνησεν, ϗ ↙ εἶπεν αὐτῷ· debetque verbum προσεκύνησεν, atque inſequens copula habere appoſitum aſteriſcum. Nam LXXII omiſerant adorandi ritum. Quod deinceps ſequitur, lectum eſt a Syro ad hunc modum; * τί ↙ δέσποτα * μου ↙, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ; ſignato videlicet priore τί, & Pronomine μου, aſteriſcis. Rurſus verſu 15. poſt τὸ ὑπόδημα, additum eſt in mixta Pronomen * σου ↙. Denique in extremo, illa verba, * ϗ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως ↙, tanquam a LXXII præterita, debent aſteriſco appoſito notari.

CAP. VI.

Capitis ſexti verſiculo primo, poſt illud, συγκεκλεισμένη, addendum eſt verbum ἦν, ex Syro, & Vaticano. Mox, poſt illud, ὠχυρωμένη, habet mixta editio complexionem verborum hanc, cum ſtellula, * πρὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ ↙. Ulterius, illud ÷ ἐξ αὐτῆς ↙, ſignandum obelo eſt. Verſiculo ſecundo omittatur Pronomen ἐγὼ, atque Dativus σοι, locetur poſt verbum ὑποχείριον. Mox illud, ÷ τὸν ἐν αὐτῇ ↙, ſignetur obeliſco. Eſt quidem hic in Vaticano codice ſcriptum, δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύι, apud Complutenſes vero, ϗ δυνατοὺς ἐν ἰσχύι· verum Syrus plane ſecutus eſt vulgatorum librorum ſcripturam; niſi quod videtur legiſſe articulum, τοὺς δυνατοὺς &c. & hæc lectio cæteris melior eſt, meo certe judicio. In proximis verſiculis, uſq; ad decimum, eſt interpretatio LXXII interpretum admodum curta; eoque diſſimilis Hebræo; & fere hujuſmodi, qualem ſcriptura vulgatorum codicum nobis ante oculos ponit. Quapropter unico contextu dicam, qualis hic ſit editio mixta; & quæ a LXXII omiſſa ſunt, ea aſteriſcis notabo; quæ vero illi de ſuo addiderunt, obeliſcis. Igitur auſpicando a verſu tertio, ſic habebat editio mixta: ÷ Σὺ δὲ ↙ περίστησον αὐτῇ πάντας τοὺς μαχίμους κύκλῳ * ϗ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου, κύκλῳ τῆς πόλεως, ἅπαξ· οὕτω ποιήσετε ἓξ ἡμέρας ↙. Verſu 4. * ϗ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ· ϗ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις· ϗ οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς κερατίναις ↙. Verſu 5. ϗ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι * τοῦ Ἰωβὴλ, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης ↙ ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαός· ϗ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται ÷ αὐτόματα ↙ τὰ τείχη τῆς πόλεως * ὑποκάτω αὐτῶν ↙, ϗ εἰσελεύσεται ÷ πᾶς ↙ ὁ λαὸς ÷ ὁρμήσας ↙, ἕκαστος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ÷ εἰς τὴν πόλιν ↙. Verſu 6. ϗ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ πρὸς τοὺς ἱερεῖς * ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης· ϗ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ πρὸ προσώπου τῆς κιβωτοῦ τοῦ κυρίου ↙. Verſu 7. ϗ εἶπεν ÷ αὐτοῖς λέγων, Παραγγείλατε ↙ τῷ λαῷ περιελθεῖν, ϗ κυκλῶσαι τὴν πόλιν· ϗ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ÷ ἐνωπλισμένοι ↙ ἔναντι * τῆς κιβωτοῦ τοῦ ↙ κυρίου. Verſu 8. * ϗ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν ↙ ϗ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς, ÷ παρελθέτωσαν ὡσαύτως ↙ ἐναντίον τοῦ κυρίου· παραπορευέσθωσαν, ϗ σημαινέτωσαν εὐτόνως· ϗ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω * αὐτοῖς ↙. Verſu 9. οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, * ϗ ↙ οἱ ἱερεῖς * οἱ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις ↙, ϗ οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ ÷ τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου ↙ πορευόμενοι ϗ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις. Verſiculo 10. poſt Pronomen ὑμῶν, infarcit editio mixta per aſteriſcum, hanc verborum periodum, * ϗ οὐ διελεύσεται ἐκ στόματος ὑμῶν λόγος ↙. Mox pro ἡμέρα, ſcribe accuſandi caſum, ἡμέραν. Ulterius, pro αὐτὸς, ſcribe ὑμῖν, ex Syro; niſi ſi magis probas Vaticani codicis ſcripturam; quæ eſt hoc loco hujuſmodi, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγεῖλαι αὐτὸς ἀναβοῆσαι. Ibidem ſcribendum eſt, mutato ordine, ϗ ἀναβοήσετε ÷ τότε ↙· poſito verbo in futuro, modi finiti, & particula τότε, notata obeliſco. Verſu 11. illud, ÷ τῆς διαθήκης ↙, jugulandum obelo eſt; illud vero κύκλῳ, aſteriſco. In fine, pro ηὐλίσθη, habent quædam exemplaria ἐκοιμήθη. Verſu 12. illa verba, ÷ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ↙, debent adſcripto obeliſco ſignari. Ulterius illud, τῆς διαθήκης, eſt expungendum. Verſu 13. poſt σάλπιγγας, addit mixta cum aſteriſco, * ἱερὰς ↙, & ſimiliter poſt ἔναντι addit * κιβωτοῦ ↙· legendus eſt igitur hic locus trajecto verbo hoc modo, φέροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας * ἱερὰς ↙ ἔναντι * κιβωτοῦ ↙ κυρίου παρεπορεύοντο. Cum autem continuo ſequitur, ϗ ÷ οἱ ἱερεῖς ↙ ἐσάλπιγξαν &c. debet illud, οἱ ἱερεῖς, obelo jugulari. Mox illud, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας, eſt quidem a Syro lectum: verum tamen expungendum procul dubio eſt, utpote ex margine mendoſe admiſſum in ſacrum textum, tanquam interpretatio altera Hebraici vocabuli הֶחָלוּץ, pro quo a LXXII recte redditum eſt illud, οἱ μάχιμοι. Porro, poſt illud, μετὰ ταῦτα, legit Syrus, ϗ ὁ λοιπὸς λαὸς, pro eo quod eſt in libris vulgatis, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος. Ibidem illud ÷ τῆς διαθήκης ↙, ſignetur obelo. Quod autem hic poſt Nomen κυρίου ſequitur, nempe * πορευόμενοι ϗ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις ↙, debet appoſitum aſteriſcum habere. Non eſt enim ipſorum LXXII. Quæ vero deinceps ſunt, hæc dico, ϗ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς κερατίναις σάλπιγξι, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος, ea ſunt omnia expungenda ſacris verbis, ut perperam ex margine adſcripta. Porro initium verſus 14. nempe, ϗ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἅπαξ ἐγγύθεν· (ſic enim ſcribendum eſt) debet habere aſteriſcum: eſt enim omiſſum a LXXII. Mihi tamen hoc loco illud ἅπαξ ſuſpectum eſt, quamvis & Complutenſes & Syrus legerunt. Suſpicor enim eſſe alteram interpretationem illius Hebraici, פַּעַם אַחַת, quam aliquis Hebraice doctus in margine adſcripſerit, cum ei parum placere poſſet illud, ἐγγύθεν. Denique hoc eodem verſu, pro, οὕτως ἐποίουν, ſcribendum eſt numero ſingulari, οὕτως ἐποίει· ſic enim eſt in bonis libris. Verſu 15. verbum, ἐγένετο, initio poſitum, debet notari aſteriſco; atque etiam illud, ἐν τῇ ἀναβάσει. Ulterius poſt Nomen, πόλιν, additum in mixta eſt, * κατὰ τὸ κρίμα τοῦτο ↙, deinde ſequitur, ἑπτάκις. Et poſt hoc Adverbium rurſus addita eſt in editione mixta hæc verborum complexio: * πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἑπτάκις ↙. Verſu 16. rurſus verbum ἐγένετο debet notari ſtellula appoſita. Verſu 17. illud, ÷ τῶν δυνάμεων ↙, debet jugulari obelo. Quæ porro in hujus verſiculi fine leguntur verba, nempe, ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὓς ἀπεστείλαμεν, ea ſunt ab aliis interpretibus accepta, & proinde ſignanda aſteriſco. Verſu 18. ſcribatur, φυλάξασθε, modo mandativo, cuſtodite: eſtque ei adjungendum Adverbium ÷ σφόδρα ↙, ſed obelo jugulatum. Paullo ulterius, cum dicitur, ὑμεῖς λάβητε, confodiendum eſt Pronomen obelo. Vaticanus codex habet, ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε· ſed perinde eſt utrum ſcribas. Ulterius illud, ÷ τῶν υἱῶν ↙, debet ſimiliter jugulari obelo. Verſu 19. in extremo, pro κυρίῳ, ſcribatur caſu gignendi κυρίου. Verſus viceſimi principium a LXXII. omiſſum, ſuggeritur in mixta editione per aſteriſcum, his verbis. * ϗ ἠλάλαξεν ὁ λαὸς ↙· deinde ſequitur, ϗ ἐσάλπιγξαν &c. Paullo poſt, debet illud, οἱ ἱερεῖς, obelum appoſitum habere. Ulterius ſcribe, ἠλάλαξαν ÷ πᾶς ↙ ὁ λαὸς, ut Verbum ſit numeri plurium, & nota univerſitatis habeat appoſitam obeliſci notam: qua nota etiam illud inſigniri mox debet, ÷ ϗ ἰσχυρῷ ↙. Quod autem mox ſequitur, ἅπαν, expungendum eſt; & ſimiliter illud πᾶς, quod paullo ulterius poſitum in vulgatis libris eſt. Atque etiam, poſt Nomen, λαὸς, addendum eſt, εἰς τὴν πόλιν. Quæ vero deinceps ſequuntur verba, * ἕκαστος ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ϗ κατελάβοντο τὴν πόλιν ↙, ea omnia, a LXXII. præterita, debent aſteriſco ſignari. Cæterum illud, ἔξω, quod in quibuſdam vulgatis libris eſt, expungendum eſt. Initio verſus 21. expungendum quoque eſt nomen Ἰησοῦς; & verbum numero plurium ſcribendum, hoc modo, ϗ ἀνεθεμάτισαν ÷ αὐτὴν ϗ ↙ ὅσα &c. Pronomen tamen, & ſubſequens copula ſunt jugulanda veru. Ulterius pro, πρεσβυτέρου, habet Vaticanus codex πρεσβύτου, & recte. Ulterius, cum eſt in vulgatis libris, ϗ ἕως μόσχου, expungendum eſt illud ἕως; reliqua vero ſunt jugulanda obelo. Verſu 22. illud, τὴν γῆν, debet ſignari aſteriſco. Et ſimiliter paullo ulterius illud, τὰς πόρνας. Ulterius ſcribendum eſt trajectis verbis, ἐκεῖθεν αὐτήν. Denique in fine appoſita eſt in editione mixta per aſteriſcum hæc oratio, * ὡς ὠμόσατε αὐτῇ ↙. Verſu 23. illa verba, ÷ τὴν πόλιν εἰς οἰκίαν τῆς γυναικὸς ↙, debent jugulari obelo. Similiter paullo ulterius illud, ÷ τὴν πόρνην ↙. Ulterius lege trajectis verbis, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ, ϗ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς. Verſu 24. pro ἐν πυρὶ, eſt in Vaticano, ἐμπυρισμῷ. Ulterius verbum ἔδωκαν, ſignandum aſteriſco eſt. Quæ autem deinceps ſequuntur, ea ſunt ſcribenda ad hunc modum, εἰς θησαυρὸν εἰσενεχθῆναι κυρίου· ſic enim legit Syrus. Vaticanus tamen habet, εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου εἰσενεχθῆναι. Sed utrum rectius ſit, non poteſt facile ulla conjectura colligi. Complutenſes a Syro ſtant, niſi quod κυρίῳ habent, dandi caſu. Verſu 25. lege, ϗ ÷ πάντα ↙ τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς, ſed nota univerſitatis habeat appoſitum obelum. Poſt iſta autem verba ſuggerit mixta editio hæc, * ϗ πάντα τὰ αὐτῆς ↙. Verſu 26. ſcribe, ὁ ἄνθρωπος, cum articulo. Deinde illud ἀναστήσει ϗ, ſive ut Syrus legit, ἀναστήσει habeat appoſitam aſteriſci notam. Et ſimiliter illud, τὴν Ἱεριχώ, quod ulterius poſitum eſt. Porro univerſa illa narratio interpoſita, uſque ad verſum 27. nempe, ÷ ϗ ἐποίησεν οὕτως Ἀζωζάν, ſive, ut melius habent alii libri, ὁ ἐκ Βαιθὴλ, ἐν τῷ Ἀβιρὼμ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν· ϗ ἐν τῷ διασωθέντι ἐλαχίστῳ ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς ↙· (ſic enim a Syro lecta iſta ſunt:) Hæc, inquam, narratio, debet tota obeliſcis jugulari: nam eſt a LXXII. importata ex capite 16. tertii libri Regum.

CAP. VII.

Capitis ſeptimi verſiculo primo auferendum e medio eſt illud, μεγάλην. Et illud, ÷ ϗ ἐνοσφίσαντο ↙ jugulandum eſt obelo. Ulterius pro, Ζαμβρὶ, habet Syrus, Ζαβδὶ, atque ſic habent Complutenſes, ſicque eſt in Hebræo. Nominatur tamen idem ille vir Ζαμρὶ in Paralipomenis. Verſu 2. illa verba, κατὰ ἀνατολὰς Βαιθήλ· ϗ εἶπεν αὐτοῖς, ſuggeſta ſunt in mixta editione. Nam LXXII. ea prætererant: debent ergo ſignari aſteriſco. Verſu 3. ſcribe, μὴ ἀναβήτω πᾶς, &c. Ulterius illud, ÷ ἀλλ' ἢ ↙, notetur obelo. Mox, poſt χίλιοι, ſuggerit mixta editio Nomen, * ἄνδρες ↙. Nimirum, bis illud eſt in Hebræo. Ulterius ſcribe mutato verborum ordine, ἅπαντα τὸν λαόν. Verſu 4. illa, ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ, debent, appoſito aſteriſco, notari, ut aliena ab editione LXXII. Verſu 5. poſt illa verba, συνέτριψαν αὐτοὺς, additur in editione mixta, * ϗ ἔπληξαν αὐτούς ↙. Legitur autem hic locus in quibuſdam exemplaribus hoc modo, ἀπὸ τῆς πύλης ἕως Σεβαρείμ, ϗ συνέτριψαν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς &c. eaque ſcriptura eſt Hebræo magis conſentanea. Verſu 6. ϗ ÷ Ἰησοῦς ↙, notandum eſt nomen, Ἰησοῦς, obelo. Quodque ſequitur, debet mutato ordine ſcribi, ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Ibidem poſt Præpoſitionem ἐναντίον, infarcit editio mixta * κιβωτοῦ ↙ *Coram arca Domini*. Ulterius, cum dicitur, τὸν χοῦν, expungendus eſt articulus τόν. Verſu 7. ſuggeritur in mixta editione repetitio verbi, hoc modo, ἵνα τί * διαβιβάζων ↙ διεβίβασεν &c. Deinde illud, ὁ παῖς σου, notari debet obelo. Verſu 8. deeſt initium, ſic enim ſcribendum eſt, Δέομαι κύριε, τί ἐρῶ; Nam Conjunctio, ϗ, expungenda eſt: quam ego ſuſpicor olim natam eſſe ex nomine κύριε, curte ſcripto, & præciſe, hoc modo, κε. Verſu 9. ſcribendum eſt, περικυκλώσουσιν ἡμᾶς, addito Pronomine: ſic enim eſt in emendatis libris omnibus, quos ego vidi. Verſu 11. ſcribe, ſine copula, ϗ παρέβη τὴν &c. Ulterius, poſt illud, πρὸς αὐτοὺς, refertur in editione mixta, per aſteriſcum, periodus verborum præterita a LXXII. hujuſmodi, * καί γε ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ↙. Cum autem deinde ſequitur, ϗ ἔκλεψαν ÷ ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ↙, debent illa verba, ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, obelo notari. Et continuo poſt iſta, rurſus explet mixta editio ſcriptum, his verbis ſtellula additis, * ἐψεύσαντο ϗ ↙ ἐνέβαλον &c. Verſu 13. pro, ἅγνισον, habet Vaticanus liber, ἁγίασον; & paullo poſt, pro, ἁγνισθῆναι, habet ἁγιασθῆναι. us vulgatorum librorum ſcripturam repræſentavit; utri melius, non facile conſtitui poſſe puto. Mox poſt, ἐν ὑμῖν, addit editio mixta * Ἰσραήλ ↙, Verſu 14. illud, πάντες, jugulandum obeliſco eſt. Ulterius, cum dicitur, κατὰ φυλὰς, adſcribendum eſt Pronomen, ὑμῶν, *per tribus veſtras*. Verſu 15. Poſt verbum ἐνδειχθῇ, ſuggeritur in mixta, * ἐν τῷ ἀναθέματι ↙· id enim LXXII. omiſerant. Similiter poſt πυρὶ, additur Pronomen αὐτὸς, cum ſtellula. Ulterius, ante verbum ἐποίησεν, additur cum eadem nota, Conjunctio ὅτι, hoc modo, ϗ * ὅτι ↙ ἐποίησεν &c. Verſu 16. ϗ ὤρθρισεν Ἰησοῦς, addit mixta editio * τὸ πρωΐ ↙. Ulterius, poſt κατὰ φυλὰς, ſuggerit rurſus Pronomen, * αὐτοῦ ↙. Verſu 17. Cum dicitur, ϗ προσήχθη κατὰ δήμους, addit mixta * Ἰούδα ↙. Ibidem, pro ἐνεδείχθη, ſcribe, ἀνεδείχθη· atque ſimiliter paullo ulterius. Ibidem, pro κατ' οἴκους, ſcribe, κατ' ἄνδρα. Quod vero ſequitur, nempe, ϗ ἀνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβρὶ, debet habere appoſitam ſtellam: eſt enim a LXXII. præteritum: ſed verbum, οἶκος, eſt expungendum: & pro Ζαμβρὶ, habent multi libri Ζαβδί· de quo nomine dixi initio hujus capitis. Verſus 18. principium a LXXII. omiſſum, ſuggeritur in mixta editione his verbis, * ϗ προσήχθη ὁ οἶκος αὐτοῦ κατ' ἄνδρα ↙. Ulterius, pro Ζαμδὶ, ſcribe Ζαβδί. Mox, poſt illa verba, υἱοῦ Ζαρὰ, addita in mixta eſt hæc verborum clauſula * ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα ↙. LXXII. enim id, ut ſemel ante dictum, omiſerunt. Verſu 19. poſt nomen, Ἀχάρ, eſt in mixta * υἱέ μου ↙. Et ſimiliter, poſt Verbum, δὸς, eſt particula, ut ſic dicam, expletiva, * δή ↙· quæ vim quandam urgendi habet, ut ſcripſit vir doctiſſimus Theodorus Gaza. Cæterum illud Adverbium temporis, σήμερον, locandum eſt ante ipſum verbum δὸς, & ſignandum obelo. Ulterius, poſt verbum δὸς ſecundo loco ſcriptum, ſuggeritur in editione mixta Pronomen * αὐτῷ ↙. Verſu 20. poſt Adverbium ἀληθῶς, habet mixta Pronomen * ἐγώ ↙. Verſu 21. poſt, ποικίλην, eſt in mixta * μίαν ↙· *Variam, unam*. Ulterius ſcribendum eſt mutato verborum ordine, ϗ γλῶσσαν χρυσῆν μίαν. Ulterius poſt illud, διδράχμων, adjectum eſt in editione mixta, * ὁλκὴ αὐτῆς ↙. Ulterius, poſt Verbum, ἔλαβεν, habet mixta additum Pronomen * αὐτὰ ↙. Ulterius Pronomen, αὐτὰ, ſcriptum ante prius Verbum, κέκρυπται, ſignandum eſt obelo. Et ſimiliter ipſum Verbum κέκρυπται ſecundo loco ſcriptum. Verſu 22. εἰς τὴν σκηνὴν, adſcribe Pronomen, αὐτοῦ, *in tentorium ejus*: atque tum hoc Pronomen, tum illud quod continuo ſequitur, videlicet, εἰς τὴν παρεμβολὴν, jugulentur obeliſcis. Ulterius, cum dicitur, ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, debet hoc Pronomen habere aſteriſci notam. Verſu 23. ſcribe, ϗ ἐξήνεγκαν, numero plurium. Ulterius, poſt Verbum, ἤνεγκαν, ſuggerit mixta editio Pronomen * αὐτὰ ↙, & mox notam univerſitatis, hoc modo, ϗ πρὸς * πάντας ↙ τοὺς πρεσβυτέρους. Verſu 24. illa verba, ϗ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχὼρ, ſunt jugulanda obelo. Ulterius, cum dicitur, ϗ πάντα τὰ πρόβατα, debet univerſitatis nota, πάντα, expungi. Ulterius ſcribendum, ϗ ἀνήγαγεν αὐτοὺς, poſito Verbo numero ſingulari. Verſu 25. Deleri debet illud, τῷ Ἀχάρ. Ulterius, ſcribe mutato verborum ordine, πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις. Et continuo, poſt hæc verba, ſuggeritur in editione mixta hæc periodus verborum, * ϗ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρὶ, ϗ ἐλιθοβόλησαν αὐτοὺς ἐν λίθοις ↙. Tum enim demum ſequitur verſus 26. ut eſt in vulgatis libris, ϗ ἐπέστησαν &c. In hoc verſu, poſt illud, μέγαν, aut ut habent quidam libri, μεγάλων, addita eſt in editione mixta hæc verborum complexio, ἕως τῆς ἡμέρας * ταύτης. Et ulterius, poſt ὀργῆς, ſuggeſtum eſt Pronomen * αὐτοῦ ↙.

CAP. VIII.

Capitis octavi verſiculo primo, dictio * πάντας ↙, ut mixtæ editionis, & a LXXII. prætermiſſa, notetur aſteriſco. Similiter illa verborum periodus, * ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ τὴν πόλιν αὐτοῦ ↙. Debet autem iſta tota verborum complexio ſcribi ante illam, ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ. Verſu 2. notentur etiam illa aſteriſco, * ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ↙. Et mox, ſuggeruntur in mixta editione duo Pronomina, per aſteriſcos, hoc modo, ϗ τὴν προνομὴν * αὐτῆς ↙, ϗ τῶν κτηνῶν * αὐτῆς ↙. Deinceps, poſt Verbum, κατάστησον, expungenda eſt particula δέ· nam a Syro non eſt lecta; ſi tamen ſcribenda eſt, debet habere obeliſcum appoſitum. Ulterius, cum dicitur, εἰς τὰ ὀπίσω, adde Pronomen, αὐτῆς. Verſu 3. pro ϗ ἐπέλεξεν, ſcribe, ἐπέλεξεν δέ. Verſu 4. poſt Participium, λέγων, ſupplendus eſt locus ex mixta editione, atque ſcribendus ad hunc modum, ἴδετε ὅτι * ὑμεῖς ↙ ἐνεδρεύετε * τὴν πόλιν ↙ ὀπίσω τῆς πόλεως. Ulterius, addita eſt in mixta Præpoſitio, hoc modo, γίνεσθε * ἀπὸ ↙ τῆς πόλεως· quanquam, ſi Vaticano fidendum potius eſt, debet ea abſque aſteriſco adſcribi. Eſt autem in mixta, poſt illud, τῆς πόλεως, additum cum ſtellula Adverbium * σφόδρα ↙. Verſu 5. pro πᾶς ὁ λαὸς, ſcribe, πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ, ſic enim habent omnia exemplaria quæ vidi. Ulterius, illa verba, ÷ οἱ κατοικοῦντες Γαὶ ↙, jugulentur obelo. Illa vero, * καθάπερ ϗ πρώην ↙, aſteriſco. Verſu 6. Pronomen οὗτοι, debet habere appoſitum obeliſcum. Eodem verſu omiſſus eſt finis, qui in mixta editione ſuggeritur poſt Adverbium, ἔμπροσθεν, his verbis, * ϗ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ↙. Verſu 7. illa, ÷ ϗ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν ↙, ſunt ſignanda obelo. Deinde ſuggeruntur in editione mixta per aſteriſcos hæc omnia, * ϗ ἐκτρίψετε τὴν πόλιν, ϗ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν χερσὶν ὑμῶν ↙. Rurſus initium octavi verſiculi adſcriptum in mixta, hujuſmodi eſt, * ϗ ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί ↙. Deinde ſequitur, κατὰ τὸ ῥῆμα &c. Nam illa omnia prætererant LXXII. Mendoſe ergo in libris vulgatis eſt, ἐμπρήσετε, tempore futuro. Cum autem LXXII. dixerunt, ῥῆμα τοῦτο, legerunt הזה, pro יהוה: alioqui debebant dicere, ῥῆμα κυρίου. Ibidem, pro ἐντέλλομαι, ſcribe, ἐντέταλμαι. Verſu 9. illa verba, ἀπὸ θαλάσσης Γαὶ, debent aſteriſco diſcerni, tanquam aliena ab editione LXXII. interpretum. Quod autem deinceps eſt, uſque ad finem verſiculi, debet ſuggeſtis ex mixta editione verbis ſic ſcribi, ϗ ηὐλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα * ἐκείνην ↙ ἐν μέσῳ * τοῦ λαοῦ ↙. Vaticanus codex videtur hoc loco mutilus eſſe. Verſu 11. additur in principio articulus per aſteriſcum in editione mixta, ſic, ὁ πολεμιστὴς * ὁ ↙ μετ' αὐτοῦ. Porro illa verba, ÷ ἀπὸ ἀνατολῶν, ϗ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης ↙, ſunt jugulanda veru; neque enim ſunt hoc loco in Hebræo. Quæ vero deinceps ſcripta ſunt; hæc dico, * ϗ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαὶ ↙, debent appoſito aſteriſco ſecerni: non ſunt enim ipſorum LXXII. Quin ad ea inſuper addit mixta per eandem notam hæc, * ϗ κοιλὰς ἀνὰ μέσον αὐτοῦ, ϗ τῆς Γαὶ ↙. Quæ porro ſequuntur verſ. 12, & 13. ea quoq; omnia ſunt abs Theodotione accepta, & ideo ſignata aſteriſcis a Syro; in Vaticano vero recte omiſſa. Legit autem Syrus ad hunc modum verſum duodecimum, * ϗ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, ϗ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀνὰ μέσον Βαιθὴλ ϗ τῆς Γαὶ, θαλάσσης τῆς Γαὶ ↙. Verſum vero 13. ſic, * ϗ ἔθηκαν τὸν λαὸν, πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν, ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῆς πόλεως, ϗ τὰ ἔσχατα αὐτῶν, θαλάσσης τῆς πόλεως, ϗ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος.

Deinde ſequitur verſus 14. in quo, illud, ϗ ὤρθρισε, aſcititium eſt, & proinde aſteriſco ſignandum. Ibidem, ſcribendum eſt numero ſingulari, ἐξῆλθεν. Nam illud, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, in pleriſque antigraphis non habetur; ut annotavit Syrus interpres: eſtque etiam in Vaticano omiſſum. Si tamen adſcriberetur per aſteriſcum, deberet etiam Verbum poni numero plurium; ut eſt in vulgatis libris. Ibidem, illud, ÷ ἐπ' ἀληθείας ↙, eſt obelo confodiendum. Mox illa verba, * εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβὰ ↙, debent per appoſitum aſteriſcum notari, tanquam aſcititia; quapropter in Vaticano non habentur. Quod autem in vulgatis libris, pro Ἀραβὰ, eſt, ἐνέδρας, id arbitror imperiti hominis annotatione eveniſſe, qui ארבה, pro ערבה, interpretatus fuerit. Mox, ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ, ſcribe, ἔνεδρα αὐτῷ· & pro ἐστιν, ſcribe, ἦν. Verſu 15. initio, illud, ϗ εἶδε, notandum obelo eſt. Ibidem, pro πᾶς ὁ λαὸς, ſcribe, πᾶς Ἰσραήλ. Quæ vero deinceps ſequuntur hoc verſu, nempe, ϗ ἔφυγον ὁδὸν τῆς ἐρήμου· Et ſimiliter hoc initium verſus 16. ϗ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαὶ καταδιῶξαι ὀπίσω αὐτῶν· hæc, inquam, omnia ſunt ab aliis interpretibus accepta, neque ſine aſteriſcis ſcribenda. Hoc verſu, cum dicitur, κατεδίωξαν ὀπίσω υἱῶν Ἰσραὴλ, rectius ſcribas, ὀπίσω Ἰησοῦ, quanquam illud in multis libris reperiatur. Ibidem, Pronomen αὐτοὶ, debet jugulari obelo. Verſu 17. illud, * ϗ ἐν Βαιθὴλ ↙, aſcititium eſt, & ſtella ſignandum. In hujus verſus extremo ſcribe numero plurium, ϗ κατεδίωξαν. Verſu 18. illud, ÷ τῆς χειρός σου ↙, juguletur obelo. Verſu 19. illa verba, ϗ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, debent ſimiliter confodi obeliſcis. Ibidem ſcribito, ϗ ἐξέτεινεν Ἰησοῦς τὸν γαισὸν, ϗ τὴν χεῖρα αὐτοῦ· quod vero deinceps eſt, ἐν τῷ γαισῷ, expungito prorſus. Ulterius, pro ὅτε ἐξέτεινε, habent quidam libri, ὅτι ἐξέτεινε· ſed temporis Adverbium recte exprimit id, quod in Hebræo eſt. Eſt autem hic nomini χεῖρα, adſcribendum Pronomen, αὐτοῦ. Ulterius, ἐνέπρησαν αὐτὴν, loco Pronominis, ſcribe ipſum Nomen, τὴν πόλιν. Verſu 20. ſcribe, ἐθεώρουν ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν τῆς πόλεως εἰς, &c. Porro hujus verſus pars extrema tota, nempe, ϗ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας, debet adſcripta ſtellula notari, ut omiſſum a LXXII. Verſu 21 poſt Nomen, καπνὸς, adſcribito τῆς πόλεως. *fumus urbis*. Illud vero, εἰς τὸν οὐρανὸν, confodito obeliſco. Ulterius, pro τοὺς Γαὶ, ſcribito, τῆς Γαί. Verſu 22, cum dicitur, εἰς συνάντησιν αὐτῶν, eſt apponendus aſteriſcus ad Pronomen. Ulterius in eodem verſu expungatur illud, τοῦ Ἰσραήλ. Verſu 24, cum dicitur, ϗ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ debent illa, ÷ καὶ τοὺς ↙, & rurſus alterum, ÷ καὶ ↙, jugulari obelo. Mox ſcribito, οὗ κατεδίωξαν. *Ubi perſecuti fuerant* &c. Ulterius illa, ϗ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ' αὐτῆς, debent ſignari aſteriſcis. Equidem non ſatis conſtituere poſſum, unde illud ἀπ' αὐτῆς, natum ſit. Tamen cum viderem magna conſenſione approbari ab exemplaribus, non debui amovere. Verſu 25, cum dicitur, ϗ ἐγενήθησαν πάντες, ſignandum eſt hoc, πάντες, aſteriſco, ut alienum, Verſum 26 totum ſignato ſtellulis, eſt enim ex aliis interpretibus adſcriptus: debet autem ſic emendari, * ϗ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἀνεθεμάτισεν πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαί ↙. Verſu 27, κτηνῶν αὐτῶν, expungendum eſt Pronomen. Ulterius illud, ἐκείνης, habeat appoſitam aſteriſci notam. Et πάντα, quod ſequitur, auferatur e medio, ſcribaturque ejus loco relationis Pronomen ἃ. Rurſus notetur ſtellula Pronomen ἑαυτοῖς, quod ulterius poſitum eſt. Moxque ſcribatur numero ſingulari, κατὰ τὸ πρόσταγμα. Et quod deinceps eſt, ÷ κύριος ↙, notetur appoſito veru. Similiter illud Verſu 28, ÷ ἐν πυρὶ ↙. Quæ porro deinceps habentur, ea hac verborum collocatione ſcribantur, ϗ ἔθηκεν αὐτὴν χῶμα εἰς τὸν αἰῶνα ἀοίκητον, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. v. 29. illud, διδύμου, jugulandum obelo eſt, puto tamen a Vaticano omiſſum eſſe. Similiter jugulandum illud eſt, quod illico ſequitur, ϗ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου. Ulterius, ſupplet mixta editio quod ſcriptum a LXXII. præciſe eſt, hoc modo, ἕως * καιροῦ τῆς ↙ ἑσπέρας. Ulterius illa quoque verba, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, ſunt editionis mixtæ, & ſignanda aſteriſco; ſicut etiam illud, μέγαν, quod ulterius poſitum eſt. Verſu 31, ἐκ λίθων, deleatur Præpoſitio: illud vero, ἐπ' αὐτοὺς, notetur aſteriſco; eſt enim alienum. In extremo, ſcribe, ϗ ἔθυσαν * εἰρηνικὰ ↙ σωτηρίου, appoſito aſteriſco ad verbum εἰρηνικά. In nonnullis antigraphis eſt, ut notavit Syrus, ϗ θυσίαν σωτηρίου. Verſu 32. Nomen, Ἰησοῦς, juguletur obeliſco. Mox ſcribe alia verborum collocatione, ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον. Similiter v. 33. ſcribe, trajectis colis, ϗ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν, ϗ οἱ δικασταὶ αὐτῶν. Et mox ἀπέναντι τῆς κιβωτοῦ. Ulterius, ſcribe, ϗ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, ſublata Conjunctione, ut legit Syrus. Et deinceps hoc ordine verborum, ϗ ὁ αὐτόχθων ÷ ἦσαν ↙ ἥμισυ αὐτῶν * ἐπὶ ↙ πλησίον ὄρους Γαριζὶν, ϗ ἥμισυ αὐτῶν * ἐπὶ ↙ πλησίον ὄρους Γαιβάλ. verum debet verbum, ἦσαν, appoſito obeliſco ſignari; & utraque Præpoſitio, ἐπὶ, aſteriſco. v. 34. ἀνέγνω Ἰησοῦς, deleatur nomen, Ἰησοῦς. Mox Pronomen τούτου, ſignetur obeliſco. Et ſimiliter nomen Μωυσῆ, quod eſt in verſiculi extremo. Verſu 35. illud, τῷ Ἰησοῦ, obelo ſignandum eſt. Paulo ulterius, illud, υἱῶν, expungi debet. Mox vero, hoc, ÷ τοῖς ἀνδράσι ↙, confodi obelo.

CAP. IX.

1 Verſu primo capitis noni, cum dicitur, ÷ ϗ οἱ ↙ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, debet copula cum articulo jugulari obeliſco. Similiter omnes illæ Conjunctiones, quæ deinceps ſequuntur, præter eam quæ ante Amorrhæos, & eam quæ ante Jebuſæos poſita eſt. In ipſo autem initio, debet etiam illud, ÷ τῶν Ἀμορραίων ↙, confodi obelo. Ceterum colon illud, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, in multis exemplaribus non habetur, ut oſtendit Syrus per limniſcum. Neque ſane ſine obeliſco adſcribi debet: non enim eſt in Hebræo. Verſu 2. ſcribe, ϗ συνῆλθοσαν, addita copula. Mox illud, εἰς τὸ, non eſt in Vaticano. Verſu 3. delendum eſt illud βουνόν· & mox, πάντα, confodiendum obelo. Paullo ulterius, pro κύριος, rectius ſcribas, Ἰησοῦς. Eſſe tamen in quibuſdam antigraphis, κύριος, oſtendit per limniſcum Syrus. Verſu 4. pro ἐπεστήσαντο, ſcribe, ἐπεσιτίσαντο, hoc eſt, cibum, ſive viaticum compararunt. Illud vero alterum, ἡτοιμάσαντο, debet jugulari obelo; quanquam ego ſuſpicor olim mendoſe in ordinem ſacrorum verborum eſſe relatum, cum fuiſſet ab aliquo adſcriptum in margine, tanquam altera interpretatio Hebraici vocabuli. Ulterius, pro ἐπὶ τῶν ὄνων, legit Syrus, & habent Complutenſes, ἐπὶ τῶν ὤμων, *in humeros*. In Hebræo tamen eſt, *in aſinos*. Ulterius legendum eſt, ϗ καταῤῥωγότας, adjecta copula. Verſu 5. Illa, ϗ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, debent obelo appoſito jugulari. Equidem etiam de iſtis idem eveniſſe judico, quod nuper de verbo ἡτοιμάσαντο, dicebam. Porro Pronomen αὐτῶν, cum dicitur, σανδάλια ÷ αὐτῶν ↙, & rurſus ἱμάτια ÷ αὐτῶν ↙, ſimiliter jugulandum eſt. Ulterius legendum eſt, ϗ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηροὶ * ἐγένοντο ↙, ÷ ϗ ↙ βεβρωμένοι· ſed verbum ἐγένοντο aſcititium eſt, atque aſteriſco notandum: copula vero quæ proxime hoc verbum ſequitur, obeliſco. Verſu 6, cum dicitur, παρεμβολὴν Ἰσραὴλ, habere debet Iſraelis nomen obeliſcum appoſitum. Ibidem, pro ἕως, ſcribe εἰς. Verſu 7, pro Χορραῖον, reponendum eſt, Εὐαῖον. Habere tamen quædam exemplaria, Χορραῖον, oſtendit limniſcus apud Syrum. Certe Chorraos fuiſſe incolas montis Seir, conſtat ex Geneſ. 14. & Deut. 2. Non ergo pertinebant iſti ad Gabaonitas. Mox ſuggeritur in mixta Pronomen, hoc modo, ἐν ἐμοὶ * σὺ ↙ κατοικεῖς. Ibidem ſcribito, ϗ πῶς διαθῶμαι σοι διαθήκην. Verſu 9. cum dicitur, ϗ ἅπαντα ὅσα ἐποίησεν, debet illud, ἅπαντα, aſteriſcum appoſitum habere. Verſu 10. debet ſimiliter illud, πάντα, notari aſteriſco; verbum vero κατῴκει, obeliſco. Qua nota etiam poſtremum hujus verſiculi membrum eſt inſigniendum; nempe, ÷ ϗ ἐν Ἐδραεὶ ↙ ſic enim ſcribendum eſt, non autem Ἀδραείν. Verſu 11 expungatur illud, ἀκούσαντες, atque etiam articulus, τὴν, cum dicitur, τὴν διαθήκην. Verſu 12, cum dicitur, οὗτοι οἱ ἄρτοι ἡμῶν, nota aſteriſci adſcribenda eſt Pronomini, ἡμῶν. Eandem notam habere quoque debent illa verba, ἀπὸ οἴκων ἡμῶν· ſic enim legendum eſt. Ulterius ſuggeritur in mixta editione Adverbium ἰδού· habet enim; νῦν δὲ * ἰδοὺ ↙ ἐξηράνθησαν, &c. Verſu 13. Demonſtrationis Pronomen ταῦτα, notandum ſtellula eſt, cum dicitur; ϗ * ταῦτα ↙ τὰ ἱμάτια, &c. Verſu 14. pro, ϗ κύριον, monet Syrus, per limniſcum eſſe in quibuſdam libris, ϗ τὸ στόμα κυρίου. Verſu 16 ſcribi debet, διαθήκην πρὸς αὐτοὺς, addita Præpoſitione πρός. Verſu 17, pro ἦλθον, ſcribe ἐξῆλθον. Mox illud, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ſignetur aſteriſco, ut aliunde acceptum. Denique in fine, ſcribe, πόλις Ἰαρείμ, numero ſingulari. v. 18. cum dicitur, ÷ πάντες ↙ οἱ ἄρχοντες, juguletur obelo nota univerſitatis. Ulterius ſcribe, διεγόγγυσαν, numero plurium. v. 19. adde, πάντες, poſt Verbum, ἦσαν. v. 20. poſt Verbum ποιήσομεν, ſuggerit mixta editio * αὐτοῖς ↙, *faciemus ipſis*. Ibidem, pro modo infinito ζωγρῆσαι, legit Syrus futurum modi finiti ζωγρήσομεν. Hebræum tamen infinitum habet. v. 21. Ipſum initium * ϗ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, eſt ſignandum aſteriſco: eſt enim a Theodotione acceptum. Quod vero deinceps ſequitur, eſt a Syro lectum ad hunc modum, ϗ ἔσονται ξυλοκόποι ϗ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ. ϗ ἐγένοντο ξυλοκόποι ϗ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. Neque aliter Complutenſes habent, niſi quod hi omittunt illa repetita verba, ϗ ἐγένοντο ξυλοκόποι, & quæ deinceps ſequuntur, uſque ad ſimilitudinis Adverbium, καθάπερ. Quod ſi ita ſunt interpretati LXXII. ut Syrus legit, debet prior illa verborum complexio notari obeliſco, ut in Commentariis explicabimus. Sed mihi fit veriſimile, repetitionem iſtam errore factam eſſe, admiſſis illis in contextum, quæ fortaſſe aliquis in margine annotaverat. Verſu 22. Participium, λέγων, ſignandum eſt aſteriſco. Ulterius lege, trajectis verbis, μακρὰν ἐσμὲν ἀπὸ σοῦ. Mox, mendoſe ſcriptum in nonnullis libris vulgatis eſt, ἐχώμενοι, debet enim dici, ἐγχώριοι. v. 23. illud, οὐδὲ ὑδροφόρος, aſcititium eſt, & debet aſteriſco notari. v. 24. illud quoque, ἀπαγγελία, ſive, ut habent Complutenſes, ἀγγελία, eadem nota eſt inſigniendum, ut aliunde acceptum; debetque ante ipſum ſcribi particula rationalis, ut vocant, ὅτι. Ulterius, ante τὴν γῆν, ſuggerit editio mixta * πᾶσαν ↙. Mox Pronomen ταύτην, jugulandum veru eſt. Ulterius, ϗ ἐξολοθρεῦσαι ÷ ἡμᾶς ϗ ↙, Pronomen, & copula, ſimiliter jugulentur. Verſu 25 poſt verbum δοκεῖ, ſuggerit mixta, * ποιῆσαι ↙ ὑμῖν &c. v. 26. verba illa, Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, confodi debent obelo: & mox ſcribi numero plur. ἐκ χειρῶν. Verſu ultimo, debet univerſitatis nota obelo jugulari, cum dicitur, ÷ πάσῃ ↙ τῇ συναγωγῇ· & ſimiliter omnia illa quæ mox ſequuntur, nempe, διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες &c. uſque dum dicitur, ἕως τῆς σήμερον &c. Hic vero ipſa quoque copula, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ εἰς τόπον; & denique extremum nomen ÷ κύριος ↙, obeliſcis jugulentur.

CAP. X.

Capitis decimi verſu primo, debent illa verba, ÷ πρὸς Ἰησοῦν ϗ ↙ obelo appoſito notari. Mox poſt Nomen, Ἰσραὴλ, ſuggeruntur in mixta editione, quæ ſunt a LXXII. præterita, hæc, * ϗ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν ↙. Verſu 11 Syrus legit, ut habent Complutenſes, ἐφοβήθησαν ÷ ἐν αὐτοῖς ↙· verum ego ſuſpicor rectius ſcribi, ἑαυτοῖς· ſed ut ut eſt, debet hoc ſignari obelo. Mox, pro ᾔδεσαν, ſcribo numerum ſingularem ᾔδει; atque hoc ipſum verbum, cum ſequente particula γὰρ, jugula veru. Ulterius, poſt μητροπόλεων, adduntur in editione mixta hæc verba, * τῶν βασιλέων. ϗ ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ τὴν Γαί. Ver. 3 pro Ἐλὰμ, legit Syrus melius Ὀχάμ. Nimirum negligentia librariorum factum eſt λ ex χ, & ε ex ο. Ulterius, pro Δαβεὶρ, ſcribe Δαβείρ. & pro Ἀφεὶ, Ἰαφεί. Complutenſes hic, pro Ὀδολὰμ, ſcribunt id quod in Hebræo eſt, Αἰγλών· ſed male, opinor. Certe Syrus Ὀδολὰμ legit. Verſu 4, illud δεῦτε, juguletur veru. Ulterius, legunt Complutenſes, ηὐτομόλησεν, numero unius. At Syrus, ſicut vulgati codices habent, reddidit numerum plurium. Verſu 5. ipſum initium ſic ſuggeritur in mixta, * ϗ συνήχθησαν ↙, ϗ ἀνέβησαν &c. Mox, pro Ἰεβουσαίων, repoſuerunt Complutenſes, Ἀμορραίων· quam ſententiam expreſſerunt quidem Aquilas, Symmachus, & Theodotion, ut monet Syrus: at LXXII dixerunt Ἰεβουσαίων, ut eſt in vulgatis libris. Nam hoc divus Auguſtinus annotavit. Recte ergo Syrus vulgatorum codicum ſcripturam probat. Ulterius, pro Αἰγλὼν, Syrus denuo legit Ὀδολὰμ, ut ante, & recte: nam ei id aſſentitur etiam Vaticanus codex. Verſu 6. nomen Ἰσραὴλ, debet obelo confodi. Ulterius mutetur verborum collocatio, hoc modo, ϗ σῶσον ἡμᾶς, ϗ βοήθησον ἡμῖν. Verſu 9. illud * ἐπεὶ ↙, notatum a Syro aſteriſco eſt. Ibidem ſcribe ordine verborum mutato, ἐπ' αὐτοὺς Ἰησοῦς. Ulterius, nomen Ἰησοῦς, poſt verbum, εἰσεπορεύθη, debet expungi. Verſu 10. Notetur nomen, κύριος, obeliſco, cum dicitur, ϗ συνέτριψεν αὐτοὺς ÷ κύριος ↙. Ulterius, pro Βαιθωρὼν, eſt in Vaticano, Ὡρωνείν· atque ſimiliter proximo verſiculo: verum Syrus id ſecutus eſt, quod habent vulgati codices: idque eſt Hebræo conſentaneum: & certe Ὡρωνεὶν, niſi fallor, ad Moabitas pertinebat; ii autem procul ab his locis abſunt. Verſu 11. abolendum eſt illud μεγάλους· eſt enim ex margine receptum in ipſum textum, cum illic tanquam melior interpretatio fuiſſet ab aliquo, ex Aquila adſcriptum. Mox poſt Nomen, Ἀζηκὰ, addit mixta editio, * ϗ ἀπέθανον ↙. Ibidem illud, ÷ ϗ ἐγένοντο ↙, jugulandum veru. Et ſimiliter verſus extremum, ÷ ἐν τῷ πολέμῳ ↙. Verſu 12. παρέδω κύριος, expunge nomen κύριος. Mox, poſt ὑποχείριον, addit mixta * υἱῶν Quæ deinceps ſequuntur, nempe, ἡνίκα συνέτριψεν, & cætera, uſque ad illa verba, ϗ εἶπεν, ſunt a Complutenſibus omiſſa; quippe quibus ſtudium fuiſſe majus videtur, ut Hebræum exprimerent, quam ut editionem LXXII re-

præſentarent. Melius ergo Syrus, qui appoſitis obeliſcis ea quoque reddidit. ſic porro trajectis verbis legendum eſt, ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν ςήτω. Ulterius, o Ἀιλὼν, ſcribendum eſt, Αἰλὼν, ex Syro, atq; etiam Tertul. l. cont. Phych. v. 13. ille verborum ambitus, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς, debet, nquam a Theodotione acceptus, aſteriſco notari. Ulterius Syrus legit cum opula, ϗ οὐ προεπορεύετο. Verſu 14. Nomen, φωνῆς, eſt notandum ſtellula, alienum. Et mox ſcribendum eſt, συνεπολέμησε. Verſum 15. totum legit Syrus notatum obeliſcis. Eſt ille quidem etiam in Hebraicis libris nunc; rum, non ſuo, ut videtur, loco poſitus; de qua re dicam in Commentariis, ſi volet Deus. 18. illud μεγάλως, eſt appoſita ſtella ſignandum. 19. debent illa deleri, ὅδε ὑμεῖς· & quod ſequitur, ſcribi, καταδιώκοντες. Mox, illa etiam expungenda ſunt, ϗ μὴ φείσησθε αὐτῶν. Copula autem, cum dicitur, ϗ μὴ ἀφῆτε, obeliſco, Pronomen vero, αὐτοὺς, aſteriſco ſignari debent. 20. pro ϗ πᾶς, ſcribe, ϗ οἱ υἱοί. Ulterius, illa, ἀπ᾽ αὐτῶν, ϗ εἰσῆλθον, accepta ſunt ex aliis interpretibus, debentque ſtellulas appoſitas habere. 21. Illa rurſus ſimiliter ſunt ſignanda aſteriſcis, εἰς τὴν παρεμβολὴν. Porro, cum dicitur, ϗ οὐκ ἔγρυξεν, jugulanda eſt copula obeliſco. 22. poſt illa, ϗ ἐξαγάγετε, ſuggeſtum eſt in mixta editione, *πρός με↙. Sicut etiam initium verſ. 23. nempe, *ϗ ἐποίησαν οὕτως↙. Mox poſt verbum, ἐξήγαγον, rurſus ſuggeritur in mixta, *πρὸς αὐτὸν↙. In extremo rurſus ſcribendum eſt, Ὀδολλὰμ, pro Αἰγλὼν, ex Syro. Debent autem hoc loco conjunctiones, quæ inter regum nomina ſunt poſitæ, præter ultimam, omnes notari obeliſcis. 24. Initium ſcribe hoc modo, ϗ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς, &c. Mox habet mixta editio additum nomen ἄνδρα, hoc modo, *ἄνδρα↙ Ἰσραὴλ. Et continuo hic adſcribendum eſt, λέγων αὐτοῖς. Debet autem hoc Pronomen αὐτοῖς, & inſequens copula, ϗ, jugulari obelo: illud autem, λέγων πρὸς αὐτοὺς, eſt expungendum. Sic enim Syrus hunc locum legit, & meo judicio caſtigatiorem, quam eſt a Complutenſibus ſcriptus. μὴ φοβηθῆτε ÷αὐτοὺς↙, Pronomen debet obeliſcum habere. 26. ϗ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς· hic adſcribito, ÷ϗ↙ ἐπειδὴ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς, ϗ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε &c. Sed ſignetur copula, cum dicitur, ϗ ἐπειδὴ, obeliſco. 27. λίθους μεγάλους· Hoc adjectivum non eſt ſine aſteriſco ſcribendum; eſt enim aſcititium. 28. Quædam exemplaria habent, ut oſtendit Syrus per limniſcum, ϗ τὴν Μακηδὰν ἔλαβεν Ἰησοῦς, ἐν τῇ &c. & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes. Hic, poſt nomen, ξίφους, expletur ſcriptum in editione mixta hac verborum complexione, *ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς↙. Mox pro αὐτὴν, eſt ſcribendum, αὐτοὺς· ſed hoc αὐτοὺς, & inſequens copula, ϗ, aſcititia ſunt, & aſteriſco ſignanda. Deinceps vero, copula quæ poſita eſt ante verbum κατελείφθη, debet jugulari obeliſco, ut & illud ÷οὐδεὶς ἐν αὐτῇ↙, ſive potius, ἐν αὐτῇ οὐδεὶς· & ſimiliter illud ÷διαπεφευγώς↙. 29. pro Λεμνὰ ſcribendum eſt Λεβνά. Et ἐπολέμουν, numero plurium. In eo autem quod ſequitur, ſuggeſta eſt in mixta editione Præpoſitio *ἐπὶ↙ Λεβνά. 30. *ϗ↙ αὐτὸν· Conjunctio debet appoſitam ſtellam habere. Illud vero, ÷ϗ ἔλαβον αὐτὴν↙, obeliſcum. Ulterius illud ξίφους↙, rurſus obeliſcum, & ſimiliter ÷διαπεφευγώς↙. 31. ſcribe περιεκάθισεν, numero ſingulari. 33. pro ἀνέβη, habent quidam libri, ἔβη. Pro Ὠρὰμ habent Complutenſes Ἐλάμ. Syrus legit, Ἀρμὼν· ego pro Hebræa voce cenſeo retinendum, quod vulgati libri habent; hoc autem eſt Ὡράμ. Porro illud, ἐν ςόματι ξίφους↙, & illud, ÷ϗ διαπεφευγότα↙, debent jugulari obeliſcis; & pro ſu dandi, αὐτῷ, ſcribendum eſt, ἐξ αὐτῶν. 34. pro Αἰγλὼν, rurſus ſcribendum eſt Ὀδολλὰμ, ex Syro. Poſtrema vero verſiculi pars, ÷ϗ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ↙, jugulanda eſt obeliſco. 35. poſt Nomen, ἐμπνέον, ſuggeritur in mixta, per aſteriſcum, *τὸ ἐν αὐτῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ↙ ἐφόνευσε &c. 36. poſt μετ᾽ αὐτοῦ, expletur in mixta locus ſic, *ἀπὸ Ἐγλὼν↙. Initium quoque verſ. 37. ſignandum aſteriſco eſt, ut aſcititium; hoc dico, *ϗ ἔλαβον αὐτὴν↙. Ulterius, poſt Nomen, ξίφους, denuo ſuggeruntur in mixta editione hæc, *ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ πάσας τὰς κώμας αὐτῆς↙. Ulterius, pro τῇ Ἐγλὼν, legit rurſus Syrus, τῇ Ὀδολλάμ. Et mox, poſt Pronomen, αὐτὴν, legit Syrus ad hunc modum, ϗ *πᾶν ἐμπνέον↙ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· ſignatque illud, πᾶν ἐμπνέον, aſteriſco. 38. pro περικαθίσαντες, ſcribendum eſt, περιεκάθισε. 39. addenda initio eſt copula, ϗ ἔλαβον. Ulterius, poſt verbum, ἐξωλόθρευσε, debet Pronomen αὐτὴν, & Conjunctio, ϗ, notari obelo. Similiter illud, ÷οὐδένα↙, quod mox ſequitur. Ulterius, illud, ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, poſitum poſt nomen Χεβρὼν, debet expungi. 40. in mixta editione eſt nota univerſitatis, ϗ *πάντας↙ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς. Ulterius illud, ÷ἐν αὐτῇ↙, debet confodi veru. Similiter illud, ÷ζωῆς↙: quod vero adjunctum eſt, nempe, ἐξ αὐτῆς, prorſus auferendum eſt. In extremo hujus verſiculi, non legit Syrus articulum, τοῦ· ſed accepit nomen Ἰσραὴλ, tanquam gignendi caſu poſitum, *Deus Iſraelis*: idque Hebræo conſentaneum eſt. 41. Poſt nomen Γάζης, ſuggeritur in editione mixta, copula, *καὶ↙ τὴν γῆν Γοσὸν· eſt enim hoc nomen per literam N ſcribendum. 42. τὴν γῆν, adde Pronomen, αὐτῶν. Denique in mixta editione adſcriptus habetur verſiculus, qui in Hebræo eſt hujus capitis poſtremus, his verbis, *ϗ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ᾽ αὐτοῦ, εἰς τὴν παρεμβολὴν, εἰς Γάλγαλα↙. Eſt autem idem ille, qui ſupra, decimo quinto poſitus loco eſt.

CAP. XI.

Capitis undecimi primo verſiculo, pro Ἀχιὰρ, ſcribe, Ἀχσὰφ, ex Syro: aſtipulatur Euſebius libello de locis Hebraicis. Verſu 2. pro, εἰς Ῥα-, ſcribendum eſt, ϗ εἰς τὴν Ἀραβά· ſic enim habent optimi quique libri. Χενερὼθ, non male ſcribas Χενερὼθ, ut ſit quarta vocalis ultimo loco, cum Hebræo conſentaneum eſt; & ſic videtur legiſſe Origenes. Verſu 3. ϗ τοὺς ὑπὸ τὴν, copula illa expungenda eſt. Ibidem, cum dicitur, τὴν Μασσηφὰ, Syrus legit, εἰς τὴν Μασσηφά; verum alterum illud de Hebræo eſt expreſſum. Verſu 4. poſt illud, μετ᾽ αὐτῶν, additum in mixta *λαὸς πολύς↙. Verſu 5. poſt illa verba, ἐπὶ τὸ αὐτὸ, expungi debet illud, ϗ παρενέβαλον. Verſu 6. poſt verbum, παραδίδωμι, ſuggeritur in mixta, *πάντας αὐτοὺς↙. Illud vero Pronomen, αὐτοὺς, quod poſt, in vulgatis libris eſt, non habent emendati codices. Verſu 7. poſt nomen, πολεμιςὴς, expletur locus in mixta his verbis per aſteriſcum additis, *μετ᾽ αὐτοῦ↙. Deinceps ſequitur, ἐπ᾽ αὐτοὺς. Nam mendoſi ſunt codices Argentorati excuſi, cum habent, ἐπ᾽ αὐτήν. Ultima iſtius verſiculi clauſula, ÷ἐν τῇ ὀρεινῇ↙, debet confodi obeliſco. 8 Verſu octavo, ſcribendum eſt, κατέκοψαν, numero plurium: & mox illud, ϗ διαπεφευγότα, expungendum eſt. Verſu 9. ſcribe, appoſita Præpoſitione, ἐν πυρί. Verſu 10. cum dicitur, *τὴν↙ Ἀσὼρ, debet articulus habere appoſitam ſtellam. Mox poſt illa verba, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, addit mixta editio, ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. Eſt autem deinceps ſcribendum, διότι τὴν Ἀσὼρ &c. Ulterius, pro, βασιλέων, debet ſcribi βασιλειῶν, *regnorum*. Verſu 11. Scribe, ϗ ἀπέκτειναν πᾶν &c. numero plurium. Ulterius, illud, ÷πάντας↙, jugulari debet obeliſco. Similiter illud, ÷ἐν αὐτῇ↙. Ibidem deleatur nota univerſitatis, cum dicitur, πᾶν ἐμπνέον. Verſu 12. Pro βασιλειῶν, debet reponi βασιλέων, *regum*: atque hic ſuggerit mixta editio demonſtrationis Pronomen *τούτων↙· & mox, notam univerſitatis, ϗ *πάντας↙ τοὺς βασιλεῖς &c. Mox, legit Syrus, ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς, ut verbum ſit numeri pluralis. Verſu 13. οὐκ ἐνεπύρισεν Ἰσραὴλ· pro Ἰσραὴλ, legit Syrus, Ἰησοῦς· ſed illud eſt in Hebræo. Mox eſt in mixta articulus additus, πλὴν *τὴν↙ Ἀσώρ. Rurſus cum dicitur, *αὐτὴν↙ ἐνέπρησεν, Pronomen hoc peregrinum eſt, & aſteriſco ſignandum. Verſu 14. Signandum aſteriſco eſt etiam illud, *ϗ τὰ κτήνη↙. Ulterius poſt illa verba, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ſunt a Syro lecta hæc per obeliſcos, ÷κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ κυρίου, ὃ συνέταξε τῷ Ἰησοῦ↙. Deinde ſequitur quod in vulgatis libris eſt, αὐτοὺς δὲ πάντας &c: ſed hic, pro, αὐτοὺς, ſcribi omnino debet, ἀνθρώπους. Nimirum natus olim error eſt ex eo, quod hoc nomen ſæpe ſolet præciſe ſcribi, his ſolis literis ἀνους. Eſt enim in Hebræo, Cunctos homines ceciderunt acie gladii. Ulterius, ſunto verba numero ſingulari poſita, ἐξωλόθρευσεν, & ἀπώλεσεν. Paullo ulterius, illud, ἐξ αὐτῶν, jugulandum eſt obeliſco. Verſu 15. Pro, ϗ καθὼς, debet reponi, ὡσαύτως. Ulterius, poſt, τοῦ Ἰησοῦ, addenda eſt Conjunctio, ſcribendumque, ϗ οὕτως ἐποίησεν &c. Denique extremum verſiculi redditum a LXXII. erat his verbis, ὧν συνέταξε αὐτῷ Μωυσῆς. At in mixta editione hoc ſic eſt expletum, ὧν συνέταξε αὐτῷ *κύριος↙ τοῦ Μωυσῆ. Verſu 16. in ipſo initio, pro Ἰησοῦς, legit Syrus, Ἰσραήλ· ſed illud eſt in Hebræo: debet autem poſt hoc nomen continuo ſcribi, τὴν πᾶσαν γῆν· & articulus, τὴν, bis poſitus ante univerſitatis vocem πᾶσαν, debet bis ſignari aſteriſco. Nomini autem γῆν, addit mixta editio demonſtrationis verbum *ταύτην↙, per aſteriſcum. Rurſus, poſt illud, ὀρεινὴν, ſcribi debet, *ϗ τὴν↙ πᾶσαν Ναγὲβ, deleto nomine γῆν, & poſito aſteriſco apud copulam, atque articulum. Pro, Γοσὸμ, autem, ſcribi debet, Γοσόν. Denique nomini, πεδινὰ, additur in editione mixta Pronomen *αὐτοῦ↙. 17. Initio hujus verſiculi ſecutus eſt Syrus eam ſcripturam, & verborum collocationem, quæ in vulgatis libris habetur. Quapropter cenſeo eam retinendam eſſe. At Vaticanus liber, & Complutenſium editio, habent, τὰ πρὸς τῷ ὄρει, ἀπὸ ὄρους Ἀλιὰκ, ὃ προσαναβαίνει &c. Mendoſe enim in Vaticano eſt Ἀχέλ. Nam etiam in libello De locis Hebraicis vocatur mons iſte Ἀλιάκ. Pertinet autem Pronomen illud, τὰ, quod initio iſtius verſiculi ſcribitur, ad verbum, πεδινὰ, poſitum in extremo verſiculi ſuperioris. Porro cum ulterius dicitur, ϗ πάντας τοὺς βασιλεῖς, debet copula habere appoſitam aſteriſci notam. Demum in ipſa extremitate ſuggeritur in mixta Pronomen; hoc modo, ἀπέκτεινεν *αὐτοὺς↙. 18 Conjunctio in iſtius verſiculi principio poſita, eſt jugulanda obeliſco. Ulterius, addita eſt in mixta editione, πάντας, hoc modo, πρὸς *πάντας↙ τοὺς βασιλεῖς &c. 19 Atque in hujus quoque verſiculi principio ſcripta Conjunctio debet veru confodi. Vaticanus tamen eam prorſus omiſit. Poſt verbum autem παρέδωκε, adſcribendum eſt Pronomen, σφᾶς, ex Vaticano. Porro poſt nomen Ἰσραὴλ, ſuggerendum ex mixta editione eſt *πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν↙. Nam etſi id in Vaticano quoque ſcriptum eſt, tamen certum eſt non eſſe τῶν ἑβδομηκοντα δύο, ſed ab aliis interpretibus acceptum. Legit etiam Syrus, πάσας, pro, πάντας; & ſane aptius eſt ut ad urbes pertineat, abſque ulla tranſnominatione. 20. verbum, ἐξολοθρεύσωσιν, debet bis mutari in patiendi verbum, ἐξολοθρευθῶσιν, *exterminarentur*. Nam ſic eſt in bonis libris, & ita hic locus a divo Auguſtino lectus eſt: debetque Pronomen, αὐτοὺς, auferri. 21 Duo illa nomina, Ἰούδα, & Ἰσραὴλ, ſic ſunt trajicienda, ut illud priore, hoc poſteriore loco collocetur: debent quoque illæ copulæ, ÷ϗ↙ ἐκ Δαβείρ, ÷ϗ↙ ἐξ Ἀνὼβ, ÷ϗ↙ ἐξωλόθρευσεν, confodi obeliſcis. 22 pro, τῷ, ſcribendum eſt, τῶν. & pro Γαζῆβ, Γαζῇ. Denique pro plurali, κατελείφθησαν, ponendus eſt ſingularis numerus κατελείφθη. 23. Cum dicitur, μερισμῷ αὐτῶν. Pronomen, ut peregrinum, debet aſteriſco ſecerni. Equidem hoc loco Pronomen, αὐτοὺς, libenter commutarem cum αὐτήν. Terra enim data eſt hæreditatis loco, non homines, qui exterminandi erant: & eſt in Hebræo fœmininum Pronomen: ſed adverſus mirabilem exemplarium conſenſum non putavi faciendum ut aliquid mutarem.

CAP. XII.

Verſu 1. verbum ἀνεῖλε, mutandum eſt in numerum plurium, ἀνεῖλον. Illud autem, ÷Μωυσῆς ϗ↙ debet confodi obeliſco. Ulterius, cum ſcribitur, ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Ἀραβὰ, nomen, γῆν, auferendum e medio eſt. 2. poſt illud, ἥ ἐστιν, ſuggeritur in mixta editione *ἐπὶ χείλους↙. Mox, ipſum nomen, Ἀρνὼν, quoque notandum ſtellula eſt, ut aſcititium: proque eo quod continuo ſequitur, κατὰ μέρος, reponendum eſt, κατὰ μέσον. Mihi tamen, propter Hebræa verba, fit veriſimile, veram ſcripturam eſſe, ϗ μέσον· facile enim ab ignavis librariis ſemper commutata ſunt, ϗ & καὶ. Ulterius, pro Ἰακὼβ, ſcribendum eſt, Ἰαβώκ· atque hoc loco additur in editione mixta, *τοῦ χειμάῤῥου↙. 3. pro θάλασσαν, ſcribe θαλάσσης. Pro Βηθσιμὼθ, legit Syrus, Βηθασιμώθ. Sed Latinus videtur legiſſe quod eſt in vulgatis libris. Mox, pro τὴν ὑπὸ, ſcribe τῆς ὑπό· & pro Σηδὼθ, Ἀσηδώθ. 4. initio, oſtendit Syrus per limniſcum, pro, ϗ Ὢγ, ſcriptum eſſe, ϗ ὅρια Ὢγ· & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes: eſtque ea conſentanea Hebræo: ſed tum, pro, βασιλεὺς, dicendum quoque erit, βασιλέως; atque ita in tribus exemplaribus fuiſſe ſcriptum annotavit Syrus. Mox, poſt Nomen, Βασὰν, adſcribito ὃς, *qui reliquus erat*. 5. πᾶσαν τὴν γῆν Βασὰν, auferri debet nomen γῆν. Ulterius, ante genitivum, ὁρίων, ſcribendum eſt, ÷ἕως↙, ſed cum obelo. 6. Illud, ὁ παῖς κυρίου, quod ſecundo loco poſitum eſt, debet habere aſteriſcum. 7. oſtendit Syrus in quibuſdam libris eſſe τῆς γῆς, in quibuſdam, τῶν Ἀμοῤῥαίων. Sed prius conſentit cum Hebræo. 8. pro Ναγὰβ, ſcribendum eſt, Ναγὲβ, aut, ut habent Complutenſes, Νεγέβ. Monet hic Syrus in nonnullis libris, poſt illud, τὸν Ἰεβουσαῖον, adſcriptum fuiſſe ϗ τὸν Γεργεσαῖον· ſed hoc in Hebræo non habetur. Porro in iis quæ deinceps ſequuntur regum nominibus hoc univerſe monuiſſe ſatis ſit, ſuggeri in mixta editione, poſt ſingulos reges ipſum numerum, ἕνα, per aſteriſcum, hoc modo, τὸν βασιλέα Ἱεριχὼ *ἕνα↙· &c. Cæterum nomina ipſa ſic ſunt mutanda, ut pro Γαδὲρ ſcribatur Ἀρὰδ, aut Ἀρέδ· & pro Ἀπφοῦ, Ταπφοῦ· pro Ὀφὲρ, Ἐφέρ· pro Χεσαρὼμ, Λεσαρώμ. Et deinceps ſic collocentur, Μαρὼν, pro quo eſt apud Complutenſes, Μαδὼν, idque Hebræum exprimit; Ἀσὼρ, Σομρὼν, Μαδὼν, Ἀχσὰφ, Θαανάχ· & deinde ut habentur in vulgatis libris: niſi quod pro Γερμὲλ, ſcribi debet, Χερμὲλ· & pro Ἀδὼρ, Δώρ. Porro in extremo iſtius capitis, illud demonſtrationis vocabulum, οὗτοι, jugulandum obeliſco eſt.

CAP. XIII.

C.13. Initio, poſt pronomen, σὺ, ſuggeritur in mixta editione alterum verſum, per aſteriſcum: poſt quod eſt interponenda etiam copula cum obeliſco, hoc modo, σὺ * γεγήρακας ↙ ÷ καὶ ↙ προβεβήκας &c. Et poſt, πολλὴ, additur per aſteriſcum, Adverbium * σφόδρα ↙. 2. Habet editio mixta, * πάντα ↙ ὅρια φυλιστιεὶμ * καὶ πᾶς ↙ ὁ Γεσουρί. Illud autem quod continuo ſequitur, nempe ÷ καὶ ὁ Χαναναῖος ↙, debet confodi obelo. 4. Similiter obelo ſignanda eſt copula, cum dicitur, ÷ καὶ ↙ πᾶσι: & mox expungendum eſt illud ἐναντίον. 5. πᾶσαν, in principio verſiculi, jugulandum eſt veru: & pro Γαμβλὶ, rectius ſcribas Γαβλὶ, aut, ut legit Syrus, Γαβήλ. Porro nomen φυλιστιεὶμ hic jugulandum eſt obeliſco. Mox cum recte eſt in libris vulgatis, καὶ πάντα τὸν Λίβανον, legit Syrus, & habent Complutenſes κατὰ πάντα τὸν Λίβανον· nimirum errore vetuſto ſcriptum repererunt, κατὰ pro καί. Ulterius pro Γαλγὰλ, debet reponi, Βαλγάδ. 6. Scribe verbis trajectis, ἐγὼ ἐξολοθρεύσω αὐτούς. Mox ante nomen, Ἰσραὴλ, additum eſt in mixta * υἱῶν ↙. Ulterius ſcribe, τοῦ Ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ. 7. Univerſa illa pars, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, uſque ad finem verſiculi, eſt confodienda obelo: non eſt enim in Hebræo: quanquam non ideo omittenda erat, ut factum a Complutenſibus eſt. 8 Rurſus initio verſiculi ſunt obeliſco ſignanda illa, ÷ ταῖς δὲ δυσὶ φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ↙. Ulterius, poſt pronomen relationis, ἣν, ſuggeruntur in mixta hæc verba, * ἔλαβον κληρονομίαν αὐτῶν ↙, ἔδωκεν &c. 9. In fine, pro Μαδαβὰν, ſcribe Μεδαβά· & hic continuo additur in mixta * ἕως Διβών ↙. Rurſus initio verſus 10. additur copula, * καὶ ↙ πάσας &c. 11. Pro Μαγαθὶ, ſcribi debet, Μαχαθί. Syrus legit hic articulum gignendi caſu, τῶν Μαχαθί· ſed parum intereſt, utrum ſcribas. 12. Scribe ἕως Σελχά. Ulterius, expletur ſcriptum in mixta editione, hoc modo, ἀπὸ * τοῦ λείμματος ↙ τῶν γιγάντων. Mox, cum dicitur, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν· debet hoc pronomen habere adſcriptum aſteriſcum. Et mox verbo, ἐξωλόθρευσεν, adſcribendum eſt alterum pronomen, αὐτόν. 13. Illud, ÷ καὶ τὸν Χαναναῖον ↙, debet confodi obeliſco: equidem malim abeſſe copulam, ſi mihi aſſentirentur exemplaria. Rurſus jugulandum eſt obelo nomen, βασιλεῖς, quod ulterius poſitum eſt. 14. Male ſcripſerunt Complutenſes, ἔδωκεν, pro ἐδόθη. Eodem verſu Nomen, κύριος, in ipſo fine poſitum, debet confodi obelo. 15. Quæ in hujus verſiculi initio ſunt, uſque ad illa verba, καὶ ἔδωκε &c. debent omnia habere adſcriptos obeliſcos. Sunt enim a LXXII. explicandæ ſententiæ gratia addita. Temere ergo ſunt a Complutenſibus omiſſa, eo quod non eſſent in Hebræo. Ulterius, cum dicitur, υἱῶν Ῥουβὴν, debet illud, υἱῶν, habere aſteriſcum. Initium verſus 16. ſcribendum eſt hac verborum collocatione, καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ &c. Et paullo poſt, dicendum eſt, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῇ &c. addito altero articulo: debet autem hic nomen, Ἀρνῶν, confodi obeliſco. Ulterius, poſt nomen, Μισώρ, ſuggerit mixta editio, * κατὰ Μεδαβά ↙. Sic enim ſcribendum eſt; etſi tum Syrus, tum Complutenſes veterem errorem ſecuti, legerint, καὶ Μεδαβά. Dictio autem ἕως, quæ continuo ſequitur, ea jugulanda obeliſco eſt. 17. Monet Syrus, in quibuſdam libris ſcriptum eſſe, καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, τὰς οὔσας &c. & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes. Mox pro Δαιβὼν, ſcribe Δηβὼν, aut Διβών· & copulam quæ præcedit, confodito veru. Proque Βελμὼν, ſcribe Βεελμὼν, aut potius Βεελμεὼν, ſicut in Numeris recte ſcriptum eſt. 19. Pro Σιώρ, ſcribe Σαείρ, ut legit Syrus; & præcedentem copulam rurſus jugulato veru. In hujus verſus extremo, pro Αἰνὰκ, reponendum eſt Αἰμάκ. 20 Pro Βεθφμοὺθ, rurſus legit Syrus Βηθασιμώθ, ut verſu tertio capitis ſuperioris. 21. Poſt nomen, Ἀμορραίων, addit editio mixta hanc verborum continuationem, * ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβὼν ↙. Cum porro dicitur, ÷ καὶ ↙ τὸν Εὐὶ, jugulando obeliſco eſt copula. Ulterius pro Ῥοβὲκ, habent boni libri, Ῥοβέ. 22. Scribe numero plurium, ἀπέκτειναν. Poſt hoc autem verbum continuo ſuggeritur in mixta editione, * οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ ↙. 23. Initio poſt, τὰ ὅρια, eſt additum in mixta * υἱῶν ↙. Ulterius, αἱ πόλεις, adde Pronomen ÷ αὐτῶν ↙. ſed jugulandum obeliſco. 25. Scribe addito articulo & copula, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις Γαλαάδ· & mox, καὶ τὸ ἥμισυ &c. 27. Pro Ἐνσμὲκ, ſcribendum eſt Ἐνεμὲκ, ut habent Complutenſes; aut diviſo verbo, ἐν Ἐμὲκ, ut habet Hebraicum: aut denique καὶ Ἐμὲκ, ut legit Syrus. Eſt autem Ἐμὲκ Hebræis *vallis*, aut *planities*: & & ſic reddidit hunc locum Aquilas, atque Symmachus, & etiam Latinus. Quia autem mentio loci Ἐνεμὲκ, eſt apud Euſebium libro De locis Hebraicis, ideo cenſeo ſic eſſe ſcribendum. 28. Pro, καὶ κατὰ πόλεις, ſcribe, αἱ πόλεις ÷ αὐτῶν ↙, καὶ αἱ &c. ſed apponatur veru ad Pronomen αὐτῶν, quod hæret nomini πόλεις. 29. poſt Μανασσῆ, adduntur in mixta, per aſteriſcum, hæc verba, * καὶ ἐγενήθη τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς τῶν υἱῶν Μανασσῆ ↙· ea enim, ut minime neceſſaria ad ſententiam repræſentandam, omiſerant LXXII. interpretes. 30. Cum dicitur, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασὰν, καὶ πᾶσα, debent tum utraq; copula, tum Nomen hoc βασιλεία, poſitum priore loco, confodi obeliſcis. 31. Scribe Ἐδραεὶ, abſque litera Ni. Expunge etiam Præpoſitionem utroque loco, cum dicitur, ἐν Ἀσταρὼθ, & ἐν Ἐδραεί. Porro verbum ἐδόθησαν cum præcedente copula hic a Complutenſibus omittitur, neque etiam habetur in Vaticano: a Syro tamen lectum eſt obeliſco jugulatum. Paullo ulterius ſcribito, ÷ καὶ ↙ τοῖς ἡμίσεσιν υἱῶν Μαχεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ, κατὰ δήμους &c. ſic enim eſt in emendatiſſimis libris: ſed Conjunctio eſt obelo ſignanda. 32. Illud, ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, collocandum eſt poſt nomen, Μωάβ. Poſtremus verſic. eſt a LXXII. totus omiſſus, tanquam ſupervacaneus, cum non ſit diverſus a 14. Itaq; in mixta editione per aſteriſcos ſuggeritur, his verbis, * καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκε Μωυσῆς κληρονομίαν· κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς ↙.

CAP. XIV.

C.14.v.1. pro ὡς, ſcribe οἷς· & pro φυλῆς, φυλῶν. 2. Scribe ἐκληρονόμησαν, ulterius autem expungendum eſt nomen illud, Μανασσῆ. 3. Porro tertii verſiculi initium in vulgatis libris eſt omiſſum: eſt autem illud hujuſmodi, ἔδωκε γὰρ Μωυσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς· atq; hic ſuggeritur in mixta, * καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς ↙· ac tum demum ſequitur quod eſt in vulgatis libris, ἀπὸ τοῦ πέραν &c. 4. Cum dicitur, καὶ Μανασσῆ, auferatur copula. Ulterius, ſcribe mutato verborum ordine, τοῖς Λευίταις ἐν τῇ γῇ &c. Mox, ἀφωρισμένα αὐταῖς, mutetur Pronominis caſus, ſcribaturque αὐτῶν. Cum autem hic Complutenſes dicunt, περιάστεια αὐτῶν, Symmachi interpretationem ſequuntur. Sic enim dixiſſe Symmachum monet Syrus. Deinde ſcribe continuo, τοῖς κτήνεσιν * αὐτῶν ↙, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν· ſed habeat prius Pronomen appoſitam ſibi notam aſteriſci. Hæret autem illud, τὰ κτήνη, verbo ἐδόθη, quod eſt repetendum ſenſu. 6. Scribe, Κενεζαῖος, omiſſo articulo. 7. Eſt in Vaticano, ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον· ſed eam interpretationem adſcribit Syrus Aquilæ, & Symmacho: ipſe vero eam ſequitur, tanquam quæ ſit ipſorum LXXII. propria, quam vulgati libri habent. Ulterius autem ſcribendum eſt, κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ; ut Pronomen hoc hæreat Nomini λόγον. Init. v.8. addenda eſt particula diſcretiva, hoc modo, οἱ δὲ ἀδελφοί μου. Porro illa copula, cum dicitur, καὶ μετέστησαν, expungenda prorſus eſt. Ibidem, pro διάνοιαν, habet Vaticanus, καρδίαν. Sed certum eſt in aliis atque aliis provinciis, immo etiam codicibus, diverſas multorum locorum ſcripturas fuiſſe: eſt enim divo Hieronymo adjungenda fides: & Vaticanus liber multa recepit, quæ ab Aquila aut Symmacho, quam a LXXII. melius dicta eſſe videbantur: cujus cauſſam vide in præfatione mea. 9. Poſt participium, λέγων, ſuggeritur in mixta, particula * ὅτι ↙· habet enim; * ὅτι ↙ ἡ γῆ ἐφ' ἧς &c. Et rurſus poſt verbum, ἐπέβης, additur * ἐπ' αὐτῆς ↙· quod alioqui, ut abſit, facile patitur ſententia. In extremo notat Syrus, eſſe in nonnullis libris, θεοῦ σου. 10. Initio, ſuggeritur per aſteriſcum excitandi particula, ἰδοὺ, hoc modo, καὶ νῦν * ἰδοὺ ↙ διέθρεψέ &c. Ulterius, poſt Adverbium, σήμερον, ſuggeritur * υἱός. 12. Illud, τὸ ῥῆμα τοῦτο, debet obelo jugulari. Ulterius ſcribe, μεγάλαι καὶ ὀχυραί, trajectis videlicet verbis. Et deinde, ἡ κύριος μετ' ἐμοῦ. 13. Pro τοῦ Κενεζαίου, ſcribe, ÷ υἱῷ Κενὲζ ↙, ut habet Vaticanus, & legit Syrus: ſed adſcribatur obeliſcus iſtis verbis. 14. Scribe, mutato caſu, & omiſſo articulo, Κενεζαίῳ. v.ult. addatur articulus, τῆς Χεβρών. Vaticanus etiam verbum habet, hoc modo, τὸ δὲ ὄνομα τῆς Χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον &c. Pro Ἀρβὸ, habent Complutenſes recte, Ἀρβαί. Nam ſic etiam Syrus legit: qui interim monet, in quibuſdam libris eſſe Ἀρβὸκ· atque hanc ſcripturam memorat etiam libellus De locis Hebraicis, ſed damant, ut minime probam.

CAP. XV.

Locorum nomina ubique eſſe corruptiſſima, ſæpe monuit divus Hieronymus: quo ego faſtidioſius in ipſis emendandis ſum verſatus. Sed utinam, hanc ſaltem a lectore habeam gratiam, ut iſtis meis laboribus amico animo faveat: quod ſane facere debebit, ſi ſibi fructuoſos eſſe ſenſerit. Sed ut rem aggrediar: v.1. hujus. 15. cap. poſt Nomen φυλῆς, ſuggerit editio mixta * υἱῶν ↙. In fine illa verba, πρὸς νότον, expungenda ſunt. Nam pro iis dixerunt LXXII. ἕως Κάδης. 2. pro ἐπὶ νότον, ſcribe, ἐπὶ λίβα. 3. Scribe, προσαναβάσεως, continua dictione. Ibidem, pro Σενὰ, ſcribe, εἰς Σίν. Mox, ubi eſt, ἀπὸ νότου ἐπὶ λιβὸς, ἐπὶ Κάδης, ſcribe, ἀπὸ λιβὸς, ἐπὶ Κάδης· cætera vero expungito. Ulterius, illa verba, καὶ ἐκπορεύσεται ÷ κατὰ δυσμὰς Κάδης, omittit Syrus. At Vaticanus, & Complutenſes, iis retentis, rejiciunt quæ ſequuntur, nempe, καὶ ἐκπορεύσεται Ἀκαρκὰ, ſive, εἰς Καρκὰ, ut legit Syrus. Utri melius, non ſatis poſſum conſtituere. Symmachus, pro Καρκὰ, dixit γῆν. Nam Hebræis קרקע *ſolum*, ſive *terra*, eſt. 4. Pronomen αὐτοῦ, eſt collocandum poſt Nomen ὁρίων, & ſignandum obeliſco. Quod ſi mihi per exemplaria liceat, expungam. Suſpicor enim certe errore adſcriptum olim eſſe, inter ſacra verba. 5. Illud, πᾶσα, jugulandum eſt appoſito veru. Poſt dictionem autem, ἕως, ſuggerit editio mixta * μέρους ↙ τοῦ Ἰορδάνου. Ulterius, cum dicitur, καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν, notetur etiam hoc Pronomen obeliſco: atque etiam Conjunctiones, καὶ, cum deinceps ſequitur, ÷ καὶ ↙ ἀπὸ τῆς λοφίας, &, * καὶ ↙ ἀπὸ τοῦ μέρους &c. 6. pro Βαιθαραγὰ, ſcribe, Βηθαραβά. Symmachus hoc proprium loci nomen interpretatus, dixit, ἐν τοῖς πεδίοις. Mox pro, ἐπὶ λίθων Βαιὼρ, ſcribe, ἐπὶ λίθον Βαιών. 7. Pro, ἐπὶ Δαβιρὰ τῆς φάραγγος, eſt in bonis libris, ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος· atque ita Syrus locum iſtum reddidit. Nimirum legerunt LXXII. רביעה, pro דבירה. Ibidem ſuggeritur in mixta editione loci nota, hoc modo, καὶ ÷ κατὰ βορρᾶν ↙ κατέβαινεν &c. Mox, pro, προσβάσεως, ſcribe, προσαναβάσεως· & pro Ὀδομὶν, Ἀδομίμ. Ulterius, pro, κατὰ νότον, repone, κατὰ λίβα. Ulterius poſt Verbum, διεκβάλλει, additur in mixta editione * τὸ ὅριον ↙. 8. εἰς φάραγγα, hic ſuggerit mixta Nomen * υἱοῦ ↙. Mox, pro, ἐπὶ νότου, ſcribe, ἐπὶ νῶτον, ſuper dorſum. Ulterius, pro, Ἐνρὸν, ſcribe, Ἐννόμ. 9. Scribe, ἀπὸ κορυφῆς. Mox, pro καὶ διεκβάλλει ὅριος Ἐφρὼν, Vaticanus habet, καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος Ἐφρὼν· atque ita puto eum locum a LXXII. eſſe redditum. At in mixta editione, ſuggeſtis verbis, quæ præterita fuerant, ſic eſt concinnatus, καὶ διεκβάλλει * ἐπὶ κώμας ↙ ὄρους Ἐφρών· Apud Complutenſes tamen, Verbum eſt futuri temporis, διεκβαλεῖ. 10. Cum dicitur, ÷ καὶ ἐλεύσεται ↙ εἰς πόλιν Σηείρ, debet copula, cum verbo, jugulari veru· & pro πόλιν ſcribendum eſt, ὄρος. Ulterius, pro, ἐπὶ νότου πόλιν Ἰαρὶμ, ἐπὶ βορρᾶν, ſcribe, ἐπὶ νῶτον πόλεως Ἰαρεὶμ, ἀπὸ βορρᾶς. In hujus verſus extremo, pro ἐπὶ νότον, ſcribe, ἐπὶ λίβα· ſic enim LXXII. illud nomen, תמנה Thamna, quod eſt urbis proprium, ſunt interpretati: nimirum quia, תימן, Auſtrum ſignificat. 11. Pro κατὰ νότου Ἀκκαρὼν, repone, κατὰ νῶτον Ἀκκαρών. Ibidem ſcribe, Σαχαρωνὰ, ſublato κ. Mox, dum eſt in vulgatis libris, ὄρος γῆς, ſcribe, ὄρος τῆς. Ibidem, pro Ἰαβνὴλ, habent Complutenſes, Ἰαμνήλ. Sed Græci literas β & μ, ſæpe inter ipſas commutant. 12. Pro ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, legit Syrus, τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ θαλάσσης· & recte, meo certe judicio. 13. Scribe, Ἰεφοννῆ, ablata litera θ· atque ita inferius quoque. Mox illud, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς, debet jugulari obeliſco. Ibidem, pro παιδὸς Ἐνὰκ, habet Vaticanus, & Complutenſes, μητρόπολιν Ἐνάκ· atque ea ſcriptura videtur etiam Origeni placuiſſe: Illud tamen conſentaneum magis eſt Hebræo: idq; Syrus reddidit: alteram tamen ſcripturam per limniſcum indicavit; ſicut etiam Ἀρβὲ eſſe in nonnullis libris, pro Ἀρβαί. 14. Illud, υἱὸς Ἰεφοννῆ, notetur obelo. Ulterius, cum dicitur, καὶ τὸν Σησαῖον, ſcribe abſque copula, τὸν Σησαΐ. Et mox, ſcribe Ἀχιμάν. Ulterius, poſt nomen, Θολμαΐ, eſt in mixta additum, * γεννήματα τοῦ Ἐνάκ ↙. 15. Nomen Καλὲβ, initio poſitum, debet obelo jugulari. Ulterius, cum dicitur, ἦν πόλις, ſublato verbo ἦν, reliquum ſcribe mutato ordine, τὸ πρότερον πόλις γραμμάτων. 16. Vaticanus habet, ὃς ἂν λάβῃ, καὶ ἐκκόψῃ τὴν &c. verum ei non ſuffragantur alia exemplaria; neque mihi dubium eſt, quin ex margine illud irrepſerit in ordinē verborum, cum quiſpiam verbum יכה, hoc eſt, *percutiet*, ſic eſſe interpretandum, privata annotatione ſignificaſſet. Ibidem, cum dicitur, καὶ δώσω, aufer copulam. Et pro Ἀχὰν, ſcribe Ἀχσὰν, & ubique. 17. ὁ ἀδελφὸς, articulus eſt expungendus. In Vaticano eſt gignendi caſus, ἀδελφοῦ· illud vero, ὁ νεώτερος, abeſt; verum neque hic aſtipulatores ſunt alii libri; & Origenes ſic legit iſtum locum, ut eſt in vulgatis libris: quidem Hebræum anceps, neque in eo illud eſt, ὁ νεώτερος, hoc loco, ſed ex Judicum hiſtoria huc importatum; atque ideo ſignandum obeliſco. Quin nota jugulari etiam debet Pronomen αὐτοῦ poſitum ſecundo loco. 18. Participium λέγουσα, debet habere appoſitum veru. 19. Pronomen αὐτοῦ, poſitum in verſus initio ſimiliter juguletur obelo. Ulterius, cum dicitur, εἰς γῆν νεγὲβ, habent Complutenſes, & Vaticanus, εἰς γῆν ναγὲβ, ſervato verbo Hebraico; & eam ſcripturam eſſe in quibuſdam exemplaribus, annotavit per limniſcum

Syrus. Mox, ϗ ἔδωκεν αὐτῇ Χαλὲβ, jugulandum eſt nomen Χαλὲβ obelo. 20. In fine, poſt illa verba, υἱῶν Ἰούδα, ſuggeritur in mixta hæc verborum clauſula, * κατὰ δήμους αὐτῶν ↙. Quæ porro ſequuntur, ea corruptiora confuſioraq; ſunt, quam ut commode, per verſus ſingulos poſſim procedere. Quare conſtituam certa ſpacia longiora per quæ decurram ordine, tanquam per verſum unum; ne nimis ſæpe inſiſtendo, & mihi, & lectori ſim moleſtus. Eſto igitur primum ſpacium a verſiculo 21. uſque ad 32. Illud αἱ πόλεις αὐτῶν, quod primum occurrit, jugulandum veru eſt. Mox ubi eſt in vulgatis libris, πόλις πρώτη φυλῆς, ſcribe numero plur. πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ &c. Mox, pro, ἐπὶ τῆς ἐρήμου, legit Syrus, ἀπὸ τοῦ λιβός · quæ ſcriptura, meo judicio, proba eſt: ſed ſententia fere eadem eſt. Nam *deſertum* pro *Auſtro* uſurpatur in terræ Sanctæ ſitu deſcribendo: quia verſus Ægyptum maxima ſolitudo ei eſt oppoſita. Mox, pro, Ἐδραΐ, ſcribe Ἐδὲρ · & pro Ἀδαδὰ, Γαδγαδά. Mox, cum dicitur, ϗ Κα[illegible], ſcribe deinceps nomina ſic, καὶ Κεδὲς, ϗ Ἀσὼρ, καὶ Ἐθνὰ, Ζὶφ, καὶ Τελέμ. Rurſus poſt, Βαλὼθ, adde illa, ϗ Ἀσὼρ ἡ καινή. Deinde perge, ϗ πόλις [illegible]. Mox, poſt Pronomen, αὕτη, ſuggeritur in mixta verbum * ἐστὶν ↙. Ulterius, pro Σεμὲ, ſcribe Σαμὲ, & expunge illud, ϗ Θαμμά · atque pro Μωλαδὰ, ſcribe Μωλαδά · Illud vero ϗ Ἀσαρτὲ, jugula obelo: non eſt enim hic ejus locus. Nam verſiculo 28. rurſus dicitur, nomine pleniore, Ἀσαρ[illegible] · Mox, ſcribe, Βεζιοθιά. Sic enim etiam Euſebius habet hoc nomen in locis Hebraicis. Quæ autem hic ſequuntur in vulgatis libris, nempe, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, ea prorſus auferenda e medio ſunt. Ulterius, pro Εὐείμ, legit quidem Syrus Ἐλὶν, Complutenſes Αὐίμ · ſed Εὐείμ, niſi fallor, probum eſt: ſic enim locus ille etiam ab Euſebio eſt appellatus. Ulterius, pro Ἐλθωδάδ, repone Ἐλθωλάδ · nam mendoſe puto in Euſebii libello illo de locis eſſe ſcriptum Elolath. Eſt enim opuſculum illud mendoſiſſimum. Mox, pro ϗ Χεσὶδ, ſcribe * ϗ Χεσίλ ↙ · ſic enim appellatur ille locus, etiam ab ipſo Euſebio: ſed debet, ut aſcititium, aſteriſco hoc ſignari. Ulterius illa, ϗ Μαχαρείμ, ϗ Σεθνὰκ, ϗ Λαμὼθ, ϗ Σεκελὲν, ſunt auferenda e medio. Porro, pro, ϗ Ἀλβὼν, ϗ Σελεμεείμ, ſcribendum eſt, ϗ Λεβαὼθ, ϗ Σελεείμ. Ulterius, ſcribe εἴκοσι ϗ ἐννέα, interpoſita copula. Secundum ſpacium conſtituatur uſque ad verſiculum 36. ab trigeſimo tertio. Igitur verſu 33. pro Σααρὰ, ſcribe Σαραά. Deinceps illud, ϗ Ῥαμείν, expunge. Mox, pro Ὀγγονείμ, ſcribe [illegible]. Ulterius, illud, ϗ Νεμρά auferendum eſt. Ulterius, pro Ἀ[illegible], ſcribi debet, Ἀδιαθαΐμ. Mox, cum dicitur, ϗ αἱ πόλεις, expungatur copula. Jam vero pergamus ſine interſpiratione a verſu 36. uſque ad 48. Igitur pro Αἰγλὰμ, ſcribe Ἀγλών · & pro Χαββὰν, Χαβών. Ulterius, pro Κελαὶ, ſcribe Κεϊλά · & pro Ἀχχὶμ, Ἀχζὶβ, aut Ἀχζίμ. Nam, ut memini me dicere; ſæpe commutantur literæ β, & μ. Porro illud, ϗ Μα[illegible], expungatur. Ulterius, ϗ ἀπὸ, expuncta copula, ſcribe, ἀπὸ Ἀκκαρὼν, εἰς θάλασσαν, ÷ ϗ ↙ πᾶσαι &c. atque hæc copula habeat appoſitum obelum. Notat tamen Syrus, in quibuſdam libris eſſe, ἀπὸ Ἀκκαρὼν Ἰαμνεὰ, ϗ πᾶσαι &c. Complutenſes utramque ſcripturam ſimul proferunt; mendoſa, opinor, exemplaria ſecuti: debet enim omnino altera omitti. Habent autem Complutenſes, ἀπὸ Ἀκκαρὼν ϗ εἰς θάλασσαν Ἰεμναά, ϗ πᾶσαι &c. Quæ vero deinceps ſequuntur, ſunt ad hunc modum ſcribenda, πλησίον Ἐσδὼδ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς · atque hic eſt inſiſtendum. Deinde vero inchoandus alius verſus, his verbis, Ἐσδὼδ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. Γάζα ϗ &c. Et hactenus tertium ſpacium confecimus. Porro quartum conſtituatur, uſque ad verſiculum 58. In hoc ſpatio primum, pro Σαφείρ, habent quidam libri Σαφίρ · hoc eſt Hebræo magis conſonum: illud autem ab Euſebio in libello de locis Hebraicis proditum eſt. Ulterius, pro Ἀρεὶβ, habent Complutenſes Ἀνώβ & recte. Nam ſic ſonat Hebraica vox, & ſic nominatur is locus ab Euſebio. Ulterius, pro Χιλουὼν, ſcribe Χιλών · ſic enim eſt apud Euſebium. Syrus tamen videtur Χωλὼν legiſſe: & hujuſmodi vocalibus utitur Hebræus. Paullo ulterius, in Verbo, Ῥουμὰ, reddiderunt LXXII. literam ρ, pro Hebraico Daleth: ſicut paullo ante quoque dixerunt, Ῥεννὰ, pro Δαννά · eſt enim in Hebræo Δουμά. Ulterius, pro Βηθθαπφοὺθ, repone Βηθθαπφού. Mox, pro Σορβὲ, ſcribe Ἀρβὲ, ablata litera σ. Et pro, Χερμὲλ, ſcribe Χερμέλ · pro Ἐζραὲλ, Ἰεζραέλ · pro Ἰεκδαὰμ, Ἰεκαδάμ. Quod autem deinceps poſitum [illegible] eſt, debet diduci in duo, hoc modo, ϗ Ζανωά · atque hoc eſt extremum verſiculi 56. Deinde initio v. 57. collocandum eſt, Ἀκίν · deinceps ſequitur, ÷ ϗ ↙ Γαβαὰ, ubi copula eſt obelo jugulanda. Cæterum illud, ϗ Ἐδνὶ, abolendum eſt. Porro quod ſequitur ſpacium, extendetur a ver. 58. uſq; ad capitis finem. Ergo ver. 58. Χεδὼρ, ſcribe Γεδώρ. Quæ porro deinceps ſequuntur, poſt illa verba, πόλεις ἕξ, uſq; poſt illa verba, πόλεις ἕνδεκα · ea ſunt omnia in [illegible] obeliſcis jugulata. Hieronymus quidem commentariis in Michæam, [illegible] fuiſſe a Septuaginta duobus interpretibus ſcripta: verum non liquido [illegible] ait, num poſt, ſint de veteribus libris Hebraicis, malitia Judæorum era[illegible] Chriſtus de tribu Juda ortus videretur: an vero, ut multa, ſupra Hebræũ [illegible] ab ipſis LXXII. Eſt autem in iis pro Θεκὼ, ſcribendum Θεκουά · & pro [illegible] Θεθήρ. Ulterius, pro Καριαβαὰλ, ſcribe, Καριαθβαάλ. Mox deleto illa verba, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς. Complutenſes tamen iis ſervatis, alteram clauſulam [illegible]; ea eſt, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. Ulterius verbum Βὴθ, ſeorſim poſitum eſt abolendum, una cum inſequente conjunctione, καί. Mox ſcribe Μαδ[illegible] pro Μαδὼν, ex Syro, & Euſebio. Syrus tamen in margine oſtendit aliud nomen ejus loco; nempe, Βαδραγές. Eſt autem etiam ea Conjunctio, quæ ante [illegible] poſita eſt, abolenda. Pro Ὀχοχὰν, debet ſcribi Σχαχά, ut habent Complutenſes, & legit Euſebius. Mox ſcribe numero ſingulari, ϗ ἡ πόλις [illegible] ut legit Syrus, & habet Hebræum. V. poſtremo, poſt illa verba, [illegible] ὁ Ἰεβουσαῖος, ſuggeruntur in edit. mixta, iſta, * μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα ↙, ἐν Ἱερουσαλὴμ &c.

CAP. XVI.

Cap. 16. Ver. 1. poſt illa verba, τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ, ſuggeruntur in mixta editione, per aſteriſcum, * ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῶν κατὰ Ἱεριχώ ↙. Mox cum dicitur, ϗ [illegible] ἀπὸ &c. jugulanda eſt copula. Mox, poſt, τὴν ὀρεινὴν, expungendum eſt, quod habent vulgati libri, τὴν ἔρημον · eſt enim ex cujuſpiam inepta emendatione natum. 3. Poſt illud, τῆς κάτω, adſcribitur in mixta, * ἕως Γα[illegible] 4. Scribendum eſt ordine verborum mutato, Μανασσῆ ϗ Ἐφραίμ. 5. [illegible] dicitur, Ἀταρὼθ ϗ Ἀδὰρ, eſt auferenda copula. In extremo illud, ÷ ϗ Γα[illegible] ↙, jugulandum eſt. 6. Poſt verbum παρελεύσεται, ſupplet mixta per aſteriſcum, * τὸ ὅριον ↙ · Pro quo eſt in Vaticano, τὰ τέρμα. Mox ſcribe addito Pronomine, ϗ περιελεύσεται αὐτῷ ἀπ' ἀνατολῶν. In extremo, pro Ἰανὼθ, ſcribe Ἰ[illegible] Euſebius tamen videtur legiſſe Ἰανών. Poſt hoc nomen omiſſum eſt a LXXII. initium verſus ſeptimi, quod in mixta editione ſuggeritur per aſteriſcum in verbis, * ϗ καταβήσεται ἀπὸ Ἰανωὰ εἰς ↙ Ἀταρὼθ &c. Mox illud, καὶ Νααραθὰ, loco movendum eſt, & collocandum eſt Pronomen, αὐτῶν, addendaque Præpoſitio, ut ſic legas, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν · ϗ εἰς Νααραθὰ, ϗ διελεύσεται &c. debent autem illa verba, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, jugulari obelo: equidem ea lubentius tollerem e medio, puto enim mendoſe adſcripta eſſe: verum obſtat mihi exemplarium conſenſio. 8. Pro Δαπφοὺθ, ſcribe Θαπφούθ. 10. Initio, nomen Ἐφραὶμ, jugulari debet obeliſco. Porro quæ hic adſcripta ſunt in pervulgatis codicibus, ab illis verbis inchoando, ἕως ἀνέβη Φαραὼ, uſque ad finem; debent obeliſcis jugulari. Sunt enim ex Regum hiſtoria huc traducta. Cæterum poſtrema hujus capitis verba a LXXII. omiſſa, ſuggeruntur in editione mixta per aſteriſcum, hoc modo, * ϗ ἐγένοντο ὑπόφοροι δοῦλοι ↙.

CAP. XVII.

Capitis decimi ſeptimi verſu primo, cum dicitur, φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, expungendum eſt illud, υἱῶν, Mox ſcribe, ἦν γὰρ * αὐτὸς ↙ ἀνὴρ πολεμιστής · ſed habeat Pronomen ſtellulam, tanquam aſcititium. 2. Pro Ἀχιεζὲρ, ſcribe, Ἀβιέζερ · & pro Ἐχὲμ, Συχέμ. Denique pro Σεμιρὰε, Σεμιδαέ. Ulterius, cum dicitur, οὗτοι ἄρσενες &c. expletur locus in mixta, ad hunc modum, οὗτοι * υἱοὶ Μανασσῆ, υἱοῦ Ἰωσὴφ ↙ ἄρσενες &c. 3. Poſt illa verba, υἱῷ Ἐφὲρ, rurſus ſuggerit editio mixta, * υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχείρ, υἱοῦ Μανασσῆ ↙ οὐκ ἦσαν &c. Ibidem adſcribendus eſt articulus τῷ Σαλπαὰδ, & pro Μαλαὰ, ſcribendum eſt Μααλά. 4. Expungatur Nomen κληρονομία, cum dicitur, ϗ ἐδόθη αὐταῖς κληρονομία. 5. Aboleatur Pronomen, αὐτῶν, poſt verbum, σχοινισμός. Ibidem notat Syrus per limniſcum, pro Λαβὰδ, eſſe in quibuſdam libris, Λαβέκ; & hanc ſcripturam habet Vaticanus. Sed alterum eſt Hebrææ voci conſonum, quæ eſt לְבַד, Levad: hæc tamen vox hoc loco non eſt loci proprium nomen, ſed exceptiva, ut vocant, particula. Videntur autem LXXII. legiſſe, ערבה, vel מישרה, pro עשרה, cum πεδίον, dicerent, pro eo quod Hebraice eſt, *decem*. Quanquam ego & iſtum & alios ſimiles errores non illis interpretibus, ſed ſtultis emendatoribus, qui olim auſi ſunt cornicum oculos velle configere, adſcribo. 7. Illud, υἱῶν, notandum eſt obelo. Et poſt nomen Μαχθὼθ, expungendum eſt illud, ἡ Δανάθ. Ulterius, cum dicitur, ϗ Εἰασείμ, notetur copula obelo, & pro, Εἰασείμ, ſcribatur, εἰς Ἰασήβ. Et mox, pro, Δαφθὼθ, Θαπφού. 8. Poſt illa verba, τῷ Μανασσῇ ἔσται, quæ perperam ſunt a Complutenſibus omiſſa, ſuggeritur in mixta, * γῆ Θαπφοὺ ↙ · deinde ſequitur, ϗ Θαπφοὺ ἐπὶ &c. ut eſt in pervulgatis libris ſcriptum. Ulterius, poſt nomen, Μανασσῆ, rurſus ſuggerit mixta editio hæc verba, * τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ ↙. Et inſuper initium verſiculi 9, his verbis, * ϗ καταβήσεται τὰ ὅρια ↙. Deinceps ſequitur, ἐπὶ φάραγγα &c. Mox, legit Syrus, τοῦ Ἐφραείμ. Notat tamen eſſe in quibuſdam exemplaribus, τῷ Ἐφραίμ. Mox, pro πόλεως, mallem πόλεων numero plurium: ſed refragantur plerique libri. Profecto credibile non eſt, tantos viros, quanti fuere LXXII. interpretes, ſic eſſe halucinatos, ut ea redderent pro Hebraicis verbis, quæ hoc nono verſu leguntur modo. Nam pro Pronomine אֵלֶּה legimus Terebinthum, quæ arbor אֵלָה, aut אַלָּה vocatur, & pro עָרִים, *Arim*, quæ vox urbes ſignificat, ſcriptum eſt Jair. Ulterius ſcribe, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν · atque ita inferius quoque. 10. Pro, ὅρια αὐτῆς, ſcribendum eſt, ὅρια αὐτοῖς. 11. Eſt quidem in exemplaribus miro conſenſu, Βηθσὰν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Sed res ipſa loquitur, dicendum eſſe, κῶμαι αὐτῆς, ut eſt in Hebræo. Suggerit autem poſt ea verba editio mixta; hæc, * ϗ Ἰεβλαὰμ, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ↙. Et mox poſt illud, κώμας αὐτῆς, hæc, * ϗ τοὺς κατοικοῦντας Ἐνδὼρ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαανὰχ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς ↙. Eſt enim etiam iſta poſterior verborum complexio, quæ in pervulgatis libris habetur, aſteriſco ſignanda, ut aliena. Porro copula, cum dicitur, ϗ τὸ τρίτον, & illud quod in extremo verſiculi poſitum eſt, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, debent obeliſcis jugulari. 13. Particula ϗ, cum dicitur, ὀλοθρεύσαι ϗ, eſt aſteriſco notato a Syro. Eſt etiam hic Pronomen, αὐτοὺς, priore loco ſcriptum, prorſus e medio auferendum: at in extremo verſiculi poſitum, debet jugulari veru. 14. Poſt illud, ἐκληρονόμησας ἡμᾶς, addit editio mixta * κληρονομίαν ↙, κλῆρον &c. Nimirum LXXII. illiuſmodi repetitionem putabant eſſe ſupervacaneam. Paullo ulterius delendum eſt verbum εἰμὶ, quod eſt in vulgatis libris. Et quæ deinceps ſequuntur, debent mutato ordine verborum ſcribi, ϗ εὐλόγησέ με ὁ θεός. 15. Pro, ἐκκαθάρισον, habent boni libri, ἐκκάθαρον. Ibidem, Poſt σεαυτῷ, ſuggeritur in mixta hæc verborum continuatio, * ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ τοὺς Φερεζαίους, ϗ τοὺς Ῥαφαείμ ↙ · ſic enim legit Syrus. Sed Complutenſes ſcripſerunt caſu gignendi, τοῦ Φερεζαίου, ϗ τοῦ Ῥαφαείμ. Ulterius, legit Syrus, τὸ ὄρος τοῦ Ἐφραίμ · Vaticanus, niſi fallor, τὸ ὄρος τὸ Ἐφραείμ · ſed parvi refert, utrum ſcribatur. 16. Pro ἀρέσκει, habent pleraque exemplaria, ἀρκέσει. Syrus vero legit temporis præſentis verbum, ἀρκεῖ. Atque ita hic locus ex Origene profertur. Ibidem, Nomen Ἐφραὶμ, jugulandum eſt: & ſimiliter illud, ἐπίλεκτος. Ulterius, pro σίδηρος, legit Syrus, σιδήρεος · ſed puto illud eſſe probum: nam & Origenes videtur legiſſe σίδηρος · debet tamen aſteriſco hoc vocabulum notari. Nam cum LXXII. illud, quod Hebræum habet, רכב ברזל, eſſent interpretati, *equus electus*, additum ex Theodotione eſt *ferri* vocabulum, & ſimul univerſitatis nota παντί. Eſt enim ſic in mixta ſcriptum, ἐπίλεκτος * ϗ σίδηρος, aut, σίδηρος, παντὶ ↙ τῷ Χαναναίῳ &c. Quod autem deinceps eſt, κατοικοῦντι ἐν ἐμοὶ, corruptum eſt: debet autem hic locus ſcribi, ut Complutenſes ediderunt, κατοικοῦντι * ἐν τῇ γῇ ↙ Ἐμὲκ, ἐν Βηθσὰν &c. 17. Poſt nomen, Ἰωσὴφ, adſcribe * τῷ ↙ Ἐφραὶμ ϗ Μανασσῆ λέγων, ÷ Εἰ ↙ λαὸς &c. & nota articulum τῷ aſteriſco, ut alienum; Conjunctionem vero Εἰ, obeliſco. 18. Poſt, ϗ ἔσται σοι, ſuggeritur in editione mixta, * ἡ ἔξοδία αὐτοῦ ↙. Rurſus, poſt αὐτῷ ὅτι, ſuggeritur, * ὅτι ἰσχυρὸς ὅτι ↙. σὺ γὰρ &c.

CAP. XVIII.

Capitis decimi octavi verſu ſecundo, poſt verbum, κατεκληρονόμησαν, eſt in editione mixta * τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ↙. 3. Poſt verbum, ἐκλυθήσεσθε, eſt in eadem editione infinitum, * εἰσελθεῖν. 4. Scribe, τρεῖς ἄνδρας, mutato verborum ordine. Ibid. poſt verbum, φυλῆς, habet editio mixta hæc, * ϗ ἀποστελῶ αὐτοὺς ↙. Mox illud, ἐναντίον μου, jugulandum obelo eſt. Ulterius, pro, καθὰ δυνήσῃ, eſt ſcribendum, καθὰ δεήσει. Mox, pro διελθεῖν, habent quidam libri, διελεῖν, quod Hebræo magis congruit. Syrus tamen διελθεῖν reddidit. 5. Pro, στήσονται ἀπὸ βορρᾶ, ſcribe, στήσονται * ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν ↙ ἀπὸ βορρᾶ · ex Syro & Complutenſibus. Sed illud, ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν, debet, ut alienum, habere appoſitam aſteriſci notam. 6. Scribe, trajectis verbis, πρός με ὧδε, Paullo ulterius, poſt verbum, κλῆρον, rurſus hoc Adverbium ὧδε ſuggeritur in editione mixta, per aſteriſcum. 7. Pro μερὶς αὐτῶν, ſcribe, μερὶς αὐτοῦ. Ibidem, Pro, ϗ τῷ ἡμίσει, ſcribe, ϗ τὸ ἥμισυ. Ulterius, pro ἐλάσσονος, ſcribe ἔλασσον. 8. Illud, τοῖς ἀνδράσιν, eſt jugulandum veru, & ſimiliter illud ÷ διείλετε ϗ↙, quod poſt Participium λέγων ſcribitur. Ulterius, Adverbium loci ὧδε, ſuo loco movendum eſt, trajiciendumq; uſque poſt Pronomen, ὑμῖν, hoc modo, ϗ ἐξολοθρεύσω ὑμῖν ὧδε κλῆρον &c. 9. In ipſo initio, poſt Verbum, ἐπορεύθησαν, ſuggeruntur in editione mixta hæc verba, *οἱ ἄνδρες, ϗ διῆλθον τὴν γῆν↙. Porro illud τὴν γῆν, quod denuo ſcribitur, poſt verbum ἐχωρογράφησαν, mutat eadem editio in Pronomen, αὐτήν. Eſt autem tota illa verborum complexio, ÷ ϗ ἐχωρογράφησαν αὐτὴν, ϗ εἶδον αὐτὴν↙, jugulanda obeliſcis: & ſimiliter ipſum Pronomen, cum ſequitur, πόλεις ÷ αὐτῆς↙. Rurſus in extremo, poſt verbum, Ἰησοῦ, ſuggerit mixta, * εἰς τὴν παρεμβολήν↙. 10. Poſt verbum, κυρίου, multis verbis ſupplenda eſt ex mixta editione ſcriptura quæ eſt in vulgatis libris, his ſcilicet, * ϗ ἐμέρισεν ἐκεῖ Ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ τοὺς μερισμοὺς αὐτῶν↙. 11. Verbum πρῶτος, jugulari debet obeliſco appoſito. 12. τὸ ὅριον, mutandum eſt in pluralem numerum, τὰ ὅρια. Ulterius, ſcribendum eſt, trajecto Pronomine, ἡ διέξοδος αὐτοῦ. Ibid. ſcribe, Μαδβαρίτις. 13. Quidam codices mendoſe habent, ἐπὶ νότου Λουζὰ, pro, ἐπὶ νώτου Λουζά. Ulterius expungenda eſt Præpoſitio ἀπὸ, cum dicitur, ἀπὸ Ἀταρὼθ Ἐδδάρ. Eſt enim loci nomen caſus accuſandi hic. In extremo, ſcribe, τῆς κάτω. 14. Illud, ÷ τὸ βλέπον εἰς↙, juguletur obelo. Ulterius, cum dicitur, ὅροις ἐπὶ πρόσωπον &c. ſcribe, τοῦ ὄρους, τοῦ ἐπὶ πρόσωπον. 15. Pro Καριαθβαὰλ, legit Syrus, Καριαθιαρείμ· & hoc in Hebræo eſt: ſed utrumque unius ejuſdem urbis nomen eſt. Ulterius ſcribendum eſt, ϗ διελεύσεται τὰ ὅρια θαλάσσης, * ϗ ἐξελεύσεται↙ ἐπὶ πηγὴν &c. Sed illud, ϗ ἐξελεύσεται, notandum eſt aſteriſco. In Hebræo tamen, pro, θαλάσσης, eſt, εἰς θάλασσαν· atq; ita Symmachus convertit. Illud igitur, Γαὶν, quod habent pervulgati libri, aut Γασὶν, quod eſt apud Complutenſes, abolendum eſt. 16. ἐπὶ νότου Ἰεβοὺς, ſcribe, ἐπὶ νῶτον Ἰεβούς. 17. Initium verſiculi omiſſum a LXXII. ſic ſuggeritur in mixta, * ϗ διεκβαλεῖ ἐπὶ βοῤῥᾶν↙, ϗ διελεύσεται &c. Mox ſcribe Σαμὲς, addita Sigma. Aquilas nomen hoc interpretans, dixit Solis. Mox, pro Ἐδωδεὶμ, ſcribe Ἀδωμείμ. 18. Rurſus pro κατὰ νότου, ſcribe, κατὰ νῶτον, *per dorſum*, ut eſt in Vaticano: & pro, Βηταβαρὰ, Βηθαβαρά· atque hic adde, ἀπὸ βοῤῥᾶ. Deinde, poſt verbum καταβήσεται, ſupple ex mixta editione per aſteriſcum, * ἐπὶ Ἀραβά↙. 19. Et poſt hæc verba ſubjice v. 19. his verbis ex mixta editione quoq; ſuggeſtis, * ϗ παρελεύσεται τὰ ὅρια↙· deinceps ſequitur, ἐπὶ νῶτον Βηθαγλά· ſic enim ſcribendum eſt, *per dorſum*, &c. Ulterius, pro ἐπὶ λοφία, ſcribe, ἐπὶ λοφίαν. 20. ſcribe, ἀπὸ μέρους, τοῦ ἀπ᾽ ἀνατολῶν, addito altero articulo. 21. Pro Ἀμεκασὶς, ſcribe, adjecto inſuper altero Cappa, Ἀμεκ-κασίς. 22. Pro Βηθαραβὰ, ſcribe, Βηθαραβά. Ibidem, Pro Σεμεὶμ, habent Complutenſes Σαμαρείμ· ſed illud alterum ſecutus eſt Euſebius. 23. Pro Ἀφραθὰ, ſcribe Ἀφαρὰ, aut potius, Ἀφρὰ, ut eſt apud Euſebium: & trajice, ut ponatur ante, Ὀφρά. Quæ autem deinceps ſequuntur, iſta dico, ϗ Αἰκαρὶμ ϗ Καθηραμεὶμ, ea ſunt prorſus auferenda. 24. Habent quidem Complutenſes Καφὰρ Ἀμμωνὰ, pro eo quod eſt in vulgatis libris, ἐποίκιον Ἀμμωνά· verum hoc, niſi fallor, probum eſt: videtur enim & Syro, & Euſebio placuiſſe. Eſt autem ἐποίκιον interpretatio Hebræi vocabuli καφάρ· Significat enim hoc, locum ruri paucis ædificiis conſtructum; hoc eſt, villam, aut etiam vicum. Mox aufer articulum cum eſt in vulgatis libris, ϗ ἡ Ἀφνεί. 26. Pro Χεφθειρὰ, ſcribe, Χεφειρά, & pro, Μωσὰ, Ἀμωσά. 28. Cum dicitur, ϗ Γαβαὰθ, ϗ πόλεις, notentur copulæ obeliſcis. Sunt autem hic LXXII. prævaricati. Nam quod convertere, πόλεις, id proprium loci nomen Cariath eſt: & quod tanquam proprium retinuere, Ἐιαρεὶμ, ſive Ἀρεὶμ potius, id appellativum eſt, ut vocant Grammatici; & ſignificat, πόλεις, hoc eſt urbes. Sed ego imperiti alicujus hominis audacia corruptum eſſe locum arbitror, ut paſſim plurima alia. Eſt autem hoc quoque hic notandum, cum in Hebræo ſumma urbium dicatur 14, ſolas tredecim numerari a LXXII. Nimirum quia hi ex Sela & Aleph, quæ duæ ſunt, unam fecere per Nominum compoſitionem: verum credibile eſt etiam hoc, temeraria inſcitia eorum, qui ſibi nimis multum permittunt in auctoribus, quos non ſatis intelligunt, emendandis, factum eſſe. Nam apud Euſebium, Sela, abſque adjecto Aleph, inter urbes Benjaminis annumeratur: atque etiam Cariath; pro quo, ut dixi, πόλεις, hic ſcriptum eſt. Quanquam non eſt hoc, fateor, ſatis firmum argumentum: dici enim poſſet, Euſebium in iis ſecutum eſſe alios interpretes, Aquilam, Symmachum, Theodotionem: quod tamen mihi non fit veriſimile; propter ſummam ipſorum LXXII. interpretum auctoritatem. Tantam enim apud veteres illos habuerunt venerationem, ut divinitus interpretati eſſe ſacras literas crederentur, neque interpretes modo; ſed vates fuiſſe exiſtimarentur. De qua re ſatis multa in Præfatione diximus.

CAP. XIX.

Cap. 19. Ver. 1. Scribendum eſt, trajectis verbis, & uno articulo addito, ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος. Mox poſt nomen, Συμεὼν, eſt in mixta editione, cum aſteriſco, * τῇ φυλῇ↙· & deinceps adjungenda ſunt abſque aſteriſco inſuper hæc verba, υἱῶν Συμεὼν, κατὰ δήμους αὐτῶν. Ulterius mutandus eſt Pronominis numerus, & ſcribendum, κληρονομία αὐτῶν. Et paullo poſt ſcribendum eſt numero plurium, κλήρων. 2. Poſt verbum, ἐγενήθη, additum eſt in mixta Pronomen *αὐτοῖς↙. 3. Expungendum eſt illud, ϗ Βαθὴλ. Ibidem, pro, Ἀσὼμ, habent Complutenſes, Ἰασώμ· ſed male, ut opinor. Nam etiam in Paralipomenis locus iſte, Ἀσὼμ, vocatur a LXXII. interpretibus: ubi etiam non Βωλὰ, ſed Βαλὰ ſcriptum eſt: & quidem recte. 4 Pro Ἐλθουλὰδ, legit Syrus Ἐλουθλάδ. Apud Euſebium vero in libello De locis Hebraicis, eſt Elolad, ſed hoc fortaſſis corruptum a librario eſt. Quod ſi Hebraicam vocem repræſentare oporteat, dicendum ſit, Ἐλθωλὰδ, ſive, Ἐλθουλάδ: ut habent Complutenſes. Poſt hoc autem nomen, eſt omiſſum, in pervulgatis libris, unius urbis vocabulum, quod nuper, ut non ſuo loco poſitum, verſiculo tertio, expungebamus, nempe Βαθούλ. 5 Pro Σικελὰ, ſcribe Σικελάγ. Ulterius, pro Βαιθμὰρ, ϗ Χασβὼθ, repone, Βαὶθ, ϗ Ἀμαρχαβώθ· ſic enim etiam apud Euſebium iſta loca nominantur. Syrus tamen legit, Βαιθμαρχαβὼθ, unico vocabulo; & recte, ſi Hebræum ſpectes: verum oportet urbium nomina tredecim eſſe: & unum, nempe, Saruhen, eſt a LXXII. aut ab ineptis emendatoribus, non ut loci nomen, ſed ut appellativum, redditum, οἱ ἀγροὶ αὐτῶν· cujus rationem explicavi in meis Commentariis. Ibidem, pro Ἀσερσουλὰ, ſcribe Ἀσερσουσίμ· ſic enim eſt in Paralipomenis, & apud Complutenſes. Cæteroqui pro Hebræo, rectius dicatur Ἀσερσουσά· atq; haud ſcio, an non ſic ſcribendum hoc loco ſit. 6 Pro, Βιβλαβὰθ, ſcribe Βηθλαβαάθ. 7 Quod habent vulgati libri, ὁμοῦ φυλαὶ αἱ Συμεὼν δεκατρία, id prorſus eſt expungendum. 8 Verſus initium mancum eſt: nam ultima verba verſus ſeptimi ſunt, αἱ κῶμαι αὐτῶν. Poſt ea igitur ſic inchoandus eſt verſus octavus, ϗ * πᾶσαι↙ αἱ ἐπαύλεις, αἱ περικύκλῳ &c: ſed univerſitatis nota, ut aliena, notari debet ſtella appoſita. Eodem verſu, pro Βαλὲθ, ſcribe Βααλάθ. Porro illa, ÷ πορευομένων Ἰαμεθ↙, debent obelo confodi. Complutenſes illud, Ἰαμεὲθ, omittunt: idque mihi placeret, niſi Syrus legiſſet. 10 Cum dicitur, ϗ ἦσαν τὰ ὅρια, in bonis libris abeſt copula: verum quando in Hebræo habetur, cenſeo eſſe adſcribendam: præſertim cum Syrus notet per hypolimniſcum in uno aut altero antigrapho eſſe, ϗ ἦν τὸ ὅριον τῆς &c. 11 Initium ſuggeritur in editione mixta, hujuſmodi, * ϗ ἀνέβαινον↙ τὰ ὅρια αὐτῶν &c. Ibidem pro, ἡ θάλασσα, ſcribendum eſt, εἰς θάλασσαν. Ibidem, pro Μαειλλὰ, ſcribe Μαραλά: & pro Δαβασθαὶ, Δαβασάθ. Eſt quidem in libello De locis Euſebii, ut nunc habetur, Dasbath: verum mendoſe, ut opinor, pro Dabaſath. Poſt hoc nomen continuo ſuggeritur in mixta, * ϗ ἀπαντήσει↙ εἰς τὴν φάραγγα &c. 12 Pro ἀνατρέψει, ſcribe, ἀνέστρεψαν. Et pro Σελὰ, legit Syrus, & habet Vatican., Βηθσαμές· at Complutenſes omittunt illud Βὴθ; &, ut exiſtimo, recte. Nam apud Euſebium Sames dicta eſt urbs Zabulonitarum, non, Bethſames: quanquam Sames revera non ſit loci nomen, ſed Solem ſignificet in Hebræo; ut certe hic uſurpatur. Mox, ſcribendum eſt, Χασελὼθ, ablata litera, α, ab initio: & pro Ἀφιὲ, Ἰαφιέ. 13 Pro ἐπ᾽ ἀνατολὰς, ſcribe, ἀπὸ ἀνατολῶν, quamvis altera ſcriptura ſit Hebræo congruentior. Ibidem, pro Γεθθαεφθὰ, ſcribe, Γεθθαεφέρ. Mox, cum eſt in antigraphis vulgatis, ἐπὶ πόλιν Κασεὶμ, expungendum eſt illud, ἐπὶ πόλιν, & ſcribendum Θακασίν. Nam mendoſe habent Complutenſes, Κασὶν, pro Κασίν. Ulterius, pro Ἀμμαθαρεὶμ Δαμνουὰ, ſcribe Ἀμαθὰρ Ἀνουά. 14 Scribe initium his verbis, ϗ περιελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ βοῤῥᾶ, ἐπὶ Ἀναθὼν, ϗ ἔσαι &c. 15 Pro Ναβαὼθ, repone Ναβαάλ. Hujus verſiculi finis cæteroqui omiſſus, ſuggeritur ex editione mixta per aſteriſcum, ſic, * πόλεις δώδεκα; ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν↙. 16 Illud, τῆς φυλῆς, jugulandum obelo eſt. Mox pro αἱ πόλεις αὐτῶν, ſcribe, αἱ πόλεις αὗται. 17 Copula in ipſo initio juguletur obelo. Mox vero illa verba, * τοῖς υἱοῖς Ἰσσαχὰρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν↙, habeant adſcriptam ſtellulam. 19 Pro, Ἀφεραραὶμ dicendum eſt Ἀφεραΐμ· & expungendum eſt illud, Ῥεναθ. 20 Pro Ἀαμὲ, ſcribe Αἰμές. 21 Pro Ῥαμαὶ, ſcribe Ῥαμὼμ, aut, ut quidam habent, Ῥεθώμ. 22 Præpoſitio ἐπὶ, cum dicitur, ἐπὶ Σαλμὰ, & illud, κατὰ θάλασσαν, ſunt jugulanda obeliſcis. Dum autem ſequitur Βαιθσαμὲς, menda eſt librarii, debetque ſcribi, Βαιθσαμύς. Hujus verſiculi finis ex mixta ſuggeritur per aſteriſcum, his verbis, *πόλεις ἑξκαίδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 23 Poſt illa verba, δήμοις αὐτῶν, ſcribe, αἱ πόλεις, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, expuncta copula, & ſublato illo, ϗ αἱ κῶμαι. 24 Poſt illud, ὁ πέμπτος, ſuppletur locus verbis aliquot ex mixta editione ſuggeſtis: ſic * τῇ φυλῇ τῶν υἱῶν↙ Ἀσὴρ &c. 26 Cum dicitur, ϗ Λαβανὰθ, eſt jugulanda copula obeliſco. 27 Habent Complutenſes, & legit Syrus, ἠλὶκ ϗ Βηθδαγὼν, interpoſita copula: verum, ut ego puto, mendoſe: neque enim ea in Hebræo eſt: neque ad ſententiam ullam utilis eſſe videtur. Si tamen adſcribenda eſt, debet obeliſco notari. Deinceps multa ſunt expungenda, quæ in pervulgatis libris habentur. Eſt enim poſt illud, Βηθδαγὼν, ſic ſcribendum, ϗ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν, ϗ ἐν Γαὶ Ἰεφθαὴλ, κατὰ βοῤῥᾶν, Βηθαεμὲκ, ÷ ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον↙ ϗ ÷ εἰς↙ Ἀνιὴλ· ϗ διεξελεύσεται &c. In quibus verbis, illa clauſula, ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον, eſt jugulanda obeliſco: atque etiam ſequens Præpoſitio εἰς. Complutenſes omiſerunt illa verba, τὸ μεθόριον: ſed lecta ſunt a Syro. 28 Pro Ἀχρὰν, ſcribe, Ἀχράν, ablato Sigma: in quo nomine legerunt interpretes literam Caph, pro Beth. Ibidem, pro Καναὶ, ſcribe Κανὰ, aut per diphthongum, Καναί. 29 Pro Σωσὰ, ſcribe Ὡσά. Ulterius, ſcribe, ἡ διέξοδος αὐτῶν. Ulterius, juguletur copula obelo, cum dicitur, ϗ ἀπὸ τοῦ χοινίσματος. 30 Verba illa, πόλεις εἴκοσι δύο, notanda ſunt aſteriſco, & ad ea adjungenda, cum ſimili nota, etiam hæc, * ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν↙. 32 Poſt illud, ἕκτος, ſunt ſuggeſta in editione mixta hæc verba, *τοῖς υἱοῖς Νεφθαλεὶμ, κατὰ δήμους αὐτῶν↙. 33 Pro Μωλὰμ ϗ Βεσενανεὶμ, legit Syrus, ἀπὸ δρυὸς Σενανεὶμ, & recte ſane, ſi Hebraica verba interpretari velis: verum, quantum ex Euſebii verbis, quæ in libello De locis Hebraicis ſunt, apparet; legit ille hunc locum ſic, Μεηλὰφ, ϗ Ἠλὼν Σεενανείμ. Sed copula ſignanda eſt obelo. Vide de his, quæ in Commentariis ſunt a nobis dicta. Ulterius, pro Ἀρμαὶ, ſcribe, Ἀδαμαί & cum ſequitur, ÷ ϗ↙ Νακὲβ, jugula Conjunctionem obelo. Pro Ἰαβνὴ, ſcribe, Ἰαβνήλ, addito Lambda: & pro Λακκοὺ, Λακούμ. 34 Pro κατὰ θάλασσαν, legit Syrus, ἀπὸ θαλάσσης· at ego nihil mutandum cenſeo. Nam illud approbatur ab Euſebio, in libello De locis Hebr. cum nomen Icoc explicat: dicit enim, ad Occidentem. Cum porro deinceps eſt in libris vulgatis, ϗ ὁ Ἰορδάνης &c. ſuppletur locus ex Theodotione in mixta ſic, ϗ * τῷ Ἰούδα↙ ὁ Ἰορδάνης &c. 35 Illud, τῶν Τυρίων, non eſt a Syro lectum: quare cenſeo eſſe expungendum; præſertim ſi Nomen Ἀσηδδεὶμ retinetur; ut certe Euſebius retinuit; quem ego ſequendum eſſe puto. Quidam enim libri, hoc repudiant, illud vero retinent. Ego ſane conjectura auguror hominem aliquem audacem, qui pro הצדים, hoc eſt, Ἀσηδδεὶμ, male oculatus, legit הצרים, Reſch pro Daleth, hujus interpretationem in margine adſcripſiſſe, Τυρίων· atque ita textum ipſum eſſe vitiatum tandem a librariis imperitis. 37 Pro, πηγὴ Ἀσὼρ, eſt in bonis libris Ἠν Ἀσώρ; & eam ſcripturam probat etiam Euſebius. Syrus tamen, per limniſcum, monet, eſſe exemplaria, quæ habent πηγὴ Ἀσώρ. Eſt autem ἦν, hoc eſt עין Hebræis idem quod Græcis πηγή. 38 Pro Ἐρὼν, ſcribe Ἰερὼν, & pro Ὠρεὰν, Ὠρεάμ. Pro Θασμοὺς, Βηθσαμύς. Illud autem quod deinceps eſt, πόλεις δεκαεννέα, debet ſignari aſteriſco appoſito, tanquam ſuggeſtum ex aliis interpretibus; atq. inſuper addi ex iiſdem interpretibus, * ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν↙. 39 Poſt illud, υἱῶν Νεφθαλεὶμ, ſuppleri debent ex editione mixta hæc verba, * κατὰ τὰς συγγενείας αὐτῶν↙. Deinde addi inſuper, abſque aſteriſci nota, hæc: αἱ πόλεις ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 40 Cum dicitur initio, ϗ τῷ Δὰν, eſt copula obelo ſignanda. Syrus, per limniſcum, oſtendit in quibuſdam libris eſſe, ÷ ϗ↙ τῇ φυλῇ υἱῶν Δάν· & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes: debet autem, poſt nomen, Δὰν, adſcribi, κατὰ δήμους αὐτῶν· deinceps vero ſequitur, quod vulgati libri habent, ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος &c. 41 Poſt illud, τὰ ὅρια, ſuggeritur in mixta, * τῆς κληρονομίας↙ αὐτῶν &c. Ulterius, cum dicitur, ϗ πόλεις Σαμὲς; neque Syrus neque Complutenſes copulam legerunt: quaſi videlicet Saraa, & Eſthaol urbes Solis fuerint: verum ſi, quod in Hebræo eſt, repræſentare velis, ſcribendum eſt, ϗ πόλις Σαμὲς, ſervata copula, & urbis vocabulo poſito numero ſingulari, ut eſt in Complutenſium libris: certe etiam Euſebius urbem Sames attribuit Danitis. 42. Pro Ἰβλαὼν, ſcribe, Αἰλών· eſt tamen in Hebræo Ajalon. 43. Pro Αἰλὼν, ſcribe, Ἰλαὼν, trajectis literis: ſic enim locus iſte vocatur apud Euſebium, & ſic habent Complutenſes. 46. Illud, ϗ ἀπὸ θαλάσσης Ἱερακῶν eſſe quidem in quibuſdam libris, notat Syrus. Ipſe tamen reddidit, ϗ ὕδατα Ἱερακῶν· atque hic omiſſum aliud nomen, ſuggeritur in mixta editione per ſtellulam; nempe, * ϗ Αἰρεκκὼν↙, ὅριον &c. Porro deinceps per turbat rus eſt ordo in Græcis libris. Nam verſiculus 48. ſcriptus eſt ante 47. erum poſt abſolutum verſum 46. ſuggerit editio mixta hæc verba verſi- quadrageſimi ſeptimi, * ϗ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον τῶν υἱῶν Δὰν ἀπ' αὐτῶν↙. De- ceps vero ſcribitur verſiculus 48. ſed ut ego exiſtimo, non recte: quando- dem poſt ſuggeritur denuo, in editione mixta, ſuo loco. Quare putarim continuo eſſe ſubjicienda illa, quæ ſunt in vulgatis etiam libris, ϗ οὐκ ἐξέθλι- οἱ υἱοὶ Δὰν, quæ omnia ſunt obeliſcis ſignanda, uſque dum dicitur, ϗ ἐπο- οἱ υἱοὶ Δὰν &c. non enim ſunt in Hebræo, hoc certe loco; ſed in Ju- hiſtoria ſcripta: atque ideo ſunt a Complutenſibus omiſſa; verum recte. Syrus enim ea in Hexaplis fuiſſe oſtendit, ſed obeliſcis notata. ro illa, ϗ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, pertinent ad verſiculum quadrageſimum imum. In iis autem, poſt illud, ἐν ςόματι μαχαίρας, ſuggerendum ex aliis pretibus eſt, * ϗ ἐκληρονόμησαν αὐτήν↙. Ulterius, cum dicitur, τὸ ὄνομα αὐ- ſcribe, τὸ ὄνομα τῆς· atque hic poſt nomen Δὰν, rurſus ſuggeritur in editi- mixta, * κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν πατρὸς αὐτῶν↙. Et poſt hæc verba adſcribitur, di, per aſteriſcos, verſiculus quadrageſimus octavus. Quapropter ſuſpi- eum ſuperius omittendum fuiſſe, ut præteritum a LXXII. Sunt autem ejus verba, αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὗται, ἐπαύλεις αὐτῶν↙. Deinceps vero ſequitur verſiculus quadrageſimus no- : cujus principium a LXXII. omiſſum, ſcribitur in mixta cum aſteriſcis * ϗ ςυνετέλεσαν διελεῖν κλήρῳ τὴν γῆν ἐν ὁρίοις αὐτῆς↙. Deinde interrumpitur verſiculus iis verbis quæ ſunt in vulgatis libris, ϗ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε &c. a Complutenſibus ſunt rurſus temere omiſſa: debebant enim, ſed cum liſcis, adſcribi. Eſt autem in illis, pro Ἐλὼμ, ſcribendum, Αἰλὼν· & Σαλα- per literam β. Porro, cum dicitur, ϗ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ &c. omittendi ſunt liſci: pertinent enim iſta ad verſiculum 49. 50. Cum dicitur, ϗ ἔδωκαν notetur copula obeliſco. Mox, pro Σαραὶ, ſcribendum eſt per diphthon- Σαραὶ, aut potius, ut habet Euſebius, Σαρὰ. Illud vero quod ſequitur, ↙, jugulandum obeliſco eſt. 51. Scribe, κατεκληροδότησεν, numero s, quamvis in Hebræo ſit pluralis numerus. Ibidem ſcribe, Σηλὼ, ablato Videntur autem LXXII. interpretes, pro ויכלו, hoc eſt, *abſolverunt*, ſe וילכו, tranſpoſitis literis, cum dixerint, ἐπορεύθησαν.

CAP. XX.

Capitis viceſimi ver. 2. poſt verbum, δότε, adſcribatur Pronomen, ὑμῖν. Ibi- lectum a Syro eſt, numero ſingulari, τοῦ φυγαδευτηρίου. 3. Poſt illud, ἀκου- additum eſt in mixta, * ἄνευ προνοίας↙. Mox ſcribe, mutato ordine, ὑμῖν ↙· & illud, αἱ πόλεις, habeat notam obeliſci appoſitam: qua nota etiam anda ſunt illa, quæ deinceps ſequuntur, nempe, ÷ ϗ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονεύ- ↙. Et rurſus illa, ÷ ἕως ἂν καταςῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν↙. 4 be, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως· atque expungito Pronomen illud, . Mox ſcribe, τοὺς λόγους αὐτοῦ. Cum autem interpretes hoc loco dicunt, ἡ γωγὴ, legerunt העדה, pro העירה. 6. Pro, εἰσελεύσεται εἰς τὴν, &c. ſcribe, λεύσεται πρὸς τὴν πόλιν. Cum porro ulterius eſt, ϗ ἐλεύσεται πρὸς πόλιν, debet junctio veru jugulari. 7. Scribe numero unius, διέςειλεν, quamvis ſit plu- numerus in Hebræo. Ibidem ſuggeritur in mixta articulus, ϗ * τὴν↙. Mox, pro Ἀρβὸ, legit Syrus, atque etiam Complutenſes, Ἀρβὸκ, ſed men- id eſſe teſtatur divus Hieronymus: debet enim dici Ἀρβὲ, aut Ἀρβαὶ, ubiq; in Vaticano eſt Ἀρβέ. 8. Illud, ἀπὸ ἀνατολῶν, notandum eſt appoſito aſte- , tanquam alienum. Ibidem, poſt Γαλαὰδ, adſcribito, ἐκ τῆς φυλῆς Γάδ. 9. ſo initio, poſt Pronomen, αὗται ſuggerit mixta Verbum, * ἦσαν↙. Et mox, eodem ſigno, addit univerſitatis vocabulum; hoc modo, * πᾶσιν↙ τοῖς υἱοῖς . Ulterius, pro ἐκ χειρὸς, ſcribe, ἐν χειρί. Denique ipſa extremitas, ÷ εἰς ↙, juguletur obeliſco.

CAP. XXI.

Capitis viceſimi primi ver. 2. ſcribendum eſt, verbis trajectis, κύριος ἐνετεί- . Mox poſt, περισπόρια, additur in mixta Pronomen * αὐτῶν↙. Ver 3. poſt, πόλεις, rurſus additur demonſtrationis Pronomen, * ταύτας↙. 4. Scribe . 5. Eſt in editione mixta, ἐκ τῆς * συγγενείας↙ φυλῆς. Eodem verſu ſcribe κληρωτί. 6. Iterum ſcribe ex mixta, ἀπὸ τῆς * συγγενείας↙ φυλῆς. 7 Copu- tio poſita eſt obelo jugulanda, atque ſub finem etiam illud ÷ κληρωτί↙. Poſt, τὰς πόλεις, rurſus ſuggerit mixta Pronomen * ταύτας↙. 9 Illud, ÷ ϗ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμεὶν↙, debet obeliſco ſignari. Neq; debebat profecto a Complutenſibus; cum vellent mixtam editionem repræſentare. Nam inſcitia eſt, cum dicunt ſe puram LXXII. interpretum tralationem de- . Hic rurſus poſt, τὰς πόλεις, eſt in mixta * ταύτας↙. Ulterius, poſt verbum, θησαν, adſcribendum eſt, ἐν ὀνόματι. 10. Principium a LXXII. omiſſum, erit mixta, hoc, * ϗ ἐγένοντο↙ τοῖς υἱοῖς &c. In fine, cum dicitur, ὁ κλῆρος, ur in mixta ↙ πρῶτος↙. 11. Scribe initio, ϗ ἔδωκαν, numero plurium. Ib- , poſt, περισπόρια, eſt in mixta Pronomen * αὐτῆς↙. Equidem exiſtimo lo- hunc jam olim corruptum eſſe, & mendoſe particulam adverſativam δὲ, copula, ϗ, ſcriptam eſſe, dicique debere, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Certum eſt unamquamque urbem Leviticam ſua habuiſſe περισπόρια. At initio inſe- tis verſus locandam eſſe illam adverſativam, dicendumque illic, τοὺς δὲ ἀ- τῆς πόλεως; &c. Sed adverſus conſenſum exemplarium nolui ſcripturam are. 12. Nomen, Ἰησοῦς, notari debet obelo. Ibidem, poſt illud, κατασχέ- eſt in mixta additum Pronomen, * αὐτοῦ↙. 13. Poſt, τοῦ ἱερέως, habet mixta ↙· nam mendoſe habent Complutenſes numerum ſingularem. Ibidem, be caſu mutato, φυγαδευτηρίου· & pro, τὰ πρὸς αὐτὴν, quod priore eſt loco , ſcribe, σὺν αὐτῇ· verum paullo ulterius recte eſt, τὰ πρὸς αὐτῇ. 14. Ἰεθερμὼ, ſcribe Ἰεθμώ. 15. Scribe Αἰλών. 16. Pro Ἰετγὰ, ſcribe, Ἰετ- Ibidem, ſcribe Βεθσαμές. 18. Scribe Ἀλμών. 19. Scribe mutato verbo- ordine, δεκατρεῖς πόλεις. 20. Pro τῶν ὁρίων, legit Syrus, aut certe reddidit, , mendoſe ſane: quanquam neque alterum illud ſatis exprimat He- um, in quo eſt, τοῦ κλήρου, ſortis, ut Aquilas & Symmachus ſunt interpreta- Multo etiam melius ſcriberetur hoc verſu numero plurali αἱ πόλεις, quam gulari ἡ πόλις, niſi obſtaret conſenſio librorum. 21. In fine, ſcribe, τὰ πρὸς · & hic ſuggeritur in mixta, * ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ↙. 22. Scribe Καβσαίμ. em, cum dicitur, ϗ τὴν ἄνω Βαιθωρὼν, expungito illud, ἄνω. 23. Scribe, Γαβ- . 25. Scribe, Θαανάχ· & mox, pro Βαιθσὰν, ſcribe, Γεθρεμμών. 27. Poſt nomen, Γηρσὼν, ſuggeritur in editione mixta * τοῖς συγγενέσι↙, *cognatis*. Eodem verſu, pro, Βεεθερὰ, legit Syrus, Ἀσταρώθ· quo nomine urbs iſta nuncupatur in Paralipomenis: verum non cenſeo illud eſſe mutandum. Nam & Euſebius in locis, appellat urbem hanc Beeſthra. 28. Scribe, Κισιὼν, & Δαβερώθ. 29. Adde copulam hoc modo, ϗ πηγήν. 30. Pro Μασαὰλ, ut legit Syrus, & habent libri pervulgati, dicunt Complutenſes, Μισάλ. At in libello De locis eſt Maſal. Nam mendoſe eſt in nonnullis libris, Maſan. Eodem verſu, ſcribe, Ἀβδών. 31. Scribe, Χαλκὰθ, & Ῥοώβ. 32. Mendoſe habent Complutenſes initio, τὰς πόλεις τὰς numero plurium: ſcribendum eſt enim, τὴν πόλιν τὴν &c. Ibidem cum dicitur, ϗ τὴν Κάδης, auferenda eſt copula: neque enim a Syro lecta eſt. Ulterius expungenda ſunt illa, ϗ τὴν Νοεμμὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ περὶ αὐτῇ. 34. Confodi debet obelo verbum, υἱῶν. Legendum etiam Ἰεκνιὰμ, & Καρθά· Syrus tamen habet, Καρθάν· ſed, opinor, mendoſe. 35. Omnia illa, ϗ τὴν Δαμνὰ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τὴν Νααλὼλ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ſunt ſuggeſta ex mixta, atque ideo notanda aſteriſco. 36. Illa, ϗ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, uſque dum dicitur, ϗ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, hoc eſt, uſque ad 38 ver. debent notari obelo. Nam LXXII. de ſuo ea addiderunt, explicandæ ſententiæ cauſſa, cæteroqui curtæ, ut dixi in Commentariis. Habent autem quædam exemplaria, πόλεις τοῦ Ἰορδάνου; pro, πέραν τοῦ Ἰορδάνου· ſed male, opinor. Nam & Latinus interpres πέραν legit. Porro pro, κατὰ Ἰεριχὼ, legit Syrus, & etiam Complutenſes, τῆς Ἰεριχώ: ſed hoc fere idem unum eſt. Ulterius, expungendum eſt verbum, ἔδωκε, & ſcribendum caſu gignendi, τοῦ φυγαδευτηρίου· & τῆς Μισώρ. Pro Ἰαζὴρ autem, certum eſt, ſcribi debere Ἰασὰ, ex libro Paralipomenon. Nam Ἰαζὴρ mox dabitur ex tribu Gad. 37. Pro Γεδσὼν, habent Complutenſes Κεδσών. Sed Syrus illud reddidit: quare nihil arbitror eſſe mutandum. Ulterius, pro Μασφὰ ſcribendum Μαφά. 39. Scribendum eſt, ex Syro, τοῖς καταλελειμμένοις, caſu mutato. Eodem verſu notetur Pronomen aſteriſco, cum dicitur, τὰ ὅρια * αὐτῶν↙. 40. Scribe alia collocatione verborum, πόλεις τεσσαράκοντα ὀκτώ. 41. Scribe, πόλις ϗ τὰ &c. numero unius. Mox poſt, περισπόρια, ſuggerit mixta Pronomen * αὐτῆς↙. Et deinde ſcribe, κύκλῳ, * οὕτως↙ πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. Quæ vero dehinc ſequuntur in vulgatis codicibus, nempe, ϗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς &c. uſque ad verſiculum quadrageſimum ſecundum, cujus initium eſt, ϗ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ &c. ea omnia ſunt obeliſcis notanda. In iis autem, pro Θαμναθσαχὰρ, ſcribi debet, Θαμναθσαρὰ, & mutato verborum ordine, ϗ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν Ἰησοῦς. Illud vero quod deinde habetur, ἣν ᾐτήσατο, eſt auferendum. Complutenſes rurſus iſta omiſere. At a Syro lecta ſunt in eo antigrapho, quod Euſebii manu emendatum erat ad Origenis hexapla. 43. Syrus legit, ϗ οὐκ ἀνέςη, & recte. Mox ſcribe, παρέδωκε κύριος, ſublato Pronomine. Verſu ultimo poſt verbum, διέπεσε, ſuggeritur in editione mixta * ῥῆμα.

CAP. XXII.

Cap. 22. verſiculo ſecundo, reddiderunt LXXII. ἀκηκόατε, cum dicere debuiſſent, ἐφυλάξατε. Nimirum legerunt שמעתם, pro שמרתם. Eodem verſu, pro ϗ τὰ πάντα, ſcribe, κατὰ τὰ πάντα. 3. Cum dicitur, ἡμέρας ÷ ϗ↙ πλείους, juguletur copula obeliſco. 4. Scribe mutata Pronominum perſona, θεὸς ἡμῶν, & ἀδελφοὺς ἡμῶν. Ulterius, poſt nomen Μωυσῆς, habet mixta editio, per aſteriſcum, * δοῦλος κυρίου↙. 5. Syrus habet Pronomina primæ perſonæ, ἐνετείλατο ἡμῖν, & θεὸς ἡμῶν· ſed in Hebræo ſunt ſecundæ. 6. ϗ εὐλογήσας &c. boni libri habent, ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, ϗ ἀπέςειλεν αὐτούς. 7. Scribendum eſt numero ſingulari, ϗ τῷ ἡμίσει. Et ſimiliter paullo ulterius. Mox ſcribendum eſt, ἀδελφῶν αὐτῶν, ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν &c. Ulterius, poſt verba, ἐξαπέςειλεν αὐτοὺς, adſcribe Nomen Ἰησοῦς. 8. In ipſo initio, pro Participio λέγων, legit Syrus, ϗ εἶπεν· idque eſt in Hebræo; & etiam, opinor, Vaticano. Sunt ſane iſta a LXXII, admodum inſcite, ut videntur, converſa, aut ab emendatoribus perverſa. Cæterum illa verba, * ϗ χαλκὸν, ϗ σίδηρον↙, ſunt notanda aſteriſcis, ut aliena. Mox, ϗ διείλαντο, expungatur copula. Et paullo ulterius notetur Pronomen aſteriſco, cum dicitur, τῶν ἐχθρῶν * αὐτῶν↙. Verſus noni initium omiſſum ſuppletur in mixta ſic, * ϗ ἀπέςρεψαν↙. Ibidem, pro ἐκ γῆς, ſcribendum eſt, ἐν γῇ. 11. Legit Syrus, ἐν Γαλιλὼθ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου· & recte, ut equidem cenſeo: quamvis altera ſcriptura ſit Hebræo congruentior. Rurſus 12. initium eſt a LXXII. omiſſum, ut ſupervacaneum, quod ſic ſuggerit mixta editio, * ϗ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ↙. In fine v. 13. pro ἱερέως, ſcribendum eſt, ἀρχιερέως. Ibidem, cum dicitur, τόν τε Φινεὲς, expungatur illud encliticon, τέ. Illud autem, ÷ υἱοῦ Ἀαρὼν↙, notetur obelo. 15. Scribe, ϗ πρὸς τὸ ἥμισυ. 16. Cum dicitur, ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ &c. auferatur illud, κυρίου. Paullo poſt, eſt in mixta, ἀπὸ * ὄπισθεν↙ κυρίου. Ibidem expungatur illud, θεοῦ Ἰσραήλ. Mox, ſcribe, ἀποςάντας [illegible] ὑμᾶς· quodque illico ſequitur Adverbium * σήμερον↙, notetur aſteriſco, ut alienum. 17. Scribe, μὴ μικρὸν ἡμῖν, *nobis*. 18. ἐὰν ἀποςῆτε. In mixta eſt, ἐὰν * ὑμεῖς↙ ἀποςῆτε. Ibidem, cum dicitur, ἔςαι ἡ ὀργὴ, expungatur illud, κυρίου, quod adjungitur in vulgatis libris. 19. ϗ νῦν εἰ μικρὰ ὑμῖν· auferatur Pronomen, ὑμῖν. In Hebræo eſt *polluta*, loco μικρά· unde conjicio ſcriptum olim fuiſſe ab ipſis interpretibus, μιαρά. Certe Aquilas dixit, ἀκάθαρτος, Symmachus βέβηλη· & nemo neſcit illos interpretes ſæpe uti verbis parum aptis. Ulterius ſcribe, διάβητε ὑμεῖς εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου. Notat autem Syrus quoſdam libros habere ἀποςρέφητε, pro διάβητε· at hoc apte exprimit quod eſt in Hebræo עִבְרוּ. Ulterius, ſcribe, κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν, *in nobis*. Et mox addatur copula, ſcribaturque, ϗ ἀφ' ἡμῶν μὴ &c. 20. Cum dicitur, ϗ οὗτος εἷς μόνος ἦν· illud μόνος debet obelo adſcripto notari: verbum autem, ἦν, quædam exemplaria non habent, ut notavit Syrus: & ſane a Complutenſibus non eſt adſcriptum. Ulterius, μὴ ÷ οὗτος μόνος↙ ἀπέθανεν &c. ſcribendum eſt; debetque illud, οὗτος μόνος, notari veru appoſito. 21. Notetur ſimiliter obelo illud, λέγοντες. Et 22. illa quoque, ὅτι καί. 23. Rurſus illa obelo ſignentur, ÷ ϗ εἰ↙, quæ initio verſus ſcripta ſunt. Mox, poſt ἀπὸ κυρίου, expungito illud, τοῦ θεοῦ ἡμῶν· deinde interpone disjunctivam particulam, ut vocant, hoc modo, ἢ ὥστε ἀναβιβάσαι· atque hic expunge Pronomen, ἡμᾶς. 24. Scribe, ῥήματος εὐλαβείας. Ulterius illud, ÷ ἵνα μὴ↙, notetur obeliſco. Mox, cum dicitur, τοῖς τέκνοις ἡμῶν * λέγοντες↙, habeat hoc Participium adſcriptum aſteriſcum, & ſimiliter illud, κυρίου, quod mox ſequitur. Habent autem multi libri, ϗ κυρίῳ· idque melius eſt. Non eſt tamen in omnibus copula, ut notavit Syrus. 25. Scribe, ἡμῶν ϗ ὑμῶν· & hic ſuggerit mixta editio, * οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, ϗ οἱ υἱοὶ Γάδ↙. Deinde ſequitur, τὸν Ἰορδάνην &c. 26. Pronomen ÷ τοῦτον↙, juguletur obelo. 27. Rurſus trajectis perſonis ſcribe, ἡμῶν, ϗ ὑμῶν. Et paullo ulterius, pro ἀνὰ μέσον τῶν τέκνων, ſcribe, ἀνὰ μέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν. Ibidem ſcribe, μεθ' ἡμᾶς, *poſt nos*. Ulterius ſcribe, ϗ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν, ϗ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Ulterius ſcribe, τὰ τέκνα ὑμῶν αὔριον τοῖς τέκνοις ἡμῶν. 28. Scribe, mutata perſona, ϗ ἐροῦμεν, ἴδετε &c. ſic enim legit Syrus, & habent boni libri omnes: & ita eſt in Hebræo; ut mirabile videri poſſit, quid

Latinum moverit, ut tertiam perſonam redderet. Ulterius ſcribendum eſt, ἀνὰ μέσον ὑμῶν, ϗ ἀνὰ μέσον ἡμῶν. Et mox illud, ϗ ἀνὰ μέσον τῶν τέκνων ἡμῶν, debet confodi obelo. 29. Scribe, ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις. Ibidem, cum dicitur, ϗ ταῖς θυσίαις Σαλαμεὶν, aufer hoc, Σαλαμείν. Mox ſcribe, ÷ τοῦ σωτηρίου ἡμῶν ↙, mutato numero, & addito Pronomine; ſigneturque hoc totum obeliſco. 30. Scribe, ϗ ἤκουσεν Φινεὲς ἱερεύς. Mox nota univerſitatis, πάντες, ſignetur veru. Deinde, poſt illud, συναγωγῆς, ſuggeritur in editione mixta, * ϗ οἱ χιλίαρχοι ↙, debet autem inſuper addi poſt hæc verba, abſque aſteriſci nota, Ἰσραήλ, οἳ ἦσαν &c. Ulterius, pro τὸ ἥμισυ φυλῆς, ſcribe, οἱ υἱοὶ Μανασσῆ &c. 31. Scribe, ϗ εἶπε Φινεὲς ὁ * υἱὸς ↙ τοῦ Ἐλεαζὰρ, ἱερεύς· ſed verbum υἱὸς, habeat appoſitam aſteriſci notam: atque hic rurſus, pro, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς, debet ſcribi, ϗ τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ. Ulterius, poſt Verbum, πλημμέλειαν, addit mixta demonſtrationis Pronomen, * ταύτην ↙. 32. Poſt ἱερεὺς, additum eſt in mixta, * υἱὸς Ἐλεαζάρ ↙. Paulo ulterius, expungatur illud, πατέρων. Mox illud quoque auferatur, ϗ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. 33. Illud, ὁ λόγος, initio verſiculi, debet appoſitam aſteriſci notam habere. Paullo ulterius deſunt quædam in pervulgatis libris: ſic enim eſt legendus locus iſte totus, ϗ ἤρεσεν * ὁ λόγος ↙ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ÷ ϗ ἐλάλησε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ↙, ϗ εὐλόγησε &c. Interim illud quod addimus, nempe, ϗ ἐλάλησε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, debet jugulari obeliſco. Dum vero paullo poſt habentur ea ipſa verba, ſunt expungenda. Ulterius ſcribe, ϗ μηκέτι εἶπαν ἀναβῆναι &c. Mox expunge illud, ϗ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. Verſum ultimum ſcribito ad hunc modum, ϗ ἐπωνόμασε τῷ Ῥουβὴν, ϗ τῷ Γὰδ τὸν βωμόν· ÷ ϗ εἶπαν ↙, ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον ἡμῶν, ὅτι κύριος ÷ αὐτὸς ↙ θεὸς αὐτῶν ἐστι ↙. Sed illud, ϗ εἶπαν, tum, αὐτὸς, & αὐτῶν ἐστι, jugulentur obeliſcis.

CAP. XXIII.

Cap. 23. primo verſiculo, cum dicitur in vulgatis libris, τὸν θεὸν Ἰσραήλ, auferendum e medio eſt verbum, θεόν. Ulterius ſcribe, ἐχθρῶν αὐτῶν. 2. Illud, τοὺς υἱοὺς, notetur veru; & ſimiliter copula, quæ illico ſequitur, cum dicitur, ϗ τὴν γερουσίαν. Et rurſus copula in verſus extremo, ubi eſt, ϗ προβέβηκα. 3. Syrus legit, ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Sed in Hebræo eſt ſecundæ perſonæ Pronomen. Ibidem ſcribendum eſt, ἐκπολεμήσας ὑμῖν, *vobis*. 4. Initio, legit Syrus, Ἴδετε ὅτι ἐπέρριψα ὑμῖν τὰ ἔθνη &c. & recte. Complutenſes autem addunt, Ἴδετε, ὥσπερ εἶπα, ἐπέρριψα &c. ſed quantum videre poſſum, mendoſe. Ibidem, cum dicitur, τὰ καταλελειμμένα ÷ ὑμῖν ↙, juguletur Pronomen, veru appoſito. Ulterius ſcribe, ϗ πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξωλόθρευσα. Ulterius, Verbum ὁριεῖ, ſignetur obeliſco. 5. Cum dicitur, ὁ θεὸς ὑμῶν, Syrus legit rurſus primam perſonam, ἡμῶν. Ibidem, hæc omnia; ÷ ἕως ἂν ἀπόλωνται· ϗ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς, ϗ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ↙, ſunt ſignanda obeliſcis. Cæterum eorum loco ſuggerit mixta editio per aſteriſcos iſta, * ϗ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου ↙. Rurſus in fine legit Syrus, ὁ θεὸς ἡμῶν, *Deus noſter*. 6. Poſt verbum, ἐκκλίνητε, additum eſt in mixta, * ἀπ' αὐτοῦ ↙. 7. Scribe, εἰς τὰ ἔθνη ταῦτα, τὰ καταλελειμμένα· atque hic ex mixta ſuggere, * μεθ' ὑμῶν ↙. Ibidem, cum dicitur, οὐκ ὀνομασθήσεται ÷ ἐν ὑμῖν ↙, juguletur obelo hoc, ÷ ἐν ὑμῖν ↙. Atque hic continuo ſubjicit mixta per aſteriſcum, * ϗ οὐκ ὀμεῖσθε, οὔτε μὴ λατρεύσητε, οὔτε μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς ↙. Cæterum prius Pronomen, αὐτοῖς, quod habent libri pervagati, eſt expungendum. 9. Initio, ſcribe, ϗ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κύριος· habeat autem Pronomen appoſitum obeliſcum. 10. In ipſo initio ſuggerit mixta verbum, * ἀνὴρ εἷς &c. Ulterius, pro συνεκπολεμεῖ, ſcribe, ἐξεπολέμει. In extremo, legit Syrus, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν· at in Hebræo eſt ſecundæ perſonæ Pronomen. 11. Poſt Adverbium, σφόδρα, ſuggerit mixta editio, * ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ↙. Mox legit rurſus Syrus, τὸν θεὸν ἡμῶν, quamvis in Hebræo ſit ὑμῶν. 12. Initio verbum omiſſum a LXXII. ſuggeritur in mixta hoc modo, ἐὰν γὰρ * ἀποστραφῇ ↙ ἀποστραφῆτε &c. Ulterius ſcribe, προστεθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι τούτοις, τοῖς μεθ' ὑμῶν. Syrus oſtendit in quibuſdam libris eſſe, τούτοις τοῖς καταλελειμμένοις μεθ' ὑμῶν· idque eſt Hebræo conſentaneum, & plenius. 13. In ipſo initio, illud γνώσει, debet habere appoſitum aſteriſcum. Paullo ulterius, poſt κύριος ὁ θεὸς, ſuggerit mixta Pronomen * ὑμῶν ↙, *Deus veſter*. Ulterius, ſub finem, ſcribendum eſt, ἕως ἂν ἀπόλησθε· addita particula potentiali, ut vocant. 14. Cum dicitur, ϗ γνώσεσθε, addit mixta per ſtellam, * ἐν ὅλῃ ↙ τῇ καρδίᾳ &c. Et mox denuo, * ἐν ὅλῃ ↙ τῇ ψυχῇ &c. Rurſus, poſt τῶν λόγων, addit, * τῶν καλῶν ↙. Ibidem ſcribe, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν * πρὸς ἡμᾶς ↙. Mox ſcribe, πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν, οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν * ῥῆμα ἓν ↙· adſcripta ſtellula ad illa verba, ῥῆμα ἕν. 15. Cum dicitur, ἐλάλησε κύριος, adjunge, ὁ θεὸς ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς. 16. Legit rurſus Syrus, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, *Dei noſtri*. Ibidem ſcribendi ſunt pro modis ſubjunctivis, modi finiti, λατρεύσετε, & προσκυνήσετε. Porro illa, ϗ ὀργισθήσεται θυμῷ, &, quæ deinceps ſequuntur, ad finem uſque, ea, ut ex aliis interpretibus accepta, & mixtæ editionis, ſunt notanda aſteriſcis: eaque cauſa eſt, cur Vaticanus omitteret. In iis autem, pro ἀποστρέψει σε, ſcribendum eſt, ἀπολεῖσθε· & expungendus in extremo ille nominandi caſus, κύριος. Mendum eſt enim apud Complutenſes, cum eum adſcribunt; non eſt enim in Hebræo: quapropter non poteſt ex mixta editione ſuggeri.

CAP. XXIV.

Cap. 24. hoc eſt, poſtremi, verſiculo primo, pro Συχὲμ, eſt in Vaticano, Σηλώ· & eam ſcripturam ſecutus eſt quoque divus Auguſtinus. Notatumque a Syro eſt, quædam exemplaria, Σηλὼ, habere. At quin hoc mendum vetus ſit, nulla poteſt eſſe dubitatio: qualia ſunt profecto in Græca editione prope infinita. Ibidem, poſt illud, πρεσβυτέρους, addit mixta, * Ἰσραήλ ↙. Sed in Vaticano eſt, πρεσβυτέρους αὐτῶν· & hanc ego eſſe LXXII. ſcripturam non dubito. Paullo ulterius, ſcribe cum copula, ϗ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν· & mox dele illud, κριτὰς, quod eſt in vulgatis libris. Vaticanus hunc locum habet addito Pronomine, ϗ ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ· quæ ſcriptura mihi vehementer placet. Nam plene exprimit vim verbi Hebraici ad formulam Hithpael formati. 2. Auferendum eſt Participium, λέγων. 3. Illud, Χαναὰν, eſt aſteriſco ſignandum. Nam etiam divus Auguſtinus ſcriptum reliquit, a LXXII. fuiſſe omiſſum: propterea quod Abrahami fides atque religio non per Chananæam ſolam, ſed per univerſum terrarum orbem eſſet propaganda. 4. Initio, adde Verbum, hoc modo, ϗ ἔδωκα τῷ Ἰσαὰκ &c. Ibidem, pro κληρονομίαν, eſt in Vaticano, κληρονομῆσαι. Porro illa verba, ϗ ἐγένοντο ἐκεῖ, & quæ ſequuntur, uſque ad illa, ϗ ἐπάταξε, hoc eſt, uſque ad finem verſiculi, debent obeliſcis ſignari. Verſiculi quinti initium a LXXII. omiſſum, ſic ſuggeri debet ex mixta editione, * ϗ ἀπέστειλα Μωυσῆν ϗ Ἀαρών ↙· deinde ſequitur, ϗ ἐπάταξα τὴν Αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς· ſic enim ſcribendum eſt. Et Nomen illud, κύριος, expungendum. Porro poſt finem hujus verſiculi, hoc eſt, poſt illa verba, ϗ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, debet rurſus ſuppleri ex editione mixta initium verſus ſexti, his verbis, * ϗ ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ὑμῶν ↙. Deinde ſequitur quod eſt in vulgatis libris, ἐξ Αἰγύπτου, ϗ εἰσήλθετε &c. Habet autem Vaticanus, pro εἰσήλθετε, verbum tertiæ perſonæ, εἰσῆλθον, ut ad ipſos patres referatur: idque Hebræo congruentius eſt. Ulterius, ubi eſt, ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν, Syrus legit perſonam primam, ἡμῶν· & recte, niſi fallor: quandoquidem mox ſequitur, ϗ ἀνεβοήσαμεν. 7. Illud, νεφέλην ϗ, debet jugulari obeliſco. Deinde legit Syrus, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, *oculi noſtri*. Et ulterius, ὅσα ἐποίησε ÷ κύριος ὁ θεὸς ↙ ἐν ÷ γῇ ↙ Αἰγύπτῳ, interim notat illa, κύριος ὁ θεὸς, & γῇ, obeliſcis. 8. In ipſo initio, ſcribe, ϗ ἤγαγεν ὑμᾶς εἰς γῆν, *duxit vos*. Ulterius omittit Syrus verbum, κύριος· notatque in nonnullis libris eſſe, χεῖρας ἡμῶν, *manus noſtras*. 9. Poſt τὸν Βαλαὰμ, ſuggerit mixta, * υἱὸν Βεώρ ↙. 10. Scribendum eſt, ÷ κύριος ὁ θεός σου ↙· debentque iſta verba obelo jugulari. Paullo ulterius, ſcribe numero plurium, εὐλογίαις. Rurſus in extremo verſiculi, illa, ϗ παρέδωκεν αὐτοὺς, ſunt appoſito obeliſco notanda. 11. Expunge illud, κύριος, cum dicitur, κύριος εἰς τὰς χεῖρας &c. 12. Scribe, ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, *a noſtra facie*. Ibidem, pro δύο, eſt in quibuſdam libris, δώδεκα, ut notavit Syrus: & hanc ſcripturam videmus in Vaticano: ſed diſſentit ea ab Hebræo. 13. Rurſus legit Syrus, ϗ ἔδωκεν ἡμῖν, *nobis*. 14. Scribe verbis trajectis, ἐν εὐθύτητι, ϗ ἐν δικαιοσύνῃ. Eodem verſu, illud, ÷ ἀλλοτρίους ↙, notetur obeliſco. Cum autem ulterius eſt, λατρεύσατε * τῷ ↙ κυρίῳ, debet articulus appoſitam ſtellam habere. Idem rurſus fieri debet verſu 15. nam & ibi eſt ſcribendum, λατρεύειν * τῷ ↙ κυρίῳ. Ibidem ſcribatur, ἀρέσκει, in modo finito. Mox, ſcribe, τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν, ut articulus hæreat Nomini, θεοῖς. Porro in hujus verſus fine, illa verba, ÷ ὅτι ἅγιός ἐστι ↙, debent obelo jugulari. Complutenſes non recte omiſerunt, quamvis in Hebræo non ſint. 17. Initio, ſcribe, κύριος γὰρ θεὸς ἡμῶν ÷ ἐστιν ↙, αὐτὸς ἀνήγαγεν &c. ſed verbum, ἐστιν, habeat obelum. Paullo ulterius, poſt illa verba, ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ſuggeritur in mixta, * ἐξ οἴκου δούλων· ϗ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα ↙· deinde ſequitur quod eſt in vulgatis libris, ϗ διεφύλαξεν &c. 19. Cum dicitur, κυρίῳ τῷ θεῷ, debet illud, τῷ θεῷ, expungi; & ante nomen, κυρίῳ, ſuggerit mixta articulum, * τῷ ↙ κυρίῳ, ὅτι θεὸς &c. Mox poſt verbum, ἐστι, ſupplet, * ϗ θεὸς ↙ ζηλώσας οὗτος. Complutenſes hunc locum ſic proferunt, ϗ θεὸς ζηλωτὴς ἐστιν οὗτος· quæ ſunt ipſa Symmachi verba, ut annotavit Syrus. Mox ſcribe, ordine verborum mutato, τὰ ἀνομήματα ὑμῶν, ϗ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν. Vaticanus habet, τὰ ἀνοήματα, pro ἀνομήματα· opinor, librarii errore. 22. Scribe, μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, poſito utroque Pronomine perſona ſecunda. Porro, poſt verbum, ἐξελέξασθε, addit mixta editio Pronomen * ὑμῖν ↙, *vobis*. In eodem verſu omiſſus eſt a LXXII. finis, qui in mixta ſuggeritur his verbis, * ϗ εἶπαν, Μάρτυρες ↙. 24. Eſt in mixta, κυρίῳ * τῷ θεῷ ἡμῶν ↙ λατρεύσομεν. 25. Rurſus eſt in Vaticano, Σηλὼ, pro Συχέμ· & ita Auguſtinus etiam eum locum profert; notatque Syrus ſic in nonnullis libris eſſe ſcriptum: ſed error vetus eſt, ut dixi. Quæ vero deinceps ſunt, ÷ ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ↙, ea debent confodi obeliſcis, non autem omitti prorſus, quod Complutenſes exiſtimaverunt. 26. Καὶ ἔγραψε, mixta ſuggerit nomen, * Ἰησοῦς ↙. Ibidem, pro νόμου, habent quidam libri caſum accuſandi, νόμον· mihi magis placet gignendi caſus: quem video etiam Auguſtinum legiſſe. Mox, cum dicitur, ϗ ἔλαβεν Ἰησοῦς λίθον· debet nomen, Ἰησοῦς, expungi, & locari cum obeliſco inferius, poſt Pronomen αὐτὸν, una cum Adverbio loci, hoc modo, ϗ ἔστησεν αὐτὸν ÷ Ἰησοῦς ↙ ἐκεῖ ὑπὸ &c. Paullo ulterius, eſt in mixta additus articulus, τερέβινθον * τὴν ↙ ἀπέναντι &c. 27. Scribe initium hoc modo, ϗ εἶπε Ἰησοῦς πρὸς * πάντα ↙ τὸν λαὸν, ſuggeſta, ex editione mixta, nota univerſitatis. Paullo ulterius Adverbium, ÷ σήμερον ↙, juguletur obelo, ſcribaturque mutato ordine verborum, ϗ ἔσται ÷ οὗτος ↙ ἐν ὑμῖν· & obeli nota ponatur apud illud, οὗτος. Eadem quoque nota ſignentur illa, ÷ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ↙, & rurſus nomen, ÷ κυρίῳ ↙. Quæ autem deinceps ſequuntur in vulgatis libris, ϗ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ, & cætera, uſque dum dicitur, ϗ ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα· hoc eſt, uſque ad verſum 29. ſunt mendoſe huc trajecta: debent enim collocari poſt narrationem de gladiolis, cum Jeſu defoſſis: pertinent enim ad verſiculum triceſimum primum. 29. Cum dicitur, ϗ ἀπέθανεν, expungatur Conjunctio καί. Mox addit mixta verbum, * υἱὸς ↙ ἑκατὸν &c. 30. Pro Θαμναθσαχὰρ, ſcribe, Θαμναθσαρὰ, aut Θαμναθσαράχ. Et hic ſuggeritur in mixta articulus, * τῇ ↙ ἐν τῷ &c. Porro hiſtoria gladiolorum conditorum, quæ deinceps a LXXII. adſcripta eſt, ea debet obeliſcis tota ſignari, non autem omitti, ut a Complutenſibus factum eſt. Nam Auguſtinus, & alii veteres legerunt in Græcis libris. Finita autem ea narratione, hoc eſt, poſt illa verba, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, collocanda ſunt illa, quæ nuper dicebam eſſe trajecta; hoc eſt, inchoandus eſt verſiculus 31. his verbis, Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ &c. Porro verſu 32. poſt nomen Ἰωσὴφ, eſt in mixta relationis articulus, * ἃ ↙ ἀνήγαγον &c. Mox cum dicitur, ϗ κατώρυξαν, juguletur copula obeliſco. Ulterius ſcribendum trajectis verbis, ἑκατὸν ἀμνάδων. Initium verſus 33. illud dico, ÷ ϗ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ↙, debet jugulari obeliſcis. Similiter illud quod mox ſequitur, ÷ ὁ ἀρχιερεὺς ↙· ſic enim eſt ſcribendum, pro ἱερεύς. Porro quæ poſt finem verſus iſtius ſequuntur in libris pervagatis, ea etiam a Syro lecta ſunt. Sed admonet ille, ſcripta fuiſſe poſt abſolutam interpretationem LXXII. interpretum. Ex quo conjectura ſatis bona duci videtur, non pertinere ea ad editionem τῶν ἑβδομηκονταδύο. Poſſunt autem ex verbis Syri, quibus ille quæ Græce legit, convertit in ſuam linguam, ſic corrigi. Primum cum eſt in noſtris libris, λάβοντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, Syrus non legit illud, οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· neque mox illud, τῆς διαθήκης. Et pro περιέφερον ἐν αὐτοῖς, legit Syrus, περιέφερον αὐτὴν ἐν Ἰσραήλ· ϗ Φινεὲς &c. Ulterius, pro τῇ ἑαυτοῦ, eſt in Vaticano, γῇ ἑαυτοῦ· verum Syrus ſcripturam vulgarium librorum ſecutus eſt. Ulterius legit Syrus caſu gignendi, τοῦ βασιλέως Μωάβ· idque mihi rectius eſſe videtur. Et hic eſto finis Annotationum.

Libri PARALIP. Ms. Cantabrig. cum Edit. Rom. collati. Liber primus.

CAP. I.

5 Μαδαὶμ] Cant. Μαδαΐ. 6 οἱ ὑοὶ] In Cant. deest οἱ. Ἀχανὰζ] Cant. Ἀχανεάζ. 10 εἶναι] Cant. τοῦ εἶναι. 10] Post hunc versum desideratur integra pagina. 29 αὐτῶν] Cant. deest. 29 Μασσὰμ] Cant. Μαβσάν. 30 Χονδὰν] Cant. Χοδδάδ. 32 Σοβὰκ] Cant. Ἰεσβώκ. 32 Σαβαὶ] Cant. addit, ϗ ὑοὶ Δαιδὰν Ῥαγυὴλ, ϗ Ναβδεὴλ, Ἀσσουριεὶμ ϗ Λατουσιὶμ, ϗ Λοωμιείν. 33 Γεφὰρ] Cant. Γεφαί. Ἐλδαδὰ] Cant. Ἐλδαά. 36 Θαιμὰν ϗ Ἀμαλὴκ] Cant. Θαμναὶ δὲ ἡ παλλακὴ, Ἐλιφὰζ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀμαλήκ. 37 Ναχὲς] Cant. Ναχέθ. 38 Ὠσὰρ ϗ Δισὰν] Cant. Ἀσὰρ ϗ Ρισών. 40 Ἀλὼν] Cant. Γολὰμ, ϗ Μαναχὰθ, ϗ Γεβὴλ, ϗ Σωφὰρ, Ἰωνάμ. Σωνὰν] Cant. Ἰωνάμ. 42 Ὠσὰρ] Ἀσάρ. 43] Cant. ϗ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς ὑοῖς Ἰσραήλ. 47 Σέβλα] Cant. Σαμαά. 50 Βαλαεννὼρ] Cant. Βαλαεννὼν ὑὸς Ἀχωβώρ. Φογὼρ] Cant. Φοούρ· ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ θυγάτηρ Ματράδ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ. Καὶ ἦσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ. 54 Ζαφωὶν] Cant. Ἠράμ.

CAP. II.

2 Νεφθαλεὶμ] Cant. Νεφθαλῆ. 3 Σηλὼμ] Cant. Σηλεώ. Σαύας] Cant. Αὐνᾶ. 6 Χαλκὰλ] Cant. Χαλκάν. Δαραὰδ] Cant. Δαρά. 9 Ἰεραμεὴλ] Cant. Ἠραμεήλ. Χαλὲβ] Cant. Χαλὲβ ϗ Ἀράμ. 14 Ζαβδαὶ] Cant. Ῥαδδαί. 17 Ἰσμαηλίτης] Cant. Ἰσραηλίτης. 18 Ἀρδὼν] Cant. Ὀρνά. 21 Σεγοὺβ] Cant. deest. Σερούχ] Cant. τὸν Σεγούμ. 22 Γαλαὰδ] Cant. Γαλαάδ. 23 Γεδσοὺρ] Cant. Γεσούμ. 24 Ἀχοὺ] Cant. Ἀσδώδ. 26 Ὀζὸμ] Cant. Ὀυνόμ. 29 Ἀβιχαία] Cant. Ἀβήγαια. Ἀχαβὰρ] Cant. Ζαβάρ. Μωὴλ] Cant. Μωλίδ. 31 Ἰσεμιὴλ] Cant. Ἰεσοῦ. 35 Ἐθὶ] Cant. Ἰεθθεεί. 37 Ζαβὲδ] Cant. Ζαβέβ. Ἀφαμὴλ] Cant. Ὀφθάλ. 39 Χελλὴς] Cant. Χεμάς. 41 Ἰεχεμίας] Cant. Ἰεκομίας. 44 Ἰεκλὰν] Cant. Ἰερκαάμ. 46] Cant. addit ϗ Ἀῤῥὰν ἐγέννησε τὸν Γεζουέ. 47 Σωγὰρ] Cant. Γηρσόμ. Σαγὰρ] Cant. Σαγάφ. 48 ἡ παλλακὴ &c. Cant. ἡ παλλακὴ Αἰθαλεὶμ Μωχὰ ἐγέννησε τὸν Σεμέρ. Θαρχὴμ] Cant. Θαρχαναί. 49 Σαγαὲ] Cant. Σαγάφ. Μαδαβηνὰ] Cant. Μαδμηνά. Γαιβὰλ] Cant. Γεβαά. Ἀχὰ] Cant. Ἄχσα. 50 Σωβὰλ] Cant. Σωβάρ. 51 πατὴρ Βαιθὰ, Λαμμὼν] Cant. desunt. Ἀρὶμ ··· Βεθγεδὼρ] Cant. Ἀρεὶ ··· Βεδεγεδώρ. 52,53. Ἀμμωθ, ϗ Ουμασφαὲ πόλεις Ἰαΐρ, Αἰθαλὶμ, ϗ Μιφιθὶμ, ϗ Ἡσαμαθὶμ] Cant. Ἀμμανεὶμ, Θυμασφὲ, Καριαθιαρὶς, ϗ Μιφαθηνὲ, Θαλεὶμ, ϗ Ἰσαμαθεὶν, ϗ Ἡσαραείν. 54 ὁ Νετωφατὶ] Cant. ϗ Νετοφαθεί. Μαλαθὶ] Cant. Μαναθί. 55 Ἰάβις, Θαργαθιὶμ] Cant. Ἰαμὴς, Ἐργαθεὶμ, ϗ Σαμαθιεὶμ, Σωχαθιείμ.

CAP. III.

1 Ἰεζραηλίτιδι] Cant. Ἰσραηλίτιδι. Δαμνιὴλ] Cant. Δαλουΐα. 2 Θολμὶ] Cant. Θολμεΐ. Γεδσοὺρ] Cant. Γερσώμ. 6 Ἐβαὰρ] Cant. Ἰεβαάρ. Ἐλιφαλὴθ] Cant. Ἐλιφαλέτ. 7, 8. ϗ Ναγαὶ, ϗ Ναφὲκ, ϗ Ἰαφιὲ, ϗ Ἐλισαμὰ, ϗ Ἐλιαδὰ, ϗ Ἐλιφαλὴθ] Cant. desunt. 10 ὑὸς αὐτοῦ &c. usque ad finem v. 14] Cant. desunt. 16 ὑὸς αὐτοῦ ··· ὑὸς αὐτοῦ] In Cant. utrobique desunt. 18 Ναβαδίας] Cant. Ναδαβίας. 19 Φαδαΐας] Cant. Σαλαθιήλ. 20 Ἀσουβὲ] Cant. Ἀσεβᾶ. 21 Ἰεσίας ὑὸς αὐτοῦ] In Cant. desunt ὑὸς αὐτοῦ, ut & post Σεχενίας. Ῥαφὰλ] Cant. Ραφαΐα. 22 ἕξ] Cant. deest. 23 Ἐλιθενὰν ϗ] Cant. ϗ Ἐλιωηναΐ. Ἐζεκία &c. usque ad finem capitis] Cant. Ὠδουΐα, ϗ Ἐλιασιὲμ, ϗ Φαλαΐα, ϗ Ἀκκουὰ, ϗ Ἰωανὰν, ϗ Δαλαΐα, ϗ Ἀνανί.

CAP. IV.

2 ϗ Ῥαδὰ ὑὸς αὐτοῦ] Cant. desunt. 3 ϗ Ἰεσμαὴν] Cant. Ἰεσμᾶ. ϗ Ἰαβδὶς] Cant. Ἰγαβής. Ἐσηλεββὼν] Cant. Ἐσηλεφών. 4 Βαιθαλαὲν] Cant. Βεθλεέμ. 5 Ἀσοὺρ] Cant. Ἀχούρ. Ἀωδὰ, ϗ Θοαδὰ] Cant. Ἀλαᾶ ϗ Νοαρᾶ. 6 τὸν Ὠχαΐα ··· τὸν Ἡφὰλ] Cant. Ὠχαζὰμ ··· Ἡφάθ. τὸν Ἀασθὴρ] Cant. Ἀασθηρᾶ. 7 Σερὲθ] Cant. Σαρέθ. 8 τὸν Σαβαθὰ] Cant. Σοβοβᾶ. 10 εὐλογῶν] Cant. deest. 12 τὸν Βαθραΐαν, ϗ τὸν Βεανὴ] Cant. τὸν Βεθραφαὶ ϗ τὸ Φεσῆ. 12 Ῥηχὰβ] Cant. Ῥηφᾶ. 14 Ἰωβὰβ] Cant. Ἰωάβ. 15 Ἤρ, Ἀδὰ] Cant. Ἦρα, Ἀλά. ϗ ὑοὶ Ἀδὰ] Cant. ϗ ὑὸς Ἀλᾶ. 16 Ζὶφ] Cant. Ζήφ. 17 Ἐαμὼν] Cant. Ἐαλών. 17 Ἐθαιμὼν] Cant. Ἐθεμών. 21 Ληχὰβ] Cant. Ληχάδ. Ἐφραθαβὰκ] Cant. Ἐβδάθ. 25 ὑὸς αὐτοῦ] Cant. desunt. ut & ver. 26. ϗ θυγατέρες ἕξ] Cant. τρεῖς. 31 Βαιθμαρχαβὼθ] Cant. Βιθμαρχαμώθ. Ἡμισυσεωσὶν] Cant. Ἡμισυσεωσίν. 34 ϗ Ἀμαλὴχ] Cant. Ἀμαλέχ. 41 οἴκους] Cant. οἰκήτορας. 42 ὑοὶ Ἰεσὶ] Cant. Ἰεσσί. 43 ἕως] Cant. ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως.

CAP. V.

5 Ἰωὴλ] Cant. Βεάλ. Βεὴρ] Cant. Βεηρά. 8 Ἀζοὺζ] Cant. Ζούζ. 12 Ἰανὶν] Cant. Ἀνναΐ. 14 Βοὺζ] Cant. Ἀκιφούζ. 18 ἑπτακόσιοι] Cant. ἑξακόσιοι. 24 Σεῒ] Cant. Ἰεσεΐ. 26 τὸ πνεῦμα Θαγλαφαλασὰρ βασιλέως Ἀσσοὺρ] Cant. desunt.

CAP. VI.

15 Ἱερουσαλὴμ] Cant. Ἰσραήλ. 20 Ζαμμὰθ] Cant. Ζαμμά. 22 Ἀμιναδὰβ] Cant. Ἰσαάρ. 30 Ἀσαΐας] Cant. Ἀσαΐα. 35 Ἀμαθὶ] Cant. Ἀμασαΐ. 39 ἀδελφὸς] Cant. ἀδελφοί. 60 Ἀναθὼθ ··· αὐτῆς] Cant. addit ϗ τὴν Ἐγχώς. 71 περιπόλια] Cant. περισπόρια. 78 ἐκ τοῦ] Cant. ἐν τῷ. 79 Μαεφλὰ] Cant. Μωφαάθ.

CAP. VIII.

1 Σεμερὼν] Cant. Σαμράμ. 2 ἑξακόσιοι] Cant. ἑξακοσίας. 8 Ἐλιθενὰν] Cant. Ἐλιωναΐ. 11 Ἰεδιὴλ] Cant. Ἀδιήλ. 18 Μαλὰ] Cant. Μοολά. 27 ὑὸς Νοῦν] Cant. Νοῦν ὑὸς αὐτοῦ. 30 Ζορὲ] Cant. Σαρεΐ. 35 Βαιναλὰμ] Cant. ὑὸς Ἐλάμ. 37 Ὠχὶ] Cant. Ὤδ.

CAP. VII.

1 Ἀβεζὴλ] Cant. Ἀββήρ. 8 Βακδὰ] Cant. Βααρά. 14 ἀδελφὸς] Cant. οἱ ἀδελφοί. 30 Σοὺρ] Cant. Ἰσούρ.

CAP. IX.

1 ἀποικισθέντων] Cant. ἀποκτισθέντων. 7 Ἀσινοῦ] Cant. Ἀσανοῦα. 8 Ἰεμναΐ] Cant. Ἰεβαναΐ. 10 Χελκία] Cant. Χελαΐου. 16 Ἀβδία] Cant. Ὀβδία. Σαμία] Cant. Σαμεΐου. 21 Μοσολλαμὶ] Cant. Μοσολλάμ. 32 Καθίτης] Cant. καθηγητής. 44 ϗ Ἀσὰ] Cant. desunt.

X.

4 Σαοὺλ] Cant. deest. ἐπέπεσεν] Cant. ἔπεσεν. 8 σκυλεύειν] Cant. σκυλεῦσαι.

XI.

2 ἐχθὲς] Cant. χθές. 4 εἶπον πρὸς] Cant. εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἰεβοὺς πρὸς. 6 ϗ εἶπε Δαυὶδ] Cant. desunt. 8 κύκλῳ] Cant. κύκλῳ. ϗ ἐπολέμησε ϗ ἔλαβε τὴν πόλιν. 10 μετ᾽ αὐτοῦ] Cant. desunt. 10 τοῦ, usque ad ὑὸς v. 11] Cant. desunt. 12 δυνατοῖς] Cant. δυνατός. 15 ἐν τῇ] Cant. παρεμβεβλήκει ἐν τῇ. 16 σύστημα] Cant. ὑπόστεμα. 18 διέῤῥηξαν] Cant. ἔῤῥηξαν. 19 ἤνεγκεν] Cant. ἤνεγκαν αὐτό. 7 Ἀζωρὶ] Cant. Ἀδί. 28 Ὠρὰ] Cant. Ὠραΐς. Ἀβιέζερ] Cant. Ἐβιέζερ. 30 ὁ Νετωφαθὶ] Cant. addit, Ἐλὰδ ὑὸς Βαανᾶ ὁ Νετοφαθί. 32 Γαραβαιθὶ] Cant. Ἀραβεθθί. 34 Σωλὰ] Cant. Ἀγῆ. 37 Χαρμαδαΐ] Cant. Χαρμηλί. 39 Σαρουΐα] Cant. deest. 41 Ἀχαΐα] Cant. Ὀλιαδινά. 47 Δανιὴλ] Cant. Ἀλιήλ.

CAP. XII.

3 Ἰωὴλ] Cant. Ἰαζήλ. 4 Ἰωαζαβὰθ] Cant. Ἰωζοβάδ. 5 Χαραιφιὴλ] Cant. Ὀαρουφί. 9 Ἀζὰ] Cant. Ἀζέρ. 12 Ἐλιαζὲρ] Cant. Ἐλβααζάδ. 20 Σικελὰγ] Cant. Σικελάτ. 21 ἐκ τῇ δυνάμει] Cant. desunt. 25 ἰσχύος] Cant. ἰσχύοντες. 31] Hinc usque ad ver. 16. cap. 21. omnia desiderantur in Cant.

CAP. XXI.

20 τέσσαρας ὑοὺς] Cant. τέσσαρες ὑοί. μεθ᾽ ἀχαβὶν] Cant. * κριβόμενος. 25 ὁλκῆς] Cant. ὁλκοῖς. 26 ϗ κατηνάλωσε τὴν ὁλοκαύτωσιν] Cant. desunt. 29 Βαμὰ] Cant. Βάμαπ. 30 ὁ κατέπαυσεν ··· ἀγγέλου] Cant. κατέπαυσεν ··· ἄγγελος.

CAP. XXII.

1] Hic versus deest in Cant. 3 σταθμὸς] Cant. ἀριθμός. 15 οἰκοδόμοι] Cant. οἰκοδόμων. ξύλων] Cant. λίθων. 19 ϗ ἐγέρθητε ϗ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα τῷ θεῷ ὑμῶν] Cant. desunt.

CAP. XXIII.

5 ἐποίησε] Cant. ἐποίησαν. 6 Δὰν] Cant. Ἀράν. 12 τέσσαρες] Cant. deest. 17 Ῥαβιὰ] Cant. Ρααβία. 29 Καὶ] Cant. deest.

CAP. XXIV.

1 τοὺς ὑοὺς ··· διαιρέσει] Cant. τοῖς ὑοῖς διαιρέσεις. 6 ὁ ἱερεὺς] Cant. τοῦ ἱερέως. ὑὸς] Cant. ὑοῦ. 7 Ἰωαρὶμ] Cant. Ἰωαρίβ. 10 Κὼς] Cant. Ἐκκώς. 12 Ἰακὶμ] Cant. Ἐλιακίμ. 16 Φεταΐα] Cant. Βεθθεεία. 22 Ἰαὰθ] Cant. Ἰνάθ. 23 Ἰεκμοὰμ] Cant. Ἰεκομία. 26 Καὶ ὁ Μουσὶ] Cant. Ναμουσί. ἦσαν] Cant. ἤκουσαν. 31 ἔλαβον] Cant ἔβαλον.

CAP. XXV.

2 Ἐραὴλ] Cant. Ἰεσιήλ. 4 Γοδολλαθὶ] Cant. Γεδολλαί. 9 Γοδολίας] Cant. Γοθολίας. 13 Βουκίας] Cant. Βοκκίας. 19 Ἀσαβία] Cant. Ἐσεβία. 24 Ἰεσβασακὰ] Cant. Ἰεσβακατάν. 28 Ὠθουρὶ] Cant. Ἰεθερί. 30 Μεαζὼθ] Cant. Μααζιώθ. 31] Hic versus deest in Cant.

CAP. XXVI.

2 Μοσελλαμία] Cant. Μεσελλαμία. 7 Ὀθνὶ] Cant. Γοθωνί, 15 Ἐσεφὶμ] Cant. Ἀατὴφ Σεφιείμ. 17 δύο] Cant. δύο δύο. 18 Ὀσᾶ] Cant. Ἰωσία. 21 Λαδὰν] Cant. Λιδάν. 24 ἐπὶ] Cant. ἡγούμενος ἐπί. 31 Οὐρίας] Cant. Ἰωνίας. 32 πᾶν πρόσταγμα] Cant. πάντα λόγον.

CAP. XXVII.

2 Ἰσβοὰζ] Cant. Ἰσβολάμ. 4 Χὼκ] Cant. Ἀωθί. 9 Ὀδουΐας] Cant. Εἰρᾶ. 13 Νετωφαθὶ] Cant. Νετουφάτ. 27 ὁ ἐκ Ῥαὴλ] Cant. Ἀραμαθαί. 31 Ἰαζὶζ] Cant. Ἰωάζ. 32 Ἀχαμὶ] Cant. Ἀχαμαρί. 34 ἐχόμενος] Cant. λεγόμενος.

CAP. XXVIII.

17 ϗ θυΐσκων κεφουρὲ] Cant. ϗ φουραὶ ἑκάστου σταθμοῦ.

CAP. XXIX.

1 ἀνθρώπῳ] Cant. addit ἡ οἰκοδομή. 2 Σοὰμ] Cant. Σόμ. 14 ὁ λαὸς] Cant. addit, καυχήσεώς μου.

PARALIP. II.

CAP. I.

2 ἐναντίον Ἰσραὴλ τοῖς ἄρχουσι] Cant. desunt. 4 ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν] Cant. desunt. ἐν] Cant. εἰς. 5 ἔναντι τῆς σκηνῆς] Cant. σκηνή.

CAP. II.

10 δέδωκα ··· σου] Cant. δώσω ··· μου. 11 λέγων] Cant. deest. 17 αὐτοὺς] Cant. deest. τρισχίλιοι ϗ ἑξακόσιοι] Cant. τρισχιλίους ϗ ἑξακοσίους.

CAP. III.

1 οἰκοδομεῖν] Cant. οἰκοδομῆσαι. 3 ἡ πρώτη] Cant. deest. 6 ϗ ἐχρύσωσε] Cant. ἐπὶ πρόσωπον πλάτους πηχῶν εἴκοσι, ϗ τὸ ὕψος αὐτοῦ πηχῶν εἴκοσι, ϗ κατεχρύσωσεν. 10, 11. δύο, ἔργον ἐκ ξύλων, ϗ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ] Cant. desunt. τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβὶμ τοῦ ἑτέρου] Cant. τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου. Et deinde addit, Καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. Καὶ ἡ πτέρυξ

τοῦ χερὺβ τοῦ ἑνὸς πηχῶν πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου. ϗ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε, ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερὺβ τοῦ ἑτέρου. 14 ὑακίνθου] Cant. ἐξ ὑακίνθου. 16 ἔδωκεν ··· ἔθηκεν] Cant. ἔθηκεν ··· ἐπέθηκεν.

CAP. IV.

8 Καὶ ἐποίησε, uſque ad proximum ϗ ἐποίησε] Cant. deſunt. 12 τῶν στύλων] Cant. τῶν στύλων δύο. 13 χρυσοῦς] Cant. deeſt. 15 ποδιστῆρας ··· ἀναλημπτῆρας] Cant. * παιδιστῆρας ··· ἀναλημπτῆρας. 17 Σοκχὼθ ··· Σαρηδαθὰ] Cant. Σακχὼθ ··· Σαρειδάθ. 18 ταῦτα] Cant. deeſt. 22 ἐν οἴκῳ κυρίου] Cant. deſunt.

CAP. V.

1 Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν] Cant. deſunt. 2 ἄρχοντας] Cant. πρεσβυτέρους ϗ ἄρχοντας. 3 πᾶς] Cant. πᾶς ἀνήρ. 5 ϗ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ϗ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ] Cant. deſunt. 7 ὑποκάτω τῶν πτερύγων τῶν] Cant. ὑπὸ τῶν πτερύγων κάτω τῶν. 9 ὑπερεῖχον] Cant. περιεῖχον. 12 ἀδελφοῖς αὐτοῦ] Cant. ἀδελφοῖς αὐτῶν.

CAP. VI.

6 Καὶ ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ] Cant. deſunt. τὸν λαὸν] Cant. τοῦ λαοῦ. 9 ὅτι ὁ υἱός σου, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον] Cant. deſunt. 11 Καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου] Cant. deſunt. 15 ἃ ἐφύλαξας] Cant. ϗ φυλάξαι. 21 ϗ ἀκούσῃ ϗ, uſque ad finem ver. 22] Cant. deſunt. 25 αὐτοῖς ··· ἀποστρέψεις] Cant. ἑκάστῳ ἀποστρέψῃς. 27 παίδων] Cant. παίδων σου. πᾶσα δέησις ἣ ἂν γίνεται] Cant. δέησις ἐὰν γίνεται. 30 ἱλάσῃ] Cant. ἰάσῃ. μόνος] Cant. μόνος σύ. 31 ἡμέρας ἃς αὐτοὶ] Cant. ἡμέρας. Αὐτοί. 33 ὡς] Cant. deeſt. 35 ἀκούσῃ] Cant. εἰσακούσῃ. 37 δεηθῶσί σου] In Cant. σου deeſt. 38 αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς, ὅπου ᾐχμαλώτευσαν αὐτοὺς] Cant. αὐτῶν. ἧς ἔδωκας] Cant. οἷς ἔδωκας. 40 Καὶ] Cant. deeſt. 42 θεὸς] Cant. θεὸς ἡμῶν. τοῦ χριστοῦ] Cant. deeſt.

CAP. VII.

1 ἑώρων] Cant. ἑωράκασι. ἀγαθὸν] Cant. ἀγαθός. 7 ἐξεποίει] Cant. ἐποίει. 10 εἰκοστῇ] Cant. εἰκάδι. 12 τὴν νύκτα] Cant. τῇ νυκτί. οἶκον θυσίας] Cant. οἶκον τοῦ θυσιάσαι. 16 τὸν οἶκον] Cant. τὸν τόπον. 20 ὀνόματί μου ἐκ] Cant. ὀνόματί σου ἀπό. 22 καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, ϗ] Cant. deſunt.

CAP. VIII.

3 Βαιθσουβὰ] Cant. Αἰμὰθ σωμαῖ. 4 Θοεδμὸρ] Cant. Θεδμώρ. ἃς] Cant. deeſt. 5,6. τείχη, πύλαι, ϗ μοχλοί. Καὶ τὴν Βαλαάθ, ϗ πάσας τὰς πόλεις] Cant. deſunt. 7 εἰσὶν] Cant. ἐστίν. 8 ἀλλ'] Cant. deeſt. 9 ἰδοὺ] Cant. αὐτοί. ϗ οἱ] Cant. deſunt. 10 προστατῶν βασιλέως] Cant. προσταγμάτων τῷ βασιλεῖ. 13 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] Cant. deſunt. 17 Αἰλὰθ] Cant. Αἰλάμ. γῇ] Cant. τῇ.

CAP. IX.

4 καὶ οἰνοχόοις αὐτοῦ, ϗ στολισμὸν αὐτῶν] Cant. deſunt. 7 ἄνδρες] Cant. ἄνδρες τοῦ οἴκου. ἀκούοντες] Cant. ἀκούουσι. 8 αὐτοῦ] Cant. αὐτοῖς. κυρίῳ θεῷ] Cant. τῷ λαῷ. 10 ϗ οἱ παῖδες Σαλωμὼν] Cant. deſunt. 11 τοῖς ᾠδοῖς] Cant. τῆς ᾠδῆς. 14 πάντες] Cant. deeſt. 16 τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην. 17 ἐλεφαντίνων ὀδόντων] Cant. ἐλεφάντινον. 20 οὐθὲν] Cant. οὐδέν. 21 πλοῖα ··· γέμοντα] Cant. πλοῖον ··· γέμον. ὀδόντων ἐλεφαντίνων] Cant. ἐλεφάντων καὶ ὀδόντων. 29 τῶν λόγων] Cant. τὸν λόγον. Σηλωνίτου] Cant. Σολονίτου. 30 Σαλωμὼν] Cant. Σολομὼν ὁ βασιλεύς.

CAP. X.

3 ἐκκλησία πρὸς] Cant. ἐκκλησία Ἰσραὴλ πρὸς βασιλῆ. 5 ὁ λαὸς] Cant. ἀπὸ τοῦ ὁ λαός. 10 λέγοντες] Cant. deeſt. 11 ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν] Cant. ἐφ' ὑμᾶς. 13 σκληρά, ϗ] Cant. deeſt καί. 16 ἡμῶν] Cant. ἡμῖν. εἰς τὰ] Cant. ἀπότρεχε εἰς τά. Ἰσραὴλ] Cant. ὁ λαὸς Ἰσραήλ. 17 ἐπ' αὐτῶν] Cant. ἐφ' ἑαυτῶν τόν. 18 Ἀδωνιρὰμ] Cant. Ἀδοράμ.

CAP. XI.

1 τῷ Ῥοβοὰμ] Cant. ἑαυτῷ. 3 πάντα] Cant. πρὸς πάντα. 4 ἀποστρέφετε] Cant. ἀποστράφητε. 5 εἰς] Cant. ἐν. 6 Αἰτὰν] Cant. Αἰτανί. 7 Σοχὼθ] Cant. Σοκχῶ. 8 Ζὶφ] Cant. Σεῖφ. 9 Λαχὶς] Cant. Λαχεῖς. 10 Σαραὰ] Cant. Ἀραά. Αἰλὼμ] Cant. Ἀϊλὼμ] Cant. Ἀϊλών. 12 καὶ κατὰ πόλιν] Cant. deſunt. 16 ἀπὸ] Cant. ἀπὸ προσώπου. 17 τὸν τοῦ] Cant. ὁ τοῦ. 18 Ἀβιγαίαν] Cant. Ἀβιαιλάμ. 19 Σαμορία] Cant. Σαμβρίαν. Ζαὰμ] Cant. Ζαλάμ. 20 Ἰετθὶ] Cant. Ἰεθθί. Ζηζὰ] Cant. Ζιζᾶ. 21 καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ] Cant. deſunt. 22 Ἀβιὰ] Cant. Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιά.

CAP. XII.

3 Τρωγοδύται] Cant. Τρωγλοδύται. 4 ἦλθον] Cant. ἦλθαν. 5 Σουσακὶμ] Cant. Σακείμ. 9 βασιλέως] Cant. βασιλέως κυρίου. θυρεοὺς] Cant. θησαυρούς. 10 βασιλεὺς] Cant. deeſt. 11 εἰς οἶκον] Cant. ἐν οἴκῳ. 13 υἱῶν] Cant. deeſt. 15 Ἀδδὼ] Cant. Ἀβδώ. ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ τὸν Ἱεροβοὰμ] Cant. ἐπολέμει Ἱεροβοὰμ πρὸς Ῥοβοάμ.

CAA. XIII.

2 Τεία] Cant. Ἒξ. 3 Ἀβιὰ] Cant. Ἀβιὰ τὸν πόλεμον. δυνατοὶ πολεμισταὶ] Cant. δυνατῶν πολεμιστῶν. 7 ἀνέστη] Cant. ἀντέστη. τὸν τοῦ] Cant. υἱόν. 9 γῆς πάσης;] Cant. γῆς πᾶς ὁ. μόσχῳ] Cant. μόσχοις. 11 προθέσεις] Cant. πρόθεσις. 12 μὴ] Cant. deeſt. εὐοδώσεται] Cant. εὐοδωθήσεται. 13 ἐλθεῖν αὐτῷ] Cant. deſunt. 15 Ἀβιὰ καὶ] Cant. Ἰσραὴλ καί. 18 ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν] Cant. τῶν πατέρων ἡμῶν. 19 Ἰεσυνὰ] Cant. Ἀνά. εἴκοσι δύο] Cant. κδ'. ἑκκαίδεκα] Cant. ιδ'.

CAP. XIV.

1 Ἰούδα] Cant. deeſt. 5 ϗ εἰρήνευσεν] Cant. deſunt. 6 ᾠκοδόμησε] Cant. addit πόλεις. 7 ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν] Cant. ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύομεν. 8 ὀγδοήκοντα] Cant. πεντήκοντα. 13 αὐτοῦ ··· ἐν αὐτοῖς] Cant. deſunt. 15 Ἀλιμαζονεῖς] Cant. Ἀμαζόνεις.

CAP. XV.

2 κύριος μεθ'] Cant. κύριος ὁ θεὸς μεθ'. 6 πολεμήσῃ] Cant. πολεμήσει. 8 Ἀδὰδ] Cant. Ἀζαρίου. Ἱεροβοὰμ] Cant. deeſt. 9 καὶ Βενιαμὶν] Cant. deſunt. 11 σκύλων] Cant. σκυλῶν. 15 ψυχῆς] Cant. ψυχῆς αὐτῶν. αὐτοῖς κυκλόθεν] Cant. κύριος κύκλωθεν. 16 ἐν] Cant. deeſt. 17 ἀπέστησαν] Cant. ἐξῆραν. Ἰσραὴλ] Cant. Ἰούδα ϗ Ἰσραήλ. οἴκου τοῦ θεοῦ] Cant. κυρίου θεοῦ.

CAP. XVI.

1 Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας] Cant. deſunt. 3 Βαασὰ] Cant. deeſt. 4 Νεφθαλεὶμ] Cant. Νεφθαλεί. 6 ἔλαβε] Cant. ἤγαγε. 7 Συέας] Cant. Ἀσυέας. 9 πλήρει] Cant. πλήρη. ἠγνόηκας] Cant. ἠγνόηκα. 13 τριακοστῷ] Cant. ἐννάτῳ ϗ τριακοστῷ. ἕως] Cant. deeſt.

CAP. XVII.

2 ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα] Cant. deſunt. 5 ἔδωκε πᾶς Ἰούδα] Cant. ἔδωκαν πᾶς Ἰούδας. 7 τοῦ διδάσκειν] Cant. deeſt τοῦ. 8 Σαμαίας] Cant. Σομενέας. ϗ Τωβίας] Cant. deſunt. 9 ἐδίδασκον] Cant. ἐδίδασκον οἱ ἱερεῖς νόμου. 11 ἑπτακοσίους] Cant. addit, ϗ τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. 14 δυνατοὶ] Cant. deeſt. 16 Ἀμασίας] Cant. Μασαίας. Ζαρὶ] Cant. Ζαχρί.

CAP. XVIII.

2 Γαλααδίτιδος, uſque ad proximum Γαλααδίτιδος] Cant. deſunt. 7 Ἰεμβλὰ] Cant. Ἐμβλάμ. 9 προεφήτευον] Cant. ἐπροεφήτευον. 14 εὐοδώσεις] Cant. εὐοδωθήσῃ. δοθήσονται] Cant. δοθήσεται. 17 ὁρκίζω] Cant. ὁρκίσω. 16 οὗτοι] Cant. deeſt. 20 ἀπατήσω] Cant. ἀπιστήσω. 21 ποίησον οὕτω] Cant. ποιήσεις οὕτως. 24 τοῦ] Cant. deeſt. 26 καὶ ὕδωρ θλίψεως] Cant. deſunt. 27 Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ] Cant. deſunt. 30 πολεμεῖτε] Cant. πολεμήσετε. ἔτεινε] Cant. ἐνέτεινε.

CAP. XIX.

1 εἰς] Cant. ἐν εἰρήνῃ εἰς. 11 πάντα λόγον] Cant. πᾶν λόγον.

CAP. XX.

2 Ἀσασὰν Θαμὰρ] Cant. Ἀνααθαμάρ. 8 ϗ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ] Cant. deſunt. 9 ἀκούσῃ] Cant. εἰσακούσῃ. 11 ἡμῶν] Cant. σοῦ. 15 φοβεῖσθε] Cant. φοβηθῆτε. 16 ἐπ' ἄκρου] Cant. ἐπάνω. ἐρήμου] Cant. deeſt. 30 ἐμπιστευθήσεσθε] Cant. πιστευθήσεσθε. 31 πέντε] Cant. deeſt. 34 βασιλέων] Cant. βασιλέως. 37 ἐδυνάσθη] Cant. ἐδυνήθησαν τοῦ.

CAP. XXI.

1 ἐτάφη] Cant. addit, παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ. 2 Ἀζαρίας] Cant. Ζαρίας. 5 Ὄντος αὐτοῦ] Cant. Ὢν αὐτός. 10 Ἰούδα] Cant. Χερός. 17 Ὀχοζίας] Cant. Ἰωάχαζ.

CAP. XXII.

2 Ἀμβεὶ] Cant. Ζαμβεί. 5 Ῥαμὼθ] Cant. Ῥεμμώθ. 6 Ῥαμὼθ] Cant. Ῥαμᾶ. 7 αὐτὸν] Cant. deeſt. 8 Ὀχοζίου] Cant. Ὀχοζία. ἐν ὅλῃ] Cant. ϗ ὅλῃ. 10 εἶδεν ὅτι] Cant. deſunt. 11 Ἰωσαβεὲθ] Cant. Ἰωσαβέθ. 12 αὐτοῦ] Cant. αὐτῆς. ἓξ ἔτη &c.] Cant. ϗ ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν Γοθολία.

CAP. XXIII.

1 ὀγδόῳ] Cant. ἑβδόμῳ. ἐκραταίωσεν] Cant. ἐκραταιώθη. Ὠβὴδ] Cant. Ἰωβήδ. 3 βασιλευσάτω] Cant. βασιλευέτω. 6 φυλακὰς] Cant. φυλακὰς οἴκου. 13 τῆς γῆς] Cant. deeſt. ἐβόησε] Cant. ἐβόησε ϗ εἶπεν. 14 ἐθανάτωσαν] Cant. ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

CAP. XXIV.

1 Ζαβιὰ] Cant. Ἀβιά. 5 ἔσπευσαν] Cant. ἐπέσπευσαν. 7 Βααλὶμ] Cant. Βααλείμ. 11 ἱερέως] Cant. βασιλέως. 12 ϗ χαλκεῖς σιδήρου ϗ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου] Cant. deſunt. 18 τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ] Cant. τὸν κύριον τὸν θεόν. 20 Ἀζαρίαν] Cant. Ζαχαρίαν. 25 ἐγκαταλιπεῖν] Cant. καταλιπεῖν.

CAP. XXV.

1 ϗ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδεὲν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ] Cant. deſunt. 4 τοῦ νόμου] Cant. deſunt. 7 πορεύεσθαι] Cant. παρεύεσθαι. 8 ϗ ἰσχύσαι] Cant. κατισχύσαι. 10 ϗ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, ϗ ἀπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν] Cant. deſunt. 12 τὸ ἄκρον] Cant. τοῦ ἄκρου. 15 προφήτην] Cant. προφήτας. 16 πρὸς αὐτὸν] Cant. deſunt. 17 ὁ βασιλεὺς Ἰούδα] Cant. deſunt. 28 ἀπέστειλε] Cant. deeſt. 23 τετρακοσίους] Cant. τριακοσίους. 27 Λαχὶς] Cant. Λαχείς.

CAP. XXVI.

1 υἱὸς] Cant. deeſt. 6 Ἰαβνὴρ] Cant. Ἰαβνί. 10 γεωργὸς] Cant. φιλογεώργος. 18 θῦσαι] Cant. θυμιάσαι. 20 πρὸς αὐτὸν] Cant. ἐπ' αὐτόν. 21 Ἰωάθαμ] Cant. Ὠάθαμ.

CAP. XXVII.

3 Ὀπὲλ] Cant. Ὀφλᾶ. 4 ἐν ὄρει] Cant. ϗ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει.

CAP. XXVIII.

1 ϗ πέντε] Cant. deſunt. 2 Ἰσραὴλ] Cant. deeſt. 3 Βενεννὸμ] Cant. Βεεννόμ. 6 ἀπέκτεινε] Cant. ἐπάταξε. 7 Ζεχρὶ] Cant. Ἐζεχρί. 9 αὐτοὺς] Cant. αὐτόν. 12 Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωανοῦ] Cant. Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν. Μοσολλαμὼθ] Cant. Μοσολλαμάθ. 16 ὁ βασιλεὺς] Cant. deeſt. 18 ϗ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ τὰ ἐν οἴκῳ βασιλέως ϗ ἀρχόντων, ϗ ἔδωκαν τῷ βασιλεῖ] Cant. deſunt. 20 ἔθλιψεν] Cant. ἐπάταξεν. 21 Ἀσσοὺρ] Cant. Ἀσσούρ, ϗ ἐπάταξε.

CAP. XXIX.

1 Ἀβιὰ] Cant. Ἀβαίθ. 8 ὀργῇ] Cant. θυμῷ. 12 Γερσωνὶ] Cant. Γεθσώμ. Ἰωαδὰδ] Cant. Ἰωαᾶ. οὗτοι υἱοὶ] Cant. ὁ τοῦ. 18 αὐτοῦ] Cant. αὐτῆς. 24 τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον] Cant. deſunt.

CAP. XXX.

6 Ἰσραὴλ] Cant. Ἰακώβ. ἐπιστρέψατε] Cant. ἐπιστρέψει. 8 καρδίας] Cant. τραχήλους. ὡς οἱ πατέρες] Cant. deſunt. ϗ εἰσέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, ϗ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν] Cant. deſunt. 17 τῷ κυρίῳ] Cant. deſunt. 18 τοῦτο] Cant. deeſt. 35 ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται] Cant. deſunt.

CAP. XXXI.

5 ἐπλεόνασεν] Cant. addit, οἱ υἱοί. 6 μόσχων] Cant. ϗ μόσχους. 10 ϗ εἶπεν] Cant. deſunt. ἕως εἰς πλῆθος] Cant. deſunt. 12 ἤνεγκαν] Cant. εἰσήνεγκαν. 15 Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦ. 18 ἐγκαταλοχίσαι] Cant. ἐγκαταλοχίαι. 19 μερίδα] Cant. μερίδας.

CAP. XXXII.

5 τὸ κατεσκαμμένον] Cant. τὸ κατεσπασμένον. 6 ἐπὶ τῆς πύλης] Cant. τῆς πόλεως. 7 ϗ μὴ φοβηθῆτε] Cant. deſunt. 17 οὕτως οὐ μὴ, uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. 22 Ἀσσοὺρ] Cant. Ἀσσυρίων. 24 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] Cant. deſunt. 31 αὐτὸν] Cant. αὐτοῦ.

CAP.

CAP. XXXIII.

1 Μανασσῆς] Cant. Μανασσῆ. 5 δυσὶν] Cant. deest. 6 οἰωνίζετο] Cant. deest. 14 καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυϊκῆς. 'Οπὲλ] Cant. 'Οφλᾶ. 17 ἐθυμίαζε] Cant. deest. 18 θεοῦ] Cant. κυρίου θεοῦ. 22 'Αμὼν] Cant. 'Αμώς. 24 αὐτὸν] Cant. αὐτῷ.

CAP. XXXIV.

3 δωδεκάτῳ] Cant. δεκάτῳ. 7 κατέσπασε] Cant. κατέσκαψε. 12 ἐν πίστει] Cant. περί. 'Ιεὺ] Cant. 'Ιέθ. 16 ποιούντων] Cant. addit τὸ ἔργον. 21 τῶν λόγων] Cant. τὸν λόγον. 25 ἐθυμίασε] Cant. ἔθυον. 31 τοῦ περιθεῖναι ἐνώπιον κυρίου] Cant. desunt.

CAP. XXXV.

6 ἑτοιμάσατε] Cant. addit τὰ ἅγια. 8 δισχίλια ἑξακόσια] Cant. δισχιλίους διακοσίους. 16 'Ιωσίου] Cant. 'Ιούδα. 18 παντὸς βασιλέως] Cant. πάντες βασιλεῖς. 25 αὐτὸν] Cant. αὐτῷ.

CAP. XXXVI.

5 αὐτοῦ] Cant. αὐτόν. 11 υἱὸς] Cant. deest. 17 ἠλέησε] Cant. ἠλέησαν. 18 καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου] Cant. desunt. 22 ἐξήγειρε κύριος] Cant. ἐξῆρε. Ad finem, Παραλειπομένων τῶν Βασιλειῶν Β', Στίχων τρισχιλίων.

ESAIAS

Τοῖς ἑβδομήκοντα exemplaris Romani cum eodem in codice Marchali cum Procopio (Parisiis a Curterio edito Anno Domini 1580) collatus: capite quolibet versuque signanter notatis.

M *notat MS. Marchali vetustissimum, ex Abbatis Apollinarii exemplari descriptum, quod Apollinarius cum Origenis Hexaplis in Bibliotheca Cæsariensi & cum Tetraplis, & aliis exemplaribus contulerat, obelis & asteriscis, variantibusque aliarum versionum lectionibus in margine ascriptis.*

P *Procopii notat Commentarium.*

A *Aquilæ versionem.*

Θ *Theodotionis.*

Σ *Symmachi.*

οἱ O *70 Interpretes.*

οἱ Γ *Tres Interpretes anonymos, Theodoreto* οἱ τρεῖς *passim dictos.*

* *Asteriscus additionem ex Hebræo, vel ex alio Interprete.*

÷ *Limniscus varias aliorum interpretationes verbis discrepantes sed non sensu.*

÷ *Hypolimniscus interpretationes & verbis & sensu differentes.*

Π *Pamphilum.*

ὠρ *Origenem.*

Τόμος *Sectiones notat annotationum Origenicarum ad Esaiam, uti videri est in margine codicis Marchaliani, cap. 23. vers. 13. ubi etiam* ὠρ *additur unquam index Authoris.*

Φ *Ad cap. 21. vers. 13. quid significet nondum didici. Nec quid* οἱ Δ *ad cap. 26. vers. 14. nisi forte Origenis Tetrapla subinnuant.*

Οἱ Γ, *qui toties occurrunt in margine codicis Marchaliani, non videntur fuisse Aquila, Symmachus, & Theodotio, (quod nonnullis visum:) idque primum, quia Esaiæ 10. v. 29. ad vocem* 'Αγγαὶ, *separatim hi omnes & distincte adducuntur, imo & diversimode interpretantes.* Θ *vero signanter eo loci* κατάλυμα *vertisse dicitur, (quod* κατάλυμα *legendum potius) cui mox apponitur* ὅμως οἱ Γ. *At vero si dicti modo Interpretes iidem essent qui* οἱ Γ, *certe quod subjungitur,* ὅμως οἱ Γ, *non minus nugaciter & inepte adderetur, quam si quis diceret, Clotho, Lachesin, & Atropon, imminere stamini vitæ humanæ, quinetiam & tres Parcas hoc ipsum facere: fuerunt ergo alii & alii, non minus a* τοῖς Γ, *quam a se invicem diversi. Dein cap. 42. v. 9. ad vocem* ἀνατεῖλαι, *cum* ÷ *sic se habet margo;* οἱ Γ ἀναγγεῖλαι. Θ βλαστῆσαι. A ἀναφυῆναι· *nonne hæc tanta tamque distincta interpretationum varietas varietatem arguit authorum? Denique cap. 66. v. 8. ad voces* εἰ καὶ *sub* ÷ *margo sic habet,* ὅμως οἱ Γ, οἱ O ἤ, ὅμως τοῖς A Θ, *unde constat Aquilam saltem & Theodotionem non minus diversos esse a* τοῖς Γ, *quam* οἱ O *sunt:* (forte per οἱ Γ tres editiones, Origenis vel Eusebii, Luciani, & Hesychii denotantur.)

οἱ Δ. *De* τοῖς Δ *consulat is, cui vacat, Annotationum chartulas ad Esaiam, cap. 9. v. 15. ubi ad illa verba* αὕτη ἡ ἀρχὴ *margo sub* ÷, οἱ Δ, αὐτὸς κεφαλή. *Item cap. 26. v. 14. ad illud,* οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, *sub* ÷, οὐ μὴ ζωοποιήσωσι οἱ Δ.

οἱ Π. *De* τοῖς Π *videantur dictæ chartulæ ad Esaiæ cap. 7. v. 22. ubi* * Π ποιῆσαι βούτυρον· *v. 23. ibidem,* * Π ἔσται. *Porro cap. 10. v. 14.* * Π μου. *cap. 12. v. 2.* * Π ΙΑ. *cap. 13. v. ult.* ÷ Π Σειρῆνες. *cap. 14. v. 11.* ÷ *ubi hoc solum in loco,* οἱ Π *cum articulo præpositivo. Denique cap. 51. v. 12.* * Π αὐτός.

Φ *Bis tantum occurrit in marginalibus ad Esaiam, viz. cap. 14. v. 11.* ÷ οἱ Π κατὰ Φ, σου. *Item cap. 21. v. 13. & 15.* Φ Δαιδὰν *ad* ÷. Item *ibidem ad* ÷ Φ κατὰ τοὺς O.

CAP. I.

2 κύριος] M passim ad hanc vocem κύριος. ΠΙΠΙ habet in margine; ubicunque scilicet Dominum universi significat, alioquin minime; ut ex versu tertio hic proxime subjecto patet, Καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ, sine nota marginali. Adi cap. 59. hic infra vers. 13. ἐγέννησα] M — Θ Σ ἐξέθρεψα. 3 με] M ÷ A Θ μου. 4 πλήρης] M — βεβαρημένον. πονηρὸν] M ÷ πεπληρωμένον. 5 τὸν ἅγιον τοῦ 'Ισραὴλ] M * A ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. πόνον] M ÷ A ἀῤῥώστημα, Σ νόσον. 6 ποδῶν] M ÷ Σ Θ ἴχνους. οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία, &c. ad finem commatis] P Symmachus integram periodum sic reddit, οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγιὲς, ἀλλὰ τραῦμα, καὶ μώλωψ, καὶ πληγὴ τραύματος οὐ σφιγγομένη, οὐδὲ ἐπιδεσμευομένη, οὐδὲ ἀπαλυνομένη ἐλαίῳ. 9 σαβαὼθ] M ÷ Σ Θ τῶν δυνάμεων. A στρατιῶν. προσέχετε] P τὸ προσέχειν, ἢ τὸ ἐνωτίζεσθαι, ὡς ἐξέδωσαν ἕτεροι. 10 νόμον θεοῦ] M οἱ Γ — νόμον θεοῦ ἡμῶν. 11 πλήρης εἰμὶ] M ÷ A Σ ἐμπέπλησμαι. ὁλοκαυτωμάτων κριῶν] M ὁλοκαύτωμα τῶν κρειῶν &c. referendo nempe ad sequentia; quod & faciendum monet P ad locum. 14 νεομηνίας] M ÷ A κλητήν. Θ ἐπίκλητον. πλησμονὴν] M ÷ A Σ Θ ἐνόχλησιν. οὐκέτι ἀνήσω] M ÷ Σ ἐκοπώθην ἱλασκόμενος. 15 χεῖρας] M addit, πρός με. 16 ἀπὸ τῶν πονηριῶν] M ÷ Σ πονηρευόμενοι. 17 Καὶ δεῦτε] M post δεῦτε habet * οἱ Γ δή. 18 ὦσιν ὡς κόκκινον] M ÷ πυῤῥαὶ ὦσιν ὡς κόκκινον. 21 ἐκοιμήθη] M ÷ Σ ηὐλίζετο. 23 ἀπειθοῦσι] M ÷ Θ ἐκκλίνοντες. Σ ἀπειθεῖς. ἀγαπῶντες] M ÷ A πᾶς αὐτοὺς ἀγαπῶν. Σ ἅπας ἀγαπᾷ. Θ πᾶς τις ἀγαπᾷ. χηρῶν] M ÷ Θ Σ χήρας. 24 κύριος ὁ δεσπότης] M ὁ δεσπότης κύριος. 25 ἐπὶ σὲ] M ἐπὶ σέ. πυρώσω] M addit σε. Ad ÷ vero A, καὶ πυρώσω εἰς ἐκλεκτὸν σε. P ibidem. οἱ λοιποὶ καθαρώτερον ἐκδεδώκασι. πάντας] M addit τοὺς· & post σε etiam addit, καὶ πάντας ὑπερηφάνους. 26 Καὶ ἐπιστήσω] M — Σ Θ ἀποκαταστήσω. 27 μετὰ ἐλεημοσύνης] P ἢ ὡς οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν, μετὰ δικαιοσύνης. 29 αἰσχυνθήσονται] M ÷ Θ καταισχυνθήσονται. A Σ. ὅμως τοῖς οἱ O. ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν] M ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. In margine vero — οἱ Γ ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἠσχύνθησαν] M ἐπαισχυνθήσονται. 30 ὡς] M ὥσπερ. κήποις] M ÷ γλυπτοῖς αὐτῶν ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν. 31 στιππύου] M στυππεῖον. ἐργασίαι αὐτῶν] M addit ἅμα. σπινθῆρες] M — A Σ εἰς σπινθῆρα καὶ ἀνάφθησιν. οἱ ἄνομοι] M — A ΔΤΣ αὐτοί. Σ ἀμφότερα. Θ ἀμφότεροι.

CAP. II.

1 περὶ τῆς 'Ιουδαίας] P in Commentario, Κατὰ δὲ Σύμμαχον, ὑπὲρ τοῦ 'ΙΣΡΑΗΛ. 2 ἐμφανὲς τὸ ὄρος] M A Σ ἕτοιμον ἔσται τὸ ὄρος τοῦ οἴκου κυρίου. 3 ἔθνη πολλὰ] M A Θ Σ λαοὶ πολλοί. cum ÷. ὄρος] M ÷ A Θ Σ ὁμοίως. 4 οὐ λήψεται ἔθνος] M ÷ Θ οὐ μὴ ἄρῃ ἔθνος. οὐ μὴ] M ÷ Σ οὐδέ. 5 ὁ οἶκος] M ÷ Σ Υ. δεῦτε] M post δεῦτε addit καί. τῷ φωτὶ] M ἐν τῷ. 6 τοῦ 'Ισραὴλ] M τοῦ 'Ιακώβ· Adi ὠρ hic infra ad versum hunc. 9 αὐτοὺς] M ÷ αὐτοῖς. A Σ Θ αὐτούς. P hic in Commentario, 'Αντὶ τοῦ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτοὺς, ὁ μὲν 'Ακύλας, οὐ μὴ ἀνῇς αὐτοῖς. ὁ δὲ Σύμμαχος, καὶ μὴ ἀφῇς αὐτοῖς. ὠρ P 'Ιστέον μέντοι ὡς οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἀντὶ τοῦ [ἀνῆκα γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ] πρὸς τὸν θεὸν τὸν λόγον ἀπέστρεψαν. 'Ακύλας μὲν, εἴασας εἰπών· ὁ δὲ Σύμμαχος, ἀπέῤῥιψας· ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἀνῆκας. 10 ἀπὸ τῆς δόξης] M ibidem, ἀπὸ δόξης. 13 ταπεινωθήσονται] M — A Σ Θ. ὁμῶς τοῖς οἱ O, ταπεινωθήσεται. 14 Καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος] M Καὶ ἐπὶ ὄρος. * οἱ Γ, ὑψηλόν. 20 Τῇ γὰρ ἡμέρᾳ] M A Σ Θ 'Εν τῇ. ÷.

CAP. III.

2 πρεσβύτερον] M πρεσβύτην. ÷ Γίγαντα] M Θ Δυνάστην. A Δυνατόν. Σ Ἀνδρεῖον. P ibidem, Γίγαντα δὲ, οὔτε 'Εβραίων ἡ φωνὴ, οὔτε οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευσάντων ὠνόμασαν. 3 συνετὸν ἀκροατὴν] ÷ M A καὶ συνετὸν ψιθυρισμῷ. Σ ὁμιλίᾳ μυστικῇ [scribitur quidem μυστικαὶ] Θ ἐπῳδῇ. 6 ἢ τοῦ οἰκείου] M καὶ τοῦ οἰκείου. 9 ἀνήγγειλαν] M ÷ A Σ Θ ὅμως τε O, ἀπήγγειλαν. 11 κατὰ τὰ ἔργα] M κατὰ ἔργα. 15 καταισχύνετε] M καταισχύνεται. * φησὶ κύριος κύριος τῶν στρατιῶν. Σ Θ λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 17 ἀνακαλύψει] ÷ M ἀποκαλύψει· & in marg. ibidem, οἱ O ἀνακαλύψει. 18 ἱματισμοῦ αὐτῶν] Statim post hæc verba M habet, καὶ τοὺς κόσμους αὐτῶν. 19 κοσύμβους] M ÷ A τελαμῶνας. μηνίσκους] M ÷ Σ μανιάκας. Inde ab hoc versu ad versum 24 deficiunt numeri versuum indices, in exemplari Parisiensi. καὶ τὸ κάθεμα] M ÷ Θ τὰ καθέματα. A κροκυφάντους. Σ χαλαστά. κλιδῶνας] M ÷ Θ Τὰ βραχιόλια. τὰ ἐγκομβώματα. καὶ τὰ ψέλλια] Continuo hic subjungit M καὶ τοὺς δακτυλίους· Sed Parisiense post ψέλλια, habet καὶ τὸ ἐμπλόκιον. καὶ τὰ ἐνώτια] M καὶ τὰ ἐμπλόκια ἐνώτια. καὶ κόκκινα] M καὶ τὰ κόκκινα. καὶ θέριστρα κατάκλιτα] M καὶ θέριστρα κατάκλειστα. It. ÷ ibidem, Σ σπαθαρικά. 24 περιζώσῃ σάκκον] M hic statim addit, ταῦτά σοι ἀντὶ καλλωπισμοῦ σου. 25 Καὶ ὁ υἱός σου] M ÷ οἱ Γ στοῖχοι οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὐδὲ 'Ωριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη. NA ὅτι ἀντὶ Καμοὺς Ἄνδρες σου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 26 καταλειφθήσῃ] M καταλειφθείσῃ.

CAP. IV.

M Τόμος S. 1 φαγόμεθα] M φαγώμεθα. περιβαλούμεθα] M περιβαλλώμεθα. 4 ἐκκαθαριεῖ] M * οἱ Γ 'Ιερουσαλήμ. 5 καὶ ὡς καπνοῦ] M A Θ Σ καὶ καπνὸν καὶ φέγγος.

CAP. V.

1 'Εν κέρατι] M Σ εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. — Θ A ἀμπελῶνι αὐτοῦ. 2 σωρὴκ] M ὅμως οἱ Γ A Θ. ὁμῶς τε οἱ O ÷. ἐποίησεν ἀκάνθας] M ÷ Σ Θ ἐποίησε δέ. 3 ἐν ἐμοὶ] M * οἱ Γ δή. 5 νῦν δὲ] M νῦν δῶ. τί ἐγὼ ποιήσω] M — τί ποιήσω. Θ Σ τί ὅτι. A τί δῶ. * ἐγώ. * οἱ Γ δή. 6 καὶ οὐ τμηθῇ] M καὶ οὐ μὴ τμηθῇ. It. ibidem, οὐδὲ μὴ σκαφῇ] M οὐδ' οὐ μὴ σκαφῇ. καὶ ἀναβήσονται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθαι] M καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα. 7 κυρίου σαβαὼθ] M ÷ Θ τῶν δυνάμεων. A Σ στρατειῶν. Ibidem post 'Ισραὴλ,] M addit ἐστι, & pro καὶ ἄνθρωπος,] καὶ ὁ ἄνθρωπος. 8 ἵνα τοῦ πλησίον] M ÷ A ἕως πέρατος τόπου. 11 τὸ πρωΐ] M Θ μόνος ὁμοίως. ÷. 12 μετὰ γὰρ κιθάρας] M ÷ καὶ ἐγένετο κίθαρα, καὶ νάβλα, καὶ τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ οἶνος πότοι αὐτῶν. 14 τοῦ μὴ διαλιπεῖν] M — στόμα αὐτοῦ μὴ διαλιπεῖν. οἱ Γ τὸ στόμα αὐτοῦ, οἱ O τὸ στόμα τοῦ. 15 καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος] M * Σ Θ καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. 16 ἐν κρίματι] M ÷ Θ Σ ἐν κρίματι. A καὶ οἱ O ἐν κρίσει. 17 Καὶ βοσκηθήσονται &c.] P in Commentario, 'Αντὶ δὲ τοῦ, Καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, ὁ Σύμμαχος, νεμηθήσονταί φησιν οἱ ἀμνοὶ — αὐτῶν. τὰ δὲ ἔρημα τῶν παρανόμων πάροικοι φάγονται. 18 τὰς ἁμαρτίας] M ÷ Σ ἀνομίας. A Θ τὴν ἀνομίαν. P in Commentario ibidem, ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, οὐαὶ οἱ ἕλκοντες τὰς ἀνομίας, ὡς σχοινίῳ ματαιότητος, καὶ ὡς βρόχῳ τῆς ἁμάξης τὴν ἁμαρτίαν. 25 καὶ ἐθυμώθη] M ÷ Θ διὰ τοῦτο. ὁ θυμὸς αὐτοῦ] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως. 26 συριεῖ αὐτοὺς] M ÷ A Σ συρίσει. Θ ὁμοίως τε O, αὐτῷ, οἱ Γ αὐτῷ. 27 οὐδὲ λύσωσι] M οὐδὲ μὴ λύσωσι. 28 ὑποδημάτων αὐτῶν] M A Σ ὑποδήματος. Θ τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ. οἱ πόδες τῶν ἵππων] M ÷ οἱ O αἱ ὁπλαί. ὡς καταιγὶς] M ÷ A ὡς συσσεισμός. 29 ὀργιῶσιν] M ÷ A βρύχημα αὐτῶν. Θ Σ ὤρυγμα αὐτοῦ. καὶ βοήσει ὡς θηρίον] M καὶ βοήσεται. 30 καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς] M ÷ βοήσεται &c. Σ ἠχήσει ἐπ' αὐτόν. Θ καὶ βοήσεται ἐπ' αὐτόν.

CAP. VI.

1 Versum hunc cum prima clausula versus sequentis, Σύμμαχος apud Procopium sic clarius fusiusque post vocem ἐπηρμένου, absolvit. — ϗ τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἐπλήρου, τὸν ναόν· Σεραφεὶν, ἑστῶτα ἐπάνωθεν. Habet item M hic in marg. dextro, Ὅρασις Γ. 2 τὸ πρόσωπον] Symmachus apud P addit ἑαυτοῦ. 3 ἐκέκραγε] M ἐκέκραγον. 5 εἶπον] M εἶπα. κατανένυγμαι] M ÷ οἱ O ἐσιώπησα. Item Σύμμαχος apud P οἴμοι, ὅτι ἐσιώπησα. 6 Καὶ ἀπεστάλη πρὸς μὲ] M hic margine dext. Τόμος Η. ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα] M ÷ οἱ Γ αὐτοῦ. ὃν τῇ λαβίδι] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως. 8 Τίνα ἀποστείλω] M Τίνα ἀποστελῶ; 10 Καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς] M addit αὐτῶν. 13 ἔσται εἰς προνομὴν] P ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμμαχος, ϗ πάλιν ἔσται εἰς καταβόσκησιν ὡς δρῦς, ϗ ὡς βάλανος, ἥτις ἀποβαλοῦσα ἑστῶται μόνη. αὐτῆς] Vox ultima totius capitis, cui epilogum quendam addit Θ sub hac nota *, quem memorat Nobil. quibus & hæc insuper subjungit P in Comment. ibidem. Θεοδοτίων μὲν γὰρ ἔφη, &c. ὁ δὲ Ἀκύλας στήλωσις, ἔφησεν. ὁ δὲ Σύμμαχος, ἡ στάσις αὐτῆς.

CAP. VII.

1 Καὶ ἐγένετο &c.] M Ὅρασις Δ. Ῥασὶν] M Ῥαασών. Ἀρὰμ] M Σ A Συρίας. ÷. 2 εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, λέγων,] M λέγοντες. ὃν τρόπον &c.] M ÷ ὡς σαλεύεται ξύλα δρυμοῦ ἐκ προσώπου ἀνέμου. 3 τοῦ κναφέως] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως. 4 φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι] P ὅπερ Σύμμαχος μὲν φησιν, φύλαξαι ϗ ἡσύχασον. ὁ δὲ Θεοδοτίων, πρόσεχε, ϗ ἡσύχασον. 5 τοῦ θυμοῦ μου γένηται] M sine μου. 6 ἀποστρέψομεν αὐτοὺς] M A ἀποσχίσωμεν αὐτήν. 8 οὐ μὴ μείνῃ] M sine μή. ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀρὰμ] ÷ A Σ Συρίας. Θ Ἀράμ. Ῥασὶμ] M Ῥαασείμ. ἀλλ' ἔτι ἑξήκοντα] M ἀλλ' ἐφ' ἑξήκοντα. Σομόρων] M ÷ A Σ Σαμαρεία. 12 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον] M * τόν. 14 ἐν γαστρὶ λήψεται] M ἕξει. καλέσεις] M ÷ οἱ Γ καλέσεις ὅμως. 16 ἐκλέξασθαι] M ἐκλέξεται. πρὶν ἢ γνῶναι] M ÷ A τοῦ γνῶναι αὐτὸν ἀποῤῥίψαι ἐν κακῷ, ϗ ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ. Σ εἰς τὸ γνῶναι αὐτὸν ἀποδοκιμάσαι τὸ κακὸν ϗ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. ἀπειθεῖ πονηρίᾳ ἐκλέξασθαι] M τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. ἣν σὺ φοβῇ] M — A Ἐγχρινεῖς. Θ βδελύσσῃ. 18 συριεῖ] M — A συρίσει. 19 Καὶ ἐλεύσονται πάντες] M non habet πάντες ÷ A Θ ὅμως. Σ ϗ ἥξουσιν. 20 ἐν τῷ ξυρῷ] M continuo hic addit, τῷ μεγάλῳ. τῷ μεμισθωμένῳ] M τῷ μεμιθυσμένῳ. — A ὅμως O, μεμισθωμένῳ. πέραν τοῦ ποταμοῦ] M ὅ ἐστι πέραν &c. Σ τοὺς μεμισθωμένους ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ. — ἐκ αὐτοῖς οὐκ ἔχει τὸ ὅ ἐστιν (quære quid hoc sit ἐκ αὐτοῖς;) 22 πιεῖν γάλα] M πινεῖν γάλα. βούτυρον ϗ μέλι] M * Π (i.e. Pamphilus, juxta Curterium in præfatione) φάγεται βούτυρον. ὁ καταλειφθεὶς] M ὁ καταλειφθείς. 23 πᾶς τόπος] M * Π ἔσται. 24 μετὰ βέλους ϗ τοξεύματος] M — A ἐν βέλεσι ϗ ἐν τόξῳ. 25 ἠροτριαμένον] M ἀροτριώμενον.

CAP. VIII.

1 M Τόμος Ι'. 2 τὸν Οὐρίαν] M * οἱ Γ τὸν ἱερέα. 4 δύναμιν] M * τήν. 6 διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι] M * ante διὰ habet λέγων, & pro διὰ τὸ, διὰ τοῦ. Symmachus autem apud P ad locum, οὐκ ἠθελήθησαν, οὕτως ἀπεδοκίμασαν. τοῦ Σιλωὰμ] M ÷ οἱ Γ ὅμως Σιλωά. Ῥασὶν] M Ῥαασών & ÷ οἱ Γ Ῥασίν. 8 τὸ πλάτος] M ÷ οἱ Γ ὅμως. μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς] M ÷ ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἀντὶ τοῦ μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς Ἐμμανουὴλ περιέχει. Καὶ αὖθις ἐν τῷ τέλει πρὸς τῷ λέγεσθαι, Καὶ λόγον ὃν ἂν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς, Ἐμμανουὴλ εἴρηται. 10 ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς] M ÷ A Θ ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ ἰσχυρός. 11 οὕτω λέγει κύριος] M P ad locum, ἡ Συμμάχου δὲ ἔκδοσις, &c. Εἶπεν κύριος πρὸς μὲ ὡς ἐν κράτει τῆς χειρὸς ϗ ἀπείησέν με μὴ πορεύεσθαι τῇ ὁδῷ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγων, Οὐκ ἐρεῖτε ἀντάρσις. Πᾶν ὃ ἐὰν εἴποι ὁ λαὸς οὗτος ἀντάρσις. 12 μήποτε εἴπωσι, σκληρὸν] M μήποτε εἴπητε. 13 Κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε] M * A Θ τόν. * Σ Θ τῶν δυνάμεων. 14 καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι] M ÷ Θ ϗ εἰς λίθον προσκόμματος. Post συναντήσεσθε hic M addit, αὐτῷ. A ϗ εἰς στερεὸν σκανδάλου. οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι] M ÷ Θ ϗ εἰς πέτραν πτώματος. P ad locum, ὁ δὲ Σύμμαχος φησίν, εἰς λίθον προσκόμματος, ϗ εἰς πέτραν πτώματος, τοῖς δύο οἴκοις Ἰσραὴλ, εἰς παγίδα, ϗ εἰς σκάνδαλον τῶν οἰκούντων Ἱερουσαλήμ. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ] M ÷ A Σ Θ τοῖς δυσὶν οἴκοις. Sic P ad locum, οἱ λοιποὶ δὲ τοὺς δύο οἴκους ἐξέδωκαν. Καὶ ἐν κοιλάσματι] M ÷ ἐν κοιλώματι. A εἰς σκῶλον. 15 Καὶ ἐγγιοῦσι] P ἀντὶ δὲ τοῦ ἐγγιοῦσιν, Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ϗ παγιδευθήσονται ϗ συλληφθήσονται. ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ] P ibidem. Τὸ δὲ ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ, πρόσθετον, ϗ ὠβέλισται. M habet hic ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες. ÷ ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστιν ὄντες. 16 οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον] M ÷ A ἔνδησον μαρτύριον· σφράγισαι νόμον ἐν τοῖς διδακτοῖς μου. Sic plane Symmachus apud P ibidem — εἷς inquit ϗ τὰ Ἀκύλου συνᾴδει. 18 ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεὸς] M ÷ Θ A ἔδωκέ μοι. Σ A ὅμως τε O. P ibidem, οὕτως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. Ἰδοὺ ἐγὼ ϗ τὰ παιδία, ἅ δέδωκέν μοι ὁ κύριος, εἰς σημεῖα, ϗ εἰς τέρατα ἐν Ἰσραήλ. 19 ἐκζητήσουσι] M ÷ A Θ ἐκζητήσει. τί ἐκζητοῦσι ibidem] M τί ἐκζητήσουσι. 21 καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε] P ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκεν. Καὶ παρελεύσεται ἐξ αὐτοῦ ἐσκανδαλισμένος ϗ πεινάσει. ἔσται δὲ ὅταν πεινάσῃ, ϗ παροξυνθῇ, ϗ καταράσεται βασιλέα ἑαυτοῦ. καὶ τὰ πάτρια] M ÷ A Θ. καὶ κατάρα ἔσται ἐν τῷ βασιλεῖ αὐτοῦ. Σ πάτραρχα εἴδωλα.

CAP. IX.

1 Ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθαλὶμ] P ad loc. Κατὰ δὲ Σύμμαχον &c. ὁ πρῶτος ἐτάχυνεν τὴν Ζαβουλὼν, καὶ τὴν Νεφθαλείμ, ϗ ὁ ἔσχατος ἐβάρυνεν ὁδὸν τὴν κατὰ θάλασσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Νεφθαλείμ] M post Νεφθαλείμ habet ὁδὸν θαλάσσης. Sed ÷ in margine Τινες οὐκ ἔχουσιν ὁδὸν θαλάσσης. οἱ τὴν παραλίαν] M addit κατοικοῦντες. Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν] P ὅπερ ἐξέδωκε Σύμμαχος, ὅριον τῶν ἐθνῶν· Ἀκύλας, θῖνες τῶν ἐθνῶν. ἐθνῶν] M hic continuo subjungit — τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. Cum ÷ ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστι τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. 2 ἐν χώρᾳ σκιᾷ θανάτου] M καὶ σκιᾷ. 3 τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ] M ÷ Θ πλῆθος. Σ apud P ἐπλήθυνας τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἐμεγάλυνας. ὃ κατήγαγες] M ÷ οἱ O οὐκ ἐμεγάλυνας. 4 Διότι ἀφῄρηται] M ἀφαιρεθήσεται. ÷ A Θ ἀφῄρηται. διεσκέδασεν] M hic addit, κύριος. 5 ὅτι πᾶσαν στολὴν] versum integrum Symmachus apud P sic reddit, Πᾶσα βία ἐβιάσθη ἐν σεισμῷ, ϗ περιβόλαιον ἐφύρη ἐν αἵματι, ϗ ἔσται εἰς καῦσιν ϗ κατάβρωμα πυρός. οἱ ἐγένοντο] M οἱ ἐγεννήθησαν. ÷ ibidem A ἐγένοντο. 6 υἱὸς ϗ ἐδόθη ἡμῖν] M ÷ A υἱὸς ἐδόθη, sine καί. οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου] M A ϗ ἐγένετο τὸ μέτρον ἐπ' ὤμου αὐτοῦ, ϗ ἐκάλεσεν ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς &c. ut habentur apud Nobilium ex Eusebio : apud quem in commentario ἀντὶ τοῦ ἀρχή. Σ Νεανίας παρεγεννήθη ἡμῖν, — ϗ ἔσται ἡ παιδεία ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ϗ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς &c. ut sequuntur apud Nobilium ubi supra. Θ θαυμαστὸς, βουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ, ἄρχων εἰρήνης, τῷ πληθύνειν τὴν παιδείαν. 7 μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ] M Καὶ μεγάλη &c. ÷ Θ ἐπληνθήθη (forte ἐπληθύνθη, est n. codex iste mendosissimus) παιδεία. A πληθύνοντι τῷ μέτρῳ. οὐκ ἔστιν ὅριον] M ÷ Θ Σ πέρας. A τέλος. καὶ ἐν δικαιοσύνῃ] M καὶ δικαιοσύνῃ. Καὶ εἰς τὸν αἰῶνα] M ÷ A ϗ ὡς αἰῶνος ὁ ζῆλος. [ὁ Σηλος perperam] σεβαὼθ] M similiter cum β simplici, quod hic jam primum fit inde ab initio. 8 Θάνατον] M ÷ οἱ O λόγον. A ῥῆμα. In margine dextro hic habetur, Τόμος ΙΑ'. 9 καθήμενοι] M ἐγκαθήμενοι. 11 ἐχθροὺς] M * A Θ Σ αὐτοῦ. 13 ὁ λαὸς] M μου. τὸν κύριον] M addit cum * τῶν δυνάμεων. 14 Καὶ ἀφεῖλε] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐξολοθρεύσει. 15 αὕτη ἡ ἀρχὴ] M — οἱ Δ αὐτὸς κεφαλή. 16 καταπίνωσιν] M καταπίωσιν. 17 Διὰ τοῦτο] M Καὶ διά. ὀρφανοὺς αὐτῶν ϗ χήρας αὐτῶν] M utrobique — οἱ Γ αὐτοῦ.

CAP. X.

2 ἁρπάζοντες] M * οἱ Γ καί. κρίμα] M χρήματα — οἱ Γ κρίσιν. 3 θλίψις ὑμῖν] M ὑμῶν. 4 τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν] M — Θ τοῦ μὴ κάμψαι ὑπὸ δέσμιον. ἀπαγωγὴν] P ἐπαγωγήν· & legit etiam & exponit. ἡ ὀργὴ] M θυμός. Sed ÷ ibidem οἱ O ἡ ὀργή. 5 καὶ ὀργὴ] M καὶ ὀργῆς. 6 Συντάξω] M συγκατατάξω. ποιῆσαι σκῦλα] M * A Θ τοῦ. 7 ἐνεθυμήθη] M ἐνεθυμώθη. καὶ τοῦ ἔθνη] M τῷ ἔθνη præponit ἐξολοθρεῦσαι. οὐκ ὀλίγα] M — A Σ Θ ὅμως τε O ἔθνη οὐκ ὀλίγα. 9 Καὶ ἐρεῖ] M ÷ οὐκ. 10 ὃν τρόπον] M ÷ Θ καθάπερ εὗρεν ἡ χείρ μου τὰς βασιλείας τοῦ εἰδώλου. ἀρχὰς] M χώρας : sed in margine, — ἀρχάς. 11 Ἱερουσαλὴμ] M τῇ Ἱερουσαλήμ. 12 ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν] M ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν, &c. Est autem hic in marg. Τόμος ΙΒ. ἐπὶ τὸν ἄρχοντα] M sine ἐπί. 13 ἐν τῇ ἰσχύϊ] M sine ἐν. ϗ ἐν τῇ σοφίᾳ] M ϗ τῇ σοφίᾳ. 14 τῇ χειρὶ] M * Π μου. 15 ξύλον αὐτὸν] Post hæc sequuntur in M, ὡσαύτως ἐάν. 17 Καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην] Pro his & sequentib. Symmachus apud P hæc habet, Καταφάγεται τὰ ἀποκείμενα αὐτοῦ, ϗ τὰ πεφυλαγμένα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ ἡ δόξα τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ, ϗ τοῦ Καρμήλου αὐτοῦ, ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκὸς ἀναλωθήσεται. Καὶ ἔσται ὡς τετμημένος φεύγων. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα τῶν ξύλων τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ ἀριθμῷ ἔσονται, ϗ παιδίον γράψει αὐτά. 18 ἀποσβεσθήσεται] M tertiam pluralem habet. 19 καὶ παιδίον] M ϗ παιδίον μικρόν. ÷ Σ παιδίον. Θ παιδάριον. A παῖς. 20 τὸ καταλειφθὲν] M καταλειφθὲν, sine articulo. 22 ὁ λαὸς] M ÷ Θ ὁ λαός σου. 23 λόγον συντελῶν] M λόγον γὰρ συντελῶν. κύριος ποιήσει] M ÷ ὁ θεὸς ποιήσει. A στρατιῶν. Θ Σ ὅμως τε οἱ O. * κύριος τῶν δυνάμεων. οἱ Γ. ibidem. 24 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος] M Τόμος ΙΓ'. ἐπάγω ἐπὶ σὲ] M ÷ ἐπάξω ἐπὶ σέ. A ἀρεῖ. O Σ ἐπαρεῖ. P τόδε, πληγὴν γὰρ ἐπάγει ἐπὶ σὲ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου, Σύμμαχος οὕτως ἡρμήνευσεν, Ἐν ῥάβδῳ πλήξει, ϗ τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐπαρεῖ ἐπὶ σὲ, διὰ τὴν ὁδὸν Αἰγύπτου. 26 Καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς] M — κύριος ὁ θεὸς, cum * Θ τῶν δυνάμεων. ἐν τόπῳ θλίψεως] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν τόπῳ θλίψεως, Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ἐν Σοὺρ Χωρήβ. 27 ἀφαιρεθήσεται] M Θ — διαφθαρήσεται κλοιός. καὶ ὁ φόβος] M sine articulo. 28 Μαγγεδὼ] M ÷ Θ Μαγγεδών. A Σ κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν Μαγρών. 29 Ἀγγαὶ] M ÷ A αὐλιστήριον. Σ αὐλισμός. Θ κατάλυμα. ὅμως οἱ Γ. 30 ἐπακούσεται Λαϊσὰ] M ἐν — Καϊσά. Θ Λαΐς. A Λαΐς. A ϗ τὸ ἑβρ (Ε Β Ρ.) ὅμως τε O. 32 τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε] M præmittit vocem παρακαλεῖτε. 33 οἱ ὑψηλοὶ] M — A Σ Θ. καὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται. ὅμως τε O.

CAP. XI.

1 ῥάβδος] P τὴν δὲ ῥάβδον, ῥαβδίον Ἀκύλας ἐξέδωκε. 3 οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ] Symmachus apud P οὐ τῇ ὁράσει τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρινεῖ, οὐδὲ τῇ ἀκοῇ τῶν ὤτων αὐτοῦ ἐλέγξει, ἀλλὰ κρινεῖ ἐν εὐθύτητι πτωχοὺς γῆς. 4 Καὶ ἐλέγξει] M ÷ A Θ Σ ϗ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι. τοὺς ταπεινοὺς] M ÷ A τοῖς πραέσι τῆς γῆς. Σ πτωχοὺς τῆς γῆς. Θ ὅμως τε O. 5 ἐζωσμένος] P κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, ϗ ἔσται δικαιοσύνη περίζωμα τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ϗ ἡ πίστις περίζωμα τῶν λαγόνων αὐτοῦ. εἰλημμένος] M εἰλημμένος. 8 Καὶ βοῦς ϗ ἄρκος] M ϗ βοῦς ϗ ἄρκων ÷ A Θ ϗ δαμάλια νεμηθήσονται ὁμοῦ κατακλιθήσονται παιδία αὐτῶν. Θ ϗ βοῦς ϗ ἄρκτος βοσκηθήσονται ὁμοθυμαδὸν, συγκλιθήσονται τὰ παιδία αὐτῶν. καὶ λέων ὡς βοῦς] M ÷ A Θ ὡς βουκόλιον. ὅμως τε O. 9 ἐπὶ τρωγλῶν] M ἐπὶ τρώγλην. θαλάσσας] M θαλάσσης. 10 ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν] P ὁ μὲν Ἀκύλας ἐξέδωκεν, ὃς ἀνίσταται εἰς σύσσημον λαῶν. ὁ δὲ Σύμμαχος, ὃς ἀνίσταται σύσσημον τῶν ἐθνῶν. ἐπ' αὐτῷ] M ἐπ' αὐτόν. ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμὴ] P κατὰ δὲ Ἀκύλαν ϗ Σύμμαχον, δόξα. 11 Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] M Τόμος ΙΔ. ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων] M ἀπό. 14 ϗ Ἰδουμαίαν] M ÷ A Ἰδουμαία ϗ Μωὰβ ἀποστολὴ χειρὸς αὐτῶν. Θ Ἰδουμαία, Μωὰβ ἔκτασις χειρὸς αὐτῶν. Σ Ἐδὼμ ϗ Μωὰβ ἔκτασις χειρὸς αὐτῶν. οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτοι ὑπακούσονται] P οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν, οὔτε τῶν ἑρμηνευτῶν οἱ λοιποὶ, τὴν προσθήκην περιέχουσιν τοῦ Πρῶτοι.

CAP. XII.

1 ἐρεῖς] M ἐρεῖ. εὐλογῶ] M ÷ A Σ Θ ἐξομολογήσομαί σοι. 2 Σωτήρ μου] M Θ Σωτήρ μου ἐλπιῶ. κύριος] M * Π ια. 3 ἀντλήσατε] M ἀντλήσετε. 6 ἐν μέσῳ αὐτῆς] M Cod. ÷ αὐτῆς.

CAP. XIII.

1 ὅρασις ἣν εἶδεν] M ὅρασις κατὰ Βαβυλῶνος &c. 2 τὴν φωνὴν αὐτοῖς] M ÷ οἱ Γ φωνὴν αὐτόν. Τόμος ΙΕ. Post αὐτοῖς M habet, μὴ φοβεῖσθε. παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ &c.] M Θ ἀφιείσατε χειρί. A ἐξάρετε χεῖρα, ϗ εἰσελθέτωσαν ἀνοίγματα ἐξουσιαζομένων Σιὼν, ἐνετειλάμην τοῖς ἡγιασμένοις μου, ϗ ἐκάλεσα δυνατούς μου τῷ θυμῷ μου ἀγαυριωμένοις. 3 καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς] M bis repetit hæc verba, tum ante ἡγιασμένοι εἰσι, tum post (quod forte non aliud quam σφάλμα typographicum est.) χαίροντες] M ÷ ὑπὸ φανίας μου ÷ Σ ἐν τῷ δοξασμῷ μου. ÷ χαίροντας τῇ ὕβρει μου. 4 φωνὴ βασιλέων] M — οἱ Γ βασιλειῶν. 5 ϗ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ] M ÷ κύριος κύριος σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ. 6 ὀλολύζετε] M ὀλολύξετε. 8 Συμφορήσουσιν] M ÷ οἱ Γ ὠδινήσουσιν. 9 θυμοῦ καὶ ὀργῆς] M Θ μήνιδος, καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ. οἰκουμένην] M hic addit ὅλην. 10 τὸ φῶς] M * αὐτῶν. 11 τοῦ ἡλίου] M ÷ Σ Θ ἥλιος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ. 13 ὁ ἐν Σουφὶρ] M ὁ ἐκ Σουφίρ. 14 οὐρανὸς θυμωθήσεται] M ÷ A οὐρανοὺς κλονήσω. Σ οὐρανὸν ταράξω. Θ οὐρανὸν ὁρμάσω. ἐν τῇ ἡμέρᾳ] M τῇ ἡμέρᾳ. 15 ϗ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων]

M

M ÷ A ϗ οὐκ ἔστιν ἀνεγείζων (forte ἀθροίζων) ἀνὴρ πρὸς λαὸν αὐτοῦ. νόσοισι ϗ πρὸς γῆν αὐτοῦ φεύξονται. 16 ἡττηθήσεται] M ÷ οἱ Γ ἐκκεντηθήσεται. 17 ῥήξουσιν] M ῥήξουσιν. 18 οἳ ἀργύριον οὐ λογίζονται &c] M ÷ A οἳ ἀργύριον οὐ λογίζονται, καὶ χρυσίον οὐκ εὐλογήσουσιν. — Ad hunc versum in margine dext. Τόμος ις΄. 21 οὐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν Ἄραβες] Symmachus apud P. οὐδὲ σκηνοποιήσει ἐκεῖ Ἄραψ. 22 ἤχου] M ÷ A φωνῶν. ἐκεῖ ὀρχήσονται] M ÷ A τειχιοῦνται. Θ ὀρθοτειχοῦνται. ἐχῖνοι] M ÷ Π Σειρῆνες· cum tribus illis quos recenset scholion ex Eusebio.

CAP. XIV.

2 ἐπὶ τῆς γῆς] M addit τοῦ θεοῦ. 3 τῆς δουλείας σου] M καὶ τῆς &c. 4 ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος] M addit, καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 6 πατάξας] M ÷ Φ ἐπάταξεν. Omega hoc jam primum hic occurrit, non autem Origenem, uti Curterius in præfatione. 9 ἐπικράνθη] M — A Σ ἐπαλαίθη. συνηγέρθησάν σοι] M ÷ A Θ ἐξήγειράν σοι. πάντες βασιλεῖς] M πάντες &c. 11 κατακάλυμμά σου] M κατάλειμμά σου. Habet autem margo ÷ οἱ Π κατὰ Φ, Σου. 14 ἐπάνω τῶν νεφῶν] M νεφελῶν. 15 θεμέλια τῆς γῆς] M ÷ A Θ μήρσεις λάζκου. (forte λάκκου. q.) 16 θαυμάσονται] M θαυμάσουσιν. 17 ὁ παροξύνων τὴν γῆν] M ÷ A ὁ κλονῶν τὴν γῆν. Σ ὁ ταράξας. Θ ὁ παροργίζων. τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ] M * ed. οἱ O δεσμίοις. 18 ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ] M ÷ Σ ἕκαστος. Θ ἀνήρ. 21 τοῦ πατρὸς αὐτῆς] M — A Σ πατέρων αὐτῶν. Θ πατρὸς αὐτοῦ. 21 Καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων] M ÷ A ϗ πληρώσουσι πρόσωπον οἰκουμένης &c. Θ καὶ πληρωθῶσι πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. Σ καὶ πληρώσουσι τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. qui omnes pro πολέμων habent πόλεων. 22 Καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα] M ἀπολέσω. ÷ A Σ τῆς Βαβυλῶνος. 25 ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς] M ÷ ἀπὸ τῆς γῆς. A ἐν γῇ μου. Θ Σ ἐν τῇ γῇ μου. 28 ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ] M ÷ οἱ Γ ὅμως. 29 μὴ εὐφρανθείητε] M in margine dext. Ὅρασις ς. ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεως] M ÷ οἱ Γ ὅμως. 30 πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι] M ἄνδρες. 31 ἀπὸ βορρᾶ] M — οἱ Γ ὅμως.

CAP. XV.

1 Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβῖτις] M Ὅρασις Ζ. 2 ὀλολύξατε] M ὀλολύζετε. 3 καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς] M καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς· cum ÷ Θ A Σ ϗ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. 4 ϗ Ἐλεαλὴ] M ϗ ἐλάλησεν· cum ÷ Ἐλεαλή. οἱ Γ ὅμως. ἡ φωνὴ αὐτῶν] M αὐτῆς. 5 ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως Λουείθ] M τῆς Λουείθ· cum ÷ ὅτι ἀναβάσει τῆς Λουείθ. ἐν κλαυθμῷ, ἀναβήσεται ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁδῷ Ὡρωνάειμ κραυγὴν συντριμμοῦ ἐξανεγεροῦσιν. 6 Νεμρείμ] M Νεμβρείμ. 8 ἡ βοὴ] M ÷ οἱ Γ ἡ κραυγή. τοῦ Αἰλείμ] M τοῦ Ἐλείμ. 9 τὸ δὲ ὕδωρ] M * ὀλολυγμὸς αὐτῆς. Τὸ Δειμών] M ÷ ὅμως οἱ Γ, ϗ τὸ Ἑβραϊκ. ἐπὶ Δειμὼν] M Ῥεμμών· uti habuit prius nota proxime præcedente. κατάλοιπον] M κατάλειπον.

CAP. XVI.

1 τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιὼν] M τὸ ὄρος Σιών· Sed in margine — θυγατρός. ὅμως οἱ Γ. 2 ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ] M ÷ A ϗ ἔσται ὡς πετεινὸν νοσσίον ἐξαπεσταλμένη ἔσονται θυγατέρες Μωάβ. Διαβάσεις τῶν Ἀρνῶν φέρετε βουλήν, νοσσὸς ἀφῃρημένος ἔσῃ θυγάτηρ Μωάβ] M νεοσσὸς ἀφῃρημένος θυγάτηρ Μωάβ. 3 ἔπειτα δὲ Ἀρνῶν] M — Θ αἱ διαβάσεις Ἀρνῶν φέρετε βουλήν. ποίει τε σκέπην πένθους αὐτῇ διαπαντὸς] M αὐτοῖς διὰ παντός. μὴ ἀχθῇς] M ÷ μὴ ἀχθῇς. Θ μὴ ἀποκαλύψῃς. Σ μὴ ὑποδιώξῃς. 4 ἔσονται σκέπη ὑμῖν] M ÷ γίνου ἀποκρυφὴ αὐτοῖς. ἀπὸ τῆς γῆς] M ἐπὶ τῆς γῆς· cum ÷ Θ Σ ἐκ τῆς γῆς. A ὅμως τε O. 6 ὑβριστὴς σφόδρα] M ÷ Σ ὑπερήφανος σφόδρα κατὰ τὸ ἔπαρμα αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, ϗ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου] Symmachus apud P. οὐχ οὕτως οἱ ἀλαζόνες αὐτοῦ. 7 τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σεὲθ μελετήσεις] M A τοῖς πολυχρονίοις μου τοίχῳ ὀστρακοῦ μελετήσατε. Θ τοῖς αὐχμώδεσιν. 8 τὰ πεδία Ἐσεβὼν] M — A ἀρουραί. Σ κλήματα. Θ ἀγρὸς θανάτου. ἐγκατελείφθησαν] M * A M (quod puto esse Σ inversum) ἀπ' αὐτῆς. διέβησαν γὰρ πρὸς θάλασσαν] M διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον. ÷ θάλασσαν οἱ Γ, ϗ τὸ Ἑβραϊκ. 9 Ἰαζὴρ] M Ἰαζήρ. Ἐσεβὼν ϗ Ἐλεαλὴ] M ÷ Σ Ἐσβών· ϗ ἐλάλησεν, ÷ Ἐλεαλή, ὅμως τε οἱ Γ. 10 ἐκ τῶν ἀμπελώνων] M ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου· cum ÷ A ἀπὸ τοῦ Καρμήλου, ϗ ἐν ἀμπελῶσι οὐκ αἰνέσει. Θ Σ ἐκ τοῦ Καρμήλου· εὐφρανθήσονται] M εὐφρανθήσεται. 11 ἐνεκαίνισας] M ÷ Σ ἐφραίνου. 13 ὁπότε ἐλάλησε] M ὁπότε ϗ ἐλάλησε. 14 παντὶ τῷ πλήθει] M ἐν παντὶ &c.

CAP. XVII.

Τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ Δαμασκοῦ] M κατὰ Δαμασκόν.

1 ἰδοὺ Δαμασκὸς] M Ὅρασις Η. 2 καταλελειμμένη] M ÷ οἱ Γ καταλελειμμέναι πόλεις. 3 τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραὶμ] M τοῦ καταφυγεῖν ἐκεῖ τὸν Ἐφραΐμ. τὸ λοιπὸν] M τὸ κατάλοιπον. τῆς δόξης αὐτῶν] M καὶ τῆς δόξης. 4 ἔκλειψις δόξης] M τῆς δόξης Ἰακώβ. 8 οἱ δάκτυλοι αὐτῶν] M his continuo subjungit, ἀλλ' ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τὸν (pro τοῦ) Ἰσραήλ. τὰ δένδρα] M addit, αὐτῶν. 11 τῇ ἡμέρᾳ] M τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 13 φερομένου] M καταφερομένου. ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν, καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται] M habet utrobique αὐτοῦ. λικμώντων] M ÷ Θ Σ ὀρέων. 14 πρὸς ἑσπέραν ϗ ἔσται πένθος] M ÷ Σ Θ τὸ πρὸς ἑσπέραν, sine καί. ὑμᾶς προνομευσάντων] M ἡμᾶς.

CAP. XVIII.

2 ϗ ἐπιστολὰς βιβλίνας] M ÷ A ἐν σκεύεσι βιβλίου. Σ ἀποστόλοις (i.e. ὅμηρα) ϗ διὰ σκευῶν παπυρίνων. Θ ὅμηρα καὶ ἐν σκεύεσι παπύρου. πορεύσονται] οἱ λοιποὶ apud P πορεύεσθε, in imperativo. 3 ἀπὸ ὄρους ἀρθῇ] M ÷ Θ A Σ ὄρεσι. 7 ἀπὸ λαοῦ μεγάλου] M ÷ οἱ O φοβεροῦ. ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον] M A ὑπομένον καὶ συμπεπατημένον. ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ] P κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς — οὗ διήρπασαν ποταμοὶ τὴν γῆν. ὄρος Σιὼν] M ὄρος ἅγιον.

CAP. XIX.

1 ἰδοὺ κύριος κάθηται &c.] M Ὅρασις Θ. Τόμος ΚΑ. 2 καὶ ἡ καρδία αὐτῶν] ὅμως οἱ Γ. cum ÷. ἡττηθήσεται] P κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνέας, ἐκλυθήσεται. καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον] M — οἱ Γ, ἀνήρ. 4 καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον] M — οἱ Γ. 9 λίνον τὸ σχιστὸν] M ÷ Σ κτενιστόν. οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ] M οἱ διαλογιζόμενοι. ÷ ἐργαζόμενοι. A αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς τεταπεινωμέναι. Θ τάπεινα αὐτῆς τεταπεινωμένα. 13 καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον] M τὴν Αἴγυπτον· & pro πλανήσουσιν, ÷ οἱ Γ ἐπλάνησαν. 14 καὶ ἐπλάνησαν Αἴγυπτον] M * A Σ Θ τὴν. τοῖς ἔργοις αὐτῶν] M ÷ οἱ Γ αὐτῆς. 17 κύριος σαβαὼθ ἐπ' αὐτὴν] M * σαβαώθ· & pro ἐπ' αὐτὴν, ἐπ' αὐτούς. 18 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται πέντε πόλεις] M Τόμος ΚΒ. καὶ ὀμνῦντες] M ὀμνύουσι. ÷ οἱ Γ ὀμνύοντες. κυρίου σαβαὼθ] M * σαβαὼθ addit in margine. πόλις ἀσεδὲκ] M A Θ ἀρές. 20 ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον] M post αὐτοῖς habet κύριος· Ad vocem autem ἄνθρωπον ÷ A Σ Θ Σωτῆρα, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἰησοῦς. 21 θυσίας] M ÷ Σ θυσίαν. A θυσίᾳ. ϗ εὔξονται εὐχὰς] M * A ϗ δώρῳ. 22 πληγῇ] M addit, μεγάλῃ· ϗ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει] M ÷ Θ θραύσει ϗ ἰάσει. εἰσακούσεται αὐτῶν, ϗ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει] M ÷ ἐπακούσεται αὐτῶν, ϗ ἰάσεται αὐτούς. 23 ἀπὸ Αἰγύπτου] M non habet ἀπό. 24 καὶ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις] P καὶ Ἀσσοὺρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. (ὡς ἂν μή τις τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ϗ Συρίᾳ νομήσειεν Ἰουδαίοις, ἀλλ' αὐτοὺς Αἰγυπτίοις ϗ αὐτοὺς Ἀσσυρίοις.

CAP. XX.

1 Ταναθὰν] M — Θάρθαν. Ὅρασις Ι. Ἀρνᾶ βασιλέως] M — A Θ Σαραγών. Σ Σάργων. 2 ἔλαβεν αὐτὴν] M κατελάβετο αὐτήν. πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς] M solum πρὸς Ἡσαΐαν habet. σανδάλιά σου] M ÷ A Σ ὑποδήματα. καὶ ποίησον οὕτως] M ÷ A ἐποίησε. 5 καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν] M Θ ϗ αἰσχυνθήσονται ἀπὸ Αἰθιοπίας ἐλπίδος αὐτῶν.

CAA· XXI.

1 Τὸ ὅραμα] M Τὸ ῥῆμα. Τόμος ΚΓ. Ὅρασις ΙΑ. τῆς ἐρήμου] M * θαλάσσης. 2 ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, ϗ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν] Symmachus apud P ἀνάστηθι Ἐλάμ· πολιορκεῖτε Μῆδοι. Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ, ϗ τὸ Ἑβραϊκὸν, Μῆδοι, φασίν. 5 ἑτοίμασον] M ἑτοιμάσατε. φάγετε] M * σκόπευσον τὴν σκοπιάν. 6 καὶ ὃ ἂν ἴδῃς] M ÷ A καὶ ὅσα ὄψεται ἀναγγελεῖ ϗ ὄψεται. Θ ἐὰν ἴδῃ ἀπαγγελεῖ ϗ ὄψεται. Σ ὃ ἂν ἴδῃ ἀναγγειλάτω καὶ ἴδεν. 7 ἀναβάτας ἱππεῖς δύο] Symmachus apud P ἁρμάζυγος ἵππων. 8 Οὐρίαν] M * Θ Σ ἀκρόασιν. 9 πέπτωκε, πέπτωκε Βαβυλὼν] M — ὅμως οἱ Γ. 11 τὸ ὅραμα τῆς Ἰδουμαίας] M Ὅρασις ΙΒ. 12 ἐὰν ζητῇς ζήτει] M A ἐὰν ἐπιζητῆτε ἐπιζητεῖτε, ἐπιστρέψατε, ἥκετε. 13 ἐν τῷ δρυμῷ] M * Σ λῆμμα Ἀραβίας. A ἄρμα Ἀραβίας. κοιμηθῇς] M κοιμηθήσῃ. Δαιδὰν] M ÷ A Σ Δωδανίμ. Θ Δαιδάν. Φ Δαιδάν. (scribitur Δαιλάν.) ἢ ἐν τῇ ὁδῷ] M abest disjunctiva. 15 πεφονευμένων] M φευγόντων· cum ÷ οἱ O πεφονευμένων. οἱ Γ μαχαιρῶν. Φ κατὰ τοὺς O. 17 ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδὰρ] M ἡ δόξα Κηδάρ. τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδὰρ] M abest υἱῶν. ὅτι κύριος] M ÷ διότι &c.

CAP. XXII.

1 Τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος Σιὼν] M Τὸ ὅραμα &c. Θ Σ λῆμμα φάραγγος ὁράσεως. Τόμος ΚΔ΄. 2 ἡ πόλις βοώντων] M * ἡ πόλις γαυριῶσα. πολέμων] M πολέμου. ÷ Θ A πόλεμος. οἱ O πολέμῳ. Σ ὅμως τε O. 3 οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασι] P κατὰ δὲ Σύμμαχον ἀνεστατώθησαν· κατὰ δὲ Θεοδοτίωνα μετεκινήθησαν. πόρρω πεφεύγασι] M * Θ ἐδέθησαν ὁμοθυμαδόν. 5 πλανήσεις] M πλάνησις. 6 οἱ δὲ Ἐλαμῖται] M P οἱ καὶ παραβλέποντες ἑρμηνεύονται, τῶν ἀπολλυμένων παρορῶντες τὴν σωτηρίαν, φειδόμενοι μηδενός. ἀναβάται ἄνθρωποι] M — A ἐν ἅρματι ἀνθρώπων ἱππέων. Θ συνεπιβάται ἀνθρώπων ἱππέων. 7 αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου] M ÷ A ἐκλογαὶ κοιλάδων σου. Θ Σ αἱ ἐκλεκταὶ κοιλάδες σου. 8 ἄκρας Δαυὶδ] M Δαβίδ. 9 καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσὶ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσὶ, Σύμμαχος ἔφη· καὶ τὰ ῥήματα οἴκου Δαβὶδ ὄψεσθε, ὅτι ἐπληθύνθη. ἀπέστρεψε] M ἀπέστρεψαν· Integrum versum hunc Symmachus apud P sic reddit, τὰς οἰκίας ἀριθμήσαντες, καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν μετοχετεύσαντες. 11 καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ] M αὐτοῖς· cum — Θ Σ καὶ ἐποιήσατε. τειχῶν] M τειχέων. ἐσότερον] M ἐσώτερον. οὐκ εἴδετε] M * πόρρωθεν. 12 κύριος κύριος σαβαὼθ] M semel duntaxat habet κύριος. 14 ἕως ἂν ἀποθάνητε] M * A Θ εἶπεν κύριος κύριος τῶν δυνάμεων. 15 Πορεύου] M * οἱ Γ Εἴσελθε. παστοφόριον] M παστοφορεῖον. Σομνᾶν] M Σομνάν. ÷ ὅμως οἱ Γ. 16 Τί σὺ ὧδε] M Τί σοι. 17 ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει] M ἐκβαλεῖ ϗ ἐκτρίψει. 21 στέφανόν σου] M * οἱ Γ. 23 ϗ στήσω αὐτὸν] M ÷ ϗ ἐπιθήσω. 25 ϗ ἐξολοθρευθήσεται] M hæc verba Theodotioni tribuit sub asterisco.

CAP. XXIII.

1 Τὸ ῥῆμα Τύρου] M Τὸ ὅραμα. ÷ A Τὸ ἄρμα. Σ Θ Τὸ λῆμμα. Ὅρασις ιδ΄. Τόμος κε΄. ὀλολύξατε] M ὀλολύζετε. Καρχηδόνος] M ÷ οἱ Γ Θάρσεις. Κιτιαίων] P τὸ δὲ Κιτιαίων, Χεττιείμ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 2 Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν, ὁ μὲν Ἀκύλας, Σιωπήσατε· ὁ δὲ Σύμμαχος, Σιγήσατε κατοικοῦντες τὴν νῆσον, εἰρήκασιν. Rationem autem hujus versionis vid. ibidem. 6 ἀπέλθατε] M ἀπέλθετε. εἰς Καρχηδόνα] M ÷ οἱ Γ Θάρσεις. ὀλολύξατε] M ὀλολύζετε. κατοικοῦντες] M ἐνοικοῦντες. 8 τῆς γῆς] M * Χαναάν. 9 πᾶν ἔνδοξον] M πάντα ἔνδοξον. 12 οὐκέτι οὐ μὴ προστεθῆτε] M οὐκέτι μὴ προσθήσετε. τὴν θυγατέρα Σιδῶνος] M * Θ A Σ παρθένον. Σιδῶνος] M Σιών· cum ÷ οἱ Γ Σιδῶνος. 14 Ὀλολύξατε] M Ὀλολύζετε. 15 ὡς χρόνος ἀνθρώπου] M ÷ οἱ Γ ἑνός. ἔσται Τύρος] M ÷ οἱ Γ Τύρῳ. 18 ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς] M hæc habet in margine sub asterisco Theodotioni adscripta. Καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορεία ϗ ὁ μισθὸς ἅγιον κυρίῳ] M ἅγιος τῷ κυρίῳ. Sic autem incipit versiculus, Καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις, &c. Ad quæ verba P sic, ὁ Ἀκύλας ϗ τὸ Ἑβραϊκὸν, ἀντὶ τῶν ἄρθρων ϗ τοῦ πᾶσι (pro πάσαις forte) φασί, Καὶ ἔσται ἐμπόριον αὐτῆς, ϗ μίσθωμα ἡγιασμένον τῷ κυρίῳ. τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου πᾶσα ἡ ἐμπορεία αὐτῆς, &c.] P ὁ δὴ σαφῶς ἐξέδωκε Σύμμαχος εἰπών· τοῖς γὰρ κατοικοῦσιν ἐνώπιον κυρίου ἔσται ἡ ἐμπορεία αὐτῆς φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, ϗ περιβάλλεσθαι εἰς τὸ παλαιῶσαι. ὁ δὲ Ἀκύλας, τοῖς καθημένοις εἰς τὸ πρόσωπον κυρίου ἔσται ἐμπόριον αὐτῆς τοῦ φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, εἰς ἔνδυσιν μεταρσίας. ὁ δὲ Θεοδοτίων, ϗ περιβάλλεσθαι εἰς παλαίωσιν. οἱ δὲ ἑβδομήκοντα, ϗ περὶ τῶν προσφερόντων αὐτῶν· (scilicet, ὡς ἐν συντηρείοις ἑστωμένων &c. inquit P.)

CAP. XXIV.

1 τὸ πρόσωπον αὐτῆς] M ÷ τὰ ὅρια. Τόμος κς΄. 2 ϗ ὁ παῖς, ὡς ὁ κύριος] M ÷ A ὡς ὁ δοῦλος, ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. ϗ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει] M ÷ Σ ὡς

ὁ ἀπαιτῶν οὕτως ὁ ἀπολλύμενος. 3 ταῦτα] M ÷ Θ τὸ ῥῆμα τοῦτο. 4 ἐπένθησεν] M * Θ Σ κατερρίφη. καὶ ἐφθάρη] M * Θ Σ κατερρίφη. ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς] P ἡ γῆ γάρ φησιν ὁ Σύμμαχος ἐφονοκτονήθη ὑπὸ τῶν κατοικούντων αὐτήν. 5 ἡ δὲ] M καὶ ἡ γῆ. διότι παρῆλθον τὸν νόμον] M τὸν νόμον παρέβησαν, cum ÷ παρῆλθον. Addit autem M post παρέβησαν, κυρίου, καὶ διεσκέδασαν. Inter προστάγματα vero & διαθήκην * οἱ Ο διεσκέδασαν. 6 διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται] P ἀντὶ δὲ τοῦ, διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται. Διὰ τοῦτο φησὶν ὁ Σύμμαχος ἐκπυρωθήσονται. καὶ καταλειφθήσονται] M sine καὶ, cum —. A καὶ ὑπολειφθήσεται ἄνθρωπος ἐλάχιστος. Σ ἄνθρωπος ὀλίγος. Θ ἄνθρωποι ὀλίγοι. 7 πενθήσει οἶνος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, πενθήσει ὁ οἶνος, Ἀκύλας ἐξέδωκεν, ἐπένθησεν ὁ παρωεισμὸς, (in margine παρωραισμός.) 8 τυμπάνων] M post hanc dictionem addit, πέπαυται αὐθάδεια, καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν. 9 πίνουσιν] M πίωσιν. 11 εὐφροσύνη τῆς γῆς] M * Θ ἀπῳκίσθη χαρά. Cæterum habet hoc Nobilius. 14 καὶ ἐὰν παύσηται ὁ τρυγητὸς, οὗτοι βοῇ φωνήσουσιν] M φωνῇ βοήσονται. P autem ibidem, Διαστολῇ κεχρημένος ὁ Σύμμαχος δύο κατὰ τὸ αὐτὸ παρίστησι διανοίας, εἰπών· ὡς ἐπιφυλλίδες ἐὰν συντελεσθῇ τρυγητός. εἶθ' ἐξ ἑτέρας φησὶν ἀρχῆς, οὗτοι ἐπαροῦσι φωνὴν αὐτῶν. Quorum utriusque rationem v. apud P ad locum. His autem mox subjungit, κατὰ δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα, οἱ ἀσεβεῖς τρυγητὸν παθόντες ἔχαλον φωνὰς ἀποδώσουσι. 16 κύριε ὁ θεὸς] M ÷ A Θ καὶ ἐρεῖ. 17 οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον] M * Θ καὶ ἀθεσίαν ἀθετούντων. 18 καὶ ὁ ἐκβαίνων] M ὁ δὲ ἐκβαίνων. ἀνεῴχθησαν] M ἠνεῴχθησαν. 19 Ταραχῇ ταραχθήσεται &c.] M ÷ Θ θραύσει θραυσθήσεται ἡ γῆ, καὶ διασκεδάσει διασκεδασθήσεται γῆ. 20 Ἔκλινεν ὡς ὁ μεθύων] M miram habet hic vocum metathesin, sed nullo plane discrimine a Vaticano. Ad ÷ vero in margine Θ sic habet, Κλινομένη κλιθήσεται (forte pro κλιθήσεται) ἡ γῆ. Σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων, καὶ σεισθήσεται (ubi ad σαλευθήσεται ἡ γῆ) ὡς ὀπωροφυλάκιον, καὶ καταβαρυνθήσεται ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία αὐτῆς, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ προστήσει (pro προστεθήσει) ἀναστῆναι. 21 καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς] M * A Σ Θ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 22 Καὶ συνάξουσι συναγωγὴν αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον, καὶ ἀποκλείσουσιν] P Διὸ Σύμμαχος φησὶ, καὶ ἀθροισθήσονται ἀθροισμὸν δεσμίου εἰς λάκκον, καὶ συγκλεισθήσονται εἰς συγκλεισμόν. 23 ἐκ Σιὼν καὶ ἐκ Ἱερουσαλὴμ] M utrobique habet ἐν· & ad vocem Σιὼν, * τῷ ὄρει.

CAP. XXV.

1 Κύριε ὁ θεὸς] M Κύριος ὁ θεός μου. 2 γένοιτο] M — A πεπτωμένως. Σ πτώσει. Θ ὁμοίως τοῖς Ο. 5 ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι] M εὐλογήσουσί σε, — in margine. ἐν Σιὼν] M post hanc vocem addit, ὅτι ῥύσῃ αὐτούς. παρέδωκας] M * ταπεινώσεις. 6 ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο] P τὸ δὲ, ἐπὶ τὸ ὄρος, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς διάνοιαν ἑτέραν παρίστησι. Σαφῶς γὰρ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος (inde ab hac clausula ad finem versus 8.) Καταποντιεῖ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ τοῦ ἐξουσιάζοντος πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ κρίσις ἡ κειμένη κατὰ πάντων τῶν ἐθνῶν, καταποθῆναι ποιήσει τὸν θάνατον εἰς τέλος, καὶ ἐξαλείψει κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου πᾶν δάκρυον καὶ τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ περιελεῖ ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι κύριος ἐλάλησεν· οἷς Ἀκύλας καὶ Θεοδοτίων συμφώνως ἐξέδωκαν. Et paulo post, ἀντὶ δὲ τοῦ, πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ, τὸ πρόσωπον τῆς σκοτίας Σύμμαχός τε καὶ Θεοδοτίων ἐξέδωκαν. 7 ἐν τῷ ὄρει τούτῳ] M ÷ * Σ τρυγῶν διυλισμένων καὶ καταπίεται. παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν] M ÷ καὶ παραδόσει παραδοθήσονται ἐν τῷ ὄρει. 8 Κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας] M — Θ Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. A Καταποντίσει τὸν θάνατον εἰς νῖκος. ἐλάλησε] M hic addit, ταῦτα. 9 ἐφ' ᾧ] M ἐφ' ὅν. ἠλπίζομεν] M continuo hic subjungit, καὶ ἠγαλλιώμεθα, cum * Θ Σ καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος ὑπεμείναμεν. Statim vero post ἠγαλλιώμεθα & alterum habet * αὐτῷ· καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. 11 ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας] M ἐφ' ὅν. 12 καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει] P sub initium cap. 26. ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ οἴκου σου ταπεινώσει, Σύμμαχος, Καὶ τὸ ὀχύρωμα τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν σου κύψει φησί.

CAP. XXVI.

1 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται] M Τόμος κζ'. ÷ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾀσθήσεται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐν τῇ Ἰούδᾳ πόλιν (πόλει) κράτους αὐτοῦ. τῆς Ἰουδαίας] M hic apponit, λέγοντες. πόλις ἰσχυρὰ] M ὀχυρά. 3 εἰρήνην] M * A Θ εἰρήνην. 6 πατήσουσιν αὐτοὺς] M αὐτάς· cum — ἕως χώματος. ταπεινῶν] M ÷ Θ πενήτων. 7 ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν] M caret articulo. 9 ἡ ψυχὴ ἡμῶν] M ψυχή μου. 10 οὐ μὴ μάθῃ] M — Θ Σ οὐκ ἔμαθε. A οὐ μὴ μάθῃ· οὐ μὴν ἔμαθε. 11 αἰσχυνθήσονται] M ÷ Σ Θ αἰσχυνθήτωσαν. A αἰσχυνθείησαν. 12 εἰρήνην δὸς ἡμῖν] M ÷ θήσεις εἰρήνην ἡμῖν. ἀπέδωκας ἡμῖν] M * τὰ ἔργα ἡμῶν. 14 οἱ δὲ νεκροὶ] M versum hunc integrum sub ÷ sic habet. A ἀποθνήσκοντες οὐ μὴ ζήσωσιν Ῥαφαΐν. Θ οὐ μὴ ἀνάστωσιν οἱ νεκροί· οὐ μὴ ζωοποιήσωσι. οἱ Δ ὁμοίως τοῖς Ο. Item pro ἀναστήσουσι habet ἀναστήσωσι ibidem. 15 τοῖς ἐνδόξοις] M πᾶσι &c. τῆς γῆς] M * ἐμάκρυνας πάντα τὰ πέρατα. Quod in nullo codice esse inventum, ait Nobilius. 16 ἐμνήσθην] M ἐμνήσθημεν. 17 ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδῖνι &c.] M ὥσπερ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν, καὶ ἐπὶ &c. Τόμος κη'. 18 σωτηρίας σου] M caret primitivo. 19 οἱ νεκροὶ] M * addit σου. 21 ἀπὸ τοῦ ἁγίου] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως, ἀπό. ἐπάγει τὴν ὀργὴν] M ÷ Σ ἐπισκέψασθαι τὴν ἀνομίαν τῶν κατοικούντων αὐτήν. ἐνοικοῦντας] M κατοικοῦντας.

CAP. XXVII.

1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ] M Τῇ ἡμέρᾳ. ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιὸν &c.] M ÷ A ἐπὶ Λευιαθὰν ὄφιν μοχλόν. Quem repetit paulo aliter P ad locum, ὡς δὲ Ἀκύλας, ἐπὶ Λευιαθὰν ὄφιν ἐσκιρωμένον ἢ ἐπειρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ σὺν τὸ κῆτος τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Θ ἐπὶ Λευιαθὰν ὄφιν ἐνεσκιρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ, &c. Hunc P omisit. Σ κατὰ Λευιαθὰν τοῦ ὄφεως τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ· καὶ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Quem P. ad verbum sic repetit, omisso duntaxat, τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως. 2 ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς] M ἐξάρχει κατ' αὐτοῦ. βοήσονται] M hic addit πάντες. ποιήσωμεν εἰρήνην οἱ ἐρχόμενοι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, εἰρήνην ποιήσωμεν αὐτῷ οἱ ἐρχόμενοι, παρέθεντό τινες κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, εἰρηνοποιήσει μοι τοὺς ἐρχομένους. 7 ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται] M ὡς αὐτὸς οὕτως ἀνεῖλεν, καὶ αὐτὸς οὕτως ἀναιρεθήσεται. 8 ἤδη μελετῶν] M ὁ μελετῶν. 9 τὴν ἁμαρτίαν] M sine articulo. 10 τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, &c.] P ἀνθ' ὧν οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· πόλις γὰρ ὠχυρωμένη μόνη, καλὴ ἀφεῖται, καὶ ἐγκαταλέλειπται, ὡς ἔρημος. ἐκεῖ νεμηθήσεται μόσχος, καὶ ἐκεῖ κοιτασθήσεται, καὶ ἀναλώσει τοὺς κλάδους αὐτῆς· ἐν τῷ ξηρανθῆναι τὸν θερισμὸν αὐτῆς, συντριβήσονται. 11 γυναῖκες ἐρχόμεναι] M Τόμος κθ'. ἐκ τειρήσῃ — ἐλεήσῃ] M οἰκτειρήσει, ἐλεήσει. 12 συμφράξει] P ὅπερ πατάξει ἑρμήνευσαν οἱ λοιποί. ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ] P ἀπὸ τοῦ ῥείθρου ποταμοῦ ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, κατὰ Σύμμαχον, ὅπερ ἰσοδυναμοῦσι καὶ οἱ λοιποί. Ῥινοκορούρων] M Ῥινοκούρων.

CAP. XXVIII.

1 τὸ ἐκπεσὸν] M statim hic habet sub * δύναμις δόξης αὐτοῦ. ἐπὶ τῆς κορυφῆς] M ÷ ὅ ἐστιν. 3 ἀνάπαυμα ταῖς χερσὶ] M ἀνάπαυσιν, καὶ ταῖς χερσί. καταπατηθήσεται] M ÷ ὁμοίως A Θ. τῆς ὕβρεως] M ÷ ὑπερηφανίας. 4 λαβεῖν] M non addit αὐτό. καταλειφθήσονται] M ad hanc vocem — habet, οἱ Γ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως. Sic autem legit, καταλειφθήσονται γὰρ ἐν πνεύματι &c. ἐπὶ κρίσιν] M * τῷ καθημένῳ. κωλυόντων] M κολίων· sed perperam, pro κωλύων. 7 τῆς μέθης] M hic addit, τοῦ σίκερα. 13 τὸ λόγιον] M hic apponit, κυρίου. ἐπὶ θλίψιν] M * προσδέχου προσδέχου. ἵνα πορεύσωσι &c.] M ἵνα πορευθῶσι καὶ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω. κινδυνεύσουσι καὶ ἁλώσονται] M κινδυνεύσωσι καὶ ἁλώσονται. 15 οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς] M οὐ μὴ εἰσέλθῃ ἡμᾶς. 16 λέγει κύριος κύριος] M semel tantum habet κύριος. ἐμβάλλω] M ἐμβαλῶ. εἰς τὰ θεμέλια] M ÷ τεθεμελιωμένον. 19 περὶ] M præmittit *, in margine vero Σ ἔτι κατά. παρελεύσεται ἡμέρας] M ἡμᾶς· sed Latina versio ibidem neutrum horum interpretatur. ἐν νυκτὶ] M ÷ A Θ ὁμοίως. Σ νυκτός. 21 ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν] M ÷ A ὡς ὄρει διακόπτων. Θ Σ ἐν τῷ ὄρει τῶν διακόπτων ἀναστήσεται κύριος. 22 καὶ ὑμεῖς] M ἡμεῖς. κυρίου σαβαὼθ] M inter has duas voces * habet, & in margine, οἱ Γ κυρίου. 24 ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν] M μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν. προετοιμάσει] M προσετοιμάσαι. μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν] M ÷ A Σ Θ μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ἀροτριῶν. 25 τότε σπείρει] M ÷ καὶ διασκορπίσει μελάνθιον. κέγχρον] M — A Θ ὁμοίως. 26 παιδευθήσῃ κρίματι] M — τῷ κρίματι. Σ Θ εἰς κρίμα. καὶ παιδεύσῃ κρίματι θεοῦ] P κατὰ Σύμμαχον, καὶ παιδεύσει αὐτὸν εἰς κρίμα ὁ θεὸς αὐτοῦ. 27 καθαίρεται] M καθαιρεῖται. πνάσεται] M ἐκπνάσεται. 28 τὸ δὲ κύμινον] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ δὲ κύμινον μετὰ ἄρτου βρωθήσεται, Σύμμαχός φησι, Κύμινον δὲ ἐν βακτηρίᾳ, ἄρτος δὲ λεπτοκοπηθήσεται· τὸ ἄρτος ἀντὶ τοῦ σῖτος εἰπών. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα &c. Θεοδοτίων καὶ Σύμμαχος ἐξέδωκαν, ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἀλοῶν ἀλοήσει αὐτὸν, οὐδὲ ταράξει ὄχος ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ λεπτυνεῖ αὐτόν. 29 Καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ &c.] P κατὰ δὲ Σύμμαχον, καίγε τοῦτο παρὰ κυρίου δυνάμεων ἐξῆλθεν πάλαι, ἐδόξασε βουλὴν, ἐμεγάλυνε σωτηρίαν.

CAP. XXIX.

1 Οὐαὶ Ἀριὴλ πόλις] M πόλις Ἀριήλ. Τόμος λ'. Δαυὶδ] M Δαβίδ· uti passim. 2 καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοὶ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς, καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοὶ, Σύμμαχος ἔφη, καὶ ἔσται κατώδυνος καὶ ὀδυνωμένη. 3 καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα &c.] P inde ab hoc loco ad medium versus 5. Τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· καὶ χαρακώσω κατά σου στάσιν, καὶ ἀναστήσω κατά σου πολιορκίαν, καὶ ταπεινωθήσῃ. Ἀπὸ τῆς γῆς λαλήσεις, καὶ ὑπὸ γῆν ἐδαφισθήσεται ἡ λαλιά σου, καὶ ἔσται ὡς ἐγγαστρίμυθος ἀπὸ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ λαλιά σου ῥοίσεται. 7 καθ' ὕπνους] M ἐν ὕπνῳ. ÷ καθ' ὕπνους· statim vero post ὕπνῳ * A νυκτός. ὁ πλοῦτος ἁπάντων τῶν ἐθνῶν] M τῶν ἀσεβῶν πάντων. ἐπὶ Ἀριὴλ] M ἐπὶ Ἰσραήλ. 9 καὶ ἔκστητε] M * Σ ἐξαπατήθητε, καὶ ἀπατᾶσθε. οὐδὲ ἀπὸ οἴνου] M * Θ κινούμενοι καὶ οὐ σίκερα. 11 καὶ ἔσται] M καὶ ἔσονται. ἐσφραγισμένου] M ÷ ὁμοίως οἱ Γ. ἀνάγνωθι] M * δὴ οἱ Γ. 13 ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἐν] Desiderantur hæc omnia in codice M. 15 οἱ βαθέως βουλὴν] M οἱ βαθεῖαν βουλήν. 16 τῷ πλάσαντι αὐτὸ] M non habet αὐτό. 17 οὐκ ἔτι μικρὸν] M * Ο Θ βραχύ. 19 ἐμπλησθήσονται] M — εὐφρανθήσονται. εὐφροσύνης] M * καὶ Ἰσραήλ. 20 ἐξέλιπεν ἄνομος καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος] versum hunc cum sequente Symmachus apud P sic reddit. καὶ ἀνηλώθησαν χλευάζοντες, καὶ ἐξεκόπησαν πάντες οἱ εἰς ἀδικίαν ἐξαμαρτάνοντες ἀνθρώποις ἐν λόγῳ. ἐξωλοθρεύθησαν] M * οἱ Γ πάντες. 21 ἐπ' ἀδίκοις δίκαιον] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως δίκαιον. 22 ὃν ἀφώρισεν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ, ὁ λυτρωσάμενος τὸν Ἀβραὰμ ἐξέδωκε Σύμμαχος. οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον &c.] M Θ οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐντραπήσεται ὅτι ἐν τῷ ἰδεῖν. μεταβαλεῖ] M addit, Ἰσραήλ. 23 ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν] Inde ab his verbis ad finem fere capitis, Symmachus sic apud P. Ἀλλ' ὅταν ἴδῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἔργα χειρῶν μου ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ἁγιάζονται τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν Ἰσραὴλ κραταιώσουσι, καὶ μαθήσονται οἱ πεπλανημένοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, καὶ γογγυσταὶ μαθήσονται παιδείαν.

CAP. XXX.

1 Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται] M ÷ ὦ υἱοὶ ἀφιστάμενοι, φησὶ κύριος. λέγει] M τάδε λέγει. προσθεῖναι] M προσθῆναι. 4 ἀρχηγοὶ] M * οἱ Γ αὐτοῦ. ἄγγελοι] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 5 μάτην κοπιάσουσι] M * οἱ Γ πάντες. 6 ἡ ὅρασις] M sine articulo præpositivo. ἡ ὅρασις] P ἀντὶ τοῦ, ἡ ὅρασις, λῆμμα Σύμμαχός φησιν. τῶν τετραπόδων &c.] P ἀντὶ δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, κτηνῶν νότου πάντες ἐξέδωκαν. οἳ ἔφερον] M * θησαυροὺς αὐτῶν. ἐπὶ ὄνων] M * Θ ὤμων. πρὸς ἔθνος &c.] M — Θ ἐπὶ λαὸν μὴ ὠφελοῦντα, καὶ Αἴγυπτος μάταια καὶ κενὰ βοηθήσουσιν. ὠφελήσει αὐτοὺς] M addit, εἰς βοήθειαν. 9 τὸν νόμον] M κυρίου. 10 οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις &c.] P ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμμαχος· καὶ τοῖς ὁρῶσι, μὴ ὁρᾶτε ἡμῖν ὀρθῶς· λαλήσατε ἡμῖν λεῖα, ὁρᾶτε ἡμῖν πλάνας· Ἀπόστητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἐκκλίνατε ἀπὸ τῆς τρίβου, παύσατε ἐκ προσώπου ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 12 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ] M * hæc ipsissima repetit; sed textus ipse addit κύριος post λέγει. 14 ἀποσυριεῖς] M ÷ A τοῦ ἀνασύραι ὕδωρ ἀπὸ τοῦ βοθύνου. 15 οὕτω λέγει κύριος] M οἱ Γ ὅτι. ὅταν ἀποστραφεὶς στενάξῃς, τότε σωθήσῃ] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐν μετανοίᾳ φησὶ, καὶ ἀναπαύσει σωθήσεσθε, καὶ ἐν ἐλπίδι ἔσται ἡ δύναμις ὑμῶν. 16 καὶ ἐπὶ κούφοις] M εἴπατε habet inter καὶ & ἐπί. 17 χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς] M ÷ οἱ Γ χίλιας μία ἀπὸ προσώπου ἐπιτιμήσεως ἑνός. ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους &c.] P ἢ κατὰ τὸν Σύμμαχον, ὡς ἱστὸς ἐπάνω ὄρους, καὶ ὡς ἱστία ἐπὶ βουνοῦ. 19 ἐπ' αὐτῷ] M ἐν αὐτῷ. λαὸς ἅγιος] P Τὸ δὲ ἅγιος, ἐν τῷ, λαὸς ἅγιος, οὐ πρόσκειται παρ' Ἑβραίοις, οὐδὲ κατὰ τὰς ἐκδόσεις τῶν ἄλλων. κλαυθμῷ ἔκλαυσεν] M * οὐκ. A P τὸ Ἑβραϊκὸν οὐκ ἔκλαυσεν ἔχει. 21 τὰ ὦτά σου] M sine τά. 22 περικεχρυσωμένα] M præmittit, τά. 23 καὶ εὐρύχωρον] M omittit καί. 25 ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον] P κατὰ δὲ Σύμμαχον, καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ ἐπηρμένου διαιρέσεις ἀγωγῶν ὑδάτων. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ] P Διό φησιν ὁ Ἀκύλας· ἐν ἡμέρᾳ ἀποκταμένου πολλοῦ, ἐν τῷ πεσεῖν μεγαλυνομένοις, καὶ ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ [illegible]

τῷ Ἰσραὴλ, οὐδὲ τοῦ Ἰακώβ. 26 τοῦ ἡλίου ἔσαι] In M deeſt, ἔσαι. ἑπταπλάσιον] M * ὡς τὸ φῶς τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. 37 καιόμενος θυμὸς] M ÷ Σ καιόμενος θυμὸς αὐτοῦ. λόγιον ὀργῆς πλήρες] M τὸ λόγιον &c.] 30 φλογὸς] M ÷ πυρός. 31 Διὰ γὰρ τῆς φωνῆς] M ÷ Α Θ ὅτι ἀπὸ φωνῆς. Σ ἀπὸ γὰρ φωνῆς. 32 ἐφ᾽ ἧ] M ἐφ᾽ ἣν. πολεμήσουσιν] M * Θ Καὶ ἐν πολέμοις ἀρσεισμοῦ.

CAP. XXXI.

1 Καὶ οὐκ ἦσαν] M καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ τὸν κύριον] M καὶ τὸν θεὸν οὐκ ἐζήτησαν. 2 Σοφῶς] M Σοφός. 3 οἱ βοηθοῦντες] M * καὶ πεσεῖται ὁ βοηθούμενος. ἀπολοῦνται] M addit, μαχαίρᾳ. 4 ὃν τρόπον] M addit, ὅταν ante βοήσῃ ὁ σκύμνος] M καί. καὶ κεκράξῃ ἐπ᾽ αὐτῇ &c. P ὁ Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκεν· πληρώματος ποιμένων ἀπὸ φωνῆς αὐτῶν οὐκ ἡττηθήσεται, οὐδὲ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐκ ὑποταγήσεται. (Κατὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἑβδομήκοντα ἐμφατικὸν οὕτω. ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη] M ÷ Θ πλήρη ποιμένων καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν οὐ μὴ ἡττήθη, καὶ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐ μὴ ὑπετάγη 5 ὑπερασπιεῖ] M — in margine vero ὑπερασπιεῖ. Σ Θ ὑπερασπίζων. Α θυρεῶν. 6 Ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν &c.] P ὅπερ ὁ Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκε, μετανοήσατε, ὡς ἐβαθύνατε παραβῆναι οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. καὶ ἄνομον] M * οἱ Γ υἱοὶ Ἰσραήλ. 7 ἀπαρνήσονται] M ἀπαρνηθήσονται· cum — ἀφαιρεθῶνται. Α ἀπορρίψουσιν. Σ ἀποβαλοῦνται. Θ ἀπώσον τε (ἀπώσει τε q.) ἀνὴρ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ, ἀργυρείου αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα τοῦ χρυσίου αὐτοῦ. τὰ χρυσᾶ] M antè has voces * habet, cum χειροποίητα in margine. αἱ χεῖρες αὐτῶν] M * Α ἁμαρτίαν. 9 πέτρᾳ γὰρ περιλημφθήσονται ὡς χάρακι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, πέτρᾳ περιλημφθήσονται &c, ὁ Σύμμαχος ἔφη· πέτρα αὐτοῦ ἡ φοβερὰ παρελεύσεται, καὶ πτοηθήσονται οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, φησὶ κύριος· (δηλαδὴ τοῦ Ἀσυρίου.)

CAP. XXXII.

1 ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος, &c.] P Σύμμαχος, ἰδοὺ εἰς δικαιοσύνην βασιλεύσει βασιλεύς. 2 καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ] P Ἀκύλας δέ φησιν, ὡς κρύπτων πνεῦμα· καὶ ἀποκρυφὴ ἐντινάγματος. 3 Καὶ οὐκ ἔτι ἔσονται πεποιθότες, &c.] P ἀνθ᾽ οὗ, φησὶ Σύμμαχος, οὐκ ἀμαυρωθήσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. ἀνθρώποις] M ἀνθρώπους. 4 Καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων, &c.] P Σύμμαχος γὰρ ἐξέδωκε, καὶ ἡ καρδία τῶν ἀκουόντων προσέξει τοῦ ἀκούειν. μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην] P ἀντὶ δὲ τοῦ, λαλεῖν εἰρήνην, λαλεῖν σαφῆ· ex eodem Symmacho. 7 βουλεύσεται] M ÷ οἱ Γ ἐβουλεύσατο. 8 οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο] P κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, Ἄρχων δὲ ἀρχοντικὰ βουλεύσεται, καὶ ἡγεμὼν ἀναστήσεται. 9 ἀνάστητε] M ÷ οἱ Γ δή. P οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, Γυναῖκες εὐθηνοῦσαι, φασὶν, ἀντὶ τοῦ πλούσιαι. 10 εἰσακούσατε] M ἀκούσατε. ἐν ἐλπίδι] P ἐπ᾽ ἐλπίδι. Addit autem, τὸ δὲ, ἐπ᾽ ἐλπίδι, φασὶν οἱ λοιποὶ, πεποιθυῖαι. λόγους μου] M A λόγιόν μου. Σ τὰς ῥήσεις μου. Θ τὰ ῥήματά μου. πέπαυται] M addit, ὁ σπόρος. Ad vocem autem πέπαυται ÷ Α Συλλογὴ οὐ μὴ ἔλθῃ. Σ ἐκώλυσεν ἵνα μὴ ἔλθῃ. οὐκέτι] M καὶ οὐκέτι. 11 γένεσθε] M γίνεσθε. περιζώσασθε] M ÷ Α καὶ ζώσασθε ἐπὶ ὀσφύας. 12 ἀπὸ ἀγροῦ] M — Α ἐπί. Θ Σ περί. Adice hic infra. 14 οἶκοι ἐπιθυμήματος] M ἐπιθυμητές. 15 ἐφ᾽ ὑμᾶς] M ἡμᾶς. 17 καὶ πεποιθότες] M addit, ἔσονται· cum ÷ Α Σ καὶ πεποιθήσεις ἕως αἰῶνος. Θ καὶ ἐλπίσεως. 19 ἐφ᾽ ὑμᾶς] M ἡμᾶς. Quod perſæpe fit.

Ea omnia quæ ſuis locis hic reſtituimus omiſſa ſunt apud Procopium, appoſita vero poſtea ſub initium capitis 33. unde huc propriis ſuis locis tranſtulimus. Verſ. 12. καὶ ἀμπέλου γεννήματος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ γεννήματος ἀμπέλου, ὁ μὲν Ἀκύλας φησὶν, ἐπὶ ἀμπέλῳ αὐξητικῇ· ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐπὶ ἀμπέλου πολυφόρου. 13 ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, Σύμμαχος, ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ λαοῦ μου, φησί. 14 βοσκήματα ποιμένων] P ἡ ἀγέλη, κατὰ τὸν Ἀκύλαν. 15 πνεῦμα ἀφ᾽ ὑψηλοῦ] P ἢ κατὰ Σύμμαχον, ἀνάψυξις ἐξ ὕψους.

CAP. XXXIII.

1 Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, &c.] P Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκεν· οὐαὶ ὁ ταλαιπωρίζων, αὐτὸς δὲ μὴ ταλαιπωρηθείς· καὶ ὁ ἀθετῶν, αὐτὸς δὲ οὐκ ἀθετηθείς. ὅταν συντελέσῃς ταλαιπωρίζων, ταλαιπωρηθήσῃ· καὶ ὅταν κοπιάτη ἀθετῶν, ἀθετήσουσί σε. 3 Διὰ φωνὴν τοῦ φόβου (M addit σου) ἐξέστησαν λαοὶ] P Κατὰ δὲ Ἀκύλαν καὶ Θεοδοτίωνα, ἀπὸ φωνῆς ὄχλου, ἤγουν πλήθους ἀνεχώρησαν λαοί. Ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ φόβου σου, ὁ Σύμμαχος, ἀπὸ τοῦ ὑψωθῆναί σε διεσπάρησαν. 4 ἀκρίδας] M * Θ ὡς ἀπὸ τῶν βοθυνῶν. 5 ἐν ὑψηλῷ] M ἐν οὐρανοῖς ὑψηλοῖς. 6 ἐν νόμῳ παραδοθήσονται] P Ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, Σύμμαχός φησιν, ἡ πίστις τῶν καιρῶν σου πλοῦτος σωτηρίας, σοφία, καὶ γνῶσις, φόβος κυρίου αὐτὸς ὁ θησαυρός σου· Τῶν ἑβδομήκοντα λεγόντων, ἥκει σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια. 7 ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν, &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἰδοὺ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν αὐτοὶ φοβηθήσονται, Σύμμαχος μέν φησιν, ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἔκραξαν ἐκτενῶς. ὁ δὲ Ἀκύλας, ἰδού φησιν ὀφθήσομαι αὐτοῖς· βοήσω ἐκτενῶς· καὶ τὸ λοιπὸν ὁμοίως. ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἐβόησαν ἐκτενῶς. ἄγγελοι (M ἄγγελοι γὰρ) ἀποσταλήσονται] M ÷ Α ἄγγελοι εἰρήνης πικρῶς κλαύσονται. παρακαλοῦντες] M ἀξιοῦντες. 8 πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν] P τὸ δὲ πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, ὀβελίζεται ὡς μὴ κείμενον. 9 ἐπένθησεν ἡ γῆ] M ÷ ὅμως οἱ Γ. ὁ Χέρμελ] M ὁ Κάρμηλος. 12 καὶ ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα, λαοὶ ἐξέδωκαν. 13 γνώσονται] M καὶ γνώσονται. 15 λαλῶν] M ÷ οἱ Γ λαλεῖ.] M addit, αὐτοῦ. 17 ὄψεσθε] M addit, καὶ &c. 18 οἱ γραμματικοὶ] M caret οἱ. ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν· ὁ ἀριθμῶν τοὺς ἐκτελεσμένους, τὸν λαὸν τὸν ἀναιδῆ. οὐκ ὄψει λαὸν βαρὺν χείλεσιν, ὥστε μὴ ἀκούειν διάλεκτον γλώσσης. 19 ᾧ οὐ συνεβουλεύσατο] M συνεβουλεύσατο. τοὺς τεθραμμένους μικρὸν καὶ μέγαν λαὸν] M ÷ Α Θ μεμεγαλυμμένους. Σ ἐκτελεσμένους. βαθύφωνον] M ÷ Σ οὐκ ὄψῃ λαὸν βαρὺν ἐν χείλεσι. 20 ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις] P ἀντὶ τοῦ, ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις, ὁ μὲν Ἀκύλας φησίν· ὅρα, ματαθηπι (q.) Σιὼν πόλιν ἑορτῶν. Σύμμαχος δὲ καὶ Θεοδοτίων, Ἴδε Σιὼν τὴν πόλιν τῶν ἁγίων ἡμῶν. 21 ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν· τόπος ὑμῖν ἔσται &c.] P Κατὰ δὲ Σύμμαχον, κραταιὸς ἡμῖν κύριος. τόπος ποταμῶν διώρυγες εὐρύχωροι, ὅπου μὴ πορευθῇ κωπηλάτου, (videtur eſſe pro κωπήλατον) οὐδὲ ἐντολὴ κραταιὰ διαπεράσει αὐτόν. Τὸ δὲ, ὅπως μὴ πορευθῇ, Ἀκύλας φησίν· οὐ μὴ πορευθῇ ἐν αὐτῇ κώπης, καὶ τριήρης ὑπερμεγέθης οὐ διαβήσεται αὐτό. 23 Ἐρράγησαν τὰ σχοινία] Verſum hunc integrum Symmachus apud P ſic reddit; Ἐξερρίφη τὰ σχοινία σου, ὥστε μὴ κρατεῖν. οὕτως ὁ ἱστὸς αὐτῶν, ὥστε μὴ ἁπλῶσαι ἱστίον. τότε διαμερισμοῦ ἕως σκύλων πολλῶν. ἐνίσχυσαν] M ἐνίσχυσεν. Item * Α οἱ Γ οὕτως.

CAP. XXXIV.

1 προσαγάγετε ἔθνη] M * addit, προσέχετε. 5 ἀπὸ συκῆς] M * οἱ Γ ὀπ. 6 τῷ κυρίῳ] M τῷ θεῷ. 7 ἀπὸ τοῦ αἵματος] M addit, καὶ τὸ χῶμα αὐτοῦ. 10 εἰς γενεὰς αὐτῆς] M ÷ οἱ Γ εἰς γενεὰν ἐρημωθήσεται. 11 καὶ εἰς χρόνον πολὺν ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ] M ÷ καὶ εἰς χρόνον πολύν. Legit autem hoc ordine, Καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα, &c. Καὶ ἐπιβληθήσεται &c.] M * ad voculam καί· Θ οὐκ ἔστιν ὁ παραπορευόμενος ἐν αὐτῇ. ἐπιβληθήσεται ἐπ᾽ αὐτὴν σπαρτίον &c.] M ÷ Θ καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. 12 βασιλεῖς] M addit, αὐτῆς· cum * Α Θ καλέσουσι. οἱ ἄρχοντες] M * οἱ Γ πάντες. 13 καὶ ἀναφυήσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν] M καὶ ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῆς. ἐπαύλεις] M ἔπαυλις Σειρήνων. 14 καὶ βοήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον] M — Α Σ καὶ τειχῶν. Α πρὸς ἕτερον αὐτοῦ. Θ καὶ ὀρθοτειχῶν ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι, εὑρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν] M ÷ Α ἐκεῖ ἀνέψυξεν λίλιθ καὶ εὗρεν ἑαυτῇ ἀνάπαυσιν. Σ ἐκεῖ ἠρεμήσει λάμια. Legit autem M, εὗρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. 16 ἐζήτησαν] M ἐζήτησεν. συνήγαγεν αὐτὰ] M αὐτάς. 17 γενεὰς γενεῶν] M præmittit εἰς.

CAP. XXXV.

2 ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου] M ÷ Κάρμηλος καὶ Σαρὼν τόπος τῶν ἀλλοφύλων. Cætera quæ hic habentur notata ſunt prius in ſcholio Vaticani. 4 ἰσχύσατε] M ὑψώσατε. 6 τρανὴ] M καὶ τρανή. 7 ἐπαύλεις καλάμου] M ÷ οἱ Γ κάλαμον. 10 εὐφροσύνη] M ÷ σωτηρία, cum εὐφροσύνη in margine.

CAP. XXXVI.

3 ὁ τοῦ Ἀσὰφ] M ÷ ὁ ἀναμιμνήσκων. 4 εἴπατε Ἐζεκίᾳ] M εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν. 5 τί πεποιθὼς εἶ;] M τίνι πεποιθὼς εἶ; καὶ λόγοις] M ἢ λόγοις. 6 τὴν τεθλασμένην ταύτην] M ταύτην τὴν τεθλασμένην. ὡς ἂν ἐπιστηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ᾽ αὐτήν] M ὡς ἂν ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιστηριχθῇ ἀνήρ. καὶ τρήσει αὐτήν] M * Θ καὶ τρήσει αὐτήν, in margine. πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ] M ἐπ᾽ αὐτόν. 7 εἰ δὲ λέγετε] M Α Σ Θ πρός με. 8 νῦν μίχθητε] M * Α Σ Θ Δή. 9 εἰς πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν] M τοῦ τοπάρχου ἑνός. πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον &c.] P ἀνθ᾽ οὗ Σύμμαχος φησὶ, καὶ πῶς ὑποστήσει τὸ πρόσωπον ἄρχοντος ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν μικρῶν. 10 πολεμῆσαι αὐτήν] Quæ ſequuntur hujus commatis, habentur in codice M ſub * τοῖς Γ adſcripta. 11 λάλησον] M * Α Θ Σ δή. εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων] M addit, τῶν ἑστηκότων. 12 κύριον] M * Α Σ Θ τόν. ὑμῶν] M * Α Σ Θ αὐτῶν. 14 οὐ δύνηται] M οὐ μὴ δύνηται. 16 μὴ ἀκούετε] M μὴ ἀκούσετε. 19 Ἐπφαρναὶμ] M Σεμφαρναίμ. 21 μηδένα ἀποκριθῆναι] M μηδὲν ἀποκριθῆναι. 22 οἰκονόμος] M ὁ οἰκονόμος.

CAP. XXXVII.

1 τὰ ἱμάτια] M addit, αὐτοῦ. 2 Ἐλιακεὶμ] M * οἱ Γ τόν. 4 εἰσακούσαι κύριος] M εἴπως, εἰσακούσεται κύριος. βασιλεὺς Ἀσσυρίων] M addit, ὁ κύριος αὐτοῦ. λόγοις οὓς] M λόγοις οἷς. πρὸς κύριόν σου] M addit, τὸν θεόν σου. 7 ἐμβάλλω] M ἐμβαλῶ. 8 τὸν βασιλέα] M * Α Θ βασιλέα. Λοβνὰν] M ÷ οἱ Γ Λαβανά. καὶ ἤκουσεν] M addit, βασιλεὺς Ἀσσυρίων. 9 ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχὶς, καὶ] M habet hæc omnia in margine, ſub * Α Σ Θ. 10 ἐφ᾽ ᾧ] M * Σ Τ. ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων] M poſt Ἀσσυρίων * habet Α Σ Θ ἰδοὺ σύ. 11 ἃ ἐποίησαν] M * Α Σ Τ Ν. 12 καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;] M * Α Σ Θ καὶ σὺ ῥυσθήσῃ. Γωζὰν M Γωζά. Ῥαφὲθ] M Ῥασέμ. 13 Ἐπφαρουαὶμ] M Ἐπφαρουέμ. Ἀναγουγάνα] M Ἀνὰ καὶ Ἀβά. 14 καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου] M habet hæc ſub * Θ Σ adſcripta. ἤνοιξεν αὐτὸ] M poſt αὐτὸ * habet cum Α Θ Σ Ἐζεκίας. 16 κύριος σαβαὼθ] M κύριε &c. 17 καὶ ἴδε τοὺς λόγους] M καὶ ἴδε καὶ ἄκουσον πάντας τοὺς λόγους. 20 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ] M ἐκ χειρὸς αὐτῶν. 22 ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐπὶ σοὶ &c. ἐξέδωκε Σύμμαχος, ὄπισθέν σου κεφαλὴν ἐκίνησε. 23 Τίνα ὠνείδισας καὶ παρώξυνας;] P ἀνθ᾽ οὗ, ἐβλασφήμησας ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 24 τὸ κάλλος τῆς κυπαρίσσου] P τὰς δὲ κυπαρίσσους ὁ μὲν Ἀκύλας ἐλατὰς, ὁ δὲ Σύμμαχος ἀρκεύθους ἐξέδωκεν. 25 εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ] P εἰς ὕψος τοῦ ἄκρου αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμόν. καὶ ἔθηκα γέφυραν, καὶ ἠρήμωσα &c.] P ἢ κατὰ Σύμμαχον, ἐγὼ ὤρυξα καὶ ἔπιον ὕδωρ, καὶ ἐρήμωσα ἐν ἴχνει ποδός μου πάντας ποταμοὺς συνεχομένους. 26 ἐν ὀχυροῖς] M ἐν ἰσχυροῖς. 27 χόρτος ξηρὸς] M ÷ Α χλόη χώρας Θ Σ χόρτος ἀγροῦ. 29 καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρὸς μὲ] P ἢ κατὰ Σύμμαχον, ἡ ἀλαζονεία σου εἰς τὰ ὦτά μου. καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου] P ὁ δὲ Σύμμαχος, Δώσω, φησὶ, κρίκον εἰς τὸν μυκτῆρά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου. 30 ἃ ἔσπαρκας] P ἀντὶ τοῦ, ἃ ἔσπαρκας, αὐτόματα πάντες ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. τὸ κατάλειμμα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ κατάλειμμα, Ἀκύλας μὲν καὶ Θεοδοτίων αὐτοφυῆ, ὁ δὲ Σύμμαχος ἀπὸ δένδρων ἐξέδωκαν. 34 καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ] M hæc habet in margine ſub * Theotioni adſcripta. 35 διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου] P διὰ Δαυὶδ τὸν ἐμὸν δοῦλον, οὕτω γὰρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 36 ἀναστάντες] M ἐξαναστάντες. 37 ἀποστραφεὶς] M poſt hanc vocem addit, καὶ ἀπέστρεψε. Νινευῆ] M Νινευί. 38 Νασαρὰχ] M Ἀσαρὰχ θεοῦ αὐτοῦ πάτραρχον αὐτοῦ.

CAP. XXXVIII.

1 καὶ οὐ ζήσῃ] M καὶ οὐ μὴ ζήσῃ. 3 πρὸς κύριον, λέγων,] M * οἱ Γ ὦ δὴ κύριε, Μνήσθητι] M * δή. 6 δεκαπέντε] M πεντεκαίδεκα. ῥύσομαί σε] M σώσω σε. ÷ οἱ Ο ῥύσομαί σε. Σ ἐξελοῦμαί σε. Α ὁμοίως τοῖς Ο. 7 τὸ ῥῆμα τοῦτο] M addit, ὡς ἐλάλησεν. 8 στρέψω] M στρέφω. οὓς κατέβη] M hic apponit ὁ ἥλιος, non poſt πατρός σου, uti habetur in Vaticano. τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς] M hic addit, οὓς κατέβη ἡ σκιά. 11 ἐπὶ γῆς ζώντων] M τῆς γῆς, cum ζώντων ſub aſteriſco Aquilæ adſcripto. οὐκέτι μὴ ἴδω] M οὐκέτι οὐ μή. τοῦ Ἰσραὴλ] M τοῦ θεοῦ. οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον] M οὐκέτι οὐ μή, ut prius. 12 ἐκ τῆς συγγενείας μου] M ÷ Α ἐπαύσατο γενεά μου. Θ ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου. ὡς ἱστὸς] M inſerit hæc duo poſt verbum ἐγένετο. 13 ἕως νυκτὸς παρεδόθην] M παρεδόθην ἕως νυκτός. μελετῶ] M μελετήσω. 14 ὀφθαλμοὶ] M ſtatim addit, ἀπό. Indices verſuum 15 & 16 deficiunt. ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου] M ἐξείλετο καὶ ἀφείλετο. τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς] M * Θ αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν καθοδήγησιν πάντας ἐνιαυτοὺς μου ἐπὶ πικρίαν ψυχῆς μου. (Non nihil ſubeſſe videtur σφάλματος Typographici.) 16 Καὶ παρακληθεὶς ἔζησα] M * Θ ἰδοὺ εἰς εἰρήνην πικρία μοι. 18 οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου &c] M ÷ οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης αἰνέσει σε· οὐδὲ ὁ θάνατος εὐλογήσει σε. οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου &c.] M ÷ Σ οἱ καταβαίνοντες εἰς λάκκον τὴν ἀλήθειάν σου. 19 ἃ ἀναγγελοῦσι &c.] M — καὶ τοῦτο ἀναγγεῖλαι. 20 τὴν δικαιοσύνην σου Θεὲ] M τὴν δικαιοσύνην σου κύριε. 22 τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκίαν] M non habet πρὸς Ἐζεκίαν.

CAP. XXXIX.

2 Καὶ ἐχάρη ἐπ᾽ αὐτοῖς Ἐζεκίας] M addit hic χαρὰν μεγάλην. οἶκον τοῦ νεχωθᾶ] P ὅπερ οἶκον ἀρωμάτων Ἀκύλας ἔφη, καὶ Σύμμαχος, Γαζά. ὃ οὐκ ἔδειξεν] M addit αὐτοῖς ante Ἐζεκίας. καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ] M hæc habet in mar-

gine ſub aſteriſco. 6 καταλείπωσιν] M καταλείψωσιν. 7 ὧν γεννήσεις] M ὧν ἐγέννησας * Θ οἵτινες ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ.

CAP. XL.

2 Ἱερεῖς λαλήσατε] P τὸ δὲ, Ἱερεῖς, ὡς μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὠβέλισται παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα· ὁ γ' οὖν Σύμμαχός φησι· παρηγορεῖτε παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεὸς ὑμῶν. παραμυθήσασθε τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ. ᾧ καὶ συνεφώνησαν οἱ λοιποί. 3 φωνὴ βοῶντος] P κατὰ τὸν Ἀκύλαν, καλοῦντος. εὐθείας ποιεῖτε] M ÷ διὰ τῆς σαββάτου. εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, Σύμμαχος ἔφησεν, ὁμαλίσατε ἐν ἀβάτῳ ὁδὸν τῷ θεῷ ἡμῶν. 5 εἰς πεδία] M ÷ ὁδοὺς λείας. Σ Θ Α εἰς πεδίον ὅμως τε Ο. 6 πᾶσα σὰρξ χόρτος] P inde ab hiſce verbis ad finem verſus 8. Κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν, χόρτον καλεῖ τὸν Ἰουδαίων λαόν. ὁ γὰρ Σύμμαχος καὶ Θεοδοτίων ἐκ προσθήκης, φασίν· Ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· Ἐξηράνθη ὁ χόρτος· ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. ὁ δὲ Ἀκύλας, πρὸς ὃν ὁ λαὸς ἐξηράνθη; πρὸς ὃν ἀπέρρευσεν ἄνθος; Ἀντὶ τοῦ τὸ δὲ ῥῆμα θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Σύμμαχός φησιν, ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡμῶν στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 9 τῇ ἰσχύϊ] M ἐν ἰσχύϊ. ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν] P ὁ δὲ Ἀκύλας φησίν· ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι σεαυτῇ εὐαγγελιζομένη Σιών. καὶ ἔπαρον ἰσχυρῶς τὴν φωνὴν εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ. 10 Καὶ ὁ βραχίων] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 11 συνάξει ἄρνας] P Ἀκύλας ἀρνία φησίν. καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας] M * Α Σ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ βαστάσει. 12 τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 13 συμβιβᾷ αὐτὸν] M συμβιβάσει. 17 εἰς ὁλοκάρπωσιν] M ὁλοκαύτωσιν. 18 Τίνι ὁμοιώσατε] M * οἱ Γ αὐτῷ. 23 ἄρχοντας ὡς οὐδὲν] M εἰς οὐδέν.] 24 λήψεται αὐτοὺς] M ἀναλύψεται (pro ἀναλήψεται opinor) αὐτούς. 24 καὶ ὑψωθήσομαι] M — Θ Σ. Καὶ σωθήσομαι. Α. ἐξισωθήσομαι. 26 εἰς ὕψος] M εἰς τὸ ὕψος. 27 μὴ γὰρ εἴπῃς Ἰακώβ] M — Σ Διὰ τί λέγεις Ἰακώβ. Adi ꝑ hic infra. & ꝑ a hic infra. 31 ἀνίσχυες ἔσονται] M ÷ Α σκανδαλισθήσονται. Σ Θ ἀσθενήσουσι. ꝑ P ſub initium cap. 41. in commentario, ὁ Σύμμαχος, διὰ τί λέγεις Ἰακὼβ, καὶ λαλεῖς Ἰσραήλ; καὶ οἱ λοιποὶ συμφώνως.

ꝑ a. Ad illud ver. 28. cap.40. hic ſupra (quod omiſerat Procop. ad locum) hic addit, nempe ſub initium cap.41. Ἀντὶ δὲ τοῦ, inquit, οὐ κοπιάσει, οὐκ ἐξελύθη, φασὶν οἱ λοιποί.

CAP. XLI.

1 Ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι] P ἀνθ' οὗ, Σύμμαχος μὲν, δουλεύσατε, φησίν, ἐπ' ἐμοῦ νῆσοι. Ἀκύλας δὲ καὶ Θεοδοτίων, κωφεύσατε πρός με. ἀλλάξουσιν ἰσχὺν] P ἀλλαξάτωσαν ἰσχὺν, κατὰ Σύμμαχον. 2 ἐναντίον ἐθνῶν] M — Θ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Σ ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ δώσει εἰς γῆν] M ÷ οἱ Γ εἰς χοῦν. ἐξωσμένα] M ÷ ἐξωθούμενα Θ. 4 Τίς ἐνήργησε] M Θ οὐκ ἥξει. ἐκάλεσεν αὐτὴν] M — Θ ὁ καλῶν τὰς γενεὰς ἐξ ἀρχῆς. 6 τὰ ἄκρα τῆς γῆς] M * Θ ἐξέστησαν. ἤγγισαν καὶ ἦλθον ἅμα] M ÷ Α ἤγγισαν, καὶ ἥκασιν ἀνὴρ σὺν ἑταίρῳ αὐτοῦ, βοηθήσουσι, καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἶπεν. 7 σύμβλημα καλόν ἐστιν] M — Θ Σ τῇ κολλῇ ἀγαθόν ἐστιν. Σ εἰς κόλλησιν ἔστιν. 8 Σὺ δὲ Ἰσραὴλ παῖς μου] P οἱ λοιποὶ δὲ ἐξέδωκαν, Σὺ δὲ Ἰσραὴλ δοῦλέ μου. 9 ἐκ τῶν σκοπιῶν] P ἢ τῶν ἀγκώνων κατὰ Σύμμαχον. 11 ὡς οὐκ ὄντες] M οὐχ ὑπάρχοντες. 13 ὅτι ἐγὼ] M * οἱ Γ κύριος. ὁ θεός σου] M ÷ οἱ Γ ἐγὼ ἐβοήθησά σοι. μὴ φοβοῦ σκώληξ. 14 ὀλιγοστὸς Ἰσραὴλ] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ἀριθμὸς Ἰσραήλ. ὁ δὲ Ἀκύλας, τεθνεῶτες Ἰσραήλ. ὁ δὲ Θεοδοτίων, νεκροί. ὁ λυτρούμενος] M ὁ λυτρωσάμενος. Ἰσραὴλ] M * οἱ Γ ἅγιος. 16 λικμήσεις] M ÷ Θ Σ ὅμως τε Ο λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος λήψεται αὐτούς. Α λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος ἀρεῖ αὐτούς. καταιγὶς] M ÷ λαῖλαψ. 17 σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ] M ÷ Α Σ ἀγαλλιάσῃ ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. καὶ ἀγαλλιάσονται] P ὠβέλισται δὲ τὸ ἀγαλλιάσονται. ἀγαλλιάσονται] M ÷ Α Θ καυχήσῃ. Σ ἐπαινεθήσῃ. ζητήσουσι γὰρ] M ÷ οἱ πτωχοὶ, καὶ οἱ ἐνδεεῖς ζητοῦντες ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔστιν. 18 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ] M ὁ ἅγιος Ἰσραήλ. εἰς ἕλη ὑδάτων] M εἰς ἕλη. In margine autem * οἱ Γ ὑδάτων. 19 εἰς τὴν ἄνυδρον &c.] M ÷ Α Σ ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτέλαιαν (vel forte πτέλλιαν) καὶ πύξον. Α ἐλάτην. 20 ἐποίησε ταῦτα] M addit, πάντα. 21 αἱ βουλαὶ ὑμῶν] P ἀνθ' οὗ Σύμμαχος· ἐγγίσατε, φησὶ, τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν. ὁ δὲ Ἀκύλας, στερρώσεις. 22 ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν] M ÷ οἱ Γ ἡμῖν. τὰ πρότερον] M ÷ Σ τὰ πρῶτα. Θ τὰ ἀρχαῖα. 23 εἴπατε ἡμῖν, ἀναγγείλατε ἡμῖν] M utrobique ὑμῖν. 24 ἐργασία ὑμῶν] M ἡμῶν. ἐξελέξαντο] M ἐξελέξατο. 29 εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς] M ÷ Θ ἰδοὺ πάντες αὐτοὶ ἄδικοι, οὐδὲν τὰ ἔργα αὐτῶν, ἄνεμος καὶ κενὸν τὸ χώνευμα αὐτῶν. καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς] M ÷ ἄδικοι καὶ ματαιότης οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς.

CAP. XLII.

3 τεθλασμένον] M συντεθλασμένον. καπνιζόμενον] M ÷ Α Σ Θ ἀμαυρόν. 4 εἰς ἀλήθειαν] M εἰς ἀληθῆ. ἕως ἂν θῇ] M θήσει. ἔθνη ἐλπιοῦσιν] P τὸ Ἑβραϊκὸν δὲ, καὶ οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ ἔθνη νῆσοι, φασίν. Καὶ ἀντὶ τοῦ, ὀνόματι, νόμῳ. 5 καὶ τὰ ἐν αὐτῇ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ· καὶ τὰ πορευόμενα ἐπ' αὐτῆς, ὁ Σύμμαχος εἴρηκεν. 7 εἰς διαθήκην γένους] M addit, μου. καθημένους ἐν σκότει] M præmittit καί. 8 τὰς ἀρετάς μου] P ἢ τὴν ὕμνησιν, κατὰ τὸν Ἀκύλαν· ἢ τὸν ἔπαινον, κατὰ Σύμμαχον. 9 καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω] M ἀναγγελῶ. καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ] M ÷ Α καὶ καινὰς ἐγὼ ἀναγγέλλω. Θ καινὰ δὲ ἀπαγγέλλω. Σ καὶ καινὰ ἰδοὺ ἀπαγγέλλω. πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι] M ἀνατεῖλαι. ÷ οἱ Γ ἀναγγεῖλαι. Θ βλαστῆσαι. Α ἀναφυῆναι. πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν] P ἀντὶ δὲ τοῦ &c. ὁ Σύμμαχος εἶπεν· πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι αὐτὰ ἄκουστα ποιήσω ὑμῖν. 10 ὕμνον] P ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ᾆσμα. καὶ πλέοντες αὐτὴν] M non habet καί. αἱ νῆσοι] M καὶ νῆσοι. 11 εὐφρανθήσονται] M ÷ Α ἀράτωσαν. Θ Σ ἐπαράτωσαν. 12 ἀναγγελοῦσι] M ἀπαγγελοῦσι. 13 Κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων &c.] P κατὰ δὲ Σύμμαχον· Κύριος ὡς δυνατὸς ἐξελεύσεται, ὡς ἀνὴρ πολεμιστής. 14 ἐσιώπησα] M ÷ Α ἐσίγησα. 15 ἅμα] Inde ab hac dictione ad finem verſiculi habetur apud M in margine ſub * Θ Σ. P ibidem, κατὰ δὲ τὴν Ἑβραΐδα καὶ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· ἐρημώσω ὄρη &c. prout hic ſequuntur in Vaticano. 17 αἰσχύνθητε αἰσχύνην] P ὅπερ ἀκριβῶς ἑρμήνευσε Σύμμαχος, εἰπών. Αἰσχυνθήσονται αἰσχύνην οἱ πεποιθότες τοῖς γλυπτοῖς. ὁ δὲ Ἀκύλας, αἰσχυνθήτωσαν. ὁ δὲ Θεοδοτίων, καταισχυνθήτωσαν. 19 καὶ τίς τυφλὸς, ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου;] P ἀνθ' οὗ Σύμμαχός φησι· καὶ τίς τυφλὸς, εἰ μὴ ὁ δοῦλός μου; καὶ κωφὸς ὡς ὁ ἄγγελός μου; τίς τυφλὸς, ὡς ὁ τέλειος; καὶ κωφὸς, ὡς ὁ δοῦλός μου; 20 εἴδετε πλεονάκις καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε] P τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· εἶδες πολλὰ καὶ οὐ φυλάξεις. ἀνεῳγμένα τὰ ὦτα αὐτοῦ, (σοῦ potius) καὶ οὐ μὴ ἀκούσεις. κύριος ἐθέλησεν ἵνα δικαιωθῇ αὐτὸν μεγαλῦναι νόμον, καὶ θαυμάσαι. ἠνοιγμένα] M ἀνεῳγμένα. 21 ἐβουλεύσατο] M ἐβούλετο. 22 προνενομευμένος] M προνενομευμένος. 23 τίς ἐν ὑμῖν] M ἡμῖν. 25 κατέχυσεν αὐτοὺς πόλεμος] M — Α καὶ κραταίωσιν πολέμου. Θ Σ καὶ κράτος πολέμου. συμφλέγοντες αὐτοὺς] M ÷ Θ καὶ συνεφλόγισεν αὐτούς.

CAP. XLIII.

2 μετὰ σοῦ εἰμι] M ÷ Θ ὅμως τε Ο. συγκλύσουσί σε] M συγκλείσουσί σε. οὐ μὴ κατακαυθῇς] M ÷ Α οὐ καύσουσί σε· Σ οὐ κατακαυ··· 6 ὀνόματί μου] M ſine μου. 7 ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου &c. εἰς τὴν δόξαν μου ἔκτισα αὐτόν. ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 8 κωφοὶ τὰ ὦτα] M κωφὰ τὰ ὦτα. 9 τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν;] M ἡμῖν ÷ Θ Σ ἀκουτισάτωσαν ἡμᾶς. 10 ὁ παῖς μου] M caret μου. 12 ἐγὼ ἀνήγγειλα] M ſolum ἀνήγγειλα habet; cum * οἱ Γ ἐγώ. ἐν ὑμῖν] M ἐν ἡμῖν ἀλλότριος. 14 ἐν πλοίοις] M — ἐν ναυσί. 15 ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλέα ὑμῶν] P ad initium c. 44. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὁ καταδείξας, &c. ὁ Σύμμαχος· ἐγὼ, φησὶ κύριος ὁ ἅγιος ὑμῶν, κτίστης Ἰσραὴλ, βασιλεὺς ὑμῶν. 16 οὕτως λέγει] M * οἱ Γ ὅτι. 18 συλλογίζεσθε] P ad c. 44. Σύμμαχος ἐννοεῖσθε, φησί. 19 ἰδοὺ] M * οἱ Γ ὅτι. 20 εὐλογήσουσί με] M καὶ εὐλογήσει με. 21 λαόν μου] M τὸν λαόν μου. τὰς ἀρετάς (τὸν ὕμνον κατὰ τὸν Σύμμαχον apud P ad c. 44.) μου διηγεῖσθαι] M ÷ Α Θ καὶ οὐκ ἐμὲ ἐκάλεσας Ἰακώβ. 23 οὐκ ἐδούλωσά σε] M ÷ Θ Σ οὐ κατεδουλωσάμην σε. Α ὅμως τε Ο. 24 θυσίασμα] M θυμίαμα. προέστης μου] M ÷ Α Σ Θ ἐκόπωσάς με. Σ Α ἔκοπόν με ἐποίησάς με. P ad c.44. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ἐν ἁμαρτίαις σου ἐκάλεσας. 25 ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων] M * οἱ Γ αὐτός poſt εἰμί addunt. ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου] M hæc omnia in margine habet ſub * Θ adſcripta. 26 καὶ κριθῶμεν] M addit ἅμα. 27 πρῶτοι] M hic ſtatim addit ἥμαρτον. ὑμῶν] M αὐτῶν. 28 ἄρχοντες] M addit, σου. P ἀντὶ δὲ τοῦ ἄρχοντες, ἑρμηνεῖς Ἀκύλας ἔφη καὶ Σύμμαχος. εἰς ὀνειδισμὸν] P εἰς βλασφημίαν ὡς οἱ λοιποί.

CAP. XLIV.

2 ὁ ποιήσας σε] M ὁ κτίσας σε. ἠγαπημένος] M præponit ὁ. 3 ὅτι ἐγὼ] M ἔτι. cum ÷ Α Σ ὅτι. τὰς εὐλογίας] M ÷ Θ Σ καὶ τὴν εὐλογίαν μου. Α εὐλογίαν μου. 4 ἐπὶ παραρρέον] M ἐπὶ πᾶν ῥέον. 5 ἐπιγράψει] M * Α Σ χεῖρα αὐτοῦ. ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ βοήσεται] M caret βοήσεται. βοήσεται] P ἀντὶ δὲ τοῦ βοήσεται, κληθήσεται Σύμμαχος ἔφη. 6 οὐκ ἔστι θεὸς] M ὁ θεός. 8 μὴ παρακαλύπτεσθε] M ÷ Θ μὴ θαμβεῖσθε. μὴ δὲ πλανᾶσθε] M * Θ μὴ πλανᾶσθε. 9 ποιοῦντες] M οἱ ποιοῦντες. 11 στησάτωσαν ἅμα] M στήτωσαν. 12 εἰργάσατο αὐτὸ] M αὐτόν. cum * οἱ Γ ἐν ἄνθραξι. καὶ ἐν τερέτρῳ &c.] M ÷ Α καὶ ἐν σφύραις ἔπλασεν αὐτό· Σ καὶ ἐν τερέτρῳ ἐρύθμωσεν αὐτό. Θ ῥυθμιεῖ αὐτό. 14 πίτυν] M in margine habet ſub aſteriſco, * οἱ Ο πίτυν. 15 ἐπ' αὐτῶν] M ἐπ' αὐτῷ. θεοὺς] M εἰς θεούς. 16 κατέκαυσεν] M κατέκαυσαν. ἐν πυρὶ] M habet hic, καὶ καύσαντες ἔπεψαν &c. quæ clauſula habetur in verſu proxime præcedente apud Vaticanum; uti habuit etiam & codex M; quam hic denuo repetit tamen. ὀπτήσας ἔφαγε] M ἔφαγε ὀπτήσας, cum * οἱ Γ ὤπτησεν ὀπτὸν. 17 εἰς θεὸν γλυπτὸν] M addit hic, κάμπτει αὐτῷ. καὶ προσεύχεται] M addit αὐτῷ. 22 τὰς ἀνομίας σου] In codice M deeſt σου. τὴν ἁμαρτίαν σου] M τὰς ἁμαρτίας σου. 23 σαλπίσατε τὰ θεμέλια] P σαλπίζειν δὲ βούλεται &c. ἤγουν ἀλαλάξαι κατὰ τοὺς λοιπούς. βοήσατε ὄρη] M τὰ ὄρη. 24 ὁ συντελῶν] P ἀντὶ δὲ τοῦ ὁ συντελῶν, ὁ ποιήσας, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται] P ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται. 26 ἱστῶν ῥῆμα] M ῥήματα. καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ] M καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀναστήσω.

CAP. XLV.

1 οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ὁ λέγων Κύρῳ, ποιμήν μου· καὶ πάλιν, ὁ δὲ ναὸς θεμελιωθήσεται. 3 συγκλάσω] M συνθλάσω. 4 ὀνόματί σου] M μου· cum ÷ οἱ Γ σου. 5 ἐνίσχυσά σε] M * Θ ἐνίσχυσας. 6 ἡλίου] M Θ Σ αὐτοῦ. 7 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς] M non habet κύριος. 9 ποῖον βέλτιον] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ποῖον βέλτιον &c. Σύμμαχος ἔφησεν· οὐαὶ ὁ ἀντιλέγων τῷ πλάσαντι αὐτόν. μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει] P ἀντὶ δὲ τοῦ, μὴ ὁ ἀροτριῶν &c. ὁ Θεοδοτίων, ἀροτριῶν τοὺς ἀροτριῶντας τὴν γῆν. 10 Τί γεννήσεις;] P ἢ κατὰ Σύμμαχον, Τί ἐγέννησας; Τί ὠδίνεις;] M Τί ὠδινήσεις; 11 περὶ τῶν ἔργων] M ÷ Θ περὶ τῆς ἐργασίας. 12 ἐγὼ ἐποίησα γῆν] M τὴν γῆν. 14 καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ] M hæc habet in margine ſub aſteriſco Θ adſcripta. 17 οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν] M οὐ μὴ ἐντραπήσονται. 19 μάταιον ζητήσατε] P κατὰ δὲ Σύμμαχον, ματαίως ζητήσατέ με· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους, κενῶς ζητήσατέ με. ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι] M non geminat. 20 βουλεύσασθε ἅμα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, βουλεύσασθε ἅμα, Σύμμαχος, προσεγγίσατέ μοι, φησὶν, οἱ διαπεφευγότες τῶν ἐθνῶν. 21 ἀναγγελοῦσιν] M ἀναγγέλλουσιν. ἀνηγγέλη ὑμῖν] M ἀναγγελεῖ ἡμῖν. ἐγὼ ὁ θεὸς] M οὐχὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός; 23 εἰ μὴ ἐξελεύσεται] M ÷ Α Θ ὅμως. ἐκ τοῦ στόματός μου] M non habet μου. 24 καὶ ὀμεῖται] M καὶ ἐξομολογήσεται. τὸν θεὸν] M τῷ θεῷ. 25 καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν] P τὸ δὲ, δόξα, ἰσχὺς ὁ Σύμμαχος εἴρηκεν. ἥξει] M ἥξουσι.

CAP. XLVI.

1 Ναβὼ] M Σ Νεβοῦς. Θ Α Ναβώ. ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐγένετο, φησὶ, τὰ εἴδωλα αὐτῶν ζώοις ἔκδοτα. κοπιῶντι ἐκλελυμένῳ] M interponit καί. 3 ἀκούετέ μου] M ἀκούσατέ μου. 6 οἱ συμβαλλόμενοι] M καὶ οἱ &c. χρυσοχόον] M χρυσίον. χειροποίητα] M ÷ Α Θ ἰσχυρόν. Σ θεόν. 7 ἐπὶ τοῦ τόπου] M caret articulo. 9 οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν] M οὐκ ἔστιν ἄλλος πλήν. 10 πρὶν γενέσθαι] M πρὶν αὐτὰ γενέσθαι. 11 Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν &c.] P οἱ δὲ λοιποὶ ἐξέδωκαν, Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὄρνιν, ἀπὸ γῆς πόρρωθεν ἄνδρα βουλῆς μου. βεβούλευμαι] M * Σ καί γε. καὶ ἤγαγον] M καί γε ἤγαγον. 12 ἀκούσατέ μοι] M ÷ Θ ὅμως. Adi ꝑ hic infra. 13 καὶ τὴν σωτηρίαν] M ÷ Α καὶ σωτηρία μου. Σ ἡ σωτηρία μου. Θ τὸ σωτήριον. Adi ꝑ a hic infra. ꝑ Verſ. 12. ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν] P ſub initium cap. 47. ἀνθ' οὗ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, οἱ σκληροκάρδιοι. ꝑ a δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα] P ſub initium cap. 47. ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκε, δώσω ἐν Σιὼν σωτήριον, καὶ τῷ Ἰσραὴλ δόξαν.

CAP. XLVII.

1 θυγάτηρ Βαβυλῶνος] M θύγατερ. κάθισον εἰς τὴν γῆν] Pro hac tota clauſula M aliam habet, quam Vaticanus exhibet verſu 5. hic infra, viz. εἴσελθε εἰς τὸ σκότος &c. προστεθήσῃ] M προσθήσῃ. 2 ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀποκάλυψαι &c. Σύμμαχος, κάλυψαι τὰ ὦτα, φησί. M ἀποκάλυψε. ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς] M ἀνάσυρε τάς &c. ἀνάσυρε τὰς κνήμας] M ἀποκάλυψε &c. 3 τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ &c. ἐξέδωκεν (viz. Symmachus) ἐκδίκησίν σου λήψομαι, καὶ οὐκ ἀντιστήσεταί μοι ἄνθρωπος. οὐκέτι μὴ παραδῶ &c.] M ÷ Α καὶ οὐκ ἀπαντήσω ἀνθρώπῳ. 4 ὁ ῥυσάμενός σε κύριος &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ ῥυσάμενός σε κύριος Σαβαώθ,

Σαβαὼθ, Ἀκύλας, ἀγχιστεὺς ἡμῶν κύριος. 5 κατανενυγμένη] P ἡ κατὰ Σύμμαχον σιωπῶσα. ἰσχὺς βασιλείας] P τὸ δὲ, ἰσχὺς βασιλείας, δέσποινα βασιλειῶν ἐξέδωκε Σύμμαχος. 6 ἐμίανας] M ÷ ἐμίανα. Α Σ ἐβεβήλωσα. 8 ἄκουε ταῦτα τρυφερά] M ἡ τρυφερά. οὐ καθιῶ χήρα] M οὐ καθίσω. 10 γνῶθι ἡ σύνεσις ταύτην ἔσται] P ἀντὶ δὲ τοῦ, γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις &c. Σύμμαχός φησι· καὶ ἡ γνῶσις σου αὐτὴ ἐξηπάτησέν σε. 12 εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι] M * Θ εἰ πως δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. 15 ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ σου, καὶ τὰ ἑξῆς, οἱ λοιποί φασιν· οἱ ἔμποροί σου ἀπὸ νεότητός σου. ἕκαστος εἰς τὸ πέρας ἑαυτοῦ ἐπλανήθησαν, ἐξ ὧν οὐδεὶς ἀρῆταί σοι [illegible]. Διὸ οὐκ ἔστιν ὁ σώζων σε, κατὰ Σύμμαχον.

CAP. XLVIII.

4 Γινώσκω ὅτι &c.] M — Θ Σ Διὰ τὸ γνῶναι. 5 εἴδωλά μοι ἐποίησε, καὶ [illegible]] A codice M absunt hæc omnia. 6 ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ] M præmittit καὶ νῦν· in margine vero, — Α Θ ἠκούτισά σε καινά. 7 ἤκουσας αὐτὰ] M καὶ ἤκουσας. In margine * οἱ Γ καὶ οὐκ. 10 ἐξειλάμην] M ἐξ[illegible]. 12 ὃν ἐγὼ καλῶ] P ἀνθ' οὗ Σύμμαχος μὲν, ὁ κλητός μου· Ἀκύλας δὲ, κλητέ μου, φασίν. ἐγώ εἰμι πρῶτος] P ὅπερ οἱ λοιποὶ δηλοῦντες ἐξέδωκαν· ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ ἔσχατος. 13 ἐθεμελίωσε τὴν γῆν] M sine articulo. ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν] P ἡ τοὺς οὐρανοὺς, κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνέας. 14 καλέσω αὐτοὺς] M * οἱ Γ ἐγώ. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τίς αὐτοῖς &c. ὁ Σύμμαχος ἔφησεν· τίς αὐτοῖς ἀπήγγειλε ταῦτα; ὃν κύριος ἀγαπήσει ποιήσει τὸ θέλημα αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἀκύλας· τίς ἐν ἀνθρώποις &c. quod disertius est quam illud scholii, τίς ἐν αὐτοῖς. 17 ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου] M ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου. 18 κῦμα θαλάσσης] M — οἱ Γ ὡς αἱ κέγχροι θαλάσσης. 19 ὡς ἡ ἄμμος] M ὡσεὶ ἄμμος. ὁ χοῦς τῆς γῆς] P τὸ δὲ, χοῦς τῆς γῆς, κέγχροι γῆς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 20 ἀναγγείλατε] M ἀπαγγείλατε. 21 δι' ἐρήμου] M ἐν τῇ ἐρήμῳ.

CAP. XLIX.

1 διὰ χρόνου πολλοῦ] P τὸ δὲ διὰ χρόνου μακροῦ, μακρόθεν ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. πλήν γ' οὖν Σύμμαχος, καὶ ἀκροάσασθε ἔθνη μακρόθεν, ἑρμήνευσεν. 2 ὡς βέλος] M ὡσεί. 6 παῖδά μου] P ἢ δοῦλόν μου, κατὰ τοὺς λοιπούς. εἰς φῶς ἐθνῶν] P καὶ οἱ λοιποὶ δὲ οὕτως ἐξέδωκαν. 8 τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, &c.] P ἢ κατὰ Σύμμαχον, ἀνεγεῖραι τὴν γῆν, καὶ κληροδοτῆσαι κληροδοσίας ἠφανισμένας. κληρονομίας ἐρήμους] M * οἱ Γ ἠφανισμένας. 10 διψήσουσιν] M — Θ Σ διψήσουσιν. ὁμοίως † Ο διψάσουσιν. 12 καὶ θαλάσσης] M καὶ ἀπὸ θαλάσσης. 13 ἀγαλλιάσθω] M ÷ Α ἀγαλλιῶ γῆ. Θ Σ εὐφραίνου γῆ. εὐφραίνεσθε] M εὐφράνθητε. ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὁ Σύμμαχος· κελαδηθήσεται ὄρη ἐπὶ πᾶσιν. ὁ δὲ Ἀκύλας· κελαδήσατε ὄρη αἴνεσιν, ἔλεξεν. ἠλέησεν ὁ θεὸς] M ἠλέησεν θεός. 15 ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι] M — Θ τοῦ μὴ οἰκτειρῆσαι. Σ ὥστε μὴ οἰκτειρῆσαι. 16 ἐζωγράφηκα] M ἐζωγράφησα. P ὁ δὲ Σύμμαχος ἀντὶ τοῦ, ἐζωγράφησα, ἐστήριξά σε, φησίν. ὁ δὲ Ἀκύλας· ἰδοὺ ἐπὶ τῶν ταρσῶν [illegible] σε. ὁ δὲ Θεοδοτίων· διεχάραξά σε. 19 κατεφθαρμένα] M διεφθαρμένα. καὶ πεπτωκότα] M τὰ καταπεπτωκότα. ὅτι νῦν] M caret ὅτι. 20 ἀπώλεσας] M ἀπώλεσας. 22 ἐν κόλπῳ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν κόλπῳ, ἐν ἀγκάλαις, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 23 ὅτι ἐγὼ κύριος] M addit, ὁ θεός. καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται &c.] M ÷ Σ καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ προσδοκῶντές με. Α Θ ὁμοίως † Ο. 24 μὴ λήψεταί τις &c.] M ÷ μὴ ληφθήσεται παρὰ δυνατοῦ λῆψις ἢ αἰχμαλωσία δικαίου διασωθήσεται. Α Θ καὶ Ο αἰχμαλωτίζων δίκαιον διασωθήσεται. 25 Ὅτι οὕτω λέγει] M istud ὅτι tantum habet in margine * οἱ Γ ὅτι. ἐάν τις αἰχμαλωτίσῃ] M ὅτι ἐάν τις &c. 26 τοὺς υἱούς σου ῥύσομαι] M τοὺς υἱούς μου.

CAP. L.

1 Ποῖον τὸ βιβλίον] M Ποῖον τοῦτο βιβλίον. Cum — Σ Ποῖον τὸ βιβλίον. Α Θ ὁμοίως † Ο Ποῖον τοῦτο βιβλίον. 2 Τί ὅτι ἦλθον] M ÷ οἱ Ο Διότι ἦλθον. Α Σ ὁμοίως † Ο. Θ Τί ὅτι ἦλθον. τῷ ἐλεγμῷ (M τῇ ἀπειλῇ) μου] P ὁ γὰρ Σύμμαχος ἐξέδωκεν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐπιτιμήσει μου ἐξήρανα θάλασσαν, ἐπιθήσω ποταμοὺς ἔρημον. 4 τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ &c.] M ÷ Α τοῦ γνῶναι τοῦ ὑποστῆσαι. Σ τοῦ γνῶναι ὁμιλίαν. ἔθηκέ μοι πρωῒ, προσέθηκέ μοι &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἔθηκέ μοι πρωῒ γνῶσιν, φησίν. ὁ δὲ Ἀκύλας, ἐν πρωῒ ἐξεγερεῖ μοι ὠτίον τοῦ ἀκούειν. Sic etiam & M legit, τοῦ ἀκούειν. 5 παιδεία κυρίου κυρίου] M semel tantum κυρίου habet. 9 Ἰδοὺ κύριος κύριος] M semel duntaxat. βοηθήσει μοι] M ÷ βοηθεῖ μοι. In margine vero, οἱ Ο βοηθήσει μοι. Σ Α Θ ὁμοίως. καὶ σὴς καταφάγεται] M καὶ ὡς σής· cum ÷ Σ εὐρὼς καταφάγεται. Θ ὁμοίως † Ο. P ἡ εὐρὼς, κατὰ Σύμμαχον· ἢ βρωτὴρ, ὡς Ἀκύλας. 11 ἐν λύπῃ] P ἢ ἐν ὀδύνῃ, κατὰ Σύμμαχον· ἢ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, εἰς διαπόνησιν.

CAP. LI.

1 ἣν ἐλατομήσατε] M ÷ Θ ἐξ ἧς ἐλατομήθητε, καὶ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ λάκκου ἐξ ἧς ἐξεκόπητε. Α Σ ὁμοίως τὰ τούτων ἐχόμενα. καὶ εἰς τὸν βόθυνον τοῦ λάκκου] P ἀντὶ τοῦ, καὶ εἰς τὸν βόθυνον· ὁ Σύμμαχος, εἰς τὴν τρυμαλιάν· ὁ δὲ Ἀκύλας, πρὸς ἐκκοπὴν, ἐκδεδώκασιν. 4 ἀκούσατέ μου λαός μου] M priore μου caret. 6 οἱ δὲ κατοικοῦντες] M apponit hic, αὐτὴν τὴν γῆν. 7 λαὸς οὗ ὁ νόμος] M λαός μου &c. 8 ὡς γὰρ] M ὥσπερ &c. 10 ἡ ἐρημοῦσα θάλασσαν] M * Θ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαῤῥήξασα δράκοντα· οὐ σὺ εἶ. 12 ἐγώ εἰμι ὁ παρακαλῶν] M post εἰμι * habet Π αὐτός. τίς οὖσα ἐφοβήθης] P τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης. Et ad vocem τίνα, ÷ Α τίς σύ. Σ τίς εἶ. Ο τίς οὖσα. Θ ὁμοίως † Ο. 13 ἐπελάθου] M ἀπελάθου. καὶ ἐφόβου] M καὶ ἐφοβήθης. 16 καὶ ἐρεῖ Σιὼν] M — Α καὶ τοῦ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, Λαός μου. Σ καὶ εἰς τὸ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, Λαός μου εἶ. Ad vers. 17. adi ℘ hic infra. 19 συλλυπηθήσεται] M λυπηθήσεται. 20 σευτλίον] M ÷ Α Σ Θ ὡς ὄρυξ. Adi ℘ *a* hic infra. ἡμίεφθον] M ÷ ἠμφιβληστρευμένος. Σ ἐν ἀμφιβλήστρῳ. Θ συνειλημμένος. 21 Διὰ τοῦτο ἄκουε] M * Θ Σ τοῦτο. 22 κύριος ὁ θεὸς] M κύριος ὁ θεός σου. Adi ℘ *b* hic infra. 23 καὶ δώσω αὐτὸ] M καὶ ἐμβαλῶ αὐτό. Adi ℘ *c* hic infra. τὰ μετά σου] M τὰ μετάφρενά σου· cum — Α σώματά σου. Σ τὸν νῶτόν σου. Θ ὁμοίως † Ο τὰ μετά σου.

℘ τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ] P sub initium cap. 52. ὁ δὲ Σύμμαχος [illegible], τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, τὸν κρατῆρα τοῦ σαλαγμοῦ, καὶ ἐξεστράγγισε, οὐκ ἔστιν ὁ παρηγορῶν αὐτήν. ℘ *a* P ad cap. 52. κατὰ δὲ Σύμμαχον, οἱ υἱοί σου [illegible] ἀγόμενοι ἐπ' ἀρχῆς πάντων ἀμφιβλήστρων ὡς ὄρυξ &c. ℘ *b* vers. 22. ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ] P ad cap. 52. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ, Σύμμαχος ὑπερμαχήσει, φησὶ, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ℘ *c* vers. 23. τῶν ἀδικησάντων σε] P ad cap. 52. κατὰ Σύμμαχον, τῶν ἀποικισάντων σε.

CAP. LII.

1 προστεθήσεται] M προστεθήσεται. 2 ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν] M ÷ ἔκλυσαι. Α περίλυσαι. Σ ἀπόλυσαι. Θ διάλυσον. 3 οὕτως λέγει] M ὅτι οὕτως. 4 λέγει κύριος] M addit, ὁ θεός. Cum * οἱ Γ θεός σου. 5 Καὶ νῦν τί ἐστε ὧδε;] M ÷ Α Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, φησί. Θ Σ Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, λέγει κύριος. ὀλολύζετε] P ὁ μὲν Σύμμαχος· οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτοῦ, φησὶν, ὀλολύζουσιν. καὶ Ἀκύλας, ἐξουσιάζοντες. ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἄρχοντες. διαπαντὸς] P ὁ Σύμμαχός φησι· ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται. τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι] P κατὰ τοὺς λοιποὺς, οὐ πρόσκειται τῷ τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται, τὸ ἐν τοῖς ἔθνεσι· prout apud Symmachum habet hic nota proxime præcedente. 6 τὸ ὄνομά μου] M τὸν κύριον· cum * οἱ Γ διὰ τοῦτο. 7 ὡς ὡραῖοι ἐπὶ τῶν ὀρέων] M ÷ Α τί ὡραιώθησαν ἐπὶ τὰ ὄρη πόδες εὐαγγελιζομένου ἀγαθὸν, ἀκουτίζοντος σωτηρίαν. Σ τί εὐπρεπίζεις. Θ ὡς εὐπρεπεῖς. Symmachus autem apud P τί εὐπρεπεῖς ἐπὶ τῶν ὀρέων πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν ποιοῦντος εἰρήνην, εὐαγγελιζομένου ἀγαθὲ, ἀκουστὴν ποιοῦντος σωτηρίαν. 8 τῶν φυλασσόντων σε] M ÷ Α σκοπευτῶν σου. Θ Σ τῶν σκοπῶν σου. ἅμα εὐφρανθήσονται] Symmachus apud P ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰνέσουσιν. ὀφθαλμοφανῶς γὰρ ὄψονται ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν Σιών. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὀφθαλμοφανῶς, οἱ λοιποί φασιν, ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμῷ ὄψονται. 9 Ῥηξάτω εὐφροσύνην] P ἀντὶ δὲ τοῦ, Ῥηξάτω ἅμα εὐφροσύνην τὰ ἔρημα Ἱερουσαλὴμ, ὁ Σύμμαχος· Ἱλαρώθητε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὁμοῦ τὰ ἔρημα Ἱερουσαλὴμ, φησί. 10 ἀποκαλύψει] M ÷ Θ Σ ἀπεκάλυψεν. πάντα ἄκρα] M πάντα τὰ ἄκρα. 12 φυγῇ πορεύσεσθε] M ÷ Σ ἀπελεύσεσθε. Α Θ ὁμοίως † Ο. καὶ ὁ ἐπισυνάγων] M ὁ καὶ &c. 13 καὶ δοξασθήσεται σφόδρα] M * οἱ Γ καὶ μετεωρισθήσεται. συνήσει ὁ παῖς μου] P ἀντὶ τοῦ, συνήσει ὁ παῖς μου, Ἀκύλας ἐξέδωκεν· ἐπιστημονισθήσεται δοῦλός μου. καὶ ὁ Σύμμαχος, δοῦλός μου. 14 ὃν τρόπον ἐκστήσονται] P ἢ κατὰ Θεοδοτίωνα, ὃν τρόπον ἐθαύμασαν.

CAP. LIII.

1 τίνι ἀπεκαλύφθη] M * Α Θ ἐπί. 2 ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ] P ὁ δὲ Σύμμαχος· ἀνέβη ὡς κλάδος ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς διψώσης. 3 οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ] P διὸ Σύμμαχός φησιν· οὐκ εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ ἀξίωμα, ἵνα εἴδωμεν αὐτό· οὐδὲ θεωρία, ἵνα ἐπιθυμήσωμεν αὐτόν· ἐξουδενωμένος, καὶ ἐλάχιστος ἀνδρῶν. Ἀνὴρ ἐπίπονος, καὶ γνωστὸς νόσῳ, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, οὐ μὴν μεμαλακισμένος. παρὰ τοὺς υἱοὺς] M παρὰ πάντας τοὺς υἱούς. ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον] P κατὰ τὸν Ἀκύλαν, ὡς ἀποκεκρυμμένον πρόσωπον αὐτοῦ. οὐκ ἐλογίσθη] P κατὰ δὲ Θεοδοτίωνα, τὸ, οὐκ ἐλογίσθη, οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἐξουδενωμένος· διὸ οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. 4 Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει] P Σύμμαχος δέ φησιν· ὄντως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ τοὺς πόνους ὑπέμεινεν. ἡμεῖς δὲ ἐλογισάμεθα αὐτὸν ἐν ἀφῇ ὄντα, πεπληγότα ὑπὸ θεοῦ, καὶ τεταπεινωμένον. ᾧ συμφώνως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 5 παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν] P διὸ Σύμμαχός φησι· κύριος δὲ καταντῆσαι ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν. 7 καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ αὐτὸς διὰ τὸ &c. ὁ Σύμμαχός φησι· προσηνέχθη, καὶ αὐτὸς ὑπήκουσε. ἀνοίγει τὸ στόμα] M addit, αὐτοῦ. 8 αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν· ἀπετμήθη γὰρ ἐκ γῆς ζώντων, καὶ διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ λαοῦ μου πληγὴ αὐτοῖς. ὁ δὲ Θεοδοτίων· ὅτι ἀπετμήθη ἀπὸ γῆς ζώντων, ἀπὸ ἀθεσίας τοῦ λαοῦ μου ἥψατο αὐτῶν. 9 Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, δώσω τοὺς πονηροὺς, ὁ Σύμμαχος· καὶ δώσει τοὺς ἀσεβεῖς, φησί. 11 Καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ βούλεται κύριος &c. ὁ Σύμμαχος· καὶ θέλημα κυρίου, φησὶν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ εὐοδωθήσεται. καὶ πλάσαι τῇ συνέσει &c.] M ÷ Α Θ ἐμπλησθήσεται ἐν τῇ γνώσει αὐτοῦ. Σ χορτασθήσεται. καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει] P ἢ κατὰ Σύμμαχον· καὶ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν αὐτὸς ὑπενέγκει.

CAP. LIV.

1 ῥῆξον καὶ βόησον] P Σύμμαχος μὲν, κελάδει αἴνεσιν, (quod margo Procopii perperam attribuit Aquilæ.) ὁ δὲ Ἀκύλας, ἱλάρωσον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χρεμέτισον. Θ ῥῆξον εὐφροσύνην καὶ τέρπου· quanquam istud τέρπου sub asterisco ibidem apponitur. τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐρήμου, ἠφανισμένης, ἔφησε Σύμμαχος. 9 ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε] M ÷ Θ κατὰ τὰς ἡμέρας Νῶε τοῦτό μοι, ὅτι ὤμοσα μὴ ἐπαγαγεῖν ὕδωρ Νῶε ἐπὶ τὴν γῆν. οὕτως ὤμοσα τοῦ μὴ ὀργισθῆναι ἐπὶ σὲ, καὶ τοῦ μὴ ἐπιτιμῆσαι. Ἐν σοὶ τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐ σαλευθήσεται. ἀπὸ τοῦ ὕδατος &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχος ὅλον οὕτως ἐξέδωκεν· ὡς αἱ ἡμέραι Νῶε τοῦτό μοι. ὡς ὤμοσα μὴ ἐπελθεῖν ὕδωρ Νῶε ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν, οὕτως ὠμοσάμην μὴ ὀργισθῆναί σοι, μηδὲ ἐπιτιμῆσαί σοι. Τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, καὶ οἱ βουνοὶ ταραχθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀποστραφήσεται, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης μου ἀνακληθήσεται, εἶπεν ὁ οἰκτείρων σε κύριος. 10 εἶπε γὰρ ἵλεώς σοι κύριε] M ÷ εἶπε γὰρ κύριος ἵλεώς σοι. In margine vero, οἱ Γ εἶπεν οἰκτείρας σε κύριος. 11 ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοι &c.] P ὁ δὲ Ἀκύλας, ἰδοὺ κατακλινῶ ἐν στίμμει τοὺς λίθους σου. 17 σκεῦος σκευαστὸν] M ÷ Σ πεπλασμένον. Α πλασσόμενον. Θ κεραμέως. πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ] M ÷ Θ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἀναστήσεται μετά σου εἰς κρίσιν. οἱ δὲ ἔνοχοί σου &c.] P παρὰ μόνοις δὲ κεῖται τοῖς ἑβδομήκοντα, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ.

CAP. LV.

1 οἶνον καὶ στέαρ] M * οἱ Γ οἶνον. Adi ℘ *a* hic infra. 2 ἀκούσατέ μου] M caret pronomine. In margine autem * Θ ἀκοὴν πρός με. Adi ℘ *b* hic infra. 5 ἔθνη ἃ οὐκ οἴδασίν σε] M verbo ἔθνη præmittit ἰδοὺ, sub * τοῖς Γ adscripto. Deinde pro οἴδασιν habet ᾔδεισαν. ἃ οὐκ οἴδασίν σε] M ÷ Θ Σ ἔθνος ὃ οὐ γνώσῃς. 7 ἐπὶ κύριον] M πρὸς κύριον.

℘ *a* Ad vers. 1. ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ] P Ἀκύλας δὲ καὶ Σύμμαχος· ἄνευ ἀλλάγματος οἶνον καὶ γάλα, φασίν. ℘ *b* Ad vers. 2. Ἵνα τί τιμᾶσθε ἀργυρίου &c.] P Σύμμαχος ἔφησε· Διΐστατε ἀργύριον, οὐχ ὑπὲρ ἄρτων, καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν· οὐχ ὑπὲρ πλησμονῆς. Ibidem, ἀκούσατέ μου] P ἐξέδωκαν οἱ λοιποί· ἀκούσατε ἀκούοντες. Ad vers. 3. τὰ ὅσια Δαυὶδ] P τὰ δὲ ὅσια Σύμμαχος, ἐλέη, φησί. Ad vers. 5. ὅτι ἐδόξασέ σε] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐδόξασέ σε, Σύμμαχος, ὅτι ἐποίησέ σε καύχημα, φησίν. Ad vers. 6. ἐπικαλέσασθε] P τοῦτ' ἔστιν, αἰνεῖτε, καὶ καλέσατε, ὡς φησὶ Σύμμαχος. Ad vers. 13. ἀντὶ τῆς στοιβῆς &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχός φησιν, ἀντὶ στοιβῆς ἀναβήσεται βραθύ· ἀντὶ δὲ κνίδης ἀναβήσεται μυρσίνη.

CAP. LVI.

1 καὶ τὸ ἔλεός μου] P ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς τὴν δικαιοσύνην. 4 Τάδε λέγει κύριος] M * οἱ Γ, ὅτι. 5 τόπον ὀνομαστὸν] P ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· χώρα καὶ ὄνομα βέλτιον υἱῶν καὶ θυγατέρων. 9 πάντα τὰ θηρία] P κατὰ τὸν Ἀκύλαν ἀντὶ τοῦ, πάντα τὰ θηρία, πᾶν ζῶον αὐτοῦ εἴρηται· καὶ πάλιν, πάντα τὰ ζῶα αὐτοῦ. 10 ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται] P Σύμμαχος καὶ Θεοδοτίων, οἱ σκοποὶ αὐτοῦ, φασὶ, τυφλοί· Ἀκύλας δὲ, σκοπευταί. οὐκ ἔγνωσαν] M οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι· In margine vero ÷ οἱ Γ ὅμως. κύνες ἐνεοὶ] M πάντες κύνες. P ἀντὶ δὲ τοῦ ἐνεοὶ, Σύμμαχος, ἄλαλοι· Ἀκύλας δὲ, μογιλάλοι. ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάξαι] P Σύμμαχος μὲν φησιν· ὁραματισταὶ κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάζειν. ὁ δὲ Ἀκύλας· φανταζόμενοι κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάξαι. 11 ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ] M ÷ A ἀνὴρ εἰς πλεονεξίαν αὐτοῦ. Θ Σ ἕκαστος εἰς τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ.

CAP. LVII.

1 ὡς δίκαιος] M ὡς ὁ δίκαιος. καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται] M καὶ οὐδεὶς ἀνήρ. καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ] M * οἱ Γ. ἀνήρ. 3 προσαγάγετε ὧδε] M ÷ A Σ ἐγγίσατε Θ προσαγάγητε. 5 ἀνὰ μέσον] M * A ἄκρων. τῶν πετρῶν] M * καὶ ταῖς μερίσι φάραγγας. 8 θυσίας σου] M tantum θυσίας habet, cum * οἱ Γ θυσιάσαι. ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ] P κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἠγάπησας τὴν κοίτην αὐτῶν. 9 ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους &c.] M hiſce proxime præmittit ſub aſteriſco Θ adſcripto; ἐπλάτυνας τὴν κοίτην σου, καὶ διέθου σαυτῇ παρ' αὐτοῦ. καὶ πολλοὺς ἐποίησας] M ÷ A Σ Θ καὶ ἐπλήθυνας. τοὺς μακρὰν ἀπό σου] M ÷ A συνθήσεις σου. Θ μυρεψούς σου. Σ τὰ μυρέψιά σου. πρέσβεις ὑπὲρ τὰ ὅριά σου] M ÷ A Σ Θ ἕως εἰς μακρὰν, καὶ ἐταπεινώθης ἕως. καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκε· καὶ ἐπλήθυνας τὰ μυρέψιά σου. ἀπέστειλας ὁμηρείας σου ἕως μακράν. ὅριά σου] M continuo hic addit, καὶ ἐπέστρεψας. 10 οὐ κατεδεήθης μου] P ἡ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, οὐκ ἐλιτάνευσας, ὥστε τυχεῖν ἀφέσεως. 11 Τίνα εὐλαβηθεῖσα &c.] P ὁ δὲ Ἀκύλας ἀντὶ τοῦ, Τίνα φοβηθεῖσα &c. Διέψευσας δὲ, φησὶν, ἐξ αἰῶνος ἄφοβος καὶ ἀνδραλαβής. καὶ οὐκ ἐμνήσθης] M addit, μου· Quinetiam Latina verſio in Vaticano habet, *mei*. 12 τὴν δικαιοσύνην σου] M δικαιοσύνην μου· cum ÷ οἱ Γ ὅμως. 13 ὠφελήσει] M ὠφελήσουσι· cum ÷ οἱ Γ. οἱ Ο ὠφελήσει. ἐξελέσθωσάν σε] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου, Σύμμαχος, ἐξελέσθωσάν σε, φησὶν, αἱ συναγωγαί σου. 15 τάδε λέγει ὁ ὕψιστος] M κύριος ὁ ὕψιστος. Deinde in margine * οἱ Γ ἔτι. ὄνομα αὐτῷ ὕψιστος, &c.] M κύριος ὕψιστος. 17 ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ] M * τῆς καρδίας· tanquam inſerenda inter ὁδοῖς & αὐτοῦ. 20 οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται] P κατὰ δὲ Σύμμαχον· οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὡς θάλασσα ἐκβρασσομένη· ἡσυχάσαι γὰρ οὐ δυνήσονται, καὶ ἐκβρασθήσονται παρὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ καταπάτημα καὶ πηλός. ὁ δὲ Ἀκύλας· καὶ ἐκβράσει ὕδατα αὐτῆς καταπάτημα καὶ πηλόν.

CAP. LVIII.

1 ὡς σάλπιγγι] M ὡς σάλπιγγα. ÷ A ὡς κερατίνη. Θ Σ ὡς κερατίνης. 2 ὡς λαὸς δικαιοσύνην &c.] M * ὁ· quod poſt λαὸς interſerendum. 3 ἐταπεινώσατε] M * οἱ Γ ἰδοὺ præmittunt τῷ ἐταπεινώσατε. 4 εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας] M non legit εἰ. 5 οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην] M οὐ ταύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην. ἐξελεξάμην] M addit huic voci, λέγει κύριος παντοκράτωρ. νηστείαν δεκτὴν] M poſt νηστείαν * Θ Σ καὶ ἡμέραν. 7 ὑπερόψει] M ὑπερόψῃ· ſed minus Attice: 9 ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον &c.] M — Θ Σ ἐὰν ἀφέλῃς ἐκ μέσου σου κλοιὸν ἐκτείνοντα δάκτυλον. 12 ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ] M * οἱ Γ ὕδατος, ὡς. αἰώνια γενεῶν γενεαῖς] M * A Σ ἀναστήσεις addunt poſt abſolutam periodum. Καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν] P κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, κληθήσῃ τειχίζων διακοπήν. ἀνὰ μέσον παύσεις] M ÷ τοῦ καθῆσθαι. Σ εἰς τὸ οἰκεῖσθαι. Θ τοῦ οἰκεῖσθαι. 13 ἅγια τῷ θεῷ] M addit σου. οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου] M οὐκ ἄρῃς &c. Verſio tamen Latina habet ibidem, *non levabis*.

CAP. LIX.

5 συντρίψας οὔριον, εὗρε καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκον] P κατὰ δὲ τὸν Ἀκύλαν· καὶ τὸ θλασθὲν ἐχίσθη ἔχιδνα. κατὰ δὲ Σύμμαχον· τὸ δὲ συνεστραμμένον ἀπορραγὲν ἔσται ἀσπίς. κατὰ δὲ Θεοδοτίωνα· τὸ θλασθὲν ἐρράγη ἀσπίς. 6 ἔργα ἀνομίας] M * Θ καὶ ἔργον ἀδικίας ἐν χερσὶν αὐτῶν. 7 ἀπὸ φόνων] M ÷ Σ ἀνομίας. Θ ἀδικίας. A ἀνωφελοῦς. 8 οὐκ οἴδασιν εἰρήνην] M ÷ οὐκ ἔγνωσαν. 9 περιεπάτησαν] M ÷ οἱ Γ περιπατήσομεν. 10 ψηλαφήσουσιν] M ÷ διαψηλαφήσομεν Θ. ὅμως τε Ο. 11 καὶ ὡς περιστερὰ &c.] P Σύμμαχος δὲ καὶ Θεοδοτίων ἐξέδωκαν· ὡς περιστερὰ μελέτῃ μελετήσομεν. ὁ δὲ Ἀκύλας· ὡς περιστεραὶ φθόγγῳ φθεγξόμεθα. 13 ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἔγνωμεν, φησὶν, ἀδικεῖν καὶ ψεύδεσθαι κατὰ κυρίου. ὁ δὲ Ἀκύλας ἀρνήσασθαι ἐν κυρίῳ· quod margo codicis Marchaliani ſub aſteriſco ſic notat, * A Θ ἐν ΠΙΠΙ (h. e. dicere ἐν κυρίῳ. cap. 1. ver. 2. ſup.) Ἀλλὰ καὶ ἀπέστημεν, φησὶν, ὄπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐλαλήσαμεν συκοφαντίαν. ὄπισθεν] M ÷ οἱ Ο ὄπισθεν. A ἀπὸ ὄπισθεν. Σ Θ. 15 τὴν διάνοιαν] M addit αὐτῶν. 16 καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς &c, ad finem commatis] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς &c. τινὲς ἐκθέμενοι, καὶ ἔσωσεν αὐτῷ βραχίων αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ, καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ αὐτοῦ ἐστηρείσατο, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπεστηρείσατο. 18 τοῖς ὑπεναντίοις] M * Θ Σ ταῖς νήσοις ἀνταπόδομα ἀνταποδώσει. 19 ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ] P ὀργῆς δὲ καὶ θυμοῦ, οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν, οὔτε οἱ λοιποὶ μέμνηνται· ὁ γὰρ Ἀκύλας φησὶν, ὅτι ἐλεύσεται ὡς ποταμὸς πνεῦμα κυρίου σύσσημον ἑαυτῷ· ὁ δὲ Σύμμαχος· ἥξει ὡς ποταμὸς θλίβων τὸ πνεῦμα κυρίου· ἐπάγει, καὶ ἥξει ὁ δὲ Θεοδοτίων· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς πολιορκητής· πνεῦμα κυρίου ἐσημειώθη ἐν αὐτῷ. 20 ἕνεκεν] M ἕνεκα. ἥξει ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἥξει ἕνεκεν &c. Ἀκύλας· καὶ ἐλεύσεται τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων, φησίν. ὁ δὲ Σύμμαχος· καὶ ἥξει τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων. καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακὼβ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἀποστρέψει &c. ὁ Σύμμαχος· καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀσέβειαν ἐν Ἰακώβ. ὁ δὲ Ἀκύλας· καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀθεσίαν ἐν Ἰακώβ. ἀπὸ Ἰακὼβ] M * Σ εἶπε κύριος.

CAP. LX.

1 Φωτίζου φωτίζου] P ἡ καθὰ τοὺς ἄλλους· Ἀνάστηθι, φωτίσθητι. Ἱερουσαλὴμ] P τὸ δὲ Ἱερουσαλὴμ οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἀλλ' ὁ μὲν Ἀκύλας, Ἀνάστηθι, φωτίζου, φησὶν, ὅτι ἦλθεν φῶς σου· καὶ Σύμμαχος ὁμοίως, καὶ τὸ Ἑβραϊκόν. καὶ ἡ δόξα κυρίου &c.] P ὅτι δὲ σὲ ἀνατελεῖ κύριος, κατὰ τοὺς λοιπούς. 2 ἰδοὺ σκότος] M * ὅτι. 3 τῇ λαμπρότητί σου] M * οἱ Γ, τῆς ἀνατολῆς. 4 καὶ ἴδε συνηγμένα] M * οἱ Γ, πάντα. ἥκασι πάντες] M ἰδοὺ ἥκασι. 5 τότε ὄψῃ] M * Θ καὶ χαρίσῃ. καὶ φοβηθήσῃ] P τὸ δὲ, φοβηθήσῃ, παρὰ μὲν τοῖς λοιποῖς οὐκ ἐμφέρεται. ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης] P ὁ δὲ Σύμμαχος· ὅταν ἐπιστραφῇ ἐπὶ σὲ τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ δύναμις τῶν ἐθνῶν. 6 Γαιφὰ] M Γαιφάρ· cum ÷ οἱ Γ Γαιφά. 7 συναχθήσονται] M addit, σοι· uti poſt ἥξουσι hic ſtatim infra. 8 Τίνες οἵδε] M Τίνες δὲ οἵδε. σὺν νοσσοῖς ἐπ' ἐμὲ] M caret ἐπ' ἐμέ. 9 διὰ τὸ ὄνομα κυρίου &c.] M ÷ οἱ Γ, τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ σου, καὶ τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. 15 εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς] M εὐφροσύνης γενεαῖς γενεῶν. 16 θεὸς Ἰσραὴλ] M ÷ Ἰακώβ. 18 καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα] P ὅπερ Ἀκύλας μὲν, ὕμνησις, φησίν· ὁ δὲ Σύμμαχος, αἴνεσις. 21 δι' αἰῶνος] M καὶ δι' αἰῶνος.

CAP. LXI.

1 ἔχρισέ με] M * κύριος. πτωχοῖς] M — ταπεινοῖς. τὴν καρδίαν] M τῇ καρδίᾳ. 2 κυρίου] M ÷ τῷ κυρίῳ. δεκτὸν] P ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, εὐδοκίας. ἀνταποδόσεως] M * τῷ θεῷ ἡμῶν. 3 Σιὼν] M * δοῦναι αὐτοῖς. κληθήσονται] M * Θ A αὐτοῖς. γενεαὶ δικαιοσύνης] P Σύμμαχος δὲ ἀντὶ τοῦ, γενεαὶ, φησὶν, ἰσχυροί. 4 πρότερον] M * προτέρας· cum ÷ πρώτων. Θ Σ ἀρχαίων. 6 λειτουργοὶ θεοῦ] M οἱ Γ, ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν. ἰσχὺν ἐθνῶν] P ἡ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, τὴν εὐπορίαν. 8 δικαίοις] P ἀντὶ δὲ τοῦ δικαίοις, ἐν ἀληθείᾳ πάντες ἑρμηνεύουσιν οἱ λοιποί. 9 ἐν μέσῳ τῶν λαῶν] M habet hæc in margine tantum, ſub aſteriſco. 10 Καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται &c.] M ÷ A Χαίρων χαρήσομαι ἐν κυρίῳ, ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου. Θ Σ Ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσομαι ἐν θεῷ· εὐφρανθήσεται ἡ ψυχή μου ἐν τῷ θεῷ μου. ὡς νυμφίῳ &c.] P ὁ δὲ Ἀκύλας· ὡς νυμφίον ἱερατευόμενον, καὶ ὡς νύμφην κοσμουμένην σκεύεσιν αὐτῆς. ὁ δὲ Σύμμαχος· ὥσπερ νυμφίον κεκοσμημένον στεφάνῳ, καὶ ὡς νύμφην περικειμένην τὴν στολὴν αὐτῆς. 11 οὕτως ἀνατελεῖ] M * Σ ἀνατέλλει.

CAP. LXII.

2 καὶ βασιλεῖς] M * A Σ πάντες. τὸ ὄνομα] M addit, σου. 4 καὶ τῇ γῇ σου] M καὶ ἡ γῆ σου· poſt οἰκουμένη ad finem uſque commatis M habet in margine ſub aſteriſco Θ Σ. 6 κυρίου] M * οἱ Γ, τὸν κύριον. 7 οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὅμοιος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐκ ἔστι γὰρ &c. Σύμμαχος· μὴ ἡσυχάσητε, φησὶ, μήδε δῶτε ἡσυχάσαι λίθῳ, ἕως ἑτοιμάσῃ, καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ αἴνεσιν ἐν τῇ γῇ. ἐὰν διορθώσῃ] M hic continuo ſubjungit vocem Ἱερουσαλήμ. In margine vero ad ÷ Θ hæc habet, καὶ μὴ δῶτε σιγὴν αὐτῷ ἕως ἑτοιμάσῃ καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ καύχημα ἐν τῇ γῇ. 8 τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ] M A ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ. οἱ Ο ἰσχύος. 9 οἱ συναγαγόντες φάγονται] M συνάγοντες φάγωνται. αἰνέσουσι κύριον] M τὸν κύριον. συναγαγόντες πίονται] M συνάγοντες πίωνται. ἐπαύλεσι P ἐπαυλέων δὲ μηδεὶς, ἡ αὐλῶν, κατὰ τοὺς λοιπούς. 10 πορεύεσθε] M * Θ ὁδοποιήσατε. καὶ ὁδοποιήσατε M * Θ σκεδάσατε τὴν ὁδόν. λίθους] M utrinque habet τούς. 12 καλέσει αὐτὸν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ καλέσει αὐτὸν, αὐτοὺς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί.

CAP. LXIII.

1 Βοσὸρ] M ÷ Βοσρά. ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην] P κατὰ δὲ Σύμμαχον· ἐγὼ λαλῶ ἐν δικαιοσύνῃ· ὑπερμαχῶ εἰς τὸ σῶσαι. 3 καὶ τῶν ἐθνῶν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τῶν ἐθνῶν, ὁ Σύμμαχος· καὶ ἀπὸ τῶν λαῶν ἐξέδωκεν. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν &c. καὶ ἐρραντίσθη τὸ ἐπινίκιον αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἱμάτιά μου. Et paulo infra apud eund. Procopium, τὸ αἷμα αὐτῶν, οἱ λοιποὶ τὸ νῖκος ἐξέδωκαν. οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ] M — οὐκ ἔστιν οὐδεὶς σὺν ἐμοί. 5 ὁ βραχίων μου] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 6 καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς &c.] M * Θ Σ καὶ ἐμέθυσα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου. 7 τὰς ἀρετὰς κυρίου] M * ἀναμνήσω· τὴν αἴνεσιν κυρίου. οἷς ἡμῖν] M interponit κύριος. Adi ℘ *a* hic infra. 8 ἀθετήσωσι] M ἀθετηθῶσι. ℘ *b* hic infra. 10 τὸ ἅγιον αὐτοῦ] M ÷ οἱ Γ ὅμως. 11 Ποῦ ὁ ἀναβιβάσας &c.] M * Μωσῆ λαοῦ αὐτοῦ. Ad verſ. 12. vid. ℘ *c* hic infra. 13 δι' ἀβύσσου] M διὰ τῆς &c. 14 οὕτως ἤγαγες] M οὕτως ἤγαγε τὸν λαόν σου τοῦ ποιῆσαι &c. 15 ἐπίστρεψον] M ÷ A Σ ἐπίβλεψον. Θ κάτιδε. οἰκτιρμῶν σου] M τῶν οἰκτιρμῶν σου. 16 οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς] M ἔγνω habet, uti ante habuit. ℘ *a* ad verſ. 7. hic ſupra; ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν ἅπασιν &c. ὁ Σύμμαχος· περὶ πάντων ὧν εὐηργέτησεν ἡμᾶς, εἴρηκε. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κριτὴς ἀγαθὸς, (ibidem commate eodem,) ἐκ πλήθους ἀγαθωσύνης. ℘ *b* ad verſ. 8. οὐχ ὁ λαός μου, τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσι] P καθὰ Σύμμαχον εἴρηται· πλὴν λαός μου εἰσὶν υἱοὶ οὐκ ἀσυνθετοῦντες. ℘ *c* ad verſ. 12. ἀντὶ δὲ τοῦ, κατίσχυσεν ὕδωρ &c.] P ὁ Σύμμαχος, ὁ ῥήξας ὕδατα ἔμπροσθεν αὐτῶν, εἴρηκεν. Item verſu eodem, ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα] P ὁ δὲ Σύμμαχος, αὐτῷ, ἔφη. Ad verſ. 19. Ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς &c. ad finem uſque primi commatis cap. ſequentis] P ὁ δὲ Σύμμαχος τὴν ὅλην οὕτως ἐξέδωκε ῥῆσιν· Ἐγενήθημεν ὡς ἀπ' αἰῶνος, ὧν οὐκ ἐξουσιάσεις, οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου αὐτοῖς, οὐδὲ ῥήξας οὐρανοὺς κατέβης ἀπὸ προσώπου σου. ὄρη κατέρρευσεν ὡς ἔκκαυσις πυρός. ἐτάκη θάλασσα· ὕδατα ἐπτοήθησαν. Καθὰ δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα· Γεγόναμεν ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς.

CAP. LXIV.

2 ἀπὸ προσώπου πυρὸς] M tantum πυρὸς habet. τὸ ὄνομά σου] M τὸ ὄνομα κυρίου. In margine vero ad ÷ οἱ Γ ὄνομά σου. 4 οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ &c.] M — ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε. ὑπομένουσιν ἔλεον] M ὑπομένουσιν ἔλεος. 6 ὡς φύλλα] Ad * A Θ M addit πάντες ἡμεῖς. 8 ἡμεῖς δὲ πηλὸς] M addit ſub * A Θ καὶ σὺ πλάστης ἡμῶν. Et pro ἔργα M ἔργον habet. 9 σφόδρα] M * οἱ Γ ἕως. ἐπίβλεψον] M addit, κύριε. 11 ἔνδοξα] M τὰ ἔνδοξα. 12 ἡμᾶς σφόδρα] M * Θ ἕως.

CAP. LXV.

1 ἐπερωτῶσιν & ζητοῦσιν] M hæc duo tranſponit, ſed præterea nihil mutat. ἰδοὺ εἰμι] M binas has voces in margine habet ad aſteriſcum. 2 τοῖς πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ] M οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ. In margine ad ÷ τοῖς ἑπομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ. 4 ἐν τοῖς μνήμασι] M καὶ ἐν τοῖς &c. 6 ἀποδώσω] M ἀποδῶ, καὶ ἀνταποδώσω. 7 πατέρων αὐτῶν] M addit ſub aſteriſco Θ ἐπὶ τὸ αὐτό. 8 οὕτως λέγει κύριος] M * ὅτι. 9 καὶ ἐξ Ἰούδα] M καὶ ἐξ Ἰούδα. 11 τῷ δαιμονίῳ] M τῷ δαίμονι. 14 πνεύματος ὑμῶν] A abeſt ὑμῶν. 15 τοῖς δὲ δουλεύουσί μοι κληθήσεται ὄνομα καινὸν &c. ad verba, θεὸν τὸν ἀληθινὸν] P τὸ δὲ ῥητὸν, μέχρι τοῦ, θεὸν τὸν ἀληθινὸν, ὁ μὲν λας οὕτως ἑρμήνευσε· Καὶ τοῖς δούλοις καλέσει ὄνομα ἕτερον, ᾧ εὐλογημένος τῇ γῇ εὐλογηθήσεται πεπιστωμένος. ὁ δὲ Σύμμαχος· τοῖς δὲ δούλοις αὐτοῦ ὄνομα ἕτερον, ἐν ᾧ ὁ εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς εὐλογηθήσεται ἐν τῷ θεῷ, μήν. εἰς πλησμονὴν] P τὸ δὲ, εἰς πλησμονὴν, εἰς ὅρκον ἐξέδωκαν οἱ λοιπ Rationem hujus verſionis vid. apud P ibidem. 16 εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν M ſine articulo præpoſitivo. τὴν θλῖψιν] M addit, αὐτῶν. 18 ἀγαλλίασι ἐν αὐτῇ] M ad * Θ addit, ὅσα ἐγὼ κτίζω. τὴν ἀγαλλίαμα] M * οἱ Γ

φωνή] M οὐ δὲ φωνή. 20 οὐδ᾽ οὐ μὴ] M οὐ δὲ μή. ἄωρος] M * Θ ἡμέ-
ϗ φωνή] … ὁ νέος] M * A Θ αὐτός. ἁμαρτωλὸς] M ad * A Θ addit,
21 τὰ γεννήματα αὐτῶν] M τὸν καρπὸν αὐτῶν. Quinetiam addit, ϗ τὸν
ἔσονται. 22 οὐ μὴ οἰκοδομήσωσι] M ϗ οὐ μὴ &c. τοῦ λαοῦ μου] M sine
appositivo. 23 οἱ ἐκλεκτοί μου] M οἱ δὲ ἐκλεκτοί. μετ᾽ αὐτῶν] M ad-
ἔσονται. 25 βοσκηθήσονται] M συμβοσκηθήσονται. οὐδὲ λυμανοῦνται] M οὐδὲ

CAP. LXVI.

&c.
1 μοι θρόνος] M μοι. ποῖον] M * Θ τοῦτον. οἰκοδομήσετε] M ad *
ponit ἐν. ποῖος τόπος] M cum * addit οὗτος. 3 ὁ δὲ ἄνομος] P
κατὰ τοὺς λοιπούς, ὁ δὲ ἄνομος, ἀλλ᾽ ὁ δὲ σφάζων μόσχον. 4 βδε-
λύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ &c.] M ἃ ἡ ψυχὴ &c. ἁμαρτίας] M post ἁμαρτί-
ας addit, αὐτῶν. 5 ἀδελφοὶ ὑμῶν] M ἀδελφοῖς ἡμῶν. καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ
εὐφροσύνῃ αὐτῶν] P Σύμμαχος δέ, καὶ ὀψόμεθα ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ὑμῶν ἐξέ-
… 7 πρὶν τὴν ὠδίνουσαν] M — Σ πρὶν ἢ ὠδινῆσαι ἔτεκε. πρὶν ἐλθεῖν
… αὐτῆς ἔσωσεν ἄρσεν. 8 τοιοῦτο] M τοιοῦτον. Forma vere prisca dixit
pervetusta. ἢ καὶ ἐτέχθη] M εἰ καὶ &c. ÷ ὅμως οἱ Γ, οἱ Ο ἢ, ὅμως τε
θ. 9 οὐκ ἐμνήσθης μου] P τὸ δὲ οὐκ ἐμνήσθης μου &c. οὐ κεῖται παρὰ τοῖς
ἑρμηνευταῖς. κατὰ δὲ Σύμμαχον, οὕτως εἴρηται· μὴ ἐγὼ ὁ καθίζων ἐπὶ
τὸ τεκεῖν, οὐκ ἐκτοκίζω, εἶπεν κύριος; ἢ ἐγὼ ὁ συνεκτολίζων, ϗ συνέξω, εἶπεν
ὁ θεός σου; Pro ἐμνήσθης M ἐμνήσθη habet. οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ] M καὶ ἰδοὺ &c.
εἶπεν ὁ θεός σου] M εἶπεν κύριος. 10 εὐφράνθητε] M ÷ A Σ εὐφράνθη-
τε. A σὺν Ἱερουσαλήμ. Θ εὐφράνθητι ἅμα Ἱερουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ] M *
ἅμα. ἀγαπῶντες αὐτήν] M addit, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. χάρητε ἅμα αὐ-
τῇ] M * Θ ἅμα αὐτῇ. 11 μαστοῦ] M ÷ A Θ μαστοῦ. Σ μαστῷ. παρακλή-
σεως αὐτῆς] M ÷ οἱ Γ ὅμως. ἀπὸ εἰσόδου] M ÷ A ἀπὸ παντοδαπίας. Σ
ἀπὸ πλήθους. 12 ἐκκλίνω] M κλίνω. 14 γνωσθήσεται] M γνωστὴ ἔσται. 15
ὡς πῦρ] P τὸ δὲ ὡς πῦρ, ἐν πυρὶ ἑρμήνευσαν οἱ λοιποί. ἐκδίκησιν] M
addit, αὐτοῦ. 17 οἱ ἁγνιζόμενοι] M non legit οἱ. καὶ ἐν τοῖς προθύροις
&c] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ϗ ἐν τοῖς προθύροις &c. ὁ Σύμμαχός φησιν· ὀπίσω ἀλ-
λήλων ἐν μέσῳ ἐσθιόντων τὸ κρέας τὸ χοιρεῖον. 18 ἔρχομαι] M ϗ ἐγὼ ἔρχο-
μαι. 19 ϗ Λοὺδ] M ÷ Σ αὐλούς. 20 ἐν λαμπήναις &c] P ἀντὶ δὲ τοῦ,
ἐν λαμπήναις ἡμιόνων &c. ὁ Σύμμαχος, ἐφ᾽ ἵπποις, ϗ ἐν ἅρμασι, ϗ ἐν
λεκτίσι, ϗ ἐν καρούχαις, ϗ ἐν φορείοις ἑρμήνευσεν. εἶπε κύριος] M ϗ εἶπε &c.
21 αὐτῶν ἐμοὶ] M hisce statim apponit, μετὰ εὐφροσύνης. μετὰ ψαλμῶν]
P ἀντὶ δὲ τοῦ, μετὰ ψαλμῶν, ἐν σκεύει καθαρῷ, ἑρμήνευσε Σύμμαχος. 24 τὰ
κῶλα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὰ κῶλα, τὰ ἴχαλα, Σύμμαχος ἔφησεν.

Quæ sequuntur, *ESAIÆ* Prophetæ, in codice vetustiſſ. Card. Barberini MS. Prophetarum minorum habentur, ex quo hæc deſcripſimus, quibus textum Romanum per columnas reſpondentem appoſuimus.

Edit. ROM.	MS. BARBER.
ΚΕΦ. κζ΄.	ΚΕΦ. κζ΄.
Ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην, 6 Οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ. βλαστήσει ϗ ἐξανθήσει Ἰσραήλ, ϗ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. 7 Μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξε, ϗ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; ϗ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται; 8 Μαχόμενος ϗ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς. οὐ σὺ ἦσθα ὁ μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; 9 Διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ἰακώβ, ϗ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους, ὡς κονίαν λεπτήν· ϗ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, ϗ τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα, ὥσπερ δρυμὸς μακράν. 10 Τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον· ϗ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, ϗ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια. 11 Καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε. οὐ γάρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτειρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. 12 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, συμφράξει ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκορούρων. ὑμεῖς δὲ συναγάγετε κατὰ ἕνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 13 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, σαλπιοῦσι τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, ϗ ἥξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων, ϗ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, ϗ προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλήμ.	Ποίησωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην οἱ ἐρχόμενοι· τέκνα Ἰακὼβ (a) βλαστήσει, ϗ ἐξανθήσει Ἰσραήλ· ϗ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ· μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξε ϗ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; ἢ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται; μαχόμενος ϗ (b) ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ὁ μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; διὰ τοῦτο (c) ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ἰακώβ· ϗ τοῦτό (d) ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅτ᾽ ἂν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν· ὅτ᾽ ἂν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν (e) κατακεκομμένους ὡς κονίαν λεπτήν. ϗ οὐ μὴ μείνῃ τὰ (f) δένδρα αὐτῶν, ϗ τὰ (g) εἴδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα, ὥσπερ δρυμὸς μακράν. Τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον. ϗ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα. κἀκεῖ ἀναπαύσονται· ϗ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ (h) πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ (i) ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρχόμεναι (k) ἀπὸ θέας δεῦτε. οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτειρήσει ὁ ποιήσας αὐτούς. οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (l) συμφράξει κύριος ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ, ἕως (m) ῥινοκορούρων. ὑμεῖς δὲ συναγάγετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ κατὰ ἕνα ἕνα. ϗ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σαλπιοῦσι (n) σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ ϗ ἥξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ ϗ προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον τὸ ἐν (o) Ἱερουσαλήμ.
ΚΕΦ. κη΄.	ΚΕΦ. κη΄.
Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ Ἐφραίμ, τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέος, οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου. 2 Ἰδοὺ ἰσχυρὸν ϗ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, ὡς χάλαζα καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομένη, ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυμα ταῖς χερσί, 3 Καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραίμ. 4 Καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης, ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ ὡς πρόδρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτό, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτό, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. 5 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαὼθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος, ὁ πλακεὶς τῆς δόξης, τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ. 6 Καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν, ϗ ἰσχὺν κωλύων ἀνελεῖν. Οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλανημένοι εἰσίν. ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα. ἱερεὺς ϗ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς μέθης, ἐπλανήθησαν· τουτέστι φάσμα. 8 Ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν, αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἕνεκα πλεονεξίας. 9 Τίνι ἀνηγγείλαμεν κακά, ϗ τίνι ἀνηγγείλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. 10 Θλίψιν ἐπὶ θλίψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ᾽ ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, 11 Διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ, 12 Λέγοντες αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι, ϗ τοῦτο τὸ σύντριμμα· ϗ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν. 13 Καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ θεοῦ, Θλίψις ἐπὶ θλίψιν, ἐλπὶς ἐπ᾽ ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορευθῶσι ϗ πέσωσιν ὀπίσω, ϗ συντριβήσονται, ϗ κινδυνεύσουσι, ϗ ἁλώσονται. 14 Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες τεθλιμμένοι, ϗ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 15 Ὅτι εἴπατε, Ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, ϗ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, ϗ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα. 16 Διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, ϗ ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 17 Καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, ϗ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς, 18 Μὴ ϗ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, ϗ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ. καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα. 19 Ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς. πρωῒ πρωῒ παρελεύσεται ἡμέρας, ϗ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά. μάθετε ἀκούειν στενοχωρούμενοι. 20 Οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. 21 Ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, ϗ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαών, μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται, ϗ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. 22 Καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί. διότι συντετελεσμένα ϗ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαώθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 23 Ἐνωτίζεσθε ϗ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε ϗ ἀκούετε τοὺς λόγους μου. 24 Μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει, πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν; 25 Οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον ἢ κύμινον, ϗ πάλιν σπείρει πυρόν, ϗ κριθήν, ϗ κέγχρον, ϗ ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου; 26 Καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου, ϗ εὐφρανθήσῃ. 27 Οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ κύμινον 28 Μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγώ εἰμι ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς. 29 Καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.	Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως· οἱ (p) μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραίμ. τὸ (q) ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς (r) κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ (t) παχέος, οἱ (u) μεθύοντες ἄνευ οἴνου. ἰδοὺ ἰσχυρὸν ϗ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου ὡς (x) χάλαζα (y) καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην βίᾳ καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν. τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυσιν ταῖς χερσὶν ϗ τοῖς ποσίν· ϗ καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς ὕβρεως· οἱ μισθωτοὶ τοῦ (aa) Ἐφραίμ· ϗ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὡς (bb) πρόδρομος σύκου ὁ ἰδὼν αὐτὸ πεινῇ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαὼθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος, ὁ (cc) πλακεὶς τῆς δόξης· τῷ καταλειφθέντι (dd) τοῦ λαοῦ καταλειφθήσονται ἐπὶ (ee) πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν ϗ ἰσχύν· (ff) κωλύων ἀνελεῖν. οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλανημένοι εἰσίν. ἐπλανήθησαν διὰ τὸ (gg) σίκερα. ἱερεὺς ϗ προφήτης (hh) ἐξέστησαν διὰ τὸν οἶνον. ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς (ii) μέθης τοῦ σίκερα. ἐπλανήθησαν (kk) τουτέστι φάσμα. ἀρὰ (ll) ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν, αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἕνεκεν πλεονεξίας. τίνι ἀνηγγείλαμεν κακά; ϗ τίνι ἀναγγείλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος· οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. θλίψιν ἐπὶ θλίψιν προσδέχου, ἐλπίδας ἐπ᾽ ἐλπίδι· ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν διὰ φαυλισμὸν χειλέων· διὰ γλώσσης (mm) ἑτέρας· ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ, λέγοντες αὐτῷ· τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι ϗ (nn) τοῦτο τὸ σύντριμμα, ϗ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν· ϗ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ, θλίψις ἐπὶ (oo) θλίψιν, ἐλπὶς ἐπ᾽ ἐλπίδι· ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορευθῶσι, ϗ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω, ϗ κινδυνεύσουσι ϗ συντριβήσονται ϗ ἁλώσονται. Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες (pp) τεθλιμμένοι, ϗ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι εἴπατε· ἐποιήσαμεν (qq) διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, ϗ μετὰ τοῦ θανάτου (rr) συνθήκας. (ss) καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ οὐ μὴ ἔλθῃ (tt) ἡμῖν· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν ϗ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα. διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ (uu) ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον (xx) πολυτελῆ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς· ϗ ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ϗ θήσω κρίσιν εἰς (yy) ἐλπίδα ἡ δὲ (zz) ἐλεημοσύνη μου εἰς (aaa) σταθμούς. ϗ οἱ (bbb) πεποιθότες μάτην ψεύδει. ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς, μὴ ϗ (ccc) ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, ϗ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ· (ddd) καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ. ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα· ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρωῒ πρωῒ παρελεύσεται ἡμέρας, ϗ ἐν νυκτὶ ἔσται (eee) ἐλπὶς πονηρά. (fff) μάθετε ἀκούειν στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι· αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. ὥσπερ ὄρος (ggg) ἀσεβῶν (hhh) ἀναστήσεται. ϗ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαών. μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον. ὁ δὲ (iii) θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται· (kkk) ϗ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. ϗ ὑμεῖς μὴ (lll) εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ (mmm) δεσμοὶ δι᾽ ὅτι (nnn) συντετελεσμένα ϗ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαώθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐνωτίζεσθε ϗ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου· προσέχετε ϗ ἀκούσατε τοὺς λόγους μου. μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν μέλλει ὁ ἄνθρωπος ἀροτριῶν ἀροτριᾶν; ἢ (ooo) σπόρον προετοιμάσει πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν; οὐχ ὅτ᾽ ἂν ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον ϗ κύμινον, ϗ πάλιν σπείρει πυρὸν ϗ κριθὴν ϗ (ppp) ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου ϗ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου ϗ εὐφρανθήσῃ· (qqq) οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον· οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον, ἀλλὰ ῥάβδῳ (rrr) ἐκτινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ κύμινον (sss) μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. (ttt) οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι· οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς· ϗ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ (uuu) τέρατα βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

Interpretationes Aquilæ, Symmachi & Theodotionis ad marginem MS. Barb. notatæ.

(a) α΄. σ΄. θ΄. ῥιζώσει. (b) α΄. σ΄. ἐν σάτῳ σάτον. θ΄. ἐν μέτρῳ μέτρον ἐν τῇ ἐξαποστολῇ αὐτῆς κρινεῖς αὐτήν. ἐμελέτησεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τῷ σκληρῷ ἐν ἡμέρᾳ καύσωνος. (c) α΄. σ΄. θ΄. ἐξιλασθήσεται. (d) α΄. σ΄. θ΄. πᾶς ὁ καρπὸς τοῦ περιαιρεθῆναι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. (e) α΄. περιπεφρασμένους. σ΄. λελεπτοκοπημένους. θ΄. ἐκλεπτυσμένους. (f) α΄.

(f) α΄. σ΄. θ΄. ἄγαν. (g) α΄. σ΄. θ΄. ποίμνη. (h) ὄθεν. (i) τὸ θερισμὸν αὐτῆς συντριβήσονται. (k) α΄. σ΄. φωτίζουσιν αὐτήν. θ΄. δηλῶσαι αὐτῇ. (l) α΄. σ΄. θ΄. ῥαβδίσει. (m) α΄. σ΄. θ΄. τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου. (n) α΄. σ΄. θ΄. ἐν κερατίνῃ. (o) Σιών.

CAP. XXVIII.

(p) α΄. σ΄. θ΄. μεθύοντες. (q) τὸ ὡραῖον. (r) κεφαλῆς. (s) α΄. σ΄. θ΄. φάραγγος. (t) α΄. λιπαρῶν. σ΄. πιοτήτων. θ΄. πιόνων. (u) α΄. καταπλασμένοι οἴνῳ. σ΄. οἱ πεπλανημένοι ὑπὸ οἴνου. θ΄. οἱ κατανενυγμένοι οἴνῳ. (x) ὡς ἐντίναγμα χαλάζης. (y) καταιγὶς κυκλοῦσα. (aa) θ΄. μεθύοντες. (bb) α΄. ὡς πρωτογέννημα. σ΄. πρὸ τοῦ θέρους. θ΄. ὥσπερ πρόδρομος. (cc) α΄. θ΄. εἰς πλέγμα. σ΄. ϗ εἰς κίδαριν δοξάσματος. (dd) μου λαοῦ. (ee) α΄. σ΄. θ΄. ϗ εἰς πνεῦμα κρίσεως τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς κρίσεως. (ff) σ΄. εἰς δύναμιν ἀποστρέφουσιν ἀπὸ πολέμου. θ΄. ϗ εἰς κράτος ἀποστρέφουσιν πόλεμον ἀπὸ πύλης. (gg) α΄. μέθυσμα. (hh) α΄. ἠγνόησαν. σ΄. ἐταράχθησαν. (ii) α΄. τοῦ μεθύσματος. (kk) σ΄. ἐν ὁράσει διέλυσαν κρίσιν. θ΄. ἐν τῇ μέθῃ ἠσωτεύθησαν ὑπερόγκως. (ll) α΄. σ΄. θ΄. ὅτι πᾶσαι αἱ τράπεζαι ἐπληρώθησαν ἐμετοῦ, ὥστε μὴ ὑπάρχειν τόπον. (mm) ἀλλοίας. (nn) α΄. ϗ αὕτη ἡ ἀνάψυξις. σ΄. ϗ αὕτη ἡ ἐρημία. θ΄. ϗ οὗτος ὁ ἀγρός. (oo) σ΄. ἐντολὴ ἐκ ἐντολή. θ΄. δεισαλία εἰς δεισαλίαν, ἐμετὸς εἰς ἐμετόν. (pp) χλευασμοῦ. σ΄. θ΄. χλευασμῷ. (qq) σ΄. συνθήκην. (rr) καταφυγήν. (ss) α΄. σ΄. μάστιξ κλύζουσα. θ΄. κατακλυσμὸς φερόμενος. (tt) ἐφ᾽ ὑμᾶς. (uu) α΄. σ΄. θ΄. θεμελίων. (xx) α΄. σ΄. θ΄. λίθον δόκιμον. (yy) α΄. θ΄. εἰς μέτρον. (zz) α΄. σ΄. θ΄. ϗ δικαιοσύνην εἰς στάθμιον. (aaa) σ΄. εἰς διάβητον. θ΄. εἰς σήκωμα. (bbb) θ΄. ϗ ταράξει χάλαζα ἐλπίδα ὕδατος ϗ σκέπη ὕδατος κατακλύσαι. (ccc) σ΄. ϗ ἐξαλειφθήσεται ἡ συνθήκη ὑμῶν. (ddd) α΄. μάστιγες. (eee) α΄. ἐκτὸς βρασμός. σ΄. μόνον σεισμός. θ΄. πλὴν κίνημα. (fff) σ΄. σύνεσις ἀκοῆς, ἐκολοβώθη γὰρ ἡ στρωμνὴ ὥστε μὴ ἀναπεσεῖν, καὶ ἡ σκέπη ἐγένετο εἰς τὸ μὴ εἰσελθεῖν. θ΄. σύνεσιν ἀκοὴ ὅτι ἐκολοβώθη τὸ ὑπόστρωμα τοῦ διελυθῆναι, καὶ διάστασις στενὴ τοῦ μὴ συναφθῆναι (χ suprascripto τῷ φ.) (ggg) α΄. σ΄. θ΄. διακοπῶν. (hhh) κύριος. (iii) α΄. ϗ τοῦ δουλεῦσαι δουλείαν αὐτοῦ. σ΄. θ΄. ϗ ἐργάσασθαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. (kkk) α΄. ξένη ἡ δουλεία αὐτοῦ. σ΄. θ΄. ἀλλοτρία ἡ ἐργασία αὐτοῦ. (lll) α΄. χλευάζετε. (mmm) α΄. θ΄. πέδαι. (nnn) α΄. συντέλειαν γὰρ ϗ συντομήν. (ooo) σ΄. εἰς τὸ σπέρμα ὑποχέσει ϗ βολοκοπήσει. (ppp) ζειάν. (qqq) α΄. οὐκ ἐν συντέμνοντι ἀλοηθήσεται μελάνθιον. θ΄. οὐ γὰρ τριβόλῳ. (rrr) ῥαβδισθήσεται. (sss) α΄. σ΄. θ΄. βακτηρία ἐν σκήπτρῳ ἄρτου λεπτῷ κοπηθήσεται. (ttt) σ΄. ἀλλ᾽ οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀλοῶν * ἀλοήσει αὐτόν· οὐδὲ ταράξει ἦχος ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ οὐ λεπτυνεῖ αὐτόν. (uuu) α΄. θαυματῶσαι βουλήν, μεγαλῦναι εὐνομίαν. σ΄. παρεδόξασεν βουλήν, ἐμεγάλυνεν σωτηρίαν. θ΄. ἐξῆλθεν τὸ θαυμάσιον, ἐμεγάλυνεν ἰσχύν.

PROPHETÆ MINORES, ex codice Card. Barb. vetuſtiſſ. cum editione Romana collati, cum collatione eorundem ex Cyrillo.

O S E E.

CAP. I.

1 βασιλέων] B βασιλέως. 4 Ἰούδα] B in margine Ἰηοῦ. 5] B hunc verſum diſtinguit ut Heb. 6 αὐτῷ] B αὐτῷ κύριος. 7 οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ] Cyr. deſunt. πολέμῳ] Cyr. πολέμῳ, οὔτε ἐν ἅρμασιν. 10 ϗ αὐτοὶ] B αὐτοὶ, & ponit ante κληθήσονται.

CAP. II.

2 κρίθητε prius] B in marg. α΄. σ΄. δικάσασθε. 3 ἡμέρᾳ] B ἐν ἡμέρᾳ. Cyr. ἡμέραι. θήσω] Cyr. θήσομαι. ἔρημον] B Cyr. εἰς ἔρημον. 5 κατῄσχυνεν] Cyr. ϗ κατῄσχυνεν. ἱμάτιά μου] B in marg. τὰ ἔριά μου οἱ λοιποί. τὸ ἔλαιον] B ϗ τὸ ἔλαιον. 6 ὁδοὺς] B ὁδοὺς αὐτῆς. οὐ] Cyr. ϗ οὐ. 7 καταδιώξεται] B διώξεται. 8 αὕτη] B αὐτή. ἀργύριον] B ἀργύριον ϗ χρυσίον. αὕτη] B αὐτή. 12 ταῦτά ἐστι] B ἐστὶ ταῦτα. 13 αὐτοῖς] B ἐν αὐτοῖς. καθόρμια] B in marg. σ΄. περιτραχήλια. 14 ὡς] B εἰς. 15 ταπεινωθήσεται] B in marg. σ΄. κακωθήσεται. νηπιότητος] B in marg. σ΄. θ΄. νεότητος. 17 στόματος αὐτῆς] B τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. 18 ϗ κατοικιῶ σε ἐπ᾽ ἐλπίδι] B ϗ κατοικιῶ ἐπ᾽ ἐλπίδι· in marg. α΄. καὶ κοιμήσω αὐτοὺς εἰς πεποίθησιν. σ΄. ϗ κατοικήσω αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ. θ΄. ϗ κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν πεποιθήσει. ἐλπίδι &c.] Cyr. ἐλπίδι. Καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. 19 μνηστεύσομαί σε] B in marg. λήψομαί σε. 21 αὐτὸς] B ὁ οὐρανός. 22 τὸν σῖτον &c.] B τῷ σίτῳ, ϗ τῷ οἴνῳ, ϗ τῷ ἐλαίῳ. ἐπακούσεται τῷ] Cyr. ἐπακούσονται τοῦ. Ἰεζραὴλ] B Ἰσραήλ. 23 ἀγαπήσω ⋯ ἠγαπημένην] B Cyr. ἐλεήσω ⋯ ἠλεημένην.

CAP. III.

1 ἀγαπῶντα πονηρά] B ἀγαπῶσαν, πονηράν. ἐπιβλέπουσιν] Cyr. ἀποβλέπουσιν. φιλοῦσι] B φυλῶσι. σταφίδος] B Cyr. σταφίδων. 2 ἀργυρίου] Cyr. ἀργυρίοις. γομὸρ κριθῶν] B in marg. ὁ Ἑβραῖ. ΟΝΟΜΡΣΕΩΡΙΜ, ΟΥΛΕΧΘ ΣΕΩΡΙΜ. α΄. ϗ κόρου κριθῶν. σ΄. ϗ θύλακος κριθῶν, ϗ ἀσκοῦ οἴνου. θ΄. ϗ γομὸρ ἀλφίτων, καὶ νέβελ οἴνου. 3 οὐδὲ] B οὐδ᾽ οὐ. 4 οὐδὲ δήλων] B in marg. α΄. ϗ μορφωμάτων. σ΄. οὐδὲ ἐπιλύσεως. θ΄. οὐδὲ ἐπιλυομένου. 5 ἐκστήσονται] B in marg. α΄. πτοηθήσονται. ἐσχάτων] B ἐσχάτου.

CAP. IV.

4 ἐλέγχω] B ἐλεγχθήσεται. 5 προφήτης] B ϗ προφήτης. 6 σὺ] B ϗ σύ. κἀγὼ] B ponit poſt σε. τοῦ μὴ] Cyr. τοῦ. κἀγὼ] B ponit poſt σου. 8 τὰς ψυχὰς] B λαοῦ τὰς ψυχάς. 9 αὐτὸν ⋯ αὐτοῦ] B αὐτοὺς ⋯ αὐτῶν. ἀνταποδώσω αὐτῷ] B ἀποδώσω αὐτοῖς. 10 κατευθύνωσι] B Cyr. κατευθυνθῶσι. φυλάξαι. Πορνείαν καὶ] B φυλάξαι πορνείαν. καί. 12 αὐτοῦ] Cyr. αὐτῶν. 13 ὑποκάτω δρυὸς &c. B in marg. α΄. ὑποκάτω δρυὸς, ϗ λεύκης, καὶ τερεβίνθου. σ΄. ὑπὸ τὴν δρῦν, ϗ πεύκην, ϗ πλάτανον ἐπισκιάζουσαν. θ΄. κάτω τῆς δρυὸς, ϗ πεύκης, δένδρου συσκιάζοντος. ἐκπορνεύσουσιν] B πορνεύσουσιν. 14 αὐτοὶ] B ϗ αὐτοί. συνεφύροντο] B in marg. α΄. ἐχωρίζοντο. σ΄. ἠκολούθησαν. θ΄. κατηριθμήθησαν. μετὰ τῶν τετελεσμένων] B in marg. α΄. μετὰ τῶν διηλλαγμένων. σ΄. μετὰ τῶν ἀκαθάρτων. θ΄. ϗ τοῖς βδελύγμασιν ἔθυον. 15 σὺ δὲ &c.] B in marg. α΄. σ΄. θ΄. ε΄. Εἰ πορνεύεις σὺ Ἰσραὴλ, μὴ συμπλημμελήτω Ἰούδα· ut & Vulg. εἰς τὸν οἶκον Ὢν] B in marg. θ΄. σ΄. α΄. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς. (σ΄. τοῦ ἀνωφελοῦς.) Cyr. εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας, ζῶντα κύριον] B τὸν ζῶντα κύριον, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, ϗ Βεθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα· ex Amoſi 5. 5. 16 διότι] B ὅτι. παροίστρησεν] Cyr. οὕτως παροίστρησεν. 17 μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ] B in marg. σ΄. ε΄. ἡνώθη εἰδώλοις Ἐφραὶμ, ἐπέκλινον συμπόσιον ⋯ vocibus ſemiexeſis. 18 αὐτῆς] Cyr. αὐτῶν. 19 σὺ εἶ] B αὐτοῦ συριεῖ.

CAP. V.

1 τῇ σκοπιᾷ] B in marg. α΄. τῇ σκοπεύσει. σ΄. τῇ πλατείᾳ. Ἰταβύριον] B in marg. ἐπὶ Θαβώρ. σ΄. ἐπὶ τὸ ὄριον. θ΄. ἐπὶ τὸν δρυμόν. 2 ἀγρεύοντες] B in marg. ϗ θυ ⋯ octo decemve verbis vetuſtate pene deletis. 3 οὐκ ἀπέστη ἀπ᾽] B in marg. α΄. οὐκ ἀπεκαλύφθη ἐξ ἐμοῦ. σ΄. οὐκ ἐλάθησαν. θ΄. ϗ οἱ Ο΄ οὐκ ἄπεστιν ἀπ᾽ ἐμοῦ. 4 διαβούλια] B in marg. α΄. ἐπιτηδεύματα. σ΄. βουλάς. θ΄. γνώμην. 6 ὅτι ἐκκέκλικεν] B ἐκκέκλικε γάρ. 7 ἐγεννήθησαν] B ἐγέννησαν. 8 ἐν τῷ οἴκῳ Ὢν] B in marg. α΄. σ΄. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς· & addit τουτέστιν εἰδώλου παντός. Ὢν δέ ἐστιν ὁ ἥλιος. σ΄. θ΄. Ὤν. Βενιαμὶν] B in marg. α΄. σ΄. θ΄. ὀπίσω σου. ε΄. κατὰ νώτου σου. 10 ὡς μετατιθέντες ὅρια] B in marg. σ΄. ὡς παρορμίζοντες. ε΄. ὅμοιοι τοῖς ἀποτεμνομένοις ὅρια. τὸ ὅρμημά μου] B in marg. α΄. ἀνυπερθεσίαν μου. σ΄. ὑδρεκχυσίαν ὁρμήματός μου. θ΄. ὡς ὕδωρ τὸν χόλον μου. 12 ἐγὼ] Cyr. ἐγὼ ἔσομαι. 13 Ἰαρεὶμ] B in marg. α΄. δικασόμενον. οὗτος] B αὐτός. ἠδυνήθη] B ἠδυνάσθη. 14 ὡς πανθὴρ] B in marg. α΄. ὡς λέαινα. σ΄. ὡς ἐπιβολὴ λεαίνης. θ΄. ὡς λίς. 15 μου] B μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι ϗ ἐπιστρέψωσι &c. ζητήσουσι] Cyr. ἐπιζητήσουσι.

CAP. VI.

1 Ἐν θλίψει αὐτῶν] Cyr. Ὅταν θλιβῶσι· & addit cap. præcedenti. 2 ἥρπακε] B πέπαικε. μοτώσει] B in marg. σ΄. καὶ μαλαγματίσει ἡμᾶς. 3 ὑγιάσει] B in marg. * σ΄. ἐπιδήσω ἡμᾶς. α΄. σ΄. ἀναζωώσει. ε΄. ὑγιεῖς ἀποδείξει. ἐνώπιον] B ἐναντίον. γνωσόμεθα] B in marg. σ΄. γνῶμεν δὴ εἰδῆσαι. ε΄. παιδευθῶμεν δὴ ϗ ἐπιχθῶμεν. ὡς ὄρθρον] B in marg. σ΄. ὅτι ὡς ὄρθρος βεβαία ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ. ἡμῖν] B ponit ante ὡς. 4 τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν (Cyr. μου)] B in marg. ε΄. ὁ γὰρ περὶ ὑμᾶς οἰκτιρμός. 5 ἀπεθέρισα] B in marg. α΄. θ΄. * ἐλατόμησα. σ΄. οὐκ ἐφεισάμην. ε΄. ἐξέκοψα. τὸ κρίμα] B in marg. ε΄. δικαιοκρισία. 6 ἢ] B καὶ οὐ. 7 κατεφρόνησε] B κατεφρόνησαν. 8 ταράσσουσα ὕδωρ] B in marg. α΄. περικαμπὴς ἀπὸ αἵματος. σ΄. διῶκται ἀπὸ αἵματος. θ΄. ἡ πτέρνα αὐτῆς ἀφ᾽ αἵματος. ε΄. ὑποσκελίζουσα ϗ δολοφονοῦσα ὡς λόχος πολυχειρίας λῃστρικῆς, ἢ παραδιδόντας εἰς Συχὲμ διὰ τῆς εἰδωλοποιΐας αὐτῶν τῆς ἀθεμίτου. 9 πειρατοῦ] B in marg. α΄. εὐζώνων. σ΄. ὑποκειτοῦ. θ΄. πειρατοῦ. καὶ Ἰούδα] B καὶ Ἰούδας ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ. in marg. σ΄. καὶ σὺ Ἰούδα ἀπόκειται θερισμός. ε΄. ἀλλὰ καὶ σὺ Ἰούδα παρεσκεύαζες αὐτὸν εἰς τὸ ἐκθερισθῆναι.

CAP. VII.

1 Ἐν uſque ad ϗ] B Cyr. cap. præcedenti adjiciunt. ἀποκαλυφθήσεται] Cyr. ἀπεκαλύφθη. εἰργάσαντο] Cyr. εἰργάσατο. εἰσελεύσεται] B in marg. ε΄. ϗ κλέπτης μὲν ἐστὶν ἔνδον, λωποδύτης δὲ λῃστεύει τὰ ἔξω. σ΄. ϗ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύον δὲ λῃστήριον ἔξω. 2 ὅπως συνᾴδωσιν] B in marg. α΄. ϗ μήποτε εἴπωσι ταῖς καρδίαις αὐτῶν, πᾶσαν κακίαν αὐτῶν ἐμνήσθην. τῇ] B ἐν τῇ. διαβούλια] B in. marg. σ΄. ἐπιτηδεύματα. ε΄. ἀσεβήματα. 4 μοιχεύοντες] B in marg. ε΄. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπτάνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος, ἐπαύσατο πρὸς ὀλίγον ἡ πόλις τοῦ φυράματος κοινωνίας, ϗ μετὰ μικρὸν πᾶσα ἐζυμώθη. κατακαύματος ἀπὸ τῆς] B κατακαύσει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς. αὐτὸ] B αὐτὸ ὅλον. 5 ἡμέραι] B in marg. θ΄. ἡμέρα βασιλέως. λοιμῶν] B in marg. α΄. χλευαστῶν. 6 ἀνεκαύθησαν] B in marg. α΄. ἤγγισαν· quomodo Vulg. ὕπνου Ἐφραὶμ ἐνεπλήσθη (ἐπλήσθη B)] B in marg. α΄. ὕπνωσεν ὁ πέσσων πρωΐας. ἐνεγενήθη] B Cyr. ἐγενήθη. ἀνεκαύθη] B deeſt. 7 κλίβανος, ϗ κατέφαγον] B κλίβανος καιόμενος, ϗ πῦρ κατέφαγε. 8 συνεμίγνυτο] B συνανεμίγνυτο. ἐγκρυφίας] B in marg. ε΄. ὡς ἐν σποδιᾷ πεσσόμενος ἄρτος ἀμεταστρέπτως. 9 ἔγνω prius] B in marg. ε΄. ἤσθετο, ϗ ταῦτα πολιὸς ἤδη τυγχάνων. 10 ὕβρις] B in marg. θ΄. ὑπερηφανία. ἐπέστρεψαν ⋯ ἐξεζήτησαν] B in marg. ε΄. μετενόησαν ⋯ ἐπεκαλέσαντο. 11 ἄνους] B in marg. α΄. ἀπατωμένη ἀνοήτως. ἐπεκαλεῖτο ⋯ ἐπορεύθησαν] B ἐπεκαλοῦντο ⋯ ἐπορεύοντο. 12 ἀκοῇ τῆς θλίψεως] B in marg. ε΄. κοινῇ, ὅτι ϗ κοινῇ πάντες ἐξημαρτήκασι. α΄. κατὰ ἀκοὴν τῆς συναγωγῆς. σ΄. μαρτυρίας. 13 δείλαιοι] B in marg. α΄. προνομὴ αὐτοῖς. σ΄. διαφθορά. ε΄. ἐκπορθήσονται. αὐτοὶ δὲ] B ϗ αὐτοί. 14 ὠλόλυζον] B in marg. ἀλλὰ ἀσήμως ἐλάλησαν. σ΄. ἀλλ᾽ ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν κατακλίσεσιν αὐτῶν. σίτῳ] B in marg. ε΄. ὑπὸ τρυφῆς ϗ πλησμονῆς σίτου ϗ οἴνου ἀπέστησάν μου. 15 Ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοὶ] B in marg. ἐξέκλιναν ἀπ᾽ ἐμοῦ. 16 Ἀπεστράφησαν] B Ἐπεστράφησαν. εἰς οὐδὲν] B ἐπ᾽ οὐδέν· & in marg. σ΄. ἀνέστρεψαν εἰς τὸ μὴ ἔχειν ζυγόν. ε΄. ἀπέστησαν, ἵνα διάγωσιν ἄνευ ζυγοῦ. ἐντεταμένον] B ἐκτεταμένον· & in marg. σ΄. ἀνεστραμμένον. ε΄. διάστροφον. οἱ ἄρχοντες] B ponit ante ἐν. τῶν ⋯ αὐτῶν] B deſunt. ἀπαιδευσίαν] B in marg. α΄. σ΄. ἐμβρίμησιν. ε΄. διὰ μανίαν. οὗτος ὁ φαυλισμὸς] B in marg. α΄. μοχθισμός. σ΄. τοῦτό ἐστιν ὃ ἐφθέγξαντο ἐν Αἰγύπτῳ. ε΄. αὐτὴν ἐβλασφήμησε.

CAP. VIII.

5 Ἀπότριψαι] B Ἀπόρριψον· & in marg. α΄. ἀπώθησον μόσχε σου. σ΄. ἀπεβλήθη. θ΄. ἀπόρριψε. ε΄. ἀπόβλητός σου ἐστὶν ὁ μόσχος. αὐτοὺς] Cyr. αὐτῷ. καθαρισθῆναι] B in marg. α΄. ἀθωωθῆναι. σ΄ καθαρθῆναι. 6 τέκτων] B in marg. α΄. τεχνίτης. ε΄. τὸ ὑπὸ τέκτονος γενόμενον οὐκ ἂν εἴη θεός. πλανῶν] B in marg. σ΄. ἀκατάστατος. ε΄ παραπλησίως τῷ τῆς ἀστραπῆς ἴσῳ. 9 ἀνέβησαν] B ἀνεβόησαν. ἀνέθαλλε καθ᾽ ἑαυτὸν] B in marg. α΄. ὄναγρος μονάζων ἑαυτῷ Ἐφραίμ. σ΄. ϗ οὐκ ἀνέθαλλεν ἐν ἐμοὶ Ἐφραίμ. θ΄. ὄναγρος μονάζων καθ᾽ ἑαυτὸν Ἐφραίμ. ε΄. ὡς ὄναγρος μονάζων καθ᾽ ἑαυτὸν διαιτώμενος. Sed in textu Ἐφραὶμ refertur ad partem verſus ſequentem. ἠγάπησαν] B ἠγάπησε. 10 παραδοθήσονται] B παραδοθήσεται, & in marg. ε΄. ἀλλὰ ϗ ὅταν μισθώσηται ἔθνη ἀδεῶς περιστοιχιοῦμαι αὐτούς. κοπάσουσι μικρὸν] B in marg. α΄. ϗ λιτανεύσωσιν ὀλίγον ἀπὸ ἄρματος βασιλέως ϗ ἀρχόντων. σ΄. ϗ μενοῦσι βραχὺ ἀπὸ φόβου βασιλέων, ϗ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. θ΄. ϗ διαλείψουσι τοῦ χρίειν,

χρίων. θυσιαστήρια ἠγαπημένα] B deſunt. 12 καταγράψω αὐτῷ] B καταγράψω αὐτῷ· & in marg. ά. γράψω αὐτῷ πληθυνομένους νόμους, ὁμοίως ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. ϲ'. ἔγραψα αὐτῷ πλῆθος νόμων μου, ὡς ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. ἐλογίσθησαν] B ἐλογίσθη. θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα] B in marg. ά. θυσίας φέρε φέρε θυσιάζουσιν. ϲ'. θυσίας ἐπαλλήλους. θ'. θυσίας μεταφορῶν ἐθυσίασαν. 13 ἀδικίας] B ἀδικιῶν. αὐτοὶ] Cyr. αὐτοὶ δέ. 14 ᾠκοδόμησαν] B ᾠκοδόμησε.

CAP. IX.

1 Διότι] Cyr. ὅτι. τοῦ θεοῦ] B κυρίου τοῦ θεοῦ. πάντα] B πᾶσαν. 2 Ἅλων] B Καὶ ἅλων. 3 ἀκάθαρτα] B in marg. ά. μεμιασμένα. ϲ'. ἀπόβλητα. 4 αὐτὰ] B αὐτόν. 5 ἡμέραις] Cyr. ἡμέρᾳ. 6 πορεύονται] B πορεύσονται. θάψει] B θλίψει. αὐτοὺς] B αὐτούς. 7 παρεξεστηκὼς] B in marg. ά. ἐπίληπτος. ϲ'. ἐνεός. μανία] B in marg. ἔκστασις. 8 παγὶς σκολιὰ] B in marg. ά. ἐσκωλωμένη. ϲ'. ἐνέδρα. θεοῦ] B θεοῦ αὐτοῦ. 9 ἀδικίας] B τῶν ἀδικιῶν. 10 σκοπὸν] Cyr. σῦκον. πρώϊμον] B in marg. πρόδρομον. εἶδον] B Cyr. ponunt ante πατέρας. ἐβδελυγμένοι ... ἠγαπημένοι] B Cyr. invertunt· ſed B in marg. habet ut Rom. 11 ἐκ τόκων] B in marg. ά. ϲ'. θ'. έ. ἀπὸ τοκετῶν, ϗ ἀπὸ γαστρὸς, ϗ ἀπὸ συλλήψεως. 12 Διὸ] B Διὸ, διότι ἀφῆκα αὐτούς. σάρξ μου] B in marg. ά. ἐκκλίναντός μου ἀπ' αὐτῶν· forte ad præcedentia pertinent quæ habentur in Vulg. & hoc MS. 13 εἰς θήραν παρέστησαν] Cyr. εἰς θήραν παρέστησαν. B εἰς θήραν παρέστη· in marg. ά. ϲ'. ὡς ἀκρότομον πεφυτευμένην ἐν ὡραιότητι. θ'. εἰς πέτραν πεφυτευμένοι οἱ υἱοὶ αὐτῆς. αὐτῶν] B αὐτοῦ. Cyr. αὐτοῦ ϗ Ἐφραίμ. 14 μήτραν] B Cyr. δὸς αὐτοῖς μήτραν. 15 αὐτῶν] Cyr. deeſt. οὐ] B οὐκέτι. Cyr. ϗ οὐ. προσθήσω] B προσθῶ. 16 ἐπόνεσεν] B ἐπόνεσαν.

CAP. X.

2 ἐμέρισαν] B ἐμέρισε. 3 ῥήματα] B in marg. ϲ'. ὅρκους ματαίους. 5 τοῦ οἴκου Ὤν] B in marg. τὸν μόσχον τοῦ οἴκου Ὤν ἐφοβήθησαν. ά. τὰς δαμάλεις τοῦ οἴκου ἃς ἐπιβάσησαν. 6 Ἰαρείμ] B in marg. ά. δικάζοντι. ϲ'. ὑπερμαχοῦντι. δόματι] B σόματι. 8 Ὤν] B in marg. Ὤν, ὅσις ϗ Ἆπις ἐκαλεῖτο. 9 Ἀφ' οὗ οἱ βουνοὶ] B in marg. ὁ λ. ἀπὸ ἡμερῶν Γαβαάλ. πόλεμος, ἐπὶ] B πόλεμος ἐπί. 10 παιδεῦσαι] B παιδεύσω. αὐτοὺς] B αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου. 11 τὸ κάλλιστον] B in marg. ά. ἐπὶ τὸ κάλλος. ϲ'. κάλλος. Cyr. τὸ κάλλος. παρασιωπήσομαι] B in marg. ὁ λ. ἀροτριάσει Ἰούδας. αὐτῷ] B αὐτόν. 12 τρυγήσατε] B ϗ θερίσατε. τοῦ ἐλθεῖν] Cyr. ἕως. 13 παρεσιωπήσατε] B in marg. ἐσπείρατε. τὰς ἀδικίας] B τὸν καρπὸν. ἁμαρτήμασι] B ἅρμασι. 14 περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται] B περιτετειχισμένα σου ἀφανισθήσεται. ὡς ἄρχων] B καθὼς ἠφανίσθη ὁ ἄρχων. Σαλαμὰν] B Σαλμάν. Cyr. Σαλμανάκ. ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοὰμ] B ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἱεροβαάλ.

CAP. XI.

1 Ὅτι] Cyr. Διότι. B in marg. breve ſpecimen τῶν ἐξαπλῶν hic exhibet, hoc modo. Ubi Heb. contextus ſuis characteribus præponi debuit.

Heb.	Aquila.	Symmachus.	LXX. Interp.	Theodotion.
[illegible] Ἰσραηλ [illegible] οὐ ὑ μιμισραΐμ [illegible] βανι.	Α Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, ϗ ἠγάπησα αὐτὸν, ϗ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.	Ϲ Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ ϗ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Οἱ ό. Διότι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, ϗ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ.	Θ Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐκάλεσα υἱόν μου.

Τούτῳ ἐχρήσατο ὁ Ματθαῖος ὡς οὕτως ἔχοντος δηλονότι τοῦ Ἑβραϊκοῦ, ὡς ϗ ὁ ά. ἡρμήνευσεν.

2 ἀπῴχοντο] B ᾤχοντο· ſed in marg. ut Rom. ἔθυον] B in marg. ἔχυσιν. 4 ἐξέτεινα] B in marg. εἵλκυσα. αὐτοῦ] B αὐτῶν. δυνήσομαι] B ϗ δυνήσομαι. ἐν Αἰγύπτῳ] B Αἴγυπτον· & in marg. εἰς Αἴγυπτον, & ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ὁ Σύρος, ὡς Αἴγυπτον ᾤκησαν τὴν γῆν μου. 8 διαθῶμαι] B διαθῶ. 9 εἰμι] B deeſt. 10 πορεύσομαι] B πορεύσεσθε. ὠρύσεται] B ἐξερεύξεται. 11 Ἐκστήσονται] B Καὶ ἥξουσι. Cyr. Ἐκπλήσσονται. 12 ἀσεβείαις] B ἀσεβείᾳ.

CAP. XII.

1 μάταια] B in marg. ά. ϲ'. ἄνεμον· niſi forte ad πονηρὸν πνεῦμα referendum ſit. διαθήκην] B in marg. ά. ϲ'. συνθήκην. τῷ κυρίῳ] B τοῦ κυρίου. 3 ἐνίσχυσε] B ἴσχυσε. 4 Ὤν] B Cyr. μου. εὕροσαν] B Cyr. εὗρον. αὐτοὺς] Cyr. αὐτόν. 7 Χαναὰν] B in marg. μετάβολος. 8 ἀναψυχὴν] B in marg. ά. ἀνωφελὲς αὐτῷ. 9 ἡμέραι] Cyr. ἐν ἡμέραις. B ἐν ἡμέρᾳ. λαλήσω πρὸς] B ἐλάλησα. 11 Γαλαὰδ] B Γαλγάλοις. Cyr. Γαλγάλ. χελῶναι] B in marg. ά. ὡς σωροί. ϲ'. ὡς βάτραχοι. θ'. τῶν ἀλωπέκων. 12 γυναικὶ, poſterius] B Cyr. ἐν γυναικί. 14 Ἐθύμωσεν] B Ἐθύμωσέ με.

CAP. XIII.

1 Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραὶμ] B adjungit præcedentibus. In Cyr. deſunt, eadem tamen aut ſimilia legiſſe ex Commentario colligi poteſt. δικαιώματα] B in marg. ά. φρίκην ἔλαβεν αὐτός. αὐτὰ τῇ] B αὐτὸ τῷ. 2 προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν] Cyr. προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν ἔτι. μόσχοι] B in marg. μόσχους καταφιλοῦντες. ϲ'. μόσχους προσεκυνήσαντο. 3 ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος] B ϗ ὡς ἀράχνη ἀποφυσωμένη λαίλαπι· ſed in marg. ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος. ἀπὸ δακρύων] Cyr. ἀπὸ καπνοδόχης. 4 ὀπίσω] B σε ὀπίσω. 6 νομὰς] B in marg. ϲ'. κατὰ τὴν νομὴν αὐτῶν ἣν ἐνεπλήσθησαν. 8 θηρία] B ϗ θηρία. ἀπορουμένη] B in marg. ἀτεκνουμένη. 9 διαφθορᾷ] Cyr. διασπορᾷ. βοηθήσει] B βοηθήσει σοι. 12 Συστροφὴν] B in marg. θ'. ἐνδεδεμένη ἀδικία αὐτοῦ. Cyr. adjungit præcedentibus. 13 φρόνιμος] B in marg. ὁ ἀσύνετος. οὐ] B νῦν οὐ. τέκνων] B τέκνων αὐτοῦ. 14 ῥύσομαι] Cyr. ῥύσομαι αὐτούς. 15 διαστελεῖ] B διαστέλλει. 15 αὐτὸς] B οὗτος. αὐτοῦ] B ponit poſt σκεύη.

CAP. XIV.

1 αὐτοὶ] B deeſt. 2 ἠσθένησαν] B Cyr. ἠσθένησας. 3 λόγους] B λόγους πολλούς. ὅπως] B δύνασθε πᾶσαν ἀφαιρεῖν ἀδικίαν; ὅπως. ἡμῶν] B ἡμῶν, ϗ ἐντρυφήσῃ ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ἡμῶν. 4 ἵππον] B ἵππων. ὁ.] B ὅτι ὁ· & in marg. ὅτι ὁ ἐν σοὶ ἐλεηθήσεται ὀρφανός. 5 ὁμολόγως] B ὁμολογήσω. τὴν ὀργὴν] B ἡ ὀργή. αὐτοῦ] B Cyr. αὐτῶν. 7 αὐτοῦ] Cyr. σου. ἔσται] B ἔσονται. ὀσφρασία] Cyr. ὄσφρανσις. 8 μεθυσθήσονται] B στηριχθήσονται. 9 ϗ] B Cyr. ϗ ἐγώ. ἐγὼ] B deeſt. πυκάζουσα] B in marg. ά. ἐγὼ ὡς ἐλαία τις εὐθαλής. 10 ἢ] B τίς. ἐπιγνώσεται] B γνώσεται. B in fine ſubjungit verſuum numerum, στίχοι φν· & Ὠσηὲ λυπούμενος. Item, Ὠσηὲ σεσωσμένος ἢ συσκιάζων.

AMOS.

B Ἀμὼς Προφήτης γ'. ἐντελλόμενος ἀντίληψις ἢ γένους. ὁ έ ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

CAP. I.

1 Ἀκκαρείμ] B Καριαθιαρείμ. ὑπὲρ] B περί. τοῦ Ἰωὰς] B deſunt. Cyr. υἱοῦ Ἰωάς. 2 ποιμένων] B ποιμνίων· & in marg. ἀκ. προβάτων νομέων. 3 οὐκ ἀποστραφήσομαι] B in marg. ϲ'. προσδέξομαι. 4 ἀποσβῶ] Cyr. ἐξαναλῶ. 5 Ὤν] B in marg. ά. ἀνωφελοῦς. ϲ'. ἀδικίας. ἐπίκλητος] B in marg. Κυρήνη. 6 τοῦ Σαλωμὼν] B in marg. θ'. αἰχμαλωσίαν τελείαν. 8 ἀλλοφύλων] B in marg. ϲ'. Φυλιστιαίων. 11 ἐλυμήνατο] B in marg. ά. διέφθειρε σπλάγχνα αὐτοῦ· & διέφθειρε σπλάγχνη ἴδια. μητέρα ἐπὶ γῆς] B μήτραν ἐπὶ τὴν γῆν· ſed in marg. ut Rom. ἥρπασεν] B in marg. ς'. ϗ ἠγρίαινεν αἰωνίως ἐν ὀργῇ αὐτοῦ. μαρτύριον] B in marg. θ'. εἰς μακρὸν τὸν θυμὸν αὐτοῦ. ὅρμημα] B in marg. ά. ϗ ἀνυπερθεσίαν αὐτοῦ. ϲ'. ϗ τὴν μῆνιν αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἕως τέλους. θ'. ϗ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς τέλος.] Cyr. νότος. 14 συντελείας] Cyr. συντελέσεως. πορεύσονται οἱ βασιλεῖς] Cyr. πορεύσεται ὁ βασιλεύς. B in marg. ϗ πορεύσεται Μελχὸμ αἰχμαλωσίᾳ.

CAP. II.

1 αὐτὸν] Cyr. αὐτούς. 2 εἰς] B ἐπί. κραυγῆς ... φωνῆς] B Cyr. invertunt. 3 κριτὴν] B κριτάς. πάντας] B Cyr. πάντας ἄρχοντας. αὐτῆς] Cyr. deeſt. αὐτοῦ] Cyr. αὐτῆς. 4 αὐτὸν] B Cyr. αὐτούς. 5 θεμέλια] B in marg. ά. βάρεις. θ'. οἰκήσεις. 7 τὰ πατοῦντα] B τῶν πατούντων. 9 [illegible]] B in marg. μητρὸς φωτισμὸν διαπικραίνοντα. 12 ἡγιασμένους] B in marg. θ'. Ναζωραίους. κυλίω &c.] B in marg. τρίζω ὑποκάτω ὑμῶν καθὰ τρίζει ἡ ἅμαξα. 15 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ] B ἑαυτόν· ſed in marg. ut Rom. 16 ὁ κραταιὸς οὐ] In Cyr. deſunt. B in marg. ά. ϗ ὁ κραταιὸς καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυνατοῖς γυμνὸς φεύξεται. ϲ'. ἐν τοῖς ἀνδρείοις γυμνὸς φεύξεται. καρδίαν] Cyr. φυγήν. δυναστείαις] B δυνάμεις. διώξεται] B φεύξεται.

CAP. III.

1 τὸν] B τοίνυν τόν. 2 ἁμαρτίας] B κακίας· & in marg. ά. ἀνομίας. ἀδικίας. θ'. ἀσεβείας. 5 χαθήσεται] Cyr. σταθήσεται. 7 Διότι οὐ] B ... κύριος ὁ θεὸς] Cyr. deeſt. ut & v. 8. παιδείαν] B παιδείαν αὐτοῦ. 9 χώρας] B Cyr. ταῖς χώραις. 10 ταῖς χώραις] B ταῖς χερσίν· ſed in marg. ταῖς χώραις. 12 Τάδε] B Διότι τάδε. ὅταν] B ἐάν. ϗ ἐν Δαμασκῷ ... ſupraſcripto τῷ ἐ, & ϗ ἐν ſcriptis in marg. & ὁ λ. κλίνη. 13 θεὸς] B in marg. Ἰσραήλ. παντοκράτωρ] B in marg. ὁ τῶν στρατιῶν. 15 Συγχεῶ] B Συντρίψω. ϗ πατάξω] B in marg. ϲ'. ϗ πατάξω τὸν οἶκον τὸν χειμερινὸν ... τοῦ οἴκου τοῦ χειμερινοῦ.

CAP. IV.

1 Ἀκούσατε] B Τάδε λέγει κύριος, Ἀκούσατε. ἐν] Cyr. οὖσαι ἐν. 2 τῶν ἁγίων] B in marg. τῆς ἁγιωσύνης. μεθ' ὑμῶν] B in marg. θ'. ϗ τὰ ἔκγονα. 3 ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ] B ἐξενεχθήσονται γυμνοί. ἔμπυρει] Cyr. ἔμπορει. Ῥομμὰν] B τὸ Ἀρμανᾶ· & in marg. Ῥεμμᾶ· & ὁ λ. ἀνάθεμα αὐτῶν Ἀρμανᾶ. ά. Ἀρμωνᾶ. ϲ'. εἰς Ἑρμηνίαν. κύριος] B Cyr. κύριος ὁ θεός. Γάλγαλα ... θυσίας] Cyr. Γάλγαλα, ϗ ... θυσίαν. τριημερίαν] B in marg. εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν. 5 κύριος] B κύριος ὁ θεός. 6 γομφιασμὸν] B in marg. ά. πληγήν. 7 ἐγὼ] Cyr. deeſt. τρυγητοῦ] B in marg. θερισμοῦ. 8 οὐκ ἐπεστράφητε] Cyr. οὐδ' οὕτως ἐπεστρέψατε. 9 κήπους] B in marg. τοῦ ἀπιβῆσαι. κατέφαγεν] Cyr. τούτους κατέφαγεν. θάνατον] B in marg. Δ. πληγήν. ά. λοιμόν. ἀνήγαγον ἐν] B in marg. ά. ϗ ἀνεβίβασα σαπρίαν παρεμβολῶν ὑμῶν. ϲ'. τὴν δυσοσμίαν τῶν παρεμβολῶν ὑμῶν εἰς τοὺς μυκτῆρας ὑμῶν. ἐν τῇ] Cyr. ὑμῶν ἐν τῇ. ὑμῶν poſterius] B μου. ὡς] Cyr. οὕτως. 11 ἐκ πυρὸς] Cyr. ἀπὸ καύσεως. οὐδ' ὡς] Cyr. οὐδ' οὕτως. 13 ὑψηλὰ] B ἄκρα. ſed in marg. ὕψη.

CAP. V.

1 τοῦτον] Cyr. deeſt. 2 αὐτοῦ] B αὐτῆς. ἀναστήσων] B Cyr. ἀναστῶν. 3 Διὰ τοῦτο] Cyr. Διότι. κύριος] Cyr. ὁ θεός. 4 πρὸς] Cyr. ἐπί. ἔσται ὡς] Cyr. deſunt. 8 ποιῶν πάντα] B in marg. ά. ἀρκτοῦρον ϗ ὠρίωνα. ϲ'. πλειάδας ϗ ἄστρα. σκιὰν] B σκιὰν θανάτου· in marg. θάνατον. κύριος] B Cyr. κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 11 κατεκονδύλιζον πτωχοὺς] B in marg. κατεκονδυλίζετε εἰς κεφαλὰς πτωχῶν. αὐτῶν] B ἐξ αὐτῶν. 12 ἀλλάγματα] B in marg. ὁ λ. ἐξίλασμα. 13 πονηρῶν] B Cyr. πονηρός. 14 τὸ prius] B οὖν τό. κύριος] Cyr. κύριος, οὕτως εἶπε κύριος. περιλοίπους] B καταλοίπους· ſed in marg. περιλοίπους. 16 πλατείαις] B in marg. ϲ'. ϗ ἐν πᾶσιν ἀμφόδοις. εἰδότας θρῆνον] B in marg. ϲ'. τοὺς γινώσκοντας μέλος. 19 φύγῃ ἄνθρωπος] Cyr. τις φύγῃ. αὐτοῦ] Cyr. deeſt. 20 αὕτη] B deeſt. 21 θυσίας] B Cyr. deeſt. 22 σωτηρίους] B Cyr. σωτηρίου. 23 ὀργάνων σου] B in marg. ά. νάβλων σου. 24 κυλισθήσεται] B in marg. ϲ'. κεκύλισται γάρ. θ'. ϗ ἀποικισθήσεται. 26 σκηνὴν] B in marg. εἰκόνας· & θ'. εἴδωλον ὑμῶν. Ῥαιφὰν] B in marg. θ'. ϗ ἤρατε τὴν ὅρασιν τοῦ βασιλέως ὑμῶν, ἀμαύρωσιν εἰδώλων, ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν· & αἴνεσις ὑμῶν pro interpretatione vocis Ῥαιφάν. αὐτῶν] B deeſt.

CAP. VI.

1 αὐτοί. οἶκος] B ἐν τοῖς οἴκοις. 2 ἴδετε] B ἴδετε εἰς Χαλάνην. Ἐματραββὰ] B εἰς Ἡμὰθ τὴν μεγάλην· ſed in marg. εἰς Ἐματραββά. πασῶν] C deeſt. ὑμετέρων ὁρίων] Cyr. ὁρίων ὑμῶν. 3 Οἱ] Cyr. Οὐαὶ οἱ. ἐγγίζοντες] B in marg. ά. ἀποκεχωρισμένοι. ϲ'. ἀφωρισμένοι. 5 ἐπικρατοῦντες]

Cyr. ἐπικρατοῦντες. ἑστηκότα] B ἑστῶτα. 6 μύρα] B in marg. σ'. τῶν μύρων. 7 ἐξαρθήσεται] B in marg. σ'. καὶ περιαιρεθήσεται ἑταιρεία τρυφητῶν. 9 δέκα] Cyr. deeſt. 10 τῆς οἰκίας] B τοῦ οἴκου. 11 σίγα &c. B in marg. α'. ἡσυχάσατε τοῦ ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. σ'. σιώπα· οὐ γάρ ἐστιν ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα κυρίου. θ'. ὅτι οὐκ εἰς ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. 12 ἐντέλλεται] B ἐντέταλται] Cyr. ἐντελεῖται. 13 παρασιωπήσονται] B in marg. α'. εἰ ἀροτριαθήσεται. σ'. * πέτρα διὰ βοῶν. 14 λόγῳ] B λόγῳ ἀγαθῷ. 15 ἔθνος λέγει κύριος τῶν δυνάμεων] B φησὶ κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, ἔθνος. τοῦ μὴ εἰσελθεῖν] B in marg. σ'. ἀπὸ εἰσόδου. Αἰμάθ] B in marg. χόλου. τῶν δυσμῶν] B in marg. α'. τῆς ὁμαλῆς. σ'. τῆς πεδιάδος. θ'. τῆς ἀραβᾶ.

CAP. VII.

1 θεὸς] B deeſt. ἀκρίδων] B in marg. α'. βορέδων. εἷς] Cyr. ἦν. Γὼγ] B in marg. α'. ὀψίμως ὀπίσω τῆς γάζης βασιλέως. 2 καταφαγεῖν] B φαγεῖν. τίς ἀναστήσει] B in marg. σ'. τίς ὢν ὑποστήσεται Ἰακώβ. μετανόησον] B in marg. σ'. παρεκλήθη κύριος. 3 οὐκ ἔσται] B οὐ μὴ γενήσεται. 4 κυρίου] Cyr. deeſt. 5 κύριε] Cyr. κύριος ὁ θεός. τίς ἀναστήσει] B in marg. σ'. ὢν ὑποστήσεται. 6 Μετανόησον] B in marg. α'. παρ. ἐκλήθητι. 7 ἰδοὺ] B ἰδοὺ ἀνήρ· & in marg. θ'. ἰδοὺ Ἀδωναῒ κύριος. σ'. ὅτι ἐφάνη κύριος. 8 ἀδάμαντα] B in marg. σ'. γάνωσιν. 9 βωμοὶ] B in marg. σ'. τὰ ὑψηλὰ τοῦ Ἰακώβ. ἐρημωθήσονται] B ἐξερημωθήσονται. Ἱεροβοὰμ] B in marg. περιαθεριζόμενον λαῷ. 10 συστροφὰς] B in marg. α'. συνέδησε. σ'. ἀνέστησεν * ἀνατεράσσω. 11 τάδε] B φησίν, τάδε. ἀχθήσεται] B ἀρθήσεται. 12 ὁ] Cyr. λέγων, ὁ. 14 προφήτου] B προφήτου εἰμὶ ἐγώ. ἤμην] B ἤμην αἰγῶν. 15 λαόν μου] B λαὸν τοῦ. 16 μὴ προφήτευε] Cyr. οὐ προφητεύσεις. 17 κύριος] B Cyr. deeſt.

CAP. VIII.

1 ἄγγος] B in marg. σ'. κάλαθος ὀπώρας. 2 εἶπε] B εἶπε πρός με. Cyr. εἶπε κύριος. οὐ προσθήσω ἔτι] B οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ. 3 ὀλολύξει] B in marg. σ'. ὀλολύξουσιν αἱ ᾠδαί. 4 ἐκτρίβοντες] B ἐκθλίβοντες. καταδυναστεύοντες] B in marg. θ'. λύοντες. πτωχὸν] Cyr. πτωχούς· & ponit ante ἀπό. 5 μέτρον μικρὸν] B μικρὸν τὸ μέτρον. 6 παντὸς γεννήματος] B Cyr. πάσης πράσεως. 9 κύριος] Cyr. deeſt. B ὁ θεός. ἐπὶ τῆς γῆς] Cyr. deſunt. θρῆνον] B Cyr. θρήνους. 14 τοῦ ἱλασμοῦ] B in marg. ἐν τῇ πλημμελείᾳ. ζῇ poſterius] Cyr. deeſt. ὁ ··· ἔτι] B κύριος ὁ ··· οὐκ ἔτι.

CAP. IX.

1 τὸ ἱλαστήριον] B in marg. σ'. οἰκοδόμημα ἱλαστήριον. πρόπυλα ··· οὐ μὴ] B Cyr. προπύλαια ··· οὐδὲ μή. 2 κατακρυβῶσιν] B Cyr. κατορυγῶσιν. 3 ἐγκατακρυβῶσι] B ἐγκρυβῶσι. βάθη] Ita & B, ſed in marg. θεμέλια. 5 τῆς γῆς] B πάσης τῆς γῆς. 6 αὐτοῦ, bis] Cyr. deeſt, bis. ἐπαγγελίαν] B in marg. ὁ λ. δέσμην. παντοκράτωρ] B ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοῦτο. 7 Οὐχ ὡς] B in marg. α'. μήτι οὐχ ὡς. σ'. μήτι οὐχ ὡς υἱοί. οὐ τὸν Ἰσραὴλ] B in marg. α'. μήτι οὐ τόν. σ'. μὴ οὐχὶ τὸν Ἰσραήλ. ἐκ Καππαδοκίας] B in marg. α'. ἀπὸ Καφθ. ἐκ βόθρου] B in marg. σ'. ἀπὸ Κυρήνης. 8 Ἰακὼβ] B in marg. Ἰσραήλ. 9 ἐγὼ] B Cyr. ἰδοὺ ἐγώ. λικμήσω] B in marg. λικμιῶ, & σ'. α'. κοσκινιῶ. λικμῷ] B in marg. α'. σ'. κοσκίνῳ, ſed in textu λικμητῷ. οὐ μὴ πέσῃ] B in marg. α'. καὶ οὐκ ἐμπεσεῖται γὰρ ψηφίον ἐπὶ τὴν γῆν. 10 γένηται] B in marg. ἔλθῃ. 12 κύριος] B κύριος ὁ θεός. 13 ἀμητὸς] B Cyr. ἀλοητός. 14 φυτεύσουσι ··· ποιήσουσι] B καταφυτεύσουσι ··· φυτεύσουσι. 15 γῆς] B Cyr. γῆς αὐτῶν.

MICHÆAS.

B Μιχαίας Δ'. & in marg. Ὁ ς'. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

CAP. I.

1 τοῦ Μωραθεὶ] B in marg. Ἀμωραθίτην. ὑπὲρ] B περί. 2 λαοὶ] B λαοὶ πάντες. κύριος ἐν] Cyr. ὁ θεὸς ἐν. 3 καὶ ἀναβήσεται] B deſunt· ſed in marg. Ἑβρ. καὶ ἀναβήσεται. 4 καταφερόμενον] Cyr. φερόμενον. σαλευθήσεται] B in marg. ἀνασαλευθήσεται. 7 ἐμπρήσουσιν] Cyr. ἐμπρήσομαι. 8 γυμνὴ] B γυμνὴ καὶ. δρακόντων] B in marg. α'. σειρήνων. θ'. λεόντων. σειρήνων] B in marg. α'. σ'. στρουθοκαμήλων. 10 οἱ ἐν Γὲθ] B in marg. οἱ ἐν Γὲθ μὴ ἀναγγείληται. Ἐνακεὶμ] B ἐν ἀκείμ. 11 Σενναὰρ] B in marg. α'. σεναὰν γὰρ * Ἀθωοῦσα. θ'. σενιὰν εἰς κοπετόν. 12 κατοικούσῃ] Cyr. κατοικοῦσα. 14 δώσει] B σώσεις (δώσεις) Cyr. δώσεις. οἴκους ματαίους] B οἶκοι ματαίων. 15 Λαχείς· κληρονομία] Cyr. Λαχεὶς κληρονομία σου. Ἰσραὴλ] B in marg. ὁ λ. Σιών. 16 χηρείαν] B τὴν ξύρησιν. In marg. Ἑβρ. τὴν χηρείαν. α'. σ'. φαλάκρωσιν.

CAP. II.

Ἐγένοντο] B in marg. α'. σ'. Οὐαί. διότι οὐκ ἦραν] B in marg. α'. διότι ἰσχυρὸν χεὶρ αὐτοῦ. σ'. ὅτι ἴσχυεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ. θ'. διότι ἔχουσιν ἰσχὺν τὴν χεῖρα αὐτῶν. 3 ἐξαίφνης] Cyr. deeſt. 6 κλαίετε] B δακρύετε· ſed in marg. κλαίετε· & α'. μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, οὐ σταλάξει εἰς τούτους, οὐ καταλήψῃ ἐν τροπαῖς (ἐντροπάς) ὁ λέγων. σ'. μὴ ἐπιτιμᾶτε ἐὰν ἐπιτιμήσωσι οὐκ ἐπιτιμῶντες τούτους, οὐ κωλύει * καταίσχυμμος. δακρυέτωσαν. Cyr. δακρυέτω. ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ] B οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐπὶ τοῦτο, οὐ γάρ. 7 ὁ] B Cyr. οἱ. οὐχ οἱ λόγοι] B in marg. μήτι οὐ ῥήματά μου ἀγαθύνουσι μετ' αὐτοῦ εὐθέως πορευομένου. εἰσι] B Cyr. deeſt. 8 ἔμπροσθεν] B in marg. α'. καὶ συναντῶν. σ'. πρὸ μιᾶς γὰρ ὁ λαός μου. 9 Ἡγούμενοι] B Cyr. Διὰ τοῦτο ἡγούμενοι. 10 φθορᾷ] B διαφθορᾷ· ſed in marg. φθορᾷ. 11 ψεῦδος] B ψευδές. ἔσται] Cyr. ἔσται σοι. 12 αὐτοῦ] B Cyr. αὐτῶν. αὐτῶν] Cyr. αὐτοῦ. 13 διὰ τῆς] B ἀνάβηθι διὰ τῆς. ὁ γὰρ] Cyr. ὅτι. ἡγήσεται] Cyr. ἡγήσατο.

CAP. III.

3 ἐμέλισαν] Cyr. ἐμέλεισαν. 5 εἰρήνην ἐπ' αὐτὸν] B Cyr. ἐπ' αὐτὸν (Cyr. αὐτῶν) εἰρήνην. ἤγειραν] B ἡγίαζον· ſed in marg. ἤγειραν. 6 ἐξ] Cyr. ἀπό. 7 ἐπακούων] B ὑπακούων· ſed in marg. σ'. * ἀλλὰ μὴν ἐγὼ ἐνεπλήσθην ἰσχύος, quæ videntur referri ad ea quæ ſequuntur. 8 Ἐὰν μὴ &c.] ἐγὼ γὰρ ἐνεπλήσθην ἰσχύος. 11 αὐτῆς ··· αὐτῆς] Cyr. αὐτῶν ··· αὐτῶν. 12 εἰς ἄλσος] Cyr. ὡς ἄλσος.

CAP. IV.

1 κυρίου] B Cyr. οἴκου κυρίου. πρὸς αὐτὸ] ἐπ' αὐτῷ· ſed in marg. πρὸς αὐτό. 2 ἔθνη] Cyr. ἐπ' αὐτὸν ἔθνη. 3 εἰς] B Cyr. εἰς γῆν. ῥομφαίας] B μαχαίρας· ſed in marg. ῥομφαίαν· & ſic poſtea in ῥομφαίαν. δόρατα] B ζιβύνας. μὴ] B Cyr. οὐ μή. ἀντάρῃ] B ἄρῃ. 4 διότι] B τὸ γάρ· ſed in marg. διότι τό. 6 ἐξωσμένην] B ἀπωσμένην. Initio hujus verſus hæc verba notantur in marg. Εἰς Χῦ γέννησιν ἀνάγνωσμα τρίτον· & deſinit fine verſus. 5. c. 5. Lat. 7 ἀδυνατοῦν] B ἰσχυρόν. τὸν αἰῶνα] Cyr. τοὺς αἰῶνας. 8 αὐχμώδης] B in marg. α'. σκοτώδης] σ'. ἀπόκρυφος. Cyr. αὐχμώδους. ἐκ] B deeſt. 9 σοι] B Cyr. ἐν σοί· ſed B in marg. ἦν σοι. 10 χειρὸς] B in marg. χειρῶν ἐχθρῶν. 11 ἐπισυνήχθησαν] B ἐπισυναχθήσονται· ſed in marg. συναχθήσεται. σ'. συνήχθησαν. 12 αὐτοὶ γὰρ] B καὶ αὐτοί. 13 κατατήξεις] B κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, καὶ λεπτυνεῖς. Cyr. λεπτυνεῖς. ἀναθήσεις] B in marg. ὁ λ. ἀναθεματίσεις. τὴν ἰσχὺν] B in marg. τὸν πλοῦτον.

CAP. V.

1 θυγάτηρ] Cyr. θυγάτηρ Ἐφραίμ. ἐμφραγμῷ] B ἐν φραγμῷ. ἡμᾶς] B ὑμᾶς. τὰς φυλὰς] B in marg. γ'. τὸν κριτήν. 2 ὀλιγοστὸς] B μὴ ὀλιγοστός, in marg. ὀλιγοστὸς ſine μή. μοι] Cyr. deeſt. τοῦ Ἰσραὴλ] B ἐν τῷ Ἰσραήλ. 3 δώσει] Cyr. δώσεις. 4 μεγαλυνθήσονται] B μεγαλυνθήσεται. ἄκρων] B ἄκρου. 5 ἔσται αὐτῇ] B ἔσται αὕτη ἡ. Cyr. ἔσται αὐτῇ ἡ. Ἀσσὺρ ὅταν] Cyr. ὅταν ὁ Ἀσσύριος. ἑπτὰ ποιμένες] B in marg. α'. ἑπτὰ νομεῖς, καὶ ὀκτὼ καθεσταμένοις ἀνθρώποις. σ'. ἑπτὰ ποιμένας. θ'. ἑπτὰ ποιμένας, καὶ ὀκτὼ ἀρχηγοὺς ἀνθρώπων. δήγματα ἀνθρώπων] B in marg. ἐν ἄλλ. σήγματα. α'. καθεσταμένους ἀνθρώπους. σ'. χριστοὺς ἀνθρώπων. 6 τάφρῳ] B in marg. σ'. ἐντὸς πυλῶν. ἐπέλθῃ] Cyr. ἔλθῃ. 7 πίπτουσι] B ἐπιπίπτουσι. ὡς ἄρνες] B in marg. α'. ψεκάδες. θ'. νιφετός. ἄγρωστιν] B in marg. α'. σπόρον. σ'. θ'. χόρτον. ἐν τῷ δρυμῷ] B τοῦ δρυμοῦ. διέλθῃ] B ἔλθῃ. 10 ἵπποις] B Cyr. ἵππους σου. 11 ἐξολοθρεύσω] B ἐξαρῶ· in marg. ὀλεθρεύσω. ἀποφθεγγόμενοι] B in marg. α'. κληδονιζόμενοι. σ'. σημειοσκοπούμενοι. 12 μὴ] B οὐ μή.

CAP. VI.

λόγον κυρίου] B Cyr. ἃ ὁ· ſed B in marg. λόγον κυρίου. καὶ] B deeſt. φωνὴν] Cyr. φωνῆς. 2 ὄρη] B Cyr. βουνοί. διελεγχθήσεται] B διαλεχθήσεται. 7 δῶ] B δώσω. ἀσεβείας] B ἀσεβείας μου. 8 Εἰ ἀνηγγέλη] B Ἀναγγέλλει. μετὰ] B ὀπίσω. 9 ἐπικληθήσεται] B in marg. σ'. βοήσει. 11 Εἰ] B Καὶ εἰ. ἄνομος] B ἄδικος. 12 ἀσεβείας] B ἀδικίας· Sed in marg. ἀσεβείας. ἔπλησαν] B Cyr. ἐνέπλησαν. αὐτὴν] B ἐν αὐτῷ. ἐλάλουν ψευδῆ] B ἐλάλουν ψευδῆ, 13 ἀφανιῶ] B καὶ ἀφανιῶ. ἐν] B ἐπί. 14 συσκοτάσει ἐν σοί, καὶ ἐκνεύσει] B in marg. καὶ ἐξώσω σε ἐν σοί, καὶ καταλήψῃ (ut & Cyr.) α'. καὶ καταφυτεύσω ἐν ἐγκάτῳ σου, καὶ καταλήψῃ, καὶ οὐ μὴ διασωθείς. σ'. ἀλλὰ καὶ διαφθερεῖς εἰς τὰ ἐντός σου, καὶ ἥξεις, καὶ οὐ μὴ διασωθείς. 14 εἰς ῥομφαίαν] B ἐν ῥομφαίᾳ. 15 πίητε] B πιεῖς οἶνον. 16 Καὶ] B Ὅτι. τὰ prius] B πάντα τά. ἔργα] B ὅσια· & ſuper ὅσια habet ἔργα· & in marg. α'. ποιήματα. ὁδοῖς] B Cyr. βουλαῖς. αὐτῶν] Cyr. αὐτοῦ. εἰς συριγμὸν] B ἐν συριγμῷ· ſed in marg. ut Rom.

CAP. VII.

2 ἀπόλωλεν] B in marg. ὁ λ. ἐκλέλοιπεν. εὐσεβὴς] B Cyr. εὐλαβής. ἐκθλίβουσιν ἐκθλιβῇ] B ἐκθλίβουσιν, καὶ ἕκαστος τοῦ πλείονος ἐφιέμενος. 3 ἑτοιμάζουσιν] B in marg. ἑτοιμάζοντες. 4 ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς] B ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς σου. Οὐαὶ αἱ] B Οὐαί, οὐαί. 6 ἀνδρὸς] Cyr. οἱ ἄνδρες. 10 ἡ λέγουσα] Cyr. λέγουσα πρός με. 11 ἀποτρίψεται] Cyr. ἀπώσεται. 12 σοὶ τοῖς κατοικοῦσιν] Cyr. μετὰ τῶν κατοικούντων. 14 ῥάβδῳ] Cyr. ῥάβδῳ φυλάς. 19 Ἐπιστρέψει] Cyr. Αὐτὸς ἐπιστρέψει. πάσας τὰς ἁμαρτίας] Cyr. πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι.

JOEL.

In B ſecundo loco ponitur, & in marg. Οὗτος δεύτερος ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ἐπὶ Ἰωάθαμ προφήτου.

CAP. I.

1 Βαθουὴλ] B Φαθουήλ, ſupraſcripto Βαθουήλ· & in marg. ἀνοίγοντος τοῦ θεοῦ. 3 ὑπὲρ] B περί. 6 ἐξήρθη] B ἐξῆρται. σκύμνου] B ὡς σκύμνου αὐτοῦ. 7 ἔρριψεν] Cyr. ἐξορίζωσεν. 9 θυσιαστηρίῳ] B in marg. θ'. κυρίῳ. 10 ἐξηράνθησαν] B κατηχώθησαν· ſed in marg. ut Rom. 11 κτήματα] B in marg. κτήτορες. τρυγητὸς] B in marg. θερισμός. 12 ἤσχυναν] B κατῄσχυναν· ſed in marg. ut Rom. 16 ἐξωλοθρεύθη] B ἐξήρθη· ſed in marg. ut Rom. 17 αὐτῶν] B αὐτῶν, ηὐρωτίασε σιτοδοχεῖα ἀπὸ τῶν χρισμάτων αὐτῶν. 20 ὡραῖα] Cyr. deeſt.

CAP. II.

1 συγχυθήτωσαν] B συναχθήτωσαν· in marg. συγχυθήσονται· & Δ' ἀβέ
ξηρασίᾳ· Sed hæc videntur referri ad τοῦ ἐρήμου, cap. præcedente, v. 19, aut 20
3 ἔμπροσθεν] B in marg. ὁ λ. πρὸ προσώπου. οὐκ ἔσται αὐτῷ] B οὐκ ἔσται
αὐτοῦ· ſed in marg. ut Rom. 4 ἡ ὅρασις] B ὅρασις, ſupraſcripto ὄψις. 7
ρεύσονται] B πορεύσονται. 8 αὐτοῦ] Cyr. deeſt. 9 δραμοῦνται] B διαδραμοῦνται

10 δύσουσι] B δύσουσι, suprascripto δύσωσι. 11 σφόδρα] B deest.] B Cyr. μεγάλη ϗ ἐπιφανής. 12 ϗ ἐν νηστείᾳ] B desunt. 16 κοιτῶ-] B in marg. νυμφῶνος. 17 τοῦ] B Cyr. ϗ τοῦ. ὄνειδος] B in marg. 20 ἐξώσω] B ἐκδιώξω· & in marg. ἐξοίσω: ἐμεγάλυνε] B in marg. 22 πεδία τῆς] B in marg. ϲ'. ἡ νομή. ἤνεγκε] B in marg. ἐ- 23 διότι] B ὅτι. ἔδωκεν] B in marg. ϲ'. τὸν ὑποδεικνύοντα. 24 ὑπερ-] B Cyr. ὑπερεκχυθήσονται. 25 ὧν] B ἐφ'. 26 ἐσθίοντες]] Cyr. ὅς. B ὡς. οὐ] B Cyr. deest: sed in margine ha- 29 οὐρανῷ] Cyr. οὐρανῷ ἄνω· B οὐρανῷ ἄνω ϗ σημεῖα· & post γῆς notat dum κάτω, quomodo & Cyr.

CAP. III.

4 Καὶ] Cyr. Καίγε. τί ὑμεῖς ἐμοὶ] Cyr. τί ἐμοὶ ϗ ὑμῖν. Τύρος] B in marg. Τύρος, συνέχουσα· Σιδὼν, θήρευμα· Γαλιλαῖα, σωροὶ, βουνοί. ἐμοὶ ὀξέως, ϗ] B Cyr. ἐμοί; ὀξέως καί. εἰς κεφαλὰς ὑμῶν] B desunt. 6 καὶ] Cyr. deest. τοὺς υἱοὺς] B in marg. θησαυρούς. 12 Ἐξεγειρέσθωσαν] B Ἐξεγειρέσθω, ϗ ἀναβαινέτω· sed in marg. ut Rom. 13 πεπλήθυνται] B Cyr. ἐπληθύνθη. 14 ἐξήχησαν] Cyr. ἠκούσθησαν. 16 τοὺς υἱοὺς] B κύριος τοὺς υἱούς. Cyr. τοῖς υἱοῖς. 17 οὐκέτι] Cyr. ἔτι. 18 ἐξελεύσεται] B πορεύσεται· sed in marg. ut Rom. In fine B subjungit, Ἰωὴλ δ'. ἰσχὺς κυρίου. στίχοι ϚΙ'.

OBDIU.

3 ὑψῶν ... αὐτοῦ] Cyr. ὑψῶντα ... σου. λέγων ... αὐτοῦ] Cyr. λέγοντα 10 ἀδελφοῦ] Cyr. κατ' ἀδελφοῦ. 12 μεγαλοῤῥημονῇς] Cyr. μεγα- 14 αὐτῶν posterius ... αὐτοῦ] B ἐξ αὐτῶν ... ἐξ αὐτῶν. 18 διότι] B ὅτι. 19 Ναγὲβ] Cyr. Ἀγὲβ, ut & v. 20. 20 Ἐφραθὰ] Cyr. in notis, Cæteri interpretes, μέχρι Βοσόρου.

JONAS.

B in marg. Δέησις κυρίου. ϛ'. Ἰωνᾶς ἅπλαστος περιστερά. ὁ ε'. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

CAP. I.

1 τὴν τοῦ] B in marg. θ'. υἱόν. 2 Νινευὶ] B in marg. γονὴν ὡραιότητος χαρᾶς. κραυγὴ τῆς κακίας] B κακία τῆς κραυγῆς. 4 ἐξήγειρε] B διήγειρε. πνεῦμα] B in marg. ϲ'. μέγα. συντριβῆναι] B διαλυθῆναι· sed in marg. συντριβῆναι. 5 ἀνεβόησαν] B φόβῳ μεγάλῳ, ϗ ἀνεβόων.] B αὐτῶν. ἐκάθευδε] in marg. α'. ἐκεῖ. 6 προσῆλθε] B in marg. α'. ἀνάστα, ϗ] Cyr. ἀνάστηθι, καί. B ἀναστάς· & in marg. $\overset{\lambda}{o}$. ἀνάστηθι.] B εἰ πῶς. διασώσῃ] Cyr. σώσῃ. 8 ἡμῖν] Cyr. τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἡμῖν. ἔρχῃ] Cyr. ἔρχῃ, ϗ ποῦ πορεύῃ. 9 κύριον] Cyr. deest.] Cyr. φοβοῦμαι. 11 με posterius] Cyr. deest. 15 ἡ θάλασσα] Cyr. 16 θυσίαν] Cyr. θυσίας.

CAP. II.

4 μετεωρισμοὶ] B in marg. ϲ'. γνόφοι. 6 ψυχῆς] Cyr. ψυχῆς μου.

7 φθορᾶς ζωῆς] Cyr. ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή. κύριε] Cyr. πρὸς σέ. 10 σωτηρίου] Cyr. εἰς σωτηρίαν μου. 11 προσετάγη ἀπὸ κυρίου τῷ] B προσέταξε κύριος τῷ· & in marg. ϗ προσετάγη τῷ κήτει. ϗ ἐξέβαλε] B in marg. ἵνα ἀπεμέσῃ.

CAP. III.

2 πορεύθητι] Cyr. ϗ πορεύθητι. 4 εἰσελθεῖν] Cyr. εἰσπορεύεσθαι. 6 αὐτοῦ] Cyr. deest. 9 ϗ prius] Cyr. ϗ παρακληθήσεται, καί.

CAP. IV.

2 προσεύξατο] Cyr. ηὔξατο. κύριε] Cyr. ὦ δὴ κύριε. 3 μου prius] Cyr. deest. σὺ] Cyr. σὺ ὁ θεός. ζῆν με] Cyr. ζῆν. 5 ἕως] Cyr. ἐν σκιᾷ, ἕως. 6 κολοκύνθῃ, ϗ] B in marg. α'. θ'. κικεῶνα. ϲ'. κισσόν. σκιὰν] B εἰς σκιάν. αὐτοῦ] B αὐλόν. 8 καύσωνι] Cyr. καύσωνος. 9 ὁ θεὸς] Cyr. κύριος.

NAUM.

CAP. I.

6 διέῤῥηξε] Cyr. διέῤῥηξε. 10 θεμέλιον αὐτοῦ] Cyr. θεμέλιον αὐτῶν. θήσεται] Cyr. χερσωθήσονται. βρωθήσεται] Cyr. βρωθήσονται. 13 δεσμοὺς] Cyr. δεσμούς σου. 14 περὶ] Cyr. ὑπέρ. ἐκ τοῦ ... ἔτι] Cyr. ἔτι ἐξ.

CAP. II.

2 ἄνδρισαι] Cyr. ἄνδριζε. 5 αὐτῆς] Cyr. deest. 9 ὅτι] Cyr. ὑπέρ.

CAP. III.

3 αὐτῶν] Cyr. deest. 4 λαοὺς] Cyr. φυλάς. 9 φυγῆς] Cyr. φυγῆς σου. 14 συμπατήθητι] Cyr. συμπάτει. 19 σου] Cyr. σου, χαρίσονται καί.

AMBACUM.

CAP. I.

3 μοι] B ponit ante ἔδειξας. ἐπιβλέπειν] B ἐπιβλέπειν ἐπ'. 5 θαυμάσια] B θαυμάσατε ϗ ἴδετε, suprascripto $\overset{\lambda}{o}$ super ἴδετε. ἐκδιηγῆται] B ὑμῖν. 6 ἰδοὺ] B deest. 7 ἔσται] Cyr. deest. 8 λύκους] B in marg. παρδάλεις τῆς ἑσπέρας. αὐτοῦ] B αὐτῶν. εἰς] B ἐπὶ, ut & vers. 9.] B πρὸ προσώπου· sed in marg. ut Rom. 11 πνεῦμα] B πνεῦ- 12 θεὸς] B θεός μου. μου] B deest. εἰς κρίμα] B in marg. ϲ'. αὐτὸ] Cyr. αὐτόν. ἔπλασε] B in marg. ϲ'. κεφάλαιον εἰς τὸ αὐτόν. α'. ϗ στερεὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἐθεμελίωσας αὐτόν. 13] B in marg. καθαρὸς εἶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς μὴ ὁρᾶν τὸ κακόν· ϗ βλέπειν εἰς μόχθον οὐκ ἀνεχόμενος. ὀδύνης] B οὐ δυνήσῃ. 15 ϗ εἵλκυσεν] B ϗ εἵλκυσεν. ἀμφιβλήστρῳ] B ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ. σαγήναις] B συναγω- 16 Ἕνεκεν, usque ad ϗ] B ponit ante ἕνεκεν vers. 15. θυμιάσει] ἀμφιβαλεῖ] B ἀμφιβάλλει· & in marg. ἐκκενώσει μάχαιραν αὐτοῦ.

CAP. II.

2 ϗ] B deest. διώκῃ] B in marg. α'. ϲ'. τρέχῃ. 3 καιρὸν] B καιρὸν μα- ϗ οὐκ] B in marg. ϲ'. α'. ϗ οὐ διαψεύσεται. ὑστερήσῃ] B in marg. α'. ϲ'. στραγγεύσεται. 4 ὑποστείληται] B in marg. α'. ἰδοὺ νωχελευομένου.] Cyr. deest. B ponit post δίκαιος. 5 πτεράνῃ] B in marg. ϲ'. οὐκ ... ἐπ'] B αὐτοὺς ... πρός. 6 λήψονται] B καταυτῶν λήψονται.] B ἐξαναστήσονται. ἐκνήψουσι] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$. ἐξυπνισθήσονται.] B αὐτοῦ, suprascripto σου. αὐτοῖς] B ponit post ἔσῃ. 8 Διότι] B Διότι σύ. σκυλεύσουσι] B Cyr. σκυλεύσουσί σε. πόλεως] B ἀπὸ πόλεως.] B in marg. ϲ'. Οὐαί. ἐκσπασθῆναι] B ῥυσθῆναι. 11 κάνθαρος] B in marg. ϲ'. σύνδεσμος ξύλινος. α'. μάζα. θ'. ἔνδεσμος. 14 ἐμπλησθήσεται] Cyr. ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα. κατακαλύψει αὐτοὺς] B πολὺ κατακαλύψει θαλάσσας. Cyr. πολὺ κατακαλύψαι αὐτούς. 15 ἀνατροπῇ θολερᾷ] B θολεράν· & in marg. α'. ἐξεπιρρίψεως χόλους. ϲ'. ἀφίων ἀκρίτως τὸν αὐτοῦ. τὰ σπήλαια] B in marg. α'. γύμνωσιν. ϲ'. ἀσχημοσύνην. 16 καρδία σαλεύθητι] B ϗ διασείσθητι· sed in marg. habetur καρδία· & præ- α'. καρώθητι. 17 ἀσέβεια] B in marg. α'. αἷμα. ϲ' πλεονεξία. ταλαιπωρία] B in marg. α'. ϗ προνομὴ κτηνῶν. ϲ'. διαρπαγὴ κτηνῶν. πτοήσει] B in marg. α'. καταπλήξει. ϲ'. ἡττήσει. 18 ἔπλασεν] B ἔπλασε.

CAP. III.

1 Προσευχὴ] B $\overset{\Delta}{\omega}$. Δ' Προσευχή. 2 ἐφοβήθην] B εὐλαβήθην κύριε. ἐν τῷ ad finem versus] B desunt. 3 ἐκ Θαιμὰν] B ἀπὸ λιβός. κατασκίου] B desunt. Διάψαλμα] B Μεταβολὴ Διαψάλματος. Cyr. deest.] Cyr. ἐξεδίωξαν εἰς πεδία οἱ πόδες αὐτοῦ. 6 διεθρύβη] Cyr. διε- πορείας] Cyr. hoc modo distinguit, Πορείας αἰωνίους ἀντὶ κόπων εἶδον 9 ἐξέτεινας] Cyr. ἐκτενεῖς. Canticum hoc Abacuci, quia admodum a Romana & cæteris omnibus editionibus differt, totum hic dedimus a medio vers. 3. usque ad finem, ex cod. Barb.

$\overset{\Delta}{\omega}$. Δ'. ΠΡΟΣΕΥΧΗ' ἈΜΒΑΚΟΥ͂Μ ΤΟΥ͂ ΠΡΟΦΗ'ΤΟΥ
ΜΕΤ' ᾨΔΗ͂Σ.

Κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, ϗ εὐλαβήθην· κύριε κατενόησα τὰ ἔργα σου, ϗ ἐξέστην· ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ὁ θεὸς ἀπὸ λιβὸς ἥξει, ϗ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαράν. μεταβολὴ διαψάλματος. ἐκάλυψεν ὁ (a) οὐρανὸς τὴν εὐπρέπειαν τῆς δόξης αὐτοῦ, ϗ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη. διαύγασμα φωτὸς ἔσται αὐτῷ· κέρατα ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἐστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ· πρὸ προσώπου αὐτοῦ προπορεύσεται (b) πλῶσις, ϗ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξέτηξε τὰ ἔθνη· διεθρύβη, ϗ τὰ ὄρη θραυσθήσεται· ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι ἐκ τοῦ αἰῶνος· αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς διοδευθήσονται· αὐτοῦ ἕνεκα σεισθήσεται ἡ οἰκουμένη· κατανενόηκα τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέῤῥεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσσῃ ἡ ὀργή σου; ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου· ἡ ἱππασία σου σωτηρία ὁ σεβέβης· ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτοῦ· Διάψαλμα. Ποταμοὺς διασκεδάσεις· ϗ γῆν σείσεις· ἐν τῷ αὐτοφθαλμεῖν σε ταραχθήσονται τὰ ὄρη· ἐν τῷ τὸν ἐξαίσιον σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησεν μεῖζον· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν· τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη· κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται, κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου· μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν· μετ' ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη· ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ῥύσασθαι τοὺς ἐκλεκτούς σου· κατέαξας κεφαλὰς ἀνθρώπων ὑπερηφάνων· ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν· τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφαγεῖν τοὺς πτωχοὺς λάθρα· ἀνεβίβασας ἐπὶ θαλάσσας τοὺς ἵππους σου· ἐταράχθη τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου· ἐταξάμην ϗ ἀνεπτοήθη τὰ σπλάγχνα μου. ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου, εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. καθ' ἐμαυτὸν ἐταράχθην· ταῦτα φυλάξεις ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐπὶ ἔθνος πολεμοῦν τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς· ϗ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται· ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλλῃ βοτάνην· ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, ϗ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις· ἐγὼ δὲ ἐν κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχύν· ϗ καθίστησι τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς· ϗ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με, ταχίσας κατεπαύσατο.

Τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀμβακοὺμ οὐχ εὗρον συμφωνοῦσαν οὔτε τοῖς Ο', οὔτε Ἀκύλᾳ, οὔτε Συμμάχῳ, οὔτε Θεοδοτίωνι· ζητήσεις δὲ εἰ τῆς ε'. ἢ τῆς ϛ'. ἐκδόσεώς ἐστιν.

Ἀμβακοὺμ ἀμελὴς ϗ ὁ πάλαι ἀνήρ. Στίχοι ϛυ'.

SOPHONIAS.

B in marg. σκοπιὰ ἢ ἀνιστῶν προσώποις.

CAP. I.

1 ἐγενήθη] B ἐγένετο· ſed in marg. ut Rom. 2 ἀπὸ] B πάντα ἀπό. 3 ἀσθενήσουσιν] B in marg. ϲ'. ϗ τὰ σκάνδαλα σὺν ἀσεβέσι. 4 τῆς Βααλ] B τῶν Βααλείμ. ἱερέων] B ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων. 5 τῇ στρατιᾷ] Cyr. τῆς στρατιᾶς. ϗ τοὺς προσκυνοῦντας] Cyr. deſunt. ϗ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου] Cyr. deſunt. τοῦ βασιλέως αὐτῶν] B κατὰ τοῦ Μολὸχ· ſed in marg. ut Rom. 6 κυρίου] Cyr. κυρίου τοῦ θεοῦ. 7 ἐμφανῶς] B ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς. 9 ἐπὶ τὰ] B in marg. ϲ'. ἐπιβαίνοντας. κυρίου] B deeſt. 11 Θρηνήσατε] B Θρηνεῖτε. κατακενωμένων] B in marg. α'. ϲ'. τῶν ὅλμων. θ'. ἐν τῷ βάθει. 12 ἐξορδινήσω] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$ ϗ ἐκδικήσω. οἱ δὲ λέγοντες] B τοὺς λέγοντας. 13 καταφυτεύσουσιν] B Cyr. φυτεύσουσιν. 15 ἀωρίας] B in marg. α'. συμφορᾶς ϗ ἄτης. θλίψεως] B in marg. α'. ταλαιπωρίας. 18 δύνηται] B δυνηθῇ. συντέλειαν] B in marg. α'. κατασπουδασμόν. ϲ'. μετὰ * ἐπήξεως (ἐπείξεως).

CAP. II.

1 Συνδέθητε] B Συνδέθητε· & in marg. ϲ'. Συλλέγητε, συνέτε. 2 παραπορευόμενον] B παρερχόμενον ἡμέρας. Cyr. παραπορευόμενον ἡμέρας. θυμοῦ] B ὀργῆς θυμοῦ. 3 ἀποκρίνασθε αὐτὰ] B ζητήσατε πραότητα, ϗ ἀποκρίνεσθε ταῦτα. 4 διηρπασμένη] B διεσπαρμένη· ſed in marg. ut Rom. & $\overset{\lambda}{o}$ ἐγκαταλελειμμένη. ἐκριφήσεται] ῥιφήσεται. 5 Κρητῶν] B in marg. θῖνος ὀλέθριον. ϲ'. θῖνος ὀλεθρευόμενον. 6 Κρήτη] B in marg. α'. τὸ σχοίνισμα τῆς ὡραιότητος. ϲ'. περίμετρον ἢ τὸ παράλιον. 7 ἀποστρέψει] B Cyr. ἀπέστρεψε. 9 ἐκλελειμμένη] B ἐκτεθλιμμένη. 10 κύριον τὸν παντοκράτορα] B λαὸν κυρίου παντοκράτορος. 11 Ἐπιφανήσεται] B Cyr. Ἐπιφανὴς ἔσται. 13 ἐκτενεῖ ··· αὐτοῦ] Cyr. ἐκτενῶ ··· μου. ἀπολεῖ ··· θήσει] Cyr. ἀπολῶ ··· θήσω. ἄνυδρον] Cyr. deeſt. 14 νεμήσονται] B νεμήσεται. ἐχῖνοι] B in marg. α'. πελεκᾶνοι. θ'. κύκνοι. (πελεκᾶνες κύκνοι.) 15. ἐγενήθη] B ἐγένετο.

CAP. III.

1 Ὦ ἡ] B in marg. Οὐαὶ ἡ ἀθετοῦσα. περιστερὰ] B in marg. ϲ'. ἀνόητος. 2 οὐκ] B οὐδέ. 4 νόμον] B Cyr. εἰς τὸν νόμον. 5 νεῖκος] B νῖκος. 7 ἔφθαρται] B διέφθαρται. 8 πᾶσαν] B τὴν ὀργήν μου, ϗ πᾶσαν. 9 γλῶσσαν αὐτῆς] B γενεὰς αὐτῶν. 10 προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις] B προσδέχομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με τῶν διεσπαρμένων. μου] B deeſt. ἔτι] B ἐπὶ. 12 πραῢν] B πρᾶον. 14 Σιὼν] B Σιὼν σφόδρα. 15 λελύτρωται] Cyr. λελύτρωκε. βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν] B βασιλεύσει κύριος ἐν. Cyr. βασιλεύσεις Ἱερουσαλὴμ, ὁ κύριος ἐν. 17 σὲ] B σοί. 19 σου poſterius] B ἐμοῦ. λέγει κύριος] B ponit ante ἐν τῷ. Ad finem, B Σοφονίας, σκοπεύων. Στίχοι ρξ'.

AGGÆUS.

B In marg. Ἀγγαῖος, ἑορτὴ ἢ ἑορταί.

CAP. I.

2 ἥκειν] B Cyr. ἥκει. 4 ἡμῶν] B Cyr. οὗτος. 7 ξύλα] B ξύλα, ϗ οἴσατε. 10 αὐτῆς] B αὐτῆς ἐφ' ὑμᾶς· & in marg. $\overset{\lambda}{o}$ ἐφ' ὑμᾶς ξηρασία. 13 ἀγγέλοις] B ἀποστολῇ.

CAP. II.

2 μηνὶ] B ponit poſt ἑβδόμῳ. 5 καὶ τὸ] Cyr. τὸν λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. θαρσεῖτε] B ϗ ὁ λόγος ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐξελθόντων ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Θαρσεῖτε ϗ μὴ φοβεῖσθε, θαρσεῖτε. 7 σείσω] B σείω. 13 οὐ] B οὐχί. 14 ἀκάθαρτος] B deeſt. ἐπὶ] B Cyr. ἀπό. 15 λημμάτων] B πλημμελημάτων. πόνων] B πονηριῶν. ἐλέγχοντα] B ἐλέγχοντας. 16 εἰς] B ἐπί. 17 κριθῆς poſterius] B ponit poſt σάτα. 19 Ὑποτάξατε] B Cyr. Τάξατε. ταύτης] B ἐκείνης. τεθεμελίωται] B ἐθεμελιώθη. 20 Εἰ] B Εἰ ἔτι. 22 Ἐγὼ σείω] B Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω. 23 ὀλοθρεύσω] B ἐξολοθρεύσω. ἐν ῥομφαίᾳ] B εἰς ῥομφαίαν. Ad finem, B in marg. Ἀγγαῖος. ἰ: ἑορτή, πανήγυρις. Στίχοι ρκ'.

ZACHARIAS.

B ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΙΑ'. μνήμη ἢ νικητὴς λέων.

CAP. I.

1 τὸν τοῦ Βαραχίου] B in marg. ϲ'. πάππος. 3 λέγει κύριος τῶν δυνάμεων] Cyr. deſunt. τῶν δυνάμεων poſterius] Cyr. παντοκράτωρ. 4 ἐνεκάλεσαν] B ἐνεκάλουν. ϗ οὐκ εἰσήκουσαν] Cyr. deſunt. B ϗ οὐκ ἤκουσαν, οὐδέ. κύριος] B κύριος παντοκράτωρ. 8 τῶν ὀρέων] Cyr. τῶν δύο ὀρέων. κατασκίων] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$ μυρσινεώνων. ϗ ψαροὶ] B ponit poſt λευκοί. ποικίλοι] B in marg. α'. ξανθοί. 11 ἐφεστῶτι] B ἐφεστηκότι. 12 Ἰούδα] Cyr. τῆς Ἰουδαίας. 17 αἱρετιεῖ] B αἱρετιεῖ ἔτι. 21 τὸν Ἰσραὴλ] B τὴν Ἱερουσαλήμ.

CAP. II.

4 λέγων,] Hinc uſque ad proximum λέγων deſunt in Cyr. κατακάρπως] Cyr. κατάκαρπος. B in marg. ϲ'. ἀτειχίστως. θ'. εἰς πλάτος. 9 δουλεύουσιν αὐτοῖς] B σκυλεύουσιν αὐτούς. 12 ἐπὶ τὴν] B ἐπὶ τὴν ἁγίαν γῆν. Cyr. ἐπὶ τὴν γῆν τήν. 13 ὅτι] Cyr. διότι. ἐξεγήγερται] Cyr. ἐγήγερται. ἐκ νεφελῶν ἁγίων] B ἐκ κατοικήσεως ἁγίας.

CAP. III.

1 ὁ διάβολος] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$ σατᾶν. 2 κύριος ··· κύριος] Cyr. deſunt. δαλὸς] B in marg. α'. μήτι οὐχὶ οὗτος δαλὸς ἐρυσμένος ἀπὸ πυρός. ϲ'. οὐχ ὁρᾷς αὐτὸν ὡς δαλὸν ἐξηρημένον ἐκ πυρός. 3 ἀγγέλου] Cyr. ἀγγέλου τοῦ κυρίου. 5 κίδαριν, bis] B μίτραν ϗ κίδαριν, bis. ϗ ἐπέθηκαν, uſque ad finem verſus] Cyr. deſunt. ϗ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια] B ponit ante ϗ ἐπέθηκαν. 7 ἐν τοῖς προστάγμασι] B ἐὰν τὰ προστάγματα. 8 πρόσωπου] B Cyr. πρόσωπου σου. τερατοσκόποι] B in marg. α'. τέρατος. ϲ'. θαυμαστοί. ἀνατολὴν] Cyr. ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ. 9 ὀρύσσω] Cyr. ὀρύξω. B in marg. α'. διαγλύφω * ἀνοίγματα αὐτῆς. ϲ'. γλύψω γὰρ τὴν γλυφὴν αὐτοῦ. 10 ἀμπέλου] B ἀμπέλου αὐτοῦ. συκῆς] Cyr. συκῆς αὐτοῦ.

CAP. IV.

1 ὅταν] B deeſt. 2 ἐπάνω prius] B ἐπὶ κεφαλῆς. ἐπαρυστρίδες] B in marg. α'. ἐπιρυταί. ϲ'. ἐπιχυτῆρες. 6 δι'] B δι' ἤ. 7 κληρονομίας] B in marg. α'. τὸν προτεύοντα. ϲ'. τὸν ἄκρον. θ'. τὸν πρῶτον. ἰσότητα] B in marg. α'. ἐξισώσει χάριτος. ϲ'. πρὸς χάριν αὐτοῦ. θ'. κατάπαυσις αὐτῇ. Cyr. ἰσότητι. 9 ἐπιγνώσῃ] B ἐπιγνώσεσθε. σὲ] B ὑμᾶς. 10 χαροῦνται] B Cyr. χαρήσονται. ὀφθαλμοὶ] B Cyr. ὀφθαλμοὶ κυρίου. εὐωνύμων] B addit αὐτῆς. 12 μυξωτήρων] B in marg. ϲ'. οἱ ἀνὰ χεῖρα τῶν δύο ἐπιχυτήρων τῶν ἐκκενούντων ἀφ' ἑαυτῶν. τὰς] B ἐπὶ τάς. 14 οὗτοι] B οὗτοί εἰσιν. πότητος] B πότητος οἱ.

CAP. V.

2 πετόμενον] B deeſt. 3 ἐκδικηθήσεται] B in marg. ϲ'. δίκην δώσει. τούτου] B Cyr. τούτου ἕως θανάτου. 4 αὐτὸ] B αὐτούς. 5 ἴδε τὸ] B ἴδε τί τό. 6 μέτρον] B in marg. ϲ'. οἰφί. ἡ ἀδικία] B in marg. ϲ'. πρὸς τοῦτο ἀποβλέπουσι. 9 πτέρυγας] B πτέρυγας ὡς πτέρυγας. ἔποπος] B in marg. α'. ϲ'. θ'. ἐρωδιοῦ. 11 αὐτῷ] B ἑαυτοῖς· ſed ſupraſcripto αὐτῷ. ἐν γῇ] B ἐπὶ ſine γῇ· ſed in marg. ἐν γῇ.

CAP. VI.

3 ψαροὶ] Cyr. ϗ ψαροί. 5 ἐκπορεύονται] B οἱ ἐκπορεύονται. 6 μέλανες ··· λευκοὶ] B πυῤῥοὶ ··· μέλανες. ποικίλοι] B λευκοί. 7 ψαροὶ] B ποικίλοι ϗ ψαροί. ἐπέβλεπον] B ἐζήτουν ϗ ἐπέβλεπον. πορεύσασθε] B addit πᾶσαν. 8 ἐλάλησε] B ἐκάλεσέ με, ϗ ἐλάλησε. 10 ἀρχόντων] B in marg. α'. παρὰ Ὀλδαΐ, ϗ παρὰ Τωβία, ϗ παρὰ Ἰδέα. αὐτιαὶ] B αὐτὴν ϗ παρὰ Ἐλδαεὶ, ϗ παρὰ Τωβίου, ϗ παρὰ Αἰδεείου. εἰσελεύσῃ] B ἐλεύσῃ. 12 ἀνατολὴ] B in marg. α'. ἀναφύη. ϲ'. βλάστημα. 14 υἱοῦ] Cyr. τοῖς υἱοῖς.

CAP. VII.

1 Χασελεῦ] B in marg. Χασελεῦ, ἐλπὶς αὐτοῦ. 2 Ἀρβεσεὲρ] B in marg. Θαρεσγμαμελέχ. Cyr: Ἀρσεβέρ. 3 εἰσελήλυθεν] B εἰ εἰσελήλυθεν. μηνὶ] B ponit poſt πέμπτῳ. καθότι &c.] B ἢ νηστεύσω καθότι ἐποίησα. ἐποίησεν] Cyr. ἐποίησας. 5 ἑβδόμαις] B τῷ ἑβδόμῳ, ut & πέμπτῳ. 6 ἔσθετε, ϗ] Cyr. ἐσθίετε, ϗ ὑμεῖς. 7 αὐτῆς] B ponit ante κυκλόθεν. 11 νῶτον] B νῶτον αὐτῶν. εἰσακούειν ··· εἰσακούειν] Cyr. ἀκούειν ··· ἀκοῦσαι. 12 λόγους οὓς] B τῶν λόγων ὧν. 13 εἰσήκουσαν] Cyr. addit αὐτοῦ. εἰσακούσω] Cyr. addit αὐτῶν. 14 αὐτοὺς] B αὐτοὺς ὡς ἐν λαίλαπι.

CAP. VIII.

1 λέγων] B Cyr. πρὸς μὲ, λέγων. 7 σώζω] Cyr. ἀνασώζω. δυσμῶν] B δυσμῶν ἡλίου. 8 αὐτοὺς] B αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. 10 ἐκείνων] Cyr. τούτων. ἔσται] B ἦν· ſed in marg. οὐκ ἔσται. ὑπάρξει] B ὑπῆρχεν· ſed in marg. οὐκ ὑπάρξει. 11 ποιῶ] Cyr. ποιήσω. 12 τούτου] Cyr. deeſt. ταῦτα πάντα] B πάντα ταῦτα. 15 τὸν οἶκον] B τῷ οἴκῳ. 16 ἀλήθειαν, ϗ] B ἀληθῶς, καί. 19 τετρὰς] B τοῦ τετάρτου· ſed in marg. ut Rom. 21 πέντε πόλεις] B μιᾶς. πορευθῶμεν] B πορευθῶμεν πορευόμενοι. 23 ἐὰν ἐπιλάβωνται] B Cyr. ἐπιλήψονται. δέκα] B deeſt.

CAP. IX.

1 ἐν γῇ Σεδράχ] B ἐκ γῆς Ἀδράχ. Cyr. ἐν γῇ Ἀδράχ. Δαμασκοῦ] B Δαμασκός. θυσία] B in marg. ἀνάπαυσις αὐτοῦ διαπρέπεια. Cyr. ἀνάπαυσις. 2 ἐν prius] B Cyr. deeſt. Ἡμὰθ] B in marg. ἀλήθεια & α'. καίγε Ἡμὰθ ὁριοθετήσεται ἐν αὐτῇ. ϲ'. ἔτι ϗ ἐν Ἡμὰθ τῇ ὁμορούσῃ ϗ Τύρῳ ϗ Σιδῶνι. Τύρος] B ϗ Τύρος. 3 ὀχυρώματα] B ὀχύρωμα. 4 αὐτοὺς] Cyr. αὐτήν. πατάξει] B Cyr. κατάξει. αὕτη] B Cyr. αὐτή. 5 Ἀκκάρων] B in marg. στεῖρος αὐτῆς. Δ' ἐξαναρίζωσις αὐτῆς. ἐπὶ τῷ παραπτώματι] Cyr. ἀπὸ τῆς ἐλπίδος. 8 διαπορεύεσθαι] B in marg. ϲ'. κωλύων στρατείας παράγοντος. 9 βασιλεύς] Cyr. βασιλεύς σου. πραῢς] B Cyr. πρᾶος. ὑποζύγιον] B in marg. ϲ'. ὄνον ϗ πῶλον υἱὸν ὀνάδος. 10 ἐξολοθρευθήσεται] B Cyr. ἐξολοθρευθήσεται. ϗ εἰρήνην] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$ ϗ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι. ἕως] Cyr. ἀπὸ θαλάσσης ἕως. ϗ] Cyr. ϗ ἀπό. διεκβολὰς] B Cyr. ἕως διεκβολῶν. 11 σὺ prius] Cyr. deeſt. ὕδωρ] B ὕδωρ ἐν αὐτῷ. 12 παροικεσίας] B παροικίας. 13 τόξον] Cyr. ὡς τόξον. ἐξεγερῶ] B Cyr. ἐπεγερῶ. 14 ἔσται ἐπ' αὐτοὺς] B ἐπ' αὐτοὺς ὀφθήσεται. βολὶς] B Cyr. βολὶς αὐτοῦ. κύριος] B κύριος ὁ θεός. 15 Κύριος] B Καὶ κύριος ὁ. αὐτοὺς] Cyr. αὐτῶν. ἐν] Cyr. ϗ καταχώσουσιν ἐν. αὐτοὺς] B Cyr. τὸ αἷμα αὐτῶν. τὰς φιάλας ὡς] B φιάλας ἐλαίου ὡς τό. Cyr. ὡς φιάλας. 16 ὁ θεὸς αὐτῶν] Cyr. deſunt.

CAP.

CAP. X.

2 ἐξηνέχθησαν] Cyr. ἐξηνέχθησαν ὡς οὐκ ἔχοντες ὑετόν. διότι] B ὅτι. 3 ἀμνοὺς] B ἀμνούς μου. 4 ἀπ', quater] B Cyr. semper ἐξ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον] Cyr. τόξον. ἐν θυμῷ] B αὐτοῦ ἐν πτώματι θυμοῦ. Cyr. ἐν πτώματι θυμοῦ. 6 ἀπεστρεψάμην] B ἀπέρριψα. 7 ἐν οἴνῳ] B ἀπὸ οἴνου. χαρεῖται] B χαρήσεται. 9 μου] B μου, καί. 11 πάντα] B ponit post βάθη. ἀφαιρεθήσεται] B καθαιρεθήσεται.

CAA· XI.

2 διότι] B ὅτι. μεγάλως] B ponit post μεγιστᾶνες. 4 ποιμαίνετε] B ποίμαινε. 6 χεῖρα] B Cyr. χεῖρας. καὶ εἰς χεῖρα] Cyr. καὶ ἕκαστον εἰς χεῖρας. B καὶ εἰς χεῖρας. 7 τὴν Χαναανῖτιν] B τὴν Χαναάν. 10 λαοὺς] B Cyr. λαοὺς τῆς γῆς. 11 Χαναναῖοι] B in marg. α'. πτωχοὶ τοῦ ποιμνίου μου οἱ φυλασσόμενοί με ὅτι. 12 δότε] Cyr. δότε στήσαντες. 13 σκέψομαι] B σκέψαι· & in marg. ὑπερμεγέθης ἡ τιμὴ ἣν ἐτιμήθην ὑπὲρ αὐτῶν. ἐνέβαλον] B αὐτοὺς καὶ ἐνέβαλον. 14 κατάσχεσιν] B Cyr. διαθήκην. 16 ποιμένα] B Cyr. ποιμένα ἄπειρον. τὸ ἐκλιμπάνον] B τὸ ἐκλεῖπον. ἐκστρέψει] B ἐκτρέψει. 17 μάταια] B Cyr. μάταια, καί.

CAP. XII.

3 καταπατῶν] B in marg. α'. ὁ βαστάζων αὐτὴν σπαρασσόμενος ἀμυχθήσεται. ἐπισυναχθήσονται] Cyr. συναχθήσονται. 5 ἐν] B Cyr. πάντες ἐν. 6 ἐν Ἱερουσαλὴμ] Cyr. desunt. 8 Δαυὶδ prius] Cyr. οἶκος Δαυίδ. 10 ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο] Cyr. εἰς ὃν κατωρχήσαντο. B εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. In margine α'. σὺν ᾧ ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. θ'. ὃν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. σ'. ἔμπροσθεν ἐπεξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. Ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο. Οὕτω μὲν οἱ Ο'. ὁ δὲ Θεοδοτίων ἐποίησεν, καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς με ὃν ἐξεκέντησαν· ἐσημειωσάμεθα δὲ ὅτι ἐπί τινων οἱ Ἀπόστολοι τὸ Ἑβραϊκὸν, ἐπὶ δὲ τὸ ἐν τῇ κοινῇ τεθείκασιν· Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου, καὶ ἐπ' ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποιμένας· καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς φιλαργύρους. Ἐπειδὴ δὲ κεῖται ἐν τοῖς ἑξῆς πρὸς τῷ τέμ * ἀντὶ σκαταβατοῦ. Ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τὸν ποιμένα μου, καὶ τὰ ἑξῆς ὅπερ οὐκ ἐχρήσαντο οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, οὐδὲ οἱ Ο'. Ἀναγκαίως ἐσημειωσάμεθα ἵνα γνωσθῇ ὅτι ἀδιαφόρως οἱ Ἀπόστολοι ποτὲ τὴν τῶν Ο'. ἄλλοτε τῇ κοινῇ ἄλλοτε τῷ Ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες παρατίθενται τὰς χρήσεις. ἐπ' αὐτὸν] Cyr. ἐφ' ἑαυτοῖς. ἀγαπητὸν] B ἀγαπητόν. ὀδυνηθήσονται &c] B ὀδυνηθήσονται ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐπὶ τὸν πρωτότοκον. ῥοῶνος] B Ἀδαδρεμμὼν· sed in marg. ῥοῶνος. ἐκκοπτομένου] B Μαγεδδών. 12 οἴκου Δαυίδ] B Cyr. καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Δαυίδ. 14 φυλαὶ] B Cyr. ponunt ante αἱ. φυλὴ] B φυλὴ φυλή.

CAP. XIII.

1 τόπος] B in marg. α'. φλὲψ ἀνοιγομένη. σ'. θ'. πηγὴ διανοιγομένη. μετακίνησιν] B μετοίκησιν. χωρισμὸν] B ῥαντισμόν. In marg. α'. καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ εἰς τὴν μετακίνησιν, καὶ εἰς τὸν ῥαντισμόν. σ'. πηγὴ εἰς περὶ ἁμαρτισμὸν, καὶ εἰς περὶ ῥαντισμόν. 3 ἐρεῖ] B ἐροῦσι. 4 ἐκείνῃ] B addit, λέγει κύριος Σαβαώθ. αὐτὸν] B αὐτοῦ. 6 χειρῶν] B ὤμων· sed in marg. Γρ. τῶν χειρῶν σου. 7 τοὺς ποιμένας] B Cyr. τὸν ποιμένα. πολίτην μου] B Cyr. πολίτην αὐτοῦ. πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε] B Cyr. πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήτω (Cyr. διασκορπισθήσεται.) μικροὺς] Cyr. ποιμένας. B μικροὺς ποιμένας· & in marg. α'. ἐπὶ τοὺς ποιμένας βραχεῖς. σ'. μικρούς. θ'. νεωτέρους. 8 ἐν πάσῃ τῇ γῇ] B ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 9 αὐτῷ] B αὐτοῦ.

CAP. XIV.

1 ἡμέραι] B in marg. Γρ. ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἔρχεται. 3 πολέμου] B πολέμου, καὶ παρέσται κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. 4 ἀνατολῶν] B addit ἡλίου. θάλασσαν] Cyr. ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. χάος] B τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς χάος. κλινεῖ] B ἐκκλινεῖ. 5 φραχθήσεται ἡ φάραγξ] B φάραγξ μεγάλη, καὶ ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ. ἐγκολληθήσεται] B κολληθήσεται. Ἰασὶδ] B Ἰασαί. Cyr. Ἀσαήλ. καθὼς] B ὃν τρόπον. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ] B ἀπὸ προσώπου τοῦ σεισμοῦ. 6 καὶ ψυχὴ] B ἀλλὰ ψῦχος. μίαν ἡμέραν] B μιᾷ ἡμέρᾳ. πρώτην] B in marg. πρὸς ἀνατολάς. καὶ, prius] B deest. 10 Γαβὲ] B Γαβαά. τόπου] B in marg. Γρ. καὶ ὑψωθήσεται, καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου μενεῖ. ἀπολινίων] B Cyr. ὑπολινίων. 12 τοὺς πόδας] B τῶν ποδῶν. 14 συνάξει] B addit πᾶσαν. κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι] B ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν προσκυνεῖν. παντοκράτορι] Cyr. addit θεῷ· ut & ver. 17. 17 προστεθήσονται] B addit, καὶ οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοὺς ὑετός. 18 ἔλθῃ] Cyr. ἔλθῃ ἐκεῖ. 19] Hic versus deest in Cyr. 21 ἔτι] Cyr. οὐκ ἔτι. Ad finem B Ζαχαρίας μνήμη θεοῦ ια'. Στίχοι χο'.

MALACHIAS·

B in marg. ἄγγελος, ἢ ἄγγελος Θεοῦ·

CAP. I.

1 ἀγγέλου] B in marg. α'. σ'. θ'. Μαλαχίου· & Γρ. Μαλαχίου. 3 δόματα] B in marg. α'. σειρῆνας. σ'. θ'. ἀνεπίβατα. 4. ἐρεῖ] B ἐὰν εἴπῃς. τὰς ἐρήμους] B ἠρημωμένας αὐτῆς. 6 ἑαυτοῦ] B αὐτοῦ φοβηθήσεται· & in marg. $\overset{\lambda}{o}$. φοβηθήσεται. ἐφαυλίσαμεν] B ἐφαυλίσατε· & in marg. α'. ἐξουδενοῦντες. 7 ἠλισγημένους] B in marg. α'. σ'. θ'. μεμολυσμένους. ἠλισγημένη] B ηὐλογημένη· & in marg. Γρ. τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστί, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα ἐξουδενωμένα. ἐξουδενώσατε] Cyr. βρώματα ἐξουδενωμένα. 8 θυσίας] B θυσίαν. σε] B deest. λήψεται] B in marg. α'. θ'. [illegible]θήσεται. 10 θύραι] B θύραι μου. ἀνάψεται] B Cyr. ἀνάψετε. 11 δυσμῶν] B addit ἡλίου. 13 ἐὰν φέρητε τὴν] B προσφέρετε αὐτὰ εἰς. 14 διεφθαρμένον] B διεφθαρμένα· in marg. α'. σ'. ἔμμωμον. ἐπιφανὲς] B in marg. ἐπίφοβον.

CAP. II.

2 κατάραν] B in marg. σπάνιν. 3 ἀφορίζω] B in marg. α'. ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι. 4 ἐξαπέσταλκα] B κύριος ἐξαπέστειλα. 5 ἐν] B deest. 7 διότι] B ὅτι. 8 ἠσθενήσατε] B in marg. α'. καὶ ἐσκανδαλώσατε. σ'. θ'. καὶ ἐσκανδαλίσατε. 9 καὶ ἀπερριμμένους] B καὶ παρειμένους. Cyr. desunt. 12 ἕως καὶ] B ἕως ἂν καί. 13 Καὶ ταῦτα] B in marg. σχολ. ὁ Ἀκύλας, Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δακρύῳ τὸ θυσιαστήριον, κλαυθμῷ καὶ οἰμωγῇ ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι, νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον, καὶ λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Σύμμαχος, Καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε· καλύπτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον, κλαίοντες καὶ οἰμώζοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεύοντα πρὸς τὸ δῶρον, καὶ δέξασθαι τὸ εὐδοκημένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Θεοδοτίων, Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θ., κλαίοντες καὶ στένοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι πρὸς ἐγγίζοντα τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν. Ουζωθ. σιωνθ. θεσου. χισσουθ. δεμα. εθμαζβιω. πιπι. βεχι. ουανακα. μηιω. ωδ. Φεννωθ. ελ. αμμανα. ουλακιθ. ρασων. μειδηχεμ. ἔτι] B ὅτι. θυσίαν] B θυσίαν ὑμῶν. 15 οὐ καλὸν] B οὐ κάλλος. Cyr. οὐκ ἄλλως. αὐτοῦ] B in marg. Γρ. πνεύματός σου. ἡ σπέρμα] B ponit post θεός. 16 μισήσας ἐξαποστείλῃς] B in marg. μισήσης ἐξαπόστειλον. κύριος] B κύριος ὁ θεός. οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε] B μὴ ἐγκαταλίπητε διαθήκην. 17. καλὸν] B κάλλος.

CAP. III.

1 ἐξαποστέλλω] B ἐξαποστελῶ. Cyr. ἐγὼ ἀποστελῶ. καὶ ἐπιβλέψεται. B in marg. σ'. σχολάζει. θ'. ἑτοιμάζει. 2 πλυνόντων] B in marg. σ'. γναφέως. 4 καὶ] B ἐν. 5 προσάξω] B προσελεύσομαι· sed in marg. ἄξω πρὸς ὑμᾶς. 6 ἀδικιῶν] B ἁμαρτιῶν· sed in marg. ἀδικιῶν. 8 Μήτι πτερνιεῖ] B Εἰ πτερνίζει· & in marg. α'. Μήτι ἀποστερήσει ἄνθρωπον θεόν. ἐρεῖτε] B εἴπατε· sed in marg. ἐρεῖτε. 9 ἀποβλέπετε] B addit εἰς αὐτά. 10 ἔσται] B Cyr. deest. διαρπαγὴ &c.] B ἁρπαγὴ πτωχοῦ ἐν τῷ οἴκῳ ὑμῶν· suprascripto $\overset{\lambda}{o}$ super ὑμῶν. αὐτοῦ] Cyr. αὐτῶν, bis in hoc versu. ἐπιστρέψατε] B in marg. σ'. ἐπιστρέψατε δή μοι. 11 εἰς] B in marg. ἀφ' ὑμῶν τὰ βρώματα. 13 κύριος] B κύριος παντοκράτωρ. 15 ἄνομα] B ἀνομίαν. 18 μὴ δουλεύοντος] B ἀναμέσον τοῦ μὴ δουλεύοντος αὐτῷ.

CAP. IV.

1 διότι] B ὅτι. 3 διότι] B καί. Καὶ ἰδοὺ] B ponit ultimum versum ante hunc. 6 ἔλθω καὶ] B Cyr. ἐλθών. B ad finem Στίχοι. ϛζ.

Adjecimus hic ex MS. A. Περιοχὰς εἰς Ψαλμοὺς, *(dignas fortasse, quæ priore loco ponerentur,) ipsisque ex adverso respondentem earum Interpretationem Latinam: utrisque vero etiam & alia præposita, alia postposita, ex cod. MS. prout ibidem reperiuntur.*

Ὑπόθεσεις (Ὑπόθεσις, ει pro ι, ut ι pro ει, in MS. ſæpe) Εὐσεβείου τοῦ Παμφύλου.

Τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἥδε ἂν εἴη ἡ διαίρεσις ὡς τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων αὐτό τε τὸ Ἑβραϊκὸν περιέχει.
Οὕτως ἄν τις ὑπολάβοι οἱ πάντες εἰσὶν τοῦ ΔΑΔ (Δαυὶδ) Ψαλμοί·
Ἀλλὰ καὶ ἑτέρων προφητῶν ἐν ψάλλειν προφητευόντων.
Διόπερ ἡ πᾶσα γραφὴ παρ' Ἑβραίοις οὐ τοῦ Δαυὶδ ἐπιγραφεῖ,
Ἀλλὰ διοριστῶς βίβλος ψαλμῶν ὀνομάζεται.
Εἰς πέντε μέρη τὴν πᾶσαν τῶν ψαλμῶν βίβλον παῖδες Ἑβραίων διαιροῦσιν.

Πρώτην εἰς τοὺς ἀπὸ πρώτου μέχρις τεσσαρακοστοῦ.	
Δεύτερον εἰς τοὺς ἀπὸ τεσσαρακοστοῦ πρώτου μέχρις	ΟΑ'.
Τίτον (Τρίτον) εἰς τοὺς ἀπὸ ἑβδομηκοστοῦ δευτέρου μέχρις	ΠΗ'.
Τέταρτον εἰς τοὺς ἀπὸ ὀγδοηκοστοῦ ἐνάτου μέχρις ἑκατοστοῦ πέμπτου.	
Πέμπτον εἰς τοὺς ἀπὸ ἑκατοστοῦ ἕκτου μέχρις τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου.	
Ἀνεπίγραφοι	ΙΘ'.
Ἐπιγεγραμμένοι	ΡΛΑ'.
Τῶν ἐπιγεγραμμένων αἱ διαιρέσις (διαιρέσεις.)	
Τοῦ μὲν Δαυὶδ	ΟΒ.
Τῶν δὲ υἱῶν Κορὲ	ΙΑ'.
Τοῦ Ἀσὰφ	ΙΒ'.
Αἰθὰν τοῦ Ἰσραηλίτη (Ἰσραηλίτου)	Λ'.
Σολομῶντος	Β'.

Μωυσέως	Α'.
Ἀνώνυμοι	ΙΖ'.
Τῶν εἰς τὸ Ἀλληλούϊα	ΙΕ'.
Ἀνεπίγραφοι	ΙΘ'.
Εἰσὶν δὲ ἀνώνυμοι ὅσοι ἐπιγραφὰς μὲν ἔχουσιν, οὐ μὴν δηλοῦσιν τίνος εἰσίν.	
Ἀνεπίγραφοι	ΙΘ'.
Ὁμοῦ	ΡΝ'.

ΝΗ'. Ὅτε ἀπέστειλεν Σαοὺλ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
ΛΓ'. Ὅτε Δαυὶδ ἔρχεται εἰς Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ.
Νϛ'. Εἰς τὸ σπήλαιον τὸ Ὀδολλάμ.
ΝΑ'. Τὸν Δαυὶδ διαβάλλει Δωήκ.
ΞΒ'. εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας φεύγει Δαυίδ.
ΝΓ'. Οἱ Ζιφαῖοι διαβάλλουσιν τὸν Δαυὶδ ἐν τῷ σπηλαίῳ.
ΝϜ'. Οἱ Ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.
ΝΘ'. Μετὰ τὸν θάνατον Σαούλ.
Ν'. Ὅτε ἦλθεν πρὸς αὐτὸν Νάθαν ὁ προφήτης.
Γ'. Ὅτε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
Ζ'. Ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενεί. Ἡ ἱστορία τῶν ψαλμῶν ταύτην ἔχει τὴν ἀκολουθίαν, ἐνήλλακται δὲ τῷ τῆς [illegible] χρόνῳ.

Cum Syriacis conveniunt hi tituli fere omnes; cum Arabicis tantum pauci; cum cæteris vix ulli: Ipſi quippe Davidem inprimis & Synagogam, hi Chriſtum præcipue ſpectant & Eccleſiam.

Περιοχαὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς.	*Argumenta in Pſalmos.*
α'. Προτροπὴ θεοσεβείας, καὶ ἀποτροπὴ τοῦ ἐναντίου.	1 Exhortatio (ad) pietatem, & dehortatio (a) contrario.
β'. Προφητία περὶ Χριστοῦ καὶ κλήσεως ἐθνῶν.	2 Prophetia de Chriſto & Vocatione gentium.
γ'. Προφητεία γενησομένων ἀγαθῶν τῷ Δαυίδ.	3 Prophetia (de) faciendis bonis ipſi David.
δ'. Προφητία τοῦ Δαυὶδ περὶ ὧν πέπονθεν.	4 Prophetia ipſius David de iis quæ paſſus eſt.
ε'. Ἐκ προσώπου τῆς ἐκκλησίας προσευχή.	5 Ex perſona Eccleſiæ, Oratio.
ϛ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	6 Documentum Confeſſionis.
ζ'. Τοῦ Δαυὶδ ἐξομολόγησις, καὶ προφητία κλήσεως ἐθνῶν.	7 Ipſius David Confeſſio, & Prophetia (de) Vocatione gentium.
η'. Προφητία κλήσεως ἐθνῶν.	8 Prophetia (de) Vocatione gentium.
θ'. Θάνατος Χριστοῦ, καὶ ἀνάστασις, καὶ βασιλείας παράληψις, ἐχθρῶν τε πάντων καθαίρεσις.	9 Mors Chriſti, & Reſurrectio, & ſuſceptio regni, hoſtiumque omnium profligatio. Heb. 9. 10.
ι'. Ἐπινίκιος ὕμνος τοῦ κατὰ θεὸν ἀγωνιζομένου.	10 Triumphalis hymnus in Deo dimicantis. Heb. 11.
ια'. Κατηγορία πονηρῶν, καὶ προφητία Χριστοῦ παρουσίας.	11 Accuſatio malignorum, & Prophetia (de) Chriſti Adventu. 12.
ιβ'. Ἐχθρῶν ἐπανάστασις, καὶ προσδοκία Χριστοῦ.	12 Hoſtium inſurrectio, & expectatio Chriſti. 13.
ιγ'. Κατηγορία πονηρῶν, καὶ προφητία Χριστοῦ παρουσίας.	13 Accuſatio malignorum, & Prophetia (de) Chriſti Adventu. 14.
ιδ'. Τοῦ κατὰ θεὸν τελείου ἀποκατάστασις.	14 Ipſius qui in Deo perfectus, (in ſtatum ſuum) reſtitutio. 15.
ιε'. Ἐκκλησίας ἐκλογή, καὶ Χριστοῦ ἀνάστασις.	15 Eccleſiæ collectio, & Chriſti Reſurrectio. 16.
ιϛ'. Τελείου ἀνδρὸς ἢ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ προσευχὴ ὑπὲρ τῶν δι' αὐτοῦ σωθησομένων.	16 Perfecti viri, ſeu ipſius Chriſti, & Oratio pro eis qui per ipſum ſalvandi eſſent. 17.
ιζ'. Εὐχαριστία τοῦ Δαυίδ, καὶ προφητία Χριστοῦ παρουσίας καὶ ἀναλήψεως.	17 Gratiarum actio Davidis, & Prophetia (de) Chriſti Adventu & ſurſum receptione, (ſeu in cœlum Aſcenſione.) 18.
ιη'. Θεολογία σὺν διδασκαλίᾳ θεϊκῇ.	18 Theologia (ſeu ſermo de Deo) cum inſtructione divina. 19.
ιθ'. Εὐχὴ τῶν συμπραττόντων τῷ δικαίῳ.	19 Oratio eorum qui adjutores ſunt juſto. 20.
κ'. Ἐντεύξεις τῶν συμπραττόντων τῷ Δαυίδ.	20 Precatio eorum qui adjutores fuerunt David. 21.
κα'. Προφητία Χριστοῦ παθῶν, καὶ ἐθνῶν κλῆσις.	21 Prophetia (de) Chriſti paſſionibus, & gentium Vocatio. 22.
κβ'. Διδασκαλία, νέου λαοῦ εἰσαγωγή.	22 Inſtructio, novi populi introductio. 23.
κγ'. Προφητία κλήσεως ἐθνῶν, καὶ τελείωσις τῶν σωζομένων.	23 Prophetia (de) Vocatione gentium, & conſummatio (perfectio) eorum qui ſalvantur. 24.
κδ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	24 Documentum Confeſſionis, (ſeu gratiarum actionis.) 25.
κε'. Ἐντεύξεις τοῦ κατὰ θεὸν προκόπτοντος.	25 Precatio in Deo proficientis. 26.
κϛ'. Εὐχαριστία, καὶ αἴτησις ἀγαθῶν.	26 Gratiarum actio, & petitio bonorum. 27.
κζ'. Δέησις μετὰ προφητίας.	27 Supplicatio cum Prophetia. 28.
κη'. Προφητία αἰνιγματώδης σὺν θεολογίᾳ.	28 Prophetia ænigmatica cum Theologia. 29.
κθ'. Εὐχαριστία σὺν ἐξομολογήσει.	29 Gratiarum actio cum Confeſſione. 30.
λ'. Ἐξομολόγησις σὺν ἱκετείᾳ.	30 Confeſſio cum Supplicatione. 31.
λα'. Προφητία τῶν διὰ Χριστοῦ σωθησομένων.	31 Prophetia de iis qui per Chriſtum ſalvandi eſſent. 32.
λβ'. Παράκλησις ὑμνολογίας σὺν θεολογίᾳ.	32 Adhortatio hymnologiæ (ſeu ad hymnum dicendum) cum Theologia. 33.
λγ'. Διδασκαλία εὐχαριστίας.	33 Inſtructio (ſeu doctrina) gratiarum actionis. 34.
λδ'. Ἱκετεία δικαίου, καὶ προφητία περὶ Χριστοῦ.	34. Supplicatio juſti cum prophetia de Chriſto. 35.
λε'. Ἔλεγχος ἀσεβῶν σὺν θεολογίᾳ.	35 Redargutio impiorum cum Theologia. 36.
λϛ'. Διδασκαλία θεοσεβοῦς βίου.	36. Inſtructio religioſæ vitæ. 37.
λζ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	37 Doctrina (ſive inſtitutio) Confeſſionis. 38.
λη'. Ἐντεύξεις σὺν ἐξομολογήσει.	38 Precatio cum Confeſſione. 39.
λθ'. Εὐχαριστία τοῦ κατὰ θεὸν σωθέντος, καὶ μνήμη ἐκκλησίας.	39 Gratiarum actio ejus qui a Deo ſalvatus fuerit, & mentio Eccleſiæ. 40.
μ'. Προφητεία περὶ Χριστοῦ καὶ περὶ τοῦ προδότου.	40 Prophetia de Chriſto & de proditore. 41.
μα'. Ἱκετηρία προφητῶν ἐπὶ τῇ ἀποβολῇ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους.	41 Supplicatio Prophetarum de rejectione gentis Judæorum. 42.
μβ'. Περὶ τοῦ αὐτοῦ. Corrigendum & addendum, μγ'. Περὶ τοῦ αὐτοῦ.	42 De eodem. 43. *Addendus hic titulus.* 43. De eodem. 44.

In Syriaca tres ſunt Pſalmi ſub titulo, Supplicatio Prophetarum; hic vero duo tantum: valde probabile eſt per errorem Scribæ hic contigiſſe errorem, atq; titulum omiſſum.

Περιοχαὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς.	*Argumenta in Pſalmos.*
μγ'. Corrige μδ'. Ἐπιφάνεια Χριστοῦ καὶ βασιλεία.	43 *Corr.* 44. Apparitio Chriſti & regnum. 45.
μδ'. Corr. με'. Ἀποστόλων κήρυγμα.	44 *C.* 45 Apoſtolorum prædicatio. 46.
με'. C. μϛ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	45 *C.* 46 Vocatio gentium. 47.
μϛ'. C. μζ'. Ὕμνος εἰς θεὸν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, καὶ καθαίρεσις διωγμῶν.	46 *C.* 47 Hymnus ad Deum de Eccleſia, & deſtructio perſecutionum. 48.
Inter μϛ'. & μη'. deeſt μζ'. numeri vero poſt Pſal. μβ'. huc uſq; in MS. male procedunt.	*Num.* 47. *deeſt in MS.*
μη'. Θείας κρίσεως διδασκαλία.	48 Divini judicii documentum. 49.
μθ'. Ἀνατροπὴ περὶ θυσιῶν Μωϋσέως νόμου, καὶ εἰσαγωγὴ τοῦ τῆς καινῆς διαθήκης τρόπου.	49 Subverſio (refutatio) de ſacrificiis legis Moſis, & introductio ritus novi Teſtamenti. 50.
ν'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	50 Documentum (ſeu doctrina) confeſſionis (peccatorum.) 51.
να'. Ἔλεγχος μοχθηροῦ τρόπου, καὶ τέλος τοῦ αὐτοῦ.	51 Redargutio morum pravorum, & finis eorundem. 52.
νβ'. Σωτῆρος ἐπιφάνεια, καὶ ἀθεότητος ἀπαλλαγῆς. (forte ἀπαλλαγή.)	52 Salvatoris apparitio, & atheiſmi rejectio. 53.
νγ'. Προσευχὴ τοῦ διὰ θεὸν ἐλαυνομένου.	53 Oratio iſtius qui exagitatur propter Deum; hoc eſt, perſecutionem patitur.) 54.
νδ'. Δήλωσις τῶν κατὰ Χριστοῦ τετολμημένων.	54 Manifeſtatio eorum qui contra Chriſtum inſolenter ſe gerunt. 55.
νε'. Δικαίου εὐχαριστία ῥυσθέντος ἐξ ἐχθρῶν.	55 Juſti gratiarum actio ab hoſtibus liberati. 56.
νϛ'. Εὐχαριστία τοῦ Δαυίδ, καὶ προφητεία κλήσεως ἐθνῶν.	56 Gratiarum actio ipſius David, & prophetia (de) vocatione gentium. 57.
νζ'. Διδασκαλία τῆς τοῦ θεοῦ δικαιοκρισίας.	57 Documentū juſti judicii Dei. 58.
νη'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Ἰουδαίων ἀποβολή.	58 Vocatio gentium, & Judæorum reprobatio. 59.
νθ'. Ἀποβολὴ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους, καὶ κλῆσις ἐθνῶν.	59 Rejectio gentis Judæorum, & Vocatio gentium. 60.
ξ'. Δέησις σὺν εὐχαριστίᾳ.	60 Oratio cum gratiarum actione. 61.
ξα'. Διδασκαλία θεραπευτική.	61 Doctrina medicinalis, (medendi peccatum, ſcil.) 62.
ξβ'. Εὐχαριστία τοῦ κατὰ θεὸν τελείου.	62 Gratiarum actio apud Deum perfecti. 63.
ξγ'. Διδασκαλία θεραπευτική.	63 Doctrina medicinalis. 64.
ξδ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	64 Vocatio gentium. 65.
ξε'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Ἀποστόλων κήρυγμα.	65 Vocatio gentium, & Apoſtolorum prædicatio. 66.
ξϛ' Περὶ τοῦ αὐτοῦ.	66 De eodem. 67.
ξζ'. Χριστοῦ ἐνανθρώπησις, καὶ κλῆσις ἐθνῶν.	97 Chriſti incarnatio (hominificatio,) & Vocatio gentium. 68.
ξη'. Πάθη Χριστοῦ, καὶ Ἰουδαίων ἀποβολή.	68 Paſſio Chriſti, & Judæorum rejectio. 69.
ξθ'. Ἱκετεία δικαίου, ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ.	69 Supplicatio juſti, imo ipſius Chriſti. 70.
ο'. Χριστοῦ πάθη καὶ ἀνάστασις.	70 Chriſti paſſio & reſurrectio. 71.
οα'. Προφητίας (forte Προφητία) Χριστοῦ βασιλείας, καὶ κλήσεως ἐθνῶν.	71 Prophetia (de) Chriſti regno, & vocatione gentium. 72.
οβ'. Προφητεία περὶ βασιλείας καὶ τῆς τοῦ θεοῦ μακροθυμίας· ἐξομολόγησις τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας ἐπὶ τῇ τῶν ἀσεβῶν εὐπραγίᾳ, καὶ τῆς τοῦ θεοῦ μακροθυμίας.	72 Prophetia de regno & Dei longanimitate. Confeſſio humanæ infirmitatis ſuper proſperitate impiorum, & longanimitatis Dei. 73.
ογ'. Προαναφώνησις τῆς ἐσχάτης Ἰουδαίων πολιορκίας ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου γενομένης.	73 Prædictio ultimæ Judæorum obſidionis per Veſpaſianum & Titum factæ. 74.
οδ'. Χριστοῦ θεολογία, καὶ ὕμνησις τοῦ θείου δικαστηρίου.	74 Chriſti Theologia, & decantatio divini conſiſtorii. 75.
οε'. Ἐκδίκησις κατὰ ἀσεβῶν τῆς τοῦ θεοῦ κρίσεως.	75 Ultio judicii Dei adverſus impios. 76.
οϛ'. Περὶ τῆς τοῦ θεοῦ μακροθυμίας,	76 De longanimitate Dei, 77.
οζ'. C. οϛ'. Καὶ τῶν θαυμασίων ἔργων αὐτοῦ.	77 *C.* 76. Et mirandis operibus ejus. 77.

In Syriaca eſt Pſal. unus, viz. 77. Voce mea, *ſub hoc tit.* De longanimitate Dei, & miraculis ejus. *Probabile eſt conjungi debuiſſe hos duos in MS. titulos, & ad unum Pſal. pertinere.*

Περιοχαὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς.	*Argumenta in Pſalmos.*
οη'. C. οζ'. Χριστοῦ διαστολὴ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν περὶ τῆς τοῦ προτέρου λαοῦ παρανομίας.	78 *C.* 77 Chriſti diſceptatio ad Eccleſiam de prioris populi tranſgreſſione. 78.
οθ'. C. οη'. Προφητία τῶν κατὰ Ἀντίοχον Ἰουδαίοις συμβάντων. Ἡ ἱστορία ἐν τοῖς Μακκαβαίοις.	79 *C.* 78 Prophetia de iis quæ Judæis contigerunt ab Antiocho. Hiſtoria (eſt) in Maccabæis. 79.
π'. C. οθ'. Προφητία τῆς ὑπὸ Ἀσσυρίων πολιορκίας, καὶ δέησις περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐπιφανείας.	80 *C.* 79 Prophetia de obſidione ab Aſſyriis (facienda,) & precatio pro Chriſti Apparitione. 80.
πα'. C. π'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ διδασκαλία τῶν συμβάντων τῷ προτέρῳ λαῷ.	81 *C.* 80 Vocatio gentium, & doctrina (inſtructio) eorum quæ acciderunt priori populo. 81.
πβ'. C. πα'. Ἔλεγχος ἀρχόντων τῶν Ἰουδαίων	82 *C.* 81 Redargutio principum gentis

Περιοχαὶ εἰς τοὺ Ψαλμούς.	Argumenta in Psalmos.
Ἰουδαίων ἔθνους, καὶ προφητεία περὶ τῶν ἐθνῶν.	gentis Judæorum, & Prophetia de gentibus. 82.
γ'. C. πβ'. Δέησις περὶ τοῦ πεπονθότος σκυθρωπὰ λαοῦ, καὶ προφητεία περὶ τοῦ τέλους τῶν ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ.	83 C. 82 Precatio pro populo dura patiente, & prophetia de fine inimicorum Dei. 83.
δ'. C. πγ'. Προφητεία περὶ Χριστοῦ, καὶ περὶ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτοῦ.	84 C. 83 Prophetia de Christo, & de Ecclesiis ejus. 84.
ε'. C. πδ'. Προφητεία εἰς Χριστὸν, καὶ τοὺς δι' αὐτοῦ λυτρωμένους.	85 C. 84 Prophetia de Christo, & per ipsum salvandis. 85.
ϛ'. C. πε'. Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ, καὶ προφητεία κλήσεως ἐθνῶν.	86 C. 85. Oratio David,& prophetia vocationis gentium. 86.
ζ'. C. πϛ'. Χριστοῦ ἐνανθρώπησις, καὶ κλῆσις ἐθνῶν.	87 C. 86 Christi incarnatio,(hominificatio,)& Vocatio gentium. 87.
η'. C. πζ'. Χριστοῦ θάνατον προφητεύει.	88 C. 87 Christi mortem prophetat. 88.
θ'. C. πη'. Χριστοῦ βασιλείαν ἐκ σπέρματος Δαυίδ.	89 C. 88 Christi regnum ex semine David. 89.
'. C. πθ'. Ἰουδαίων ἀποβολή.	90 C. 89 Judæorum rejectio. 90.
α'. C. ϟ'. Χριστοῦ νίκη καὶ παντὸς τοῦ δι' αὐτοῦ τελειουμένου.	91 C. 90 Christi victoria,& omnis qui per eum perficitur. 91.
β'. C. ϟα'. Περὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἀναπαύσεως.	92 C. 91 De quiete quæ est in Deo. 92.
γ'. C. ϟβ'. Ὕμνος βασιλείας Χριστοῦ ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ παρουσίας.	93 C. 92 Hymnus (de) regno Christi super primam ejus præsentiam. 93.
γ'. Περὶ τῶν κατὰ τῆς ἐκκλησίας διωγμῶν.	93 De persecutionibus contra Ecclesiam. 94.
δ'. Κλῆσις Ἰουδαίων, καὶ ἀπόγνωσις τῶν αὐτῶν.	94 Vocatio Judæorum, & rejectio (desperatio) eorundem. 95.
ε'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Χριστοῦ παρουσία.	95 Vocatio gentium,& (de) præsentia Christi. 96.
ϛ'. Ὕμνος βασιλείας Χριστοῦ ἐπὶ τῆς δευτέρας ἑαυτοῦ παρουσίας.	96 Hymnus (de) regno Christi super secundam ejus præsentiam. 97.
ζ'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Χριστοῦ παρουσία.	97 Vocatio gentium,& Christi præsentia. 98.
η'. Ὕμνος βασιλείας Χριστοῦ.	98 Hymnus (de) regno Christi. 99.
θ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	99 Vocatio gentium. 100.
'. Ὕμνος τοῦ κατὰ Θεὸν τελειουμένου.	100 Hymnus viri in Deo perfecti. 101.
α'. Ὀδυρμὸς ἐπὶ τῷ προτέρῳ λαῷ, καὶ προφητεία νέου λαοῦ, καὶ κλῆσις ἐθνῶν.	101 Lamentatio super priorem populum, & prophetia (de)novo populo, & vocatio gentium. 102.
β'. Διδασκαλία εὐχαριστίας.	102 Doctrina (documentum) gratiarum actionis, 103.
γ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	103 Doctrina (documentum) Confessionis. 104.
δ'. Διδασκαλία τοῖς ἔθνεσιν τοῖς εἰς τὸν πρότερον λαὸν τοῦ Θεοῦ εὐεργεσιῶν.	104 Doctrina (instructio) ad gentes de beneficiis Dei in priorem populum (collatis.) 105.
ε'. Διδασκαλία δυσσεβείας τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους.	105 Doctrina (de) impietate gentis Judæorum. 106.
ϛ'. Προφητεία κλήσεως ἐθνῶν, καὶ αἴτησις ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ ἐπιλήμψεως.	106 Prophetia (de) vocatione gentium, & petitio bonorum Dei assumptionis. 107.
ζ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	107 Vocatio gentium. 108.
η'. Πάθη Χριστοῦ.	108 Passiones Christi. 109.
θ'. Νίκη Χριστοῦ.	109 Victoria Christi. 110.
ι'. Εὐχαριστία Χριστοῦ.	110 Gratiarum actio Christi. 111.
ια'. Ναίου (Νέου) λαοῦ κλῆσις, καὶ Χριστοῦ διδασκαλεία.	111 Novi populi vocatio, & Christi doctrina. 112.
ιβ'. Ναίου λαοῦ κλῆσις.	112 Novi populi vocatio. 113.
ιγ'. Ναίου λαοῦ διδασκαλία.	113 Novi populi instructio.114.115.
ιδ'. Ναίου λαοῦ προκοπή.	114 Novi populi processus. 116.
ιε'. Ναίου λαοῦ τελείωσις.	115 Novi populi perfectio. 116.
ρις'. Κλῆσις ἐθνῶν.	116 Vocatio gentium. 117.
ριζ'. Νίκη τῶν ἐν Χριστῷ ἀγωνιζομένων, καὶ προφητεία Χριστοῦ.	117 Victoria(triumphus)in Christo certantium (agonistarum) & prophetia (de) Christo. 118.
ριη'. Στοιχείωσις τῆς κατὰ Θεὸν εἰσαγωγῆς.	118 Instructio introductionis quæ est secundum Deum. 119.
ριθ'. Παροικίας.	119 (De) Incolatu. 120.
ρκ'. Ἐπάνοδος Βαβυλῶνος καὶ τῆς διασπορᾶς.	120 Reditus (e) Babylonia, & (a) dispersione. 121.
ρκα'. Ἀγαθῶν ἐπαγγελία.	121 Bonorum promissio. 122.
ρκβ'. Εὐχῆς.	122 Precationis(Psalmus.) 123.
ρκγ'. Εὐχαριστίας.	123 Gratiarum actionis. 124.
ρκδ'. Ἀποκαταστάσεως.	124 Restitutionis. 125.
ρκε'. Προσδοκία μελλόντων.	125 Expectatio futurorum. 126.
ρκϛ'. Οἰκοδομῆς ἐκκλησίας.	126 Extructionis Ecclesiæ. 127.
ρκζ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	127 Vocatio gentium. 128.
ρκη'. Νίκης Θεοῦ στρατιᾶς.	128 Triumphi Ecclesiæ Dei. 129.
ρκθ'. Εὐχῆς μαρτύρων.	129 Precationis martyrum. 130.
ρλ'. Περὶ ταπεινοφροσύνης.	130 De humilitate. 131.
ρλα'. Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἐπιφάνεια Χριστοῦ.	131 Oratio David, & Apparitio Christi. 132.
ρλβ'. Λαοῦ τελείου.	132 (De) populo perfecto. 133.
ρλγ'. Λαοῦ ἐρχομένου.	133 (De) populo venturo. 134.
ρλδ'. Διδασκαλία εἰσακτική.	134 Doctrina Introductoria. 135.
ρλε'. Εὐχαριστία τελεία λυτρωμένων.	135 Gratiarum actio perfecta Redemptorum. 136.
ρλϛ'. Ἁγίων φωναὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.	136 Sanctorum voces in captivitate existentium. 137.
ρλζ'. Εὐχαριστία μετὰ προφητείας.	137 Gratiarum actio cum prophetia. 138.
ρλη'. Ἔντευξις δικαίου σὺν ἐξομολογήσει.	138 Oratio justi cum Confessione. 139.
ρλθ'. Φωνὴ τοῦ κατὰ Θεὸν ἀγωνιζομένου.	139 Vox (hominis)secundum Deum decertantis. 140.
ρμ'. Προσευχὴ τοῦ κατὰ Θεὸν τελείου.	140 Oratio (hominis) in Deo perfecti. 141.
ρμα'. Φωνὴ τοῦ διὰ Θεὸν πολεμουμένου.	141 Vox (hominis) per Deum oppugnati. 142.
ρμβ'. Προσευχὴ ἐξομολογουμένου.	142. Oratio Confitentis. 143.
ρμγ'. Εὐχαριστία νενικηκότος.	143 Gratiarum actio ejus qui victoriam est consecutus. 144.
ρμδ'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	144 Hymnus cum Theologia. 145.
ρμε'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	145 Hymnus cum Theologia. 146.
ρμϛ'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	146 Hymnus cum Theologia. 147.
ρμζ'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	147 Hymnus cum Theologia. 147.
ρμη'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	148 Hymnus cum Theologia.
ρμθ'. Ὕμνος σὺν προφητείᾳ.	149 Hymnus cum Prophetia.
ρν'. Παρακέλευσις ὕμνου καθολική.	150 Adhortatio Hymni generalis.

De his numeris quære diligentius : sunt enim plerique fugitivi.

Κανόνες ἡμερινοὶ ψαλμῶν.			Κανόνες νυκτερινοὶ τῶν ψαλμῶν.		
Ὀρθρινοὶ γ'. ξϛ'. ρμ'. ρμα'.			Λυχνικοὶ γ'. ρκθ'. ρμ'. ιϛ'.		
Α'.	ψαλμὸς	. .	Α'.	ψαλμὸς	ΟΔ'.
Β'.	ψαλμὸς	ΚΘ'.	Β'.	ψαλμὸς	ΚΘ'.
Γ'.	ψαλμὸς	. .	Γ'.	ψαλμὸς	ΝΔ'.
Δ'.	ψαλμὸς	ΜΑ'. vel ΜΔ'.	Δ'.	ψαλμὸς	. .
Ε'.	ψαλμὸς	Ν'.	Ε'.	ψαλμὸς	. .
ϛ'.	ψαλμὸς	. .	ϛ'.	ψαλμὸς	Μ'.
Ζ'.	ψαλμὸς	ΞΘ'.	Ζ'.	ψαλμὸς	. .
Η'.	ψαλμὸς	ΠΔ'.	Η'.	ψαλμὸς	. .
Θ'.	ψαλμὸς	ΡΙΑ'.	Θ'.	ψαλμὸς	ΠΖ'.
Ι'.	ψαλμὸς	ΡΜ'.	Ι'.	ψαλμὸς	ϞΕ'.
ΙΑ'.	ψαλμὸς	Ρ. .	ΙΑ'.	ψαλμὸς	. .
ΙΒ'.	ψαλμὸς	Ρ. .	ΙΒ'.	ψαλμὸς	Νϛ'.

ERRATA corrigenda.

Rogandus es, Lector, ut errata quædam seu σφάλματα in contextu noſtro Græco, quæ hic corrigenda monebimus, benigne corrigas : Idque imprimis, quod, me bis a febri convaleſcente, tertiumque relapſo, atque a prelo vi morbi avulſo; circa illud tempus neſcio quomodo contigerit. viz. Geneſ. cap. 28. *poſt verſ.24. quem ſequitur* V. 30. *ad finem pag.* 346. *tom.*1. *hæc tum in Græco, tum in Latino ſupple,*

Καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον. | *Et duas aſpidiſcas impones ſuper utroſque humeros ſuperhumeralis ad faciem.*

Geneſ. *Cap.*25. *Ver.*6. *totus hoc modo incluſus uncis* [ ] *delendus a noſtra eſt, & prorſus auferendus. Non eſt enim in Romano, neque* MS. **A**.

[Καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.] | *[Et oleum in illuminationem, thymiamata in oleum unctionis, & in compoſitione thymiamatis.]*

Gen.21. V.21. ἐκ * Φαραὼ Αἰγύπτου, *ubi aſteriſcum vides. Certus procul dubio error, quamvis ita legunt Editio Romana, Pariſ. & Londinenſis parva : quomodo & noſtra, ſed cum aſteriſco, ut diximus.* M.A. *noſtrum legit* ἐκ γῆς Αἰγύπτου. *& Nobilii tranſlatio Latina reddit,* de terra Ægypti. *Francofurt. etiam legit* ἐκ γῆς Αἰγύπτου, *ubi notat in var. lect. num.* 27. *Rom.* Φαραὼ Αἰγύπτου, *vitioſe. Conſule & alias editiones. Typographus forte in Rom. quæ errorem præbuit cæteris editionibus,* Φαραὼ *vocabulum diſlocatum, quod ſequi debuit* ἐν τῇ ἐρήμῳ, *ver. ſuperiori, ibi omiſſum, errore huc tranſtulit.* Exod. *cap.*22. v.13. ἐπὶ τὴν * θύραν, *ubi etiam aſteriſcum vides : Rom. Par. & Londin. parva, quin & Francof. &* MS. A. *ita legunt: quomodo & nos, eorum veſtigia inſecuti, præſertim Rom. Cæterum aliæ edit. legunt* θύραν, *& in Latino,* oſtium: *& ſic etiam reddit Nobilius. Judica, Lector: nos ſententiam non interponimus. Corrige præterea hæc quæ obiter adnotavimus; ſaltem in quibuſdam exemplaribus.* Gen. 10. 25. *pro* ἐγέννηθησαν, *leg.* ἐγεννήθησαν. *Ib.* 16. 4. *pro* ἐτιμάσθη, *leg.* ἠτιμάσθη. Eſa. 28. 2. *pro* καταφερομέμένη *poſt* χάλαζα, *leg.* καταφερομένη. Matth. 12. 25. *pro* Ἰησὲς, *leg.* Ἰησοῦς. *Ib. p.* 14. 26. *&* 28. *in tit. pro* Ματθαῖον, *leg.* Ματθαῖον *& ibid. per aliquot foll. capitum numeros non recte uſquequaque poſitos corrige. Inſuper in* MS. A. *Obad. v.* 18. *Omiſſam ſupple variantem lectionem, pro* πυρσοφόρος, frumentarius, *ut nos, Rom. ſecuti,* πυρφόρος, qui geſtare poſſit igniculum, *vel ut Arab.* ferens ignem : *quam varietatem obſervat in aliis Nobilius in notis ad hunc locum.* Hæc quæ nobis in præſens occurrunt, hic, te rogamus, ut corrigas, benevole Lector : corrigas & alia quæ non occurrunt, ubicunque reperias : namque & nos in exemplaribus quæ ſecuti ſumus, ſimilia correximus. Meminerisque, quod

Errare ſors eſt incidens mortalibus,
In moribus ſuis & in negotiis :
Lapſus ſed emendare, miſericordiæ
Illius eſt imago qui immortalis eſt.

ΕΥ'ΧΑΡΙΣΤΙΚΟ'Ν,

VOTIVUM DEO,

ſive

Gratiarum Actio pro opere confecto.

Ex MS. Alexandrino Theclæ, *poſt Odas, quæ ſequuntur Pſalmos, ſive Ode ultima,* ΙΔ'. *quæ inſcribitur,* Ὕμνος ἑωθινός. *vol.* 3. ΟΕ'. ή. *fol.* 569. *coll.* 2. *&* 3.

Δόξα (α) ἐν ὑψίστοις Θεῷ,
Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,
Ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.
Αἰνοῦμέν σε,
Εὐλογοῦμέν σε,
Προσκυνοῦμέν σε,
Δοξολογοῦμέν σε,
Εὐχαριστοῦμέν σοι
Διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν,
Κύριε βασιλεῦ,
Ἐπουράνιε,
Θεὲ πατὴρ παντοκράτωρ,
Κύριε υἱὲ μονογενῆ,
Ἰησοῦ Χριστέ,
Καὶ ἅγιον Πνεῦμα,
Κύριε ὁ Θεός,
Ὁ (β) ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ,
Ὁ υἱὸς τοῦ Πατρός,
Ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
Ἐλέησον ἡμᾶς,
Ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
Ἐλέησον ἡμᾶς.
Πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν.
Ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρός,
Ἐλέησον ἡμᾶς.
Ὅτι σὺ εἶ μόνος ἅγιος,
Σὺ εἶ μόνος κύριος,
Ἰησοῦς Χριστός,
Εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός.
Ἀμήν.

Καθ' (γ) ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε,
Καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν
αἰῶνα,
Καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
Καταξίωσον κύριε καὶ τὴν ἡμέραν
ταύτην
Ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.
Εὐλογητὸς (δ) εἶ κύριε ὁ Θεὸς τῶν πα-
τέρων ἡμῶν.
Καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ
ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.
Εὐλογητὸς (ε) εἶ κύριε, δίδαξόν με
τὰ δικαιώματά σου,
Εὐλογητὸς εἶ κύριε, δίδαξόν με
τὰ δικαιώματά σου,
Εὐλογητὸς εἶ κύριε, δίδαξόν με
τὰ δικαιώματά σου.
Κύριε (ζ) καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν
ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
Ἐγὼ (η) εἶπα, Κύριε ἐλέησόν με,
Ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν
σοι.
Κύριε (θ) πρὸς σὲ κατέφυγα,
Δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά
σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.
Ὅτι (ι) παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς.
Ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.
Παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς
γινώσκουσίν σε.

(α) Luc. 2. 14. (β) Joh. 1. 29. (γ) Pſal. 144. 2. (δ) Cant. 3. puer. ver. 52. (ε) Pſal. 118. 12. (ζ) Pſa. 89. 1. (η) Pſal. 40. 5. (θ) Pſal. 142. 9. 10. (ι) Pſal. 35. 10. 11. ſec. LXX.

Quo perquam ſacrato vereque glorioſo hymno, a multitudine militiæ cæleſtis incepto; a Baptiſta continuato; a Pſalmiſta Davide, pueris tribus, piiſque Chriſtianis, (collatis quaſi ſymbolis) conſummato; totque abhinc ſeculis (ut vel ex hoc ſummæ Antiquitatis monumento videre eſt) in Eccleſia decantato; poſt exantlatam operam per quadrienne & quadrimeſtre ſpatium, ab initio operis ad finem ejus uſque, in colligendis hujus MS. A. variantibus Lectionibus, ipſiſque cum Bibliis Græcis LXX. Interp. eorumque Tranſlatione, atque Vulgata Verſione, Latina; aliiſque quæ proxime præceſſerunt, quam multis, ad prelum corrigendis atque recognoſcendis, labores meos concludo: Si prius, repetita priore hujus hymni parte, meo, atque eorum, quibuſcum operatus ſum, nomine, Deo Gratias, qui per immenſum nos mare ad portum perduxit, deinceps agam: ejuſque laudes, qui nunquam ſatis laudandus, præcinentibus angelis, ſuccinentibus piis ſanctiſque viris, cum ea quæ in cœlis, quæ in terris, Eccleſia Univerſa, concinamus omnes atque recinamus.

Τροχαϊκόν, Δίμετρον Ἀκατάληκτον, σὺν τῷ Διμέτρῳ, καταληκτικῷ, γένους τοῦ αὐτοῦ.

1.

Δόξα καὶ τιμὴ δοθήτω
Τοῖς ἐν ὑψίστοις Θεῷ,
Ἡσύχ' εἰρήνη γενέσθω
Τῆς ἐπ' αἴας τῆς κάτω,
Εὐδοκῶν θέλησις ἔστω
Τῷ γένει τ' ἀνθρωπίνῳ.

2.

Τοὺς ἐπαίνους σοῦ λέγομεν,
Αἴρομέν σου τοὔνομα,
Εὐσεβῶς σε προσκυνοῦμεν,
Εὐχαριστοῦντες διὰ
Τὴν σὴν δόξαν εὐλογοῦμεν,
Καὶ τὸ κλέος σου μέγα.

3.

Οὐρανῶν ἄναξ κράτιστε,
Χαῖρε σὺ πάτερ Θεός,
Υἱ' Ἰησοῦ χαῖρε Χριστέ,
Πρωτογεννηθεὶς Πατρός,
Πνεῦμα θεῖον, πνοῦς ἄριστε,
Καίγε τρεῖς καίγ' εἷς μόνος.

4.

Δεσποτῶν ὁ δεσποτεῦντος,
Ἀμνὲ ἄμωμε τοῦ Θεοῦ,
Υἱὲ τοῦ πατρὸς τεκόντος
Ἀφθίτου κ' αἰωνίου,
Κόσμου ἀφαιρῶν τοῦ παρόντος
Πταίσματ', ἵλεως γίνου.

5.

Πταῖσμα κόσμου φέρεις, γίνοιο
Αὐτὸς ἡμῖν ἵλεως,
Πταῖσμα κόσμου αἴρων κακοῖο,
Κλῦθι τῆς δεήσεως,
Τῇ καθεσθεὶς ἐν θεοῖο
Δεξι', ἱλαθ' εὐμενῶς.

6.

Εἷς γὰρ ἅγιος, εἷς μονάρχης
Κυριεύων αὐτὸς εἶ,
Κυριεύων εἷς ἀπ' ἀρχῆς
Χριστέ, σὺν τῷ Πνεύματι,
Κυριεύων εἷς πρὸ τ' ἀρχῆς,
Ἴσος ἐν δόξῃ Πατρί.

Ἀμήν.

Jambicum, Dimetrum, Acatalectum.

1.

Deo ſit in Sublimibus
Laus & perennis gloria,
Terriſque pax, mortalibus
Mens & voluntas unica.

2.

Te prædicamus, te Deum
Benedicimus; te plurimis
Tuumque nomen inclytum
Extollimus præconiis.

3.

Tibi gratias; quas poſſumus
Præſtare maximas, tuæ
Pro ſplendidæ reponimus
Immenſitate gloriæ.

4.

Domine Deus, rex cœlice,
Deus omnium potens Pater;
O ſingularis, unice,
O Chriſte, partus integer.

5.

Agnus Dei, patris tui
Qui ſempiternus filius,
Peccata tollis ſeculi;
Miſerere nobis, quæſumus.

6.

Peccata tollens ſeculi,
Audi tuorum nunc preces;
Miſerere nobis, ad tui
Qui dexteram Patris ſedes.

7.

Tu namque ſolus ſanctus es,
Dominuſque, Chriſte: tu Patris
Cum Spiritu par ſummus es,
In gloria ejus numinis.

Amen.

Anno meo climacterico magno, ætatis meæ LXIII. die S. Hilarii.
Jan. 13. ſtylo vet. CHRISTI ἐνανθρωπήσεως MDCL VII/VIII.

Servientium Deo, inque hoc opere, minimus,
ALEXANDER HUISSUS S.T.B. *Coll. Wad.*
apud Oxon. olim Socius.

VARIÆ LECTIONES VETERIS TESTAMENTI VULGATÆ LATINÆ EDITIONIS AB LUCA *Brugenſe, Hentenio, aliiſque Theologis Lovanienſibus collectæ; & cum codicibus Græcis, Syriacis, Bibliis Regiis, veterumque Eccleſiæ Patrum & ſcriptorum verſionibus & explicationibus collatæ.*

Explicatio Notarum quæ in his Lectionibus occurrunt.

* *Aſteriſcus ſive ſtellula, ſignificat eorum, quibus præfigitur, additionem.* - *Obelus ſive veru, rejectionem.* ⁖ *Hujuſmodi tria punctula, alterius dictionis, ad ambiguitatem ejus, quæ in textu eſt, tollendam, poſitionem.*
MS. *deſignat exemplaria MSS. Latina, quorum numerus fere adjungitur.*
R. *indicat lectionem concordare cum Bibliis Regiis.*
Rab. *ſic Rabanum legere ſignificat*, Aug. *Auguſtinum*, Hier. *Hieronymum*, B. *Bedam*, Greg. *Gregorium*, Hil. *Hilarium*, Am. *Ambroſium*, Rad. *Radulphum*, Pr. *Primaſium: Nomen vero expreſſius poſitum, ut* Hieron. *inſinuat ex ejus colligi Commentariis ita lectum, licet in ejus textu legatur aliter: & ſic in reliquis.*
C. *Chaldaicam Paraphraſim indicat.*
G. *oſtendit lectionem congruere textui Græco Bibliorum Regiorum.* G. q. *cum aliis quibuſdam Græcis exemplaribus.*
H. *lectionem Hebræo textui conformem eſſe vel propius accedere commonſtrat.*
S. *Syriacum textum Regii operis notat.*
MS. q. *MSS. quædam ſic legere ſignificat.*
o. *Significat lectiones illas eſſe exigui momenti.*
Q. N. *hoc eſt, Quære Notationes, librum ſcilicet Lucæ Brugenſis ſingularem: ubi de his varietatibus uberius diſſeritur.*
Obſervandum etiam has notas referri ad Edit. Bibl. Lovan. A. 1584.

GENESIS.

CAP. I.

VER. 2. *Domini*] Dei 10 MS. R. Rab. H. C.G. v. 4. *& diviſit*] *Deus 1 MS. H. C. G. ibid. *a tenebris*] ac tenebras MS. Rab. v. 11. *facientem*] afferentem 11 MS. v. 15. *Ut*] & 8 MS. H. C. G. v. 17. *as*] * Deus 7 MS. R. H. C. G. v. 21. *produxerant*] produxerunt 1 MS. H.G. v. 26. *Et beſtiis*] * terræ MS q. ibid. *Terræ*] creaturæ MS. q. v. 27. *-& ſimilitudinem*] 21 MS. R. Rab. H. C. G.

CAP. II. v. 2. *opere*] * ſuo 2 MS. Rab. H. C. G. v. 3. *benedixit*] *Deus 1 MS. H. C. G. v. 5. *Terram*] eam 3 MS. G. v. 23. ⁖ *virago*] [illegible] ibid. ⁖ *viro*] is. v. 24. *& Matrem*] * ſuam 7 MS. H. C. v. 25. *& non*] nec 3 MS.

CAP. III. v. 10. *tuam*] * Domine MS. q. v. 11. *- Dominus*] 8 MS. H.C.G. v. 15. *ipſa*] ipſe 2 MS. H. C. G. Q. n. v. 19. *-tuo*] 8 MS. R.H.C. v. 23. *emiſit*] & emiſit 4 MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 1. ⁖ *Poſſedi*] Canithi. ibid. *Deum*] Dominum 1 MS. R.H.C. v. 7. *-tuum*] 12 MS. R. H. v. 8. *-Egrediamur foras*] Rab. H.C. Q. n. v. 25. ⁖ *Poſuit*] ſoth.

CAP. V. v. 3. *-filiam*] 8 MS. Rab. H. C. G. ibid. *Imaginem & ſimilitudinem*] ſimilitudinem & imaginem 5 MS. Rab. H. C. G.

CAP. VI. v. 3. *Deus*] Dominus MS. R. H. C. Dominus Deus G. v. 6. *-Et præcavens in futurum*] 2 MS. R. Rab. H. C. G.

CAP. VII. v. 13. *&*] * tres MS. R. H. C. G. v. 17. *diebus*] * & quadraginta noctibus 7 MS. G. v. 19. *nimis*] * Nimis C. G. v. 23. *delevit*] * Deus MS. q.

CAP. VIII. v. 5. *enim*] autem 4 MS. G. Sine conjunctione legunt cum Hebræis Chaldæi. v. 7. *-non*] 6 MS. R. H. C. Q. n. v. 21. *omnem animam*] omnem animantem 6 MS. Omne vivens H. C. Omnem carnem viventem G. ibid. *-viventem*] o.

CAP. IX. v. 5. *-&*] 1 MS. H. C. G. ib. *-de manu*] 16 MS. Rab. H.C. G. v. 11. *diſſipans*] * omnem MS. G. v. 16. *-meus*] 1 MS. R.H.C. ibid. *&*] * inter 1 MS. H. C. G. v. 17. *eſt*] erit MS. q. ib. *&*] * inter 3 MS. H. G. v. 21. *nudatus*] * jacuit MS. q. Rab. v. 25. *Maledictus*] * puer MS. q. v. 27. ⁖ *Dilatet*] japht.

CAP. X. v. 1. *-ſunt*] 5 MS. R. H. C. G. ibid. *-filiorum*] o. v. 5. *unuſquiſque*] vir Rab. H. C. ib. *-ſuam*] 9 MS. R. G. at contradicunt Rab. H. C. v. 7. *Saba,*] *& 12 MS. Rab. H. C. G. v. 9. *ab hoc*] ob hoc 5 MS. H. C. G. v. 25. ⁖ *diviſa ſit*] niphlega.

CAP. XI. v. 3. *faciamus*] * nobis MS. q. v. 9. ⁖ *Babel*] Balal. v. 10. *-ſunt*] 6 MS. H. C. G. v. 12. *Porro Arphaxad*] Q. n. v. 13. *trecentis*] quadringentis 5 MS. H. C. v. 31. *irent*] iret 6 MS. Rab. ad eundum H. C.G.

CAP. XII. v. 1. *monſtravero*] monſtrabo 3 MS. H. C. G. v. 7. *qui apparuerat ei*] * & invocavit ibi nomen ejus o. v. 16. *aſini*] aſinæ o. ibid. *famulæ*] familiæ o. ib. *-& aſinæ*] o.

CAP. XIII. v. 2. *valde*] * Abram 6 MS. Rab. H. C. G. v. 7. *Unde*] *& MS. q, v. 14. *-in directum*] 10 MS. R. Rab. H. C. G. ib. *&*] * ad 6 MS. H. C. v. 16. *-terræ*] o. ibid. *numerare*] numerari 3 MS. R. H. C. v. 17. *-ergo*] 10 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 1. *Ponti*] Ellaſar H. C. G. v. 5. *-&*] 12 MS. R. Rab. H.C.G. v. 7. *-uſque*] 10 MS. Rab. H. C. G. v. 10. *-rex*] 6 MS. H. C. v. 15. *-& Phœnicem*] 13 MS. R. H. C. G.

CAP. XV. v. 6. *Deo*] Domino 1 MS. R. Rab. H. C. v. 10. *-ea*] MS. q. Rab. v. 12. *occumberet*] occubuiſſet MS. q. Rab. ibid. *ſopor*] pavor Rab. ecſtaſis G. Textui recte covenit H. v. 19. *magnum*] * fluvium MS. H. C.

CAP. XVI. v. 1. *-ſibi*] ei H. C. G. 13 MS. v. 2. *acquieſceret*] acquieviſſet 3 MS. H. C. G. v. 11. ⁖ *Iſmael*] Samah. v. 13. *autem*] * Agar MS. q. Rab.

CAP. XVII. v. 4. *&*] * ponam o. v. 5. ⁖ *patrem multarum, &c.*] ab hamon goim. v. 8. *tuo*] * poſt te 4 MS. R. H. C. G. v. 10. *-meum*] 6 MS. G. A R. autem Rab. H. & C. legitur.

CAP. XVIII. v. 2. *-ſui*] 6 MS. H. C. At a R. Rab. & G. legitur v. 6. *-ſimile*] o. v. 25. *qui judicat omnem terram: nequaquam facies judicium*] nunquid judex univerſæ terræ non facies judicium H. C. G. ibid. *-hoc*] 12 MS. v. 28. *quadragintaquinque*] quinque 4 MS. R. H. C. Textus conſentit G. v. 29. *-ibi*] o.

CAP. XIX. v. 1. *-eos*] 4 MS. H. C. G. v. 14. *-&*] 7 MS. Rab. H. C. v. 15. *Surge*] * & MS. q. Rab. v. 16. *uxoris*] * ejus 6 MS. H.C. G. v. 30. *-cum eo*] o. v. 35. *-etiam*] 4 MS. G. ib. *-&*] H. C. G. q. v. 38. *Ammon*] Ben-ammi H. Huic nomini convenit interpretatio, quam interpres ſubjunxit.

CAP. XX. v. 12. *-&*] 8 MS.

CAP. XXI. v. 6. ⁖ *Riſum fecit:*] Seoc. v. 7. *auditurus*] auditorum 5 MS. v. 9. *Ægyptia*] * quem peperit ipſi Abraham. H. C. G. ib. *-cum Iſaac filio ſuo*] 6 MS. H. C. At G. habent. v. 14. *tradiditque*] * ei MS. q. v. 20. *Et fuit*] * Deus 1 MS. H. C. G.

CAP. XXII. v. 1. *-Abraham*] 8 MS. H. C. verum R. & G. nomen Abrahæ, conformiter textui geminant. v. 6. *manibus*] * ſuis MS. H. C. v. 12. *Dominum*] Deum 3 MS. R. Rab. H. G. v. 14. *videt*] videbit H. vidit G. v. 16. *-propter me*] 16 MS. R. H. C. In G. vero reperitur.

CAP. XXXIII. v. 5. *-Dicentes*] o. v. 8. *-pro me*] o. v. 13. *plebe*] populo terræ H. C. G. ibid. *-ejus,*] 8 MS. Rab. ibid. *agro*] eo 7 MS. Rab. illic H. C. G. v. 15. *-me*] o. v. 16. *probatæ*] probati 1 MS. Hebraice eſt, Argenti tranſeuntis ad mercatorem. Chaldaice, Argenti quod recipiebatur pro mercimoniis in unaquaque provincia. Græce; Argenti probati mercatoribus. v. 17. *-ejus*] o. v. 19. *duplici*] duplicis Q. n.

CAP. XXIV. v. 3. *&*] * Deum] H. C. G. v. 7. *cœli*] * & terræ MS. G. v. 11. *dixit*] oravit Dominum dicens: o. v. 15. *Domino meo*] * Abraham MS. R. G. Textus Hebræis conſentit & Chaldæis. v. 17. *bibendum*] ſorbendum 8 MS. v. 21. *Deus*] Dominus MS. R. H. C. G. v. 24. *Nachor, quem peperit ei Melcha*] Melchæ, quem peperit Nachor 5 MS. H. C. G. Q. n. v. 30. *-aquæ*] H. C. G. v. 32. *fœnum*] * camelis H. C. G. ibid. *camelorum*] ejus H. C. G. v. 42. *-aquæ*] 9 MS. H. C. G. v. 47. *-ejus*] o. v. 52. *-procidens*] 9 MS. H. C. G. v. 53. *-ea*] 1 MS. H. C. G. ibid. *-pro munere:*] H. C. G. ib. *fratribus*] fratri H. C. G. frater R. H. C. At, plurali numero, legunt MS. & G. v. 59. *illius*] * Deboram MS. q. v. 63. *oculos*] * ſuos 2 MS. H. C. v. 67. *-domino ſuo*] 8 MS. H. C. G.

CAP. XXV. v. 2. *Zamram*] Zamran MS. R. H. C. Zombran G. v. 3. *Laomim*] Laummim MS. H. v. 22. *fuit*] * me 1 MS. H. C. G. v. 26. ⁖ *plantam*] aceb.

CAP. XXVI. v. 23. *autem*] * Iſaac MS. q. v. 28. *nos*] nunc o. v. 31. *locum ſuum*] domum ſuam. o. v. 34. *uxores duas*] uxorem 1 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 12. *inducat*] inducam Miſſale Roman. H. C. G. v. 27. *-illi*] o. ibid. *-pleni*] 5 MS. R. H. C. in Rab. & G. legitur. v. 28. *vini*] * & olei o. v. 32. *-illi*] o. v. 36. ⁖ *ſupplantavit*] Jacob. v. 37. *vino*] & oleo o. v. 41. *Venient*] Veniat MS. G. ibid. *&*] ut 7 MS. G. v. 42. *hæc*] * verba 4 MS. H. C. G.

CAP. XXVIII. v. 7. *-ſuis*] o. v. 20. *Dominus*] Deus MS. R. Rab. H. Dominus Deus G. verbum Domini C.

CAP. XXIX. v. 25. *-ſuum*] 6 MS. ibid. *eſt*] * hoc 5 MS. H. C. G. ibid. *quare*] * Liam o. v. 32. ⁖ *Vidit*] Raa. v. 33. ⁖ *audivit*] Samah. v. 34. ⁖ *copulabitur*] illave. v. 35. ⁖ *confitebor*] ode.

CAP. XXX. v. 6. ⁖ *Judicavit*] Dan. v. 8. ⁖ *Comparavit me*] Naphtule Niphtalti. v. 11. ⁖ *Feliciter*] bagad. v. 13. ⁖ *beatitudine mea:*] oſri. ib. *beatam quippe me dicent*] ci iſſerouni. ib. *dicent*] * omnes. v. 18. ⁖ *mercedem*] ſachar. ibid. *Iſſachar*] * quod eſt merces MS. teſte Rabano. G. v. 20. ⁖ *mecum erit*] izbeleni. v. 24. ⁖ *Addat*] Joſeph. v. 25. *in patriam-meam*] -10 MS. ad locum meum H.C.G. v. 26. *-vero*] -13 MS. enim H. C. G. v. 30. °- *ad te*] MS. q. ib. *provideam*] * etiam 5 MS. H. C. G. v. 33. *argues*] arguent 3 MS. H. C. G.

CAP. XXXI. v. 4. *Miſit*] * Jacob. 1 MS. H. C. G. v. 17. *itaque*] autem MS. R. G. v. 29. *tui*] veſtri 4 MS. H. C. ibid. *contra*] cum 10 MS. H. C. G. v. 31. *auferres*] * mihi 1 MS. H. C. G. v. 32. *inveneris,*] * & 7 MS. H. C. G. v. 43. *ſunt*] * ſed 7 MS & H. C. Textui conſentiunt R. & G. ibid. ⁖ *filiis*] לִבְנָתִי. ib. ⁖*Tumulus*] Gal. ibid. ⁖*teſtis*] Ed. v. 48. *teſtis*] * Et adjecit Laban o.

CAP. XXXII. v. 1. *autem*] quoque 7 MS. Rab. & H. C. G. Jacob. abiit, &c. v 22. *mature*] mane 1 MS. nocte H. C. G. v. 28. *contra Deum fortis fuiſti*] ⁖ Sarichain Elohim. v. 29. *nomen meum*] * quod eſt mirabile o. v. 30, ⁖ *Dominum facie ad faciem,*] Deum MS. R. H. G. Angelum Domini C. ⁖ Elohim panim el panim.

CAP. XXXIV. v. 2. -*eam.*] 8 MS. Rab.

CAP. XXXV. v. 4. *eorum*] earum o.

CAP. XXXVI. v. 2. *filiæ*] filiam 3 MS. filii 14 MS. R. Rab. G. Q. n. v. 4. *Ada*] * ipſi Eſau H. C. G. v. 11. *& Cenez*] * & Core o. v. 14. *filiæ*] ut ſupra v. 2. v. 17. *iſti filii Baſemath uxoris Eſau*] -o. v. 20. *habitatores*] habitatoris MS. G. verum quæ in textu eſt lectio R. Rab. H. C. conformis eſt.

CAP. XXXVII. v. 10. *num*] nunquid MS. G. v. 11. *rem tacitus conſiderabat*] verbum ſervavit. H. C. G. v. 16. -*greges*] H. C. G. v. 20. *ciſternam veterem*] unam ciſternarum H. C. G. v. 22. *interficiatis*] interficiamus MS. R. H. C. G. ibid. *ejus*] * Et dixit ad eos Reuben H. C. G. et ſequitur, ne effundatis, &c. ibidem *effundatis*] effundamus o. ibid. *hanc*] veterem o. v. 24. -*veterem*] 8 MS. Rab. H. C. G. v. 27. *venundetur*] vendamus MS. H. C. G. v. 28. *Madianitis*] Iſhmaelitis o. ibid. *viginti*] triginta o. v. 29. *puerum*] Joſeph in ciſterna, H. C. G. v. 33. *agnoviſſet*] cognoviſſet MS. Rab. v. 36. *militum*] militiæ MS. Rab.

CAP. XXXVIII. v. 2. ⁖ *vocabulo*] uſemo ᾗ ὄνομα. v. 12. *Sua*] filiæ Suæ 6 MS. R. H. C. Textui lectio G. conſentit. v. 16. -*ne agnoſceretur*] H. C. v. 17. -*Patior quidvis*] H. C. G. v. 21. *mulier*] meretrix H. G. C. v. 29. ⁖ *diviſa eſt propter te maceria*] pharaſta, phares.

CAP. XXXIX. v. 3. *generet ab eo*] generentur ab eo o. v. 6. *Nec quidquam, &c.*] & dimiſit omnia quæ habebat in manu Joſeph. H. C. G. v. 9. *Dominum meum*] Deum MS. H. C. G. Deum meum MS. R. Rab. v. 10. *dies*] * loquebatur 4 MS. R. H. C. G. v. 13. *mulier*] * quod reliquiſſet H. C. G. ibid. -*ad ſe*] 9 MS. Rab. H. C. G.

CAP. XL. v. 10. -*in*] 9 MS. v. 17. *portare*] * putabam MS. q. R. ibid. *cibos*] * Pharaonis H. C. G. v. 21. *ei*] regi 13 MS. Rab. Pharaoni H. C. G.

CAP. XLI. v. 8. -*omnes*] o. v. 24. *ſomnium*] ſomniorum 4 MS. H. C. G. v. 43. *ſecundum*] ſecum o. v. 44. *rex Ægypti*] 10 MS. Rab. Pharao. H. C. G. v. 51. ⁖ *Obliviſci me fecit*] naſſani. v. 52. ⁖ *Creſcere me fecit*] hiphrani. v. 54. *autem*] etiam MS. R. ibid. *panis*] fames MS. R. Rab. His accedit exemplar Græcum, quod panes non erant, legit. At H. C. G. id quod in textu eſt habent.

CAP. XLII. v. 6. *erat princeps in Terra-Ægypti*] princeps Ægypti MS. Rab. -H. C. G. v. 13. -*dixerunt*] 2 MS. Rab. H. C. G. v. 28. *pecunia*] * mea 7 MS. H. G. v. 30. *terræ*] * illius 5 MS. ibid. -*eſſe provinciæ*] o. v. 36. *auferetis*] aufertis MS. q.

CAP. XLIII. v. 3. *atteſtatione*] teſtificatione MS. v. 11. *frugibus*] fructibus MS. G. v. 14. -*in vinculis*] 5 MS. H. C. G. v. 17. *Ibique*] Illique MS. v. 22. *quæ-nobis neceſſaria ſunt*] -6 MS. Rab. cibum H. G. frumentum C.

CAP. XLIV. v. 4. *tunc*] cum MS. v. 18. -*confidenter*] H. C. G. v. 27. -*Ad quæ*] At MS. R. H. C. G. v. 32. -*ſim*] 6 MS. H. C. G.

CAP. XLV. v. 5. -*in Ægyptum*] 1 MS. Rab. H. C. G. v. 23. *eis*] ei 12 MS. H. C. G. v. 26. -*filius tuus*] 10 MS. Rab. H. C.

CAP. XLVI. v. 8. *ipſe*] Jacob H. C. G. v. 9. *Primogenitus*] * Jacob H. C. G. v. 10. *Jamin*] * & Jami. o. v. 18. *autem*] * Jacob MS. q.

CAP. XLVII. v. 4. -*nos*] 1 MS. H. C. G. ibid. -*ſervos tuos*] o v. 16. *panes*] panem MS. H. C. Textui ſuffragantur R. Rab. & G. v. 22. -*&*] MS.

CAP. XLVIII. v. 3. -*Joſeph*] MS. q. Rab. v. 15. *Jacob filiis Joſeph*] Joſeph filio ſuo 29 MS. Rab. Q. n. v. 20. *eis*] ei MS. q.

CAP. XLIX. v. 3. -*in*] 3 MS. Rab. H. v. 8. ⁖ *te laudabantur*] jodoutha. ibid. *tua*] tuæ MS. R. Rab. G. pro textu ſtant cum Hebræis Chaldæi. v. 16. ⁖ *judicabit*] iadin. v. 19. ⁖ *accinctus præliabitur ante eum*] gedoud jegoudennou. ibid. ⁖ *accingetur*] jagud. v. 26. *veniret*] veniat 5 MS. v. 31. *jacet*] * Emptio agri & ſpeluncæ quæ in eo a filiis Heth H. C. G.

CAP. L. v. 11. *Ægypti*] * qui eſt trans Jordanem H. C. G. v. 16. *fecimus*] * ei MS. H. C. G. ibid. -*dicentes*] MS. q. Rab. v. 17. *ſervo Dei patri tuo*] ſervis Dei patris tui 1 MS. R. H. C. G.

EXODUS.

CAP. I.

VER. 13. *eis*] * & invidentes o.

CAP. II. *greges*] gregem 6 MS. H. C. oves G. v. 18. *Raguel*] Jethro o. v. 22. ⁖ *Advena ſui in terra aliena:*] ger. ib. -*Alterum vero peperit: quem vocavit Eliezer dicens: Deus enim patris mei adjutor meus, & eripuit me de manu Pharaonis.*] 2 MS. H. C. Hinc tollunt: poſt 18. cap. v. 4, legunt In Græca vero tranſlatione & Rab. & hic & ibi legitur. v. 25. *liberavit*] cognovit 10 MS. Rab. H. G.

CAP. III. v. 1. *ſoceri*] cognati 11 MS. Rab. Q. N. v. 2. *Dominus*] Angelus Domini H. C. G. Textus Rab. conſonat. v. 8. *Hevæi*] Gergezæi 5 MS. G. verum R. Rab. H. C. Gergezæi non meminerunt. v. 11. -*filios*] o. v. 12. -*meum*] 2 MS. H. C. & G. legunt. ibid. *immolabis*] immolabitis H. C. G. v. 20. *quæ*] enim 10 MS. Rab. & H. C. G. Et ext. infra 11. 2. & 12. 35.

CAP. IV. v. 5. *tuorum*] ſuorum R. H. C. G. v. 18. *ſocerum*] cognatum 10 MS. Q. n. v. 26. -*tu mihi es*] 8 MS. H. Q. n. v. 27. *autem*] quo MS. R. v. 31. -*Dominus*] o.

CAP. V. v. 12. *per*] in MS. R. H. C. G. v. 17. -*idcirco*] o. v. 19. *in malum*] in malo 4 MS. Rab. H. G.

CAP. VI. v. 3. ⁖ *ADONAI*] יהוה. v. 20. *Moyſen*] * & Mariam o.

CAP. VII. v. 10. *Tulitque*] & projecit H. C. G.

CAP. VIII. v. 9. -*& a ſervis tuis, & a populo tuo*] 12 MS. H. C. A Græcis tollitur illud duntaxat: & a ſervis tuis. v. 19. *hic*] hoc MS. Rab. G. v. 25. *ſacrificare*] * Domino MS. q.

CAP. IX. *ulcera*] vulnera 23 MS. Q. n. v. 11. *ulcera*] vulnera 23 MS. v. 15. *manum*] * meam MS. H. C. G.

CAP. X. v. 2. *auribus*] aures MS. G. v. 3. *mihi*] * in deſerto o v. 9. -*Dei*] 6 MS. H. C. Textus G. conſonat. v. 11. *Non fiet ita*] Non fiat ſic H. C. G. v. 18. -*Moyſes*] 6 MS. H. C. A. G. autem R & Rab. non tollitur.

CAP. XI. v 2. *aurea,*] * & veſtem MS. G. Ab H. autem C. & Rab. non additur. v. 5. *ingrediar*] egrediar 10. MS. egredior. H. revelor. C. ingredior G. v. 7. *&*] * filios o. v. 8. *adorabunt*] orabunt 5 MS. C. v. 10. *ſigna &*] 9 MS. H. C. G. Q. n.

CAP. XII. *calceamenta*] * veſtra 1 MS. Rab. H. C. ibid. *baculos*] baculum MS. H. Textui hic Rab. & hic & illic R. & G. conſentiunt. v. 19. *fermentatum*] fermentum 1 MS. H. C. G. v. 22. *limine*] vaſe C. dictio hebræa & limen ſignificat & vas. v. 23. -*domus*] 5 MS. H. C. G. v. 24. *cuſtodi*] cuſtodite 5 MS. H. C. G. ibid. *tibi*] vobis 5 MS. ibid. *tuis*] veſtris 5 MS. Q. n. v. 25. *Dominus*] * Deus MS. Q. v. 29. *ejus*] ſuo 1 MS. v. 31. -*&*] MS. R. H. C. ibid. *ite*] * & MS. R. G. v. 37. *abſque parvulis-& mulieribus*]-12 MS. H. C. præter exercitus impedimenta G. textui Rab. ſuffragatur. v. 39. *occurrerat*] curaverat MS.

CAP. XIII. v. 5. *te*] vos MS. q. ibid. *celebratis*] celebrabis 8 MS. R. H. C. G. v. 16. *ante*] inter 6 MS. Rab. H. C. Textui R. & G. conſentiunt *Dominus*] Deus MS. R. H. G.

CAP. XIV. v. 19. -*ſi*] Q. n. ibid. *Domini*] Dei MS. R. H. G. v. 24. -*ecce*] R. H. C. G. pro textu MS. & Rab. faciunt.

CAP. XV. v. 7. *meos*] tuos 4 MS. R. H. C. -G. v. 8. *ſtetit*] * ſicut moles aut murus H. C. G. v. 11. *laudabilis*] * & 11 MS. R. At a Rab. H. C. & G. non legitur. v. 17. -*tuum*] MS. Rab. H. C. G. v. 19. *eques*] equus 8 MS. H. G. Q. n. -o. ibid. -*ejus*] MS. Rab. G. v. 23. ⁖ *amare*] marim. v. 27. -*filii Iſrael,*] 9 MS. Rab. H. C. G.

CAP. XVI. v. 7. *audivi*] audivit MS. H. C. G. v. 8. *eum*] nos Rab. G. Textui vero ſuffragantur MS. R. H. C. ibid. *enim*] autem Rab. G. pro Textu faciunt MS. R. & H. C. & nos quid? v. 26. *Domini*] Domino 6 MS. R. H. G. coram Domino C. ib. -*Domini*] H. C. G. Domino 1 MS. R. v. 33. *in*] * futuras retro 6 MS. R. A Rab. autem H. C. & G. non legitur. ibid. *præcepit*] præceperat MS. R. Q. n.

CAP. XVII. v. 8. *Amalec*] * ad pugnam MS. q. v. 16. *ſolii*] ſolius o.

CAP. XVIII. v. 4. ⁖ *Deus enim*] Elohi. ibid. ⁖ *adjutor*] ezer. v. 12. *Domino*] Deo MS. R. H. C. G. v. 21. *ſapientes*] potentes 16 MS. R. Rab. H. C. G.

CAP. XIX. v. 1. *egreſſionis*] * filiorum MS. H. C. G. v. 3. *ad Deum*] * in montem MS. in montem Dei G. in conſpectum verbi dei C. Quæ autem in textu eſt lectio R. Rab. & H. conformis eſt. v. 12. *ad eos*] MS. Rab. H. C. G. v. 13. *tangent*] tanget 7 MS. H. C. G. v. 16. *timuit*] * omnis 2 MS. H. C. G. v. 19. *ei*] * voce H. C. G. v. 21. *velit*] velint MS. Rab. H. C. G. v. 25. -*omnia*] H. C. G.

CAP. XX. v. 1. *Dominus*] Deus 2 MS. R. H. v. 10. -*in eo*] 12 MS. Rab. H. C. At in R. & G. reperitur. v. 18. *videbat*] audiebat o. v. 23. *facietis*] * mecum 3 MS. H. coram me 1 MS. C. In R. autem Rab. & G. neutrum legitur. v. 25. *cultrum*] * tuum 16 MS. H. C. G. ibid. *eum*] eo MS. R. His volunt cum H. Chaldæi: nam ad altare referunt illos Rab. G.

CAP. XXI. v. 14. *per induſtriam*] de induſtria. ibid. *aut*] & 4 MS. Rab. H. C. Textus R. & G. conſentit. v. 16. *Qui maledixerit patri ſuo vel matri, morte moriatur*] Q. n.

CAP. XXII. v. 6. *ſpicas*] ſpinas MS. R. Rab. H. C. G. v. 9. *damnum*] damni 2 MS.

CAP. XXIII. v. 3. *judicio*] negocio 14 MS. H. ut autem in textu eſt C. & ſeptuaginta tranſtulerunt R. & Rab. legunt. v. 6. *judicium*] 13 MS. Non decl. ſeu pervertes judicium pauperis in lite ejus. v. 15. *comedes*] comedetis MS. R. G. Textus Rab. H. & C. conformis eſt. v. 16. *meſſis*] menſis o. v. 17. -*tuo*] 6 MS. Rab. H. C. v. 18. *tua*] meæ 9 MS. Rab. H. C. G. v. 20. *mittam*] mitto 2 MS. Rab. H. C. G. ibid. -*meum*] 6 MS. H. C. v. 21. *peccaveris*] peccaveritis 5 MS. Rab. H. C. v. 26. -*in*] o.

CAP. XXIV. v. 1. -*ex*] 2 MS. H. C. G. Textui Rab. auxiliatur. v. 5. -*duodecim*] 4 MS. Rab. H. C. G. v. 10. -*&*] MS. Rab. H. C. G. v. 11. *qui procul receſſerant*] Q. n. v. 12. *eos*] filios Iſrael MS. q. R. Rab. v. 16. *eum*] * Dominus MS. R. G. ab H. autem & C. non additur.

CAP. XXV. v. 5. *ianthinas*] hyacinthinas MS. R. Rab. G. Q. n.

CAP. XXVI. v. 14. *ianthinis*] hyacinthinis MS. R. Rab. G.

CAP. XXVIII. v. 33. *tincto*] * & byſſo retorta MS. R. G. verum ab H. & C. non legitur.

CAP. XXIX. v. 5. -&] 4 MS. H. C. v. 31. *conſecrationis*] conſecrationum 7 MS. H. Textui vero conſonant G. v. 33. *ſancti*] ſanctas 5 MS. G. ſanctificata MS. ſanctitas H.C.

CAP. XXX. v. 9. *-libamina*] o. v. 13. *nomen*] numerum 3 MS. H. C. viſitationem, ita tranſtulerunt 70. Ut in textu eſt, legit Rab. v. 24. [illegible]] * aromatici H. C. G.

CAP. XXXI. v. 8. *altaria*] altare 3 MS. R. In H. & C. eſt. Et altare thym. & altare hol. in G. non aliud eſt quam, Et altaria. v. 14. *-me[illegible]*] 2 MS. R. Rab. H. C. G. v. 15. *facietis*] facies 4. MS. G. fiet H. C. v. 18. *ab*] * omni MS. R. Rab.

CAP. XXXII. v. 1. *acciderit*] ei 3 MS. H. C. G. v. 5. *-dicens*] o. v. 7. *dicens*] 7 MS. H. C. Textui conſentiunt R. Rab. & G. v. 13. *Abraham*] & MS. R. G. At ab H. & C. non additur. v. 16. *Domini*] Dei MS. R. H. G. v. 21. *Dixitque*] * Moyſes 6 MS. H. C. G. v. 28. *-triginta*] 9 MS. R. Rab. H. C. G. viginti o. v. 31. *Obſecro*] * Domine MS G. A R. autem H. & C. non legitur. v. 34. *tibi*] * ecce H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 1. *-dicens*] 8 MS. H. C. G. v. 3. *eſt*] es 5 MS. Rab. H. C. G. v. 9. *oſtium*] * Tabernaculi 2 MS. H. C. G. v. 10. *loquebaturque*] Dominus MS. q. R. v. 13. *faciem tuam*] * viam tuam 9 MS. viam bonitatis tuæ C. teipſum manifeſte Rab. G. v. 19. *vocabo*] vocabor Q.

CAP. XXXIV. v. 4. *ſecum*] * duas 7 MS. H. C. G. A Rab. non additur. v. 10 *cernat*] * omnis H. C. G. ibid. *-iſte*] 3 MS. Rab. C. v. 11. *Jebuſæum*] *& Cergeſæum 4 MS. G. Ab H. autem. C. & Rab. non agnoſcitur. v. 13. *deſtrue*] * & 1 MS. H. C.G. v. 15. *ut*] & 1 MS. H. C. G. v. 25. *victima*] victimis MS. R. G. At H. Textui volunt. adipibus victimæ C. v. 28. *Domini*] * Moyſes MS. R. Rab. G. Ab H. autem & C. non additur. v. 34. *Quod*] Qui R. Rab. v. 35. *rurſus*] * velamine 4 MS. H. C. G.

CAP. XXXV. v. 4. *prono*] prompto MS. Rab. ibid. *animo*] corde H. C. G. v. 7. *ianthinas*] hyacinthinas MS. R. Rab. G. v. 16. *baſes*] baſim 7 MS. R. H. C. G. v. 24. *hyacinthinas,*] ianthinas MS. ibid. *æriſque*] * auri o. v. 34. *dedit*] * Dominus MS. q.

CAP. XXXVI. v. 19. *ianthinis*] hyacinthinis MS. R. G.

CAP. XXXVII. v. 29. *thimyamata*] 7. MS. H. C. G.

CAP. XXXVIII. v. 14. *tenebant*] tenebat MS. R. v. 15. *inter*] MS. ib. *fecit*] facit MS. Alia quædam MS. legunt · Quæ ab utroque intr &c. v. 21. *ceremoniis*] ceremonias MS. G. v. 28. *quinque*] * ſiclis MS. R. C. At H. & C. conformiter Textui, non exprimunt.

CAP. XXXIX. v. 6. *Iſrael*] * ſex nomina in lapide uno, & ſex in altero, juxta ordinem nativitatis eorum: in quibuſdam MS. etiam hoc loco legitur; at ab H. C. & G. nisi in cap. hujus libri 28. non agnoſcitur. v. 33 *hyacinchinis*] ianthinis MS.

CAP. XL. v. 5. *-teſtimonii*] 8 MS. H. C. G. v. 19. *tabernaculum*] * teſtimonii MS. q. R. v. 29. *Laveruntque*] * in eo 1 MS. R. ex eo H. C. G.

LEVITICUS.

CAP. I.

VER. 5. *ſacerdotis*] ſacerdotes 3 MS. R. H. C. G. v. 10. *agnum anniculum &*] maſculum 2 MS. R. H. C. G. Textus autem Rad. conformis erit ſi τὸ agnum dempſeris.

CAP. II. v. 2. *ſacerdotis*] ſacerdotes 1 MS. H. C. G. v. 7. *-fuerit ſacrificium*] 11 MS. Rad. H. C. G.

CAP. III. v. 1. *offerre*] * ſive H. C. G. ibid. *immaculata*] immaculatum 9. MS. H. C. G. Textus autem Rad. conſentit. v. 2. *ſacerdotis*] ſacerdotes 1 MS. H. C. H. v. 13. *per*] ſuper 3 MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 6. *eum*] eo 7 MS. Textui Rad. ſuffragatur. eos o. de ſanguine H. C. de ſanguine digito G. v. 8. *offerret*] auferet 5 MS. H. C. G. Textui Rad. adſtipulatur & in hoc, & in eo qui ſequitur loco. v. 10. *offertur*] aufertur 6 MS. H. C. G. v. 13. *turba*] * filiorum MS. q. v. 25. *reliquum*] * ſanguinem R. MS. H. C. G. Radulph. ſi non legit intellexit. v. 26. *ſupra*] * altare 3 MS H. C. G.

CAP. V. v. 1. *jurantis*] adjurantis 1 MS. Utramque lectionem Radulphus exponit. juramenti H. G. v. 11. *columbarum*] columbæ MS. Rad. H. C. Textui conformiter habent G. v. 19. *in Domino*] in Dominum 7 MS. Rad. Domino H. coram Domino G.

CAP. VI. v. 10. *vorans*] vorax MS. v. 11. *-&*] R. H. C. G. ibid. *-uſque ad favillam conſumi faciet*] MS. R. H. C. G. A Rad. autem leguntur. v. 16. *ſanctuarii*] ſancto in atrio MS. R. H. C. G. His conformiter Rad. legiſſe videtur. v. 30. *enim*] autem 5 MS. Textui Rad. conſentit. & H. C. G. Et omnis hoſtia, &c.

CAP. VII. v. 14. *offertur*] offeretur MS. Rad. H. C. G. v. 18. *abſumet*] * & 2 MS. H. C. G. ibid. *fiet*] * ejus MS. q.

CAP. VIII. v. 3. *-tabernaculi*] -o. v. 24. *pollices*] pollicem 2 MS. Pro Textu Rad. facit H. C. G. habent quidem numerum ſingularem, ſed repetitum. v. 26. *fermento*] * unum R. H. C. G. A Radul. explicatur. v. 28. *Domini*] Domino 1 MS. R. H. G. coram Domino C. v. 34. *compleretur*] compleatur MS.

CAP. IX. v. 3. *anniculum*] anniculos 5 MS. H. C. At Rad. & G. Textui conſentiunt.

CAP. X. v. 3. *Quod audiens*] & H. C. G. v. 4. *Ite*] Accedite H. C. G. v. 6. *Fratres*] * quoque 1 MS. H. C. verum Rad. & G. non addunt. v. 7. *egrediemini*] egredimini MS. egrediamini R. Futurum eſt, H. C. & G. ſed quod, etiam his modis, recte vertatur. v. 14. *repoſita*] ſepoſita MS. v. 18. *intra ſancta*] * ſanctorum 6 MS. Radul. interpretans addit in ſanctitatem intrinſecus H. in domum ſanctitatis intrinſecus C. in ſanctum G.

CAP. XI. v. 2. *Iſrael*] * Cuſtodite omnia quæ ſcripſi vobis, ut ſim Deus veſter o.

CAP. XII. v. 4. *infantulus*] caro præputii ejus H. C. G.

CAP. XIII. v. 25. *ecce*] * in 7 MS. R. Sed a Rad. H. C. non additur G. v. 31. *eos*] eum 8 MS. R. locum maculæ H.C.G. Textui Rad. adſtipulatur.

CAP. XIV. v. 36. *efferant*] efferantur MS. R. v. 49. *purificatione*] purificationem MS. H. G. Pro textu Rad. facit.

CAP. XV. v. 21. *&*] * locus MS. q. R. v. 27. *eam*] ea, MS. R. H. C. Verum, quæ in textu eſt lectio, Rad. & G. conſonat.

CAP. XVI. v. 17. *-donec egrediatur*] H. C. G. v. 32. *initiata ſunt*] initiata eſt 7 MS. H. Textui volunt Rad. & G.

CAP. XVII. v. 2. *-dicens*] o. v. 8. *domo*] filiis MS. R. G. Textus Rad. H. & C. conſentit. v. 9. *offeratur*] offerat 3 MS. R. H. & G. v. 11. *-meo*]-H. C. G. meum MS. Rad. v. 12. *apud*] inter MS. Rad. H. C.

CAP. XVIII. v. 15. *ejus*] *Et uxorem fratris ſui nullus accipiat MS. Rad.

CAP. XIX. v. 8. *populo ſuo*] medio populi ſui MS. q. v. 16. *nec*] & MS. Rad. ibid. *populo*] populis 10 MS. Rad. H. Q. n. v. 19. *jumentum tuum*] jumenta tua 13 MS. R. Rad. G. Singulariter vero legunt, cum H. C. v. 22. *peccato*] delicto MS. Rad. v. 26. *comedetis*] * carnem MS. q. Q. n. v. 31. *Non*] ne MS. Rad. H. v. 33. *Non*] ne MS. Rad.

CAP. XX. v. 7. *ego*] * Sanctus MS. R. Rad. G. verum H. & C. non addunt. v. 9. *aut*] & MS. Rad. H. C. Disjunctivam conjunctionem recte tranſtulerunt ſeptuaginta. v. 26. *polluta*] * Et 2 MS. Rad. H. C. G.

CAP. XXI. v. 10. *veſtimenta*] * ſua 2 MS. H. C. G. Hoc & duobus ſequentibus. Textui Rab. ſuffragatur. v. 12. *Domini*] Dei ſui 3 MS R. H. C. G. v. 17. *familias*] * ſuas 2 MS. H. C. veſtras G. v. 23. *qui*] quia 6 MS. Rad. H. C. G.

CAP. XXII. v. 5. *tangit*] tanget MS. H. C. G. v. 6. *carnem ſuam*] corpus ſuum MS. G. Textus autem Rad. H & C. conſonat.

CAP. XXIII. v. 8. *-in eo*] 1 MS. C. G. A Rad. autem legitur. v. 10 *manipulos*] manipulum H. C. Plurali numero utuntur ſeptuaginta. v. 11. *acceptabile*] acceptabilis MS. Rad. v. 20. *Domino*] * cum duobus agnis H. C. G.

CAP. XXIV. v. 7. *Domini*] Domino, MS. H. C. G. v. 16. *-populi*] 2 MS. H. C. G. At a Rad. non tollitur. v. 18. *reddet*] reddat MS. Rad. G. Futurum vero ut Textus habet, eſt R. H. & G. v. 21. *reddet*] reddat MS. Rad.

CAP. XXV. v. 2. *ſabbathizet*] *populus o. terra H.C.G. Textus Rad. conformis eſt. ibid, *-Domini*] Domino MS. R. H. C. G. Pro textu Rad. facit. v. 5. *gignet*] gignit MS. Rad. G. v. 6. *ancillæ*] * tuæ 7 MS. Rad. H. C. G. ibid. *peregrinatur*] peregrinantur MS. R. H. C. Textus autem Rad. conſentit, et ad G. accedit. v. 12. *oblata*] ablata MS. R. Radul. autem oblatam legit, & vindemiam ſubaudit. Hæc poſterior 12 verſus pars ab H. C. & G. ad hunc legitur modum: De agro comedetis fructum ejus. v. 33. *Levitarum*] Leviticarum MS. Rad. verum quæ textum occupat, lectio R. H. C. & G. reſpondet.

CAP. XXVI. v. 15. *ſi*] & ſi 2 MS. H. C. Sed MS. R. G. v. 16. *vobis*] * Et H. C. G. ibid. *vos*] * quoque MS. Textui ut hoc & precedenti loco Rad. ſuffragatur. v. 30. *Simulachra*] *veſtra 6 MS. H.C.G. A Rad. autem non legitur. v. 40. *majorum ſuorum*] malorum ſuorum recordentur o. v. 45. *-Deus*] 3 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 2. *Deo*] Domino MS. R. H. G. C. v. 8. *&*] * ad 2 MS. R. autem &. Rad. non legitur. v. 9. *voverit*] * Domino 1 MS. Rad. H. C. G. v. 11. *Animal*] * autem 13 MS. H. C. G. v. 26. *Deum*] Dominum MS. R. Rad. H. C. G. v. 27. *ſuam*] tuam 2 MS. H. Q. n. v. 32. *-& capite*] R. H. C. G. At a MS. & Rad. legitur.

NUMERI.

CAP. I.

VER. 22. *generationes*] * ſuas MS. H. C. G. v. 24. *generationes*] ſuas H. C. G. v. 51. *caſtra metanda*] caſtra metandum 1 MS. Q. n. ibid. *externorum*] exterorum MS. extraneorum Rab.

CAP. II. v. 2. *filiorum*] filii 3 MS. R. Rab. v. 4. *ſexcentorum*] ſexcenti R. Rab.

CAP. III. v. 22. *quingentorum*] quingenti R. G.

CAP. IV. v. 6. *velamen*] velamine MS. R. Rab. H. C. G. ib. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. Rab. G. Q. n. v. 8. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 10. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 11. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 12. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 14. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 15. *involverint*] involverit R. H. C. At Textui G. ſuffragantur. v. 19. *opera*] onera MS. q. R. v. 25. *ianthinum*] hyacinthinum MS. R. G. v. 36. *quos*] * recenſeri R. H. C. G.

CAP. V. v. 22. *ſuo*] tuo, 1 MS. H. C. G.

CAP. VI. v. 5. *tranſibit*] aſcendit MS. q. ibid. *per*] ſupra 7 MS. Rab. H. C. G.

CAP. VII. v. 2. *-&*] R. H. C. G. A Rab. autem non tollitur. ibid. *qui*] quæ MS. R. Rab. v. 5. *tabernaculi*] * teſtimonii 1 MS. H. C. G. v. 6. *eos*] ea 4 MS. R G. v. 35. *hoſtia*] ſacrificio MS. R. ſacrificium H. C. G. v. 84. *in dedicationem*] in dedicatione MS. R. Rad.

dedicatio H. C. G. *-oblata*] H. C. G. v. 88. *dedicationem*] dedicatione MS. R. ibid. *oblata ··· quando*] dedicatio altaris, poſt quam H. C. G.

CAP. VIII. v. 2. *-candelabrum*] 5 MS. R. H. C. G. At a Rab. leguntur. v. 19. *populi*] filiorum Iſrael 1 MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 4. *deſiderio*] * carnium MS. q. R. Rab. v. 18. *cras :*] * & 1 MS. H. C. G. v. 21. *-ad Dominum*] 4 MS. Rab. H. C. G. v. 24. *Iſraël,*] populi 1 MS. H. C. Textui Rab. auxiliatur. v. 34. *qui deſideraverat*] quem percuſſit Dominus, quia deſideraverat carnes MS. q. ibid. *deſideraverat*] * carnes MS. q. R. Rab.

CAP. XII. v. 8. *-&*] MS. R. Rab. C. G. Ab H. autem legitur.

CAP. XIII. v. 29. *grandes*] *nimis MS. Rab. H. C. G.

CAP. XIV. v. 10. *-videntibus*] 6 MS. H. C. G. v. 19. *-tui*] 2 MS. R. H. C. G. v. 24. *eam.*] * Sed 3 MS. H.C.G.

CAP. XV. v. 11. *facies*] facietis MS. Rab. Textus autem G. conſonat & R. fiet H. C. v. 26. *eos*] vos 7 MS. G. Pro Textu autem faciunt R.H.C.

CAP. XVI. v. 26. *hominum*] * iſtorum 1 MS. H. C. G. v. 44. *nubes*] * tabernaculum 10 MS. Rab. illud. H. C. G.

CAP. XVII. v. 13. *peribimus*] perivimus MS. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 9. *cedit*] cedet MS. R. v. 10. *tibi*] Domino o. v. 15. *erumpit*] erumpet MS. R. Textui autem ſuffragantur C. & G. v. 19. *ſalis*] pacis o. v. 20. *poſſidebitis, nec habebitis*] poſſidebis nec habebis, 1 MS. H. C. G. Textui autem vult R. cum Rab.

CAP. XIX. v. 3. *tradetiſque*] tradeſque MS. R. Rab. G. At quæ in Textu eſt lectio, H. & C. reſpondet.

CAP. XX. v. 6. *Ingreſſuſque*] ingreſſique Miſſ. Rom. C. Textui autem R. Rab. H. & G. ſuffragantur. ibid. *-clamaveruntque ad Dominum, atque dixerunt, Domine Deus audi clamorem hujus populi, & aperi eis theſaurum tuum fontem aquæ vivæ, ut ſatiati ceſſet murmuratio eorum*] 1 MS. R. Rab. H. C. C. v. 12. *jumenta*] * ejus 6 MS. H. C. G. v. 16. *Ægypto*] * & 7 MS. H. C. G. v. 20. *tranſibitis*] tranſibis 2 MS. H. C. G.

CAP. XXI. v. 5. *Dominum*] Deum 1 MS. R. H. G. Ut autem textus habet, legunt Rab. & C. v. 18. *-Profectique ſunt*] 23 MS. Rab. H. G. Q. n. ibid. *ſolitudine*] * in 5 MS. Rab. G. v. 20. *Bamoth.*] * de 22. MS. Rab. H. C. G. v. 20. *Phaſga*] * & MS. ib. *Quod*] & 2 MS. H.

CAP. XXII. v. 5. *Ammon*] populi ſui H. C. G. v. 6. *-meu*] R. H. C. G. A MS. autem & Rab. legitur. v. 11. *abigere*] abjicere 1 MS. ejicere Rab. G. Vocibus H. & C. omnia hæc ſignificantur. v. 23. *angelum*] * Domini 1 MS. H. C. G. v. 32. *verberas*] verberaſti MS. H. C. G. v. 37. *vocarent*] vocarem 7 MS. Hebræi, C. & G. legunt : Nonne mittens miſi ad te ad vocandum te?

CAP. XXIII. v. 10. *ſtirpis*] quartæ partis H. C. populorum G. v. 13. *poſſis*] * & 7 MS. H. C. G. v. 26. *Deus*] Dominus MS. R. H. C. Textus autem conſonat Rab. & G. v. 29. *arietes*] * per ſingulas aras 8 MS. His forte verbis exponere interpres voluit, quod ab H. C. & G. legitur : Et para hic, &c.

CAP. XXIV. v. 7. *a quas*] gentes 3 MS. C. G. Q. n. v. 9. *maledixerit*] * tibi 4 MS. R. H. C. G. v. 14. *dabo*] * tibi 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XXV. v. 13. *quia*] * zelo MS. q. v. 18. *& decepere*] ut deciperent 4 MS.

CAP. XXVI. v. 14. *ducentorum*] ducenti 1 MS. R. H. C. G. v. 16. *Her*] Heri 4 MS. H. C. Addi G. v. 18. *quingentorum*] quingenti 1 MS. R. H. C. G. v. 23. *quingentorum*] quingenti 1 MS. R. H. C. G. v. 26. *trecentorum*] trecenti 1 MS. R. H. C. G. v. 37. *quingentorum*] quingenti 1 MS. R. H. C. G. v. 62. *qui*] quia 2 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 14. *deſerti*] in deſerto MS. G. deſerto 1 MS. Textus R. & Rab. conſimiliter habet. v. 18. *eum*] Moyſen 8 MS. H. C. G. ibid. *-Dei*] 3 MS. R. H. C. G. A Rab. autem legitur.

CAP. XXVIII. v. 13. *oleo*] *conſperſæ 8 MS. H. C. G. A Rab. autem non legitur. v. 23. *offeretis*] offertis MS. v. 27. *-&*] MS. R. Rab. H. G. At C. expreſſit. v. 30. *quoque*] * Unum MS. H. C. G. At a R. & Rab. non legitur.

CAP. XXXI. v. 25. *Tollite*] Tolle 4 MS. H. C. G. v. 31. *Eleazer*] * ſacerdos 5 MS. H. C. G. v. 52. *-pondo*] pondere ſanctuarii 7 MS. - R. Ea quæ in Textu eſt lectio Rab. conſentit, atque H. C. & G. accedit.

CAP. XXXII. v. 17. *muratis*] munitis MS. H. Textui autem G. volunt. v. 28. *-per*] MS. R. Rab. H. C. G. v. 31. *ſuis*] tuis 1 MS. H. C. Textui vero G. ſuffragantur. v. 33. *-&*] 1 MS. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 3. *fecerunt*] 6 MS. R. Rab. H. C. G. Q. n. ibid. ∴ *Phaſe*] τὸ πάσχα. v. 38. *ſacerdos*] o.

CAP. XXXIV. v. 4. *ſcorpiones*] ſcorpionum R. H. C. G. At MS. cum Rab. textui volunt. v. 8. *venient*] veniet 6 MS. Rab.

CAP. XXXV. v. 20. *interficietur*] interficiet 6 MS. C. G. v. 22. *-&*] 1 MS. H. C. G.

CAP. XXXVI. v. 13. *mandavit*] præcepit 5 MS.

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

VER. 19. *-ſolitudinem*] 8 MS. H. C. G. v. 20. *noſter*] veſter. ib. *nobis*] vobis MS. Rab. G. Textui autem R. H. C. auxiliantur. v. 26. *noſtri*] veſtri 6 MS. R. H. C. G. v. 28. *munitæ*] muratæ MS. G.

CAP. II. v. 12. *Horrim*] Horræi 1 MS. R. G. Eo autem modo quo Textus legunt Rab. & H. v. 21. *Zomzommim*] Zommim MS. R. G. Pro Textu autem H. faciunt. v. 27. *Tranſibimus*] Tranſibo 1 MS. H. C. ibid. *gradiemur viam : non declinabimus*] gradiar via, non declinabo 1 MS. H. C. G. v. 28. *nobis, ut veſcamur :*] mihi ut veſcar 1 MS. H. C. G. ibid. *bibemus*] bibam 1 MS. H. C. G. v. 29. *Tantum eſt ut nobis*] Tantum eſt mihi 1 MS. H. C. G. ibid. *veniamus ad Jordanem, & tranſeamus*] veniam ad Jordanem & tranſeam 1 MS. H. C. G. Q. n. v. 36. *Arnon*] * & 1 MS. H. C. G. A R. autem & Rab. non legitur.

CAP. III. v. 13. *vocatur*] vocabatur MS. R.

CAP. IV. v. 7. *ſicut*] * Dominus 3 MS. Rab. H. C. G. v. 22. *moriar*] morior MS. H. C. G. v. 33. *vidiſti :*] vixiſti 6 MS. R. Raban H. C. C. v. 34. *vobis*] nobis. ibid. *veſter* noſter MS. G. Textui vero volunt R. H. C. v. 35. *unum*] eum 4 MS. R. H. C. G.

CAP. V. v. 14. *-&*] MS. R. G. legitur autem a Rad. H. & C. v. 33. *protelentur*] proteletis H. C. ib. *dies*] * veſtri MS. R.

CAP. VI. v. 1. *&*] ut MS. R. H. C. v. 3. *-quæ præcepit tibi Dominus*] MS. H. C. A G. autem, in hujus verſus fine, hujuſcemodi quædam adduntur. v. 4. *Deus*] Dominus 3 MS. R. H. C. G. ibid. *eſt.*] * Et 1 MS. H. C. G. v. 13. *-ſoli*] 4 MS. Rab. H. C. G. v. 20. *nobis*] vobis 1 MS. H. C. verum R. & G. conformis eſt.

CAP. VIII. v. 3. *vivat*] vivit MS. R. Rab. vivet H. C. G. v. 16. *probavit*] * te 2 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 1. *tranſgredieris*] tranſgrederis MS. H. C. G. v. 9. *Deus*] Dominus MS. R. H. C.

CAP. X. v. 20. *ei*] * ſoli. MS. R. G. Q. n.

CAP. XI. v. 8. *&*] ut 1 MS. H. C. G. v. 10. *ingrederis*] ingredieris MS. q. Rab.

CAP. XII. v. 11. *holocauſta*] * veſtra 1 MS. H. C. G. v. 12. *-commorantur*] commoratur 6 MS. -H. C. C. v. 27. *hoſtiarum*] *tuarum 1 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 23. *tuis*] * offerres MS. Q. n.

CAP. XV. v. 4. *-Deus tuus*] MS. q. Rab. v. 10. *tempore*] opere R. H. C. G.

CAP. XVI. v. 12. *quæ*] * tibi MS. v. 22. *quæ*] quam 6 MS. Ut autem in Textu eſt, legunt R. Rab. G. Ex H. & C. utrovis modo tranſferas, recte.

CAP. XVII. v. 20. *filius*] filii 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 1. *-reliquo*] MS. H. C. G.

CAP. XIX. v. 1. *eam*] eas H. C. G. ibid. *ejus*] earum 1 MS. H. C. G. Verum Textus conſentit R. & Rab. v. 13. *innoxium*] noxium MS. q. R. v. 21. *facere*] * Et 2 MS. H. C. Textui autem ſuffragantur R. Rab. & G.

CAP. XXI. v. 5. *-pendet*] 7 MS. H. C. G. v. 6. *venient*] * omnes 2 MS. Rab. H. C. G. Q. n. v. 15. *genueritque ex eis*] genuerintque ex eo 4 MS. & pepererint ei. H. C. G. v. 19. *ducent*] educent 2 MS Rab. H. G.

CAP. XXIII. v. 14. *caſtrorum*] * tuorum 7 MS. H. C. G. q. v. 18. *quicquid illud eſt quod voverint*] pro quocunque voto H. C. G. voverint voveris 5 MS. Similiter Textui legunt R. & Rab. v. 20. *ingredieris*] ingrederis 1 MS. H. C. G. Pro Textu faciunt R. & Rab.

CAP. XXIV. v. 7. *ſollicitans*] furans G. H. C. v. 9. *Mementote quæ fecerit Dominus Deus veſter*] Memento quæ fecerit Dominus Deus tuus 1 MS. H. C. G. q.

CAP. XXV. v. 7. *ſemen*] nomen 4 MS. H. C. G. v. 11. *-duo*] 5 MS. Rab. H. C. Verum a R. & G. legitur.

CAP. XXVI. v. 3. *juravit*] * Dominus 1 MS. H. C. G. v. 4. *ejus*] tua 6 MS. R. Rab. H. C. G. v. 18. *En*] Et 4 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 10. *tibi*] * hodie 1 MS. H. C. G. v. 12. *Domino*] populo 1 MS. H. C G. v. 15. *facit*] faciet 6 MS. H. C. G. ib. *ponetque*] MS. q. R. Rab. v. 16. *matrem*] * ſuam R. H. C. G. v. 24. *Amen*] * Maledictus qui dormit cum uxore proximi ſui, & dicet omnis populus, Amen o.

CAP. XXVIII. v. 13. *Dominus*] * Deus tuus MS. R. G. A Rab. autem H. & C. non legitur. v. 20. *velociter*] * de ſub cœlo o. v. 21. *ingrederis*] ingredieris MS. q. R. v. 22. *Percutiat*] percutiet Rab. H. C. Q. n. v. 48. *immittet*] emittet MS. R. G. mittet H. C. ibid. *tibi*] in te H. C. G.

CAP. XXIX. v. 5. *veſtrorum*] tuorum 2 MS. H. C. At Textui volunt R. Rab. G. v. 6. *ipſe eſt*] ego ſum MS. Rab. H. C. G. q. v. 11. *& advenæ qui tecum morantur*] advena qui tecum moratur 6 MS. H. G. v. 29. *univerſa*] * verba 6 MS. H. C. G.

CAP. XXX. v. 3. *te Dominus Deus tuus de captivitate tua*] Dominus Deus tuus captivitatem tuam 3 MS. Rab. H. C. v. 6. *in*] ex MS. R. G. Textui autem ſuffragantur Rab. H. & C. v. 16. *ingrederis*] ingrediens MS. q. R. v. 19. *bonum*] mortem 6 MS. H. C. G.

CAP. XXXI. v. 4. *delebitque*] delevitque 3 MS. H. C. G. v. 13. *ſunm*] veſtrum 7 MS. H. C. G. v. 21. *tui*] ſui 1 MS. R. H. C. G. v. 23. *- Dominus*] -9 MS. H. C. G. q. Moyſes G.

CAP. XXXII. v. 5. *-&*] 6 MS. Rab. H. G. v. 13. *ut*] & 1 MS. H. C. Pro Textu faciunt R. & Rab. v. 18. *Domini*] Dei R. H. C. G. v. 30. *perſequebatur*] perſequatur 5 MS. ibid. *fugarent*] fugent 3 MS. Q. n. v. 32. *botri amariſſimi*] botrus amariſſimus 9 MS. R. Rab. G. Textui autem aſtipulantur H. v. 35. *-eis*] 9 MS. H. C. G. Legitur autem a R. Rab. & G. q. v. 37. *dicet*] dicent o. v. 46. *ſunt*] * in volumine o. v. 47. *ingredimini*] ingrediemini MS.

CAP. XXXIII. v. 19. *Qui*] Quia H. C. G. ibid. *-quaſi lac*] H. C. G. v. 26. *-Deus*] 4 MS. R. H. G. v. 27. *Conterere*] Contere 3 MS. H. C. Verum Textus R. & G. conformis eſt.

CAP. XXXIV. v. 2. *terram*] * Juda 8 MS. R. H. C. G.

JOSUE.

CAP. I.

VER. 6. *tuis*] ſuis R. H. C. G. v. 15. *revertimini*] revertemini R. H. C. G.

CAP. II. v. 7. *vadum*] vada 1 MS. H. C. G. v. 9. *Terram*] * iſtam 5 MS. v. 13. *ut*] & 5 MS. H. C. G. q. v. 18. *ſignum*] * non MS. q. R. v. 19. *fuerit*] * reus ſibi erit. Additur MS. q. ex altera tranſlatione, quod enim Latinus Interpres, ſequentibus; ſeptuaginta his reddiderunt verbis. ibid. *alieni*] innoxii 6 MS.

CAP. III. v. 9. *verbum*] verba 6 MS. H. C. Textus autem conformis G. v. 12. *de*] * duodecim MS. q. v. 13. *arcam*] * fœderis MS. R. G. Ab H. autem & C. non legitur. v. 16. *Edom*] Adam 12. MS. H. C. G. ib. *locum*] latus 1 MS. R. H. C. partem G. ib. *Jordanem*] Jericho R. H. C. G.

CAP. IV. v. 9 -*Domini*] MS. H. C. A G. autem legitur. v. 10. *&*] * 1 MS. H. C. G. v. 23. *noſtro*] veſtro 5 MS. H. C. G. q. ibid. *noſtro*] veſtro 4 MS. H. C. eorum G. ib. *tranſiretis*] tranſiremus MS. q.

CAP. V. v. 3. *Fecit quoque*] Fecitque 4 MS. R. H. C. G. v. 6. *ut*] * non 1 MS. R. H. C. G. ibid. *terram*] * de qua juraverat Dominus patribus eorum, quod daret nobis terram. H. C. G.

CAP. VI. v. 2. *manus tuas*] manu tua 3 MS. H. C. v. 18. *ſunt*] * vobis MS. R. v. 19. *aut*] & 6 MS. R. H. C. G. v. 24. -*inventa ſunt*] fuerunt 3 MS. -H. C. G.

CAP. VII. v. 15. *in*] eſt qui MS. q.

CAP. VIII. v. 5. *aſcendemus*] accedemus 6 MS. R. H. C. G. v. 8. *ceperitis*] * urbem 1 MS. H. C. G. v. 12. *Beth-aven*] Bethel 1 MS. H. C. Apud G. legitur Bethau: at non conſtanter. v. 33. -*omnes*] 1 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 4. *Hai*] * & 3 MS. H. C. G. v. 6. *eos*] Hevæos H. C. G. v. 11. *manibus*] * veſtris 7 MS. R. H. C. v. 20. *pejeraverimus*] * eis 7 MS. H. C. G.

CAP. X. v. 7. *viri*] virique 1 MS. H. C. v. 17. -*urbis*] -8 MS. in H. C. G. v. 23. *adduxerunt*] eduxerunt 12 MS. H. G. v. 24. *adducti*] educti 14 MS. H. G. v. 41. *Geſſen*] Goſen MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 11. *peremit*] combuſſit 1 MS. H. C. G. v. 16. *Geſſen*] Goſen MS. H. C. G. v. 19. *quæ ſe -non*] - 1 MS. H. C. quam non G. conſimiliter autem Textui legunt R. & G. q.

CAP. XII. v. 2. *habitavit*] habitabat 4 MS. R. H. C. G. v. 3. *Orientalem*] Occidentalem o. v. 5. *terminos*] terminum 7 MS. H. C. Suffragantur autem textui R. & G. v. 7. *montem*] * Libani MS. R. Q. n. v. 8. *Aſeroth*] Aſedoth 1 MS. H. G. v. 17. *Opher*] Hepher 1 MS. H. C. G. v. 18. *Saron*] Laſaron 1 MS. H. C. G. v. 20. *Semeron*] * moron 1 MS. H. C. G.

CAP. XIII. v. 17. -*&*] 1 MS. H. C. ib. *carum*] ejus 1 MS. H. C. Pro Textu autem faciunt R. & G. v. 21. *Rebe*] Reba 1 MS. H. C. Rebec. R. G. q. v. 26. *Ramoth*] Ramath 1 MS. H. C. Conformiter autem Textui legunt R. & G. q.

CAP. XIV. v. 2. *Tribui*] * Manaſſe o. v. 9. *Meum*] tuum MS q.

CAP. XV. v. 1. -*uſque ad*] 8 MS. H. C. G. v. 3. *Carcaa*] Cariathaa o. v. 8. *Convallem*] vallem 1 MS. v. 62. *earum*] * fiunt ſimul centum quidecim o.

CAP. XVII. v. 4. -*eis*] o. v. 12. *ipſa*] iſta 3 MS. ſua MS. q. v. 14. *mihi*] * Terram in o. v. 17. *Joſeph*] * & o.

CAP. XVIII. v. 2. *Remanſerunt*] Remanſerant MS. R. v. 4. *numerum*] terminum 5 MS. v. 15. -*ad*] & 4 MS. Interpres explicandæ ſententiæ gratia adjecit: Ad, ſive, Et occidentem -H. C. v. 16. -*(id eſt vallem Ennon)*] H. C. G. v. 17. -*(id eſt fontem ſolis)*] H. C. G. v. 28. *earum*] * Fueruntque omnes civitates viginti ſex o.

CAP. XIX. v. 8. *plagam*] * Fueruntque omnes civitates decem & ſeptem o. v. 11. *Medalaa*] Merala 1 MS. H. C. G. v. 15. *Jedala*] Jedaba o. v. 20. *Seon*] Senon o. v. 46. *Meajarcon*] Atque Hiercon. o. Aquæ Hiercon. 1 MS.

CAP. XXI. v. 15. *Eſtemo*] Eſthemoa MS. H. C. v. 21. *urbes*] urbs 10. MS. H. C. G. Q. n. v. 27. *civitates*] civitatem 19 MS. H. C. Q. n. v. 29. *Maſal*] Meſſal MS. Maſan o. v. 36. *Civitates*] civitatem 4 MS. H. C. G. civitas 4 MS. Q. n. v. 37. -*De tribu Ruben ultra Jordadanem contra Jericho civitates refugii, Boſor in ſolitudine, Miſor & Jazor & Jethſon & Mephaath, civitates quatuor cum ſuburbanis ſuis*] 10 MS. Q. n.

CAP. XXII. v. 7. *Occidentalem*] * ejus o. v. 13. *ſacerdotem*] ſacerdotis 7 MS. R. G. v. 17. *vobis*] nobis 6 MS. H. C. G. v. 22. *Dominus*] * fortiſſimus 6 MS. R. H. C. G. v. 32. *finium*] in terram R. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 2. *duces*] judices R. H. C. G. ibid. *Magiſtros*] Magiſtratus 4 MS. Textui volunt H. C. G. v. 4. *diviſit*] diviſi R. H. C. G. v. 13. *ſint*] erunt 1 MS. R. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 2. *Domini*] Dei MS. R. H. C. G. v. 27. *audieritis*] audieris 5. MS. R. H. G.

JUDICUM.

CAP. I.

VER. 30. *Cetron*] Thetron o. ibid. *Naalon*] Naalol. R. H. C. G. v. 33. *quoque*] 4 MS. H. C. Pro Textu autem faciunt R. & G. v. 35. -*quod interpretatur teſtatio*] -H. C. G. *teſtatio*] Teſtaceo 2 MS. Atque hoc modo Hebræam vocem interpres expoſuiſſe videtur.

CAP. II. v. 9. *ſare*] hares H. G. noſtri autem codices ad lectionem C. accedunt. v. 10. *Noverant*] Noverunt MS. R. v. 19. *majora*] pejora MS. R.

CAP. III. v. 3. *habitabat*] habitabant 12 MS. conformiter R. H. & G. legit Textus. v. 7. *Aſtaroth*] Aſeroth H. C. G. v. 31. *annis*] * A prælis MS q. R.

CAP. IV. v. 8. -*mecum*] 6 MS. G. A R. autem H. C. & G. q. repetitur. v. 18. -*intra*] o.

CAP. V. v. 8. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 10. *aſinos*] aſinas 1 MS. H. C. ſubjugalia G. ibid. *in judicio*] ſuper judicium MS. v. 11. -*&*] MS. H. G. ibid. *fortis*] portis o. v. 19. *Tanach*] Thane o. v. 24. -*ſuo*] MS. H. C. G.

CAP. VI. v. 20. *Domini*] Dei R. H. G. q. v. 36. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 39. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 40. *Dominus*] Deus R. H. G.

CAP. VII. v. 4. *prohibuero*] * ipſe 1 MS. H. C. G. v. 5. *Qui*] * manu & MS. q. R. ibid. *lambuerint*] lamberint MS. ſimiliter v. 6. & 7. v. 20. *ſonantes*] ſonabant 1 MS. v. 23. *Beth-ſeca*] Beth-ſeta 4 MS. H. C. G.

CAP. VIII. v. 3. *Dominus*] Deus R. H. Similiter autem Textui legunt C. & G. v. 7. -*& cum reverſus fuero victor in pace*] 9 MS. R. H. C. G. v. 10. -*&*] 2 MS.

CAP. IX. v. 15. -*vultis*] R. H. C. G. v. 20. -*ex eo*] -o. ex Abimelech H. C. G. v. 23. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 39. *ſpectante*] exſpectante o.

CAP. X. v. 1. *montis*] monte 3 MS. in monte H. C. G. v. 10. -*Dominum*] 4 MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 26. *Jordanem*] Arnon R. H. C. pro Textu autem faciunt MS. & G.

CAP. XII. v. 1. *incendemus*] * te & 2 MS. H. C. G. v. 11. *Abjalon*] Elon 1 MS. H. C. G.

CAP. XIII. v. 9. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 22. *Dominum*] Deum R. H. G.

CAP. XIV. v. 9. *corpore*] ore MS. Q. n.

CAP. XV. v. 11. *nobis*] * & H. C. G. ib. *quare*] * ergo 2 MS. v. 14. *odorem*] ardorem 10 MS. R. Q. n. ib. *ligna*] lina 1 MS. R. H. C. G. v. 19. *Dominus*] Deus R. H. C. G.

CAP. XVI. v. 9. *odorem*] ardorem 2 MS. Pro Textus lectione faciunt R. H. & G. v. 13. -*cui reſpondit Samſon*] 6 MS. H. C. G.

CAP. XVII. v. 7. *ejus*] Juda H. C. G. v. 13. *Deus*] Dominus R. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 5. *Dominum*] Deum R. H. G. Textui conformiter legunt MS. & C. ut hoc & ſequenti loco. v. 10. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 11. -*id eſt*] MS. R. H. C. G. v. 12. *Cariath-jarim*] * & 2 MS. H. C. G. v. 30. *Gerſom*] Gerſam MS. ibid. *Moyſi*] Manaſſe H. G. G. Latinis autem codicibus præter alia exemplaria quædam Græca ſuffragantur.

CAP. XIX. v. 10. *ſtatim perrexit*] ſtatim ſurrexit 1 MS. ſurrexit & perrexit H. C. G. v. 18. *Dei*] Domini R. H. C.

CAP. XX. v. 15. *quinque*] ſex H. G. Latinis autem codicibus G. conſentiunt. v. 40. *viderunt*] viderent MS.

CAP. XXI. v. 5. *exercitu*] exercitum MS. R. v. 11. -*virgines autem reſervate*] 6 MS. H. C. G. Verum in R. & G. q. legitur. v. 13. *eas*] eos 6 MS. H. C. G.

RUTH.

CAP. I.

VER. 6. *eis*] ei MS. Q. v. 7. *nuru*] * ſua 5 MS. H. C. G. v. 17. *Deus*] Dominus R. H. C. G.

CAP. II. v. 13. *Inveni*] Inveniam 1 MS. H. G. Textus autem R. & C. conſentit.

CAP. IV. v. 3. *vendet*] vendit 6 MS. vendidit H. C. G. v. 7. *proximo*] propinquo MS. R. v. 19. *Aram, Aram*] Ram, Ram 1 MS. H. C. Textus G. conformis eſt. v. 22. *David*] * regem 8 MS. C. At a R. H. & G. non legitur.

SAMUELIS. I.

CAP. I.

VER. 24. *tribus modiis*] uno modio 2 MS. H. C. G. Q. n. v. 26. -*Anna*] 2 MS. H. C. A R. autem & G. legitur. ib. -*Domine*] MS. R. G. Ab H. autem & C. minime tollitur.

CAP. II. v. 1. *Deo meo*] Domino MS. R. H. C. Verum R. & G. ſuffragantur textui. v. 5. *Repleti*] Saturati 14 MS. v. 9. -*ſua*] 8 MS. H. C. G. q. v. 19. *ſolennem*] * & votum ſuum o. v. 29. *abjeciſtis*] abjicitis MS. C. Aoriſto utuntur Græci; futuro Hebræi.

CAP. III. v. 2. *loco*] lectulo MS. R. Q. n. v. 3. *lucernam Dei antequam extingueretur, Samuel autem dormiebat*] Q. n. v. 5. *vocavi*] * te MS. R. G. Quod autem præterea a MS. q. additur, fili, nec H. nec C. nec G. legunt. v. 10. -*Domine*] 8 MS. H. C. G. q. v. 17. -*Quem locutus eſt-Dominus*] -o -MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 1 -*Et factum eſt in diebus illis, convenerunt Philiſthiim in pugnam*] 1 MS. R. H. C. Q. n. v. 4. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. G. v. 8. *ſervabit*] ſalvabit MS R. liberabit H. C. G. v. 12. *expectans*] ſpectans 9 MS. B. G. H. autem & C. dictiones, & hoc & illo modo, transferri poſſunt. v. 20. *qua*] qui o. v. 21. *gloria*] * Domini MS. q. ib. *ſuo*] * Et 4 MS. H. C. G.

CAP. V. v. 6. -*Et ebullierunt villæ & agri, in medio regionis illius, & nati ſunt mures & facta eſt confuſio mortis magna in civitate,*] 6 MS. R. H. C. G. Q. n. v. 9. -*Inieruntque Gethæi*] 7 MS. R. C. G. Sunt autem G. q. exemplaria, quæ legunt: Et fecerunt ſibi Gethæi ſedes. v. 11. *Dimittite*] Dimitte o. ibid. *&*] ut 2 MS. conjunctio quam Textus habet ab H. C & G. legitur.

CAP. VI. v. 2. *Et*] * poſt hæc MS. q. R. v. 11. *Dei*] Domini 1 MS. R. H. C. G. v. 15. *Dei*] Domini R. H. C. G. v. 19. *autem*] * Dominus MS. q. R. v. 21. *reducite*] ducite 4 MS. B. aſcendere facite H. C.

CAP. VII. v. 1. *Abinadab*] Aminadab MS. R. G. q. Sed ſtabiliunt Textus lectionem Beda H. C. & G. v. 2. -*Domini*] 2 MS. B. H. C. G. v. 3. -*Baalim*] 5 MS. H. C. G. v. 11. *viri*] filii MS. q. R. v. 12. *loci illius*] ejus 3 MS. R. H. C. G. v. 15. *Judicabat*] Judicavit MS. H. C.

CAP. VIII. v. 1. *Judices*] * in MS. R. ibid. ÷ *Iſrael*] τῷ Ισραὴλ. v. 17. -*quoque*] MS. H. C. A G. autem exprimitur. v. 18. -*quia petiſtis vobis regem*] 9 MS. R. B. H. C. G. verum a G. Q. legitur.

CAP. IX. v. 1. *Seor*] Seror H. C. G. ibid. *Bechorath,*] * filii Sareth o. v. 5. *Suph*] * & non inveniſſent o. ib. *puerum*] * ſuum 6 MS. B. H. C. G. v. 7. -*Dei*] 7 MS. Hier. B. H. A G. autem legitur. v. 12. *populi*] populo 3 MS. Hier. H. C. G. v. 13. *benedicet*] benedicit MS. B. C. G. ibid. *comedent*] comedunt MS. B. C. G. futuris autem utitur H. v. 19. *comedatis*] comedas MS. B. G. Pro textu autem faciunt R. H. & C. v. 25. -*ſtravitque Saul in ſolario & dormivit*] 5 MS. R. B. H. C. Q. n. v. 26. *eluceſceret*] dies increſceret MS. R. mane aſcenderet H. C. G. ib. *ut*] & R. H. C. G. v. 27. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. C. G.

CAP. X. v. 1. -*& liberabis populum ſuum de manibus inimicorum ejus qui in circuitu ejus ſunt. Et hoc tibi ſignum quia unxit te Deus in principem*] 8 MS. R. H. G. At in G. q. leguntur. v. 2. *meridie*] * ſalientes magnas foveas MS. G. Q. n. v. 3. -*ibi*] MS. q. R. v. 7. *Dominus*] Deus 1 MS. R. H G. v. 10. *Domini*] Dei 3 MS. R. H. G. v. 12. *quis*] Cis o. ibid. *ejus*] eorum 7 MS. R. Hier. H. C. Textui autem ſuffragantur G. v. 21. *inventis*] * illis o.

CAP. XI. v. 1. -*factum eſt quaſi poſt menſem*] 6 MS. R. B. H. C. G. leguntur autem in G. q. v. 4. -*hæc*] 6 MS. B. A G. non tollitur. v. 6. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. Textus autem C. conſonat & G.

CAP. XII. v. 6. -*adeſt*] 9 MS. H. C. teſtis G. v. 9. *militiæ*] regis MS. G. At a R. H. & C. non agnoſcitur. v. 11. -*& Sanſon*] 13 MS. R. Hier H. G. Paraphraſtes autem C. recenſet quidem ſub hoc nomine Samſonem; verum quis hoc loco Badan dicatur exponens. Tres ſunt Latini libri, qui Barac non annumerant. His Hier. H. & C. ſuffragantur, nam G. pro Badan Barac nominant. v. 24. -*&*] 2 MS. H. G. legitur autem R. & C. ibid. *geſſerit*] * Dominus MS. R. G. A C. autem & H. non exprimitur.

CAP. XIII. v. 4. *Philiſthiim*] * Et H. C. G. ib. *ergo*] autem 1 MS. v. 7. -*in*] 13 MS. B. H. exprimitur autem a R. & G. v. 8. *placitum*] pactum MS. v. 15. -*Et reliqui populi aſcenderunt poſt Saul obviam populo, qui expugnabant eos venientes de Galgala in Gabaa in colle Benjamin.*] 10 MS. R. H. C. G. Legitur autem in G. q. v. 17. *præliandum*] prædandum 9 MS. B. corrumpendum H. C. G. v. 18. *Ephra*] Ephraim o. ibid. *Sual*] Saul o. ibid. -*in Terra Sabaa*] 6 MS. R. B. H. C. G. v. 20. *ſecurim*] * & tridentem o.

CAP. XIV. v. 2. *agro Gabaa*] Magron 3 MS. B. H. C. G. v. 8. -*&*] 5 MS. H. C. G. v. 10. *noſtris*] * & 1 MS. H. C. conformiter autem Textui legunt G. v. 13. *Itaque*] * cum vidiſſent faciem Jonathæ MS. G. verum a R. H. & C. non legitur, attamen a Paraph. C. additur. Et ceciderunt transfixi. v. 15. -*&*] 10 MS. B. H. C. At a R. & G additur. ibid. *ſunt caſtra*] eſt terra MS. B. H. C. G. v. 18. *Domini*] Dei R. B. H. v. 19. *reſonabat*] reboabat 5 MS. v. 21. *Iſrael*] * & iis o. ibid. *erant*] erat MS. G. q. v. 22. -*Et erant cum Saul, quaſi decem millia virorum*] 5 MS. R. B. H. C. legitur autem poſt ſequentem verſum a G. v. 37. *Dominum*] Deum 1 MS. R. H. G. v. 39. *eſt*] * hoc 4 MS. H. C. v. 41. -*Domine Deus Iſrael da judicium, quid eſt quod non reſponderis ſervo tuo hodie. Si in me aut in Jonatha filio meo eſt iniquitas hæc, da offenſionem, aut ſi hæc iniquitas eſt in populo tuo*] 3 MS. Q. n.

CAP. XV. v. 3. -*Et non concupiſcas ex rebus ipſius aliquid*] 8 MS. R. Hier. B. H. C. verum Græci codices legunt: Et deteſtaberis, eum, & univerſa ejus. v. 12. 13. -*Saul offerebat holocauſtum Domino de initiis prædarum quæ attulerat ex Amalec. Et cum veniſſet Samuel ad Saul*] 8 MS. R. H. C. G. Sunt tamen exemplaria Græca, a quibus non confodiantur. v. 21. *ſuo*] tuo 2 MS. R. H. C. noſtro G. v. 23 -*Dominus*] 5 MS. H. Repetitur autem a R. B. C. & G. v. 32. *pinguiſſimus -tremens*] -6 MS. B. H. C. tremens G. v. 34. *Gabaa*] * Saulis 1 MS. H. C. verum a R. & G. non additur.

CAP. XVI. v. 16. *noſter*] * rex MS. q. R. B. ibid. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. G. v. 23. *Domini-malus-arripiebat*] -Dei 3 R. B. H. G. -5 MS. H. verum a R. B. & C. additur.

CAP. XVII. v. 1. *Socho-Socho*] Sochot MS. R. G q. quæ autem in textu eſt lectio. B. H. C. & G. conformis eſt. v. 26. *acies*] aciem MS. R. G. Textus autem H. & C. conformiter legit. v. 34. *&*] * quando G. ib. *vel*] & B. H. & etiam C. v. 36. -*Nunc vadam & auferam opprobrium populi: Quoniam quis eſt Philiſthæus incircunciſus*] 10 MS. R. B. H. C. G. verum a G. q. agnoſcuntur. ibid. *qui*] quia 5 MS. H. C. Similiter autem textui legunt R. B. & G. v. 46. *hodie, & dabit*] *hodie dabit* 1 MS. H. C. Textui autem conſonant R. B. & G. v. 48. *cucurrit*] occurrit MS. R. v. 49. -*circunducens*] 8 M[illegible] B. H. C. G. v. 52. *Saraim*] * & MS. R. H. C. G. v. 55. *adoleſcens*] * Abner 10 MS. B. H. C. G. v. 57. *manu*] * ſua MS. R. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 6. -*& ferret caput ejus in Jeruſalem*] 6 MS. R. B. H. C. G. v. 17. *in eo*] in eum 2 MS. v. 20. *Dilexit autem David Michol filiam Saul alteram.*] Dilexit autem Michol filia Saul altera David 7 MS. B. H. C. G. v. 27. *abiit*] * in accaron o. v. 30. *ſervi:*] viri MS. Q. R.

CAP. XIX. v. 3. *fuerit*] fueris 3 MS. H. C. G. v. 4. *pecces rex in ſervum tuum*] peccet rex in ſervum ſuum 1 MS. H. C. G. v. 5. *ſua*] tua o. v. 11. *ſuos*] * nocte MS. q. R. v. 17. *mihi*] * dicens MS. q. R. B. v. 20. *in illis*] ſuper nuntios Saul 1 MS. H. C. G. v. 22. -*Et iratus iracundia Saul*] 4 MS. R. H. C. Agnoſcuntur autem a G. v. 23. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. G. v. 24. *cecinit*] cecidit R. B. H. C. G.

CAP. XX. v. 6. -*reſpiciens*] -8 MS. R. requirens H. C. G. v. 9. *a me*] a te 6 MS. R. H. C. G. v. 10. -*de me*] 7 MS. H. C. G. v. 11. -*foras*] 6 MS. B. H. C. G. v. 13. *addat*] augeat MS. R. v. 15. -*auferat Jonathan de domo ſua, & requirat Dominus de manu inimicorum David*] 10 MS. R. C. Sumpta eſt autem pars iſta, ex tranſlatione interpretum 70. qui fere ad hunc interpretati ſunt modum quod Latinus interpres, ut ſequens habet verſus, tranſtulit. v. 29. *civitate*] * mea MS. q. R.

CAP. XXI. v. 4. *a mulieribus*] a mulieribus manducent MS. B. G. verum a R. H. & C. manducent, non additur. v. 7. *Saul*] * hic paſcebat mulas Saul o. Q. n. v. 8. *gladium*] da mihi MS. q. R. v. 9. -*hic*] 1 MS. B. H. C. G. v. 11. -*cum vidiſſent David*] 9 MS. B. H. C. G. v. 13. *impingebat in oſtia*] pingebat in oſtiis. Sic alii ex Hebræo tranſtulerunt. v. 15. *hiccine ingredietur*] dimittite illum hinc ne ingrediatur o.

CAP. XXII. v. 7. -*me*] 6 MS. B. H. C. G. v. 9. -*ſacerdotem*] 8 MS. B. H. C. Additur autem a G. v. 12. -*ad Achimelech*] 4 MS. H. C. G. v. 13. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 15. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 17. -*&*] 2 MS. B. v. 18. *ſacerdotes*] * Domini MS. q. R. v. 22. *ſciebam*] * enim MS. q. R. ibid. *animarum*] * domus MS. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 12. *Dixitque*] * rurſum MS q. R. v. 14. -*in monte opaco*] 8 MS. R. H. C. G. Reperitur autem additum in G. q. v. 19. -*ecce*] 1 MS. R. H. C. legitur autem a G. v. 22. *ejus*] * velociter MS. G. ab H. autem & C. non legitur. ibid. *ibi*] * ubi dixiſti MS. R. G. Ab H. autem & C. non additur. v. 26. *Saul*] * & viri ejus MS. R. G. At a B. & H. atque C. libris non legitur.

CAP. XXIV. v. 7. -*vivit Dominus, quia niſi Dominus percuſſerit eum, aut dies ejus venerit ut moriatur, aut deſcendens in prælium perierit: propitius mihi ſit Dominus, ut non mittam manum meam in Chriſtum Domini*] 9 MS. R. B. H. C. G. verum agnoſcitur verſus iſte conſtanter ab omnibus, infra 26. v. 10 & 11. v. 8. *ſermonibus*] * iſtis MS. R.

CAP. XXV. v. 6. -*Ex multis annis ſalvos faciens tuos & omnia tua*] 6 MS. R. H. C. G. v. 7. *tui*] * greges tuos MS. q. R. v. 8. -*tui*] 1 MS. R. B. H. C. legitur autem in G. libris. v. 13. *pueris*] viris 8 MS. B. H. C. G. v. 31. *tuæ*] * & tu benefacies ei MS. G. verum a R. B. H. & C. transfigitur.

CAP. XXVI. v. 4. -*illuc*] 7 MS. H. C. v. 5. -*clam*] 3 MS. R. B. H. C. At a G. & hoc & illud additur. v. 19. *qui*] quia 1 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 1. *ut*] & 2 MS. H. C. G. v. 3. *ejus*] * vir 1 MS. R. H. C. G. v. 8. *pagi habitabantur*] pagi habitabant 8 MS. vagi habitabant 6 MS. habitabant H. C. Conſimiliter Textui legit Hier. v. 9. *terram*] * illorum MS. R.

CAP. XXVIII. v. 3. -*& interfecit, qui pythones habebant in ventre*] 9 MS. H. C. G. v. 20. *enim*] * valde 1 MS. H. C. G.

CAP. XXiX. v. 3. -*ad Achis*] 5 MS. B. H. C. G. ib. *quicquam*] * mali MS. C.

CAP. XXX. v. 8. -*Dominus*] 6 MS. B. H. C. Additur autem a G. v. 10. *viri*] * cum eo MS. q. R. v. 13. -*& quo pergis*] MS. R. H. C. G. v. 16. -*Et juravit ei David*] 8 MS. R. H. C. G. q. v. 19. *quiſquam*] quicquam 2 MS.

CAP. XXXI. v. 4. -*ſuum*] 2 MS. B. H. C. Adjicitur autem a G. v. 7. *filii*] viri 5 MS. R. H. C. G. v. 9. *idolorum*] ſuorum MS. H. C. G. v. 12. *veneruntque*] * viri o. v. 13. -*igni*] MS. B. H. C. G.

SAMUELIS II.

CAP. I.

VER. 18. -*Et ait, Conſidera Iſrael pro his qui mortui ſunt ſuper excelſa tua vulnerati*] 13 MS. R. H. C. Legitur in codicibus Græcis, ſed pro eo quod ſequitur. v. 19. -*Inclyti, Iſrael, ſuper montes tuos interfecti ſunt*] G. v. 26. -*Sicut mater unicum amat filium ſuum, ita ego diligebam*] 1 MS. H. R. C. G.

CAP. II. v. 9. *Geſſuri*] Aſſuri H. C. G. v. 24. -*&*] 7 MS. H. C. G. v. 27. *ſi*] niſi H. C. G. v. 31. *ſexaginta*] * viros 1 MS. H. C. G.

CAP. III. v. 7. *Aia*] * Ingreſſuſque eſt ad eam Abner MS. G q. verum a R. H. C. G. non legitur. v. 12. *David*] * in Hebron MS. G. At a R. & C. non additur. v. 25. -*ad te*] 6 MS. H. C. G. v. 32. -*David*] 5 MS. H. C. G. v. 33. -*& lugens*] 4 MS. Hier. H. C. G.

CAP. IV. v. 1. -*Iſboſeth*] 7 MS. R. H. C. Additur autem a G. v. 5. -*Et oſtiaria domus purgans triticum, obdormivit*] 1 MS. R. H. C. Q. n. v. 6. -*latenter*] 3 MS.

CAP. V. v. 8. -*abſtuliſſet*] 2 MS. H. G. v. 9. *arce*] * Sion MS. q. v. 23. -*Si aſcendam contra Philiſthæos, & tradas eos in manus meas*] 7 MS. R. Hier. H. C. G. agnoſcuntur autem a G. q. ib. -*contra eos*] 7 MS. Hier. H. C. in occurſum eorum G.

CAP. VI. v. 6. *Nachor*] Nacho 11 MS. H. C. G. Textus autem G q. conſentit. ib. -*& declinaverunt eam*] 2 MS. R. Q. n. v. 12. -*Dixitque David, ibo, & reducam arcam cum benedictione in domum meam*] 10. MS. R. H. C. G. Q. n. ibid. -*& erant cum David ſeptem chori & victima vituli*] 10 MS. R. H. C. Q. n. v. 13. -*& ovem*]. 9 MS. R. H. C. ib. -*percutiebat in organis armigatis &*] 9 MS. R. H. C. v. 18. *holocauſta*] holocauſtum 3 MS. H. C. conformiter autem Textui legit cum G. R. v. 21. -*Vivi*

Dominus

ominus quia Iudam] 7 MS. R. H. C. Nec contradicunt his codices Græ- i; ſolummodo enim τὸ Iudam non auferunt.

CAP. VII. v. 10. *habitabit ſub*] habitabo cum o. v. 15. *mea*] tua 3 MS. H. C. G. v. 23. *gentem & Deum*] gentibus et diis 2 MS. gentem & deo MS. Q. n. v. 29. *es*] * & 6 MS. H. C. G.

CAP. VIII. v. 8. *-de quo fecit Solomon omnia vaſa ærea in templo; mare æneum & columnas & altare*] 10 MS. R. H. C. G. At G. q. legimus, Ex eo fecit Solomon mare æneum, & columnas, & labra, omnia vaſa. Verum videtur hic verſus ex 2. Paral. c. 18. huc tranſla- v. 13. *decem & octo*] duodecim o. Q. n. ibid. *-& in Gebelem ad vi- tria millia*] 6 MS. R. H. C. G.

CAP. IX. v. 11. *meam*] tuam 10 MS. Suffragantur autem textui R. atque C. regis G.

CAP. X. v. 9. *duodecim*] decem o. v. 9. *elegit*] * ſibi MS. q. R. v. 15. *Videntes igitur filii Ammon quoniam Syrus expavit, & quoniam corruiſſent*] videntes igitur Syri quoniam corruiſſent 7 MS. R. H. C. G. v. 19. *-expaverunt & fugerunt quinquaginta & octo millia coram Iſrael*] 6 MS. R. H. C. G. ibid. *præbere*] * ultra MS. H. C. G.

CAP XI. v. 2. *accidit*] * quadam die MS. q. R. v. 11. *-Dei*] 6 MS. G. Domini C. v. 12. *Manſit*] * Urias autem 1 MS. H. C. G. v. 21. *Jero-*] Jeroſeth 5 MS. H. C. Textus autem R. & G. conformis eſt.

CAP. XII. v. 1. *ei*] * Reſponde mihi judicium MS. G. At a R. H. C. & G. q. verba iſta non leguntur. v. 7. *vir*] * qui feciſti hanc rem MS. G. At a R. H. & C. non adduntur. v. 12. *Solis*] * hujus MS. G. v. 14. *inimicos*] * nomen MS. q. v. 19. *audiſſent*] vidiſſet 9 MS. H. C. G. v. 20. *veſtem*] veſtes 1 MS. H. G. q. v. 25. *Miſitque*] * eum o.

CAP. XIII. v. 1. *-valde*] 2 MS. v. 6. *cibum*] * paratum o. v. 14. *eum*] * Amnon MS. R. G. Ab H. autem & C. non additur. v. 21. *-& noluit contriſtare ſpiritum Amnon filii ſui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei*] 3 MS. R. H. C. G. Agnoſcitur autem verſus ille a G. q. v. 26. *Abſalom*] * ad David MS. R. ad eum G. q. Ab H. autem C. & G. neutrum interponitur. v. 27. *-Feceratque Abſalom convivium quaſi convivium regis*] 11 MS. R. H. C. G. Habetur autem in G. q. v. 31. *rex*] * David MS. q. R. v. 37. *ſuam*] * Amnon MS. q. R. ibid. *multis*] cunctis 4 MS. H. G. Eo autem modo quo Textus legit exponit Par. C.

CAP. XIV. v. 16. *rex*] * verba o. v. 22. *feciſti*] fecit H. C. G. ibid. *ſermonem*] * Domine mi MS. R. G. q. Ab H. autem C. & G. non reperitur. v. 30. *-Et venientes ſervi Joab, ſciſſis veſtibus ſuis, dixerunt, Succenderunt ſervi Abſalom partem agri igni*] 11 MS. R. H. C. G. Sunt autem codices Græci, qui non tollant. v. 33. *-omnia*] 9 MS. H. C. G.

CAP. XV. v. 2. *juxta introitum portæ in via*] 8 MS. ſuper manum viæ portæ H. G. q. ſuper ſtratam viæ portæ C. in via portæ G. v. 7. *quadraginta*] quatuor MS. Q. n. ibid. *-David*] 3 MS. H. C. G. v. 12. *Cumque immolaret victimas, facta*] cum immolaret victimas & facta 5 MS. H. C. G. v. 14. *impleat*] impellat 7 MS. R. H. G. inſidietur C. v. 18. *-pugnatores validi*] 3 MS. H. C. G. v. 20. *-& Dominus faciet tecum miſericordiam & veritatem*] 6 MS. *-quia oſtendiſti gratiam & fidem*] R. Q. n. v. 23. *-& cunctus populus incedebat contra viam -olivæ*] 10 MS. R. H. C. G. v. 24. *-ſacerdos*] 6 MS. H. C. G. v. 26. *faciat*] * mihi 1 MS. H. C. G. v. 34. *-patere me vivere*] 9 MS. R. H. C. legitur autem in Græcis codicibus.

CAP. XVI. v. 1. *duobus utribus*] utre 6 MS. R. H. C. G. v. 2. *Siba*] * Domine mi rex MS. q. R. ibid. *-tuis*] 1 MS. H. C. G. v. 7. *-regi*] 1 MS. H. C. G. v. 11. *magis*] * nunc 3 MS. H. C. G. ibid. *Jemini*] * maledicet mihi MS. q. v. 14. *rex*] * David MS. q. R. ibid. *refocillati ſunt*] refocillatus eſt 1 MS. H. G. v. 15. *ejus*] Iſrael 6 MS. H. C. G.

CAP. XVII. v. 3. *unus homo*] omnis 10 MS. Q. n. v. 5. *Vocate*] * & 4 MS. H. C. G. q. v. 10. *quiſque*] ipſe MS. H. C. G. q. v. 10. *-populus*] 2 MS. H. C. G. v. 11. *univerſus*] * populus MS. q. R. v. 22. *diluceſcerat*] * antequam denudaretur verbum o. v. 29. *frixum*] * oleo MS. R.

CAP. XVIII. v. 3. *unus*] * ſolus o. v. 14. *ergo*] * Joab 9 MS. R. G. ab H. autem & G. non repetitur o. v. 29. *tumultum*] tumulum o.

CAP. XIX. v. 4. *mi*] * fili mi 1 MS. H. C. G. v. 10. *-& conſilii totius Iſrael venit ad regem*] 16 MS. R. H. C. Legitur autem a G. tam hoc quam proximo verſu. v. 11. *-quia dixerat rex, Hæc dicetis ad populum Juda*] 9 MS. H. C. G. v. 15. *-omnis*] 6 MS. H. C. G. q. v. 32. *Galaadites*] * ſenex valde o. v. 36. *procedam*] procedat 1. MS. H. C. G. v. 37. *-& ſepeliar*] 2 MS. G. q. additur autem a C. & G. v. 39. *Jordanem*] * reſtitit MS. G. Ab H. C. & G. q. ad hunc legitur modum. Et tranſivit un. pop. Jor. & rex tranſivit; & oſc. A G. autem. Et tranſ. un. pop. Jor. & rex ſtetit; & oſc. v. 43. *regem*] * & primogenitus ego ſum 4 MS. G. q. Verum a R. Hier H. C. & G. non agnoſcitur.

CAP. XX. v. 1. *-revertere*] 1 MS. H. C. G. q. eamus G. ibid. *tua*] *ſua 1 MS. H. C. G. v. 6. *-rex*] 1 MS. H. C. G. q. v. 10. *terram*] * mortuus eſt MS. R. ibid. *appoſuit*] * & mortuus eſt H. C. G.

CAP. XXI. v. 1. *-ejus*] 1 MS. Hier. H. C. LXX. verterunt: Super Saul & do. ejus (ſanguines, hoc eſt) iniquitas. v. 4. *-Sed*] 1 MS. H. C. G. ibid. *-rex*] 1 MS. H. C. G. v. 19. *-de genere gigantum*] 1 MS. R. H. Quod nos legimus de ſtirpe arapha Chaldæus vertit, de filiis robuſti ſeu gigantis, Septuaginta de ſtirpe gigantum, vel, (ſecundum exemplar Vaticanum) de ſtirpe repha.

CAP. XXII. v. 7. *-ſancto*] 3 MS. H. C. G. v. 8. *-eis*] 8 H. S. R. C. pro Textu faciunt G. nec adverſantur H. v. 13. *ejus*] * nubes o. v. 15. *ſagittas*] * ſuas MS. q. v. 36. *mea*] tua MS. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 3. *Dei*] Et 1 MS. H. G. v. 5. *ea*] eo R. v. 8. *-David*] 4 MS. R. B. H. C. G. v. 15. *-aquam de lacu*] 10 MS. H. C. G. v. 18. *tribus*] * iſtis 2 MS. Hier. ibid. *in*] * illis 1 MS. Hier. v. 33. *Orodi*] Orori 1 MS. H. C. G. v. 37. *Bonni*] Bani 1 MS. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 1. *Dicentem*] * ad Joab MS. q. R. v. 18. *Gad*] * propheta MS. q. R.

REGUM I.

CAP. I.

VER. 2. *ſuo*] tuo 3 MS. H. C. v. 8. *Cerethi & Phelethi*] Rei 8 MS. Hier. H. C. G. & apertius G. q. ib. *&*] * omne MS. R. v. 17. o] * rex R. G. Ab H. autem C. & G. q non additur. v. 34. *Iſrael*] * & Judam o. v. 35. *venietis*] veniet R. H. G. * in Jeruſalem MS. q. v. 50. *-in tabernaculum Domini*] MS. H. C. G.

CAP. II. v. 1. *dicens*] * Ecce MS. q. R. v. 2. *vir*] * fortis MS. q. Q. n. ibid. *-ut*] 14 MS. H. C. G. ibid. ∴ *cuſtodias*] τὴν φυλακὴν. ibid. *-mandata*] 14 MS. H. G. v. 4. *vias meas*] viam ſuam 8 MS. R. H. C. G. v. 9. *ut ſcias*] & ſcies 6 MS. H. C. G. v. 12. *Jeruſalem*] * tuo 2 MS. H. C. G. v. 28. *Salomonem*] Joab 1 MS. Hier. Q. n. v. 40. *ſſent*] eſſent 4 MS. v. 41. *autem*] * regi MS. q. R. v. 42. *fueris*] ieris MS. H. C. G. v. 46. *aggreſſus*] egreſſus 2 MS. H. C. G.

CAP. III v. 4. *itaque*] * Salomon MS. R. G. rex H. C. ibid. *in Gabaon. Apparuit autem Dominus*] in Gabaon apparuit Dominus 5 MS. H. C. ſuffragantur autem Textui R. & G. v. 14. *ambulavit*] * David 2 MS. H. C. G. v. 22. *-ut dices*] 5 MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 2. *ſacerdotis*] ſacerdos 8 MS. G. v. 10. *Beth*] Ben MS. R. H. C. G. ibid. *ipſius*] * enim o. v. 19. *Galaad*] * & o. v. 21. *-ſe-*] 2 MS. R. H. C. G. v. 24. *-quaſi*] 1 MS. R. H. C. G.

CAP. V. v. 1. *regem*] * ſuper Iſrael o. v. 4. *dedit*] * Dominus 1 MS. H. C. G. v. 6. *-ſervi tui*] 8 MS. H. C. G.

CAP. VI. v. 8. *pariete*] parte 5 MS. B. Ex Hebræo, tum Septuaginta, tum alii vertunt, Ad humerum domus dexterum. v. 15. *laquearia*] * & MS. R. G. ab H. autem, C. & G. q. non legitur. v. 27. *-alteræ*] -R. eorum H. C. G. v. 31. *fecit*] * duo o.

CAP. VII. v. 7. *columnas*] * fecit MS. q. R. v. 9. *intrinſecus*] extrinſecus R. H. C. G. v. 24. *hiſtriatarum*] ſtriatarum. Q. n. v. 25. *ſtabant*] ſtabat 1 MS. H. C. G. v. 26. *-& tria millia metretas*] 4 MS. H. C. G. v. 40. *Ergo*] quoque 2 MS. Ab H. C. & G. legitur, Et fecit Hiram. v. 47. *vaſa*] * in domo Domini MS. q. R. v. 49. *-aurea*] 1 MS. H. C. G. v. 5. *faciebat*] * rex 1 MS. H. C. Omittitur autem a R. & G.

CAP. VIII. v. 2. *Bethanim*] Ethanim 2 MS. H. G. quem veteres vocabant menſem primum & nunc ipſe eſt menſis ſeptimus C. v. 15. *-Salomon*] 6 MS. H. C. G. v. 16. *manibus ejus*] manu ſua 1 MS. H. C. v. 19. *-mihi*] 1 MS. H. C. G. v. 26. *-Domine*] 3 MS. H. C. Additur autem a R. & G. v. 60. *&*] ut 1 MS. R. H. C. G. v. 64. *&*] * omnes 1 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 4. *ambulavit*] * David 2 MS. H. C. G. v. 11. *dedit*] * rex 1 MS. H. C. G. v. 14. *regem-Salomonem*] - 5 MS. H. C. Salomonem G. v. 24. *-Salomon*] 1 MS. H. C. G.

CAP. X. v. 2. *-regem*] 5 MS. H. C. Additur autem a R. & G.

CAP. XI. v. 3. *-quaſi*] 1 MS. H. C. G. v. 5. *-& Chamos Deum Moabitarum*] 10 MS. R. H. C. G. v. 41. *-dierum*] 9 MS. R. H. C. G. q.

CAP. XII. v. 1. *omnis*] * *populus* MS. q. R. v. 16. *-vade*] 3 MS. H. C. Additur *autem* a R. & G.

CAP. XIII. v. 11. *venerunt filii ſui & narraverunt*] venit filius ſuus & narravit 10 MS. H. C. Conformiter autem Textui, legunt R. & G. ibid. *-&*] H. C. ibid. *-&*] 6 MS. R. v. 12. *abiit*] * Et 1 MS. H. C. G. v. 15. *Dixitque*] dixit MS. q. v. 23. *-ſuum*] 1 MS. H. C. G. ibid. *Propheta*] prophetæ (τῷ προφήτῃ) 2 MS. H. C. G. v. 29. *propheta ſenis*] prophetes ſenex 4 MS. Conſimiliter Textui interpretati ſunt, tum alii, tum C. & G. v. 31. *-heu*] 1 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 13. *a Domino Deo*] ad Dominum Deum 9 MS. ante Dominum Deum C. de Domino Deo. G.

CAP. XV. v. 24. *dormivit*] * Aſa MS. H. C. G.

CAP. XVI. v. 7. *-hoc eſt Jehu filium Hanani, Prophetam*] 3 MS. C. G.

CAP. XVII. v. 17. *poſt*] * verba MS. R. H. C. omitittur autem a G. ibid. *languor*] * ejus, 1 MS. H. C. G. v. 19. *-Elias*] 5 MS. H. C. exprimitur autem a R. & G.

CAP. XVIII. v. 9. *Ego*] * & dixit o. v. 22. *quinquaginta*] * prophetæque lucorum quadringenti MS. G q. verum a R. H. C. & G. non agnoſcuntur. v. 25. *propoſitio*] * quam locutus eſt Elias. MS. H. G. Ab H. autem & C. non interponitur. v. 44. *currum tuum*] 3 MS. R. C. Adjectum autem a G. explicandæ ſententiæ gratia.

CAP. XIX. v. 1. *prophetas*] * Baal MS. R. mendaces C. verum in H. & C. nihil interjicitur. v. 2. *-mihi*] 1 MS. H. C. Legitur autem a R. & G. v. 5. *-Domini*] 3 MS. H. C. G. v. 6. *comede*] * Et 2 MS. H. C. G. v. 10. *Domini*] tuum 4 MS. H. C. v. 18. *virorum*] univerſorum 2 MS. Q. n. v. 19. *-jugis boum*] 8 MS. Q. n.

CAP. XX. v. 12. *-Benadad*] 4 MS. H. C. G. v. 20. *ſequebatur*] * eos 3 MS. H. C. G. v. 28. *-unus*] 1 MS. H. C. G. v. 33. *Ben-adad*] * vivit MS. q. R. v. 38. *-os &*] 2 MS. H. C. G.

CAP. XXI. v. 1. *-tempore*] 5 MS. R. H. C. G. v. 6. *-meliorem*] 4 MS. H. C. G. v. 20. *inimicum tibi*] inimice mi 4 MS. H. C. G. v. 21. *Ecce*] * Hæc dicit Dominus MS. G. verum a R. H. & C. tollitur.

CAP. XXII. v. 5. *populus meus & populus tuus unum ſunt: & equites mei & equites tui*] & ſicut populus meus & populus tuus: & ſicut equi mei, ita & equi tui 1 MS. H. C. G. & verius G. q. v. 13. *ergo*] * & 6

6 MS. G. Verum a R. H. & C. non additur. v. 27. *Amelech*] Regis C. G. v. 34. *Vir*] unus 12 MS. v. 35. -*Iſrael*] R. H. C. G. v. 36. *civitatem*] * ſuam 1 MS. H. C. G. v. 39. *eburnea*] eburnea MS. ibid. *cunctarumque urbium*] cunctæque urbes 1 MS.

REGUM. II.

CAP. I.

VER. 12. *ignis*] * Dei H. C. Omittitur autem a G.

CAP. II. v. 14. -*& non ſunt diviſa*] 1 MS. R. H. C. G. q. v. 15. *autem*] * eum 1 MS. H. C. G q. * revertentem eum G. v. 18. *mittere*] ire 4 MS. H. C. G.

CAP. III. v. 10. -*heu heu*,] 1 MS. H. C. G. v. 12. -*rex Juda*] 6 MS. H. C. Legitur autem a G.

CAP. IV. v. 8. *Sunam*] * civitatem MS. q. R. v. 17. *dixerat*] * 1 ei MS. H. C. G, v. 19. -*doleo -doleo*] -3 MS. H. C G. v. 23. *Vadam*] Vade 14 MS. pax H. C. G. v. 41. *Cumque tuliſſent, miſit*] Et miſit 9 MS. H. Et mittite C. G. q. v. 42. -*&*] 1 MS. H. G. interjicitur autem a R. & C.

CAP. V. v. 1. *Naaman*] * autem 1 MS. H. C. G. v. 13. -*&*] 4 MS. H. C. G. v. 15. -*alius*] 4 MS. H. G. vivens C.

CAP. VI. v. 2. *tollant*] tollamus 1 MS. H. C. G. v. 31. -*rex*] 3 MS. H. C. G.

CAP. VII. v. 6. -*&*] 2 MS. H. C. Additur autem a R. & G. v. 17. *incubuerat*] incumbebat 5 MS. G. ib. *juxta*] * verbum 1 MS.

CAP. VIII. v. 2. *diebus multis*] annis ſeptem 1 MS. H. C. G. v. 24. *Ochozias*] Achaſias & hic & infra ſemper legunt 10 MS. H. C. Textus autem ubique Græcis codicibus reſpondet. v. 29. *Ramoth*] Rama 8 MS. H. Ramatha C.

CAP. IX. v. 21. *Junxeruntque*] Junxitque 1 MS. H. C. G. q. v. 27. -*Et percuſſerunt eum*] 10 MS. H. C. G. ibid. *Gaber*] Gur H. C. G. v. 29. *Achab*] * regis Iſrael MS. R. C. G. Ab H. autem non additur Q. n. v. 32. *eunuchi*] * & dixerunt, Hæc eſt illa Jezabel o.

CAP. X. v. 15. *rectum*] * cum corde meo MS. R. G. Verum ab H. & C. non legitur.

CAP. XI. v. 3. *terram*] * ſeptem annis o. v. 9. *ſabbatho*] ſabbathum 9 MS. R. G. v. 14. *tubas*] turbas o. v. 15. *Jojada*] * ſacerdos 1 MS. H. C. G. v. 16. *palatium*] * regis 1 MS. H. C. G.

CAP. XII. v. 8. *domus*] templi MS. q. v. 14. *inſtauraretur*] * ex eo 1 MS. H. C. G. v. 18. *argentum*] aurum R. H. C. G.

CAP. XIII. v. 5. -*regis*] 4 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 2. *Jeruſalem*] * & H. C. G. ib. *nomen*] * autem 5 MS. v. 17. *viginti quinque*] quindecim 1 MS. H. C. G. v. 22. *Ailam*] Elath 1 MS. H. C. G. v. 25. *prophetam*] prophetæ 1 MS. Atque hoc etiam modo ex H. & G. verti poteſt.

CAP. XV. v. 5. *libera*] libere 5 MS. Textus lectio H. conformis eſt. v. 12. *tui uſquam ad quartam generationem*] quarti H. C. G. ib. -*de te*] 3 MS. tibi H. C. G. v. 18. *cunctis diebus ejus. Veniebat Phul*] Cunctis diebus ejus veniebat Phul 5 MS. G. v. 19. *Therſam*] terram 1 MS. R. H. C. G. v. 20. *Therſa*] terra 1 MS. R. H. C. G.

CAP. XVI. v. 6. *Idumæi*] * & Syri Q. n. v. 8. *collegiſſet*] * Achaz 4 MS. H. C. G. v. 19. *Achaz*] * & omnia MS. R. His C. accedit. Textui autem H. conſentit.

CAP. XVII. v. 9. *offenderunt*] operuerunt 10 MS. H. G. irritaverunt 4 MS. R. His vult Chaldæa paraphraſis: Et dixerunt f. l. verba non r. ante Dominum d. ſ. v. 19. *verum tamen*] verum 2 MS. & H. C. G. v. 22. -*&*] 1 MS. H. C. G. v. 24. *Aſſyriorum*] * viros MS. q. R.

CAP. XVIII. v. 4. *Nobeſtam*] Nehuſtan 1 MS. H. C.

CAP. XIX. v. 3. *dixerunt*] * 5 MS. H. C. G. v. 11. *num*] tu 8 MS. H. C. G. v. 16. -*nobis*] R. H. G. populo (Dei v) C. v. 17. -*omnium*] 1 MS. earum H. C. C. v. 23. -*&*] 1 MS. H. G. & apertius G. q. v. 29. *fructum*] fructus 1 MS. R. C. Conformiter autem autem H. & G. legit Textus.

CAP. XX. v. 5. -*&*] 1 MS. H. C. G. v. 13. *fuit*] * verbum 1 MS. R. H. * quicquam C. G. v. 14. -*ad me*] 8 MS. H. C. Additur autem a R. & G. v. 18. *tollentur*] tollent 5 MS. H. C. G. v. 19. *Dixit*] Dixitque 1 MS. H. C. G. ib. *es*] * Et dixit nonne ſi H. ib. *ſit*] * tantum MS. R. Suffragantur Textui G.

CAP. XXII. v. 5. *domus*] in domo 4 MS. R. H. C. G. v. 6. -*Domini*] 7 MS. H. C. G. v. 9. -*a*] H. C. G. quanquam poſſit ex H. & C. etiam Textui ſimiliter verti. ac MS. R. v. 12. *Micha*] Michaia 1 MS. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 4. -*in*] 1 MS. H. C. G. v. 15. -*&*] 1 MS. H. C. G. v. 29. *Nechao*] Necho (& in ſequentibus) 1 MS. H. Verum Textui conſentiunt G. claudus C. v. 33. *Reblatha*] Rebla 1 MS. H. C. Reblaa G. v. 36. *Zebida*] Zebuda 1 MS. H. C. Zabuda G.

CAP. XXIV. v. 8. *Nobeſta*] Nehuſta 1 MS. H. C. v. 11. *cum ſervis ſuis ut oppugnarent*] quum ſervi ejus oppugnarent, 1 MS. H. C. G.

CAP. XXV. v. 9. *&*] * omnes 1 MS. H. C. G. ibid. *domum*] * magnam 1 MS. H. C G. v. 19. *ſex*] ſexaginta 1 MS. R. H. C. G.

PARALIPOMENON. I.

CAP. I.

VER. 31. *Jachur*] Jetur 1 MS. H. G. v. 32. -*filii autem Dadan: Aſſurim & Latuſſim & Laomim*] 12 MS. R. H. C. Q. n.

CAP. II. v. 6. *Darda*] Dara 4 MS. R. H. Darade G. v. 13. *Aminadab*] Abinadab 1 MS. H. G. v. 45. *filius*] * autem 1 MS. H. G.

CAP. III. v. 5. *Bethſabee*] Bethſua 1 MS. Bath ſua Hier. H. Beerſabee MS. R. G. v. 18. *Sama*] Hoſama H. G. v. 22. -*& Seſa*] 7 MS. Hier. H. G. ibid. *ſex numero*] ששה.

CAP. IV. v. 20. *Ammon*] Amnon 4 MS. R. Hier. H. G. v. 22. *Qui reverſi*] quæ reverſæ MS. Hier. Q. n. ib. *Lahem*] Lehem MS. R. G.

CAP. V. v. 14. ÷ *filii*] בֵּן ÷ υἱὸς v. 15. *princeps*] principes MS. R. Singulari numero utuntur, cum H. G. verum quem pro plurali poſitum dicant.

CAP. VI. v. 34. ÷ *filii*] υἱὸς. v. 62. *tredecim*] quatuordecim o. v. 75. *Aſach*] Hacoc 1 MS. Hucac Hier. Hucoc H. G.

CAP. VII. v. 6. -*filii*] 5 MS. H. Exprimitur autem a R. & G. v. 14. *filius*] filii MS. Hier. H. G.

CAP. VIII. v. 1. *Bale*] Bela H. Similiter vero codicibus Græcis legit Textus, qui ſuperioris cap. v. 6. & 7. conſentit Hebræis. v. 40. -*millia*] 3 MS. Hier. H. G.

CAP. IX. v. 4. *filii*] filius MS. G. Pro Textu faciunt R. & G. q. v. 19. ÷ *Core*] קורא. ibid. ÷ *Core*] קרח ÷ v. 28. *De horum*] Ex his H. G. ibid. *grege*] genere 10 MS.

CAP. XI. v. 14. *Hi ſteterunt*] Hic ſtetit 12 MS. G. ibid. *defenderunt*] defendit 12 MS. G. ibid. *percuſſiſſent*] percuſſiſſet 12 MS. G. Q. n. v. 17. *David*] * aquam MS. q. R. v. 22. *viri robuſtiſſimi*] vir robuſtiſſimus MS. Q. n.

CAP. XII. v. 20. -*& Ednas*] 6 MS. H. G. ibid. *militum*] millium 6 MS. H. G.

CAP. XIII. v. 6. *omnis -vir*] omnes viri 13 MS. -12 MS. H. Textui autem conſentiunt G.

CAP. XIV. v. 5. *Eliſua*] * & Eli o.

CAP. XV. v. 5. *centum*] ducenti o. v. 6. *viginti*] triginta o. v. 7. *triginta*] viginti o. v. 24. *Jehias*] Achimaas o. v. 25. -*omnes*] 2 MS, H. G. v. 26. *fœderis*] o.

CAP. XVI. v. 29. -*Domino*] o.

CAP. XVII. v. 5. *Iſrael*] * de Terra Ægypti MS. q. R. v. 20. *noſtris*] * Et H. G. v. 21. *enim*] autem 4 MS.

CAP. XVIII. v. 16. *Ahimelech*] Abimelech 7 MS. R. Hier. H. G. q.

CAP. XX. v. 5. *Bethlemites*] Lehemitem 3 MS. G. Q. n.

CAP. XXI. v. 5. *quadringenta*] trecenta o. v. 10. -*ei*] 1 MS. H. G. v. 12. *peſtilentiam*] * famem H. G. * famis 3 MS. R.

CAP. XXII. v. 18. *omnes -inimicos -veſtros*] habitatores terræ H. G. -4 MS. -10. MS.

CAP. XXIII. v. 3. *viginti*] triginta 4 MS. H. G. v. 10. *Leheth*] Jeheth H. G. v. 29. *torrendum*] ferventem ſimilam 14 MS. Q. n.

CAP. XXIV. v. 3. *id eſt*] & R. H. G. v. 23. -*primus*] 9 MS. H. G.

CAP. XXV. v. 2. *prophetantes*] prophetantis R. H. G. v. 5. *Videntes*] Videntis 5 MS. R. H. G.

CAP. XXVI. v. 12. *Domini*] * Et H. G. v. 13. *ergo*] autem 2 MS. v. 22. *fratres*] frater 2 MS. R. H. v. 25. *frater*] fratres 8 MS. H. Suffragantur autem Textui, tam præcedenti quam hoc loco G. & voces Hebrææ ſi puncta permutent. v. 28. *omneſque*] omnes qui 13 MS. H. G.

CAP. XXVII. v. 4. *millium*] millia 2 MS. v. 5. *ſacerdos*] ſacerdotis 7 MS. R. Ex H. quidam hoc modo 70. eo quo Textus habet tranſtulerunt. v. 27. *Romathites*] Ramathites 4 MS. H. G. ibid. *Aphonites*] Saphanites H. G.

CAP. XXVIII. v. 6. *atria*] altaria o. v. 8. *noſtri*] veſtri R. H. Textus autem MS. & G. conſonat. v. 14. *& operum*] ad opera 3 MS. v. 16. *menſas*] menſam o. ibid. *menſarum*] menſuræ o. v. 21. *miniſterium*] opus miniſterii MS. q.

CAP. XXIX. v. 1. *ſed*] * Domino 3 MS. H. G. v. 2. *domus*] * Domini MS. q. R. v. 5. *Et*] Ut 3 MS. v. 6. -*principium*] 9 MS. R. H. G. v. 8. *theſauros*] theſaurum 9 MS. H. Textus autem R. & G. ſimiliter legit. v. 20. *noſtro*] veſtro R. H. Pro Textu autem faciunt MS. & G.

PARALIPOMENON. II.

CAP. I.

VER. 1. *Dominus*] * Deus ejus R. H. G. v. 17. *Cetheorum*] Hethæo 1 MS. Chettaorum H. G.

CAP. II. v. 10. *totidem*] * & vini viginti millia metretas H. G.

CAP. IV. v. 7. *juſſerat*] juſſa erant 3 MS. v. 13. *quadringenta*] quadraginta o. v. 22. *domo*] domum 1 MS.

CAP. VI. v. 3. -*rex*] o. v. 16. *vias meas*] viam ſuam 4 MS. R. H. G. vias ſuas MS. v. 19. *fudit*] fundit 5 MS. R. H. G. v. 24. *deprecati*] * te R. coram te H. G.

CAP. VII. v. 19. -*non*] 13 MS. H. G. v. 20. *ſanctificavi*] ædificavi o.

CAP. VIII. v. 6. *quæcunque*] quæ MS. Hier. H. G. v. 11. -*rex*] 6 MS. H. G.

CAP. X. v. 10. *At illi responderunt -ut*] Et locuti sunt ei H. G. 1 MS.

CAP. XI. v. 4. *-revertatur unusquisque in domum suam, quia mea hoc gestum est voluntate*] o.

CAP. XIII. v. 3. *quadraginta*] quadringenta 8 MS. R. H. C. ibid. *octoginta*] octingenta 6 MS. R. H. G. v. 17. *quinquaginta*] quingenta 7 MS. R. H. G.

CAP. XIV. v. 2. *conspectu*] * Domini 2 MS. R. H. G. v. 8. *octoginta*] septuaginta o.

CAP. XV. v. 1. *Obed*] Oded 7 MS. H. G. v. 4. *sua*] * & clamaverint c. v. 19. *tricesimum*] tricesimum quintum R. H. G.

CAP. XVI. v. 13. *-primo*] o.

CAP. XVII. v. 14. *princeps*] principes 2 MS. H. G.

CAP. XVIII. v. 25. *Amelech*] regis G.

CAP. XIX. v. 3. *-Dum*] 4 MS. R. H. G. ibid. *-patrum tuorum*] 3 MS. R. H. G. v. 11. *vobiscum in bonis*] cum bonis 7 MS. R. H. G.

CAP. XX. v. 10. *concessisti,*] * filiis MS. q. v. 16. *descendetis*] descendetis 16. MS. Quæ in Textu est, lectio R. H. & G. respondet. v. 20. *-viri*] 13. MS. H. G. v. 24. *speluncam*] speculam R. H. G.

CAP. XXI. v. 3. *pensationes*] pensitationes 3 MS. pretiosorum H. G.

CAP. XXII. v. 1. *Ochoziam*] Achaziam nominat Hieron. cum Hebræis. Ochoziam autem codices noſtri cum Græcis. v. 7. *-&*] 2 MS. H. G. ut MS. v. 10. *Joram*] Juda R. H. G.

CAP. XXIII. v. 8. *egreſſi*] egreſſuri 9 MS. v. 11. *-& teſtimonium*] MS. ib. *-dederuntque in manu ejus tenendam legem*] R. H. G. Verum Latini codices iſtud potius quam iſtud transfigendum eſſe loquuntur. Nam quod in Hebræo legitur: Et dederunt ſuper eum diadema & teſtimonium, videtur interpres noſter, paraphraſtice reddere voluiſſe, Et impoſ. ei diadema, dederuntque in manu ejus ten. legem. Videtur autem τὸ teſtimonium, vel ex 4 Reg. c. 11. vel ex Hebræo, Græcove Textu adjectum eſſe, ab eo qui hoc paraphraſtice hoc loco expoſitum eſſe non conſiderarit. Veruntamen D. Hieronymus ſi Hebraicarum queſtionum author eſt, iſtud, nulla alterius facta mentione legit. v. 18. *lege*] libro MS. q.

CAP. XXIV. v. 5. *noſtri*] veſtri 12 MS. Hier. H. G. v. 8. *portam*] * domus R. H. G. v. 10. *-Domini*] R. H. G.

CAP. XXV. v. 2. *Joaaan*] Joadan 8 MS. H. Jodacin G. v. 5. *triginta*] trecenta R. H. G. v. 20. *Noluit*] * autem R. H. G.

CAP. XXVI. v. 17. *octoginta*] ſeptuaginta o.

CAP. XXVIII. v. 9. *Obed*] Oded MS. R. H. G. v. 12. *Amaſias*] Amaſa 2 MS. H. v. 15. *adduxerunt*] * eos 5 MS. R. H. G. v. 24. *-omnibus*] R. H. G.

CAP. XXIX. v. 3. *Ipſo*] Ipſe 2 MS. Hier. H. v. 4. *plateam*] partem 8 MS. latus G. Plateam fere ſignificat vox Hebræa רקוב. v. 24. *-coram*] 3 MS. H. G. v. 25. *-regis*] 7 MS. H. ibid. *videntis*] * regis 6 MS. H. regi G. v. 27. *quæ David rex Iſrael præparaverat*] Davidis regis Iſrael H. G. repererat MS. R. v. 30. *-eum*] Deum MS. R. -H. C.

CAP. XXX. v. 3. *occurrerant*] potuerant 3 MS. H. G. ib. *fuerat*] erat 2 MS. v. 24. *autem*] enim 4 MS. H. G.

CAP. XXXI. v. 3. *Moyſi*] Domini 1 MS. R. H. G. v. 13. *-ad quos omnia pertinebant*] R. H. G.

CAP. XXXII. v. 15. *regionum*] regnorum 2 MS. R. H. G. v. 19. *Iſrael*] Jeruſalem 16 MS. R. H. G. v. 29. *-ſex*] R. H. G.

CAP. XXXIII. v. 8. *judicia*] * quæ mandavi o.

CAP. XXXIV. v. 3. *poſtquam * cœperant, mundavit*] * regnare MS. R. cæpit mundare H. regni ſui cæpit mundare G. v. 4. *tumulos*] cumulos o.

CAP. XXXV. v. 7. *-ibi*] 3 M. H. G. v. 8. *-quod voverant*] -H. G. volebant 8 MS. v. 15. *prophetarum*] prophetæ R. H. Pro Textu autem faciunt MS. Hier. & G. ibid. *regis*] * David MS. q. R.

CAP. XXXVI. v. 8. *inventa*] 2 inventæ MS. Hier. Pro Textu faciunt codices Hebræi. v. 10. *patruum*] fratrem 3 MS. R. H. Verum eo quo Textus legit modo, exponendum eſſe, Græca tranſlatio & 4. Regum 24. caput docent. v. 17. *-ſui*] MS. q. R.

ESDRÆ. I.

CAP. II.

VERS. 6. *octingenti*] nongenti o. v. 16. *nonaginta*] nongenti o. v. 66. *ſexcenti*] ſeptingenti 1 MS. R. H. G. Conſentit liber Eſdræ ſecundus cap. 7. v. 68. v. 69. *ſolidos*] drachmas H. G. ibid. *quadraginta*] ſexaginta R. B. H. G. Q. n.

CAP. IV. v. 7. *Beſelam*] in pace G. v. 23. *-Beel-teem*] 4 MS. H. C. Additur autem in B. & G.

CAP. VIII. v. 21. *-Domino*] R. H. G. Additur autem a MS. & B. v. 29. *noſtrorum*] veſtrorum 9 MS. B. H. Suffragantur Textui R. & G.

CAP. IX. v. 6. *-noſtrum*] 6 MS. H. Legitur autem R. B. & G. v. 7. *in*] pro 1 MS. ibid. *-&*] 1 MS. H. ibid. *-in*] 1 MS. Additur autem a R. H. & G. v. 8. *pax illius*] paxillus 7 MS. R. H. G. v. 9. *ſpem*] ſepem R. H. G. v. 11. *-in*] R. Additur autem a MS. H. & G.

CAP. X. v. 1. *Deum*] eo 2 MS. R. H. G. eum MS. v. 3. *-Domino*] 1 MS. R. B. H. G. ibid. *timent*] tenent o.

ESDRÆ. II. Seu NEHEMIAS.

CAP. I.

VER. 2. *viri*] * ex 7 MS. R. H. Suffragantur autem Textui R. & G. v. 7. *-tuum*] 3 MS. H. G. q.

CAP. III. v. 4. *eum*] eos 1 MS. H. G. v. 10. *eum*] eos 1 MS. H. G. v. 24. *angulum*] * Poſt enim ædificavit o. v. 28. *Surſum*] ſuper H. G. ibid. *ad portam*] a porta 11 MS. Conformiter Tex- legunt R. & B. v. 31. *ſcuta vendentium*] ſcruta R. negotiatorum H. G. v. 32. *inter*] uſque ad 5 MS. Conſentiunt Textui R. H. G. *artifices*] aurifices 1 MS. Q. n.

CAP. IV. v. 3. *lapideum*] * Et dixit Nehemias o. v. 22. *vobis*] is 5 MS. R. H. G.

CAP. V. v. 15. *fuerant*] fuerunt MS. R.

CAP. VI. v. 2. *vitulis*] viculis 4 MS. H. G. Quod autem in Textu & R. legit & Beda exponit.

CAP. VII. v. 7. *venerant*] venerunt 7 MS. G. v. 12. *octingenti*] enti R. H. G. Conſentit primus liber Eſdræ cap. 2. v. 7. Idem merus etiam alterius Ælam filiis, qui recenſentur 1 Eſdr. 2. 31. & infra ab omnibus tribuitur. v. 21. *nongenti*] nonaginta 13 MS. H. G. Con- primus Eſdræ cap. 2. ver. 17. v. 66. *-vir*] MS. H. G. ibid. *ſexcenti*] trecenti 5. MS. H. G. Conſonat primus Eſdræ cap. 2. ver. 64. Eorum, qui hic expreſſe ſunt enumerati ſumma eſt 31389. *--HUCUSQUE REFERTUR quid in Commentario Scriptum fuerit: exin Nehemiæ hiſtoria texitur*] 20 MS. Q. n.

CAP. VIII. v. 1. *ſeptimus*] * ſcenopegia ſub Ezra & Nehemia o. ibid. *ſuis*] Nonum hic caput inchoant 1 MS. H. Q. n. ubi ſupra. v. 6. *voce magna*] magno 1 MS. R. H. G. v. 9. *noſtro*] veſtro R. H. Pro Textu autem faciunt, MS. & G. v. 10. *His qui non præparaverunt*] ei qui non præparavit 6 MS. B. H. Suffragantur autem Textui R. & G. ibid. *noſtra*] veſtra R. H. Quæ autem in Textu eſt lectio a MS. & G. probatur.

CAP. IX. v. 5. *veſtro*] noſtro MS. G. Verum Textus lectio R. & H. conformis eſt. v. 32. *-& patres noſtros*] o. v. 35. *-bonis*] 2 MS. H. G.

CAP. X. v. 26. *eorum*] * & o. v. 34. *-&*] 1 MS. R. H. additur autem a G.

CAP. XI. v. 6. *novem*] octo 2 MS. R. H. G. v. 34. *Neballat*] * Lod 2 MS. H. G.

CAP. XII. v. 12. *-&*] 1 MS. H. Verum a R. B. & G. interjicitur.

CAP. XIII. v. 18. *noſtri*] veſtri 1 MS. R. H. G.

ESDRÆ. III.

CAP. I.

VER. 4. *veſtras*] noſtras o. v. 12. *emolis*] amulis forte legendum eſt. Inter vaſa Templi, quæ Hiram Salomoni fecit, amulæ numerantur 3 Reg. 7. ver. 45. Græce eſt ἐν τοῖς χαλκείοις in æreis. v. 23. *entis*] metuentia 9. MS. id quod nomen eſſe videtur ex Græco quod *pietate* eſt tranſlatum. v. 43. *decem & octo*] octo o. v. 58. *ſeptuaginta ſeptem*] ſeptuaginta 9 MS. G. q.

CAP. II. v. 14. *quinque millia octingenta ſexaginta*] quatuor millia dringenta ſexaginta novem 8 MS. quinque millia quadringenta ſexaginta novem G. q. Qui in Textu eſt numerus, ſummam recenſitorum ad amuſſim continet. Verum 1 Eſdræ 1. 11. legunt cum Latinis, Hebræi & Græci: Omnia va. aur. & arg. 5400.

CAP. IV. v. 32. *-Magna eſt terra, & excelſum eſt cœlum*] G. q. ibid. *quis iſta agit*] quæ iſta agunt 8 MS. G. q.

CAP. V. v. 44. *innovare &*] voverunt MS. G. q. v. 45. *dari*] dare MS. G. q. ibid. *theſaurum*] theſaurarium MS. G. q. ibid. *duodecim millia*] mille MS. G. q. novem millia o. Undecim millia o. Q. n.

CAP. VIII. v. 3. *-docere & facere*] -G. q. dicere 8 MS.

CAP. IX. v. 52. *-Et dixit Eſdras*] 1 MS. G. q.

ESDRÆ. IIII.

CAP. I.

VERS 7. *eo*] eum 3 MS.

CAP. IV. v. 33. *Quomodo*] Quo? 2 MS.

CAP. VIII. v. 5. *volens*] voles 3 MS.

CAP. IX. v. 19. *creator*] creatur 2 MS.

CAP. X. v. 34. *commovebo*] commonebo 2 MS. v. 44. *-& quoniam dixit tibi*] MS.

CAP XI. v. 18. *-ſe*] 5 MS. v. 26. *-ecce*] 3 MS. v. 43. *-uſque*] 3 MS.

CAP. XV. v. 60. *occiſam*] ocioſam 5 MS. v. 61. *ad Babylonem ſubverſam*] converſam 5 MS.

CAP. XVI. v. 55. *-Domino*] 3 MS. v. 62. *potaret*] portaret 3 MS.

TOBIAS.

CAP. I.

VER. 15. *ergo*] enim 13 MS. R. v. 19. *-quotidie*] 8 MS.

CAP. III. v. 6. *mecum*] * miſericordiam 5 MS. Pro Textu faciunt R. & G.

CAP. V. v. 15. *eum*] * ſanum 7 MS.

CAP. VI. v. 9. *-Et fel valet ad ungendos oculos in quib. fuerit albugo & ſanabuntur*] 5 MS. Verum a R. & G. minime tollitur.

CAP. VIII. v. 9. *-conjugem*] 13. MS. G.

CAP. XII. v. 9. *-miſericordiam*] 10 MS. R. G.

JUDITH.

CAP. IV.

VER. 8. *in jejuniis -& orationibus*] -14 MS. in aſſiduitate magna G.

CAP. VII. v. 12. *juvenes*] * ſeneſque 6 MS. Verum a R. & G. non additur.

CAP. XIII. v. 13. *virtutem*] * magnam 10 MS.

CAP. XVI. v. 7. *confodit*] confundit 16 MS. R. v. 23. *-de cubili ipſius -obtulit*] -R. -13 MS. Adduntur autem a G. Unum MS. pro *obtulit* legit *poſuit*.

ESTHER.

CAP. I.

VER. 6. *aerei*] aerii 19. MS. ib. *carbaſini*] candidi H. C. carpaſſini MS. H. G. Exiſtimant autem, colorem viridem ſignificari. ib. *eburneis*] argenteis H. C. G. v. 18. *indignatio*] * Et 6 MS. v. 14. *Si*] * ergo 1 MS. G. verum a R. H. & C. nihil additur.

CAP. II. v. 1. *vel*] & H. C. G. v. 7. *fratris*] * patris C. G. Conſentiunt H. nam דוד, etiam interpreti noſtro, 1 Reg. 10. 14. 4 Reg. 24. 17. & aliis in locis, *patruum* ſignificat. Verum hoc loco, eam ejus eſſe verſionem, quæ Textu continetur, veriſimile eſt, tum ex Latinorum librorum conſenſu tum ex hujus libri, c. 8. cujus verſu 2. cum Hebraice ſit: Nam judicavit Eſther, quid ipſe ſibi; expoſuit: Conf. eſt enim ei Eſther, quod eſſet patruus ſuus; niſi forte, Patruelis, aut legendum aut intelligendum eſſe docere quis poſſit. v. 14. *deducebantur*] deducebatur 5 MS. His volunt H. C. G. v. 23. *patibulo*] * Et juſſit rex ut in libro memoriali ſcriberetur, ut pro vita ſua aliquid repenſaret ei o. Videtur autem ex Græca tranſlatione ſumptum, quæ hujuſmodi eſt. Et juſſit rex ut ſcriberent in memoriali, in regia bibliotheca, pro benevolentia Mardocai, in laude; id quod noſter interpres, ut in Hebræo eſt, reddit: Mandatumque eſt &c.

CAP. III. v. 3. *-præſidebant*] reſidebant MS. R. -H. C. G. v. 11. *populo*] * autem 5 MS. H. C. G. v. 15. *-Judæis*] 4 MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 4. *induerat eam*] induerent eum 5 MS. ad induendum Mardochæum H. C. G. v. 16. *orate*] jejunate H. C. G.

CAP. V. v. 14. *Placuit*] placuitque 10 MS. R. H. C. G.

CAP. VIII. v. 1. *patruus*] Quære ſupra cap. 2. 7. v. 5. *& hoſtis Judæorum*] filii Hammedatha Agagitæ H. G. v. 11. *delerent*] * & ſpolia eorum diriperent H. G. v. 15. *arinis*] aerinis MS. R. candidis H. G.

CAP. IX. v. 2. *penetraret*] penetrarat 4 MS. H. C. v. 10. *agere*] tangere 6 MS. atque hæc H. & C. propius accedunt quibus legitur. In prædam non miſerunt manum ſuam. v. 27. *cætera*] certa 7 MS. H. C.

CAP. XVI v. 5. *cuniculis*] funiculis 6 MS.

JOB.

CAP. I.

VER. 11. *in faciem*] * tuam 2 MS. H. C. G. in facie tua 10 MS. v. 20. *veſtimenta ſua*] tunicam ſuam MS. H. C. Suffragantur autem Textui R. Hier. & Greg. v. 21. *-ſicut Domino placuit, ita factum eſt*] R. H. C. Agnoſcitur autem a MS. Greg. & G. v. 22. *-labiis ſuis*] 10 MS. R. Greg. H. C. Additur autem a G. & plenius a G. q. legiturque ab omnibus.

CAP. II. v. 5. *in faciem*] in facie tua 3 MS. H. C. Aſtipulantur autem lectioni Textus R. Greg. & G. v. 10. *-mulieribus*] -1 MS. H. Adjicitur autem a R. Greg. C. & G.

CAP. III. v. 4. *deſuper*] * non ſit in recordatione o. Q. n. ib. *illuſtretur*] illuſtret 11 MS. Greg. Ex Hebræo quidam ad hunc modum transferunt: Nec lucere faciat ſuper eum lucem: alii ad iſtum; Nec ſplendeat ſuper eum lux, atque illa quidem interpretatio, marginis lectioni ſuffragatur; hæc autem, Textus. v. 9. *expectent*] expectet 4 MS. R. Hier. Greg. H. C. v. 18. *-quondam*] 2 MS. H. C. G. Verum Hier. & Greg. non ſolum legunt, ſed etiam exponunt.

CAP. IV. v. 6. *tua*] * & 7 MS. R. Greg. G. Verum ab H. & C. conformiter Textui non additur.

CAP. V. v. 2. *Virum*] Vere 7 MS. R. H. C. G. v. 5. *bibent*] ebibent 2 MS. H. C. v. 15. *-egenum*] -6 MS. H. G. populum ſuum C. Nam, vel hoc, vel illud vel ſimile quid ſubaudiendum eſt. v. 21. *A*] In 1 MS. H. C. Similiter Textui, reddiderunt 70. legeruntque Hier. & Greg. is enim ſenſus eſt.

CAP. VI. v. 3. *appareret*] apparet 1 MS. v. 4. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. C. v. 5. *rugiet*] fugiet o. v. 6. *-Anima enim eſurienti etiam amara dulcia eſſe videntur*] 14 MS. R. Greg. H. C. & G. Tranſlata eſt huc ſententia iſta, ex cap. 27. Prov. cujus verſu 7 eiſdem plane verbis juxta interpretationem 70. legitur. v. 20. *ſperavi*] ſperaverunt 1 MS. H. C. G. Similiter autem Textui, legunt R. & Greg. v. 25. *cum e vobis nullus ſit qui poſſit arguere -me*] -5 MS. His Hieron. Textui favet Greg. & quid arguet interpretatio veſtra. H.

CAP. VIII. v. 2. *ſermonis*] ſermones MS. H. C. G. v. 16. *ortu*] horto R. H. C. G. Verum Textui opitulantur MS. Hier. & Greg.

CAP. IX. v. 2. *compoſitus*] Comparatus 2 MS. R. v. 11. *-eum*] 4 MS. H. G. Adjicitur autem a C. ib. *intelligam*] * eum 11 MS. H. C. verum a R. & G. non additur.

CAP. X. v. 3. *-me*] 5 MS. Greg. H. C. G. ibid. *-me*] pauperem 1 MS. Greg. -H. C. G. v. 8. *fecerunt me & plaſmaverunt*] plaſmaverunt & fecerunt 8 MS. Grego. H. C. G. v. 11. *me*] * & 9 MS. H. C. G. v. 16. *leænam*] leæna 2 MS. Eam quæ in Textu eſt, lectionem tuentur Hier. Gregor. Græci: utramque admittunt cum Hebræis Chaldæi v. 22. *inhabitans*] inhabitat 3 MS. R. Greg.

CAP. XI. v. 6. *ab eo*] a Deo 3 MS. Greg. H. C. G. v. 10. *ei*] * vel quis dicere ei poteſt, Cur ita facis? o. Videtur huc adjectum, aut ex interpretatione 72. (qui, quod noſter, Quis contr. ei, paraphraſtice reddiderunt, Quis dicet ei, quid feciſti?) aut, ex ſuperioris cap. 9 verſ. 12.

CAP. XIII. v. 1. *-hæc*] 5 MS. H. v. 23. *delicta*] * mea 3 MS. R. Hier. H. C.

CAP. XIV. v. 4. *Quis poteſt facere mundum de immundo conceptum ſemine? nonne tu qui ſolus es?*] Quis enim mundus erit a ſorde? nullus, etſi una dies vita ejus ſuper terram G. v. 6. *Recede*] * ergo MS. q. v. 16. *parce*] parces 5 MS. H. C. parcis Greg.

CAP. XV. v. 21. *-ſemper*] 5 MS. Greg. H. v. 22. *-ad lucem*] 7 MS. R. H. C. G. Verum ab Hier. & Greg. legitur. v. 32. *manus*] ramus C. G. ibid. *areſcent*] areſcet 5 MS. R. Hieron. H.

CAP. XVI. v. 14. *meos*] * & 1 MS. H. C. ib. *-&*] H. C. G. v. 16. *carnem meam*] cornu meum Hieron. H. id quod, 70. robur expoſuerunt; Chaldæus, gloriam. Conformiter autem Textui legit Greg.

CAP. XVII. v. 2. *moratur*] morabitur 4 MS. H. C. v. 3. *me*] * Domine 15 MS. Verum a Greg. R. H. & C. non additur. v. 9. *mundis*] mundus 4 MS. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 3. *vobis*] te 15 MS. Suffragantur autem Textui R. Hier. Greg. H. & C. v. 11. *-eum*] MS. Hier. Greg. C. G. Huic lectioni, & H. volunt; ad hunc enim legunt modum, Et diſpergent eum in pedibus ejus. v. 15. *tabernaculo*] habitaculo 1 MS. H.

CAP. XIX. v. 10. *arbori*] arboris 12 MS. v. 19. *averſatus eſt me*] adverſatus eſt mihi 7 MS. H. C. G. v. 21. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. C. Textus autem conformis eſt Hier. & G. v. 22. *meis*] * ſalvatorem meum MS. q. v. 24. *certe*] celte 1 MS. Q. n. v. 26. *Deum*] * ſalvatorem meum MS. q. v. 29. *iniquitatum*] iniquitatis 1 MS. Similiter Textui legunt R. Greg. H. C.

CAP. XX. v. 17. *videat*] videbit 4 MS. H. C. Textus autem conformior eſt G. v. 24. *areum*] * Gladius 2 MS. R. His accedit Græca tranſlatio; Pertranſeat autem per corpus ejus ſagitta: verum H. & G. hujuſmodi nihil additur, ſed ſubaudiendum relinquitur.

CAP. XXI. v. 15. *Quis*] Quid 9 MS. H. C. G.

CAP. XXII. v. 4. *timens*] * te 8 MS. H. C. G. v. 12 *An*] An non 1 MS. H. C. G. Verum Textus Hier. Greg. & lectioni & expoſitioni conſentit.

CAP. XXIV. v. 10. *Nudis -&*] -R. H. C. G. Nudum incedere ferunt. H. C.

CAP. XXV. v. 3. *ſurget*] fulget 16 MS. Conſentiunt Textui R. Greg. H. C. G.

CAP. XXVI. v. 3. *plurimam*] * aut MS. q.

CAP. XXVII. v. 12. *& * quid*] * ut 1 MS. H. C. quod G. v. 22. *Et mittet*] Emittet 14 MS. R. Greg. Et projiciet H. C. G.

CAP. XXVIII. v. 7. *eam oculus*] oculos MS. Greg. Verum ſtabilitur Textus, conſenſu Hier. atque H. C. & G. codicum.

CAP. XXX. v. 12. *orientis calamitatis*] orientes calamitates 18 MS. calamitates 18. MS. Hier. Greg. Q. n. v. 15. *abſtulit*] abſtuliſti MS. Hier. atque etiam hac ratione H. & C. exponi poſſunt. v. 28. *tuba*] turba 8 MS. R. Hieron. Greg. H. C. G. tenebris o. terra o.

CAP. XXXI. v. 7. *ſecutus eſt oculus meus*] ſecutum eſt oculos meos, 1 MS. Hier. H. C. G. Similiter vero Textui legit Greg. v. 14. *pereuntem*] prætereuntem MS. R. Greg. Textui autem ſuffragantur H. C. G. v. 35. *auditorem*] adjutorem MS. Greg. verum Textus conſentit R. H. & G.

CAP. XXXII. v. 4. *ſeniores*] * ſe 7 MS. H. C. G. ib. *qui loquebantur*] ut loquerentur 1 MS. diebus H. C. G. v. 10. *ſapentiam*] ſcientiam 5 MS. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 2. *loquatur*] loquetur 1 MS. loquitur R. locuta eſt H. C. G. v. 3. *ſententiam*] ſcientiam 1 MS. H. C. v. 7. *eloquentia mea non ſit tibi gravis*] eloquium meum non ſit tibi grave 1 MS. manus mea erit ſuper te Gr. 70. & poſt eos, alii ad hunc modum tranſtulerunt. v. 17. *his quæ*] opere H. opere malo C. injuſtitia G. ib. *Fecit*] facit MS. v. 23. *unus*] unum 8 MS. Hier. Greg. ad hunc modum quidam ex H. verterunt; ad eum vero quo Textus legit C. 70. & alii. ibid. *millibus*] ſimilibus o. Q. n.

CAP. XXXIV. v. 37. *Qui*] Quia 6 MS. C. ib. *ad judicium provocet ſermonibus ſuis Deum*] multiplicet ſermones ſuos ad Deum 1 MS. H. C. G. Conformiter autem Hier. & Greg. legit textus.

CAP. XXXVI. v. 5. *potentes*] potens o. v. 7. *illic*] tribuet 5 MS. H. C. G. illi 4 MS. R. Similiter Greg. habet Textus. Ab H. C. & G. neque hoc exprimitur, neque illud. v. 27. *ſtillas*] ſtellas o. Q. n. v. 28. *fluunt*] pluunt MS. q.

CAP. XXXVIII. v. 13. *Excuſſiſti*] excluſiſti MS. q. v. 18. *latitudinem*] latitudines 1 MS. H. Conformiter autem Textui legunt R. Hier. Greg. C. & G. v. 34. *in nebula*] ad nebulam 2 MS. G. atque hoc modo H. & C. rectiſsime vertantur.

CAP. XLI. v. 14. *flumina*] fulmina 24 MS. R. Hier. Greg. Q. n. ib. *ferentur*] feruntur MS. fertur 2 MS. H. G.

CAP. XLII. v. 8. *recta*] rectum 2 MS. R. Hier. Greg. H. C. G.

PSALMORUM.

PSAL. I.

VER. 5. *reſurgunt*] reſurgent MS. R. G. H. C. ib. *conſilio*] concilio MS. Hier. H. C. nec contradicunt G.

PSAL. II. v. 6. *ejus*] Domini 1 MS. R. Hier. G. C. Q. n. v. 9. -&] MS. R. Hil. Hier. G. H. C. v. 11. *cum*] in, 2 MS. R. G. H. C. Textus em lectio, ut hanc explicat; ita, Hier. atque Aug. conſonat.

PSAL. III. v. 6. *ſuſcepit*] ſuſcipies 1 MS. R. Auguſt. G. H. Pro Textu autem facit exemplar Græcum Vatic. Ad quem ſenſum etiam Chaldæus paraph. vertit.

PSAL. IV. v. 5. -&] 5 MS. R. Aug. G. H. ib. *veſtris*] * & H. v. 6. *oſtendit*] oſtendet 4 MS. R. G. H. C.

PSAL. V. v. 9. *tuo viam meam*] meo viam tuam 8 MS. G. q. H. C. Q. n. v. 13. *-tua*] 9 MS. R. G. H. C. v. 1. *Pſalmus David pro*] pro oct. Pſ. David 3 MS. R. Hier. Aug. G. H. C.

PSAL. VI. v. 4. &] ſed MS. q. v. 5. -&] 3 MS. R. G. H. C.

CAP. VII. v. 7. -&] MS. R. Aug. G. H. C. v. 10. *Conſumetur*] Conſummetur Hier. Aug. G. Inſuper H. & C. ad hunc modum recte vertuntur. v. 12. *juſtus*] * & 3 MS. R. G. H. C. ib. *-& patiens*] H. C. v. 13. *vibravit*] vibrabit 12 MS. R. Aug. Hier, G. H. v. 15. *parturit*] parturit MS. Aug. G. parturiet H. C. v. 16. *incidit*] incidet Aug. R. G. Textui autem ſuffragantur C.

PSAL. VIII. v. 4. *-tuos*] R. Hier. Aug. G. Pro Textu autem faciunt H. C. & Suniæ Scribens Hier.

PSAL. IX. v. 7. ÷ *Inimici*] τοῦ ἐχθροῦ. ib. *-eorum*] 12 MS. R. Aug. G. H. Additur autem a paraphraſte Chaldæo. v. 17. *cognoſcetur*] Cognoſcitur 4 MS. R. G. Cognitus eſt H. C.

PSAL. X. v. 1. *deſpicis*] deſpicies MS. H. C. Pro Textu vero Aug. & faciunt. v. 12. *Deus*] * & MS. q. Aug. Hier. v. 14. *eris*] eras 4 MS. H. C.

PSAL. XI. v. 1. *montem*] montes MS. Hier. Auguſt. G. Textus autem R. H. & C. conformis eſt. v. 6. -& -&] 16 MS. Verum à R. H. G. leguntur v. 7. -&] 5 MS. H. C. interjicitur autem a R. & G.

PSAL. XII. v. 4. -&] 4 MS. Aug. R. G. H. C.

PSAL. XIII. v. 5. *morte*] mortem MS. G.

PSAL. XIV. v. 3.- *Sepulchrum patens eſt guttur eorum: linguis ſuis ſe agebant, venenum aſpidum ſub labiis eorum. Quorum os maledi & amaritudine plenum eſt: veloces pedes eorum ad effundendum guinem. Contritio & infælicitas in viis eorum, & viam pacis non verunt; non eſt timor dei ante oculos eorum?*] Q. n. v. 6. *Domi*] Deus MS. Aug. G. q. H.

PSAL. XV. v. 5. *innocentem*] innocentes 7 MS. Aug. R. G. Textui autem ſuffragantur Hier. H. & C.

PSAL. XVI. v. 1. *Deus*] Dominus MS. R. G. H. Textus autem Hier. C. conſonat. v. 3. *mirificavit*] mirificabit 2 MS. Q. n.

PSAL. XVII. v. 1. ÷ *David*] τῶ Δαυὶδ. v. 3. -&] R. G. H. C. *me*] MS. Q. n. v. 9. *protege*] proteges R. G. H. C. Similiter legere videtur Aug. v. 13. *frameam tuam*] framea tua MS. Q. n. v. 14.] * & MS. Aug. H. C. ib. *filiis*] filii 9 MS. Q. n.

PSAL. XVIII. v. 6. *inferni*] inferi 7 MS. v. 7. *introivit*] introibit 4 MS. R. G. H. v. 8. *terra:*] * & 9 MS. R. Aug. G. H. C. v. 13. *nubes*] MS. Aug. H. omittitur autem a G. v. 15. *eos:*] * & MS. Hier. Aug. H. C. G. v. 17. -&] 6 MS. Aug. G. H. v. 18. *Eripuit*] Eripiet MS. R. G. H. Textus autem Hier. & C. conſonat. v. 20. *fecit*] faciet MS. R. G. H. Textui autem ſimiliter reddidit Chaldæus & interpretatus Auguſtinus. v. 32. *aut*] & 6 MS. Aug. H. Textus autem conſentit G. v. 33. *præcinxit*] præcingit R. G. H. C. ib. *virtute*] virtutem MS. G. v. 40. *virtute*] virtutem MS. G. Verum Latine dicas ut eſt in Textu. ib.] MS. R. Aug. G. H. C. v. 49. -&] MS. Aug. R. G. Q. n.

PSAL. XIX. v. 1. *opera*] operam ſeu opus G. H. Conſimiliter autem legunt MS. Aug. & C. v. 6. *Exultavit*] exultabit 3 MS. R. G. H. C. v. 13. *intelligit*] intelliget MS. R. G. H. C. Similiter autem Textui, Hier. & Aug. legunt. v. 14. *dominati*] dominata Q. n.

PSAL. XX. v. 7. *Exaudiat*] Exaudiet 6 MS. R. Aug. Hier. G. H. Exaudivit C.

PSAL. XXI. v. 5. -&] MS. H. C. Additur autem ab Aug. & G. v. 6. *-eſt*] 6 MS. G. H. C. Videtur & ab Hier. non lectum. v. 13. *reliquiis*] reliquis MS. Eſt autem & Hier. quæ Textus lectio. v. 1. *ſuſceptione*] aſſumptione MS. Hier.

PSAL. XXII. v. 2. *-in*] 7 MS. Porro ab interpretibus 72. additum eſt, Reſpice me; nam nec ab Hebraicis, nec a Chaldaicis, nec ab Evangelicis agnoſcitur. v. 17. *conſilium*] concilium 4 MS. R. Hier. G. H. C. v. 20. *tuum*] meum 1 MS. ib. *-a me*] 17 MS. H. Q. n. v. 21. *-Deus*] 7 MS. R. Hier. Aug. H. C. G. v. 32. *-cæli*] 10 MS. R. G. H. C. Q. n. v. 1. *-prima ſabbathi*] H. C.

PSAL. XXIV. v. 1. *-in finem*] Hier. G. H. C.

PSAL. XXV. v. 4. *-omnes*] R. Hier. Aug. G. H. C. ib. *edoce*] doce 7 MS. G. H. C. Similiter autem Textui, apud Hier. & Aug. legitur. v. 12. *ſtatuit*] ſtatuet R. G. H. C. Conformiter vero Textui Aug. habet. v. 1. *-in finem*] G. H. C.

PSAL. XXVI. v. 9. *-Deus*] 12 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 1. *-priuſquam liniretur*] H. C.

PSAL. XXVII. v. 3. *adverſum*] adverſus MS. ib. *adverſum*] adverſus MS. v. 4. *omnibus diebus*] omnes dies MS. Aug. G. ib. *voluntatem*] voluptatem 1 MS. R. Aug. G. H. C. Q. n. v. 7. *-ad te*] 6 MS. R. G. H. C. v. 8. *-te*] 4 MS. H. C. & quamvis in Græcis libris reperiatur, melius non legi, Hieronymus Suniam docet.

PSAL. XXVIII. v. 2. *-Domine*] G. q. H. C. atque addititium eſſe Hieron. ad Suniam ſcribit. v. 3. *tradas*] trahas 1 MS. R. G. H. C. v. 5. *intellexerunt*] * in R. G. H. v. 7. -&] 8 MS. R. Aug. G. H. C. v. 10. *-in conſummatione tabernaculi*] H. C.

PSAL. XXIX. v. 9. *revelabit*] revelavit MS. H. Verum Textus reſpondet G. ib. *omnes dicent*] omnis dicet MS. Auguſt. omnis dicit R. G. H. omnes dicunt C. v. 1. *-pro extaſi*] H. C.

PSAL. XXXI. v. 6. *commendo*] commendabo MS. R. G. H. C. Similiter autem Textui legunt Hieron. & Aug. v. 12. *opprobrium*] * & 10 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 21. *-tuo*] 10 MS. R. G. H. C. Ad hæc D. Aug. non legiſſe videtur. v. 24. *veritatem*] veritates 5 MS. R. G. H. C. ib. *requiret*] requirit R. G. H. C. ib. retribuet] retribuit MS. R. G. H. C. * τοῖς.

PSAL. XXXII. v. 2. *imputavit*] imputabit 5 MS. R. Hier. H. C. *Pſalmus David*] * ſine titulo apud Hebræos G.

PSAL. XXXIII. v. 1. *collaudatio*] laudatio 8 MS. Aug. G. v. 7. *in utre*] utrem R. G. H. C. in utrem MS. Aug. v. 16. -&] MS. H. C. Additur autem a G. v. 18. *-& in eis*] 4 MS. R. Aug. G. H.

PSAL. XXXIV. v. 23. *in eo*] in eum MS. Aug. G.

PSAL. XXXV. v. 1. *impugnantes*] expugnantes MS. v. 8. *ipſum*] id ipſum o. v. 9. -&] 8 MS. R. Aug. G. H. C. v. 11. *ignorabam*] ignorabant MS. Hier. Textus lectio Aug. H. & C. conſentit. Græca autem dictio ἐγλιμοχον ambigua eſt. v. 14. *proximum*] * & MS. q. v. 25. *Devorabimus*] Devoravimus 6 MS. R. Aug. G. H. G. v. 26. *maligna*] magna 1 MS. R. G. H. C.

PSAL. XXXVI. v. 10. -&] 1 MS. R. G. H. C.

PSAL. XXXVII. v. 5. *eo*] eum 5 MS. Aug. G. v. 6. *meridiem*] meridie MS. v. 14. *deſipiant*] dejiciant 2 MS. R. Amb. G. H. occidant C. v. 15. ÷ *arcus*] τὰ τόξα. ib. *confringatur*] confringantur 1 MS. H. C. Nomini plurali verbum ſingulare junxerunt, ſuo more, Græci. v. 21. *Mutuabitur*] Mutuatur 1 MS. R. G. H. C. Q. n. ib. *tribuet*] tribuit MS. R. G. H. C. v. 23. ÷ *greſſus*] τὰ διαβήματα. ibid. *dirigetur*] dirigentur 4 MS. Hier. Aug. H. phraſi græca Græcis ſingularis eſt numerus. v. 36. -&] MS. q. v. 39. -&] MS. H. C. additur autem a G. v. 1. *-die Sabbathi*] H. C.

PSAL. XXXVIII. v. 5. -&] 7 MS. R. Aug. G. H. C. v. 11. *eſt*]

* in me MS. q. v. 16. *-me*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 17. *commoventur*] commoverentur 1 MS. v. 18. *-ſum*] 8 MS. R. G. C. v. 23. *-Deus*] 7 MS. R. G. H. C.

PSAL. XL. v. 6. *multiplicati*] multiplicatæ. multiplicata Q. n. v. 9. *cordis*] ventris 1 MS. R. G. Q. n. v. 13. *Multiplicata*] Multiplicati MS. Conſimiliter Textui legunt Hier. & Aug.

PSAL. XLI. v. 2. *-vir*] 7 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 7. *vana*] vanè 3 MS. G. Q. n. ibid. *congregavit*] congregabit 5 MS. H. C. Textus autem conformis eſt G. v. 10. *ſperavi*] ſperabam MS. v. 14. *-uſque*] 3 MS. R. Aug. G. Verum ab H. & C. legitur

PSAL. XLII. v. 3. *fontem*] fortem 14 MS. R. G. H. C. v. 4. *panes*] panis R. G. v. 7. *Deo*] Deum MS. G. ibid. *-&*] 4 MS. Aug. H. C. Q. n. v. 9. *mandavit*] mandabit R. G. H. C. Verum pro Textu faciunt Hier. & Aug. v. 10. *-&*] MS. H. C. additur autem a G. v. 12. *Deo*] Deum MS. G.

Pſalmus David] * ſine titulo apud Hebræos G.

PSAL. XLIII. v. 2. *-&*] 6 MS. H. C. additur autem a G. v. 6. *Deo*] Deum MS. G.

PSAL. XLIV. v. 2. *-&*] 8 MS. R. G. H. C. v. 6. *in nobis*] in nos 4 MS. Aug. C. nobis R. G. H. v. 10. *-Deus*] 16 MS. G. q. H. Q. n. v. 26. *-Domine*] 5 MS. H. C. additur autem a G.

v. 1. *dilecto*] delicto o.

PSAL. XLV. v. 5. *tua*] * & 1 MS. R. Aug. G. H. C. ibid. *intende*] * & 1 MS. R. G. Verum ab Aug. & H. non additur. v. 6. *corda*] corde 6 MS. R. Aug. G. Q. n. v. 12. *-Deus*] 6 MS. R. G. H. C. Q. n. v. 13. *filiæ*] filia MS. R. G. H. C. Q. n. ib. *-omnes*] 12 MS. R. Aug. G. H. C. v. 14. *-ejus*] R. G. Q. n. v. 18. *memores erunt*] Memor ero 14 MS. R. G. H. C. Q. n. ibid. *tui*] * Domine MS. q.

PSAL. XLVI. v. 4. *Sonuerunt*] Sonaverunt MS. antiquiora Aug. v. 5. *lætificat*] lætificant R. G. H. C. v. 7. *-&*] MS. R. Amb. G. H. C.

PSAL. XLVII. v. 5. *quam*] quem 18. MS. Hieron. Q. n. v. 7. *-noſtro*] 1 MS. H. C. Verum legitur ab Aug. & G. v. 9. *Regnabit*] Regnavit 13 MS. R. G. H. ib. *ſedet*] ſedit 6 MS. H. Textui autem ſuffragantur Aug. G. & C. v. 10. *dii*] Dei R. G. Q. n.

v. 1. *-ſecunda ſabbathi*] MS. H. C. Verum in G. legitur & ab Hier. Amb. atque Aug. exponitur.

PSAL. XLVIII. v. 3. *mons*] montes MS. Aug. R. G. Q. n. v. 5. *-terræ*] 20 MS. G. q. H. C. In veteribus Latinorum codicibus inquit Hier. ſcriptum erat reges terræ, quod nos ſuſtulimus: quia nec in Hebræo nec in 70. reperitur.

PSAL. XLIX. v. 3. *-ſimul*] 9 MS. G. H. C. Attamen, conformiter Textui Amb. atque Aug. legunt v. 8. *homo:*] * & 6 MS. C. Verum a R. Aug. C. & H. non legitur. v. 10. *laborabit*] laboravit MS. R. Hier. G. Q. n. ib. *-adhuc*] R. Aug. G. v. 12. *-ſuis*] MS. R. G. H. C. Q. n. v. 13. *-Et*] MS. Q. n. v. 20. *-&*] 10 MS. R. Aug. G. H.

v. 1. ÷ *Aſaph*] τῷ Ασάφ.

PSAL. L. v. 4. *Advocavit*] Advocabit 9 MS. R. G. H. C. v. 15. *-&*] 7 MS. H. C. Additur autem in G. v. 21. ÷ *inique*] ἀνομίαν.

v. 2. *Bethſabee*] Beerſabee MS. R. Aug. G. Bathſaba H. C.

PSAL. LI. v. 9. *me*] * Domine MS. q. v. 10. *-&*] MS. R. G. H. C. v. 16. *-&*] 5 MS. R. G. H. C. v. 19. *deſpicies*] deſpiciet R. Hier. Aug. G. Verum MS. H. & C. Textui ſuffragantur. v. 20. *-Domine*] 3 MS. H. C. Additur autem ab Aug. & G.

v. 2. *Abimelech*] Achimelech MS. Hil. H. C. Q. n.

PSAL. LII. v. 6. *lingua doloſa*] linguam doloſam 5 MS. R. Aug. G. Ex H. & C. utrovis modo vertatur recte. v. 7. *-tuo*] 4 MS. H. C. Verum additur a G. v. 11. *-eſt*] MS. R. G. H. C.

PSAL. LIII. v. 1. *Amaleth*] Maheleth G. H.

v. 2. ÷ *David*] τῷ Δαυὶδ

PSAL. LIV. v. 5. *-&*] 6 MS. Aug. H. C. Legitur autem in G. v. 6. *-&*] 6 MS. H. C. Tamen a G. non jugulatur. ibid. *-eſt*] MS. R. G. H. C. v. 7. *Averte*] Avertet MS. G. q. H. C. Q. n. ib. *meis*] * & MS. v. 8. *-&*] 6 MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. LV. v. 4. *iniquitates*] iniquitatem 6 MS. R. G. H. C. Q. n. v. 6. *venerunt*] venit MS. R. Hil. G. H. Plurali vero utitur C. ibid. *contexerunt me tenebræ*] contexit me tenebra MS. Hil. Utuntur etiam numero ſingulari G. H. & C. v. 10. *-&*] MS. G. q. H. C. v. 13. *-meus*] 4 MS. R. G. H. C. v. 17. *ſalvabit*] ſalvavit 29. MS. G. q. Q. n. v. 23. *enutriet*] * & MS. q.

v. 1. ÷ *David*] τῷ Δαυὶδ.

PSAL. LVI. v. 4. *-Ab altitudine diei timebo: ego vero in te ſperabo*] Q. n. v. 13. *laudationes*] laudationis 6 MS. R. G. Q. n.

PSAL. LVII. v. 6. *in*] ſuper MS. Aug. atque hoc modo ex G. & C. propriiſſime vertatur. v. 8. *dicam*] * Domino MS. Q. n. v. 10. *-&*] 7 MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. LVIII. v. 2. *recte*] recta 6 MS. R. Hier. Aug. G. H. v. 4. *Alienati*] Abalienati MS. G. v. 7. *confringet*] confregit MS. R. Aug. G. Q. n. v. 10. *ſicut*] ſic 13 MS. Quæ in Textu eſt lectio G. & H. convenit hæc quodam ſenſu, non diſſentit.

PSAL. LIX. v. 10. *-es*] MS. H. C. Additur autem a G. v. 14. *dominabitur*] dominatur 1 MS. R. H. G. v. 15. *terræ*] * Et 1 MS. Hil. H. C. Verum a G. non legitur. v. 17. *exaltabo*] exultabo 12 MS. R. Hier. G. clamando laudabo H.

PSAL. LX. v. 13. *&*] quia 12 MS. Textus lectio G. & C. conformis eſt.

PSAL. LXI. v. 6. *-meus*] 1 MS. R. G. H. C. v. 8. *Permanet*] permanebit 1 MS. R. Aug. G. H. Sunt Græci codices qui Textus lectionem adſtruant, quia non futuro διαμενεῖ ſed præſenti tempore διαμένει legunt.

PSAL. LXII. v. 5. *cucurri*] cucurrerunt Q. n. v. 9. *-in æternum*] 1 MS. R. Aug. G. Q. n. v. 12. *-eſt*] MS. R. G. H. C.

v. 1. *Idumææ*] Judææ R. G. H. C. Conformiter autem Textui legunt Aug. & G. q.

PSAL. LXIII. v. 7. *Sic*] Si 12 MS. R. Aug. G. H. C. v. 8. *meditabor*] meditabar R. G. Verum MS. H. & C. futurum legitur. v. 12. *laudabuntur omnes qui jurant*] laudabitur omnis qui jurat 5 MS. R. Hil. Aug. G. H. C.

PSAL. LXIV. v. 4. *Quia*] Qui MS. R. Hil. G. Inſuper H. & C. ad hunc modum rectiſſime transferas. v. 7. *ſcrutinio*] ſcrutinia 4 MS. R. G. Q. n. v. 8. *ad*] & 10 MS. R. G. H. C. Q. n.

v. 1. *populo tranſmigrationis*] de verbo peregrinationis MS. Q. n.

PSAL. LXV. v. 5. *inhabitabit*] habitabit MS. v. 9. ÷ *exitus*] ἐξόδους πρωΐας ϗ ἑσπέρας. ibid. *veſpere*] veſperæ R. G. H. C. v. 11. *inebria*] inebrians 14 MS. Pro Textu faciunt Aug. Hil. G. H. C.

v. 1. *-reſurrectionis*] H. C.

PSAL. LXVI. v. 17. *exultavi*] exaltavi MS. Hil. Aug. R. G. exaltatus eſt H. laus ejus G. v. 19. *-&*] MS. R. G. H. C.

v. 1. *-David*] H. C.

PSAL. LXVII. v. 5. *judicas*] judicabis R. G. H. C. Forte interpres noſter κρίνεις non κρινεῖς legit. ibid. *dirigis*] diriges MS. R. G. H. C.

PSAL. LXVIII. v. 4. *-&*] MS. R. Hil. G. H. additur autem Aug. & C. ibid. *-&*] MS. R. Hil. G. legitur vero Aug. H. & C. v. 5. *illi.*] * & 1 MS. R. Aug. G. H. C. v. 6. *-turbabuntur a facie ejus*] H. C. Legitur autem ut in noſtris ſic in G. codicibus. v. 7. *-qui*] MS. R. Hil. G. H. C. v. 19. *inhabitare*] habitare MS. v. 23. *profundum*] profundis 1 MS. G. H. C. Profundo MS. Q. n. v. 34. *-Pſallite Deo*] R. G. H. C. non eſt, ſcribit Suniæ Hier. in libris authenticis, ſed obelo prænotatum.

v. 1. *commutabuntur*] * ipſi 2 MS. G. H. Quod vero a quibuſdam additur Pſalmus in codice Vaticano Græco, in textu Hebræo, in paraphraſi Chaldea, non legitur.

PSAL. LXIX. v. 21. *qui tribulant*] tribulantes MS. Aug. G. v. 22. *eſcam meam*] eſca mea MS. Similiter Textui legit Aug. v. 23. *retributiones*] retributionem 2 MS. R. Hil. Aug. G. Pro Textu vero H. faciunt. v. 28. *juſtitiam tuam*] juſtitia tua R. Aug. G. v. 31. *-&*] MS. R. Hier. Aug. G. additur autem ab Hil. ac H. & C. libris. v. 37. *poſſidebit*] poſſidebunt MS. Aug. H. G.

v. 1. *-quod ſalvum fecerit eum Dominus*] me 4 MS. R. G. -H. C. Videtur & Hilar. non legiſſe.

PSAL. LXX. *captivorum*] * Anepigraphus apud Hebræos G.

PSAI. LXXI. v. 4. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C, v. 9. *defecerit*] deficiet MS. Aug. C. v. 16. *potentiam*] potentias 12 MS. Hieron. H. Numerus vero ſingularis eſt Aug. G. & C. v. 19. *ſimilis*] * ſit MS. q. v. 20. *Quantas*] Quanta MS. Alteram lectionem Aug. ſequitur, eandemque Græcus Textus adſtruit; Hebræus vero, tam hanc quam illam ſuſcipit, ex quo alii Qui transferunt.

v. 1. *-Pſalmus*] 4 MS. Hier. Aug. G. q. H. neque quid aliud huic titulo adjiciunt.

PSAL. LXXII. v. 5. *& generationem*] generationum 2 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 11. *reges*] * terræ MS. R. G. Verum ab H. & C. non agnoſcitur, eſtque Hieronymo ſuperfluum. v. 12. *liberabit*] liberavit MS. R. Aug. G. Textus autem H. & C. conſonat. v. 15. *adorabunt*] orabunt 1 MS. Aug. Q. n. v. 16. *-&*] MS. R. G. H. C. ibid. *firmamentum*] frumentum 1 MS. Q. n. ibid. *fructus*] fluctus o. v. 18. *Dominus*] * Deus G. q. H. C. atque iſtud prætermittendum non eſſe Hier. Suniam docet.

v. 1. ÷ *Aſaph*] τῷ ἀσάφ.

PSAL. LXXIII. v. 3. *iniquos*] iniquis MS. Hier. v. 8. *nequitiam*] in nequitia MS. R. G. H. v. 11. *ſcit*] ſcivit 3 MS. R. Auguſt. G. H. v. 15. *reprobavi*] * Et MS. R. Aug. G. H. C. v. 17. *-&*] Hier. ad Suniam H. C. v. 27. *omnes qui fornicantur*] omnem qui fornicatur MS. R. Aug. G. H. Numero autem multudinis expoſuit C.

v. 1. ÷ *Intellectus Aſaph*] Συνέσεως τῷ ἀσάφ.

PSAL. LXXIV. v. 2. *mons*] montem 1 MS. Aug. Ex G. & H. utrovis modo transferas, recte. v. 5. *exitu*] exitum MS. G. v. 8. *Quieſcere faciamus*] Textus non habet καταπαύσωμεν ut quidam putant, ſed κατακαύσωμεν, id eſt, *Incendamus* Hier. v. 12. *ſalutem*] ſalutes MS. H. C. Textus autem lectio Auguſt. & G. conformis eſt. v. 19. *animas confitentes*] animam confitentem 16. MS. R. Auguſt. G. Q. n. ibid. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C.

PSAL. LXXV. v. 1. *corrumpas*] diſperdas 5 MS. Utrumvis ex G. & H. vertas licet. ibid. ÷ *Aſaph*] τῷ ἀσάφ.

v. 1. *laudibus*] carminibus 2 MS. Hier. hymnis G. ibid. *-ad Aſſyrios*] H. C.

PSAL. LXXVI. v. 4. *arcum*] arcuum 7 MS. R. Hieron. Aug. G. H. v. 5. *Illuminans*] illuminas MS. R. G. v. 6. *-in*] Hier. ad Sun. G. H. v. 9. *tremuit*] timuit MS. Aug. atque hoc proprie ſignificant voces Græcæ, Hebræa & Chaldæa. v. 12. *affertis*] afferent MS. R. G. H. C. Q. n.

PSAL. LXXVII. v. 4. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 7. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 8. *aut*] & 10 MS. R. Hieronymus, Auguſt. G. H. C.

PSAL. LXXVIII. v. 1. *popule*] populus MS. Aug. v. 2. *parabolis*] parabola MS. H. C. Suffragantur autem Textui Hier. Aug. Græca lectio & Evangeliſtæ citatio. v. 4. *generatione altera*] generationem alteram MS. G. Iſtud ſequentibus apte connecti poteſt. In generationem alteram narrantes, &c. v. 9. ÷ *Ephrem*] ἐφραΐμ. v. 13. *-&*] MS. R. Aug. G. Verum additur ab H. & C. v. 16. *deduxit*] eduxit MS. q. v. 17. *iram*] ira MS. v. 34. *eum*] Deum MS. R. G. H. C. v. 38. *abundavit*] multiplicavit 2 MS. ibid. *accendit*] accendet MS. R. G. H. C. v. 45. *cœnomyiam*] cœnomyiam Hieron. ad Suniam. v. 47. *-&*] MS. R. G. H. additur autem a C. v. 49. *immiſſiones*] immiſſionem 14 MS. R. Hier. G. H. C. v. 50. *ſua*] * & 6 MS. R. Aug. G. Omittitur vero a G. q. H. & C. v. 51. *omnis laboris*] laborum 4 MS. Aug. H. C. Textus autem conſonat G. v. 53. _eduxit_] deduxit MS. Aug. G. H. v. 57. _pravum_] * Et MS. R. Aug. G. H. C. v. 64. _plorabantur_] plorabuntur MS. Hier. B. G. flebunt H. non ſufficientes quæ flebunt (non ſuffecerunt luctui) C. v. 67. _Ephraim_] Effrem MS. Ephrem Aug. v. 69. _unicornium_] unicornis MS. Idque conformiter G. μονοκέρωτος. Et C. נקרא דרימנא. Verum H. eſt numero plurali, רמים & Aug. unicorniorum.

PSAL. LXXIX. v. 9. -_&_] 6 MS. R. Aug. G. H. C. ibid. _Domine_] & H. C.

v. 1. ÷ _Aſaph_] τῷ ἀσάφ.

PSAL. LXXX. v. 2. _velut ovem_] tanquam oves MS. Hier. ib. _Ephraim_] Ephrem Aug. * & MS. Hier. Aug. R. G. H. C. v. 14. ÷ _ſingularis ferus_] μονιὸς ἄγριος. v. 16. _filium -hominis_] -10 MS. G. q. H. Legitur autem ab Aug. & G. regem Chriſtum C.

v. 1. -_Pſalmus_] H. C. ibid. -_quinta Sabbathi_] 2 MS. R. G. H. C. Exponitur autem ab Aug.

PSAL. LXXXI. v. 4. _veſtræ_] noſtræ MS. Hier. H. C. Textui autem G. conveniunt. v. 5. -_in_] -MS G. ipſi Aug. v. 16. _ſecula_] ſeculo MS. Numero ſingulari, etiam Aug. H. & C. legunt.

v. 1. ÷ _Aſaph_] τῷ ἀσάφ.

PSAL. LXXXIII. v. 14. -_&_] MS. R. Hier. Aug. G. H. Additum autem a C. v. 15. _comburit_] comburet MS. R. G. H. Similiter vero Textui, expoſuit C. legunque Hier. & Aug. v. 16. _turbabis_] conturbabis 1 MS. G. v. 19. _in omni terra_] ſuper omnem terram 2 MS. H. G. Utriuſque lectionis meminit Aug.

PSAL. LXXXIV. v. 5. _tua_] * Domine MS. q. v. 8. _bendictiones_] benedictionem MS. q. Aug. Verum Textui aſtipulantur Hier. R. G. H. C. ibid. ÷ _de virtute in virtutem_] ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν. v. 12. _diligit_] * Dominus 2 MS. R. G. H. C.

PSAL. LXXXVI. v. 3. _clamavi_] clamabo 3 MS. R. G. H. C. v. 17. _bonum_] bono MS. Aug. ibid. _ut_] & MS. R. G. H. C.

PSAL. LXXXVII. v. 4. ÷ _Raab_] רהב quod Chaldæus Ægyptum exponit. Meretricis illius nomen eſt רחב. ibid. _ſcientium_] ſcientibus MS. Aug. R. G. C. Inſuper H. ad hunc modum rectiſſime transferuntur. v. 6. _ſcripturis_] ſcriptura MS. R. G. H. v. 7. -_eſt_] MS. R. Aug. G. H.

PSAL. LXXXVIII. v. 1. ÷ _Intellectus Eman_] συνέσεως αἰμὰν τῷ.

v. 1. ÷ _Intellectus Ethan_] συνέσεως αἰθὰμ τῷ.

PSAL. LXXXIX. v. 2. _generationem_] generatione MS. Textus lectio G. reſpondet, ut hoc & proximo loco. v. 5. _generationem_] generatione MS. Hier. v. 7. _Deo_] Domino MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 20. _in potente_] in potentem MS. Hier. G. Super potentem 2 MS. Aug. H. ibid. -_&_] 4 MS. R. Aug. G. H. C. v. 22. _confortabit_] confirmabit 6 MS. R. v. 23. _ei_] eum MS. v. 27. _invocavit_] invocabit 8 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 31. -_autem_] MS. R. Aug. G. H. C. v. 34. _nocebo_] decipiam 1 MS. H. C. Textui vero plus volunt G. eidemque conſentit Aug. v. 40. _Avertiſti_] Evertiſti 12 MS. Q. n. v. 43. _deprimentium eum_] inimicorum ejus 1 MS. Aug. Quæ in Textu eſt lectio Hier. & G. conformis eſt. v. 45. _ab emundatione_] a mundatione MS. ib. _in terra_] in terram 1 MS. G.

PSAL. XC. v. 1. _refugium_] * tu 3 MS. Aug. H. C. ibid. _a generatione in generationem_] in generatione & generatione 1 MS. R. G. H. C. v. 2. _aut_] & 8 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 10. _meditabuntur_] meditabantur MS. R. G. Eſt unde videri poſſit & Auguſt. hoc modo legiſſe.

v. 1. ÷ _David_] τῷ Δαβίδ. Anepigraphus eſt Pſalmus iſte H. & C.

PSAL. XCI. v. 3. _liberavit me_] liberabit me MS. Hier. Aug. liberavit te R. G. H. C. v. 3. _aſpero._] * In 6 MS. R. G. H. C. v. 9. _Altiſſimum poſuiſti refugium tuum_] τὸ ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου. v. 11. _mandavit_] mandabit MS. R. G. H. C. His conſonat Evangeliſtarum citatio, præſertim juxta Græcos & Syricos codices. v. 14. _ſperavit_] * MS. R. G. H. v. 15. _Clamavit_] Clamabit R. G. H. C. v. 16. _longitudine_] Longitudinem MS. G.

PSAL. XCII. v. 4. _decachordo_] * & 1 MS. * & in H. * in C. nihil horum additur Aug. & codicibus G. v. 12. _&_] * ab 2 MS. Hier. 1 MS. R. Aug. G. H. C. v. 13. _florebit_] * & MS. q. v. 14. -_domus_] MS. R. Hier. G. H. C. Titulus hic in codicibus Hebraicis & Chaldaicis & Euthymio teſte, emendatioribus Græcis, omnino non legitur. Veruntamen ab Aug. exponitur.

PSAL. XCIII. v. 5. _longitudine_] longitudinem 3 MS. G.

-_Pſalmus ipſi David quarta Sabbathi_] H. C.

PSAL. XCIV. v. 15. _juſtitia convertatur in judicium_] in juſtitiam convertatur judicium MS. ib. _illam_] illa MS. Q. n. ib. _qui recto_] recti 1 MS. G. H. C. v. 20. _iniquitatis_] * & 1 MS. ib. _fingis_] fingit 2 MS. Q. n. ib. _laborem_] dolorem 16 MS. Q. n.

PSAL. XCV. v. 1. -_Laus cantici ipſi David_] H. C.

PSAL. XCVI. v. 2. -_&_] MS. R. G. H. C. v. 10. -_terra_] MS. H. C. Q. n.

v. 1. * _Huic_] Pſalmus 3 MS. R. Hier. G. Verum G. q. non addit. ib. _ei_] * Sine titulo apud Hebræos G.

PSAL. XCVII. v. 7. -_&_] MS. R. Hier. G. H. C. v. 10. _peccatoris_] peccatorum 6 MS. H. C. Numero autem ſingulari legunt Hier. & G.

PSAL. XCVIII. v. 1. Tit. -_ipſi David_] H.

PSAL. XCIX. v. 1. Tit. -_Pſalmus ipſi David_] H. C. ib. _qui ſedes_] G. H. _ſedes_] ſedet 6 MS. Aug.

PSAL. C. v. 2. _Deo_] Domino 4 MS. H. C. Textui vero ſuffragan- G. v. 5. -_eſt_] MS. R. G. H. C.

PSAL. CI. v. 4. _declinantem a me malignum_] declinante a me malig- MS. Aug. G.

v. 1. _anxius fuerit_] anxiaretur 3 MS. Aug. ib. _effuderit_] effudit MS. Aug. intelligi utroque modo poſſunt H. & G.

PSAL. CII. v. 7. _pellicano_] pelicano 1 MS. G. v. 10. _potum_] pocu- 7 MS. Hier. R. Q. n. v. 11. _iræ_] * & 7 MS. R. Aug. G. H. C. v. 14. _exurgens_] * Domine MS. q. v. 16. _nomen tuum Domine_] nomen Domini 6 MS. R. Hier. G. H. C. v. 17. _ædificavit_] ædificabit MS. Hier. R. G. Textus autem lectio reſpondet H. & C. v. 19. _Scribantur_] Scribatur MS. R. G. H. C. ib. _in generatione altera_] in generationem alteram 4 MS. Aug. G. Q. n. v. 21. _gemitus_] gemitum 6 MS. R. Aug. G. H. C. v. 22. _annuntient_] annuntiet MS. ibid. _ejus_] ſuam MS. Utrovis modo vertatur nec G. nec H. reclamant. v. 24. ÷ _virtutis_] ἰσχύος.

PSAL. CIII. v. 20. -_omnes_] 9 MS. H. C. Additur autem a G. v. 22. _dominationis_] dominationes MS. Textus lectio, reſpondet G. Utramque admittunt H. & C. Græcis prolixior eſt titulus, Hebræis & C. nullus.

PSAL. CIV. v. 12. _voces_] vocem 10 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 15. _educas_] educat 2 MS. Aug. Q. n. ib. _lætificet_] lætificat 7 MS. R. Hier. G. Lætificabit H. ib. _confirmet_] confirmat MS. R. Hier. G. confirmabit H. C. v. 25. -_manibus_] 1 MS. R. Aug. Q. n. v. 35. _Deficiant_] Deficient MS. H. C. Senſum autem quem cum Aug. Textus indicat & G. indicant.

PSAL. CV. v. 12. _brevi_] breves MS. G. v. 18. _animam_] anima MS. R. G. Q. n. v. 25. _&_] ut MS. R. G. H. C. v. 30. _Edidit_] Et dedit MS. Aug. Q. n. v. 31. _cynomyia_] cœnomyia Hier. ad Sun. v. 37. _cum_] in MS. R. Aug. G. Textus autem ſenſum exprimit. v. 45. _requirant_] * Halleluia 1 MS. R. Hier. G. H. C. Etiam Auguſtino duplex Halleluia lectum eſt.

PSAL. CVI. v. 12. _crediderunt_] * in MS. Hier. Aug. H. C. Verum a G. non additur. v. 14. _inaquoſo_] * Et 4 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 15. _animas_] animam MS. H. Textus autem conformis eſt G. v. 31. _in_] ad 1 MS. Hier. v. 32. _Aquas_] Aquam MS. Aug. R. G. v. 38. _interfecta_] infecta 4 MS. R. Q. n. v. 44. _audivit_] audiret MS. R. Aug. G. H. C.

PSAL CVII. v. 2. _inimici_] * & 2 MS. R. G. H. C. v. 8. _miſericordiæ_] miſericordia MS. Q. n. v. 15. _miſericordiæ_] miſericordia MS. Q. n. v. 21. _miſericordiæ_] miſericordia MS. Q. n. v. 31. _miſericordiæ_] miſericordia MS. Q. n. v. 32. -_Et_] MS. R. G. Additur autem ab H. & C. v. 40. _contentio_] contemptio R. Hier. Aug. G. H. C. v. 42. _oppilabit_] oppilavit MS. H. C. Textus vero reſpondet Aug. & G.

PSAL. CVIII. v. 13. _quia_] & 1 MS. G. H. Conformiter vero Textui reddidit C.

PSAL. CIX. v. 10. -_&_] MS. R. Aug. C. Additur autem H. & G. v. 19. _operitur_] operietur MS. H. C. ibid. _præcingitur_] præcingetur MS. H. C. Textus vero lectio conformis eſt Aug. & G. v. 22. _conturbatum_] turbatum MS. v. 23. -_&_] MS. R. G. H. C. ib. _locuſtæ_] locuſta 6 MS. H. Pluralis vero numerus eſt Aug. Hier & G. v. 27. _eam_] ea 7 MS. Quæ in Textu eſt lectio Hier. Aug. G. & H. reſpondet verum feminina pronomina quæ ſunt Hebræis accipi poſſunt, ut neutra Latinis. v. 31. _Quia_] Qui MS. q. Auguſt.

PSAL. CXI. v. 1. -_meo_] Hier. ad Sun. H. C. v. 6. _annuntiabit_] annuntiavit G. H. C. v. 9. _miſit_] * Dominus MS. q.

v. 1. -_reverſionis Aggai & Zachariæ_] R. G. H. C. verum ab Aug. agnoſcitur.

CAP. CXV. v. 15. -_a_] MS. Auguſt. G. H. Additur autem a C.

PSAL. CXVI. v. 4. _invocavi_] invocabo MS. H. C. at pro Textu faciunt Aug. & G.

PSAL. CXVII. v. 3. _Aaron_] * quoniam bonus 3 MS. R. G. Q. n. v. 4. -_omnes_] MS. H. C. Verum legitur in codicibus G. ibid. _Dominum_] * quoniam bonus 2 MS. R. G. Q. n. v. 10. -_quia_] Aug. G. Q. n. v. 11. -_quia_] Aug. G. Q. n. v. 14. _laus_] laudatio MS. Aug. G. v. 20. _eam_] ea MS. G. v. 23. _&_] hoc 4 MS. H. Q. n. v. 25. -_me_] 2 MS. G. H. C. Q. n. ibid. -_bene_] 2 MS. H. C. v. 26. _venit_] venturus 2 MS. Q. n.

v. 1. -_Halleluia_] H. C.

PSAL. CXIX. v. 4. _cuſtodiri_] cuſtodire MS. Ambro. H. C. Vox Græca φυλάξασθαι ambigua eſt. v. 9. _corrigit_] Corriget MS. R. G. H. C. v. 24. -_eſt_] MS. H. C. Additur autem Hieron. Amb. Aug. & codicibus G. v. 28. _Dormitavit_] Stillavit Amb. Q. n. v. 29. -_de_] 7 MS. Amb. Hil. G. H. C. v. 37. _videant_] videam MS. Ex G. verti utrumque poteſt. Ex H. autem & C. quod in Textu eſt rectius. v. 41. _veniat_] veniet MS. H. C. Textus vero enarrationibus patrum & codicibus G. conformior eſt. v. 48. _exercebor_] exercebar MS. R. Hilar. Hier. Auguſt. G. Textus autem H. & C. conſonat v. 53. _pro_] præ 1 MS. a R. Hilar. Amb. Aug. G. H. C. Si _pro propter_ denotare intelligatur, Textus idem eſt ſenſus. v. 55. _fui_] * in MS. Aug. R. G. H. C. v. 59. _converti_] averti MS. Ambr. Aug. Q. n. v. 61. ÷ _peccatorum_] ἁμαρτωλῶν. ib. -_&_] MS. H. C. legitur autem in Hier. Aug. & libris G. v. 69. -_meo_] 6 MS. Hil. G. q. H. C. Hieronymus ſuperfluere cenſet. v. 73. _ut_] & 5 MS. R. G. H. C. v. 75. -_in_] 5 MS. R. G. H. ibid. -_tua_] MS. R. Hil. G. H. Chaldæus illud adjecit, hoc minime. v. 81. _Defecit_] Deficit R. Ambr. G. Textui autem Hil. Aug. H. & C. aſtipulantur. ib. -_&_] 4 MS. R. G. H. C. v. 86. _iniqui_] inique 1 MS. R. Hilarius, Amb. Auguſt. G. H. C. v. 91. _perſeverat_] perſeverant MS. Textui ſuffragantur Hil. Amb. Aug. & G. In H. & C. codicibus legitur. Ad diſpoſitiones tuas ſtant hoc die uſque ad hunc diem. v. 95. _intellexi_] dilexi o. v. 96. _Omnis conſummationis_] Omni conſummationi MS. Textus conſonat Ambroſ. Aug. & G. ibid. _finem_] fidem o. v. 97. -_Domine_] 5 MS. H. C. legitur autem in libris G. v. 114. -_&_] MS. R. Aug. G. H. C. v. 118. _judiciis_] juſtitiis 16. MS. Hil. Q. n. v. 125. _ut_] & 5 MS. R. G. H. C. v. 126. _Domine_] Domino MS. R. G. Harum lectionum, illam Ambroſius; iſtam ſequitur Hilarius, Auguſtinus, qui utriuſque meminit, hanc quod in pluribus ſit codicibus, probat Hebræus; Textus neutram repudiat. v. 134. _ut_] & 12. MS. R. G. H. C. v. 138. -_tuam_] R. G. H. C. Legitur autem in MS. & G. q. v. 143. -_eſt_] MS. R. G. H. C. v. 145. -_meo_] 18 MS. H. C. Additur ab Auguſt. & G. v. 146. _ut_] & 8 MS. Amb. R. H. G. C.

ib. *mandata*] teſtimonia R. Ambroſ. Aug. G. H. C. v. 147. *maturitate*] immaturitate 1 MS. R. G. Q. n. ib. *-quia*] 18 MS. R. Hil. G. H. C. & MS. q. v. 149. *-&*] 4 MS. R. Hil. G. H. C. v. 150. *iniquitati*] inique 1 MS. Amb. Auguſt. Utrumque ex Græco verti poteſt. v. 160. *veritas*] * & 7 MS. R. Hier. G. H. C. v. 174. *-eſt*] MS. H. C. Additur autem a G.

PSAL. CXX. v. 2. *-&*] Hier. ad Sun. H. C.

PSAL. CXXI. v. 5. *cuſtodit*] cuſtodiet G. q. C. v. 7. *cuſtodit*] cuſtodiet 1 MS. G. q. H. C. ib. *cuſtodiat*] cuſtodiet G. q. H. C. v. 8. *cuſtodiat* cuſtodiet G. q. H. C. Q. n.

PSAL. CXXV. v. 3. *-Dominus*] MS. Hil. Aug. H. C. Legitur autem in codicibus G. ib. ∻ *peccatorum*] τῶν ἁμαρτωλῶν. v. 5. *obligationes*] obliquationes Q. n.

PSAL. CXXVI. v. 6. *mittentes*] portantes MS. H. C. Q. n. ib. *cum*] in MS. R. Hil. G. Sive in, ſive cum, ex H. & C. reddas perinde eſt.

PSAL. CXXVII. v. 2. *ſurgite*] ſurgere MS. G. q. H. Q. n. v. 3. ∻ *filii*] υἱοί. ib. ∻ *fructus*] καρποῦ. v. 5. *non confundetur cum loquetur*] non confundentur cum loquentur MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. CXXVIII. v. 3. *novella*] novella MS. Hil. Conſentiunt Textui. G. H. C. v. 5. *tibi*] te MS. Hil. G.

PSAL. CXXIX. v. 4. *concidet*] concidit R. G. H. C. v. 7. *implebit*] implevit 12 MS. R. Hier. G. H. C.

PSAL. CXXXI. v. 2. *ablactatus*] ablactatum 4 MS. R. G. ibid. *-eſt*] 20 MS. G. H. Q. n. ib. *matre ſua*] matrem ſuam 2 MS. R. Aug. G. ib. *anima mea*] animam meam 2 MS. Aug. G. H.

PSAL. CXXXII. v. 5. ∻ *temporibus*] τοῖς κροτάφοις. v. 7. *tabernaculum*] tabernacula 4 MS. R. Hil. G. H. C. v. 9. *juſtitia*] juſtitiam 5 MS. Aug. G. v. 11. *eum*] eam MS. R. G. H. C. Pro hac lectione Hier. pro illa facit Hil. v. 16. *tui*] ejus 7 MS. R. Hil. Hier. Aug. G. H. C. v. 17. *Illuc*] Illic 4 MS. R. Hil. ib. ∻ *David*] τῷ Δαυίδ.

PSAL. CXXXV. v. 9. *Emiſit*] Et miſit 15. MS. Textus lectio conſonat G. Miſit R. H. C.

PSAL. CXXXVI. v. 16. *per deſertum*] in deſerto MS. Aug. G. H. C. Quæ in Textu eſt lectio, hujus eſt expoſitio. v. 26. *-Confitemini Domino dominorum : quoniam in æternum miſericordia ejus*] R. G. H. C. Et ab Hil. quidem non agnoſcitur; ab Hier. vero & Auguſt. non præteritur.

-Pſalmus David propter Jeremiam] H. C.

PSAL. CXXXVII. v. 1. *recordaremur*] * tui MS. q. v. 9. *ſuos*] tuos 6 MS. R. Aug. G. H. C.

PSAL. CXXXVIII. v. 2. *mei*] * Et MS. R. Hil. G. Verum ab Hier. G. q. H. & C. prætermittitur. v. 4. *-omnia*] 5 MS. H. C. Legitur autem ab Aug. & codicibus G. v. 5. *-eſt*] MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. CXXXIX. v. 11. *-mea*] MS. R. Hil. G. H. C. v. 14. *cognoſcet*] cognoſcit 2 MS. R. Hil. G. H. v. 15. ∻ *os*] τὸ ὀστοῦν. v. 16. *dies*] die 3 MS. Q. n. v. 17. *confortatus eſt*] confortati ſunt 5 MS. R. Aug. G. H. C. v. 20. *ſuas*] tuas MS. R. G. H. C. Dei civitates Hilarius intelligit. v. 22. *illos*] * Et MS. q. ib. *inimici*] in inimicos R. G. H. C.

PSAL. CXL. v. 5. *-&*] MS. R. Hil. Aug. G. H. C. v. 14. *-&*] MS. Aug. H. C. & quamvis in libris Græcis legatur, Hier. ſuperfluere docet.

PSAL. CXLII. v. 3. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C.

v. 1. *-quando perſequebatur eum Abſolom filius ejus*] H. C.

PSAL. CXLIII. v. 11. *in terram rectam*] in terra recta MS. G. v. 12. *diſperdes*] * omnes MS. q.

-P*ſalmus David -adverſus Goliath*]-H. -C.

PSAL. CXLIV. v. 2. *ſubdit*] ſubdis MS. Hier. ſubjiciens Hil. G. H. C. v. 10. *das*] dat MS. Aug. ib. *redemiſti*] redemit MS. Aug. ib. *tuum*] ſuum MS. Aug. G. H. C. v. 12. *novellæ plantationes*] novellæ plantatæ R. Aug. G. plantationes auctæ H. v. 14. *craſſæ*] craſſi MS. Hier. G. H.

PSAL. CXLV. v. 7. *juſtitia tua*] juſtitiam tuam 2 MS. Hil. Q. n. v. 15. *ſperant*] * Domine MS. q. Hil. Hier.

v. 1. *-Aggæi & Zachariæ*] H. C.

PSAL. CXLVI. v. 3. *principibus*] * nec MS. q. ib. *-in*] MS. R. G. H. C. Inſuper Hil. & Hier. non legiſſe videntur. v. 8. *diligit*] dirigit o. v. 9. *vias*] viam 8 MS. R. Hil. Hier. Aug. G. H. C.

PSAL. CXLVII. v. 1. *-&*] MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 4. *vocans*] vocat 8 MS. vocabit H. In G. & Hilariano Textu, & prior & poſterior iſtius verſus pars participium habet.

Pſalmus hic jungitur præcedenti apud Hebræos.

CXLVII. v. 17. *ſuam*] ſuum MS. Hier.

PSAL. CXLVIII. v. 6. *æternum*] ſeculum MS. R. Hier. Aug. v. 14. *exaltavit*] exaltabit MS. R. Hilarius, G. Verum Textui ſuffragantur H. & C.

PSAL. CXLIX. v. 2. *filiæ*] filii 8 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 4. *exaltavit*] exaltabit 3 MS. R. G. H. C. ib. *in ſalutem*] in ſalute 1 MS. R. G. H. C. v. 6. *Exultationes*] exaltationes 1 MS. G. H. Laudes C. v. 9. *faciant*] faciat Q. n.

PROVERBIORUM.

CAP. II.

VER. 12. *-&*] 9 MS. B. H. Additur autem a C. & G.

CAP. III. v. 9. *tuarum*] * da pauperibus MS. q. v. 13. *affluit prudentia*] effluit prudentiam 5 MS. Q. n. v. 14. *auri & argenti primi & puriſſimi*] argenti & auro primo 6 MS. R. argenti, & auri primi & puriſſimi 14. MS. Q. n. v. 18. *tenuerit eam, beatus*] tenuerint eam beati MS. R. C. tenuerint eam beatus H. v. 25. *potentias*] ruinas R. Q. n. v. 35. *exultatio*] exaltatio R. H. G. atque hoc modo videri poteſt & Beda legiſſe.

CAP. IV. v. 11. *monſtrabo*] monſtravi MS. H. C. ib. *ducam*] duxi MS. H. C. Verum pro futuris accipiuntur Hebræa præterita. v. 16. *-non*] 15 MS. H. C. G. Q. n. v. 27. *-vias enim quæ a dextris ſunt novit Dominus : perverſæ vero ſunt quæ a ſiniſtris ſunt. Ipſe autem rectos faciet curſus tuos, itinera autem tua in pace producet*] R. H. C. In MS. autem & G. leguntur atque a B. exponuntur.

CAP. V. v. 2. *conſervent*] * Ne intenderis fallaciæ mulieris MS. B. G. Verum in antiquis MS. R. H. & C. pars iſta non reperitur. v. 22. *capiunt*] capient MS. H. ib. *conſtringitur*] conſtringetur MS. H. C. Similiter autem Textui expoſuerunt G.

CAP. VI. v. 5. *manu aucupis*] inſidiis 19 MS. laqueo B. C. G. Quæ in Textu eſt lectio reſpondet H. v. 11. *-Si vero impiger fueris, veniet ut fons meſſis tua, & egeſtas longe fugiet a te*] R. H. C. G. Verum a MS. B. & G. q. non omittitur. v. 21. *circunda*] * ea 4 MS H. C. Omittitur autem a G. v. 31. *tradet*] * & liberabit ſe MS. B. Verum a R. H. & C. non agnoſcitur.

CAP. VII. v. 1. *-Fili, honora Dominum, & valebis : præter eum vero ne timueris alienum*] 14 MS. R. H. C. Deſumptus eſt autem verſus iſte ex G. v. 3. *eam*] ea 2 MS. H. ib. *illam*] illa H. v. 10. *decipiendas*] capiendas 14. MS. B. v. 18. *& fruamur cupitis amplexibus, donec illuceſcat dies*] donec illuceſcat dies, & fruamur cupitis amplexibus 4 MS. H. C. G. v. 22. *ignorans*] ignorat 1 MS. neſcit R. v. 27. *interiora*] in inferiora MS. Hebraice legitur, Deſcendentes ad penetralia mortis.

CAP. VIII. v. 11. *-opibus*] 5 MS. R. v. 20. *ambulo*] ambulabo MS. R. H. Conformiter autem C. & G. legit Textus. v. 25. *ante*] * omnes MS. R. G. Verum ut a Textu ſic a B. & C. non legitur.

CAP. IX. v. 15. *-per*] MS. H. C. G. v. 18. *-Qui enim applicabitur illi deſcendet ad inferos, nam qui abſceſſerit ab ea, ſalvabitur*] 14 MS. R. H. C. G. Nec a Beda explicatur.

PARABOLÆ SALOMONIS.

CAP. X. v. 4. *-Qui nititur mendaciis, hic paſcit ventos, idem autem ipſe ſequitur aves volantes*] 17 MS. R. H. G. Q. n. v. 6. *-Domini*] 5 MS. R. H. C. Additum eſt autem a G. v. 22. *eis*] ei R. H. C. G. v. 26. *eum*] * in via o. v. 31. *ſapientiam*] * & 4 MS. H. C. * at G.

CAP. XI. v. 10. *exaltabitur*] exultabit 4 MS. R. H. C. laudibiliter egit G. v. 13. *amici*] animi MS. H. C. G. Q. n. v. 19. *præparat*] præparavit MS. præparabit MS.

CAP. XII. v. 2. *hauriet*] * ſibi MS. q. R. ib. *agit*] aget H. G. v. 8. *noſcitur*] noſcetur MS. H. Pro Textu autem faciunt B. R. C. & G. v. 11. *-Qui ſuavis eſt in vini moderationibus in ſuis munitionibus relinquit contumeliam*] 25 MS. R. H. C. Q. n. v. 11. *munimentum eſt*] munimentum Q. n. v. 17. *judex*] index 14 MS. H. C. G. v. 18. *-conſcientiæ*] -H. C. G. Conſcientia. Hoc modo Beda aut legiſſe, aut intellexiſſe videtur.

CAP. XIII. v. 2. *-ſui*] 12 MS. H. G. Adjectum eſt autem a C. v. 13. *-Animæ doloſæ errant in peccatis : juſti autem miſericordes ſunt & miſerantur*] 26 MS. R. H. C. Verſum iſtum MS. quædam Latina & codices quidam Græci habent poſt verſum hujus capitis nonum. v. 23. *aliis*] alii 13. MS. H. C. Textui conformiter legit Beda. v. 24. *virgæ*] * ſuæ 4 MS. H. C. Omiſſum eſt autem a G.

CAP. XIV. v. 7. *neſcit*] neſcito 4 MS. H. Pro Textu facit Beda. v. 11. *tabernacula*] * vero 6 MS. H. C. G. v. 15. *-Filio doloſo nihil erit boni, ſervo autem ſapienti proſperi erunt actus & dirigetur via ejus*] 24 MS. R. H. C. G. Sententiam iſtam legunt, cum Græcis, Latini quidam codices proxime poſt decimum tertium ſuperioris capitis verſum. v. 16. *tranſilit*] tranſit 1 MS. Q. n. v. 17. *verſutus*] verboſus o. v. 20. *erit*] eſt 6 MS. R. Textus autem lectio reſpondet H. & accedit G. v. 21. *-Qui credit in Domino, miſericordiam diligit*] 4 MS. R. H. C. In codicibus autem G. ſubjunguntur verſui proximo hæc verba: Non ſciunt miſericordiam & fidem fabricatores malorum ; miſericordia autem & fides apud fabricatores bonos. v. 23. *-bono*] 6 MS. R. H. C. G. v. 33. *quoſque*] quoque 16 MS. Q. n.

CAP. XV. v. 5. *-In abundanti Juſtitia virtus maxima eſt : cogitationes autem impiorum eradicabuntur*] 12 MS. R. H. C. Additur autem libris G. v. 10. *deſerentium*] deſerenti 5 MS. H. ib. *-vitæ*] 8 MS. R. H. C. G. v. 17. *vocari*] vocare 4 MS. Beda G. ib. *ad olera*] convivium oleris H. C. v. 19. *pigrorum*] impiorum MS. q. v. 26. *-firmabitur ab eo*] 1 MS. R. H. C. G. Leguntur autem a Beda. v. 27. *-Per miſericordiam & fidem purgantur peccata : per timorem autem Domini declinat omnis a malo*] 16 MS. R. H. C. Verſus iſte a Græcis quidem hoc loco legitur, a Latinis autem Hebræis & Chaldæis, capite proxime ſequenti. v. 28. *meditabitur*] meditatur MS. ib. *obedientiam*] ſapientiam 21 MS. R. Q. n.

CAP. XVI. v. 2. *hominis*] hominum 15 MS. B. Verum Textus H. & C. conformis eſt. v. 5. *-Initium viæ bonæ, facere juſtitiam : accepta eſt autem apud Deum magis, quam immolare hoſtias*] 13 MS. R. H. C. Legitur autem in codicibus G. v. 11. *ſeculi*] ſacculi 4 MS. R. H. Q. n. v. 13. *dirigetur*] diligetur R. H. C. G. Pro Textu facit Beda. v. 21. *reperiet*] percipiet MS. B. v. 24. *animæ*] * & 5 MS. H. v. 25. *noviſſima ejus ducunt*] noviſſimum ejus ducit 16 MS. H. C. v. 27. *impius*] inſipiens MS. R. G. Verum H. & C. pro Textu faciunt. v. 30. *perficit*] perficiet MS. R. B. perfecit H.

CAP. XVII. v. 9. *amicitias*] amicitiam MS. H. C. G. v. 16. *-Qui altam facit domum ſuam, quærit ruinam ; & qui evitat diſcere, incidit in mala*] 25 MS. H. R. C. Q. n. v. 19. *os ſuum*] oſtium ſuum R. H. C. G. q.

CAP. XVIII. v. 5. *-in judicio*] 3 MS. H. C. G. v. 8. *-pigrum dejicit*

jicit timor; anima autem effœminatorum eſurient] 20 MS. R. H. G. In codicibus G. verſus iſte hoc loco legitur, atque is qui præcedit, omittitur. v. 10. *ipſam*] ipſum 8 MS. G. Utramque lectionem admittunt H. & C. ib. *currit*] curres H. C. v. 21. *manu*] manibus MS. q. R. B. v. 22. -*Qui expellit mulierem bonam, expellit bonum; qui autem tenet adulteram, ſtultus eſt & inſipiens*] -16 MS. R. H. C. impius G. & Hier. enarrans cap. 19. Matthæi.

CAP. XIX. v. 1. -*dives*] 1 MS. R. H. C. G. ibid. -*ſua &*] 16 MS. ſua, & ipſe H. C. G. v. 16. *viam ſuam*] vias ſuas 20 MS. H. G. v. 19. *Qui*] * enim MS. q. R. v. 21. *Domini*] * in æternum MS. R. B. G. Verum ab H. & C. non legitur. v. 22. *pauper*] * juſtus MS. G. Verum R. B. H. & C. non legunt. v. 26. *fugit*] fugat H. C. G.

CAP. XX. v. 15. *vas autem*] & vas MS. B. H. C. G. v. 22. *malum*] * pro malo MS. q. R. v. 25. *devorare*] devorate 18. MS. R. H. Q. n. ibid. *retractare*] tractare MS. H. Q. n.

CAP. XXI. v. 3. *miſericordiam*] juſtitiam R. H. C. G. v. 4. *eſt*] & 12. MS. R. H. C. v. 12. *a malo*] in malum 3 MS. H. C. G. v. 18. *additur*] datur MS. B. v. 22. *deſtruxitque*] detraxitque R. conformiter Textui legunt MS. & B. & deſcendere fecit H. C. v. 27. *qua*] quia 4 MS. C. G. etiam quia H.

CAP. XXII. v. 1. *argentum*] * enim MS. q. R. v. 5. *perverſi*] ſuperbi MS. q. R. v. 8. *mala*] malum 1 MS. H. Suffragantur autem Textui R. B. & G. v. 9. -*Victoriam & honorem acquiret qui dat munera: animam aufert accipientium*] 17 MS. R. H. C. Agnoſcitur autem a codicibus G. v. 17. -*Fili mi*] 12 MS. R. H. G. Additur autem a paraphraſte Chaldæo. v. 27. *operimentum * de cubili tuo*] * tuum 4 MS. lectum tuum de ſub te H. C. ſtratum quod ſub lateribus tuis G.

CAP. XXIII. v. 29. *ſuffuſio*] ſuffoſſio MS. R. Q. n. v. 33. *extraneas*] extranea MS. Textus lectioni ſuffragantur B. & G. utramque admittunt H. & C.

CAP. XXIV. v. 10. *lapſus*] laſſus 10 MS. H. C. v. 16. *enim*] * in die MS. q. v. 25. -*eum*] 20 MS. R. H. C. G. v. 32. -*Uſquequo piger dormies? uſquequo de ſomno conſurges?*] 16 MS. R. H. C. G.

CAP. XXV. v. 10. -*Gratia & amicitia liberant, quas tibi ſerva, ne exprobrabilis fias* *] 16 MS. R. H. C. Deſumptus eſt autem verſiculus ex Græcis libris quibus & hoc additur. * Sed cuſtodi vias tuas placide. v. 20. *nithro*] * & 12 MS. Beda H. ibid. -*Sicut tinea veſtimento, & vermis ligno: ita triſtitia viri nocet cordi*] 10 MS. R. H. Q. n.

CAP. XXVI. v. 1. *gloria*] * Nam 21 MS. B. Verum a R. H. C. & G. non additur. v. 2. *alta*] alia 3 MS. H. v. 26. *conſilio*] concilio MS. R. B. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 4. -*ſpiritus*] 20 MS. B. H. C. G. v. 15. *perſtillantia*] peſtilentia o. v. 16. *vocabit*] evacuet o. v. 21. -*Cor iniqui inquirit mala, cor autem rectum inquirit ſcientiam*] 16 MS. R. H. C. G. Legitur autem in G. q. v. 24. *tribuetur*] * tibi MS. R. B. Verum ab H. C. & G. non additur. v. 26. *Agni*] * ſunt MS. R. B. ibid. *hœdi*] * ad MS. R. B. C. Subaudiuntur autem hæc aut his ſimilia in antiquis MS. & H.

CAP. XXVIII. v. 10. -*ejus*] R. H. C. G. v. 26. *laudabitur*] ſalvabitur 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XXIX. v. 5. -*ejus*] ſuis MS. G. q. Utrumque ex H. reddi poteſt. v. 15. *correptio*] correctio MS. R. increpatio H. C. G. v. 20. *ſtultitia*] ſtultitiæ Q. n. ibid. *correptio*] correctio MS. R. B. v. 27. *eos qui -in recta ſunt via*] -7 MS. viam rectam H. G. ibid. -*Verbum cuſtodiens filius extra perditionem erit*] 14 MS. R. G. H. C. Legitur autem in G. q. ſub finem cap. 24.

CAP. XXX. v. 3. *&*] * non 7 MS. Negatio Hebræis poſteriori parte non legitur, verum nonnulli, inter quos eſt Chaldæus, ex priori parte eam repetunt, alii cum ſeptuaginta interpretibus ſine negatione intelligunt. v. 19. *adoleſcentia*] adoleſcentula 1 MS. H. Q. n. v. 25. *qui præparat*] quæ præparant 10 MS. H. C. G. ib. *ſibi*] ſuum 4 MS. R. H. C. v. 31. *nec eſt -rex*] -o. & Rex nec eſt, H. Q. n. v. 32. *apparuit*] apparuerit MS. R. B. Q. n. ib. -*ſuo*] 5 MS. H.

VERBA LAMUELIS REGIS. VISIO QUA ERUDIVIT EUM MATER SUA.

CAP. XXXI. v. 3. *divitias*] vias R. H. C. v. 9. *judica*] vindica MS. R. Lectioni Textus volunt B. H. C. & G. v. 18. -*& vidit*] R. H. C. G. Nec Beda ſe legiſſe oſtendit. Eſt autem, ejus quod præcedit, expoſitio.

ECCLESIASTES.

CAP. I.

VERS 2. -*&*] MS. Hier. H. C. G. v. 18. *laborem*] dolorem 8 MS. R. Hier. H. C. G.

CAP. II. v. 1. *ergo*] ego 13 MS. R. Hier. H. C. G. v. 3. *quo*] quod 6 MS. quod facient H. C. G. v. 21. *ergo*] quoque MS. R.

CAP. IV. v. 12. *reſiſtunt*] reſiſtent MS. R. Hier. H. G.

CAP. V. v. 2. *invenietur*] invenitur 4 MS. v. 10. -*&*] MS. R. Hier. H. G. Additur autem a C. v. 17. *ex*] * omni 2 MS. Hieronymus H. C. G.

CAP. VI. v. 3. -*liberos*] filios 2 MS. C. -H. G.

CAP. VII. v. 3. *futurum*] futurus 3 MS. Hebraice legitur: Et vivens dabit ad cor ſuum. v. 19. *juſtum*] iſtum H. G.

CAP. VIII. v. 14. *mala proveniunt*] multa eveniunt MS. accidit H. G. Similiter Textui expoſuit Chaldæus v. 16. *diſtentionem*] diſſenſionem o.

CAP. IX. v. 3. -*deducentur*] deducuntur 2 MS. -Hier. H. G. v. 11. *ad aliud, & vidi*] alio, vidique MS.

CAP. X. v. 1. *& gloria parva*] parvaque gloria o. Q. n. v. 19. *bibentes*] viventes Hier. H. G. v. 20. *& aves cœli portabunt*] avis cœli portabit MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 2. *partem*] partes MS. Textus lectio conformis eſt R. H. C. & G. ibid. ÷ *ſeptem nec non & octo*] לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה ÷ τοῖς ἑπτὰ καίγε τοῖς ὀκτώ. v. 8. *vanitatis arguentur*] vanitas arguuntur MS.

CAP. XII. v. 2. *tenebreſcant*] tenebreſcat 4 MS. Hier. H. C. v. 8. -*&*] 3 MS. Hier. H. C. G. v. 11. *conſilium*] concilium 3 MS. Hier. H. v. 14. *errato*] erratu 6 MS. abſcondito R. Hier. C. Q. n.

CANTICUM CANTICORUM.

CAP. I.

VER. 1. *oſculo*] ab oſculis R. H. G. v. 4. -*in odorem unguentorum tuorum*] 2 MS. R. H. Leguntur autem verba iſta in codicibus G. exponuntur a D. Gregorio. v. 8. *gregum*] * tuorum MS. q. R.

CAP. II. v. 4. *me*] * rex MS. q. v. 10. *Et*] En MS. R. ibid. *columba mea*] R. H. C. Verum a MS. Greg. & G. additur. v. 12. *noſtra*] 7 MS. R. H. G. v. 13. *odorem*] * ſuum MS. q. ibid. *Surge*] * propera MS. R. Q. n. v. 17. *Bethel*] Bether 4 MS. H. concavitatum G. Similiter Textui legit Gregorius.

CAP. III. v. 2. *diligit*] dilexit MS. H. G. v. 3. *diligit*] dilexit MS. H. G. Textu autem lectio hujus eſt expoſitio. v. 11. *deſponſationes*] ſponſionis MS.

CAP. IV. v. 10. -*ſunt*] MS.

CAP. V. v. 6. *ut*] * dilectus MS. q. R.

CAP. VI. v. 1. *aromatum*] aromatis MS. H. G. v. 10. *nucum*] meum o. ibid. *convallium*] convallis 10 MS. Gregor. H. G. ibid. *&*] ut 9 MS. H. G. v. 12. *Sunamitis*] Sulamitis 5 MS. H. G.

CAP. VII. v. 1. *Sunamite*] Sulamite 5 MS. H. C. Conformiter Textui legit Greg. v. 5. *vincta*] juncta MS. R. Q. n. v. 8. *ſicut*] * odor MS. R. C. Verum a Greg. H. & G. non repetitur.

CAP. VIII. v. 1. *& jam*] etiam 2 MS. H. C. v. 2. *mea*] * & in cubiculum genetricis meæ MS. G. q. Q. n. v. 7. *poterunt*] potuerunt MS. q. ib. *deſpiciet*] deſpicient 10 MS. R. H. G. ibid. *eam*] eum 3 MS. R. Q. n. v. 12. *Pacifici*] Pacifice MS. Q. n.

SAPIENTIÆ.

CAP. I.

VER. 5. *Spiritus enim ſanctus*] Sanctus enim ſpiritus 3 MS. G. v. 6. *maledictum*] maledicum 1 MS. G. v. 9. *Deum*] Dominum 2 MS. v. 10. *abſcondetur*] abſconditur 1 MS. G. v. 14. ÷ *medicamentum*] φάρμακον ὀλέθρου. v. 15. *immortalis*] * in juſtitia autem mortis eſt acquiſitio MS. Q. n. v. 16. ÷ *illam*] αὐτόν. ib. *quoniam*] * morte o. -*ſunt*] ſint Q. n.

CAP. II. v. 1. *cogitantes apud ſe*] apud ſe cogitantes 4 MS. G. v. 2. ÷ *flatus*] afflatus MS. R. ÷ ἡ πνοή. v. 3. *quia extinctus*] qua extincta MS. G. Q. n. ibid. *veſtigium*] veſtigia 1 MS. G. v. 9. *veſtrum*] noſtrum 10 MS. G. ibid. *ſors*] * noſtra MS. q. R. v. 10. *veterano, ne revereamur*] veterani revereamur 12 MS. G. v. 11. *injuſtitiæ*] juſtitiæ 6 MS. G. v. 15. ÷ *immutatæ*] ἐξηλλαγμέναι. v. 18. *manibus*] manu 5 MS. G.

CAP. III. v. 1. -*mortis*] malitiæ 1 MS. -G. v. 4. *eſt*] * Et 3 MS. G. v. 6. *holocauſti hoſtiam*] holocauſta hoſtiæ 4 MS. holocauſtum hoſtiæ G. v. 7. -*juſti*] 2 MS. G. v. 8. *Dominus illorum*] illorum Dominus 3 MS. G. v. 13. -*eſt*] 4 MS. G. v. 14. *Deum*] Dominum 2 MS. G. ibid. *Dei*] Domini 3 MS. G. v. 15. *concidit*] concidat 8. MS. v. 19. *Nationes*] Nationis 2 MS. G. ibid. *conſummationis*] conſummationes 2 MS. G.

CAP. IV. v. 3. *ſpuria vitulamina*] adulterinæ plantationes 12 MS. G. Q. n. v. 11. -*ne*] 2 MS. G. v. 12. *inconſtantia*] inſtantia MS. q. v. 16. *miſericordia*] * eſt 3 MS. R. Verum et a Textu & a G. ſubauditur. v. 20. *periet*] peribit 3 MS.

CAP. V. v. 2. *timore*] terrore MS. v. 3. *dicentes*] dicent 4 MS. G. v. 5. -*ecce*] 5 MS. G. v. 7. *ambulavimus*] perambulavimus G. * per 1 MS. G. v. 8. *aut*] * quid 4 MS. ibid. -*quid*] 4 MS. G. v. 10. *prætererit*] præteriit 1 MS. v. 11. *aut*] * tanquam 6 MS. G. ib. ÷ *avis qua tranſvolat*] ὀρνέου διαπτάντος. ibid. -*cujus*] 5 MS. G.

ibid. *-illius*] G. v. 17. *-in*] 6 MS. G. v. 18. *-Et*] 7 MS. G. v. 19. *certum*] rectum 5 MS. ἀνυπόκριτον, id eſt, non fictum, ſimplex, ſincerum. v. 22. *a bene*] habenæ o. v. 24. *iniquitatis*] iniquitas 10 MS. G. ibid. *-illorum*] 1 MS. G.

CAP. VI. v. 1. *prudens*] * magis 9 MS. ibid. *-quam fortis*] G. Multa MS. annectunt capiti præcedenti. v. 8. *Deus*] Dominus 7 MS. Q. n. v. 10. *non*] ne 2 MS. R. v. 11. *judicabuntur*] juſtificabuntur 9 MS. G. Q. n. v. 13. *quæ nunquam marceſcit*] ἀμάραντος. *marceſcit*] marceſcet 4 MS. v. 14. *prior*] priorem 2 MS. v. 17. *oſtendet*] oſtendit 2 MS. G. ib. *occurret*] occurrit G. v. 19. *ergo*] autem 1 MS. G. ib. *-eſt…eſt*] 1 MS. G. v. 22. *delectamini*] * in 4 MS. G. ib. *ſedibus*] * perpetuis 2 MS. Verum G. libris non additur. ibid. *-o*] 4 MS. G. v. 26. *-eſt*] 1 MS. G.

CAP. VII. v. 1. *terreno*] terreni 4 MS. G. v. 7. *-&*] 1 MS. G. v. 8. *-&*] 1 MS. G. v. 15. *digna*] digne 1 MS. G. ib. *quoniam*] * & 1 MS. ibid. *ipſe*] * & G. v. 16. *ſcientiæ diſciplina*] ſcientia & diſciplina 1 MS. ſcientia G. v. 18. *virtutes*] virtutem 1 MS. G. v. 19. *-morum mutationes & diviſiones temporum*] 4 MS. Q. n. v. 20. *virgultorum*] arborum 3 MS. plantarum G. v. 22. *diſertus, mobilis*] mobilis, diſertus 3 MS. G. ibid. *vetat*] vetet 1 MS. v. 23. *ſpiritus : intelligibilis*] ſpiritus intelligibiles 6 MS. G. ibid. *mundus, ſubtilis*] mundos, ſubtiles 2 MS. G. v. 25. *-eſt*] 2 MS. ibid. *-eſt*] MS. G. v. 27. *in ſe permanens*] permanens in ſe 6 MS. G.

CAP. VIII. v. 2. *-eam*] 2 MS. R. G. v. 3. *-illius*] 2 MS. G. v. 7. *labores hujus magnas habent*] labores hujus ſunt G. v. 11. *-& facies principum mirabuntur me*] G. ibid. *ſubditæ*] ſubjectæ 5 MS. v. 16. *illius*] ejus 1 MS. ibid. *illius*] ipſius 7 MS. v. 17. *immortalis*] immortalitas 18. MS. G. ibid. *ſapientiæ*] ſapientia 12 MS. R. Q. n. ibid. *circuibam*] circuivi 1 MS. v. 21. *poſſem*] poſſum 6 MS. ibid. *erat * ſapientia*] erat ſapientiæ 6 MS. Auguſtinas G. * ſumma MS. q. R.

CAP. IX. v. 1. *patrum*] parentum 1 MS. v. 3. *ut*] & 1 MS. G. v. 6. *legum*] * Nam 1 MS. G. v. 8. *-me*] 6 MS. G. ibid. *altare*] aram 2 MS. v. 9. *-tua*] 4 MS. G. ib. *-tunc*] 1 MS. G. v. 10. *ut*] & 6 MS. G. v. 17. *ſciet*] ſcivit 2 MS. G. ſcit 1 MS. v. 18. *ſi*] ſic 5 MS. G. ibid. *ſint*] ſunt 4 MS. G. ibid. *didicerint*] didicerunt 2 MS. G.

CAP. X. v. 2. *ſuo*] * & eduxit illum de limo terræ MS. R. Q. n. v. 3. *fraternitas*] fraternitatis 12 MS. Q. n. v. 4. *quod*] quem MS. G. Q. n. v. 5. *ſuperbiæ*] nequitiæ MS. G. ibid. *extuliſſent*] contuliſſent 4 MS. Q. n. ibid. *miſericordiam*] miſericordia 2 MS. miſericordiæ 1 MS. Q. n. v. 6. *deſcendente igne*] deſcendentem ignem G. v. 7. *quibus*] cujus 7 MS. G. Q. n. ib. *incerto*] in certo o. v. 10. *-autem*] 1 MS. G. v. 11. *-illi*] 2 MS. G. v. 12. *ut vinceret*] vincere. ib. *&*] ut 2 MS. G. v. 13. *peccatoribus*] peccato G. v. 15. *deprimebant*] comprimebant 5 MS. Q. n. v. 16. *Dei*] Domini 6 MS. G. v. 17. *diei*] die 2 MS. Q. n. ibid. *per noctem*] nocte 8 MS. v. 18. *-&*] 9 MS. G.

CAP. XI. v. 2. *habitabantur*] inhabitabantur 6 MS. habitantur 4 MS. v. 5. *-a defectione potus ſui : * cum abundarent filii Iſrael, lætati ſunt*] * in eis MS. R. -G. . n. v. 8. *minuerentur*] mirarentur: forte legendum eſt turbarentur G. v. 10. *accipientes*] acceperunt 4 MS. Textus conformis eſt G. v. 15. *prava*] * olim 2 MS. G. ibid. *faciens*] ſitientes G. Q. n. v. 16. *iniquitates*] iniquitatis 5 MS. G. Q. n. v. 19. *-aut*] & 3 MS. R. -G. ibid. *emittentes*] fulgurantes G. v. 22. *ſoli ſupererat*] adeſt G. *ſupererat*] ſuberat 1 MS. ſuperat 3 MS. R. v. 23. *antelucani*] antelucana G.

CAP. XII. v. 2. *exerrant, partibus corripis*] errant ex partibus, corripis 2 MS. Q. n. ibid. *Domine*] * Etenim 1 MS. G. v. 3. *-enim*] 1 MS. G. ibid. *quos*] * odiens 1 MS. v. 5. *-a medio ſacramento tuo*] 6 MS. R. v. 6. *voluiſti*] * a medio ſacramento tuo 6 MS. R. Q. n. v. 7. *perciperent*] perciperet 2 MS. G. v. 10. *nequam*] iniquam 3 MS. v. 11. ∻ *Semen enim erat maledictum ab initio : nec timens*] σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς, οὐδὲ εὐλαβούμενος. v. 12. *in conſpectu tuo*] in conſpectum tuum 6 MS. G. v. 13. *Non*] Nec 3 MS. G. ib. *judicas*] judicaſti 1 MS. G. ib. *-judicium*] G. v. 14. *inquirent*] inquiret 1 MS. G. v. 17. *qui te neſciunt*] qui ſciunt 3 MS. G. Q. n. v. 19. *-judicans*] 3 MS. G. v. 20. *-& liberaſti*] & obteſtatione G. q. -G. v. 22. *-tuam*] 3 MS. v. 26. *& increpationibus*] increpationis 2 MS. G. ib. *correpti*] correcti MS. R. Aug. in Pſalmum nonum. νουθετηθέντες. ib. *experti*] experturi Aug. G. v. 27. *-in his enim quæ patiebantur, moleſte ferebant*] G. Q. n. ibid. *quos*] quæ 4 MS.

CAP. XIII. v. 1. *-in*] 1 MS. G. ibid. *ſubeſt*] eſt 2 MS. v. 4. ∻ *virtutem*] δυνάμει. ibid. *-eorum*] 1 MS. G. ibid. *quoniam*] quum MS. Q. n. ib. *fecit*] conſtituit 17 MS. G. v. 11. *utile*] inutile 7 MS. R. Q. n. v. 12. *reliquiis*] reliquias 6 MS. v. 13. *nullos eſt uſus faciat*] nullum uſum facit 7 MS. nullos uſus facit 1 MS. R. nihil utile G. ib. *verticibus*] vorticibus MS. v. 14. *perliniens*] * terra o. v. 15. *-&*] 6 MS. G. ib. *-&*] 1 MS. G. v. 18. *rogat mortuum*] mortuum rogat 5 MS. G. Q. n.

CAP. XIV. v. 3. *providentia*] * ab initio cuncta o. v. 4. *ex omnibus ſanare, etiamſi ſine rate aliquis adeat mare*] ex omni ſalvare, etiamſi ſine arte aliquis aſcendat G. *Aliquis adeat mare*] quis eat 1 MS. v. 5. *-&*] 5 MS. G. v. 6. *Sed & ab initio*] Ab initio enim 3 MS. Et initio enim G. v. 11. *&*] * in 5 MS. R. G. ib. *non erit reſpectus*] ἐπισκοπὴ ἔσται. viſitatio erit. ib. *tentationem*] tentationes 4 MS. G. v. 12. *-eſt*] 1 MS. G. v. 14. *hominum hæc adinvenit*] hominum advenit 2 MS. G. v. 15. *-quaſi*] 2 MS. G. v. 17. *-Et*] 5 MS. G. ib. *-hoc*] 9 MS. v. 19. *aſſumpſit*] aſſumpſerat 1 MS. v. 20. *hominum*] 1 MS. G. ib. *abducta*] adducta 8 MS. G. ib. *æſtimaverunt*] exiſtimaverunt 3 MS. v. 21. ∻ *vita humanæ*] τῷ βίῳ. v. 22. *erraſſe eos*] errare 1 MS. G. v. 24. *alium*] * aut G. v. 25. *-&*] 6 MS. G. ib. *-&*] G. v. 26. *Dei*] Domini 10 MS. Q. n. ib. *-inordinatio*] 3 MS. Q. n. ib. *mœchia & impudicitia*] mœchia & impudicitia 7 MS. G. v. 30. *ergo*] quoque 1 MS. autem G. v. 31. ∻ *jurantium eſt virtus*] ἡ τῶν ὀμνυομένων δύναμις.

CAP. XV. v. 1. *-es*] 1 MS. G. v. 2. *& ſi non peccaverimus, ſcimus*] non peccabimus autem ſcientes G. & Auguſtinus l. de fide & oper. cap. 23. v. 6. *-ſunt **] -10 MS. * morte o. Q. n. ib. *habent*] habeant 2 MS. v. 8. *reducit ſe*] ducit ſe 8. MS. it G. q. ibit G. ib. *-quam habebant*] G. v. 10. *-enim*] 6 MS. G. v. 11. *-ignoravit*] * eum 2 MS. ib. *-ei*] 3 MS. G. v. 12. *-&*] 4 MS. G. ib. *luſum*] ludum 3 MS. lutum o. v. 14. *modum, animæ ſuperbi*] animas infantium G. animam infantis G. q. ib. *-&*] G. v. 15. *viſus*] uſus G. & Cyprianus cum l. exhort. mart. cap. 1. tum. l. 3. ad Quirinum v. 19. *illis*] aliis 4 MS. G. ib. *aliquis*] aliquod 2 MS. aliquid 2 MS.

CAP. XVI. v. 1. *hæc, & per his*] hoc per his MS. G. hoc per hæc MS. hæc & his MS R. v. 4. * *illis -quidem*] * quidem - 4 MS. G. v. 5. *morſibus*] * que G. v. 6. *-Sed*] 1 MS. G. ibid. *ira tua permanſit*] permanſit ira tua 6 MS. G. v. 11. *examinabantur*] exterminabantur MS. R. Q. n. v. 13. *Tu es enim Domine qui vitæ*] Tu enim vitæ 1 MS. G. v. 16. *conſummati*] conſumpti 4 MS. G. v. 19. *exardeſcebat*] exardebat MS. ardebat 6 MS. G. ibid. *-undique*] 6 MS. G. Q. n. v. 21. *Subſtantiam enim tuam & dulcedinem*] Subſtantia enim tua dulcedinem 5 MS. G. ibid. *oſtendebas*] oſtendebat 3 MS. G. ibid. *quiſque*] quis 7 MS. G. v. 22. ∻ *pluvia*] ἐν τοῖς ὑετοῖς. v. 23. *juſti*] * ignis MS. q. R. Q. n. v. 24. *exardeſcit*] excandeſcit 16 MS. intenditur G. v. 25. *-in*] MS. R. Q. n. ibid. *deſerviebant*] deſerviebat 4 MS. G. ibid. *a*] ad 1 MS. v. 28. *orientem*] ortum 23 MS. R. Q. n. v. 29. *fides*] ſpes 10 MS. R. G.

CAP. XVII. v. 1. *-ſunt*] 1 MS. G. ibid. *-Domine*] G. ibid. *-verba tua*] -G. opera tua 1 MS. v. 2. *Dum*] Cum MS. ibid. *nationi*] nationis 1 MS. ib. *jacuerunt*] placuerunt o. v. 3. *obſcuris*] occultis 1 MS. G. v. 4. *-illis*] 4 MS. v. 6. *ſubitaneus*] ſolum ſpontaneus G. v. 7. *& ſapientiæ gloria correptio cum contumelia*] & ejus quæ ob prudentiam, arrogantiæ correptio contumelioſa G. *gloria*] gloriæ 7 MS. v. 9. *-Frequenter enim præoccupant peſſima, redarguente conſcientia*] 22 MS. G. Q. n. v. 11. *condemnationis*] condemnata 10. MS. condemnationi 4 MS. Q. n. ibid. ∻ *perturbata*] conturbata 6 MS. συνεχομένη τῇ συνειδήσει. v. 13. *intus*] intro MS. R. ibid. *computat*] putat 5 MS. R. ibid. *ſcientiam*] potentiam 12. MS. R. Q. n. ibid. *cauſæ*] cauſa R. v. 14. *impotentem vere*] in potentem venere o. Q. n. v. 16. *quiſquam*] quis 6 MS. v. 17. *Si*] ſive G. ibid. *agri*] deſerti G. ib. *-eſſet*] G. v. 18. *-arborum*] 4 MS. G.

CAP. XVIII. v. 1. *-&*] 1 MS. G. ib. *horum*] quorum G. ib. *vocem*] * inimici MS. q. R. v. 2. *-per*] MS. R. ib. *-te*] 6 MS. G. ib. *quia*] quum MS. ib. *donum*] te deum MS. R. Q. n. v. 8. *-&*] 4 MS. G. v. 9. *concordiam*] concordia 4 MS. G. ib. *recepturos*] percepturos 1 MS. R. ib. *patri omnium*] patrum jam 2 MS. G. patrias 3 MS. patri jam 3 MS. v. 11. *-eſt*] 5 MS. G. v. 13. *beneficia*] veneficia 2 MS. G. Q. n. ibid. *-primum*] 7 MS. G. ibid. *ſpoponderunt*] confeſſi ſunt Dei filium populum G. ibid. *-ſe*] 1 MS. v. 15. *-exiliens*] 4 MS. G. ib. *debellator*] bellator 4 MS. G. v. 18. *-mortis*] 6 MS. G. v. 19. *hæc*] hoc MS. G. ib. *mala*] male R. G. v. 20. *-tua*] 1 MS. G. v. 21. *deprecari pro populis*] propugnavit 3 MS. G. v. 22. *illum qui ſe vexabat*] vexatorem 3 MS. G. v. 25. *-autem*] 1 MS. G.

CAP. XIX. v. 2. *permiſiſſent*] reverſi eſſent 8 MS. Q. n. ibid. *-illos*] 3 MS. G. ib. *pœnitentiæ*] pœnitentia 1 MS. G. ib. *actus*] acti 2 MS. G. v. 3. *luctum*] luctus 1 MS. G. v. 4. *ut quæ deerant*] eam quæ deerat 1 MS. G. quæ deerat 1 MS. ib. *repleret*] replerent G. ibid. *punitio*] punitionem 1 MS. G. punitione 1 MS. v. 7. *in*] ex 2 MS. G. v. 8. *tranſivit quæ tegebatur*] tranſierunt qui tegebantur G. ib. *-tua*] 4 MS. G. ib. *-&*] G. v. 9. *-eſcam*] 4 MS. G. ib. *liberaſti*] liberabas 1 MS. G. v. 10. *natione*] generatione G. v. 12. *fluminum*] fulminum 1 MS. G. v. 13. *redigebant*] accipiebant 5 MS. v. 14. *-hæc*] hoc MS. -G. ib. *-&*] 4 MS G. ib. *quidem*] quis 2 MS. ib. *erat*] erit 10 MS. G. Q. n. v. 15. *juſtitiis*] inſtitutis MS. R. v. 17. *æſtimari*] eſt æſtimare 4 MS. G. ibid. *viſu certo -poteſt*] -6 MS. G. Q. n. certo viſu MS. v. 19. *terram*] terra 4 MS. R.

IN ECCLESIASTICUM PROLOGUS.

-EST] 1 MS. G. q. *loquentes*] legentes G. q. *diſcentes*] dicentes MS. G. q. *-&*] G. q. *-&*] MS. R. G. q. *aliorum*] MS. G. q. *adhibere*] adhibere 1 MS. adferre G. q.

ECCLESIASTICUS.

ECCLESIASTICUS.

CAP. I.

VER. 7. -*Diſciplina ſapientiæ cui revelata eſt, & manifeſtata ? &*
multiplicationem ingreſſus illius quis intellexit ?] 1 MS. G. Verum
exemplari Græco Bibliothecæ Vaticanæ & commentariis Rabani le-
gur. v. 8. *creator*] * omnium MS. R. ib. -*Et*] MS. Rab. v. 9. -*in*
Spiritu ſancto] -MS. -G. v. 12. *in*] & 4 MS. G. v. 18. *juſtifica-*
bi] vivificabit MS. v. 19. -*benedicitur*] G. v. 25. *Dominum*] * &
1 MS. R. G. ibid. -*enim*] MS. R. G. v. 26. -*In theſauris ſapien-*
ia intellectus, & ſcientiæ religioſitas ; execratio autem peccatoribus ſapi-
ia] G. continetque eadem quæ verſus 31. & 32. v. 29. -*Bonus ſen-*
ſu] G. v. 33. *juſtitiam*] mandata G. v. 35. -*& adimplebit the-*
ſaurus illius] G. v. 36. *incredibilis*] incredulus MS.

CAP. II. v. 5. -*& argentum*] G. ibid. *receptibiles*] acceptabiles
S v. 13. *remittet*] remittit 1 MS. R. G. v. 14. -*& labiis ſceleſtis*]
G. v. 15. *qui*] quoniam MS. G. v. 17. *facient*] facietis 3 MS. Rab.
G. Verum cum a perſona tertia interpres cœperit, vera fortaſſis ea eſt
ctio quæ textum occupat.

CAP. III. v. 1. -*Filii ſapientiæ, eccleſia juſtorum ; & natio illorum,*
dientia & dilectio] G. v. 16. *peccato*] bono facto o. v. 28. *ſuc-*
ſus] requiem 5 MS. ibid. *pravus corde*] pravicor MS. pravicors
MS. pravum cor MS. R. Rab. Q. n. v. 31. *intelligitur*] intelligetur
1 G. v. 34. *& Deus proſpector eſt ejus qui reddit gratiam. Memi-*
it] & Deus proſpector (vel ut quædam, conſpector, aut, ut alia, pro-
ector) ejus qui reddit, (vel reddet) gratiam meminit MS. Græce legitur ;
& Domino retribuent gratias, meminit.

CAP. IV. v. 8. *pacifice*] pacifica MS. G. v. 9. *acide*] accide MS. v. 13.
&] G. ibid. *placorem*] placatorem o. v. 14. *introibit*] introibunt
1 MS. Græcis & iſtud & præcedentia verba, ſingulari ſunt numero.
16. *permanebit*] κατασκηνώσει, habitabit, manebit. v. 17. *illorum*] il-
s 1 MS. G. q. v. 28. -*ſuo*] ejus MS. Rab. αὐτῆς. G. q. -G. v. 31.
ri] MS. Rab. G. v. 32. *fluvii*] fulminis o. v. 33. *Pro juſtitia*
izare pro anima tua, & uſque ad mortem certa pro juſtitia] ἕως
του ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας.

CAP. V. v. 4. *patiens*] * & MS. v. 5. *propitiato peccato*] propi-
peccatorum MS. G. v. 11. -*te*] MS. G. ib. *omnem ventum*] omni
nto MS. G. ibid. *omnem viam*] omni via MS. G. ibid. -*omnis*] MS.
ab. G. v. 13. -*Dei*] MS. Rab. G. v. 16. *ſuſurro*] * in vita tua
S. R. Rab. G. q. v. 17. *devotatio*] denotatio MS. R. G. devora-
o. ibid. -*ſuſurratori autem odium & inimicitia & contumelia*] G.

CAP. VI. v. 3. *comedat*] comedet MS. comedes G. ib. *perdat*] per-
MS. perdes G. ibid. *relinquaris*] relinqueris MS. G. v. 4. *dat*]
1 MS. G. v. 5. *eucharis*] gratioſa 6 MS. eulalos G. ibid. *abun-*
] abundabit MS. R. G. q. v. 7. *ei*] * teipſum MS. R. Raban. G.
itur autem in G. q. v. 9. -*amicus*] MS. G. v. 12. *& a facie*
abſconderit ſe, unanimem] a facie tua abſcondet ſe. Unamimem 2 MS.
b. Q. n. v. 31. *illius*] * fila hyacinthina 6 MS. Q. n. *Stola*] Sto-
MS. Rab. G. ibid. *ſuperpones*] impones MS. R. ibid. *diſces*] * eam
S. q. R.

CAP. VII. v. 2. *deficient*] diſcedent 1 MS. v. 3. -*mala*] G. v. 4.
homine] a domino G. v. 5. -*quoniam agnitor cordis ipſe eſt*] G.
6. *agilitate*] æquitate G. v. 7. *multitudine*] multitudinem Rab. G.
13. *amare*] arare G. v. 20. *pecuniam differentem*] pecunia diffe-
nti MS. G. q. v. 28. ∻ *odibili*] μισουμένη. ib. *in toto corde tuo. Ho-*
ra] In toto corde honora G. v. 30. -*natus*] MS. v. 33. -*& pro-*
ga te cum brachiis] & propugnato cum brachiis 5 MS. -G. v. 37.
ia datus] χάρις δόματος. ib. *datus*] dati 2 MS. Rab.

CAP. VIII. v. 6. *correptione*] corruptione 3. v. 8. -*& in gau-*
volumus venire]-G. ib. *volumus venire*] nolumus venire 12 MS. Rab.
10. *ſapientiam, &*] MS. Rab. G. v. 11. *ſeniorum*] * & MS. Rab. G.
12. -*dabis*] dare 2 MS. G. -Rab. v. 13. *peccatorum arguens eos*] pecca-
G. v. 14. *peccatorum illorum*] illius G. v. 17. *juſtum*] dignum
S. Rab. G.

CAP. IX. v. 4. *ſaltatrice*] pſaltrice G. ibid. *efficacia*] effigie o.
10. *via*] * ab omnibus prætereuntibus MS. R. Verſus iſte (10) cum
qui proxime ſequitur in codicibus Græcis non legitur. v. 15. *vetera-*
] veteraſcat 3 MS. R. Rab. v. 24. -*in ſenſu vero ſeniorum verbum*] G.

CAP. X. v. 1. *ſtabilis*] terribilis MS. ordinatus G. q. protenſus
v. 3. *prudentium*] potentium G. v. 4. -*& execrabilis omnis ini-*
tas gentium] G. repeciturque verſu ſeptimo. v. 7. -*eſt*] 1 MS. Rab. G.
9. *autem*] enim 1 MS. μὲν γάρ. ibid. *ſuperbit*] ſuperbis MS. R.
q. v. 26. *deſpicere*] deſpicias MS. ib. *non*] noli MS. v. 27. *Ma-*
eſt] Magnas & G. Q. n.

CAP. XI. v. 6. *valide*] valde 2 MS. R. σφόδρα G. v. 8. *ſeniorum*]
onum 1 MS. Rab. G. v. 9. *certeris*] certaveris 21 MS. Q. n.
11. *abundavit*] abundat MS. Rab. v. 15. -*Sapientia & diſcipli-*
& ſcientia legis apud Deum. Dilectio, & via bonorum apud ipſum.
rror & tenebræ peccatoribus concreata ſunt, qui autem exultant in ma-
, *conſeneſcunt in malo*] 31 MS. Rab. G. q. Q. n. v. 20. ∻ *& ne-*
quod tempus prætereat] καὶ οἶδε τὶς καιρὸς παρελεύσεται αὐτόν. ib. *præ-*
reat] * illum MS. R. G. ib. -*& mors appropinquet*] 9 MS. Rab. G.
Q. n. ibid. *relinquat*] relinquet MS. G. ib. -*& morietur*] 5 MS. Rab.
Q. n. v. 23. *loco*] labore G. v. 24. *honore*] hora G. v. 32. -*Si-*
enim eructant præcordia fœtentium] -G. ib. *fœtentium*] fœtantium MS.
proſpector] proſpectator MS. Rab. v. 34. -*enim*] MS. Rab. G. v. 36.
is] tuis 8 MS. Rab. G.

CAP. XII. v. 3. -*enim*] MS. Rab. G. v. 4. *reddet*] redde o.
Q. n. v. 6. *illi dare*] illi dari MS. Rab. tuos, & ne des illi G. v. 18.
in oculis ſuis lachrymatur inimicus] 1 MS. R. Rab. G.

CAP. XIII. v. 2. *tollet*] tollit 6 MS. R. Rab. ibid. *ditiori*] for-
tiori 1 MS. G. v. 9. -*Humiliare Deo, & expecta manus ejus*] Rab. G.
v. 10. *ſtultitiam*] ſtultitia 5 MS. R. G. q. v. 11. *ſtultitiam*] ſtultitia MS. Pro Textu Rab. facit. Eſt autem verſus iſte pene idem cum præcedente, itaque Græcis non repetitur. v. 14. *de abſconditis tuis. Immitis animus illius conſervabit*] de abſconditis tuis immitis animo illius, & conſervabit MS. Q. n. v. 17. *ambulas. Audiens vero*] ambulas audiens verba Rab. 17. -*vero*] verba MS. -G. ib. *quaſi in ſomnis vide ; & vigilabis*] in ſomno tuo vigila G. v. 20. *conjungetur*] conjungitur MS. Rab. G. v. 21. *Si*] Sicut MS. R. Pro Textu Rab. facit. Quid G. ibid. -*aliquando*] G. v. 22. *ſancto homini*] ſancti MS. ὑαίνη hyæna G. ibid. *pars*] pax 8 MS. G. v. 25. *expelletur*] expellitur MS. Rab. G. v. 32. *bonam*] * & inventionem parabolarum MS. Græce legitur, Veſtigium cordis in bonis, facies virens (aut hilaris ;) & inventio parabolarum, cogitatio cum labore.

CAP. XIV. v. 7. *manifeſtat*] manifeſtabit MS. G. v. 10. *malus ad mala : &*] nequam & invidus MS. ibid. *indigens & in triſtitia*] & indigens 1 MS. Rab. G. & in triſtitia 3 MS. Q. n. v. 12. *tardat*] tardabit MS. G. ibid. *quia*] quod MS. Rab. Q. n. v. 18. *fœnum veteraſcet*] veſtimentum G. veteraſcit MS. G. v. 21. -*Et omne opus electum juſtificabitur : & qui operatur illud, honorabitur in illo*] G. v. 22. -*ſua*] MS. ibid. *ſenſu*] * ſuo MS. R. G. v. 25. *requieſſent*] requieſcet G. ibid. -*per ævum*] G. ib. *ævum*] eum 1 MS.

CAP. XV. v. 1. *bona*] illud 30 MS. Rab. G. q. Q. n. v. 9. *peccatoris*] * quia non eſt a Domino miſſus MS. R. Raban. Q. n. v. 10. -*Dei*] MS. G. v. 13. -*erroris*] G. v. 15. -*Adjecit mandata & præcepta ſua*] G. v. 16. -*ſervare*] conſervare & MS. -1 MS. Q. n. v. 19. *potentia*] * & MS. G.

CAP. XVI. v. 5. *a tribus impiis*] tribus impiorum G. v. 9. *illorum*] Lat. G. ibid. -*verbi*] MS. G. v. 10. -*&*] MS. G. v. 11. *ſicut*] ſic G. v. 13. ∻ *Potens exoratio*] δυνάστης ἐξιλασμῶν. v. 14. *retardabit*] tardabit 1 MS. ibid. *ſufferentia*] ſufferentiam MS. G. q. v. 15. *intellectum*] meritum 1 MS. Hæc poſtrema verſus 15. pars Græce non legitur. v. 22. *hominum*] omnium 5 MS. Rab. G. v. 25. *ejus*] Et 5 MS. Rab. G. v. 28. *anguſtiabit*] anguſtiavit MS. G. ibid. *uſque in æternum. Non ſis incredibilis*] & uſque in æternum non erunt inobedientes G. v. 30. -*autem*] MS. Raban. G. ibid. ∻ *omnis vitalis*] παντὸς ζῶν ibid. *denuntiabit*] denuntiavit MS. R. Rab. G. ib. ∻ *ipſius*] αὐτῆς. ib. ∻ *in ipſa*] εἰς αὐτήν.

CAP. XVII. v. 7. *oculum ipſorum*] oculos ſuos MS. *ipſorum*] ſuum 4 MS. G. v. 10. -*& juſtitiam*] 3 MS. v. 15. -*manifeſta. -Et*] -G. q. -4 MS. Manifeſta ſuper MS. v. 17. *per*] propter MS. R. v. 18. *ſacculus*] ſignaculum MS. Rab. G. v. 19. -*& convertetin interiores partes terræ*]G. ib. *& convertet*] & conteret MS. ib. *in interiores* in inferiores MS. v. 20. *confirmavit*] conrogavit 2 MS. hortatus eſt G. v. 22. -*Domini*] ejus 4 MS. Dei MS. Raban. -G. v. 23. -*tua*] 3 MS. G. v. 26. -*ante mortem confitere*] 6 MS. Q. n. ib. -*confeſſio*] 23 MS. Q. n. v. 30. *deficiet*] deficit MS. G. ib. *nequius*] * quam quod MS. R. ib. *excogitavit*] excogitabit. MS. G.

CAP. XVIII. v. 3. *inveſtigabit*] inveſtigavit Rab. G. v. 8. *gutta*] gutta 2 MS. Rab. G. ib. *maris*] a mari MS. G. ibid. -*deputati ſunt*] deputatus eſt 1 MS. Rab. -G. v. 9. *effundit*] effundet 2 MS. G. effudit MS. Rab. G. q. v. 14. *Miſereatur excipiens*] miſeretur excipientis MS. Rab. G. Q. n. ibid. *feſtinant*] feſtinat MS. v. 17. *ſed*] & 4 MS. G. v. 22. *veteris*] verearis MS. Rab. expectes G. v. 24. *converſatione facies*] converſione faciei 4 MS. Rab. G. v. 25. *paupertatis*] temporis famis G. ib. *neceſſitatem*] neceſſitatum 1 MS. v. 26. *immutabitur*] mutatur 1 MS. G. v. 27. *metuit*] metuet 2 MS. v. 29. -*& intellexerunt veritatem & juſtitiam*] G. ib. *imploraverunt*] impluerunt G. v. 32. *nec in modicis*] nec immodicis delecteris MS. v. 33. *non*] nihil G. ibid. -*nihil*] 1 MS. G. ib. *ſeculo*] ſacculo MS. Rab. G.

CAP. XIX. v. 5. -*Et qui odit correptionem, minuetur vita*] G. q. Textus namque Regiorum Bibl. Græcus hujus loco alia legit. v. 6. -*Qui peccat in animam ſuam, pœnitebit : & qui jucundatur in malitia, devorabitur*] G. eſtque præcedentium repetitio. v. 8. *Si*] * non G. v. 12. *carnis*] canis o. v. 19. -*Et*] G. ib. ∻ *cogitatus peccatorum*] ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν. v. 20. -*in*] 2 MS. G. v. 24. -*& eſt juſtus qui ſe nimium ſubmittit -a*] -G. -MS. ibid. -*ſua*] 1 MS. Rab. G. ibid. *eſt*] * & ubi non fuerit agnitus, anticipabit te 1 MS. G. q.

CAP. XX. v. 7. *ſervabunt*] ſervabit MS. R. G. v. 11. *levabit*] levavit Rab. G. v. 20. -*in*] -2 MS. Rab. a G. ib. *cadens*] cadet 1 MS. ibid. *venient*] veniet 1 MS. G. v. 21. *acharis*] ingratus 6 MS. Videtur hæc vox ſubſtituta ut interpretatio Græcæ dictionis, quam interpres reliquerat. v. 24. -*& ab impudenti perſona perdet eam*] G. ib. -*perſonæ autem acceptione perdet ſe*] G. q. v. 30. *frugum*] ſuum G. ibid. -*& qui operatur juſtitiam, ipſe exaltabitur*] G. v. 31. *Xenia*] Munera 1 MS. ibid. *mutus in ore avertit*] frænum in ore avertunt 1 MS. G.

CAP. XXI. v. 1. -*ſed*] MS. G. v. 5. *Objurgatio*] Cataplectatio 3 MS. Rab. Q. n. ib. *& domus quæ nimis locuples eſt, annullabitur ſuperbia, ſic ſubſtantia ſuperbi eradicabitur*] Sic domus ſuperborum deſolabitur G. Q. n. v. 6. -*ejus*] -MS. R. Dei MS. Similiter Textui eſt in Rab. & G. v. 11. *complantata*] complanata 1 MS. R. Rab. G. ib. *in finem*] in fine 4 MS. Rab. G. ib. *illorum*] illius G. v. 15. *inſipientia*] ſapientia MS. G. ib. *eſt*] abundat 8 MS. Rab. Verſus iſte Græce legitur ad hunc modum : Eſt autem calliditas multiplicans amaritudinem. v. 18. *&*] * ad ſe 8 MS. R. Rab. G. quanquam etiam recte ex G. *ad illud* vertatur. v. 31. *qui permanſerit*] qui cum eo manſerit 2 MS. qui manſerit MS. cui manſerit. Verſus iſte in G. legitur. Suſurro coinq. an. ſuam & ubicunque verſatus fuerit, odio erit.

CAP. XXII. v. 1. ∻ *luteo*] ἠρδαλωμένῳ. *aſpernationem*] aſpernatione MS. Rab. v. 3. *indiſciplinato*] * in 10 MS. Verum Textus conformis eſt G. ib. *autem*] * fatua MS. q. R. v. 5. -*& ab impiis non minorabitur*] G. v. 6. *ſapientia*] ſapientiæ Rab. G. v. 8. *audienti*] attendenti 7 MS. Rab. v. 9. *qui enarrat ſtulte ſapientiam : et in fine narrationis dicit*] qui enumerat ſtulto, & in fine dicit 12 MS. Rab. Q. n. ib. *deficit*] defecit MS. G. ib. *ſenſu*] ſenſus ejus MS. Rab. Q. n. v. 11. *requievit*] * plurimum vero ſuper vitam fatui MS. q. v. 13. ∻ *fatui autem & impii*] μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς. ib. *illorum*] illius G. v. 19. *Colligatum*] * in MS. G. Q. n. v. 20. -*vel*] MS. G. ib. *depravabitur*] *Sicut ornatus a renoſus in pariete limpido, MS. R. Q. n. v. 21. *paleæ*] pali 5 MS. G. v. 23. *Sicut*] Sicut ornatus arenoſus in pariete limpido, ſic & MS. Rab. ib. *fatui, omni*] fatui. Omni MS. Q. n. ib. -*&*] MS. v. 26. *ad amicum. Si*] Ad amicum ſi G. v. 27. *aperuerit*] aperueris Rab. G. v. 28. *amico*] proximo 2 MS. Rab. G. v. 31. *confundaris*] confundar MS. Rab. G. ibid. -*ſuſtinebo*] G.

CAP. XXIII. v. 1. *in illa exprobratione*] in illam exprobrationem MS. in illis MS. Rab. G. v. 2. *ſuperponit*] ſuperponet MS. G. ſuperponat MS. ib. *ut*] * in 1 MS. G. v. 3. -*meorum*] 4 MS. G. v. 6. *animæ irreverenti & infrunitæ*] animo irreverenti & infrunito MS. v. 7. *apprehenditur*] apprehendetur 3 MS. G. v. 14. *retributione*] * peſſima 2 MS. Rab. v. 24. *fatigabitur*] ceſſabit 2 MS. Rab. v. 25. -*in*] MS. Rab. v. 27. -*Et non intelligit quoniam omnia videt oculus illius, quoniam expellit a ſe timorem Dei, hujuſmodi hominis timor*] intellexit MS. R. Rab. -G. ib. *timentes illum*] timor illius G. v. 33. *virum ſuum dereliquit*] in virum ſuum deliquit 1 MS. G. v. 36. *derelinquet*] derelinquent MS. R. Rab. relinquetur MS. ib. *memoriam*] memoria MS. v. 38. *aſſumetur*] aſſumite G.

CAP. XXIV. v. 1. -*& in Deo honorabitur & in medio populi ſui exaltabitur*] G. v. 3. *& in medio populi ſui exaltabitur, & in plenititudine ſancta admirabitur, & in multitudine electorum habebit laudem, & inter benedictos benedicetur, dicens*] G. v. 5. -*primogenita ante omnem creaturam. Ego feci cœlis ut oriretur lumen indeficiens*] G. v. 6. ∻ *nebula*] ὁμίχλη. v. 11. *Domini*] ejus MS. Rab. cujus G. v. 14. *initio*] * & MS. q. R. v. 16. *& in partes dei mei hæreditas illius & in plenitudine ſanctorum detentio mea*] in parte Domini hæreditatis illius G. v. 18. ∻ *Sion*] ἀερμών. v. 20. *balſamum*] aſpalathum MS. Rab. G. q. palathos G. v. 21. -*ſtorax*] ſtyrax Rab. -G. ibid. -*& quaſi balſamum non miſtum odor meus*] G. v. 25. *vitæ*] viæ MS. Hic verſus Græce non legitur ſed in quibuſdam quidem codicibus pro ipſo alius: idipſum de v. 34. contingit. v. 31. -*Qui elucidant me, vitam æternam habebunt*] G. v. 32. -*& agnitio veritatis*] G. v. 35. ∻ *Qui implet*] ὁ πιμπλῶν. v. 39. *abundabit*] abundavit 4 MS. Rab. G. ib. *in*] ab MS. Rab. G. v. 41. *Dorix*] vorax 3 MS. Q. n. v. 42. *partus*] pratus 3 MS. G. v. 45. -*omnes*] 5 MS. Rab. Hic verſus in Græco cod. non legitur.

CAP. XXV. v. 4. *fatuum*] adulterum G. v. 5. -*Quæ*] MS. Rab. G. ib. *congregaſti*] * & MS. G. v. 7 *glorioſus*] glorioſis MS. G. v. 9. *inſuſpicablia*] cogitata in corde meo G. v. 14. -*ſe ſuperpoſuit*] excelluit in claritatem G. -MS. v. 16. *agglutinandum*] agglutinatum MS. ad glutinandum MS. Græce legitur: fides autem initium agglutinationis ejus. v. 17. -*omnis plaga triſtitia cordis: & omnis malitia, nequitia mulieris. Et*] G. v. 18. -*videbit*] G. v. 23. *mulieris*] inimici G. v. 24. *obcæcabit*] obcæcat MS. G. ibid. *oſtendet*] oſtendit MS. R. Rab. ibid. ∻ *in medio proximorum ejus. Ingemuit vir ejus, & audiens ſuſpiravit modicum*] ἀναμέσον τῶν πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἀκούσας ἀνεστέναξε πικρά. v. 31. *mortis*] cordis G. v. 35. *tuam*] * & MS. Rab. ib. -*confundet te in conſpectu inimicorum*] G.

CAP. XXVI. v. 1. *illorum*] illius G. v. 3. -*bona*] MS. G. v. 5. ∻ *timuit*] εὐλαβήθη. ib. ∻ *facies mea metuit*] προσώπῳ ἐφοβήθην. v. 9. *In muliere*] contra mulierem, & G. ib. *zelotypa*] infideli 6 MS. Rab. v. 14. *oculis*] oculorum 3 MS. G. oculorum ejus 3 MS. R. v. 16. *impinguabit. Diſciplina illius datum Dei eſt. Mulier*] impinguabit diſciplina illius, Datum Dei eſt mulier MS. G. v. 23. *firmi*] formoſi MS. G. ib. *ſtabilis*] ſtabiles MS. G. Pro Textu faciunt R. & G. q. v. 28. -*labiorum*] G.

CAP. XXVII. v. 2. *peccatis*] peccatum 2 MS. G. v. 3. -*Conteretur cum delinquente delictum*] G. v. 5. *pulvis*] ſtercus 2 MS. v. 7. *ex cogitatu*] excogitatus MS. G. *cordis*] cor MS. Q. n. v. 9. *honoris*] * illam MS. G. v. 11. *peccata*] peccatum 1 MS. G. v. 14. *delictis*] delitiis G. v. 19. *non*] ne 1 MS. ib. *perſequeris*] perſequaris 1 MS. G. v. 20. *amicum*] inimicum G. v. 26. *condulcabit*] conculcabit o. v. 27. *audivi*] odivi 1 MS. G. v. 28. -*doloſi*] 2 MS. G. v. 29. -*& qui ſtatuit lapidem proximo * offendet in eo*] -G. * ſuo MS.

CAP. XXVIII. v. 7. *Tabitudo*] Beatitudo o. ib. -*ejus*] MS. Rab. G. v. 14. *quaſi ignis*] in ſcintillam G. ib. *illam*] illum Rab. ib. *extinguetur*] * & MS. Rab. G. v. 19. *viratas*] viritas MS. fortes Rab. ∻ ἀνδρείας. v. 20. *nec habebit amicum in quo requieſcat*] nec habebit cum requie 2 MS. Rab. G. v. 22. -*ſuam*] G. v. 28. -*auribus tuis*] Rab. G.

CAP. XXIX. v. 6. *tædii*] acediæ 2 MS. G. v. 7. -*adverſabitur, ſolidi*] adverſatus ſolide MS. Averſatus ſol. 8 MS. averſabitur ſol. MS. -G. v. 10. -*non*] MS. G. q. οὖν igitur G. Codex autem Vaticanus conformiter Textui οὐ legit. v. 15. *corde*] ſinu MS. penetralibus tui G. v. 16. -*Eleemoſyna viri quaſi ſacculus cum ipſo, & gratiam hominis quaſi pupillam conſervabit. Et poſtea reſurget et retribuet illis retributionem, unicuique in caput illorum*] G. atque ex 17. capite, hic adſcripti videntur. v. 19. *facit*] * pro 2 MS. Rab. v. 21. *Repromiſſorem*] Repromiſſionem MS. G. v. 23. -*Vir repromittit de proximo ſuo: & cum perdiderit reverentiam, derelinquetur ab eo*] G. videturque coincidere cum verſu 19. & proinde deſumptus eſſe ex altera tranſlatione. v. 24. *dirigentes*] diligentes o. delinquentes o. v. 30. *Minimum pro magno*] Super minimum & magnum 1 MS. G. v. 35. *eſt*] es o.

CAP. XXX. v. 2. ∻ *Qui docet*] ὁ παιδεύων. v. 3. ∻ *Qui docet*] ὁ διδάσκων. v. 15. -*&*] MS. G. ib. *ſenſus*] cenſus MS. R. Rab. G.

CAP. XXXI. v. 1. *tabefaciet*] tabefacit MS. G. v. 10. *Quis*] Qui MS. R. ibid. *perfectus*] * inventus MS. R. Q. n. ib. *illi*] * in 10 MS. G. ibid. *gloria æterna*] gloriam æternam MS. G. ibid. *Qui*] quis 1 MS. G. v. 11. -*omnis*] MS. Rab. G. v. 13. *ſi multa*] ſimulata o. πολλάγι. v. 15. -*ſua*] tua 1 MS. -2 MS. G. Q. n. v. 15. *cum viderit. Ne*] Cum viderit, ne 2 MS. G. v. 22. -*virum*] G. v. 29. *In nequiſſimo pane*] Nequiſſimo in pane G. v. 30. *Diligentes*] Delectantes Rab. ib. *in vino noli provocare*] in vino ne virum te præbeas G. v. 31. *durum*] * in tinctura G. v. 33. *quæ*] ei qui Rab. G. v. 34. -*Qui defraudat vitam? Mors*] vitam mors? Raban. -G.

CAP. XXXII. v. 2. *conſidera*] confide G. v. 3. *ornamentum gratiæ*] ornamenti gratia G. ib. -*& dignationem conſequaris congregationis*] dignitatem MS. congregationis MS. Rab. -G. v. 5. *diligenti*] diligentis MS. Q. n. v. 7. ∻ *comparatio*] σύγκριμα. v. 8. ∻ *ſignum eſt*] σφραγίς. ibid. ∻ *numerus*] μέλος. v. 11. *habeat caput*] κεφαλαίωσον. v. 13. *& audi tacens ſimul & -quærens*] -Rab. & ſimul tacens G. ib. *magnatorum*] * loqui MS. R. Rab. ibid. *non præſumas*] ne te exæques G. v. 14. *gradinem*] tonitruum G. v. 15. *te trices*] tetrices MS. te triſtes MS. te frices R. ſis ultimus G. ibid. -*prior*] 1 MS. ibidem. *avocare*] advocare MS. R. Q. n. v. 25. *laborioſa*] ſine offendiculo G. v. 27. -*tuo*] -MS. Raban. G. q. bono G. ibid. -*ex fide*] G.

CAP. XXXIII. v. 7. *& iterum lux lucem, & annus annum a ſole*] & omnis lux diei anni a ſole G. v. 8. *A*] In MS. G. v. 10. *magnificavit*] ſanctificavit G. v. 11. *Domini*] Dominus 1 MS. Rab. G. v. 15. -*contra*] & MS. Rab. -1 MS. G. v. 19. -*omnes*] G. q. -*populi*] G. v. 24. *gloriam tuam*] gloria tua MS. G. v. 27. *ſervum inclinant operationes aſſiduæ*] G. v. 31. *ſervus*] * fidelis MS. R. bonus Rab. ſenſatus MS. Verum codicibus G. nihil horum additur v. 33. *extollens*] tollens MS. G.

CAP. XXXIV. v. 3. -*alterius*] 6 MS. G. v. 8. *verbum -legis*] lex G. -MS. Rab. ibid. *complanabitur*] complantabitur 3 MS. Rab. conſummatio G. v. 9. -*Qui non eſt tentatus, quid ſcit?*] -G. v. 10. *factus*] fatuus MS. ib. *multiplicat*] multiplicabit MS. Q. n. v. 11. -*Qui tentatus non eſt, qualia ſcit? qui implanatus eſt, abundabit nequitia*] 8 MS. Rab. Q. n. abundavit nequitia MS. v. 12. *enarrando*] errando 1 MS. G. v. 14. *quæritur*] quæretur MS. vivet G. ib. -*& in reſpectu illius benedicetur*] benedicentur MS. Rab. -G. v. 25. *pauperum*] pauperis MS. R. Rab. Verum Textus conformis eſt G. v. 30. *eum*] mortuum MS. R. αὐτοῦ.

CAP. XXXV. v. 1. *legem*] verbum 24. MS. Q. n. v. 2. *ſalutare -eſt*] ſalutaris 1 MS. G. -1 MS. G. 3. -*& propitiationem litare ſacrificiis ſuper injuſtitias*] 3 MS. Rab. G. v. 5. -*& deprecatio pro peccatis recedere ab injuſtitia*] 6 MS. v. 9. ∻ *memoriam ejus*] τὸ μνημόσυνον αὐτῆς. v. 12. *adventionem*] ad inventionem 3 MS. Q. n. v. 15. *inſpicere*] reſpicere in Rab. G. v. 17. *pupilli*] populi o. v. 19. -*A maxilla enim aſcendunt uſque ad cœlum, & Dominus exauditor * delectabitur in illis*] -G. * Non MS. Rab. v. 22. *ut*] quouſque 4 MS. Rab. G. ibid. *ipſorum*] immiſericordium G. v. 24. *ſecundum opera Adæ, &*] τὰ ἔργα ἀνθρώπων. v. 25. *illius*] αὐτῶν.

CAP. XXXVI. v. 10. ∻ *tempus*] καιρόν. v. 17. *quia*] qui 3 MS. G. ib *precationes*] prædicationes 1 MS. prophetias G. q. Q. n. v. 18. *& exaudi orationes ſervorum tuorum. Secundum*] Et exaudi orationes ſervorum tuorum ſecundum 1 MS. G. v. 19. *da*] de G. v. 21. *inſenſatum*] ſenſatum MS. Rab. G. v. 25. -*eſt*] MS. G. v. 26. -*bona*] Rab. G. ibid. *ut*] & 2 MS. ib. *requies*] requiei G. v. 28. *Cui*] Qui MS. Quis 2 MS. G.

CAP. XXXVII. v. 2. -*autem*] 2 MS. G. ib. *convertentur*] convertuntur Rab. G. v. 6. *operibus*] opibus G. v. 7. *ſocero tuo*] eo qui ſuſpectum te habet G. Q. n. v. 9. *& ipſe enim*] etenim ipſe 1 MS. G. ib. *animo ſuo cogitabit*] & quid ipſe in animo ſuo cogitabit 10 MS. R. Q. n. v. 10. *ſudem in terram*] ſuper te fortem G. v. 12. *irreligioſa*] religioſo 8 MS. Rab. ib. -*tracta*] 1 MS. ib. *juſtitia*] * noli conſiliari MS. Rab. Q. n. ibid. *his*] ea 3 MS. Rab. G. v. 16. *quicunque titubaverit in tenebris, non dolebit tibi?*] qui cum titubaveris in tenebris, condolebit tibi Rab. G. v. 21. --*ex quo*] 15 MS. G. v. 22. *Vir peritus multos erudivit & anima ſua ſuavis eſt*] Eſt vir aſtutus multorum eruditor & animæ ſuæ inutilis eſt G. v. 23. -*in*] MS. Rab. G. v. 33. *aviditas*] apleſtia MS. G. apleſtiam MS. G. v. 34. *crapulam*] epulationem MS.

CAP. XXXVIII. v. 5. *amara*] * & 2 MS. v. 6. *Ad agnitionem hominum virtus illorum*] ut cognoſceretur virtus ejus ab homine? G. v. 7. *& unguentarius faciet pigmenta*] Unguentarius in his faciet mixtionem G. pigmentum MS. Rab. ibid. *unctiones*] unctionem MS. Rab. v. 17. -*autem*] MS. Rab. G. Q. n. v. 20. *abductione*] obductione 1 MS. G. Pro Textu faciunt R. Rab. & G. q. v. 24. -*illum*] in illo -1 MS. G. v. 25. *Sapientiam ſcribe*] Sapientia ſcribæ G. ib. *Quia ſapientia replebitur. Qui*] Qua ſapientia replebitur, qui MS. G. Q. n. v. 28. *ſignaculo*] ſignacula MS. R. Rab. ib. *ſculptilia*] ſculpturas ſignaculorum G. v. 31. *imperfectionem*] in perfectionem MS. Rab. G. v. 39. *accommodantes animam ſuam, & conquirentes*] Accommodantes an. &c. 2 MS. accommodantis 2 MS. G. Q. n. conquirentis G.

CAP. XXXIX. v. 1. -*ſapiens*] G. v. 5. -*omnibus*] hominibus MS. Rab. G. ibid. *tentabit*] tentavit Rab. G. v. 10. -*Et*] 1 MS. G. v. 15. *nomen*] * ejus o. v. 16. *ſum*] * Et o. v. 17. -*In voce dicit*] dixit MS. -1 MS. G. Q. n. v. 23. *placor*] placatio MS. Rab. ἡ εὐδοκία. v. 28. *inundabit*] inundavit Raban. G. v. 29. -*in ſiccitatem*] 7 MS. Rab. Q. n. ib. *viis illorum*] piis G. v. 30. -*bona &*] G. v. 31. -*ſal*] o. v. 34. *confundent*] placabunt 1 MS. G. v. 37. *epulabuntur*] lætabuntur G. ib. *neceſſitate*] neceſſitatem 4 MS. G. q. nam G. non εἰς χρείας ſed εἰς χεῖρας legunt. v. 38. *conſiliatus ſum, & cogitavi*] καὶ διενοήθην. ib. *&*] * in 2 MS. G. ibid. *ſcripta*] ſcriptura G. v. 39. *ſubminiſtravit*] ſubminiſtrabit 4 MS. Rab. R. G.

CAP. XL. v. 3. *reſidentes*] a præſidente MS. R. a reſidente G. v. 5. *noctis*] mortis o. v. 6. ⁖ *reſpectus*] σκοπιᾶς. v. 11. -*enim*] 3 MS. G. ibid. *nes aquæ*] de aquis G. v. 13. *ſiccabuntur*] ſiccabitur 4 MS. ibid. *perſonabunt*] perſonabit MS. v. 15. -*ſonant*] ſonabunt MS. -G. v. 18. *in invenies*] ſuper utraque invenient G. *invenies*] inveniet MS. Rab. v. 19. *Filii*] * & G. ibid. *confirmabit*] confirmavit MS. Rab. confirmant G. ibid. *hanc*] hæc Rab. utraque G. q. v. 21. *Tibia*] Tibia 4 MS. Rab. G. v. 25. *eſt conſtitutio pedum*] conſtituet pedem 2 MS. Rab. conſtituit pedem 2 MS. ſtatuent pedem G. ibid. ⁖ *beneplacitum*] εὐδοκίας. v. 26. *virtutes*] victus o. ἰσχύς. ibid. ⁖ *indigeas* ⋯ *indigere*] ἐπαιτῶν. v. 32. *impudentiis*] impudentis Rab. G. ibid. *conculcabitur*] conculcabitur o. ib. ⁖ *inopia*] ἐπαίτησις.

CAP. XLI. v. 4. *qui perdit ſapientiam*] & qui perdidit patientiam G. v. 6. *quid ſuperveniat tibi*] quæ ſupervenient tibi MS. R. Rab. qui ſupervenient tibi MS. quid ſuperveniet 3 MS. quid renuis G. v. 12. *maledictione*] maledictionem G. v. 17. *inviſus*] occultus 3 MS. Rab. v. 19. *revertimini*] reveremini 2 MS. G. v. 20. *irreverentiam*] reverentiam MS. verecundiam G. v. 23. -*&*] o. ib. *de*] a 1 MS. G. v. 26. -*Ne avertas faciem a proximo tuo*] G. v. 27. *ejus*] * Cave MS. q. R.

CAP. XLII. v. 5. *corruptione*] correptione 10 MS. Q. n. v. 6. ⁖ *ſignum*] σφραγίς. v. 8. *virorum*] vivorum G. v. 9 *patris*] patri G. ibid. *adultera*] adulta Q. n. v. 14. -*enim*] MS. Rab. G. v. 23. *ſcintilla*] ſcintillam MS.

CAP. XLIII. v. 8. *conſummatione*] conſummationem MS. R. v. 9. *glorioſe*] -2 MS. G. glorioſa MS. Rab. v. 10. *mundum*] mundus G. ib. *Dominus*] Domini G. v. 11. *ſanctis*] ſancti MS. R. G. ib. *deficient*] exardeſcent 4 MS. Rab. G. Textus autem lectioni ſuffragantur G. q. v. 17. ⁖ *conſpectu*] ὀπτασίᾳ. v. 18. *verberavit*] exprobravit 3 MS. Rab. G. q. Q. n. v. 19. -*&*] MS. Rab. G. ib. *aſpergit*] diſpergit 1 MS. G. v. 21. *effundet*] effundit 1 MS. G. ibid. *gelaverit*] flaverit o. ib. *cacumina*] acumina 3 MS. Rab. Q. n. v. 23. *ignem*] igne MS. Rab. πῦρ. v. 24. *ab ardore*] ardori MS. Rab. *ab ardore venienti humilem efficiet eum*] ab ardore exhilarabit G. v. 26. *pericula*] periculum MS. Rab. G. ib. *admirabimur*] admiramur MS. Rab. G. v. 32. -*&* -*admirabilis* -*magnificentia ejus*] -Rab. -1 MS. -G. Q. n. v. 34. *comprehendetis*] pervenietis MS. habebitis 2 MS. Rab. v. 35. *videbit*] vidit MS. G.

CAP. XLIV. v. 1. *in generatione ſua*] generatione G. v. 3. *poteſtatibus*] potentatibus MS. regnis G. ib. -*nuntiantes*] 3 MS. ib. *in prophetis*] 2 MS. Rab. G. ib. *dignitatem*] in dignitate 3 MS. Q. n. v. 4. *præſenti*] conſiliis G. ib. *populis*] populi MS. G. v. 5. *peritia*] prudentia MS. pueritia MS. R. Rab. παιδεία. ibid. *ſcripturarum*] in ſcriptura 3 MS. G. q. v. 10. *pietates non defuerunt*] pietas non defuit 1 MS. pietas non deſinit 1 MS. pietates non defecerunt MS. juſtitiæ non ſunt oblivioni traditæ G. v. 11. *permanent*] perſeverant MS. G. v. 12. -*ſancta*] MS. G. q. Q. n. ibid. *nepotes eorum, & in teſtamentis ſtetit ſemen eorum*] & nepotum illorum ſemen in teſtamentis ſtetit MS. G. Q. n. v. 15. *narrent*] narrant MS. ibid. *nuntiet*] nuntiat MS. Futura ſunt G. v. 18. *dimiſſum eſt reliquum terræ*] κατάλειμμα τῇ γῇ. v. 22. *gloriam*] ſemen 16 MS. Rab. Q. n. v. 25. -*dedit illi* -*Dominus*] -G. -MS. Rab. ib. *teſtamentum*] * ſu- MS. q. R. v. 27. *Et conſervavit illi homines miſericordiæ, invenientes*] Et eduxit ex eo virum miſericordiæ, invenientem G.

CAP. XLV. v. 5. -*enim*] 6 MS. Rab. G. ib. -*eum, &*] 2 MS. Q. n. v. 6. *cor ad præcepta*] coram præcepta 3 MS. G. v. 9. *gloriæ*] juſtitiæ MS. Pro Textu G. faciunt. ib. *virtutis*] ἰσχύος. v. 10. *Circumpedes*] Circumpediles MS. ibid. -*poſuit ei*] impoſuit ei MS. G. v. 12. *Stola ſancta*] Stolam ſanctam MS. Rab. v. 14. -*&*] MS. R. G. ib. *gloria*] gloriam MS. v. 15. *ad originem*] ad orientem MS. ſeculum G. v. 17. *conſumpta*] conſummata MS. R. ibid. *quotidie*] * his G. v. 21. -*&*] 6 MS. G. ib. *illis*] illi 3 MS. R. Rab. G. v. 26. -*ipſis*] ipſius MS. R. Rab. -G. v. 27. *gentes*] gens MS. gentis G. v. 28. *eſt*] * in Rab. G. v. 29. *placuit Deo*] placavit pro G.

CAP. XLVI. v. 1. *prophetis*] prophetiis G. v. 2. -*maximus*] G. ibid. *ſalutem*] ſalute MS. G. v. 4. *perduxit*] percuſſit MS. q. Rab. v. 5. *Aut*] An MS. v. 9. *potentes*] potentis 1 MS. G. ibid. *perfringere*] confringere Rab. compeſcere G. perſtringere MS. v. 14. *ut ſit*] & G. ſit G. q. v. 15. *permanens*] permanente MS. R. Rab. v. 17. *Deum*] Dominus 4 MS. G. v. 19. *omnipotentem*] potentem Rab. G. ibid. *inviolati*] immolati MS. lactentis G.

CAP. XLVII. v. 1. *hæc*] hunc 1 MS. G. q. v. 2. -*Et*] MS. G. ibid. *adeps*] * ſalutaris Raban. ibid. *a carne*] a ſalutari G. v. 6. *ubi*] nam MS. G. ibid. *omnipotentem*] potentem MS. altiſſimum G. v. 8. -*enim*] 1 MS. Rab. G. v. 9. -*&*] MS. G. v. 13. *Chriſtus*] Spiritus MS. Dominus G. ibid. *regum*] regni 1 MS. R. G. Textus autem conſentit Rab. & G. q. v. 14. *dejecit omnem potentiam inimicorum*] requievit in latitudine 3 MS. Rab. Q. n. v. 15. *Quemadmodum eruditus eſt in juventute ſua. Et impletus, eſt*] Quemadmodum eruditus eſt in juventute ſua, & impletus 10 MS. Q. n. v. 16. *eſt* ⋯ *eſt*] es 2 MS. G. q. ib. *ſua*] tua 15 MS. G. Q. n. v. 19. *& in nomine Domini Dei, cui eſt cognomen, Deus Iſrael. Collegiſti*] & in nomine Domini Dei, &c. collegiſti 2 MS. Rab. Q. n. v. 22. *in cæteris*] incitari 3 MS. G. Q. n. v. 25. ⁖ *Jacob & David*] τῷ Ἰακὼβ, καὶ τῷ Δαυίδ.

CAP. XLVIII. v. 1. *facula*] fax 3 MS. Rab. G. v. 2. *imitantes*] irritantes 2 MS. æmulantes 2 MS. ibid. *illum invidia ſua*] zelo ejus G. v. 3. *& dejecit a ſe ignem terræ*] & deduxit ex cœlo ignem terræ G. v. 4. *eſt Elias in mirabilibus ſuis*] es Elia in mirabilibus tuis G. ibid. -*ſic*] 7 MS. Rab. G. v. 6. -*& confregiſti facile potentiam ipſorum*] G. ibid. *de lecto*] delicto o. v. 8. *pœnitentiam*] retributionem. G. ib. -*facis*] G. v. 10. *inſcriptus*] ſcriptus 5 MS. ibid. *indiciis*] judiciis MS. R. Q. n. v. 13. -*qui*] quidem 1 MS. -1 MS. v. 19. *ad aquam puteum*] ad aquas puteos G. v. 20. -*contra illos, & extulit manum ſuam*] -MS. G. v. 23. *Non eſt commemoratus peccatorum illorum, neque dedit illos inimicis ſuis, ſed purgavit*] & liberavit G. v. 28. *uſque in ſempiternum. Oſtendit*] uſque in ſempiternum oſtendit MS. G.

CAP. XLIX. v. 1. *compoſitione*] compoſitionem MS. Rab. G. ibid. *facta*] * eſt MS. Q. n. v. 3. *pœnitentia*] pœnitentiam MS. ib. *abominationes*] ab hominibus o. v. 4. *ipſius*] ſuum MS. ib. ⁖ *peccatorum*] ἀνόμων. v. 6. *Juda*] * defecerunt MS. Rab. G. v. 7. -*enim*] 1 MS. G. Q. n. ibid. *alienigenæ*] alienæ MS. Rab. G. v. 11. *imbre*] * & 6 MS. Rab. G. Q. n. v. 13. ⁖ *ſignum*] σφραγίς. ibid. -*Iſrael*] G. v. 17. -*firmamentum gentis, rector fratrum*] 1 MS. G.

CAP. L. v. 3. *emanaverunt*] remanaverunt MS. Rab. diminuti ſunt G. v. 5. *& ingreſſum*] & in ingreſſu MS. Raban. in egreſſu G. ibid. *& atrii*] velamenti G. ib. *amplificavit*] amplificatus eſt MS. Rab. v. 14. -*&*] 3 MS. G. v. 15. *conſummationem*] conſummatione MS. R. v. 20. ⁖ *pſallentes*] οἱ ψαλμῳδοί. v. 24. *plus oravit*] nunc orate 1 MS. G. v. 28. -*quam oderim*] Raban. G. v. 30. *ponit*] ponet 2 MS.

CAP. LI. v. 5. *portis tribulationem*] multis tribulationibus MS. G. v. 11. *cooperationis*] operationis MS. G. ib. *ſunt*] eſt MS. Rab. G. q. v. 17. *Domine*] tuo Domine MS. G. Pro Textu faciunt Rab. & G. q. v. 19. *tempus*] templum G. ib. *& florebit*] Et defloruit Rab. ib. *& florebit tanquam præcox uva. Lætatum*] deflorebit tanquam præcoqua uva : lætatum, &c. 1 MS. Ex flore tanquam matureſcentis uvæ lætatum G. v. 26. *& inſapientia ejus luxit anima mea*] & in inſipientia ejus luxit anima mea 2 MS. Q. n. ib. -*& ignorantias meas illuminavit*] 9 MS. v. 27. -*Animam meam*] 3 MS. Q. n. v. 34. *argento*] * ſapientia MS. Rab. Textus autem conſentit G. v. 37. *ejus* ⋯ *ipſius*] αὐτῶ.

I S A I Æ.

CAP. I.

VER. 3. -*me*] 5 MS. Hier. H. Legitur autem in codicibus G. v. 11. *plenus ſum holocauſta arietum, & adipem*] Plenus ſum holocauſto arietum & adipe 5 MS. Hier. Q. n. v. 12. *veniretis*] veneritis 14. MS. Hier. Q. n. v. 13. *afferatis*] offeratis 8. MS. Hier. R. v. 15. -*e-*] 8 MS. Hier. H. Additum eſt autem a C. & G. v. 18. -*alba*] MS. R. H. Textui autem ſuffragantur G. munda C. v. 19. *me*] MS. R. H. Porro in G. codicibus additur. verbum meum. C. v. 22. *infideles*] inobedientes MS. Hieron. declinantes H. Rebelles C. ἀπει- G.

CAP. II. v. 7. *adhæſerunt*] * Ex 2 MS. Hier. H. C. nam G. ib. *terræ*] * ejus R. H. eorum C. G.

CAP. III. v. 6. *ſui*] * Dicens MS. C. G. Verum in H. non exprimitur. v. 7. *Reſpondebit*] Reſpondebitque MS. R. Hier. G. At ab H. & C. conjunctio non additur. v. 14. *vineam*] * meam MS. Hier. G. C. Verum a R. & H. omittitur.

CAP. V. v. 6. *aſcendent*] * ſuper eam MS. Hier. R. G. Verum H. non additur. v. 9. *hæc, dicit Dominus exercituum*] hæc Domini exercituum 20 MS. Hier. Q. n.

CAP. VI. v. 1. *elevatam*] * & plena erat domus a majeſtate ejus o. Q. n. v. 3. *clamabant*] clamabat MS. Hier. H. G. q. ibid. *dicebant*] dicebat Hier. H. Textus autem conformis eſt C. & G. v. 7. *tetigi*] tetigit MS. R. H. G.

CAP. VII. v. 4. *regis*] & 6 MS. Hier. H. C. v. 14. *vocabitur*] vocabis 12 MS. vocabis 11 MS. Hier. H. G. Q. n.

CAP. VIII. v. 18. -*mei*] 9 MS. H. C. G. v. 19. -*viſionem*] 3 MS. Hier. H. G. C.

CAP. IX. v. 1. *Gentium. Populus*] Gentium populus o. v. 7. -*ſedebit*] 9 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *refrænantem*] depravantem MS. R. Hier. Q. n.

CAP. X. v. 20. *in veritate Reliquiæ*] In veritate reliquiæ 14 MS. In codicibus autem H. G. & C. atque Hieron. Commentariis, ea eſt diſtinctio, quæ in Textu.

CAP. XI. v. 8. *caverna*] cavernam 2 MS. Hier. H. G.

CAP. XII. v. 2. *Dominus*] * Deus 10 MS. R. Hier. H. C. Pro Textu autem G. faciunt.

CAP. XIII. v. 4. *præcepit*] præcipit 2 MS. H. C. Textus autem conformis eſt R. Hier. & G. v. 9. *veniet*] venit 4 MS. Hier. H. G. C.

CAP. XIV. v. 13. *meum*] * & 1 MS. R. H. C. At in codicibus G. & Hier. non additur. v. 32. *ipſa*] ipſo MS. G. Textus autem lectio conſonat R. Hier. H. & C.

CAP. XV. v. 3. *ululatus*] ululat 4 MS. H. C. G. v. 5. *conſternantem*] conternantem 7 MS. Hier. triennem H. C. G. v. 9. *reliquiis*] reliquis 12 MS.

CAP. XVI. v. 1. -*Domine*] 10 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *relinquetur*] * in eo ſicut racemus o. Deſumptum videri poteſt ex capitis proximi ſexto verſu.

CAP. XVII. v. 9. *eris*] erit 7 MS. R. H. G. v. 10. *fidelem*] infidelem MS. G. Verum Hier. R. H. & C. lectioni textus ſuffragantur. v. 11. *labruſca*] labruſcas MS. Q. n. v. 12. *multitudo*] multitudini 10 MS. R.

CAP. XVIII. v. 2. *expectantem*] * expectantem 16 MS. H. Q. n. ibid. *ejus*] * ad montem nominis Domini exercituum, montem Sion o. Pertinet autem ad hujus capitis finem. v. 5. *effloruit*] efflorebit MS. ib.

geminabit]

germinabit] germinavit MS. Q. n. v. 7. -*expectante*] 13 MS. Q. n.

CAP. XIX. v. 6. *ſlumina*] * & 10 MS. C. Verum in R. Hier. & H. non additur. v. 9. *plectentes*] pectentes 12 MS. pectinatum H. C. G. v. 25. *Aſſyrio*] Aſſyrius 4 MS. R. Hier. l. 7. *Aſſur*] H.

CAP. XX. v. 4. *juvenem & ſenem*] juvenum & ſenum 6 MS. H. G. C. ibid. *nudam & diſcalceatam*] nudum & diſcalceatum 7 MS. G. C. Q. n. v. 6. *Ecce hæc*] Hæccine MS. R. Textus lectioni volunt H. G. C. ibid. *liberarent*] liberaret 7 MS. liberaremur H. C.

CAP. XXI. v. 10. *filia*] filii R. fili Hier. H.

CAP. XXII. v. 2. *mortui*] * tui, mortui MS. G. Verum quæ in textu eſt lectio R. Hier. H. & C. conformis eſt. v. 8. *videbis*] videbitis MS. R. Q. n. v. 11. *&*] ad 1 MS. R. H. C.

CAP. XXIII. v. 16. *citharam*] * & MS. q. v. 18. *negotiationes*] negotiatio 7 MS. Hier. H. C. G. ibid. *mercedes*] merces (numero ſing.) 1 MS. R. Hier. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 5. *infecta*] interfecta MS. Q. n.

CAP. XXVI. v. 1. -*Sion*] 8 MS. R. Hier. H. C. G. v. 11. -*&*] ut MS. R. -H. C. v. 18. *Spiritum : ſalutes*] ſpiritum ſalutis MS. Verum Textus lectio conſentit R. Hier. & H. Septuaginta autem etiam Hier. teſte verterunt, Spiritum ſalutis tuæ quem fecimus in terra.

CAP. XXVII. v. 6. *ingrediuntur impetu ad*] egredientur impetu a 10 MS. R. egrediuntur de radice Hier. Q. n. v. 8. *judicabis*] judicabit 10 MS. R. Q. n. ib. *meditata*] meditatus MS. R. Hier. H. C. v. 11. *eas*] eam MS. R. Hier. H. eos C.

CAP. XXVIII. v. 21. -*eſt*] 1 MS. H. G.

CAP. XXX. v. 4. *Erant*] Ierant o. v. 8. -*ergo*] MS. R. Hier. H. C. Additur in G. v. 15. *Deus*] * ſanctus 8 MS. R. Hier. H. C. G. v. 29. *vox*] nox 4 MS. R. H. C.

CAP. XXXII. v. 10. -*enim*] 9 MS. R. Hier. H. C. G. v. 13. *ſpinæ*] ſpina 2 MS. Hier. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 15. *veritatem*] veritates 4 MS. Hieron. H.

CAP. XXXV. v. 4. *puſillanimis*] puſillanimes MS. G. Q. n. ib. -*&*] 19 MS. H. G. ib. *veſter*] noſter MS. G. ib. *vos*] nos MS. R. G.

CAP. XXXVI. v. 21. *enim*] * eis MS. Hier. Verum in R. H. G. & C. non legitur.

CAP. XXXVIII. v. 5. -*&*] MS. R. H. C. Textus autem & hoc & proximo loco reſpondet G. ib. *lachrymas tuas*] lachrymam tuam 10 MS. H. v. 14. *reſponde*] ſponde 1 MS. R. H. Q. n. v. 15. *fecerit*] fecerim o. Q. n. ib. *recogitabo*] * tibi o. Q. n. v. 16. -*ſi*] -7 MS. ſic 4 MS. Q. n.

CAP. XL. v. 2. *malitia*] militia H. Q. n. v. 8. *Domini*] Dei MS. R. H. G. C. v. 9. *Qui … qui*] Quæ 2 MS. Hier. H. Q. n. v. 21. *ſcitis*] ſcietis MS. Hier. R. H. G. ib. *audiſtis*] audietis MS. R. Hier. H. Præteritis expoſuit. C. v. 24. *Equidem*] Et quidem MS. R. ib. *plantatus, neque ſatus, neque radicatus in terra truncus*] plantato neque ſato neque radicato in terra trunco 25 MS. R. plantatos, neque ſatos, neque radicato in terra trunco 2 MS. H. Q. n. v. 27. *tranſivit*] tranſibit 7 MS. R. Hier. H. C. Præterito autem expoſuerunt G.

CAP. XLI. v. 2. *ejus*] * & 3 MS. G. Verum R. H. & C. non additur. v. 12. *hominis bellantis*] homines bellantes R. Hier. H. C. G. v. 18. *ſupinis*] ſupremis 1 MS.

CAP. XLII. v. 13. *egredietur*] * & 7 MS. G. Verum R. Hier. H. & C. non addunt.

CAP. XLIII. v. 28. *ſanctos*] * & R. H. C. G.

CAP. XLIV. v. 16. -*&*] MS. H. C. ib. *carnes*] * coxit & MS. R. Q. n. v. 23. -*miſericordiam*] -8 MS. R. Hier. H. miſericordiam Iſraeli G. ſalutem populo ſuo C.

CAP. XLV. v. 4. *te*] * in 16 MS. H. C. Omiſſum eſt autem a G. v. 9. *fictori*] factori 16 MS.

CAP. XLVI. v. 11. *avem*] juſtum o.

CAP. XLIX. v. 10. *potabit*] portabit 4 MS. R. G. Q. n.

CAP. L. v. 6. *conſpuentibus*] * in me o.

CAP. LII. v. 7. *Regnabit*] Regnavit 9 MS. R. Hier. H. C. Textus autem lectio conſentit G.

CAP. LIII. v. 1. *aſcendet*] aſcendit 4 MS. H. Futuro reddidit C. v. 11. *ſervus meus*] ſervos meos MS. R. Q. n.

CAP. LIV. v. 1. *Lauda*] Lætare 3 MS. G. v. 9. *Noe*] diluvii MS. q. diluvii quæ fuerunt in diebus Noe C.

CAP. LVII. v. 17. -*a te faciem meam*] -13 MS. R. Hier. H. majeſtatem meam ab eis C. faciem meam ab eo G. atque hoc Hier. ſubaudiri docet. v. 21. -*impiis, dicit Dominus meus* *] -. * impiis 6 MS. Hier. H. C. In G. autem is eſt verborum ſitus, qui in Textu.

CAP. LVIII. v. 7. -*tuam*] 2 MS. Hier. H. C. Additur autem G. v. 11. *Dominus*] * Deus MS. q.

CAP. LIX. v. 9. *vobis*] nobis 6 MS. R. Hier. H. C. eis G. ibid. *vos*] nos 9 MS. R. Hier. H. C. eos G.

CAP. LX. v. 1. -*Jeruſalem*] 6 MS. R. Hier. H. Additum eſt autem a G. & C.

CAP. LXI. v. 8. -*&*] 3 MS. H. G. Legitur autem in R. Hier. & G.

CAP. LXII. v. 2. *nominavit*] nominabit 6 MS. R. H. C. G. v. 4. *inhabitabitur*] inhabitata MS. R. Hier. H. G. C.

CAP. LXIII. v. 4. *retributionis*] redemptionis 14 MS. R. Hier. H. C. G. v. 10. *ſancti*] ſanctum 3 MS. G. ſanctitatis H. v. 11. -*&*] 15 MS. Hier. H. v. 12. *eduxit*] duxit 2 MS. R. v. 15. *&*] * ſolio o.

CAP. LXIV. v. 6. *immundus*] immundi MS. G. Verum quæ in textu eſt lectio conformis eſt R. Hier. H. & C. v. 9. -*noſtra*] 1 MS. Hieron. H. C. Additur autem in codicibus G.

CAP. LXV. v. 6. *ſinum*] ſignum o. v. 14. -*Ecce, ſervi mei lætabuntur, & vos confundemini*] o. v. 19. *eo*] ea 2 MS. R. Hier. G. neque contradicunt H. & G. v. 23. *electi mei*] electis meis 18, MS. Hier. Q. n.

CAP. LXVI. v. 6. *populi*] fremitus 1 MS. Hieron. G. C. turbæ H. v. 17. *januam*] unam 17 MS. H. Q. n.

JEREMIÆ.

CAP. I.

VER. 14. *pandetur*] * omne o. v. 18. *&*] * omni o.

CAP. II. v. 11. -*ſuos*] 2 MS. Hieron. H. C. Additur autem a R. & G.

CAP. III. v. 1. *Dominus*] * & ego ſuſcipiam te 18 MS. Verum in R. Hier. H C. G. non legitur. v. 2. *non*] nunc o. v. 3. *Stillæ*] Stellæ o.

CAP. IV. v. 1. *reverteris*] converteris 16 MS. v. 3. *&*] * habitatori MS. G. C. Verum R. Hieron. & H. non addunt. v. 8. *vobis*] nobis 7 MS. Hier. R. H. G. C. Similiter Textui legunt G. q. atque ita tranſtulerunt, Hieronymo, teſte ſeptuaginta. v. 12. *ego*] * ſed MS. Q. n. v. 16. *Concitate Gentes*] Dicite Gentibus MS. R. Hieron. Q. n. v. 31. *inter morientes expandenteſque*] intermorientis expandentiſque 6 MS. H. G. C.

CAP. V. v. 8. *amatores*] * in fœminas MS. Hier. R. Q. n. v. 13. -*locuti*] 7 MS. H. G. C. v. 14. -*in*] -5 MS. G. ut C. v. 25. *veſtræ*] noſtræ 20 MS. R. ib. *veſtra*] noſtra 20 MS. R. ibid. *vobis*] nobis 20 MS. R. Verum H. C. & G. Textus lectionem comprobant v. 28. -*viduæ*] -2 MS. R. Hier. H. veritatis C.

CAP. VI. v. 19, *adducam*] adduco MS. H. G. C. v. 26. *nos*] vos MS. G. Textus autem conſentit R. Hier. H. & C. v. 28. *fraudulenter*] * ut 6 MS. G. q. ut qui miſcet C. In R. autem Hier. H. & G. nihil additur.

CAP. VII. v. 5. *bene direxeritis*] benedixeritis MS. Hier. bonas faciendo bonas feceritis H. dirigentes direxeritis G. C. v. 7. -*&*] 9 MS. R. Hier. Verum H. G. & C. addunt. v. 24. *voluptatibus*] voluntatibus 2 MS. Hier. conſiliis H. C.

CAP. VIII. v. 1. *regis*] regum 8 MS. R. H. C. G.

CAP. IX. v. 2. *ſunt*] * & MS. q. R. v. 17. *exercituum*] * Deus Iſrael MS. q. v. 19. *dejecta*] deſerta MS. Q. n. v. 20. *aſſumat auris veſtra*] aſſumant aures veſtræ MS. R. G. Textui autem ſuffragantur Hier. H. & C.

CAP. X. v. 19. -*non*] 1 MS. Hieron. R. H. G. Paraphraſtes Chaldæus reddidit ; Ut recipiant vindictam peccatorum ſuorum.

CAP. XI. v. 12. *eos*] deos 4 MS. R. Hieron. H. G. C. v. 13. *viarum*] * tuarum MS. q. R. v. 19. -*dicentes*] 9 MS. Hier. H. Additum eſt autem a C. & G.

CAP. XIV. v. 14. *fraudulentam*] & fraudulentiam 4 MS. H. G. C. v. 18. *namque &*] quoque & MS. R. Hier. namque etiam, etiam H. C. v. 20. *iniquitates*] iniquitatem 2 MS. Hier. H. At plurali numero legunt G. & C.

CAP. XVII. v. 4. *ſuccendiſti*] ſuccendiſtis 3 MS. Hieron. H. G. v. 9. *hominis*] omnium 9 MS. Hier. ſuper omnia H. G. C.

CAP. XIX. v. 8. *univerſa plaga*] univerſas plagas 4 MS. H. Pro textu faciunt Hier. & G.

CAP. XX. v. 17. *qui*] quia 3 MS. R. G. Q. n.

CAP. XXIII. v. 4. *eos*] * & 1 MS. H. G. C. v. 6. *illis*] illius 1 MS. H. G. C. v. 10. *adulteris*] adulteriis MS. Textus lectio conformis eſt R. Hier. H. G. & C. v. 13. -*&*] 7. MS. Hier. H. G. C. v. 14. *adulterantium*] adulterium 15 MS. Hier. Q. n. v. 19. *egredietur*] egreditur 6 MS. G. C.

CAP. XXV. v. 2. *Quod*] Quæ 8 MS. Similiter Textui legunt Hier. & G.

CAP. XXVI. v. 18. *domus*] * Domini MS. q. Sanctuarii C. v. 19. *nos facimus*] non faciamus MS. Q. n.

CAP. XXVII. v. 16. *vaſa*] * domus R. H. C. G. q.

CAP. XXIX. v. 1. *quæ*] quem 1 MS. Hier. Similiter Textui reddiderunt G. v. 9. -*&*] R. H. C. Additur autem MS. G. v. 15. *Suſcitabit*] Suſcitavit 1 MS. H. G. C.

CAP. XXXI. v. 6. *cuſtodes*] * in monte Samariæ MS. Q. n. v. 9. *miſericordia*] precibus MS. Q. n. v. 32. *veſtris*] eorum 6 MS. H. C. G. v. 34. *docebit*] docebunt MS. Hier. H. C. G. ibid. *Cognoſce*] Cognoſcite 10 MS. Hier. H. C. Textus autem lectio conſentit R. & G. v. 39. *norma*] normam MS. R. Q. n.

CAP. XXXII. v. 24. *Chaldæorum*] * & in manus regis Babylonis o.

CAP. XXXIII. v. 2. *&*] Dominus 5 MS. H. C. Textus lectioni ſuffragantur Rab. & G. v. 6. *eis*] ei 7 MS. Rab. H. G. Textus autem conformis eſt R. & C. v. 7. *Jeruſalem*] Iſrael R. H. C. G. q. v. 16. *Jeruſalem*] Iſrael MS. Rab. ibid. *hoc eſt nomen quod vocabunt eum*] hoc eſt quod vocabit eam 11 MS. H. Q. n.

CAP. XXXIV. v. 11. -*ſuas*] 6 MS. H. G. C.

CAP. XXXV. v. 10. *fuimus*] fecimus 8 MS. H. G. C. v. 17. *adducam*] adduco MS. H. G. C.

CAP. XXXVI. v. 13. *legentem*] legente H. G. C.

CAP. XXXVIII. v. 6. *funibus in lacum in quo non*] funibus & in lacu non 12 MS. H. C. funibus in lacum, & in lacu non G. v. 11. *antiqua*] * veſtimenta o. v. 12. *ſuper*] ſubter 4 MS. H. C.

CAP. XXXIX. v. 2. *quinta*] nona R. H. G. C. v. 13. *Nabuſezban*] Nabu & Sesban. o. Nabuſazban 1 MS. H. C. G.

CAP. XL. v. 11. *filiis*] finibus o.

CAP. XLII. v. 1. *Oſaiæ*] Oſiæ 8 MS. Joſiæ o. Quæ in Textu eſt lectio conformior eſt H. C. & G. v. 20. *noſtrum*] veſtrum 5 MS. R. H. G. C.

CAP. XLIII. v. 2. *Joſiæ*] Oſaiæ 4 MS. H. G. C. Oſiæ 4 MS. R.

CAP. XLIV. v. 4. *hujuſcemodi -quam odivi*] hujus quam odi 2 MS. 24 MS. Rab. Verum in R. H. G. & C. legitur. v. 7. *-hoc*] 8 MS. H. G. v. 9. *ejus*] eorum 6 MS. R. Verum Textus lectio conformis eſt H. & C. v. 13. *viſitabo*] * ſuper 4 MS. H. G. C. v. 18. *indigemus*] indiguimus 1 MS. Rab. R. H. G. C.

CAP. XLVI. v. 6. *fugiat*] fugiet MS. R. Rab. Similiter Textui reddiderunt G. v. 22. *-&*] 6 MS. R. H. G. C. v. 24. *manum*] manus 8 MS. G. Textus autem conformis eſt H. & C. v. 26. *manum manum*] manus 8 MS. R. Rab. Lectio Textus conſimilis eſt H. C. & G.

CAP. XLVII. v. 2. *ululabunt omnes habitatores*] ululabit omnis habitator 3 MS. Rab. H. Textui autem conformiter legunt G. & C.

CAP. XLVIII. v. 15. *ſuccenderunt*] aſcenderunt 14 MS. R. H. Alias legitur, *Succiderunt*; atque & hoc vox Hebræa ſignificat. v. 18. *aſcendet*] aſcendit (præt. temp.) 2 MS. H. G. C. ibid. *diſſipabit*] diſſipavit 1 MS. H. . . evertens C. v. 34. *vitulam conternantem*] vitula conternante MS. Q. n. ib. *conternantem*] conſternantem o. v. 36. *tibia*] * æris o.

CAP. XLIX. v. 2. *tumultum*] tumulum 1 MS. R. H. C. invium G. v. 6. *faciam*] * fugientes & o. v. 29. *circuitu*] * ejus o.

CAP. L. v. 11. *vitulus*] vituli MS. R. G. Numero ſingulari legunt Rab. H. & C. v. 12. *gentibus*] * & MS. q. R. v. 19. *Carmelus*] Carmelum 9 MS. Rab. H. G. C. v. 40. *Dominus*] Deus 4 MS. R. H. G.

CAP. LI. v. 6. *&*] ut MS. R. ibid. *ultionis*] * ejus MS. R. G. Q. n. ibid. *-a*] MS. H. v. 27. *Gentibus*] montibus o. v. 40. *victimam*] * & 10 MS. Rab. G. Verum in R. H. & C. non additur. v. 43. *tranſeat*] tranſiet 4 MS. R. H. C. v. 52. *ejus*] Babylonis MS. q. R. Rab. v. 58. *latiſſimus*] altiſſimus MS. Rab. Q. n.

CAP. LII. v. 20. *-&*] H. C. ibid. *unum*] * & MS. R. H. G. C. v. 22. *Similiter columnæ ſecundæ & malogranata*] Similiter erat columna ſecunda & malogranata. Et erant ſuper capitellum in circuitu omnia ærea, ſimiliter columnæ alterius 5 MS. Q. n.

THRENI.

Et factum eſt poſtquam in captivitatem redactus eſt Iſrael, & Jeruſalem deſerta eſt, ſedit Jeremias propheta flens, & planxit lamentatione hac in Jeruſalem, & amaro animo ſuſpirans & ejulans dixit] MS. H. Q. n.

CAP. I.

VER. 20. *interficit*] interfecit 9 MS. orbavit H. C. G.

CAP. II. v. 12. *ſinu*] ſinum 2 MS. G. v. 16. *Devorabimus*] Devoravimus 4 MS. H. G. C. v. 20. *occiditur*] occidetur 3 MS. H. G.

CAP. III. v. 10. *abſconditis*] abſcondito MS. q. R. v. 17. *eſt*] * a pace 6 MS. H. G. C. v. 21. *ideo*] in deo o. v. 23. *Novi*] Novæ 7 MS. Q. n. v. 28. *levavit*] * ſe MS. Q. n.

CAP. IV. v. 14. *poſſent*] * intrare o. v. 17. *ſalvare*] * nos MS. q. R.

CAP. V. v. 5. *-noſtris*] MS. q. Rab.

BARUCH.

CAP. I.

VER. 8. *acciperet*] acciperent MS. R. Pro Textu faciunt G. v. 9. *vinctos, &*] cunctos o. ib. *eos*] * vinctos MS. R. Omittitur autem a G. v. 21. *-& ad Judices noſtros*] 4 MS. G.

CAP. II. v. 1. *judicaverunt*] * in MS. q. v. 18. *-mali*] 1 MS. G. v. 19. *-preces & petimus*] 10 MS. G. v. 22. *non*] * feceritis nec MS. R. Verum in G. codicibus non legitur.

CAP. III. v. 27. *invenerunt*] dedit illis 3 MS. G.

CAP. IV. v. 9. *confines*] civitates o.

CAP. VI. Tit. *abducendos*] abductos 14 MS. R. Q. n. v. 15. *vereremini*] timueritis MS. G. v. 26. *munera eorum*] humeri o. v. 58. *-poſt ſe*] -8 MS. R. apud ſe G.

EZECHIEL.

CAP. I.

VER. 10. *-deſuper*] 9 MS. R. H. G. C.

CAP. II. v. 3. *me*] * ipſi & 1 MS. Hier. H. G. C.

CAP. IV. v. 3. *eam*] * in MS. q. R. v. 4. *iniquitatem*] iniquitates MS. R. G. C. Numero autem ſingulari legunt Hier. & H. v. 7. *erit extentum*] erit exertum MS. Hieron. diſcoopertum H. roborabit G. C.

CAP. V. v. 7. *-non*] o Q. n.

CAP. VI. v. 11. *manum tuam*] manu tua 8 MS. R. Hier. H. G. C. ib. *quia*] qui 15 MS. Hier. Lectionem utramque admittunt H. & C.

CAP. VII. v. 7. *contritio*] confractio 7 MS. contractio MS. Hier. v. 10. *contritio*] confractio 4 MS. contractio MS. Hier. v. 14. *univerſum populum*] omnem multitudinem 3 MS. Hier. H. G.

CAP. VIII. v. 12 *vides*] vidiſti 2 MS. H. G. C.

CAP. IX. v. 3. *Domini*] Dei 3 MS. R. Hieron. H. G. C. v. 6. *parvulos*] parvulum MS. Hier. R. H. C. Numero autem multitudinis expoſuerunt G.

CAP X. *Cherubim*] Cherub 1 MS. Hieron. H. C. Similiter Textui legunt G. v. 11. *-&*] 12 MS. H. G. Additum eſt autem a C. v. 21. *Quatuor*] * quatuor 4 MS. R. Hieron. H. C. Textus conformis eſt codicibus G.

CAP. XI. v. 15. *tui*] * fratres tui MS. H. C. v. 21. *quorum*] * autem MS. Hier. R. H. G. C. Q. n. v. 24. *adduxitque*] * me 4 MS. H. C. G.

CAP. XII. v. 4. *tranſmigrantis*] tranſmigrationis 5 MS. H. G. C. v. 7. *mihi*] * Dominus MS. q. R. ibid. *tranſmigrantis*] tranſmigrationis 5 MS. H. C. Q. n. v. 13. *-&*] MS. q.

CAP. XIII. v. 18. *Qui*] quæ R. Hier. H. G. C.

CAP. XV. v. 6. *tradam*] tradidi 9 MS. H. G. C.

CAP. XVI. v. 18. *operuiſti illas*] veſtita es eis 16. MS. Q. n. v. 22. *fornicationes*] * tuas 1 MS. H. G. C. v. 27. *juſtificationem tuam*] jus tuum 10 MS. Statutum tuum H. legitima tua G. v. 50. *vidiſti*] vidi 2 MS. H. C. G. v. 55. *-& Samaria, & filiæ ejus revertantur ad antiquitatem ſuam*] o.

CAP. XVII. v. 7. *ſui*] * Quæ MS. q. v. 9. *fructus*] fructum 3 MS. Hier. H. G. C.

CAP. XVIII. v. 2. *obſtupeſcunt*] obſtupuerunt 4 MS. Hieron G. v. 9. *virum*] * & MS. R. G. Verum Hieron. H. & C. non addunt. v. 17. *acceperit*] * & MS. q. R. v. 31. *prævaricationes*] iniquitates MS. R.

CAP. XIX. v. 1. *tu*] * fili hominis MS. G. q. Verum a R. Hier. H. C. & G. non additur.

CAP. XX. v. 20. *& ſciatur*] & ſciatis 3 MS. R. ad ſciendum H. G. C. v. 21. *filii*] * & MS. R. Verum Hier. H. & C. non additur. v. 28. *darem*] * illam 3 MS. H. G. C. v. 36. *Dominus*] * Deus 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XXI. v. 14. *manu*] manum 4 MS. R. H. G. v. 19. *ambo*] ambæ 5 MS. R. Q. n. v. 22. *ut*] & 15 MS. G. Textus conſimilis eſt Hier. H. & C. v. 30. *in loco*] in locum MS. Hier. Q. n.

CAP. XXII. v. 28. *-eis*] -3 MS. G. ei MS. Textus autem conſonat R. H. & C. v. 29. *Populi terræ calumniabantur calumniam*] populum terræ calumniabantur calumnia 4 MS. G. Q. n. v. 31. *meam*] * & MS. q. R.

CAP XXIII. v. 4. *-minor*] 7 MS. R. Hier. H. C. G. q. v. 24. *rota*] * & 1 MS. H. G. C. Q. n. v. 33. *calice*] calicem 16 MS. Q. n. v. 36. *-Dicens*] 4 MS. H. G. C. v. 45. *earum*] * & cum idolis ſuis fornicatæ ſunt MS. Verum R. Hieron. H. G. & C. etſi verſu 37, hoc verſu non legunt.

CAP. XXIV. v. 1. *-dic*] 15 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *Veniet*] Venit 4 MS. Hier. H. C. Textus conſentit G.

CAP. XXV. v. 4. *idcirco*] * ecce 2 MS. R. H. C. G. v. 7. *ſcietis*] ſcies 6 MS. Hier. H. G. C. v. 10. *filiis*] filios 8 MS. Q. n.

CAP. XXVI. v. 14. *ego*] * Dominus MS. H. C.

CAP. XXVIII. v. 4. *ſapientia*] * tua 2 MS. H. G. C. v. 19. *viderint*] noverunt R. H. G. C.

CAP. XXIX. v. 1. *decimo*] * in MS. H. C. G. ibid. *decimo*] duodecimo MS. G. q. ibid. *undecima*] una MS. Hier. G. duodecima R. H. C. Q. n. ibid. *-dei*] 7 MS. H. C. G. v. 9. *dixeris*] dixerit 2 MS. R. Hier. H. C. Pro Textu faciunt G.

CAP. XXX. v. 7. *deſertarum*] deſolatarum 6 MS.

CAP. XXXI. v. 16. *irrigabantur*] irrigantur 5 MS.

CAP. XXXII. v. 8. *Deus*] * cum ceciderint vulnerati tui in medio terræ, ait Dominus Deus MS. Q. n. v. 10. *te*] * propter univerſas iniquitates quas operatus es MS. Q. n. ibid. *ſua*] tuæ 2 MS. R. Hier. H. G. C. v. 27. *deſcenderunt*] deſcendunt 1 MS. R. H. C. G. v. 32. *dedit*] dedi 10 MS. R. Hier. H. G. ibid. *ſuum*] meum 5 MS. R. Hier. H. Q. n.

CAP. XXXIII. v. 5. *ſalvabit*] ſalvavit 1 MS. H. G. C. v. 11. *Convertimini*] * convertimini R. H. G. C.

CAP. XXXIV. v. 10. *gregem*] * meum MS. R. Hier. G. Verum H. & C. non addunt. ibid. *-ultra*] 1 MS. H. C. G. q. v. 26. *ſuo*] * & MS. q. R.

CAP. XXXV. v. 9. *-Deus*] H. C. G.

CAP. XXXVIII. v. 2. *-&*] 5 MS. Hier. H. C. Additur autem in codicibus G. v. 3. *-ad eum*] 1 MS. R. H. G. C. Legitur autem in G. q.

CAP. XXXIX. v. 2. *ſeducam*] reducam 22 MS. educam 2 MS. R. Q. n.

CAP. XL. v. 16. *palmarum*] * cælata 23 MS. R. Q. n. v. 37. *-Et*] 16 MS. Hier. Verum a R. H. G. & C. legitur. v. 49. *eam*] eum 1 MS. R. G. Q. n.

CAP. XLI v. 17. *per*] & 1 MS. R. & ad H. G. C.

CAP. XLIII. v. 12. *Omnis finis*] Omnes fines MS. R. Hier. G. C. Numero ſingulari legunt H.

CAP. XLIV. v. 12. *portaverunt*] portabunt 7 MS. G. C. Hebræis præteritum eſt, quod in futurum convertendum indicatur. v. 15. *autem*] * & 8 MS. Ab H. autem C. & G. nec non R. & Hier. non additur. v. 28. *-Non*] 6 MS. R. H. G. C. v. 30. *ſuæ*] tuæ R. G. H. C.

CAP. XLV. v. 20. *expiabitis*] expiabis MS. q. R.

CAP. XLVI. v. 16. *domum*] domum MS. Q. n. v. 20. *efferant in atrium exterius*] efferant in atrio exteriori MS. offerant in atrio exteriori o.

CAP. XLVII. v. 12. *pomiferum*] fructiferum 4 MS. cujus fructus comeditur H. C. G. v. 17. *Aquilonem*] * & 8 MS. H. G. C.

CAP. XLVIII. v. 22. *in..in*] inter 8 MS. R. H. G. C. v. 31. *omnibus tribubus*] in nomnibus tribuum 6 MS. R. Hier. H. G. C. v. 33. *metieris*] * & portæ tres 4 MS. R. Hier. H. G. C.

DANIEL.

CAP. II.

VER. 1. *eo*] * & H. G. ibid. *autem*] ergo 15 MS. Hier. v. 23. *meorum*] noſtrorum MS. R. Hier. G. q. Pro Textu faciunt C. & G. v. 34. *-de monte*] 6 MS. R. C. Expreſſum eſt autem & hoc loco a G. quod verſu 45. omnes habent. v. 41. *teſteam*] teſtæ 25. MS. Q. n.

CAP. III. v. 14. *conſtitui*] erexi 5 MS. v. 52. *laudabilis*] * & glorioſus MS. R. Hier. Verum in G. codicibus non additur. v. 54. *ſuperexaltatus*] ſuperglorioſus 2 MS. G. v. 65. *-Dei*] 7 MS. G. v. 67. *æſtas*] æſtus 3 MS. cauma 4 MS. Græcis eſt καύσων, id eſt cauma ſive æſtus. v. 92. *Reſpondit*] * rex MS. R. Hier. G. Verum a C. non legitur. v. 100. *-regnum*] MS. q.

CAP. IV. v. 6. *quoniam*] quem 4 MS. G. atque hoc modo in Hieronymi commentariis, illo, in adjuncto textu legitur. Utroque modo Chaldaicum די transferri poteſt. v. 25. *Omnia*] * hæc MS. Hier. R. G. v. 27. *Babylon*] * civitas MS. q. R. v. 29. *Regnum*] * tuum MS. R. Hier. G. Verum C. & G. q. non legunt. v. 29. *tranſibit*] tranſiit 4 MS. Hier. C. G. ibid. *beſtiis*] & MS. R. Hier. Q. n.

CAP. V. v. 3. *aurea*] * & argentea 14. MS. G. Verum R. Hier. & C. non addunt. v. 15. *edicere*] * mihi 16 MS. G. Verum Hier. & C. non legunt. v. 29. *regno*] * ſuo MS. G. Sed in R. Hier. & C. non additur.

CAP. VI. v. 4. *invenirent Danieli*] auferrent Danielem 3 MS. ibid. *regni*] regis 47 MS. Hier. Q. n. v. 27. *lacu*] manu 1 MS. C. G. q. ore G.

CAP. VIII. v. 2. *regione*] civitate MS. Q. n. v. 4. *ventilantem*] * contra Orientem & o. v. 12. *eſt*] * ei MS. q. Hier. v. 14. *mane*] * dies MS. R. Hier. G. Q. n.

CAP. IX. v. 3. *-meum*] 4 MS. Hier. H. G. v. 23. *autem*] ergo 2 MS. Hier. v. 24. *prophetia*] prophetes 6 MS. H. G. q.

CAP. X. v. 1. *tertio*] * regni MS. q. R.

CAP. XI. v. 39. *quem*] * non o.

CAP. XII. v. 6. *dixi*] dixit 2 MS. R. H. Q. n.

CAP. XIII. v. 56. *alium*] alterum 2 MS. G.

CAP. XIV. v. 12. *Contemnebant*] Confidebant MS. R. Q. n. v. 24. *vivens*] * iſte autem non eſt Deus vivens MS. q. R. Hier. v. 26. *dixit*] * Daniel MS. R. Hier. Verum in G. non additur. v. 36. *Daniel*] * ſerve Dei MS. R. Hier. Daniel G. v. 37. *diligentes*] quæreates 1 MS. G. Q. n. v. 39. *ſedens*] * in medio leonum MS. q. R. Hier. v. 41. *eum*] * de lacu leonum MS. q. R. Hier.

OSEE.

CAP. I.

VER. 2. *-fac*] 6 MS. R. Hier. H. G. v. 9. *veſter*] * Deus MS. G. q. Q. n.

CAP. III. v. 1. *vade*] * & MS. R. G. Verum in Hier. H. & C. non legitur.

CAP. V. v. 1. *&*] * ſicut MS. R. G. C. Verum in Hier. & H. non additur.

CAP. VI. v. 5. *prophetis*] * & MS. Hier. R. Verum H. C. & G. non addunt.

CAP. VII. v. 5. *Dies*] Die 1 MS. Q. n.

CAP. VIII. v. 2. *invocabunt*] invocabant 5 MS. Textus lectio conformis eſt R. Hier. H. & G. orant omni tempore quo adduco ſuper eos anguſtiam & dicunt C.

CAP. IX. v. 7. *multitudo*] multitudinem MS. R. Q. n.

CAP. X. v. 12. *in juſtitia*] juſtitiam 2 MS. in veritate juſtitiam 37 MS. Q. n. v. 13. *tuis*] & * MS. q. R. v. 14. *vindicavit*] judicavit MS. Q. n.

CAP. XI. v. 12. *negatione*] negotiatione o. ibid. *fidelis*] fidelibus MS. R. Q. n.

CAP. XII. v. 6. *ad*] * Dominum MS. C. Verum R. Hier. H. & G. non addunt. v. 11. *-in*] 12 MS. Hier. H. ib. *tamen*] ergo 25 MS. Hier. Q. n. v. 12. *ſervivit*] ſervavit 9 MS. R. Hier. H. G. cuſtodivit oves C.

CAP. XIII. v. 6. *ſunt*] * & MS. R. H. C. G. v. 10. *reges*] regem MS. R. H. C. G.

CAP XIV. v. 6. *Iſrael*] Iſraeli R. G. H. C. ibid. *germinavit*] & Iſrael germinabit MS. q.

JOEL.

CAP. I.

VER. 14. *domum*] * Domini 1 MS. R. H. G. C.

CAP. II. v. 14. *ignoſcat*] * Deus MS. q. ib. *noſtro*] veſtro 4 MS. R. H. G. C. v. 19. *eis*] eo 12 MS. Hier. H. C. Textus autem lectio conformis eſt G.

AMOS.

CAP. I.

VER. 1. *in paſtoralibus* *] in paſtoribus 6 MS. R. Q. n. * de 8 MS. Hier. H. C. G. v. 6. *eum*] eam 3 MS. Q. n. v. 9. *eum*] eam 3 MS. G. Q. n.

CAP. II. v. 13. *ſubter*] ſuper 35 MS. Q. n.

CAP. III. v. 12. *in Damaſci grabato*] in Damaſco grabati 16 MS. Q. n.

CAP. V. v. 17. *vineis*] viis 39 MS. G. Q. n. v. 26. *Moloch*] * Deo MS. q. R. * idolo MS. q.

CAP. VII. v. 1. *tonſorem*] tonſionem 1 MS. R. Q. n. ibid. *gregis*] regis 4 MS. R. Hier. H. C. G. v. 7. *Dominus*] * -6 MS. R. Hier. H. C. * Deus 19 MS. G. Q. q. n.

CAP. VIII. v. 5. *meſſis*] menſis 1 MS. R. Hieron. H. G. Q. n. v. 7. *ſuperbia*] ſuperbiam 3 MS. R. Hier. Q. n. v. 9. *Dominus*] * Deus R. H. C. G. q.

CAP. IX. v. 1. *eis : fugient*] eis qui fugient 3 MS. Q. n.

ABDIAS.

VER. 3. *tuum : qui dici in corde tuo :*] ſuum , qui dicit in corde ſuo 12 MS. H. C. G. q. v. 11. *adverſus -eum*] -4 MS. ex adverſo H. C. G. v. 16. *bibiſtis*] bibiſti MS. R. Hieron. G. Verum H. & C. Textui adſtipulantur v. 20. *omnia*] * loca MS. q. R.

JONAS.

CAP. I.

VER. 11. *intumeſcebat*] * ſuper eos o. Pertinet autem ad verſum 13 v. 12. *grandis*] * eſt MS. Hier. G. * venit R. Verum Textus conſimilis eſt H. et C.

CAP. III. v. 8. *Dominum*] Deum 4 MS. R. H. G.

MICHÆAS.

CAP. II.

VER. 5. *Domini*] * o Iſrael MS. q.

CAP. IV. v. 6. *afflixeram*] * conſolabor MS. q. v. 8. *filiæ*] filia MS. R. Q. n.

CAP. V. v. 3. *pariet*] * & 10 MS. R. Hier. H. G. C. v. 5. *pax : Aſſyrius*] pax Aſſyriis 9 MS. R. Q. n. v. 8. *eruat*] * Et MS. R. * Ex tunc G. Verum Hier. H. & G. nihil addunt.

CAP. VI. v. 9. *tuum*] ſuum 6 MS. ejus MS. R. G. Domini C. Pro Textus lectione Hier. & H. faciunt. v. 16. *voluptatibus*] voluntatibus 3 MS. Hier. H. G. C.

CAP. VII. v. 17. *ſerpens*] ſerpentes MS. R. Hier. G. Verum Textus conformis eſt H. & C.

NAHUM.

NAHUM.

CAP. I.

VER. 12. *pertranſibit*] pertranſibunt 14 MS. C. Verum R. Hier. & H. numero legunt ſingulari Q. n.

CAP. II. v. 4. *conturbati ſunt : quadriga*] conturbatæ ſunt quadrigæ; 4 MS. H. G. C. Q. n. v. 12. *tuas*] ejus 8 MS. Hier. H. Textus autem lectio conformis eſt R. C. & G.

CAP. III. v. 2, 3. *ferventis, & equitis aſcendentis : Et micantis gladii, & fulgurantis haſtæ, & multitudinis interfectæ & gravis ruinæ*] ferventes & equites aſcendentes; & micantes gladii, & fulgurantes haſtæ multitudines interfectæ, & graves ruinæ 7 MS. Q. n. v. 9. *es*] * ab MS. Hier.

HABACUC.

CAP. I.

VER. 3. -*Quare reſpicis contemptores, & taces, conculcante impio juſtiorem ſe ? Et facies homines quaſi piſces maris, & quaſi reptilia habentia ducem*] 22 MS. R. Hier. H. G. C. Q. n. v. 17. *par*- *et*] ceſſat MS. R. Hier.

CAP. II. v. 16. *pro*] præ 1 MS. H. C.

CAP. III. Tit. *HABACUC*] * prophetæ R. H. C. G. v. 8. *qui*] quia 2 MS. H. C. G. q. ibid. *aſcendis*] aſcendes 2 MS. Hieron. H. G. & conformius G. q. v. 12. *terram*] * & MS. R. G. Verum Hier. & H. non legunt. v. 13. *fundamentum*] * ejus MS. R. Verum. H. & G. non legunt. v. 16. *a voce*] ad vocem 4 MS. Hier. H. C. Similiter Textui legunt G.

SOPHONIAS.

CAP. I.

VER. 9. -*Dei ſui*] 7 MS. R. H. C. -G. q. Textus autem reſpondet Græco, & Regio, & Vaticano.

CAP. II. v. 2. -*antequam veniat ſuper vos dies indignationis Domini*] o.

CAP. III. v. 17. *tua*] * ſua H. C. G. & MS. R. G. Verum Hier. H. & C. tollunt.

AGGÆUS.

CAP I.

VER. 4. *domibus*] * veſtris, 2 MS. H. G. q. Verum R. Hier. G. & C. non addunt. v. 12. *vocem*] * Domini 4 MS. R. H. G. C.

ZACHARIAS.

CAP. I.

VER. 9. *Angelus*] * Domini MS. Verum R. Hieron. H. G. & C. non addunt. v. 12. -*jam*] 9 MS. Hier. H. G. C. Q. n.

CAP. II. v. 8. *mei*] ejus 6 MS. Hier. ſui R. Q. n.

CAP. III. v. 1. -*Dominus*] 7 MS. Hier. H. C. Additur autem in codicibus G.

CAP. IV. v. 2. *ſeptem*] * & ſeptem 7 MS. Hier. H. C. Q. n. v. 14. -*ſplendoris*] 15. MS. R. Hier. Q. n.

CAP. V. v. 2. *dixi*] * Ecce MS. q. R. v. 4. *eum*] eam 19 MS. R. Q. n. v. 6. *Hæc*] Hic 11 MS. R. G.

CAP. VI. v. 3. *varii*] * & MS. R. G. Verum ab H. & C. non additur.

CAP. VII. v. 12. *Deus*] Dominus MS. R. H. C. G. v. 13. *&*] * ſicut o.

CAP. VIII. v. 4. -*viri*] o. v. 14. *Dominus*] * exercituum 5 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 9. *aſinum*] aſinam MS. R. Hier. Q. n. v. 10. *diſperdam*] diſpergam o.

CAP. X. v. 4. *angulus*] angelus o.

CAP. XI. v. 10. *Decus*] Decor 6 MS. Q. n.

CAP. XII. v. 6. *facem*] faſcem o. faciem o. v. 8. *eorum*] ejus MS. Q. n.

CAP. XIII. v. 8. *diſperdentur*] diſpergentur o. v. 9. *eum*] * Et MS. R. G. Verum ab Hier. H. & C. non additur.

CAP. XIV. v. 1. *venient*] veniunt 4 MS. Hier. G. veniet R. C. venit 1 MS. H. v. 10. *habitabit*] habitabitur MS. R. Q. n. ibid. *prioris*] * & MS. R. G. Verum ab Hier. H. C. & G. q. non legitur.

MALACHIAS.

CAP. I.

VER. 1. *Malachiæ*] Malachi MS. Hier. H. C. * prophetæ MS. q. v. 3. *poſui*] * Seir MS. q.

CAP. II. v. 10. *noſtrum*] veſtrum MS. R. G. Q. n. ibid. *veſtrorum*] noſtrorum MS. R. Hier. H. C. Textui autem adſtipulantur G. v. 12. *tabernaculis*] tabernaculo MS. q. R.

CAP. III. v. 5. *mercenarii*] * & humiliant MS. R. G. ibid. *&*] qui percutiunt G. Textus autem conformis eſt Hier. H. & C. v. 8. *configimus*] confiximus 6 MS. H. C. G.

MACHAB. I.

CAP. I.

VER. 11. *peccatrix*] peccati MS. q. R. v. 57. -*& centeſimo*] 10 MS. G. q. Q. n.

CAP. II. v. 30. *inundaverunt*] induraverunt 20 MS. multiplicata ſunt G. v. 42. *Judæorum*] Aſidæorum 3 MS. G. v. 64. *quia*] * cum feceritis quæ vobis præcepta ſunt in lege a Domino Deo veſtro o.

CAP. IV. v. 6. *habebant*] * ut volebant MS. G. v. 20. *vidit*] * Gorgias c. ibid. *ſunt*] * ſui MS. q. R. ibid. *ſuccenderunt*] ſuccenſa ſunt 5 MS. R. ſuccendunt G. * qui circa Judam G. q.

CAP. V. v. 63. *viri Juda*] vir Judas & fratres ejus MS. G. v. 67. *volunt*] vult 20 MS. G. ibid. *exeunt*] exit 20 MS. G.

CAP. VI. v. 46. *pedes elephantis*] elephantum 3 MS. G.

CAP. VII. v. 7. *&*] in o.

CAP. IX. v. 35. -*Jonathas*] 18 MS. G. ibid. *commodarent*] commendarent 19 MS. G. v. 57. -*Juda*] 18 MS. R. Verum in codicibus G. legitur. v. 61. *militiæ*] malitiæ 3 MS. G.

CAP. X. v. 47. *Alexandrum*] Alexandro 3 MS. G.

CAP. XII. v. 7. *ſcriptum*] reſcriptum MS. G. v. 8. -*in*] 5 MS. v. 9. *Nos*] * enim MS. R. Et nos igitur G. v. 16. -*filium*] 4 MS. G. v. 19. -*eſt*] MS. G. ibid. *quod miſerat Onias. Rex Spartiatarum Onias, Jonatha*] quod miſerat Oniares. Rex Spartiatarum Oniæ. G. q. Q. n. v. 22. *benefacitis*] benefaciatis 2 MS. G.

CAP. XIII. v. 6. *noſtros*] veſtros 13 MS. G. Pro Textu autem faciunt R. & G. q. v. 15. -*propter negotia quæ habuit*] 18 MS. Verum in G. codicibus legitur. v. 46. *tuas*] * & ſerviemus tibi MS. R. Verum in libris G. non legitur.

CAP. XIV. v. 20. *principes*] princeps 13 MS. ibid. *principes & civitates*] principes & civitas G. v. 27. -*Et hoc eſt exemplum ſcripturæ*] 7 MS. Verum in R. & G. codicibus legitur.

CAP. XV. v. 4. *regionem*] regiones 18 MS. Textus autem conformis eſt R. & G. v. 24. *ſacerdotum*] * & populo Judæorum MS. R. Codices autem G. non agnoſcunt.

CAP. XVI. v. 1. -*in populo ipſorum*] 3 MS. G.

MACHAB. II.

CAP. I.

VER. 12. *-nos &*] 10 MS. G. v. 14. *etenim*] ut enim 10 MS. G. ibid. *-&*] 1 MS. G. ibid. *acciperet*] acciperent 8 MS. v. 18. *-die*] 16 MS. G. ibid. *-&*] 4 MS. G. ibid. *diem*] * feſtum 4 MS. Q. n. v. 34. *—ut probaret quod factum erat*] 8 MS. Q. n. v. 35. *& cum probaſſet, ſacerdotibus donavit multa bona, & alia atque alia munera, & accipiens manu ſua, tribuebat eis*] & ſi quibus donaverat rex multa bona accipiebat ex hoc & tribuebat 8 MS. G. Q. n.

CAP. II. v. 10. *holocauſtum*] * ſic & Salomon oravit : & deſcendit ignis de cœlo, & conſumpſit holocauſtum MS. R. G. ibid. *comeſtum*] manducatum 2 MS. ibid. *-&*] MS. G. Q. n. v. 13. *qualiter*] ut MS. ibid. *conſtruens*] conſtituens o. ibid. *regibus*] regionibus MS. R. Q. n. v. 14. *didicerat*] deciderant 5 MS. G. v. 24. *abolenda*] abolitæ 8 MS. R. Pro Textus lectione faciunt codices G. ibid. *-Item*] G.

CAP. III. v. 1. *pontificis*] * diſpoſitionem & o. ibid. *animos odio habentis*] animam odio habentis 3 MS. Q. n. v. 13. *omni genere regi*] omnino regiæ 2 MS. omnino in regiam G.

CAP. VII. v. 28. *peto*] * a 2 MS.

CAP. VIII. v. 1. *cognatos*] * & amicos o.

CAP. IX. v. 2. *expoliare*] ἱεροσυλεῖν. ibid. *templum*] templa 13 MS.

CAP. X. v. 17. *viginti*] * quinque MS. R. Verum Textus conſentit libris G. v. 24. *equitatu*] exercitu o.

CAP. XII. v. 43. *peccato*] peccatis mortuorum MS. q. R.

CAP. XIII. v. 15. *quatuor*] quatuordecim MS. R. duo G. Pro Textu faciunt G. q.

CAP. XIV. v. 9. *ſed*] * oro MS. q. R. v. 21. *&*] * a 26 MS. G. Q. n.

GENESIS.

Patricii Junii nuper Bibliothecarii Regii annotationes doctiſſimas exhibemus, quas una cum verſione Græca Lxx Interpr. juxta exemplar Alexandrinum MS. Antiquiſſimum, literis majoribus ante 1200 annos ſcriptum, ſeorſim edere ipſe decreverat, in quibus textum MS. Alex. cum aliis exemplaribus impreſſis & MSS. fonte item hebraico & veterum ſcriptorum monimentis confert. Cum autem notas ſuas non perficeret (non enim ultra Numer. c. 15. progreſſus eſt) nec ipſum MS. exemplar morte ereptus in publicum dare potuit, viſum eſt partui parente orbato ſuccurrere, annotationes quas abſolverat in lucem edendo, ut una cum ipſo MS. A. (quem in Bibliis noſtris cum textu noſtro Græco imprimi curavimus) ſimul prodirent lucubrationes iſtæ a doctis multum diuque deſideratæ.

Vocum quarundam explicatio.

Exempl. Arab.] *Exemplaria duo Pentateuchi MSS. ex Græco in Arabic. verſa, in Bibliotheca Oxonienſi, Origenis obelis & aſteriſcis inſignita.*

MS. Oxon.] *Octateuchus Græcus MS. Collegii Univerſitatis Oxon. quem contulit D. Junius uſq; ad c. 15 Numer. & varietates annotavit: cum vero ulterius non ſit progreſſus, reliqua etiam Octateuchi cum textu noſtro collata inter noſtras Venetæ & Complutenſis editionis lectiones varias inſertas lector inveniet.*

MS. Cott.] *Pentateuchus Græc. MS. liber omnium totius orbis (ut quidam conjiciunt) vetuſtiſſimus, olim in Bibliotheca D. Roberti Cotton equitis aurati aſſervatus, qui poſtea in manus Galli cujuſdam pervenit, qui authori nunquam reddidit. Hujus MS. partem aliquam contulit D. Junius cum aliis editionibus cujus varietates aliquas hic annotavit.* MS. Sarrav.] *Claudii Sarravii Regii in Parliam. Pariſienſi Conſiliarii Fragmenta quædam Græca MSS. vetuſtiſſima Pentateuchi Origenis Obelis & Aſteriſcis ſignata. Reliqua explicatione non egent. Notandum etiam notas haſce a D. Junio ad MS. Alexandr. aptatas fuiſſe, unde ſi in textu noſtro græco non inveniantur verba ad quæ Scholia ſua refert, quærenda ſunt ad finem Columnæ inter MS. A. variantes lectiones.*

B. W.

CAP. I.

1 EN ἀρχῇ] Aquilam tranſtuliſſe Ἐν κεφαλαίῳ, authores ſunt præter Baſilium in hexaemeron homil. 1. Nyſſenum in hexaem. Hieronymum de hebr. quæſt. in Geneſin, & Ambroſium in hexaemeron, Pſalmorum paraphraſtes quem nuper edidit Corderius Pſal. 3. ἐν κεφαλαίῳ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τῷ οὐρανῷ καὶ τὴν γῆν, & Philoponus περὶ κοσμοποιΐας lib. 1. multo rectius, ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν (ſupple καὶ) σὺν τὴν γῆν. 2 ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος (ἴσ. ἄμορφος, quæ vox inter alia ἄμορφον ſignificat & ad veritatem hebraicam propius accedere videtur : ſed contra fidem omnium exemplarium & unanimem univerſorum Patrum conſenſum nihil auſu temerario mutandum eſt) καὶ ἀκατασκεύαστος, &c.] Prætermiſſis brevitatis cauſa teſtimoniis Nyſſeni in hexaem. Severiani homil. 2. εἰς κοσμοποιΐαν, Procopii in Geneſin, & Chalcidii in Timæum Platonis. De tranſlatione horum verborum Aquilæ & cæterorum interpretum, Philoponus lib. 2. omnibus ſupra laudatis plenius, & planius ſic habet, Ἀκύλας, Ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα καὶ οὐθὲν, καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. Θεοδ. Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν καὶ οὐθὲν, καὶ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος. Σύμμ. Ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον (deſiderantur hic nonnulla, quæ ex aliorum verſionibus ſupplenda ſunt) καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. σκότος ἐπάνω] MS. Ox cum Nyſſeno in hexaem. σκότος ἦν ἐπάνω. Ald. σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω. ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος] συνέθαλπε καὶ ἐζωογόνει τὴν τῶν ὑδάτων φύσιν, ut reddit Syrus, authore Baſilio homil. 2 in hexaemeron. τοῦ ὕδατος] Juſtin. Martyr Apol. 2. τῶν ὑδάτων, atque ita Origenis interpres in 1. cap. Geneſ. 3 γενηθήτω] Aq. γενέσθω, (quam lectionem ſequutus eſt Dionyſius Longinus περὶ ὕψους) Symm. ἔστω, Philop. in hexaem. lib. 2. 8. 4 εἶδεν] Aq. συνεῖδεν, Procopius in Geneſin. 5 διεχώρισεν] Symm. διέστειλεν, & pro ἀνὰ μέσον καὶ ἀνὰ μέσον, Aq. καὶ μεταξὺ καὶ μεταξὺ, Philop. lib. 2. 13. 6 ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, &c.] Aq. ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα. Theod. ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔσται διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος εἰς ὕδατα. Sym. ἐν μέσῳ ὑδάτων καὶ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ εἰς ὕδωρ, Philop. lib. 3. 1. καὶ ἐγένετο οὕτως] deſunt iſta verba in Complutenſi prout in hebræo, neque apud Baſilium reperiuntur, & in altero Arabicorum exemplarium MSS. quæ in bibl. Bodleiana aſſervantur obelo notantur, reliqua tamen omnia exemplaria Græca cum Auguſtino agnoſcunt & Chryſoſtomus commentario illuſtrat. 7 στερεώματος] poſteriore loco, in hebræo repetuntur illa, καὶ ἐγένετο οὕτως, ut & in MS. codice Clementis Angli & duobus Vaticanis, ut videre eſt in lectionibus Canteri, quæ in omnibus aliis exemplaribus deſunt, neque apud Origenis interpretem, Auguſtin. & Ambroſium reperiuntur. 8 τὸ στερέωμα] Aq. Symm. & Theod. τῷ στερεώματι. Philop. lib. 3. 8. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν] in hebræo hæc abſunt, in græcis vero omnibus exemplaribus habentur, & Baſilius cum Chryſoſtomo, Origenis interprete, Auguſtino & Ambroſio agnoſcunt. 9 συναχθήτω] Aq. & Symm. συστήτω. συναγωγὴν μίαν] Aq. Sym. & Theod. τόπον ἕνα Philop. lib. 4. καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν] Complut. legit αὐτοῦ. καὶ ὤφθη ἡ ξηρά] deſunt hæc in MS. Ox. prout in hebræo, reliqua vero omnia exemplaria cum Origene, Baſilio, Chryſoſtomo, Euſtathio Antiocheno in hexaem. Auguſtino & Ambroſio agnoſcunt. Et Baſilius quidem author eſt in accuratioribus exemplaribus hæc verba obelo notari, quod indicium eſt a lxx ſenioribus ſuperaddita fuiſſe cum in hebraico fonte non reperirentur : quod etiam in Philopono obſervatum eſt in lib. 4. 4. qui dicit hæc verba, ἐν μόνοις ἐμφέρεσθαι τοῖς ἑβδομήκοντα. 10 τὴν ξηρὰν γῆν καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας.] Aq. τῇ ξηρᾷ γῇ καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων θάλασσαι, Sym. & Theod. verſionem τοῦ ὁ retinent, Philop. lib. 4. 8. 11 βλαστησάτω] Cyrillus Hieroſ. cat. 6. ἐξαγαγέτω, atque ita Epiph. adverſ. hæreſ. lib. 3. tom. 1. & Origenis interpres. Cyrillus Alexandrinus lib. 5 in Joh. ἐξενεγκάτω qui tamen lib. 2 contra Julianum vocem βλαστησάτω retinet βοτάνην [ἴσ. βλάστημα] præter enim vocis hebraicæ proprietatem, σπεῖρον in neutro genere ita poſtulare videtur. Baſilius homilia 5 & Anaſtaſius Sinaita in hexaem. inconſequentiam quandam in verbis eſſe obſervant, quæ ille ſic legi debere cenſet, βοτάνην χόρτου καὶ σπέρμα σπεῖρον κατὰ γένος, hic vero, βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα, vel βοτάνην χόρτου σπείροντος σπέρμα, prout Origenis interpres *herbam fœni ſeminantis ſemen*. Auguſtin. *herbam pabuli ferentem ſemen*. Et Ambroſius *herbam fœni ſeminantis ſemen*. Procopius autem ad vitandum ſolœciſmum verborum ordinem ſic invertit βοτάνην χόρτου κατὰ γένος σπεῖρον σπέρμα. 12 σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος] Aqu. σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν. καὶ καθ᾽ ὁμοιότητα] verba hæc bis hoc verſu occurrunt, & Græca omnia exemplaria cum Euſebio de præpar. lib. 7. 11. Origene, Baſilio, Chryſoſtomo, & Auguſtino agnoſcunt, in hebræo tamen non reperiuntur, & in Arabicis exemplaribus obelo notantur. εἰς ὁμοιότητα] hæc verba ſimiliter neque in hebræo neque in reliquis exemplaribus, Euſebio & Philopono inveniuntur, apud Chryſoſtomum tamen habentur, & Clementis codex deletis illis, κατὰ γένος, hoc loco legit, καθ᾽ ὁμοιότητα, prout etiam Origenes & Auguſtinus. ἐπὶ τῆς γῆς] poſteriore loco in hebræo non ſunt, reliqua vero exemplaria græca cum Origene, Euſebio, Chryſoſtomo & Auguſtino agnoſcunt. 14 εἰς φαῦσιν τῆς γῆς] quam lectionem ſequitur Ald. Editio cum Baſilio, Chryſoſtomo Ambroſio & Philopono. MS. autem Ox. Edit. Compl. & Euſebius de præparatione lib. 7. 11. legunt ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, & Cyrillus contra Julianum lib. 2. ita, ὥστε εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς· ab hebræo vero hæc abſunt, & in altero Arabicorum exemplarium obelo notantur. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς] In Complut Editione et Ald. hæc abſunt, prout in hebræo, neque apud Origenem, Chryſoſtomum, Euſtathium, Auguſtinum & Ambroſium habentur : venerandum autem exemplar Cottonianum illa agnoſcit, niſi quod pro ἄρχειν legat ἀρχέτωσαν. καὶ διαχωρίζειν] MS. Cott. Compl. Edit. & Aldin. legunt τοῦ διαχωρίζειν, atque ita Baſilius, Chryſoſtomus & Euſtathius. ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς] Ox. ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. 16 τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν, &c] Aq. σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτὸς, atque ita Theodotion, ſed ſine præpoſitione σὺν. Symmachus vero, τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός· Philop. lib. 4. 17. ἄρχειν] Aq. ἐξουσιάζειν. Origenes tomo 3. in Geneſin, ut videre eſt in ejus Philocalia, pag. 112. 20 ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ.] Baſil. homil. 8. ζωσῶν addit κατὰ γένος, et ſimiliter οὐρανοῦ, atque ita Ambr. Aq. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης, καὶ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ πρόσωπον τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ. Theod. ἐξερψάτωσαν τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχὰς ζώσας, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ. Sym. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχὴν ζῶσαν καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ, Philop. lib. 5. 6. 21 ὕδατα] MS. Ox. addit ἐν ταῖς θαλάσσαις. κατὰ γένη αὐτῶν] Clem. & Vat. Codd. κατὰ τὸ γένος αὐτῶν, atque ita Origenis interpres, & Auguſt. 24 θηρία τῆς γῆς] pro quibus Chryſoſt. legit, θηρία ἐπὶ τῆς γῆς. MS. Ox. addit, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς. & Compl. Edit. cum Chryſoſtomo, καὶ τὰ κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς, atque ita Ambroſius : in Edit. vero Ald. prout in hebræo hæc non reperiuntur, neque Origenes, Baſilius & Auguſtinus agnoſcunt. 25 γένος] ſecundo loco Edit. Ald. addit αὐτῶν, & Complut. poſt γένος tertio loco cum Chryſoſtomo ter repetit αὐτῶν, prout in hebræo MS. Ox. cum codice regio conſentit. 26 κατ᾽ εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν] Aq. ἐν εἰκόνι ἡμῶν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν ἡμῶν. Theod. ἐν εἰκόνι ἡμῶν ὡς ἐν ὁμοιώσει ἡμῶν. Symm. ὡς εἰκόνα ἡμῶν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν ἡμῶν, Philop. lib. 6. 1. καὶ τῶν κτηνῶν] MS. Clementis legit καὶ πάντων τῶν κτηνῶν. τῶν κτηνῶν Chryſoſtomus addit, καὶ τῶν θηρίων, & Diodorus apud Theodoretum quæſt. 20 pro τῶν κτηνῶν legit, τῶν θηρίων, reliqua vero exemplaria cum Theodoreto & Juſtino Martyre dial. cum Tryphone, lectionem codicis Regii confirmant. 27 καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, &c.] Aq. καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτοὺς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς. Theod καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτοὺς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. Symm. καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ θεὸς ἔκτισεν αὐτὸν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς. Philop. lib. 6. 17. 28 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς &c.] Aq. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, ὑποτάξατε αὐτὴν, καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς. Theod. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων, αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης. καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐν παντὶ ζώῳ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς. Symm. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς, εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ θεὸς, αὐξάνεσθε, πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν, καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς, θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζῶα τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς, Philop. lib. 7. 1. ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Clemen. addit, καὶ εἶδεν ὅτι καλόν. 29 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἰδοὺ &c.] Aq καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σύμπασαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, (deſiderantur hic nonnulla quæ ex verſionibus Theod. & Sym. ſuppleri poſſunt) ᾧ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσα, σὺν παντὶ λαχάνῳ χλόης εἰς βρῶσιν. Th. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς καὶ τὸ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου σπερμάτων [ἴσ. σπερματίζον vel σπερματίζοντος] σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρῶσιν. Symm. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα σπέρμα, ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον ἐν ᾧ ἐστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν, πᾶσί τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ᾧ ἐστι ψυχὴ ζῶσα. πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν, τὸν πάντα χόρτον σπόριμον σπέρμα, ὃ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, Philop. lib. 7. 4. Pro ψυχὴν ζωῆς. MS. Ox. legit πνοὴν ζωῆς. 31 καὶ εἶδεν ὁ θεὸς, &c.] Aq. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς σύμπαν [ἴσ. σύμπαντα] ὅσα ἐποίησε καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. Sym. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ ἦν καλὰ σφόδρα, Philop. lib. 7. 7.

CAP. II.

1 Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν] Philo. Alleg. 1. καὶ ἐτελέσθησαν οἱ οὐρανοὶ (ſuppl. καὶ ἡ γῆ) καὶ πᾶσαι στρατιαὶ αὐτῶν. Poſt ἃ ἐποίησε] quædam exemplaria addunt, ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ut obſervat Anaſtaſius Sinaita in hexaem. lib. 6. κατέπαυσε] Compl. addit ὁ θεὸς ἐν, & Chryſoſtomus præpoſitionem ἐν retinet ſine illis ὁ θεός. 2 ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ in MS. Ox. reliqua vero omnia exemplaria cum Philone Alleg. 1. Athanaſio

naſio Contra Arrianos Orat. 3. et Chryſoſtomo agnoſcunt. Pro ποιῆσαι] quam lectionem Clementis MS. codex, Philo Alleg. 1. & Chryſoſtomus in Commentariis (licet aliter in textu reperiatur) confirmant. Editio Complut. cum Iuſt. Mart. Ad orthod. Reſp 49. et Nyſſeno in hexaem. legit ποιεῖν. 4 ἐποίησε κύριος] deeſt κύριος in MS. Ox. Compl. Philone, Chryſoſtomo, Auguſtino de Geneſi ad literam, Ambroſio in hexaemeron, & in uno Arabicorum exemplarium aſteriſco notatur. Aldina vero Editio agnoſcit. Pro γενέσθω] Ald. legit ἀνατεῖλαι, & contra pro ἀνατεῖλαι, γενέσθω. Ante illa, ὁ θεὸς Compl. præfigit κύριος. atque ita utrumque exemplar Arabicum; ſed in altero aſteriſco notatur. τὴν γῆν] Quæ lectio a Philone, Athanaſio Contra Arrianos Orat. 2. & Chryſoſtomo in Comment. confirmatur, licet aliter in textu legatur. Editio Compl. & Ald. legunt, αὐτήν. 6 Pro illis, πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν, &c.] Aq. vertit ἐπιβλυγμὸς ἀνέβη ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός. 7 χοῦν] MS. Ox. Compl. Edit. & Ald. Juſt. Martyr Paræn. ad Græcos, Chryſoſtomus & Philoponus addunt λαβών, quos ſequitur Ambr. Euſebius autem de præpar. lib. 7. 17. & lib. 11. 27. una cum Epiphanio adverſus hæreſes lib 2. tom. 1. in indicativo legunt καὶ ἔλαβεν ὁ θεὸς χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον. Philo pro γῆς legit χθονός. τὸ πρόσωπον] Aq. & Symm. τὸν μυκτῆρα. Apud Philoponum lib. 6. 21. plenius ſic, Ἀκύλας, καὶ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς χθονός, καὶ ἐνεφύσησεν ἐν μυκτῆρσιν αὐτοῦ (vel εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ut idem infra cap. 26.) ἀναπνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Θεοδοτίων καὶ Σύμμαχος, καὶ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς ἀδαμα, καὶ ἐπνευσεν εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο Ἀδὰμ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. 9 καὶ ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεὸς] deeſt κύριος in M.S. Ox. & in Edit. Aldin. neque apud Philonem, Chryſoſtomum, Auguſtin. & Ambroſium reperitur. Anaſtaſius autem Sinaita lib. 7. author eſt, in antiquis & emendatis exemplaribus vocem κύριος hic primum uſurpari, in hæc verba. Ἀκούεις ὅτι ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν ὥσπερ τις θεία φύσις τὸ θεῖον ἐμφύσημα εἰς τὸ γηγενὲς σῶμα τοῦ Ἀδάμ; εὐθέως ἡ γραφὴ οὐχ ἁπλῷ ὀνόματι προσηγόρευσεν, ἀλλ' ὡσπανεὶ συνθέτῳ χριστῷ ὄντι, κύριον καὶ θεὸν αὐτὸν συνθέτως ὠνόμασε. καθὰ εἰς τὰ ἀκριβῆ, καὶ ἀνόθευτα, καὶ ἀρχαῖα τῶν ἀντιγράφων ἐρευνήσαντες μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας εὑρήκαμεν, εἰς τὰ ὑπὸ Κλήμεντος καὶ Εἰρηναίου, καὶ Φίλωνος τοῦ φιλοσόφου, καὶ τοῦ τὰ ἑξαπλᾶ συνηπαμένου συνταχθέντα. Contra vero Tertullianus adverſus Hermogenem, ante illa, quæ infra hoc capite habentur, *& accepit Dominus Deus hominem quem finxit*, Deum cognominatum fuiſſe Dominum negat, non prius ſcilicet quam univerſa ipſumque hominem perfeciſſet. Utraque opinio in dubium vocari poteſt; ſed examinationi hic locus non eſt. 8 κατ' ἀνατολάς] Aq. ἀπὸ ἀρχῆς. Sym. ἐκ πρώτης. Theod. ἐν πρώτοις. 11 ἐκεῖ οὗ] Deeſt οὗ apud Philonem. 12 καὶ ἐκεῖ] Deeſt καὶ in Compl. 13 ὁ κυκλῶν] Philo κυκλοῖ, ſine additione vocis πᾶσαν. 14 πορευόμενος] Ald. προπορευόμενος, mendoſe. 12 τέταρτος] Compl. Editio addit οὗτος, & Philo οὗτος ὁ. 15 ἔπλασε] MS. Ox. cum Philone ἐποίησε. τῆς τρυφῆς] Deſunt hæc in Ald. neque apud Philonem & Athanaſium dial. 1 contra Maced. reperiuntur. Symmachus autem pro τρυφῆς reddidit ἄλσης. Druſius ſuſpicatur legendum ἀλσώνης, ego malim ἄλυος (i.e.) χαλῆς ἐρημίας, καὶ παρέσεως τῆς ψυχῆς· quid ſi τοῦ ἄνθους; ſcil. ἐν τῷ παραδείσῳ ἀνθηρῷ. Hieronymus enim de quæſtione in Geneſin author eſt Symmachum tranſtuliſſe *paradiſum florentem.* 16 βρώσει φαγῆ] Epiph. adverſus hæreſes lib. 2. tom. 1. φάγεσθε. Omnia autem exemplaria cum Philone, Origenis Philocalia cap. 8. Athanaſio de incarnat. Chryſoſt. & Cyrillo Glaphyr. lib. lectionem codicis Regii confirmant. 17 φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε] Symm. φάγῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ. Theodoret. queſt. 38. in Gen. 19 ἔτι] Apud Euſebium de Præpar. lib. 11. 6. abeſt ἔτι, prout in hebræo. Exemplaria autem omnia cum Philone, Juſt. Mart. quæſt. & reſp ad Orthod. Chryſoſtomo, Auguſt. & Ambroſio, agnoſcunt. Pro αὐτὸ] M.S. Ox. legit αὐτὰ, contra fidem reliquorum exemplarium, Euſebii de præpar. lib. 11. 5. Chryſoſtomi, Auguſt. & Ambroſii: ſic etiam αὐτοῖς, pro αὐτοῦ, ut eſt in codice Regio, & Euſebio loco proxime allato, Auguſt. & Ambroſio. Reliqua autem exemplaria cum Chryſoſtomo legunt αὐτῷ. 20. τοῦ ἀγροῦ] Compl. & Chryſoſt. τῆς γῆς. τῷ τε Ἀδὰμ] Reliqua omnia exemplaria τῷ δὲ. οὐχ εὑρέθη] Euſebius de præparat. lib. 12. 12 οὐκ ἦν. 21 ἔκστασιν] Aq. καταφοράν, Symm. κάρον. Hieron de hebraicis quæſtionibus, Anaſt. Sinaita in hexaem. lib. 9. addit ὕπνον, quæ verſio proculdubio Theodotionis eſt. 22 Poſt κύριος] deſunt illa ὁ θεὸς, in Aldin. contra quam in reliquis omnibus exemplaribus, Chryſoſt. Auguſt. & Ambroſio. τὴν πλευράν] Verba illa pleno puncto claudi debere exemplo Clementis Alexandrin. & Theodotionis, author eſt Anaſtaſius Sinaita lib. 9. in hunc modum ſcribens, Μετὰ τὸ εἰπεῖν καὶ ᾠκοδόμησε κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν, στίξας τελείαν στιγμὴν ὁ μέγας Κλήμης καὶ τότε ἀρχὴν στίχου ποιήσας, ἐπήγαγε τό, ἣν ἔλαβε ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα. καὶ δοκεῖ σοι πάνυ θεοπρεπῶς ἐπιστῆσαι τῇ λέξει. καὶ γὰρ ὁ Θεοδοτίων οὕτω διέστειλε τὸ αὐτὸ ῥῆμα. 23 νῦν] Sym. & Theodoretus ἅπαξ. γυνή] Symmach. ἀνδρίς. Theodoretus autem in ſua verſione uſus eſt voce græca quæ *aſſumptionem* ſignificat, ut author eſt Hieronymus, forte πρόσλημμα. Poſt ἐλήφθη] deeſt αὕτη in MS. Ox. Ald. & Chryſoſtomo. Epiphanius vero adverſus hæreſes lib. 1. tom. 2. agnoſcit. 24 Pro ἕνεκεν τούτου] Epiphanius lib. 1. tom. 2. & Chryſoſtomus legunt ἀντὶ τούτου· Poſt μητέρα] deeſt αὐτοῦ in Complut. Edit. Ald. & Chryſoſtomo. τῇ γυναικὶ] MS. Cott. & Ox. Complut. Edit. & Rom. cum Chryſoſtomo πρὸς τὴν γυναῖκα. Ald. autem Editio cum Athanaſio de incarnatione & Epiphanio lib. 2. tom. 1. lectionem codicis Regii ſequitur.

CAP. III.

1 φρονιμώτατος] Quam lectionem præter Chryſoſtomum confirmat Auguſtinus, Locutionum lib. 1. MS. Cott. φρονιμώτερος. Aq. et Symm. πανουργότερος, ut author eſt Anaſtaſius Sinaita in hexameron lib. 10. Hieronymus de Hebraicis quæſtion. in Geneſ. Aquilæ et Theodotioni verſionem hanc tribuit. In Scholijs Rom. Editionis. *Aq.* καὶ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ (f. πανουργότερος ὑπὲρ) παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησεν κύριος ὁ θεός. φάγητε] Athanaſius, quæſt. ad Antiochum, et in dictis et interpr. parabolarum τοῦ μὴ φαγεῖν. 2 ἀπὸ παντὸς ξύλου] MS. Cott. et Ox. cum editione Aldin. et Auguſtino, ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου. 6 λαβοῦσα] Compl. Edit. addit ἡ γυνή, prout etiam Ambroſius; et Chryſoſtomus pro λαβοῦσα legit, ἔλαβεν. μετ' αὐτῆς] apud Chryſoſtomum non habentur. 7 τῶν δύο] MS. Ox. ante τῶν δύο præfigit αὐτῶν. Chryſoſtomus vero ſine illis, τῶν δύο, ſic legit, καὶ διηνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. 8 τὸ δειλινόν] Aq. ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, Symm. διὰ πνεύματος ἡμέρας. Theod. ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας. τοῦ ξύλου] deſunt illa in Compl. Edit. male: eſt autem enallage numeri ſingularis pro plurali, et ξύλον pro δένδρῳ uſurpatur, quod frequentiſſimum eſt. 9 αὐτῷ] deeſt in MS. Ox. Ἀδὰμ] deeſt in Compl. edit. 10 Vox περιπατοῦντος] deeſt in MS. Ox. quæ ex verſu præcedente a 70 ſenioribus hoc loco repetitur, cum in hebræo abſit, atque ejuſmodi repetitiones eis familiares ſunt valde. 11 αὐτῷ] Ald. edit. addit, ὁ θεός. 12 μετ' ἐμοῦ] MS. Ox. μοι. 13 κύριος] In Complut. edit et Ald. deeſt. 14 θηρίων] In Complut. Edit. ordine inverſo priore loco ponitur, et deinde κτηνῶν, contra veritatem hebraicam, reliqua omnia exemplaria, et Philonem, cum Chryſoſtomo, Cypriano adverſus Iudæos lib. 2. Auguſtino et Ambroſio. τῷ στήθει σου καὶ] In hebræo hæc non ſunt, exemplaria autem omnia cum Philone, Chryſ. Cypriano, Auguſtin. & Ambroſio, agnoſcunt. 15 Pro τηρήσει... τηρήσεις] ut in omnibus exemplaribus, Philone, Chryſoſt. Cypriano, Auguſt. Ambroſio, Cyrillo Glaphyr. Compl. edit. legit τειρήσει et τειρήσεις. Priorem lectionem locus Pſalmiſtæ, pſal. 55. confirmat, αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι. 16 τὸν στεναγμόν] Complut. edit. cum Ambr. τοὺς στεναγμούς. ἀποστροφή] Forte ἐπιστροφή, atq; ita capite ſequente, ut eſt Cantic. 7. καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ. Pro, *converſione*, Aquila, *ſocietatem*, Symmachus *appetitum* vel *impetum* tranſtulerunt; Hieron. de hebr. quæſt. in geneſ. 17 ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες] In hebræo hæc verba hoc loco non habentur, ſed ex ſectione 4 hujus Capitis huc afferuntur, ut obſervant Auguſt. Locutionum lib. 1. et Druſius Cant. 2. 23. ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου] Aq. maledicta humus Propter te. Theod. Maledicta Adama in tranſgreſſione tua. Hieron. ibidem. Ex ſimilitudine literarum Reſh et Daleth, natus eſt error 70 interpretum hoc in loco, qui pro haaburecha (i.e.) *propter te*, legerunt haabudecha (i.e.) *in opere tuo*, ut obſervat Druſius hebraicarum quæſtionum lib. 3. 5. 18 ἀνατελεῖ σοι] Compl edit. addit ἡ γῆ. 19 ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε] Philo Allegor. 20. μέχρι ἀποστρέψεις. τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Εὔα, ὅπερ ἐστὶ ζωή] Quam lectionem confirmant Origenes, et Auguſtinus. Ambroſius vero priorem exprimit. 22 Vox κύριος ſecundo loco deeſt in Ald. Edit. Iuſt. Mart. dial. cum Tryphone, Chryſoſt. Epiph. lib. 2. tom. 1. et Ambroſio. Complut. autem edit. pro κύριος ὁ θεὸς ſecundo loco, legit αὐτοῖς. χεῖρα] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ, atque ita Chryſ. Auguſt. et Ambroſius. 24 ἐξέβαλε] Chryſoſtomus addit κύριος ὁ θεός. τὴν στρεφομένην] Deſunt hæc in Ald. Editione, contra fidem hebraicam, reliqua omnia exemplaria, Chryſoſt. Auguſt. & Ambroſium.

CAP. IV.

1 Καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκε] MS. Ox. Edit. Complut & Ald. una cum Chryſoſtomo & Cyrillo Glaphyr. lib. 1. legunt, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε. Philo autem lib. de Cherubin, & Ambroſius de Abel & Cain, lectionem codicis Regii confirmant. ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ] Anaſtaſius Sinaita in hexaem. lib. 12. ὁ μὲν Σύμμαχος εἶπεν, ἐκτησάμην ἄνθρωπον σὺν κυρίῳ, τουτέστιν, ἄνθρωπον ἡνωμένον τῷ κυρίῳ, θεὸν ὄντα ὁμοῦ τὸν αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον. ὁ δὲ ἕτερος πάλιν τῶν ἑρμηνευτῶν, ἐκτησάμην ἄνθρωπον κύριον, ἔγραψεν, ἵνα εἴπῃς ἄνθρωπον θεόν. 2 προσέθηκε] Complut. Edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Cyrillo Glaphyr. 1. legunt προσέθετο. Philo vero loco ſupra allato cum codice Regio conſentit. 3 θυσίαν] Philo de ſacrificiis Abel & Cain legit δῶρον. κυρίῳ] Ald. Edit, cum Clement Romano ad Corinthios, & Chryſoſtomo legunt θεῷ, ſecus quam in hebræo. 4 ἐπεῖδεν] Aq. ἀπεκηλήθη. Sym. ἐτέρφθη. Theod. ἐνεπύρισε. Editio Syra, εὐδόκησεν. Procopius in Geneſin. 5 ταῖς θυσίαις] MS. Clementis τοῖς δώροις. ἐλυπήθη] Compl. Edit & Ald. cum Chryſoſt. & Cyrillo, ἐλύπησε. Clemens Romanus lectionem codicis Regii confirmat, pro λίαν, autem legit, ἄγαν. Aq. ὀργίλον τῷ Κάϊν σφόδρα. Theodoret. in Geneſ. quæſt. 41. συνέπεσε] Aq. ἔπεσε. Theod. ibidem. αὐτοῦ] In MS. Ox. & Edit. Ald. deeſt, αὐτοῦ. 6 ἵνα τί περίλυπος ἐγένου] Aq. εἰς τί ὀργίλον σοι. Theodoretus ibidem. 7 ἥμαρτες; ἡσύχασον, &c.] Cyrillus in ea ſententia eſt verba illa, ἥμαρτες; ἡσύχασον, ad Cainum dicta eſſe, reliqua vero ad Abelem, πρὸς σὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ. καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. Glaphyr. lib. 1 & in Joh. lib. 6. 8 διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον] Philo. διέλθωμεν ἐπὶ τὸ πεδίον, lib. Quod deterius potiori inſidiatur, Chryſoſtomus vero & Cyrillus, διέλθωμεν δὴ εἰς τὸ πεδίον. Cyrillus & Hieronymus obſervant hæc verba Caini ad fratrem apud neminem aliorum interpretum reperiri, prout neque in hebræo. & quidem in utroque Arabico exemplari obelo notantur. ἀνέστη] Cyrillus καὶ ἀνέστη. 9 θεὸς] Ald. Edit κύριος. Philo vero ubi ſupra, & Cyrillus lectionem codicis Regij confirmant; in hebræo autem eſt αὐτός. 10 ἐποίησας] Edit. Compl. addit τοῦτο cum Chryſoſt. 11 ἐπὶ τῆς γῆς] ſcribendum ἀπὸ τῆς γῆς cum Chryſoſt. Athanaſio in dictis & interpr. parabol. & Ambroſ. prout in hebræo, licet Philo cum Cyrillo (errore forte librarii) habeant, ἐπὶ τῆς γῆς. 12 στένων καὶ τρέμων] Sch. ὁ ἑβραῖος καὶ ὁ σύρος, σαλευόμενος καὶ ἀποκαταστατῶν, τουτέστι, μὴ μένων ἐν ἑνὶ τόπῳ, & Theod. τὸ τρέμειν, ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτάς, ἀκαταστατεῖν. Procopius, Hebraica veritas habet, ut ex alijs interpretibus didici, *Eris mobilis & inſtabilis* (i.e.) non manens fixis ſedibus in uno loco, ſed errabundus & vagabundus in orbe vives. 13 κύριον] MS. Ox. & Ald. addunt τὸν θεόν, quæ voces in Chryſoſtomo & Cyrillo non reperiuntur, prout neque in hebræo. αἰτία] Chryſoſtomus & Theodoretus quæſt. 57. ἁμαρτία. Reliqua vero omnia exemplaria, cum Philone & Ambroſio qui *Cauſam* interpretantur, lectionem codicis Regii confirmant. αἰτίαν autem pro ἁμαρτία, ſæpenumero in utroque fœdere uſurpari notius eſt, quam ut a nobis notetur. τοῦ ἀφεθῆναί με] Malim, μοι, cum Ambroſio qui reddit, *quam ut remittatur mihi*; licet omnes codices habeaut με. Conjecturam hanc noſtram loca alia pleraque confimant, quæ facile in medium proferri poſſent, niſi brevitati ſtuderemus. 14 εἰ ἐκβαλεῖς] Cyrillus καὶ εἰ ἐκβάλλεις. 15 οὐχ οὕτω] Aq. διὰ τοῦτο. ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει] Aq. *ſeptempliciter vindicabitur*. Symm. *ſepties dabit pœnas*. Procopius in Geneſin. 18 Μαϊὴλ] Ald. Edit. cum Chryſoſtomo, Μαλελεήλ. Cyrillus Μαουίας, Ambroſius Maviael, in hebræo Mechviael, ſic etiam ſtatim infra Μαθουσάλα pro Μαθουσαὴλ· ſed in nominibus proprijs quantum inter ſe diſcrepent codices, & quam longe plerunque ab hebraico fonte recedant, operoſius multo quam utilius eſſet obſervare: ſufficiat ſemel monuiſſe Codicem Regium ut plurimum reliquis omnibus multo propius ad veritatem hebraicam accedere. 24 ἑπτάκις ἐκδεδίκηται] Symm. *ſeptimas pœnas dabit*. Theod. *per ſeptenarium ulciſcetur*, Procopius in Geneſin. 26 οὗτος ἤλπισε ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ] Philo, οὗτος ἤλπισε πρῶτον ἐπικαλεῖσθαι τῷ ὀνόματι

κυρίου

ρίου τοῦ θεοῦ. Aq. τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι τῷ ὀνόματι κυρίου. Theod. quæſt. 47.

CAP. V.

2 αὐτῶν] MS. Ox. Complut. & Aldin. Edit. αὐτοῦ. 3 τριάκοντα ϗ διακόσια] Ald. Edit. τριάκοντα ϗ τριακόσια male. in hebræo, τριάκοντα ϗ ἑκατόν. Poſt ἐγέννησε] MS. Clementis ſupplet υἱόν. κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὴν εἰκόνα] Nyſſenus, κατὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὴν ὁμοιότητα, contra Eunomium Orat. 1. Ἀδὰμ] MS. Ox. & Edit. Complut. addunt ἃς ἔζησεν, contra fidem hebraicam. 9 ἑκατὸν ἐννενήκοντα] MS. Ox. ἑκατὸν τεσσαράκοντα. Chryſoſtomus lectionem codicis regii confirmat. 24 τῷ θεῷ] M. S. Ox. addit ϗ οὐχ ηὑρίσκετο. ἔζησεν δὲ Ἐνώχ. Editio autem Complut. poſteriora habet, ϗ ἔζησεν Ἐνώχ. priora autem non item, ϗ οὐχ εὑρίσκετο, quæ ex verſu ſequente huc afferuntur. 25 ὀγδοήκοντα ἑπτὰ] MS. Ox. ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, & Edit. Complut. ἑξήκοντα πέντε, & Chryſoſtomus, ἑξήκοντα ἑπτὰ ἔτη. 26 ἑπτακόσια ϗ ὀγδοήκοντα δύο] Compl. Edit. ὀκτακόσια δύο. 28 ὀκτὼ] Deeſt in MS. Ox. & Chryſoſtomo. 29 λυπῶν] Chryſoſtomus λυπηρῶν.

CAP. VI.

2 ἰδόντες] Compl. Edit. εἰδότες. οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ] *Filii Dei* in hebræo, interdum ἄγγελοι τοῦ θεοῦ in verſione τῶν ό appellantur, ut Jobi 2. 1. & 7. Et quidem hoc etiam in loco, quædam exemplaria legiſſe ἄγγελοι, a Chryſoſtomo, Procopio & Auguſt. quæſt. 3. in Geneſ. obſervatum eſt. m lectionem MS. Ox. Philo de gigantibus, Euſebius de præparat. lib. 4. Auguſt. de civitate Dei lib. 15. 23. confirmant. Et Juſtinum Martyrem illam eſſe ſequutum ex eis quæ Apol. 1. pro Chriſtianis habentur colligi poteſt, Οἱ δὲ ἄγγελοι παραβάντες τήνδε τὴν τάξιν γυναικῶν μίξεσιν ἡττήθησαν, ϗ παῖδας ἐτέκνωσαν, οἵ εἰσιν οἱ λεγόμενοι δαίμονες. Ego vero malim cum Edit. Complut. & Ald. Chryſoſtomo, Cyrillo Glaphyr. 2. Theodoreto quæſt. & Ambroſio υἱοὶ legere; quam lectionem Cyrillus (qui utramque in exemplari hoc reperiri agnoſcit) ſequitur & magis probat; cum ſtatim infra verſu ſequente vox υἱοὶ in omnibus codicibus, & Patribus uno ore reperiatur, ſi unum Philonem excipias, qui utrobique legit ἄγγελοι· neque enim veriſimile eſt lxx Seniores tam cito ſui oblitos, rem eandem diverſis vocibus exprimere voluiſſe; Ἀκύλας μὲν γὰρ φησὶν, ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τῶν θεῶν τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, Σύμμαχος δὲ ἀντὶ τοῦ, υἱοὶ τῶν θεῶν, ἐκδέδωκεν οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων. υἱοὺς δὲ θεῶν, ϗ μὴν ϗ δυναστευόντων, τοὺς ἀπὸ γε τοῦ Σὴθ, ϗ τοῦ Ἐνὼς ὠνόμαζεν, Cyrillus lib. 2. 37. 3. οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα] Philo de Gigantibus, οὐ καταμενεῖ τὸ πνεῦμά μου, &c. Symm. οὐ κρινεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως. εἰς τὸν αἰῶνα] Deſunt hæc verba in MS. Ox. & Edit. Ald. male. 4. οἱ δὲ γίγαντες] Aq. οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι, Symm. οἱ δυσίατοι βίαιοι. 5 ἰδὼν δὲ] Cyrillus εἶδε. ἐπὶ τὴν] Deſunt illa apud Cyrillum. 6 ἐνεθυμήθη] Aq. μετεμελήθη, Cyrillus Glaphyr. 2 Symm. τὸ δὲ ἐνεθυμήθη ἀντὶ τοῦ κατενύγη συνώνως ἔσχε λογισμὸν, Procopius. ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς, Chryſ. habet ἐνεθυμήθη κύριος ὁ θεός. Διενοήθη] Procopius. διενοήθη προσέχειν δηλοῖ, ἢ παρεκλήθη, & Aug. l. 1. Locutionum διενοήθη (i.e.) *cogitavit*; quod etiam verbum quidam latini codices habent. 7 ϗ εἶπεν ὁ θεὸς] Chryſoſtomus, ϗ εἶπε κύριος ὁ θεός. Cyrillus, ϗ εἶπε κύριος. ἐνεθυμήθην] Ald. μετεμελήθην. Quod attinet ad ἐθυμώθην, quæ lectio eſt codicis Regii & Cottoniani, cum priore loco ἐνεθυμήθη & non ἐθυμώθη habeatur (licet Origenes & Auguſtinus poſteriorem adſtruere videantur) non dubito conſenſus cæterorum codicum juxta veritatem hebraicam ſequendus, præcipue cum apud Philonem, Quod Deus ſit immutabilis, ἐνεθυμήθην tur, licet paulo infra eodem tractatu, ubi verba hæc repetit, ἐθυμώθην reperiatur, errore fortaſſe librarii vel typographi. 8 ἐναντίον τοῦ θεοῦ] MS. Cott. & Ox. cum Cyrillo legunt ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, atque hujuſmodi varietas frequentiſſime occurrit, quam deinceps obſervare ſupervacaneum fuerit. Philo vero παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ. 9 τῷ θεῷ εὐηρέστησε] Schol. σὺν τῷ θεῷ πορευ τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν. 13 κύριος ὁ θεὸς] In MS. Ox. deſunt illa ὁ θεός. ς] Aq. τέλος, Symm. πέρας. 14 ποίησον οὖν σεαυτῷ] Chryſoſtomus, δὲ ποίησον σεαυτῷ. ἐκ ξύλων τετραγώνων] Chryſoſt. ἐκ ξύλων τετραγώνων ἀσήπτων. Schol. ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἢ κεδρίνων. ὁ ἑβραῖος τὸ τετραγώνων φησὶν ἐπὶ πυξίνων. νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτὸν] Compl. Edit. νοσσιὰς ποιήσεις ἐπὶ ς. Ald. vero νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν· & ſic rurſus ſtatim infra, κατὰ τὴν κιβωτὸν pro ποιήσεις τὴν κιβωτόν. Cyrillus etiam priore loco κατὰ τὴν κιβωτόν. Pro νοσσιὰς autem Symm. reddit, καλιάς. Schol. τὰς εἰς σοφίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις. ἀσφαλτώσεις τῇ ἀσφάλτῳ] In codice Clementis ἀσφαλτώσεις τῇ ἀσφάλτῳ πίσσῃ. Aq. ἀλοιφήσεις τῇ ἀλοιφῇ. 16 ἐπισυνάγων] Aq. μεσημβρινὸν ποιήσεις. Sym. διαφανὲς ποιήσεις. Poſt θύραν in editione Complut. & Chryſoſtomo deſunt illa τῆς κιβωτοῦ, male. Pro *oſtio*, Theodotion tranſtulit, *januam*, Aquila autem *oſtium* ſive *feneſtram*, vel *valvam* *quandam apertionem*, Procopius. καταγαια διώροφα ϗ τριώροφα] Sym. κατὰ δι ϗ τρίστεγα, Procopius. 17 ἐπάγω] Compl. Edit. ἐπάξω. ἐν αὐτῇ] Deſunt illa in MS. Ox. Compl. Edit. Chryſoſtomo & Cyrillo. 19 θηρίων] Aq. & Symm. In hebræo pro illis omnibus ϗ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν των, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, nihil aliud eſt quam ἀπὸ παντὸς ζώου, vel ζωῆς. In codice Clementis additur θηρίων, præterea ϗ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν. 20 ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος] In MS. Ox. & Cyrillo deſunt illa τῶν ὀρνέων, & in Edit. Ald. deſunt τῶν πετεινῶν. Compl. vero Editio poſt πετεινῶν addit τοῦ οὐρανοῦ. ἑρπόντων] Deeſt in MS. Ox. 21 σεαυτῷ] MS Ox. & Edit. Compl. μετὰ σεαυτοῦ. 22 κύριος] Deeſt in MS. Ox. & Edit. Complut. prout in hebræo.

CAP. VII.

1 Εἴσελθε] MS. Ox. εἰσελθέτη. 2 μὴ καθαρῶν] MS. Ox. & edit. Ald. μὴ ὄντων καθαρῶν. 3 Ante πετεινῶν priore loco, in MS. Cott. habetur vox πάντων, quæ ſecundo loco deeſt. Compl. autem edit. veritati hebraicæ accedens, verba ſic legit, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν ϗ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, atque ita Ambroſius. 4 ἐπὶ τὴν γῆν] Compl. edit. ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶν τὸ ἀνάστημα] MS. Cott. πᾶσαν τὴν ἀνάστασιν. Auguſtinus *ſuſcitationem*, & edit. Compl. cum Chryſoſtomo πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, Ambroſius *reſurrectionem*; infra tamen verſu 14 in omnibus eſt ἀνάστημα. τῆς γῆς] MS. Cott. Ox. & Clementis ante τῆς γῆς habent, πάσης. & MS. Ox. cum Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio præterea addunt ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. 5 αὐτῷ] deeſt in MS. Ox. 6 κατακλυσμὸς ἦν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald cum Chryſoſtomo & Ambroſio κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο.

7 μετ᾽ αὐτοῦ] Deſunt illa apud Chryſoſtomum. 8 In MS. Clementis Ald. editione & Chryſoſtomo πετεινὰ primo loco ponuntur, deinde κτήνη, contra quam in hebræo. Poſt πετεινῶν] in MS. Cott. & Ox. & apud Ambroſium deſunt illa, τῶν καθαρῶν, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, prout in hebræo. In Arabico MS. illa, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, &c. aſteriſco notantur. ante illa, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν Ald. edit. interſerit, ϗ ἀπὸ τῶν θηρίων & edit. Compl. cum Ambroſio, ante illa ἐπὶ τῆς γῆς præfigunt ἑρπόντων, quæ in hebræo non apparent. 9 δύο δύο εἰσῆλθον] Compl. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσῆλθον. αὐτῷ ὁ θεὸς] Compl. edit cum Chryſoſtomo & Ambroſius, κύριος ὁ θεὸς τῷ Νῶε. 11 ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει] Ald. edit. ἐν τῷ ἑνὶ ϗ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, male. τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ] Chryſoſtomus, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. οἱ καταῤῥάκται] Aq. & Symm. αἱ θυρίδες 13 τρεῖς] deeſt in MS. Cott. & poſt κιβωτὸν repetuntur illa quæ paulo ante præceſſerunt, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. 14 κτήνη] Compl. edit. κτήνη τῆς γῆς, atque ita Ambroſius, qui etiam θηρία addit τῆς γῆς, contra quam in hebræo. πᾶν πετεινὸν] Compl. edit. πᾶν ὄρνεον πετόμενον & volatilia reptilibus præponit: in utroque Arabico eſt πᾶν ὄρνεον πᾶν πετεινὸν, prout in hebræo, & poſteriora πᾶν πετεινὸν aſteriſco notantur. 15 ἄρσεν ϗ θῆλυ] Deſunt hæc in MS Cott. & Ox. Compl. edit. & Ambroſio, prout in hebræo. ἐν ᾧ] Compl. edit. ἐν ῇ. 16 εἰσῆλθε] Compl. editio cum Ambroſio addit, πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. ἐνετείλατο θεὸς] MS. Cott. ἐνετείλατο κύριος, & Compl. edit. cum Ambroſio ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός. 17 ἐπὶ τῆς γῆς] Deſunt illa in Complut. editione & Ambroſio, prout in hebræo. 18 ἐπληθύνθη] Ald. edit. ἐπεπληθύνθη. ἐπὶ τῆς γῆς] Deſunt hæc rurſus in Compl. edit. contra quam in hebræo. 19 ἐπεκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ] Deſunt illa τὰ ὑψηλὰ poſteriore loco, in Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio prout in hebræo; ubi obſervandum in textu Chryſoſtomi haberi ἐπέκλυζε, & in margine ἐπεκάλυψε. 20 ὑψώθη τὸ ὕδωρ] Aq. ἐνεδυναμώθη τὸ ὕδωρ. Symm. ἐπεκράτησε τὰ ὕδατα, Auguſtinus quæſt. 11. in Geneſ. 21 ἀπέθανε] Philop. ἐτελεύτησε lib. 1. 13. 23 ἐξήλειψε] Ald. edit. ἐξηλείφθη. πάσης] deeſt hæc vox in Compl. edit & Ambroſio prout in hebræo. ἐπὶ τῆς γῆς] Ald edit. ἀπὸ τῆς γῆς.

CAP. VIII.

1 Ἐμνήσθη] Compl. edit. ἀνεμνήσθη. In MS. Ox. vox πάντων tribus poſterioribus locis omittitur, ut in Compl. edit. Poſt ἑρπετῶν, additur τῶν ἑρπόντων, ut apud Ambroſium, qui ubique vocem πάντων præfigit: in hebræo verò illa, ϗ πάντων τῶν πετεινῶν, ϗ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων non habentur. ἐν τῇ κιβωτῷ] Compl. edit. εἰς τὴν κιβωτόν. ἐκόπασε] Aq. ἐσάλησαν. Symm. ἐλώφησαν. 2 ἀπεκαλύφθησαν] MS. Cott. cum Chryſoſtomo, ἐπεκαλύφθησαν, forte ἀπεκλείσθησαν. Aq. ἐπεφράγησαν. Pro *revelatis fontibus clauſos & obturatos* omnes interpretes tranſtulerunt, Hieronymus. ϗ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ] Deſunt hæc in Compl. edit. & apud Chryſoſtomum abeſt ἀπό. 3 ἠλαττονοῦτο] Chryſoſtomus ἠλαττοῦτο. & ſic ſtatim infra. 4 ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι] In hebræo ἑβδόμῃ ϗ δεκάτῃ, atque ita fortaſſe a 70 ſenioribus primò verſum fuit, licet in omnibus codicibus & apud Chryſoſtomum & Ambroſium, non tantùm hoc loco ſed etiam ſupra verſu 8 capitis præcedentis, contra veritatem hebraicam legatur, ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι. πορευόμενον] deeſt in Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambr. 5 δεκάτῳ] Ald. edit. ἑνδεκάτῳ malè. 6 θυρίδα] MS Ox. θύραν. 7 οὐχ ὑπέστρεψεν] Compl edit. cum Chryſoſt οὐκ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τῆς γῆς] Compl. edit. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 8 ὀπίσω αὐτοῦ] Chryſoſtomus, παρ᾽ αὐτοῦ. ἀπὸ τῆς γῆς] MS. Cott. & Ox. cum Ambroſio ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 9 ἀνέστρεψεν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Chryſoſtomo ὑπέστρεψεν. παντὶ προσώπῳ] MS. Ox. Compl. edit. & Aldin. cum Chryſoſtomo πᾶν πρόσωπον. πάσης] deeſt in MS. Ox. Compl. edit. & Chryſoſtomo. πρὸς ἑαυτὸν] deſunt in Ald. editione, malè 10 ἑτέρας] deeſt in MS. Ox. Compl. edit. & Chryſoſtomo. πάλιν] deeſt in Compl. edit. & Chryſoſtomo. 11 τὸ πρὸς ἑσπέραν] deſunt in Compl. editione. ἀπὸ τῆς γῆς] MS. Cott. & Ox. cum Complut edit. & Ambroſio, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 12 ἑτέρας] deeſt in MS. Ox. & Compl. edit. ubi etiam deeſt vox πάλιν. 13 μιᾷ τοῦ μηνὸς] deſunt in MS. Ox. & Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio. ἀπὸ τῆς γῆς] in Compl. edit. Chryſoſt. & Ambroſio. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ἀπεκάλυψε] forte ἀπεκύλισε Sed contra conſenſum codicum & patrum authoritatem nihil temerè muto. τὴν στέγην] MS. Ox. τὴν θύραν. Aq. τὸ κάλυμμα κιβωτοῦ. MS. Cott. & Ox. Compl editio & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio addunt, ἣν ἐποίησε, ſecus quàm in hebræo. 14 ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνός] Compl. edit. cum Ambroſio ἑπτὰ ϗ δεκάτῃ ἡμέρᾳ. ἐξηράνθη ἡ γῆ] Compl. edit. cum Ambroſio addunt, ϗ ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέῳξε τὴν κιβωτὸν, quæ in hebræo non ſunt. 17 ϗ πᾶσα σάρξ] Forte πάσης σαρκὸς ut in hebræo; vel ſi copula retineatur πᾶσαν σάρκα, propter verbum ἐξήγαγε quod ſequitur. ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. & Compl. edit. cum Ambroſio, ϗ πληρώσατε τὴν γῆν. 19 κινούμενον] deeſt in MS. Cott κατὰ γένος αὐτῶν] deſunt in Compl. edit. 20 τῷ θεῷ] Compl. editio cum Chryſoſt. addit εἰς ὁλοκαύτωσιν. Ald. autem edit. εἰς ὁλοκάρπωσιν, & MS. Ox. αὐτοῦ ὁλοκαρπώσεις. Symm. ἀναφοράς. 21 κύριος ὁ θεὸς.] Ald. edit. κύριος, ut in hebræo. εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς] Symm. εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν. Theod. εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καταράσασθαι] MS. Ox. καταρᾶσθαι. νεότητος] MS. Ox cum Ambroſio addit αὐτοῦ, juxta veritatem hebraicam. 22 οὖν] deeſt in MS. Ox. ἔτι] deeſt in Compl. edit. ἡμέραν ϗ νύκτα] Fortè ἡμέρα ϗ νὺξ, atque ita Ambroſius, & Chryſoſtomus in Commentariis νῦν οὔτε ἡμέρα οὔτε ἡ νὺξ τὸν οἰκεῖον ἐλλείψει δρόμον, ἀλλὰ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀκίνητος ἔσται τούτων ἡ λειτουργία.

CAP. IX.

1 Ὁ θεὸς] Cyrillus κύριος ὁ θεός. 2 ϗ ὁ τρόμος ὑμῶν ϗ ὁ φόβος] In MS. Ox. Ald. Edit. Theodoreto quæſt. 53. & Ambroſio, φόβος priore loco ponitur & τρόμος poſteriore, contra quam in MS. Regio. & Cott. Compl. Edit. & Chryſoſtomo. θηρίοις τῆς γῆς] MS. Cott. & Clementis addunt ϗ ἐπὶ πᾶσι τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς, atque ita Cyrillus ſine illis τῆς γῆς· & MS. Ox. ϗ ἐπὶ πάντα τὰ κτήνη. ὄρνεα] Compl. edit & Theodoretus πετεινά. ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας] MS. Cott. cum Chryſoſt. & Cyrillo, ϗ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας. ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα] Ald. edit. ὑποχειρίους ὑμῖν δέδωκα. Chryſoſt. ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν πάντα δέδωκα. Theodoretus ἃ ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα. 4 ἐν αἵματι ψυχῆς] Aq. ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ. Symm. οὐ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ. φάγεσθε] Theodoret. quæſt. 54 ἔδεσθε. 5 ἐκζητήσω] deeſt prius ἐκζητήσω in Compl. edit. & Ambroſio. ἀδελφοῦ]

φοῦ] MS. Ox. Complut. edit. & Ambroſius ἀδελφοῦ αὐτοῦ. τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου] Ald. edit αὐτό. & Theod. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Poſt illa ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου] Theodoret. quæſt. in ſecundum Paralip. addit πίνει αὐτὸ, qua authoritate nixus incertum. Pro illis verò ϗ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου] in utroque Arabico exemplari ſic legitur cum aſteriſco in altero. ϗ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται. Compl. edit. cum Ambroſio ἀντὶ τοῦ αἵματος ἀνθρώπου, τὸ αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, & Chryſoſtomus ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὸ αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ϗ ἐκ χειρὸς ἀνδρὸς ἐκζητήσω τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ϗ ἐξ αὐτοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου, & pro eis quæ ſequuntur v. 6 ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται] in utroq; Arabico ſic cum aſteriſco in altero ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ϗ ἐξ ἀνθρώπου αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ αἵματος ἐκχυθήσεται. 7 πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Cott. πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς, Compl. verò edit. cum Chryſoſt. & Ambroſio, κατακυριεύσατε αὐτῆς. 8 μετ' αὐτοῦ] deſunt in MS. Ox. & Ald. edit. malè. 10 πάσῃ ψυχῇ ζώσῃ] Compl. edit. addit, εἰς τὸν αἰῶνα, quæ in hebræo non ſunt. 12 κύριος ὁ θεὸς] in Ald edit. deeſt κύριος prout in hebræo, reliqua tamen omnia exemplaria cum Chryſoſtomo & Ambroſio agnoſcunt. ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ ϗ ὑμῶν] Chryſoſtomus, ἧς ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ψυχῆς ζώσης] vox ζώσης ter hoc verſu repetitur, quæ prioribus duobus locis in Compl. edit. & Ambroſio contra fidem hebraicam deeſt. 13 εἰς σημεῖον] Chryſoſt. ἐν σημείῳ. τόξον μου] ter hoc verſu hæc verba occurrunt: tertio autem loco in MS. Cott. deeſt, μου, & in hebræo ſecundo & tertio. 16 ϗ ὄψομαι] Ald. edit. ϗ ὄψομαι αὐτὴν ſcribendum potius αὐτό. ἀνὰ μέσον ἐμοῦ] Ald. edit. addit, ϗ τῆς γῆς, & ante ψυχῆς ζώσης. omittit vocem πάσης, malè. 17 ϗ εἶπεν ὁ θεὸς] MS. Cott. Compl. edit. cum Ambroſio ϗ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς, ſecus quàm in hebræo. 22 τὴν γύμνωσιν] Aq & Symm. τὴν ἀσχημοσύνην. ἀνήγγειλεν] Compl. edit. ἀπήγγειλεν, & itidem infra ἐπέθεντο cum MS. Cot. pro ἐπέθηκαν. 23 ὀπισθοφανὲς] Compl. edit. & Ald. ὀπισθοφανῶς, quæ vox apud Ambroſium poſteriore loco omittitur. 24 ἐξένηψε δὲ Νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου] Theodoretus quæſt. 57 ϗ ἐξυπνίσθη Νῶε ἐκ τοῦ οἴνου αὐτοῦ] Latina verſio apud Ambroſium videtur utramque expreſſiſſe, *Evigilavit autem Noe & ſobrius factus a vino.* οἴνου] MS. Cott. addit αὐτοῦ prout in hebræo. Juſtinus autem Martyr dial. cum Tryphone non agnoſcit. 25 ἐπικατάρατος χαναὰν] pro χαναὰν, quæ vox hoc verſu ter repetitur, MS. Ox. conſtanter legit χάμ, & Ald. edit. prio e loco. παῖς οἰκέτης] Aquila δοῦλος δούλων. 26 ϗ ἔσται χαναὰν παῖς αὐτοῦ] quam lectionem Juſtinus Martyr ibidem confirmat. Compl. edit. cum Ambroſio ϗ ἔσται χαναὰν παῖς οἰκέτης αὐτοῦ. 27 ἐν τοῖς οἴκοις] MS. Ox. Ald. edit cum Chryſoſtomo, ἐν τοῖς σκηνώμασι. γενηθήτω] MS. Cott. ἔστω. αὐτῶν] Complutenſ. Edit. & Aldin. cum Chryſoſtomo & Ambroſio αὐτοῦ.

CAP. X.

4 ϗ Ἐλισὰ] Deſunt hæc in Compl. edit. & Ambroſio, prout in hebræo. MS. vero Cott. & Ox. cum Ald. edit. lectionem codicis regii confirmant. 7 κίνοι] Compl. edit. κίναι, male. 9 ἐναντίον κυρίου] Priore loco Ald. edit. addit τοῦ θεοῦ & Compl. poſteriore: MS. autem Ox. pro κυρίου legit θεοῦ, atque ita Ambroſius. 22 Ἀρὰμ] Priore loco MS. Ox. Complut. edit. & Aldina una cum Ambr. addunt, ϗ Καϊνᾶν. 24 Καϊνᾶν ϗ Καϊνᾶν] Hæc licet in hebræo non ſint, habentur etiam in MS. Ox. Compl. edit. & Aldin. & apud Ambroſium, atque ita capite ſequente, & in genealogia Chriſti, Luc. 3. 36.

CAP. XI.

3 εἶπεν ἄνθρωπος] Chryſoſtomus εἶπεν ἕκαστος τῷ πλησίον] Compl. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo addunt αὐτοῦ. 4 διασπαρῆναι] Complut. edit. addit ἡμᾶς. & pro ἐπὶ προσώπου legit ἀπὸ προσώπου. Cyrillus autem pro ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, legit, ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 5 κατέβη κύριος] Complut. editio cum Origene Philocalia cap. 21. κύριος ὁ θεός. 6 ϗ εἶπε κύριος] Chryſoſtomus, ϗ εἶπε κύριος ὁ θεός. χεῖλος ἓν πάντων] MS. Ox χεῖλος ἓν ϗ φωνὴ μία πᾶσιν. ἐξ αὐτῶν] Philo cum Origene & Chryſoſtomo ἀπ' αὐτῶν. ποιῆσαι] Ald. editio, cum Juſt. Martyre dial. cum Tryphone, Origene & Chryſoſtomo, ποιεῖν. 7 συγχέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν] In Complut. edit. & Origene deeſt ἐκεῖ, & Ald. cum Origene in plurali legit τὰς γλώσσας. ἀκούσωσιν] Origen. ἀκούωσιν. τοῦ πλησίον] MS. cum Origene τοῦ πλησίον αὐτοῦ. 8 κύριος ἐκεῖθεν] Chryſoſtomus κύριος ὁ θεὸς ἐκεῖθεν. 9 συνέχεε κύριος] MS. Cott. cum Origene & Chryſoſtomo, συνέχεε κύριος ὁ θεός. τὰ χείλη] MS. Ox. τὰς γλώσσας. 10 διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς] In MS. Ox. deſunt κύριος ὁ θεός, in Complut. edit. vox αὐτοὺς, & in Ald. ὁ θεός. ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς] Origenes ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. 11 πεντακόσια] Ald edit. πέντε ϗ τριάκοντα ϗ τριακόσια. 15 τετρακόσια] MS. Cott. & Ox. legunt διακόσια. τριακόσια] MS. Cott. & Ox. διακόσια. τριάκοντα] Compl. edit. τριάκοντα τέσσαρα. 24 ἑβδομήκοντα ἐννέα] Complut. edit, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐννέα. 24 ἑβδομήκοντα. MS. Ox. ἑκατὸν ϗ ἐννέα. 31 γυναῖκα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Aldin. cum Chryſoſtomo legunt γυναῖκα Ἅβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, prout in hebræo. χαναὰν] MS. Ox. & Ald. editio τῶν χαναναίων. ϗ ἦλθον ἕως χαῤῥὰν ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ] Chryſoſtomus ϗ ἦλθεν ἕως χαῤῥὰν ϗ κατῴκησεν ἐκεῖ.

CAP. XII.

1 ἔξελθε] Clemens Romanus Epiſt. ad Corinthios ἄπελθε. τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, Cyrillo de ador. lib. 1. & Ambroſio τοῦ πατρός σου. ϗ δεῦρο εἰς τὴν γῆν] Clemens vero Romanus cum Philone lectionem codicis Regii confirmant. 2 εὐλογητὸς] MS. Ox. Complut. editio & Aldin. cum Chryſoſtomo, εὐλογημένος. 3 εὐλογηθήσονται] MS. Ox. Aldin. edit. Philo, Euſebius de demonſtrat. Evang. lib. 8. & Chryſoſtomus ἐνευλογηθήσονται. Clemens Romanus cum codice regio conſentit. 4 ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος] Chryſoſtomus ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός. μετ' αὐτοῦ Λώτ] MS. Cott. cum Philone, μετὰ τοῦ Λώτ. 5 ἐξήλθοσαν] MS. Cott. Compl. editio cum Chryſoſtomo ἐξῆλθε. ἦλθον] MS. Cott cum Chryſoſtomo ἦλθεν. In Complut. edit. feſtinantis librarii aut typographi incuria deſunt illa, ϗ ἦλθεν εἰς γῆν χαναάν. 6 διώδευσεν Ἅβραμ εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς] MS. Clementis cum Chryſoſtomo, διώδευσεν Ἅβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς· in MS. autem Cott. & Ambroſio deſunt illa εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς, prout in hebræo. 8 ἀπέστη ἐκεῖθεν] Aq. μετῆρεν. ἐκεῖ] Deeſt in Complut. edit. ϗ Ἀγγαὶ] Deſunt hæc in Ald. edit. malè. ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου] Ald. edit. ex verſu quarto repetit, τῷ ὀφθέντι αὐτῷ, cum ſcribendum potius eſſet. τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ. 9 ἐν τῇ ἐρήμῳ] Aq. & Symm. εἰς νότον. 10 ἐνίσχυσε] MS Ox. κατίσχυσε, Aq. ἐβάρυνεν. 11 εἶπεν Ἅβραμ] In MS. Ox. deeſt Ἅβραμ, prout in hebræo. ἡνίκα εἰσῆλθεν] MS. Clementis ἡνίκα ἤγγισεν. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ] Compl. Edit. cum Ambroſio omittunt vocem αὐτοῦ, prout in hebræo. 15 εἰσήγαγον αὐτὴν πρὸς Φαραὼ] MS. Ox. Compl. edit. cum Ambroſio εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον φαραώ, juxta hebraicam veritatem; atque ita Cyrillus de adorat. niſi quod ἤγαγον pro εἰσήγαγον legat. 17 ἤτασεν ὁ θεὸς] Compl. edit. cum Euſebio de demonſtrat. Evangel. lib. 4. Cyrillo de adorat. in ſpiritu lib 1. & Ambroſio, ϗ ἤτασε κύριος. ϗ πονηροῖς] Euſebius hæc non habet, neque in hebræo reperiuntur; Cyrillus eodem libro bis hunc locum laudat, & poſteriore loco hæc verba omittit. 18 εἶπεν] MS Ox. εἶπεν αὐτῷ. 20 ἀνδράσι] MS. Clementis ἀνδράσιν αὐτοῦ. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, ϗ Λὼτ μετ' αὐτοῦ] MS. Ox. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ϗ Λὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIII.

2 σφόδρα κτήνεσι] Compl. edit. σφόδρα ἐν κτήνεσι. ὅθεν ἦλθεν] Cyrillus De adorat. lib. 1. ὅποι ἐξῆλθεν. 4 ἐποίησεν ἐκεῖ] In Complut. edit. deeſt ἐκεῖ. τὴν σκηνὴν] Complut. edit. cum Chryſoſt. Cyrillo de adorat. & Ambroſio τὴν ἀρχήν. ἐπεκαλέσατο] Cyrillus ibidem ἐπεκάλεσεν. τὸ ὄνομα] Ald. edit. τῷ ὀνόματι. Procopius in Geneſin, *Quidam aiunt Syrum dicere* vocavit nomen Dei (i e.) *cognominavit nomine Dei illam terram.* 5 ϗ κτήνη] MS. Ox. addit, καὶ σκηναί. 6 οὐκ ἠδύναντο κατοικεῖν ἅμα] MS. Ox. οὐκ ἠδύναντο οἱ δύο κατοικεῖν ἅμα. Ald. edit. οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. 7 ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λὼτ] Compl. edit. quam ſequitur Ambroſius, ποιμένων τοῦ Λώτ. καὶ ἰδοὺ] Complut. edit. cum Ald. & Ambroſio οὐκ ἰδού. 8 ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου] MS. Cott. melius, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου. 9 ὅτι πᾶσα] In Complut. deeſt vox πᾶσα. 12 Ἅβραμ δὲ κατῴκησεν] Chryſoſtomus καὶ Ἅβραμ παρῴκησεν. ἐν πόλει] Compl. edit. cum Ambroſio, ἐν γῇ. 14 διαχωρισθῆναι] MS. Cott. χωρισθῆναι, & MS. Ox. ἀποχωρισθῆναι. ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε] MS. Cott. & Ox. cum Clemente Romano & Chryſoſtomo, ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ἴδε. 15 πᾶσαν τὴν γῆν] MS. Cott. πᾶσα ἡ γῆ. σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος] MS. Ox. σπέρματί σου μετὰ σοῦ ἕως τοῦ αἰῶνος. 16 εἰ δύναται] Chryſoſtomus, εἰ δυνήσεται. ἐξαριθμηθήσεται] Chryſoſtomus ἀριθμηθήσεται. 17 τὸ πλάτος] MS. Cott. & Ox. τὸ πλάτος αὐτῆς prout in hebræo. καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα] Hæc ex verſu præcedente huc allata apud Chryſoſtomum & Ambroſium reperiuntur, in MS. autem Cott. & Ox. prout in hebræo, abſunt.

CAP. XIV.

1 Ἐλλασὰρ] Aq. Πόντου, Symm. Σκυθῶν, Procopius vero in Geneſ. *Symmachus interpretatus eſt Ellaſar, Pontum; Elam, Scythas; Gentium, Pamphyliam.* 3. συνεφώνησαν Aq. συνέβαλον. Sym. συνῆλθον. τὴν ἁλυκὴν] Aq. τῶν περιπεδινῶν. Theod. τῶν ἀλσῶν. 5 γίγαντες] Aqu. ῥαφαείμ. 8 ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς] Chryſ. ἐξῆλθε παρατάξασθαι ὁ βασιλεύς. 9 ἐθνῶν] Sym. Σκυθῶν. 10 φρέατα ἀσφάλτου] MS. Ox. & Compl. edit. cum Ambr φρέατα φρέατα ἀσφάλτου. 12 κατοικῶν] Complut. edit. κατασκηνῶν. 13 ἀνασωθέντων] Cyrillus de adorat. lib. 4 ἀνασεσωσμένων. περάτῃ] Symm. ἑβραίῳ. ὁ ἀμορὶ] Compl. edit. cum Ambroſio Ἀμμωρ. Ald. editio cum Cyrillo ibidem Ἀμορραίου, & Chryſoſtomus ὁμοροῦ. 14 ᾐχμαλώτευθη] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, & Cyrillo ibidem ᾐχμαλώτισται. ἀδελφιδοῦς] MS. Ox. ἀνεψιός. Ald. edit. ἀδελφὸς, prout in hebræo. ὀπίσω αὐτῶν] In Complut. edit. prout in hebræo, hæc deſunt, in Aldina verò deſunt præterea, ϗ κατεδίωξεν ἕως Δὰν, malè. 15 κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως χωβὰ] MS. Cott. ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως χοβάλ. in Complut. edit. deeſt αὐτούς. 16 τὸν ἀδελφιδοῦν] MS. Ox. τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ. Ald. edit. τὸν ἀδελφὸν, ut in hebræo. 17 Βασιλεὺς Σοδόμων] Compl. edit. addit ϗ βασιλεὺς Γομόῤῥας. ὑποστρέψαι] MS. Ox. & Chryſoſtomus, ἀναστρέψαι. πεδίον βασιλέως] Complut edit. addit Μελχισεδέκ. Ald. edit. legit τῶν βασιλέων, atque ita Cyrillus de adoratione lib. 4. 18 ἐξήνεγκεν ἄρτους] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio ἐξήνεγκεν αὐτῷ ἄρτους. 19 εὐλόγησε τὸν Ἅβραμ] Complut. edit. εὐλόγησεν αὐτὸν Μελχισεδέκ. 20 εὐλογητὸς ὁ θεὸς] Complut. edit. cum Ambroſio εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός. παρέδωκε τοὺς ἐχθροὺς] MS. Cott. ἔδωκε τοὺς ἐχθρούς. ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην] Complut. edit. cum Ambroſio ἔδωκεν αὐτῷ Ἅβραμ δεκάτην. Cyrillus adorat. lib. 4. ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην μοῖραν. 21 τοὺς ἄνδρας] MS. Ox. τοὺς παῖδας. Aq. τὴν ψυχήν. Symm. τὰς ψυχάς. 22 πρὸς τὸν θεὸν] Ald. edit. cum Cyrillo ibidem πρὸς κύριον τὸν θεόν. ἔκτισε] Chryſoſtomus ἐποίησε. ſupra tamen verſu præcedente ἔκτισε cum Euſebio de præparat. Evangel. lib. 7. 11. et Cyrillo: ſcribendum forte ἐκτήσατο, ut Deut. 32. licet refragentur omnia exemplaria, cùm hebræus habeat vocem קֹנֵה quæ *poſſeſſorem* ſignificat a radice קָנָה: vide infra Schol. ad caput Proverbiorum. 8 23 σπαρτίου] Aq. ῥάμματος. Symm. νήματος. ἐπλούτισα] M.S. Clementis cum Chryſoſtomo, πεπλούτικα. τὸν Ἅβραμ] MS. Ox. αὐτόν. 24 λήψονται μερίδα] MS. Clem. & Vat. μερίδα αὐτῶν.

CAP. XV.

2 Ἐν ὁράματι λέγων] MS. Ox. & Clementis cum Ald. edit. Chryſoſtomo & Cyrillo de adorat. lib. 4. ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, λέγων. 2 δέσποτα, κύριε] In Complut. edit. Chryſoſt. & Ambroſio deeſt κύριε, ſic etiam apud Cyrillum Glaphyr. in Geneſ. lib. 3. Idem verò de adorat. lib. 4. retinet vocem κύριε. ἀπολύομαι] Philo ἀπελεύσομαι, Quis rerum divinarum ſit hæres. υἱὸς μασὲκ] Philo υἱός μου ὁ ἐκ. ſcribendum forte μασὲκ, paulo enim infra locum hunc repetens vocem μασὲκ retinet & ſignificationem ejus affert ἐκ φιλήματος. τῆς οἰκογενοῦς μου] Philo τῆς οἰκέτιδός μου vel τῆς οἰκογενοῦς μου (utraque enim lectio apud eum reperitur) qui etiam ex verſu ſequente ad ſupplendum ſenſum hoc loco addit, κληρονομήσει με· ego verò pro οἰκογενοῦς ex cap. 24. verſu 2. reponendum potius puto, οἰκίας. υἱὸς autem μασὲκ nihil aliud eſt, quàm παῖς πρεσβύτερος. Aq. τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου. Theod. τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου. Joſeph. lib. 1. cap. 16. πρεσβύτατον τῶν οἰκετῶν, vocat. 3 ἔδωκας σπέρμα] Complut. edit. ἔδωκας τέκνον. [illegible]] Ald. edit. [illegible], malè. 4 εἶπεν αὐτῷ] Vox αὐτῷ in utroque MS. Arabico obelo notatur, neque in hebræo reperitur. 5 ἐξαρίθμησαι αὐτοὺς] MS. Ox. ἐξαριθμῆσαι

τοὺς ἀςέρας. εἶπε δὲ αὐτῷ] Cyrillus εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν, & Chryſoſtomus εἶπε δὲ κύριος πρὸς Ἄβραμ. 7 ἐγὼ ὁ Θεὸς] Chryſoſtomus ἐγώ εἰμι ὁ Θεός. ταύτην κληρονομῆσαι] MS. Cott. & Ox. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, addit, αὐτήν. 8 δέσποτα, κύριε] Complut. edit. δέσποτα, κύριε Θεέ. γνώσομαι] MS. Ox. cum Chryſoſtomo addunt, τοῦτο. 9 καὶ τρυγόνα καὶ περιςεράν] Procopius in Geneſ. *Hebræus textus non habet prorſus Columbam; nomen vero hebraicum, quod columbam ſeu turturem ſignificat, eſt jona: ſed nomen quod in hebræo textu ibi legitur, eſt gozal, quod ex confeſſo denotat pullum. At cum pullus etiam aliis avibus conveniat, Aquila (ut apparet) illud nomen interpretatus eſt, Columbam ſeu turturem, quamvis nec proprie nec vere. Theodotion autem eam dictionem expoſuit pro pullo Columbæ, æquivocationem vitare in animum inducens. Poſuit igitur quadam in ſua interpretatione hoc loco quibus hebraicus textus caret.* 11 ἐπὶ τὰ σώματα. τὰ διχοτομήματα αὐτῶν] Cyrillus ἐπὶ τὰ σώματα, ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν. MS. autem Ox. ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομημένα, & Chryſoſtomus ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομηθέντα, ſine voce αὐτῶν, prout in MS. Ox. In utroque autem MS. Arabico καὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν. obelo notantur, συνεκάθισεν αὐτοῖς] Aq. ἀπεσόβησεν αὐτά. 12 ἔκςασις] Symm. κάρος. ἐπέπεσε τῷ Ἄβραμ] Cyrillus ἔπεσεν ἐπὶ τὸν Ἄβραμ. φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει] MS. Ox. γνόφος ἐπέσῃ· & Compl. edit. γνόφος σκοτεινὸς ἐπιπίπτει. Ambroſius *horror magnus & tenebroſus incubuit.* 13 ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ] Epiphanius adverſus hæreſes lib. 1. tom. 2. ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. 14 κρινῶ ἐγὼ] Complut. edit. κρινῶ ἐγὼ, λέγει κύριος. 15 ταφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ] Compl. edit. cum Ambroſio, ταφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ. quæ lectio hebraicæ veritati propinquior eſt, & mihi verior eſſe videtur, licèt cætera omnia exemplaria, cum Chryſoſtomo, Cyrillo, & Theodoreto quæſt. 65. & 110. legant τραφείς. 17 καὶ λαμπάδες πυρὸς αἳ διῆλθον] Complut. edit. καὶ ἦλθον λαμπάδες πυρὸς αἳ διῆλθον. 21 καὶ τοὺς Εὐαίους] In Complut. edit. deſunt prout in hebræo & apud Ambroſium, reliqua autem omnia exemplaria agnoſcunt.

CAP XVI.

1 ἡ ὄνομα Ἄγαρ] MS Ox. ὀνόματι Ἄγαρ. 2 πρὸς Ἄβραμ] MS. Cott. & Ox. addunt ἐν γῇ χαναὰν, quæ in hebræo non habentur. ἔκλεισε με] MS. Ox. & Complut. edit. συνέκλεισέ μοι. τοῦ μὴ τίκτειν] Chryſoſtomus τοῦ μὴ τεκεῖν. ἵνα τεκνοποιήσωμαι] MS. Cott. ἵνα τεκνοποιήσω. Philo verò cum Chryſoſtomo, Cyrillo homilia 5 de Feſt. Paſch. & Ambroſio ἵνα τεκνοποιήσῃς, & Cyrillus quidem pro παιδίσκην μου legit παιδίσκην σου. τῆς φωνῆς αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, Chryſoſtomo & Ambroſio τῆς φωνῆς Σάρας. 3 τοῦ οἰκῆσαι Ἄβραμ ἐν γῇ χαναὰν] Chryſoſtomus, τοῦ συνοικῆσαι Ἄβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἐν γῇ χαναάν. ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα] MS. Ox. cum Philone, τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ εἰς γυναῖκα.] Chryſoſtomus τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. 4 καὶ εἶδεν] Philo καὶ ἰδοῦσα. 5 ἐγὼ δέδωκα] Chryſoſtomus ἐγὼ δέδωκα. 6 ἐναντίον σου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, Chryſoſt. & Ambroſio ἐν ταῖς χερσί σου. ἐκάκωσε] i.e. ἐσωφρόνισε καὶ ἐνουθέτησεν, ut interpretatur Clem. Alexand. Strom. lib. 1. Philo addit καὶ ἐξεπαίδευσεν. 7 ἄγγελος κυρίου] Ald. edit. cum Cyrillo, Glaph. in Geneſ. lib. ἄγγελος κυρίου τοῦ Θεοῦ. ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σοὺρ] In MS. Ox. Chryſoſt. & Cyrillo deſunt illa ἐπὶ τῆς πηγῆς. Ald. edit. cum MS. Clementis pro πηγῆς legunt γῆς, malè: in Compl. autem edit. & Ambroſio deſunt illa omnia, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ. 9 ἄγγελος κυρίου] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt vox κυρίου. ἀποςράφηθι] Cyrillus homil. 5 de Feſt. Paſch. ὑποςράφηθι, & ibidem paulo infra ἐπίςρεφε. 11 τέξῃ] Philo τέξεις. ἐπήκουσε κύριος] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπήκουσεν ὁ Θεός. 13 ἐκάλεσε Ἄγαρ] Deeſt vox, Ἄγαρ in MS. Cott & Ox. Complut. edit. & Ambroſ. 14 ἕνεκεν τούτου] Philo διὰ τοῦτο, ἐκάλεσε τὸ φρέαρ, φρέαρ οὗ ἐνώπιον] Ald edit. ἐκάλεσε τὸ φρέαρ ἐκεῖνο, φρέαρ οὗ ἐνώπιον. ἰδοὺ ἀνὰ μέσον] Deeſt ἰδοὺ apud Chryſoſtomum. 15 ἐκάλεσεν Ἄβραμ] In Complut. edit. & Chryſoſtomo deeſt vox Ἄβραμ. τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ] Chryſoſtomus τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

CAP. XVII.

1 Καὶ ὤφθη κύριος τῷ Ἄβραμ] Chryſoſtomus καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ Θεός. 2 πληθυνῶ σε] MS. Clementis πληθυνῶ σε σφόδρα σφόδρα. 4 καὶ ἐγὼ ἰδοὺ] Chryſoſtomus ἰδοὺ ἐγὼ καί. 6 αὐξανῶ σε σφόδρα] MS. Clementis αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ σε. MS. Ox. cum Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo & Ambroſio, αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα. βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται] Complut. edit. βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἔσονται. 8 καὶ δώσω σοι] Symm. καὶ δίδωμί σοι, atque ita MS. Ox. μετὰ σὲ τὴν γῆν] MS. Clementis μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν τὴν γῆν. ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν] MS. Ox. cum Complut. editione, & Chryſoſtomo, ἔσομαι αὐτῶν Θεός. 9 εἶπεν ὁ Θεὸς] Cyrillus de adorat. lib. 14. εἶπε κύριος. τὸ σπέρμα σου] Ald. editio, καὶ τῷ σπέρματί σου, malè. εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν] Deſunt hæc in Complut. edit. cum Cyrillo. Glaphyr. in Geneſ. lib. 3 & De adorat. 11 ἔςαι εἰς σημεῖον διαθήκης] MS. Clementis, διαθήκης, addit αἰωνίου. 12 ὀκτὼ ἡμερῶν] Cyrillus Glaphyr. in Geneſ. lib. 3. ὀκταήμερον. De adorat. verò lib. 14. priorem lectionem retinet. 13 οἰκογενὴς οἰκίας σου] Illa οἰκίας σου cum bis hoc verſu occurrant, priore loco, a Cyrillo & in Glaph. & in De adorat. omittuntur. 12 ἀργυρώνητος] Poſteriore loco Complut. edit. addit, περιτμηθήσεται. 14 ἀπερίτμητος ἄρσην ὃς] Ald. edit. ἀπερίτμητον ἄρσεν ὅ. περιτμηθήσεται] Procopius in Gen. *Syrus non habet paſſive, circumcidetur, ſed ſic legit, omnis qui non circumcidit. Hebræus ſic habet, omnis non circumcidens.* ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ] Compl. edit. ἐξολοθρευθήσεται καὶ ἀφανισθήσεται ἡ ψυχή. ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς] MS. Ox. ἐκ τοῦ λαοῦ. 15 ὄνομα αὐτῆς Σάρα] Complut. edit. cum Ambroſio ὄνομα αὐτῆς ἔτι Σάρα. 16 εὐλογήσω αὐτὴν] Complut. edit. εὐλογήσω αὐτό. ἐξ αὐτοῦ ἔσονται] Chryſoſtomus & Cyrillus, ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσονται. 17 ἐπὶ πρόσωπον] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ, ex hebræo. γενήσεται υἱός] Compl. edit. gemino ν legit, γεννήσεται. Chryſoſtomus, γενήσεται παιδίον. Cyrillus ἔςαι υἱός. ἐνενήκοντα ἐτῶν γεννήσεται] Complut. edit. ἐνενήκοντα ἐτῶν τέξεται. MS. Ox. & Clementis cum Ald. edit. Philone & Cyrillo, ἐτῶν addunt, οὖσα. Epiphanius vero adverſus hæreſes lib. 1. tom. 2. pro illis εἰ Σάῤῥα ἐνενήκοντα ἐτῶν γεννήσεται, legit εἰ Σάῤῥα ἡ πρεσβύτις γεννήσει υἱόν. 19 καὶ ςήσω] Complut. edit. καὶ θήσω. εἰς διαθήκην αἰώνιον καὶ τῷ σπέρματι] Ald. edit. εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναι αὐτῷ Θεὸς, καὶ τῷ σπέρματι. 20 ἐπήκουσά σου καὶ εὐλόγησα αὐτὸν] MS. Ox. & Ald. edit. ἐπήκουσά σου καὶ εὐλόγησα αὐτόν. Compl. vero ἐπήκουσά σου, ἰδοὺ εὐλογήσω αὐτόν. καὶ αὐξανῶ αὐτὸν] Deſunt illa in Ald. editione. 21 ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ.] MS. Ox ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ. 22 Συνετέλεσε δὲ λαλῶν] Ald. edit. Συνετέλεσε δὲ ὁ Θεὸς λαλῶν. 23 ἀργυρωνήτοις] Cyrillus De adorat. addit αὐτοῦ. τῆς ἀκροβυςίας] Cyrillus ibidem τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυςίας. 24 ἡνίκα περιέτεμε] Ald. edit. ἡνίκα περιετέμετο, in quâ feſtinantis librarii vel typographi incuriâ omittuntur omnia quæ ſequuntur de Iſmaelis Circumciſione, Ισμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἦν ἐτῶν δεκατειῶν, &c. & in MS. Ox. poſt δεκατειῶν, deſunt illa, ἡνίκα περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυςίας αὐτοῦ. Comp. edit pro, περιετμήθη, legit, περιετέτμητο. περιέτεμεν αὐτοὺς] Ald. edit. καὶ περιέτεμεν αὐτούς. In Compl. edit. deſunt hæc verba.

CAP. XVIII.

2 Καὶ ἰδὼν] Cyrillus De adorat. lib. 14. καὶ ἰδὼν αὐτούς. 3 τὸν παῖδά σου] MS. Cott. τὸν δοῦλόν σου. 4 καὶ νιψάτω] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Cyrillo νιψάτωσαν· quid ſi νίψασθε, ut verſu primo Capitis ſequentis, vel νίψατε ut in Ald. in hebræo utrobique eadem vox uſurpatur. 5 παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν] In MS. Cott & Chryſoſtomo, deſunt illa εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, neque in hebræo reperiuntur. εἶπεν, οὕτω ποίησον] Cyrillus ibidem εἶπον οὕτω ποιήσομεν. 6 τρία μέτρα] Aqu. & Symm. τρία σάτα. 10 εἶπε δὲ, Ἐπαναςρέφων] In MS. Cott. & Ox. deſunt illa, εἶπε δὲ & Philo de Abrahamo pro, ἐπαναςρέφων, legit ἐπανιὼν εἰς ὥρας] Philo, ibidem εἰς νέωτα, qui tamen De migratione Abrahami lectionem codicis Regii ſequitur. ὄντα ὄπισθεν αὐτοῦ] MS. Ox. ἐςῶσα ὄπισθεν αὐτοῦ. 11 πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν] Compl. edit & Ambroſius abſque voce πρεσβύτεροι legunt, προβεβηκότες ἦσαν ἡμερῶν. 12 ἐν ἑαυτῇ] Philo Aleg. 2. τῇ διανοίᾳ. Aq. κατ' αὐτῆς. οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν] Philo ibidem, οὔπω μοι γέγονε τὸ εὐδαιμονεῖν ἕως τοῦ νῦν. Aq. μετὰ τὸ κατατριβῆναί με ἐγένετό μοι τρυφερία. Symm. μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με ἐγένετό μοι ἀκμή. πρεσβύτερος] Compl. edit. πρεσβύτης. 14 Μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ Θεῷ ῥῆμα] MS. Ox. μὴ ἀδυνατεῖ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. Complut. verò edit. cum Ambroſio μὴ ἀδυνατήσει παρὰ κυρίῳ ῥῆμα. ἀναςρέψω] Ald. editio ἐπαναςρέψω. 16 συμπροπέμπων αὐτοὺς] In MS. Cott. deeſt vox αὐτούς. & MS. Ox. legit προπέμπων. 17 μὴ κρύψω] Juſt. Martyr. Dial. cum Tryphone, & Euſebius De demonſtrat. lib. 5. οὐ μὴ κρύψω. Philo autem de eis verbis, *Reſipuit Noe*, μὴ ἐπικαλύψω τοῦ παιδός μου] Philo ibidem τοῦ φίλου μου, unde Jac. Epiſt. 2. 23. de Abrahamo verba faciens, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. & Clemens Epiſt. ad Corinthios, Ἀβραὰμ ὁ φίλος τοῦ Θεοῦ προσαγορευθείς. & infra rurſus in eadem epiſtola, ἐμαρτυρήθη μεγάλως Ἀβραὰμ, καὶ φίλος προσηγορεύθη τοῦ Θεοῦ. ἃ ἐγὼ ποιῶ] Athanaſius Dial. 3. de Trinitate, ἃ μέλλω ποιεῖν. Juſt. autem Martyr, Dial. cum Tryphone utramque lectionem exhibet. 19 ἐπ' αὐτόν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, πρὸς αὐτόν. 20 πεπλήθυνται] MS. Ox. Compl. editio & Ald. cum Athanaſio Dial. 2. de Trinitate, & Ambroſio addunt πρός με. μεγάλαι σφόδρα] Aq. & Symm. ἐβαρύνθησαν. 21 συντελοῦνται] Symm. ἐπετέλεσαν τὸ ἔργον. 22 καὶ ἀποςρέψαντες] Athanaſius ἀποςραφέντες. Ἀβραὰμ δὲ ἦν ἑςηκώς] Ald. edit. Ἀβραὰμ δὲ ἔτι ἦν ἑςηκώς. 24 ἀπολεῖς αὐτοὺς] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Athanaſio ἀπολέσεις αὐτούς. ἀνήσεις τὸν τόπον] MS. Cott. Complut. edit. & Ald. cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. Athanaſio & Ambroſio, ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον, & MS. Cott. addit ἐκεῖνον. 25 μηδαμῶς] Symm. οὐχὶ σύ. οὐ ποιήσεις κρίσιν] Cyrillus Hieroſ. Catech. 18. οὐ ποιήσει κρίσιν, ut in hebræo: reliqua autem omnia exemplaria cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. Epiph. lib. 3. tom. 1. & Ambroſio lectionem codicis Regii confirmant. 26. ἐὰν εὕρω] Complut. edit. et Ambroſius ἐὰν ὦσιν. ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. Complut. edit. & Ambroſ. ἀνήσω ὅλην τὴν πόλιν καὶ πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. 28 ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι πέντε] Compl. edit. & Ald. cum Ambr. ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαράκοντα πέντε. Chryſoſtomus ſenſum potius quam verba ſequutus, ἐὰν ἐλάττους τῶν πεντήκοντα εὑρεθῶσι, καὶ τεσσαράκοντα πέντε ὦσιν, ἐν τῇ πόλει, οὐ σώσεις τὴν πόλιν; οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα] Complut. edit. et Ald. cum Ambroſio, οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τριάκοντα. 31 οὐ μὴ ἕνεκεν τῶν εἴκοσι] Compl. edit. cum Ambroſio, οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι. 33 ἀπέςρεψεν] MS. Ox. ἐπέςρεψεν, et Chryſoſt. ὑπέςρεψεν.

CAP. XIX.

1 Παρὰ τὴν πύλην] Ald. edit. παρὰ τὴν πόλιν, malè. ἀνέςη] MS. Ox. et Chryſoſtomus cum Athanaſio Dialogo 3. de Trinitate, Cyrillo De adorat. et cum Ambroſio ἐξανέςη. 2 καταλύσατε] MS. Ox. ex cap. præcedente ſubjungit, οὗ ἕνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. 3 παρεβιάσετο] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. cum Chryſoſtomo κατεβιάσατο, et Cyrillus κατεβιάζετο. τὴν οἰκίαν] Cyrillus τὸν οἶκον. 4 οἱ Σοδομῖται] MS. Ox. cum Ambroſio, Σοδόμων. 5 ἐξεκαλοῦντο τὸν Λὼτ, καὶ ἔλεγον] Complut. edit. προσεκάλουν τὸν Λὼτ καὶ εἶπον. 6 πρὸς αὐτοὺς] MS. Ox. et Complut. edit. cum Ambroſio, πρὸς τὸ πρόθυρον. MS. autem Clementis et Ald. edit. πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον· et quidem in MS. Clementis αὐτοὺς additur ἔξω. 7 Μηδαμῶς ἀδελφοὶ] Complut. edit. cum Ambroſio, μηδαμῶς ἄνδρες ἀδελφοί. πονηρεύσησθε] Complut. edit. πονηρεύεσθε, et Ald. πορεύεσθε, mendoſe. 8 χρήσασθε] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. χρᾶσθε. ἄνδρας] MS. Cott. ἀνθρώπους. ςέγην] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo σκέπην. 9 παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λὼτ] In MS. Ox. deſunt τὸν ἄνδρα. 10 εἰσεσπάσαντο] Juſt. Martyr Dial. cum Tryphone, ἐπίασαν. ἀπέκλεισαν] Juſt. Martyr ibidem προσέκλεισαν. 11 τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἐν ἀορασίᾳ] Complut. edit. cum Ambroſio τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας ἐπάταξαν ἐν ἀορασίᾳ. 13 ἐκτεῖψαι αὐτὴν] Forte αὐτὸν, ſcilicet τὸν τόπον. 14 ἐκλείβει] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκλείψει. 15 καὶ ἔξελθε] Deſunt illa in MS. Cott. prout in hebræo. ἵνα μὴ συναπόλῃ] Chryſoſtomus & Cyrillus, ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ. τῆς πόλεως] MS. Ox. αὐτῶν. 16 ἐταράχθησαν] MS. Ox. addit οἱ ἄγγελοι. Aq. ἐμέλλησεν, ut in hebræo. καὶ τῶν χειρῶν] MS. Cott. καὶ τῆς χειρὸς, apud Cyrillum deſunt illa, τῶν χειρῶν. 17 ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω] MS. Cott. & Ox. ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως. καὶ εἶπαν] Forte καὶ εἶπεν, ut in hebræo. περιβλέψῃς] MS. Cott. περιβλέψῃ, & Ald. edit. βλέψῃ. 19 ἔλεος] Complut. edit. cum Ambroſio χάριν. ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ] MS. Ox. ὃ ποιήσεις εἰς ἐμὲ, & Chryſoſt. ὃ ποιεῖς εἰς ἐμέ. διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος] Athanaſius Dial. 3. de Trinitate, σωθῆναι εἰς τὸ ὄρος. 20 ἐκεῖ σωθήσομαι] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ σωθήσομαι. ἕνεκέν σου] Deſunt illa in MS. Cott. Juſt. Martyre, Athanaſio & Cyrillo, prout in hebræo: reliqua verò exemplaria cum Chryſoſtomo & Ambroſio agnoſcunt. 21 ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον] Aq. ἦρα τὸ πρόσωπόν σου. Symm. ὀρέξει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου.

22 ἕως τοῦ σε ἐλθεῖν ἐκεῖ] MS. Cott. ἕως δ' εἰσέλθῃς ἐκεῖ, & MS. Ox. cum Juſtino Martyre, Athanaſio & Cyrillo, ἕως τοῦ εἰσελθεῖν σε ἐκεῖ. ἐπωνόμασε] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ald. ἐπεκάλεσε. Juſt. Mart. cum Cyrillo, ἐκάλεσε. τῆς πόλεως ἐκείνης] In MS. Cott. & apud Juſtinum Martyrem deeſt ἐκείνης, & MS. Ox. legit, τοῦ τόπου ἐκείνου. 23 ἥλιος ἐξῆλθεν] Euſebius Demonſtrat. lib. 5. ἥλιος ἀνέτειλεν. 25 πόλεις ταύτας] MS. Cott. πόλεις πάσας. περίοικον] Complut. edit. τὴν περίχωρον. 28 ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας] MS. Ox. ἐπὶ Σόδομα, καὶ Γομόῤῥα. 29 ἐκτρῖψαι κύριον] Complut. edit. cum Ambroſio ἐκτρῖψαι τὸν θεόν. ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λώτ] Deſunt hæc in MS. Cott. & Ox. Complut. edit. Ald. & Ambroſio, prout in hebræo. 30 καὶ ἐξῆλθε Λὼτ] MS. Cott. & Ox. ἀνέβη δὲ Λώτ. ἐν τῷ ὄρει, καὶ αἱ δύο] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐν τῷ ὄρει αὐτὸς καὶ αἱ δύο. 31 ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ] Procopius in Geneſ. *Aquila ſic reddit, ſecundum viam univerſæ terræ.* 32 δεῦρο οὖν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ambroſio, δεῦρο καί. 33 τὴν νύκτα ἐκείνην] Deſunt illa in MS. Cott. prout in hebræo. οὐκ ᾔδει] MS. Cott. οὐκ ἔγνω, & ſic ſtatim infra. κοιμηθῆναι αὐτὴν] Complut. edit. cum Ambroſio, κοιμηθῆναι αὐτὸν, atque ita ſtatim infra verſu 35.

CAP. XX.

2 Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ περὶ Σάῤῥας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι ἀδελφή μου ἐστὶν] Procopius in Geneſ. *Aquila vertit, & dixit Abraham ad Saram uxorem ſuam ſoror mea.* 3 εἰσῆλθεν] Euſebius De demonſtrat. Evang. lib. 4. ἦλθεν. ἐν ὕπνῳ] Deſunt illa in Complut edit & Ambroſio. 4 ἀγνοοῦν] Procopius vocem hanc obelo notatam eſſe affirmat, ut quæ in hebræo textu non ſit poſita. ἀπολεῖς] Theodoretus, quæſt. 63. ἀποκτενεῖς. Complut. autem edit. cum Ambroſio οὐκ ἀποκτενεῖς. 7 ζήσῃ] Theodoret. ibidem σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἄνθρωποι σφόδρα] Compl. edit. cum Ambroſio, ἄνδρες σφόδρα. 9 τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν] Aquil. τί εἶδες, ὅτι ἐποίησας σὺ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Symmach. τί ἰδὼν ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο. Theodor. τί ἑώρακας ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον; μήτι ἡμάρτομεν εἰς σὲ ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. οὐδεὶς ποιήσει] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, οὐδεὶς πεποίηκε. 11 ἄρα οὐκ ἔστι] Ald. edit. cum Chryſoſtomo, μήποτε οὐκ ἔστιν. 13 ποίησον ἐπ' ἐμέ] MS. Ox. & Complut. edit. ποιήσεις εἰς ἐμέ. Ald. verò cum Chryſoſtomo, ποιήσεις ἐπ' ἐμέ. 16 καὶ πᾶσι τοῖς μετὰ σοῦ] MS. Ox. καὶ εἰς πάντας τοὺς μετὰ σοῦ. 17 καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ. καὶ ἔτεκον] Complut. editio cum Ambroſio, καὶ πάσας τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κλίνη αὐτῶν. 18 Συγκλείων συνέκλεισε κύριος] Complut. editio cum Ambroſio Συγκλείων συνέκλεισεν ὁ θεός.

CAP. XXI.

3 Τοῦ γενομένου] Legendum fortè γεννωμένου, ut in hebræo, licèt exemplaria omnia cum Ambroſio legant γενομένου· apud Chryſoſtomum omittuntur illa, τοῦ γενομένου αὐτῷ. 4 τὸν Ἰσαὰκ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ] MS. Cott. τὸν Ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ut in hebræo. ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεὸς] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. 5 ἐγένετο] Forte ἐγεννᾶτο. Ambroſius enim habet, *genitus eſt*, ut in hebræo. 7 ἐν τῷ γήρᾳ μου] Atque ita in cæteris omnibus exemplaribus, Chryſoſtomo & Ambroſio, cum tamen in hebræo ſit ἐν τῷ γήρᾳ αὐτοῦ. 9 ἰδοῦσα δὲ] Chryſoſtomus & Cyrillus εἶδε δέ. Ἄγαρ τῆς Αἰγυπτίας] Juſt. Mart. Dial. cum Tryphone, Ἄγαρ τῆς παιδίσκης τῆς Αἰγυπτίας. ὃς ἐγένετο] Fortè ἐγεννᾶτο, vel ἐγεννήθη ut ſupra, in hebræo enim eſt vox ילד. 10 τῆς παιδίσκης] MS. Cott. & Clementis, cum Juſt. Mart. libro ſupra memorato, Chryſoſtomo & Cyrillo addunt, ταύτης, ut in hebræo. 11 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσμαὴλ] Deeſt vox Ἰσμαὴλ in MS. Cott. & Ox. Juſt. Mart. Chryſoſtomo & Cyrillo. τὸ ῥῆμα] Non habentur illa in MS. Ox Complut. edit. & Ald. Juſt. Martyre, nec Ambroſio prout neque in hebræo. 14 ἐπὶ τὸν ὦμον] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον] Complut. edit. cum Chryſoſtomo, & Ambroſio, ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρημον. 16 μακρότερον] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ald Cyrillo & Ambroſio, μακρόθεν. καὶ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν] In MS. Cott. & Ox. & Cyrillo deeſt vox μακρόθεν. in Complut. autem edit. & Ambroſio deeſt præterea vox αὐτοῦ. Ald. edit. lectionem codicis Regii confirmat, niſi quòd pro ἐκάθητο, legat ἐκάθισε. 17 εἰσήκουσε δὲ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου] Complut. edit. cum Ambroſio. εἰσήκουσε δὲ ὁ θεὸς τοῦ παιδίου. ἄγγελος θεοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἄγγελος κυρίου. 18 καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, καὶ κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 19 ἔπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος] In Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio deeſt vox ὕδατος. ἐπότισε τὸ παιδίον] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, αὐτῆς. 22 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] MS Ox. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ] Hæc verba licet bis hoc capite occurrant, in hebraico fonte non reperiuntur, ſed ex 26. capite huc arceſſuntur. 26. εἶπεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ] In Compl. edit. & Ambroſio deeſt vox, Ἀβιμέλεχ. τὸ πρᾶγμα τοῦτο] Complut. edit. & Ambroſius τὸ ῥῆμα τοῦτο. ἀλλὰ σήμερον] MS. Ox. εἰ μὴ σήμερον. 29 τῶν προβάτων τούτων] In MS. Cott. deeſt τούτων. ἃς ἔστησας μόνας] MS. Clementis ἃς ἔστησας κατὰ μόνας. 30 ἵνα ὦσιν εἰς μαρτύριον] MS. Ox. Complut. edit. & Aldin. ἵνα ὦσί μοι εἰς μαρτύριον. 32 διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἔθηκαν διαθήκην ἐπὶ τὸ φρέαρ. 33 ἄρουραν] Aq. & Symm. δένδρων φυτείαν. τοῦ ὅρκου] MS. Cott. & reliqua exemplaria, τοῦ ὁρκισμοῦ, atque item paulo ſupra ſectione 16. ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου] Ald. edit. ἐκεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου.

CAP. XXII.

1 Ἐπείρασε] Complut. edit. cum Philone, Quod ſomnia a Deo mittantur, ἐπείραζε. Symm. ἐδόξασε. 2 ἀγαπητὸν] Aq. μονογενῆ, quod idem eſt, authore Athanaſio oratione 5. Contra Arrianos. τὸ δὲ ἀγαπητὸν, καὶ Ἕλληνες ἴσασιν οἱ δεινοὶ περὶ τὰς λέξεις, ὅτι ἴσον ἐστὶ τῷ εἰπεῖν, μονογενές. Symm. μόνον σου. Cyprianus, lib. 3. adverſus Judæos, *unicum.* Ambroſius, *dilectiſſimum*, & Origenis interpres, *chariſſimum.* ὑψηλὴν] Aquila, καταφανῆ, Symm. τῆς ὀπτασίας, Cyprianus *altam*, & Ambroſius *excelſam.* ὁλοκάρπωσιν] MS. Cott. cum Chryſoſtomo ὁλοκαύτωσιν, Ambroſius *holocauſtum*, Cyprianus verò addit, *hoſtiam*, ubi ſcribendum fortè *holocauſtum*: ὁλοκαύτωσις enim vel ὁλοκάρπωσις, idem eſt quod θυσία ὁλόκαυτος. ὧν ἂν] Ald. edit. ὃν ἂν, cum Origenis interprete, Cypriano, Hieronymo, & Ambroſio. 3 ἐπὶ τὸν τόπον] Cyrillus homilia 5 de Feſtis Paſch. εἰς τὸν τόπον. 4 τοῖς ὀφθαλμοῖς] MS. Ox. cum Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio addit, αὐτοῦ. 5 παισὶν] MS. Ox. παιδαρίοις. παιδίον] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſt. & Cyrillo, παιδάριον. ἀναστρέψομεν] Chryſoſt. ἀνακάμψομεν, & Cyrillus Hom. ad Corinth. ὑποστρέψομεν. πρὸς ὑμᾶς] MS. Cott. ἐκεῖθεν. 6 ὁλοκαρπώσεως] MS. Cott. ὁλοκαυτώσεως. μετὰ χεῖρα] MS. Ox. Compl. edit. & Aldin. cum Chryſ. μετὰ χεῖρας. MS. verò Cott. cum Cyrillo, lectionem Codicis Regii confirmat, quæ hebraicæ veritati conſona eſt. 7 εἴπας] Deeſt hæc vox in MS. Ox. Ald. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio. λέγων] MS. Ox. & Complut. edit. εἶπε δέ. In Ald. editione deeſt λέγων, neque quicquam eſt quod ei reſpondeat. πρόβατον] Philo de Abrahamo, ἱερεῖον, & ſic ſtatim infra: idem verò lib. De profugis, retinet utrobique vocem πρόβατον. 8 εἰς ὁλοκάρπωσιν] MS. Cott. εἰς ὁλοκαύτωσιν. ἅμα ἦλθον] Philo De migrat. Abraham ἀνῆλθον. 10 λαβεῖν] Cyrillus homilia ſuprà numeratâ, λαβών. 11 Ante illa ἰδοὺ ἐγὼ, καὶ εἶπε] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo, & Ambroſio præfiguntur καὶ εἶπεν, ut in hebræo: Philo cum Cyrillo, ὁ δὲ εἶπεν. 13 ἰδοὺ, κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβὲκ] Philo de profugis & Chryſoſtomus, verborum ordine paululum immutato, ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος τῶν κεράτων ἐν φυτῷ σαβέκ. Aqu. & Symm. συχνῷ reddiderunt. LXX autem ſeniores & Theodotion eos ſequutus, vocem hebraicam, cùm variæ ejus ſignificationes ſint, ſine interpretatione, in illorum verſione retinuerunt, quod & aliàs ab iis ſæpenumero eandem ob cauſam factum eſt. Schol. τὸ σαβὲκ, ἄφεσιν τινὲς ἐκδεδώκασιν, οἱ δὲ ὄρθιος, ὡς εἶναι αὐτὸ τὸ λεγόμενον, τράγος ὀρθὸς ἐπαναβεβηκὼς φυτῷ· ἐνταῦθα δὲ ὀρθὸς τῶν κεράτων κατεχόμενος, ὡς εἶναι φανερὸν τύπον σταυροῦ. διὰ τοῦτο δὲ οὐχ ἑρμηνεύεται, ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ μία οὖσα λέξις πολλὰ σημαίνει ἑρμηνευομένη. πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους δεῖ ἀποκρίνεσθαι καὶ λέγειν, ὅτι τὸ σαβὲκ ἐστερημένον ἑρμηνείας. Procopius in Geneſ. *Syrus inquit, ecce aries ſuſpenſus, nec inquit retentus; verumtamen non adjicit, in frutice Sabec.* Idem ſtatim infra, *Dictio Sabec, plurima ſignificat, atque hinc fit ut non exponatur; inter alia autem, remiſſionem ſignificat.* Athanaſius in dictis & interpretat. parabol. ſcripturæ, κατὰ δὲ ἑβραίοις δοκεῖ τὸ σαβὲκ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως. 14 ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη] MS. Ox. ἐν τῷ ὄρει τούτῳ κύριος ὤφθη. 16 δι' ἐμὲ] In Ald. edit. hæc non habentur, prout neque in hebræo: in reliquis autem omnibus exemplaribus, & apud Chryſoſtomum & Ambroſium reperiuntur. 19 ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸ φρέαρ] MS. Ox. Complut. edit. cum Ambroſio ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ, prout in hebræo.

CAP. XXIII.

1 Ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεπτά] MS. Cott. poſt εἰκοσιεπτὰ, repetit ζωῆς Σάῤῥας, prout in hebræo. 2 ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι] Hieronymus de quæſt. hebraicis in Geneſ. author eſt hæc verba in authenticis codicibus non haberi, & nomen civitatis Arboc paulatim a ſcribentibus legentibuſque corruptum eſſe, cum ſcribendum eſſet Arbe, (i.e.) *quatuor*, quia ſcil. Abraham, Iſaac & Jacob unà cum protoplaſto Adamo illic ſepulti ſunt. Codex Regius infra Joſh. 14. legit, ἀρβὸ, ſine κ, atque ita Euſebius De nominibus locorum ſacræ ſcripturæ; ſed per ω ut videre licet in editione Bonfrerii, & exercitationibus Iſa. Caſauboni, ad apparatum Annalium Baronii, pag. 127. 3 ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ] Deeſt vox αὐτοῦ, in Complut. editione & Ambroſio. εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς υἱοῖς] Deeſt vox Ἀβραὰμ, in MS. Cott. & Ox. Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo reperitur. 4 κτῆσιν τάφου] in Complut edit. & Ambroſio deeſt vox τάφου. τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ, ut in hebræo. 6 θάψαι τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ] MS. Cott. θάψον τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ. 9 ἐν μερίδι] MS Ox. Complut. edit. & Ald. ἐν μέρει. Eſt autem μέρος, vel μερὶς idem quod ὅριον, vel πέρας, ſeu ἄκρον· ut Exod. 16. 35. παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς φοινίκης Num. 11. 1. κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς, & cap. 22. 41. μέρος τι τοῦ λαοῦ, & 23. 13. μέρος τι αὐτοῦ ὄψῃ, & 33. 6. μέρος τι τῆς ἐρήμου· in quibus omnibus locis pro μέρος τι legendum fortè ſuſpicor τὸ μέρος. Infinita autem ſunt alia loca in quibus μέρος pro *termino* & *extremitate* uſurpatur, quæ notare longum eſt & ſupervacaneum foret. 11 ἐναντίον τῶν πολιτῶν] Complut. edit. & Ald. ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν. 12 ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς] MS. Ox. & Ald. edit. addunt, καὶ τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ. 13 εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς] MS. Cott. εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ut in hebræo. 15 ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἴη τοῦτο] Complut. edit cum Ambroſio, ἀλλὰ τί ἂν εἴη τοῦτο ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. 16 καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν] Deſunt hæc in edit. Ald feſtinantis librarii vel typographi incuriâ. 17 καὶ πᾶν δένδρον] In Ald. edit. deeſt vox πᾶν.

CAP XXIV.

3 Ἐξορκιῶ] MS. Cott. cum Ald. edit. & Theodoreto quæſt. 74. ἐξορκίζω. MS. autem Ox. cum Complut. edit. & Chryſoſtomo lectionem codicis Regii confirmant. καὶ τῆς γῆς] MS. Cott. cum Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo, Euſebio, & Ambroſio, καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς.. οἰκῶ μετ' αὐτῶν] MS. Cott. Complut. edit. & Ald. cum Theodoreto, οἰκῶ ἐν αὐτοῖς. MS. Ox. κατοικῶ μετ' αὐτῶν, & Chryſoſtomus κατοικῶ ἐν αὐτοῖς. 4 ἐγενόμην] MS. Cott. cum Chryſoſtomo & Ambroſio ἐγεννήθην. πορευθῆναι] MS. Cott. ἐλθεῖν. τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν] In Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio abeſt Ἰσαὰκ, prout in hebræo. 8 ἀπὸ τοῦ ὅρκου τούτου] Complut. edit. cum Ambroſio, ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου τούτου, prout in hebræo. 11 καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους] Cyrillus Glaph. 3. ὀκλάζει δὲ τὰς καμήλους. 13 θυγατέρες τῶν οἰκούντων] Compl. edit. cum Ambroſio, θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῶν οἰκούντων. 14 παύσωνται πίνουσαι] Chryſoſtomus, παύσωνται πᾶσαι πίνουσαι, & Theodoretus παύσωνται πιεῖν. τῷ κυρίῳ μου] Complut. edit. cum Ambroſio, μετὰ τοῦ κυρίου. 15 ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ] In MS. Cott. Complut. edit & Ambroſio, deeſt vox αὐτοῦ. Procopius in Geneſ. *Verba illa, in animo ſuo, obeliſco notata ſunt, utpote quæ non reperiantur in textu hebraico. Commode tamen addita ſunt propter ſequentia, nam infra dicit, Et factum eſt priuſquam finirem ſermones quos animo meo loquebar, &c.* ὤμων αὐτῆς] In MS. Ox. Complut. edit. & Ambroſio deeſt αὐτῆς. 16 ὑδρίαν αὐτῆς] In MS. Cott. Complut. edit. Philone De profugis & Ambroſio deeſt αὐτῆς. 9 καὶ τὰς καμήλους σου ὑδρεύσομαι] Ald. edit. καὶ τὰς καμήλοις σου ποτιῶ, καὶ ὑδρεύσομαι. 20 ἐπὶ τὸ ποτιστήριον] MS. Cott. cum Chryſoſtomo, εἰς τὸ ποτιστήριον. ἔδραμεν ἐπὶ τὸ φρέαρ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἔδραμε πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ· atque ita Ald. niſi quòd pro πάλιν, legat, ἔτι. ἀντλῆσαι ὕδωρ] In MS. Cott. & Ox. Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio, deeſt ὕδωρ. 22 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο] MS. Ox.

ἐπ' αὐτῶν. ἐνώτια χρυσᾶ] Complut. edit. cum Ambroſio, δύο ἐνώτια χρυσᾶ. ἀνὰ δραχμὴν] MS. Ox. ἀνὰ δίδραχμον, & Hieronymus in quæſtionibus hebraicis vertit *Didrachmum*. 25 χόρτασμα πολὺ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, χορτάσματα πολλά. 27 οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην ϗ τὴν ἀλήθειαν] MS. Ox. cum Chryſoſtomo addunt αὐτοῦ, & Theodoretus quæſt. 74. οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην ϗ τὸ ἔλεον αὐτοῦ. ἐμὲ εὐώδωκε] Theodor. ibidem, κἀμὲ ἐν ὁδῷ ἤγαγε. εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου] Complut. edit. cum Ambroſio addunt λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 30 ἐπὶ τὰς χεῖρας] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας. ϗ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα Ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης] MS. Ox. ϗ ὡς ἤκουσε Ῥεβέκκας λαλούσης. ἐπὶ τῶν καμήλων] MS. Ox. μετὰ τῶν καμήλων. 31 εὐλογητὸς κύριος] Complut. edit. cum Ambroſio, εὐλογητὸς κυρίου. 32 ϗ ὕδωρ τοῖς ποσὶν] MS. Cott. Ox. & Clementis cum Chryſoſtomo, ϗ ὕδωρ νίψαι τοῖς ποσίν. 35 κύριος ηὐλόγησε] Chryſoſtomus, κύριος ὁ θεὸς ηὐλόγησε. & MS. Cott. κύριος εὐώδωσε. 36 υἱὸν ἕνα] In MS. Cott. abeſt, ἕνα, prout in hebræo. γηρᾶσαι αὐτὸν] MS. Cott. γηρᾶσαι αὐτήν. ὅσα ἦν αὐτῷ] MS Cott. cum Chryſoſtomo, πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ. 39 μήποτε οὐ πορευθῇ ἡ γυνὴ] MS. Cott. & Ald. edit. μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι. 42 προέσομαι ἐν αὐτῇ] MS. Cott. cum Ald. edit. πορεύομαι ἐπ' αὐτήν. 43 ἕστηκα] Ald. edit. ἐφέστηκα. ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ. 44 ἡτοίμασε κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι] Chryſoſtomus, ἡτοίμασας τῷ θεράποντί σου. 45 εὐθὺς] MS. Cott. & Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἰδοὺ εὐθύς. πότισόν με] MS. Cott. cum Complut. editione & Ambroſio, addunt μικρὸν ὕδωρ, quæ in hebræo non ſunt. 46 ἐπὶ τὸν βραχίονα] Deſunt illa in MS. Cott. Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo reperiuntur. καμήλους μου ἐπότισεν] MS. Cott. & Ald. editio καμήλους ἐπότισεν. 47 ἀνάγγειλόν μοι] Deſunt in MS. Cott. & Ox. & Ald. edit. neque in hebræo habentur. περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια] Ald. edit. addit, ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, quæ in cæteris exemplaribus deſiderantur: ſcribendum potius, ἐπὶ τὸν μυκτῆρα αὐτῆς, ut Ezek 16. 12. ubi eadem phraſis habetur. 49 ἀπαγγείλατέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω] MS. Ox. ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μή, ἐπιστρέψω. Complut. verò edit cum Ambroſio ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω. εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστερὰν] Chryſoſtomus, εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά, qui etiam pro ἵνα ἐπιστρέψω, legit ϗ ἐπιστρέψω. 50 ἀποκριθεὶς δὲ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἀποκριθέντες δέ. τὸ πρόσταγμα.] Complut. edit. cum Ald. & Ambroſio πρᾶγμα, Chryſoſtomus ῥῆμα. MS. verò Cott. Ox. & Clementis lectionem codicis Regii confirmant. κακὸν καλῷ] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, κακὸν ἢ καλόν. 52 τῶν ῥημάτων τούτων] Complut. edit. cum Ald. τῶν ῥημάτων αὐτῶν. 53 ἐξενέγκας] Complut. edit. προσενέγκας, ſcribendum fortè προσενέγκας. ϗ χρυσᾶ] MS. Cott. ϗ σκεύη χρυσᾶ, ut in hebræo. 54 ϗ ἀναστὰς πρωΐ] Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἀναστὰς ὁ παῖς τὸ πρωΐ. 55 μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται] Complut. edit. cum Ambroſio, μετὰ τοῦτο ἀπελεύσεται. Chryſoſtomus verò μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε. 56 ϗ κύριος] MS. Ox. ϗ γὰρ κύριος. εὐόδωσε] Ald. edit. εὔοδον αὐτὸ ἐν ἐμοί. 57 ϗ ἐρωτήσωμεν] Ald. edit. ϗ ἐρωτήσωμεν. Complut. verò edit. cum Ambroſio, ſine copula. ἐρωτήσωμεν. 59 ϗ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς] Aq. ϗ τὴν τιθηνὸν αὐτῆς. Symm. ϗ τὴν τροφὸν αὐτῆς. τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς] Deſunt hæc in Ald. edit. malè. 61 ἀναστᾶσαι δὲ Ῥεβέκκα] MS. Cott. addit ἀπῆλθε. ϗ αἱ ἅβραι] Aq. παιδίσκαι. Symm. κοράσια. 62 ἐπορεύετο] Ald. edit. διεπορεύετο. διὰ τῆς ἐρήμου] In hebræo nihil eſt quod his verbis reſpondeat. Apud 70. autem interpretes idem eſt διὰ τῆς ἐρήμου, quod τῇ ἐρήμῳ, qui etiam ἐπὶ τῆς ἐρήμου, & κατὰ τὴν ἔρημον, pro eodem uſurpant cùm de cœli plaga, Meridie, ſermo eſt. ἔρημος autem hoc loco, neque *deſertum* neque *Meridiem* ſignificat, ſed *receſſum* & *ſolitudinem*, quo ſenſu apud Evangeliſtas ſæpius, qui etiam ἐρημιτικῶς adhibent, κατ' ἰδίαν. 63 ἐξῆλθεν] Chryſoſtomus ὀψέει. ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης] Complut. edit. ἀδολεσχῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς δείλην. Aq. autem pro ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον, vertit, ὁμιλῆσαι ἐν χώρᾳ. & Symm. λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ. τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε] Ald. edit. τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. 67 εἰσῆλθε δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ] Aq. ϗ εἰσήγαγεν αὐτὴν Ἰσαὰκ εἰς τὴν σκηνὴν Σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ut notat Procopius in Geneſ.

CAP. XXV.

8 Ἐν γήρᾳ καλῷ] Aq. & Symm. ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ] MS. Cott. & Ox. cum Chryſoſtomo, hom. 28. in Matth. (qui etiam ante illa ἐν γήρᾳ καλῷ ex cap. 15. præfigit vocem τραφεὶς) πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. In ſcholiis Romanæ editionis per metatheſin literarum pro πατέρας legitur φρέας. 9 οἱ δύο υἱοὶ] Deeſt vox δύο in MS. Cott. neque in hebræo habetur, licet in omnibus aliis exemplaribus reperiatur. τοῦ Σαὰρ] Ald. edit. τοῦ υἱοῦ Σαὰρ ut in hebræo. ὅ ἐστιν ἀπέναντι] MS. Ox. Complut. edit. & Aldina ὅς ἐστιν ἀπέναντι. MS. autem Cott. cum codice Regio conſentit. 12 Ἄγαρ ἡ παιδίσκη] Complut. edit. cum Ambroſio Ἄγαρ ἡ Αἰγυπτία ἡ παιδίσκη. 13 τὰ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ] Compl. edit. cum Ambroſio, ϗ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ. 16 κατὰ ἔθνος] MS. Ox. κατὰ γένος. MS. Cott. cum Complut. Ald. & Ambroſio κατὰ ἔθνη. 17 πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ] MS. Ox. πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. 20 ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀδελφὴν Λαβὰν τοῦ Σύρου] Hæc in Complut. edit. Ald. & Ambroſio feſtinantis librarii incuriâ omittuntur. In MS. autem Cott. Ox. & Clementis reperiuntur, prout in hebræo. 21 ἔλαβεν ἐν γαστρὶ] Complut. edit. cum Ambroſio συνέλαβεν ἐν γαστρί. 22 ἐσκίρτων] Hieronymus de quæſt. hebraicis, *& movebantur filii ejus in ea: pro* quo *70 interpretes poſuerant ludebant ſive calcitrabant, quod Aquila* tranſtulit, *compingebantur* (ut in MS. Bibliothecæ Regiæ, non autem *conſtringebantur*, ut in impreſſis) *filii in utero ejus. Symmachus vero in ſimilitudinem navis in ſuperficie ferebantur.* In ſcholiis Romanæ editionis, Symmachus διεπάλαιον tranſtuliſſe dicitur, fortè ἐπεπόλαζον: quod attinet ad vocem, διέπλεον, quæ in impreſſis codicibus Hieronymi reperitur, cum in MS. Regio non inveniatur, cur conjectura noſtra improbanda ſit, non video. 26 ὅτε ἐγέννησεν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. Ald & Ambroſio, ὅτε ἔτεκεν. 27 ἄπλαστος] Aq. ἁπλοῦς. Symm. ἄμωμος. οἰκῶν οἰκίαν] MS. Cott. & Ald. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 15. οἰκῶν ἐν οἰκίᾳ. MS. autem Ox. cum Complut. edit. Philone De congreſſu quærendæ eruditionis gratiâ, & Chryſoſtomo cum codice Regio conſentiunt. 29 ἕψημα] Complut. edit. cum Ambroſio ἕψημα φακοῦ, ut infra verſu ultimo. 32 τελευτᾶν] MS. Cott. τελευτῆσαι. 34 ᾤχετο] Complut. edit. ἀπῴχετο.

CAP. XXVI.

1 Τοῦ πρότερον] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit & Ambroſio, τὸν πρότερον Ald. edit. & Chryſoſtomus lectionem codicis Regii confirmant. 3 παροίκει] Ald. edit. παροικήσεις. δώσω πᾶσαν] Deeſt vox πᾶσαν in MS. Ox. & Complut. edit. & in Ambroſio. 4 ϗ δώσω τῷ σπέρματί σου] Philo De rerum divinarum hærede, δώσω σοι ϗ τῷ σπέρματί σου. Exemplaria autem omnia cum Euſebio De demonſtratione lib. 1. & Chryſoſtomo, lectionem codicis Regii (quæ hebraico fonti reſpondet) tuentur. 4 ἐνευλογηθήσονται] Complut. edit εὐλογηθήσονται, contra quam in MS. Ox. Ald. edit. Philone, Euſebio De demonſtrat. lib. 1. & Chryſoſtomo. 5 τὰ προστάγματά μου] Complut. edit. cum Ambroſio, πάντα τὰ προστάγματά μου. & ſic ſtatim infra πάντα τὰ νόμιμά μου, pro τὰ νόμιμά μου, & Philo pro τὰ δικαιώματά μου, ϗ τὰ νόμιμά μου legit τοὺς νόμους μου ϗ τὰς κρίσεις. 10 ϗ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν] MS. Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ϗ ἐπήγαγες ἂν ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν. Pro ἄγνοιαν, Aq. & Symm. vertunt πλημμέλημα. 11 ἁπτόμενος] MS. Ox. & Complut. edit. ἀψάμενος. ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ] MS. Clementis ἢ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. 12 ἑκατοστεύουσαν κριθὴν] Aq. ἑκατὸν εἰκασμένον. 15 ϗ ἔπλησαν] MS. Ox. ϗ ἐνέπλησαν. 17 κατῴκησεν ἐκεῖ] Ald. edit. κατεσκήνωσεν ἐκεῖ. 18 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] Deſunt hæc in MS. Ox. prout in hebræo. 20 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. ἐχθρία] Aq. ἀντικειμένη. Symm. ἐναντίωσις. 21 ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] Complut. editio, ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. 24 εὐλογήσω σε] Ald. edit. εὐλόγηκά σε. 25 ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ἰσαὰκ φρέαρ] In MS. Clementis, Complut. edit. & Ambroſio additur, ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων. 27 ἀπεστείλατέ με] Complut. edit. ἐξαπεστείλατέ με. 29 μεθ' ἡμῶν κακά] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio μεθ' ἡμῶν κακόν. ϗ νῦν εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου] Complut. edit. cum Chryſoſtomo, ϗ νῦν εὐλογημένος σὺ ὑπὸ κυρίου. 31 ὤμοσεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio ὤμοσεν ἕκαστος τῷ πλησίον, & Chryſoſtomus, ὤμοσεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. 32 οὐχ εὕρομεν ὕδωρ] In Complut. edit & Ambroſio εὕρομεν ὕδωρ, ſine negatione, prout in hebræo, & verſione Aquilæ & Symmachi, ut Hieronymus de quæſt. hebraicis obſervat. 33 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὅρκος] Complut. edit. & Ald. cum Philone De plantatione Noë, Cyrillo & Ambroſio, ἐκάλεσε αὐτὸ ὅρκος. In hebræo & verſione Aquilæ & Symmachi, eſt, *ſaturitas*, ut obſervat idem Hieronymus. Ego, ſi Conjecturæ locus ſit, pro ὅρκος, leviſſimâ literarum metatheſi factâ, reponendum puto κόρος, quâ voce 70 ſeniores in ſuâ verſione uſos eſſe non dubito (qui etiam verba præcedentia per interrogationem, quæ affirmationi æquipollet, legiſſe videntur οὐχ εὕρομεν ὕδωρ;) cùm paulo ſuprà hoc capite e valle Gerarorum ad puteum juramenti antea a patre Abrahamo effoſſum aſcendiſſe dicatur Iſaacus; juxta quem novum hunc puteum famuli ejus fodiſſe narrantur, cui a *ſatietate* & *abundantia*, non autem a *juramento* novum nomen impoſitum eſt. Summa affinitas vocum hebraicarum שבעה *juramentum*, & שבעה *ſaturitas*, quæ ſolâ poſitione puncti in dextro & ſiniſtro cornu literæ ש inter ſe differunt, errori anſam præbuiſſe videtur. Sed conjecturæ huic noſtræ, cum exemplaria omnia & Patres ſupra allati reclament, & Euſebius etiam De nominibus locorum ſacræ ſcripturæ, non tantum Abrahami ſed Iſaaci huic puteo a juramento nomen inditum eſſe affirmat; lectori, quam lectionem amplectatur, liberum relinquimus. Euſebii verba ſunt, ἑρμηνεύεται δὲ Βηρσαβεὲ φρέαρ ὅρκου, ἀπὸ τῆς Ἀβραὰμ ϗ Ἰσαὰκ πρὸς τὸν Ἀβιμέλεχ ὁρκωμοσίας. ὄνομα τῇ πόλει] Complut. edit. cum Ambroſio, ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ. Cyrillus cum codice Regio conſentit. Procopius in Geneſ. *Syrus non habet vocem civitatis; nec in illo tractu reperitur iſto nomine urbs: loci igitur fuerit nomen non urbis.* 35 ϗ ἦσαν ἐρίζουσαι] Procopius ibidem, *Syrus habet, & diſplicebant; Hebræus vero, non ceſſabant irritare & ad iram provocare.*

CAP. XXVII.

1 Μετὰ τὸ γηρᾶσαι] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐν τῷ γηρᾶσαι. 4 ἔνεγκον] Complut. edit. & Ald cum Chryſoſtomo, ἔνεγκε. 6 τὸν ἐλάσσω] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸν νεώτερον. 7 ἔνεγκόν μοι θήραν] MS. Ox. cum Chryſoſtomo, ἔνεγκέ μοι θήραν, Complut. autem edit. cum Ambroſio, θήρευσόν μοι θήραν. πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με] Deſunt hæc in Compl. edit. & Ambroſio; malè. 12 καταφρονῶν] Aq. καταμωκώμενος, Symm. καταπαίζων. ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν] MS. Ox. ἐπάξω ἐμαυτῷ. 18 τῷ πατρὶ αὐτοῦ] Ald. edit. cum Cyrillo, τῷ πατρί. 19 ἐγὼ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου] MS. Ox. ἐγώ εἰμι Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου υἱός. 20 τί τοῦτο ὃ ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον] MS. Ox. τί τοῦτο ὅτι ἐτάχυνας τέκνον. Chryſoſtomus, τί τοῦτο ὅτι ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον. Complut. edit. & Ald. cum Philone, qui in tribus diverſis tractatibus ter hunc locum laudat, lectionem codicis Regii confirmant. 22 ἡ φωνὴ, φωνὴ Ἰακὼβ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἡ μὲν φωνὴ, φωνὴ Ἰακώβ. 27 τὴν ὀσμὴν] Cyrillus Glaphyr. lib. 3. τῆς ὀσμῆς. ϗ εἶπεν] Cyrillus addit αὐτῷ. ὀσμὴ ἀγροῦ] Diodorus, ὁ Σύρος, ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει. & ſic Procopius in Geneſ. *Syrus, odor telluris:* 28 δῴη σοι ὁ θεὸς] Complut. edit. δώσει σοι ὁ θεός. Cyrillus, δῴη σοι κύριος, at Chryſoſtomus, δώσει σοι κύριος. τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo, & Cyrillo, deeſt vox ἄνωθεν. ϗ πλῆθος] MS. Clementis, ϗ πλῆθες. Cyrillus πλῆθος ſine copula. 29 προσκυνήσουσί σοι ἄρχοντες] Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες. 30 ϗ Ἡσαῦ] Chryſoſtomus, ϗ ἰδοὺ Ἡσαῦ. 31 ϗ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio deſunt illa, τῷ πατρὶ αὐτοῦ, & in Ald. edit. deeſt vox αὐτοῦ. 33 ϗ εἰσήνεγκας] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ εἰσήνεγκε. εὐλογημένος ἔστω] Complut. edit cum Ambroſio, εὐλογημένος ἔσται. 35 δόλου] Aq. ἐνέδρας. Symm. ἐν ἐπιθέσει. ἔλαβε] MS. Ox. εἴληφε. 36 οὐχ ὑπελίπου μοι εὐλογίαν] MS. Ox. οὐχ ὑπελείφθη σοι εὐλογία. Complut. autem edit cum Ambroſio, οὐχ ὑπολέλειπταί μοι εὐλογία. Ald. edit. cum Chryſoſtomo lectionem codicis Regii tuentur. 37 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας] Ald. & Rom. πεποίηκα. Complut. τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οἰκέτας. ἐστήριξα] Complut. edit. ἐστερέωσα. 38 ἀναβοήσαντος φωνῇ Ἡσαῦ]

Ἠσαῦ] MS. Clementis & Ald. edit. ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ. 40 ἔσται] Procopius in Geneſ. *Syrus erit pro reſipiſcas, accipit dicens, Si reſipueris & vitæ tuæ bellicoſum inſtitutum omiſeris, Deique timorem imbiberis, cognoſces eum.* 41 ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ apud Cyrillum. 42 ἀπηγγέλη δὲ τῇ Ῥεβέκκᾳ] Cyrillus ἀπηγγέλθη δὲ τῇ Ῥεβέκκᾳ. τοῦ ἀποκτεῖναί σε] MS. Ox. τοῦ θανατῶσαί σε. 45 τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ] Deſunt illa ἀπὸ σοῦ, apud Cyrillum. ἀτεκνωθῶ] Complut. edit. ἀποτεκνωθῶ. Rectius ἀτεκνωθῶ, cum MS. Ox. Ald. edit. Chryſoſtomo & Cyrillo, neque alibi vox ἀποτεκνόω, reperitur. 46 προσώχθικα] Aq. ἐοίκχανα. Symm. ἐνεκάκησα. ἵνα τί μοι ζῆν] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo ἵνα τί μοι τὸ ζῆν.

CAP. XXVIII.

1 Ἐκ τῶν θυγατέρων χαναὰν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων. 2 εἰς Μεσοποταμίαν Συρίας] Deeſt vox Συρίας in Compl. edit. Ald. Philone De profugis, & Ambroſio. 3 εὐλογήσαι σε] Complut. edit. cum Ambroſio addit, τέκνον. εἰς συναγωγὰς] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς συναγωγήν. 4 τοῦ πατρός σου] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, τοῦ πατρός μου. In hebræo, neque illa τοῦ πατρός σου, quam lectionem Cyrillus Glaphyr. lib. 4. & Theodoretus quæſt. 82. ſequuntur, neque hæc τοῦ πατρός μου, reperiuntur. 6 ἴδε δὲ Ἠσαῦ] Ald. edit. ἰδὼν δὲ Ἠσαῦ. καὶ ἀπῴχετο] Compl. edit. cum Ambr. καὶ ἀπέστειλεν. λαβεῖν ἑαυτῷ γυναῖκα] MS. Ox. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio, addunt vocem ἐκεῖθεν, ut in hebræo. λήψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων χαναὰν] MS. Ox. λήψῃ θυγατέρα τῶν χαναναίων σεαυτῷ γυναῖκα, Complut. edit. cum Ambroſio, λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων. 7 ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν] Ald edit. addit Συρίας, ut in hebræo. Auguſtinus Locutionum lib. 1. author eſt vocem Συρίας aſteriſco notari, quippe quæ ex aliis interpretibus addita ſit, cum in LXX. ſeniorum editione non repereretur. 8 καὶ εἶδεν] Ald. edit. ἰδὼν δὲ καί. θυγατέρες χαναὰν] MS. Ox. θυγατέρες τῶν χαναναίων. 11 καὶ ἐπέθηκε] Scribendum potius ὑπέθηκε (ut MS. Ox. Complut. edit. & Ald. infra verſu 18.) MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. cum. Juſt. Martyre Dial. Cyrillo, & Euſebio De demonſtratione lib. 1. 5 & lib. 5. 10. καὶ ἔθηκε. 12 κλίμαξ ἐστηριγμένη] MS. Ox. κλίμαξ ἐστηρίχθη. Chryſoſtomus, κλίμαξ ἦν ἐστηριγμένη. 13 ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ] Euſebius libris ſupra memoratis, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς Ἀβραὰμ, & Juſt. Martyr Dial. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός. καὶ τῷ σπέρματί σου] *MS.* Ox. addit. μετὰ σέ. 14 ἄμμος τῆς θαλάσσης] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre Dialog. Euſebio De demonſtrat. lib. 1. 5. & Ambroſio, ἄμμος τῆς γῆς. Idem tamen Euſebius lib. 5. 10. cum Cyrillo & Chryſoſtomo habet, ἄμμος τῆς θαλάσσης. ἐπὶ λίβα] Juſt Mart. Dial. ἐπὶ νότον. 15 ἐγὼ μετὰ σοῦ] Ald edit. cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. 10. & Theodoreto quæſt. 83. ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ] Complut. autem edit. cum Juſt. Martyre, Clemente Alexandrino Pædag. lib. 1. 7. & Cyrillo lectionem codicis Regii confirmant. ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐν τῇ γῇ πάσῃ. ἐγκαταλίπω] Complut. edit. cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. ἐγκαταλείπω. & Theodor. quæſt. 83. ἐγκαταλείψω. 16 ἀπὸ τοῦ ὕπνου] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἐκ τοῦ ὕπνου. 18 ὃν ἔθηκεν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Mart. Dial. Euſebio De demonſtrat. lib. 1. & lib. 5. Cyrillo & Ambroſio, ὃν ὑπέθηκεν. ἐκεῖ] Deeſt apud Euſebium lib. 5. neque in hebræo habetur. 19 καὶ ἐκάλεσε Ἰακὼβ] In Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio deeſt Ἰακὼβ. Juſt. verò Mart. Dial. & Euſebius lib. 5. cum Chryſoſtomo lectionem codicis Regii confirmant. οἶκος θεοῦ] Aq. Βαιθήλ. οὐλαμμαοὺς] MS. Ox. & Ald. edit. οὐλαμμαοῦς. Complut. edit. λαμμαοῦς, alii libri habent οὐλαμλοὺζ. Aq. πρότερον λοὺζ. infra cap. 35. & 48. addita literâ *α* finali ſcribitur λουζὰ, atque ita Euſebius De nominibus locorum S. Scripturæ, Βαιθήλ, κώμη Αἰλίας ἄποθεν σημείοις δώδεκα ἐκ δεξιῶν ἀνιόντων ἐπὶ τὴν Νεάπολιν, ἣ δὲ τὸ πρότερον ἐκαλεῖτο Λουζὰ, quo nomine urbem olim appellatam fuiſſe ex verbis ipſis contexûs cap. 35. liquidò apparet. 20 ἐγὼ πορεύομαι] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐγὼ πορεύσομαι. MS. Ox. ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ. Chryſoſtomus cum codice Regio conſentit. 21 καὶ ἀποστρέψῃ με] Ald. edit. καὶ ἀποστρέψει με. Complut. autem edit. cum Ambroſio, καὶ ἀποστρέψομαι, *MS.* Ox. cum Chryſoſtomo lectionem codicis Regii confirmant.

CAP. XXIX.

1 Τὸν υἱὸν Βαθουὴλ] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸν ἐκ Βαθουήλ. 2 ἐπὶ τὸ αὐτὸ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, & Ambroſio ἐπ᾽ αὐτοῦ. ἐπότιζον τὰ ποίμνια] MS. Ox. ἐπότισαν τὰ πρόβατα. 3 ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια] Complut. edit. cum Ambroſio addit, καὶ αἱ ποιμένες. καὶ ἀπεκάθιστον] Complut. edit. cum Ambroſio καὶ πάλιν ἀπεκαθίστων. 7 οὔπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη] Complut. edit. cum Ambroſio, οὔπω συναχθῆναι τὰ ποίμνια. ποτίσαντες τὰ πρόβατα] Cyrillus Glaph. lib. 4. ποτίσατε τὰ πρόβατα καί. paulo tamen infra, ibidem ubi hæc repetuntur, lectio textûs retinetur. 8 δυνησόμεθα] Complut. edit. cum Ambroſio δυνάμεθα. ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος] MS. Ox. ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ φρέατος. In Complut. autem edit. & Ambroſio deſunt illa, τοῦ στόματος. ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα] Cyrillus, ποτιοῦμεν αὐτά. 9 καὶ Ῥαχὴλ] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἰδοὺ Ῥαχήλ. μετὰ τῶν προβάτων] Complut. edit. cum Ambroſio addit, τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς] MS. Ox. ἔβοσκεν αὐτά. 10 Illa uncis incluſa [καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ] deſiderantur in MS. noſtro, & Cyrillo. 12 ἀνήγγειλε τῇ Ῥαχὴλ] MS. Ox. ἀνήγγειλε Ἰακὼβ τῇ Ῥαχήλ. ὅτι ἀδελφὸς] MS. ὅτι ἀδελφιδοῦς. καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστὶ] Deſunt hæc in Ald. edit. malé. δραμοῦσα ἀπήγγειλε] MS. Ox. δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλε. κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα] MS. Ox. πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 13 τοὺς λόγους τούτους] Complut. edit. cum Ambroſio, τοὺς λόγους αὐτῆς. 14 ἐκ τῆς σαρκὸς] Cyrillus cum Chryſoſtomo, ἐκ τῶν σαρκῶν. 17 καὶ ὡραία τῇ ὄψει] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo & Ambroſio addunt, σφόδρα. 21 εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Λάβαν, ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτὴν] Deſunt hæc omnia in Ald. edit. feſtinantis librarii vel typographi incuriâ. Complut. edit. cum Cyrillo δός, pro ἀπόδος, qui etiam, ἡμέραι, addit, μου. 22 γάμον] Aq. & Sym. πότον. 23 εἰσήγαγεν αὐτὴν] Deeſt αὐτὴν apud Cyrillum. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακὼβ] Deſunt hæc in MS. Ox. 24 τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην] MS. Ox. παιδίσκην αὐτῇ. Complut. & Ald. edit. τὴν παιδίσκην. Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmat, niſi quòd omittat, αὐτῇ. 25 ἐδούλευσά σοι] Ald. edit. cum Cyrillo, ἐδούλευσα περὶ σοί. 26 εἶπε δὲ Λάβαν] Ald. edit. ἀπεκρίθη δὲ Λάβαν· ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν] Complut. edit cum Ambroſio, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, τὴν νεωτέραν πρινὴ τὴν πρεσβυτέραν] MS. Ox. τὴν πρεσβυτέραν ἐχάτως τῇ νεωτέρᾳ. Complut. editio, τὴν νεωτέραν πρὶν τῆς πρεσβυτέρας. 27 ἐργᾷ] Pro ἐργάσῃ Dialecto Bœoticâ, ſic Reg. 29. ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν. & Deutr. 31. κοιμᾷ. Chryſoſtomus legit, κοιμάσῃ. 29 καὶ ἔδωκε Λάβαν] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo & Ambroſio, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λάβαν. τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην] In Ald. edit. deſunt, αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. 31 ὅτι ἐμισεῖτο] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone Alleg 2. & rurſus De rerum divinarum hærede, & Ambroſio, ὅτι μισεῖται. 32 τὴν ταπείνωσιν. νῦν ἀγαπήσει με ὁ ἀνήρ μου] Ald. edit. τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν, νῦν οὖν ἀγαπήσει με ὁ ἀνήρ μου, 33 καὶ παρέδωκε] MS. Ox. προσέθηκε. 34 ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται] MS. Ox. ἐν τῷ νῦν καιρῷ προσέθηκέ μοι ὁ θεὸς, καὶ πρὸς ἐμοῦ ἔσται. 35 διὰ τοῦτο ἐκλήθη] MS. Ox. Compult. edit. & Ald. cum Ambroſio, διὰ τοῦτο ἐκάλεσε.

CAP. XXX.

1 Δός μοι τέκνα] Complut. edit. cum Ambroſio, δός μοι τέκνον. τελευτήσω ἐγώ] Chryſoſtomus homiliâ, Non eſſe deſperandum de ſeipſo, &c. ἀποθανοῦμαι. 2 ἐθυμώθη δὲ] Ald. editio, θυμωθεὶς δέ. μὴ ἀντὶ τοῦ θεοῦ] Philo, Alleg. 2. οὐ γὰρ ἀντὶ θεοῦ. Idem tamen Alleg. 3. lectionem codicis noſtri retinet. καρπὸν κοιλίας] Chryſoſtomus, καρποῦ κοιλίας. 3 Ῥαχὴλ τῷ Ἰακὼβ] MS. Ox. addit, τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ἵνα τεκνοποιήσωμαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ τεκνοποιηθήσομαι ἐξ αὐτῆς. 5 ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ] MS. Ox. ἡ παιδίσκη αὐτῆς· in hebræo hæc non habentur. 8 συνελάβετό μοι] Chryſoſtomus, συναντελάβετό μου. Aq. συναναστρέψέ με. ἠδυνάσθην] Chryſoſtomus, ἠδυνώθην, ſcribendum proculdubio, ἠδυνήθην, gemino errore typographico ſublato. 9 ἔστη τοῦ τίκτειν] Complut. edit. ἀπέστη τοῦ τίκτειν· rectius ἔστη. εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ] Deſunt hæc in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. & in Ambroſio, neque in hebræo reperiuntur. 11 ἐν τύχῃ] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, εὐτύχηκα, Chryſoſtomus, τετύχηκα, i.e. ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ, ut ipſe interpretatur. MS. Clementis & Ald. editio cum codice noſtro conſentiunt. 13 μακαρίζουσί με πᾶσαι αἱ γυναῖκες] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, μακαρίζουσί με αἱ γυναῖκες. 14 ἐν ἡμέραις θερισμοῦ] Complut. edit. & Ald cum Ambroſio, ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ. MS. autem Ox. Chryſoſtomus & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. μῆλα μανδραγόρου] Chryſoſtomus, μῆλα μανδραγορῶν. Ῥαχὴλ τῇ Λείᾳ] Complut. edit. & Ald cum Cyrillo & Ambroſio addunt, τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, quæ in hebræo non ſunt. 16 εἰσῆλθε δὲ Ἰακὼβ] MS. Ox. ἦλθε δὲ Ἰακώβ. 17 ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς] MS. Ox. ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ Λείᾳ. Complut. autem edit. & Ald. ἐπήκουσεν ὁ θεὸς Λείας. 20 δεδώρηταί μοι ὁ θεὸς δῶρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ] Hæc verba interpunctione laborare videntur: illa enim ἐν τῷ νῦν καιρῷ, cum ſequentibus conjungenda ſunt, & præcedentia puncto claudenda ſunt, ut in hebræo. 21 καὶ ἔστη τίκτειν] Deſunt hæc in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, prout in hebræo. 22 ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεός] Cyrillus, ἐπήκουσεν αὐτῆς κύριος. 23 ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος] Cyrillus ἀφεῖλεν ἀπ᾽ ἐμοῦ ὁ θεὸς τὸ ὄνειδος. 24 προσθέτω ὁ θεός] MS. Ox. προσέθηκέ μοι ὁ θεός. Complut. autem edit. cum Chryſoſtomo, & Cyrillo, προσέθετό μοι ὁ θεός. Ald. edit. cum Theodoreto, quæſt. 190. lectionem codicis noſtri confirmant. 26 ἀπόδος μοι τὰς γυναῖκας] Cyrillus addit μου, atque ita ſtatim poſt παιδία. 27 οἰωνισάμην ἄν] Complut. editio cum Ambroſio, οἰωνισαίμην ἄν. 28 διάστειλον] Aq. ἐπονόμασον. Symm. ὅρισον. 30 μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα ἐναντίον μου] MS. Ox. cum Cyrillo & Ambroſio, μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον μου. In Complut. autem edit. & Ald. deeſt poſterius ἦν. 32 παρελθέτω τὰ πρόβατα] Complut. edit. & Ald cum Cyrillo & Ambroſio, παρελθέτω πάντα τὰ πρόβατα. καὶ διαχώρισον] Ald. edit. καὶ διαχωρίσω. Cyrillus, διαχώρισον, ſine καί. πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι] Cyrillus πᾶν πρόβατον ποικίλον καὶ ὀρφνὸν καὶ πᾶν βόσκημα φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν τῶν αἰξίν] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν τῶν αἰξίν· & ſic Ald. niſi quod repetat, ἐν τοῖς ἄρνασι, malé. 33. καὶ ἐπακούσεταί μοι] Ald. edit. καὶ ἔσται μοι καὶ ἐπακούσεταί μοι. [Chryſoſtomus & Cyrillus, καὶ ἐπακούσεταί μου. 35 τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους] Symm. τοὺς λευκόποδας. διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, ποίμνιον κατὰ μόνας, quæ in hebræo non ſunt. 37 ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυΐνην, καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακώβ] Deſunt hæc omnia in Ald. edit. feſtinantis librarii vel typographi incuriâ. τὸ χλωρὸν] Ald. edit. λευκόν. 38 ἐνώπιον τῶν ῥάβδων] In hebræo eſt, ἐνώπιον τῶν προβάτων. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν] Deeſt καὶ in Complut. edit. & apud Cyrillum. εἰς τὰς ῥάβδους] Priore loco in hebræo non habentur. 39 Illa uncis incluſa [καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους] In codicibus Vaticanis, ut obſervat Canterus, & apud Chryſoſtomum reperiuntur: in MS. verò Ox. prout in noſtro, & Clementis, Complut. edit. & Ald. Cyrillo & Ambroſio deſiderantur. 40 καὶ ἔστησεν ἐναντίον] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio, καὶ ἔθηκεν ἐναντίον. 41 ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων] MS. Ox. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡς ἐνεκίσσων. Chryſoſtomus, ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ἐνεκίσσων. 42 ἡνίκα γὰρ ἔτεκε] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἡνίκα δ᾽ ἂν ἔτεκε, & Chryſoſtomus, ἔτικτε, pro, ἔτεκε. τὰ ἄσημα] Philo De rerum divinarum hærede, τὰ μὲν ἄσημα. Pro, ἄσημα, autem Aquila vertit, ὄψιμα, & Symm. δευτερόγονα. 43 σφόδρα, σφόδρα] Deeſt alterum σφόδρα apud Cyrillum. κάμηλοι καὶ ὄνοι] Complut. edit. addit, καὶ ἡμίονοι, & Cyrillus, qui Glaph. 5. bis hæc verba laudat, uno loco addit, altero demit.

CAP. XXXI.

2 Οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν] Ald. edit. οὐκ ἦν πρόσωπον αὐτοῦ. 4 ἐκάλεσε Ῥαχὴλ καὶ Λείαν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἐκάλεσε Λείαν καὶ Ῥαχὴλ, contra quam in hebræo & Chryſoſtomo. οὗ τὰ ποίμνια] Complut. edit. cum Ambroſio, οὗ ἦν τὰ ποίμνια. Chryſoſtomus, οὗ τὰ ποίμνια ἐποίμαινεν. MS. Ox. Ald edit. cum Philone, Quòd deterius potiori inſidiari ſoleat, & Cyrillo Glaph. l. 5. lectionem codicis noſtri confirmant. 5 μεθ᾽ ἐμοῦ] MS. Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, πρὸς ἐμέ. Complut. edit. πρὸς ἐμοῦ, malé. 7 παρεκρούσατό με] Aq. & Symm. παρελογίσατό με. δέκα ἀμνῶν] Cyrillus, δέκα ἀμνάδων. Aq. δέκα ἀριθμούς. Symm. δεκάκις ἀριθμῷ. Euſebius, ὁ Σύρος, δεκάκις, ἀντὶ τοῦ, πολλάκις. Procopius in Geneſ. *Aquila reddidit,*

reddidit, decem numeros; Symmachus, numero decies. Hebræus habet, *decies irrita fecit pacta. Syrus autem, mutavit mercedem meam decies.* (i.e.) *ſæpius.* οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός] Ald. edit. addit, τοῦ πατρός μου. 10 ἰδοὺ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio addunt, ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, quæ in hebræo & reliquis exemplaribus non reperiuntur. ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἐν τῷ ὕπνῳ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ; cum quibus conſentiunt Juſt. Mart. & Philo, Quod ſomnia a Deo mittantur; niſi quod τοῖς ὀφθαλμοῖς, legant ſine præpoſ. ἐν. ἀναβαίνοντες ἦσαν] Deeſt ἦσαν apud Juſtinum; & Philo, ἀνέβαινον, legit pro, ἀναβαίνοντες ἦσαν. 11 Ιακὼβ, Ιακὼβ] In MS. Ox. Ald. edit. Philone, Chryſoſtomo & Cyrillo, Ιακὼβ non geminatur, prout neque in hebræo. Complut. autem edit. cum Juſt. Martyre, & Ambroſio lectionem codicis noſtri confirmant. τί ἐστι] Juſt. Mart. addit κύριε. 12 ϗ εἶπε] Philo addit, μοι. ἑώρακα γὰρ ὅσα] Euſebius Demonſtrat. lib. I. 5. ἑώρακα γὰρ πάντα ὅσα. reliqua verò exemplaria cum Juſtino Martyre, Philone, Chryſoſtomo, & Ambroſio, cum codice noſtro conſentiunt. 13 ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἤλειψας] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Mart. Philone, Euſebio, Theodoreto quæſt. 89. & Ambroſio, ἐν τόπῳ θεοῦ οὗ ἤλειψας. ἐκεῖ στήλην … ἐκεῖ εὐχὴν] Deeſt utrumque. ἐκεῖ, apud Philonem. ϗ ἔσομαι μετὰ σοῦ] Deſunt hæc in Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo habentur. 14 Ραχὴλ ϗ Λεία] In MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, Λεία ϗ Ραχήλ. μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν] Complut. edit. cum Ambroſio, μερὶς κληρονομίας ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς ἡμῶν. 16 πάντα τὸν πλοῦτον ϗ τὴν δόξαν] Philo De profugis, πᾶς ὁ πλοῦτος ϗ ἡ δόξα. 17 τὰς γυναῖκας ϗ τὰ παιδία αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους] Chryſoſtomus, τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ϗ τὰ παιδία, ϗ ἀνεβίβασεν αὐτὰς ἐπὶ τὰς καμήλους. 18 ἣν περιεποιήσατο] Ald. edit. ἣν ἐποίησεν, malè. ἀπελθεῖν πρὸς Ισαὰκ] Cyrillus, ϗ ἀπῆλθε πρὸς Ισαάκ. εἰς γῆν] Cyrillus, ἐν γῇ. 19 εἴδωλα] Aq. μορφώματα. Symm. θεραφείν. 20 ὅτι ἀποδιδράσκει] Ald. edit. ὅτι διδράσκει. Cyrillus, ὅτι ἀποδιδράσκε. 21 ϗ διέβη τὸν ποταμὸν] MS. Ox. ϗ ἀνέστη ϗ διέβη τὸν ποταμὸν, prout in hebræo. 23 παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ] Complutenſ. edit. cum Ambroſio, παραλαβὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ϗ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ἐδίωξεν] Complut. edit. κατεδίωξεν. 24 ὁ θεὸς πρὸς Λάβαν] Ald. edit. ἄγγελος πρὸς Λάβαν. 25 ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ] Ald. edit. ἔπηξε τὴν ὁδὸν τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. 27 μετὰ μουσικῶν τυμπάνων] Complut. edit. cum Ambroſio, μετὰ μουσικῶν ϗ τυμπάνων. 28 οὐκ ἠξιώθην] Complut. edit. οὐ κατηξιώθην. 30 νῦν οὖν πεπόρευσαι] MS. Clementis, νῦν οὖν εἰ ϗ πεπόρευσαι. MS. Ox. νῦν οὖν πορεύσῃ. & Complut. edit. νῦν οὖν πεπόρευσο. 31 Ιακὼβ εἶπε τῷ Λάβαν] In Romanâ edit. adduntur ex hebræo & interpretatione Aquilæ, vel Symmachi, aut Theodotionis, ὅτι ἐφοβήθην· quæ neque in MS. Ox. Clementis & noſtro, neque in edit. Complut. & Ald. reperiuntur, quas ab initio ad 47. caput Romana editio ſequitur, cùm mutilum euſque ſit exemplar Vaticanum. 32. παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς τοὺς θεούς σου &c.] Complut. edit. cum Ambroſio, παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῶσιν οἱ θεοὶ, quæ quidem verba in Complut. edit. ſuo loco mota ſunt. ἐπίγνωθι τί ἐστι] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπίγνωθι σύ. Chryſoſtomus, ἐπίγνωθι εἴ τι ἐστι. 33 ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἠρεύνησεν τὸν οἶκον Λείας. & ſic ſtatim infra, τὸν οἶκον Ιακὼβ, ſine præpoſitione. 34 ϗ ἐνέβαλεν αὐτὰ] MS. Ox. ϗ ἐνέκρυψεν αὐτά. 35 οὐ δύναμαι ἀναστῆναι] Compl. Ambroſ. οὐ δύνομαι ἀναστῆναι. τῶν γυναικείων μοι ἐστὶν] Ald. cum Chryſ. & Cyrillo, τῶν γυναικῶν μοι ἐστιν. ἠρεύνησε δὲ Λάβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ] Compl. Ambr. ἠρεύνησε δὲ Λάβαν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ. 37 ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου] Compl. Ambr. ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν σου. 39 θηριάλωτον] Complut. cum Ambroſio, θηριόβρωτον. οὐκ ἂν ἐνήνοχά σοι] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, οὐκ ἐνήνοχά σοι. ἀπ' ἐμαυτοῦ] Complut. Ald. cum Ambroſio, παρ' ἐμαυτοῦ. 40 τῷ καύσωνι] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, τῷ καύματι, MS. autem Ox. & Nazianzenus Orat. 28. lectionem codicis noſtri confirmant. 41 ἀντὶ τῶν θυγατέρων] MS Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων. δέκα ἀμνάσιν] Chryſoſtomus, δέκα ἀμνάδας. 42 τὸν κόπον] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸν πόνον. 43 αἱ θυγατέρες σου θυγατέρες μου, ϗ οἱ υἱοί σου, υἱοί μου, ϗ τὰ κτήνη σου κτήνη μου] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, αἱ θυγατέρες θυγατέρες μου, ϗ οἱ υἱοί υἱοί μου, ϗ τὰ κτήνη κτήνη μου. Philo de Cherubin, αἱ θυγατέρες μου, ϗ οἱ υἱοί μου, ϗ τὰ κτήνη μου. MS. autem Ox. cum Chryſoſtomo & Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. οἷς ἔτεκον] Chryſoſtomus, τοῖς τεχθεῖσιν. 44 διαθώμεθα διαθήκην] Ald. edit. διαθῶμαι διαθήκην. εἰς μαρτύριον] Cyrillus, εἰς μαρτυρίαν. εἶπε δὲ αὐτῷ Ιακὼβ, ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν. ἴδε ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ ϗ σοῦ] Deſunt hæc omnia in Complut. edit. & Ambroſio neque in hebræo habentur. MS. autem Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, & Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. 46 ϗ ἔφαγον ϗ ἔπιον] Deſunt illa ϗ ἔπιον, in MS. Ox. Complut. edit. Aldinâ, Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, prout in hebræo. 47 βουνὸς μάρτυς· Ιακὼβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν βουνὸς μαρτυρεῖ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo & Ambroſio, βουνὸς μαρτυρίας· Ιακὼβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν βουνὸς μάρτυς. 48 εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ιακὼβ, ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος ϗ ἡ στήλη αὕτη] Complut. edit. cum Ambroſio, εἶπε δὲ Λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. τὸ ὄνομα αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio. τὸ ὄνομα τοῦ τόπου. Ald. τὸ ὄνομα. 51 ἰδοὺ, ὁ βουνὸς οὗτος ϗ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη] Ald. edit. ἰδοὺ, ὁ βουνὸς οὗτος, ϗ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη. Complut. edit. cum Ambroſio, ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος, ϗ ἡ στήλη ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ μαρτυρεῖ, ὁ βουνὸς οὗτος, ϗ ἡ στήλη ἣν ἔστησα αὕτη μαρτυρεῖ. 55 ϗ ἀποστραφεὶς Λάβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἀπεστράφη Λάβαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Chryſoſtomus pro τόπον legit οἶκον.

CAP. XXXII.

1. Εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδὸν] Compl. Ambr. ſine præpoſitione, τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε] MS. Ox. ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ιακὼβ εἶδε. Complut. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἀναβλέψας εἶδε. In MS. Saravii, omnia illa, ϗ ἀναβλέψας εἶδε παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, obelo notantur. 3 ἀπέστειλε δὲ Ιακὼβ ἀγγέλους πρὸς Ησαῦ] MS. Ox Ald. & Romana edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo Glaph. lib. 5. ἀπέστειλε δὲ Ιακὼβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ησαῦ. 5 ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι] Cyrillus, ἀπέστειλα ἀγγεῖλαι. τῷ κυρίῳ μου Ησαῦ.] In MS. Sar. vox Ησαῦ, obelo notatur. 6 ἀνέστρεψαν] MS. Sar. ὑπέστρεψαν. Cyrillus, ἀπέστρεψαν, ἤλθομεν] Chryſoſtomus, ἀπήλθομεν. ϗ ἔρχεται] Complut. edit. Ald. & Romana cum Ambroſio, ϗ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται. MS. Sar. cum codice noſtro concordat. 7 ἐφοβεῖτο] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana, cum Chryſoſtomo & Cyrillo, ἐφοβήθη. ἠπορεῖτο] Chryſoſtomus, διηπορεῖτο. 8 ϗ ἐκκόψῃ] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, ϗ κόψῃ. MS. Sar. lectionem codicis noſtri ſequitur. 9 κύριε ὁ εἴπας μοι] Ald. edit. κύριε ὁ θεὸς ὁ εἴπας μοι. Rom. κύριε σὺ ὁ εἰπών μοι. MS. Sar. κύριος ὁ εἴπας μοι. 10 ἱκανοῦσαί μοι] Ald. edit. ἱκανός εἰμι, Complut. & Rom. ἱκανούσθω μοι. MS. Sar. ſequitur lectionem codicis noſtri. τῇ ῥάβδῳ μου διέβην] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo, Cyrillo, & Ambroſio, τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέβην. & pro διέβην Chryſ. homilia. 38. in Acta legit, διῆλθον. MS. Sar. Ald. edit. & Philo, Alleg. lib. 3. cum codice noſtro conſentiunt. 11 ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐκ χειρὸς Ησαῦ] Illa ἐκ χειρὸς poſteriore loco, deſunt in MS. Ox. Ald. edit. Chryſoſtomo & Cyrillo. πατάξῃ με, ϗ μητέρα ἐπὶ τέκνοις] MS Ox. & Ald. edit. πατάξῃ με ϗ μητέρας ἐπὶ τέκνοις. *MS.* Sar. Complut. edit. & Rom. cum codice noſtro concordant. voces autem, με ϗ, in *MS.* Sar. obelo notantur. 12 καλῶς, εὖ σε ποιήσω] In Complut. edit & Romanâ cum Ambroſio deeſt, καλῶς, & apud Chryſoſtomum & Cyrillum, εὖ, cum utrumque retinendum ſit, ut in *MS.* Ox. & Sar. cum Ald. editione. ϗ θήσω] *MS.* Ox. ϗ ἔσται. ἀπὸ τοῦ πλήθους] Complut. edit. & Rom. ὑπὸ τοῦ πλήθους. *MS.* Sar. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 13 ὧν ἔφερε δῶρα] Ald. edit. cum *MS.* Sar. ὧν ἔφερεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ δῶρα, & voces illæ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, aſteriſco notantur, prout quæ ſtatim ſequuntur, ϗ ἐξαπέστειλε. 15 ταύρους δέκα] Complut. edit. cum Ambroſio, ταύρους εἴκοσι. 16 ἔδωκε διὰ χειρὸς] Complut. edit. cum Ambroſio, ἔδωκεν αὐτὰ διὰ χειρός. 17 τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου] Complut. edit. cum Ambroſio, τίνος τὰ πορευόμενα ἔμπροσθέν σου. 19 ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ ϗ δευτέρῳ] In *MS.* Saravii voces, τῷ πρώτῳ ϗ, quæ in omnibus exemplaribus reperiuntur, obelo notantur. τοῖς προπορευομένοις] Forte, τοῖς πορευομένοις ὀπίσω, ut in hebræo. 20 παραγίνεται ὀπίσω] In *MS.* Saravii, παραγίνεται, obelo notatur. προπορευομένοις αὐτοῦ] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt, αὐτοῦ. Forte προπορευομένοις μου, ut in hebræo. 23 ϗ διέβη τὸν χειμάρρουν] *MS.* Sar. ϗ διεβίβασεν αὐτοὺς τὸν χειμάρρουν. 24 ἐπάλαιεν μετ' αὐτοῦ ἄνθρωπος] Aq. & Symm. ἐκυλίετο ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ. 25 ἥψατο τοῦ πλάτους] Chryſoſtomus, ἐκράτησε τοῦ πλάτους, infra tamen ſub finem capitis retinet vocem, ἥψατο. 26 οὐ μή σε ἀποστείλω] *MS.* Ox. οὐ μή σε ἀπολύσω. 28 οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ιακὼβ, ἀλλ' Ισραὴλ τὸ ὄνομά σου ἔσται] *MS.* Ox. οὐ κληθήσῃ Ιακὼβ, ἀλλ' Ισραὴλ τὸ ὄνομά σου ἔσται. *MS.* Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Illa autem, ἔσται τὸ ὄνομά σου, in *MS.* Sar. obelo notantur. ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ] Aq ἦρξας μετὰ θεοῦ. Symm. ἦρξω ἰσχύι πρὸς θεόν. μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔσῃ] Philo De temulentia, μετὰ ἀνθρώπων δυνατῶς, errore forte typographi. *MS.* Clementis & codices Vaticani cum Rom. editione, Juſt. Martyre, Euſebio, Theodoreto quæſt. 29. Chryſoſtomo & Cyrillo, μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔσῃ. *MS.* Saravii & Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 29 ἱνατί σὺ ἐρωτᾷς] Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre, Philone, Euſebio, & Cyrillo, ἱνατί τοῦτο σὺ ἐρωτᾷς. τὸ ὄνομά μου] Ald. edit. addit, ὅ ἐστι θαυμαστόν· quæ ut Scholiaſtes notat in hexaplis non reperiuntur. 30 εἶδος θεοῦ] Aq. πρόσωπον ἰσχυροῦ. Symm. φανουήλ. ϗ ἐσώθη μου ἡ ψυχή] Juſt. Mart. ϗ ἐχάρη μου ἡ ψυχή. 32 τὸ νεῦρον ὃ ϗ ἐνάρκησεν] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸ νεῦρον ὃ ἐνάρκησεν. Ald. edit. τὸ νεῦρον ϗ ἐνάρκησεν. Chryſoſtomus, ὃ ϗ ἐνάρκησεν, omiſſis, τοῦ νεύρου.

CAP. XXXIII.

1 ἀναβλέψας δὲ Ιακὼβ] In codice Vaticano ut obſervat Canterus adduntur, τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, & in MS. Saravii aſteriſco notantur, quæ in Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio non habentur. Aq. ϗ ἦρεν Ιακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Symm. ἐπάρας δὲ Ιακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, εἶδε, ϗ ἰδοὺ Ησαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος. Symm. εἶδε φανέντα Ησαῦ ἐρχόμενον. MS. Saravii lectionem codicis noſtri ſequitur. Illa verò ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, obelo notantur. αὐτὸς ϗ τετρακόσιοι] In MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio deeſt vox αὐτὸς, & apud Chryſoſtomum deeſt non tantum, αὐτὸς, ſed etiam ἐρχόμενος. ϗ ἐπιδιεῖλε Ιακὼβ] Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ϗ διεῖλε Ιακώβ. MS. Saravii cum codice noſtro conſentit, vox autem Ιακὼβ obelo notatur. Aq. ϗ ἡμίσευσεν Ιακώβ. 2 ϗ ἐποίησε] MS. Ox. & Rom. edit. cum Chryſoſtomo, ϗ ἔθετο. MS. Sar. lectionem codicis noſtri tuetur. 3 παρῆλθεν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio προῆλθεν, contra quam in hebræo. τῷ ἀδελφῷ] Ald. edit. τοῦ ἀδελφοῦ, malè. 4 ϗ προσέδραμεν συλλαβὼν αὐτὸν] MS. noſter & Saravii addunt, ἐφίλησεν ϗ, quæ in MS. Sar. obelo notantur. τράχηλον αὐτοῦ] Ald. edit. repetit ϗ κατεφίλησεν αὐτὸν· quæ in reliquis exemplaribus, Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio non ſunt. 5 ϗ ἀναβλέψας] Complut. edit. cum Rom. Chryſoſtomo & Ambroſio, ϗ ἀναβλέψας Ησαῦ. MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. codicem noſtrum ſequuntur. 5 ϗ τὰ παιδία] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, ϗ τὰ τέκνα. 7 Ραχὴλ ϗ Ιωσὴφ] MS. Saravii προσήγγισε Ιωσὴφ ϗ Ραχήλ. 8 χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, χάριν ἐναντίον σου. 10 εἰ εὕρηκα] Complut. edit. εἰ εὗρον, MS. Sar. μὴ δὴ εἰ εὗρον. εὐδοκήσεις με] Complut. edit. cum Ambroſio, εὐλογήσεις με. Chryſoſtomus, εὐδοκήσεις ἀντὶ τοῦ, τὸ ἀρέσκον μοι ποιήσεις. 11 ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεός] Procopius in Geneſ. *Aquila interpretatus eſt, quos* (ſcil. *pueros*) *dedit Deus ſervo tuo. Symm. quos donavit.* καί ἐστι μοι πάντα] MS. Ox. καί ἐστι μοι πολλά. ἐβιάσατο] Chryſoſtomus, παρεβιάσατο. 12 πορευθῶμεν ἐπ' εὐθεῖαν] Complut. edit. πορευθῶμεν εἰς εὐθεῖαν, Ald. edit. cum Chryſoſtomo, πορευσώμεθα ἐπ' εὐθεῖαν, (i.e.) ut interpretatur Chryſoſtomus, λοιπὸν κοινὴν ποιησώμεθα ὁδοιπορίαν. Symm ϗ πορευθῶμεν ἵνα συνοδεύσω σοι. Scholiaſtes, πορεύσομαι εἰς κατέναντίον σου. In *MS.* Sar. πορευσώμεθα, ϗ πορεύσομαι ἐπ' εὐθεῖαν, & illa, ϗ πορεύσομαι, aſteriſco notantur. 13 λοχεύονται ἐπ' ἐμέ] *MS.* Ox. κύουσιν ἐπ' ἐμοί. Ald. edit. χωλεύονται ἐπ' ἐμέ, perperam. καταδιώξω αὐτοὺς] *MS.* Ox & Ald. edit. cum Chryſoſtomo, καταδιώξω αὐτὰ, qui in margine habet αὐτοὺς, ut in noſtro. In *MS.* Sar. & Complut. edit. αὐτοὺς, pro quo legendum fortè αὐτὰς, referendo ſcilicet ad vocem βόες, quæ præceſſerat, non autem ad κτήνη, quæ ſequitur. 17 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου] In *MS.* Sar. vox ἐκείνου, obe-

lo notatur. 18 ὅτε ἦλθεν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. lib. 15. ὅτε ἐπανῆλθεν. *MS*. Ox. & Sar. cum Complut. edit. codicem noſtrum ſequuntur. παρενέβαλεν] In Rom. editione & Pariſienſi, errore typographi eſt, παρενέλαβε, contra fidem omnium exemplarium. 19. ἐκεῖνον ἀμνῶν] *MS*. Sar. ἑκατὸν ἀμνάδων.

CAP. XXXIV.

2 Εμμὼρ ὁ χορραῖος] *MS*. Ox. Εμμὼρ ὁ χετταῖος. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. lib. 15. & Ambroſio, Εμμὼρ ὁ Εὐαῖος. *MS*. Sar. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentiunt. ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, ϗ ἐταπείνωσεν αὐτήν] Ald. edit. ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, ϗ ἔτικε, ϗ ἐταπείνωσεν αὐτήν. 4 τὴν παιδίσκην ταύτην] *MS*. Sar. Complut. edit. & Rom cum Ambroſio, τὴν παῖδα ταύτην. 7 κατενύχθησαν] Ald. edit & Rom. cum Chryſoſtomo, κατενύγησαν (i.e.) ut ipſe interpretatur, ἐλυπήθησαν, οὐκ ἀνεκτὸν αὐτοῖς ὤφθη, ἀλλὰ ϗ πάνυ χαλεπὸν, ϗ λύπης αὐτοῖς ὑπόθεσις γέγονε. *MS*. Ox. & Sar. cum Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὅτι ἄσχημον ἐποίησε Συχὲμ ἐν Ισραὴλ] In *MS*. Sar. Ald. edit. Complut. & Rom. deeſt Συχὲμ, prout in hebræo. 10 ϗ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς] *MS*. Sar. cum Complut. edit. ἐμπορεύεσθε ἐν αὐτῇ. ϗ ἐγκλᾶσθε ἐν αὐτῇ] Complut. edit. ϗ κλᾶσθε ἐν αὐτῇ, & Chryſoſtomus, ϗ κλήσασθε ἐν αὐτῇ, qui tamen in margine habet ἐγκτᾶσθε. *MS*. Sar. ϗ ἐγκλήσασθε ἐν αὐτῇ. 11 πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, λέγων εὕροιμι χάριν. *MS*. Ox. εἰ εὗρον χάριν. 12 πληθύνατε τὴν φερνὴν] *MS*. Sar. addit. ϗ δόμα. τὴν παῖδα ταύτην] *MS*. Ox. τὴν παιδίσκην ταύτην. 13 ὅτι ἐμίαναν] *MS*. Ox. ὅτι ἐμίανεν, prout in hebræo, reliqua exemplaria in plurali legunt, ἐμίαναν, & Chryſoſtomus, ἐμόλυναν. 14 ϗ εἶπαν αὐτοῖς Συμεὼν ϗ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας, υἱοὶ δὲ Λείας] In Complut. edit. & Rom. deſiderantur illa, υἱοὶ δὲ Λείας. *MS*. Ox. & Sar. cum Ald. edit agnoſcunt, & in *MS*. Sar. omnia illa, Συμεὼν ϗ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας, υἱοὶ δὲ Λείας, obelo notantur. ποιῆσαι τοῦτο] *MS*. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἔχοντι ἀκροβυστίαν. 15 ἐν τούτῳ] Complut. edit. & Rom. μόνον ἐν τούτῳ. *MS*. Ox. & Sar cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν] In *MS* Sar. hæc verba obelo notantur, prout & illa quæ ſtatim ſequuntur, ϗ ὑμεῖς. 16 ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας] *MS*. Clementis, ληψόμεθα ἡμῖν εἰς γυναῖκας. In Complut. autem edit. & Ald. deeſt vox γυναῖκας, quæ in *MS*. Sar obelo notatur. 17 τοῦ περιτέμνεσθαι] Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ περιτέμνησθε. τὰς θυγατέρας ἡμῶν] Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, τὴν θυγατέρα ἡμῶν. *MS*. Ox. & Sar. cum edit. Ald. cum codice noſtro conſentiunt. ἀπελευσόμεθα] Complut. edit. πορευσόμεθα. 19 οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο] Chryſoſtomus per paraphraſin, οὐκ ἐμέλλησε τοῦ πληρῶσαι τὰ ῥηθέντα ὁ νεανίσκος. 21 εἰρηνικοί εἰσιν] Aq. ἀπηρτισμένοι εἰσιν. ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐμπορευέσθωσαν ἐν αὐτῇ. ἰδοὺ πλατεῖα] *MS*. Sar. addit, ἐν χερσὶν, ſub aſteriſco. τὰς θυγατέρας αὐτῶν] Deſiderantur hæc in edit. Ald. malè. 22 μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσονται] In *MS*. Sar. illa, ἐν τούτῳ, obelo notantur. 24 περιετέμνοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν] In *MS*. Sar. illa, τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν, obelo notantur. πᾶς ἄρσην] *MS*. Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, πᾶν ἄρσεν. In *MS*. Sar. πᾶς ἄρσεν· ſub aſteriſco adduntur, πάντες ἐξερχόμενοι πύλην πόλεως αὐτοῦ. 27 ϗ διήρπασαν τὴν πόλιν] Ald edit ϗ ἀφήρπασαν τὴν πόλιν, & ſic rurſus paulo infra, ἀφήρπασαν ὅσα. &c. 29 πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν] *MS*. Ox. addit. ἔλαβον. 30 πονηρόν με εἶναι τοῖς κατοικοῦσι] *MS*. Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν. *MS*. Sar. addit, πᾶσαν, quæ vox obelo notatur, prout πᾶσι quæ præceſſerat. 31 χρήσωνται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν] *MS*. Clementis, ἐχρήσαντο τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν.

CAP. XXXV.

1 Εκεῖ θυσιαστήριον] Apud Euſebium De demonſtrat. lib. 5 deeſt ἐκεῖ. 2 τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν] *MS*. Ox. & Sar. cum Rom. edit. & Philone De linguarum confuſione & Cyrillo De adorat. lib. 14. τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν. Apud Cyrillum verò, Glaph. in Geneſ. 5. & Euſeb. De demonſtrat. lib. 5. deſunt illa, τοὺς μεθ' ὑμῶν, prout in *MS*. noſtro, Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio. ϗ καθαρίσασθε] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, ϗ καθαρίσθητε. *MS*. verò Sar. cum Philone De linguarum confuſione, Euſebio & Chryſoſtomo in Commentariis, lectionem codicis noſtri confirmant. 3 διέσωσέ με] Euſebius ἔσωσέ με. ἐπορευόμην] *MS*. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. cum Euſebio, Chryſoſtomo, Cyrillo, & Ambroſio, ἐπορευόμην. 4 ϗ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας] In *MS*. Sar. hæc omnia obelo notantur. 5. ϗ ἐξῆρεν Ισραὴλ ἐκ Σικίμων] MS. Ox ἐξῆρεν Ιακὼβ ἐκ Σικίμων. In MS. Sar. illa, Ισραὴλ ἐκ Σικίμων, obelo notantur. 6 Λουζὰ ἥ ἐστιν] In *MS*. Sar. vox ἐστιν, obelo notatur. πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ] In *MS*. Sar. deſunt illa, ὃς ἦν. ἐν γῇ χαναὰν] Juſt. Mart. Dial. cum Tryphone, εἰς γῆν χαναάν. 7 τοῦ τόπου Βαιθὴλ] Codex Vaticanus, ut obſervat Canterus cum Juſt. Martyre, τοῦ τόπου ἐκείνου Βαιθήλ. *MS*. autem Sar. τοῦ τόπου ἰσχυρὸς Βαιθὴλ, & vox ἰσχυρὸς aſteriſco notatur. ἐπεφάνη αὐτῷ] Complut. edit. cum Juſt. Martyre, ἐφάνη αὐτῷ. ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν] Apud Juſt. Martyrem deeſt vox αὐτόν, in exemplaribus autem omnibus & Chryſoſtomo habetur. 8 τροφὸς Ρεβέκκας κατώτερον Βαιθὴλ] In omnibus exemplaribus legitur, τροφὸς Ρεβέκκας, ϗ ἐτάφη κατώτερον Βαιθὴλ, & in *MS*. Sar. illa, ϗ ἐτάφη, aſteriſco notantur. Βάλανος πένθους] Juſt. Mart. βάλανον πένθους. 9 ἐν Λουζᾷ, ὅτε παρεγένετο] In *MS*. Sar. voces, ἐν Λουζᾷ, obelo notantur. Ald. edit. ἐν Λουζᾷ ὅτε παρεγένετο ἐκεῖσε. ηὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός] Deſunt illa ὁ θεὸς apud Juſtinum Martyrem & Chryſoſtomum, prout in hebræo, & in *MS*. Sar. obelo notantur. 10 τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἔτι Ιακὼβ] Ald. edit. τὸ ὄνομά σου Ιακὼβ οὐ κληθήσεται ἔτι Ιακὼβ, prout in hebræo. ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισραήλ] Deſunt hæc omnia non tantùm in *MS*. noſtro & Ox. ſed in Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio, & in *MS*. Sar. obelo notantur. 11 ἐγὼ ὁ θεός σου] Philo De nominum mutatione, ἐγώ εἰμι θεός σου, ἐγὼ θεός σου. Euſebius De demonſtrat. lib. 2 ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου, & in *MS*. Sar. ἐγὼ ὁ θεός σου ἱκανός, & vox ἱκανὸς aſteriſco notatur. ϗ ἔθνη] Euſebius, εἰς ἔθνη, jungendo ſcil. cum iis quæ præceſſerant. αὐξάνου ϗ πληθύνου] In *MS*. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio deeſt, καί. *MS*. autem Ox. & Chryſoſtomus cum codice noſtro cônſentiunt. βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται] *MS*. Ox. βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσεται. 12 σοὶ δέδωκα αὐτὴν] *MS*. Ox. Complut. edit. & Ald. Rom. cum Ambroſio addunt præterea, σοι ἔσται, quæ in *MS*. Sar. obelo notantur. δώσω τὴν γῆν ταύτην] Deſunt hæc in *MS*. Ox. edit. verò Ald. ταύτην addit εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. 14 ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ, στήλην λιθίνην] *MS*. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ θεὸς, στήλην λιθίνην. *MS*. Sar. & Ald. edit. codicem noſtrum ſequuntur. ϗ ἐπέσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν] *MS*. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἐποίησεν ἐπ' αὐτῆς (vel αὐτὴν) σπονδήν. 15 ϗ ἐκάλεσεν Ιακὼβ] In *MS*. Sar. vox Ιακὼβ aſteriſco notatur. μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ] Deeſt ἐκεῖ apud Cyrillum. 16 ἀπάρας δὲ Ιακὼβ ἐκ Βαιθὴλ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ] Hæc in græcis omnibus exemplaribus, Chryſoſtomo & Ambroſio ſuo loco mota ſunt, quæ in hebræo infra poſt ſectionem ις leguntur, ubi de obitu & ſepulchro Rachelis agitur. ἡνίκα ἤγγισε Χαβραθὰ εἰς γῆν ἐλθεῖν Εφραθᾶ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἡνίκα ἤγγισε Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Εφραθά. Ald. edit. ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαφραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Εφραθᾶ, atque ita Cyrillus, niſi quod Χαβραθὰ, & non Χαφραθὰ legat. *MS*. Sar. & Rom. edit. ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Εφραθά. *MS*. Ox. cum codice noſtro conſentit. Chryſoſtomus, ὅτε ἤγγισε τοῦ εἰσελθεῖν εἰς Εφραθᾶ. LXX Seniores vocem hebraicam *Chibrath*, quæ πολύσημος eſt, & de cujus ſignificatione multùm inter ſe variant interpretes, in ſuâ verſione paululum immutatam retinuerunt, quod & alibi frequenter ab eis factum eſt, cùm voces dubiæ & ambiguæ occurrerent: vel potius ingenuè fatendum eſt, pro loci nomine eos accepiſſe, ut ex Alexandri Polyhiſtoris verbis apud Euſebium De præpar. lib. 9. 1. colligi poteſt. ἐκεῖθεν δὲ ἐλθεῖν εἰς Χαφραθὰ (ſcribendum Χαβραθὰ) ἔνθεν παραγενέσθαι εἰς Εφραθὰ, & Euſebio De nominibus locorum *S*. ſcripturæ, qui inter alia, Χαβραθὰ etiam recenſet. Fullerus Miſcel. lib. 2. 15. per Metatheſin literæ *Riſh* legiſſe conjicit LXX interpretes רבכה & in regimine רבכת *i.e. equitationem* vel *curſum equeſtrem, ſpatio certo definitum, ſtadium* ſc. ut vertit Munſterus. Nos, ſi literarum metatheſi & conjecturæ locus ſit, רחבה legiſſe potius exiſtimamus, pro quo Symmachum vel Theodotionem ὑπόδρομον potius quàm ἱππόδρομον (ut eſt infra cap. 48. ubi geminam interpretationem obſervare licet) tranſtuliſſe conjicimus. Eſt autem ὑπόδρομος, idem quod εὐρύχωρος, εὐρυχωρία & πλατυσμὸς, quibus vocibus ad locum planum, pervium & apertum exprimendum LXX Interpretes alibi utuntur. Aq. καθ' ὁδόν. Senſus autem eſt, in campo aperto Rachelem enixam, & in partu extinctam fuiſſe antequam ad urbis προάστεια, ſeu περιπόλια, & περιπόρεια (quæ ſepimentis hinc inde clauſa viam anguſtant) ventum eſt. ἔτεκε Ραχὴλ] Cyrillus ἔτικτε Ραχήλ. 18 ἀπέθνησκε γάρ] Deſiderantur hæc in *MS*. Ox. contra quàm in hebræo, reliquis exemplaribus, Chryſoſtomo & Ambroſio. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ] In *MS*. Sar. vox αὐτοῦ, aſteriſco notatur. ἐκάλεσεν αὐτὸν, Βενιαμεὶν] Complut. edit. & Rom. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βενιαμίν. *MS*. Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Procopius in Geneſin, *Pro Benjamin, Symmachus reddidit, filius dextra*. 19 ἐν τῇ ὁδῷ Εφραθᾶ] *MS*. Ox. et edit. Rom. addunt, τοῦ ἱπποδρόμου. 20 ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας] Complut. edit. & Rom. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. In MS. Sar. vox ἡμέρας obelo notatur. Poſt illa, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, in *MS*. Sar. & Ald. edit. repetuntur illa, quæ ſupra ſuo loco mota habentur, ϗ ἀπῆρεν Ισραὴλ, ϗ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. 21 ϗ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ] *MS*. Ox. ϗ πονηρὸν ἐφάνη αὐτῷ. In *MS*. Sar. omnia illa, ϗ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ, obelo notantur. 27 τὸν πατέρα αὐτοῦ] *MS*. Ox. & Ald. edit. addunt, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. Χεβρὼν ἐν γῇ χαναὰν] Illa ἐν γῇ χαναὰν, in *MS*. Sar. obelo notantur. 28 ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι] *MS*. Ox. & Sar. ἐγένοντο δὲ πᾶσαι αἱ ἡμέραι. ἃς ἔζησεν] In *MS* Sar. hæ voces obelo notantur. 29. ἐκλείπων ἀπέθανεν] MS. Ox. & Sar. ἐκλείπων Ισαὰκ ἀπέθανε, & vox Ισαὰκ aſteriſco notatur. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] Ald. edit. οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

CAP. XXXVI.

2 Τῶν χαναναίων] MS. Ox. χαναάν. 4 ἔτεκε δὲ Αδὰ τῷ Ησαῦ] Compl. edit. & Rom. ἔτεκε δὲ αὐτῷ Αδά. MS. Sarravii cum codice noſtro & Ald. edit. concordat. 6 πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ] In hebræo, *omnes animas domus ſua*. Intendum ψυχὴ pro toto homine, pars pro toto, Synecdochicè ponitur, & ἀπὸ τοῦ εἴδους (ut Epiphanii verbis in Ancorato utar) ὁ ἄνθρωπος καλεῖται· Exempla in Scripturis ſunt obvia: Interdum σῶμα, ut hoc loco, & infra, ἐσιτομέτρει Ιωσὴφ σῖτον κατὰ σῶμα, niſi forte στόμα potius illic legendum, & vocem νηπίων, ſupplendam eſſe dicamus, ut veritati hebraicæ verſio reſpondeat. Σῶμα præterea pro *ſervo* & *mancipio* uſurpatur, ut ex Epiphanio ibidem diſcere licet, qui author eſt τὴν συνήθειαν τοὺς δούλους σώματα εἰωθέναι καλεῖν, ut Maccab. 2. 8. de Nicanore narratur, quòd maritimas civitates ἐπ' ἀγορασμὸν Ιουδαϊκῶν σωμάτων προσεκαλέσεν, ὑπισχνούμενος ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν. Plura exempla qui velit, & ex prophanis ſcriptoribus petita, conſulat eruditiſſimas Domini Iſaaci Caſauboni in Athenæum lib. 5. cap. 10. Animadverſiones. Hinc σωματέμπορος, authore Euſtathio, ὁ ϗ ἀνδραποδοκάπηλος, ἤγουν ὁ τῶν ἀνδραπόδων μεταβολεύς. Latini *mangonem* & *venalitiarium* vocant. Σῶμα denique pro *peculio*, *hæreditate*, *ſubſtantia* & *facultatibus* accipitur, ut ſupra Geneſ. 34. πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, in hebræo חיל. Αλλ' ἅλις τῆς δρυός, Scholia enim non commentarios ſcribimus. 8 αὐτός ἐστιν Εδώμ] Complut. edit. hoc loco addit ea quæ infra habentur ſub finem capitis, κατῴκει δὲ Ιακὼβ ἐν τῇ γῇ οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν. 18 Illa uncis incluſa [θυγατρὸς Ανὰ γυναικὸς Ησαῦ] in MS. Ox. & Complut. edit. prout in codice noſtro deſiderantur, & in MS. Sar. aſteriſco notantur. 21 Ρησὼν] Scribendum Δισὼν, vel Δισὰν potius, ut eſt Paralip. 1. in MS. noſtro & Complut. edit. ſimilitudo literarum *Reſh* & *Daleth*, errori anſam præbuit. 24 ὃς εὗρε τὸν ἰαμεὶν] Aq. & Symm. in plurali, τοὺς ἰαμεὶν. Theodotion autem ſequutus LXX Interpretes in ſingulari, τὸν ἰαμεὶν, reddidit, οἱ δὲ ἑρμηνεύσαντες αὐτὴν πως τὴν λέξιν τὴν ἑβραϊκὴν τεθείκασιν. Plerique cum Rabbinis, vocem ימם, *mulos* interpretantur, qui ab Ana ex admiſſura aſini & equæ primùm inventi ſunt. Ex ſimili naturæ adulterio (ut loquitur Tertullianus) nati ſunt Camelopardalus, Cynocephali,, Crocottæ, Leocrocottæ, Leopardi, Lynces, Tragelaphi, Tityri, Umbri & alia

id genus ἐπίγονα ζῶα. Ego illis potius aſſentior qui ſtagnum & collectionem aquarum, vel puteum aquationi jumentorum aptum, &c. hoc loco intelligunt, præcipuè cùm nullibi aliàs in hebraico fonte muli *jemim*, ſed ubique *peradim* appellentur, & levi tranſpoſitione literarum factum ſit ut מים, pro ימם legerint. Complut. edit. legit τὸν ἰαμίν. Procopius in Geneſ. *Syrus loco aamin habet aquam*, &. Diodorus, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος τὸ ἰαμεὶν ὕδωρ βούλονται λέγειν, ἀντὶ τοῦ εὗρε πηγὴν ἐν ἐρήμῳ. ὅτε ἔνεμε] Complut. edit. ὅτε εὗρε, mendoſé. 27 In MS. Ox. prout in noſtro quatuor filii Aſar numerantur; ſic etiam Paralip. 1. in MS. noſtro & codice Cantabrigienſi, Ald. edit. hic quatuor ſimiliter numerat, ſed Paralip. 1. tres tantùm, prout Complut. edit. utrobique juxta veritatem hebraicam. 37. Σαλαμὰ] Scribendum potius Σαμαλὰ, cum in hebræo ſit *Samlah*. MS. Ox. Σαμαλὰκ, & Ald. edit. Σαμαδὰ, Complut. autem edit. Σαμά. 43 ἡγεμὼν Ζαφωεὶ] Scribendum potius Ἡρὰμ, ut eſt Paralip. 1. licet MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Σαφωῒν habeant. ἐν τῇ γῇ τῆς κλήσεως αὐτῶν] MS. Ox. ἐν τῇ γῇ κατοικήσεως αὐτῶν.

CAP. XXXVII.

1 Παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ] Ald. edit. οὗ παρῴκησεν Ισαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 2 Ιωσὴφ δέκα ἑπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων] MS. Ox. Ιωσὴφ δέκα ἑπτὰ ἐτῶν ἐποίμανε, Cyrillus Glaph. lib. 6. Ιωσὴφ δεκαεπτὰ ἐτῶν γεγονὼς, ποιμαίνων ἦν. Complut. autem edit. & Ald. cum Philone, Quod Deus ſit immutabilis, Chryſoſtomo & Ambroſio lectionem codicis noſtri confirmant. τὰ πρόβατα] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio addunt, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήνεγκαν δὲ Ιωσὴφ, &c.] Ald. edit. κατήνεγκαν δὲ κατὰ Ιωσὴφ, &c. Complut. autem edit. cum Ambroſio, κατήνεγκε δὲ ἰωσὴφ, &c. Aq. καὶ ἤνεγκεν ἰωσὴφ τὸν ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν. Symm. καὶ ἔφερεν ἰωσὴφ διαβολὴν κατ' αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν. Diodorus, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ κατήνεγκαν, κατήνεγκεν ἔχουσι. τουτέστιν ὁ ἰωσὴφ διέβαλε τοὺς ἀδελφοὺς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας, ὅθεν καὶ ἐμισήθη παρ' αὐτῶν. Procopius in Geneſ. *Symmachus habet, & tulit Joſeph calumniam adverſus eos malam, cui interpretationi aſſentitur & Syrus. Sed Aquila vertit, detulerant*, (i. e.) *fratres ſubinde commiſcebantur falſa crimina quibus adoleſcentem inviſum cum patri tum inimicis redderent.* 3. χιτῶνα ποικίλον] Aq. χιτῶνα ἀστραγάλειον. 4 ὅτι αὐτὸν ἐφίλει] MS. Ox. Compl. edit. & Ald cum Chryſoſt. Cyrillo & Ambr. ὅτι αὐτὸν φιλεῖ. ἐμίσησαν αὐτόν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Ambr. ἐμίσησαν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 6 ἐνυπνιάσθην] Complut. edit. ἐνυπνιασάμην. 7 ᾤμην ἡμᾶς] Complut. edit. cum Philone, Quod ſomnia a Deo mittantur, Cyrillo & Ambroſio, ᾤμην ἡμᾶς, prout in hebræo. προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα] Cyrillus, προσεκύνησαν τῷ ἐμῷ δράγματι. 8 καὶ προσέθεντο ἔτι] Deeſt ἔτι apud Philonem. 9 διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ] Philo, διηγήσατο τῷ πατρί. ἰδοὺ ἐνυπνιάσθην ἐνύπνιον ἕτερον] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον, apud Philonem verò deſunt hæc omnia. 11 διετήρησε τὸ ῥῆμα] Cyrillus, διετήρει τὸ ῥῆμα. 13 ἀποστείλω σε] Cyrillus cum Ambroſio, ἀποστελῶ σε. 14. εἶπε δὲ αὐτῷ] MS. Ox. εἶπε δὲ αὐτῷ ἰωσήφ. 15 ἄνθρωπος, λέγων] Deeſt λέγων apud Philonem. 17 κατόπισθε] Philo De profugis κατόπιν. 18 ἐπονηρεύοντο] MS. Ox. ἐπονηρεύσαντο. 20 εἰς ἕνα τῶν λάκκων] MS. Clementis cum Cyrillo, εἰς ἕνα τῶν λάκκων τούτων. 22 εἰς ἕνα τῶν λάκκων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ] Ald. edit. εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. MS. Ox. εἰς τὸν λάκκον τοῦτον, ſine illis, τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ] Ald. edit. addit ἐζήτει γάρ, quæ in hebræo non ſunt. 24 ὁ δὲ λάκκος κενὸς ὕδωρ οὐκ εἶχεν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio. ὁ δὲ λάκκος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχεν, & Chryſoſtomus. ὁ δὲ λάκκος ἦν κενὸς, ὕδωρ οὐκ ἔχων. 25 ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἤρχοντο] MS. Ox. ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἔμποροι ἤρχοντο. θυμιαμάτων] Aq. στύρακος. 26 τί χρήσιμον] Aq. τί πλεονέκτημα. Alii interpretes, τί κέρδος. 28 οἱ Μαδιηναῖοι οἱ ἔμποροι] MS. Ox. οἱ ἰσμαηλῖται οἱ ἔμποροι, Ald. edit οἱ Μαδιηναῖοι ἔμποροι. 29 καὶ οὐχ ὁρᾷ] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ οὐχ εὗρε. 30. τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, ἐν τῷ λάκκῳ. ποῦ πορεύομαι ἔτι] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ποῦ πορεύσομαι ἔτι. 31, 32. καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα] In Complut. edit. & Ambroſio deſunt illa, αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα. 32 εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 33 θηρίον ἥρπασε τὸν ἰωσήφ] MS. Ox. θηρίον πονηρὸν ἥρπασεν αὐτόν. 34 ἡμέρας τινάς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἡμέρας πολλάς. 36 οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ἰωσὴφ] MS. Ox. οἱ δὲ ἰσμαηλῖται ἔμποροι ἀπέδοντο τὸν ἰωσήφ.

CAP. XXXVIII.

1 Ἀφίκετο ἕως] Deeſt ἕως apud Cyrillum, Glaph. lib. 6. 4. Συλλαβοῦσα ἔτεκεν] Cyrillus, Συλλαβοῦσα πάλιν. 5 καὶ προσθεῖσα ἔτι] In Complut. edit. deeſt ἔτι. ἔτεκεν υἱόν] Ald. edit. addit ἕτερον τρίτον. 7 πρωτότοκος Ἰούδα] Deſunt illa apud Philonem Alleg. 2. 8 γάμβρευσαι αὐτήν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπιγάμβρευσαι αὐτήν. 10 πονηρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐναντίον τοῦ θεοῦ] MS. Ox. πονηρὸς δὲ ἐφάνη ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ Complut. edit. πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 11 τῇ νύμφῃ αὐτοῦ] Ald. edit. addit μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. εἶπε γάρ] Ald. edit. addit, ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. 13 πενθερός σου ἀνέβη] Ald. edit. cum Cyrillo. πενθερός σου ἀναβαίνει. 14 τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς] MS Ox. cum Chryſoſtomo, τῆς χηρεύσεως αὐτῆς. περιεβάλετο θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε] Atque ita Complut. edit niſi quod deſint poſtrema, καὶ ἐκάθισε. Cyrillus in imperfecto legit, περιεβάλλετο & ἐκάθητο, Chryſoſtomus autem, καὶ περιβαλλομένη θέριστρον, καὶ καλλωπισαμένη ἐκάθητο. Si in ſacris conjecturæ locus ſit, veriſimile eſt LXX Seniores κατεκαλύψατο, pro ἐκαλλωπίσατο reddidiſſe, cùm in hebræo ſit *texit*, vel *cooperuit ſe*, & ſtatim infra ſequatur, κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Sed nihil temerè mutamus, nec conjecturas pro indubia veritate obtrudimus. ὅτι μέγας γέγονε Σηλὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, deſunt illa, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmat. 16 καὶ εἶπεν αὐτῇ] Apud Philonem De congreſſu quærendæ eruditionis gratia, deeſt αὐτῇ, prout in hebræo. 18 τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον] Aq. τὴν σφραγίδα σου, καὶ στρεπτόν σου. Scholiaſtes, ἄλλος φησὶν τὸν ὁρμίσκον. ὠράριον. Procopius in Geneſ. *Syrus horarium interpretatus eſt.* ῥάβδον] Symm. ἐγχειρίδιον. 20 ἔριφον ἐξ αἰγῶν] Apud Philonem deſunt illa, ἐξ αἰγῶν. 21 τοὺς ἐπὶ τοῦ τόπου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, τοὺς ἐκ τοῦ τόπου. ἡ πόρνη] Aq. ἡ ἐνδιηλλαγμένη. οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη] Aq. οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη. 22 καὶ οἱ ἄνθρωποι] MS. Ox. καὶ οἱ ἄνδρες. μὴ εἶναι ἐνταῦθα πόρνην] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, μὴ εἶναι ὧδε πόρνην. 25 αὕτη δὲ ἀγομένη] Complut. edit. αὐτῆς δὲ ἀγομένης. οὗτινος ταῦτά ἐστιν] Complut. edit cum Philone De nominum mutatione, & Cyrillo, οὗτινός ταῦτά ἐστιν ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω] Philo, ἐξ ἐκείνου ἐν γαστρὶ ἔχω. 27 ἡνίκα ἔτεκεν] Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, ἡνίκα ἔτικτε. ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς. 28 προεξήνεγκε τὴν χεῖρα] MS. Ox. Complut. edit. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ 29 καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν] Apud Cyrillum deeſt καὶ τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός;] Aq. τί διέκοψας ἐπὶ σὲ διακοπήν; Scholiaſtes, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; Alius Scholiaſtes, ἄλλος, τί διήπλωσας καθ' ἡμῶν ἅπλωμα. 30 ἐπὶ τὴν χεῖρα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπὶ τῇ χειρὶ, & Chryſoſtomus, ἐπὶ τῆς χειρός.

CAP. XXXIX.

1 Κατήχθη εἰς Αἴγυπτον] Ald edit. κατηνέχθη εἰς Αἴγυπτον. 2 ἐπιτυγχάνων] Aq. κατευθυνόμενος. Symm. εὐοδούμενος. Procopius in Geneſ. *Syrus, erat vir proſpere agens.* παρὰ τῷ κυρίῳ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ] In MS. Ox. & Theodoreto quæſt 97. deeſt αὐτοῦ, prout in noſtro codice. 3 καὶ ὅσα ἂν ποιῇ] MS. Ox καὶ ὃ ἐποίει. 4 εὐηρέστει δὲ αὐτῷ] Complut. edit. cum Ambroſio, εὐηρέστησε δὲ αὐτῷ In MS. Ox. hæc deſunt, & in textu Chryſoſtomi omittuntur, in Commentariis tamen explicat, εὐηρέστει δὲ αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ μετὰ πολλῆς εὐνοίας ἅπαντα διεπράττετο. Quid ſi ὑπηρέτει, vel ὑπηρέτησε, non improbabili conjecturâ LXX Seniores reddidiſſe dicamus, cùm in hebræo ſit *miniſtrabat?* 5 μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτόν] Ald. edit. μετὰ τὸ καταστῆσαι αὐτόν. 6 εἰς χεῖρας ἰωσήφ] Chryſoſtomus, διὰ χειρὸς ἰωσήφ, ut ſupra. οὐκ ᾔδει αὐτός] Complut. edit. οὐ κατήσθιεν αὐτός. 7 μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα] Chryſoſtomus, μετὰ ταῦτα. καὶ ἐπέβαλεν] MS. Ox. καὶ ἐπέβλεψεν. 8 οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ] MS. Ox. cum Euſebio De præpar. lib. 7, 8. & Chryſoſtomo homil. 32. ad Corinth. 1. οὐδὲν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ. 9 οὐχ ὑπερέχει] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio. οὐχ ὑπάρχει. ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ οὐθὲν ἐμοῦ] Ald. edit. ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐκτὸς ἐμοῦ. Cyrillus De adorat. lib. 14. ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ, fortè οὐθείς. οὐδὲ ὑπεξῄρηται] Complut. edit. cum Ambroſio, οὐδὲ ὑπεξαιρεῖται. τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο] Euſebius, τὸ πονηρὸν ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο. 10. οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ' αὐτῆς] MS. Ox. οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ τοῦ συγγίνεσθαι αὐτῇ. 11 εἰσῆλθεν ἰωσήφ] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio. καὶ εἰσῆλθεν ἰωσήφ. οὐθεὶς ἦν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω] Complut. edit. cum Cyrillo, οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω. 12 τῶν ἱματίων αὐτοῦ, λέγουσα] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio, τῶν ἱματίων, λέγουσα. 13 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι κατέλειπε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶ αὐτῆς καὶ ἔφυγεν] MS. Ox. Complut. edit. cum Philone Alleg. 2. Cyrillo et Ambroſio, καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγε. Ald. edit. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ ὡς εἶδε ὅτι κατέλιπε, &c. malé. 14 ἐμπαίζειν ἡμῖν] MS. Ox. ἐμπαῖξαί μοι. λέγων, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ] MS. Ox. καθεύδειν μετ' ἐμοῦ. Complut. edit. λέγων, κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. Ald. edit. & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 17 καὶ εἶπέ μοι κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ] MS. Ox. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio, καὶ εἶπέ μοι, κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. 20 καὶ ἔλαβεν ὁ κύριος Ιωσὴφ καὶ ἐνέβαλεν] MS. Ox. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio, καὶ λαβὼν ὁ κύριος ἰωσὴφ ἐνέβαλεν ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι] Deſunt illa in MS. Ox. malé. 22 πάντας τοὺς ἀπηγμένους] Symm. πάντας τοὺς δεδεμένους. MS. Ox. πάντας ἐγκεκλεισμένους. ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ] Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio, ὅτι ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν. 23 ἀρχιδεσμοφύλαξ γινώσκων] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων.

CAP. XL.

1 Ὁ ἀρχιοινοχόος] Aq. ὁ ποτιστής. ὁ ἀρχισιτοποιὸς] ὁ πέσσων. 2 εὐνούχοις αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ apud Philonem De Temulentia. 3 παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφύλακι] MS. Ox cum Philone, παρὰ τῷ ἀρχιμαγείρῳ. In Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, deſunt illa, παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφύλακι. εἰς τὸν τόπον] MS. Ox. addit, ἐν τῷ ὀχυρώματι. ἀπῆκτο ἐκεῖ] MS. Ox. ἀπείρκτο ἐκεῖ Complut. Edit. cum Ambroſio, ἐπέκειτο ἐκεῖ. 4 ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ] MS. Ox. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ἡμέρας πλείους ἐν τῇ φυλακῇ. 5 ἑκάτερος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί] MS. Ox. ἕκαστος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. In Ald. edit. deſunt illa, ἑκάτερος ἐνύπνιον. Complut. edit. cum Ambroſio legit, ἐν μιᾷ νυκτὶ ἕν. ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ. ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός] Ald. edit. ἡ δὲ ὅρασις τῶν ἐνυπνίων τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ. Pro ὅρασις, ſcribendum fortè σύγκρισις, ut paulo infra, in hebræo enim eadem vox utrobique eſt, quæ σύγκρισιν, vel διασάφησιν ſignificat. ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ] Ald. edit. addit ἦν αὐτῇ. 6 τεταραγμένοι] Aq. ἐμβρασσόμενοι. Symm. σκυθρωποί. 7 ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ] Deſunt hæc in Complut. edit. & Ambroſio, feſtinantis librarii incuriâ. 8 διασάφησις αὐτῶν ἐστι] Complut. edit. διασάφησις αὐτοῦ ἐστι. Ambroſius verò, διασάφησις ἐνυπνίου ἐστι. 10 τρεῖς πυθμένες] Aq. & Symm. τρεῖς κληματίδες. πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς] Complut. edit. cum Ambroſio, πεπείρους βότρυας σταφυλῆς. Philo, Quòd ſomnia a Deo mittantur, καὶ πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς. 13 τῆς ἀρχῆς σου] Chryſoſtomus, τῆς ἀρχιοινοχοΐας σου. 14 ἀλλὰ μνήσθητί μου] Chryſoſtomus, ἀλλ' ἀναμνήσθητί μου. 15 εἰς τὸν λάκκον τοῦτον] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου. 16 τρία κανᾶ χονδριτῶν] Aq. τρεῖς κόφινοι γύρεως, ſcribendum potiùs κοφίνοις, ut eſt in MS. Ox. Symm. τρία κανᾶ βαϊνά. 17 πάντων τῶν γενημάτων] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, πάντων τῶν γενῶν. ὧν ὁ βασιλεὺς φαραὼ ἐσθίει] Complut. edit. ὧν ἐσθίει φαραώ. 19 ἀφελεῖ φαραώ] MS. Ox. ἀφελεῖ ὁ βασιλεὺς φαραώ. Complut edit. ἀφελεῖται φαραώ. 22 ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασε] Ald. edit. addit, ἐπὶ ξύλου.

CAP. XLI.

1 Μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν] MS Ox. & Ald. edit. μετὰ δύο ἡμερῶν, malé. 2 καλαὶ τῷ εἴδει] MS. Ox. καλαὶ τῇ ὄψει. ἐβόσκοντο ἐν τῷ Αχει] MS. Ox. & Complut. edit. ἐνέμοντο ἐν τῷ Αχι, & Ambroſius, *paſcebantur in Achi.* Ald. autem edit. ἐβόσκοντο ἐν τῇ ὄχθῃ· Eſt autem Αχι vox hebraica paululum immutata, quæ Jobi cap. 8. 11. βούτομον a LXX Interpretibus redditur, & a Symmacho, ἕλος. 3 ἐνέμοντο αἱ βόες] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἐνέμοντο παρὰ τοὺς βόας. ἐν τῷ Αχι] Deſunt hæc in Complut.

edit. & Ald. cum Ambroſio. 4 αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ] MS. Ox. αἱ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταί. καὶ τὰς ἐκλεκτάς] MS. Ox. & Ald. edit. addunt ex eis quæ infra habentur, τῇ σαρκί, καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. In Ald. autem edit. pro οὐ διάδηλοι, legitur ἰδοὺ ἄδηλοι. 5 Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες. 7 κατέπιον] MS. Ox. κατέφαγον. οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι] In MS. Ox. & Ald. edit. deſunt illa, καὶ ἀνεμόφθοροι. 8 ἐξηγητάς] Aq. κρυφιαστάς, Symm. μάγους. MS. Ox. σοφιστάς. 10 τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, τοῦ ἀρχιμαγείρου. 11 ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ] MS. Clementis & Ald. edit. ἐνύπνιον ἀμφότεροι ἐν νυκτὶ μιᾷ. 12 διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν] Ald. edit. ἀφηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν. Quidam codices, ut eſt in ſcholiis Romanæ editionis, addunt τὰ ἐνύπνια ἡμῶν, ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν, prout eſt in hebræo. 13 καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν] *MS.* Ox. καθὼς συνέταξεν ἡμῖν. 16 ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον φαραώ] MS. Ox. ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τῷ σωτῆρι τῷ φαραώ. Procopius in Geneſ. *Aquila in hunc modum vertit. Abſque me non reſpondebit Deus ſalutem: Syrus, non reſpondebimus.* 17 ἐπὶ τὸ χεῖλος] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone & Ambroſio, παρὰ τὸ χεῖλος. 18 καὶ ὥσπερ] MS. Ox. καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχι, in hebræo non habentur. 20 καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν] Deſunt hæc apud Philonem. Ald. edit. ἐνέμοντο ἐν τῇ ὄχθῃ, reliqua exemplaria cum Philone lectionem codicis noſtri ſequuntur. 19 τῇ σαρκί, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχι] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Philone & Ambroſio deſunt illa, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχει, ex ſuperioribus repetita, neque in hebræo habentur. 24 ἀπαγγέλλων μοι] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἀπαγγέλλων μοι αὐτό. 27 ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ] Ald. præfigit, καὶ, ante ἔσονται, & Ambroſius pro ἔσονται priore loco legit, ἐστίν. 30 καὶ ἐπιλησθήσονται τῆς πλησμονῆς] *MS.* Ox. addit τῆς γινομένης. MS. autem Clementis cum Ald. edit. τῆς ἐσομένης, malé. 33 ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐπὶ ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου. 35 βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι συναχθήτω] MS. Ox βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι καὶ συναχθήτω, Complut. edit. cum Ambroſio, βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχθήτω, atque ita Ald. edit. niſi quòd præfigat, καὶ, ante βρώματα. 36 καὶ ἔσται] MS. Ox. καὶ ἔστω. τὰ πεφυλαγμένα] Aq. εἰς παραθήκην, Symm. εἰς ἐνθήκην. 43 ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ] MS. Ox. ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον αὐτοῦ. Complu. edit. ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον τῶν αὐτοῦ. Philo de Joſepho, ἐπὶ δευτερεῖον τῶν ἁρμάτων, ſcribendum potius, δευτερεῦον. ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ] In hebræo ſequitur vox Ἀβρέχ, quæ a LXX Interpretibus omittitur. Aquila *ad geniculationem* reddidit, Symmachus verò ipſam vocem *Abrech* retinuit, ut author eſt Hieronymus De quæſt. hebraicis: ſignificat autem *patrem regis*, vel *patrem tenerum*. Vide Hieronymum, Fagii Collationem veterum tranſlationum, & Voſſium De gentium idololatria, lib. 1. cap. 29. 45 ψομθονφανήχ] MS. Ox. addit ὅ ἐστιν σωτὴρ κόσμου. Gloſſema eſt vocis Ægyptiacæ ſignificationem exprimens, linguâ enim Ægyptiacâ, ut author eſt Hieronymus De quæſt. hebraicis, ψονθονφανήχ, *Salvatorem mundi ſignificat, quod nomen Joſepho a Pharaone inditum eſt, quia orbem terræ ab imminente famis excidio liberavit.* Procopius in Geneſ. *Pſonthonphanech, interpretatur abdita* (i.e.) *revelavit latentia facta. Syrus legit, qui novit occulta.* Philo Judæus inquit uno nomine ipſum dici, ὀνειροκρίτην (i.e.) *ſomniorum interpretem*. Schol. *Syrus*, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά, Chryſoſtomus, τῆς κρυπτῶν γνώσεως. Joſephus, κρυπτῶν εὑρέτης· verba ejus Antiq. lib 2. cap. 3. ſunt, καὶ προσηγόρευσεν αὐτὸν ψομθονφάνηχον, ἀποδοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸ παράδοξον τῆς συνέσεως, σημαίνει γὰρ τὸ ὄνομα, κρυπτῶν εὑρετήν, & Philo, ἀπὸ τῆς ὀνειροκριτικῆς ἐγχωρίῳ γλώττῃ, nomen ei impoſitum fuiſſe aſſerit. 52. ὅτι ὕψωσέν με ὁ θεός] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ὅτι ηὔξησέ με ὁ θεός, quibus verbis in *MS.* Ox. & Ald. edit. præfigitur, λέγων. 57. πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον] Complut. edit. πᾶσαι αἱ χῶραι ἀνῆλθον.

CAP. XLII.

1 Πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, πρᾶσις σίτου ἐν Αἰγύπτῳ. 2 καὶ πρίασθε ἡμῖν] Ald. edit. addit ἐκεῖθεν. Complut. edit. καὶ ἀγοράζετε ἡμῖν. 3 πρίασθαι σῖτον] Complut. edit. πριάσασθαι σῖτον. 4 μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία] Aq. σύμπτωμα, Symm. κίνδυνος, *MS.* Ox. μήποτε συμβῇ αὐτῷ κίνδυνος, *MS.* autem Clementis cum Ald. edit. μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ. 4 ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio addunt, εἰς Αἴγυπτον, quæ in hebræo non ſunt. 9 κατάσκοποι] Aq. ἐφοδευταί. κατανοῆσαι τὰ ἴχνη] *MS.* Ox. κατασκοπῆσαι τὰ ἴχνη. Aq. & Symm. τὰ κρυπτά, fortè τὰ ἴχνη (i.e.) τὴν ἰχνότητα, vel τὰ δυσθεώρητα, ut interpretatur Heſychius: vel etiam τὰ ἰσχία (i.e.) *nates*, quæ pro *turpitudine & nuditate* ponuntur, ut Eſ. 3. 17. *Dominus deteget nates earum*, & Eſ. 20. 4. *Diſcoopertos natibus nuditate Ægypti.* 11 εἰρηνικοί] Aq. ὀρθοί. Symm. ἁπλοῖ. 12 τὰ ἴχνη τῆς γῆς] *MS.* Ox. τὰ ἴχνη τῆς χώρας. 15 ἐν τούτῳ φανεῖσθε] Aq. & Symm. ἐν τούτῳ δοκιμασθήσεσθε. νὴ τὴν ὑγίειαν φαραώ] Complut. μὰ τὴν ὑγίειαν φαραώ, infra autem retinet νή. Aq. ζῇ φαραώ. 16 καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν] *MS.* Ox. καὶ ἀγαγέτω τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε] Aq. & Symm. ὑμεῖς δὲ δεθήσεσθε. 19 ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχήτω] *MS.* Ox. ἕνα ἀδελφῶν ὑμῶν κατασχῶ. 21 ἐν ἁμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν. ἡ θλίψις αὕτη] *MS.* Ox. & Theodoretus qu. 103. πᾶσα ἡ θλίψις αὕτη. 23 ἀνὰ μέσον αὐτῶν] *MS.* Ox. ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. 25 ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν] Ald. edit. ἐπισιτισμὸν εἰς πλησμονὴν εἰς τὴν ὁδόν. 27 μάρσιππον] Aq. θύλακον, Symm. σάκκον. 29 πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς] *MS.* Ox. πάντα ὅσα συμβέβηκεν αὐτοῖς. Complut. edit. & Ald. πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς. 32 ὁ δὲ μικρότερος] Ald. edit. ὁ δὲ μικρός. εἰς γῆν χαναάν] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. ἐν γῇ χαναάν. 33 τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν. 34 καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε] *MS.* Ox. cum Ambroſio, καὶ ἐν τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. 35 ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν.] *MS.* Ox. ἐν τῷ σάκκῳ αὐτοῦ. 37 ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ] *MS.* Ox. ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ.

CAP. XLIII.

2 Συνετέλεσαν καταφαγεῖν] *MS.* Ox. συνετέλεσαν φαγεῖν. εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν] *MS.* Ox. εἶπεν αὐτοῖς Ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν. πορευθέντες πρίασθε] Complut. edit. πορευθέντες πριάσασθε. 3 διαμαρτυρίᾳ διαμεμαρτύρηται] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo, διαμαρτυρίᾳ διεμαρτύρατο. Ald. edit. διαμαρτυρίᾳ μεμαρτύρηται. ὁ ἄνθρωπος λέγων] Ald. edit. ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, λέγων. ὁ νεώτερος καταβῇ πρὸς μέ] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ· Ald. edit. ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἔλθῃ. 5 εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν] In *MS.* Ox. abſunt illa, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, neque in hebræo reperiuntur. 7 εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός] Complut. edit. cum Ambroſio, ὅτι ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός· κατὰ τὴν ἐπερώτησιν αὐτοῦ] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην. 9 ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν] *MS.* Ox. ἐγὼ δὲ ἐγγυῶμαι αὐτόν. 10 εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν] Philo de rerum divinarum hærede, εἰ μὴ γὰρ ἐμελλήσαμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν, καὶ κατέβημεν εἰς Αἴγυπτον. 11 θυμίαμα] Fortè θυμιάματα. κάρυα] Aq. ἀμύγδαλα. 15 λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες] *MS.* Ox. λαβόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι. 16 τὸν ὁμομήτριον] Deſunt illa in edit. Ald. neque in hebræo habentur, prout neque illa quæ præcedunt, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. καὶ ἐνετείλατο τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας] *MS.* Ox. καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐπὶ τ' τῆς οἰκίας. Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio, καὶ εἶπεν τῷ ἐπὶ οἰκίας. εἰσαγαγεῖν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, εἰσάγαγε. 18 ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες. ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν] *MS. Ox.* Compl. Ald. Ambr. ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. 22 τίς ἐνέβαλε τὸ ἀργύριον] Ald. τίς ἐνέβαλεν ἡμῖν μετὰ χεῖρας τὸ ἀργύριον. 23 εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ ἄνθρωπος, ἵλεως ὑμῖν] *MS. Ox.* εἶπε δὲ αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν. Compl. edit. & Ald. cum Ambr. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ἵλεως ὑμῖν. 24 καὶ ἤνεγκε χορτάσματα] *MS. Ox.* Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, καὶ ἔδωκε χορτάσματα. 25 εἰ ἕως τοῦ ἐλθεῖν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἕως τοῦ εἰσελθεῖν. 27 εἰ ὑγιαίνει] MS. *Ox.* & Ald. edit. ὑγιαίνῃ. ὁ πρεσβύτερος] Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ὁ πρεσβύτης. ὃν εἴπατε· ἔτι ζῇ] MS. *Ox.* & Ald. edit. ὃν εἴπατε ἔτι ζῆν. 28 εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος] *MS. Ox.* εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος. In hebræo abſunt hæc omnia, καὶ εἶπεν εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. κύψαντες προσεκύνησαν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. 29 τὸν ὁμομήτριον] *MS. Ox.* addit. καὶ ἐζήτει κλαῦσαι, quæ neque in hebræo neque in reliquis exemplaribus reperiuntur. 30 συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ] *MS. Ox.* συνεστρέφετο τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. 31 ἐνεκρατεύσατο] τουτέστιν ἀπεμάξατο. Chryſoſt. hom. 4. ad Theſ. 1. 32 τοῖς συνδειπνοῦσι] Rectiùs fortè, τοῖς συναριστῶσι. vide ſupra ſectiones 8. & 13. 32 πᾶς ποιμὴν προβάτων] Deſunt hæc in Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio, prout in hebræo, quæ ex fine Capitis 46. huc afferuntur, pro quibus *MS. Ox.* habet, συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτοις. 34 καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ] In *MS. Ox.* deſunt illa, μετ' αὐτοῦ.

CAP. XLIV.

1 Τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας] Compl. Ambr. τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας. 2 κόνδυ] Aq. σκύφος, Sym. φιάλην. 3 τὸ πρωῒ διέφαυσε] *MS. Ox.* Ald. τὸ δὲ πρωῒ ἔφαυσε. καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν] Ald. καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐξαπεστάλησαν. 4 καὶ καταλήψῃ αὐτούς] Ald. edit. καὶ καταμέμψῃ αὐτούς. 5 πονηρὰ συντετέλεσθαι] Compl. edit. cum Ambroſio, πονηρὰ συνετελέσασθε, & Ald. edit. πονηρὰ συντετελήκατε. 6 εὑρὼν δὲ αὐτούς] Ald. edit. addit ὁ ἄνθρωπος. 7 ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. 9 παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ] Ald. edit. παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς. 12 ἠρεύνα δὲ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἠρεύνησε δέ. καὶ εὗρε τὸ κόνδυ] Ald. edit. καὶ συντελέσας εὗρε τὸ κόνδυ. 13 καὶ ἐπέστρεψαν] *MS.* Ox. καὶ ὑπέστρεψαν. Complut. edit. καὶ ἀπέστρεψαν. 14 καὶ ἔπεσον] *MS. Ox.* καὶ προσέπεσον. 15 οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται] Ald. edit. cum Theodoreto qu. 105. οἰωνισμῷ οἰωνίζεται. *MS.* autem Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, lectionem codicis noſtri confirmant. Chryſoſtomus, οἰωνισμῷ οἰωνίζομαι. & pro illis, ὁ ἄνθρωπος οἷος ἐγώ. legit ἐν αὐτῷ. Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ. Aliud Schol. καὶ γὰρ ἔγνωτε ὅτι πειρασμῷ πειράζεται ὅμοιος ἐμοί. 18 ὁ παῖς σου ῥῆμα] Complut. edit. cum Ambroſio, ὁ παῖς σου ῥήματα. In Ald. edit. neque ῥήματα, neque ῥῆμα reperitur; malé. 20 παιδίον νεώτερον γήρως αὐτῷ] *MS. Ox.* παῖδα ἐκ γήρως νεώτερον αὐτῷ. Ald. edit. παιδίον ἐκ γήρως νεώτερον αὐτῷ. 25 εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν] *MS. Ox.* εἶπε δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν. πάλιν ἀγοράσατε] *MS. Ox.* πάλιν πρίασθε. 26 ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν] Chryſoſtomus, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν καταβῇ μεθ' ἡμῶν. 28 καὶ εἴπατε] Fortè καὶ εἶπα ὅτι. οὐκ ἴδον αὐτὸν ἔτι] Complut. edit. cum Ambroſio, οὐκ ἴδον αὐτὸν ἄχρι νῦν. Ald. edit. οὐκ ἴδον αὐτὸν ἔτι ἄχρι νῦν. 29 μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ] *MS.* Ox. addit ᾗ ἂν πορεύεσθε. μετὰ λύπης] Chryſoſtomus homil. 11. ad Epheſios, μετ' ὀδύνης. 30 ἐκκρέμαται] Aq. συνδεδεμένη ἐστί. Symm. ἐνδέεται. 31. μετ' ὀδύνης] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, μετὰ λύπης. 32 ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων] Complut. edit. cum Ambroſio, πατρός, addunt μου. Ald. edit. ὁ γὰρ παῖς σου, ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρ' ἐμοῦ εἰπόντος αὐτῷ. καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου] Deſunt hæc in Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo reperiuntur. ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς τὸν πατέρα. 34 τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν] *MS. Ox.* τοῦ παιδίου τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν.

CAP. XLV.

1 Οὐδεὶς ἔτι τῷ Ἰωσήφ] *MS. Ox.* & Complut. edit. cum Ambroſio, οὐδεὶς τῷ Ἰωσήφ. 4 ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον] In *MS. Ox.* Complut edit. & Ald. cum Ambroſio deſunt illa, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον, neque in hebræo reperiuntur. καὶ ἤγγισαν] *MS.* Ox. addit πρὸς αὐτόν. 5 εἰς γὰρ ζωήν] Aq. εἰς γὰρ ζώωσιν. Symm. εἰς γὰρ σωτηρίαν. ἀπέστειλέ με] Theodoretus qu. 106. ἀπέσταλκέ με. 7 καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἐκθρέψαι ὑμῖν κατάλειψιν μεγάλην. In *MS. Ox.* deſunt hæc omnia. 9 καὶ μὴ μείνῃς] Chryſoſtomus, καὶ μὴ ἀναμείνῃς. 10 ἐν γῇ Γεσὲμ Ἀραβίας] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt vox Ἀραβίας. καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου] *MS. Ox.* καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου. 11 καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ] *MS. Ox.* καὶ διαθρέψω σε ἐκεῖ. πέντε ἔτη λιμός] Ald. edit. πέντε ἔτη λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ υἱοί σου καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου] *MS.* Ox. & Clementis, οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου. 17 γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν] *MS. Ox.* Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, τὰ φορεῖα ὑμῶν. Cyrillus autem De adorat. 1. τὰ πορεῖα ὑμῶν· ſignificat autem utraque vox, ὄχημα κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλασσαν, & *MS.* quidem Ox. cum Complut. edit. & Ambroſio, addunt σίτου. 18 καὶ παραλαβόντες] Ald. edit. καὶ ἀναλαβόντες. Philo De no-

minum mutatione & Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν] *MS.Ox.* ϗ πάντα τὰ ὑμῶν. τὸν μυελὸν τῆς γῆς] Philo τῶν μυελῶν τῆς γῆς. Procopius in Geneſ. *Pro medulla terræ, bonæ terræ, legit Syrus.* 19 λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας. 20 ϗ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς] *MS. Ox.* ϗ μὴ φοβεῖσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς. τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου] *MS.* Ox. τὰ γὰρ πάντα τῆς γῆς Αἰγύπτου. 21 ὑπὸ Φαραὼ τοῦ βασιλέως] *MS. Ox.* & Ald. edit. adduunt Αἰγύπτου. 22 πέντε ἀλλασσούσας στολάς] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς. Schol. ὁ Σύρος, πέντε ζυγὰς στολῶν, & διακοσίους, pro τριακοσίους χρυσοῦς. Procopius in Geneſ. *quinque mutatorias ſtolas* (i.e.) *varias. Syrus habet libras.* 26. ϗ ἐξέστη ἡ διάνοια Ἰακώβ] *MS. Ox.* Complut. edit & Ald. cum Philone De rerum divinarum hærede, Chryſoſtomo & Ambroſio, ϗ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ Ἰακώβ. 27 πάντα τὰ ῥηθέντα] Ald. edit. πάντα τὰ ῥήματα τὰ ῥηθέντα 27 ὅσα εἶπεν αὐτοῖς] Deſunt hæc in *MS.* Ox. 28 μέγα μοί ἐστιν] Philo De migratione Abraham, μέρος μοί ἐστιν. Atque ita Deuter. 4 6. pro μέγα, quæ vox bis illo verſu occurrit, Philo eodem tractatu μέρος legit.

CAP. XLVI.

1 Ἰσραὴλ, αὐτὸς ϗ πάντα] In *MS.* Ox. Complut. edit. & Ambroſio deeſt, αὐτός. ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίαν τῷ θεῷ] *MS. Ox.* Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ. 2 ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, εἴπας] *MS.* Ox. & Complut. edit. ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, λέγων. τί ἐστι; λέγων Complut. edit. cum Ambroſio, τί ἐστιν; εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων. Ald. edit. τί ἐστιν; ὁ δὲ λέγει αὐτῷ. 5 ϗ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰακώβ. Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν. 7 ϗ θυγατέρες τῶν υἱῶν αὐτοῦ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ϗ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. *MS. Ox.* ϗ θυγατέρες τῶν υἱῶν θυγατέρων αὐτοῦ. ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον] In *MS.* Ox. deeſt, ἤγαγεν. 8 εἰς Αἴγυπτον Ἰακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] *MS.* Ox. εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Ἰακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. & Ald. edit. εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὗτοι δὲ εἰσὶν υἱοὶ αὐτοῦ. 27 εἰσελθοῦσαι εἰς Αἴγυπτον ἑβδομήκοντα πέντε] *MS.* Ox. & Ald edit. εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον ψυχαὶ ἑβδομήκοντα πέντε. 29 κλαυθμῷ πίονι] Sic & MS. Ox. κλαυθμῷ πίονι. Atque ita alibi quidam codices mutant vocem πλείονα in πίονα, ut Pſal. 77. 31 οἱ ἦσαν ἐν γῇ Χαναὰν, ἥκασι πρός με] Ald. edit. ἦσαν ἐν γῇ Χαναὰν, νῦν δὲ ἥκασι πρός με. 32 εἰσὶ ποιμένες] MS. Ox. εἰσὶ ποιμένες προβάτων. κτηνοτρόφοι ἦσαν] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, κτηνοτρόφοι εἰσί. πάντα τὰ αὐτῶν] Complut. edit. cum Ambroſio, πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. 33 ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραὼ, ϗ εἴπῃ ὑμῖν, τί τὸ ἔργον ὑμῶν: ἐρεῖτε] Philo De agriculturâ, ἂν ὁ βασιλεὺς πυνθάνηται, τί τὸ ἔργον ὑμῶν? ἀποκρίνεσθε. 34 τοῖς Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων] MS. Ox. τοῖς Αἰγυπτίοις πᾶσι ποιμὴν προβάτων.

CAP. XLVII.

1 ἦλθον ἐκ γῆς Χαναάν] MS. Ox. & Complut. edit. ἥκασιν ἐκ γῆς Χαναάν. 3 ποιμένες προβάτων] MS Ox. ποιμένες ἐσμὲν προβάτων. ἐκ παιδιόθεν ἕως τοῦ νῦν] MS. Ox. & Ald. edit. ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν. Deſiderantur hæc in Complut. edit. & Romanâ, neque in hebræo reperiuntur. 4 παροικεῖν ἐν τῇ γῇ] MS. Ox κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ. Obſervandum eſt ſectiones ſecundam & tertiam in omnibus græcis exemplaribus tranſponi, neque in eis ordinem verborum fontis hebraici ſervari, & illa, εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, quæ ſecundam inchoant, una cum eis, quæ eandem claudunt, ἦλθον (Ald edit. ἦλθε) δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσὴφ Ἰακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ ἤκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, in Compl. edit. prout in Hebræo abeſſe. 6 κατοίκισον τὸν πατέρα σου ϗ τοὺς ἀδελφούς σου] MS. Ox. κατοίκισον αὐτούς. 9 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ] Aquil. ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεως μου. οὐκ ἀφίκετο] Philo de linguarum confuſione, οὐκ ἐξίκοντο. 11 καθὰ προσέταξε] Compl. edit. καθὰ συνέταξε. 14 τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον] MS. Ox. & Compl. edit. ἀπὸ τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον. 15 ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον] MS. Ox. Compl. edit et Romana ἐξέλιπε πᾶν τὸ ἀργύριον, Chryſoſtomus ἐξέλιπε λοιπὸν τὸ ἀργύριον. 18 ἐξῆλθε δὲ τὸ ἔτος] MS. Ox. Διῆλθε δὲ τὸ ἔτος. ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ] MS Ox. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ. οὐχ ὑπολείπεται ἐναντίον] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. οὐχ ὑπολέλειπται ἡμῖν ἐναντίον. 19. ϗ ἡ γῆ ἐρημωθήσεται] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. ϗ ἡ γῆ ἐρημωθῇ. ἵνα σπείρωμεν ϗ ζήσωμεν] MS. Ox. Complut. edit. & Roman. ἵνα σπείρωμεν καὶ ζῶμεν. 22 τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἐκτήσατο Ἰωσήφ] MS. Ox. τῶν ἱερέων μόνης ταύτην οὐκ ἐκτήσατο Ἰωσήφ. Compl. edit. & Rom. τῶν ἱερέων μόνον, οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ἰωσήφ· Ald. edit. cum codice noſtro conſentit, niſi quòd μόνων habeat, pro, μόνον. ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόματα τοῖς ἱερεῦσι] Aq. ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσι. Symm. σύνταξις γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσι. Schol. ϗ γὰρ μερὶς ἦν τοῖς ἱερεῦσι ἐκ συγχωρήσεως Φαραώ. 25 ϗ ἐσόμεθα παῖδες τῷ Φαραῷ] MS. Ox. ϗ ἐσόμεθα αὐτοῦ οἰκέται. 26 ἔθετο αὐτοῖς] Forte ἔθετο αὐτῷ. ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐν γῇ Αἰγύπτου, & Compult. edit. ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 27 ἐκληρονόμησαν] *MS.* Ox. Compl. edit. & Ald. ἐκληρονομήθησαν. Aq. κατεσχέθησαν ϗ ηὐξήθησαν. 31 ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ] Aq. ἐπὶ κεφαλὴν τῆς κλίνης. Symm. ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης. Si præter conſtantem omnium codicum & veterum Patrum lectionem, authoritas Divi Pauli ad Hebræos 11. 23. non refragaretur, qui locum hunc laudans ῥάβδου legit, ſeptuaginta ſeniores κράββατον potiùs reddidiſſe conjicerem: cum vocum inter ſe non levis ſit ſimilitudo, & ſtatim infra in initio capitis ſequentis, & capite etiam 49. eandem vocem hebraicam quæ hìc uſurpatur κλίνην tranſtulerint, imo & in ſimili hiſtoriâ Reg. 3. 1. eadem phraſi quâ hìc utuntur, ϗ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτοῦ. Verùm nihil temerè mutandum arbitror.

CAP. XLVIII.

1 ὁ πατήρ σου] *MS* Cott. & Cyrillus, Glaph. lib. 6. ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐνοχλεῖται] *MS.* Ox. addit vocem ἀρρωστίᾳ, cujus additio dubiam omnem & variam interpretationem verbi, ἐνοχλεῖται, tollit, de quâ Auguſtinus in Locutionibus. τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deſunt illa μετ' αὐτοῦ. *MS.* verò Cott. Compl. edit. & Ambroſius, cum veritate hebraicâ, & codice noſtro conſentiunt. 3 ὁ θεός μου] In MS Cott. deeſt μου, neque in hebræo habetur. 4 αὐξανῶ σε] Cyrillus αὐξήσω σε. εἰς συναγωγὰς] *MS.* Ox. & Ald. edit. εἰς συναγωγήν. *MS.* autem Cott. Compl. edit. & Rom. cum Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον] MS. Ox. μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 5 ἐν γῇ Αἰγύπτῳ] MS. Cott. ἐν Αἰγύπτῳ. πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σέ] Deſunt illa, πρὸς σέ, apud Philonem De nominum mutatione. ϗ ὡς Συμεών] Deeſt ὡς in MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romanâ, Chryſoſtomo, Cyrillo, Theodoreto qu. 109. & Ambroſio, MS. verò Cott. cum codice noſtro conſentit. 6 μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται] In edit Rom. deeſt σοι. MS. verò Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio veritatem hebraicam & lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις] MS. Cott. & Ox. Complut. edit. Ald. & Romana, ἐπὶ τοῖς ἐκείνων κλήροις, Chryſoſtomus verò & Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmant. 7 κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθὰ τῆς γῆς] De hoc loco vide quæ ſupra ad caput 35 annotata ſunt. τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθά] Compl. edit. cum Ambroſio πρὸ τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθά. MS. autem Ox. cum Cyrillo τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἐφραθά. 8 τίνες σοι οὗτοι] MS. Cott. τίνες εἰσὶν οὗτοι, Compl. edit. cum Ambroſio τίνες οὗτοι, MS. autem Ox. Ald. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 9 ἵνα εὐλογήσω αὐτούς] MS. Ox. ϗ εὐλογήσω αὐτούς. 10 ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ] MS. Ox. ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰακώβ. Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰσραήλ. Cyrillus autem lectionem codicis noſtri ſequitur. ἐβαρυώπησαν] Complut. edit cum Ambroſio ἐβαρύνθησαν. οὐκ ἐδύναντο] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio οὐκ ἐδύνατο, Cyrillus verò cum codice noſtro conſentit. 11 ὁ θεὸς ϗ τὸ σπέρμα σου] MS. Ox. ὁ θεὸς ϗ τοὺς παῖδάς σου. 13 ἐν τῇ ἀριστερᾷ] Romana edit. ἐξ ἀριστερῶν· Reliqua exemplaria cum Cyrillo & Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. 14 ἐπέβαλεν] Complut edit. cum Ambroſio ἐπέθηκεν. ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας] MS Cott. & Ox. unà cum Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio, ἐναλλάξας τὰς χεῖρας. 15 ϗ ηὐλόγησεν αὐτούς] In MS. Ox. deeſt ϗ, MS. verò Cott. cum codice noſtro conſentit. ἐνώπιον αὐτοῦ] MS. Cott. ἐναντίον αὐτοῦ, Apud Philonem autem Alleg. 2. deſunt illa ἐνώπιον αὐτοῦ. 16 ὁ ἄγγελος] Schol. ὁ ἀγχιστεύς. 17 τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν αὐτοῦ] MS. Cott. τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη] Aq. ἐκακώθη. Sym. ἀηδὲς αὐτῷ. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ] MS. Ox. ϗ θέσθαι αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ. 18 οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος] Theodoretus qu. 109. οὗτος γὰρ ὁ πρεσβύτης. 19 ϗ οὐκ ἠθέλησεν ἀλλ' εἶπεν, οἶδα] Philo. Alleg. 2. οὐ διήμαρτον, ἀλλ' οἶδα. οὗτος ἔσται εἰς λαὸν, ϗ οὗτος ὑψωθήσεται] MS. Cott. αὐτὸς ἔσται εἰς λαὸν, ϗ αὐτὸς ὑψωθήσεται. 21 ϗ ἀποστρέψει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς εἰς τὴν γῆν] MS Ox. ϗ ἀνάξει ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν. Compl. edit. & Romana unà cum Theodoreto, & Ambroſio ϗ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ϗ ἀποστρέψει ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν.

CAP. XLIX.

1 ϗ εἶπεν, συνάχθητε] MS. Ox. & edit. Romana ϗ εἶπεν αὐτοῖς συνάχθητε, deeſt autem αὐτοῖς in MS. Cott. Compl. edit. & Ald. & Cyrillo Glaph. lib. 7. prout in hebræo. Philo De rerum divinarum hærede, pro συνάχθητε legit συλλέγητε. ἀναγγείλω] Cyrillus & Theodoretus qu. 110. ἀπαγγείλω. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν] Compl. edit. cum Cyrillo. ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν. 2 ἀθροίσθητε ϗ ἀκούσατε υἱοὶ Ἰακώβ] Ald. edit. συνάχθητε ϗ ἀκούσατε υἱοὶ Ἰακώβ. MS Cott. & edit. Romana, συνάχθητε ϗ ἀκούσατέ μου υἱοὶ Ἰακώβ, MS. verò Ox. & Compl. edit. cum Cyrillo & Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἀκούσατε Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν] Ald. edit. παρὰ τοῦ πατρὸς, & Romana edit. ἀκούσατε Ἰσραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν. MS. autem Ox. Compl. edit. Cyrillus & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 3, 4 Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, ϗ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, ϗ σκληρὸς αὐθάδης. ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσῃς] Ald. edit. pro σκληρὸς adverbialiter legit σκληρῶς, male. Aq. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, ϗ κεφάλαιον λύπης μου, περισσὸς ἄρσει, ϗ περισσὸς κράτει, ἐθάμβωσας (ſcribendum potius ἐθάμβησας) ὡς ὕδωρ, μὴ περισσεύσῃς. Sym. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου (ſuppl. σὺ ἰσχύς μου, vel δύναμίς μου) ϗ ἀρχὴ ὀδύνης, περισσὲ λαβεῖν, ϗ ἐκ περισσοῦ ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔσῃ περισσότερος. Diodorus, ὁ Σύρος ἔχει, Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, ἡ δύναμίς μου, ϗ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος· ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνῃς, ἀντὶ τοῦ μὴ ζήσῃς, ſcribendum ζέσῃς vel ἐκζέσῃς. Theodoretus, μὴ ἐκζέσῃς, ἀντὶ τοῦ, μὴ θερμανθεὶς εἰς πολυγονίαν. Epiphanius in Anchorato, μὴ ἐκζέσῃς, ἐν δὲ τῷ ἑβραϊκῷ, ἐλθωβὰρ (ſcribendum ἐλθωθὰρ) ὅπερ ἐστὶν ἑρμηνευόμενον, μὴ ἀναπάμψῃς, ἢ μὴ προστεθεὶς, ἢ πάλιν μὴ περισσεύσῃς. Procopius in Geneſ. *Aquila ſic hunc locum explicat incipiens ab durus, Durus & Contumax & abundantiora accipiendo, & ex abundante imperando, ferbuiſti ut aqua, neque eris abundantior*: pro ἐξύβρισας, reponendum fortè ἐξέβρασας, ſed contra conſenſum omnium codicum nihil temerè ſtatuendum. 5 ἐξαιρέσεως] Ald. edit. cum Cyrillo Glaph. lib. 7 & De adoratione 10. ἐξ αἱρέσεως. MS. autem Ox. Compl. edit. & Romana cum Chryſoſtomo & Ambroſio, lectionem codicis noſtri ſequuntur. 6 μὴ ἔλθοι] Cyrillus De ador. μὴ εἰσέλθῃ. μὴ ἐρείσαι] MS. Clementis Ald. edit. cum Cyrillo, Glaph. 7. & de adorat. 10. μὴ ἐρείσαι, & Chryſoſtomus μὴ ἐρείσῃ. Complut. autem edit. & Romana cum Ambroſio codicem noſtrum ſequuntur. 7 ϗ διασκορπιῶ αὐτοὺς] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Theodoreto qu. 110. ϗ διασπερῶ αὐτούς. 8 αἰνέσαισαν] MS. Ox. αἰνεσάτωσαν, Compl. edit. cum Euſebio De demonſtratione lib. 7. & 8. Cyrillo & Ambroſio, αἰνέσουσι. Theodoretus αἰνέσειαν, Ald. autem edit. & Romana cum Chryſoſtomo lectionem codicis noſtri ſequuntur. προσκυνήσουσί σε] Chryſoſtomus, Cyrillus & Theodoretus, προσκυνήσουσί σοι. 9 ἐκοιμήθης] MS. Ox. & Ald. edit. cum Juſt. Martyre, ἐκοιμήθη, MS. autem Cott. Compl. edit. & Euſebius De demonſtrat. lib. 8. Chryſoſtomus & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. Euſebius de demonſtrat. lib. 8. pro illis, σκύμνος λέοντος Ἰούδα, ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης· ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης, author eſt Aquilam tranſtuliſſe, σκύλαξ λέοντος, ἀπὸ ἁλώσεως υἱέ μου ἀνέβης· κάμψας κατεκλίθης, & Symmachum, σκύμνος λέοντος Ἰούδα, ἐκ θηριαλώσεως υἱέ μου ἀνέβης, ὀκλάσας ἐδράσθης. 10 τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ] Græci Patres promiſcuè legunt τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, & ᾧ ἀπόκειται. Euſebius De demonſtrat. lib. 2. & lib. 7. Athanaſius De paſſione & cruce Domini, Chryſoſtomus, Cyrillus Hieroſol. Catech. 12, & Theodoretus qu. 110. cum MS. Ox. poſteriorem lectionem ſequuntur. Juſtinus autem Martyr Dialogo cum Tryphone bis, Origenes Philocal. cap. 1. Euſebius De demonſtrat. lib. 3. & lib. 8. & Athanaſius De incarnatione Domini, priorem

quæ codicis noſtri, Compl. edit. Ald. & Romanæ eſt, confirmant. Euſebius De demonſtrat. lib. 8. pro illis, οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, author eſt Theodotionem verſionem τῶν ο retinuiſſe, Aquilam autem vertiſſe, οὐκ ἀναστήσεται (ſcribendum potius, ἀποστήσεται) σκῆπτρον ἀπὸ Ἰούδα, καὶ ἀκριβαζόμενος ἀπὸ μεταξὺ ποδῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ, καὶ αὐτῷ σύστημα λαῶν. Symmachum autem, οὐ περιαιρεθήσεται ἐξουσία ἀπὸ Ἰούδα ἕως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς ἔσται τῶν ἐθνῶν προσδοκία. 11 καὶ τῇ ἕλικι] Theodoretus qu. 119. addit, τῆς ἀμπέλου. τὸν πῶλον] Euſebius De demonſt. lib. 8. τὸ ὑποζύγιον. 12 χαροποιοὶ] Juſt. Martyr cum Chryſoſtomo, χαροποί, Schol. θερμοὶ, διάπυροι, φοβεροί. Auguſtinus interdum *fulvi*, interdum *fulgentes*. Hieronymus in Eſ. cap. 55. *gratioſi*, & in quibuſdam ſcriptis Cypriani, *formidoloſi*. MS. autem Ox. Compl. edit. Ald. & Romana lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἀπὸ οἴνου] Romana edit. cum Ambroſio ὑπὲρ οἶνον. MS. autem Ox. Compl. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre & Euſebio De demonſt. lib. 8. Cyrillo & Theodoreto, lectionem codicis noſtri ſequuntur. 14 ἀναπαυόμενος] Ald. edit. ἵνα παυόμενος· perperam: Chryſoſtomus ἐναπαυόμενος, quæ lectio etiam mendo fortaſſe non caret, cum ſtatim infra ſequatur, καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή. ἐν μέσῳ] Reliqua exemplaria omnia cum Chryſoſtomo & Cyrillo ἀνὰ μέσον. 15 τὸν ὦμον αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ, apud Philonem de migratione Abrahami. καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός] Aq. & Symm. καὶ ἔσται γεωργὸς ὑπηρετεῖν. Schol. ἄνθρωπος εἰς φόρον δουλεύων. 17 καὶ γενηθήτω Δὰν] Ald. edit. καὶ ἐγενήθη Δάν. Philo de Agricultura & Alleg. 3. καὶ γενέσθω Δάν. εἰς τὰ ὀπίσω] Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, εἰς τὰ ὀπίσθια, Philo autem cum Theodoreto reliquorum exemplarium et codicis noſtri lectionem ſequuntur. 18 περιμένων κυρίου] Cyrillus cum Ambroſio, περιμένων παρὰ κυρίου. MS. autem Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Philone, Chryſoſtomo & Theodoreto codicis noſtri lectionem confirmant. 19 πειρατήριον] Aq. εὔζωνος. Sym. λόχος· alibi a 70. ſenioribus eadem vox hebraica quæ hic uſurpatur redditur, μονόζωνος, σύστρεμμα & λῃστήριον. 20 διαδώσει τρυφὴν] Compl. edit. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio δώσει τρυφήν. & Romana edit. δώσει τρυφὴν· prout in hebræo. 21 στέλεχος ἀνειμένον] Legendum fortè ἔλαφος ἀνειμένος· ſed contra fidem omnium exemplarium nihil temere mutandum cenſeo. 22 υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτὸς] Romana edit. υἱὸς ηὐξημένος μου ζηλωτός. Cyrillus υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτής. υἱός μου νεώτατος] MS. Ox. Compl. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio υἱός μου νεώτερος. 23, 24 ἐλοιδόρουν καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων, καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων, καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ. χειρῶν αὐτῶν] Romana edit. χειρὸς αὐτῶν. δυνάστου Ἰακὼβ] Theodoretus qu. 110. δυνατοῦ Ἰακώβ. 26 ὑπερίσχυσεν ἐπ᾽ εὐλογίαις] MS. Ox. cum Theodoreto ὑπερίσχυσας ὑπὲρ εὐλογίας. Cyrillus ὑπερίσχυσας ἐπ᾽ εὐλογίαις. Ald. edit. & Chryſoſtomus lectionem codicis noſtri ſequuntur. 26 καὶ ἐπ᾽ εὐλογίαις θινῶν ἀεννάων] Compl. edit. & Ald. καὶ ἐπ᾽ εὐλογίαις θινῶν αἰωνίων. Theodoretus καὶ ἐπιθυμίας θινῶν αἰωνίων. Chryſoſtomus καὶ ἐπιθυμίαις θινῶν αἰωνίων. Ambroſius videtur legiſſe, καὶ ἐπιθυμίαι θινῶν αἰωνίων. ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν] MS. Ox. & Ald. edit. αἳ ἔσονται ἐπὶ κεφαλῆς, Compl. edit. & Romana cum Ambroſio lectionem codicis noſtri confirmant. 27 ἔδεται ἔτι] Apud Chryſoſtomum & Theodoretum deeſt ἔτι. διαδώσει τροφὴν] Ald edit. διασώσει τροφήν. Apud Chryſoſtomum utraque lectio reperitur. MS. autem Ox. Compl. edit. cum Cyrillo, Theodoreto & Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. Romana edit. δίδωσι τροφήν. Aq. διαμεριεῖ λάφυρα, Symm. μεριεῖ σκῦλα. Scholiaſtes author eſt Syrum legere ἑσπέρας ἁρπάσεται, καὶ τὸ πρωϊνὸν μεριεῖ σκῦλα pro illis τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν. 28 πάντες οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ δώδεκα] MS. Ox. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ φυλαὶ δώδεκα, atque ita Compl. edit. Ald. & Romana cum Ambroſio, niſi quòd vocem φυλαὶ omittant. καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς, ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ ηὐλόγησεν αὐτούς] Compl. edit. καὶ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εὐλόγησεν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ. MS. Ox. Ald. edit. & Romana cum Ambroſio codicem noſtrum ſequuntur. 31 ἐκεῖ ἔθαψαν Λίαν] Fortè ἐκεῖ ἔθαψα Λείαν. 33 καὶ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας] Compl. edit. cum Ambroſio, καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας. Romana editio καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ. Chryſoſtomus καὶ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας αὐτοῦ. MS. autem Ox. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. L.

1 ἐπὶ τὸν τράχηλον] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo ἐπὶ πρόσωπον. ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτὸν] MS. Ox. & Romana edit. ἔκλαυσεν αὐτόν. Ald. edit. ἔκλαυσε πικρῶς ἐπ᾽ αὐτῷ. Chryſoſtomus ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῷ. ἐφίλησεν αὐτὸν] MS. Ox. cum Chryſoſtomo κατεφίλησεν αὐτόν. 2 ἐνταφιάσαι τὸν Ἰσραὴλ] MS. Ox. addit τὸν πατέρα Ἰωσήφ. 4 λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα prout in hebræo. 5 ὥρκισέ με πρὸ τοῦ τελευτῆσαι, λέγων] MS. Ox. Compl. edit. & Romana ὥρκισέ με, λέγων, prout in hebræo. Chryſoſtomus ὥρκισέ με ὁ πατήρ μου λέγων. καὶ ἐπελεύσομαι] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo, καὶ ἐπανελεύσομαι. MS. Ox. addit, καὶ εἶπον Φαραῷ οἱ δυνάσται, & Ald. edit. εἶπον οὖν τῷ Φαραῷ κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ, quæ in hebræo non ſunt. 7 μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες] MS. Ox. μετ᾽ αὐτοῦ ἅρματα καὶ ἱππεῖς καὶ πάντες οἱ παῖδες. 8 πᾶσα ἡ πανοικία] Ald. edit. πᾶσα ἡ παροικία. καὶ τὴν συγγένειαν] Romana edit. καὶ ἡ συγγένεια. 10 ἐφ᾽ ἅλωνα] Romana editio εἰς ἅλωνα. 11 οἱ κάτοικοι γῆς Χαναὰν] Chryſoſtomus οἱ κατοικοῦντες Χαναάν. ἐν ἅλωνι] Romana edit. ἐπὶ ἅλωνι. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου] Romana edit. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 12 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς] Compl. edit. Ald. & Romana οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ſine illis quæ ſequuntur, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. MS. Ox. cum codice noſtro conſentit, & præterea addit, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ. 14 καὶ ἐπέστρεψεν] Compl. edit. & Romana καὶ ὑπέστρεψεν. 15 πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐπεδειξάμεθα] MS. Ox. πάντων τῶν κακῶν ὧν ἐπεδειξάμεθα. 19 τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ] Aq. ὅτι μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ· vel ut eſt apud Scholiaſten, ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ. Symm. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ, vel ut Scholiaſtes habet, μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. 20 ἐβουλεύσασθε κατ᾽ ἐμοῦ εἰς πονηρά] MS. Ox. ἐβουλεύσασθε περὶ ἐμοῦ εἰς πονηρά. Compl. editio cum Chryſoſtomo, ἐβουλεύσασθε κατ᾽ ἐμοῦ πονηρά. Ald. autem edit. & Romana lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς] Rom. καὶ τραφῇ λαὸς πολύς. 21 ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν] MS. Ox. ἐλάλησεν αὐτοῖς εἰς τὴν καρδίαν. 22 Αἰγύπτου] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana, ἐν Αἰγύπτῳ. αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] In Compl. edit. deſunt illa καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. πᾶσα ἡ πανοικία] Ald. edit. ut ſupra cum Chryſoſtomo, πᾶσα ἡ παροικία. 24 τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ] MS. Ox & Compl. edit. addunt, λέγων, ἰδοὺ, & Ald. cum Romana λέγων, ſine ἰδού. ὤμοσεν ὁ θεὸς Ἀβραάμ] MS. Ox. & Ald. edit. ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, Ἀβραάμ. Compl. autem edit. & Romana, ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραάμ. 26 ἐτελεύτησε Ἰωσὴφ ἐτῶν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. ἐτελεύτησε Ἰωσὴφ ὡς ἐτῶν, Romana editio cum Chryſoſtomo lectionem codicis noſtri ſequuntur.

EXODUS.

CAP. I.

1 εἰσπεπορευμένων] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τῶν εἰσπορευομένων. Romana editio ſequitur lectionem codicis noſtri. πανοικὶ αὐτῶν] Sic MS. Ox. & Compl. editio. Ald. παροικία αὐτῶν, malè. Rom. editio cum codice noſtro conſentit. 5 Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ] Hæc à LXX. interpretibus adduntur, & in omnibus exemplaribus reperiuntur licèt in fonte hebraico non exiſtant. πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακὼβ] MS. Ox. & Ald. edit. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ τοῦ Ἰακώβ, Compl. edit. πᾶσαι ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι ἐξ Ἰακώβ. Romana edit. cum codice noſtro conſentit. 7 χυδαῖοι ἐγένοντο] Aq. ἐξήρπυσαν. Symm. ἐξήρψαν. Theodoretus qu. 1. in Exodum, οὕτως ηὐξήθησαν φησὶν, ὥστε κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεθῆναι γῆς· οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Procopius in Exodum, *Aquila inquit, defundebantur more inundationis in omnem terram Ægypti. Symmachus, progerminantes aucti ſunt.* κατίσχυσαν σφόδρα σφόδρα] MS. Ox κατίσχυον. Compl. edit & Romana cum Cyrillo Glaph. in Exod. 1. κατίσχυον σφόδρα, & Ald. κατίσχυσαν σφόδρα. ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτούς] Cyrillus ibidem addit σφόδρα. Procopius in Exodum, *Aquila interpretatus eſt, & impleta eſt terra ab eis.* 8 ἕτερος] Aq. & Theod. καινός. ὃς οὐκ ᾔδει] MS. Ox. ὃς οὐκ ἐγίνωσκε 9 τῷ ἔθνει, ἰδοὺ τὸ ἔθνος] MS. Ox. & Rom. edit. τῷ ἔθνει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ γένος. Compl. edit. τῷ ἔθνει, ἰδοὺ τὸ ἔθνος, & Ald. τῷ ἔθνει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ ἔθνος. Cyrillus Glaph. 1. in Exod. τῷ γένει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ γένος. μέγα πλῆθος] Compl. edit. μέγα πολὺ πλῆθος. 10 Δεῦτε κατασοφισώμεθα] Compl. edit. Ald. & Romana. δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα. MS. Ox. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. In utroque Arabico, δεῦτε οὖν ἡμεῖς κατασοφισώμεθα, & vox ἡμεῖς obelo notatur, cum οὖν potius notari debeat, quippe quæ in hebræo abſit. μήποτε πληθυνθῇ] MS. Ox. μήποτε πληθυνθῶσι. ἐκ τῆς γῆς] MS. Clementis addit ἡμῶν. 11 ἐπιστάτας τῶν ἔργων] Ald. edit. ἐπιστάτας ἐπὶ τῶν ἔργων. Schol. ἐργοδιώκτας. ἐν τοῖς ἔργοις] Cyrillus De adorat lib. 1. ἐκ τῶν ἔργων. πόλεις ὀχυρὰς] Procopius, *Aquila vertit Tabernacula.* καὶ Ὢν ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις] Hæc in utroque Arabico obelo notantur, neque in hebræo habentur. 12 ἐβδελύσσοντο] Aq. ἐσικχαίνοντο, Schol. ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, ἐθλίβοντο ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, καὶ ἐκάκουν αὐτούς. Procopius, *Hebræus habet, affligebant & excarnificabant filios Iſrael.* ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] MS. Ox. τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 13 κατεδυνάστευον οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ βίᾳ] MS. Ox. κατεδυνάστευον αὐτοὺς βίᾳ, & quidem voces οἱ Αἰγύπτιοι, in utroque Arabico obelo notantur, quæ in hebræo abſunt. 14 ὧν κατεδουλοῦντο] MS. Ox. ἐν οἷς κατεδουλοῦντο. 16 περιποιεῖσθε αὐτό] Complut. edit. περιποιήσασθε αὐτό. 19 γυναῖκες Αἰγύπτου] MS. Ox. γυναῖκες Αἰγύπτιαι. τίκτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας] Sym. μαῖαι γάρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς μαίας τίκτουσιν. Theod. ὅτι ζωογονοῦσιν αὗται, διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς, τίκτουσιν. καὶ ἔτικτον] Deſunt hæc in *MS. Ox.* cùm potiùs illa, τίκτουσι γὰρ deeſſe debuerint, prout in hebræo. 21 ἐπεὶ δὲ] MS. Ox. & Ald. edit. ἐπειδή. ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας] Schol. ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν. ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος. Chryſoſtomus in Pſal. 134. τουτέστιν ἐξετάθη αὐτῶν ἡ συγγένεια. πᾶν ἄρσεν] MS. *Ox.* πᾶν ἀρσενικόν. τοῖς Ἑβραίοις] Hæc verba in uno Arabico exemplari obelo notantur, & in hebræo non habentur.

CAP. II.

1 ἐκ τῆς φυλῆς Λευί] Philo De congreſſu eruditionis gratiâ addit Ἀμβράμ. ὃς ἔλαβε τῶν θυγατέρων Λευί] Complut. edit. καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν θυγατέρων Λευί. Ald. edit. & Cyrillus Glaph. in Exod. 1. ὃς ἔλαβεν ἐκ τῶν θυγατέρων Λευί. Philo lectioni codicis Regii & Rom. editionis conſentit. 2 Καὶ ἔσχεν αὐτήν] Philo καὶ ἔσχηκεν αὐτήν. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. In editione Romana hæc deſiderantur, neque in hebræo reperiuntur, pro quibus ſi conjecturæ locus eſſet, reponendum putarem, καὶ ἔγνω αὐτήν. ἀστεῖον] ἀστεῖος vox πολύσημος eſt, interdum enim *urbanum* & *lepidum* ſignificat, interdum *probum* & *honeſtum*, interdum *rectum*, ut Numb. 22. 33. interdum *pinguem* & *craſſum*, ut 3. 17. interdum verò *venuſtum* & *pulchrum*, ut hoc loco, ad quem Stephanus protomartyr Act. 7. 20. alludens, Moyſen ἀστεῖον τῷ θεῷ fuiſſe ait: ubi ſi conjecturæ locus eſſet, legendum putarem τῇ θέᾳ. i. e. τῷ εἴδει, *aſpectu venuſtum*, ut Judith 11. 23. niſi potiùs hebraiſmum agnoſcere oporteat, pro σφόδρα, ut Jonæ 3. 3. ubi amplitudinem urbis Nineves propheta deſcribens, μεγάλην τῷ θεῷ vocat. 3 ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θίβην παπύρου. Romana edit cum Cyrillo ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θῖβιν, ſic

enim potiùs ſcribendum eſt quàm θῖβιν. Joſephus vocat πλέγμα βίβλινον. ἀσφαλτοπίσσῃ] MS. Ox. & Ald. edit. ἀσφάλτῳ πίσσῃ. Complut. edit. ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ. Romana edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. 4 μαθεῖν τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ] MS. Ox. ἰδεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ, Complut. edit. Ald. & Romana, una cum Cyrillo, μαθεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ. 5 παρεπορεύοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν] *MS*. Ox. Ald. edit. & Romana unà cum Cyrillo, παρεπορεύοντο παρὰ τὸν ποταμόν. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. τὴν θῖβιν ἐν τῷ ἕλει] Complut. edit. θήκην ἐν τῷ ἕλει. 6 ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει] Complut. edit. ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θήκῃ· pro quibus in utroque Arabico ſic legitur, ἠτένισε (vel ἐνέβλεψε) εἰς τὸ παιδίον, καὶ ἰδὲ τὸ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβῃ· & quidem illa, εἰς τὸ παιδίον, aſteriſco notantur. Et poſtrema ἐν τῇ θίβῃ, obelo, quæ in hebræo etiam abſunt. 8 ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις] Cyrillus ἀπελθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις. 9 ἐθήλαζεν] Cyrillus ἐθήλασεν. 10 ἁδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου] Cyrillus ἁδρυνθέντος δὲ ἤδη τοῦ παιδίου. τὸ ὄνομα αὐτῷ Μωϋσῆ] Cyrillus, τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μωϋσῆς. 11. τύπτοντά τινα ἑβραῖον] Cyrillus, τύπτοντα ἑβραῖον. 13 διὰ τί τύπτεις] Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo, διὰ τί σὺ τύπτεις. 14 ἄρχοντα καὶ δικαστήν] Clemens Romanus ad Corinthios, κριτὴν ἢ δικαστήν. 15 καθῴκησεν] *MS*. Ox. & editio Romana, ᾤκησεν. Compl. autem edit. & Ald. cum Philone Alleg. 2. & Cyrillo Glaph. in Geneſin 4. & in Exod. 1. lectionem codicis noſtri confirmant. 16 τὰς δεξαμενάς] *MS* Ox. addit. τὰ ποτιστήρια, ex alterius, Aquilæ, Symmachi, vel Theodotionis verſione. 17 ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἐπότισε] MS. Ox. Ald. edit. & Romana unà cum Cyrillo Glaph. in Exodum. 1. ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἤντλησεν αὐταῖς, καὶ ἐπότισε· Compl. edit. cum hebræo & codice noſtro conſentit. τὰ πρόβατα αὐτῶν] Cyrillus, τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 18 Τί ὅτι ἐταχύνατε] Romana edit. διατί ἐταχύνατε. 19 ἐπότισε τὰ πρόβατα] MS. Ox Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo in Exodum addunt ἡμῶν. 20 ποῦ ἐστιν; καὶ ἵνα τί οὕτως καταλελοίπατε] MS. Ox. & Rom. edit. καὶ ποῦ ἐστιν; καὶ ἵνα τί καταλελοίπατε. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. 21 ἐξέδοτο Σεπφώραν] MS. Ox. ἐξέδοτο αὐτῷ Σεπφώραν. 22 λαβοῦσα ἡ γυνή] Cyrillus συλλαβοῦσα ἡ γυνή. ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. λέγων, πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo λέγων, ὅτι γείωρός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. MS. Ox. Compl. edit & Ald. ex initio capitis 8. hic ſubjungunt τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν Ἐλιέζερ· ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ, quæ in hebræo hoc loco abſunt. 23 καὶ ἀνεβόησαν] MS. Ox. cum Cyrillo, καὶ ἐβόησαν. ἀνέβη ἡ βοή] Cyrillus ἀνέβη ἡ φωνή. 24 τὸν στεναγμὸν αὐτῶν] MS. Ox. τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν, & Cyrillus, τῶν στεναγμῶν αὐτῶν. 25 εἰσεῖδεν ὁ θεός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo, ἐπεῖδεν ὁ θεός. mihi verò lectio codicis noſtri magis arridet, quam hiſtoria Judith cap. 4. 11. confirmat. καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ εἰσεῖδεν τὴν θλῖψιν αὐτῶν. Eſt autem εἰσιδεῖν, εἰσορᾶν & ἐπιστρέφεσθαι, quod ἀγάπης ἐστι δηλωτικόν, ut Euſtathius ad Odyſſea obſervat. καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς] Compl. edit. καὶ ἐπεγνώσθη αὐτοῖς.

CAP. III.

1 τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ] Complut. edit. & Ald. πενθεροῦ. MS. autem Ox. & edit. Romana cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. & Cyrillo De adorat lib. 14. (licèt Glaph. in Exod. legat, πενθεροῦ) lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὑπὸ τὴν ἔρημον] Compl. edit & Cyrillus in Exod. εἰς τὴν ἔρημον, qui tamen De adoratione lib. 14 legit ὑπό. εἰς τὸ ὄρος Χωρήβ] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo in Exod. εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ Χωρήβ. Idem verò De adorat. 14. cum Euſebio De demonſtrat. 5. lectionem codicis noſtri, MS. Ox. & editionis Romanæ ſequitur. 2 ἐν φλογὶ πυρός] Romana edit. cum Juſtino Martyre dial. cum Tryphone, & Cyrillo De adorat. 14. ἐν πυρὶ φλογός. MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo in Exod. 1. & Theodor. qu. 5. in Exodum lectionem codicis noſtri confirmat, quæ verior eſſe videtur. Græci Patres nunc hanc, nunc illam promiſcuè ſequuntur, & Juſtinus quidem Martyr Apol. 2. pro Chriſtianis unâ & eadem paginâ utrumque exhibet. Latini Patres, Cyprianus, Auguſtinus & Ambroſius, *in flammam ignis*, non autem *in ignem flammæ* legunt. καίεται] Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 2. ἐκαίετο, qui etiam ibidem ἑώρα pro ὁρᾷ, legit. De adorat. autem 14. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. ſic etiam Glaph. in Exod 1. niſi quod illic κατακαίεται pro καίεται, perperam ſcriptum reperiatur. Aq. ἀναπτόμενος. Symm. φλεγόμενος. 3 τί ὅτι οὐ κατακαίεται] Ald. edit. & Romana cum Cyrillo in Exod. & De adorat. lib. 14. ὅτι οὐ κατακαίεται. MS. Ox. & Complut. edit. cum codice noſtro conſentiunt. 4 προσάγει] Complut. edit. προάγει. ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος] Philo De ſomniis, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεός. λέγων] Complut. edit. καὶ εἶπε. 5 λῦσαι] Aq. ἔκσπασον, Symm. ὑπόλυσον. γῆ ἁγία ἐστί] Philo De Profugis ἅγιός ἐστι. 6 εἶπεν αὐτῷ] Deeſt αὐτῷ in Romana editione, reliqua verò omnia exemplaria cum Cyrillo, licet in hebræo non reperiatur agnoſcunt. 6 κατεμβλέψαι] Compl. edit. & Ald. unà cum Cyrillo in Exod. & Theodoret. qu. 5. καταβλέψαι. MS. autem Ox. & Roman. edit. cum Cyrillo De adorat. 2. lectionem codicis noſtri confirmant. 8 καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, εἰς γῆν ἀγαθήν] MS. Ox. Complut. edit. & Romana paulo plenius, καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθήν· Cyrillus verò De adorat. lib. 2 lectionem codicis noſtri tuetur quæ hebræo magis reſpondet, ſi εἰσαγαγεῖν pro ἐξαγαγεῖν ſubſtituatur. 9 τὸν θλιμμόν] Aq. σὺν τὸν ἀποθλιμμόν. 10 ἀποστείλω σε] Fortè, ἀποστελῶ σε, licet omnia exemplaria in futuro legant. 11 πορεύσομαι] Complut. edit. πορεύομαι. 12 εἶπεν δὲ ὅτι ἔσομαι] MS. Ox. Complut. edit. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγων, ſic etiam Ald. & Roman. niſi quòd Μωϋσεῖ habeat, pro πρὸς Μωϋσῆν. ἀποστέλλω] MS. Ox. & edit. Romana ἐξαποστελῶ. τὸν λαόν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana addunt μου, quod in hebræo non eſt. 13 ἐξελεύσομαι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐλεύσομαι. ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν] MS. Ox κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν. Ald. edit. & Romana pro ὑμῶν legunt ἡμῶν, malè. 14 εἶπεν ὁ θεός] Complutenſ. edit. εἶπεν ὁ κύριος. πρὸς Μωϋσῆν] Rom. edit. addit λέγων, quod in cæteris omnibus exemplaribus prout in hebræo abeſt. MS. Ox. Complut. edit: Ald. & Romana, μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς. Theodoret. qu. 5. in Exod. μνημόσυνον γενεῶν. 11 Ἐλθὼν συνάγαγε] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐλθὼν οὖν, Juſtinus autem Martyr dial. cum Tryphone lectionem codicis noſtri ſequitur. τὴν γερουσίαν] Aq. τοὺς πρεσβύτας. τῶν υἱῶν Ισραήλ] Apud. Juſtinum Martyrem non habentur illa τῶν υἱῶν, prout neque in hebræo. πατέρων ὑμῶν] Ald. edit. & Rom. ut ſupra, πατέρων ἡμῶν, malé. MS. Ox. & Juſt. Martyr cum codice noſtro conſentiunt. ὦπται] Juſt. Martyr ὤφθη. ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι] Juſt. Martyr ἐπισκοπῇ ἐπισκέπτομαι. ἐν Αἰγύπτῳ] Complut. edit. addit ἑώρακα, quod in reliquis exemplaribus prout in hebræo non reperitur. 17 καὶ εἶπα] Rom. edit. καὶ εἶπεν, errore fortaſſe librarii aut typographi. ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως] MS. Ox. ἀναβιβῶ ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς κακώσεως. καὶ Γεργεσαίων] Hæc verba in utroque Arabico exemplari obelo notantur, neque in hebræo habentur. 18 πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου] MS. Ox. πρὸς τὸν βασιλέα Αἰγύπτου, ut in hebræo. ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων] MS. Ox, Complut. edit. & Ald. κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων, prout in hebræo. ἵνα θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἵνα θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, prout in hebræo. 20 τὴν χεῖρα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. addunt μου prout in hebræo. 22 συσκευάσατε] MS. Ox. συσκυλεύσατε. MS. Clementis ἀποσυσκευάσατε, Compl. ἐπισυσκευάσασθαι, & Romana σκυλεύσατε, ſola Aldina cum codice noſtro conſentit. Schol. ἄλλος φησὶ, συνεπάγετε αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς σκεύεσιν αὐτῶν δύναμιν. Theodoretus qu. 13. in Exodum author eſt, pro σκευάσασθε (ſcribendum fortè συσκευάσασθε) Symmachum tranſtuliſſe σκυλεῦσαι. Procopius in Exod. *Syrus vertit, excutite, vacuefacite; Aquila, ſpoliate.*

CAP. IV.

1 Ἐὰν οὖν μὴ πιστεύσωσι] Ald. edit. & Rom. unà cum Cyrillo, ἐὰν μὴ πιστεύσωσι, qui tamen Glaph. in Exodum lib. 1. legit ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσι. Compl. autem edit & Philo Alleg. 3 lectionem codicis noſtri confirmant. μηδὲ εἰσακούσωσι] Cyrillus De adorat. 2 μηδὲ ἀκούσωσι. ὦπταί σοι κύριος ὁ θεός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone Alleg. 3. & Cyrillo in Exodum, ὦπταί σοι ὁ θεός. τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς] In utroque Arabico τί ἐστιν ὃ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· quæ obelo notantur, & in hebræo abſunt. τί τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τῇ χειρί] MS. Ox. τί ἐστιν ἐν τῇ χειρί. Ald. edit. & Cyrillus in Exod. τί τοῦτο τὸ ἐν τῇ χειρί. Idem tamen De adorat. 2. cum Philone Alleg. 3 lectionem codicis noſtri & Rom. editionis retinet. 3 εἶπεν, ῥίψον] Ald. edit. εἶπεν αὐτῷ, ῥίψον. 4 πρὸς Μωϋσῆν] Cyrillus in Exod. πρὸς αὐτόν. Idem De adorat. 2. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur. ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα] MS. Ox. & edit. Ald. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα. 5 χειρὶ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωσι] MS. Ox. χειρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε κύριος ἵνα πιστεύσωσι. Ald. edit. χειρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἵνα πιστεύσωσι. ὦπταί σοι κύριος ὁ θεός] Rom edit. ὦπταί σοι ὁ θεός. *MS*. Ox. & Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo De adorat. lectionem codicis noſtri confirmant. πατέρων αὐτῶν] Cyrillus in Exod. πατέρων σου. 6 καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ] Deſunt hæc apud Cyrillum Glaph. in Exod. lib. 1. & De adorat. 2. errore fortè librarii vel typographi. MS. autem Ox. præmittit quædam, quæ neque in hebræo, neque in reliquis exemplaribus reperiuntur, καὶ εἶπεν ἐξένεγκε τὴν χεῖρά σου ἐκ τοῦ κόλπου σου, καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ. ἡ χεὶρ Μωϋσῆς ὡσεὶ χιών] MS. Ox. & edit. Rom. χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ χιών. Complut. edit. χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ λεπρὸς ὡσεὶ χιών. Ald. autem edit. cum Cyrillo in Exod. & De adorat. χεὶρ αὐτοῦ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. 7 καὶ εἶπε πάλιν] Ald. edit. καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος πάλιν. ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ] Ita MS Ox. atque Cyrillus utrobique, niſi quod abſit αὐτοῦ. Rom. ἐξήνεγκεν αὐτήν. ἀπεκατέστη] Complut. edit. cum Cyrillo utrobique ἀπεκατεστάθη. MS. Ox. ἀπεκατέστη, addit ἡ χεὶρ αὐτοῦ. σαρκὸς αὐτοῦ] Ald. edit. & Rom. σαρκὸς αὐτῆς. MS. autem Ox. Complut. edit. cum Cyrillo utrobique lectionem codicis noſtri confirmant. 8 εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς] MS. Ox. εἰσακούσωσί σοι διὰ τῆς φωνῆς, atque ita ſtatim infra πιστεύσωσί σοι διὰ τῆς φωνῆς. ἐσχάτου] Ita & Aq. MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyril. De ador. 2. δευτέρου. Sym. ἑπομένου. 10 πρὸς τὸν θεόν] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom πρὸς κύριον. ἱκανός εἰμι] *MS*. Ox. οὐκ εὔλογός εἰμι. Compl. Cyril. De ador. 11. οὐκ εὔλαλός εἰμι. Aq. οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων. Sym. οὐκ εὔλογος. 11 οὐκ ἐγὼ κύριος ὁ θεός] Rom. edit. οὐκ ἐγὼ ὁ θεός. MS. autem Ox Complut. edit. & Ald. cum Euſebio De præpar. lib. 6. & Cyrillo De adorat. libris 2, 9, 11, lectionem codicis noſtri confirmant. 12 συμβιβάσω] Aq. φωτίσω, Symm. ὑποδείξω. ἃ μέλλεις] Rom. edit. ὃ μέλλεις. MS Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone De rerum divinarum hærede, & Cyrillo De adorat. 2. cum codice noſtro conſentiunt. 14 καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ] Deeſt ὀργῇ, apud Cyrillum De adorat. 2. ὅτι λαλῶν λαλήσει] Philo Quod deterius potiori inſidiari ſoleat, & rurſus De migratione Abrahami, ὅτι λαλήσει. 15 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν] MS. Clementis addit τοὺς λόγους τούτους. 16 αὐτός σοι προσλαλήσει] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. αὐτός σοι λαλήσει. Ald. autem edit. cum Philone De migratione Abrahami & Cyrillo De adorat. lectionem codicis noſtri confirmant. 18 καὶ λέγει] MS. Ox. cum Cyrillo De adorat. lib. 2. καὶ εἶπεν αὐτῷ. 19 ἐν Μαδιάμ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐν γῇ Μαδιάμ. 21 πορευομένου] Cyrillus De adorat. 2. εἰσπορευομένου. ἐν ταῖς χερσί] Complut. edit. ἐν τῇ χειρί. σκληρυνῶ] Aq. ἐνισχύσω, Symm. θρασυνῶ. 22 λέγει κύριος] Ald. edit. addit, ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων. πρωτότοκος] MS. Ox. πρωτόγονος. 23 εἰ μὲν οὖν μὴ βούλῃ] MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo Glaph. in Exod. 2. σὺ δὲ οὐκ ἐβούλου. Aq. οὐκ ἀνένευσας. Symm. ἠπείθησας. 24 ἄγγελος κυρίου] Aq. θεὸς, Symm. & Theodoret. κύριος. 25 ψῆφον] MS. Ox. addit. πέτρινον. Aq. πέτραν. καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας &c.] Schol. ἄλλος, καὶ ἁψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. ἀφῆκε δὲ αὐτὸν, ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. Ἄλλος· καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς. Ἄλλος· νυμφίον αἵματος ἔχω. Aliud Schol. ὁ ἑβραῖος, ἐσφράγισε τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς. 26 καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. addunt, ὁ ἄγγελος. τοῦ παιδίου] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 2. addunt μου. in Ald. edit. deeſt integrum hoc membrum, καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ διότι εἶπεν, ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου, errore librarii vel typographi. 27 καὶ κατεφίλησεν ἀλλήλους] MS. Ox. καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, & Ald. edit. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Complut. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 28 πάντα τὰ σημεῖα] Rom. edit. πάντα τὰ ῥήματα. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. lectionem codicis noſtri confirmant. 29 συνήγαγον τὴν γερουσίαν] MS. Ox. & Clementis unà cum edit.

Ald. συνήγαγον πᾶσαν τὴν γερουσίαν. 30 ἐλάλησεν Ἀαρὼν] Ald. editio ἐλάλησεν αὐτοῖς Ἀαρών. πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα] In Complutenſ. edit. deeſt ταῦτα, neque in hebræo habetur. 31 ἐπίστευσεν ὁ λαός] Ald. edit. ἐπίστευσεν αὐτοῖς ὁ λαός.

CAP. V.

1 ἵνα ἑορτάσωσί μοι] Theodoretus qu. 12. in Exod. ἵνα λατρεύσωσί μοι. 2 τίς ἐστιν θεὸς οὗ εἰσακούσομαι]. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom unà cum Cyrillo Glaph. in Exod. & De adorat. primo τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι, niſi quod Cyrillus præfigat καί. Theodoretus, τίς ἐστι κύριος οὗ εἰσακούσομαι. οὐκ ἐξαποστέλλω] MS. Ox. & Complut. edit. unà cum Cyrillo in Exod. & De adorat. lib. 1. & Theodoreto, οὐκ ἐξαποστελῶ. Ald. autem edit. & Rom. unà cum Philone De temulentiâ lectionem codicis noſtri confirmant. 3 θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, prout in hebræo. Compl. autem edit. & Cyrillus in Exod. & De adorat. lib. 1. cum codice noſtro conſentiunt. 4 ἵνα τί] Cyrillus, διὰ τί. διαστρέφετε τὸν λαόν μου] Complut. edit. Ald. & Rom. διαστρέφετε τὸν λαόν. MS. autem Ox. & Cyrillus lectionem codicis noſtri ſequuntur. 5 πολυπληθεῖ ὁ λαὸς τῆς γῆς] MS. Ox. πολυπληθεῖ ὁ λαὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Ald. edit. πολυπληθεῖ ὁ λαὸς οὗτος ἐπὶ τῆς γῆς. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit; in Romana autem deſunt illa τῆς γῆς. 7 προστεθήσεσθε] MS. Ox. & Compl. edit. προστεθήσεσθε. καθάπερ ἐχθὲς, καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον] Aq. & Theod. καθὰ ἐχθὲς καὶ τρίτης, niſi quod Theod. pro καθὰ retineat καθάπερ καὶ πρότερον. verba illa καὶ τὸ τῆς σήμερον quæ de ſectione 8 infra huc affert, deſunt in Comp. edit. & Rom. αὐτοὶ πορευέσθωσαν] Ald. edit. & Rom. ἀλλ' αὐτοὶ πορευέσθωσαν. Pro illis autem αὐτοὶ πορευέσθωσαν, καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα, Symmachus vertit αὐτοὶ ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. & Theod. αὐτοὶ πορευθέντες καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον. 8 τῆς πλινθουργίας] MS. Ox. & edit. Rom. τῆς πλινθείας. αὐτοὶ ποιοῦσι] Ald. edit. addit ποιήσουσι. ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖς οὐδέν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπιβαλεῖτε αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτῶν οὐδέν. λέγοντες πορευθῶμεν] Rom. edit. λέγοντες ἐγερθῶμεν. 9 βαρυνέσθω] Complut. edit. βαρυνέσθωσαν. 10 κατέσπευδον] MS. Ox. κατεσπούδαζον. οἱ ἐργοδιῶκται, καὶ οἱ γραμματεῖς] MS. Ox. & Complut. edit. & A'd. addunt τοῦ λαοῦ. 11 ὅθεν ἐὰν εὕρητε] MS. Ox. addit καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε, quæ in reliquis omnibus exemplaribus, prout in hebræo, non habentur. 12 ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ] Compl. edit. Ald. et Rom. ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου. καλάμην εἰς ἄχυρα] MS. Ox. καλάμας ἀχύρων. 14 ἐπιστατῶν τοῦ Φαραὼ, λέγοντες] MS. Ox. ἐπιστάντων τοῦ Φαραὼ, λεγόντων. τῆς πλινθείας] Ald. edit. τῆς πλινθουργίας. 16 τὴν πλίνθον] MS. Ox. & Complut. edit. τὴν πλινθείαν. ποιεῖν] Complut edit. ποιεῖτε. καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου πεπληγμένοι, καὶ ἁμαρτία λαῷ σου] Symm. καὶ οἱ δοῦλοί σου μαστιγοῦνται, καὶ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου. 17 πορευθῶμεν τῷ θεῷ ἡμῶν] MS. Ox. & Ald. edit. πορευθέντες θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν. Complut. edit. πορευθῶμεν θύσωμεν τῷ κυρίῳ ἡμῶν, & Romana πορευθῶμεν, τῷ θεῷ ἡμῶν. Cyrillus De adorat. lib. 1. lectionem codicis noſtri confirmat. 18 νῦν οὖν ἀπελθόντες] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. unà cum Cyrillo, νῦν οὖν πορευθέντες. οὐ δοθήσεται] MS. Ox. οὐ δίδοται. ἀποδώσετε] Cyrillus, αὐτοὶ δώσετε. 19 ἑώρων δέ] Cyrillus ἑώρων οὖν. οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Cyrillo, οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῆς πλινθείας. Aq. οὐκ ὑφελεῖτε τῆς πλινθείας. 21 ἴδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Cyrillo, ἐπίδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς. ἐβδελύξατε] Aq. & Symm. ἐσαπρίσατε. 22 Μωϋσῆς πρὸς κύριον] MS. Ox. τὸ πρόσωπον πρὸς κύριον. Complut. edit. Μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν. καὶ εἶπεν, κύριε] Rom. edit. καὶ εἶπε, δέομαι κύριε. διὰ τί ἐκάκωσας] Romana edit. τί ἐκάκωσας, MS. Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Philone De rerum divinarum hærede, & Chryſoſtomo De providentiâ λογ. 3. lectionem codicis noſtri confirmant. 23 πεπόρευμαι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. εἰσπεπόρευμαι. Chryſoſtomus εἰσπορεύομαι. Romana autem edit. & Philo cum codice noſtro conſentiunt. λαλῆσαι αὐτῷ] Deeſt αὐτῷ in MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Roman. unà cum Philone & Chryſoſtomo, neque in hebræo reperitur.

CAP. VI.

2 ἐλάλησε δὲ ὁ θεός] MS. Ox. cum Juſt. Martyre Dial. cum Tryphone ἐλάλησε δὲ κύριος. ἐγὼ κύριος· Καὶ ὤφθην] Juſt. Martyr, ἐγώ εἰμι κύριος· Καὶ ὤφθην. Aq. καὶ ὡράθην. *Euſebius De demonſtr. 5. θεὸς ὢν αὐτῶν, deeſt ὢν apud Juſtinum Martyrem. 3 ἐδήλωσα] Athanaſius, ἀπεκάλυψα. 5 ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλοῦσιν αὐτούς] Complut. edit. ἃ οἱ Αἰγύπτιοι κατεδουλοῦντο. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς· rectius fortè οὓς οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλῶσιν αὐτούς. τῆς διαθήκης ὑμῶν] Complut. edit. τῆς διαθήκης μου. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 6 βάδιζε] Cyrillus De adorat. 1. βάδισον. ἀπὸ τῆς δυναστείας] Fortè καταδυναστείας ut paulo infra. Compl. ἀπὸ τῆς δουλείας. ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας] Complut. edit. ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας. 7 λήψομαι ὑμᾶς ἐμαυτῷ λαὸν ἐμοί] Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. 1. λήψομαι ὑμᾶς ἐμαυτῷ εἰς λαόν. Ald. edit. λήψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς εἰς λαὸν ἐμοί. ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων] MS. Ox. & Clementis & Ald. edit. ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων, Complut. edit. ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων. Rom. edit. cum codice noſtro conſentit. 8 εἰς ἣν ἐξέτεινα] MS. Ox. & Compl. edit. ἐφ' ἣν ἐξέτεινα. 9 οὐκ εἰσήκουσαν] Chryſoſt. homil. 12. ad Hebræos, & hom. in Eliam & viduam, οὐκ ἤκουσαν. ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας] Schol. ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. 11 λάλησον Φαραὼ βασιλεῖ] Ox. Compl. Ald. λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ] MS. Ox. ἐξ Αἰγύπτου. 12 ἄλογός εἰμι] Aq. ἀκρόβυστος χείλεσι. Sym. οὐκ εἰμὶ καθαρὸς τῷ φθέγματι. Theod. ἀπερίτμητος τοῖς χείλεσιν. 13 συνέταξεν αὐτοῖς πρὸς Φαραώ] Ald. edit. συνέταξεν αὐτοῖς τοῦ εἰσελθεῖν πρὸς Φαραώ. ὥστε ἐξαγαγεῖν] Compl. edit. ἵνα ἐξαγάγῃ. Rom. edit. ὥστε ἐξαποστεῖλαι. 18. ἑκατὸν τριάκοντα τρία ἔτη] Ald. edit. ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. 19. οὗτοι οἶκοι πατριῶν Λευί] MS. Ox. οὗτοι ἐκ πατριᾶς Λευί. 20 ἑκατὸν τριάκοντα ἓξ ἔτη] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. Romana editio, ἑκατὸν τριακονταδύο ἔτη. 25 ἔλαβε τῶν θυγατέρων] Complut. edit. τὴν θυγατέρα, Ald. ἔλαβε ἐκ τῶν θυγατέρων. 26 οἷς εἶπεν ὁ θεὸς αὐτοῖς ἐξαγαγεῖν] MS. Ox. οἷς εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγάγετε. ἐξ Αἰγύπτου] Ita MS. Ox. Complut. edit. & Ald. edit. Rom. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 27 καὶ ἐξήγαγον] Complut. edit. & Ald. ὥστε ἐξαγαγεῖν. ἐξ Αἰγύπτου] Roman. edit. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 30 ἰσχνόφωνός εἰμι, καὶ πῶς εἰσακούσεται] MS. Ox. ἰσχνόφωνος, πῶς οὖν εἰσακούσεται. Pro ἰσχνόφωνός εἰμι, Scholiaſtes οὐκ εἰμὶ καθαρὸς φθέγματι.

CAP. VII.

1 ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραώ] Philo De ſacrificiis Abelis & Caini, & De migratione Abrahami, ἰδοὺ δέδωκά σε θεόν. Athanaſius contra Macedonium dial. 1. ἰδοὺ τίθημί σε θεὸν τοῦ Φαραώ, qui etiam præterea addit, ἔσῃ γὰρ αὐτῷ εἰς θεόν. Symmachus. ἴδε κατέστησά σε θεὸν Φαραώ. Aquila etiam pro ἰδοὺ habet ἴδε. ἔσται σου προφήτης] Athanaſius ibidem, ἔσται σοι εἰς προφήτην (i. e.) εἰς στόμα καὶ ἑρμηνέα, authore Philone de eo Quod deterius potiori inſidiari ſoleat. 2 σὺ δὲ λαλήσεις] MS. Ox. σὺ οὖν λαλήσεις. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ] MS. Ox ἐξ Αἰγύπτου. 4 χεῖρά μου ἐπ' Αἴγυπτον] MS. Ox. χεῖρά μου ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 6 ἐποίησε δέ] MS. Ox. & Cyrillus De adorat. lib. 2. ἐποίησαν δέ. οὕτως ἐποίησαν] Deſunt hæc in MS. Ox. & edit. Ald. malé. 7 Ἀαρὼν δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. deſunt illa ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. ἡνίκα ἐλάλησαν] Ita MS. Ox. Compl. edit. & Ald. unà cum Cyrillo De adoratione 2. edit. Rom. ἡνίκα ἐλάλησε. 9 ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν] In Complut. edit. deſunt illa, ἐπὶ τὴν γῆν, prout in hebræo. ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] MS. Ox. ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. 10 τὴν ῥάβδον ἐναντίον Φαραώ] Ald.edit. τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐναντίον Φαραώ. 11 τοὺς σοφιστάς] Aq. τοὺς κρυφιαστάς. 13 καθάπερ ἐλάλησεν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. una cum Theodoret. qu. 12. in Exodum καθάπερ ἐνετείλατο. 15 ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν] MS. Ox. ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν. ἵνα μοι λατρεύσῃ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἵνα μοι λατρεύσωσι. 17 τάδε λέγει κύριος] Ald. edit. καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος. 19 λάβε τὴν ῥάβδον σου] Rom. edit. addit ἐν τῇ χειρί σου. ἔσται αἷμα καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ] Ald. edit. ἔσται αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. 20 ἐπάρας Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ] Rom. edit. ἐπάρας τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ. 22 ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων] Aq. καίγε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ Αἰγύπτου, καὶ ἐν ἠρεμαίοις αὐτῶν οὕτως. Schol. Ἄλλος· καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων· Scholion aliud ἀνέκδοτον in obſervationibus ſacris Croii Symmachum hujus verſionis authorem ſtatuit, & ἐν ἀποκρύφοις pro διὰ τῶν ἀποκρύφων, legit, αὐτῶν ὡσαύτως. Ἄλλος, καίγε αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. 24 ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι &c.] Aq. καὶ ὤρυξε πᾶσα ἡ Αἴγυπτος κυκλόθεν τοῦ ῥείθρου ὕδωρ τοῦ πιεῖν, ὅτι οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ.

CAP. VIII.

3 ἀναβάντες εἰσελεύσονται] Ald. edit. ἀναβάντες οἱ βάτραχοι εἰσελεύσονται. 5 ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου] MS. Ox. ἔκτεινον τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ συνάγαγε τοὺς βατράχους] Ald.edit. addit ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου, quæ verba in reliquis omnibus exemplaribus & in Ambroſio deſunt, neque in hebræo habentur, atque ita ſtatim infra ἀνήγαγε τοὺς βατράχους· rurſus addit ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου, quæ in reliquis exemplaribus, Ambroſio & hebræo non reperiuntur. 7 ἐπαοιδαῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Romana φαρμακείαις. ἐπὶ πᾶσαν γῆν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Roman. cum Ambroſio, ἐπὶ τὴν γῆν. 8 εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον] Complut. edit. cum Ambroſio, εὔξασθε πρὸς τὸν κύριον. ἐξαποστελῶ τὸν λαόν] Rom. edit. ἐξαποστελῶ αὐτούς. Reliqua exemplaria & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 9 πότε εὔξομαι] Philo de ſacrificiis Abelis & Caini, ἵνα εὔξωμαι. 11 ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου] In MS. Ox. deſunt poſtrema hæc, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου· & in edit. Complut. unà cum Ambroſio, deſiderantur illa, καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων. 12 καὶ ἐβόησε] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Ambroſio, καὶ ἀνεβόησε. 14 ὤζεσεν ἡ γῆ] Complut. edit. & Ald. ἐπώζεσεν ἡ γῆ. 15 ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ] MS. Ox. ἐβάρυνε τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Reliqua exemplaria cum Ambroſio, lectionem codicis noſtri ſequuntur. 16 ἔσονται σκνῖφες] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἔσονται σκνῖπες, Schol. φθεῖρες. ἐν τοῖς τετράποσι καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου] Ald. edit. ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνῖπες ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 17 σκνῖφες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν] MS. Ox. σκνῖπες ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου, ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς. Reliqua exemplaria & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 20 ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται] MS. Ox. & Rom. edit. ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται. ἵνα μοι λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ] Ita & Ald. ſed in MS. Ox. deſunt illa ἐν τῇ ἐρήμῳ, quæ in reliquis omnibus exemplaribus & Ambroſio habentur, licèt in hebræo non reperiantur. 21 ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου] MS. Ox. ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου. κυνόμυιαν] Hieron. ſub finem epiſtolæ ad Suniam & Fretelam κοινόμυιαν ſcribendum eſſe arbitratur, & Aquilam παμμυῖαν redidiſſe aſſerit, ſed Philoni De vitâ Moſis lib. 1. aſſentiendum potius eſt qui κυνόμυιαν legit, & nominis etymon in medium affert. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, κόρακα. καὶ εἰς τὴν γῆν] Comlput. edit. cum Ambroſio, καὶ ἡ γῆ. 22 ὁ λαός μου ἔπεστιν] Complut. edit. cum Ambroſio, λαός μου ἐστιν. Ald. λαός μου ἐπεστι, malé. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πάσης τῆς γῆς] MS. Ox. ἐγὼ κύριος, κύριος πάσης τῆς γῆς. Romana edit. cum codice noſtro conſentit, niſi quod legat ἐγώ εἰμι. ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς] In MS. Ox. deſunt illa ἐπὶ τῆς γῆς, & in edit. Romana τὸ σημεῖον. Compl. autem edit. & Ald. unà cum Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. 25 ἐλθόντες θύσατε] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ἀπελθόντες θύσατε, & Cyrillus De adorat. 1. εἰσελθόντες θύσατε mendoſé. ἐν τῇ γῇ] Ald. edit. addit ταύτῃ. 26 ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα] Ald. ἐὰν γὰρ θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν τὰ βδελύγματα. 27 καὶ θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν καθάπερ εἶπεν ἡμῖν] Rom. edit. καὶ θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν καθάπερ εἶπε κύριος ἡμῖν. Reliqua exemplaria cum Cyrillo & Ambroſio, lectionem codicis noſtri confirmant. 28 ἐγὼ ἐξαποστέλλω] MS. Ox. Ald. edit. & Athanaſius, ἐγὼ ἐξαποστελῶ. Compl. edit. & Cyrillus, ἐγὼ ἀποστελῶ, Rom. ἐγὼ ἀποστέλλω. θύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ] In Rom. edit. deeſt vox κυρίῳ, quæ in reliquis omnibus exemplaribus, Cyrillo & Ambroſio, prout in hebræo, reperitur. 29 κυνόμυια ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου] MS. Ox. & edit. Ald. κυνόμυια ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Compl. edit. & Rom. una cum Ambroſio cum codice noſtro conſentiunt. ἀπατῆσαι] MS. Ox. παραλογίσαι. Compl. edit. & Rom. ἐξαπατῆσαι. Aq. & Sym. παραλογίσασθαι. θῦσαι κυρίῳ] MS. Ox. ὅπως θύσωσι κυρίῳ. 30 καὶ ηὔξατο] Compl. edit. καὶ προσηύξατο.

CAP. IX.

2 καὶ ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ] Complut. edit. Ald. & Rom. ἀλλ' ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ. 3 θάνατος μέγας] MS. Ox. λοιμὸς μέγας. 4 τῶν κτηνῶν τοῦ Ισραήλ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ. οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ ῥητόν] MS. Ox. οὐ τελευτήσει ἀπ' αὐτῶν ῥητόν. Complut. edit. & Rom. οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ Ισραὴλ ῥητόν. Ald. edit. cum codice noſtro concordat. 5 αὔριον ποιήσει] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν τῇ αὔριον. ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου] Deeſt vox Αἰγύπτου in reliquis omnibus exemplaribus, neque in hebræo habetur. 6 ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τοῦ Ισραήλ] MS Ox. Ald. edit. & Rom. ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. 7 ἰδὼν δὲ Φαραώ] MS. Ox. εἶδε Φαραώ, & Theodoretus qu. 12. in Exodum, εἶδε γὰρ Φαραώ. ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ οὐδέν] MS. Ox. οὐδὲν ἐκ τῶν υἱῶν Ισραήλ. Ald. edit. & Rom. unà cum Theodoreto, ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ οὐδέν. Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. ἡ καρδία Φαραώ] MS. Ox. & Ald. edit. ἡ καρδία αὐτοῦ. 8 λάβετε ὑμῖν] MS. Ox. & Ald. edit. & Rom. λάβετε ὑμεῖς. 9 φλυκτίδες] Philo De vitâ Moyſis φλυκταίνας appellat. ἀναζέουσαι] Aq. πιταζόμεναι. Sym. ἐξανθοῦσαι. 10 καὶ ἔλαβον] Complut. edit. & Rom. καὶ ἔλαβεν. ἐναντίον Φαραώ] Complut. edit addit, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, quæ neque in reliquis exemplaribus neque in hebræo reperiuntur. 12 συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ] MS. Ox. & Rom. edit. συνέταξε κύριος abſque ulla additione. Theodoretus συνέταξεν αὐτοῖς κύριος. 14 ἐγὼ ἐξαποστέλλω] MS. Ox. & Ald. edit. ἐγὼ ἐξαποστελῶ. Complut. edit. ἐγὼ ἀποστέλλω, atque ita ſupra ſectione ſecundâ ἀπέστειλε, pro ἐξαπέστειλε. οὐκ ἔστιν ὡς ἐγώ] Complut. edit. Ald. & Rom. οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἄλλος. 15 λαόν σου θανατώσω] MS. Ox. & Ald. edit. λαόν σου θανάτῳ. 16 τὴν δύναμίν μου] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Theodoreto τὴν ἰσχύν μου. Chryſoſtomus verò in Pſal. 134. lectionem codicis noſtri confirmat. 16 ἕνεκεν τούτου διετηρήθης] Ald. edit. addit, ἕως τοῦ νῦν. 17 ἐμποιῇ] MS. Ox. ἐμποιῇ. Fortè ἀποποιῇ. quid ſi ἐμπαίζῃ. 18 ἰδοὺ ἐγὼ ὕω] MS. Ox. ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ. Complut. edit. ἰδοὺ ἐγὼ βρέχω. 19 εὑρεθῇ ἐν τῷ παιδίῳ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. εὑρεθῇ ἐν τοῖς πεδίοις. 21 ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τῷ πεδίῳ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Theodoreto qu. 2 in Exodum ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις. 22 ἐπὶ πᾶσαν γῆν] MS. Ox. ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 23 ἔδωκε φωνὰς καὶ χάλαζαν] MS. Ox. ἔδωκε φωνὰς καὶ σάλπιγγας, καὶ χάλαζαν. Schol. φωνάς. Ἄλλος, ἀνέμων ἤχους· ἄλλος, βροντάς. πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. addit ἐν τῇ χαλάζῃ. 24 ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφόδρα σφόδρα] MS. Ox πολλὴ δὲ ἦν σφόδρα. Complut. edit. & Rom. ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφόδρα. Ald. edit. geminat σφόδρα prout in codice noſtro. ἀφ' οὗ γεγένηται] Compl. edit. ἀφ' ἧς γεγένηται, & Rom. edit. ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγένηται. 25 ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου] MS. Ox. & Complut. edit. ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀπὸ ἀνθρώπου. 27 ἀποστείλας δὲ Φαραώ, ἐκάλεσε] MS. Ox ἀπέστειλε δὲ Φαραὼ καὶ ἐκάλεσε. τὸ νῦν] Schol ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν. 28 εὔξασθε οὖν πρὸς κύριον] Complut. edit. προσεύξασθε οὖν πρὸς κύριον. χάλαζαν καὶ πῦρ] Ald. edit. addit ἐπὶ τῆς γῆς. προσθήσεσθε] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. προσθῆσθε. 29 πρὸς τὸν θεὸν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ αἱ φωναί] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. πρὸς τὸν κύριον, καὶ αἱ φωναί. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 30 οὐδέπω πεφόβησθε] MS. Ox. & Complut. edit. οὐδέποτε φοβεῖσθε. 32 οὐκ ἐπλήγη] Rom. edit. οὐκ ἐπλήγησαν. 34 ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραὼ ἐκτὸς τῆς πόλεως] MS. Ox. ἐξῆλθε δὲ Φαραὼ παρὰ Φαραὼ ἐκ τῆς πόλεως. Complut. edit. ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραὼ ἔξω τῆς πόλεως. ἐξεπέτασεν] Rom. edit. ἐξέτεινε. ἔσταξαν] Complut edit. Ald. & Rom. ἔσταξεν. 34 προσέθετο] Ald edit. προσέθετο ἔτι. 35 ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραώ] Ald. edit. ἐσκληρώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. Theod. 21 in Exod. ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν Φαραώ.

CAP. X.

1 εἰσῆλθε πρὸς Φαραώ] MS. Ox. εἴσελθε, λάλησον πρὸς Φαραώ. ἐβάρυνα] Rom. edit. ἐσκλήρυνα. καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] Compl. edit. καὶ τὴν καρδίαν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. τὰ σημεῖά μου ταῦτα] Ald edit. & Rom. τὰ σημεῖα ταῦτα. 2 ἐμπέπαιχα τοῖς Αἰγυπτίοις] MS. Ox. ἐμπέπαιχα τῇ Αἰγύπτῳ. ὅσα ἐποίησα] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἃ ἐποίησα. 3 ἵνα λατρεύσωσί μοι] MS. Ox. ἵνα λατρεύσῃ μοι. 4 μὴ θέλῃς] Ald. edit. μὴ θελήσῃς. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω] Ald. edit. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάξω. 5 πᾶν τὸ περισσὸν τὸ καταλειφθὲν τῆς γῆς] Compl. edit. & Ald. πᾶν τὸ περισσόν, ſine adjectione illorum τῆς γῆς. 6 ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου] Compl. edit. & Rom. ἐν πάσῃ γῇ τῶν Αἰγυπτίων. ὃ οὐδέποτε] Compl. edit. & Rom. ἃ οὐδέποτε. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης] MS. Ox. & Ald edit. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ἐκκλίνας ἐξῆλθεν] MS. Ox. καὶ ἔκλινεν Μωυσῆς ἐξελθεῖν. Compl. edit. & Rom. καὶ ἐκκλίνας Μωυσῆς ἐξῆλθεν. 7 σκῶλον] Aq. πρόσκομμα. Schol τὸ Σαμαρειτικόν, εἰς ἄτας. ὅπως λατρεύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ] Ald ὅπως θύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ. Rom. edit. ὅπως λατρεύσωσι τῷ θεῷ. Complut. edit. cum Cyrillo De ador. 1. lectionem codicis noſtri confirmat. ἢ εἰδέναι βούλει ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος] MS. Ox. ἄρα οὔπω οἶδας ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος, quæ verſio eſt Aquilæ. Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, πρὶν γνῷς, ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος. 8 ἐπέστρεψαν] Compl. edit. & Rom. ἀπέστρεψαν. πρὸς Φαραώ] MS. Ox. εἰς πρόσωπον Φαραώ. λατρεύσατε] MS. Ox. λατρεύετε. 9 σὺν τοῖς νεανίσκοις ἡμῶν, καὶ τοῖς πρεσβύταις] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. σὺν τοῖς νεανίσκοις, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, Cyrillus, σὺν τοῖς νεανίσκοις ἡμῶν, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἡμῶν. ἑορτὴ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν] In Rom. edit. deſunt illa τοῦ θεοῦ ἡμῶν, reliqua autem omnia exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 10 καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς αὐτούς] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. πρόκειται] MS. Ox. & Rom. edit. πρόσκειται. 11 πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτε τῷ κυρίῳ] MS. Ox. πορευθήτωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτε τῷ θεῷ. Ald. edit. ἀλλὰ πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ, atque ita Cyrillus, niſi quòd pro ἀλλὰ πορευέσθωσαν legat, πορευέσθωσαν δέ. Rom. edit. πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτωσαν τῷ θεῷ. ζητεῖτε] Compl. edit. & Rom. ἐκζητεῖτε. MS. Ox. Ald. edit. & Cyrillus cum codice noſtro concordant. 12 ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν] Compl. edit. ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 13 ἐπῆρε] Compl. edit. ἐξέτεινε. ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα] Ald. edit. ἐνέβαλε, malé. 14 καὶ ἀνήγαγεν αὐτήν] MS. Ox. καὶ ἐπῆλθεν ἡ ἀκρίς. μετ' αὐτὴν οὐκ ἔσται οὕτως] MS. Ox. μετ' αὐτὴν οὐ γέγονεν οὕτως. Rom. edit. μετὰ ταῦτα οὐκ ἔσται οὕτως. οὐ κατελείφθη] Rom. edit. οὐχ ὑπελείφθη. 16 κατέσπευδε] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. κατέσπευσε. 18 ἀπὸ Φαραώ] MS. Ox. ἀπὸ προσώπου Φαραώ. πρὸς τὸν κύριον] MS. Ox Complutenſ. edit. & Roman. πρὸς τὸν θεόν. 19 καὶ ἐνέβαλεν αὐτήν] Roman. edit. καὶ ἔβαλεν αὐτήν. 20 ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν Φαραώ] MS. Ox. καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραώ. 21 ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου. 23 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ] Romana edit. addit τρεῖς ἡμέρας, quæ in reliquis exemplaribus & in hebræo non ſunt. οὐκ ἀνέστη] Complut. edit. Ald. & Rom. οὐκ ἐξανέστη. 24 λατρεύσατε] MS. Ox. & Complut. edit. λατρεύετε. 25 ἃ ποιήσομεν] MS Ox. καὶ ποιήσομεν. Complut. edit. ἃς ποιήσομεν. 26 τί λατρεύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἕως τοῦ ἐλθεῖν] In Complut. edit. deſunt illa τῷ θεῷ ἡμῶν, neque in hebræo reperiuntur, in reliquis tamen omnibus exemplaribus habentur. 28 λέγει αὐτῷ Φαραώ] Complut. edit. & Rom. λέγει Φαραώ. ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν] MS. Ox. ἔτι προσελθεῖν σε καὶ ἰδεῖν. Complut. edit. ἔτι μὴ προσθῆναι ἰδεῖν.

CAP. XI.

1 πληγήν] Aq. & Symm. ἀφήν. ἀποστέλλῃ] Complut. edit. & Rom. ἐξαποστέλλῃ, & Ald. ἐξαποστείλῃ. σὺν παντὶ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ] Complut. edit. & Ald. σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ. 2 καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον] In Romana edit. hæc deſunt quæ in reliquis exemplaribus prout in hebræo habentur. 3 ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. Ald. edit. θεραπόντων αὐτοῦ addit καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. 4 εἰσπορεύομαι] MS. Ox. & Ald. edit. εἰσπορεύσομαι. 5 θεραπαίνης] Schol. Ἄλλος, αἰχμαλωτίδος. 7 οὐ γρύξει κύων] MS. Ox. οὐ βρύξει κύων. παραδοξάσει κύριος] MS. Ox. παραδοξάζει ὁ θεός. ἀνὰ μέσον τοῦ Ισραήλ] MS. Ox. & Ald. edit. ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν Ισραήλ. 9 ἵνα πληθύνω] Sic MS. Ox. Complut. edit. & Ald. at Rom. edit. ἵνα πληθύνων πληθυνῶ. 10 ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον Φαραώ] MS Ox. ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντίον Φαραώ. Compl. edit. ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτου ἐναντίον Φαραώ. Ald. ἐποίησαν τὰ σημεῖα καὶ πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντίον Φαραώ. Rom. edit. ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ &c. οὐκ ἠθέλησεν] Romana edit. οὐκ εἰσήκουσεν. ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐξ Αἰγύπτου. Complut. edit. ἐκ γῆς αὐτοῦ. Ald. & Rom. ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

CAP. XII.

3 δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου] Philo De congreſſu eruditionis gratiâ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς δεκάτου. ſcribendum πρώτου, vel potiùs τούτου, ut in omnibus exemplaribus & hebræo, & ſic ſtatim infra. ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν] In MS. Ox. Compl. edit. & Ald. & Cyrillo Glaph. in Exod. 2 deeſt ἕκαστος; idem tamen De ador. lib. 17. lectionem codicis noſtri & Romanæ editionis ſequitur. 4 ὀλιγοστοὶ ὦσιν] Philo De rerum divinarum hærede, ὀλίγοι ὦσιν. συλλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ] Complut. edit. προσλήψεται. Philo τὸν πλησίον γείτονα προσλαβεῖν. 5 πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἐνιαύσιον] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον. ἀπὸ τῶν ἀρνῶν] Complut. edit. & Cyrillus, ἀπὸ τῶν ἀμνῶν. 7 αὐτὸ ἐν αὐτοῖς] Complut edit. cum Cyrillo in Exod. & De ador. lib. 17. αὐτὰ ἐν αὐτοῖς. 9 ἀπ' αὐτῶν] Ald. edit. ἐπ' αὐτῷ, fortè ἀπ' αὐτοῦ. 10 οὐκ ἀπολείψετε] MS. Ox. οὐ καταλείψεσθε, & Complut. edit. οὐ καταλείψετε. Ald. edit. & Rom. οὐκ ἀπολείψεται, ita enim proculdubio in Ald. legi debet, & non ἀπολήψεται. Cyrillus Glaph. in Exod. οὐκ ἀπολείψετε, qui tamen De ador. 17 lectionem Rom. edit. ſequitur. Schol. οὐχ ὑπολείψεται. οὐ συντρίψετε] Schol. οὐ συντριβήσεται, quæ lectio eſt MS. codicis Oxonienſis. 11 αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι] Theodor. qu. 24. in Exod. & Cyrillus in Exod. ἔστωσαν αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, qui tamen De ador. lib. 17. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν] MS. Ox. εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν. 12 μετὰ σπουδῆς] Aq. ἐν θάμβῳ. Symm. ἐν ἐπείξει. πάσχα ἐστὶ κυρίου] Rom. edit. πάσχα ἐστὶ κυρίῳ. Theodoretus, qu. 24. in Exod. τὸ πάσχα ὁ μὲν Φίλων ἑρμηνεύει διαβατήρια. ὁ δὲ Ἰώσηπος ὑπέρβασιν. ὁ δὲ Σύμμαχος ὑπερβάσεις. ὁ δὲ Θεοδοτίων Φασέκ, αὐτὴν τὴν ἑβραίαν τεθεικὼς φωνήν. Locus autem Philonis eſt lib. 3. De vita Moyſis. 13 ἐν αἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐκεῖ] MS Ox. Ald. edit. & Rom. ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστὲ ἐκεῖ. Compl. edit. & Cyrillus in Exod. ἐν αἷς ὑμεῖς ἔσεσθε ἐκεῖ, qui tamen De ador. 17 legit, ἐστὲ ἐκεῖ. τοῦ ἐκτριβῆναι] MS. Ox τοῦ ἐκλεῖψαι. 14 μνημόσυνον] Compl. edit. εἰς μνημόσυνον. εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν] Rom edit. & Cyrillus De ador. 17. εἰς πάσας τὰς γενεὰς ὑμῶν. 15 ἄζυμα ἔδεσθε] Compl. edit. ἄζυμα φάγεσθε. 16 κεκλήσεται ἁγία] Rom. edit. cum Cyrillo De ador. 17 κληθήσεται, qui tamen Glaph. in Exod. 2 κεκλήσεται legit, ut in codice noſtro, MS. Ox. Complut. edit. & Ald. 17 φυλάξασθε] MS Ox. & Rom. edit. φυλάξετε. ἐξάξω τὴν δύναμιν ὑμῶν] MS. Ox. ἐξάξω τὴν δυναστείαν ὑμῶν. καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἑσπέρας] Compl. edit. Ald. & Rom. καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἕως ἑσπέρας. 19 ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν] MS. Ox. ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. γειώραις] MS. Ox. προσηλύτοις. Theodor. qu. 24. in Exod. γειώραν τὸν προσήλυτον ἐκάλεσε, καὶ ἰσονομίας αὐτῷ μεταδέδωκεν. 20 ἐν παντὶ κατοικητηρίῳ] MS. Ox. ἐν παντὶ οἰκητηρίῳ. λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πρόβατα] Rom. edit. cum Cyrillo De ador. 17 λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πρόβατον. 22 καθίξετε ἀπὸ τῆς φλιᾶς] Complut. edit. καὶ θίξετε τῆς φλιᾶς. Ald. edit. καθίζετε ἐπὶ τῆς φλιᾶς, mendosè. Rom. edit. καθίξετε τῆς φλιᾶς, ſcribendum ἐπὶ τῆς φλιᾶς. Cyrillus de ador. 17. θίξετε ἐπὶ τῆς φλιᾶς, ut ſupra capitis hujus ſectione quartâ, καὶ θίξουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν. ὃ ἐστι παρὰ τὴν θύραν] MS. Ox. addit τοῦ οἴκου. 23 πατάξαι] Ald. edit. πατάξας. τὸν ὀλοθρεύοντα] Cyrillus ὀλοθρευτήν. 24 νόμιμον αἰώνιον σεαυτῷ] In MS. Ox. Complut. edit. & Rom. deeſt αἰώνιον. 25 φυλάξασθε τὴν λατρείαν ταύτην] MS. Ox. φυλάξετε τὴν λατρείαν ταύτην. Complut. edit. φυλάξεσθε τὴν λατρείαν ταύτην. ἡνίκα ἐπάταξε] MS. Ox. addit κύριος. 28 ἀπελθόντες] MS. Ox. ἀπελθόντων. τῷ Μωυσῇ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt καὶ Ἀαρών, prout in hebræo. 29 καὶ πᾶν πρωτότοκον κτηνῶν] MS. Ox. καὶ ἕως πρωτοτόκου τοῦ κτήνους. Complut. edit. & Ald. καὶ πᾶν πρωτότοκον κτήνους. 30 ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ] MS. Ox. ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ. 32 πορεύεσθε, εὐλογήσατε δὴ κἀμέ] MS. Ox. & Complut. edit. πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε, εὐλογήσατε δὴ κἀμέ. 34 τὸ σταῖς αὐτῶν] Cyrillus De adorat. καὶ τὸ σταῖς αὐτῶν. ἐνδεδεμένα] MS. Ox. ἐνδεδεμένον. 36 ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους] MS. Ox. ἐσκύλευσαν αὐτούς. Theodor. qu 23. author eſt 70 Interpretes reddidiſſe ἐσκεύασαν, Symmachum verò tranſtuliſſe ἐσκύλευσαν. Vide ſupra ad calcem capitis tertii 37 Ἀπῆραν δέ] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. Ἀπάραντες δὲ πλὴν ἀποσκευῆς] Aq. χωρὶς νηπίων

40 παροίκησις τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἣν παρῴκησαν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. κατοίκησις τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἣν κατῴκησαν, αὐτοὶ ϗ οἱ πατέρες αὐτῶν. Deſunt hæc verba in edit. Romana. Compl. edit. ſecunda repetit, malé. 41 πᾶσα ἡ δύναμις] Compl. edit. πᾶσα ςρατία. 42 νυκτὸς προφυλακή] Compl. edit. νὺξ προφυλακῆς, ut in hebræo. Aq. νὺξ παρατηρήσεως. Symm. νὺξ παρατετηρημένη. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, νὺξ φυλάξεως. 34 πρὸς Μωϋσῆν ϗ Ἀαρών] MS. Ox. addit λέγων. 46 ὐ καταλείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωΐ] Deſunt hæc in Complut. edit. & Rom prout in hebræo. 47 ποιήσει τοῦτο] Compl. edit. & Rom. ποιήσει αὐτό. 48 προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος] Complut. edit. προσέλθῃ ἐν ὑμῖν προσήλυτος. ϗ ποιῇ τὸ πάσχα] Ald. edit. ϗ ποιήσῃ τὸ πάσχα,& Rom. ποιήσει τὸ πάσχα. 49 τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν. 50 ϗ Ἀαρὼν οὕτως] Ald. & Rom. ϗ Ἀαρὼν πρὸς αὐτούς.

CAP. XIII.

2 πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς ϗ διανοῖγον] MS. Ox. Complutenſ. edit. & Rom. cum Philone De rerum divinarum hærede, πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοῖγον. Ald. πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς ϗ ἀνοῖγον. Vocem πρωτογενὲς non eſſe τῶν ό, ſed ex alia verſione irrepſiſſe hic arbitror, cùm nihil aliud ſit quàm πρωτότοκον, neque alibi cum ea juncta reperiatur. πᾶσαν μήτραν] Deeſt vox πᾶσαν apud Philonem. 3 ἐξ Αἰγύπτου] MS. Ox. & Rom. edit. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 5 ἔσαι ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ] Ald. edit. ἔσαι ἐὰν εἰσαγάγῃ. 8 ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ Αἰγύπτου] MS. Ox. ὡς ἐξεπορευόμην ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 10 ϗ φυλάξασθε] MS. Ox. ϗ φυλάξετε. Complut. edit. ϗ φύλαξαι. τὸν νόμον] Schol. ἀκριβασμόν· ἄλλος, πρόσαγμα. 11 ὤμοσε τοῖς πατράσι σου] MS. Ox. ὤμοσέ σοι ϗ τοῖς πατράσι σου. ϗ δῷ σοι αὐτήν] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. ϗ δώσει σοι αὐτήν. Ald. verò edit. cum Cyrillo Glaph. in Exod. 2. lectionem Codicis noſtri confirmant. 12 ἀφοριεῖς] MS. Ox. & Rom. edit. cum Philone De ſacrificiis Abelis & Caini, ἀφελεῖς. Compl. autem edit. & Ald. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ. 12 τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ] MS. Ox. & Complut. edit. τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ, ut ſupra. Ald. autem edit. cum Cyrillo, τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ. Rom. edit. cum codice noſtro conſentit. 13 λυτρώσῃ] Aq. τενοντώσεις. Symm. ἀποκλενεῖς. Theod. νωτοκοπήσεις. 14 ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα, λέγων, τί τοῦτο; ϗ ἐρεῖς αὐτῷ] Theodor. qu. 24. ὁ υἱός σου τί ἐστι τοῦτο; ϗ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν. 15 ἀπέκτεινε πᾶν πρωτότοκον] Complut. edit. & Theodor. ἀπέκτεινε κύριος πᾶν πρωτότοκον. ἀπὸ πρωτοτόκου ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκου κτηνῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν. Ald autem edit. cum Theodor. lectionem codicis noſtri ſequitur. 16 ϗ ἀσάλευτον] Aq. ϗ εἰς ἐνεκτά. 17 ϗ ἀποςρέψῃ] Complut. edit. ϗ ἀποςρέφῃ. 18 τὸν λαὸν ὁδόν] Cyrillus, τὸν λαὸν αὐτοῦ ὁδόν. πέμπτῃ δὲ γενεᾷ] Aq. & Symm. καθωπλισμένοι. Theodor. πεμπταΐζοντες. ἐξ Αἰγύπτου] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 21 ἐν ςύλῳ πυρὸς] Ald. edit. & Euſebius De demonſtr. 5. addunt, τοῦ φαίνειν αὐτοῖς. 22 οὐκ ἐξέλιπεν] Compl. edit. ϗ οὐκ ἐξέλιπεν, & Rom. οὐκ ἐξέλιπε δέ.

CAP. XIV.

2 ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως] Fortè ἀπέναντι τοῦ ςόματος Εἰρώθ, ut eſt Num. 33. neque enim veriſimile eſt 70. ſeniores aliter hic quàm illic locum hunc legiſſe & interpretatos eſſe: Quid quod Euſebius De nominibus locorum S. Scripturæ in Exodo, vocis Εἰρὼθ mentionem faciat, quæ alibi hoc libro non occurrit? cujus verba hic apponere non pigebit, Εἰρὼθ τόπος τῆς ἐρήμου ἐφ' ὃν κατήντησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διελθόντες τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. 3 ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ] In Complut. edit. deſunt illa, τῷ λαῷ αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. περὶ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, πλανῶνται οὗτοι] MS. Ox. οἱ υἱοὶ πλανῶνται οὗτοι. Rom. edit. οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πλανῶνται οὗτοι, & Ald. περὶ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ὅτι πλανῶνται οὗτοι. 4 ϗ ἐπιγνώσονται πάντες] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ γνώσονται πάντες. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Ox. & Complut. edit. ὅτι ἐγὼ κύριος. 5 ἀνηγγέλη τῷ Φαραὼ λέγοντες, ὅτι] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων ὅτι. τί τοῦτο ἐποιήσαμεν, τοῦ ἐξαποςεῖλαι] Ald. edit. τί τοῦτο πεποιήκαμεν, ἐξαποςείλαντες. 6 συνεπῆγαγε] MS. Ox. συνῆγαγε. 7 ϗ ἔλαβεν] Rom. edit. cum Cyrillo, De adorat. 3. ϗ λαβών. 8 ϗ τὴν καρδίαν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] Deſunt hæc omnia in Complut. edit. & Ald. prout in hebræo, in MS. autem Ox. & Rom. edit. habentur, niſi quòd repetitionem vocum, quæ immediatè habentur antè, τὴν καρδίαν ſcil. prætermittant. ἐξεπορεύοντο] MS. Ox. & Ald. edit. ἐπορεύοντο. 10 προσήγαγεν] MS. Ox. & Compl. edit. προῆγε. Ald. verò edit. & Rom. προσῆγε. ϗ ἰδὲ, οἱ Αἰγύπτιοι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo De adorat. 3. ϗ ἰδοὺ, οἱ Αἰγύπτιοι. & ſic Rom. niſi quod deſit vox ἰδού. 11 παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν] Chryſoſtomus homil. contra Judæos & Græcos διὰ τὸ μὴ εἶναι. ἐξήγαγες θανατῶσαι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ] MS. Ox. ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ θανατῶσαι ἡμᾶς. ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου] In Complut. edit. & Rom. deeſt ἡμᾶς, reliqua exemplaria cum Cyrillo habent. 12 κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν] Complut. edit. κρεῖσσον γὰρ ἦν ἡμᾶς δουλεύειν. 13 ςήκετε] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Philone De Cherubin, & Cyrillo De ador. 3. ςῆτε. παρὰ τοῦ θεοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Philone & Cyrillo, παρὰ τοῦ κυρίου. εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον] In MS. Ox. deeſt vox χρόνος. 14 περὶ ὑμῶν] MS. Ox. Complut. edit. unà cum Philone De rerum divinarum hærede, Et rurſus lib. 2. De ſomniis, & Cyrillo De ador. ὑπὲρ ὑμῶν. Ald. autem edit. & Rom cum codice noſtro conſentiunt. σιγήσετε] MS. Ox. & Compl. edit. σιγήσεσθε 15 ϗ ἀναζευξάτωσαν] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ἵνα ἀπαρῶσιν. 16 ἔπαρον τὴν ῥάβδον] Romana edit. ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ, contra quam in reliquis omnibus exemplaribus, & apud Cyrillum De adorat. ϗ ῥῆξον] Cyrillus ξήρανον. κατὰ τὸ ξηρόν] Schol. εἰς χέρσον, εἰς ξηρόν. 17 σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ ϗ τῶν Αἰγυπτίων πάντων] MS. Ox. ςερεῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ ϗ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. ϗ ἐν πάσῃ τῇ ςρατιᾷ αὐτοῦ] Deſunt hæc in MS. Ox. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. ὅτι ἐγὼ κύριος. 19 ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν] MS. Ox ἐκ τῶν ὄπισθεν. 20 τῆς παρεμβολῆς Ισραὴλ] MS. Ox. τῶν υἱῶν Ισραὴλ, & Ald. edit. pleniùs, τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ισραήλ. ϗ ἐγένετο σκότος ϗ γνόφος] Aq. ϗ ἐγένετο ἡ νεφέλη σκότος, ϗ ἐφώτισε τὴν νύκτα, ϗ οὐκ ἤγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. Symm. ϗ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκεῖθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ϗ ἦν τὸ νέφος ϗ τὸ σκότος, ϗ ἔφαινε τῇ νυκτί. 21 τὴν χεῖρα] Euſebius De demonſtr. 3. addit, αὐτοῦ. ὑπήγαγε] Complut. edit. ἐπήγαγε. τὴν νύκτα] Euſebius, τὴν ἡμέραν. διεχίσθη] MS. Ox. & Rom. edit. cum Euſebio ἐχίσθη. 22 εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραὴλ εἰς μέσον] Euſebius ibidem διῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραὴλ διὰ μέσης. 23 ϗ πᾶσα ἡ ἵππος] Deeſt copula ϗ in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. prout in hebræo. Romana edit. ϗ πᾶς ἵππος. ϗ εἰσῆλθον] Deſunt hæc in Compl. edit. Ald. & Rom. neque in hebræo habentur. 24 παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων] Ald. edit. παρεμβολὴν αὐτῶν. 25 συνέδησε] Symm. μετέςησε. ἦγεν αὐτούς] Complut edit. Ald. & Rom. ἤγαγεν αὐτούς. περὶ αὐτῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ὑπὲρ αὐτῶν. 27 ἀποκαταςήσῃ] Complut. edit. ἀποκατεςάθη. ἐπὶ χώρας] Aq. εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ. ὑπὸ τὸ ὕδωρ] MS. Ox. & Complut. edit. ἐπὶ τὸ ὕδωρ. ἐξετίναξε] Aq. ἀνέβρασεν. μέσον τῆς θαλάσσης] MS Ox. & Compl. edit. εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. 28 τοὺς εἰσπορευομένους] MS. Ox τῶν εἰσπορευομένων. ὀπίσω αὐτῶν] MS. Ox. ὀπίσω τῶν υἱῶν Ισραήλ. οὐ κατελείφθη] Ald. edit. & Roman. ϗ οὐ κατελείφθη. Ald. οὐκ ἀπελείφθη. 31 ϗ εἶδεν Ισραὴλ] Ald. ϗ εἶδον οἱ υἱοὶ Ισραήλ. ἐφοβήθη ὁ λαός] MS. Ox. ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαός. τῷ κυρίῳ] Romana edit. τῷ θεῷ. 1 τῷ λέγειν] Deſunt hæc poſtrema verba in MS. Ox. & Compl. edit. pro quibus Romana habet λέγοντες.

CAP. XV.

3 συντρίβων πολέμους] Euthymius ad calcem Pſalmorum, συντρίβων πολέμους. Lectio autem codicis noſtri & reliquorum exemplarium verior eſt, quam Pſal. 75. confirmat. ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον ϗ ῥομφαίαν ϗ πόλεμον. 4 τριςάτας] Gregorius Nyſſenus in Catenâ in hoc Canticum, ὁ μὲν ἡνιόχει, ὁ δὲ ὑπερησπίζεν, ὁ δὲ ἐμάχετο· ἢ τριςάτας λέγει τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπιβεβηκότας· οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν πολέμῳ ἀξιόντες ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐποχεῖσθαι· ἢ τοὺς ἰσχυροὺς, ϗ πρὸς τρεῖς δυνάμεις ἀντιςῆναι· ἢ τοὺς ἐν τῇ παρατάξει τρίτους ἱςαμένους ἐν τῇ φάλαγγι τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς παρεμβολῆς ἱςαμένης φαλαγγηδῶς· τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος ἢ ἀποκαμόντος, ὁ τριςάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον· ἢ τὸν τριςὸν, τουτέςιν τὸν ἐν τῷ καθέζεσθαι τὸν βασιλέα τρίτον ἱςάμενον, ἢ τὸν τρίτην ἔχοντα καθέδραν οἷος ἦν ὁ Δαβὶδ παρὰ τῷ Σαούλ. Euthymius in Canticum hoc, τρεῖς γὰρ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἵςαντο, ϗ ὁ μὲν εἷς ἡνιόχει, οἱ δὲ δύο τοῖς πολεμίοις ἐμάχοντο. Scholiaſtes vetus qui in manibus noſtris eſt, τριςάτας, τρίτης μοίρας ἄρχοντας ϗ κατέχοντας ἐν χειρὶ τρεῖς λόγχας. Plura qui velit de voce *Triſtata* intelligere, adeat Origenem homil. 6. & Hieronymum in cap. 23 Ezekielis. κατεπόντισεν] Romana edit. κατεπόθησαν· reliqua autem omnia exemplaria & Euthymius cum codice noſtro conſentiunt. 5 κατέδυσαν] In uno exemplari Euthymii, κατέβησαν. 7 ϗ κατέφαγεν] Deeſt ϗ in Ald. edit. & Rom. unà cum Euthymio. 8 διέςη τὸ ὕδωρ] Aq. Symm. Theod. ἐσωρεύθη τὸ ὕδωρ. ἐπάγη τὰ κύματα] Compl. edit. & Ald. unà cum Euthymio, ἐπάγη ϗ τὰ κύματα. 9 ἀνελῶ] Philo De Cherubin, ϗ ἀνελῶ. 10 ἀπέςειλας τὸ πνεῦμά σου] Procopius in Exodum, *miſiſti ſpiritum tuum; reliqui ſic interpretati ſunt hunc locum, ſpiraſti, vel ventos conciviſti.* ϗ ἐκάλυψεν]. Deeſt ϗ in Compl. edit. Ald. & Roman. unà cum Euthymio. 11 κύριε τίς ὅμοιός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις] Symm. οὔτε ἐν δυναςείᾳ, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισωθῶσι. ἐν δόξαις] Complut. edit. cum Euthymio, ἐνδόξως, malé. 12 ϗ κατέπιεν] In Complut. edit. Ald. & Rom. deeſt καί. 13 παρεκάλεσας] Symm. διεβάςασας. 14 ἐφοβήθησαν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euthymio, ὠργίσθησαν. Aq. ἐκλογήθησαν. Schol. ἐταράχθησαν. Procopius, *Aquila, conturbata ſunt.* 15 ἔςησαν] Schol. ἔπεσον, ἐθορυβήθησαν. 16 ἐκτρίψαι] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Euthymio, ἐκτήσω, atque ita exemplar noſtrum in hymnis ad calcem Pſalmorum. καταφύτευσον] Philo de Plantatione Noë, καταφυτεύσεις, qui tamen De migratione Abrahami lectionem codicis noſtri & cæterorum exemplarium ſequitur. κληρονομίας] Philo De Plantatione Noë κληροδοσίας. εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου] Philo ibidem, ἕδρασμα εἰς καθέδραν σου. κατειργάσω] Rom. edit. κατηρτίσω· reliqua exemplaria cum Euthymio lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἡτοίμασαν] Philo ἥδρασαν. 18 κύριος βασιλεύων] Sic MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone & Euthymio. τὸν αἰῶνα] Philo τῶν αἰώνων. 19 ϗ ἀναβάταις αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Euthymio deeſt αὐτοῦ. ὕδωρ τῆς θαλάσσης] MS. Ox. ὕδωρ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. 20 ἔλαβεν] Romana edit. λαβοῦσα. 21 ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν] Schol. ϗ κατέλεγεν αὐταῖς. 23 πιεῖν ὕδωρ] Deeſt vox ὕδωρ in Rom. edit. & Cyrillo Glaph. in Exod. lib. 2. & De adorat. lib. 5. Philo tamen De congreſſu eruditionis gratiâ, vocem ὕδωρ retinet. ἐπωνομάσθη] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. 5. ἐπωνόμασε. reliqua exemplaria cum Philone & Cyrillo in Exodum lectionem codicis noſtri ſequuntur. 24 κατὰ Μωϋσῆν] Compl. edit. cum Cyrillo in Exod. ἐπὶ Μωϋσῆν, qui tamen De adorat. 5. πρὸς Μωϋσῆν legit. MS. verò Ox. & Ald. edit. cum Philone codicem noſtrum ſequuntur. 25 ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα] MS. Ox. ἔθετο αὐτῷ ὁ θεὸς δικαιώματα. ϗ κρίσεις] Cyrillus in Exod. lib. 2. ϗ κρίματα ϗ κρίσεις, quorum alterum παρέλκει. 26 ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου] Complut. edit. ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου, Cyrillus ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς κυρίου. ταῖς ἐντολαῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τὰς ἐντολάς. κύριος ὁ ἰώμενός σε] Romana edit. ſecus quàm in hebræo & reliquis omnibus exemplaribus cum Cyrillo poſt vocem κύριος addit ὁ θεός σου. ἐπὶ τὰ ὕδατα] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone De profugis, παρὰ τὰ ὕδατα, Cyrillus cum codice noſtro conſentit.

CAP. XVI.

1 ϗ ἦλθον] Complut. edit. cum Ambroſio ϗ ἦλθε 3 ὅταν ἐκαθίσαμεν] MS. Ox. ὅτε ἐκαθήμεθα. ἀποκτεῖναι πᾶσαν τὴν συναγωγήν] In MS. Ox deeſt πᾶσαν. 4 ἰδοὺ ἐγὼ ὕω] MS. Ox. cum Euſebio De demonſtr. 3. ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι, Philo autem Alleg. 2. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur. συλλέξουσι] MS. Ox. cum Philone συνάξουσι. ὅπως πειράσω] Philo ὅταν πειράσω. 7 δόξαν τοῦ θεοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana cum Ambroſio, δόξαν κυρίου. εἰσακοῦσαι κύριον] In Compl. edit. & Roman. & Ambroſio deeſt κύριον. ὅτι γογγύζετε] Compl. edit. & Rom. ὅτι διαγογγύζετε. 8 διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν] MS. Ox. διαγογγύζετε καθ' ἡμέραν καθ' ἡμῶν. γογγυσμὸς ὑμῶν ἐςιν] MS. Ox. γογγυσμὸς ἐςὶν ἐςιν. 10 ϗ ἐπεςράφησαν] Ald. edit. ϗ ἀπεςράφησαν, malé. Procopius in Geneſ. *& converſi ſunt. Aquila vertit, inclinaverunt, vel reſpexerunt.*

12 ὅτι ἐγὼ κύριος] Complut. edit. cum Ambroſio, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 13 τὸ πρωῒ δὲ ἐγένετο] Deeſt δὲ apud Philonem Alleg. 2. & Cyrillum De adorat. 7. qui tamen in Exodum lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur. λεπτὸν ὡσεὶ κόριον λευκόν] In MS. Ox. deeſt λευκόν, & apud Philonem λεπτόν, ὡσεὶ πάγος. Schol. ὡσεὶ πάχνη. 16 τοῦτο τὸ ῥῆμα] Ald. edit. ϗ τοῦτο τὸ ῥῆμα. κατὰ κεφαλήν] Cyrillus De ador. κατὰ κεφαλάς. κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν] Procopius *juxta numerum animarum; Symmachus habet, Quantum ſingulis competit dimenſum.* ἐν τοῖς συσκήνοις] MS. Ox. cum Cyrillo, in Exod. & De ador. σὺν τοῖς συσκηνίοις. Rom. σὺν τοῖς συσκηνίοις. Compl. edit. cum Ambroſio ἐν ταῖς σκηναῖς. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. συλλέξατε] Cyril. συλλέξετε. 17 συνέλεξαν ὁ τὸ πολὺ ϗ ὁ τὸ ἔλαττον] Ald. edit. συνέλεξαν ᾧ τὸ πολὺ, ϗ ᾧ τὸ ἔλαττον, mendoſé. 18 ϗ μετρήσαντες] Ald. edit. ϗ ἐμέτρησαν. οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολὺ, ϗ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν] *MS.* Ox. Compl. edit. & Rom. οὐκ ἐπλεόνασε ὁ τὸ πολὺ ϗ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν. Ald. in dativo, οὐκ ἐπλεόνασε ᾧ τὸ πολὺ, ϗ ᾧ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλάττονησεν· atque ita Philo De rerum divinarum hærede, niſi quòd pro ἔλαττον habeat ὀλίγον. Chryſoſtomus ad Epheſ. homil. 23. lectionem codicis noſtri ſequitur. συνέλεξαν] Sic Compl. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio. 20 οὐκ εἰσήκουσαν] Complut. edit. & Ambroſius οὐκ ἤκουσαν. ἔζεσε] Schol. Ἄλλος, ἀνέβρασε. 21 ἕκαστος τὸ καθῆκον] Schol. Ἄλλος, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν. 23 ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε] Ald. edit. ὅσα ἂν πέσσητε. πέσσεται, malé. Sic etiam ἕψεται pro ἕψετε. Pari errore. καταλίπετε] Complut. edit. Ald. & Roman. cum Cyrillo & Ambroſio καταλείπετε. 24 ἕως πρωῒ] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio & Cyrillo De adorat. εἰς τὸ πρωῒ, qui tamen in Exod. legit τὸ πρωΐ. Ald. edit. τὸ πρωῒ, malè, pro τοῦ πρωῒ, vel εἰς τὸ πρωΐ, ἕως πρωΐ]. Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς τὸ πρωΐ. 25 εἶπε δὲ Μωϋσῆς] Ald. edit. εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωϋσῆς. φάγετε σήμερον] Complut. edit. cum Ambroſio addunt αὐτό. ἔστι γὰρ σάββατα τοῦ κυρίου] Ald. edit. ἔστι γὰρ σάββατα ἀνάπαυσις τοῦ κυρίου. οὐχ εὑρήσεται] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, οὐχ εὑρεθήσεται. Ald. edit. & Cyrillus De adorat. 7. οὐχ εὑρήσετε. 26 οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ. Ald. edit. ὅτι οὐχ εὑρήσετε ἐν αὐτῇ. Cyrillus De adorat. lectionem codicis noſtri confirmat. 27 ἐξῆλθον] Ald. edit. ϗ ἐξῆλθον. 29 ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν] MS. Ox. ἕκαστος παρ' ἑαυτοῦ. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio duas verſiones ſimul jungere videntur, ἕκαστος παρ' ἑαυτοῦ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ] *MS.* Ox. Compl edit. Ald. et Rom. cum Cyrillo ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. 31 ἐπωνόμασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio, ἐπωνόμασαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ὡς σπέρμα κορίου] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ὡς σπέρμα κορύζης. ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι] Aq. ὡς ἄμυλος ἐξ ἐλαίου. Symm. ὡς ἄμυλος ἐν μέλιτι, authore Theodoreto qu. 30. in Exodum. Incertus interpres ὡς μέλι κηρίου. Procopius in Exodum, *Bellarium cum melle, Aquila legit, ſimila cum oleo, Symmachus reddit, ut mellis favus.* 32 εἶπε δὲ Μωϋσῆς] Ald. edit. εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωϋσῆς. 34 ἀπέθετο Ἀαρὼν] Complut. edit. cum Ambroſio ἀπέθηκεν αὐτὸ Ἀαρών. 35 εἰς γῆν οἰκουμένην] Complut. edit. & Rom. εἰς τὴν οἰκουμένην. MS. Clementis & reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri confirmant. Vide Cyrillum cum Ambroſio qui habet *in terram habitabilem.* εἰς μέρος τῆς Φοινίκης] Procopius, *Symmachus tranſtulit, uſque ad fines terræ Chanaan.*

CAP. XVII.

1 διὰ ῥήματος κυρίου] Ald. edit. διὰ ῥήματος θεοῦ. 2 ϗ ἔλεγον] MS. Ox. Complut. edit. & Rom λέγοντες. 3 ἐγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῆν] Rom. διεγόγγυζον ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν. Ald. poſt ὁ λαὸς addit ἐκεῖ. ἵνα τί τοῦτο; ἀνεβίβασας ἡμᾶς] Compl. edit. τί τοῦτο ὅτι ἀνεβίβασας ἡμᾶς. τὰ κτήνη τῷ δίψει] Ald. edit. cum Cyrillo, τὰ κτήνη ἡμῶν τῷ δίψει. 4 καταλιθοβολήσουσί με] MS. Ox. λιθοβολήσουσί με. 5 προπορεύου τοῦ λαοῦ] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου. μετὰ σεαυτοῦ] Romana edit. σεαυτῷ. reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. ϗ πορεύσῃ] MS Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo, ϗ πορεύου. 6 ὅδε ἐγὼ ἕστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν] Complut. edit. ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν. In edit. Rom. deeſt ἐλθεῖν, & apud Cyrillum, σε, & Philo Allegor. 2. pro ὅδε ἐγὼ ἕστηκα legit ὧδε ἕστηκα. Ald. autem ὅδε ἐγὼ ἕστηκα πρὸ τοῦ ἐκεῖσε σε ἐλθεῖν. 7 πειρασμὸς ϗ λοιδόρησις διὰ τὴν λοιδορίαν] Cyrillus πειρασμόν ϗ λοιδόρησιν διὰ τὴν λοιδόρησιν. ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας] Ox. Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt δυνατούς. 10 ϗ παρετάξατο] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo, ϗ ἐξελθὼν παρετάξατο. 11 ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 12 ἐστήριζον τὰς χεῖρας] MS. Ox. Complut. edit. Ald & Rom. cum Cyrillo, ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 13 ϗ ἐτρέψατο Ἰησοῦς] Compl. edit. ϗ ἐτρέψατο Ἰσραήλ, mendoſé. 14 ἐν βιβλίῳ] Rom. edit. εἰς βιβλίον. reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. ἐξαλείψω τὸ Ἀμαλήκ] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo, ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλήκ. 15 ᾠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον] MS. Ox Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ᾠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. τὸ ὄνομα [illegible]] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 16 πολεμήσει κύριος] Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, πολεμεῖ κύριος.

CAP. XVIII.

1 γαμβρὸς Μωϋσῆ] Ald. edit. πενθερὸς Μωϋσῆ, & ſic paſſim infra toto hoc capite, Theodoretus etiam qu. 14. in Exodum, πενθερὸν ἀντὶ τοῦ γαμβροῦ uſurpat. κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ κύριος τὸν Ἰσραήλ] MS. Ox. κύριος τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἐξήγαγε κύριος αὐτούς. 2 μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς] Schol. μετὰ ἀποστολῆς. υἱοὺς αὐτοῦ] Roman. edit. & Cyrillus De adorat. 3. υἱοὺς αὐτῆς. reliqua omnia exemplaria cum Theodoreto lectionem codicis noſtri confirmant. 3 τῷ ἑνὶ Γηρσάμ] Complut. edit. & Romana τῷ ἑνὶ αὐτῶν Γηρσάμ. In reliquis verò exemplaribus & Cyrillo deeſt αὐτῶν. 4 Ἐλιέζερ, Ὁ γάρ] Sic MS. Ox. at Rom. Ἐλιάζερ λέγων. 5 ϗ ἦλθεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ] Aq. ϗ Ἰεθρὼ νυμφευτὴς Μωϋσῆ. Sym. ἦλθεν οὖν Ἰοθὸρ ὁ πενθερὸς Μωϋσῆ. Rom. edit. ϗ ἐξῆλθεν, contra quam in reliquis omnibus exemplaribus & Cyrillo. ϗ οἱ υἱοί] MS. Ox. addit αὐτοῦ. εἰς τὸ ὄρος] Romana edit. ἐπ' ὄρους. Cyrillus, ἐπὶ τὸ ὄρος. 6 ἀπηγγέλη] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo, ἀνηγγέλη. ἡ γυνή σου] Deeſt σου in Rom. edit. & apud Cyrillum. μετ' αὐτοῦ] MS. Ox. μετ' αὐτῶν. 7 εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ] In edit. Rom. deeſt αὐτοῦ, reliqua autem omnia exemplaria habent cum Cyrillo, qui etiam præterea addit Ἰοθόρ. ϗ ἐφίλησεν αὐτόν] In *MS.* Ox. hæc deſunt. Cyrillus, ϗ κατεφίλησεν αὐτόν. εἰσήγαγεν αὐτοὺς] Ald. edit. addit Μωϋσῆς. 8 διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ϗ τοῖς Αἰγυπτίοις] Rom. edit. ϗ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. In reliquis omnibus exemplaribus & Cyrillo deeſt πᾶσι, prout in hebræo. 9 ὅτι ἐξείλατο κύριος αὐτοὺς] In Complut. edit. & Rom. deeſt κύριος. *MS.* autem Ox. Ald. edit. & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. ὅτι ἐξείλατο] *MS.* Ox. ὃς ἐξείλατο. 10 τὸν λαὸν αὐτοῦ] Rom. edit. αὐτούς. reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 11 ἕνεκεν τούτου ἐπέθεντο αὐτοῖς] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς. pro ἐπέθεντο alius reddidit ὑπερηφανεύσαντο, ut eſt in Scholio edit. Rom. 12 φαγεῖν ἄρτον] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo συμφαγεῖν ἄρτον. 13 ἕως ἑσπέρας] Ald. edit. & Rom. ἕως δείλης· reliqua exemplaria & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. λέγων τί τοῦτο] Complut. edit. λέγων αὐτῷ τί τοῦτο. 15 τῷ γαμβρῷ] Compl. edit. τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ. 18 φθορᾷ καταφθαρήσῃ ἀνυπομονήτῳ] In Ald. edit. deeſt vox ἀνυπομονήτῳ. βαρύ σοι] *MS.* Ox. addit σφόδρα. οὐ δυνήσῃ ποιεῖν σὺ μόνος] MS. Ox. οὐ δυνήσῃ ποιεῖν αὐτὸ σὺ μόνος. Chryſoſtomus homil. De Spiritu ſancto, οὐ δύνῃ ἀρκέσαι πρὸς τοσοῦτον λαὸν μόνος σὺ ὥστε δικάζειν. 20 διαμαρτύρῃ] Complut. edit. διαμαρτυρεῖ. Aq. διαστελῇ. 21 ἄνδρας δυνατοὺς, θεοσεβεῖς] MS. Ox. ἄνδρας φοβουμένους τὸν θεόν. Complut. edit. & Ald. ἄνδρας δυνατοὺς ϗ θεοσεβεῖς. Schol. pro θεοσεβεῖς οἱ λοιποὶ, φοβουμένους τὸν θεόν. ὑπερηφανίαν] Schol. ἄλλος, πλεονεξίαν. ϗ δεκαδάρχους] Vide Complut. editionem. ϗ γραμματοεισαγωγεῖς] Complut. edit. ϗ δεκάρχους, ſine additione illorum ϗ γραμματοεισαγωγεῖς, quæ in reliquis exemplaribus non habentur, & ſtatim infra ſectione ſequente repetuntur, ubi etiam in Complut. reperiuntur. 22 ϗ συναντιλήψονταί σου] Symm. & Theod. συμβαστάσουσί σε. 23 κατισχύσει σε] MS. Ox. & Complut. edit. ϗ κατισχύσει σε. 24 ἤκουσε] MS. Ox. εἰσήκουσε. 26 πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον] Aq. & Symm. σκληρόν. Theodor. τὸ δυσχερές. Schol. τὸ μέγα.

CAP. XIX.

2 ϗ ἐξῆραν] Rom. edit. ϗ ἀπῆραν, reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. 3 ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεός] Complut. edit. ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός. 4 προσηγαγόμην ὑμᾶς] Complut. edit. προσήγαγον ὑμᾶς. 5 τῆς φωνῆς μου] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. τῆς ἐμῆς φωνῆς. ϗ φυλάξητε] Complut. edit. ϗ φυλάξατε. περιούσιος] Theod. ἐξαίρετος. 7 ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραήλ] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ. Ald. verò ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ ϗ εἶπε. 8 πάντα ὅσα εἶπεν ὁ θεός] Cyrillus Glaph. in Geneſ. 3. πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ κύριος ὁ θεός. reliqua autem omnia exemplaria & Philo De linguarum confuſione cum codice noſtro conſentiunt. τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ] MS. Ox. λόγους τούτους τοῦ λαοῦ, & Complut. edit. πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ. 10 ϗ ἅγνισον] Schol. οἱ λοιποὶ ϗ ἁγίασον. ϗ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo in Exod. 3. & De adorat. 14. ϗ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια. 12 ἀφοριεῖς] Schol ὁροθετήσεις. προσέχετε ἑαυτοῖς] Complut. edit. προσέχετε ὑμῖν ἑαυτοῖς. 13 βολίδι] Aq. ῥιζήσει. Symm. βέλεσιν· Theod. τοξευόμενος. ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος] In MS. Ox. & Complut. edit. verba tranſponuntur contra quàm in hebræo & reliquis exemplaribus, ἐάν τε ἄνθρωπος, ἐάν τε κτῆνος. 14 ἔπλυναν τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτῶν. 16 ϗ νεφέλη γνοφώδης] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ϗ νεφέλαι γνοφώδεις. ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ] Compl. edit. ὃς ἦν ἐν τῇ παρεμβολῇ. 17 ὑπὸ τὸ ὄρος] Complut. edit. ἐπὶ τὸ ὄρος. cum additione τὸ Σινά, quæ etiam in MS. Ox. & Cyrillo De adorat. 7. adduntur. 18 ἐκαπνίζετο ὅλον] Philo De rerum divinarum hærede ἐκαπνίζετο πᾶν αὐτό. τὸν θεὸν ἐν πυρὶ ἐπ' αὐτό] Cyrillus De adorat. τὸν κύριον ἐπ' αὐτὸ ἐν πυρί. ὡς καπνὸς καμίνου] MS. Ox. & Philo ibidem ὡς ἀτμὶς καμίνου. 19 ἐλάλει] Rom. edit. ſecus quàm in reliquis exemplaribus & Cyrillo, ἐλάλησε. 20 κατέβη] Cyrillus, καταβέβηκε. ἐπὶ τὴν κορυφὴν] Complut. edit. ἐπὶ τὴν κεφαλήν. 21 θεὸς πρὸς Μωϋσῆν] Complut. edit. κύριος πρὸς Μωϋσῆν. Ald. verò θεὸς πρὸς αὐτόν. πέσῃ] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo in Exodum πέσωσιν. MS. autem Ox. & Cyrillus De adorat. 7. lectionem codicis noſtri confirmant. 22 ἐγγίζοντες τῷ θεῷ] Compl. edit. ἐγγίζοντες τῷ κυρίῳ. MS. autem Ox. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo in Exodum & De ador. ἐγγίζοντες κυρίῳ τῷ θεῷ. ἀπαλλάξῃ] Aqu. διακόψῃ. Symm. διαφθείρῃ. 23 προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος] Complut. edit ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος. διαμεμαρτύρησαι] Symm. διεμαρτύρησαι. 24 μὴ βιαζέσθωσαν] Complut. edit. cum Cyrillo in Exod. μὴ βαδιζέσθωσαν, qui tamen De ador. 7. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur.

CAP. XX.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν] MS. Ox. ϗ ἐλάλησε κύριος ὁ θεός, ſine illis πρὸς Μωσῆν, quæ etiam in *R*omana edit. deſiderantur. 2 ὁ ἐξαγαγών] MS. Ox. Complut. edit. ὅστις ἐξήγαγον. Ald. autem edit. & Clemens Alexandrin. Pæd. lib. 1. 7. lectionem codicis noſtri confirmant, & Rom. cum Cyrillo De adorat. 6. 4 ὅσα ἐν τῇ γῇ] Deeſt vox ὅσα apud Cyrillum & Athanaſium orat. contra gentes, qui etiam ἐπὶ τῆς γῆς, pro ἐν τῇ γῇ legit: reliqua autem exemplaria cum Clem. Alexand. Admon. ad Gentes habent ὅσα ὑποκάτω τῆς γῆς. MS. Ox. ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. 5 ἐπὶ τρίτην ϗ τετάρτην γενεάν] Rom. edit. cum Cyrillo in Exod. ἕως τρίτης ϗ τετάρτης γενεᾶς· reliqua exemplaria cum Theodoreto qu. in Exod. cum codice noſtro conſentiunt. Philo autem de iis, *Reſipuit Noe*, pro illis ἐπὶ τέκνα, ἐπὶ τρίτην ϗ τετάρτην γενεὰν, legit ἐπὶ υἱοὺς ἐπὶ τρίτους ϗ τετάρτους, prout in hebræo. 7 τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου] Apud Clem. Alex. Pæd. lib. 3. 11 deſunt illa, τοῦ θεοῦ σου, quæ in omnibus exemplaribus habentur, & Athanaſio Diſput. Contra Arianos in Concil. Nic. & Cyrillo De adorat. 7. ἐπὶ ματαίῳ] Aq. εἰς εἰκῆ. κύριος τὸν λαμβάνοντα] Rom. κύριος ὁ θεός σου. at Clem. Alexand. Athanaſ. & Cyrillus, cum codice noſtro conſentiunt. 9 ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ] Cyrillus De adorat. ἓξ ἡμέρας ἐργάσῃ· reliqua exemplaria cum Theodoreto qu. 6. in Geneſ. ἐργᾷ dialecto Bœoticâ: vide ſupra ad caput Geneſ. 29 10 σάββατα τῷ θεῷ σου] MS. Ox. σάββατα κυρίου τοῦ θεοῦ σου. Compl. edit. Ald. & Rom. σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Cyrillus De ador. σάββατα ἀνάπαυσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου, & Theodoretus σάββατον ἀνάπαυσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου 11 ἐποίησε κύριος] MS. Ox. & Theodoretus addunt ὁ θεός. διὰ τοῦτο ηὐλόγησε κύριος τὴν ἡμέραν ἑβδόμην ϗ ἡγίασεν αὐτήν] MS. Ox. ϗ ἡγίασεν αὐτὴν ϗ εὐλόγησεν αὐτήν

αὐτὴν κύριος ὁ θεός. 12 καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ] Baſil. in Eſaiam 8. καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος· & Cyrillus Glaph. in Geneſ. 2. καὶ ἔσῃ μακρόβιος. ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς] Apud Baſilium deſunt illa τῆς ἀγαθῆς. δίδωσί σοι] MS. Ox. δώσει σοι. 13 οὐ φονεύσεις, 14 οὐ μοιχεύσεις, 15 οὐ κλέψεις] In aliis exemplaribus hæc mandata mirum in modum turbantur. MS. Ox. οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις. Complut. edit. & Ald. οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις οὐ κλέψεις, & Rom. οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ φονεύσεις. 17 οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου] Deſunt hæc verba in MS. Ox. prout etiam illa quæ in fine ſequuntur, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν, malé. 19 μήποτε ἀποθάνωμεν] Rom. edit. μὴ ἀποθάνωμεν. MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo Hieroſolym. Catech. 12. lectionem codicis noſtri confirmant. 21 εἱστήκει δὲ ὁ λαός] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. εἱστήκει δὲ πᾶς ὁ λαός. εἰσῆλθεν] Compl. edit. ἦλθεν. οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ θεός] In Compl. edit. Ald. & Rom. deeſt ἐκεῖ. 23 οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεούς] Rom. οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεούς· reliqua exemplaria cum Cyrillo De adorat. 9. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 24 ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι] Cyrillus De adorat. ἐκ γῆς ποιήσεις μοι. Vide Cyrillum De adorat. 9. utrum θύσετε an θύσεις habeat poſt ποιήσεις. ἐπ᾽ αὐτό] Complut. edit. & Rom. ἐπ᾽ αὐτοῦ. Ald. cum Cyrillo, ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν] Cyrillus, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν. τοὺς μόσχους] Cyrillus, τοὺς βόας. οὗ ἐάν] Cyrillus, ᾧ ἐάν. 25 ποιῇς μοι] Complut. edit. & Ald. ποιήσῃς μοι. ἐπ᾽ αὐτό] Complut. edit. & Rom. ἐπ᾽ αὐτούς. MS. Ox. Ald. edit. & Cyrillus codicem noſtrum ſequuntur. Pro illis autem τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ᾽ αὐτό, Aquila vertit ὅτι μάχαιράν σου ἐξῆρες ἐπ᾽ αὐτό. Symm. τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ᾽ αὐτό. Theod. ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ᾽ αὐτό. 26 ἐν ἀναβαθμίσιν] Cyrillus De ador. 12. ἐν ἀναβαθμοῖς. ὅπως ἂν] Cyrillus, ἵνα μή. ἀποκαλύψῃς] Complut. edit. ἀνακαλύψῃς. ἐπ᾽ αὐτοῦ] Cyrillus, ἐπ᾽ αὐτῇ.

CAP. XXI.

1 παραθήσεις] Rom. edit. παραθήσῃ. 2 ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον δωρεάν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 7. ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν. Ald. autem edit. cum Euſebio De præpar. 12. 37. lectionem codicis noſtri confirmant. 3 καὶ ἡ γυνὴ ἐξελεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ] MS. Ox. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. Ald. edit. καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ. 4 κύριος δῷ αὐτῷ] Complut. edit. κύριος αὐτοῦ δῷ αὐτῷ. καὶ τέκῃ] Ald. edit. καὶ τεκνοῖ. ἔσται] Complut. edit. ἔσονται. κυρίῳ αὐτῆς] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. κυρίῳ αὐτοῦ. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. μόνος ἐξελεύσεται] Ald. edit. addit μετ᾽ αὐτοῦ. 5 καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία] Complut. edit. καὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδία μου. οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος] Philo De Cherubim, οὐκέτ᾽ εἰμὶ ἐλεύθερος. Idem tamen Alleg. 2. lectionem textus retinet. 6 πρὸς τὸ κριτήριον] Aq. & Symm. πρὸς τοὺς θεούς. 7 ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν] Schol. Ἄλλος, καὶ ὅταν πωλήσει ἀνὴρ τὴν θυγατέρα εἰς οἰκέτιν. οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι] Symm. οὐ προσελεύσεται προσέλευσιν δουλικήν. Theodor. οὐκ ἐξελεύσεται ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι. 8 Pro illis ἐὰν δὲ μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτῷ] Symmachus vertit εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ἢ μὴ καθωμολογημένη· & Theodotio εἰ πονηρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. 9 κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων] Procopius in Geneſ. *ſecundum jus filiarum: Symmachus, ſecundum jus nobilium.* 12 θανάτῳ θανατούσθω] MS. Ox. θανάτῳ θανατωθήσεται. 13 ὁ δὲ οὐχ ἑκών] Complut. edit. ἐὰν δὲ οὐχ ἑκών. Ald. autem cum Philone De Profugis, & Euſebius De præpar. 3. εἰ δὲ οὐχ ἑκών, qui tamen de ſacrificiis Abelis ὁ δὲ legit οὐχ ἑκὼν pro εἰ δὲ οὐχ ἑκών. Aquila vertit καὶ ὃς οὐ μεθώδευσεν. παρέδωκεν αὐτόν] Deeſt αὐτὸν in Compl. edit. Ald. & Rom. Euſebio De præparat. MS. autem Ox. cum Philone De ſacrificiis Abelis, & rurſus De profugis, lectionem codicis noſtri confirmant. Pro παρέδωκεν Symmachus tranſtulit ἀφῆκεν. 14 ἐπιθῆται τῷ πλησίον] Euſeb. De præparat. addit αὐτοῦ. καὶ καταφύγῃ] Ald. edit. addit ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 15 θανάτῳ θανατούσθω] Cyrillus De adorat. 7. θανάτῳ τελευτάτω. MS. autem Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euſebio lectionem codicis noſtri ſequuntur. 16 θανάτῳ τελευτάτω] Rom. edit. cum Cyrillo τελευτήσει θανάτῳ. 17 θανάτῳ θανατούσθω] MS. Ox. θανάτῳ τελευτησάτω. Complut. edit. θανάτῳ τελευτήσει. Ald. verò & Rom. cum Cyrillo, lectionem codicis noſtri confirmant. 18 λοιδορῶνται] Complut. edit. ex verſione Aquilæ διαμάχωνται. καὶ πατάξῃ τίς] Ald. edit. & Rom. καὶ πατάξωσι. MS. autem Ox. Complut. edit. cum Euſebio De præpar. & Cyrillo De adorat. 8. lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὸν πλησίον] Euſebius addit αὐτοῦ. ἐπὶ τὴν κοίτην. Ald. ἐπὶ τὴν κλίνην· reliqua exemplaria cum Euſebio & Cyrillo legunt κοίτην. 19 ἐπὶ ῥάβδου] Compl. edit. ἐπὶ ῥάβδον αὐτοῦ, & Euſebius ἐπὶ ῥάβδου αὐτοῦ. ἀθῶος ἔσται] Euſebius ἀθῶος ἔσω. ἀποτίσει] Ox. δώσει. 20 δίκῃ ἐκδικηθήσεται] MS. Ox. & Complut. edit. δίκῃ ἐκδικηθήτω. 21 οὐκ ἐκδικηθήσεται] Rom. edit. οὐκ ἐκδικηθήτω. Reliqua exemplaria & Cyrillus De adorat. 8. cum codice noſtro concordant. 22 ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξωσι] Philo De congreſſu eruditionis gratiâ, ἐὰν μαχομένων ἀνδρῶν δύο πατάξῃ τίς. 26 τῆς θεραπαίνης] MS. Ox. τῆς παιδίσκης. καὶ ἐκτυφλώσῃ] Euſebius addit αὐτόν, 29 κερατιστὴς ᾖ] Ald. edit. κερατιστής τις ἦν. πρὸ τοῦ τρίτης] MS. Ox. πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας. προσαποθανεῖται] Complut. edit. προσυναποθανεῖται. 30 ἐπιβληθῇ] Ald. edit. ἐπιβαρυνθῇ. δώσει λύτρα τῆς ψυχῆς] MS. Ox. δώσει λύτρα ἀντὶ τῆς ψυχῆς. ἐπιβάλῃ αὐτῷ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 7 ἐπιβάλωσιν αὐτῷ. 34 τὸ δὲ τεθνηκός] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, τὸ δὲ τετελευτηκός. 36 πρὸ τῆς τρίτης] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 8. πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας. ὁ δὲ τετελευτηκώς] Ald. edit. τὸ δὲ τετελευτηκός.

CAP. XXII.

1 σφάξῃ αὐτό] In MS. Ox. & Rom. edit. Cyrillo De adorat. 8. deeſt, αὐτό. Complut. autem edit. & Ald. & Euſebius De præpar. 12. 4. cum codice noſtro conſentiunt. 3 ἔνοχός ἐστιν, ἀποθανεῖται] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone Allegor. 2. ἔνοχός ἐστιν, ἀνταποθανεῖται] Cyrillus verò ἔνοχος ἔσται, ἀνταποθανεῖται. 4 διπλᾶ ἀποτίσει] MS. Ox. διπλᾶ αὐτῷ ἀποτίσει. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει. 5 ἢ ἀμπελῶνα] MS. Ox. ἢ ἀμπελῶνας. κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ] MS. Ox. κατὰ τὰ γενήματα αὐτοῦ. ἢ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος] MS. Ox. ἢ τοῦ ἀμπελῶνος. 6 τὸ πῦρ ἐκκαύσας] Cyrillus De ador. τὸ πῦρ ἐγκαύσας. reliqua exemplaria cum Philone Alleg. 2. τὸ πῦρ ἐκκαύσας. 8 ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι] MS. Ox. εἰ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονήρευται, & Ald. edit. ἦ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονηρεῦσθαι· παρακαταθήκης] MS. Ox. παραθήκης. 9 ὅτι οὖν ἂν ᾖ] Ald. edit. ὅ τι ἐὰν ὁμῇ. ἐλεύσεται] MS. Ox. ἐξελεύσεται. διπλοῦν τῷ πλησίον] Complut. edit. addit αὐτοῦ. 10 ἢ πρόβατον] MS. Ox. ἢ πρόβατα. καὶ μηδεὶς γνῷ] MS. Ox. καὶ μηδεὶς ἴδῃ. 11 ὅρκος ἔσω τοῦ θεοῦ] Ald. edit. ὅρκος ἔσται ἐκ τοῦ θεοῦ. ἦ μὴν μὴ αὐτὸν] Ald. edit. ἦ μὴν μὴ αὐτός, ut ſupra. πεπονηρεῦσθαι ἐφ᾽ ὅλης τῆς παρακαταθήκης] MS. Ox. πεπονηρεῦσθαι καθόλου παραθήκης. Complut. edit. πεπονηρεῦσθαι ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης, & Rom. πεπονηρεῦσθαι καθόλου τῆς παρακαταθήκης. Ald. autem πεπονηρεῦσθαι μεταχεῖν καθόλου τῆς παρακαταθήκης. 12 ἀποτίσει τῷ πλησίον] Ald edit. & Rom. ἀποτίσει τῷ κυρίῳ. MS. autem Ox. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ. 13 ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν]! Complut. edit. ἄξει αὐτὸ ἐπὶ τὴν θήραν. 14 ὁ δὲ κύριος] Complut. edit. addit αὐτοῦ, & ſic ſtatim infrà, ἐὰν δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ. 16 αὐτῷ γυναῖκα] Ald. ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. 17 ἀποτίσει αὐτῷ] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo ἀποτίσει τῷ πατρί. Ald. edit. ἀποτίσει αὐτὸς τῷ πατρί. In MS. Ox. ἀποτίσει ſine ulla additione. 18 οὐ περιβιώσετε] Romana edit. οὐ περιποιήσετε. 19 πᾶν κοιμώμενον] Complut. edit πάντα κοιμώμενον· θανάτῳ ἀποκτείνετε] Complut. edit. & Rom. addunt αὐτούς. 20 θυσιάζων θεοῖς ἑτέροις] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deeſt ἑτέροις. ἐξολεθρευθήσεται] Rom. edit. θανάτῳ ἐξολεθρευθήσεται. Schol. ἀναθεματισθήσεται αὐτός. 23 καὶ κεκράξαντες] Ox. Ox. & Compl. edit. cum Cyrillo, καὶ κράξαντες. εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν] Complut. edit. εἰσακούσομαι τῆς βοῆς αὐτῶν. 24 τὰ παιδία ὑμῶν ὀρφανά] Compl. edit. τὰ τέκνα ὑμῶν ὀρφανά. Chryſoſt. homil. Propter fornicationes unuſquiſque propriam uxorem habeat, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὀρφανοί. 26 ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς] Compl. edit. ἐνεχύρεισμα ἐνεχυριάσῃς· malè, & Ald. ἐνεχύρασμα ἐνεχυριάσῃ ἀποδώσεις αὐτῷ] Compl. edit. ἀποδώσεις αὐτὸ αὐτῷ. Philo De ſomniis quòd à Deo mittuntur, ἀποδώσεις αὐτό. 30 ὑπὸ τὴν μητέρα αὐτοῦ] In Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo in Exod. 2. deeſt αὐτοῦ. δώσεις μοι αὐτό] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἀποδώσεις μοι αὐτό. 31 κρέας θηριάλωτον] MS. Ox. κρέα θηριάλωτα, & Complut. edit. κρέας ἐν ἀγρῷ θηριάλωτον. ἀπορρίψατε αὐτό] MS. Ox. ἀπορρίψατε αὐτά.

CAP. XXIII.

1 οὐ συγκαταθήσῃ] Complut. edit. οὐ συγκαθίσῃ, Ald. οὐ συγκαταλεθήσῃ. 2 μετὰ πλειόνων] Chryſoſtomus homil. 22 in Geneſ. μετὰ πολλῶν. μετὰ πλήθους ἐκκλῖναι] Ald. edit. μετὰ πλήθους ἐγκλῖναι. μετὰ πλειόνων] In MS. Ox. & Complut. edit. deſunt illa μετὰ πλειόνων. ὥστε ἐκκλῖναι κρίσιν] In MS. Ox. & Complut. edit. deeſt ὥστε. Rom. ὥστε ἐκκλεῖσαι κρίσιν. Ald. verò cum Cyrillo De adorat. 8. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 3 οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει] Symmachus, οὐ τιμήσεις ἐν δίκῃ αὐτοῦ. 4 πλανωμένοις] Cyrillus addit ἐν τῇ ὁδῷ. 5 ἀλλ᾽ ἐγερεῖς] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἀλλὰ συνεγερεῖς. Rom. edit. ἀλλὰ συναρεῖς. 7 ἀπὸ παντὸς ῥήματος] Complut. edit. ἀπὸ παντὸς κρίματος. ἕνεκεν δώρων] Deſunt illa in MS. Ox neque in hebræo reperiuntur. 8 βλεπόντων] Aq. σοφῶν. 9 προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε] Rom. edit. προσήλυτον οὐ θλίψετε. ὑμεῖς γὰρ οἴδατε] Ald. edit. ἐπεὶ ὑμεῖς οἴδατε. 11 τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει] In Complut. edit. Ald. & Rom. deeſt ἔτει. ὑπολειπόμενα] Complut. edit. addit αὐτῶν. Ald. ὑπολελειμμένα. τὰ θηρία τὰ ἄγρια] Ald. edit. τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. Aq. τὰ ζῷα τῆς χώρας. 12 τῇ ἑβδόμῃ ἀναπαύσῃ] Rom. edit. τῇ ἑβδόμῃ ἀνάπαυσις. 13 ὅσα λελάληκα] MS. Ox. Complut. edit. & Rom ὅσα εἴρηκα. οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ] Cyrillus De adorat. 6. οὐδ᾽ οὐ μὴ ἀναμνησθῇ. φυλάξασθε] Ox. Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo De ador. 17. addunt ποιεῖν. 15 ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες] ἐν γὰρ τούτῳ ἐξήλθετε. 16 συντελείας] Aq. συλλογῆς. Sym. συγκομιδῆς. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, συνεισφορᾶς. τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου] MS. Ox. τῶν ἐν τῷ ἀγρῷ σου. 17 πᾶν ἀρσενικόν] Compl. edit. Ald. & Rom. addunt, σου. MS. autem Ox. & Cyrillus De adorat. 17. cum codice noſtro conſentiunt. 18 καὶ ἐμπλατύνω] Complut. edit. καὶ πλατύνω. τὰ ὅριά σου] Ald. edit. addit præterea ex capite 34. unde hæc allata ſunt, οὐκ ἐπιθυμήσει οὐθεὶς τῆς γῆς σου. αἷμα θυμιάσματος] MS. Ox. & Ald. edit. cum Theodoreto qu. 55. in Exodum αἷμα θυσιάσματος. Compl. edit. αἷμα τοῦ θύματος. Rom. cum codice noſtro conſentit. οὐδὲ μὴ κοιμηθῇ] Ald. edit. οὐδὲ μὴ κοιμηθήσεται. 19 οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ] Symmachus οὐ σκευάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ. Procopius in Exodum. *Non coques agnum in lacte matris ſuæ. Symmachus, non parabis hædum &c.* 20 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω] Philo de Agricultura, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι, ἀποστελῶ. Idem tamen De migratione Abrahami cum codice noſtro conſentit. Athanaſius De communi eſſentiâ Patris, Filii & Spiritus ſancti, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω. πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε] Philo De Agriculturâ, εἰς πρόσωπόν σου τοῦ φυλάξαι σε, qui tamen De migratione Abrahami lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. εἰς τὴν γῆν] Athanaſius loco ſupra allato, ἐν τῇ γῇ. ἡτοίμασα] Athanaſius ἡτοίμασε. Reliqua exemplaria & Juſtinus Martyr Dialogo cum Tryphone legunt εἰς τὴν γῆν, & ἡτοίμασα prout in noſtro. 21 μὴ ἀπείθει αὐτῷ] Deſunt hæc in MS. Ox. Ald. edit. καὶ μὴ ἀπείθει. Rom. καὶ μὴ ἀπείθει αὐτῷ. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε] Tertullianus adverſus Judæos, & rurſus, Adverſus Marcionem lib. 3. *non enim celavit te*; ſcribendum forte *celabit te*. Cyprianus Teſtim. lib. 2. *non deerit tibi*. Procopius in Exod. *non ſubterfugiet &c. Symmachus vertit, non remittet peccatum veſtrum.* 22 ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσῃς] MS. Ox. & Rom. ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ποιήσετε. ὅσα ἐντέλλομαί σοι] Ox. ὅσα εἴπω σοι. Rom. edit. ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. In Complut. edit. & Ald. deeſt integra hæc ſectio prout in hebræo, quæ ex initio cap. 19. hic repetitur. ἐὰν ἀκούσῃς] Sic Ald. at Rom. ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσετε. καὶ ποιήσῃς] Rom. edit. καὶ ποιήσετε ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου] MS. Ox. ἐχθρεύσῃ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου. Chryſoſtomus homil. 4. ad Coloſſ. τοῖς ἐχθραίνουσί σοι ἐχθρεύσω. καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι] Chryſoſtomus ibidem, καὶ τοὺς μισοῦντάς σε μισήσω. 23 ἐκτρίψω αὐτούς] Ald. edit. addit ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 24 ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς αὐτούς] At Ald. ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. 25 λατρεύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου] MS. Ox. λατρεύετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. καὶ τὸν οἶνόν σου] Deſunt hæc in MS. Ox. neque in hebræo reperiuntur. 26 οὐκ ἔσται ἄγονος] Complut. edit. οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄτεκνος οὐδὲ ἄγονος. ἀναπληρώσω] Ald. edit. & Rom. ἀναπληρῶν ἀναπληρώσω, MS. autem Ox. Complut. edit. & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. 27 τὸν φόβον μου] Schol. τὴν καταπληξίν μου. εἰς οὓς σὺ

εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς] MS. Ox. εἰς ἃ σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτά. Complut. edit. εἰς οὓς σὺ ἐκπορεύσῃ εἰς αὐτούς. 28 ϗ ἐκβαλῶ] Rom. edit. ϗ ἐκβαλεῖς, Vat. Cod. ἐκβαλεῖ. ϗ τοὺς Χετταίους ἀπὸ σοῦ] MS. Ox. ϗ τοὺς Χετταίους, ϗ τοὺς Φερεζαίους, ϗ τοὺς Γεργεσαίους. ϗ τοὺς Ἰεβουσαίους ἀπὸ σοῦ. 29 οὐκ ἐκβαλῶ αὐτούς] Complut. edit. addit, ἀπὸ προσώπου σου. 32 οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς] Complut. edit. οὐ συγκαθίσῃ αὐτοῖς. θεοῖς αὐτῶν διαθήκην] Complut. edit. θεοῖς αὐτῶν οὐ θήσεις διαθήκην. 33 ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου] Ald. edit. συγκαταθήσονται ἐν τῇ γῇ σου. ἁμαρτεῖν] Ald. edit. ἁμαρτάνειν.

CAP. XXIV.

1 πρὸς κύριον] Cyrillus Glaph. in Exod. 3. πρὸς τὸν θεόν. ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων] Philo De migratione Abrahami ἑβδομήκοντα τῆς γερουσίας. 3 εἰσῆλθε] MS. Ox. ἦλθε. φωνῇ μιᾷ] Cyrillus, φωνῇ μεγάλῃ. 4 ὑπὸ τὸ ὄρος] MS. Ox. cum Cyrillo in Exodum & De adorat. 17. ἐπὶ τὸ ὄρος. reliqua autem omnia exemplaria lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ δώδεκα λίθους] MS. Ox. ϗ ἔστησε δώδεκα λίθους. 5 θυσίαν σωτηρίου τῷ θεῷ] Ald edit. cum Cyrillo, θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ τῷ θεῷ. 6 εἰς κρατῆρας] Rom. edit. cum Philone De rerum divinarum hærede εἰς κρατῆρας, reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὸ δ' ἥμισυ τοῦ αἵματος] In Ald. edit. deſunt illa, τοῦ αἵματος. προσέχεεν] MS. Ox. ἐπέχεεν. πρὸς τὸ θυσιαστήριον] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 9 τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ] Rom. edit. cum Cyrillo τῆς γερουσίας Ἰσραήλ. MS Ox. τῆς γερουσίας τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· reliqua exemplaria cum Euſebio De demonſtr. lib. 5 lectionem codicis noſtri confirmant. 10 οὗ εἱστήκει ἐκεῖ] Deeſt ἐκεῖ in MS. Ox. Complut. edit. & Rom. Cyrillo De adorat. 11. Ambroſio & Euſebio De demonſtr. 5. qui pro οὗ εἱστήκει, habet ὅπου ἕστηκεν. vide an ita ſit. Pro illis autem, ϗ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐκεῖ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, Aquila vertit, ϗ εἶδον τὸν θεὸν Ἰσραήλ, & Symmachus, ϗ εἶδον ὁράματι τὸν θεὸν Ἰσραήλ, ut author eſt Euſebius De demonſtr. lib. 5. ὥσπερ εἶδος] Cyrillus in Exod. 3. ὥσπερ ἔργον. Idem tamen De adorat. 11. receptam omnium exemplarium lectionem retinet. 11 οὐ διεφώνησεν] MS. Ox. οὐ συνεφώνησεν. Vide quæ nos alibi. 12 ϗ τὰς ἐντολάς] Cyrillus ϗ τὰς πλάκας. 13 ϗ Ἰησοῦς] MS. Ox. addit. ὁ τοῦ Ναυῆ. ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ] Aquila & Symmachus ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ. ἐπὶ τὸ ὄρος] Complutenſ. edit. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio, εἰς τὸ ὄρος. 14 ἕως ἀναστρέψωμεν] Complut edit cum Ambroſio, ἕως ἂν ἐπιστρέψωμεν. 15 ϗ ἀνέβη Μωϋσῆς] MS. Ox. & Rom. edit. addunt, ϗ Ἰησοῦς. 16 ϗ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη] MS. Ox. ϗ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος. 17 ὡσεὶ πῦρ φλέγον] MS. Ox. ὡσεὶ πῦρ φλεγόμενον. 18 ϗ εἰσῆλθε Μωϋσῆς εἰς μέσον τῆς νεφέλης] Chryſoſtomus homil. 56. in Matthæum, ϗ εἰσῆλθε εἰς τὴν νεφέλην ϗ εἰς τὸν γνόφον ὁ Μωϋσῆς, ϗ ὡς ἀτμὶς ἴσως ἐφέρετο ὁ καπνός, ubi obſervandum verba poſteriora ex verſu 18. cap. 19. petita eſſe videri. ϗ ἐκάθητο ἐκεῖ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio, ϗ ἦν ἐκεῖ.

CAP. XXV.

2 ϗ λάβετέ μοι ἀπαρχάς] Compl. edit. ϗ λαβέτωσάν μοι ἀπαρχάς. Ald. ϗ λάβητον, λάβετέ μοι ἀπαρχάς. Rom. edit. ϗ λάβετε ἀπαρχάς. Philo De rerum Divinarum hærede, & Cyril. De ador. 9. lectionem codicis noſtri ſequuntur. τῇ καρδίᾳ] Ald. edit. addit αὐτῶν. λήψεσθε] Rom. edit. ϗ λήψεσθε· reliqua exemplaria cum Philone & Cyrillo codicem noſtrum ſequuntur. 5 δέρματα ὑακίνθινα] Ox. δέρματα ἰάνθινα. Compl. edit. δέρματα ὑάνθινα, in aliis libris δέρματα πεπορωμένα, ut in Scholiis Rom. editionis habetur, qui autem illi libri ſint incertum eſt, cum Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro legant ὑακίνθινα. 7 λίθους σαρδίου] Complutenſ. edit. & Ald. λίθους σαρδίους. 9 δεικνύω] Cyrillus δείξω. οὕτω ποιήσεις] Complutenſ. edit. ϗ οὕτω ποιήσεις. 12 τέσσαρα κλίτη] Ald. edit. addit αὐτῆς. 13 ἐκ ξύλων ἀσήπτων] Rom. edit. ξύλα ἄσηπτα. καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ] Ald. edit. addit καθαρῷ. 15 ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς διαθήκης] MS. Ox. & Complut. edit. ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης. Rom. ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ. 17 ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ] MS. Ox. ποιήσεις ἐπίθεμα ἱλαστήριον ἐκ χρυσίου καθαροῦ. Ald. edit. ποιήσεις ἐπίθεμα χρυσίου χυτοῦ καθαροῦ. 18 χρυσοτορευτά] MS. Ox. addit ποιήσεις αὐτά. Rom. edit. unâ voce χρυσοτορευτά, & Cyrillus χρυσᾶ τορευτά. 19 ποιηθήσονται] MS. Ox. ποιηθήσεται. 20 ἔσονται οἱ χερουβείμ] Complut. edit. & Ald. ἔσονται οἱ δύο χερουβίμ. ἐκτείνοντες] Schol. ἐκπετάζοντες. συσκιάζοντες] Aq. σκεπάζοντες. 21 ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν] Cyrillus ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἄνωθεν, malé. 22 γνωσθήσομαι] Schol. οἱ λοιποί, συντάξομαι. 23 τράπεζαν χρυσίου καθαροῦ] MS. Ox. τράπεζαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, & Rom. edit. τράπεζαν χρυσῆν χρυσίου καθαροῦ. Compl. edit. τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, & Ald. τράπεζαν ξύλου ἀσήπτου. στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ] MS. Ox. στρεπτὰ κυμάτια κύκλῳ. Complut. autem edit. Ald. & Rom. στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ. 25 στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν] Schol. στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ. 26 ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους] Complut. edit. ποιήσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους. ἐπιθήσεις τοὺς δακτυλίους] Complut. edit. & Rom. ἐπιθήσεις τοὺς τέσσαρας δακτυλίους. ὑπὸ τὴν στεφάνην] Complut. edit. ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην. 27 αἴρειν τὴν τράπεζαν ἐν αὐτοῖς] In Complut. edit. deſunt αὐτοῖς. 29 τὰς θυΐσκας, ϗ τὰ σπονδεῖα] MS. Ox. τὰς θυΐσκας, ϗ τὰς φιάλας ϗ τὰ σπονδεῖα. ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς] MS. Ox. ἐν οἷς ποιήσεις ἐν αὐτοῖς. 30 ἄρτους ἐνωπίους] Aq. ἄρτους προσώπων. Symm. ἄρτους προθέσεως. 31 τορευτὴν ποιήσεις] Cyrillus τορευτὴν ποιήσεις. 32 ϗ τρεῖς καλαμίσκοι ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. 33 ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους] Aq. ἐξημυγδαλωμένην. ἐκτετορευμένην ἀμύγδαλον. Scribendum fortè ἐξημυγδαλωμένοι. ἐκτετορευμένοι ἀμύγδαλον, vel ἀμυγδάλους, ubi præter verſionem Aquilæ altera videtur eſſe Symmachi vel Theodotionis. σφαιρωτὴρ ϗ κρίνον] Poſt illa in Complut. edit. prout in noſtro codice juxta veritatem hebraicam repetuntur, ϗ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους ἐν καλαμίσκῳ τῷ ἑνὶ σφαιρωτὴρ ϗ κρίνον. 34 οἱ σφαιρωτῆρες] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρες. τὰ κρίνα] Symm. τὰ ἄνθη. 35 ϗ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς] Compl. edit. ϗ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς. Ald. edit. & Rom cum codice noſtro concordant, & quidem rectiùs: in hebræo enim geminantur hæc verba. ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας] Ald. edit. & Rom. addunt ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, quæ in hebræo non reperiuntur. 36 οἱ σφαιρωτῆρες ϗ οἱ καλαμίσκοι] MS. Ox. οἱ σφαιρωτῆρες ϗ τὰ κρίνα ϗ οἱ καλαμίσκοι. ὅλη τορευτή] Complut. edit. ὅλοι τορευτοί. Cyrillus ὅλη τορευτή. 37 ἑνὸς προσώπου] Complut. edit. addit αὐτῆς. 38 ἐκ χρυσίου καθαροῦ] Ald. edit. & Rom. addunt ποιήσεις. 39 τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις] In Rom. edit. deeſt ποιήσεις. 40 ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον] Gregor. Nyſſenus De vita Moyſis, & Chryſoſtomus homil. 14. ad Hebræos ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον. δεδειγμένον] Complut. edit. cum Euſebio De Præpar. 12. 19. Nyſſeno De vita Moyſis, Cyrillo & Chryſoſtomo δειχθέντα.

CAP. XXVI.

1 ϗ τὴν σκηνὴν ποιήσεις] Ald. edit. ϗ τῇ σκηνῇ ποιήσεις. ἐργασίᾳ ὑφάντου] Cyrillus De adorat. 9. ἐργασίαν ὑφάντου. 3 ἔσονται συνεχόμεναι] MS. Ox. Complut edit. & Cyrillus ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι. Ald. & Rom. ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι. ϗ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας] Compl. edit. ϗ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. Rom edit. cum Cyrillo, ϗ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ. MS. Ox. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentiunt. 4 ποιήσεις αὐταῖς ἀγκύλας] In Compl. edit. deeſt αὐταῖς. τῆς ἐξωτέρας] MS. Ox. τῆς ἔξωθεν. 5 ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, πεντήκοντα ἀγκύλας] In Compl. errore librarii vel typographi deſunt τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, ϗ πεντήκοντα ἀγκύλας. ἐκ τοῦ μέρους] MS. Ox. ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους. ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ] MS. Ox. & Rom. edit. ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. Ald. edit. codicem noſtrum ſequitur. Pro illis verò, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ, Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως, κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις. 6 ϗ ποιήσεις κρίκους] MS. Ox. ϗ ποιήσεις δακτυλίους. ϗ συνάψεις] MS. Ox. ϗ συνάξεις. τοῖς κρίκοις] MS. Ox. τοῖς δακτυλίοις. 7 ϗ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπειν] Schol. ϗ ποιήσεις τριχίνους καλυπτῆρας. 8 μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται] Cyrillus, τὸ αὐτὸ μῆκος ἐπί, malé. 10 τῆς δευτέρας] Ald. edit. τῇ δευτέρᾳ. 11 ποιήσεις κρίκους] MS. Ox. ποιήσεις δακτυλίους. Et ſic ſtatim infra συνάψεις τοὺς δακτυλίους. ἐκ τῶν ἀγκυλῶν] Ald. edit. addit τῶν κεφαλίδων, quæ alterius interpretis eſſe videntur. ἔσονται ἕν] MS. Ox. ϗ ἔσονται ἕν. Complut. edit. Ald. & Rom. ἔσται ἕν. 13 ἵνα καλύπτῃ] MS. Ox. ἵνα κατακαλύπτῃ. 14 κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ] Complut. edit. κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς. δέρματα ὑακίνθινα] MS. Ox. δέρματα κριῶν ὑακίνθινα. 15 στύλους τῇ σκηνῇ] Complut. edit. Ald. & Rom. στύλους τῆς σκηνῆς. 16 δέκα πηχέων τὸν στῦλον] Complut. edit. Ald. & Rom δέκα πηχέων ποιήσεις τὸν στῦλον. 17 δύο ἀγκωνίσκους] Symm. δύο καλοχεῖς. οὕτω ποιήσεις πᾶσι] Ald. edit. οὕτω ποιήσεις ἐπὶ πᾶσι. 18 ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ] Complut. edit. & Ald. ποιήσεις στύλους τῆς σκηνῆς. εἴκοσι στύλους] In Ald. edit. deeſt στύλους. τοῦ πρὸς βορρᾶν] Complut. edit. τοῦ πρὸς νότον. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt, verior tamen videtur lectio Complut. edit. & hebraicæ veritati magis congrua. 20 τὸ πρὸς νότον] Complut. edit. rurſus πρὸς βορρᾶν· reliqua omnia exemplaria τὸ πρὸς νότον. 21 βάσεις αὐτοῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. βάσεις αὐτῶν. 24 ἔσονται ἐξ ἴσου] Rom, edit. ἔσται ἐξ ἴσου. ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς συμβολὴν μίαν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν. Ald edit. ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς σύμβλησιν μίαν. πέντε τῷ ἑνὶ στύλῳ] MS. Ox. & Ald. edit. πέντε μοχλοὺς τῷ ἑνὶ στύλῳ. Compl. edit. πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις, & ſic rurſus ſtatim infra bis, πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις, pro πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ. 29 καταχρυσώσεις χρυσίῳ] MS. Ox. addit καθαρῷ. 31 βύσσου νενησμένης] MS. Ox. βύσσου κεκλωσμένης. 33 ἐπὶ τοὺς στύλους] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. 10. ἐπὶ τῶν στύλων. reliqua verò exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. 35 θήσεις τὴν τράπεζαν] Romana edit. cum Cyrillo, ἐπιθήσεις τὴν τράπεζαν· reliqua exemplaria cum codice noſtro conſentiunt. ἐπὶ μέρους] Complut. edit. ἐπὶ μέρος. 36 ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίνθου] Ald. edit. ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ ἐξ ὑακίνθου. Rom. edit. cum Cyrillo, pleniùs, ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου. 37 τῷ καταπετάσματι] MS. Ox. τῷ κατακαλύμματι. πέντε στύλους] Ald. edit. addit ἀσήπτους.

CAP. XXVII.

3 πάντα τὰ σκεύη] MS. Ox. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 6 ποιήσεις φορεῖς] Complut. edit. Ald. & Rom. ποιήσεις ἀναφορεῖς. 7 εἰσάξεις τοὺς φορεῖς] Complut. edit. Ald. & Rom. εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς. 8 οὕτω ποιήσεις] Complut. edit. & Rom. addunt αὐτό. 9 τὸ πρὸς λίβα] MS. Ox. τὸ κατὰ βορρᾶν. Ald. edit. τὸ πρὸς νότον. τῷ ἑνὶ κλίτει] Schol. Ἄλλος τῇ γωνίᾳ. 10 στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι] MS. Ox. addit, χαλκοῖ. οἱ κρίκοι αὐτῶν] MS. Ox. οἱ δακτύλιοι αὐτῶν. ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ] In Rom. edit. deeſt αὐτῶν. 11 πρὸς βορρᾶν] MS. Ox. πρὸς ἀπηλιώτην. στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι] In Complut. edit. deeſt αὐτῶν. οἱ κρίκοι] MS. Ox. οἱ δακτύλιοι, ϗ αἱ βάσεις] MS. Ox. ϗ πᾶσαι αἱ βάσεις. 13 τὸ πρὸς ἀνατολάς] MS. Ox. & Rom. edit. τῆς πρὸς νότον. 16 βύσσου κεκλωσμένης] Ald. edit. βύσσου νενησμένης. 18 ἐφ' ἑκατόν] MS. Ox. addit πηχῶν, prout in hebræo. 19 πᾶσα ἡ ἀποσκευή] Complutenſ. edit. Ald. & Rom. πᾶσα ἡ κατασκευή. καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ] Ald. edit. addit καὶ ποιήσεις ἱμάτια ὑακίνθινα καὶ πορφυρᾶ ϗ κόκκινα τοῦ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις. 20 ἐξ ἐλαιῶν] Schol. ἐκ σπερμάτων. ἀτρύγητον καθαρόν] MS. Ox. Complutenſ. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo De adorat. 9. ἄτρυγον καθαρόν. εἰς φῶς] Rom. edit. & Cyrillus addunt, καῦσαι. 21 τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης] MS. Ox. τοῦ ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου τῆς διαθήκης κυρίου. καύσει αὐτόν] MS.Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καύσει αὐτό.

CAP. XXVIII.

1 προσαγάγου] Ald. edit. προσάγου. τόν τε Ἀαρών] MS. Ox. τὸν ἱερέα Ἀαρών. 3 πνεύματος αἰσθήσεως] MS. Ox. cum Cyrillo De ador. 11. πνεῦμα αἰσθήσεως. Compl. edit. Ald. & Rom. πνεύματος σοφίας ϗ αἰσθήσεως. 4 ϗ χιτῶνα κοσυμβωτόν] MS. Ox. ϗ χιτῶνας κοσυμβωτούς. κίδαριν] Schol. κατὰ τὸ Σαμαρειτικόν, πίλιον, ἤτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν μίτραν. καὶ ζώνην] MS. Ox. καὶ ζωστῆρα.

6 καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης] Schol. Ἄλλος, καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 8 ἔσται ἐκ χρυσίου] Ald. edit. & Romana addunt καθαροῦ, quæ vox in reliquis exemplaribus, & Cyrillo deeſt. κοκκίνου διανενησμένου] MS. Ox. κοκκίνου κεκλωσμένου. 9 δύο λίθους, λίθους σμαράγδου] Complut. edit. δύο λίθους σμαράγδους. Cyrillus δύο λίθους, λίθους σμαράγδους. γλύψεις ἐπ᾽ αὐτοῖς] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo γλύψεις ἐν αὐτοῖς. 11 τοὺς δύο λίθους διαγλύψεις ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] Schol. Ἄλλος, τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ περικεκλωσμένους καὶ συνεσφραγισμένους, χρυσίῳ ποιήσεις αὐτούς. 12 λίθοι μνημοσύνου εἰσί] Complut. edit. cum Cyrillo, λίθοι μνημόσυνόν εἰσι. τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] MS. Ox. τὰ ὀνόματα αὐτῶν. 13 ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ] Cyrillus addit καταμεμιγμένας. 14 κατὰ τὰς παρωμίδας] Sic MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. Cyrillus lectionem codicis noſtri ſequitur. 15 ἔργον ποικιλτοῦ] Cyrillus ἔργον ὑφάντου. κατὰ τὸν ῥυθμόν] Complut. edit. κατὰ τὸν ἀριθμόν. κοκκίνου κεκλωσμένου] Complut. edit. κοκκίνου νενησμένου. 16 τὸ μῆκος] Rom. edit. addit αὐτοῦ, quæ vox in reliquis exemplaribus & Cyrillo deeſt. 19 λιγύειον] Ald. edit. ἀργύειον· malé. 20 βηρύλλιον] Complut. edit. βήρυλλος. περικεκαλυμμένα χρυσίῳ] MS. Ox. περικεκλωσμένα χρυσίῳ. 21 δώδεκα, κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν, κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν] In MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo deſunt illa κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. Ald. autem edit. ſic legit, δώδεκα ἔναντι κυρίου, ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ δώδεκα κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. κατὰ τὸ ὄνομα ἔστωσαν] MS. Ox. cum Cyrillo, κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔστωσαν. 22 ἀλυσιδωτόν] Sym. βροχωτόν. Obſervandum eſt poſt illa ἀλυσιδωτὸν χρυσίου καθαροῦ, vel ἀλυσιδωτὸν ἐκ χρυσίου καθαροῦ· ut eſt in Compl. edit. & Rom. multa deſiderari in Ald edit. & *R*om. prout in noſtro codice, quæ in Ox. & Compl. edit. prout in hebræo habentur, quorum variantes lectiones hic ſubjicere operæ pretium duximus verſuum ordine ſecundum Compl. edit. obſervato. 23 καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ᾽ ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογίου] MS. Ox. καὶ δώσεις τοὺς δύο δακτυλίους ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ λογείου. 24 καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κροσσοὺς καὶ τὰ ἀλυσιδωτὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου. *MS.* Ox. καὶ δώσεις τὰ δύο ἀλυσιδωτὰ τὰ χρυσᾶ ἐπὶ τοῖς δυσὶ δακτυλίοις πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ λογείου. 25 καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κροσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. *MS.* Ox. καὶ τὰ δύο ἄκρα τῶν δύο ἀλύσεων δώσεις ἐπὶ τῶν δύο συσφίγκτων, καὶ δώσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐπὶ τὸ μέτωπον τοῦ προσώπου αὐτοῦ. 26 καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. *MS.* Ox καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ θήσεις αὐτοὺς ἐπὶ τὰ δύο ἄκρα τοῦ λογείου ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ, ὅ ἐστιν εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 27 καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ᾽ ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. *MS.* Ox. καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ δώσεις αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς δύο ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτῶν ἐπάνω τοῦ μυχανώματος τῆς ἐπωμίδος. 28 καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. *MS.* Ox. καὶ συσφίγξουσι τὸ λογεῖον ἐκ τοῦ δακτυλίου αὐτοῦ εἰς τὸν δακτύλιον τῆς ἐπωμίδος· ἐν κλώσματι ὑακινθίνῳ, ἵνα ᾖ ἐπὶ τοῦ *μυχανώματος τῆς ἐπωμίδος. καὶ οὐ μὴ ἀποσπάσῃς τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. 29 εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον] *MS.* Ox. & Complut. edit. εἰσιὼν εἰς τὸ ἅγιον. ἔναντι τοῦ θεοῦ] Cyrillus ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. 30 ὅταν εἰσπορεύεται] Philo Allegor. 2. ὅταν εἰσέρχηται. καὶ οἴσει] Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. 11. εἰσοίσει. Ald. καὶ θήσει. 31 ὑποδύτην ὅλον ποδήρη] MS. Ox. ὑποδύτην *ὑποδήειον. 32 τὴν συμβολὴν συνυφασμένην] Ald. edit. τὴν συμπλοκὴν συνυφασμένην. 33 ἐπὶ τὸ λῶμα] Romana edit. cum Cyrillo, ὑπὸ τὸ λῶμα. κυκλόθεν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. κάτωθεν. 33 τὸ δὲ αὐτὸ εἶδος ῥοΐσκους χρυσοῦς] Cyrillus τὸ αὐτὸ εἶδος τοῖς ῥοΐσκοις. καὶ κώδωνας ἀνὰ μέσον] MS. Ox. cum Cyrillo, καὶ κώδωνας χρυσοῦς ἀνὰ μέσον. 35 καὶ ἔσται Ἀαρὼν] Aq. & Symm. καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀαρών. Theodor. καὶ ἐπὶ Ἀαρών. 37 ἐπὶ τῆς μίτρας] Aq. & Theod. ἐπὶ τῆς κιδάρεως. 39 οἱ κόσυμβοι] Rom. edit. οἱ κοσυμβωτοί. Schol. οἱ λοιποὶ, αἱ συσφίγξεις. 41 ἵνα ἱερατεύωσί μοι] Cyrillus, ἵνα ἱερατεύσωσί μοι. 42 καλύψαι ἀσχημοσύνην] MS. Ox. περικαλύψαι ἀσχημοσύνην. 43 καὶ ἕξει Ἀαρὼν αὐτά] MS. Ox. & Ald. edit. καὶ ἄξει Ἀαρὼν αὐτά. ὅταν εἰσπορεύωνται] Complut. edit. ὅταν εἰσπορεύονται. ἢ ὅταν προσπορεύωνται] Complut. edit. ἢ ὅταν προπορεύονται, malé. ἐπάξονται ἐφ᾽ ἑαυτούς] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἐπάξονται πρὸς ἑαυτούς. νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ] MS. Ox. νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῷ.

CAP. XXIX.

1 ἃ ποιήσεις αὐτοῖς] MS. Ox. ἃ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῖς. ἁγιάσαι αὐτούς] Rom. edit. ἁγιάσεις αὐτούς. Reliqua autem exemplaria & Cyrillus De adorat. 11. cum codice noſtro conſentiunt. λήψῃ μοσχάριον] *R*om. edit. λήψῃ δὲ μοσχάριον, ſecus quàm in reliquis exemplaribus & Cyrillo. ἐκ βοῶν ἄμωμον] *MS.* Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἐκ βοῶν ἕν. 2 καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα] Schol. κολλύρας ἀζύμους ἀναμεμιγμένας. 3 καὶ προσοίσεις αὐτά] Ald. edit. οἴσεις καὶ προσοίσεις αὐτά. 4 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ] *MS.* Ox. τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. ἐπὶ τὰς θύρας] Complut. edit. ἐπὶ τὴν θύραν. 5 χιτῶνα τὸν ποδήρη] Theod. χιτῶνα τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος. Symm. χιτῶνα τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύματος. συνάψεις αὐτῷ] Complut. & Ald. edit. συνάψεις αὐτό. 6 πέταλον] Symm. ἀφόρισμα. τὸ ἁγίασμα] Schol. Ἄλλος, τὸ ἅγιον. 9 ταῖς ζώναις] Aq. διὰ ζώνην Ἀαρών. Theod. ζώνῃ Ἀαρών. 12 καὶ ἐπιθήσεις] Complut. edit. & Rom. καὶ θήσεις. 13 τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] Cyrillus τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. Theodoretus qu. 61. author eſt alios interpretes pro τὸν λοβὸν, reddidiſſe τὸ περιπλόν. 14 ἁμαρτίας γάρ ἐστιν] Complut. edit. ἁμαρτία γάρ ἐστιν. 16 σφάξεις τὸν κριόν] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo σφάξεις αὐτόν. προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον] Complut. edit. προσχεεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 17 κατὰ μέλη] Ald. edit. καὶ τὰ μέλη, malé. 18 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας] Schol. οἱ ἄλλοι, εἰς ὀσμὴν εὐαρεστήσεως. θυσίασμα κυρίῳ ἐστί] Rom. edit. cum Cyrillo, θυμίαμα κυρίῳ ἐστί. 20 τὸ ἄκρον] Schol. τὸν ἀντιδάκτυλον. In Complut. edit. deſunt illa, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς. 21 αἵματος τοῦ θυσιαστηρίου] MS. Ox. αἵματος τοῦ ἐπὶ θυσιαστηρίου. Complutenſ. edit. & Romana, αἵματος τοῦ ἀπὸ θυσιαστηρίου. 22 λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ] Schol. *Alius interpres addit ex hebræo,* καὶ τὴν κέρκον. κατακαλύπτον] Complut. edit. καλύπτον. τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo τὸ στέαρ τὸ ὑπ᾽ αὐτῶν. τὸν βραχίονα] Schol. οἱ λοιποὶ, τὴν κνήμην. ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου] Ald. edit. repetendo quæ immediatè præceſſerunt addit, καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρών. 25 καὶ δέξῃ αὐτά] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ λήψῃ αὐτά. 28 ἔστι γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφαίρεμα ἔσται] MS. Ox. & Ald. edit. ἔστι γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφόρισμα ἔσται. Rom. edit. cum Cyrillo, ἔστι γὰρ ἀφόρισμα τοῦτο, καὶ ἀφαίρεμα ἔσται. σωτηρίων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀφαίρεμα κυρίῳ] MS. Ox. σωτηρίων αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ. Ald. edit. σωτηρίων ἀφαίρεμα κυρίῳ. Complut. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 30 ἐνδύσεται αὐτά] MS. Ox. ἐνδύσεται αὐτάς. ὁ ἱερεὺς ὁ ἀντ᾽ αὐτοῦ] Ald. edit. ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀντ᾽ αὐτοῦ. λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἁγίοις] Complut. edit. λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ. 32 παρὰ τὴν θύραν] Reliqua exemplaria cum Cyrillo, παρὰ τὰς θύρας. 36 τοῦ καθαρισμοῦ] MS. Ox. τοῦ ἐξιλασμοῦ, quæ verſio Aquilæ, Symmachi & Theodotionis eſt. καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν] MS. Ox. καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἁγιάσεις ἐν τῷ ἁγιάζειν. 37 ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς] Schol. οἱ λοιποὶ, ἑπτὰ ἡμέρας ἐξιλάστη. ἅγιον τοῦ ἁγίου] Ald. ἅγιον τῶν ἁγίων. Complut. καὶ ἅγιον ἁγίων, malé. 38 ὅσα ποιήσεις] Complut. edit. & Rom. ἃ ποιήσεις. 40 κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ εἵν] MS. Ox. κεκομμένον τέταρτον τοῦ εἵν. Ald. edit. κεκομμένου τοῦ τετάρτου τοῦ εἵν. 42 θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν] Ald. edit. θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. 43 ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου] MS. Ox. καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου. 46 ἐπικληθῆναι αὐτοῖς, καὶ εἶναι αὐτῶν θεός] MS. Ox. ἐπικληθῆναι αὐτοῖς θεὸς, καὶ θεὸς ὢν αὐτῶν.

CAP. XXX.

1 καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον] MS. Ox. καὶ ποιήσεις θυμιατήριον. ἐκ ξύλων ἀσήπτων] In Complut. edit. vox ξύλων omittitur, malé. 3 καταχρυσώσεις αὐτό] In Romana edit. deeſt αὐτό, reliqua exemplaria cum Cyrillo De adorat. 9. & Ambroſio, habent. 4 καθαροὺς ποιήσεις αὐτούς] In Rom. edit. deeſt αὐτούς. Ald. legit αὐτῷ. ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς] MS. Ox. ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς. 6 κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων] Complut. edit. cum Cyrillo, & Ambroſio κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Pro illis, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων, alii libri legunt, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, ut eſt in Scholiis *R*om. editionis. σοι ἐκεῖ] MS. Ox. & Rom. edit. σοι ἐκεῖθεν. Cyrillus, σοι ἐκεῖ θεός. 7 ἐπισκευάζῃ] Compl. edit. cum Ambroſio ἐπισκευάσῃ. Cyrillus ἐπισκιάζῃ. 9 οὐκ ἀνοίσεται] Romana edit. cum Cyrillo, οὐκ ἀνοίσεις. οὐ σπείσεται] Rom. edit. cum Cyrillo, οὐ σπείσεις. 10 ἐξιλάσεται ἐπ᾽ αὐτό] Rom. edit. cum Cyrillo, ἐξιλάσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ. In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio deſunt illa ἐπ᾽ αὐτό. καὶ ἐπιθήσει] Deſunt hæc in omnibus exemplaribus, Cyrillo & Ambroſio. κεράτων αὐτοῦ] MS. Ox. κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ] Gloſſema eſt & verſio Aquilæ vocis καθαρισμοῦ, quæ in omnes codices præter Romanum irrepſit. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ] Deſunt hæc in Rom. edit. reliqua omnia exemplaria, & Cyrillus De adorat. 9 codicem noſtrum ſequuntur. 12 τὰ λύτρα] Schol. Ἄλλος, ἐξιλασμόν. τῆς ψυχῆς αὐτοῦ] Ald. edit. περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. 13 ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν] Schol. Ἄλλος, ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. Cyrillus De adorat. 4. πορεύωνται legit pro παραπορεύωνται. ὅ ἐστι κατὰ] In edit. Ald. deſunt ὅ ἐστι. 14 πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν] Schol. Ἄλλος, πᾶς ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. 15 οὐκ ἐλαττονώσει] MS. Ox. cum Philone De rerum Divinarum hærede, οὐκ ἐλαττώσει. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 14. οὐκ ἐλαττονήσει. ἐν τῷ διδόναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ] MS. Ox. & Ald. addunt περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 30 ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα] MS. Ox. ἀναφέρειν καρπώματα. ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι] Deſunt hæc in Complut. edit. Ald. edit. priora agnoſcit, ſed illa νίψονται ὕδατι omittit. 21 αἰώνιον καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς] MS. Ox. αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo (vide ſimiliter Ambroſium) αἰώνιον αὐτῷ καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν. 23 ἡδύσματα] Aq. ἀρώματα. τὸ ἥμισυ τούτου διακοσίους καὶ πεντήκοντα] Complut. edit. & Ambroſius addunt σίκλους. 24 καὶ ἴρεως] MS. Ox. καὶ κασσίας, atque ita Ambroſius. 26 κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. 9. κιβωτὸν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 27 λυχνίαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt πάντα. 28 καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ] Deſunt hæc in editione Rom. contra quam in hebræo & reliquis omnibus exemplaribus cum Cyrillo: vide Ambroſium. 31 ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν] MS. Ox. ἄλειμμα ἅγιον ἁγίων ἔσται μοι τοῦτο εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 32 κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην] MS. Ox κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο. 33 ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio addunt αὐτοῦ. 34 λάβε σεαυτῷ] Cyrillus καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ. καὶ λίβανον διαφανῆ] Philo de rerum divinarum hærede, addit ἐξαίρετον ἐξαιρέτῳ. ἴσον ἴσῳ ἔσται] Philo ἴσον ἴσῳ, Cyrillus ἴσον ἴσῳ ἐστίν. 35 καὶ ποιήσουσιν αὐτὸ θυμίαμα] Rom. edit. καὶ ποιήσουσιν ἐν αὐτῷ θυμίαμα. μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον συνθέσεως, καθαρὸν ἔργον ἅγιον] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον, καθαρὸν ἔργον ἅγιον. Philo μύρον μυρεψοῦ ἔργον συνθέσεως καθαρᾶς, ἔργον ἅγιον. 36 λεπτόν] Cyrillus λεπτῶς. θήσεις ἀπέναντι τῶν μαρτυρίων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου] Ald. ἀπέναντι τοῦ μαρτυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. Cyrillus, θήσεις ἀπέναντι τοῦ μαρτυρίου. 37 οὐ ποιήσετε] Schol. οἱ λοιποὶ, οὐ ποιηθήσεται. ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν κυρίῳ] MS. Ox. ἁγίασμά ἐστι κυρίου.

CAP. XXXI.

2 ἰδοὺ ἀνακέκλημαι] MS. Ox. & Ald. edit. ἰδοὺ ἀνακέκληκα. Chryſoſtomus homil. De Spiritu ſancto, ἰδοὺ κέκληκα. τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὢρ] Rom. edit. τοῦ Οὐρείου τὸν Ὢρ. Clem. Alexandr. Strom. 1. τοῦ Οὐρὶ τὸν Ὢρ. Cyrillus De adorat. 9. τοῦ Οὐρίου υἱὸν υἱοῦ Ὢρ. 3 ἐνέπλησα αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως, καὶ ἐπιστήμης] Chryſoſtomus homil. De Spiritu ſancto, ἐπλήρωσεν αὐτὸν πνεύματος θείου, πνεύματος σοφίας, καὶ ἐπιστήμης, καὶ αἰσθήσεως· ſcribendum potiùs συνέσεως. ἐν παντὶ ἔργῳ] Cyrillus καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ. 4 ἀρχιτεκτονεῖν] Rom. edit. cum Clem. Alexand. ἀρχιτεκτονῆσαι, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην] Deſunt hæc in Rom. edit. neque Clem. Alexandr. agnoſcit, prout, neque illa τὸ νηστὸν, quæ omnia cum præcedentibus, καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, ab hebræo abſunt. In MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. & Cyrillo habentur. 5 καὶ τὰ λιθουργικὰ εἰς τὰ ἔργα] Complut.

edit. καὶ εἰς τὰ λιθουργικὰ ἔργα. καὶ τὰ τεκτονικά] Complutens. edit. ϗ εἰς τὰ τεκτονικά. Cyrillus, ϗ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικά. 6 ἔδωκα αὐτόν] Ald. edit. δέδωκα αὐτῷ. ϗ ποιήσουσιν πάντα] Rom. edit. ϗ ποιήσουσι πάντα, reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo legunt πονήσουσι ϗ ποιήσουσι πάντα. 8 ϗ τὰ θυσιαστήρια] Ald. edit. ϗ τὸ θυσιαστήριον. 11 ὅσα ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι] MS. Ox. ὅσα ἐντέλλομαί σοι. Complut. edit. ὅσα ἐνετειλάμην σοι, & Rom. ὅσα ἐγὼ ἐνετειλάμην σοι. 13 ϗ σὺ σύνταξον] MS. Ox. & Complut. edit. ϗ σὺ λάλησον. 14 ὅτι ἅγιον ἔσται ὑμῖν] Complut. edit. ὅτι ἅγιόν ἐστιν ὑμῖν. MS. Ox. & Rom. edit. ὅτι ἅγιον τοῦτό ἐστι κυρίῳ ὑμῖν, & Ald. ὅτι ἅγιον τοῦτο κυρίῳ ϗ ὑμῖν. 14 τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου] MS. Ox. & Complut. edit. τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. Ald. edit. & Romana, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. θανάτου θανατωθήσεται] In Ald. edit & Rom. deest θανάτου.

CAP. XXXII.

1 συνέστη] Schol. Ἄλλος, συνηθροίσθη, ἢ ἐπανέστη. ϗ ἔλεγον αὐτῷ] MS. Ox Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo in Exod. 3. & Ambrosio, ϗ λέγουσιν αὐτῷ. ϗ ποίησον] Chrysostomus homil. contra Judæos & Græcos, ϗ δός. οὗτος ὁ ἄνθρωπος] MS. Ox. & A'd. edit. οὗτος ὁ ἀνήρ. 2 ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν γυναικῶν αὐτῶν] In Complut. edit. & Rom. & Amb o sio desunt illa τῶν γυναικῶν. MS. autem Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo lectionem codicis nostri confirmant. 4 ϗ ἔπλασεν αὐτό] MS Ox. Ald. & Rom. edit. cum Cyrillo, ϗ ἔπλασεν αὐτά. ἐν γραφίδι] Schol. Ἄλλος ἐν τέχνῃ. ϗ ἐποίησεν αὐτό] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ ἐποίησεν αὐτά. Cyrillus, ϗ ἐποίησεν αὐτοῖς. ϗ εἶπαν] Rom. edit. ϗ εἶπεν, malé. οἵτινες ἀνεβίβασαν] Athanasius in illud Evangelii, *Quicunque autem dixerit verbum contra filium hominis*, οἱ ἀναγαγόντες. 8 προσκεκυνήκασιν] MS. Ox. προσεκύνησαν. 11 κατέναντι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. & Ald. edit. κατέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Complut. edit. & Rom. cum Ambrosio, ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. ἐν βραχίονι ὑψηλῷ] MS. Ox Ald. edit. & Rom. ἐν βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. 13 δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν] Rom. edit. δοῦναι αὐτοῖς. 14 ϗ ἱλάσθη κύριος] MS. Ox. ϗ ἱλάσθητι κύριε. περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπεν ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ] Romana edit. περιποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, malé. Complut. edit. cum Ambrosio ante τὸν λαὸν αὐτοῦ interserunt præpositionem πρός. 15 λίθιναι γεγραμμέναι] Complut. edit. λίθιναι ἐγγεγραμμέναι. Ald. edit. & Rom. λίθιναι καταγεγραμμέναι. ἦσαν γεγραμμέναι] Ald. edit. ἦσαν καταγεγραμμέναι. 18 λέγει] MS. Ox. & Ald. edit. addunt vocem Μωϋσῆς. οὐκ ἔστι φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχὺν &c.] Schol. ἀντὶ τοῦ οὔτε νικώντων οὔτε φευγόντων· τὸ Σαμαρειτικόν, οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἥττης, ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. 20 κατέκαυσεν πυρί] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambrosio, κατέκαυσεν αὐτὸν πυρί. ἔσπειρεν αὐτόν] MS. Ox. ἔσπαρεν αὐτό. 22 πρὸς Μωϋσῆν λέγων] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deest λέγων. 24 ὑπάρχει χρυσία] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambrosio ὑπάρχει χρυσίον. ϗ ἔδωκαν] Ald. edit. ϗ περιείλοντο ϗ ἔδωκαν. ἔρριψα εἰς τὸ πῦρ] Ald. edit. ἔρριψα αὐτὰ εἰς τὸ πῦρ. 28 εἰς τρισχιλίους ἄνδρας] Compl. edit. cum Ambrosio τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν. 29 ἐπληρώσατε] Ald. edit. ἐκπληρώσατε. ἐν τῷ υἱῷ ϗ ἐν τῷ ἀδελφῷ] Ald. edit. ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ϗ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Rom. edit. ἐν τῷ υἱῷ ἢ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Philo De temulentia lectionem codicis nostri confirmat. 32 εἰ μὲν ἀφεῖς] Philo De rerum divinarum hærede, & Cyrillus Glaph. in Genes. 5. εἰ μὲν ἀφῇς. ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας. Clem. Rom. Epist. ad Corinthios ἐκ βίβλου ζώντων. 34 βάδιζε ϗ ὁδήγησον] Ald. edit. & Rom. βάδιζε, κατάβηθι ϗ ὁδήγησον. Clemens autem Alexandr. pædag. lib. 1. 7. & Eusebius De demonstr. 5. lectionem codicis nostri sequuntur. ὃν εἶπά σοι] Eusebius ὃν εἴρηκά σοι. προπορεύσεται] Clement. Alex. Euseb. & Nyssenus contra Eunomium lib. 10. προπορεύεται. ἐπισκέψωμαι, ἐπάξω] Compl. edit. cum Ambrosio ἐπισκέψωμαι ϗ ἐπάξω.

CAP. XXXIII.

1 πορεύου, ἀνάβηθι] Complut. edit. & Athanas. ad Serapionem, πορεύου ϗ ἀνάβηθι. Ald. & Rom. προπορεύου, ἀνάβηθι 2 πρότερόν σου] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Eusebio De demonstr. lib. 5. & Athanas. ad Serapionem πρὸ προσώπου. Nyssenus verò contra Eunomium lib. 10. lectionem codicis nostri sequitur. ϗ ἐκβαλεῖ] codex Vat. in lectionibus Canteri, ϗ ἐκβαλῶ. Ald. edit. ϗ ἐκβαλεῖς, malé. 3 ϗ εἰσάξει] Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ εἰσάξω. 4 κατεπένθησαν ἐν πενθικοῖς] MS. Ox. & codex Clementis cum Vatic. addunt, οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. 5 Καὶ εἶπε κύριος τοῖς υἱοῖς] Et sic Rom. Ald. edit. λάλησον τοῖς υἱοῖς. ὁρᾶτε, μή] Fullerus Miscel. lib. 1. cap. 1. legendum conjicit ὥρᾳ τῇ μιᾷ, vel ὥρᾳ μιᾷ, ut Apocal. cap. 18. 17, & 19. ἀφέλετε τὰς στολάς] MS. Ox. ἀφέλεσθε ἀφ' ὑμῶν τὰς στολάς. ἃ ποιήσω σοι] Desunt hæc in Complut. edit. malé. 6 ϗ τὴν περιστολήν] Complut. edit. ϗ τὴν στολήν. 7 σκηνὴν αὐτοῦ, ἔπηξεν] Complut. edit. σκηνήν, ἔπηξεν. 8 εἰσεπορεύετο Μωϋσῆς εἰς τὴν σκηνήν] Complut. edit. Ald. & Rom. addunt τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, & MS. Ox. τοῦ μαρτυρίου τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, quæ in hebræo non sunt. ἕως τοῦ ἐλθεῖν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἕως τοῦ εἰσελθεῖν. 9 ὡς δ' ἂν εἰσῆλθε] Eusebius De demonstr. lib. 5. ἡνίκα δ' ἂν εἰσῆλθε ἵστατο ἐπὶ τῶν θυρῶν] Complut. edit. ἵστατο ἐπὶ τῆς θύρας, in Romana, ἵστατο ἐπὶ τὴν θύραν. Et Euseb. ἵστατο ἐπὶ τὰς θύρας. 10 ἑστῶτα ἐπὶ τῶν θυρῶν] Complut. edit. & Rom. ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θύρας· reliqua exemplaria cum Eusebio lectionem codicis nostri confirmant. 12 σὺ δέ μοι εἶπας] MS. Ox. σὺ δὲ εἶπας. 13 γνωστῶς ἴδω σε] Complut. edit. & Rom. γνωστῶς ἵνα ἴδω σε· reliqua exemplaria cum Cyrillo Hierosol. Cat. 10. cum codice nostro consentiunt. τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο] Ald. edit. τὸ ἔθνος τοῦτο. 15 συμπορεύσῃ μεθ' ἡμῶν] Complut. edit. πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν. Ald. edit. συμπορεύῃ μεθ' ἡμῶν. Nyssenus contra Eunonium συμπορεύῃ ἡμῖν, Rom. verò συμπορεύῃ, & Philo De migratione Abrahami συμπορεύσῃ sine additione ἡμῖν, vel μεθ' ἡμῶν. μή με ἀναγάγῃς] Philo μή με ἀγάγῃς. 16 ἐνδοξασθησόμεθα] Ald. edit. ἐνδοξασθήσομαι. 17 τοῦτόν σοι τὸν λόγον] MS. Ox. τοῦτόν σου τὸν λόγον. 18 δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν] Rom. edit. cum Athanasio Contra omnes hæreses ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν· reliqua verò exemplaria cum Eusebio De demonstr. 5. lectionem codicis nostri sequuntur. 19 παρελεύσομαι] Eusebius, προπορεύσομαι. καλέσω τῷ ὀνόματι κυρίου ἐναντίον σου] MS. Ox. cum Eusebio καλέσω ἐν τῷ ὀνόματί μου κύριον. Complut. edit. καλέσω ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, κύριος, atque ita Rom. sine præpositione ἐπὶ, Ald. edit. & Cyrillus Hierosol. Cat. 10. lectionem codicis nostri confirmant.

20 οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου] Athanasius Contra omnes hæreses, Cyrillus Hierosol. Cat. 9. & 10. & Chrysostomus homil. 74. in Joh. οὐδεὶς ὄψεται τὸ πρόσωπόν μου. 22 ϗ θήσω σε] Cyrillus Hierosol. Cat. 10. ἰδοὺ τίθημί σε. 23 ἀφελῶ τὴν χεῖρα] Complut. & Ald. edit. addunt μου, οὐκ ὀφθήσεταί σοι] Philo De profugis οὐ μὴ ἴδῃς. Idem tamen De nominum mutatione lectionem coditis nostri & reliquorum exemplarium retinet.

CAP. XXXIV.

1 ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος] Complut. edit. ἀναβήσεις ἐπὶ τὸ ὄρος. 3 ϗ μηδεὶς ὀφθήτω] Complut. edit. & Rom. μηδὲ ὀφθήτω. 5 ϗ ἐκάλεσε τῷ ὀνόματι κυρίου] Cyrillus Hierosol. Cat. 10. ἐκάλεσε ἐν ὀνόματι κυρίου. Eusebius De demonstr. 5. ϗ ἐλάλησε ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου. 6 ϗ ἐκάλεσε κύριος κύριος] Ox. & Rom. edit. ϗ ἐλάλησε κύριος. Eusebius ϗ ἐλάλησε κύριε κύριε. 7 δικαιοσύνην διατηρῶν] Ald. edit. δικαιοσύνην τηρῶν. ϗ ποιῶν ἔλεος] Eusebius & Cyrillus Hierosol. ποιῶν ἔλεος, sine copula. Rom. edit. ϗ ἔλεος, absque verbo ποιῶν. ϗ τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ] MS. Ox. cum Eusebio, ϗ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον. ἐπάγων ἁμαρτίας] Complut. edit. & Rom. ἐπάγων ἀνομίας. MS. Ox. Ald edit. & Eusebius (qui alibi eodem libro ἀποδιδοὺς pro ἐπάγων legit) cum codice nostro consentiunt. 8 προσεκύνησε] Complut. edit. προσεκύνει. 9 εἰ εὗρον χάριν] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Nysseno contra Eunomium lib. 10. εἰ εὕρηκα χάριν. κύριος μεθ' ἡμῶν] MS. Ox. κύριός μου ἐν ἡμῖν. Complut. edit. & Rom. cum Nysseno κύριός μου μεθ' ἡμῶν. 10 ἐλάλησε κύριος] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. εἶπε κύριος. τίθημι διαθήκην] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. τίθημί σοι διαθήκην. ποιήσω ἔνδοξα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ϗ ποιήσω ἔνδοξα. ἃ ἐγὼ ποιήσω] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι. Complut. edit. ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι ἐκεῖ. 11 ἐκβάλλω ἀπὸ προσώπου σου] MS. Ox. & Rom. edit. ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν. Complut. edit. in futuro, ἐκβαλῶ πρὸ προσώπου ὑμῶν, & Ald. ἐκβαλῶ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 12 μήποτε διαθῇ διαθήκην] Complut. edit. Ald. & Rom. μήποτε θῇς διαθήκην. εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν] Complut edit εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐν αὐτῇ. μήποτε γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν] Rom. μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν. 14 θεῷ ἑτέρῳ] Rom. θεοῖς ἑτέροις. 15 μήποτε διαθῇ διαθήκην] Compl. edit. Ald. & Rom μήποτε θῇς διαθήκην. ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω] Ox. ἐκπορνεύσωσί σε ὀπίσω. 16 ϗ ἐκπορνεύσωσιν οἱ υἱοί σου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald ϗ ἐκπορνεύσωσι τοὺς υἱούς σου. 18 καθάπερ ἐντέταλμαι] MS. Ox. καθάπερ ἐνετειλάμην. εἰς τὸν καιρόν] Ald. edit. κατὰ τὸν καιρόν. 19 ϗ πρωτότοκον προβάτου] Complut. edit. ϗ προβάτου. 20 ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ] MS. Ox. & Rom. edit. addunt αὐτό. τιμὴν δώσεις αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. deest vox αὐτοῦ. πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου] MS. Ox. πρωτότοκον τῶν τέκνων σου. 21 τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ] Rom. edit. τῇ δὲ ἑβδόμῃ. τῷ ἀμητῷ καταπαύσεις] Rom. edit. τῷ ἀμητῷ κατάπαυσις. 22 ποιήσεις μοι] Fortè, ποιήσεις σοι, ut in hebræo. θερισμοῦ πυρῶν] Rom. edit. θερισμοῦ πυροῦ. 24 ἀπὸ προσώπου σου] Rom. edit. πρὸ προσώπου σου. ϗ ἐμπλατυνῶ] Complut. edit. & Rom. ϗ πλατυνῶ. 25 αἷμα θυσιασμάτων] Complut. edit. & Cyrillus De adorat. 10. αἷμα θυσιάσματος. Rom. edit. αἷμα θυμιαμάτων. εἰς τὸ πρωῒ θυμίαμα] MS. Ox. & Ald. edit. εἰς τὸ πρωῒ θῦμα. Complut. edit. εἰς τὸ πρωῒ θυσιάσματα, & Rom. εἰς τὸ πρωῒ θύματα. 26 εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον] Rom. edit. θήσεις εἰς τὸν οἶκον. 27 τέθειμαί σοι] Cyrillus Glaph. in Exod. 3. τεθήσομαί σοι. 28 ἐπὶ τῶν δύο πλακῶν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo ἐπὶ τῶν πλακῶν. τὰ ῥήματα ταῦτα τῆς διαθήκης] MS. Ox. τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης. 29 κατέβαινε] Chrysostomus homil 7. ad Corinthios & Cyrillus, κατέβη. ὄρους Σινά] In MS. Ox. & Rom. edit. deest vox Σινά. ἐπὶ τῶν χειρῶν Μωϋσῆ] Chrysostomus ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ὄψις τοῦ χρωτός] Rom. edit. ὄψις τοῦ χρώματος: reliqua verò exemplaria cum Eusebio De demonstr. 3. Cyrillo & Chrysostomo lectionem codicis nostri confirmant. 30 πάντες οἱ υἱοί] Rom. edit. cum Cyrillo πάντες οἱ πρεσβύτεροι. Eusebius, πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῶν υἱῶν. ὄψις τοῦ χρωτός] Rom. edit. ὄψις τοῦ χρώματος· reliqua exemplaria cum Eusebio & Cyrillo lectionem codicis nostri sequuntur. 32 ὅσα ἐλάλησε] Rom. edit. ὅσα ἐνετείλατο· reliqua exemplaria et Cyrillus cum codice nostro consentiunt. 33 κατέπαυσεν Μωϋσῆς λαλῶν] Cyrillus, κατέπαυσε λαλεῖν. 34 ὅσα ἐνετείλατο] MS. Ox. πάντα ὅσα ἐνετείλατο. 35 συλλαλεῖν αὐτῷ] Complut. edit. λαλεῖν αὐτῷ.

CAP. XXXV.

2 ἅγιον σάββατον] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ἅγια σάββατα. 7 ξύλα ἄσηπτα] MS. Ox. addit, ϗ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. Complut. edit. pleniùs & veritati hebraicæ propius, ϗ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, ϗ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 9 λίθους σαρδίου] Complut. edit. & Ald. λίθους σαρδίους. 10 σοφὸς τῇ διανοίᾳ] MS. Ox. & edit. Rom. σοφὸς τῇ καρδίᾳ. 11 ϗ τὰ γλύμματα] Complut. edit. & Rom ϗ τὰ κατακαλύμματα. ϗ τοὺς στύλους] Complut. edit. addit. ϗ τοὺς πασσάλους ϗ τὰς βάσεις. 12 κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου] In Complut. edit. prout in hebræo desunt illa τοῦ μαρτυρίου. ἔλαιον τοῦ χρίσματος] Ald. edit. addit, ϗ ἔλαιον εἰς τὸ φῶς, ϗ ἀρώματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. ϗ τὴν τράπεζαν] Complut. edit. addit in hebræo ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, & præterea illis, πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς addit ϗ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. Post illa τὴν λυχνίαν τοῦ φωτός, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς] Ald. edit. ordine inverso subjungit illa ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 19 λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ] Rom. edit. λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς. 21 ϗ οἷς ἔδοξεν τῇ ψυχῇ αὐτῶν] Rom. edit. ϗ ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν. ἀφαίρεμα] Schol. Ἄλλος, ἑκούσιον καρδίαν. 22 πᾶς ᾧ ἔδοξε] MS. Ox. & Ald. edit. πᾶς ὃ ἔδοξε. Complut. edit. πάντων ὧν ἔδοξε. 22 ἤνεγκαν ἀφαίρεμα χρυσίου] Ald. edit. & Rom. ἤνεγκαν ἀφαιρέματα χρυσίου. ϗ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ ὑάκινθος ϗ πορφύρα ϗ κόκκινον, ϗ βύσσος] Rom. edit. ϗ παρ' ᾧ εὑρέθη βύσσος. 24 παρ' οἷς εὑρέθη ξύλα ἄσηπτα] MS. Ox. παρ' οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς ξύλα ἄσηπτα. ἔργα τῆς κατασκευῆς] MS. Ox. ἔργα τῆς σκηνῆς. Ald. edit. & Rom. ἔργα τῆς παρασκευῆς. 27 τῆς πληρώσεως] Cyrillus De adorat. 4. τῆς συμπληρώσεως. 35 τῷ κοκκίνῳ ϗ τῇ βύσσῳ] Ald. edit. τῷ κοκκίνῳ, ϗ τῇ πορφύρᾳ ϗ τῇ βύσσῳ. ἀρχιτεκτονίας, ποικιλίας] Complut. edit. ἀρχιτεκτονίας ϗ ποικιλίας.

CAP. XXXVI.

1 συνιέναι ποιεῖν] MS. Ox. συνιέναι ϗ ποιεῖν. Ald. edit. συνιέναι ὥστε ποιεῖν. 2 ἔχοντας τὴν σοφίαν] MS. Ox. ἔχοντας τὴν ἐπιστήμην. ᾧ ἔδωκεν] Complut. edit. & Ald. οἷς ἔδωκεν. 3 τὸ πρωῒ πρωΐ] Rom. edit. τὸ πρωΐ. 5 παρὰ τὰ ἔργα] Rom. edit. κατὰ τὰ ἔργα. 7 κατασκευὴν ποιῆσαι] MS. Ox. & Complut. edit. addunt, αὐτά. 8 Καὶ ἐποίησαν] Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐποίησε. πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ] In MS. Ox. & Rom. edit. deſunt illa τῇ διανοίᾳ. τὰς στολὰς τῶν ἁγίων αἵ εἰσιν Ααρὼν τῷ ἱερεῖ] Complut. edit. cap. 39 στολὰς λειτουργικὰς Ααρὼν εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ. ϗ ἐποίησαν] Rom. ϗ ἐποίησεν. περισεσιαλωμένους] MS. Ox. περιβεβλημένους. γεγλυμμένους ϗ ἐκκεκολαμμένους ἐγκόλαμμα σφραγῖδος] MS. Ox. γεγλυμμένους ἐγκόλαμμα. Complut. edit. γεγλυμμένους ϗ κεκολαμμένους ἐγκόλαμμα σφραγῖδος. ἐκ τῶν ὀνομάτων] MS. Ox. ϗ οἱ λίθοι ἦσαν ἐξ ὀνομάτων. ϗ ἐπέθηκεν] Complut. edit. ϗ ἐπέθηκαν. λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] Complut. edit. λίθοι μνημοσύνου εἰσὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἐποίησεν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐποίησαν. ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίας] Complut. edit. Ald. & Rom. ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίᾳ. περικυκλωμένα χρυσίῳ] MS. Ox. & Ald. edit. περικεκλωσμένα χρυσίῳ. ἐγγεγλυμμένα σφραγῖδας] MS. Ox ἐγγεγραμμένα σφραγῖδες. Ald. edit. ἐγγεγλυμμένα σφραγῖσιν, at Rom. edit. ἐγγεγλυμμένα εἰς σφραγῖδας. ἐμπλόκια ἐκ χρυσίου] MS. Ox. addit καθαροῦ. ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους] Sic MS. Ox. Complut. edit. Ald. at Rom. ἐπὶ τοὺς δακτυλίους. ἐπὶ τοὺς ὤμους] Ald. edit. ἐπὶ τοὺς δύο ὤμους. ϗ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην] MS. Ox. addit ποδήρη. κώδωνας ἐπὶ τὸ λῶμα] Compl. edit. κώδωνας ἐπὶ τὰ λώματα. Ald. edit. κώδωνας ἐπὶ τοῦ λώματος. ῥοΐσκος ἐπὶ τὸ λῶμα] Complut. edit. Ald. & Rom. ῥοΐσκος ἐπὶ τοῦ λώματος. κοκκίνου νενησμένου] MS. Ox. & Ald. edit. κοκκίνου διανενησμένου. Complut. edit. κοκκίνου κεκλωσμένου.

CAP. XXXVII.

1 δέκα αὐλαίας] Complut. edit. cap. 36 addit ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ϗ ὑακίνθου, ϗ πορφύρας ϗ κοκκίνου κεκλωσμένου χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίησεν αὐτάς. In reliquis major eſt differentia Complutenſ. editionis à cæteris omnibus exemplaribus quàm ut facilè notari poſſit, ordo enim capitum 36, 37, 38, & 39. juxta hebraicam veritatem quam ſequitur planè alius eſt, & verborum contextus longè diverſus, omiſſâ itaque deinceps uſque 40. caput Complut. editione (quam qui voluerit conſulere poteſt) reliqua exemplaria inter ſe comparabimus, & variantes lectiones notabimus. τέσσαρας στύλους ἀσκίπτους] MS. Ox. τέσσαρας στύλους κεδρίνους ἀσήπτους. ϗ τοὺς κρίκους αὐτῶν] MS. Ox. ϗ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν. ϗ τὰς βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκᾶς] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ. τὰ πρὸς λίβα] Ald. edit. τὰ πρὸς νότον. τὸ κατακάλυμμα] Rom. edit. τὸ καταπέτασμα. καθὰ συνετάγη Μωϋσῇ] Ald. edit. καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

CAP. XXXVIII.

1 ϗ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν] Quæ ſequuntur δύο πήχεων ϗ ἡμίσους τὸ μῆκος αὐτῆς, ϗ πήχεως ϗ ἡμίσους τὸ πλάτος, ϗ πήχεως ϗ ἡμίσους τὸ ὕψος αὐτῆς, deſiderantur in MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ] Et hæc ſimiliter deſunt in MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ ἐποίησε δύο χερουβεὶν χρυσοῦς] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ τοὺς δύο χερουβὶμ χρυσοῦς. σκιάζοντα] MS. Ox. & Ald. edit. συσκιάζοντα. κατὰ πρόσωπον] Deſunt hæc verba in MS. Ox. Ald. edit. & Rom. κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ] Deeſt καθαρῷ in MS Ox. Ald. edit. & Rom. ἣ φωτίζει] MS. Ox. τὴν φωτίζουσαν. ϗ τὰ ἐνθέμια αὐτῶν] MS. Ox. ϗ τὰ ἐνθέμια ἐν αὐτοῖς, Ald. edit. & Rom. ϗ τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν. ϗ ἑπτὰ λύχνους αὐτῇ] Ald. edit. ϗ ἑπτὰ λύχνους αὐτῆς. In MS. Ox. & Ald. & Rom. edit. ϗ ἑπτὰ λύχνους ſine alterutrius additione. τοῖς στύλοις] Rom. edit. τῷ στύλῳ. ϗ ἐχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ] Ald. edit. ϗ ἐχώνευσε ϗ ἐχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. αὐτὸς ἐποίησε, ϗ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς] MS. Ox. αὐτὸς ἐποίησε τοὺς δακτυλίους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς. ϗ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς ϗ κρίκους εἰς] MS. Ox. ϗ τοὺς δακτυλίους τῆς αὐλῆς ϗ τοὺς δακτυλίους εἰς. κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τοῖς στύλοις] MS. Ox. & Rom. edit. κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς. Ald. edit. φιάλας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς. ἐποίησε τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς] MS. Ox. ἐποίησε τοὺς δακτυλίους τῆς σκηνῆς. ἔλαιον τοῦ χρίσματος] Ald. edit. & Rom. ἔλαιον τῆς χρίσεως. τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν] MS. Ox. τῶν νηστευουσῶν αἳ ἐνήστευσαν· fortè τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν.

CAP. XXXIX.

ἑπτακόσιοι ϗ τριάκοντα σίκλοι] Ald. edit. & Rom. ἑπτακόσιοι ϗ εἴκοσι σίκλοι. ἀργυρείου ἀφαίρεμα] Ald. edit. ἀργυρείου ἀφαιρέματα. εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων] Ald. edit. & Rom. εἰς τὴν χώνευσιν τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων. εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων] MS. Ox. & Rom. edit. εἰς τὰς ἀγκύλας τοῖς στύλοις. κατεκόσμησεν αὐτούς] MS. Ox. κατεκόσμησεν αὐτάς. δισχίλιοι ϗ τετρακόσιοι σίκλοι] Rom. edit. χίλιοι ϗ πεντακόσιοι σίκλοι. κόκκινον ϗ βύσσον] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom deſunt illa ϗ βύσσον. ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ααρὼν] MS. Ox. addit ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. σκηνὴν ϗ τὰ σκεύη αὐτῆς] Ald. edit. σκηνὴν ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους. τοὺς στύλους ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς] Deſunt illa ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς in MS. Ox. & Rom. edit. ϗ τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς] Ald. edit. & Rom. ϗ πάντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς. κατακαλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα] Ox. καλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα, & Rom. edit. καλύμματα ὑακίνθινα. πᾶσαν τὴν παρασκευὴν] MS. Ox. πᾶσαν τὴν κατασκευήν. Ald. edit.. & Rom. πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν.

CAP. XL.

2 στήσεις τὴν σκηνὴν] MS. Ox. ἀναστήσεις τὴν σκηνήν. 3 ϗ θήσεις τὴν κιβωτὸν] Complut. edit. ϗ θήσεις ἐκεῖ τὴν κιβωτόν. 5 εἰς τὸ θυμιᾶν] Complut. edit. εἰς τὸ θυμιᾶσαι. θήσεις τὸ κάλυμμα] MS. Ox. θήσεις τὸ κατακάλυμμα. 6 παρὰ τὰς θύρας] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, 8 ϗ περιθήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ] Et ſic MS. Ox. Ald. edit. ϗ περιθήσεις τὴν σκηνὴν ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἁγιάσεις κύκλῳ. Romana edit. cum Cyrillo, ϗ περιθήσεις τὴν σκηνὴν ϗ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ, niſi quod Cyrillus pro ἁγιάσεις repetat περιθήσεις. In Complut. edit. hæc non ſunt, ſed eorum loco juxta hebraicam veritatem, ϗ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ϗ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ϗ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ, ϗ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, ϗ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. 9 ἔλαιον τῆς χρίσεως] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ἔλαιον τοῦ χρίσματος. 10 Poſt illa θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ϗ πάντα σκεύη αὐτοῦ] Sequuntur in Complut. edit. ϗ χρίσεις τὸν λουτῆρα ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ ϗ ἁγιάσεις αὐτόν, quæ juxta veritatem fontis hebraici ſubjungenda potiùs erant iis, ϗ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων. 16 πάντα ὅσα συνέταξε κύριος] Complut. edit. Ald. & Rom. πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. Illis ὑπέθηκε τοὺς διωστῆρας ὑπὸ τὴν κιβωτόν] Complut. edit. addit ex hebræo ϗ ἐπέθηκε τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κιβωτοῦ. 22 ϗ ἔθηκεν τὴν τράπεζαν] Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐπέθηκε τὴν τράπεζαν. ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] Deſunt hæc in Rom. edit. 24 λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου] Complut. edit. addit ex hebræo ἐναντίον τῆς τραπέζης. 25 ὃν τρόπον] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. καθάπερ. Illis, συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] Complut. edit. addit ex hebræo, ϗ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 29 Poſt illa, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] In Compl. edit. ex hebræo hæc ſequuntur, ϗ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα ϗ θυσίαν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, ϗ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ϗ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ϗ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς ϗ Ααρὼν ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, τὰς χεῖρας, αὐτῶν, ϗ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 33 ϗ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς ϗ τοῦ θυσιαστηρίου] MS. Ox. ϗ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Complut. edit. ϗ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς, ϗ τοῦ μαρτυρίου, & ex hebræo addit ϗ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 34 ἐκάλυψε ἡ νεφέλη] Cyrillus συνεκάλυψεν ἡ νεφέλη. ϗ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή] MS. Ox. ϗ ἡ δόξα κυρίου ἔπλησε τὴν σκηνήν. Cyrillus ϗ δόξης κυρίου ἐπληρώθη ἡ σκηνή. 35 ἐπεσκίαζεν] Complut. edit. ἐπεσκίασεν. δόξης κυρίου ἐπλήσθη] Rom. edit. δόξης κυρίου ἐνεπλήσθη.

LEVITICUS.

CAP. I.

6 ϗ ἀνεκάλεσε Μωϋσῆν] MS. Ox. ϗ ἀνεκάλεσε κύριος Μωϋσῆν. & Ald. edit. ϗ ἐκάλεσε κύριος Μωϋσῆν· in quibus vox κύριος poſt ἐκάλησε deeſt. Iſychius in Leviticum author eſt LXX. interpretes vertiſſe *revocare*. 2 προσφέρῃ δῶρα] MS. Ox. & Complut. edit. προσάγῃ δῶρα. Ald. edit. προσάξῃ δῶρα. & Rom. edit. cum Cyrillo De ador. 16 προσαγάγῃ δῶρα. 3 ἐὰν ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. ἐὰν ὁλοκαυτώματα. δεκτὸν ἔναντι κυρίου] MS. Ox. δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλάσασθαι ἔναντι κυρίου. 5 ϗ σφάξουσι] Cyrillus ϗ σφάξει. 6 ϗ δείραντες] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo ϗ ἐκδείραντες. 7 στοιβάσουσι ξύλα] Rom. edit. cum Cyrillo 8. ἐπιστοιβάσουσιν. οἱ υἱοὶ Ααρὼν] Complut. edit. ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρών. Ald. edit. στοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρών. Rom. edit. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmat. τὰ ὄντα] Cyrillus τοῦ ὄντος. 9 τὰ δὲ ἐγκοίλια] Complut. edit. τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ϗ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς] MS Ox. & Rom. edit. ϗ ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo cum codice noſtro conſentiunt. κάρπωμά ἐστι θυσία] MS. Ox. ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. 10 εἰς ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. & Rom. εἰς ὁλοκαυτώματα· reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 11 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ] In Ald. edit. deeſt κύκλῳ. 12 τὴν κεφαλὴν ϗ τὸ στέαρ] MS. Ox. & Ald. edit. τὴν κεφαλὴν ϗ τὸ στέαρ αὐτοῦ. Complut. edit. τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ϗ τὸ στέαρ αὐτοῦ. τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] Complut. edit. τὰ ὄντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 13 κάρπωμά ἐστι θυσία] MS. Ox. ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. 14 ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃ δῶρον τῷ κυρίῳ] Deſunt hæc omnia in Ald. edit. feſtinatione librarii vel incuria typographi: malé. Pro κάρπωμα MS. Ox. legit ὁλοκαύτωμα, & Complut. edit ὁλοκάρπωμα· τῶν περιστερῶν] Ald. edit. τῶν περιστεριδίων. 15 ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ἀνακλάσει. ἐπιθήσει ὁ ἱερεύς] Compl. edit. ἐπιθύσει ὁ ἱερεύς. 16 τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς] Theod. τὴν φύσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτίλοις. Aq. τὴν σιτίζουσαν. Procopius, *Veſiculam gutturis. Aquila vertit, edentem.* ἐκβαλεῖ αὐτό] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ἐκβαλεῖ αὐτά. 17 ἐκ τῶν πτερύγων] MS. Ox. ἐκ τῶν πτερῶν. διελεῖ] Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, μαδίσει, λεπίσει. ἐπιθήσει αὐτὸ] Complut. edit. ut ſupra, ἐπιθύσει αὐτό. κάρπωμά ἐστι θυσία] MS. Ox. ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. Complut. edit. cum Cyrillo, κάρπωμά ἐστι θυσίας.

CAP. II.

1 δῶρον θυσίαν] MS. Ox. δῶρον θυσίας. Philo, Quòd ſomnia à Deo mittantur, δῶρον ἢ θυσίαν. 2 Καὶ οἴσει πρὸς τοὺς υἱοὺς] Complut. edit. & Ald. ϗ οἴσει αὐτήν. πλήρη τὴν δράκα] MS. Ox. & Complut. edit. πλήσει τὴν δράκα. ϗ πάντα τὸν λίβανον] Philo, ϗ παντὶ τῷ λιβάνῳ. Cyrillus De adorat. 16. ϗ πᾶν τὸ λίβανον. 4 προσφέρῃς] Complut. edit. & Rom. προσφέρῃ. πεπεμμένην ἐκ κλιβάνου] MS. Ox. πεποιημένην ἐν κλιβάνῳ. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ. δῶρον κυρίῳ] Deſunt hæc in MS. Ox. Complut. edit. & Aldina. διακεχρισμένα] Complut. edit. κεχρισμένα. 5 ἄζυμα ἔσται] Rom. edit. ἄζυμά ἐστι· reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. 9 ϗ ἐπιθήσει] MS. Ox. ϗ ἐπιθύσει. κάρπωμα· ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. & Complut. edit. κάρπωμα· ὀσμὴν εὐωδίας. 10 ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου] MS. Ox. ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίῳ. 11 οὐ ποιήσετε ζυμωτόν] Cyrillus De ador. 15. οὐ προσοίσετε ζυμωτήν. καρπῶσαι κυρίῳ] MS. Ox. καρπῶσαι θυσίαν τῷ κυρίῳ. 12 δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε αὐτὰ κυρίῳ] MS. Ox. δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε ἀπ' αὐτῶν τῷ θεῷ. ἀναβιβασθήσεται] Cyrillus De ador. 12. ἀναθήσεται. Idem tamen De adorat. 15. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. 13 οὐ διαπαύσετε] Complut. edit. & Ald. οὐ διαπαύσεται, & Ald. præfigit copulam καί. προσοίσετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν] In MS. Ox. & Ald. edit. deſunt illa κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, & in Complut. edit. τῷ θεῷ ὑμῶν.

14 νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρεικτὰ] Aq. ἁπαλὰ λάχανα ὀσπριώδη. Theod. πίονα ἄφλα. Euſebius, χίδρα ἐστὶν ὅταν ἀκμασάντων ἀσταχύων λαβὼν διαθρύψῃ τὶς χερσὶν οἱονεὶ ἀλέσας, ἐρεικτὰ καὶ τὰ ἐν μύλῳ πτισθέντα, καὶ τὸν φλοιὸν ἀποβαλόντα ὀσπριώδη λάχανα. 16 ἀπὸ τῶν χίδρων] MS. Ox. ἀπὸ τῶν χίδρων τοῦ ἐρείγματος αὐτῆς.

CAP. III.

1 αὐτοῦ προσαγάγῃ] Complut. edit. αὐτὸς προσαγάγῃ. Ald. edit. αὐτὸ προσάγῃ. 2 ἐπιθήσει τὰς χεῖρας] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo Glaph. in Leviticum addunt αὐτοῦ. De adorat. verò lib 16. abeſt vox αὐτοῦ. καὶ σφάξει αὐτό] Rom. edit. addit ἐναντίον κυρίου, cum Cyrillo 16. qui tamen in Leviticum lectionem codicis noſtri ſequitur. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ] In Ald. edit. deſunt illa τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ. 3 κάρπωμα κυρίῳ] MS. Ox. κάρπωμα θυσίας κυρίῳ. 5 τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Cyrillo deſunt illa ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. De adorat. autem 16. lectionem codicis noſtri & Rom. editionis ſequitur. ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. & Complut. edit. ὀσμὴν εὐωδίας, fortè, εἰς ὀσμὴν, ut infra cap. 6. 8 ἐπιθήσει τὰς χεῖρας] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπιθήσει τὴν χεῖρα, & MS. Ox. addit αὐτοῦ. καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς] MS. Ox. καὶ σφάξει αὐτὸ κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. κάρπωμα τῷ θεῷ] MS Ox. Ald. edit. & Rom. κάρπωμα τῷ κυρίῳ. 11 ὀσμὴν εὐωδίας] Complut. edit. & Rom. ὀσμὴ εὐωδίας, fortè εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. 12 προσάξει ἔναντι κυρίου] Complut. edit. προσάξει αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. 13 ἐπιθήσει τὰς χεῖρας] MS. Ox. addit αὐτοῦ. 15 καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφρούς] Complut. edit. & Ald. καὶ τοὺς δύο νεφρούς. καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν] Ald. edit. & Rom. καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν. τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] Complut. edit. & Ald. τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 16 κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. κάρπωμα ὀσμῆς εὐωδίας. Complut. edit. & Ald. κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας. fortè κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, ut eſt in hebræo. 17 νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα] Complut. edit. νόμιμον αἰώνιον.

CAP. IV.

2 ἀκουσίως] Aq. ἐν ἀγνοίᾳ. 3 ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ τοῦ λαὸν ἁμαρτεῖν] MS. Ox. ἱερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ ἔναντι κυρίου ἑκουσίως εἰς πλημμέλησιν τοῦ λαοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν. ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ] In Complut. edit. Rom. & Cyrillo in Leviticum & De adorat. 15. deeſt αὐτοῦ. 4 παρὰ τὴν θύραν] MS. Ox. & Complut. edit. παρὰ τὰς θύρας. ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] MS. Ox. ἐπιθήσει τὰς χεῖρας 5 τετελειωμένος τὰς χεῖρας] MS. Ox. τετελειωμένος εἰς τὰς χεῖρας. οἴσει αὐτὸ ἐπὶ τὴν σκηνήν] MS. Ox. οἴσει αὐτὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo in Leviticum & De adorat. 15. εἰσοίσει αὐτὸ εἰς τὴν σκηνήν. 6 ἑπτάκις ἔναντι κυρίου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι κυρίου. 7 θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων] MS. Ox. & Complut. edit. θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως, & Ald. edit. θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαρπώσεως. 8 τὸ κατακαλύπτον] Ald. edit. τὸ ἐπικαλύπτον. 9 τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων] Rom. edit. cum Cyrillo in homil. & De adorat. 15. ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μηρίων. 10 τῆς καρπώσεως] MS. Ox. τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 11 σὺν τῇ κεφαλῇ] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 12 ἐξοίσουσιν ὅλον] Complut. edit. ἐξοίσει ὅλον. 13 πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραήλ] MS. Ox. & Ald. edit. & Cyrillus De adorat. 15. πᾶσα συναγωγὴ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἀγνοήσῃ ἀκουσίως] In Ald. edit. & Cyrillo De adorat. 9. & 15. deeſt vox ἀκουσίως, neque eam Origenes agnoſcit. λάθῃ ῥῆμα] Schol. παρέλθῃ λόγος. ἣ οὐ ποιηθήσεται Complut. edit. ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν. 17 βάψει ὁ ἱερεύς] Complut. edit. βάψει ὁ ἀρχιερεύς. τὸν δάκτυλον] Ald. edit. addit αὐτοῦ. ἐνώπιον τοῦ καταπετάσματος] MS. Ox. κατὰ πρόσωπον τοῦ καταπετάσματος. 18 τῶν θυμιαμάτων] Schol. Ἄλλος, τῶν ἀρωμάτων. πρὸς τὴν βάσιν] Schol. Ἄλλος, εἰς τὸ θεμέλιον. τῶν καρπώσεων] MS. Ox. τῶν ὁλοκαυτωμάτων. τοῦ πρὸς τὴν θύραν] Complut. edit. τοῦ ὄντος πρὸς τὴν θύραν. Rom. edit. τοῦ πρὸς τῇ θύρᾳ, & Ald. τοῦ ὄντος πρὸς τῇ θύρᾳ. 19 πᾶν στέαρ] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 20 ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν] Complut. edit. ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ. 21 ἐξοίσουσι τὸν μόσχον] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. addunt ὅλον. 22 καὶ ἁμάρτῃ καὶ πλημμελήσῃ] In MS. Ox. Ald. edit. & Cyrillo De adorat. 15. deſunt illa καὶ ἁμάρτῃ. 23 ἄρσεν ἄμωμον] Ald. edit. & Cyrillus addunt περὶ ἁμαρτίας. 24 ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἁμαρτία ἐστί] MS. Ox. cum Cyrillo ἁμαρτίας ἐστί. Ald. edit. ὑπὲρ ἁμαρτίας ἐστί. 25 καὶ ἐπιθήσει] MS. Ox. καὶ λήψεται καὶ ἐπιθήσει. 27 ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν] MS. Sar. ἐν τῷ ποιῆσαι αὐτὴν μίαν. 28 καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν] MS. Ox. Sar. Complut. edit. et Ald. καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ, χίμαιραν ἐξ αἰγῶν. θήλειαν ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας] In MS. Sar. deeſt vox ἄμωμον, et poſt ἁμαρτίας additur αὐτοῦ. 29 ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 30 τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. addit αὐτοῦ. καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ] MS Sar. καὶ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ. παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου] Ald. edit. addit τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 32 τὸ δῶρον αὐτοῦ εἰς ἁμαρτίαν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 15. τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ ἁμαρτίας. 33 καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. καὶ σφάξουσιν αὐτό] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. addunt περὶ ἁμαρτίας. ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι, τὰ ὁλοκαυτώματα] Ald. edit. οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα ἐν τόπῳ ἁγίῳ. 34 τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. τῆς ὁλοκαυτώσεως] Complut. edit. & Rom. τῆς ὁλοκαρπώσεως. MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur, & in MS. Sar. voces illæ obelo notantur. 35 ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα κυρίου] MS. Ox. & Complut. edit. ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα κυρίου. περὶ τῆς ἁμαρτίας] MS. Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco.

CAP. V.

1 λήψεται τὴν ἁμαρτίαν] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ, et MS. Sar. ſub aſteriſco. 2 ἡ ψυχὴ ἥτις] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἥτις. ἢ τῶν θνησιμαίων, ἢ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων] MS. Sar. ordine inverſo ἢ τῶν θνησιμαίων τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων ἀκαθάρτων, quibus ſub aſteriſco ſubjungit, καὶ λάθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μεμίαται καὶ πλημμελήσει. MS.Ox. ordinem noſtri codicis et reliquorum exemplarium ſequitur, & poſt κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων addit ἅψηται, ἢ θνησιμαίου ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, καὶ λάθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μεμίαται καὶ πλημμελήσει. κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι] Ald. edit. καλοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι. λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ οὗτος γνῷ] Complut. edit. & Ald. οὕτως γνῷ, malé. καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι τούτων] MS. Ox. addit καὶ ἔσται ὅτι πλημμελήσει ἓν ἀπὸ τούτων, quæ omnia in MS. Sar. ſub aſteriſco ſimiliter adduntur, niſi quòd pro ἓν legat εἰς ἕνα. 5 περὶ ὧν ἡμάρτηκε] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. περὶ ἧς ἡμάρτηκε. 6 περὶ τῆς ἁμαρτίας] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτοῦ. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε] In MS. Ox. & Complut. edit. deſunt illa, αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε. MS. Sar. Ald. edit. & Rom. agnoſcunt. 8 προσάξει ὁ ἱερεύς] In MS. Sar. illa ὁ ἱερεὺς, aſteriſco notantur. καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεύς] In MS. Sar. illa ὁ ἱερεὺς, obelo notantur. 10 δεύτερον ποιήσεις ὁλοκαύτωμα] Compl. edit. & Rom. δεύτερον ποιήσει ὁλοκάρπωμα. MS Ox & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ] MS. Ox. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας. In MS. Sar. deſunt illa περὶ ἁμαρτίας. 11 ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτό] MS.Ox. ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτὴν et Ald.edit. ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτῆς. ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτό] MS.Ox. ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτὴν & Ald. edit. ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτῇ. 12 οἴσει αὐτό] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo οἴσει αὐτήν. πλήρη τὴν δράκα] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίῳ] Cyrillus, τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίου. ἁμαρτίας ἐστι] Sic et Ald. edit. at Complut. edit. ἁμαρτίας γάρ ἐστι. 15 ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθῃ] Complut. edit. cum Cyrillo et Theodor. qu. 2. ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθῃ. Reliqua exemplaria cum MS. Sar. et Euſebio De demonſtr. lib. 1. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Schol. ἐὰν ἀδικήσῃ ἀδικίαν, ἢ ἐὰν παραβῇ παράβασιν. σίκλων τοῦ σίκλου τῶν ἁγίων] Complut. edit. et Ald. σίκλων τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. Schol. σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίων. 17. ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ] MS. Ox. et Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euſebio et Cyrillo, ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ. λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 18 εἰς πλημμέλειαν] Schol. εἰς λύτρωσιν. 19 ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου.

CAP. VI.

2 ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ] MS. Ox. et Sar. Ald. edit. & Rom. cum Euſebio De demonſtrat. lib 1. et Cyrillo De adorat. 15. ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ. παριδὼν παρίδῃ] Cyrillus παριδοῦσα παρίδῃ· reliqua omnia exemplaria cum Euſebio lectionem codicis noſtri confirmant. ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον] Complut. edit. ψεύσηται πρὸς τὸν πλησίον. Et ſic Euſebius niſi quòd addat αὐτοῦ. MS. Sar. ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, et vox αὐτοῦ aſteriſco notatur. ἐν παραθήκῃ] Euſebius, ἐν παρακαταθήκῃ. περὶ κοινωνίας] Schol. ἐν πιστώσει χειρός. περὶ ἁρπαγῆς] Schol. ἐν ἀναγκασμῷ. ἠδίκησέ τι τὸν πλησίον] MS. Sar. addit αὐτοῦ, ſub aſteriſco. Schol. ἐσυκοφάντησέ τι τὸν πλησίον. 4 τὸ ἀδίκημα] Schol. Ἀκύλας καὶ οἱ λοιποὶ, τὴν συκοφαντίαν. τὴν παραθήκην] Euſebius τὴν παρακαταθήκην. ἀπὸ παντὸς πράγματος] In MS. Sar. vox πράγματος obelo notatur. τὸ κεφάλαιον] MS. Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco. καὶ τὸ ἐπίπεμπτον] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ἀποδώσει] MS. Ox. & Sar. addunt αὐτό. ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ] Ald. edit. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ. 6 εἰς ὃ ἐπλημμέλησε] MS. Ox. addit πρὸς τὸν ἱερέα· pro quibus MS. Sar. legit εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα, et voces illas πρὸς τὸν ἱερέα aſteriſco notat. 9 ἐπὶ τῆς καύσεως] MS.Ox. ἐπὶ τῆς κατακαύσεως. ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωΐ, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυθήσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ. οὐ σβεσθήσεται] MS. Sar. cum noſtro codice & reliquis exemplaribus concordat, et voces, οὐ σβεσθήσεται obelo notat. 10 παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. παραθήσει αὐτὴν ἐχόμενα. τὴν κατακάρπωσιν] MS. Ox. τὴν κάρπωσιν. 13 καὶ πῦρ διαπαντός] In MS. Sar. vox πῦρ obelo notatur. 14 προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρών] Ald. edit. προσοίσουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς. 15 καὶ ἀφελεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ] Ald.edit. addit ὁ ἱερεύς. τῇ δρακὶ] MS.Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco· σὺν τῷ λιβάνῳ αὐτῆς] MS.Sar. Compl.edit.Ald. et Rom. σὺν παντὶ τῷ λιβάνῳ αὐτῆς, et vox παντὶ in MS.Sar. aſteriſco notatur. 17 ἅγια ἁγίων] MS. Ox. et Sar. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt ἐστιν. 18 ἅψηται αὐτῶν] Compl. edit. ἅψηται ἀπ᾽ αὐτῶν, malé. 21 πεφυραμένην οἴσει αὐτήν] MS. Ox. geminam verſionem afferre videtur, ζεστὴν πεφυραμένην οἴσει αὐτήν. ἑλικτά] MS. Ox. ἐρικτά. quam lectionem interpres Origenis agnoſcit, illa autem θυσίαν ἐκ κλασμάτων ex alia verſione allata eſſe videntur, ubi etiam οἴσεις, fortè pro οἴσει ſcribendum. ἐκ κλασμάτων] Compl. addit προσοίσει. 22 νόμος αἰώνιος] Ald.edit. νόμιμον αἰώνιον. MS. Ox. et Compl. edit. νόμιμον αἰώνιον τῷ κυρίῳ. 25 τὸ ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Compl. edit. et Ald. cum Cyrillo τὰ ὁλοκαυτώματα. σφάξουσι τὰ τῆς ἁμαρτίας] MS. Sar. σφάξουσι τὸ περὶ ἁμαρτίας. MS. Ox. et Ald. edit. σφάξουσι καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. 28 οὗ ἐὰν ἑψηθῇ] MS. Ox. addit ἐπ᾽ αὐτῷ, & MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν αὐτῷ. καὶ ἐκκλύσει ὕδατι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. καὶ κλύσει ὕδατι. Cyrillus in Leviticum κλύσει ὕδατι, & De adorat. 12. ἐκπλύσει ὕδατι· pro πλυνεῖ fortè & ἐκπλυνεῖ. 30 ἐν τόπῳ ἁγίῳ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἐν τῷ ἁγίῳ. Cyrillus De adoratione 12. lectionem codicis noſtri ſequitur. 31 τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας] In MS. Sar. illa τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ obelo notantur. 32 τὸ ὁλοκαύτωμα] MS. Ox Complut. edit. & Ald. τὰ ὁλοκαυτώματα. σφάξουσι τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου] In MS. Sar. illa τὸν κριὸν & ἔναντι κυρίου obelis notantur. καὶ τὸ αἷμα] MS. Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco. 33 ὀσφὺν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ] Complut. edit. & Ald ὀσφὺν καὶ τὸ στέαρ. τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων] In MS Sar. illa, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, obelo notantur. 35 κάρπωμα τῷ κυρίῳ] Ald. edit. κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. 36 ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται. 37 οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας] Cyrillus De adorat. οὕτω καὶ τὸ περὶ τῆς πλημμελείας. 38 προσάγων ὁλοκαύτωμα] Cyrillus, προσάγων ὁλοκαυτώματα. δέρμα τῆς ὁλοκαυτώσεως] MS. Ox. δέρμα τῆς ὁλοκαρπώσεως. αὐτὸς προσφέρει] MS. Ox. & Ald. edit. αὐτὸς προσάγει. 39 ἥτις ποιηθήσεται] MS. Sar. ἥτις πεφθήσεται.

CAP. VII.

1 θυσίας σωτηρίου] Complut. edit. θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 2 περὶ αἰνέσεως] Schol. περὶ εὐχαριστίας. ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως] MS. Ox. & Complut. edit. ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως. Schol. Ἄλλος φησὶ, κολλυρίδας. σεμίδαλιν πεφυραμένην] MS. Ox. σεμίδαλιν ζεστὴν ἐκ κολλύραν (fortè ἢ κολλύραν) πεφυραμένην. 3 ἐπ᾽ ἄρτοις ζυμίταις] MS. Ox. ἐπὶ κολλύρων ἄρτων ἀζύμων. ſcribendum potius ζυμίτων, & in edit. Ald. pro ἀζυμίταις corrigendum ζυμίταις. τὸ δῶρον αὐτοῦ] MS. Sar. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 12. τὰ δῶρα αὐτοῦ. ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ.

14 ϗ προσάξει ἓν] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. ϗ προσάξει ἀπ' αὐτοῦ ἕν· & MS. Ox. ϗ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ ἕν. ἀφαίρεμα κυρίῳ] Schol. ταυτόν ἐστιν ἀφαίρεμα, ϗ ἀφόρισμα ϗ ἐπίθεμα, ϗ καρπώματα ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως. 5 ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται] Complut. edit. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσάγῃ. 6 ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσαγάγῃ] Cyrillus De adorat. 10. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσενέγκῃ 7 ϗ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν] In MS. Sar. his verbis præfiguntur ſub aſteriſco, ϗ τὸ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτοῦ βρωθήσεται. 8 φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν] MS. Ox. βρώσει βρωθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. In MS. Sar φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ, & illa, τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ, aſteriſco notantur. δεχθήσεται αὐτῷ] In MS. Sar. deeſt αὐτῷ. οὐ λογίσεται αὐτῷ] Theodotio φέγγους δέεται. τὴν ἁμαρτίαν λήψεται] Cyrillus De ador. 10. μιανθήσεται, ϗ τὴν ἁμαρτίαν λήψεται. 9 ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται] MS. Sar. addit ſub aſteriſco, ϗ τὰ κρέα. 10 ὅ ἐστι κυρίου] Complut. edit. & Ald. ὅ ἐστι κυρίῳ. ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη] Complut. edit. ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη. 11 ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου] Procopius, *Quicunque contrectaverit omnem rem impuram. Theodotion, Quicunque inquinaverit ſe verbo impuro. Aquilas, Quicunque conſpurcaverit ſe verbo aliquo inquinato.* τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου] Complut. edit. τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 14 ϗ εἰς βρῶσιν οὐ φάγεται] MS. Ox. Sar. Ald. & Rom. ϗ εἰς βρῶσιν οὐ βρωθήσεται. Compl. ϗ βρώσει οὐ βρωθήσεται. 15 ὧν προσάξει] MS. Sar. ὧν προσάξεται. Ald. edit. ὧν προσάξετε. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς] MS. Ox. addit ἡ ἐσθίουσα. 19 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λαλήσεις] MS. Sar. & Complut. edit. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. θυσίαν σωτηρίου κυρίου] In MS. Sar. & Rom. edit. deeſt κυρίου. ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 20 τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. προσοίσει αὐτά] Complut. edit. προσάξει αὐτά. Ald. προσοίσει αὐτῷ. 21 τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] Ald. edit. τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 22 ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου] Ald. edit. ἀπὸ τῶν θυσιῶν τῶν σωτηρίων. 25 τοῦ ἱερατεύειν] Complut. edit. εἰς τὸ ἱερατεύειν.

CAP. VIII.

2 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ] MS. Sarravii addit ſub aſteriſco μετ' αὐτοῦ. ϗ τὰς στολὰς αὐτοῦ] MS. Ox. ϗ τὰς στολὰς αὐτῶν. In MS. Sar. & Complut. edit. deeſt αὐτοῦ Apud Cyrillum De adorat. 11 deſunt illa omnia, ϗ τὰς στολὰς αὐτοῦ. 3 ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν] Ald. edit. ἐκκλησίας ὃ ἦν ἐπὶ τὴν θύραν, errore fortè librarii vel typographi. 4 ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν] MS. Ox. ἐκκλησίασε τὴν συναγωγήν. Ald. edit. ἐξεκκλησίασε πᾶσαν τὴν συναγωγήν. 6 ϗ προσήνεγκε] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ϗ προσήγαγε. 7 ἔζωσεν αὐτοὺς τὴν ζώνην] MS Sar. ἔζωσεν αὐτὸν τῇ ζώνῃ. ἐνέδυσεν αὐτὸν ἐπενδύτην] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην. ϗ ἐπέθηκεν αὐτῷ] MS Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτόν. 8 συνέζωσεν αὐτόν] MS. Sar. συνέδυσεν αὐτόν. Ald. edit ἔζωσεν αὐτόν. συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ] MS. Ox & Sar. Compl. & Ald. συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῷ. ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτόν] Rom. edit. ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτήν. Reliqua omnia exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὴν Δήλωσιν ϗ τὴν Αλήθειαν] Aq. & Theod. τοὺς φωτισμοὺς ϗ τελειώσεις. 9 τὸ καθηγιασμένον ἅγιον] In Complut. edit. deeſt ἅγιον. 10 ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως] MS Sar. & Complut. ſubjungunt hoc loco, quæ in reliquis exemplaribus paulo infra habentur, ϗ ἔχρισε τὴν σκηνὴν ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ (In Complut. edit. Ald. & Rom. πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς) ϗ ἡγίασεν αὐτήν. 11 ϗ ἡγίασεν αὐτὸ ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ] Reliqua exemplaria ϗ ἡγίασεν αὐτὸ ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, & in MS. Sar. illa, ϗ ἡγίασεν αὐτὸ, obelo notantur. Et pro πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ut in noſtro. ϗ ἡγίασεν αὐτά] Complut. edit. ἁγιάσαι αὐτά. 12 ϗ ἐπέχεε Μωϋσῆς] In MS Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. 13 ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας] Aq. & Theod. ἐνέδυσεν αὐτοὺς ὑποδύτας. ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας] MS. Sar. & Ald. editio, ἔζωσεν αὐτοὺς ζώναις. 14 προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν μόσχον] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. ϗ οἱ υἱοὶ Ααρὼν] Reliqua exemplaria omnia, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. τὰς χεῖρας] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτῶν. 15 ἔσφαξεν αὐτόν] In MS. Sar. vox αὐτὸν obelo notatur. τῷ δακτύλῳ] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ϗ ἐκαθάρισε] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν ἔχει ϗ ἱλάτευσεν. ἄλλη δὲ ἔκδοσις περιημάρτησεν. ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ. 16 ἔλαβε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. 17 τὴν βύρσαν] MS. Ox τὸ δέρμα. κατέκαυσεν αὐτὰ πυρί] In Complut. edit. deeſt αὐτά. 18 προσήγαγε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Ox εἰς ὁλοκάρπωσιν. ἔσφαξε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. 19 ἐκρεανόμησε κατὰ μέλη] Ald. edit. addit αὐτοῦ. MS. Ox. & Complut. edit. ἐκρεοτόμησε κατὰ μέλη αὐτοῦ. 20 ὁλοκαύτωμα ὅ ἐστιν] In MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. deeſt ὅ. MS. Ox. ὁλοκάρπωμα ὅ ἐστιν. κάρπωμά ἐστι τῷ κυρίῳ] MS. Sar. κάρπωμά ἐστι κυρίου. 21 προσήγαγε Μωϋσῆς] In MS Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. τὸν δεύτερον κριόν] In Complut. edit. deeſt κριόν. 22 ἄκρον τῆς χειρός] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. Et ſic etiam poſt, ἄκρον τοῦ ποδός. 23 ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν δεξιῶν] MS. Sar. & Ald. edit. ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων αὐτῶν τῶν δεξιῶν. Compl. edit. in ſingulari legit, ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς αὐτῶν δεξιοῦ, atque ita in cæteris, ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς, & τοῦ ποδός. 24 ἔλαβε τὸ στέαρ] MS. Ox. & Ald. edit. ἔλαβε Μωϋσῆς τὸ στέαρ. ϗ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας] MS. Sar. & Complut. edit. ϗ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας. 26 ἔλαβεν ἄρτον ἕνα ἄζυμον] Complut. edit. ἔλαβε κολλύραν ἄζυμον μίαν. ϗ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα] Complut. edit. ϗ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν. Schol. Ἄλλος, κολλύραν. ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ] Compl. edit. ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ στέατα. 26 Καὶ ἐπέθηκεν ἅπαντα] MS. Sar. ἐπέθηκεν τὰ πάντα. 27 ἔλαβε Μωϋσῆς] MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. ἔλαβε αὐτὰ Μωϋσῆς. ϗ ἀνήνεγκεν αὐτὰ Μωϋσῆς] In Complut. edit. & Ald deeſt Μωϋσῆς. ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα] MS.Ox. ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. ὅ ἐστιν ὀσμὴ εὐωδίας] In Ald. edit. deſunt ὅ ἐστιν. 28 ἀφεῖλε τὸ ἐπίθεμα] Ox. ἀφεῖλε τὸ ἀφαίρεμα. Compl. edit. Ald. & Rom. & Philo Alleg. 2. ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα. 29 Καὶ ἔλαβε] MS. Ox. ϗ λαβὼν Μωϋσῆς. 31 ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς] Complut. edit. παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς. φάγονται ταῦτα] MS. Ox. & Sar. & Rom. edit. φάγονται αὐτά. 32 κατακαυθήσεται] MS. Sar. κατακαύσετε. Ald. edit. & Rom. κατακαύσατε. 33 ἕως ἡμέρα πληρωθῇ τελειώσεως ὑμῶν] MS. Ox. ἕως ἡμέρας πληρώσεως, Compl. ἕως ἡμέρας πληρώσεως, ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν. MS. Sar. Ald. & Rom. cum Cyrillo De ador. 11. ἕως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν. 34 ᾗ ἐνετείλατο] In Ald. edit. deeſt ᾗ. τοῦ ποιῆσαι] MS. Ox. & Ald. edit. τοῦτο ποιῆσαι. 35 ἡμέρας ϗ νύκτας] MS. Ox. Compl. edit. Ald & Rom. cum Cyrillo De adorat. 11. ἡμέραν ϗ νύκτα. ἵνα μὴ ἀποθάνητε] Compl. edit. ϗ οὐκ ἀποθανεῖσθε. ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός] In MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. deſunt ὁ θεός. 36 συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] Complut. edit. συνέταξε κύριος ἐν χερσὶ Μωϋσῆ.

CAP. IX.

2 εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄμωμα] Cyrillus εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄμωμον. 3 λάλησον, λέγων] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. λαλήσεις λέγων. 4 ϗ μόσχον] Ald edit. ϗ μόσχον ἐκ βοῶν. σεμίδαλιν πεφυραμένην] Complut. edit. & Ald. σεμίδαλιν ἀναπεφυραμένην. 5 προσῆλθε πᾶσα συναγωγή] Ald. edit. προσῆλθον πᾶσα συναγωγή. 6 ὃ εἶπε κύριος] Compl. edit. ὃ συνέταξε κύριος. 7 ποίησον τὰ δῶρα] Complut. edit. ποίησον τὸ δῶρον. καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῇ] MS. Sar. καθάπερ ἐνετείλατό μοι κύριος. In Ald. edit. καθάπερ ἐνετείλατο κύριος. 9 ἔβαψε τὸν δάκτυλον] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 10 ϗ τοὺς νεφρούς] MS. Ox. & Ald. edit. ϗ τοὺς δύο νεφρούς. τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] MS. Ox. & Sar. cum edit. Aldina, τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 11 κατέκαυσαν αὐτὰ πυρί] Complut. edit. κατέκαυσεν ἐν πυρί, & Ald. κατέκαυσε πυρί. *MS*. Sar. κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ, & ſic ſtatim infrà ἔσφαξαν, pro ἔσφαξεν. 12 ϗ προσέχεεν] MS. Sar. & Compl. addunt αὐτό. 13 προσήνεγκαν αὐτό] MS. Ox. & Ald. edit. προσήνεγκαν αὐτῷ. κατὰ μέλη] MS. Ox. & Ald. edit. ϗ τὰ μέλη. Compl. edit. μετὰ μέλη, malé. αὐτὰ ϗ τὴν κεφαλήν] MS. Ox. αὐτοῦ, ϗ τὴν κεφαλήν. In Compl. edit. deeſt vox αὐτά. 14 ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. ἐπέθηκε τὸ ὁλοκαύτωμα. 15 ϗ ἐκαθάρισε] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτόν. MS. Ox. ϗ περιεποίησε. 17 ϗ ἔπλησε τὰς χεῖρας] MS. Sar. addit αὐτοῦ. 18 προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ] Sic & MS. Ox. & Complut. edit. προσέχεε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, niſi quòd cum MS. Sar. poſt προσέχεε addant αὐτό. 19 ϗ τοῦ κριοῦ] MS. Sar. ϗ ἀπὸ τοῦ κριοῦ. τὸ κατακάλυπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας] MS. Sar. τὸ κατακάλυπτον τὴν κοιλίαν] 20 ϗ ἐπέθηκε] MS. Sar. ϗ ἐπέθηκαν. 21 ἀφεῖλεν Ααρὼν ἀφαίρεμα] MS. Ox. ἀφώρισεν Ααρὼν ἀφόρισμα. συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. συνέταξε Μωϋσῆς. 22 τὰς χεῖρας] MS. Sar. & Compl. edit. addunt αὐτοῦ. κατέβη ποιήσας] MS. Ox. & Ald. edit. κατέβη ποιῆσαι. ὁλοκαυτώματα τοῦ σωτηρίου] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. ὁλοκαυτώματα, ϗ τὸ τοῦ σωτηρίου. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 11. ὁλοκαυτώματα, ϗ τὰ τοῦ σωτηρίου. 24 ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον] MS. Ox. & Sar. cum Compl. edit. addunt αὐτῶν.

CAP. X.

1 οἱ υἱοὶ Ααρὼν] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. οἱ δύο υἱοὶ Ααρών. ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτό] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτά. MS. Sar. & Rom. edit. ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτό. ἐπ' αὐτὰ θυμιάματα] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα. MS. Sar. & Rom. edit. ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα. 3 ὃ εἶπε κύριος] Complut. edit. ὃ ἐλάλησε κύριος. ϗ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ] MS. Ox. ϗ ἐνώπιον πάσης τῆς γῆς. 4 τὸν Μισαδαὴ] MS. Ox & Sar. Compl. edit. & Ald. τὸν Μισαήλ. ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν] MS. Ox. addit σὺν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν. 5 ὃν τρόπον εἶπε] Complut. edit. cum Ambroſio, ὃν τρόπον ἐλάλησε. 6 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους] In MS. Sar. τοὺς καταλελειμμένους obelo notantur. τὴν κεφαλὴν ὑμῶν] Compl. edit. cum Ambroſio, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. ὃν ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου] MS. Sar. ὃν ἐνεπυρίσθησαν ἀπὸ κυρίου. Complut. edit. cum Ambroſio ὃν ἐνεπύρισε κύριος. 7 ἐφ' ὑμῖν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio addunt ἐστιν. 7 προσαπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur, Philo De Temulentia ἢ προσπορεύεσθε τῷ θυσιαστηρίῳ. 10 Διαστεῖλαι ἀναμέσον] MS. Sar. ϗ διαστεῖλαι ἀναμέσον. ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων ϗ τῶν καθαρῶν] Ald. edit. ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων ϗ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. Philo ordinem invertit, ἀναμέσον τῶν καθαρῶν ϗ τῶν ἀκαθάρτων. 11 ϗ συμβιβάσεις] Ald. & Rom. ϗ συμβιβάζειν. MS. Ox. & Sar. lectionem codicis noſtri confirmant. Schol. Ἄλλος φησὶ φωτίζειν. 12 τοὺς υἱοὺς Ααρὼν τοὺς καταλειφθέντας] Ox. Compl. edit. Ald. cum Ambroſio τοὺς υἱοὺς Ααρὼν τοὺς καταλειφθέντας. ϗ φάγεσθε ἄζυμα] Compl. edit. cum Ambroſio ϗ φάγετε αὐτὴν ἄζυμα. & Ald. ϗ φάγετε ἄζυμα. 13 οὕτω γὰρ ἐντέταλταί μοι] Ald. edit. addit κύριος, malé. 14 ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου] Complut. edit & Ald. cum Ambroſio ἀπὸ τῶν θυσιῶν τῶν σωτηρίων. 15 τοῖς υἱοῖς σου ϗ ταῖς θυγατράσι σου] In MS. Sar. illa ϗ ταῖς θυγατράσι σου obelo notantur. 16 τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησε] MS. Ox. τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ ζητῶν ἐζήτησε. ἐθυμώθη Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. τοὺς ἱερεῖς τοὺς υἱοὺς Ααρών] In MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum Ambroſio, deſunt illa, τοὺς ἱερεῖς. 17 τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ] Theodor. qu. 10 in Leviticum, τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ. τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν] In MS. Sar. vox φαγεῖν obelo notatur. Theodoretus ibidem per interrogationem οὐ τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν κύριος φαγεῖν; 18 οὐ γὰρ εἰσήχθη] MS. Ox. & Sar. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio, οὐ γὰρ εἰσηνέχθη. κατὰ πρόσωπον ἔσω] In MS. Sar. deſunt illa κατὰ πρόσωπον. ὃν τρόπον μοι συνέταξε κύριος] *MS*. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio ὃν τρόπον συνετάγη μοι. 19 πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] In *MS*. Sar. deeſt vox λέγων. συμβέβηκέ μοι ταῦτα] *MS*. Sar. Ald. edit. & Rom. συμβέβηκέ μοι τοιαῦτα. φάγομαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας] *MS*. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, φάγομαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας.

CAP. XI.

1 πρὸς Μωϋσῆν ϗ Ααρών, λέγων] *MS*. Sar. addit ſub aſteriſco πρὸς αὐτούς. 3 πᾶν κτῆνος διχηλοῦν] In *MS*. Sar. vox κτῆνος obelo notatur. 4 ϗ ἀπὸ τῶν διχηλούντων] Ald. edit. ϗ ἀπὸ τῶν μὴ διχηλούντων. ϗ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας] In *MS*. Sar. hæc omnia obelo notantur. κάμηλον, ὅτι ἀνάγει] Ald. edit. κάμηλον, ὅτι οὐκ ἀνάγει. 5 δασύποδα, ὅτι ἀνάγει] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De ador. 14. δασύποδα, ὅτι οὐκ ἀνάγει. 6 χοιρογρύλλιον, ὅτι ἀνάγει] Ald. edit. & Rom. χοιρογρύλλιον, ὅτι οὐκ ἀνάγει. In MS. Sar. & Complut. edit. contra quam in reliquis exemplaribus χοιρογρύλλιον priore loco ponitur, deinde δασύπους, & in MS. Sar. ante ἀνάγει utrobique deeſt οὐκ, ut in noſtro codice & edit. Rom. 8 ϗ τῶν θνησιμαίων] MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt, αὐτῶν. ὅτι ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν] In *MS*. Sar. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. deeſt ὅτι. 9 ϗ ταῦτα, ἃ φάγεσθε] Complutenſ. edit. & Ald. cum Cyrillo, ϗ ταῦτα φάγεσθε. ϗ ἐν ταῖς θαλάσσαις] In *MS*. Sar. ϗ, obelo notatur. 10 οὐδὲ λεπίδες]

πίδες] *MS. Sar.* καὶ λεπίδες. ἐν τῷ ὕδατι] In *MS.* Sar. hæc obelo notantur. Cyrillus in plurali legit, ἐν τοῖς ὕδασι. 12 καὶ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι] MS Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. βδέλυγμα τοῦτο ἔσται ὑμῖν] *MS.* Sar. & Rom. edit. βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν. Apud Cyrillum deeſt ἐστιν. 14 καὶ ἴκτινα] *MS.* Sar. Complutenſ. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ ἴκτινον, καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον. καὶ τὸν γύπα] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον, καὶ τὸν γύπα. λαρὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ] In *MS.* Sar. illa καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ obelo notantur. 16 καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ] Deſunt hæc in Ald. edit. malé. 20 πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα] *MS.* Sar. πορεύεται ἐπὶ τεσσάρων, & ſic infra verſu ſeq. ut in Complut. edit. & apud Philonem De rerum Divinarum hærede. 21 φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν] *MS.* Sar. & Ald. edit. φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν. ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ] MS. Ox. ἀνώτερα (& Philo ἀνώτερω) τῶν ποδῶν αὐτοῦ. *MS.* Sar. & Complut. edit. ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτῶν. πηδᾷν ἐν αὐτοῖς] Philo ὥστε πηδᾷν ἐν αὐτοῖς. ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. cum Philone, ἀπὸ τῆς γῆς. 25 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] *MS.* Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτοῦ. 26 ὃ ἐστι διχηλοῦν] Complut. edit. & Ald. ὃ ἐστι διχηλεῦον. οὐκ ἀναμαρυκᾶται] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. οὐ μηρυκᾶται, & Ald. οὐ μὴ μηρυκᾶται. 22 πᾶς ὃς πορεύεται] MS Ox. & Complut. edit. πᾶν ὃ πορεύεται. ἐπὶ χειρῶν] *MS.* Sar. addit αὐτοῦ. ἀκάθαρτα ἔσται ὑμῖν] Reliqua exemplaria ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν. 28 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] *MS.* Sar. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστιν] Ald. edit. ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσται ὑμῖν. 29 ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. κροκόδειλος ὁ χερσαῖος] *MS.* Sar. addit καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 30 καὶ χαλαβώτης] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἀσκαλαβώτης, & Ald. edit. καὶ καλαβώτης. 31 ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς] In *MS.* Sar. illa τῶν ἐπὶ τῆς γῆς obelo notantur. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. ἁπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων] Complut. edit. & Ald. ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν. 32 ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν τεθνηκότων αὐτῶν] Complut. edit. ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτὸ ἐπὶ τεθνηκότων αὐτῶν. *MS.* Sar. & Ald. edit. ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπί τι τεθνηκότων αὐτῶν. *Rom.* edit. cum Cyrillo ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ τεθνηκότων αὐτῶν. MS. Ox. ſequitur lectionem codicis noſtri. σκεύους ξυλίνου ἢ δερματίνου] MS. Ox & Sar. Complut. edit. Ald. & *Rom.* cum Cyrillo, σκεύους ξυλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρματος. καὶ καθαρὸν ἔσται] Ald. edit. καὶ μετὰ ταῦτα καθαρὸν ἔσται. 33 πᾶν σκεῦος ὀστράκινον] Ald. edit. πᾶν ἄγγος ὀστράκινον. εἰς ὃ ἂν πέσῃ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. εἰς ὃ ἂν ἐμπέσῃ. ἀπὸ τούτων ἔνδον] Complut. edit. ἀπ' αὐτῶν ἔνδον. αὐτὸ συντριβήσεται] MS. Ox. αὐτὸ συντρίψεται. 34 ἀκάθαρτον ἔσται] Complut. edit. & Ald. addunt ὑμῖν. 35 πᾶν ὃ ἐὰν πέσῃ] *MS. Sar.* πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ. Complutenſ. edit. πᾶν ἐφ' ᾧ ἂν ἐπιπέσῃ. Ald. πᾶν ὃ ἐὰν ἐμπέσῃ, & Rom. πᾶν ὃ ἐὰν ἐπιπέσῃ. 37 ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων] Ald. edit. & *Rom.* ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων. MS. Ox. *Sar.* & Complut. edit. cum codice noſtro concordant. ὃ σπαρήσεται] Ald. edit. ὃ σπείρεται. 39 ὅ ἐστιν ὑμῖν τοῦτο φαγεῖν] In *MS. Sar.* vox τοῦτο obelo notatur. 40 ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἐσθίων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν. πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ, & ſic ſtatim ubi hæc verba repetuntur. Ald. edit. addit αὐτοῦ. καὶ λούσεται ὕδατι] Verba hæc quæ bis hoc verſu in MS. Ox. prout in noſtro occurrunt, in Complut. edit. & Ald. hoc loco deſunt. Cyrillus agnoſcit, ſed illis quæ ſequuntur, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, ſubjungit addendo καὶ καθαρὸς ἔσται. In *MS. Sar.* poſteriore loco deſunt καὶ λούσεται ὕδατι. 42 πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος] Complut. edit. πᾶν πορευόμενον ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶν πορευόμενον. ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστιν] Complut. edit. ὅτι βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν. In *MS. Sar.* ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστιν, & vox ὑμῖν obelo notatur. 43 καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς] Ald. edit. καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν τούτοις. rectiùs fortaſſe deletâ negandi particulâ, καὶ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς. 44 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὁ θεὸς ὑμῶν] In *MS. Sar.* voces εἰμι & ὁ θεὸς ὑμῶν obelo notantur. ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος] In MS. Ox. & *Sar.* & Ald. edit. deeſt κύριος. & vox εἰμι in *MS. Sar.* obelo notatur. 46 πάσης ψυχῆς, τῆς κινουμένης] *MS. Sar.* & Complut. edit. πάσης ψυχῆς ζώσης τῆς κινουμένης, & vox ζώσης in *MS. Sar.* aſteriſco notatur. 47 καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν] MS. Ox. & Ald. edit. addunt καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. τῶν ζωογονούντων] MS. Ox. τῶν ζώντων.

CAP. XII.

2 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio addunt λέγων. τέκῃ ἄρσεν] Complut edit. & Ald. cum Ambroſio τέκῃ ἄρσενα. καὶ ἀκάθαρτος ἔσται] In *MS.* Ox. Complut. edit. Cyrillo De adorat. 15. & Ambroſio deeſt καί. κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς] Iſychius author eſt Aquilam vertiſſe, *ſecundum dies ſeparationis miſeriæ.* Sym. *ſeparationis afflictionis*, & Theod. *ſeparationis doloris ejus.* 4 τριάκοντα ἡμέρας καὶ δύο] Reliqua omnia exemplaria τριάκοντα καὶ τρεῖς. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. & Ambroſius ἐν αἵματι καθαρισμοῦ αὐτῆς. *MS.* Sar. & Ald. edit. ἐν αἵματι καθαρῷ αὐτῆς. Rom. edit. & Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmant. ἕως οὗ πληρωθῶσιν] *MS.* Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἕως ἂν πληρωθῶσιν. 5 κατὰ τὴν ἄφεδρον] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & *Rom.* cum Cyrillo & Ambroſio addunt αὐτῆς. ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ μίαν] *Reliqua* omnia exemplaria ἑξήκοντα ἡμέρας ἕξ. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς] *MS.* Sar. & Ald. edit. ἐν αἵματι καθαρῷ αὐτῆς. 6 ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt vox ἄμωμον, & in *MS.* Sar. obelo notatur. ἢ δύο τρυγόνας] In reliquis omnibus exemplaribus ἢ τρυγόνα. 7 προσοίσει ἔναντι κυρίου] *MS.* Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio προσοίσει αὐτὸν ἔναντι κυρίου. περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς] In *MS.* Sar. illa ὁ ἱερεύς, obelo notantur.

CAP. XIII.

2 οὐλὴ σημασία τηλαυγής] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. οὐλὴ σημασίας ἢ τηλαυγής. *Rom.* edit & Cyrillus De adorat. 15. οὐλὴ σημασίας τηλαυγής. καὶ ἀχθήσεται] MS. Ox. & Ald. edit. καὶ ἐλεύσεται. In Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo deeſt καί. 3 μεταβάλῃ ἐν τῇ ἀφῇ λευκή] MS. Ox. μεταβάλῃ εἰς λευκήν. Complut. edit. μεταβάλῃ λευκὴν & Ald. μεταβάλῃ λευκῇ. κοίλη] Schol. Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος, κοίλη, βαθυτέρα. ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτός] Complut. edit. & Ald. addunt, αὐτοῦ, quæ vox in *MS. Sar.* obelo notatur. 4 ἐὰν δὲ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἐὰν δὲ καὶ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ. δέρματι τοῦ χρωτός] *MS. Sar.* Complut. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. οὐ μετέβαλε τρίχα λευκήν] Ald. edit. οὐ μετέβαλε λευκῇ. αὐτὴ δέ ἐστιν ἀμαυρά] In *MS. Sar.* hæc omnia obelo notantur. 6 καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. πλυνάμενος τὰ ἱμάτια] Complut. edit. Ald. & *Rom.* cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. σημασία] Aq. ἐξανάδοσις. Theodor. ἔκβρασμα. 7 ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία] Aq. & *Symm.* ἐὰν δὲ ἐπιδιδοῦσα ἐπιδῷ τὸ ἐμφύσημα. 8 ἰδοὺ μετέπεσεν] Aq. ἰδοὺ ἐπέδωκεν. *Symm.* ἰδοὺ ὑπερέβη, & Theod. ἰδοὺ διακέχυται. *Schol.* τὸ Σαμαρειτικὸν, ἰδοὺ ἐπλατύνθη. In *MS. Sar.* οὐ μετέπεσεν. 9 καὶ ἥξει πρὸς τὸν ἱερέα] MS. Ox. καὶ ἐλεύσεται πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα. Complut. edit. & Ald. καὶ ἐλεύσεται καὶ πρὸς τὸν ἱερέα. 11 ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτός] Cyrillus addit αὐτοῦ. 12 ἐξανθοῦσα ἐξανθήσῃ] MS. Ox. & edit. Rom. cum Cyrillo ἀνθοῦσα ἐξανθήσῃ. ἐν τῷ δέρματι] Cyrillus addit τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ. ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν] Complut. edit. ἀπὸ κεφαλῆς αὐτοῦ ἕως ποδῶν αὐτοῦ. *MS. Sarravii* & Ald. edit. ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν αὐτοῦ. 13 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς] *MS. Sar* καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. τὸ δέρμα τοῦ χρωτός] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt, αὐτοῦ. καθαριεῖ αὐτήν] MS. Ox. καθαριεῖ αὐτήν, & Ald edit. καθαριεῖ αὐτοῦ. ὅτι πᾶν] MS. Ox. ὅτι πᾶσα. 15 τὸν χρῶτα ὑγιῆ] Schol. τὴν σάρκα τὴν ζῶσαν. ὅτι ἀκάθαρτός ἐστι] In Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo abeſt ὅτι. 16 ἀποκαταστῇ] Complut. edit. ἀποκατασταθῇ. μεταβάλῃ λευκή] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. μεταβάλῃ λευκόν. 17 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς] *MS.* Sar. & Complut. edit. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καθαριεῖ ὁ ἱερεύς] MS. Ox. καθαριεῖ αὐτόν. καὶ καθαρὸς ἔσται] MS, Ox. καθαρὸς ἔσται. Complut. edit. & Ald. Rom. καθαρός ἐστι, & Cyrillus καὶ καθαρός ἐστι. 20 ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινοτέρα] MS. Ox. ἡ ὄψις κοιλοτέρα. Complut. edit. ἡ ὄψις αὐτῆς ταπεινοτέρα. λέπρα ἐστὶν] Ald. edit. ἀφὴ λέπρας ἐστίν. 21 θρὶξ λευκὴ καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ] MS. Ox. θρὶξ λευκὴ καὶ κοιλοτέρα. ἀφοριεῖ αὐτὸν] Complut. edit. & Rom. καὶ ἀφοριεῖ. 22 καὶ μιανεῖ] Ald. edit. καὶ μιάνῃ. 23 κατὰ χώραν μείνῃ] MS. Ox. Complutenſ. edit. & Ald. κατὰ χώραν αὐτοῦ μείνῃ. ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ] Ald. edit. addit τοῦ ἀσθενοῦς. 24 τηλαυγὲς λευκὸν, πυρρίζον ἢ ἔκλευκον] MS. Ox. τηλαύγημα λευκὸν ἢ πυρρίζον. Complut. edit. τηλαυγὲς ἢ ἔκλευκον πυρρίζον. Ald. edit. τηλαυγὲς λευκὸν, ἢ πυρρίζον ἢ ἔκλευκον. 25 ὄψεται αὐτό] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. ὄψεται αὐτόν. μετέβαλε θρὶξ λευκή] Complut. edit. & Ald. μετέβαλε τρίχα λευκήν. ὄψις αὐτοῦ ταπεινή] MS. Ox. ὄψις αὐτοῦ κοιλοτέρα. 26 ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεύς] Compl. ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὴν ὁ ἱερεύς, & Ald. ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καὶ ταπεινόν] MS. Ox. καὶ κοῖλον. 29 ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται] Compl. edit. & Ald. ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ᾧ ἐὰν γένηται· & ſic infra in initio ſectionis octavæ. 30 ὄψις αὐτῆς ἐγκοιλοτέρα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ὄψις αὐτῆς κοιλοτέρα. θρὶξ ξανθίζουσα λεπτή] Ald. edit. θρὶξ ἐξανθίζουσα λεπτή. θραῦσμα] Schol. Ἄλλος, ἀπόσπασμα. 32 οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος] MS. Ox. οὐκ ἔστι κοιλοτέρα τοῦ δέρματος, & ſic rurſus ſtatim infra in hac câdem ſectione. 34 πλυνάμενος τὰ ἱμάτια] Compl edit. addit αὐτοῦ. 36 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς] Complut. edit. & Ald. περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθιζούσης. ὅτι ἀκάθαρτος] In Complut. edit. & Ald. abeſt ὅτι. 37 ἐνώπιον μείνῃ] Complut. edit. & Ald. ἐνώπιον αὐτοῦ μείνῃ. 39 ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ] In Complut. edit. deſunt illa τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. 41 κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ] Complut. edit. κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ μαδήσῃ. 42 λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι] MS. Ox. λέπρα ἐστὶν ἀνθοῦσα (Complut. edit. ἐξανθίζουσα, & Ald. ἐξανθοῦσα) ἐν τῷ φαλακρώματι. 44 ἄνθρωπος λεπρός ἐστι] MS. Ox. & Complut. edit. addunt ἀκάθαρτός ἐστι. μιανεῖ αὐτόν] MS. Ox. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. μιάνσει μιανεῖ αὐτόν. 45 ἀκατακάλυπτος] Rom. edit. cum Cyrillo ἀκάλυπτος. 46 ἔσται αὐτοῦ ἡ διατριβή] Ald. edit. ἔσται αὐτῷ ἡ διατριβή. 47 καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἱμάτιον ᾧ ἐὰν γένηται. 48 ἐργασίμῳ δέρματι] Fortè, δέρματος, vel potius σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος, ut ſtatim infra. 51 διαχέηται ἡ ἀφή] MS. Ox. διαχέηται ἡ πληγή. λέπρα ἔμμονός ἐστιν] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, φιλόνεικος· ὀπίσω δὲ παλαιουμένην αὐτὴν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ συγγηρῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνίατον. 52 ἐν ᾧ ἐὰν γένηται ἡ ἀφή] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἀφή. 53 μὴ διαχέηται ἡ ἀφή] MS. Ox. μὴ διαχέηται ἡ πληγή. 55 καὶ ἤδε] Complut. edit. καὶ εἰ δέ. 55 ἐστήρικται ἐν τῷ ἱματίῳ] *Schol.* Ἄλλος, σπανίζουσαν. 57 λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν] Compl. λέπρα ξανθίζουσά ἐστιν. 59 καθαρίσαι αὐτὸ ἢ μιᾶναι αὐτό] In Complut. edit. abeſt poſterius αὐτό. Reliqua omnia exemplaria cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. XIV.

2 νόμος τοῦ λεπροῦ] MS. Ox. addit ἔσται. 4 ζῶντα καθαρά] Cyrillus in Leviticum ζῶντα καὶ καθαρά. 5 τὸ ὀρνίθιον τὸ ἕν] Cyrillus τῶν ὀρνιθίων τὸ ἕν. 6 κεκλωσμένον κόκκινον] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo κλωστὸν κόκκινον. In nupera editione operum Cyrilli pro κλωστὸν errore typographi legitur ἀλαστόν. τὸν ὕσσωπον] Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo in fœminino legunt τὴν ὕσσωπον. 7 περιρρανεῖ] MS. Ox. ἐπιρρανεῖ. καὶ καθαρὸς ἔσται] MS. Ox. καὶ καθαρίσει αὐτὸν juxta veritatem hebraicam. 8 ξυρηθήσεται] MS. Ox. et Complut. edit. ξυρήσεται, et ſic ſtatim infra bis. καὶ καθαρὸς ἔσται] MS. Ox. cum Cyrillo καὶ καθαρισθήσεται. 9 καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. καὶ καθαρὸς ἔσται] Complut. edit. καὶ καθαρισθήσεται. 10 πρόβατον ἐνιαύσιον ἄμωμον] MS. Ox. ἀμνάδα μίαν ἐνιαύσιον ἄμωμον, Complut. edit. et Ald. πρόβατον ἓν ἄμωμον, ἐνιαύσιον. πεφυραμένης] MS. Ox. et Compl. edit. πεφυραμένην. 12 προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας] MS. Ox. προσάξει αὐτὸν περὶ τῆς πλημμελείας. καὶ ἀφοριεῖ αὐτά] Ald. edit. addit ὁ ἱερεύς. ἐν τόπῳ ᾧ σφάζουσι] MS. Ox. οὗ σφάζουσι. Complut. edit. Ald. et Rom. ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι. 14 ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρός] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδός] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 16 καὶ βάψει] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. addunt ὁ ἱερεύς. τὸν δάκτυλον] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἐπὶ τῆς χειρός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτοῦ. καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ. MS. Ox et edit. *Rom.* cum codice noſtro conſentiunt. 17 τὸ ἐν τῇ χειρί] *MS.* Ox. edit. Ald. τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, et Rom. τὸ ὂν ἐν τῇ χειρί. τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς] Complut. edit. et Rom. τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς. ποδὸς τοῦ δεξιοῦ]

δεξιοῦ] Complut. edit. et Ald. ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ. ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας] *MS.* Ox. ἐπὶ τὸ αἷμα τῆς πλημμελείας. 19 περὶ τοῦ ἀκαθάρτου καθαριζομένου] *MS.* Ox. Ald. edit. & Rom. περὶ τοῦ καθαριζομένου. Fortè καθαρισομένου, & ſic infra ſectione ſequente. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. 20 ϗ οἴσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα ϗ τὴν θυσίαν] Complut. edit. ϗ τὴν θυσίαν ἀνοίσει. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro concordant, niſi quod pro οἴσει legant ἀνοίσει. 21 ἐὰν δὲ πένηται] MS. Ox. & Ald. edit. ἐὰν δὲ πένης ᾖ. λήψεται ἀμνὸν ἕνα] MS. Ox. λήψεται ἀμνὸν ἕνα περὶ πλημμελείας. Ald. edit. λήψεται ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα. εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα] MS. Ox. εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφόρισμα. σεμιδάλεως πεφυραμένης] Ald. edit. σεμιδάλεως ἐμπεφυραμένης. 23 εἰς τὸ καθαρίσαι] MS. Ox. εἰς τὸ καθαρισθῆναι. 25 ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ] Complut. edit. & Ald. τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ. 26 ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως] Ald. edit. ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 27 τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ] Complut. edit. & Ald. τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ τῷ δεξιῷ. ἀπὸ τοῦ ἐλαίου] Ald. edit. addit πάλιν. 28 τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ 29 τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου] MS Ox. Compl. edit. & Ald. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον. τοῦ καθαριζομένου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τοῦ καθαρισθέντος. malim καθαρισομένου, & ſic alibi. 31 εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. εἰς ὁλοκαύτωσιν. 32 τῇ χειρί] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 34 ἐν κτήσει] Complut. edit. cum Cyrillo ἐν κλήρῳ. Theodor. qu. 18. neutram agnoſcit. ϗ δώσω] Ald. δώσει, mendoſè; prout ἕξει pro ἥξει. 36 πρὸ τοῦ εἰσελθόντα] MS. Ox. cum Cyrillo, πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν. ϗ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ] MS. Ox. ϗ οὐ μιανθήσεται πάντα τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ. Cyrillus, ϗ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένωνται πάντα ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ. 37 Καὶ ὄψεται] MS. Ox. & edit. Ald. addunt ὁ ἱερεύς. ταπεινοτέρα] MS. Ox. κοιλοτέρα. 39 ἐπανήξει] Cyrillus πάλιν ἥξει. 42. ϗ ἐξαλείψουσι] Cyrillus author eſt ἐξαλείψουσι pro περιαλείψουσι hoc loco poſitum eſſe. 43 μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι. Compl. μετὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι. Cyrillus poſt ἐξαλειφθῆναι repetit τὴν οἰκίαν. 45 πάντα τὸν χοῦν] Compl. edit. et Ald. cum Cyrillo addunt τῆς οἰκίας. 46 ὁ εἰσπορευόμενος] Cyril. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος. 48 ϗ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται] MS. Ox. ϗ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διακέχυται. Compl. edit. ϗ ἰδοὺ διακέχυται. μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι] MS. Ox. μετὰ ἀλειφθῆναι, et Compl. edit. ut ſupra μετὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι. 49 ζῶντα καθαρά] In Complut. edit. abeſt vox καθαρά. ϗ τὸ ὕσσωπον] Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo, ϗ τὴν ὕσσωπον. 51 βάψει αὐτό] Complut. edit. et Ald. βάψει αὐτά. Cyrillus utramque lectionem agnoſcit. 52 ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου ϗ ἐν τῷ ὕδατι] Cyrillus, ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου ἐσφαγμένου, ϗ ἐν τῷ ὕδατι. ἐν τῷ ὑσσώπῳ] Complut. edit & Ald. cum Cyrillo, ἐν τῇ ὑσσώπῳ. 53 εἰς τὸ πεδίον] Cyrillus addit καθαρόν. ϗ καθαρὰ ἔσται] MS. Ox. & Complut. edit. ϗ καθαρισθήσεται. 56 ϗ τοῦ αὐγάζοντος] MS. Ox. & Complut. edit. ϗ τοῦ αὐγάσματος. 57 ϗ τοῦ ἐξηγήσασθαι] In Complut. edit. deeſt καί.

CAP. XV.

1 ἐλάλησε] Ald. edit. εἶπε. 2 ἐρεῖς αὐτοῖς] Complut. edit. & Ald. ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀκάθαρτός ἐστι] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 15. ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστι. 3 ἧς συνέστηκε τὸ σῶμα] Compl. edit. ἡ συνέστηκεν ἐν τῷ σώματι. διὰ τῆς ῥύσεως] Compl. addit αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ ἡμέραι] Uſque ad πᾶσα κοίτη deſunt in Compl. editione, reliqua exemplaria agnoſcunt, & Ald. edit. pro ἧ συνέστηκε legit αἷς συνέστηκε & illis διὰ τῆς ῥύσεως cum MS. Ox. addit αὐτοῦ. 5 ϗ λούσεται ὕδατι] Ald. edit. cum Cyrillo, ϗ λούσεται ὕδατι τὸ σῶμα αὐτοῦ. 6 καθίσῃ ὁ γονορρυὴς] Ox. & Ald. καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυὴς. 9 ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν ἐπιβῇ. In Ald. edit. deeſt vox ὄνου, Iſychius verò agnoſcit, & eſſe LXX. interpretum teſtatur, 10 ἁπτόμενος ὃς ἂν ᾖ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἁπτόμενος ἀπὸ πάντων ὅσα ἂν ᾖ. 11 ὅσων ἐὰν ἅψηται] Compl. edit. & Ald. ὅσαν ἂν ἅψηται. χεῖρας οὐ νένιπται] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt ὕδατι. & Compl. & Ald. poſt χεῖρας addunt αὐτοῦ· pro νένιπται verò Complut. legit δένιπται. 12 νιφθήσεται ὕδατι] Compl. edit. πλυθήσεται ὕδατι. καθαρὸν ἔσται] *MS.* Ox. καθαρισθήσεται. 13 εἰς τὸν καθαρισμόν] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι. Compl. & Ald. λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι. 15 περὶ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ] Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ. Ald. edit. ἀπὸ περὶ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, malé. 16 ὃς ἐὰν ἐξέλθῃ] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ᾧ ἂν ἐξέλθῃ. 17 ἐφ' ὃ ἐὰν ᾖ] Ox ἐφ' ὃ ἂν γένηται. 18 λούσονται ὕδατι] Cyrillus ϗ λούσονται τὰ σώματα ὕδατι. 24 σκεῦος οὗ ἐὰν αὐτὴ κάθεται ἐπ' αὐτῷ] MS. Ox. & Complut. edit. σκεῦος ἐφ' ᾧ καθίσῃ ἐπ' αὐτό. Ald. σκεῦος οὗ ἐὰν κάθηται ἐπ' αὐτῷ, & Rom. σκεῦος οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ. 25 ἐὰν ῥέῃ ῥεύσει αἵματος] MS. Ox. & Complut. edit. & Ald. ἐὰν ῥέῃ ῥύσιν αἵματος. 26 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως] Ald. edit. addit αὐτῆς. κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφέδρου] MS. Ox. Complut. edit. addunt αὐτῆς. κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτῆς. 27 πᾶς ὁ ἁπτόμενος] Complut. edit. ϗ πᾶς ὁ ἁπτόμενος. πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. λούσεται τὸ σῶμα] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 28 ἀπὸ τῆς ῥύσεως] Complut. edit. addit αὐτῆς. 29 λήμψεται δύο τρυγόνας] Complut. edit. Ald. & Rom. λήψεται ἑαυτῇ δύο τρυγόνας. 30 εἰς ὁλοκαύτωμα] Complut. edit. & Ald. εἰς ὁλοκαύτωσιν. 31 διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν] Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Theodoreto qu 21. addunt αὐτῶν. 33 ϗ ὁ γονορρυής] MS. Ox. ϗ τῷ γονορρυεῖ. Ald. edit. ϗ ἐγονορρύησεν. μετὰ ἀποκαθημένης] Complut. edit. μετὰ ἀποκαθηρμένης. mendoſé.

CAP. XVI.

1 ἐν τῷ προσάγειν] Complut. edit. & Ald. ἐν τῷ προσφέρειν. 2 πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] In MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo et Theodoreto qu. 122. deeſt vox λέγων. ϗ μὴ εἰσπορευέσθω] Apud Cyrillum deeſt καὶ, reliqua omnia exemplaria cum Theodor. qu. 22. agnoſcunt; legendum forte μὴ εἰσπορευέσθω. 3 ϗ κριὸν] Complut. edit. ϗ κριῷ. εἰς ὁλοκαύτωμα] Cyrillus εἰς ὁλοκάρπωμα. 4 περισκελὲς λινοῦν] Complut. edit. περισκέλιον λινοῦν. ζώνῃ λινῇ ζώσεται] MS. Ox. cum Cyrillo ζώνην λινῆν ζώσεται. Schol. τὸ λινοῦν ϗ λινῆν. Ἄλλος φησὶ διπλοῦν ϗ διπλῆν. 5 δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν] MS. Ox. & Ald. edit. δύο τράγους ἐξ αἰγῶν, & ſic deinceps. 7 τοὺς δύο χιμάρους ϗ στήσει αὐτούς] MS. Ox. & Ald. edit. τοὺς δύο τράγους, ϗ παραστήσει αὐτούς. Complut. etiam edit. legit. παραστήσει. 8 ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt vocem κλήρους, & MS. Ox. cum Ald. edit. legunt τράγους, pro χιμάρους, & ſic deinceps. Cyrillus ſequitur lectionem codicis noſtri. κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ, ϗ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ] Schol. Σύμμαχος, τὸν ἀποπομπαῖον οὕτως ὠνόμασεν. ὁ δὲ Ἀκύλας, εἰς τράγον ἀπολελυμένον εἰς τὴν ἔρημον. Aliud Scholion, Ἀκύλας, κλῆρος εἰς κεκρατημένος, ϗ εἰς ἀπερχόμενος. 9 ϗ προσοίσει] Compl. edit. ϗ ποιήσει. 10 ὥστε ἀποστεῖλαι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ὥστε ἐξαποστεῖλαι. ἀφήσει] MS. Ox. ἀφιέναι. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἀφήσει. εἰς τὴν ἔρημον] MS. Ox. addit, ϗ λήψεται ὁ τράγος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς τὴν ἔρημον, & ſic etiam Ald. edit. niſi quòd pro εἰς τὴν ἔρημον legat εἰς γῆν ἄβατον. 12 ϗ πλήσει τὰς χεῖρας] Complut edit. & Ald. cum Cyrillo, ϗ πληρώσει τὰς χεῖρας. Complut. etiam χεῖρας addit αὐτοῦ. Rom. edit. cum Theodor. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 14 ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 15 ϗ οἴσουσι ἀπὸ τοῦ αἵματος] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & *Rom.* cum Cyrillo ϗ οἴσουσι τοῦ αἵματος. 16 ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον] MS. Ox. cum Theodoreto ἐξιλάσεται περὶ τῶν ἁγίων. 17 πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραήλ] In Complut. edit. et Ald. abeſt vox, υἱῶν. 19 τῷ δακτύλῳ] Complut edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 21 τὰς χεῖρας αὐτοῦ] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ. 23 εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον] MS. Ox. εἰσπορευόμενος εἰς τὸ ἅγιον, & Compl. edit. εἰσπορευόμενος αὐτὸς εἰς τὸ ἅγιον. 24 ποιήσει τὸ ὁλοκάρπωμα, ϗ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ] MS. Ox. cum Complut. edit. ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ ϗ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ λαοῦ. Ald. edit. in plurali legit τὰ ὁλοκαρπώματα utrobique, & *Rom.* ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ ϗ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ. 26 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 27 ὧν τὸ αἷμα] MS. Ox. & Complut. edit. addunt αὐτῶν. 28 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ταπεινώσετε τὰς ψυχάς] MS. Ox. cum Theodor. κακώσετε τὰς ψυχάς. 31 σαββάτων ἀνάπαυσις] In Compl. edit. deeſt vox ἀνάπαυσις. ϗ ταπεινώσετε] Theodor. κακώσετε, ubi τὴν κάκωσιν interpretatur νηστείαν. 32 ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα] Ald. edit. ἱερατεύειν αὐτὸν μετὰ τὸν πατέρα. τὴν λινῆν, στολὴν ἁγίαν] Ald edit. τὴν λινῆν αὐτοῦ, στολὴν τὴν ἁγίαν. 33 τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου] Complut. edit. τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. 34 ἐξιλάσκεσθαι] Ald. edit. ἐξιλάσασθαι. ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν] MS. Ox. ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν.

CAP. XVII.

3 ἢ τῶν προσηλύτων, ἢ τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo in Leviticum hæc verba non agnoſcunt, neque in hebræo hoc loco reperiuntur. Cyrillus tamen De adorat. lib. 10. priora ἢ τῶν προσηλύτων omittit, & poſteriora retinet. 4 ἀπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου] Complut. edit. & Ald. ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. ϗ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα, αἷμα ἐξέχεεν] Compl. edit. & Ald. cum Theod. qu. 23. αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, αἷμα ἐξέχεεν. Idem tamen in Leviticum αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ὃς ἐκεῖνο αἷμα ἐξέχεεν. ϗ οἴσουσι] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτά. Legendum forte αὐτάς· ſcil. θυσίας, & ſic ſtatim infra. ϗ θύσουσι θυσίαν] Complut. edit. ϗ θύσουσι θυσίας. 6 παρὰ τὰς θύρας] Ald. edit. παρὰ τὴν θύραν. 9 ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ] Ald. edit. ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 10 ϗ ἐπιστήσω] Apud Cyrillum De adorat. 10. deeſt καί. 11 δέδωκα αὐτὸ] Euſebius De demonſtrat. 1. δέδωκα τὸ αἷμα. περὶ τῶν ψυχῶν] Euſebius περὶ τῶν ἁμαρτιῶν. 14 οὐ φάγεσθε] MS. Ox. οὐκ ἔδεσθε. 15 ϗ λούσεται ὕδατι] MS. Ox. & Ald. edit. ϗ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι· ϗ καθαρὸς ἔσται] MS. Ox. ϗ καθαρισθήσεται. 16 μὴ πλύνῃ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ, ſic etiam poſt τὸ σῶμα.

CAP. XVIII.

1 ϗ εἶπε κύριος] Complut. edit. & Ald. ϗ ἐλάλησε κύριος. 3 ἐπιτηδεύματα γῆς Αἰγύπτου] Et ita MS. Ox. Complut. edit. cum Euſebio De demonſtr. 4. ἐπιτηδεύματα τῆς γῆς Αἰγύπτου. Rom. edit. ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου. Ald. edit. & Theodoretus qu. 24. ἐπιτηδεύματα τῆς Αἰγύπτου. κατῳκήσατε ἐπ' αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. cum Philone De congreſſu quærendæ eruditionis gratiâ, cum Theodoreto παρῳκήσατε ἐν αὐτῇ. Ald. edit. παρῳκήσατε ἐπ' αὐτῆς. Philo κατῳκήσατε ἐν αὐτῇ. ϗ ἐν τοῖς νομίμοις αὐτῶν] Compl. edit. cum Euſebio ϗ ἐν τοῖς νόμοις αὐτῶν, Ald. edit. & Rom. ϗ τοῖς νομίμοις αὐτῶν, & Theodoretus ϗ τοῖς νόμοις αὐτῶν. 4 πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς] Compl. edit. Ald. & Rom. ϗ πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς. 5 ἃ ποιήσας ἄνθρωπος] Complut. edit. & Clem. Alexandr. Strom. 2. ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος. Philo ὁ ποιήσας αὐτά. Ald. & *Rom.* ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος. 6 πρὸς πάντα οἰκεῖα] Complut. edit. Ald. & Philo De Gigantibus πρὸς πάντα οἰκεῖον. 19 οὐ προσελεύσῃ] Ald. edit. & Rom. οὐκ εἰσελεύσῃ. 21 λατρεύειν ἄρχοντι] Theodoretus qu. 25. τὸ Ἑβραϊκὸν, μολὸχ ἔχει, ϗ οἱ λοιποὶ δὲ ἑρμηνευταὶ τοῦτο τεθείκασι. 22 κοίτην γυναικός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. et *Rom.* cum Clem. Alex. Pædag. 2. 10. κοίτην γυναικείαν. Cyrillus De adorat. 8. lectionem codicis noſtri confirmat. 23 πᾶν τετράπουν] Complut. edit. πᾶν τετράποδον. μυσαρὸν γάρ ἐστι] Ald. edit. μυσαρόν ἐστι. Iſychius author eſt Aquilam tranſtuliſſe *inſectum*, & Symmachum *ineffabile*. 24 ἐξαποστελῶ] MS. Ox. & Rom. edit. ἐξαποστέλλω. Ald. ἀποστέλλω. Complut. edit. & Euſeb. De demonſtr. 4. cum codice noſtro conſentiunt. 25 ἐμιάνθη] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euſebio ἐξεμιάνθη. ϗ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτῶν δι' αὐτήν] MS. Ox. ϗ ἐπεσκεψάμην ἀδικίαν αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτήν. Euſebius ϗ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτῇ. ἐν τοῖς ἐγκαταλελειμμένοις, ἐπ' αὐτῆς] MS. Ox. Complut, edit. Ald. & Rom. cum Euſebio, τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς. 28 ὃν τρόπον προσώχθισε] Aq. ἐξῆρεν. Symm. ἐξήμεσεν. Theod. ἀπέβαλεν. 29 ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. 30 προστάγματά μου] Complut. edit. φυλάγματά μου. τῶν ἀνόμων] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. τῶν νομίμων. ἐγὼ κύριος] Complut. edit. Ald. et Rom. ὅτι ἐγὼ κύριος.

CAP. XIX.

2 λάλησον τῇ συναγωγῇ] Complut. edit. & Ald. λάλησον πάσῃ τῇ συναγωγῇ. 3 φοβείσθω] MS. Ox. φοβηθήσεσθε. 4 ἐπακολουθήσετε] Complut. edit. ἀκολουθήσετε. 5 δεκάτην] MS. Ox. δεκτά. 7 ἄθυτόν ἐστιν] Aq. ἀπόβλητόν ἐστιν. 8 ὁ δὲ ἔσθων αὐτὸ ἁμαρτίαν λήψεται] Complut. edit. οἱ δὲ ἐσθίωσι αὐτὸ ἁμαρτίαν λήψονται. 11 οὐ ψεύσεσθε, οὐ συκοφαντήσει] Ald. edit. ϗ οὐ ψεύσεσθε οὐδὲ συκοφαντήσει. τὸν πλησίον] Complut. edit. addit αὐτοῦ.

12 τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ὑμῶν] MS. Ox. τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Ald. edit. & Rom. τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 13 οὐχ ἁρπάσεις] Complut. edit. οὐχ ἁρπάξεις, & Rom. οὐχ ἁρπᾷ. τοῦ μισθίου] MS. Ox Compl. edit. Ald. & Rom. τοῦ μισθωτοῦ σου. 14 φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου] Complut. edit. et Ald. φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος. 15 οὐ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου] Complut. edit. Ald. & Rom. οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου. Schol. Ἄλλος φησὶ, οὐ δοξάσεις πρόσωπον μεγάλου. 16 οὐκ ἐπισύστῃ ἐφ' αἵματι] Complut. edit. οὐκ ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἵματι. Ald. & Rom. οὐκ ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἷμα. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος. 18 ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 19 τὰ κτήνη σου] Ald. edit. καὶ τὰ κτήνη σου. κατασπερεῖς διάφορον] Ald. edit. κατασπερεῖς δίφορον. 20 αὕτη οἰκέτις] Complut. edit. & Rom. αὐτὴ ἦν οἰκέτις. οὐκ ἀπηλευθερώθη] Complut. edit. οὐκ ἐλευθερώθη. 22 περὶ τῆς ἁμαρτίας] Ald. edit. addit αὐτοῦ. ἡ ἁμαρτία] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 23 εἰσέλθητε] Cyrillus De adorat. εἰσέλθῃς. ξύλον βρώσιμον] Philo περὶ φυτουργίας, ξύλον βρώσεως. καὶ περικαθαριεῖτε] Apud Cyrillum deest καί. Schol. οἱ λοιποὶ φασι, ἀκροβυστιεῖτε. Nobilius legendum conjicit ἀκροβυστιεῖτε. ὁ καρπὸς αὐτοῦ] Philo τὸν καρπὸν αὐτοῦ. 25 φάγεσθε τὸν καρπόν] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ἐγὼ κύριος. μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων] Sic in omnibus exemplaribus; quid si μὴ ἔσθετε αἷμα ἐπὶ (vel μετὰ) τῶν κρεῶν; Schol. Ἄλλος, οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ αἵματος, Nobilius legendum conjicit ἐπὶ τοῦ αἵματος. ὀρνιθοσκοπηθήσεσθε] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ὀρνιθοσκοπήσεσθε. 27 οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν] Aq. οὐ περικυκλώσετε τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Symm. οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Theodor. οὐ ποιήσετε τὸ φαὰθ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Schol. σισόη ἐστὶν ὁ κρώβυλος· πλέγμα δὲ ἦν τοῦτο ὅπερ ἕλληνες ἐπλέκοντο ὡς χρονικὸν ἀνάθεμα, καὶ μᾶλλον Σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσιν. Cyprianus σισόην interpretatur, *cirrum*. Procopius, *Non radetis in orbem vultum capitis vestri: hac interpretatio est Symmachi, at LXX interpretes ita interpretati sunt præsentem versum, non in rotundum attondebitis comam.* φθερεῖτε τὴν ὄψιν] Cyprianus *effigiem* interpretatur. Isychius *faciem*. 29 ἐμπλησθήσεται ἀνομίας] MS. Ox. πλησθήσεται ἀνομίας, Complut. edit. Ald. & Rom. cum Clem. Alexandr. Pædag. 3. 3. πλησθήσεται ἀνομίας. Isychius author est LXX interpretes pro ἀνομίας legisse πορνείας. 31 οὐ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε] Schol. Ἄλλος φησὶ, μὴ ἐκκλίνητε πρὸς τοὺς θελητὰς καὶ τοὺς γνώστας. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος, & sic statim infrá. 32 ἐξαναστήσῃ] MS. Ox. ἐξαναστήσεις. Philo de Cherubin ἀναστήσῃ. πρόσωπον πρεσβυτέρου] MS. Ox. πρόσωπον πρεσβύτου. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 34 προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς] MS. Ox. προσπορευόμενος ἐν ὑμῖν. ὅτι προσήλυτοι] MS. Ox. ὅτι πάροικοι. ἐγενήθητε] Complut. edit. ἦτε. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 36 σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος] MS. Ox. σταθμία καὶ μέτρα δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος. Complut. edit. σταθμία δίκαια, καὶ μέτρα δίκαια, καὶ χοῦς δίκαιος. Philo De rerum divinarum hærede lectionem codicis nostri confirmat. 37 φυλάξασθε πάντα τὸν νόμον μου] Complut. edit. φυλάττετε πάντα τὰ νόμιμά μου. Ald. edit. φυλάξετε πάντα τὸν νόμον μου. Rom. φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου. καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου] In Complut. edit. deest vox πάντα. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος.

CAP. XX.

2 καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λαλήσεις] MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo De adorat. 7. addunt λέγων. Complut. edit. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λέγων. ἢ τῶν προσγεγενημένων] Rom. edit. ἢ ἀπὸ τῶν γεγενημένων· Reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis nostri confirmant. δῷ ἀπὸ τοῦ σπέρματος] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, δῷ τοῦ σπέρματος. 3 τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μοι] Complut. edit. τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον μοι. 4 ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς] MS. Ox. ἀποκρύψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς. Schol. Ἄλλος, ἐὰν κρύψει κρύπτωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς. τοῦ σπέρματος] Ald. edit. ἐκ τοῦ σπέρματος. μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν] Ald. edit. & Rom. τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν. 5 ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτόν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτούς. εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν] MS. Ox. εἰς τὸν ἄρχοντα ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. καὶ ἔσεσθε ἅγιοι] MS. Ox. καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, & Complut. edit. καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι. ὅτι ἐγὼ ὁ κύριος, ὁ θεὸς ὑμῶν ἅγιός εἰμι] Complut. edit. Ald. & Rom. ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 8 ἐγὼ κύριος ὑμῶν] In Complut. edit. Ald. & Rom. abest ὑμῶν. 9 κακῶς εἴπῃ] Schol. Ἄλλος φησὶ, καταράσηται. 10 ἄνθρωπος ὃς ἂν] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἄν. Ald. edit. Ἄνθρωπος ὃ ἄν. Rom. edit. cum codice nostro concordat. τοῦ πλησίον] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. θανάτῳ θανατούσθησαν] MS. Ox. & Ald. edit. θανάτῳ θανατούσθω. 11 ἐάν τις κοιμηθῇ] MS. Ox. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν κοιμηθῇ. Ald. edit. & Rom. καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ. 12 ἠσεβήκασι γάρ, ἔνοχοί εἰσιν] MS. Ox. ἠσεβήκασι ἔνοχοί εἰσιν. Complut. et Ald. edit. ἠσέβησαν, ἔνοχοί εἰσιν. Rom. lectionem codicis nostri sequitur. 14 ἀνόμημά ἐστιν] MS. Ox. ἀνομία ἐστιν, & sic rursus statim infrá. 15 ἀποκτενεῖτε] Complut. edit. καὶ ἀποκτενοῦτε. 17 ἁμαρτίαν κομιοῦνται] MS. Ox. ἁμαρτίαν αὐτῶν κομιοῦνται. Complut. edit. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται, & Ald. ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται: 18 ἀποκαθημένης] Complut. edit. ἀποκαθηρμένης, ut supra capite 15. mendosé. ἐξολοθρευθήσονται] Ald. edit. cum Philone de Profugis, ἐξολοθρευθήτωσαν. ἐκ τοῦ γένους] Complut. edit. Ald. & Rom. ἐκ τῆς γενεᾶς. 19 ἀπεκάλυψαν] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ἀπεκάλυψεν. ἁμαρτίαν ἀποίσονται] MS. Ox. & Complut. edit. ἁμαρτίαν αὐτῶν ἀποίσονται. 20 ὃς ἂν κοιμηθῇ] MS. Ox. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν κοιμηθῇ. μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ] MS. Ox. μετὰ γυναικὸς θείου αὐτοῦ. τῆς συγγενείας αὐτοῦ] MS. Ox. τοῦ θείου αὐτοῦ. ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται] MS. Ox. ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται, ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. 21 ὃς ἂν λάβῃ] MS. Ox. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν λάβῃ. Complut. edit. & Ald. καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν λάβῃ. ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται] Complut. edit. ἄτεκνοι θανοῦνται. Schol. ἀντὶ τοῦ οὐ λογισθήσεται τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τέκνα. Isychius author est Symmachum et Theodotionem vertisse *sine filiis erunt*. 22 καὶ τὰ κρίματά μου] Complut. edit. & Ald. πάντα τὰ κρίματά μου. ποιήσετε αὐτά] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ ποιήσετε αὐτά. προσοχθίσῃ ὑμᾶς] Vide supra, & corrige textum nostrum. Compl. edit. Ald. & Rom. προσοχθίσῃ ὑμῖν. 23 πορεύεσθε τοῖς νομίμοις] MS. Ox. πορεύεσθε νόμοις. Compl. edit. πορεύσεσθε ἐν τοῖς νομίμοις. οὓς ἐξαποστέλλω] MS. Ox. ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω. 24 γῆν ῥέουσαν γάλα] Ald. edit. γῆν ἥτις ἐστὶ ῥέουσα γάλα. 25 ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων] Complut. edit. & Ald. καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων. πετεινῶν τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν] Complut. edit. & Ald. πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ακαθάρτων, contra quam in hebraico fonte. 26 ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος.

CAP. XXI.

1 ἐν ταῖς ψυχαῖς] MS. Ox. ἐπὶ ψυχαῖς. μιανθήσεσθε] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 12. μιανθήσονται. 3 ἐπ' ἀδελφῇ] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἐπὶ τούτοις μιανθήσεσθε. οὐ μιανθήσεται] Rom. edit. cum Cyrillo, ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται. οὐ μιανθήσεται. Complut. edit. ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθήσεται. 5 οὐ ξυρήσετε] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo οὐ ξυρηθήσεσθε. 7 ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς] Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt οὐ λήψονται. ἅγιός ἐστι] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ὅτι ἅγιός ἐστι. 8 τὰ δῶρα] MS. Ox. & Complut. edit. τὰ γὰρ δῶρα. οὗτος προσφέρει] MS. Ox. αὐτὸς προσφέρει. κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς] Ald. edit. κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 10 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν] MS. Ox. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ. τοῦ χριστοῦ καὶ τετελειωμένου] MS. Ox. τῆς χρίσεως καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας. Complut. edit. τοῦ χρίσματος καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια] Complut. edit. ἐνδύσασθαι τὰ ἅγια. οὐκ ἀποκιδαρώσει] MS. Ox. οὐκ ἀπομιτρώσει. Schol. Ἄλλος φησὶ, οὐκ ἀπομιτρώσει, quod & à Cyrillo expositionis gratiâ additum est ἤτοι οὐκ ἀπομιτρώσει. καὶ τὰ ἱμάτια] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 12 οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον] Ald. edit. οὐ βεβηλώσει τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον. ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτῷ] Aq. ὅτι ἀφόρισμα ἔλαιον ἀλείμματος θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Symm. ὅτι ἄθικτον ἔλαιον τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Theod ὅτι τὸ ναζὲρ ἔλαιον τὸ χριστὸν παρὰ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, Euseb. De demonstr. Evangel. lib. 7. 13 ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ] MS Ox. ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ. 16 ἐλάλησε] MS. Ox. εἶπε. 17 τινὶ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος] MS. Ox. ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ μῶμον. προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτοῦ τῷ θεῷ. 18 πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ] MS. Ox. ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ. Rom. edit. πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἐστιν. κολοβόῤῥιν] Complut. edit. κολοβόχειρ. 20 ἔφηλος] Complut. edit. ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς. Schol. ἔφηλος, ἀῤῥώστημα καταμιλαίνειν εἶδος τὴν ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μετώποις· πτίλλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων. 21 πᾶς ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος] MS. Ox πᾶς ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος. οὐ προσεγγιεῖ] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo οὐκ ἐγγιεῖ. θυσίας τοῦ θεοῦ σου] MS. Ox. θυσίας τῷ θεῷ σου. Complut. edit. θυσίας κυρίῳ προσενεγκεῖν] In MS. Ox. & Complut. edit. desunt illa τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ. Ald. & Rom. agnoscunt, & in Ald. additur αὐτοῦ. 23 πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται] MS. Ox. εἰς τὸ καταπέτασμα οὐκ εἰσελεύσεται. οὐκ ἐγγιεῖ] MS. Ox. οὐ προσελεύσεται. οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. Ald. οὐ βεβηλώσει τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ὅτι ἐγὼ κύριος.

CAP. XXII.

2 ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν] Complut. edit. ὅσα ἂν ἁγιάζουσιν. 3 ἀπ' ἐμοῦ] MS. Ox. ἀπὸ προσώπου μου. ἀκαθαρσία ἐπ' αὐτῷ] Rom. edit. cum Cyrillo, ἀκαθαρσία ἐπ' αὐτῷ ᾖ. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 4 καὶ οὗτος λεπρὸς ἢ γονοῤῥυής] Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονοῤῥυεῖ. 5 ὅστις ἂν ἅψηται] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἢ ὅστις ἂν ἅψηται. ἐπ' ἀνθρώπῳ] Complut. edit. ἢ ἐπ' ἄνθρωπον. Ald ἢ ἀπὸ ἀνθρώπου. ἐν ᾧ μιανεῖ] Cyrillus ἐν ᾧ μιαίνει. 6 ἅψηται αὐτῶν] MS. Ox. & Complut edit. ἅψηται αὐτοῦ. 7 καθαρὸς ἔσται] Ald. edit. ἀκάθαρτος ἔσται, malé. φάγεται τῶν ἁγίων] Complut. edit. φάγεται ἀπὸ τῶν ἁγίων. 8 οὐκ ἔδεται] MS. Ox. Complut. Ald. & Rom. cum Cyrillo, οὐ φάγεται. μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς] Complut. edit. μιανθῆναι ἐν αὐτῷ. 9 καὶ φυλάξουσι] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ φυλάξονται. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτούς] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 10 ἀλλογενὴς οὐ φάγεται] MS. Ox. & Complut. edit. ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται, & sic statim infrá. 11 οὗτος φάγεται] Complut. edit. αὐτὸς φάγεται. ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. cum Cyrillo, τὸν ἄρτον αὐτοῦ. φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. φάγονται τὸν ἄρτον αὐτοῦ. 12 τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων] MS. Ox. τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἁγίων. Rom. edit. τῶν ἀπαρχῶν ἁγίου. οὐ φάγεται] Cyrillus οὐκ ἔδεται. 13 ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον] MS. Ox. ἐπαναστρέψει εἰς τὸν οἶκον. Complut. edit. καὶ ἐπαναστρέψῃ ἐπὶ τὸν οἶκον πατρικόν] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτῆς. 15 ἃ αὐτοὶ προσφέρουσι] MS. Ox. ἃ αὐτοὶ ἀφορίζουσι. Complut. edit. ἃ αὐτοὶ ἀναφέρουσι. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσι, fortè ἀφορίζουσι. 18 πάσῃ συναγωγῇ] MS. Ox. Complutens. edit. & Cyrillus De adorat. 11. addunt υἱῶν. ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων] Clementis codex, ἢ ἀπὸ τῶν προσκειμένων προσηλύτων. Complut. edit. καὶ ἀπὸ τῶν προσκειμένων. τῷ θεῷ εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τῷ κυρίῳ εἰς ὁλοκαύτωμα. 20 ὅτι οὐ δεκτὸν ὑμῖν ἐστιν] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν. 21 προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου] MS. Ox. προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου. εὐχὴν κατὰ αἵρεσιν ἐν ταῖς ἑορταῖς] MS. Ox. Complutens. edit. & Rom. cum Cyrillo, εὐχὴν ἢ κατὰ αἵρεσιν ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς. 22 ἢ λειχῆνας ἔχοντα] Complut. edit. ἢ λιχῆνας ἔχοντα. ταῦτα τῷ κυρίῳ] Cyrillus, ταῦτα τῷ θεῷ. εἰς κάρπωσιν] MS. Ox. εἰς ὁλοκαύτωμα. 23 οὐ προσδεχθήσεται] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, οὐ δεχθήσεται. 24 καὶ ἐκτετμημένον] MS. Ox. Complutens. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, καὶ ἐκτομίαν. οὐ προσάξετε] MS. Ox. & Rom. edit. οὐ προσάξεις. 25 ὅτι φθαρτά ἐστιν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ὅτι φθάρματά ἐστιν. 27 ὑπὸ τὴν μητέρα] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 28 ἢ τὰ παιδία αὐτῆς οὐ σφάξεις] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, καὶ τὸ παιδίον αὐτῆς οὐ σφάξετε. 29 θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης κυρίῳ] MS. Ox. θυσίαν αἰνέσεως τῷ κυρίῳ.

30 αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ] Complut. edit. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. οὐκ ἀπολείψετε] MS. Ox. οὐ καταλείψετε. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος. 31 καὶ φυλάξεσθε] Complut. edit. φυλάξεσθε. ποιήσετε αὐτάς] MS. Ox. & Complut. edit. addunt ἐγὼ κύριος. 32 τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου] MS. Ox. τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον. 32 ἐγὼ κύριος] Clementis codex & Compl. edit. τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου.

CAP. XXIII.

1 καὶ εἶπε κύριος] Complut. edit. et Ald. καὶ ἐλάλησε κύριος. 3 πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. 6 τοῦ μηνὸς τούτου] Ald. edit. τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. 8 προσάξετε ὁλοκαυτώματα] Complut. edit. προσάξετε ὁλοκαύτωμα. 10 καὶ θερίζητε] Complut. edit. καὶ θερίσητε. καὶ οἴσετε τὰ δράγματα] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 17. καὶ οἴσετε τὸ δράγμα. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, Quòd ſomnia à Deo mittantur, lectionem codicis noſtri confirmant. Idem tamen in Numeros legit καὶ οἴσετε δραγμάτων. 11 ἐπαύριον τῆς πρώτης] Ald. edit. addit τῶν σαββάτων. ἀνοίσει αὐτά] Rom. edit. cum Cyrillo ἀνοίσει αὐτό. 12 φέρητε τὸ δράγμα] MS. Ox. ἀφορίζητε τὸ δράγμα. 13 ἀναπεποιημένης] Cyrillus in Numeros, & De ador. 17. ἀναπεποιημένην. θυσία τῷ κυρίῳ] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo, θυσίαν τῷ κυρίῳ. ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. καὶ σπονδή] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, καὶ σπονδήν. 14 δῶρα τοῦ θεοῦ] Rom. edit. cum Cyrillo δῶρα τῷ θεῷ. 15 ἀριθμήσετε ὑμεῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἀριθμήσετε ὑμῖν. Cyrillus De adorat. 17. & Theodoretus qu. 32 cum codice noſtro conſentiunt. 15 τοῦ ἐπιθέματος] MS. Ox. cum Theodoreto τοῦ ἀφορίσματος. Schol. Ἄλλος φησὶ, ἀφορίσματος. ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους] Complut. edit. & Ald. ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις, & MS. Ox. ἑπτὰ ἑβδομάδας ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις. 17 ἄρτους ἐπίθεμα] MS. Ox. ἄρτους ἀφορισμάτων. ἔσονται] MS. Ox. Ald. edit. cum Cyrillo De adorat. 17. ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ] MS. Ox. πρωτογεννήματα τῷ κυρίῳ. 18 ἐκ βουκολίων] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐκ βουκολίου. Cyrillus cum codice noſtro conſentit. ἔσονται ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. & Rom. καὶ ἔσονται ὁλοκαύτωμα, & Cyrillus καὶ ἔσονται εἰς ὁλοκαύτωμα. 19 ποιήσουσι χίμαρον] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ποιήσετε χίμαρον. εἰς θυσίαν σωτηρίου] MS. Ox. εἰς θυσίαν εἰρηνικῶν. τοῦ πρωτογεννήματος] Complut. edit. τῶν πρωτογεννημάτων, & ſic ſtatim infrá. 20 ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐναντίον κυρίου] MS. Ox. ἀφοριεῖ αὐτὰ ὁ ἱερεύς. ἐπίθεμα] MS. Ox. ἀφόρισμα. ἅγια ἔσονται] MS. Ox. ἁγιασθήσονται, & Ald. edit. ἅγιοι ἔσονται. 21 καλέσετε ταύτην] Ald. edit. καλέσετε αὐτήν. κλητή] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo κλητήν. 22 ὑπολείψῃ] MS. Ox. & Complut. edit. καταλείψεις. Rom. ὑπολείψεις. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 24 μνημόσυνον σαλπίγγων] Schol. ἢ τῆς σκηνοπηγίας. Cyrillus De adorat. 17. σαλπίγγων addit αἰώνιον. κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ. 25 λατρευτόν] Schol. Ἄλλος φησὶ, δουλευτόν. προσάξετε ὁλοκαύτωμα] Cyrillus προσάξετε ὁλοκαυτώματα. 27 προσάξετε ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo & Athanaſio tom. 1. 967. προσάξετε ὁλοκαυτώματα. 28 πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε] MS. Ox. addit ἐν αὐτῇ. 32 ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας] Ald. edit. & Theodor. qu. 32. ἀπὸ ἑσπέρας ἕως δεκάτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας. 35 πρώτη κλητὴ ἁγία] Complut. edit. πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, & Ald. πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται. 36 καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Theodor. καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα. ἐξόδιόν ἐστι] Theodoretus τὸ δὲ ἐξόδιον τὸ τέλος σημαίνει τῶν ἑορτῶν. 37 ἑορταὶ τῷ κυρίῳ] MS. Ox. & Complut. edit. ἑορταὶ κυρίου. ἃς καλέσετε] Ald. edit. addit αὐτάς. καρπώματα τῷ κυρίῳ ὁλοκαρπώματα] Complut. edit. κάρπωμα τῷ κυρίῳ ὁλοκαύτωμα. 39 τοῦ ἑβδόμου τούτου] In Complut. edit. deeſt τούτου. τὰ γεννήματα] Compl. edit. πάντα τὰ γεννήματα. 40 λήψεσθε τῇ πρώτῃ] Complut. edit. & Ald. λήψεσθε ἑαυτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. Rom. edit. cum Cyrillo λήψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. ὡραῖον] Schol. Ἄλλοι, ἔνδοξον. κάλλυνθρα] Cyrillus κάλλυντρα. Schol. Ἄλλος φησὶ, βάϊα. ξύλων δασέων] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ξύλου δασέος. εὐφρανθῆναι] Ald. edit. cum Cyrillo, καὶ εὐφρανθήσεσθε. ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. 42 κατοικήσει ἐν σκηναῖς] MS. Ox. & Complut. edit. κατοικήσουσιν ἐν σκηναῖς. 44 τὰς ἑορτὰς τοῦ κυρίου] Ald. edit. addit τοῦ θεοῦ.

CAP. XXIV.

2 ἔλαιον ἐλάϊνον] In MS. Ox. & apud Cyrillum De adorat. 10. deeſt ἐλάϊνον. καῦσαι λύχνον διαπαντός] MS. Ox. ἵνα καίηται λύχνον (fortè λύχνος, vel καίωνται λύχνοι) διαπαντὸς ἔσωθεν. 4 καύσετε τοὺς λύχνους] Complut. edit. καύσουσι τοὺς λύχνους. ἕως πρωΐ] Rom. edit. cum Cyrillo, ἕως εἰς τὸ πρωΐ. 6 ἐπιθήσετε αὐτούς] Complut. edit. ἐπιθήσεις αὐτούς. 7 ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα] MS. Ox. & Compl. edit. ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θέμα, & Ald. ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ ἓν θέμα. λίβανον καθαρόν] In Complut. edit. deeſt καθαρόν. καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα] Complut. edit. & Ald. καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι. 8 προθήσεται] Complut. edit. προθήσετε, Ald. & Rom. cum Cyrillo lib. 9. De adorat. προθήσεται, qui tamen lib. 10. legit προθήσετε. ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] MS. Ox. & Complut. edit. παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Vide Cyrillum De adorat. 9. & 10. prout etiam de iis ſupra, καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι &c. διαθήκην αἰώνιον] MS. Ox. & Complutenſ. edit. διαθήκη αἰώνιος. 9 τοῦτο αὐτῶν] Complut. edit. & Ald. τοῦτο αὐτῷ. 11 τὸ ὄνομα κατηράσατο] Clementis codex τὸ ὄνομα κυρίου κατηράσατο. 12 καὶ ἀπέθεντο] Ald. edit. καὶ ἀπέθετο. ἐν φυλακῇ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. εἰς φυλακήν. διὰ προστάγματος] MS. Sarravii ἀπὸ προστάγματος. 15 λάλησον καὶ ἐρεῖς] MS. Ox. λαλήσεις καὶ ἐρεῖς. ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεόν] MS. Sarravii, Complut. edit. & Ald. ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ. Iſychius author eſt LXX. geminâſſe vocem ἄνθρωπος, *Homo, homo quicunque maledixerit Deo*, Aquilam verò reddidiſſe, *vir quando blaſphemaverit Deum ſuum*, & Symmachum, *homo qui detraxerit Deo ſuo.* Philo tamen De vita Moyſis lib. 2. cum Origene & Theodoreto, Εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς, lectionem codicis noſtri confirmat. ἁμαρτίαν λήψεται] MS. Sar. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται. 16 λίθοις λιθοβολείτω] MS. Ox. λιθοβολίᾳ λιθοβολείτω, & Compl. λίθοις λιθοβολείτωσαν. πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραήλ] In Complut. edit. & Ald. deeſt vox Ἰσραήλ. τελευτάτω] MS. Ox. θανάτῳ τελευτάτω. 17 ἄνθρωπος ἐὰν πατάξῃ ψυχήν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχήν, & Ald. ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ πᾶσαν ψυχήν. καὶ ἀποθάνῃ] In MS. Sar. hæ voces obelo notantur. 18 πατάξῃ κτήνους καὶ ἀποθάνῃ] In MS. Sar. deſunt illa καὶ ἀποθάνῃ. Complut. edit. πατάξῃ ψυχὴν κτήνους καὶ ἀποθάνῃ. ἀποτισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς] MS. Ox. & Sar. ἀποτισάτω αὐτὸ ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, & in MS. Sar. vox αὐτὸ, aſteriſco notatur. 19 καὶ ἐάν τις δῷ] MS. Ox. καὶ ἐὰν ἄνθρωπος δῷ. τῷ πλησίον] MS. Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ. 20 δοθήσεται αὐτῷ] MS. Sar. ſub aſteriſco addit καὶ ὁ τύπτων κτῆνος ἀποτισάτω αὐτὸ, & pro δοθήσεται, legit δώσει. MS. Ox. ſimiliter δοθήσεται αὐτῷ addit καὶ ὁ τύπτων κτῆνος ἐπὰν ἀνέλῃ, ἀποτισάτω αὐτό. 21 πατάξῃ ἄνθρωπον καὶ ἀποθάνῃ] In MS. Sar. illa καὶ ἀποθάνῃ, obelo notantur. 22 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. & Ald. ὅτι ἐγὼ κύριος. 23 ἐλιθοβόλησαν] MS. Ox. & Complut. edit. κατελιθοβόλησαν. ἐν λίθοις] In MS. Sar. Compl. edit. & Ald. deeſt præpoſitio ἐν, & λίθοις in MS. Ox. & Ald. edit. additur πᾶσα συναγωγή. συνέταξε] MS. Ox. ἐνετείλατο.

CAP. XXV.

2 ἐὰν εἰσέλθητε] Ald. edit. & Rom. ὅταν εἰσέλθητε, MS. Sar. & Ox. Complut. edit. & Cyrillus in Leviticum & De adorat. 17. ἀναπαύσητε τὴν γῆν. ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur. 3 τεμεῖς τὴν ἄμπελόν σου] MS. Ox. τεμεῖς τὸν ἀμπελῶνα σου, & ſic rurſus ſtatim infra. 4 ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ] Cyrillus De adorat. 17. addit ὑμῶν. 5 τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου] MS. Ox. τὰ αὐτόματα τοῦ ἀμητοῦ σου. τοῦ ἁγιάσματος] Schol. Ἄλλος φησὶ, τῆς ναζιραίας. Τὸ Σαμαρειτικὸν, τῶν χέρσων. 6 καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς] MS. Sar. addit σου, & MS. Ox. ὑμῶν. τῷ παροίκῳ] MS. Sar. addit σου. 7 πᾶν τὸ γέννημά σου] MS. Sar. πᾶν τὸ γέννημα αὐτῆς. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 17. πᾶν τὸ γέννημα αὐτοῦ. 8 καὶ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες] MS. Sar. καὶ ἔσονταί σοι ἡμέραι ἑπτὰ ἑβδομάδες. 9 καὶ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ] Complut. edit. καὶ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνήν. Ald. καὶ διαγγελεῖται σάλπιγγος φωνή, MS. Sar. & Rom. διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ. MS. Ox. & Cyrillus De adorat. 17. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur. τοῦ ἱλασμοῦ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Theodoreto qu. 35. τοῦ ἐξιλασμοῦ. 10 τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo in Leviticum, & De adorat. 17. τὸ ἔτος τὸν πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν. MS. Sar. & Complut. edit. cum codice noſtro conſentiunt. In MS. Ox. deeſt vox ἐνιαυτόν. Vacat enim hoc loco prout paulo infra, ἐνιαυτὸς, quæ ex alia verſione in textum irrepſiſſe videntur. ἀπελεύσεται εἰς ἕκαστος] MS. Ox. et Sar. cum Ald. edit. ἀπελεύσεται ἕκαστος. Complut. edit. ἀπελεύσεσθε ἕκαστος. Rom. edit. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. εἰς τὴν πατρίδα] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo in Levit. & De adorat. 17. εἰς τὴν πατριάν. ἀπελεύσεσθε] Cyrillus De adorat. 17. ἀπελεύσεται. 11 οὐδὲ μὴ ἀμήσητε] Rom. edit. οὐδὲ ἀμήσητε. MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Philone De profugis lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς] In MS. Sar. vox ἀναβαίνοντα obelo notatur. 12 ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστίν] *MS*. Sar. ὅτι ἀφέσεως σημασία αὕτη. 13 ἐπανελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ] Compl. ἐπανελεύσετε ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. Rom. ἐπανελεύσεται εἰς τὴν ἔγκλησιν αὐτοῦ. MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri confirmant. 14 ἀποδῷ] MS. Ox. Complut. edit. ἀποδῷς. ἄνθρωπος τὸν πλησίον] MS. Sar. addit αὐτοῦ. 15 κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γεννημάτων] Ald. edit. κατὰ ἀριθμὸν τῶν γεννημάτων. 16 ὅτι ἀριθμὸν γεννημάτων αὐτοῦ] In MS. Sar. deeſt αὐτοῦ. οὕτως ἀποδώσεταί σοι] Ald. edit. αὐτὸς ἀποδώσεταί σοι. 17 ἄνθρωπος τὸν πλησίον] MS. Sar. & Complutenſ. edit. addunt αὐτοῦ. φοβηθήσῃ] Complut. edit. φοβήσῃ. ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 18 ποιήσετε πάντα] In MS. Sar. vox πάντα obelo notatur. πάσας τὰς κρίσεις μου] In MS. Sar. vox πάσας obelo notatur. MS. Ox. & Ald. edit. καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου. φυλάξασθε] MS. Sar. φυλάξεσθε. 20 ἑβδόμῳ τούτῳ] In MS. Sar. deeſt τούτῳ. 21 ἀποστελῶ] Ald. edit. & Rom. ἀποστέλλω. 22 ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γέννημα] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. cum Theodoreto qu. 35. ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ γεννήματα. 23 οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν] Ald. edit. οὐ πραθήσεται εἰς βεβήλωσιν. 25 πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ] In MS. Sar. illa ὁ μετὰ σοῦ obelo notantur. 25 ἀγχιστεύων ἐγγίζων ἔγγιστα αὐτοῦ] MS. Sar. ἀγχιστεύων αὐτῷ ἔγγιστα αὐτῷ. MS. Ox. & Rom. edit. ἀγχιστεύων ὁ ἐγγίζων αὐτῷ. Compl. edit. ἀγχιστεύων ἢ ὁ ἐγγίζων αὐτοῦ. Ald. ἀγχιστεύων ὁ ἔγγιστα αὐτῷ. 26 καὶ εὐπορηθῇ τῇ χειρί] MS. Sar. addit αὐτοῦ. τὸ ἱκανὸν, λύτρα αὐτοῦ] MS. Ox. τὸ ἱκανὸν τῇ λυτρώσει αὐτοῦ. 27 ἀπέδοτο αὐτό] In *MS*. Sar. deeſt αὐτό. καὶ ἀπελεύσεται] Complut. edit. & Ald. καὶ ἐπανελεύσεται. 28 εὐπορηθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ] MS. Ox. εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, & Complut. edit. εὐπορῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ. ἔσται ἡ πρᾶσις] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. addunt αὐτοῦ. τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως] MS. Ox. & Complut. edit. τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως. 29 ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς] MS. Ox. ἐνιαυτὸς ἡμερῶν τῇ πράσει αὐτῆς, ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. In *MS*. Sar. deſunt illa τῇ πράσει αὐτῆς, & pro ἡμερόδεκτον ſcribitur ἡμερόλεγδον. Compl. edit. Ald. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 31 λογισθήτωσαν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, λογισθήσονται. διαπαντὸς ἔσονται] Ald. edit. addit αὐταί. 33 καὶ ὃς ἂν λυτρωσάμενος] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ ὃς ἂν λυτρώσηται. *MS*. Sar. lectionem codicis noſtri confirmat. ἡ διάπρασις αὐτῶν] In *MS*. Sar. Complut. edit. et Ald. deeſt αὐτῶν. κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ] MS. Ox. et Sar. cum Complut. edit. αὕτη ἡ κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ, et in *MS*. Sar. voces αὕτη ἡ aſteriſco notantur. 34 κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν] *MS*. Ox. κατάσχεσις αἰωνία αὕτη αὐτῶν ἐστιν, *MS*. Sar. κατάσχεσις αἰωνία αὐτῶν ἐστιν. Complut. edit. & Ald. κατάσχεσις αἰώνιος τοῦτο αὐτῶν ἐστιν. 35 πένηται ὁ ἀδελφός σου] Rom. edit. ὁ ἀδελφός σου, ὁ μετὰ σοῦ. In *MS*. Ox. et Sar. cum Complut. edit. deſunt illa, ὁ μετὰ σοῦ. ταῖς χερσί] *MS*. Sar. et Complut. edit. addunt αὐτοῦ. ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ] In *MS*. Sar. illa, μετὰ σοῦ, obelo notantur. 36 οὐδὲ ἐπὶ πλήθει] *MS*. Ox. οὐδὲ πλεονασμόν. φοβηθήσῃ τὸν θεόν] *MS*. Ox. φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου. ἐγὼ κύριος] In *MS*. Sar. hæ voces obelo notantur, & in Complut. edit. abſunt. 38 ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός] *MS*. Ox. ὥστε εἶναί μου ὑμῶν θεόν. 40 ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί] Complut. edit. ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως

ἀπὸ σοί. 41 ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει] Compl. edit. ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει ἀπὸ σοῦ αὐτός. In *MS*. Sar. illa τῇ ἀφέσει obelo notantur. εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ] MS Ox. addit καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 42 οὐ πραθήσεται] Complut. edit. οὐ πραθήσονται. 43 φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου] In *MS*. Sar. & Complut. edit. deest vox κύριον. 44 παῖς καὶ παιδίσκη] *MS*. Sar. παῖς σου καὶ παιδίσκη σου. ὅσοι κύκλῳ σου εἰσίν] MS. Ox. τῶν κύκλῳ σου. 45 τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν] MS. Ox. τῶν παροικούντων ἐν ὑμῖν. καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν] Complut. edit. καὶ ἀπὸ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν τῶν μεθ' ὑμῶν. ὅσοι ἂν γένωνται] Fortè, ὅσοι ἂν γεννῶνται. 46 τοῖς τέκνοις ὑμῶν] MS. Ox. τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. κατόχιμοι εἰς τὸν αἰῶνα] *MS*. Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοὺς καταδουλώσεσθε. οὐ κατατενεῖ] Ald edit. & Rom. addunt αὐτόν. *S*chol. οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις· Ἄλλος φησὶ, οὐ παιδεύσει ἐν αὐτῷ ἐμπαιγμῷ. 47 ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου] *MS*. Sar. addit sub asterisco μετὰ σοῦ. 48 μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ] In *MS*. Sar. vox αὐτῷ obelo notatur. Complut. edit. et Ald. μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτόν. 49 ἐκ τῆς φυλῆς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ] In omnibus exemplaribus desunt illa τῆς σαρκός. λυτρῶται αὐτόν] *MS*. Sar. Complut. edit. & Ald. λυτρώσεται αὐτόν. Rom. edit. lectionem codicis nostri sequitur. ταῖς χερσί] *MS*. Ox. et Sar. cum Complut. edit. addit αὐτοῦ. λυτρώσηται ἑαυτόν] Ald. edit. λυτρώσεται ἑαυτόν. Rom. edit. λυτρῶται ἑαυτόν. In *MS*. Sar. vox ἑαυτὸν obelo notatur. 50 ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ] Ita & MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἀργύριον τῆς πράσεως] MS. Ox. ἀργύριον τῆς πραθέσεως. ὡς μισθίου] Compl. edit ὡς ἡμέρα μισθίου. Ald. ὡς ἡμέρα μισθωτοῦ. In *MS*. Sar. ordo verborum paulo diversius est, ἔτος ἐξ ἔτους ὡς ἡ ἡμέρα μισθίου ἔσται μετ' αὐτοῦ. *S*chol. Ἄλλος φησὶ, καθάπερ ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ. 51 ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ] MS. Ox. ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς κτήσεως αὐτοῦ, 54 ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἐνιαυτῷ] *MS*. Ox. & Sar. cum Rom. edit. ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει. Compl. edit. & Ald. καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει. 55 οἰκέται] Rom. οἰκέται εἰσί. In *MS* Sar. Complut. edit. & Ald. deest εἰσὶν prout in nostro. παῖδές μου οὗτοί εἰσιν] In *MS*. Sar. vox οὗτοι obelo notatur. Ald. edit. παῖδές μου αὐτοί εἰσιν.

CAP. XXVI.

1 ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς] In *MS*. *S*ar. deest αὐτοῖς. οὐδὲ γλυπτά] MS. Ox. & Sar. οὐδὲ γλυπτόν. προσκυνῆσαι αὐτῷ] *MS*. *S*ar. προσκυνῆσαι αὐτόν. ἐγώ εἰμι κύριος] *MS*. *S*ar. & Complut. edit. cum Ambrosio ἐγὼ κύριος. 3 Ἐὰν τοῖς προστάγμασι] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. 7. ἐὰν ἐν τοῖς προστάγμασι. φυλάσσησθε] Complutens. edit. cum Ambrosio φυλάξησθε. Cyrillus, φυλάζησθε. 5 ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητόν] MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo & Ambrosio, ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητόν. illis καὶ κατοικήσετε μετ' ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, Ald. edit. & Rom. addunt καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν, quæ in *MS*. Ox & *S*ar. & Complut. edit, desiderantur. ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ] Complut. edit. cum Ambrosio 7 ἐναντίον ὑμῶν ἐν φόνῳ. 8 πέντε ἑκατόν] MS. Ox. πεντήκοντα ἑκατόν· atque ita LXX vertisse author est Isychius. ἑκατὸν ὑμῶν] Complut. edit cum Ambrosio ἑκατὸν ἐξ ὑμῶν. 9 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς] Ald. edit. καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς, quæ reliqua exemplaria non agnoscunt. 10 φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν] Complut. edit. cum Ambrosio φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν. 11 θήσω τὴν διαθήκην μου] *MS*. Sar. Complut. edit. & Rom. θήσω τὴν σκηνήν μου. Isychius author est LXX reddidisse *testamentum*. 12 ἐμπεριπατήσω] Philo De nominum mutatione περιπατήσω. ἔσεσθέ μοι λαός] Complut. edit. ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν. 13 ἐγώ εἰμι κύριος] *MS*. *S*ar. & Ald. edit. ἐγὼ κύριος. 15 ὥστε διασκεδάσαι] *MS*. *S*ar. & Complut edit. cum Ambrosio addunt ὑμᾶς. 16 ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambrosio, καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς σπουδήν, & *MS*. *S*ar. καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς σπουδῇ. Ald. edit. & Rom. καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς. ἀπορίαν, τήν τε ψώραν] In *MS*. *S*ar. illa τήν τε ψώραν, obelo notantur. ἴκτερον] Rom. edit. ἴκτερα. σφακελίζοντας] Et sic Complut. edit. cum Ambrosio. *S*chol. σφακελίζοντα. Ἄλλος φησὶ, συντελοῦντα, ἐκτυφλοῦντα. τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν] In *MS*. *S*ar. vox ὑμῶν obelo notatur, & sic statim infra post ψυχήν. καὶ ἔδονται] *MS*. Ox. addit αὐτά. 17 οἱ μισοῦντες] MS. Ox. πάντες οἱ μισοῦντες. 18 παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις] Compl. edit. & Ald. cum Ambrosio παιδεῦσαι ὑμᾶς πληγαῖς ἑπτάκις. 19 οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν] Complut. edit. & Ald. cum Ambrosio οὐρανὸν ὡς σιδηροῦν. ὡσεὶ χαλκῆν] *MS*. *S*ar. ὡσεὶ χαλκόν. 20 ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν] In *MS*. *S*ar. vox ὑμῶν obelo notatur. 22 ἀποστελῶ] Rom. edit. ἀποστέλλω, contra fidem reliquorum omnium exemplarium. θηρία τὰ ἄγρια] In *MS* *S*ar. desunt τὰ ἄγρια. ἐξαναλώσει τὰ κτήνη] MS. Ox. & *S*ar. ἀναλώσει τὰ κτήνη. ὀλιγοστοὺς ποιήσει] Et ita *MS*. *S*ar. & Complut. edit. καὶ ἐρημωθήσονται] *MS*. Ox. & *S*ar. Complut. edit. & Ald. cum Ambrosio καὶ ἔρημοι ἔσονται. 23 παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύησθε] *MS*. Ox. & *S*ar. παιδευθῆτε ἀλλὰ πορεύησθε. πρός με πλάγιοι] In *MS*. Sar. desunt πρός με. 24 θυμῷ πλαγίῳ] *MS*. *S*ar. πλαγίως. *S*chol. Ἄλλος, ἐναντιώσει. τὸ Σαμαρειτικὸν, ἐμφιλονείκως. 25 εἰς χεῖρας ἐχθρῶν] *MS*. *S*ar. & Ald. edit. addunt ὑμῶν. 26 σιτοδείᾳ] MS. Ox. σιτοδοσίᾳ. ἀποδώσουσι] MS. Ox. ἀποδώσονται. ἐμπλησθῆτε] MS. Ox. ἐμπλησθήσεσθε. 27 καὶ πορεύησθε πλάγιοι] *MS*. *S*ar. & Rom. edit. καὶ πορεύησθε πρός με πλάγιοι. 30 καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν] Desunt hæc in Ald. edit. 32 ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν] In *MS*. *S*ar. vox ὑμῶν obelo notatur. 33 ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα] MS. Ox. ἐπιπονηρευομένη μάχαιρα. Complut. edit. διαπορευομένη μάχαιρα, & Ambrosius interpretatur *penetrans gladius*. 35 τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς] In Ald. edit. desunt hæc omnia. MS. Ox. post πάσας τὰς ἡμέρας, ante τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς interserit τῆς ζωῆς. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε] In *MS*. & *S*ar. vox ἔσεσθε obelo notatur. 35 καὶ εὐδοκήσει ἡ γῆ] In *MS*. *S*ar. Complut. edit. et Ald. cum Ambrosio desunt illa ἡ γῆ. ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν] Apud Theodoretum qu. 37. desunt illa, ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν. 36 ἐπάξω δειλίαν] Ald. edit. & Rom. ἐπάξω δουλείαν. MS. Ox. et *S*ar. et Complut. edit. (vide Ambrosium cum Theodoreto) ἐπάξω δειλίαν. 37 ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφόν] *MS*. *S*ar. et Complut. edit. cum Ambrosio addunt αὐτοῦ. 39 διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν, ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται] MS. Ox. et Complut. edit. cum Ambrosio διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν τακήσονται, et ante τακήσονται MS. Ox. interserit μετ' αὐτῶν. *MS*. *S*ar. διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τῶν πατέρων αὐτῶν μετ' αὐτῶν τακήσονται. 40 ὅτι παρέβησαν] *MS*. Sar. addit αὐτοί. 41 ἐν θυμῷ πλαγίῳ] In *MS*. Sar. vox θυμῷ obelo notatur. MS. Ox. πλαγίως. ἐντραπήσεται] MS. Ox. τραπήσεται. ἡ ἀπερίτμητος] Schol. Τὸ Σαμαρειτικὸν, ἡ ἀκρόβυστος. 42 τῆς διαθήκης Ἰακώβ] *MS*. *S*ar. τῆς διαθήκης μου Ἰακὼβ, & sic etiam ante Ἰσαὰκ & Ἀβραάμ præfigit μου. 43 ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ ἀπ' αὐτῶν] In *MS*.Sar. voces ἀπ' αὐτῶν obelo notantur. προσδέξονται] Schol. Τὸ Σαμαρειτικὸν, ἱλάσονται. προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν] Ald. edit. προσώχθισαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. 44 καὶ οὐδ' ὡς ὄντων] Complut. edit. cum Ambrosio καὶ οὕτως ὄντων. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] Et sic MS. Ox. *MS*. Sar. ὅτι ἐγὼ κύριος. 45 ἐξ οἴκου δουλείας] In *MS*. *S*ar. hæ voces obelo notantur. ἔναντι τῶν ἐθνῶν] MS. Ox. ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. ἐγώ εἰμι κύριος] *MS*. *S*ar. Complut edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. Vide Ambrosium. κρίματά μου καὶ προστάγματά μου] MS. Ox. & *S*ar. Complut. edit. et Ald. cum Ambrosio κρίματα καὶ προστάγματα absque pronomine.

CAP. XXVII.

2 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς] Ald. edit. ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, λέγων. Ὃς ἂν εὔξηται εὐχήν] MS. Ox. & *S*ar. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo De ador. 16. ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχήν. Theodoretus ad hæc verba, εὐχὴν καλεῖ τὴν ὑπόσχεσιν, οἱ πολλοὶ τάγμα προσαγορεύουσιν. Isychius author est, pro eo quod dictum est *votum fecerit*, Aquilam & Theodotionem transtulisse *superaverit*: Alius ex hebræo verterat *separaverit*. ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ] In *MS*. *S*ar. deest αὐτοῦ. MS. Ox. cum Theodoreto qu. 38. ὥστε δοῦναι τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. 3 ἔσται ἡ τιμή] *MS*. *S*ar. addit αὐτοῦ. ἕως ἑξηκοστοῦ ἔτους] MS. Ox. & *S*ar. Complut. edit. Ald. & *R*om. ἕως ἑξηκονταετοῦς. τῷ σταθμῷ] *MS*. Sar. τῷ σταθμίῳ, & MS. Ox. τῷ σίκλῳ. 4 τριάκοντα δίδραχμα] MS. Ox. addit ἀργυρίου. 5 ἕως εἰκοστοῦ ἔτους] MS. Ox. & Complut. edit. ἕως εἰκοσαετοῦς. *MS*. *S*ar. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἕως εἴκοσι ἐτῶν. ἔσται ἡ τιμή] *MS*. Sar. addit. αὐτοῦ. δέκα δίδραχμα] .MS. Ox. addit ἀργυρίου. 6 πέντε δίδραχμα ἀργυρίου] In *MS*. *S*ar. Rom. edit. & Cyrillo deest ἀργυρίου 7 ἀπὸ ἑξήκοντα ἐτῶν] *MS*. *S*ar. ἀπὸ ἑξήκοντα ἔτους. ἔσται ἡ τιμή] *MS*. *S*ar. & Rom. edit. addunt αὐτοῦ. ἐὰν δὲ θήλεια] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τῆς δὲ θηλείας. 8 τῇ τιμῇ] *MS*. *S*ar. & Ald. edit. addunt αὐτοῦ. στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως] *MS*. *S*ar. στήσεται αὐτὸν ἐναντίον τοῦ ἱερέως. τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, οὕτω τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. 9 ἀπ' αὐτῶν δῶρον] Ald edit. ὑπ' αὐτῶν δῶρον. 10 οὐκ ἀλλάξει αὐτό] MS. Ox. & *S*ar. addunt καὶ οὐκ ἀντερεῖ αὐτῷ, quæ in *MS*. Sar. asterisco notantur. ἀλλάσσων ἀλλάξῃ αὐτό] In *MS*. *S*ar. deest αὐτό. καὶ τὸ ἄλλαγμα] *MS*. *S*ar. & Theodoretus addunt αὐτοῦ. 12 καὶ καθότι ἂν τιμήσεται] *MS*. *S*ar. Complutens. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτό. 14 ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς] *S*chol. τὸ Σαμαρειτικὸν, καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς εἴτε καλὴ εἴτε σαπρά. 15 ἁγιάσας αὐτήν] In *MS*. *S*ar. vox αὐτήν obelo notatur. λυτρώσηται] *MS*. *S*ar. Ald. edit. & Rom. λυτρῶται. προσθήσει ἐπ' αὐτό] *MS*. *S*ar. προσθήσει ἐπ' αὐτήν. 18 ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα] Ald. edit. ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, malé. ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτόν] MS. Ox. ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ. 19 ἐὰν δὲ λυτρῶται] Complut. edit. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρῶται. 20 λυτρῶται τὸν ἀγρόν] MS. Ox. addit αὐτοῦ. 21 ἅγιος τῷ κυρίῳ] Ald. edit. ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ. ἔσται κατάσχεσις] Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτοῦ. 23 τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ] MS. Ox. ἀπὸ τῆς τιμήσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ. τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἅγιον τῷ κυρίῳ] Ald. edit. τὴν τιμὴν ἁγίαν τῷ κυρίῳ. Rom. edit. τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἁγίαν τῷ κυρίῳ. 24 κέκτηται αὐτόν] Complut. edit. addit παρ' αὐτοῦ. 25 σταθμίοις ἁγίοις] Ald. edit. σταθμοῖς ἁγίοις. εἴκοσι ὀβολοί] Complut. edit. εἴκοσι ὀβολοῖς. 26 οὐ καθαγιάσει] MS. Ox. οὐκ ἀλλάξει. ἐάν τε μόσχον] Ald. edit. ἐάν τε μόσχος. 27 ἀλλάξει] MS. Ox. λυτρώσηται. τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς αὐτό] MS. Ox. τὸ ἐπίπεμπτον ἐπ' αὐτήν. Ald. edit. τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ πρὸς αὐτό. 30 τῷ κυρίῳ ἐστιν, ἅγιον τῷ κυρίῳ] Apud Philonem De congressu quærendæ eruditionis gratiâ, desunt illa τῷ κυρίῳ priore loco. 31 ἐὰν δὲ λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος] MS. Ox. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται ἄνθρωπος. Complut. edit. & Ald. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρῶται ἄνθρωπος. τὸ ἐπίπεμπτον] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. πρὸς αὐτό] MS. Ox. ἐπ' αὐτό. Complut. edit. & Ald. ἐπ' αὐτῷ. 22 πᾶν ὃ ἂν ἔλθῃ] Complut. edit et Ald. πᾶν ὃ ἐὰν διέλθῃ. 33 οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ] MS. Ox. geminam versionem habet, οὐκ ἐπισκέψεται ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ πονηροῦ, καὶ οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ ἢ πονηρὸν καλῷ. Complut. edit. οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, & Rom. οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἀλλάσσων ἀλλάξεις αὐτό] Ald. edit. ἀλλάσσων ἀπαλλάξῃ αὐτό. 34 αὗταί εἰσιν αἱ ἐντολαί] Complut. edit. αὗται αἱ ἐντολαί.

NUMERI.

CAP. I.

1 ἐρήμῳ τῇ Σινᾶ] In *MS*. Sar. τῇ obelo notatur. ἐξελθόντων αὐτῶν] MS. Ox. ἐξεληλυθότων αὐτῶν. 2 πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ] In Rom. edit. abest vox υἱῶν. MS. Ox. & *S*ar. & reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo De adorat. 4. agnoscunt. κατὰ συγγενείας αὐτῶν] In MS. Ox. & *R*om. edit. deest αὐτῶν· *MS*. *S*ar. & reliqua exemplaria lectionem codicis nostri sequuntur. κατ' οἴκους] Basilius in Esaiam ante illa, κατ' οἴκους præfigit κατὰ δήμους. κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν] Complut. edit. κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν] Hæc verba in *MS*. *S*ar. & Complut. edit. prout in hebræo subjunguntur illis πᾶς ἄρσην, secus quàm in reliquis omnibus exemplaribus 3 σὺν δυνάμει] *MS*. *S*ar ἐν δυνάμει. 4 ἕκαστος, ἕκαστος κατὰ φυλήν] Complut. edit. & Rom. sine geminatione ἕκαστος κατὰ φυλήν. ἑκάστου ἀρχόντων] MS. Ox. ἕκαστος ἀρχων. τῷ Ῥουβήν] Et sic deinceps in duobus sequentibus, τῷ Συμεὼν, τῷ Ἰούδα, atque ita MS. Ox. reliqua autem omnia exemplaria cum *MS*. *S*ar. in omnibus legunt τῶν.

18 πᾶσαν συναγωγὴν ἐξεκκλησίασαν] MS. Ox. & Sar. cum reliquis omnibus exemplaribus πᾶσαν συναγωγὴν συνήγαγον. καὶ ἐπεσκέπησαν] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἐπεσκέψαντο. Rom. edit. καὶ ἐπιξονοῦσαν. MS. Sar. & Rom. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 19 πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν] In MS. Sar. πᾶν ἀρσενικὸν obelo notatur. 20 κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν] In MS. Sar. vox αὐτῶν obelo notatur, & pro κατὰ ἀριθμὸν legitur κατὰ ἀριθμοὺς. 21 ἐπίσκεψις αὐτῶν] MS. Sar. ἐπισκοπὴ αὐτῶν. 22 τοῖς υἱοῖς Συμεὼν] MS. Sar. & Ald. edit. καὶ τοῖς υἱοῖς Συμεών. πατριῶν αὐτῶν] MS. Sar. addit ſub aſteriſco ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν. πάντα ἀρσενικά] In MS. Sar. deſunt hæc verba. Ald. edit. πᾶν ἀρσενικόν. 26 κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικά] Hæc verba κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, in Complut. edit. in tribu Judæ, & reliquis deinceps tribubus abſunt, prout in hebræo: & tribus Gad tribui Judæ præponitur. MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. & Rom. ordinem codicis noſtri ſequuntur, & in MS. Sar. omnia illa αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικά in tribu Judæ & reliquis deinceps obelo notantur. 44 ἣν ἐπεσκέψατο] MS. Sar. & Rom. edit. ἣν ἐπεσκέψαντο. καὶ οἱ ἄρχοντες Ισραὴλ δώδεκα ἄρχοντες] MS. Ox. καὶ δώδεκα. ἄρχοντες Ισραήλ. κατὰ φυλὴν μίαν] MS. Ox. κατὰ κεφαλὴν μίαν. In MS. Sar. illa κατὰ φυλὴν μίαν obelo notantur. κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν] In Rom. edit. deeſt αὐτῶν. MS. Sar. κατὰ φυλὴν εἰς οἶκον πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν. 45 Poſt illa παρατάξεως ἐν Ισραὴλ] MS. Ox. & Sar. καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, quæ in MS. Sar. aſteriſco notantur. 47 ἐκ τῆς πατριᾶς αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν. οὐ συνεπεσκέπησαν] MS. Ox. & Sar. cum Rom. edit. οὐκ ἐπεσκέπησαν. 49 οὐ συνεπισκέψῃ, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ] Cyrillus De adorat. 13. οὐ συνεπισκέψῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ οὐ λήψῃ. ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria, ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραήλ. 50 ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ] In MS. Sar. ἐν obelo notatur. 51 ἀναστήσουσιν αὐτὴν] In Ald. edit. & Rom. deeſt αὐτήν. MS. Ox. & Sar. ἀναστήσουσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, & illa αὐτὴν οἱ Λευῖται, in MS. Sar. aſteriſco notantur. 53 ἐναντίοι κύκλῳ] In MS. Sar. vox ἐναντίοι obelo notatur. MS. Ox. ἐναντίον κυρίου κύκλῳ. οὐκ ἔσται ἁμάρτημα] MS. Sar. addit ſub aſteriſco ἐπὶ τὴν συναγωγήν. οἱ Λευῖται αὐτοί] In MS. Sar. αὐτοὶ obelo notatur. 54 κατὰ πάντα ὅσα] MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. κατὰ πάντα ἅ. Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν] In MS. Sar. illa καὶ Ἀαρὼν obelo notantur.

CAP. II.

2 κατὰ τάγμα αὐτοῦ] Euſebius De demonſtr. 8. κατὰ τάγματα αὐτοῦ. κατὰ τὰς σημείας] Cyrillus De adorat. 10. κατὰ σημασίας. ἐναντίον κυρίου κύκλῳ] MS. Ox. & Sar. ἐναντίοι κύκλῳ. Complutenſ. edit. ἐναντίον κύκλῳ. Ald edit. cum Baſilio, Euſebio, & Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ] In MS. Ox. deſunt illa οἱ υἱοὶ Ισραήλ· & in MS. Sar. obelo notantur. 3 καὶ οὗτοι παρεμβάλλοντες] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria cum Baſilio, καὶ οἱ παρεμβάλλοντες. κατὰ ἀνατολάς] In MS. Sar. κατὰ νότον, κατὰ ἀνατολὰς, & illa κατὰ νότον obelo notantur. 4 οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus οἱ ἐπεσκεμμένοι, & ſic ſtatim infrá. 5 ἐχόμενοι φυλῆς Ισάχαρ] Ald. edit. ἐχόμενα φυλῆς Ισάχαρ, & ſic ſtatim infrá ἐχόμενα φυλῆς Ζαβουλών. 7 καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ζαβουλὼν] In MS. Sar. illa καὶ οἱ παρεμβάλλοντες obelo notantur. 9 πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι] Ald. edit. πάντες οἱ ἠριθμημένοι. ἐκ τῆς φυλῆς Ιούδα] MS. Ox. & Sar. ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ιούδα. πρῶτοι ἀναζεύξουσι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus πρῶτοι ἐξαροῦσι. 10 τάγμα παρεμβολῆς] Ald. edit. & Rom. τάγματα παρεμβολῆς. πρὸς λίβα σὺν δυνάμει αὐτῶν] MS. Sar. & Rom. edit. πρὸς λίβα δύναμις αὐτῶν. MS. Ox. πρὸς λίβα δυνάμεις αὐτῶν. Ald. edit. πρὸς νότον σὺν δυνάμει αὐτῶν. 11 δύναμις αὐτοῦ] Ald. edit. δυνάμεις αὐτοῦ, & ſic infrá. 12 ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ Συμεὼν] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Συμεών. 13 οἱ ἠριθμημένοι] Reliqua omnia exemplaria οἱ ἐπεσκεμμένοι, & ſic infrá. 16 πάντες οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι. τῆς παρεμβολῆς Ρουβὴν] MS. Ox. τῆς φυλῆς Ρουβήν. δεύτεροι ἀναζεύξουσιν] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus δεύτεροι ἐξαροῦσιν, & MS. Sar. præfigit copulam καί. ἀνὰ μέσον τῶν παρεμβολῶν] MS. Ox. εἰς μέσον τῶν παρεμβολῶν. MS. Sar. & reliqua exemplaria μέσον τῶν παρεμβολῶν. καὶ ἀναζεύξουσι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus, καὶ ἐξαροῦσιν. κατὰ τάγμα αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. & Complut. edit. καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν. Rom. edit. καθ' ἡγεμονίας. Ald. lectionem codicis noſtri ſequitur. 18 τάγμα παρεμβολῆς] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τάγματα παρεμβολῆς. κατὰ θάλασσαν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. παρὰ θάλασσαν. 20 ἐχόμενοι φυλῆς Μανασσῆ] MS. Sar. ἐχόμενοι αὐτῶν φυλῆς Μανασσῆ. Complut. edit. & Ald. ἐχόμενοι φυλὴ Μανασσῆ. 22 ἐχόμενοι φυλῆς Βενιαμεὶν] MS. Sar. ἐχόμενοι αὐτῶν φυλῆς Βενιαμείν. Complut. edit. ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ Βενιαμὶν· ſic etiam Ald. niſi quòd deſit αὐτοῦ. 24 πάντες οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι. Ald. cum codice noſtro conſentit. τρίτοι ἀναζεύξουσι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. τρίτοι ἐξαροῦσι, & MS. Sar. præfigit καί, ut ſuperiore ſectione. 25 τάγμα παρεμβολῆς Δὰν] MS. Ox. & Complut. edit. τάγματα παρεμβολῆς Δάν. 26 οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus οἱ ἐπεσκεμμένοι. 31 πάντες οἱ ἀριθμηθέντες] MS. Ox. et Sar. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι. Ald. πάντες οἱ ἠριθμημένοι. σὺν δυνάμει αὐτῶν ἔσχατοι ἀναζεύξουσι] MS. Sar. & Rom. edit. cum Cyrillo, ἔσχατοι ἐξαροῦσι, ſine illis σὺν δυνάμει αὐτῶν. κατὰ τάγμα] MS. Sar. cum Cyrillo, κατὰ τάγματα. 33 οὐ συνεπεσκέπησαν αὐτοῖς] Complut. edit. & Ald. οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. Rom. οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς. MS. Ox. & Sar. cum codice noſtro conſentiunt. 34 οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, καθὰ συνέταξε] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, κατὰ πάντα ἃ συνέταξε, & ſic Rom. niſi quòd abſit κατά. κατὰ τάγμα αὐτῶν] MS. Sar. κατὰ τάγματα αὐτῶν. MS. Ox. & reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δήμους] In MS. Sar. ἕκαστος obelo notatur.

CAP. III.

3 τὰς χεῖρας τοῦ ἱερατεύειν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν. Ald. edit. τὰς χεῖρας αὐτῶν τοῦ ἱερατεύειν. 5 ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] Theodoretus qu. 4. in Leviticum, εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, abſque λέγων. 6 καὶ στήσεις αὐτοὺς] Theodor. ibidem, καὶ στήσεις αὐτήν. 7 φυλακὰς τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς] MS. Sar. φυλακὰς πύλων τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς. 8 κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς] MS. Ox. καὶ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 9 καὶ δώσεις τοὺς Λευίτας Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου] In MS. Sar. & Rom. edit. deſunt illa τῷ ἀδελφῷ σου, reliqua omnia exemplaria cum Theodoreto & Cyrillo De adorat. 13. agnoſcunt. οὗτοι μόνοι εἰσίν] MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo οὗτοί μοί εἰσιν, & vox μοι in MS. Sar. obelo notatur, quæ apud Theodoretum in Leviticum deſideratur. 10 καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Ox. καταστήσεις αὐτοὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. In MS. Sar. illa ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου obelo notantur. καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ τὰ ἔσω τοῦ καταπετάσματος] Hæc omnia in Complut. edit. abſunt prout in hebræo, & MS. Sar. obelo notantur. MS. Ox. cum Ald. edit. & Rom. agnoſcunt, niſi quòd MS. Ox. pro κατὰ βωμὸν legat κατὰ τὸ θυσιαστήριον. 12 λύτρα αὐτῶν ἔσονται] In MS. Sar. hæc verba obelo notantur. 13 ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν Ισραὴλ] MS. Sar. & Philo De ſacrificiis Abelis & Caini, ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον Ισραήλ. 15 κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν] Complut. edit. κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, & Rom. κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν. MS. Ox. & Sar. cum Ald. editione lectionem codicis noſtri ſequuntur, & in MS. Sar. illa κατὰ συγγενείας αὐτῶν obelo notantur. Cyrillus etiam De adorat. lib. 4. & lib. 13. κατὰ συγγενείας & κατὰ δήμους, ſed ordine diverſo in diverſis illis locis. ἀριθμήσονται αὐτοὺς] MS. Ox. et Sar. Complut. edit. & Rom. ἐπισκέψασθε αὐτούς. Ald. edit. ἐπισκέψῃ αὐτούς. 16 Καὶ ἠρίθμησεν] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. καὶ ἐπεσκέψατο. MS. Sar. & Rom. edit. καὶ ἐπεσκέψαντο. καθὰ συνέταξεν] MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria ὃν τρόπον συνέταξεν. 21 οὗτοι οἱ δῆμοι τοῦ Γεδσὼμ] MS. Sar. καὶ οὗτοι οἱ δῆμοι Γηρσώμ, & ſic ubique per ρ. voces autem καὶ οὗτοι in MS. Sar. obelo notantur. 22 καὶ ἐπάνω, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. καὶ ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 23 καὶ οἱ υἱοὶ Γεδσὼμ] MS. Ox. καὶ οὗτοι δῆμοι Γεδσώμ. κατὰ θάλασσαν] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria præter Aldinum παρὰ θάλασσαν. 24 οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου] In MS. Sar. illa τοῦ δήμου obelo notantur. 26 ἡ σκηνὴ, καὶ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς] MS. Sar. ἡ σκηνὴ καὶ ἡ σκέπη, καὶ τὸ κάλυμμα, κατὰ τῆς θύρας, & voces καὶ ἡ σκέπη, aſteriſco notantur. MS. Ox. & Compl. edit. ἡ σκηνὴ, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας. Ald. ἡ σκηνὴ, καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας. Rom. ἡ σκηνὴ, καὶ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας. καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης] In MS. Sar. deſunt illa τῆς αὐλῆς, & vox οὔσης obelo notatur. ἐπὶ τῆς σκηνῆς] MS. Sar. ſub aſteriſco addit, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ, juxta veritatem hebraicam: in reliquis omnibus exemplaribus prout in noſtro deſiderantur. 34 ἑξακισχίλιοι καὶ πεντήκοντα] In MS. Sar. ἑξακισχίλιοι διακόσιοι καὶ πεντήκοντα, & illa καὶ πεντήκοντα, obelo notantur. MS. Ox. & Complut. edit. ἑξακισχίλιοι καὶ διακόσιοι. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 36 ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς] MS. Sar. ἡ ἐπίσκεψις ἡ φυλακή. MS. Ox. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἡ φυλακή. Complut. edit. ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλῆς. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν] MS. Sar. & Ald. edit. πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. 38 κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Sar. κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς ἀπὸ ἀνατολῶν κατέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρ[illegible] & illa ἀπὸ ἀνατολῶν κατέναντι τῆς σκηνῆς, aſteriſco notantur. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. ἀπὸ ἀνατολῶν, Μωϋσῆς] MS. Sar. κατ' ἀνατολὰς, Μωϋσῆς, MS. Ox. & Rom. edit. ἀπὸ ἀνατολῆς, Μωϋσῆς. Complut. edit. & Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 39 ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν] Cyrillus ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Λευί. 40 πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] In MS. Sar. vox λέγων, obelo notatur. λάβε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἐξ ὀνόματος] MS. Ox. λάβε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος. MS. Sar. λάβε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν. Rom. λάβετε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 41 ἐγὼ κύριος] MS. Sar. addit ἐλάλησα. 42 ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῷ· reliqua exemplaria cum Cyrillo agnoſcunt. 43 πρωτότοκα ἀρσενικά] In MS. Sar. deeſt τὸ, ἀρσενικά. 44 ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν] In MS. Sar. deſunt illa πρὸς Μωϋσῆν. 46 οἱ πλεονάζοντες] MS. Ox. τῶν πλεοναζόντων. 47 λήψῃ πέντε σίκλους] MS. Sar. λήψῃ πέντε πέντε σίκλους, et alterum πέντε aſteriſco notatur. κατὰ κεφαλὴν] Cyrillus κατὰ κεφαλάς. εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος] MS. Ox. et Sar. cum Rom. edit. et Cyrillo εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου. Complut. edit. εἴκοσι ὀβολοῖς σίκλος. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 48 πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς] In MS. Sar. illa ἐν αὐτοῖς obelo notantur. 49 λύτρα τῶν πλεοναζόντων] MS. Sar. & Complut. edit. τὰ λύτρα παρὰ τῶν πλεοναζόντων, et MS. Sar. addit præterea ſub obelo ἐν αὐτοῖς. 50 κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον] MS. Sar. κατὰ τὸν σίκλον τῶν ἁγίων· 51 ὃν τρόπον συνέταξε κύριος] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος. MS. Ox. & Rom. edit. cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. IV.

2 λάβε τὸ κεφάλαιον] MS. Sar. λάβετε τὸ κεφάλαιον. 3 ἀπὸ εἰκοσαετοῦς] MS. Ox. et Sar. Ald. edit. et Rom. cum Cyrillo De ador. 13. ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν. Compl. edit. ἀπὸ εἰκοσιετοῦς καὶ πέντε ἐτῶν. ſcribendum fortè ἀπὸ τριακονταετοῦς, ut eſt in hebræo. ἕως πεντήκοντα ἐτῶν] MS. Sar. ἕως υἱοῦ πεντήκοντα ἐτῶν, et vox υἱοῦ obelo notatur, quæ aſteriſco potiùs notanda fuerat. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος] MS. Sar. πᾶς ὁ εἰσερχόμενος. 4 τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν] In MS. Ox. Complut. edit. et Rom. cum Cyrillo deſiderantur hæc ἐκ μέσου υἱῶν Λευί, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, quæ in MS. Sar. obelo notantur. 5 καὶ εἰσελεύσονται] MS. Ox. et Sar. cum Rom. edit. καὶ εἰσελεύσεται. ὅταν ἐξαίρῃ] MS. Sar. & Complut. edit. ὅταν ἐξάρῃ. 6 ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον] In MS. Sar. vox ἱμάτιον obelo notatur. διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς] MS. Sar. et Complut. edit. addunt αὐτῆς. 7 ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον] In MS. Sar. vox ἱμάτιον obelo notatur. καὶ τὰ τρυβλία] MS. Sar. καὶ δώσουσιν ἐπ' αὐτῆς τὰ τρυβλία, & illa καὶ δώσουσιν ἐπ' αὐτῆς aſteriſco notantut. ἐν οἷς σπένδει] MS. Ox. addit ἐν αὐτοῖς. Cyrillus ἐν οἷς σπένδουσι. 8 ἱμάτιον κόκκινον] MS. Sar. ſub aſteriſco addit διάφορον. καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς] MS. Ox. καὶ ἐμβαλοῦσι δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς. Complut. edit. καὶ ἐμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς

αὐτῆς. Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ διεμβαλοῦσι δι᾽ αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς. MS. Sar. & Ald. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 9 καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς] MS. Ox. καὶ τοὺς δύο λύχνους αὐτῆς. τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου αὐτῆς] In MS. Ox. & Sar. cum Rom. edit. deeſt αὐτῆς. ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς] MS. Sar. οἷς λειτουργήσουσιν αὐτῇ ἐν αὐτοῖς. MS. Ox. ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. Complut. edit. ὅσα λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς. Ald. ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, & Rom. cum Cyrillo, οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. 10 καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ᾽ ἀναφορέων] In MS. Sar. vox αὐτὴν obelo notatur. 11 καὶ ἐπικαλύψουσιν αὐτό] MS. Sar. & Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ καλύψουσιν αὐτό. καὶ διεμβαλοῦσιν] MS. Sar. καὶ ἐμβαλοῦσι. 12 ὅσα λειτουργοῦσιν] MS. Sar. & Complut. edit. ὅσα λειτουργήσει. καὶ καλύψουσιν αὐτά] MS. Ox. καὶ κατακαλύψουσιν αὐτά. 13 καὶ ἐπιθήσεις τὸν καλυπτῆρα] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo, καλυπτῆρα ἐπιθήσουσι. Ald. & Rom. καλυπτῆρα ἐπιθήσεις. MS. Sar. cum codice noſtro concordat. καὶ ἐπικαλύψουσιν] MS. Sar. καὶ ἐπιθήσουσιν, & MS. Ox. καὶ κατακαλύψουσιν. 14 πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτοῦ. ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς] MS. Ox. ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐπ᾽ αὐτῶν. Complut. edit. ἐν οἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς. Ald. ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. MS. Sar. & Rom. edit. cum Cyrillo, ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐπ᾽ αὐτῷ ἐν αὐτοῖς. καὶ τὸν καλυπτῆρα] Deſunt hæc in Complut. edit. καὶ ἐμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria cum Cyrillo, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ. Poſt quæ verba deſiderantur in Complut. edit. quæ in omnibus reliquis exemplaribus reperiuntur, & ſectionem unam codicis noſtri conſtituunt, καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι (Ald. συγκατακαλύψουσι) τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὰ (Rom. edit. αὐτὸ, MS. autem Sar. αὐτὰ, ut in noſtro codice) εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς· quæ omnia in MS. Sar. obelo notantur. 15 καλύπτοντες τὰ ἅγια] MS. Ox. addit τῶν ἁγίων. 16 ἡ θυσία ἡ καθ᾽ ἡμέραν] MS. Ox. ἡ θυσία ἡ καθημερινή. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις] MS. Sar. ſub obelo addit αὐτοῦ. in Rom. edit. deeſt καί. 18 μὴ ἐξολεθρεύσητε] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. μὴ ὀλοθρεύσητε. ἐκ μέσου τῶν Λευιτῶν] In MS. Sar. deſunt illa, ἐκ μέσου. 19 υἱοὶ αὐτοῦ εἰσπορευέσθωσαν] Rom. edit. υἱοὶ αὐτοῦ προσπορευέσθωσαν. καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ] MS. Sar. καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕνα ἕκαστον ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ, & illa, ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ, aſteriſco notantur. Complut. edit. καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστος εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ, & ſic etiam MS. Ox. niſi quod pro εἰς legat κατά. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 20 ἐξάπινα τὸ ἅγιον] MS. Ox. ἐξάπινα τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, & Rom. edit. ἐξάπινα τὰ ἅγια. καὶ ἀποθανοῦνται] MS. Ox. καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν. 22 κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria καὶ τούτους κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 23 καὶ ἐπάνω] In Manuſcripto Sarravii ſub aſteriſco additur ἐκεῖ. ἐπισκέψασθαι αὐτούς] Ald. edit. ἐπισκέψασθε αὐτούς· rectiùs. λειτουργεῖν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit λειτουργίαν. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς] MS. Sar. & Ald. edit. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ. MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ, & ſic etiam Rom. niſi quòd abſit copula καί. 25 καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς] MS. Sar. Ald. edit. & Rom. καὶ τὸ κάλυμμα αὐτῆς. καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας] MS. Sar. & Rom. edit. καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας. 26 καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς] MS. Sar. & Ald. edit. καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, niſi quòd in Ald. deſint illa, τῆς πύλης, quæ ex alia verſione allata eſſe videntur: & in MS. Sar. omnia illa, τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, aſteriſco notantur. Complut. edit. καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Sar. & Ald. edit. ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ, & in MS. Sar. illa ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς aſteriſco notantur, prout etiam illa, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ· voces autem intermediæ τοῦ μαρτυρίου obelo notantur. Complut. edit. ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ αὐτῶν] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῶν utrobique. καὶ ὅσα λειτουργοῦσιν] MS. Sar. & Ald. edit. καὶ πάντα ὅσα λειτουργοῦσιν. Compl. edit. καὶ ὅσα λειτουργήσουσιν. Rom. ὅσα λειτουργοῦσιν, ſine copula. 27 ἔσται ἡ λειτουργία] MS. Sar. & Ald. edit. ἔσται πᾶσα ἡ λειτουργία, & vox πᾶσα in MS. Sar. aſteriſco notatur. κατὰ πάντα τὰ ἀρτὰ δι᾽ αὐτῶν] MS. Ox. κατὰ πάντα τὰ ἐργαλεῖα δι᾽ αὐτῶν. MS Sar. Complut. edit. Ald. et Rom. καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ἐπισκέψῃ] MS. Ox. καὶ ἐπισκέψασθε. ἐξ ὀνομάτων] Rom. edit. ἐξ ὀνόματος. τὰ ἀρτὰ ὑπ᾽ αὐτῶν] Ald. edit. τὰ ἔργα τὰ δι᾽ αὐτῶν. 28 λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσών] MS. Sar. λειτουργία τοῦ δήμου Γηρσών. 30 ἕως πεντηκονταετοῦς] MS. Sar. ἕως υἱοῦ πεντήκοντα ἐτοῦς, & vox υἱοῦ aſteriſco notatur. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος] MS. Sar. addit ſub aſteriſco εἰς τὴν δύναμιν. 31 τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῆς. Poſt illa καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, in Complut. edit. prout in hebræo, abſunt quæ ſequuntur, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, quæ in MS. Sar. obelo notantur. Ubi obſervandum in Ald. edit. & Rom. prout in MS. Ox. & Sar. illa τῆς σκηνῆς, priore loco non reperiri, & pro κάλυμμα ſcribi κατακάλυμμα. 32 καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν] In MS. Sar hæc omnia obelo notantur. ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, καὶ πάντα τὰ σκεύη] In MS. Sar voces αὐτοὺς, καὶ πάντα obelo notantur. 35 καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Ox. & Complutenſ. edit. ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. In MS. Sar. & Rom. edit. omittuntur illa τὰ ἔργα, malé. Ald. ſequitur lectionem codicis noſtri. 39 καὶ ἕως πεντηκονταετοῦς] MS. Sar. καὶ ἕως υἱοῦ πεντηκονταετοῦς, & voces καὶ & υἱοῦ aſteriſco notantur. ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ] MS. Ox. ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. 41 διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ] In MS. Sar. illa ἐν χειρὶ Μωϋσῆ obelo notantur. 43 εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα] Complut. edit. εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, καὶ ποιεῖν πρὸς τὰ ἔργα. 44 ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, & in MS. Sar. illa, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, obelo notantur. Ald. edit. ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 46 καὶ οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ισραήλ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. καὶ οἱ ἄρχοντες Ισραήλ. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 47 πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων] MS. Ox. πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἁγίων. 48 ἐγενήθησαν οἱ ἐπεσκεμμένοι] MS. Sar. & Rom. edit. καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες, & MS. Sar. addit αὐτῶν. Complutenſ. edit. καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεφθέντες. MS. Ox. & Ald. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 49 καὶ ἐπεσκέπησαν] MS. Sar. addit αὐτοί.

CAP. V.

2 πρόσταξον] Cyrillus De adorat. lib. 14. & lib. 15. λάλησον. Glaphyr. autem in Leviticum legiſſe videtur, πρόσταξον, in impreſſo eſt. προστάξαντος, malé. ἐκ τῆς συναγωγῆς] MS. Ox & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo lib. 14. & 15. ἐκ τῆς παρεμβολῆς. 3 ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς] MS. Sar. ſub aſteriſco addit ἐξαποστείλατε αὐτούς. 4 καὶ ἐξαπέστειλαν ἔξω] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω. 6 τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, λέγων] In MS. Sar. vox λέγων, obelo notatur. καὶ παριδὼν παρίδῃ] MS. Sar. & Ald. edit. addunt ἐν κυρίῳ, & παριδὼν in MS. Sar. aſteriſco notatur. 7 ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτοῦ. ἣν ἥμαρτε] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. ἣν ἐποίησε. τὴν πλημμέλειαν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτοῦ. MS. Ox. τῆς πλημμελείας. Complut. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. τὸ κεφάλαιον] MS. Sar. addit αὐτοῦ, & omnia illa, τὸ κεφάλαιον αὐτοῦ aſteriſco notantur. καὶ ἀποδώσει] MS. Sar. addit ἐπ᾽ αὐτό. 8 ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτόν] In MS. Sar. vox αὐτῷ obelo notatur, & in Complut. edit. deſunt illa, πρὸς αὐτόν. τῷ ἱερεῖ ἔσται] In MS. Sar. ἔσται obelo notatur. τοῦ ἐξιλασμοῦ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Theodoreto, qu. 9. in Leviticum, τοῦ ἱλασμοῦ. 9 πᾶσα ἀπαρχὴ, καὶ πάντα] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα. MS. Ox. & edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. προσφέρωσι κυρίῳ] In MS. Sar. vox κυρίῳ obelo notatur. 10 τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται] MS. Sar. τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ αὐτῷ ἔσται, & vox αὐτῷ aſteriſco notatur. καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται] In MS. Sar. hæc omnia aſteriſco notantur. 12 ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ] MS. Ox. cum Cyrillo De adorat. 14. ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Chryſoſtomus adverſus Judæos lib. 5. ἐὰν παραβῇ γυνὴ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα] In MS. Ox. deſunt hæc verba, & in MS. Sar. vox ὑπεριδοῦσα, reliqua omnia exemplaria cum Chryſoſtomo agnoſcunt. 13 μάρτυς μὴ ᾖ κατ᾽ αὐτῆς] MS. Sar. & Rom. edit. cum Cyrillo, μάρτυς μὴ ἦν μετ᾽ αὐτῆς, contra fidem cæterorum omnium exemplarium, et Chryſoſtomi. 14 καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως] MS. Ox. καὶ ἐπέλθῃ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς πνεῦμα ζηλώσεως. Chryſoſtomus, καὶ ἀπέλθῃ ἐπ᾽ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως. ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ] Complutenſ. edit. ἢ ἐπέλθῃ ἐπ᾽ αὐτῷ. 15 καὶ οἴσει τὸ δῶρον] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον, & MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτῆς. ἔστι γὰρ θυσία] MS. Sar. θυσία γάρ. θυσία μνημοσύνου, ἀναμιμνήσκουσα] MS. Ox. θυσία μνημοσύνου, θυσία ἀναμιμνήσκουσα. 16 καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι] MS. Ox. καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου, & ſic Theodoretus qu. 10. in Leviticum ordine verborum paululum immutato. 17 καθαρὸν ζῶν] In MS. Sar. vox ζῶν obelo notatur. καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης] MS. Sar. καὶ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς οὔσης. ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] In MS. Sar. illa τοῦ μαρτυρίου obelo notantur. 18 καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας] Ald. edit. καὶ θήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας. Theodoretus, καὶ δώσει ἐπὶ τῶν χειρῶν. τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο] MS. Ox. & Rom. edit. cum Theodoreto & Cyrillo, τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. MS. verò Sar. Complut. edit. et Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. vox autem τοῦτο in MS. Sar. obelo notatur. 19 εἰ μὴ παραβέβηκας] MS. Sar. καὶ εἰ μὴ παραβέβηκας, & copula καὶ aſteriſco notatur. 20 ἢ μεμίανσαι] Cyrillus εἰ μεμίανσαι, Theodoretus ἢ σὺ μεμίανσαι. 21 τῆς ἀρᾶς ταύτης] In MS. Sar. vox ταύτης obelo notatur. ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον] Complutenſ. edit. ἐν ἀρᾷ καὶ ἐν ὅρκῳ. MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. τὸν μηρόν σου] In MS. Sar. σου aſteriſco notatur. κοιλίαν σου πεπρησμένην] MS. Ox. κοιλίαν σου διαπεπρησμένην. Complut. edit. legit πεπρισμένην, & poſtea πρίσαι, & πρισθήσεται. Cyrillus autem & Theodoretus πεπρησμένην, πρῆσαι, & πρησθήσεται. 23 εἰς βιβλίον] MS. Sar. ἐπὶ βιβλίον. ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου] In MS. Sar. illa, τοῦ ἐπικαταρωμένου obelo notantur. 25 καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι κυρίου] In MS. Ox. deſunt illa, τὴν θυσίαν. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo, πρὸς τὸ θυσιαστήριον. 20 καὶ ἀνοίσει αὐτό] Ald. edit. et Rom. cum Cyrillo, καὶ ἀνοίσεται. MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ] MS. Sar. ſub aſteriſco addit καὶ ποτιεῖ αὐτὴν τὸ ὕδωρ. 27 καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτῆς. 30 ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ᾽ αὐτόν] Complutenſ. edit. ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐπέλθῃ ἐπ᾽ αὐτῷ. MS. Sar. Ald. edit. & Rom. ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἀπέλθῃ ἐπ᾽ αὐτόν. MS. Ox. cum codice noſtro concordat. καὶ στήσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι] Complutenſ. edit. καὶ στήσῃ αὐτὴν κατέναντι. MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt, & vox αὐτοῦ in MS. Sar. obelo notatur.

CAP. VI.

3 ἁγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. deſunt illa, ἀπὸ οἴνου. In MS. autem Sar. habentur, & obelo notantur.

3 ϗ σαφυλὴν πρόσφατον] Apud Cyrillum De adorat. lib. 16. deeſt καί. 4 οἶνον ἀπὸ σεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται] *MS. Sar.* οἶνον ἀπὸ σαφυλῶν ϗ ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται. Ald. edit. οἶνον ἀπὸ σεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ πίεται, οὐδ' οὐ μὴ φάγεται ἐξ αὐτῶν. MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 5 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. & *Sar.* πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ· & ſic Rom. cum Cyrillo, niſi quòd in iis deſit vox αὐτοῦ, quæ in *MS. Sar.* aſteriſco notatur. Ald. edit. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς προσευχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ. ἃς ηὔξατο κυρίῳ] *MS.* Ox. & *Sar.* Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ὅσας ηὔξατο κυρίῳ. τρέφων κόμην τριχὰ κεφαλῆς] *MS. Sar.* & Complut edit. addunt αὐτοῦ, quæ vox in *MS. Sar.* aſteriſco notatur. MS. Ox. τρέφων κόμην κεφαλῆς, Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 6 τῆς εὐχῆς κυρίῳ] MS. Ox. & *Sar.* cum Theodor. qu. 11. in Leviticum τῆς εὐχῆς αὐτοῦ κυρίῳ. & vox αὐτοῦ in *MS. Sar.* aſteriſco notatur. ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ] MS. Ox. ἐπὶ ψυχῇ, & in *MS. Sar.* vox πάσῃ obelo notatur. 7 ἐπὶ πατρί, ϗ ἐπὶ μητρί] *MS. Sar.* ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ, ſic etiam ἀδελφῷ & ἀδελφῇ addit αὐτοῦ, quæ vox in omnibus quatuor locis aſteriſco notatur. οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς] *MS.* Ox. οὐ μιανθήσεται ἐν αὐτοῖς. ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ] MS. Ox. ὅτι εὐχὴ κυρίου ἐπ' αὐτῷ. In *MS. Sar.* voces ἐπ' αὐτῷ obelo notantur. 9 ἐὰν δέ τις θανάτῳ ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα] MS. Ox. & Rom. edit. ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα. Philo De agricultura. ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἀφνιδίως, & ſic Athanaſius, niſi quòd pro ἀφνιδίως habeat, ἀφνίδιον. *MS. Sar.* Compl. edit. & Ald. cum codice noſtro conſentiunt. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται] *MS. Sar.* ſub aſteriſco addit αὐτήν. 11 περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεύς] In *MS. Sar.* illa ὁ ἱερεὺς obelo notantur. 12 ᾗ ἡγίασε τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς] MS. Ox. et Rom. edit. ᾗ ἡγιάσθη κυρίῳ τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. *MS. Sar.* ϗ διαφυλάξει τῷ κυρίῳ τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, et voces ϗ διαφυλάξει τῷ & αὐτοῦ aſteriſco notantur. Complut. edit. & Ald. ᾗ ἡγιάσθη πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Cyrillus cum codice noſtro conſentit. ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν] In *MS. Sar.* deſunt illa εἰς πλημμέλειαν. Cyrillus, εἰς ὁλοκαύτωμα πλημμελείας. αἱ πρότερον ἄλογοι ἔσονται] *MS. Sar.* Complut. edit. & Rom. cum Philone De agricultura et Cyrillo, αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται. MS. Ox. αἱ πρότεραι ἀλόγιστοι ἔσονται. Theodoretus qu. 11. in Leviticum, ϗ ἀλόγιστοι ἔσονται αἱ πρότεραι ἡμέραι. Ald. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. ἐμιάνθη κεφαλή] MS. Ox. & *Sar.* cum reliquis exemplaribus et Cyrillo, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλή. 13 προσοίσει αὐτός] *MS. Sar.* addit αὐτήν. 14 εἰς ὁλοκαύτωμα] *MS. Sar.* et Rom. edit. cum Cyrillo, εἰς ὁλοκαύτωσιν. ϗ κριὸν ἄμωμον] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo, ϗ κριὸν ἕνα ἄμωμον. 17 ϗ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ] Complut. edit. ϗ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν κυρίῳ. 18 ϗ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ] *MS. Sar.* ϗ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ ϗ θήσει ἐπὶ τὸ πῦρ, & omnia illa, τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ϗ θήσει aſteriſco notantur. MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. ἐπὶ τὴν θυσίαν] Rom edit. ὑπὸ τὴν θυσίαν. 19 ϗ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας] MS. Ox. ϗ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰς χεῖρας. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ] Rom. edit. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ. *MS. Sar.* Complut. edit. & Ald cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. MS. autem Ox. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ· ſcribendum fortè, τῆς εὐχῆς αὐτοῦ. 20 ϗ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεύς] In *MS.* Sar. deeſt vox αὐτά. Complut. edit. ϗ ἀνοίσει αὐτὰ ἱερεύς. 21 ὃς ἂν εὔξηται κυρίῳ] In MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo deeſt vox κυρίῳ. δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς] *MS.* Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ, quæ vox in *MS.* Sar. aſteriſco notatur. χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ] Ald. edit. χωρὶς ὧν ἂν εὔξηται ἡ χεὶρ αὐτοῦ, mendoſè. ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας] MS. Ox. ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας τῷ κυρίῳ. *MS* Sar. ἧς ἂν εὔξηται οὕτως ποιήσει κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας αὐτοῦ· et illa οὕτως ποιήσει et αὐτοῦ aſteriſco notantur. Complut. edit. ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας αὐτοῦ. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. 23] De ordine verborum hujus ſectionis & ſequentis variant inter ſe codices, MS. Ox & Ald. edit. cum Athanaſio De communi eſſentia Patris, Filii, & Spiritus ſancti, Chryſoſtomo homil. De ſerpente quam Moyſes erexit, et Cyrillo lib. 11. De adorat. ordinem codicis noſtri ſequuntur, qui ſtatim poſt verba hæc, οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ, λέγοντες αὐτοῖς, ante benedictionem interſerit illa, quæ in *MS.* Sar. Complut. edit. & Rom. juxta veritatem hebraicam ipſam claudunt, ſcilicet. ϗ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομα ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ισραήλ, ϗ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς. In verbis ipſis nulla eſt varietas, nullum diſcrimen, niſi quòd Cyrillus pro ἐλεήσαι legat, ἐλεησάτω.

CAP. VII.

1 ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ ᾗ] Rom. edit. cum Cyrillo lib. 10. De adorat. ἐγένετο ἡ ἡμέρα. 2 δώδεκα ἄρχοντες οἴκων] In Complut. edit. deeſt vox δώδεκα. ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς] Schol. Ἄλλος, ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ. 3 ἤνεγκαν τὰ δῶρα] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 10. ἤνεγκαν τὸ δῶρον· reliqua exemplaria cum Cyrillo De adorat. lib. 13. codicem noſtrum ſequuntur. ἓξ ἁμάξας λαμπηνικάς] *MS* Ox. ἓξ ἁμάξας κατασκεπασάς. Schol. Ἄλλος, κατασκευασὰς (ſcribendum fortè κατασκεπασάς) Ακύλας σκεπασὰς ἑρμηνεύει. τὸ δὲ Σαμαρειτικόν, δυνάμεως ἔχει. Euſebius Emiſſenus, ἁμάξας λαμπηνικάς, τὰς διατρόχους λέγει ἃς πυεσζηρώπα καλοῦσι. Alibi λαμπῆναι vocantur ut Judicum 5. 10. et Eſ. 66. 20. Symmachus κλινῆρας reddit. ἁμάξαν παρὰ δύο ἀρχόντων] MS. Ox. ἁμάξαν μίαν παρὰ δύο ἀρχόντων. ϗ προσήνεγκαν ἐναντίον τῆς σκηνῆς] MS. Ox. et Sar. cum edit. Rom. et Cyrillo, ϗ προσήγαγον ἐναντίον τῆς σκηνῆς, et *MS.* Sar. προσήγαγον, ſub aſteriſco addit αὐτό. 7 τὰς δύο ἁμάξας] Rom. edit. cum Cyrillo ϗ τὰς δύο ἁμάξας. 12 ἄρχων τῆς φυλῆς Ιούδα] In *MS.* Sar. vox ἄρχων obelo notatur. 13 προσήνεγκε τὸ δῶρον] In *MS.* Sar. vox προσήνεγκε obelo notatur. 18 ἄρχων τῆς φυλῆς Ισσάχαρ] In *MS.* Sar. illa τῆς φυλῆς obelo notantur. 21 ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα] In MS. Sar. Compl. edit. Ald & Rom. deeſt vox ἄμωμον. 85 δισχίλιοι, ϗ τετρακόσιοι σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ] *MS.* Sar. Ald. edit. et. Rom. δισχίλιοι ϗ τετρακόσιοι σίκλοι, σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. Compl. edit. δισχίλιοι ϗ πεντακόσιοι σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. 87 ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα] MS. Ox. addit ἄμωμοι. 88 μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ] In Complut. edit. deſunt hæc verba. ϗ μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτόν] Complut. edit. rectiùs μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτό, et ſine copula ϗ, quæ in utroque Arabico aſteriſco notatur. 89 ϗ ἤκουσε τὴν φωνὴν κυρίου] In utroque Arabico vox κυρίου aſteriſco notatur.

CAP. VIII.

2 ὅταν ἐπιθῇς] Complut. edit. & Ald. ὅταν ἐπιθῇς. 3 ἐξῆψε τοὺς λύχνους] Cyrillus De adorat. 9. ϗ ἐξῆψε τοὺς λύχνους. 4 οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν] MS. Ox. addit ϗ ἐξῆψεν αὐτήν. 7 οὕτω ποιήσεις τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν] Complut. edit. Ald. & Rom. οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν. MS. Ox οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἀφαγνισμὸν αὐτῶν. Et ſic Cyrillus De ador. lib. 11. ſed abſque voce αὐτοῖς. ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν. 8 ϗ μόσχον ἐνιαύσιον] Cyrillus ϗ μόσχον ἕνα ἐνιαύσιον. 9 ἔναντι τῆς σκηνῆς] Cyrillus ἔνδοθεν τῆς σκηνῆς. 11 ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου] MS. Ox. ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς κυρίου. Complut. edit. Ald. & Rom. ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου. 12 ἐπιθήσουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deeſt vox αὐτῶν. εἰς ὁλοκαύτωμα κυρίῳ] Compl. edit. εἰς ὁλοκαύτωσιν κυρίῳ, & ſic Ald. niſi quod deſit vox κυρίῳ. 13 ἀπόδομα κυρίῳ] Ald edit. ἀπόδομα κυρίου. MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἀπόδομα ἔναντι κυρίου. 15 ϗ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι κυρίου] MS. Ox. ϗ ἀποδώσεις αὐτοὺς δόμα ἔναντι κυρίου. Complut. edit. ϗ ἀποδώσεις αὐτοὺς δόματα. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι] Compl. edit. & Ald. ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένον. MS. Ox. & Rom. edit. cum codice noſtro conſentiunt. 17 πᾶν πρωτότοκον ἐξ υἱῶν Ισραήλ] Complut. edit. & Rom. πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ισραήλ. 19 ἀπόδομα δεδομένους] Complut. edit. ἀπόδομα ἀποδεδομένον. ϗ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ] Complut. edit. addit πληγή. In utroque Arabico eſt vox *darbaton*, aſteriſco notata, quæ *plagam* ſignificat. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. προσεγγίζων τῶν υἱῶν Ισραὴλ πρὸς τὰ ἅγια] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. & Auguſtinus In Locutionibus cum codice noſtro conſentiunt. 20 περὶ τῶν Λευιτῶν] MS. Ox. περὶ αὐτῶν. 21 ϗ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν] Rom. ϗ ἐπλύναντο. ἀφαγνίσασθαι αὐτούς] Compl. edit. ἀφαγνίσαι αὐτούς. 22 λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν] Ox. λειτουργοῦντες τὴν λειτουργίαν. 24 εἰσελεύσονται λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ] MS. Ox. cum Rom. edit. εἰσελεύσονται λειτουργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ. Philo Quod deterius potiori inſidiari ſoleat, εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ. Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo De ador. lib. 5. & Auguſtino in quæſtionibus lectionem codicis noſtri ſequuntur. 25 ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας] Ox. & Ald. edit. ἀποστήσονται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, et ſic Philo abſque ἀπό. ϗ οὐχὶ ἐργᾶται ἔτι] Philo ϗ οὐκ ἐργάσεται ἔτι, & ſic ſtatim infrá. 26 ϗ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] Compl. edit. ϗ λειτουργήσει μετὰ ἀδελφῶν αὐτοῦ. MS. Ox. Ald. edit. et Rom. cum Philone codicem noſtrum ſequuntur. φυλάσσειν φυλακάς] Philo, ὁ δὲ φυλάξει φυλακάς. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. IX.

1 ἐν τῇ ἐρήμῳ] Cyrillus De adorat. 17. ἐν τῷ ὄρει. ἐξελθόντων αὐτῶν] MS. Ox. ἐκπορευομένων αὐτῶν. 3 ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ] MS. Ox. ποιήσουσιν αὐτὸ κατὰ καιρούς. Rom. edit. cum Cyrillo, ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς: Ald. ϗ ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. Compl. edit. ποιήσετε αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό] MS. Ox. κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσουσιν αὐτό. 4 ποιῆσαι τὸ πάσχα] In utroque Arabico ſub aſteriſco additur ϗ ἐποίησαν τὸ πάσχα. 5 ἐναρχομένου] MS. Ox. ἐναρχομένῃ. τοῦ μηνὸς] In utroque Arabico ſub aſteriſco additur πρὸς ἑσπέραν. 6 ἐναντίον Μωϋσῆ ϗ Ααρών] In utroque Arabico ἐναντίον Μωϋσῆ ϗ ἐναντίον Ααρών· poſterius autem ἐναντίον aſteriſco notatur. 7 πρὸς αὐτούς] Rom. edit. πρὸς αὐτόν. ἡμεῖς ἀκάθαρτοι] Chryſoſtomus homiliâ De ſimultate ſive irâ addit ἐσμέν. ὥστε προσενέγκαι] Rom. edit. cum Cyrillo προσενέγκαι, et Chryſoſtomus προσενεγκεῖν 8 στῆτε αὐτοῦ] In utroque Arabico vox αὐτοῦ obelo notatur. MS. Ox. poſt στῆτε αὐτοῦ addit ϗ λαλήσῃ περὶ ὑμῶν κύριος. 10 ἄνθρωπος ἄνθρωπος] Apud Cyrillum vox ἄνθρωπος non geminatur. ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου] In utroque Arabico ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ υἱοῦ ἀνθρώπου, & illa υἱοῦ ἀνθρώπου obelo notantur. ἐν ὁδῷ μακρὰν ἢ ἐν ὑμῖν] Complut. edit. et Rom. cum Cyrillo, ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν. MS. Ox. ἐν ὁδῷ μακρᾷ ἢ ἐν ὑμῖν, et ſic rurſus ſtatim infrà. ἐν ὁδῷ μακρᾷ οὐκ ἔστι. 13 ὅτι τὸ δῶρον κυρίῳ] Ita Complut. edit. et Rom. MS. Ox. & Ald. edit. ὅτι δῶρον κυρίου. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται] In Complut. edit. deeſt vox αὐτοῦ. 14 κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ οὕτως ποιήσει αὐτό] MS. Ox. et Rom. edit. κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό. Complut. edit. κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ οὕτως ποιήσουσιν αὐτό. Ald. edit. & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν] Ald. edit. νόμος εἷς ἔσται ἐν ὑμῖν. 15 ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη] Cyrillus, ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἐστάθη. ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνήν, τὸν οἶκον] MS. Ox. & Ald. edit. ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν ϗ τὸν οἶκον. 17 ϗ μετὰ ταῦτα ἀπῇρον] Apud Cyrillum deeſt καί. 18 διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραήλ, ϗ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν] In utroque Arabico παρενέβαλον et ἀπῆραν, et quidem ἀπῆραν ante παρενέβαλον. πάσας τὰς ἡμέρας] In utroque Arabico præfigitur copula ϗ, quæ obelo notatur. 19 τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ] Complut. edit. τὴν φυλακὴν τοῦ κυρίου. 20 ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη] Compl. edit. ὅταν γένηται ἡ νεφέλη. ϗ διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι] MS. Ox. ϗ διὰ φωνῆς κυρίου ἀπαροῦσιν· reliqua exemplaria, ϗ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσι 21 ϗ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός. Καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη, ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ] In Complut. edit. et Rom. deſunt hæc poſteriora, ϗ ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἤ. *MS.* Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo de adorat. lib. 5. & Auguſtino in quæſt. lectionem codicis noſtri ſequuntur, & in margine unius Arabici exemplaris hæc ſimiliter ſupplentur, quæ ſecundum hebraicam veritatem pleniùs ſic fortè ſupplenda ſunt, ϗ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἢ δύο ἡμερῶν ἢ μηνὸς ἢ ἡμερῶν πλεοναζούσης τῆς νεφέλης, ἐπὶ τῆς σκηνῆς, σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς &c. 22 Poſt illa πλεοναζούσης τῆς νεφέλης in utroque Arabico ſub aſteriſco additur, ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Poſt illa, ϗ οὐ μὴ ἀπαροῦσιν, Ald. edit. addit ἐν τῷ ἀναχθῆναι αὐτὴν ἐξῆραν, quæ etiam in utroque Arabico, aſteriſco notantur. 23 φυλακὴν κυρίου ἐφύλαξαν] *Rom.* edit. φυλακὴν κυρίου ἐφυλάξαντο.

CAP. X.

3 Συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγή] Ald. edit. Συναχθήσονται πρὸς σὲ πᾶσα συναγωγή, et ſic in Arabico, in quo illa, πρὸς σὲ aſteriſco notantur. Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo De adorat. 5. lectionem codicis

noſtri ſequuntur. 4 ἐν μιᾷ σαλπίσωσι] Ald. edit. ἐν μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι· reliqua exemplaria & Cyrill. cum codice noſtro conſentiunt. προσπελεύσονται πρὸς σὲ] Cyril. ἐλεύσονται πρὸς σέ. οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ισραήλ] Ox. οἱ ἀρχηγοὶ Ισραήλ. Ald. οἱ ἄρχοντες καὶ χιλίαρχοι Ισραήλ, & uterque Arabicus codex, οἱ ἄρχοντες χιλίαρχοι Ισραὴλ, voce χιλίαρχοι aſteriſco notatâ. 5 παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς] MS. Ox. & Complut. edit. παρεμβάλλουσαι κατ᾽ ἀνατολάς. 6 παρεμβάλλουσαι νότον] MS. Ox. & Complut. edit. παρεμβάλλουσαι κατὰ λίβα. Rom. edit. cum Cyrillo παρεμβάλλουσαι λίβα. παρεμβάλλουσαι θάλασσαν] MS. Ox. παρεμβάλλουσαι κατὰ θάλασσαν. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. παρεμβάλλουσαι βοῤῥᾶν] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, παρεμβάλλουσαι πρὸς βοῤῥᾶν. σημασίᾳ σαλπιοῦσιν] Complutenſ. edit. σημασίαν σαλπιοῦσιν. 8 σαλπιοῦσι ταῖς σάλπιγξι] MS. Ox. & Ald. edit. σαλπιοῦσιν ἐν ταῖς σάλπιγξι. 9 καὶ σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξι] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Theodoreto, qu. 15. in Leviticum καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι. Ald. edit. καὶ σαλπιεῖτε καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι. ἔναντι κυρίου] Complut. edit. addit τοῦ θεοῦ ἡμῶν, & uterque Arabicus codex ſub aſteriſco. 10 καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις] Compl. edit. καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς ἀνάμνησιν. 12 ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ] MS. Ox. ἐκ τῆς ἐρήμου τοῦ Σιναΐ, & Complut. edit. ἀπὸ τῆς ἐρήμου τοῦ Σινᾶ. ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν] MS. Ox. ἐπὶ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν. 22 τάγμα παρεμβολῆς Εφραΐμ] MS. Ox. τάγματα παρεμβολῆς Εφραΐμ. 24 Αβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί] Complut. edit. Ald et Rom. Αβιδὰν ὁ τοῦ Γαδεωνί. 25 τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δάν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τάγματα παρεμβολῆς Δάν. 30 οὐ πορεύσομαι] In Arabico additur μετὰ σοῦ. καὶ εἰς τὴν γενεάν μου] MS. Ox. & Complut. edit. addunt πορεύσομαι, atque ita in Arabico ſub aſteriſco. 31 ἦσθα μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ] In Arabico ἦσθα ἐν τόπῳ μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, & illa, ἐν τόπῳ aſteriſco notantur. καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης] MS. Ox. καὶ ἔσῃ μεθ᾽ ἡμῶν καὶ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης. In Arabico καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν μέγας. 32 ἃ ἂν ἀγαθοποιήσῃ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ. 33 poſt illa κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν, ſequuntur in Complut. edit. καὶ ἡ νεφέλη κυρίου ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ᾽ αὐτοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς, quæ in reliquis exemplaribus caput hoc decimum claudunt, in quibus vox κυρίου abeſt. 35 ἐξεγέρθητι κύριε] Complut. edit. ἐγέρθητι κύριε. διασκορπισθήτωσαν] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo καὶ διασκορπισθήτωσαν. φυγέτωσαν πάντες] Compl. edit. καὶ φυγέτωσαν πάντες. Poſt illa μισοῦντές σε, ſequuntur in Arabico ſub aſteriſco ἀπὸ τοῦ προσώπου σου. 36 ἐπίστρεφε κύριε χιλιάδας μυριάδας] MS. Ox. ἐπίστρεφε κύριε εἰς χιλιάδας μυριάδας.

CAP. XI.

1 γογγύζων πονηρά] In Arabico, ὡσεὶ γογγύζων πονηρά, & vox, ὡσεὶ, aſteriſco notatur. πῦρ παρὰ κυρίου] Præpoſitio παρὰ in utroque Arabico obelo notatur. 2 ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου] In Ald. edit. & Rom. deeſt vox πῦρ. MS. Ox. Complut. edit. & Cyrillus De adorat. lib. 5. agnoſcunt. 4 ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ Ισραήλ] Apud Cyrillum De adorat. 5. deeſt καί. Glaph. verò 2. in Exodum, prout in reliquis omnibus exemplaribus habetur. 5 καὶ τὰ σκόρδα] Compl. edit. cum Cyrillo, καὶ τὰ σκόροδα. 7 ὡσεὶ σπέρμα κορίου] MS. Ox. addit λευκόν. Schol. οἱ λοιποὶ, βδελλίου. 8 ἤλεθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ] Ald edit. ἤλεον αὐτὸ ἐν τῷ ἐμμύλωνι. Illa ἐν τῷ μύλῳ in uno Arabico obelo notantur, quæ aſteriſco potius notanda erant. καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυίᾳ] Compl. edit. ἢ ἔτριβον ἐν θυίᾳ. Ald. cum Theodoreto qu. 18. in Leviticum, καὶ ἔτριβον ἐν θυίᾳ. καὶ ἥψουν αὐτό] Apud Theodoretum deeſt αὐτὸ, & ſic etiam poſt ἐποίουν. ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας] MS. Ox. ἐποίουν ἑαυτοῖς ἐγκρυφίας ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου] Schol. Ἄλλος, ἐκ μέλιτος. Ακύλας. μαστοῦ ἔλαιον, καὶ Σύμμαχος, μαστοῦ εἰς λίπος. 10 ἕκαστος κατὰ τὴν θύραν αὐτοῦ] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo Glaph. in Exod. 2. ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. MS. Ox. & Compl. edit. ἕκαστος ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. In utroque Arabico, inter θύρας & αὐτοῦ, interſeruntur ſub aſteriſco τῆς σκηνῆς. ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα] Apud Cyrillum deeſt σφόδρα. 11 ἐπιθεῖναι τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ] In utroque Arabico ἐπιθεῖναι τὴν ὁρμὴν παντὸς τοῦ λαοῦ, & vox παντὸς aſteriſco notatur. 12 ἐν γαστρὶ ἔλαβον] Chryſoſtomus homil. 4. in Jobum ὤδινησα, qui tamen Homil. 35. in Matthæum lectionem codicis noſtri & reliquorum omnium exemplarium retinet. πάντα τὸν λαόν] Apud Theodoretum deeſt vox πάντα. ἢ ἐγὼ τέτοκα αὐτούς;] MS. Ox. Complut. edit. et Rom. cum Chryſoſtom. homil. 4. in Jobum, ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς; et Theodoretus ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτόν. λάβε αὐτοὺς εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι] Rom. edit. λάβε αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὡσεὶ ἄραι. Theodoretus λάβε αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὡσεὶ λάβοι. Chryſoſtom. homil. 4. in Jobum βάστασον αὐτοὺς ὃν τρόπον βαστάζει. qui tamen homil. 35. in Matthæum & homil. 3. ad Hebræos, lectionem receptam & conſenſu omnium exemplarium confirmatam retinet. 13 δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ] Apud Cyrillum deeſt παντί. 14 φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον] In utroque Arabico φέρειν πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, & vox πάντα aſteriſco notatur. ὅτι βαρύ μοί ἐστι] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ὅτι βαρύτερόν μοί ἐστι. εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοί] MS Ox. εἰ εὕρηκα χάριν καὶ ἔλεος παρὰ σοί. Complut. edit. εἰ εὕρηκα χάριν παρὰ σοί. Apud Cyrillum deſunt illa εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοί. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 16 οὓς σὺ αὐτοὺς οἶδας] In utroque Arabico voces σὺ αὐτὸς obelo notantur, & Cyrillus cum Theodoreto legunt οὓς αὐτὸς οἶδας. ὅτι οὗτοί εἰσι] Theodoretus ὅτι αὐτοί εἰσι. καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. καὶ ἐξάξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν. Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ ἄξεις αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνήν. 17 καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπιθήσω ἐπ᾽ αὐτούς] Cyrillus pro ἐπιθήσω legit θήσω. Euſebius De demonſtr. 3. & Theodor. ἐπιθήσω· Epiphanius Adverſus hæreſes lib. 1. καὶ λήψομαι ἀπὸ τοῦ ἐπὶ σοὶ πνεύματος, καὶ ἐκχεῶ ἐπ᾽ αὐτούς. 18 ὅτι καλὸν ὑμῖν ἐστιν] In *MS Sar.* deeſt vox ἐστιν. καὶ δώσει κύριος ὑμῖν κρέα φαγεῖν, καὶ φάγεσθε κρέα] MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. & Rom. καὶ δώσει ὑμῖν κύριος φαγεῖν κρέα &c. & vox φαγεῖν in *MS. Sar.* obelo notatur. 19 οὐδὲ δύο] *MS.* Sar. ſub aſteriſco addit ἡμέρας. 20 ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε] In *MS.* Sar. vox φάγεσθε obelo notatur. ἐκ τῶν μυκτήρων] *MS. Sar.* ἐκ τοῦ μυκτῆρος. Complut. edit. διὰ τῶν μυκτήρων. εἰς χολέραν] Symmachus εἰς ἀπεψίαν authore Theodoreto εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς· qui tamen ſic explicat, ἡ γὰρ ἀδηφαγία τὴν νόσον εἰσήγαγε, καὶ πολλάκις τὸν θάνατον ἡ δείλατος πληγή. 21 κρέας δώσω αὐτοῖς καὶ φάγονται] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. κρέα δώσω. Rom. κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν καὶ φάγονται. 22 πᾶν τὸ ὄψος] Compl. edit. & Ald. πᾶν τὸ ὄψον. συναχθήσεται] *MS.* Sar. Compl. Ald. & Rom. συναχθήσεται αὐτοῖς. 23 οὐχὶ ἐξαρκέσει] Compl. οὐκ ἀρκέσει. ἤδη γνώσῃ εἰ ἐπικαταλήψεταί] Ald. ἤδη γνώσῃ ἐπεὶ καταλήψεται. Philo De ſacrificiis Abelis & Caini ἤδη ὄψῃ ἐπεὶ καταλήψεται. Juſtinus Martyr Dialogo cum Tryphone ἤδη γνώσῃ εἰ ἐπικαλύψεται, ſcribendum proculdubio ἐπικαταλήψεται. MS. Ox. & Sar. Compl. edit. & Rom. cum Theodoreto lectionem codicis noſtri confirmant. 25 καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτόν] MS. Ox. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν. MS. Sar. Complut. edit. & Rom. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν. 28 ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπε] MS. Ox. & Sar. ὁ ἐκλεκτὸς εἶπε. 29 μὴ ζηλοῖς σύ μοι;] Rom. edit. μὴ ζηλοῖς ἐμέ. MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo homil. 3. ad Tim. & Theod. qu. 21. in Levit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. καὶ τίς δῴη] Theod. καὶ τίς ἂν δῴη. πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας] Chryſoſtomus homil. 3. ad Timoth. 1. & homiliâ De ſerpente quem Moyſes erexit, addit vocem εἶναι. ὅταν δῷ κύριος] Chryſoſtomus homil. De ſerpente ἐν τῷ δοῦναι κύριον. 31 καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν] MS. Sar. καὶ ἐξεπέτασεν ὀρτυγομήτραν. ὡσεὶ δίπηχυν] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. ὡσεὶ δίπηχυ. 32 ὅλην τὴν ἡμέραν] MS. Ox. & *Sar.* cum Compl. edit. addunt ἐκείνην, quæ vox in *MS.* Sar. aſteriſco notatur. καὶ συνήγαγον] Compl. edit. καὶ συνέλεγον. καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμούς] Ox. καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμούς. 33 καὶ κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαόν] MS. Sar. καὶ ἐθυμώθη κύριος ὀργῇ εἰς τὸν λαόν· & vox ὀργῇ aſteriſco notatur, atque ita in utroque Arabico. Ald. edit. καὶ κύριος ἐθυμώθη σφόδρα εἰς τὸν λαόν. ἐπάταξε κύριος ἐν τῷ λαῷ] *MS. Sar.* Compl. edit. & Rom. ἐπάταξε κύριος τὸν λαόν. πληγὴν μεγάλην] MS. Sar. πληγῇ μεγάλῃ.

CAP. XII.

1 ἧς ἔλαβεν] MS. Ox. & *Sar.* Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo Glaph. in Numeros, ἣν ἔλαβε Μωϋσῆς, & vox Μωϋσῆς in *MS. Sar.* obelo notatur. 2 μὴ Μωϋσῇ μόνῳ] In *MS. Sar.* vox μόνῳ obelo notatur. ἐλάλησεν κύριος] Rom. edit. λελάληκε κύριος· Reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. οὐχὶ καὶ ἐν ἡμῖν] MS. Ox. & *Sar.* Complut. edit. Ald. & Rom. habent ἡμῖν, & deeſt ἐν. 5 ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου] In MS. Ox. deſunt illa εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, quæ in MS. Sar. obelo notantur. καὶ κατέβη κύριος] In Complut. edit. deeſt καί. καὶ ἐξήλθοσαν ἀμφότεροι] In Complut. edit. deeſt καί. 6 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτούς. In MS. Sar. voces πρὸς αὐτοὺς obelo notantur. ἀκούσατε τῶν λόγων μου] *MS. Sar.* cum utroque Arabico ἀκούσατε δὴ τῶν λόγων μου & vox δὴ aſteriſco notatur. Cyrillus ἀκούσατε τὸν λόγον μου. προφήτης ὑμῶν κυρίῳ] Complut. edit. προφήτης ὑμῶν κυρίου. Cyrillus προφήτης ὑμῖν κυρίῳ, & ſic Theodor. qu. 22 in Leviticum, niſi quòd abſit vox κυρίῳ. ἐν ὕπνῳ] Cyrillus ἐν ἐνυπνίῳ. 7 οὕτως ὡς ὁ θεράπων μου] Rom. edit. οὕτως ὁ θεράπων μου. 8 τὴν δόξαν μου εἶδεν] MS. Ox. & *Sar.* Complut. edit. Ald. et Rom. cum Theodoreto τὴν δόξαν κυρίου εἶδε. Cyrillus cum codice noſtro conſentit. 9 καταλελῆπαι κατὰ] Apud Theodoretum deeſt κατά. καὶ ἀπῆλθον] Et ſic MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo. Rom. καὶ ἀπῆλθεν. 10 νεφέλη ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς] *MS.* Ox. & *Sar.* Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς. πρὸς Μαριάμ] Complut. edit. & Rom. ἐπὶ Μαριάμ· Reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 11 δέομαι κύριε] Complut. edit. δέομαι κύριέ μου. Ald. edit. δέομαί σου κύριε. 12 μὴ γένοιτο] *MS. Sar.* μὴ καὶ γένηται. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo μὴ γένηται. ἐκπορευόμενον] Cyrillus πορευόμενον. ἐκ μήτρας μητρός] *MS. Sar.* & Complut. edit. addunt αὐτοῦ, quæ vox in MS. Sar. aſteriſco notatur. ἥμισυ τῶν σαρκῶν] *MS.* Sar. ἥμισυ τῆς σαρκός. 14 ἑπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήσεται ἔξω] Compl. edit. et Ald. ἑπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήτω ἔξω. MS. Sar. & Rom. edit. ἑπτὰ ἡμέρας; ἀφορισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω. MS. Ox. cum Cyrillo & Theodoreto qu. 23. in Levit. ἑπτὰ ἡμέρας; ἀφορισθήσεται ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω. ἕως καθαρισθῇ] MS. Ox. cum Cyrillo, ἕως οὗ καθαρισθῇ.

CAP. XIII.

1 καὶ παρενέβαλεν] *MS.* Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 5. καὶ παρενέβαλον, qui tamen Glaph. in Numeros lectionem codicis noſtri ſequitur. 2 εἰς κατάσχεσιν· ἄνδρα ἕνα] MS. Sarravii, εἰς κατάσχεσιν ἄνδρα ἕνα ἄνδρα ἕνα, ubi voces, εἰς κατάσχεσιν, prout in Arabico, obelo notantur. illa verò ἄνδρα ἕνα poſteriore loco aſteriſco notantur, quæ etiam in Complut. edit. Ald. & Rom. abſunt. κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν] MS. Ox κατὰ δήμους κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν. ἀποστελεῖς αὐτοὺς, πάντα] In *MS. Sar.* vox αὐτοὺς obelo notatur. In Arabico, ἀπόστελλε μετ᾽ αὐτῶν πάντα. Et illa μετ᾽ αὐτῶν obelo notantur. 4 καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. 18 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς κατασκέψασθαι] MS. Ox. & Ald. edit. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν κατασκέψασθαι. 19 εἰ ὀλίγοι] Complut. edit. Ald. et Rom. ἢ ὀλίγοι. *MS.* Ox. & *Sar.* lectionem codicis noſtri confirmant. 20 εἰ καλή ἐστιν] Ald. edit. καλή ἐστιν. Rom. ἢ καλή ἐστιν. *MS.* Ox. & Sar. cum Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. τίνες αἱ πόλεις εἰς ἅς] Ald. edit. & Rom. τίνες αἱ πόλεις ἅς. *MS.* verò Ox & Sar. cum Complutenſ. edit. cum codice noſtro concordant. 21 ἢ πίων] *MS.* Sar. εἰ πίων. καὶ αἱ ἡμέραι, ἡμέραι ἔαρος] Ald. edit. καὶ αἱ ἡμέραι, ἡμέρας ἔαρος. malé. In *MS. Sar.* vox ἔαρος obelo notatur. 22 καὶ ἦλθον ἕως Χεβρῶν] Ald. edit. & Rom. καὶ ἀπῆλθον ἕως Χεβρών. 23 καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν· καὶ ἔκοψαν] In Complut. edit. deſunt illa καὶ κατεσκέψαντο αὐτὴν, quæ in MS. Sar. & utroque Arabico obelo notantur. ἕνα ἐπ᾽ αὐτοῦ] MS. Sar. ἕνα ἀπ᾽ αὐτοῦ, & voces ἀπ᾽ αὐτοῦ obelo notantur. καὶ ἦρον αὐτόν] Cyrillus De adorat. lib. 5. καὶ ἦραν αὐτό. ἐπ᾽ ἀναφορεῦσι] MS. *Sar.* addit δυσὶν ſub aſteriſcô. 24 τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν] In reliquis omnibus exemplaribus & Cyrillo præfigitur copula καὶ, quæ in hebræo abeſt. Pro ἐπωνόμασαν ſcribendum forte ἐπωνόμασεν. 26 καὶ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν] Rom. edit. καὶ ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν. 27 ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα] Complut. edit. ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥήματα. καὶ ἔδειξαν] MS. Sar. & Ald. edit. addunt αὐτοῖς, quæ vox in *MS. Sar.* aſteriſco notatur. 28 καὶ διηγήσαντο αὐτῷ, καὶ εἶπαν] MS. Ox. καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς, καὶ εἶπον αὐτῷ. καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς] In *MS. Sar.* deeſt καί. 29 τὸ κατοικοῦν τὴν γῆν] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo, τὸ κατοικοῦν ἐπ᾽ αὐτῆς. *MS. Sar.* & reliqua omnia exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὀχυραὶ τετειχισμέναι] In *MS. Sar.* vox τετειχισμέναι aſteriſco notatur. μεγάλαι σφόδρα] *MS. Sar.* & Complut.

edit. ϗ μεγάλαι σφόδρα. 30 ϗ ὁ Εὐαῖος] In *MS*. Sar. & utroque Arabico hæ voces obelo notantur. κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ]· MS. Ox. κατοικοῦσιν ἐν τῇ ὀρεινῇ. ϗ παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν] In MS. Ox. deeſt vox ποταμόν. 31 ϗ εἶπεν αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλά] In *MS*. Sar. & utroque Arabico voces illæ αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλὰ obelo notantur. ὅτι δυνατοί] Complut. edit. ὅτι δυνάμενοι. 32 οὐκ ἀναβαίνομεν ὅτι] In utroque Arabico vox ὅτι obelo notatur, cum voces ſimiliter οὐκ ἀναβαίνομεν obelo notandæ ſint, in hebræo enim nihil eſt quod iis reſpondeat. μὴ δυνώμεθα] Complutenſ. edit. μὴ δυνησόμεθα. 33 ἔκστασιν τῆς γῆς] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς· legendum fortè ἔνστασιν. αὐτὴν κατασκέψασθαι] In *MS*. Sar. vox αὐτὴν aſteriſco notatur. ϗ πᾶς ὁ λαός] In *MS*. Sar. deeſt πᾶς. ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ] MS. Ox. ἑωράκαμεν ἐκεῖ. Complut. edit. & Ald. ἑωράκαμεν ἐπ᾽ αὐτῆς. 34 ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας] MS. Sar. & uterque Arabicus addunt ſub aſteriſco υἱοὺς ἐνὰκ ἐκ τῶν γιγάντων.

CAP. XIV.

1 ἔδωκεν φωνὴν] *MS*. Sar. addit ſub aſteriſco αὐτῶν. Rom. edit. ἐνέδωκε φωνήν. Cyrillus De adorat. 5 δέδωκε φωνήν. 3 εἰ ἀποθάνομεν] In MS. Ox. & Complut. edit. deeſt εἰ. ϗ τὰ παιδία ἡμῶν] In Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo deeſt ἡμῶν MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. agnoſcunt. ἔσονται εἰς διαρπαγήν] MS. Ox. ἔσονται ἐν τῷ πολέμῳ εἰς διαρπασμόν. βέλτιον ἡμῖν ἐστιν] Rom. edit. βέλτιόν ἐστιν. Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 4 ϗ εἶπαν ἕτερος] Complut. edit. et Ald. ϗ εἶπεν ἕτερος. τῷ ἑτέρῳ] *MS*. Sar. addit αὐτοῦ. 5 ἐπὶ πρόσωπον] *MS*. Sar. addit ſub aſteriſco αὐτῶν. ἐναντίον πάσης συναγωγῆς] In MS. Sar. & utroque Arabico, ἐναντίον πάσης ἐκκλησίας συναγωγῆς, & vox ἐκκλησίας aſteriſco notatur. 7 ἡ γῆ ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτήν] MS. Sar. ἡ γῆ ἣν παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, ϗ κατεσκεψάμεθα αὐτὴν, & illa παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, ϗ obelo notantur. ἀγαθή ἐστι σφόδρα σφόδρα] MS. Ox. καλή ἐστι σφόδρα σφόδρα. 9 μὴ ἀποστάται γίνεσθε] In MS. Sar. vox γίνεσθε obelo notatur, ita ut pro ἀποστάται ſcribendum forte ſit ἀποστῆτε. μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν] MS. Sar. μὴ φοβεῖσθε τὸν λαόν. κατάβρωμα ἡμῖν] MS. Ox. κατάβρωμα ὑμῶν, & Complut. edit. κατάβρωμα ὑμῖν. ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ᾽ αὐτῶν] *MS*. Sar. ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς αὐτῶν ἀπ᾽ αὐτῶν, & vox αὐτῶν priore loco, aſteriſco notatur: legendum forte τὸ κῦρος, niſi quod hebraica vox hoc loco interdum σκιὰν, σκέπην & στέγην ſignificat, & pro iis à LXX interpretibus uſurpatur. 10 ὤφθη ἐν νεφέλῃ] In Arabico ἐν τῇ νεφέλῃ, quæ & obelo notantur. ἐν πᾶσιν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ] MS. Ox. ἐπὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. In Rom.edit. deeſt ἐν. 11 παροξύνει με] Philo De migratione Abrahami παροξυνοῦσι. πιστεύουσί μοι] MS. Sar. & Philo πιστεύουσί μοι. ἐν πᾶσιν τοῖς θαυμασίοις] MS. Ox. & Sar. Compl. & Rom. cum Philone, ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις. Ald. ἐπὶ πᾶσι τοῖς σημείοις. 12 πατάξω αὐτοὺς] MS. Ox. ἄφες με, ϗ πατάξω αὐτούς. ποιήσω σε ϗ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου] In *MS*. Sar. & Arabico illa, ϗ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου obelo notantur, & in Compl.edit. abſunt. 14 ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ κύριε] *MS*. Sar. & Compl. edit. pro ὀπτάζῃ κύριε legit ὀπτάζῃ σὺ κύριε, & MS. Ox. cum Euſebio De demonſtr. lib. 5. ὀπτάνῃ σὺ κύριε, qui Aquilam locum integrum ſic reddidiſſe author eſt. ὅτι σὺ εἶ κύριε ἐν ἐγκάτῳ τοῦ λαοῦ τούτου ὃς ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ σὺ κύριε ἐφέστηκεν. ἐπ᾽ αὐτῶν] Ald. edit. ἐφέστηκεν ἐπ᾽ αὐτόν, malé. 16 εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. Ald. et Rom. εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον. ὤμοσεν αὐτοῖς] MS. Ox. ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν. κατέστρωσεν αὐτοὺς] *MS*. Sar. ϗ κατέστρωσεν αὐτούς. 17 ὑψωθήτω ἡ χείρ σου] MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. & Rom. ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου. Complutenſ. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. 18 ϗ ἀληθινός] In utroque Arabico hæ voces obelo notantur. ἀδικίας ϗ ἁμαρτίας] In MS. Sar. illa, καὶ ἁμαρτίας obelo notantur. καθαριεῖ τὸν ἔνοχον] In MS. Sar. & in Arabico voces τὸν ἔνοχον obelo notantur. 20 ϗ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν] In Arabico illa πρὸς Μωϋσῆν obelo notantur, neque Complut. edit. agnoſcit. ἵλεως αὐτοῖς εἰμι] In MS. Sar. vox αὐτοῖς obelo notatur. 21 ϗ ζῶν τὸ ὄνομά μου] Ald. edit. ϗ ἀεὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου. Theodoretus qu. 27. in Leviticum, καὶ ζῇ τὸ ὄνομά μου. In MS. verò Sar. & Arabico illa, ϗ ζῶν τὸ ὄνομά μου obelo notantur. 22 ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ] In *MS*. Sar. & Arabico vox ταύτῃ obelo notatur, & in Rom. edit. abeſt: reliqua exemplaria cum Cyrillo Glaph. in Numeros agnoſcunt. 23 ἀλλ᾽ ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἅ ἐστι μετ᾽ ἐμοῦ ὧδε (Complut. edit. addit σήμερον) ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν ἢ κακὸν, πᾶς νεώτερος ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν] In *MS*. Sar. & Arabico hæc omnia obelo notantur. οὐκ ὄψονται αὐτήν] In Arabico, ϗ οὐκ ὄψονται αὐτήν, & ϗ obelo notatur. 24 ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον] In Rom. edit. deeſt vox ἐγενήθη. Reliqua exemplaria cum Cyrillo & Athanaſio ad Serapionem Spiritum non eſſe creaturam, lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ εἰσάξω] In Rom. edit. deeſt ϗ, reliqua verò omnia exemplaria cum Cyrillo agnoſcunt. εἰς ἣν εἰσῆλθεν] Athanaſius, εἰς ἣν ἐξῆλθε, & Cyrillus εἰς ἣν εἰσῆλθον. ϗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ] MS. Ox. addit μετ᾽ αὐτοῦ. 25 κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι] Ald. edit. κατοικήσουσιν ἐν τῇ κοιλάδι. ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἔρημον] In MS. Sar. ὑμεῖς, ſub obelo additur vox αὐτοί. ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν] Complut. edit. ὁδὸν θαλάσσης ἐρυθρᾶς· 27 ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν] In MS. Sar. vox γογγύζουσιν obelo notatur. ἣν ἐγόγγυσαν] *MS*. Sar. ἣν αὐτοὶ ἐγόγγυσαν, & Compl. edit. ἣν αὐτοὶ γογγύζουσι. 28 εἰ μὴ ὃν τρόπον] Compl. edit. Ald. & Rom. ἢ μὴν ὃν τρόπον λελαλήκατε] *MS*. Sar & Ox. & reliqua exemplaria addunt εἰς τὰ ὦτά μου, prout in hebræo. 29 ϗ οἱ κατηριθμημένοι] MS. Sar. ϗ πάντες οἱ κατηριθμημένοι, & vox πάντες aſteriſco notatur. ἐγόγγυσαν ἐπ᾽ ἐμοί] Ald. edit. ἐγγόγγυζον. Rom. ἐγόγγυζαν, malé. 30 ἐπ᾽ αὐτῆς] *MS* Sar. ἐν αὐτῇ. 31 εἰς διαρπαγὴν ἔσονται] Complut. edit. & Ald. εἰς διαρπαγὴν ἔσεσθαι. Rom ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι. εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν] In *MS*. Sar. illa εἰς τὴν γῆν obelo notantur. ϗ κληρονομήσουσι τὴν γῆν] In MS. Ox. & Compl edit. deſunt hæc omnia. ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ᾽ αὐτῆς] In MS. Sar. vox ὑμεῖς obelo notatur, & in Arabico illa ἀπ᾽ αὐτῆς. MS. Ox. ἀφ᾽ ἧς ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ᾽ αὐτῆς. 33 ϗ ἀνοίσουσι] Schol. Ἄλλος, βαστάζοντες. τὴν πορνείαν αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. τὴν πορνείαν ὑμῶν. ἀναλωθῇ] *MS*. Sar. & Ald. edit. ἐξαναλωθῇ. 34 κατεσκέψασθε] *MS*. Sar. ἐπεσκέψασθε. ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ] In *MS*. Sar. & in Arabico voces hæ geminantur, & poſteriore loco aſteriſco notantur. λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας] In utroque Arabico ſub obelo præfigitur καί. θυμὸν τῆς ὀργῆς μου] In MS. Sar. illa τῆς ὀργῆς obelo notantur. 35 εἰ μὴν οὕτω] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. ἢ μὴν οὕτω. Ald. ὑμῖν οὕτω, malé. ποιήσω τῇ συναγωγῇ] In MS. Sar. & utroque Arabico, ποιήσω πάσῃ τῇ συναγωγῇ, & vox πάσῃ aſteriſco notatur. 36 πρὸς τὴν συναγωγήν] In *MS*. Sar. πρὸς πᾶσαν τὴν συναγωγὴν, & vox πᾶσαν aſteriſco notatur. 37 ἄνθρωποι οἱ κατείπαντες] MS. Ox. ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ κατείπαντες. 39 τὰ ῥήματα ταῦτα] In MS. Sar. & Ambroſio πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, & vox πάντα aſteriſco notatur. 40 ἐπὶ τὴν κορυφήν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. εἰς τὴν κορυφήν. ἰδοὺ οἵδε] In MS. Ox & Complut. edit. deeſt οἵδε. 41 ἵνα τί ὑμεῖς] *MS*. Sar. ἵνα τί τοῦτο ὑμεῖς, & vox τοῦτο aſteriſco notatur. εὔοδα ἔσται ὑμῖν] In *MS*. Sar. vox ὑμῖν aſteriſco notatur. 42 ἐστι κύριος μεθ᾽ ὑμῶν] MS. Ox. ἔσται κύριος μεθ᾽ ὑμῶν. 44 διαβιασάμενοι] Ald. edit. διαβησάμενοι, malé. ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς] In *MS*. Ox. Complut. edit. et Rom. deeſt vox μέσου. *MS*. Sar. cum Ald. edit. agnoſcunt. 45 ϗ ἐτρέψαντο αὐτοὺς] Fortè ἐτρέψατο. ϗ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν] Hæc verba in MS. Sar. & utroque Arabico, obelo notantur, & in Complut. editione deſiderantur.

VARIANTES LECTIONES ex Annotatis viri ſummi & incomparabilis D. HUGONIS GROTII *in univerſa Biblia, cum ejuſdem de iis judicio, collectæ opera ac ſtudio Doctiſſimi Viri* Thomæ Piercii *Presbyteri, Rectoris Eccleſiæ de* BRINGTON *in Comitatu* NORTHAMPTONIENSI.

AD GENESIN.

CAP. II.

V.6. A*Scendebat*] In antiquiſſimo codice, quo uſus eſt Saadias, appoſita hic erat negans particula. Quod non improbem, ſi adſit plurium codicum conſenſus, ut rationem reddat Moyſes cur hortum illum de quo jam aget, Deus inter magna flumina conſtituerit, nempe quia de cœlo, adhuc ſuam puritatem retinente, non cadebant imbres,& recens facta aquarum à terris in ſuos alveos diſceſſione nullæ novæ ſcatebræ è terrâ ebulliebant. Nam quod hic in Hebræo eſt אד, πηγὴ eſt LXX interpretibus, & *fons* Latinis, ἐπικλυσμὸς, ut hic poſuit Aquila, aut ἐπιβλυσμὸς, ut Symmachus. Frequens autem eſt illis LXX, ut & Novi Teſtamenti Scriptoribus, πηγὴν ponere pro qualicunque humoris eruptione. 11. *Hevilath*] In Hebræo eſt החוילה ſed Syri pro ה ponunt ח, et ſæpe addito א dicunt חוילהא. 17 *morte morieris*] Syri interpretes hic habebant, *mortalis eris*: quod notant Ambroſius & Hieronymus.

CAP. III. v. 1. *Callidior*] LXX φρονιμώτερος. Aquila πανοῦργος 15 *Ipſa*] Hebræus textus & LXX habent *Ipſe*, eos ſequitur Irenæus IV. 78. & Cyprianus Teſtimonio XI. libri II. adverſus Judæos. *Inſidiaberis*], Videtur eſſe ex lectione Græca τηρήσεις, pro quo alii codices habent τειρήσεις· *i. e. mordebis*. quod propiùs accedit ad Hebræum vocabulum.

CAP. IV. v. 7. *Statim in foribus peccatum aderit*] Longè aliter Hebr. hæc legêre Græci, οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον· quam interpretationem ſequitur & Julianus. niſi quod pro ἥμαρτες recitat ἁμάρτημα, ſenſu eodem. 8 *Egrediamur foras*] Græcè διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. Quod addit & Samariticus, ut notatum & Hier. & Cyril. Addidere & Syrus & Hieroſolymitanus & Jonathan. In Hebræo per compendium id omittitur. 16 *in terra*] Omiſſum hic nomen terræ נוד Græcis ναὶδ. 21 *& organo*] Hebraicè עוגב, Græci κιθάραν. At Chaldæus אבובא.

CAP. V. v. 18. 162. *annis*] De multis diſcrepantiis quæ in hoc & ſequentibus capitibus circa numeros annorum apparent in codicibus Hebr. Samaritanis, Græcis, Capellus optimè egit. 22. *ambulavit Enoch cum Deo*] Græci vertunt, εὐαρέστησεν Ἐνὼχ τῷ Θεῷ. Idem ſenſus apud Syrum. 24 *& non apparuit, quia tulit eum Deus*] Samaritanus, *Accepit eum Angelus ejus*. Onkelos, *non occidit eum Deus*: *i. e.* non paſſus eſt mori. Jonathan, *ſublatus fuit, & aſcendit in cœlum ex mandato coram Domino*. Vide ad Hebræos 11. 5. 29 *Iſte conſolabitur nos*] Senſus idem, ſed etymologia nomini non reſpondet: itaque rectiùs Græci pro ינחמנו legerunt יניחנו, verterunt enim διαναπαύσει, quod originem nominis exacte oſtendit. Sic & Philo citat, *pejorem inſidiari meliori*. In Hieronymiano nominum indice, *Noe, ceſſatio, requies*. Samaritanus Paraphraſtes, *Suſtentabit opera noſtra, & oppreſſionem manuum noſtrarum*. *i. e.* erit ad ruris opera Vicarius noſter.

CAP. VI. v. 4. *Gigantes autem erant*] Symmachus non male, οἱ βίαιοι. Aquila, οἱ ἐπιπίπτοντες. *Iſti ſunt potentes*] הגברים, quod mutatione levi literæ affinis poteſt dici הכבירים, οἱ κάβειροι, Græcis Θεοὶ δυνατοὶ, Virgilio *Dii magni, divi*, repertores navigationis, Piratæ haud dubiè. 6 *Pœnituit eum*] Onkelos & Jonathan, ותב במימריה *reverſus eſt ad verbum ſuum*. i. e. in ſe. Symmachus ἀπέστρεψεν. At Aquila μετεμελήθη. 14 *arcam*] Nomen ex ſimilitudine ad quam facta erat. κιβωτὸν dixere hîc LXX. Et ſic Matthæi interpres 24. 38. Luc. 17. 27. 1 Pet. 3. 20. At λάρνακα eodem planè ſenſu Apollodorus in Bibliotheca.

CAP. VII. v. 4. *Subſtantiam*] יקום, quod hîc in Hebræo eſt, interpretibus Abeneſdrâ & Kimchi, ſignificat *quicquid vivit*. Ad originem ſi ſpectes eſt, *quod ſe erigit*, unde ἀνάστημα hîc vertêre Græci. At alibi ὑπόστασιν.

CAP. VIII. v 4 *Armeniæ*] Generali nomine. Vetus nomen habuere *Ararat* dicti poſtea *Gordyæi*: quod nomen hic habet Joſephus, duo Chaldæi interpretes, & Arabs, ſed literâ unâ corruptâ. 7 *Qui egrediebatur & non revertebatur*] Sic & Græci omnes, καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἀνέστρεψε. Unde apparet olim hîc variâſſe codices. Hebræa lectio ſic exponi poteſt, ut corvus dicatur modò longiùs avolaſſe ab arca, modò eam propius advolaſſe, ſic tamen ut in arcam non intraret. 13 *exſiccata*] Nondum plene, ut menſe altero. Ideo Græci hîc poſuere ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ· in ſequenti verò ἐξηράνθη. In Hebræo quoque verba differunt חרבו & יבשה. 21 *Et ait*] In Hebræo hîc additur *ad cor ſuum*. Theodotion ad verbum πρὸς τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ, pro quo Symmachus πρὸς ἑαυτόν. *ab adoleſcentia ſua*] ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Onkelos, מצעירה *à parvitate*. Rabbi Salomo, *ex quo exceptus eſt à viſceribus matris ſuæ*, hyperbole tali qualis eſt Pſal. 58. 4. & 71. 6. Eſa. 48. 8. Job 31. 18.

CAP. XIV. v. 1. *Ponti*] Ita Aquila. In Hebræo eſt אלסר. *Rex Gentium*] i. e. Convenarum. Symmachus παμφυλίας. 5 *Raphaim*] Græci, τοὺς γίγαντας. Chaldæus, גבריא. *Zuzim*] At *LXX* legerunt, עוים, ἔθνη ἰσχυρά. *cum eis*] בהם: ſic & Græci, ἅμα αὐτοῖς. Chaldæus autem ut nomen loci accepit, & Syriacum in morem productâ terminatione extulit בהמתא.

CAP. XV. v. 2. *filius procuratoris*] *LXX* משק, hîc pro nomine proprio ejus qui pater aut progenitor Eliezeris fuerit, accepêre. Nec aliter Julianus apud Cyrillum. Latinus Aquilam & Theodotionem ſequi maluit. 11 *abigebat eas Abram*] Sufflando. Ita textus Hebræus quo utimur. Sic & Aquila ἀπεσόβησεν. At *LXX* συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἀβράμ, facta derivatione à ישב, non à נשב. quod non improbandum, ut indicetur mora diutina Abrahami poſterûm in Ægypto. 12 *Sopor*] Atque ita Aquila, qui καταφοράν, Symmachus, qui κάρον, vertunt. At *LXX* ἔκστασιν poſuêre, quibus conſentit & Maimonides.

CAP. XVII. v. 14. *Maſculus cujus præputii caro circumciſa non fuerit, delebitur anima illa de populo ſuo*] Chaldæus *qui non præciderit carnem præputii ſui*. Malè hîc neſcio à quo additum in Græco, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ. Quomodo ſæpe citat Auguſtinus.

CAP. XX. v. 16. *Mementoque te deprehenſam*] ונכחת. i. e. *recta*. Quod Chaldæus ſupplet *fuiſti*. *LXX* verò, *eſto*. πάντα ἀλήθευσον· hoc malim.

CAP. XXI. 3. *Iſaac*] Γέλωτα dixit Eupolemus. 13 *in gentem magnam*] Ex Græco. At Jonathan, *in populum prædatorem*. Non malé. Nam גוי de nationibus barbaris magis dicitur; de bene moratis אמים. Sic λαὸς *populus ſanctus*; cæteri, ἔθνη, unde ἐθνικός. Ita quod præcedit וגם erit adverſativa. Et illud *Iſaac tibi ſemen* ſignificabit *morum quoque filius*. 16 *è regione*] Ex Græco. At Hebræum מנגד rectè vertas *eminus*, ut apparet Pſal. 38. 12. Collato Pſalmi implemento. Mat. 26. 58. & 27. 35. Marc. 22. 54. & 23. 49. Luc. 22. 54. & 23. 49. Sic & 2 Reg. 2. 7. & cap. 14. 25.

CAP. XXII. v. 2. *Tolle*] In Hebræo appoſitum eſt נא, quod eſt adhortantis. 12 *Propter me*] Additum hoc ex Græco, Samaritano, & Syriaco. Qui conſenſus oſtendit in Hebræis codicibus id olim fuiſſe.

CAP. XXVI. v. 18. *Servi patris ſui Abraham*] Sic Samaritanus, Syrus, *LXX*, qui omnes pro בימי videntur legiſſe עמי, quod interdum παῖδες, interdum δοῦλοι vertitur. 20 *calumniam*] Græci ἀδικία· Id eſſet עשק cum Schin dexteri puncti. At nunc in Hebræo ſiniſtrum ſcribitur. Apparet ea diſcrimina olim non fuiſſe. 33 *abundantiam*] Hic quoque Latinus legit Schin ſiniſtrum. At Græci dextrum, ut Hebræi codices nunc habent, *Schibham*, *juramentum*, Hebraice, ὅρκος, Græcè, unde nomen *Beerſhebah* ſupra verſ. 23. ſit per prolepſin.

CAP. XXVII. v. 29. *tribus*] In Hebræo לאמים. *Regna* Chaldæus, *LXX* ἄρχοντες.

CAP. XXVIII. v. 19. *quæ prius Luza vocabatur*] Accepit אולם pro mera affirmatione, ut & Aquila. At *LXX* & alii, pro parte nominis, καὶ Οὐλαμλοὺζ ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.

CAP. XXX. v. 11. *Feliciter*] Hebraice, *venit turma*, Græci alii ἐν τύχῃ, alii εὐτύχηκα.

CAP. XXXI. v. 7. *decem vicibus*] Aquila, δέκα ἀριθμούς. Symmachus, δεκάκις ἀριθμῷ. Bene Euſebius, ὁ Σύρος δεκάκις ἀντὶ τοῦ πολλάκις.

CAP XXXII. v. 23. *traductiſque omnibus*] Illud *omnibus* videtur fuiſſe in codicibus Hebræis quibuſdam, ob tantum conſenſum Samaritani, Syri, Græci, Latini.

CAP. XXXVI. v. 24. *invenit aquas calidas*] Legit מים: At nos ימם, i. e. *mulos*, Græci Hebræam vocem retinuere ἰαμείν.

CAP. XXXVII. 2. *Sedecim*] In Hebræo eſt 17. Quod ſequuntur Græci. 25 *Iſmaelitas*] Onkelos *Saracenos* poſuit, rectè. Erat Συνοδία, ſeu *caravana*, ex variis Arabum populis; unde mox *Madianitæ* vocantur.

CAP. XXXVIII. v. 5. *Quo nato ultra parere ceſſavit*] Hebraicè, *Erat in Chezib, cum ipſa eum pareret*. Græcè, αὕτη δὲ ἦν ἐν Χασβὶ ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. Locum eſſe apparet Joſ. 15. 44. Micha 1. 14. ubi ſcribitur præpoſito א, quod in nominibus propriis frequens. Hic autem ſic appellatur hic locus per πρόληψιν. 18 *& armillam*] ὁρμίσκον LXX, στρεπτὸν Aquila. 21 *ubi eſt mulier*] In Hebræo קדשה, quod πόρνη vertitur à *LXX*. 23 *certe mendacii nos arguere non poteſt*] In Hebræo, *ne ſimus ludibrio*: Græci, μήποτε καταγελασθῶμεν. Non malè

CAP. XXXIX *Eunuchus*] Sic & ſupra 37. 36. Ubi Græca verſio τῷ σπάδοντι. Quod obſtat quo minus εὐνοῦχον hîc ex origine magis quam ex uſu cubiculi præpoſitum intelligamus. Chaldæus vertit רבנא quaſi dicas *megiſtana*. 2 *In cunctis proſpere agens*] *LXX*, ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων· Aquila, κατευθυνόμενος· Symmachus, εὐοδούμενος, non malè omnes. 11 *ut intraret Joſeph domum*] Nomen *Joſeph* ad ſenſum clariorem addendum hîc cenſuêre & *LXX*. Samarites quoque & Syrus.

CAP. XLI. v. 3. *in ipſa amnis ripa*] Quod additur hîc *in locis virentibus*, neque in Hebræo eſt, neque in Græco. Error inde ortus, quod ubi in Græco eſt, παρὰ τὰς βόας, Latinus, παρὰ τὰς πόας, legit. 8 *conjectores*] Vox חרטמי non Hebraica eſt, ſed Ægyptiaca. *LXX* vertunt ἐξηγητάς. Aquila, κρυφιαστάς. Symmachus, μάγους. At in Exodo & Daniele dicuntur ἐπαοιδοί· alibi in Exodo φαρμακοί. Cum quibus nominibus bene conveniunt Magorum inſtituta, Plinio & aliis memorata. 34 *Præpoſitos*] ἐπιλέκτους. Græcam vocem hîc uſurpant Jonathan, & Hieroſolymitanus. *LXX* τοπάρχας. Onkelos מהימנין, quomodo Syrus ſolet interpretari ὀυνέχης. 43 *genu flecterent*] quæ hîc in textu eſt vox אברך, & ipſa Ægyptia eſt, credo παιανισμὸς quidam. Ideoque omiſſus à *LXX*. Onkelos ex Syriaco interpretatur *Pater regis*, nam רך pro *rege* Syriacum. Sed alia lingua Ægyptia, alia Syriaca. Sunt qui *Pater tener* transferunt, quaſi duæ voces eſſent Hebrææ. Sunt qui ab Hebræa voce ברך formant, ut hic Latinus, parum probabiliter. 45 *Salvatorem mundi*] Vocem hic Ægyptiam quæ Hebraice ſcribitur צפנת פענח *LXX* & Joſephus ſcribunt Ψονθομφανήχ. Interpretantur autem Joſephus idem, & Philo, Onkelos, Jonathan, Rabbi Solomo, Rabbi Levi, omnes κρυπτῶν εὑρέτην. Quare ab hac ſententia diſcedendum non eſt.

CAP. XLII. v. 11. *Pacifici venimus*] כנים. *LXX* εἰρηνικοί. Aquila ὀρθοί. Symmachus ἁπλοῖ.

CAP. XLIV. v. 2. *Scyphum*] *LXX* τὸ κόνδυ. Aquila σκύφον, Symmachus φιάλην. 31 *eum non eſſe nobiſcum*] Ex Græco qui ad ſenſum explendum μεθ' ἡμῶν addidit. *Mecum* Samaritanus & Syrus.

CAP. XLVI. v. 21. *Et Echi & Ros & Mophim*] In Hebræo אחי וראש מפים. Vetus in libris error, ut ex Græco apparet. At ſi quis conferat locum Num. 26. 38, 39. videbit hic ſcriptum olim fuiſſe אחירם רשפופם. Faciles tales lapſus in nominibus propriis.

CAP. XLIX. v. 6. *In cœtu illorum non ſit gloria mea*] Melius Chaldæus, *cum illi inter ſe coirent, non deſcendit gloria mea*. Legit החת, non החד & ſumpſit tum hoc, tum quod præceſſit הבא, in ſenſu præterito. *Suffoderunt murum*] Græci & Hieroſolym., *exciderunt taurum*. 10 *Non auferetur ſceptrum de Juda*] οὐκ ἐκλείψει, יסור. Vox eſt & in Zacharia & quidem conjuncta cum voce שבט. i. e *ſceptri*, ubi Græci, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται, qui locus hunc egregie illuſtrat. Chaldæus יסור per יעבר bene expreſſit. Judæi commento novo per שבט aut tribum aut caſtigationes volunt intelligi, contra interpretes Veteres omnes, quorum Aquila σκῆπτρον dixit, ubi LXX ἄρχων, Symmachus ἐξουσία, Chaldæi שלטן ſenſu planè eodem. *Et Dux de femore ejus*] ex Græco καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ. Pro *Duce* Hebræus textus habet מחקק, quod optimè explicat Chaldæus *Scribæ*. i. e. Doctoris Vocabulo. Tales autem & Duces populi rectè dicuntur, ad ſcientiam ſcilicet. Unde Aquila ἀκριβαστὴν vertit, non incommode. Pro illo *de femore ejus* in Hebræo eſt, *de inter pedes ejus*. *donec veniat qui mittendus eſt*] Verba quæ hîc ſunt Hebræa Judæi nuperi mirè diſtorquent, interpretantes alii *Silo* locum, alii Saulem, alii Nebuchodonozorum. At Rabbini veteres omnes Meſſiam hic indicari conſentiunt. Sed vocem ipſam horum alii interpretantur aliter. Aliqui enim interpretantur *Silo* בנו *filium ejus*, à ſecundinis deducto vocabulo; alii *pacificum* à שלה verbo. Græci addidere participium τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. Alii Græci interpretes clariùs poſuere ᾧ ἀπόκειται, nempe πάντα, *cui omnia ſervantur, cujus eſt regni jus*, ait Rabbi Salomo, poſt Hieroſolymitanum Paraphraſten. Juſtinus adverſus Tryphonem, modò his modò illis verbis utitur, affirmatque codices LXX ſui temporis habuiſſe ᾧ ἀπόκειται, quod de quibuſdam codicibus facilè credo. Mihi maximè ſe probat verſio Latina, ut ſit שילה pro שילח. Quid enim facilius, quàm aut variante dialecto aut ſcripturâ aberrante, mutari inter ſe literas tam vicinas & ſoni & figuræ? *Et ipſe erit expectatio Gentium*] יקהת pro diverſo ſignificatu in Hebræo viciniſque linguis diverſis modis vertitur; putà προσδοκία, *expectatio, obedientia, aggregatio*. Hieroſolymitanus hîc, *Ei ſervitura ſunt regna terræ*. Bereſchith Rabba hoc loco: *Futurum eſt, ut Gentes ſæculi deferant munera Meſſiæ filio David*. 14 *Iſſachar aſinus fortis*] חמר גרם. At *LXX* qui vertunt τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν legiſſe חמד ſatis apparet. 22 *& decorus aſpectu*] pro עלי עין videtur legiſſe עליון, ut & *LXX* qui verterunt ζηλωτός. *Filiæ diſcurrerunt ſuper murum*] At *LXX* pro בנות צעדה עלי־שור legêre בני נער עלי שוב, υἱός μου νεώτατος πρός με ἀνάστρεψον, unde apparet quanta fuerit codicum diverſitas. 23 *jurgati ſunt*] Legit & hic interpres & Rabbi Salomo, quaſi eſſet à רוב, non à רבב, ut nunc legimus: ſed quod habet Hebræus codex melius cum ſequentibus convenit. Et ſic legere Græci, ἐνεῖχον.

CAP. L. v. 5. *Quod fodi mihi*] Sic & Græci. Melius alii *Emi*, quomodo כרה ſumitur Deut. 2. 6. Oſeæ. 3. 2. Et inde מכר & מכירה *pretium*. Sumendum autem videtur *emi* pro *ex empto acquiſivi*. Emerat enim Abraham ab Hemore Act. 7. verſ. 10. Titulus Authoris eſt titulus hæredis. 19 *Num Dei poſſumus reſiſtere voluntati?*] In Hebræo nunc eſt, *Num quid pro Deo ego?* Sym. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ; Aliqui interrogatione per negationem explicatâ, ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ. At olim pro התחת fuit in codicibus Samaritanis vetuſtioribus quàm quæ nunc habemus, החתת; unde eſt, quod Scholiaſtæ Græci vertunt, καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. Quod non eſt cur diſpliceat. Nam ſic & Chaldæus. 24 *vobiſcum*] Hoc, aut ad ſenſum explendum aut ex codicibus aliis apponunt Samaritanus, Syrus, LXX. quos Latinus ſequitur.

AD EXODUM.

CAP. III. v. 19. *niſi per manum validam*] Sic & Græci ἐὰν μή. Et ſenſus id exigit, ut apparet infrà. 6. 1. Videtur ergo fuiſſe in Hebræo בלא non ולא, quod ſenſum faceret ab hiſtoria alienum.

CAP. IV. v. 24. *occurrit ei Dominus*] יהוה. Aquila θεός, Symmachus & Theodotion, κύριος. At *LXX* ad ſenſum magis quam ad vocem ἄγγελος.

CAP. VI. v. 3. *Adonai*] pro יהוה, ut Hebræi legunt, ad ſervandam reverentiam nomini præcipuo. 9 *Propter anguſtiam ſpiritus*] *LXX* ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας. At alia vetus verſio ad corporis vitium ex laboribus contractum retulit dicens, ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. *& opus duriſſimum*] Hic addunt codices Samaritani hujus temporis, *Et dixerunt Moſi, deſiſte a nobis ut ſerviamus Ægyptiis, quia melius eſt nobis ſervire Ægyptiis, quam mori in deſerto*. Omiſſionis hujus cauſa reddita, frivola eſt. 20 *Patruelem ſuam*] Sic & Græci. Revera fuit amita, idque vox Hebræa ſignificat. Mutarunt quidam, malé.

CAP. VII. v. 1. *Deum Pharaonis*] Hebraicè אלהים. Onkelos *Principem* tranſtulit. Jonathan *timorem Pharaonis*, ac ſi Deus eſſet. Rabbi Solomo, *judicem*, optime. 22 *incantationibus ſuis*] Et hic vox Ægyptia eſt, לטי, quam *LXX* in Ægypto verſati transferunt, ταῖς φαρμακίαις. Alii, ἐν ἠρεμαίοις. Alii, διὰ τῶν ἀποκρύφων, *arcanis artibus*, quales magorum eſſe ſolebant.

CAP. XI. v. 8. *Et omnis populus qui ſubjectus eſt tibi*] Hebr. *qui in pedibus tuis*, niſi forte hîc fuerit ante literæ unius valde ſimilis factam mutationem ברגלין *ſub vexillis tuis*.

CAP. XII. v. 5. *Agnus abſque macula*] שה tam de caprugno, quàm de ovillo genere, partum ſignificat. Itaque unâ voce Latinâ reddi nequit. *LXX* laxius nomen ſumpſere πρόβατον. תמים τέλειον *LXX*. Alii ἄμωμον. 16 *nihil operis*] *LXX* hîc addunt *ſervilis*. 40 *in Ægypto*] LXX addunt, καὶ ἐν τῇ γῇ Χαναάν. In quibuſdam libris additur etiam poſt κατῴκησαν, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. Aliter hîc habere LXX quam Hebræos codices notatum in utroque Thalmude. Illud *& in terra Canaan* ex *LXX* additum & Samaritano. Rabbi Salomon Jarchi vult ſubintelligi, *& in terris abiit*.

CAP. XIII. v. 18. *Armati aſcenderunt*] In Hebræo חמשים *quintati*. Theodotion πεμπταίζοντες. Id *LXX* interpretantur *generatione quinta*. At Kimchi, *accincti quintam coſtam militaliter*. Nam nomen חמש pro *quinta coſta* eſt, 2. Sam. 2. 23. Hunc ſenſum ſecuti Aquila, & Symmachus verterunt hîc καθωπλισμένοι. Et ipſi LXX. Joſh. 1. 14. εὔζωνοι. Et eodem libro 4. 12. διεσκευασμένοι.

CAP. XIV. v. 13. *quos nunc videtis*] Legit ut nos כי אשר. At LXX כאשר, ὃν τρόπον.

CAP. XVIII. v. 24. *Quæ illi ſugeſſerat*] Hic Samaritanus codex inſerit verſus qui infra ſunt Deut. 1. & 9. ad 17. Pari de cauſa ei quam ſupra in ſimili additione obſervavimus. Vetus hoc eſſe in Samaritano ex Procopio Gazæo ad Deuteronomii locum apparet. Qui autem ſequitur hic verſus, is in eodem codice omittitur, ut non neceſſarius, quia ex ſuperioribus 21. & 23. ſenſus idem ſatis intelligitur, verum neque additione, neque detractione opus.

CAP. XIX. v. 4. *Ægyptiis*] Sic & Græci & Samaritanus. Quare lectio recepta in Hebræo melior, quàm quæ eſt in aliis libris במצרים.

CAP. XX. v. 12. *non occides*] LXX ponunt hoc præceptum poſt illa, *non mœchaberis, non furaberis*.

CAP. XXI. v. 22. *Sed ipſa vixerit*] Hebraicè ולא יהיה אסון, *& non fuerit mors*. Similiter verſu ſequente. At Græci legerunt in utroque loco אסמון. vertunt enim ἐξεικονισμένον.

CAP. XXIV. v. 10. *Et viderunt Deum Iſrael*] Et ſic Hebræi: Chaldeus, *gloriam Dei*. *LXX* τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ὁ θεός.

CAP. XXVI. v. 5. *Ita inſertas, &c.*] Græci, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν. In Samaritano vetere fuit ut Græci referunt, διαδεχόμεναι συμβολαί, μία πρὸς μίαν ὑποστρόπως κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις, ſatis perſpicué. 17 *incaſtraturæ*] i. e. *Cardines*: ut hîc Chaldæus & Syrus. LXX dixere ἀγκωνίσκους. At Symmachus κατοχεῖς.

CAP. XXVII. v. 4. *omnia vaſa ex ære fabricabis*] Sic & Græci. Abundat ergo hîc particula ל, aut in Scriptura, aut in ſenſu, ut et infra 19.

CAP. XXVIII. v. 4. *Cydarim*] Græci quidam πῖλιον (*pileolum*,) alii *mitram*. 18 *Carbunculus*] ἄνθραξ *LXX*. Quos ſequitur Chryſoſtomus. 19 *Lyncurius*] Hîc hyacinthum habet Chryſoſtomus. 20 *Chryſolithus*] Chryſoſtomo, *Beryllus*. *Iaſpis*] ὀνύχιον Chryſoſtomo. In hac lapidum recenſione cum Hieronymo congruit Joſephus, Belli Judaici l. 15.

CAP. XXXI. v. 4. *Et ære*] Plus hîc eſt in Græco, quàm in Hebræo aut Latino; καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστόν. Addunt quidam codices, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην.

CAP. XXXII. v. 1. *Videns autem populus*] Tota hæc hiſtoriæ pars abeſt à Joſepho, verito, credo, Romanos offendere. 18 *vocem cantantium*] Minus rectè Samaritani codices עונות: quod Græci Scholiaſtæ vertunt φωνὴν ἁμαρτιῶν.

CAP. XXXIII. v. 7. *Extendit*] *Sibi* addit textus Hebræus. 12 *nomine*] Græci, παρὰ πάντας. *Faciem tuam*] LXX, σεαυτόν. Quidam Græci, δόξαν. Sed in Hebræo eſt, *viam tuam*.

CAP. XXXVI. v. 1. *ut ſcirent fabrè operari quæ in uſus ſanctuarii neceſſaria ſunt*] In Hebræo *ad opus miniſterii Sanctimoniæ*. *LXX*. πάντα τὰ ἔργα κατὰ ἅγια, καθήκοντα, ubi rectius legas, πάντα τὰ ἔργα ἅγια κατὰ τὰ καθήκοντα; præſertim cum tres poſtremas voces, ſed omiſſo ἅγια, habeant libri aliqui. 8 *Feceruntque*] Eſt hic tranſpoſitio in Græco: ſequuntur enim hîc illa quæ in Hebræo & Latino faciunt caput 39. uſque ad verſum 30. Deinde porrò ea quæ in Hebræo & Latino hîc habemus ad verſum 37. Poſtea additamenta quædam & verſus 21. cap. 38. Inde caput 37. ubi in initio quædam deſunt in Græco. Fini ejus capitis addita *Labri* mentio. Poſt id ea quæ ſunt nobis capite 38. 24. ad finem. Deinde poſt additamenta quædam, ſequuntur ea quæ habemus 39. 31. ad finem uſque. Caput verò libri ultimum in Græcis eſt, ut in Hebræis & Latinis. Præterea in harum partium particulis mira diſcrepantia.

CAP. XXXIX. v. 29. *Scripſeruntque in ea opere gemmario*] Qualia ſolent eſſe ἔντυπα. Quam ob cauſam hic in LXX Salmaſius legendum putat, non ἐκτετυπωμένα, ſed ἐντετυπωμένα.

AD LEVITICUM.

CAP. VI. v. 2 *Depoſitum quod fidei ejus creditum fuerat*] Omiſit hîc Latinus quod in Hebræo eſt, viz. ובתשומה יד *in poſitione manus*. Quidam Græci, ἐν θέσει χειρός. LXX, ἢ περὶ κοινωνίας. 6 *juxta æſtimationem menſuramque delicti*] Pro ביום legit ברם. Nam רם ſæpe eſt *æſtimatio*. At Græci, ita ut nunc in Hebræo habemus, & explicant, ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ· *cum primum peccaſſe ſe cognoverit*. Bene.

CAP. XIII. v. 51. *Si lepra perſeverans eſt*] *LXX*, ἔμμονος. Alii ex vetere Samaritano φιλόνεικος, *dominans* Arabibus.

CAP. XVI. v. 8. *Capro emiſſario*] Ex Græco ἀποπομπαίῳ quod LXX habent. Hebræa vox compoſita ex עז, quod *caprum capramve* ſignificat & אזל, quod eſt *abire*. Unde alii vertere ἀπερχόμενον. *LXX* v. 26. διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν. Aquila ἀπολελυμένον εἰς τὴν ἔρημον.

CAP. XVII. v. 4. *Et non obtulerit ad oſtium tabernaculi*] Quod hîc addunt LXX ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, poni debuerat poſt illa, ἔξω τῆς παρεμβολῆς· & deinde ſequi, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ, ὥστε προσενέγκαι δῶρον τῷ κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα. Sed confuſæ ſunt duæ verſiones: altera quæ interpretamentum commodum generalibus illis verbis adhibuerat: altera quæ Hebræum κατὰ πόδας ſequebatur: unde ſecuta Repetitio inanis, quæ & ex Græco LXX in Samaritanum fluxit. Nam Samaritani quos nunc habemus codices facti ſunt ad

Græ

Græca exemplaria, ex quo Samaritani ab Juſtiniano coacti ſunt ſuſcipere Chriſtianiſmum.

CAP. XX. v. 20. *Abſque liberis morientur*] ערירים: Sic & Græci, ἄτεκνοι. At Sadducæi legere עריים, & interpretati ſunt *nudi morientur*.

CAP. XXV. v. 5. *uvas primitiarum tuarum*] Quidam Græci, τῆς ναζαραίας, ſubaudi γῆς, ſeparatæ ſeu requietæ illius terræ. Samaritanus Græcis citantibus τῶν χέρσων, bene: ſunt enim οἱ χέρσοι agri inculti. LXX non male, τοῦ ἁγιάσματος terræ ſepoſitæ extra uſum eo tempore & ſic Hebraicè נזר.

CAP. XXVII. v. 14. *Conſiderabit eam*] Hebraice, ויהעריכו *& æſtimaverit eam*. LXX καὶ τιμήσεται αὐτὴν, & ſic vetus verſio Samaritana referentibus Græcis.

AD NUMEROS.

CAP. IV. v. 14. *& inducent vectes*] Omnino videtur hic ab exſcriptoribus illis quos ſequuti ſunt Maſoretæ omiſſum aliquid, nempe quod eſt in LXX ſecundum quaſdam editiones; καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ φορεῖς. Vetus eſſe hoc apparet tum ex Samaritano antiquo, tum ex Origene Homilia IV. ad Numeros. 25 *Velamen ianthinum*] Hebr. hic habent מכסה, quod κάλυμμα ſolet verti. *i. e. operculum*. At vetuſti codices habuêre מסכה pro מסך, quod eſt *oppanſum*, ἐπίσπαστρον. Et ſic Græci quidem codices ex Samaritano. Sic & quos nunc habemus codices Hebræi Samaritanâ literâ.

CAP. V. v. 3. *Cum habitaverim vobiſcum*] *LXX*, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς. In Hebræo ad verbum, *in quorum medio ego*. Ubi pro *ego* Chaldæus poſuit שכינתי, ἡ ἐμὴ σκήνωσις.

CAP. X. v. 5. *Ego Dominus Deus veſter*] Hic incerta quædam habet codex Samaritanus minimè neceſſaria, deſumpſa ex Deut. 6. 1.

CAP. XI. v. 15. *Ne tantis malis afficiar*] In Hebræo nunc eſt ברעתי. ut eſt in Græco, τὴν κάκωσιν: ſed fuit olim in Hebræo ברעתך, *te male tractari*: ſed quia id de Deo ſonabat durius, ideo à poſterioribus mutatum eſt ut & alia quædam. 20 *in nauſeam*] *LXX*, εἰς χολέραν· derivantque à זור, quod *abalienationem* ſignificat. At Symmachus ἀπεψίαν· derivatque à זרה quod eſt *diſpergere*.

CAP. XII. v. 3. *vir mitiſſimus*] legit ענו, rectè: non עני, ut Hebræi quidam. 12 *ne fiat hæc quaſi mortua, & ut abortivum*] *&* abundat. Fuit hîc in antiquis codicibus אמנו *matris noſtræ*, & בשרנו *carnis noſtræ*, non malè. Sed melius fluit quod nunc legitur comparativè. LXX, μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς, καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς.

CAP. XV. v. 30. *quæ per ſuperbiam*] Hebr. *in manu excelſa*, pro quo Chaldæus poſuit בריש, quaſi dicas, *capitoſè, cerebroſè*.

CAP. XVI. v. 15. *Quod ne aſellum quidem unquam acceperim ab eis*] Nihil mutandum. *LXX* tamen legerunt חמור οὐκ ἐπιθύμημα αὐτῶν οὐδενὸς εἴληφα. Et eos ſecutus, ut ſæpe, Samaritanus Chriſtianorum codex. 30 *Sin autem novam rem fecerit Dominus*] Hebræi, *Si creationem creaverit Dominus*: legunt enim אם בריאה יברא. At Græci legerunt, אם בארה יבאר, ἀλλ' ἢ ἐν χάσματι δείξει κύριος. Nam באר vertitur διασαφεῖν, & בארה idem eſſe quod באר monſtrat plurale בארות φρέατα, λάκκοι. Legendum autem in LXX χάσματι, non ut quidam libri habent φάσματι, oſtendunt et libri antiquiores, & Auguſtinus in queſtionibus ad hunc locum. 38 *in mortibus peccatorum*] Hebr. *Sanctificata ſunt thuribula peccatorum iſtorum in animabus eorum*, & ſic *LXX*.

CAP. XVII. v. 8, *Germinaſſe*] Fuit *gemmaſſe* פרח.

CAP. XX. v. 6. *Clamaveruntque ad Dominum, Domine Deus, &c.*] Totum hoc de Clamore, non eſt in Hebræo, nec in Græco, ſed nec in Chaldæis, quæ quidem nunc habemus.

CAP. XXI. v. 14. *Sicut fecit in mari rubro*] Hebræa hîc obſcura ſunt, credo unius literæ facto diſpendio, alteraque paulum mutatâ. Senſus enim exigit ſic fore את־מואב בסופה, *contra Moabum in Supha*, ſupple, *feliciter bellatum eſt*, את pro *contra* ſæpe uſurpatur. Variaſſe hîc Scripturam ex LXX diſcas, qui pro והב habent ζωόβ, niſi & ibi olim μωάβ fuerit.

XXXIII. v. 19. *ut mentiatur*] *LXX* διαρτηθῆναι. Alii, σαλευθῆναι. Philo ψευσθῆναι.

CAP. XXIV. v. 7. *Tolletur propter Agag rex ejus, & auferetur regnum illius*] Melius in Hebræo, *Exaltabitur præ Agag rex ejus, & elevabitur ejus regnum*. LXX, & Symmachus pro מאגג, legerunt מגוג. Habent enim illi, ὑψωθήσεται ἢ Γὼγ βασιλεία. Symmachus propius ad Hebræum, ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γὼγ βασιλεὺς αὐτοῦ. Sed verius quod in Hebræo legitur. 21 *Cinæum*] *Salmæum* Chaldæus. 22 *Et fueris electus de ſtirpe Cin*] *Male Kain* Legunt Hebræi. Legit Latinus בחור non לבער. At *LXX* legerunt, כי אם יהיה לבער קן ערמה vertunt enim, καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεὼρ νοσσιὰ πανουργίας. Senſus in Hebræo eſt, *attamen erit Cin depaſtui*. 23 *Aſſumptaque parabola*] Plus hîc legere Græci. Præmittunt enim, καὶ ἰδὼν τὸν Ὢγ, i. e. *conſpiciens regnum Baſan*.

CAP. XXXII. v. 3. *Et Beon*] Sic & in Hebræo. Sed cogitandum an non ſcriptum fuerit מעון, ut infra 38. & Joſh. 13. 18. 12 *Et noluerunt ſequi me*] Hebr. *non compleverunt poſt me*. 33 *Et dimidiæ tribui Manaſſis*] Ex hoc loco ſubintelligenda eſt dimidia tribus Manaſſis: in eis locis ubi ſupra Rubenis & Gadis fit mentio. Samaritanus ut in aliis, ita hic magnæ diligentiæ, etiam locis ſuperioribus dimidiam hanc tribum ſemper addidit. Quod & in Scholiis Græcis hic annotatum.

CAP. XXXIII. v. 30. *Et de Moſeroth, &c.*] Sed contrarium planè iter deſcribitur nobis, Deut. 10. 6, 7. verum ea duo commata exſcriptoris errore ibi poſita ſunt.

AD DEUTERONOMIUM.

CAP. I. v. 15. *Decanos*] Deſideratur hîc ושטרים: quod hîc γραμματοεισαγωγεῖς dixere Græci, Hebr. *moderatores*. *qui docerent vos ſingula*] *LXX* τοῖς κριταῖς ὑμῶν. Hebr. *per tribus veſtras*.

CAP. IV. v. 19. *adores ea & colas*] Græci, πλανηθεὶς προσκυνήσῃς. Sic & Chaldæus hoc loco. Alii, non minus probabiliter, *Dejicias te & incurves te*, poſito *&* pro *aut*. *quæ creavit Dominus Deus tuus in miniſterium cunctis Gentibus*] Latinus hic addit *in miniſterium*.

CAP. VI. v. 8. *movebuntur inter oculos veſtros*] Vide an Latinus ſcripſerit *non movebuntur*. Nam in Græco eſt ἀσάλευτα. Hebr. *frontalia* aut *conſpicilla*.

CAP. X v. 6. *filii autem Iſrael moverunt caſtra, &c.*] Hoc comma, & quod ſequitur videri poteſt errore quodam librarii irrepſiſſe in locum alienum. Neque enim huc quicquam pertinent, atque itineratio alia eſt, Num. 33. 31. veterem tamen errorem eſſe ex Græco cognoſcas.

CAP. XIV v. 1. *Non vos incidetis*] Græci libri hic habuerunt οὐ φοιβήσετε· ut ex Cyrillo & Theodoreto apparet.

CAP. XXIII v. 17. *Scortator*] In Hebræo קדש, *meretorius, catamitus*, Græcè πορνεύων. Hîc *LXX* addunt, οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Quod nec in Hebræo eſt, nec in Latino.

CAP. XXIV. v. 11. *Et ille tibi proferat quod habuerit*] *Quod habuerit* non eſt in Hebræo, aut in *LXX*, ſed pro eo, *pignus foras*. 21 *non colliges remanentes racemos*] Hebr. *ne racemato*: LXX, οὐκ ἐπανατρυγήσῃς. Aquila, οὐκ ἐπιφυλλίσεις.

CAP. XXV. v. 12. *Nec flecteris ſuper eam ullâ miſericordiâ*] LXX, *non parcet oculus tuus ſuper eam*. In Hebræo *ſuper eam* deeſt.

CAP. XXXII. v. 2. *Concreſcat ut pluvia*] Legit יערף, ut Maſoretæ. At Chaldæus, & Græci, יערב, *grata ſit*, προσδοκάσθω. 8 *filiorum Iſrael*] *LXX* pro ישראל, tribus literis omiſſis, legere אל, quod vertitur, *angelorum Dei*. 10 *Invenit eum in terra deſerta*] Sic & Aquila, & Theodotio. At *LXX*, αὐτάρκησεν αὐτὸν, *neceſſaria tribuit ei*. Ita etiam Chaldæus.

CAP. XXXIII v. 12. *Quaſi in thalamo tota die morabitur*] Legit non חפף, *protexit*: ſed חפוף. At Græci legerunt ut Maſoretæ, ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ. 17 *cornua rhinocerotis*] Hebr. *monocerotis*, & ſic *LXX*. Et Syris & Arabibus רימא *monoceros*; ut Hebræis ראם. 25 *Sicut dies juventutis tuæ, ita & ſenectus tua*] Sumpſit nempe דבא pro זבא à זוב, quod eſt *fluo*. Dies fluxus, ſunt ſenectus. *LXX*, ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου. Congruit hoc Hebræo quod habemus. Alii legerunt דבריך fama tua. Alii, דבעך pro זבעך, *colores tui*. Optima eſt interpretatio Græca. 27 *Habitaculum ejus ſurſum*] Hebr. *Protectio ut Deus ſempiternus*. *LXX*, καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχὴ, *& teget te Dei Principatus*, אלהי קדם, non θεοῦ ἀρχὴ, ſed θεὸς ἀρχῆς, quomodo fortè ſcripſerunt *LXX*. vox קדם vertitur πρὸ αἰώνων, Pſal. 55. 22. & alibi.

AD JOSUEN.

CAP. I v. 1. *Joſue filium Nun*] *LXX*, Ἰησοῦ υἱὸν Ναυῆ· Ναυῆ videtur ſcribarum eſſe vitium pro ναυν.

CAP. VIII v. 12. *Bethel*] Sic & Hebræi libri quibus utimur. At Orientales libri בית־און: Et Græci quidam codices Βηθαὸν. Et ubi in Hoſ. 4. 15 eſt *Bethaven*, Jonathan poſuit *Bethel*. ut eſt etiam in Amos 5. 5. *Bethel*. 9 *ex occidentali parte ejuſdem civitatis*] Ex Hebræo quo utimur in quo לעיר. At Orientales Codices לעי. ut ſupra 9. Sic & Græci quidam, ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς γαί. Nec aliter hic Chaldæus. At *LXX*. omittunt γαί. Et marginalis Maſoreticus pro לעיר habet לעי. 32 *Deuteronomium legis*] Hebræi, *in exemplum legis*. In *LXX* deſunt omnia à verſu 29 ad finem capitis.

CAP. X. v. 13. *in libro juſtorum*] Hebr. *in libro recti*. In *LXX* deeſt hæc clauſula: videtur poema aliquod fuiſſe ἐπινίκιον in quo ישראל contractè ישר dicebatur, quaſi cæteris gentibus æquitate præſtans.

CAP. XIII. v. 3. *A fluvio turbido qui irrigat Ægyptum*] Heb. *A Sichor qui eſt ante* (vel *ſupra*) *Ægyptum*. At *LXX* pro שיחור videntur legiſſe שאין, vertunt enim ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, *ab inhabitata quæ ad faciem Ægypti*. 4 *Ad meridiem vero ſunt Hevæi*] Bene illud quidem והעוים trahit ad novam periodum, contra quam habet Hebræa diſtinctio, quæ cum præmiſiſſet ſe quinque numeraturam, numerat ſex.

CAP. XIX. v. 2 *Et Sabee*] שבע in Hebræo nunc legitur: ſed שמע legiſſe *LXX* apparet, qui vertunt σαμαά. Et שמע hic locus vocatur ſupra 15. 26. ubi in Græco malè σαλμαά ſcribitur pro σαμαά. Videtur idem eſſe locus qui Nehem. 11. 26. ſcribitur ישוע ubi forte fuerit ישמע præpoſita ad vocem litera י, ut ſupra 16. 3. & alibi.

CAP. XXI. v. 36. *De tribu Ruben*] Duo hæc commata in antiquiſſimis Hebræorum Codicibus non fuere: itaque nec Maſora hos numerat. Quare adjecti videntur ex Paralipomenis ut cenſet Kimchi; unde venere in verſiones Græcam, Syram, Latinam, & in Chaldaicorum codicum quoſdam: Reperiuntur enim & in libris quibuſdam voces paulum mutatæ, ut מגרשיה pro מגרשה, item קדמת, aut קדימות pro קדמות.

CAP. XXII. v. 2. *Feciſtis omnia*] ex Hebræo, שמרתם. At שמעתם legêre Græci; vertunt enim ἀκηκόατε *audiſtis omnia*.

CAP. XXIV. v. 11. *pugnaveruntque contra vos*] Sic & Hebræus textus. Græci, ἐπολέμησαν πρὸς ἡμᾶς, *bellaverunt contra nos*. 30 *Thamnathſare*, Jud. 2. 9. idem dicitur *Timnathcheres* in altero horum locorum literæ ſunt tranſpoſitæ. Latinus utrobique *Thamnathſare*. Græci codices variant.

IN LIBRUM JUDICUM.

CAP. I. v. 16. *Cinæi*] Chaldæus שלמי & hic, & Gen. 15. 19. & alibi.

CAP. X. v. 16. *Qui doluit ſuper miſeriis eorum*] *LXX* proximè ad Hebræum,

bræum, ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν κόπῳ Ισραήλ. Hoc ut malè ſonans omiſit Jonathan. Maimonides vult hic ב poni pro מ in voce בעמל, ut Lev. 8.32. & 25.52.

CAP. XVIII. v. 30. *Filii Moyſi*] Legit interpres משה non מנשה, ut Hebræi codices habent, ſed emendatiores Nun ſuſpenſo, quo Maſoretæ indicarunt hanc literam eſſe παρένθετον. *Gerſamus Moſis filius.* Exod. 18. 2. 1 Paralip. 26 24.

CAP. XIX v. 2. *Quæ reliquit eum*] Sic *LXX*. Quidam Græci codices habent ὠργίσθη αὐτῷ, *irata eſt ei.* In Hebræo eſt, *Scortata eſt cum eo* à זנה. Priores videntur legiſſe à זנח.

AD LIB. I. SAMUELIS.

CAP. I. v. 11. *Domine exercituum*] In Hebræo יהוה צבאות. At plus videtur fuiſſe in codicibus aliis. Nam *LXX* vertunt κύριε ἐλωὲ σαββαώθ. 16 *de filiabus Belial*] Hebr. *nequam. LXX* λοιμῶν in *ebriam.* Theodotio τῶν ἀπαιδεύτων. Græci modo vertunt παράνομοι, modo ἀσεβεῖς, modo ἄφρονες.

CAP. II. v. 32. *Et videbis æmulum tuum in Templo*] Hebr. *oppreſſorem in Sanctuario*, ſeu *anguſtiam habitaculi. LXX* hic multum variant.

CAP. III. v. 13. *noverat indigne agere filios ſuos*] In Hebræo eſt, מקללים להם ſed notant Hebræi pro להם olim fuiſſe לי: & ſic legerunt *LXX*, vertunt enim ὅτι κακολογοῦντες τὸν θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. 21 *juxta verbum Domini*] Hebr. *in verbo Domini.* Hic adduntur quædam à *LXX*.

CAP. V. v. 6. *in ſecretiori parte natium*] In Hebræo ſcribitur עפלים, legitur טחרים: ut & Deut. 28. 27. Quibus locis *LXX* εἰς τὴν ἕδραν, & εἰς τὰς ἕδρας. Symmachus, περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι. Aquila, referente Theodoreto, φαγέδαιναν putat. 9 *Et computreſcebant prominentes extales eorum*] In Hebræo ſenſus videtur eſſe, *Et ante ignota illic fuerant mariſcæ*, vel, *occultæ invaleſcebant in eos hæmorrhoides.* LXX hic multum variant.

CAP. VI. v. 18. *Uſque ad Abel magnum*] Legitur nunc in Hebræo אבל: ſed *LXX* legerunt אבן, vertunt enim λίθον. Et ſic etiam Tremellius.

CAP. X. v. 19. *Et dixiſtis, Nequaquam*] Apparet hunc interpretem pro לו legiſſe לא quomodo legerunt & *LXX*, & Aben Eſdra.

CAP. XIII. v. 5. *triginta millia curruum*] Nimium hoc præ numero equitum qui ſequitur. Itaque ſunt qui poſtremas duas literas abjiciendas cenſent, ut ſint *tria millia* שלש אלף.

CAP. XVII. v. 12. *Grandævus inter viros*] Multa hic deſunt in *LXX*. At non in Latino. Pro באנשים libri quidam habent verbum בשנים, quod non malè loco convenit. *Et prophetabat*] Chaldæus, *inſaniebat.*

CAP. XXV. 6. *Sit fratribus meis & tibi pax*] Legit hic interpres לאחי. At noſtrum Hebræum habet לחי, quod Græci vertunt εἰς ὥρας, *in horas.*

CAP. XXVI. v. 5. *dormientem in tentoriis*] LXX, ἐν λαμπήνῃ. Hebraicè, *in ambitu plauſtrorum. Lampene* vocatur currus regius.

CAP. XXVIII. v. 6. *habentem Pythonem*] LXX, ἐγγαστρίμυθον.

CAP. XXXI. v. 3. *& vulneratus eſt vehementer a ſagittariis*] Hebr. *timuitque valde a ſagittariis.* LXX, εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Theodotio, εἰς τὸ μέρος ἐγγὺς τοῦ ἥπατος. Quomodo legerint, quæramus.

AD LIB. II. SAMUELIS.

CAP. I. v. 19. *Inclyti*] הצבי, *decor.* At *LXX* legêre יצב à צב: vertunt enim illi στήλωσον. Aquila, ἀκρίβασον.

CAP. II. v. 23. *in inguine*] Hebr. *ad quintam*, ſcilicet *coſtam. LXX* ἐπὶ τὴν ψόαν.

CAP. III. v. 29. *& tenens fuſum*] imò ſcipionem. *LXX*, κρατῶν σκυτάλης. Aquila *cæcum* explicat. Hebr. *qui nititur ſcipione.*

CAP. V. v. 23. *ex adverſo Pyrorum*] Plures *moros* interpretantur. *LXX*, *prope plorationem*, legentes א pro ה transferentes hîc τοῦ κλαυθμῶνος.

CAP. VI. v. 1. *triginta millia*] *LXX*, *ſeptuaginta millia* ponunt. Vera lectio videtur eſſe *trecenta millia* quo nos trahit c. 12. cum initio capitis ſequentis. Paralip. 1. Hebr. *triginta millia.* 2 *Super quam* &c.] Bis hîc in Hebræo eſt שם, ſed priore loco fortè fuerit שם *ibi.*

CAP. VII. v. 21. *Propter verbum tuum*] At in Paralip. 17. ubi cætera eadem, eſt *propter ſervum tuum.* Quomodo & hîc legêrunt in libris ſuis *LXX*, vertunt enim διὰ τὸν δοῦλόν σου.

CAP. VIII. v. 1. *frænum tributi*] In Hebræo eſt *frænum Ama.* LXX, τὴν ἀφωρισμένην, *ſeparatam.* 4 *mille ſeptingentis equitibus*] *LXX*, χίλια ἅρματα, καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων, quomodo eſt in 1 Paralip. 18. 3. Jam olim variavit numerorum Scriptura.

CAP. X. v. 18. *Septingentos currus*] Rectius 1 Paralip. 19. 18. *ſeptem millia curruum.* Error numeri hîc commiſſus ab exſcriptoribus. *Sobach*] At 1 Paralip. 19. 18. *Sophath.* Utrum rectius non dixerim. Ea variatio eſt in Hebræo.

CAP. XIII. v. 18. *talari tunica*] In Hebræo eſt פסים · פסם, & *particulam* ſignificat, & *volam* quæ pars manus. Hinc quidam verterunt *variam* i. e. πολύμιτον, *verſicolorem*: quidam *manuleatam*, quam Græci & hîc Symmachus ita verterat, dixêre χειριδωτόν. *LXX*, & Aquila hîc καρπωτόν, *intextam fructibus.* 21 *& noluit*, &c.] Reſiduum hujus verſus eſt in Græco & Latino: ſed non in Hebræo.

CAP. XIV. v. 17. *ut fiat verbum*] Potius optantis eſt ut *LXX* ſumpſere, εἴη δὴ, non εἰ ἤδη, ut vulgo legitur.

CAP. XV. v. 7. *Poſt quadraginta autem annos*] Haud dubius hîc error Scripturæ additis ad vocem ארבע literis duabus. Quatuor enim anni interceſſerunt; ſic Joſephus & Theodoretus; & hoc verum eſſe res ipſa loquitur.

CAP. XVI. v. 12. *Si forte reſpiciat Dominus afflictionem meam*] Legit בעוני, ut & *LXX*. Libri alii habent בעיני: i. e. *in oculum meum.* Sed notant Hebræi fuiſſe olim בעינו, ut dicatur, *ſi forte reſpiciat Dominus in oculum ſuum.* i. e. ad ſe redeat: mutatum hoc quia videbatur ſonare durius.

CAP. XVII. v. 19. *quaſi ſiccans ptiſanas*] Hebr. *& expandiſſet ſuper illud molam.* Hebræam vocem הרפות, ut obſcuram *LXX* hic reliquerunt. 20 *guſtata paululum aqua*] Legit hic interpres מאכל. At Græci מיכל. Nam quod nunc in Hebræo habemus מיכל pro *rivo* nuſquam alibi comparet. 25 *Jetra de Jeſraeli*] Una litera mutata videtur hic olim fuiſſe poſitum ישמעלי, ut 1 Paralip. 2. 17.

CAP. XXIV. v. 7. *Tranſierunt prope mœnia Tyri*] LXX, *& venerunt in Mapſar Tyri.* Quod eodem modo reſtituendum in Græco Joſh. 19. 20. quo loco Græci pro עיר male videntur legiſſe עין & copula in Græco abundat. 13 *aut ſeptem annis*] At *LXX tres*, quomodo in Hebræo, 1 Paralip. 21. 12. Videntur numeri olim per notas ſcripti, ut & apud gentes alias; & inde facilis mutatio.

AD LIB. I. REGUM.

CAP. I. v. 18. *Te mi Domine*] Tam interpres hic, quam LXX legerunt אתה, ubi nunc in Hebræo legimus עתה.

CAP. XII. v. 16. *Vade in tabernacula tua Iſrael*] Olim legebatur לאלהיך *ad Deos tuos*, vel *ad Deum tuum.*

CAP. XIV. v. 1. *In tempore illo*, &c.] Tota hæc hiſtoria uſque ad comma 21. non eſt in *LXX*. 21 *Quadraginta*] Putant viri docti errorem eſſe numeri, & ſcriptum fuiſſe *viginti*; afferuntque in argumentum ſuæ ſententiæ, cap. 3. 7. 1 Paralip. 22. 5. & 10. 8. & 11. 17.

CAP. XV. v. 21. *reverſus eſt in Therſa*] Sic & *LXX* mutatis punctis, ut ſit à שוב, non à ישב.

CAP. XX. v. 1. *Benhadad*] LXX, *filius Adar.* Hoc caput apud LXX eſt 21. Et caput 21. apud eos eſt noſtrum 20.

CAP. XXI. v. 20. *Num inveniſti me inimicum tibi*] Legit ארבך: non ut nos in Hebræo legimus איבי. *LXX* conſentiunt cum Hebræo.

CAP. XXII. v. 48. *non erat nunc Rex*] Addi debet ex Hebræo, *ſed Prorex.* Quatuor hic verſus deſunt in *LXX*.

AD LIB. II. REGUM.

CAP. VI. v. 25. *Et quarta pars cabi ſtercoris columbarum*] Ex Græco. In Hebræo textu hic eſt חרייונים, ſed quia ea vox longo uſu facta eſt ſpurcior legitur pro ea hic דביונים: & Eſaiæ 36. 12. pro ea צואתם.

CAP. VIII. 10. *Dic ei, ſanaberis*] Legit לו, ut Critici Hebræi notant in margine; non לא, ut eſt in textu. Sic & *LXX* ζωῇ ζήσῃ.

CAP. IX. v. 13. *In ſimilitudinem tribunalis*] Hebr. *ad os* ſive *oſſa graduum*, i. e. non faſtigio graduum. Hebræam vocem גרם, *Garem* ſervarunt *LXX*. 32 *Quæ eſt iſta?*] *LXX*, τίς εἶ σύ; Legerunt מי את. At nos in Hebræo habemus, מי אתי, *quis mecum?*

CAP. XI. v. 19. *Et Cherethi & Phelethi legiones*] Errore quodam hæ voces in hunc locum irrepſerunt. Nam in *LXX* eſt τὸν Χορρὶ, καὶ τὸν Ρασὶμ, retentis Hebræis vocibus. In Paralip. pro his vocibus aliæ ſunt.

CAP. XII. v. 13. *hydriæ*] *LXX*. θύραι ἀργυραῖ. At legendum videtur θυΐαι, i. e. *thuribula.* 17 *in Aphec*] Sic & LXX. Hebr *fortiter*, ſeu *in vehemente.*

CAP. XV. v. 1. *Anno 27.*] Viri valde docti putant erratum in numeris, nec plus ſcribendum quam 17. *Azarias*] Crediderim verum ejus nomen fuiſſe עזיה per dageſh. 8 *XXXVIII*] viri valde docti putant ſcriptum olim 28.

CAP. XVI. v. 6. *Et Idumæi venerunt in Ailam*] Legit אדומים *Idumæi*, ut & LXX. At verius eſt ארומים. Syri, ut habet Hebræus textus, & Joſephus. Non ſolent Reges potentes quæ ab hoſtibus ceperunt, iis reddere quorum olim fuerunt.

CAP. XVII. v. 34. *neque cuſtodiunt ceremonias ejus*] Illud *neque* eſt ex Hebræo quod nunc legitur אינם. Sed apparet LXX legiſſe איתם Chaldaico more, i. e. *ipſi.* Deinde bene verterunt חקתם, non *ceremonias ejus*, ſed *ſuas*, patrias ſc. & avitas. Et ſenſus ſane cum prioribus rectius ſic cohæret.

CAP. XVIII. v. 29. *de manu mea*] Legit מידי, ut habent Orientalium Judæorum libri, non מידו, ut noſtri & quibus uſi ſunt LXX. 34 *Ana & Ava*] Miror Symmachum *Ana & Ava*, quaſi verba eſſent, non propria nomina interpretatum.

AD LIB. I. CHRONICORUM.

CAP. VI. v. 28. *Vaſſeni & Abia*] Credibile eſt ſcriptum fuiſſe ושני אביה, *& ſecundus Abia*: Primogeniti nomen, quod fuit Joel 1 Sam. 8. 2. quia minus clarus fuit hic reticetur.

CAP. VII. 1 *Jaſub*] Sic nominatur & Num. 26. 23. Unde conjectura omiſſum per incuriam ש Gen. 46. 13.

I. PARALIP.

CAP. IX. v. 35. *Nomen uxoris*] Sic & LXX. Legerunt ergo non אחתו, ut nunc habent editi codices Hebræi, ſed אשתו. Nec deſunt libri Hebræi qui ſic habeant, ut dubitari non debeat quia multæ ſint lectiones diſcrepantes, etiam non annotatæ à Maſoretis.

CAP. XI. v. 25. *Ad auriculam ſuam*] LXX, ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ. Legerunt enim משפחתו. Viri pereruditi putant ſcriptum duabus literis mutatis משמרתו, *ſuper cuſtodiam ſuam.*

CAP. XIII. v. 9. *ad aream Chidon*] videtur hic כידון ſcriptum pro נכון, quod eſt 2 Sam. 6. 6. Abeſt hæc vox hic in Græcis.

CAP. XXIV. v. 6. *unam domum*, &c.] Græci Hebraico loquendi genere ſic exprimunt εἷς εἷς τῷ Ελεάζαρ, καὶ εἷς εἷς τῷ Ιθάμαρ, unde apparet legiſſe eos bis אחד אחד, pro quo nunc legitur prius אחז אחז, deinde אחז אחז, minus commodé. 27. *Filius quoque Merari Ozian & Soamar & Zacbur & Hebri*], *LXX*, υἱοὶ αὐτοῦ ἰσοὰμ καὶ σακχοὺς, καὶ ἀβαί. Sed has voces omnes errore quodam huc irrepſiſſe ſunt qui cenſent, ducti argumento loci. cap. 18. 21, 22, 23.

II. PARALIP.

CAP. II. v. 16. *ratibus*] In Hebræo, רפסרות. Ex Græco, ῥαψωδία. Non Ezdræ tantum, ſed & Danielis temporibus, Græca quædam vocabula in Hebræum Chaldæumque ſermonem commercio penetraverunt.

CAP. VI. v. 42. *Ne averteris*] Aliæ editiones Latinæ *averſeris*, rectiús.

CAP. X. v. 16. *Rege duriora dicente*] Hebr. *Rege non audiente illos*. Quidam codices addunt, ראו ante כי, i. e. *cum videret populus ſe a rege non audiri.*

CAP. XIII. v. 2. *Michaia*] In Hebræo מיכיהו: ſed credibile eſt olim ſcriptum fuiſſe מעכה, quomodo eſt ſupra, & in libris Regum.

CAP. XV. v. 19. *ad trigeſimum quintum*] Quidam hic legunt *quintum annum*, ob id 1 R. 15. 16.

CAP. XVI. v. 1. *trigeſimo ſexto*] Alii legendum putant *viceſimo*. 14 *& unguentis meretriciis*] Putavit eſſe Maſculinum pro fœminino זונות: ſed eſt vox Chaldæa, terminatione tantum Hebræa ſignificatque varia genera cujuſque rei.

CAP. XVII. v. 6. *etiam excelſa*] Legit ועוד, ut nunc habent Hebræi codices. Eruditi tamen viri exiſtimant ſcriptum hic olim fuiſſe ולא, ut conveniat hæc hiſtoria cum c. 20. 33. & 1 Reg. 22. 14.

CAP. XXII. v. 2. *quadraginta duorum*] Rectior lectio *LXX*, ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο. 6. *Ochozias*] Per errorem videtur hic in Hebræo irrepſiſſe עזריהו, pro אחזיהו. 10. *Et interfecit*] Vix eſt ut reperiatur hæc vox דבר pro *perdere*. Hinc quidam præferunt eos codices qui hic habuere ותאבד, quomodo 2 Reg. 11. 1.

CAP. XXIV. v. 24. *Ignominioſe*] Illud non eſt in Hebræo.

CAP. XXVIII. v. 15. *unxiſſentque propter laborem*] *Propter laborem* non eſt in Hebræo, aut in *LXX*. *qui & afflixit eum, & nullo reſiſtente vaſtavit*] Hebr. *anguſtia affecit eum*, non autem *confirmavit eum*. Eruditi putant על hic poſitum pro אל: præterea duas literas לא hic abundare, & verſu ſequente delendum eſſe לא.

AD LIB. ESDRÆ.

CAP. IV. v. 1.] Etiam hujus capitis commata ſex prima deſunt in *LXX*. 6. *In regno autem Aſſueri*] Editiones quædam Latinæ hic adjiciunt, *ipſe eſt Artaxerxes*. Sic in Eſtheræ libro *Ahaſuerus* eſt *Artaxerxes*, Græcis & Joſepho. 24 *Tunc intermiſſum*, &c.] Græci poſt hæc inſerunt ea quæ ſunt in libro Apocrypho, qui Eſdræ tertius dicitur, c. 3. Quæ & Joſephus habet.

AD LIB. NEHEMIÆ.

CAP. II. v. 13. *diſſipatum*] הםמ Hebræa vox habet hic literam ם qualis initio aut media voce ſcribi ſolet, poſitam in fine. Et ſic Eſa. 9. 17. Puto primi Scriptoris licentiam imitatos exſcriptores.

CAP. III. v. 30. *poſt eum*] Quidam Hebræi codices habent hic & paulo poſt, ut & infra 4. 16. & 5. 16. אחרי, *poſt me*.

CAP. V. v. 15. *depreſſerunt*] Hebr. *prægravabant*. In Græco Sixtinæ editionis hic eſt ἐξουσιάζονται.

AD LIB. ESTHER.

LXX huic hiſtoriæ Somnium quoddam Mordochæi præmittunt quod non eſt in Latino aut Hebræo.

CAP. VII. v. 9. *Dixitque Harbona*] LXX, *Bugathan*. In Joſepho, σαβουχάδης· unde apparet quantum in nominibus Propriis variaverint codices.

CAP. IX. v. 6. *Extra 10. Filios Agagitæ, hoſtis Judæorum*] Mutavit interpres ordinem qui in Hebræo eſt, ubi nomina propria præcedunt, ſequitur id quod commune eſt. Plane in hoc libro major quam in aliis libris fuit interpretum libertas; forte & librorum in ſcribendo varietas.

AD LIB. JOB.

CAP. III. v. 5. *Et involvatur amaritudine*] Eruditi quidam putant hic poni כמרירי Reſh repetitâ pro כמרי: i. e. *ſacerdotes diei*, qui dierum fata diſtinguunt.

CAP. VII. v. 20. *Et factus ſum mihimetipſi gravis*] Hanc ſcripturam non eſſe illam antiquiſſimam etiam Maſoretæ fatentur. Vetuſtiſſima enim ſcriptio fuit non עלי, ſed עליך. unde LXX, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον, *ſum autem ſuper te onus.*

CAP. XIII. v. 10. *faciem ejus*] Legit פניך. Et ſic Chaldæus, Symmachus, Theodotion; quamvis in Hebræo hodierno ſit פנים.

CAP. XIV. v. 3. *eum tecum*] Legit אתו, ubi nos habemus אתי, *me tecum*. 19. *è alluvione paulatim terræ conſumitur: & hominem ergo ſimiliter perdes*] Hebr. ſic, *inundatione abripis è pulvere terræ ſponte naſcentia ejus: ita ſpem mortalis perdis.*

CAP. XV. v. 20. *Cunctis diebus impius ſuperbit*] Melius LXX, πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι· *omnis vita impiis in ſolicitudine*. Ad verbum ex Hebræo, *totâ vitâ impius eſt* ἑαυτοντιμωρούμενος.

CAP. XVIII. v. 7. *Arctabuntur greſſus virtutis ejus*] At LXX pro יצרו legerunt יצרו θηρεύσαισαν, & pro צעדי legerunt צערי, quod vertunt ἐλάχιστοι, minus commode.

CAP. XXIII. v. 2. *In amaritudine eſt ſermo meus*] מרי שחי. At *LXX* pro מרי legerunt מירי, ἐκ χειρός μου, *de manu mea eſt increpatio. manus plaga meæ*] ſed pro ידי *LXX* legerunt ידו *manus ejus*. 7 *proponat æquitatem contra me*] Hebr. *Illic rectus diſputans cum eo*. Longè aliter hæc & alia legere *LXX*.

CAP. XXIV. v. 5. *Præparant panem liberis*] In Hebræo eſt *ſolitudo ei alimentum liberis*, ſed & *LXX*, & Symmachus aliis vocalibus legerunt ערבה: vertunt enim ἡδὺς & ἡδύνθη. 6. *agrum non ſuum demetunt*] Pro בלילו, quod vertitur *pabulum ejus*, legit diviſis vocibus בלי לו. Nec aliter Chaldæus, & LXX. Ita & de hac lectione quin ſit verior, dubitandum non arbitror.

CAP. XXVII. v. 19. *Dives cum dormierit, nihil ſecum auferet*] LXX, καὶ οὐ προσθήσει. Sed legendum videtur, προστεθήσεται.

CAP. XXVIII. verſ. 17. *vel vitrum*] Sic & *LXX*, & Chald. Alii Græci ponunt χρύσταλλος. 18. *excelſa & eminentia*] Hebr. *Sandaſtri* aut *unionis*. Pro *Sandaſtro* quidam transferunt *coralia*. Pro *unione carbunculum*, ſive *Pyropum*. In vetere dicto Latino eſt, *Probitas eſt carbunculus.*

CAP. XXXII. v. 3. *condemnaſſent Job*] Sic emendarunt legis periti, poſueruntque את איוב, cum olim legeretur יהוה. 6 *idcirco demiſſo capite veritus ſum*] In textu, *expavi & timui*. In Chaldæo רחל eſt *timere*. Literæ autem ר & ז ſunt affines, faciléque inter ſe commutantur.

CAP. XXXVI. v. 11. *Complebunt dies ſuos in bono*] Sic & *LXX* legerunt ut nos, יכלו non male, quanquam alii codices habent יבלו: i.e. *vetuſtiſſent dies eorum.*

CAP. XXXVII. v. 9. *Ab Arcturo frigus*] Ab *Arcto* puto ſcripſiſſe interpretem. Græci quidam retinent ipſam vocem μαζούρ, & infra 38. 38. μαζουρώθ.

CAP. XLI. v. 3. *Non parcam ei, & verbis potentibus, & ad deprecandum propoſitis*] Eſt hic חין pro חן quia Jod antiquitus etiam pro tſere ſcribebatur.

AD LIB. PSALMORUM.

PSA. IV. v. 3. *gravi corde*] Sic & *LXX*. Apparet eos legiſſe in Hebræo כבדך *aggravatio veſtra*. Sic & Chaldæus hic. Hebr. *Quouſque gloriam meam in dedecus?* 5. *Iraſcimini & ne peccate*] Poteſt verti; *Iraſcimini, at ne peccate*. Ita רגזו ſcribendum erit cum punctis Indicativi.

PSA. V. v. 9. *dirige in conſpectu tuo vitam meam*] Legit לפניך דרכי, ut & *LXX*. In noſtro Hebræo eſt לפני דרכך. Ego illud præferam.

PSA. VII. v. 8. *Et exurge Jehova Deus meus*] Legit hic אלי cum chiric, non patach ſub Lamed. *LXX* quoque ſic legerunt. Nec aliter Syrus, aut Arabs.

PSA. XI. v. 1. *tranſmigra in montem velut paſſer*] Latinus hic & *LXX* legerunt נודו הר כצפור: non ut nos nunc legimus נודו הרכם צפור.

PSA. XIV. v. 3. *non eſt qui faciat bonum, non eſt uſque ad unum*] Hic quæ inveniuntur Rom. 3. 13.-18. in quoſdam codices Græcos, item Latinos, Arabicos, Æthiopicos inſerta ſunt.

PSA. XV. v. 3. *opprobrium*] Syrus pro חרפה legit hic חרמה, *anathema.*

PSA. XVI. *Tituli inſcriptio*] Latinus, & *LXX* legerunt hic מכתב non ut nos מכתם. 9. *Lingua mea*] Ex LXX, qui videntur pro כבודי legiſſe non levi differentia לשני, quomodo & Lucas Act. 2. 26. 10. *ſanctum tuum*] חסידיך. In hac voce Hebræa poſt ד abundat י, quod et Scheva præcedens oſtendit.

PSA. XVII. v. 14. *Saturati ſunt filiis*] Hic in LXX vitio ſcriptorum, factum eſt ut pro ὑῶν irreperet ὑῶν aut υἱῶν, quod & in Arabicum, & in Romanum Pſalterium fluxit. Eſtque ejus corruptæ lectionis apud Arnobium, Paulinum, & Auguſtinum mentio.

PSA. XVIII. v. 11. *& aſcendit ſuper Cherubim*] Videtur olim pro כרוב ſcriptum fuiſſe רכוב quod *currum* ſignificat: ut in loco perſimili, Pſal. 104. 3. 35. *& poſuiſti*] Ex *LXX*. Legerunt nimirum נחתה, non ut nos nunc, נחתה.

PSA. XIX. v. 5. *ſonus eorum*] Apparet olim duplicem fuiſſe lectionem, קום quod nunc in Hebræo habetur, unde ὁ κανών, apud Aquilam; & קולם, unde *LXX* poſuere ὁ φθόγγος αὐτῶν. Quos ſequitur Paulus, Rom. 10. 8. quomodo & hîc Syrus, & Arabs, & Chryſoſtomus.

PSA. XX. v. 10. *exaudi nos*] Legerunt תעננו, non ut noſtri codices Hebræi habent יעננו.

PS. XXII. v. 1. *Pro ſuſceptione matutina*] Lxx, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωθινῆς. i. ad implorandũ manè Dei auxilium. Videntur *LXX* pro eo quod habemus אילת legiſſe עזרת. 2. *delictorum meorũ*] Apparet hinc *LXX* legiſſe שגגתי. At rectius eſt in hodierno textu שאגתי, quod Aquila vertit τῶν βρυχημάτων μου, Symmachus, τῶν ὀδυρμῶν μου. Alii, τῆς βοήσεώς μου· alii, τῆς δεήσεώς μου. 18 *foderunt manus meas, & pedes meos*] Hic duplex antiquitus lectio. Utramque Chaldæus conjunxit. Hebræi teſtantur fuiſſe כארו per ἐπένθεσιν literæ א. *LXX*, ὤρυξαν. Aquila, ἤσχυναν. Nulla ergo hic fraus Chriſtianorum, inter quos eſt & interpres Æthiops: utraque lectio poteſt defendi.

PSA. XXIV. v. 2 *fundavit eum*] Hebr. *eam*. 7. *introibit Rex gloriæ*] Arca. 2 Sam. 6. 12. ib. *Portas*] Ut intromittatur Arca.

PSA. XXV. v. 1.] Commata in hoc Pſalmo non ſunt bene diſtincta. Nam ſecundum comma debet incipere ibi בך, & quintum ibi ילמדני, & initio verſus 17. deeſt vox קום *ſurge*. Verba autem illa פדה ad finem uſque acceſſio eſſe debent verſus præcedentis, non novum comma.

PSA. XXX. v. 8. *præſtitiſti decori meo ſalutem*] apparet LXX legiſſe hìc non להררי, *in monte meo*, ſed להדרי, à רוד vel רדה, quod eſt *Dominari*, & ſic Syrus & Arabs.

PSA. XXXI. v. 16. *ſortes meæ*] LXX, καιροί μου, pro quo librarii ſcripſerunt κλῆροί μου, inde hæc verſio.

PSA. XXXIII. v. 15. *Qui finxit ſigillatim corda eorum*] LXX, καταμόνας. Legiſſe videntur יחיד, non יחד.

PSA. XXXVII. v. 3. *& paſceris in divitiis ejus*] Hebr. *& paſcere fide*: alii, *roborare veritate*: alii, *nutri te in fide*: alii, *paſce*: i. e. doce fidem. Syrus *inquire veritatem*. 20. *at honorificati fuerint, & exaltati*] Hebr. *at pretioſum equorum*. i. e. pinguedo eorum conſumitur, puta in Holocauſtis. 28. *in æternum conſervabuntur*] Incipere hîc debet novus verſus & ל auferri. Sic & Pſal. 89. 3. eſt עולם poſitum pro לעולם. Talia qui annotat nullam Maſoretis facit injuriam. Aliter deerit in Alphabeto hoc ע, quod quis crediderit? 35. *Et elevatum ſupra Cedros Libani*] Legerunt LXX non ut nos, אזרח, ſed ארזה quod tam longe non abit quam quòd pro רענן legerunt לבנן. 36. *& tranſivi*] *LXX*, unde hoc ſumptum eſt, legerunt ואעבר. Quos ſequuntur, ut firme ſemper, Syrus & Arabs.

PSA. XXXVIII. v. 20. *vivunt*] Syrus pro חיים videtur legiſſe חזים, *ad me ſpectantes*.

PSA. XXXIX. v. 6. *menſurabiles*] Fuit haud dubiè in Græco παλαιστὰς pro παλαιστάς quod Symmachus vertit ὡς σπιθαμάς. Ex hac bona lectione fluxit corrupta παλαιὰς quam ſequuntur Ambroſius, Apollinaris & Pſalterium Romanum, &c.

PSA. XL. v. 5. *nomen*] Fuit ergo illic Schin forte cum tſere in voce שם, cum Hebræi Schin lene cum Camets habeant, & exponant *poſuit*. 7 *aures autem perfeciſti mihi*] Hebr. *perfodiſti*. LXX ergo habuerunt ὠτία, quod & Scholia multa oſtendunt: qui repoſuerunt σῶμα verſionem aptârunt ad locum, Hebr. 10. 5. At is ſcriptor, ut & alii, ſæpe loca citat magis κατὰ διάνοιαν, quàm κατὰ λέξιν.

PSA. XLIV. v. 13. *Et non fuit multitudo in commutationibus eorum*] Hebr. *neque lucrum feciſti ex pretio eorum*: LXX, ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν αὐτῶν, *in pretio eorum*: Corruptè quidam codices habuêre ἐν ἀλαλάγμασι, quod vitium in Pſalterium Romanum, & Æthiopicum fluxit, & in Auguſtinum qui vertit *jubilationibus*.

PSA. XLVII. v. 10. *Principes populorum congregati ſunt cum Deo Abraham*] Hebr. *adjunxerunt ſe populo Abraham*. LXX legerunt עם cum Chiric, non ut nos, cum patach.

PSA. XLVIII. v. 15. *Ipſe reget nos in ſæcula*] variæ lectiones varias hoc loco & verſiones peperere. *LXX*, & Symmachus legêre עלמות per holem ad ain, & putarunt eſſe pro עלמים *ſæcula*, ſubaudito, ut & alibi, ל: Alii, iiſdem literis, ſed cum patach ſub ain, & ſchurech ante ultimam *à pueritiâ*. Alii iiſdem literis, vocalibus aliis, vertunt *in abſcondito*. Alii dividunt voces על־מות & על ſumpto pro עד, interpretantur *ad mortem*. Et hoc in verſione ex Hebræo ſequitur Hieronymus, ut & Kimchi.

PSA. XLIX. v. 13. *non intellexit*] Legerunt יבין. At noſtri codices, ילין: i. e. *non pernoctavit*.

PSA. LIV. v, 1. *Pro populo qui à ſanctis longe factus eſt, David in tituli inſcriptionem, cum tenuerunt eum allophyli in Geth*] *LXX* videntur pro יונה legiſſe אמה, & pro אלם legiſſe אלים, & pro מכתם legiſſe מכתב. Ex Hebræo verſio hæc optime fluit. *Principi cantorum de columba muta, Carmen columnæ inſcribendum de eo tempore quo tenebatur à Philiſtinis in Geth.*

PSA. LXIII. v. 1. *in deſerto Idumeæ*] ſcribendum hic, & in exemplaribus Græcis *Judææ*, tum ex textu Hebræo, tum ex hiſtoria 1 Sam. 22. 5. & cap. 23. 14, 15. 2. *quam multipliciter tibi caro mea*] Putarunt LXX כמה eſſe compoſitum ex כ & מה. At melius Hebræi pro uno verbo ſumunt quod *deſiderare* ſignificat: Itaque Aquila vertit ἐπεπόθη, Symmachus ἱμείρεται.

PSA. LXV. v. 1. *Canticum Jeremiæ*, &c.] Habetur hoc ſolum in quibuſdam exemplaribus verſionis *LXX*.

PSA. LXVI. v. 1. *Canticum Pſalmi Reſurrectionis*] videtur Græca Eccleſia hoc addidiſſe.

PSA. LXXII. v. 16. *Et erit firmamentum*] Legit in LXX στήριγμα, quæ lectio pridem invaluit, cum corrupta ſit ἐκ σίτου δράγμα, *pugillus frumenti*.

PSA. XCIX. v. 9. *Sicut aranea meditabuntur*] Forte legerunt aliter quam nos. 10 *& amplius eorum*] legerunt ורבם τὸ πλεῖστον αὐτῶν. At in Hebræo eſt ורהבם. i. e. *ipſum robur ejus*.

PSA. XCII. v. 11. *& ſenectus mea in miſericordia uberi*] LXX legerunt aliter quam eſt in hodierno Hebræo.

PSA. XCVI. v. 10 *Dominus regnavit*] Hic libros quoſdam Græcos addidiſſe ἀπὸ ξύλου affirmat Juſtinus, Tertullianus, & alii; urgentes pro Cruce contra Judæos.

PSA. CIX. v. 11. *ſcrutetur fœnerator*] Illaqueat. LXX legerunt יבקש. Nos hodie legimus ינקש.

PSA. CX. v. 4. *ſecundum ordinem Melchiſedech*] noſter textus Hebræus habet על־דברתי מלכי־צדק. i.e. *ſecundum meam conſtitutionem, O rex mi juſte.*

PSA. CXIX. v. 28. *dormitavit*] Hebr. *ſtillavit*. LXX ἔσταξε & inde librarii additis duabus literis fecere ἐνύσταξε, quod eſt *dormitavit*. 32 *Legem pone mihi*] Hebr. *Doce me*. 109. *in manibus meis*] Quidam pro μου habet σου, quod ſequitur Apollinaris, Æthiops, Arabs, Pſalterium Romanum.

PSA. CXXIX. v. 3. *Prolongaverunt iniquitatem ſuam*] Legerunt LXX למעלותם: In Hebræo melius ſic למענותם, *protraxerunt ſulcos ſuos.*

PSA. CXXX. v. 4. *Et propter legem tuam ſuſtinui te Domine*] Hebr. *ut reverenter colaris*. LXX pro תורא legerunt תורה. 6 *a cuſtodia matutina uſque ad noctem*] Hebr. *quam excubiarum erga matutinum, excubantium ad matutinum uſque.*

PSA. CXXXII. v. 15. *Viduam ejus benedicens benedicam*] Hebr. melius, *viatico ejus benedicendo benedicam*. Aquila, ἐπισιτισμὸν αὐτῆς. Sym. τὴν σίτησιν αὐτῆς. LXX verterunt θήραν, ut citat Hieronymus. Sed librarii literâ unâ mutatâ fecerunt χήραν, quod ſequuntur Hilarius, Apollinaris, Arabs, Æthiops, Pſalterium Romanum. & Gallicum, tam facilè fluunt errores.

PSA. CXXXIII. v. 3. *Sion*] Eruditi probabile putant vocem minus frequentem שיאן, qui eſt Hermon, mutatam in vocem ſimilis ſoni ציון.

PSA. CXXXIX. v. 3. *Et funiculum meum inveſtigaſti*] Hebr. *cubatum meum*. Credibile eſt LXX, κοῖτον vertiſſe, pro quo librarii σχοῖνον ſcripſerunt, unde hæc verſio. 4. *non eſt ſermo*] Hic quoque λόγος ſcripſerunt *LXX*. Sed librarii pro λόγος ſcripſere δόλος, quod ſequuntur Pſalterium vetus, Hilarius, Auguſtinus. 15 *& ſubſtantia mea in inferioribus terræ*] LXX hic pro רקמתי, legerunt רבשי.

PSA. CXLIV. *adverſus Goliath*] Non eſt in Hebræo. Sed fuit olim in Hexaplis ut & nunc in LXX.

PSA. CXLV. v. 13. *fidelis Dominus*, &c.] verſus hic eſt in *LXX*, Latino, Syro, Arabe. Non eſt dubitandum quin verſus hic in Hebræis codicibus exciderit librariorum culpâ. Nam deeſt verſus qui a Litera Nun incipiat. Quomodo ad hoc reſpondebunt qui nos jubent per omnia Maſoretarum ſtare decretis.

AD LIB. PROVERB.

CAP. III. v. 12. *Et quaſi Pater in filio complacet*] Bene ex Hebræo. Latinus *LXX* non addictè ſequitur, niſi in Pſalmorum verſione ea quæ nunc recepta eſt. At *LXX* legerunt non וכאב ſed ויכאב: id enim eſt μαστιγοῖ & inter בן & ירצה ſubintellexerunt *quem*; quales ἐλλείψεις frequentes Hebræis.

CAP. V. v. 19. *delectare*] In Græco συμπεριφερόμενος, πολλοστὸς ἔσῃ. Apparet *LXX* legiſſe שנה cum ſiniſtro puncto in prima litera, ſic enim ſignificat *multiplicari*. At cum puncto dextro inter alia *delectari* ſignificat, Hab. 3. 1.

CAP. VIII. v. 22 *Poſſedit me*] Sic etiam Aquila, Symmachus & Theodotion. At *LXX* & Chaldæus, *Creavit me*.

CAP. XIII. v. 8. *Pauper eſt, increpationem non ſuſtinet*] *LXX* πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. Alii, οὐ φέρει ἐπιτίμησιν. Videntur pro שמע, legiſſe תכך, hoc ſenſu, *dives avertit periculum a ſe pecuniis, pauper non manet ſed fugit.*

CAP. XV. v. 33. *Timor*, &c.] Hebræam lectionem ſecutus hic eſt Latinus, non *LXX*, qui vertunt ἀποκριθήσεται αὐτῇ, ab ענה, quod eſt *reſpondere*. Tum vero & capita apud *LXX* in hoc libro diſtincta aliter, & multæ ſententiæ aut omiſſæ aut additæ, ut in Eclogis fieri ſolet: quæ cauſa eſt cur & eædem ſententiæ in hoc libro diverſis in locis inveniantur poſitæ, quia ad plures quaſi titulos referri poterant.

CAP. XVIII. v. 19. *frater qui adjuvatur*, &c.] Et ſic *LXX* videntur legiſſe non נפשע, ſed נפוז ſono accedente.

CAP. XXIV. v. 23. *Hæc quoque ſapientibus*] Melius ל per genitivum transferas, ut ſæpe, *Hæc quoque ſapientum*. Quæ ſequuntur ſententiæ adjectæ ſunt è ſapientum libris poſt Solomonem ante Ezechiæ tempora.

AD ECCLESIASTEN.

CAP. V. v. 8. *& inſuper univerſæ*] Videtur hic ו eſſe pro ב. Sed Hebr. rectius, *Jam emolumentum terræ pro omnibus eſt; Regi de agro ſervitur.*

CAP. VII. 28. *Dixit Eccleſiaſtes*] Sic etiam *LXX*. Palam eſt legiſſe eos אמר הקהלת, non ut nunc in Hebræo eſt אמרה קהלת.

CAP. VIII. v. 2. *Ego os regis obſervo*] Non *obſervo*, ſed *obſerva* legendum eſt. Et ſic *LXX* poſt Hebr. אני ſupplendum *vos moneo*, aut aliquid tale, 6. *& multa hominis afflictio*] At *LXX* pro רעת legerunt דעת, & verterunt γνῶσις. 10 *Et laudabantur*] ut in *LXX* ἐπῃνέθησαν. Apparet eos legiſſe וישתבחו, pro quo nos habemus וישתכחו.

CAP. IX. v. 1. *ut curioſe intelligerem*] ולבור את־כל־זה. pro quo *LXX* legerunt ולב ראה את־כל־זה, καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο. 4. *nemo eſt*, &c.] In Hebræo כי מי אשר יבחר אל־כל־החיים. Sed monent nos Hebræi pro יבחר reſcribendum יחבר. *Quiſquis ſociatur viventibus de eo ſpes eſt.*

CAP. X. v. 4. *Quia curatio*] Eſt quidem מרפא *Curatio*. Sed in hoc libro, & Proverbiorum frequens eſt ut א pro ה ponatur. Ita ſignificabit hic *otium*, ſive *vitam privatam*. 8. *Qui fodit foveam incidet in eam*] גומץ eſt vox Chaldaica, quam ſæpe uſurpat interpres Chaldæus, ubi in Hebræo eſt בור.

CANTICUM CANTICORUM.

CAP. III. v. 9. *Ferculum ſibi fecit*] In Hebræo eſt אפריון *thronus*. Id eſſe Græcum φορεῖον credidit Hieronymus. Et ſic vertunt *LXX*. φορεῖον eſt *Lectica* aut ſimile quid.

CAP. IV. v. 1. *Abſque eo quod intrinſecus latet*] Videntur legiſſe LXX & hic & bis infra עלמתך. At in Hebræo noſtro *intra comam tuam.*

CAP. VII. v. 9. *Guttur tuum ſicut*, &c.] Longe aliter legerunt *LXX*, quam nunc in Hebræo eſt, nempe ſic למשתים דובר שפת ושנים. Nam דבר per ἱκανοῦν vertitur, 1 Sam. 20. 11. Et LXX hic habent ἱκανούμενος. At Symmachus προσεπιθέμενος. Legit igitur is רובק, non malè. In Hebræo quod nos habemus mirus eſt ſenſus, *ad rectitudines faciens loqui labia dormientium*,

CAP. VIII. v. 6. *atque flammarum*] In nomine hoc, ſc. שלהבתיה abundat ש, ut apud Chaldæos ſæpe.

AD ESAIAM.

CAP. II. v. 21. *Talpas*] legit hic interpres unâ voce חרת־פרות ut & Aben-Eſdras, qui & ipſe *Talpas* intelligit. Nullum fere eſt Animantis genus, quod non in aliqua parte Ægypti ſit cultum pro numine. 22 *Et vittas*] vox hebræa *Involucra* ſignificat, circum frontem, ut videtur. Miror Græcos hoc tot verbis exprimere τὰ ὑακίνθινα ϗ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ ϗ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα.

CAP. VII. v. 8. *Et adhuc ſexaginta & quinque anni & deſinet Ephraim eſſe populus*] Videtur omnino error eſſe in Scriptura Hebræa, addito ים ad שש nam ab hoc tempore ad deportationem decem tribuum quam fecit Salmanaſſar. 2 Reg. 17. ſunt anni ſex & quinque, i. e. undecim; Ex quibus duo pertinent ad ultima tempora Phaceæ Regis; novem autem ad tempora Oſeæ. Vid. 2 Reg. 15. 27. & 16. 1. & 18 10. Videbis hæc eſſe veriſſima: at Hebræi ut codicum ſuorum fidem tueantur, hos 65 annos retro trahunt ad id tempus quo Amoſus contra Syrum & Iſraelitas vaticinari cœperat.

CAP. VIII. v. 22. *& non poterit avolare de anguſtia ſua*] in Hebræo, *non avolabit qui constrictus fuerit iſto tempore*: melius autem hæc verba capiti huic attexuere Græci & Latinus, quàm Hebræi capiti quod ſequitur. Sed in Græcis ἀπορηθήσεται ſcriptum videtur pro ἀποπτήσεται.

CAP. IX v. 5. *Quia omnis violenta prædatio cum tumultu, & veſtimentum miſtum ſanguine erit in combuſtionem, & cibus ignis*] In Hebræo ſic eſt: *Omnis pugna bellantium* (ſolet eſſe) *cum ſtrepitu & veſtimentis evolutis ſanguine.* (Hæc vero erit ut) *pabulum ignis ad combuſtionem.*

CAP. X. v. 13. *Quaſi potens*] Hic כ habet Patach, א vero ſine puncto eſt, quæ Scriptura Syriaca eſt, ut apparet Jerem. 25. 36.

CAP. XIII. v. 20. *Et replebuntur Domus eorum Draconibus*] *Viverris.* Sic Hebræi: in Græco ἤχου. Sed credo eos retinuiſſe vocem Hebræam, & ſcripſiſſe ἠχίμ. *Et piloſi ſaltabunt ibi*] Δαιμόνια vertunt Græci. ſc. τραγόμορφα, ut hic explicat Kimchi. Alii *ſcopas*, aut *otos* hic volunt intelligi. 22. *Et reſpondebunt ibi ululæ in ædibus ejus*] *Alternis canent feles feræ in palatiis.* Sic Chaldæus.

CAP. XIV. v. 9. *ſuſcitavit tibi gigantes*] rectius *mortuos.* Nam ſic ſumi ſolet רפאים quam vocem Hebræam hic retinuere Interpretes Græci quidam. 32 *Et quid reſpondebitur nuntiis Gentis*] Legit. ut nos nunc in hebræo מלאכי, at Græci מלכי βασιλεῖς ἐθνῶν, i. e. quid ad hæc dicent reges illi gentium vicinarum?

CAP. XV. v. 5. *Vitulam conſternantem*] Scripſit interpres, ut quidam libri habent, *conternantem*, i. e. trimam. τριετὴς apud Græcos.

CAP. XIX. v. 6. *Et deficient flumina*] Hic in verbo Hebræo והאזניחו abundat Aleph. 13. *Emarcuerunt principes Mempheos*] Eſt hic in Hebræo נף, ſed rectius ſcribitur Oſeæ 9 6. מף. Sic mons ei adſitus μῶφι Herodoto. *Deceperunt Ægyptium angulum populorum ejus*] Pro Patach putem hic fuiſſe Holem פנת שבטית: id eſt, eximii tribuum, ut Jud. 20. 2.

CAP. XXI. v. 8. *Et clamavit leo*] Legerunt Græci אוריה. i. e. Urias ille nominatus ſupra, 8. 2. quis enim dignior in ſpecula collocari, quàm Sacerdos?

CAP. XXIII. v. 6. *Tranſire Maria*] In Hebræo: *in Tharſiſch*, id eſt, ite in Tarteſſum. Græci, ἀπέλθατε εἰς Καρχηδόνα.

CAP. XXIV. v. 23. *Et erubeſcet Luna, & confundetur Sol*] Hæc LXX cùm putarent male ſonitura apud Platonicos, quales erant Ægyptii Reges, pro חפרה legerunt הפרסה *frangetur*, pro לבנה, mutatis tantum punctis לבנה quod eſt *later* pro חמה mutato Patach in holem, חמה quod eſt murus: itaque verterunt τακήσεται ἡ πλίνθος ϗ πεσεῖται τὸ τεῖχος, ſenſu non malo. Retinenda tamen lectio recepta, & per Solem & Lunam intelligendæ imagines Solis & Lunæ, quæ per tranſlationem dicuntur erubituræ, quod ſuos cultores ſervare nequiverint.

CAP. XXVI. v. 1. *Urbs fortitudinis noſtræ Sion*] Non eſt *Sion* in Hebræo, ſed gloſſematis vice additum. 14. *numquid glorificatus es?*] In Hebræo, *Gloriam tibi acquiſiviſti.* At Græci legerunt non נכברת, ſed נכברים, ἐνδόξοις.

CAP. XXVIII. v. 1. *væ coronæ ſuperbiæ, ebriis Ephraim & flori decidenti*] LXX hoc loco legerunt Schin cum ſiniſtro puncto. Vertunt enim οἱ μισθωτοί. 16. *qui crediderit non feſtinet*] Eſt hoc ex hodierno Hebræo לא יחיש ſed apparet olim fuiſſe לא יביש. Nam *LXX* hic habent ὁ μὴ καταισχυνθῇ, quomodo & Petrus, 1. 2. 6. & hæc lectio haud dubiè meliorem ſenſum facit. 25. *ſeret Gith*] *Melanthium* Græcis, ut hic habent *LXX*. *Nigellam* Latinis ex Græco.

CAP. XXIX. v. 3. *Et circundabo quaſi ſphæram in circuitu tuo*] Caſtra, ſicut pilam, (id eſt, rotundata) tibi circumjiciam, pro כדור quaſi pila, *LXX* legerunt כדוד ὡς Δαβίδ.

CAP. XXX. v. 24. *commiſtum migma comedent*] ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ habent hic *LXX*. In Hebræo eſt, *miſcuit Aſinis*. ἀναποιεῖν pro *miſcere* frequens interpretibus.

CAP. XXXII. v. 7. *ad perdendos mites in ſermone mendacii*] Ut homines miſeros, (id eſt, ענוים quomodo legunt Maſoretæ) per calumniam opprimat. 14. *Tenebræ & palpitatio facta ſunt ſuper ſpeluncas in æternum*] Legit ערפל יבחל, at nos habemus עפל ובחן ſenſu optimo.

CAP. XXXIII. v. 3. *A voce Angeli fugerunt populi*] In Hebræo eſt, *a ſono terribili.* Græci, Διὰ φωνὴν τοῦ φόβου. Strepitum Angeli adventantis intelligit: ita ut Latinus rem hic magis expreſſerit ex 2 Reg. 19. 35. quàm verba.

CAP. XL. v. 6. *Et omnis gloria ejus quaſi flos agri*] Sic & Græci: ϗ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ut & Petrus 1. 1. 24 legerunt nimirum non חסדו, ſed הודו & rectius.

CAP. XLI. v, 1. *Taceant ad me inſulæ*] In Hebræo *Tacete*, ſed ſenſu eodem. i. e. cum ſilentio admiramini. At *LXX* legerunt non החרישו, ſed החדישו vertunt enim ἐγκαινίζεσθε.

CAP. XLII. v. 19. *Quis cæcus niſi qui venundatus eſt*] Legit hic interpres non משלם ſed משבר. Græci משלטן οἱ κυριεύοντες αὐτῶν. Lectio in Hebræo recepta non mala eſt, ſi vertas, *ſicut fœderatus*: nempe Dei, populus Iſraeliticus.

CAP. XLIV. v. 20. *Pars cinis eſt*] Legit רבעה: nam רבע *quartam* proprie: improprie etiam alias partes ſignificat. Græci legerunt רעה. Videtur lectio recepta non mala hoc ſenſu, *paſcitur cinere cor deceptum.*

CAP. XLV. v. 2. *Et aperiam coram eo januas & portæ non claudentur. Ego ante te ibo, & glorioſos terræ humiliabo. Portas æreas conteram, & vectes ferreos confringam*] Hæc omnia ſignificant facturum Deum, ut ei nihil obſtet. Latinus interpres ubi nos habemus הדורים *inæqualia*, quod Græci vertunt ὄρη, legit אדורים. Senſus in hebræo bonus eſt: *iniqua loca adæquabo.* 25. *Dicet mea ſunt juſtitiæ & imperium: ad eum venient, & contundentur omnes qui repugnant ei*] Hic lectio quàm ſecuti ſunt *LXX* melior eſt, nempe לו pro לי ut illud עד יו ſit quaſi repetitio illius לו genere loquendi Hebræis non infrequente.

CAP. XLVIII. v. 10. *Ecce excoxi te, ſed non quaſi argentum*] In Hebræo, *non in argentum.* At *LXX* legerunt שברתיך ולא בכסף πεπύρωκά σε οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου. eodem ſenſu quo infra, 52. 3.

CAP. XLIX. v. 5. *Et Iſrael non congregabitur. Glorioſus ero in oculis Domini*] Puto veram eſſe lectionem ſcriptam in textu לא quam ſequitur Latinus, non illam in margine לו: ſenſus eſt, Etiamſi Iſrael ad mea monita nolit converti, ego tamen Deo placebo, &c.

CAP. L. v. 4. *Erigit mane, mane erigit mihi aurem, ut audiam quaſi magiſtrum*] In Hebræo, *à mane ad mane excitat mihi aurem ut audientiam præbeam, ſicut Doctores*, ſc. diſcipulis facere ſolent At *LXX* ultimam vocem cum ſequentibus connectunt & videntur legiſſe כלמודים: idem enim valet ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγει μοι τὰ ὦτα, quod ὁ κύριος ἐν παιδείᾳ ἀνοίγει μοι τὰ ὦτα.

CAP. LI. v. 19. *ſicut oryx illaqueatus*] Miror quî legerint *LXX*, qui habent ὡς σευτλίον ἡμίεφθον· aut Chaldæus qui poſuit *ut lagunculæ confractæ.*

CAP. LIII. v. 8. *Propter ſcelus Populi mei percuſſi eum*] In Hebræo eſt *plaga ipſi.* Supple evenit, populi ſummo errore ac crimine, quidam codices Hebræi hic habuerunt לו, ſed למו idem ſignificat. Neque enim exemplis caret ם ἐπενθετικόν.

CAP. LVII. v. 2. *Veniat pax & requieſcat in cubili ſuo qui ambulavit in directione ſua*] Legit hic interpres non ut nos נכחו, ſed בכנו. 3. *vos autem accedite huc filii auguratricis*] ſecutus eſt quod nos habemus עננה. Sed & Chaldæus & Græci legerunt עונה, cum *He* paragogico, ſenſu meliore, υἱοὶ ἀνομίας, ſive ἄνομοι, ut hic habent *LXX*. 21. *non eſt pax impiis dicit Dominus Deus*] Scripſit puto interpres *Dominus meus*, ut eſt in Hebræo & Chaldaico, niſi forte Græcum ſequi maluit: nam Græci libri alii habent ὁ θεός, alii ὁ κύριος ὁ θεός.

CAP. LX. v. 4. *De latere ſurgent*] ſcripſit Interpres, *ſugent. lac ſugent* habet in Commentariis *Hieronymus.* videtur ergo pro צד legiſſe שד at Chaldæus & Græci pro האמנה videntur legiſſe תעמסה 18. *& occupabit ſalus muros tuos*] Videtur legiſſe קרית à קרה, ſed ut nos habemus legerunt & Græci & Chaldæus. 21. *Germen plantationis meæ, opus manus meæ ad glorificandum*] Legit מטעי, ut Maſoretæ in margine poſuerunt, putantes ſc. id ſignificari, iſtos reduces velut à Deo conſitos in terra avita. Sed poteſt retineri lectio quæ eſt in textu מטעו.

CAP. LXI. v. 8. *Odio habens rapinam in holocauſto*] Et Græci & Chaldæus illud עולה legerunt punctis aliis, ut ſit à עול non à עלה: vertunt enim illi, ἅρπαγμα ἐξ ἀδικίας. Chaldæus, *Abominabilis eſt coram me falſitas & violentia.* & hoc magis probo.

CAP. LXIII. v. 3. *Conculcavi eos in ira mea.*] Eſt ex hebræo בחמתי, *LXX* legerunt כעפרות, aut ſimile aliquid: vertunt enim ὡς γῆν. 6, *Inebriavi eos in indignatione mea*] At Chaldæus pro בשכרם legit אשברם quod eſt, *confregi eos.* 9. *In omni tribulatione eorum non eſt tribulatus*] i. e. non eſt defatigatus eos adjuvando. Sed Hieronymus notat legi pro לא poſſe לו, ut ſenſus ſit, in omni eorum anguſtia ipſi anguſtia fuit. i. e. ipſe indoluit illorum malis.

CAP. LXV. v. 1. *Quæſierunt me qui ante non interrogabant*] Videntur quidam codices habuiſſe הדרשתי. quod εὑρέθην vertit Apoſtolus Rom. 10. in fine, nec aliter credo legiſſe *LXX*, qui verterunt ἐμφανὴς ἐγενήθην. 23. *Neque generabunt in conturbatione*] Ex hebræo לבהלה: at *LXX* legerunt לאלה εἰς κατάραν, quod Chaldæus bene interpretatur, *ad mortem*, ſc. ἄωρον, quæ inter κατάρας.

CAP. LXVI. v. 2. *Niſi ad pauperculum*] עני τὸν ταπεινόν, ut hic vertunt *LXX*, id eſt modeſte de ſe ſentientem, at Chaldæus ענו *manſuetum.* Sæpe hæ voces ejuſdem originis & vicini ſignificatus inter ſe permiſcentur. 3. *Qui recordatur Thuris quaſi qui benedicat Idolo.*] Chaldæus pro און legit עון vertit enim *rapinam.* 17. *Poſt januam*] Sic vertit hic Interpres, quod in hebræo legimus אחר אחד ut & Græci, ἐν τοῖς προθύροις, ſenſu non malo. at Chaldæus haud dubie legit אחר אחר, id eſt alius poſt alium, magno agmine. Si tamen lectio recepta retinenda eſt אחד ſumem pro Sole Deo Aſſyriorum, qui nomen habebat, unde & latinum eſt, quod ſolus ſit in ſuo genere, nec ſimile habeat. 19. *In Africam*] Ex Græcis qui legerunt פוט, ubi nos habemus פול. Chaldæus tamen פולאי, id eſt, πύλαι, portæ Caucaſiæ. *In Italiam*] In hebræo eſt תובל nec aliter legere aut Græci aut Chaldæi. at poteſt dubitari, an quidam codices habuerint איתל.

AD JEREMIAM.

CAP. II. v. 10. *Mutavit gloriam ſuam in Idolum*] כבודו. Sed olim fuit כבודי *meam majeſtatem.* Sed quia illa vox poſterioribus temporibus mirabilem quandam Dei præſentiam ſignificare cœperat. ideo mutarunt hoc ſcribæ, ut & *Pſ.* 106.20. 20 *A ſæculo confregiſti jugum meum, rupiſti vincula mea*] Sic & Græci vertunt ϛυνέτριψας καὶ διέῤῥηξας. legerunt ergo שברת & נתקת, in ſecunda perſona, & עלי, ubi Hebræa nunc lectio & Chaldæus habent primam, & עלך. Hieronymus etiam in Commentario græcam lectionem ſequitur. neuter ſenſus eſt incommodus. *Et dixiſti, non ſerviam*] לא אעבור, at Chaldæus legit לא העבור, ut & in hebræo margine ſcribitur, hoc ſenſu, promiſiſti te non ultra facturum talia contra legem, & fœdus. 24. *Attraxit ventum amoris ſui*] Legit hic Interpres & alii תאבתה, ubi nos habemus תאותה, id eſt *occurſus ſui*, nempe *auram obviam.*

CAP. III. v. 1. *Nunquid non contaminata & polluta erit mulier illa?*] Græci, quos hic interpres ſequitur, legerunt אשה pro ארץ.

CAP. IV. v. 16. *Cuſtodes venire*] Eſt χλευασμὸς, ex ambiguo. Theodotio pro נצרים, legit בצרים *vindemiatores.*

CAP. V. v. 24. *Plenitudinem annuæ meſſis cuſtodientem nobis*] Græci Interpretes legerunt שבעות, cum ſchin notato in ſiniſtro cornu. at Chaldæus & Hebræi codices cum ſchin notato in dextro.

CAP. IX. v. 6. *Habitatio tua in medio dolio renuerunt ſcire me*] Pro illis vocibus בְּמִרְמָה, מרמה *LXX* legerunt מרבה במרבה, quod eſt τόκος ἐπὶ τόκῳ.

CAP. XI. v. 9. *Inventa eſt conjuratio in viris Juda*] Quod hic in Hebræo eſt קשר in Chaldæo eſt מרדן. Quæ vox rebellionem aut defectionem à rege ſignificat.

CAP. XV. 12. *Nunquid federabitur ferrum ferro ab Aquilone & Æs*] Multam hic fuiſſe verſionum varietatem notat Hieronymus. ea inde nata, quod alii legere ירע ut & nos habemus; Theodotio vero ידע *cognoſcit.* rurſum illud ירע alii derivant à רוע, ut ſit *nocebit*, alii à רעה, ut ſit *federabitur*, quomodo & Chaldæus accepiſſe videtur. ſenſus autem hic, eſto Judæi ſint duri ut ferrum, ego tibi ero pro duplici muro, altero chalybeo, altero aheneo.

CAP. XVI. v. 7. *Non frangent inter eos lugenti panem, & non dabunt iis potum calicis ad conſolandum ſuper patre tuo, &c.*] Apparet & hunc interpretem & *LXX* legiſſe לחם, non להם, melius haud dubie.

CAP. XIX. v. 2. *Quæ eſt juxta introitum Portæ fictilis*] Hebraice החרסות, aut החרסית nam duplex eſt lectio. præfero hanc interpretationem, ut illa fuerit porta, extra quam figuli fragmenta fictilium abjiciebant.

CAP. XXII. v. 15. *Nunquid regnabis quoniam confers te Cedro?*] Pro ארז quod *cedrum* ſignificat *LXX* manifeſte legerunt אחז, ut ſenſus eſſe poſſit longe optimus. *Ideone te feliciter regnaturum putas, quod Achazi exemplo peccas?*

CAP. XXXI. v. 2. *Invenit gratiam in deſerto populus*] Hic pro חן *LXX ſenes* legiſſe חם, recte obſervat Hieronymus. 8. *Inter quos erunt cæcus & claudus*] At *LXX* legerunt בעצרה פסח, id eſt tanquam in feſto Paſchatis, quo maxima multitudo confluebant. 32. *Et ego dominatus ſum eorum, dicit Dominus*] Vertere licet, *Et ego eorum maritus manſiſſem.* Sed *LXX* pro בעלתי legerunt בחלתי, ideoque verterunt ἐγὼ ἠμέλησα αὐτῶν. 40 *& univerſam regionem mortis*] Græci Hebræam vocem retinuere השרמות ἀσαρημώθ. Hieronymus legit השדמות derivatque à שדה & מות, quorum illud *Regionem*, hoc *mortem* ſignificat.

CAP. XXXIII. v. 16. *Et hoc eſt nomen, quod vocabunt eum, Dominus*] idem ſenſus qui ſupra 23. 6. niſi quod ibi de populo, hic de civitate agitur, & ideo ibi eſt יקראו hic vero יקרא לה, pro quo tamen *LXX* & Chaldæus legerunt לו, & ad Judam referunt.

CAP. XL. v. 14. *Scito quod Baalis Rex filiorum Ammon miſit Iſmael filium Nathaniæ percutere animam tuam*] Græci libri quidem hic habent βασίλισσα βασιλέως υἱῶν Ἀμμὼν, id eſt, *Regina* (mater) *Regis Ammon*, tutelam ſc. regii Pueri gerens: pro שלח ergo legerunt שלחה, pro illo *ſcito*, in Hebræo eſt, *an plane ſcis?* i. e. annon intellexiſti rem tanti momenti?

CAP. XLIII. v. 12. *& amicietur terra Ægypti ſicut amicitur Paſtor pallio ſuo*] Terra Ægypti eſt hic ablativus, pro ſpoliis Ægypti. At Græci legerunt חטה, quod eſt interdum *purgare*, & explicant: ita perpurgabit Ægyptum, ut Paſtor abollam ſuam pediculis repurgat.

CAP. XLVII. v. 5. *Et reliquiæ vallis earum*] *LXX* pro עמקם legerunt ענקים, Ἐνακεὶμ, placet mihi hæc lectio. Nam reliquias Enacim fuiſſe illis in locis apparet Num. 13. 29.

CAP. 48. v. 30. *Ego ſcio jactantiam ejus & quod non ſit juxta eam victus ejus, nec juxta quod poterat conata ſit facere*] Legit hic interpres poſt Græcos בידיו, *quod in manu ejus erat*, quod poterat. 31. *Ad viros muri fictilis lamentantes*] Græci hic retinuerunt Hebræam vocem κεὶρ ἀρεσὲθ· quare 16. 16. vocem mutilatam repone, κεὶρ ἀρεσὲθ· & 11. pro ἐνεκαίνισας, ſcribe κεὶρ ἀρές. 45. *& devorabit partem Moab*] *Angulum Moab*, in Hebræo: at Chaldæus legit פאות, & explicat *principes.*

CAP. XLIX. v. 1. *Filiæ ejus igni ſuccendentur*] urbes minores ut & infra 3. Græci pro בנות legerunt במות.

CAP. L. v. 38. *Et in portentis gloriantur*] At Græci legere איים: minus recté.

CAP. LI. v. 13. *Venit finis tuus, pedalis præciſionis tuæ*] Græci pro אמת בצעך legere אמן במעיך. 39 *ut ſopiantur*] Sic & Græci. ὅπως καρωθῶσιν. legerunt ſc. non יעלזו, quod eſt *exſultent*, ut nos habemus, ſed יעלפו, quomodo & Chaldæus legit. 40. *Deducam eos quaſi agnos ad victimam, & quaſi Arietes cum Hœdis*] Sed pro כרים Chaldæus legit שרים *Tauri.* 59 *Saraias autem erat princeps prophetiæ*] Et Græci & Chaldæus non מנוחה legerunt, ſed מנחה.

AD EZECHIELEM.

CAP. III. v. 15. *& ſede ubi illi ſedebant*] Interpretes ſecuti ſunt lectionem marginis, quæ eſt אשב. Textus habet אשר, ubi forte fuerit אשבר, ut ſenſus ſit, veniſſe ad regionem illam quæ eſt inter Chaboram, & flumen alterum quod Ptolemæus vocat Σαοκόραν quâ in parte illi morabantur.

CAP. VI. v. 9. *Quia contrivi cor eorum fornicans*] *LXX* legerunt non נשברתי, ſed נשבעתי, ὀμώμοκα. Chaldæus autem Niphal ſumit pro Pohal. *confringam cor eorum inſipiens.* 14.] Hieronymus ſuſpicatur irrepſiſſe ד pro ר, & ſcriptum olim fuiſſe רבלתה, ut ſit eadem Reblatha, cujus meminit Jeremias 39. at receptæ lectioni favent Chaldæus & Græci, videnturque mihi optime quidam interpretes vertere, *faciam terram* (Judæam) *deſolationem & vaſtiorem Deblatha*, quod eſt Deſertum Moabiticum.

CAP. VII. v. 13. *Et vir in iniquitate vitæ ſuæ non confortabitur*] Nequis ſe male agendo putet tutum fore. *LXX* legerunt עין non עון quod & Hieronymo notatum. 25. *anguſtia ſuperveniente*] קפרה pro quo *LXX* legerunt כפרה.

CAP. VIII. v. 17. *Et ecce applicant ramum ad nares ſuas*] Scribitur quidem אפם ſed olim אפי ſcriptum fuiſſe teſtantur Hebræi, & זמורה, *canticum* ridicule vocari ventris crepitum: quo ſenſu ea vox & in Aruch reperitur.

CAP. IX. v. 2. *Et atramentarium ſcriptionis ad renes ejus*] Nempe ut ſcriberet id quod infra dicitur v. 4. pro קסת, κάστυ poſuere Aquila & Theodotio, *LXX* pro ספר legunt ספיר, malé.

CAP. XI. v. 15. *Fratres tui, fratres tui viri propinqui*] גאלתך. *LXX* legerunt גלותך. i. e. *deportationes tuæ.* i. e. tecum deportati.

CAP. XVI. v. 43. *Et non feci juxta ſcelera tua in omnibus abominationibus tuis*] Legit Hieronymus עשיתו, ut & *LXX.* alii, עשית, & exponunt *non feciſti cogitationem de omnibus abominationibus tuis.*

CAP. XIX. v. 7. *Didicit viduas facere*] Chaldæus legit ירע אלמנותיו, *corrupit palatia eorum.* Optimé.

CAP. XXI. v. 10. *Qui moves ſceptrum filii mei, ſuccidiſti omne lignum*] Mira verba in quibus mirè ſe torquent interpretes. *LXX* aliter legiſſe apparet, nimirum nî fallor אל כשיל זבח בוז מאסת כל־עץ. vertunt enim ἑτοίμη εἰς παράλυσιν σφάζε, ἐξουθένει, ἀπόθου πᾶν ξύλον. ut facile diſrumpat omnia. 14 *Qui obſtupeſcere eos facit*] Sic & Græci, & Chaldæus, legerunt ergo החרדת, non ut nos החדרת in *cubiculis.*

CAP. XXII. v. 6. *Ecce principes Iſrael ſinguli in brachio ſuo fuerunt in te*] *LXX* mutatâ vocali in זרעו, πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, id eſt, conſanguineis ſuis contrarii fuere, quos Hebræi זרע vocant.

CAP. XXIV. v. 10. *congere oſſa*] In Hebræo עצים *ligna.* Nec aliter Chaldæus & Græci: at Latinus legit עצמים. 14. *Juxta vias & juxta inventiones tuas te judicabo*] Græci quos hic interpres ſequitur legerunt שפטיך, at noſter Textus & Chaldæus שפטוך *punient te.* nempe Chaldæi meo juſſu.

CAP. XXVI. v. 2. *Implebor, deſerta eſt*] Ego ex illius ruinis creſcam: at Græci & Chaldæus legerunt המלאה, aut א ſumpſerunt pro ה: vertunt enim, *quæ plena fuerat deſerta eſt.*

CAP. XXVII. v. 5. *Abietibus de Sanir extruxerunt te cum omnibus tabulatis maris*] Latinus in Hebr. legit לחתים. contra *LXX*, pro את כל legerunt una voce אתכל, vertunt enim ταυίας, id eſt, *Apluſtria.* 6. *Quercus de Baſan dolaverunt in remos tuos*] אלונים alii *quercus* vertunt, alii *ulmos*, aut *Pinus*. Sed Chaldæus habeat בלטין quæ vox & Chaldæis & Arabibus ſignificat *Quercus.* *Et tranſtra tua fecerunt ex ebore Indico*] Pro קרשך *tranſtra tua*, græci legerunt קדשך, τὰ ἱερά ϛου. 11. *Et Pygmæi qui erant in turribus tuis pharetras ſuſpenderunt in muris tuis per gyrum*] *LXX* ג omiſſo, legere מדים μῆδοι. Chaldæus vero, ſecunda litera mutata, videtur legiſſe נפרים. Interpretatur enim *Cappadoces.* 13. *Et vaſa ærea abduxerunt populo tuo*] *Mercatui ſuo* מערבך: ſic Græci & Chaldæus. Videtur latinus legiſſe מערך Celebritas æris in Aſia. *Plin.* 34 2. 16. *Syrus negotiator tuus propter multitudinem operum tuorum*]. *LXX* pro ארם male legere אדם, quod & idem obſervat Hieronymus. 23. *Ipſi negotiatores tui multifariam involucris Hyacinthi*] *LXX* hic voces duas Hebræas retinuere, ἐν μοχαλὴμ καὶ γαλίμ.

CAP. XXVIII. v. 14. *Tu cherub extenſus & protegens*] Videtur Hieronymus legiſſe ממשך non ממשח: ſenſus ſic eſt melior.

CAP. XXIX. v. 7. *Et diſſolviſti omnes renes eorum*] Melius *lumbos eorum.* Græci ϛυνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. legerunt ergo & hi, & Latinus, immo & Chaldæus ערצת non עמדת melius haud dubie.

CAP. XXX. v. 17. *juvenes Heliopoleos*] און in Hebræo Textu, quod recte legi poteſt *On*, & ſic ſcribitur *Gen.* 41. 45.

CAP. XXXII. v. 30. *Qui deducti ſunt cum interfectis*] Rectè: at *LXX* pro אשר legere אשור ἀσσούρ. 32. *Quia dedi terrorem meum in terra viventium.*] Ita legitur in Margine. At Textus habet חתיתו *terrorem ejus.* τὸν φόβον αὐτοῦ, *LXX.*

CAP. XXXVI. v. 23. *Coram iis*] Sic & Chaldæus & Græci, qui omnes legere לעיניהם, non ut nos habemus לעיניכם.

AD DANIELEM.

CAP. I. v. 11. *Ad Malaſſar*] Theodotion legit ד pro ר, ejus enim verſio habet Ἀμελσάδ. alii codices habent μολσάδ.

CAP. V. v. 1. *Baltſaſſar Rex*] Græci ש in τ mutant, ut & ipſi Chaldæi ſæpe itaque ſcribunt Βαλτάσαρ.

CAP. VI. v. 18. *Cibique non ſunt allati coram eo*] *Cantus muſici adducti ad eum non fuere.* Ita Rabbi Saadia, quem ſequitur Jacchiades. putant enim דחון litera tranſpoſita dictum pro חדון.

CAP. VIII. v. 13. *Alteri neſcio cui*] τινί ποτε. Symmachus, *LXX*, Aquila, Theodotio, Clemens Conſtitutionum 7. 36. retinuere Hebræum φελμονὶ, vel φελμουνί.

CAP. XI. v. 6. *Et tradetur ipſa, & qui adduxerunt eam adoleſcentes ejus*] Illud הילדה, quod hic vertitur *Adoleſcentes*, ab aliis *Genitor*, optime ſcribes cum patach ſub Jod. 24 *Et contra firmiſſimas cogitationes inibit*] Scripſerat Interpres, *contra firmiſſimas.* Græci legere עַל־מִצְרִים ἐπ' εἰς Αἴγυπτον, ut idem dicatur quod in ſequentibus.

CAP. XII. v. 2. *Et alii in opprobrium, ut videant ſemper*] Legit hic Interpres לראון, ubi nos habemus melius לדראון, quomodo & Græci legere.

AD OSEEN.

CAP. II. v. 12. *Et ponam eam in ſaltum*] ליער· At *LXX*, ut *Hieronymus* notat, legerunt לעד, εἰς μαρτύριον. Vides quam vetus ſit ſcribendi varietas: lectio quâ nos utimur melior eſt, ut indicant ſequentia.

CAP. IV. v. 7. *Gloriam eorum in ignominiam commutabo*] Aiunt Rabbini olim fuiſſe כבודי: id eſt, *gloriam meam*, nempe Terram Iſraelis dedecore afficiam, ſed mutatum hoc a Sapientibus, quia ſc. temporibus ſerioribus כבוד uſurpari cœpit in ſolo ſenſu potentiæ majeſtatiſque Divinæ.

CAP. 5. v. 7. *Nunc devorabit eos menſis*] Græci non חדש legerunt, ſed חסיל, ut hic notat Hieronymus.

CAP. VI. v. 7. *Ipſi autem ſicut Adam tranſgreſſi ſunt pactum*] Græci pro עברו legunt עבר, participialiter.

CAP. VII. v. 16. *Reverſi ſunt ut eſſent abſque jugo*] Tam Chaldæus, quam Latinus על ſumpſere pro עול: & forte ubi nunc eſt Chametz, in libris aliis fuit Holem.

CAP. VIII. v. 1. *In gutture tuo ſit Tuba*] *LXX* in ſuis codicibus minus recte habuerunt אל־חך כאפר: εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ. 9. *Quia ipſi adſcenderunt ad Aſſur, Onager ſolitarius ſibi*] *LXX* hic pro פרא, quod *Onagrum* ſignificat, legerunt פרח, quod eſt ἀνέθαλε.

CAP. IX. v. 8. *Speculator Ephraim cum Deo meo, Propheta laqueus ruina factus eſt, ſuper omnes vias ejus, inſania in domo Dei ejus*] Duræ ſunt omnes hujus loci expoſitiones, facilior ſe offert, ſi עם legas, non ſubſcripto Hiric, ſed Patach. 12 *Sed & va eis*] *LXX* & Theodotion pro בשורי legerunt בשרי ut notat Hieronymus. 13. *Ephraim ut vidi, Tyrus erat fundata in pulchritudine*] Aquila, Symmachus, & Theodotion צור legere per Holem, pro Schurech, at *LXX* צור θήραν. quod ideo dico, ut vetus ſcripturæ varietas appareat.

CAP. X. v. 13. *Quia confiſus es in viis tuis, in multitudine fortium tuorum*] Pro דרכך *LXX* legerunt ברכבך, ἐν τοῖς ἅρμασί σου.

CAP. XI. v. 6. *Et conſumet electos ejus*] Græci legerunt בידו.

CAP. XII. v. 8. *Omnes labores mei non invenient iniquitatem quam peccavi.*] Tam Græci quam Chaldæus legerunt יגיעו & לו.

CAP. XIII. v. 2. *His ipſi dicunt: immolate homines vitulos adorantes*] Duplex hic fuit lectio; Aquila legit ישקון vertit enim καταφιλοῦντες. melior forte erit lectio *LXX*, ישקטון, id eſt, *quieſcant vituli*. 5. *Ego cognovi te in Deſerto, in terra ſolitudinis*] Cognoſcere ſæpe eſt diligere, ſed *LXX*, & Chaldæus legerunt ירעתיך *pavi te*.

CAP. XIV. v. 5. *Quia averſus eſt furor meus ab iis*] *quia averſus eſt furor ab eo*, ſupple *populo*: נו : at Orientis codices habuerunt ממני, *à me: abiit à me ira*.

AD JOELEM

CAP. I. v. 17. *Computruerunt jumenta in ſtercore ſuo*] Legerunt *LXX*, & Hieronymus פרות, nos habemus פרדות, id ſignificat *grana* Chaldaice.

AD AMOSUM.

CAP. I. v. 1. *In paſtoribus*] Pro נקדים *LXX* legerunt נקרים: & verterunt ἐν νακκαρεὶμ, pro quo ἐν ἀκκαρεὶμ in quibuſdam libris ſcriptum eſt. 4. *Et devorabit domos Benadad*] Græci pro ד legerunt ר in hoc nomine.

CAP. IV. v. 13. *Et annuncians homini eloquium ſuum*] In Hebræo, *conſilium ſuum*. *LXX* pro מה שחו legerunt משיחו τὸν χριστὸν αὐτοῦ.

AD MICÆAM.

CAP. I. v. 10. *In domo pulveris pulvere vos conſpergite*] In textu eſt התפלשתי, ſed in margine התפלשי.

CAP. VI. v. 7. *Aut in multis millibus Hircorum pinguium*] Sic & Græci: ἐν μυριάσι χιμάρων πιόνων· legerunt vero aliter quam in Hebræo eſt ברבבות נחלי שמן *In denis millibus fluentorum olei*. Quæ lectio ſi vera eſt, per *fluenta* intelligenda ſunt vaſa maximæ capacitatis. 9. *Audite Tribus & quis approbabit iſtud?*] alii, *audite virgam, & eum qui conſtituit eam*. Ut ſit מי pro אשר ut alibi, at Chaldæum apparet legiſſe שמען מטה רמי ועדה. 10. *Adhuc ignis in domo impii*] Legit אש cum *tſere*, non cum *hiric*: ſic & Græci.

AD HABACUCUM.

CAP. I. v. 5. *Et videte, admiramini, & obſtupeſcite*] Græci pro תמהו legiſſe videntur התמו in imperativo Niphal à תמם quod eſt ἀφανίζω, mihi lectio quæ eſt in noſtris libris Hebræis, quam & Hieronymus & Chaldæus ſequuntur, non ſordet. 12. *Et non moriemur.*] לא נמות, ut nunc legitur: olim fuit לא תמות, quod Chaldæus ſequitur optime: *non morieris tu*.

CAP. II. v. 4. *Ecce qui incredulus eſt, non erit recta anima ejus in ſemetipſo*] Apparet *LXX* legiſſe עלפה & נפשו, ſenſu optimo. *Juſtus autem in fide ſua vivet*] Legerunt Græci אמונתי *fide mea. i. e. in me*. 16. *Et conſopire*] Legit הרעל: at noſtri codices habent הערל.

CAP. III. v. 2. *Domine opus tuum in medio annorum vivifica illud.*] Græci pro שנים legerunt hoc loco חיים. 5. *Ante faciem ejus ibit mors*] Græci דבר legere, cum alio puncto, dicunt enim λόγος.

AD SOPHONIAM.

CAP. II. v. 14. *Corvus in ſuperliminari*] Apparet & *LXX* & Hieronymum legiſſe ערב ubi nos habemus חרב: probat illorum lectionem locus Eſaiæ ſimilis, 34. 2. Chaldæus legit חרב vertitque, *deſolabunt portam ejus*.

CAP. III. v. 9. *Quia tunc reddam populis labium electum, ut invocent omnes in nomine Domini*] Pro ברורה quod eſt *purum*, Græci legerunt בררה εἰς γενεὰν αὐτῆς, ut & Hieronymus notavit.

AD AGGÆUM.

CAP. II. v. 8. *Et implebo domum iſtam gloria*] *LXX* hic pluraliter legere חמדות cum *Holem*, τὰ ἐκλεκτὰ, minus recte.

AD ZACHARIAM.

CAP. V. v. 3. *Qua egreditur ſuper faciem omnis terra*] Pro נקה Theodotion legit נכה *verberabitur*.

CAP. IX. v. 9. *Et ſalvator*] Mirum eſt, Latinum Græcos, & Chaldæum in hoc conſenſiſſe ut *ſalvatorem* verterent: nam in Hebræo legitur נושע. Aut ergo in codicibus melioribus quam quibus uſi ſunt Maſoretici, ſcriptum fuit יושע, aut (quod mirum eſt) omnes in eo convenerunt, ut paſſivum poſitum crederent pro activo, quomodo נדברו ſumitur, *Pſal*. 119. 23.

CAP. XI. v. 7. *Et alteram vocavi funiculum*] Sic & Græci, σχοίνισμα: unde apparet vocem חבלים ab iis lectam cum vocalibus aliis, quam quas aſſcripſere Maſoretici, nam eadem vox aliter lecta aut *diſſipantes* ſignificat, aut *funes*: poſterior autem lectio plane ſenſui congruit. 11. *Et cognoverunt ſic pauperes gregis qui cuſtodiunt mihi, quia verbum Domini eſt*] *LXX* hic pro כן עניי legerunt una voce minus recte כנעני quod & Hieronymus notavit.

CAP. XII. v. 10. *Et adſpicient ad me quem confixerunt*] Legit אלי, ut nos habemus, alii libri habent אליו, ſed perinde eſt. *LXX* commutatis literis perquam ſimilibus legerunt רקדו ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο. 11 *Sicut planctus Adadremmon in campo Mageddon*] *LXX* legerunt הדר ראון.

AD MALACHIAM

CAP. I. v. 13. *Et exſufflatis illud*] והפחתם, at *LXX* legerunt והפחתים, καὶ ἐξεφύσησα αὐτά· ita enim eſt in editione Sixtina omnium emendatiſſima, optimo ſenſu.

CAP. II. v. 3. *Ecce ego projiciam vobis brachium*] Legit ut Græci זרע, cum *Holem* ante *Aiin*, noſtri libri habent cum *Patach* ante *Aiin*, זרע, id eſt, *Semen*. Senſus autem Græcus eſt optimus.

AD JUDITHAM.

CAP. II. v. 14. *A torrente Mambra*] In Latino fuerat credo, *Abra*, unde imperiti ſcribæ fecere *Mambra*, ex loco *Gen*. 13. 18.

AD ESTERIS *additamenta*.

CAP. XIV. v. 16. *Quod abominer ſignum ſuperbia*] Hæc, ut & de trinoctii continentia apud Tobiam, videntur à Chriſtiano aliquo addita.

AD LIBRUM SAPIENTIÆ.

CAP. IX. v. 4. *Da mihi ſedium tuarum aſſiſtricem Sapientiam*] Scripſit puto *Aſſeſtricem*, πάρεδρον, latine potuit dicere *Aſſeſſorem*: nam ejus ſoni verbalia fœminino aptantur generi, ut *Dea ſponſor* apud Ovidium. 7. *Altare, ſimilitudinem Tabernaculi ſancti tui, quod præparaſti ab initio*] Deeſt *Et*; vult enim à Solomone ſtructum & Altare & Sanctum Sanctorum, quod imago eſt Cœli illius inconſpicui, &c.

CAP. X. v. 7. *Et incredibilis anima memoria ſtans pigmentum ſalis*] Recte vertas, *incredula anima*: ἀπιστούσης. deinde *columna ſalis*, στήλη.

CAP. XI. v. 8. *Qui cum minuerentur.*] Non eſt hoc in Græco, ſed connectendo melius ſenſui additum ab Interprete.

CAP. XII. v. 16. *Et ab hoc quod omnium Dominus es, omnibus te parcere facis.*] Puto ſcripſiſſe Interpretem: *& hoc quod omnium Dominus es, omnibus te parcere facit*. Ita enim in Græco, & ſenſus idem qui ſupra 11. 27. 22. *Cum ergo das nobis diſciplinam*] Puto ſcripſiſſe Interpretem, *Cum ergo das nobis Diſciplinam*. Non enim tempus deſignatur, ſed oſtenditur Deum multo lenius agere cum Iſraelitis, quam cum Idololatris.

CAP. XIV. v. 24. *Per invidiam occidit.*] Puto ſcripſiſſe Interpretem, *per inſidiam.* λοχῶν ἀναιρεῖ.

CAP. XVII. v. 14. *Aliquando animæ deficiebant traductione*] Scripſit Interpres, *Traditione*: id enim reſpondet Græco παραδόσει. 18. *Imago tenebrarum quæ ſuperventura erat illis*] *Quæ ſuperventura erant illis*, ſcripſit Interpres, nempe poſt hanc vitam exactam.

AD ECCLESIASTICUM.

CAP. I. v. 26. *Exercitatio autem peccatoribus ſapientia.*] Male ſcriptum eſt *Exercitatio* pro *Exſecratio*.

CAP. XIII. v. 22. *Quæ communicatio ſancto homini ad Canem?*] Eſt error Exſcriptoris; nam Interpres haud dubie ſcripſit *Hyænæ ad Canem*, quomodo eſt in Græco. Sed imperitus *Hyænæ* mutavit in *homini*, ac demum ad implendum ſenſum, addidit *Sancto*: tanta eſt Naturæ pugna inter *Hyænam* & *Canem*, ut conſpecta Hyænæ umbra, Canes obmuteſcant, *Plin.* 8. 10. *Aut quæ pars diviti ad pauperem?*] Et hic error eſt Exſcriptoris. Nam Interpres *Pax* ſcripſit, εἰρήνη.

CAP. XIV. v. 10. *Oculus malus ad mala. & non ſaturabitur pane indigens, & in triſtitia erit ſuper menſam ſuam.*] Conjunxit duas lectiones. Nam ubi alii libri habent ἐλλειπὴς, ibi alii ἐν λύπῃ.

CAP. XX. v. 23. *Et ab imprudenti perſona perdet eam: perſona autem acceptione perdet ſe.*] Duplex Interpretatio ἐκ διττολογίας nata irrepſit in Textum.

CAP. XXII. v. 14. *Non erudietur qui non eſt ſapiens in bono, &c.*] Varias Interpretationes ex varia lectione in unum miſcuerunt exſcriptores. 31. *Amicum ſalutare non confundar*] Scripſit Interpres *Salvare*, eſt enim in Græco σκεπάσειν.

CAP. XXV. v. 14. *Et obcæcat vultum ſuum tanquam urſus, & quaſi ſaccum oſtendit.*] Hic quoque, ut alibi, duæ lectiones in Græco diverſæ, duas nobis Interpretationes peperere, quarum utraque tandem in Textum recepta eſt.

CAP. XXX. v. 23. *Et theſaurus ſine defectione ſanctitatis*] Interpres ſcripſit *ſanctitas*. 24. *Miſerere animæ tuæ placens Deo, & contine, &c.*] Hic quoque pari de cauſa interpres quædam addidit. 25. *Et non eſt utilitas in illa*] Hoc in Græcis quibuſdam deeſt, ſed eſt in Sixtina, & ſine eo brevior hæc eſt periodus cæteris & ſenſus eſt optimus. v. 27. *Splendidum cor & bonum in epulis eſt*] Ordo hujus Sententiæ in Sixtina, in Græco, & in Latino, alius eſt; atque alius.

CAP. XXXI. v. 2. *Cogitatus præſcientiæ avertit ſenſum, &c.*] Legit multo aliter quam nos habemus in Græco, nempe, μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπωθήσει αἴσθησιν, ϗ ἀρρώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνον· ſed Græcus ſenſus optimus eſt, & huic loco conveniens, ſi pro ἐκνήψει ſcribas ἐκνίψει. 5. *Et qui ſequitur conſumptionem replebitur ea.*] Nihil hoc ad præſentem materiam, legimus in Græco, ϗ ὁ διώκων διαφορὰν, αὐτὸς πλησθήσεται. At olim ſcriptum fuiſſe pro certo habeo: ϗ ὁ διώκων διάφορον, αὐτὸς ὀλισθήσεται. 9. *Fecit enim mirabilia in vita ſua*] Legit, ἐν ζωῇ αὐτοῦ. Nos habemus ἐν λαῷ αὐτοῦ. 19 *Utere quaſi homo frugi his quæ tibi apponuntur, &c.*] Aliter hæc in Græco habent, ϗ ἐπὶ παντὶ ῥήματι διανοοῦ. (alii libri habent, πράγματι, ſenſu eodem.) 31 *Sic vinum corda ſuperborum arguet.*] Legit καρδίας, ut in Sixtinâ eſt; non ἐν καρδίᾳ, ut in aliis: pendet hoc ab eo quod præceſſit δοκιμάζει. At rectè legit ἐν μέθῃ, non ἐν μάχῃ ut habet Sixtina. 41. *Verba improperii non dicas illi, & non premas illum in repetendo*] Legit ἐν ἀπαιτήσει, ut eſt in quibuſdam libris: at melior lectio altera, ἐν ἀπαντήσει.

CAP. XXXII. v. 4. *Loquere major natu*] Alii codices habent, λάλησον πρεσβυτέρῳ· alii, λάλησον πρεσβύτερε· rectè. 16. *Et illic lude & age conceptiones tuas, & non in delictis*] Legit, μὴ ἐν ἁμαρτίαις. Sed melior eſt Sixtinæ: ἐκεῖ παῖζε ϗ ποίει τὰ ἐνθυμήματά σου, ϗ μὴ ἁμάρτῃς λόγῳ, &c. 25. *Nec credas te viæ laborioſæ*] ἀπροσκόπτῳ habent quidam codices: at Sixtinus, ἀπροσκόπῳ. Sed legendum, ἀπροσκοπήτῳ. i. e. non bene exploratæ. 27. *In omni opere tuo crede ex fide animæ tuæ*] In Sixtina eſt: ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου. In aliis: ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, &c. Veram lectionem monſtrant ſequentia. Legendum enim: ἐν παντὶ ἔργῳ θεῷ πίστευε τῇ ψυχῇ σου.

CAP. XXXIII. v. 6. *Equus emiſſarius*] Scripſit, puto, Interpres, *Equus admiſſarius.* Nam in Græco, ἵππος εἰς ὀχείαν. 13. *Sit tibi quaſi anima tua*] Sic Græci multi: ἔστω σοι ὡς ψυχή σου. Sixtina (ſed ex margine ut puto) ἔστω σοι ὡς σύ.

CAP. XXXIV. v. 12. *Et plurimas verborum conſuetudines*] Legit, ut quidam, ϗ πλείονα τῶν λόγων μου σύνεσίς μου. Hanc lectionem veram putem præ altera: ϗ τὰ πλάσματα. 14. *Spiritus timentium Deum quæritur*] Legit ζητήσεται. Sed rectius in Græco ζήσεται.

CAP. XXXV. v. 12. *Et in bono oculo ad inventionem facito manuum tuarum*] Legit, καθίδρεμα χειρός. Sed haud dubie legendum, καθ' εὕρημα χειρός. 24. *Donec reddat hominibus ſecundum actus ſuos & ſecundum opera Adæ, &c.*] Aliter legit quàm in Græco habemus. Habemus autem ſic: ϗ ἀνταποδώσει ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, ϗ τὰ ἔργα ἀνθρώπων, &c. verum pro certo habeo illa, τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, nata ex gloſſemate illius, κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, deinde exſcribentium nimiâ diligentiâ in Textum recepta, qui rectius ſic habebit: ϗ ἀποδώσει ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ ϗ κατὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ.

CAP. XXXVI. v. 10. *Et memento finis*] In Græcis multis, μνήσθητι ὀργῆς. Sed in Sixtina melius, μνήσθητι ὁρκισμοῦ. 13. *Et hæreditabis eos ſicut ab initio*] Eſt in Græco precativum, κατακληρονομήσαι. In aliis codicibus, κατακληρονομεῖν. Notet lector in exemplari quod ſecuta eſt Sixtina editio paginarum hic factam tranſpoſitionem magnam. Latini Interpretis exemplar melius habuit. 17 *Et ſuſcita prædicationes, &c.*] Lege ut in Sixtina eſt: ϗ ἔγειρον προφητείας, &c. non ut in aliis eſt codicibus, προφήτας.

CAP. XXXVII. v. 6. *Non obliviſcaris amici tui*] Legit hic interpres: μὴ ἀμνημονεύσῃ, quomodo & in Sixtina eſt: male in aliis μὴ μνημονεύσῃς. 10. *Ne forte mittat ſudem*] pro κλῆρον quod nos in Græco legimus, Interpres recte legit, σκληρὸν, durum aliquid, quale *ſudes*. 21 *Verbum nequam immutabit cor, ex quo partes quatuor oriuntur*] Aliter legit quam nos habemus. Lectio Græca non una eſt. Optimè in Sixtina, diſtinctione tantum immutata, ἴχνος ἀλλοιώσεως καρδίας τέσσαρα μέρη ἀνατέλλει. 25 *Et fructus ſenſus illius laudabilis*] Legit αἰνετὸς, quod melius huic loco convenit quam πιστός. Utraque lectio invenitur in Græcis. Sed in Græco plus eſt, ἐπὶ σώματος.

CAP. XXXVIII. v. 2. *Et à Rege accipiet donationem*] Legit δόμα, ut in Sixtina, non ut in aliis, δόξαν. 15. *Incidet in manus medici*] Legit, ἐμπεσεῖ, nos habemus per optativum ἐμπέσοι. 23. *Memor eſto judicii mei*] κρῖμά μου· ſed rectius in Sixtina eſt, κρῖμα αὐτοῦ. 29. *Vapor ignis uret carnes ejus*] *Liquabit*, τήξει, id enim rectiùs quàm quod alii libri habent, πήξει. 30. *Vox mallei invocat aurem ejus*] Scripſit interpres, *vox mallei innovat aurem ejus*: eſt enim in Græco καινιεῖ. Quod autem quidam codices poſt σφύρας addunt, ϗ ἄκμονος, id rectiùs in aliis deeſt.

CAP. XXXIX. v. 13. *Et nomen ejus requiretur*] Legit, ζητήσεται. At nos habemus ζήσεται, *vivet*, non male. *proderit illi*] Legit hic interpres εὖ ποιεῖ αὐτῷ, rectè, non ut nos habemus: ὅτι ὡς διχομηνία ἐπληρώθην. 21. *opera Domini univerſa bona valde*] Quod hic in Sixtina ſequitur, ϗ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται, &c. & quod inter iſta interjiciunt libri alii, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τί τοῦτο ἐστι· non in omnibus fuiſſe exemplaribus ex Latino apparet. 32. *Hæc omnia ſanctis in bona*] Legit, εἰς ἀγαθά. Sed melius libri alii, πάντα ταῦτα τοῖς εὐσεβέσιν ἀγαθά. 35. *Grando*] Legit χάλαζα, ut eſt in Sixtina, ſed alii libri habent θάλασσα. 37. *Neceſſitate præparabuntur*] Legit, εἰς χρείας, ut eſt in Sixtina, non ut in aliis, εἰς χεῖρας.

CAP. XL. v. 6. *Et ab eo in ſomnis quaſi in die reſpectus*] Legit σκοπᾷ. Græci codices nunc habent σκοπᾶς. Sed vera lectio eſt σκοπάσῃ.

CAP. XLI. v. 12. *Et ſi nati fueritis in maledictione naſcemini*] Secutus eſt lectionem vitioſam. Vera eſt; ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε, &c. deinde illud πληθυνθῆτε, quod eſt obſcurius, aliquis expoſuit per γεννήσητε. Quidam & pro ἀπώλειαν ſcripſere pari ſenſu κατάραν. Sed commodiſſima eſt quam poſuimus lectio. 14. *Nomen autem impiorum delebitur*] In Græco legendum οὐκ ἀγαθῶν, non οὐκ ἀγαθόν. Et quod in quibuſdam eſt ἁμαρτωλῶν, ex gloſſemate in Textum male irrepſit. 19. *Reveremini*] Legendum ἐντράπητε, ut in Sixtina, pro quo male in aliis ἐντραπήσεται. 25. *Et ab averſione vultus cognati*] Bene legit συγγενοῦς, ut eſt in Sixtina, non ut in aliis, ἐγγενοῦς.

CAP. XLII. v. 11. *Et objectione plebis*] In Græco ἔκκλητον λαοῦ ſcribitur. Sed reſcribendum ἔγκλητον λαοῦ, *accuſatam à populo.* 20 *Qui eſt ante ſæculum*] Rectior eſt lectio ὅς ἐστι, quam quæ in Sixtina, καὶ ἕως ἐστί.

CAP. XLIII. v. 5. *Feſtinare fecit iter*] Eſt recta lectio, κατέσπευσε, quam habet Sixtina, præ κατέπαυσε, quod habent editiones aliæ. 6. *Et luna in omnibus in tempore ſuo*] ϗ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς. Sed melior alia lectio: εἰς στάσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς· nam ἐποίησε, quod quidam codices habent, ex gloſſemate eſſe puto. 10. *Mundum illuminans in excelſis Dominus*] Legit κόσμον & κύριος. Sed melior lectio: κόσμος φωτίζων ἐν ὑψίστοις κυρίου. 14. *Acceleravit nivem*] Hic quoque pro κατέσπευσε, quod eſt in Sixtina, quidam codices male habent κατέπαυσε. 17. *In conſpectu ejus, &c.*] Eſt hic & in Sixtina tranſpoſitio: ordo melior in aliis codicibus Græcis, ut prius de Tonitru agatur, deinde de Ventis. 25. *Cogitatione ſua placavit abyſſum, & plantavit in illo Dominus inſulas*] Græce habemus λογισμῷ αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον ϗ ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους. Sed legendum eſt, ἄβυσσος, deinde, ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους· quantum peccent ſcribæ per ignorantiam, aut ſtudium perverſum Religionis, ex hoc loco intelligas: quidam enim ſic ſcripſere: ϗ ἐφύτευσεν αὐτὴν Ἰησοῦς quod & in Latina quædam exemplaria irrepſit: *& plantavit illum Dominus Jeſus.* 28 *Propter ipſum confirmatus eſt itineris finis*] Legit δι' αὐτὸν εὐοδοῖ τέλος αὐτοῦ, ut eſt in quibuſdam codicibus. Sed melior videtur lectio altera: δι' αὐτὸν εὐοδοῖ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. Nam ἄβυσσος æque maſculinum ac fœmininum eſt.

CAP. XLIV. v. 2. *Multam gloriam fecit Dominus*] ἔκτισεν eſt in Græco: ſed rectiùs legas, ἐκτήσατο. Sequitur enim in Græco quod in Latino abeſt, ἐν αὐτοῖς. 13 *Et filii eorum propter illos uſque in æternum manent*] Interpres hic ſecutus eſt meliorem lectionem quæ eſt in Sixtina: ἔστι σπέρμα αὐτῶν, ϗ τέκνα αὐτῶν δι' αὐτοὺς ἕως αἰῶνος μενεῖ. Sic enim diſtinguendum.

CAP. XLV. v. 1. *Dilectus Deo & hominibus Moſes*] Ea lectio quam hic Interpres ſecutus eſt, ἠγαπημένος & Μωσῆς, non ἠγαπημένον & Μωσῆν, mihi placet. 4. *Sanctum fecit illum*] Videtur legiſſe, αὐτὸν ἡγίασεν, pro quo in Sixtina, una litera mutata, αὐτοῦ ἡγίασεν· in aliis, αὐτοῦ ἡγίασεν αὐτόν. 26 *Sacrificia Domini edent*] Legit Interpres, φάγωνται, non ut in Sixtina φάγονται. 30 *Principem ſanctorum & Gentis ſuæ*] Legit προστάτην, ut & nunc Græci Codices. Sed omnino legendum προστατεῖν ἁγίων καὶ λαοῦ αὐτοῦ.

CAP. XLVI. v. 1. *Jeſus filius Nave*] Ex Ναυῶ facto Ναυῆ per errorem exſcriptoris. *Hoſtes ipſe Dominus percuſſit*] Legit πολεμίους, ϗ κύριος. Sed melior lectio quam habemus: τοὺς γὰρ πολέμους κυρίου αὐτὸς ἐπήγαγεν. 17 *Cognitus eſt verbis ſuis fidelis quia vidit Deum lucis*] Et *per verba cognitus eſt fidus in viſis.* Nam πιστὸς ὁράσεως eſt in Sixtina, quod in aliis male deſideratur. Latinus autem id legit, ſed corrupte.

CAP. XLVII. v. 3. *Cum leonibus luſit*] Eſt in Sixtina ἔπαιξεν. Verum alii codices habent ἐπεξένωσεν, i. e. *apud Leones divertit.* *Nunquid non occidit Gigantem?*] οὐχὶ deeſt in pleriſque codicibus Græcis. Sed eſt in Sixtino, & eſt Admirantis. 15 *Cui ſubjecit Deus omnes hoſtes*] In Græcis quibuſdam: ϗ ἐνδοξάσῃ ὡς ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλόθεν αὐτοῦ. At in Sixtina brevius: ᾧ ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλόθεν, id eſt, τὰ κυκλόθεν. *Eruditus es in Juventute*] Rectius in Sixtina legitur ἐσοφίσθης, & ἐν νεότητί σου, quam cum aliis ἐσοφίσθη, & ἐν νεότητι αὐτοῦ. 19. *Et in nomine, &c.*] Partes hujus commatis recte connectuntur in quibuſdam cod. nec male poſt illud,

τοῦ

addi, πάσης τῆς γῆς. 29. *Et Jerobiam filium Nabath*] ὑὸν Ναβὰτ eſt in Sixtina; at alii codices habent ὑὸς Ναβὰτ, ut ſubaudiatur *fuit*, qui.

CAP. XLVIII. v. 10. *Qui ſcriptus es in judiciis temporum lenire*, &c.] Variant hic multum Græcæ Lectiones, & inter ſe, & à Latina.

CAP. XLIX. v. 7. *Dederunt*, &c.] ἔδωκε hic rectius legitur quàm ἔδωκαν. 11. *Benefacere illis*, &c.] ἀγαθῶσαι eſt in Sixtina. Sed rectius legi puto ἠγάθωσε· cujus Gloſſema κατώρθωσε in alios libros irrepſit.

CAP. L. v. 1. *Corroboravit Templum*] ἐστερέωσε τὸν ναὸν, ut in Sixtina, non τὸν λαὸν, ut in aliis. 5. *Qui prævaluit amplificare civitatem*], Legit, ϗ ἐνίσχυσεν πόλιν ἐμπολιορκῆσαι. Sed alii libri habent, ϗ ἐνίσχυσας πολιορκίους. 20. *Et in magna domo auctus eſt ſonus ſuavitatis plenus*] Ita eſt in Sixtina: ἐν πλείστῳ οἴκῳ ἐγλυκάνθη μέλος, non male. Alia exemplaria habent ἐν πλείστῳ ἤχῳ. 23. *Et iteravit orationem ſuam*, &c.] Legit ἐδευτέρωσεν, & ἐπιδείξασθαι. Sed vera eſt lectio quæ in plurimis Cod. extat: ἐν προσκυνήσει ἐπιδείξασθαι τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου. 25. *Det nobis jucunditatem cordis*] Hoc male abeſt ab aliis codicibus. Eſt autem in Sixtina, δῴη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας. 28. *Qui ſedent in monte Sehir*] ἐν ὄρει Σηείρ, pro quo nunc legimus, ἐν ὄρει Σαμαρείας. Lectionem hanc quam in ſuis codicibus Græcis interpres Latinus repetit, præferam, &c. 31 *Quia lux Dei veſtigium ejus eſt*] Hic ubi Latinus hunc ſermonem finit, finit & Sixtina Græca editio. alii vero libri præterea aſcribunt, ϗ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν, εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο, γένοιτο.

CAP. LI. v. 12. *De manibus Gentium*] eſt quidem in Sixtina, & ἐθνῶν, ſed alii codices ſatis bene habent, ἐχθρῶν. 13. *Exaltaſti ſuper terram habitationem meam*] In Græcis pleriſque: ἀνύψωσα ἀπὸ ὀργῆς ἱκετείαν μου. In Sixtina vero: ἀνύψωσα ἐπὶ γῆς ἱκετείαν μου. Unde media lectio vera exurgit ἀνύψωσα ἀπὸ γῆς ἱκετείαν μου. 25. *Et in faciendo eam confirmatus ſum*] In Sixtino eſt, ϗ ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· & annotatur alios libros habere ϗ ἐν ποιήσει μου. Media lectio vera: ϗ ἐν ποιήσεσί μου διηκριβωσάμην. 26. *Inſipientiam ejus luxi*] Recte legit, ϗ τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα. Pro quo in quibuſdam libris male, ἐπενόησα. 37. *In miſericordia ipſius*] Legit ἐπὶ τῷ ἐλέει αὐτῆς, non αὐτοῦ.

AD LIBRUM BARUCHI.

CAP. I. v. 17. *Et non credidimus diffidentes in eam*] Hic tres verſiones diverſæ illius, ϗ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, in unam coaluerunt, ſcribentium vitio.

CAP. II. v. 21 *Inclinate numerum veſtrum*] Male admodum in Græcis omnibus κλίνατε τὸν νόμον, cum et ex Latino interprete, & ex ſenſu appareat legendum, τὸν ὦμον. 25. *Et in emiſſione*] Verſionum Græcarum aliæ habent ἐν ἀποστολῇ, pro quo aliæ ἐν λοιμῷ. 33. *Reminiſcentur*] Recte legit, ὅτι μνησθήσονται· non ut nunc in Græcis ſcribitur, ὅτι μνησθήσομαι. 34. *Dominabuntur eis*] Melius in aliis codicibus Latinis *ejus*. nam in Græco eſt κυριεύσουσιν αὐτῆς, ſc. τῆς γῆς.

CAP. V. v. 8. *Obumbraverunt*] Legit ἐσκίασαν, pro quo nos habemus ἐκύρησαν.

CAP. VI. v. 19. *Et veſtimentum ipſorum, & non ſentiunt*] Legit recte in Græco ϗ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν ϗ οὐκ αἰσθάνονται. in noſtris codicibns ϗ illud deſideratur. 51. *Unde ergo notum eſt quia non ſunt Dii?*] Sequitur interpres Græcum, quale nunc eſt. Sed excidit negativa particula. Recta enim eſt lectio: τίνι οὖν γνωστέον ἐστὶν, ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοί.

AD MACCABAICUM I.

CAP. I. v. 60. *Secundum edictum Regis*] Legit κατὰ τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως. in noſtris Græcis male excidit κατὰ.

CAP. II. v. 2. *Gaddis*] Bene legit in Græco, Γαδδὶς (Joſepho Γαδδὶς) non ut nos habemus, Ιαδδὶς. 16. *Conſtanter ſteterunt*] Legit hic interpres συνέστησαν, non ut nos habemus συνήχθησαν, & ut puto, rectius. 33. *Reſiſtitis & nunc adhuc*] In græco eſt, ἕως τοῦ νῦν ἐξελθόντες ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. Sed apparet latinum legiſſe, ἕως ποτε· νῦν ἐξελθόντες, &c. 67. *Vindicate vindictam*] Videtur legiſſe ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν, non male. In noſtris græcis illud verbum excidit, aut conſtructio eſt κατὰ σύλληψιν.

CAP. III. v. 48. *Et expanderunt libros Legis, de quibus ſcrutabantur Gentes ſimilitudinem ſimulacrorum ſuorum*] Eſt ſic in quibuſdam codicibus Græcis· at in aliis plenius, περὶ ὧν ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. 8. *Gazer civitatem*] In Græco legitur τὴν Γαζὴρ· ſed Ιαζὴρ legendum, nam Joſephus habet Ιάζωρον. 26. *Et in Alimis*] ἐν Ἀλέμοις hic in Græcis: ſed legendum videtur literis tranſpoſitis ἐν Μαλεόις. *Et in Caſphor*] In Græco χασφώρ. ſed reſcribendum χάσφων, χάσφωμα Joſepho. 66. *Perambulabat Samariam*] Pro Σαμάρειαν, lege Μάρισαν, ex Joſepho. nam Samaria longe abeſt ab iis locis, ubi tunc Bellum gerebatur.

VI. v. 1. *Elymaidem in Perſide*] Secutus eſt hoc loco interpres Joſephum qui urbem vocat Elymaida, quia in hoc libro quem plerunque ſequitur, legerat, Ελύμαις, &c. cum hoc tempore ſyncerior extet lectio, ἐν Ἐλύμαις ἐν τῇ Περσίδι. 38. *In Legionibus ejus*] Legit Latinus φάλαγξιν· ſed quam nos habemus in Græco lectionem, φάραγξιν, apparet ex Joſepho veram eſſe, qui ductum Peditem ἐπὶ τὰ στενὰ dicit. 39. *In clypeos aureos & ereos*] In Græco tantum eſt, χρυσᾶς ἀσπίδας: at in Joſepho, τάς τε χρυσᾶς ϗ χαλκᾶς ἀσπίδας. 39. *Eleazer filius Saura*] In Græco Ελεάζαρος ὁ Σαυαρὰν· ſed legendum, ut in aliis eſt Codicibus, Ἀυαρὰν.

CAP. VII. v. 19. *Bethzecha*] Scripſit interpres *Bethzetha* in Græco Βηζαιθ pro Βηθσαιθ, Joſepho Βηθζηθώ. 22. *In Iſrael*] Legit ἐν Ισραὴλ· quod rectius, quam quod nunc habemus in Græco, ἐν Ιερουσαλήμ. Natus error ex Scriptionum compendiis ΙΛ ΙΛΜ.

CAP. VIII. v. 1. *Qua poſtulantur*] Legit hic interpres προστεθεμένοις, non προσισθεμένοις ut quidam habent Libri. 30. *Hi aut illi*] In Græco recte, οὗτοι ϗ οὗτοι, non οὗτοι ἢ οὗτοι, ut legiſſe videtur interpres.

IX. v. 50. *Et in Bethoron*] In Græco Βαιθὴλ· & in Joſepho Βεθήλλαν, legendum forte Βιθὴρ, & in Joſepho Βεθηρὰν. 69. *Iratus*] Legit interpres ὠργίσθη, melius ſane quam ὠργίσθησαν.

X. v. 71. *Bellorum*] Legit πολέμων, non ut nos habemus, πόλεων, hanc tamen lectionem confirmat Joſephus, hunc ſcriptorem plurimum ſequens.

CAP. XI. 3. *Ptolemaus*] Recte legit interpres Πτολεμαῖος, non ut nos in Græco, Πτολεμαΐδος. 49. *Ad Emalchuel*] Puto recte ſcriptum hoc nomen in Latino, & inde emendandum Græcum, ut pro Ειμαλκουὲ, legatur Ελμαλκουὲλ.

CAP XIII. v. 37. *Et Bahem*] τὴν Βαΐνην in Græco, ſed legendum, ut legit interpres Latinus τὴν Βαΐν.

CAP. XIV. v. 23. *Scripſimus*] Legit ἐγράψαμεν, pro quo in Græco eſt ἔγραψαν. 35. *Actum Simonis*] Πίστιν *fidem Simonis*. Sed quia interpres ſcriptum reperit compendio πν. legit πρᾶξιν, quomodo & quidam habent libri Græci.

CAP. XV. *Et in Siden*] *Pamphyliæ urbem*, niſi forte legendum Σιδόνα. In Græco Sixtino eſt, ϗ εἰς Σίδην. *Et in Rhodum*] Hoc nomen male deeſt in Græcis nonnullis. 27. *Et noluit ea accipere*] Legit ut nos habemus in Græco, καὶ οὐκ ἠβούλετο. Sed Joſephus vult nos legere καὶ ἠβ.

AD MACCABAIUM II.

CAP. I. v. 19. *In valle ubi puteus erat altus & ſiccus*] In Græco: ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντος ἄνυδρον. Pro quo eruditi recte monent ſcriptum olim fuiſſe βάσιν ἔχοντος ἄνυδρον, quod probo.

CAP. III. v. 4. *Contendebat, obſiſtente ſibi Principe Sacerdotum, iniquum aliquid in Civitate moliri*] Legit in Græco, quomodo eſt in Sixtina: διηνέχθη τῷ Ἀρχιερεῖ περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. At mihi verior videtur lectio aliorum librorum: ἀγορανομίας.

CAP. IV. v. 21. *Propter Primates*, &c.] Puto interpretem ſcripſiſſe *Primatus*. In Gr. διὰ τὰ πρωτοκλήσια, vel πρωτοκλίσια. Scribendum arbitror πρωτοκύεια. 29. *Soſtratus autem prælatus eſt Cypriis*] Legit: Σώστρατος ὁ ἐκράτησε ἐπὶ τῶν Κυπρίων. Sed nos habemus in libris Græcis omnibus: Σώστρατος ὁ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυπρίων. 40 *Duce quodam Tyranno*] Προηγησαμένου τινὸς Τυράννου, ut eſt in Sixtino; nam in aliis, Αὐράνου.

CAP. V. v. 9. *Et qui multos de patria ſua expulerat peregrè periit.*] Bene legit in Græco, ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας, ut eſt in Sixtino, non ὥσει χοῦς, ut eſt in aliis editionibus. 24. *Odioſum principem*] Legit hic interpres, μισάρχην, cum Græci codices nunc omnes habeant μυσάρχην.

CAP. VI. v. 1. *Antiochenum*] Scriptum fuiſſe credo per compendium αντν. pro Ἀντιόχειον. Librarii inde fecere ανθ. id eſt, Ἀθηναῖον.

CAP. VII. v. 28. *Ex nihilo fecit*] ἐξ οὐκ ὄντων. Alii libri habent οὐκ ἐξ ὄντων.

CAP. VIII. v. 23. *Ad hoc etiam ab Eſdra lecto illis ſancto libro*] Legit ἔτι δὲ ϗ δι' Εσδρα. At nos habemus: ἔτι δὲ ϗ Ελεάζαρον παραναγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον. Ego legendum puto ἔτι δὲ ϗ Ελεαζάρου παραναγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον. 27. *ſtillans in illos*] Legit σάξαντος αὐτοῖς, ut eſt in quibuſdam libris. Sixtina habet τάξαντος· prius præfero.

CAP. XI. v. 21. *Menſis Dioſcori*] Legit Διοσκόρου, pro eo quod Græci codices habent Διὸς Κορινθίου, mendoſe haud dubié. Ego ſcriptum fuiſſe puto Δίου. 36. *conferentes*] Legit ἐπισκεψάμενοι, quomodo habet & Sixtina. Sed præpono lectionem quæ eſt in libris aliis, ἐπισκεψόμενοι.

CAP. XIV. v. 3. *Temporibus commiſtionis*] Legit ut in Sixtina eſt ἐν τοῖς τῆς ἐπιμιξίας χρόνοις. Male in aliis libris, ἀμιξίας· 19 *Theodotium*] Pro *Theodoticn*; rectius in aliis Latinis, *Theodotium*. Eſt enim in Græco Θεόδοτον. 21. *Et ſingulis ſellæ prolatæ ſunt & poſitæ*] In Sixtina eſt ϗ παρ' ἑκάστου διαφόρους ἔθεσαν δίφρους. In aliis, παρ' ἑκάστοις δίφραξ ἔθεσαν δίφρους. 38. *Continentiæ propoſitum*] In Græco, τῆς ἀμιξίας κρίσιν, &c.] ubi non dubitem pro ἀμιξίας reſcribendum ἐπιμιξίας, faventibus libris quibuſdam.

CAP. XV. v. 39. *Concedendum eſt mihi*] Legit ἀφετέον μοι, nos habemus τοῦτο ἐφικτὸν μοι.

AD MACCABAICUM. III.

ϗ εἶπον ὁμοθυμαδὸν] Ita quædam editiones. At Sixtina: ὁ μὲν οὖν Αρχιερεὺς Σίμων ἐξ ἐναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα ϗ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως, ἐποιήσατο τὴν δέησιν τοιαύτην. Διά τε τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν] Sic recte in Sixtina: male in aliis συμπόνων. τοὺς ἐννεμωμένους] Alii codices ἐννομουμένους. Sed vera lectio eſt ἀνομουμένους. περιηλεσκηρωμένης] Legendum ut in Sixtina περικατεσκιῤῥωμένης. τότε καλαφημήσαντες] Rectius in Sixtina κατευφημήσαντες. ἰδίαν οἰκείαν] Rectius in Sixtina οἰκίαν.

sed
CAP.
ultum
, qu
emor
im leg
Eusebi
i sunt.
CAP.
re hab
m.
CAP.
illam
quibusd
CAP. I
nde af
dunt.
CAP. V
sso mo
l ex se
, at
a esse
]
; ut reci
mo ha
Græco
sentén
exempl
: 45.
, inte
: 46. Pr
o est.
CAP. VI.
appare
r (quo
s nata
, vox
ascrip
l sequit
]
autem
tum
am , se
a est asc
bus igno
ore vet
. 18.
superior
bus ita
CAP. VII.
, ita L
hæc vox
CAP. X. v.
, id non
Græcis hu
olis vita
ex aliis
ponunt
r Syrus
nt satis
hinc infa
m interp
) in
us , ita
, aut
s literas
CAP. XII.
etament
] Non
tium vit
CAP. XIII.
codice
CAP. XIV.
s omnibu

AD MATTHÆUM.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον] Vetus Inſcriptio non habuit nude εὐαγγέλιον, ſed εὐαγγέλιον Ἰησοῦ Χριστοῦ, ut eſt initio Marci.

CAP. I. v. 18. ἡ γέννησις] Olim plerique codices habuere γένεσις· non multum intereſſe videtur, utro legamus modo. 23 ἕξει] Ita rectius quam ἕξει, quod legere videtur Hieronymus. καλέσουσι] Non dubitem ſequi optimorum codicum & Syri interpretis fidem. Præſertim cùm ita jam olim legerint Origenes & Chryſoſtomus. καλέσεις, quod quidam codices & Euſebius ſequuntur, eſt à Græco *LXX* ſenum, qui hic Hebraiſmum ſecuti ſunt.

CAP. II. v. 11. τοὺς θησαυροὺς] Quædam exemplaria Epiphanii tempore habebant hoc loco πήρας, quod ex interpretamento eveniſſe arbitror.

CAP. III. v. 8. Καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας] Lucas plurali numero dixit καρποὺς ἀξίους, quod hoc loco in codices quoſdem pervaſit, ſequente Syro. Sed illam lectionem Latinus & plurimi codices præferunt. 11. πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί] Librarii audaciores delerunt hoc loco voculam πυρὶ, quod in quibuſdam codicibus videre eſt.

CAP. IV. v 10. ὕπαγε] Quod in quibuſdam codicibus additur ὀπίσω μου, aliunde aſſutum eſt, quod & Syrus & Græci ad hunc locum Scriptores oſtendunt.

CAP. V. v. 10. αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν] Clementis temporibus diverſo modo hic locus legebatur. Ipſe citat ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται, quod ex ſequenti commate irrepſit. Ab aliis legi teſtatur ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι, atque etiam, ὅτι ἕξουσι τόπον ὅπου οὐ διωχθήσονται, quæ omnia gloſſemata eſſe arbitror explicantia quid eſſet βασιλεία τῶν οὐρανῶν hoc loco. 22. εἰκῆ] Hanc vocem Syrus Interpres tam propriam hoc loco exiſtimavit, ut retinere eam maluerit quàm vertere. Quo minus accedendum Hieronymo hanc vocem eradenti ex quorundam exemplarium fide. Præſertim cùm Græcos interpretes eam legiſſe appareat, & Juſtinus ipſe ita proferat hanc ſententiam; deinde & Irenæus duobus locis, l. 2. c 56. & lib. 4. c. 31. 32. καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται] Abfuiſſe hanc particulam à quibuſdam exemplaribus teſtatur Auguſt. at nunc in omnibus legitur, ut & infra, c. 19. 45. γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς] In quibuſdam codicibus pro υἱοὶ legebatur ὅμοιοι, interpretamento in textum recepto, quod ex Chryſoſtomo apparet. 46. Pro [οἱ τελῶναι] quidam codices ſcribebant οἱ ἐθνικοί. 47 Ἀσπάζησθε τοὺς ἀδελφοὺς] Quod hic quidam codices habent φίλους, ex interpretamento eſt.

CAP. VI. v. 1. τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν] Cùm ita legiſſe Syrum & Arabem appareat, nec deſit librorum auctoritas, omnino hic accidiſſe arbitror (quod alibi ſæpe) ut altera lectio ex interpretamento gloſſematis nata ſit. Quia enim δικαιοσύνη in ſenſu ἐλεημοσύνης erat gloſſema; id eſt, vox minus uſitata, & Judæis Helleniſticis quam Græcis notior, ideo aſſcripta eſt vox altera uſus frequentioris. 13. ἀπὸ τοῦ πονηροῦ] Quod ſequitur [*Quoniam tuum eſt regnum, poteſtas, & gloria, in ſecula ſeculorum*] cùm in vetuſtiſſimis exemplaribus Græcis non extiterit, extet autem & in Syriaco & in Latino contextu, & in Arabico, argumentum nobis exhibet unde diſcamus, non Arabicam tantum & Latinam, ſed & Syriacam verſionem factam eſſe poſtquam Eccleſiarum λειτουργία formam certam acceperat: nam ex Græciæ conſuetudine cœpta eſt aſcribi hæc δοξολογία magis, quam pars precationis, Latinis omnibus ignota: ſed & *Amen* apparet non à Chriſto additum, ſed ex more veteris Eccleſiæ publicam vocum recitationem eâ voce approbantis. 18. ἀποδώσει σοι] ἐν φανερῷ, quod pauciores hic addunt, ex locis ſuperioribus repetitum eſt. 25. τί φάγητε καὶ τί πίητε] Aſſentior codicibus ita ſcribentibus.

CAP. VII. v. 14. τί στενὴ] Ita hoc loco legiſſe Græcos apparet, ita Syrum, ita Latinum interpretem: nihil mutandum. 25. Τεθεμελίωτο] Ita hæc vox extat in omnibus codicibus, cum uſus poſtularet ἐτεθεμελίωτο.

CAP. X. v. 8, καθαρίζετε] Quod hic quidam aſcribunt νεκροὺς ἐγείρετε, id non miror abeſſe à vetuſtiſſimis exemplaribus, neque agnoſci à Græcis hunc locum exponentibus: Nullum enim mortuum ab Apoſtolis vitæ redditum legimus, ante Chriſti Reſurrectionem: adjectum ex aliis locis eò eſt credibilius, quia Syrus & Latinus non eodem loco ponunt hoc membrum. 10. μηδὲ ῥάβδον] ῥάβδον non ῥάβδους legerunt Syrus & Latinus. 12. Ἀσπάσασθε αὐτήν] Alii poſtea, cum non putarent ſatis cohærere quod ſequitur, ἡ εἰρήνη ὑμῶν, voces aliquot ex Luca huc infarſerunt. 23. Διώκωσιν] Quia erat obſcurius, adjecta eſt olim interpretatio διώκωσιν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, quæ deinde (ut fieri ſolet) in aliquorum codicum textum admiſſa eſt. 25. Βεελζεβοὺβ] Ita Syrus, ita Latini veteres, ita Hebræus Sermo, quod alii ſcribunt Βεελζεβοὺλ, aut ſcriptoris aut pronunciationis eſt corruptio, quæ in poſtremas literas ſæpe incidit.

CAP. XII. v. 14. συμβούλιον ἔλαβον] Et hoc loco quidam codices ex interpretamento habent συμβούλιον ἐποίησαν. 20. ἕως ἂν ἐκβάλλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν] Non aſſentior Hieronymo ſuſpicanti omiſſum hic aliquid exſcribentium vitio.

CAP. XIII. v. 8. ὃ μὲν] ὃ cum accentu; ita enim optimi codices. 54. ἐν τῇ συναγωγῇ] Id rectius puto, quam quod Syrus & Latinus poſuerunt, *in Synagogis*. 55. Καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων] etiam & hic quidam codices habent Ἰωσήφ, ex vetere interpretamento haud dubiè.

CAP. XIV. v. 3. Φιλίππου] Cum nomen hoc extet in Marci exemplaribus omnibus in antiquiſſimis etiam Matthæi & Lucæ, atque omnibus iſtis locis apud Syrum & Latinum interpretes, ſolicitanda lectio non eſt.

CAP. XV. v. 39. Μαγαδάν] Ita olim habuit Græca lectio, ut ex Hieronymo & Auguſtino apparet, atque etiam nunc optimæ notæ codices. Ita & Latinus vetus. Quare cum nunc etiam exemplaria quædam μαγαδὰν habeant, ea Scriptura pluribus teſtimoniis niti videtur.

CAP. XVI. v. 20. ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός] Ita omnino legendum, quomodo habet Syrus, vetuſtiſſimaque tum Græca tum Latina exemplaria. Et apparet non aliter legiſſe aut olim Origenem, aut poſtea Ambroſium, aut ſerius Theophylactum: quod nonnulli codices hic habent Ἰησοῦς, haud dubie interpretamentum fuit.

CAP. XVIII. v. 28. ὅτι ὀφείλεις] Non auſim movere hanc veterum codicum lectionem. Nam ſolet εἰ ſæpe non Conditionem, ſed Generalitatem ſignificare. 35. τὰ παραπτώματα αὐτῶν] Vetuſtis codicibus, qui hæc verba habent adjecta, cum Chryſoſtomo & Theophylacto aſtipulatur Syrus Interpres.

CAP. XIX. v. 9. μὴ ἐπὶ πορνείᾳ (non εἰ μὴ ἐπὶ)] Ita vetus editio Complutenſis. Atque ita legit Syrus: i. e. *cum non ſit adultera.* 17. τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός] Cum & vetuſtiora & emendatiora exemplaria hanc lectionem præferant, quam ſecutus eſt tum vetus quo nunc utimur Latinus Interpres, tum illi codices quibus uſi ſunt Auguſtinus, Hieronymus, atque alii, multo eſt credibilius, lectionem alteram ex Marco & Luca huc traductam (quod ſæpe accidit) quam iſtam aliunde irrepſiſſe. Antiquitas tamen diverſæ lectionis vel inde apparet, quod apud Origenem utriuſque fit mentio: Et Syrus ita hic habet ut in Marco & Luca eſt. εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός] Ut Antiqui codices habent, recte Syrus interpretatur addito Dei nomine. 20. ἐφυλαξάμην] Quod ſequitur, ἐκ νεότητός μου, nunc quidem hic & apud Syrum legitur. Sed Antiqui libri Latini non habebant, unde ſuſpicari licet ex Marco aut Luca adjectum.

CAP. XX. v. 4. ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον] Quæ verba & infra commate 7. repetunt nunc libri Græci; quos Syrus ſequitur: at olim ſubintelligebantur, ut ex priſcis Latinis exemplaribus apparet. 22. μέλλω πίνειν] Quod hic in quibuſdam exemplaribus ſequitur, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι, & commate ſequenti, τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε, quandoquidem & Hilarius, Ambroſius & Hieronymus non agnoſcunt videri poſſunt interpretamenti cauſa ex Marco adjecta, & codices Græci diſcrepant, veterem tamen eſſe & hanc & huic ſimiles adjectiones, apparet ex Syro & Origene.

CAP. XXI. v. 30. ἐγὼ κύριε] Recta lectio, Syrò etiam agnoſcente, interque Græcos Theophyl: Euthym: lectiones alias ex interpretamento natas non dubito.

CAP. XXII. v. 10. ὁ γάμος] Ita plerique codices, nec aliter legerunt Origenes & Theophylactus. Unde quod alii habent νυμφών· ex interpretamento credendum eſt veniſſe, quod tamen ſequitur Syrus, ſive quod ita legit, ſive quod ſenſum reddere voluit apertiorem.

CAP. XXIII. v. 8. εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος ὁ Χριστός] Omnino διδάσκαλος legendum: quomodo & Syrus legit. Nam voci Rabbi & Rabboni ſcriptores noſtri ubique reddunt διδάσκαλε, nuſquam καθηγητά. 13. Quod hic in multis exemplaribus jampridem legitur comma, Οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα· judico παρεμβεβλημένον· cujus rei mihi magnum indicium eſt, quod qui habent codices, alii præponunt iſti ſententiæ de clavibus, alii ſubtexunt. Fermè enim videas quæ ſitu variant, aliunde adjecta; ut hic & Marco & Luca, additis mutatiſque verbis ad implendam cohærentiam.. Græcus Evangeliorum Indiculus, quem Canonem vocant, ad quem provocare Hieronymus ſolet, quique factus eſt ex optimis codicibus, in Matthæo hoc Comma non habet, Origenes tam diligens librorum ſcrutator non agnoſcit: habent quidem libri Syriaci, at Latini antiquiſſimi non habent; proinde hæc pars major videtur: adde quod detrahendi nulla fuit cauſa, addendi aliqua. 25. καὶ πάσης ἀκαθαρσίας] Hanc lectionem quam Latinus ſequitur, ſi veterum codicum accedat auctoritas, cæteris præferam. Inde enim natæ videntur lectiones aliæ propinquitate vocis: ut ἀκρασίας, quod quanquam Origeni lectum videtur, repudio, quia nuſquam Phariſæi, quod ſciam, ejus vitii arguuntur: & ἀδικίας, ex interpretamento, quod Syrus ſequitur 35. Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου] Ut iſte Zacharias patrem Jojadam, ita Propheta patrem habuit Barachiam: ita ut videri poſſint exſcriptores peccaſſe memoriæ fiduciâ, quia Prophetæ Zachariæ Patrem noverant, nec de altero Zacharia ſuccurrebat: quibus accedit, quod codex Hebræus Nazaræorum, quem non fruſtra & hoc etiam loco conſuluit Hieronymus, eadem hæc habebat: ſed pro Barachiæ nomine nomen Jojadæ: nec cauſa erat, cur hac in re aut Nazaræorum aut Ebionitarum fides argueretur, vetuſtatem tamen lectionis noſtræ, quam magno conſenſu tuentur Græci, Latini, Syri codices, una res poteſt defendere, quod apud Hebræos ſæpe nomina mutarentur in alia ejuſdem aut vicini ſignificatus, quomodo Rex Solomo dicebatur Jedidias. Et eadem eſt ſignificatio in nomine Jojadæ, quæ in nomine Barachiæ.

CAP. XXIV. v. 6. Δεῖ γὰρ πάντα] Latinus interpres pro πάντα legit ταῦτα. Syrus autem conjunctim πάντα ταῦτα, quod cum & codicum quorundam fide muniatur, præferendum puto. 18. τὰ ἱμάτια] Singulari numerò vertunt Syrus & Latinus. *Penulam* intelligi non dubito, nec tamen mutem Gr. lectionem.

31. Μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης] Hic quædam exemplaria habent σάλπιγγος καὶ φωνῆς. 36. οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν] Non multum refert an hic legatur id quod addunt quidam, οὐδὲ ὁ υἱὸς, necne: cum apud Marcum nemo deleat. Mihi vero probabilius eſt, quibuſdam codicibus additum ex Marco, quàm deletum ex Matthæo: nulla enim erat delendi cauſa, cum in Marco relinqueretur, addita autem ſæpe videmus aliqua ex ſcriptorum inter ſe collatione: nec me movet, quod Marcus Matthæi Hiſtoriam contraxit, non enim ita ſe Matthæo adſtrinxit, ut non alicubi mutaret verba, adderet etiam aliquid; Petro, ut credi par eſt, ſiquid ſupra cæteros meminerat, ſuggerente. Interpretes qui *filii* hic faciunt mentionem, ad Marcum reſpexere: quod ex Origene apparet qui de filio hic agit, cum tamen edita ab Origene exemplaria iſtas voces hoc loco non haberent, ut teſtatur Hieronymus. Ab hac lectione ſtant Syrus, Latinus, & codicum pars multo major. 49. ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ] Ita multi codices. Ita Syrus: Ita Latinus, & Græci Interpretes nonnulli: quare pars hæc major videtur.

CAP. XXV. 1. Εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου] Non de nihilo eſt quod & Latinus & Syrus addunt καὶ νυμφῆς· atque ita legiſſe Origenem credet ſiquis ejus lectioni diligenter attenderit: ſuſpicari licet omiſſum ab his qui non videbant quomodo virgines, *i.e.* fideles dicerentur ſponte occurrere, cum ipſi ſint eccleſia, *i.e.* ſponſa. Sed id neminem movere debuit. 9. Μήποτε] Recta lectio, & haud dubie ἔλλειψις recuſationis cujus ratio redditur. 13. οὐδὲ τὴν ὥραν] Interpretamentum eſt quod hic Græci codices non omnes adjiciunt ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται, ignoratum Syro, Latino, Arabi. 16. ἐποίησεν] A quibuſdam ſubſtitutum eſt Interpretamentum ἐκέρδησεν. 29. Καὶ ὃ ἔχει] ὃ ἔχει facto ὃ δοκεῖ ἔχειν, ut Lucas loquitur, quod & hic quidam codices, ſed ex Luca ni fallor.

CAP. XXVI. v. 3. Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς] Vocem γραμματεῖς non legit Latinus: at Syrus & Arabs legerunt. 26. εὐλογήσας] Immo & hic quidam Græci codices habuerunt εὐχαριστήσας, atque ita citant veteres, inter alios Baſilius, ex Interpretamento ſcilicet. 40. οὕτως οὐκ ἰσχύσατε] Non aſſentior iis qui οὕτως à ſequentibus interſtinguunt. 72. καὶ λέγει αὐτοῖς] Ita codices Antiqui, & Syrus: quare illud τοῖς ἐκεῖ putem interpretamentum eſſe prolatum ab iis qui non meminerant αὐτοῖς Helleniſtis dici more Hebræo, etiam ubi nomen non anteceſſit. 74. Καταναθεματίζειν] In manuſcripto vetuſtiſſimo qui ex Græcia in Angliam venit eſt hic καταθεματίζειν, ſicut et in *Apoc.* XXII. 3. κατάθεμα.

CAP. XXVII. 9. Διὰ Ἰερεμίου] Quod quidam exiſtimant ab audace Librario adjectum nomen Jeremiæ, cum Matthæus Prophetam nominaſſet, probare non poſſum, quia video jam ab Origenis temporibus laboratum, ut hic nodus ſolveretur, qui labor ſupervacuus fuerat, ſi qua exemplaria caruiſſent nomine Jeremiæ: nec enim potuit unius exſcriptoris Error in omnia exemplaria manare; multo credibilius eſt, à Syro id nomen omiſſum, quia conſtabat in ſcriptis Jeremiæ iſtud non reperiri. At agnoſcit Arabs, & Latinus, & quicquid eſt veterum. 34. ὄξος μετὰ χολῆς] Ita pleraque exemplaria & Syrus. Nec aliter legit Origenes diligens exemplarium Inquiſitor. Nec tamen Latinum interpretem culpo, qui *vinum* vertit, ut nec eos qui Græco margini ad vocem ὄξος adjecere οἶνον interpretamenti gratiâ: quod poſtea in contextum quorundam librorum irrepſit. 35. βάλοντες κλῆρον] Quod in quibuſdam libris hic ſequitur, ἵνα πληρωθῇ, ex Joanne adjectum non dubito: quia Græca optima exemplaria, multa etiam Latina non habent; nec agnoſcit Syrus Arabe antiquior: etiam Origenes non legit. 42 πιστεύσομεν αὐτῷ] Hanc lectionem veriorem arbitror. 43. εἰ θέλει αὐτὸν] Nullo modo ſollicitanda eſt hæc lectio. 52 τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη] Quidam putant mortuo Chriſto hos mortuos ſtatim reſurrexiſſe, quod aliquos movit, ut in eo quod ſequitur legerint non μετὰ τὴν ἔγερσιν, αὐτοῦ ſed αὐτῶν, inter quos eſt Arabs Interpres, & inter Græcos Glycas. Sed vero eſt ſimilius, &c. 55 καὶ Ἰωσῆ μήτηρ] Pro *Joſe* veteres quidam Codices & Græci & Latini habebant *Joſeph*, ſed idem eſt nomen.

CAP. XXVIII. v. 8. ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι] Verba hæc cum ſint in pleriſque codicibus, & Syrus Græcique Interpretes agnoſcant, delere non auſim: 10. τοῖς ἀδελφοῖς μου] Non conſanguineis, at quidam volunt, ſed Diſcipulis. Unde & lectio altera Μαθηταῖς μου, ex veteri Interpretamento in textum quorundam Codicum penetravit.

AD MARCUM.

CAP. I. v. 2. ὡς γέγραπται ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ] De hujus Scripturæ veritate dubitari miror, cùm præter codicum auctoritatem, & Irenæum ita citantem, manifeſta ſit veterum interpretum, Syri, Latini, Arabis conſenſio. Nec vero Porphyrius adduxiſſet hunc locum contra Chriſtianos, niſi ea conſtans fuiſſet codicum lectio, nec Chriſtiani in ſolvenda Porphyrii objectione laboraſſent. Adde quod hujus lectionis mutandæ cauſa apparet, alterius mutandæ nulla eſſe potuit. 11. ἐν σοὶ εὐδόκησα] Ita Syrus & Latinus, & codices Græci aliquot. Quod alii habent, ἐν ᾧ, ex Matthæo eſt. 24. ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς] Percunctative legendum puto, ut apud Matthæum. 34. ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν] Adjecit aliquis ex Luca, Interpretamenti cauſa, χριστὸν εἶναι, quod non eſſe genuinum vetuſti codices & antiqui Interpretes evincunt.

CAP. II. v. 17. καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς] Subauditur εἰς μετάνοιαν. Quod adjectum eſt in codicibus Græcis non omnibus, & in epiſtola Barnabæ, ubi eadem ponitur quæ hic eſt ſententia: cum olim abſuiſſe & Syrus & Græci Interpretes teſtentur, & antiquiſſimus ille qui in Anglia eſt manuſcriptus. 23. καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι] Hanc lectionem & Syrus ſequitur. Quare quod alii minus vetuſti Codices habent ἐγένετο πάλιν, puto veniſſe ex Latina verſione in qua *Iterum* poſitum eſt μεταβατικῶς, nî fallor; ſolet enim iſte Interpres nonnunquam adjicere aliquid ut infra quoque com. 24.

CAP. III. v. 4. ἀπολέσαι] Apparet ita legiſſe Syrum & Latinum: quare cùm nunc quoque ſint codices qui hanc lectionem præferant, ita potius ſcribendum videtur. 5. ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ] Ita Latinus, Syrus, & Arabs: quare aſſentior exiſtimantibus ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη, Interpretamenti loco adjectum ex Matthæo. Nam & alibi Marcus ſine adjectamento uſurpat, ut cap. 8. v. 25. 14. καὶ ἐποίησε δώδεκα] Quod nonnulli codices hic adjiciunt, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, cum priſci interpretes non agnoſcant, haud dubito natum ex interpretamento. 18. Θαδδαῖον] Λεββαῖον habent quædam exemplaria, pro quo alios ſcripſiſſe Λεβὶν ex Origene conjicio. Certe & Theodoretus videtur ita legiſſe; citat enim Θαδδαῖος ὁ καὶ Λεβί. 27. οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάζει] Διαρπάζει eſt & apud Matthæum: nec aliter legit Syrus, & magis Hebraiſmum ſapit. 29. αἰωνίου ἁμαρτίας] Κρίσιν pro *condemnatione*, aut *ſupplicio* paſſim in his libris reperimus. Sed cum præter veterem Latinum interpretem codices Antiqui habeant ἁμαρτίας, probabilius eſt ita ſcriptum à Marco, κρίσιν autem fuiſſe interpretamentum Hebraiſmi, quo *peccatum* ſumitur pro pœna peccati.

CAP. IV. v. 8. ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν ἑκατόν] Atque ita apparet legiſſe veteres interpretes; quare ita potius legendum quam ἐν. Vide ad v. 20. 10. οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα] Hoc autem περὶ αὐτὸν veteres explicarunt μαθηταὶ αὐτοῦ laxiore notione, quod deinde in textum quorundam codicum penetravit: voculas σὺν τοῖς quas omiſit Latinus interpres retinendas cenſeo: nam & Græci agnoſcunt & Syrus, & optimi codices. 20 ἓν τριάκοντα, &c.] Hic Syrum ἐν legiſſe apparet: nec dubium quin multi exſcriptores id prætulerint, ut vitarent τὸ σολοικοφανές· credibilius tamen eſt, ita fuiſſe ſcriptum ut ſupra commate 8. Nam & in Matthæo eſt ſimilis repetitio. 21. ἔρχεται] Non dubito quin vera hæc ſit lectio, vel eo argumento, quo ſæpe utor, quod diverſa ejus interpretamenta in textum irrepſerunt. Alii enim codices habent καίεται, alii ἅπτεται, quorum alterum legit Arabs يوقل At Syrus eo antiquior legit ἔρχεται, ut & Latinus. 25 ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν] Lectionis hujus veritatem defendunt codices antiqui, & veteres Metaphraſtæ; à quorum conſenſu ut ſæpe monui, non eſt temere recedendum. 37 γεμίζεσθαι] Ita interpretes veteres: ut agnoſcas βυθίζεσθαι eſſe interpretamentum. 40. τί δειλοί ἐστε; οὔπω πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν] Hanc veram puto lectionem.

CAP. V. v. 11. πρὸς τῷ ὄρει] Ita Syrus legit, Lucas ἐν τῷ ὄρει. 15. τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα] Cum & Syrus, & Arabs agnoſcant, retinendum cenſeo: eoque magis, quia credibilius eſt deletum eſſe ab iis qui ſupervacuum putabant, quam ab aliis additum. 19. καὶ ἐλέησέ σε] Ita optimi codices, quos Latinus ſequitur. 23. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς] Qui hic deeſſe aliquid putarunt adjecerunt ἐλθὲ, quod non legit Syrus. 33 πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν] Ita veteres interpretes: nec dubito quin quod præterea habent codices alii adjectum ſit ex Lucæ Hiſtoria. 34. ὕπαγε εἰς εἰρήνην] Ita & Lucas, male mutarunt quidam in ἐν εἰρήνῃ. 41. αὐτῇ] Rectè, neque mutandi cauſa.

CAP. VI. 1. ἐξεπλήσσοντο] Quod quidam codices habent ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, puto additum ex Latino interprete, qui ad ſenſum explendum quædam interdum verba addit. ὅτι καὶ δυνάμεις τοιαῦται -- γίνονται] rectius eſt ὅτι -- γίνονται, quam quod alii habent ἵνα γίνωνται. 3. ὁ τέκτων] P. 261. ad Mat. 13. 55. aut memoria fefellit Origenem aut Marci exemplaria eo tempore aliam habuerunt ſcripturam. Diſerte enim dicit οὐδαμοῦ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις φερομένων εὐαγγελίων τέκτων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀναγέγραπται. Ἰώσητος] Videtur mihi hæc vera eſſe lectio, ad Græcam flexionem perducto nomine. Nam & infra XV. 40. ita habent optimi codices, quod qui non intellexerunt, repoſuerunt vocem ἄκλιτον. 7. τοὺς δώδεκα] Ita loqui ſolus Marcus: quare quod alii addunt μαθητὰς αὐτοῦ, haud dubie ex Matthæo adjectum eſt. 14. τὸ ὄνομα αὐτοῦ·] Ita legendum cenſeo, ut ὄνομα ſit quarti caſus pro quo Interpretamenti vice quidam ſubſtituerunt ἀκοὴν αὐτοῦ. καὶ ἔλεγεν] Videndum num qui codices habeant ἔλεγον, ſicut olim legebant Latini. Nam Marcum ferme ſequitur Lucas. 15. ὅτι προφήτης ἐστὶν ὡς εἷς τῶν προφητῶν] Miror dubitari de hac lectione, quam codices plurimi præferunt, & præterea Syrus, & Arabs, & Latinus interpretes: adde quod interpoſitum ἢ ſenſum nullum reddit: cum hujus lectionis aperta ſit ſententia. 31. Δεῦτε ὑμεῖς ὑπάγωμεν αὐτοὶ κατ' ἰδίαν] Hunc in modum legiſſe mihi videtur Syrus, cum in aliis codicibus deſit ὑπάγωμεν, in aliis ὑμεῖς & αὐτοί· mihi iſta lectio non diſplicet, ut ſit αὐτοὶ poſitum pro ὑμεῖς. 32. καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον] Etiam quæ hoc loco in codices quoſdam irrepſit lectio ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον oſtendit ab aliquo interpolatum eſſe Græcum Textum ad modum Latinæ verſionis. 33. καὶ προῆλθον αὐτοὺς] Quod hic noſtri codices poſt iſta verba habent, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτοὺς, ſupervacaneum eſt, nec agnoſcitur aut a Syro aut a Latino. Quare cum alii codices habeant ἦλθον & αὐτοῦ, ſuſpicari licet initio ſcriptum à Librariis καὶ ἦλθον πρὸς αὐτοῦ, quod interpretamentum erat eorum quæ poſuimus Marci verborum; ſed poſtea cum in Textum irrepſiſſet, mutatum, ne bis idem diceretur. 54. ἐπιγνόντες αὐτὸν] ἔλλειψις. Subintelligitur, quod expreſſit Matthæus οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου· quod & hic à Syro eſt additum, & ex interpretamento in quoſdam Græcos Codices ſe inſinuavit, cum non agnoſcat Latinus.

CAP. VII. v. 4. Ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς] Supple γενόμενοι. Qui deeſſe aliquid putarunt addiderunt ὅταν ἔλθωσι, quod à Syro non agnoſcitur, nec neceſſarium eſt. 5. κοιναῖς] ἀνίπτοις quod quidam habent codices interpretamentum ex commate 2 ſupra: Latinus quoq; legit κοιναῖς. Nec aliter Syrus: nam & ſupra is pro κοιναῖς τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις interpretatus eſt *illotis manibus*. 8. καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα] Lectionem hanc tuentur conſtanter codices Græci, & Latinus interpres, & infra locutio eadem occurrit. 22. Ἀσέλγειαι] Pluralem numerum codices boni præferunt, atque ita legit Latinus.

CAP. VIII. v. 3. Ἥκασι] Hanc lectionem tuetur veterum interpretum Auctoritas. 10. Δαλμανουθὰ] Ita Syrus, Arabs, Latinus, & præſtantiſſimi codices, & Græci ſcriptores ad hunc locum: quare quod alii libri pridem habuerunt μαγεδὰν, Μαγδαλὰ, interpretamentum eſt ex Matthæo. 15. Ἡρώδου] Ita Priſci interpretes; quare quod alii habent Ἡρωδιανῶν ex Annotatione natum eſt. 25. καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι] Cum hoc non habeat Syrus, & aliter legerit Latinus, unde nata eſt altera lectio, καὶ ἤρξατο ἀναβλέψαι, fieri poteſt ut adjectum ſit ab eo qui vim impoſitarum ſecundo manuum voluit exprimere. ἅπαντα] Cum & codices quidam ita habeant, atque

que ita legerint Syrus & Latinus, præferenda hæc lectio videtur.

CAP. IX. v. 1. Miror hoc comma in quibuſdam codicibus inchoare novam lectionem, cum rectius adhæreat præcedentibus, quomodo Diviſionem inſtituiſſe videntur Græci. 16. πρὸς αὐτούς] Ita Syrus legit, Diſcipulos intelligens: quod omnino exigere videtur comma 14. ſupra. 18. ῥήσσει αὐτὸν καὶ ἀφρίζει] Syrus hic pro ἀφρίζει legiſſe videtur σπαράσσει· cum tamen μετ' ἀφροῦ ſit etiam apud Lucam. 20. ἐσπάραξεν αὐτὸν] Syrus legiſſe videtur ἔῤῥηξεν, Latinus ἐτάραξεν· utcunque ab interpretamento natum videtur. ἀφρίζων] forte hic τρίζων & ſupra τρίζει legit Syrus; noſtram lectionem defendit Lucas & rei convenit. 37. οὐκ ἐμὲ δέχεται] μόνον ex interpretamento adjectum. 40. καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν] Ita optimi codices, ita Syrus, Arabs, & Latinus; quare mutari non debet. 49. πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται] Joſepus Scaliger mutandam lectionem dixit, & ſcribendum πᾶσα γὰρ πυεία· volebat autem πυεία vocem eſſe novam à Marco confictam ad exprimendam vim vocis Hebrææ אשה. Sed ea vox πυεία neque apud Græcum nec apud Helleniſtam ullum legitur; nequid mutare audeam abſterret tanta codicum conſenſio, neque vero neceſſe eſt.

CAP. X. v. 17. γονυπετήσας αὐτὸν] Non movenda lectio, nam & ſupra 1.40. eſt γονυπετῶν αὐτόν. 29. ἢ γυναῖκα] Agnoſcit Syrus, & codices: neque inducendi cauſam video. 46. Βαρτίμαιος] Quod alicubi legiſſe ſe dicit Hieronymus *Barſemia*. puto non alterius ſignificatus, ſed corruptæ eſſe pronuntiationis. 50. Ἀναστὰς] Ita & Syrus. Quare non dubito quin alterum ἀναπηδήσας ſubſtitutum ſit in codicibus Græcis mutatis ad Latinum exemplar.

CAP. XI. v. 1. εἰς Βηθφαγῆ] Quod aliqui libri habent Βηθσφαγῆ, puto eſſe ex corrupta pronuntiatione. 10. Βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ] Quod hic ex ſuperiori commate quidam codices repetunt ὀνόματι κυρίου vetus non eſt, ut præter Syrum Latinus docet, ſed habet Arabs. 27. καὶ πρεσβύτεροι] Quod additur in libris quibuſdam λαοῦ ex veteri interpretamento eſt: nam nec Syrus nec Latinus agnoſcunt.

CAP. XII. v. 20. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν] Ita plurimi codices & Syrus: quare οὖν ex Latino videtur adjectum. 31. ὁμοία αὐτῇ] Ita congruenter Matthæo legerunt Syrus & Latinus, à quibus cur diſcedendum ſit non video.

CAP. XIII. v. 9. καὶ εἰς τὰς συναγωγὰς δαρήσεσθε] Veram hanc eſſe lectionem quam præferunt antiqui codices non dubito ab ignaris ejus dicendi generis varie interpolatam. Nam alii καὶ poſt vocem συναγωγὰς addiderunt, alii pro εἰς τὰς συναγωγὰς repoſuerunt ἐν ταῖς συναγωγαῖς. 14. τῆς ἐρημώσεως] Quod hic in quibuſdam codicibus additur τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου puto ex Matthæo adjectum: nam Latini non agnoſcunt. 34. ἐξουσίαν] Ita Syrus.

CAP. XIV. 15. ἐστρωμένον] In quibuſdam libris ἕτοιμον ex Matthæo adjectum. Nec enim agnoſcit Latinus quanquam habet Syrus. 19. Μή τι ἐγώ] Recte monet vir diligentiſſimus, quod in quibuſdam codicibus adjicitur καὶ ἄλλος μή τι ἐγώ, ex interpretamento natum videri. Nam nec Syrus, nec Latinus, nec Arabs agnoſcunt; neque cohæret cum illo καθ' εἷς. 22. Λάβετε] φάγετε quod hic aliqui codices additum habent, ex Matthæo venit. Nam veteres Metaphraſtæ non agnoſcunt: Et deeſt in codicibus quibuſdam. Sic & infra v. 34. quidam codices additum habent μετ' ἐμοῦ. 45. ῥαββὶ ῥαββί] Ita optimi codices, & Syrus: quare lectio altera ex Matthæo profluxit. 69 Πάλιν ἤρξατο] Omnino aſſentior iis qui πάλιν cum ἤρξατο conjungunt: quomodo & Latinus interpres videtur accepiſſe. Nec terrere quenquam debet hac in parte Codicum auctoritas: nam cum veteres libros ſine diſtinctionibus ſcribi ſolitos, &c.

CAP. XV. v. 3. Πολλά] Quod hic addunt codices quidam αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο ex Matthæo adjectum eſt. Nam nec Latinus, nec Arabs agnoſcunt. 7. πεποιήκεισαν] Hanc lectionem præferendam cenſeo, quam ſecuti ſunt & Syrus & Latinus. ἀναβοήσας] Apparet ita legiſſe Syrum & Græcos. Quare quod Vaticanus codex habet ἀναβὰς accedit ad ea argumenta quibus moveor ut credam quædam Marci exemplaria ad Latinam verſionem mutata. 11. ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον] Non puto aliter legiſſe Syrum, nec eum, qui Syrum ſæpe ſequitur, Arabem. 25. ἦν δὲ ὥρα τρίτη] Lectionis mutandæ cauſam non video, tanto Syri, Arabis, Latini conſenſu. 34 ἐλωΐ] Vetera exemplaria non omnia ita habuere. Nam ἠλεὶ (quod idem eſt cum eo quod apud Matthæum ἠλὶ) citat Euſebius. 36. λέγων ἄφετε] At Syrus legit hoc loco ἔλεγον· quod exemplaria Græca quædam habere dicuntur. Omiſſus Nominativus mutandæ cauſam dederit. 43. ἦλθεν] Ita legiſſe videntur Syrus & Latinus. Et ſane omnes ferme codices ita habent. 46. καὶ ἀγοράσας] In quibuſdam codicibus Joſephi nomen ex interpretamento repetitur.

CAP. XVI.] Omiſſam à Marco Reſurrectionis hiſtoriam nonnulla volunt exemplaria, ſed Latinus, Syrus, & Arabs omiſſam nolunt. Quare quod in quibuſdam Græcis exemplaribus hæc pars aut tota, aut ab illis verbis ἀναστὰς (nam in verbis ἐφοβοῦντο γὰρ deſiiſſe quoſdam libros & Gregorius Nyſſenus docet, & manuſcripti quidam oſtendunt) omiſſa fuit, exſcriptoribus tribuendum eſt, qui in hac parte eſſe putaverunt cum Matthæi verbis ἄσπονδον πόλεμον, quam omiſſionis cauſam & Hieronymus reddit. 2. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου] Duæ illæ lectiones, ἔτι ἀνατείλαντος, cujus Nyſſenus meminit, & ἀνατέλλοντος quam exemplaria nonnulla præferunt, natæ ſunt ex interpretamento. 9 Ἀναστὰς δὲ] Imperiti aliqui expunxerunt hoc Comma ſimili temeritate qua totam hanc lectionem à quibuſdam omiſſam diximus.

AD LUCAM.

CAP. I. v. 29. ἡ δὲ ἰδοῦσα] Ita legit & Syrus. Neque recte ad mutandum quoſdam movit quod ſequitur, διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ. 35. γεννώμενον ἐκ σοῦ] Illud ἐκ σοῦ omnino retinendum cenſeo. Nam præter Syrum Arabs quoque agnoſcit, & veteres ſcriptores. 46] Si recte Origenem intelligo, hic dicit in quibuſdam codicibus omiſſum Mariæ nomen, & proinde à quibuſdam creditum hoc carmen eſſe Elizabethæ, quos refellit & librorum & Interpretum & veterum qui verbis hinc depromptis utuntur Auctoritas.

CAP. II. v. 5. αὐτῷ γυναικὶ] Offendit quoſdam male illud γυναικὶ, quod agnoſcit Latinus, & vetera exemplaria. 14. ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία] εὐδοκία, non εὐδοκίας aut εὐδοκίᾳ habet conſenſus Græcorum Codicum, & apparet Græcos ſcriptores conſtanter eum in modum legiſſe. Nam quod ex Origenis Homilia in hunc locum affertur nullius eſt ponderis, cum Græca Origenis non habeamus. —At Syrus & Arabs retento nominativo Copulam interjecerunt, quaſi aliter hiaret Oratio. 21. καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς] Non eſt mutanda lectio. 22. τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν] Cum plerique codices, etiam ille vetuſtate conſpicuus qui in Anglia eſt, habeant αὐτῶν, Origenes ita legerit, nec aliter Syrus, erat omnino hæc lectio retinenda. Nam Arabs Syro recentior eſt, & non raro Latinum ſequitur. 38. τοῖς προσδεχομένοις ἀπολύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ] Lectionem hanc eſſe veram præter Græcorum Codicum conſenſum, Syrus docet, & Irenæus qui ita legit.

CAP. III. v. 1. ἡγεμονεύοντος] Id eſt, ἐπιτροπεύοντος, quod interpretamentum in codicibus quibuſdam contextum occupavit. 24. τοῦ Ἠλί, τοῦ Μελχί] Sic in antiquis exemplaribus fuiſſe, argumentis quibuſdam perſuadeor. Irenæus diſerte docet ſuo tempore tantum LXXII extitiſſe γενεὰς in Luca. Africanus vero non minus aperte citat Lucæ verba his duobus nominibus hoc loco omiſſis. 36. τοῦ Σαλά, τοῦ Ἀρφαξάδ] Sic habent MS. Græci aliquot, quorum meminit Beza. Et quod potiſſimum eſt, antiquiſſimâ literâ ſcriptus unus qui Lugdunenſis Eccleſiæ fuit Cantabrigiam poſtea delatus; & alter in Angliam è Græcia nuper miſſus. Irenæi quoque numerus oſtendit Cainani nomen non lectum eo tempore. Nec ejus quæ nunc apparet indicia reperias ante quartum ſeculum. Africanus id nomen non agnoſcit. Crediderim, à ſcriptore aliquo libri, unde multa exemplaria fluxerunt, ex penultimo hujus Commatis capite nomen Cainanis hoc loco errore quoque repoſitum.

CAP. IV. v. 6. τὴν δόξαν αὐτῶν] Ita & Latinus legit. At Syrus αὐτῆς, ut referatur ad ἐξουσίαν. Sed rectum puto αὐτῶν. αὐτήν] τὴν δόξαν, quomodo & Syrus legit. 8. εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, γέγραπται, προσκυνήσεις] Hæc haud dubie vetuſtior eſt lectio, quam & Latinus & Syrus agnoſcit, & Origenes et Ambroſius. Poſt quos omnes addi in Græcis codicibus atque etiam Arabicis cœpit, ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, & poſt γέγραπται additum γὰρ, nimirum ex aliorum locorum collatione. Nec quiſquam eſt Græcorum Theophylacto antiquior, qui iſta verba hoc loco agnoſcat. 18 κηρύξαι] quod ante hanc vocem habent codices quidam ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, non fuiſſe in libris Græcis veteribus ex Origene apparet. Sed nec in antiquiſſimis Latinorum codicibus, ex Ambroſii in hunc locum explicatione facile eſt conjectu. Quare cum & nunc antiqui codices ſuperſint qui hanc particulam non habeant, probabilius eſt, additum ex Iſaia & interpretibus LXX, quam ab aliis exſcriptoribus omiſſam. 26. Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος] Non tacendum duxi, vetuſtiſſimum codicem hic pro Σιδῶνος habere Σιδωνίας, ut apertius ſit regionis vocabulum.

CAP. V. 7. ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά] Quod hic additur παρά τι videtur mihi adjectum ab his qui genus hoc loquendi emolliendum putabant; quos et Syrus ambiguitatis evitandæ cauſa eſt ſecutus. Latinorum codicum vetuſtiſſimi videntur hoc non habuiſſe 26. ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας] Iis non accedendum qui hic aliquid delendum ſuſpicantur. 36. οὐ συμφωνεῖ ἐπίβλημα] Deeſt ἐπίβλημα in antiquiſſimo codice qui in Anglia.

CAP. VI. v. 5. καὶ τοῦ Σαββάτου] Quod hic habent inſertum nonnulli codices, de eo qui Sabbato opus faciebat, cui dictum eſt a Chriſto beatum eſſe ipſum ſi noſſet quid ageret; ſin minus, legis violatorem, ſpurium eſſe non dubito. Nam neque Metaphraſtæ veteres, nec qui ad hunc locum ſcribunt ejus meminere Hiſtoriæ. 7. κατηγορίαν αὐτοῦ] Satis Græce nec de lectione dubitandum. 9. ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί] Ita legit & Syrus. 10. ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ] Verba illa, ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη, videntur ex Matthæo adſcripta, nam multi codices non habent, nec agnoſcit Latinus. Syrus agnoſcit illud ὡς ἡ ἄλλη, non illud ὑγιής. 35. μηδὲν ἀπελπίζοντες] Legit omnino Syrus μηδέν' ἀπελπίζοντες. At Græci ſcriptores & Latinus interpres vetus legunt μηδέν. 43. οὐ γάρ ἐστι δένδρον] Quanquam γὰρ illud Syrus & Arabs non habeant, tamen cum Græci codices præferant, habeat Latinus, agnoſcat & interpretetur Theophylactus, delere non auſim; nec ſatis eſt cauſæ.

CAP. VII. v. 12. καὶ αὐτὴ ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς σὺν αὐτῇ] Hæc frequentior lectio, à qua ſtant Syrus & Latinus. Nec video quid obſtet. 15. ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ] Manuſcriptus autem ille in Anglia vetus apertius exprimit verbo ἀπέδωκεν. 25. ὑπάρχοντες] Cum ita legerint Latinus & Syrus, alteram lectionem διάγοντες apparet interpretamentum eſſe. 30. Τίνι οὖν ὁμοιώσω] Qui putarunt Lucam interlocutum verbis Chriſti, infarſerunt hic εἶπε δὲ ὁ Κύριος· ſed hoc aſſumentum multi codices Græci Latinique non habent. Nec Ambroſius legit, nec Theophylactus, nec Euthymius, ſed nec Syrus nec Arabs: quare non dubito pronuntiare, eſſe παρεμβεβλημένον. 45. εἰσῆλθεν] Cum hanc lectionem Græci codices nonnulli adhuc præferant, & præter Syrum Arabs eam agnoſcat, præferendam alter cenſeo, quanquam ad ſenſum non multum refert.

CAP. VIII. v. 3. ὑπαρχόντων αὐταῖς] αὐτοῖς habent Græci codices optimi, Syrus, & Latini exemplaria quædam. 27. ἐκ τῆς πόλεως] Hanc partem Latino omiſſam agnoſcunt Syrus & Arabs. 38. ἐδεῖτο δὲ] Ita legit & Syrus: multoque id præſtant lectioni alteri. 51. καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην] Hunc ordinem Nominum ponunt Syrus & Latinus: quod ſequendum puto, cum & Græci codices accedant. 54. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας] Hanc lectionem cum Syro Arabs quoque agnoſcit; credibile eſt omiſſam à Latino, quod non videret quomodo hoc conciliari poſſet.

CAP. IX. 1. τοὺς δώδεκα αὐτοῦ] Differens codicum lectio; cum alii adjiciant μαθητῶν, alii ἀποστόλων, indicio mihi eſt, utrumque natum ex interpretamento. 4. καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε] Apparet ita legiſſe Græcos & Syrum: quare retinenda eſt hæc lectio 23. καθ' ἡμέραν] Retinendum omnino: non agnoſcunt Syrus, Arabs, Latinus. 38. ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ἐστί μοι] Ita legiſſe Latinum apparet. At Syrus & Arabs hunc in modum ἐπίβλεψον ἐπί με· υἱὸς μονογενής ἐστί μοι. Conſulant vetuſtos codices Græcos ſiquibus eſt copia. 39. Κράζει] Poſt hoc verbum Latinus legit καὶ ῥήσσει, quod interpretamentum eſſe videtur ex Marco additum, aut ex eo quod infra eſt commate 42. Syrus id ipſum habuiſſe videtur ante illud καὶ μόγις. ib. Συντρῖβον αὐτὸν] Non temere rejicienda eſt altera lectio, συντρίβοντος. 44. εἰς τὰ ὦτα] agnoſcit hanc lectionem Syrus, ſed & Arabs. 48. ἔσται] Retinendam puto hanc lectionem quam agnoſcit & Syrus. 50. καθ᾽ ἡμῶν] ὑμῶν legiſſe non Syrum tantum, ſed & Arabem & Latinum. 52. κώμην] Ita legit Theophylactus, & Tertullianus, Syrus quoque & Arabs. 54. ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν] Præter Syrum Arabs agnoſcit: & Tertullianus ſuo tempore ita legit, quare credibile eſt in Latinis ab aliquo expunctum, qui verebatur ne locus hic Marcioni faveret. 55. Hoc comma cum ſequenti deeſt in Manuſcripto qui in Anglia eſt: forte quod exſcriptori aſperius dicta hæc eſſe viderentur. 56. οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀπολέσαι] Ita legit Syrus & Latinus. Quare quod poſt ψυχὰς à nonnullis eſt poſitum ἀνθρώπων, interpretamentum videtur, antiquum tamen, quando & Arabs legit.

CAP. X v. 1. ἑβδομήκοντα] De lectionis hujus veritate ob conſenſum codicũ Græcorum & Syri, dubitandum non arbitror. Quod Latinus poſuit 72 non aliunde eſt quam ex antiqua Traditione. 11. εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν] præter Syrum Arabs quoque hanc particulam, & vetus ille in Anglia Manuſcriptus agnoſcit. 21. τῷ πνεύματι] ἁγίῳ quod addunt Syrus & Latinus non agnoſcit Arabs, neque Græcorum codicum pars antiquior: adjectum ab iis videri poteſt qui cum Didymo exiſtimarunt, quoties πνεύματι additur articulus, Sp. ſanctum intelligi. ib. στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ᾽ ἰδίαν, εἶπε ταῦτα] Cum habeant hanc particulam Syrus & Arabs, credibilius eſt ab aliis ideo omiſſam, quia ſequenti commate idem loquendi genus repetitur.

CAP. XI. v. 1. Credibile eſt in Græcis codicibus adjecta ex Matthæo quæ Lucas omiſerat, cum non extent in Latinis antiquis illa, *Qui es in cœlis*: item *fiat voluntas tua ut in Cœlo, ita in Terra* (quod & Græci codices quidam omittunt:) item, *ſed Libera nos à malo*. 33. εἰς κρυπτὸν] Ita Syrus & Latinus: atque id malo quam quod alii codices præferunt κρύπτην. 42. ὅτι ἀποδεκατοῦτε] Cur quis hic malit οἱ quam ὅτι, ſane nihil probabilis cauſæ video. 45. Datur hinc colligi, quod in commate ſuperiore habent Græci libri, & ex illis Syrus & Arabs, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, aliunde adjectum; nam & Latinus interpres id non legit. 52. ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα] Vetus quidam Annotator ἤρατε expoſuerat ἐκρύψατε non male; quod & in Textum alicubi penetravit. 53. Δεινῶς ἐνέχειν] συνέχειν, quod quidam codices habent, legiſſe videtur Arabs; at recentior iſta eſt lectio quam et Syrus agnoſcit. ibid. ἀποστοματίζειν] Non videtur diſcedendum ab hac lectione quam tot codices ſtabiliunt.

CAP. XII. v. 15. ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ] Hæc eſt receptior lectio, à qua mihi non videntur recedere vetuſti interpretes. 49. εἰ ἤδη ἀνήφθη] Ita habent omnes antiqui codices à quibus nulla eſt cauſa recedendi. 51. ἀλλ᾽ ἢ διαμερισμὸν] Videntur exemplaria quibus uſus eſt Tertullianus ex Matthæo habuiſſe μάχαιραν. διαμερισμὸν hic conſtanter agnoſcunt interpretes.

CAP. XIII. v. 9. εἰς τὸ μέλλον] Probo hanc lectionem, quam veteres codices tuentur. 15. ὑποκριτά] Singulariter legit Syrus. 25. ἐγερθῇ] Ita Syrus & Arabs. Latinum apparet legiſſe εἰσέλθῃ· ſed illud præferendum. 34. ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν] ἔρημος hic in quibuſdam libris ex Matthæo adſcriptum eſt, cum optimi codices non habeant; & Græci ſcriptores, ſed & quidam Latini non agnoſcant.

CAP. XIV. v. 17. ἀπὸ μιᾶς] Jam olim Arabs totam præteriit, ut ſolet non intellecta.

CAP. XV. v. 30. ὁ καταφαγών σου τὸν βίον] σου à Latino prætermiſſum, recte agnoſcunt Syrus & Arabs.

CAP. XVI. v. 8. ὅτι οἱ υἱοὶ] Interpretamenti cauſa adjectum à nonnullis, διὸ λέγω ὑμῖν, quod ſubaudiri ſatis eſt.

CAP. XVII. v. 35. καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται] Quod hic in quibuſdam codicibus legitur de *repertis in agro*, ex Matthæo adjectum non dubitabit qui animadverterit à Græcis Scriptoribus diſcrimen hoc loco Matthæi & Lucæ diſerte annotari.

CAP. XVIII. v. 6. καὶ μακροθυμεῖ ἐπ᾽ αὐτοῖς] Ita habet vetuſtiſſimus ille in Anglia Manuſcriptus. Ita legit Chryſoſtomus, ita Latinus Interpres, ita Syrus & Arabs: quare hanc lectionem retinendam puto, eoque magis, quia qui aliter habent codices non habent eodem modo; alii καὶ omittunt, alii ejus loco ναὶ reponunt, ut appareat variè interpolatum locum. 14. παρ᾽ ἐκεῖνον] non dubito quin ita ſcripſerit Lucas, quia & multi codices hanc lectionem retinuerunt, & cæteros inde corruptos apparet, ut ἢ γὰρ ἐκεῖνος, quod quidam libri habent, & παρ᾽ ἐκείνου, quod legit Latinus: at Latini vetuſtiores legerunt παρ᾽ ἐκεῖνον, idemque Syrus & Arabs exprimunt. 31. τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου] Hæc frequentior lectio.

CAP. XIX. v. 23. ἐγὼ σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό] Rectius in Manuſcripto illo in Anglia, σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα. 26. λέγω γὰρ ὑμῖν] Non puto aliter habuiſſe Græcos codices, quibus uſi Syrus & Arabs, ſed ſupplendi ſenſus cauſa addiderunt. 41. ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῇ] Agnoſcunt hoc comma Latinus, Syrus, Arabs; at Epiphanius teſtatur ſuo tempore non extitiſſe in publice receptis exemplaribus. Mutarunt homines temerarii & delicati, quibus flere Chriſto indignum videbatur.

CAP. XX. v. 34. ἐκγαμίσκονται] Manuſcriptus ille antiquus & hic & paulo poſt ἐκγαμίζονται, quod uſitatius. 47. Μακρὰ] Ita legendum, non μακρᾷ.

CAP. XXI. v. 6. ταῦτα ἃ θεωρεῖτε] Non accedo interrogationis notam interponentibus: neque vero Syrus aliter accepit. 11. Videtur Syrus codice uſus qui hoc loco voces aliquot additas haberet. 25. ἐν ἀπορίᾳ] Nec puto aliter legiſſe Syrum, ſed rem ipſam expreſſiſſe addito geſtu.

CAP. XXII. v. 17. καὶ δεξάμενος τὸ ποτήριον] Non eſt quod duo hæc commata ſuſpecta habeamus, cum & Græci codices & Latini agnoſcant, & Arabici, ſed & Syricorum nonnulli. Interpolandi cauſam nonnullis præbuit Matthæi oratio. 29. Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ] Libri quidam vetuſtiſſimi ſic habent, διατίθεμαι ὑμῖν διαθήκην. 31. Σίμων] Latinus & Syrus legerunt Σίμωνι· at recepta lectione ſtat Arabs, & veteres Latini ſcriptores. 36. ἀγορασάτω] Qui imperativum in futurum vertunt, eos apparet offenſos præcepti ſibi non intellecti novitate: ſed lectionem receptam defendit Interpretum conſenſus. 42. εἰ βούλει παρενεγκεῖν] Hoc loquendi genus non intellectum mutandæ Scripturæ locum præbuit. 43. ἄγγελος ἀπ᾽ οὐρανοῦ] Illaudabilis fuit & ſuperſtitio & temeritas eorum qui hanc particulam *de ſudore* deleverunt. 63. Δέροντες] Omiſit Syrus, quia ſequitur ἔτυπτον. 66. ἀνήγαγον] videtur hæc lectio verior quam ἀπήγαγον.

CAP. XXIII. v. 15. ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς] Hæc lectio cum multis codicibus fulciatur, & Arabi videatur placuiſſe, mihi non diſplicet; ſequentia enim rectius cohærent. Syrus legit, ἀπέπεμψα γὰρ αὐτὸν πρὸς αὐτόν. 23. καὶ τῶν ἀρχιερέων] Agnoſcunt has voces Syrus & Arabs, neque ſupervacuæ ſunt. 33. τὸν καλούμενον κρανίον] Si codices aſtipularentur, legerem κρανίων, quomodo & Latinum interpretem legiſſe ſuſpicor, aut κρανίου, quomodo legiſſe videtur Epiphanius. 41. οὐδὲν ἄτοπον] vetus quidam explicator expoſuerat πονηρὸν, quod in quorundam librorum textu legitur. 46. παραθήσομαι] Probo hanc lectionem eo magis, quia apud LXX in Pſalmo ita legitur. 54. ἡμέρα ἦν παρασκευή] recta lectio.

CAP. XXIV. v. 1. καὶ τινες σὺν αὐτοῖς] Delere has voces non licet, quas & libri plurimi, & Syrus & Arabs agnoſcunt. 18. παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ] ἐν deeſt in pluribus codicibus. 32. καιομένη] De lectionis hujus veritate non dubito, cùm conſentiant Syrus, Latinus, Arabs. 34. λέγοντας] Veram hanc eſſe lectionem cur nobis videatur ſupra diximus (ad v. 13.) fieri enim poteſt ut inibi pro λέγοντας codices quidam habuerint λέγοντες· quomodo annon legerit & Latinus & alii interpretes dubitari poteſt; recte tamen rem inſpicienti magis placebit recepta lectio λέγοντας. 36. εἰρήνη ὑμῖν] Poſt hæc verba, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖτε, (quod nunc in Græcis codicibus deeſt) legerunt Syrus, Latinus, Arabs: quare videndum ne elapſum ſit ſcribarum incuria, cùm & Ambroſius agnoſcat; conſulant antiquos codices ſi quibus eſt copia. 43. καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν] Conſulendi & hic veteres codices, nam præter Latinum Arabs quoque addit, καὶ λαβὼν τὰ περισσεύματα ἔδωκεν αὐτοῖς· neque ut ſupervacuum videri poteſt. Ἀμὴν additum ab Eccleſia, quæ lectionem Evangelii hoc acclamatione excipere ſolebat. 1 Cor. 14. 16.

AD JOHANNEM.

CAP. I. v. 21. ὁ προφήτης εἶ σύ;] Græci Articulum & legunt & urgent. 28. ἐν Βηθαβαρᾷ] Lectionem hanc vetuſtiorem eſſe magno conſenſu Græci tradunt. Syriacum & Arabicum exemplar ex ſerioribus Græcis verſum aut depravatum, nec eſt mirandum in multis Latinis codicibus pro Bethabara ſcriptum Bethania, cum frequens ſit ut nomen minus notum in notius à librariis mutetur.

CAP. III. v. 25. μετὰ Ἰουδαίου] Sic habent antiquiſſima exemplaria Chryſoſt. & poſt eum Græci, etiam Nonnus Ἑβραίου μετὰ φωτός. Nec aliter Syrus: quare hæc lectio ſequenda videtur. 39. μένει ἐπ᾽ αὐτόν] Quod alii libri habent μενεῖ, quomodo & Syrus hic vertit, eſt interpretamentum.

CAP. IV. v. 5. Συχάρ] Σιχὰρ habent Græci codices plerique & Syriacus, & in Latinis legitur, & ſuo tempore lectum notat Hieronymus: alii codices Συχὰρ, & hoc ſequitur Arabs: pro ἐμ autem quòd ἀρ ſcribitur, putat librariorum vitium eſſe Hieronymus: alii rectius pronuntiationem corruptam temporibus putant. 35. ἔτι τετράμηνός ἐστι] At Manuſcriptus vetus ſine ἔτι habet τετράμηνός ἐστι. τὶς βασιλικὸς] Hæc lectio non tantum meliorum codicum fide nititur, ſed & Syri & Arabis auctoritate. 46. Ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν] αὐτοῦ non αὐτὸν legerunt omnes veteres interpretes: quare id rectius.

CAP. V. v. 4. κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ] At Manuſcriptus vetus ille pro κατέβαινεν habet ἐλούετο, quod non improbo. 15. ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι] Hoc ideo hic in quibuſdam libris omiſſum, quia repetitum ex ſequentibus credebatur. Sed habent Syrus & Arabs. 41. παρὰ ἀνθρώπων] In Manuſcripto illo antiquiſſimo παρὰ ἀνθρώπου.

CAP. VI. v. 11. διέδωκε τοῖς ἀνακειμένοις] Cùm & Græca quædam exemplaria ſic habeant, & Syrus & Latinus, credibilius eſt illas voces τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ, adjectas ab iis qui medicinam adferre voluerunt ei quam ſibi fingebant repugnantiæ. 36. καὶ οὐ πιστεύετε] In Manuſcripto illo vetere eſt πιστεύετέ μοι. 45. καὶ μαθὼν] Vetus Manuſcriptus poſt μαθὼν adjicit ἀλήθειαν.

CAP. VII. v. 1. οὐ γὰρ ἤθελεν] Videtur antiquiſſima lectio fuiſſe, οὐκ ἐδύνατο, quod mutatum à delicatis. 8. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην] Omnino fuit hæc vetus Scriptura: nam ſi οὔπω fuiſſet Porphyrii tempore, nunquam hinc Chriſtum calumniatus eſſet de mendacio; nam in voce οὔπω fuiſſet nodi ſolutio quem ut evaderent alii οὔπω ſcripſerunt, alii οὐκ ἀναβαίνω νῦν, alii rurſum deleverunt ταύτην· quibus omnibus nihil opus. 26. ἀληθῶς ἔγνωσαν] ἀληθῶς, id eſt certis indiciis: quod qui non intellexerunt, poſuerunt ἀληθῶς ante ἐστιν, quod ſecutus eſt Syrus: poſtea utrumque in quoſdam codices irrepſit. 39. οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα] Ita puto ſcriptum fuiſſe: nam ἅγιον quod Græci codices, nec omnes, habent, & ſequitur Arabs, Syrus & Latinus vetereſque ſcriptores non agnoſcunt: itaque explicandi cauſa adjectum eſt: ſicut in Græcis quibuſdam ἐπ᾽ αὐτοῖς, & in nonnullis, *datus*, ad vitandam calumniam Macedonianorum, quibus tamen minime opus eſt.

CAP. VIII. De Hiſtoria Adulteræ jam olim fuit Quæſtio, & nunc eſt: ego plane arbitror initio nec à Matthæo ſcriptam in Hebræo Evangelio, nec à Johanne in Græco. Vetuſtiora Græca exemplaria & Syriacum non habent, at habent Latina quædam, ſeriora Græca & Arabicum. Fuiſſe in Nazaræorum Hebræo ſatis ex Hieronymo conſtat. Quod quidam putant à Novatianis eraſam, credibile non eſt, cùm ex Euſebio & Hieronymo ſatis appareat, ante ea tempora deſideratam. 36. ἑωράκατε] Quidam libri pro ἑωράκατε habent & hic ἠκούσατε, ſed ex Interpretamento, ut arbitror. 49. διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν] Videtur hoc additum ex dicto Lucæ loco interpretamenti cauſa, ut et quod ſequitur ϗ παρῆγεν οὕτως, ex initio capitis ſequentis. Nam et vetuſtiſſimi codices Græci non habent, & in Latinis deeſt. At in Syriaco & Arabico aſſcriptum eſt.

CAP. IX. v. 8. ὅτι προσαίτης ἦν] Cùm in hanc lectionem conſentiunt Latinus, Syrus, Arabs, & quidam Græci codices, omnino præferendam cenſeo. 27. ϗ οὐκ ἠκούσατε] Sic & Syrus & Arabs, quare hanc lectionem præferendam cenſeo, ſed cum interrogandi nota.

CAP. X. v. 8. Πάντες ὅσοι ἦλθον] Πρὸ ἐμοῦ quod Nonnus et Arabs legerunt, puto rectius omitti, cum præter Latinum & Syrum multa Græcorum exemplaria conſentiant: et credibilius eſt adjectum hoc interpretamentum, quam ſine cauſa eraſum. 29 ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι μείζων πάντων ἐστι] Sic habent non Græci tantum, ſed & Syrus & Arabs. Quare omnino videtur hæc verior lectio.

CAP. XI. v. 1. Μαρίας ϗ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς] Habet hic paulo aliter Syrus. Sed Græcam lectionem præter Latinum Arabs confirmat. 17. ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς] Adjicit Manuſcriptus εἰς Βηθανίαν. 31. λέγοντες] *Cogitantes*, ut recte hic exponit Syrus. Hinc in quoſdam Græcos contextus irrepſit interpretamentum δόξαντες. 41. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος] Latinus hoc non habet. Sed nec Syrus, niſi quod Articulo addito refert ſe ad id quod ſupra dictum erat: at habent pleraque exemplaria Græca & Arabs; quare retinendum puto.

CAP. XII. v. 7. εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ τετήρηκεν αὐτό] Qui hoc loquendi genus non intellexerunt, mutarunt lectionem ut eſſet, *In diem ſepulpturæ meæ ſervat illud*, quod non Latini tantum codices habent, ſed & Græci quidam; habuit & codex quo uſus eſt Nonnus. At Syrus recte. 32. πάντας ἑλκύσω] Πάντας habent plerique codices Græci, & Syrus. 47. ϗ μὴ φυλάξῃ] Ita habent quidam codices & ille in Anglia antiquiſſimus: ſequitur Latinus, Nonnus. Quare hæc lectio vulgatæ πιστεύσῃ, quam ſequitur Arabs, præferenda videtur.

CAP. XIII. verſ. 30. ὅτε ἐξῆλθε] Ita habent, & cum ſuperioribus connectunt Græci codices longe plurimi & Syrus. Nam qui habent ὅτε οὖν ἐξῆλθε, non alii ſunt quam qui toti facti ſunt ad Latinum exemplar.

CAP. XIV. v. 2. εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν] Hic interpungit Syrus: nec dubito quin id rectum ſit.

CAP. XVI. 22. λύπην μὲν νῦν ἔχετε] Antiquus ille in Anglia Manuſcriptus pro ἔχετε, habet ἕξετε. 31. Ἄρτι πιστεύετε] Puto rectius legi ſine Interrogatione.

CAP. XVII. v. 24. πρὸ καταβολῆς κόσμου] Non eſt interſtinguendum complete poſt κόσμου.

CAP. XVIII. v. 13. ϗ ἀπήγαγον] Cum modo dixiſſet primum ductum ad Annam, tacite ſatis indicavit inde ductum ad Caiapham. Quod cum quidam deeſſe putarent Textui addiderunt, ut ex Cyrillo diſcimus, contra omnes qui nunc extant codices & interpretes. 20. ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι] Vulgo & hic eſt πάντοτε, repetitum, ni fallor, ex loco ſuperiore: at πάντες legerunt Syrus, Arabs, Latinus. 24. ἀπέστειλεν αὐτὸν] οὖν abeſt à pleriſque codicibus, & rectius ut opinor.

CAP. XIX. v. 27. ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας] Manuſcriptus quem ſæpe jam laudavi, habet τῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας. 42. ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον] Per παρένθεσιν legendum.

CAP. XX. v. 25. δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων] Puto veram eſſe hanc lectionem quam ſecutus eſt Latinus, & oſtendit vetuſtiſſimus ille in Anglia Manuſcriptus, & malè apud alios repeti τύπον. Syrus autem utroque loco legit τόπον, quod itidem non probo.

CAP. XXI. v. 3. ἐξῆλθον] Huic voci rectius præponitur ϗ, ut eſt in vetere illo Manuſcripto.

AD ACTA APOST.

CAP. I. v. 10. ἐν ἐσθῆτι λευκῇ] Manuſcriptus vetuſtiſſimus habet ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς· ſed parum id refert.

CAP. 2. v. 23. Διὰ χειρῶν ἀνόμων] In Manuſcripto veteri eſt διὰ χειρὸς ἀνόμων· non male. 24. οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ] Arabs legit ὑπ' αὐτῶν, nempe τῶν ὠδίνων.

CAP. 4. v. 25. Δαβὶδ τοῦ παιδός σου] In veteri illo MS. eſt, ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δαβὶδ παιδός σου εἰπών· ubi tranſpoſitæ à ſcriba voces videntur.

CAP. 5. v. 41. ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ] In Manuſcripto illo veteri non additur τοῦ Ἰησοῦ· parique modo in Epiſt Johan. 3. 7. legitur in eodem MS. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος· nimirum ἀντονομαστικῶς.

CAP. 6. v. 8. πλήρης πίστεως ϗ δυνάμεως] In MS. quem dixi & in aliis MS. eſt πλήρης χάριτος· & ſic legere Syrus & Latinus.

CAP. 7. v. 17. ὤμοσεν ὁ Θεός] Codex ille qui in Anglia hic habet ὡμολόγησεν, quomodo legit & Latinus. 30. ἐν φλογὶ πυρός] MS. ille πυρὶ φλογός, quomodo legit Latinus.

CAP. 8. v. 39. πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον ϗ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ Εὐνοῦχος] MS. ille vetus ſic habet πνεῦμα ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν Εὐνοῦχον, Ἄγγελος δὲ κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον, ϗ οὐκ εἶδεν, &c. quomodo & alios quoſdam habere codices notatum Eraſmo & Bezæ, & ſic citat ipſe Hieronymus.

CAP. 9. v. 5. ὁ δὲ κύριος εἶπε] In Manuſcripto illo, ὁ δὲ ἐγώ εἰμι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζαραῖος ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι· quomodo & multos alios habere libros obſervatum eſt ab aliis. 20. ἐκήρυσσε τὸν Χριστὸν ὅτι οὗτος] Melius in Manuſcripto ἐκήρυσσε τὸν Ἰησοῦν ὅτι.

CAP. X. v. 39. ϗ ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες] *MS.* ille ὑμεῖς μάρτυρες πάντων, non male.

CAP. 13. v. 6. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον] In Manuſcripto ὅλην τὴν νῆσον. 20. ϗ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις ϗ πεντήκοντα] Rectius codex ille in Anglia, & alii quibus uſus eſt interpres Latinus. Illa ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις ϗ πεντήκοντα, connectunt cum præcedentibus, & deinde ponunt μετὰ ταῦτα. 23. ἤγειρε] MS. in Anglia & alii libri perveteres habent ἤγαγε. 33. ὡς ϗ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται] Olim ſcriptum fuit τῷ πρώτῳ, ut plures ex Hieronymo monuere quia olim in Hebræis codicibus, Pſalmi, qui nunc primus & ſecundus dicitur, cohærebant. 41. ᾧ οὐ μὴ πιστεύετε] Alii codices habent ὃ· quomodo & codex LXX interpretum. 42. εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον] omnino legendum εἰς τὸ μεταξὺ σαββάτων. 44. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ] Melius *MS.* τῷ δὲ ἐχομένῳ Σαββάτῳ. 45. ἀντιλέγοντες ϗ βλασφημοῦντες] Illa, ἀντιλέγοντες ϗ, ſicut in aliis multis libris deſunt, ita & in illo optimo MS.

CAP. 13. v. 8 περιεπεπατήκει] *MS.* περιεπάτησε.

CAP. XV. v. 20. ϗ τοῦ πνικτοῦ ϗ τοῦ αἵματος] Fuere jam olim codices in quibus deerat πνικτοῦ· fuere & in quibus poſt αἵματος additum ϗ ὅσα μὴ θέλωσιν αὐτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν· ſed in plurimis codicibus inque verſionibus omnibus & apud Origenem VII. contra Celſum alioſque hoc abeſt, illud vero adeſt, & certe prius illud huc pertinet, non & alterum. 29. ἔρρωσθε] Vetuſtiſſimi codices hoc loco, ſic non habuere, ſed φερόμενοι ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 33. πρὸς τοὺς ἀποστόλους] *MS.* ille, ut multi alii, rectius, πρὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτούς. 34. ἔδοξε δὲ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ] Hoc comma *MS.* ille non habet, ut nec interpres Syrus. 37. ἐβουλεύσατο] *MS.* ille vetus, & multi alii, pro ἐβουλεύσατο habet ἐβούλετο, quomodo legit & Syrus.

CAP. 16. v. 3. ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν] MS. ſimplicius habet, ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ὅτι Ἕλλην ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχε. 7. ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν] In Manuſcripto eſt εἰς τὴν Βιθυνίαν. 16. ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος] MS. tamen πνεῦμα πύθωνα, quod non probem. 33. ϗ οἱ αὐτοῦ] MS. ϗ οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ πάντες.

CAP. 17. v. 14. πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν] Habet quidem MS. ille & alii ἕως· ſed ὡς verius arbitror. 15. οἱ δὲ καθιστῶντες] In MS. eſt καθιστάνοντες. 27. ζητεῖν τὸν κύριον] In MS. τὸν Θεὸν, quia κύριος in his libris plerumque eſt Jeſus.

CAP. 18. verſ. 7. τινὸς ὀνόματι Ἰούστου] Τίτου legere et Syrus et Arabs; quidam codices habent utrumque nomen Τίτου Ἰούστου. 17. πάντες οἱ Ἕλληνες] Non eſt Ἕλληνες in illo Manuſcripto, neque Latinus in ſuis legit.

CAP. 19. v. 16. ϗ κατακυριεύσας αὐτῶν] ἀμφοτέρων pro αὐτῶν habet et ille Manuſcript. 27. κινδυνεύει ἡμῖν] Omnino legendum eſt ἡμῶν, quomodo et Syrum et Arabem arbitror legiſſe. 37. ἀγοραῖοι] ἀγόραιοι ſcribendum, ſi Suidam ſequimur et Gloſſarium.

CAP. XX. v. 4. Σώπατρος Βεροιαῖος] In Manuſcripto illo vetere, ut in multis aliis, eſt hic Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος. 7. συνηγμένων τῶν μαθητῶν] In Manuſcripto συνηγμένων ἡμῶν. 28. τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ] Manuſcript. ille habet τοῦ κυρίου, et multi alii, et Syrus ſic legit, qui vertit *Chriſti*. facilis lapſus compendioſæ ſcriptionis Θυ pro Χυ.

CAP. 21. verſ. 6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους] In Manuſcripto eſt προσδεξάμενοι ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους. 15. ἐπισκευασάμενοι] Sic et MS. non ἀποσκευασάμενοι.

CAP. 22. verſ. 16. τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου] In Manuſcripto illo, et in aliis, τὸ ὄνομα αὐτοῦ· quomodo et Syrus legit. 30. ϗ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν] Melius MS. συνελθεῖν. Non enim eos ad ſe vocavit, ſed in loco Majorum eos convenire juſſit.

CAP. 23. v. 6. υἱὸς Φαρισαίου] In MS. eſt υἱὸς Φαρισαίων· id eſt ex patre et matre natus ejus inſtituti. 23. ϗ δεξιολάβους διακοσίους] MS. δεξιοβόλους διακοσίους.

CAP. 24. v. 1. μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας] In Manuſcripto μετὰ δέ τινας ἡμέρας. ib. μετὰ τῶν πρεσβυτέρων] Melius MS. μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τινῶν. 16. συνείδησιν ἔχων] Melius alii codices ἔχειν. 20. εἴ τι εὗρον] In MS. τί εὗρον interrogative.

CAP. 25. v. 6. ἡμέρας πλείους, ἢ ὀκτώ] Alii libri οὐ πλείους ἢ δέκα· at MS. οὐ πλείους ὀκτὼ, ἢ δέκα· quod verum puto. ib. εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν] MS. non habet εἰς.

CAP. 26. v. 28. Χριστιανὸν γενέσθαι] In MS. Χριστιανὸν ποιῆσαι.

CAP. 27. v. 2. μέλλοντες πλεῖν] MS. μέλλοντι πλεῖν. 5. εἰς Μύρα τῆς Λυκίας] MS. et alii Λύστρα. 8. ᾧ ἐγγὺς πόλις Λασαία] In MS. ᾧ ἐγγὺς πόλις ἦν Ἄλασσα. et puto hanc veram eſſe lectionem. 13. Εὐροκλύδων] MS. Εὐρακύλων, haud obſcura commutatione δ in λ, quarum literarum perquam vicini ſunt ductus in MSS. vera lectio eſt quam ſecutus eſt Latinus interpres Εὐρακύλων. 19. ἐρρίψαμεν] ἔρριψαν habet MS. ille, nec aliter legit Latinus.

CAP. 28. v. 3. φρυγάνων πλῆθος] In Manuſcripto φρυγάνων τι πλῆθος. 23. διαμαρτυρόμενος] In Manuſcripto eſt παρατιθέμενος. 27. τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ] In Manuſcripto τοῦτο τὸ σωτήριον. 29. πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς ζήτησιν] Comma hoc totum, ſicut non fuit in codicibus Græcis, quibus uſi ſunt Syrus et Arabs, ita nec in vetere illo Manuſcripto comparet.

AD ROMAN.

CAP. I. v. 31. ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους] Videri poteſt eſſe παρονομασία, at non eſt. Syrus non niſi unam legit. ἀσυνθέτους, quæ vera eſt.

CAP. III. v. 3. ἠπίστησαν] Manuſcriptus hîc habet ἠπείθησαν, non malé. 22. διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ] In Manuſcripto planius eſt, διὰ πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ib. εἰς πάντας ϗ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας. 25. διὰ τῆς πίστεως] In Manuſcripto deeſt τῆς πίστεως. 27. τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ] In Manuſcripto eſt τὸν ἐκ πίστεως Θεοῦ, non malé. Nam fides per Jeſum fertur in Deum. 28. λογιζόμεθα οὖν] In Manuſcripto λογιζόμεθα γὰρ, q. d. Hæc enim cogitamus quæ cogitare debemus, juſtitiam nobis ſine labore Dei dono adveniſſe. 31 ἱστῶμεν] MS. eodem ſenſu ἱστάνομεν.

CAP. IV. v. 11. ἔλαβε περιτομῆς] Manuſcripti plurimi, & ille in Anglia, habent περιτομὴν, & ſic legit Syrus. 15 οὗ γάρ] Melius MS. ille οὗ δέ.

CAP. V. v. 2. τῇ πίστει] In Manuſcripto ἐν τῇ πίστει· quæ Paulo uſitatius: & ſolent facile excidere literæ repetitæ. 6. ἔτι] Legerunt hic alii εἰ, alii εἰς τὸ, ſed ἔτι rectum eſt, & conſtruitur cum ὄντων ἀσθενῶν. 7. ὑπὲρ δικαίου] Syrus legit ὑπὲρ ἀδίκου, ſenſu optimo. 13. οὐκ ἐλλογεῖται] In Manuſcripto οὐκ ἐλλογεῖτο, nec aliter legit & Syrus & Theophylactus. Recta locutio fuerat ἐνελογεῖτο, ſed omiſſi augmenti habemus & alia exempla. 17. τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι] In Manuſcripto eſt ἐν ἑνὶ παραπτώματι.

CAP. VI. v. 1. ἐπιμενοῦμεν] In Manuſcripto illo in Anglia eſt ἐπιμείνωμεν. Recté. 15. ἁμαρτήσομεν] Manuſcriptus hic etiam habet ἁμαρτήσωμεν. Recté.

CAP. VII. v. 2. τοῦ ἀνδρός] Hoc abeſſe poteſt, ſicut abeſt in plurimis Manuſcriptis. 6. ἀποθανόντες] Alii codices habent ἀποθανόντος, cujus lectionis & Origenes meminit. Quomodo & Chryſoſtomum legiſſe apparet ex ejus interpretatione, ὁ δεσμὸς δι' οὗ κατειχόμεθα ἐνεκρώθη. 9. ἔζησεν] Puto rectius legi ἔζησεν quàm ἀνέζησεν. 18. οὐχ εὑρίσκω] In Manuſcripto pro eo eſt οὐ, nempe παράκειται. 23. ἐν τῷ νόμῳ] Malè ita ſcribitur, cùm libri correctiores habeant τῷ νόμῳ.

CAP. 8. v. 11. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος] Non pauló melior eſt lectio altera τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα· Quomodo legere Syrus, Latinus, Origenes, Chryſoſtomus, Oecumenius, & alii. 24. τί καὶ ἐλπίζει] In Manuſcripto τί καὶ ὑπομένει. 28. ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα, &c.] MS. non malè, πάντα συνεργεῖ ὁ Θεὸς εἰς τὸ ἀγαθόν.

CAP. IX. v. 5. ἐπὶ πάντων Θεός] Ex Syro apparet in Vet. Codicibus abfuiſſe Θεός, quod conſuetæ locutioni Pauli melius convenit, qui cum de Patre & Filio loquitur, Patri nomen Dei, Filio nomen Domini tribuere ſolet. Et ſic fuiſſe in vetuſtis codicibus Cypriani, ſic etiam legiſſe Hilarium, nec aliter videri legiſſe Chryſoſtomum notavit Eraſmus. 15. οἰκτείρω] In Græco οἰκτερῶ, melius. 28. λόγον γὰρ, &c.] In Paulino textu, qualem nunc habemus, ſatis abſurdum eſt poni primum γὰρ, deinde ὅτι. Omnino hæc lectio interpolata eſt ex LXX. Vetus autem lectio extat in Manuſcripto illo quem toties laudo, & ſic habet, λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς, quæ ſufficiunt, ſatiſque exprimunt id quod vult Eſaias.

CAP. X. v. 5. Μωσῆς γὰρ, &c.] Non pauló melius MS. Μωσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ὁ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτῇ.

CAP. XI. v. 1. μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ] In Manuſcripto hic non minus quam infra additur ὃν προέγνω, quod rectum puto. Et ita apparet legiſſe Origenem, Chryſoſtomum, Oecumenium, & alios: ut optimum ſit ἀντίθετον verborum προέγνω & ἀπώσατο. 2. λέγων] Abeſt in Manuſcripto. Bene. 6. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἔτι ἐστὶ χάρις, ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶ ἔργον] Hæc recte deſunt in Manuſcripto, nec legit Latinus interpres, ſed nec Origenes, nec Ambroſius, nec Chryſoſtomus. 21. μή πως οὐδὲ σοῦ φείσηται] In Manuſcripto tantum eſt, οὐδὲ σοῦ φείσεται, quomodo & Syrus legit. 25. παρ' ἑαυτοῖς] MS. hic habet ἐν ἑαυτοῖς, quomodo Eſaiæ v. 21. 30. ὥσπερ γὰρ καί] In Manuſcripto abeſt καί.

CAP. XII. v. 13. χρείαις] Quidam codices habuere μνείαις. Sed hoc receptius præfero. 17. ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων, quomodo idem monitum habes, 2 Cor. 8. 7.

CAP. XIV. v. 5. ἕκαστος ἐν τῷ] MS. ἕκαστος τῷ. 9. ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν] In Manuſcripto tantum eſt ἀπέθανε καὶ ἔζησε. Et ſic videtur legiſſe Latinus & Theophylactus. 11. ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων] Hæc huc non pertinent neque habentur in libris melioribus, neque Syrus id legit, neque Arabs, neque Origenes, neque Chryſoſtomus, neque Oecumenius. Irrepſit huc in quibuſdam libris ex loco Philip. 11. 10. 16. ὑμῶν] Syrus & Latinus legerunt ἡμῶν. 21. ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ] Hæc abſunt in Manuſcripto, neque legit Syrus. 23. ἁμαρτία ἐστίν] Poſt hæc verba in Manuſcripto illo quo ſæpe utimur, non minus quam in aliis MS. vetuſtiſſimis ſequuntur commata tria quæ fine Epiſtolæ habemus. Et hoc loco illa legiſſe apparet Chryſoſtomum, Oecumenium, Theophylactum. Videtur Paulus primum finire voluiſſe Epiſtolam, ſed poſtea aliquanto plus, quam ſperaverat, nactus temporis, alia quædam adjeciſſe. Marcionis exemplaria hic Epiſtolam finiebant, teſte Hieronymo.

CAP. 15. v 2. ἕκαστος γὰρ ὑμῶν] MS. ἕκαστος ἡμῶν, quod cum præcedentibus melius cohæret. 8. λέγω δέ] MS. λέγω γάρ. 19. πνεύματος Θεοῦ] In MS. πνεύματος ἁγίου, quomodo citat Athanaſius. 24. ὡς ἐὰν] In MS. ὡς ἂν, & ſic legere Græci Patres. Sic ὡς ἂν, 1 Cor. 11. 34. Ib. εἰς τὴν Ἰσπανίαν] MS. εἰς Σπανίαν· Alii codices εἰς τὴν Σπανίαν. Scribit ſic Strabo, Gloſ. vetus, & Scholiaſtes Juvenalis ad Satyram 14. & Martianus Capella. Sic habent & codices Juſtini & Curtii Manuſcripti. 28. Ἰσπανίαν] Libri meliores Σπανίαν. 29. εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ] In Manuſcripto, ut & in aliis, εὐλογίας Χριστοῦ, quomodo legit & Origenes, & Ambroſius & Lat. interpres.

CAP. VI. v. 3. Πρίσκιλλαν] Origenes hoc loco docet Πρίσκαν ſcriptum fuiſſe hoc loco quomodo & habent quidam Manuſcripti & legit Latinus; & conjicit eandem eſſe quæ in Actis *Priſcilla* dicitur. Recté. v. 5. τῆς Ἀχαΐας] Ἀσίας legit Origenes & Latinus interpres: Et nunc quoque nonnulli codices ſic habent, & ſic quoque aliquoties citat Hieronymus; & id rectum arbitror. Nam ἀπαρχὴ Achaiæ, non Epænetus, ſed Stephanas, 1 Cor. 16. 15. 8. Ἀμπλίαν τόν] MS. habet Ἀμπλιατόν, quomodo & Origenes legit & Latinus. 20. συντρίψει] In Manuſcripto eſt συντρίψαι. Nec aliter legere Syrus, Latinus, & Origenes. Ad finem Epiſtolæ. Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη, &c.]. Annotationes iſtæ quæ Paulinis Epiſtolis adjungi ſolent, nullius ſunt autoritatis; quia nec in omnibus exemplaribus apparent, & aliis ſunt aliæ, diſcrepantque & in Syriacis & Arabicis.

AD CORINTHIOS I.

CAP. I. v. 15. ἐβάπτισα] MS. habet ἐβαπτίσθητε, quomodo & Latinus legit, pari ſenſu. 20. τούτου] Non eſt in MS. nec ea opus. 22. σημεῖον] In MS. eſt pluraliter σημεῖα. ib. ζητοῦσι] In MS. eſt ἐπιζητοῦσι.

CAP. II. v. 1. τὸ μαρτύριον] In Manuſcripto eſt τὸ μυστήριον. Vide Rom. 16. 25. & ſic habuit codex quo uſus eſt Ambroſius, & is quo uſus Syrus. 4. πειθοῖς ··· λόγοις] πειθοῖς Græcum non eſſe multi notarunt: Legendum πειστοῖς· ſicut infra 13. ἐν διδακτοῖς, &c. Syrus legit ἐν πειθοῖ & λόγων, ſenſu non malo: quomodo legit & Euſebius, & videtur legiſſe Origenes Philocalia cap. 17. Sed quod dixi præfero. 9. ἃ] MS. ὅσα. 10. αὐτοῦ] In MS. abeſt. 11. ἀνθρώπων] Nihil opus illo ἀνθρώπων, & abeſt in Manuſcripto. Ib. οἶδεν] In Manuſcripto eſt ἔγνω. 13. ἁγίου] In Manuſcripto non exprimitur, nec opus. 15. ἀνακρίνει μὲν] In Manuſcripto ἀνακρίνει τά.

CAP. IV. v. 9. ὅτι] Deeſt in Manuſcripto. 13. βλασφημούμενοι] In Manuſcripto eſt δυσφημούμενοι. 14. νουθετῶ] In Manuſcripto νουθετῶν, rectè: ut cohæreat cum illo ὡς.

CAP. V. v. 1. ὀνομάζεται] In Manuſcripto deeſt, quod nec Latinus in ſuo habuit codice. 3. ὡς] In Manuſcripto deeſt: non malé. 10. καὶ οὐ] Illud καὶ in Manuſcripto non comparet, & abeſt rectius. 12. καὶ τοὺς] Abeſt καὶ in Manuſcripto recté. 13. κρίνει] Rectius κρινεῖ. Ib. ἐξαρεῖτε] In Manuſcripto ἐξάρατε. Melius alii codices ἐξαίρετε, ſicut præceſſit κρίνετε· nam iſta cohærent, parentheſi, ut diximus, interpoſita.

CAP. VI. v. 4. ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ] Apparet ex Syro ſcriptum hic olim fuiſſe ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Nam ἀνὰ μέσον de uno non dicitur. Repetitio earundem vocum, ut ſæpe, occaſionem dedit poſteriores omittendi. 19. δοξάσατε δή] Quidam codices habuere δοξάσατε ἄρα. Unde imperiti Scribæ fecere ἄρατε. Ib. ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ] Hæc particula, & illa καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, abeſt in Manuſcripto; ſicut & abfuit à codicibus quibus uſi Latini. Græci verò & Syrus & Arabs hæc legerunt.

CAP. VII. v. 3. εὔνοιαν] Manuſcriptus ille & alii hic habent ὀφειλήν, eodem ſenſu, ita ut videatur alterum illud eſſe hujus interpretamentum. 14. τῷ ἀνδρί] MS. ἀδελφῷ. 17. ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός] MS. ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἐμέρισε. 35. συμφέρον] MS. habet σύμφορον, pari ſenſu. 38. ἐκγαμίζων bis] MS. bis γαμίζων. Ib. κοιμηθῇ] MS. ἀποθάνῃ.

CAP. VIII. v. 2. εἰδέναι] MS. habet ἐγνωκέναι, ut una vox ter repetatur. 8. οὔτε ἐὰν μὴ, &c.] In Manuſcripto eſt inverſus ordo, οὔτε γὰρ ἐὰν μὴ φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν φάγωμεν ὑστερούμεθα. 9. ἀσθενοῦσι] In Manuſcripto ἀσθενέσιν. 11. Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός] In Manuſcripto paulo aliter, Ἀπόλλυται οὖν ἐν τῇ σῇ γνώσει ὁ ἀδελφὸς, δι' ὅν.

CAP. 9. v. 1. Οὐκ εἰμὶ, &c.] In Manuſcripto melius creſcit oratio, Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ Ἀπόστολος; Et ſic legiſſe Syrum & Arabem apparet. 10. ὅτι ἐπ' ἐλπίδι, &c.] MS. ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. 13. προσεδρεύοντες] MS. παρεδρεύοντες. 21. Θεῷ ··· Χριστῷ] MS. Θεοῦ ··· Χριστοῦ, pari ſenſu, & ſic legere Græci qui ad hunc locum ſcripſere.

CAP. X. v. 1. δέ] MS. γὰρ, melius: Quomodo & Latinus legit & Ambroſius aliique. Bene cohæret id cum ſequentibus. 3. τὸ αὐτό] In Manuſcripto non eſt τὸ αὐτὸ, neque hic neque in ſequente membro, ſed τὸ πνευματικὸν ἔφαγον βρῶμα & τὸ πνευματικὸν ἔπιον πόμα. 9. τὸν Χριστόν] Omnino legendum eſt τὸν Θεὸν, quomodo eſt in vetuſtiſſimo illo Manuſcripto. Error commiſſus ex notis ΘΝ. & ΧΝ. 11. τύποι] MS. τυπικῶς. 28. εἰδωλόθυτον] MS. ἱερόθυτον. 29. τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς] Rectius forte omittentur, ut male repetita: neque enim habet ea hoc loco Manuſcriptus. Syrus quoque, Latinus, Arabs non legerunt. 30. Εἰ δέ] In MS. deeſt δέ· ut cohæreat cum ſuperioribus.

CAP. XI. v. 17. παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ] MS. παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν, quomodo & Latinum legiſſe apparet & Syrum. 24. κλώμενον] Quidam MS. θρυπτόμενον, non malé. 27. τοῦ Κυρίου ἀναξίως] Veteres libros multos hic poſt ἀναξίως habuiſſe τοῦ Κυρίου docent nos Ambroſius & Chryſoſtomus hoc loco ſecundum quaſdam editiones: Oecumenius quoque hic: Baſilius cap. ultimo libri primi, & Quæſtione tertia libri 2. Auguſtinus contra Donatiſtas l. 5. c. 8. & l. 9. contra Fulgentium. 31. εἰ γάρ] *MS.* εἰ δέ. Ib. ἐκρινόμεθα] ἐκρίνομεν habent Chryſoſtomus, Oecumenius.

CAP. XII. ἀνάθεμα Ἰησοῦν] *MS.* ἀνάθεμα Ἰησοῦς. ut ſic oratio μιμητική. 13. εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν] *MS.* ἓν σῶμά ἐσμεν. 24. τῷ ὑστεροῦντι] Manuſcript. τῷ ὑστερουμένῳ. 31. κρείττονα] Manuſcript. μείζονα.

CAP. XIII. v. 2. οὐδέν εἰμι] *MS.* οὐδὲν ὠφελοῦμαι. 10. οὐδὲν αὐτῶν] In Manuſcripto deeſt. 19. διὰ τοῦ νοός] *MS.* τῷ νοΐ. 26. ἑρμηνείαν ἔχει] In Manuſcripto hæc omnia paulo aliter ſcripta ſunt ψαλμὸν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει. 34. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ] MS. ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Ib. ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι] *MS.* ſimplicius ἀλλ' ὑποτασσέσθωσαν τοῖς ἀνδράσι. 38. ἀγνοεῖ] In Manuſcripto ὅτι Θεοῦ ἐστιν ἐντολή. 40. πάντα] Melius in MS. & aliis quibuſdam libris πάντα δέ.

CAP. XV. v. 25. τοὺς ἐχθρούς] *MS.* τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 36. ζωοποιεῖται] *MS.* ζωογονεῖται. 49. φορέσωμεν] Alii codices habent φορέσομεν, & ſic legerunt Syrus, Arabs, & ſic citat Origenes contra Celſum. 51. πάντες μὲν οὐ] Variant hic libri. Optime *MS.* οἱ πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα· οὐ πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα. *Neque omnes obdormiemus*: i. e. moriemur: *neque omnes mutabimur*. Veram hanc lectionem oſtendunt ſequentia. 52. ἐγερθήσονται] *MS.* ἀναστήσονται.

CAP. XVI. v. 1. λογίας] Niſi codicum conſenſus me retineret, libens hic legerem εὐλογίας. 2. ὅ, τι ἂν εὐοδῶται] In Manuſcripto clarius ὅ, τι ἂν εὐοδωθῇ. 7. ἐλπίζω δέ] Melius in Manuſcripto ἐλπίζω γάρ. 9. ἐνεργής] Melius in aliis codicibus ἐναργής. Ita apparet legiſſe hic Ambroſium.

AD CORINTHIOS II.

CAP. I. v. 5. εἴτε δὲ θλιβόμεθα] In Manuſcripto εἴτε παρακαλούμεθα, ut pendeat hoc à verbo præcedente περισσεύει. 6. καὶ σωτηρίας] Prætereundum non duxi in Manuſcripto verba præcedentia alio poſita ordine, hunc in modum, παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν καὶ ἡ ἐλπίς.

8. ὑπὲρ] MS. περί. 10. καὶ ῥύεται] Hoc neque Græci commentatores legerunt, neque Syrus. 12. ἁπλότητι] MS. ἁγιότητι. 13. ἀλλ' ἢ ἃ, &c.] MS. ἀλλ' ἀναγινώσκετε, καὶ ἐπιγινώσκετε. Veram lectionem eſſe arbitror quam ſecutus eſt Syrus ἀλλ' ἃ ἀναγινώσκετε καὶ ἐπιγινώσκετε. 17. τὸ ναὶ ναὶ, καὶ τὸ οὒ οὔ] Omnino legendum hic eſt, quomodo hic legit Syrus τὸ ναὶ, καὶ τὸ οὔ· i. e. ut propterea aliud faciam aliud dicam. 20. καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμὴν] In Manuſcripto διὸ καὶ δι' αὐτοῦ τὸ Ἀμήν. Et ſic legit & interpretatus eſt Syrus.

CAP. II. v. 10. καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι, &c] In Manuſcripto eſt quomodo & Latinus legit, καὶ γὰρ ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς. Simplicius legit Arabs, ὃ κεχάρισμαι κεχάρισμαι δι' ὑμᾶς. 16. θανάτου … ζωῆς] MS. ἐκ θανάτου … ἐκ ζωῆς.

CAP. IV. v. 4. αὐγάσαι αὐτοῖς] In Manuſcripto eſt διαυγάσαι & deeſt αὐτοῖς, non malè.

CAP. V. v. 10. τὰ διὰ τοῦ] Optima exemplaria habent τὰ ἴδια τοῦ, & ſic legit Latinus.

CAP. VI. v. 16. βελίαλ] Quidam libri habent βελίαρ.

CAP. VII. v. 12. πρὸς ὑμᾶς] Sic Græci: At Syrus, & fortè melius, caret illo πρὸς ὑμᾶς, quod & in aliis codicibus deeſt.

CAP. X. v. 13. μέτρου] Videtur ſcripſiſſe Paulus μέτρον, & ita legiſſe Syrus & Arabs. 16. εἰς τὰ] Videtur Syrus legiſſe εἰς τό.

CAP. XI. v. 1. μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ] Melius codices alii, μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης. 10. οὐ σφραγίσεται] Melius alii codices, οὐ φραγήσεται.

CAP. XII. v. 7. ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι] Hæc verba in Manuſcripto hic non reperiuntur; & ſatis eſſet ſupra eſſe poſita. 11. καυχώμενος] In Manuſcripto deeſt. Nam ἄφρων hic idem valet quod καυχώμενος. 19. λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα] Puto auferendam διαστολὴν poſt λαλοῦμεν & legendum λαλοῦμεν τὰ δὲ πάντα.

CAP. XIII. v. 1. ἔρχομαι] In Manuſcripto eſt planius ita ut ſuprà, ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Et ſic legit Syrus. 4 ἐν αὐτῷ] MS. σὺν αὐτῷ, non malè. 5. ἑαυτοὺς δοκιμάζετε] Deeſt hoc in Manuſcripto. 13. Ἀμήν] Deeſt in Manuſcripto: additum hoc ab Eccleſia Corinthiaca, quæ id reſpondere ſolebat, quoties Epiſtola hæc lecta eſt.

AD GALATAS.

CAP. I. v. 3. κυρίου ἡμῶν] In Manuſcripto deeſt ἡμῶν. 18. Πέτρον] MS. Κηφᾶν, & ſic in omni hac Epiſtola, & credo ſic ſcripſiſſe Paulum, ſed exſcriptorem repoſuiſſe inter Græcos notius.

CAP. II. v. 1. δεκατεσσάρων] Aſſentior codicibus ſi qui pro δεκατεσσάρων habent τεσσάρων. Cum enim numeri per notas ſcriberentur facile fieri potuit ut ante δ per errorem ι adderetur. 4. καταδουλώσωνται] MS. καταδουλώσουσι. 6 πρόσωπον, &c.] In Manuſcripto πρόσωπον ὁ θεὸς οὐ λαμβάνει, rectiùs. 9. καὶ Κηφᾶς] In Manuſcripto deeſt, quod rectius arbitror. ἵνα ἡμεῖς] MS. ἡμεῖς μέν. 11. Πέτρος] In Manuſcripto rurſum Κηφᾶς. 13. συνυπεκρίθησαν] Si codices vetuſti aſſentirentur, legendum hic putarem συνυπεκλίθησαν, & mox τῇ ὑποκλίσει; & certè ſic legit Syrus. 14. τί τὰ] MS. πῶς τὰ, eodem ſenſu. 16. εἰδότες … νόμου] In Manuſcripto additur ὅτι ἐξ ἔργων νόμου. 18. συνίστημι] Manuſcript. συνιστάνω, pari ſenſu.

CAP. III. v. 1. ἐν ὑμῖν] In Manuſcripto melius omittitur. 5. ἐξ ἔργων νόμου] MS. ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, nec aliter putem ſcripſiſſe Paulum. 10. ἐπικατάρατος] MS. ὅτι ἐπικατάρατος, ut et v. 13. 15. κατὰ ἄνθρωπον λέγω] In Manuſcripto hic additur ἀδελφοί, quod & Latinus & Syrus legerunt. 17. εἰς Χριστόν] MS. deeſt. 19. τί οὖν, &c.] Melius alii codices τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη. Lectio Irenæi ὁ νόμος τῶν πράξεων προσετέθη, minus huic loco convenit. Ib. ᾧ] Alii codices οὗ. 23. συγκεκλεισμένοι] MS. συγκλειόμενοι. 28. πάντες … Ἰησοῦ] Manuſcript. brevius ac ſimplicius habet, ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ.

CAP. IV. v. 6. ὑμῶν] MS. ἡμῶν non malè. 8. μὴ φύσει] MS. φύσει μή. 15. τίς οὖν ἦν ὁ] MS. ποῦ οὖν ὁ, quomodo & alii habent codices perveteres. 17. ἐκκλεῖσαι] Syrus legit ἐγκλείειν, quomodo & multi codices Græci habent. Ib. ὑμᾶς] Sic & MS. non ἡμᾶς. 25 τὸ γὰρ] MS. τὸ δέ. Ib. δουλεύει δὲ] MS. δουλεύει γάρ. 30. παιδίσκην] MS. παιδίσκην αὐτήν. 31. ἀδελφοί] MS. ἡμεῖς ἀδελφοί.

CAP. V. v. 1. Τῇ, &c.] Hæc ſic rectè cohærent, male in quibuſdam codicibus divulſa, ita ut pars horum cap. præcedenti adhæreat. 7. ἀνέκοψε] MS. ἐνέκοψε, non ut quidam volunt ἀνέκοψε. 11. σταυροῦ] MS. σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. 18. ὑπὸ νόμον] Male in quibuſdam codicibus, ἀπὸ νόμ. 24. Χριστοῦ] MS. Χριστοῦ Ἰησοῦ.

CAP. VI. v. 10. ὡς] Aut ἕως ſcriptum fuit, aut ὡς poſitum pro ἕως. 15. ἰσχύει] MS. ἐστιν. 16. στοιχήσουσι] MS. στοιχοῦσιν.

AD EPHESIOS.

CAP. I. v. 1. ἁγίοις] MS. ἁγίοις πᾶσι. 6. ἐν ᾗ] MS. pari ſenſu ἧς. 7. χάριτος] MS. χρηστότητος. 11. ἐκληρώθημεν] MS. ἐκλήθημεν, non malè. 14. ὅς ἐστιν] MS. ὅ ἐστιν, pari ſenſu. 18. διανοίας] MS. καρδίας. 20. καὶ ἐκάθισεν] MS. καὶ καθίσας αὐτόν. Ib. ἐν δεξιᾷ] MS. ἐκ δεξιῶν.

CAP. II. v. 7. τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον] MS. ὑπερβάλλον πλοῦτος, quaſi πλοῦτος eſſet neutrum declinationis tertiæ. Et ita perpetuo in illo libro poni ſolet cum adjectivis neutris. 17. καὶ τοῖς ἐγγύς] MS. καὶ εἰρήνην ὑμῖν τοῖς ἐγγύς.

CAP. III. v. 2. τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ] MS. τῆς χάριτος αὐτοῦ. 3. ἐγνώρισέ μοι] MS. ἐγνωρίσθη μοι, quomodo & Latinus legit & Syrus. 8. πάντων] In Manuſcriptis & in aliis libris additur τῶν ἁγίων. 14. τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ] In Manuſcripto deſunt, & ſine illis melius cohærent ſequentia, & ſuo quoque tempore à Græcis hæc abfuiſſe docet nos Hieronymus: ſenſus idem manet. 20. ἡμῖν] Manuſcript. ὑμῖν.

CAP. IV. v. 6. ὑμῖν] MS. deeſt. 14. πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης] MS. πρὸς τὰς μεθοδείας τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου. 16. ἑκάστου μέρους] MS. melius ἑκάστου μέλους. 32. ὁ Χριστὸς] Plerique & optimi codices habent ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ. Sic legit & Syrus & Chryſoſtomus & Theophylactus & Latinus.

CAP. V. v. 4. τὰ οὐκ ἀνήκοντα] MS. ἃ οὐκ ἀνῆκεν. 9. τοῦ πνεύματος] MS. τοῦ φωτὸς, quod cum præcedentibus melius cohæret. 14 ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός] Alii codices hic habuere ἐπιφαύσεις τοῦ Χριστοῦ, ſed minus rectè, ni fallor. 19 ᾄδοντες] MS. ἐν χάριτι ᾄδοντες, non male. 21. Χριστοῦ] Alii libri habent Θεοῦ. Sed MS. habet Χριστοῦ, nec aliter Syrus & Arabs. 27. παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ] MS. fortè rectiùs, αὐτὸς ἑαυτῷ παραστήσῃ. 30. ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ] In Manuſcripto abſunt, & poteſt fieri ut aliquis ad marginem adſcripſerit. 31. πρὸς τὴν γυναῖκα] MS. τῇ γυναικί.

CAP. VI. v. 12. τοῦ αἰῶνος] In Manuſcripto abeſt, quomodo legerunt & Syrus & Latinus. Ib. τὰ πνευματικὰ] Apparet Syrum legiſſe τὰ πνεύματα, recté. 21. πάντα] Syrus non legit πάντα· & rectius ſine eo cohæret oratio: notatum etiam in quibuſdam libris eam vocem non extare. 23. ἀγάπη] MS. ἔλεος.

AD PHILIPPENSES.

CAP. I. v. 1. σὺν ἐπισκόποις] Ita plerique codices & Syrus, non ut Chryſoſtomus & ſecuti eum Græci legunt συνεπισκόποις. 16. ἐπιφέρειν] MS. ἐγείρειν, quomodo & Latinum legiſſe apparet. ib. Οἱ μὲν ἐξ, &c.] In Manuſcripto præcedit οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, &c. ſequitur vero οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας. Simili codice uſus eſt Latinus. 18. πλὴν] MS. πλὴν ὅτι, non malé.

CAP. II. v. 2. τὸ ἓν] MS. τὸ αὐτό. 4. ἀλλὰ καὶ &c.] MS. ἀλλὰ καὶ τὸ ἑτέρων ἕκαστος τοῦτο φρονεῖτε. 13. ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν] MS. θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν δύναμις. 14. ὀργῆς] Codices plerique habent γογγυσμῶν· & ita legerunt & Syrus & Latinus. 24. ἐλεύσομαι] In Manuſcripto additur πρὸς ὑμᾶς. 26. ὑμᾶς] In Manuſcripto recte additur ἰδεῖν· & ita apparet hic legiſſe Syrum. 30 παραβουλευσάμενος] Omnino legendum eſt παραβολευσάμενος. Latinus interpres recepto vetuſtior poſuerat hic: *Parabolatus eſt animam ſuam.*

CAP. III. v. 11. τῶν νεκρῶν] MS. τὴν ἐκ νεκρῶν. 13. οὐ] MS. οὔπω· recte. 16 κανόνι] In Manuſcripto deeſt. 21. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτό] In Manuſcripto deeſt.

CAP. IV. v. 3. Καὶ ἐρωτῶ] MS. Ναὶ ἐρωτῶ. 7. τοῦ θεοῦ] MS. τοῦ Χριστοῦ. 13. Χριστῷ] In Manuſcripto deeſt. 18. παρ' Ἐπαφροδίτου] In Manuſcripto hic non ponitur. 23. μετὰ πάντων ὑμῶν] MS. μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν· quomodo legit & Latinus.

AD COLOSSENSES.

CAP. I. v. 2. Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ] In multis codicibus Græcis & Latinis abeſt hic, ut & in Syriaco. 4. τὴν εἰς] MS. ἣν ἔχετε εἰς· quomodo legit & Latinus. 6. καὶ αὐξανόμενον] In Manuſcripto abeſt. 10. ὑμᾶς] Abeſt in Manuſcripto, non male. Ib. εἰς τὴν ἐπίγνωσιν] MS. τῇ ἐπιγνώσει. 14. διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ] Videntur aſcripta hic ex Epheſ. 1. 7. Nam MS. non magis hoc habet quam Syrus, & Latinus, & Ambroſius. 23. διάκονος] In MS. amplius eſt κῆρυξ καὶ Ἀπόστολος. 27. ὅς ἐστι] MS. ὅ ἐστι. 28. ἄνθρωπον ἐν] MS. ἄνθρωπον τέλειον ἐν· & ſic legit Latinus.

CAP. 2. v. 7. ἐν αὐτῇ] In Manuſcripto deeſt. 11. τῶν ἁμαρτιῶν] In Manuſcripto deeſt, ut & in Latino. 17. τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ] MS. hæc verba trahit ad ſequentem periodum, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω. Meminit hujus diſtinctionis Photius, & Iſychius ad Leviticum 15 22. τῇ ἀποχρήσει] Oecumenius & Theophylactus legerunt τῇ ἀποκρίσει.

CAP. 3. v. 14. ἥτις ἐστὶ] MS. ὅ ἐστι. 15. τοῦ θεοῦ] MS. τοῦ Χριστοῦ. 16. τοῦ Χριστοῦ] MS. τοῦ θεοῦ. Ib. ἐν τῇ καρδίᾳ] MS. ἐν ταῖς καρδίαις. 20. ἐν Κυρίῳ] Melius alii codices Κυρίῳ. 21. ἐρεθίζετε] MS. παροργίζετε. 22. τὸν θεόν] MS. τὸν κύριον. 24. τῷ γὰρ κυρίῳ] MS. τῷ κυρίῳ Χριστῷ.

CAP. 4. v. 2. λάβητε] MS. ἐν κυρίῳ λάβησθε. 8. ἵνα γνῷ τὰ περὶ] Legendum ex Manuſcripto ἵνα γνῶτε quomodo eſt Eph. 6. 22. 12. στῆτε] Latinus legit ἦτε. Ib. πεπληρωμένοι] MS. πεπληροφορημένοι. 13. ζῆλον πολὺν] MS. πολὺν πόνον· Quomodo & Latinus legit. 16. Λαοδικείας] Hæc vera lectio, non ἐκ Λαοδικείας.

D THESSALONICENSES I.

CAP. I. v. 1. ἀπὸ θεοῦ, &c.] Illa ἀπὸ θεοῦ, & ſequentia abſunt in codicibus nonnullis: neque ea legit Syrus. 3. ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν] Hoc neque Syrus legit, neque Arabs. 5. εἰς ὑμᾶς] MS. πρὸς ὑμᾶς, eodem ſenſu. 6. καὶ τοῦ κυρίου] Syrus ἐν τῷ κυρίῳ. MS. καὶ θεοῦ.

CAP 2. v. 7. ἤπιοι] Latinus legit νήπιοι. At Græci codices & interpretes ἤπιοι. 11 καὶ μαρτυρούμενοι] abeſt in Manuſcripto. 12. καλοῦντος] MS. καλέσαντος. 19. καυχήσεως] MS. ἀγαλλιάσεως.

CAP. 3. v. 2. διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν] In quibuſdam codicibus διάκονον τοῦ θεοῦ, in quibuſdam συνεργὸν ἡμῶν deeſt. Ib. παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς] MS. παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς. 13. ἁγιωσύνῃ] MS δικαιοσύνῃ. Ib. ἁγίων] Libri optimi habent ἁγίων. Quod quidam habent ἀγγέλων eſt interpretamentum ex 2 Theſſ. 1. 1. Matth. 16 27. & 25. 31. Deut 33. 2.

CAP. 4. v. 1. θεῷ] In Manuſcripto additur, καθὼς καὶ περιπατεῖτε· quod & Latinus legit. 8. καὶ δόντα] Abeſt καὶ à Manuſcripto. 13. κεκοιμημένων] MS κοιμωμένων· non male.

CAP. V. v. 4. κλέπτης] Puto melius habere Manuſcriptum κλέπτας. 6. καὶ οἱ] Abeſt καὶ in Manuſcripto. 17. τοῦτο γὰρ, &c] MS. clarius, τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα θεοῦ εἰς ὑμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 27. ὁρκίζω] MS. ἐνορκίζω.

AD THESSALONICENSES II.

CAP. 1. v. 1. Σιλουανὸς] Puto eſſe verum quod notat Hieronymus hic Σίλας olim ſcriptum fuiſſe non Σιλουανός. 4. καυχᾶσθαι] MS. ἐγκαυχᾶσθαι. 5. ἔνδειγμα] Theophylactus clarius habet εἰς ἔνδειγμα· nec aliter legit Syrus. 12. ϗ ὑμεῖς] MS. ϗ ἡμεῖς.

CAP. 2. v. 4. ὥστε αὐτὸν] Aut ſcribendum hic αὑτὸν, quod liberum nobis, cùm veteres codices iſtas ſpirituum, quos vocant, notas non habuerint, aut αὐτὸν ſcribendum pro ἑαυτὸν· quæ mutatio frequens eſt etiam apud idoneos ſcriptores. 8. ἀναλώσει] MS. ἀνελεῖ. Et videtur ſumptum hoc ex Eſa. 11. 21. ubi in Græco ἀνελεῖ. 10. ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις] In Manuſcripto τοῖς ἀπολλυμένοις, ſine ἐν· nec aliter legit Latinus. 11. πέμψει] MS. πέμπει. 17. ϗ στηρίξαι, &c.] MS. ϗ στηρίξαι (n. τὰς καρδίας) ἐν παντὶ ἔργῳ ϗ λόγῳ ἀγαθῷ. Pari codice uſus fuit Latinus interpres.

CAP. 3. v. 3. ὁ κύριος ὃς] MS. ὁ θεὸς ὃς καί. Et ita legit Latinus. 6. παρέλαβον] MS. παρελάβοσαν Bœoticâ flexione. 16. τρόπῳ] Probo lectionem quam ſecutus eſt Latinus interpres, & Græci quidam, ſc. τόπῳ· ut 1 Cor. 1. 2.

AD TIMOTHEUM I.

CAP. 1. v. 1. ϗ σωτῆρος ἡμῶν] In Manuſcripto & codicibus plurimis eſt σωτῆρος ἡμῶν καὶ· rectè. Nam ſic & ad Titum. Mutarunt qui meminerunt σωτῆρος nomen pleriſque in locis tribui Chriſto. 4. ζητήσεις] MS. ἐκζητήσεις. ib. οἰκονομίαν] Quidam libri habent οἰκοδομὴν· ſed illud rectius. 16. πρῶτον] Quidam codices hic habent πρώτῳ, ſenſu eodem. 17. σοφῷ] In Manuſcripto deeſt: Et ſic quidem Latini legerunt.

CAP. 2. v. 6. τὸ μαρτύριον] MS. deeſt. 7. εἰς ὃ ἐτέθην] MS: ὃ ἐπιστεύθην.

CAP. 3. v. 1. Πιστὸς ὁ λόγος] Quidam codices hic habent ἀνθρώπινος λόγος· et ſic etiam in quibuſdam fuiſſe loco ſuperiore. 1. 15. notavit Hieronymus. Nimirum natus hic error ex ſcribendi compendiis non diſſimilibus πξ & αξ. 3. μὴ αἰσχροκερδῆ] Deeſt in Manuſcripto, ut & in Syriaco & Latino. 14. τάχιον] MS. ἐν τάχει· ſenſu eodem. 16. θεὸς] Suſpectam nobis hanc lectionem faciunt interpretes veteres, Latinus, Syrus, Arabs & Ambroſius, qui omnes legerunt ὃ· Addit Hincmarus opuſculo 55. illud θεὸς hic poſitum à Neſtorianis· Senſum bonum facit illud ὃ ἐφανερώθη.

CAP. 4. v. 1. πνεύμασι πλάνης] Latinus habet πνεύμασι πλάνης· Græci plerique πνεύμασι πλάνοις, quomodo & Latini non pauci legere. 3. ἀπέχεσθαι] Nihil opus mutare lectionem ut legamus ἀντέχεσθαι; quod contendit Iſidorus Peluſiota Epiſtolarum 4. 102. 6. ᾗ] MS. οἷς. 10. ϗ ὀνειδιζόμεθα] MS. ϗ ἀγωνιζόμεθα· non male. 12. ἐν πνεύματι] Hoc non habet Latinus, neque Syrus, neque Chryſoſtomus.

CAP. 6. v. 5. διαπαρατριβαὶ] In aliis libris eſt παραδιατριβαὶ· quod rectum. ib. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων] In Manuſcripto deeſt. Deeſt & in aliis multis & in Latino. Addiderunt ii qui ſenſum putarunt ſine his non plenum, cum contra ſe res habeat. 9. ἀνονήτους] Sic legit Latinus, non ἀνοήτους. 11. πραότητα] In Manuſcripto eſt πραϋπάθειαν. Et videtur ſic legiſſe Heſychius. Eſt enim apud eum πραϋπάθεια, πραότης. 13. ζωοποιοῦντος] MS. ζωογονοῦντος, pari ſenſu. 17. ἐν τῷ θεῷ] MS. ἐπὶ τῷ θεῷ. 19. τῆς αἰωνίου] MS. τῆς ὄντως ſenſu eodem. Et Latinus ſic legit; vertit enim *veram vitam*. 20. παρακαταθήκην] MS. & hic, & 2 Tim. 1. 12, & 14. παραθήκην. 21. μετὰ σοῦ] MS. μεθ' ὑμῶν.

AD TIMOTHEUM. II.

CAP. 1. v. 5. λαμβάνων] MS. λαβών. 6. τοῦ θεοῦ] MS. τοῦ χριστοῦ. 11. ἐθνῶν] In Manuſcripto deeſt.

CAP. 2. v. 7. δῴη] MS. δώσει. Quomodo & Syrus videtur legiſſe. 15. τῷ θεῷ] MS. τῷ χριστῷ. 16. κενοφωνίας] MS. hic ut & ſupra 1 Tim. 6. 20. κενοφωνίας habet, non καινοφωνίας. 22. εἰρήνην, &c.] MS. εἰρήνην μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον. 25. ἀληθείας] MS. addit ἐλθεῖν.

CAP. 3. v. 3. ἄστοργοι, ἄσπονδοι] De his vide ad Rom. 1. 31. Et forte inde huc infarcta ſunt: nam deſunt in Syriaco. 6 ἐπιθυμίαις, &c.] MS. diſtinctius habet, ἐπιθυμίαις ϗ ἡδοναῖς ποικίλαις. 8. Ἰαμβρῆς] Latini interpretis Græcum exemplar habuit Μαμβρῆς. Et ſic Magus iſte vocatur Numenio. Nec aliter in Thalmudico titulo De Oblationibus. 9 ἄνοια] MS. διάνοια. 14. τίνος] MS. τίνων, à me & Barnaba. 17. ἐξηρτυμένος] Melius alii codices, ἐξηρτισμένος. Syrus comma poſuit poſt ἀγαθὸν, & copulam ante ἐξηρτισμένος.

CAP. 4. v. 2. παρακάλεσον] Deeſt apud Syrum. 5. κακοπάθησον] Additur hic in Manuſcripto ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ Ἰησοῦ. 10. Κρήσκης] Codices nonnulli hic habent Κρίσκης, quomodo Cynicus ille Juſtini Martyris hoſtis Tatiano dicitur. Nomen hoc in Syriaco male legitur *Criſpus*, in Arabico *Criſicus*. 14. ἀποδῴη] MS. ἀποδώσει· quomodo legit Syrus, atque ita fortè reſponſor ad Orthodoxos 125. At Clemens Alexandrinus legit ἀποδῴη Strom. 7. 18. καὶ ῥύσεταί με] In Manuſcripto nova hic eſt periodus: ῥύσεταί με ſine καί. 20. Μιλήτῳ] Omnino legendum cenſeo Μελίτῃ· Nam & Arabs hic eam vocem habet, quâ Melitem appellat Act. 28. 1.

AD TITUM.

CAP. 1. v. 4. ἔλεος] Hoc à codicibus quibuſdam hic abfuiſſe ex Origene & aliis diſcimus, nec legit Syrus. 5. κατέλιπον] MS. ἀπέλιπον. ib. ἐπιδιορθώσῃ] MS. ἐπιδιορθώσῃς. 9. πιστοῦ λόγου] Ambroſius hic legit ἀνθρωπίνου λόγου· quem errorem ex ſcribendi compendio natum diximus 1 Tim. 3. 1. ib. ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ] MS. pro his verbis habet τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει. 10. ϗ ἀνυπότακτοι] Melius abeſt ϗ in MS. 12. ἀργαί] Favorinus citat ἀργοὶ, & exponit γαστριμάργους.

CAP. 2. v. 7. ἀδιαφθορίαν ··· ἀφθαρσίαν] MS. ἀφθορίαν· cujus interpretamentum illud ἀφθαρσίαν, quod à pluribus codicibus abeſt: neque id legere Chryſoſtomus, Oecumenius, Theophylactus. 15. λάλει] MS. δίδασκε.

CAP. 3. v. 5. τὸν αὐτοῦ ἔλεον] MS. τὸ αὐτοῦ ἔλεος. ib. διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας] MS. διὰ τοῦ λουτροῦ. 10. αἱρετικὸν] Syrus hic habet αἱρεσιώτην. Arabs נאהל i. *ignarum*.

AD HEBRÆOS.

CAP. 1. v. 1. ἐσχάτων] MS. ἐσχάτου. 3. αὐτοῦ] Manuſcripti, in quibus ſpiritus Grammaticales diſtinguuntur, habent αὑτοῦ, & ita legit Cyrillus 8. contra Julianum. ib. δι' ἑαυτοῦ] In Manuſcripto deeſt. 9. ἀνομίαν] MS. ἀδικίαν, pari ſenſu. 12. ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς] MS. ἑλίξεις αὐτοὺς ὡς ἱμάτιον. ib. ἑλίξεις] Videri poſſit hoc in Græcum textum irrepſiſſe pro ἀλλάξεις ex loco Eſaiæ 34. 4.

CAP. 2. v. 9. χάριτι] Quidam codices jam olim habuere χωρὶς, quod ſequuntur hic nonnulli codices Syriaci & Ambroſius 2. de fide ad Gratianum: unde apparet non debere hujus Scripturæ mutatæ culpam in Neſtorium aut Neſtorianos conjici.

CAP. 3. v. 9. ἔργα μου] Ponenda interpunctio poſt μου, ut in Hebræo & editione Sixti Græca. Et id exigunt quæ ſequuntur infra 17. & ipſa hiſtoriæ ſeries. 10. ἐκείνῃ] MS. ταύτῃ. 15. ἐν τῷ λέγεσθαι] Hoc quidam connectunt cum præcedentibus. Chryſoſtomus & qui eum ſequuntur Græci cum iis quæ ſequuntur, φοβηθῶμεν οὖν, ubi nos novam habemus Sectionem, non alia de cauſa quam quia ita viſum eſt exſcriptoribus, cum Græci aliis utantur Sectionibus. 17. τισὶ δὲ] MS. τίσιν δὲ καί. ib. ἁμαρτήσασιν] MS. ἀπειθήσασιν· forte ex Gloſſemate.

CAP. 4. v. 2. συγκεκραμένους] Ita habent MS. non pauci: ſed bona videtur lectio συγκεκραμένος. Poteſt tamen ferri & altera. 3. εἰσερχόμεθα] MS. εἰσερχώμεθα· non malé. 4. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ] Abeſt in MS. 7. εἴρηται] MS. clarius προείρηται.

CAP. 5. v. 3. ὑπὲρ] MS. περί. 5. γενηθῆναι] Manuſcriptus γενέσθαι.

CAP. 6. v. 3. ποιήσομεν] MS. ποιήσωμεν. 10. τοῦ κόπου] In MS. deeſt ut & in Latino.

CAP. 7. v. 11. ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο] MS. ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται. 13. προσέσχηκε] MS. προσέσχε· & eſt vox bene Græca, ſignificatque *operam dare*. Alii libri habent προσέστηκε. 14. ἱερωσύνης] MS. ἱερέων. 17. μαρτυρεῖ] MS. μαρτυρεῖται. 19. ἐγγίζομεν] MS. ἐγγίζωμεν. 26. ἡμῖν] *MS.* ἡμῖν καί. 27. ἀνενέγκας] *MS.* προσενέγκας, ut ſupra v. 1, 3, 7. & infra ſæpe.

CAP. 8. v. 1. ἐπὶ τοῖς] *MS.* ἐν τοῖς· 4. εἰ μὲν γάρ] *MS.* εἰ μὲν οὖν. ib. τῶν ἱερέων] Deeſt in Manuſcripto. 10. διαθήκη] *MS* διαθήκη μου. 12. καὶ τῶν, &c.] Syrus & Latinus unam tantum vocem legerunt hoc loco, & Græci quidam (quomodo in Hebræo) ita ut altera horum videri poſſit irrepſiſſe ex Gloſſemate.

CAP. 9. v. 1. σκηνή] In *MS.* abeſt illud σκηνή, ut & in Syro & Latino, & rectè. Eſt enim natum ex Gloſſemate, nec legerunt id Chryſoſtomus & ſecuti eum Græci. 2. ἁγία] Non ἁγία ſcribendum ſed ἅγια, ut ex ſequentibus apparet, & ſupra 8. 2. 9. καθ' ὃν] *MS.* καθ' ἣν· quomodo & Græcos quoſdam legiſſe apparet. 10. δικαιώμασι] *MS.* δικαιώματα· neque aliter legit Syrus. 14. αἰωνίου] Ita habent optimi codices, & ita legit Theophylactus, ut & Syrus. Græci alii & Latini ἁγίου. ib. ἡμῶν] Quidam libri habent ὑμῶν· ſed ἡμῶν eſt in Manuſcripto, & ſic Syrus legit, & ita verſum habent quidam codices Latini. 27. καθ' ὅσον] Alii dices habent καθ' ὃ· forte ſcriptum fuit καθὼς· Syrus איכנא: Latinus *quemadmodum*. 28. σωτηρίαν] *MS.* addit διὰ πίστεως· non malé.

CAP. 10. v. 2. ἐπεὶ ἂν] *MS* οὐκ ἂν· quomodo & Græci expoſitores legerunt, & monent id pronunciandum cum interrogationis nota. ib. κεκαθαρμένους] *MS.* habet κεκαθαρισμένους, non malé. 12. αὐτὸς] *MS.* οὗτος. ib. ἐν τῇ δεξιᾷ] *MS.* ἐκ δεξιῶν. 15. εἰρηκέναι] *MS.* προειρηκέναι· ſed nihil refert. 17. ἁμαρτιῶν, &c.] Poſt hoc ſubauditur εἴρηκε. Quidam codices etiam adſcriptum habent τότε εἴρηκε. 22. ἐρραντισμένοι] *MS.* ῥεραντισμένοι· ex Dialecto ut puto aliqua. 34. δεσμοῖς μου, &c.] Legendum, ut in Manuſcripto eſt, δεσμίοις· quomodo infra 13. 3. Et apparet hic ita legiſſe Syrum & Latinum. ib. ἑαυτοῖς] *MS.* ἑαυτοὺς, & deeſt ἐν οὐρανοῖς, ut & in Latino. 38. δίκαιος] *MS.* δίκαιός μου· & ita ſcriptum in multis codicibus Græcis Abacuci. ib. πίστεως] Syrus hic legit πίστεώς μου· quomodo eſt in Hebræo.

CAP. 11. v. 3. τὰ βλεπόμενα γεγονέναι] *MS.* τὸ βλεπόμενον ἐποίησε. 4. λαλεῖται] *MS.* λαλεῖ. 8. καλούμενος] *MS.* ὁ καλούμενος· ut ſit πρόληψις. 11. ἔτεκεν] Abeſt in Manuſcripto: Bene. Nec aliter legit Latinus. 13. ἰδόντες] Quod hic poſt ἰδόντες, quidam codices habent ϗ πεισθέντες, id abeſt in Manuſcripto. 34. ἐνεδυναμώθησαν] *MS.* ἐδυναμώθησαν. 37. ἐπειράσθησαν] Hæc vox in textum irrepſit ἐκ διττογραφίας· Quod nec Syrus legit, nec Chryſoſtomus, nec Theophylactus. 39 τὴν ἐπαγγελίαν] *MS.* τὰς ἐπαγγελίας· quomodo plerumque hic ſcriptor loquitur ubi de veteribus promiſſis agit.

CAP. 12. v. 1. ἀπερίστατον] Plurimi codices habent εὐπερίστατον· & ſic legerunt Syrus & Latinus. 15. ἐνοχλῇ] Apparet ex Deut. 29. 18. legendum hic ἐν χολῇ. 19. προστεθῆναι] *MS.* προσθεῖναι. 24. παρὰ τὸν] Legendum eſt παρὰ τὸ· quomodo legerunt Græci veteres & Syrus. 25. ἔφυγον] *MS.* ἐξέφυγον. 26. σείω] *MS* σείσω, bene. 28. αἰδοῦς ϗ εὐλαβείας] *MS.* εὐλαβείας ϗ δέους.

CAP. 13. v. 9. περιφέρεσθε] *MS* παραφέρεσθε, i. *ne inſanite*. Et ita videtur legiſſe Latinus cùm vertit *abduci*, ut & Syrus. ib. περιπατήσαντες] *MS.* περιπατοῦντες. 11. περὶ ἁμαρτίας] Abſunt in Manuſcripto. 17. ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν] *MS.* ponit poſt ἀποδώσοντες. 18. πεποίθαμεν] *MS.* πειθόμεθα, pari ſenſu. 21. ἔργῳ] *MS.* λόγῳ ϗ ἔργῳ. 23. ἀδελφὸν] In Manuſcripto erant literæ aliquæ detritæ,, videbaturque ſcriptum fuiſſe ἀδελφὸν ὑμῶν, quomodo fuit & in exemplaribus quibus uſi ſunt Syrus & Latinus.

IN EPISTOLAM JACOBI.

CAP. I. v. 12. ἀνὴρ] MS. ἄνθρωπος. ib. ὁ κύριος] Abeſt in Manuſcripto. Nec aliter legerunt & acceperunt Syrus & Latinus. 19. ὥστε] MS. ἴστε· & ſic legit Latinus. 21. περισσείαν] MS. περίσσευμα. 23. ὅτι] Deeſt in Manuſcripto, ut & apud Syrum. 27. θρησκεία] In Manuſcripto connectitur hoc non male cum præcedentibus, hoc modo, θρησκεία γὰρ· & ſic legit Syrus.

CAP. 2. v. 3. αὐτῷ] Abeſt in Manuſcripto: 3. ὧδε] Abeſt in Manuſcripto. 5. καὶ κληρονόμους] Illud καὶ rectius abeſt in Manuſcripto. 6. ὑμῶν] MS. ὑμᾶς. 11. τηρήσει] MS. πληρώσει. 13. κατακαυχᾶται] MS. non male. κατακαυχάσθω. Et hunc ſenſum ſequitur Syrus. 15. καὶ λειπόμενοι] Pro καὶ in Manuſcripto eſt ἤ. 18. ἐκ τῶν ἔργων] Cum & Manuſcripti plurimi, & ille optimus quo utimur, & Latinus & Syrus & Arabs legerint, χωρὶς τῶν ἔργων· omnino præſtat eam nos lectionem ſequi. 25. ἀγγέλους] Quidam codices habent hic (ſicut habetur 11. 31.) κατασκόπους. Et ſic vertunt Syrus & Arabs.

CAP. 3. v. 6. καὶ ἡ γλῶσσα, &c.] MS. καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, ἡ γλῶσσα καθίσταται, ad quam lectionem propius accedit Latinus interpres. Sed Syrus optime legiſſe videtur ἡ γλῶσσα πῦρ τῷ κόσμῳ τῆς ἀδικίας καθίσταται. ib. φλογιζομένη] Forte ſcribendum φλογισομένη· quomodo legiſſe videtur Syrus. 9. τὸν θεὸν] MS. τὸν κύριον. ib. γεγονότας] MS γεγεννημένους. 12. ἁλυκὸν, &c.] Recte hic MS. οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ, i. quomodo Latinum interpretem puto ſcripſiſſe, *Neque ſalſa dulcem poteſt facere aquam.* 14. εἰ δέ] MS. εἰ δὲ ἄρα. ib. κατακαυχᾶσθε] MS. καυχᾶσθε. 16. ἐκεῖ] MS. non male ἐκεῖ δέ.

CAP. 4. v. 2. φονεύετε] Sunt qui legunt φθονεῖτε· non male, niſi quis malit φονεῖτε. 6. διὸ uſque ad finem verſus] Cum abſint hæc ob optimis MSS. & à Latinis codicibus nonnullis, credibile eſt hunc locum, ut ab eo quod hic tractatur alienum, annotatum fuiſſe in margine ex 1 Pet. 5 6. deinde, ut fieri ſolet, irrepſiſſe in textum. Et his omiſſis ſenſus melius cohæret. 7. ἀντίστητε] MS. ἀντίστητε δέ. 11. καὶ κρίνων] MS. ἢ κρίνων. 12. νομοθέτης] MS. adjicit καὶ κριτὴς, & ſic legere Latinus, Syrus, Arabs. ib. τὸν ἕτερον] MS. τὸν πλησίον, ſenſu eodem, & ita legerunt Syrus & Latinus. 13. καὶ αὔριον] Alii codices ἢ αὔριον· quomodo legerunt Syrus, & Latinus. ib. πορευσόμεθα] Hoc, & quæ ſequuntur verba tum hic tum infra v. 15. in futuro legerunt Syrus, Latinus, Arabs, & ſic optimi habent codices Græci, non in potentiali. 14. τὸ τῆς] MS. τὰ τῆς. ib. ἐστὶν] Rectius ἐστὶν quam ut in aliis codicibus quibuſdam ἔσται. Et ſic legere Syrus, Latinus, Arabs. 15. καὶ ποιήσωμεν] Rectius Latinus & Syrus legere ποιήσομεν abſque καὶ præcedente. 16. καλὸν ποιεῖν] Syrus legit τὸ καλὸν ſine ποιεῖν· non male.

CAP. 5. v. 3. ὡς πῦρ] Arabs videtur legiſſe ὡς πῦρ ὅ. Mon male MS. repetit vocem ὁ ἰὸς poſt σάρκας ὑμῶν. 5. ἐν ἡμέρᾳ] MS. ἐν ἡμέραις. 10. λάβετε … μου] MS. ἔχετε quod ponit poſt μακροθυμίας, & deeſt μου. ib. ὀνόματι] Alii codices plenius habent ἐν ὀνόματι. 11. ὑπομένοντας] MS. melius ὑπομείναντας· quomodo legerunt & Syrus & Latinus. 12. εἰς ὑπόκρισιν] Syrus Latinus, Arabs legerunt ὑπὸ κρίσιν. 16. ἐξομολογεῖσθε, &c.] In MS. connectitur hoc cum ſuperioribus non male hoc modo ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας. 20. ψυχὴν] MS. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

IN EPISTOLAM I PETRI.

CAP. I. v. 12. οἷς, &c.] MS. οἷς ἀπεκαλύφθη αὐτὰ οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν. Sed præfero id quod Latinus hic ſequitur. 16. γένεσθε] MS. ἔσεσθε· quomodo apud LXX duobus Levit. locis. 20. ἐσχάτων] MS. ἐσχάτου. 22. διὰ πνεύματος] Deeſt hoc in Manuſcripto non minus quam in Latino & Syriaco. ib. ἐκ καθαρᾶς καρδίας] in Manuſcripto tantum eſt ἐκ καρδίας· quomodo Rom. 6. 17. & ita legit Latinus. 23. λόγου ζῶντος θεοῦ] MS. ζῶντος θεοῦ, ut apertum ſit ζῶντος cum voce θεοῦ, non cum voce λόγου hic conjungi. Sumpta enim verba ex Dan. 6. 26. 25. τὸ ῥῆμα τό] In Manuſcripto deeſt.

CAP. 2. v. 21. ἐπιποθήσατε] Adjicit hic MS. cum Syro & Latino εἰς σωτηρίαν recte. 5. οἰκοδομεῖσθε] MS. ἐποικοδομεῖσθε· nec aliter legit & Latinus. 7. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, καὶ] Recte puto in Syriaco abeſſe hæc omnia, & tranſlata huc ex Matth. 21. 42. neque enim huc pertinent. MS. ſecundum locutionem receptiorem λίθος habet pro λίθον. 18. σκολιοῖς] Syrus duo habet adjectiva; quare videtur legiſſe δυσκόλοις καὶ σκολιοῖς. Facile autem fieri potuit ut à librariis de duabus vicinis vocibus altera omitteretur. 19. χάρις] Addit MS. παρὰ τῷ θεῷ· quomodo legit & Syrus. 20. κολαζόμενοι] Videntur & Syrus & Arabs legiſſe κολαζόμενοι· quanquam poteſt & κολαφιζόμενοι ferri, ut ſit ſpecies pro genere. 21. ὑπὲρ] MS. περὶ· quod recte cohæret cum ſequentibus. 24. ἁμαρτίαις] MS. ἁμαρτίαις ὑμῶν.

CAP. 3. v. 7. χάριτος] MS. ποικίλης χάριτος. ib. ἐκκόπτεσθαι] Latinus recte legit ἐγκόπτεσθαι. 8. φιλόφρονες] MS. ταπεινόφρονες· & inde eſt quod Latini quidam codices hic habent *humiles.* 9. εἰδότες] Deeſt in Manuſcripto & in Syro. 10. ἀγαπᾷν, καὶ ἰδεῖν] Syrus rectius legit καὶ ἀγαπῶν ἰδεῖν· eſt enim ex Pſal. 34. 13. ib. αὐτοῦ … αὐτοῦ] Utroque loco abeſt in Manuſcripto. 13. μιμηταὶ] MS. ζηλωταὶ· non male. 14. Ἀλλ' εἰ καὶ] MS. εἰ δέ. 15. αἰτοῦντι] MS. ἀπαιτοῦντι· non male. ib. μετὰ] MS. non male ἀλλὰ μετὰ, & bene hæc conjunxit. 17. θέλει &c.] MS. θέλοι. Quidam Latini vertunt, *ſi velit Spiritus Dei,* quia voces per compendia ſcriptæ θμα. & πμα. vicinæ ſunt. 18. περὶ ἁμαρτιῶν] MS. plenius περὶ ἁμαρτίας ὑπὲρ ὑμῶν. 21. ᾧ] In Manuſcripto optimo & aliis hic eſt ὅ, ut nempe id referatur ad ὕδωρ, non ut idem ſignificetur ſed ſimile. 22. ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ] Hic in quibuſdam Græcis codicibus aliquanto plus fuiſſe docet Latina verſio.

CAP. 4. v. 1. ἐν σαρκί] MS. rectius σαρκί. 3. κατεργάσασθαι] Melius MS. κατειργάσθαι, quomodo videtur legiſſe & Syrus. 8. καλύψει] καλύπτει. 14. τὸ τῆς δόξης καὶ τό] MS. τὸ τῆς δόξης, καὶ δυνάμεως καὶ τό. Sed vera lectio eſt τὸ τῆς δόξης καὶ δυνάμεως, τό. ib. κατὰ μὲν uſque ad finem verſus] Abſunt à Manuſcripto non minus quam à Latino & Syro & Arabe. 16. τῷ μέρει] MS. locutione Latina τῷ ὀνόματι. Nec aliter legit Syrus.

CAP. 5. v. 2. ἑκουσίως] MS. ἑκουσίως κατὰ τὸν θεόν· Et ſic legit Latinus. 5. ὑποτασσόμενοι] In Manuſcripto deeſt, ut & in Latino & Syro. ib. ἐγκομβώσασθε] MS. ἐγκομβώσατε. 6. καιρῷ] MS. καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς. 10. καταρτίσαι, &c.] MS. καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει, & abeſt ὑμᾶς & θεμελιώσει· nec aliter legit Latinus. 11. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων] In Manuſcripto tantum eſt αὐτῷ τὸ κράτος, &c. 12. εἰς ἣν ἑστήκατε] MS. ἐν ᾗ στῆτε. 14. ἐν φιλήματι ἀγάπης] Syrus legit ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

IN EPIST. II PETRI.

CAP. I. v. 2. ἡμῶν] MS. deeſt. 3. διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς] MS. ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ. 5. καὶ αὐτὸ τοῦτο δέ] MS. καὶ αὐτοὶ δέ. 8. ὑπάρχοντα] MS. παρόντα. 10. βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν] MS. plenius, ut & alii multi, ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν ὑμῖν τὴν παράκλησιν. Latinus in ſuo Græco habuit διὰ τῶν καλῶν ἔργων· ſed κλῆσιν non παράκλησιν. 12. διὸ οὐκ ἀμελήσω] MS. διὸ μελλήσω· inuſitate: & tamen Latinus videtur ſic legiſſe. 17. τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. 20. ἐπιλύσεως] Omnino aſſentior iis qui ἐπηλύσεως legendum cenſent; quod cum ſequentibus melius cohæret.

CAP. 2. v. 2. ἡ ὁδὸς τῆς] MS. ἡ δόξα τῆς. 11. παρὰ κυρίῳ] Abeſt in Manuſcripto, & recte. 12. φυσικὰ γεγεννημένα] MS. γεγεννημένα φυσικά. At Latinus φύσει. quod rectum puto. 13. ἀπάταις αὐτῶν] Recte Latinus legit ἀγάπαις, quomodo & Judas loquitur. Sed auferendum αὐτῶν, quod Arabs non legit. 14. μοιχαλίδος] MS. μοιχαλίας· quod rectum puto. Et ita legit Latinus qui vertit *adulterii.* ib. ἀκαταπαύστους] Melius Latinus legit ἀκαταπαύστου. ib. πλεονεξίας] Ita MS. non πλεονεξίαις ut alii codices. 15. τοῦ Βοσόρ] Arabs legit hic Βεώρ, & præpoſuit vocem quæ *filium* ſignificat. Quod non improbem ſi exemplaria vetera faveant. Nam בעור pater Balaami. 16 παρανομίας] Latinus hic παρανοίας legit. 17. νεφέλαι] MS. diſtinctius ὁμίχλαι. 19. ὑπάρχοντες] MS. ὄντες. Nihil refert. 20. οἱ γάρ] Alii libri εἰ γάρ. Sed vera lectio eſt οἱ γὰρ, ut ſeries ſequentium indicat. 21. ἐπιστρέψαι ἐκ … αὐτοῖς] MS. εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι ἀπὸ … αὐτῷ.

CAP. 3. v. 2. ὑμῶν] Alii habent ἡμῶν. Ego utrumque inſertum puto. 3. ἐμπαῖκται] MS. ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται· & ſic Latinus legit vertens, *in deceptione illuſores.* Auguſtinus citat expreſſius ad Græcum *illuſione illudentes.* 7. τῷ αὐτοῦ] Latinus legit τῷ αὐτῷ. 9. εἰς ἡμᾶς] MS. δι' ἡμᾶς *noſtri cauſa.* 13. κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ] MS. καὶ τὰ ἐπαγγέλματα αὐτοῦ. Nec aliter hic legit Latinus. ib. κατοικεῖ] MS. ἐνοικεῖ. 14. ἀμώμητοι] MS. ἄμωμοι. 16. ἐν οἷς] MS. ἐν αἷς.

IN EPIST. I JOHANNIS.

CAP. 1. v. 3. ὑμῖν] MS. καὶ ὑμῖν, 4. ὑμῶν] Ita habent codices & plurimi & optimi, recte. 3. ἐπαγγελία] MS. ἀγγελία. Nec aliter legere aut Syrus aut Latinus.

CAP. 2. v. 4. ἔγνωκα] MS. ὅτι ἔγνωκα. 5. οὕτως] Supervacaneum eſt, & deeſt in Manuſcripto, Latino & Syro. 7. ἀδελφοί] MS. ἀγαπητοί. Nec aliter legerunt aut Syrus aut Latinus. Et ἀπ' ἀρχῆς hic deeſt in Manuſcripto, apud Syrum autem & Latinum deeſt hoc ipſum in membro ſequente. 8. ἐν ὑμῖν] Forte ἐν ἡμῖν, ut in Manuſcripto. ib. σκοτία] MS. σκιά. 12. τεκνία] MS. παιδία, melius. 10. γράφω] MS. ἔγραψα. 15. τοῦ πατρός] MS. τοῦ θεοῦ. 17. αὐτοῦ] MS. deeſt. 10. ὅτι] Abeſt in Manuſcripto, non male. 23. ἔχει] Addit hic *MS.* quod & alii Manuſcripti habent, & Latinus & Syrus, ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. 29. ὅτι] *MS.* ὅτι καί.

CAP. 3. v. 1. κληθῶμεν] Addit *MS.* quod & Latinus legit & Syrus, καὶ ἐσμέν. 3. ἐάν] *MS.* ὅταν. 5. ἡμῶν] Deeſt in Manuſcripto. 7. τεκνία] Manuſcripti παιδία, non male. 14. ὁ μὴ, &c.] *MS.* τὸν ἀδελφὸν ὁ μὴ ἀγαπῶν. 19 γινώσκομεν] *MS.* γνωσόμεθα. 20. ὅτι μείζων] Hoc ὅτι abeſt in Manuſcripto, & bene: neque legit Latinus. 21. ἡμῶν] Prius ἡμῶν abeſt in Manuſcripto.

CAP 4. v. 3. Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα] In *MS.* deeſt. Quod autem Socrates dicit Hiſt. Eccleſ. 7. 32. ab initio hic ſcriptum fuiſſe πᾶν πνεῦμα ὃ λύει τὸν Ἰησοῦν, ſed à Neſtorianis id ſublatum: id quanquam verum non arbitror, agnoſco tamen iſtam lectionem eſſe veterem; non ex Latino tantum interprete, ſed & ex Irenæo 3. 18. Sed arbitror non ita ſcriptum primitus à Johanne, ſed mutatum ut congrueret in Gnôſticorum illos, qui alium dicebant eſſe Jeſum, alium Chriſtum, alium Μονογενῆ. 6. ἐκ τούτου] *MS.* ἐν τούτῳ. 7. ἀγαπῶν] *MS.* ἀγαπῶν τὸν θεόν. 10. αὐτός] *MS.* ἐκεῖνος. 16. πεπιστεύκαμεν] *MS.* πιστεύομεν. 18. φοβούμενος] Arabs recte legit κολυόμενος. 19. ἡμεῖς] *MS.* ἡμεῖς οὖν· quomodo in ſuis codicibus habuerunt & Syrus & Latinus. 19. ὅτι αὐτός] *MS.* ὅτι θεὸς, & infra v. 21. ἀπὸ θεοῦ.

CAP. 5. v. 2. τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ … τὸν θεόν] Trajectionem horum verborum libenter facerem, ſi librum aliquem veterem haberem auctorem. 6. δι' αἵματος] *MS.* αἵματος καὶ πνεύματος. ib. τῷ αἵματι] *MS.* πνεύματι. ib. ἡ ἀλήθεια] Tam Syrus quàm Arabs legerunt ſine articulo, quod rectius. 7. Ὅτι uſque ad finem v. 8.] *MS.* non aliud hic habet, quam ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· non adjecto illo, καὶ οἱ τρεῖς ἕν εἰσι, quod & Syrus & Arabs legere. Ego hanc quam à MS. poſui lectionem, & quæ à multis aliis confirmatur libris veteribus veram puto. 9. ἣν] *MS.* ὅτι. 10. μαρτυρίαν] MS. μαρτυρίαν τοῦ θεοῦ. ib. τῷ θεῷ] Latinus legit τῷ υἱῷ· quod rectius. 13. τοῖς πιστεύουσιν, &c.] *MS.* melius ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ, nec aliter legere Syrus, Latinus, Arabs. 14. θέλημα] *MS.* ὄνομα. 16. ἁμαρτάνουσι μή] *MS.* μὴ ἁμαρτάνουσιν ἁμαρτίαν. 13. ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ] Sic legerunt & Syrus & Arabs. Et ſic habet *MS.* non ἡ γέννησις τοῦ θεοῦ. 20. ἥκει] Syrus & Arabs videntur legiſſe ἧκε, puto & Latinus. ib. τὸν ἀληθινόν] *MS.* & Latinus τὸν ἀληθινὸν θεόν. ib. Ἰησοῦ Χριστῷ] Non eſt in Manuſcripto nec in Latino.

AD JOHANNEM II.

Verſ. 1. ϗ οὐκ ἐγὼ] MS. οὐκ ἐγὼ δέ. 2. μένουσαν] MS. οἰκοῦσαν, ſenſu eodem. 3. ἔσται μεθ' ὑμῶν] Deeſt in MS. 4. παρά] MS. ἀπό. 8. ἀπολέσωμεν, &c.] MS. ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε· quæ melius cohærent cum eo quod præceſſit. Nec aliter legit Latinus. 12. ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν] MS. ἐλπίζω γὰρ γίνεσθαι. 13. τῆς ἐκλεκτῆς] Alii libri Εὐδεκτῆς, quod verum puto, ut ſit nomen proprium ſicut Ἐκλεκτή: alii, ἐκλεκτῆς ſine articulo.

AD JOHANNEM III.

Verſ. 1. ϗ εἰς τοὺς ξένους] Lege ut in MS. ϗ τοῦτο ξένους· & ſic legit Latinus. 7. αὐτοῦ ··· ἐθνῶν] MS. ἐθνικῶν ſine αὐτοῦ. 8. ἀπολαμβάνειν] MS. ὑπολαμβάνειν. 9. τῇ] MS. τι τῇ· at Latinus, ἂν τῇ. 12. οἴδατε] MS οἶδας. 13. οὐ θέλω] MS. οὐκ ἐβουλήθην· 15. οἱ φίλοι] MS. οἱ ἀδελφοί.

AD JUDAM.

Verſ. 1. ἡγιασμένοις] MS. ἠγαπημένοις· quomodo legit Latinus. 3. κοινῆς] MS. κοινῆς ἡμῶν· pro quo Latinus legit κοινῆς ὑμῶν. 4 μόνον θεὸν ϗ δεσπότην τὸν κύριον] MS. μόνον δεσπότην ϗ κύριον· datur Chriſto nomen δεσπότου etiam 2 Petri 2. 18. ubi de iiſdem hominibus agitur. 5. εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο] MS. εἰδότας ἅπαξ πάντα· quomodo & Latinus legit. 5. ὁ κύριος] Quod hic in Latino eſt *Jeſus* venit ex Græcorum librorum compendio in quibus ſcriptum fuit ις. pro κς. 7 ὑπέχουσαι] MS. ὑπερέχουσαι. 12. ἀγάπαις] Nonnulli codices ἀπάταις, errore manifeſto. 15. ἀσεβεῖς αὐτῶν] Abeſt αὐτῶν in MS. 18 ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται] MS. ἐπ' ἐσχάτου χρόνου ἐλεύσονται. 22. ἐλεεῖτε διακρινόμενοι] MS. ἐλέγχετε διακρινομένους· nec aliter legit Latinus. 23. πυρὸς ἁρπάζοντες] Sequitur in MS. οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ. 24. αὐτούς] MS ἡμᾶς· at Latinus legit ὑμᾶς, non male: quomodo & Rom. 16. 25. quem locum ob oculos videtur habuiſſe Judas. Ib. ἀμώμους] MS. ἀμέμπτους, ut 1 Theſſ. 3. 13. 25. ἡμῶν] MS. addit διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ Κυρίου. ib. ϗ νῦν, &c.] MS. πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος ϗ νῦν. Sic legit & Latinus.

IN APOCALYPSIN JOHANNIS.

CAP 1. v. 2. ϗ ἅτινά εἰσι, ϗ ἃ χρὴ γενέσθαι] MS. optimi hæc non habent, nec aliter legit Latinus: ex commate infra 19. huc irrepſere. 5 ἀγαπήσαντι] MS. ἀγαπῶντι, ut indicetur perpetua dilectio. ib. λούσαντι ··· ἀπό] MS. λύσαντι ··· ἐκ· meminit utriuſque lectionis Arethas. 6 ἡμᾶς, &c.] MS. ἡμῖν βασιλείαν τῷ θεῷ. 8. Α ϗ τὸ Ω] MS. Ἄλφα ϗ τὸ Ω· non male. 9. ϗ ὑπομονῇ] Græci non videntur legiſſe ϗ ὑπομονῇ. Poteſt tamen id ferri ſi βασιλείαν interpreteris jus ad regnum. 12. ἐλάλει] MS. λαλεῖ quaſi in re præſenti. 13. τῶν ἑπτὰ, &c.] MS τῶν λυχνιῶν ὁμοίωμα υἱοῦ ἀνθρώπου. 16. ϗ ἔχων] In MS. deeſt ἔχων. 20. ἃς εἶδες] In MS. deeſt, ut & in Latino.

CAP. 2. v. 2. ϗ ὅτι] In MS. deeſt ϗ, ita ut ὅτι ſit explicatio conſtantiæ. 3. ϗ, &c.] In MS. alius eſt ordo verborum, quem ſequitur codex Latinus, ϗ ὑπομονὴν ἔχεις ϗ ἐβάστασας. 6. ἃ] Abeſt in MS ſenſu ſalvo. 7. παραδείσου] MS. ἐν τῷ παραδείσῳ. 8. τῆς ἐν] MS. τῷ ἐν. ib. πρῶτος] MS. πρωτότοκος. 9. οἶδα, &c.] In MS. tantum eſt, οἶδά σου τὴν θλῖψιν. 10. ἕξετε] MS. ἔχητε, i. *ut habeatis anguſtias.* 13. οἶδα, &c.] MS. οἶδα σου κατοικεῖς· quomodo legit & Latinus. ib. ἐν αἷς ··· πιστός] MS. ὁ πιστός μου & delet ἐν αἷς. 14. τὸν Βαλὰκ βαλεῖν] MS. τῷ Βαλὰκ βασιλεῖ. 16. ὁμοίως μετανόησον] MS. ὁμοίως μετανόησον οὖν ut ὁμοίως pertineat ad præcedens comma; & ſit πλεονασμὸς in οὕτως & ὁμοίως. Et quia iſte πλεονασμὸς quoſdam offenderet, eo factum eſt, ut in quibuſdam hic codicibus ὁμοίως mutaretur in ὃ μισῶ. 17. φαγεῖν] In MS. deeſt; quomodo legit Latinus. 18. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ in MS. ut in Latino. 20. ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου τὴν Ἰεζαβέλ] Sic & MS. & ita legerunt veteres omnes. Scriptum autem hic per incuriam ἀφεῖς pro ἀφῇς. ib. ἣ λέγει], MS. ἡ λέγουσα 22. κλίνην] MS. φυλακήν· quod irrepſit per errorem ex v. 10. 24. τοῖς λοιποῖς] Ita MS. non ϗ τοῖς λοιποῖς.

CAP. 3. v. 2. ἔμελλες ἀποβαλεῖν] MS. ἔμελλον ἀποθανεῖν· quomodo legit Latinus. 3. ἐπὶ σέ] Deeſt in Manuſcripto. 7. κλείσει αὐτήν] Deeſt αὐτήν in Manuſcripto. ib. εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων, ϗ, &c.] Κλείων, ϗ οὐδεὶς ἀνοίγει. Latinus hæc & præcedentia legit ut in MS. 10. ὅτι ἐτήρησας] MS. ϗ ἐτήρησας, & ſic legit Latinus. 12. ἡ καταβαίνει] MS. ἡ καταβαίνουσα· quod ſatis redolet locutionem Johannis, qui rectis uti ſolet pro obliquis. 18. ἔγχρισον ἐπὶ τούς] MS. ἐγχρῖσαι τούς. 20. ϗ εἰσελεύσομαι] Abeſt ϗ in codicibus quibuſdam. Neque legit Latinus.

CAP. 4. v. 3. ϗ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος] MS. brevius ϗ ὁ καθήμενος· nec aliter Latinus. ib. ὁμοία] MS. & alii multi habent ὅμοιος Attice. 5. φωναὶ, ϗ βρονταί] In plurimis MS. eſt βρονταὶ ϗ φωναί. 7. ὡς ἄνθρωπος] MS. ὡς ἀνθρώπου· quomodo & Latinus. 8. ἅγιος, &c.] In plurimis MS. ter tantum legitur, ut apud Eſaiam. 11. ὁ ἅγιος] Abeſt in Manuſcripto, ut & in Latino.

CAP. 5. v. 10. βασιλεῖς] MS. βασιλείαν. Et ita hic legit Latinus. ib. βασιλεύουσιν] Alii MS. habent, ut & Latinus legit βασιλεύσομεν. 14. προσεκύνησαν] Quod hic in nonnullis codicibus additur, ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, deeſt in Manuſcripto.

CAP. 6. v. 8. ϗ ὑπὸ τῶν θηρίων] MS. ϗ τὸ τέταρτον τῶν θηρίων. 9. μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου] In MS. & aliis libris deeſt τοῦ ἀρνίου· quomodo legit Latinus. 11. ἐδόθησαν &c.] MS. ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκή. 12. σελήνη] MS. σελήνη ὅλη. 13. σειομένη] MS. σαλευομένη. 14. ἐκινήθησαν] MS. ἀπεκίνησαν.

CAP. 7. ἐπὶ τῆς γῆς] Deeſt in Manuſcripto. ib. πᾶν δένδρον] MS. δένδρου. 9 ϗ ἰδοὺ, &c.] MS. locutione magis Hebraica, ὄχλον πολύν, ϗ ἀριθμῆσαι.

CAP. 8. v. 3. λιβανωτόν] Puto legendum λιβανωτὴν, ita ut χρυσοῦν ſit Attice dictum quomodo v. 5. legendum puto. ib. ταῖς προσευχαῖς] Latinus legit τὰς προσευχὰς, & recte. 4. ταῖς προσευχαῖς τῶν] Puto Latinum hic legiſſe τῶν προσευχῶν τῶν, & recte. 5. αὐτόν] Lege αὐτήν. 7. μεμιγμένον] MS. μεμιγμένα, & ſic legit Latinus. ib. κατεκάη] Additur in MS. ϗ τὸ τρίτον τῶν δένδρων· per errorem ut puto. 12. σκοτισθῇ] MS. μὴ φανῇ.

CAP. 9. v. 2. καπνός] MS. καπνὸς καμίνου μεγάλης. 4. μόνους ··· αὐτῶν] Abſunt in MS. 5. βασανίσωσι] MS. βασανισθήσονται. 6. φεύξεται] MS. φεύγει. 10. ἐξουσίαν ἔχουσι] MS. ἡ ἐξουσία αὐτῶν· at Latinus legit, ut quidam codices habent, ϗ κέντρα ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· ϗ ἡ ἐξουσία αὐτῶν, &c. 11. ἄγγελον τῆς ἀβύσσου] MS. τὸν ἄρχοντα τῆς ἀβύσσου τὸν ἄγγελον.

CAP. 10. v. 4. ϗ μὴ ταῦτα γράψεις] Melius alii, μὴ ταῦτα γράψῃς. 6. τὴν γῆν &c.] Deſunt τὴν γῆν, & ſequentia in MS. 7. τελεσθῇ] MS. ϗ ἐτελέσθη. 9. δός μοι ··· βιβλαρίδιον] MS. δοῦναί μοι ··· βιβλιδάριον. ib. κοιλίαν] Forte cum MS. legendum καρδίαν.

CAP. 11. v. 5. οὕτως] Deeſt in MS. 7. τὸ θηρίον τό] MS. τὸ θηρίον τὸ τέταρτον· ſed puto ſcriptum fuiſſe τὸ τεράστιον.

CAP. 12. v. 3. δέκα] Quidam codices ἑπτὰ per errorem ex notis Numeralibus. 11. τὸν ποταμὸν ὃν] MS. τὸ ὕδωρ ὅ.

CAP. 13. v. 1. ὀνόματα] Multi libri ὄνομα· id vero eſt *Urbs æterna.* 4. τῷ δεδωκότι] MS. ὅτι ἔδωκε. τίς δύναται] MS. ϗ τίς δύναται· quomodo legit & Latinus. 5. βλασφημίαν] MS. βλάσφημα· non malè. ib. ποιῆσαι] Sic & MS. ſine voce πόλεμον quæ mox v. 7. ſequetur. 6. τὸ στόμα αὐτοῦ βλασφημίαν] MS. τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς βλασφημίας· non malè. Nec aliter hic legit Latinus. 7 ϗ νικῆσαι αὐτούς] Abſunt hæc in MS. & hujus commatis præcedentia. Et ſatis comprehenduntur in verbis ante poſitis. ib. φυλήν] MS. φυλὴν ϗ λαόν· quomodo legit & Latinus. 9. αἰχμαλωσίαν] MS. εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν, &c. quod non improbo. 13. πληγή, &c.] MS. ἡ πληγὴ αὐτοῦ.

CAP. 14. v. 6. εὐαγγελίζεσθαι τούς] MS. εὐαγγελίζεσθαι ἐπὶ τούς. 8. ἐκ τοῦ] MS. ἣ ἐκ τοῦ· quomodo & Latinus legit. 10. ἐν τῷ ποτηρίῳ] MS. ἐκ τοῦ ποτηρίου. 12. ὧδε ··· ὧδε οἱ] MS. ὧδε ἡ ··· οἱ· quomodo legit hic Latinus. 15. τὰ δέ] MS. τὰ γάρ· quomodo & legit Latinus. 18. ἐξῆλθεν] Deeſt in MS. ib. ϗ ἐκραύγασε] MS. ἐφώνησε ſine καί.

CAP. 15. v. 3. τῶν ἁγίων] MS. τῶν ἐθνῶν. 4. τίς οὐ μή, &c.] MS. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ ἐνώπιόν σου κύριε, ὅτι τὰ ἔθνη, omiſſis quæ in medio. 6. λίνον] Libri quidam λίθον, & ſic legit Latinus: per errorem ſcribarum, ut puto.

CAP. 16. v. 1. τὰς φιάλας] MS. τὰς ἑπτὰ φιάλας· quomodo legit & Latinus. 2. εἰς τούς] MS. ἐπὶ τούς· non male. 9. τὸ ὄνομα τοῦ] MS. ἐνώπιον τοῦ. 13. τρία] Abeſt in MS. 17. ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ] MS. ἐκ τοῦ ναοῦ ſine τοῦ οὐρανοῦ· & ſic Latinus. 18. οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο] MS. ἄνθρωπος ἐγένετο.

CAP. 17. v. 1. ἦλθεν] MS. ἐξῆλθεν. 4 πορφύραν] MS. πορφυροῦν, ſc. ἱμάτιον. ib. ϗ τὰ ἀκάθαρτα τῆς] Ita & MS. At alii codices habent ϗ ἀκαθάρτητος· quomodo videtur legiſſe Latinus; Arethas vero ϗ τῶν ἀκαθάρτων τῆς. 5. πορνῶν] Arethas habet πορνειῶν· & ita legit Latinus. 8. βλέποντες] MS. βλεπόντων· non male. 16. ϗ τὸ θηρίον] Arethas habet ἐπὶ τὸ θηρίον, & libri multi: nec aliter legit Latinus. 17. ϗ ποιῆσαι γνώμην μίαν] Abſunt à MS. ut & à Latino.

CAP. 18. v. 2. δαιμόνων] MS. δαιμονίων· quomodo LXXII שעירים Eſa. 13. 21. vertunt. 3. πέποκε] MS. πέπωκε· & ſic legit Latinus. 6. ὑμῖν] Abeſt à MS. non male. 12. ξύλον] MS. σκεῦος. 13. κινάμωμον] MS. addit ϗ ἄμωμον. 14. εὑρήσεις αὐτά] MS. αὐτὰ εὑρήσουσι. 17. τῶν πλοίων πλέων] MS. τόπον πλέων, ſupple τοῦτον. Unde corrigenda Lat. verſio *in locum*, non *in lacum.* Quidam codices poſt πλέων addunt ϗ ναῦται· ſed nihil eo opus. 18 καπνόν] MS. τὸν τόπον· & ſic legit Latinus. 19. κλαίοντες ϗ πενθοῦντες] Deeſt in MS. 21. μύλον] MS. μυλικόν· non male. 22 πάσης τέχνης] Deeſt in MS.

CAP. 19. v. 11. καλούμενος] Deeſt in MS. 20. μετ' αὐτοῦ ὁ] MS. οἱ μετ' αὐτοῦ, ὁ.

CAP. 20 v. 2 τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον] MS. ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος. 3. ἐπάνω αὐτοῦ] MS. ἐμμενῶς αὐτόν. 4. πεπελεκισμένων] MS. πεπολημένων· ſed puto ſcribam ſcribere voluiſſe πεπολεμένων. 8. ὧν ὁ ἀριθμός] MS. cum Hebraiſmo ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν.

CAP. 21. v. 1. ϗ ἡ, &c.] MS. ϗ τὴν θάλασσαν οὐκ εἶδον ἔτι. 2. Ἱερουσαλήμ] MS. Ἱερουσαλὴμ καινήν· quomodo legit & Latinus. 3. οὐρανοῦ] MS. θρόνου. 6 τῆς πηγῆς] Deeſt in *MS.* 8 φαρμακεῦσι] *MS.* φαρμακοῖς. ib. τοῖς ψευδέσι] *MS.* τοῖς ψεύσταις. 10. τὴν μεγάλην] Abeſt in *MS.* ut & in Latino. 23. ἐν αὐτῇ] MS. αὐτῇ.

CAP. 22. v. 2. ϗ ἐντεῦθεν] *MS.* ϗ ἐκεῖθεν· non male. 3. κατανάθεμα] *MS.* κατάθεμα. 5. ἐκεῖ] *MS.* ἔτι· quomodo legit Latinus. ib. λύχνου ϗ φωτός] *MS.* φωτὸς λύχνου, ϗ φῶς· eodem nomine diverſe conſtructo. 8. ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν] *MS.* πρὸ ποδῶν. 11. ϗ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω] Alii libri ϗ ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἔτι. Deſunt in *MS.* videntur tamen retinenda: & legit hanc particulam Cyprianus. ib. δικαιοσύνην ποιησάτω] Ita *MS.* 14. οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ] *MS.* οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν· & ſic legit Latinus. 18. ἑπτά] Multi codices Græci non habent, ut nec Latinus. Pro ἐπιθήσαι *MS.* habet ἐπιθήσει, & mox ἀφελεῖ· & ſic legit Latinus, & ita citantur verba apud Aretham. 20. ναὶ ἔρχου] Deeſt ναὶ in Manuſcripto, ut & in Latino. 21. Ἡ χάρις, &c.] In Manuſcripto nihil aliud eſt quam Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου τοῦ Ἰησοῦ μετὰ πάντων.

Ne vacarent ſequentes paginæ hæc ſubjicere placuit.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Πιστεύω εἰς Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ ϗ γῆς· ϗ εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, Κύριον ἡμῶν, συλληφθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, γεννηθέντα ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου· παθόντα ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, σταυρωθέντα, θανόντα, ϗ ταφέντα· κατελθόντα εἰς ᾅδου· τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν· ἀνελθόντα εἰς οὐρανοὺς, καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς παντοκράτορος. ὅθεν μέλλει ἔρχεσθαι κρῖναι ζῶντας ϗ νεκρούς. Πιστεύω εἰς πνεῦμα ἅγιον· πιστεύω τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν καθολικήν, ἁγίων κοινωνίαν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, σαρκὸς ἀνάστασιν, ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

Η ΕΝ ΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΝΙΚΑΙΑΝ ΣΥΝΟΔΩ ΕΚΤΕΘΕΙΣΑ ΠΙΣΤΙΣ.

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ ϗ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων ϗ ἀοράτων· ϗ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτὸς, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ· γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί· δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ϗ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, ϗ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, ϗ Μαρίας τῆς παρθένου, ϗ ἐνανθρωπήσαντα· σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ϗ παθόντα. ϗ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ

κτ

κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός· καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν· εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

Ὅστις βούλεται σωθῆναι, πρὸ πάντων χρὴ κρατεῖν τὴν καθολικὴν πίστιν· ἣν εἰ μή τις ἕκαστος σώαν καὶ ἀμώμητον τηρήσῃ, ἄνευ δισταγμοῦ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπολεῖται. Πίστις δὲ ἡ καθολικὴ αὕτη ἐστίν, ἵνα ἕνα Θεὸν ἐν τριάδι καὶ τριάδα ἐν μονάδι σεβώμεθα· μήτε συγχέοντες τὰς ὑποστάσεις, μήτε τὴν οὐσίαν μερίζοντες. ἄλλη γάρ ἐστιν ἡ ὑπόστασις τοῦ Πατρός, ἄλλη τοῦ Υἱοῦ, ἄλλη τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος μία ἐστὶν ἡ θεότης· ἴση ἡ δόξα, συναΐδιος ἡ μεγαλειότης· οἷος ὁ Πατὴρ τοιοῦτος ὁ Υἱός. τοιοῦτο καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. ἄκτιστος ὁ Πατήρ, ἄκτιστος ὁ Υἱός, ἄκτιστον καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· ἀκατάληπτος ὁ Πατήρ, ἀκατάληπτος ὁ Υἱός, ἀκατάληπτον καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· αἰώνιος ὁ Πατήρ, αἰώνιος ὁ Υἱός, αἰώνιον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Πλὴν οὐ τρεῖς αἰώνιοι, ἀλλ' εἷς αἰώνιος· ὥσπερ οὐδὲ τρεῖς ἀκατάληπτοι, οὐδὲ τρεῖς ἄκτιστοι, ἀλλ' εἷς ἄκτιστος, καὶ εἷς ἀκατάληπτος. Ὁμοίως, παντοδύναμος ὁ Πατήρ, παντοδύναμος καὶ ὁ Υἱός, παντοδύναμον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. πλὴν οὐ τρεῖς παντοδύναμοι, ἀλλ' εἷς παντοδύναμος. Οὕτω θεὸς ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ Υἱός, Θεὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· πλὴν οὐ τρεῖς θεοί, ἀλλ' εἷς Θεός. Ὁμοίως Κύριος ὁ Πατήρ, Κύριος ὁ Υἱός, Κύριος καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. πλὴν οὐ τρεῖς Κύριοι, ἀλλ' εἷς ἐστι Κύριος· ὅτι ὡς ἰδίαν μίαν ἕκαστον ὑπόστασιν Θεὸν καὶ Κύριον ὁμολογεῖν τῇ Χριστιανικῇ ἀληθείᾳ βιαζόμεθα, οὕτω τρεῖς θεοὺς ἢ τρεῖς Κυρίους λέγειν, τῇ καθολικῇ εὐσεβείᾳ κωλυόμεθα. Ὁ Πατὴρ ἀπ' οὐδενός ἐστι ποιητός, οὔτε μὴν κτιστός, οὐδὲ γεννητός. ὁ Υἱὸς ἀπὸ τοῦ Πατρὸς μόνου ἐστίν, οὐ ποιητός, οὐ κτιστός, ἀλλὰ γεννητός· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀπὸ τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, οὐ ποιητόν, οὐ κτιστόν, οὐδὲ γεννητόν, ἀλλ' ἐκπορευτόν. Εἷς οὖν Πατήρ, οὐ τρεῖς πατέρες. εἷς Υἱός, οὐ τρεῖς υἱοί· ἓν πνεῦμα ἅγιον οὐ τρία πνεύματα ἅγια. Κἂν ταύτῃ τριάδι οὐδὲν πρότερον ἢ ὕστερον, οὐδὲν μεῖζον ἢ ἔλαττον, ἀλλὰ σῶαι αἱ τρεῖς ὑποστάσεις· καὶ συναΐδιαι εἰσὶν ἑαυταῖς καὶ ἴσαι. ὥστε κατὰ πάντα (καθὼς εἴρηται) καὶ τὴν μονάδα ἐν τριάδι σέβεσθαι δεῖ, καὶ τὴν τριάδα ἐν μονάδι. ὁ γοῦν βουλόμενος σωθῆναι, οὕτω περὶ τριάδος φρονείτω.

Πλὴν ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς αἰώνιον σωτηρίαν, ὅπως καὶ τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτι ὀρθῶς πιστεύσῃ· ἔστι γὰρ πίστις ὀρθή, ἵνα πιστεύωμεν, καὶ ὁμολογῶμεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Θεὸς ἄνθρωπός ἐστι, Θεὸς ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς πρὸ αἰώνων γεννηθείς. καὶ ἄνθρωπος ἐκ τῆς οὐσίας τῆς μητρὸς ἐν τῷ αἰῶνι τεχθείς. Τέλειος Θεός, καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ ἀνθρωπίνης σαρκὸς ὑφιστάμενος, ἴσος τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα, ἐλάττων τοῦ πατρὸς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. ὃς εἰ καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπός ἐστιν, οὐ δύο ὅμως, ἀλλ' εἷς ἐστι Χριστός. εἷς δέ, οὐ τροπῇ τῆς θεότητος εἰς σάρκα, ἀλλὰ προσλήψει τῆς ἀνθρωπότητος εἰς θεόν. εἷς πάντως, οὐ συγχύσει τῆς οὐσίας, ἀλλ' ἑνότητι τῆς ὑποστάσεως. καὶ γὰρ ὡς ψυχὴ λογική, καὶ ἡ σάρξ, εἷς ἐστιν ἄνθρωπος· οὕτω καὶ ὁ θεάνθρωπος, εἷς ἐστι Χριστός. Ὃς ἔπαθε διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, κατῆλθεν εἰς ᾅδου, ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἐκ τῶν νεκρῶν. ἀνῆλθεν εἰς οὐρανούς, κάθηται ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς καὶ θεοῦ παντοκράτορος, ὅθεν ἥξει κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. οὗ τῇ παρουσίᾳ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀναστήσονται μετὰ τῶν σωμάτων αὐτῶν, καὶ ἀποδώσουσιν ἐξ ἰδίων ἔργων τὴν ἀπολογίαν, καὶ οἱ μὲν τὰ ἀγαθὰ πράξαντες πορεύσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον· οἱ δὲ τὰ φαῦλα, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Αὕτη ἐστὶν ἡ καθολικὴ πίστις, ἣν ἐὰν μή τις πιστῶς πιστεύσῃ, σωθῆναι οὐ δυνήσεται.

Η ΕΚΤΕΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΕΝ ΚΑΛΧΗΔΟΝΙ ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΙΣΤΙΣ.

Ἑπόμενοι τοίνυν τοῖς ἁγίοις πατράσιν, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦμεν υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ συμφώνως ἅπαντες ἐκδιδάσκομεν· τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν θεότητι, καὶ τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν ἀνθρωπότητι θεόν· ἀληθῶς. καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς, τὸν αὐτὸν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος· ὁμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα, καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. κατὰ πάντα ὅμοιον ἡμῖν, χωρὶς ἁμαρτίας, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ μακαρίας τῆς παρθένου καὶ θεοτόκου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν Χριστὸν υἱὸν Κύριον μονογενῆ ἐν δύο φύσεσιν, ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωριζόμενον, οὐδαμοῦ τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς ἀνῃρημένης διὰ τὴν ἕνωσιν, σωζομένης δὲ μᾶλλον τῆς ἰδιότητος ἑκατέρας φύσεως, καὶ εἰς ἓν πρόσωπον καὶ μίαν ὑπόστασιν συντρεχούσης, οὐχ ὡς εἰς δύο πρόσωπα μεριζόμενον, ἢ διαιρούμενον, ἀλλ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν μονογενῆ θεὸν λόγον καὶ Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καθάπερ ἄνωθεν οἱ προφῆται περὶ αὐτοῦ καὶ ἡμᾶς αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐξεπαίδευσε, καὶ τὸ τῶν πατέρων ἡμῖν παραδέδωκε σύμβολον.

ΕΚ ΣΟΦΡΟΝΙΟΥ, ΚΑΙ ΔΩΡΟΘΕΟΥ.

Ματθαῖος ὁ καὶ Λευΐ, ἀπόστολος ἀπὸ τελωνῶν, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πρῶτος διὰ τοὺς ἐκ περιτομῆς πιστεύσαντας εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ γράμμασι καὶ ῥήμασι Ἑβραϊκοῖς συνέταξε· μετέφρασε δὲ τοῦτο Ἰωάννης ἀπὸ τῆς Ἑβραΐδος γλώττης, εἰς Ἑλληνίδα, ὡς λέγουσι.

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής, καὶ πρῶτος Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ μέχρι Πενταπόλεως. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κάλων λαβὼν κατὰ τοῦ τραχήλου, καὶ συρεὶς ἀπὸ τῶν καλουμένων βουκόλου τόπων ἕως τῶν καλουμένων ἀγγέλων, ἐκεῖ ἐκάη πυρὶ ὑπὸ τῶν εἰδωλομανῶν, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τοῖς βουκόλου.

Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς Ἀντιοχεὺς μὲν τὸ γένος ἦν, ἰατρὸς δὲ τὴν τέχνην· συνεγράψατο δὲ τὸ μὲν εὐαγγέλιον κατ' ἐπίταξιν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου· τὰς δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων κατ' ἐπίταξιν Παύλου τοῦ ἀποστόλου· συναπεδήμησε γὰρ τοῖς ἀποστόλοις, καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, οὗ καὶ μνημονεύσας ὁ Παῦλος ἔγραψε ἐν ἐπιστολῇ, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς ἐν Κυρίῳ· Ἀπέθανε δὲ ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

Ἰωάννης ὁ ἀδελφός, ὁ καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ Κυρίου γενόμενος, ὃν καὶ ἠγάπα ὁ Κύριος, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ὑπὸ δὲ Τραϊανοῦ βασιλέως ἐξωρίσθη ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. ἐκεῖ δὲ ὢν καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἔγραψε, καὶ ἐξέδωκεν ἐν Ἐφέσῳ διὰ Γαΐου τοῦ ξενοδόχου, καὶ διακόνου, ᾧ καὶ Παῦλος ὁ ἀπόστολος μαρτυρεῖ, λέγων Ῥωμαίοις· Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Τραϊανοῦ ἐπάνεισιν ἀπὸ τῆς νήσου ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ παραμένει ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἔζησεν ἔτη ρκ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ Η ΤΕΤΡΑΣ ΟΣΑ ΓΡΑΦΕΙ θαύματα Χριστοῦ τοῦ θεανθρώπου λόγου.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Τὰ Ματθαίου πρώτιστα κείσθω τοῖς λόγοις
Πρώτιστα λέπραν ἐξιᾶται τῷ λόγῳ,
Καὶ παιδίον ῥώννυσιν Ἑκατοντάρχου,
Ὁ πυρετὸς δὲ πενθερᾶς φεύγει Πέτρου,
Βάλλει τε μακρὰν καὶ νόσων ποικιλίας.
Θάλασσαν ἱστᾷ καὶ καταιγίδα ζάλης,
Σὺν ἀγέλῃ χοίρων τε δαίμονας πνίγει,
Παραλυτικὸς τὴν κλίνην ἐπηρμένος,
Αἱμοῤῥοοῦσαν ἐξιᾶται κρασπέδῳ,
Καὶ πνοὴν δὲ ποιεῖ τὴν Ἰαείρου κόρην.
Τυφλοῖς δὲ δυσὶ τοῦ φάους βρύσιν χέει,
Φεύγει τε δαίμων, καὶ λαλεῖ κωφὸς μέγας.
Ῥήγνυσι δεσμὰ τῆς χειρὸς ἐν σαββάτῳ,
Σατὰν δέ, καὶ πήρωσιν αὖθ' ἑνὸς λύει
Ἐν πέντε δ' ἄρτοις πεντακισχιλίους τρέφει,
Καὶ δώδεκα πίμπλησι φορμοὺς ἐκ κόρου,
Κατὰ θαλάσσης ἀβρόχως διατρέχει.
Πνεῦμα διώκει θυγατρὸς Χαναναίας,
Ἄρτοις δ' ἐν ἑπτὰ τοὺς τετρακισχιλίους
Τρέφει δαψιλῶς, ἅπερ ἑπτὰ σπυρίδων,
Μορφὴν ἀμείβει προσβλῶν Θαβωρίων
Παῖδα διώκει τῶν σεληνῆς ὀργίων,
Ἐξ Ἱεριχὼ τὸ σκότος τυφλῶν λύει,
Χωλούς τε πηροὺς ὑγιεῖς πράσσει δύο,
Ξηρὰν συκῆν δείκνυσιν ἐξ ἀκαρπίας.
Σταυρῷ δ' ἐπαρθείς, φωσφόρον κρύπτει ζόφῳ,
Θεῖον καταπέτασμα ῥήγνυται δόμου,
Ἡ γῆ στροβεῖται, καὶ διχάζονται πέτραι,
Νεκροὶ δὲ πολλοὶ κατέλειψαν τοὺς τάφους.
Αὐτὸς δ' ἀναστὰς ἐν τρισὶ τῶν ἡμέραις.
Ὤφθη μαθηταῖς ἀλλ' ἐνεργῶν μυρία.

ΜΑΡΚΟΣ.

Ὁ δ' αὖ γε Μάρκος προστίθησι καὶ τάδε,
Τὸν δαίμονα πόῤῥωθεν ἐκβάλλει λόγῳ,
Παραλυτικὸν συνάγει στέγῃ μέσῃ
Πνεῦμα διώκει τῆς κόρης Φοινικίσσης,
Μογιλάλου τε τὴν πέδην γλώσσης λύει.
Ἔπειτα τυφλὸς πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπει,
Καὶ Βαρτιμαῖος εἶδεν ἡλίου σέλας.

ΛΟΥΚΑΣ.

Λουκᾶς δὲ πολλὰ συνετῶς διαγράφει,
Καὶ ταῦτα λαλῶν προσφέρει σοὶ καὶ τάδε,
Τὴν ἄγραν ἁβρὰν τὴν κληὴν τῶν ἰχθύων,
Ἐν Ναῒν ἐπεὶ τὸν μόνον χήρας γόνον
Τὴν χρίσασαν μύροις δὲ τῷ λόγῳ χρίει:
Τὴν δ' αὖ γε συγκύπτουσαν ὤρθωσε ξένως,
Ὑδρωπικοῦ τε συστολὴν γαστὴρ φέρει,
Καὶ τοὺς δέκα λεπρῶσιν ἐν λόγῳ ξέει,
Καὶ τὰ ἄλλα πάντα προσφυῶς διαγράφει.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Βροντῆς δ' ὁ παῖς, μάλιστα χαίρει τοῖς
λόγοις,
Χριστοῦ πρὸ παντὸς οὐ τόσον τεραστίοις
Ὕδωρ πρὸς οἶνον ἐν Κανᾷ γάμῳ στρέφει,
Μακράν τε παράλυσιν ἐν στοᾷ λύει,
Καὶ Σιλωὰμ δείκνυσι τυφλὸν ἐμβλέπειν,
Σωοῖ λόγῳ Λάζαρον ἐξ ᾅδου φίλον,
Τὸ δ' αὖ γε μακρὸν τῆς γραφῆς Ἰωάννου,
Περὶ θεοῦ λόγοι καὶ πνεύματος θ' ἅμα,
Καὶ διαθήκης ὑστέρας μυστηρίων,
Ἀποκρύφων ἄλλων τε μυστικωτέρων.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ ΔΕ ΕΝΤΑΥΘΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΑΘΡΕΙ Εὐαγγελιστῶν τοῖς Θεοῦ λόγοις φίλος.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Ταύτας Ματθαῖος εὐστόχως διεγράφει,
Πρώτη μὲν οἴκου πρὸς πέτραν ἱδρυσμένου,
Σπόρου πεσόντος ὡς ἔτυχεν εἰς χθόνα,
Ἄλλος σπόρος δὲ συμμιγεὶς ζιζανίοις,
Δένδρον μέγα νάπυος ἐκ βραχυτάτου.
Ζύμην ἀλεύρου τοῖς σάτοις κεκρυμμένην,
Ὠνητὸν ἀγρὸν τοῦ χρυσοῦ πολλοῦ χάριν,
Πολύτιμόν τε μαργαρίτην ἐμπόρου.
Πανάγρον αὖθις ἐκ σαγήνης ἰχθύων,
Καὶ τὸ πλανηθὲν ἐξ ἑκατὸν ἀγέλης,
Πολλὴν ὀφειλὴν τῶν ταλάντων μυρίων,
Ἄνισον ἴσην ἐργατῶν μισθαρνίαν.
Τοὺς ἐναλλὰξ πρὸς λόγους πεπραχότας,
Εἰς ἄμπελον δὴ πατρικὸς ὠθουμένους,
Κακοὺς γεωργοὺς καὶ φονεῖς τοῦ δεσπότου.
Φίλοι [illegible] καὶ γάμου πανδαισία,
Μωρῶν, φρονίμων παρθένων αἱ λαμπάδες,
Δούλοις νέμων τάλαντα τέχνῃ δεσπότης,
Τὰ δεξιὰς πρόβατα σὺν εὐωνύμοις.

ΜΑΡΚΟΣ.

Μάρκος δὲ τούτων τέσσαρας μόνας λέγει
Διπλῶν σπόρων ἄνισον εἰσφορᾶς δόσιν,
Καὶ τῶν λεγόντων ἐκκοπεῖν ζιζανίων,
Τοῦ νάπυός τε καὶ υἱὸν τοῦ δεσπότου,
Ὃς ἀμπελῶνος εἶχε τὸν κλῆρον μόνος.

ΛΟΥΚΑΣ.

Παραβολὰς πλείας δὲ Λουκᾶς συγγράφει,
Μεθ' ὧν ἀρίθμει δὲ νυνὶ γεγραμμένας,
Πρῶτος οἶκος ἀσφαλὴς ὑπὲρ πέτρας.
Εὖ πολλὰ παθὼν καὶ φίλων ἔνθεν πλέον,
Λῃσταῖς πεσὼν ἄνθρωπος ἐξ ὁδοιπόρων,
Αἰτῶν ἀκαίρως λαμβάνων ἐκ τῆς βίας,
Ὄντα πονηρὰ τὸν λίθον καὶ σκορπίον,
Οὐ μὴ διδοῦσιν ἀντ' ἄ του καὶ ἰχθύος.
Ἑπτὰ πονηρῶν πνευμάτων συνοικία,
Μένοντι δοῦλος ἐκ γάμου τὸν δεσπότην,
Μετὰ δὲ κόπρον καὶ συκῆν τεμεῖν δέον.
Σάρωσις οἴκου, καὶ χαρὰ δραχμῆς ξένη,
Πατὴρ ἀσώτου συμπαθὴς ὑπὲρ φύσιν,
Οἰκονόμος τε τῆς καλῆς ἀδικίας
Κλέπτων προμηθῶς ἐκ χρεῶν ἄλλην χάριν·
Ἕλκη Λαζάρου, καὶ κάμινος πλουσίου,
Κριτὴς ἀδικῶν, καὶ ξένη χήρας βία.
Οἰκτρὸς τελώνης καὶ φαρισαίου τῦφος.
Καὶ μνῶν μερισμός. ἰσάριθμοι τοῖς δέκα.
Τούτοις ὁ Λουκᾶς, ὁ δ' Ἰωάννης μόνος
Οὐκοῦν λόγον παρέσχε τούτων οὐδ' ὅλως,
Ἄλλων δὲ πολλῶν μυστικωτέρων λόγων.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Καὶ πράξεων δὴ τὰ τεράστια σκόπει.
Ἀνέρχεται μὲν εἰς πόλους ὁ δεσπότης,
Ὁ δ' αὖ γε παράκλητος ἔρχεται κάτω.
Καὶ Πέτρος ἀνίστησι χωλὸν ἐν πύλαις,
Ἀνανίας καὶ Σάπφειρα νεκροῦνται ξένως,
Βαπτίζεται δὲ πρὸς Φιλίππου Κανδάκης,

Φάος μέγα σβέννυσι τὰς Παύλου κόρας,
Τὸν Αἰνέαν ῥώννυσι Πέτρος ἐκ κλίνης,
Καὶ τῇ Ταβιθᾷ τὴν ψυχὴν πάλιν νέμει,
Σκιῶδες μέγα πάνζωον ἄνωθεν βλέπει·
Σφάττει τὸν Ἰάκωβον Ἡρώδης ξίφει.
Τυφλὸν δὲ ποιεῖ τὸν Ἐλύμαν ὁ Παῦλος.
Χωλάς τε βάσεις συμπεδοῖ πρὸς τῇ σφυρᾷ,
Βάλλει δὲ καὶ Πύθωνος πνεῦμα μακρόθεν,
Σεισμὸς ποδῶν, ῥήγνυσι δεσμὰ σὺν Σίλᾳ,
Χρωτὸς τὰ σουδάρια τὰς νόσους λύει,
Ζωοῖ δὲ τὸν Εὔτυχον ἀπὸ θυρίδος.
Πρὸς Ἀγρίππαν, Φήλικα καὶ τὴν Βερνίκην,
Διάλογοι κράτιστοι, καὶ πλοῦς εἰς Ῥώμην,
Ναυάγιον, προσόρσεις ἐνθάδε ξένη
Καὶ τὴν ἔχιδναν εἰς Μελίτην κλιννύει,
Καὶ γαστέρα σφίγγει δὲ πατρὸς Πουπλίου,
Πρὸς τὴν Ῥώμην ἔπειτα διδάσκει τρέχων.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ.

Ἐπιστολῶν μάνθανε τὰς κλήσεις Παύλου.
Πρὸς Ῥωμαίους πρώτιστα τὴν πρώτην γράφει,
Τὴν δευτέραν, τρίτην τε πρὸς Κορινθίους,
Ἣδ᾽ αὖ τετάρτη πρὸς Γαλάτας ἐγράφη,
Πέμπτη δὲ σαφῶς ἐστι πρὸς Ἐφεσίους.
Ἕκτην ἔχεις δὲ τὴν πρὸς Φιλιππησίους,
Μετὰ δὲ ταύτην ἐστὶν ἡ πρὸς Ῥοδίους,
Οὓς Κολοσσαεῖς ἐκ Κολοσσοῦ προσγράφει,
Διττὰς μετ᾽ αὐτὰς τοῖς Θεσσαλονικεῦσι.
Πρὸς Τιμόθεον τὰς δύο στέλλει πάλιν,
Πρὸς Τίτον στέλλει δὲ τὴν δωδεκάτην,
Ἔχεις πρὸς Φιλήμονα τὴν ἄλλην πάλιν,
Ἐν ὑστέροις δὲ τὴν πρὸς Ἑβραίους γράφει,
Οὖσαν δεκάτην καὶ τετάρτην ἐν λόγῳ.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΑΣ ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΙΣΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΑΛΛ᾽ ΟΥ ΤΑΣ ΑΥΤΑΣ

λέξεις, μόνον δὲ τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἐχούσας.

GENES.

1. 1. Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας. Heb. 11. 3.
1. 1. Οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι. 2 Pet. 3. 5.
1. 27. Ἀδὰμ πρῶτος ἐπλάσθη. 1 Tim. 2. 13.
2. 22. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός. 1 Cor. 11. 8.
3. 4. Ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ. 2 Cor. 11. 3.
3. 6. Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη. 1 Tim. 2. 14.
4. 4. Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ. Heb. 11. 4.
4. 8. Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου. Mat. 23. 35.
4. 8. Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν. 1 Joan. 3. 12.
4. 8. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν. Judæ 12.
5. 24. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη. Heb. 11. 5.
6. 12. Ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία. 1 Pet. 3. 20.
6. 13. Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε. Heb. 11. 7.
6. 22. Ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα. 2 Pet. 2. 5.
7. 4. Ὥσπερ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Mat. 24. 37.
9. 6. Πάντες οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. Mat. 26. 52. Apoc. 13. 10.
12. 4. Πίστει καλούμενος Ἀβραάμ. Heb. 11. 8.
14. 18. Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ. Heb. 7. 1.
16. 15. Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης. Gal. 4. 22.
17. 11. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς. Act. 7. 8 Rom. 4. 8.
18. 10. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα. Heb. 11. 11.
18. 12. Ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ. 1 Pet. 3. 6.
19 25. Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας. 2 Pet. 2. 6.
19. 25. Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα. Judæ 7.
19. 26. Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Luc. 17. 32.
19. 26. Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ. ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον. Luc. 17. 27.
21. 1. Ἀβραὰμ υἱὸν ἔσχεν ἐκ τῆς ἐλευθέρας. Gal. 4. 23.
21. 1. Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραάμ. Heb. 11. 17.
22. 9. Ἀβραὰμ ἀνενέγκας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Jac. 2. 21.
22. 16. Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. Luc. 1. 55.
25. 22. Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαάκ. Rom. 9. 10.
25. 31. Μήτις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια. Heb. 12. 16.
27. 28. Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν. Heb. 11. 20.
48. 15. Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων. Heb. 11. 21.
49. 10. Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ Joan. 1. 46.
50. 24. Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν. Heb. 11. 22.

EXOD.

2. 2. Πίστει Μωσῆς γεννηθείς. Heb. 11. 23.
2. 11. Πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος. Heb. 11. 24.
2. 11. Μωσῆς ἰδών τινα ἀδικούμενον. Act. 7. 24.
3. 2. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα. Act. 7. 30.
12. 11. Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα. Heb. 11. 28.
14. 22. Εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο. 1 Cor. 10. 2.
14. 22. Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Heb. 11. 29.
16. 15. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα. Joan. 6. 49.
16. 15: Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Joan. 6. 31.
16. 15. Πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικόν. 1 Cor. 10. 3.
17. 6. Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. 1 Cor. 10. 4.
19. 6. Ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν. 1 Pet. 2. 9.
19. 12. Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους. Heb. 12. 20.
19. 16. Οὐ γὰρ προσεληλύθατε. Heb. 12. 18.
24. 8. Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς. Heb. 9. 19.
32. 6. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε. 1 Cor. 10. 7.
26. 1. Σκηνὴ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη. Heb. 9. 2.

LEVIT.

12. 3. Ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. Joan. 7. 22.
2. 3. Ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτώ. Luc. 2. 21.
12. 4. Ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ. Luc. 2. 22.
12. 6. Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ. Luc. 2. 24.
14. 4. Προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς. Mat. 8. 4. Marc. 1. 44.
16. 14. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων. Heb. 9. 13.
16. 17. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω. Luc. 1. 10.
19. 15. Μὴ ἐν προσωποληψίαις. Jac. 2. 1.
19. 17. Ἐὰν ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου. Mat. 18. 15. Luc. 17. 3.
20. 15. Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι. Joan. 8, 5

NUMER.

8. 16. Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν. Luc. 2. 23.
9. 18. Πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην. 1. Cor. 10. 1.
11. 7. Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Joan. 6. 31.
21. 7. Ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Heb. 3. 2.
14. 37. Ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Heb. 3. 17.
14. 36. Μηδὲ γογγύζετε, καθώς καί τινες αὐτῶν. 1 Cor. 10. 10.
16. 1. Τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Judæ 11.
19. 3. Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα. Heb. 13. 11.
20 10. Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. 1 Cor. 10. 4.
21. 5. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν. 1 Cor. 10. 9.
21. 9. Καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Joan. 3. 14.
22. 23. Ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον. 2 Pet. 2. 16.
22. 39. Τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν. 2 Pet. 2. 15. Judæ 11.
24. 14. Διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τὸν Βαλάκ. Apoc. 2. 14.
25. 6. Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν. 1 Cor. 10. 8.
26. 64. Κατεστρώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 1 Cor. 10. 5.
28. 8. Σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν. Mat. 12. 5.

DEUTER.

1. 16, 17. Μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε. Jac. 2. 1. 9.
10. 17. Οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Rom 2. 11. Act. 10. 34. Col. 3. 25. Eph. 6. 9.
17. 6. Ἀθετήσας τις νόμον. Heb. 10. 28.
18. 1. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; 1 Cor. 9. 13.
24. 1. Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα. Mat. 5. 31. 19. 7. Marc. 10. 4.

JOSUE.

2. 1. Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη. Jac. 2. 25.
6. 20. Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσε. Heb. 11. 30.
6. 20. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη. Heb. 11. 31.

SAMUEL. I.

21. 6. Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβίδ, ὅτε ἐπείνασεν. Mat. 12. 3. Mar. 2. 25. Lu. 6. 4

REGUM I.

2. 10. Ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ, Act. 2. 29. 13. 36
10. 1. Βασίλισσα νότου. Mat. 12. 42. Luc. 11. 31.
17. 1. Ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία. Luc. 4. 25.
17. 1. Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν. Jac. 5. 17.

REGUM II.

4. 29. Μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. Luc. 10. 4.
5. 13. Πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν. Luc. 4. 27.

PARAL. I.

23. 13. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλ᾽ ὁ καλούμενος. Heb. 5. 4.

JOB.

1. 21. Οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον. 1 Tim. 6. 7.
5. 17. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν. Jac. 1. 12.
34. 19. Οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός. Act. 10. 34.

PSALM.

41. 10. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει. Mat. 26. 24. Marc. 14. 21. Luc. 22. 22
13. 25. Δαβὶδ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. Act. 7. 46.

PROVERB.

11. 31. Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται. 1 Pet. 4. 18.
17. 27. Ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι. Jac. 1. 19
20. 9. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν. 1 Joan. 1. 8.
24. 23. Μὴ ἐν προσωποληψίαις. Jac. 2. 1.
25. 6. Μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτολισίαν. Luc. 14. 8.

ESAI.

8. 14. Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν. Luc. 2. 34.
13. 10. Εὐθέως μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. Mat. 24. 29. Marc. 13. 24.
41. 8. Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Luc. 1. 54.
54. 1. Μακάριαι αἱ στεῖραι. Luc. 23. 29.
58. 7. Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Mat. 25. 35.
63. 2. Περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι. Apoc. 19. 13.

JEREM.

2. 21. Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης. Matt. 21. 33. Marc. 12. 1. Luc. 20. 9.
18. 6. Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι; Rom. 9. 20.

EZECH.

39. 2. Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Apoc. 20. 7.
12. 21. Ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; 2 Pet. 3. 4.
18. 7. Ἐπείνασα, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Mat. 25. 35.

DANIEL.

7. 10. Καὶ χιλιάδες χιλιάδων. Apoc. 5. 11.
12. 7. Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Apoc. 10. 5.

JOEL.

3. 15. Ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. Mat. 24. 29. Marc. 13. 24.

MICH.

2. 10. Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν. Heb. 13. 14.
4. 7. Βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ. Luc. 1. 33.

VARIANTES LECTIONES GRÆCÆ NOVI TESTAMENTI.

Habes hic (benigne lector) varias lectiones Græcas Novi Teſtamenti, per collationem plurimorum codicum antiquorum optimæ notæ, ſummo ſtudio collectas, & in unum corpus digeſtas quo facilius de iis judicare poſſis. Ut autem intelligas quibus notis ſinguli codices deſignentur, viſum eſt eas hic breviter explicare. Et quia ſæpius citatur ſub nomine (Cant.) *vetuſtiſſimum exemplar Evangeliorum & Actorum, quod ex Cœnobio B. Irenæi Lugdunenſis nactus erat Theod. Beza, & Academiæ Cantabrigienſi donavit, libuit hic apponere ejuſdem Bezæ epiſtolam ad eandem Academiam, in qua judicium ſuum de hoc MS. (quo ſæpius uſus eſt in annotationibus ſuis in N. Teſt.) aperit. Lectiones vero variantes MS. noſtri celebris, Alexandrini, quia in Bibliis noſtris poſt Græcum textum in qualibet pagina apponuntur, non neceſſe erat hic ſubjicere. Vale & fruere.*

B. W.

Steph. Rob. Stephani lectiones variæ quas ad marginem interiorem editionis ſuæ in Fol. annotavit, & ex ſexdecem exemplaribus collegit, quæ per numeros ſuos exprimuntur. Primum erat Complutenſe, quod etiam in Bibliis Regiis extat, quod olim ad antiquiſſima exemplaria fuit excuſum, cui cum Stephani mirus eſt in plurimis conſenſus. Secundum exemplar vetuſtiſſ. ex Italia. Tertium, 4. 5. 6. 7. 8. 10. 15. ea quæ ex Bibliotheca Regis Galliæ habuit: cætera, viz. 11. 12. 13. 14. 16. quæ undique corrogare licuit. Cum plures ſunt numeri plura exemplaria deſignantur.

Cant. Evangelia & Acta Græco-Lat. MS. exemplar illud vetuſtiſſimum, quod Cantabrigienſi Academiæ donavit Theod. Beza. Habet κεφάλαια reſpondentia Canonibus Euſebianis: & lectionum diſtinctionem uſui Eccleſiaſtico accomodatam: vide Bezæ epiſtolam.

Clar. Epiſtolæ S. Pauli Græco-Lat. MS. antiquiſſimum fratrum Puteanorum. Hunc codicem Claro-montanum ſuum vocat Beza in annotationibus poſtremis, & exiſtimat eſſe alteram partem codicis ſui vetuſtiſſimi: ſcriptus eſt literis majoribus, verſio Latina a vulgata ſæpe differt ubi utraque cum Græco convenit; unde probabile eſt, verſionem Latinam eſſe antiquam illam qua utebatur Eccleſia Latina ante Hieronymi emendationem.

Gon. Quatuor Evangelia MSS. in Collegio Gonvilli & Caii in Academia Cantabrigienſi, quondam Communitatis Fratrum Minorum Oxoniæ. Nullam habent annotationem κεφαλαίων, Lectionum aut ςίχων.

Em. Epiſtolæ S. Pauli Græce in Collegio Emmanuelis Cantabrig. liber (teſte D. Jameſio in Catalogo librorum MSS. utriuſque Academiæ) præſtans ob antiquitatem, minutis characteribus deſcriptus.

Goog. Evangelia MSS. Henrici Googe, S. T. D. & Collegii S. Trinitatis apud Cantabrig. nuper ſocii. Habet hic liber diſtinctionem ordinariorum κεφαλαίων (ſed non quæ Euſebianis Canonibus ſunt accommodata) & Lectionum Eccleſiaſticarum cum præfixo Menologio. Liber ex Oriente advectus eſt.

Mont. Novum Teſtamentum quod olim fuit fratris Froy Franciſcani, poſtea Thomæ Clementis, deinde Guilielmi Clerk, & nuper Thomæ Montfortii, S. T. D. Cantabrig. In Evangeliis habet utraque κεφάλαια tum ordinaria tum Euſebiana cum ςίχων numero.

Lin. Quatuor Evangelia, Acta & Epiſtolæ, vetuſtiſſimum exemplar in Collegio Lincolnienſi Oxoniæ.

Magd. 1. Novum Teſtamentum integrum, excepta Apocalypſi, in Coll. Magd. Oxon.

Magd. 2. Epiſtolæ ad Romanos & Corinthios, cum Oecumenio, in Magd. Coll. Oxon.

Nov. 1. Quatuor Evangelia, Acta, & Epiſtolæ S. Pauli cum ſcholiaſte, in Novo Collegio Oxon.

Nov. 2. Acta, & ſeptem Epiſtolæ Canonicæ, cum alio ſcholiaſte Græc. MSS. in Novo Collegio Oxon.

Bodl. 1. Quatuor Evangelia MSS. in Bibliotheca Bodleiana.

Trit. al. *Bodl.* 2. Evangelium S. Johannis (quod Joh. Trithemii aliquando fuit) in Bibliotheca Bodleiana.

March. Veleſ. Lectiones variæ quatuor Evangeliorum collectæ per Marchionem Veleſium Petrum Fraxardum Hiſp. facta Collatione ſexdecem exemplarium, quorum octo erant ex Bibliotheca Regis Hiſpaniæ Laurentiana.

Bib. Wech. Biblia Græca V. & N. T. Francofurt impreſſa Typis Wechelianis, quorum editionem procuravit Franciſ. Junius & lectiones varias annotavit, tum ex Stephano, tum ex aliis.

EPISTOLA THEODORI BEZÆ.

INCLYTÆ MODISQUE OMNIBUS CELEBRATISSIMÆ ACADEMIÆ CANTABRIGIENSI;

Gratiam & pacem a Deo Patre ac Domino noſtro Jeſu Chriſto.

Quatuor Evangeliorum & Actorum Apoſtolicorum Græco-Latinum exemplar, ex S. Irenæi Cœnobio Lugdunenſi ante aliquot annos nactus, mutilum quidem illud, & neque ſatis emendate ab initio ubique deſcriptum, neque ita ut oportuit habitum (ſicut ex paginis quibuſdam diverſo charactere inſertis, & indocti cujuſpiam Græci Calogeri barbaris adſcriptis alicubi notis apparet) veſtræ potiſſimum Academiæ, ut inter vere chriſtianas vetuſtiſſimæ plurimiſque nominibus celeberrimæ, dicandum exiſtimavi, Reverendi Domini & Patres, in cujus ſacrario tantum hoc venerandæ (niſi forte fallor) vetuſtatis monimentum collocetur.

Etſi vero nulli melius quam vos ipſi quæ ſit huic exemplari fides habenda æſtimarint; hac de re tamen vos admonendos duxi, tantam a me in Lucæ præſertim Evangelio repertam eſſe inter hunc codicem & cæteros quantumvis veteres diſcrepantiam, ut vitandæ quorundam offenſioni aſſervandum potius quam publicandum exiſtimem. In hac tamen non ſententiarum ſed vocum diverſitate, nihil profecto comperi, unde ſuſpicari potuerim a veteribus illis hæreticis fuiſſe depravatum. Imo multa mihi videor deprehendiſſe obſervatione digna; quædam etiam ſic a recepta ſcriptura diſcrepantia, ut tamen cum veterum quorundam & Græcorum & Latinorum Patrum ſcriptis conſentiant: non pauca denique quibus vetuſta Latina editio corroboratur: quæ omnia pro ingenii mei modulo inter ſe comparata, & cum Syra & Arabica editione collata, in majores meas annotationes a me nuper emendatas & brevi (Deo favente) prodituras congeſſi.

Sed age, res hæc tota veſtri, ſicuti par eſt, judicii eſto. Tantum a vobis peto (Reverendi Domini & Patres) ut hoc qualecunque ſummæ in veſtram amplitudinem obſervantiæ meæ veluti monimentum, ab homine veſtri ſtudioſiſſimo profectum, æqui bonique conſulatis. D. Jeſus Servator noſter, & univerſe vobis omnibus, & privatim ſingulis, totique adeo chriſtianiſſimæ Anglorum genti magis ac magis pro bonitate ſingulari ſua benedicat.

Genevæ, VIII. Idus Decembris, Anno Domini CIↃ IↃ LXXXI.

Veſtræ totius inclytæ Academiæ dignitati addictiſſimus,

THEODORUS BEZA.

Eſt hoc exemplar venerandæ vetuſtatis ex Græcia, ut apparet ex barbaris Græcis quibuſdam notis ad marginem adſcriptis, olim exportatum, & in S. Irenæi Monaſterio, Lugduni, ita ut hic cernitur mutilatum, poſtquam ibi in pulvere diu jacuiſſet, repertum, oriente ibi Civili bello, Anno Domini 1562.

EVANGELIUM ſecundum MATTHÆUM.

CAP. I.

Verſ. 3. Ζαρὰ] In MS. Magd. emendatur Θάρα. v. 4. Ναασσὼν bis] MS. Mont. utrobique Ἀασών. v. 5. ἐκ τῆς Ῥαχὰβ] In MS. Em. deeſt. Ib. τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ· Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε] In MS. Em. deſunt. v. 7. ἐγέννησε poſterius] Em. deeſt. v. 8. ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ] Deſunt in Gon. ſed aſcribuntur in margine alia manu. v. 11. τὸν Ἰεχονίαν] MS. Lin. τὸν Ἰωακάμ. MSS. Bod. 1. Mont. Gon. Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. τὸν Ἰωακείμ· Ἰωακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν. Sed in Gon. poſtea deleta ſunt. Steph. 14. τὸν Ἰακείμ· Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν. v. 12. Ab hoc verſu incipit textus Latinus in Cant. v. 13. Ἀβιοὺδ bis] Bodl. 1. Lin. Βιούδ. In Em. deſunt. ib. Ἐλιακείμ] Cant. Lat. *Eliacib*. v. 14. τὸν Ἀζώρ· Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε] In Gon. deſunt. v. 16. Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος] In Em. deſunt. v. 18. πρὶν ἢ συνελθεῖν] Lin. deſunt; eadem & ſequens αὐτοὺς in Bodl. 1. v. 20. Ab hoc verſu incipit Græcus textus MS. Cant. ib. ἐστιν ἁγίου] MS. Cant. ἁγίου ἐστιν. v. 21. καλέσεις] Mont. καλέσουσι· ſed in marg. καλέσεις. v. 22. διὰ] Cant. Steph. 2. διὰ Ἡσαΐου. ib. λέγοντος] Lin. deeſt. v. 23. ἕξει] Mont. λήψεται. Ib. καλέσουσι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. καλέσεις. v. 25. ἐγίνωσκεν] Cant. Steph. 2. ἔγνω.

CAP. II.

V. 1. ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως] Goog. deſunt. Ib. Ἱεροσόλυμα] Steph. 3. 5. 8. 12. Ἱερουσαλήμ. v. 3. πᾶσα] Cant. deeſt. v. 4. παρ᾽ αὐτῶν] Cant. Lin. deeſt. v. 5. οὕτω] Cant. Goog. Gon. Mont. Bodl. 1. οὕτως. v. 6. γῆ Ἰούδα] Mont. Steph. 2. τῆς Ἰουδαίας. ib. οὐδαμῶς] Steph. 2. μή. v. 8. εἶπε] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ἀκριβῶς] Bodl. 1. deeſt. ib. ἐπὰν] Cant. ὅταν. v. 9. ἔστη] Cant. ἐστάθη. ib. τὸ παιδίον] Cant. τοῦ παιδίου, Lat. *ſupra puerum*. v. 11. εὗρον] Cant. Gon. Goog. Mont. Em. Comp. Steph. omn. εἶδον. ib. τὸ παιδίον] Cant. τὸ παιδί. ut & v. 13. 14. 20. 21. v. 13. Ἀναχωρησάντων &c.] Cant. αὐτῶν δὲ ἀναχωρησάντων. Mont. Ἀναχωρησάντων δὲ τῶν μάγων. ib. ἀπολέσαι] Steph. 6. ἀποκτεῖναι. ib. αὐτὸ] Cant. αὐτόν. v. 16. κατωτέρω] Cant. Veleſ. Steph. 2. κάτω. ib. ἠκρίβωσε] Cant. ἠκρίβωσεν. v. 17. ὑπὸ] Cant. Steph. 2. ὑπὸ Κυρίου διά. Et in Steph. 2. τοῦ προφήτου deeſt. v. 18. ἤθελε] Cant. Steph. 2. ἠθέλησε. v. 20. πορεύου] Mont. πορεύθητι. v. 21. ἐγερθεὶς] Cant. διεγερθείς. v. 22. ἐπὶ] Gon. deeſt. ib. ἐκεῖσε] Cant. Gon. Goog. ἐκεῖ. v. 23. ἐλθὼν] Nov. 1. ἀπελθών.

CAP. III.

V. 1. δὲ] Cant. deeſt. v. 3. ὑπὸ] Cant. διά. v. 4. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 6. Ἰορδάνῃ] Gon. Mont. Steph. 2. Ἰορδάνῃ ποταμῷ. v. 8. καρποὺς ἀξίους] Cant. Gon. Goog. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. καρπὸν ἄξιον. Cant. Lat. *fructum dignum*. v. 9. ἐκ] Steph. 4. καὶ ἐκ. ib. λέγω uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 10. δὲ καὶ] Deeſt καὶ in Cant. v. 11. μὲν] Steph. 14. μὲν οὖν. ib. καὶ πυρὶ] Gon. Magd. Goog. Em. Bodl. 1. Lin. Comp. Steph. 3. 4. 5. 6. 7. 12. deeſt. In Cant. Lat. *& igni*. v. 12. αὐτοῦ] Bodl. 1. Gon. Lin. Steph. 6. 8. 9. deeſt. ib. ἀποθήκην] Steph. 6. 8. 9. ἀποθήκην αὐτοῦ. v. 16. A ſeptimo ad hunc verſum Græcus textus Cant. alia manu ſcriptus eſt. ib. ἀνέβη εὐθὺς] Cant. εὐθὺς ἀνέβη· ſed Lat. *aſcendit mox*. ib. καταβαῖνον] Steph. 2. addit ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Cant. καταβαίνοντα. v. 17. λέγουσα, Οὗτός ἐστιν] Cant. λέγουσα πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶ.

CAP. IV.

V. 3. προσελθὼν … εἶπεν] Cant. προσῆλθεν … καὶ εἶπεν αὐτῷ. v. 4. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. ἐπὶ] Cant. Gon. ἐν. v. 4. ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος] Deſunt in Cant. Græc. ſed in Cant. Lat. *in omni verbo Dei.* v. 7. οὐκ ἐκπειράσεις] Cant. οὐ πειράσεις. v. 8. δείκνυσιν] Cant. ἔδειξεν. v. 9. λέγει] Cant. εἶπεν. v. 10. ὕπαγε] Cant. Gon. Goog. Mont. Em. Steph. 2. 4. 6. 7. 8. 9. 12. 14. Comp. addunt ὀπίσω μου. v. 12. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Mont. deeſt. v. 15. γῆ] Cant. Græc. deeſt ; & in Lat. ib. Νεφθαλείμ] Cant. Νεφθαλείν· ſed in Lat. *Nephthalim.* v. 16. σκότει] Cant. τῇ σκοτείᾳ. ib. εἶδε] Cant. εἶδον. ib. καὶ τοῖς καθημένοις] Cant. οἱ καθήμενοι. v. 18. περιπατῶν] Cant. Steph. 2. παράγων. Cant. Lat. *tranſiens.* ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Gon. Goog. Mont. Em. deeſt. ib. παρὰ] Magd. περὶ. v. 19. ὑμᾶς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 9. ὑμᾶς γενέσθαι. v. 20. εὐθέως] Gon. Steph. 4. 5. 9. deeſt. v. 23. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ponit ante ὅλην. ib. καὶ κηρύσσων] Cant. deeſt καί. v. 24. καὶ δαιμονιζομένους] Deeſt in Mont. ib. ἐθεράπευσεν αὐτούς] Cant. Steph. 2. πάντας ἐθεράπευσε. Ib. καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς] Em. deſunt.

CAP. V.

V. 2. ἐδίδασκεν] Cant. ἐδίδαξεν. v. 4.] Quartus & quintus verſus in Cant. tam Græco quam Latino tranſponuntur. v. 9. αὐτοὶ] Cant. deeſt. v. 10. ἐστιν] Cant. ἐστὲ (f. ἔσται ut & Steph. 2.) v. 11. ὀνειδίσωσιν … διώξωσιν] Cant. tranſmutat. ib. πᾶν &c.] Cant. καθ' ὑμῶν πᾶν πονηρὸν ἕνεκεν δικαιοσύνης. ib. πονηρὸν] Mont. Nov. 1. deeſt. ib. ἕνεκεν ἐμοῦ] Steph. 2. ἕνεκα δικαιοσύνης. v. 12. τοῖς οὐρανοῖς] Cant. τῷ οὐρανῷ. ib. πρὸ] Cant. ὑπάρχοντας πρό. v. 13. μωρανθῇ] Lin. Nov. 1. μαρανθῇ. ib. ἁλισθήσεται] Nov. 1. ἀρτυθήσεται. ib. ἔτι] Cant. deeſt. v. 18. Ἀμὴν γὰρ] Steph. 5. Ἀμὴν ἀμήν. in Bodl. 1. Lin. γὰρ deeſt. ib. νόμου] Mont. νόμου καὶ τῶν προφητῶν. v. 19. ὃς δ' ἂν uſque ad οὐρανῶν v. 20.] Cant. deſunt, tam in Græc. quam Lat. v. 22. Ῥακὰ] Cant. Ῥαχά, Lat. *Raccha.* ib. μωρὲ] Steph. 8. τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, μωρέ. v. 24. διαλλάγηθι] Cant. Steph. 2. καταλλάγηθι. ib. ἐλθὼν] Goog. προσελθών. ib. πρόσφερε] Ita emendatur in Cant. ſed Lat. *offeres.* v. 25. ὅτου] Lin. Bodl. 1. Nov. 1. οὗ. ib. μετ' αὐτοῦ] Cant. ponit ante ἐν τῇ. ib. παραδῷ bis] Cant. παραδοῖ. ib. ἀντίδικος] Gon. ἀντίδικός σου. ib. ἀντίδικος τῷ κριτῇ] Deſunt in Nov. 1. uſque ad παραδῷ σε ὑπηρέτῃ. ib. βληθήσῃ] Steph. 2. βληθῇς. v. 27. τοῖς ἀρχαίοις] Cant. Magd. Lin. Goog. deſunt. v. 28. βλέπων] Gon. ἐμβλέπων. Mont. βλέψας. ib. αὐτὴν] Cant. Mont. Goog. Em. αὐτῆς. v. 29. σου ὁ δεξιὸς] Cant. ὁ δεξιός σου. ib. βληθῇ εἰς γέενναν] Cant. March. Veleſ. ἀπέλθῃ εἰς γέενναν. Steph. 2. εἰς γέενναν ἀπέλθῃ. v. 30] Hic verſus deeſt in Cant. & Goog. v. 31. ὅτι] Cant. δέ. Goog. ὅτι. v. 32. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ὃς ἂν ἀπολύσῃ] Mont Steph. 3. 4. 5. 6. 8. πᾶς ὁ ἀπολύων. ib. μοιχᾶσθαι] Cant. Steph. 2. μοιχευθῆναι. ib. καὶ ὃς uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 33. Πάλιν] Steph. 12. Παλίν. v. 36. μίαν τρίχα, &c] Cant. ποιῆσαι τρίχα μίαν λευκὴν ἢ μέλαιναν. Steph. 8. λευκὴν ποιῆσαι μέλαιναν. v. 37. ἔστω] Mont. ἔσται. v. 38. καὶ ὀδόντα] Cant. ὀδόντα. v. 39. σου] Bodl. 1. Nov. 1. Lin. deeſt. ib. δεξιάν σου σιαγόνα] Cant. tantum σιαγόνα σου, ut & Lat. v. 40. τῷ θέλοντι] Cant. ὁ θέλων. ib. ἄφες] Cant. ἀφήσεις. v. 41. δύο] Cant. Steph. 2. ἔτι ἄλλα δύο. March. Veleſ. ἄλλα δύο. & in Lat. Cant. *adhuc alia duo.* v. 42. δίδου] Cant. δός. ib. τὸν θέλοντα] Cant. τῷ θέλοντι. ib. ἀπὸ σοῦ] Cant. deſunt. ib. ἀποστραφῇς] Mont. ἀποστρέψῃς. v. 44. τοὺς μισοῦντας] Cant. Gon. Mont. Goog. Em. Comp. Magd. Bodl. 1. Steph. omn. τοῖς μισοῦσι. ib. Καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς] Nov. 1. deſunt. ib. καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς] Gon. deſunt. v. 46. ἔχετε] Cant. ἕξετε, & in Lat. *habebitis.* March. Veleſ. Steph. 2. ἕξετε. ib. τὸ αὐτὸ] Cant. οὕτως. v. 47. ἀδελφοὺς] Gon. Steph. omn. Goog. Comp. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. φίλους. ib. τελῶναι οὕτω] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 4. ἐθνικοὶ τὸ αὐτό. Gon. ἐθνικοὶ οὕτω. Magd. τελῶναι τὸ αὐτό. v. 47] Hic verſus deeſt in Em. v. 48. ἐν οὐρανοῖς] March. Veleſ. Steph. 2. 3. 5. 7. οὐράνιος. emendatum eſt in Cant. ὁ οὐράνιος· ſed videtur primum fuiſſe ἐν τοῖς οὐρανοῖς, nam & Lat. *in cœlis.*

CAP. VI.

V. 1. προσέχετε] Gon. καὶ προσέχετε. ib. ἐλεημοσύνην] March. Veleſ. Steph. 2. δικαιοσύνην. v. 2. ἀπέχουσι] Mont. ὅτι ἀπέχουσι. v. 3. γνώτω] Mont. ἐπιγνώτω. v. 4. ᾖ &c.] Cant. ἡ ἐλεημοσύνη σου ᾖ. ib. ἐν τῷ φανερῷ] Cant. deſunt. Ib. αὐτὸς] Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 6. 8. Bodl. 1. deeſt. v. 5. ὥσπερ] Cant. ὡς. ib. φιλοῦσιν] Cant. φιλοῦσιν στῆναι. ib. προσεύχεσθαι] Cant. καὶ προσευχόμενοι. ib. ἂν] Cant. deeſt, ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 6. ἐν τῷ κρυπτῷ] Gon. deſunt. ib. ἐν τῷ φανερῷ] Cant. deſunt. v. 8. ἔχετε] March. Veleſ. ἕξετε. ib. αἰτῆσαι αὐτὸν] Cant. ἀνοῖξαι τὸ στόμα. Steph. 2. ἀνοῖξαι στόμα. v. 9. προσεύχεσθε] March. Veleſ. προσεύξεσθε. v. 13. ὅτι σοῦ uſque ad finem verſus] Cant. Steph. 2. deſunt. Sed ἀμὴν habetur in Steph. ib. καὶ ἡ δύναμις] Mont. deſunt. v. 14. γὰρ] Gon. deeſt, & in Cant. ſuperſcribitur. ib. καὶ ὑμῖν] Cant. ὑμῖν. v. 15. καὶ παραπτώματα αὐτῶν] Cant. deſunt. ib. ἀφήσει] Cant. ἀφήσει ὑμῖν. v. 16. αὐτῶν. Cant. ἑαυτῶν. ib. ὅτι] Cant. Magd. deeſt. v. 17. ἄλειψαι] Cant. ἄλειψον. v. 18. ὅπως] Cant. ἵνα. ib. τῷ κρυπτῷ] Cant. in utroque loco κρυφαίῳ. ib. ἐν τῷ φανερῷ] Cant. Comp. Steph. omn. Goog. Em. deſunt. Magd. ταῦτα γὰρ πάντα. v. 24. οὐδεὶς] Steph. 8. Comp. οὐδεὶς οἰκέτης. v. 21. ὑμῶν] Em. ὑμῶν εἶπεν ὁ Χριστός. v. 22. οὖν] Mont. deeſt. v. 24. οὐδεὶς] Steph. Comp. οὐδεὶς οἰκέτης. v. 25. καὶ τί] Mont. Goog. ἢ τί. v. 27. μεριμνῶν] Gon. deeſt. v. 33. γὰρ] Mont. deeſt. v. 34. ἀρκετὸν] Mont. ἀρκετὸν γάρ. ib. τὰ ἑαυτῆς] Bib. Wech. al. ἑαυτῇ.

CAP. VII.

V. 2. Ἐν ᾧ] Steph. 8. μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε, ἐν ᾧ. ib. ἀντιμετρηθήσεται.] Gon. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. μετρηθήσεται. v. 6. τὸ ἅγιον] Steph. 4. 9. τὰ ἅγια. v. 9. Ἢ τίς ἐστιν] Magd. Ἢ τίς. Mont. Τίνα δέ. ib. ἄνθρωπος &c.] Mont. τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἀποδώσει αὐτῷ; Sed in imo pag. habetur vulgata lectio. v. 10. καὶ ἐὰν &c] Mont. Ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ αὐτὸν, ἐπιδώσει σκορπίον; Sed in imo pag. habetur vulgata lectio. Hic verſus deeſt in Gon. v. 12. οὕτω] Mont. deeſt. v. 14. ὅτι] Magd. Gon. Steph. omn. Goog. Em. Comp. τί. v. 15. ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες] Gon. deſunt. v. 17. τὸ δὲ σαπρὸν] Totum hoc membrum deeſt in Gon. v. 18. καρποὺς καλοὺς] Mont. καρπὸν καλόν. Lin. Bodl. 1. καρποὺς ἀγαθούς. ib. οὐδὲ] Steph. 8. οὐδὲ πάλιν. v. 19. Πᾶν] Goog. Steph. 6. Πᾶν οὖν. v. 22. κύριε κύριε] Magd. κύριε. ib. καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν] Em. deſunt. ib. δαιμόνια] Nov. 1. δαιμόνια πολλά. v. 23. Καὶ] Mont. deeſt. ib. οἱ] Mont. Nov. 1. Steph. 6. 8 πάντες οἱ. v. 24. ὁμοιώσω αὐτὸν] Steph. March. Veleſ. ὁμοιωθήσεται. v. 29. γραμματεῖς] March. Veleſ. γραμματεῖς αὐτῶν καὶ Φαρισαῖοι.

CAP. VIII.

V. 2. ἐλθὼν] Mont. προσελθών. ib. προσεκύνει] Mont. Em. Lin. προσεκύνησεν. v. 3. αὐτοῦ] Magd. ἀπ' αὐτοῦ. v. 5. τῷ Ἰησοῦ] Gon. Mont. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. αὐτῷ. v. 8. λόγον] Mont. Comp. Steph. 3. 5. 6. 7. 8. 9. 12. Goog. Em. λόγῳ. v. 10. εἶπε] Gon. εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καί. v. 11. πολλοὶ] Em. deeſt. v. 13. σοὶ] Em. deeſt. ib. ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ] Mont. ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ib. ἐκείνῃ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 12. 14. addunt καὶ ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὗρε τὸν παῖδα αὐτοῦ ὑγιαίνοντα. Sed in Lin. Nov. 1. deſunt ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, & in Steph. ultimum αὐτοῦ. v. 14. Ἰησοῦς] Mont. deeſt. v. 15. αὐτοῖς] Gon. Mont. Goog. αὐτῷ. v. 20. Καὶ] Goog. deeſt. v. 21. αὐτοῦ] Goog. deeſt. ib. πρῶτον] Steph. 3. 5. 7. deeſt. v. 24. καλύπτεσθαι] Gon. κατακαλύπτεσθαι. ib. κυμάτων] Gon. κυμάτων· ἦν γὰρ καὶ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς. v. 25. αὐτοῦ.] Mont. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 27. ποταπὸς] Cant. Lat. *qualis.* v. 28. καὶ ἐλθόντι αὐτῷ] Gon. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ. Cant. Lat. *& veniente eo.* ib. Γεργεσηνῶν] Gon. Γαδαρηνῶν. Cant. Lat. *Geraſenorum.* v. 29. Ἰησοῦ] Mont. deeſt. v. 32. εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων] Gon. εἰς τοὺς χοίρους. Cant. Lat. *in porcos.* ib. Καὶ εἶπεν uſque ad Καὶ ἰδοὺ[Em. deſunt. Sed inveniuntur alia manu alibi ſcripta. ib. καὶ τὰ τῶν δαιμ.] Cant. Lat. *omnia de Dæmoniacis.*

CAP. IX.

V. 1. ἐμβὰς] Steph. 6. ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς. v. 2. θάρσει] Bodl. 1. deeſt. ib. σοι] Gon. Steph. omn. Comp. deeſt. Em. σου. ib. σου] Cant. Gr. deeſt. ſed Lat. *peccata tua.* v. 4. τὰς ἐνθυμήσεις] Gon. τοὺς διαλογισμούς. ib. εἶπεν] Cant. Mont. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ὑμεῖς] Cant. deeſt. v. 5. σοι] Cant. Gon. Magd. Lin. Nov. Bodl. 1. Steph. σου. Mont. autem σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Cant. Lat. *tibi peccata.* v. 6. ἐξουσίαν ἔχει] Cant. ponit poſt ἀνθρώπου. ib ἐγερθεὶς] Cant ἔγειρε καί. ib. τὴν κλίνην] Mont. τὸν κράββατον. v. 8. ἐθαύμασαν] Cant. Gon. Steph. 2. ἐφοβήθησαν. v. 9. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ponit poſt ἐκεῖθεν. ib. ἠκολούθησεν] Cant. ἠκολούθει. v. 10. καὶ ἰδοὺ] Cant. ἰδού. v. 11. καὶ ἰδόντες] Cant. εἰδόντες δέ. ib. ὁ διδάσκαλος ὑμῶν] Cant. ponit ante μετά. ib. ἐσθίει] Goog. Steph. 14. ἐσθίει καὶ πίνει. v. 12. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 13. εἰς μετάνοιαν] Cant. deſunt, ut & in Steph. 2. 14. v. 15. μὴ] Cant. μήτι. ib. ὅσον] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὅσον χρόνον. ib. νυμφῶνος] Cant. νυμφίου. Lat. *ſponſi.* ib. πενθεῖν] Cant. Mont. νηστεύειν. ib. ἀπαρθῇ] Cant. Steph. 2. ἀρθῇ. ib. νηστεύσουσιν] Cant. νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. v. 16. ἐπίβλημα] Cant. Lat. *commiſſuram panni novi.* ib. αἴρει] Cant. ἔρρει. v. 17. ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ] Cant. ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς. Lat. *rumpit vinum novellum utres.* ib. ἐκχεῖται] Cant. ἀπόλυται. ib. ἀπολοῦνται] Cant. deeſt. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. ἀπόλλυνται. ib. ἀλλὰ uſque ad finem] Magd. Em. deſunt. ib. ἀλλὰ βάλλουσιν] Cant. βάλλουσιν δέ. ib. ἀμφότερα] Cant. Gon. Mont. Goog. Steph. omn. ἀμφότεροι. v. 18. αὐτοῦ] Mont. δὲ αὐτοῦ. ib. λαλοῦντος] Mont. λέγοντος. ib. αὐτοῖς] Mont. Magd. Goog. deeſt. ib. ἄρχων] March. Veleſ. ἄρχων τις προσελθών. ib. ἐλθὼν] Cant. Gon. Mont. Em. εἰσελθών. Magd. Bodl. Comp. Steph. 3. 5. 12. εἷς ἐλθών. Goog Mont. Magd. præponunt τίς. Steph. 2. 6. 8. 14. Comp. τὶς προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ. & ἄρχων εἷς ἐλθών. ib. λέγων] Gon. March. Veleſ. λέγων Κύριε. ib. ὅτι] Cant. Magd. Mont. deeſt. v. 19. ἠκολούθησεν] Cant. Bib. Wech. al. ἠκολούθει. ἔτη] Steph. 2. ἔτη ἔχουσα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. v. 21. Ἐὰν] Bodl. 1. ὅτι ἐάν. ib. μόνον ἅψ.] Cant. ἅψ. μόνον. v. 22. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἐπιστραφεὶς] Mont. στραφείς. Cant. ἔστη στραφείς, & in Lat. *converſus ſtetit.* ib. σε] Bodl. 1. σε, ὕπαγε εἰς εἰρήνην. v. 24. Λέγει αὐτοῖς] Cant. ἔλεγεν. ib. αὐτοῦ] Mont. αὐτοῦ εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. v. 25. εἰσελθὼν] Cant. ἐλθών. ib. τῆς χειρὸς] Cant. τὴν χεῖρα. v. 26. αὕτη] Cant. Steph. 2. αὐτοῦ. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. Gon. τῷ Ἰησοῦ. v. 27. ἡμᾶς] Gon. Steph. 14. Mont. ἡμᾶς Κύριε. v. 28. Εἰσελθόντι δὲ] Cant. Καὶ ἔρχεται. ib. εἰς] Magd. αὐτῷ εἰς, ut & Gon. & Mont. ib. προσῆλθον] Cant. καὶ προσῆλθον. ib. τυφλοὶ] Cant. δύο τυφλοί. ib. Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 29. ὀφθαλμῶν] Cant ὀμμάτων. ib. αὐτῶν] Em. deeſt : ſed additur in margine. ib. λέγων.] Cant. καὶ εἶπεν. v. 30. αὐτῶν] Cant. ponit poſt ὀφθαλμοί. Steph. 4. αὐτῶν παραχρῆμα. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 31. ὅτι] Cant. Gon. Mont. Em. Comp. Steph. omn. deeſt. ib. ἐφάνη] Cant. ponit poſt οὕτως. v. 34.] Hic verſus deeſt in Cant. tam Græco quam Latino. v. 35. ἐν τῷ λαῷ] Cant. Magd. deſunt. Steph. 8. addit καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. v. 36. ἐκλελυμένοι] Cant. Comp. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 4. 5. 7. Gon. Mont. Goog. ἐσκυλμένοι. Sed in margine Mont. habetur altera lectio. ib. ὡσεὶ] Cant. Gon. ὡς.

CAP. X.

V. 1. πνευμάτων] Steph. 4. 8. κατὰ πνευμάτων. ib. μαλακίαν] Steph. 8. addit ἐν τῷ λαῷ. ib. ἀποστόλων] Bib. Wech. al. μαθητῶν. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 3. ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος] Cant. deſunt. ib. ὁ Κανανίτης] Steph. 2. 8. Καναναῖος. Cant. ὁ Χαναναῖος. v. 4. Λεββαῖος] March. Veleſ. Καναναῖος. ib. ὁ Ἰσκαριώτης] Goog. Em. ὁ Σκαριώτης. & Cant. Lat. *Scariotes.* ib. καὶ παραδοὺς] Mont. ὁ παραδιδούς. Gon. ὁ καὶ παραδιδούς. v. 5. δώδεκα] Em. μαθητάς. ib. λέγων] Cant. καὶ λέγων. ib. καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε] Gon. Em. deſunt. Sed habentur in marg. utriuſque. ib. Σαμαρειτῶν] Scriptum primo fuit in Cant. Σαμαριτάνων. v. 6. πορεύεσθε δὲ] Cant. ὑπάγετε. v. 7. λέγοντες] Cant. λέγοντες, μετανοεῖτε. v. 8. θεραπεύετε] Cant. θεραπεύσατε. ib. νεκροὺς ἐγείρετε] Gon. Goog. Em. Magd. Lin. Bodl. 1. Steph. 2. 4. 5. 7. Comp. deſunt. Cant. ponit ante λεπρούς. ib. καθαρίζετε] Cant. καθαρίσατε. v. 9. μηδὲ bis] Cant. μήτε. ib. μὴ] Cant. μήτε. Gon. μηδέ. v. 10. μηδὲ ter] Cant. μήτε. ib. ῥάβδον] Steph. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 11. 12. Comp. ῥάβδους. ib. τῆς τροφῆς αὐτοῦ.] Steph. 14. τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ib. ἐστιν] Cant. Magd. deeſt. v. 11. Εἰς ἣν &c.] Cant. Ἡ πόλις εἰς ἣν ἂν εἰσέλθητε εἰς αὐτήν. v. 12. αὐτήν] Cant. Comp. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 6. 14. αὐτήν, λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. v. 13. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἐλθέτω] Cant. ἔσται, in Lat. *erit.* Magd. Steph. 4. εἰσελθέτω. ib. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία] Cant. εἰ δὲ μήγε, in Lat. *alioquin.* v. 14. ὃς … δέξηται … ἀκούσῃ] Steph. 8. ὅσοι … δέξωνται … ἀκούσωσιν. ib. τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης] Cant. tantum ἔξω τῆς πόλεως, in Lat. *foras civitate.* Mont. addit ἢ τῆς κώμης. ib. ὑμῶν] Steph. 14. ὑμῶν ἐπ' αὐτῇ. v. 15. Γομόῤῥων] Cant. Steph. 3. 6. 9. Γομόρρας, in Lat. *Gomorræ.* ib. ἐγὼ] Mont. deeſt. ib. ἀκέραιοι] Cant. ἁπλούστατοι. v. 17. δὲ] Cant. deeſt. ib. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] Cant. εἰς τὰς συναγωγάς. v. 18. ἡγεμόνας δὲ] Cant. ἡγεμόνων. Gon. ἡγεμόνας. ib. βασιλεῖς ἀχθήσεσθε] Cant. σταθήσεσθαι, & in Lat. *ſtabitis.* v. 19. παραδιδῶσιν] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 14. Gon. Bodl. παραδώσουσιν. ib. λαλήσετε γὰρ &c.] integrum hoc membrum deeſt in Cant. & Gon. v. 20. ὑμῶν] deeſt in Cant. Gr. non in Lat.

v. 23. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ] Gon. Steph. 4. ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. ib εἰς τὴν ἄλλην] Cant. Steph. 2. ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ διώκωσιν ὑμᾶς φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Steph. 8. κἂν ἐκ ταύτης ἐκδιώξωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν. ib. γὰρ] Cant. Magd. Em. deeſt. ib. τελέσητε] Steph. 4. πληρώσητε. ib. ἂν] Mont. οὐ. v. 24. αὐτοῦ] Cant. Goog. deeſt. v. 25. καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ Κύριος αὐτοῦ] Magd. deſunt. ib. ἐκάλεσαν] Cant. Steph. 2. καλοῦσιν. Gon. ἐπικαλέσαντο. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐπεκάλεσαν. v. 27. εἰς τὸ] Gon. πρὸς τό. v. 28. ἀποκτεῖναι] Cant. σφάξαι. ib. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐν γεέννῃ] Cant. εἰς γέενναν. v. 29. ὑμῶν] Gon. Bodl. 1. Comp. Steph. 9. ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. v. 30. Ὑμῶν δὲ] Cant. Ἀλλά. ib. κεφαλῆς] Cant. κεφαλῆς ὑμῶν. v. 31. φοβηθῆτε] Cant. φοβεῖσθε. v. 32. ἐν αὐτῷ] Cant. deſunt. v. 33. αὐτὸν κἀγὼ] Cant. κἀγὼ αὐτόν. v. 34. ὅτι τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην] Em. deſunt. v. 37. ὁ φιλῶν uſque ad finem verſus] Cant. deſunt, tam in Lat. quam Græco. v. 38. οὐ] Mont. Lin. Nov. οὐ μή. v. 39. καὶ ὁ] Cant. ὁ δέ. v. 41. καὶ ὁ δεχόμενος uſque ad finem verſus] Deſunt in Cant. tam Lat. quam Gr. v. 42. μικρῶν] March. Veleſ. Steph. 2. ἐλαχίστων. ib. ψυχροῦ] Cant. ὕδατος ψυχροῦ. ib. μόνον] Steph. 2. 5. deeſt, ut in Cant. & Gon. ib. ἀπολέσῃ] Cant. ἀπόληται.

CAP. XI.

V. 1. ἐτέλεσεν] Goog. Bodl. 1. συνετέλεσεν. ib. Ἰησοῦς] Gon. Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους. v. 2. Χριστοῦ] Cant. Mont. Ἰησοῦ. ib. δύο τῶν] Cant. διὰ τῶν, in Lat. per diſcipulos. v. 4. καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς δέ. v. 5. καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι] Cant. deſunt. ib. νεκροὶ] Cant. καὶ νεκροί. v. 7. ἐξήλθετε] Cant. ἐξήλθατε, ut & v. 8, & 9. v. 8. ἱματίοις] Cant deeſt. v. 10. γὰρ] Cant. deeſt. v. 15. ἀκούειν] Cant. deeſt. v. 16. παιδαρίοις] Cant. Gon. Mont. Goog. Comp. Steph. omn. Em. March. Veleſ. παιδίοις. ib. ἐν ἀγοραῖς] Mont. Gon. Goog. Lin. Steph. 3. 7. 9. Nov. 1. Bodl. 1. ἐν ἀγορᾷ. Cant. καθημένοις ἐν τῇ ἀγορᾷ. ib. καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις (Gon. Mont. Goog. ἑτέροις) αὐτῶν. Καὶ λέγουσι] Cant. προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις λέγουσι. v. 17. ὑμῖν] Cant. deeſt. v. 18. γὰρ] Steph. 6. γὰρ πρὸς ὑμᾶς. ib. πίνων uſque ad πίνων proximi verſus] Gon. deſunt. v. 20. ἤρξατο] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Steph. 3. Bodl. 1. ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς. v. 21. Χοραζὶν] Cant. Χοραζαὶν & Lat. *Chorozain.* Steph. 2. March. Veleſ. Χοραζαὶμ, ib. οὐαὶ σοὶ] Cant. καί. ib. Βηθσαϊδὰν] Cant. Lin. Gon. Nov. 1. Goog. Steph. 4. 6. 12. March. Veleſ. Βηθσαϊδά. ib. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. ib. σποδῷ] Cant. Steph. 6. σποδῷ καθήμεναι. v. 23. Καπερναοὺμ] Cant. March. Veleſ. Καφαρναούμ. ib. ἡ ἕως] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. μὴ ἕως. Cant. Lat. *ne uſque ad cælum exaltaveris.* ib. τοῦ οὐρανοῦ] Cant. Mont. deſunt. ib. ἕως] Cant. ἢ ἕως, in Lat. *aut uſque.* ib. ὑψωθεῖσα] Steph. 2. ὑψωθήσῃ ib. καταβιβασθήσῃ] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. καταβήσῃ. ib. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. v. 24. ἢ σοὶ] Cant. Steph. 2. ἢ ὑμῖν. v. 25. σοι] Gon. σε. v. 29. πρᾷος] Cant. πραΰς.

CAP. XII.

V. 1. τοῖς σάββασιν] March. Veleſ. τῷ σαββάτῳ, ut & v. 5. ib. τίλλειν στάχυας] Cant. τοὺς στάχυας τίλλειν. v. 2. ἰδόντες] Cant. Steph. 2. 8. ἰδόντες αὐτούς. ib. σαββάτῳ] Steph. 4. τοῖς σάββασιν. v. 3. Ὁ δὲ] Lin. Nov. 1. Καί. ib εἶπεν] Bodl. 1. Em. Ἰησοῦς εἶπεν. ib. αὐτὸς] Cant. Steph. 2. Mont. deeſt. v. 4. Θεοῦ] Mont. Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθὰρ ἀρχιερέως. ib. προθέσεως] Cant. προθέσεως, in Lat. *propoſitionis.* ib. οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν] Cant. ὃ οὐκ ἦν ἐξὸν, in Lat. *quod non licebat.* v. 5. τοῖς] Cant. ἐν τοῖς. v. 6. δὲ] Cant. γάρ. ib. μείζων] Cant. Goog. Gon. Magd. Steph. omn. μεῖζον] in Cant. Lat. *major eſt.* v. 8. καὶ] Cant. Gon. Goog. Steph. deeſt. ib. γὰρ] Magd. deeſt. v. 10. ἦν] Cant. Mont. Steph. 2. 6. & 14. ἦν ἐκεῖ. v. 11. ἔσται] Cant. Gon. ἐστιν. ib. ἄνθρωπος] Bodl. 1. deeſt. ib. ἐξ ὑμῶν] Cant. ἐν ὑμῖν. ib. ἕξει] Cant. ἔχει. ib. ἐὰν … τοῦτο] Cant. deſunt. ib. εἰς βόθυνον] Gon. deſunt. ib. κρατήσει] Cant. κρατεῖ. v. 12. καλῶς ποιεῖν] Cant. Em. καλοποιεῖν. v. 13. ἀνθρώπῳ] Em. Steph. 7. Comp. ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα. ib. ἀποκατεστάθη] Goog. ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. v. 14. ἔλαβον] Steph. ἐποίησαν. ib. ἐξελθόντες] Cant. ponit ante οἱ. v. 15. ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας. Καὶ ἐπετίμησεν] Cant. πάντας δὲ οὓς ἐθεράπευσεν ἐπετίμησεν, in Lat. *omnes autem quos curavit comminatus eſt eis, ut.* ib. μὴ] Gon. deeſt. ib. αὐτὸν] Mont. deeſt. ib. ἔλαβον] Steph. 8. ἐποίησαν. v. 18. ὃν] Cant. εἰς ὅν. ib. εἰς ὃν] Cant. ἐν ᾧ. v. 20. κάλαμον συντετριμμένον] Cant. deſunt. Sed in margine textus Latini habentur a manu recentiori, *Harundinem quaſſatam.* v. 21. ἐν] Gon. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 22. τυφλὸν καὶ] Deſunt in Cant. Gr. & Lat. v. 23. ὁ υἱὸς] Lin. Nov. 1. Comp. ὁ Χριστὸς ὁ υἱός. v. 25. Εἰδὼς] Cant. Steph. 28. ἰδών. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. καθ᾽ ἑαυτῆς] Cant. ἐφ᾽ ἑαυτὴν bis. ib. σταθήσεται] Cant. στήσεται. v. 26. καὶ εἰ] Cant. εἰ δὲ καί. v. 27. καὶ εἰ] Cant. εἰ δέ. ib. ἐκβάλλουσι. Mont. Steph. 4. 14. ἐκβαλοῦσι. ib. ὑμῶν &c.] Cant. κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. v. 28. ἐγὼ] Cant. Gon. Mont. Em. ponunt poſt Θεοῦ. Bodl. 1. deeſt. v. 31. τοῖς ἀνθρώποις] Mont. deeſt. v. 32. τούτῳ τῷ] Comp. Steph. 2. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 14. Gon. Mont. Goog. Em. τῷ νῦν. v. 33. καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλὸν] Gon. deſunt. v. 35. τῆς καρδίας] Cant. Gon. Steph. 7. Mont. Goog. Em. Magd. Bodl. 1. deeſt. ib. τὰ ἀγαθὰ] Cant. Gon. Mont. Goog. Magd. deeſt. v. 36. ἀργὸν] Steph. 14. πονηρόν. ib. ἐὰν λαλήσωσιν] Cant. λαλήσουσι. v. 37. καὶ ἐκ] Cant. Comp. Steph. omn. excepto octavo. ἢ ἐκ, ſed in Lat. & de. ib. καταδικασθήσῃ] Lin. Steph. 4. κατακριθήσῃ] v. 38. τινες] Cant. αὐτῷ τινες. ib. καὶ Φαρισαίων] Gon. deſunt. v. 40. ἦν] Cant. deeſt, ſed in Lat. *erat.* ib. ὁ υἱὸς] Cant. Gon. καὶ ὁ υἱός. v. 41. ἐν τῇ κρίσει] Lin. deſunt. ib. ὧδε] Em. deeſt. v. 43. δὲ] Gon. deeſt. v. 44. ἐπιστρέψω] Cant. εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω. Gon. ὑποστρέψω. ib. εὑρίσκει] Cant. εὑρίσκει τὸν οἶκόν μου. ib. σεσαρωμένον] Cant. καὶ σεσαρωμένον. & ſic primo fuit in Mont. v. 45. παραλαμβάνει] Mont. λαμβάνει. ib. ἑαυτοῦ] Cant. αὐτοῦ. ib. ἔσχατα] Cant. ἔσχατα αὐτοῦ, in Lat. *noviſſima ejus.* v. 46. ἔτι &c. Cant. λαλοῦντος δὲ αὐτοῦ. ib. αὐτῷ λαλῆσαι] Cant. λαλῆσαι αὐτῷ. v. 47. ἔξω ἑστήκασι] Cant. Bodl. 1. ἑστήκασιν ἔξω. Lin. Nov. 1. ἔξω. ib. σοι λαλῆσαι] Cant. λαλῆσαί σοι. Steph. σε ἰδεῖν. v. 48. καὶ τίνες] Cant. ἢ τίνες, in Lat. *aut qui ſunt.* v. 49. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 50. ἂν ποιήσῃ] Cant. ποιεῖ. ib. ῖς] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. ἐστί. ib. ἀδελφὸς] Mont. καὶ ἀδελφός, & Steph. 6. 9.

CAP. XIII.

V. 1. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐξελθὼν] Cant. ἐξῆλθε καί. Ib. ἀπὸ τῆς οἰκίας] Cant. deſunt. v. 3. σπείρειν] Cant. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. σπεῖραι. ib. πολλὰ] Bodl. 1. deeſt. v. 4. ἦλθε] Cant. ἦλθον. ib. πετεινὰ] Mont. Magd. Steph. 3. 6. πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. v. 5. Ἄλλα] Cant. ἃ. ib. εὐθέως] Cant. εὐθύς. v. 6. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐκαυματίσθη] Cant. ἐκαυματίσθησαν. ib. ἐξηράνθη] Cant. ἐξηράνθησαν. v. 7. ἐπὶ … ἀπέπνιξαν] Cant. εἰς … ἔπνιξαν. v. 11. οὐ δέδοται] Steph. 6. 12. ἐν παραβολαῖς. v. 13. αὐτοῖς λαλῶ] Cant. λαλεῖ αὐτοῖς, ſed in Lat. *loquor eis.* ib. ὅτι uſque ad ἡ προφητεία v. ſeq.] Cant. ἵνα βλέποντες οὐ βλέπωσιν, καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούσωσιν, καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ τότε πληρωθήσεται ἐπ᾽ αὐτοῖς. Steph. 6. ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι μηδὲ συνῶσι, καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς. ib. ἐπ᾽] Magd. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Goog. Em. deeſt. ib. λέγουσα] Cant. λέγουσα, πορεύθητι, καὶ εἰπὲ τῷ λαῷ τούτῳ. ib. ἀκούσετε … βλέψετε] Steph. 4. 9. ἀκούσητε … βλέψητε. v. 6. ἀκούει] Cant. ἀκούουσιν· ita & Lin. & Nov. 1. & Bodl. 1. v. 17. ἃ] Mont. ἃ ὑμεῖς. ib. εἶδον] Cant. ἠδυνήθησαν εἰδεῖν. v. 19. ἁρπάζει] Steph. 6. αἴρει. ib. ἐσπαρμένον] Cant. σπειρόμενον. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτῶν· ſed in Lat. *ipſius.* ib. τῆς βασιλείας] Bodl. 1. deeſt. v. 21. εὐθὺς] Cant. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. εὐθέως. ib. ἢ] Steph. 5. καί. v. 22. σπαρεὶς] Cant. σπειρόμενος. v. 23. τὸν λόγον] Cant. ponit poſt ἀκούων. Steph. 4. τὸν λόγον τοῦτον. v. 23. δὴ] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. συνιὼν] Cant. συνιείς. ib. τριάκοντα] Steph. 5. 6. τριάκοντα· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Bodl. 1. τριάκοντα, ταῦτα λέγων ἐφώνει. v. 24. ἀγρῷ αὐτοῦ] Cant. ἰδίῳ ἀγρῷ. v. 27. οἰκοδεσπότου] Cant. addidit ἐκείνου. ib. σῷ] Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. πόθεν] Mont. πῶς. ib. οὖν] Gon. deeſt. v. 28. οἱ δὲ, &c.] Cant. λέγουσιν αὐτῷ οἱ δοῦλοι. ib. οὖν] Cant. deeſt. v. 29. ὁ δὲ ἔφη] Cant. λέγει αὐτοῖς. ib. αὐτοῖς] Cant. καί. Mont. αὐτοῖς καί. ib. σῖτον] Cant. σῖτον σὺν αὐτοῖς. v. 30. ἄφετε] Mont. ἄφετε οὖν. ib. συναυξάνεσθαι, &c.] Cant. ἀμφότερα συναυξάνεσθαι ἕως. ib. εἰς] Cant. deeſt. ib. αὐτά, τὸν] Cant. τόν. ib. τὸν δὲ uſque ad finem verſus] Bodl. 1. deſunt. ib. συναγάγετε] Cant. συλλέγεται, in Lat. *colligite.* ib. μου] Em. deeſt. v. 31. παρέθηκεν] Cant. ἐλάλησεν. ib. ὁμοία ἐστὶν] Mont. ὡμοιώθη. v. 32. σπερμάτων] Steph. λαχάνων. ib. μεῖζον] Lin. Nov. 1. Comp. Steph. 3. 4. Bodl. 1. μεῖζον πάντων· ut & Goog. ib. ἐλθεῖν] Comp. κατελθεῖν. v. 33. ἐλάλησεν αὐτοῖς] Deſunt in Cant. Græc. & Lat. Gon. addit Ἰησοῦς. Steph. 8. addit λέγων. ib. ἐνέκρυψεν] Gon. Mont. Goog. Em. Comp. Lin. Nov. 1. ἔκρυψεν, & Steph. omn. v. 36. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. σπέρμα] Bodl. 1. σπόρον. v. 39. ἐστιν] Magd. τούτου. v. 40. συλλέγεται] Cant. συλλέγονται. ib. κατακαίεται] Cant. κατακαίονται. Gon. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. & Steph. omn. καίεται. ib. τούτου] Cant. deeſt. v. 42. βαλοῦσιν] Cant. βάλλουσιν, & in Lat. *mittunt.* v, 43. ἐκλάμψουσιν] Cant. λάμψουσιν. ib. τοῦ πατρὸς αὐτῶν] Gon. Steph. 14. τῶν οὐρανῶν. v. 44. πάλιν] Cant. deeſt. ib. τῷ ἀγρῷ] Cant. Goog. deeſt. ib. ἄνθρωπος] Cant. τις. ib. πάντα] Mont. deeſt. ib. πωλεῖ] Cant. ponit ante πάντα. Mont. ante ὅσα. v. 45. ἀνθρώπῳ] Gon. deeſt. v. 46. Ὃς εὑρὼν] Cant. Steph. 2. 14. εὑρὼν δέ. ib. ἕνα] Cant. deeſt. ib. πέπρακε πάντα ὅσα] Cant. ἐπώλησεν ἅ. v. 47. ἐστιν] Mont. deeſt. ib. ἐκ παντὸς γένους] March. Veleſ. interjicit, ἰχθύων συναγαγούσῃ. v. 48. Ἣν ὅτε] Cant. Ὅτε δέ. ib. ἀναβιβάσαντες] Cant. ἀνεβίβασεν αὐτήν. ib. καὶ] March. Veleſ. ponit ante ἐπί. ib. καλὰ] Cant. κάλλιστα. v. 49. αἰῶνος] Cant. κόσμου. v. 50. αὐτοὺς] Gon. deeſt. v. 51. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veleſ. deſunt. Κύριε] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 52. ὁ δὲ εἶπεν] Cant. λέγει. ib. εἰς τὴν βασιλείαν] Cant. ἐν τῇ βασιλείᾳ. Em. τῇ βασιλείᾳ. ib. αὐτοῦ] Mont. deeſt. v. 54. τῇ συναγωγῇ] Em. ταῖς συναγωγαῖς. ib. τούτῳ] Cant. Steph. 2. τούτῳ πᾶσα. Gon. deeſt. v. 55. Ἰωσῆς] Cant. Magd. Ἰωάννης. ib. καὶ Σίμων] Mont. Σίμων. v. 56. τούτῳ] Bodl. 1. αὐτῷ. ib. ταῦτα πάντα] Cant. πάντα ταῦτα. v. 57. πατρίδι αὐτοῦ] Cant. πατρίδι. ib. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ] Bodl. 1. deſunt. v. 58. τὴν ἀπιστίαν] Cant. τὰς ἀπιστείας, in Lat. *propter incredulitates.*

CAP. XIV.

V. 1. τὸν] Cant. δὲ τόν. v. 2. ἐστὶ] Cant. Steph. 2. μήτι ἐστί. ib. Βαπτιστὴς] Cant. Steph. 2. 4. addunt ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. ib. αὐτὸς] Mont. ἐστί. v. 3. καὶ ἔθετο] Mont. deſunt. ib. Φιλίππου] Cant. deeſt. v. 5. ἐφοβήθη] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 5. ἐφοβεῖτο. v. 6. γενεσίων δὲ γενομένων] Cant. γενεσίοις δὲ γενομένοις. Gon. γενεσίοις δὲ ἀγομένοις. ib. τῆς Ἡρωδιάδος] Cant. αὐτοῦ Ἡρωδιάς, ſed in Lat. Cant. *filia Herodiadis.* v. 7. αἰτήσηται] March. Veleſ. αἰτήσηται ἀφ᾽ αὐτῶν. v. 8. Δός] Cant. εἶπε δός. ib. ἐπὶ πίνακι] Cant. deſunt. v. 9. δὲ] Cant. deeſt. ib. τοὺς ὅρκους] March. Veleſ. τὸν ὅρκον. ib. καὶ τοὺς] Cant. καὶ διὰ τούς. v. 11. ἤνεγκε] Gon. Mont. ἤνεγκεν αὐτήν. v. 12. σῶμα] Steph. 9, 14. πτῶμα αὐτοῦ, Steph. 8. πτῶμα. Gon. σῶμα αὐτοῦ. in Lat. Cant. *corpus ejus.* ib. ἐλθόντες] Em. ἀπελθόντες. v. 13. Καὶ ἀκούσας] Cant. Mont. ἀκούσας δέ. v. 14. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Mont. deeſt. ib. πολὺν ὄχλον] Cant. ὄχλον πολύν. ib. ἐπ᾽ αὐτοὺς] Bodl. 1. αὐτοῖς. Cant. περὶ αὐτῶν. Gon. Mont. Goog. ἐπ᾽ αὐτοῖς. ib. ἀῤῥώστους] Cant. ἀῤῥωστοῦντας. v. 15. τοὺς ὄχλους] Lin. Nov. 1. τὸν ὄχλον. ib. εἰς τὰς κώμας] Goog. deſunt. Mont. εἰς τὰς κύκλῳ κώμας. v. 16. Ἰησοῦς] Cant. Mont. deeſt. ib. αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν] Cant. ὑμεῖς φαγεῖν αὐτοῖς. v. 17. αὐτῷ] Gon. deeſt. v. 18. ὧδε] Cant. deeſt. v. 19. τοὺς ὄχλους] Cant. τὸν ὄχλον. ib. τοὺς χόρτους] Cant. Mont. τὸν χόρτον. ib. καὶ λαβὼν] Cant. ἔλαβεν. Gon. Mont. Em. Goog. λαβών. In Bodl. 1. deſunt uſque ad ἀναβλέψας. ib. μαθηταῖς] Mont. μαθηταῖς αὐτοῦ. v. 21. γυναικῶν καὶ παιδίων] Cant. παιδίων καὶ γυναικῶν. v. 22. Ἰησοῦς … αὐτοῦ] Cant. Mont. deſunt. Magd. Ἰησοῦς. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 24. ἤδη &c. Cant. ἦν εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. v. 25. ἀπῆλθε] Mont. ἦλθε. ib. πρὸς &c.] Cant. περιπατῶν πρὸς αὐτούς. in March. Veleſ. Ἰησοῦς deeſt. v. 26. Καὶ &c.] Cant. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτόν. Mont. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταί. ib. τὴν θάλασσαν] Cant. Mont. τῆς θαλάσσης. v. 27. Εὐθέως δὲ] Cant. εὐθὺς δέ. Gon. εὐθέως. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 28. αὐτῷ] Lin. Nov. 1. Em. Goog. deeſt. ib. πρὸς &c.] Cant. ἐλθεῖν πρὸς σέ. v. 29. Ὁ δὲ] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. v. 31. εὐθέως δὲ] Lin. Nov. 1. καὶ εὐθέως. v. 32. ἐμβάντων] Cant. ἀναβάντων. v. 33. ἐλθόντες] Mont. deeſt. ib. Θεοῦ υἱὸς] Cant. υἱὸς Θεοῦ. ib. εἶ] Cant. εἶ σύ. v. 34. εἰς] Cant. ἐπί. ib. Γεννησαρὲτ] Cant. Γεννησαρέτ, ſed in Lat. *Gennaſar.* March. Veleſ. Γεννησάρ. Steph. 2 Γεννησαρέθ, & 3. Γεννησαρίθ. v. 35. περίχωρον] March. Veleſ. χώραν. v. 36. μόνον] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. καὶ μόνον. ib. διεσώθησαν] Mont. καὶ ἐσώθησαν.

CAP. XV.

V. 1. τῷ Ἰησοῦ οἱ] Cant. πρὸς αὐτόν. ib. γραμματεῖς &c] Cant. Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς. v. 2. νίπτονται] Mont. νίπτουσι. v. 3. αὐτοῖς] Mont. deeſt. v. 4. ἐνετείλατο λέγων] Cant. εἶπεν. ib. σου] Cant. Goog. Em. deeſt. v. 5. καὶ οὐ] Cant. Mont. οὐ. ib. μὴ] Gon. deeſt. ib. αὐτοῦ] Mont. deeſt. ib. ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ] Cant. deſunt. Gon. Mont. Goog. ἢ τὴν μητέρα. v. 6. τὴν ἐντολὴν] Cant. τὸν λόγον. v. 8. Ἐγγίζει μοι … τῷ στόματι αὐτῶν καὶ] Cant. deſunt. ib. ἀπέχει] Cant. ἐστιν. v. 11. οὐ τὸ] Cant. οὐ πᾶν τό. ib. ἐκπορευόμενον] Lin. Nov. 1. ἐξερχόμενον. v. 12. αὐτοῦ] Cant. Mont. deeſt. ib. εἶπον] Cant. Mont. λέγουσιν. ib. τὸν λόγον] Mont. deeſt. v. 13. ἀποκριθεὶς] Bodl. 1. deeſt. v. 14. ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί. ib. αὐτοὺς] Cant. τοὺς τυφλούς. ib. βόθυνον] Cant. Steph. 2. βόθρον. ib. πεσοῦνται] Goog. Lin. Nov. 1. ἐμπεσοῦνται] ut & Cant. & Em.

ſed March. Veleſ. πίπτουσι. v. 16. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἀκμὴν] Cant. ἄκμην, in Lat. *adhuc.* v. 17. οὔπω] Cant. οὐ. v. 18. ἐξέρχεται uſque ad διαλογισμοὶ ſeq.] Mont. deſunt. v. 18. κἀκεῖνα κοινοῖ] Cant. ἐκεῖνα κοινωνεῖ, in Lat. *communicant:* ſed in margine, *coinquinant.* v. 19. πορνεῖαι, κλοπαὶ, ψευδομαρτυρίαι] Con. deſunt. v. 20. κοινοῦντα] Cant. κοινωνοῦντα, & in Lat. *quæ communicant:* ſed in margine, *coinquinant.* ib. τὸ δὲ uſque ad finem verſus] Mont. deſunt. v. 21. ἐκεῖθεν] Mont. deeſt. ib. εἰς] Bodl. 1. ἐκεῖθεν εἰς. v. 22. γυνὴ] Comp. γυνή τις. ib. ἐκραύγασεν αὐτῷ] Cant. Steph. 2. ἔκραξεν ὀπίσω αὐτοῦ. ib. υἱὲ] Cant. Lin. Nov. 1. υἱός. v. 24. ἀπεστάλην] Lin. Nov. 1. ἀπέσταλκα. ib. πρόβατα.] Cant. ταῦτα. v. 25. ἐλθοῦσα προσεκύνει] Lin. Nov. 1. προσελθοῦσα προσεκύνησεν. v. 26. εἶπεν] Mont. αὐτῇ. ib. ἔστι καλὸν] Cant. Steph. 2. ἔξεστι. in Lat. *licet.* ib. βαλεῖν] Magd. δοῦναι. v. 27. ἐσθίει] Cant. ἐσθίουσι. v. 30. χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς] Cant. χωλοὺς, τυφλούς. Mont. κωφοὺς, χωλοὺς, τυφλούς. ib. κυλλοὺς] Cant. Lat. *ſideratos.* ib. παρὰ] Cant. ὑπό. ib. τοῦ Ἰησοῦ] Cant. Lin. Nov. 1. αὐτοῦ. ib. αὐτοὺς] Cant. πάντας. v. 31. αὐτοὺς] Steph. 2. addit πάντας. ib. τοὺς ὄχλους] Cant. τὸν ὄχλον. ib. κυλλοὺς … χωλοὺς] Cant. ϗ κυλλοὺς (in Lat. *ſideratos,* ut v. 30.) … καὶ χωλούς. ib. κυλλοὺς ὑγιεῖς] March. Veleſ. deſunt. ib. κωφοὺς] Bib. Wech. al. κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους. ib. λαλοῦντας] Gon. ἀκούοντας. v. 32. ὄχλον] Cant. ὄχλον τοῦτον. ib. ἡμέρας] Cant. ἡμέραι. ib. τρεῖς] Cant. εἰσιν καί. v. 33. πόθεν] Cant. Steph. 2. πόθεν οὖν. v. 34. ὁ Ἰησοῦς] Mont. deeſt. ib. εἶπον] Cant. εἶπον αὐτῷ. v. 35. ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις] Cant. παραγγείλας τῷ ὄχλῳ. v. 36. ϗ λαβὼν] Cant. ἔλαβεν. ib. ϗ] Cant. deeſt. ib. ἔδωκε] Cant. ἐδίδου. ib. τῷ ὄχλῳ] Gon. τοῖς ὄχλοις. v. 37. ἦραν] Cant. ponit poſt κλασμάτων. v. 38. χωρὶς γυναικῶν ϗ παιδίων] Cant. deſunt. v. 39. ἐνέβη] Cant. ἐνβαίνει. Mont. Gon. ἀνέβη. ib. Μαγδαλὰ] March. Veleſ. Μαγεδάν. Cant. τῆς Μαγαδὰν, in Lat. *Magadan.* Steph. 2. Μαγαδάν.

CAP. XVI.

V. 1. ἐπηρώτησαν αὐτὸν] Cant. αὐτὸν ἐπηρώτησαν. ib. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] Gon. ponit poſt αὐτοῖς. v. 2. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. Εὐδία] March. Veleſ. Εὐδία ἔσται. v. 3. ϗ πρωῒ uſque ad Ὑποκριταὶ] Magd. March. Veleſ. deſunt. ib. οὐρανὸς] Cant. ἀὴρ, in Lat. *rubet enim triſte cælum.* ib. Ὑποκριταὶ] Cant. deeſt. ib. δύνασθε] Steph. 4. 5. 7. 9. Mont. Em. συνίετε. Steph. 8. δοκιμάζετε v. 4. ϗ μοιχαλὶς] Cant. deſunt. ib. ἐπιζητεῖ] Cant. ζητεῖ. ib. τοῦ προφήτου] Cant. deeſt. v. 5. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ] Cant. deſunt. ib. ἐπελάθοντο ἄρτους] Cant. ἐπελάθοντο οἱ μαθηταὶ ἄρτους. v. 6. ϗ Σαδδουκαίων] Mont. deſunt. ib. ὁ δὲ Ἰησοῦς] March. Veleſ. deſunt. v. 7. Οἱ δὲ] Cant. τότε, in Lat. *tunc cogitabant.* v. 8. αὐτοῖς] Cant. Magd. deeſt. ib. ἐλάβετε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἔχετε. in Lat. *habetis.* v. 9. τοὺς πέντε] Cant. ὅτε τοὺς πέντε. ib. τῶν πεντακισχιλίων] Cant. τοῖς πεντακισχιλίοις. v. 10. τετρακισχιλίων] Cant. τοῖς τετρακισχιλίοις. v. 11. ἄρτου] Gon. Mont. Steph. 4. 8. ἄρτων. ib. ὑμῖν] Cant. deeſt. ib. προσέχειν] Steph. 3. 4. 5. προσέχετε δέ. v. 12.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. τοῦ ἄρτου] Cant. deeſt. v. 13. ἐλθὼν] Mont. ἐξελθών. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 14. οἱ μὲν] Cant. deeſt. v. 15. αὐτοῖς] Steph. 5. Mont. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. v. 16. εἶπε] Cant. εἶπεν αὐτῷ. v. 17. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς δέ. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. Ἰωνᾶ] Bib. Wech. al. Ἰωάννα. v. 18. ταύτῃ τῇ πέτρᾳ] Cant. ταύτην τὴν πέτραν. v. 19. ϗ δώσω σοὶ] Cant. σοὶ δώσω. ib. ϗ ὃ ἐὰν λύσῃς uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. ib. ἐν τοῖς] Mont. ϗ ἐν. v. 20. διεστείλατο] Cant. ἐπετίμησεν, in Lat. *comminatus eſt.* Mont. Bodl. 1. διεστείλατο. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. αὐτὸς] Cant. ἐστι. ib. Ἰησοῦς] Lin. Nov. 1. Mont. Goog. Steph. 5. 7. 8. deeſt. v. 21. ἀπὸ] Cant. ὑπό. ib. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. ϗ μετὰ τρεῖς ἡμέρας. ib. ἐγερθῆναι] Cant. Bodl. 1. ἀναστῆναι. ut Lin. & Nov. 1. v. 22. ἐπιτιμᾷν &c.] Cant. αὐτῷ ἐπιτιμᾷν ϗ λέγειν. ib. ἵλεως] March. Veleſ. οὐ γένοιτο. v. 23. στραφεὶς] Cant. ἐπιστραφείς. ib. μου εἶ] Cant. εἶ ἐμοί. ib. τῶν ἀνθρώπων] Cant. τοῦ ἀνθρώπου. v. 27. ἀγγέλων] Cant. Steph. 2. ἁγίων ἀγγέλων. ib. τὴν πρᾶξιν] Gon. March. Veleſ. Steph. 14. τὰ ἔργα. v. 28. Ἀμὴν] Con. Ἀμὴν δέ. Mont. Steph. 14. Ἀμὴν γάρ. ib. ἑστηκότων] Cant. Mont. ἑστώτων. ib. βασιλείᾳ] Steph. 9. δόξῃ. ib. αὐτοῦ] Gon. τῶν οὐρανῶν.

CAP. XVII.

V. 1. Καὶ] Cant. Καὶ ἐγένετο. ib. ἀναφέρει] Steph. 2. Cant. ἀνάγει. & poſt ἰδίαν Cant. habet λίαν. v. 2. μετεμορφώθη] Cant. μεταμορφωθεὶς ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ ἔλαμψε] Cant. ἔλαμψε. ib. τὸ φῶς] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. al. χιών. v. 3. ὤφθησαν] Cant. ὤφθη. v. 4. μίαν Ἠλίᾳ] Cant. Mont. Ἠλίᾳ μίαν. v. 5. αὐτοῦ ἀκούετε] Cant. ἀκούετε αὐτοῦ. ib. φωτεινὴ] Steph. 4. φωτός. ib. ᾧ] March. Veleſ. ᾧ ἐγώ. v. 6. Καὶ ἀκούσαντες] Cant. ἀκούσαντες δέ. v. 7. προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς] Cant. προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καί. ib. ἐγέρθητε] Cant. ἐγείρεσθε, in Lat. *ſurgite.* March. Veleſ. αὐτοῖς, ἐγέρθητε. v. 8. τὸν Ἰησοῦν μόνον] Cant. μόνον τὸν Ἰησοῦν. v. 9. Καταβαινόντων αὐτῶν] Cant. Καταβαίνοντες. ib. ἀναστῇ] Cant. ἐγερθῇ. v. 10. αὐτοῦ … πρῶτον] March. Veleſ. deſunt. v. 11. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς … πρῶτον ϗ] Cant. deſunt. ib. ἀποκαταστήσει] Cant. ἀποκαταστῆσαι. v. 12. ὅτι] Bodl. ὅτι καί. ib. Ἠλίας] Magd. deeſt. ib. οὐκ] Gon. deeſt. ib. ἐπέγνωσαν αὐτὸν] Steph. 9. ἐπίστευσαν αὐτῷ. ib. ἐν] Cant. Bodl. 1. Gon. Mont. Goog. deeſt. ib. οὕτω uſque ad finem verſus] Cant. ponit poſt finem verſus 13. v. 14. ἐλθόντων αὐτῶν] Cant. ἐλθών. March. Veleſ. ἐλθόντος αὐτοῦ. ib. προσῆλθεν] Bodl. 1. Magd. Lin. Nov. 1. προσῆλθεν. ib. ἄνθρωπος] Steph. 5. 6. Bodl. 1. Mont. ἄνθρωπός τις. ib. αὐτὸν] Cant. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Comp. Steph. omn. Gon. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. αὐτόν. v. 15. πάσχει] Bib. Wech. al. ἔχει. ib. ϗ πολλάκις] Cant. ϗ ἐνίοτε. v. 16. αὐτὸν θεραπεῦσαι] Cant. θεραπεῦσαι αὐτόν. ib. προσήνεγκα] Steph. 9. 14. & Gon. προσήνεγκαν. v. 17. ἔσομαι] Cant. ponit poſt ὑμῶν. v. 18. ἐθεραπεύθη] Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ἰάθη. v. 20. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. εἶπεν] Cant. Mont. λέγει. ib. γὰρ] Goog. deeſt. ib. ἐντεῦθεν] Cant. ἔνθεν. v. 21. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐκπορεύεται] March. Veleſ. ἐκβάλλεται. v. 22. ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν] Cant. αὐτῶν δὲ ἀναστρεφόντων. ib. ἀνθρώπων] Gon. Bodl. 1. Steph. 9. ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. Mont. ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων. v. 23. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. ib. ἐγερθήσεται] Gon. ἀναστήσεται. ib. ϗ ἐλυπήθησαν σφόδρα] Mont. deſunt. v. 24. ἐλθόντων δὲ] Cant. ϗ ἐλθόντων. τῷ Πέτρῳ] Cant. ponit poſt εἶπον. ib. εἶπον] Lin. Nov. 1. εἶπον αὐτῷ. v. 25. Λέγει] Mont. Καὶ λέγει. ib. ὅτε εἰσῆλθεν] Cant. εἰσελθόντι. ib. ναὶ] Bodl. 1. καί. v. 26. Hic verſus deeſt in Gon. ib. ὁ Πέτρος] Cant. deeſt. v. 27. δώσεις] Cant. δώσεις ἐκεῖ.

CAP. XVIII.

V. 2. ὁ Ἰησοῦς] Mont. deeſt. ib. παιδίον] Cant. παιδίον ἕν. v. 4. τοῦτο] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 5. τοιοῦτον] Cant. Bodl. 1. Magd. addunt ἕν. v. 6. μύλος ὀνικὸς] Bib. Wech. al. λίθος μυλικός. ib. ἐπὶ] Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Gon. Mont. Goog. Em. Steph. omn. Comp. εἰς. ib. θαλάσσης] Mont. addit, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων, ſed delebantur a correctore aliquo. v. 7. ἐκείνῳ] Cant. Em. deeſt. v. 8. αὐτὰ] Cant. αὐτόν. ib. κυλλὸν] Cant. Lat. *ſideratum.* ib. χεῖρας … πόδας] Cant. πόδας … χεῖρας. v. 9. Καὶ εἰ] Cant. Τὸ αὐτὸ εἰ ϗ, in Lat. *ſimiliter & ſi.* ib. τοῦ πυρὸς] Cant. deeſt. v. 10. τῶν μικρῶν τούτων] Cant. τούτων τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ. v. 11. σῶσαι] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ζητῆσαι ϗ σῶσαι. v. 12. Τί] Cant. Τί δέ. ib. ἀφεὶς] Cant. ἀφίησιν. ib. πορευθεὶς] Cant. πορευόμενος. v. 14. ὑμῶν] Gon. ἡμῶν. Mont. μου. ib. εἷς] Cant. ἕν. v. 15. ϗ ἔλεγξον] Cant. Lin. Nov. 1. Goog. ἔλεγξον. v. 16. μαρτύρων] Cant. deeſt. v. 17. αὐτῶν] Magd. deeſt. Mont. αὐτοῦ. ib. ϗ ὁ] Cant. ϗ ὡς ὁ. v. 18. Ἀμὴν] Mont. Ἀμὴν γάρ. ib. τῷ οὐρανῷ poſtremum] Cant. τοῖς οὐρανοῖς. v. 19. Πάλιν ἀμὴν] Ita Steph. omn. ſed Cant. Mont. Πάλιν δὲ ἀμήν. Gon. Goog. Ἀμήν. Bib. Wech. al. Πάλιν. ib. ὅτι] Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἐὰν δύο ὑμῶν] Cant. δύο ἐὰν, & ἐξ ὑμῶν habet, & ponit poſt συμφωνήσωσιν. ib. αὐτοῖς] Lin. Nov. 1. ὑμῖν. v. 20. ἐκεῖ] Cant. παρ᾽ οἷς οὐκ. v. 21. αὐτῷ &c.] Cant. Πέτρος εἶπεν αὐτῷ. Goog. ὁ Πέτρος εἶπε. v. 24. προσηνέχθη] Cant. προσήχθη. v. 25. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 26. οὖν] Cant. δέ. ib. δοῦλος] Cant. Steph. 2. 4. 8. δοῦλος ἐκεῖνος. ib. προσεκύνει αὐτῷ] Bib. Wech. alicubi, παρεκάλει αὐτόν. ib. κύριε] Cant. deeſt. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 28. ὅτι] Em. Bib. Wech. al. ὅ, τι. v. 29. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ] Cant. Em. deſunt. ib. παρεκάλει αὐτὸν] Em. deſunt: ſed habentur in margine, ut & priora. ib. πάντα] Steph. 4. 7. 9. 12. 14. Comp. deeſt. v. 31. δὲ] Cant. οὖν. Mont. deeſt. v. 32. αὐτὸν] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 33. ἔδει] Cant. Steph. 2. ἔδει οὖν. v. 34. πᾶν] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 35. μου] Steph. 4. ὑμῶν. ib. ἐπουράνιος] Cant. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. οὐράνιος. ib. ποιήσει ὑμῖν] Cant. ὑμῖν ποιήσει, & ponit ante ὁ πατήρ. ib. τὰ παραπτώματα αὐτῶν] Cant. deeſt.

CAP. XIX.

V. 1. ἐτέλεσεν] Cant. ἐλάλησεν. v. 3. αὐτῷ· εἰ] March. Veleſ. deeſt αὐτῷ. ib. λέγοντες] Cant. λέγουσιν, & in Lat. *dicunt:* ſed nunc corrigitur, & fit λέγοντες. ib. αἰτίαν] Steph. 5. ἁμαρτίαν. v. 4. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 5. πατέρα] Goog. πατέρα αὐτοῦ. ib. προσκολληθήσεται] Cant. κολληθήσεται. ib. τῇ γυναικὶ] Goog. Lin. Nov. 1. πρὸς τὴν γυναῖκα. v. 6. σὰρξ μία] Cant. μία σὰρξ, in Lat. *una caro.* ib. συνέζευξεν] Cant. συνέζευξεν εἰς ἕν. ib. χωριζέτω] Cant. ἀποχωριζέτω. v. 7. Λέγουσιν] Magd. Ἀπεκρίθησαν ϗ εἶπον. ib. αὐτὴν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 8. Μωσῆς] Cant. ponit poſt ὑμῖν. ib. οὐ γέγονεν] Cant. Em. οὐκ ἐγένετο. v. 9. ὅτι] Cant. deeſt. ib. μὴ ἐπὶ πορνείᾳ] Cant. παρεκτὸς λόγου πορνείας, in Lat. *excepta ratione adulterii.* ib. ϗ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται] Cant. deſunt. v. 10. ἀνθρώπου] Cant. ἀνδρός. v. 11. δὲ] Lin. Nov. 1. δὲ Ἰησοῦς. ib. καί εἰσιν] Duo poſteriora Eunuchorum genera in Mont. tranſponuntur. v. 13. προσηνέχθη] Cant. προσηνέχθησαν. ib. τὰς χεῖρας] Cant. ponit poſt ἐπιθῇ. ib. μαθηταὶ] Gon. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 14. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ϗ μὴ κωλύετε (Cant. κωλύσετε) αὐτὰ] Mont. deſunt. v. 15. αὐτοῖς] Cant. ponit poſt χεῖρας. ib. εἷς] Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἷς τις. Mont. νεανίσκος. ib. εἶπεν] Cant. λέγει. ib. ἀγαθὲ] Cant. deeſt. v. 17. λέγεις ἀγαθὸν] Cant. Steph. 4. 8. March. Veleſ. ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; ſed Cant. non habet articulum τοῦ. Cant. Lat. *Quid me interrogas de bono?* ib. οὐδεὶς uſque ad finem verſus] Cant. Steph. 4. 8. March. Veleſ. εἷς ἐστιν ὁ (deeſt ὁ in Cant.) ἀγαθός. March. Veleſ. addit etiam ὁ Θεός. ib. εἰσελθεῖν] Cant. ἐλθεῖν, & ponit poſt ζωήν. ib. τήρησον] Cant. τήρει. v. 18. οὐ μοιχεύσεις] Mont. deeſt. v. 19. μητέρα] Comp. μητέρα σου. v. 20. πάντα ταῦτα] Cant. Mont. ταῦτα πάντα. ib. ἐφυλαξάμην] Cant. ἐφύλαξα. ib. μου] Cant. deeſt. v. 21. οὐρανῷ] Cant. οὐρανοῖς. v. 22. δὲ] Cant. deeſt. v. 24. Πάλιν δὲ] Bib. Wech. al. Καὶ πάλιν. ib. διελθεῖν] Mont. Lin. Nov. 1. Magd. Steph. 5. 7. 8. 12. 14. εἰσελθεῖν. ib. τοῦ Θεοῦ] Bib. Wech. al. τῶν οὐρανῶν. ib. εἰσελθεῖν] Cant. ponit ante εἰς τὴν. Mont. διελθεῖν. v. 25. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. σφόδρα] Cant. ϗ ἐφοβήθησαν σφόδρα. v. 26. ἐστι] Mont. Gon. Em. Lin. Nov. 1. Goog. deeſt. v. 27. ἰδοὺ] Steph. 6. κύριε ἰδού. v. 28. αὐτοῖς] Cant. αὐτῷ, in Lat. *ei.* ib. ὑμεῖς] Cant. αὐτοὶ, in Lat. *vos.* ib. μοι, ἐν] Hanc diſtinctionem habent Steph. 3. 4. 5. 7. 12: ib. δώδεκα] Cant. δέκα δύο. v. 29. οἰκίας] Steph. 2. 7. Lin. Nov. 1. οἰκίαν. ib. ὃς] Cant. Mont. ὅστις. Lin. Nov. 1. ὃς ἄν. ib. ἢ πατέρα … ἢ γυναῖκα] Cant. deſunt.

CAP. XX.

V. 1 ἐξῆλθεν] Gon. ἦλθεν. v. 2. Συμφωνήσας δὲ] Gon. Em. Goog. Καὶ συμφωνήσας. v. 3. ἐξελθὼν] Cant. διεξελθών. ib. τὴν τρίτην ὥραν] Cant. ὥραν τρίτην. v. 5. πάλιν] Cant. πάλιν δέ. ib. ὥραν] Cant. ponit poſt ἕκτην. ib. ἐποίησεν uſque ad εὗρεν] Magd. deſunt. v. 6. ὥραν] Cant. deeſt. ib. ἐξελθὼν] Cant. ἐξῆλθεν καί. ib. ἑστῶτας] Gon. deeſt. ib. ἀργοὺς] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. τί] Gon. διὰ τί. v. 7. ἀμπελῶνα] Cant. Steph. 3. 14. Gon. ἀμπελῶνά μου. ib. ϗ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 9. Καὶ ἐλθόντες] Cant. ἐλθόντες οὖν. v. 10. ἐλθόντες δὲ] Cant. ϗ ἐλθόντες. ib. πλείονα … ϗ ἔλαβον] Cant. πλείω … ἔλαβον δέ. v. 12. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ἡμῖν αὐτοὺς] Cant. αὐτοὺς ἡμῖν. ib. καύσωνα. Steph. 7. 12. cum interrogandi nota καύσωνα; v. 13. εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν] in Mont. primo fuit εἶπεν αὐτοῖς, ſed correctum eſt alia manu. Cant. ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν. ib. συνεφώνησάς μοι] Steph. 8. συνεφώνησά σοι. v. 14. τούτῳ] Cant. ponit poſt ἐσχάτῳ. v. 15. ἢ οὐκ] Cant. Οὐκ. ib. ἐν τοῖς ἐμοῖς] March. Veleſ. deſunt. v. 17. μαθητὰς] Cant. deeſt. ib. ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ] Steph. 8. Mont. ϗ ἐν τῇ ὁδῷ. in March. Veleſ. ἐν τῇ ὁδῷ deſunt. v. 18. θανάτῳ. Καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν] Goog. deſunt. v. 20. παρ᾽] Cant. ἀπ᾽. v. 21. λέγει] Mont. ἡ δὲ λέγει. ib. οὗτοι] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. εὐωνύμων] Mont. Gon. Bodl. 1. Magd. Goog. addunt σου. v. 22. πιεῖν] Cant. ponit poſt ποτήριον. ib. μέλλω πίνειν. καὶ] Steph. 4. 5. 14. πίνω ἤ. ib. ϗ τὸ uſque ad λέγουσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 23. Καὶ] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ τὸ uſque ad τὸ δὲ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. Gon. deſunt, ſed habentur in margine Gon. ib. μου, οὐκ] Cant. Magd. Gon. οὐκ. ib. δοῦναι] Cant. Mont. τοῦτο δοῦναι. ut & Steph. 2. 3. 14. v. 25. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. οἴδατε] Gon. οἶδα. v. 26. δὲ ἔσται] Gon. ἔσται. Cant. ἐστιν, in Lat. *eſt.* ib ἔστω] Cant. Steph. 2. 3. 7. 12. 14. Comp. ἔσται. v. 27. εἶναι] Lin. Nov. 1. γενέσθαι. ib. ἔστω] Cant. Goog. ἔσται.

λῶν. v. 29.] Inter verſum 28 & 29 interponuntur in MS° Cant. hæc. Ὑμεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, ϗ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι. Εἰσερχόμενοι δὲ ϗ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλίνεσθε εἰς τοὺς ἐξέχοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, ϗ προσελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἴπῃ σοι, Ἔτι κάτω χώρει, καὶ καταισχυνθήσῃ. Ἐὰν δὲ ἀναπέσῃς εἰς τὸν ἥττονα τόπον, ϗ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἐρεῖ σοι ὁ δειπνοκλήτωρ, Σύναγε ἔτι ἄνω, ϗ ἔσται σοι τοῦτο χρήσιμον. *Vos autem quæritis de minimo creſcere, & de magno minui: Introeuntes autem & rogati cœnare, ne diſcubueritis in eminentibus locis, ne forte dignior te ſuperveniat, & accedens cœnæ invitator dicat tibi, Adhuc deorſum accede, & confundaris: Si autem diſcubueris in minimum locum, & ſuperveniat minor te, dicit tibi invitator cœnæ, Collige adhuc ſuperius; & erit tibi hoc utile.* ib. ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς] Cant. ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. ib. ἐκπορευομένων αὐτῶν] Steph. 6. ἐκπορευομένου αὐτοῦ. v. 30. ἀκούσαντες ··· ἔκραξαν] Cant. ἤκουσαν ··· ϗ ἔκραξαν. ib. κύριε υἱὸς] Cant. υἱέ. v. 31. ἐλέησον &c.] Cant. κύριε ἐλέησον ἡμᾶς υἱέ. v. 33. ἀνοιχθῶσιν &c.] Cant. ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. v. 34. αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ] Steph. 2. 8. deſunt.

CAP. XXI.

V. 1. ὁ Ἰησοῦς Cant. deeſt. ib. μαθητὰς] Gon. Bodl. 1. μαθητὰς αὐτοῦ. Mont. ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῶν. v. 2. πορεύθητε] Cant. Mont. πορεύεσθε. ib. εἰς τὴν κώμην] Gon. deeſt. ib. ἀπέναντι] Cant. κατέναντι. v. 3. εἴπῃ τι] Cant. Steph. 2. τί ποιεῖτε; ib. εὐθέως δὲ] Cant. ϗ εὐθέως. ib. ἀποστελεῖ] Comp. & Steph. omn. Lin. Nov. 1. Goog. ἀποστέλλει. v. 4. ὅλον] Cant. deeſt. v. 5. ϗ prius] Cant. Mont. deeſt. v. 6. ϗ ποιήσαντες] Cant. Mont. ἐποίησαν. ib. προσέταξεν] Cant. συνέταξεν. v. 7. Ἤγαγον] Cant. Καὶ ἤγαγον. ib. ἐπάνω αὐτῶν] Cant. ἐπ' αὐτόν. ib. ἱμάτια αὐτῶν] Cant. ἱμάτια. ib. ϗ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν] Magd. deſunt. ib. ἐπεκάθισαν] Ita Bib. Wech. al. Gon. Goog. Em. ἐπεκάθισεν. Cant. ἐκάθητο. Mont. Magd. ἐκάθισαν. Lin. Steph. 3. 14. Nov. 1. ἐκάθισεν. ib. αὐτῶν] Cant. αὐτοῦ. v. 8. ἐστρώννυον] Cant. ἔστρωσαν. v. 9. προάγοντες] Cant. Steph. 2. προάγοντες αὐτόν. ib. ἔκραζον] Cant. ἔκραξαν. v. 11. ὄχλοι ἔλεγον] Cant. πολλοὶ εἶπον. ib. Ἰησοῦς] Cant. ponit poſt προφήτης. v. 14. τυφλοὶ ϗ χωλοὶ] Magd. Bodl. 1. Gon. Mont. Goog. Em. χωλοὶ ϗ τυφλοί. v. 16. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ἀκούεις] Steph. 5. οὐκ ἀκούεις. v. 18. ἐπανάγων] Cant. ὑπάγων] v. 19. μίαν] Mont. deeſt. ib. ἡ συκῆ] March. Veleſ. deeſt. v. 20.] Hic verſus & duo ſequentes deſunt in Magd. v. 21. κἂν ··· εἴπητε] Cant. ϗ ··· ἐὰν εἴπητε. v. 23. ἐλθόντι αὐτῷ] Cant. Steph. 2. 8. ἐλθόντος αὐτοῦ v. 24. ἐρωτήσω] Cant. Gon. ἐπερωτήσω. ib. λόγον ἕνα] Cant. Goog. ἕνα λόγον. v. 25. οὖν] Cant. Mont. deeſt. v. 28. ἄνθρωπος] Mont. Gon. Goog. Steph. 5. 6. 14. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἄνθρωπός τις. ib. ἐν τῷ ἀμπελῶνι] Cant. εἰς τὸν ἀμπελῶνα. v. 29. ἀπῆλθε] Cant. ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα. v. 30. Καὶ προσελθὼν] Cant. προσελθὼν δέ. ib. δευτέρῳ] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. ἑτέρῳ. ib. ἐγὼ κύριε] Cant. ἐγὼ κύριε ὑπάγω. Bib. Wech. al. ναὶ κύριε. al. ἐγὼ ὑπάγω. Mont. ὑπάγω κύριε. v. 31. ἐποίησε] Cant. ponit poſt πατρός. Gon. ante ἐκ. ib. ὁ πρῶτος] Cant. ὁ ἔσχατος. in Lat. noviſſimus. v. 32. οὐ] Cant. deeſt. Mont. οὐ δέ. v. 33. τις] Cant. deeſt. ut & in Magd. v. 34. καρπῶν] Gon. καρπῶν αὐτῶν v. 35. αὐτοῦ] Mont. deeſt. v. 36. πάλιν] Cant. πάλιν οὖν. v. 27. δὲ] Gon. deeſt. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἰς αὐτούς. ib. λέγων] Mont. λέγων, ἴσως. v. 38. κατάσχωμεν] Cant. σχῶμεν, in Lat. *habeamus*. v. 39. ἐξέβαλον &c.] Cant. ἀπέκτειναν ϗ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. v. 42. ὃν] Cant. deeſt. v. 43. ὅτι] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 44.] Hic verſus deeſt in Cant. Græc. & Lat. v. 45. Φαρισαῖοι] Bodl. 1. Steph. 4. γραμματεῖς. v. 46. ἐφοβήθησαν] Magd. ἐφοβοῦντο. ib. ἐπειδὴ] Cant. ἐπεί.

CAP. XXII.

V. 1. αὐτοῖς] Cant. ponit poſt παραβολαῖς. v. 4. ἀπέστειλεν] Steph. 8. ἀποστέλλει. ib. ἡτοίμασα] Mont. Magd. ἡτοίμασται. Cant. ἡτοίμακα. ib. σιτιστὰ] Mont. Bodl. 1. σιτευτά. v. 5. ὁ μὲν ··· ὁ δὲ] Cant. οἱ μὲν ··· οἱ δέ. ib. εἰς αὐτοῦ] Cant. ἐπὶ αὐτῶν. v. 7. Ἀκούσας δὲ] Magd. Mont. Gon. Em. Bodl. 1. Goog. Lin. Nov. 1. Καὶ ἀκούσας. Cant. ἀκούσας, & ponit poſt βασιλεύς. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. Ἐκεῖνος ὁ βασιλεύς. Gon. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Em. Goog. ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος. Comp. & Steph. omn. ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος. ib. τὰ στρατεύματα] Cant. τὸ στράτευμα. v. 8. ἕτοιμος] Gon. deeſt. v. 10. ἐκεῖνοι] Cant. αὐτοῦ. ib. ὅσους] Cant. οὕς. ib. γάμος] Steph. 8. νυμφών. v. 11. οὐκ] Cant. μή. v. 12. εἰσῆλθες] Cant. ἦλθες. v. 13. δήσαντες &c.] Cant. Ἄρατε αὐτὸν ποδῶν ϗ χειρῶν, ϗ βάλετε αὐτὸν εἰς. ib. ἐκβάλετε] Mont. Gon. βάλλετε. v. 15. ἔλαβον] Mont. ἔλαβον κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. ib. ὅπως] Cant. πῶς, in Lat. *quomodo*. v. 16. αὐτῷ] Cant. πρὸς αὐτόν. ib. ἐν ἀληθείᾳ] Cant. ἐπ' ἀληθείας. Em. deſunt. v. 17. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν] Cant. deſunt. v. 20. Καὶ] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. Steph. 8. March. Veleſ. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] v. 21. οὖν] Cant. deeſt. v. 24. ἐάν] Mont. ἵνα ἐάν. ib. ἐπιγαμβρεύσει] Cant. ἵνα ἐπιγαμβρεύσῃ, in Lat. *ut nubat*. ib. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 25. δὲ] Cant. deeſt. ib. αὐτοῦ τῷ] Gon. τῷ. v. 26. Ὁμοίως] Bodl. 1. Ὁμοίως δέ. v. 30. ἐκγαμίζονται] Cant. γαμίζονται. ib. θεοῦ] Cant. θεοῦ ἐν οὐρανῷ. v. 32. ὁ θεὸς] Cant. deeſt. v. 34. ἐπὶ τὸ αὐτὸ] Cant. ἐπ' αὐτόν, in Lat. *ad eum*. v. 36. μεγάλη] Cant. ponit poſt νόμῳ. v. 37. Ὁ δὲ Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦς, & ponit poſt αὐτῷ. ib. εἶπεν] Cant. Lin. Nov. 1. Gon. Mont. Em. Goog. ἔφη. v. 38. πρώτη ϗ μεγάλη] Cant. μεγάλη ϗ πρώτη. March. Veleſ. πρώτη ϗ μεγίστη. v. 39. αὐτῇ] Cant. ταύτῃ. v. 40. ταύταις] Bodl. 1. Magd. ταύταις δέ. v. 43. πνεύματι] Mont. πνεύματι ἁγίῳ. ib. κύριον &c.] Cant. καλεῖ αὐτὸν κύριον. v. 44. ὑποπόδιον] Cant. Steph. 2. 8. ὑποκάτω. v. 45. καλεῖ] Cant. Steph. 2. 3. 5. 14. ἐν πνεύματι καλεῖ. v. 46. αὐτῷ ἀποκριθῆναι] Cant. Bodl. 1. Goog. ἀποκριθῆναι αὐτῷ.

CAP. XXIII.

V. 1. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ponit poſt ἐλάλησε. v. 2. Μωσέως καθέδρας] Cant. καθέδρας Μωϋσέως. v. 3. ὑμῖν τηρεῖν] Cant. deſunt. March. Veleſ. ὑμῖν. ib. ϗ ποιεῖτε] Magd. deſunt. ib. κατὰ δὲ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε] Lin. Nov. 1. deſunt. v. 4. γὰρ] Mont. δέ. ib. τῷ δὲ] Cant. αὐτοὶ δὲ τῷ. v. 5. δὲ] Cant. Gon. Steph. 2. γάρ. ib. τῶν ἱματίων αὐτῶν] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 6. τὴν &c.] Steph. 8. τὰς πρωτοκλισίας. v. 8. καθηγητὴς] Mont. Em. Steph. 3. Lin. Nov. 1. Goog. διδάσκαλος. ib. ὁ Χριστὸς] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 9. ὑμῶν] Cant. ὑμῖν, in Lat. *vobis*. ib. ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Steph. 8. οὐράνιος. Steph. 5. addit πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. v. 10. εἷς &c.] ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν εἷς ἐστιν. v. 11. δὲ] Cant. deeſt. ib. ὑμῶν] Mont. ἐν ὑμῖν. ib. ἔσται ὑμῶν] Gon. deſunt. v. 14. τῶν οὐρανῶν] Mont. Gon. τοῦ θεοῦ, & Steph. 4. 5. Hic verſus deeſt in Cant. v. 15. ποιῆσαι] Cant. Steph. 2. ἵνα ποιήσητε. v. 17. ἁγιάζων] Cant. ἁγιάσας. v. 19. Μωροὶ ϗ τυφλοὶ] March. Veleſ. deſunt. Cant. Steph 4. 8. Τυφλοί. v. 21. ὀμόσας] Cant. Steph. 5. ὀμνύων, ut & Magd. ib. κατοικοῦντι] Cant. Lin. Nov. 1. Steph. 2. 6. 8. 9. 12. & Comp. Gon. Goog. κατοικήσαντι. v. 25. παροψίδος] Mont. Steph. 3. 14. παροψίδος τοῦ πίνακος. ib. γέμουσιν] March. Veleſ. deeſt. ib. ἐξ ἁρπαγῆς] Gon. Steph. 5. 6. 7. 14. ἐξ ἁρπαγῆς. Cant. Lin. ἁρπαγῆς. ib. ἀκρασίας] Gon. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Steph. 4. 5. 6. 7. 9. 12. Comp. ἀδικίας. v. 26. ϗ τῆς παροψίδος] Cant. deſunt. ib. ἐκτὸς αὐτῶν] Cant. ἔξω αὐτῶν. Steph. 2. 9. 12. ἐκτὸς αὐτοῦ. v. 27. οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ··· γέμουσιν] Cant. ἔξωθεν ὁ τάφος φαίνεται ὡραῖος ··· γέμει. v. 28. ἀνομίας] Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ϗ ἀνομίας. v. 30. ἤμεθα bis] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Bib. Wech. al. utrobique ἦμεν. v. 32. πληρώσατε] Cant. Mont. ἐπληρώσατε, in Lat. Cant. *impleſtis*. v. 34. ἰδοὺ] Lin. Nov. 1. Magd. deeſt. ib. ϗ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν] Cant. deſunt. v. 35. ἐφονεύσατε] Steph. 5. ἐφόνευσαν. v. 36. ἥξει] Gon. Mont. Em. Magd. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. ὅτι ἥξει. v. 37. αὐτὴν] Cant. Steph. 2. σέ. ib. ἠθελήσατε] March. Veleſ. ἠθέλησας. v. 38. ἀφίεται] March. Veleſ. ἀφήσεται. ib. ὑμῖν] Steph. 4. 5. 9. 14. deeſt. ut & in Lin. & Nov. 1. v. 39. οὐ] Cant. Mont. Gon. ὅτι οὐ. ib. Κυρίου] Cant. θεοῦ, in Lat. *Dei*.

CAP. XXIV.

V. 1. ἐπορεύετο] Cant. Steph. 8. March. Veleſ. ponunt poſt ἱεροῦ. ib. προσῆλθον] Lin. Nov. 1. Goog. προσῆλθον αὐτῷ. ib. αὐτοῦ &c.] Steph. 8. αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ. v. 2. Ἰησοῦς] Cant. Steph. 8. ἀποκριθείς. ib. οὐ] Cant. Steph. 2. 4. 5. 6. 8. deeſt. ib. οὐ μὴ] Cant. ὅτι οὐ μή. ib. ὧδε] Cant. Gon. Goog. Magd. deeſt. v. 3. αὐτῷ] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. τῆς παρουσίας] Cant. παρουσίας σου. ib. αἰῶνος] Gon. αἰῶνος τούτου. v. 6. Μελλήσετε] Cant. Steph. 2. Μέλλετε. ib. πάντα] Cant. deeſt. Magd. ταῦτα πάντα. Steph. 9. πάντα ταῦτα. March. Veleſ. ταῦτα. v. 7. ϗ λοιμοὶ] Cant. deſunt. v. 9. θλίψιν] Steph. 8. θλίψεις. v. 11. ἐγερθήσονται] Cant. ἐξεγερθήσονται. v. 14. τοῦτο] Cant. Lin. Nov. 1. ponunt poſt εὐαγγέλιον. v. 16. ἐπὶ] Cant. εἰς. v. 17. καταβαινέτω] Cant. Magd. καταβάτω. ib. τὶ] Cant. Bib. Wech. al. τι. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 18. ὀπίσω] March. Veleſ. deeſt. ib. τὰ ἱμάτια] Steph. 2. 3. 8. March. Veleſ. Cant. Goog. Comp. τὸ ἱμάτιον. v. 19. θηλαζούσαις] Cant. θηλαζομέναις. v. 20. ἐν σαββάτῳ] Lin. Nov. 1. Gon. Goog. Steph. 3. 6. 7. 9. 12. σαββάτῳ. Cant. Bodl. 1. Mont. σαββάτου, ut & Steph. 4. 5. 8. 14. ib. τότε] Mont. deeſt. ib. οὐ γέγονεν] Cant. οὐκ ἐγένετο] ib. ἕως τοῦ νῦν] Gon. deſunt. ib. οὐδ' οὐ] Cant. οὐδέ. v. 23. ἢ ὧδε]Cant. Steph. 8. March. Veleſ. ἢ ἐκεῖ. Mont. ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ. v. 24. πλανῆσαι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. πλανηθῆναι. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. πλανᾶν. v. 27. φαίνεται] Cant. φαίνει. ib. ϗ ἡ] Cant. Mont. Gon. Magd. ἡ. v. 28. γὰρ] Cant. deeſt. ib. οἱ] Cant. Lin. Nov. 1. ϗ οἱ. v. 29. φέγγος] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. φῶς. ib. ἀπὸ] Cant. Bodl. 1. ἐκ. v. 30. ἐν τῷ οὐρανῷ] Cant. Steph. 2. τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ib. τότε κόψονται] Cant. κόψονται τότε. ib. πᾶσαι] Bodl. 1. deeſt. ib. πολλῆς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ponunt poſt δυνάμεως. v. 31. ϗ φωνῆς] Magd. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. μεγάλης] Bib. Wech. al. πολλῆς. v. 32.] Ante hunc verſum habentur in Cant. Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀναβλέψατε ϗ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. *Incipientibus autem his fieri, reſpicite & levate capita veſtra, quia adproperat redemptio veſtra.* ib. ἐγγὺς] Cant. ἐγγύς ἐστιν. v. 33. ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα] Em. deſunt. v. 34. Ἀμὴν] Gon. Steph. 4. 8. Ἀμὴν δέ. ib. οὐ] Cant. ὅτι οὐ. v. 35. παρελεύσονται] Cant. Lin. Nov. 1. παρελεύσεται. v. 36. καὶ τῆς] Steph. 5. ἤ. ib. οἱ] Cant. οὐδὲ ὁ υἱός, οἱ. ib. μου] Steph. 3. 4. 5. 8. 9. deeſt. ut & in Cant. v. 37. δὲ] Cant. γάρ. v. 38. ταῖς πρὸ] Cant. ἐκείναις πρό. ib. ἐκγαμίζοντες] Cant. γαμίζοντες. ib. ἧς ἡμέρας] Cant. τῆς ἡμέρας ἧς. v. 39. καὶ ἦ] Cant. ἦ. v. 40. παραλαμβάνεται ··· ἀφίεται] March. Veleſ. παραληφθήσεται ··· ἀφήσεται. v. 41.] Hic verſus deeſt in Gon. Sed in Cant. Steph. 2. inſuper adduntur, δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραλαμβάνεται, ϗ εἷς ἀφίεται, in Lat. *Duo in lecto, unus adſumetur, & unus relinquetur.* ib. μύλωνι] Steph. 3. 4. 6. μύλῳ. v. 43. τὴν οἰκίαν] Steph. 8. τὸν οἶκον. v. 44. ὥρα] Cant. ponit poſt δοκεῖτε. ib. οὐ δοκεῖτε] in Lin. Nov. 1. & in marg. Mont. οὐκ οἴδατε. v. 45. ἄρα] Cant. γάρ, in Lat. *enim*. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. θεραπείας] Steph. 8. οἰκετείας. Mont. οἰκίας. Sed ſuperſcribitur altera lectio. ib. τοῦ διδόναι] Cant. δοῦναι. Gon. τοῦ δοῦναι. v. 46. ποιοῦντα οὕτως] Cant. οὕτως ποιοῦντα. v. 48. ἐκεῖνος] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ὁ κύριός μου] Cant. μου ὁ κύριος. v. 49. συνδούλους] Cant. Mont. Steph. 6. 8. 9. 14. συνδούλους αὐτοῦ. ib. ἐσθίειν ϗ πίνειν] Cant. Gon. Magd. Steph. 2. 6. 8. 14. March. Veleſ. ἐσθίῃ δὲ ϗ πίνῃ. v. 51. θήσει] Cant. ponit ante μετά.

CAP. XXV.

V. 1. ὁμοιωθήσεται] Gon. ὡμοιώθη. ib. νυμφίου] Cant. νυμφίου ϗ τῆς νύμφης. March. Veleſ. νυμφίου, ϗ τῇ νύμφῃ. v. 2. ἦσαν &c.] Cant. ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραί, ϗ πέντε φρόνιμοι. v. 3. Αἵτινες] Cant. Αἱ οὖν. ib. ἔλαιον] Cant. Bodl. 1. ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν. v. 4. αὐτῶν. prius] Cant. deeſt. v. 6. ἔρχεται] Cant. deeſt. v. 7. ἐκεῖναι] Cant. deeſt. v. 9. οὐκ] Cant. Steph. 3. 6. 7. 12. Em. οὐ μή. ib. πορεύεσθε] Bodl. 1. πορευθέντες. v. 10. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν] Cant. Ἕως ὑπάγουσιν. v. 11. ἔρχονται] Cant. ἦλθον ib. ϗ] Cant. deeſt. v. 13. ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. deſunt. v. 14. γὰρ] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς] Gon. deeſt. v. 15. τὴν ἰδίαν δύναμιν] Cant. τὴν δύναμιν αὐτοῦ. Mont. τὴν δύναμιν. v. 16. ἐποίησεν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. ἐκέρδησεν. v. 17. ὡσαύτως] Cant. ὁμοίως. Mont. ὡσαύτως δέ. ib. δύο] Cant. δύο τάλαντα λαβών. ib. ϗ αὐτὸς] Gon. deſunt. v. 18. ἀπελθὼν] Cant. Gon. Steph. 2. 4. deeſt. ib. ἀπέκρυψε] Cant. Lin. Mont. ἔκρυψε. v. 20. ἐκέρδησα] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐπεκέρδησα. ib. ἐπ' αὐτοῖς] Cant. deſunt. v. 21. δὲ] Cant. Mont. deeſt. ib. ἐπὶ] Cant. ὅτι ἐπί, in Lat. *quia in*. v. 22] Hic & ſequens verſus in Cant. deſunt. v. 24. δὲ καὶ] Cant. δέ. ib. εἰληφὼς] Gon. λαβών. ib. σὺ] Cant. deeſt. ib. ὅθεν] Cant. ὅπου, & Lin. v. 25. ἀπελθὼν ἔκρυψα] Cant. ἀπῆλθον καὶ ἔκρυψα. v. 26. ᾔδεις] Magd. Em. οὐ ᾔδεις. v. 27. βαλεῖν] Magd. καταβαλεῖν. v. 28. τὰ δέκα] Cant. τὰ πέντε. v. 29. παντὶ] Cant. deeſt. ib. περισσευθήσεται] Cant. προστεθήσεται. ib. ἀπὸ] Cant. deeſt. ib. ἔχει] Mont. Gon. Goog. Magd. Steph. 4. 8. 9. 14. March. Veleſ. Comp. δοκεῖ ἔχειν. v. 30. ἐκβάλλετε] Cant. βάλετε ἔξω. ib. ὀδόντων] Em. ὀδόντων· ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. v. 31. ἅγιοι] Cant. Mont. deeſt. τότε uſque ad finem verſus] Lin. deſunt. v. 32. συναχθήσεται] Cant. Mont. Gon. Em. Bodl. 1. συναχθήσονται. v. 37. κύριε] Mont. deeſt. v. 38.] Hic verſus deeſt in Mont. v. 39. ἀσθενῆ] Cant. ἀσθενοῦντα v. 40. τῶν ἀδελφῶν] Gon. τῶν ἐλαχίστων τῶν ἀδελφῶν. v. 41. ἡτοιμασμένον] Cant. Steph. 2. ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου. v. 44. αὐτῷ] Cant. Gon. Mont. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. ἢ γυμνὸν] Mont. deſunt. v. 45. ἀμὴν] Bodl. 1. ἀμὴν γάρ. ib. τῶν] Bodl. 1. τῶν ἀδελφῶν μου τῶν.

CAP. XXVI.

V. 1. ἐτέλεσεν] Gon. ἔλεγεν. ib. πάντας] Lin. Nov. 1. Goog. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 2. οἴδατε] Cant. deeſt. v. 3. καὶ οἱ γραμματεῖς] Cant. Gon. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 2. 4. deſunt. v. 4. κρατήσωσι δόλῳ] Cant. Mont. Gon. Bodl. 1. Goog. δόλῳ κρατήσωσι. ib. καὶ ἀποκτείνωσιν] Mont. deſunt. Gon. ἀπολέσωσι. v. 6. λεπροῦ] Cant. λεπρώσου. Sed ως deletur. v. 7. βαρυτίμου] Cant. Bodl. 1. Steph. 2. 4. 6. 8. πολυτίμου. ib. τὴν κεφαλὴν] Cant. τῆς κεφαλῆς. ib. ἀνακειμένου] Cant. Græc. addit αὐτοῦ, ſed in Lat. deeſt. v. 8. αὕτη] Mont. αὕτη τοῦ μύρου. v. 9. τὸ μύρον] Cant. Mont. March. Veleſ. deeſt. v. 10. εἶπεν] Gon. λέγει. ib. αὐτοῖς] Mont. deeſt. v. 11. ἔχετε] March. Veleſ. ἕξετε. Hic verſus deeſt in Magd. v. 13. Ἀμὴν] Gon. Ἀμὴν γάρ. ib. ὅπου] Mont. ὅτι ὅπου. ib. μνημόσυνον] Steph. 4. μαρτύριον. v. 14. Ἰσκαριώτης] Cant. Σκαριώτης, in Lat. *Scariotes*. ib. εἶπε] Cant. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. v. 15. ἀργύρια] Cant. στατῆρας, in Lat. *ſtateras*. v. 16. παραδῷ] Cant. παραδῷ αὐτοῖς. ut Steph. 2. v. 17. αὐτῷ] Cant. Gon. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 18. ποιῶ] Cant. ποιήσω. v. 19. συνέταξεν] Mont. Steph. 6. 9. προσέταξεν. v. 20. δώδεκα] March. Veleſ. δώδεκα μαθητῶν αὐτοῦ. Steph. 8. δώδεκα μαθητῶν. v. 21. ἀμὴν] Steph. 6. ἀμὴν, ἀμήν. v. 22. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἕκαστος] Cant. Mont. εἷς ἕκαστος. v. 23. ὁ ἐμβάψας μετ' &c] Cant. Steph. 2. ὁ ἐμβαπτόμενος τὴν χεῖρα μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. March. Veleſ. habet ἐμβαπτόμενος, & ponit τὴν χεῖρα ante ἐν. v. 24. ὁ μὲν] Cant. ὁ μὲν οὖν. ib. δι' οὗ ὁ] Gon. δι' οὗ σκάνδαλα γίνονται, καὶ ὁ. ib. παραδίδοται] March. Veleſ. παραδοθήσεται. ib. καλὸν] Cant. διὰ τοῦτο καλόν. v. 25. εἶπε] Mont. εἶπεν αὐτῷ. v. 26. Ἐσθιόντων &c.] Cant. Αὐτῶν δὲ ἐσθιόντων. ib. εὐχαριστήσας] Ita Steph. 3.6.7.8.9.12.14. Sed Lin. Nov. 1. Cant. Bib. Wech. in quibuſdam εὐλογήσας. ib. καὶ ἐδίδου &c.] Cant. καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπε. Gon. καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Mont. καὶ τοῖς μαθηταῖς εἶπε. v. 28. περὶ] Cant. ὑπέρ. ib. ἐκχυνόμενον] March. Veleſ. ἐκχυθησόμενον. ib. γὰρ] Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Magd. deeſt. v. 29. ὅτι] Cant. deeſt. ib. τούτου] Mont. deeſt. ib. πίνω] Cant. πιῶ. v. 31. ὁ Ἰησοῦς] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 33. εἰ καὶ] Cant. Gon. Em. εἰ. ib. ἐγὼ] Gon. ἐγὼ δέ. v. 34. ἀμὴν] Gon. ἀμὴν, ἀμήν. ib. ἐν] Cant. deeſt. v. 35. ὁμοίως καὶ] Gon. Mont. Em. Goog. Comp. Steph. 5. 6. 9. 12. ὁμοίως δέ. v. 36. ἔρχεται] Gon. εἰσέρχεται. ib. Γεθσημανῆ] Cant. Γεθσαμανεὶ, in Lat. *Gethſamani*. ib. μαθηταῖς] Cant. Gon. Mont. Em. μαθηταῖς αὐτοῦ. ib. ἕως οὗ] Cant. ἕως ἄν. v. 37. ἤρξατο] Gon. ἤρξαντο. ib. ἀδημονεῖν] In Lat. Cant. *deficere*. v. 38. αὐτοῖς] Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. v. 31. προελθὼν] Cant. Mont. Gon. προσελθών. v. 40. καὶ ἔρχεται] Gon. Mont. καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἔρχεται. ib. μαθητὰς] Cant. μαθητὰς αὐτοῦ. ib. τῷ Πέτρῳ] Mont. αὐτοῖς. ib. οὕτως οὐκ] March. Veleſ. Steph. 3. 6. 7. 12. 14. οὕτως; οὐκ. v. 42. οὐ] Magd. deeſt. ib. ἀπ' ἐμοῦ] March. Veleſ. Cant. deſunt. v. 43. εὑρίσκει &c] Cant. πάλιν εὗρεν. Lin. Nov. 1. Goog. εὗρεν. Steph. 5. 8. Ἐλθὼν πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας. v. 44. Ἀπελθὼν πάλιν] Cant. Πάλιν ἀπελθών. Magd. Ἀπελθών. ib. ἐκ τρίτου] Cant. πάλιν. v. 45. ἁμαρτωλῶν] Steph. 9. ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. v. 46. ἄγωμεν] Gon. Mont. ἄγωμεν ἐντεῦθεν. ib. ἤγγικεν] Lin. Nov. 1. Goog. Bodl. 1. deeſt. v. 47. καὶ ἔτι] Cant. ἔτι δέ. ib. ἰδοὺ] Gon. deeſt. v. 50. Ὁ δὲ &c.] Cant. Εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. ib. ἑταῖρε] Cant. ponit poſt πάρει. v. 51. πατάξας] Cant. ἐπάταξεν. Lin. Nov. 1. κρατήσας. v. 52. Ἀπόστρεψον] Lin. Nov. 1. Ἐπίστρεψον. ib. σου] Mont. Bodl. 1. deeſt. ib. 52. ἀπολοῦνται] Comp. Steph. 5. 6. 9. 14. ἀποθανοῦνται. v. 53. μοι] Steph. 8. μοι ἄρτι. v. 54. πληρωθῶσιν] Cant. Steph. 2. πληρωθήσονται. v. 55. ξύλων] March. Veleſ. ξύλων ἀπεσταλμένοι. ib. με.] Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. με; cum interrogatione. ib. ἐκαθεζόμην] Cant. ἐκαθήμην. ib. διδάσκων] Cant. Goog. ponunt poſt ἱερῷ. v. 58. αὐτῷ] Mont. deeſt. ib. ἀπὸ] Steph. 4. 5. 8. Gon. Magd. deeſt. v. 59. καὶ οἱ πρεσβύτεροι] Cant. deſunt. ib. θανατώσωσι] Gon. ἀπολέσωσι. v. 60. εὗρον] Steph. 5. εὕρισκον. ib. πολλῶν &c.] Bodl. 1. deſunt omnia. Cant. πολλοὶ προσῆλθον ψευδομάρτυρες, καὶ οὐχ εὗρον τὸ ἑξῆς. ib. οὐχ εὗρον] March. Veleſ. Comp. deſunt. ib. προσελθόντες] Cant. προσῆλθον. ib. δύο] Mont. δύο τινές. ib. εἶπον] Cant. καὶ εἶπον. v. 61. οὗτος ἔφη] Cant. τοῦτον ἠκούσαμεν λέγοντος. ib. διὰ &c] March. Veleſ. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. v. 63. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς οὖν. ib. ἐξορκίζω] Cant. ὁρκίζω. ib. εἰ σὺ] Madg. Bodl. 1. εἰ σὺ εἶ. Lin. εἶ. ib. τοῦ θεοῦ] Gon. Bodl. 1. Mont. Steph. 4. τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. v. 64. ἀπ'] Cant. ὅτι ἀπ'. v. 65. ὅτι] Cant. deeſt. v. 66. ἀποκριθέντες … εἶπον] Cant. ἀπεκρίθησαν … καὶ εἶπον. v. 67. οἱ δὲ ἐρράπισαν] Cant. ἄλλοι δὲ ἐρράπισαν αὐτόν. v. 70. ἔμπροσθεν] Gon. ἐνώπιον. Mont. Em. Goog. Bodl. 1. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 6. 7. 12. ἔμπροσθεν αὐτῶν. ib. λέγεις] Cant. λέγεις οὐδὲ ἐπίσταμαι. v. 71. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν] Cant. Ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ. in Steph. αὐτὸν deeſt. ib. ἄλλη] Cant. March. Veleſ. ἄλλη παιδίσκη. ib. τοῖς ἐκεῖ, καὶ] Lin. Nov. 1. Gon. Em. Goog. Steph. 5. 7. 9. αὐτοῖς ἐκεῖ, καί. v. 72. ὅτι] Cant. deeſt. Steph. 2. λέγων. v. 73. καὶ σὺ] Cant. deſunt. ib. δῆλόν σε ποιεῖ] Cant. ὁμοιάζει. v. 70. καταναθεματίζειν] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Magd. Comp. Steph. omn. καταθεματίζειν. v. 75. αὐτῷ ὅτι] Cant. Mont. deſunt.

CAP. XXVII.

V. 1. ἔλαβον] Cant. Steph. 2. ἐποίησαν. ib. τοῦ λαοῦ] Goog. deeſt. ib. ὥστε θανατῶσαι] Cant. ἵνα θανατώσωσιν. Ab hoc verſu deeſt folium in Cant. Græc. i. e. uſque ad v. 12. v. 4. ἀθῷον] March. Veleſ. Steph. 8. δίκαιον, & Cant. Lat. *juſtum*. ib. τί πρὸς ὑμᾶς] Lin. Nov. 1. πρὸς ἡμᾶς. v. 5. τὰ] Bodl. 1. τὰ τριάκοντα τὰ ἀργύρια. v. 6. ἐξ αὐτῶν] Cant. Lat. deſunt. v. 8. ἀγρὸς] March. Veleſ. ἀκελδαμὰ, τοῦτ' ἔστιν, ἀγρός. in Cant. Lat. *Echeldemach, hoc eſt, ager*. Totus hic verſus in Magd. deeſt. v. 11. Ὁ δὲ] Mont. Τότε. ib. Ἰησοῦς] Gon. deeſt. ib. λέγεις] Cant. Lat. *dixiſti*. v. 17. οὖν] Cant. δέ. v. 19. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. δὲ αὐτοῦ. ut & Bodl. 1. v. 22. ποιήσω] Cant. Goog. ποιήσωμεν. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 23. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη] Cant. Λέγει αὐτοῖς ὁ ἡγεμών. ib. οἱ δὲ uſque ad σταυρωθήτω] Gon. deſunt. v. 24. χεῖρας] Mont. χεῖρας αὐτοῦ. ib. ἀπέναντι] Cant. κατέναντι. ib. εἰμι] Cant. εἰμι ἐγώ. ib. τοῦ δικαίου] Cant. deeſt. v. 26. παρέδωκεν] Cant. παρέδωκεν αὐτοῖς. Magd. παρέδωκεν αὐτόν. ib. σταυρωθῇ] Cant. σταυρώσωσιν αὐτόν. v. 28. ἐκδύσαντες αὐτὸν] Cant. ἐνδύσαντες αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ χλαμύδα, in Lat. *Et veſtientes eum tunicam purpuream & chlamydem*. ib. αὐτῷ] Goog. deeſt. ib. κοκκίνην] Cant. κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ. v. 29. καὶ κάλαμον uſque ad καὶ] Em. deſunt. ib. ἐπὶ τὴν δεξιὰν] Cant. Steph. 2. ἐν τῇ δεξιᾷ. ib. ἐνέπαιζον] Cant. Bodl. 1. ἐνέπαιξαν. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. βασιλεῦ. v. 30. εἰς] Mont. deeſt. v. 32. Κυρηναῖον] Cant. εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, in Lat. *obviam ſibi venientem*. v. 33. ὅς ἐστι λεγόμενος] Cant. Gon. ὅ ἐστι. Mont. Steph. 3. ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον. Em. Goog. Lin. Nov. 1. ὅ ἐστι λεγόμενον. v. 34. ὄξος] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. οἶνον. v. 35. ἵνα uſque ad finem verſus] In Cant. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Gon. Em. Goog. Steph. omn. & Comp. & Syro Interprete deſunt. ib. ὑπὸ] Mont. διά. v. 37. Ἰησοῦς] Gon. Mont. Nov. 1. deeſt. v. 39. τὰς κεφαλὰς] Cant. τὴν κεφαλήν. v. 40. ὁ] Cant. οὐὰ ὁ in Lat. *va*. Steph. 2. οὐαὶ ὁ, ut & March. Veleſ. v. 41. καὶ πρεσβυτέρων] Cant. deſunt. Steph. omn. addunt καὶ Φαρισαίων. ib. ἔλεγον] Cant. λέγοντες ib. σῶσαι] Steph. 3.4.5.7.9.12.14. σῶσαι; ib. αὐτῷ] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Magd. Gon. Mont. Em. Goog. Steph. omn. ἐπ' αὐτῷ. ib. εἰ … Ἰσραὴλ] Cant. deſunt. v. 43. πέποιθεν] Cant. εἰ πέποιθεν, in Lat. *ſi confidit*. ib. νῦν] Gon. Magd. deeſt. v. 44. συσταυρωθέντες] Cant. σταυρωθέντες σὺν. ib. αὐτῷ] Cant. Gon. Mont. Goog. Magd. αὐτόν. v. 46. σαβαχθανί] Cant. Ζαφθάνει, primo, ſed correctum a recentiori manu, σαφθάνει, in Lat. *Zapthani*. Magd. ἀβαχθανί. Lin. Nov. 1. βαχθανή. v. 47. ὅτι] Cant. deeſt. v. 48. δραμὼν] Gon. προσδραμών. v. 49] Hic verſus deeſt in Gon. ib. ἔλεγον] Cant. εἶπον. ib. σώσων] Cant. καὶ σώσει. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. σῶσαι. v. 50. πάλιν] Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 51] Ante hunc verſum Steph. 4. 8. interſerunt. ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην, ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα: v. 51. δύο] Cant. δύο μέρη. v. 52. ἠγέρθη] Cant. ἠγέρθησαν. v. 53. εἰσῆλθον] Cant. ἦλθον. v. 53. ἐνεφανίσθησαν] Cant. Steph. 2. ἐνεφάνησαν, ſed νε ſupraſcripto in Cant. v. 55. ἐκεῖ] Cant. Lin. καί. Nov. 1. ἐκεῖ καὶ, ut & Bodl. 1. & Steph. 6. 8. v. 56. Ἰωσῆ] Cant. Ἰωσὴφ, in Lat. *Joſeph*. v. 57. ἐμαθήτευσε] Cant. ἐμαθητεύθη. v. 58. προσελθὼν] Cant. προσῆλθε καί. ib. τὸ σῶμα] Gon. deeſt. v. 59. λαβὼν] Cant. παραλαβών. ib. αὐτὸ] Magd. ἐν. v. 60. ἔθηκεν] Gon. ἔθετο. v. 61. ἀπέναντι] Cant. κατέναντι. v. 62. Φαρισαῖοι] Gon. πρεσβύτεροι. v. 63. μετὰ] Cant. ὅτι μετά. v. 64. νυκτὸς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 13. deeſt. ib. εἴπωσι] Cant. ἐροῦσι. ib. ἠγέρθη] Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὅτι ἠγέρθη. v. 65. δὲ] Gon. Mont. deeſt. ib. κουστωδίαν] Cant. φύλακας, in Lat. *cuſtodes*. Sed corrigitur κουστωδίαν. v. 66. λίθον] Gon. τάφον. ib. τῆς κουστωδίας] Cant. primo τῶν φυλάκων, ſed corrigitur ut prius. March. Veleſ. τῆς κουστωδίας.

CAP. XXVIII.

V. 1. σαββάτων] March. Veleſ. Σαββάτου. v. 2. ἄγγελος uſq; ad προσελθὼν] Gon. deſunt. ib. ἀπὸ τῆς θύρας] Cant. March. Veleſ. deſunt. Lin. Nov. 1. Mont. Bodl. 1. Steph. 5. 6. 8. 9. ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου. v. 4. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. ib. ὡσεὶ] Cant. ὡς, ut v. 3. v. 5. δὲ] Gon. deeſt. v. 6. εἶπε] Steph. 14. εἶπεν ὑμῖν. v. 7. ἀπὸ τῶν νεκρῶν] Cant. March. Veleſ. deſunt. ib. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. προάγει] Bodl. 1. Magd. Lin. Nov. 1. προάξει. v. 8. Καὶ] Gon. deeſt. v. 9. Ὡς δὲ uſque ad καὶ ἰδοὺ] Cant. Gon. deſunt. ib. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ] Bodl. 1. deſunt. ib. αὐτοῦ] Cant. ponit poſt πόδας. v. 10. ἀδελφοῖς] Comp. μαθηταῖς. ib. ὄψονται] Cant. ὄψεσθε, in Lat. *videbitis*. v. 12. ἀργύρια ἱκανὰ] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. ἀργύριον ἱκανόν. v. 15. μέχρι τῆς σήμερον] Cant. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. v. 17. αὐτῷ] Cant. deeſt. Bodl. 1. αὐτόν. v. 18. οὐρανῷ] Cant. οὐρανοῖς. v. 19. πορευθέντες] Cant. πορεύεσθε. ib. οὖν] Cant. νῦν. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. deeſt. v. 20. εἰμι] Cant. ponit ante μεθ'. ib. ἀμὴν] Cant. deeſt.

Ad finem Goog. habentur hæc. ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦτο μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

EVANGELIUM ſecundum MARCUM.

CAP. I.

VErſ. 2. ἐν τοῖς Προφήταις] Cant. Mont. Steph. 2. 8. March. Veleſ. ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ Προφήτῃ. ib. ἐγὼ … ἔμπροσθέν μου] Cant. deſunt. v. 3. αὐτοῦ] Cant. τοῦ θεοῦ ἡμῶν, in Lat. *Dei noſtri*. v. 4. βαπτίζων] Cant. ponit poſt ἐρήμῳ. v. 5. πάντες] March. Veleſ. Steph. 8. ponunt poſt Ἱεροσολυμῖται, ut & Cant. ib. ποταμῷ] Cant. deeſt. v. 6. τρίχας] Cant. δέρριν, ſed in Lat. *pilos cameli*. ib. καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ] Cant. deſunt. Gr. & Lat. v. 7. καὶ ἐκήρυσσε &c.] Cant. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι, ἔρχεται δὲ ὀπίσω μου ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, καὶ αὐτός. ib. τῶν ὑποδημάτων] Steph. 8. 5. τοῦ ὑποδήματος. v. 8. ἐβάπτισα] Steph. 2. βαπτίζω. ib. ἐν ὕδατι] Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἁγίῳ] Lin. Nov. 1. ἁγίῳ καὶ πυρί. v. 9. ὑπὸ Ἰωάννου] Lin. deſunt. Cant. ponit poſt Ἰορδάνην. v. 10. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἀπὸ Cant. ἐκ.] ib. σχιζομένους] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἠνοιγμένους. ib. πνεῦμα] Mont. πνεῦμα τοῦ θεοῦ. March. Veleſ. πνεῦμα ἅγιον. ib. ὡσεὶ … ἐπ'] Cant. ὡς … εἰς. ib. ἐπ'] March. Veleſ. καὶ μένον ἐπ'. v. 11. ἐγένετο] Cant. deeſt. ib. ᾧ] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 4. 8. σοί. v. 12. πνεῦμα] Cant. Steph. 2. πνεῦμα τὸ ἅγιον. ib. ἐκβάλλει] March. Veleſ. ἐξέβαλεν. v. 13. ἐκεῖ] Cant. deeſt. ib. ἐν τῇ ἐρήμῳ] Steph. 3. deſunt. ib. πειραζόμενος] Cant. καὶ πειραζόμενος. March. Veleſ. Steph. 8. καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, πειραζόμενος. v. 14. Μετὰ δὲ] Cant. Καὶ μετά. v. 15. Καὶ] Cant. deeſt. v. 16. Περιπατῶν δὲ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. καὶ παράγων. ib. τοῦ Σίμωνος] Bib. Wech. in Cod. quibuſdam deeſt. ib. βάλλοντας] Cant. Steph. 2. 4. 8. ἀμφιβάλλοντας. ib. ἀμφίβληστρον] Steph. 8. March. Veleſ. ἀμφίβληστρα. Cant. τὰ δίκτυα. v. 17. ὁ Ἰησοῦς] Gon. deeſt. v. 18. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν πάντα. v. 19. ἐκεῖθεν] Cant. deeſt. ib. ὀλίγον] Magd. Nov. 1. deeſt. ib. δίκτυα] Mont. Steph. 2. 3. δίκτυα αὐτῶν. v. 20. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ] Cant. Steph. 2. ἠκολούθησαν αὐτῷ. v. 21. εἰσπορεύονται] Cant. εἰσεπορεύοντο. Mont. διεπορεύοντο. Steph. 5. εἰσπορεύεται. ib. ἐδίδασκε] Cant. ἐδίδασκεν αὐτούς. v. 22. ἐπὶ] Steph. πάντες ἐπί. ib. καὶ οὐχ] καὶ deeſt in Cant. ib. αὐτοὺς] Magd. deeſt. ib. γραμματεῖς] Mont. γραμματεῖς αὐτῶν. v. 23. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 24. ἔα] Cant. deeſt. ib. οἶδά σε] Steph. 8. οἴδαμέν σε. v. 25. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἐξ αὐτοῦ] ἐκ τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα ἀκάθαρτον· καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, in Lat. *exi de homine ſpiritus immunde: & exiit ſpiritus immundus*. March. Veleſ. ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. v. 26. σπαράξαν … κράξαν] Cant. σπαράξας … κράξας. ib. τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον] Cant. deſunt. ib. ἐξ] Cant. ἀπ'. v. 27. αὐτοὺς] Gon. Cant. Mont. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Steph. 6. March. Veleſ. ἑαυτούς.

ib. τί δή τοῦτο] Cant. deſunt. ib. ἡ καινὴ αὕτη] Cant. ἐκείνη ἡ καινὴ αὕτη ἡ ἐξουσία. ib. κατ᾽ ἐξουσίαν] Cant. deſunt; ut & in Magd. v. 28. Ἐξῆλθε δὲ] Cant. Καὶ ἐξῆλθε. ib. περίχωρον] March. Veleſ. χώραν. v. 29. Καὶ &c.] Cant. Ἐξελθὼν δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, ἦλθεν. ib. ἐξελθόντες ἦλθον] Steph. 2. 5. ἐξελθὼν ἦλθε. v. 30. Ἡ δὲ &c.] Cant. Κατέκειτο δὲ ἡ πενθερὰ Σίμωνος πυρέσσουσα. v. 31. προσελθὼν] Cant. προσελθὼν ἐκτείνας τὴν χεῖρα κρατήσας, in Lat. *extendens manum adprehenſam*. Sed poſtea omittuntur κρατήσας τῆς χειρός. ib. εὐθέως] Cant. ponit ante ἀφῆκεν. ib. διηκόνει] Mont. ἠγέρθη καὶ διηκόνει. v. 32. ἔφερον] Cant. ἤνεγκαν. Lin. φέρουσι. v. 33. θύραν] Cant. Steph. 2. θύραν αὐτοῦ. v. 34. πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις] Cant. tantum αὐτούς. ib. καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε] Cant. καὶ τοὺς δαιμόνια ἔχοντας ἐξέβαλεν αὐτὰ ἀπ᾽ αὐτῶν, in Lat. *& qui dæmonia habebant ejiciebat illa ab eis*. Mont. καὶ δαίμονας πολλοὺς ἐξέβαλε. ib. τὰ δαιμόνια] Cant. αὐτά. ib. αὐτὸν] Bodl. 1. Goog. ut & Steph. 5. 6. 8. 9. αὐτὸν Χριστὸν εἶναι. Mont. Cant. addunt αὐτὸν, καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν. v. 35. ἔννυχον] Cant. Steph. 6. 8. 12. ἔννυχα. ib. ἀναστὰς] Cant. deeſt. ib. ἐξῆλθε] Lin. ἐξῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον. ib. εἰς] Steph. 2. 3. Comp. ὁ Ἰησοῦς εἰς. v. 36. κατεδίωξαν] March. Veleſ. Bib. Wech. al. κατεδίωξεν. ib. ὁ Σίμων] Cant. τότε Σίμων, in Lat. *tunc Simon*. v. 37. εὑρόντες] Cant. ὅτε εὗρον. ib. λέγουσιν] March. Veleſ. ἔλεγον. v. 38. ἄγωμεν] Bib. Wech. al. ἄγωμεν ἀλλαχοῦ. ib. εἰς τὰς &c.] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. εἰς τὰς ἐγγὺς κώμας, καὶ εἰς τὰς πόλεις. ib. ἐξελήλυθα] March. Veleſ. Goog. Steph. 3. Lin. Nov. 1. ἐλήλυθα. v. 39. κηρύσσων] Nov. 1. Lin. διδάσκων. ib. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] Cant. εἰς τὰς συναγωγάς. v. 40. παρακαλῶν] Cant. ἐρωτῶν. ib. καὶ γονυπετῶν αὐτὸν] Cant. deſunt: & in Mont. αὐτὸν deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Cant. deeſt. Steph. 8. κύριε. v. 41. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς] Cant. Καὶ ὀργισθεὶς, in Lat. *& iratus*. ib. χεῖρα] Cant. χεῖρα αὐτοῦ. v. 42. εἰπόντος αὐτοῦ] Cant. Steph. 2. 8. deſunt. v. 44. μηδὲν] Cant. Mont. Bodl. 1. Steph. Comp. deeſt. ib. ἱερεῖ] March. Veleſ. ἀρχιερεῖ. v. 45. πολλὰ] March. Veleſ. deeſt. ib. αὐτὸν δύνασθαι] Cant. deſunt. ib. ἤρχοντο] March. Veleſ. συνήρχοντο.

CAP. II.

V. 1. πάλιν εἰσῆλθεν] Cant. εἰσελθὼν πάλιν. Gon. εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πάλιν. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἰσῆλθε πάλιν. ib. ἡμερῶν] March. Veleſ. ἡμερῶν ὀκτώ. ib. εἰς οἶκον] Cant. Steph. 8. ἐν οἴκῳ. Mont. ἐκεῖ εἰς οἶκον. v. 2. μηκέτι χωρεῖν] Em. μὴ συγχωρεῖν. ib. αὐτοῖς τὸν] Cant. πρὸς αὐτούς. ib. καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον] Em. deſunt. v. 4. προσεγγίσαι] Steph. 8. προσενέγκαι. ib. διὰ τὸν ὄχλον] Cant. ἀπὸ τοῦ ὄχλου. ib. ἦν] Cant. ἦν ὁ Ἰησοῦς. ib. ἐξορύξαντες] Cant. deeſt. ib. ἐφ᾽ &c.] Cant. ὅπου ἦν κατακείμενος, in Lat. *quo erat jacens*. v. 5. σοι αἱ ἁμαρτίαι σου] Cant. σοῦ αἱ ἁμαρτίαι, ſed in Lat. *tibi peccata tua*. v. 6. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν λέγοντες. v. 7. οὗτος] Gon. deeſt. ib. οὕτως] Mont. deeſt. ib. λαλεῖ βλασφημίας] Cant. March. Veleſ. λαλεῖ; βλασφημεῖ· in Cant. Lat. *blaſphemat*. ib. εἷς] Cant. deeſt. v. 8. εὐθέως] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτοὶ] Cant. deeſt. ib. οὕτως] Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. οὕτως αὐτοί. v. 9. ἀφέωνταί σοι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 6. 7. 8. 9. Em. ἀφέωνταί σου. Cant. ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν σου εἰς τὸν οἶκόν σου, ἢ εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι. v. 10. ἀφιέναι] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. ponunt poſt γῆς. v. 11. σοὶ λέγω] Mont. deſunt. ib. ἔγειραι καὶ] Cant. Mont. ἔγειρε. v. 12. κράββατον] Mont. κράββατον αὐτοῦ. ib. λέγοντας] Cant. καὶ λέγειν. v. 13. πάλιν] Cant. deeſt. v. 14. παράγων] Gon. παράγων ὁ Ἰησοῦς· ita & Magd. ib. Λευϊν] Cant. Ἰάκωβον, in Lat. *Jacobum*. ib. τελώνιον] Gon. deeſt. v. 15. ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν] Cant. κατακειμένων αὐτῶν. ib. καὶ] Cant. deeſt. ib. καὶ ἠκολούθησαν] Cant. οἱ καὶ ἠκολούθησαν. March. Veleſ. καὶ οἱ καὶ ἠκολούθουν. Steph. 8. καὶ ἠκολούθουν. v. 16. ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα] Cant. καὶ ἴδαν ὅτι ἤσθιεν. ib. τελωνῶν ··· ἁμαρτωλῶν bis] Cant. utrobique, ἁμαρτωλῶν ··· τελωνῶν. ib. ἔλεγον] Cant. καὶ ἔλεγον. ib. τί ὅτι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. διὰ τί. ib. καὶ πίνει] Cant. deſunt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 8. καὶ πίνει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν. v. 17. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. οὐκ ἦλθον] Magd. καὶ οὐκ ἦλθον. Steph. 8. οὐ γὰρ ἦλθον. ib. εἰς μετάνοιαν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 18. τῶν Φαρισαίων] Cant. Mont. Φαρισαῖοι. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 19. Ὅσον uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 20. ἐκείναις ταῖς ἡμέραις] Cant. Mont. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. v. 21. Καὶ] Cant. Mont. Steph. 4. 5. 6. 8. 9. deeſt. ib. ἐπιῤῥάπτει] Cant. ἐπισυῤῥάπτει. ib. ἱματίῳ παλαιῷ] Cant. Steph. 2. 8. ἱμάτιον παλαιόν. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. Mont. ἀπ᾽ αὐτοῦ. ib. τοῦ] Cant. ἀπὸ τοῦ. v. 22. ῥήσσει] Cant. ῥήξει. ib. ὁ νέος ··· ἐκχεῖται] Cant. deſunt. ib. ἀλλὰ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 23. παραπορεύεσθαι &c.] Cant. Steph. 2. πάλιν αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διαπορεύεσθαι. Bib. Wech. al. ἐν τῷ παραπορεύεσθαι &c. ib. ὁδὸν ποιεῖν] Cant. deſunt. ib. τίλλοντες] Cant. τίλλειν. v. 24. Καὶ οἱ] Cant. οἱ δέ. ib. ποιοῦσιν] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 2. ποιοῦσιν οἱ μαθηταί σου. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἐν] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἔξεστι] Cant. ἔξεστιν αὐτοῖς. Mont. ἔξεστι ποιεῖν. v. 25. Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν] Cant. Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ ὄντες. v. 26. πῶς] Cant. deeſt. ib. ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως] Cant. deſunt. ib. προθέσεως] Cant. προθέσεως. ib. ἔδωκε &c.] Cant. ἔδωκε τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ οὖσι, & ponit ante οὓς οὐκ. v. 27.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 28. Ὥστε] Cant. Λέγω δὲ ὑμῖν.

CAP. III.

V. 1. ἐξηραμμένην] Cant ξηράν. v. 2. παρετήρουν αὐτὸν εἰ] Cant. παρετηροῦντο αὐτὸν εἰ ἐν. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 3. τῷ ἀνθρώπῳ] Mont. deeſt. ib. ἐξηραμμένην] Steph. 2. 8. ξηράν. Cant. ponit poſt χεῖρα. ib. ἔγειραι εἰς τὸ μέσον] Cant. ἔγειρε καὶ στῆθι ἐν μέσῳ. v. 4. λέγει αὐτοῖς] Cant. εἶπε πρὸς αὐτούς· τί. Steph. 5. λέγει αὐτοῖς· τί. cum interrogatione poſt σάββασι. ib. τοῖς] Cant. ἐν τοῖς. ib. ἀγαθοποιῆσαι ··· σῶσαι] Cant. τι ἀγαθὸν ποιῆσαι ··· σῶσαι μᾶλλον. v. 5. πωρώσει] Cant. νεκρώσει. ib. σου] Gon. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ εὐθέως. March. Veleſ. αὐτῷ. ib. ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 6. Καὶ ἐξελθόντες] Cant. March. Veleſ. Ἐξελθόντες δέ. ib. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἐποίουν] Cant. ποιοῦντες, in Lat. *faciebant*. v. 7. Καὶ ὁ] Cant. Ὁ δέ. ib. ἀνεχώρησε ··· αὐτοῦ πρὸς] Cant. αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς. ib. πολὺ πλῆθος] Steph. 2. March. Veleſ. πολὺς ὄχλος. ib. ἠκολούθησαν αὐτῷ] Cant. deſunt. March. Veleſ. Steph. 4. 8. Comp. ἠκολούθησεν αὐτῷ· & March. Veleſ. ponit poſt Ἰουδαίας. In Gon. Mont. Goog. deeſt αὐτῷ. v. 8. ἀπὸ τῆς ··· Τύρον καὶ Σιδῶνα ··· ὅσα ··· ἦλθον] Cant. τῆς ··· Τύρου, καὶ οἱ περὶ Σιδῶνος ··· ἃ ··· ἦλθαν. ib. πλῆθος] Gon. καὶ πλῆθος. v. 9. αὐτὸν] Cant. αὐτὸν πολλοί. v. 10. αὐτοῦ] Cant. ἐν αὐτῷ. v. 11. ὅταν] Cant. ὅταν οὖν. ib. προσέπιπτεν ··· ἔκραζε, λέγοντα] Cant. Mont. προσέπιπτον ··· ἔκραζον λέγοντες. ib. ἔκραζε] Lin. Nov. 1. ἐκραύγαζε. ib. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ὁ υἱὸς] Steph. 4. ὁ ἅγιος υἱός.

v. 13. ἀπῆλθον] Cant. ἦλθον. v. 14. Καὶ uſque ad καὶ ἵνα] Gon. deſunt. ib. δώδεκα] Bib. Wech. in quibuſdam additur, οὓς καὶ Ἀποστόλους ὠνόμασεν. ib. κηρύσσειν] Cant. κηρύσσειν τὸ Εὐαγγέλιον. v. 15. ἔχειν] Cant. March. Veleſ. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς. v. 17. τοῦ Ἰακώβου] Gon. Mont. αὐτοῦ. v. 18. Ματθαῖον] Mont. Ματθαῖον τὸν τελώνην. ib. Θαδδαῖον] Cant. Steph. 2. Λεββαῖον. ib. Κανανίτην] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. Κανανaῖον. v. 19. Ἰούδαν Ἰσκαριώτην] Cant. Ἰούδας Σκαριώθης, in Lat. *Judas Scariotes*. ib. ἔρχονται] Cant. Bodl. 1. εἰσέρχονται. v. 20. ὄχλος] Mont. ὄχλος πολύς. ib. μὴ] Steph. 6. μηκέτι. ib. αὐτοὺς] Cant. deeſt. ib. ἄρτον] Cant. ἄρτους. v. 21. ἀκούσαντες οἱ παρ᾽] Cant. ὅτι ἤκουσαν περί. Mont. ἀκούσαντες οἱ περί. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποί. v. 22. ὅτι] Cant. deeſt. v. 23. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ἔλεγεν] Cant. ἔλεγεν ὁ κύριος Ἰησοῦς. v. 25.] Hic verſus deeſt in Gon. & Bodl. 1. ib. σταθῆναι] Cant. ἑστάναι, & ponit poſt ἐκείνη. v. 26. εἰ] Cant. ἐάν. ib. ἔστη &c.] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Magd. Mont. ἀνέστη. Cant. σατανᾶν ἐκβάλλει, μεμέρισται ἐφ᾽ ἑαυτόν. v. 27. δύναται] March. Veleſ. δυνήσεται. ib. σταθῆναι] Cant. σταθῆναι ἡ βασιλεία αὐτοῦ. ib. οὐ δύναται οὐδεὶς] Cant. Mont. Gon. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. οὐδεὶς δύναται. Steph. 8. ἀλλ᾽ οὐδεὶς δύναται. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. τὴν οἰκίαν] Mont. τὰ σκεύη. ib. διαρπάσαι] Cant. διαρπάζει, in Lat. *diripiet*. Mont. Gon. Goog. Steph. 3. 5. 7. 12. Comp. διαρπάσῃ. v. 28. τὰ ἁμαρτήματα] Cant. ponit poſt ἀνθρώπων. v. 29. Ὃς δ᾽ ἂν] Cant. Ἂν δέ τις, in Lat. *Si quis autem*. ib. εἰς] Cant. deeſt. ib. ἔχει] March. Veleſ. ἕξει. ib. εἰς τὸν αἰῶνα] Cant. deſunt. ib. ἐστιν] Cant. March. Veleſ. ἔσται. ib. κρίσεως] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἁμαρτίας. Mont. κολάσεως. v. 30. ἔχει] Cant. ἔχειν, in Lat. *habere*. v. 31. Ἔρχονται] Cant. Καὶ ἔρχεται. Mont. ἔρχονται οὖν. ib. ἀπέστειλαν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἀπήγγειλαν. ib. φωνοῦντες αὐτὸν uſque ad εἶπεν] Magd. deſunt. v. 32. ὄχλος περὶ αὐτὸν] Cant. πρὸς τὸν ὄχλον. Hic verſus deeſt in Gon. ib. καὶ αἱ ἀδελφαί σου] Bib. Wech. in quibuſdam deſunt. v. 33. ἀπεκρίθη ··· λέγων] Mont. ἀποκριθεὶς λέγει. ib. μου] Mont. deeſt. ib. ἢ] Mont. Bodl. 1. Steph. 4. 8. καί. ib. μου] Cant. deeſt. v. 34. κύκλῳ &c.] Cant. τοὺς κύκλῳ καθημένους, in Lat. *qui in circuitu ejus ſedebant*. ib. κύκλῳ] Mont. deeſt. ib. λέγει] Cant. εἶπεν. ib. ἴδε] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. ἰδού. v. 35. μου, καὶ μήτηρ] Cant. καὶ μήτηρ μου. Mont. Gon. Em. Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. μου, καὶ μήτηρ μου.

CAP. IV.

V. 1. παρὰ] Cant. πρός. ib. ἐν τῇ θαλάσσῃ] Cant. πέραν τῆς θαλάσσης. ib. πρὸς τὴν θάλασσαν] Cant. πέραν τῆς θαλάσσης. Gon. ἐν τῇ θαλάσσῃ. ib. ἐπὶ τῆς γῆς] Cant. deſunt. Em. ἐπὶ τὴν γῆν. v. 2. πολλὰ] Cant. πολλαῖς. v. 3. τοῦ σπεῖραι] Cant. deeſt. v. 4. ἐγένετο] Cant. deeſt. ib. ἦλθε] Cant. ἦλθαν. ib. τοῦ οὐρανοῦ] Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 4. 6. 7. deeſt. ib. κατέφαγεν] Cant. κατέφαγαν. v. 5. ἄλλο δὲ] Cant. Καὶ ἄλλα. ib. ἔπεσεν] Cant. ἔπεσαν. ib. τὸ πετρῶδες ὅπου] Cant. τὰ πετρώδη, καὶ ὅπου. ib. βάθος] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. βάρος. ib. γῆς] Cant. τὴν γῆν, in Lat. *altitudinem terræ*. v. 6. Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος] Cant. καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. ib. ἐκαυματίσθη ··· ἐξηράνθη] Cant. ἐκαυματίσθησαν ··· ἐξηράνθησαν. v. 7. συνέπνιξαν] Cant. ἀπέπνιξαν. v. 8. εἰς] Cant. ἐπί. ib. αὐξάνοντα] Cant. αὐξανόμενον. ib. ἔφερεν] Cant. φέρει, in Lat. *adferet*. ib. ἓν ter] Comp. Steph. omn. ἐν ter. ib. τριάκοντα ··· ἑξήκοντα ··· ἑκατὸν] March. Veleſ. τριακοστὸν ··· ἑξηκοστὸν ··· ἑκατοστόν. v. 9. αὐτοῖς] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. deeſt. ib. ὁ ἔχων] Cant. ὃς ἔχει. ib. ἀκουέτω] Cant. ἀκουέτω, καὶ ὁ συνιῶν συνιέτω. v. 10. Ὅτε δὲ] Cant. Καὶ ὅτε. ib. ἠρώτησαν] Cant. ἐπηρώτων. ib. σὺν] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. ib. σὺν τοῖς δώδεκα] Cant. deſunt. ib. τὴν παραβολὴν] Cant. τίς ἡ παραβολὴ αὕτη, in Lat. *quæ eſſet parabola iſta*. v. 11. γίνεται] Cant. Em. λέγεται. v. 12. ἀφεθῇ] Cant. ἀφεθήσομαι, in Lat. *dimittam*. v. 13. πάσας] Gon. deeſt. v. 15. ὅπου] Cant. Steph. 2. οἷς. ib. αἴρει] Cant. ἀφαιρεῖ. v. 16. ὁμοίως ··· εὐθέως] Cant. deſunt. v. 17. ἢ] Cant. καί. ib. σκανδαλίζονται] Cant. σκανδαλισθήσονται. v. 18. οὗτοί εἰσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ἄλλοι εἰσίν. Gon. Mont. Em. Goog. deſunt. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Magd οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι. ib. οὗτοι poſterius] Deeſt in Steph. 4. 5. 7. 9. v. 19. τοῦ αἰῶνος τούτου] Cant. τοῦ [illegible]. ib. ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου] Cant. ἀπάται τοῦ κόσμου, in Lat. *errores mundi*. ib. καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι] Cant. deſunt. ib. ἄκαρπος γίνεται] Cant. ἄκαρποι γίνονται. v. 21. ἔρχεται] Cant. Steph. 2. ἅπτεται. Bib. Wech. al. καίεται. v. 22. τι κρυπτὸν ὃ ἐὰν] Cant. κρυπτὸν ἀλλ᾽ ἵνα. in Gon. Mont. Goog. τι deeſt. v. 23. Εἴ τις ἔχει] Magd. ὁ ἔχων. v. 24. ἐν ᾧ uſque ad καὶ] Bib. Wech. in quibuſdam vet. ponuntur ad finem verſus ſeq. ubi & repetuntur τοῖς ἀκούουσιν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. ib. μετρηθήσεται] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 5. 9. ἀντιμετρηθήσεται. ib. καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν] Cant. Steph. 2. deſunt: in March. Veleſ. deeſt τοῖς ἀκούουσιν. v. 25. δοθήσεται] Cant. προστεθήσεται. v. 26. ἐὰν] Cant. deeſt. ib. ἄνθρωπος] Bodl. 1. Em. deeſt. v. 27. ἐγείρεται] Cant. ἠγέρθη. v. 28. Αὐτομάτη γὰρ] Cant. Ὅτι αὐτομάτη, in Lat. *quoniam ultro*. ib. στάχυν] Cant. στάχυας, in Lat. *ſpicam*. ib. πλήρη σῖτον] Cant. πλήρης ὁ σῖτος. v. 29. Ὅταν δὲ] Cant. Καὶ ὅταν. v. 30. τίνι] Steph. 6. 8. πῶς. ib. ὁμοιώσωμεν] Lin. ὁμοιώσω. Steph. 4. ὁμοιώσομεν. ib. ποίᾳ] Steph. 6. 8. τίνι. v. 31. Ὡς] Cant. Ὁμοία ἐστί. ib. τῶν ἐπὶ] Cant. ἅ εἰσιν ἐπί. ib. κόκκῳ] Steph. 2. 5. 6. 7. 8. Gon. Mont. Goog. Comp. κόκκον. v. 32. Καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει] Cant. deſunt. ib. μείζων] Cant. ponit ante πάντων. v. 33. πολλαῖς] Gon. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 34. αὐτοῖς] Steph. 6. αὐτοῖς τὸν λόγον. ib. πάντα] Cant. αὐτάς. v. 35. ὀψίας γενομένης] Lin. Nov. 1. deſunt. ib. πέραν] March. Veleſ. ἐναντίον. v. 36. ἀφέντες] Cant ἀφίουσι. ib. πλοιάρια] Cant. March. Veleſ. Steph. 6. 9. πλοῖα. ib. ἦν] Cant. πολλὰ ἦσαν. ib. αὐτοῦ] Mont. αὐτῶν. v. 37. γίνεται] Cant. ἐγένετο. ib. τὰ δὲ] Cant. καὶ τά. ib. αὐτὸ] Cant. deeſt. ib. γεμίζεσθαι] Cant. γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. Steph. 6. βυθίζεσθαι. v. 38. ἐπὶ τῇ] Cant. Mont. Steph. 8. ἐν τῇ. ib. διεγείρουσιν ··· καὶ] Cant. διεγείραντες. v. 39. τῇ θαλάσσῃ] Cant. ponit poſt ἀνέμῳ. ib. πεφίμωσο] Cant. καὶ πεφιμώθητι. v. 40. οὕτω] Cant. Steph. 2. 8. deeſt. ib. πῶς οὐκ] Cant. Steph. 2. 8. March. Veleſ. οὔπω. v. 41. ὁ ἄνεμος &c.] Cant. ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἄνεμοι. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt.

CAP. V.

V. 1. ἦλθον] Steph. 8. 9. ἦλθεν. ib. τῆς θαλάσσης] Cant. deeſt. ib. Γαδαρηνῶν] Cant. Γερασηνῶν, in Lat. *Geraſenorum*. March. Veleſ. Steph. 8. 9. Γεργεσηνῶν. Steph. 2. Γερασηνῶν. v. 2. ἐξελθόντι αὐτῷ] Cant. Steph. 2. ἐξελθόντων αὐτῶν. Steph. 6. 8. ἐξελθόντος αὐτοῦ. ib. ἄνθρωπος] Cant. ponit ante ἐκ. v. 3. κατοίκησιν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. οἴκησιν. ib. μνημείοις] Gon. Mont. Em. Gog. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. μνήμασι. ib. οὐδεὶς] Cant. Steph. 8. οὐκέτι οὐδείς. v. 4. Διὰ uſque ad ὑπ᾽] Cant. Ὅτι πολλάκις αὐτὸν δεδεμένον πέδαις καὶ ἁλύσεσιν ἐν αἷς ἔδησαν διεσπακέναι. ib. συντετρῖφθαι]

Cant. συντετριφέναι. ib. οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε] Cant. μηδένα αὐτὸν ἰσχύειν. v. 5. Καὶ διαπαντὸς] Cant. deſunt. ib. μνήμασι] Cant. μνημείοις. v. 6. ἀπὸ] Mont. deeſt. v. 8. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. v. 9. ὄνομα] Cant. ὄνομά ἐστιν. ib. λέγων] Cant. deeſt. ib. Λεγεὼν ὄνομά μοι] Cant. ἐστί μοι ὄνομα Λεγεών. v. 11. τὰ ὄρη] Cant. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. τῷ ὄρει. ib. μεγάλη] Cant. deeſt. v. 12. βοσκομένη] Steph. 8. βοσκομένων. ib. παρεκάλεσαν] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 3. παρεκάλουν. ib. πάντες] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 8. 9. deeſt. ib. οἱ δαίμονες λέγοντες] Cant. τὰ δαιμόνια εἰπόντα. ib. εἰσέλθωμεν] Cant. ἀπέλθωμεν. v. 14. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς] Cant. ϗ εὐθέως Κύριος Ἰησοῦς ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς τοὺς χοίρους. Gon. Καὶ ἔπεμψεν αὐτοὺς &c. ib. ἦσαν δὲ] Cant. deſunt. v. 14. τοὺς χοίρους] Cant. Steph. omn. αὐτούς. ib. ἀνήγγειλαν] Cant. Gon. Mont. ἀπήγγειλαν. v. 15. τὸν δαιμονιζόμενον] Cant. αὐτὸν τὸν δαιμονιζόμενον. ib. ϗ] Cant. Magd. deeſt. ib. τὸν ἐσχηκότα τὸν Λεγεῶνα] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. deſunt. v. 16. Καὶ διηγήσαντο] Cant. Gon. Em. Goog. Magd. Bib. Wech. al. Διηγήσαντο δέ. In Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Καὶ deeſt. ib. τῷ] Cant. αὐτῷ τῷ. v. 17. ἤρξαντο παρακαλεῖν] Cant. παρεκάλουν. ib. ἀπελθεῖν] Cant. ἵνα ἀπέλθῃ. v. 18. ἐμβάντος] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 6. 8. ἐμβαίνοντος. ib. παρεκάλει] Cant. ἤρξατο παρακαλεῖν. v. 19. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ] Cant. Καὶ οὐκ. ib. ἀλλὰ λέγει … ἀνάγγειλον … ὁ Κύριος] Cant. ϗ εἶπεν … διάγγελον … ὁ Θεός. ib. ϗ] Cant. ὅτι. v. 21. ἐν τῷ πλοίῳ] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. ib. πάλιν] Cant. deeſt. ib. συνήχθη] Cant. πάλιν συνήχθη. ib. ἐπ'] Cant. πρός. ib. ϗ ἦν] Cant. deſunt. v. 22. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. εἷς] Cant. τις. ib. ὄνομα Ἰάειρος, ϗ ἰδὼν αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. πίπτει] Cant. ϗ προσέπεσεν. v. 23. Καὶ uſque ad τὸ] Cant. Παρακαλῶν αὐτὸν ϗ λέγων. ib. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας] Cant. ἐλθὲ, ἅψαι αὐτῆς ἐκ τῶν χειρῶν σου, in Lat. *veni, tange eam de manibus tuis*. March. Veleſ. ἐλθὲ, ἐπίθες αὐτῇ τὴν χεῖρά σου. Steph. 2. ἐλθὲ, ἵνα ἐλθὼν &c. ib. ζήσεται] Cant. Steph. 2. ζήσῃ. v. 24. ἀπῆλθεν] Cant. ὑπῆγεν. v. 26. παρ'] Cant. deeſt. ib. εἰς … ἐλθοῦσα] Cant. ἐπί. v. 27. ἐν τῷ ὄχλῳ] Cant. ponit poſt αὐτοῦ. ib. ἥψατο] Cant. ϗ ἥψατο. v. 28. Ἔλεγε γὰρ] Cant. Λέγουσα ἐν ἑαυτῇ. ib. τῶν ἱματίων αὐτοῦ] Cant. τοῦ ἱματίου ἑαυτοῦ. v. 30. ὁ Ἰησοῦς] Magd. deeſt. Cant. ϗ ὁ Ἰησοῦς, & ponit poſt ἐπιγνούς. ib. ἐξ αὐτοῦ] Cant. ἀπ' αὐτοῦ. ib. ἐπιστραφεὶς] Cant. ϗ ἐπιστραφείς. Magd. ϗ στραφείς. ib. ἔλεγεν] Cant. εἶπεν. v. 31. Καὶ &c.] Cant. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν αὐτῷ. v. 32.] Hic verſus deeſt in Magd. v. 33. ϗ τρέμουσα] Cant. διὸ πεποιήκει λάθρα, in Lat. *quod fecerat occultum*. Gon. deſunt. ib. ἐπ'] Cant. deeſt. ib. τὴν ἀλήθειαν] Bib. Wech. exemp. quædam, τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἔμπροσθεν πάντων. v. 34. Ὁ δὲ] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. εἰς εἰρήνην] Bib. Wech. al. ἐν εἰρήνῃ. v. 35. λέγοντες] Cant. λέγοντες αὐτῷ. v. 36. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. τὸν λόγον λαλούμενον] Cant. τοῦτον τὸν λόγον. v. 37. αὐτῷ &c.] Cant. παρακολουθῆσαι αὐτῷ. ib. Ἰακώβου] Cant. Mont. αὐτοῦ. v. 38. ἔρχεται … τὸν οἶκον] Cant. ἔρχονται … τὴν οἰκίαν. ib. κλαίοντας ϗ ἀλαλάζοντας] Cant. κλαιόντων ϗ ἀλαλαζόντων. v. 40. Καὶ] Cant. Οἱ δέ. ib. ὁ δὲ] Cant. αὐτὸς δέ. ib. πάντας] Cant. τοὺς ὄχλους ἔξω. ib. εἰσπορεύεται] Cant. Mont. εἰσεπορεύετο. ib. ἀνακείμενον] Cant. deeſt. Bib. Wech. al. κείμενον. Magd. κατακεκλιμένον, ſed in ora libri habetur eodem, ut videtur, charactere, κείμενον. v. 41. τῆς χειρὸς] Cant. τὴν χεῖρα. ib. αὐτῇ] Cant. αὐτῇ Ῥαββί. Bib. Wech. al. αὐτῷ. ib. ταλιθὰ] Cant. ταβιτὰ, in Lat. *thabita*. v. 42. ἦν γὰρ] Cant. ἦν δέ. ib. ἐξέστησαν] Cant. ἐξέστησαν πάντες. v. 43. πολλὰ] Cant. deeſt. ib. δοθῆναι] Cant. δοῦναι.

CAP. VI.

V. 2. γενομένου σαββάτου] Cant. ἡμέρᾳ σαββάτων, Lat. *die ſabbatorum*. ib. ἐξεπλήσσοντο] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ib. ὅτι] Magd. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deeſt. Cant. Steph. 3. 7. ἵνα. v. 3. ἀδελφὸς δὲ] Cant. ϗ ἀδελφός. ib. ϗ Ἰούδα uſque ad ϗ ἐσκ.] Mont. deſunt. ib. ὧδε. Steph. 5. πᾶσαι ὧδε. v. 4. ἔλεγε δὲ] Cant. ϗ ἔλεγε. v. 5. ἐκεῖ] Gon. οὐδὲ ἐκεῖ. ib. ὀλίγοις ἀῤῥώστοις] Mont. ὀλίγους ἀῤῥωστοῦντας. v. 6. ἀπιστίαν] Cant. πίστιν, ſed Lat. *incredulitatem*. v. 7. τοὺς δώδεκα] Cant. τοὺς δώδεκα μαθητάς. Steph. 5. τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ. ib. ϗ ἤρξατο &c.] Cant. ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο. ib. ἐδίδου] Cant. δούς. v. 9. ἐνδύσησθε] March. Veleſ. Steph. 6. 8. ἐνδεδύσθαι. B. Wech. ἐνδύσασθαι. v. 10. ἐκεῖ] Mont. deeſt. v. 11. τὸν ὑποκάτω] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. ἀμὴν uſque ad verſum ſeq.] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 13. ἤλειφον] Cant. ἀλείψαντες. ib. ϗ ἐθεράπευον] Cant. ἐθεράπευον. Mont. ϗ ἐθεράπευον αὐτούς. v. 14. Ἡρώδης] Steph. 6. Ἡρώδης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ. ib. ἔλεγεν] Cant. ἐλέγοσαν. Mont. ἔλεγον. ib. βαπτίζων] Cant. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 4. βαπτιστής. ib. ἠγέρθη] Cant. ἐγήγερται, & ponit ante ἐκ. v. 15. Ἄλλοι] Cant. Magd. Mont. Ἄλλοι δέ. ib. προφήτης ἐστὶν ὡς] Cant. deſunt. v. 16. ὅτι] Cant. deeſt. ib. Ἰωάννην] Cant. deeſt. ib. αὐτὸς] March. Veleſ. deeſt. ib. ἐστιν αὐτὸς] Bib. Wech. al. deſunt. v. 17. Αὐτὸς γὰρ ὁ] Bib. Wech. al. Ὁ γάρ. v. 18. ὅτι] Cant. deeſt. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 19. ἐνεῖχεν] Cant. Lat. *Herodes autem inſidiabatur*. v. 20. ἅγιον] Cant. ἅγιον εἶναι. ib. ἐποίει] Steph. 8. ἠπόρει. v. 21. ὅτε] Cant. deeſt. ib. γενεσίοις] Cant. Steph. 2. γενεθλίοις. ib. αὐτοῦ, ϗ] In Cant. αὐτοῦ deeſt. v. 22. Καὶ εἰσελθούσης] Cant. Εἰσελθούσης δέ. ib. αὐτῆς] Cant. Steph. 8. αὐτοῦ. ib. ὃ ἐὰν θέλῃς] Cant. ὃ θέλεις. v. 23. Καὶ uſque ad ἕως] Gon. deſunt. ib. αὐτῇ] Cant. αὐτῇ πολλά. ib. ὅτι ὃ ἐὰν] Cant. εἴ τι ἄν. ib. ἕως ἡμίσους] Cant. ϗ τὸ ἥμισυ, in Lat. *licet dimidium*. v. 24. βαπτιστοῦ] Steph. 8. βαπτίζοντος. v. 25. εὐθέως μετὰ σπουδῆς] Cant. deſunt. ib. ἠτήσατο &c.] Cant. εἶπε, δός μοι ἐπὶ πίνακι ὧδε τὴν. ib. ἐξαυτῆς] Steph. 2. 4. deeſt. v. 26. Καὶ] Cant. deeſt, ſed Lat. *Et contriſtatus*. ib. βασιλεὺς] Cant. βασιλεὺς ὡς ἤκουσεν· ut & Steph. 2. ib. διὰ] Cant. ϗ διά. ib. ἀθετῆσαι] March. Veleſ. λυπῆσαι. v. 27. Καὶ] Cant. Steph. 2. Ἀλλά. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. deeſt. v. 28. αὐτοῦ … αὐτὴν] Cant. deſunt. v. 29. Καὶ ἀκούσαντες] Cant. Ἀκούσαντες δέ. v. 30. αὐτῷ] Mont. deeſt. ib. ϗ ὅσα] Cant. Lin. Nov. 1. ὅσα. v. 31. αὐτοῖς] Cant. Mont. ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς. ib. ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν] Cant. Steph. 2. ὑπάγωμεν. March. Veleſ. κατ' ἰδίαν. ib. ηὐκαίρουν] Cant. Steph. 2. εὐκαίρως εἶχον, in Cant. Lat. *ſpatium habebant*. v. 32. ἀπῆλθον &c.] Cant. ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον. Steph. 2. ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθον κατ' ἰδίαν. ib. οἱ ὄχλοι] Steph. omn. deeſt. v. 33. αὐτὸν] Cant. March. Veleſ. deeſt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 6. 8. 9. αὐτούς. ib. πρὸς αὐτὸν] Steph. 2. αὐτοῦ· in March. Veleſ. ϗ συνῆλθον deſunt. v. 34. εἶδεν &c.] Cant. ϗ ἰδὼν πολὺν ὄχλον ὁ Ἰησοῦς. v. 35. Καὶ ἤδη] Cant. Ἤδη δέ. ib. αὐτῷ] Cant. ponit poſt λέγουσιν. ib. τόπος] March. Veleſ. τόπος ἐστί. ib. πολλὴ] March. Veleſ. deeſt, ſed addit παρῆλθεν. v. 36. κύκλῳ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἔγγιστα. ib. κώμας] Cant. εἰς τὰς κώμας, ἵνα. ib. ἄρτους τί &c.] Cant. τί φαγεῖν. Steph. 8. τί φάγωσιν. March. Veleſ. βρώματα ἃ φάγωσιν. v. 37. Ὁ δὲ] Cant. Καί. ib. αὐτοῖς] Cant. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ib. λέγουσιν] March. Veleſ. ἔλεγον. v. 38. Ὁ δὲ] Cant. Καί. ib. ϗ] Cant. deeſt. ib. λέγουσιν] Cant. Mont. λέγουσιν αὐτῷ. ib. πέντε] Cant. πέντε ἄρτους. v. 39. αὐτοῖς] Cant. ὁ Ἰησοῦς. ib. συμπόσια] Mont. unum deeſt. Cant. κατὰ τὴν συμποσίαν, in Lat. *ſecundum contubernia*. v. 40. ἀνὰ … ἀνὰ] Cant. κατὰ … κατά. v. 41. αὐτοῖς] Cant. κατέναντι αὐτῶν. v. 44. τοὺς ἄρτους] Cant. deeſt. ib. ὡσεὶ] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. deeſt. v. 45. εὐθέως] Cant. εὐθέως ἐξεγερθείς. ib. προάγειν] Cant. Mont. προάγειν αὐτόν. ib. ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ] Cant. αὐτὸς δὲ ἀπολύει, in Lat. *dum ipſe dimitteret*. v. 47. ἦν] Cant. ἦν πάλιν. ib. μέσῳ τῆς θαλάσσης] Cant. μέσῃ τῇ θαλάσσῃ. ib. ϗ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς] Mont. deſunt. v. 48. εἶδεν] Cant. Bib. Wech. al. ἰδών. ib. ἐν τῷ ἐλαύνειν] Cant. ϗ ἐλαύνοντας. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. ὁ Ἰησοῦς. Mont. πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. v. 50. γὰρ αὐτὸν εἶδον] Cant. deſunt. ib. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. μετ' αὐτῶν, ϗ λέγει αὐτοῖς] Cant. πρὸς αὐτοὺς λέγων. v. 51. λίαν] Cant. deeſt. ib. ἐν ἑαυτοῖς] Lin. deeſt. ib. ϗ ἐθαύμαζον] March. Veleſ. deſunt. ib. ἐκ περισσοῦ] Cant. περισσῶς. v. 52. ἦν γὰρ] Steph. 2. 6. 8. ἀλλ' ἦν. v. 53. ἦλθον] Cant. ἐκεῖθεν ἦλθον. ib. Γεννησαρὲτ] Cant. Γεννησαρ, in Lat. *Genneſar*. ib. ϗ προσωρμίσθησαν] Cant. deſunt. ib. αὐτὸν] Steph. 9. αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου. v. 55. ὅλην] Cant. δὲ ὅλην. ib. περίχωρον] March. Veleſ. χώραν. ib. κραββάτοις] Cant. κραβάτοις, in Lat. *grabatis*. ib. τοὺς κακῶς &c.] Cant. φέρειν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. ib. ὅπου &c.] Cant. περιέφερον γὰρ αὐτοὺς ὅπου ἂν ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν εἶναι. v. 56. ὅπου] Cant. ποῦ. ib. ἀγοραῖς] Cant. Steph. 2. πλατείαις. ib. ἥπτοντο] Cant. Steph. 2. 8. ἥψαντο. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτόν.

CAP. VII.

V. 2. ἀνίπτοις] Gon. ἀνίπτοις χερσί. ib. ἄρτους] Cant. αὐτούς. Lin. Nov. 1. ἄρτων. ib. ἐμέμψαντο] Cant. κατέγνωσαν, in Lat. *vituperaverunt*. v. 3. ἐσθίουσι] Cant. ἐσθίουσιν ἄρτον. v. 4. ἀγορᾶς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἀγορᾶς ὅταν ἔλθωσιν. ib. κρατεῖν] Cant. αὐτοῖς τηρεῖν. v. 5. Ἔπειτα] Steph. 2. 8. Καί. ib. γραμματεῖς] Cant. γραμματεῖς λέγοντες. ib. ἀνίπτοις] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. κοιναῖς. v. 6. καλῶς] Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Magd. ὅτι καλῶς. ib. ἀπέχει] Cant. ἀφέστηκε. March. Veleſ. ἐστίν. Bib. Wech. al. ἄπεστιν. v. 8. Ἀφέντες uſque ad βαπτισμοὺς] Cant. deſunt. ib. παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε] Cant. ἃ ποιεῖτε τὰ τοιαῦτα πολλά. Bib. Wech. al. παρόμοια τούτοις &c. ib. ϗ ποτηρίων] Gon. deſunt. v. 9. τηρήσατε] Cant. στήσητε, in Lat. *tractatis*. v. 10. σου] Cant. deeſt. v. 11. ἐὰν] Mont. ὅτι ἐάν. ib. πατρὶ] Cant. πατρὶ αὐτοῦ. ib. μητρὶ] Bodl. 1. μητρὶ αὐτοῦ. v. 12. ϗ οὐκ ἔτι ἀφίετε] Cant. οὐκ ἐναφίετε, in Lat. *jam non miſſum facitis*. ib. ἔτι] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. αὐτοῦ … αὐτοῦ] Cant. deſunt. Lin. αὐτοῦ …. v. 13. ὑμῶν] Cant. ὑμῶν τῇ μωρᾷ, in Lat. *traditionem veſtram ſtultam*. v. 14. πάντα] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. πάλιν. Em. ὁ Ἰησοῦς πάντα. ib. πάντες] Steph. 5. 8. deeſt. v. 15. ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ] Cant. Bib. Wech. al. ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενα. Mont. ἐκπορευόμενα ἐξ αὐτοῦ ἅπαντα. v. 17. οἶκον] Cant. τὴν οἰκίαν. ib. οὐ] Steph. 8. οὔπω. v. 19. Ὅτι οὐκ] Cant. Οὐ γάρ. ib. εἰσπορεύεται] Cant. εἰσέρχεται. ib. αὐτοῦ] Cant. Bodl. 1. ponunt poſt καρδίαν. ib. ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται] Cant. ὀχετὸν ἐξέρχεται. Mont. Steph. 9. ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται. ib. καθαρίζον] Cant. Mont. καθαρίζειν, in Lat. Cant. *purgans*: & in marg. Mont. καθαρίζον. v. 20. ἐκεῖνο] Cant. ἐκεῖνα, in Lat. *illa*. v. 22. ἀσέλγεια … βλασφημία &c.] Gon. Mont. March. Veleſ. ἀσέλγειαι &c. Steph. 4. 9. ἀσέλγειαι. Steph. 4. βλασφημίαι &c. Comp. ἀσέλγειαι &c. Cant. hoc modo recenſet: πορνεία, κλέμματα, μοιχεῖαι, φόνος, πλεονεξία, δόλος, πονηρία, ἀσέλγεια, πονηρὸς ὀφθαλμὸς, βλασφημίαι, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. v. 24. μεθόρια] Cant. Steph. 8. ὅρια. ib. ϗ Σιδῶνος] Cant. deſunt. v. 25. Ἀκούσασα &c.] Cant. Γυνὴ δὲ εὐθέως ὡς ἀκούσασα. Steph. 8. Ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα &c. ib. αὐτῆς] Cant. deeſt. ib. πρὸς] Mont. εἰς. v. 26. Συροφοινίσσα] Cant. Φοινίσσα. Steph. 3. 8. Συροφοινίκισσα. Comp. Steph. 4. 5. 6. 7. 9. 12. Σύρα φοίνισσα. Mont. Gon. Em. Goog. Συροφοινίκισσα. Bib. Wech. al. Συροφοίνισσα al. Ἑλληνὶς, in Lat. Cant. *Syrophœniſſa*. ib. ἐκ] Cant. ἀπό. v. 27. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν] Cant. ϗ λέγει. v. 28. ἀπεκρίθη, ϗ λέγει αὐτῷ] Cant. ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγουσα. Gon. ἀποκριθεῖσα λέγει αὐτῷ. ib. ϗ γὰρ] Cant. ἀλλὰ καί. ib. ἐσθίει] Cant. ἐσθίουσιν. v. 29. ὕπαγε] Cant. ponit ante διά. v. 30. τὸ δαιμόνιον … τὴν θυγατέρα] Hæc duo membra tranſponuntur in Cant. ib. τῆς κλίνης] Cant. τὴν κλίνην. v. 31. ἐξελθὼν] Mont. Lin. Nov. 1. ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ Σιδῶνος] Cant. deſunt. March. Veleſ. Steph. 2. 8. ἦλθε διὰ Σιδῶνος. ib. πρὸς τὴν] Cant. διὰ Σιδῶνος εἰς. v. 32. κωφὸν] Cant. Steph. 2. κωφὸν καί. v. 33. ἀπολαβόμενος] Comp. ἐπιλαβόμενος. ib. πτύσας] Cant. ponit ſtatim poſt ἰδίαν. v. 34. ἐφφαθὰ] Cant. ἐφφεθὰ, in Lat. *effeta*. v. 35. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. διηνοίχθησαν] Cant. ἠνοίγησαν. v. 36. μηδενὶ] Cant. Steph. 2. μηδενὶ μηδέν. ib. ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο] Cant. deſunt: in Bodl. 1. αὐτοῖς deeſt. ib. μᾶλλον] Cant. οἱ δὲ αὐτοὶ μᾶλλον. ib. περισσότερον] Cant. Mont. περισσοτέρως.

CAP. VIII.

V. 1. ταῖς] Cant. δὲ ταῖς. ib. παμπόλλου] Mont. Cant. Gon. Steph. 2. 8. πάλιν πολλοῦ. ib. τί] Cant. αὐτῶν τί. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Mont. Gon. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. Gon. deeſt. v. 2. ἡμέραι] Cant. Gon. Mont. Steph. omn. excepto tertio. ἡμέραις. ib. προσμένουσί μοι] Cant. τρεῖς εἰσιν ἀπό ποτε ὧδέ εἰσιν. v. 3. Καὶ ἐὰν &c.] Cant. Καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον οὐ θέλω, μὴ ἐκλυθῶσιν, in Lat. *Et dimittere eos jejunos nolo in domo, ne fatigentur*. ib. τινὲς γὰρ] Cant. ὅτι καί τινες ἐξ. ib. μακρόθεν] Cant. Mont. ἀπὸ μακρόθεν. v. 4. ὧδε] Cant. deeſt. v. 6. ἄρτους] Cant. Lin. Nov. 1. Steph. 4. ἄρτους καί. v. 7. εὐλογήσας] Cant. εὐχαριστήσας. Mont. αὐτὰ εὐλογήσας. Steph. 5. 8. 9. εὐλογήσας αὐτά. ib. εἶπε &c.] Cant. ϗ αὐτοὺς ἐκέλευσε παραθεῖναι. ib. αὐτὰ] Mont. deeſt. v. 8. Ἔφαγον δὲ] Cant. Καὶ ἔφαγον. ib. ἐχορτάσθησαν] Mont. addit πάντες. ib. περισσεύματα] Cant. τὸ περίσσευμα τῶν. v. 10. εὐθέως ἐμβὰς] Cant. αὐτὸς ἀνέβη. ib. ἦλθεν] Cant. ϗ ἦλθεν. ib. μέρη Δαλμανουθὰ] Cant. Bib. Wech. vet. ὅρια Μαγαδὰ, in Lat. Cant. *partes Magidan*. Steph. 2. ὅρια Μαδεγαδά. v. 11. ἐξῆλθον] Cant. ἐξήλθοσαν. ib. αὐτῷ] Cant. σὺν αὐτῷ. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. σημεῖον ἐπιζητεῖ] Cant. ζητεῖ σημεῖον. ib. εἰ] Steph. 4. οὐ. v. 14. λαβεῖν] Cant. οἱ μαθηταὶ λαβεῖν. Mont. Lin. Nov. 1. Steph. 5. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λαβεῖν. ib. ϗ εἰ] Cant. εἰ. v. 15. ὁρᾶτε] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Magd. deeſt. ib. ἔχομεν] Cant. εἶχαν. Lin. Nov. 1. ἐλάβομεν. v. 17. διαλογίζεσθε] Cant. διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. Mont. διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς. ib. ἔτι &c.] Cant. ἐστὶν ἡ καρδία &c. ib. ὑμῶν] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 18. ϗ οὐ] Cant. οὐδέ. v. 19. πόσους] Cant. ϗ πόσους. ib. δώδεκα] Em. δέκα. v. 20. ἑπτὰ] Gon. ἑπτὰ ἄρτους. ib. πόσων σπυρίδων πληρώματα] Cant. March. Veleſ. πόσας σπυρίδας. v. 21. ἔλεγεν]

Cant. Goog. λέγει. ib. οὐ] Cant. Goog. Steph. 3. 6. οὔπω. v. 22. Βηθσαϊδὰν] Cant. Βηθανίαν· in Lat. *Vethaniam*. v. 23. ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς] Cant. λαβόμενος τὴν χεῖρα. ib. ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ] Madg. desunt. v. 24. ἔλεγε] Cant. λέγει, ut & March. Veles. ib. ὅτι ... ὁρῶ] Cant. Mont. Steph. 5. 6. Comp. desunt. v. 25. Εἶτα] Cant. Καί. ib. ἐποίησεν αὐτὸν] Cant. March. Veles. Steph. 2. ἤρξατο. ib. ϗ ἀνέβλεψε] Cant. March. Veles. Steph. 2. ὥστε ἀναβλέψαι. Bib. Wech. al. ϗ διέβλεψε διαυγῶς πάντα. ib. ἅπαντας] Cant. March. Veles. Steph. 2. πάντα. v. 26. λέγων] Cant. ϗ λέγει αὐτῷ. ib. μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς] Cant. Mont. ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ib. μηδὲ εἴπῃς τινὶ] Cant. μηδενὶ εἴπῃς. Mont. ϗ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν κώμην, μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς. ib. ἐν τῇ κώμῃ] Cant. εἰς τὴν κώμην. v. 27. τὰς κώμας Καισαρείας] Cant. Καισαρείαν. ib. αὐτοῖς] Cant. deest. v. 28. Οἱ δὲ usque ad ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος] Mont. desunt. ib. ἀπεκρίθησαν] Cant. addit αὐτῷ λέγοντες. ib. ϗ ἄλλοι ... ἕνα] Cant. ἄλλοι δὲ ὡς ἕνα. v. 29. Καὶ &c.] Cant. Αὐτὸς δὲ ἐπηρώτα αὐτούς. Steph. 8. Καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς. ib. ὁ Χριστὸς] Steph. 8. ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. v. 30. λέγωσι] Cant. εἴπωσιν. v. 31. ἀπὸ] Cant. ὑπό. Steph. 4. ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, ἀπό. Bib. Wech. al. eadem, sed omissis πρεσβυτέρων, ϗ ἀρχιερέων, ϗ γραμματέων. v. 32. ϗ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος] Gon. desunt. ib. αὐτὸν] Cant. deest. v. 33. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. deest. v. 34. αὐτοῖς] Cant. deest. ib. ὅστις] Cant. Mont. March. Veles. Steph. 8. εἴ τις. ib. ὀπίσω μου] March. Veles. μοι. ib. ἀκολουθεῖν] Bib. Wech. quidam ἐλθεῖν. v. 35.] Hic versus deest in Em. ib. ἕνεκεν] Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν, ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (Magd. τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ) ἕνεκεν. ib. ἐμοῦ ϗ] Cant. desunt. ib. [illegible]] Cant. deest. v. 37.] Hic versus deest in Mont. v. 38. γὰρ] Cant. δέ. ib. ἐπαισχυνθῇ με ... ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν] March. Veles. ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ... ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ.

CAP. IX.

V. 1. ὧδε ἑστηκότων] Cant. ἑστηκότων μετ' ἐμοῦ. v. 2. ἀναφέρει] Cant. Steph. 2. ἄγει. v. 3. οἷα &c.] Cant. ὡς οὐ δύναταί τις λευκᾶναι ἐπὶ τῆς γῆς. v. 5. ἦσαν συλλαλοῦντες] Cant. συνελάλουν. ib. λέγει] Cant. εἶπεν. ib. ϗ ποιήσωμεν] Cant. θέλεις ποιήσω. v. 6. ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι] Cant. ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. v. 7. λέγουσα] Magd. Bodl. 1. deest. v. 8. ἐξάπινα] Cant. εὐθέως. ib. οὐκέτι] Gon. deest. ib. ἀλλὰ] Cant. εἰ μή. ib. μεθ' ἑαυτῶν] Cant. desunt. v. 9. Καταβαινόντων δὲ ... ἀπὸ] Cant. Καὶ καταβαινόντων ... ἐκ. ib. ἃ εἶδον] Cant. ἃ εἴδοσαν, & ponit ante διηγήσωνται. v. 10. Καὶ] Cant. Οἱ δέ. Em. Οἱ δὲ καί. ib. τί ἐστι] Em. desunt. ib. τὸ ἐκ &c.] Cant. ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, in Lat. *quod a mortuis surrexisset*. v. 11. ὅτι] Cant. Bodl. 1. deest. v. 12. Ἠλίας μὲν] Cant. ὁ Ἠλίας. ib. πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ] Cant. πρῶτος, ἀποκαθιστάνει. ib. ϗ πῶς] Steph. 3. καθώς. v. 14. περὶ] Cant. πρός. v. 15. ὄχλος] Mont. ὁ λαός. ib. ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη] Cant. ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν ἐξεθαμβήθησαν. March. Veles. ἰδὼν Ἰησοῦν ἐξεθαμβήθη, ϗ ἐξεφοβήθησαν. ib. προστρέχοντες] Cant. προσχαίροντες, in Lat. *gaudentes*. v. 16. τοὺς γραμματεῖς ... πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοὺς ... ἐν ὑμῖν. v. 17. ἀποκριθεὶς ... εἶπε] Cant. ἀπεκρίθη αὐτῷ. ib. ἄλαλον] Cant. ἄλαλον ϗ κωφόν. v. 18. ὅπου] Gon. ὅπου δ' ἄν. ib. αὐτὸν] Cant. Gon. deest. ib. ἴσχυσαν] Cant. ἴσχυσαν ἐκβαλεῖν αὐτό. v. 19. Ὁ δὲ] Cant. καί. ib. αὐτῷ] Cant. Steph. 8. αὐτοῖς. ib. ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν] Mont. desunt. v. 20. πρὸς αὐτὸν] Cant. desunt. ib. εὐθέως] Cant. deest. ib. ἐσπάραξεν] Cant. March. Veles. Steph. 2. ἐτάραξεν. v. 21. ὡς] Steph. 8. ἐξ οὗ. Mont. ἐξ ὧν, sed in marg. οὗ. ib. παιδιόθεν] Cant. ἐκ παιδός. v. 22. Καὶ] Cant. deest. ib. ἔβαλε] Cant. βάλλει, & ponit post ὕδατα. ib. ὕδατα] March. Veles. ὕδωρ. ib. ἡμῖν] Cant. ἡμῖν κύριε. v. 24. ἔλεγε] Cant. λέγει. ib. κύριε] Cant. deest. v. 25. Ἰδὼν δὲ ὁ] Cant. Καὶ ὅτε εἶδεν. ib. λέγων] Cant. εἰπών. ib. τὸ ἄλαλον] Mont. τὸ ἀκάθαρτον ϗ ἄλαλον. v. 26. κράξαν ... σπαράξαν] Cant. κράξας ... σπαράξας. ib. αὐτὸν, ἐξῆλθεν] Cant. ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. ib. ὡσεὶ ... λέγειν] Cant. ὡς ... λέγοντας. v. 27. αὐτὸν τῆς χειρὸς] Cant. March. Veles. Steph. 8. Comp. τῆς χειρὸς αὐτοῦ. v. 28. εἰσελθόντα αὐτὸν] Cant. March. Veles. Steph. 8. εἰσελθόντος αὐτοῦ. ib. ὅτι ἡμεῖς] Cant. Mont. διὰ τί ἡμεῖς. Steph. 3. διὰ τί, in 9. Τί ὅτι. v. 31. ἀνθρώπων] Cant. ἀνθρώπου, sed in Lat. *hominum*. Steph. 4. ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. ib. ἀποκτανθεὶς] Cant. deest. ib. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. Steph. 2. 8. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. ib. παραδίδοται] March. Veles. μέλλει παραδίδοσθαι. v. 33. Καὶ ἦλθε] Cant. Καὶ ἤλθοσαν. March. Veles. Καὶ ἦλθον. Mont. ἦλθε δέ. ib. πρὸς ἑαυτοὺς] Cant. desunt. v. 34. γὰρ] Mont. δέ. ib. ἐν τῇ ὁδῷ] Cant. desunt. ib. μείζων] Cant. March. Veles. Steph. 2. μείζων γένηται αὐτῶν. v. 35. Καὶ] Cant. Τότε. ib. ϗ λέγει usque ad finem versus] Cant. desunt. v. 37. ἓν] Cant. deest. ib. ἐπὶ] Cant. ἐν. v. 38. δὲ] Cant. Mont. deest. ib. λέγων] Cant. ϗ εἶπε. ib. ἡμῖν] Cant. μεθ' ἡμῶν. ib. ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ὑμῖν] Cant. March. Veles. desunt. v. 39. Ἰησοῦς] Cant. ἀποκριθείς. ib. αὐτὸν] Cant. deest. v. 40. γὰρ] Mont. deest. ib. ἡμῶν bis] Lin. Nov. 1. Steph. 8. 9. utrobique ὑμῶν. v. 41. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Gon. desunt. ib. οὐ] Cant. Lin. ὅτι οὐ. v. 42. μικρῶν] Cant. Bodl. 1. μικρῶν τούτων. ib. πιστευόντων εἰς ἐμὲ] Cant. πίστιν ἐχόντων. ib. λίθος μυλικὸς] Cant. μύλος ὀνικός, in Lat. *mola*. ib. βέβληται &c.] Cant. εἰς θάλασσαν ἐβλήθη. v. 43. ἀπελθεῖν] Cant. Bib. VVech. vet. βληθῆναι. ib. εἰς τὸ] Cant. ὅπου ἐστὶ τό. ib. τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον] March. Veles. τοῦ πυρὸς ἀσβέστου. v. 45. ζωὴν] Cant. ζωὴν αἰώνιον. v. 47. ἐὰν] Cant. εἰ, & ponit post σου. ib. ἀπελθεῖν] Ita Cant. Steph. 2. βληθῆναι. ib. τοῦ πυρὸς] Cant. deest. v. 49. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, ϗ] Em. desunt. ib. ϗ πᾶσα] Cant. πᾶσα γάρ. Totum hoc membrum deest in Mont. ib. ἁλὶ] Gon. deest.

CAP. X.

V. 1. διὰ τοῦ] Cant. Mont. deest. ib. συμπορεύονται ... ὄχλοι] Cant. συνέρχεται ... ὄχλος. v. 2. προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι] Cant. desunt. v. 4. Οἱ δὲ εἶπον] Cant. desunt. ib. γράψαι] Mont. δοῦναι. Cant. δοῦναι, γράψαι. v. 5. Ἰησοῦς] Cant. deest. ib. ὑμῖν τὴν] Cant. Μωυσῆς τήν. v. 6. κτίσεως] Cant. deest. ib. αὐτοὺς] Cant. deest. ib. ϗ εἶπεν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt: sed leguntur in Comp. v. 7. πρὸς τὴν &c.] Steph. 2. τῇ γυναικί. v. 10. ἐν τῇ οἰκίᾳ] Cant. εἰς τὴν οἰκίαν. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ λόγου. v. 12. ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς] Cant. ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνδρός. ib. γαμηθῇ ἄλλῳ] Cant. ἄλλον γαμήσῃ. v. 13. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 14. παιδία] Cant.. παιδάρια. ib. τοῦ Θεοῦ] Steph. 4. τῶν οὐρανῶν. v. 15. ἀμὴν] Gon. bis. ib. εἰσέλθῃ] Cant. εἰσελεύσεται, & ponit post αὐτήν. v. 16. τιθεὶς ... ηὐλόγει] Cant. ἐτίθει ... ϗ εὐλόγει. v. 17. προσδραμὼν εἷς] Steph. 3. Ἰδού τις πλούσιος προσδραμών. Mont. Προσελθὼν εἷς. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. Προσελθών τις. ib. αὐτὸν] Bib. Wech. al. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ib. ἐπηρώτα αὐτὸν] Cant. ἠρώτα αὐτὸν, λέγων. ib. ποιήσω ἵνα] Steph. 4. ποιήσας. ib. αἰώνιον] Em. deest. v. 18. εἷς] Cant. Θεὸς εἷς. v. 19. φονεύσῃς] Cant. πορνεύσῃς, sed in Lat. *occides*: in Mont. φονεύσῃς primo loco ponitur. ib. μὴ ἀποστερήσῃς] Gon. Em. desunt. ib. σου] Cant. deest. v. 20. ταῦτα &c.] Cant. πάντα ταῦτα ἐφύλαξα. ib. μου] Steph. 5. μου τί ἔτι ὑστερῶ; v. 21. ὕπαγε] Steph. 3. 6. εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε. ib. ἄρας τὸν σταυρὸν] Cant. March. Veles. Steph. 2. desunt. ib. σταυρὸν] Steph. 6. σταυρόν σου. v. 22. στυγνάσας ἐπὶ ... ἀπῆλθε] Cant. ἐστύγνασεν ἐπὶ τούτῳ ... ϗ ἀπῆλθε. ib. κτήματα πολλὰ] Cant. πολλὰ χρήματα. v. 24. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. ib. πάλιν] Gon. deest. v. 25.] Cant. hunc versum præponit vers. 24. ib. Εὐκοπώτερον &c.] Cant. Ταχεῖον κάμηλος (sed in Lat. *camellum*) διὰ τρυ... τῆς ῥαφίδος διελεύσεται, ἤ. Comp. Lin. Nov. 1. Εὐκοπώτερον γάρ. ib. εἰσελθεῖν] Cant. deest. Pro priore εἰσελθεῖν Steph. 3. 4. διελθεῖν. v. 27. ἀδύνατον] Cant. τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι. ib. ἀλλ' οὐ παρὰ τῷ Θεῷ] Cant. παρὰ δὲ τῷ Θεῷ δυνατόν. ib. πάντα usque ad finem versus] Cant. Lin. Bodl. 1. desunt. v. 28. Καὶ ἤρξατο] Mont. Lin. Nov. 1. Goog. Ἤρξατο δέ. Gon. Ἤρξατο. v. 29. Ἀποκριθεὶς δὲ] Mont. Καὶ ἀποκριθείς. ib. εἶπεν] Cant. deest. ib. οἰκίαν] Cant. deest. ib. ἢ πατέρα] Cant. deest. ib. ἢ γυναῖκα] Cant. March. Veles. deest. ib. ϗ τοῦ] Cant. ἢ ἕνεκα τοῦ. Mont. Gon. Em. Goog. ϗ ἕνεκεν τοῦ, ut & Lin. Nov. 1. Bodl. 1. v. 30. Ἐὰν] Cant. Ὃς ἄν. ib. νῦν] Cant. deest. ib. ϗ μητέρας] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. Steph. 3. 5. 6. ϗ πατέρα, ϗ μητέρα. Mont. Gon. Bib. Wech. al. ϗ πατέρας, ϗ μητέρας. ib. διωγμῶν] Cant. διωγμοῦ. ib. αἰώνιον] Cant. αἰώνιον λήψεται. v. 32. ϗ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο] Mont. Cant. desunt. ib. πάλιν] Mont. πάλιν ὁ Ἰησοῦς. v. 34. ϗ μαστιγώσουσιν αὐτὸν] Cant. desunt. ib. ϗ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ] Mont. desunt. ib. ϗ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν] Cant. desunt. ib. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. Steph. 2. 8. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. v. 35. λέγοντες] Cant. ϗ λέγουσιν αὐτῷ. ib. ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν] Cant. ἄν σε ἐρωτήσωμεν. v. 36. εἶπεν] Cant. λέγει. ib. θέλετε ποιῆσαί με] Cant. ποιήσω. v. 37. Οἱ δὲ] Cant. Καί. ib. σου] Cant. deest. v. 38. Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦς ἀποκριθείς. ib. ϗ τὸ] Cant. Steph. 8. ἢ τό. v. 39. αὐτῷ] Cant. deest. v. 40. ϗ ἐξ] Cant. Steph. 8. ἢ ἐξ. ib. μου] Cant. Mont. deest. v. 41. Καὶ] Cant. deest. ib. δέκα] Cant. λοιποὶ δέκα. v. 43. γενέσθαι] Cant. εἶναι, & ponit post ὑμῖν. v. 44. ὑμῶν γενέσθαι] Cant. ὑμῶν εἶναι. Mont. March. Veles. Steph. 8. ἐν ὑμῖν εἶναι. ib. πάντων] Cant. ὑμῶν. v. 46. ἀπὸ Ἱεριχὼ] Cant. ἐκεῖθεν. ib. ϗ τῶν] Cant. μετὰ τῶν. v. 47. Ναζωραῖος] Cant. Ναζωρηνός, in Lat. *Nazarenus*. Steph. 3. 8. 9. Ναζαραῖος. ib. ἐστιν] Mont. παρέρχεται. v. 49. εἶπε] March. Veles. ἐκέλευσε. Steph. 6. 8. εἶπε, φωνήσατε. ib. ϗ φωνοῦσι &c.] Cant. οἱ δὲ λέγουσι τῷ τυφλῷ. ib. ἔγειραι] Gon. deest. v. 50. ἀναστὰς] Cant. Bib. Wech. cod. antiq. 2. ἀναπηδήσας. March. Veles. ἐξαλλόμενος. ib. τὸν Ἰησοῦν] Cant. αὐτόν. v. 51. λέγει] Cant. εἶπεν, & ponit post Ἰησοῦς. v. 52. ὕπαγε] Mont. ἀνάβλεψον. ib. εὐθέως] Mont. deest. ib. τῷ Ἰησοῦ] Cant. αὐτῷ.

CAP. XI.

V. 1. ἐγγίζουσιν] Cant. Steph. 2. ἤγγιζεν. ib. Βηθφαγὴ] Cant. March. Veles. deest. ib. λέγει] Cant. εἶπεν. v. 2. εἰς αὐτὴν] Cant. deest. March. Veles. ἐκεῖσε. ib. κώμην] Steph. 3. πόλιν. ib. ὃν] Bodl. 1. Steph. 3. 8. Nov. 1. Lin. ὃν οὔπω. v. 3. ποιεῖτε τοῦτο] Cant. λύετε τὸν πῶλον. ib. ὧδε] Cant. πάλιν ὧδε. v. 4. Ἀπῆλθον δὲ ϗ] Cant. Καὶ ἀπελθόντες. v. 6. αὐτοῖς] Cant. deest. ib. ἐνετείλατο] Cant. εἰρήκει αὐτοῖς. Mont. Gon. Steph. 5. ἐνετείλατο αὐτοῖς. v. 7. ἐπέβαλον] Cant. ἐπιβάλλουσιν. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτοῦ. ib. ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ] Cant. καθίζει ἐπ' αὐτόν. v. 8. τὰ ἱμάτια] Steph. 4. τοὺς χιτῶνας. ib. εἰς] Cant. deest. v. 9. ὡσαννὰ] Cant. deest. v. 10. ἐν ὀνόματι Κυρίου] Cant. March. Veles. deest. v. 11. εἰσῆλθεν] Cant. deest. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veles. deest. ib. ϗ περιβ.] In Cant. deest καί. ib. δώδεκα] Cant. δώδεκα μαθητῶν. v. 12. ἐξελθόντων αὐτῶν] Cant. ἐξελθόντα. v. 13. συκῆν μακρόθεν] Cant. ἀπὸ μακρόθεν συκῆν. ib. εἰ ἄρα &c.] Cant. ἰδεῖν ἐάν τι ἐστὶν ἐν αὐτῇ. ib. ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρε] Cant. μηδὲν εὑρών. ib. φύλλα] Mont. φύλλα μόνον. v. 14. Καὶ] Cant. deest. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veles. deest. v. 15. ἔρχονται] Steph. 8. ἔρχονται πάλιν. Cant. εἰσελθών. ib. εἰσελθὼν &c.] Cant. ὅτε ἦν ἐν τῷ ἱερῷ. ib. ἐκβάλλειν] Cant. ἐκβάλλειν ἐκεῖθεν. ib. κατέστρεψε] Cant. deest. v. 17. οὐ] Cant. deest. ib. ὅτι] Cant. deest. v. 19. ἔξω] Cant. ἐκ. v. 21. ἐξήρανται] Cant. ἐξηράνθη. v. 22. ἔχετε] Cant. Mont. εἰ ἔχετε. v. 23. γὰρ ... ὅτι] Cant. desunt. Mont. γάρ. ib. ὅτι ἃ &c.] Cant. τὸ μέλλον ὃ ἂν εἴπῃ, γενήσεται αὐτῷ. March. Veles. ὅτι ὃ λέγει γενηθήτω, γενήσεται αὐτῷ. v. 24. λαμβάνετε] Steph. 8. ἐλάβετε. March. Veles. Steph. 2. λήψεσθε, ut & Cant. ib. προσευχόμενοι] Cant. προσεύχεσθε καί. ib. ὑμῶν] Cant. deest. v. 26. ἀφήσει] Cant. ἀφήσει ὑμῖν. ib. ὑμῶν] Hic addit Bodl. 1. Λέγω δὲ ὑμῖν αἰτεῖτε, ϗ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, ϗ εὑρήσετε· κρούετε, ϗ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, ϗ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, ϗ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. v. 27. ἔρχονται] Cant. Steph. 2. ἔρχεται. ib. πρεσβύτεροι] Cant. Steph. 2. addunt τοῦ λαοῦ. v. 28. ϗ τίς usque ad finem versus] Cant. Bib. Wech. vet. 3. desunt. v. 29. Ἰησοῦς] Mont. deest. ib. ἐρῶ] Cant. ἐγὼ λέγω. v. 30. ἀποκρίθητέ μοι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. desunt. v. 31. ἐλογίζοντο] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. Steph. 2. 3. 8. διελογίζοντο. ib. ἐὰν] Cant. Steph. 2. τί εἴπωμεν; ἐάν. ib. ἐρεῖ] Cant. λέγει ἡμῖν. v. 32. Ἀλλ'] Cant. Gon. Ἐάν. ib. ἐφοβοῦντο] March. Veles. φοβούμεθα. Cant. φοβοῦμεν, sed suprascripto θα. ib. εἶχον] Cant. Steph. 2. ᾔδεισαν. ib. ὄντως] Cant. ἀληθῶς. Steph. 6. 9. deest. v. 33. τῷ Ἰησοῦ] Cant. αὐτῷ. ib. ϗ ὁ &c.] Cant. Mont. ἀποκριθεὶς δὲ (δὲ deest in Cant.) ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς] Cant. αὐτῷ, sed Lat. *illis*.

CAP. XII.

V. 1. λέγειν] March. Veles. Steph. 8. λαλεῖν. v. 2. ἵνα usque ad finem versus] Cant. ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ. v. 3. Οἱ δὲ] Cant. καί. ib. κενὸν] Cant. κενὸν πρὸς αὐτόν. v. 4. κἀκεῖνον] Cant. οἱ δὲ κἀκεῖνον. ib. λιθοβολήσαντες] Cant. March. Veles. Steph. 8. deest. ib. ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον] Cant. March. Veles. Steph. 8. ἠτίμησαν. v. 5. πάλιν] Cant. deest. ib. ἀπέστειλε] Cant. ἀπέστειλε δοῦλον. ib. τοὺς ... τοὺς] Cant. οὓς ... ἄλλους. v. 6. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. ἀπέστειλε ϗ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς] Cant. κἀκεῖνον ἀπέστειλεν. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. ἴσως. v. 7. γεωργοὶ] Steph. 6. γεωργοὶ θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτούς. Mont. γεωργοὶ ἰδόντες αὐτόν. ib. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ] Cant. March. Veles. Οἱ δέ. ib. εἶπον] Cant. εἶπαν, ut semper. ib. ὅτι] Cant. deest. v. 8. ἔξω] Cant. αὐτὸν ἔξω. v. 9. γεωργοὺς] Steph. 6. γεωργοὺς τούτους. v. 12. ἀπῆλθον] Cant. ἀπῆλθαν. v. 13. πρὸς αὐτὸν] Cant. desunt. Gon. πρὸς αὐτούς. ib. ἀγρεύσωσι] Cant. Steph. 2. παγιδεύσωσι. v. 14. Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ] Cant. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι. ib. ἔξεστι] Cant. Mont. Bib. Wech. al. εἰπὲ οὖν ἡμῖν, ἔξεστι. Steph. 2. εἰπὲ οὖν, ἔξεστι. ib. κῆνσον Καίσαρι δοῦναι] Cant. ἡμᾶς δοῦναι ἐπικεφάλαιον Καίσαρι, in Lat. *nobis dare tributum Cæsari*. ib. δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν] Cant. desunt. March. Veles. δῶμεν. v. 15. εἰδὼς] Cant. Ἰησοῦς ἰδών. v. 17. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. ib. αὐτοῖς] Cant. deest. v. 19. ὅτι] Cant. deest. ib. ϗ καταλίπῃ γυναῖκα] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. Cant. ϗ γυναῖκα ἔχῃ. ib. αὐτοῦ] Mont. deest. v. 20. Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν] Cant. Ἦσαν οὖν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί. Mont. Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν παρ' ἡμῖν. Steph. 2. 8. ἑπτὰ οὖν &c. ib. ἀποθνήσκων] Cant. ἀπέθανεν, καί.

v. 21. καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε] Bib. Wech. vet. μὴ καταλιπών. ib. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως] Cant. deſunt. v. 22. Καὶ] Cant. Καὶ ὡσαύτως. ib. ἐσχάτη uſque ad finem verſus] Cant. καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανε. Steph. 3. 5. 8. ἔσχατον &c. v. 23. ὅταν ἀναστῶσι] Cant. Steph. 2. 8. deſunt. v. 24. Καὶ &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. ib. εἰδότες] Cant. γινώσκοντες. ib. Θεοῦ] Cant. Θεοῦ οἴδατε. v. 25. γαμίσκονται] Cant. γαμίζουσι. ib. οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Mont. Θεοῦ ἐν οὐρανῷ. v. 26. ὡς] Steph. 6. 8. πῶς. v. 27. Θεὸς ζώντων] Cant. deeſt Θεός. v. 28. τῶν γραμματέων] Gon. γραμματεύς. ib. ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων] Mont. deſunt. ib. εἰδὼς] Cant. καὶ ἰδών. Steph. 6. 8. ἰδών. ib. αὐτοῖς] Mont. deeſt. ib. αὐτὸν] Cant. αὐτὸν λέγων, διδάσκαλε. v. 29. Ὁ δὲ &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ. ib. ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν] Cant. πάντων πρώτη. Mont. ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή ἐστι. ib. ἡμῶν, κύριος] March. Veleſ. σου, ὁ Θεός· in Gon. deeſt κύριος. v. 30. κύριον] Mont. deeſt. ib. καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου] Cant. deſunt. v. 31. Καὶ δευτέρα] Cant. Δευτέρα δέ. ib. αὕτη] Gon. Steph. 5. 7. αὐτῇ. Cant. ταύτῃ. v. 32. καλῶς] Cant. καλῶς εἶπες· omiſſo εἶπας quod ſequitur. ib. Θεὸς] Gon. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. deeſt. ib. ἄλλος] Cant. deeſt. v. 33. καρδίας] Gon. καρδίας σου. ib. συνέσεως ... ψυχῆς] Cant. δυνάμεως ... ψυχῆς αὐτοῦ. ib. καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος] Cant. deſunt. ib. πλεῖον] Steph. 8. περισσότερον. v. 34. αὐτὸν] Cant. Steph. 6. 8. deeſt. ib. οὐκέτι] Cant. deeſt. v. 35. ἔλεγε &c.] Cant. διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ εἶπε. v. 36. Αὐτὸς γὰρ] Cant. Καὶ αὐτός. ib. εἶπεν] Cant. Em. λέγει. ib. ὑποπόδιον] Cant. ὑποκάτω. v. 37. λέγει] Mont. καλεῖ. v. 38. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ] Cant. Ὁ δὲ διδάσκων ἅμα ἔλεγεν αὐτοῖς. ib. τῶν θελόντων] Cant. καὶ τῶν τελωνῶν, ſed in Lat. *& qui volunt*. ib. ἀγοραῖς] Cant. ἀγοραῖς ποιεῖσθαι. v. 40. κατεσθίοντες τὰς] Cant. κατεσθίουσι. ib. προφάσει] Cant. ὀρφανῶν προφάσει, in Lat. *pupillorum ſub obtextu*. v. 41. βάλλει] Cant. ἔβαλον. ib. χαλκὸν] Cant. πολλά· quæ ſequuntur in hoc verſu deſunt. v. 42. Καὶ &c.] Cant. Ἐλθοῦσα δέ. ib. μία] Mont. deeſt. ib. πτωχὴ] Cant. deeſt. v. 43. τοὺς] Cant. ὁ Ἰησοῦς τούς. ib. λέγει] Cant. εἶπε. v. 44. γὰρ] Cant. γὰρ οὗτοι. ib. περισσεύοντος αὐτοῖς] Cant. Steph. 6. περισσεύματος αὐτῶν.

CAP. XIII.

V. 1. τῶν] Cant. Mont. Gon. ἐκ τῶν. ib. οἰκοδομαὶ] Cant. οἰκοδομαὶ τοῦ ἱεροῦ. v. 2. Καὶ] Gon. deeſt. ib. ὁ Ἰησοῦς &c.] Cant. ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ib. βλέπεις] Cant. Bib. Wech. al. βλέπετε. ib. οὐ μὴ] Cant. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μή. Mont. ἀμὴν λέγω σοι ὅτι οὐ μή. ib. λίθος] Cant. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 6. 8. ὧδε λίθος. ib. καταλυθῇ] Cant. addit καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλος ἀναστήσεται ἄνευ χειρῶν. v. 3. αὐτοῦ] Mont. deeſt. v. 5. Ὁ δὲ &c.] Cant. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς. ib. αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. v. 6. ὅτι] Cant. deeſt. ib. εἰμι] Mont. εἰμι ὁ Χριστός. v. 7. θροεῖσθε] Cant. θορυβεῖσθε. ib. γενέσθαι] Steph. 9. March. Veleſ. ταῦτα γενέσθαι, B. Wech. γενέσθαι ταῦτα. v. 8. ἔσονται ... καὶ ταραχαὶ] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 9. Ἀρχαὶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 6. Ἀρχή. ib. ταῦτα] Mont. ταῦτα πάντα. ib. βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς] Cant. deſunt. ib. γὰρ ὑμᾶς] Cant. εἶτα ὑμᾶς αὐτούς, & ponit ante παραδώσουσι. ib. εἰς συναγωγὰς] Bib. Wech. vet. ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν. ib. σταθήσεσθε] Goog. Bib. Wech. al. ἀχθήσεσθε. v. 10. εὐαγγέλιον] Cant. addit ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. v. 11. Ὅταν δὲ] Cant. Καὶ ὅταν. ib. μελετᾶτε] Cant. deeſt. Steph. 9. προμελετᾶτε. ib. τοῦτο] Cant. αὐτό. v. 12. Παραδώσει δὲ] Cant. Καὶ παραδώσει. ib. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. ib. ὅπου οὐ δεῖ] Bib. Wech. vet. ἐν τόπῳ ἁγίῳ. ib. νοείτω] Cant. νοείτω τί ἀναγινώσκει. v. 15. Ὁ δὲ] Cant. Καὶ ὁ. ib. εἰς τὴν οἰκίαν] Mont. deeſt. v. 16. εἰς τὰ] Cant. deeſt. v. 17. δὲ] Cant. deeſt. v. 18. ἵνα uſque ad finem verſus] Cant. ἵνα μὴ χειμῶνος γίνωνται, in Lat. *hyeme veniunt*. March. Veleſ. ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος. Bib. Wech. al. ἵνα μὴ χειμῶνος ταῦτα γένηται ἢ σαββάτου. alias ἵνα χειμῶνος μὴ γένηται. ib. χειμῶνος] Mont. χειμῶνος μηδὲ σαββάτων. v. 19. θλίψις &c.] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. θλίψεις οἷαι οὐκ ἐγένοντο τοιαῦται. ib. τοιαύτη] Bib. Wech. in quibuſdam deeſt. ib. ἣν ἔκτισεν ὁ Θεὸς] Cant. deſunt. ib. καὶ οὐ μὴ γένηται] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. οὐδὲ μὴ γένωνται. v. 20. ἡμέρας] Cant. ἡμέρας διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ. Mont. Bodl. 1. ἡμέρας ἐκείνας. v. 22. ψευδόχριστοι καὶ] Cant. deſunt. ib. δώσουσι] Cant. ποιήσουσι. ib. καὶ τοὺς] Cant. τούς. v. 24. φέγγος] Lin. Nov. 1. φῶς. v. 25. τοῦ ... ἐκπίπτοντες] Cant. οἱ ἐκ τοῦ ... πίπτοντες. Steph. 3. ἐκ τοῦ ... πίπτοντες. ib. αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Cant. τῶν οὐρανῶν. v. 26. ἐν νεφέλαις] Cant. ἐπὶ τῶν νεφελῶν. ib. πολλῆς] Mont. Steph. 3. 5. 9. ponunt poſt δόξης. v. 27. αὐτοῦ bis] Cant. deeſt. ib. ἐπισυνάξει] Bib. VVech. al. ἐπισυνάξουσι. ib. ἄκρου] Cant. ἄκρων. v. 28. μάθετε] Gon. μαθέ. ib. φύλλα] Cant. φύλλα ἐν αὐτῇ. ib. ὅτι] Cant. ὅτι ἤδη. v. 29. ταῦτα ἴδητε] Cant. ἴδητε ταῦτα πάντα. Mont. πάντα ἴδητε. v. 30. Ἀμὴν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἀμὴν, ἀμήν. ib. μέχρις] Cant. Lin. Nov. 1. ἕως. v. 32. καὶ τῆς] Cant. Steph. 3. 5. 6. 8. 9. 12. ἢ τῆς. ib. πατὴρ] Mont. πατὴρ μόνος. v. 33. καὶ προσεύχεσθε] Cant. deſunt. ib. ἐστὶν] Cant. deeſt. ib. Βλέπετε] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 34. ἀπόδημος] Cant. ἀποδημῶν. v. 35. γὰρ] Gon. deeſt. v. 36. ἐλθὼν] Cant. Em. ἐξελθών. v. 37. Ἃ δὲ] Cant. Ἐγὼ δέ. ib. πᾶσι λέγω] Cant. deſunt.

CAP. XIV.

V. 1. καὶ τὰ ἄζυμα] Cant. deſunt. ib. ἐν δόλῳ] Cant. deeſt. v. 2. δὲ] Cant. Steph. 8. γάρ. ib. μή ... μήποτε] Cant. μήποτε .... ib. τοῦ λαοῦ] March. Veleſ. τῷ λαῷ. v. 3. αὐτοῦ] Cant. τοῦ Ἰησοῦ. ib. ἐν Βηθανίᾳ] Mont. deeſt. ib. νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς] Cant. deſunt, ſed in Lat. *piſtici pretioſi*. ib. συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον] Bodl. 1. deſunt. Cant. θραύσασα τὸ ἀλάβαστρον. ib. αὐτοῦ &c.] Cant. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. v. 4. Ἦσαν δὲ &c.] Cant. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ διεπονοῦντο καὶ ἔλεγον, in Lat. *Diſcipuli autem ejus indigni ferebant & dicebant*. ib. γέγονεν] Cant. deeſt. v. 5. γὰρ] Cant. deeſt. ib. τοῦτο πραθῆναι] Cant. πραθῆναι τὸ μύρον τοῦτο. Mont. τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι. ib. τριακοσίων δηναρίων] Cant. * τ', in Lat. * CCC. v. 6. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. αὐτῇ] Em. deeſt. ib. εἰς ἐμὲ] Cant. Mont. Gon. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. ἐν ἐμοί. v. 7. ἑαυτῶν] Cant. ὑμῶν. v. 8. εἶχεν] Steph. omn. ἔσχεν. ib. εἰς] Cant. πρός. v. 9. τοῦτο] Cant. deeſt. v. 10. εἷς τῶν] Cant. ἐκ τῶν. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 11. ἀκούσαντες] Cant. deeſt. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. ἵνα] Cant. σοὶ ἵνα. ib. καὶ λέγει αὐτοῖς] Cant. λέγων. v. 14. ὅπου] Cant. Gon. Steph. 6. 8. μου ὅπου. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. τὸ πάσχα &c.] Cant. μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγομαι τὸ πάσχα. v. 15. μέγα] Cant. οἶκον μέγαν. ib. ἕτοιμον] March. Veleſ. Steph. 7. deeſt. ib. ἐκεῖ] Cant. κακεῖ. v. 16. εὗρον] Cant. Steph. 2. ἐποίησαν. v. 17. Καὶ ὀψίας] Cant. Ὀψίας δέ. v. 18. εἶπεν] Cant. λέγει. Gon. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ὁ Ἰησοῦς] Gon. deeſt. v. 19. καὶ ἄλλος, μήτι ἐγὼ] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 20. ἀποκριθεὶς εἶπεν] Cant. λέγει. March. Veleſ. εἶπεν. v. 21. μὲν] Steph. 4. μὲν οὖν. ib. ὑπάγει] Cant. Steph. 2. παραδίδοται. ib. γέγραπται] Cant. ἐστι γεγραμμένον. ib. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου] Cant. deſunt. v. 22. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. εὐλογήσας] Cant. εὐλογήσας καί. Mont. καὶ εὐλογήσας. ib. φάγετε] Cant. deeſt, ut & in Steph. 2. 8. v. 24. καινῆς] Cant. deeſt. ib. περὶ] Cant. ὑπέρ. v. 25. Ἀμὴν] Cant. Steph. 3. 4. 5. Ἀμὴν δέ. ib. οὐκέτι] Cant. deeſt. ib. πίω] Cant. προσθῶ πεῖν. v. 27. Καὶ] Cant. Τότε. ib. πάντες] Cant. πάντες ὑμεῖς. ib. ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ] Cant. deſunt. ib. διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα] Cant. τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται. Gon. διασκορπισθήσεσθε. ib. πρόβατα] Steph. 9. πρόβατα τῆς ποίμνης. v. 28. Ἀλλὰ μετὰ] Gon. Μετὰ δέ. v. 29. ἔφη] Cant. λέγει. ib. εἰ] Cant. ἐάν. ib. ἀλλ'] Comp. ἐν σοί, ἀλλ'. ib. οὐκ ἐγὼ] Cant. οὐκ ἐγὼ οὐ σκανδαλισθήσομαι. v. 30. ὅτι] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ὅτι σύ. ib. σήμερον ἐν] Cant. deeſt. ib. ἢ δὶς] Cant. deſunt. v. 31. Ὁ δὲ] Gon. Ὁ δὲ Πέτρος. ib. ἐκ περισσοῦ] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐκπερισσῶς. Bib. VVech. al. περισσῶς. ib. ἔλεγε] Cant. ἐλάλει. Mont. λέγει. ib. μᾶλλον] Cant. deeſt. v. 32. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ] Cant. αὐτοῖς. ib. ἕως] Mont. ἕως ἀπελθών. v. 34. Καὶ] Cant. Τότε. ib. γρηγορεῖτε] Mont. Comp. addunt μετ' ἐμοῦ. v. 35. ἐπὶ] Cant. Gon. Steph. 2. 6. ἐπὶ πρόσωπον ἐπί. ib. ἵνα] Cant. ponit poſt ἐστι. ib. ὥρα] Cant. ὥρα αὕτη. v. 36. σοὶ] Cant. σοί ἐστι. ib. ἀλλὰ τί σύ] Cant. ἀλλ' ὡς σὺ θέλεις. v. 37. ἴσχυσας] Cant. Gon. Steph. 2. ἰσχύσατε. ib. γρηγορῆσαι] Mont. ἀγρυπνῆσαι. Em. γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ. v. 38. ἵνα] Cant. deeſt. ib. τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν] Cant. deſunt. v. 40. ὑποστρέψας] Cant. ἐλθών. ib. βεβαρημένοι] Cant. καταβαρέμενοι. Mont. addit ὕπνῳ. Gon. Goog. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 6. 8. καταβαρυνόμενοι. v. 41. ἀπέχει] Mont. Lin. Bodl. 1. ἀπέχει τὸ τέλος. ib. ἰδοὺ uſque ad proximum ἰδοὺ] Em. deſunt. v. 42. ὁ &c.] Cant. ἤγγ. ὁ παραδιδών με. v. 43. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. Ἰούδας] Cant. addit Σκαριώτης. Mont. Gon. March. Veleſ. Steph. 3. addunt Ἰσκαριώτης. ib. ὢν] Cant. Mont. deeſt. ib. παρὰ] Gon. March. Veleſ. Steph. 6. ἀπεσταλμένοι παρά. v. 44. δὲ] Mont. γάρ. ib. σύσσημον αὐτοῖς] Cant. σημεῖον. Mont. σημεῖον αὐτοῖς. ib. ἀπαγάγετε] Cant. addit αὐτόν. v. 45. ἐλθὼν εὐθέως] Cant. deſunt. Gon. deeſt ἐλθών. ib. λέγει] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Em. λέγει αὐτῷ. ib. ῥαββὶ, ῥαββὶ] Cant. ῥαββεί. Mont. Gon. χαῖρε ῥαββί· ut & March. Veleſ. v. 46. ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν] Cant. τὰς χεῖρας αὐτῷ. Hic verſus deeſt in Em. v. 47. Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων] Cant. καί τις. v. 48. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ] Cant. ὁ δέ. ib. ὡς] Cant. deeſt. v. 50. πάντες ἔφυγον] Mont. οἱ μαθηταὶ ἔφυγον πάντες. v. 51. Καὶ &c.] Cant. Νεανίσκος δέ τις. ib. ἠκολούθει] Steph. 8. συνηκολούθει. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτούς, in Lat. *illas*. ib. οἱ νεανίσκοι] Cant. Steph. 2. 8. deeſt. v. 53. ἀρχιερέα] Mont. Steph. 3. addunt Καϊάφαν. ib. καὶ &c.] March. Veleſ. καὶ συνῆλθον οἱ ἱερεῖς. ib. αὐτῷ] Cant. Em. deeſt. v. 54. ἔσω] Cant. deeſt. ib. πρὸς τὸ φῶς] Gon. deſunt. March. Veleſ. πρὸς τὸ πῦρ, & ponit poſt ὑπηρετῶν. v. 55. εἰς τὸ θανατῶσαι] Cant. ἵνα θανατώσωσιν. v. 56. κατ'] Cant. καὶ ἔλεγον κατ'. Mont. deeſt. v. 57. τινες] Cant. ἄλλοι. ib. κατ' &c.] Cant. καὶ ἔλεγον κατ' αὐτοῦ. v. 58. Ὅτι uſque ad ὅτι] Mont. deſunt. ib. τοῦτον] Cant. deeſt. ib. οἰκοδομήσω] Cant. ἀναστήσω. v. 60. τὸν Ἰησοῦν] Mont. αὐτόν. v. 61. Ὁ δὲ ἐσιώπα] Cant. Ἐκεῖνος δὲ ἐσίγα. Mont. Gon. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. ib. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ὁ ἀρχιερεύς. Mont. deeſt. ib. εὐλογητοῦ] Lin. εὐλογημένου. Bib. Wech. Θεοῦ ζῶντος. v. 62. εἶπεν] Cant. ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ. Nov. 1. εἶπεν αὐτῷ. ib. καὶ ἐρχόμενον] Cant. deſunt, ſed in Lat. *& venientem*. ib. μετὰ] Steph. 6. ἐπί. v. 63. αὐτοῦ] Gon. deeſt. ib. λέγει] Cant. καὶ λέγει. v. 64. τῆς &c.] Gon. πάντες τῆς &c. Steph. 6. πάντως τῆς. Cant. τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. Mont. πάντες τὴν βλασφημίαν τοῦ στόματος αὐτοῦ. March. Veleſ. τὴν βλασφημίαν. ib. φαίνεται] Cant. δοκεῖ. ib. εἶναι] Cant. deeſt. v. 65. αὐτῷ] Cant. τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. ib. καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ] Cant. deſunt. ib. κολαφίζειν ... λέγειν] Cant. ἐκολάφιζον ... ἔλεγον. ib. προφήτευσον] Mont. Em. Steph. 6. addunt ἡμῖν Χριστὲ (Steph. deeſt) τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; ib. οἱ ὑπηρέται] Cant. deeſt. v. 66. κάτω] Cant. deeſt. ib. ἔρχεται] Cant. ἔρχεται πρὸς αὐτόν. v. 67. Ἰησοῦ] Mont. deeſt. v. 68. σὺ] Cant. deeſt. v. 69. Καὶ ἡ &c.] Cant. Πάλιν δὲ ἰδοῦσα αὐτὸν ἡ παιδίσκη. ib. ἐστι] Cant. καὶ αὐτός. Gon. καὶ ἐστί. v. 70. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο] Cant. deſunt. ib. τῷ Πέτρῳ] Cant. deeſt. ib. καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 71. ὀμνύειν] Cant. λέγειν. ib. τοῦτον] Cant. Em. deeſt. v. 72. Καὶ] Cant. Καὶ εὐθέως. ib. ἐκ δευτέρου] Mont. δεύτερον. Bib. Wech. quidam εὐθύς. ib. ἀνεμνήσθη] Bib. VVech. al. εὐθὺς ἀνεμνήσθη. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ὅτι uſque ad καὶ] Cant. deſunt. ib. ἐπιβαλὼν ἔκλαιε] Cant. ἤρξατο κλαίειν.

CAP. XV.

V. 1. ἐπὶ τὸ] Cant. deeſt. ib. ποιήσαντες ... δήσαντες ... ἀπήνεγκαν] Cant. ἐποίησαν ... καὶ δήσαντες ... ἀπήγαγον εἰς τὴν αὐλήν. v. 2. αὐτὸν] Gon. deeſt. ib. ὁ δὲ] Cant. καί. ib. εἶπεν αὐτῷ] Cant. αὐτῷ λέγει. ib. ἀποκριθεὶς] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 3. κατηγόρουν] Cant. κατηγοροῦσι. ib. αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Bib. VVech. in quibuſdam, deſunt: habentur autem in Comp. Steph. 6. v. 4. καταμαρτυροῦσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. κατηγοροῦσιν. v. 6. ἀπέλυεν] March. Veleſ. εἰώθει ἀπολύειν. v. 7. στασιαστῶν] Cant. Lin. Nov. 1. στασιασῶν. ib. οἵτινες ... πεποιήκεισαν] March. Veleſ. ὃς ... πεποιήκει. v. 8. ἀναβοήσας] Cant. ἀναβὰς ὄχλος. ib. αἰτεῖσθαι] Cant. αἰτεῖσθαι αὐτόν. v. 9. ἀπεκρίθη &c.] Cant. ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς. ib. ὑμῖν] Cant. deeſt. v. 10. ἐγίνωσκε] Cant. ᾔδει. v. 11. ἀνέσεισαν] Cant. ἔπεισαν. ib. τὸν ὄχλον] Cant. τῷ ὄχλῳ. Mont. deeſt. v. 12. πάλιν] Cant. deeſt. ib. ὃν λέγετε βασιλέα] Cant. βασιλεῖ. v. 13. ἔκραξαν] Cant. Bodl. 1. ἔκραξαν, λέγοντες. ib. σταύρωσον] Bodl. 1. Em. bis habet. v. 14. οἱ δὲ uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. v. 15. βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι] Cant. deſunt. ib. καὶ] Cant. τὸν δέ. ib. παρέδωκε] Bodl. 1. παρέδωκεν αὐτοῖς. v. 16. ἔσω τῆς αὐλῆς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. εἰς τὴν αὐλήν. ib. ὅ ἐστι πραιτώριον] March. Veleſ. τοῦ πραιτωρίου. v. 17. ἐνδύουσιν] Cant. ἐνδιδύσκουσιν. ib. πορφύραν] Mont. χλαμύδα κοκκίνην. ib. πλέξαντες] Cant. deeſt. v. 18. αὐτὸν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Gon. Em. Goog. Bib. VVech. al. αὐτόν, καὶ λέγειν. v. 19. αὐτοῦ &c.] Cant. αὐτὸν καλάμῳ εἰς τὴν κεφαλήν. ib. καὶ τιθέντες uſque ad ἐξέδυσαν] Cant. deſunt. v. 20. ἐξέδυσαν] Cant. καὶ ὅτε ἐξέδυσαν. ib. πορφύραν] Mont. χλαμύδα. ib. τὰ ἴδια] Cant. deeſt. Gon. αὐτοῦ τὰ ἴδια. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 22. φέρουσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἄγουσι. v. 24. διεμέριζον] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Steph. 3. 5. 6. 7. 9. Comp. διαμερίζονται. ib. τίς τί ἄρῃ] Cant. deſunt. v. 25. ἐσταύρωσαν] Cant. ἐφύλασσον. v. 26. Καὶ ἦν] Cant. Ἦν δέ. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς. v. 27. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 28.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 29. παραπορευόμενοι] Cant. παράγοντες. ib. αὐτὸν] Cant. Gon. deeſt. v. 30. καὶ κατάβα] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. καταβάς. v. 31. Ὁμοίως δὲ] Cant. deſunt. ib. πρὸς] Cant. εἰς.

v. 32. Ὁ Χριστὸς] Mont. Εἰ ὁ Χριστός ἐστιν. ib. πιστεύσωμεν] Cant. addit ἐν αὐτῷ. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 6. addunt αὐτῷ. v. 33. Γενομένης δὲ] Cant. Καὶ γενομένης. v. 34. ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς] Cant. ἐφώνησε. ib. λέγων] Cant. Bodl. 1. deeſt. ib. σαβαχθανὶ] Cant. Ζαφθάνει, in Lat. *Zaphthana.* ib. με ἐγκατέλιπες] Cant. ὠνείδισάς με· ſed in Lat. *dereliquiſti me.* v. 35. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. φωνεῖ] Cant. φωνεῖ οὗτος. v. 36. Δραμὼν δὲ] Cant. Καὶ δραμών. ib. γεμίσας] Cant. πλήσας. ib. ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων] Cant. deſunt. ib. ἄφετε] Cant. Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 2. 4. ἄφες. v. 38. δύο] Cant. δύο μέρη. v. 39. ἐξ] Cant. ἐκεῖ ἐξ. Gon. αὐτῷ ἐξ. ib. ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ] Cant. Gon. deſunt. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 41. καὶ διηκόνουν αὐτῷ] Cant. deſunt. ib. προσάββατον] Cant. πρὶν σάββατον. v. 43. Ἦλθεν] Mont. Lin. Nov. 1. Gon. Goog. Ἐλθών. ib. σῶμα] Cant. πτῶμα. v. 44. πάλαι ἀπέθανε] Cant. ἤδη ἐτεθνήκει. v. 45. ἀπὸ] Cant. παρά. ib. σῶμα] Cant. πτῶμα αὐτοῦ. v. 46. Καὶ ἀγοράσας] Cant. March. Veleſ. Steph. 9. Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἀγοράσας. ib. καθελὼν] Cant. λαβών. ib. τῇ σινδόνι] Cant. εἰς τὴν σινδόνα. ib. τοῦ μνημείου] Cant. addit καὶ ἀπῆλθεν. Gon. addit ἀπῆλθεν. v. 47. Ἰωσῆ] Cant. Ἰακώβου, in Lat. *Jacobi.* ib. ἐθεώρουν ποῦ τίθεται] Cant. ἐθεάσαντο τόπον ὅπου τεθεῖται.

CAP. XVI.

V. 1. Καὶ uſque ad ἠγόρασαν] Cant. deſunt. ib. ἠγόρασαν] Cant. Καὶ πορευθεῖσαι ἠγόρασαν. ib. ἐλθοῦσαι] Cant. deeſt. ib. ἀλείψωσιν αὐτὸν] Mont. ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Goog. ἀλείψωσι τὸν Ἰησοῦν. Cant. αὐτὸν ἀλείψωσι. v. 2. ἀνατείλαντος] Steph. 3. ἔτι ἀνατείλαντος. Cant. ἀνατέλλοντος. v. 3. ἐκ] Cant. ἀπό. ib. μνημείου] Cant. μνημείου, ἦν γὰρ μέγας σφόδρα, quæ proximo verſu deſunt. v. 4. Καὶ &c.] Cant. Καὶ ἔρχονται, καὶ εὑρίσκουσιν ἀποκεκυλισμένον τὸν λίθον. v. 6. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς] Cant. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἄγγελος. ib. ἐκθαμβεῖσθε] Cant. φοβεῖσθε. ib. τὸν Ναζαρηνὸν] Cant. deeſt. ib. ἐσταυρωμένον] Steph. 6. 7. habent cum interrogatione. ib. ἴδε ὁ τόπος] Cant. ἴδετε ἐκεῖ τὸν τόπον αὐτοῦ. v. 7. εἴπατε] Cant. καὶ εἴπατε. ib. Πέτρῳ] Gon. Πέτρῳ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ib. ὅτι προάγει] Cant. ἰδοὺ προάγω. Gon. καὶ ἰδοὺ προάγει. ib. αὐτὸν … εἶπεν] Cant. με … εἴρηκα. v. 8. Καὶ ἐξελθοῦσαι] March. Veleſ. Αἱ δὲ ἐξελθοῦσαι. ib. ἔφυγον] Comp. Steph. omn. ταχὺ ἔφυγον. ib. δὲ … τρόμος] Cant. γὰρ … φόβος. ib. γὰρ] Bib. Wech. in vet. MS. hæc adduntur, Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας. v. 9. Ἀναστὰς δὲ πρωῒ] Cant. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς πρωΐ. March. Veleſ. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἀναστὰς δὲ ὁ Ἰησοῦς πρωΐ. ib. σαββάτου] Steph. 3. 6. σαββάτων, ut & Bodl. 1. ib. ἐφάνη] Cant. ἐφανέρωσε. v. 10. τοῖς] Cant. αὐτοῖς τοῖς. v. 11. ἠπίστησαν] Cant. καὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ. v. 14. ἐγηγερμένον] Mont. addit ἐκ νεκρῶν. v. 15. αὐτοῖς] Cant. πρὸς αὐτούς. ib. ἅπαντα] Cant. deeſt. ib. πάσῃ] Hinc uſque ad finem in Cant. recentiori manu ſcribuntur, tam Græce quam Latine. v. 16. Ὁ] Cant. Ὅτι ὁ. v. 18. Ὄφεις] Cant. Καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὄφεις. v. 19. Κύριος] March. Veleſ. Mont. Steph. 3. Κύριος ὁ Ἰησοῦς. v. 20. ἐξελθόντες] Steph. 5. ἀκούσαντες. ib. ἀμὴν] Bib. Wech. in pleriſque abeſt.

EVANGELIUM *ſecundum* LUCAM.

CAP. I.

VErſ. 8. αὐτὸν] March. Veleſ. Ζαχαρίαν. v. 9. κυρίου] Cant. Gon. Θεοῦ. v. 11. τοῦ θυμιάματος] Gon. deeſt. v. 12. ἐταράχθη] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐφοβήθη. v. 13. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 14. σοὶ] Magd. al. καὶ ἀγαλλίασις, ut & Bodl. 1. v. 16. ἐπὶ] Bib. Wech. al. πρός. v. 20. πληρωθήσονται] Cant. πλησθήσονται. v. 21. προσδοκῶν] Cant. προσδεχόμενος. Gon. ἐκδεχόμενος. ib. ἐν τῷ] Cant. ἐπὶ τῷ. v. 23. ἀπῆλθεν] Cant. τότε ἀπῆλθεν. v. 24. αὐτοῦ] Em. Ζαχαρίου. v. 26. τῆς Γαλιλαίας] Cant. τὴν Γαλιλαίαν, in Lat. *Galilæam.* ib. ᾗ ὄνομα Ναζαρὲτ] Cant. deſunt. v. 28. γυναιξὶν] Bodl. 1. γυναιξὶν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. v. 29. ἰδοῦσα] March. Veleſ. Bib. Wech. al. ἀκούσασα. Cant. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. ποταπὸς] Cant. ἐν ἑαυτῇ ποταπός. v. 30. Μαριὰμ] Cant. Μαρία. v. 33. τοὺς αἰῶνας] Cant. Lin. Nov. 1. τὸν αἰῶνα. v. 34. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. ib. ἔσται] Gon. Em. Steph. 4. 6. 9. ἔσται μοι, ut & Bodl. 1. v. 35. γεννώμενον] March. Veleſ. Comp. addunt ἐκ σοῦ. v. 37. παρὰ] Steph. 7. deeſt. v. 38. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. v. 39. Μαριὰμ] Iterum Cant. Μαρία, ut & verſ. 56. ib. Ἰούδα] Bib. Wech. al. Δαβίδ. v. 41. τὸ βρέφος] Cant. deeſt: ſed pro αὐτῆς habet τῆς Ἐλισάβετ τὸ βρέφος αὐτῆς. v. 42. ἀνεφώνησε] Gon. Em. ἀνεβόησε. v. 43. ἔλθῃ] Mont. deeſt. v. 47. σωτῆρι μου] March. Veleſ. σωτηρίῳ. Bib. Wech. al. σωτηρίῳ μου. v. 48. ὅτι] Cant. κύριος ὅτι. March. Veleſ. deeſt. v. 49. μεγαλεῖα] March. Veleſ. Steph. 8. μεγάλα. ib. ὁ δυνατὸς] Cant. ὁ Θεὸς ὁ δυνατός. Lat. *Dominus qui potens eſt.* v. 50. γενεὰς γενεῶν] March. Veleſ. ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάς. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. γενεὰν καὶ γενεὰν, ut & Steph. 4. 12. Mont. γενεὰν καὶ γενεάς. Steph. 8. γενεὰς καὶ γενεάς. v. 55. τῷ … τῷ σπέρματι] Mont. Nov. 1. τὸ … τὸ σπέρμα. ib. εἰς τὸν αἰῶνα] Gon. Bodl. 1. Em. Goog. Steph. 5 ἕως αἰῶνος. v. 56. ὡσεὶ] Cant. deeſt. v. 60. Ἰωάννης] Cant. τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννης. v. 61. τῷ ὀνόματι τούτῳ] Cant. τὸ ὄνομα τοῦτο. Gon. ἐπὶ τῷ &c. v. 62. τὸ, τί] Cant. ὅτι. v. 63. λέγων] Cant. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. hic addit καὶ παραχρῆμα ἐλύθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ. v. 64. παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ] Cant. deſunt: poſt αὐτοῦ Comp. addit διηρθρώθη. v. 65. φόβος] Cant. φόβος μέγας, & ponit ante ἐπί. v. 66. τῇ καρδίᾳ] Cant. τῆς καρδίας. ib. καὶ χεὶρ] Cant. Steph. 8. καὶ γὰρ χείρ. ib. ἦν] Cant. Gon. deeſt. v. 67. καὶ προεφήτευσε λέγων] Cant. καὶ εἶπε. v. 68. τῷ λαῷ] March. Veleſ. τοῦ λαοῦ. v. 70. τῶν ἁγίων &c.] Cant. ἁγίων προφητῶν αὐτοῦ τῶν ἀπ' αἰῶνος. v. 71. ἐξ ἐχθρῶν] Cant. ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. v. 72. καὶ] Cant. deeſt. v. 75. τῆς ζωῆς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deeſt. v. 76. σὺ] Cant. Bib. Wech. al. σὺ δέ. v. 77. αὐτοῦ] Em. ἡμῶν. v. 79. τοῖς] Cant. φῶς τοῖς.

CAP. II.

V. 3. ἰδίαν] Cant. ἑαυτοῦ. ib. πόλιν] Cant. Steph. 2. πατρίδα. v. 4. τὴν Ἰουδαίαν] Cant. γῆν Ἰούδα. ib. διὰ uſque ad finem verſus] Cant. poſtponit verſui quinto. v. 5. γυναικὶ] Cant. Steph. 8. deeſt. v. 6. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ] Cant. Ὡς δὲ παρεγένοντο. ib. ἐπλήσθησαν] Cant. ἐτελέσθησαν. v. 7. διότι uſque ad finem verſus] Em. deſunt. ib. αὐτοῖς] March. Veleſ. αὐτῷ. v. 8. Καὶ ποιμένες] Cant. Ποιμένες δέ. v. 9. καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτοὺς] Em. deſunt. ib. κυρίου] Cant. deeſt. v. 10. παντὶ] Cant. καὶ παντί. v. 11. σήμερον] Goog. deeſt. v. 12. σημεῖον] Cant. σημεῖον ἔστω. ib. κείμενον] Cant. deeſt. v. 14. εὐδοκία] Cant. March. Veleſ. εὐδοκίας. v. 15. καὶ οἱ ἄνθρωποι] Steph. 8. deſunt. v. 17. τούτου] Cant. deeſt. v. 21. ἐπλήσθησαν] Cant. συνετελέσθησαν. ib. αὐτὸν] Ita Steph. 2. 3. 4. 7. 8. 9. Comp. ſed Bodl. 1. τὸ παιδίον. ib. καὶ ἐκλήθη] Cant. ὠνομάσθη. ib. κοιλίᾳ] Cant. κοιλίᾳ μητρός. v. 22. αὐτῶν] Lin. Nov. 1. Cant. Mont. Bib. Wech. al. αὐτοῦ. Comp. March. Veleſ. αὐτῆς. ib. αὐτὸν] Em. οἱ γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν. v. 24. εἰρημένον] March. Veleſ. Steph. 5. γεγραμμένον. v. 25. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. εὐλαβὴς] Bib. Wech. al. εὐσεβής. v. 26. Καὶ &c.] Cant. Κεχρηματισμένος δὲ ἦν. v. 27. εἰθισμένον] Cant. ἔθος. v. 32. ἐθνῶν] Cant. deeſt. v. 33. Ἰωσὴφ] Cant. March. Veleſ. ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Steph. 8. ὁ πατήρ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 34. αὐτοὺς] Steph. 9. αὐτόν. ib. ἀντιλεγόμενον] March. Veleſ. ἀντιλεξόμενον. v. 36. ἦν] Cant. deeſt. ib. αὐτὴ] Cant. καὶ αὐτή. ib. ἑπτὰ] Cant. ponit poſt ἔτη. v. 37. ὡς] Mont. deeſt. Steph. 8. 14. ἕως. ib. ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ] Cant. τοῦ ναοῦ. v. 38. αὕτη] Cant. deeſt. ib. κυρίῳ] Cant. Θεῷ. ib. ἐν Ἱερουσαλὴμ] March. Veleſ. Steph. 4. τῷ Ἰσραήλ. v. 39. Ναζαρὲτ] Cant. addit καθὼς ἐῤῥέθη διὰ τοῦ προφήτου ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται. v. 40. παιδίον] Cant. παιδίον Ἰησοῦς. ib. πνεύματι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. deeſt. ib. ἐπ' αὐτὸ] Cant. ἐν αὐτῷ. v. 41. Καὶ ἐπορεύοντο] Cant. Ἐπορεύοντο δέ. v. 42. ὅτε] Gon. ὡς. ib. ἐτῶν δώδεκα] Cant. αὐτοῦ ἔτη ιβ. ib. ἑορτῆς] Cant. ἑορτῆς τῶν ἀζύμων. v. 43. ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ἔγνωσαν οἱ γονεῖς· quibus addit Cant. αὐτοῦ. v. 44. Νομίσαντες δὲ] Cant. καὶ νομίσαντες. v. 45. αὐτὸν] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. ζητοῦντες] Cant. ἀναζητοῦντες. v. 46. ἐν τῷ ἱερῷ] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 48. αὐτὸν] Gon. March. Veleſ. deeſt. ib. ἐξεπλάγησαν καὶ πρὸς αὐτὸν] Mont. deſunt, ſed habentur in margine. ib. ὀδυνώμενοι] Cant. addit καὶ λυπούμενοι. v. 50. Καὶ αὐτοὶ] Cant. Αὐτοὶ δέ. v. 51. καὶ ἦλθεν] Cant. deſunt. ib. καὶ ἡ] Cant. ἡ δέ. ib. τὰ ῥήματα] Goog. ταῦτα. v. 52. ἀνθρώπων] Cant. παρὰ ἀνθρώπων.

CAP. III.

V. 1. Τιβερίου] Bodl. 1. deeſt. ib. ἡγεμονεύοντος] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐπιτροπεύοντος· in Lat. Cant. *procurante.* ib. καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας] Cant. deſunt. v. 2. ἀρχιερέως] Bib. Wech. al. ἀρχιερέων. v. 3. λέγοντος] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 4. αὐτοῦ] Cant. ὑμῶν. v. 6. τοῦ Θεοῦ] Cant. κυρίου. v. 7. οὖν] Cant. δέ. ib. ὑπ'] Cant. ἐνώπιον. v. 8. καρποὺς ἀξίους] Cant. καρπὸν ἄξιον. ib. ἄρξησθε] Cant. Steph. 8. δόξητε. v. 9. τῶν δένδρων] March. Veleſ. τοῦ δένδρου. ib. καρπὸν καλὸν] Cant. καρποὺς καλούς. ib. ἐκκόπτεται … βάλλεται] March. Veleſ. ἐκκοφθήσεται … βληθήσεται. v. 10. ποιήσομεν] Cant. Steph. 2. ποιήσομεν, ἵνα σωθῶμεν. v. 12. τελῶναι] Cant. τελῶναι ὁμοίως. ib. βαπτισθῆναι] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 5. addunt ὑπ' αὐτοῦ. ib. ποιήσομεν] Cant. Steph. 2. ποιήσομεν, ἵνα σωθῶμεν, ut verſ. 10. v. 13. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. Em. deſunt. ib. πλέον] Magd. deeſt. ib. πράσσετε] Cant. πράσσειν, ſupraſcripto πράξετε, & ponit poſt πλέον. v. 14. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. καὶ ἡμεῖς] Cant. deeſt. ib. ποιήσομεν] Cant. hic iterum addit ἵνα σωθῶμεν. ib. καὶ &c.] Cant. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. v. 16. Ἀπεκρίνατο &c.] Cant. Ἐπιγνοὺς τὰ διανοήματα αὐτῶν εἶπεν. ib. μὲν &c.] Cant. ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν. ib. ἔρχεται δὲ ὁ] Cant. ὁ δὲ ἐρχόμενος. ib. μου] Cant. μου ἐστίν. ib. τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ] Cant. τοῦ ὑποδήματος. ib. ἁγίῳ] Em. deeſt. v. 17. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 18. παρακαλῶν] Cant. Steph. 2. παραινῶν. ib. τὸν λαὸν] Lin. Nov. 1. τῷ λαῷ. v. 19. Φιλίππου] Cant. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 6. 7. 8. 9. deeſt. v. 22. ὡσεὶ … ἐπ' … ἐξ] Cant. ὡς … εἰς … ἐκ τοῦ. ib. λέγουσαν] Cant. deeſt. ib. σὺ εἶ uſque ad finem verſus] Cant. υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. v. 23. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ] Cant. Ἦν δέ. ib. ὢν] Cant. deeſt. ib. ἐνομίζετο] Cant. ἐνομίζετο εἶναι. ib. υἱὸς Ἰωσὴφ uſque ad Ζοροβάβελ verſ. 27.] Cant. hoc modo enumerat ex Matth. υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ Ματθὰν, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἐλιοὺδ, τοῦ Ἰαχεὶν, τοῦ Σαδὼκ, τοῦ Ἀζὼρ, τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ Ζοροβάβελ, & ſic deinceps: τοῦ Σαλαθιὴλ, τοῦ Ἰεχονίου, τοῦ Ἰωακεὶμ, τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ Ἰωσία, τοῦ Ἀμὼς, τοῦ Μανάσση, τοῦ Ἐζεκία, τοῦ Ἄχας, τοῦ Ἰωθὰμ, τοῦ Ὀζία, τοῦ Ἀμασίου, τοῦ Ἰωὰς, τοῦ Ὀχοζίου, τοῦ Ἰωρὰμ, τοῦ Ἰωσαφὰδ, τοῦ Ἀσὰφ, τοῦ Ἀβιούδ. v. 24. Ματθὰτ] Lin. Nov. 1. Magd. Ματθὰν, ut & Gon. Mont. Goog. ib. Ἰαννὰ] Bib. Wech. al. interſeritur τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Φαρὲς, inter Ἰαννὰ & Ἰωσήφ. ib. Ἰωσὴφ] Inter hunc & Mattathiam Bib. Wech. al. interponunt τοῦ Ἰωεὶμ, τοῦ Ἰούδα. v. 25. Ματταθίου] Bib. Wech. Ματταθίου, τοῦ Ματθὰθ, τοῦ Ἰακώβ. ib. Ἀμὼς] Inter Ἀμὼς & Ναοὺμ Bib. Wech. al. habetur τοῦ Ἀδδὶ, τοῦ Ἰσαάκ. ib. Ναοὺμ] Inter Ναοὺμ & Ἐσλὶ Bib. Wech. vet. inſerit τοῦ Συμεὼν, τοῦ Ἀβραάμ. ib. Ἐσλὶ] Inter Ἐσλὶ & Ναγγαὶ Bib. Wech. legit antiquus τοῦ Ἰούδα, τοῦ Θαρά. ib. Ναγγαὶ] Gon. Em. Ἀγγαί. ib. τοῦ Ἀμὼς, τοῦ Ναοὺμ, τοῦ Ἐσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ Μαὰθ] Magd. deſunt. v. 26. Ἰωσὴφ] Magd. Steph. 4. 8. 9. Ἰωσήχ. v. 28. Ἰωσὴφ] Lin. Nov. 1. Magd. Bib. VVech. al. Ἰωσῆ. Steph. 8. Ἰησοῦ. v. 30. Ἰωνὰν] Magd. Gon. Ἰωάνναν. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Ἰωνάμ. ib. Ἐλιακεὶμ] Lin. Nov. 1. Ἰωακείμ. v. 31. Μαϊνὰν] Steph. 8. Μεννά. v. 32. Σαλμὼν] Bodl. 1. Σαλμώμ. v. 33. Ἀρὰμ] Em. Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Ἀρὰμ, τοῦ Ἰωράμ. v. 37. τοῦ Καϊνὰν] Cant. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. εἰς τὴν ἔρημον] Cant. ἐν τῇ ἐρήμῳ. v. 2. Διαβόλου] Cant. Σατανᾶ. ib. ὕστερον] Cant. deeſt. ib. καὶ εἶπεν] Cant. εἶπε δέ. v. 3. τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος] Cant. ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. v. 4. ἀπεκρίθη … πρὸς αὐτὸν λέγων] Cant. ἀποκριθεὶς … εἶπε. ib. ὅτι] Cant. deeſt. ib. Θεοῦ] Em. ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. v. 5. ὁ Διάβολος] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. ὑψηλὸν] Cant. ὑψηλὸν λίαν. ib. τῆς οἰκουμένης] Cant. Steph. 2. 4. τοῦ κόσμου. v. 6. αὐτῶν] Cant. τούτων. v. 7. ἐὰν] Steph. 3. ἐὰν πεσών. v. 8. ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 7. 8. deſunt. ib. γὰρ] Cant. Gon. Goog. Em. Mont. Lin. Nov. 1. Magd. Steph. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. Comp. deeſt. v. 11. ὅτι] Cant. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 12. ὅτι εἴρηται] Cant. γέγραπται. v. 13. καιροῦ] Cant. χρόνου. v. 14. περιχώρου] March. Veleſ. χώρας.

v. 15. αὐτῶν] Cant. deest. ib. πάντων] Mont. αὐτῶν, sed in margine πάντων. v. 16. Καὶ ἦλθεν] Cant. Ἐλθὼν δέ. Em. Καὶ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ … αὐτῷ] Cant. desunt. ib. τῶν σαββάτων] March. Veleſ. τοῦ σαββάτου. v. 17. βιβλίον Ἡσαΐου προφήτου] Cant. ὁ προφήτης Ἡσαΐας. ib. ἀναπτύξας] Bib. Wech. al. ἀνοίξας. ib. τὸ βιβλίον] Cant. deeſt. v. 18. ἀπέσταλκέ με] Cant. ἀπέσταλμαι, ſed in Lat. *miſit me.* ib. ἰάσασθαι uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 19. δεκτὸν] March. Veleſ. δεκτὸν, ϗ ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως. v. 21. ὅτι] Cant. deeſt. Hic verſus deeſt in Em. ut & prius membrum verſus ſequentis. v. 22. ἐπὶ] Em. Steph. 6. οἱ ὄχλοι ἐπί. v. 23. ἐν τῇ] Cant. εἰς. v. 24. ἀμὴν] Cant. ἀμὴν ἀμήν. ib. ὑμῖν] Gon. deeſt. v. 25. ἐπὶ] Cant. deeſt. v. 26. Σιδῶνος] Cant. Σιδωνίας, in Lat. *Sidoniæ.* v. 27. ἐν τῷ Ἰσραὴλ] Lin. Nov. 1. deſunt; ſed habentur in marg. Nov. 1. Cant. ponit ante ἐπί. v. 29. εἰς τὸ] Cant. ὥστε. v. 31. Γαλιλαίας] Cant. Γαλιλαίας τὴν παραθαλάσσιον ἐν τοῖς ὁρίοις Ζαβουλὼν ϗ Νεφθαλείμ, in Lat. *ad maritimum in finibus Zabulun & Nephthalim.* ib. αὐτοὺς] Lin. Nov. 1. Mont. deeſt. v. 32. ὅτι uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 33. Καὶ ἐν … ἦν] Cant. Ἦν δὲ ἐν. ib. πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου] Cant. March. Veleſ. δαιμόνιον ἀκάθαρτον. v. 34. ἔα] Cant. Mont. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. v. 35. ϗ ἐπετίμησε] March. Veleſ. ἐπέταξε. ib. ἐξῆλθεν] Cant. ἀνακραυγάσαν τὸ ἐξῆλθεν. Steph. 2. ϗ ἀνακραυγάσαν ἐξῆλθεν. v. 36. θάμβος] Cant. addit μέγας. ib. πνεύμασι] Mont. Steph. 6. δαίμοσι. v. 37. ἐξεπορεύετο ἦχος] Cant. ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή. v. 38. εἰσῆλθεν] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἦλθεν. Em. εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς. ib. Σίμωνος] Cant. Steph. 2. Σίμωνος ϗ Ἀνδρέου. ib. συνεχομένη] Cant. κατεχομένη. v. 39. ἐπιστὰς] Cant. ἐπισταθείς. ib. δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει] Cant. ὥστε ἀναστῆναι διακονεῖν. v. 40. εἶχον … ἤγαγον] Cant. εἶχαν … ἔφερον. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 41. ἀπὸ] Steph. 4. πολλὰ ἀπό. ib. κράζοντα] Cant. κραυγάσαντα. ib. ὁ Χριστὸς] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 42. ἔρημον] Mont. ἕτερον. ib. ἐζήτουν … κατεῖχον] Cant. ἐπεζήτουν … ἀπεῖχον. v. 43. ϗ &c.] Cant. Mont. δεῖ με ϗ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις εὐαγγελίσασθαι. ib. ὅτι εἰς τοῦτο] Cant. εἰς τοῦτο γάρ. v. 44. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] Cant. εἰς τὰς συναγωγάς.

CAP. V.

V. 1. ϗ αὐτὸς ἦν ἑστὼς] Cant. ἑστῶτος αὐτοῦ, in Lat. *ſtante illo.* ib. παρὰ] Mont. Goog. Nov. 1. περί. v. 2. ἀπέπλυναν] Cant. ἔπλυνον. v. 3. τῶν πλοίων] Cant. πλοῖον. ib. ἀπὸ &c.] Cant. ἐπαναγαγὼν ἀπὸ τῆς γῆς ὅσον ὅσον. ib. ἐδίδασκεν &c.] Cant. ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκε. v. 4. Ὡς] Cant. Ὅτε. ib. εἰς] Bodl. 1. πρός. v. 5. Καὶ &c.] Cant. Ὁ δὲ Σίμων ἀποκριθείς. ib. ἐπιστάτα] Cant. Steph. 2. διδάσκαλε. ib. χαλάσω τὸ δίκτυον] Cant. οὐ μὴ παρακούσομαι. ib. τὸ δίκτυον] Steph. 4. 8. τὰ δίκτυα. v. 6. τοῦτο ποιήσαντες] Cant. εὐθὺς * χαλάσαντο τὰ δίκτυα. ib. διερρήγνυτο &c.] Cant. ὥστε τὰ δίκτυα ῥήσσεσθαι. ib. αὐτῶν] Lin. Nov. 1. addunt ὥστε μὴ δύνασθαι ἀγαγεῖν αὐτό. v. 7. συλλαβέσθαι] Cant. βοηθεῖν. ib. ϗ ἦλθον ϗ] Cant. ἐλθόντες οὖν. ib. ὥστε] Cant. Steph. 2. ὥστε παρά τι. ib. αὐτὰ] Cant. deeſt. v. 8. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος] Cant. Ὁ δὲ Σίμων. ib. τοῖς γόνασι τοῦ Ἰησοῦ] Cant. αὐτοῦ τοῖς ποσί. ib. λέγων] Cant. λέγων παρακαλῶ. v. 9. ϗ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ] Cant. deſunt. ib. ᾗ] Cant. ὧν. v. 10. Ὁμοίως &c.] Cant. Ἦσαν δὲ κοινωνοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος ϗ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου. ib. ϗ εἶπε &c.] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, δεῦτε, ϗ μὴ γίνεσθε ἁλιεῖς ἰχθύων, ποιήσω γὰρ ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. v. 11. Καὶ &c.] Cant. Οἱ δὲ ἀκούσαντες πάντα κατέλειψαν ἐπὶ τῆς γῆς, καί. v. 12. πλήρης λέπρας] Cant. λεπρός. ib. πεσὼν] Cant. ἔπεσεν. ib. ἐδεήθη αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 13. Καὶ ἐκτείνας] Cant. ἐκτείνας δέ. ib. εἰπὼν] Cant. λέγων. ib. ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ] Cant. ἐκαθαρίσθη. v. 14. ἀλλὰ ἀπελθὼν] Cant. ἄπελθε δέ. ib. εἰς μαρτύριον αὐτοῖς] Cant. ἵνα εἰς μαρτύριον ἦν ὑμῖν τοῦτο. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν ϗ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι δύνασθαι αὐτὸν φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλὰ ἔξω ἦν ἐν ἐρήμοις τόποις, ϗ συνήρχοντο πρὸς αὐτὸν, ϗ ἦλθε πάλιν εἰς Καφαρναούμ. v. 15. ὑπ᾽ αὐτοῦ] Cant. Mont. Bodl. 1. deſunt. v. 16. ἐν ταῖς ἐρήμοις] March. Veleſ. ἐν τῇ ἐρήμῳ. v. 17. ϗ αὐτὸς ἦν διδάσκων] Cant. αὐτοῦ διδάσκοντος· in Mont. ϗ αὐτὸς deſunt: in March. Veleſ. pro ἦν eſt ἦτο. ib. ϗ ἦσαν &c.] Cant. συνελθεῖν τοὺς Φαρισαίους ϗ Νομοδιδασκάλους. ib. οἳ ἦσαν ἐληλυθότες] Cant. ἦσαν δὲ συνεληλυθότες. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. οἳ ἦσαν συνελθόντες. ib. ϗ Ἱερουσαλὴμ] Cant. deeſt. ib. ϗ δύναμις κυρίου ἦν] Cant. deſunt. ib. εἰς τὸ] Cant. τοῦ. v. 19. διὰ ποίας] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. πῶς. Gon. διὰ ποίας ὁδοῦ. In Steph. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. διὰ deeſt. ib. ἀναβάντες] Cant. ἀνέβησαν. ib. διὰ uſque ad εἰς] Cant. ϗ ἀποστεγάσαντες τοὺς κεράμους ὅπου ἦν καθῆκαν τὸν κράββατον σὺν τῷ παραλυτικῷ. v. 20. Καὶ ἰδὼν … εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε] Cant. Ἰδὼν δὲ Ἰησοῦς … λέγει τῷ παραλυτικῷ. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 21. Φαρισαῖοι] Cant. addit ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ib. τίς ἐστιν οὗτος, ὃς] Cant. τί οὗτος. ib. μόνος] Cant. εἷς. v. 22. ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς] Cant. λέγει αὐτοῖς. ib. ὑμῶν] Cant. Steph. 2. ὑμῶν πονηρά. v. 24. παραλελυμένῳ] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 8. παραλυτικῷ. ib. ἄρας τὸ κλινίδιόν σου] Cant. ἆρον τὸν κράββατόν σου, καί. v. 25. ἐφ᾽ ᾧ κατέκειτο] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τὴν κλίνην. v. 26. Καὶ uſque ad ϗ ἐπλήσθησαν] Cant. deſunt. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 27. μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, ϗ ἐθεάσατο] Cant. ἐλθὼν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν τὸν ἐπακολουθοῦντα αὐτῷ ὄχλον ἐδίδασκεν· ϗ παράγων εἶδεν. ib. τελώνην ὀνόματι Λευὶν] Cant. Λευεὶ τὸν τοῦ Ἀλφαίου. ib. εἶπεν] Cant. λέγει. v. 29. κατακείμενοι] Cant. ἀνακείμενοι. v. 31. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. v. 32. ἐλήλυθα] Cant. ἦλθον. v. 33. ὁμοίως ϗ οἱ τῶν Φαρισαίων] Cant. ϗ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων, & ponit poſt Ἰωάννου. ib. σοὶ] Cant. μαθηταί σου. ib. ἐσθίουσι ϗ πίνουσιν] Cant. οὐδὲν τούτων ποιοῦσιν. v. 34. Ὁ δὲ] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. μὴ uſque ad finem verſus] Cant. μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐφ᾽ ὅσον ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ᾽ αὐτῶν νηστεύειν. v. 36. ἱματίου] Cant. ἀπὸ ἱματίου. ib. καινοῦ] Cant. καινοῦ σχίσας, in Lat. *ſcindens.* ib. σχίζει … συμφωνεῖ] Steph. 2. 4. 8. σχίσει … συμφωνήσει. ib. καινοῦ] Cant. καινοῦ ἐπίβλημα. v. 37. ἀσκοὺς, ϗ] Cant. ἀσκοὺς παλαιοὺς, καί. v. 38. βλητέον … συντηροῦνται] Cant. βάλλουσι … τηροῦνται. v. 39.] Hic verſus deeſt in Cant.

CAP. VI.

V. 1. Ἐγένετο δὲ] Cant. Καὶ ἐγένετο. ib. δευτεροπρώτῳ] Cant. Lat. *ſecundo primo.* ib. ϗ ἔτιλλον &c.] Cant. οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο τίλλειν. v. 2. εἶπον αὐτοῖς] Cant. ἔλεγον αὐτῷ. ib. τί &c.] Cant. ἴδε τί ποιοῦσιν οἱ μαθηταί σου τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι. ib. ποιεῖν] March. Veleſ. deeſt. v. 3. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. ib. οὐδὲ] Cant. οὐδέποτε. ib. μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες] Cant. σὺν αὐτῷ. v. 4. Ὡς εἰσῆλθεν] Cant. Εἰσελθών. ib. ἔλαβε ϗ] Cant. deſunt. ib. οὓς οὐκ ἔξεστι] Cant. οἷς οὐκ ἐξὸν ἦν. ib. μόνους τοὺς ἱερεῖς] Cant. Bodl. 1. μόνοις (Bodl. 1. μόνον) τοῖς ἱερεῦσι. v. 5. αὐτοῖς] Em. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Hunc verſum Cant. ponit poſt verſ. 10. v. 6.] Ante hunc verſum habentur in Cant. Steph. 2. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας ἐπικατάρατος, ϗ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου. ib. Ἐγένετο &c.] Cant. Εἰσελθόντος αὐτοῦ πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν σαββάτῳ ἐν ᾗ ἦν ἄνθρωπος ξηρὰν ἔχων χεῖρα. v. 7. αὐτὸν] Steph. 3. 4. 5. 6. Comp. deeſt. ib. κατηγορίαν] Cant. κατηγορῆσαι. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. Steph. 3. 5. 8. κατ᾽ αὐτοῦ. v. 8. ᾔδει] Cant. γινώσκων. ib. ϗ εἶπε &c.] Cant. λέγει τῷ τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν. ib. εἰς τὸ μέσον] Cant. ἐν τῷ μέσῳ. ib. ὁ δὲ … ἔστη] Cant. ϗ … ἐστάθη. v. 9. ἐπερωτήσω] Steph. 8. ἐπερωτῶ. ib. τί] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. εἰ. ib. τοῖς σάββασι] Cant. Steph. 8. τῷ σαββάτῳ. ib. ἀπολέσαι] Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἀποκτεῖναι. Cant. Em. addunt οἱ δὲ ἐσιώπων. v. 10. εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ] Cant. ἐν ὀργῇ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, in Lat. *in ira dicit homini.* Gon. Mont. Em. Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. εἶπεν αὐτῷ. ib. ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ϗ ἐξέτεινε. In Mont. Lin. Nov. 1. οὕτω deeſt. ib. ὑγιὴς] Cant. Steph. 2. deeſt. ib. ἄλλη] Hic habet Cant. verſ. quintum. v. 11. διελάλουν] Cant. διελογίζοντο. ib. τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ] Cant. πῶς ἀπολέσωσιν αὐτόν. v. 12. ταύταις ἐξῆλθεν … προσεύξασθαι] Cant. ἐκείναις ἐξελθεῖν αὐτὸν … ϗ προσεύχεσθαι. ib. τοῦ Θεοῦ] Cant. deeſt. v. 13. ὠνόμασε] Cant. Magd. ἐκάλεσε. v. 14. Σίμωνα] Cant. πρῶτον Σίμωνα. ib. ὃν ϗ ὠνόμασε Πέτρον] March. Veleſ. deſunt. ib. Ἰωάννην] Cant. Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὓς ἐπωνόμασε Βοανήργες, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς, καί. v. 15. Θωμᾶν] Cant. Θωμᾶν, τὸν ἐπικαλούμενον Δίδυμον. v. 17. ϗ Ἱερουσαλὴμ, ϗ τῆς παραλίου Τύρου ϗ Σιδῶνος] Cant. ϗ ἄλλων πόλεων. ib. οἳ ἦλθον] Cant. ἐληλυθότων. v. 20. ἐπάρας] Cant. ἔτι ἄρας. ib. αὐτοῦ poſterius] Cant. deeſt. ib. πτωχοὶ] Em. addit τῷ πνεύματι. v. 21. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε] Cant. deſunt. v. 22. ὑμᾶς] Cant. deeſt. v. 23. ἰδοὺ γὰρ] Cant. ὅτι. v. 24. ὅτι] March. Veleſ. οἱ. v. 25. ὅτι] Bib. Wech. al. νῦν· ὅτι. v. 26. ὑμῖν] Steph. omn. deeſt. ib. πάντες] Steph. omn. deeſt. v. 29. πάρεχε] Cant. πάρεχε αὐτῷ. v. 31. ὁμοίως] Cant. deeſt. v. 32. ἁμαρτωλοὶ] Cant. ἁμαρτωλοὶ τοῦτο ποιοῦσι. v. 33. ἐὰν … τὸ αὐτὸ] Cant. εἰ … τοῦτο. v. 34. τὰ ἴσα] Cant. deeſt. v. 37. Καὶ] Cant. Steph. 2. deeſt. v. 38. τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ] Cant. ᾧ γὰρ μέτρῳ. v. 39. Εἶπε δὲ] Cant. Ἔλεγε δὲ καί. Steph. 8. εἶπε δὲ καί. v. 40. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 41. ἰδίῳ] Cant. σῷ. v. 42. ἀδελφὲ] Cant. deeſt. ib. τὸ ἐν τῷ uſque ad ὑποκριτὰ] Cant. ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ϗ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ ὑπόκειται. v. 43. γὰρ] Cant. deeſt. ib. καρπὸν σαπρὸν] Cant. καρποὺς σαπρούς. v. 44. γὰρ] Gon. deeſt. ib. ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι] Cant. ἐκλέγονται ἐξ ἀκανθῶν. ib. ἰδίου καρποῦ] Cant. καρποῦ αὐτοῦ. v. 45. ἄνθρωπος poſterius] Cant. deeſt. ib. θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 46. καλεῖτε] Cant. λέγετε. ib. λέγω] Gon. ἐγὼ λέγω ὑμῖν. v. 49. προσέρρηξεν] Cant. συνέρρηξεν. ib. εὐθέως ἔπεσεν] Mont. συνέπεσεν. ib. ἐκείνης] Gon. deeſt.

CAP. VII.

V. 1. Ἐπεὶ &c.] Cant. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσε ταῦτα τὰ ῥήματα λαλῶν. ib. αὐτοῦ] Gon. ταῦτα. ib. εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ] Cant. deſunt. ib. εἰσῆλθεν] Cant. ἦλθεν. v. 2. δοῦλος] Cant. παῖς. ib. κακῶς ἔχων] Gon. ὑπάρχων. ib. ἔντιμος] Cant. τίμιος. v. 3. Ἀκούσας δὲ] Cant. Καὶ ἀκούσας. ib. πρὸς αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 4. πρὸς τὸν Ἰησοῦν] Cant. deſunt. ib. παρεκάλουν] Cant. ἠρώτων. v. 6. Ὁ δὲ &c.] Cant. Ἐπορεύετο δὲ μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς. ib. ἀπὸ] Cant. deeſt. v. 7. Διὸ uſque ad ἀλλὰ] Cant. deſunt. v. 8. ϗ τῷ ἄλλῳ ἔρχου, ϗ ἔρχεται] Mont. Gon. deſunt: ſed habentur in marg. Gon. v. 9. αὐτὸν] Cant. Mont. deeſt. ib. τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ] March. Veleſ. τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ ὄχλοις. Mont. Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. αὐτῷ deeſt. ib. λέγω ὑμῖν] Gon. deſunt. Cant. Em. ἀμὴν λέγω ὑμῖν. ib. οὐδὲ &c.] Cant. οὐδέποτε τοσαύτην πίστιν εὗρον ἐν τῷ Ἰσραήλ. v. 10. δοῦλον] Cant. deeſt. v. 11. ἐγένετο ἐν] Cant. deeſt. ib. αὐτοῦ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἱκανοὶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deeſt. ib. πολὺς] Gon. τῆς πόλεως. v. 12. Ὡς δὲ] Cant. Ἐγένετο δὲ ὡς. ib. ϗ ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. αὐτὴ χήρα] Cant. αὐτὴ χήρα οὖσα. Magd. Bib. Wech. al. αὕτη ἦν χήρα. ib. ὄχλος … ἱκανὸς] Cant. πολὺς ὄχλος. ib. σὺν] Cant. συνεληλύθει. v. 13. Καὶ ἰδὼν] Cant. ἰδὼν δέ. ib. αὐτὴν ὁ Κύριος] Cant. ὁ Ἰησοῦς. v. 14. νεανίσκε] Cant. νεανίσκε, νεανίσκε. v. 16. ἐγήγερται] Cant. ἐξηγέρθη. ib. αὐτοῦ] Steph. 3. 5. addunt εἰς ἀγαθόν. v. 17. ϗ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ] Lin. deſunt. v. 18.] Pro hoc verſu Cant. habet ἐν οἷς ϗ μέχρι Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, ὅς. ib. τούτων] Steph. 6. τῶν ἔργων αὐτοῦ. v. 19. τινας … ὁ Ἰωάννης] Cant. deſunt. ib. ἔπεμψε &c.] Cant. λέγει, πορευθέντες εἴπατε αὐτῷ. v. 20. Παραγενόμενοι δὲ] Cant. Καὶ παραγενόμενοι. ib. ἄλλον] Cant. Em. ἕτερον. v. 21. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ] Bib. Wech. al. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ib. τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ] Cant. τυφλοὺς ἐποίει. v. 22. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Bib. Wech. al. deeſt. ib. ἀπαγγείλατε … ἃ εἴδετε ϗ ἠκούσατε] Cant. εἴπατε … ἃ εἶδον ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, ϗ ἃ ἤκουσαν ὑμῶν τὰ ὦτα. ib. κωφοὶ] Cant. ϗ κωφοί. v. 24. ἀγγέλων] Steph. 3. 5. 6. μαθητῶν. ib. πρὸς τοὺς ὄχλους] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τοῖς ὄχλοις. ib. ἐξεληλύθατε] Cant. ἐξήλθατε, ut & verſ. 25, & 26. v. 25. ὑπάρχοντες] Cant. Steph. 2. 3. διάγοντες. v. 26. προφήτου] Bib. Wech. vet. 3. deeſt. v. 27. οὗτος] Steph. 6. οὗτος γάρ. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. ib. σου prius] Cant. Magd. deeſt. ib. ἔμπροσθέν σου] Cant. deſunt. v. 28. Λέγω uſque ad ὁ δὲ] Cant. præponit verſ. 27. ib. προφήτης] Lin. Steph. 3. 5. 8. deeſt. ib. ὁ δὲ μικρότερος] Cant. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὁ μικρότερος αὐτοῦ. v. 29. πᾶς] Gon. deeſt. ib. ϗ οἱ τελῶναι] Bodl. 1. deſunt. ib. τὸν θεὸν βαπτισθέντες] Magd. deſunt. v. 30. εἰς ἑαυτοὺς] Cant. deeſt. v. 31. εἶπε δὲ ὁ Κύριος] In Steph. omn. deeſt. v. 32. ϗ λέγουσιν] Cant. λέγοντες. ib. ὑμῖν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 33. ἄρτον … οἶνον] Cant. deſunt. v. 35. πάντων] Cant. Em. Magd. Bib. Wech. in quibuſdam deeſt. v. 36. τὴν οἰκίαν … ἀνεκλίθη] Cant. τὸν οἶκον … κατεκλίθη. v. 37. ἥτις ἦν] Cant. deeſt. ib. ἐπιγνοῦσα] Cant. γνοῦσα. Mont. Magd. Goog. ϗ ἐπιγνοῦσα. ib. μύρου] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt βαρυτίμου. v. 38. αὐτοῦ] Gon. τοῦ Ἰησοῦ. Bodl. 1. deeſt. ib. ὀπίσω] Cant. Steph. 6. 8. ponunt ante παρά. ib. ὀπίσω κλαίουσα … τῆς κεφαλῆς] March. Veleſ. deſunt. ib. ἤρξατο βρέχειν] Cant. τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξε. v. 39. ὁ καλέσας αὐτὸν] Cant. παρ᾽ ᾧ κατέκειτο. ib. λέγων] Cant. deeſt. ib. ἥτις ἅπτεται] Cant. ἡ ἁπτομένη. v. 40. φησὶ] Cant. ἔφη. v. 41. Δύο] Cant. Steph. 2. Ὁ δὲ εἶπε δύο. ib. ἕτερος] Cant. ἕτερος δηνάρια. v. 42. δὲ] Cant. deeſt, ut verſ. 43. ib. αὐτῶν, εἰπὲ] Cant. deſunt. v. 44. τῷ Σίμωνι εἶπε] Cant. ἔφη τῷ Σίμωνι. ib. ὕδωρ] Cant. ϗ ὕδωρ. ib. τῆς κεφαλῆς] Cant. deeſt. v. 45. εἰσῆλθον] Steph. 6. 14. εἰσῆλθεν. v. 46. μου τοὺς πόδας] Cant. deeſt. v. 47. ἀφέωνται] Bib. Wech. al. ὅτι ἀφέωνται. ib. αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαὶ] Cant. αὐτῇ πολλά. ib. ὅτι uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 50. εἰς εἰρήνην] Cant. ἐν εἰρήνῃ.

CAP. VIII.

V. 1. κώμην] Steph. 4. χώραν. ib. δώδεκα] Gon. Steph. 5. δώδεκα Ἀπόστολοι. ib. σὺν αὐτῷ] Cant. μετ' αὐτοῦ. v. 2. ἀπὸ … ἀφ'] Cant. ὑπὸ … ἐξ. ib. πνευμάτων πονηρῶν] Steph. 6. præponit ϗ νόσων ϗ μαστίγων. ib. ἑπτὰ] Cant. deest. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. πολλά. v. 3. αἵτινες] Cant. αἵτινες καί. ib. αὐτῷ] Cant. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. αὐτοῖς. ib. αὐταῖς] Cant. αὐτῶν. v. 4. Συνιόντος … διὰ παραβολῆς] Cant. Συνελθόντος … παραβολὴν τοιαύτην πρὸς αὐτούς. v. 5. αὐτὸν … τοῦ οὐρανοῦ] Cant. desunt. v. 6. ἔπεσεν] Cant. ἦλθε, ut & v. 7, & 8. ib. ἀγαθὴν] Cant. ἀγαθὴν καὶ καλήν. v. 9. λέγοντες] March. Velef. Cant. Steph. 2. 8. deest. v. 10. βλέπωσι] Cant. ἴδωσι. v. 13. οὗτοι] Cant. deest. v. 15. ἐν τῇ καλῇ γῇ] Cant. εἰς τὴν καλὴν γῆν. ib. οὗτοι] Gon. deest. ib. καλῇ καὶ] Cant. deest. ib. λόγον] Cant. λόγον τοῦ θεοῦ. ib. ὑπομονῇ] Cant. Magd. addunt ταῦτα λέγων ἐφώνει (Magd. ἔφη) ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Gon. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. addunt ὁ ἔχων ὦτα &c. v. 17. γνωσθήσεται … οὐ γνωσθήσεται] Cant. ἔσται … ἀλλὰ ἵνα γνωσθῇ. v. 18. αὐτῷ] Steph. 2. αὐτῷ, καὶ προστεθήσεται. ib. ϗ ὃ δοκεῖ ἔχειν] Cant. ponit post sequens membrum. v. 19. μήτηρ] Cant. μήτηρ αὐτοῦ. v. 20. Καὶ ἀπηγγέλη] Cant. Ἀπηγγέλη δέ. Mont. Lin. Nov. 1. Καὶ ἀπηγγέλθη. ib. αὐτῷ, λεγόντων] Cant. αὐτῷ, ὅτι. March. Velef. αὐτῷ. Steph. 3. 5. αὐτῶν λεγόντων. Bib. Wech. αὐτῷ, αὐτῶν λεγόντων. ib. ἰδεῖν σε θέλοντες] Cant. Ζητοῦντές σε. v. 21. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. ib. καὶ ποιοῦντες αὐτὸν] Mont. desunt. in Cant. Magd. Lin. Nov. 1. αὐτὸν deest. v. 22. Καὶ ἐγένετο] Cant. Ἐγένετο δέ. ib. καὶ αὐτὸς ἀνέβη] Cant. ἀναβῆναι αὐτόν. v. 23. ἀνέμου] Cant. ἀνέμου πολλή. v. 24. Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα] Cant. κύριε, κύριε. ib. τοῦ ὕδατος] Cant. deest. ib. ἐπαύσαντο] March. Velef. Steph. 3. 5. ἐπαύσατο. ib. γαλήνη] Steph. 3. 4. 5. γαλήνη μεγάλη. v. 26. Καὶ] Cant. deest. ib. Γαδαρηνῶν] Cant. March. Velef. Steph. 2. Γερασηνῶν. Steph. 8. Γεργεσηνῶν. v. 27. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ … ὑπήντησεν] Cant. Καὶ ἐξελθόντι … ϗ ὑπήντησεν. ib. τις … ἐκ … ϗ … οἰκίᾳ] Cant. ἀπὸ … ὃς … οἴκῳ. ib. μνήμασιν] Cant. Lin. μνημείοις. v. 28. ϗ ἀνακράξας] Cant. ἀνέκραξε. Mont. ἀνακράξας. ib. προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ] Cant. desunt. ib. Ἰησοῦ] Gon. Cant. deest. ib. τοῦ θεοῦ] Cant. deest. v. 29. Παρήγγειλε … πνεύματι … ἐξελθεῖν] Cant. Ἔλεγε … τῷ δαιμονίῳ … ἔξελθε. ib. ϗ ἐδεσμεῖτο … διαρρήσσων … ἠλαύνετο] Cant. ἐδεσμεῖτο γὰρ … διέρρησσε … ἠλαύνετο γάρ. v. 30. λέγων] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. ib. λεγεὼν] Cant. λεγεὼν ὄνομά μοι. ib. ὅτι &c. Cant. πολλὰ γὰρ ἦσαν δαιμόνια. v. 31. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν] Cant. Παρεκάλει δέ. ib. ἀπελθεῖν] Steph. 6. 9. εἰσελθεῖν. v. 32. ἱκανῶν] Cant. deest. ib. βοσκομένων] Steph. 2. 3. 5. βοσκομένη. ib. ϗ παρεκάλουν] Cant. παρεκάλουν δέ. ib. ἵνα usque ad finem versus] Cant. ἵνα εἰς τοὺς χοίρους εἰσέλθωσιν· ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. v. 33. εἰσῆλθεν] Cant. ὥρμησαν. ib. καὶ ὥρμησεν] Cant. ὥρμησε δέ. v. 34. γεγενημένον] Cant. γεγονός. ib. ἔφυγον] Cant. ἔφυγαν. ib. ἀπελθόντες] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Velef. deest. v. 35. Ἐξῆλθον usque ad παρὰ] Cant. Παραγινομένων δὲ ἐκ τῆς πόλεως ϗ θεωρησάντων καθήμενον τὸν δαιμονιζόμενον, σωφρονοῦντα ϗ ἱματισμένον καθήμενον παρά. ib. πρὸς] Mont. Lin. Nov. 1. εἰς. ib. ϗ] Cant. deest. v. 36. δὲ] Cant. γάρ. ib. δαιμονισθεὶς] Cant. λιων (sed suprascripto ληγαιων) in Lat. *Legion*. March. Velef. ἀπὸ τοῦ Λεγεῶνος. v. 37. Καὶ ἠρώτησαν] Cant. Ἠρώτησαν δέ. ib. περιχώρου] March. Velef. χώρας. ib. Γαδαρηνῶν] Cant. March. Velef. Γερασηνῶν. Steph. 8. Γεργεσηνῶν. ib. ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου] Cant. πάντες ϗ ἡ χώρα. ib. ὅτι φόβῳ] Cant. φόβῳ γάρ. ib. αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον] Cant. ἐμβὰς δέ. v. 38. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ] Cant. Ἠρώτα δὲ αὐτόν. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deest. v. 39. ὑπόστρεφε … ϗ διηγοῦ] Cant. πορεύου … διηγούμενος. ib. ἀπῆλθε … κηρύσσων] Cant. ἀπελθὼν … ἐκήρυσσε. ib. ὅλην] Cant. deest. v. 40. ἀπεδέξατο … ὁ ὄχλος] Cant. ὑποδέξασθαι … τὸν ὄχλον. ib. γὰρ] Lin. Nov. 1. δέ. v. 41. ἰδοὺ ἦλθεν … αὐτὸς] Cant. ἐλθὼν … οὗτος. ib. ὑπῆρχε, καὶ] Cant. desunt. ib. παρὰ … τὸν οἶκον] Cant. ὑπὸ … τὴν οἰκίαν. v. 42. Ὅτι usque ad αὐτὸν] Cant. Ἦν δὲ θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐτῶν δώδεκα, ἀποθνήσκουσα· ϗ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι. ib. συνέπνιγον] March. Velef. Steph. 8. συνέθλιβον. v. 43. γυνὴ] Lin. Nov. 1. Mont. Gon. γυνή τις. ib. ἥτις usque ad finem versus] Cant. ἣν οὐδεὶς ἴσχυεν θεραπεῦσαι. ib. εἰς ἰατροὺς] Gon. Mont. Em. Goog. Steph. omn. Lin. Nov. 1. Magd. ἰατροῖς. v. 44. ὄπισθεν … τοῦ κρασπέδου] Cant. desunt. v. 45. Καὶ usque ad ἀρνουμένων] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς τὴν ἐξελθοῦσαν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν, ἐπηρώτα, τίς μου ἥψατο. ib. μετ' αὐτοῦ] Cant. σὺν αὐτῷ. ib. τίς ὁ &c.] Cant. iterum τίς μου ἥψατο. v. 46. Ἰησοῦς] Cant. deest. v. 47. αὐτῷ] Cant. deest. March. Velef. ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ. v. 48. Θάρσει] Cant. deest. ib. εἰς εἰρήνην] Cant. ἐν εἰρήνῃ. v. 49. ἔρχεταί τις παρὰ] Cant. ἔρχονται ἀπό. ib. λέγων] Cant. λέγοντες. ib. μὴ] Cant. μηκέτι. v. 50. ἀκούσας] Cant. March. Velef. ἀκούσας τὸν λόγον. ib. αὐτῷ] March. Velef. τῷ πατρὶ τῆς παιδός. ib. λέγων] March. Velef. deest. v. 51. εἰσελθὼν] Gon. Mont. Em. Goog. March. Velef. ἐλθών. ib. οὐδένα] Cant. σὺν αὐτῷ τινα. Steph. 8. οὐδένα σὺν αὐτῷ. ib. τῆς παιδὸς] Cant. Steph. 2. τοῦ κορασίου. v. 52. οὐκ] Cant. οὐ γάρ. ut & Steph. 8. ib. ἀπέθανεν] March. Velef. addit ἡ παῖς. Em. τὸ κοράσιον. v. 54. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας ϗ] Cant. March. Velef. Steph. 2. 8. desunt. v. 55. διέταξεν] Cant. ἐπέταξεν. v. 56. ϗ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς] Cant. οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς θεωροῦντες ἐξέστησαν.

CAP. IX.

V. 1. δὲ] Bodl. 1. deest. ib. μαθητὰς αὐτοῦ] Cant. Gon. Mont. Magd. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. March. Velef. Steph. 8. Ἀποστόλους αὐτοῦ. v. 2. ἀσθενοῦντας] Cant. ἀσθενεῖς. v. 3. πρὸς αὐτοὺς] Mont. Lin. Nov. 1. αὐτοῖς. ib. ῥάβδους] Cant. March. Velef. Steph. 8. ῥάβδον. v. 4. ἐκεῖθεν] March. Velef. Steph. 9. ἐκεῖθεν μή. v. 5. ἀπὸ τῆς] Cant. ἐκ τῆς. Lin. Nov. 1. Mont. τῆς. ib. ἀποτινάξατε] Cant. ἐκτινάξατε, & ponit ante τόν. ib. ἐπ' αὐτοὺς] Magd. αὐτοῖς sed in marg. ἐπ' αὐτούς. v. 6. διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας] Cant. κατὰ πόλεις ϗ ἤρχοντο. v. 7. Ἤκουσε] Cant. Ἀκούσας. Em. deest. ib. ὑπ' αὐτοῦ πάντα, ϗ] Cant. desunt. ib. διηπόρει] Cant. ἠπορεῖτο. ib. ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν] Cant. ἐκ νεκρῶν ἀνέστη. v. 8. εἷς] Cant. deest. v. 9. Καὶ εἶπεν] Cant. Εἶπε δέ. v. 10. ὑπεχώρησε] Cant. ἀνεχώρησε. ib. τόπον ἔρημον] Cant. deest. ib. πόλεως καλουμένης] Cant. κώμην λεγομένην. March. Velef. ὅς ἐστι. v. 11. θεραπείας] Cant. θεραπείας αὐτοῦ πάντας. v. 12. ἀπελθόντες] Cant. πορευθέντες. ib. τὸν ὄχλον] Gon. March. Velef. τοὺς ὄχλους. ib. καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμὸν] Cant. desunt. v. 14. ἀνὰ] Cant. ὡσεὶ ἀνά. v. 15. καὶ κατέκλιναν ἅπαντας] Cant. desunt. v. 16. εὐλόγησεν] Cant. Steph. 2. προσηύξατο καὶ εὐλόγησεν. ib. αὐτοὺς] Cant. ἐπ' αὐτούς. ib. ϗ κατέκλασε] Cant. desunt. ib. τῷ ὄχλῳ] Cant. τοῖς ὄχλοις. v. 17. περισσεῦσαν αὐτοῖς] Cant. περίσσευμα. Steph. 2. περίσσευμα αὐτοῖς. v. 18. αὐτὸν] Cant. αὐτούς. ib. προσευχόμενον Cant. deest. v. 19. ἄλλοι δὲ ὅτι usque ad finem versus] Cant. ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. ib. ἀνέστη] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. v. 20. τοῦ θεοῦ] Cant. υἱὸν τοῦ θεοῦ. v. 21. εἰπεῖν] Cant. λέγειν. v. 22. ἀπὸ … τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. ὑπὸ … μεθ' ἡμέρας τρεῖς. ib. ἐγερθῆναι] Cant. Mont. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ἀναστῆναι. v. 23. ἐλθεῖν] Cant. ἔρχεσθαι. ib. ϗ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν] Cant. desunt. ib. καθ' ἡμέραν] Mont. Gon. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. Comp. deest. v. 24. ἐστι] Lin. deest. v. 25. κερδήσας] Cant. ἐὰν κερδήσῃ. ib. ὅλον] Gon. deest. ib. ἀπολέσας ἢ ζημιωθεὶς] Cant. ἀπολέσαι ἢ ζημιωθῆναι. v. 26. λόγους] Cant. deest. ib. αὐτοῦ ϗ] Gon. deest. ib. πατρὸς] Cant. πατρὸς αὐτοῦ. ib. ἁγίων] Mont. Gon. deest. v. 27. ὑμῖν] Cant. ὑμῖν ὅτι. ib. τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ] Cant. τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. v. 29. τὸ εἶδος] Cant. ἡ ἰδέα. ib. ἕτερον] Cant. ἠλλοιώθη. v. 30. οἵτινες ἦσαν] Cant. ἦσαν δέ. v. 31. ἔλεγον] Cant. ἔλεγον δέ. Mont. ϗ ἔλεγον. ib. ἔμελλε] Cant. μέλλει. ib. ἐν] Cant. εἰς. ib. ἔξοδον] Em. δόξαν. v. 33. διαχωρίζεσθαι … πρὸς τὸν] Cant. διαχωρισθῆναι … τῷ. ib. ϗ ποιήσωμεν] Cant. θέλεις ποιήσω, in Lat. *vis facio.* sed emendatur, ποιήσωμεν. v. 35. ἐγένετο] Cant. ἦλθεν. ib. λέγουσα] Gon. deest. ib. ἀγαπητὸς] Cant. Steph. 6. 8. addunt ἐν ᾧ ηὐδόκησα. v. 36. ϗ αὐτοὶ] Cant. αὐτοὶ δέ. ib. οὐδὲν] Cant. Bodl. 1. deest. ib. ἑωράκασι] Cant. ἐθεάσαντο. v. 37. ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ] Cant. διὰ τῆς ἡμέρας, in Lat. *per diem.* ib. κατελθόντων αὐτῶν] Cant. κατελθόντα αὐτόν. ib. συνήντησεν … ὄχλος πολὺς] Cant. συνελθεῖν … ὄχλον πολύν. v. 39. Καὶ &c.] Cant. Λαμβάνει γὰρ αὐτὸν ἐξαίφνης πνεῦμα, ϗ ῥήσσει. ib. κράζει] March. Velef. Steph. 2. κράζει ϗ ῥήσσει. ib. αὐτὸν] Cant. deest. ib. ἀπ' αὐτοῦ] March. Velef. deest. ib. συντρῖβον] Cant. συντρίβει. Bib. Wech. in vet. quibusdam. συντρίβοντος. v. 40. ἐκβάλλωσιν αὐτὸ] Cant. ἀπαλλάξωσιν αὐτόν. v. 41. προσάγαγε ὧδε] Cant. προσένεγκε. v. 42. συνεσπάραξεν] Cant. συνετάραξεν. ib. ἰάσατο τὸν παῖδα] Cant. ἀφῆκεν αὐτόν. ib. αὐτὸν] Cant. τὸν παῖδα. v. 43. ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Velef. Steph. 8. ἐποίει. v. 44. ὦτα] March. Velef. καρδίας. v. 45. ἐρωτῆσαι αὐτὸν] Cant. ἐπερωτῆσαι. 46. Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς] Cant. desunt. v. 47. ἰδὼν] Steph. 3. 5. 6. εἰδώς. ib. αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ] Cant. παρ' ἑαυτόν. v. 48. αὐτοῖς] Cant. deest. ib. ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται] Cant. desunt. ib. ὑπάρχων] Cant. deest. v. 50. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν] Cant. εἶπε δέ. ib. κωλύετε] Cant. κωλύετε αὐτόν. Steph. 6. 8. κωλύετε· οὐ γάρ ἐστι καθ' ἡμῶν. ib. καθ'] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. μεθ'. ib. ἡμῶν … ἡμῶν] Cant. March. Velef. Magd. ὑμῶν … ὑμῶν. v. 51. συμπληροῦσθαι] Cant. πληροῦσθαι. v. 52. κώμην] March. Velef. Steph. 9. πόλιν. v. 55. δὲ] Em. δὲ ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ εἶπεν] March. Velef. deest. In Magd. desunt usque ad ϗ v. 56. ib. ἐστε ὑμεῖς] Cant. March. Velef. deest. v. 56. Ὁ γὰρ usque ad ϗ] Cant. Gon. desunt. v. 57. Ἐγένετο δὲ] Cant. καὶ ἐγένετο. ib. ἀπέρχῃ] Cant. ὑπάγεις. ib. κύριε] Cant. March. Velef. deest. v. 59. κύριε] Cant. deest. ib. ἀπελθόντι] Lin. Nov. 1. March. Velef. Steph. 3. 4. 5. 9. ἀπελθεῖν. v. 6. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. ib. ἀπελθὼν] Cant. πορευθείς. v. 62. Εἶπε &c.] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ. ib. ἐπιβαλὼν &c.] Cant. εἰς τὰ ὀπίσω βλέπων, καὶ ἐπιβάλλων τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον. ib. βλέπων] Steph. 3. 6. 9. στραφείς.

CAP. X.

V. 1. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος] Cant. Ἀνέδειξε δέ. ib. ἑβδομήκοντα] Cant. March. Velef. Bib. Wech. vetustissim. exempl. οβ'. Steph. 6. ἑβδομήκοντα μαθητάς. ib. δύο] Magd. Em. δύο δύο. ib. πᾶσαν &c.] Cant. πάντα τόπον ϗ πόλιν. ib. αὐτὸς] Cant. deest. ib. ἔρχεσθαι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. διέρχεσθαι. v. 2. οὖν] Cant. δέ. ib. μὲν … οὖν] Cant. desunt. v. 3. ἄρνας] Magd. πρόβατα. ib. ἐν μέσῳ] Cant. μέσον. v. 5. εἰσέρχησθε] Cant. εἰσέλθητε. v. 6. ἀνακάμψει] Cant. ἀναστρέψει ἡ εἰρήνη ὑμῶν. v. 7. ἐστὶ] Cant. deest. v. 9. ἀσθενεῖς] Cant. ἀσθενοῦντας. ib. ἤγγικε] Mont. ὅτι ἤγγικε. ut & Lin. Nov. 1. v. 10. εἰσέρχεσθε] Cant. εἰσέλθητε. v. 11 ὑμῶν] Cant. addit εἰς τοὺς πόδας. Em. Steph. 2. 3. 5. 8. addunt εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν. ib. ἀπομασσόμεθα] Magd. ἀποτινασσόμεθα. ib. ἐφ' ὑμᾶς] Cant. deest. v. 12. δὲ] Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. ib. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] Cant. desunt. ib. ἔσται] Cant. ἔσται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. v. 13. οὐαί σοι Βηθσαϊδὰ] Cant. ϗ Βηθσαϊδά. ib. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. v. 14. ἐν τῇ κρίσει] Cant. desunt. v. 15. ὑψωθεῖσα &c.] Cant. μὴ ὑψωθήσῃ; ἢ ἕως ᾅδου καταβήσῃ. in Lat. *nunquid exaltaberis*, &c. v. 16. ἐμὲ ἀθετῶν &c.] Cant. ἐμοῦ ἀκούων, ἀκούει τοῦ ἀποστείλαντός με. v. 17. ἑβδομήκοντα] Cant. March. Velef. Steph. 2. οβ'. v. 19. δίδωμι] Steph. 10. δέδωκα. ib. οὐ μὴ] Cant. deest. 20. πνεύματα] Cant. δαιμόνια. ib. δὲ] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Bib. Wech. al. δὲ μᾶλλον. Sed in Steph. omn. deest μᾶλλον. ib. τοῖς οὐρανοῖς] Cant. τῷ οὐρανῷ. v. 21. πνεύματι ὁ Ἰησοῦς] Cant. πνεύματι τῷ ἁγίῳ. Steph. 2. 3. 8. addunt. τῷ ἁγίῳ. ib. ϗ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε] Mont. March. Velef. Steph. 8. desunt. ib. μαθητὰς] Magd. μαθητὰς αὐτοῦ. v. 23. Καὶ στραφεὶς] Cant. Στραφεὶς δέ. ib. κατ' ἰδίαν] Cant. Steph. 2. αὐτοῖς. March. Velef. αὐτῷ. ib. βλέπετε] Cant. addit ϗ ἀκούοντες ἃ ἀκούετε. v. 24. καὶ βασιλεῖς] Cant. deest. ib. ἀκούετε] Cant. ὑμεῖς ἀκούετε. v. 25. Καὶ ἰδοὺ … ἀνέστη] Cant. Ἀνέστη δέ. v. 25. διδάσκαλε] Cant. deest. v. 27. ἐξ ὅλης τῆς quater] Cant. ἐν ὅλῃ τῇ. ib. ϗ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου] Cant. desunt. v. 29. δικαιοῦν ἑαυτὸν] Cant. ἑαυτὸν δικαιῶσαι. v. 30. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτῷ. ib. αὐτὸν] Cant. deest. ib. τυγχάνοντα] Cant. deest. ib. Ὑπολαβὼν] March. Velef. Ἀναβλέπων. v. 31. κατέβαινεν] Cant. καταβαίνων. v. 32.] Hic versus deest in Gon. ib. ἐλθὼν] Cant. deest. ib. ἰδὼν] Cant. ἰδὼν αὐτόν. v. 35. ἐξελθὼν] Cant. March. Velef. deest. ib. αὐτῷ] Cant. March. Velef. deest. ib. ἐγὼ] Cant. deest. v. 36. τίς οὖν &c.] Cant. τίνα οὖν δοκεῖς. v. 37. οὖν αὐτῷ] Cant. δέ. v. 38. αὐτοὺς] Cant. αὐτόν. ib. καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν] Cant. εἰσελθεῖν. v. 39. Ἰησοῦ] Cant. March. Velef. Steph. 8. κυρίου. ib. τὸν λόγον] Gon. Mont. Lin. Nov. 1. Steph. 5. 9. 12. Comp. τῶν λόγων. ib. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 40. ἐπιστᾶσα] Cant. ἐπισταθεῖσα. ib. μοι συναντιλάβηται] Cant. μοι ἀντιλάβηται. v. 41. μεριμνᾷς ϗ] Cant. deest. ib. τυρβάζῃ] Steph. 8. θορυβάζῃ. ib. περὶ πολλά· Ἑνὸς δέ ἐστι χρεία] Cant. desunt. v. 42. δὲ … ἀπ'] Cant. desunt.

CAP. XI.

V. 1. ὡς] Cant. ϗ ὡς. ib. πρὸς αὐτὸν] Magd. deeſt. v. 2. Εἶπε δὲ αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπε. ib. προσεύχησθε] Cant. addit μὴ βαττολογεῖτε ὡς οἱ λοιποὶ, δοκοῦσι γάρ τινες ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· ἀλλὰ προσευχόμενοι. ib. ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] March. Veleſ. deſunt. in Magd. deſunt ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ib. σου· ἐλθέτω] Cant. σου ἐφ' ἡμᾶς ἐλθέτω. ib. βασιλεία σου] Cant. Magd. deeſt σου. v. 3. τὸ καθ' ἡμέραν] Cant. March. Veleſ. σήμερον. v. 4. τὰς ἁμαρτίας] Cant. τὰ ὀφειλήματα. Gon. τὰ παραπτώματα. ib. ϗ γὰρ αὐτοὶ] Cant. ὡς ϗ ἡμεῖς. ib. παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν] Cant. τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. ib. ἀλλὰ uſq; ad finem verſus] Magd. March. Veleſ. deſunt. v. 5. πρὸς αὐτοὺς] Cant. deeſt. ib. εἴπῃ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 5. 6. ἐρεῖ. v. 6. μου] Cant. μοι. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ὁδοῦ πρός με] Cant. ἀγροῦ. v. 7. θύρα] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. θύρα μου. ib. εἰς τὴν κοίτην εἰσὶν] Cant. ἐν τῇ κοίτῃ ἐστί. ib. σοι] March. Veleſ. ſtatim ſcribit ϗ εἰ μεμένηκε κρούων. v. 8. εἰ ϗ] Cant. deſunt. ib. αὐτοῦ φίλον] Cant. αὐτὸν φίλον αὐτοῦ. v. 10. ἀνοιγήσεται] Cant. Steph. 2. ἀνοίγεται. v. 11. Τίνα δὲ] Cant. Em. Τίς δὲ ἐξ. ib. αἰτήσει] March. Veleſ. αἰτεῖ, & delet ὁ υἱός. ib. εἰ] Cant. Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ἤ. v. 12. Ἢ &c.] Cant. Ἐὰν δὲ ϗ ὠὸν αἰτήσῃ. v. 13. ὑπάρχοντες] Cant. Magd. Em. ὄντες. ib. ἀγαθὰ] Nov. 1. deeſt. ib. πατὴρ] Steph. 6. πατὴρ ὑμῶν. ib. ἐξ οὐρανοῦ] March. Veleſ. οὐράνιος. ib. πνεῦμα ἅγιον] Cant. ἀγαθὸν δόμα. March. Veleſ. Steph. 6. 8. πνεῦμα ἀγαθόν. v. 14. Καὶ ἦν uſque ad finem verſus] Cant. Ταῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, προσφέρεται αὐτῷ δαιμονιζόμενος κωφὸς, ϗ ἐκβαλόντος αὐτοῦ, πάντες ἐθαύμαζον. v. 15. Τινὲς δὲ] Cant. Καί τινες. ib. δαιμόνια] Cant. Steph. 2. 3. 5. 7. ϗ (Cant. ὁ δὲ) ἀποκριθεὶς εἶπε, πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; (Cant. ἐκβαλεῖν) v. 17. εἰδὼς] Cant. ἰδών. ib. ἐρημοῦται] March. Veleſ. ἐρημωθήσεται. ib. πίπτει] Cant. πεσεῖται. v. 19. Εἰ uſque ad οἱ υἱοὶ] Lin. Nov. 1. deſunt; ut & in Mont. & Gon. ſed in eorum marg. habentur. v. 20. δὲ] Cant. δὲ ἐγώ. v. 22. Ἐπὰν] Cant. Ἐάν. ib. αὐτοῦ ... νικήσῃ αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. σκῦλα] Steph. 3. σκῦλη. ib. διαδίδωσι] March. Veleſ. διαδώσει. v. 25. ϗ] Cant. deeſt. v. 26. Τότε Cant. deeſt. ib. ἑπτὰ ἕτερα] Cant. ἄλλα ἑπτά. ib. πνεύματα] Mont. deeſt. ib. ἐκεῖ] Cant. deeſt. v. 28. Αὐτὸς δὲ] Cant. Ὁ δέ. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 29. πονηρά] Cant. March. Veleſ. Steph. 6. 8. γενεὰ πονηρά. ib. ἐπιζητεῖ] Steph. 6. 8. ζητεῖ. ib. τοῦ προφήτου] Cant. deeſt. v. 31. ἐν τῇ κρίσει] Cant. deſunt. ib. ϗ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος] Gon. deſunt. v. 32.] Hic verſus deeſt in Cant. ib. Νινευΐ] Mont. Gon. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Νινευῗται. v. 33. φέγγος] Cant. Gon. φῶς. v. 34. σώματος ... ὀφθαλμός] poſt utrumque addit Cant. σου. ib. ϗ ὅλον] Cant. πᾶν. Magd. Mont. Em. Goog. Bodl. 1. ὅλον· ut & in Lin. Nov. 1. ib. ἐστὶν] Mont. Gon. March. Veleſ. Steph. 3. ἔσται. ib. σκοτεινὸν] Steph. 3. 5. σκοτεινὸν ἔσται. v. 35. Σκόπει οὖν μὴ] Cant. Εἰ οὖν. ib. σκότος ἐστὶν] Cant. σκότος, σκότος πόσον. Hic verſus deeſt in Magd. v. 36.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 37. Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι] Cant. deſunt. ib. ἠρώτα αὐτὸν] Cant. Ἐδεήθη δὲ αὐτοῦ. ib. ὅπως παρ' ... αὐτῷ] Cant. ἵνα ... μετ' αὐτοῦ. v. 38. ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λέγειν, διὰ τί. v. 39. κύριος] Magd. Ἰησοῦς. ib. Φαρισαῖοι] Cant. Φαρισαῖοι ὑποκριταί. v. 40. ἔξωθεν ... ἔσωθεν] Cant. ἔσωθεν ... ἔξωθεν. v. 41. δότε] Steph. 3. 4. 5. πάντα δότε. ib. ἐστὶν] Cant. Steph. 6. ἔσται. v. 42. ταῦτα uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. Steph. 6. 8. ταῦτα δὲ &c. v. 43. ἀγοραῖς] Cant. addit ϗ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. v. 44. γραμματεῖς Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ] March. Veleſ. deſunt. ib. ὑποκριταὶ] Cant. deeſt. ib. ὡς τὰ] Cant. deeſt. v. 46. τοῖς φορτίοις] Cant. deeſt. v. 48. ϗ συνευδοκεῖτε] Cant. μὴ συνευδοκεῖν. Mont. ὅτι συνευδοκεῖτε. ib. αὐτῶν τὰ μνημεῖα] Cant. deſunt. v. 49. ϗ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν] Cant. deſunt. ib. ἀποστελῶ] Cant. ἀποστέλλω, in Lat. *mitto*. v. 50. ἐκζητηθῇ] Bodl. 1. Mont. ἐκδικηθῇ· ſed in margine Mont. ἐκζητηθῇ & ζητηθῇ. ib. ἀπὸ] Cant. deeſt. v. 51. Ἄβελ] Mont. Steph. 3. 4. 5. Ἄβελ τοῦ δικαίου. ib. Ζαχαρίου] Cant. Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου. ib. ἀπολομένου] Cant. ὃν ἐφόνευσαν ἀνὰ μέσον. ib. οἴκου] Cant. ναοῦ. v. 52. ἤρατε] Cant. Steph. 2. ἐκρύψατε. ib. κλεῖδα] Cant. κλεῖν. ib. αὐτοὶ] Cant. ϗ αὐτοί. ib. εἰσερχομένους] Cant. εἰσπορευομένοις. v. 53. αὐτοῦ] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτοὺς] Cant. αὐτοὺς ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ. ib. γραμματεῖς ... Φαρισαῖοι] Cant. Φαρισαῖοι ... νομικοί. ib. ἀποστοματίζειν αὐτὸν] Cant. συμβάλλειν αὐτῷ, in Lat. *committere illi*. March. Veleſ. ἐπιστομίζειν. Steph. 4. 8. ἀποστομίζειν. ib. ἐνέχειν] Cant. ἔχειν. Mont. Goog. Steph. 5. Comp. συνέχειν. v. 54. αὐτὸν] Cant. αὐτῷ. ib. θηρεῦσαι uſque ad finem verſus] Cant. ἀφορμήν τινα λαβεῖν αὐτοῦ, ἵνα εὕρωσι κατηγορῆσαι αὐτοῦ.

CAP. XII.

V. 1. Ἐν uſque ad ἤρξατο] March. Veleſ. Περιεστηκότων δέ. Cant. Πολλῶν δὲ ὄχλων συμπεριεχόντων κύκλῳ, ὥστε ἀλλήλους συμπνίγειν. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 2. δὲ] Cant. γάρ. ib. οὐκ ἀποκαλυφθήσεται] Cant. οὐ φανερωθήσεται. v. 3. ἀκουσθήσεται] March. Veleſ. λεχθήσεται. v. 4. ϗ μετὰ ταῦτα μὴ] Cant. τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι, μηδέ. v. 5. φοβηθῆτε] Cant. deeſt. ib. ἐμβαλεῖν] Cant. βαλεῖν, & ponit poſt γέενναν. v. 7. ἠρίθμηνται] Cant. ἠριθμημέναι εἰσί. ib. φοβεῖσθε· πολλῶν] Cant. φοβηθῆτε· πολλῶν γάρ. ib. διαφέρετε] Cant. Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1 Steph. 4. 5. Comp. addunt ὑμεῖς. v. 8. πᾶς] Cant. ὅτι πᾶς. ib. ϗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει] Gon. ὁμολογήσω κἀγώ. v. 9.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. ἐνώπιον] Cant. Mont. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἔμπροσθεν. ib. ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον] Cant. ἀρνηθήσεται ἔμπροσθεν. v. 10. τῷ δὲ εἰς] Cant. εἰς δέ. ib. βλασφημήσαντι] Cant. deeſt. v. 11. ἐπὶ] Cant. εἰς. ib. ϗ τὰς ἀρχὰς] Mont. deeſt. ib. μεριμνᾶτε] Cant. Em. προμεριμνᾶτε. ib. ἢ τί] Cant. deeſt. v. 12. ἃ δεῖ εἰπεῖν] March. Veleſ. τί δεῖ εἰπεῖν ὑμᾶς. v. 14. δικαστὴν ἢ μεριστὴν] Cant. κριτήν. v. 15. τῆς] Cant. Steph. 2. 8. πάσης. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. Steph. 4. 7. 12. 14. αὐτῷ. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτῷ. v. 18. μείζονας οἰκοδομήσω] Cant. ποιήσω αὐλὰς μείζονας. March. Veleſ. μείζονας ποιήσω. ib. τὰ γενήματα] Steph. 8. τὸν σῖτόν μου. ib. ϗ τὰ ἀγαθά μου] Cant. Lin. deſunt. v. 19. κείμενα uſque ad εὐφραίνου] Cant. deſunt. v. 20. δὲ] Cant. οὖν. ib. τίνι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τίνος. v. 21.] Hic verſus deeſt. in Cant. v. 22.] Ante hunc verſum Cant. Magd. Em. Steph. 3. 4. 6. 7. 9. interſerunt hæc, Ταῦτα (Cant. addit δὲ) λέγων, ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω & in marg. Mont. quoque. v. 22. ὑμῶν] Cant. deeſt. ib. φάγητε] Gon. φάγητε, ἢ τί πίητε. v. 23. Ἡ] Cant. Magd. Ἡ γάρ. Mont. Lin. Nov. 1. Οὐχ ἡ. Steph. 5. 6. Οὐχὶ ἡ. v. 24. τοὺς κόρακας] Cant. τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ib. οὐ ... οὐδὲ ... ταμεῖον οὐδὲ] Cant. οὔτε ... οὔτε ... οὔτε ταμεῖον οὔτε. ib. αὐτοὺς] Cant. αὐτά. ib. πόσῳ μᾶλλον] Cant. οὐχί. ib. τῶν πετεινῶν] March. Veleſ. αὐτῶν. v. 25. μεριμνῶν] Cant. Em. deeſt. v. 26. Εἰ uſque ad τί] Cant. deſunt. ib. τί] Cant. καί. ib. μεριμνᾶτε] Cant. τί μεριμνᾶτε. v. 27. αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει] Cant. οὔτε νήθει, οὔτε ὑφαίνει. v. 28. ἐν τῷ ἀγρῷ] Cant. Magd. τοῦ ἀγροῦ. v. 30. τοῦ κόσμου] Gon. deeſt. ib. ἐπιζητεῖ &c.] Cant. ζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν. v. 31. Πλὴν ζητεῖτε] Cant. Ζητεῖτε δέ. March. Veleſ. Πλὴν ζητεῖτε πρῶτον. ib. θεοῦ] March. Veleſ. addit καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ib. ταῦτα] Gon. deeſt. ib. πάντα] Steph. 6. 8. 9. deeſt. v. 32. φοβοῦ] Lin. φοβηθῆτε. ib. ὅτι] Cant. ὅτι ἐν αὐτῷ. v. 35. ἔστωσαν ... αἱ ὀσφύες] Cant. ἔστω ἡ ὀσφὺς, in Lat. *ſit lumbus*. ib. περιεζωσμέναι] Cant. περιεζωσμένη. v. 37. διακονήσει αὐτοῖς] Cant. καὶ ἐὰν ἔλθῃ τῇ ἑσπερινῇ φυλακῇ, ϗ εὑρήσει, οὕτως ποιήσει. v. 38. ἔλθῃ] Cant. deeſt. ib. φυλακῇ bis] Cant. deeſt utrobique. ib. ἐν τῇ] Cant. deeſt. ib. ϗ εὕρῃ οὕτω] Cant. deſunt. ib. εἰσι] Mont. deeſt. ib. οἱ δοῦλοι] Cant. deeſt. v. 39. δὲ] Gon. καί. ib. ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ] Cant. deſunt. ib. ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 40. οὖν] Cant. δέ. v. 41. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε· ut v. 42. ib. ἢ καὶ πρὸς πάντας] Cant. deſunt.] v. 42. ἐστὶν] Bib. Wech. ἔσται. ib. ϗ φρόνιμος] Cant. ὁ φρόνιμος ὁ ἀγαθός. v. 43. εὑρήσῃ] Cant. εὑρήσῃ αὐτόν. v. 44. Ἀληθῶς] Cant. Ἀμήν. ib. ὅτι] Gon. deeſt. v. 45. ἐσθίειν τε &c.] Cant. ἐσθίων δὲ ϗ πίνων ϗ μεθυσκόμενος. v. 46. τοῦ δούλου ἐκείνου] Cant. αὐτοῦ. v. 47. ϗ μὴ uſque ad δαρήσεται] Gon. deſunt. ib. ἑτοιμάσας μηδὲ] Cant. deſunt. v. 48. ἐδόθη ... πολὺ ζητηθήσεται] Cant. ἔδωκε ... ζητοῦσι. ib. παρ' αὐτοῦ] Cant. ἀπ' αὐτοῦ περισσότερον. v. 50. δὲ] Magd. deeſt. ib. οὗ] Cant. Magd. ὅπου. v. 51. δοῦναι ... ἀλλ' ἢ] Cant. ποιῆσαι ... ἀλλά. v. 52. ἑνὶ] Cant. deeſt. ib. ἐπὶ ... ἐπὶ] Cant. ἐν ... ἐν. v. 53. ϗ υἱὸς uſque ad θυγατρὶ] Gon. deſunt. ib. πατρὶ] Cant. March. Veleſ. πατρὶ αὐτοῦ. ib. αὐτῆς] Cant. deeſt. v. 54. ὄμβρος] Cant. ὅτι ὄμβρος. v. 55. ὅτι] Cant. deeſt. v. 56. τὸν δὲ] Cant. πλὴν τόν. ib. πῶς] Cant. deeſt. ib. οὐ δοκιμάζετε] Steph. 8. οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν. v. 57. Τί δὲ] Cant. deſunt. ib. κρίνετε] Steph. 6. διακρίνετε. v. 58. ἀπηλλάχθαι] Cant. ἀπαλλαγῆναι. ib. κατασύρῃ] Cant. κατακρίνῃ. v. 59. καὶ τὸ &c.] Cant. ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

CAP. XIII.

V. 2. ἁμαρτωλοὶ] Cant. ponit poſt ἐγένοντο. v. 3. ὡσαύτως] Cant. ὁμοίως. v. 4. ἐν τῷ] Cant. τοῦ. ib. οὗτοι] Cant. deeſt. Steph. 3. 5. 6. 8. αὐτοί. ib. κατοικοῦντας ἐν] Cant. ἐνοικοῦντας. v. 6. δὲ] Lin. deeſt. ib. ἐν αὐτῇ] Cant. ἐπ' αὐτῆς. ib. οὐχ εὗρεν] Cant. μὴ εὑρών. v. 7. δὲ] Cant. deeſt. ib. ἔτη] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 8. ἔτη ἀφ' οὗ. ib. ἔκκοψον] Cant. φέρε τὴν ἀξίνην, ἔκκοψον. Steph. 8. ἔκκοψον οὖν. ib. ἵνατί ... καταργεῖ] Steph. 4. ἵνα μὴ ... καταργῇ. v. 8. ϗ τοῦτο τὸ ἔτος] Cant. ἔτι τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. ib. κοπρίαν] Cant. κόφινον κοπρίων. March. Veleſ. Steph. omn. & Comp. κοπρία. v. 10. ἐν] Gon. ὁ Ἰησοῦς ἐν. ib. μιᾷ τῶν συναγωγῶν] Cant. τῇ συναγωγῇ αὐτῶν. ib. ἐν τοῖς σάββασι] Cant. τῷ σαββάτῳ. v. 11. ἦν &c.] Cant. ἐν ἀσθενείᾳ ἦν πνεύματος. v. 12. προσεφώνησε, καὶ] Cant. deſunt. ib. τῆς] Cant. ἀπὸ τῆς. v. 14. ἔλεγε τῷ ὄχλῳ] Cant. ponit ante ὅτι. v. 15. Ἀπεκρίθη οὖν ... ϗ] March. Veleſ. Ἀποκριθεὶς. ib. οὖν ... κύριος] Cant. δὲ ... Ἰησοῦς. ib. Ὑποκριτὰ] Comp. Steph. 3. 7. 12. 14. Ὑποκριταί. ib. οὐ τὸν] Cant. ϗ τόν. v. 17. ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ] Cant. deſunt. ib. κατῃσχύνοντο πάντες] Cant. κατῃσχύνθησαν. ib. πᾶσιν] Cant. πᾶσιν οἷς ἐθεώρουν. v. 18. ϗ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν] Lin. deſunt. ib. εἰς δένδρον μέγα] Cant. δένδρον. ib. ἐν τοῖς κλάδοις] Cant. ὑπὸ τοὺς κλάδους. v. 20. τίνι &c.] Cant. τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ϗ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; v. 21. ἐζυμώθη] Cant. ζυμωθῇ. v. 23. ὀλίγοι] Cant. ὀλίγοι εἰσί. ib. εἶπε πρὸς αὐτοὺς] Cant. ἀποκριθεὶς εἶπε. v. 24. πύλης] Cant. Steph. 2. 8. θύρας. ib. ἰσχύσουσιν] Cant. εὑρήσουσιν. v. 25. οὗ &c.] Cant. ὅτου ἂν ὁ οἰκοδεσπότης εἰσέλθῃ. ib. ἐγερθῇ] Steph. 2. εἰσέλθῃ. ib. τὴν θύραν] Cant. deeſt. ib. καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν] Gon. deſunt. ib. κύριε] March. Veleſ. deeſt. ib. πόθεν ἐστὲ] March. Veleſ. πόθεν ἦτε. v. 26. ἐφάγομεν] Cant. κύριε ἐφάγομεν. v. 27. οὐκ οἶδα] Cant. οὐδέποτε εἶδον. ib. πόθεν ἐστὲ] Cant. Lin. Nov. 1. deſunt. ib. τῆς ἀδικίας] Cant. ἀνομίας. v. 31. εἰσὶν] Gon. deeſt. v. 31. αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ] Cant. ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. ib. τινες Φαρισαῖοι] Cant. αὐτῷ τινες τῶν Φαρισαίων. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. θέλει] Cant. ζητεῖ. v. 32. ἐπιτελῶ] Cant. ἀποτελοῦμαι. ib. τρίτῃ] Lin. τρίτῃ ἡμέρᾳ. v. 34. ὄρνις] Mont. Nov. 1. ἐπισυνάγει ὄρνις. v. 35. ὑμῖν] Gon. Lin. deeſt. ib. ἔρημος] Magd. Steph. 4. 6. 7. 12. 14. deeſt. ib. ὅτι] Cant. deeſt.

CAP. XIV.

V. 1. ἐλθεῖν] Cant. εἰσελθεῖν. v. 2. τις] Cant. deeſt. v. 3. λέγων, εἰ] Cant. deſunt. Gon. λέγων. ib. εἶπε] Bodl. 1. deeſt. v. 4. ϗ] March. Veleſ. αὐτὸς δέ. ib. ἰάσατο] Cant. ἰασάμενος, & ponit poſt καί. v. 5. ἀποκριθεὶς] Cant. Steph. 2. 3. 4. 8. deeſt. ib. ὑμῶν ὄνος] Cant. ἐξ ὑμῶν πρόβατον. Steph. 4. 6. 7. 12. 14. ὑμῶν υἱός. ib. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου] Cant. ponit poſt ἐμπεσεῖται. v. 6. Καὶ &c.] Cant. οἱ δὲ οὐκ ἀπεκρίθησαν. v. 7. δὲ] Cant. Bodl. 1. δὲ καί. v. 8. ὑπό τινος] Cant. deſunt. ib. γάμους] Cant. γάμον. ib. ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ] Cant. ἥξει. v. 9. ϗ αὐτὸν] Bodl. 1. κἀκεῖνον. ib. ἄρξῃ] Cant. ἔσῃ, ſed in Lat. *incipiens*. v. 10. τότε] Cant. ϗ τότε. v. 11. ταπεινωθήσεται ... ὑψωθήσεται] Cant. ταπεινοῦται ... ὑψοῦται. v. 12. σου] Cant. deeſt. ib. μηδὲ ἀδελφούς σου] Mont. deſunt. ib. μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου] Cant. deſunt. ib. γείτονας πλουσίους] Cant. τοὺς γείτονας μηδὲ τοὺς πλουσίους. v. 15. αὐτῷ] Cant. Mont. deeſt. ib. ἄρτον] Steph. omn. Gon. Em. Goog. Lin. Nov. 1. ἄριστον. v. 18. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἐξελθεῖν ϗ] Cant. ἐξελθών. v. 19.] Hic verſus deeſt in Bodl. 1. Habetur in marg. ſed charactere plane diverſo. ib. ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον] Cant. διὸ οὐ δύναμαι ἐξελθεῖν. v. 20. ἕτερος] Cant. ἄλλος. ib. ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο] Cant. ἔλαβον, διό. v. 21. ἐκεῖνος] Cant. deeſt. ib. ταῦτα] Cant. πάντα ταῦτα. ib. τότε] Cant. ϗ. ib. εἰσάγαγε] Cant. ἔνεγκε. v. 23. δοῦλον] Cant. δοῦλον αὐτοῦ. v. 24. ἀνδρῶν ἐκείνων] Cant. ἀνθρώπων. ib. δείπνου] Mont. Gon. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 3. 6. 7. 9. addunt πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. v. 25. αὐτῷ] Gon. τῷ Ἰησοῦ. ib. πολλοὶ] Cant. deeſt. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. v. 26. μητέρα] Cant. μητέρα αὐτοῦ. v. 27.] Hic verſus deeſt in Bodl. 1. ib. ὅστις] Cant. ὅς. ib. βαστάζει] Gon. λαμβάνει. ib. ἔρχεται] Mont. Lin. Nov. 1. ἀκολουθεῖ. v. 28. Τίς γὰρ] Cant. Τίς δέ. ib. τὰ πρὸς] Cant. εἰς. v. 29. ϗ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι] Cant. μὴ ἰσχύσῃ οἰκοδομῆσαι, καί. v. 30. ὅτι] Cant. deeſt. v. 31. ἑτέρῳ βασιλεῖ] Magd. Mont. Lin. Nov. 1. deſunt. Bodl. 1. βασιλεῖ. ib. οὐχὶ] Cant. οὐκ εὐθέως. v. 33. πᾶς ἐξ ὑμῶν] Cant. ϗ ἐξ ὑμῶν πᾶς.

σαι. ib. πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν] Cant. Bodl. 1. τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ. v. 34. δὲ] Cant. δὲ καί. Em. deest. ib. μωρανθῇ] Lin. Nov. 1. μωρανθῇ.

CAP. XV.

V. 2. ὅτι] Bodl. 1. deest. v. 3. λέγων] Cant. deest. v. 4. ἔχων] Cant. ὃς ἕξει. ib. οὐ καταλείπει] Cant. οὐκ ἀφίησι. ib. πορεύεται ἐπὶ] Cant. ἀπελθών. ib. ἕως] Cant. ζητεῖ ἕως. Gon. Lin. ἕως οὗ. v. 6. Καὶ ἐλθὼν] ἐλθὼν δέ. ib. οἶκον] Mont. οἶκον αὐτοῦ, ut & Nov. 1. v. 7. Λέγω] Cant. λέγω δέ. v. 8. ἐὰν ἀπολέσῃ] Cant. καὶ ἀπολέσασα. ib. δραχμὴν] Cant. deest. ib. σαροῖ] March. Velef. καθαιρεῖ. ib. ὅτου] Cant. deest. v. 10. γίνεται] Cant. March. Velef. Steph. 2. ἔσται. v. 13. τὴν οὐσίαν αὐτοῦ] Cant. τὸν αὐτοῦ τὸν βίον. v. 15. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 16. γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ] Cant. χορτασθῆναι. v. 17. τοῦ] March. Velef. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ. ib. λιμῷ] Cant. ὧδε λιμῷ. March. Velef. Steph. 8. λιμῷ ὧδε. v. 19. Καὶ] Cant. Steph. 3. 5. 6. 8. deest, ut & v. 21. v. 21. ϗ usque ad finem versus] Cant. desunt. v. 22. ἐξενέγκατε] Cant. March. Velef. Steph. 2. 8. ταχέως ἐξενέγκατε. ib. πόδας] Cant. March. Velef. πόδας αὐτοῦ. v. 23. ἐνέγκαντες] Cant. ἐνέγκατε. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐξενέγκαντες. ib. φαγόντες] Cant. φάγωμεν καί. v. 24. καὶ … ἦν] Em. Cant. desunt, ut & v. 32. in Cant. ib. εὑρέθη] Cant. ἀπωλὼς εὑρέθη. v. 25. ϗ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε] Cant. ἐλθὼν, καὶ ἐγγίσας. v. 26. τί εἴη ταῦτα. Cant. τί θέλει τοῦτο εἶναι. Steph. 8. τίνα ἂν εἴη ταῦτα. v. 27. αὐτῷ] Cant. deest. ib. μόσχον τὸν σιτευτὸν] Cant. σιτευτὸν μόσχον αὐτῷ. v. 28. ὁ οὖν] Cant. ὁ δέ. ib. παρεκάλει] Cant. * ἤρξατο, sed in Lat. *rogabat*. v. 29. πατρὶ] Cant. πατρὶ αὐτοῦ. ib. ἐντολήν &c.] Cant. παρέβην σου ἐντολήν. ib. ἔριφον] Cant. ἔριφον ἐξ αἰγῶν. ib. εὐφρανθῶ] Cant. ἀριστήσω. v. 30. Ὅτε &c.] Cant. Τῷ δὲ υἱῷ σου τῷ καταφαγόντι. ib. τὸν βίον] Cant. πάντα. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τὴν οὐσίαν. ib. ἦλθεν] Cant. ϗ ἐλθόντι. ib. αὐτῷ] Cant. deest. v. 31. τέκνον] Cant. deest.

CAP. XVI.

V. 1. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 2. αὐτὸν] Cant. deest. ib. σου. οὐ] Cant. οὐ. v. 3. ἀπ᾽ ἐμοῦ] Cant. μου. v. 4. τῆς] Cant. ἐκ τῆς. v. 5. τοῦ κυρίου] Magd. deest. v. 6. βάτους] Cant. κάδους, in Lat. *ſiclos*. Em. March. Velef. Steph. 2. 8. κάδους. ib. ϗ εἶπεν] Cant. εἶπεν δέ. ib. σου] Gon. deest. ib. τὸ γράμμα] Cant. τὰ γράμματα, in Lat. *tuas literas*, ut & v. 7. ib. καθίσας ταχέως] Cant. desunt. v. 7. Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν] Cant. desunt. ib. ϗ λέγει] Cant. ὁ δὲ λέγει. v. 8. ὅτι οἱ] Cant. Steph. 2. διὸ λέγω ὑμῖν. v. 9. μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας] Cant. ἀδίκου μαμωνᾶ. ib. ἐκλίπητε] Cant. ἐκλίπῃ. v. 10. ἐλαχίστῳ] Cant. ὀλίγῳ. ib. ἐστι] Cant. γίνεται. v. 11. τὸ ἀληθινὸν usque ad ὑμέτερον v. 12.] Gon. Lin. desunt. v. 14. πάντα ϗ] Cant. desunt. Mont. καί. ib. ὑπάρχοντες] Em. ὄντες. v. 15. ἐνώπιον] Mont. Lin. Nov. 1. ἔμπροσθεν. ib. ἐστιν] Cant. Mont. Goog. deest. v. 16. Ἰωάννου] Cant. addit ἐπροφήτευσαν. ib. πᾶς εἰς] Cant. ὁ βουλόμενος εἰσελθεῖν εἰς. ib. ϗ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται] Lin. Em. desunt. v. 18. ϗ πᾶς] Cant. March. Velef. πᾶς deest. ib. ἀπὸ ἀνδρὸς] Cant. Em. desunt. v. 19. Ἄνθρωπος δέ τις] Cant. Steph. 2. Εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολήν· Ἄνθρωπός τις. ib. εὐφραινόμενος] Cant. καὶ εὐφραινόμενος. v. 20. ἦν … ὃς] Cant. desunt. v. 21. πλουσίου] March. Velef. addit καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ, quæ etiam habentur in margine Mont. ib. ἀπέλειχον] Cant. ἔλειχον. v. 22. ὑπὸ τῶν ἀγγέλων] Cant. ponit post Ἀβραάμ. ib. ἐτάφη. Καὶ &c.] March. Velef. ἐτάφη ἐν τῷ ᾅδῃ. ἐπάρας δέ. v. 23. τοῖς κόλποις] Cant. March. Velef. τῷ κόλπῳ. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ ἀναπαυόμενον. v. 25. Σὺ] Cant. deest ut & in Mont. v. 26. ὅπως Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἵνα. ib. ἐντεῦθεν] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Magd. ἔνθεν. Cant. deest. ib. πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν] Cant. ὧδε διαπερᾶσαι. v. 27. πάτερ] Cant. πάτερ Ἀβραάμ. v. 28. ἵνα] Cant. deest. v. 29. Λέγει] Cant. Εἶπε δέ. ib. ἔχουσι usque ad ἀλλ᾽ ἐὰν v. 30.] Gon. desunt. v. 30. ἀπὸ] Cant. ἐκ. v. 31. ἀκούουσιν] Cant. ἀκούσουσιν. ib. πεισθήσονται] Cant. καὶ ἀπέλθῃ πρὸς αὐτοὺς, πιστεύσουσιν.

CAP. XVII.

V. 1. μαθητὰς] Cant. Gon. Magd. Bib. Wech. in aliquibus, μαθητὰς αὐτοῦ. ib. οὐαὶ] Cant. πλὴν οὐαί. v. 2. Λυσιτελεῖ] Cant. Συμφέρει δέ. ib. μύλος ὀνικὸς] Cant. March. Velef. Steph. 2. 6. 8. λίθος μυλικός. ib. περίκειται … ἔρριπται] Cant. περιέκειτο … ἐρρίπτο. v. 3. δὲ] Cant. Steph. 5. deest. v. 4. εἰς σὲ] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. ib. ἑπτάκις τῆς ἡμέρας] Cant. τὸ ἑπτάκις. ib. ἐπὶ σὲ] Cant. πρὸς σέ. Gon. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. ib. ἀφήσεις] Cant. ἄφες. v. 6. Εἶπε δὲ ὁ κύριος] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. ib. ἂν τῇ] Cant. ἂν τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβα ἐντεῦθεν ἐκεῖ, ϗ μετέβαινεν, ϗ τῇ. ib. ταύτῃ] Cant. deest. ib. ἐκριζώθητι &c.] Cant. μεταφυτεύθητι εἰς τὴν θάλασσαν. v. 7. ἐξ &c.] Cant. ἔχων ὑμῶν δοῦλον. ib. ὃς εἰσελθόντι] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt αὐτῷ. March. Velef. βοὸς, ϗ εἰσελθόντι. Steph. 4. ὃς ἐλθόντι. ib. ἐρεῖ] Cant. μὴ ἐρεῖ αὐτῷ. in Mont. deest, & quæ sequuntur usque ad proximum ἐρεῖ· sed habentur in margine. v. 8. οὐχὶ] Cant. deest. ib. αὐτῷ] Em. deest. ib. σὺ] Cant. deest. v. 9. δοκεῖ ὠ] Cant. deest. ib. αὐτῷ] Gon. Mont. Goog. Em. Magd. Bodl. 1. deest. v. 10. πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν] Cant. ὅσα λέγω. v. 11. διὰ μέσου] Cant. μέσον. v. 12. ἀπήντησαν] Cant. ὅπου ἦσαν. ib. οἳ] Cant. καί. v. 13. αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες] Cant. ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ. ib. ἐλέησον ἡμᾶς] Cant. Lin. Nov. 1. βοήθησον ἡμῖν, ut & Bodl. 1. v. 14. ἰδὼν] Cant. ἰδὼν αὐτούς. ib. αὐτοῖς] Cant. addit θεραπεύεσθε. ib. ἱερεῦσι] Magd. ἀρχιερεῦσι. ib. ϗ ἐγένετο] Cant ἐγένετο δέ. v. 15. ἰάθη] Cant. Em. ἐκαθαρίσθη. v. 16. παρὰ] Cant. πρός. Mont. Lin. Nov. 1. ἐπί. Gon. περί. ib. εὐχαριστῶν αὐτῷ] Cant. desunt. ib. ϗ αὐτὸς ἦν] Cant. ἦν δέ. v. 17. οὐχὶ] Cant. αὐτοὺς, οὐκ. ib. δὲ] Cant. deest. v. 18. Οὐχ εὑρέθησαν &c.] Cant. Ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς εὑρέθη ὑποστρέφων ὃς δώσει δόξαν. March. Velef. Οὐχ εὑρέθη ὑποστρέψας &c. v. 19. ἡ πίστις] Cant. ὅτι ἡ πίστις. v. 20. Θεοῦ usque ad μετὰ] Gon. desunt. v. 21. ἐκεῖ] Cant. ἐκεῖ μὴ πιστεύσητε. ib. ἰδοὺ γὰρ ἡ] Magd. ἡ γάρ. ib. ἐστιν] Gon. deest. v. 22. δὲ] Cant. οὖν. ib. ὅτε ἐπιθυμήσετε] Cant. τοῦ ἐπιθυμῆσαι ὑμᾶς. ib. ἡμερῶν] Cant. ἡμερῶν τούτων. ib. ἰδεῖν] Cant. deest. v. 23. ὧδε ἐκεῖ] Bib. Wech. ἐκεῖ ὁ Χριστός. v. 24. ὑπ᾽ οὐρανὸν &c.] Cant. ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀστράπτει. ib. ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ] Cant. desunt. v. 27. ἦλθεν ὁ] Cant. ἐγένετο. ib. κατακλυσμὸς] Cant. κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος. v. 29. δὲ] Cant. deest. v. 30. ᾗ … ὁ υἱὸς] Cant. ἐν τῇ … τοῦ υἱοῦ. ib. ἀποκαλύπτεται] Cant. ἡ ἀποκαλυφθῇ. March. Velef. ἀποκαλυφθήσεται. v. 31. τῇ ἡμέρᾳ] March. Velef. τῇ ὥρᾳ. ib. ἐπιστρεψάτω] Cant. ἐπιστραφήτω. v. 33. ἐὰν ζητήσῃ …. σῶσαι] Cant. ἐὰν θελήσῃ ζωογονῆσαι …. ib. ϗ ὃς] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὃς δ᾽. ib. ἀπολέσῃ αὐτὴν] In Cant. deest αὐτήν. v. 34. παραληφθήσεται … ἀφεθήσεται] Cant. παραλαμβάνεται … ἀφίεται. ib. ϗ ὁ usque ad versum 36] Em. desunt: sed habetur in margine. v. 36. Cant. Mont. Steph. 2. 3. 6. 7. Comp. præponunt huic versui Δύο ἔσονται (ἔσονται deest in Cant.) ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραληφθήσεται, ϗ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· quæ habentur etiam in margine Em. v. 36. αὐτῷ] Cant. deest. ib. σῶμα] Em. πτῶμα. ib. οἱ] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. ϗ οἱ.

CAP. XVIII.

V. 1. προσεύχεσθαι] Magd. addit αὐτούς. ib. ἐκκακεῖν] Bodl. 1. addit αὐτούς. v. 2. Λέγων] Cant. Mont. deest. v. 4. χρόνον] Cant. χρόνον τινά. ib. εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, εἰ καὶ] Cant. ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν, καὶ λέγει, εἰ. v. 5. ταύτην] Cant. deest v. 7. ϗ μακροθυμῶν &c.] Bib. Wech. ναὶ λέγω, μακροθυμῶν ἐπ᾽ αὐτοῖς ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν. ib. λέγω] Comp. Steph. 12. ναὶ λέγω. v. 9. λοιποὺς] Cant. λοιποὺς ἀνθρώπους. ib. τὴν παραβολὴν ταύτην] Cant. desunt. v. 10. ὁ ἕτερος] Cant. εἷς. v. 11. πρὸς] Cant. καθ᾽. v. 13. εἰς τὸ] Cant. March. Velef. deest εἰς. v. 14. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ] Cant. desunt. ib. ἢ γὰρ ἐκεῖνος] Cant. μᾶλλον παρ᾽ ἐκεῖνον τὸν Φαρισαῖον. March. Velef. Steph. 2. 8. παρ᾽ ἐκεῖνον. v. 15. ϗ τὰ βρέφη] Cant. παιδία. ib. ἐπετίμησαν] Cant. ἐπετίμων. v. 16. προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν] Cant. προσεκαλεῖτο αὐτὰ, λέγων. v. 17. Ἀμὴν] Cant. Ἀμὴν γάρ. v. 18. λέγων] Cant. deest. v. 19. &c.] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. v. 20. σου posterius] Cant. deest. v. 21. μου] Cant. deest. v. 22. Ταῦτα] Cant. deest. ib. πάντα] Steph. 3. ὕπαγε, πάντα. ib. διάδος] Cant. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. δός. ib. οὐρανῷ] Cant. τοῖς οὐρανοῖς. v. 25. τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν] Cant. τρήματος βελόνης διελθεῖν. ib. ἢ usque ad finem versus] Gon. desunt. v. 28. ἀφήκαμεν πάντα ϗ] Cant. τὰ ἴδια ἀφέντες. v. 29. ὅτι] Cant. deest. ib. ἀδελφοὺς] Cant. ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφάς. ib. τέκνα] Cant. τέκνα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. v. 30. Ὃς οὐ] Cant. Ἐάν. Gon. Καὶ οὐ. ib. πολλαπλασίονα] Cant. ἑπταπλασίονα. v. 31. δὲ] March. Velef. δὲ ὁ Ἰησοῦς. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. ib. τῷ υἱῷ] Cant. March. Velef. Steph. 2. περὶ τοῦ υἱοῦ. v. 32. Παραδοθήσεται γὰρ] Cant. Ὅτι παραδοθήσεται. ib. ϗ ὑβρισθήσεται] Cant. desunt. March. Velef. ϗ μαστιγωθήσεται. ib. ϗ ὑβρισθήσεται, ϗ ἐμπτυσθήσεται] Gon. desunt. v. 34. τοῦτο] Cant. deest. v. 35. αὐτὸν] Mont. τὸν Ἰησοῦν, ut & Lin. Nov. 1. v. 39. Καὶ οἱ] Cant. Οἱ δέ. ib. σιωπήσῃ] Cant. σιγήσῃ. ib. πολλῷ] Cant. deest. Totus hic versus deest in Magd. v. 40. πρὸς αὐτὸν] Cant. deest. v. 42. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ἀποκριθείς. v. 43. λαὸς] Steph. 6. ὄχλος. ib. αἶνον] Cant. δόξαν.

CAP. XIX.

V. 1. ὀνόματι] Lin. Nov. 1. ἦν. ib. καλούμενος] Cant. March. Velef. deest. ib. ϗ αὐτὸς] Cant. οὗτος. ib. ϗ οὗτος] Cant. desunt. v. 4. προδραμὼν] Cant. προλαβών. Bib. Wech. al. προσδραμών. v. 5. ὡς &c.] Cant. ἐγένετο ἐν τῷ διέρχεσθαι αὐτὸν εἶδε, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ζακχαῖε. ib. σήμερον γὰρ] Cant. ὅτι σήμερον. ib. λέγοντες] Cant. deest. v. 8. κύριον] March. Velef. Bodl. 1. Em. Ἰησοῦν. v. 9. ὅτι] Lin. Nov. 1. deest. v. 11. αὐτοὺς] Cant. deest. v. 12. οὖν] Cant. δέ. ib. ἑαυτῷ] Cant. deest. v. 13. ἕως] Cant. ἐν ᾧ. v. 14. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. ἀπέστειλαν] Cant. ἔπεμψαν. v. 15. ἐν τῷ] Cant. desunt. ib. ἐπανελθεῖν] Nov. 1. παρελθεῖν. ib. ϗ εἶπε] Magd. εἶπε. ib. τούτοις] Cant. deest. v. 17. Καὶ] Cant. Ὁ δέ. ib. εὖ ἀγαθὲ] Lin. Nov. 1. εὖ δοῦλε. v. 18. ϗ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων] Cant. ὁ ἕτερος ἐλθὼν εἶπεν. v. 21. Ἐφοβούμην γὰρ] Cant. Ὅτι ἐφοβήθην. ib. Ὅτι &c.] Cant. ἄνθρωπος γὰρ εἶ αὐστηρός. ib. ἔσπειρας] Steph. 6. addit ϗ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· quæ habentur etiam in margine Mont. v. 22. Λέγει δὲ] Cant. ὁ δὲ εἶπεν. In Bodl. 1. deest δέ. ib. αὐτῷ] In Mont. suprascribitur ὁ κύριος αὐτοῦ. ib. κρινῶ σε] March. Velef. κρίνω. ib. αἴρων] Cant. αἴρω. ib. ἔσπειρα] In Steph. 6. & in marg. Mont. adduntur, ϗ συνάγων ὃ οὐ διεσκόρπισα. v. 23. Καὶ διατί] Cant. Διατί οὖν. ib. ἐπὶ τὴν τράπεζαν] Comp. τοῖς τραπεζίταις. v. 24. Καὶ τοῖς &c.] Cant. Εἶπε δὲ τοῖς παρεστῶσι. ib. ἀπ᾽ αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. αὐτόν. ib. τὴν μνᾶν] Cant. deest. ib. δότε] Cant. ἀπενέγκατε. v. 25.] Hic versus deest in Cant. v. 26. γὰρ] Gon. deest. ib. δοθήσεται] Cant. προστεθήσεται. March. Velef. Steph. 9. δοθήσεται ϗ περισσευθήσεται. v. 27. ἐκείνους] Mont. Gon. Magd. deest. ib. θελήσαντάς με βασιλεῦσαι] Cant. θέλοντάς με βασιλεύειν. ib. μου] Cant. addit ϗ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς, ϗ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. v. 28. ἔμπροσθεν] Cant. deest. ib. ἀναβαίνων] Cant. ἀναβαίνων δέ. v. 29. ἐγένετο] Gon. deest. v. 30. Εἰπὼν] Cant. Λέγων. ib. δεδεμένον] Cant. deest. March. Velef. τῆς ὄνου δεδεμένον. ib. πώποτε … αὐτὸν] Cant. desunt. ib. λύσαντες] Cant. ϗ λύσαντες. v. 31. διατί λύετε] Cant. desunt. ib. αὐτῷ] Cant. deest. v. 32. Ἀπελθόντες δὲ] Cant. Καὶ ἀπελθόντες· quæ sequuntur usque ad finem versus 33. desunt. ib. αὐτοῖς] March. Velef. Steph. 6. αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν πῶλον. v. 34. Οἱ δὲ εἶπον] Cant. ἀπεκρίθησαν ὅτι. v. 35. ἤγαγον αὐτὸν] Cant. ἀγαγόντες τὸν πῶλον. ib. πρὸς Ἰησοῦν] Cant. desunt. ib. ϗ ἐπιρρίψαντες] Cant. ἐπέρριψαν. ib. τὸν πῶλον] Cant. αὐτὸν, καί. v. 36. ἐν τῇ ὁδῷ] Cant. deest. v. 37. Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ] Cant. Ἐγγιζόντων δὲ αὐτῶν. ib. τῇ καταβάσει … ἤρξαντο] Cant. τὴν κατάβασιν … ἤρξατο. ib. ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν] March. Velef. πάντες οἱ ὄχλοι τῶν καταβαινόντων. ib. φωνῇ μεγάλῃ] Cant. desunt. ib. περὶ πασῶν] Cant. περὶ πάντων. Mont. desunt, sed habentur in margine. ib. δυνάμεων] Cant. γινομένων. v. 38. Βασιλεὺς] Cant. εὐλογημένος ὁ βασιλεὺς, & ponit post κυρίου. Gon. deest. v. 39. Καί τινες] Cant. Τινὲς δέ. v. 40. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς δέ. ib. εἶπεν] Cant. λέγει. v. 42. καίγε] Cant. deest. ib. σου prius] Cant. Gon. deest. v. 43. ἐπὶ σὲ] Cant. ponit post βαλοῦσιν. ib. περιβαλοῦσιν] Cant. βαλοῦσιν. Gon. ἐπιβαλοῦσιν. ib. σοι] Cant. deest. v. 44. ἐν σοὶ] Cant. deest. v. 45. Καὶ εἰσελθὼν] Cant. Ἐλθὼν δέ. ib. ἀγοράζοντας] Cant. ἀγοράζοντας, ϗ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν, ϗ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων * αἱ περιστεραί. v. 46. ὅτι] Cant. ὅτι ὁ. ib. ἐστιν] Gon. κληθήσεται. Steph. 8. ἔσται. v. 47. ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι] Cant. March. Velef. ponunt post λαοῦ. v. 48. τὸ, τί] Cant. τί. ib. ὁ] Cant. αὐτῷ ὁ. ib. ἐξεκρέματο &c.] Cant. ἐκρέματο αὐτοῦ ἀκούειν.

CAP. XX.

V. 1. Καὶ ἐγένετο] Cant. Ἐγένετο δέ. ib. ἐκείνων] Cant. Lin. Nov. 1. Magd. Steph. 2. 4. 8. deest. ib. ἱερεῖς] Ita Steph. 3. 4. 6. 7. 12. Cant. Bib. Wech. quidam ἀρχιερεῖς. v. 2. λέγοντες] Cant. Steph. 2. deest. ib. ἢ] Cant. καί. v. 3. ἐρωτήσω] Cant. ἐπερωτήσω. ib. ϗ εἴπατέ] Cant. ὃν εἴπατέ. March. Velef. Gon. ϗ ἀποκρίθητέ. v. 5. συνελογίσαντο] Mont. Lin. Nov. 1.

διελογίζοντο. Magd. διελογίσαντο. v. 6. Ἐὰν δὲ] Cant. Καὶ ἐάν. ib. ἐξ] Cant. ἀπὸ τῶν. ib. πᾶς &c.] Cant. λιθάσει ἡμᾶς ὁ λαὸς ἅπας. ib. πεπεισμένος &c.] Cant. πεπεισμένοι γάρ εἰσι. ib. εἶναι] Cant. γεγονέναι. v. 7. εἰδέναι] Cant. εἰδέναι αὐτοὺς τό. v. 9. Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν] Cant. Ἔλεγε δέ. ib. τις] Cant. Mont. Gon. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. γεωργοῖς, καὶ] Cant. γεωργοῖς, αὐτὸς δέ. v. 10. Καὶ ἐν καιρῷ] Cant. Καιρῷ δέ. ib. οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες] Cant. δείραντες δέ. v. 11. προσέθετο πέμψαι] Cant. ἔπεμψεν. ib. δείραντες] Gon. τύψαντες. v. 12. προσέθετο πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ] Cant. τρίτον ἔπεμψε. ib. ἐξέβαλον] Cant. ἐξαπέστειλαν κενόν. v. 13. Εἶπε δὲ] Cant. Ὁ δὲ & ponit εἶπε poſt ἀμπελῶνος. ib. ἴσως] Cant. τυχόν. ib. ἰδόντες] Cant. deeſt. v. 14. οἱ γεωργοὶ] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. ἑαυτοὺς] Cant. ἀλλήλους. ib. δεῦτε] March. Veleſ. deeſt. v. 15. αὐτὸν] Mont. Goog. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 16. τούτους] Cant. deeſt. ib. ἀκούσαντες δὲ] Cant. οἱ δὲ ἀκούσαντες. v. 19. ἐζήτησαν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 4. 5. ἐζήτουν. ib. καὶ ἐφοβήθησαν] Cant. ἐφοβήθησαν δέ. ib. τὸν λαὸν] Mont. Lin. Nov. 1. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Steph. 6. 7. 9. 12. 14. Comp. deeſt. ib. ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ] Bodl. 1. deſunt. ib. εἶπε] Cant. εἴρηκε, & ponit ante τὴν. v. 20. παρατηρήσαντες] Cant. ἀποχωρήσαντες. ib. εἶναι] Cant. deeſt. ib. λόγου] Cant. λόγων. Bib. Wech. al. λόγων. al. λόγοις. ib. τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος] Cant. τῷ ἡγεμόνι. v. 21. οὐ] Cant. Steph. 2. οὐδενός. v. 23. Κατανοήσας] Cant. Ἐπιγνούς. ib. πανουργίαν] Cant. πονηρίαν. ib. πειράζετε] Gon. addit ὑποκριταί. ib. ἐπιδείξατε] Cant. δείξατε. ib. δηνάριον] Cant. τὸ νόμισμα. Mont. Magd. Bodl. 1. Gon. Steph. 3. 4. 5. 8. δηνάριον· οἱ δὲ ἔδειξαν· καὶ εἶπε. v. 25. Ὁ δὲ εἶπεν] Cant. εἶπε δέ. ib. τοίνυν] Cant. τὰ τοῦ. Em. οὖν. v. 26. καὶ οὐκ ἴσχυσαν] Cant. καὶ οὐκ ἴσχυσαν δέ. ib. ἐπιλαβέσθαι &c.] Cant. αὐτοῦ ῥῆμα ἐπιλαβεῖν. v. 27. ἀντιλέγοντες] Cant. λέγοντες. v. 28. ἀποθάνῃ] Cant. ἀποθάνῃ ἄτεκνος. ib. καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ] Cant. deſunt. v. 29. Ἑπτὰ &c.] Cant. Ἦσαν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί. v. 30.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 31. Καὶ &c.] Cant. Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως οἱ ἑπτά. ib. ἑπτὰ] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. οὐ κατέλιπον τέκνα] Cant. οὐκ ἀφῆκαν τέκνον. ib. τέκνα] March. Veleſ. σπέρμα. v. 32. δὲ πάντων] Cant. deſunt. Gon. πάντων. v. 33. ἐν uſque ad οἱ] Gon. deſunt. ib. γίνεται] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ἔσται. v. 34. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. deſunt. ib. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Cant. πρὸς αὐτούς. ib. γαμοῦσι &c.] Cant. γεννῶνται καὶ γεννῶσι, γαμοῦσι καὶ γαμοῦνται. v. 35. τῆς ἐκ] Cant. τῶν. v. 36. δύνανται] Cant. μέλλουσι. ib. καὶ υἱοί εἰσι τοῦ θεοῦ] Cant. τῷ θεῷ. ib. ὄντες] Magd. γεγονότες. v. 37. καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν] Cant. Μωυσῆς ἐδήλωσεν. v. 40. δὲ] Magd. γάρ. ib. λέγουσι] Bib. Wech. al. λέγουσί τινες. v. 42. εἶπεν ὁ] Cant. λέγει. v. 43. ἂν θῶ] Cant. θῶ. ib. ὑποπόδιον] Cant. ὑποκάτω. v. 44. καλεῖ] Cant. λέγει. v. 45. αὐτοῦ] Cant. αὐτῶν. v. 47. κατεσθίουσι] Cant. κατέσθοντες. ib. προσεύχονται] Cant. προσευχόμενοι.

CAP. XXI.

V 2. ἐκεῖ] Cant. deeſt. ib. λεπτὰ] Cant. λεπτά, ὅ ἐστι κοδράντης. v. 4. περισσεύοντος αὐτοῖς] Bib. Wech. al. περισσεύματος αὐτῶν. ib. ἔβαλε] Steph. 9. 14. addunt, ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. v. 6. ἃ] Cant. Bib. Wech. al. deeſt. ib. λίθῳ] Cant. λίθῳ ἐν τοίχῳ ὧδε. v. 7. αὐτοὶ] Cant. αὐτὸν οἱ μαθηταί. ib. ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι] Cant. τῆς σῆς ἐλεύσεως. v. 9. πτοηθῆτε] Cant. φοβηθῆτε. v. 10. Τότε λέγει αὐτοῖς] Cant. deſunt. ib. ἔθνος] Cant. γὰρ ἔθνος. v. 13. δὲ] Cant. deeſt. v. 14. εἰς τὰς καρδίας] Cant. ἐν ταῖς καρδίαις. ib. ὑμῶν] Lin. deeſt. v. 15. ἀντειπεῖν οὐδὲ] Cant. deſunt. Goog. Bodl. 1. Nov. 1. ἀντειπεῖν ἤ. v. 20. γνῶτε] Cant. γνώσεσθε. v. 21. ἐκχωρείτωσαν] Cant. μὴ ἐκχωρείτωσαν. v. 23. δὲ] Cant. deeſt. ib. θηλαζούσαις] Cant. θηλαζομέναις. 24. ἄχρι uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. pro ἄχρι Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἄχρις οὗ. ib. καιροὶ ἐθνῶν] Cant. deſunt. v. 25. ἐν ἀπορίᾳ] Cant. καὶ ἀπορία. v. 26. τῶν οὐρανῶν] Cant. αἱ ἐν τῷ οὐρανῷ. v. 27. μετὰ &c.] Cant. καὶ δυνάμει πολλῇ καὶ δόξῃ. v. 28. καὶ ἐπάρατε] Deſunt in textu Cant. ſed habentur in margine. ib. ὑμῶν] Cant. deeſt. v. 30. ἤδη βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν] Cant. τὸν καρπὸν αὐτῶν. March. Veleſ. ἤδη ἐξ ἑαυτῶν. v. 31. γινόμενα] Cant. deeſt. v. 32. ὅτι] Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἂν] Cant. ταῦτα. v. 33. παρέλθωσι bis] Cant. utrobique παρελεύσονται. v. 34. δὲ] Gon. Cant. deeſt. v. 35. πάντας] Cant. deeſt. v. 36. οὖν] Cant. δέ. ib. καταξιωθῆτε] Magd. Bib. Wech. al. κατισχύσητε. ib. ταῦτα] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. deeſt. ib. σταθῆναι] Cant. στήσεσθε. v. 37. τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος] Cant. deeſt.

CAP. XXII.

V. 2. Καὶ ἐζήτουν οἱ] Cant. Οἱ δὲ, & ponit ἐζήτουν poſt γραμματεῖς. ib. ἀνέλωσιν] Cant. ἀπολέσωσιν. ib. γὰρ] Cant. δέ. v. 3. ἐπικαλούμενον] Cant. Magd. καλούμενον. ib. τοῦ ἀριθμοῦ] March. Veleſ. deeſt. v. 4. καὶ τοῖς στρατηγοῖς τὸ] Cant. deſunt. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 5. ἀργύριον] Mont. Steph. 3. 6. 14. ἀργύρια. v. 6. ἐξωμολόγησε] Cant. ὡμολόγησε. Magd. συνεξωμολόγησε. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 9. εἶπον] Cant. εἶπαν, ut ſæpius. v. 10. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. εἰσελθόντων ··· εἰς τὴν πόλιν] Cant. εἰσερχομένων ···· ἐν τῇ πόλει. ib. συναντήσει] Cant. ἀπαντήσει. v. 11. σοὶ] Cant. deeſt. v. 12. ἀνώγεον μέγα] Cant. ἀνάγαιον οἶκον, in Lat. *ſuperiorem domum.* v. 13. εἴρηκεν αὐτοῖς] Cant. εἰρήκει αὐτός, in Lat. *dixerat illis.* v. 14. δώδεκα] Cant. deeſt. v. 16. ὅτι] Cant. deeſt. ib. οὐ μὴ φάγω ἐξ] Cant. μὴ φάγομαι ἀπ'. ib. πληρωθῇ] Cant. καινὸν βρωθῇ, in Lat. *novum edatur.* v. 17. τοῦτο, καὶ] Cant. καὶ deeſt. v. 18. ὅτι] Cant. ἀπὸ τοῦ νῦν. v. 19. τὸ ὑπὲρ uſque ad finem verſus 20.] Cant. deſunt. v. 20. αἵματι] Lin. Bodl. 1. ὀνόματι. ib. ἐκχυνόμενον] March. Veleſ. ἐκχυθησόμενον. v. 21. μετ' ἐμοῦ] Cant. Magd. deeſt. v. 22. καὶ ὁ μὲν] Cant. Ὅτι μὲν ὁ. ib. τῷ ἀνθρώπῳ] Cant. deeſt. v. 23. Καὶ αὐτοὶ] Cant. Αὐτοὶ δέ. ib. ἐξ αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 34. αὐτῶν δοκεῖ εἶναι] Cant. τίς ἂν εἴη. v. 25. αὐτῶν poſterius] Cant. deeſt. v. 26. νεώτερος] Cant. μικρότερος. v. 27. Τίς uſque ad οὐχὶ] Cant. deſunt. ib. οὐχὶ] Cant. μᾶλλον ἤ, in Lat. *magis quam qui recumbit.* ib. οὐχὶ uſque ad finem verſus] Magd. deſunt. ib. ἐγὼ &c.] Cant. ἐγὼ γὰρ ἐν μέσῳ ὑμῶν ἦλθον. ib. ὡς] Cant. οὐχ ὡς ὁ ἀνακείμενος, ἀλλ' ὡς. v. 28. Ὑμεῖς δὲ] Cant. Καὶ ὑμεῖς. ib. ἐστε &c.] Cant. ηὐξήθητε ἐν τῇ διακονίᾳ μου ὡς ὁ διακονῶν, in Lat. *creviſtis in miniſterio meo ſicut qui miniſtrat.* v. 29. μου] Cant. deeſt. v. 30. ἐν τῇ βασιλείᾳ μου] Magd. Em. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. deſunt. In Cant. μου deeſt. ib. θρόνων] Cant. δώδεκα θρόνοις. Gon. Steph. 16. δώδεκα θρόνων. v. 31. κύριος, Σίμων] March. Veleſ. κύριος Σίμωνι. v. 32. καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας] Cant. Σὺ δὲ ἐπίστρεψον καί. v. 33. αὐτῷ] Gon. deeſt. ib. κύριε] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 34. πρὶν ἢ] Cant. ἕως ὅπου. March. Veleſ. Steph. 3. 5. 12. ἕως οὗ. ib. τρὶς] Cant. τρίς με. v. 36. εἶπεν οὖν αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν. ib. ἀράτω] Cant. Steph. 2. ἀρεῖ. ib. πωλησάτω ··· ἀγορασάτω] Cant. Mont. Goog. Nov. 1. Comp. Steph. 4. 6. 7. 9. 12. 14. πωλήσει ··· ἀγοράσει. v. 37. ὑμῖν] Cant. deeſt. ib. ἔτι] Cant. Gon. deeſt. ib. τελεσθῆναι] Lin. πληρωθῆναι. ib. γὰρ τὰ] Cant. τό. v. 38. ἱκανόν ἐστι] Cant. ἀρκεῖ. v. 39. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 40. εἰσελθεῖν] Cant. εἰσέλθητε. v. 41. Καὶ αὐτὸς] Cant. Αὐτὸς δέ. ib. ἀπεσπάσθη] Cant. ἀπεστάθη, in Lat. *receſſit.* v. 42. εἰ &c.] Cant. invertit membra hujus verſus. ib. παρενεγκεῖν] Cant. Lin. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 2. 5. παρένεγκε. v. 43. αὐτῷ] Bodl. 1. deeſt. ib. ἄγγελος] Nov. 1. Mont. ἄγγελος κυρίου. v. 45. πρὸς] Cant. Mont. Nov. 1. ἐπί. ib. μαθητὰς] Bodl. 1. μαθητὰς αὐτοῦ. v. 46. τί] Cant. deeſt. v. 47. ὄχλος] Cant. ὄχλος πολύς. ib. λεγόμενος] Cant. καλούμενος. ib. Ἰούδας] Cant. Ἰούδας Ἰσκαριώθ. ib. προήρχετο αὐτῶν] Cant. Lin. Bodl. 1. προῆγεν αὐτούς. ib. καὶ uſq; ad finem verſus] Cant. καὶ ἐγγίσας ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν. ib. αὐτὸν] Cant. Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt τοῦτο γὰρ σημεῖον ἐδεδώκει αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν. v. 49. ἐσόμενον] Cant. γενόμενον. ib. αὐτῷ κύριε] Cant. τῷ κυρίῳ. [v. 50. οὖς] Cant. ὠτίον, in Lat. *auriculam.* ib. ἁψάμενος &c.] Cant. ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ ἀπεκατεστάθη τὸ οὖς αὐτοῦ. v. 52. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. παραγενομένους] Gon. ἐλθόντας. ib. ἱεροῦ] Cant. λαοῦ. ib. ἐξεληλύθατε] Cant. ἐξήλθατε. Gon. Lin. Magd. ἐξήλθετε. ib. ξύλων] Gon. ξύλων συλλαβεῖν. v. 53. μεθ' ὑμῶν] Gon. deeſt. v. 54. καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν] Cant. March. Veleſ. deſunt. In Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. αὐτὸν deeſt. ib. ἠκολούθει] Cant. ἠκολούθει αὐτῷ ἀπό. v. 55. Συγκαθισάντων αὐτῶν] Cant. περικαθισάντων. ib. ὁ ··· ἐν μέσῳ] Cant. καὶ ὁ ··· μετ'. ib. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν θερμαινόμενος, in Lat. *calfaciens ſe.* v. 57. αὐτὸν] Cant. Magd. deeſt. ſed in Lat. Cant. *eum.* ib. γύναι] Cant. deeſt. v. 58. ἔφη, καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ] Cant. εἶπε τὸ αὐτό. ib. Πέτρος] Cant. deeſt. v. 60. ὃ] Cant. τί. v. 61. Καὶ στραφεὶς] Cant. Στραφεὶς δέ. ib. κύριος] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἰησοῦς. ib. ὁ Πέτρος ··· ὅτι] Cant. deſunt. ib. ἀπαρνήσῃ] Steph. 3. 5. 8. σήμερον ἀπαρνήσῃ. ib. τρὶς] Cant. addit μὴ εἰδέναι με. v. 62. ὁ Πέτρος] Cant. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 63. Καὶ οἱ] Cant. Οἱ δέ. ib. τὸν Ἰησοῦν] Cant. αὐτόν. ib. δέροντες] Cant. deeſt. v. 64. αὐτὸν &c.] Steph. 3. αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ἐπηρώτων. ib. ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες] Cant. ἔλεγον. v. 65. ἕτερα] Cant. ἄλλα. ib. αὐτὸν] Cant. αὐτοῦ, ſed Lat. *eum.* v. 67. εἰ] Cant. deeſt. ib. εἰπὲ ἡμῖν] Mont. deſunt. ib. εἶπε δὲ] Cant. ὁ δὲ εἶπεν. Em. καὶ εἶπεν. v. 68. δὲ καὶ] Cant. deſunt. v. 69. νῦν] Cant. νῦν δέ. v. 70. οὖν] Cant. deeſt. ib. πρὸς αὐτοὺς ἔφη] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. v. 71. μαρτυρίας] Cant. μαρτύρων. ib. αὐτοὶ] Cant. deeſt. ib. ἠκούσαμεν] Lin. ἠκούσατε.

CAP. XXIII.

V. 1. ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν] Cant. ἀναστάντες. v. 2. ἔθνος] Cant. Gon. Goog. Lin. Steph. 3. 5. 8. ἔθνος ἡμῶν. ib. λέγοντα] Cant. λέγοντα δέ. v. 3. ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη] Cant. ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων. ib. ἔφη] Gon. εἶπε. v. 5. ὅτι] Cant. deeſt. v. 6. Γαλιλαῖος] Cant. ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, & ponit ante ὁ. v. 7. Καὶ ἐπιγνοὺς] Cant. ἐπιγνοὺς δέ. Gon. Καὶ γνούς. ib. πρὸς &c.] Cant. τῷ Ἡρώδῃ ὄντι αὐτῷ. ib. ταύταις] Cant. ἐκείναις. v. 8. Ἰησοῦν] Bodl. 1. Χριστόν. ib. ἐξ ἱκανοῦ] Lin. ἐξ ἱκανοῦ χρόνου. Cant. ἐξ ἱκανῶν χρόνων, & ponit poſt αὐτόν. ib. πολλὰ] Cant. Gon. deeſt. ib. γινόμενον] Gon. deeſt. v. 11. αὐτὸν] Gon. deeſt. ib. σὺν] Em. καὶ ἐμπαίξας σύν. ib. Πιλάτῳ] Cant. Πιλάτῳ· ὄντες δὲ ἐν τῇ ἀηδίᾳ, in Lat. *Cum eſſent autem in lite.* v. 12. Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε] Cant. ἐγένοντο φίλοι, & ponit poſt Ἡρώδης. v. 13. τὸν] Cant. πάντα τόν. v. 14. προσηνέγκατε] Cant. κατηνέγκατε. ib. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ] Cant. κἀγὼ δέ. ib. ἐν τῷ &c.] Cant. αἴτιον ἐν αὐτῷ. ib. ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.] Cant. deeſt. v. 15. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. ἀνέπεμψα &c.] Steph. 3. 5. 14. ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς. v. 17.] Hunc verſum Cant. poſtponit verſui 19. v. 18. αἶρε τοῦτον] Bis ponitur in Cant. v. 22 οὖν. Cant. δέ. ib. προσεφώνησεν] Cant. addit αὐτούς. Steph. 2. 8. προσεφώνησεν αὐτοῖς. v. 21. ἐπεφώνουν] Cant. ἔκραξαν. ib. λέγοντες] Cant. deeſt. ib. σταύρωσον bis] Cant. utrobique σταυροῦ. v. 22. πρὸς αὐτοὺς] Magd. αὐτοῖς. ib. οὐδὲν αἴτιον] Cant. οὐδεμίαν αἰτίαν. Steph. 6. 8. οὐδὲν ἄξιον. ib. εὗρον] Cant. εὑρίσκω. ib. αὐτὸν] Em. deeſt. v. 23. καὶ τῶν ἀρχιερέων] March. Veleſ. Steph. 8. deſunt. v. 25. αὐτοῖς] Cant. Steph. 4. 7. 12. Comp. Gon. Em. Goog. Magd. deeſt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τὸν Βαραββᾶν, ut & Mont. ib. διὰ στάσιν καὶ φόνον] Cant. ἕνεκα φόνου. v. 26. Καὶ ὡς] Cant. ὡς δέ. ib. αὐτὸν] Gon. αὐτὸν οἱ στρατιῶται. ib. Σίμωνος &c.] Cant. τινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον. v. 27. πολὺ] Cant. deeſt. ib. γυναικῶν] Cant. γυναῖκες. v. 28. ἐπ' ἐμὲ] Cant. ἐμέ, μηδὲ πενθεῖτε. ib. πλὴν ἐφ'] Cant. ἀλλ'. ib. ἐπὶ] Cant. deeſt. v. 29. ἰδοὺ ἔρχονται] Cant. ἐλεύσονται. ib. ἐθήλασαν] Cant. ἐξέθρεψαν. v. 32.] Hic verſus deeſt in Magd. v. 33. ἀπῆλθον] Cant. ἦλθαν. ib. καλούμενον] Lin. Bodl. 1. λεγόμενον. ib. κρανίον] Nov. 1. κρανίου. v. 34. Ὁ δὲ uſque ad διαμεριζόμενοι] Cant. deſunt, ſed recentiore manu aſcribuntur margini. ib. διαμεριζόμενοι ··· ἔβαλον] Cant. διεμερίζοντο ··· βαλόντες. v. 35. θεωρῶν] Cant. ὁρῶν. March. Veleſ. προσδεχόμενος. ib. ἐξεμυκτήριζον δὲ] Cant. ἐμυκτήριζον δὲ αὐτόν. Gon. addit αὐτόν. ib. καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς] Cant. deſunt. ib. λέγοντες] Cant. καὶ ἔλεγαν αὐτῷ. ib. ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν] Cant. ἔσωσας, σεαυτὸν σῶσον. ib. εἰ &c.] Cant. εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰ Χριστὸς εἶ ὁ ἐκλεκτός. v. 36. καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ] Cant. ὄξος τε προσέφερον. v. 37. Καὶ] Cant. deeſt. ib. εἰ σὺ εἶ ὁ] Cant. Χαῖρε ὁ. ib. σῶσον σεαυτὸν] Cant. περιτιθέντες αὐτῷ καὶ ἀκάνθινον στέφανον. v. 38. γεγραμμένη ··· καὶ ··· καὶ] Cant. ἐπιγεγραμμένη. ib. οὗτός ἐστιν] Cant. ponit poſt Ἰουδαίων. v. 39. κρεμασθέντων] Cant. deeſt. ib. λέγων uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 40. οὐδὲ] Cant. ὅτι οὐ. v. 41. μὲν] Cant. ἐσμέν, καὶ ἡμεῖς μέν. in Lat. *& nos ſumus, & nos quidem juſte.* ib. ἄτοπον] Cant. Steph. 2. πονηρόν. ib. οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἐποίησε] Gon. deſunt. v. 42. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ] Cant. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν κύριον εἶπεν αὐτῷ. ib. ὅταν &c.] Cant. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλεύσεώς σου, in Lat. *in die adventus tui.* v. 43. Καὶ &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἐμπλήσσοντι in Lat. ··· *qui objurgat.* ib. ἀμὴν λέγω σοι] Cant. θάρσει. v. 44. Ἦν δὲ] Cant. Καὶ ἦν. v. 45. Καὶ ἐσκοτίσθη] Cant. Ἐσκοτίσθη δέ. ib. καὶ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt, ſed habentur poſt verſum 46. v. 46. παραθήσομαι] Cant. παρατίθημι. March. Veleſ. Steph. 2. 3. παρατίθεμαι 6. 9.

παρατίθεμαι. in Lat. Cant. *commendo*. ib. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν] Em. deſunt. ib. καὶ ταῦτα] Cant. τοῦτο δέ. v. 47. Ἰδὼν δὲ ὁ] Cant. Καὶ ὁ. ib. τὸ γενόμενον] Cant. φωνήσας. v. 48. ὄχλοι &c.] Cant. ἐπὶ θεωρίᾳ ὄχλοι θεωρήσαντες. ib. ἑαυτῶν &c.] Cant. τὰ στήθη καὶ τὰ μέτωπα, ὑπέστρεφον, in Lat. *pectora & frontes, revertebantur*. v. 49. μακρόθεν] Cant. ἀπὸ μακρόθεν. v. 50. ἀνὴρ] Cant. deeſt. v. 51. τῇ πράξει] March. Veleſ. ταῖς πράξεσιν. ib. καὶ αὐτὸς] Cant. Bodl. 1. deſunt. v. 52. Οὗτος] Cant. Καί. v. 53. αὐτὸ prius] Cant. deeſt. ib. αὐτὸ σινδόνι] Cant. τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν σινδόνι. ib. ἔθηκεν αὐτὸ] Cant. ἔθηκαν αὐτόν. Mont. Lin. ἔθετο. Nov. 1. ἔθηκεν. ib. μνήματι λαξευτῷ] Cant. μνημείῳ λελαξευμένῳ. ib. κείμενος] Cant. addit, καὶ θέντος αὐτοῦ, ἐπέθηκε μνημείῳ λίθον ὃν μόγις εἴκοσι ἐκύλιον. Gon. addit, καὶ προσεκύλισε λίθον μέγαν ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. v. 54. Καὶ uſque ad finem verſus] Cant. Ἦν δὲ ἡμέρα προσαββάτου. ib. καὶ] Gon. ἡ δὲ Em. Goog. Lin. Nov 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. deeſt. v. 55. Κατακολουθήσασαι &c.] Cant. Κατηκολούθησαν δὲ δύο γυναῖκες. ib. καὶ] Mont. Goog. Nov. 1. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἐκ … ἐθεάσαντο] Cant. ἀπὸ … καὶ ἐθεάσαντο. ib. μνημεῖον] Cant. μνῆμα αὐτοῦ. ib. καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 56. κατὰ τὴν ἐντολὴν] Cant. deſunt.

CAP. XXIV.

V. 1. Τῇ δὲ μιᾷ] Cant. Μιᾷ δέ. ib. τῶν σαββάτων] March. Veleſ. τοῦ σαββάτου. ib. ἦλθον] Cant. ἤρχοντο. ib. ἀρώματα] Cant. deeſt. ib. αὐταῖς] Cant. addit, ἐλογίζοντο δὲ ἐν ἑαυταῖς τίς ἄρα ἀποκυλίσει τὸν λίθον. v. 2. Εὗρον δὲ] Cant. Ἐλθοῦσαι δὲ εὗρον. v. 3. Καὶ εἰσελθοῦσαι] Cant. Εἰσελθοῦσαι δέ. ib. τοῦ κυρίου Ἰησοῦ] Cant. deſunt. v. 4. διαπορεῖσθαι] Cant. ἀπορεῖσθαι. ib. τούτου] Cant. τοῦ. ib. καὶ ἰδοὺ] Cant. ἰδού. ib. ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις] Cant. March. Veleſ. ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ. v. 5. Ἐμφόβων &c.] Cant. Ἔνφοβοι δὲ γενόμεναι ἔκλιναν τὰ πρόσωπα. ib. εἶπον] Cant. οἱ δὲ εἶπαν. v. 6. οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη] Cant. deſunt. ib. μνήσθητε ὡς] Cant. μνήσθητε δὲ ὅσα. v. 7. λέγων] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἁμαρτωλῶν] Cant. deeſt. v. 9. ἀπὸ τοῦ μνημείου] Cant. deſunt. v. 10. Ἦσαν δὲ] Cant. Gon. deſunt. ib. ἔλεγον] Cant. ἔλεγαν. v. 11. αὐτῶν] Cant. ταῦτα. v. 12.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 13. Καὶ ἰδοὺ … ἦσαν] Cant. Ἦσαν δέ. ib. ᾗ ὄνομα] Cant. ὀνόματι. ib. Ἐμμαοὺς] Cant. Οὐλαμμαοὺς, in Lat. *Ulammaus*. v. 14. Καὶ αὐτοὶ] Cant. deſunt. ib. ὡμίλουν &c.] Cant. ὡμίλουν δὲ πρὸς ἑαυτούς. v. 15. αὐτὸς] Cant. deeſt. v. 17. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν. ib. ἀλλήλοις] Cant. ἑαυτούς. ib. καί ἐστε] Cant. deeſt. Bib. Wech. al. καὶ ἔστησαν. v. 18. καὶ οὐκ] Cant. οὐκ. v. 19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. ib. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ] Cant. deſunt. ib. ἐναντίον] Cant. ἐνώπιον. v. 21. σὺν] Cant. ἦν. ib. ταύτην] Cant. deeſt. ib. ἐγένετο] Cant. γέγονεν. v. 22. ἐξ ἡμῶν] Cant. deeſt. v. 24. εἶδον] Cant. οὐκ εἴδομεν. v. 25. Καὶ αὐτὸς] Cant. Ὁ δέ. ib. τοῦ πιστεύειν] Cant. deeſt. v. 26. Οὐχὶ] Cant. Ὅτι, in Lat. *Quod*. v. 27. ἀρξάμενος ἀπὸ] Cant. ἦν ἀρξάμενος. ib. πάσαις] Cant. deeſt. v. 28. προσεποιεῖτο] Steph. 2. 8. προσεποιήσατο. v. 29. ἤδη] Cant. deeſt. ib. καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. ib. τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς] Cant. μεῖναι μετ' αὐτῶν. March. Veleſ. σὺν αὐτοῖς. v. 31. Αὐτῶν &c.] Cant. λαβόντων δὲ αὐτῶν τὸν ἄρτον ἀπ' αὐτοῦ ἠνοίγησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. v. 32. Καὶ] Cant. Οἱ δέ. ib. ἀλλήλους] Cant. ἑαυτούς. ib. καιομένη] Cant. Steph. 2. κεκαλυμμένη. ib. ἦν ἐν ἡμῖν] Cant. deſunt. ib. καὶ ὡς διήνοιγεν] Cant. ὡς ἤνοιγεν. v. 33. ἀναστάντες] Cant. ἀναστάντες λυπούμενοι. v. 35. ὡς] Cant. ὅτι. v. 36. αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη] Cant. αὐτὸς ἐστάθη. Lin. Nov. 1. Mont. καὶ αὐτὸς ἔστη. ib. καὶ λέγει αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν] Cant. deſunt. v. 37. Πτοηθέντες δὲ] Cant. Αὐτοὶ δὲ πτοηθέντες. ib. πνεῦμα] Cant. φάντασμα. v. 38. Καὶ] Cant. Ὁ δέ. ib. διατί] Cant. ἱνατί. ib. ταῖς καρδίαις] Cant. τῇ καρδίᾳ. v. 39. με] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Cant. τό. ib. θεωρεῖτε] Cant. βλέπετε. v. 40.] Hic verſus deeſt in Cant. ib. ἐπέδειξεν] Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἔδειξεν. v. 41. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 42. Οἱ δὲ] Cant. Καί. ib. καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου] Cant. deſunt. v. 43. λαβὼν] March. Veleſ. φαγών. ib. ἔφαγεν] March. Veleſ. τὸ περισσεῦον λαβὼν ἔδωκεν αὐτοῖς. v. 44. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. ib. λόγοι] Cant. λόγοι μου. ib. ἔτι ὢν] Cant. ἐν ᾧ ἤμην, in Lat. *cum eſſem*. ib. Μωσέως] Lin. deeſt. v. 46. καὶ οὕτως ἔδει] Cant. deſunt. ib. ἐκ νεκρῶν] Cant. deeſt. v. 47. εἰς πάντα] Cant. ὡς ἐπὶ πάντα. ib. ἀρξάμενον] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. al. ἀρξαμένων. v. 48. Ὑμεῖς δὲ] Cant. Καὶ ὑμεῖς, ſed in Lat. *Vos autem*. ib. ἐστε] Cant. deeſt. v. 49. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. τοῦ πατρὸς … Ἱερουσαλὴμ] Cant. deſunt. ib. οὗ] Cant. ὅτου. v. 50. ἕως εἰς] Cant. πρός. ib. καὶ ἐπάρας] Cant. ἐπάρας δέ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 51. διέστη] Cant. ἀπέστη. ib. καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανὸν] Cant. deſunt. v. 52. προσκυνήσαντες αὐτὸν] Cant. deſunt. v. 53. καὶ εὐλογοῦντες] Cant. deſunt. ib. ἀμὴν] Cant. deeſt.

Ad finem habentur in Goog. Τέλος τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου.
Ἐξεδόθη τοῦτο μετὰ χρόνους ιε'. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

EVANGELIUM ſecundum JOHANNEM.

CAP. I.

VErſ. 2.] Hic verſus deeſt in Em. & Bodl. 1. v. 3. οὐδὲ ἓν] Cant. οὐδέν. In Steph. 3. hoc modo diſtinguuntur, οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ &c. v. 4. ἦν prius] Cant. ἐστίν. ib. αὐτό. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. αὐτόν. v. 6. ὄνομα] Cant. ἦν ὄνομα. v. 12. δὲ] Cant. deeſt. v. 13. ἐκ θελήματος σαρκὸς] Trit. deſunt. v. 14. πλήρης] Cant. Steph. 2. 4. πλήρη. v. 16. Καὶ ἐκ] Cant. Ὅτι ἐκ. ib. ἡμεῖς πάντες] Hinc uſque ad ῥαββὶ ὃς v. 26. cap. 3. Græcus textus deſideratur. v. 21. καὶ λέγει, οὐκ εἰμὶ] Gon. Em. καὶ ἀπεκρίθη, οὔ. ib. ὁ uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 22. Εἶπον οὖν αὐτῷ] Gon. deſunt. ib. τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ] Trit. deſunt. v. 25. αὐτὸν] Magd. deeſt. v. 26. ἐν] Steph. 5. 14. ὑμᾶς ἐν. v. 27. ἐγὼ] Gon. deeſt. ib. εἰμὶ ἄξιος] Magd. ἱκανός. ib. ὑποδήματος] Steph. 5. addit ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. v. 28.] Hic verſus deeſt in Trit. ib. Βηθαβαρᾷ] Steph. omn. Βηθανίᾳ. v. 29. ὁ Ἰωάννης] Gon. Magd. deeſt. v. 31. ἐγὼ] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 36. θεοῦ] Gon. addit, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. v. 37. αὐτοῦ] Gon. deeſt. v. 39. ἴδετε] Steph. 8. ὄψεσθε. v. 40. παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων] Em. deſunt. v. 41. πρῶτος] March. Veleſ. Steph. 3. 14. πρῶτον. v. 42. Ἰωνᾶ] Steph. 8. Ἰωάννου. v. 43. ὁ Ἰησοῦς] Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. αὐτῷ] Magd. Bodl. 1. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. v. 48. γινώσκεις] March. Veleſ. ἔγνως. v. 50.] Hic verſus deeſt in Trit. v. 51. Καὶ λέγει αὐτῷ] Mont. Lin. Nov. 1. deſunt.

CAP. II.

V. 3. ὑστερήσαντος] Gon. ὑστερήσαντες. v. 4. Λέγει] Gon. Καὶ λέγει. v. 6. κείμεναι] Magd. deeſt. v. 10. πρῶτον] Bodl. 1. deeſt. ib. τότε] Magd. deeſt. v. 12. ἔμειναν] Mont. Lin. Nov. 1. ἔμεινεν. v. 14. καὶ πρόβατα uſque ad καὶ τῶν κολλυβιστῶν v. 16.] Gon. deſunt. v. 15. φραγέλλιον] March. Veleſ. Steph. 8. ὡς φραγέλλιον. ib. σχοινίων] Comp. Bib. Wech. omnes antiqui, σχοινίου. v. 17. κατέφαγε] Steph. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. καταφάγεται. v. 22. ἔλεγε] Lin. Bodl. 1. ἔλεγεν αὐτοῖς. v. 23. αὐτοῦ] Bodl. 1. deeſt. v. 24. πάντας] Bodl. 1. Bib. Wech. al. πάντα. v. 25. τίς] Trit. deeſt. ib. ἐν] Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἦν ἐν.

CAP. III.

V. 1. αὐτῷ] Mont. Steph. 4. deeſt. v. 2. τὸν Ἰησοῦν] Gon. Em. Trit. Magd. αὐτόν. v. 3. ὁ Ἰησοῦς] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 5. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι] Mont. Nov. 1. deſunt. ib. ἐὰν] Magd. ὅτι ἐάν. ib. γεννηθῇ] March. Veleſ. ἀναγεννηθῇ, ut bis v. præcedenti. v. 9. ταῦτα] Mont. Lin. Nov. 1. ταῦτα εἶναι. v. 16.] Hucuſque defuit textus Lat. in Cant. v. 18. κρίνεται] Cant. Lat. *judicabitur*. ib. εἰς τὸ ὄνομα] Cant. Lat. *in nomine*. v. 20. τὰ ἔργα αὐτοῦ] Cant. Lat. *opera ejus de luce*. Bib. Wech. al. additur, ὅτι πονηρά ἐστι, v. 25. Ἰουδαίων] Goog. Em. Magd. Steph. omn. Ἰουδαίου. Cant. Lat. *ad Judæos*. v. 26.] Hic reddit textus Græcus Cant. v. 27. τοῦ οὐρανοῦ] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τῶν οὐρανῶν. v. 28. ἐγὼ] Cant. deeſt. v. 30. ἐμὲ] Magd. Trit. Nov. 1. Bodl. 1. ἐμὲ δέ. v. 31. ὁ ὢν ἐκ] Cant. ὁ δὲ ὢν ἀπό. ib. ἐπάνω πάντων ἐστί, Καὶ] Cant. deſunt. v. 32. τοῦτο] Cant. deeſt. v. 36. Ὁ] Cant. Ἵνα ὁ. ib. μένει] Magd. Bib. Wech. al. μενεῖ.

CAP. IV.

V. 1. κύριος] Cant. Mont. Goog. March. Veleſ. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἰησοῦς, ut & ed. Comp. v. 3. Ἰουδαίαν] Cant. Em. Bodl. 1. Ἰουδαίαν γῆν. ib. πάλιν] Trit. Magd. Mont. Goog. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 5. Ἔρχεται] Trit. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς. v. 6. ὡσεὶ] Cant. ὡς. March. Veleſ. δὲ ἦν ὡσεί. v. 7. Ἔρχεται] Em. Καὶ ἔρχεται. v. 9. οὖν] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. οὔσης] Cant. deeſt. ib. οὐ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 14. Ὃς δ' ἂν πίῃ] Cant. Ὁ δὲ πίνων. ib. οὐ μὴ uſque ad διψήσῃ] Gon. deſunt. ib. δώσω] Cant. ἐγὼ δώσω. v. 17. εἶπεν] Gon. εἶπεν αὐτῷ. ib. ἔχω poſterius] Cant. ἔχεις, in Lat. *quia virum non habes*. v. 19. σὺ] Cant. deeſt. v. 23. ὥρα] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 24. Πνεῦμα uſq; ad ἐν] Em. deſunt, ſed recentiori manu in ora libri ſcribuntur. v. 25. Οἶδα] Steph. 4. 8. οἴδαμεν. v. 27. εἶπε] Cant. εἶπεν αὐτῷ. ib. ἐθαύμασαν] Steph. 3. ἐθαύμαζον. v. 28. τοῖς ἀνθρώποις] Magd. πολίταις. v. 29. οὗτος] Cant. ἐκεῖνος. v. 30. Ἐξῆλθον οὖν] Cant. Καὶ ἐξῆλθον. In Trit. Lin. Nov. 1. Mont. Gon. Goog. οὖν deeſt. v. 31. δὲ] Cant. deeſt. ib. μαθηταὶ] Mont. Goog. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 33. Ἔλεγον &c.] Cant. Ἔλεγον δὲ ἐν ἑαυτοῖς οἱ μαθηταί. v. 34. ποιῶ] Cant. ποιήσω. ib. τελειώσω] Mont. Bodl. 1. τελέσω. v. 35. ὅτι] Mont. deſunt. In Cant. Em. Lin. ἔτι deeſt, ut & in Steph. 2. 4. 5. 8. Comp. ib. τετράμηνον] Cant. Gon. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. τετράμηνός. v. 36. ἵνα] Bodl. 1. deeſt. v. 38. κεκοπιάκατε … κεκοπιάκασι] Cant. ἐκοπιάσατε … ἐκοπίασαν. v. 42. Τῇ τε] Cant. Τῇ δέ. ib. λαλιὰν] Cant. μαρτυρίαν. v. 43. Καὶ ἀπῆλθεν] Cant. deſunt. v. 45. ἐδέξαντο … Ἱεροσολύμοις] Cant. ἐξεδέξαντο … Ἱερουσαλήμ. ib. ἑορτῇ] Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt, Καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. v. 46. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Gon. deeſt. ib. καὶ ἦν] Cant. ἦν δέ. v. 47. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 49. μου] Cant. deeſt. Magd. pro παιδίον habet υἱόν. v. 50. ζῇ. καὶ] Deeſt καὶ in Cant. v. 51. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. ἀπήντησαν] Cant. Magd. ὑπήντησαν. ib. ἀπήγγειλαν λέγοντες] Cant. ἤγγειλαν αὐτῷ. ib. παῖς] Cant. υἱός, ut Trit & Magd. v. 52. οὖν] Gon. δέ. v. 53. ἐκείνῃ] Nov. 1. deeſt. ib. ὥρᾳ] Lin. ὥρᾳ ἰάθη. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. deeſt.

CAP. V.

V. 2. Ἔστι] Bib. Wech. al. Ἦν. ib. ἐπὶ τῇ προβατικῇ] Bib. Wech. al. προβατικὴ, ut etiam in margine Mont. Cant. vero ἐν τῇ προβατικῇ. ib. ἐπιλεγομένη] Cant. λεγομένη. ib. Βηθεσδὰ] Cant. Βηζεθὰ, in Lat. *Belzetha*. March. Veleſ. Βηθσαϊδά. v. 3. ταύταις] Mont. ταύτῃ. ib. κατέκειτο] Cant. ἐν κατέκειντο. ib. πολὺ] Cant. deeſt. ib. ἐκδεχομένων] Cant. Steph. 2. παραλυτικῶν ἐκδεχομένων. Magd. ἀπεκδεχομένων. v. 4.] Hic verſus deeſt in Cant. ib. γὰρ] March. Veleſ. Steph. 3. 9. γὰρ κυρίου. ib. ἐτάρασσε] Comp. Steph. 4. 6. 12. ἐταράσσετο. v. 5. τις] Cant. deeſt. ib. ὀκτὼ] Cant. Gon. Em. Magd. καὶ ὀκτώ. ib. ἀσθενείᾳ] Cant. ἀσθενείᾳ αὐτοῦ, & Steph. 4. 8. v. 6. ἤδη] Bodl. 1. deeſt. v. 7. ἀπεκρίθη] Cant. λέγει. ib. καταβαίνει] Em. addit, καὶ λαμβάνει ἴασιν. v. 8. ἆρον] Cant. καὶ ἆρον. v. 9. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἦρε] Cant. ἐγερθεὶς ἦρε, in Lat. *ſurgens ſuſtulit*. ib. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ] Cant. deſunt. v. 10. οὐκ] Cant. Lin. Steph. 2. 4. 8. 9. καὶ οὐκ. ib. κράββατον] Cant. Gon. March. Veleſ. κράβατόν σου. March. Veleſ. κράββατόν σου. v. 11. Ἀπεκρίθη] Lin. Bodl. 1. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη. v. 12.] Hic verſus deeſt in Em. & Magd. ſed defectus in Magd. videtur ſignari notula quadam. ib. οὖν] Cant. deeſt. v. 13. Ὁ δὲ ἰαθεὶς] Cant. Ὁ δὲ ἀσθενῶν. ib. ὄντος] Cant. ἦν. v. 14. εἶπεν] Mont. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. λέγει. v. 15. ὁ] Cant. οὖν ὁ. ib. ἀνήγγειλε] Cant. Gon. ἀπήγγειλε. ib. αὐτὸν] Cant. με, in Lat. *me ſanum*. v. 16. καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 17. ἀπεκρίνατο] Cant. ἀπεκρίθη, ut & v. 19. v. 18. Διὰ] Gon. καὶ διά. v. 19. υἱὸς] Cant. υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ib. ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν] Cant. τὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. ib. ποιῇ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ποιήσῃ. v. 20. φιλεῖ] Cant. ἀγαπᾷ. ib. δείκνυσιν] Cant. δεικνύει. ib. ἃ uſque ad ἵνα] Em. deſunt. ib. αὐτὸς ποιεῖ] Cant. ἂν αὐτὸς ποιῇ. ib. δείξει] Cant. δείκνυσιν. v. 24. ὅτι] Cant. deeſt. ib. μεταβέβηκεν] March. Veleſ. μεταβήσεται. v. 25. τοῦ υἱοῦ] Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. In margine autem Lin. habetur. ib. ζήσονται] Cant. ζήσουσιν. v. 26. Ὥσπερ] Cant. Ὡς. ib. πατὴρ] Cant. πατὴρ ὁ ζῶν. v. 28. αὐτοῦ] March. Veleſ. τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. v. 29. ἐκπορεύσονται] Cant. ἐξελεύσονται. ib. πράξαντες] Cant. πράσσοντες. v. 30. πατρὸς] Cant. Trit. Steph. 2. 3. 8. deeſt, ut & in March. Veleſ. v. 32. περὶ ἐμοῦ] Em. με. ib. οἶδα] Cant. οἴδατε, in Lat. *ſcitis*. Mont. Lin. Nov. 1. οἴδαμεν. ib. ἣν] Cant. Steph. 2. αὐτοῦ ἥν. v. 34. ἀνθρώπου] Cant. ἀνθρώπων. v. 36. Ἐγὼ δὲ] Lin. Ἐγὼ γάρ. ib. τελειώσω] Em. πληρώσω.

Mont. Nov. 1. τελέσω. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. ib. ἀπέςαλκε] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. ἀπέςειλε. v. 37. αὐτὸς μεμαρτύρηκε] Cant. ἐκεῖνος αὐτὸς μαρτυρεῖ. v. 38. ἀπέςειλεν] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. ἀπέςαλκε. v. 40. ζωὴν] Cant. ζωὴν αἰώνιον. v. 41. ἀνθρώπων] Steph. 3. 4. 5. 6. ἀνθρώπου. v. 44. ἀλλήλων] Steph. 4. 5. Goog. Magd. ἀνθρώπων. ib. ζητεῖτε] Bodl. 1. ζητοῦντες.

CAP. VI.

V. 1. τῆς Γαλιλαίας] Bib. Wech. al. deeſt. ib. τῆς] Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τοῖς. Cant. εἰς τὰ μέρη τῆς, in Lat. *in fines Tiberiadis*. v. 2. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἑώρων] Cant. ἐθεώρων. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 3. Ἀνῆλθε δὲ] Cant. Ἀπῆλθεν οὖν. v. 4. Ἦν δὲ ἐγγὺς] Cant. Ἐγγὺς ἦν. v. 5. ὀφθαλμοὺς] Mont. Lin. Nov. 1. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. ib. λέγει] Cant. καὶ λέγει. v. 7. Ἀπεκρίθη] Cant. Ἀποκρίνεται. ib. τι] Cant. deeſt. v. 10. Εἶπε δὲ] Cant. Εἶπεν οὖν. v. 11. Ἔλαβε δὲ] Cant. Ἔλαβεν οὖν. ib. ἄρτους] Cant. Gon. πέντε ἄρτους. ib. τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ] March. Veleſ. Steph. 8. deſunt.' ib. τοῖς ἀνακειμένοις] Hoc etiam deeſt in March. Veleſ. ib. εὐχαριςήσας διέδωκε] Cant. ηὐχαρίςησε καὶ ἔδωκε. ib. ὁμοίως] Cant. ὁμοίως δέ. v. 12. κλάσματα] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τῶν κλασμάτων. ib. ἀπόληται] Cant. ἀπόληται ἐξ αὐτῶν. v. 13. οὖν] Cant. δέ. ib. κριθίνων] March. Veleſ. addit ϗ ἐκ τῶν ἰχθύων. ib. ἐπερίσσευσε] Cant. ἐπερίσσευσεν. v. 14. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἀληθῶς] Cant. deeſt. v. 15. αὐτὸν ἵνα] Bodl. 1. αὐτὸν deeſt. ib. ἀνεχώρησε] March. Veleſ. ἔφυγε. ib. πάλιν] Trit. Magd. Comp. & Steph. omn. deeſt. ib. μόνος] Cant. addit κἀκεῖ προσηύχετο, in Lat. *& ibi orabat*. v. 17. πέραν] Cant. εἰς τὸ πέραν. ib. σκοτία ἤδη ἐγεγόνει] Cant. ἔλαβε δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία. ib. οὐκ] Cant. Steph. 2. 8. οὔπω. ib. Ἰησοῦς] Steph. 3. addit εἰς τὸ πλοῖον. v. 19. ὡς ςαδίους] Cant. ςάδια ὡσεί. v. 21. Ὁ δὲ] Gon. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. ἐγένετο] Cant. ἐγενήθη. v. 22. ἰδὼν] Cant. ἴδον, in Lat. *viderunt*. ib. ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ] March. Veleſ. Steph. 8. deſunt. In Cant. deeſt ἐκεῖνο. ib. αὐτοῦ] Cant. τοῦ Ἰησοῦ. ib. πλοιάριον ··· μόνοι] Cant. πλοῖον ··· μόνον. ib. ἀπῆλθον] Mont. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. v. 23. Ἄλλα &c.] Cant. Ἄλλων πλοιαρίων ἐλθόντων. ib. εὐχαριςήσαντος τοῦ κυρίου] Cant. deſunt. March. Veleſ. εὐχαριςήσαντες τῷ θεῷ ϗ κυρίῳ. v. 24. ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα] Cant. ἔλαβον ἑαυτοῖς πλοιάρια. ib. τὸν Ἰησοῦν] Lin. Nov. 1. αὐτόν. v. 25. αὐτὸν] Mont. deeſt. ib. γέγονας] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐλήλυθας. v. 26. σημεῖα] Cant. addit ϗ τέρατα, in Lat. *& prodigia*. v. 27. ὑμῖν δώσει] Cant. δίδωσιν ὑμῖν. v. 28. ποιοῦμεν] Cant. ἐργασώμεθα. Steph. ποιῶμεν. ib. ἐργασώμεθα] Cant. ποιήσωμεν. v. 35. δὲ] Cant. οὖν. ib. πεινάσῃ] Cant. πεινάσει πώποτε. v. 37. ἔξω] Cant. deeſt, v. 38. ποιῶ] Cant. ποιήσω. ib. με] Cant. Steph. 4. με πατρός. Gon. deeſt. v. 39. Τοῦτο uſque ad ἵνα] Em. deſunt. ib. ἐξ αὐτοῦ] Cant. μηδέν. ib. ἀλλὰ] Cant. ἀλλ' ἵνα. v. 40. δὲ] Cant. Steph. 3. 4. 8. γάρ. ib. πέμψαντός με] Cant. πατρός μου. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. v. 41. οὖν] Cant. δέ. v. 42. ἐςιν] Trit. deeſt. ib. ἐςιν &c.] Cant. ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καταβεβηκέναι. ib. Ἰησοῦς] Lin. Steph. 4. deeſt. v. 45. οὖν] Cant. deeſt. ib. ἀκούσας] Cant. Gon. Em. Goog. Trit. Lin. Nov. 1. Steph. omn. præter 3. 8. Comp. ἀκούων. v. 46. πατέρα] Cant. θεόν. v. 49. τὸ μάννα] Cant. τὸν ἄρτον, & poſt ἐρήμῳ habet τὸ μάννα. v. 50. ἵνα uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. v. 51. ἣν ἐγὼ δώσω] Cant. March. Veleſ. deſunt. Trit. addit ὑμῖν. v. 52. πρὸς ἀλλήλους οἱ] Gon. deſunt. v. 53. φάγητε] Cant. λάβητε. v. 54. μου τὴν ··· μου τὸ] Cant. αὐτοῦ τὴν ··· αὐτοῦ τό. v. 55. ϗ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. ib. ἀληθῶς ··· ἀληθῶς] Steph. 3. 5. 8. ἀληθής ··· ἀληθής. v. 56. αὐτῷ] Cant. Steph. 2. addunt hic, καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ. v. 57. ἀπέςειλε] Cant. ἀπέςαλκε. ib. τρώγων] Cant. Steph. 2. λαμβάνων. ib. ζήσεται] Cant. ζῇ. v. 58. τὸ μάννα] Cant. deeſt. ib. τρώγων] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Steph. 7. Comp. τρώγων μου. v. 59. Καπερναοὺμ] Cant. Steph. 2. addunt σαββάτῳ. v. 61. Εἰδὼς δὲ] Cant. Ὡς οὖν ἔγνω. ib. ἐν ἑαυτῷ ὅτι] Cant. ὅτι ἐν ἑαυτοῖς. v. 62. ὅπου] Cant. οὗ. v. 63. λαλῶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 4. 8. λελάληκα. v. 64. παραδώσων] Cant. Lin. παραδιδούς. v. 65. μου] Cant. deeſt. v. 67. οὖν] Cant. δέ. v. 68. Ἀπεκρίθη οὖν] Cant. Εἶπε δέ. ib. αὐτῷ] Bodl. 1. deeſt. v. 69. ὅτι] Cant. σε ὅτι. ib. ὁ Χριςὸς ὁ υἱὸς] Cant. ὁ ἅγιος. ib. τοῦ ζῶντος] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. deeſt. v. 70. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ Ἰησοῦς λέγων. Trit. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 71. Ἰσκαριώτην] Cant. Σκαριώθ. ib. ὢν] Cant. deeſt.

CAP. VII.

V. 1. μετὰ ταῦτα] Bodl. 1. deſunt. v. 3. σου ἃ. Cant. Mont. ἃ. Magd. ἃ σύ. v. 5. ἐπίςευον] Cant. ἐπίςευσαν. ib. αὐτὸν] Cant. αὐτὸν τότε. v. 8. ταύτην] Cant. Steph. 3. 5. 8. deeſt. ib. οὔπω ἀναβαίνω] March. Veleſ. γὰρ οὐκ ἀναβήσομαι. Cant. οὐκ ἀναβαίνω. v. 9. δὲ] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. Steph. 3. αὐτός. ib. ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ] Cant. εἰς τὴν Γαλιλαίαν. v. 10. οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] Em. deſunt. ib. εἰς τὴν ἑορτὴν] Gon. deſunt. ib. ὡς] Cant. deeſt. v. 12. τοῖς ὄχλοις] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τῷ ὄχλῳ. v. 14. μεσούσης] Cant. μεσαζούσης. v. 15. Καὶ ἐθαύμαζον] Cant. Ἐθαύμασαν οὖν. v. 21. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. πάντες] Cant. ὑμεῖς. v. 23. Εἰ] Cant. Steph. 2. Εἰ οὖν. Bib. Wech. al. Εἰ οὖν πρ. ib. ἐμοὶ] Cant. Steph. 2. πῶς ἐμοί. v. 26. μήποτε] Cant. μήτι. ib. ἀληθῶς] Cant. March. Veleſ. Bodl. 1. Steph. 2. 3. 8. Comp. deeſt. v. 28. οἴδατε, ϗ] Trit. Lin. Nov. 1. οἴδατε, ϗ οἴδατε. v. 29. ἀπέςειλεν] Cant. ἀπέςαλκεν. v. 31. ὅτι] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. μήτι] Cant. Em. μή. ib. τούτων] Cant. Mont. Goog. Nov. 1. Steph. 2. 8. deeſt. ib. ἐποίησεν] Cant. ἐποίει. v. 32. οἱ] Cant. δὲ οἱ. Steph. 9. οὖν οἱ. ib. ταῦτα] Cant. deeſt. ib. ἀρχιερεῖς] Magd. ἱερεῖς. March. Veleſ. ἄρχοντες. Cant. ἀρχιερεῖς ϗ οἱ Φαρισαῖοι. Bodl. 1. Nov. 1. Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. Lin. Φαρισαῖοι ϗ οἱ ἄρχοντες v. 33. αὐτοῖς] Steph. omn. deeſt. v. 35. ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτὸν] Mont. Lin. deſunt. in Cant. ἡμεῖς deeſt. ib. μὴ] Cant. μήτι. v. 36. ἐςιν] Mont. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. v. 37. πρός με] Cant. deeſt. v. 39. ἅγιον] Cant. Steph. 2. ἅγιον ἐπ' αὐτούς. March. Veleſ. δεδομένον. in Lat. Cant. *in eos*. ib. οὐδέπω] Cant. Em. οὔπω. v. 40. Πολλοὶ] Cant. March. deeſt. ib. τὸν λόγον] Cant. αὐτοῦ τῶν λόγων τούτων. March. Veleſ. τῶν λόγων τούτων αὐτοῦ. Em. τὸν λόγον τοῦτον. Steph. 3. 8. τῶν λόγων τούτων. ib. ἔλεγον] Cant. ἔλεγον ὅτι. Hinc uſque ad μὴ v. 41. deſunt in Gon. v. 41. Ἄλλοι uſque ad proximum ἄλλοι] Bodl. 1. deſunt. ib. ὁ prius] Lin. Nov. 1. ἀληθῶς ὁ. ib. Ἄλλοι δὲ] March. Veleſ. τινὲς δέ. Cant. Mont. Goog. Em. ἄλλοι. v. 42.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. ὅπου] Cant. ὅτι. ib. ὁ Χριςὸς ἔρχεται] Cant. ponit ante ὅπου. v. 43. ἐν τῷ ὄχλῳ] Cant. εἰς τὸν ὄχλον, & ponit poſt ἐγένετο. v. 46. οἱ] Cant. δὲ οἱ. ib. ἄνθρωπος poſterius] Cant. addit λαλεῖ. v. 48. ἐπίςευσεν] Cant. πιςεύει. v. 50. εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν] Cant. ponit ante ὁ. v. 51. ἡμῶν] Mont. deeſt. ib. παρ' &c.] Cant. πρῶτον παρ' αὐτοῦ. ib. γνῷ τί ποιεῖ] Cant. ἐπιγνωσθῇ τί ἐποίησεν. v. 52. ἴδε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἴδε τὰς γραφάς. ib. ἐγήγερται] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐγείρεται. v. 53. ἐπορεύθη] Cant. Magd. ἐπορεύθησαν, ut & March. Veleſ. In Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. ἀπῆλθεν. Hic verſus deeſt in Trit.

CAP. VIII.

V. 1. Ἰησοῦς δὲ] Em. Καὶ ὁ Ἰησοῦς. ib. ἐπορεύθη] Magd. ἐπορεύετο. v. 2. πάλιν] Steph. 2. 9. πάλιν βαθέος. ib. παρεγένετο] Em. παρῆλθεν. Cant. παραγίνεται. ib. λαὸς] Magd. ὄχλος. ib. πρὸς αὐτὸν] Lin. Nov. 1. Mont. deeſt. ib. πάλιν] Bodl. 1. πάλιν βαθέος ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, & in fine verſus habentur hæc: ἐν τισι ἀντιγράφοις οὕτως. ib. καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτοὺς] Cant. deſunt. v. 3. πρὸς αὐτὸν] Cant. Em. Magd. Steph. 4. 9. deeſt. ib. γυναῖκα &c.] Cant. ἐπὶ ἁμαρτίᾳ γυναῖκα εἰλημμένην. ib. κατειλημμένην] Gon. καταληφθεῖσαν. v. 4. Λέγουσιν] Em. Εἶπον. ib. αὐτῷ] Gon. Steph. 5. αὐτῷ πειράζοντες. Cant. αὐτῷ ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐτοῦ, in Lat. *tentantes eum ſacerdotes ut haberent accuſare eum*. ib. αὕτη &c.] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. 4. 7. 9. 14. ταύτην εὕρομεν ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένην. ib. κατειλήφθη] Cant. κατείληπται. Magd. εἴληπται. v. 5. Ἐν δὲ &c.] Cant. Μωϋσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσεν. ib. Μωϋσῆς ἡμῖν] Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 7. 9. 14. Comp. ἡμῖν Μωϋσῆς. ib. λιθοβολεῖσθαι] Cant. Em. March. Veleſ. Steph. 4. 6. 7. 9. 14. λιθάζειν. Bib. Wech. al. λιθάζεσθαι. ib. οὖν] Cant. δὲ νῦν. ib. λέγεις] Magd. Em. Steph. 4. 9. 14. Bodl. 1. λέγεις περὶ αὐτῆς. v. 6. Τοῦτο uſque ad ὁ δὲ] Cant. deſunt. ib. κατηγορεῖν] Mont. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 7. 9. 14. Comp. κατηγορίαν κατ'. ib. ἔγραφεν] Cant. Gon. κατέγραφεν. Magd. καταγέγραφεν. ib. μὴ προσποιούμενος] Ita Comp. Steph. 3. 4. 5. 9. Sed in Magd. deſunt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ϗ προσποιούμενος. v. 7. ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτοὺς] Cant. ἀνέκυψε ϗ εἶπεν αὐτοῖς. Magd. ἀνέκυψε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Em. Bib. Wech. al. ἀναβλέψας εἶπεν αὐτοῖς. v. 8. κάτω &c.] Cant. κατακύψας τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν. ib. γῆν] Em. addit, ἑνὸς ἑκάςου αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας. Οἱ δὲ ἀκούσαντες] Cant. Ἕκαςος δὲ τῶν Ἰουδαίων. ib. ϗ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι] Cant. March. Veleſ. Magd. Steph. 8. Comp. deſunt. ib. ἐξήρχοντο εἷς καθεῖς] Cant. ἐξήρχετο. ib. ἕως τῶν ἐσχάτων] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 5. deſunt. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. οὖσα] Ita Steph. omn. Sed Bib. Wech. al. ἑςῶσα. v. 10. καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς] Cant. Em. Magd. March. Veleſ. deſunt. ib. εἶπεν αὐτῇ, γύναι] Cant. εἶπε τῇ γυναικί. Em. Bib. Wech. al. εἶδεν αὐτὴν, ϗ &c. ib. γύναι] Mont. Gon. Goog. Bodl. 1. deeſt. ib. ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου] Cant. deſunt. In Magd. Bodl. 1. ἐκεῖνοι deeſt. v. 11. Ἡ δὲ εἶπεν] Cant. κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ. ib. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ δὲ εἶπεν. ib. κατακρίνω] March. Veleſ. Steph. 5. κατακρινῶ. ib. πορεύου καὶ] Cant. ὕπαγε, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν. Magd. Lin. Nov. 1. Mont. Em. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. Comp. πορεύου, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν. v. 12.] Hucuſque ab initio capitis (viz. hiſtoria adulteræ) deſunt omnia in MS. Trit. ib. αὐτοῖς] Mont. deeſt. v. 14. καὶ ποῦ] Cant. Mont. Goog. Steph. 3. 4. Nov. 1. Comp. ἢ ποῦ. ib. ἀληθής] Cant. ἀληθινή. ib. ὑμεῖς uſque ad finem verſus] Gon. Em. Magd. deſunt. v. 16. ἀληθής] Cant. ἀληθινή. ib. μόνος] Cant. μόνος ἐγώ. ib. πατὴρ] Cant. deeſt. v. 19. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ Ἰησοῦς, ϗ εἶπεν αὐτοῖς. ib. εἰ uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. ib. ᾔδειτε ··· ᾔδειτε] Lin. Nov. 1. Mont. οἴδατε utrobique: ſed in margine Mont. ᾔδειτε utrobique habetur. v. 20. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 21. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. με] Magd. με, ϗ οὐχ εὑρήσετέ με. v. 23. εἶπεν ··· ἐγὼ] Cant. ἔλεγεν ··· ἐγὼ δέ. v. 24.] Hic verſus deeſt in Bodl. 1. ib. ἐὰν uſq; ad finem verſus] Magd. deſunt: ſed in margine habentur ἐὰν μὴ πιςεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. charactere, ut videtur, recentiore. ib. πιςεύσητε] Cant. πιςεύσητέ μοι. v. 25. Καὶ εἶπεν] Cant. εἶπεν οὖν. v. 26. λαλεῖν] Mont. Gon. Nov. 1. ϗ λαλεῖν. ib. ϗ κρίνειν] Trit. deſunt. v. 27. ὅτι] Steph. 6. οὖν ὅτι. ib. αὐτοῖς &c.] Cant. Steph. 2. αὐτοῦ (in Lat. *ſuum.*) λέγει τὸν θεόν. March. Veleſ. αὐτοῖς ἔλεγεν τὸν θεόν. v. 28. ὁ Ἰησοῦς] Cant. πάλιν ὁ Ἰησοῦς. ib. μου] Cant. deeſt. v. 29. ὁ πατὴρ] Cant. deeſt. v. 33. αὐτῷ] Cant. πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπαν. Mont. Lin. Nov. 1. ϗ εἶπον αὐτῷ. ib. οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν] Cant. οὐ δεδουλεύκαμεν οὐδενί. ib. ὅτι] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 34. τῆς ἁμαρτίας] Cant. deeſt. v. 35. ἐν τῇ οἰκίᾳ ··· ὁ] Cant. εἰς τὴν οἰκίαν ··· ὁ δέ. v. 38. λαλῶ] Cant. ταῦτα λαλῶ. ib. ὃ &c.] Steph. 3. 4. 8. ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρός. ib. ποιεῖτε] Cant. ταῦτα ποιεῖτε. v. 39. λέγει αὐτοῖς] Cant. εἶπεν οὖν. v. 40. ἤκουσα] Cant. ἤκουσε, in Lat. *audivit*. v. 41. Ὑμεῖς] Cant. Ὑμεῖς δέ. ib. οὐ γεγεννήμεθα] Cant. οὐκ ἐγεννήθημεν. v. 43. οὐ poſterius] Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὅτι οὐ. v. 44. πατρὸς prius uſq; ad proximum πατρὸς] Em. deſunt. v. 45. δὲ] Cant. deeſt. ib. λέγω] Cant. λαλῶ. v. 46.] Hic verſus deeſt in Cant. ὑμεῖς tantum occurrit. ib. ἐλέγχει] March. Veleſ. ἐλέγξει. v. 47. ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐςέ] Cant. deſunt. v. 48. αὐτῷ] Trit. Bodl. 1. deeſt. v. 49. Ἰησοῦς] Trit. deeſt. ib. ἀτιμάζετε] March. Veleſ. Steph. 8. ἠτιμάσατε. v. 51. ἐάν τις] Cant. Steph. 2. ὃς ἄν. v. 52. εἰς τὸν αἰῶνα] Cant. deeſt. v. 53. πατρὸς ἡμῶν] Cant. deeſt. ib. σὺ] Cant. Mont. Steph. 3. 4. 8. Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 55. εἴπω] Lin. Nov. 1. Mont. ἐγὼ εἴπω. v. 57. οὔπω] Cant. οὐδέπω. v. 58. Εἶπεν] Cant. Εἶπεν οὖν. ib. γενέσθαι] Cant. deeſt. v. 59. Ἦραν οὖν] Cant. Τότε ἦραν. ib. Ἰησοῦς δὲ] Mont. Lin. Nov. 1. ὁ δέ. ib. ἐκρύβη] Cant. Lat. *abſcondit ſe*. ib. διελθὼν uſque ad finem verſus] Cant. March. Veleſ. deſunt.

CAP. IX.

V. 1. παράγων] Magd. March. Veleſ. παράγων Ἰησοῦς. ib. γενετῆς] Cant. Steph. 2. addunt καθήμενον. v. 2. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. λέγοντες] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 3. οὔτε ἥμαρτεν] Gon. deeſt. v. 4. Ἐμὲ δεῖ] Cant. Ἡμᾶς δεῖ, in Lat. *oportet nos*. v. 6. ἐπέχρισε τὸν πηλὸν] Cant. ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν τοῦ πτύσματος. ib. τοῦ τυφλοῦ] Cant. March. Veleſ. αὐτοῦ. v. 7. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 8. τυφλὸς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. προσαίτης. Lat. Cant. *mendicus*. v. 9. ἄλλοι δὲ ὅτι] Cant. ἕτερος δὲ ὅτι. March. Veleſ. ἄλλοι δὲ, οὐκ ἀλλ'. Steph. 8. ἄλλοι ἔλεγον, οὐχὶ ἀλλ'. ib. ἐκεῖνος] Steph. 4. ἐκεῖνος δέ. v. .10 Ἔλεγον] Cant. Εἶπον. v. 11. Ἀπεκρίθη] March. Veleſ. Ἀπεκρίθη ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς. ib. ἐπέχρισε] Lin. Nov. 1. & Bodl. 1. ἔχρισε. ib. τὴν κολυμβήθραν] Cant. deeſt. ib. τοῦ] Cant. τόν.

ib. ἀπελθὼν &c.] Cant. ἀπῆλθον οὖν καὶ ἐνιψάμην, καὶ ἦλθον βλέπων. v. 12. λέγει] Cant. λέγει αὐτοῖς. v. 13. Ἄγουσιν] Cant. Καὶ ἄγουσιν. v. 15. ἠρώτων] Cant. ἐπηρώτων. v. 16. ὁ ἄνθρωπος] Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἄλλοι] Cant. ἄλλοι δέ. v. 17. Λέγουσι] Cant. Λέγουσι δέ. Steph. 8. Λέγουσιν οὖν. Lin. Nov. 1. Λέγουσιν αὐτῷ. ib. πάλιν] Cant. deeſt. v. 18. περὶ αὐτοῦ] Lin. deeſt. ib. ὅτι τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν] Cant. deſunt. ib. ὅτου] Cant. οὗ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 19. ἠρώτησαν ··· ἐστιν] Cant. ἐπηρώτησαν ··· οὐ ἔστιν ἐστί. v. 21. οὐκ οἴδαμεν prius] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἢ uſque ad αὐτὸς] Em. deſunt. v. 22. Χριστὸν] Cant. Χριστὸν εἶναι. v. 23. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ἐρωτήσατε] Cant. ἐρωτᾶτε. v. 24. ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον] Cant. αὐτὸν ἐκ δευτέρου. v. 25. καὶ εἶπεν] Cant. deeſt. v. 26. δὲ] Cant. Mont. οὖν. ib. πάλιν] Cant. deeſt. ib. πῶς] Cant. καὶ πῶς. v. 27. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν. v. 28. Ἐλοιδόρησαν οὖν] Cant. Οἱ δὲ ἐλοιδόρησαν. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 29. θεὸς] Cant. θεὸς, καὶ ὅτι θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει. v. 30. αὐτοῖς] Cant. Gon. deeſt. ib. γὰρ τοῦτο] Cant. τοῦτο οὖν. v. 31. δὲ] Cant. deeſt. ib. τούτου ἀκούει] Trit. deſunt. v. 34. καὶ εἶπον αὐτῷ] Cant. αὐτῷ, καὶ εἶπον. v. 35. Ἤκουσεν uſque ad καὶ] Gon. deſunt. Cant. Καὶ ἤκουσεν &c. ib. εὑρὼν ··· εἶπεν] Cant. εὗρεν ··· δὲ εἶπε. ib. θεοῦ] Cant. ἀνθρώπου. v. 36. τίς] Comp. καὶ τίς. v. 37. Εἶπε δὲ] Cant. Ἀπεκρίθη. v. 38. καὶ] March. Veleſ. καὶ πεσών. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτόν. v. 40. Καὶ ἤκουσαν] Cant. Ἤκουσαν δέ. ib. ταῦτα] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 21. Εἶπεν] Cant. Gon. Εἶπεν οὖν. ib. ἡ οὖν ἁμαρτία] Cant. Steph. 2. αἱ οὖν (οὖν deeſt in Cant.) ἁμαρτίαι. ib. μένει] Cant. Steph. 2. μένουσι.

CAP. X.

V 1. ἀλλαχόθεν] Cant. deeſt. v. 2. ποιμήν ἐστιν] Cant. αὐτός ἐστιν ὁ ποιμήν. v. 3. καλεῖ] Cant. φωνεῖ. v. 4. πρόβατα] Cant. πάντα. v. 7. ὅτι] Mont. Magd. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 8. Πάντες] Cant. deeſt. ib. πρὸ ἐμοῦ] Trit. Magd. Em. Steph. 4. 5. 6. 7. 12. 14. Comp. deeſt, ut & in March. Veleſ. ib. εἰσὶ] Steph. 5. ἦσαν. v. 10. ἐγὼ] Cant. ἐγὼ δέ. ib. περισσὸν ἔχωσιν] Cant. deſunt. v. 11. τίθησιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. δίδωσιν. v. 12. ἐστὶ] Cant. deeſt. ib. τὰ πρόβατα] Cant. deeſt. v. 13. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει] Cant. deſunt. v. 14. γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν] Cant. γινώσκουσί με τὰ ἐμά. ut & March. Veleſ. Steph. 2. 8. v. 15. μου] Cant. Mont. Nov. 1. deeſt. ib. τίθημι] Cant. δίδωμι. v. 18. ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ] Cant. Em. deſunt. ib. λαβεῖν] Cant. ἆραι. ib. ἔχω πάλιν] Em. deſunt. ib. μου] Cant. deeſt. v. 19. πάλιν] Em. deeſt. v. 20. δὲ] Cant. οὖν. ib. δαιμόνιον] Cant. ὅτι δαιμόνιον. Steph. 9. δαιμόνιον ἔχων. v. 22. τὰ] Cant. Lin. Nov. 1. καί. ib. καὶ] Cant. deeſt. v. 25. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. εἶπον] Cant. March. Veleſ. λαλῶ. ib. πιστεύετε] Cant. πιστεύετέ μοι. ib. ταῦτα] Cant. αὐτά, in Lat. *ipſa.* v. 26. οὐ γὰρ] Cant. Magd. ὅτι οὐκ. ib. τῶν ἐμῶν] Mont. deeſt. ib. καθὼς εἶπον ὑμῖν] March. Veleſ. deſunt. v. 27. ἀκούει] Hic Mont. addit ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν ex verſu præcedenti. v. 28. οὐχ ἁρπάσει] Cant. οὐ μὴ ἁρπάσῃ. v. 29. ὃς δέδωκε] Cant. ὁ δεδωκώς. v. 31. πάλιν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 32. μου] Cant. deeſt. v. 33. αὐτῷ] Cant. οὖν αὐτῷ. Nov. 1. Lin. οὖν. Mont. deeſt. ib. λέγοντες] March. Veleſ. deeſt. ib. σὺ] Cant. deeſt. v. 34. ὑμῶν] Cant. deeſt. ib. ἐγὼ εἶπα] Cant. ὅτι ἐγὼ εἶπον. Steph. 8. 9. 12. ὅτι ἐγὼ εἶπα. v. 36. ἡγίασε] Bodl. 1. ἠγάπησε. v. 38. πιστεύητε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. θέλητε πιστεύειν, Lat. Cant. *vultis credere.* ib. καὶ πιστεύσητε] Cant. deeſt. ib. ἐν αὐτῷ] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. cod. vet. ἐν τῷ πατρί. v. 39. Ἐζήτουν οὖν] Cant. Καὶ ἐζήτουν. ib. πάλιν] Cant. deeſt. ib. τῆς χειρὸς] March. Veleſ. τῶν χειρῶν. v. 41. καὶ ἔλεγον] Gon. λέγοντες. ib. ὅτι μὲν] Cant. deſunt. Trit. μέν. Gon. ὅτι. ib. ἀληθῆ] Mont. Nov. 1. ἀληθῶς. v. 42. ἐκεῖ] March. Veleſ. deeſt.

CAP. XI.

V. 1. ἀπὸ Βηθανίας] Lin. deeſt. v. 2. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. θριξὶν] Magd. θριξὶ τῆς κεφαλῆς. ib. ἧς ὁ] Cant. ἧς καὶ ὁ. v. 3. ἀδελφαὶ] Cant. ἀδελφαὶ αὐτοῦ. ib. αὐτὸν] Cant. τὸν Ἰησοῦν. v. 4. ἀσθένεια] Cant. ἀσθένεια αὐτοῦ. v. 5. ἠγάπα] Cant. ἐφίλει. v. 6. ἔμεινεν] Cant. ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς. ib. ἐν ᾧ ἦν] Cant. ἐπὶ τῷ. v. 7. ἔπειτα] Cant. εἶτα. ib. μαθηταῖς] Cant. Em. μαθηταῖς αὐτοῦ. v. 8. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 9. εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας] Cant. ὥρας ἔχει ἡ ἡμέρα. v. 11. κεκοίμηται] Cant. κοιμᾶται. ib. ἵνα ἐξυπνίσω] Cant. τοῦ ἐξυπνίσαι. v. 12. οὖν] Cant. οὖν αὐτῷ. v. 14. εἶπεν] Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Magd. εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. ib. Λάζαρος] Cant. Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν. v. 16. συμμαθηταῖς] Cant. addit αὐτοῦ. Nov. 1. μαθηταῖς. v. 17. Ἐλθὼν ··· εὗρεν] Cant. Ἦλθεν ··· καὶ εὗρεν. ib. ὁ Ἰησοῦς] Mont. deeſt. Cant. ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν. ib. ἤδη ἔχοντα] Cant. ἔχοντα, & ponit poſt μνημείῳ. v. 18. ὡς] Cant. deeſt. v. 19. Καὶ πολλοὶ] Cant. Steph. 8. Πολλοὶ δέ. ib. Ἰουδαίων] Cant. Ἱεροσολυμιτῶν. ib. τὰς περὶ] Cant. deeſt. March. Veleſ. Steph. 2. 8. τήν. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 21. ἐτεθνήκει] Cant. ἀπέθανεν. v. 23. ὁ &c.] Cant. σου ὁ ἀδελφός. v. 24. ἐν τῇ ἀναστάσει] Magd. deeſt. v. 25. εἶπεν] Steph. 6. 9. εἶπεν οὖν. v. 26. ζῶν καὶ] Em. deeſt. v. 27. αὐτῷ] Cant. Magd. deeſt. ib. θεοῦ] March. Veleſ. θεοῦ ζῶντος. ib. ἐρχόμενος] March. Veleſ. ἐλθών. v. 28. λάθρα] Cant. σιωπῇ. ib. εἰποῦσα] Cant. addit ὅτι. v. 29. ἐγείρεται] Cant. ἠγέρθη. v. 30. Οὔπω δὲ] Cant. Οὐ γάρ. Bib. Wech. vet. Οὔπω γάρ. v. 31. λέγοντες] Cant. Steph. 2. 8. δόξαντες. v. 32. Ἰησοῦς] Em. Χριστός. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. εἰς] Cant. πρός. ib. αὐτῷ] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 33. κλαίουσαν] Mont. deeſt. ib. συνελθόντας αὐτῇ] Cant. συνεληλυθότας μετ' αὐτῆς, & ponit poſt κλαίοντας. Mont. Gon. Lin. Nov. 1. συνεληλυθότας αὐτῇ. ib. ἐνεβριμήσατο uſque ad finem verſus] Cant. ἐταράχθη τῷ πνεύματι ὡς ἐμβριμούμενος. v. 34. κύριε] Gon. deeſt. v. 35. Ἐδάκρυσεν] Cant. Καὶ ἐδάκρυσεν. v. 37. τυφλοῦ] March. Veleſ. γεγεννημένου. ib. ποιῆσαι] Bodl. 1. deeſt. v. 38. εἰς] Cant. ἐπί. v. 39. γὰρ] Cant. deeſt. v. 41. Ἦραν οὖν] Cant. Ὅτε οὖν ἦραν. ib. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 4. 8. deſunt. ib. οὗ ἦν] Mont. Lin. Nov. 1. ὅπου ἔκειτο. ib. ἄνω] Magd. εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω. ib. ὁ] Cant. καὶ ὁ. ib. ὀφθαλμοὺς] Cant. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. v. 42. δὲ] Cant. deeſt. v. 43. ταῦτα] March. Veleſ. ταῦτα εὐθύς. v. 44. ἐξῆλθεν] Cant. Steph. 2. εὐθὺς ἐξῆλθεν. v. 45. οἱ ἐλθόντες ··· καὶ θεασάμενοι] Cant. τῶν ἐλθόντων ··· ἑωρακότες. ib. Μαρίαν] March. Veleſ. Μαρίαν καὶ Μάρθαν. v. 46. εἶπον] Cant. εἶπαν. ib. ἃ] Cant. ὅ. Mont. Goog. Nov. 1. ὅσα. v. 47. ὅτι] Cant. deeſt. ib. πολλὰ] Cant. τοιαῦτα. v. 49. Καϊάφας] March. Veleſ. Καϊάφας ὄνομα. v. 50. διαλογίζεσθε] Cant. λογίζεσθε. ib. ἡμῖν] Cant. Magd. March. Veleſ. ὑμῖν. v. 51. ἐκείνου] Cant. deeſt. v. 52. διεσκορπισμένα] Cant. ἐσκορπισμένα. v. 53. συνεβουλεύσαντο] Cant. ἐβουλεύσαντο. v. 54. ἐκεῖθεν] Cant. deeſt. ib. χώραν] Cant. χώραν Σαμφουρεὶν, in Lat. *Sapfurim.* Steph. 2. χώραν Σαμφουρείμ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. κἀκεῖ uſque ad finem verſus] Magd. deſunt. v. 55. καὶ ἀνέβησαν] Cant. ἀνέβησαν οὖν. ib. πρὸ τοῦ] Cant. πρὶν τό. v. 56. τὸν] Cant. καὶ τόν. ib. δοκεῖ ὑμῖν] Cant. March. Veleſ. δοκεῖτε. v. 57. ἐντολὴν] Bodl. 1. deeſt.

CAP. XII.

V. 1. ἐκ νεκρῶν] Cant. Trit. Steph. 8. addunt ὁ Ἰησοῦς. v. 2. Ἐποίησαν οὖν] Cant. Καὶ ἐποίησαν. ib. συνανακειμένων] Cant. Magd. ἀνακειμένων σὺν, ut & Mont. Goog. Em. v. 3. λαβοῦσα] Cant. λαμβάνει. ib. λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς] Cant. λίβραν πιστικῆς νάρδου, in Lat. *libram piſtici unguenti.* ib. ἤλειψε] Cant. καὶ ἤλειψεν. ib. ἡ δὲ] Cant. καὶ ἡ. v. 4. Σίμωνος] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. μαθητῶν αὐτοῦ] Em. δώδεκα. ib. Ἰσκαριώτης] Cant. ἀπὸ Καρυώτου, in Lat. *Caryoto.* ib. ὁ &c.] Cant. ὃς ἔμελλεν παραδοῦναι αὐτόν. v. 6. εἶχε, καὶ] Cant. ἔχων. v. 7. ἄφες] March. Veleſ. ἄφετε. ib. εἰς ··· τετήρηκεν] Cant. Steph. 8. ἵνα εἰς ··· τηρήσῃ. v. 8.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 9. Ἔγνω &c.] Cant. Ὄχλος δὲ πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἤκουσαν. ib. μόνον] Cant. deeſt. ib. καὶ τὸν] Cant. τόν. ib. ἐκ] Cant. Ἰησοῦς ἐκ. v. 11. τῶν Ἰουδαίων] Cant. ponit ante διά. ib. τὸν Ἰησοῦν] Magd. αὐτόν. v. 13. ὑπάντησιν] Cant. συνάντησιν. Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ἀπάντησιν. ib. ἔκραζον] Cant. ἐκραύγαζον λέγοντες. Magd. καὶ ἔλεγον. ib. εὐλογημένος] Cant. εὐλογητός. v. 16. ἔγνωσαν] Cant. ἐνόησαν. ib. ἐπ' αὐτῷ] Cant. περὶ αὐτοῦ. v. 17. ὅτε] Magd. ὅτε καί. Steph. 2. 8. ὅτι. v. 19. ὠφελεῖτε] March. Veleſ. ὠφελοῦμεν. ib. κόσμος] Cant. March. Veleſ. Steph. 6. 8. κόσμος ὅλος. v. 22. καὶ πάλιν] In Cant. deeſt καί. ib. λέγουσι] March. Veleſ. ἔλεγον. v. 24. φέρει] Mont. Lin. Nov. 1. ἐκφέρει. v. 26. ἐμοὶ] Cant. τις μοι. ib. ἐκεῖ] Cant. deeſt. ib. πατὴρ] March. Veleſ. πατήρ μου. v. 28. ὄνομα] Cant. hic addit, ἐν τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον παρὰ σοὶ πρὸ τοῦ τὸν κόσμον γενέσθαι, in Lat. *in gloria quam habebam apud te antequam mundus fieret.* ib. σου] Steph. 4. μου. ib. οὖν] Cant. οὖν λέγουσα. ib. οὐρανοῦ] March. Veleſ. οὐρανοῦ, λέγουσα. v. 29. ἑστὼς] Cant. Magd. ἑστηκώς. ib. καὶ] Cant. deeſt. ib. βροντὴν γεγονέναι] Cant. ὅτι βροντὴ γέγονεν. ib. Ἄλλοι] Mont. Ἄλλοι δέ. ib. ἄγγελος] Cant. ὅτι ἄγγελος. v. 30. γέγονεν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἦλθεν. v. 31. τούτου] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 5. 8. deeſt. ib. ἐκβληθήσεται] Cant. βληθήσεται. v. 32. ἐκ] Cant. ἀπό. ib. πάντας] Cant. Lin. March. Veleſ. Steph. 2. πάντα, in Lat. Cant. *traham omnia.* v. 34. ὅτι] Gon. Mont. Goog. Em. deeſt. v. 35. χρόνον] March. Veleſ. deeſt. ib. ἵνα uſque ad πιστεύετε. v. 36.] Trit. deſunt. ib. μεθ' ὑμῶν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 8. ἐν ὑμῖν. ib. ἕως] Steph. 2. οὖν ἕως. Cant. οὖν ὡς, in Lat. *cum.* v. 36. ἀπελθὼν] Cant. ἀπῆλθε καί. v. 37. αὐτοῦ] Bodl. 1. deeſt. v. 38. ἡμῶν] Mont. αὐτῶν ἡμῶν, ſed αὐτῶν videtur expungi. v. 39. ὅτι πάλιν] Cant. καὶ γάρ. v. 40. τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν] Cant. deſunt. ib. νοήσωσι] Cant. μὴ νοήσουσι. March. Veleſ. μὴ νοήσωσι. v. 41. Ταῦτα] Cant. Ταῦτα δέ. ib. αὐτοῦ] Cant. Steph. 2. τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. v. 44. δὲ] Cant. οὖν. ib. εἶπεν] Cant. ἔλεγεν. v. 45. Καὶ] Cant. deeſt. Totus hic verſus deeſt in Em. v. 47. πιστεύσῃ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. φυλάξῃ. In Lat. Cant. *cuſtodierit.* v. 48. ὁ λόγος uſque ad ἐν] Gon. deſunt. v. 50. ἐγὼ] Cant. deeſt.

CAP. XIII.

V. 1. ἐλήλυθεν] Cant. ἦλθεν. ib. αὐτοῦ] Gon. deeſt. v. 2. Ἰούδα &c.] In Gon. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt Ἰούδα. March. Veleſ. ἵνα αὐτὸν παραδῷ Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτου. ib. Ἰσκαριώτου] Cant. ἀπὸ Καρυώτου, in Lat. *a Caryoto.* v. 3. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. πρὸς] Cant. ὅτι πρός. v. 4. ἱμάτια] Cant. ἱμάτια αὐτοῦ. v. 5. βάλλει ὕδωρ] Cant. λαβὼν ὕδωρ βάλλει. March. Veleſ. ἔβαλεν ὕδωρ. v. 6. καὶ] Cant. deeſt. v. 8. οὐ μὴ] Cant. κύριε οὐ μή. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 9. Σίμων] Cant. deeſt. ib. μου] Cant. Mont. deeſt. v. 10. ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι] Cant. τὴν κεφαλὴν νίψασθαι, εἰ μὴ τοὺς πόδας μόνον. Mont. εἰ μὴ ἢ τοὺς &c. ib. ἀλλ' ἔστι] Cant. ἐστὶ γάρ. v. 11. γὰρ] Cant. γὰρ ὁ Ἰησοῦς. ib. διὰ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 14. καὶ ὑμεῖς] Cant. πόσῳ μᾶλλον καὶ ὑμεῖς. v. 15. ἐγὼ] Mont. Goog. Bodl. 1. deeſt. v. 17. αὐτὰ] Gon. Mont. ταῦτα. ib. ἐστε] March. Veleſ. ἔσεσθε. v. 18. οἶδα] Steph. 3. 4. γὰρ οἶδα, ut & Magd. ib. ὑμῶν] Magd. δέ. v. 20. λέγω ὑμῖν] Lin. deſunt. ib. ὁ δὲ] Cant. καὶ ὁ. v. 21. ἀμὴν] Deeſt ſemel in Lin. Nov. 1. v. 22. εἰς οὓς] Cant. δὲ πρὸς, ut & Lin. Nov. 1. Bodl. 1. v. 23. ὃν] Cant. ὃ καί. v. 24. πυθέσθαι τίς ἂν εἴη] Cant. addit ἐκεῖνος. Steph. 8. καὶ λέγει αὐτῷ εἰπὲ, τίς ἐστι. March. Veleſ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, τίς ἐστι. v. 25. δὲ] Cant. οὖν. ib. ἐκεῖνος] Magd. ἐκεῖνος οὕτως. v. 26. ὁ Ἰησοῦς] Cant. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει. ib. ἐγὼ βάψας] Cant. ἂν ἐγὼ ἐμβάψας. ib. ἐμβάψας] Cant. βάψας. ib. ἐπιδώσω, καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον] Gon. deſunt. v. 27. μετὰ τὸ ψωμίον τότε] Cant. deſunt. In Steph. 8. τότε deeſt. ib. λέγει οὖν] Cant. καὶ λέγει. v. 29. ἐπεὶ] Cant. ὅτι. v. 30. ἦν δὲ νὺξ ὅτε ἐξῆλθε] Gon. deſunt. Steph. 8. aliter diſtinguit, viz. ἦν δὲ νύξ. Ὅτε οὖν ἐξῆλθε. v. 31. Λέγει ὁ Ἰησοῦς] Mont. Nov. 1. addunt τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Lin. Bodl. 1. Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. v. 32. Εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ] Cant. Gon. deſunt. v. 33. ὅτι] Gon. deeſt. v. 34. καθὼς] Cant. καθὼς κἀγώ. Magd. καθὼς ἐγώ. Steph. 3. ἵνα καθὼς deleto ἵνα ſequente. Hinc uſq; ad finem verſus deſunt in Gon. Em. v. 35. τούτῳ] Cant. τοῦτο γάρ. v. 36. ἀπεκρίθη] Cant. λέγει. ib. ὑπάγω] Cant. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ἐγὼ ὑπάγω. ib. νῦν ἀκολουθῆσαι] Cant. συνακολουθῆσαι ἄρτι. v. 37. ὁ Πέτρος] Cant. deeſt. ib. ἀκολουθῆσαι] Cant. συνακολουθῆσαι. ib. ἄρτι] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. κύριε] March. Veleſ. deeſt. v. 38. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ. ib. οὐ] Cant. ὅτι οὐ.

CAP. XIV.

V. 1. Μὴ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, μή. v. 2. πορεύομαι] Cant. Mont. ὅτι πορεύομαι. v. 3. Καὶ uſque ad πάλιν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. ib. καὶ ἑτοιμάσω] Cant. Steph. 9. ἑτοιμάσαι. ib. πρὸς ἐμαυτὸν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. ſuprascribuntur in Mont. ſed diverſo atramento. ib. οἴδατε] Cant. [illegible], in Lat. *exitis.* v. 4. ἐγὼ] Cant. deeſt. v. 5. Θωμᾶς] Cant. Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος. ib. δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι] Cant. τὴν ὁδὸν οἴδαμεν. v. 7. με] Gon. deeſt. ib. ἐγνώκειτε ἂν] Cant. γνώσεσθε. ib. μου] Trit. deeſt. ib. γινώσκετε] March. Veleſ. γνώσεσθε. In Bodl. 1. Lin. Nov. 1. καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἂν deſunt, ut & in Gon. v. 8. κύριε] Trit. deeſt. cujus loco habet καί. v. 9. τοσοῦτον χρόνον] Cant. τοσούτῳ χρόνῳ. ib. ἔγνωκας &c.] March. Veleſ. ἐγνώκατέ με Φίλιππε, ὁ ὁρῶν ἐμὲ, ὁρᾷ καὶ τὸν πατέρα. v. 10. λαλῶ] Cant. λελάληκα. ib. ὑμῖν] Gon. deeſt. ib. αὐτὸς] Cant. deeſt. v. 11. Πιστεύετέ μοι] March. Veleſ. Οὐ πιστεύετε cum interrogatione. ib. μοι] Cant. deeſt. v. 12. μου] Cant. deeſt. ib. καὶ μείζονα τούτων ποιήσει] Gon. deſunt. v. 13. αἰτήσητε] Steph. 4. 14. αἰτήσητέ με. Marc. Veleſ. aut hic addit τὸν πατέρα aut v. ſeq. v. 15. τὰς ἐμὰς] Gon.

Magd. μου. v. 21. ὁ δὲ ἀγαπῶν με] Gon. desunt. ib. καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτὸν] Gon. desunt. v. 22. Ἰσκαριώτης] Cant. ἀπὸ Καρυώτου, in Lat. *Ascariotes*. ib. τί γέγονεν] Cant. τί ἐστιν. v. 23. τὸν λόγον] Steph. 9. τὰς ἐντολάς. ib. ἐλευσόμεθα] Cant. ἐλεύσομαι. ib. μονὴν παρ᾽ αὐτῷ] Cant. πρὸς αὐτὸν μονήν. ib. ποιησόμεθα] Cant. ποιήσομαι. v. 24. τηρεῖ] Cant. τηρήσει. ib. λόγους] Lin. Nov. 1. τὸν λόγον. ib. λόγος] Cant. λόγος ὁ ἐμός. v. 26. πατὴρ] Cant. πατήρ μου. ib. πάντα] Steph. 6. ταῦτα. v. 27. εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν] Gon. desunt. v. 28. εἶπον ... μου] Cant. desunt. v. 29. πιστεύσητε] Cant. addit μοι. v. 30. ἔχει] Steph. 3. 4. εὑρήσει. ib. οὐδὲν] Cant. οὐδὲν εὑρεῖν. v. 31. ὁ πατὴρ] Cant. deest.

CAP. XV.

V. 1. ἀληθινή] Steph. 4. 8. ἀληθινή, ὑμεῖς τὰ κλήματα. v. 2. αἴρει ... καθαίρει] March. Velef. ἀρεῖ ... καθαρεῖ. ib. καρπὸν φέρον] Cant. καρποφόρον. ib. καθαίρει] Cant. καθαρεῖ. v. 3.] Hic verſus & ſequens uſque ad ἀφ᾽ ἑαυτοῦ deeſt in Cant. ſed aſcribitur oræ codicis eodem fere charactere. v. 4. Μείνατε uſque ad καθὼς] Gon. deſunt. v. 5. Ἐγὼ] Cant. ἐγὼ γάρ. v. 6. αὐτὰ] Cant. αὐτό. v. 7. Ἐὰν] Cant. Ἐὰν δέ. ib. γενήσεται] Steph. 9. δοθήσεται. v. 8. γενήσεσθε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 8. γένησθε. v. 10. Ἐγὼ] Cant. κἀγώ. v. 11. Ταῦτα] Cant. Ταῦτα δέ. ib. μείνῃ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 9. ᾖ. v. 14. Ὑμεῖς] Cant. Ὑμεῖς γάρ. ib. ὅσα] Cant. ἅ. ib. ποιῆτε] Cant. ποιήσητε. v. 15. λέγω] March. Veleſ. λέξω. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἃ] Cant. ὅσα. v. 16. ἵνα ὑμεῖς] Magd. Lin. Nov. 1. ὑμεῖς deeſt. v. 17. ἵνα] Cant. deeſt. v. 18. ὑμῶν] Cant. deeſt. v. 19. δὲ] Gon. Cant. deeſt. ib. ἐστὲ] Cant. ἦτε, ſupraſcripto autem ἐστέ. v. 20. τοῦ λόγου οὗ] Cant. τοὺς λόγους οὕς. v. 21. πάντα] Cant. deeſt. ib. ὑμῖν] Cant. εἰς ὑμᾶς. v. 22. περὶ] Lin. διά. v. 24. πεποιήκειν] Cant. ἐποίησεν. ib. ἑωράκασι] Lin. ἑωράκασί με. ib. καὶ ἐμὲ] Cant. μέ. v. 25. ἵνα] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. λόγος] Lin. Nov. 1. νόμος. v. 26. πατρὸς, bis] Cant. πατρός μου utrobique. v. 27. δὲ] Cant. deeſt.

CAP. XVI.

V. 3. ὑμῖν] Trit. Magd. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. omn. deeſt. v. 4. Ἀλλὰ ... ἵνα] Cant. deſunt. ſed a moderna manu adduntur. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 6. ἡ uſque ad συμφέρει v. 7.] Gon. deſunt. v. 7. γὰρ] Mont. Gon. Goog. Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. γὰρ ἐγώ. ib. ἐὰν δὲ uſque ad finem verſus] Gon. Em. deſunt. v. 9. δὲ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. μου] Cant. deeſt. v. 10. οὐ πιστεύουσιν] March. Veleſ. Bib. Wech. al. οὐκ ἐπίστευσαν. v. 11. δὲ] Bodl. 1. deeſt. v. 12. λέγειν] Lin. λαλεῖν. ib. βαστάζειν] Cant. αὐτὰ βαστάζειν. v. 13. δὲ] Cant. deeſt. ib. ὁδηγήσει ὑμᾶς] Cant. ἐκεῖνος ὑμᾶς ὁδηγήσει. ib. εἰς &c.] Cant. ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ. v. 14.] Hic verſus deeſt in Mont. & Gon. ib. λήψεται] Steph. 2. 5. 6. 7. 9. 14. Comp. λαμβάνει. v. 15. εἶπον] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἶπον ὑμῖν. v. 16. οὐ θεωρεῖτε] March. Veleſ. οὐκέτι ὄψεσθε. Iterum atque iterum loco θεωρεῖτε eſt ὄψεσθε. Steph. 8. οὐκέτι θεωρεῖτε. ib. ὅτι uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. ib. ἐγὼ] Magd. Em. Goog. deeſt. v. 17. οὐ θεωρεῖτε] Cant. οὐκέτι ὄψεσθε. v. 18. Ἔλεγον uſque ad λέγει] Cant. deſunt. Latine etiam; ſed Græce ſupplentur diverſa manu. ib. τί λαλεῖ] Cant. ὃ λέγει. v. 19. οὖν] Cant. deeſt. ib. ἐρωτᾷν] Cant. ἐπερωτῆσαι περὶ τούτου. ib. μικρὸν uſque ad καὶ ὄψεσθε] Em. deſunt. v. 20. ὅτι] Lin. Nov. 1. Mont. Bodl. 1. deeſt. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 21. ὥρα] Cant. Steph. 2. ἡμέρα. ib. θλίψεως] Cant. Steph. 2. λύπης. v. 22. ἔχετε] Cant. ἕξετε. v. 23. ὅτι ὅσα ἂν] Cant. ἐάν τι. March. Veleſ. ὅ τι ἄν. v. 25. ἀναγγελῶ] Cant. ἀπαγγελῶ. v. 26. πατέρα] Cant. πατέρα μου. v. 27. καὶ πεπιστεύκατε] Gon. deeſt. ib. ἐξῆλθον] Cant. deeſt. v. 28. ἐλήλυθα] Cant. ἐξῆλθον καὶ ἦλθον. ib. πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον] Gon. deſunt. v. 30. ἀπὸ] Cant. παρά. v. 31. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 32. νῦν] Cant. deeſt, ſed ſupraſcribitur a manu recentiori. ib. πατὴρ] Mont. πατήρ μου. v. 33. ἔχετε] Mont. Em. Bib. Wech. al. ἕξετε.

CAP. XVII.

V. 1. ἐπῆρε ... καὶ εἶπε] Cant. ἐπάρας ... εἶπε. ib. ἵνα καὶ] καὶ deeſt in Cant. & Trit. ib. σου] Em. deeſt. ut in Bodl. 1. v. 2. δώσῃ αὐτοῖς] Cant. ἔχῃ. Steph. 6. δώσῃ αὐτῷ. v. 4. τὸ] Cant. καὶ τό. v. 5. τὸν κόσμον εἶναι] Cant. γενέσθαι τὸν κόσμον. v. 6. ἐκ τοῦ κόσμου] Bodl. 1. deeſt. v. 7. ἔγνωκαν] Steph. 6. ἔγνωκα. v. 8. ἃ δέδωκας] Cant. σου ἃ ἔδωκας. ib. καὶ ἔγνωσαν] Cant. deeſt. v. 9. οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ] Cant. deſunt in textu, ſed habentur in margine. v. 10. ἐμὰ] Cant. ἐμά ἐστιν. v. 11. ἐν τῷ] Cant. ἐν τούτῳ τῷ. ib. ἔρχομαι] Cant. addit, οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰμί. ib. ὀνόματί σου] καὶ ὅτε ἤμην μετ᾽ αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ ſupraſcribitur in Cant. ſed Lat. verſio non reſpondet: & ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου additur. ib. οὓς] Cant. ὅ, in Lat. *quod*. Lin. Nov. 1. Steph. omn. ᾧ. ſed emendatur οὓς in Cant. ib. ἡμεῖς] Gon. addit ἕν ἐσμεν. v. 12. ἐν τῷ κόσμῳ] Cant. deeſt. Eadem verba deſunt in March. Veleſ. forte hoc in loco. v. 13. ἐν τῷ] Cant. ἐν τούτῳ τῷ. v. 14. ἐμίσησεν] Cant. μισεῖ. ib. ἐκ τοῦ] Cant. ἐκ τούτου τοῦ. ib. καθὼς uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 16. ἐκ τοῦ] Cant. ἐκ τούτου τοῦ. ib. ἐγὼ] Mont. deeſt. v. 17. σου] Cant. deeſt. v. 18. τὸν bis] Cant. utrobique τοῦτον τόν. v. 20. πιστευσόντων] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Gon. Goog. πεπιστευκότων. Em. Comp. Steph. omn. πιστευόντων. v. 21. ἡμῖν ἓν] ἓν deeſt in Cant. v. 22. ἐσμὲν] Cant. deeſt. v. 23. Ἐγὼ &c.] Cant. Gon. Σὺ ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς. ib. καὶ ἵνα] Cant. ἵνα. ib. ἐμὲ] Cant. σύ με. v. 24. οὓς] Cant. ὅ. ib. τὴν ἐμὴν] Cant. deeſt. v. 25. καὶ ὁ] Cant. ὁ. ib. κόσμος] Cant. addit οὗτος, corrupte. ib. ἔγνων] Cant. ἔγνωκα.

CAP. XVIII.

V. 1. τῶν Κέδρων] Cant. τοῦ Κέδρου. March. Veleſ. τοῦ Κέδρων. v. 4.] ἐξελθὼν εἶπεν] Cant. ἐξῆλθε καὶ λέγει. v. 5. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 7. τίνα] Cant. λέγων, τίνα. ib. εἶπον] Lin. Nov. 1. εἶπον αὐτῷ, ut & Mont. Cant. vero εἶπεν πάλιν. v. 8. ὁ Ἰησοῦς] Cant. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Mont. Lin. Nov 1. Bodl. 1. αὐτοῖς. v. 9. ἐκ] Cant. deeſt. v. 10. Σίμων οὖν] Cant. Τότε Σίμων. ib. τῷ δούλῳ] Cant. τοῦ δούλου ἐκείνου. v. 11. σου] Cant. Mont. Goog. Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 13. ἀπήγαγον] Cant. Trit. ἤγαγον. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. Hic novus character incipit in Cant. v. 14. Ἦν δὲ] Cant. Ὢν δὲ καί. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἦν δὲ καί. ib. ἀπολέσθαι] Cant. ἀποθανεῖν. v. 16. τῇ θύρᾳ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. τὴν θύραν. ib. ὁ ἄλλος] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐκεῖνος. v. 18 ἀνθρακιὰν πεποιηκότες] March. Veleſ. πρὸς τὰς ἀνθρακιάς. v. 20. ὅπου πάντοτε] Magd. Bib. Wech. al. ὅπου πάντες. v. 22. αὐτοῦ] Em. deeſt. v. 28. ἦν δὲ uſque ad ἵνα μὴ] Mont. deſunt. v. 29. αὐτοὺς] Steph. 8. αὐτοὺς ἔξω. v. 31. οὖν] Cant. δέ. v. 32. τοῦ Ἰησοῦ] Gon. τοῦ θεοῦ. v. 34. ἄλλοι σοι εἶπον] Steph. 3. 4. ἄλλος σοι εἶπε. ib. Ἀπεκρίθη] Cant. Καὶ ἀπεκρίνατο. v. 38. αἰτίαν] Mont. αἰτίαν θανάτου. v. 40. πάλιν] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. deeſt.

CAP. XIX.

V. 3. Καὶ] March. Veleſ. Steph. 3. 8. 9. καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν, καί, quæ habentur etiam in margine Mont. ib. ἔλεγον] Magd. ἔλεγον αὐτῷ. v. 4. οὖν] Cant. Gon. deeſt. v. 5. ἔξω] March. Veleſ. deeſt. ib. λέγει] Em. λέγει ὁ Πιλάτος. v. 6. λέγει] Cant. Mont. Gon. Goog. Em. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 4. 5. 9. 12. αὐτὸν λέγει. v. 7. ἡμῶν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 9. εἰσῆλθεν] Cant. εἰσῆλθον. v. 10. ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ] Trit. deſunt. v. 11. εἶχες] Cant. ἔχεις, ſed in Lat. *haberes*. v. 12. ἔκραζον] Cant. ἐκραύγασαν. Magd. ἐκραύγαζον. ib. πᾶς] Cant. πᾶς γάρ. v. 13. τοῦτον τὸν λόγον] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 5. 8. 12. Comp. τούτων τῶν λόγων. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 14. δὲ ὡσεὶ ἕκτη] Cant. ἦν ὡσεὶ τρίτη. Mont. ἦν ὡς ἡ ἕκτη. ib. ἕκτη] Bib. Wech. al. τρίτη. Sic legit Nonnus vetuſtiſſ. Paraphraſt. & vetus Camerarii codex, & ita ſcriptum fuiſſe in αὐτογράφῳ S. Johannis, quod in Eccleſia magna Epheſina ſuo tempore ſervatum erat, teſtatur author Chronici Alexandrini, quod continuatum eſt ad tempora Heraclii Imperat. circa annum Chriſti 620. vide Gerh. Voſſii Harmon. Evang. de paſſione, & Iſaac. Caſaubon. exercit. 16. ad annum 34. Baron. n. 162. & Joh. Boyſium defenſ. Vulg. Lat. in locum. Cum Chronico Alexand. conſentiunt MS. unum Petri Alexand. apud Reverendiſſ. Uſſerium, & alterum apud Petav. l. 12 de Doctr. Temp. c. 19. ubi eadem verba de hora tertia ex αὐτογράφῳ S. Johannis Epheſi ſervato. Hieron. in Pſalm. 77. & Theophyl. inter veteres; Cajetanus & Beza inter recentiores, cenſent corrigendum Johannem ex Marco, & legendum τρίτη. Probabile eſt librarium confudiſſe Epiſemon ϛ cum Γ. ut videtur Hieronymo in dict. pſalm. & aliis apud Theophyl. in Joh. 19. v. 15. ἐκραύγασαν] Cant. ἐκραύγαζον. v. 16. δὲ] Cant. οὖν. ib. ἀπήγαγον] Steph. 3. 4. 5. 7. 12. ἤγαγον. ib. παρέλαβον uſque ad finem verſus] Eliduntur in Mont. quorum loco in margine habentur, οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν στέφανον. ib. ἀπήγαγον] Cant. Gon. Mont. Goog. Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 4. 5. 7. 12. ἤγαγον. March. Veleſ. ἤγαγον αὐτόν. Bib. Wech. in quibuſdam additur εἰς τὸ πραιτώριον. al. legunt ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. v. 17. εἰς τὸν] Gon. Em. εἰς τόπον. ib. ὃς λέγεται] March. Veleſ. deeſt. v. 23. ἐποίησαν] Cant. ποιήσαντες. v. 24. οὖν] Cant. δέ. v. 27. ἐκεῖνος] Ita Comp. Steph. 6. 9. 14. Sed in Trit. αὐτός. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 28. εἰδὼς] Steph. 4. 5. 7. 12. 14. ἰδών. ib. τετέλεσται] Em. τετελείωται. Mont. τέτελε. ib. τελειωθῇ] Cant. πληρωθῇ. v. 29. οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους] Mont. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deſunt. Sed aſcribuntur margini Mont. una cum μετὰ χολῆς. v. 30. τετέλεσται] Cant. τετελείωται. Steph. 6. addit περὶ αὐτοῦ. ib. πνεῦμα] Trit. addit, ὡς δὲ ἐξεπνεύσθη ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. v. 31. ἦν prius] Cant. deeſt. v. 35. ἵνα] Cant. ἵνα καί. v. 36. συντριβήσεται] Cant. συντρίψετε. ib. αὐτοῦ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Steph. 4. ἀπ᾽ αὐτοῦ. v. 39. σμύρνης] Gon. καὶ σμύρνης.

CAP. XX.

V. 1. τῶν σαββάτων] March. Veleſ. τοῦ σαββάτου. ib. τοῦ μνημείου] Cant. Lat. *oſtio monimenti*. v. 2. Τρέχει] March. Veleſ. Ἔδραμεν. ib. ἦραν] Magd. ὅτι ἦραν. v. 2. προέδραμε] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἔδραμε. Cant. etiam habet ἔδραμε, ſed expungitur, & προέδραμε aſcribitur margini. v. 8. εἶδε καὶ] Cant. εἶδε καὶ οὐκ, ſed in Lat. negatio deeſt. v. 9. γὰρ] Cant. δέ. v. 11. τὸ μνημεῖον] Cant. Goog. Magd. Steph. 3. 6. 7. 8. 12. τῷ μνημείῳ. v. 12. ἐν λευκοῖς καθεζομένους] Cant. deeſt, ſed in Lat. *in albis ſedentes*. ib. ἔκειτο] Bib. Wech. al. ἐθήκετο. v. 13. κλαίεις] Cant. κλαίεις; τίνα ζητεῖς; v. 15. ἐβάστασας] Cant. ἦρες. v. 16. στραφεῖσα] Cant. στραφεῖσα δέ. v. 17. δὲ] Cant. οὖν. v. 18. ὅτι] Cant. αὐτοῦ ὅτι. ib. ταῦτα] Cant. ἅ. v. 19. οὖν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. δέ. ib. συνηγμένοι] Cant. deeſt. v. 20. αὐτοῖς] Cant. Mont. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῖς. ib. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 21. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. πέμπω] Cant. ἀποστέλλω. v. 22. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἐνεφύσησε] Steph. 2. ἐνεφύσησεν αὐτοῖς. v. 23. ἀφίενται ... κρατῆτε] Cant. ἀφέωνται ... κρατήσητε. v. 24. ἦν] Steph. 8. ἦν ἐκεῖ. v. 25. ἑωράκαμεν] Cant. Mont. ὅτι ἑωράκαμεν. ib. ἐν ταῖς χερσὶν] Cant. εἰς τὰς χεῖρας. ib. καὶ βάλω ... καὶ βάλω] Cant. invertit hæc duo membra. ib. τύπον] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τόπον. ib. τὴν χεῖρά μου] Cant. μου τὰς χεῖρας. v. 26. ὁ] Cant. οὖν ὁ. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 27. δάκτυλόν σου] σου deeſt in Trit. v. 28. Καὶ] Cant. Bib. Wech. al. deeſt. v. 29. Θωμᾶ] Cant. Mont. Gon. Goog. Em. Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 31. ἐστιν ὁ Χριστὸς υἱὸς] Cant. Χριστὸς υἱὸς ἐστιν. ib. ζωὴν] Cant. Steph. 2. 8. ζωὴν αἰώνιον.

CAP. XXI.

V. 1. Μετὰ ταῦτα] Em. deſunt. ib. πάλιν] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. τοῖς μαθηταῖς] Cant. Gon. Em. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Mont. Goog. Bodl. 1. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. v. 2. ὁ ἀπὸ] Cant. ὃς ἦν ἀπό. ib. τοῦ] Cant. υἱοί. Magd. υἱοὶ τοῦ. v. 3. αὐτοῖς] Cant. τούτοις. ib. εὐθὺς] Cant. deeſt. v. 4. εἰς τὸν] Cant. ἐπὶ τόν. v. 5. αὐτῷ] Lin. deeſt. v. 6. Ἔβαλον οὖν] Cant. οἱ δὲ ἔβαλον. ib. ἴσχυσαν] March. Veleſ. Steph. 2. ἴσχυον. v. 7. ἐστιν] Cant. ἡμῶν ἐστιν. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. ἔβαλεν ἑαυτὸν] Cant. ἥλατο, in margine autem ἔρριψεν. v. 10. ἀπὸ] Cant. ἐκ. v. 11. ἐπὶ &c.] Cant. μεστὸν ἐπὶ τὴν γῆν. v. 12. ὁ Ἰησοῦς] Trit. deeſt. ib. μαθητῶν] March. Veleſ. ἀνακειμένων. v. 13. οὖν ὁ] Cant. deeſt. ib. λαμβάνει] March. Veleſ. ἔλαβε. ib. δίδωσιν] Cant. εὐχαριστήσας ἔδωκεν. March. Veleſ. ἐδίδου. Steph. 2. εὐχαριστήσας δίδωσιν. v. 15. Ἰωνᾶ] Cant. Ἰωάνου, in Lat. *Joannis*, ut v. 16. & 17. Steph. 8. Ἰωαννᾶ, ut & v. 16. & 17. March. Veleſ. Ἰωάννου, ut & v. 16. & 17. ib. σὺ] Cant. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. ib. ἀρνία] Cant. πρόβατα. v. 16. πάλιν δεύτερον] Cant. δεύτερον ὁ κύριος. In March. Veleſ. deeſt δεύτερον. ib. πρόβατα] March. Veleſ. ἀρνία. ib. σὺ πάντα] Cant. πάντα. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 18. ἄλλος σε ζώσει] Cant. ἄλλοι σε ζήσουσι. v. 19. Τοῦτο] Cant. Ταῦτα. v. 20. κύριε] Cant. αὐτῷ κύριε. ib. παραδιδοὺς] Cant. παραδιδών. v. 21. ἰδὼν] Cant. οὖν ἰδών. v. 22. μένειν] Cant. March. Veleſ. μένειν οὕτως. v. 23. ὅτι] Cant. καὶ ἔδοξαν ὅτι. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτό, in Lat. *illud*. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 25. Ἰησοῦς] Cant. Χριστὸς Ἰησοῦς. ib. Ἀμὴν] Cant. deeſt.

Habentur in MSº Goog. Τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνον λβ΄. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

ACTUS APOSTOLORUM.

CAP. I.

Titulus in Magd. est Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ πράξεις Ἀποστόλων. V. 2. ἀνελήφθη] Cant. ponit ante ἐντειλάμενος, & hic habet καὶ ἐκέλευσε κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον. v. 4. συναλιζόμενος] Cant. συναλισκόμενος, ſed a correctore aliquo συναλισγόμενος, in Lat. convivens. Mont. Nov. 1. 2. συναυλιζόμενος, ſed in Nov. 1. υ eraditur. Cant. præterea addit μετ᾽ αὐτῶν. ib. ἠκούσατέ μου] March. Veleſ. ἠκούσατε (λέγει) διὰ στόματός μου. v. 5. ἁγίῳ] Cant. ἁγίῳ, καὶ ὃ μέλλετε λαμβάνειν. ib. ἡμέρας] Cant. ἡμέρας ἕως τῆς Πεντηκοστῆς. v. 6. ἀποκαθιστάνεις] March. Veleſ. ἀποκαταστήσεις. v. 7. Εἶπε δὲ] Cant. καὶ εἶπε. v. 8. μοι] Cant. μου. v. 9. Καὶ ταῦτα εἰπὼν] Cant. ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ. ib. βλεπόντων αὐτῶν uſque ad finem verſus] Cant. νεφέλη ὑπέβαλεν (pro ὑπέλαβεν) αὐτὸν, καὶ ἀπήρθη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. v. 10. ἐσθῆτι λευκῇ] March. Veleſ. ἐσθῆσι λευκαῖς. v. 11. εἰς τὸν οὐρανὸν] Cant. Lin. Mont. deeſt. ib. ἐλεύσεται] Lin. Nov. 1. ἐλεύσεται πάλιν. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 14. ὁμοθυμαδὸν] Nov. 2. deeſt. ib. καὶ τῇ δεήσει] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. γυναιξὶ] Cant. addit καὶ τέκνοις, in Lat. & filiis. v. 15. Καὶ ἐν] Cant. ἐν δέ. ib. μαθητῶν] March. Veleſ. Steph. 11. ἀδελφῶν. ib. ὀνομάτων] March. Veleſ. ἀνθρώπων. v. 16. ἔδει] Cant. δεῖ, in Lat. oportet. v. 17. Ὅτι] March. Veleſ. Ὃς. ib. σὺν] Cant. March. Veleſ. ἐν. v. 18.] Hinc uſque ad verſ. 11. cap. ſeq. deſunt omnia in Nov. 2. ib. πρηνὴς γενόμενος] March. Veleſ. ἀποκρεμάμενος. ib. ἀδικίας] Cant. ἀδικίας αὐτοῦ. v. 20. αὐτοῦ] Cant. March. Veleſ. αὐτῶν. ib. ἔστω] Cant. ᾖ. ib. ἐπισκοπὴν] Cant. Lat. epiſcopatum. ib. λάβοι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 11. λαβέτω. v. 22. Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦς Χριστός. v. 23. Ἰωσὴφ] Steph. 4. Ἰωσήν. ib. Βαρσαβᾶν] Cant. Βαρναβᾶν, in Lat. Barnabas. v. 24. σὺ] Cant. deeſt. ib. ἐκ &c.] Cant. Magd. Lin. Nov. 1. Bib. Wech. al. ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, ut & Mont. v. 25. κλῆρον] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τόπον. v. 26. κλήρους] Steph. 10. αὐτοῖς κλῆρον. ib. ἕνδεκα] Cant. ΙΒ΄, in Lat. *XII.*

CAP. II.

V. 1. ἐν τῷ] Cant. ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ. ib. τὴν ἡμέραν] March. Veleſ. τὰς ἡμέρας. ib. ἦσαν ἅπαντες] Cant. ὄντων αὐτῶν πάντων. Lin. Mont. Bib. Wech. al. addunt Ἀπόστολοι. v. 2. Καὶ] Cant. Καὶ ἰδού. ib. ὅλον] Cant. πάντα. ib. καθήμενοι] Cant. καθεζόμενοι. v. 3. ἐκάθισέ τε] Cant. καὶ ἐκάθισαν. v. 6. ὅτι] Cant. καί. ib. ἤκουον εἷς] Nov. 2. ἤκουσεν. ib. τῇ ἰδίᾳ &c.] Cant. λαλοῦντας ταῖς γλώσσαις αὐτῶν. v. 7. πάντες] Cant. Nov. 1. deeſt. ib. πρὸς ἀλλήλους] March. Veleſ. deeſt. v. 8. τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ] Cant. τὴν διάλεκτον. v. 11. ἀκούομεν] March. Veleſ. ἠκούσαμεν. v. 12. ἄλλος] Nov. 1. deeſt. ib. ἄλλον] Nov. 1. ἀλλήλους. Cant. ἄλλον ἐπὶ τῷ γεγονότι καί. v. 13. χλευάζοντες ἔλεγον] Cant. διαχλευάζοντες λέγοντες. Nov. 2. διαχλευάζοντες ἔλεγον. ib. γλεύκους] Cant. ὅτι γλεύκους. v. 14. ἕνδεκα] Cant. δέκα Ἀποστόλοις, ſed a correctore fit ἕνδεκα. ib. ἐπῆρε] Cant. ἐπῆρε πρῶτος. ib. ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς] Cant. εἶπε. v. 16. Ἰωήλ] Cant. deeſt. v. 17. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ὁ Θεὸς] Cant. Κύριος. ib. ὑμῶν bis] Cant. αὐτῶν utrobique. ib. ὑμῶν bis] Cant. deſunt. ib. ἐνύπνια] Nov. 1. Steph. 10. 11. Comp. ἐνυπνίοις. v. 18. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] Cant. deſunt. ib. καὶ προφητεύσουσι] Cant. deeſt. v. 19. αἷμα, καὶ πῦρ, καὶ ἀτμίδα καπνοῦ] Cant. deſunt. v. 20. καὶ ἐπιφανῆ] Cant deeſt. v. 22. καὶ αὐτοὶ] Cant. αὐτοί. v. 23. λαβόντες] March. Veleſ. deeſt. ib. χειρῶν] Cant. χειρὸς, in Lat. per manus. v. 24. ἀνέστησε] Nov. 2. ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. ib. θανάτου] March. Veleſ. Steph. 2. ᾅδου. v. 25. κύριον] Cant. κύριόν μου. v. 27. ᾅδου] Cant. ᾅδην. v. 29. μνῆμα] Cant. μνημεῖον. ib. ἐν] Cant. παρ᾽. v. 30. ὀσφύος] Cant. καρδίας, in Lat. præcordia. ib. τοῦ θρόνου] Cant. Nov. 2. τὸν θρόνον. v. 31. Προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς] Cant. deſunt: ſed in marg. recentiori charactere habentur Προειδὼς &c. ib. οὐ κατελείφθη] Cant. Nov. 2. οὔτε ἐγκατελείφθη. Mont. Lin. οὐκ ἐγκατελείφθη. ib. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] March. Veleſ. deſunt. ib. εἰς ᾅδου] Cant. εἰς ᾅδην, in Lat. apud inferos. v. 32. τὸν] Cant. οὖν, in Lat. ergo. v. 33. τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς] Cant. ὑμῖν ὃ καί. March. Veleſ. alias, ταύτην τὴν δωρεὰν ἣν νῦν, alias, τοῦτον ὃν νῦν ὑμεῖς. v. 34. λέγει δὲ] Cant. εἴρηκε γάρ. ib. εἶπεν ὁ] Cant. λέγει. v. 36. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 37. Ἀκούσαντες δὲ] Cant. Τότε πάντες οἱ συνελθόντες καὶ ἀκούσαντες. ib. εἶπόν τε] Cant. καί τινες ἐξ αὐτῶν εἶπαν. ib. λοιποὺς] Cant. deeſt. ib. τί … ἀδελφοί] Cant. τί οὖν … ἀδελφοί, ὑποδείξατε ἡμῖν. v. 38. Πέτρος &c.] Cant. πρὸς αὐτοὺς φησι. ib. ἐπὶ] Cant. ἐν. ib. Ἰησοῦ] Cant. τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. v. 39 ὑμῖν … ὑμῶν] Cant. ἡμῖν … ἡμῶν. v. 40. παρεκάλει] Cant. Mont. παρεκάλει αὐτοὺς, ut & Lin. Nov. 2. v. 41. ἀσμένως ἀποδεξάμενοι] Cant. πιστεύσαντες. Deeſt ἀσμένως in March. Veleſ. v. 42. Ἦσαν δὲ] Cant. Καὶ ἦσαν. ib. τῇ διδαχῇ] Nov. 2. ὁμοθυμαδὸν τῇ διδαχῇ. v. 43. ἐγένετο] Mont. March. Veleſ. Steph. 11. Nov. 2. Lin. addunt ἐν (Nov. 2. Lin. εἰς) Ἱερουσαλήμ· φόβος τε ἦν μέγας (Mont deeſt) ἐπὶ πάντας αὐτούς. (Mont. March. Veleſ. Lin. deeſt αὐτούς.) v. 45. τὰ κτήματα καὶ τὰς] Cant. ὅσοι κτήματα εἶχον, ἤ. ib. αὐτὰ] Cant. αὐτὰ καθ᾽ ἡμέραν. ib. καθότι] Cant. τοῖς. v. 46. Καθ᾽ ἡμέραν τε] Cant. Πάντες τε. ib. ὁμοθυμαδὸν] Cant. deeſt. ib. κλῶντές τε κατ᾽ οἶκον] Cant. καὶ κατ᾽ οἴκους ἂν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κλῶντές τε. v. 47. Αἰνοῦντες] March. Veleſ. Συναινοῦντες. ib. λαὸν] Cant. κόσμον. ib. ἡμέραν] Cant. addit ἐπὶ τὸ αὐτό. ib. τοὺς σωζομένους] Nov. 2. τοῖς σωζομένοις. ib. τῇ ἐκκλησίᾳ] March. Veleſ. deeſt. Prius verbum cap. ſeq. huic verſui adjungit Steph. 2. 5. poſito δὲ poſt Πέτρος.

CAP. III.

V. 1. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ] Cant. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις. ib. ἱερὸν] Cant. addit τὸ δειλινὸν, in Lat. ad veſperum. v. 2. Καὶ] Cant. Καὶ ἰδού. ib. ὑπάρχων] Cant. deeſt. ib. λεγομένην] Mont. καλουμένην. ib. παρὰ τῶν] Cant. παρ᾽ αὐτῶν, in Lat. ab his. v. 3. Ὃς] Cant. Οὗτος ἀτενίσας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καί. ib. ἐλεημοσύνην] Cant. αὐτοὺς ἐλεημοσύνην. Nov. 2. ἐλεημοσύνην λαβεῖν. v. 4. Ἀτενίσας] Cant. Ἐμβλέψας. ib. βλέψον] Cant. ἀτένισον. v. 5. ἐπεῖχεν] Cant. ἀτενίσας. v. 6. ἔγειραι καὶ] Cant. deeſt. v. 7. ἤγειρε] Nov. 2. ἤγειρεν αὐτόν. ib. παραχρῆμα δὲ] Cant. καὶ παραχρῆμα ἐστάθη, καί. v. 8. ἔστη] Nov. 1. ἀνέστη. ib. περιεπάτει] Cant. addit χαιρόμενος. ib. περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ] Cant. deſunt. v. 10. οὗτος] Nov. 2. αὐτός. ib. καθήμενος] Cant. καθεζόμενος ib. συμβεβηκότι] Cant. γεγενημένῳ. v. 11. Κρατοῦντος &c.] Cant. Ἐκπορευομένου δὲ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου συνεξεπορεύετο κρατῶν αὐτοὺς, οἱ δὲ θαμβηθέντες ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ. ib. τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ] Nov. 2. αὐτοῦ. v. 12 Ἰδὼν &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς. ib. ἰδίᾳ] Cant. ἡμῶν τῇ ἰδίᾳ. ib. εὐσεβείᾳ] March. Veleſ. ἐξουσίᾳ. v. 13. Ἰσαὰκ, καὶ] Nov. 2. March. Veleſ. Cant. Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ Θεός. ib. Ἰησοῦν] Cant. Ἰησοῦν Χριστόν. ib. παρεδώκατε] Cant. παρεδώκατε εἰς κρίσιν. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. ib. ἀπολύειν] Cant. ἀπολύειν αὐτὸν θέλοντος. v. 14. ἠρνήσασθε] Cant. ἐβαρύνατε, in Lat. gravaſtis. v. 15. ὃν] Cant. deeſt. v. 16. ἐστερέωσε] Cant. ὅτι ἐστερέωσε. v. 17. νῦν] Cant. νῦν ἄνδρες. ib. οἶδα ὅτι] Cant. ἐπιστάμεθα ὅτι. ib. ἐπράξατε] Cant. addit πονηρὸν, in Lat. iniquitatem, ut & Mont. v. 18. ἃ] Cant. ὅ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. Χριστὸν] Cant. Nov. 2. addunt αὐτοῦ. v. 20. προκεκηρυγμένον] Steph. omn. προκεχειρισμένον. v. 21. ὧν] Bib. Wech. al. περὶ ὧν. ib. ἀπ᾽ αἰῶνος] Cant. deeſt. v. 22. γὰρ] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. deeſt. ib. πρὸς τοὺς πατέρας] Nov. 2. deeſt. Cant. Mont. Lin. addunt ἡμῶν. v. 23. λαοῦ] Nov. 2. λαοῦ αὐτῆς. v. 24. προκατήγγειλαν] Cant. Magd. Nov. 1. 2. κατήγγειλαν. v. 25. Ὑμεῖς] Nov. 2. Ὑμεῖς δέ. v. 26. Ἰησοῦν] Cant. deeſt. ib. ἀπέστειλεν] Cant. ἐξαπέστειλεν. ib. τῶν πονηριῶν ὑμῶν] March. Veleſ. τῆς πονηρίας αὐτοῦ. Steph. 4. τῶν πονηριῶν αὐτοῦ, poſito ὑμῶν poſt ἕκαστος.

CAP. IV.

V. 1. λαὸν] Cant. λαὸν τὰ ῥήματα ταῦτα. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ] Cant. deſunt. v. 2. καταγγέλλειν uſque ad finem verſus] Cant. ἀναγγέλλειν τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν, in Lat. *adnuntiarunt Jeſum in reſurrectione mortuorum.* ib. ἐν τῷ Ἰησοῦ] March. Veleſ. εἰς τὸν Ἰησοῦν. ib. τὴν ἐκ] Nov. 1. Lin. Magd. τῶν. v. 3. ἐπέβαλον] Cant. ἐπιβαλόντες. ib. ἔθεντο] Mont. Lin. Nov. 2. ἔθεντο αὐτούς. ib. αὔριον] Cant. ἐπαύριον. v. 4. καὶ &c.] Cant. ἀριθμός τε ἐγενήθη ἀνδρῶν ὡς. v. 5. αὔριον] Cant. ἡμέραν. ib. συναχθῆναι &c] Cant. συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πρεσβύτεροι. ib. εἰς] Cant. Nov. 2. ἐν. v. 6. Ἄνναν &c.] Cant. Nov. 2. ponunt omnia in caſu recto. ib. Ἰωάννην] Cant. Ἰωνάθας. v. 8. Ἰσραὴλ] Cant. Lin. λαοῦ Ἰσραήλ. March. Veleſ. Ἰσραήλ, ἀκούετε. Nov. 2. Ἰσραὴλ, ἀκούσατε. v. 9. ἀνακρινόμεθα] Cant. addit ἀφ᾽ ὑμῶν. v. 11. οἰκοδομούντων] Cant. Nov. 2. οἰκοδόμων. v. 12. ἡ σωτηρία] Cant. deeſt. ib. οὔτε] Cant. οὐ. ib. ὑπὸ τὸν οὐρανὸν] Magd. deeſt. v. 13. καὶ ἰδιῶται] Cant. deeſt. ib. τε] Nov. 2. δέ. v. 14. βλέποντες] Lin. θεωροῦντες. ib εἶχον] Cant. εἶχον ποιῆσαι ἤ. v. 15. δὲ] Cant. deeſt. ib. ἀπελθεῖν] Cant. ἀπαχθῆναι, in Lat. abire. v. 16. τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, ὃ μὲν γὰρ] Nov. 2. deſunt. ib. φανερὸν … ἀρνήσασθαι] Cant. φανερότερόν ἐστιν … ἀρνεῖσθαι. v. 17. Ἀλλ᾽] Cant. deeſt, in Lat. vero habetur Sed. ib. πλεῖον] Cant. πλέον τι. ib. ἀπειλῇ] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. οὖν αὐτοῖς. v. 18. Καὶ καλέσαντες] Cant. Συγκατατιθεμένων δὲ αὐτῶν τὴν γνώμην, φωνήσαντες. ib. παρήγγειλαν αὐτοῖς] Cant. Nov. 2. Lin. παρήγγειλαν, ut & Mont. ib. τὸ καθόλου] Cant. κατὰ τί. v. 19. Ὁ δὲ … ἀποκριθέντες] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. v. 21. μηδὲν] Cant. μή. Nov. 2. μηδέ. ib. τὸ] Cant. αἰτίαν τι. ib. Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι] March. Veleſ. τὸ γεγονός. v. 22. τοῦτο] Cant. deeſt. v. 23. δὲ] Cant. Lin. δὲ οἱ Ἀπόστολοι. v. 24. ἀκούσαντες] Cant. ἀκούσαντες καὶ ἐπιγνόντες τὴν τοῦ Θεοῦ ἐνέργειαν. ib. δέσποτα σὺ ὁ Θεὸς] Bib. Wech. vet. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. v. 25. Ὁ διὰ στόματος] Cant. Ὃς διὰ πνεύματος ἁγίου διὰ τοῦ στόματος λαλήσας. March. Veleſ. Ὁ ἐν πνεύματι ἁγίῳ διὰ στόματος. Nov. 2. Ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος. Bib. Wech. vet. Ὁ πνεύματι ἁγίῳ διὰ τοῦ παιδὸς ὑμῶν. ib. εἰπὼν] Cant. deeſt. v. 27. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ] Madg. deſunt, ut & in Lin. Nov. 1. ſed habentur in Steph. 2. 4. 5. 10. 11. v. 29. πάσης] Nov. 2. deeſt. v. 30. σε] Cant. deeſt. ib. παῤῥησίας] Cant. παῤῥησίας παντὶ τῷ θέλοντι πιστεύειν. v. 32. μία] Cant. μία, καὶ οὐκ ἦν διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία. In Lat. διάκρισις redditur accuſatio. ib. αὐτῷ] Nov. 2. deeſt. v. 33. Κυρίου Ἰησοῦ] Cant. Steph. 10. 11. Comp. addunt Χριστοῦ. March. Veleſ. Nov. 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ Κυρίου ἡμῶν. v. 34. κτήτορες] Cant. κτήτορες ἦσαν. v. 35. ἑκάστῳ] Cant. ἑνὶ ἑκάστῳ. v. 36. Ἰωσῆς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. Ἰωσήφ. ib. ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον] Nov. 1. 2. μεθερμηνευόμενος. ib. Λευΐτης, Κύπριος] Cant. Κύπριος, Λευΐτης. v. 37. Ὑπάρχοντος &c.] Mont. Ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἀγρόν. ib. ἀγροῦ] Cant. χωρίου. ib. πωλήσας] March. Veleſ. πωλήσας αὐτὸ καί. ib. παρὰ] Nov. 2. πρός.

CAP. V.

V. 2. τιμῆς] March. Veleſ. τιμῆς τοῦ χωρίου. ib. αὐτοῦ] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 3. Πέτρος] March. Veleſ. addit πρὸς τὸν Ἀνανίαν. ib. Ἀνανία] Cant. πρὸς Ἀνανίαν. ib. ἐπλήρωσεν] March. Veleſ. ἐπείρασεν. ib. τὸ] Steph. 4. εἰς τό. v. 4. σοῦ] Cant. deeſt. ib. τὸ πρᾶγμα] Cant. ποιῆσαι τὸ πονηρόν. v. 5. Ἀκούων … τούτους] Cant. Ἀκούσας … τούτους, παραχρῆμα. ib. ταῦτα] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 6. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 8. αὐτῇ] Cant. Nov. 2. πρὸς αὐτήν. ib. εἰπέ μοι] Cant. ἐπερωτήσω σε. March. Veleſ. εἰπέ μοι, γύναι. v. 9. εἶπε] Cant. deeſt. v. 10. Ἔπεσε δὲ] Cant. Καὶ ἔπεσε. ib. παρὰ τοὺς πόδας] Cant. πρὸς τοὺς πόδας. Nov. 2. ἐνώπιον. Nov. 1. ἐπὶ τοὺς πόδας. ib. ἐξενέγκαντες] Cant. συστείλαντες ἐξήνεγκαν, καί. ib. πρὸς] Nov. 2. αὐτὴν πρός. v. 12. ἅπαντες] Cant. ἅπαντες ἐν τῷ ἱερῷ. v. 13. Τῶν &c.] Cant. Καὶ οὐδεὶς τῶν λοιπῶν. v. 14. προσετίθεντο πιστεύοντες … πλήθη] March. Veleſ. προσετίθετο πιστευόντων … πλῆθος. v. 15. κατὰ] March. Veleſ. εἰς. Steph. 4. 10. 11. καὶ εἰς. ib. ἀσθενεῖς] Cant. Nov. 2. ἀσθενεῖς αὐτῶν. ib. κλινῶν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. κλιναρίων. ib. αὐτῶν] Cant. Steph. 2. addunt ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας ἣν (Cant. ὡς) εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν (αὐτῶν deeſt in Steph. 2.) March. Veleſ. addit καὶ ἀπηλλάσσοντο πάντες ἀπὸ ἀσθενειῶν αὐτῶν. v. 16. οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες] Cant. καὶ ἰῶντο πάντες. v. 18. αὐτῶν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. δημοσίᾳ] Cant. addit καὶ ἐπορεύθη εἷς ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. v. 19. Ἄγγελος &c.] Cant. Τότε διὰ νυκτὸς ἄγγελος Κυρίου ἀνέῳξεν. ib. ἤνοιξε] Nov. 2. March. Veleſ. ἀνοίξας. v. 20. σταθέντες] Mont. πορευθέντες. ib. τῷ λαῷ] Cant. Lin. deeſt. v. 21. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ἐγερθέντες τὸ πρωΐ. ib. συνεκάλεσαν] Cant. καὶ συγκαλεσάμενοι. v. 22. οὐχ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. καὶ ἀνοίξαντες τὴν φυλακὴν οὐχ. ib. ἐν τῇ φυλακῇ] Cant. Steph. 2. ἔσω. v. 23. ἔξω] Cant. Mont. Steph. omn. deeſt. ib. πρὸ] Cant. Nov. 2. ἐπί. v. 24. ἱερεὺς καὶ ὁ] Cant. Lin. Nov. 2. deſunt. ib. αὐτῶν] Nov. 2. αὐτῶν πρὸς ἑαυτούς. v. 25. λέγων] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Magd. deeſt. v. 26. ἐφοβοῦντο] Cant. φοβούμενοι. ib. ἵνα] Cant. deeſt. v. 27. ἀρχιερεὺς] Cant. ἱερεὺς, in Lat. Pontifex. v. 29. Ἀποκριθεὶς uſque ad πειθαρχεῖν] Cant. deſunt. ib. ἀνθρώποις.] Cant. addit ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς. ib. ἁμαρτιῶν] Cant. τῶν ἁμαρτιῶν ἐν αὐτῷ. v. 32. αὐτοῦ] Cant. Mont. deeſt; ſed ſupraſcribitur in Cant.

ib. τῶν] Cant. πάντων τῶν. v. 34. ἐν τῷ συνεδρίῳ] Cant. ἐκ τοῦ συνεδρίου. v. 35. αὐτοὺς] Cant. τοὺς ἄρχοντας ϗ τοὺς συνεδρίους. ib. ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις] Mont. deſunt. v. 36. μέγαν] Nov. 1. deeſt, ſed habet Comp. Steph. 4. 10. ib. προσεκολλήθη] Cant. March. Veleſ. Mont. Lin. Magd. Steph. omn. προσεκλήθη. ib. ὡσεὶ] Cant. Mont. Lin. ὡς. ib. ἀνῃρέθη] Cant. addit αὐτὸς δι᾽ αὐτοῦ. ib. διελύθησαν] Cant. deeſt: ſed minutiore charactere additur fini lineæ. v. 37. ἱκανὸν] Cant. πολύν. ib. πάντες] Cant. deeſt. v. 38. νῦν] Cant. νῦν εἰσιν ἀδελφοί, ſed expuncto εἰσιν. ib. αὐτοὺς] Mont. αὐτοὺς μὴ μιάναντες τὰς χεῖρας. ib. αὕτη] Nov. 1. deeſt. v. 39. δύνασθε] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. δυνήσεσθε. ib. αὐτὸ] Nov. 2. αὐτούς. Cant. αὐτοὺς οὔτε ὑμεῖς οὔτε βασιλεῖς οὔτε τυράννους· ἀπέχεσθε οὖν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων. v. 41. οὖν] Cant. οὖν Ἀπόστολοι. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. Mont. Lin. Nov. 2. Ἰησοῦ. v. 42. τε] Cant. δέ. ib. Ἰησοῦν] Cant. τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

CAP. VI.

V. 1. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν Ἑβραίων. v. 2. εἶπον] Cant. εἶπον πρὸς αὐτούς. ib. ἡμᾶς &c.] Cant. καταλιπόντας ἡμᾶς. v. 3. Ἐπισκέψασθε &c.] Cant. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί, ἐπισκέψασθε. ib. ἄνδρας &c.] Cant. ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἄνδρας. ib. ἁγίου] Cant. deeſt. v. 4. προσκαρτερήσομεν] Cant. ἐσόμεθα προσκαρτεροῦντες. Steph. 11. 13. προσκαρτερήσωμεν. v. 5. λόγος] Cant. λόγος οὗτος. ib. πλήθους] Cant. πλήθους τῶν μαθητῶν. ib. Στέφανον ἄνδρα] Mont. Lin. ἄνδρα Στέφανον ὀνόματι. ib. πίστεως ϗ] Mont. deeſt: ſed aſcribitur margini. v. 6. οὓς ἔστησαν] Cant. οὗτοι ἐστάθησαν. ib. ϗ] Cant. οὗτοι. v. 7. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. v. 8. πίστεως] Mont. Lin. Nov. 2. Steph. 2. 4. 10. 11. March. Veleſ. χάριτος. ib. λαῷ] Cant. Lin. Steph. 2. 4. λαῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 9. τῆς λεγομένης] Lin. τῶν λεγομένων. ib. ϗ Ἀσίας] Deeſt in Cant. Lat. & videtur recentius addi in Græc. v. 10. Καὶ οὐκ] Cant. Οἵτινες οὐκ. ib. σοφίᾳ] Cant. Steph. 2. σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν αὐτῷ. ib. πνεύματι] Cant. Steph. 2. addunt ἁγίῳ. ib. ἐλάλει] Cant. Steph. 2. addunt διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι αὐτοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ μετὰ πάσης παρρησίας· μὴ δυνάμενοι οὖν ἀντοφθαλμεῖν τῇ ἀληθείᾳ. v. 11. λαλοῦντος] Nov. 2. λέγοντος. v. 13. Ἔστησάν τε] Cant. Καὶ ἔστησαν. ib. ψευδεῖς] Cant. ψευδεῖς κατ᾽ αὐτοῦ. ib. ὁ] Nov. 2. ὅτι ὁ. ib. βλάσφημα] Cant. deeſt. ib. τούτου] Cant. Nov. 1. Magd. deeſt. v. 15. Ἀτενίσαντες &c.] Gon. Ἠτένιζον δὲ αὐτοὶ πάντες. Ita videtur fuiſſe ex veſtigiis literarum eraſarum, quamvis emendetur ſecundum edita. ib. εἶδον] Cant. ϗ εἶδον. ib. ἀγγέλου] Cant. ἀγγέλου ἑστῶτος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

CAP. VII.

V. 1. εἰ] Cant. Steph. 2. τῷ Στεφάνῳ, εἰ. ib. ἄρα] Nov. 2. deeſt, ut & in Mont. ib. ταῦτα] Cant. τοῦτο. v. 2. ἀκούσατε] Nov. 2. ἀκούσατέ μου. v. 4. Τότε] Cant. Τότε Ἀβραάμ. ib. ἐν Χαῤῥὰν] Nov. 1. εἰς Χαῤῥάν. ib. κἀκεῖθεν] Cant. κἀκεῖ (ſupraſcripto θε) ἦν, in Lat. *& ibi erat*. ib. κατοικεῖτε] Cant. addit ϗ οἱ πατέρες ἡμῶν οἱ πρὸ ἡμῶν. v. 5. ποδός· ϗ] Cant. March. Veleſ. ποδός· ἀλλ᾽. ib. αὐτῷ ··· αὐτὴν] In Lin. Cant. Bib. Wech. vet. permutantur. v. 6. οὕτως] Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 4. αὐτῷ. ib. Θεὸς] Cant. Θεὸς πρὸς αὐτόν. ib. αὐτοῦ] Bib. Wech. al. Nov. 2. σου. ib. αὐτὸ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. αὐτούς. v. 7. εἶπεν ὁ Θεὸς] March. Veleſ. λέγει ὁ Κύριος. v. 8. ϗ Ἰσαὰκ] Nov. 1. 2. Lin. Magd. τὸν Ἰσαάκ. v. 11. ὅλην τὴν γῆν] Cant. ὅλης τῆς γῆς. ib. τὴν γῆν Αἰγύπτου] March. Veleſ. τὴν Αἴγυπτον. v. 13. ἐν τῷ ··· ἐγένετο] Cant. ἐπὶ τῷ ··· ἐγνώσθη. ib. τοῦ Ἰωσὴφ] March. Veleſ. αὐτοῦ. v. 14. Ἰακὼβ] Nov. 2. deeſt. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. 2. Magd. deeſt. ib. ψυχαῖς &c.] Cant. ό ϗ έ ψυχαῖς. v. 15. δὲ] Cant. deeſt. v. 16. μετετέθησαν] Cant. μετήχθησαν. v. 17. ὤμοσεν] Cant. ἐπηγγείλατο. Nov. 2. March. Veleſ. ὡμολόγησεν. v. 18. ἕτερος] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἕτερος ἐπ᾽ Αἴγυπτον. ib. ᾔδει τὸν] Cant. ἐμνήσθη τοῦ. v. 19. πατέρας ἡμῶν] Cant. ἡμῶν deeſt. ib. ζωογονεῖσθαι] March. Veleſ. ζωοποιεῖσθαι. v. 20. πατρὸς] Nov. 2. Lin. πατρὸς αὐτοῦ. v. 21. Ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 2. 11. Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ. Addit etiam Cant. Steph. 2. παρὰ τὸν ποταμόν. ib. αὐτὸν] Mont. Lin. deeſt. v. 22. πάσῃ σοφίᾳ] Cant. πάσαν τὴν σοφίαν. ib. ἔργοις] Cant. Nov. 2. ἔργοις αὐτοῦ. v. 23. ἐπληροῦτο] Nov. 2. ἐπληρώθη. v. 24. ἀδικούμενον] Cant. Steph. 2. addunt ἐκ τοῦ γένους, in Lat. *de genere ſuo*: ib. Αἰγύπτιον] Cant. Steph. 2. addunt ϗ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ. v. 26. μαχομένοις] Cant. addit ϗ εἶδεν αὐτοὺς ἀδικοῦντας. ib. συνήλασεν] Cant. Mont. συνήλλασσεν. ib. ἐστε ὑμεῖς] Cant. Τί ποιεῖτε, & ponit ante Ἄνδρες. v. 27. εἰπὼν] Cant. εἴπας. v. 30. Καὶ] Cant. Καὶ μετὰ ταῦτα. ib. αὐτῷ] Lin. Μωυσῇ. ib. φλογὶ πυρὸς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. πυρὶ φλογός. v. 31. προσερχομένου δὲ] Cant. ϗ προσερχομένου. ib. ἐγένετο &c.] Cant. ὁ Κύριος εἶπεν αὐτῷ, λέγων. ib. φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτὸν] Nov. 2. deſunt. March. Veleſ. addit λέγουσα. v. 32. ὁ Θεὸς ··· ὁ Θεὸς] Nov. 2. deſunt. v. 33. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος] Cant. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν. ib. ἐν ᾧ] Cant. ἐφ᾽ ᾧ. v. 34. μου] Cant. deeſt. ib. ἤκουσα] Cant. ἀκήκοα. v. 35. δικαστὴν] Cant. Nov. 2. Lin. addunt ἐφ᾽ ἡμῶν. Mont. Steph. 10. addunt ἐφ᾽ ἡμᾶς. ib. ἀπέστειλεν] Cant. ἀπέσταλκεν. ib. ἐν] Cant. March. Veleſ. Steph. 4. 11. σύν. v. 37. Κύριος] Cant. deeſt. ib. ὑμῶν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. αὐτοῦ ἀκούσεσθε] Magd. deſunt. v. 38. ἡμῶν ··· ἡμῖν] Nov. 2. ὑμῶν ··· ὑμῖν. ib. λόγια] Bib. Wech. al. λόγον. v. 39. Ὧ] Cant. Ὅτι· ſed in Lat. *Cui*. ib. ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις] Cant. ἀπεστράφησαν τῇ καρδίᾳ. Nov. 1. Lin. ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 40. γέγονε] Nov. 2. ἐγένετο. v. 43. ὑμῶν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. Βαβυλῶνος] Bib. Wech. al. Δαμασκοῦ. v. 44. ὁ λαλῶν] March. Veleſ. αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὁ λαλῶν. v. 46. Θεῷ] Cant. οἴκῳ. v. 48. Ἀλλ᾽ οὐχ ὁ ὕψιστος] Cant. Ὁ δὲ ὕψιστος οὐ. ib. ἐν &c.] Cant. κατοικεῖ ἐν χειροποιήτοις ὡς. ib. ὁ προφήτης] March. Veleſ. διὰ προφήτου. v. 49. μοι] Cant. μού ἐστι. ib. ἢ τίς] Cant. ποῖος. ib. μου] Cant. μού ἐστιν. v. 51. τῇ καρδίᾳ] Cant. καρδίαις. Steph. 10. ταῖς καρδίαις ὑμῶν. March. Veleſ. ταῖς καρδίαις. ib. ὡς] Cant. καθώς. ib. ὑμῶν ϗ ὑμεῖς] Cant. ϗ ὑμῶν, ſed in Lat. *veſtri & vos*. v. 52. τοὺς προκαταγγείλαντας] Cant. αὐτοὺς τοὺς προκαταγγέλλοντας. ib. δικαίου] Steph. 4. δικαίου τούτου οὗ νῦν. ib. γεγένησθε] Cant. Nov. 2. ἐγένεσθε. v. 54. Ἀκούοντες] Cant. Lin. Ἀκούσαντες. ib. ταῦτα] Cant. αὐτοῦ. v. 55. δὲ] Cant. Lin. δὲ Στέφανος. Nov. 2. Στέφανος δὲ ὑπάρχων. ib. πνεύματος] Nov. 2. Steph. 10. πίστεως ϗ πνεύματος. ib. Ἰησοῦν] Cant. τὸν Κύριον. v. 56. τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. v. 58. ἔξω] Steph. 4. αὐτὸν ἔξω. ib. ἐλιθοβόλουν] Cant. addit αὐτόν. ib. αὐτῶν] Mont. Magd. Nov. 1. deeſt. ib. νεανίου] Cant. addit τινός. v. 59. Ἰησοῦ] Mont. Lin. Ἰησοῦ Χριστέ. v. 60. Κύριε] Cant. March. Veleſ. λέγων, Κύριε. ib. ἐκοιμήθη] March. Veleſ. addit ἐν Κυρίῳ.

CAP. VIII.

V. 1. μέγας] Cant. μέγας, ϗ θλίψις. ib. πάντες τε] Cant. Nov. 1. 2. Steph. 9. 10. 11. 12. πάντες δέ. Mont. Lin. ϗ πάντες. ib. Ἀποστόλων] Cant. Ἀποστόλων, οἳ ἔμειναν ἐν Ἱερουσαλήμ. v. 2. δὲ] Cant. τε. ib. ἐποιήσαντο] Cant. Nov. 1. 2. ἐποίησαν. v. 3. Σαῦλος δὲ] Cant. Ὁ δὲ Σαῦλος. v. 5. Χριστὸν] Cant. addit ὡς δὲ ἤκουον πάντες οἱ ὄχλοι· ſed in Lat. deſunt. v. 6. τε] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. δέ. ib. τε οἱ ὄχλοι] In Cant. tantum ſupraſcribuntur. v. 7. ἐθεραπεύθησαν] Cant. ἐθεραπεύοντο. v. 8. Καὶ &c.] Nov. 2. Lin. deeſt Καί. Cant. Χαρά τε μεγάλη ἐγένετο. v. 9. προϋπῆρχεν] Cant. προϋπάρχων. v. 10. πάντες] Magd. Nov. 1. deeſt. ib. μεγάλη] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 10. 11. καλουμένη μεγάλη. v. 12. Ὅτε] Cant. Lin. Ὡς. ib. ϗ τοῦ ὀνόματος] March. Veleſ. ἐν τῷ ὀνόματι. v. 13. σημεῖα &c.] Magd. δυνάμεις ϗ σημεῖα γινόμενα. ib. μεγάλας] Nov. 1. deeſt. v. 14. Ἱεροσολύμοις] Cant. Ἱερουσαλήμ. ib. ἀπέστειλαν] Mont. Lin. ἐξαπέστειλεν. v. 16. Οὔπω] Cant. Nov. 2. Οὐδέπω. ib. ἦν] Mont. Lin. ἦν πνεῦμα ἅγιον. ib. ὑπῆρχον] Nov. 2. ἦσαν. ib. Ἰησοῦ] Cant. Nov. 1. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 17. ἐπετίθουν] Nov. 2. ἐπετίθησαν. v. 18. Θεασάμενος] Cant. Nov. 2. Ἰδών. v. 19. Λέγων] Cant. Steph. 2. Παρακαλῶν ϗ λέγων. v. 20. αὐτὸν] Ab hoc loco per aliquot paginas deficit Latina verſio. v. 21. ἐνώπιον] Cant. Nov. 2. ἔναντι. v. 22. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. ib. ϗ δεήθητι τοῦ Θεοῦ] Nov. 2. deſunt. v. 23. χολὴν πικρίας] Cant. πικρίαν χολῆς. v. 24. εἶπε] Cant. εἶπε πρὸς αὐτούς, παρακαλῶ. ib. ὑπὲρ] Mont. περί. ib. Κύριον] Lin. Θεόν. ib. μηδὲν] Nov. 2. Lin. μή. ib. ἐπ᾽ ἐμὲ] Cant. μοι τούτων τῶν κακῶν. ib. εἰρήκατε] Cant. Steph. 2. addunt ὃς (Cant. μοι, ὃς) πολλὰ κλαίων οὐ διελίμπανεν. v. 25. Κυρίου] Mont. Lin. Θεοῦ. ib. ὑπέστρεψαν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 2. ὑπέστρεφον, idem Steph. etiam εὐηγγελίζοντο. ib. Ἱερουσαλὴμ] Cant. Ἱεροσόλυμα. ib. κώμας] March. Veleſ. χώρας. ib. εὐηγγελίσαντο] March. Veleſ. Nov. 2. Bib. Wech. al. εὐηγγελίζοντο. ib. πολλὰς uſque ad finem verſus] Nov. 1. deſunt. v. 26. δὲ] Lin. deeſt. ib. ἀνάστηθι, ϗ πορεύου] Cant. ἀναστὰς πορεύθητι. v. 27. τῆς βασιλίσσης] Cant. βασιλίσσης τινός. ib. ὃς] March. Veleſ. deeſt. v. 28. ϗ] Cant. Mont. deeſt. ib. ἀνεγίνωσκε] Ita Comp. Steph. 10. Sed Cant. ἀναγινώσκων. Magd. Nov. 1. 2. ϗ ἀνεγίνωσκε. v. 29. Φιλίππῳ] Hinc deficit Græcus textus in Cant. per aliquot paginas. v. 31. ἐὰν] Mont. εἰ. v. 32. ἀνοίγει] March. Veleſ. ἤνοιξε. v. 33. αἴρεται] March. Veleſ. ἀρθήσεται. v. 34. ἑτέρου] Mont. Lin. ἄλλου. v. 36. ἐπορεύοντο] Bib. Wech. vet. addit συζητοῦντες μετ᾽ ἀλλήλων. ib. τι] Lin. Mont. τό. ib. τί κωλύει] March. Veleſ. τίς κωλύει. v. 37.] Hic verſus deeſt in Magd. Nov. 1. Lin. Comp. Mont. Steph. 4. 5. 9. 13. Syr. interp. ib. ὁ Φίλιππος] Nov. 2. αὐτῷ. v. 39. Κυρίου] Nov. 2. Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. ἅγιον ἔπεσεν (Nov. 2. ἐπέπεσεν) ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δὲ Κυρίου.

CAP. IX.

V. 2. ἀγάγῃ] Lin. εἰσαγάγῃ. v. 3. ϗ &c.] Nov. 2. ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιέστραψε φῶς ἐκ. v. 4. φωνὴν λέγουσαν] Nov. 1. φωνῆς λεγούσης. v. 5. Εἶπε δὲ] March. Veleſ. Ὃς εἶπε. ib. Κύριος εἶπεν] Nov. 2. deſunt. ib. Ἰησοῦς] Steph. 11. Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος. ib. σκληρὸν uſque ad ἀνάστηθι] Magd. Lin. Nov. 1. 2. Comp. Steph. omn. deſunt, in quibus legitur tantum διώκεις· ἀλλ᾽ ἀνάστηθι. v. 7. πόλιν, ϗ] Lin. Steph. 4. 5. πόλιν κἀκεῖ. ib. τί σε] Nov. 2. ὅτι σε. v. 8. οὐδένα] March. Veleſ. οὐδέν. v. 9. ἦν] March. Veleſ. ἦν ἐκεῖ. v. 11. Ταρσέα] Nov. 2. τῷ γένει Ταρσέα. ib. ἐν ὁράματι] March. Veleſ. deeſt. v. 13. ὁ] Nov. 1. αὐτῷ ὁ. ib. ἀκήκοα] Nov. 2. ἤκουσα. v. 15. μου τε] Mont. ϗ μου. v. 16. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 17. Ἰησοῦς] Magd. Lin. Nov. 1. Mont. Steph. 5. 9. 13. deeſt. v. 18. παραχρῆμα] Magd. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 5. 9. 13. deeſt. v. 19. ὁ Σαῦλος] Lin. Mont. March. Veleſ. deeſt. ib. τῶν ἐν] Nov. 1. τῶν ὄντων ἐν. v. 20. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] March. Veleſ. εἰσελθὼν εἰς τὰς συναγωγάς. v. 21. ἀγάγῃ] Nov. 1. ἀναγάγῃ. ib. ἐπὶ] Mont. εἰς, ſed in marg. ἐπί. v. 22. ϗ] Steph. 11. τῷ λόγῳ, καί. v. 24. παρετήρουν τε] Nov. 2. παρετηροῦντο δὲ καί. v. 25. αὐτὸν] Nov. 2. ponit poſt καθῆκαν. v. 26. Σαῦλος] Mont. Lin. Παῦλος. v. 27. τοῦ Ἰησοῦ] Mont. Nov. 1. τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Nov. 2. Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου. v. 28. ϗ ἐκπορευόμενος] Magd. Steph. 4. 9. 13. Comp. deeſt. ib. ἐν] Magd. Steph. 4. 13. Comp. εἰς. v. 29. ἐπεχείρουν] Nov. 2. ἐπετήρουν. March. Veleſ. ἐζήτουν. v. 30. αὐτὸν bis] Mont. Lin. deeſt utrobique. ib. ϗ] Steph. 11. ϗ νυκτός. v. 31. Αἱ &c.] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. partim 4. partim 2. omnia ponunt numero ſingulari. v. 34. Ἰησοῦς ὁ] Nov. 2. ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ut & March. Veleſ. v. 35. Σαρωνᾶν] Magd. Nov. 1. Steph. 11. Ἀσσάρωνα. v. 37. αὐτὴν] Nov. 2. deeſt. v. 38. δύο ἄνδρας] Magd. Nov. 1. Lin. Mont. Steph. 9. 13. deſunt. ib. αὐτῶν] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 39. συνῆλθεν] Mont. συνεισῆλθεν. ib. παρέστησαν] March. Veleſ. περιέστησαν. ib. μετ᾽ αὐτῶν οὖσαι] March. Veleſ. αὐταῖς. v. 43. ἱκανὰς] Nov. 2. τινάς.

CAP. X.

V. 1. ἦν] Mont. Lin. Nov. 1. 2. deeſt. v. 3. ὡσεὶ] Nov. 2. ὡς περί. Steph. 4. 10. περί. v. 4. ϗ ἔμφοβος] Hic redit textus Latinus in Cant. ib. εἶπε δὲ] Mont. ὁ δὲ εἶπεν. ib. ἐνώπιον] Nov. 2. ἔμπροσθεν. ib. τί ἐστι] March. Veleſ. Τί εἶ. v. 5. τινα &c.] Ita Steph. 10. Sed Magd. Nov. 1. Lin. Mont. τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον. v. 6. οὗτος uſque ad finem verſus] Magd. Mont. Nov. 1. 2. Lin. deſunt. v. 7. τῷ Κορνηλίῳ] Nov. 2. March. Veleſ. αὐτῷ. v. 9. ἐκείνων] Nov. 2. αὐτῶν. ib. ἕκτην] Nov. 2. ἐνάτην. v. 10. ἐκείνων] Nov. 2. αὐτῶν. ib. ἐπέπεσεν] Nov. 2. ἐγένετο. Magd. Nov. 1. ἔπεσεν. v. 11. δεδεμένον] March. Veleſ. deeſt. ib. ϗ καθιέμενον] Nov. 2. deeſt. March. Veleſ. ϗ καθιέμενον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. v. 12. τῆς γῆς] Lin. March. Veleſ. Nov. 2. Steph. 4. 10. ponunt poſt ἑρπετά. Nov. 2. etiam præponit τὰ ἐπί. ib. ϗ τὰ θηρία] March. Veleſ. deeſt. Lin. ϗ τὰ θηρία τῆς γῆς, & poſt οὐρανοῦ ponit. Cant. Lat. *Quadrupedia & ſerpentes & volatilia cœli*. v. 14. πᾶν] Hic redit textus Græcus in Cant. ib. ἢ] Nov. 2. Steph. 10. καί. v. 15. Καὶ φωνὴ] Cant. Φωνήσας δέ, Lat. *Et vox*. ib. ἐκ δευτέρου] Nov. 1. deeſt. v. 16. ϗ πάλιν ἀνελήφθη] Lin. Mont. εὐθέως ἀνελήφθη πάλιν. M. Veleſ. εὐθέως ἀνελήφθη. Nov. 2. πάλιν deeſt. v. 17. διηπόρει] Cant. ἐγένετο, διηπόρει, Lat. *intra ſe factus eſt, haſitabat*. ib. διερωτήσαντες] Cant. ἐπερωτήσαντες. Comp. διερωτήσαντες ϗ μαθόντες. v. 19. ἐνθυμουμένου] Cant. Mont. Magd. Lin. διενθυμουμένου. Nov. 2. διανοουμένου. ib. τρεῖς] Cant. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 9. 13. deeſt. v. 20. διότι] Cant. Nov. 2. ὅτι. v. 21. Καταβὰς δὲ] Cant. Τότε καταβὰς ὁ. ib. τοὺς uſque ad εἶπεν] Cant. Magd. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 2. 4. 9. 10. 13. deſunt. ib. τίς ἡ] Cant. τί θέλετε; τίς ἡ, in Lat. *Quid vultis? qua cauſa?* v. 22. εἶπον] Cant. εἶπον πρὸς αὐτόν. ib. Κορνήλιος] Cant. Κορνήλιός τις. v. 23. Εἰσκαλεσάμενος οὖν] Steph. 2. Cant. Τότε εἰσαγαγών. March. Veleſ. Εἰσαγαγὼν οὖν. ib. αὐτοὺς ἐξένισε] Steph. 2. Cant. Πέτρος ἐξένισεν αὐτούς. ib. τῇ δὲ] Mont. ϗ τῇ. ib. ὁ Πέτρος] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. ἀναστάς. Lin. Nov. 2. ἀναστὰς ὁ Πέτρος. v. 24. Καὶ τῇ] Cant. Τῇ δέ. ib. εἰσῆλθον] Cant. εἰσῆλθεν, in Lat. *ingreſſus*

greſſus eſt. ib. προσδεχῶν αὐτοὺς] Cant. προσδεχόμενος αὐτοὺς, καί. v. 25. Ὡς δὲ &c.] Cant. προσέμεινε· Προσεγγίζοντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς Καισαρείαν, προσδραμὼν εἷς τῶν δούλων διεσάφησεν παραγεγονέναι αὐτόν, ὁ δὲ Κορνήλιος ἐκπηδήσας καὶ συναντήσας αὐτῷ, πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας προσεκύνησεν αὐτῷ· in Lat. *ſuſtinuit: Cum appropinquaret autem Petrus in Cæſaream, procurrens unus ex ſervis nunciavit veniſſe eum; Cornelius autem exiliens & obvius factus eſt ei, procidens ad pedes ejus adoravit.* v. 26. ἀνάστηθι] Cant. τί ποιεῖς. Steph. 2. ἀνάστηθι, τί ποιεῖς. ib. κἀγὼ] Mont. Lin. Steph. 4. 10. καὶ γὰρ ἐγώ. ib. αὐτὸς] Cant. deeſt. ib. εἰμι] Cant. εἰμι, ὡς καὶ σύ. v. 28. Ἔφη τε πρὸς αὐτοὺς] Nov. 2. deſunt. ib. ἐπίστασθε] Cant. βέλτιον ἐπίστασθε, in Lat. *melius ſcitis.* ib. ἀλλοφύλῳ] Cant. ἀνδρὶ ἀλλοφύλῳ, in Lat. *ad allophylum.* ib. ἔδειξε] Cant. ἐπέδειξε. v. 29. μεταπεμφθεὶς] Cant. Mont. Steph. 2. 4. addunt ὑφ' ὑμῶν. v. 30. ταύτης τῆς] Cant. τῆς ἄρτι. ib. ἤμην νηστεύων] March. Veleſ. deſunt. ib. καὶ ... ὥραν] Cant. deſunt. March. Veleſ. τὴν .... ὥραν. v. 31. Κορνήλιε] Mont. Lin. deeſt. v. 32. ἐν οἰκίᾳ &c.] Nov. 2. παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ. ib. Σίμωνος] Steph. 10. Σίμωνός τινος. ib. ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι] Nov. 2. deſunt. In March. Veleſ. ὃς παραγενόμενος deeſt. v. 33. ἔπεμψα] Nov. 1. μετέπεμψα. ib. σύ τε ... παραγενόμενος] Cant. σὺ δὲ ... ἐν τάχει παραγενόμενος. ib. τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. σοῦ. Nov. 2. τοῦ Κυρίου. ib. ἀκοῦσαι] Cant. ἀκοῦσαι βουλόμενοι παρὰ σοῦ, in Lat. *audire volumus a te:* ſed βουλόμενοι notulis expungitur. ib. πάντα] Cant. deeſt. ib. ὑπὸ] Cant. ἀπό. ib. Θεοῦ] March. Veleſ. Κυρίου. v. 34. στόμα] Nov. 2. στόμα αὐτοῦ. v. 36. Τὸν] Cant. Τὸν γάρ. ib. Κύριος] Mont. Lin. εἷς. v. 37. ῥῆμα] Cant. deeſt. ib. ἀρξάμενον] Cant. ἀρξάμενος γὰρ, in Lat. *cum incepiſſet enim.* v. 38. ὡς ἔχρισεν αὐτὸν] Cant. ὃν ἔχρισεν· ſupraſcribitur αὐτὸν, ſed alia manu. ib. ὃς] Cant. οὗτος. v. 39. ἐσμὲν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. αὐτῶν] Cant. αὐτοῦ. ib. ὃν] Cant. Magd. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 5. 10. 13. Mont. ὃν καί. ib. ἀνεῖλον] Cant. ἀνεῖλαν. v. 40. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν, in Lat. *poſt tertium diem.* v. 41. συνεπίομεν αὐτῷ] Cant. addit καὶ συνεστράφημεν. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. νεκρῶν] Cant. νεκρῶν ἡμέρας μ', in Lat. *dies XL.* v. 42. παρήγγειλεν] Cant. ἐνετείλατο. ib. ὑμῖν] Nov. 1. 2. Lin. ἡμῖν. ib. αὐτὸς] Cant. οὗτος. v. 43. ὀνόματος] Nov. 2. αἵματος. ib. πάντα τὸν πιστεύοντα] March. Veleſ. πάντες οἱ πιστεύοντες. v. 44. Ἔτι] Nov. 1. Ἔτι δέ. ib. ἐπέπεσε] Cant. Nov. 2. ἔπεσε. v. 45. ἁγίου] Mont. Lin. Θεοῦ καὶ τοῦ ἁγίου. v. 46. γλώσσαις] Cant. Lat. *prævaricatis linguis.* ib. τότε ἀπεκρίθη] Cant. εἶπε δέ. v. 47. μή] Mont. Lin. Nov. 2. deeſt. ib. τούτους] Cant. αὐτούς. ib. καθὼς] Cant. ὥσπερ. Nov. 2. ὡς. v. 48. Προσέταξέ τε] Cant. Τότε προσέταξεν. Mont. Lin. Nov. 2. Προσέταξε δέ. ib. τοῦ Κυρίου] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Steph. 4. 10. 11. τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. ib. ἠρώτησαν] Cant. παρεκάλεσαν. ib. ἐπιμεῖναι] Cant. πρὸς αὐτοὺς ἐπιμεῖναι. March. Veleſ. ἐπιμεῖναι παρ' αὐτοῖς.

CAP. XI.

V. 1. Ἤκουσαν usque ad λέγοντες verſ. 2.] Cant. Ἀκουστὸν δὲ ἐγένετο τοῖς Ἀποστόλοις, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ὁ μὲν Πέτρος διὰ ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλησεν πορευθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπιστηρίξας αὐτοὺς πολὺν λόγον ποιούμενος διὰ τῶν χωρῶν διδάσκων αὐτοὺς, ὃς καὶ κατήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· Οἱ δὲ ἐκ περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς αὐτόν. Eadem Latine quoque in Cant. habentur. v. 2. Καὶ ὅτε] Nov. 2. Ὅτε δέ. Nov. 1. Lin. Καὶ ὅτε. Steph. 13. deeſt. v. 3. εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. εἰσῆλθε, καὶ συνέφαγεν. v. 5. ἄχρις] Cant. ἕως. v. 7. Ἤκουσα δὲ] Cant. Nov. 2. Καὶ ἤκουσα. ib. φωνῆς λεγούσης] Cant. φωνὴν λέγουσαν. v. 8. πᾶν] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 9. Ἀπεκρίθη &c.] Cant. Ἐγένετο δὲ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πρός με. ib. μοι] Nov. 2. deeſt. v. 12. μηδὲν διακρινόμενον] Cant. deſunt. Nov. 2. μηδὲν διακρίνοντα. ib. σὺν ἐμοὶ] Mont. Lin. deeſt. v. 13. ἄνδρας] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 15. λαλεῖν] Cant. λαλῆσαι αὐτοῖς. ib. ἐνέπεσε ... ὥσπερ] Cant. ἔπεσε ... ὡς. v. 17. ὁ Θεὸς] Cant. deeſt. ib. Κύριον] Nov. 2. Κύριον ἡμῶν. ib. δὲ] Cant. Nov. 2. Steph. 10. deeſt. ib. δυνατὸς] Mont. deeſt. ib. τὸν Θεὸν] Cant. addit τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον πιστεύσασιν ἐπ' αὐτῷ. Steph. 2. 11. τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον. v. 18.] Hic verſus deeſt in Mont. v. 19. ἐπὶ Στεφάνῳ] Cant. ἀπὸ τοῦ Στεφάνου· ſed expungitur τοῦ. ib. μόνον] Cant. μόνοις. v. 20. Ἰησοῦν] Cant. Ἰησοῦν Χριστόν. v. 21. Καὶ ἦν] Cant. Ἦν δέ. ib. ἐπὶ] Mont. Nov. 2. πρός. ib. μετ' αὐτῶν] Steph. 10. Comp. μετ' αὐτῶν τοῦ ἰᾶσθαι αὐτούς. v. 22. διελθεῖν] March. Veleſ. deeſt. v. 25.] Sic habetur hic verſus & ſeq. in Cant. Ἀκούσας δὲ ὅτι Σαῦλός ἐστιν εἰς Ταρσὸν ἐξῆλθεν ἀναζητῶν αὐτὸν, καὶ ὡς συντυχὼν παρεκάλεσεν αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς Ἀντιόχειαν. Οἵτινες παραγενόμενοι ἐνιαυτὸν ὅλον, συναχθῆναι ὄχλον ἱκανὸν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι, καὶ τότε πρῶτον χρηματίσαι ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. ib. ὁ Βαρνάβας] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 26. αὐτὸν bis] Nov. 2. deeſt utrobique. In Mont. Lin. prius deeſt: in Magd. Nov. 1. poſterius. v. 27. Ἀντιόχειαν] Cant. addit, ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις, in Lat. *erat autem magna exultatio.* v. 28. Ἀναστὰς δὲ] Cant. Συνεστραμμένων δὲ ἡμῶν ἔφη. ib. ἐσήμαινε] Cant. σημαίνων. ib. μέλλειν] Mont. Nov. 1. 2. deeſt. ib. Καίσαρος] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 29. Τῶν δὲ μαθητῶν] Cant. Οἱ δὲ μαθηταί. ib. αὐτῶν] Mont. Lin. deeſt. v. 30. πρὸς] Mont. deeſt.

CAP. XII.

V. 1. δὲ] Mont. Lin. deeſt. ib. ἐκκλησίας] Cant. addit ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. v. 2. Ἀνεῖλε δὲ] Cant. Καὶ ἀνεῖλε. v. 3. Καὶ ἰδὼν] Nov. 2. Ἰδὼν δέ. ib. Ἰουδαίοις] Cant. addit ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πιστοὺς, in Lat. *comprehenſio ejus ſuper credentes.* ib. ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων] Magd. deſunt. v. 4. Ὃν καὶ] Cant. Τοῦτον. ib. ἔθετο] March. Veleſ. ἔβαλεν. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 5. προσευχὴ &c.] Cant. Πολλὴ δὲ προσευχὴ ἦν ἐν ἐκτενείᾳ περὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν περὶ αὐτοῦ. ib. ὑπὲρ] Mont. περί. v. 6. προάγειν] Nov. 2. προαγαγεῖν. Mont. Lin. ἄγειν. Steph. 2. 4. προσάγειν. v. 7. ἐπέστη] Cant. ἐπέστη τῷ Πέτρῳ. ib. πατάξας] Cant. νύξας. ib. ἐξέπεσον] Cant. Nov. 2. ἐξέπεσαν. ib. αὐτοῦ] Cant. ponit poſt χειρῶν. v. 8. τε] Cant. Mont. Nov. 2. δέ. ib. περίζωσαι] Cant. Nov. 2. ζῶσαι. v. 9. αὐτῷ] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. δὲ] Cant. γὰρ, ut & Nov. 2. v. 10. τὴν πόλιν τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς] Mont. deſunt. ib. ἐξελθόντες] Cant. Steph. 2. ἐξελθόντες κατέβησαν τοὺς Ζ' βαθμοὺς, καί. Cant. Lat. *deſcenderunt ſeptem gradus.* v. 12. Συνιδών τε] Cant. Καὶ συνιδών. Mont. Συνιδὼν δὲ ὁ Πέτρος. Nov. 2. Lin. Συνιδὼν δέ. ib. καὶ] Comp. ἀδελφοὶ καί. v. 13. τοῦ Πέτρου] Cant. Mont. αὐτοῦ. Lin. deeſt. v. 14. εἰσδραμοῦσα δὲ] Cant. καὶ εἰσδραμοῦσα. v. 15. ἔλεγον] Cant. ἔλεγον πρὸς αὐτήν, τυχόν. v. 16. Πέτρος] Cant. deeſt. ib. δὲ εἶδον] March. Veleſ. δὲ τὴν θύραν εἶδον. Cant. δὲ καὶ ἰδόντες. v. 17. διηγήσατο αὐτοῖς] Cant. ἐξῆλθε καὶ διηγήσατο αὐτοῖς. In Lin. αὐτοῖς deeſt. v. 18. οὐκ ὀλίγος] Cant. deeſt. Nov. 2. μέγας. v. 20. δὲ] Cant. γάρ. ib. ὁ Ἡρώδης] Cant. Mont. Lin. deeſt. ib. ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν] Cant. οἱ δὲ ὁμοθυμαδὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πόλεων παρῆσαν πρὸς τὸν βασιλέα. ib. τοῦ βασιλέως] Cant. αὐτοῦ. ib. αὐτῶν τὴν χώραν] Cant. τὰς χώρας αὐτῶν. Mont. Lin. αὐτῶν τὴν πόλιν. March. Veleſ. αὐτῶν αἱ χῶραι. ib. ἀπὸ] Cant. ἐκ. ib. τῆς βασιλικῆς] March. Veleſ. αὐτοῦ. v. 23. τὴν δόξαν] Mont. Lin. αἶνον. ib. γενόμενος &c.] Cant. καταβὰς ἀπὸ τοῦ βήματος γενόμενος σκωληκόβρωτος ἔτι ζῶν καὶ οὕτως ἐξέψυξεν· in Lat. *— vermibus comeſtus adhuc vivens, & ſic expiravit.* v. 25. Παῦλος] Magd. Nov. 1. 2. Lin. Σαῦλος. ib. ἐξ] Cant. Nov. 2. ἀπό. Mont. Nov. 1. Lin. Bib. Wech. al. εἰς. ib. εἰς Ἀντιόχειαν] Ita Comp. Steph. 10. ſed in Magd. Nov. 1. 2. Lin. B.b. Wech. al. deeſt. ib. ἐπικληθέντα] Mont. ἐπικαλούμενον.

CAP. XIII.

V. 1. τινὲς] Cant. Lin. deeſt. ib. ὅ, τε] Cant. ἐν οἷς ἦν καί. ib. καλούμενος] Cant. ἐπικαλούμενος. ib. Μαναὴν] Steph. 2. Μαναήλ. v. 3. ἀπέλυσαν] Cant. deeſt. v. 4. Οὗτοι] Cant. Οἱ. Nov. 2. Αὐτοί. ib. κατῆλθον] Cant. καταβάντες δέ· ſed Lat. *deſcenderunt Seleuciam.* v. 5. Καὶ γενόμενοι] Cant. Γενόμενοι δέ. ib. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. ib. ὑπηρέτην] Cant. ὑπηρετοῦντα αὐτοῖς. v. 6. Διελθόντες δὲ] Cant. Διελθόντων δὲ αὐτῶν. Nov. 2. Διεξελθόντες. ib. τὴν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. ὅλην τήν. ib. τινὰ] Cant. Mont. Lin. ἄνδρα τινά. Nov. 2. Steph. 5. 10. ἐκεῖ ἄνδρα τινά. March. Veleſ. τινα ἄνδρα. ib. ᾧ ὄνομα] Cant. ὀνόματι καλούμενον. Nov. 2. ὀνόματι. ib. Βαριησοῦς] Steph. 5. Βὰρ Ἰησοῦν, 4. 13. Βαριησοῦν. v. 7. προσκαλεσάμενος] Cant. συγκαλεσάμενος. ib. ἐπεζήτησεν] Cant. καὶ ἐζήτησεν. v. 8. πίστεως] Cant. πίστεως ἐπειδὴ ἥδιστα ἤκουεν αὐτῶν, in Lat. *quoniam libenter audiebat eos.* v. 10. εὐθείας] Cant. οὔσας εὐθείας· ſed expungitur οὔσας. v. 11. ἄχρι ... παραχρῆμα δὲ] Cant. ἕως ... καὶ εὐθέως. ib. ἐπέπεσεν] Cant. ἔπεσεν. v. 12. Τότε ἰδὼν] Cant. Ἰδὼν δέ. ib. ἐπίστευσεν] Cant. ἐθαύμασε καὶ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ. v. 13. ἀποχωρήσας] Mont. Lin. ἀναχωρήσας. Nov. 1. ὑποχωρήσας. v. 14. συναγωγὴν] Nov. 2. συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων. v. 15. εἰ] Cant. Nov. 2. Steph. 11. 14. εἴ τις. ib. λόγος] Cant. λόγος σοφίας, in Lat. *Si quis eſt ſermo & intellectus.* ib. παρακλήσεως πρὸς] Steph. 4. 10. παρακλήσεως, πρός. v. 17. Ἰσραὴλ] Mont. Magd. Nov. 1. Lin. deeſt. v. 18. τεσσαρακονταετῆ χρόνον] Cant. ἔτη μ'. v. 19. κατεκληροδότησεν] Cant. Mont. Magd. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 5. 9. κατεκληρονόμησεν. ib. αὐτῶν. Καὶ μετὰ &c.] March. Veleſ. αὐτῶν ὡσεὶ μετὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε κριτάς. Bib. Wech. cod. antiq. αὐτῶν ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε κριτάς. Cant. pro αὐτῶν ... ὡς habet τῶν ἀλλοφύλων ... ἕως. In Nov. 2. αὐτῶν deeſt, & καὶ μετὰ ταῦτα ponuntur poſt πεντήκοντα. v. 21. ὁ Θεὸς] Mont. Nov. 1. deeſt. v. 22. τοῦ Ἰεσσαὶ] Cant. Mont. υἱὸν Ἰεσσαί. v. 23. Τούτου &c.] Cant. Ὁ Θεὸς οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ. ib. ἤγειρε] Nov. 1. Lin. March. Veleſ. Steph. 9. 11. 13. ἤγαγε. ib. σωτῆρα Ἰησοῦν] Mont. Lin. Steph. 9. 11. 13. σωτηρίαν. In Nov. 1. Ἰησοῦν deeſt. v. 24. εἰσόδου] March. Veleſ. παρουσίας. ib. παντὶ τῷ λαῷ] Magd. Nov. 1. deſunt. v. 25. ἄξιος] Nov. 2. ἱκανός. v. 26. λόγος] Nov. 2. Steph. 5. λόγος οὗτος. ib. ταύτης] Nov. 2. deeſt. ib. ἀπεστάλη] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. ἐξαπεστάλη. v. 27. ἀγνοήσαντες ... κρίναντες] Cant. ἀγνοοῦντες ... καὶ κρίνοντες. v. 28. αἰτίαν] Mont. deeſt. ib. εὑρόντες] Cant. εὑρόντες ἐν αὐτῷ. ib. ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτὸν] Hæc deerant in Cant. ſed recentiori manu additur ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι. Hæc præterea adduntur, κρίναντες αὐτὸν παρέδωκαν Πιλάτῳ ἵνα εἰς ἀναίρεσιν. v. 29. καθελόντες] Cant. ᾐτοῦντο τὸν Πιλάτον τοῦτον μὲν σταυρῶσαι, καὶ ἐπιτυχόντες πάλιν καὶ καθελόντες. v. 30. Ὁ usque ad finem verſus] Cant. Ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν. v. 31. Ὃς] Cant. Οὗτος. ib. ἐπὶ ἡμέρας πλείους] Cant. ponit poſt Ἱερουσαλήμ. ib. εἰσι] Cant. ἄχρι νῦν εἰσι. March. Veleſ. ἕως τοῦ νῦν εἰσι. Mont. Nov. 2. Lin. εἰσι νῦν. Steph. 5. 10. 11. νῦν εἰσι. v. 32. πατέρας] Cant. πατέρας ἡμῶν. v. 33. αὐτῶν, ἡμῖν] Cant. ἡμῶν. ib. Ἰησοῦν] Cant. τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. ib. ὡς καὶ] Cant. οὕτως γάρ. ib. ἐν τῷ &c.] Cant. ἐν τῷ πρώτῳ Ψαλμῷ γέγραπται, in Lat. *in primo Pſalmo ſcriptum eſt.* ib. σε] Cant. addit Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς, in Lat. *Poſtula a me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & poſſeſſionem tuam terminos terræ.* v. 35. Διὸ ... ἐν] Cant. deſunt. v. 37. ἤγειρεν] Nov. 2. March. Veleſ. ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. v. 38. τούτου ὑμῖν] Mont. Lin. τοῦτο. ib. ἀπὸ] Cant. μετάνοια ἀπό. v. 39. πᾶς ... δικαιοῦται] Cant. σύμπας ... δικαιοῦται παρὰ Θεῷ. v. 40. Βλέπετε ... ἐπέλθῃ] Mont. βλέπῃ ... ἔλθῃ. ib. ἐφ' ὑμᾶς] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 41. θαυμάσατε] Steph. 4. 10. 11. Comp. addunt καὶ ἐπιβλέψατε. ib. ἔργον ᾧ] Nov. 1. ὅτι ὁ Θεὸς σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει ὅ. Steph. omn. ἔργον ὅ. In Cant. Mont. Magd. ἔργον deeſt. v. 42. δὲ] Nov. 2. Lin. Cant. δὲ αὐτῶν. ib. ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων] Cant. March. Veleſ. Nov. 2. Lin. deſunt. ib. εἰς τὸ] Nov. 1. τοῦτ' ἔξω εἰς τὸ ἐσόμενον εἰς τό. ib. ῥήματα &c.] Nov. 2. Lin. ῥήματα ταῦτα ſine τὰ ἔθνη, quod deeſt etiam in Cant. & Mont. & pro μεταξὺ Cant. habet ἑξῆς. v. 43. αὐτοῖς] Magd. Nov. 1. deeſt. ib. σεβομένων] March. Veleſ. addit τὸν Θεόν. ib. ἐπιμένειν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. προσμένειν. ib. Θεοῦ] Cant. addit Ἐγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς πόλεως διελθεῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· in Lat. *Factum eſt autem per omnem civitatem tranſire verbum Dei.* v. 44. ἀκοῦσαι &c.] Cant. Steph. 2. ἀκοῦσαι Παύλου πολύν τε λόγον ποιησαμένου περὶ τοῦ Κυρίου, Καὶ ἰδόντες. ib. Θεοῦ] Mont. Nov. 2. Lin. Κυρίου. ib. πᾶσα] Cant. ὅλη. v. 45. τοῖς ὑπὸ] Cant. τοῖς λόγοις τοῖς ὑπό. ib. λεγομένοις] Mont. Lin. λαλουμένοις. ib. ἀντιλέγοντες καὶ] Mont. March. Veleſ. Nov. 2. Lin. Steph. 2. deeſt. v. 46. εἶπον] Cant. εἶπαν πρὸς αὐτούς. v. 47. τέθεικα &c.] Cant. ἰδοὺ φῶς τέθεικά σε τοῖς ἔθνεσι. v. 48. Ἀκούοντα δὲ] Cant. καὶ ἀκούοντα. ib. ἐδόξαζον] Cant. ἐδέξαντο, in Lat. *exceperunt.* ib. τὸν λόγον τοῦ Κυρίου] Mont. Lin. τὸν Θεὸν καὶ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Cant. τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ib. τεταγμένοι] March. Veleſ. προτεταγμένοι. v. 49. Διεφέρετο δὲ] Cant. Καὶ διεφέρετο. ib. δι'] Mont. Lin. καθ'. v. 50. καὶ τὰς] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. καὶ deeſt. ib. διωγμὸν] Cant. θλίψιν μεγάλην καὶ διωγμόν. v. 51. τῶν] Nov. 1. ἀπὸ τῶν. ib. αὐτῶν] Nov. 2. deeſt. ib. ἦλθον] Cant. κατήντησαν. v. 52. Οἱ δὲ] Mont. Nov. 2. Lin. Οἱ τε.

CAP. XIV.

V. 1. ὥστε] Cant. πρὸς αὐτοὺς ὥστε. ib. πλῆθος] Cant. addit Οἱ δὲ ἀρχισυνάγωγοι τῶν Ἰουδαίων, καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς ἐπήγαγον αὐτοῖς διωγμὸν κατὰ τῶν δικαίων, in Lat. *Archiſynagogæ Judæorum, & principes ſynagogæ incitaverunt perſecutionem adverſus juſtos:* omiſſis autem Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν. v. 2. ἀπειθοῦντες] Mont. March. Veleſ. Lin. Nov. 2. Steph. 4. ἀπειθήσαντες. ib. ἀδελφῶν] Cant. addit ὁ δὲ Κύριος ἔδωκε ταχὺ εἰρήνην, in Lat. *Dominus autem dedit confeſtim pacem.* v. 3. διέτριψαν] Cant. διατρίψαντες.

v. 4. Ἐσχίσθη δὲ] Cant. Ἦν δὲ ἐσχισμένον. ib. τῆς πόλεως] Nov. 2. deeſt. ib. οἱ δὲ] Cant. ἄλλοι δέ. ib. Ἀποστόλοις] Cant. addit κολλώμενοι διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, in Lat. *adhærentes propter verbum Dei.* v. 6. εἰς] Mont. Lin. οἱ Ἀπόστολοι εἰς. ib. Λύστραν] Cant. εἰς Λύστραν. ib. περίχωρον] Cant. περίχωρον ὅλην. v. 7.] Ante hunc verſum Cant. Steph. 2. habent καὶ ἐκινήθη ὅλον τὸ πλῆθος ἐπὶ τῇ διδαχῇ. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Βαρνάβας διέτριβον (διέτρειψαν Cant.) ἐν Λύστροις. ib. ὑπάρχων] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. deeſt. ib. ἐν Λύστροις] Cant. deeſt. v. 8. λαλοῦντος] Cant. λαλοῦντος ὑπάρχων ἐν φόβῳ. Nov. 1. λέγοντος. ib. ὃς ἀτενίσας αὐτῷ] Cant. ἀτενίσας δὲ αὐτῷ ὁ Παῦλος. v. 9. φωνῇ] Cant. Nov. 2. Steph. 2. 5. 10. 11. Comp. addunt σοὶ λέγω, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ (Χριστοῦ deeſt in Nov. 2.) ib. ὀρθός] Cant. addit καὶ περιεπάτει, καὶ εὐθέως παραχρῆμα. v. 12. αὐτῶν] Lin. Nov. 2. Cant. Mont. deeſt. ib. τοὺς πυλῶνας] Bib. Wech. al. τοῦ πυλῶνος. ib. Ὁ δὲ ἱερεὺς … ἐνέγκας … ἤθελε θύειν] Cant. Οἱ δὲ ἱερεῖς … ἐνέγκαντες … ἤθελον ἐπιθύειν. ib. ταύρους] Cant. ταύρους αὐτοῖς. v. 14. Ἀκούσαντες δὲ οἱ Ἀπόστολοι] Cant. Ἀκούσας δέ. ib. εἰσεπήδησαν] Cant. καὶ ἐξεπήδησαν. Nov. 2. ἐξεπήδησαν. v. 15. ὑμᾶς … ἐπιστρέφειν … ὃς ἐποίησε] Cant. ὑμῖν τὸν Θεὸν ὅπως … ἐπιστρέψητε … τὸν ποιήσαντα. v. 16. ἀγαθοποιῶν] Nov. 2. ἀγαθοεργῶν. v. 17. αὐτοῖς] Mont. Nov. 2. Lin. Bib. Wech. cod. antiq. addunt ἀλλὰ πορεύεσθαι ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια· διατριβόντων δὲ αὐτῶν καὶ διδασκόντων. Cant. addit διατριβόντων αὐτῶν καὶ διδασκόντων. ib. ἡμῖν] Steph. 4. 11. ὑμῖν. v. 18. δὲ] Nov. 2. Lin. Cant. Mont. Bib. Wech. vet. deeſt. ib. Ἰουδαῖοι] Cant. τινὲς Ἰουδαῖοι, & ponit ante ἀπό. ib. καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους] Cant. καὶ ἐπισείσαντες τοὺς ὄχλους. Mont. Lin. Nov. 2. Bib. Wech. vet. καὶ διαλεγομένων αὐτῶν παῤῥησίᾳ, ἀνέπεισαν τοὺς ὄχλους ἀποστῆναι ἀπ' αὐτῶν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσι, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται. ib. λιθάσαντες] Nov. 2. λιθοβολήσαντες. v. 19. ζῶν] Lin. Mont. ὁ Παῦλος ζῶν. v. 20. πόλιν] Cant. Λύστραν πόλιν. v. 23. Καὶ διελθόντες] Cant. Διελθόντες δέ. v. 24. λόγον] Mont. Lin. λόγον τοῦ Κυρίου. Bib. Wech. al. λόγον τοῦ Θεοῦ, al. λόγον τοῦ Κυρίου. ib. Ἀττάλειαν] Cant. addit εὐαγγελιζόμενοι αὐτούς. v. 26. ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν] Cant. ὁ Θεὸς ἐποίησεν αὐτοῖς μετὰ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. v. 27. ἐκεῖ] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. deeſt.

CAP. XV.

V. 1. κατελθόντες] Nov. 1. ἐξελθόντες. ib. Ἰουδαίας] Steph. 11. addit τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων. ib. περιτέμνησθε] Cant. Steph. 2. περιτμηθῆτε, καί. Nov. 2. περιτμηθῆτε. ib. Μωϋσέως] Cant. Steph. 2. Μωϋσέως περιπατῆτε. ib. δύνασθε] Nov. 2. δυνήσεσθε. v. 2. οὖν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. δέ. ib. συζητήσεως] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. 2. Steph. 4. 5. 11. 13. Comp. ζητήσεως. March. Veleſ. deeſt. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. σὺν αὐτοῖς. ib. ἔταξαν uſque ad finem verſus] Cant. ἔλεγεν γὰρ ὁ Παῦλος μένειν οὕτως καθὼς ἐπίστευσαν διϊσχυριζόμενος· οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ παρήγγειλαν αὐτοῖς τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ καὶ τισὶν ἄλλοις ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπως κριθῶσιν ἐπ' αὐτοῖς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. ib. ἐξ αὐτῶν] March. Veleſ. ἐξ ἄλλων. v. 4. ἀπεδέχθησαν] Cant. Mont. Lin. παρεδέχθησαν. Cant. addit etiam μεγάλως, in Lat. *mire*. ib. ἀνήγγειλάν τε] Cant. ἀπαγγείλαντες. v. 5. Ἐξανέστησαν δὲ] Cant. Οἱ δὲ παραγγείλαντες αὐτοῖς ἀναβαίνειν τοὺς πρεσβυτέρους, ἐξανέστησαν λέγοντες· omiſſo λέγοντες quod ſequitur. ib. πεπιστευκότες] Steph. 11. τῶν πεπιστευκότων. v. 6. τούτου] Mont. deeſt. v. 7. συζητήσεως] Mont. Nov. 2. Lin. ζητήσεως, ut verſ. 2. ib. ἀναστὰς … εἶπε] Cant. ἀνέστησεν ἐν πνεύματι … καὶ εἶπε. ib. λόγον τοῦ] Cant. Lin. λόγον τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ. v. 8. Καὶ ὁ] Cant. Ὁ δέ. ib. αὐτοῖς] Cant. ἐπ' αὐτούς. v. 11. διὰ τῆς χάριτος] Mont. τῇ χάριτι. ib. Χριστοῦ] Mont. Nov. 1. Lin. deeſt. v. 12. Ἐσίγησε δὲ πᾶν] Cant. Συγκατατιθεμένων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου εἰρημένοις. v. 13. Ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων] Cant. Ἀναστὰς Ἰάκωβος εἶπεν. v. 14.] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 15. τούτῳ] Cant. οὕτως, in Lat. *ſic*. ib. καθὼς] Mont. Lin. ὡς. v. 16. Μετὰ … ἀναστρέψω] Cant. Μετὰ … δὲ ἐπιστρέψω. ib. κατεσκαμμένα] Mont. Lin. κατεστραμμένα. ib. καὶ ἀνορθώσω] Nov. 1. καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, καὶ ἀνορθώσω. v. 17. Κύριον] Cant. Θεόν. ib. πάντα] Cant. deeſt. v. 18. Γνωστὰ … ἐστι] Cant. March. Veleſ. Γνωστὸν … ἐστι. Bib. Wech. Comp. Ἃ ἐστι γνωστά. ib. ἐστι uſque ad finem verſus] Nov. 1. deeſt. ib. τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα] Cant. March. Veleſ. τῷ Κυρίῳ τὸ ἔργον. ib. αὐτοῦ] Comp. αὐτῷ. v. 20. ἀπὸ] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. καὶ τοῦ πνικτοῦ] Cant. deſunt. ib. αἵματος] Cant. Steph. 2. 10. addunt καὶ ὅσα ἂν (ἂν deeſt in Cant.) μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν (Cant. ποιεῖτε.) Quæ addunt etiam verſ. 29. poſt πορνείας, quo loco etiam ed. Comp. addit: ſed pro θέλωσιν Comp. Steph. al. habent θέλετε. v. 21. κατὰ] March. Veleſ. ὅσου κατά. v. 22. ἐπικαλούμενον] Cant. Nov. 2. καλούμενον. ib. Βαρσαβᾶν] Cant. Βαῤῥαβᾶν, in Lat. *Barrabas*. v. 23. διὰ χειρὸς] Cant. ἐπιστολὴν διὰ χειρός. March. Veleſ. διὰ χειρῶν. ib. τάδε] Cant. περιέχουσαν τάδε. ib. καὶ οἱ ἀδελφοὶ] Mont. deſunt. Cant. ἀδελφοί. v. 24. ἐτάραξαν] Cant. ἐξετάραξαν. ib. λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 26. τὰς ψυχὰς] Cant. τὴν ψυχήν. ib. Χριστοῦ] Cant. addit εἰς πάντα πειρασμόν, in Lat. *in omnem temptationem*. v. 28. τούτων] In Nov. 2. deeſt. v. 29. καὶ πνικτοῦ] Cant. deeſt. ib. πορνείας] Vide verſ. 20. ib. ἐξ] Cant. ἀφ'. ib. εὖ πράξετε] Cant. εὐπράξατε φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. v. 30. ἦλθον] Cant. ἐν ἡμέραις ὀλίγαις κατῆλθον. Mont. Nov. 2. Lin. Steph. 4. 10. 11. κατῆλθον. v. 32. ὄντες] Cant. ὄντες πλήρεις πνεύματος ἁγίου. ib. πολλοῦ] Cant. deeſt. v. 33. μετ' εἰρήνης] Mont. deeſt. ib. ἀποστόλους] Cant. Nov. 2. ἀποστείλαντας αὐτούς. March. Veleſ. ἀπεσταλκότας αὐτούς. v. 34. αὐτοῦ] Steph. 2. addit μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη. Hic verſus deeſt in Mont. & Magd. & Nov. 1. v. 35. Παῦλος δὲ] Cant. Ὁ δὲ Παῦλος. March. Veleſ. μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη εἰς Ἱερουσαλήμ. Παῦλος δέ. v. 36. ἡμῶν] Cant. Nov. 2. Steph. 10. 11. deeſt. ib. κατηγγείλαμεν] Nov. 2. ἐκηρύξαμεν. v. 37. ἐβουλεύσατο] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἐβούλετο. ib. καλούμενον] Cant. Mont. Lin. March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἐπικαλούμενον. v. 38. ἠξίου τὸν ἀποστάντα] Cant. οὐκ ἐβούλετο, λέγων ἀποστήσαντα. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον] Cant. εἰς ὃ ἐπέμφθησαν τοῦτον εἶναι σὺν αὐτοῖς, in Lat. *in quod miſſi erant, non adſumerent ſecum*. v. 39. οὖν] Cant. Mont. Lin. δέ. ib. τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα … ἐκπλεῦσαι] Cant. τότε Βαρνάβας παραλαβὼν … ἔπλευσεν. v. 40. ἐπιλεξάμενος] Cant. ἐπιδεξάμενος, in Lat. *ſuſcepit*. ib. Θεοῦ] Cant. Mont. Lin. Κυρίου. ib. ὑπὸ] Cant. ἀπό. ib. ἐκκλησίας] Cant. addit παραδιδοὺς τὰς ἐντολὰς τῶν πρεσβυτέρων. March. Veleſ. παραγγείλας τὰς ἐντολὰς τηρεῖν, alias φυλάσσειν τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων, quod ultimum ſervat Vulgata.

CAP. XVI.

V. 1. Κατήντησε δὲ] Cant. Διελθὼν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα κατήντησεν. Steph. 4. 5. 10. Nov. 2. addunt καί. ib. ἐκεῖ] Nov. 1. deeſt. ib. τινὸς Ἰουδαίας] March. Veleſ. χήρας. In Cant. Mont. Nov. 2. Lin. τινὸς deeſt, ut & in Steph. 4. 5. 10. 11. v. 3. τὸν πατέρα αὐτοῦ] Mont. Nov. 2. Lin. ὁ πατὴρ αὐτοῦ, & ponit poſt Ἕλλην. v. 4. Ὡς δὲ διεπορεύοντο] Cant. Διερχόμενοι δέ. ib. παρεδίδουν uſque ad Ἀποστόλων] Cant. ἐκήρυσσον καὶ παρεδίδοσαν αὐτοῖς μετὰ πάσης παῤῥησίας τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἅμα παραδιδόντες καὶ τὰς ἐντολάς. v. 6. Διελθόντες] Cant. Nov. 2. Lin. Διῆλθον. ib. λαλῆσαι τὸν λόγον] Cant. μηδενὶ λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. v. 7. Ἐλθόντες] Cant. Γενόμενοι δέ. Nov. 2. Lin. Steph. 3. Mont. Ἐλθόντες δέ. ib. Μυσίαν] Nov. 2. Ἀσίαν. ib. ἐπείραζον] Cant. ἤθελαν, in Lat. *volebant*. ib. κατὰ] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. Steph. 4. 5. 11. εἰς. ib. πορεύεσθαι] Mont. Nov. 2. Lin. πορευθῆναι. ib. πνεῦμα] Cant. Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. addunt τοῦ Ἰησοῦ. v. 8. Παρελθόντες … κατέβησαν] Cant. Διελθόντες … κατήντησαν. v. 9. ὅραμα] Cant. ἐν ὁράματι. ib. ἀνὴρ &c.] Cant. ὡσεὶ ἀνὴρ Μακεδών τις ἦν ἑστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Steph. 2. ὡσεὶ ἀνήρ. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 10. Ὡς uſque ad ὅτι] Cant. Διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὅραμα ἡμῖν καὶ ἐνοήσαμεν. ib. ἐξελθεῖν] Mont. Lin. ἐλθεῖν. ib. Κύριος] Nov. 2. Lin. Mont. Θεός. ib. αὐτοὺς] Cant. τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ. v. 11. Ἀναχθέντες οὖν] Cant. τῇ δὲ ἐπαύριον ἀχθέντες, in Lat. *alia die producti*. ib. τῇ τε] Cant. καὶ τῇ. ib. εἰς] Cant. ἡμέρᾳ εἰς. v. 12. Ἐκεῖθέν τε] Cant. Mont. κἀκεῖθεν. ib. πρώτη τῆς μερίδος] Cant. κεφαλή. ib. αὐτῇ] Nov. 2. Lin. ταύτῃ. v. 13. πόλεως] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. πύλης. ib. ἐνομίζετο] Cant. ἐδόκει· in Lat. *videbatur*. ib. συνελθούσαις] Cant. συνεληλυθυίαις. v. 15. ὁ] Cant. πᾶς. Nov. 2. αὐτὴ καὶ ὁ. ib. Κυρίῳ] Cant. Θεῷ. ib. αὐτῆς] Cant. διὰ τοῦτο, in Lat. *per hoc*. v. 17. κατακολουθήσασα] Cant. Nov. 2. κατακολουθοῦσα. ib. καταγγέλλουσιν] Cant. εὐαγγελίζοντες. v. 18. διαπονηθεὶς &c.] Cant. ἐπιστρέψας δὲ ὁ Παῦλος τῷ πνεύματι καὶ διαπονηθεὶς εἶπε. ib. ἐξελθεῖν] Cant. ἵνα ἐξέλθῃς. ib. ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ] Cant. εὐθέως ἐξῆλθεν. v. 19. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς] Cant. Ὡς δὲ εἶδον οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης. ib. ὅτι &c.] Cant. ἀπεστερῆσθαι τῆς ἐργασίας ἧς εἶχαν δι' αὐτῆς. v. 21. ἔθη] Cant. τὰ ἔθνη, in Lat. *gentes*. ib. οὐδὲ] Magd. ἤ. ib. οὖσι] Cant. ὑπάρχουσι. v. 22. συνεπέστη ὁ ὄχλος] Cant. πολὺς ὄχλος συνεπέστησεν. ib. αὐτῶν, καὶ] Cant. αὐτῶν κράζοντες, τότε. v. 23. τηρεῖν] Cant. τηρεῖσθαι. v. 24. Ὃς] Cant. Ὁ δέ. ib. εἰληφὼς] Cant. λαβών. Nov. 2. λαμβάνων. ib. εἰς τὸ ξύλον] Cant. ἐν τῷ ξύλῳ. ib. αὐτῶν] Nov. 2. αὐτοῦ. v. 25. μεσονύκτιον] Cant. μέσον τῆς νυκτός. v. 26. ἀνέθη] Cant. ἀνελύθη. v. 27. Ἔξυπνος δὲ] Cant. Καὶ ἔξυπνος. v. 29. γενόμενος] Cant. ὑπάρχων. ib. προσέπεσε] Cant. addit πρὸς τοὺς πόδας, ſed expungitur. ib. Σίλᾳ] March. Veleſ. addit ἐπὶ τοὺς πόδας. v. 30. προαγαγὼν … ἔξω] Cant. προήγαγεν … ἔξω τοὺς λοιποὺς ἀσφαλισάμενος. ib. ἔφη] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. Nov. 2. εἶπε. v. 31. ὁ] Nov. 2. Lin. Mont. πᾶς ὁ. v. 32. καὶ πᾶσι] Cant. Nov. 2. Lin. Mont. σὺν πᾶσι. v. 33. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς] Mont. deſunt. v. 34. τε] Cant. Nov. 2. Lin. δέ. ib. αὐτοῦ] Nov. 2. deeſt. ib. ἠγαλλιάσατο … πεπιστευκὼς] Lin. ἠγαλλιάσαντο … πεπιστευκότες. ib. πανοικὶ … τῷ Θεῷ] Cant. σὺν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ … ἐπὶ τὸν Θεόν. v. 35. ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ] Cant. Steph. 2. συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα, ἐφοβήθησαν, καὶ ἀπέστειλαν. ib. ἀνθρώπους] Nov. 2. ἄνδρας. ib. ἐκείνους] Cant. Steph. 2. addunt οὓς ἐχθὲς παρέλαβες. v. 36. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ] Cant. Καὶ εἰσελθὼν ὁ δεσμοφύλαξ ἀπήγγειλε. ib. τοὺς … ἐν εἰρήνῃ] Cant. deſunt. Nov. 2. ἐν εἰρήνῃ. v. 37. δείραντες] Cant. ἀναιτίους δείραντες, in Lat. *anetios caſos*. ib. ἔβαλον] Mont. ἔβαλον ἡμᾶς. ib. αὐτοὶ] Nov. 2. Lin. αὐτοὶ ἡμᾶς. v. 38. Ἀνήγγειλαν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. Ἀπήγγειλαν. Bib. Wech. vet. quidam Ἤγγειλαν ſine δὲ τοῖς στρατηγοῖς. ib. ταῦτα uſque ad finem capitis] Cant. Steph. 2. ταῦτα τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς· οἱ δὲ ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες, Ἠγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς, λέγοντες, Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθετε, μήποτε πάλιν συστραφῶσιν ὑμῖν ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς ἦλθον (εἰσῆλθον Cant.) πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς διηγήσαντο ὅσα ἐποίησε Κύριος αὐτοῖς παρακαλέσαντες αὐτούς. (Cant. addit καὶ ἀπῆλθον.) v. 39. ἐξελθεῖν] Nov. 2. ἀπελθεῖν ἀπό. v. 40. εἰς] Mont. Magd. Nov. 1. 2. Lin. πρός.

CAP. XVII.

V. 1. καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον] Cant. καὶ κατῆλθον εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, κἀκεῖθεν. v. 2. Κατὰ δὲ] Cant. Καὶ κατά. ib. τῷ Παύλῳ] Cant. ὁ Παῦλος. ib. διελέγετο] Cant. Nov. 2. διελέχθη. ib. ἀπὸ] Cant. ἐκ. v. 3. ὅτι] Nov. 1. αὐτοῖς ὅτι. v. 4. τῶν τε σεβομένων] Cant. πολλοὶ τῶν σεβομένων. ib. Ἑλλήνων] Nov. 2. deeſt. ib. γυναικῶν τε] Cant. καὶ γυναῖκες. v. 5. Ζηλώσαντες] Magd. Cant. Steph. 7. 13. deeſt. ib. δὲ οἱ] Cant. οἱ δέ. ib. οἱ ἀπειθοῦντες] March. Veleſ. deeſt. ib. προσλαβόμενοι] Cant. συστρέψαντες. Steph. 7. 13. ponunt ante δὲ οἱ. ib. καὶ ὀχλοποιήσαντες] Cant. deeſt. ib. ἐθορύβουν] Cant. ἐθορύβουσαν. ib. ἐπιστάντες τε … ἀγαγεῖν] Cant. καὶ ἐπιστάντες … ἐξαγαγεῖν. v. 6. βοῶντες … οὗτοι] Cant. βοῶντες καὶ λέγοντες … οὗτοί εἰσι. ib. οἰκουμένην] March. Veleſ. πόλιν. Nov. 2. οἰκουμένην ὅλην. v. 8. Ἐτάραξαν δὲ] Cant. Καὶ ἐτάραξαν. v. 11. εὐγενέστεροι] Cant. εὐγενεῖς, in Lat. *nobiliores*. v. 12. Πολλοὶ] Cant. Τινές. ib. ἐπίστευσαν] Cant. ἐπίστευσαν, τινὲς δὲ ἠπίστησαν. ib. οὐκ ὀλίγοι] Cant. ἱκανοὶ ἐπίστευσαν. v. 13. καὶ ἐν uſque ad κἀκεῖ] Cant. λόγος Θεοῦ κατηγγέλη εἰς Βέροιαν, καὶ * ἐπίστευσαν, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν. ib. σαλεύοντες] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. Comp. addunt καὶ ταράσσοντες. ib. ὄχλους] Cant. ὄχλους οὐ διαλιμπάνον. v. 14. Εὐθέως δὲ τότε τὸν] Cant. Τὸν μὲν οὖν. ib. πορεύεσθαι ὡς] Cant. ἀπελθεῖν. v. 15. αὐτὸν] Cant. Mont. deeſt. ib. Ἀθηνῶν] Cant. addit παρῆλθε δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρύξαι τὸν λόγον, in Lat. *tranſiit vero Theſſaliam; vetatus eſt enim ſuper eos prædicare ſermonem*. ib. ἐντολὴν … ἵνα ὡς τάχιστα] Cant. ἐντολὴν παρὰ Παύλου … ὅπως ἐν τάχει. v. 17. ἡμέραν] Nov. 1. deeſt. ib. παρατυγχάνοντας] March. Veleſ. παρακούσαντας. Cant. παρατυχόντας, in Lat. *qui forte aderant*. v. 18. δὲ] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς] Nov. 1. 2. deeſt. v. 19. Ἐπιλαβόμενοι &c.] Cant. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἐπιλαβόμενοι αὐτοῦ ἤγαγον ἐπὶ Ἄρειον πάγον πυνθανόμενοι καὶ λέγοντες. v. 20. εἰσφέρεις] Cant. φέρεις ῥήματα. Nov. 1. φέρεις. v. 21. ξένοι] Cant. εἰς αὐτοὺς ξένοι. v. 22. ἔφη] Nov. 2. εἶπε. ib. ὑμᾶς] Lin. deeſt. v. 23. γὰρ] Lin. δέ. ib. ἐπεγέγραπτο] Cant. ἦν γεγραμμένον. ib. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε] Magd. deſunt. ib. ὃν … τοῦτον] Cant. ὃ … τοῦτο. v. 25. τινὸς] Cant. deeſt. ib. αὐτὸς διδοὺς] Cant. ὅτι οὗτος ὁ δούς. ib. κατὰ] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. καὶ τά. v. 26. αἵματος] March. Veleſ. deeſt. ib. ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον] Nov. 2. ἐπὶ παντὸς προσώπου. In Nov. 1. ἐπὶ πᾶν deeſt. ib. προτεταγμένους] Mont. Nov. 1. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 13. Comp. προστεταγμένους. v. 27. ζητεῖν τὸν Κύριον] Cant. μάλιστα ζητεῖν * τὸ θεῖόν ἐστι, in Lat. *quærere quod divinum eſt*. Nov. 1. 2. Lin. ζητεῖν τὸν Θεόν. ib. ἀπὸ ἑνὸς … ὑπάρχοντα] Cant. ὃν ἀφ' ἑνός. v. 28. ἐσμὲν] Cant. ἐσμεν τὸ καθ' ἡμέραν.

ib. ποιηταὶ] Cant. deeſt. ib. τοῦ γὰρ] Cant. τούτου γάρ. Magd. αὐτοῦ γάρ. v. 29. χρυσῷ] Cant. οὔτε χρυσῷ. v. 30. ἀγνοίας] Cant. ἀγνοίας ταύτης. ib. πᾶσι] Cant. ἵνα πάντας. Nov. 2. πάντας. v. 31. διότι] Cant. καθότι. Nov. 2. καθό. ib. ἐν ᾗ μέλλει] Cant. deeſt. ib. ἐν ἀνδρὶ] Cant. ἀνδρὶ Ἰησοῦ. ib. παρασχὼν] Cant. παρέχειν. v. 34. Ἀρεοπαγίτης] Cant. addit εὐσχήμων, in Lat. *complacens*, ut verſ. 12. ib. καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις] Cant. deſunt.

CAP. XVIII.

V. 1. Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος] Cant. Ἀναχωρήσας δέ. ib. ἐκ] Cant. ἀπό, ut & verſ. 2. v. 2. διατεταχέναι] Cant. Mont. Nov. 1. Lin. τεταχέναι. ib. Ῥώμης] Cant. addit οἳ * κατῴκησαν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, in Lat. *qui & demorati ſunt in Achaiam.* ib. αὐτοῖς] Cant. αὐτοῖς ὁ Παῦλος. v. 3. ἦν] Cant. deeſt. ib. παρ' αὐτοῖς] Cant. Nov. 2. πρὸς αὐτούς. ib. ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην] Cant. deſunt. v. 4. Διελέγετο &c.] Cant. Εἰσπορευόμενος δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν. ib. σάββατον] Cant. σάββατον διελέγετο, καὶ ἐντιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. March. Veleſ. σάββατον, παρεντιθέμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ib. τοὺς Ἰουδαίους καὶ] Cant. δὲ οὐ μόνον Ἰουδαίους, ἀλλὰ καί. v. 5. Ὡς δὲ κατῆλθον] Cant. Παρεγίνοντο δέ. ib. συνείχετο τῷ πνεύματι] Cant. συνείχετο τῷ λόγῳ. March. Veleſ. ἐνέκειτο τῷ λόγῳ. ib. τὸν Χριστὸν] Cant. εἶναι τὸν Χριστὸν Κύριον. Nov. 2. εἶναι Χριστόν. Steph. 5. 10. εἶναι τὸν Χριστόν. ib. Ἰησοῦν] Cant. addit Πολλοῦ δὲ λόγου γινομένου, καὶ γραφῶν διερμηνευομένων. v. 6. Ἀντιτασσομένων] Nov. 2. Ἀνθισταμένων. ib. τὰ ἱμάτια] Cant. ὁ Παῦλος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Nov. 2. Lin. τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ib. τὴν κεφαλὴν] Nov. 2. τὰς κεφαλάς. ib. ἀπὸ τοῦ] Cant. ἀφ' ὑμῶν. ib. πορεύσομαι] Cant. πορεύομαι, in Lat. *vado.* v. 7. ἐκεῖθεν] Cant. ἀπὸ Ἀκύλας. ib. ἦλθεν] Cant. Mont. Lin. εἰσῆλθεν. ib. Ἰούστου] March. Veleſ. Steph. 10. Τίτου Ἰούστου. ib. σεβομένου] Bib. Wech. al. φοβουμένου. v. 8. τῷ Κυρίῳ] Cant. εἰς τὸν Κύριον. ib. ἐβαπτίζοντο] Cant. addit πιστεύοντες τῷ Θεῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 10. σοὶ] Cant. deeſt. v. 11. Ἐκάθισέ τε] Steph. 2. addit ἐν Κορίνθῳ. Cant. Καὶ ἐκάθισεν ἐν Κορίνθῳ. ib. ἐν αὐτοῖς] Cant. αὐτούς. v. 12. ἀνθυπατεύοντος] Cant. Mont. Nov. 1. Steph. 11. ἀνθυπάτου ὄντος. ib. τῷ Παύλῳ] Cant. συλλαλήσαντες μεθ' ἑαυτῶν ἐπὶ τὸν Παῦλον. ib. ἤγαγον] Cant. ἐπιθέντες τὰς χεῖρας ἤγαγον. v. 13. Λέγοντες] Cant. Καταβοῶντες καὶ λέγοντες. v. 14. Ἰουδαῖοι] Cant. March. Veleſ. ἄνδρες Ἰουδαῖοι. v. 15. ζήτημα] March. Veleſ. Steph. 10. 11. ζητήματα. ib. ἐστι] Cant. ἔχετε. ib. γὰρ] Cant. deeſt. ib. ἐγὼ] Nov. 2. deeſt. ib. βούλομαι] Cant. θέλω. v. 17. οἱ Ἕλληνες] March. Veleſ. deeſt. Nov. 2. οἱ Ἰουδαῖοι. ib. Σωσθένην] Cant. ὅταν Σωσθένην. ib. καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελε] Eraduntur ea quæ pro his ponuntur in Cant. Græc. in Lat. *tunc Gallio fingebat eum non videre.* v. 18. ἐξέπλει] Cant. ἔπλευσεν. v. 19. Κατήντησε ... κἀκείνους] Cant. Καταντήσας ... καὶ τῷ ἐπιόντι σαββάτῳ ἐκείνους. ib. αὐτοῦ] Cant. Mont. Lin. ἐκεῖ. ib. διελέχθη] Cant. διελέγετο. v. 20. παρ' αὐτοῖς] Nov. 2. deeſt. v. 21. Ἀπετάξατο] Cant. Ἀποταξάμενος καί. Nov. 2. Ἀποταξάμενος αὐτοῖς, καί. ib. Δεῖ uſque ad πάλιν] March. Veleſ. Nov. 2. deſunt. ib. ἑορτὴν τὴν] Cant. ἑορτὴν ἡμέραν. ib. καὶ ἀνήχθη] Cant. Nov. 2. ἀνήχθη. v. 22. Καὶ κατελθὼν] Mont. Lin. Κατελθὼν ὁ Παῦλος. Nov. 1. καὶ καταβάς. ib. ἀναβὰς] Cant. καὶ ἀναβάς. v. 23. πάντας] Nov. 2. deeſt. v. 24. εἰς Ἔφεσον] Cant. ἐν Ἐφέσῳ. v. 25. Οὗτος] Cant. Ὅς. ib. τὴν ὁδὸν] Cant. ἐν τῇ πατρίδι τὸν λόγον. Nov. 2. τὸν λόγον. ib. τοῦ Κυρίου] Cant. Nov. 2. Ἰησοῦ. Mont. Lin. Χριστοῦ. v. 26. ἀκούσαντες δὲ] Cant. καὶ ἀκούσαντες. ib. τοῦ Θεοῦ] Nov. 2. March. Veleſ. τοῦ Κυρίου. v. 27. Βουλομένου &c.] Cant. Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τινες Κορίνθιοι, καὶ ἀκούσαντες αὐτοῦ, παρεκάλουν διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, συγκατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς ἐν Κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄνδρα, ὃς ἐπιδημήσας εἰς τὴν Ἀχαΐαν * πολὺ συνεβάλλετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Mont. Κλημένου &c. ib. μαθηταῖς] Nov. 1. ἀδελφοῖς. ib. πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι] Mont. πολὺ πλῆθος τῶν πεπιστευκότων. ib. διὰ τῆς χάριτος] March. Veleſ. deſunt. v. 28. δημοσίᾳ] Cant. δημοσίᾳ διαλεγόμενος καί. ib. εἶναι &c.] Cant. τὸν Ἰησοῦν εἶναι Χριστόν.

CAP. XIX.

V. 1. Ἐγένετο δὲ &c. Παῦλον διελθόντα] Cant. Θέλοντος δὲ τοῦ Παύλου κατὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα ἀποστρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν· διελθὼν δέ. ib. ἐλθεῖν] Cant. ἔρχεται. Mont. Lin. κατελθεῖν. v. 2. εἶπον ... εἰ] Cant. deſunt. ib. εὑρὼν] Cant. λαμβάνουσί τινες. v. 3. Εἶπέ τε] Cant. Εἶπεν δέ. Mont. Lin. Ὁ δὲ εἶπε. March. Veleſ. Αὐτὸς δὲ εἶπε. ib. πρὸς αὐτοὺς] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. ib. εἶπον] Cant. ἔλεγον. v. 4. τῷ] Steph. 4. 11. τοῦτ' ἔστι τῷ. ib. Ἰησοῦν] Cant. deeſt. v. 5. δὲ] Cant. δὲ τοῦτο. ib. Ἰησοῦ] Cant. Steph. 2. addunt Χριστοῦ (deeſt in Steph. 2.) εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. v. 6. ἦλθε] Cant. εὐθέως ἐπέπεσε. v. 7. δεκαδύο] Cant. Nov. 2. δώδεκα. v. 8. εἰς] Cant. ὁ Παῦλος εἰς. ib. συναγωγὴν] Cant. συναγωγὴν ἐν δυνάμει μεγάλῃ. ib. μῆνας] Nov. 1. ἡμέρας. ib. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. v. 9. Ὡς δέ τινες] Cant. Τινὲς μὲν οὖν αὐτῶν. ib. ὁδὸν] March. Veleſ. ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Steph. 4. 11. ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. ib. τοῦ πλήθους] Cant. τοῦ πλήθους τῶν ἐθνῶν. Nov. 1. παντὸς τοῦ πλήθους. ib. τινὸς] Cant. Steph. 2. addunt ἀπὸ ὥρας Ε' ἕως δεκάτης. v. 10. ἀκοῦσαι τὸν λόγον] Cant. ἤκουσαν τοὺς λόγους. ib. Ἰησοῦ] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 12. ἢ] Cant. Steph. 4. 5. 10. 11. καί. ib. ἐξέρχεσθαι] Cant. ἐκπορεύεσθαι. ib. Ἰησοῦ] Mont. Lin. deeſt. ib. ὁρκίζομεν] Cant. March. Veleſ. ὁρκίζω. Nov. 2. ἐξορκίζομεν. ib. τὸ] March. Veleſ. Steph. 11. διά τιν. v. 14. Ἦσαν &c.] Cant. Ἐν οἷς καὶ υἱοὶ Σκευᾶ τοῦ ἱερέως ἠθέλησαν τὸ αὐτὸ ποιῆσαι, ἔθος εἶχον τοὺς τοιούτους ἐξορκίζειν, καὶ εἰσελθόντες πρὸς τὸν δαιμονιζόμενον, ἤρξαντο ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα, λέγοντες, παραγγέλλομέν σοι ἐν Ἰησοῦ ὃν Παῦλος * ἐξελθεῖν κηρύσσει. v. 15. Ἀποκριθὲν δὲ] Cant. Τότε ἀπεκρίθη. ib. εἶπε] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. εἶπεν αὐτοῖς. v. 16. κατακυριεῦσαν] Cant. κυριεύσας. Nov. 2. κρατήσας. Comp. Steph. 5. 9. 10. 13. κατακυριεύσαν. ib. αὐτῶν prius] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 2. 4. 11. ἀμφοτέρων. v. 17. ἐπέπεσε φόβος] Cant. φόβος ἔπεσεν. v. 18. πεπιστευκότων] Cant. πιστευόντων. v. 19. καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν] Nov. 1. deſunt. ib. ἀργυρίου] Nov. 1. χρυσίου. Lin. ἀργυρίου αὐτῶν. v. 20. ὁ uſque ad finem verſus] Cant. ἴσχυε, καὶ ἡ πίστις τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. v. 21. Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα] Cant. Τότε. v. 22. Ἀποστείλας δὲ] Cant. Καὶ ἀποστείλας. ib. εἰς τὴν Ἀσίαν] Cant. ὀλίγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ. v. 23. ὁδοῦ] March. Veleſ. ὁδοῦ τοῦ Κυρίου. v. 24. ἀργυροῦς] Mont. Lin. addunt ἴσως κιβώρια μικρά. Quod Scholion e margine irrepſiſſe videtur. v. 25. Οὓς] Cant. Οὗτος omiſſo καὶ ſequente. ib. ἐργάτας] Cant. τεχνίτας. ib. εἶπεν, ἄνδρες] Cant. ἔφη πρὸς αὐτούς, ἄνδρες συντεχνῖται. ib. ἡμῶν] Cant. Nov. 2. ἡμῖν. v. 26. ὅτι] Cant. deeſt. ib. Ἐφέσου, ἀλλὰ] Cant. ἕως Ἐφέσου, ἀλλὰ καί. ib. ὅτι ... ὅτι] Cant. τίς ποτε ... ὅτι οὗτοι. ib. χειρῶν] Mont. Lin. χειρῶν ἀνθρώπων. v. 27. λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι] Cant. λογισθήσεται, καὶ καθαιρεῖσθαι μέλλει. ib. τὴν μεγαλειότητα] Steph. 4. 5. 10. τῆς μεγαλειότητος.

v. 28. Ἀκούσαντες δὲ] Cant. Ταῦτα δὲ ἀκούσαντες. ib. θυμοῦ] Cant. Steph. 2. addunt δραμόντες εἰς ἄμφοδον, in Lat. Cant. *currentes in amphodum.* v. 30. οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ] Cant. οἱ μαθηταὶ ἐκώλυον. v. 31. ὄντες] Cant. ὑπάρχοντες. v. 32. πλείους] Cant. πλεῖστοι. v. 33. τὴν χεῖρα] Cant. March. Veleſ. Steph. 4. 11. τῇ χειρί. v. 34. ἐπιγνόντων] Comp. Steph. omn. ἐπιγνόντες. ib. ὡς ἐπὶ] Mont. Lin. ὡσεὶ περί. v. 35. Καταστείλας] Cant. Κατασείσας. ib. Ἐφεσίων] Cant. ἡμετέραν. ib. θεᾶς] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. καὶ τοῦ] March. Veleſ. καὶ τῆς. v. 37. τούτους οὔτε ... οὔτε] Cant. τούτους ἐνθάδε μήτε ... μήτε. ib. τὴν θεὰν] Mont. Lin. τὸν θεόν. Nov. 1. 2. τὴν θεόν. v. 38. Δημήτριος] Cant. addit οὗτος. ib. πρὸς &c.] Cant. ἔχουσι πρὸς αὐτούς τινα λόγον. v. 39. περὶ ἑτέρων] Nov. 2. Steph. 10. περαιτέρω. March. Veleſ. περὶ ἑτέρου. v. 40. ἐγκαλεῖσθαι &c.] Cant. σήμερον ἐγκαλεῖσθαι στάσεως. ib. ὑπάρχοντος] Cant. ὄντος. ib. οὐ] Mont. Magd. Lin. Nov. 1. οὗ οὐ. ib. τῆς] Nov. 2. Lin. περὶ τῆς.

CAP. XX.

V. 1. προσκαλεσάμενος] Nov. 2. μεταπεμψάμενος. ib. μαθητὰς] Cant. μαθητὰς πολλὰ παρακαλέσας. Mont. Nov. 2. Lin. Steph. 4. 5. 11. μαθητὰς παρακαλέσας. ib. καὶ &c.] Steph. 4. 5. 11. ἀσπασάμενός τε. ib. πορευθῆναι] Cant. deeſt. Mont. Nov. 2. Lin. πορεύεσθαι. v. 2. τὰ μέρη] Cant. πάντα τὰ μέρη. ib. αὐτοὺς] Cant. deeſt. v. 3. γενομένης] Cant. γενηθείσης. ib. μέλλοντι ἀνάγεσθαι] Cant. ἠθέλησεν ἀναχθῆναι. ib. ἐγένετο γνώμη τοῦ] Cant. εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα αὐτῷ. v. 4. Συνείπετο δὲ αὐτῷ] Cant. Μέλλοντος οὖν ἐξιέναι αὐτοῦ. In Nov. 1. αὐτῷ deeſt. ib. Σώπατρος] Cant. Σώπατρος Πύρρου. March. Veleſ. Σωσίπατρος Πύρρου. Steph. 4. 9. 13. Σωσίπατρος. Steph. 5. 10. 11. Nov. 2. Comp. Σώπατρος Πύρρου. ib. Δερβαῖος] Cant. Δουβέριος, in Lat. *Duverius.* ib. Ἀσιανοὶ] Cant. Ἐφέσιοι. v. 5. ἡμᾶς] Cant. αὐτόν. v. 6. ἄχρις ἡμερῶν πέντε] Cant. πεμπταῖοι, in Lat. *quintani.* ib. οὗ] Cant. ἐν ᾗ καί. v. 7. μιᾷ] Cant. μιᾷ πρώτῃ. ib. τῶν μαθητῶν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἡμῶν. v. 8. λαμπάδες] Cant. ὑπολαμπάδες. ib. ἦσαν] Steph. omn. & Comp. ἦμεν. v. 9. Καθήμενος] Cant. Nov. 2. Καθεζόμενος. ib. τῆς θυρίδος, καταφερόμενος] Cant. τῇ θυρίδι κατεχόμενος. ib. ἀπὸ] Cant. Nov. 1. ὑπό. ib. ἤρθη] Cant. ἐπήρθη. v. 10. αὐτῷ] Cant. ἐπ' αὐτῷ. ib. συμπεριλαβὼν] Cant. addit καί. Nov. 2. addit αὐτόν. v. 12. Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα] Cant. ἀσπαζομένων δὲ αὐτῶν ἤγαγε τὸν νεανίσκον. v. 13. προελθόντες ἐπὶ] Cant. κατελθόντες εἰς. ib. μέλλων] Cant. Nov. 2. ὡς μέλλων. ib. Ἄσσον hic & verſu ſeq.] Nov. 2. Νῆσον. v. 15. καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ] Nov. 2. March. Veleſ. deſunt. v. 16. ὅπως &c.] Cant. μήποτε γενηθῇ αὐτῷ κατάσχεσίς τις. ib. εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ] Cant. deſunt. v. 17. μετεκαλέσατο] Cant. μετεπέμψατο. v. 18. εἶπεν αὐτοῖς] Cant. ὁμοῦ τε ὄντων αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς. March. Veleſ. καὶ ὁμόσε ὄντων εἶπεν &c. Steph. 2. ὁμόσε ὄντων αὐτῶν, (al. ὁμοθυμαδὸν) εἶπεν &c. ib. ἐπίστασθε] Cant. ἐπίστασθε ἀδελφοί. Steph. 4. 11. ἀδελφοὶ ἐπίστασθε. ib. πῶς] Cant. ὡς τριετίαν καὶ πλεῖον πῶς. v. 19. μετὰ] Nov. 2. μεθ' ὑμῶν μετά. ib. πολλῶν] Cant. deeſt. v. 20. ὑμᾶς] Cant. deeſt. v. 21. τὴν εἰς &c.] Cant. διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 22. εἰδὼς] Cant. γινώσκων. v. 23. πόλιν] Cant. πᾶσαν πόλιν. March. Veleſ. πάσας πόλεις. ib. διαμαρτύρεται] Cant. Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. addunt μοι. ib. μένουσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. addunt μοι (deeſt in Steph. March. Veleſ.) ἐν Ἱεροσολύμοις. v. 24. μετὰ χαρᾶς] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι] March. Veleſ. οὐδὲν τούτων φοβοῦμαι. ib. ἣν ἔλαβον] Cant. τοῦ λόγου ὃν παρέλαβον. March. Veleſ. τοῦ λόγου ὃν &c. Nov. 2. ἣν παρέλαβον. ib. τιμίαν ἐμαυτῷ] March. Veleſ. τιμιωτέραν ἐμαυτοῦ. ib. διαμαρτύρασθαι] Cant. Steph. 2. addunt Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι. ib. Κυρίου] Nov. 1. 2. Lin. Κυρίου Ἰησοῦ. v. 25. τοῦ Θεοῦ] Cant. τοῦ Ἰησοῦ. Nov. 2. deeſt. v. 26. ἐγὼ] Cant. Nov. 2. εἰμι. ib. πάντων] Mont. Lin. Steph. 10. 13. πάντων ὑμῶν. v. 28. τοῦ Θεοῦ] Cant. Nov. 2. τοῦ Κυρίου. Mont. Lin. Magd. Steph. 4. 5. 11. 13. Comp. τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ. v. 29. τοῦτο] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. βαρεῖς] March. Veleſ. ἅρπαγες. v. 30. ἀποσπᾷν] Cant. ἀποστρέφειν. v. 31. ἕκαστον] Cant. Steph. 4. 10. 11. addunt ὑμῶν. v. 32. ἀδελφοὶ] Cant. Mont. Lin. deeſt. ib. Θεῷ] Cant. Lin. Κυρίῳ. ib. ἐποικοδομῆσαι] Cant. οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς. ib. ὑμῖν] Cant. deeſt. ib. πᾶσιν] Cant. τῶν πάντων. v. 33. οὐδενὸς] Cant. οὐδενὸς ὑμῶν. v. 34. χρείαις μου] Cant. χρείαις μου πᾶσιν, ſed corrigitur. ib. αὗται] Cant. μου. v. 35. τῶν λόγων] March. Veleſ. τοῦ λόγου. v. 36. αὐτοῖς] Nov. 2. deeſt. v. 38. ᾧ εἰρήκει] Cant. deeſt.

CAP. XXI.

V. 1. ὑμᾶς] Nov. 1. deeſt. Lin. Nov. 2. ἡμᾶς. ib. ἤλθομεν] Cant. ἤκομεν. ib. ἑξῆς εἰς τὴν] Cant. ἐπιούσῃ εἰς. ib. Πάταρα] Cant. Πάταρα καὶ Μύρα. v. 2. Φοινίκην] Hinc uſque ad verſ. 10. verbo προφήτης textus Græcus in Cant. deeſt. v. 3. καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον] Nov. 2. deſunt. Lin. Καὶ κατήλθομεν. v. 4. Καὶ ἀνευρόντες] Mont. Lin. Nov. 2. Ἀνευρόντες δέ. ib. ἐπεμείναμεν] Nov. 2. ἐπέμειναν. ib. αὐτοῦ ... οἵτινες] Cant. Lat. *apud eos ... quidam.* ib. ἀναβαίνειν &c.] Nov. 2. ἐπιβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. v. 5. ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα] Cant. Lat. *ſequenti autem die exeuntes ambulamus viam noſtram.* ib. προσηυξάμεθα] Nov. 2. προσευξάμενοι. v. 6. Καὶ ἀσπασάμενοι] Nov. 2. Ἠσπασάμεθα. ib. ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον] Cant. Lat. deſunt. Nov. 2. καὶ ἀνέβημεν &c. v. 8. οἱ περὶ τὸν Παῦλον] Cant. Lat. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. Comp. deſunt, & pro ἦλθον ſubſtituunt ἤλθομεν, quod & Lin. quoque. ib. ὄντος] March. Veleſ. ὄντος ἑνός. v. 10. ἡμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 11. τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον] Nov. 2. deſunt. ib. δήσουσιν] Nov. 2. δήσουσιν αὐτόν. v. 12. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα] March. Veleſ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες. ib. ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι] Cant. ἡμεῖς τὸν Παῦλον. ib. ἀναβαίνειν] Cant. ἐπιβαίνειν. v. 13. Ἀπεκρίθη δὲ] Cant. Εἶπε δὲ πρὸς ἡμᾶς. ib. Παῦλος] Mont. Lin. Steph. 10. Παῦλος, καὶ εἶπε. ib. συνθρύπτοντες] Cant. θορυβοῦντες. ib. δεθῆναι] Cant. addit βούλομαι. ib. Ἰησοῦ] Cant. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 14. εἰπόντες ... Κυρίου] Cant. εἰπόντες πρὸς ἀλλήλους ... Θεοῦ. v. 15. τὰς ἡμέρας ταύτας] Cant. τινὰς ἡμέρας. ib. ἀποσκευασάμενοι] Cant. ἀποταξάμενοι, in Lat. *refecimus.* March. Veleſ. Steph. 10. παρασκευασάμενοι. Mont. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 5. 11. 13. Comp. ἐπισκευασάμενοι. ib. ἀνεβαίνομεν] Mont. ἀνέβημεν. v. 16. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν] Cant, deſunt, ſed aſcribuntur margini charactere recentiori. ib. δὲ καὶ] Steph. 4. 10. καί τινες τῶν. ib. ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν] Cant. οὗτοι δὲ ἤγαγον ἡμᾶς παρ' ᾧ ξενισθῶμεν καὶ παραγενόμενοι εἴς τινα κώμην ἐγενόμεθα παρά. ib. Μνάσωνι] March. Veleſ. Ἰάσονι. v. 17. Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς] Cant. Lat. *Inde exeuntes venimus.* ib. ἀσμένως ἐδέξαντο] Cant. ὑπεδέξαντο δὲ ἡμᾶς ἀσμένως, in Lat. *ſuſceperunt autem nos cum latitia.* Steph. 4. ἀσπασάμενοι ἐδέξαντο.

v. 18. εἰσῄει] Mont. εἰσῆλθε. ib. πρεσβύτεροι] Mont. addit συνηγμένοι. v. 19. αὐτοὺς ἐξηγεῖτο] Cant. διηγεῖτο. v. 20. Κύριον] Mont. Nov. 2. Lin. Θεόν. ib. εἰπόν τε] Cant. εἰπόντες. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. Ἰουδαίων] Cant. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Mont. ἐν τοῖς Ἰουδαίοις. ib. πάντες] Cant. πάντες *. οὗτοι. v. 21. Κατηχήθησαν] Cant. Κατήχησαν, in Lat. *diffamaverunt*. ib. πάντας] Cant. ὄντας, in Lat. *ſunt*. ib. τοῖς ἔθεσι] Cant. ἐν τοῖς ἔθνεσι (ſed ν videtur expungi) αὐτοῦ, in Lat. *gentes ejus ambulant*. Steph. 11. τοῖς ἔθεσι πατρῴοις πορεύεσθαι. v. 22. δεῖ πλῆθος συνελθεῖν] Nov. 2. deſunt. In Magd. συνελθεῖν deeſt. ib. γὰρ ὅτι ἐλήλυθας] Nov. 2. ὅτι ἐληλυθότες. v. 24. ἐπ' αὐτοῖς] Cant. εἰς αὐτούς. ib. γνῶσι] Cant. Nov. 2. Lin. γνώσονται. ib. ὧν] Nov. 2. περὶ ὧν. v. 25. ἡμεῖς] Cant. οὐδὲν ἔχουσι λέγειν πρὸς σέ, ἡμεῖς γάρ. ib. μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς, εἰ μὴ] March. Veleſ. deſunt. ib. αἷμα, καὶ πνικτὸν] Cant. καὶ πνικτὸν deeſt. Nov. 2. αἷμα πνικτόν. ib. φυλάσσεσθαι &c.] March. Veleſ. ἀπέχεσθαι ἑαυτοὺς εἰδωλοθύτου, καὶ αἵματος, καὶ πνικτοῦ, καὶ πορνείας. v. 26. ἐχομένῃ] Cant. ἐπιούσῃ. ib. εἰσῄει … ὅπως οὗ] Cant. εἰσῆλθε … ὅπως. v. 27. Ὡς &c.] Cant. Συντελουμένης δὲ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας. ib. συντελεῖσθαι] Nov. 2. συμπληροῦσθαι. ib. Ἰουδαῖοι … ἐπέβαλον] Cant. Ἰουδαῖοι ἐληλυθότες … ἐπιβάλλουσιν. v. 28. κεκοίνωκε] Cant. ἐκοινώνησε, in Lat. *communicavit*. v. 29. προεωρακότες] Magd. Mont. Nov. 1. Lin. Bib. Wech. al. ἑωρακότες. ib. ἐνόμιζον] Cant. ἐνομίσαμεν. v. 30. τοῦ λαοῦ] Nov. 2. deeſt. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 33. Τότε ἐγγίσας] Magd. Nov. 1. Lin. Mont. Ἐγγίσας δέ. v. 34. ἄλλο τι] Cant. ἄλλα. ib. ἐβόων] Cant. Nov. 2. ἐπεφώνουν. ib. μὴ δυνάμενος δὲ] Cant. καὶ μὴ δυναμένου αὐτοῦ. v. 35. ὅτε … συνέβη] Cant. εἰς … συνέβη τὸν Παῦλον. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. ὄχλου] Cant. λαοῦ. v. 36. τοῦ λαοῦ] Cant. deeſt. ib. κρᾶζον] Nov. 2. κράζοντες. ib. αἶρε] Cant. αἱρεῖσθαι. v. 37. ὁ Παῦλος] Cant. deeſt. ib. λέγει &c.] Nov. 2. εἶπε. Cant. τῷ χιλιάρχῳ ἀποκριθεὶς εἶπε. ib. εἰπεῖν τι] Cant. λαλῆσαι. v. 38. Οὐκ ἄρα] Cant. Οὐ. ib ἄνδρας] Nov. 2. deeſt. v. 39. Ταρσεὺς] Cant. ἐν Ταρσῷ δέ. ib. οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης] Cant. γεγεννημένος. ib. ἐπίτρεψον] Cant. συγχωρῆσαι. v. 40. αὐτοῦ] Cant. τοῦ χιλιάρχου. ib. κατέσεισε … τῷ λαῷ. πολλῆς δὲ] Cant. κατασείσας … πρὸς αὐτοὺς, πολλῆς τῆς ἡσυχίας.

CAP. XXII.

V. 2. προσεφώνει] Cant. Mont. Nov. 1. Lin. προσφωνεῖ. Nov. 2. προσεφώνησε. ib. παρέσχον ἡσυχίαν] Cant. ἡσύχασαν. v. 3. πεπαιδευμένος] Cant. παιδευόμενος. ib. ὑπάρχων] Cant. deeſt. ib. Θεοῦ] March. Veleſ. νόμου. v. 4. Ὃς] Cant. Καί. ib. ἄχρι] Cant. Mont. Lin. μέχρι. ib. φυλακὰς] Cant. φυλακήν. v. 5. μαρτυρεῖ … πᾶν] Cant. μαρτυρήσει … ὅλον. ib. πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς] Cant. παρὰ τῶν ἀδελφῶν. v. 6. Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι] Cant. deſunt. v. 7. Ἔπεσά τε] Cant. Καὶ ἔπεσον. v. 9. καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο] Lin. March. Veleſ. deſunt. v. 10. Κύριος] Cant. deeſt. ib. περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι] Mont. τί σε δεῖ. ib. τέτακταί σοι] M. Veleſ. δεῖ σε. ib. ποιῆσαι] Lin. ποιεῖν. ib. πάντων] Hinc deeſt folium in Cant. viz. uſque ad καὶ φυλάσσων verſ. 20. v. 12. εὐσεβὴς] Mont. Nov. 1. 2. Lin. Comp. Steph. omn. εὐλαβής. March. Veleſ. deeſt. ib. Ἰουδαίων] Nov. 1. 2. Lin. Comp. Steph. omn. ἐν Δαμασκῷ Ἰουδαίων. v. 13. εἰς αὐτὸν] Cant. Lat. deeſt. v. 15. τοῦ Κυρίου] March. Veleſ. Nov. 2. αὐτοῦ. Cant. Lat. *ejus*. v. 18. σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ] Cant. Lat. *teſtimonium meum*. v. 20. ἐξεχεῖτο] Nov. 2. ἐξεχύνετο. ib. μάρτυρός σου] Steph. 5. Comp. πρωτομάρτυρός σου. Steph. 10. πρῶτον μάρτυρος. ib. τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ] Cant. Lat. deſunt. v. 23. αὐτῶν] Cant. deeſt. Steph. 10. αὐτῶν ἐπιπλεῖον. ib. ἀέρα] Cant. οὐρανόν. v. 24. ἄγεσθαι] Cant. Nov. 2. εἰσάγεσθαι. ib. ἐπεφώνουν αὐτῷ] Cant. κατεφώνουν περὶ αὐτοῦ. v. 25. προέτεινεν] Cant. προέτειναν. Steph. 10. 11. Comp. προσέτειναν. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. ib. ὁ Παῦλος] Cant. deeſt. ib. ἑστῶτα] March. Veleſ. ἀφεστῶτα ἑαυτῷ. Steph. 10. ἐφεστῶτα. ib. εἰ &c.] Cant. εἰ ἔξεστιν ὑμῖν ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον μαστίζειν. v. 26. Ἀκούσας &c.] Cant. Τοῦτον ἀκούσας ὁ ἑκατοντάρχης ὅτι Ῥωμαῖον αὐτὸν λέγει. ib. ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ] Cant. March. Veleſ. τῷ χιλιάρχῳ καὶ (deeſt καὶ in Cant.) ἀπήγγειλεν αὐτῷ. ib. λέγων] Cant. deeſt. v. 27. Προσελθὼν δὲ … εἶπεν αὐτῷ] Cant. Τότε προσελθὼν … ἐπηρώτησεν αὐτόν. ib. εἰ] Cant. Mont. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 10. deeſt. ib. ἔφη, ναὶ] Cant. εἶπεν, εἰμί. v. 28. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος] Cant. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ χιλίαρχος εἶπεν. ib. πολλοῦ] Cant. οἶδα πόσου. ib. πολιτείαν] March. Veleſ. πόλιν. ib. ὁ δὲ Παῦλος] Cant. Παῦλος δέ. v. 29. Εὐθέως οὖν] Cant. Τότε. ib. ἀπ' αὐτοῦ] Hinc omnia uſque ad finem libri deſiderantur in Cant. MS. tam Græce quam Latine. v. 30. ἀπὸ τῶν δεσμῶν] Nov. 2. March. Veleſ. deſunt. ib. ἐλθεῖν] Nov. 2. March. Veleſ. συνελθεῖν. ib. ὅλον] Nov. 2. πᾶν. ib. αὐτῶν] Nov. 2. deeſt.

CAP. XXIII.

V. 1. ἡμέρας] Steph. 10. ὥρας. v. 2. ἐπέταξε] Nov. 2. ἐκέλευσε. v. 3. κάθῃ· κρίνων] March. Veleſ. καθήμενος κρίνεις. v. 5. ἄρχοντα] Nov. 1. ὅτι ἄρχοντα. ib. σου] Lin. deeſt. v. 6. τὸ δὲ] Nov. 1. καὶ τό. ib. Φαρισαίου] Nov. 2. March. Veleſ. Bib. Wech. al. Φαρισαίων. v. 7. καὶ τῶν Σαδδουκαίων] Magd. deſunt. ib. ἐσχίσθη] March. Veleſ. ἐλύθη. v. 9. οἱ γραμματεῖς] March. Veleſ. deeſt. Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. τινὲς τῶν γραμματέων. ib. τοῦ μέρους τῶν] March. Veleſ. τινὲς τῶν. ib. εἰ δὲ] March. Veleſ. τί εἰ. ib. μὴ θεομαχῶμεν] March. Veleſ. deeſt. v. 10. εὐλαβηθεὶς] Nov. 2. φοβηθείς. ib. καταβὰν] Magd. Nov. 1. καταβῆναι καί. Lin. αὐτοῦ præponit. v. 11. Παῦλε] Nov. 2. deeſt. v. 12. τινὲς τῶν Ἰουδαίων] Nov. 2. οἱ Ἰουδαῖοι. ib. λέγοντες] Nov. 1. deeſt. v. 13. πεποιηκότες] Nov. 2. ποιησάμενοι. v. 14. ἀναθέματι] Lin. deeſt. v. 15. σὺν τῷ] Steph. 11. 13. καὶ τῷ. ib. αὔριον] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 17. ἔφη] Nov. 2. εἶπε. ib. ἀπάγαγε] Lin. ἐπανάγαγε. Nov. 1. ἄπαγε. ib. ἔχει uſque ad καί φησιν verſ. 18.] Nov. 1. deſunt. v. 18. καί φησιν] Lin. εἰπών. ib. προσκαλεσάμενος] March. Veleſ. deeſt. v. 19. ἐπυνθάνετο] March. Veleſ. καὶ ἐπύθετο αὐτόν. v. 23. στρατιώτας] Steph. 4. 10. στρατιώτας ἐνόπλους. v. 24. ἵνα] Nov. 2. ὅπως. v. 28. δὲ γνῶναι] Nov. 2. τε ἐπιγνῶναι. v. 30. εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων] March. Veleſ. ἣν ἐτίμασαν αὐτῷ. In Nov. 2. omnia deſunt præter ἔσεσθαι. ib. ἐξαυτῆς ἔπεμψα] March. Veleſ. ἔπεμψα αὐτόν. ib. ἔρρωσο] Lin. Nov. 1. ἔρρωσθε. v. 31. Ἀντιπατρίδα] Nov. 2. πατρίδα. v. 33. εἰσελθόντες] Nov. 2. March. Veleſ. ἐλθόντες. v. 34. ὁ ἡγεμὼν] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 35. ὅταν καὶ] In Nov. 2. καὶ deeſt.

CAP. XXIV.

V. 1. τῶν πρεσβυτέρων] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. 11. πρεσβυτέρων τινῶν. v. 3. κατορθωμάτων] Nov. 2. διορθωμάτων πολλῶν. v. 5. λοιμὸν] Lin. deeſt. ib. στάσιν] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. στάσεις. v. 6. καὶ κατὰ uſque ad παρὰ σοῦ verſ. 8.] Magd. Lin. Nov. 1. deſunt. v. 7. ἀπήγαγε] March. Veleſ. ἀφείλετο αὐτόν. Steph. 8. ἀφείλετο καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλε. Comp. ἀφείλετο. v. 8. οὗ] Steph. 11. ὧν. v. 9. συνέθεντο] Steph. omn. συνεπέθεντο. v. 10. κριτὴν] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. 11. κριτὴν δίκαιον. ib. εὐθυμότερον] March. Veleſ. Steph. 4. 10. εὐθύμως, ut & Nov. 2. v. 11. γνῶναι] Steph. 2. Lin. ἐπιγνῶναι. ib. ἢ] Magd. Nov. 1. 2. Lin. deeſt. v. 13. με] Nov. 2. Steph. 4. Comp. deeſt. ib. δύνανται] Steph. 4. 10. δύνανταί σοι. Bib. Wech. al. δυνήσονταί σοι. Nov. 2. σοὶ δύνανται. v. 14. πατρῴῳ Θεῷ] March. Veleſ. τῷ πατρὶ καὶ τῷ Θεῷ μου. ib. καὶ τοῖς] Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. καὶ τοῖς ἐν τοῖς. v. 16. ἔχειν] Nov. 1. 2. Lin. Steph. 5. 10. 13. Comp. ἔχων. v. 17. προσφορὰς] March. Veleſ. προσφορὰς καὶ εὐχάς. v. 12. ἀπὸ τῆς &c.] Nov. 2. τῶν ἀπὸ τῆς … Ἰουδαίων. ib. δεῖ] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἔδει. ib. εἴ τι &c.] Comp. Steph. omn. τι εὗρον. In Nov. 1. 2. Lin. εἰ deeſt. v. 22. διαγνώσομαι] March. Veleſ. ἀκούσομαι. Steph. 10. ἀκριβέστερον διαγνώσομαι. ib. τὰ καθ' ὑμᾶς] March. Veleſ. ὑμῶν. v. 23. τὸν Παῦλον] Nov. 2. αὐτόν. v. 24. γυναικὶ] Nov. 2. ἰδίᾳ γυναικί. ib. αὐτοῦ] Nov. 1. 2. Lin. deeſt. ib. Χριστὸν] Nov. 2. Lin. Steph. 10. 11. 13. Χριστὸν Ἰησοῦν. v. 25. ἔσεσθαι] Nov. 2. deeſt. v. 26. ὑπὸ] Nov. 1. 2. Lin. αὐτῷ ὑπό. ib. ὅπως λύσῃ] Nov. 1. ἵνα ἀπολύσῃ. ib. ὡμίλει] Nov. 2. διελέγετο. v. 27. τε χάριτας] March. Veleſ. Steph. 4. 10. δὲ χάριν.

CAP. XXV.

V. 2. Ἐνεφάνισαν δὲ] March. Veleſ. Ἐνετύχησάν τε. Steph. 4. 10. Ἐνεφάνισάν τε. ib. ὁ ἀρχιερεὺς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. οἱ ἀρχιερεῖς. v. 3. κατ'] Nov. 2. Steph. 10. παρ'. v. 4. ἐν τάχει] Lin. deeſt. v. 5. ἐστὶν] March. Veleſ. ἐστὶν ἔγκλημα. Comp. Steph. 4. 5. 11. ἐστὶν ἄτοπον. ib. τούτῳ] Nov. 2. τούτῳ ἄτοπον. v. 6. πλείους ἢ] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 5. 10. 11. οὐ πλείους ὀκτὼ ἤ. v. 7. περιέστησαν] Nov. 2. Steph. 4. 10. περιέστησαν αὐτόν. v. 11. γὰρ] Nov. 2. οὖν. ib. αὐτοῖς] Nov. 2. τούτοις. v. 12. Καίσαρα ἐπικέκλησαι] Nov. 2. Lin. deſunt: & pro ὅτι quod ſequitur habent πρός. v. 13. τινῶν] Nov. 2. deeſt. v. 14. διέτριβον] Steph. 8. 11. Comp. διέτριβεν. v. 15. αὐτοῦ] March. Veleſ. deeſt. ib. δίκην] Steph. 4. 10. καταδίκην. v. 16. τινα ἄνθρωπον] Steph. 10. τινι ἀνθρώπῳ. ib. εἰς ἀπώλειαν] Steph. 10. deeſt. v. 18. ἐγὼ] March. Veleſ. ἐγὼ τὸ πονηρόν. Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. ἐγὼ πονηράν. v. 20. τούτου] Nov. 2. Steph. 10. τούτων. v. 21. πέμψω] Steph. 4. 5. 10. 11. ἀναπέμψω. v. 22. ἀκούσῃ] Magd. ἀκούσω. v. 24. τοῦτον &c.] March. Veleſ. τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, &c. Steph. 11. τοῦτον; περὶ τούτου ἅπαν τό. v. 25. καταλαβόμενος] Steph. 11. κατελαβόμην. ib. σεβαστὸν] Lin. addit Καίσαρα. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 26. κυρίῳ] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. κυρίῳ μου. ib. γράψαι] March. Veleſ. Steph. 4. 10. γράψω.

CAP. XXVI.

V. 1. ἐπιτρέπεται] Steph. 4. 10. ἐπιτέτραπται. ib. ὑπὲρ] Nov. 2. Steph. 4. 10. περί. ib. χεῖρα] Nov. 2. χεῖρα οὕτως. v. 3. γνώστην] Nov. 2. ἐπιστάμενος γνώστην. ib. σε] Steph. 5. σε εἰδώς. Steph. 10. σε ἐπιστάμενος. v. 6. πατέρας] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. πατέρας ἡμῶν. v. 7. Εἰς ἣν] March. Veleſ. Ἐν ᾗ. ib. βασιλεῦ Ἀγρίππα] Nov. 2. deeſt. v. 14. λαλοῦσαν] Nov. 2. λέγουσαν. ib. καὶ λέγουσαν] Magd. Nov. 2. deeſt. v. 15. ὁ δὲ] Nov. 2. ὁ δὲ Κύριος. v. 16. σοὶ] Nov. 2. deeſt. v. 17. λαοῦ] Steph. 4. 11. λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. ib. ἀποστέλλω] Nov. 2. Steph. 4. 10. ἐξαποστελῶ. v. 20. ἀπαγγέλλων] Nov. 2. Steph. 4. Comp. ἀπήγγελλον. Steph. 10. κατήγγελλον. ib. τὸν Θεὸν] Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. τὸν ζῶντα Θεόν. v. 21. ἐν τῷ] Nov. 2. ὄντα ἐν τῷ. ib. ἐπειρῶντο] March. Veleſ. addit λέγοντές με. v. 22. παρὰ] Nov. 2. ἀπό. v. 24. ἀπολογουμένου] March. Veleſ. λαλοῦντος καὶ ἀπολογουμένου. v. 25. Ὁ δὲ] Nov. 2. Ὁ Παῦλος. v. 29. εἶπεν] Nov. 2. Lin. ἔφη. ib. πολλῷ] March. Veleſ. Steph. 4. μεγάλῳ. v. 31. πράσσει] March. Veleſ. ἔπραξεν. v. 32.] Uſque ad εἰ μὴ deſunt in Lin.

CAP. XXVII.

V. 1. ἡμᾶς] March. Veleſ. αὐτόν. Lin. Steph. 5. τοὺς περὶ τὸν Παῦλον. ib. παρεδίδουν] March. Veleſ. καὶ παραδίδοσθαι. Steph. 8. 11. παρεδίδου. v. 2. μέλλοντες πλεῖν] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. μέλλοντι πλεῖν ἐπί. v. 4. ἀνέμους] Lin. * τέσσαρας ἀνέμους. v. 5. κατήλθομεν] Steph. 4. Comp. κατήχθημεν. ib. εἰς Μύρα] March. Veleſ. εἰς Λύστραν. v. 6. ὑμᾶς] Nov. 1. 2. Lin. ἡμᾶς. v. 9. παρῄνει ὁ Παῦλος] March. Veleſ. παρεκάλει αὐτούς. v. 16. καλούμενον] Nov. 2. deeſt. ib. Κλαύδην] Bib. Wech. al. Καύδην. v. 17. μὴ εἰς] Steph. 4. 10. μήπως εἰς. ib. τὸ σκεῦος] Nov. 1. τὰ ἱστία. ib. ἐφέροντο] Nov. 2. ἐφερόμεθα. v. 19. ἐρρίψαμεν] Nov. 2. Steph. 4. 11. ἔρριψαν. v. 20. οὐκ ὀλίγου] Magd. πολλοῦ. v. 22. οὐδεμία] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. οὐδεμιᾶς. v. 23. οὗ εἰμι ᾧ καὶ] Nov. 2. οὗ ἐγώ. v. 25. ὅτι] Nov. 1. deeſt. v. 28. βραχὺ δὲ] March. Veleſ. βραχὺ δὲ ἐκεῖθεν. ib. καὶ πάλιν βολίσαντες] March. Veleſ. deſunt. v. 29. ἐκπέσωμεν] Ita Lin. Steph. 4. 5. 9. 10. 13. Bib. Wech. in excuſis quibuſdam ἐκπέσωσι. ib. τέσσαρας] Nov. 1. deeſt. v. 33. τροφῆς] Steph. 4. 11. τινὸς τροφῆς. ib. προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε] Nov. 2. ἐπιτελεῖτε προσδοκῶντες καὶ ἄσιτοι διαμένετε. v. 34. προσλαβεῖν] Nov. 2. μεταλαβεῖν. ib. οὐδενὸς γὰρ] March. Veleſ. ὅτι οὐδενός. ib. πεσεῖται] Nov. 2. Lin. ἀπολεῖται. v. 35. κλάσας] Lin. deeſt. v. 39. ἐδύναντο] Nov. 1. 2. Lin. δυνατόν. v. 41. τῶν κυμάτων] March. Veleſ. τοῦ σάλου.

CAP. XXVIII.

V. 1. τότε] Nov. 1. οἱ περὶ τὸν Παῦλον. Steph. 5. 10. οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς τότε. ib. Μελίτη] March. Veleſ. Μιτυλήνη. v. 3. ἐκ … ἐξελθοῦσα] Comp. Steph. 4. 10. ἀπὸ … διεξελθοῦσα. v. 5. ἀποτινάξας] Nov. 1. 2. ἀποτιναξάμενος. v. 6. νεκρὸν] March. Veleſ. καὶ ἀποθανεῖν. v. 11. ἀνήχθημεν] Nov. 1. Steph. 5. 8. 13. ἤχθημεν. v. 14. ἐπ' αὐτοῖς] Steph. 4. οὐ μετρίως ἐπ' αὐτοῖς. Nov. 2. Steph. 10. παρ' αὐτοῖς. ib. ἐπιμεῖναι] Lin. ἐπιμείναντες. v. 16. ἤλθομεν] Steph. 4. 5. 10. εἰσήλθομεν. ib. ὁ uſque ad τῷ δὲ] March. Veleſ. deſunt. v. 17. τὸν Παῦλον] Nov. 2. αὐτόν, ut & March. Veleſ. ib. λαῷ] March. Veleſ. νόμῳ. ib. ἢ τοῖς &c.] March. Veleſ. ἢ τῷ ἔθει τῷ πατρῴῳ. v. 19. οὐχ uſque ad finem verſus] Lin. deſunt. v. 23. αὐτῷ] Nov. 2. deeſt. ib. ἧκον] Nov. 2. ἦλθον. v. 24. οἱ μὲν] Nov. 2. οἱ μὲν αὐτῶν. ib. λεγομένοις] Lin. addit ὑπὸ τοῦ Παύλου. v. 27. βαρέως] Nov. 2. αὐτῶν βαρέως. v. 28. τὸ] Nov. 2. τοῦτο τό. v. 31. Θεοῦ] Lin. Θεοῦ, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον. ib. Χριστοῦ] Nov. 1. Lin. deeſt.

EPISTOLA ad ROMANOS.

CAP. I.

Verſ. 3. γινομένου] March. Veleſ. γινομένου αὐτοῦ. v. 4. Χριστοῦ] Magd. 1. deeſt. v. 9. μου] March. Veleſ. Steph. 11. μοι. v. 10. Πάντοτε] Bib. Wech. in vet. & D. Chryſoſtomo deeſt. v. 13. τινα] Magd. 2. deeſt. v. 16. τοῦ Χριστοῦ] March. Veleſ. deeſt. v. 17. ζήσεται] March. Veleſ. ζῇ. v. 18. ἀδικίᾳ] March. Veleſ. τοῦ Θεοῦ ἐν ἀδικίᾳ. v. 25. τῶν καρδιῶν] March. Veleſ. τῆς καρδίας. v. 27. ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν] Em. deſunt. v. 30. καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστὰς] Lin. deſunt. v. 32. αὐτὰ ··· ἀλλὰ καὶ] March. Veleſ. οἱ αὐτὰ ··· ἀλλὰ οἱ. ib. ἐπιγνόντες] Clar. ἐπιγνόντες, οὐκ ἐνόησαν.

CAP. II.

V. 1. κρίνεις] Comp. κρίματι κρίνεις. v. 4. καταφρονεῖς] Lin. deeſt: ſed videtur eſſe margini aſcriptum. v. 5. ὀργὴν] Lin. deeſt. v. 16. εὐαγγέλιόν μου] Magd. Nov. 1. deeſt. v. 17. Ἴδε] March. Veleſ. Steph. 4. 11. Comp. Εἰ δέ. v. 18. θέλημα] March. Veleſ. θέλημα αὐτοῦ. v. 20. τῆς γνώσεως] Nov. 1. deeſt. v. 23. τοῦ νόμου] Magd. deeſt. v. 26. λογισθήσεται] Bib. Wech. al. πραπήσεται.

CAP. III.

V. 2. ἐπιστεύθησαν] Magd. 1. ἐπίστευσαν. ib. Πολὺ] Bib. Wech. al. Πολλή. v. 3. καταργήσει] March. Veleſ. κατήργησε. v. 4. γινέσθω] March. Veleſ. γίνεται. v. 6. τὸν κόσμον] March. Veleſ. τοῦτον τὸν κόσμον. v. 9. προῃτιασάμεθα] March. Veleſ. ἠτιασάμεθα. v. 10. ὅτι] Nov. 1. Magd. 1. 2. Steph. 2. Comp. deeſt. v. 11. οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν] Em. deſunt. v. 19. ἐν τῷ νόμῳ] Steph. 11. ὑπὸ νόμον. v. 25. ἁμαρτημάτων. Ἐν τῇ &c.] Magd. 1. 2. ἁμαρτημάτων ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ· πρός. v. 26. Ἰησοῦ] March. Veleſ. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Steph. 4. Comp. Ἰησοῦν. v. 27. καύχησις] March. Veleſ. καύχησίς σου. v. 28. οὖν] Steph. 4. 10. γάρ. v. 30. Ἐπείπερ] Steph. 4. 5. Εἴπερ. ib. δικαιώσει] March. Veleſ. δικαιοῖ. v. 31. ἱστῶμεν] March. Veleſ. ἱστάμεν. Steph. 11. συνιστάνομεν.

CAP. IV.

V. 1. πατέρα] Steph. 4. 11. προπάτορα. ib. εὑρηκέναι] March. Veleſ. ponit ſtatim poſt ἐροῦμεν. v. 6. δικαιοσύνην] March. Veleſ. addit (hic, ut puto) κατὰ πρόθεσιν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. v. 9. περιτομὴν] March. Veleſ. addit μόνον μένει. Clar. περιτομὴν μόνον. v. 10. οὐκ uſque ad finem verſus] Deſunt in Em. v. 11. περιτομῆς] Steph. 5. 10. περιτομήν. v. 15. γὰρ] Steph. 11. δέ. v. 16. μόνον] Magd. 2. deeſt. v. 17. ἐπίστευσε] March. Veleſ. ἐπίστευσας. ib. ὡς] Lin. εἰς. v. 18. σπέρμα σου] March. Veleſ. addit ὥσπερ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἄμμος τῆς θαλάσσης. v. 23. αὐτῷ] March. Veleſ. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. v. 24. Ἰησοῦν] March. Veleſ. Ἰησοῦν Χριστόν. v. 25. δικαίωσιν] Steph. 4. δικαιοσύνην.

CAP. V.

V. 2. δόξης] March. Veleſ. δόξης τῶν υἱῶν. v. 6. Ἔτι γὰρ] March. Veleſ. Εἰς τί γάρ. Clar. Ἔτι γὰρ, ſed legendum Εἰς τί· nam Codicis verſio habet *Ut quid*, & iterum ἔτι repetitur poſt ἀσθενῶν. v. 10. τῷ Θεῷ] Lin. deeſt. v. 11. καυχώμενοι] Steph. 11. καυχώμεθα. v. 13. ἐλλογεῖται] March. Veleſ. ἐνλογεῖτο. v. 16. ἁμαρτήσαντος] March. Veleſ. ἁμαρτήματος. v. 17. τῆς δωρεᾶς] Steph. 5. 11. τὴν δωρεάν. v. 18. δικαιώματος] Clarom. δικαίωμα.

CAP. VI.

V. 3. ἀγνοεῖτε] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί. ib. Ἰησοῦν] Lin. deeſt. v. 4. ζωῇ] Magd. 1. 2. οὖν, ut & Nov. 1. & Lin. v. 12. αὐτῇ] Lin. Bib. Wech. al. deeſt. Steph. 9. 10. αὐτοῦ. ib. ἐν] Lin. Bib. Wech. al. deeſt. v. 15. οὖν] Steph. 11. οὖν ἐροῦμεν, ut cap. ſequenti verſ. 7. v. 17. Χάρις] March. Veleſ. Χάριτες. v. 21. εἴχετε τότε] Lin. deeſt. March. Veleſ. εἴχετε ποτε ἐν ἐκείνοις.

CAP. VII.

V. 2. ἀνὴρ] March. Veleſ. ἀνὴρ αὐτῆς, ut & verſ. ſeq. v. 3. νόμου] March. Veleſ. νόμου τοῦ ἀνδρός. v. 4. ἑτέρῳ] Nov. 1. ἑτέρῳ ἀνδρί. Comp. ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ib. καρποφορήσωμεν] March. Veleſ. καρποφορήσηται. v. 6. ἀποθανόντες] March. Veleſ. θανάτου. Clar. τοῦ θανάτου· ſic legit Origenes alia lectione improbata. Bib. Wech. al. ἀποθανόντος, ut Chryſoſtomus. v. 8. κατειργάσατο] Lin. κατηργήσατο. v. 15. θέλω] March. Veleſ. θέλω ἀγαθόν. ib. μισῶ] March. Veleſ. μισῶ κακόν. v. 25. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ] Clar. March. Veleſ. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Steph. 11. Χάρις δὲ &c. ib. τῷ μὲν νοῒ] Steph. 10. τῷ νοΐ μου.

CAP. VIII.

V. 1. μὴ uſque ad finem verſus] Clar. deſunt Græce & Latine. ib. ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα] March. Veleſ. deſunt, ut & in Syro interprete, & in nonnullis exemplaribus. v. 5. πνεύματος] March. Veleſ. πνεύματος φρονοῦσι. v. 7. ἔχθρα εἰς Θεὸν] March. Veleſ. ἐχθρὸν τῷ Θεῷ. v. 9. ἀλλ' ἐν πνεύματι] Lin. deſunt. v. 10. ζωὴ] March. Veleſ. ζῇ. v. 11. τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα] March. Veleſ. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ &c. Lin. Steph. 11. Comp. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος. Et ita hunc locum allegant D. Athanaſius & Baſilius. v. 13. τοῦ σώματος] Clar. τῆς σαρκός. v. 15. πάλιν] Lin. deeſt. v. 17. κληρονόμοι] Steph. 11. συγκληρονόμοι. v. 18. γὰρ] Steph. 10. δέ. v. 20. ἐπ'] March. Veleſ. αὐτὴν ἐπ'. v. 21. τῆς δόξης] Magd. 1. deeſt. Nov. 1. ponit poſt δόξης. v. 23. ἀλλὰ] March. Veleſ. ἐκεῖνα, ἀλλά. ib. αὐτοὶ] Clar. ἡμεῖς αὐτοί. ib. υἱοθεσίαν] March. Veleſ. υἱοθεσίαν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ. ib. τοῦ πνεύματος] Magd. 1. deeſt. v. 25. ἐλπίζομεν] Magd. 1. deeſt. v. 26. ταῖς ἀσθενείαις] March. Veleſ. Steph. 9. 11. τῇ ἀσθενείᾳ. v. 28. δὲ] Steph. 5. 10. γάρ. ib. οὖσιν] March. Veleſ. οὖσιν ἁγίοις. v. 29. συμμόρφους] March. Veleſ. συμμόρφους γενέσθαι. v. 35. Χριστοῦ] Magd. 2. Θεοῦ. v. 37. ἀγαπήσαντος] Steph. 5. 11. addunt Χριστοῦ. v. 38. ἀρχαὶ] Em. ἀρχαὶ, οὔτε ἐξουσίαι. ib. μέλλοντα] March. Veleſ. μέλλοντα, οὔτε ἰσχύς. v. 39. ὕψωμα] Clar. δύναμις, οὔτε ὕψωμα. Sequens Τὶς deeſt.

CAP. IX.

V. 1. Χριστῷ] March. Veleſ. Χριστῷ Ἰησοῦ. v. 2. μεγάλη] Magd. 2. deeſt. v. 4. αἱ διαθῆκαι] March. Veleſ. ἡ διαθήκη. v. 7. ὅτι] March. Veleſ. οἱ. v. 10. κοίτην] March. Veleſ. κοίτου. v. 11. γὰρ] Lin. deeſt. ib. γεννηθέντων] Steph. 11. addit αὐτῶν. v. 15. καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω] Em. deſunt. v. 20. Μενοῦνγε] March. Veleſ. delet. v. 23. Καὶ] Steph. 4. deeſt. v. 24. ἡμᾶς] Magd. 2. deeſt. v. 25. ἠγαπημένην] March. Veleſ. addit καὶ τὴν οὐκ ἠλεημένην, ἠλεημένην. v. 32. νόμου] March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt.

CAP. X.

V. 1. τοῦ Ἰσραὴλ] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. 11. αὐτῶν. v. 3. ἰδίαν δικαιοσύνην] Clar. δικαιοσύνην deeſt. v. 5. γράφει] March. Veleſ. ἔγραψε. ib. ὅτι] March. Veleſ. ponit ante τὴν. ib. αὐτὰ] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt. ib. ζήσεται ἐν αὐτοῖς] March. Veleſ. ἐν αὐτῇ ζήσεται. v. 8. λέγει] Clar. March. Veleſ. Lin. Steph. 4. 11. λέγει ἡ γραφή. ib. ἐν τῷ] Steph. 5. σφόδρα ἐν τῷ. v. 14. πῶς uſque ad proximum πῶς] Lin. deſunt. v. 17. Θεοῦ] Steph. 5. 9. 10. Χριστοῦ. v. 21. ἀντιλέγοντα] March. Veleſ. ἀντιλέγοντά μοι.

CAP. XI.

V. 2. λέγων] Clar. deeſt. v. 3. ψυχήν μου] Em. ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. v. 5. γέγονεν] March. Veleſ. Θεοῦ σωζόμενον γέγονεν. v. 6. εἰ δὲ ἐξ uſque ad finem verſus] Clar. deſunt, ſicut & in Verſione, non ſecus ac in Vulgata; nec ea agnoſcunt Origenes, Chryſoſtomus & Ambroſius. In March. Veleſ. εἰ δὲ ἐξ ἔργων deſunt. v. 7. ἐπιζητεῖ] March. Veleſ. Steph. 4. ἐπεζήτει. ib. ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν] Lin. Magd. 1. deſunt. v. 9. αὐτῶν] March. Veleſ. αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν. v. 13. γὰρ] Steph. 11. δέ. ib. ἐγὼ] Em. deeſt. v. 21. μήπως] Steph. 10. deeſt. v. 31. αὐτοὶ] Steph. 4. αὐτοὶ ὕστερον. v. 32. Θεὸς τοὺς πάντας] March. Veleſ. Θεὸς τὰ πάντα.

CAP. XII.

V. 2. συσχηματίζεσθε ··· μεταμορφοῦσθε] Lin. Steph. 9. 11. συσχηματίζεσθαι ··· μεταμορφοῦσθαι. v. 3. χάριτος] Steph. 4. 11. χάριτος τοῦ Θεοῦ. ib. παντὶ τῷ ὄντι] March. Veleſ. πᾶσι τοῖς οὖσι. Nov. 1. παντὶ τῷ πιστεύοντι. ib. πίστεως] Steph. 5. χάριτος. v. 11. καιρῷ] Em. Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 10. 11. Comp. Κυρίῳ. v. 17. ἐνώπιον] March. Veleſ. οὐ μόνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐνώπιον. v. 19. ἐκδικοῦντες] March. Veleſ. διεκδικοῦντες. ib. ἐκδίκησις] March. Veleſ. ἐκδίκησιν, καί. v. 20. Ἐὰν οὖν] March. Veleſ. Steph. 4. 9. 11. Ἀλλ' ἐάν.

CAP. XIII.

V. 1. ἐξουσίαι] March. Veleſ. Clar. deeſt. v. 2. δὲ] Nov. 1. γάρ. ib. ἑαυτοῖς] March. Veleſ. αὐτοὶ ἑαυτοῖς. v. 3. τῶν &c.] Clar. Steph. 5. τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ. March. Veleſ. τοῦ ἀγαθοῦ ἔργου, ἀλλὰ τοῦ κακοῦ. v. 9. οὐ ψευδομαρτυρήσεις] Lin. Magd. 1. deeſt. v. 10. τῷ πλησίον] March. Veleſ. Comp. τοῦ πλησίον.

CAP. XIV.

V. 2. ἐσθίει] March. Veleſ. ἐσθιέτω. v. 5. μὲν] Lin. μὲν γάρ. v. 6. καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ] March. Veleſ. Clar. & ejuſdem Verſio deſunt; ſicut in Vulgata: nec ea legunt Origenes & Ambroſius. ib. εὐχαριστεῖ γὰρ] Nov. 1. καὶ εὐχαριστεῖ. v. 8. τῷ Κυρίῳ ζῶμεν] Lin. deſunt. ib. ἀποθνήσκομεν] Em. ἀποθάνομεν. v. 9. Χριστὸς καὶ] Lin. deeſt. ib. καὶ ἀνέζησεν] March. Veleſ. deeſt. Em. Magd. 1. 2. Comp. Steph. omn. ἔζησεν. Lin. καὶ ἔζησεν. v. 11. γόνυ] Comp. addit ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. Quæ habentur quoque, ſed alia manu, in margine Em. v. 14. Κυρίῳ] Em. Χριστῷ. v. 15. δὲ] Steph. 4. 5. 9. γάρ. ib. ἀπόλλυε] Em. κατάλυε· ſed in marg. eadem manu γὰρ ἀπόλλυε. v. 16. ὑμῶν] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 18. τούτοις] March. Veleſ. Steph. 4. τούτῳ, ut & Lin. ib. Χριστῷ] Em. Θεῷ. ib. Θεῷ] Em. Χριστῷ. v. 19. ἀλλήλους] March. Veleſ. ἀλλήλους τηρῶμεν. v. 22. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ] Magd. 2. deſunt. v. 23. Fini huic capitis in Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. Comp. Em. Steph. omn. aſcribuntur tres ultimi verſus cap. 16. idque fraude Marcionis ut D. Hieronym. teſtatur, qui Epiſtolam ad Rom. hoc loco terminari voluerit. Hoc etiam in loco exponuntur a Chryſoſtomo.

CAP. XV.

V. 2. γὰρ] Steph. 13. δέ. In cæteris omnibus deeſt. Em. Nov. 1. Lin. Magd. 1. Comp. deeſt. v. 4. καὶ τῆς] Nov. 1. Em. καὶ διὰ τῆς Magd. 1. διὰ τῆς. v. 8. δὲ] Lin. Steph. 4. 5. γάρ. v. 9. ἔθνεσι] March. Veleſ. Steph 4. 13. Comp. addunt Κύριε. v. 14. ἀγαθωσύνης] March. Veleſ. ἀγάπης. ib. ἀλλήλους] Nov. 1. Em. Steph. 5. 11. Comp. ἄλλους. v. 16. εἰς τὰ] Steph. 9. εἰς πάντα τά. v. 18. τολμήσω ··· κατειργάσατο] March. Veleſ. τολμῶ ··· κατεργάζεται. v. 19. Θεοῦ] March. Veleſ. Θεοῦ ἁγίου. Steph. 11. ἁγίου. v. 20. φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι] March. Veleſ. ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο. v. 22. ὑμᾶς] March. Veleſ. ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην μέχρι νῦν. v. 24. ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς] Clar. deſunt. v. 28. δι' ὑμῶν] Magd. 1. δι' ἐμοῦ. v. 30. τοῦ Πνεύματος] March. Veleſ. τοῦ Πνεύματος ἁγίου. ib. προσευχαῖς] Clar. προσευχαῖς ὑμῶν.

CAP. XVI.

V. 3. Πρίσκιλλαν] Clar. March. Veleſ. Lin. Magd. 1. 2. Em. Steph. 5. 9. 11. 13. Πρίσκαν. Ita & Origenes. v. 5. Ἀχαΐας εἰς Χριστὸν] March. Veleſ. vel Ἀσίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, vel τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀσίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. In Steph. 5. Ἀσίας &c. in Steph. 7. ἐν Χριστῷ. v. 8. Ἀμπλίαν τὸν] Bib. Wech. al. Ἀμπλιάτον. v. 11. Ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου] Lin. deſunt. v. 15. Ἰουλίαν] Steph. 13. Ἰουνίαν. v. 16. τοῦ] Lin. Steph. 4. 5. 11. πᾶσαι τοῦ. ib. Χριστοῦ] Magd. 2. Θεοῦ. v. 18. Ἰησοῦ] Nov. 1. deeſt. ib. καὶ εὐλογίας] Magd. 2. καὶ καινῆς ἀπάτης. Nov. 1. deeſt. v. 19. πάντας] March. Veleſ. πάντα τόπον. v. 20. ὑμῶν prius] Nov. 1. deeſt. ib. μεθ' ὑμῶν] Step. 11. addit ἀμήν. v. 22. Κυρίῳ] Em. addit Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. v. 23. τῆς ἐκκλησίας ὅλης] March. Veleſ. ὅλη ἡ ἐκκλησία. v. 25.] Vide verſ. 23. cap. 14. v. 27. ᾧ ἡ] Nov. 1. εἴη. In Comp. deeſt ᾧ. ib. αἰῶνας] Steph. 4. αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Inſcriptio ad finem hujus Epiſtolæ abeſt a Clar. ſicut & cæteræ omnes. Ad finem Em. habetur Στίχων φα'.

EPISTOLA I. ad CORINTHIOS.

CAP. I.

Verſ. 2. ἁγίοις] Bib. Wech. al. ἁγίοις σύμπασι. v. 6. μαρτύριον] Steph. 15. κήρυγμα. ib. Χριστοῦ] Em. Θεοῦ. v. 8. ἡμέρᾳ] March. Veleſ. ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας. Claromontanus codex παρουσίᾳ. v. 10. γνώμῃ] March. Veleſ. γνώσει. v. 13. Μεμέρισται] Steph. 11. Μὴ μεμέρισται. v. 14. Θεῷ] Lin. Θεῷ μου. v. 15. ἐβάπτισα] March. Veleſ. Steph. 4. 5. ἐβαπτίσθητε. Steph. 11. ἐβαπτίσθη. v. 18. γὰρ] Lin. deeſt. v. 22. σημεῖον] March. Veleſ. σημεῖα. v. 23. Ἕλλησι] March. Veleſ. Steph. 4. 11. ἔθνεσι, ut & Clarom. v. 26. ὑμῶν] Nov. 1. ἡμῶν. v. 27. ἵνα uſque ad proximum ἵνα] Magd. 2. deſunt. v. 28. τοῦ Θεοῦ] Ita Steph. omn. Magd. 2. Bib. Wech. in excuſis quibuſdam αὐτοῦ. v. 29. αὐτοῦ] Em. τοῦ Θεοῦ.

CAP. II.

V. 1. μαρτύριον] Em. Steph. 4. μυστήριον. ib. Θεοῦ] Idem Steph. Χριστοῦ. v. 6. οὐδὲ τῶν ἀρχόντων αἰῶνος τούτου, οὐδὲ] Magd. 1. deſunt. v. 9. ἃ] March. Veleſ. ὅ. v. 10. δὲ] Lin. γάρ. v. 12. ὑπὸ] Lin. ἐκ. v. 13. διδακτοῖς] March. Veleſ. Steph. 11. διδαχῇ. v. 16. ὃς συμβιβάσει] March. Veleſ. ἢ ὃς συμβιβάσει.

CAP. III.

V. 1. Καὶ] Nov. 1. Καὶ γάρ. v. 2. ϗ οὐ] Deeſt ϗ in Steph. 4. 5. 11. v. 3. διχοστασίαι] March. Veleſ. deeſt. ib. σαρκικοὶ] March. Veleſ. ἄνθρωποι. v. 5. Τίς … Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλὼς, ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν] March. Veleſ. Τί … Ἀπολλῶς; τί δὲ Παῦλος; διάκονοι αὐτοῦ οἷ. v. 9. γεώργιον] Bib. Wech. al. γεώργιόν ἐστε. v. 10. ἕκαστος δὲ βλεπέτω ὡς ἐποικοδομεῖ] Magd. 1. deſunt. v. 13. ἀποκαλύπτεται] March. Veleſ. ἀποκαλυφθήσεται. ib. δοκιμάσει] Lin. αὐτὸ δοκιμάσει. v. 17. οἵτινες] March. Veleſ. ὅς. v. 18. ἑαυτὸν] Lin. deeſt. v. 20. γινώσκει] March. Veleſ. ἔγνω. v. 21. ὑμῶν] Nov. 1. ἡμῶν. v. 23. Ὑμεῖς] Nov. 1. Ἡμεῖς.

CAP. IV.

V. 1. Χριστοῦ … Θεοῦ] Lin. Θεοῦ … Χριστοῦ. v. 2. ζητεῖται] Steph. 5. 11. 15. ζητεῖτε, ut & Lin. v. 6. ἡμῖν] Bib. Wech. al. ὑμῖν. ib. φρονεῖν· ἵνα μὴ] March. Veleſ. deeſt. ib. φυσιοῦσθε] March. Veleſ. φυσιούσθω. v. 8. ἐβασιλεύσατε … ἐβασιλεύσατε] March. Veleſ. βασιλεύετε … βασιλεύσοιτε. ib. ϗ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε] Em. deſunt. v. 14. νουθετῶ] Steph. 5. 11. νουθετῶν. v. 16. γίνεσθε] March. Veleſ. γίνεσθε καθὼς ϗ ἐγώ. Bib. Wech. vet. γίνεσθε καθὼς ἐγώ. Steph. 11. καθὼς ἐγὼ Χριστοῦ. v. 17. Χριστῷ] Steph. 4. 5. 11. Χριστῷ Ἰησοῦ.

CAP. V.

V. 1. ὀνομάζεται] March. Veleſ. Steph. 5. deeſt. v. 2. ἐξαρθῇ] Lin. ἀρθῇ. ib. ποιήσας] Lin. πράξας. v. 5. Ἰησοῦ] Steph. 11. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Nov. 1. ἡμῶν Ἰησοῦ. Comp. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 6. ζυμοῖ] Clar. δολοῖ. Verſio ejus Latina in hoc & ſequenti verſu nihil differt a Vulgata, niſi quod οὖν, *igitur*, verſ. 7. deeſt. v. 7. οὖν] Magd. 1. Steph. 4. 10. 13. 15. deeſt. v. 11. ἐάν τις ἀδελφὸς] March. Veleſ. αὐτὸς ὁ ἀδελφός. ib. ἢ] Ita Steph. 10. 13. Comp. ἤ. v. 13. κρίνει] Steph. 4. 5. 9. 10. κρινεῖ. ib. ϗ ἐξαρεῖτε] March. Veleſ. ἐξάρατε. Lin. Steph. 11. ϗ ἐξάρετε. Steph. 5. 9. ἐξαίρετε. Comp. ϗ ἐξαρεῖτε.

CAP. VI.

V. 2. οὐκ] Steph. 4. 11. ἢ οὐκ. ib. κρίνεται] March. Veleſ. κριθήσεται. v. 4. καθίζετε] March. Veleſ. καθίζετε κριτάς. v. 5. διακρῖναι] Em. Lin. ἀνακρῖναι. v. 7. ἀποστερεῖσθε] Em. ἀδικεῖσθε. v. 19. τὸ σῶμα] March. Veleſ. τὰ μέλη. Em. Lin. Steph. 4. 9. 11. τὰ σώματα. v. 20. δοξάσατε] March. Veleſ. δοξάσατε ϗ βαστάσατε. ib. ϗ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ] In Clar. & ejus Verſione, & March. Veleſ. deſunt; ut & in Vulgata.

CAP. VII.

V. 1. μοι] Lin. deeſt. v. 3. Τῇ] Lin. Τῇ δέ. ib. ὀφειλομένην εὔνοιαν] Steph. 5. ὀφειλήν· ut & Clemens lib. 3. Strom. Pro εὔνοιαν alicubi τιμὴν ſubſtituitur. v. 5. τῇ νηστείᾳ ϗ] Clar. Steph. 5. 11. deeſt: nec agnoſcunt Chryſoſtomus & Theophylactus. ib. ὁ Σατανᾶς] Magd. 1. deeſt. v. 7. γὰρ] Lin. δέ. v. 8. μείνωσιν] March. Veleſ. διαμείνωσιν. v. 13. αὐτὸς] Lin. οὗτος. ib. ἀφιέτω αὐτὸν] March. Veleſ. ἀφιέτω τὸν ἄνδρα. v. 14. γυναικὶ … ἀνδρὶ] March. Veleſ. Bib. Wech. lib. antiq. γυναικὶ πιστῇ … ἀνδρὶ πιστῷ. Poſt γυναικὶ Clar. addit τῇ πιστῇ. v. 19. ϗ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν] Nov. 1. deſunt. v. 20. Ἕκαστος] Em. Ἕκαστος δέ. v. 30. ὁ καιρὸς] Steph. 4. 11. ὅτι ὁ καιρός. ib. τὸ] Steph. omn. tollunt punctum ante τό. v. 33. γυναικί. Μεμέρισται &c.] March. Veleſ. Steph. 5. 11. γυναικὶ ϗ μεμέρισται· ϗ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος ϗ ἡ παρθένος μεριμνᾷ. v. 35. εὐπρόσεδρον] Lin. Steph. 2. 11. Comp. εὐπάρεδρον. Steph. 4. 5. εὐπρόσδεκτον. v. 36. γαμείτωσαν] March. Veleſ. ἐὰν γαμῇ. v. 37. καρδίᾳ … καρδίᾳ αὐτοῦ] Lin. καρδίᾳ αὐτοῦ … ἰδίᾳ καρδίᾳ. ib. & verſ. 38. ποιεῖ ter] Steph. 5. ποιήσει. v. 38. Ὥστε ϗ ὁ ἐκγαμίζων, καλῶς ποιεῖ] Magd. 2. Lin. deſunt. Clar. ὁ γαμίζων τὴν παρθένον ἑαυτοῦ &c. v. 39. αὐτῆς poſterius] Em. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 40. ἐστιν] March. Veleſ. ἔσται.

CAP. VIII.

V. 2. εἰδέναι] Lin. εἶδ. v. 4. ἕτερος] Clar. Lin. deeſt. v. 6. Ἀλλ' ἡμῖν] March. Veleſ. ἡμῖν δέ. v. 8. παρίστησι] Steph. 4. 11. παραστήσει. v. 9. ἀσθενοῦσιν] Steph. 5. 11. ἀσθενέσιν.

CAP. IX.

V. 1. Ἀπόστολος … ἐλεύθερος] March. Veleſ. ἐλεύθερος … Ἀπόστολος, quomodo & Steph. 4. 11. v. 8. ταῦτα] Magd. 1. deeſt. v. 9. μὴ τῶν] Lin. μὴ περὶ τῶν. v. 10. τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι] March. Veleſ. Steph. 11. ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. v. 12. ἐχρησάμεθα] Magd. 2. ἐχρησάμην. v. 16. δὲ] Steph. 5. 9. 11. Lin. γάρ. v. 20. ὡς] Lin. deeſt. v. 21. ἵνα] March. Veleſ. Steph. 11. μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα. ib. Θεῷ … Χριστῷ] Bib. Wech. al. Θεοῦ … Χριστοῦ. v. 23. Τοῦτο δὲ] Clar. March. Veleſ. Πάντα δέ. Sic Chryſoſtomus. ib. εὐαγγέλιον] Steph. 11. addit τοῦ Θεοῦ. v. 25. οὖν] Steph. 5. deeſt. v. 27. Ἀλλ' ὑπωπιάζω] Verſio Clar. *Sed lividum facio.*

CAP. X.

V. 1. δὲ] Lin. Steph. 5. γάρ. v. 2. ἐβαπτίσαντο] Lin. ἐβαπτίσθησαν. v. 9. Χριστὸν] Lin. Κύριον. ib. ἐπείρασαν] Lin. ἐξεπείρασαν. v. 11. τύποι συνέβαινον] Steph. 9. 11. τυπικῶς συνέβαινεν. v. 13. εἴληφεν] March. Veleſ. εἰληφέτω. ib. ὑμᾶς poſterius] Em. deeſt. v. 14. διόπερ &c.] Comp. διὸ ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. v. 16. τὸν ἄρτον] March. Veleſ. Steph. 4. ὁ ἄρτος. ib. Χριστοῦ poſterius] Em. αὐτοῦ. v. 17. ἄρτου] March. Veleſ. ἄρτου, ϗ ἐκ τοῦ ἑνὸς ποτηρίου. v. 19. ὅτι uſque ad finem verſus] ὅτι εἰδωλόθυτόν ἐστί τι· οὐχ ὅτι εἴδωλόν ἐστί τι. Sic in Clar. cujus Latina Verſio; *Quia ſimulacro immolatum eſt aliquid: non quod idolum ſit aliquid*; Cum negatione citat Tertullianus de Spectac. c. 13. & de Corona militis cap. 7. v. 24. ἕκαστος] March. Veleſ. deeſt. v. 28. τοῦ γὰρ uſque ad finem verſus] Hic deſunt in Clar. March. Veleſ. Steph. 11. ut & in Vulgata, Syra & Arabica Verſionibus. v. 29. ἄλλης] March. Veleſ. ἀλλοτρίας.

CAP. XI.

V. 10. ἐξουσίαν] March. Veleſ. περιβόλαιον. ib. κεφαλῆς] March. Veleſ. κεφαλῆς ἑαυτῆς. v. 13. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς] Clar. Ὑμεῖς αὐτοί. v. 16. αἱ ἐκκλησίαι] March. Veleſ. ἡ ἐκκλησία. v. 17. παραγγέλλων (March. Veleſ. παραγγέλλω) οὐκ ἐπαινῶ] Lin. Steph. 5. 11. παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν. v. 23. Ἰησοῦς] Magd. 2. Nov. 1. Ἰησοῦς Χριστός. v. 24. κλώμενον] March. Veleſ. παραδοθησόμενον. v. 25. αἵματι] Nov. 1. ὀνόματι. ib. ὁσάκις ἂν πίνητε] Nov. 1. deſunt. v. 27. ἀναξίως] Nov. 1. Lin. Steph. 7. 10. 11. addunt τοῦ Κυρίου, ut & Magd. 1.

CAP. XII.

V. 2. ὅτι] Comp. Steph. 4. 5. ὅτε. Magd. 1. Bib. Wech. al. deeſt. v. 3. Κύριον Ἰησοῦν] March. Veleſ. Steph. 5. Κύριος Ἰησοῦς. v. 5. ϗ ὁ] Magd. 1. ὁ δέ. v. 9. ἄλλῳ δὲ uſque ad finem verſus] Magd. 2. Lin. deſunt. ib. χαρίσματα] March. Veleſ. χάρισμα. v. 10. ἐνεργήματα] March. Veleſ. ἐνέργημα. v. 11. ἰδίᾳ] March. Veleſ. deeſt. v. 12. τοῦ ἑνὸς] March. Veleſ. Steph. 9. 11. deeſt. ib. σῶμα] March. Veleſ. deeſt. v. 13. εἰς ἓν σῶμα uſque ad verſ. ſeq.] Bib. Wech. vet. ſic, εἰς ἓν πόμα ἐποτίσθημεν εἰς ἓν πνεῦμα. ib. πνεῦμα] Magd. 1. 2. Nov. 1. πόμα. ib. ἐποτίσθημεν] Lin. ἐφωτίσθημεν. v. 15. οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος] Nov. 1. deſunt. v. 20.] Hic verſus deeſt in Lin. v. 23. ἀτιμότερα] Clar. addit μέλη. v. 24. Τὰ uſque ad ἀλλ'] Lin. deſunt. ib. τὸ σῶμα] Nov. 1. deeſt. v. 27. μέρους] March. Veleſ. μέλους. v. 28. γένη] March. Veleſ. ἑρμηνείας. ib. γλωσσῶν] Bib. Wech. additur in veteris editionis exemplaribus ἑρμηνείας γλωσσῶν. v. 31. κρείττονα] Lin. Steph. 4. 5. 11. μείζονα.

CAP. XIII.

V. 1. ἠχῶν] Lin. deeſt. v. 2. καυθήσωμαι] Bib. Wech. al. καυχήσωμαι. v. 4. ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ] Magd. 1. ἡ ἀγάπη deeſt. ib. ἡ ἀγάπη poſtremum] March. Veleſ. deeſt. v. 5. Οὐκ ἀσχημονεῖ] March. Veleſ. Οὐ φιλοτιμεῖ. v. 8. εἴτε γλῶσσαι, παύσονται] Lin. deſunt. v. 9. γὰρ] Nov. 1. Steph. 9. 10. 13. 15. Comp. δέ. v. 12. δι'] Nov. 1. ὡς δι'. ib. ἐν] Steph. 4. 11. ὡς ἐν. v. 13. τούτων] Bib. Wech. al. πάντων.

CAP. XIV.

V. 2. γλώσσῃ] Steph. 11. γλώσσαις. ib. ἀκούει] Steph. 11. ἀκούει αὐτοῦ. ib. πνεύματι] March. Veleſ. πνεῦμα. v. 3. οἰκοδομὴν] March. Veleſ. πρὸς οἰκοδομήν. v. 10. φωνῶν] March. Veleſ. γλωσσῶν. ib. αὐτῶν] Bib. Wech. al. deeſt. v. 19. διὰ τοῦ νοός] Clar. Steph. 4. 9. 11. τῷ νοΐ. v. 22. ἡ δὲ προφητεία] March. Veleſ. αἱ δὲ προφητεῖαι. ib. ϗ οὕτω prius] Steph. 5. 11. deeſt. v. 26. διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει] Nov. 1. deſunt: διδαχὴν ἔχει deeſt in Magd. 1. ib. γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει] Magd. 2. Lin. deſunt. v. 31. πάντες] Steph. 5. ἕκαστοι. v. 33. ἁγίων] March. Veleſ. Lin. Steph. 11. addunt διδάσκω. v. 34. ὑμῶν] Steph. 4. deeſt. ib. ἐπιτέτραπται] Lin. Steph. 4. 11. ἐπιτρέπεται. ib. ὑποτάσσεσθαι] Iidem ὑποτασσέσθωσαν. v. 38. ἀγνοείτω] March. Veleſ. ἀγνοηθήσεται. v. 38. ἀδελφοὶ] Nov. 1. Magd. 2. Lin. Steph. 4. 10. 11. ἀδελφοί μου. v. 40. Πάντα] Steph. 4. 11. Πάντα δέ.

CAP. XV.

V. 5. εἶτα τοῖς δώδεκα] Clarom. ϗ μετὰ ταῦτα τοῖς ἕνδεκα. Ita legit S. Ambroſius, ſicque nonnullos legiſſe commemorat S. Auguſtinus l. 3. de conſenſu Evang. c. 33. March. Veleſ. εἶτα τοῖς ἕνδεκα. v. 10. αὐτοῦ] Lin. τοῦ Θεοῦ. v. 11. ἐπιστεύσατε] Steph. 4. ἐπιστεύσαμεν. v. 23. οἱ τοῦ Χριστοῦ] March. Veleſ. addit οἳ εἰς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἐπίστευσαν. v. 25. ἐχθροὺς] Steph. 11. ἐχθροὺς αὐτοῦ. v. 26. Ἔσχατος] March. Veleſ. Ἐσχάτως. v. 29. τῶν νεκρῶν poſterius] Nov. 1. αὐτῶν τῶν νεκρῶν. March. Veleſ. Steph. 4. 9. 11. αὐτῶν. v. 31. ἀποθνήσκω] Lin. ἀποθνήσκοντες. ib. ἡμετέραν] March. Veleſ. Steph. 4. 10. 13. Comp. ὑμετέραν. ib. καύχησιν] Steph. 11. addit ἀδελφοί, ut & Lin. ſed poſt ἔχω. v. 32. ἀποθνήσκομεν] March. Veleſ. ἀποθανοῦμεν. v. 34. δικαίως] March. Veleſ. δίκαιοι. v. 36. ἀποθάνῃ] Clar. ἀποθάνῃ πρῶτον. v. 38. ἠθέλησε] March. Veleſ. θέλει. v. 39. σὰρξ ἀνθρώπων] Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. deeſt σάρξ. ib. σὰρξ κτηνῶν] March. Veleſ. σὰρξ deeſt. v. 42. σπείρεται uſque ad finem verſus] Lin. deſunt. v. 44. ἔστι] Lin. Steph. 5. 14. εἰ ἔστι excluſo ſequenti καί. v. 45. Ἀδὰμ prius] Magd. 1. deeſt. v. 47. ὁ Κύριος &c.] Clar. abeſt: abeſt etiam dictio *cæleſtis*. March. Veleſ. ἐξ οὐρανοῦ ἐπουράνιος. v. 49. φορέσομεν] Clar. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 13. Comp. φορέσωμεν. Verſio Clar. *portemus*. v. 50. κληρονομῆσαι οὐ δύναται] Magd. 2. οὐ κληρονομήσουσιν. v. 51. πάντες μὲν &c.] March. Veleſ. πάντες ἀναβιώσομεν, ἀλλὰ οὐ πάντες ἀλλαγησόμεθα. Verſio Clar. (nam Græca eraduntur) *omnes quidem reſurgemus, non omnes autem immutabimur*. v. 52. σαλπίσει γὰρ] March. Veleſ. addit σάλπιγξ. v. 54. τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν] March. Veleſ. deeſt. ib. κέντρον … νῖκος] Lin. March. Veleſ. νῖκος … κέντρον. Clar. νεῖκος … κέντρον. Verſio autem ejus *victoria … ſtimulus*: unde forte ſcribendum νῖκος.

CAP. XVI.

V. 2. σαββάτων] Bib. Wech. al. σαββάτων τὴν κυριακήν. v. 19. ἐνεργὴς] March. Veleſ. ἐναργής. v. 12. ἀδελφοῦ] Clar. addit δηλῶ ὑμῖν ὅτι. March. Veleſ. addit γνωρίζω ὑμῖν ὅτι. v. 15. Στεφανᾶ] Clar. Lin. Steph. 11. addunt ϗ Φορτουνάτου. March. Veleſ. addit ϗ Φορτουνάτου ϗ Ἀχαϊκοῦ, ut verſ. 17. v. 19. ἐκκλησίᾳ] March. Veleſ. παρὰ τοῖς ϗ ξενίζομαι. Clar. παρ' οἷς ϗ ξενίζομαι· ſic quoque S. Ambroſius. v. 23. Κυρίου] Magd. 2. Κυρίου ἡμῶν. ib. Χριστοῦ] Em. Magd. 1. deeſt.

In fine Clar. habetur Πρὸς Κορινθίους α' ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Κορινθίους β'. Verſio Lat. *Ad Corinthios I. explicit, incipit ad Corinthios II.* Em. ad finem habet Στίχων ωο'.

EPISTOLA

EPISTOLA II. *ad CORINTHIOS.*

CAP. I.

Verſ. 4. ἐπὶ] Nov. 1. Lin. Em. ἐν. v. 6. σωτηρίας τῆς uſque ad finem verſus] March. Veleſ. σωτηρίας εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης τὴν ὑπομονὴν τῶν &c. ib. ὑπομονῇ] Steph. 10. addit πολλῇ. v. 7. Καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν] Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. Steph. 4. 7. 10. 11. 13. Em. Comp. ponunt v. 6. poſt πάσχομεν. v. 10. τηλικούτου θανάτου] March. Veleſ. τηλικούτων κινδύνων. v. 11. ἡμῶν] Nov. 1. Em. Steph. 4. 7. 10. 13. Comp. ὑμῶν. v. 13. ἀναγινώσκετε &c.] March. Veleſ. ἀνέγνωτε καὶ ἐπέγνωτε. ib. ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε] Magd. 1. 2. deeſt. v. 14. Ἰησοῦ] Lin. Comp. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 17. ναὶ ναὶ, καὶ τὸ οὒ οὔ] March. Veleſ. ναὶ, καὶ τὸ οὔ. Bib. Wech. al. ναὶ καὶ οὔ. v. 18. ἡμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 19. ἡμᾶς] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 20. καὶ ἐν αὐτῷ] Lin. Steph. 11. διὸ καὶ δι' αὐτοῦ.

CAP. II.

V. 3. λύπην ἔχω] March. Veleſ. Steph. 11. Comp. λύπην ἐπὶ λύπῃ ἔχω. Lin. λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. v. 10. χαρίζεσθε] March. Veleſ. ἐχαρίσατε. v. 17. θανάτου ··· ζωῆς] Steph. 11. ἐκ θανάτου ··· ἐκ ζωῆς. v. 18. ὡς] Lin. ὥσπερ. ib. πολλοὶ] Em. Lin. Steph. 5. 7. λοιποί.

CAP. III.

V. 1. εἰ μὴ] March. Veleſ. Steph. 5. ἢ μή. ib. συστατικῶν] March. Veleſ. deeſt. v. 6. διακόνους] Gon. Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. διακόνοις. ib. γράμματος ··· πνεύματος] March. Veleſ. γράμματι ··· πνεύματι. v. 9. κατακρίσεως] Nov. 1. κρίσεως. ib. δόξα] March. Veleſ. ἐν δόξῃ. v. 10. οὐδὲ] Em. Steph. 9. 15. Comp. οὐ. v. 13. τὸ τέλος τοῦ] March. Veleſ. τὸ πρόσωπον τοῦ. v. 14. σήμερον] Lin. σήμερον ἡμέρας.

CAP. IV.

V. 4. αὐγάσαι] Lin. Steph. 9. 11. διαυγάσαι. ib. αὐτοῖς] Lin. deeſt. ib. Θεοῦ] Steph. 4. 11. Comp. Θεοῦ τοῦ ἀοράτου. v. 5. Κύριον] Magd. 2. deeſt. ib. Ἰησοῦ] Lin. Χριστόν. Steph. 4. Χριστοῦ. v. 6. τοῦ Θεοῦ] Lin. αὐτοῦ. ib. ἐν προσώπῳ] Steph. 5. διὰ τῆς παρουσίας. v. 8. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι v. 10. σώματι] March. Veleſ. σώμασι, ut & Lin. v. 14. διὰ] Lin. March. Veleſ. Steph. 5. σύν. v. 17. Τὸ γὰρ παραυτίκα] March. Veleſ. addit πρὸς καιρὸν καί. v. 18. ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα] Lin. deſunt.

CAP. V.

V. 1. οἰκοδομὴν] March. Veleſ. ὅτι οἰκοδομήν. v. 3. εὑρεθησόμεθα] March. Veleſ. εὑρεθῶμεν. v. 4. ἐπειδὴ] Em. Nov. 1. 2. Lin. Nov. 1. Steph. omn. ἐφ' ᾧ. v. 5. Θεὸς] Steph. 10. Θεὸς, καὶ χρίσας ἡμᾶς. v. 10. πρὸς ἃ ἔπραξεν] Em. Gon. Magd. 1. deſunt. ib. κακὸν] Lin. φαῦλον. v. 11. ἐλπίζω] Steph. 11. ἐλπίζομεν. v. 12. καυχήματος] Em. καυχήσεως. v. 14. Χριστοῦ] Magd. 2. Lin. Θεοῦ. ib. οἱ] Steph. 4. 11. 13. deeſt. v. 15. αὐτῶν] Em Magd. 1. πάντων. Magd. 2. αὐτῶν πάντων. v. 15. γινώσκομεν] March. Veleſ. ἐγνώκαμεν. v. 18. Ἰησοῦ] Lin. deeſt. v. 19. Ὡς] Steph. 5. deeſt.

CAP. VI.

V. 4. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 9. ἐπιγινωσκόμενοι] Magd. 1. μὴ ἐπιγινωσκόμενοι. ib. ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι] Nov. 1. deſunt. v. 13. αὐτὴν] March. Veleſ. αὐτὴν ἔχοντες. v. 14. ἀνομίᾳ] Nov. 1. ἀτιμίᾳ. ib. τίς δὲ] Lin. ἢ τίς. v. 15. Βελίαλ] Magd. 2. Em. Lin. Nov. 1. Βελίαρ. v. 16. ὑμεῖς ··· ἐστε] Lin. Steph. 5. 9. 11. ἡμεῖς ··· ἐσμέν.

CAP. VII.

V. 1. ἀγαπητοὶ] Lin. ἀδελφοί. ib. ἁγιωσύνην] Nov. 1. δικαιοσύνην. v. 2. ἐφθείραμεν] Nov. 1. διεφθείραμεν. v. 10. ἀμεταμέλητον] Magd. 1. ἀμετανόητον. March. Veleſ. ἀμετακίνητον. ib. κατεργάζεται] Magd. 2. ἐπιφέρει. v. 11. κατειργάσατο] March. Veleſ. κατεργάζεται. v. 12. οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος] Magd. 1. deſunt. ib. ἡμῶν ··· ὑμῶν] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Comp. ὑμῶν ··· ἡμῶν. v. 13. παρακεκλήμεθα &c.] In Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 11. 13. hoc modo diſtinguuntur, παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν (ἡμῶν March. Veleſ.) περισσοτέρως μᾶλλον. v. 15. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 16. ὅτι] Steph. 11. οὖν ὅτι.

CAP. VIII.

V. 4. διακονίας] Nov. 1. δυσκολίας. ib. δέξασθαι ἡμᾶς] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 9. 10. 11. 13. deſunt. Item in Clar. Syro & Arabe. v. 6. προενήρξατο] Magd. 1. καὶ ἐνήρξατο. v. 7. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 9. ὑμεῖς ··· πλουτήσητε] Magd. 1. ἡμεῖς ··· πλουτήσωμεν. v. 12. τις] March. Veleſ. Steph. 11. 13. deeſt. v. 16. τὴν αὐτὴν] Bib. Wech. al. τοιαύτην. v. 14. ἀδελφὸν] Steph. 11. ἀδελφὸν ἡμῶν. v. 19. σὺν τῇ] Magd. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 5. 11. ἐν τῇ. ib. αὐτοῦ] Lin. deeſt. Nov. 1. Steph. 5. αὐτήν. v. 21. Προνοούμενοι] Steph. 5. 13. Προνοοῦμεν γάρ. v. 22. πολλάκις] Nov. 1. deeſt. v. 23. δόξα] March. Veleſ. δόξης. v. 24. καὶ εἰς] Gon. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. Steph. omn. Comp. καὶ deeſt.

CAP. IX.

V 4. τῆς καυχήσεως] Clar. March. Veleſ. deeſt. Nec hoc nomen legit S. Ambroſius. v. 6. τοῦτο] March. Veleſ. δὲ λέγω. v. 8. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 9. αἰῶνα] Lin. March. Veleſ. Steph. 5. αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. v. 10. χορηγήσαι, καὶ πληθύναι ··· αὐξήσαι] Lin. March. Veleſ. Steph. 11. χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ ··· αὐξήσει. ib. τὰ γεννήματα] March. Veleſ. τὴν αὔξησιν τῶν γεννημάτων. ib. δικαιοσύνης] Lin. διακονίας. v. 11. Ἐν παντὶ] March. Veleſ. Ἵνα ἐν πᾶσι. v. 13. κοινωνίας] Nov. 1. διακονίας.

CAP. X.

V. 5. αἰχμαλωτίζοντες] Lin. αἰχμαλωτεύοντες. v. 6. παρακοὴν] Steph. 11. παράβασιν καὶ παρακοήν. ib. ὑμῶν] Lin. πρότερον ὑμῶν. v. 8. οὐκ αἰσχυνθήσομαι] Magd. 2. οὐ καταισχυνθήσομαι. ib. περισσότερον] Lin. περισσόν. ib. ὁ Κύριος] Lin. ὁ Θεός. v. 12. οὐ συνιοῦσιν] March. Veleſ. deeſt. v. 15. ἐλπίδα] Lin. ἐλπίδα δέ. ib. περισσείαν] March. Veleſ. addit, ἔτι.

CAP. XI.

V. 1. μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ] March. Veleſ. Steph. 5. 11. μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης. March. Veleſ. quoque ponit μου poſt ἀφροσύνης. v. 3. ἀπὸ τῆς] March. Veleſ. καὶ ἐκπλέσωσιν ἐκ τῆς. v. 4. λαμβάνετε] Nov. 1. ἐλάβετε. v. 6. ἐν uſque ad finem verſus] March. Veleſ. dupliciter legit, vel, ἐν πᾶσι δὲ φανερωθέντες ὑμῖν, vel, ἐν πᾶσι γὰρ φανερωθεὶς ὑμῖν. v. 9. ἀδελφοὶ] Steph. 9. ἀδελφοί μου. ib. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 10. φραγήσεται] March. Veleſ. καταῤῥαγήσεται. v. 14. θαυμαστὸν] Lin. θαῦμα. v. 17. Κύριον] Lin. Χριστόν. v. 21. ἠσθενήσαμεν] Clar. March. Veleſ. ἠσθενήσαμεν ἐν τούτῳ τῷ μέρει. v. 23. εἰσι] March. Veleſ. addit, καὶ ἐγώ. ib. πληγαῖς ··· φυλακαῖς] Clar. invertit. v. 31. ἡμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 32. θέλων] Clar. deeſt. v. 33. ἐξέφυγον] March. Veleſ. οὕτως ἐξέφυγον.

CAP. XII.

V. 1. Καυχᾶσθαι &c.] March. Veleſ. Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ (οὐ συμφέρει δέ). Lin. Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ &c. v. 2. τοιοῦτον] Magd. 1. τοιοῦτον ἄνθρωπον. v. 3. ἄνθρωπον] Magd. 1. deeſt. v. 6. εἰς ἐμὲ ··· με] March. Veleſ. με ··· εἰς ἐμέ. v. 7. ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι] March. Veleſ. deſunt. v. 9. ἥδιστα οὖν μᾶλλον] March. Veleſ. ἡδέως οὖν. v. 10. διωγμοῖς, ἐν] Lin. διωγμοῖς καί. v. 11. καυχώμενος] March. Veleſ. Clar. Steph. 4. 5. deeſt. v. 12. ἐν σημείοις] Lin. σημείοις τε. ib. τοῦ ἀποστόλου] March. Veleſ. τῆς ἀποστολῆς μου. ib. ἐν ὑμῖν] March. Veleſ. ἐφ' ὑμᾶς. v. 14. τρίτον] Lin. Steph. 5. 11. Comp. τρίτον τοῦτο. v. 16. κατεβάρησα] Lin κατενάρκησα. v. 17. τινὰ] March. Veleſ. διά τινος. v. 20. ἀκαταστασίαι] March. Veleſ. addit, ἐν ὑμῖν ὦσι. v. 21. ἐλθόντα με] Lin. ἐλθόντος μου.

CAP. XIII.

V. 1. Τρίτον] Lin. March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. Comp. Ἰδοὺ τρίτον. v. 2. γράφω] Clar. deeſt. ut & in March. Veleſ. qui ὑμῖν addit poſt δεύτερον. v. 4. γὰρ] Steph. 11. deeſt. ib. ζησόμεθα] March. Veleſ. ζῶμεν. Lin. ζήσομεν. v. 6. γνώσετε] March. Veleſ. γινώσκετε. v. 4. Εὔχομαι] March. Veleſ. Steph. 9. Εὐχόμεθα. v. 7. πρὸς τὸν] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. πρὸς τὸν Θεόν. v. 9. ὅταν] March. Veleſ. ὅτι. v. 13. Κυρίου] March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. Κυρίου ἡμῶν. ib. Θεοῦ] In margine Gon. additur καὶ πατρός. Eadem clauſula in Clar. additur quæ in Epiſtola priori. Subſcriptio τῆς Μακεδονίας deeſt in Em. ſed addit στίχων φζ.

EPISTOLA ad GALATAS.

CAP. I.

Verſ. 3. ἡμῖν] Em. Nov. 1. Lin. ὑμῖν. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. ponit poſt πατρός. v. 4. ὑπὲρ] Magd. Gon. Em. περί. v. 5. τῶν αἰώνων] Lin. deeſt. v. 6. Χριστοῦ] Lin. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Nov. 1. Bib. Wech. al. Θεοῦ. v. 15. καλέσας] Nov. 1. καλέσας με.

CAP. II.

V. 2. δοκοῦσι] March. Veleſ. δοκοῦσιν εἶναί τι. v. 3. περιτμηθῆναι] March. Veleſ. addit, ἀλλά. v. 6. δοκοῦντες] March. Veleſ. δοκοῦντες εἶναί τι. v. 9. Ἰάκωβος &c.] Clar. tam Græc. quam Lat. *Petrus & Jacobus & Johannes.* v. 11. Πέτρος] March. Veleſ. Steph. 11. Κηφᾶς. v. 13. Βαρνάβας συναπήχθη] Steph. 5. 13. Βαρνάβαν συναπαχθῆναι. ib. αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει] March. Veleſ. ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν ὑπόκρισιν. v. 14. Πέτρῳ] March. Veleſ. Steph. 11. Κηφᾷ. v. 16. Εἰδότες] Steph. 9. 11. Εἰδότες δέ. ib. ἐπιστεύσαμεν] March. Veleſ. πεποίθαμεν.

CAP. III.

V. 1. ἐν ὑμῖν] Nov. 1. deeſt. v. 6. καθὼς] March. Veleſ. καθὼς γέγραπται. v. 9. εὐλογοῦνται] March. Veleſ. εὐλογηθήσονται. v. 10. ἀποκατάρατος] Em. Lin. Nov. 1. ἐπικατάρατος. v. 12. ἄνθρωπος] Clar. deeſt. ib. ζήσεται] March. Veleſ. ζῇ. v. 13. γέγραπται γὰρ] Lin. ὅτι γέγραπται. v. 15. Ἀδελφοὶ] Lin. deeſt. v. 18. δὶ] Nov. 1. ἐξ. v. 19. τῶν παραβάσεων] March. Veleſ. τῆς παραβάσεως. v. 27. Χριστὸν] Nov. 1. Χριστὸν Ἰησοῦν.

CAP. IV.

V. 4. γενόμενον] Steph. 4. 7. 11. 15. γεννώμενον. v. 7. Χριστοῦ] Lin. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 14. μου prius] Lin. deeſt. v. 15. τίς οὖν ἦν] March. Veleſ. Steph. 4. 5. Ποῦ οὖν. In Lin ἦν deeſt. v. 17. ὑμᾶς] Bib. Wech. al. ἡμᾶς. v. 20. ἀποροῦμαι] Nov. 1. ἀπορῶ. v. 21. ἀκούετε] March. Veleſ. Steph. 11. ἀναγινώσκετε. v. 24. αὗται] March. Veleſ. ταῦτα. v. 25. ὄρος ἐν τῇ] Nov. 1. ὄρος ἐστὶν ἐν ὑμῖν. Em. ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ. ib. δὲ] Steph. 5. 9. 11. γὰρ, ut & Lin. v. 26. πάντων] Steph. 4. 5. deeſt. v. 28. Ἡμεῖς ··· ἐσμὲν] Steph. 5. Ὑμεῖς ··· ἐστέ. v. 31. ἐλευθέρας] March. Veleſ. adjungit priora verba Cap. ſeq. hoc modo, ἐλευθέρας, τῆς ἐλευθερίας ᾗ Χριστὸς &c. Steph. 4. 5. 11. ἐλευθέρας τῇ ἐλευθερίᾳ ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν, καί.

CAP. V.

V. 6. γὰρ] Lin. deeſt. v. 7. ἀνέκοψε] Magd. Em. Lin. Nov. 1. Steph. omn. ἐνέκοψε. v. 9. ζυμοῖ] Clar. δολοῖ. Verſio ejus ut Vulgata. v. 10. ὅστις ἂν ᾖ] March. Veleſ. ὅστις αὐτός ἐστιν. v. 11. ἀδελφοὶ] Lin. ἀδελφοί μου. ib. σταυροῦ] Lin. σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. v. 13. ἀγάπης] March. Veleſ. ἀγάπης πνεύματος. v. 14. πληροῦται] Lin. πεπλήρωται. v. 17. ἃ ἂν] March. Veleſ. ἅτινα. v. 18. Εἰ καὶ] Lin. Nov. 1. Εἰ δέ. v. 19. μοιχεία] March. Veleſ. deeſt. v. 22. εἰρήνη] March. Veleſ. εἰρήνη, ἀνοχή. ib. ἐγκράτεια] March. Veleſ. ἐπιείκεια, ἐγκράτεια, ἁγνεία.

CAP. VI.

V. 1. προληφθῇ] Lin. προβληθῇ. ib. ἄνθρωπος] Steph. 4. addit ἐξ ὑμῶν. v. 12. Ὅσοι] March. Veleſ. Ὅσοι γάρ. v. 13. περιτεμνόμενοι] Magd. Nov. 1. Steph. 5. 7. Comp. περιτετμημένοι. Ad finem hujus Cap. ſubſcribitur in Em. Στίχων ϲϛγʹ.

EPISTOLA ad EPHESIOS.

CAP. I.

Verſ. 1. ἁγίοις] Steph. 11. ἁγίοις πᾶσι. v. 3. Εὐλογητὸς uſque ad ὁ εὐλογήσας] Nov. 1. deſunt. ib. Χριστῷ] Magd. Em. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. ἐν Χριστῷ. v. 6. ἐν ᾗ] Steph. 5. 9. ἧς. ib. ἠγαπημένῳ] Clar. addit, υἱῷ αὐτοῦ. v. 10. Εἰς οἰκονομίαν] March. Veleſ. ἐν οἰκονομίᾳ. ib. τά τε ἐν] Magd. Em. Nov. 1. τὰ ἐπί. v. 11. πρόθεσιν] Steph. 11. πρόθεσιν τοῦ Θεοῦ τοῦ. v. 14. περιποιήσεως] Nov. 1. addit ἡμῶν. v. 15. ἁγίους] Steph. 10. ἁγίους, ἀδελφοί. v. 16. ὑμῶν poſterius] Lin. deeſt. ib. ἐπὶ] Steph. 11. πάντοτε ἐπί. v. 17. ἐν ἐπιγνώσει] March. Veleſ. εἰς ἐπίγνωσιν. v. 18. διανοίας] Em. Magd. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. καρδίας. v. 20. ἐκάθισε] March. Veleſ. Bib. Wech. Steph. 9. 11. Καθίσας. v. 22. πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ] March. Veleſ. πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν.

CAP. II.

V. 1. ἁμαρτίαις] Clar. Steph. 11. ἁμαρτίαις ὑμῶν. v. 3. τὰ θελήματα] March. Veleſ. τὸ θέλημα. ib. διανοιῶν] Nov. 1. ἐπιθυμιῶν. v. 4. διὰ] Lin. κατά. ib. ἀγάπην αὐτοῦ] Gon. Em. αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν. v. 5. χάριτι] Clar. March. Veleſ. οὗ τῇ χάριτι. v. 11. τὰ ἔθνη] March. Veleſ. οἱ ἦτε τὰ ἔθνη. v. 12. Ὅτι] March. Veleſ. Οἵ. v. 15. Τὴν ἔχθραν] Hic & v. 16. March. Veleſ. τὰς ἔχθρας. v. 17. καὶ τοῖς] Clar. καὶ εἰρήνην τοῖς. v. 19. συμπολῖται] March. Veleſ. πολῖται. v. 22. πνεύματι] March. Veleſ. πνεύματι ἁγίῳ. v. 20. αὐτοῦ] Clar. λίθου αὐτοῦ.

CAP. III.

V. 1. ἐθνῶν] Steph. 11. addit πρεσβεύω. al. κεκαύχημαι. v. 3. ἐγνώρισε] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. ἐγνωρίσθη. v. 5. πνεύματι] Comp. πνεύματι ἁγίῳ. v. 7. τὴν δοθεῖσαν] Lin. March. Veleſ. Steph. 9. 11. τῆς δοθείσης. v. 9. κοινωνία] Em. Magd. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. οἰκονομία. ib. διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ] Clar. deſunt: nec illa legunt Syrus, Hieronymus & Ambroſius. v. 16. αὐτοῦ, δυνάμει] March. Veleſ. αὐτοῦ δύναμιν. v. 20. ὑπὲρ] Clar. deeſt.

CAP. IV.

V. 4. ὑμῶν] Nov. 1. ἡμῶν. v. 6. ὑμῖν] Lin. Nov. 1. Steph. 7. 13. Comp. ἡμῖν. v. 7. χάρις] Steph. 11. χάρις αὕτη. v. 17. λοιπὰ] Clar. Bib. Wech. al. deeſt. v. 19. ἀπηλγηκότες] March. Veleſ. Clar. ἀπηλπικότες. Clar. Lat. *Qui deſperantes:* ſic & Ambroſius. ib. πάσης ἐν πλεονεξίᾳ] Lin. καὶ πάσης πλεονεξίας. v. 28. ταῖς χερσὶν] March. Veleſ. Steph. 9. 11. Comp. ταῖς ἰδίαις χερσίν. v. 29. τῆς χρείας] Clar. March. Veleſ. τῆς πίστεως. Ita legit S. Ambroſius. v. 31. καὶ ὀργὴ] Magd. deeſt. ib. εἰς ἡμέραν] March. Veleſ. ἐν ἡμέρᾳ. v. 32. ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ] Pro his Steph. 13. Θεός. Comp. Χριστός.

CAP. V.

V. 4. τὰ οὐκ ἀνήκοντα] March. Veleſ. ἃ οὐκ ἀνῆκεν. ib. μᾶλλον] Steph. 5. μόνον. v. 5. ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης] March. Veleſ. ὅ ἐστιν εἰδωλολατρεία. v. 9. τοῦ πνεύματος] March. Veleſ. Clar. Steph. 5. 11. τοῦ φωτός. Ita legit Syrus interpres & Theophylactus. Clar. Lat. *Fructus enim luminis.* v. 15. πῶς] March. Veleſ. πῶς ἀδελφοί. v. 18. ἀλλὰ] Steph. 11. ἀλλὰ μᾶλλον. ib. ἐν πνεύματι] March. Veleſ. τοῦ πνεύματος ἁγίου. v. 19. τῇ καρδίᾳ] Clar. March. Veleſ. ταῖς καρδίαις. v. 21. Θεοῦ] Steph. 4. 9. 13. Comp. Χριστοῦ. v. 22. ὑποτάσσεσθε] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. ὑποτασσέσθωσαν. v. 27. αὐτὴν] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. 11. αὐτός. v. 29. ὁ Κύριος] Steph. 11. Χριστός. v. 31. πατέρα] Magd. Lin. Nov. 1. πατέρα αὐτοῦ. v. 33. ἄνδρα] March. Veleſ. ἄνδρα αὐτῆς.

CAP. VI.

V. 7. τῷ] Nov. 1. Steph. 5. 9. 11. Comp. 2. ὡς τῷ. v. 8. Εἰδότες &c.] Clar. Εἰδόντες ὅτι ἕκαστος ὃ ἂν ποιήσῃ. v. 9. ὑμῶν αὐτῶν] March. Veleſ. Steph. 5. Comp. καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν. Nov. 1. ὑμῶν καὶ αὐτῶν. v. 12. τοῦ αἰῶνος] Clar. March. Veleſ. deeſt. v. 18. ἐν πνεύματι] Nov. 1. deeſt. ib. αὐτὸ τοῦτο] Clar. αὐτόν. Lat. *in illo.* v. 19. δοθείη] Em. Lin. Nov. 1. δοθῇ. Ad finem capitis habetur in Em. Στίχων τιβ΄. Hanc Epiſtolam ſequitur Epiſtola ad Coloſſenſes in Clar.

EPISTOLA ad PHILIPPENSES.

CAP. I.

Verſ. 3. μνείᾳ ὑμῶν, Πάντοτε ἐν πάσῃ] Lin. deſunt. v. 8. ἐν] March. Veleſ. ἐστὶν ἐν. v. 9. ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει. v. 10. Χριστοῦ] Lin. Κυρίου. v. 14. λαλεῖν] Clar. λαλεῖν τοῦ Θεοῦ. Lin. Steph. 9. 11. τὸν Θεοῦ λαλεῖν. v. 16. & 17.] Clar. March. Veleſ. invertunt ordinem horum verſuum, & pro ἐπιφέρειν Clar. habet ἐγείρειν. Verſio Clar. hujuſmodi eſt. *Quidam ex charitate, ſcientes quia in defenſionem Evangelii poſitus ſum: Quidam autem ex diſſentione Chriſtum adnuntiant non ſanctè exiſtimantes tribulationem ſuſcitare vinculis meis.* Syrus eundem verſuum ordinem ſequitur. v. 21. ἀποθανεῖν] Lin. θανεῖν. v. 22. τοῦτο] March. Veleſ. αὐτός. v. 23. γὰρ] Em. Steph. omn. Comp. δέ. ib. πολλῷ] Lin. Steph. 5. 11. πολλῷ γάρ. v. 30. ἀκούετε ἐν ἐμοὶ] March. Veleſ. ἠκούσατε περὶ ἐμοῦ.

CAP. II.

V. 2. Πληρώσατε uſque ad τὴν] Nov. 1. deſunt. v. 4. σκοπεῖτε] March. Veleſ. Steph. 11. σκοποῦντες. ib. ἕκαστος] March. Veleſ. deeſt. v. 5. φρονείσθω] Clar. φρονεῖτε. v. 10. Ἰησοῦ] Nov. 1. αὐτοῦ. v. 12. πολλῷ] Nov. 1. deeſt. v. 14. γογγυσμῶν] Comp. ὀργῆς. ib. καὶ διαλογισμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 19. ὑμῶν] Magd. ὑμῶν ταχέως. v. 22. εἰς] Lin. Τιμόθεος εἰς. ib. εὐαγγέλιον] Steph. 11. addit Χριστοῦ. v. 23. πέμψαι] March. Veleſ. πέμψαι πρὸς ὑμᾶς. v. 26. ὑμᾶς] Em. Magd. Lin. Steph. 7. 11. ὑμᾶς ἰδεῖν. ib. ὅτι ἠσθένησε] Clar. αὐτὸν ἠσθενηκέναι. v. 28. αὐτὸν] Lin. αὐτὸν Ἐπαφρόδιτον. v. 29. παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ] March. Veleſ. παραδοὺς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Clar. παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ. Verſio Lat. *Parabolatus animam ſuam.*

CAP. III.

V. 1. ἀσφαλὲς] March. Veleſ. ἀναγκαῖον. v. 3. Θεῷ] Em. Steph. 4. 11. 15. Comp. Lin. Nov. 1. Θεοῦ. v. 13. οὐ] Steph. 13. οὔπω. v. 15. ἀποκαλύψει] March. Veleſ. ἀπεκάλυψε. v. 17. ἡμᾶς] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 21. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ] Clar. deſunt.

CAP. IV.

V. 3. Καὶ ἐρωτῶ] Clar. Ναὶ ἐρωτῶ, ut & Em. Lin. Nov. 1. v. 8. ἔπαινος] March. Veleſ. ἔπαινος τῆς παιδείας. Clar. ἔπαινος ἐπιστήμης. v. 16. ἐν Θεσσαλονίκῃ] March. Veleſ. εἰς Θεσσαλονίκην. v. 18. τῷ Θεῷ] Lin. τῷ Κυρίῳ. v. 19. πληρῶσαι πᾶσαν χρείαν] March. Veleſ. πληρώσῃ πᾶσαν ἐπιθυμίαν. v. 22. πάντες] Nov. 1. deeſt. v. 23. ἡμῶν] Em. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. πάντων] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. τοῦ πνεύματος. Finit hæc Epiſtola in Clar. ut præcedentes, Πρὸς Φιλιππησίους ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Θεσσαλονικεῖς. Em. ad finem habet Στίχων σι΄.

EPISTOLA ad COLOSSENSES.

CAP. I.

Verſ. 4. τὴν εἰς] Lin. ἣν ἔχετε εἰς. ib. ἁγίους] March. Veleſ. ἁγίους ἔχετε. v. 6. κόσμῳ] March. Veleſ. addit ἐστι. ib. καρποφορούμενον] March. Veleſ. Steph. 7. 11. Comp. addunt καὶ αὐξανόμενον· quomodo junguntur poſtea. v. 10. ὑμᾶς] Lin. deeſt. ib. εἰς τὴν ἐπίγνωσιν] March. Veleſ. Steph. 5. 11. ἐν τῇ ἐπιγνώσει. v. 12. τῷ πατρὶ] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. Comp. τῷ Θεῷ καὶ πατρί. v. 14. διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ] Em. Magd. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 13. 15. Comp. deſunt. v. 20. τοῦ αἵματος] Steph. omn. deeſt. ib. δι᾽ αὐτοῦ] Steph. 9. 11. deeſt. v. 21. θανάτου] Lin. Steph. 9. 11. θανάτου αὐτοῦ. v. 24. Νῦν] Clar. March. Veleſ. Bib. Wech. al. Ὃς νῦν. v. 25. ἐγενόμην] Lin. deeſt. v. 26. νυνὶ δὲ] Steph. 9. 11. ὃ νῦν. v. 27. ἐν ὑμῖν] Bib. Wech. al. εἰς ὑμᾶς. v. 28. πάντα ἄνθρωπον poſterius] Nov. 1. March. Veleſ. Comp. deeſt. Prius autem deeſt in Lin. v. 29. ἐν ἐμοὶ] Magd. deeſt.

CAP. II.

V. 1. γὰρ] Steph. 11. δέ. ib. Λαοδικείᾳ] Steph. 11. Λαοδικείᾳ, καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. v. 2. συμβιβασθέντων] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. συμβιβασθέντες. ib. πατρὸς καὶ τοῦ] Magd. πατρὸς τοῦ. v. 4. μή τις] Lin. μηδείς. v. 7. αὐτῇ] March. Veleſ. αὐτῷ. v. 11. τῶν ἁμαρτιῶν] March. Veleſ. Clar. deeſt. ib. σαρκὸς] March. Veleſ. σαρκός, ἀλλά. v. 13. ἡμῖν] Steph. 5. 9. ὑμῖν. v. 14. τοῖς δόγμασιν] March. Veleſ. τοῦ δόγματος. v. 20. οὖν] Steph. 4. 10. 11. 13. δογματίζεσθε, Μὴ &c.] March. Veleſ. δογματίσεσθε, Μὴ ἅψασθε, μηδὲ γεύσησθε, μηδὲ θίγητε.

CAP. III.

V. 3. Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ] Lin. Θεῷ ἐν Χριστῷ. v. 8. κακίαν] Nov. 1. deeſt. v. 12. οἰκτιρμῶν] Em. March. Veleſ. Steph. 5. 10. 11. 13. Comp. οἰκτιρμοῦ. v. 13. Χριστὸς] Clar. Κύριος. v. 14. ἀγάπην] March. Veleſ. ἀγάπην ἔχετε. v. 14. τῆς τελειότητος] Clar. *unitatis.* ἑνότητος. ib. Θεοῦ] Steph. 11. Χριστοῦ. v. 16. ἐν τῇ καρδίᾳ] Clar. March. Veleſ. ἐν ταῖς καρδίαις. Lin. καὶ ψάλλοντες ἐν ταῖς καρδίαις. ib. Κυρίῳ] Clar. Θεῷ. v. 19. πικραίνεσθε] Steph. 4. παραπικραίνεσθε. v. 21. ἐρεθίζετε] Lin. March. Veleſ. Steph. 11. παροργίζετε. v. 22. Θεὸν] Lin. Κύριον. v. 23. ἐργάζεσθε] Em. ἐργαζόμενοι. v. 25. προσωποληψία] March. Veleſ. addit, παρὰ τῷ Θεῷ.

CAP. IV.

V. 1. οὐρανοῖς] Lin. οὐρανῷ. v. 3. Χριστοῦ] Magd. Θεοῦ. v. 7. ὑμῖν] Lin. deeſt. v. 8. γνῷ ..... ὑμῶν] Steph. 11. γνῶτε .... ἡμῶν. v. 9. πάντα] March. Veleſ. οἱ πάντα. v. 11. Συνεργοὶ] Clar. Συνεργοί μου. ib. Χριστοῦ] Lin. Χριστοῦ Ἰησοῦ. v. 12. πεπληρωμένοι] Steph. 11. πεπληροφορημένοι. v. 13. ζῆλον] Clar. κόπον. March. Veleſ. Steph. 5. ἀγῶνα. 11. πόθον. v. 15. αὐτοῦ] Lin. Steph. 4. 10. αὐτῶν. v. 16. καὶ τὴν &c.] March. Veleſ. καὶ ἡ ἐκ Λαοδικείας ὑμῖν ἀναγινώσκηται. v. 18. χάρις μεθ᾽] March. Veleſ. χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ᾽. In Clar. finit hæc Epiſtola ut aliæ, Πρὸς Κολασσαεῖς ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Φιλιππησίους. Em. ad finem habet, Στίχων σι΄.

EPISTOLA ad THESSALONISENSES I.

CAP. I.

Verſ. 1. ἀπὸ uſque ad finem verſus] March. Veleſ. deſunt. v. 3. τοῦ κόπου τῆς] March. Veleſ. καὶ κόπου καὶ τῆς. v. 6. Καὶ] Lin. deeſt. ib. Κυρίου] Lin. Steph. 11. Χριστοῦ. v. 7. τύπους] March. Veleſ. Steph. 5. 9. τύπον. v. 10. ῥυόμενον] March. Veleſ. ῥυσάμενον.

CAP. II.

V. 5. καθὼς οἴδατε] Lin. deeſt. v. 7. ἤπιοι] Lin. March. Veleſ. Clar. Steph. 4. 9. νήπιοι. v. 11. ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν] Magd. deſunt. v. 12. καλοῦντος] Lin. March. Veleſ. Steph. 9. καλέσαντος. ib. Θεοῦ] Nov. 1. Χριστοῦ. v. 13. οὐ λόγον] March. Veleſ. αὐτὸν οὐ ὡς λόγον. v. 15. ἰδίους] Clar. deeſt. March. Veleſ. ὑμᾶς. v. 16. ὀργὴ] Clar. ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. v. 18. ϗ ἐνέκοψεν] Nov. 1. ϗ ἀνέκοψεν. v. 19. Χριστοῦ] March. Veleſ. Χριστοῦ ἐστ. Magd. Nov. 1. deeſt.

CAP. III.

V. 2. καὶ συνεργὸν ἡμῶν] March. Veleſ. deſunt. ib. ὑμῶν] Steph. 9. ἡμῶν. v. 12. τῇ ἀγάπῃ] March. Veleſ. τὴν ἀγάπην ὑμῶν. v. 13. ἁγιωσύνῃ] Steph. 9. δικαιοσύνῃ. ib. ὑμῶν] Gon. Lin. Nov. 1. ἡμῶν. ib. αὐτοῦ] March. Veleſ. Nov. 1. ἀμήν. ib. Χριστοῦ] Em. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. Θεῷ] Clar. Lin. March. Veleſ. Steph. 9. Θεῷ, καθὼς ϗ περιπατεῖτε. Sic S. Ambroſius. v. 6. καθὼς] Lin. Nov. 1. καθὼς καί. v. 8. εἰς ἡμᾶς] Steph. omn. εἰς ὑμᾶς. v. 9. ἔχετε] March. Veleſ. Steph. 5. ἔχομεν. v. 11. ἰδίαις] Clar. deeſt. v. 13. θέλω] Em. Magd. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. Comp. θέλομεν. ib. κεκοιμημένων] Em. Magd. Lin. March. Veleſ. Steph. 13. κοιμωμένων. ib. ἵνα μὴ λυπῆσθε] Nov. 1. deſunt. v. 18. τούτοις] Nov. 1. τούτοις τοῦ πνεύματος.

CAP. V.

V. 3. τῇ ··· ἐχούσῃ] March. Veleſ. τῆς ··· ἐχούσης. v. 4. ἡμέρα] March. Veleſ. ἡμέρα ἐκείνη. ib. Ὑμεῖς δὲ] Nov. 1. Ὑμεῖς γάρ. v. 5. Πάντες] Lin. Πάντες γάρ. ib. υἱοὶ poſterius] Magd. deeſt. v. 18. ὑμᾶς] March. Veleſ. πάντας ὑμᾶς. v. 21. δοκιμάζετε] Nov. 1. δοκιμάζοντες. v. 24. ποιήσει] Comp. ποιήσει τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαίαν. v. 27. ἐπιστολὴν] March. Veleſ. ἐπιστολὴν ταύτην. Ad finem Em. habet. Στίχων ςγς′.

EPISTOLA II. ad THESSALONISENSES.

CAP. I.

Verſ. 5. Ἔνδειγμα] Em. ἐνδείγματι. ib. εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Em. deſunt. ib. εἰς uſque ad ὑπὲρ] Em. deſunt. ib. τῆς βασιλείας] March. Veleſ. ἐν τῇ βασιλείᾳ. v. 6. θλῖψιν] March. Veleſ. ἀνταπόδοσιν. v. 7. Ἰησοῦ] Comp. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 8. πυρὶ φλογὸς] Clar. March. Veleſ. φλογὶ πυρός. ib. Χριστοῦ] Em. deeſt. v. 9. Κυρίου] Lin. Κυρίου Θεοῦ. v. 10. πιστεύουσι] Em. Magd. Lin. March. Veleſ. Steph. 5. 7. 11. 13. Comp. πιστεύσασιν. v. 12. Χριστοῦ] Em. Nov. 1. deeſt.

CAP. II.

V. 2. νοὸς] Clar. Nov. 1. νοὸς ὑμῶν. v. 3. ἁμαρτίας] Lin. Steph. 5. 9. ἀνομίας. v. 4. πάντα March. Veleſ. Bib. Wech. vet. πᾶν τό. ib. ὡς Θεὸν] Steph. 5. deeſt. ib. ὅτι ἔστι] March. Veleſ. ὡς ἂν ᾖ. v. 8. αὐτοῦ poſterius] March. Veleſ. αὐτόν. v. 13. Κυρίου] Clar. March. Veleſ. Θεοῦ. ib. ὑμᾶς] March. Veleſ. ἡμᾶς. ib. ἀπ᾽ ἀρχῆς] March. Veleſ. ἀπαρχάς. Lin. ἀπαρχήν.

CAP. III.

V. 3. ὁ Κύριος] Clar. ὁ Θεός. v. 4. παραγγέλλομεν] March. Veleſ. παρηγγείλαμεν. ib. ϗ ποιήσετε] Em. Magd. deſunt. v. 5. Κύριος] Nov. 1. Θεός. v. 6. παρέλαβε] Em. Steph. 5. 7. 9. 10. 13. Comp. Lin. March. Veleſ. παρέλαβον. Nov. 1. παρελάβετε. v. 8. ἐφάγομεν] Em. Magd. ἐλάβομεν. v. 9. ὅτι ··· ἔχομεν] March. Veleſ. ὡς ··· ἔχωμεν. v. 11. Ἀκούομεν] March. Veleſ. Ἠκούσαμεν. v. 16. τρόπῳ] Clar. Bib. Wech. al. τόπῳ. Ita Ambroſius & Chryſoſtomus. Ad finem Clar. habet, Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Τιμόθεον α′. Em. Στίχων ρϛ′.

EPISTOLA I. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

Verſ. 1. Θεοῦ] Steph. 11. τοῦ πατρὸς ἡμῶν Θεοῦ, deletis σωτῆρος & Χριστοῦ. Comp. Θεοῦ πατρὸς, ϗ, deleto ϗ Κυρίου. ib. ϗ Κυρίου] Nov. 1. deeſt. v. 2. γνησίῳ] March. Veleſ. ἀγαπητῷ. v. 9. Εἰδὼς] March. Veleſ. Εἰδότες. v. 10. ψεύσταις] Magd. deeſt. v. 11. Κατὰ] March. Veleſ. Ἡ ὅτι κατά. v. 12. ἐνδυναμώσαντι] Steph. 11. ἐνδυναμοῦντι. v. 13. ἠλεήθην] March. Veleſ. ἠλεήθην ὑπὸ Θεοῦ. v. 17. ἀφθάρτῳ] Clar. ἀθανάτῳ. Verſio ejus Lat. *immortali*. Sed in Græco textu immutatum eſt alia manu & atramento, ut appareat ἀφθάρτῳ. ib. σοφῷ] March. Veleſ. deeſt. v. 19. πίστιν] Steph. 4. 11. πιστήν.

CAP. II.

V. 6. τὸ μαρτύριον &c.] Steph. 13. τὸ μυστήριον &c. March. Veleſ. οὗ τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις ἐβεβαιώθη. v. 7. ἐν Χριστῷ] Em. Gon. Magd. Clar. Steph. 5. 9. 13. deeſt. v. 9. κοσμίῳ] Nov. 1. τιμίῳ. v. 13. πρῶτος] Steph. 13. πρῶτον. v. 15. μείνωσιν] March. Veleſ. μείνῃ.

CAP. III.

V. 1. Πιστὸς] Clar. Ἀνθρώπινος. v. 2. κόσμιον] March. Veleſ. κόσμιον, σώφρονα. v. 3. μὴ αἰσχροκερδῆ] Em. Magd. Clar. Steph. 4. 5. 9. 7. 16. deeſt. Abeſt quoque a Syro interprete. ib. ἀφιλάργυρον] Nov. 1. ἀφιλόνεικον. v. 10. οὗτοι] Clar. ϗ οὕτω. v. 14. γράφω] March. Veleſ. γράφω, τέκνον Τιμόθεε. ib. ἐλθεῖν] March. Veleſ. με ἐλθεῖν. ib. τάχιον] Clar. ἐν τάχει. v. 15. δεῖ] March. Veleſ. δεῖ σε. v. 16. Θεὸς] Clar. March. Veleſ. ὅ. Verſio Clar. ut Vulgata. Sed in Clar. alia manu & atramento extra lineæ ſeriem addita eſt litera θ, & ambeſa paululum ο ut appareret Sigma; ſed præpoſtera emendatio facile conſpicitur. Sic legit S. Ambroſius. ib. ἀγγέλοις] Steph. 4. ἀνθρώποις.

CAP. IV.

V. 1. πίστεως] Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. hic addit, ἔσονται γὰρ νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς ϗ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐσεβάσθησαν. ib. πλάνοις] March. Veleſ. Steph. 4. 7. 10. 11. Comp. πλάνης. v. 11. ὀνειδιζόμεθα] Lin. ἀγωνιζόμεθα. ib. ἠλπίκαμεν] March. Veleſ. ἐλπίζομεν. ib. σωτὴρ] Nov. 1. πατὴρ deleto ἀνθρώπων quod ſequitur. v. 12. ἐν πνεύματι] Clar. deeſt. Abeſt quoque a Syro interprete. v. 14. τῶν χειρῶν] Lin. deeſt. v. 16. Ἔπεχε] March. Veleſ. Steph. 5. πρόσεχε.

CAP. V.

V. 4. μανθανέτωσαν] March. Veleſ. μανθανέτω. ib. καλὸν ϗ] Em. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 9. 10. 11. deeſt. v. 5. ἤλπικεν] March. Veleſ. ἐλπιζέτω. ib. προσμένει] March. Veleſ. προσμενέτω. v. 7. ταῦτα] March. Veleſ. τοῦτο. v. 13. αἱ ἀργαὶ] Em. Magd. 1. Lin. Nov. 1. καὶ ἀργαί. v. 14. νεωτέρας] Lin. Nov. 1. νεωτέρας χήρας. v. 16. Ἡ πιστὴ] March. Veleſ. deeſt. ib. ϗ μὴ] March. Veleſ. ἵνα μή. v. 21. ἐνώπιον] Magd. δὲ ἐνώπιον. ib. ἐκλεκτῶν] Nov. 1. ἐκλεκτῶν αὐτοῦ. ib. πρόσκλισιν] Em. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 9. 10. 11. πρόσκλησιν.

CAP. VI.

V. 1. Θεοῦ] Clar. Κυρίου. v. 2. ὅτι ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν] Em. deſunt. v. 4. γίνεται] Clar. γεννῶνται. v. 5. παραδιατριβαὶ] Steph. omn. διαπαρατριβαί. ib. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων] Clar. deſunt. v. 8. ἀρκεσθησόμεθα] March. Veleſ. ἀρκεσθῶμεν. v. 9. παγίδα] Clar. March. Veleſ. παγίδα τοῦ Διαβόλου. Ibidem Verſio Clar. habet, ut Vulgata, *deſideria multa inutilia & nociva*. Græcus tamen textus ἐπιθυμίας ἀνοήτους &c. v. 15. δείξει] Steph. 9. δείξει ἡμῖν. v. 17. ἐν τῷ νῦν αἰῶνι] Clar. τοῦ νῦν αἰῶνος. v. 19. αἰωνίου] Clar. March. Veleſ. Steph. 9. ὄντως. Sic S. Ambroſius & Syrus interpres. Finit hæc Epiſtola ut cæteræ in Clar. In Em. habetur, Στίχων σλ′.

EPISTOLA II. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

Verſ. 2. πατρὸς] Magd. 1. πατρὸς ἡμῶν. v. 6. ἐπιθέσεως] Steph. 9. πίστεως ϗ ἐπιθέσεως. v. 9. κλήσει] March. Veleſ. κλήσει αὐτοῦ. v. 12. παραθήκην] Em. τὴν παραθήκην. Nov. 1. Steph. 9. Comp. παρακαταθήκην, & v. 14. v. 15. Οἶδας] Em. Nov. 1. οἶδα. ib. Φύγελλος] March. Veleſ. Φιλητός. v. 17. σπουδαιότερον] Clar. σπουδαίως. in Lat. *ſolicite*.

CAP. II.

V. 3. Σὺ οὖν] Clar. deeſt. v. 5. στεφανοῦται] March. Veleſ. στεφανωθήσεται. v. 7. δώῃ] March. Veleſ. δώσει. v. 10. αἰωνίου] March. Veleſ. οὐρανίου. v. 13. ἑαυτὸν] Lin. Steph. 5. γὰρ ἑαυτόν. v. 14. Κυρίου] Nov. 1. Θεοῦ. v. 16. προκόψουσι] March. Veleſ. προσκόπτουσι. v. 17. ἕξει] March. Veleſ. ἔχει. v. 19. Χριστοῦ] Lin. Nov. 1. Em. Steph. 4. 5. 10. Comp. Κυρίου. v. 22. μετὰ τῶν] Lin. Steph. 9. μετὰ πάντων τῶν. v. 25. ἀντιδιατιθεμένους] March. Veleſ. addit τῇ ἀληθείᾳ. v. 26. τῆς ··· παγίδος] March. Veleſ. τῶν ··· παγίδων.

CAP. III.

V. 2. γὰρ] Nov. 1. deeſt. v. 7. μανθάνοντα] Lin. μανθάνοντες. ib. ἐπίγνωσιν] Em. γνῶσιν. ib. ἐλθεῖν δυνάμενα] March. Veleſ. ἔφθασαν. v. 9. πλεῖον] Nov. 1. τὸ πλεῖστον. v. 12. Ἰησοῦ] Lin. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. οὖν ἐγὼ] Clar. deſunt. In Lin. & Steph. 5. 9. οὖν deeſt. v. 2. λόγον] Steph. 9. λόγον τοῦ Θεοῦ. v. 3. διδασκαλίας] Steph. 4. πίστεως ϗ διδασκαλίας. v. 5. πληροφόρησον] March. Veleſ. σωφρόνησον. v. 8. πᾶσι] Clar. deeſt. v. 13. φέρε] March. Veleſ. φέρε μετὰ σοῦ. v. 14. ἀποδῴη] March. Veleſ. Steph. 5. ἀποδώσει. v. 18. ῥύσεται] March. Veleſ. ἐρρύσατο. v. 19. Πρίσκαν] March. Veleſ. Nov. 1. Comp. Πρίσκιλλαν. v. 21. ἀσπάζεται] March. Veleſ. ἀσπάζονται. v. 22. ἡ χάρις μεθ᾽ ὑμῶν] Clar. ἔρρωσο ἐν εἰρήνῃ. Verſio Lat. *vale in pace*. Ita quoque apud S. Ambroſium. Finit hæc Epiſt. in Clar. ut aliæ. Πρὸς Τιμόθεον β ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Τίτον. Em. habet Στίχων ροβ′. In Subſcriptione a τῆς uſque ad ἐγράφη], Bib. Wech. deeſt in quibuſdam antiquis.

EPISTOLA ad TITUM.

CAP. I.

Verſ. 4. γνησίῳ] March. Veleſ. ἀγαπητῷ. ib. ἔλεος] Clar. March. Veleſ. deeſt. Abeſt quoque ab Ambroſio, Hieronymo & Syro interprete, aitque Origenes in Epiſtola ad Titum non inveniri. v. 7. οἰκονόμον] Nov. 1. διάκονον. ib. αἰσχροκερδῆ] Steph. 11. αἰσχρολόγον. v. 9. ἐλέγχειν] Magd. διελέγχειν.

CAP. II.

V. 5. ἁγνὰς] March. Veleſ. ἁγνὰς, νηφαλέους. ib. Θεοῦ] Steph. 4. Θεοῦ, καὶ ἡ διδασκαλία, v. 7. ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα] March. Veleſ. ἐν τῇ ἀδιαφθορίᾳ, ἐν τῇ σεμνότητι. ib. ἀφθαρσίαν] Clar. March. Veleſ. verſio Lat. Clar. deeſt. v. 10. πᾶσιν] Steph. 4. 5. πᾶσιν ἀνθρώποις. v. 11. ἡ σωτήριος] March. Veleſ. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. v. 14. περιφρονείτω] Nov. 1. Steph. 10. καταφρονείτω.

CAP. III.

V. 8. τούτων] Steph. 7. τούτου. ib. πεπιστευκότες. March. Veleſ. πιστεύοντες. v. 15. χάρις] Clar. χάρις τοῦ Κυρίου. Finit hæc Epiſtola in Clar. ut præcedentes. Em. ad finem habet, Στίχων ϟζ′.

EPISTOLA ad PHILEMONEM.

CAP. I.

VErſ. 2. τῇ ἀγαπητῇ] Clar. deeſt. v. 6. ἐνεργὴς] March. Veleſ. ἐναργής. ib. παντὸς] Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 10. Comp. παντὸς ἔργου. v. 7. Χάριν] March. Veleſ. Bib. Wech. al. Χαρὰν. v. 12. συτίσιν] March. Veleſ. ὡς. v. 15. ὥραν] March. Veleſ. ὥραν ἀπὸ σοῦ. v. 18. ἀποτίσω] Clar. ἀποδώσω. v. 19. Κυρίῳ] Steph. 11. Χριστῷ. Em. ad finem habet. Στίχων λζ′. Subſcriptio in Lin. eſt. Ἐπιστολὴ πρὸς Φιλήμονα καὶ Ἀπφίαν δεσπότας τοῦ Ὀνησίμου καὶ πρὸς Ἄρχιππον τὸν Διάκονον τῆς ἐν Κολασσαῖς ἐκκλησίας. Ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου τοῦ οἰκέτου.

EPISTOLA ad HEBRÆOS.

CAP. I.

VErſ. 2. ἐσχάτων] Lin. March. Veleſ. Em. Steph. 4. 5. 7. 10. Comp. ἐσχάτου. v. 3. ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν] March. Veleſ. ἁμαρτιῶν, καθίζει. v. 9. ἀνομίαν] Nov. 1. ἀδικίαν. v. 12. ἑλίξεις] Nov. 1. March. Veleſ. ἀλλάξεις.

CAP. II.

V. 7. καὶ κατέστησας uſque ad finem verſus] Em. Magd. Lin. Nov. 1. deſunt. v. 10. διὰ παθημάτων τελειῶσαι] March. Veleſ. διὰ παθήματος αὐτὸν τελειοῦσθαι.

CAP. III.

V. 1. Χριστὸν] Clar. deeſt. v. 6. οὗ] Steph. 5. ὅς. v. 8. πειρασμοῦ] Lin. παραπικρασμοῦ. v. 9. με, καὶ] In Clar. deeſt με. ib. μου &c.] Steph. 4. ſic diſtinguit, μου. τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα &c. v. 10. ἐκείνῃ] Steph. 5. 9. ταύτῃ. v. 11. Ὡς] March. Veleſ. Οἷς. v. 12. ἀδελφοὶ] Nov. 1. ἀδελφοί μου. v. 17. κῶλα] March. Veleſ. πτώματα. v. 18. εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ] March. Veleſ. deſunt.

CAP. IV.

V. 1. ὑμῶν] March. Veleſ. Steph. 4. ἡμῶν. v. 2. συγκεκραμένος] Em. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 7. 10. 11. Comp. συγκεκραμένοις. ib. ἀκούσασιν] March. Veleſ. ἠκουσμένοις. v. 7. ὑμῶν] Steph. 4. ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. ib. καθὼς εἴρηται] Nov. 1. deeſt. Lin. καθὼς προείρηται. v. 8. αὐτοὺς] Steph. 10. 11. αὐτός. v. 14. κρατῶμεν] March. Veleſ. κρατῶμεν τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. v. 15. ταῖς] Nov. 1. ἡμῖν ταῖς. v. 16. χάριτος] March. Veleſ. χάριτος αὐτοῦ.

CAP. V.

V. 3. ταύτην] March. Veleſ. Steph. 11. ταῦτα. v. 6. Σὺ] Nov. 1. Σὺ εἶ. v. 8. υἱὸς] March. Veleſ. υἱὸς τοῦ Θεοῦ. v. 9. πᾶσιν] Clar. ponit ante τοῖς. v. 12. λογίων] March. Veleſ. Steph. 11. 13. λόγων.

CAP. VI.

V. 10. τοῦ κόπου] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. deeſt. Abeſt quoqne a Syro interprete. Nov. 1. τοῦ κόπου, καί. v. 12. κληρονομούντων] March. Veleſ. κληρονομησόντων. v. 18. προκειμένης] Nov. 1. addit ἡμῖν. v. 19. τῆς ψυχῆς] Nov. 1. τῆς ἐλπίδος.

CAP. VII.

V. 5. ἐξεληλυθότας] Nov. 1. ἐξελθόντας. v. 6. ἐπαγγελίας] Nov. 1. εὐλογίας. v. 9. λαμβάνων] March. Veleſ. λαβών. Em. ἀπολαμβάνων. v. 14. ἱερωσύνης] Clar. March. Veleſ. ἱερέων. v. 17. Σὺ] Nov. 1. Σὺ εἶ. ut v. 22. Lin. Nov. 1. ib. κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ] M. Veleſ. deſunt.] niſi ad v. 21. ſpectet.] v. 25. παντελὲς] M. Veleſ. διηνεκές. ib. τοὺς προσερχομένους] M. Veleſ. προσερχόμενος. ib. αὐτῶν] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 27. ἔπειτα] Lin. ἔπειτα δέ.

CAP. VIII.

V. 2. ὁ Κύριος] March. Veleſ. ὁ Θεός. v. 4. τῶν ἱερέων] Clar. deeſt. ib. κατὰ τὸν νόμον] Magd. deeſt. v. 11. τὸν πολίτην] Em. Steph. 5. 10. 11. Comp. Lin. τὸν πλησίον. ib. ἕκαστος poſterius] Lin. deeſt. v. 12. καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν] March. Veleſ. deſunt.

CAP. IX.

V. 1. σκηνὴ] Clar. Em. Nov. 1. deeſt. Abeſt quoque a Syro interprete, & Em. Magd. Habetur autem in margine Em. alia manu. v. 3. ἅγια] Steph. 4. 13. τὰ ἅγια τῶν. v. 6. εἰσίασιν] March. Veleſ. εἴσεσαν. v. 9. εἰς τὸν &c.] March. Veleſ. ὅτι τοῦ καιροῦ ἐνεστηκότος, καθ' ἥν. ib. καθ'] Steph. 5. καθέστηκε, καθ'. v. 10. ἐπικείμενα] March. Veleſ. ἐπικειμένοις. v. 14. αἰωνίου] Clar. March. Veleſ. Lin. ἁγίου. ib. Θεῷ] Steph. 4. 9. Comp. Θεῷ ἡμῶν. ib. καθαριεῖ] March. Veleſ. ἐκαθάρισε. v. 15. κεκλημένοι] Steph. 13. κληρονόμοι. ib. κληρονομίας] Steph. 4. ζωῆς. v. 27. ὅσον] Bib. Wech. al. ὅ.

CAP. X.

V. 1. αὐταῖς] Em. Magd. Nov. 1. deeſt. ib. προσφέρουσιν] Nov. 1. προσφέρει. v. 2. οὐκ ἂν] In March. Veleſ. Steph. 5. Comp. οὐκ deeſt. v. 6. εὐδόκησας] Steph. 13. ἐζήτησας. v. 7. Θεὸς] Nov. 1. Θεός μου ἐβουλήθην. v. 8. θυσίαν καὶ προσφορὰν] Clar. θυσίας καὶ προσφοράς. v. 9. ὁ Θεὸς] Lin. deeſt. Nov. 1. ὁ Θεός μου. v. 10. ἐσμὲν οἱ διὰ] Steph. 5. 7. 9. ἐσμὲν διά. v. 11. ἱερεὺς] Steph. 4. Comp. ἀρχιερεύς. v. 16. διδοὺς] March. Veleſ. δώσω. v. 17. Καὶ] Steph. 10. Ὕστερον λέγει, καί. 9. Τότε εἴρηκε. v. 27. μέλλοντος] March. Veleſ. Steph. 11. μέλλων. v. 30. λέγει Κύριος] Clar. deeſt. ib. Κύριος κρινεῖ] Clar. ὅτι κρινεῖ Κύριος. v. 34. δεσμοῖς] March. Veleſ. δεσμίοις, ut & Steph. 5. 7. ib. ἑαυτοῖς] March. Veleſ. ὑμᾶς. Steph. 4. 5. ἑαυτούς. ib. ἐν οὐρανοῖς] Clar. March. Veleſ. deeſt. v. 35. ἀποβάλητε] Clar. ἀπόλλητε. v. 38. ζήσεται] March. Veleſ. ζῇ. v. 39. ὑποστολῆς] March. Veleſ. ὑποστολῆς υἱοί.

CAP. XI.

V. 4. λαλεῖται] Steph. 5. 9. λαλεῖ. v. 5. ηὑρίσκετο] Steph. 9. ηὑρίσκετο. v. 6. δεῖ τὸν] Lin. δεῖ πρῶτον τόν. v. 11. αὐτὴ] Nov. 1. deeſt. ib. Σάῤῥα] March. Veleſ. Clar. Σάῤῥα στεῖρα. Steph. 2. Comp. Σάῤῥα στεῖρα οὖσα. v. 12. ταῦτα] March. Veleſ. τούτου. v. 13. καὶ πεισθέντες] Magd. March. Veleſ. Em. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. ib. μὴ λαβόντες] Lin. μὴ λογισάμενοι. v. 21. αὐτοῦ] Nov. 1. deeſt. v. 25. πρόσκαιρον] March. Veleſ. πρόσκαιρος. v. 29. ξηρᾶς] Clar. ξηρᾶς γῆς. ib. κατεπόθησαν] Steph. 11. κατεποντίσθησαν. v. 34. ἔφυγον] March. Veleſ. ἐτράποντο. v. 37. ἐπειράσθησαν] Nov. 1. deeſt.

CAP. XII.

V. 1. περικείμενον] March. Veleſ. κείμενον. ib. εὐπερίστατον] Comp. ἀπερίστατον. v. 2. Θεοῦ] Nov. 1. πατρός. ib. ἐκάθισεν] March. Veleſ. καθίζει. Lin. Nov. 1. κεκάθικεν. v. 3. γὰρ] Comp. οὖν. v. 5. διαλέγεται] March. Veleſ. λαλεῖ, λέγων. v. 7. Εἰ παιδείαν] Clar. Εἰς παιδείαν. March. Veleſ. Ἐν παιδείᾳ. v. 9. πνευμάτων] Nov. 1. πατέρων. v. 10. ἐπαίδευον] Clar. ἐπαίδευον ἡμᾶς. v. 11. ἀποδίδωσι] March. Veleſ. ἀποδώσει. v. 18. κεκαυμένῳ] March. Veleſ. προσιτῷ. v. 19. μὴ] Comp. deeſt. v. 20. ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται] Lin. Nov. 1. Gon. deſunt. v. 24. κρείττονα] Steph. 5. 7. 9. 10. 11. Comp. κρεῖττον. v. 25. οὐρανῶν] March. Veleſ. οὐρανῶν χρηματίζοντα ὑμῖν. v. 26. Σείω] March. Veleſ. Steph. 5. Σείσω. v. 28. λατρεύωμεν] Comp. Steph. 7. 10. 11. 13. λατρεύομεν.

CAP. XIII.

V. 4. πόρνους δὲ] Clar. πόρνους γάρ. v. 14. ἔχομεν] Steph. 4. deeſt. v. 15. τουτέστι] Nov. 1. deeſt. v. 21. ἔργῳ] Clar. deeſt. v. 23. ἀδελφὸν] Clar. ἀδελφὸν ἡμῶν. v. 24. Ἰταλίας] March. Veleſ. addit ἀδελφοί. Ad finem in Clar. nihil adjectum eſt quia, ut apparet, ſpatium deerat.

EPISTOLA JACOBI CATHOL.

CAP. I.

VErſ. 5. πᾶσιν] Nov. 2. deeſt. ib. ἁπλῶς] March. Veleſ. ἀφθόνως. v. 8. ἀνὴρ] Lin. Ἀνὴρ γάρ. v. 9. τῷ ὕψει] March. Veleſ. τῇ ὑψώσει. v. 13. πειράζομαι] March. Veleſ. πειράζεται. v. 17. ἀπὸ] Nov. 1. παρά. v. 18. Βουληθεὶς] Steph. 10. Βουληθεὶς γάρ. ib. τῶν αὐτοῦ κτισμάτων] March. Veleſ. τοῦ κτίσματος αὐτοῦ. v. 19. Ὥστε] March. Veleſ. Ἴστε. v. 22. δὲ ··· λόγου] Steph. 13. ὢν ··· νόμου. Nov. 2. δὲ ··· λόγων. v. 23. λόγου] In margine Lin. habetur νόμου pro λόγου. ib. ἐν] Steph. 10. ὡς ἐν. v. 25. τέλειον τὸν τῆς] March. Veleſ. τελείας τῆς. ib. ἐπιλησμονῆς] Steph. 13. ἐπιλήσμων.

CAP. II.

V. 1. προσωποληψίαις] Nov. 1. προσωποληψίᾳ. v. 4. Καὶ οὐ διεκρίθητε] March. Veleſ. Ὁ διακρίνετε. v. 5. τούτου] Magd. Nov. 1. 2. deeſt. v. 8. τὴν γραφὴν] March. Veleſ. τὰς γραφάς. v. 16. καὶ χορτάζεσθε] Lin. deeſt. v. 18. ἐκ τῶν] March. Veleſ. ἐκτός. Steph. 11. χωρίς. v. 24. τοίνυν] Nov. 2. deeſt. v. 25. ἀγγέλους] Lin. Nov. 2. ἀγγέλους τοῦ Ἰσραήλ. Steph. 11. κατασκόπους.

CAP. III.

V. 1. ληψόμεθα] March. Veleſ. λαμβάνετε. v. 5. ὀλίγον] March. Veleſ. ἡλίκον. v. 6. γενέσεως] Steph. 10. addit ἡμῶν, quod quoque in margine Lin. habetur. v. 8. ἀκατάσχετον] March. Veleſ. Steph. 10. ἀκατάστατον. v. 12. ἐλαίας] March. Veleſ. σταφυλάς. ib. τις &c.] Comp. Steph. 10. εἴ τις σοφὸς καὶ ἐπιστήμων δειξάτω. v. 14. τῇ καρδίᾳ] March. Veleſ. ταῖς καρδίαις. ib. κατακαυχᾶσθε] Nov. 1. καυχᾶσθε. v. 17. εὐπειθὴς] March. Veleſ. addit τοῖς ἀγαθοῖς συνδοκοῦσα.

CAP. IV.

V. 1. μάχαι] Nov. 2. πόθεν μάχαι; ib. ὑμῖν] Nov. 1. 2. ἡμῖν. v. 2. οὐκ ἔχετε δὲ] Nov. 2. καὶ οὐκ ἔχετε· ut & Lin. In Nov. 1. δὲ deeſt. v. 4. καὶ μοιχαλίδες] March. Veleſ. deeſt. v. 5. ἐπιποθεῖ] Nov. 1. 2. Lin. ἐπιποθεῖν. ib. κατῴκησεν ἐν ἡμῖν] March. Veleſ. κατοικεῖ ἐν ὑμῖν. v. 7. ἀντίστητε] Nov. 1. ἀντίστητε δέ. v. 9. καὶ κλαύσατε] Nov. 2. deeſt. v. 11. καὶ κρίνω] Steph. 10. 11. 13. ἢ κρίνων. ib. οὐκ] Nov. 1. Steph. 7. 10. οὐκέτι. v. 12. νομοθέτης] Nov. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 7. 10. 11. addunt καὶ κριτής. ib. Σὺ &c.] Steph. 4. 11. Σὺ δὲ τίς εἶ ὁ κρίνων τὸν πλησίον; ib. ἕτερον] March. Veleſ. πλησίον σου. v. 13. καὶ αὔριον] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἢ αὔριον. Inter hunc verſum & præcedentem interſeruntur in Nov. 2. ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἐν Θεῷ τὰ διαβήματα ἀνθρώπων κατευθύνεται. ib. ἕνα] Nov. 2. deeſt. v. 16. καυχᾶσθε] Steph. 10. κατακαυχᾶσθε.

CAP. V.

V 1. ἐπερχομέναις] Steph. 4. 11. addunt ὑμῖν. v. 3. ὑμῶν ὡς] Lin. Nov. 1. Steph. 10. Comp. ὑμῶν. ὡς. ib. ἐν] March. Veleſ. ὑμῖν ὀργὴν ἐν. v. 4. αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων] March. Veleſ. ἡ βοὴ αὐτῶν. v. 6. Κατεδικάσατε] March. Veleſ. Ἠγάπητε. ib. δίκαιον &c.] Steph. 9. δίκαιον, οὐκ ἀντιτασσόμενον ὑμῖν. ib. ἀντιτάσσεται] March. Veleſ. ἀντετάξατο. v. 7. ἀδελφοὶ] Steph. 10. ἀδελφοί μου. ib. ὁ γεωργὸς] Nov. 2. deeſt. ib. ὑετὸν] March. Veleſ. Steph. 13.

deeſt. v. 9. ἀδελφοί] Nov. 1. 2. deeſt. ib. κριθῆτε] Steph. omn. κατακριθῆτε. v. 10. τῆς κακοπαθείας &c. March. Veleſ. ἀδελφοί τῆς κακοεξόδου, ϗ τῆς μακροθυμίας, ϗ τῆς κακοπαθείας, ϗ τῆς ὑπομονῆς. v. 11. πολύσπλαγχνος] Lin. Nov. 1. Steph. 9. Comp. πολυεύσπλαγχνος. ib. ὁ Κύριος] Nov. 2. deeſt. v. 12. ὑμῶν] Steph. 11. ὁ λόγος ὑμῶν. ib. εἰς ὑπόκρισιν] March. Veleſ. Steph. 11. ὑπὸ κρίσιν. v. 15. ἀφεθήσεται] March. Veleſ. Steph. 10. ἀφεθήσονται. v. 16. ἀλλήλοις] Nov. 2. Steph. 2. οὖν ἀλλήλοις. v. 17. ἐπὶ τῆς γῆς] March. Veleſ. ponit ſtatim poſt βρέξαι. ib. βρέξαι] Steph. 4. 10. 11. βρέξαι ὑετόν. v. 18. τὸν καρπὸν] Lin. τοὺς καρπούς. v. 19. Ἀδελφοί] Steph. 4. 10. 11. Ἀδελφοί μου. ib. ἀπὸ] Steph. 10. 11. ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ut & Nov. 2. v. 20. ψυχὴν] Steph. 4. 10. 11. ψυχὴν αὐτοῦ. ib. καλύψει] March. Veleſ. καλύπτει.

EPISTOLA I. PETRI.

CAP. I.

Verſ. 2. πρόγνωσιν] Steph. 5. πρόθεσιν. v. 3. πολὺ] March. Veleſ. μέγα. ib. ζῶσαν] Steph. 13. ζωῆς. v. 5. ἀγαλλιᾶσθε] March. Veleſ. ἀγαλλιάσεσθε. v. 6. λυπηθέντες] March. Veleſ. λυπεῖσθαι. Lin. Nov. 2. Steph. 5. 13. λυπηθέντας. v. 8. εἰδότες] Steph. 10. ἰδόντες. ib. ὁρῶντες] March. Veleſ. ὁρῶντες πιστεύετε. v. 9. ψυχῶν] March. Veleſ. ψυχῶν ὑμῶν. v. 12. ἡμῖν] Magd. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 13. ὑμῖν. ib. εἰς ἃ] March. Veleſ. εἰς ὅν. v. 16. γένεσθε] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. ἔσεσθε. v. 20. ἐσχάτων] Nov. 2. ἐσχάτου. v. 21. πιστεύοντας] March. Veleſ. Steph. 13. πιστούς. v. 22. ἡγνικότες … τῆς ἀληθείας] March. Veleſ. ἁγνίζοντες … τῆς ἀγάπης. ib. διὰ πνεύματος … ἀνυπόκριτον] March. Veleſ. deſunt. v. 23. Θεοῦ] Nov. 2. deeſt. v. 24. ἀνθρώπου] March. Veleſ. Steph. 2. Nov. 2. αὐτῆς. ib. ἄνθος χόρτου] Lin. χόρτος.

CAP. II.

V. 2. τὸ λογικὸν, ἄδολον] March. Veleſ. λογικοὶ ϗ ἄδολοι. ib. αὐξηθῆτε] Nov. 1. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. 13. addunt εἰς σωτηρίαν. v. 5. οἰκοδομεῖσθε] Nov. 2. Lin. ἐποικοδομεῖσθε. ib. ἱεράτευμα] Nov. 2. Steph. 4. 10. εἰς ἱεράτευμα. v. 6. Διὸ ϗ] Magd. Lin. Nov. 1. 2. Bib. Wech. al. Διότι. ib. ἐν τῇ γραφῇ] March. Veleſ. ἡ γραφή. v. 7. λίθον] March. Veleſ. Steph. 13. λίθος. v. 8. Οἳ] Nov. 2. Ὅσοι. ib. λόγῳ] Nov. 2. λίθῳ. v. 9. εἰς περιποίησιν] March. Veleſ. τῆς περιποιήσεως. v. 11. Ἀγαπητοί] Steph. 5. Ἀδελφοί. ib. παρακαλῶ … ἀπέχεσθαι] March. Veleſ. poſt utrumque addit ὑμᾶς. v. 15. φιμοῦν] Steph. 13. ὑμᾶς φιμοῦν. ib. τὴν ἀφρόνων] Lin. deeſt. v. 19. Χάρις] Steph. 4. Χάρις Θεοῦ. Steph. 10. παρὰ τῷ Θεῷ. 11. χάρις Θεῷ. Nov. 2. χάρις παρὰ Θεῷ. ib. Θεοῦ] Nov. 2. ἀγαθήν. v. 20. Ποῖον γὰρ κλέος] March. Veleſ. Ποία γὰρ χάρις. ib. κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε] Steph. 10. 13. κολαζόμενοι ὑπομενεῖτε. ib. τοῦτο] March. Veleſ. μακροθυμία, αὕτη ἡ. v. 21. ἔπαθεν] Nov. 2. Steph. 4. 9. ἀπέθανεν. ib. ἡμῶν … ἡμῖν] Steph. 4. 9. ὑμῶν … ὑμῖν. v. 23. κρίνοντι] March. Veleſ. κρίνοντι ἑαυτόν. v. 24. αὐτοῦ] Nov. 1. 2. Steph. 4. 10. deeſt.

CAP. III.

V. 2. ἁγνὴν] March. Veleſ. ἁγίαν. v. 3. ἐμπλοκῆς … περιθέσεως] March. Veleſ. ἐμπλοκὴ … περίθεσις. v. 7. συγκληρονόμοι] March. Veleſ. Steph. 10. 11. συγκληρονόμοις. ib. ζωῆς] Steph. 4. 11. ποικίλης ζωῆς. Lin. Nov. 1. Comp. ζώσης. ib. ἐκκόπτεσθαι] Nov. 2. Lin. M. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 11. Comp. ἐγκόπτεσθαι. v. 8. Τὸ δὲ τέλος] March. Veleſ. Ἐν τῇ πίστει δέ. ib. φιλόφρονες] Lin. Steph. 4. 10. 11. 13. ταπεινόφρονες. March. Veleſ. φιλοταπεινόφρονες. v. 9. ἐκλήθητε] Steph. 11. ἐκληρώθητε. v. 12. Κυρίου] Nov. 2. deeſt. v. 13. μιμηταὶ] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ζηλωταί. v. 14. Ἀλλ᾽ εἰ] Steph. 4. 10. Εἰ δέ. v. 15. Θεὸν] Steph. 11. Χριστόν. ib. μετὰ] Steph. 4. 10. ἀλλὰ μετά. v. 16. ἀγαθὴν] Steph. 10. ἁγνήν. ib. ὡς κακοποιῶν] March. Veleſ. deeſt. v. 18. ἁμαρτιῶν] Steph. 4. 10. 11. ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ib. ἔπαθε] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἀπέθανε. Nov. 2. ὑπὲρ ἡμῶν ἔπαθε. ib. θανατωθεὶς … ζωοποιηθεὶς] March. Veleſ. θανατωθέντας … ζωοποιηθέντας. v. 19. πνεύμασι] March. Veleſ. πνεύμασι. Steph. 11. κατακεκλεισμένοις πνεύμασι. v. 20. ἅπαξ ἐξεδέχετο] Nov. 1. 2. Steph. 4. 5. 7. 11. Comp. ἀπεξεδέχετο. ib. ὀλίγαι] March. Veleſ. Steph. 4. 11. ὀλίγοι. v. 21 Ὃ ϗ ἡμᾶς] Comp. Ὧ. & ϗ ἡμᾶς ponit poſt νῦν. v. 22. Θεοῦ] March. Veleſ. addit, καταπιὼν τὸν θάνατον ἵνα τῆς αἰωνίου ζωῆς κληρονόμοι γενώμεθα.

CAP. IV.

V. 1. ὑπὲρ ἡμῶν] March. Veleſ. deſunt. v. 2. ἐπιθυμίαις] Nov. 2. ἐπιθυμίαις ἀγαθαῖς. ib. σαρκὶ] Lin. Χριστῷ. v. 3. ἡμῖν] March. Veleſ. deeſt. ib. τοῦ βίου] March. Veleſ deeſt. ib θέλημα] Nov. 2. βούλημα. ib. ἐπιθυμίαις] Nov. 2. deeſt. v. 6. ἀνθρώποις] Nov. 2. ἄνθρωπον. v. 7. ἤγγικε] March. Veleſ. ἐγγίσει. v. 8. καλύψει] Lin. Nov 1. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. 13. καλύπτει. v. 9. γογγυσμῶν] March. Veleſ. Steph. 4. 10. γογγυσμοῦ. v. 10. οἰκονόμοι] Steph. 5. κληρονόμοι. v. 11. τῶν αἰώνων] Nov. 1. deeſt. v. 13. καθὸ κοινωνεῖτε] March. Veleſ. κοινωνοῦντες. v. 14. τῆς δόξης] March. Veleſ. τῆς τιμῆς τῆς δόξης τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Steph. 4. 10. 11. Nov. 2. τῆς δόξης ϗ δυνάμεως. ib. τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. αὐτοῦ. ib. ἀναπαύεται] Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 4. Comp. ἀναπέπαυται. ib. κατὰ μὲν uſque ad finem verſus] March. Veleſ. deſunt. v. 15. γὰρ] March. Veleſ. δέ. ib. κακοποιὸς] Nov. 2. Steph. 10 κακοῦργος. v. 16. μέρει] March. Veleſ. Steph. 4. ὀνόματι. v. 18. σώζεται] March. Veleſ. σωθήσεται. v. 19. ὡς] Steph. 13. deeſt. ib. ἀγαθοποιΐᾳ] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἀγαθοποιΐαις.

CAP. V.

V. 1. τοὺς] Steph. 4. 11. οὖν τούς. ib. ὁ] Comp. ὡς. ib. ἀποκαλύπτεσθαι] Lin. deeſt. v. 2. ἑκουσίως] March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἑκουσίως κατὰ Θεόν. v. 3. τῶν κλήρων] Lin. τοῦ κλήρου. ib. τύποι] M. Veleſ. τύπος. ib. ποιμνίου] M. Veleſ. ποιμνίου ἀνυπόκριτοι. v. 5. Ὁμοίως] Nov. 2. Ὁμοίως δὲ οἱ. ib. ὑποτασσόμενοι] M. Veleſ. deeſt. Steph. 13. ὑποτάσσεσθε. v. 6. καιρῷ] M. Veleſ. Steph. 4. 11. καιρῷ ἐπισκοπῆς. v. 8. ὅτι] Lin. Nov. 1. 2. deeſt. ib. καταπίῃ] Lin. Steph. 4. 5. 9. 11. καταπιεῖν. v. 10. καταρτίσαι … στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι] In Lin. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 13. ponuntur in futuro. Sed in March. Veleſ. deeſt θεμελιώσει. v. 11. κράτος] Nov. 2. Lin. Καὶ τὸ κράτος. ib. τῶν αἰώνων] Nov. 2. deeſt. v. 12. ἑστήκατε] March. Veleſ. ἵστατε. Steph. 4. 10. 13. στῆτε. v. 24. ἀγάπης] Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 4. ἁγίῳ.

EPISTOLA II. PETRI.

CAP. I.

Verſ. 1. Συμεὼν] Comp. Steph. 4. 11. 13. Σίμων. ib. Θεοῦ] Steph. 13. Κυρίου, & delet ϗ σωτῆρος. v. 2. πληθυνθείη] March. Veleſ. πληρωθείη. ib. Ἰησοῦ] Nov. 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Steph. 4. 11. Comp. Χριστοῦ Ἰησοῦ. v. 3. ζωὴν] Steph. 13. ζωὴν, εὐσέβειαν. ib. δεδωρημένης] March. Veleſ. δεδωρημένα. ib. διὰ δόξης ϗ ἀρετῆς] Nov. 2. March. Veleſ. ἰδίᾳ δόξῃ ϗ ἀρετῇ. v. 4. ὧν] March. Veleſ. οὗ. Steph. 11. ὅν. ib. ἐν ἐπιθυμίᾳ] Steph. 14. ἐπιθυμίας καί. v. 5. Καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ] March. Veleſ. Ὑμεῖς δέ. Steph. 11. ϗ αὐτοὶ δὲ τοῦτο. v. 8. ὑμῖν ὑπάρχοντα] March. Veleſ. ἐν μεθ᾽ ὑμῶν παρόντα. Steph. 4. 11. 13. ὑμῖν παρόντα. v. 9. ἁμαρτιῶν] Nov. 1. 2. ἁμαρτημάτων. v. 10. βεβαίαν … ποιεῖσθαι] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 11. 13. ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν … ποιῆσθε. v. 11. αἰώνιον] Steph. 4. ἐπουράνιον. v. 12. Διὸ οὐκ ἀμελήσω] March. Veleſ. Δι᾽ ὃ ἄρξομαι. Steph. 11. Δι᾽ ὃ οὐ μελλήσω. v. 14. ταχινὴ] Nov. 2. ταχίστη. ib. σκηνώματος] Nov. 1. σώματος. v. 15. Σπουδάσω] Nov. 1. Σπουδάσατε. ib. μετὰ] Magd. Nov. 1. 2. μετά. v. 16. σεσοφισμένοις] March. Veleſ. ἀδιδάκτοις. ib. παρουσίαν] March. Veleſ. πρόγνωσιν. v. 17. ἐγὼ] Nov. 1. deeſt. ib. εὐδόκησα] March. Veleſ. addit, αὐτοῦ ἀκούετε. v. 19. τὸν &c.] Steph. 5. τῶν προφητικῶν λόγων. v. 20. ἐπιλύσεως] Steph. 13. διαλύσεως.

CAP. II.

V. 1. ἐν τῷ λαῷ] Steph. 13. deſunt. v. 2. ἀπωλείαις] Magd. Lin. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph 4. 5. 7. 10. 11. 13. Comp. ἀσελγείαις. ib. ὁδὸς] Steph. 13. δόξα. v. 4. ζόφου] March. Veleſ. ᾅδου. ib. εἰς … τετηρημένους] March. Veleſ. κολαζομένους εἰς … τηρουμένοις. Lin. Steph. 4. 11. 13. εἰς … κολαζομένους τηρεῖν, Steph. 5. 9. 10. Comp. Nov. 1. 2. εἰς … τηρουμένους. v. 6. μελλόντων ἀσεβεῖν] Lin. deſunt. v. 7. ἀθέσμων] March. Veleſ. ἀθέσμων ἀδικίαις καί. v. 8. ἀνόμοις] Steph. 4. 13. ἀθέσμοις. ib. ἐβασάνιζεν] March. Veleſ. ἐβασάνιζον. v. 10. τρέμουσι] March. Veleſ. τρέμουσι παρεισάγοντες. v. 11. παρὰ Κυρίῳ] March. Veleſ. Steph. 13. deeſt. Steph. 4. Κυρίου. v. 12. φυσικὰ] Nov. 2. deeſt. ib. γεγεννημένα] March. Veleſ. Steph. 13. deeſt. v. 14. μοιχαλίδος] March. Veleſ. μοιχείας. v. 15. τοῦ Βοσὸρ] March. Veleſ. ἐκ Βοσόρ. v. 16. παρανομίας] March. Veleſ. παραφρονίας. ib. ἄφωνον] March. Veleſ. ἄφωνον ζῶον. ib. παραφρονίαν] Lin. Steph. 4. 13. παραφροσύνην. v. 17. νεφέλαι] Lin. Steph. 4. 10. 11. 13. ϗ ὁμίχλαι. ib. λαίλαπος] March. Veleſ. λαιλάπων. v. 8. ὄντως] March. Veleſ. ὀλίγοις. Comp. ὀλίγον. Steph. 11. 13. ὀλίγως. v. 21. δικαιοσύνης] Steph. 4. ἀληθείας. ib. ἐπιστρέψαι ἐκ] Steph. 4. 11. εἰς τὰ ὀπίσω ἐπικάμψαι ἀπό. March. Veleſ. εἰς τὰ ὀπίσω ἐπιστρέψαι ἐκ. Steph. 13. ἐπιστρέψαι εἰς τὰ ὀπίσω ἐκ.

CAP. III.

V. 1. ἤδη] March. Veleſ. ἰδού. v. 2. ἁγίων] Nov. 1. deeſt. ib. τῆς … ἐντολῆς] March. Veleſ. ἐντολάς. ib. ϗ σωτῆρος] Nov. 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 3. ἐσχάτου] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἐσχάτων. ib. ἐμπαῖκται] March. Veleſ ἐν ἀπάτῃ ἐμπαῖκται. Steph. 4. 10. 11. 13. ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται. v. 7. αὐτοῦ] March. Veleſ. Steph 10. 11. τῷ αὐτῷ. Lin. Nov. 1. 2. τῷ αὐτοῦ. v. 8. ἀγαπητοὶ] Steph. 4. 10 ἀδελφοί. v. 9. εἰς &c.] Steph. 10. 13. εἰς ὑμᾶς. M. Veleſ. Steph. 4. δι᾽ &c. v. 10. ἐν νυκτὶ] M. Veleſ. deeſt. ib. στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται] Nov. 1. deſunt. v. 11. οὖν] Steph. 4. δέ. Steph. 10. 13. οὕτως. v. 12. τήκεται] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. Comp. τακήσεται. v. 13 τὸ ἐπάγγελμα] March. Veleſ. Steph. 4. τὰ ἐπαγγέλματα. v. 15 ἡμῶν] March. Veleſ. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. In Nov. 2. ἡμῶν deeſt. v. 17. ἀγαπητοὶ] March. Veleſ. Steph. 11. ἀδελφοί. v. 18. Χριστοῦ] Steph. 13. Χριστοῦ ϗ Θεοῦ πατρός. ib. δόξα ϗ] Lin. δόξα ϗ τὸ κράτος. ib. νῦν &c.] Steph. 4. νῦν ϗ ἀεὶ, ϗ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

EPISTOLA I. JOHANNIS.

CAP. I.

Verſ. 4. ἡ χαρὰ ὑμῶν] March. Veleſ. χαρῆτε ϗ ἡ χαρὰ ὑμῶν. v. 5. ἐπαγγελία] Magd. Em. Lin. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 9. 11. ἀγγελία. v. 7. καθαρίζει] Steph. 5. 10. καθαριεῖ. 4. καθαρίσει.

CAP. II.

V. 3. αὐτὸν] March. Veleſ. τὸν Θεόν. v. 4. τηρῶν] Lin. ποιῶν. ib. ἀλήθεια] Steph. 11. ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. v. 7. Ἀδελφοί] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. Ἀγαπητοί. v. 9. τῇ σκοτίᾳ] Magd. τῷ σκότει. v. 12. τεκνία] Steph. 10. 13. παιδία. v. 13. Γράφω] Steph. 4. Ἔγραψα. v. 14. Γράφω] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. 11. ἔγραψα. ib. ἔγραψα uſque ad proximum ἔγραψα] March. Veleſ. Complut. deſunt. v. 15. πατρὸς] Nov. 2. Θεοῦ καὶ πατρός. v. 17. τοῦ Θεοῦ] Nov. 1. αὐτοῦ.

v. 20. πάντα] Steph. 13. πάντες. v. 23. ἔχει] Nov. 2. Lin. Steph. 4. 10. 11. 13. addunt ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πατέρα ἔχει. v. 27. μένει] March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. μενέτω. ib. τὸ αὐτὸ] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. 13. τὸ αὐτοῦ. ib. μενεῖτε] March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. μένετε.

CAP. III.

V. 1. κληθῶμεν] Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. 13. καὶ ἐσμέν. v. 3. ἐκεῖνος] Lin. αὐτός. v. 6. αὐτὸν poſterius] Nov. 2. deeſt. v. 7. Τεκνία] Nov. 2. Τεκνία μου. v. 10. ποιῶν δικαιοσύνην] March. Veleſ. ὢν δίκαιος. v. 11. ἀγγελία] Steph. 5. 10. ἐπαγγελία. ib. ἀγαπῶμεν] March. Veleſ. ἀγαπᾶτε. niſi ad alium locum ſpectet. v. 13. μου] Nov. 2. deeſt. v. 16. Ἐν] Steph. 10. Καὶ ἐν. ib. ἐγνώκαμεν] Lin. γινώσκομεν. ib. ἀγάπην] Comp. ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. v. 17. ἀπ' αὐτοῦ] Magd. Nov. 2. deeſt. v. 18. μου] Nov. 2. deeſt. v. 19. γινώσκομεν] Nov. 2. Lin. Steph. 5. 10. γνωσόμεθα. 13. γινωσκόμεθα. v. 22. λαμβάνομεν] March. Veleſ. ληψόμεθα. v. 23. τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ] Nov. 2. τῷ υἱῷ. ib. ἡμῖν] Nov. 1. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. γινώσκετε] Magd. March. Veleſ. γινώσκεται. Steph. 13. γινώσκομεν, 11. γινώσκεται. v. 3. ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα] March. Veleſ. ὃ καταλύει τὸν Ἰησοῦν. ib. ὃ ἀκηκόατε] Steph. 4. ὅτι ἀκηκόαμεν. March. Veleſ. περὶ οὗ ἀκηκόατε. ib. τὸ τοῦ Ἀντιχρίστου] March. Veleſ. ὁ Ἀντίχριστος. v. 4. αὐτοὺς] March. Veleſ. αὐτόν. v. 8. οὐκ ἔγνω τὸν Θεὸν] Steph. 4. οὐ γινώσκει τὸν Θεόν. 13. ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστιν. v. 9. Ἐν] Steph. 4. 10. Ὅτι ἐν. ib. ὁ Θεὸς] Nov. 2. deeſt. v. 10. αὐτὸς] March. Veleſ. αὐτὸς πρῶτος. v. 16. αὐτῷ] Magd. αὐτῷ μένει, ut & Nov. 1. 2. v. 19. Ἡμεῖς] Steph. 4. 11. Ἡμεῖς οὖν. ib. αὐτὸν] Lin. τὸν Θεόν. ib. αὐτὸς πρῶτος] Steph. 4. 11. ὁ Θεὸς πρῶτον.

CAP. V.

V. 2. αὐτοῦ] Nov. 1. deeſt. ib. τηρῶμεν] March. Veleſ. ποιῶμεν. v. 4. πᾶν τὸ γεγεννημένον] Steph. 4. πᾶς ὁ γεγεννημένος. v. 5. Τίς] Nov. 2. Steph. 5. 10. Τίς δέ. v. 6. ὕδατος] Steph. 4. 5. 10. ὕδατος καὶ πνεύματος. ib. αἵματος &c.] Nov. 2. Lin. αἵματος καὶ πνεύματος ἁγίου (ἁγίου deeſt in Nov. 2.) Χριστὸς Ἰησοῦς. ib. ὕδατι] Steph. 5. 11. πνεύματι. ib. τὸ πνεῦμα] March. Veleſ. ὁ Χριστός. v. 7.] Hic verſus deeſt in Magd. ib. ἐν τῷ uſque ad τὸ πνεῦμα verſ. 8.] Lin. Nov. 1. 2. deſunt. ib. ἐν τῷ οὐρανῷ] Steph. 4. 5. 7. 9. 10. 11. 13. deeſt. ib. ἕν] Comp. εἰς τὸ ἕν. v. 8. ἐν τῇ γῇ] Magd. deeſt. v. 9. ἣν] March. Veleſ. τοῦ Θεοῦ ἡ μείζων ἐστὶν, ὅτι. Steph. 4. 5. ὅτι. v. 10. μαρτυρίαν] Steph. 4. 5. 11. μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ. ib. Θεῷ] March. Veleſ. Steph. 4. 11. υἱῷ. v. 12. υἱὸν] March. Veleſ. Steph. 11. υἱὸν τοῦ Θεοῦ. v. 13. ἔγραψα] March. Veleſ. γράφω. ib. τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. Steph. 4. 5. deſunt. ib. καὶ ἵνα πιστεύητε] March. Veleſ. Steph. 4. 5. οἱ πιστεύοντες. v. 15. ᾐτήκαμεν] March. Veleſ. αἰτοῦμεν. v. 16. Ἐάν τις ἴδῃ] March. Veleſ. Ὅστις οἶδεν. ib. αἰτήσει &c.] March. Veleſ. αἰτήτω, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ζωή. v. 18. ὁ γεννηθεὶς ἐκ] March. Veleſ. γένεσις. v. 20. Οἴδαμεν δὲ] Lin. Nov. 2. Steph. 5. 10. Καὶ οἴδαμεν. ib. ἀληθινὸν] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. addunt, Θεόν. ib. ἐσμὲν] March. Veleſ. ὦμεν. ib. ἐν τῷ ··· Ἰησοῦ Χριστῷ] March. Veleſ. deſunt. v. 21. Τεκνία] Steph. 11. Τεκνία μου. ib. ἑαυτοὺς] Nov. 1. Steph. 5. 9. 10. ἑαυτά.

JOHANNIS II. EPISTOLA.

VErſ. 2. Διὰ τὴν ἀλήθειαν] Nov. 2. deſunt. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. ὑμῶν. v. 3. Ἔσται] March. Veleſ. Εἴη. Nov. 2. Ἔσται δέ. ib. Κυρίου] Lin. deeſt. v. 5. γράφω] Steph. 5. 11. 13. γράφων. ib. εἴχομεν] Steph. 10. ἔχομεν. v. 6. ἵνα] Lin. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. ponunt ante καθώς. v. 7. εἰσῆλθον] Nov. 2. March. Veleſ. ἐξῆλθον. ib. ἐρχόμενον] March. Veleſ. ἐλθόντα. ib. οὗτος] Steph. 10. εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκί. v. 8. ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα ··· ἀπολάβωμεν] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε ··· ἀπολάβητε. v. 11. πονηροῖς] March. Veleſ. addit, ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν ἵνα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου μὴ αἰσχυνθῆτε. v. 12. ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν] March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. ἐλπίζω γὰρ γενέσθαι. Nov. 2. ἐλπίζω γὰρ ἐλθεῖν. Lin. ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. Steph. 9. 10. ὑμῶν. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 13. Ἀμήν] March, Veleſ. deeſt.

JOHANNIS III. EPISTOLA.

VErſ. 3. γὰρ] Steph. 4. 5. deeſt. v. 4. τούτων] Steph. 5. ταύτης. ib. χαρὰν] March. Veleſ. Steph. 10. χάριν. v. 5. καὶ εἰς τοὺς] Lin. καὶ τοῦτο. March. Veleſ. καὶ τοῦτο εἰς τούς. v. 7. αὐτοῦ] Ita Comp. Steph. 11. Sed Magd. Lin. Nov. 1. 2. Bib. Wech. al. deeſt. ib. λαμβάνοντες] Steph. 5. 10. λαβόντες. ib. ἀπὸ] Lin. παρά. ib. ἐθνῶν] Lin. Steph. 10. ἐθνικῶν. v. 8. τῇ ἀληθείᾳ] March. Veleſ. Steph. 4. 11. τῆς ἀληθείας. v. 9. τῇ] Steph. 10. τι τῇ. v. 10. καὶ μὴ] March. Veleſ. καὶ μὴ ὡς. ib. βουλομένους] March. Veleſ. δεχομένους. Steph. 5. 10. ἐπιδεχομένους. v. 11. ἑώρακε] March. Veleſ. ὁρᾷ. v. 12. οἴδατε] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. 4. 5. 10. οἶδας.

JUDÆ EPISTOLA.

VErſ. 1. ἡγιασμένοις] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἠγαπημένοις. v. 2. πληθυνθείη] March. Veleſ. πληρωθείη. v. 3. κοινῆς] Nov. 2. Lin. Steph. 5. 10. κοινῆς ἡμῶν. 4. 11. κοινῆς ὑμῶν. v. 4. δεσπότην Θεὸν] Comp. Θεὸν καὶ δεσπότην. In Nov. 2. Θεὸν deeſt. v. 5. ὑμᾶς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt. ib. ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος] March. Veleſ. πάντα, ὅτι &c. Steph. 5. 10. πάντα, ὅτι Ἰησοῦς ἅπαξ. 4. 11. ὅτι ὁ Θεὸς λαόν. v. 9. ἐπιτιμήσαι] Steph. 4. 11. ἐπιτιμήσει. v. 11. ὅτι τῇ] March. Veleſ. οἱ ἐν τῇ. v. 12. ἀγάπαις ὑμῶν] March. Veleſ. ἀγάπαις αὐτῶν. Steph. 5. εὐωχίαις ὑμῶν. ib. σπιλάδες] March. Veleſ. σπίλοι. ib. συνευωχούμενοι] Steph. 5. 10. Comp. ὑμῖν. v. 14. ἁγίαις] Lin. ἁγίαις ἀγγέλων. Steph. 11. ἁγίων ἀγγέλων. v. 15. ἀσεβείας αὐτῶν] Steph. 5. 10. deeſt. In Nov. 2. deeſt ἀσεβείας. ib. σκληρῶν] Steph. 10. 11. σκληρῶν λόγων. v. 16. πορευόμενοι] Comp. addit, τῇ ἀσεβείᾳ καὶ τῇ παρανομίᾳ. ib. ὑπέρογκα] March. Veleſ. τὴν ἀλαζονείαν. v. 18. Ὅτι] March. Veleſ. Οἵ. ib. ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ] March. Veleſ. ἐσχάτοις χρόνοις. Nov. 2. Steph. 5. 10. ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. Lin. Steph. 4. 11. ἐπ' ἐσχάτου χρόνου. ib. ἔσονται] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. ἐλεύσονται. v. 19. ψυχικοὶ] Steph. 4. 5. 10. 11. ἑαυτοὺς ψυχικοί. v. 20. ὑμῶν] March. Veleſ. Steph. 5. 10. Comp. ἡμῶν. v. 22. ἐλεεῖτε διακρινόμενοι] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. ἐλέγχετε διακρινομένους. v. 23. ἐν φόβῳ] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. deeſt. ib. ἁρπάζοντες] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. addunt, οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ. Steph. 11. οὓς δὲ ἐλέγχετε ἐν φόβῳ. v. 24. αὐτοὺς] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. ὑμᾶς. ib. στῆσαι] Nov. 2. Steph. 11. ἀσπίλους στῆσαι. ib. ἀγαλλιάσει] March. Veleſ. addit ἐν τῇ παρουσίᾳ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 25. σοφῷ] March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt. ib. σωτῆρι ἡμῶν] Lin. ἡμῶν καὶ σωτῆρι. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. Steph. 4. 10. addunt διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ (τοῦ deeſt. in March. Veleſ.) Κυρίου ἡμῶν. Lin. Nov. 2. addunt. διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ib. ἐξουσία] March. Veleſ. addit, πρὸ πάντων αἰώνων] Lin. Nov. 2. Steph. 4. 10. addunt, πρὸ παντὸς αἰῶνος. ib. πάντας] Nov. 2. deeſt. ib. αἰῶνας] March. Veleſ. αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμ.

APOCALIPSIS JOHANNIS.

CAP. I.

VErſ. 2. ὅσα τε εἶδε] Comp. ὅσα εἶδε, καὶ ἅτινά εἰσι, καὶ ἃ χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. v. 4. τοῦ ὁ] Steph. 15. Θεοῦ ὁ. v. 6. βασιλεῖς] Steph. 15. March. Veleſ. Comp. βασιλείαν. v. 8. Κύριος] Idem Steph. & Comp. Κύριος ὁ Θεός. v. 9. συγκοινωνὸς] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. κοινωνός. ib. Ἰησοῦ Χριστοῦ] Steph. 15. Comp. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. v. 11. ἐγὼ uſque ad ὁ] Steph. 15. Comp. deſunt. ib. ἐκκλησίαις] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. ἑπτὰ ἐκκλησίαις. v. 12. ἐπέστρεψα] Steph. 15. Comp. ἐπέστρεψα ἐκεῖ. ib. ἐλάλησε] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἐλάλει. v. 19. ἃ] Steph. 15. 16. Comp δεῖ ἅ.

CAP. II.

V. 1. τῆς Ἐφεσίνης] Steph. 16. Comp. τῆς ἐν Ἐφέσῳ. v. 3.] Hic verſus deeſt in March. Veleſ. In Steph. 15. 16. hoc modo habetur. Καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἐκοπίασας. v. 4. σοῦ] March. Veleſ. σοῦ ὀλίγα. v. 5. ταχὺ] March. Veleſ. deeſt. v. 6. μισεῖς] March. Veleſ. μεμίσηκας. v. 7. ἐν μέσῳ &c.] March. Veleſ. Steph. 15. ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου. v. 9. τὴν βλασφημίαν] March. Veleſ. βλασφημῇ. v. 13. καὶ ἐν] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 14. ἐν τῷ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. τόν. v. 15. ὃ μισῶ] Steph. 15. ὁμοίως. v. 17. φαγεῖν ἀπὸ] March. Veleſ. Steph. 15. deſunt. ib. τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου] March. Veleſ. τὸ μάννα κεκρυμμένον. v. 19. καὶ τὰ ἔργα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. deeſt. v. 20. ἐᾷς] Steph. 15. Comp. ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου Ἰεζάβελ, ἣ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει, καὶ πλανᾷ. v. 21. καὶ οὐ μετενόησεν] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι. March. V. μετανοοῦσα. v. 22. αὐτῶν] Steph. 15. 16. Comp. αὐτῆς. v. 24. τὰ βάθη] March. V. τὸ βάθος. v. 27. συντρίβεται] Steph. 15. 16. Comp. συντριβήσεται.

CAP. III.

V. 1. πνεύματα] Steph. 15. 16. Comp. ἑπτὰ πνεύματα. ib. ὅτι] Bib. Wech. vet. καί. v. 2. μέλλει ἀποθανεῖν] Bib. VVech. al. ἔμελλες ἀποβάλλειν. ib. Θεοῦ] Steph. 15. Comp. Θεοῦ μου. verſ. 3. καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει] Comp. deſunt. v. 4. Ἔχεις] Steph. 15. 16. Comp. Ἀλλ' ἔχεις. v. 5. ἐξομολογήσομαι] Steph. 15. 16. Comp. ὁμολογήσω. v. 7. οὐδεὶς κλείει uſque ad finem verſus] Iidem. οὐδεὶς κλείσει αὐτὴν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων· καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει. v. 8. καὶ οὐδεὶς] Iidem. ἣν οὐδείς. v. 9. δίδωμι] March. Veleſ. δώσω. v. 11. Ἰδοὺ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 12. ἡ καταβαίνουσα ἐκ] Steph. 15. 16. Comp. ἢ καταβαίνει ἀπό. v. 14. τῆς ἐκκλησίας Λαοδικέων] Steph. 15. Comp. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας. v. 17. ὅτι] Iidem. deeſt. v. 18. ἔγχρισον] Steph. 5. ἵνα ἐγχρίσῃς.

CAP. IV.

V. 3. Καὶ ὁ καθήμενος ἦν] Comp. ed. deſunt. In March. Veleſ. καὶ deeſt. v. 3. ὅμοιος] March. Veleſ. Comp. ὁμοία. v. 4. εἶχον] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 6. θάλασσα] Comp. ὡς θάλασσα. v. 8. καθ' ἑαυτὸν εἶχον] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον. ib. ἅγιος] In Steph. 16. & Comp. ſexies continue iteratur. v. 9. εὐχαριστίαν] March. Veleſ. εὐλογίαν. v. 10. Πεσοῦνται] March. Veleſ. προσέπιπτον. ib. προσκυνοῦσι ··· βάλλουσι] March. Veleſ. προσεκύνουν ··· ἔβαλλον. Steph. 15. προσκυνήσουσι ··· βαλοῦσι. v. 11. ὁ Κύριε] Steph. 15. 16. Comp. ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος. ib. εἰσι]Steph. 15. 16. ἦσαν.

CAP. V.

V. 1. ὄπισθεν] March. Veleſ. Comp. ἔξωθεν. v. 4. καὶ ἀναγνῶναι] March. Veleſ. Steph. 15. deeſt. v. 5. λέγει] March. Veleſ. εἶπε. ib. ὢν] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 8. ἔλαβε] March. Veleſ. ἤνοιξε. v. 9. ᾄδουσιν] March. Veleſ. ᾖδον. ib. ὁ] March. Veleſ. ὁ Κύριε. v. 10. ἡμᾶς] Steph. 15. Comp. αὐτούς. ib. βασιλεύσομεν] Iidem βασιλεύσουσιν. v. 11. πρεσβυτέρων· καὶ] March. Veleſ. πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν. Steph. 15. Comp. πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καί. v. 12. πλοῦτον] March. Veleſ. θεότητα. v. 13. ἐν τῇ γῇ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἐπὶ τῆς γῆς. ib. ἐπὶ τῆς θαλάσσης] March. Veleſ. ἐν τῇ θαλάσσῃ. ib. αἰώνων] Steph. 15. Comp. addunt Ἀμήν.

v. 14. ἔλεγον] Steph. 15.16. Comp. λέγοντα τό. ib. ἔπεσαν] March. Veleſ. ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν. ib. ζῶντι εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων] Steph. 15. Comp. deſunt.

CAP. VI.

V. 1. ὅτε] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ὅτι. ib. σφραγίδων] March. Veleſ. Comp. ἑπτὰ σφραγίδων. v. 6. λέγουσαν] March. Veleſ. λεγόντων. v. 7. λέγουσαν] March. Veleſ. Comp. ed. λέγοντος. v. 8. ἀκολουθεῖ μετ᾽ αὐτοῦ] March. Veleſ. Steph. 15. ἠκολούθει αὐτῷ. ib. αὐτοῖς] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. αὐτῷ. ib. ὑπὸ τῶν θηρίων] March. Veleſ. τοῖς θηρίοις. v. 9. τὴν] Steph. 15. Comp. τοῦ ἀρνίου τήν. v. 11. ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ] Steph. 15. ἐδόθη αὐτοῖς στολὴ λευκή. ib. μικρὸν] Steph. 15. Comp. deeſt. ib. πληρώσονται] March. Veleſ. Comp. πληρωθῶσι. Steph. 15. πληρώσωσι. v. 12. σελήνη] Steph. 15. 16. Comp. σελήνη ὅλη. v. 15. δυνατοὶ] Steph. 15. Comp. ἰσχυροί.

CAP. VII.

V. 1. πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ] March. Veleſ. πνέωσιν ἐπ᾽. ib. ἐπὶ πᾶν] March. Veleſ. Comp. ed. ἐπί τι. v. 5. ἐσφραγισμένοι] Bib. Wech. In multis exemplaribus neque hic neque in decem proxime ſequentibus locis habetur illud ἐσφραγισμένοι. v. 10. σωτηρία] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. σωτηρία Θεῷ ἡμῶν. v. 11. θρόνου … πρόσωπον] Steph. 15. 16. Comp. θρόνου αὐτοῦ … πρόσωπα. March. Veleſ. θρόνου … πρόσωπα. v. 13. λέγων] March. Veleſ. καὶ ἔλεγε. v. 14. Κύριε] Steph. 15. 16. Comp. Κύριέ μου. ib. ἐπλάτυναν] Bib. Wech. in codicibus impreſſis ἔπλυναν. ib. στολὰς αὐτῶν ἐν] March. Veleſ. Comp. αὐτὰς ἐν. v. 17. ζώσας] March. Veleſ. Steph. 15. ζωῆς.

CAP. VIII.

V. 3. θρόνου] March. Veleſ. θρόνου τοῦ Θεοῦ. v. 5. λιβανωτὸν] March. Veleſ. λιβανωτὸν χρυσοῦν. v. 7. τρίτον τῶν] Steph. 15. τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν. v. 8. πυρὶ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 9. τῶν κτισμάτων &c.] March. Veleſ. τοῦ κτίσματος τῶν ἐχόντων ψυχὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ. v. 11. τρίτον] March. Veleſ. τρίτον τῶν ὑδάτων, ut & Steph. 15. Comp. v. 13. ἀγγέλου] March. Veleſ. Comp. ed. ἀετοῦ. ib. τῆς σάλπιγγος] March. Veleſ. deeſt.

CAP. IX.

V. 2. καμίνου] Steph. 15. Comp. καμίνου καιομένης. v. 3. καπνοῦ] March. Veleſ. καπνοῦ τοῦ φρέατος. v. 4. ἐρρέθη] March. Veleſ. παρηγγέλη. v. 7. ὅμοιοι χρυσῷ] Steph. 15. Comp. χρυσοῖ. v. 8. ὡς] March. Veleſ. ὡς οἱ ὀδόντες. v. 10. ἔχουσιν hic & verſ. 11.] March. Veleſ. utrobique εἶχον. ib. κέντρα &c.] Steph. 15. Comp. καὶ κέντρα· καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι. v. 11. καὶ ἐν uſque ad finem verſus] March. Veleſ. Ἑλληνιστὶ δὲ Ἀπολλύων, Ῥωμαϊστὶ ἔχων ὄνομα Ἐξτέρμινανς. v. 13. ἐνώπιον] March. Veleſ. ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν. v. 16. στρατευμάτων τοῦ] March. Veleſ. τοῦ στρατεύματος. ib. ἱππικοῦ, δύο] Steph. 15. Comp. ἵππου. Steph. 16. τῶν ἵππων. v. 18. Ὑπὸ] March. Veleſ. Καὶ ὑπό. Steph. 15. 16. Comp. Ἀπό. Qui etiam addunt πληγῶν poſt τριῶν. v. 19. Αἱ uſque ad αἱ γὰρ] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν.

CAP. X.

V. 1. ἄλλον] Steph. 15. Comp. deeſt. ib. στύλοι] March. Veleſ. στύλος. v. 2. βιβλαρίδιον] Steph. 15. 16. βιβλίον. Comp. βιβλιδάριον. ib. θάλασσαν … τὴν γῆν] Steph. 15. 16. Comp. τῆς θαλάσσης … τῆς γῆς. v. 4. μοι] Iidem deeſt. v. 5. αὐτοῦ] Iidem addunt δεξιάν. v. 7. τελεσθῇ] March. Veleſ. τελεσθήσεται. ib. τοῖς &c.] Steph. 15. 16. Comp. τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. v. 8. καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα … λαλοῦσα … λέγουσα] March. Veleſ. καὶ ἤκουσα φωνῆς … λαλούσης … λεγούσης. ib. ἐν τῇ χειρὶ] March. Veleſ. ἐκ τῆς χειρός. v. 9. δὸς] Steph. 15. δοῦναι.

CAP. XI.

V. 1. ῥάβδῳ] Comp. addit καὶ εἱστήκει ὁ ἄγγελος. v. 2. ἔσωθεν] March. Veleſ. Comp. ed. ἔξωθεν. v. 4. Θεοῦ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. Κυρίου. v. 6. ἐν ταῖς &c.] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν. v. 8. πτώματα] March. Veleſ. σώματα. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. Steph. 15. αὐτῶν. v. 9. βλέψουσιν] Steph. 15. Comp. βλέπουσιν. ib. μνήματα] Comp. ed. μνῆμα. v. 13. ὥρᾳ] Steph. 15. 16. Comp. ἡμέρᾳ. v. 15. ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Complut. ἐγένετο ἡ βασιλεία. ib. κόσμου] March. Veleſ. κόσμου τούτου. ib. αἰώνων] March. Veleſ. addit Ἀμήν. v. 16. Θεοῦ &c.] Steph. 15. 16. θρόνου τοῦ Θεοῦ οἱ κάθηνται. ib. καὶ ὁ ἐρχόμενος] Steph. 15. 16. Comp. deeſt. v. 19. αὐτοῦ] Steph. 15. Comp. τοῦ Κυρίου. ib. καὶ σεισμὸς] Steph. 15.16. Comp. deeſt.

CAP. XII.

V. 2. κράζει] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. ἔκραζε. v. 4. σύρει] March. Veleſ. ἔσυρε. v. 6. ἔχει] March. Veleſ. εἶχε. ib. τρέφωσιν] March. Veleſ. τρέφῃ. v. 7. ἐπολέμησαν] March. Veleſ. ἐπολέμουν. Steph. 15. Comp. τοῦ πολεμῆσαι. v. 8. ἴσχυσαν … αὐτῶν] Steph. 15. Comp. ἴσχυσεν … αὐτῷ. v. 12. τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. v. 14. ὅπου τρέφεται] Steph. 15. Comp. ὅπως τρέφηται. v. 17. Χριστοῦ] Steph. 15. Comp. deeſt.

CAP. XIII.

V. 1. ὄνομα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ὀνόματα. v. 2. ὡς] March. Veleſ. ὡς πόδες. ib. καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ] March. Veleſ. deſunt. v. 3. ἐθαυμάσθη ἐν ὅλῃ τῇ γῇ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ. v. 4. τίς δύναται] March. Veleſ. καὶ τίς δυνήσεται. Steph. 15. 16. Comp. τίς δυνατός. v. 7. αὐτῷ] Bib. Wech. Comp. αὐτῷ ἐξουσία. ib. φυλὴν] March. Veleſ. φυλὴν καὶ λαὸν, ut & Steph. 15. v. 8. προσκυνήσουσιν] March. Veleſ. προσεκύνησαν. ib. τὰ ὀνόματα &c.] Steph. 15. Comp. τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ. v. 10. Εἴ τις] March. Veleſ. Ὅστις εἰς. v. 11. δύο] Steph. 15. 16. Comp. deeſt. v. 12. ποιεῖ τὴν] March. Veleſ. ἐποίησε τὴν, ut & proximum ποιεῖ mutat. Bib. Wech. Comp. ἐποίει τήν. v. 13. ποιῇ καταβαίνειν] Steph. 15. 16. Comp. καταβαίνῃ, & ponit ponit οὐρανοῦ. v. 14. πλανᾷ] March. Veleſ. ἐπλάνησε. ib. τοὺς] Steph. 15. 16. Comp. τοὺς ἐμοὺς τούς. ib. ἔχει] Steph. 15. 16. Comp. εἶχεν. ib. πληγὴν &c.] Steph. 15. 16. πληγὴν, καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας. v. 16. ἵνα δώσῃ αὐτοῖς] March. Veleſ. pro iſtis habet ἔχειν. Pro δώσῃ Steph. 15. 16. habent δώσωσιν. Comp. ed. δῶσιν. ib. χάραγμα] Steph. 15. 16. Comp. χαράγματα.

CAP. XIV.

V. 1. τοῦ πατρὸς] Steph. 15. Comp. αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός. v. 2. καὶ φωνὴν ἤκουσα] March. Veleſ. καὶ φωνὴν ἣν ἤκουσα ὡς. Steph. 15. Comp. ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς. v. 3. ᾄδουσιν] March. Veleſ. ᾖδον. v. 4. οὗτοι poſterius] Steph. 15. Comp. οὗτοι ὑπὸ Ἰησοῦ. v. 5. δόλος] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ψεῦδος. v. 6. κατοικοῦντας] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. καθημένους. v. 7. Λέγοντα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. Λέγων. ib. Θεὸν] Steph. 15. Comp. Κύριον. ib. καὶ θάλασσαν] March. Veleſ. θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. v. 8. ἄγγελος] Steph. 15. Comp. addunt δεύτερος, & delent ἡ πόλις & ὅτι. v. 9. τρίτος ἄγγελος] Steph. 15. Comp. ἄλλος ἄγγελος τρίτος. ib. λαμβάνει] March. Veleſ. λάβῃ. v. 11. τοῦ βασανισμοῦ] March. Veleſ. τῶν βασανισμῶν. v. 13. ναὶ] March. Veleſ. ἤδη. v. 15. σοὶ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 18. βότρυας] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. βότρυας τῆς ἀμπέλου. v. 19. αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν] March. Veleſ. αὐτοῦ τὸ ὀξύ.

CAP. XV.

V. 2. καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ ἐκ] March. Veleſ. deſunt. ib. τοῦ ὀνόματος] Steph. 16. τῶν ὀνομάτων. v. 3. ἁγίων] March. Veleſ. αἰώνων. Steph. 15. Comp. ἐθνῶν. v. 4. ὅσιος] Steph. 15. Comp. ἅγιος. v. 5. ἰδοὺ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 6. ναοῦ] Comp. ed. οὐρανοῦ. Steph. 15. ναοῦ οἳ ἦσαν. ib. λίνον] March. Veleſ. λίθον.

CAP. XVI.

V. 1. φιάλας] March. Veleſ. Comp. ed. ἑπτὰ φιάλας. v. 2. πρῶτος] March. Veleſ. πρῶτος ἄγγελος. ib. τὴν &c.] Bib. VVech. al. τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας. v. 4. ἄγγελος] March. Veleſ. deeſt. v. 5. Κύριε] Steph. 15. Comp. deeſt. ib. ὅτι] March. Veleſ. ὅς. v. 7. ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου] March. Veleſ. deeſt. v. 13. πνεύματα] March. Veleſ. ἐξελθεῖν πνεύματα. ib. ὅμοια βατράχοις] Steph. 15. Comp. ὡς βάτραχοι. v. 14. ἐκπορεύεσθαι] March. Veleſ. καὶ ἐκπορευόντας. Steph. 15. Comp. ἃ ἐκπορεύεται. ib. τῆς γῆς, καὶ] Steph. 15. Comp. deeſt, ut & March. Veleſ. v. 16. Συνήγαγον] March. Veleſ. Συνάξει. v. 17. τοῦ οὐρανοῦ] March. Veleſ. deeſt. v. 18. φωναὶ &c.] In Bib. Wech. al. ponuntur omnia in ſingul. v. 21. αὐτῆς] Steph. 15. 16. αὕτη.

CAP. XVII.

V. 4. γυνὴ ἡ] March. Veleſ. Comp. ed. ἦν. ib. βδελυγμάτων] March. Veleſ. βδελύγματος. ib. ἀκαθάρτητος] Steph. 15. Comp. τὰ ἀκάθαρτα τῆς. v. 5. πορνῶν] March. Veleſ. πορνειῶν. Steph. 15. Comp. πόρνων. v. 8. ὅ,τι] March. Veleſ. ὅ. ib. καίπερ ἐστὶν] March. Veleſ. deeſt. v. 9. ὅπου] March. Veleſ. ἐφ᾽ ὧν. v. 11. αὐτὸς ὄγδοος] March. Veleſ. αὐτὸ ὄγδοον. v. 12. λαμβάνουσι &c.] March. Veleſ. λήψονται μετὰ τὸ θηρίον. v. 13. διαδιδώσουσιν] Steph. 15. Comp. διδόασιν. v. 15. καὶ ὄχλοι] March. Veleſ. deeſt. v. 16. ἐπὶ τὸ] Steph. 15. Comp. καὶ τό. v. 17. καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην] March. Veleſ. deſunt.

CAP. XVIII.

V. 1. ἄγγελον] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἄλλον ἄγγελον. v. 2. ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ] Steph. 15. Comp. ἰσχυρᾷ φωνῇ. In March. Veleſ. φωνῇ μεγάλῃ deeſt. v. 5. ἠκολούθησαν] March. Veleſ. ἔφθασαν. Steph. 15. Comp. ἐκολλήθησαν. v. 8. Κύριος] March. Veleſ. deeſt. v. 9. αὐτὴν] March. Veleſ. αὐτοὺς, & ponit poſt κόψονται. Steph. 15. Comp. deeſt. v. 10. τοῦ βασανισμοῦ] March. Veleſ. τῶν βασανισμῶν. v. 11. κλαίουσι καὶ πενθοῦσι] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. κλαύσουσι καὶ πενθήσουσι. ib. ἀγοράζει] March. Veleſ. ἀγοράσει. v. 12. βύσσου καὶ πορφύρας] Steph. 15. βυσσίνου καὶ πορφυροῦ. v. 13. κινάμωμον] March. Veleſ. κινάμωμον καὶ ἄμωμον. ib. σωμάτων] March. Veleſ. ἀνδραπόδων. v. 14. ἀπῆλθον] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἀπώλοντο. ib. εὑρήσῃς] March. Veleſ. εὑρήσουσι. v. 15. τούτων] March. Veleſ. ἀνθρώπων. v. 17. τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος] March. Veleſ. πᾶς λίμνης πλέων. Steph. 15. Comp. τῶν πλοίων πλέων. v. 18. καπνὸν] March. Veleſ. τόπον. v. 21. οὕτως] March. Veleſ. τούτῳ. ib. ἅγιοι] Steph. 15. Comp. ἅγιοι, καὶ οἱ.

CAP. XIX.

V. 1. φωνὴν] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ὡς φωνήν. ib. ὄχλου πολλοῦ] March. Veleſ. ὄχλων πολλῶν. ib. λέγοντες] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. λεγόντων. ib. ἡ σωτηρία] March. Veleſ. ὁ αἶνος. ib. ἡ δόξα uſque ad finem verſus] Steph. 15. Comp. ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. v. 2. ὅτι] March. Veleſ. ὅς. v. 6. ὄχλου πολλοῦ] March. Veleſ. σάλπιγγος μεγάλης, vel ὄχλου μεγάλου. ib. λέγοντας] March. Veleſ. Comp. λεγόντων. ib. Θεὸς] Steph. 15. Comp. Θεὸς ἡμῶν. v. 8. καθαρὸν καὶ λαμπρὸν] March. Veleſ. λαμπρὸν καὶ λευκόν. v. 12. ὄνομα γεγραμμένον, ὃ] Steph. 15. Comp. ὀνόματα γεγραμμένα, καί. v. 13. καλεῖται] March. Veleſ. ἐκαλεῖτο. v. 15. ὀξεῖα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. δίστομος. v. 16. τὸ ὄνομα] March. Veleſ. deeſt. v. 17. καὶ συνάγεσθε] March. Veleſ. delet συνάγεσθε. Steph. 15. συνάχθητε. ib. τοῦ μεγάλου] March. Veleſ. Comp. τὸ μέγα τοῦ. v. 20. μετὰ τούτου] Steph. 15. ὁ μετ᾽ αὐτοῦ. ib. τὴν καιομένην ἐν] March. Veleſ. τοῦ καιομένου, καί. v. 21. ἐκπορευομένῃ] Steph. 15. Comp. ἐξελθούσῃ.

CAP. XX.

V. 2. σατανᾶς] Steph. 15. Comp. addunt ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην. v. 3. ἔκλεισεν] Bib. VVech. vet. ἔδησεν. ib. πλανήσῃ] Steph. 15. πλανᾷ. v. 4. τὸ μέτωπον … καὶ … τὴν χεῖρα] March. Veleſ. τὰ μέτωπα … ἢ … τὰς χεῖρας. v. 5. ἀνέζησαν] March. Veleſ. Comp. ἔζησαν. v. 6. μετ᾽ αὐτοῦ] Steph. 15. μετὰ ταῦτα. v. 7. ὅτε ἐτελέσθησαν] Bib. VVech. al. ὅταν τελεσθῇ. ib. πλανῆσαι] March. Veleſ. καὶ πλανήσει. ib. συναγαγεῖν] March. Veleſ. καὶ συνάξει. v. 12. Θεοῦ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. θρόνου. v. 13. ἐν αὐτοῖς] March. Veleſ. Comp. ἑαυτῶν. v. 14. θάνατος] Steph. 15. Comp. addunt ἡ λίμνη τοῦ πυρός. v. 15. εἴ τις] March. Veleſ. ὅστις.

CAP. XXI.

V. 2. ἐγὼ Ἰωάννης] Steph. 15. Comp. deſunt, & εἶδον ponunt poſt καινήν. v. 4. ὁ Θεὸς] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 5. λέγει] March. Veleſ. εἶπε. v. 6. εἰμι] Steph. 15. Comp. γέγονα. v. 7. πάντα] March. Veleſ. ταῦτα. v. 8. ἀπίστοις] Steph. 15. Comp. ἀπίστοις, καὶ ἁμαρτωλοῖς. v. 9. πρός με] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. deeſt. v. 10. τὴν μεγάλην] Steph. 15. deeſt. v. 11. τιμιωτάτῳ] March. Veleſ. τιμίῳ. v. 12. ἀγγέλους] March. Veleſ. γωνίας. v. 14. ἐν αὐτοῖς] Steph. 15. Comp. ἐπ᾽ αὐτῶν. ib. ὀνόματα] March. Veleſ. δώδεκα ὀνόματα. v. 15. κάλαμον] March. Veleſ. μέτρον καλάμινον. ib. καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς] Steph. 15. Comp.

deſunt. v. 21. διαφανὴς] Steph. 15. Comp. διαυγής. v. 23. ἐφώτισεν] March. Veleſ. φωτίσει. v. 24. τῶν σωζομένων] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. deeſt. ib. ἐν τῷ φωτὶ] Steph. 15. Comp. διὰ τοῦ φωτός. Bib. Wech. in nonnullis ita legitur, Καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς. ib. φέρουσι] Steph. 15. φέρουσιν αὐτῷ.

CAP. XXII.

V. 1. καθαρὸν] March. Veleſ. deeſt. v. 2. ἐντεῦθεν poſterius] March. Veleſ. Steph. 15. ἐκεῖθεν. v. 3. κατανάθεμα] Steph. 15. Comp. κατάθεμα. v. 5. ἐκεῖ] March. Veleſ. ἔτι. ib. λύχνου, καὶ φωτὸς] March. Veleſ. φωτὸς τοῦ λύχνου, μηδὲ φωτός. ib. φωτίζει] March. Veleſ. φωτίσει. Steph. 15. Comp. φωτιεῖ. v. 6. ἁγίων] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. πνευμάτων τῶν. v. 7. Ἰδοὺ] Steph. 15. Comp. Καὶ ἰδού· ſed verſ. 12. expungunt Καί. v. 8. ὁ βλέπων &c.] March. Veleſ. ὁ βλέψας καὶ ἀκούσας ταῦτα. v. 9. λέγει] March. Veleſ. εἶπε. ib. λόγους] March. Veleſ. λόγους τῆς προφητείας. v. 11. ῥυπῶν ῥυπωσάτω] Comp. ῥυπαρὸς ῥυπαρωθήτω. ib. δικαιωθήτω] Steph. 15. Comp. δικαιοσύνην ποιησάτω. v. 13, ἀρχὴ καὶ τέλος] March. Veleſ. ponit poſt ἔσχατος. v. 14. ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ] March. Veleſ. πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. ib. ἔσται] March. Veleſ. ᾖ. v. 16. ὀρθρινὸς] Steph. 15. Comp. πρωϊνός. v. 17. ἐλθὲ … ἐλθὲ … ἐλθέτω] Steph. 15. Comp. ἔρχου … ἔρχου … ἐρχέσθω. v. 18. Συμμαρτυροῦμαι γὰρ] Steph. 15. Comp. Μαρτυρῶ ἐγώ. ib. πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει] Comp. ἐπ᾽ αὐτά, ἐπιθήσαι. v. 19. βίβλου] Steph. 15. Comp. ξύλου. v. 21. ὑμῶν] Steph. 15. Comp. τῶν ἁγίων.

FRANCISCI LUCÆ BRUGENSIS
Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundùm MATTHÆUM.

CAP. I.

VErſ. 11. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ] Decimusquartus e ſedecim vetuſtis codicibus, cum quibus Pariſienſes olim contulerunt Græcam Novi Teſtamenti editionem, legit Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακεὶμ, Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ubi generationem unam ſtudioſe ab aliquo adjectam non dubium eſt eſſe, ad evitandas difficultates illas, quas in Commentario tractavimus. Nam ut a cæteris Græcis libris non agnoſcitur illa generatio, ita neque a Syricis aut Latinis, neque ab ullis omnino tractatoribus, nominatim, inter veteres, Hieronymo atque Ambroſio Latinis, & Authore operis in Matthæum imperfecti atque Euthymio Græcis: ut prætercam, Jechoniæ filii Joakim, non plures, ſed unicum fratrem reperiri in ſacris litteris, Sedechiam inquam, 1 Paralip. 3. verſ. 16. nec Ἰακεὶμ dictum eſſe patrem, ſed Ἰωακείμ. Quare temerarium eſt, ex unius, ejuſque alieni, nec viſi fortaſſe, codicis, auctoritate, veterem & quidem conſtantem mutare ſacræ ſcripturæ lectionem: quod fecit Theodorus Beza, cujus tranſlatio eſt; *Joſias autem genuit Jakim; Jakim autem genuit Jechoniam & fratres ejus.* v. 14. ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ] Legitur & Ἀχεὶμ, ut Latine; quin & Ἀχεὶν, ut Syriace. v. 22. διὰ τοῦ προφήτου] Secundus Pariſienſium codex β. addit Ἡσαΐου· cui, cum cæteris Græcis libris, refragantur Latini & Syrici. Non dubium eſt quin adjectum ſit *Iſaiæ* nomen, præpoſtera alicujus diligentia. v. 23. καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα] Idem ille ſecundus codex ſcribit καλέσεις, *vocabis*, pro καλέσουσι, *vocabunt*. Atqui καλέσεις eſſe Prophetæ, καλέσουσι vero Evangeliſtæ, præter Latinos & Syricos libros, etiam ea docent quæ ad Prophetam olim notavimus.

CAP. II. V. 1. εἰς Ἱεροσόλυμα] In quatuor exemplaribus, γ. ε. η. ιϛ. eſt εἰς Ἱερουσαλήμ. v. 2. προσκυνῆσαι αὐτῷ] In quibuſdam libris eſt quartus caſus αὐτὸν, loco tertii αὐτῷ· utrumque admittit illius verbi conſtructio. v. 6. Καὶ σὺ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ] Secundus codex legit Καὶ σὺ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, μὴ ἐλαχίστη εἶ; *Et tu Bethlehem Judaa, numquid minima es?* quæ lectio ſpuria eſt, & de induſtria ficta contra omnium fidem. ibid. ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται] Quidam libri addunt μοὶ (ἐκ σοῦ γάρ μοι) quod quanquam Propheta dixerit, Latini tamen & Syri Novi Teſtamenti codices, quin & meliores Græci, omittunt. v. 11. εἶδον τὸ παιδίον] Sic legunt meliora exemplaria Græca, Regium ex Complutenſi, omnia Pariſienſium, Euthymii textus, denique Syra ipſa, εἶδον, *viderunt*, pro eo quod in aliis eſt, Latino conſentanee, εὗρον, *invenerunt*. v. 16. καὶ κατωτέρω] Secundus Pariſienſium liber habet poſitivum κάτω, *infra*, quo modo Latinus vertit, pro comparativo κατωτέρω, *inferius*. v. 17. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος] Rurſus ſecundus ille codex a reliquis varians, ſcribit, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου διὰ Ἱερεμίου, λέγοντος· *quod dictum eſt a Domino per Jeremiam, dicentem:* quo in ſcribendo modo imitatus videtur ſuperiora loca, 1. verſ. 22. & 2. verſ. 15.

CAP. III. V. 6. ἐν τῷ Ἰορδάνῃ] Exemplaribus δ. & ε. additur ποταμῷ, *fluvio*, ut Syro: cætera omittunt cum Latino. Marcus cap. 1. verſ. 5. illud conſtanter legit. v. 8. καρπὸν ἄξιον] Hoc modo, ſingulari inquam numero, legunt optimi quique Græci libri, conſentanee Latinæ editioni. Nam qui in quibuſdam libris eſt numerus pluralis καρποὺς ἀξίους, quanquam exſtet & Syriace, eſſe videtur Evangelii ſecundum Lucam, cap. 3. verſ. 8. v. 9. ἐκ τῶν λίθων] Quartus codex præponit καὶ conjunctionem, quo clarius exprimatur emphaſis. v. 11. καὶ πυρὶ] Septem Pariſienſium Græci codices α. γ. δ. ε. ϛ. ζ. ιβ. omittunt illud καὶ πυρὶ, adſtipulantibus Græcis enarratoribus Theophylacto atque Euthymio: atque videri poſſit illud ex Luc. 3. verſ. 16. huc adjectum fuiſſe. Cæterum vetuſtiores tractatores iis codicibus ſuffragantur qui addunt, Chryſoſtomus, Auctor operis imperfecti, Hilarius, Hieronymus; quibus & Latini ac Syrici libri volunt. Conjiciunt quidam, eraſum illud ab aliquibus fuiſſe, odio hæreticorum, qui ad Chriſti baptiſmum igni ſeu cauterio volebant utendum. v. 12. τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην] Sextus codex addit μου; (τὸν μου σῖτον,) Idem cum octavo & nono transfert pronomen αὐτοῦ e medio in finem, ita ut jungatur voci ἀποθήκην, quod tametſi Syro conſonet, recepta lectio certior eſt. v. 16. καταβαῖνον] Fruſtra addit ſecundus codex ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, *e cœlo*.

CAP. IV. V. 10. Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ] Sic legunt Regia Biblia cum aliis octo Pariſienſium, ita tamen ut notent, ab aliis libris omitti, ὀπίσω μου, quod certe omittunt multi codices, quibus Syricum Evangelium, & Enarratores, Chryſoſtomus, manifeſtiuſque Origenes tractatu in Matthæum primo, Hieronymus, & Euthymius, ſuffragantur. Similis varietas eſt in libris Latinis, ſed omiſſio eſt, ut plerorumque, ita & optimorum. Credo ego, illud ὀπίσω μου, non hujus eſſe loci, ſed ex capite 16. verſ. 23. huc adjectum. v. 17. Ἀπὸ τότε] Non eſt præmittenda conjunctio καί. v. 19. καὶ ποιήσω ὑμᾶς] Addunt deinde Græci codices ſecundus & nonus γενέσθαι, Syro Latinoque conſentanee, quod tamen plerique non agnoſcunt. v. 20. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες] Immerito tranſfigitur verbum εὐθέως ab exemplaribus δ. ε. θ.

CAP. V. V. 3. ὅτι αὐτῶν ἐστι] Non eſt legendum ἔσται, *erit*, quod eſt in β. pro ἐστὶν, *eſt*. V. 11. ἕνεκεν ἐμοῦ] Errore ſumto ex verſu proxime præcedenti ſcribit β. ἕνεκα δικαιοσύνης. v. 18. Ἀμὴν γὰρ λέγω] Quintum exemplar, loco conjunctionis γὰρ, repetit ἀμὴν, contra omnium fidem. v. 22. ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ] D. Auguſtinus libri primi Retractationum cap. 19. teſtatur a ſuis Græcis libris abeſſe εἰκῆ, *ſine cauſa:* quibus hodie conſentit codex Græcus Bibliothecæ Vaticanæ, &, ex B. Hieronymi emendatione, vulgata editio Latina. Cæteri Græci libri quos vidimus, ſuffragantibus tractatoribus Græcis, & Syricis exemplaribus, omnes illud legunt: nec facile eſt illis auferendum, ut nullo modo Latinis addendum, qua de re alias egimus latius. ibid. ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ μωρὲ] Octavum antigraphum legit ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μωρέ. Addidit ſcriptor, id quod ἀπὸ κοινοῦ ex ſuperioribus ſubaudiendum eſſe, etiam Hieronymus monet. v. 25. καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ] Eodem ſenſu legitur in 2. codice βληθῇς. v. 27. ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις] Ab aliis codicibus non agnoſcitur τοῖς ἀρχαίοις, *antiquis*, Syricæ editioni conformiter. v. 30. βληθῇ εἰς γέενναν] In uno exemplari, eoque ſecundo, eſt εἰς γέενναν ἀπέλθῃ, propius ad editionem Latinam, quæ habet, *eat in gehennam*. v. 32. ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ] In manuſcriptis γ. δ. ε. ϛ. η. eſt ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων, eodem tamen ſenſu. ibid. ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι] Secundus codex, pro μοιχᾶσθαι, *mœchari*, habet paſſivum μοιχευθῆναι, *vitiari, ſtuprari*: quæ mutatio, conſilio ſapientioris quam oportuit, accidit. ib. καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται, *& qui dimiſſam duxerit, adulterat.*] D. Auguſtinus libri, De adulterinis conjugiis, cap. 10. annotat, pericopen hanc, in nonnullis codicibus Græcis ac Latinis non haberi: quaſi ex cap. 19. verſ. 9. huc eſſe potuiſſet aſſumta: vel, quod ipſe arbitratur, *quia explicatus hic ſenſus putari potuit in eo quod ſuperius dictum eſt, facit eam mœchari: quomodo enim dimiſſa ſit mœcha, niſi fiat qui eam duxerit mœchus?* Porro nos illud hodie conſtanter legimus apud Latinos, Græcos, & Syros. v. 33. Πάλιν ἠκούσατε] In duodecimo exemplari, pro πάλιν, *iterum*, quod legitur etiam Latinis & Syris, eſt πλὴν, *præterea*. v. 36. λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι] In octavo codice, ſublata disjunctiva ἢ, eſt λευκὴν ποιῆσαι μέλαιναν· ita ut planus ſenſus ſit, unum album capillum reddere nigrum, aut e contra. Atqui, non Græce tantum, ſed & Latine ac Syriace, Disjunctiva legitur. v. 41. μετ᾽ αὐτοῦ δύο] In β. eſt μετ᾽ αὐτοῦ ἔτι ἄλλα δύο, *cum illo adhuc alia duo*: id quod non dubium eſt auctum eſſe ex Latino, cujus exemplaria quædam legunt, *cum illo & alia duo*. v. 44. καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς] In aliis legitur pro tertio quartus caſus, τοὺς μισοῦντας. v. 45. ὅπως γένησθε υἱοὶ] Unus Chryſoſtomus pro υἱοὶ, *filii*, diſerte legit ὅμοιοι, *ſimiles*. v. 46. τίνα μισθὸν ἔχετε] Rurſus β. pro præſenti ἔχετε habet futurum ἕξετε, adeo libenter conſonat editioni Latinæ: tametſi Latinus interpres futurum dediſſe potuit, non quod Græce legerit, ſed quod præſens futuri loco poſitum intellexerit. v. 47. τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν] Ita cum Græcis quibuſdam exemplaribus Latina & Syra legunt. In plurimis autem aliis Græcis, illius loco ſcribitur τοὺς φίλους ὑμῶν, id quod alibi non invenio. ibid. οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν] Hæc vulgaris lectio, conformis Syro, iterum publicanos huc adfert. Atqui vetuſti codices, 2. & 4. adſtipulante non ſolum editione Latina, ſed & enarratore Chryſoſtomo, habent οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. v. 48. ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Exemplaria 2. 3. 5. & 7. legunt οὐράνιος, *cœleſtis*, Latino conformiter, pro eo quod alia habent ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, *qui in cœlis eſt*.

CAP. VI. V. 1. προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν] Secundus codex pro τὴν ἐλεημοσύνην, *eleemoſynam*, legit τὴν δικαιοσύνην, *juſtitiam*, quo modo eſt Latine: qua de re conſule Commentarium. v. 4. αὐτὸς ἀποδώσει σοι] Antigrapha 4. 6. & 8. omittunt αὐτὸς, *ipſe*, conformiter Latinæ editioni. Alia addunt cum Syriaco Evangelio: quando, vel redundat Hebraico more, vel Emphaſeos gratia exprimitur, quo dilucidius Deus Pater opponatur hominibus, a quibus alii mercedem vanam referunt. ibid. αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ] D. Auguſtinus circa initium libri ſecundi De ſermone Domini in monte, teſtatur, ab iis quæ conſuluit Græcis exemplaribus, omiſſum fuiſſe ἐν τῷ φανερῷ· quibus hodie conſonat codex Græcus Bibliothecæ Vaticanæ, &, ex B. Hieronymi haud dubium correctione, vulgata editio Latina. Cæteri Græci libri quos vidimus, ſuffragantibus tractatoribus Græcis, & Syricis exemplaribus, omnes illud legunt: nec facile eſt illis auferendum, ut neque Latinis addendum, qua de re latius egimus in Notationibus noſtris in varias Bibliorum lectiones. v. 6. ἐν τῷ φανερῷ] Eadem librorum, editionum, tractatorumque, varietas eſt hic, quæ mox verſ. 4. v. 8. πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν] Quod hujus loco legit 2. exemplar πρὸ τοῦ ὑμᾶς ἀνοῖξαι τὸ στόμα, *antequam vos aperueritis os*, Commentarius eſt. v. 13. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας] Unus Pariſienſium Græcus codex omittit hæc verba, ſecundus inquam ille: unus eorundem Latinus codex addit, S. Germani latus, quem vocant. Hunc ad Græca, illum ad Latina, caſtigatum, vehemens mihi ſuſpicio eſt, cum ex hoc loco (eo quod cæteri omnes libri, Græci addant, Latini omittant) tum ex aliis pluribus. Porro Græcis libris qui addunt, ſuffragantur enarratores Græci, Chryſoſtomus, Theophylactus, Euthymius, &, ſive is Græcus ſive Latinus fuerit, Auctor operis in Matthæum imperfecti; Denique Syricus Interpres. Latinis libris omittentibus adſtipulantur Latini tractatores, Tertullianus, Cyprianus, Hieronymus, Ambroſius, libris quinto & ſexto De Sacramentis, Auguſtinus, & poſteriores; Denique modus ipſe recitandi orationem Dominicam in Eccleſia Latina, jam inde ab Apoſtolorum, credo, temporibus continuus. Veriſimile fit, a Græcis, ad Evangelii textum adſcriptam fuiſſe hanc coronidem, ex liturgia, aut ſolemni alioqui conſuetudine, ex quali Angelicæ ſalutationi adnectunt, ὅτι σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν, *quia ſalvatorem peperiſti animarum noſtrarum*; quæ ſimiliter non ſunt Evangelii verba. v. 18. ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ] Omnes Pariſienſium Græci codices, numero ſedecim, qui quidem manuſcripti ſunt plerique, cum aliis non paucis, omittunt illud ἐν τῷ φανερῷ hoc loco, quod legerunt ſuperioribus verſibus quarto & ſexto: quibus conſona ſunt Syra. Vaticanum exemplar & editio Latina, conſtantia ſibi, ut non ſuperioribus, ita nec hoc loco agnoſcunt. Cæterum, quod in Notationibus addidimus, Chryſoſtomus & Origenes videntur illud etiam hoc loco legiſſe, niſi forte ex ſuperioribus ſubaudierint. v. 24. οὐδεὶς δύναται] Quod exemplaria primum & octavum interjiciunt οὐδεὶς οἰκέτης δύναται, additum eſt ex Luc. 16. verſ. 13. v. 34. μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς] Hæc vulgaris eſt lectio Græcorum codicum, cujus ſenſus eſt, *curabit ſua*, ſolicitus erit de rebus ſuis. Eſt porro alia in codice Victoriano, cujus in Commentario meminimus, μεριμνήσει ἑαυτῇ, *ſolicitus erit ſibi ipſi*, quæ videtur veteris Interpretis fuiſſe, quin & veterum Patrum, Cypriani, cum in orationem Dominicam, tum lib. 3. ad Quirinum, cap. 11. & Auguſtini lib. contra Adimantium, cap. 4. quorum verſio habet, *nam craſtinus dies ipſe cogitabit ſibi*. Atqui ſenſus lectionis idem unus eſt utriuſque.

CAP. VII. V. 1. ἵνα μὴ κριθῆτε] Sequitur in octavo codice μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε, id quod ex Luc. 6. v. 37. huc allatum adjectumque eſſe, quemadmodum etiam contigit Latinis libris, indubium eſt. v. 6. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ] Exemplaria quartum & nonum legunt τὰ ἅγια, numero plurali:

plurali: quem ad modum, clarioris ſententiæ ergo, locum mutatum fuiſſe arbitror. v. 12. οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς] Hæc recepta eſt lectio, Syro conformis. Chryſoſtomi interpres notat, in aliquibus exemplaribus, pro οὕτω haberi ταῦτα· ego in duobus, & Theophylacto Romæ impreſſo, neutrum legi, nec οὕτω, nec ταῦτα, quo modo & veriora Latinæ editionis antigrapha ſcribunt, *& vos facite illis.* ibid. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος] Quidam Græci codices, Janſenio teſte, cum Euthymio enarratore, legunt οὕτως, *ſic,* pro οὗτος, *hæc*: *Sic enim eſt lex*; quod ſit, ſic determinant, ſic præſcribunt Lex & Prophetæ. Verum illud ita conſulto ab aliquibus mutatum fuiſſe videtur, ad evitandas difficultates quæ ex germana moventur lectione: quas movet inter alios Beatus Auguſtinus, cum in proprio loci commentario, tum libri de Trinitate octavi c. 7. v. 13. οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς] Hæc recepta eſt lectio, conformis Latinæ, *qui intrant per eam.* Porro exemplaria 6. 8. & 12. pro εἰσερχόμενοι, *intrant,* legunt ἐρχόμενοι, *incedunt,* quomodo & Syrus vertit *d'ozelin, qui vadunt.* v. 14. Τί στενὴ ἡ πύλη] Sic in melioribus eſt libris, Complutenſi, Regio, & Pariſienſium omnibus, ſuffragantibus Theophylacto atque Euthymio Græcis enarratoribus, adhæc Syriaca interpretatione, denique verioribus exemplaribus interpretationis Latinæ. Quare ſpurium eſt, quod in quibuſdam legitur ὅτι pro τί, quemadmodum quod Latine *quoniam* pro *quam.* v. 16. μήτι συλλέγουσι] Quidam codices legunt μήτινες, *numqui,* pro μήτι, *numquid,* contra probatiorum, Latinorum item & Syricorum, denique, inter Græcos enarratores, Euthymii manifeſte, fidem. v. 18. οὐδὲ δένδρον σαπρὸν] Octavum exemplar addit πάλιν· οὐδὲ πάλιν, *neque rurſus,* vel *neque contra*: id quod alibi non invenimus. v. 19. Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν] Sextum exemplar addit particulam οὖν (Πᾶν οὖν δένδρον) ſed, quod mihi videtur, loco non congruentem, uti ab aliis non legitur. v. 3. οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν] Exemplaria 6. & 8. præponunt πάντες· quod ut non legitur Syriace, ita Evangelio adjectum videtur ex Pſalmi 6. verſ. 9. tam Græce a quibuſdam, quam Latine ab aliis, ut eſt Pſalmus ille frequens, primus eorum qui pœnitentibus ſerviunt. v. 24. ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ] In quarto codice eſt ita ut in Latinis & Syricis, hic quemadmodum proximo loco verſ. 26. ὁμοιωθήσεται, *adſimilabitur,* vel *ſimilis erit.* In aliis pleriſque eſt ὁμοιώσω αὐτὸν, *adſimilabo eum,* quomodo & apud D. Hilarium Latine legitur, *ſimilem æſtimabo.* Varietatis meminit Græcus Enarrator Euthymius.

CAP. VIII. V. 5. εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ] Ita legunt meliores libri, αὐτῷ pro τῷ Ἰησοῦ, Latinæ editioni conformiter. v. 8. ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ] Multi codices ſcribunt εἰπὲ λόγον, *dic verbum,* id eſt, effare ſermonem, pronuntia ſententiam. Octo autem Pariſienſium, inter quos eſt Complutenſis, habent, ita ut Latinus Interpres & Syrus legerunt, εἰπὲ λόγῳ, *dic verbo*; ſed nullum in re diſcrimen eſt. Luc. 7. verſ. 7. omnes poſteriori hoc modo legunt. v. 11. καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν] Horum loco Euthymius legit καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραὰμ, *& recumbent in ſinibus Abrahæ,* Chryſoſtomo diſerte adſtipulante: *Recumbent autem,* id eſt, *requieſcent,* inquit. v. 13. τῷ ἑκατοντάρχῳ] In multis eſt τῷ ἑκατοντάρχῃ prima declinatione. ibid. ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ] Poſthæc in nonnullis exemplaribus, nominatim δ. ιϛ. ιδ. ſequitur καὶ ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, εὗρε τὸν παῖδα ὑγιαίνοντα, *& reverſus Centurio in domum ſuam in illa ipſa hora, invenit puerum ſanum.* Id quod mihi videtur ab aliquo ex Luca huc eſſe additum, mutatis verbis ad modum narrandi quo hactenus uſus fuerat Matthæus; conferantur cum illis Lucæ verba, cap. 7. verſ. 10. v. 14. Καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς] In Regia & contemporaneis editionibus, εἰσελθὼν, *ingreſſus,* legitur, pro eo quod eſt in aliis, conformiter Latinæ & Syriacæ editionibus, ἐλθὼν, *cum veniſſet.* v. 15. καὶ διηκόνει αὐτῷ] Sic legunt exemplaria primum, tertium, quintum, ſeptimum, &, ex primo, quod eſt Complutenſe, Regium. In aliis pro ſingulari αὐτῷ eſt plurale αὐτοῖς. Eadem varietas eſt tam in Syricis, quam in Latinis libris. Latini habent, alii *ei,* alii *eis*: Syriaci typis excuſi ܠܗܘܢ *lehum* plurale, manuſcriptus ܠܗ *leh* ſingulare. Crediderim ego, ex Marco & Luca, Matthæo, Græce certe, mutatum fuiſſe ſingulare *ei* cum plurale *eis*; idque temere, cum illi quidem plurium ante meminerint, Matthæus autem ſolius Jeſu. v. 17. τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἀνέλαβε] In Regia & æqualibus editionibus eſt ἀνέλαβε, quaſi dicat, in humeros accepit, pro eo quod eſt in aliis, Latino conformiter, ἔλαβε, *accepit.* v. 21. ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν] Quartus codex omittit πρῶτον, contra aliorum omnium fidem.

CAP. IX. V. 1. Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον] Non eſt addendum ὁ Ἰησοῦς. v. 5. ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι] Ita eſt in Regia editione, & omnibus Pariſienſium exemplaribus, σου, *tua,* pro σοὶ, *tibi.* v. 8. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν] In ſecundo Græcorum codicum eſt ἐφοβήθησαν, id quod ſuſpicor eſſe ex Latino mutatum, quod habet, *timuerunt.* Veriſimilius eſt Interpretem legiſſe ἐθάμβησαν, quod in Commentario diximus. v. 11. ἐσθίει] Addit codex ιδ. καὶ πίνει· id quod uti Latine & Syriace non legitur, ita D. Auguſtinus lib. 2. de conſ. Evang. cap. 27. annotat, a Marco poſitum, non a Matthæo. v. 13. ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν] Pariſienſium exemplaria β. & ιβ. tollunt εἰς μετάνοιαν· quibus Syra adſtipulantur, & optimi quique libri Latini, denique B. Auguſtinus loco mox citato, ubi docet a ſolo Luca fuiſſe additum illud *ad pœnitentiam.* Porro libris pleriſque Græcis, quibus illud etiam hic legitur, volunt Græci Enarratores, Chryſoſtomus, Theophylactus, atque Euthymius. Nihilominus tamen crediderim ego, illud jam olim Græce Matthæo & Marco, ex Luca fuiſſe adjectum. v. 17. καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται] Sic legit textus Regius ex vetuſtis exemplaribus, pro ἀμφότερα genere neutro, quod eſt in aliis ἀμφότεροι genere maſculino: nam & οἶνος & ἀσκὸς Græcis maſculina ſunt. v. 18. ἰδοὺ ἄρχων εἷς] Ita legendum videtur, quo modo & Latine ad verbum eſt & Syriace. Quidam libri omittunt εἷς, quidam ſubſtituunt τις. v. 19. ἠκολούθησεν αὐτῷ, *ſequutus eſt eum*] Ita legunt Græci libri. Unus β habet ἠκολούθει, *ſequebatur,* quomodo Latine eſt. v. 20. αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη] Ita Græci, Syrici, & Latini libri. Unus β Græcus addit δώδεκα ἔτη ἔχουσα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, *duodecim annos habens in ea infirmitate*: id quod ideo adjectum videtur, quod dure cohæreat δώδεκα ἔτη cum αἱμορροοῦσα. v. 26. ἡ φήμη αὕτη] In β. rurſus, pro αὕτη, eſt αὐτοῦ, *ejus,* quod ſit, de eo; diſſimiliter etiam Latinæ editioni. v. 27. ἐλέησον ἡμᾶς] Omitte quod ſequitur in quodam codice Κύριε. v. 30. αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ] Interjicit quartus codex παραχρῆμα, *ilico.* v. 33. οὐδέποτε ἐφάνη] Quidam libri præponunt ὅτι, quod optimi quique omittunt: quod nec Latine expreſſum eſt, uti tamen plerumque alias quando Græcis legitur. v. 35. καὶ πᾶσαν μαλακίαν] Sequitur in pleriſque omnibus codicibus Græcis, ἐν τῷ λαῷ, *in populo*: id quod duo, α. & ιβ. non legunt, conformiter Latino & Syro. Nam & veriſimile eſt hoc adjectum eſſe ex verſu 23. capitis 4. ſuperioris. Quod deinde adhuc ſequitur in η. καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ, *& multi ſequuti ſunt eum,* & ipſum adjectitium eſt. v. 30. ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι] Ita legunt ſex Pariſienſium exemplaria, & ex eorum primo, Complutenſi inquam, Regium: quæ lectio fuit & interpretum Latini ac Syri. Alii libri pro ἐσκυλμένοι habent ἐκλελυμένοι· vide Commentarium.

CAP. X. V. 1. ἐξουσίαν πνευμάτων] Quod quartum & octavum exemplaria addunt κατὰ πνευμάτων, ſubaudiendum eſt, non legendum: vide Commentarium. ibid. καὶ πᾶσαν μαλακίαν] Non addas ἐν τῷ λαῷ, quod eſt in octavo codice: nec enim eſt hujus loci, ſed ſupra, 4. verſ. 23. v. 4. Σίμων ὁ Κανανίτης] In ſecundo & octavo codicibus eſt Καναναῖος, ea forma qua Latinus & Syrus utuntur. Majoris momenti eſt, quod in Commentario diſputatur, legendumne ſit Καννίτης aut Κανναῖος. v. 8. λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε] Illud νεκροὺς ἐγείρετε merito fortaſſis poſſet omitti, prout ipſa Regia Biblia obeliſcum præfigunt, idque ob eas cauſas quas alias dedimus intelligendas. Novem Pariſienſium exemplaria & Syrica Imperatoris editio prætereunt, ſuffragantibus Enarratoribus Euthymio & Theophylacto. v. 10. μηδὲ ῥάβδους] Pariſienſium exemplaria primum, 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 11. 12. & ex primo, quod eſt Complutenſe, Regium, legunt numero plurium μηδὲ ῥάβδους, *neque virgas.* Porro ſingulari numero μηδὲ ῥάβδον, qui eſt in aliis exemplaribus, præter Latinum Interpretem, favere videntur Græci Tractatores. ibid. τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν] Pro τῆς τροφῆς in 14. exemplari legitur τοῦ μισθοῦ, ex Luc. 10. v. 7. v. 12. ἀσπάσασθε αὐτήν] Nihil amplius eſſe legendum, nec addendum eſſe quod ſequitur in Regio & aliis quibuſdam libris λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ, puto in Notationibus a nobis monſtratum eſſe. v. 13. εἰσελθέτω ἡ εἰρήνη] Ita eſt in Regio opere & quarto Pariſienſium codice, verbum compoſitum εἰσελθέτω, *ingrediatur,* pro eo quod eſt in aliis, Latino conformiter, ſimplici ἐλθέτω. v. 14. Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ] Non eſt legendum ex octavo codice, numero plurium, Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσι. ibid. τῶν ποδῶν ὑμῶν] Quod additur in 14. exemplari ἐπ' αὐτῇ, ſumtum eſt ex Luc. 9. verſ. 5. v. 15. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Noli addere γὰρ, quod eſt in η. & ιδ. v. 19. Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς] Exemplar 14. legit aoriſtum παραδώσωσιν. v. 23. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ] Exemplar quartum habet ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, contra omnium fidem. ibid. φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην] Codex octavus pergens addit in hæc verba, Κἂν ἐκ ταύτης ἐκδιώξουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν, *Et ſi ex hac exegerint vos, fugite in aliam.* Secundus vero addit in iſta, Ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ διώκουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην, *Si autem in hac alia perſequuntur vos, fugite in aliam.* Cæterum addititia ſunt iſta, omninoque prætermittenda. ibid. οὐ μὴ τελέσητε] Quod in quarto exemplari eſt πληρώσητε, illius expoſitio eſt. v. 25. Βεελζεβοὺλ] Atqui Βεελζεβοὺβ, quomodo habet exemplar ſecundum, litera ultima βῆτα, legendum eſſe, non λάμβδα, Βεελζεβοὺλ, docet Commentarius: quod quidem ut manifeſtum, deinde ſemper ſequimur. v. 28. ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων] Hæc melior eſſe ſcriptura videtur, præſentis inquam temporis, ea quæ aoriſtum habet ἀποκτενόντων. v. 29. ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν] Quod ſequitur in nono codice τοῦ ἐν οὐρανοῖς, aliunde huc adſcitum eſt. v. 42. ἕνα τῶν μικρῶν τούτων] Secundum exemplar pro τῶν μικρῶν ſcribit τῶν ἐλαχίστων, ut Latino reſpondeat. ibid.] Exemplaria ſecundum & quintum omittunt μόνον, quod a reliquis legitur, ſuffragantibus editionibus Latina & Syra.

CAP. XI. V. 16. ὁμοία ἐστὶ παιδίοις] Sic lege ex melioribus libris potius quam παιδαρίοις. ibid. ἐν ἀγορᾷ] Sic legunt Regia Biblia & exemplaria Pariſienſium, quintum, ſeptimum, nonum, conformiter editioni Latinæ. In aliis eſt pluralis numerus ἐν ἀγοραῖς, *in foris.* v. 18. Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης] Non addas πρὸς ὑμᾶς, *ad vos,* quod ſextus codex. v. 20. Τότε ἤρξατο] Omitte ὁ Ἰησοῦς, quod eſt in tertio exemplari, tametſi Syriace legatur. v. 21. Χοραζὶν] In 2. exemplari eſt Χοραζαΐμ· vide Commentarium. ibid. Βηθσαϊδὰ] Sic legendum eſt ex pluribus libris, non ex aliis Βεθσαϊδὰν, addita ad finem litera ν. ibid. καὶ σποδῷ] Non eſt addendum καθήμεναι, *ſedentes,* ex ſexto codice. v. 23. ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ] Vaticanus codex & Pariſienſium Italicus, id eſt, ſecundus, interrogando legunt μὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως ᾅδου καταβήσῃ, id quod conſonat Latinæ editioni. Syriaca editio receptæ Græcorum lectioni favet: qua de re latius in Notationibus, quas ſæpe diximus. v. 24. ἢ σοὶ] Non eſt hoc mutandum cum ἢ ὑμῖν, ex ſecundo codice.

CAP. XII. V. 2. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες] Quod ſequitur in ſecundo & 8. exemplaribus αὐτοὺς, ſubaudiendum eſt, non legendum. ibid. ἐν σαββάτῳ] Ita legunt codices Græci, excepto quarto Pariſienſium, qui habet plurali numero ἐν τοῖς σάββασιν. Latine hic legitur *ſabbatis,* Græce *ſabbato*: verſu ſuperiori Græce *ſabbatis,* Latine *ſabbato*: confunduntur enim hæc quod ad ſenſum. v. 3. ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ] Quinque Pariſienſium antigrapha, conformiter Latino & Syro, omittunt pronomen αὐτὸς, quod alia clarius addunt. v. 6. τοῦ ἱεροῦ μείζων ἐστὶν ὧδε] Pariſienſium omnia exemplaria legunt μεῖζον neutro genere, *Templo majus quid eſt hic*; ſubauditur enim τί. Quod quidem energiam videtur habere majorem, & conſonare ei quod infra, verſ. 41. & 42. dicitur; *Et ecce plus quam Jonas, plus quam Salomon, hic.* v. 8. τοῦ σαββάτου] Regium & omnia Pariſienſium exemplaria omittunt καὶ, Syrica editione adſtipulante: id quod alia addunt (καὶ τοῦ σαββάτου) ſuffragante editione Latina, habetque emphaſim minime negligendam, apud alios Evangeliſtas conſtanter legitur. v. 10. ἄνθρωπος ἦν] Sequitur in ſecundo, ſexto, octavo, & decimoquarto ἐκεῖ, *illic,* quod & Syriace legitur. Latina porro editio cum aliis Græcis libris ſubaudit illud. v. 13. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ] Quod ſequitur in nonnullis libris τὴν ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, ſuperfluum eſt, prout etiam Regius illud obeliſco transfigit. v. 14. συμβούλιον ἔλαβον] Exemplar octavum pro ἔλαβον legit ἐποίησαν, quo modo Latine eſt *faciebant.* v. 21. Καὶ τῷ ὀνόματι] Sic legunt Regium & omnia Pariſienſium. Alia addunt ἐν præpoſitionem, Καὶ ἐν τῷ, quemadmodum Latini libri ac Syrici: vide Commentarium Matth. 7. verſ. 22. v. 23. Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς Δαβίδ;] Exemplar Regium ex Complutenſi addit ὁ Χριστὸς, quod non alibi reperio. v. 25. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς] Ita legendum eſt, non ἰδὼν quod eſt in 2. codice. v. 32. οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι] Sic legit Regium ex Complutenſi cum aliis novem Pariſienſium exemplaribus, pro eo quod eſt in aliis οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι. v. 35. ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ] Addunt libri quidam τῆς καρδίας, quod non eſt hujus Evangelii, ſed illius quod eſt ſecundum Lucam, cap. 6. verſ. 45. v. 36. πᾶν ῥῆμα ἀργὸν] Minime legendum eſt πονηρὸν pro ἀργόν. v. 37. ϗ ἐκ τῶν λόγων σου] Exemplar ſecundum habet ἢ ἐκ τῶν, qui ſenſus eſt, non ipſa verba Evangelii. v. 47. ζητοῦντές σοι λαλῆσαι] Quod in 6. exemplari eſt ζητοῦντές σε ἰδεῖν, Lucæ eſt cap. 8. verſ. 20. v. 50. αὐτός μου ἀδελφὸς] Sextum & nonum exemplaria addunt conjunctionem αὐτός μου ἀδελφός.

CAP. XIII. V. 4. καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ] Quod addunt tertius & ſextus codex τοῦ οὐρανοῦ, ex Luca ſumtum eſt, apud quem illud ab omnibus legitur, præterquam a Syro. v. 11. ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται] Ita legendum eſt: nam quod quidam habent ἐκείνοις δὲ ἐν παραβολαῖς, rurſus ex ſecundum Lucam Evangelio acceptum eſt. v. 13. 14. ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, ϗ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσι. Καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία] Horum loco legit codex ſextus ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, ϗ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι, μηδὲ συνιῶσι. Καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς ἡ προφητεία, manifeſte accommodatus Lucæ Evangelio celeberrimo in templis. ibid. ϗ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς] Præter ſextum illum, quinque alii Pariſienſium codices, γ. ζ. η. θ. ιβ. omittunt ἐπὶ præpoſitionem, quam alii præponunt voci αὐτοῖς. ibid. ἀκοῇ ἀκούσετε (&c.) ϗ βλέποντες βλέψετε] Sic legitur & Latine; *Auditu audietis* (&c.) *& videntes videbitis*. In 4. & 9. eſt ἀκούσητε & βλέψητε, quod crediderim aliunde huc eſſe tranſlatum, eo quod propius conſonet cum verbis Hebraicis. v. 19. ϗ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον] Evangelii ſecundum Lucam eſt αἴρει, quod ſextus codex legit loco ἁρπάζει. v. 21. ἢ διωγμοῦ] Ita legit & Syrus. Quintus ex Græcis habet ϗ διωγμοῦ, ut Latinus. v. 23. Ὁ δὲ τριάκοντα] Quod ſequitur in quinto & ſexto codicibus ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω, non eſt hujus loci. v. 24. ἀνθρώπῳ σπείραντι] Sic lego ex Regia editione & manuſcriptis Pariſienſium 3. & 14. conformiter editioni Latinæ, quæ habet, *homini qui ſeminavit*, ipſique ſententiæ loci. Alii codices ſcribunt σπείροντι, tempus præſens, pro aoriſto. v. 32. μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων ἐστὶ] Sic legunt boni libri, cum Euthymii enarratoris textu, & editionibus Latina ac Syriaca, aliis omittentibus πάντων. ibid. ὥστε κατελθεῖν] Sic Regia editio ex Complutenſi legit compoſitum κατελθεῖν, eodem ſenſu quo alii libri ſimplex ἐλθεῖν. v. 33. ἐλάλησεν αὐτοῖς] Quod octavum exemplar addit λέγων, intelligendum eſt, non legendum, cum nec Syriace addatur, nec Latine, nec denique Græce, niſi in illo uno. ibid. ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου] In aliis eſt ſimplex ἔκρυψεν, eodem ſenſu. v. 40. ϗ πυρὶ καίεται] Similiter eſt in aliis κατακαίεται. ibid. τοῦ αἰῶνος] Rectius omittitur τούτου quam addatur. v. 43. τοῦ πατρὸς αὐτῶν] Noli hujus loco legere τῶν οὐρανῶν, quod eſt in 14. codice. v. 46. ὃς εὑρὼν ἕνα] In 2. & 14. exemplaribus eſt εὑρὼν δὲ ἕνα, ut Latine & Syriace. v. 54. ἡ σοφία αὕτη] Superfluit quod additur in ſecundo codice πᾶσα ἡ σοφία αὕτη. v. 55. Ἰάκωβος ϗ Ἰωσῆς] Codex Vaticanus pro Ἰωσῆς legit Ἰωσὴφ, quemadmodum Latini libri: vide Notationes Marci 15. v. 47.

CAP. XIV. V. 2. οὗτός ἐστιν Ἰωάννης] Exemplar ſecundum præponit μήτι οὗτος, *numquid hic*: id quod adjectum eſt conciliandi Matthæi gratia cum Luca cap. 9. verſ. 9. ibid. Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς] Quidam libri ſubjungunt ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· quod quidem certum eſt addititium eſſe, ex Marc. 6. v. 16. huc aſſutum. v. 5. ἐφοβήθη τὸν ὄχλον] In 4. & 5. exemplaribus legitur præterito imperfecto ἐφοβεῖτο. v. 12. ἦραν τὸ σῶμα] Octavus codex habet πτῶμα, id quod eſt Marci cap. 6. verſ. 29. Sequitur in 9. & 14. αὐτοῦ, quod, etſi addat etiam Syrus, nolim tamen idcirco Græce addere. v. 34 τὴν γῆν Γεννησαρὲτ] Quidam libri ſcribunt Γεννησαρὲθ, quidam Γεννησαρέθ· res eadem unum eſt, imo & idem unum nomen.

CAP. XV. V. 4. τὸν πατέρα] Hæc exemplaria addunt, illa demunt σου· res eſt parvi momenti. v. 14. ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν] In exemplaribus ſecundo & octavo, quæ libenter conſonant editioni Latinæ, legitur hoc verborum ordine τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ τυφλῶν· quo & Syriace quidem legitur, ſed non patitur ejus linguæ ratio priorem ordinem. ibid. εἰς βόθυνον] In ſecundo exemplari eſt εἰς βόθρον, eodem ſenſu. v. 19. φόνοι, μοιχεῖαι] Quædam exemplaria pro φόνοι, *cædes*, legunt φθόνοι, *invidiæ*: atqui & Latina & Syrica lectio facit pro priori φόνοι. v. 22. γυνὴ τις Χαναναῖα] Regia Biblia ex Complutenſibus legunt τις (*mulier quædam Chananæa*) quod alia omittunt. ibid. ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα] In ſecundo exemplari eſt ἔκραξεν ὀπίσω αὐτοῦ λέγουσα, *clamavit poſt eum dicens*, nemine alio adſtipulante. v. 27. ϗ γὰρ τὰ κυνάρια] In exemplari tertio eſt ϗ γὰρ ϗ τὰ κυνάρια, quod Latino reſpondet; *Nam & catelli*. v. 30. ϗ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς] Exemplar ſecundum addit πάντας, *omnes*, quod alibi non legitur. v. 31. ϗ ἐδόξασαν] In tribus Pariſienſium codicibus eſt ἐδόξαζον, *glorificabant*, præterito imperfecto, ut Latine. v. 33. πόθεν ἡμῖν] Secundum exemplar addit, quod eſt Latine, οὖν, *ergo*· πόθεν οὖν ἡμῖν. v. 39. εἰς τὰ ὅρια] Perperam ſcriptum fuit in quodam codice εἰς τὰ ὄρη, *in montes*, cum non tantum reliqui libri Græci, ſed & Latini omnes & Syrici reclament. ibid.] Pro Μαγδαλὰ eſt in exemplari ſecundo Μαγαδὰν, quomodo Latine legimus, & quidem veriſimilius, quod in Commentario docuimus.

CAP. XVI. V. 3. οὐ δύνασθε] In exemplaribus 4. 5. 7. 9. eſt οὐ συνίετε, quam expoſitionem eſſe alicujus, probabile eſt: quemadmodum id quod eſt in octavo οὐ δοκιμάζετε, ex Luc. 12. verſ. 56. ſumtum eſſe, non eſt dubium. v. 8. οὐκ ἐλάβετε] Ita habet & Syrus. Secundum exemplar legit ut Latinus οὐκ ἔχετε. v. 11. οὐ περὶ ἄρτου] In quarto & octavo eſt ἄρτων plurali numero. ibid. οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης] Exemplaria tertium, quartum, quintum legunt οὐ περὶ ἄρτου (vel ἄρτων) εἶπον ὑμῖν προσέχειν, προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης· *Non de pane dixi vobis cavere, cavete autem a fermento*: ſ. εἶπον, *dixi*. Huic legendi modo vult Syrus, qui habet, *Non de pane dixi vobis, ſed ut caveretis a fermento*. v. 15. Λέγει αὐτοῖς] Exemplar quintum addit id quod Latine additur ὁ Ἰησοῦς, Jeſus. v. 20. ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς] Quidam Græci libri omittunt Ἰησοῦς (ε. ζ. η.) quibus vult Syriaca editio, & Origenis in Matthæum, Ambroſii in Lucam, Commentarius: vide Latinas varietates. v. 26. Τί γὰρ ὠφελεῖται] In 2. codice eſt ὠφεληθήσεται, futuro tempore. v. 27. μετὰ τῶν ἀγγέλων] Exemplar ſecundum, Syro adſtipulante, addit ἁγίων. ibid. κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ] In 14. codice eſt τὰ ἔργα pro τὴν πρᾶξιν· vide Latinas varietates. v. 28. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Quod additur in 14. codice γὰρ, nuſquam alibi invenio. ibid. ἐν τῇ βασιλείᾳ] Id quod nonus codex habet ἐν τῇ δόξῃ, expoſitio alicujus eſt.

CAP. XVII. V. 1. ϗ ἀναφέρει αὐτοὺς] In 2. codice eſt ϗ ἀνάγει αὐτούς, quod propius accedit ad Latinum *ducit*, niſi quod φέρειν & ἄγειν ſæpe permutentur. v. 2. ὡς τὸ φῶς] In ſecundo iterum codice eſt ὡς χιὼν, *ſicut nix*, quemadmodum eſt Latine: qua de varietate aliud dicere nequeo, quam quod ſecundum illud exemplar, β, Latinæ editioni, contra alia omnia, ſæpe conſonet, & aliquando erroribus potius ejus editionis inolitis, quam germanæ lectioni: vide Latinas varietates. v. 5. νεφέλη φωτεινὴ] In 4. exemplari eſt νεφέλη φωτὸς, *nubes lucis*, Hebraico idiotiſmo. v. 12. ϗ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν] In exemplari nono eſt ϗ οὐκ ἀπίστησαν αὐτῷ, *& non crediderunt ei*. ibid. ἐποίησαν ἐν αὐτῷ] Exemplaria 2. & 9. omittunt ἐν præpoſitionem (ut certe ſuperfluit ſenſui) ſed quæ Syriace exprimitur, ut & Latine, ex Syriaco ſive Hebraico idiotiſmo. v. 14. ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν] In duobus exemplaribus additur ἄνθρωπός τις, *homo quidam*: in multis eſt αὐτῷ pro αὐτόν. v. 16. ϗ προσήνεγκα αὐτὸν] In 9. & 14. legitur plurali numero ϗ προσήνεγκαν αὐτὸν, *& obtulerunt eum*, quod ſit, & oblatus eſt. Atqui, non Latine tantum, ſed & Syriace, ſingularis numerus conſtans legitur. v. 22. ἀνθρώπων] Exemplar θ. addit ἁμαρτωλῶν, *peccatorum*.

CAP. XVIII. V. 6. ἐπὶ τὸν τράχηλον] In aliis eſt εἰς τράχηλον. v. 11. ἦλθε γὰρ] Totum hunc verſiculum undecimum quidam annotant omitti a nonnullis Græcis libris. Atqui Syriace & Latine conſtanter legitur, ut præteream tractatores, etiam Græcos, qui eum diſerte exponunt, Chryſoſtomum, Theophylactum, Euthymium. v. 19. Πάλιν ἀμὴν λέγω] A quibuſdam codicibus omittitur ἀμὴν, quemadmodum a Latina & Syrica editionibus. Atqui ut Regius, ita veteres omnes Pariſienſium, legunt. v. 26. Ὁ δοῦλος] Exemplaria β. δ. η. addunt ἐκεῖνος, ut Latine eſt *ille*. ibid. προσεκύνει αὐτῷ, *adorabat eum*] Ita legunt plerique codices Græci; quidam παρεκάλει, *rogabat*. v. 28. εἴ τι ὀφείλεις] Rectius legitur, ὅ, τι, *quod*, ut eſt in aliis libris, quam εἴ τι, *ſi quid*. v. 29. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ] Quidam libri Græci omittunt hæc verba, conſentanee Latinis, quemadmodum ſupra verſ. 26. a nemine leguntur, ubi eiſdem verbis utitur Evangeliſta, narrans ſervi erga dominum demiſſionem. Atqui Syriace & in pleriſque omnibus Græcis libris exſtant. ibid. ϗ πάντα ἀποδώσω σοι] Sex Pariſienſium codices, α. δ. ζ. θ. ιβ. ιδ. omittunt πάντα, quod tamen & Latine legitur, & Syriace. v. 31. τὰ γενόμενα] Legendum potius eſt priori loco γινόμενα præſenti tempore, poſteriori γενόμενα aoriſto, Latino conformiter, ut eſt in aliis libris, quam utrobique γενόμενα aoriſto. v. 33. Οὐκ ἔδει καί σε] Annotant Pariſienſes, a 2. codice addi οὖν. Annotat alius a ſuo manuſcripto Latine abeſſe *ergo*: *Nonne ergo oportuit & te*. Syriace non legitur οὖν, *ergo*. v. 35. ϗ ὁ πατήρ μου] Non eſt legendum ϗ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ut eſt in quarto exemplari.

CAP. XIX. V. 3 κατὰ πᾶσαν αἰτίαν] Codex quintus pro αἰτίαν legit ἁμαρτίαν, quæ expoſitio non dubium alicujus fuit. v. 9. μὴ ἐπὶ πορνείᾳ] Sic legunt omnes Pariſienſium antiqui codices, cumque illis Regius ex Complutenſi. Alii quidam præponunt εἰ conjunctionem, εἰ μὴ ἐπὶ, quæ fuit lectio Latini Interpretis, cujus editio conſtanter habet, *niſi ob fornicationem*: lege Commentarium. v. 17. Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεὸς] Hæc ut Regiorum Bibliorum, ita plerorumque omnium exemplarium, eſt lectio, adſtipulantibus libris Syricis, & Enarratoribus Theophylacto atque Euthymio. Cæterum exemplaria, Vaticanum, & inter Pariſienſia 2. atque 8. Latinis libris conſonantia, ſcribunt, Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός. Origenes tractatu 8. in Matthæum, utramque lectionem ponit & exponit: Auguſtinus lib. 2. de conſ. Evang. cap. 63. Matthæi Evangelio tribuit, *Quid me interrogas de bono?* Marci & Lucæ, *Quid me dicis bonum?* id quod ego credo verum eſſe, ob rationes alias a nobis expoſitas. v. 24. Πάλιν δὲ] Ita eſt & Syriace. In quibuſdam eſt Καὶ πάλιν, ſimiliter Latino. ibid. ῥαφίδος διελθεῖν] In quinque vetuſtis codicibus eſt εἰσελθεῖν pro διελθεῖν. v. 27. Ἰδοὺ ἡμεῖς] Sextum exemplar præponit Κύριε, qua in re ſingulare eſt. v. 29. ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν] Singulari numero οἰκίαν, quo modo eſt & Latine, ſcribunt codices 2. & 7. cum Regio. In aliis eſt οἰκίας numero plurium.

CAP. XX. V. 4. & 7. εἰς τὸν ἀμπελῶνα] Non eſt addendum pronomen μου, quod in quibuſdam libris invenitur. v. 13. συνεφώνησάς μοι;] Octavum exemplar legit συνεφώνησά σοι; *conveni tecum?* quod illi ſingulare eſt. v. 17. ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ εἶπεν] In 8. rurſus eſt, quod nuſquam alibi, tranſpoſita conjunctione, ϗ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν. v. 22. ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν] Exemplaria 4. 5. & 14. ſcribunt ὃ ἐγὼ πίνω· quod reſpondet quidem ei quod ſequitur, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, ſed videndum an non ex Marco utrumque tranſcriptum ſit. ibid. ϗ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι, & v. 23. ϗ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε] Leguntur hæc a Græcis libris Græciſque Interpretibus, Syro adſtipulante, tam ſecundum Matthæum quam ſecundum Marcum, niſi quod ſecundum & octavum exemplaria omittant ſecundum Matthæum, conformia Latinis libris Latiniſque tractatoribus, Hilario, Ambroſio, Hieronymo, & poſterioribus, qui illa in ſolo agnoſcunt Marco. v. 23. οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι] Codices 2. 3. & 14. addunt τοῦτο δοῦναι, *hoc dare*. v. 26. ἔστω ὑμῶν διάκονος] In codicibus, α. β. γ. ζ. ιβ. & ιδ. eſt futurum ἔσται, pro imperativo ἔστω, res eodem redit. v. 29. Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν] Sextus codex habet numerum ſingularem Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ· cui Syrus ſuffragatur ſcribens, *Quumque exiret Jeſus*. Atqui ut in reliquis Græcis, ita & in Latinis libris, eſt numerus pluralis. v. 34. ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ] Exemplaria 2. & 8. auferunt duo hæc verba αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, credo ut Latinæ editioni reſpondeant: vide Commentarium.

CAP. XXI. V. 1. ϗ ἦλθον εἰς Βηθφαγῆ] Pariſienſium exemplaria manuſcripta omnia legunt Βηθσφαγῆ, præpoſito σ ante φ. Atqui prior ſcriptura, ut Latino, ita & Syro reſpondet. v. 2. τὴν κατέναντι ὑμῶν] Alii ἀπέναντι, quod idem unum eſt. v. 3. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι] Exemplar 2. addit ποιεῖτε· *Et ſi quis vobis dixerit, quid facitis*. ib. εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτοὺς] Alii libri pro futuro tempore legunt præſens ἀποστέλλει. Cæterum futurum Marci Evangelio conſonat, tractatoribus Hilario & Auctore operis in Matth. imperfecti ſuffragantibus. v. 7. ϗ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν] In quibuſdam libris eſt ἐπεκάθισεν, quod eſt *inſedit*, in quibuſdam ἐκάθισεν, *ſedit*, (ad quem modum Syriace eſt *equitavit*,) in aliis ἐπεκάθισαν, *collocarunt*, ſive *ſedere fecerunt*, conſentanee editioni Latinæ. Rurſus pro ἐπάνω αὐτῶν, *ſuper eos*, ſive ut eſt Latine *deſuper*, quidam typis excuſi codices ſcribunt ἐπάνω αὐτῆς, *ſuper eam*, ſcilicet aſinam; Syrus *ſuper eum*, ſcilicet pullum; eadem, ut arbitror, ratione, qua Latine in verbis proxime præcedentibus, quidam ſcribunt *eum* pro *eos*. v. 9. οἱ προάγοντες] In 2. codice additur αὐτὸν, *eum*,

L. BRUGENSIS

quod Syriace quidem ſimiliter additur, ſed ut non exſtat Latine, ita nec apud pleroſque omnes Græce. ibid. ὡσαννὰ] Vox, etſi duplex, una eſt tamen, nequaquam diſtrahenda in duas, ut fit a pleriſque, ὡς ἀννά. ibid. εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος] Quidam habent nomen εὐλογητὸς pro participio εὐλογημένος. v. 16. ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν] Exemplar 5. præponit οὐκ, *non audis*. v. 23. ϗ ἐλθόντι αὐτῷ] Exemplaria 2. & 8. legunt genitivos abſolute poſitos ϗ ἐλθόντος αὐτοῦ eodem ſenſu. v. 28. ἄνθρωπός τις εἶχε] Non omittas τις, ut quidam libri, quod etiam Latine & Syriace exſtat. v. 30. ϗ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ] In quibuſdam codicibus, pro δευτέρῳ, *ſecundum*, eſt ἑτέρῳ, *alterum:* qui, cum Latinæ Syriacæque editioni reſpondeant, videntur hac parte veriores. ibid. ἐγὼ κύριε] Quidam legunt ναὶ κύριε, quidam ὑπάγω κύριε, quidam ἐγὼ κύριε ἐγὼ ὑπάγω· quæ omnia veriſimile eſt fuiſſe ſubſtituta, ab iis qui non intellexerint primam illam germanamque lectionem ἐγὼ κύριε, *ego domine*, quæ ut eſt plerorumque Græcorum codicum, ita eſt & Syricorum. v. 45. οἱ ἀρχιερεῖς ϗ οἱ φαρισαῖοι] Omnes conſtanter legunt οἱ φαρισαῖοι, non οἱ γραμματεῖς, quod eſt in 4. codice ſuppoſitum.

CAP. XXII. V. 4. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους] Octavus codex legit præſens ἀποστέλλει. v. 7. ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος] Cum Regio, omnia Pariſienſium exemplaria notantur addere ἐκεῖνος. v. 20. Καὶ λέγει αὐτοῖς] Octavum exemplar addit ὁ Ἰησοῦς, conſentanee Latino & Syro. v. 44. ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου] Pro ὑποπόδιον ſcribunt β. & η. ὑποκάτω. v. 45. Εἰ οὖν Δαβὶδ] Subjiciunt exemplaria β. γ. ε. ιδ. ἐν πνεύματι, quod ut Latina & Syra non agnoſcunt, ita repetitum videtur a ſtudioſo ex verſ. ſuperiori 43.

CAP. XXIII. V. 8. εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστὸς] In quinto exemplari pro καθηγητὴς legitur διδάσκαλος. ibid. πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε] Illud idem antigraphum quintum, verba iſta, ex hoc loco, quo ab omnibus aliis, etiam Latinis & Syricis, leguntur, transfert in verſum proximum, proxime poſt verba iſta εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Quo quidem loco videri poſſint melius convenire: ſed verendum ne de induſtria hic mutatus ſit liber, ad tollendam difficultatem quæ prima fronte ſe offert. v. 18. μωροὶ ϗ τυφλοὶ] Sic legunt etiam Syriaca: ſed Latina omittunt hic μωροὶ ϗ, quemadmodum & exemplaria Græca 2. & 8. v. 20. ἐν τῷ κατοικήσαντι αὐτόν] In aliis legitur præſens κατοικοῦντι, pro aoriſto κατοικήσαντι. v. 24. γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς] Melius legitur in manuſcriptis ε. ϛ. ζ. ιδ. conjunctim ἐξαρπαγῆς, quam in aliis diviſim ἐξ ἁρπαγῆς. ibid. ϗ ἀδικίας] Sic legitur ut in Complutenſi & Regio, ita in manuſcriptis 4. 5. 6. 7. 9. & 12. ἀδικίας, *injuſtitia*, Syro conformiter, pro eo quod in aliis ἀκρασίας, *intemperantia*. v. 25. ϗ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν] Pro numero plurali αὐτῶν, qui extat & Syriace, exemplaria β. θ. ιϛ. ſcribunt ſingularem αὐτοῦ. Latine neutrum extat. v. 34. ὃν ἐφονεύσατε] In 5. codice legitur tertia perſona ἐφόνευσαν. v. 35. ὅτι ἥξει ταῦτα πάντα] Non videtur omittendum ὅτι quod in optimis quibuſque libris legitur. v. 37. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν] Quatuor exemplaria δ. ε. θ. ιδ. omittunt pronomen ὑμῖν, contra fidem reliquorum, conſonantium Latinæ & Syriacæ editioni.

CAP. XXIV. V. 1. ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ] Octavus codex legit eo ordine quo Latina Syriacaque editio, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο. v. 2. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν] Secundum & octavum exemplaria ſcribunt cum Latinis ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. ibid. οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα] Regia aliaq; exemplaria præponunt negationem οὐ, cum Syrica editione, ſed β. δ. ε. ϛ. & η. rectius omittunt cum Latina. v. 17. ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ] Sic legunt plurimi boni libri. Alii cum Latino Interprete legunt numero ſingulari ἆραί τι. v. 18. ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ] In Regiis aliiſque eſt numero ſingulari τὸ ἱμάτιον, quemadmodum Latine, in aliis eſt plurali τὰ ἱμάτια. v. 20. μηδὲ ἐν σαββάτῳ] In aliis, omiſſa præpoſitione, eſt, quibuſdam σαββάτῳ, quibuſdam σαββάτου. v. 30. ἐν τῷ οὐρανῷ] Exemplar 2. legit τοῦ ἐν οὐρανοῖς, id quod ad Filium hominis refertur, non ad ſignum. v. 31. μετὰ σάλπιγγος ϗ φωνῆς μεγάλης] Sic legunt Regia Biblia poſt Complutenſia, cum tribus aliis exemplaribus, quemadmodum & Latina editio. Alii libri omittunt conjunctionem καί. v. 34. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Exemplaria 4. & 8. addunt δὲ, ἀμὴν δέ. v. 36. εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος] Judico omittendum pronomen μου (εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνος) ſequutus antigrapha γ. δ. ε. η. θ. & editiones Syriacam ac Latinam. v. 42. ἐν τῷ μύλωνι] Exemplaria 3. 4. 6. legunt, ſed eodem ſenſu, μύλῳ pro μύλωνι. ibid. ſecundum Pariſienſium manuſcriptum addit δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραλαμβάνεται, ϗ εἷς ἀφίεται· ſed incorrupta lectio, adſcribit hoc Lucæ proprium, quemadmodum alibi oſtendimus. Nam quod veteres illud hic exponant *fit*, quia ſimile eſt ſententiis iis quæ hic leguntur; cæteroqui, Auctor imperfecti, Titus & Euthymius, diſerte teſtantur, duos in lecto a Luca, duos in agro a Matthæo, nominatos fuiſſe. v. 49. τοὺς συνδούλους] Quanquam a pleriſque omittitur pronomen αὐτοῦ, additur tamen a 6. 8. 9. & 14. exemplaribus, conformiter editionibus Latinæ ac Syricæ, & Græco Euthymii textui. ibid. ἐσθίειν δὲ ϗ πίνειν] In antigraphis 2. 6. 8. & 14. legitur ἐσθίῃ δὲ ϗ πίνῃ, quomodo eſt & Latine.

CAP. XXV. V. 9. μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ] In quibuſdam legitur μήποτε οὐ μὴ ἀρκέσῃ, in quibuſdam μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ. v. 13. οὐδὲ τὴν ὥραν] Quod ſequitur in Regio & pleriſque libris ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται, ut Latine non legitur, nec Syriace, ita neque in exemplaribus Græcis β. γ. η. v. 16. καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε] Exemplaria 2. & 8. pro ἐποίησεν ſcribunt ἐκέρδησεν, expoſitionis haud dubium cauſa. v. 18. ἀπελθὼν ὤρυξεν] Secundum & quartum omittunt ἀπελθὼν, etiam contra Latina & Syra. v. 20.] Pro ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς ſecundus codex unicam habet vocem ἐπεκέρδησα, Latino conformiter *ſuperlucratus ſum*. Quidam alii codices ſcribere dicuntur ἐν αὐτοῖς pro ἐπ' αὐτοῖς. v. 29. καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν] Ita legitur in 1. 4. 8. 9. 14. & Regiis exemplaribus, ſuffragante editione Latina: in aliis legitur ϗ ὃ ἔχει, adſtipulante Syro. v. 41. τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ] Exemplar 2. legit ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου τῷ διαβόλῳ· quo modo legunt veteres Latini, Irenæus lib. 3. c. 35. Cyprianus ſermone de eleemoſyna, Auguſtinus in Pſalmum 85. Leo ſermone de jejunio decimi menſis, Auctor libri de mirabilibus ſacræ Scripturæ lib. 1. c. 2. *Quem præparavit* aut *paravit, pater meus diabolo.*

CAP. XXVI. V. 3. ϗ οἱ γραμματεῖς] Exemplaria 2. & 4. hoc auferunt, conformiter Latinæ editioni; quod pleraque legunt conformiter Syriacæ. v. 7.] Pro βαρυτίμου, in quibuſdam libris eſt πολυτίμου, nominatim in iis qui Latinæ editioni libenter reſpondent, 2. & 8. v. 13. εἰς μνημόσυνον αὐτῆς] Non recte ſcribit 4. exemplar εἰς μαρτύριον αὐτῆς. v. 16. ἵνα αὐτὸν παραδῷ] Exemplar 2. addit αὐτοῖς, quod tamen nec Latine aut Syriace additur. v. 19. ὡς συνέταξεν] In 6. & 9. legitur ὡς προσέταξεν. v. 20. μετὰ τῶν δώδεκα] Exemplar 8. addit μαθητῶν, conformiter Latino & Syro. v. 21. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Sextus codex repetit ἀμὴν, contra omnium fidem. v. 23. ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτος] Secundum exemplar ſcribit ὁ ἐμβαπτόμενος τὴν χεῖρα μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον, &c. quæ potius ſecundum Marcum eſt lectio. v. 26. ϗ εὐλογήσας ἔκλασε] Pariſienſium exemplaria 3. 6. 7. 8. 9. 12. 14. pro εὐλογήσας ſcribunt εὐχαριστήσας, quibus ſuffragantur Græci tractatores, Chryſoſtomus, Titus, Theophylactus, & Euthymius. Latini porro & Syriaci libri volunt aliis exemplaribus, quæ legunt εὐλογήσας. v. 28. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου] Quædam exemplaria omittunt conjunctionem γὰρ cum Syro; pleraque addunt cum Latino. v. 35. οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι] Codices α. ϛ. θ. ιβ. ιδ. ſcribunt ſubjunctivo modo, ſeu potius potentiali, ἀπαρνήσωμαι, *abnegavero*. ibid. ὁμοίως δὲ ϗ πάντες] Sic legunt Regia Biblia poſt α. ε. ϛ. θ. ιδ. Alia omittunt δὲ, *autem*, Latino conformiter. v. 40. οὕτως οὐκ ἰσχύσατε] Exemplaria 3. 6. 7. 12. 14. poſt οὕτως ponunt interrogationis notam, οὕτως; οὐκ ἰσχύσατε· quo modo & Latina quædam exemplaria ſcribunt. v. 43. Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας] In exemplaribus 5. & 8. legitur Καὶ ἐλθὼν πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας· quo ordine etiam legunt Latina & Syra. v. 45. εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν] Non eſt addendum ἀνθρώπων, *hominum:* ex codice 9. qui ea in re eſt ſingularis. v. 48. Ὁ δὲ παραδοὺς αὐτὸν] In aliis libris eſt præſens Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτόν. v. 50. ἐφ' ᾧ πάρει] Quidam annotat etiam legi ἐφ' ὃ πάρει; quarto, nam tertio caſu. v. 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται] Huic lectioni, quæ eſt codicum Pariſienſium 5. 6. 9. ac 14. & Complutenſis cum Regio, conſonant Syra: alteri, quæ pro ἀποθανοῦνται, *morientur*, ſcribit ἀπολοῦνται, *peribunt*, adſtipulatur editio Latina. v. 60. Καὶ οὐχ εὗρον, ϗ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων οὐχ εὗρον] Sic legunt Græci libri plerique omnes, quo modo & apud Origenem, Theophylactum, & Euthymium Græcos, ut quidem Latine nobis verſi exſtant, legitur. Pariſienſes notant, primo exemplari, id eſt, Complutenſi, deeſſe poſterius ϗ cum poſteriori οὐχ εὗρον, hoc modo, Καὶ οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων· quo modo legitur, non ſolum Latine, ſed etiam Syriace, eo excepto quod Syrus conjunctionem repetat, hoc ſenſu; *Et non invenerunt, etiam multis falſis teſtibus productis.* v. 63. ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ] Quartum exemplar addit τοῦ ζῶντος, ſed non eſt ſequendum. v. 70. ἔμπροσθεν πάντων] Exemplaria 6. 7. & 12. interjiciunt vocem αὐτῶν, quæ etſi Syriace, non tamen Latine legitur. v. 71. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν] Exemplar 8. omittit pronomen αὐτὸν hoc loco, eo quod mox repetatur. ibid. ϗ λέγει τοῖς ἐκεῖ, ϗ οὗτος ἦν] Codices 5. 7. 9. ſic legunt & diſtinguunt, ϗ λέγει αὐτοῖς, ἐκεῖ ϗ οὗτος ἦν· quæ etiam Syri, tum diſtinctio, tum lectio eſt, ita ut hallucinatus ſit illius Interpres vertens; *Et ait illis qui illic aderant, erat & iſte cum Jeſu Nazareno*, pro eo quod vertere debuiſſet; *Et ait illis; Illic erat etiam iſte cum Jeſu Nazareno.* Cæterum vulgaris lectio probatior eſt. v. 72. ὅτι οὐκ οἶδα] Secundus codex pro ὅτι ſcribit λέγων, quod quanquam eſt clarius, non tamen verius. v. 74. καταναθεματίζειν] In aliis eſt ἀναθεματίζειν.

CAP. XXVII. V. 33. ὅς ἐστι λεγόμενος] Exemplar 3. ſcribit ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, quod ex Marco acceptum eſt, cap. 15. verſ. 22. v. 34. πιεῖν ὄξος] Sic legunt etiam Syra, ſuffragantibus enarratoribus Græcis, Chryſoſtomo, ejuſque diſcipulis. Exemplar 2. conſentanee Latinæ editioni, ſcribit οἶνον, *vinum*, pro ὄξος, *acetum:* vide Commentarium. v. 35. βάλλοντες κλῆρον] Quod ſequitur in libris vulgaribus ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, ϗ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον, a Regio codice obeliſco prænotatur, ab omnibus Pariſienſium exemplaribus, inter quæ eſt editio Complutenſis, omittitur. Græci enarratores, Chryſoſtomus, Titus, & Theophylactus, non attingunt. Euthymius Commentario etiam ſuo haud obſcure docet ſibi non lectum fuiſſe. Origenis textus non habet, quanquam Commentarius videatur agnoſcere, his verbis; *Et ſunt uſque nunc, qui ipſum quidem non habentes; veſtimenta autem, verba in ſcripturis poſita, habent, nec ipſa ad plenum, ſed ex parte, nihilominus hoc ipſum propheta dicente myſterium, quod nunc eſt impletum.* Multi Latini auctores annotant abfuiſſe a ſuis exemplaribus Græcis. Non videntur igitur hæc Græce addenda, cum præter hæc nec Syriace legantur, nec Latine legenda in Latinis varietatibus doceamus. Veriſimile eſt, ad marginem hic annotata ex Johan. 19. verſ. 19. aut Pſal. 21. verſ. 19. tandem in textum irrepſiſſe. v. 40. Ὁ καταλύων τὸν ναὸν] Non præponas Græce οὐὰ, quod eſt in 2. exemplari, tametſi Latine addatur *Vah*. v. 41. ϗ πρεσβυτέρων ϗ φαρισαίων] Videtur addendum ϗ φαρισαίων, quod omnia Pariſienſium exemplaria, & poſt Complutenſe Regia addunt, ſuffragante Syro: quamvis Latina editio, cum quibuſdam aliis Græcis codicibus, haud agnoſcat. v. 42. ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι] A pluribus manuſcriptis additur nota interrogationis. ibid. ϗ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ] Omnia Pariſienſium exemplaria addunt ἐπὶ, ſicut Regia Plantini Biblia. v. 46. λαμὰ σαβαχθανὶ] Notant Pariſienſes, pro λαμὰ, in quibuſdam codicibus ſcribi λειμὰ, in quibuſdam λιμὰ, in aliis λεμά. Varietas nata eſt, partim ex ignoratione linguæ Hebraicæ, partim ex diverſarum apud Hebræos vocalium ſuppletione. v. 49. ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν] His verbis exemplaria 4. & 8. ſubjiciunt ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην, ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, ϗ ἐξῆλθεν ὕδωρ ϗ αἷμα· *Alius autem accepta lancea confodit ipſius latus, & exiit aqua & ſanguis.* Quod quanquam & apud Chryſoſtomum legatur, non eſt tamen aut hujus loci aut hujus Evangeliſtæ, ſed proprium eſt Johanni, cap. 19. verſ. 34. narranti hoc poſt mortem Domini Jeſu. Cæterum videtur illud & in Latinis quibuſdam exemplaribus Evangelii ſecundum Matthæum lectum fuiſſe, circa tempora Clementis Papæ V. & Concilii Viennenſis. Hinc enim nata fuit opinio quorundam, Jeſu adhuc vivi latus lancea apertum fuiſſe: quam damnavit cum Concilio illo Pontifex, docens, Johannem tenuiſſe rectum factæ rei ordinem, narrando, Chriſto jam mortuo, quod unus militum lancea latus ejus aperuit. Lege Clementinam 1. & ejus gloſſam. v. 55. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες] Exemplaria 6. & 8. interjiciunt conjunctionem ϗ γυναῖκες, *& mulieres*, quæ videtur eſſe Evangelii ſecundum Marcum, cap. 15. verſ. 40. v. 56. ἡ τοῦ Ἰακώβου ϗ Ἰωσῆ μήτηρ] Pro Ἰωσῆ, quod legitur etiam Syriace, quædam exemplaria Græca ſcribunt Ἰωσὴφ, quemadmodum Latina editio *Joſeph*. Origenes tractator Græcus etiam legit Ἰωσὴφ, quod Commentarius ejus loquitur, niſi fuerit ab Interprete auctus. Alii Græci tractatores, ut plerique omnes Græci libri, Ἰωσῆς ſcribunt, Epiphanius in hæreſim 78. Theophylactus, Euthymius, atque adeo Latinus Hieronymus libri adverſus Helvidium capitibus 6. & 7. non ſemel. v. 64. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς] Vocem νυκτὸς alia exemplaria omittunt, cum Latina; alii addunt, cum Syriaca editione.

CAP. XXVIII. V. 2. ἀπὸ τῆς θύρας] Hoc, nec quid amplius, legunt Græci plerique omnes codices, Syro adſtipulante. Sed exemplaria 5. 6. 8. & 9. addunt τοῦ μνημείου. Latinus nullum agnoſcit horum omnium verborum. v. 6. ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπε] Non addas ὑμῖν, quod eſt in 14. exemplari. v. 8. ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ]. Sequitur in Regio & pleriſque omnibus codicibus ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, *Ut autem ibant nuntiatum diſcipulis ejus:* quod quanquam etiam apud Theophylactum & Euthymium legatur, non dubito tamen quin ſit omittendum. Inprimis enim, Interpres Latinus & Syrus id non legerunt, ut neque Latine neque Syriace additur. Deinde, non tantum Latini Patres omittunt, verumetiam Chryſoſtomus, cujus hic eſt Commentarius: *Cum etiam exiviſſent cum timore & gandio, & ecce Jeſus occurrit illis* &c. Ad hæc Pariſienſes ex 2. exemplari transfigunt illa verba ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, & forte obeliſcus quo transfigunt, errore delapſus eſt in hæc poſteriora verba, cum eſſet collocandus ante ὡς δὲ ἐπορεύοντο, ita ut omnia complecteretur. Præterea, his ſublatis manet integra ſententia, additis autem dure cohærent ſequentia ϗ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς &c. quanquam ſimilis loquendi modus inveniatur ſupra. 9. v. 10. & frequenter apud Lucam. Poſtremo, videntur addita hæc verba, ab iis qui intellexerunt, occurſum Jeſu, de quo loquitur verſus 9. ſubſequens, accidiſſe, cum mulieres irent nuntiatum diſcipulis ea de quibus hactenus hoc capite actum eſt: quod verum non eſſe, Commentarius noſter oſtendit. v. 10. ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου] Cave pro ἀδελφοῖς *fratribus* ſcribas μαθηταῖς *diſcipulis*. v. 12. ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις] Pro pluralibus ἀργύρια ἱκανὰ, ſecundus codex ſcribit ſingulari ἀργύριον ἱκανὸν, quo modo videri poſſit & Latinus interpres legiſſe. v. 13. ἡμῶν κοιμωμένων] Non eſt legendum ſecundæ perſonæ pronomen ὑμῶν, quod eſt in quibuſdam libris, pro primæ ἡμῶν, quod eſt in pleriſque omnibus: quia etiam Latina primæ perſonæ pronomen ſervant, & præſertim Syrus, apud quem non eſt tam facilis lapſus ex uno in aliud quam apud Latinos & Græcos. v. 19. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε] Manuſcripta Pariſienſium omittunt conjunctionem οὖν. Atqui alii libri, ſuffragantibus Interpretibus Latino & Syro, illam legunt.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundum MARCUM.

CAP. I.

VErſ. 2. ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις] Pariſienſium codices, octavus, &, cui conſonat noſter ad Vaticanum collatus, ſecundus, pro ἐν τοῖς προφήταις, legunt ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ. Sic quoque legunt Evangelium Latinum, exemplaribus mire inter ſe concordibus, & editio Syriaca. Sic Latini tractatores omnes, cum recentioribus veteres, nominatim Hieronymus, & alii a nobis citati in Notationibus prolixioribus. Sic inter Græcos, Auctor homiliarum in Marcum, Chryſoſtomo adſcriptarum. Denique, niſi ſic Græce legiſſet Porphyrius, rem in calumniam vertere non potuiſſet. Quare quod in pleriſque hodie Græcis libris exſtat ἐν τοῖς προφήταις *in prophetis*, & ſequuntur enarratores Græci ætate poſteriores Theophylactus & Euthymius, certum eſt de induſtria eſſe ſuppoſitum, ad vitandam difficultatem, quæ ex germana lectione ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ *in Iſaia propheta*, oritur. v. 5. καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται. καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες] Exemplar octavum jungit πάντες *omnes* cum οἱ Ἱεροσολυμῖται, quemadmodum Latina & Syra. v. 7. τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ] Non eſt legendum, quod in 5. & 8. libris eſt, τοῦ ὑποδήματος numero ſingulari. v. 8. ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα] Sic lege, tametſi in ſecundo codice ſit præſens βαπτίζω, quo non male ſignificetur, in media actione hæc a Johanne eſſe dicta. In fine verſus non addas ϗ πυρί, nec etiam eſt hujus Evangeliſtæ. v. 10. σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς] In 2. exemplari, pro σχιζομένους, eſt ἠνοιγμένους *apertos*, quo modo Latine ad verbum. v. 11. ἐν ᾧ εὐδόκησα] Ex Pariſienſium manuſcriptis 3. 4. & 8. ſuffragantibus Evangelio Latino & editione Syriaca, legendum credo ἐν σοί, potius quam quod eſt in aliis codicibus ἐν ᾧ, perſona mutata. v. 12. ϗ εὐθὺς τὸ πνεῦμα] Codex ſecundus addit τὸ ἅγιον explicationis ergo. v. 13. ϗ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ] Codex tertius aufert ἐν τῇ ἐρήμῳ, alius ἐκεῖ: videtur enim alterum ſupereſſe. Latine non legitur ἐκεῖ *illic*: at Syriace utrumque exſtat, ut in pleriſque libris Græce. ibid. ἡμέρας τεσσαράκοντα] Octavus codex addit ϗ νύκτας τεσσαράκοντα cum textu Latino. v. 16. περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν] In exemplaribus ſecundo & tertio legitur ϗ παράγων παρὰ, quomodo Latine *& præteriens ſecus*. ib. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος] Omnia Pariſienſium exemplaria, & ex eorum uno, Complutenſi inquam, Regia editio, ſic legunt; addunt τοῦ Σίμωνος, vitandæ amphibologiæ cauſa: id quod tamen, cum aliis Græcis libris, Latini & Syrici non agnoſcunt. ib. βάλλοντας ἀμφίβληστρον. Exemplaria 2. 4. 8. pro βάλλοντας habent ἀμφιβάλλοντας, quaſi dicas *circumponentes*, vel *circumjicientes*, Rurſus 8. ſcribit plurali numero ἀμφίβληστρα, quemadmodum eo numero latine legitur *retia*. v. 19. καταρτίζοντας τὰ δίκτυα] Secundus codex & tertius addunt αὐτῶν cum Syro: quod alii codices cum Latino non agnoſcunt.. v. 20. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ] Hujus loco idem ille ſecundus codex ſcribit, ut eſt latine, ἠκολούθησαν αὐτῷ *ſequuti ſunt eum*. v. 22. ϗ ἐξεπλήσσοντο] Non addas πάντες, quod exemplar quintum. v. 24. οἶδά σε τίς εἶ] Octavum exemplar, pro ſingulari οἶδα, ſcribit plurale οἴδαμεν, contra aliorum fidem. v. 29. ἐξελθόντες ἦλθον] Sic legunt exemplaria pleraque omnia, conſonantibus Latinis & Syris. Secundum & quintum, cum Euthymii textu, ſcribunt numero ſingulari ἐξελθὼν ἦλθεν *egreſſus venit*: quod quidem ſuppoſitum arbitror, quia proxime de ſolo Chriſto præcedat mentio. Atqui reſpicitur ad ſuperiora. v. 11. *Et ingrediuntur in Capharnaum*. v. 33. πρὸς τὴν θύραν. Quod additur in ſecundo codice, αὐτοῦ, nuſquam alibi lego. v. 34. ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν] Addunt codices ε. ς. η. θ. Χριστὸν εἶναι, quod nec Latine nec Syriace legitur, ut neque in emendatioribus Græcis. Puto ex Luca huc eſſe a quibuſdam tranſlatum. Luc. 4. v. 41. v. 35. ϗ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς] nomen Ἰησοῦς omittitur a Latinis & Syricis libris, græco Euthymii textu adſtipulante. v. 36. ϗ κατεδίωξαν] Ita legitur, numero plurali, in pleriſque omnibus libris, ſuffragante Græco Euthymii textu, necnon Syrico. In quibuſdam eſt κατεδίωξεν, numero ſingulari, Latino ſuffragante. v. 38. εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις] Ita Græce legitur, Euthymio explicante. Porro ſecundum exemplar habet εἰς τὰς ἐγγὺς κώμας ϗ εἰς τὰς πόλεις· ſed jamdiu diſcimus, exemplar illud, pro audacis ſcribæ arbitrio, diſcrepare frequenter a cæteris, & fere quidem ad Latinam editionem mutatum: quanquam ſi hoc voluit ille hoc loco, non tanta opus fuerat mutatione, ſed una ſolum voce in duas diſtracta. εἰς τὰς ἐχομένας κώμας καὶ πόλεις (*in proximos*, habet Interpres *vicos & civitates*) quo modo & Syrus legiſſe videtur, qui eodem modo vertit quo Latinus. ib. εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα] Sic eſt in pleriſque omnibus Græcis exemplaribus & Euthymii textu, quod eſt, *in hoc enim egreſſus ſum*. Tertius codex habet ἐλήλυθα *veni*: quomodo veriſimile eſt legiſſe interpretes Latinum & Syrum, qui vertunt: *Ad hoc enim veni*. v. 40. ὅτι ἐὰν θέλῃς] Octavus codex pro ὅτι legit κύριε, quod Matthæi eſt. v. 42. ϗ εἰπόντος αὐτοῦ] Sic plerique Græcorum codicum, cum Latina editione. Porro β. & η. omitttunt εἰπόντος αὐτοῦ cum textu Syrico. v. 44. ὅρα μηδενὶ εἴπῃς] Multi Græci codices addunt alterum μηδέν, Atticiſmo a Latino idiomate alieno, quo duæ negationes magis negant. Verum in Complutenſi eiſque quæ ex ea ſunt editionibus, & octavo Pariſienſium exemplari, μηδὲν non eſt adſcriptum.

CAP. II. V. 1. ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι] Quod in 8. codice legitur ἐν οἴκῳ, expoſitio eſt veræ lectionis. V. 4. ϗ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι αὐτῷ] Sic legit etiam Syrus: *Et cum non poſſent appropinquare ei*. Porro in 8. codice, pro προσεγγίσαι eſt προσενέγκαι *offerre*, quomodo legit Interpres Latinus. v. 8. ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται] Non eſt omittendum αὐτοί. v. 9. ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι] Ita eſt & Latine. Porro in quinque exemplaribus eſt σοῦ *tua* pro σοὶ *tibi*. Syriace eſt utrumque. v. 14. τὸν Λευὶν] Quidam codices ſcribunt λευῒ, alii λευὶ, optimi λευΐν. Idem unum eſt nomen, quod arbitror, ab his declinatum, illis ἄκλιτον. v. 15. ϗ ἠκολούθησαν αὐτῷ] Octavus codex utitur præterito imperfecto ἠκολούθουν, ut Latina editio. v. 16. τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν] Secundus codex ſcribit διατί *quare*, ut Latinus, pro τί ὅτι *quid quod*. ib. ἐσθίει καὶ πίνει] Addit octavus codex ὁ διδάσκαλος ὑμῶν, ut fere Latini *magiſter veſter*. vide Latinas varietates. v. 17. οὐκ ἦλθον καλέσαι] Rurſus in 8. codice eſt, ut Latine, οὐ γὰρ ἦλθον. ib. ἀλλὰ ἁμαρτωλούς] Subdunt plerique libri εἰς μετάνοιαν, ſuffragantibus Theophylacto atque Euthymio: id quod 2. & 8. non legunt, uti nec Latine aut Syriace legitur, quod eſt argumentum, nec Interpretes Latinum & Syrum id olim Græce legiſſe. vide Matthæum. v. 21. ϗ οὐδεὶς ἐπίβλημα] A quinque exemplaribus, Latino ac Syro conformiter, omittitur conjunctio ϗ, quæ ab aliiis præponitur minus ſcite. v. 23. ϗ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν] Secundus codex, ut Latino rurſus conſonet, addit πάλιν *iterum*; quidam alii addunt ἐν τῷ παραπορεύεσθαι· quod quidem optime congruit ei quod Latinus & Syrus dederunt *cum ambularet*. v. 24. ἴδε τί ποιοῦσιν] Iterum 2. exemplar cum Latinis addit οἱ μαθηταί σου. quanquam in Latinis varietas ſit.

CAP. III. V. 4. ἢ ἀποκτεῖναι] Quidam annotat, in duobus exemplaribus legi ἢ ἀπολέσαι· quæ lectio Latino Syroque conſentanea ſit, & quidem melior, Commentarii noſtri judicio. v. 7. ϗ πολὺ πλῆθος] Secundum exemplar πολὺς ὄχλος, ut Latine. ib. ἠκολούθησαν αὐτῷ. Primum, 4. & 8. exemplaria habent numero ſingulari ἠκολούθησεν, ut Interpres Latinus, *ſequuta eſt*. v. 11. ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ] Quintus codex addit ἅγιος, quod eſt aliunde huc adſcitum. v. 16. ϗ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι] Ante hæc verba habent nonnulli codices πρῶτον Σίμωνα, probabiliter admodum, qua de re lege Commentarium. v. 17. βοανεργὲς] Legendum forte tranſpoſitis literis βοναργὲς, de quo lege Notationes; vel potius, expuncta o litera βανεργὲς, de quo Commentarium. v. 27. οὐδεὶς δύναται] Octavus codex præponit ἀλλὰ, id quod explicationis cauſa videtur adjectum, cum alibi non legatur. ib. ϗ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει] In quibuſdam libris, pro futuro Indicativi, eſt Conjunctivus διαρπάσῃ, qui Græco ſermoni aptius convenit, quam Hebraico, quem Evangeliſta videtur imitatus. v. 29. αἰωνίου κρίσεως] Sic legit etiam Syrus. Secundus Codex, pro κρίσεως, habet ἁμαρτίας, ut Latinus. v. 31. ἔρχονται οὖν] In quibuſdam libris impreſſis eſt ϗ ἔρχονται, ut Latine *& veniunt*. ib. οἱ ἀδελφοὶ ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Rurſus eſt in quibuſdam impreſſis codicibus, verſo ordine, ἡ μήτηρ αὐτοῦ ϗ οἱ ἀδελφοί, ut Latine & Syriace. v. 32. εἶπον δὲ αὐτῷ] In uno codice ſcriptum invenitur ϗ λέγουσιν αὐτῷ Latino conformiter. ib. ϗ οἱ ἀδελφοί σου] Quinque Pariſienſium codices, cum Regia editione, addunt ϗ αἱ ἀδελφαί σου· quod ut non Latine, ita nec Syriace legitur, nec addendum proinde eſt Græce, v. 33. ἢ οἱ ἀδελφοί μου] Quartum & 8. Pariſientium exemplaria, conſonantia Latino & Syro, habent ϗ *&* pro ἢ *aut*. v. 34. καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους] Ita legunt Regius & meliores libri. Quidam habent ϗ περιβλεψάμενος τοὺς κύκλῳ περὶ αὐτὸν μαθητὰς καθημένους· quomodo legiſſe videntur Interpretes Latinus & Syrus (præpoſito inquam articulo τοὺς adverbio κύκλῳ) niſi quod μαθητὰς cum prioribus libris omiſerint.

CAP. IV. V. 4. ϗ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ] Non videtur addendum τοῦ οὐρανοῦ, quod ut quatuor Pariſienſium libri non agnoſcunt, ita nec Interpres Syrus. Latini libri ſimiliter variant, ſed videtur illud Lucæ proprium eſſe. v. 8. ϗ ἔφερεν, ἓν τριάκοντα, ϗ ἓν ἑξήκοντα, ϗ ἓν] Manuſcripta Pariſienſium ſcribunt ἐν tertio hic repetitum, non aſpero ſpiritu, ita ut ſignificet *unum*, quomodo vertit Latinus, ſed leni, ita ut ſit præpoſitio. Vide Commentarium. v. 9. ϗ ἔλεγεν] Non addas αὐτοῖς, quod quidam. v. 15. ὅπου σπείρεται] Ita eſt & Latine, *ubi ſeminatur*: quare loci ſenſus eſt, quod in ς. legitur, οἷς pro ὅπου. v. 18. ϗ οὗτοί εἰσιν] In 8. codice eſt ϗ ἄλλοι εἰσίν, ut Latine. Quod autem mox repetitur οὗτοί εἰσιν, codices δ. ε. ζ. θ. omittunt, Latine agnitum. Vide Commentarium. V. 21. μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται] Ut non eſt his verbis præponenda vox ἴδετε, ita pro ἔρχεται non eſt legendum ἅπτεται, quod eſt in 2. exemplari, nec καίεται, quod eſt in alio, nec denique ἥκεται. Sunt hæc, partim ex ſimilibus locis, partim ex conjecturis accepta. v. 22. ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ] Non legas εἰ μὴ ἵνα φανερωθῇ. v. 24. 25. βλέπετε τί ἀκούετε· ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, ϗ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· ϗ ὃς οὐκ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ] Sic legunt Regius & optimi quique libri, conſpirantibus Latinis & Syricis, & faventibus Theophylacti atque Euthymii enarrationibus. Porro quidam libri invertunt ordinem, & repetunt quædam, hoc pacto, βλέπετε τί ἀκούετε, ϗ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς ἔχει γὰρ, δοθήσεται αὐτῷ· ϗ ὃς οὐκ ἔχει, ϗ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσι, ϗ προστεθήσεται ὑμῖν· haud recte, meo judicio. v. 24. μετρηθήσεται ὑμῖν] In exemplaribus quinto & nono legitur ἀντιμετρηθήσεται, quod Matthæi eſt cap. 7. v. 2. ib. ϗ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν] Deerant hæc verba in 2. exemplari, ut deſunt in quibuſdam Latinis libris, nec a Theophylacti expoſitione attinguntur. Cæterum ut in pleriſque & Græcis & Latinis libris exſtant, ita & in Syricis, Euthymii enarratione ſuffragante: niſi quod participium illud τοῖς ἀκούουσιν, nec Latine legatur, nec ab Euthymio tractetur. v. 30. τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν] Exemplaria 6. & 8. pro τίνι, legunt πῶς, & pro ποίᾳ ſcribunt τίνι, quæ non ſunt magni momenti. Pluris refert, quod pro conjunctivis legantur futuri indicativi, in 4. exemplari ὁμοιώσομεν, in primo παραβαλοῦμεν· qua de re lege Commentarium. v. 31. ὡς κόκκῳ σινάπεως] Sex Pariſienſium exemplaria 1. 2. 5. 6. 7. 8. legunt quarto caſu ὡς κόκκον. v. 34. οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς] Superfluit quod in 6. exemplari repetitur τὸν λόγον. v. 36. καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν μετ' αὐτοῦ] Codices ſextus & nonus legunt πλοῖα, quemadmodum Latine eſt *naves*. v. 37. ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι] In ſexto codice eſt βυθίζεσθαι, quod eſt in profundum iret ſive mergeretur. v. 40. τί δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;] Ita legunt Græci & Syrici codices, Euthymio manifeſte ſuffragante; quod eſt: *Quid timidi eſtis adeo? quomodo non habetis fidem?* Latinus loco trium vocularum οὕτω, πῶς οὐκ, unicam habet οὔπω *nondum*, quo modo legitur in 2. & 8. Græcanicis exemplaribus.

CAP. V. V. 1. ϗ ἦλθον εἰς τὸ πέραν] Ita eſt & Latine, *venerunt*. Octavum porro & nonum exemplaria legunt numero ſingulari ἦλθεν *venit*, conformiter Syro. ib. εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν] Ita Græca pleraque omnia exemplaria, cum hic apud Marcum, tum apud Lucam cap. 8. v. 26. ſcribunt, Γαδαρηνῶν *Gadarenorum*: quo modo Syrus ſecundum tres ipſos Evangeliſtas uniformiter & conſtanter habet. In 8. & 9. Græcis exemplaribus, hic ſecundum Marcum eſt, Γεργεσηνῶν *Gergeſenorum*: quam lectionem hic eſſe probatiorum librorum, annotant, Victor Antiochenus, Theophylactus, & is cujus ſcholia Euthymii ſcholiis admiſta ſunt: nam ſecundum Matthæum cap. 8. v. 28. Græci libri conſtanter id legunt. Porro ſecundus Græcorum codicum hic apud Marcum Γερασηνῶν ſcribit: quo modo apud omnes Evangeliſtas in Latinis omnibus conformiter eſt, *Geraſenorum*: quanquam mutatum opinor Græcum iſtum ad Latinos, uti alias frequenter. Adducor autem ut credam, Matthæum Γεργεσηνῶν *Gergeſenorum* dixiſſe; Marcum & Lucam (qui in deſcribendis hiſtoriis ſibi mutuo fere conſonant) Γαδαρηνῶν *Gadarenorum*; denique Latinum Interpretem ubique dediſſe *Geraſenorum*. Quibus tribus nominibus eandem regionem ſignificari exiſtimo, ſitam trans Jordanem, in tribu Manaſſe, antiquitus a Gergeſæis habitatam, quam Strabo Gadaridem vocat. Lege noſtrum in Matthæum Commentarium. v. 2. ϗ ἐξελθόντι αὐτῷ] Hæc recepta eſt lectio, conformis Latinæ: *Et exeunti ei*. Codices 6. & 8. habent ϗ ἐξελθόντος αὐτοῦ *& egreſſo eo*, quibus favet Syrus; 2. ſcribit ϗ ἐξελθόντων αὐτῶν *& egreſſis illis*. Pluralem numerum alibi niſi in hoc uno non lego. v. 3. ἐν τοῖς μνήμασι] Ita eſt in melioribus libris, pro eo quod in aliis μνημείοις, quamquam idem unum ſit. ib. ϗ οὔτε ἁλύσεσιν] Subdit exemplar 8. οὐκέτι. *Et neque catenis amplius*: id quod alibi non lego, niſi forte reſpondeat ei quæ Latine eſt voculæ *jam*. v. 5. ἐν τοῖς μνήμασι ϗ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν] Hoc ordine legunt Regia Biblia & qui ex illis ſunt rivuli, quo etiam eſt Latine & Syriace: Nam alii Græci codices invertunt ordinem, ἐν τοῖς ὄρεσι ϗ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν. v. 11. ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὸ ὄρει] Sic legunt Complutenſia & quæ ex illis ſunt Biblia, ſic omnia Pariſienſium manuſcripta, ſic Euthymii textus, ſic denique editiones Latina & Syriaca, πρὸς τῷ ὄρει *ad montem*, numero ſingulari; quanquam vox Syra addito uno apiculo fiat pluralis. Quare melius eſt illud quam quod in aliis libris legitur plurali numero πρὸς τὰ ὄρη *ad montes*: tametſi erat tota hæc regio maxima ex parte aſpera, intercurſantibus montibus Galaad. ib. βοσκομένη] Ita eſt & Latine, referturque ad ἀγέλη· βοσκομένων, quod eſt in 8. codice, ad χοίρων. v. 12. ϗ παρεκάλεσαν αὐτὸν] In tertio codice eſt præterito imperfecto παρεκάλουν, quomodo Latine & Syriace. ib. πάντες οἱ δαίμονες] Ex 3. 8. & 9. Pariſienſium exemplaribus, conformibus editioni Latinæ & Syriacæ, videtur omittendum πάντες. v. 13. ἦσαν γὰρ ὡς δισχίλιοι] In codice Regio & qui ex eo ſunt, legitur ἦσαν γὰρ, in aliis rectius ἦσαν δέ. Veriſimile eſt autem utrumque adjectitium eſſe, ubi nec Latinus nec Syrus aliud legere, quam ὡς δισχίλιοι. v. 14. οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους] Ita in omnibus pene legitur libris. In uno octavo, Latino & Syro conformiter, eſt αὐτοὺς *eos*, pro τοὺς χοίρους *porcos*, aptius; quod mihi quidem videtur. v. 15. ϗ σωφρονοῦντα τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα] Secundum exemplar omittit hæc verba τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, Latinæ editioni accommodatum, veriſimile eſt. v. 18. καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ] Ex 3. 6. & 8. exemplaribus, Latinæ editioni conſonantibus, legendum potius videtur præſens ἐμβαίνοντος. v. 33. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς] Secundus codex præponit ἐλθὲ, male imitatus textum Latinum: qua ratione & mox ſcribit ζήσῃ pro ζήσεται.

CAP. VI. V. 2. ϗ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο] Præſenti tempore ἀκούοντες legitur etiam Latine: tria autem exemplaria aoriſtum ἀκούσαντες habent: qua ratione & Syrus præterito utitur. Porro ſecundum exemplar adjicit ſuperioribus verbis ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, quo conſonet editioni Latinæ, ubi ſimiliter additur *in doctrina ejus*. ib. ϗ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; Ita legit Regia editio, quo modo & legiſſe videtur Latinus Interpres. Alii libri præponunt ὅτι, tertius & ſeptimus, præpoſito ἵνα ſcribunt ſubjunctivo modo γίνωνται. vide Commentarium. v. 3. οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας] Quidam annotat in antiquis aliquot libris legi οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς ϗ Μαρίας; *Nonne hic eſt ille fabri filius & Mariæ?* id quod ego quidem nuſquam invenio, ut non Græce, ita nec Latine aut Syriace, refragantibus & veteribus tractatoribus; & ſi quidem uſquam inveniatur, veriſimile eſt emendationem eſſe imperiti Lectoris, perſuaſi artem fabrilem non potuiſſe decere Chriſti Majeſtatem. ib. ϗ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ] Sequitur in 5. codice πᾶσαι, quod ex Matthæo huc eſſe aſſutum videtur. v. 7. ϗ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα] Non addas μαθητὰς αὐτοῦ, quod exemplar quintum. v. 9. ϗ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας] Exemplaria ſextum & octavum legunt ἐνδεδύσθαι, quibus favent Latina & Syra. Plerique vero libri, pro modo infinito, legunt imperativum ἐνδύσησθε *induamini*, qui durius hæret. v. 11. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ] Hunc verſiculum omittunt Græci codices 2. & 8. quorum teſtimonium, ſi non tam ſtudioſe faverent editioni Latinæ quam faciunt, multum valere poſſit ad adſtruendam ſententiam illorum, qui putant hunc verſiculum, Græce Marco ex aliis Evangeliſtis adjectum eſſe. v. 14. ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης] Sequitur in 6. codice τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, id quod Matthæi eſt cap. 14. v. 1. ib. Ἰωάννης ὁ βαπτίζων] Quartum exemplar legit ὁ βαπτιστὴς pro βαπτίζων: ſed eſt participium nominis loco poſitum, more Hebræo, quod facile intellexerunt Interpretes. v. 15. ὡς εἷς τῶν προφητῶν] Alii libri præponunt conjunctionem ἢ *aut*, ut ſit hæc ſententia: Alios dixiſſe, Jeſum eſſe prophetam novum a Deo miſſum, vel certe unum aliquem ex veteribus illis prophetis, qui reſurrexerit: quaſi cunctabundi præ admiratione non ſatis noſſent utrum pronuntiare de Jeſu deberent, novuſne eſſet propheta, an unus ex antiquis redivivus. Latine & Syriace non legitur disjunctiva illa: quo modo Marci narratio, reſpondet ipſius Lucæ narrationi cap. 9. v. 8. v. 20. καὶ ἀκούσας αὐτοῦ] Melius ἀκούσας *audito eo*, quam id quod in ſeptimo exemplari eſt ἀκούων *audiens eum*. ib. πολλὰ ἐποίει] Quæ eſt recepta lectio, conſonat Latino & Syro: nam ſingularis eſt illa, quæ eſt in 8. codice, πολλὰ ἠπόρει *multum hæſitabat*. v. 22. τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος] Nullo modo pro αὐτῆς legendum eſt αὐτοῦ, quod eſt in 8. codice: nec enim, aut Herodis fuit filia, aut Herodias appellata. v. 25. ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς] Non eſt omittendum, quod omittunt codices 2. & 4. ἐξαυτῆς, tum quia Latine & Syriace legitur, tum quia eſt ejus loco quod Matthæus habet ὧδε, denique quia emphaſin habet conformem menti ſaltatricis. v. 26. γενόμενος ὁ βασιλεὺς] Superfluit quod ſubditur in 2. exemplari ὡς ἤκουσε *ut audivit*. v. 31. δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς] Quod eſt in 2. exemplari δεῦτε ὑπάγωμεν εἰς, Syro conſonat. v. 33. ϗ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας] Superfluit quod in codicibus quibuſdam ſequitur οἱ ὄχλοι *turbæ*. ibid. καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοὶ] Exemplaria 3. 6. 8. & 9. legunt αὐτοὺς *eos*, pro αὐτὸν *eum*, quibus Syricum Evangelium adſtipulatur. Vide Commentarium. ibid. ϗ προῆλθον αὐτοὺς, ϗ ἦλθον πρὸς αὐτὸν] Varia eſt admodum pericopes iſtius lectio, atque adeo veriſimile eſt totam adjectitiam eſſe. Latinus omnino non legit poſteriorem partem: & quidem variant ii a quibus legitur. Nonnulli enim ἦλθον *venerunt*, alii συνῆλθον *convenerunt*, quidam πρὸς αὐτὸν *ad eum*, quidam αὐτοῦ *eo* ſcribunt. Priorem partem omnino non habuit Thomas Cajetanus Græce. Neutram denique agnoſcit Interpres Syrus, ut & Euthymius Græcanicus Scholiaſtes. Quocirca adducor ut credam, additum primo fuiſſe ab aliquo, Commentarii loco, ϗ προῆλθον αὐτοὺς, id quod tandem in textum irrepſerit. Hujus difficultatem cum alii animadverterent, mutaſſe cum ἦλθον ſeu συνῆλθον πρὸς αὐτόν. Poſtremo ab aliis utrumque conjunctum fuiſſe: id quod tandem invaluerit. v. 36. εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς] In ſecundo exemplari eſt ἔγγιστα pro κύκλῳ· id quod Latinæ editioni reſpondet, legenti *proximas*. ibid. ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσι. In 8. codice horum loco eſt ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί φάγωσι, proxime editioni Latinæ. v. 37. ἀγοράσωμεν. δῶμεν] Euthymii textus habet ἀγοράσομεν *ememus*, δώσομεν *dabimus*. Syrus quoque futuris utitur, ſed quæ utroque modo verti poſſint. v. 52. ἦν γὰρ ἡ καρδία] Exemplaria β. ς. & η. legunt ἀλλ' ἦν ἡ καρδία. Atqui priori lectioni Latina Syraque adſtipulantur. v. 53. Γεννησαρὲτ] ſive per unicum ν ſive per duplex ſcribas, licet. v. 54. ἐπιγνόντες αὐτὸν] Addit codex nonus οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου *ejus loci viri*. & quidem Latini libri cum aliis Græcis non legunt, viderique proinde poſſit ex Matthæo illud huc eſſe adjectum, niſi & Syrus hic legeret, & eo addito mollior eſſet hujus loci participiorum junctura. v. 56. ἐν ταῖς ἀγοραῖς] Secundum exemplar legit ἐν ταῖς πλατείαις, qua voce Latinus utitur. ib. ὅσοι ἂν ἥπτοντο] In ſecundo & octavo codicibus eſt pro imperfecto aoriſtus ἥψαντο.

CAP. VII. V. 4. ϗ ἀπὸ ἀγορᾶς] Addit exemplar ſecundum, ὅταν ἔλθωσιν, ſequutum errorem plerorumque Latinorum codicum. Vide Latinas varietates. v. 5. ἔπειτα ἐπερωτῶσιν] In ſecundo & octavo eſt ϗ ἐπερωτῶσι, quo modo & Latine, necnon Syriace. ibid. ἀλλὰ ἀνίπτοις] Secundus codex habet ἀλλὰ κοιναῖς, ut eſt Latine. v. 14. πάντα τὸν ὄχλον] Exemplaria 2. & 8. pro πάντα legunt πάλιν, quo modo Latinus Interpres legiſſe videtur. Syrus πάντα. ibid. ἀκούετέ μου πάντες] Non eſt omittendum πάντες, quod omittitur ab ε. & η. v. 18. 19. οὐ νοεῖτε] Non eſt legendum οὔπω νοεῖτε, nec ver. proximo ἐκβάλλεται pro ἐκπορεύεται, quæ Matthæi ſunt. v. 22. ἀσέλγειαι] Ita legimus numero multitudinis ex α. δ. θ. exemplaribus, quibus Græca Regis editio & textus Latinus conſonant. In aliis eſt ſingulari numero ἀσέλγεια. v. 24. εἰς τὰ μεθόρια] Non eſt legendum ὅρια, ut eſt in 8. codice, quanquam Latine ſit *fines*. v. 25. ἀκούσασα γὰρ] Octavus codex addit εὐθὺς (tametſi cum conjunctione ἀλλὰ, ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα) quod conforme eſt tam Syro quam Latino. v. 26. Σύρα φοινίκισσα] Ita eſt, ut in Regiis Bibliis, ſic & apud Euthymium. In quibuſdam eſt Σύρα φοίνισσα. In multis unica dictione Συροφοίνισσα aut Συροφοινίκισσα. Sed præferendum videtur συροφοίνισσα, quod etiam Latinus dedit, cum Juſtinus Martyr, Dialogo cum Tryphone habito, & Tertullianus libro adverſus Marcionem tertio, regionis Syrophœnices meminerint. v. 31. ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ϗ Σιδῶνος, ἦλθε] Pariſienſium codices 2. & 8. legunt ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθε διὰ Σιδῶνος *ex finibus Tyri venit per Sidonem*, quemadmodum eſt Latine. Atqui multum vereor ne ex Latina editione mutati ſint: libenter enim illi conſonant contra alios omnes, id quod hactenus ſæpe vidimus. Lege Commentarium. v. 33. καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν] Sic legunt Regia Biblia ex Complutenſibus, ἐπιλαβόμενος, quo modo legit & Latinus Interpres, dum vertit *apprehendens*. In pleriſque vero codicibus eſt ἀπολαβόμενος *abducens*.

CAP. VIII. V. 1. παμπόλλου ὄχλου] Exemplaria 2. & 8. ſcribunt πάλιν πολλοῦ *iterum multa*, rurſus ut editioni Latinæ reſpondeant. Vide Commentarium. v. 3. εἰς οἶκον αὐτῶν] Quintum exemplar legit οἴκους numero plurali. ibid. μακρόθεν ἥκασι] In ſeptem exemplaribus, pro primo aoriſto, eſt ſecundus ἥκουσι. v. 6. εὐχαριστήσας] Exemplar quartum præponit ϗ conjunctionem.

junctionem. v. 7. ϗ εὐλογήσας] Quintum 8. & 9. Pariſienſium exemplaria addunt αὐτὰ, ϗ εὐλογήσας αὐτὰ: quod ſi non eſt legendum, eo quod ſequatur εἶπε παραθεῖναι ϗ αὐτὰ, at ſubaudiendum venit, cum & Latine & Syriace exprimatur. v. 10. εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθὰ] Exemplar 2. habet εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλὰ, ex Matthæi Evangelio, in quo tamen Μαγδαλὰ legitur, quo modo alterum hic exemplar ſcribit Μαγδαλὰ pro Δαλμανουθά. Cæterum Δαλμανουθὰ germana Marci ſcriptura eſt. Lege Latinas varietates. v. 11. συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ] Annotat quidam, in quibuſdam codicibus ſuis, ſcriptum fuiſſe συζητεῖν αὐτῷ καὶ ζητεῖν παρ' αὐτοῦ; in uno συζητοῦντες παρ' αὐτοῦ. Atqui prima ſcriptura, ut eſt celeberrima, ita Syriacæ Latinæque editioni reſpondet: niſi quod Syriace ſit *Et petebant ab illo*, quod pro ſecunda faciat. v. 12. εἰ δοθήσεται] *ſi dabitur*, In quarto exemplari pro εἰ eſt οὐ· ſic & in quodam Latino manuſcripto invenimus *non* pro *ſi*. Sed gloſſa eſt hæc, non textus. v. 14. καὶ ἐπελάθοντο] Exemplar 5. Pariſienſium addit οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, expoſitionis cauſa. v. 15. ϗ τῆς ζύμης Ἡρώδου] Quidam notat, in libris quibuſdam, pro Ἡρώδου haberi Ἡρωδιανῶν· quod ego quidem nuſquam vidi, ſive in exemplaribus, ſive in tractatoribus Marci. v. 21. πῶς οὐ συνίετε] In exemplaribus tertio & 6. eſt οὔπω *nondum*, quo modo eſt & Latine ac Syriace, pro οὐ *non*. In impreſſis quibuſdam libris eſt νοεῖτε pro συνίετε. v. 24. βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὡς δένδρα περιπατοῦντας] Sic legunt exemplaria antiqua 5. & 6. ex Complutenſibus Bibliis Regia, adſtipulantibus Latina & Syriaca editionibus, necnon commentario illo qui Chryſoſtomo adſcribitur. Pleraque exemplaria Græca addunt voculas duas ὅτι & ὁρῶ, hoc modo, βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας *Video homines, quoniam velut arbores cerno ambulantes:* quæ ex commentario in textum irrepſiſſe poſſint, quanquam Euthymius non obſcure declarare videatur a ſe lectas. v. 26. καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι] Ita legitur in omnibus codicibus, ſuffragantibus Euthymii & Theophylacti textibus: niſi quod 2. codex habeat καὶ ἤρξατο ἀναβλέψαι, quo modo eſt Latine, & in commentariis Victoris Antiocheni, illoque qui Chryſoſtomo adſcribitur. Syrus hanc pericopen omittit. ibid. ϗ ἀποκατεστάθη ϗ ἀνέβλεψε] Sic legunt Regia Biblia ex Complutenſibus. Alia ſcribunt ϗ ἀνέβλεψε· quædam ϗ διέβλεψε· ſecundum, ὥστε ἀναβλέψαι, ad quem modum Latinus Interpres vertit *ita ut videret*, quod legitur & apud Victorem ac Chryſoſtomum ut Latine ſunt verſi. ibid. τηλαυγῶς ἅπαντας] Sic pleraque omnia exemplaria Græca legunt, maſculinum ἅπαντας *omnes*, conſonantibus Euthymii & Theophylacti textibus. Exemplar autem 2. legit neutrum πάντα *omnia*, ſuffragantibus editionibus Latina ac Syriaca, & commentario illo Chryſoſtomo adſcripto: atque hoc, neutrum inquam, congruentius videtur. v. 26. λέγων· μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ] Hæc eſt vulgata lectio, cui adſtipulatur editio Syriaca. Quidam codices ſcribunt λέγων· ἐὰν εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδενὶ εἴπῃς μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ. Hoc propius accedit ad verſionem Latinam, cujus author vertit ac ſi legiſſet λέγων, ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἐὰν εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδενὶ εἴπῃς· eſt enim ejus verſio: *dicens, Vade in domum tuam; & ſi in vicum introieris, nemini dixeris.* Porro hæc omnium commodiſſima foret lectio Græca, ſi in Græcis libris extaret. Author homiliarum illarum apud Chryſoſtomum, diſerte explicat illud *Vade in domum tuam*, ſed pro hoc *& ſi in vicum introieris nemini dixeris*, legit atque interpretatur hoc, *Et in vicum ne introieris, & nemini dixeris*; quo modo & Theophylacti, Victoris, atque Euthymii commentaria intelligunt, huic prohiberi, ne in vicum ingrediatur; quod eſt primo propoſitæ lectionis. v. 29. λέγει αὐτοῖς] Non eſt mutandum cum ἐπηρώτα αὐτοὺς, ex octavo codice, cum & Syra & Latina receptæ lectioni ſuffragentur. ibid. Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς] Octavus codex addit ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, quemadmodum & Syrica editio *Filius Dei viventis*. Cæterum veriſimile fit hæc ex Matthæo huc eſſe adjecta, cap. 16. ver. 16. v. 31. ϗ ἀποδοκιμασθῆναι] Quod ſequitur in quarto exemplari ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, ſuperfluit. v. 34. ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν] In 8. codice eſt εἴτις *ſi quis*, quemadmodum Latine, pro ὅστις *quiſquis*: Rurſus in primo & nono, quibus Regii codices conſonant, eſt ἀκολουθεῖν *ſequi*, etiam ut Latine, pro ἐλθεῖν *venire*.

CAP. IX. V. 2. ϗ ἀναφέρει] In ſecundo eſt ϗ ἀνάγει, quemadmodum ſecundum Matthæum. v. 3. ϗ μετεμορφώθη] Non eſt addendum καὶ ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτοὺς μετεμορφώθη *& dum orant illi transfiguratus eſt*. v. 5. ϗ ποιήσωμεν] In quibuſdam libris eſt ποιήσομεν *faciemus*, futuro indicativi: id quod Syrus quidem præmittit, ſed non fit hoc illo veriſimilius. Quidam in aliis legit, θέλεις ποιήσωμεν *vis faciamus*, quod Matthæi eſt. v. 6. τί λαλήσῃ] Euthymius enarrator legit τί λαλήσει futuro indicativi, id eſt, *quid dicturus eſſet*: & interpretatur, neſciſſe Petrum quid aliud melius loquuturus eſſet, vel loqui poſſet, quam ſcilicet, cum videret Moſem & Eliam parare abitum, optaret rogaretque ſpectaculi illius voluntatem eſſe pepetuam. Alius quidam annotat, in quibuſdam ſcribi τί λαλῆσαι modo infinito, in eundem ſenſum. ibid. ἦσαν γὰρ ἔμφοβοι] In aliis eſt ἔκφοβοι. v. 12. καὶ πῶς γέγραπται] In 3. exemplari pro ϗ πῶς eſt καθὼς *ſicut*. v. 19. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ] Sic puto legendum eſſe, ut Syriace, ita Græce, quamvis in 8. codice numero plurium legatur αὐτοῖς ut Latine. v. 21. ὡς τοῦτο γέγονεν]. Iterum reſpondet Latino 8. codex, pro ὡς legens ἐξ οὗ *ex quo*. v. 22. καὶ εἰς τὸ ὕδωρ] In aliis libris eſt ϗ εἰς ὕδατα. v. 27. κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ] In aliis exemplaribus eſt κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς *prehendens eum manu*, eodem ſenſu. v. 28. ϗ εἰσελθόντα αὐτὸν] In octavo codice ſunt genitivi abſoluti poſiti ϗ εἰσελθόντος αὐτοῦ *& ingreſſo eo*. ibid. ὅτι ἡμεῖς] In nono exemplari eſt τί ὅτι ἡμεῖς *quid quod nos*; in 3. διὰ τί ἡμεῖς *quare nos*. ſunt hæ explicationes lectionis germanæ. v. 31. εἰς χεῖρας ἀνθρώπων] Exemplar quartum addit ἁμαρτωλῶν *peccatorum*. ibid. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Codices β. & η. id eſt 2. & 8. habent μετὰ τρεῖς ἡμέρας, quod eſt alterius loci, ſupra 8. ver. 31. v. 34. τίς μείζων] Rurſus 2. codex, ex Latino, quod veriſimile eſt, addit γένηται αὐτῶν. v. 35. ἔσται πάντων ἔσχατος] In 4. codice, pro futuro indicativi ἔσται *erit*, eſt imperativus ἔστω *ſit*, qui ſenſus eſt loci. v. 37. οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν] Hæc eſt germana lectio, Latino Syroque conformis. Altera quæ eſt quorundam librorum, οὐκ ἐμὲ δέχεται μόνον, ἀλλὰ ϗ τὸν, illius interpretatio eſt. v. 40. ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστι] Non mutes ſecundæ perſonæ pronomina, cum pronominibus primæ, ut quidam libri. Vide Latinas varietates.

CAP. X. V. 2. ἐπηρώτων αὐτὸν] *Interrogabant eum*, quo modo eſt Latine. In aliis libris eſt ἐπηρώτησαν αὐτὸν *interrogaverunt eum*. V. 6. ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός] Subdit Regius codex ex Complutenſi ϗ εἶπε, qua de re vide Latinas varietates. v. 14. ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ] Quartus codex pro τοῦ θεοῦ habet τῶν οὐρανῶν, non dubito quin ex Matthæo cap. 19. v. 14. nam & Syriace & Latine hic *Dei* eſt. v. 17. προσδραμὼν τις ϗ] In plerifque libris eſt εἷς pro τίς. In tertio exemplari legitur ἰδού τις πλούσιος προσδραμὼν ϗ *ecce quidam dives procurrens &*, quæ adjectitia eſſe videntur. ibid. τί ποιήσω ἵνα ζωὴν] Quartus codex legit τί ποιήσας ζωὴν, quæ Lucæ ſcriptura eſt. v. 20. ἐκ νεότητός μου] Tertius codex addit hic, id quod Matthæi eſt, τί ἔτι ὑστερῶ; v. 21. ἕν σοι ὑστερεῖ] Addunt 3. & 6. exemplaria εἰ θέλεις τέλειος εἶναι· ſimiliter ex Matthæo. Frequens eſt enim, evangelia ex ſe mutuo augeri a librariis quando plura eandem hiſtoriam narrant. ibid. ἄρας τὸν σταυρὸν] Secundus codex iſtud omittit, Latinæ editioni ſimiliter. Reliqui legunt cum Syrica editione & interpretibus Theophylacto atque Euthymio. Sextus codex addit etiam σοῦ *tuam*. Vide Commentarium. v. 25. εὐκοπώτερόν ἐστι] In uno codice additur γὰρ *enim*: quod ut ab aliis Græcis, ita a Latinis & Syricis libris, non agnoſcitur: eſt autem Evangelii ſecundum Lucam. ibid. τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν] In quibuſdam eſt διελθεῖν· eadem varietas & ſecundum Matthæum eſt. Vetus Interpres utrobique διελθεῖν legiſſe videtur. ibid. ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν] Annotat quidam hæc verba a duobus vetuſtis codicibus abeſſe, ut certe facile eſt illa ex præcedenti verſiculo ſubaudire. Cæterum etiam Latine & Syriace conſtanter a nobis leguntur. v. 30. ϗ μητέρας] Hujus loco in tribus exemplaribus (γ. ϛ. ε.) eſt ϗ πατέρα ϗ μητέρα· quæ lectio aptiſſima eſſet & deſideratiſſima, ſi plurali numero exſtaret ϗ πατέρας ϗ μητέρας. Porro recepta lectio Latino conſonat & Syro. v. 34. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται] Quod ſecundo & octavo libris eſt ϗ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, aliunde acceptum eſt. v. 38, & 39.] Octavus codex, ut Latino reſpondeat, legit utrobique ἢ *aut*, pro eo quod etiam Syrus ſervat ϗ *&*. v. 43. ἔσται ὑμῶν διάκονος] Pro ἔσται non eſt legendus imperativus ἔστω, qui in uno exemplari legitur. Matthæi enim eſſe videtur: ſicut & illud Matthæi eſt, quod codex 8. ver. proximo, pro ὑμῶν γενέσθαι, habet ἐν ὑμῖν εἶναι, vel certe Latinæ editionis ſecundum Marcum. v. 47. ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ ναζωραῖός ἐστι] Quidam libri, loco ω vocalis ultimæ, quæ eſt in ſecunda ſyllaba vocis ναζωραῖος, ſcribunt vocalem primam α, ναζαραῖος, primigenia lingua utrumque permittente. ibid, ὁ υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ] In duobus libris ſcribitur vocandi caſu υἱὲ, in uno non legitur Ἰησοῦ, quod neque Syriace. v. 49. εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι] Duo exemplaria, præter fidem aliorum, habent εἶπε, φωνήσατε αὐτὸν *Dixit; vocate eum*. 6. & 8. v. 51. ῥαββουνὶ] Ut Regium, ita omnia Pariſienſium exemplaria, media diphthongo ſcribunt ῥαββουνὶ, pro ῥαββονί. v. 52. ϗ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ] Codex ſeptimus & primus, ex quo etiam Regius, habent aoriſtum ἠκολούθησε· ſed præteritum imperfectum Latinæ Syriacæque editioni reſpondet.

CAP. XI. V. 1. ϗ ὅτε ἐγγίζουσιν] Exemplar 2. habet præteritum imperfectum ſingulare ἤγγιζεν, quod non videtur verum eſſe. ibid. εἰς βηθφαγὴ] Tametſi Pariſienſium omnia exemplaria & hic legant βηθσφαγὴ, addito σ, quemadmodum in Matthæo, adulterinum tamen hoc eſſe videtur. v. 2. ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην] Non legas πόλιν *civitatem*, quod eſt in 3. exemplari, pro κώμην *vicum*. ibid. ἐφ' ὃν οὐδεὶς] Exemplaria tertium & octavum addunt ἐφ' ὃν οὔπω οὐδεὶς, quod & Latinus Interpres legit. v. 7. ϗ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ] In quibuſdam libris extat quarto caſu ἐπ' αὐτὸν, eodem ſenſu *ſuper eum*, ſcilicet pullum. In quibuſdam numero plurali ἐπ' αὐτῶν *ſuper ea*, ſcilicet veſtimenta. In quibuſdam genere fœminino ἐπ' αὐτὴν *ſuper eam*, ſcilicet aſinam, quod non eſt hujus loci. v. 8. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν] In 4. codice, pro τὰ ἱμάτια, legitur τοὺς χιτῶνας *tunicas*, quod nullam habet veriſimilitudinem. ibid. ἐκ τῶν δένδρων] In uno codice ſcriptum erat ἐκ τῶν ἀγρῶν *ex agris*. v. 10. εὐλογημένη] Codex tertius præponit ϗ conjunctionem, conformiter Syro. Sequitur ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ] Malim omittere ἐν ὀνόματι κυρίου, ex eo quem citat Auctor quidam vetuſto codice Græco, cui adſtipulantur editiones Latina & Syriaca. Plerique quidem interponunt illud ἐν ὀνόματι Κυρίου *in nomine Domini*, quod referatur ad ἐρχομένη, ſitque idem quod *Deo faciente*: ſed ut ſententiam turbat, ita ſane adjectum repetitumque videtur ex ver. ſuperiori. v. 15. ϗ ἔρχονται εἰς ἱεροσόλυμα] Non eſt addenda vox πάλιν, addita ab octavo codice. v. 24. πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε] In 8. exemplari pro λαμβάνετε eſt ἐλάβετε, in 2. λήψεσθε. v. 26. εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν] A multis exemplaribus omittitur, putaturque huc adſcitus ex Matth. 6. ver. 15. Cæterum non omittitur ab antiquis exemplaribus Pariſienſium, nec a Regiis poſt Complutenſe, nec a Syriaca editione, ut neque a Latina. Quare alii exſtimant, omiſſam fuiſſe incuria Scribarum, qui fere ſoleant labi, quoties eadem dictio diverſas claudit ſententias. v. 27. ϗ ἔρχονται πάλιν] Unum exempar β. contra omnium fidem, legit ἔρχεται numero ſingulari. ibid. ϗ οἱ πρεσβύτεροι] Solum illud exemplar addit τοῦ λαοῦ *populi*. v. 31. ϗ ἐλογίζοντο] Exemplar β. γ. η. pro ſimplici legunt compoſitum verbum διελογίζοντο, quod eſt in Matthæo. ibid. ἐὰν εἴπωμεν] Rurſus ſolum illud β. pro ἐὰν *ſi*, legit τί *quid*. v. 32. ἀλλ' εἴπωμεν] Sic optima quæque Græca exemplaria, nec ἐὰν addunt nec τί, ſed tantum ἀλλ' εἴπωμεν legunt, Euthymio adſtipulante. ibid. ἅπαντες γὰρ εἶχον] Et hic exemplar illud β, pro εἶχον *habebant*, ſcribit ᾔδεισαν *noverant*. ibid ὅτι ὄντως] Non omittas ὄντως, quod codices ſextus & nonus.

CAP. XII. V. 4. κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, ϗ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον] Horum loco octavus codex legit, ut eſt Latine, κἀκεῖνον ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἠτίμησαν. v. 6. ὅτι ἐντραπήσονται] Non eſt legendum ἴσως pro ὅτι. v. 7. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ] Subdit codex ſextus θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς, qui commentarius eſt, non textus. v. 9. ϗ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς] Addit codex ſextus τούτους. v. 13. ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι] Secundum exemplar legit παγιδεύσωσι, ut ſecundum Matthæum. v. 14. ἔξεστι κῆνσον καίσαρι δοῦναι] Secundum & Sextum exemplaria præponunt εἰπὲ οὖν *Dic igitur*, id quod nuſquam alibi invenio, niſi quod videatur ex Matthæo irrepſiſſe. v. 20. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν] Exemplaria 2. & 8. addunt οὖν *ergo*: quod Latine quidem legitur, ſed additum ab Interprete claritatis gratia. v. 22. ἐσχάτη πάντων] Ita eſt & Latine.

In tribus manuſcriptis γ. ε. η. eſt ἔσχατον, neutrum loco adverbii. v. 23. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι] Ita legitur & Latine, Atqui ſecundum & octavum exemplaria, Latino hic diſſentientia, omittunt hæc verba ὅταν ἀναστῶσι *cum reſurrexerint*, conformiter Syro: videri enim poſſint ſuperflua. v. 27. οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν] Sic quidam repetunt nomen θεὸς, quemadmodum Græce Matthæus: alii non repetunt, ut nec Latina & Syra. v. 28. εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη] Exemplaria 6. & 8. pro εἰδὼς *intelligens*, legunt ἰδὼν *videns*, conformiter Latino ac Syro. v. 31. καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕτη] Codices quintus & 7. pro primo caſu αὕτη, legunt 3. αὐτῇ, quo modo eſt etiam Syriace ac Latine. v. 34. ἰδὼν αὐτὸν] Exemplaria 6. & 8. omittunt pronomen αὐτὸν, ſimiliter editioni Latinæ, quod alia pleraque addunt ſimiliter Syriacæ. v. 40. καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι] Non eſt ſcribendum nomen μακρᾷ, loco adverbii μακρά. v. 44. ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον] In 6. codice legitur ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν ἔβαλον, id quod huic codici ſingulare eſt, quanquam congruentius fortaſſe, quia ſequitur ἐκ τῆς ὑστερήσεως, non autem ἐκ τοῦ ὑστεροῦντος.

CAP. XIII. V. 2. βλέπεις ταύτας] Quidam annotat in aliis exemplaribus legi plurale βλέπετε, quod tamen eſt etiam contra Latina & Syra. ibid. οὐ μὴ ἀφεθῇ] In exemplaribus 6. & 8. ſubjungitur ὧδε *hic*, quod etiam Syriace additur: ſed ut non legitur a pleriſque codicibus Græcis, ita neque a Latinis, ſecundum Marcum. v. 8. ἀρχαὶ ὠδίνων] In exemplaribus 2. 6. & 8. eſt numerus ſingularis ἀρχὴ, quemadmodum Latine. v. 11. μηδὲ μελετᾶτε] Unus codex θ. ſcribit προμελετᾶτε *præmeditemini*. v. 14. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου] Legunt hoc plerique omnes Græci codices cum Syriacis, ſuffragantibus enarratoribus Græcis Theophylacto atq; Euthymio. Omittunt vero tanquam Matthæo proprium, duo Pariſienſium exemplaria, ſecundum (cui conſentit noſtra ad Vaticanum collatio) & octavum, cum Latina editione, cui adſtipulatur D. Auguſtinus epiſtola 80 & lib. 2. De conſenſu cap. 77. v. 25. καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες] Sic habent pleraque omnia exemplaria. In duobus 3. & 6. legitur καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες. Huic lectioni Syra, illi Latina volunt. v. 26. μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης] Sic legunt etiam Latina & Syra. Quare minus probabilis eſt lectio exemplarium 3. 5. 9. poſtponentium τὸ πολλῆς, voci δόξης. v. 28. καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα] Sic ſcribunt exemplaria 1. 3. 6. & Regia poſt primum, ἐκφύῃ pro ἐκφυῇ, verbum pro nomine. v. 32. καὶ τῆς ὥρας] In ſex Pariſienſium manuſcriptis pro καὶ legitur disjunctiva ἤ. v. 34. καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν] Quidam annotat, in quibuſdam codicibus, pro ἐξουσίαν *poteſtatem*, ſcribi οὐσίαν *ſubſtantiam*: quod certe Euthymii textus habet, quanquam Commentarius non agnoſcat. Cæteroqui & Græce & Latine & Syriace eſt ἐξουσίαν *poteſtatem*.

CAP. XIV. V. 2. ἔλεγον δὲ] Octavus codex pro δὲ legit γὰρ, ut Latina editio. v. 6. εἰργάσατο ἐν ἐμοί] Ita legunt plerique omnes libri ἐν ἐμοί, pro eo quod alii εἰς ἐμὲ, quemadmodum non v. 8. ἔσχεν pro εἶχεν. v. 14. ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα] Exemplaria 6. & 8. addunt pronomen μου cum editione Latina; alia pleraque omnia omittunt cum Syriaca. v. 15. ἐστρωμένον, ἕτοιμον] Septimum Pariſienſium exemplar omittit ἕτοιμον, conformiter Latino; Alia omnia addunt, conſentanee Syro. Lege Commentarium. v. 16. καὶ εὗρον καθὼς] Secundus codex pro εὗρον legit ἐποίησαν, contra omnium fidem. v. 19. καὶ ἄλλος, μήτι ἐγώ; Quidam annotat, hæc verba defuiſſe in duobus codicibus: ut ſane deſunt Latine ac Syriace, & ſeries ipſa contextus loquitur ea redundare. v. 21. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει] Exemplar 4. addit ὁ μὲν οὖν υἱὸς, 2. vero pro ὑπάγει ſcribit παραδίδοται· quibus in rebus ſunt ſingularia. v. 22. λάβετε, φάγετε] Exemplaria 2. & 8. omittunt φάγετε, conformiter editionibus Latinæ & Syriacæ. v. 25. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Tria exemplaria addunt conjunctionem δέ. V. 27. τὰ πρόβατα] Non addas τῆς ποίμνης, quod ex Matthæo quidam huc adſcripſerunt. v. 29. καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ] Regia Biblia ex Complutenſibus addunt ἐν σοὶ *in te*, quod alia omittunt. v. 30. ὅτι σὺ σήμερον] Plerique libri omittunt pronomen σὺ, quod tamen & Latine & Syriace additur, non parva cum Emphaſi. v. 31. ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ] Secundum exemplar pro ἐκ περισσοῦ ſcribit περισσῶς. v. 34. καὶ λέγει αὐτοῖς] Quædam exemplaria hoc jungunt verſui præcedenti, lectum per infinitivum καὶ λέγειν αὐτοῖς. ibid. καὶ γρηγορεῖτε] Non addas μετ' ἐμοῦ, quod neque Latine aut Syriace legitur. Veriſimile eſt acceptum ex ſimili loco Matth. 26. v. 38. v. 35. ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς] Non interjicias ἐπὶ πρόσωπον, quod ſimiliter acceptum eſt ex Matth. 26. v. 39. Nam Marcus ejus loco ait ἐπὶ τῆς γῆς. v. 36. ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω] Non eſt omittendum verbum θέλω. v. 37. οὐκ ἴσχυσας] Quidam libri legunt numero plurali οὐκ ἰσχύσατε, ſed male, etiam contra Latina & Syra: Matthæi enim eſt ἰσχύσατε cap. 26. 40. v. 40. βεβαρημένοι] Pro hac voce aliquot libri ſubſtituunt καταβαρυνόμενοι. v. 43. παραγίνεται Ἰούδας] Exemplar 3. addit ὁ Ἰσκαριώτης, conformiter Latino & Syro. ibid. παρὰ τῶν ἀρχιερέων] Exemplar 6. præponit ἀπεσταλμένοι, quod ſubaudiri poteſt, addi non debet. v. 45. χαῖρε ῥαββὶ] Plerique omnes libri, omiſſo χαῖρε, congeminant ῥαββὶ, conformiter Syro. Quidam annotat, in duobus exemplaribus, tantum ſcriptum fuiſſe ῥαββὶ, idque ſemel, quibus Latinæ editionis vetuſta exemplaria ſuffragantur. Regii codices legunt quod diximus, χαῖρε ῥαββὶ, quemadmodum legitur ſecundum Matthæum cap. 26. v. 49. v. 51. καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι] Regia, ut pleraque alia exemplaria, addunt οἱ νεανίσκοι, quod tamen omittunt manuſcripta 2. & 8. Latina & Syriaca editionibus ſuffragantibus. v. 53. πρὸς τὸν ἀρχιερέα] Tertio codici, explicationis gratia, additum eſt Καϊάφαν ex Matthæo, quanquam etiam Syriace legatur. v. 59. καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν] Quidam legunt plurali numero καὶ οὐδὲ οὕτως ἴσαι ἦν αἱ μαρτυρίαι αὐτῶν· contra antiquorum codicum fidem. v. 62. μετὰ τῶν νεφελῶν] Exemplar ſextum habet ἐπὶ τῶν νεφελῶν, quod eſt Matthæi cap. 26. v. 64. v. 64. ἠκούσατε τῆς βλασφημίας] Exemplar ſextum interjicit πάντως *omnino*. v. 65. προφήτευσον] In eodem exemplari ſequitur τίς ἐστιν ὁ παίσας σε· verum illud ex Matthæo aut Luca acceptum eſt.

CAP. XV. V. 3. οἱ ἀρχιερεῖς πολλὰ] Sequitur in editione Complutenſi, & quæ ex ea eſt Regia, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ſed quod Latinus textus & Syrus, cum pleriſque omnibus Græcis exemplaribus, haud agnoſcunt. Veriſimile eſt additum ab aliquibus fuiſſe ex Matth. 27. v. 12. v. 4. Pro καταμαρτυροῦσιν] Exemplar ſecundum ſcribit κατηγοροῦσιν, quod proprius accedit ad verſionem vulgatam *accuſant*. v. 11. ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον] Quidam annotat a nonnullis legi ἀνέπεισαν *perſuaſerant*: verum illud ex Matth. 27. v. 20. acceptum eſſe, veriſimile eſt. v. 16. ἔσω τῆς αὐλῆς] Exemplar 2. legit εἰς τὴν αὐλήν. v. 18. ἀσπάζεσθαι αὐτὸν] Non addas καὶ λέγειν, quod neque Latine aut Syriace legitur. ibid. χαῖρε ὁ βασιλεὺς] Ita optimi quique codices, ὁ βασιλεὺς legunt primo caſu, pro quinto βασιλεῦ· ponitur enim nonnunquam primus loco quinti. v. 22. καὶ φέρουσιν αὐτὸν] Exemplar ſecundum legit ἄγουσιν pro φέρουσιν, explicationis gratia. ibid. ἐπὶ γολγοθᾶ τόπον] Codices 3. 4. 7. ſcribunt γολγοθᾶν, Græco more inflexum. v. 24. διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ] Sex exemplaria, pro imperfecto διεμέριζον habent præſens διαμερίζονται. v. 29. οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν] Non legas οὐαὶ *væ*, quod eſt male precantis, pro οὐὰ *vah*, quod eſt irridentis. v. 30. σῶσον σεαυτὸν, καὶ κατάβα] Exemplar octavum ſcribit σῶσον σεαυτὸν καταβὰς, quemadmodum Latina editio. v. 31. ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι] Omnia Pariſienſium manuſcripta addunt notam interrogationis. v. 32. πιστεύσωμεν] In ſexto codice additur pronomen αὐτῷ *ei*, ſicut etiam Syriace. v. 34. ὁ θεός μου, ὁ θεός μου] Non eſt omittendum alterum μου. v. 36. λέγων· ἄφετε, ἴδωμεν] Syrus habet pluraliter καὶ ἔλεγον, exemplaria 2. & 4. ſcribunt ſingulariter ἄφες. Videri igitur queat legendum καὶ ἔλεγον· ἄφες, ἴδωμεν, propter rationes in Latinis varietatibus declaratas. v. 43. καὶ τολμήσας] Non eſt omittenda conjunctio καὶ, quæ multis codicibus omittitur. v. 46. καὶ ἀγοράσας σινδόνα] in nono exemplari legitur ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἀγοράσας σινδόνα, quemadmodum habent Latina & Syriaca editiones.

CAP. XVI. V. 2. ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου] Exemplar tertium præponit ἔτι. v. 6. τὸν ἐσταυρωμένον] Quidam addunt notam interrogationis, ſed minus apte, quod videtur: vaticinatur enim Angelus, quid illæ in animo habeant. v. 8. καὶ ἐξελθοῦσαι] Sequitur in quibuſdam libris ταχὺ, quod meliores omittunt: veriſimile eſt, acceptum ex Matth. 28. v. 8. v. 9. ἀναστὰς δὲ] D. Hieronymus epiſtolæ 150. ad Hedibiam quæſtione tertia, teſtatur hunc locum, ab his verbis uſque ad finem hujus Evangelii, a pleriſque Græciæ libris ſuo tempore abfuiſſe: & Euthymius hoc loco: *Quidam*, inquit, *interpretum aſſerunt, hoc loco completum eſſe Marci Evangelium*; ut certe Victor Antiochenus illud huc uſque nec ultra enarrat. Atqui, ut omnes hodie, tam Græci quam Latini & Syriaci libri, hoc capitulum legunt, ſuffragantibus veteribus Patribus & Græcis & Latinis, a quibus paſſim citatur, prout ab Irenæo libri tertii adverſus hæreſes cap. 11. Athanaſio in Synopſi divinæ ſcripturæ, Auguſtino lib. 3. de conſ. Evang. & Theophylacto in proprio commentario, univerſum citra hæſitationem vel exponitur vel agnoſcitur: ita nihil dubitandum eſt de ejus auctoritate, poſtquam a Catholica Eccleſia receptum eſt, nominatim a Conſilio Tridentino ſeſſione quarta. Occaſionem autem huic varietati dederat, quod hæretici quidam, Manichæi; veriſimile eſt; huic capitulo, ubi dicitur verſu 14. *quia iis qui viderant eum reſurrexiſſe, non crediderunt*, adjecerant hæc verba: *Et illi ſatisfaciebant, dicentes; Seculum iſtuc iniquitatis & incredulitatis ſubſtantia eſt, quæ non ſinit per immundos ſpiritus veram Dei apprehendi virtutem, idcirco jam nunc revela juſtitiam tuam*, D. Hieronymo teſte lib. 2. adverſus Pelag. c. 6. Quæ cum ſpuria ac proinde omittenda eſſe facile deprehenderetur: factum eſt ut & cætera ab imperitis hac occaſione omiſſa ſint. Quia autem illis omiſſis mutilum cenſebatur hoc Evangelium (ut vere erat) eo quod non apte finiretur; hinc alii quidam, congrui finis loco, adjecerunt πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα, τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. μετὰ δὲ ταῦτα, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως, ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας· quod eſt, *Omnia autem quæ ipſis fuerant nuntiata, continuo Petro & iis qui cum illo renuntiarunt. Poſtea vero etiam ipſe Jeſus, ab Oriente ad Occidentem uſque, promulgavit per eos ſacram illam & incorruptam prædicationem æternæ ſalutis*: quæ omnia adulterina ſunt, & ab alio prorſus auctore quam Marco profecta. Quare non eſt recedendum, ab ea quæ hodie vulgata eſt, Græcorum, Latinorum, Syriacorumque librorum editione, in qua nihil eſt, quod vel cum cæterorum Evangeliſtarum narratione pugnet, vel diverſi a Marco auctoris ſtylum arguat. ibid. ἀναστὰς δὲ] Regium exemplar ſubjungit ὁ Ἰησοῦς, ſed pleraque illud omittunt cum Syro. Nam & Latina editio variat. ibid. πρωῒ, πρώτῃ σαββάτου] Exemplaria tertium & ſextum ſcribunt numero plurali σαββάτων. v. 19. ὁ μὲν οὖν κύριος] Tertius codex ſubjungit Ἰησοῦς, quod ſimiliter Latine & Syriace additur. v. 20. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες] Pro ἐξελθόντες, in quinto exemplari ſcribitur ἀκούσαντες, nulla, quod noverim, fide.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundum LUCAM.

CAP. I.

Verſ. 22. καὶ διέμεινε κωφὸς] In aliis libris, pro aoriſto, qui Latinæ editioni conſonat, eſt præteritum imperfectum διέμενε. v. 34. πῶς ἔσται τοῦτο] Exemplaria quartum, ſextum, nonum, addunt μοι pronomen (πῶς ἔσται μοι τοῦτο) quod alia omittunt conformiter Latino & Syro. v. 35. τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἅγιον] Non eſt omittendum ἐκ σοῦ, tametſi a multis omittatur, quod veteres Græci agnoſcunt & urgent, quemadmodum oſtendimus ad varietates Latinas. v. 37. παρὰ τῷ θεῷ] Ex ſeptimo codice non omittas παρὰ, quod etiam Latine exſtat. v. 49. ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα] In octavo exemplari eſt μεγάλα. v. 50. εἰς γενεὰς γενεῶν] Exemplaria 4. & 12. ſcribunt εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν: quomodo & exemplar quoddam Latinum legit. Octavum habet εἰς γενεὰς καὶ γενεάς· quomodo fere manuſcripta Latina *in progenies & progenies*. v. 55. εἰς τὸν αἰῶνα] In quinto exemplari legitur ἕως αἰῶνος. v. 64. καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ διηρθρώθη] A pleriſque omnibus libris omittitur omittit vox διηρθρώθη, conformiter Latino & Syro. v. 66. ϗ χεὶρ κυρίου] Octavum exemplar interjicit γὰρ (ϗ γὰρ χεὶρ) ut Latinæ conſonet editioni. v. 75. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν] Codices ſecundus & octavus omittunt τῆς ζωῆς, conformiter Latino ac Syro,

CAP. II. V. 3. εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν] Exemplar ſecundum pro πόλιν ſcribit πατρίδα, qua in re eſt ſingulare. v. 5. τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ] Exemplaria ſecundum & octavum omittunt vocem γυναικὶ, conformiter Syro. Atqui ut pleraque Græca, ita omnia Latina exemplaria illud addunt: videturque de induſtria ſublatum, ab iis qui exiſtimarint, contraria eſſe μεμνηστευμένην & γυναῖκα. v. 15. ϗ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες] Rurſus exemplar octavum omittit ϗ οἱ ἄνθρωποι, idque conformiter Latino & Syro. v. 21. τοῦ περιτεμεῖν αὐτὸν] Hoc modo ut in Regiis, ita in pluribus eſt libris, etiam ſecundo & octavo. Atqui aliis pleriſque, qui pro relativo αὐτὸν ſcribunt nomen τὸ παιδίον, adſtipulantur Syra. Similis varietas invenitur Latine. v. 22. τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς] Hoc modo legunt Regia Biblia ex Complutenſibus, αὐτῆς fœmininum numeri ſingularis, conſentiente editione Latina. Alii plerique Græci libri, pro ſingulari αὐτῆς, ſcribunt plurale αὐτῶν, conſentiente Syriaca editione, & legentibus non ſolum, verumetiam interpretantibus, Origine homil. 14. in Lucam, & Euthymio in proprio hujus loci commentario. v. 24. κατὰ τὸ εἰρημένον] Quintum exemplar habet γεγραμμένον. v. 33. ϗ ἦν Ἰωσὴφ] Pro Ἰωσὴφ octavus codex habet ὁ πατὴρ, ſicut Latina editio: aliis codicibus retinentibus Ἰωσὴφ, ſuffragatur Syra. v. 34. ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς] Non legas ex nono codice ſingulare αὐτὸν, pro plurali αὐτοὺς, quod eſt in aliis omnibus, adſtipulantibus editionibus Latina & Syrica, & Theophylacto diſerte interpretante. v. 37. χήρα ὡς ἐτῶν] Sic cum Regiis pleraque omnia exemplaria, conſpirante Syro: in octavo & 14. pro ὡς eſt ἕως, quæ fuit lectio Latini Interpretis. v. 38. λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ] Pro ἐν Ἱερουσαλὴμ exemplar Vaticanum habet τοῦ Ἰσραὴλ, exemplar quartum Pariſienſium ἐν τῷ Ἰσραήλ· Similis varietas extat Latine. v. 40. ϗ ἐκραταιοῦτο πνεύματι] Secundus codex cum editione Latina omittit πνεύματι, quod & Titus enarrator omittit, ſubaudit enim *corpore*. Alii codices addunt cum editione Syriaca, quod etiam Theophylactus, & clarius Euthymius, interpretantur. Supra 1. v. 80. ab omnibus concorditer de Johanne legitur. v. 42. ἀναβάντων αὐτῶν] In octavo codice eſt præſens ἀναβαινόντων, ut Latine *aſcendentibus*. v. 43. ϗ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] Rurſus in octavo codice eſt καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ſicut Latine *& non cognoverunt parentes ejus*.

CAP. III. V. 1. ἡγεμονεύοντος Ποντίου] Secundum exemplar pro ἡγεμονεύοντος dicit ἐπιτροπεύοντος, quod eſt *procurante*, quomodo Latine legitur. v. 8. ϗ μὴ ἄρξησθε λέγειν] In octavo codice ſcriptum erat, ut ſecundum Matthæum, δόξητε pro ἄρξησθε. v. 10. τί οὖν ποιήσομεν] Non addas vel hic vel infra, v. 12. ex ſecundo codice ἵνα σωθῶμεν *ut ſalvemur*, quod nullus alius legit. v. 12. βαπτισθῆναι] Codices tertius & quintus addunt ὑπ' αὐτοῦ, quod alibi non lego. v. 18. παρακαλῶν] Hanc vocem exponens ſecundus codex legit παρακινῶν. v. 19. τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φιλίππου] Pariſienſium exemplaria 4. 6. 7. 8. 9. & Euthymii ſcholiaſtæ textus, omittunt nomen Φιλίππου· quod quæ legunt, alia habent ante, alia poſt τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Vide Latinas varietates. ibid. ὧν ἐποίησε] Secundum exemplar legit ὧν ἐποίει *quæ faciebat*. v. 23.] Pro ἀρχόμενος *incipiens*, Euthymius legit & exponit ἐρχόμενος *veniens* ſeu *incedens*, nulla veriſimilitudine. v. 26. τοῦ Σεμεῒ, τοῦ Ἰωσὴφ] Sic eſt in pleriſque libris, ſuffragantibus Latinis & Syricis. In tribus Pariſienſium pro Ἰωσὴφ eſt Ἰωσίχ. v. 29. τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέζερ] In octavo codice, pro Ἰωσῆ, quomodo eſt & Syriace, legitur Ἰησοῦ, quomodo Latine: in alio eſt Ἰησῶ. ibid. τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ Ματθὰτ] Non legas Ματθὰ pro Ματθάτ. v. 36. τοῦ Καϊνὰν, τοῦ Ἀρφαξὰδ] Nihil moratus Theodorus Beza auctoritatem ſive Evangeliſtæ ſive LXXII Interpretum, manu temeraria, ne dicam ſacrilega, expunxit omiſitque τοῦ Καϊνὰν, ſequutus, quod ait, auctoritatem Moſis.

CAP. IV. V. 5. τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης] Exemplaria ſecundum & quartum, pro τῆς οἰκουμένης, legunt τοῦ κόσμου, quod Matthæi eſt c. 4. v. 8. v. 7. σὺ ἐὰν οὖν προσκυνήσῃς] Exemplar tertium ex Matthæo addit πεσών. ibid. ἔσται σοῦ πᾶσα] Sic legunt, Regium, Complutenſe, & omnia vetuſta Pariſienſium exemplaria. In aliis pro πᾶσα eſt πάντα, quo modo Latine legitur. v. 8. ϗ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ· γέγραπται, προσκυνήσεις. Hæc verba ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, Græci codices, Vaticanus, & Pariſienſium ſecundus, ſeptimus, octavus non agnoſcunt, ut neque editiones Latina & Syriaca, nec Tractatores, Origenes, Ambroſius, Beda, & poſteriores Latini. Probabile eſt huc ex Matthæo fuiſſe adſcriptum, tametſi Euthymius legat. Similiter addiderunt quidam γὰρ conjunctionem poſt verbum γέγραπται, quam, præter noſtra, octo Pariſienſium exemplaria omittunt, ſuffragantibus ſimiliter Latina & Syrica editionibus. v. 11. ϗ ὅτι ἐπὶ χειρῶν] Quidam transfodiunt conjunctionem ὅτι, ut non legitur in Pſalmo, neque hic Syriace. Cæterum Interpres Latinus eam hoc loco legit. v. 22. ϗ ἐθαύμαζον] Sextus codex addit οἱ ὄχλοι *turba*, ſuperflue. v. 35. εἰς μέσον] Sequitur in ſecundo exemplari ϗ ἀνακραυγάσαν *& exclamaſſet*, quod ex Mar. 4. v. 26. acceptum videtur. v. 36. τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν] Exemplar ſextum pro πνεύμασι ſcribit δαίμοσι, qua in re eſt ſingulare. v. 38 εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος] Secundum exemplar addit ϗ Ἀνδρέου, ex Marco, contra omnium fidem. v. 41. ἐξήρχετο δὲ ϗ δαιμόνια] Male addit quartus codex πολλὰ *multa*.

CAP. V. v. 5. ἐπιστάτα] Secundus codex ſcribit διδάσκαλε, quæ interpretatio eſt veræ lectionis. ibid. χαλάσω τὸ δίκτυον] Exemplaria δ. η. legunt numero plurali τὰ δίκτυα *retia*. v. 7. ὥστε βυθίζεσθαι αὐτὰ] Secundus codex addit παρά τι *pene*, cum Syro & quibuſdam Latinis codicibus. v. 17. εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτοὺς] Ita eſt etiam tam Syriace quam Latine, necnon apud enarratorem Euthymium manifeſte. Annotat porro quidam, ſe legiſſe in uno codice αὐτὸν pro αὐτοὺς, eamque putat germanam eſſe lectionem, ut αὐτὸν referat Ἰησοῦν, & a parte anteriori conſtruatur, hoc ſenſu: Adfuiſſem illic virtute Domini, ut ipſe Jeſus ſanaret eos, nempe qui opus habebant. v. 19. ϗ μὴ εὑρόντες ποίας] Meliores libri hoc modo legunt, omiſſo διὰ (διὰ ποίας) quod addunt alii. v. 22. ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν] Secundus codex addit πονηρὰ, ſequutus errorem ſcribarum Latinorum, potius quam Matthæi evangelium. Vide Latinas varietates. v. 24. εἶπε τῷ παραλελυμένῳ] In octavo codice eſt τῷ παραλυτικῷ. v. 25. ἄρας ἐφ' ᾧ κατέκειτο] Secundi Exemplaris ſcriptor dedit ἄρας τὴν κλίνην, imitatus quorundam Latinorum librorum lectionem. Vide Latinas varietates. v. 30. οἱ γραμματεῖς αὐτῶν] Quidam libri omittunt αὐτῶν, conformiter Syro: ſed melioribus, qui id legunt cum Euthymii textu, Latina conſonant. v. 36. σχίζει, ϗ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ] Ita eſt & Latine: *Rumpit & veteri non convenit.* Porro exemplaria 2. 4. & 8. legunt futuro tempore, σχίσει, συμφωνήσει, *rumpet*, *conveniet*.

CAP. VI. V. 5. ϗ τοῦ σαββάτου] Sequitur in exemplari Pariſienſium ſecundo, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος ϗ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου. quod eſt: *Eodem die cum quendam conſpexiſſet operantem ſabbato, dixit ei; Homo, ſiquidem noſti quid agas, beatus es: ſin autem non noſti, execrabilis es & trangreſſor legis.* Verum hæc ab Eccleſia non agnoſcuntur. v. 6. ἐν ἑτέρῳ] Plerique libri præponunt ϗ, quod Latine etiam legitur. v. 7. παρετήρουν δὲ] Additur in aliis Græcis libris αὐτόν· quod Syriace exſtat, Latine non. ibid. εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει] Quidam addunt αὐτὸν, quod alii rectius omittunt. ibid. ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ] Codices 3. 5. & 8. addunt κατ' (κατ' αὐτοῦ) quod ſi non legendum, at ſubaudiendum videtur. v. 9. ἐπερωτήσω ὑμᾶς] In 8. codice legitur præſenti tempore ἐπερωτῶ, ut fere Latine *interrogo*. Syriace eſt futurum. ibid. τί ἔξεστι] Sic eſt in pleriſque omnibus Græcis & Syriacis libris. Porro idem ille octavus codex legit εἰ ἔξεστι, quemadmodum Latina. Vide Commentarium. ibid. ἢ ἀποκτεῖναι] Non pauci libri, Latino Syroque adſtipulante, legunt ἢ ἀπολέσαι. v. 10. ὁ ϗ ἐποίησεν οὕτω] Secundum exemplar horum loco legit ϗ ἐξέτεινε. Vide Commentarium. ibid. ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς] Rurſus exemplar ſecundum omittit ὑγιὴς, quemadmodum Syrus: & quanquam adſcriptum illud hic eſſe opiner ex Matthæo, ex illius tamen unius Græci exemplaris auctoritate, nolim Græce omitti. Vide varietates Latinas. v. 26. οὐαὶ ὅταν καλῶς εἴπωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι] Quidam libri addunt ὑμῖν poſt οὐαὶ & πάντες ante οἱ ἄνθρωποι, ſed nulli ex antiquis Pariſienſium. Syriace legitur ὑμῖν, ſed omittitur πάντες· Latine contra, πάντες fere legitur, fere autem omittitur ὑμῖν. v. 28. προσεύχεσθε ὑπὲρ] Quidam libri præmittunt ϗ conjunctionem, quemadmodum Syrus. v. 37. ϗ μὴ κρίνετε] Quintum & ſeptimum Pariſienſium exemplaria, conformia Latino & Syro, omittunt conjunctionem καί. v. 39. εἶπε δὲ παραβολὴν] Octavus codex addit ϗ παραβολὴν, quemadmodum eſt Latine.

CAP. VII. V. 11. ϗ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς] Octavus codex habet ἐν τῷ ἑξῆς, ut ſubaudias καιρῷ, juxta id quod Latinus Interpres vertit *Deinceps*. Receptæ lectioni favet Syrica editio, exprimens vocem ἡμέρᾳ· *Et factum eſt die poſtero.* ibid. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ] Secundus & octavus codices omittunt ἱκανοὶ, quemadmodum Latini & Syriaci. v. 15. τὸν λαὸν αὐτοῦ] Tertius & quintus codices addunt εἰς ἀγαθὸν, quod non eſt hujus loci. v. 18. περὶ πάντων τούτων] Sextus codex addit τῶν ἔργων αὐτοῦ, ex Commentario aliquo. v. 24. τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου] Tres libri pro τῶν ἀγγέλων legunt μαθητῶν, 3. 5. 6. Huic lectioni Syrus, illi Latinus adſtipulatur. v. 27. οὗτός ἐστι περὶ οὗ] Exemplar ſextum addit γὰρ ex Matthæo. v. 28. μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης] Exemplaria 3. 5. & 8. omittunt vocem προφήτης, quam & Theophylactus omiſiſſe videtur, ut nec legitur apud Euthymium. Atqui cum pleriſque omnibus Græcis libris, agnoſcunt eam Latinus & Syrus veteres Interpretes, & inter veteres tractatores Ambroſius. Videri poſſit omiſſa fuiſſe ab eis qui Johannis laudem amplificare ſtuduerint, præſertim cum Matthæus, cujus ſcriptura celebrior eſſet, nihil hujuſmodi reſtrictionis addiderit. v. 31. τίνι οὖν ὁμοιώσω] Omnia Pariſienſium Græca exemplaria, ſuffragantibus Syricis multiſque Latinis, concorditer omittunt, id quod alia quædam his verbis præponunt εἶπε δὲ ὁ κύριος. v. 41. δύο χρεωφειλέται] Secundum exemplar præmittit ὁ δὲ εἶπε· quod non eſſe legendum, ſed ſubaudiendum, cætera exemplaria Græca cum Latinis docent, tametſi Syrus expreſſerit: *Dixit ei Jeſus.* v. 45. αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον] Legendum ut 6. & 14. codices, εἰσῆλθεν tertia perſona, pro eo quod in pleriſque omnibus eſt libris εἰσῆλθον, prima. Vide Latinas varietates.

CAP. VIII. V. 1. κατὰ πόλιν ϗ κώμην] Contra omnium fidem eſt in quarto codice χώραν pro κώμην. ibid. ϗ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ] Male addit quintus codex ἀπόστολοι. v. 2. αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι] Nihilo majoris momenti eſt quod ſequitur in ſexto antigrapho ἀπὸ νόσων ϗ μαστίγων ϗ· hæc enim in eo comprehenduntur quod mox ſequitur ϗ ἀσθενειῶν. v. 3. αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ] Exemplaria 4. 7. 9. 12. & 14. pro ſingulari αὐτῷ, legunt plurale αὐτοῖς, cum Syro. Latina editio & ipſa nonnihil variat. v. 5. κατέφαγεν αὐτὸ] Euthymii textus præponit ϗ pro *etiam*, quod alibi non lego. v. 9. λέγοντες τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη] Plerique libri præponunt λέγοντες, quod omittitur a 2. & 8. exemplaribus, adſtipulantibus editionibus Latina & Syra: nec videtur loco convenire, niſi pro εἴη legas ἐστὶ, ita ut ſit recta oratio. v. 18. ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ] Exemplar ſecundum ſubjungit ϗ προστεθήσεται, quod non eſt hujus loci, ſed Matthæi 13. v. 12. v. 20. ϗ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων] Unus Græcus codex omittit λεγόντων cum Latino Interprete. Duo alii legunt αὐτῶν pro αὐτῷ, ut ſit *ipſis dicentibus*. Syrus horum loco aliud non habet quam, *Et dixerunt illi.* v. 24. ἐπιστάτα] Plerique Græci codices, ſuffragantibus Syricis, geminant nomen ἐπιστάτα, quemadmodum fieri ſolet ab iis qui in extremo periculo conſtituti citam alicujus opem implorant. Porro Græcus Regii operis textus, & alii quidam, ut Latina editio, ſemel ſcripſiſſe contenti ſunt. ibid. καὶ ἐπαύσαντο] Ita numero inquam multitudinis, fere legunt codices Græci, ſuffragantibus Syricis. Duo autem, tertius & quintus, ita ut Latine eſt, ἐπαύσατο habent, numero ſingulari. ibid. καὶ ἐγένετο γαλήνη] Non eſt addendum μεγάλη, quod in quibuſdam hic legitur, ex prioribus Evangeliſtis aſſumptum. v. 26. εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν] In 8. exemplari eſt Γεργεσηνῶν, in ſecundo Γερασηνῶν, ex arbitrario arbitraria, quod exiſtimo, emendatione: tametſi 8. exemplar ſibi conſtet infra ver. 37. & utrumque Marc. 5. v. 1. ubi hac de varietate latius. v. 31. εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν] In ſexto & nono eſt εἰσελθεῖν, erronee, quod arbitror. v. 32. ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων] Ita eſt & Latine: *Grex porcorum multorum paſcentium.* Porro ſecundus, tertius & quintus codices habent βοσκομένη *paſcens*, quo modo etiam Syrum ſcriptum & verſum eſt. v. 34. τὸ γενόμενον] In aliis eſt τὸ γεγενημένον. v. 42. οἱ ὄχλοι

Συνέπνιγον αὐτὸν] In octavo codice eſt Συνέθλιβον. v. 43. ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα] Ita legitur in optimis quibuſque libris, pro eo quod in aliis ἥτις εἰς ἰατρούς. v. 51. οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον] Octavus codex addit οὐδένα σὺν αὐτῷ *neminem ſecum*, conformiter Latino. ibid. καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον] Ab aliis libris præponitur Jacobus: qui ordo Latinis & Syricis libris conſonat. ibid. καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς] In ſecundo exemplari eſt τοῦ κορασίου. v. 52. οὐκ ἀπέθανε] Sic legitur etiam Latine. Octavum exemplar habet οὐ γὰρ ἀπέθανεν, *non enim mortua eſt*. v. 54. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ] Secundum & octavum exemplaria, omiſſis his verbis, legunt αὐτὸς δὲ κρατήσας. Latino conſentanee: qua de re latius in Commentario.

CAP. IX. V. 1. τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ] Octavus codex pro μαθητὰς habet ἀποστόλους, quemadmodum Latina editio. Syrus neutrum habet. v. 3. μήτε ῥάβδους] Rurſus 8. codex conformiter Latino legit ῥάβδον numero ſingulari. V. 4. καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε] Quemadmodum eſt Latine unus codex qui omittat negationem: ita Græce unus (θ) qui addat καὶ ἐκεῖθεν μὴ ἐξέρχεσθε. v. 11. ἰᾶτο] In 6. & 8. codicibus eſt ἰάσατο. v. 15. καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας] In aliis pro quarto caſu eſt primus ἅπαντες. Vide Latinas varietates. v. 16. εὐλόγησεν αὐτοὺς] Rejiciendum eſt illud quod additur a 2. exemplari προσηύξατο καὶ εὐλόγησεν *oravit & benedixit*: nullius eſt enim auctoritatis. v. 17. καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν. In 2. & 4. eſt τὸ περίσσευμα, quod idem unum eſt. v. 23. καθ' ἡμέραν] Græcorum librorum, alii legunt particulam hanc; alii, primus, 4. 7. 9. 12. 14. demunt. His ſuffragantur enarratores Theophylactus & Euthymius, dum non attingunt: illis volunt veteres interpretes Latinus & Syrus, qui expreſſerunt. v. 31. τὴν ἔξοδον αὐτοῦ] D. Chryſoſtomus homilia in Matthæum 57. legit & exponit τὴν δόξαν αὐτοῦ. Euthymius notat ita legi in quibuſdam exemplaribus, exponens & ipſe, qui crux gloria fuerit Chriſti. Atqui vetus hoc fuiſſe mendum, ſatis loquuntur conſonantia hodie exemplaria Græca, conſpirantibus Latina & Syrica editionibus. v. 35. ὁ ἀγαπητὸς] Exemplaribus 6. & 8. additum eſt hic ex Matthæo ἐν ᾧ εὐδόκησα. v. 39. καὶ ἐξαίφνης κράζει] Subdit exemplar ſecundum καὶ ῥήσσει, ut Latinæ editioni reſpondeat, quæ ſimiliter ſubjicit *& elidit*. Cæteroqui non eſt iſtud ſive Græce ſive Syriace, viderique poſſit Latine huc eſſe adjectum ex ver. 42. ſubſequente. ibid. συντρίβον αὐτὸν] Minus probatur quod in quibuſdam codicibus eſt συντρίβοντος αὐτόν. v. 43. οἷς ἐποίησεν] Exemplar 8. ſcribit οἷς ἐποίει ut propius reſpondeat Latino, quaſi aoriſtus non poſſit imperfecto reddi. v. 47. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν] In quibuſdam codicibus eſt εἰδὼς *cum cognoviſſet*, quo modo & Syrus vertit *idah*. Atqui vulgaris lectio Latino conſonat. v. 50. μὴ κωλύετε] Sequitur in codicibus ſexto & 8. οὐ γάρ ἐστι καθ' ἡμῶν *Non enim eſt adverſum nos*: quod ſuperfluum eſſe non dubium eſt. v. 52. εἰς κώμην Σαμαρειτῶν] Ita eſt etiam Syriace. Codex nonus pro κώμην legit πόλιν, quemadmodum eſt Latine. v. 59. ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι] Quod exemplaria tertium, quartum, quintum & nonum, pro ἀπελθόντι legunt ἀπελθεῖν, Evangelii ſecundum Matthæum eſt. v. 62. καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω] In tribus libris pro βλέπων eſt στραφείς.

CAP. X. V. 1. καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα] & v. 17. ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα] Hæc eſt conſtans lectio Græcorum librorum, niſi quod unus eorum quos invenerimus, priori loco, alter poſteriori, ſcribit ἑβδομήκοντα δύο, ut Latini libri. Lege Notationes olim a nobis editas. v. 11. ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν] Quod ſequitur in exemplaribus, ſecundo, tertio, quinto, & octavo, εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν, quamvis legatur apud Syrum, non videtur tamen hujus eſſe loci, ſed Matth. 10. v. 14. vel Marci 6. ver. 11. v. 20. χαίρετε δὲ] Non addas μᾶλλον. v. 21. ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι] Exemplaria Græca 2. 3. & 8. addunt ἁγίῳ, ut Syriaca & integriora Latina. Vide Latinas varietates. v. 22. πάντα μοι παρεδόθη] Ante hæc verba legunt plerique Græci codices cum Syricis καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε *Et converſus ad diſcipulos dixit*; Cæterum octavus Pariſienſium codex & noſter Regius, cum Latina editione, ea non agnoſcunt. Ac videri poſſint in textum relata, ex alicujus ad marginem adnotatione, volentis docere, eadem hic ſubaudienda, quæ mox verſu 23. exprimuntur: cum tamen potius, ex eo quod illic ſequantur, intelligere hic oporteat, Salvatorem, non ad diſcipulos ſe convertiſſe; ſed manſiſſe vultu ad Patrem in cœlos defixo. v. 23. κατ' ἰδίαν εἶπε] Secundus codex omittit κατ' ἰδίαν ut Latini, & ejus loco legit αὐτοῖς. Vide Commentarium. v. 36. παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ]: Pro Ἰησοῦ in octavo codice eſt κυρίου, quemadmodum Latine & Syriace; Pro quarto caſu τὸν λόγον in α. ε. θ. ιδ. eſt ſecundus pluralis τῶν λόγων. v. 41. καὶ τυρβάζῃ] Octavus καὶ θορυβάζῃ.

CAP. XI. V. 2. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς] Exemplar Bibliothecæ Vaticanæ omittit hanc partem, conformiter editioni Latinæ. v. 4. καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν] Sunt qui addant καὶ, hoc modo, καὶ γὰρ καὶ αὐτοί, *etenim & ipſi*. v. 5. καὶ εἴπῃ αὐτῷ] Exemplaria 2. 3. 5. & 6. pro εἴπῃ ſcribunt futurum indicativi ἐρεῖ, quod & Latine legitur. v. 8. ὅσων χρῄζει] Exemplaria Pariſienſium omnia, pro genitivo plurali ὅσων, ſcribunt accuſativum ſingularem ὅσον· utrique enim caſui jungitur χρῄζω, ſed cum illo vertendum potius *quotquot opus habet*, cum hoc *quotquot eſt*. v. 10. καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται] Secundus codex, pro ἀνοιγήσεται, legit præſens ἀνοίγεται *aperitur*. v. 11. τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα] In quibuſdam codicibus legitur pro quarto primus caſus, τίς δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα, quemadmodum Latine. v. 13. ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ] Sextus codex addit pronomen ſecundæ perſonæ ὁ πατὴρ ὑμῶν, quod etiam Latine & Syriace legitur. ib. πνεῦμα ἅγιον] Exemplaria 6. & 8. pro ἅγιον *ſanctum*, quod Græce & Syriace vulgo legitur, habent ἀγαθὸν *bonum*, cum Latina editione. Verſui 15. finienti in hæc verba ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, quatuor libri ſubjiciunt καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, πῶς δύναται Σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; quod non eſt hujus loci, ſed ex Marco acceptum cap. 3. v. 23. v. 22. καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσι] Tertium exemplar pro τὰ σκῦλα *ſpolia*, ſcribit τὰ σκεύη *vaſa*: id quod eſt ex aliis Evangeliſtis huc adſumtum. v. 29. ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι.] Exemplaria 6. & 8. conſentanee editioni Latinæ, addunt alterum γενεὰ (ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι.) Alii Græci libri omittunt poſterius γενεὰ cum textu Syrico. v. 33. εἰς κρυπτὴν τίθησιν] Omnia Pariſienſium exemplaria antiqua, cum Regia; pro adjectivo κρυπτὸν *occulto* ſeu *abſcondito*, legunt ſubſtantivum κρυπτὴν *cryptam*. v. 34. φωτεινόν ἐστιν] Exemplar tertium, pro præſenti ἐστὶν *eſt*, habet futurum ἔσται *erit*, quomodo Latine & Syriace legimus. Illud idem cum quinto, in fine hujus verſiculi, poſt vocem σκοτεινόν, addit ἔσται *erit*, ſicut Latina & Syra: id quod alia exemplaria Græca relinquunt ſubaudiendum. v. 38. ὁ δὲ φαρισαῖος ἰδὼν, ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη] Exemplar ſecundum habet ὁ δὲ Φαρισαῖος ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λέγειν, διατί οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη, quæ fuit lectio veteris Interpretis. v. 41. πλὴν τὰ ἐνόντα] Sequitur adjectum in tribus exemplaribus πάντα, quod cum aliis nec Latina aut Syra agnoſcunt. ibid. καθαρὰ ὑμῖν ἐστι] Futurum ἔσται, quod legitur in 6. codice, explicatio eſt præſentis ἐστί. v. 42. ταῦτα ἔδει ποιῆσαι] Exemplaria 6. & 8. addunt conjunctionem δὲ *autem*, quemadmodum Latina & Syra editiones, quam alia exemplaria omittunt. v. 44. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα] Sic legitur, non tantum Græce, ſed & Syriace. Manuſcriptum η. conformiter Latinæ editioni, omittit hæc verba γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, quæ veriſimile eſt addititia eſſe, qua de re lege Commentarium. v. 51. ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ] Sequitur τοῦ δικαίου in codicibus tertio, quarto, quinto, quod non eſt hujus loci, ſed Matt. 23. v. 35. v. 52. ὅτι ἤρατε] In exemplari ſecundo pro ἤρατε eſt ἐκρύψατε *abſcondiſtis*, qui eſt ſenſus germanæ lectionis. v. 53. δεινῶς συνέχειν] Regius textus ex Complutenſi, pro ἐνέχειν, quod in pleriſque eſt, habet συνέχειν. ibid. ἀποστοματίζειν] Quartus & octavus codices ὑποστομίζειν· quidam Euthymii Interprete annotante ἐπιστομίζειν.

CAP. XII. V. 7. πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς] Codices, quintus, quartus, primus, & ex hoc Regius, addunt ὑμεῖς, quod videri poſſit huc adſcriptum ex Matthæo 10. ver. 13. v. 15. ἀπὸ τῆς πλεονεξίας] Exemplaria 2. & 8. pro articulo τῆς, ſcribunt nomen πάσης, conformiter editionibus Syriacæ & Latinæ. ibid. τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ] In 4. 7. 12. & 14. pro ſecundo caſu αὐτοῦ, eſt tertius αὐτῷ. v. 18. πάντα τὰ γεννήματά μου] Octavus codex ſcribit πάντα τὸν σῖτόν μου, qua in re eſt ſingulare. v. 21. καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν] Sequitur in exemplaribus γ. δ. ϛ. ζ. & θ. ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω· quod nec Latine nec Syriace exſtat hoc loco. v. 23. ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι] Exemplaria 5. & 6. præponunt οὐχὶ *nonne*, ex Matth. 6. v. 25. haud dubie huc adſcriptum. v. 31. καὶ ταῦτα πάντα] Non videtur omittendum πάντα, tametſi a 6. 8. & 9. exemplaribus abſit. v. 56. πῶς οὐ δοκιμάζετε] Octavum exemplar habet πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν; v. 59. καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν] Ita eſt & in omnibus Pariſienſium codicibus: in aliis eſt neutro genere τό.

CAP. XIII. V. 5. ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε] In quibuſdam libris, pro præſenti, eſt aoriſtus μετανοήσητε, quemadmodum Latina *pœnitentiam egeritis*. v. 7. ἰδοὺ τρία ἔτη] Subdit octavus codex ἀφ' οὗ, ut exprimat id quod Latine legitur *ex quo*: quemadmodum mox ubi ſequitur ἔκκοψον αὐτήν, addit οὖν, quia Latine eſt *ergo*. ibid. ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ] Quartum exemplar habet ἵνα μὴ καὶ τὴν γῆν καταργῇ, *Ne etiam terram occupet*. v. 8. καὶ βάλω κόπρια] Ita eſt & in omnibus Pariſienſium: in aliis eſt generis fœminini numero ſingulari κοπρίαν. v. 15. ὑποκριταὶ] In aliis libris legitur numero ſingulari ὑποκριτά, conſentiente Syro: plurale autem ab Euthymio diſerte explicatur. v. 24. διὰ τῆς στενῆς πύλης] Secundus codex cum 8. pro πύλης legit θύρας, contra aliorum omnium fidem. v. 25. ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ] Pro ἐγερθῇ eſt εἰσέλθῃ in ſecundo, ut Latine *intraverit*. v. 34. τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν] Quidam in uno codice legit participium præſens ἀποστελλομένους, quo modo eſt Latine. v. 35. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος] Manuſcripta 3. 4. 5. 6. 7. 8. omittunt vocem ἔρημος, adſtipulantibus Euthymio & Theophylacto, tamquam huc adjectam ex ſimili loco Matthæi, cap. 23. v. 37. Vide Latinas varietates.

CAP. XIV. V. 5. καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε] Exemplaria 2. 3. 4. 8. omittunt ἀποκριθεὶς conformiter Syro, quod alia legunt conſentanee Latino. ibid. τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βοῦς] Codices 4. 6. 7. 12. & 14. pro ὄνος *aſinus*, legunt υἱὸς *filius*, ſuffragante Syro, & Enarratoribus Tito ac Theophylacto. Euthymius porro alteri lectioni favet; ut & Latina editio. v. 15. ὃς φάγεται ἄριστον] Regium ex Complutenſi & reliqua omnia Pariſienſium exemplaria ſcribunt ἄριστον *prandium*, quomodo etiam legitur apud Euthymium & Theophylactum. Porro alia exemplaria ſcribunt ἄρτον *panem*, conſonantibus editionibus Latina & Syra. v. 24. μου τοῦ δείπνου] Sequitur in 3. 6. 7. & 9. codicibus πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί; ſed ſuperflue: non enim eſt hujus loci.

CAP. XV. V. 10. χαρὰ γίνεται] Secundus pro γίνεται habet ἔσται, ut Latine non ſolum, verum etiam ut Græce ſupra v. 7. nam & Latine utrobique eſt futurum *erit*, Syro conſentiente. v. 17. ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι] Octavus interjicit ὧδε *hic*, ſuffragante Latino & Syro. v. 19. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος] Exemplaria γ. ε. ϛ. η. omittunt καὶ conjunctionem, quam Syriaca editio addit, nam Latina variat. v. 21. καὶ οὐκέτι] Et hic β. & ε. omittunt καὶ conjunctionem, idque conformiter editioni Latinæ, in qua nullam hoc loco varietatem inveni: nam Syriaca addit ut ſupra. v. 22. ἐξενέγκατε] Exemplaria præponunt adverbium ταχέως *cito*, ut editio Latina. v. 26. ἕνα τῶν παίδων] Nec δούλων addendum eſt, nec αὐτοῦ, quæ neque vel a Latina vel a Syriaca editione agnoſcuntur.

CAP. XVI. V. 6. ἑκατὸν βάτους ἐλαίου] Exemplaria 2. & 8. pro βάτους ſcribunt κάδους, ut eſt Latine *cados*; Syrus *metretas*. Metreta nomen eſt Græcum, batus Hebraicum, cadus tribus linguis commune, unius ejuſdemque menſuræ. v. ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου] Secundus codex his verbis præponit διὸ λέγω ὑμῖν *propterea dico vobis*, quod alibi non legitur. v. 19. ἄνθρωπος δέ τις ἦν] Rurſus ſecundus codex his verbis præponit εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολήν, & conſequenter omittit conjunctionem δέ· quæ profecto manifeſte adulterina ſunt.

CAP. XVII. V. 1. πρὸς τοὺς μαθητὰς] Addit αὐτοῦ *ſuos*, quod Latine quoque & Syriace legitur, in tribus exemplaribus Græcis, ut quidam annotat. v. 2. εἰ μύλος ὀνικὸς] In exemplaribus ſecundo, 6. & 8. eſt εἰ λίθος μυλικός. Huic lectioni Latina, illi Syra ſuffragantur. v. 3. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ] Quintum exemplar omittit δὲ *autem*, adſtipulantibus editionibus Syrica & Latina. v. 4. ἐπιστρέψῃ ἐπί σε] Quidam libri omittunt ἐπί σε. quod in aliis legitur conformiter Latino ac Syro. v. 7. εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ] Quartus codex pro εἰσελθόντι habet ἐλθόντι. v. 23. ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ] Non eſt addendum ὁ Χριστὸς poſt ἐκεῖ. v. 36. δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.] Hoc Regia Biblia ex Complutenſibus legunt, cum quatuor aliis Pariſienſium codicibus β. γ. ϛ. ζ. ſuffragante Syriaca editione. Complures autem Græci codices omittunt, ſuffragantibus enarratoribus, Euthymio, Theophylacto, & Auctore operis in Matthæum imperfecti. Et hi quidem, Auctor imperfecti atque Euthymius, in Matthæum ſcribentes, annotant Matthæum poſuiſſe duos in agro, pro eo quod Lucas duos in lecto. Eadem varietas eſt in libris Latinis. v. 37. ὅπου τὸ ζῶμα] In aliis libris eſt πτῶμα· ſed veram lectionem eſſe σῶμα, & hoc quidem Lucæ, illud Matthæi eſſe, teſtatur Euthymius. ibid. ϗ οἱ ἀετοὶ] Alii libri omittunt ϗ'. Vide Latinas varietates.

CAP. XVIII. V. 8. ναὶ λέγω ὑμῖν] Plerique libri omittunt ναὶ, conformiter Latinis & Syricis. v. 9. εἶπε ϗ πρός τινας] Alii libri interponunt ϗ cum Latinis, alii omittunt cum Syricis. v. 13. εἰς τὸ ϛῆθος αὐτοῦ] Exemplaria 3. & 8. omittunt εἰς præpoſitionem. v. 14. ἢ γὰρ ἐκεῖνος] A quibuſdam omittitur γὰρ, a 2. & 8. legitur παρ' ἐκεῖνον. v. 22. πάντα ὅσα ἔχεις] Non eſt præponendum ὕπαγε, quod in tertio codice legitur ex prioribus Evangeliis, quanquam etiam Syriace apud Lucam exſtet. v. 31. τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου] Exemplar 2. imitatum editionem Latinam, ſcribit περὶ τοῦ υἱοῦ.

CAP. XIX. V. 21. ϗ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας] Exemplar ſextum addit ϗ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας, quemadmodum & verſu 22. proximo addit ϗ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· verum illud haud dubium ex Matthæo huc tranſlatum eſt, qui hoc ſcripſit loco ejus quod habet Lucas αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα. v. 23. τοῖς τραπεζίταις] Sic Regia Biblia ex Complutenſibus. Alii libri hujus loco legunt, quod Latino Syroque conforme eſt, ἐπὶ τὴν τράπεζαν. v. 26. δοθήσεται] Exemplar 9. addit ϗ περισσευθήσεται, quod non eſt hujus Evangelii, ſed illius quod ſecundum Matthæum cap. 13. v. 12. & 25. v. 29. v. 32. καθὼς εἶπεν αὐτοῖς] Sextus codex addit, quod Latine additur, ἑϛῶτα τὸν πῶλον *ſtantem pullum*. v. 46. οἶκος προσευχῆς ἐστιν] In octavo codice, pro præſenti ἐστιν, quod Latino conſonat & Syro, legitur futurum ἔϛαι.

CAP. XX. V. 1. τῶν ἡμερῶν ἐκείνων] Non omittas ἐκείνων, tametſi exemplaria, ſecundum, quartum, & octavum, cum Latina editione, omittant. ibid. οἱ ἀρχιερεῖς] Non mutes cum ἱερεῖς, tametſi nonnulli codices id faciant. v. 2. λέγοντες] Non eſt omittendum ex fide unius β. tametſi Syrica editio conſentiat. v. 19. ϗ ἐφοβήθησαν] Multi libri addunt vocem τὸν λαόν· quam ſex Pariſienſium exemplaria, & ex Complutenſibus Regia, omittunt: quanquam & Latinus & Syrus Interpretes eam legerint. v. 20. ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου] In 2. codice eſt numero plurali τῶν λόγων. v. 21. ϗ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον] Rurſus in 2. Codice pro οὐ eſt οὐδενός· Latine tamen & Syriace nihil amplius eſt quam οὐ *non*. v. 24. ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον] Sequitur in 3. 4. 5. & 8. exemplaribus, οἱ δὲ ἔδειξαν. ϗ εἶπε] *Illi autem oſtenderunt. Et ait.* quæ adjectitia eſſe, manifeſtum vel ex eo fit, quod nec a Latinis & Syris agnoſcantur. v. 35. οὔτε ἐκγαμίσονται] Ita eſt in Regiis ἐκγαμίσονται futurum, a præſenti, ſive ἐκγαμίζονται, ſive ἐκγαμίσκονται, quod eſt in pleriſque libris, Syro conformiter. Latina variant. v. 47. ϗ προφάσει μακρὰ προσεύχονται] Citra dubium ſcribendum eſt adverbium μακρὰ, non, quod in Regiis & pleriſque eſt libris, nomen μακρᾷ.

CAP. XXI. Verſui quarto ſubjicitur a nono & 14. exemplaribus ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω] Verum id alius non legit hoc loco. v. 16. ϗ ὑπὸ γονέων, ϗ συγγενῶν, ϗ φίλων, καὶ ἀδελφῶν] In aliis is eſt ordo, ut ἀδελφῶν ponatur proxime poſt γονέων, probatus etiam Latinis ac Syris. v. 25. ἐν ἀπορίᾳ] Euthymius legiſſe videtur ἐν ἀποῤῥοίᾳ, jungens ſequentibus, hoc ſenſu: Per defluxum reſonante mari ac fluctu. *Defluxum*, inquit, *dicit*, *Tranquillitatem ventorum*: *Nam abſque ventis reſonabit præter naturam mare ac fluctus ejus.* v. 26. ἐν τῇ οἰκουμένῃ] Alii libri omittunt ἐν præpoſitionem, Latino conſentanee. v. 24. ϗ αἰφνίδιος] Exemparia 3. 5. 6. legunt adverbium αἰφνιδίως. v. 36. ἐκφυγεῖν πάντα] Alii libri addunt ταῦτα πάντα, prout etiam Latini.

CAP. XXII. V. 5. ἀργύριον δοῦναι] Exemplaria 3. 6. & 14. pro ſingulari ἀργύριον, legunt plurale ἀργύρια, id quod prope accedit ad Matthæum ſcribentem τριάκοντα ἀργύρια. v. 30. ἐν τῇ βασιλείᾳ μου] Hoc omittunt quidam Græci libri, quinque Pariſienſium, ſuffragantibus Euthymii & Theophylacti commentariis: ſed pleriſque qui addunt, adſtipulantur editiones Syriaca & Latina. ibid. ϗ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων] Omnia Pariſienſium exemplaria, & ex Complutenſi Regium, ſcribunt futurum indicativi καθίσεσθε· atqui conjunctivus καθίσησθε, ut quadrare aptius videtur, ita reſpondet editioni Latinæ. Mox decimusſextus codex, voci θρόνων præponit δώδεκα, ſed quod alibi non inveniatur. v. 34. πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ] In tribus codicibus, 3. 5. & 12. pro πρὶν ἢ *priuſquam*, legitur ἕως οὗ *uſque quo*, quod eſt Evangelii ſecundum Johannem cap. 13. ver. 38. v. 36. ὁ ἔχων βαλάντιον, ἀράτω] Secundum exemplar legit futurum indicativi ἀρεῖ, contra alia omnia. ibid. πωλήσει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγοράσει μάχαιραν] Regium exemplar ex Complutenſi, cum ſex aliis Pariſienſium, legit futura indicativi, πωλήσει, ἀγοράσει· ſed imperativa πωλησάτω ac ἀγορασάτω, reſpondent, & Græcorum commentariis, & editioni Latinæ. v. 41. εἰ βούλει παρενεγκεῖν] Exemplaria ſecundum & 5. pro infinitivo, legunt imperativum παρένεγκε, ſimiliter Latinæ editioni. v. 47. φιλῆσαι αὐτὸν] Quod ſequitur in Bibliis Regiis τοῦτο γὰρ σημεῖον δεδώκει αὐτοῖς, ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι, quanquam Syriace legatur, in pleriſque tamen omnibus Græcis libris haud exſtat, ut nec Latina editio agnoſcit. Veriſimile eſt, ex prioribus Evangeliſtis, huic, ad marginem, commentarii loco, adſcriptum, in textum tandem relatum eſſe. v. 61. ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι] Non addas σήμερον *hodie*, quod quidam. v. 64. ϗ περικαλύψαντες αὐτὸν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων] Tertius codex non amplius habet quam ϗ περικαλύψαντες αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ἐπηρώτων· omittit voculas αὐτὸν & ἔτυπτον, ſed male (opinor) contra fidem Latinorum & reliquorum Græcorum codicum. Syrus ſimiliter legit voculas illas, ſed verſu ſuperiori omittit δέροντες *cadentes*. Certe videri poſſit alterum ſuperfluere, vel verſu 63. δέροντες, vel verſu 64. αὐτὸν ἔτυπτον, quanquam non facile id ſtatuendum eſt. v. 66. ϗ ἀπήγαγον αὐτὸν] Rectius in aliis libris eſt ἀνήγαγον.

CAP. XXIII. V. 1. ἤγαγεν αὐτὸν] In quibuſdam libris ſcribitur plurale ἤγαγον, quod legit Latinus Interpres. v. 2. διαστρέφοντα τὸ ἔθνος] Exemplaria 3. 5. & 8. addunt pronomen ἡμῶν, conformiter Latino & Syro, quod alia omittunt. v. 15. ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν] Sic legunt plerique omnes libri cum Latinis & Syricis. Quidam Pariſienſium γ. ε. ιδ. ſcribunt e converſo ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς *remiſit enim eum ad nos*. v. 20 προσεφώνησε] Exemplaria ſecundum & octavum addunt αὐτοῖς, quemadmodum Latine & Syriace legitur *ad eos*. v. 21. οἱ δὲ ἐπεφώνουν] In quibuſdam libris eſt ſimplex ἐφώνουν. v. 22. οὐδὲν αἴτιον θανάτου] Sic legitur etiam Latine: Exemplaria 6. & 8. pro αἴτιον legunt ἄξιον. Syrus utrumque junxit, ut paraphraſtem aliquando agit: *Nullam cauſam dignam morte.* v. 23. ϗ τῶν ἀρχιερέων] Octavum exemplar omittit iſtud, quemadmodum Latina editio: Syriaca vero legit. v. 25. ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς] Quidam codices omittunt αὐτοῖς, quod tamen etiam Latine & Syriace legitur. v. 41. οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε] Secundus codex explicat ἄτοπον per πονηρόν. v. 46. παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου] Pro futuro παραθήσομαι, reperitur præſens παρατίθεμαι in exemplaribus ſecundo, tertio, quinto, παρατίθημι in ſexto & 9. ad quem modum Latinus & Syricus Interpres dederunt præſentia. v. 54. ϗ σάββατον ἐπέφωσκε] Omnia Pariſienſium exemplaria omittunt conjunctionem ϗ, neſcio quo conſilio.

CAP. XXIV. V. 18. σὺ μόνος παροικεῖς Ἱερουσαλὴμ] Sic Regius textus & ſex alia Pariſienſium exemplaria omittunt præpoſitionem ἐν, quam alii addunt. v. 21. ϗ αὐτὸς προσεποιεῖτο] In ſecundo & octavo eſt προσεποιήσατο. v. 32. καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν] Exemplar 2. pro καιομένη *ardens*, legit κεκαλυμμένη *obtectum*.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundum JOHANNEM.

CAP. I.

VErſ. 3. ϗ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν] Exemplar tertium diſtinguit hoc modo ϗ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν. De hac interpungendi diverſitate lege Latinas varietates: prior fere Græcorum, poſterior Latinorum Interpretum eſt, quanquam & Cyrillus poſteriorem ſequatur. v. 14. πλήρης χάριτος] Manuſcripta ſecundum & quartum, pro primo caſu πλήρης, legunt quartum πλήρη; quem & Theophylactus legiſſe videtur, eum referat ad δόξαν, non ut Nonnus & Euthymius ad λόγος. v. 26. ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι] Codices 5. & 12. addunt ὑμᾶς: ſed quod, ut non a pleriſque Græcis, ita nec a Latinis ac Syriacis, agnoſcatur. v. 27. τοῦ ὑποδήματος] Sequitur in quinto exemplari ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί, quod non eſt hujus loci, ſed Matth. 3. v. 11. v. 28. ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο] Ita legunt, ut Regia Biblia, ſic omnia Pariſienſium Græca exemplaria, præter alia alias a nobis nominata, adſtipulantibus editionibus Latina & Syriaca. Alii libri pro Βηθανίᾳ ſcribunt Βηθαβαρᾷ, quos emendatiora eſſe exemplaria Chryſoſtomus cum Theophylacto & Euthymio diſcipulis ſuis credit. Hac de varietate latius olim in Notationibus egimus. v. 39. ὥρα ἦν] Sic Regius ex Complutenſi & omnes Pariſienſium codices, omittunt conjunctionem δὲ, quam alii addunt cum Latinis & Syriacis. v. 41. εὑρίσκει οὗτος πρῶτος] Antigrapha γ. & ιδ. pro πρῶτος legunt πρῶτον, conſentiente editione Latina, & adſtipulante Græca Nonni paraphraſi. v. 42. ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ] Pro Ἰωνᾶ, in octavo codice eſt Ἰωάννου, quemadmodum Nonnus poeta ait Ἰωάνναο. Vide infra 21. v. 15.

CAP. II. V. 15. ϗ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων] Octavus codex addit ὡς φραγέλλιον, conformiter Latino; cæteri omittunt ὡς, ſimiliter Syro. Aliud exemplar pro plurali σχοινίων legit ſingulari σχοινίου, quo modo & Syriaca ſcribuntur. v. 17. καταφάγεταί με] In aliis, pro futuro καταφάγεται, eſt aoriſtus κατέφαγε. v. 22. ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς] Pronomen αὐτοῖς, ut aufertur ab omnibus Pariſienſium Græcis exemplaribus, ita a Latina verſione & Syriaca.

CAP. III. V. 25. ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων] Omnia Pariſienſium exemplaria, præter Complutenſe, legunt numero ſingulari Ἰουδαίου, quo modo legit & Syriaca editio, addens *had*, *uno* (*cum Judæo uno*) & exponunt enarratores, Chryſoſtomus, Theophylactus, Euthymius, & Nonnus paraphraſtes. Porro Cyrillus Alexandrinus & Latina editio, Latinique tractatores, adſtipulantur numero plurali Ἰουδαίων.

CAP. IV. V. 1. ὡς οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦς] Pro Ἰησοῦς, quod legitur etiam Latine ac Syriace, multi Græci libri habent κύριος. v. 14. γενήσεται ἐν αὐτῷ] Exemplaria tertium & nonum omittunt præpoſitionem ἐν. v. 25. οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται] Exemplaria quartum & octavum legunt plurale οἴδαμεν, pro ſingulari οἶδα, quod tamen eſt etiam Latine ac Syriace. v. 27. καὶ ἐθαύμασαν] In tertio codice eſt præteritum imperfectum ἐθαύμαζον, ut Latine. v. 35. ὅτι τετράμηνός ἐστι] Multi libri addunt ἔτι *adhuc*, conformiter Latino. Rurſus quidam pro maſculino ſcribunt neutrum τετράμηνον. v. 41. ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν] Legitur εἰς αὐτὸν, etiam Syriace: ſed plerique libri omittunt. Latini ſimiliter variant.

CAP. V. V. 2. ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα] Sic cum Regio, plerique omnes libri, ſcribunt, prius nomen tertio, poſterius primo caſu. Quidam utrumque ſcribunt tertio caſu ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ. Theophylacti Romæ excuſi textus, commentario conſentiente, omiſſis præpoſitione & articulo, utrumque ſcribit primo caſu προβατικὴ κολυμβήθρα. Lege Latinas varietates, & Notationes noſtras in varias Bibliorum lectiones. ibid. ἐβραϊστὶ Βηθεσδὰ] Non temere mutandum Βηθεσδὰ cum Βηθσαϊδὰ, docemus in varietatibus Latinis. v. 3. ξηρῶν] Sequitur in ſecundo codice παραλυτικῶν, quod nullus alius legit. v. 4. ἄγγελος γὰρ] Exemplaria tertium & nonum ſubjiciunt κυρίου, quemadmodum editio Latina.

ibid. ϗ ἐτάρασσε] In quatuor eſt ἐταράσσετο. v. 5. ἐν τῇ ἀσθενείᾳ] Sequitur αὐτοῦ in octavo & quarto, ut Latine *ſua.* v. 10. οὐκ ἔξεστι] Non præponas conjunctionem καί. v. 16. ϗ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι] Hoc plerique omnes codices legunt, Syro conſentiente : ſecundus & octavus omittunt, cum editione Latina, & Nonno Græco paraphraſte, adſtipulante quoque Cyrilli commentario. v. 30. τοῦ πέμψαντός με πατρὸς] A ſecundo, tertio & octavo antigraphis omittitur πατρὸς, conformiter editionibus Syriacæ ac Latinæ. v. 32. ἡ μαρτυρία] Non ſubjicias ex β. pronomen αὐτοῦ. v. 41. δόξαν παρ' ἀνθρώπων] In quatuor eſt ſingulare ἀνθρώπου. v. 44. δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες] Non mutes ἀλλήλων cum ἀνθρώπων, quod eſt in quarto & quinto.

CAP. VI. V. 11. διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις] Octavum exemplar non aliud habet quam διέδωκε τοῖς ἀνακειμένοις, cui Interpretes Latinus & Syrus, necnon Nonnus poeta, ſuffragantur. ib. ὅσον ἤθελον] In quibuſdam libris eſt ὅσον ἤθελεν numero ſingulari, *quantum volebat*, ſcilicet Jeſus : quod cum non perinde inveniatur in bonis libris, minoris eſt auctoritatis. Nam & contradicunt Latini Syricique codices. v. 15. πάλιν ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος] Multi libri omittunt πάλιν, adſtipulante Syro : multi addunt, adſtipulante Latino. v. 17. ϗ οὐκ ἐληλύθει] In 2. & 8. codicibus eſt οὔπω *nondum*, pro eo quod ex aliis exemplaribus Latino Syroque conſonat, οὐκ *non*. ibid.] Ei quod ſequitur πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς non eſt addendum εἰς τὸ πλοῖον, quod additur a tertio codice. v. 22. ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ] Legunt hanc pericopen plerique omnes hodie Græci codices, ſuffragantibus Syricis. Unus porro Pariſienſium octavus omittit, adſtipulantibus Latinis : cui vult & Nonnus Græcus Paraphraſtes, dum illius loco addit ἀνέμπλοος *non navigans* (εἰ μὴ νηῦς μία μοῦνον ἀνέμπλοος *niſi una ſolum navis non navigans*) in diverſum longe ſenſum. Porro facile poteſt pericope illa intelligi ex eo quod ſequitur : *Et quia non introiſſet cum diſcipulis ſuis Jeſus in navem, ſed ſoli diſcipuli ejus abiiſſent.* Syri eam legunt hoc pacto : *Niſi illa quam conſcenderant diſcipuli* : quod autem poſtremum eſt verſus, *ſed ſoli diſcipuli ejus abiiſſent*, quia eis quæ præcedunt ſatis ſit ſignificatum, omittunt, Similiter potuerit Interpres Latinus, hoc ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ſiquidem legerit, prætermiſiſſe, quia eis quæ ſequuntur ſatis ſignificetur. v. 24. ἐνέβησαν αὐτοὶ] Quidam legunt ϗ αὐτοὶ *& ipſi*, quod non exſtat ſive Latine ſive Syriace. v. 25. πότε ὧδε γέγονας], Pro γέγονας in ſecundo exemplari eſt ἐλήλυθας *veniſti*, quæ eſt expoſitio veræ lectionis. v. 28. τί ποιοῦμεν] In aliis eſt modo conjunctivo ſive potentiali ποιῶμεν. v. 38. τοῦ πέμψαντός με] Non addas ex 4. codice πατρός. v. 40. τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα] Exemplaria 3. 4. & 8. cum verſu ſuperiori legatur δὲ *autem*, hoc verſu ſcribunt γὰρ *enim*, conformiter Syriacæ editioni & paraphaſi Nonni. Latini libri ſimiliter variant. v. 42. οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς] Non eſt omittendum nomen *Jeſus* cum quarto codice. v. 45. πᾶς οὖν ὁ ἀκούων] In aliis, pro præſenti ἀκούων, eſt aoriſtus ἀκούσας, conformis Latino. v. 55. ἀληθῶς ἐστι] In exemplaribus γ. ε. θ. bis hoc verſu, pro adverbio, legitur nomen ἀληθής. v. 56. κἀγὼ ἐν αὐτῷ] Quæ ſequuntur in 2. codice καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ, nullus alius hoc loco legit. v. 57. ϗ ὁ τρώγων με] Rurſus in 2. codice pro τρώγων eſt λαμβάνων. v. 58. ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον] Non addas pronomen μου. v. 59. ἐν Καπερναούμ] Quod ſequitur in β. σαββάτῳ, veriſimile eſt aliunde huc adſcitum eſſe, tametſi legatur apud D. Auguſtinum in titulo tractatus 27. v. 63. ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν] Tres codices, pro præſenti λαλῶ, ſcribunt præteritum λελάληκα, ut Latina editio. v. 69. τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος] Octavum exemplar, cum Nonni paraphraſi & Latina editione, omittit ζῶντος, quod legit Syriaca editio cum pleriſque omnibus libris Græcis. v. 70. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Non eſt omittendum nomen ὁ Ἰησοῦς.

CAP. VII. v. 8. ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην] Exemplaria 3. 5. & 8. omittunt ταύτην pronomen, quod tamen etiam Latine ac Syriace additur. v. 9. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν] Exemplar 3. pro tertio caſu αὐτοῖς, legit primum ſingularem αὐτὸς, hac diſtinguendi ratione, ταῦτα δὲ εἰπὼν, αὐτὸς ἔμεινε· cui ſuffragantur Latina & Syra. v. 12. ἐν τοῖς ὄχλοις] Secundus codex ſcribit ἐν τῷ ὄχλῳ, numero ſingulari, ut eſt Latine. v. 23. εἰ περιτομὴν λαμβάνει] Idem codx addit conjunctionem οὖν, quæ tamen nec Latine legitur. ibid. ἐμοὶ χολᾶτε] Et hic addit ac præponit πῶς, ſingulariter. v. 26. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς] Plerique libri repetunt adverbium ἀληθῶς poſt ἐστιν· ſed Regius ex Complutenſi, & Pariſienſium β. γ. η. Nonno paraphraſte & editione Latina ſuffragantibus, rectius omittunt. Syrus poſteriori hoc loco legit, ſed non priori. v. 31. πλείονα σημεῖα] Non videtur addendum τούτων, quod in quibuſdam libris ſequitur. v. 32. ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι] Nonum exemplar interponit οὖν *igitur*. v. 33. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς] Sic Regium ex Complutenſi, & omnia Pariſienſium exemplaria, omittunt pronomen αὐτοῖς, Euthymio adſtipulante, quod alii libri addunt. Syrus non legit, Latini codices variant. v. 39. οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτὸν] Non mutes præſens, cum aoriſto πιστεύσαντες, ex octavo codice. ibid. οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον] Sequitur in ſecundo exemplari ἐπ' αὐτοὺς, in Vaticano δεδομένον, quemadmodum in Latina editione & Syriaca, *datus*. Græci tractatores non legunt, ſed ſubaudiunt ejuſmodi quid. Vide Latinas varietates. v. 40. ἀκούσαντες τὸν λόγον] In tertio & octavo eſt τῶν λόγων τούτων, ut Latine. v. 52. ἐρεύνησον ϗ ἴδε] Sequitur in 2. codice τὰς γραφὰς, quod quidam Latini libri ſubjiciunt voci ἐρεύνησον. ibid. οὐκ ἐγήγερται] Rurſus 2. codex, ut Latini, οὐκ ἐγείρεται.

CAP. VIII. Verſum ultimum capitis ſuperioris καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ] & primum reliquoſque hujus octavi capitis, ad duodecimum uſque, complectentes hiſtoriam mulieris in adulterio deprehenſæ, multi Græci codices olim, aut omiſerunt, aut obeliſco confoderunt, quod teſtatur Euthymius in hunc locum ſcribens, ubi & ait, Nullum hæc eſſe interpretatum ; ut certe, Chryſoſtomus, Nonnus, & Theophylactus Græci, quos nos vidimus, ea minime attingunt, ſicut & abſunt ab Evangelio Syriaco. Cæterum de canonica & ſacroſancta horum veritate, quod genuina ac legitima ſint hujus Evangelii pars, non eſt dubitanti relictus locus, poſtquam id Conſilii Tridentini definitione declaratum eſt. Nam ſi multi olim Græci hæc omiſerunt, multi e diverſo legerunt. Chryſoſtomus enim, etſi proprio loco, homilia inquam 51. in hoc Evangelium, hæc minime attingat : paulo poſt tamen, homilia inquam 60. (ubi in aliud, veriſimile eſt, incidiſſet evangelii exemplar) meminit hiſtoriæ de adultera, quam nec Athanaſius præterit in Synopſi veteris ac novi teſtamenti, quanquam verſui 20. hujus capitis poſtponere videatur. Denique Hieronymus lib. 2. adverſus Pelagianos cap. 6. *In evangelio ſecundum Johannem*, inquit, *In multis & Græcis & Latinis codicibus invenitur de adultera muliere.* Sed his verbis non adſerit Hieronymus, hæc etiam in aliquibus Latinis codicibus defuiſſe : nullam enim fuiſſe in Latinis codicibus varietatem, ut nec hodie eſt, intelligere licet ex D. Ambroſio lib. 7. epiſtola 58. ad Studium, B. Auguſtino, aliiſque Latinis tractatoribus, qui abſque ulla varietatis exemplarium mentione hæc enarrant : quæ, D. Auguſtinus lib. 2. de adulterinis conjugiis cap. 7. aſſerit, nonnullos veræ fidei inimicos, abſtuliſſe de codicibus ſuis ; Græcis nimirum. Porro quia Græci fere perſuaſi fuere hæc ſuperfluere, idcirco illi licentius ea mutarunt & variarunt, quemadmodum liquet ex variis lectionibus ſubſequentibus, quæ reperiuntur in Græcis exemplaribus hodie exſtantibus, minimeque omittentibus pleriſque. v. 2. ὄρθρου δὲ πάλιν] In 4. & 9. exemplaribus ſequitur βαθέος· quod additur quidem & apud Euthymium, ſed Latine non exſtat. v. 3. πρὸς αὐτὸν γυναῖκα] Eadem exemplaria, tam editione Latina quam Euthymii textu adſtipulante, omittunt πρὸς αὐτόν. v. 4. λέγουσιν αὐτῷ] Sequitur in quinto exemplari, conſonante Euthymii textu, πειράζοντες, quod Latine non additur. ibid. ταύτην εὕρομεν ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένην] Sic legit Regius codex ex Complutenſi, cum quatuor aliis Pariſienſibus antigraphis & Euthymii textu. In quibuſdam vero eſt αὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη, quemadmodum Latine. v. 5. ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωσῆς ἐνετείλατο] Sic Biblia Regia cum antigraphis Pariſienſium α. ε. ζ. θ. ιδ. Alii libri, loco ſecundi caſus ἡμῶν præpoſiti, ſcribunt tertium ἡμῖν, poſtpoſitum voci Μωσῆς, quemadmodum cum Euthymio Interpres Latinus. ibid. λιθοβολεῖσθαι] In 4. 6. 7. 9. & 14. eſt λιθάζειν, in quibuſdam λιθάζεσθαι. ibid. σὺ οὖν τί λέγεις] Quartus, nonus, & 14. codices, addunt cum Euthymio περὶ αὐτῆς, quod Latine non legitur. v. 6. ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ] Sic cum Regio α. δ. ζ. θ. ιδ. & textus Euthymii : alia vero exemplaria, cum editione Latina, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ, ibid. εἰς τὴν γῆν μὴ προσποιούμενος] Sic iterum cum Regio ſcribunt α. γ. δ. ε. θ. Sed alii libri, cum Euthymio & editione Latina, omittunt illud μὴ προσποιούμενος *Diſſimilans*. v. 9. ϗ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι] *redarguente ipſos conſcientia.* Hoc præteritur a codicibus primo, octavo, aliiſque, ab Euthymio, ab editione denique Latina. ibid. ἕως τῶν ἐσχάτων] *uſque ad poſtremos*, ut Latine hoc non legitur, ita nec in Græcis exemplaribus γ. ε. Porro Euthymii textus cum aliis addit. ibid. ἐν μέσῳ οὖσα] Sic omnes Pariſienſium libri cum Euthymio, οὖσα, pro eo quod eſt in aliis, Latino conformiter, ἑστῶσα. v. 10. ϗ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπεν αὐτῇ] Horum loco, exemplaria quædam & Euthymii textus, hoc ſolum ſcribunt εἶδεν αὐτὴν ϗ εἶπεν αὐτῇ. Latina editio nec hoc quidem habet εἶδεν αὐτὴν καὶ, ſed ſolummodo, εἶπεν αὐτῇ. ibid. ποῦ εἰσιν] Alii libri cum Euthymii textu & editione Latina præponunt γύναι aut ἡ γυνή. v. 11. οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω] Exemplar 5. ſuffragante editione Latina, ſcribit futurum κατακρινῶ. ibid. καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι. Alii libri omittunt ἀπὸ τοῦ νῦν. v. 14. ϗ ποῦ ὑπάγω] Exemplaria α. γ. δ. pro conjunctiva ϗ, ſcribunt disjunctivam ἢ, Latinæ editioni ſimiliter. v. 25. ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν] Quidam libri diviſim ſcribunt ὅ, τι, tanquam relativum, quo modo Nonnus paraphraſtes illud accepit. Sed Chryſoſtomus cum Theophylacto & Euthymio exponunt conjunctim ſcriptum ὅτι, ut plerique libri ſcribunt, tanquam conjunctionem. Vide Notationes noſtras prolixiores. v. 27. οὐκ ἔγνωσαν] Sequitur in ſexto codice οὖν, conjunctio illativa, cujus loco Latine & Syriace præponitur ϗ &. ibid. ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν] Secundum exemplar legit ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγει τὸν θεὸν, ut plerique Latini codices. Genitivum ſingularem αὐτοῦ, pro dativo plurali αὐτοῖς, legunt & alii quidam Græci libri, ſed non addunt τὸν θεόν. Vide Latinas varietates. v. 29. οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ] Octavus codex, conformiter Syro, præponit ϗ, quæ & Latine additur in pleriſque exemplaribus, ſed non ſequente nomine patris. v. 38. ϗ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. Exemplaria 3. 4. 8. ſcribunt καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ποιεῖτε, quomodo legitur & apud Chryſoſtomum : ſed Nonnus, Theophylactus, & Euthymius adſtipulantur lectioni vulgari, prout etiam Latina & Syra. v. 42. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς]. Sic cum Regiis Bibliis codices 3. & 12. Syriacaque editio. Alii codices interjiciunt conjunctionem οὖν, ſicut Latini. v. 49. καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με] In octavo codice, pro præſenti, eſt aoriſtus ἠτιμάσατε, quemadmodum Latine præteritum *inhonoraſtis*. v. 51. ἐάν τις τὸν λόγον] Secundus pro ἐάν τις legit ὃς ἂν *quicumque*, ut Syrus. v. 53. τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς] Tertius, quartus, & octavus omittunt σύ.

CAP. IX. V. 1. τυφλὸν ἐκ γενετῆς] Non addas καθήμενον, quod ſecundus codex. v. 8. ὅτι τυφλὸς ἦν] Codices ſecundus & octavus pro τυφλὸς habent προσαίτης, quemadmodum editiones Latina & Syriaca. v. 9. ἄλλοι δὲ, ὅτι ὅμοιος] Exemplar octavum ſcribit ἄλλοι ἔλεγον, οὐχί, ἀλλ' ὅμοιος. quomodo Syriace legitur, &, ſi omittas ἔλεγον, Latine quoque. ibid. ἐκεῖνος ἔλεγεν] Exemplar 4. interponit Conjunctionem δὲ, ut Latina & Syra. v. 17. λέγουσιν οὖν] Sic exemplar 8. cum Regiis Bibliis, addit οὖν, ſuffragante editione Latina, quod alii omittunt conformiter Syro. v. 36. ϗ τίς ἐστι κύριε] Sic Regia Biblia ex Complutenſibus, præponunt ϗ, quod alii libri omittunt cum Latino & Syro. v. 41. ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει] Exemplar 2. ſcribit numero plurali αἱ οὖν ἁμαρτίαι ὑμῶν μένουσιν.

CAP. X. V. 8. πάντες ὅσοι ἦλθον] Sic Regia Biblia ex Complutenſibus, cum ex aliis Pariſienſium exemplaribus, πρὸ ἐμοῦ, quod alii libri addunt, omittunt, ſuffragantibus editionibus Latina & Syriaca, nec non inter Græcos enarratores Euthymio manifeſtiſſime. ibid. κλέπται εἰσὶ] Quintum exemplar pro εἰσὶ ſcribit ἦσαν, male. v. 11. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν] Exemplar 2. pro τίθησιν habet δίδωσιν, quo modo legunt plerique Latini libri *Dat* : Nam Syriaci ſervant *ponit*. v. 14. καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν] Sic ſcribit etiam Syrus. Porro 2. & 8. inter Græcos Pariſienſium codices, habent, ϗ γινώσκουσί με τὰ ἐμὰ, quemadmodum editio Latina *& cognoſcunt me mea.* v. 21. μὴ δαιμόνιον] Non addas ἔχων, quod nonus codex.

v. 26. καθὼς εἶπον ὑμῖν] Hoc cum plerique codices jungunt eis quæ præcedunt, ſuffragantibus pleriſque enarratoribus Græcis: duo, γ. & δ. cum Euthymio, connectunt ſubſequentibus. v. 32. διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον] Exemplaria 4. & 7. legunt numero plurali ἔργων. Latina editio favet numero ſingulari. v. 34. Ἐγὼ εἶπα] Codices η. θ. ιδ. præponunt conjunctionem ὅτι, quemadmodum editiones Latina & Syriaca. v. 38. κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύετε] Exemplar 2. κἂν ἐμοὶ μὴ θέλητε πιστεύειν, ut Latina.

CAP. XI. V. 19. πρὸς τὰς περὶ τὴν Μάρθαν] Exemplaria ſecundum & octavum ſcribunt πρὸς τὴν Μάρθαν, quæ explicatio eſt prioris lectionis. v. 31. λέγοντες, Ὅτι ὑπάγει] Eadem hic pro λέγοντες ſcribunt δόξαντες, *putantes*, conformiter Syro. v. 41. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος] Eadem exemplaria una cum 4. omittunt hæc verba, conſentanee editionibus Latinæ & Syriacæ, necnon paraphraſi Nonni: quanquam Euthymius ea diſerte legat. v. 54. εἰς τὴν χώραν] Addit ſecundus codex Σαμφουρείμ, qua in re eſt ſingularis, ut nec alibi legi mentionem regionis *Samphurim*. ibid. εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην] Octavus codex pro Ἐφραὶμ habet Ἐφρέμ, ut eſt etiam apud Nonnum: quinetiam Latine legitur *Ephrem*, ſed fortaſſis Interpres, vocales αι, non diviſim legit, at conjunctim, ut diphthongum, extulitque non *Ephraim*, ſed *Ephrem*, prout etiam Syra utroque efferri poſſunt modo. D. Hieronymi libro de locis Hebraicis exemplaria variant, *Ephraim*, *Ephram*, *&c.* v. 57. καὶ οἱ ἀρχιερεῖς] Exemplaria 3. 4. 6. auferunt καὶ conjunctionem; minus recte, opinor, tametſi nec Latine nec Syriace addatur.

CAP. XII. V. 1. ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν] Octavus codex addit ὁ Ἰησοῦς, conformiter Latino & Syro. v. 7. εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό] Idem octavus codex, ut libenter conſonat editioni Latinæ, ſcribit ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό· cui ſuffragatur illa ad Vaticana collatio, quam in Notationibus prolixioribus citavimus; quinetiam Nonni poetæ paraphraſis. v. 17. ὅτε τὸν Λάζαρον] Pro ὅτε, *quando*, quod eſt in pleriſque libris, Latina editione adſtipulante, codices 2. & 8. legunt ὅτι, *quod*, Syrico teſtamento & Græco Nonni carmine diſerte ſuffragantibus. v. 19. ἴδε ὁ κόσμος] Additur ὅλος a codicibus 6. & 8. a Latina & Syrica editionibus, denique a Nonno poeta. A pleriſque vero Græcis libris hodie omittitur. v. 28. δόξασόν σου τὸ ὄνομα] Quartus codex habet pronomen primæ perſonæ μου, pro ſecundæ σου, quod eſt in pleriſque omnibus, Latinis & Syris ſuffragantibus. v. 31. τοῦ κόσμου] Multi libri addunt τούτου cum Syro, quod alii demunt cum Latino. v. 32. πάντας ἑλκύσω] Ita legunt omnes pene libri Græci, cum Syricis, & tractatoribus Græcis. In uno β. eſt neutro genere πάντα, quemadmodum in Latinis & codicibus & tractatoribus. v. 41. τὴν δόξαν αὐτοῦ] Et hic β. præponit τοῦ Θεοῦ ipſi αὐτοῦ, quod nequeo probare. v. 47. καὶ μὴ πιστεύσῃ] Tertio hic β. pro πιστεύσῃ legit φυλάξῃ, ut Latina & Syra.

CAP. XIII. V. 2. Καὶ δείπνου γενομένου] In 2. exemplari, pro aoriſto γενομένου, eſt præſens γινομένου, *Cum cœna fieret*, contra editionem Latinam, quæ habet *Et cœna facta*. v. 18. ἐγὼ οἶδα]. Exemplaria 3. & quartum interjiciunt conjunctionem γάρ, conformiter Syro, quæ ab aliis omittitur, quemadmodum Latine. v. 24. πυθέσθαι τίς ἂν εἴη] Horum loco eſt in octavo codice καὶ λέγει αὐτῷ, εἰπὲ τίς ἐστι· fere ut Latine, *Et dixit ei, Quis eſt?* v. 27. τότε εἰσῆλθεν] Rurſus octavus codex omittit τότε, quemadmodum quædam exemplaria Latina. v. 30. ἦν δὲ νύξ· ὅτε ἐξῆλθε· λέγει] Idem codex hæc verba ſic diſtinguit ac legit, ἦν δὲ νύξ· ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει, eodem prorſus modo quo Latina editio, *Erat autem nox. Cum ergo exiſſet, Dixit*. v. 34. καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς] In tertio exemplari hoc ordine leguntur hæc verba, ἵνα καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς.

CAP. XIV. V. 1. Μὴ ταρασσέσθω] Exemplar 2. præponit Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, quemadmodum exemplaria Latina minus emendata: vide Latinas varietates. v. 3. Καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω] Exemplar nonum legit Καὶ ἐὰν πορευθῶ ἑτοιμάσαι, quemadmodum Syrum: nam Latina editio priori eique vulgatæ Græcorum lectioni conſentit. v. 13. Καὶ ὅ,τι ἂν αἰτήσητε] Non videtur hic addendum pronomen με, quod eſt in 4. & 14. codicibus: vide Latinas varietates. v. 22. καὶ τί γέγονεν] Noli omittere καί. v. 23. τὸν λόγον μου τηρήσει] In nono eſt τὰς ἐντολάς μου τηρήσει, *mandata mea ſervabit*. v. 26. ὑμᾶς διδάξει πάντα] Non mutes πάντα cum ταῦτα quod eſt in ſexto codice. v. 30. ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων] Quidam libri addunt τούτου, quemadmodum Latina editio. ibid. καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν] Codices tertius & quartus ſcribunt εὑρήσει, *inveniet*, pro ἔχει, *habet*, quod conſonat Latino ac Syro.

CAP. XV. V. 1. ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή] Quod ſequitur in codicibus 4. & 8. ὑμεῖς δὲ τὰ κλήματα, non eſt hujus verſus, ſed quinti. v. 7. αἰτήσεσθε καὶ γενήσεται ὑμῖν] Tria exemplaria pro αἰτήσεσθε, *petetis*, quod eſt etiam Latine, legunt αἰτήσασθε, *petite*, modo imperandi. Syrus legit modo infinito αἰτήσασθαι, *petere*. v. 11. ἐν ὑμῖν μείνῃ] Exemplaria 2. & 9. pro μείνῃ, *maneat*, habent ᾖ, *ſit*, ut Latina & Syra.

CAP. XVI. V. 3. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν] Omnia Pariſienſium exemplaria omittunt ὑμῖν, conformiter Syro, quod tamen Latine legitur. v. 14. ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται] Septem Pariſienſium codices ſcribunt præſens λαμβάνει, pro futuro λήψεται. Atqui futurum conſonat Latino, Syro, Græcorum Commentariis, & verſui denique proximo: quanquam Regius textus verſu proximo λαμβάνει dicat, cum hic ſcripſerit λήψεται. v. 16. καὶ οὐ θεωρεῖτέ με] In octavo codice, pro οὐ, eſt οὐκ ἔτι, quemadmodum Latine *jam non*. v. 21. ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς] Secundus codex pro ὥρα habet ἡμέρα· Syrus *dies partus*.

CAP. XVII. V. 2. δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον] Exemplar nonum mutat plurale αὐτοῖς, quod legitur etiam Latine, cum ſingulari αὐτῷ. v. 7. Νῦν ἔγνωκαν] Hæc vera eſt lectio, conformis editioni Latinæ. Porro ſextus Pariſienſium codex, pro tertia plurali ἔγνωκαν, ſcribit primam ſingularem ἔγνωκα, conformiter Syro: cujus ſcripturæ meminit Theophylactus, eamque, Chryſoſtomum præceptorem ſequutus, merito reprehendit. v. 11. τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι] Pro accuſativo plurali οὓς, quem legit etiam Latinus Interpres (*quos dediſti mihi*) omnia Pariſienſium exemplaria, ſcribunt dativum ſingularem ᾧ, relatum ad illud quod proxime præcedit nomen ὀνόματι (*quod dediſti mihi*) poſito relativo eodem caſu cum antecedente. Huic dativi caſus lectioni favent Syra non ſolum, verum etiam enarrationes Euthymii & Theophylacti. Denique Cyrilli Commentarius, ut Latine verſus exſtat, quam pertinaciter legit maſculinum plurale *quos*, tam conſtanter explicat neutrum ſingulare *quod*, docens, quomodo pater filio, quod æternum habuerat, nomen Deitatis, dederit ut homini. v. 12. οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα] Rurſus octavus codex, pro οὓς hic legit ᾧ, præcedentibus jungens, & conjunctionem καὶ præponens verbo ἐφύλαξα, ſed nemine favente, niſi uno Cyrillo. v. 20. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων] Sic Biblia Regia cum omnibus Pariſienſium exemplaribus & Syrico textu. Alii porro libri, pro participio præſentis temporis πιστευόντων, legunt futuri temporis πιστευσόντων, ſuffragante editione Latina. Quinetiam Græci enarratores, ſi non legerunt, certe intellexerunt futurum.

CAP. XVIII. V. 14. Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας] *Erat autem Caiphas qui conſilium dederat*] His verbis præmittit textus, Cyrilli Alexandrini Græci tractatoris, prout Latine verſus exſtat, Commentario additus; *Miſerunt autem eum ligatum ad Caipham pontificem*, quod ſit, ἀπέστειλαν δὲ αὐτὸν δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα· id quod, Theodorus Beza, in Textum ſuæ verſionis tranſtulit, mutato numero plurali in ſingularem, hoc modo; *Is vero* (Annas) *miſit eum vinctum ad Caipham pontificem*: quod fecit etiam Franciſcus Nanſius ad Nonni paraphraſin; temere uterque. Non enim his verbis Evangeliſta declaravit, Jeſum ab Anna tranſmiſſum ad Caipham: ſed id fecit, tacita uſus tranſitione, quod Commentarius noſter docet. Nuſquam enim alibi exſtant ea verba hoc verſu, nec apud alium ullum veterem tractatorem ſive Græcum ſive Latinum inveniuntur: &, ſi etiam Cyrilli Commentarius diligentius introſpiciatur, magna dubitandi cauſa deprehenditur, num legerit ea verba Cyrillus. Subjicit enim illi textui Cyrillus hujuſmodi Commentarium; *Auctoritate atque conſilio impietatis in Chriſtum præfuit Caiphas, & paulo poſt quaſi fructum ſui conſilii vinctum Jeſum ſuſcipiet*: ubi non tantum non explicat ea verba *Miſerunt autem eum ligatum ad Caipham pontificem*; verum etiam ſignificat, non hic, ſed poſtea, nimirum verſu 24. ea a ſe lecta fuiſſe. Verum quidem eſt, quod in verſum 24. hoc modo ſcribat; *Quaſi currentem equum narrandi progreſſum Evangeliſta utiliter revocat, & ad priora rurſus orationem reducit. Quare ſic? quia negationem Petri tertio factam exponere voluit.* Sed ego illud intelligerem de his maxime verbis; *Erat autem Simon Petrus ſtans & calefaciens ſe*, niſi ſequeretur; *Repetit ergo breviter, & miſſum ab Anna* JESUM *ad Caipham iterum dicit, Petrumque interrogatum exponit*, &c. quis enim auſit dicere, ſuppoſititium eſſe adverbium *iterum?* Quare, etſi non eſt res certa, magna tamen cauſa dubitandi eſt, an Cyrilli textui verba illa *Miſerunt autem*, &c. non fuerint ſtudioſe ab aliquo addita. Certe enim videri poſſit, Cyrilli locum alterum alteri ita conciliari poſſe, ut quando dicit, *paulo poſt a Caipha ſuſcipiendum eſſe Jeſum vinctum*, loquatur de verbis diſertis, quibus hoc poſtea dicitur: & rurſus cum dicit, *miſſum ab Anna* JESUM *ad Caipham iterum dicit*, loquatur de eo, quod id prius dictum fuerat, tacito inſinuandi modo. Operæpretium foret Græcum Cyrilli exemplar conſulere poſſe. Quidquid ſit, neutiquam referenda in textum Evangelii verſ. 14. ſed tacite intelligenda ſunt, ea verba, *Miſerunt* aut *miſit autem eum ligatum ad Caipham pontificem*. v. 24. Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα] Annotant quidam auctores, a nonnullis exemplaribus addi conjunctionem οὖν, *ergo*: Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν, quæ & legitur apud Cyrillum, ut Syriace additur ܕܝܢ, *autem*: vide varietates Latinas, & Commentarium noſtrum, hoc ipſo loco. v. 29. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς] Exemplar octavum addit ἔξω, *foras*, quod additur etiam Latine & Syriace. v. 34. ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ] Exemplaria 3. & 4. ſcribunt numero ſingulari ἢ ἄλλος σοι εἶπε περὶ ἐμοῦ; contra omnium aliorum fidem. v. 40. Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν] Quidam libri cum editione Syriaca omittunt πάλιν, quod tamen plerique omnes cum Latina editione addunt.

CAP. XIX. V. 3. Καὶ ἔλεγον] His verbis manuſcripta Pariſienſium 3. 8. 9. præponunt Καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν· id quod etiam Latinus Interpres legit, quod teſtatur his verbis; *Et veniebant ad eum & dicebant*. Cæterum Syrus hoc non agnoſcit. v. 6. σταύρωσον αὐτὸν] Alii libri omittunt αὐτὸν, alii addunt. Similis varietas eſt Latine. v. 13. ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον] In quibuſdam libris legitur ſecundo caſu numeri pluralis, ἀκούσας τούτων τῶν λόγων. v. 14. ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη] Auctores aliquot notant in uno codice, pro ἕκτη, *ſexta*, legi τρίτη, *tertia*. Atqui videtur mutatio illa de induſtria facta fuiſſe, ex opinione Theophylacti & aliorum quorundam, ita conciliantium Marcum, cap. 15. verſ. 25. cum Johanne hoc loco, quod hoc loco, errore notariorum, ἕκτη ſcriptum ſit, cum τρίτη ſcribendum fuiſſet, ut eſt apud Marcum. Scholiaſtes Nonni, pro certo habet, τρίτη ſecundum Johannem a Nonno lectum fuiſſe: atqui ego pro certo teneo ἕκτη eum legiſſe. Paraphraſis Nonni eſt; *Eratque protenſa tertia mortifera hora*. Si tertia fuit protenſa, quomodo fuerit ὡσεὶ τρίτη, *circiter tertia?* Nonnus pro eiſdem habens, horam fuiſſe circiter ſextam, & horam tertiam fuiſſe protenſam, hoc pro illo eſt uſus, eadem opera Marcum cum Johanne concilians, hac ratione, quod tertia fuerit protenſa, id eſt, ſpatium illud medium, quod eſt inter ſignum tertiæ & ſignum ſextæ horæ, longe fuerit progreſſum, ac proinde imminuerit ſexta. v. 16. καὶ ἀπήγαγον] Quinque manuſcripta legunt ſimplex ἤγαγον, cui alii libri addunt εἰς τὸ σταυρῶσαι, alii εἰς τὸ πραιτώριον· verum hæc ſuperfluunt, addita a ſciolis, tametſi εἰς τὸ πραιτώριον legatur apud Euthymium. v. 28. εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς] Sic etiam eſt Latine & Syriace, εἰδὼς, *ſciens*. Cæterum exemplaria Pariſienſium 4. 5. 7. 12. & 14. pro εἰδὼς, *ſciens*, ſcribunt ἰδὼν, *videns*. ibid. ἤδη τετέλεσται] Non addas περὶ αὐτοῦ. v. 36. Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ] Codicum alii omittunt, alii addunt præpoſitionem ἀπό· addentibus ſuffragantur editiones Latina & Syriaca, cum Nonni paraphraſi. v. 40. ἐν ὀθονίοις] Et hic omittitur ab aliis libris præpoſitio.

CAP. XX. V. 11. πρὸς τὸ μνημεῖον] In quibuſdam libris eſt dativo caſu πρὸς τῷ μνημείῳ. v. 22. ἐνεφύσησε] Sequitur in ſecundo codice αὐτοῖς, ſuffragante Syro. Atque pleriſque libris, qui illud omittunt, Latina editio adſtipulatur. v. 29. Ὅτι ἑώρακάς με] Quidam libri addunt Θωμᾶ· Regius cum aliis omittit, Syro ſuffragante. v. 31. ζωὴν ἔχητε] Codices 2. & 8. interjiciunt αἰώνιον, conformiter Syro: quod plerique omnes omittunt, cum editione Latina, faventibus Euthymio & Theophylacto.

CAP. XXI. V. 6. ἑλκύσαι ἴσχυσαν] Exemplaria 3. & 8. pro aoriſto ἴσχυσαν, ſcribunt imperfectum ἴσχυον, ut editio Latina *valebant*. v. 13. καὶ δίδωσιν αὐτοῖς] Exemplar ſecundum, conjunctioni καὶ ſubjicit participium εὐχαριστήσας, contra aliorum omnium fidem, Chryſoſtomo ipſo ejuſque diſcipulis annotantibus, quod non egerit jam Jeſus ſicut antea, non ſuſpexerit in cœlum, &c. v. 15. 16. 17. Σίμων Ἰωνᾶ] Pro Ἰωνᾶ octavum exemplar ubique habet Ἰωαννᾶ· cui favet Nonnus poeta ſcribens Ἰωάνναο (nec enim ſcripturæ vitium ſubeſſe, loquitur menſura carminum) denique Hieronymus, ſcribens in cap. 16. Matthæi, quem citavimus ad varietates Latinas.

FRANCISCI LUCÆ BRUGENSIS
Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundùm MATTHÆUM.

CAP. I.

V*Erſ.* 2. Abraham genuit Iſaac: Iſaac autem] *Male a libris quibuſdam additur* autem *poſt* Abraham, *& ab aliis tollitur poſt* Iſaac. *v.* 18. Mater ejus Maria] *Legendum eſt* ejus, *juxta Sixtina Biblia non ſolum, verum & juxta antiqua manuſcripta, eaque reſpondentia Græco ac Syro; non* Jeſu, *quod eſt in quibuſdam libris ex conſuetudine recitationis Eccleſiaſticæ. Cum enim Evangelium Vigiliæ Nativitatis Domini incipiat ab his verbis, neceſſario illic ponendum fuit* Jeſu *pro* ejus, *quod hic minime neceſſarium eſt, cum* ejus *ad Chriſtum referatur, cujus ſtatim præcedit mentio: imo videri poſſit, de alio quopiam quam de Chriſto Evangeliſta ordiri ſermonem, ſi* Jeſu *legas pro* ejus; *id quod etiam obſit ſenſui. v.* 23. Et vocabunt nomen ejus] *Sic legendum eſt hoc loco ex Sixtinis cæteriſque optimis libris,* vocabunt *numero plurali, non tantum Græco & Syro, ſed & Hieronymo in ſeptimum Iſaiæ caput ſuffragante. Quare ſpuria ſunt quæ a nonnullis leguntur* vocabitur *&* vocabis: *lege Græcas varietates.*

CAP. II. *Verſ.* 1. & 5. In Bethlehem Judæ] *Sic legunt optimi libri ex B. Hieronymi caſtigatione,* Judæ *ſive* Juda, *non* Judææ, *quod eſt in quibuſdam conformiter Græco: quanquam res eadem ſit, de quo lege Commentarium. v.* 6. Qui regat] *In aliis eſt futuro indicativi* reget, *quomodo Græce* ποιμανεῖ· *varietas ſcripturæ nil varians ſenſum. v.* 14. Qui conſurgens] *Sic meliores libri* conſurgens, *pro ſimplici* ſurgens, *quo alii utuntur. v.* 23. Quod dictum eſt per Prophetas] *Quidam libri legunt* Prophetam *numero ſingulari: ſed meliores, ſuffragantibus Græcis,* Prophetas *habent, numero plurium; quibus veteres Tractatores tam Latini quam Græci volunt. Syrica editio ita punctis affecta eſt, ut* Prophetam *numero ſingulari reddat: verum mutatis ſitu duobus apiculis, pluralis eſt numerus.*

CAP. III. *V.* 2. Appropinquavit enim regnum cœlorum] *Sic legunt Sixtina Biblia poſt vetera manuſcripta, nominatim Brugenſe D. Donatiani,* appropinquavit *præterito tempore, non futuro* appropinquabit; *quibus Græca Syraque & B. Hilarius adſtipulantur. Quare Epanorthotes ille noſter annotat;* Appropinquavit enim, *juxta Græcum, antiquos & Hieronymum; moderni* appropinquabit. *Quin & ratio ipſa futurum rejicit; Prophetarum enim fuit dicere* Appropinquabit regnum cœlorum; *aliquando propinquum erit: Chriſtus autem ejuſque prodromus Johannes, factum eſſe propinquum prædicarunt. Et quod quæſo aliud hi tempus prædicarint, quo futurum eſſet regnum cœlorum propinquum, quum jam propinquiſſimum, quinimo præ foribus eſſet? Unde non ita diu poſt Salvator Judæis;* Pervenit, *inquiebat,* in vos regnum Dei. *v.* 3. Hic eſt enim qui dictus eſt] *Sic legendum eſt juxta exemplaria integriora, ſuffragantibus Græcis & Syris, non* de quo dictum eſt. *v.* 7. Quis demonſtravit vobis] *Neutiquam legendum eſt futuro tempore* demonſtrabit. *ibid.* Fugere a ventura ira] *Inter alia, manuſcripta Biblia Cathedralium Eccleſiarum Audomarenſis & Brugenſis, legunt* futura, *quomodo eſt Græce* μελλούσης, *pro* ventura. *v.* 9. Quoniam potens eſt Deus] *Sic legunt optimi quique libri,* potens eſt, *non* poteſt. *v.* 10. Excidetur & in ignem mittetur] *Quatuor exemplaria notavit Johannes Hentenius legere* Exciditur & in ignem mittitur, *præſenti tempore, non futuro: de quorum fide ſi conſtaret; præferenda haud dubium foret lectio iſta priori: ut enim magnam adfert imminentis periculi emphaſin, ita ſibi faventes habet libros Græcos & Syricos, atque inter veteres patres Cyprianum, ubi orationem Dominicam explanat, ſub finem. v.* 12. Triticum ſuum in horreum] *Hæc Bibliorum Sixtinorum lectio, vera eſt lectio antiquorum codicum, etiam Epanorthotæ teſte: cui & libri Græci plerique omnes adſtipulantur; quod ex Græcis varietatibus diſcere licet. Quare non eſt legendum* triticum in horreum, *omiſſo pronomine, ut quidam libri habent; neque* triticum in horreum ſuum, *pronomine juncto poſteriori nomini, ut alii. v.* 15. Tunc dimiſit eum] *Injuria omittuntur a quibuſdam libris hæc verba. v.* 16. Baptizatus autem Jeſus confeſtim aſcendit] *Nomen* Jeſus *& adverbium* confeſtim *non ſunt auferenda, ut a quibuſdam libris auferuntur. ibid.* Et venientem ſuper ſe] *Interpres vertit* ſuper ſe, *juxta codices antiquos, non* ſuper ipſum, *quod habent quidam novi: qua de re latius in Notationibus olim editis.*

CAP. IV. *V.* 4. Non in ſolo pane vivit homo] *Etſi libri nonnulli futuro tempore* vivet *legant, quemadmodum eſt Græce: tamen plerique omnes, & quidem optimi quique, præſenti tempore ſervant* vivit, *ita ut intelligere liceat, Latinum Interpretem, ſenſum non verbum reddidiſſe, quemadmodum fecit & Syrus. v.* 6. Quia Angelis ſuis mandavit de te] *Non pauca nec contemnenda manuſcripta, pro præterito tempore* mandavit, *ſcribunt futurum* mandabit, *adſtipulantibus codicibus Græcis ac Syricis, necnon Hebræo & LXXII. v.* 7. Rurſum ſcriptum eſt] *Sic diſtinguunt præter alios, antiqui Epanorthotæ codices, ut* rurſum *ſequentibus jungatur, non præcedentibus. v.* 10. Tunc dicit ei Jeſus; Vade Satana] *Non eſt omittendum adverbium* tunc, *nec addendum eſt* retro *aut* poſt me; *quod ex Matth.* 16. *verſ.* 23. *aut Mar.* 8. *verſ.* 33. *huc a quibuſdam adjectum credo: lege Græcas varietates & Notationes noſtras prolixiores. v.* 13. In Capharnaum maritima] *Superfluit quod addunt codices quidam* civitatem maritimam: *porro accuſandi caſu, quemadmodum Græce eſt, ſcribunt vetuſti quidam libri, pro auferendi caſu* maritima. *v.* 15. Via maris] *Latina Complutenſis Regiaque editio legit, ita ut eſt Græce,* viam maris, *quarto caſu. ibid.* Galilæa Gentium] *Sic legunt, cum Sixtinis Bibliis, Regia editio & alia quædam exemplaria, primo caſu* Galilæa, *conformiter Græco. In multis aliis libris eſt* Galilææ *ſecundo caſu, ubi ſubaudire oportet* terra *aut* regio. *ibid.* Populus qui ſedebat in tenebris] *Quod libri quidam, pro* ſedebat, *legunt* ambulabat, *huc ex Propheta adſumtum eſt, cum Matthæus aut ejus Interpres, ſententiam Prophetæ reddens, non verba adnumerans,* καθήμενος, ſedens, *dixerit, uti eſt & Syriace. v.* 16. In regione umbræ mortis] *Præter duos codices quos notavit Johannes Hentenius, Biblia manuſcripta, Eccleſiarum Cathedralium Audomarenſis ac Brugenſis, & Cœnobiorum Lobienſis ac Clarimariſci, ſpectatiſſima illa, legunt* & umbra mortis, *Græco Syroque conformiter. In aliis eſt* umbræ mortis, *quo modo Interpres vertit Prophetam, qui conjunctionem non addit. v.* 17. Appropinquavit enim] *In paucioribus Latinis libris eſt hoc loco error ille, qui ſupra* 3. *verſ.* 2. *futuri* appropinquabit *ſcripti pro præterito* appropinquavit. *v.* 18. Ambulans autem Jeſus] *Sic eſt etiam Græce. Porro a quatuor illis quæ mox nominavimus Bibliis manuſcriptis, omittitur vox* Jeſus *Syriaca editione adſtipulante. v.* 24. Et abiit opinio ejus] *Quod duo codices legunt* fama *pro* opinio, *gloſſam eſſe ſuſpicor, pro textu obſcuriore ſubſtitutam. v.* 25. Et de Jeroſolymis] *Omittitur præpoſitio* de, *a quibuſdam bonis libris.*

CAP. V. *V.* 1. Videns autem Jeſus turbas] *Correctores Bibliorum Sixtinorum non judicarunt omittendum nomen* Jeſus *(quod legitur etiam Syriace) quo clarior ſit ſententia, tametſi a veteribus pleriſque manuſcriptis Græco conformiter omittatur. v.* 8. Beati mundo corde] *Græce eſt* οἱ καθαροὶ, mundi, *primo caſu, quem in Latinis libris nondum invenimus, quanquam ad ſenſum parum referat. v.* 9. Quoniam filii Dei] *Donatianica Biblia, inter alia, & antiqua Epanorthotæ, addunt pronomen* Quoniam ipſi, *quod etiam Græce legitur. v.* 11. Cum maledixerint vobis & perſec.] *Non eſt addenda vox* homines, *quæ a melioribus libris abeſt, adſtipulantibus Græcis & Syris: videtur ex Luc.* 6. *v.* 22. *huc tranſlata. v.* 20. Dico enim vobis] *Sic cum Sixtinis Bibliis manuſcripta exemplaria emendatiora, ſic Græca, ſic Syra: quare non eſt mutandum* enim *cum* autem. *v.* 22. Omnis qui iraſcitur fratri ſuo] *Non eſt addendum* ſine cauſa, *quod jam olim ex hac editione Divus Hieronymus ſuſtulit: lege Græcas varietates & Notationes prolixiores. v.* 24. Et vade prius reconciliari fratri tuo] *Plerique libri legunt* reconciliari *modo infinito: ſed imperandi modo* reconciliare, *ſcribunt, inter alios, Brugenſis, Lobienſis, & antiqui Epanorthotæ, conformiter Græco & Syro. ibid.* Offeres munus tuum] *Brugenſe manuſcriptum, pro futuro* offeres, *legit imperativum* offer, *juxta Græca & Syra, necnon B. Auguſtinum, eo libro quo hunc Domini ſermonem tractat. v.* 30. Abſcide eam] *Sic eſt in Sixtinis Bibliis ex veteribus manuſcriptis, voce deducta a* cædo, *pro eo quod alia habent* abſcinde *a* ſcindo. *Simile infra* 18. *verſ.* 8. *Mar.* 9. *verſ.* 43. *& alibi. v.* 32. Et qui dimiſſam duxerit, adulterat] *De ea quæ olim B. Auguſtino obſervata eſt hujus ſententiæ a quibuſdam omiſſione, lege Græcas varietates. v.* 37. Sit autem ſermo veſter] *Hoc verborum ordine legunt boni libri, pro* Sit ſermo autem veſter. *v.* 38. Et dentem pro dente] *Non recte a quibuſdam exemplaribus omittitur conjunctio. v.* 39. In dexteram maxillam] *Non eſſe omittendum* dexteram, *quod olim a quibuſdam libris abfuit, docuimus in Notationibus in varias Bibliorum lectiones. v.* 40. Et ei qui vult tecum judicio contendere] *Sic legunt optimæ fidei exemplaria, omiſſa præpoſitione* in judicio. *v.* 41. Vade cum illo & alia duo] *Quidam libri tollunt vocem* alia, *quod Græce non legatur, quodque nihil amplius intelligendum videatur, quam duplum concedendum, ſimplum extorquenti, quemadmodum de maxilla & veſte præceſſit. Atqui, ut pleraque, ita cum Sixtinis optima quæque editionis noſtræ exemplaria,* τὸ, alia, *legunt: quod etiam B. Auguſtinus & imperfecti operis Auctor, pervetuſti tractatores, explicant. Exiſtimarim itaque veterem Interpretem dediſſe illud, nec tam Græce legiſſe (tametſi in ſecundo Pariſienſium Græco codice inveniatur) quam de ſuo addidiſſe, ne, propterea quod converterat* μίλιον *mille paſſus, ambigua eſſet oratio. Vidit enim, illo addito, in ſententia nullam diſcrepantiam fieri; non enim ita urgere Dominum alterum miliare, quaſi non & tertium & quartum ferri velit, potius quam reſiſtat quis malo. Porro & conjunctionem* (& alia duo) *egregia exemplaria manuſcripta omittunt. v.* 46. Si enim diligitis] *Manuſcriptum Brugenſe habet conjunctivum* diligatis, *conformiter Græco* ἀγαπήσητε. *ibid.* Quam mercedem habebitis] *In duobus codicibus a Johanne Hentenio annotatis, eſt præſens* habetis: *quibus volunt Græca, Syra, & imperfecti operis Auctor. v.* 48. Pater veſter cœleſtis] *Non legas* qui in cœlis eſt, *pro* cœleſtis; *ſicut nec e diverſo Græce* οὐράνιος, *pro* ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

CAP. VI. *V.* 4. Reddet tibi] *Unus ille Pariſienſium codex qui addit* in palam, *vel Græco accommodatus eſt, vel ſervat ſcripturam, quam olim emendavit Hieronymus ſublato illo* in palam, *ſeu* palam: *lege varietates Græcas, & noſtras in Biblia Notationes. v.* 6. Tu autem cum oraveris] *In aliis bonis libris eſt futurum indicativi* orabis, *pro conjunctivo* oraveris. *ibid.* Et clauſo oſtio] *Additur pronomen* tuo, *a multis bonis libris, conformiter Græco & Syro. v.* 7. Sicut ethnici] *Non eſt addendum* faciunt; *quod cum Sixtinis Bibliis antiqua manuſcripta omittunt, & tam Græca quam Syra ignorant. v.* 10. Adveniat regnum tuum] *In quibuſdam libris legitur ſimplex verbum* veniat, *quemadmodum Græce* ἐλθέτω. *v.* 11. Panem noſtrum ſuperſubſtantialem da nobis hodie] *Quidam codices ſcribunt* quotidianum, *quomodo ante Hieronymum editio iſta habuit: unde adhuc conſuetudo ſic recitandæ Dominicæ orationis. Hieronymus mutavit* quotidianum *cum* ſuperſubſtantialem, *ut propius exprimeret Græcam vocem* ἐπιούσιον. *Quare Sixtina Biblia, & fide digniſſima quæque, tum noſtra tum Epanorthotæ manuſcripta, legunt* ſuperſubſtantialem: *lege Notationes. v.* 13. Sed libera nos a malo] *Sequitur in codice S. Germani lato, a Pariſienſibus notato;* Quia tuum eſt regnum & potentia & gloria in ſecula ſeculorum: *quod ex Græco additum eſſe, non dubium eſt: lege varietates Græcas. ibid.* A malo. Amen] *Vetera manuſcripta, Brugenſe, Clarimariſcenſe, Lobienſe, & tria Audomarenſia, omittunt* Amen, *quibus Syriaci libri typis excuſi ſuffragantur. At Syriacum manuſcriptum, Græcique omnes libri quos vidi, iis adſtipulantur Latinis exemplaribus quæ addunt* Amen. *Cyprianus & Auguſtinus non attingunt: Hieronymus cum Euthymio diſerte explicat, vocatque ſignaculum Dominicæ orationis, ut eſt confirmandi particula, quemadmodum docet idem duabus ad Marcellam epiſtolis, & Apoſtolus ipſe* 1 *Corinth.* 14. *verſ.* 16. *v.* 15. Si autem non dimiſeritis hominibus] *Tria ex noſtris manuſcriptis addunt* peccata eorum, *conformiter Græco; alia demunt, ſimiliter Syriaco, & emendationi Sixtinæ. ibid.* Nec pater veſter dimittet vobis peccata veſtra] *Quidam boni libri omittunt* vobis, *quod neque Græce exſtat. v.* 16. Ut appareant hominibus] *In aliis libris, pro compoſito, legitur ſimplex verbum* pareant, *minus congrue. ibid.* Quia receperunt mercedem ſuam] *Ut Sixtina Biblia, ita vetera manuſcripta, non omittunt* quia, *adſtipulantibus Græco*

&

& Syro: tametſi ſenſui ſuperfluat, nec legatur ſuperioribus verſibus ſecundo & quinto. v. 22. Lucerna corporis tui eſt oculus tuus] *Inter alia, Lobbienſe manuſcriptum omittit pronomina* tui *&* tuus, *conſentanee editionibus Græcæ & Syriacæ, citationique B. Hieronymi in Dialogo adverſus Luciferianos. Credi poſſint addita, ſive ex Evangelio Lucæ (cap. 11. verſ. 34.) ſive quod accommodando ſimilitudinem ſubjungat Salvator:* Si oculus tuus fuerit ſimplex: *ubi, poſt Græca & Syra, Regii operis Latinus textus addit conjunctionem;* Si igitur oculus tuus. *v.* 25. Quid manducetis] *Quod D. Hieronymus annotat, quibuſdam codicibus addi,* neque quid bibatis, *jam nulla addunt, licet Græce & Syriace legatur: lege Commentar. v.* 30. Quanto magis vos modicæ fidei?] *Optima quæque manuſcripta noſtra legunt* minimæ *pro* modicæ, *ita ut* modicæ, *ex aliis locis celebrioribus, quibus id vertit Interpres (ut infra* 8. *ver.* 26. *&* 14. *v.* 31.*) huc tranſumtum videri poſſit. v.* 33. Quærite ergo primum regnum Dei] *Antiqui codices Epanorthotæ, & ex noſtris Brugenſis ac Lobbienſis, pro* ergo *legunt* autem, *quod eſt Græce ac Syriace. v.* 34. Sufficit diei] *Non eſt addendum* enim.

CAP. VII. *V.* 1. Ut non judicemini] *Hoc Matthæi eſt; Lucæ cap.* 6. *v.* 37. Et non judicabimini: *unde etiam illud huc tranſlatum eſt a quibuſdam* Nolite condemnare ut non condemnemini, *quanquam, ut conſimile eſſet ei quod præcedit, mutatum ſit,* & non condemnabimini *cum* ut non condemnemini. *Non tantum enim Græca & Syra, ſed & fide digniſſima quæque Latina manuſcripta, cum Sixtinis Bibliis, illud hoc loco ignorant, faventibus Tractatoribus veteribus, Hilario, Hieronymo, Auguſtino, Chryſoſtomo, & imperfecti operis Auctore, ut & a recentioribus pleriſque omnibus præteritur. v.* 4. Sine ejiciam] *Non eſt præponendum* frater, *quod ut non legitur in Græcis & Syricis, ita neque in emendatioribus Latinis codicibus. Lucæ ſimiliter eſt cap.* 6. *verſ.* 42. *ibid.* Et ecce trabs eſt] *Antiqui noſtri libri ſcribunt* trabes *pro* trabs. *Utraque forma Latinis nota eſt. v.* 6. Et converſi dirumpant vos] *Nec antiqui libri addunt* canes (& canes converſi) *quod ex ſcholio in ſcripturæ ſeriem haud dubium eſt deveniſſe: legunt autem quidam* diſrumpant *pro* dirumpant. *v.* 11. Noſtis bona data dare] *Quidam boni libri omittunt* data, *tametſi Græce Syriaceque legatur. v.* 12. Ut faciant vobis homines] *Non eſt addendum* bona, *quod jam olim ſublatum eſt a caſtigatore. ibid.* Et vos facite illis] *Quidam libri præponunt* ita (ita & vos) *adſtipulantibus Græcis pleriſque codicibus ac Syricis, & inter veteres Cypriano atque Auguſtino. Sed integerrima quæque hujus editionis exemplaria, tum noſtra tum Epanorthotæ, cum Sixtinis, omittunt, quibus & Græca quædam conſentiunt, de quibus in varietatibus Græcis. v.* 13. Quia lata porta & ſpatioſa via eſt] *Quidam boni libri omittunt verbum ſubſtantivum* eſt. *v.* 14. Quam anguſta porta & arcta via eſt] *Non eſt legendum* quoniam *vel* &, *pro* quam: *vide Græcas varietates. A quibuſdam autem libris abeſt* eſt. *v.* 19. Excidetur & in ignem mittetur] *Quemadmodum Græce & Syriace eſt præſenti tempore* Exciditur & in ignem mittitur, *ita etiam Latine ſcriptum eſſe in pervetuſtis exemplaribus, annotant quidam; ſed qualia ego non viderim. v.* 23. Diſcedite a me qui operamini] *Recte ſuſtulit Sixtina correctio vocem* omnes, *ut quæ ab optimis quibuſque Latinis libris omittatur, conformiter Syricis & Græcis pleriſque omnibus. Et quanquam Pſalmi* 6. *verſ.* 9. *ad quem hic alluditur, addatur; videri tamen poſſit hic in Evangelio non ſine gratia omiſſa: vide Græcas varietates. v.* 25. 27. Et deſcendit pluvia] *Non eſt omittenda conjunctio* &, *etiam Epanorthotæ judicio, quæ Græce quoque & Syriace legitur. v.* 29. Et non ſicut Scribæ eorum] *Quidam antiqui libri omittunt* & *conjunctionem, quam alii, Græco Syroque ſimiliter, præponunt: plerique vero addunt pronomen* eorum, *Syro conſentanee, quod aliqui rurſus Græco conformiter auferunt.*

CAP. VIII. *V.* 1. Cum autem deſcendiſſet] *Non eſt addendum nomen* Jeſus, *quod ab antiquis libris, Græco & Syro conſonantibus, abeſt. v.* 9. Nam & ego homo ſum ſub poteſtate conſtitutus] *Multi antiqui libri, conſentanee Græco ac Syro, omittunt vocem* conſtitutus, *quæ ex Luc.* 7. *verſ.* 8. *huc adſcripta creditur. v.* 10. Audiens autem Jeſus] *Non addas pronomen* hæc. *v.* 11. Cum Abraham & Iſaac] *Non eſt omittenda* & *conjunctio. v.* 13. In illa hora] *Legendum eſt* in, *non* ex. *v.* 15. Et miniſtrabat eis] *Sic legunt cum Sixtino antiqui libri noſtri,* eis *numero plurali, Brugenſ. Lob. Leod. Clarmar. & Audomarenſia tria: alii libri habent* ei *numero ſingulari. Similis varietas eſt tam in Syricis quam in Græcis codicibus: lege varietates Græcas. v.* 17. Et ægrotationes noſtras portavit] *Quidam boni libri, Græco ſimiliter, non repetunt, ſed e proximo intelligendum relinquunt, pronomen* noſtras. *Atqui etiam Syriace repetitur, & apud Prophetam Hebraicis. v.* 18. Juſſit ire trans fretum] Τὸ diſcipulos, *quod interponunt quidam, antiqua exemplaria reſpuunt, conformiter Græco & Syro. Quare merito correctores Sixtini textu expulerunt. Quidam* diſcipulos, *ut Hilarius; quidam* turbas, *ut Chryſoſtomus, ſubaudiunt: tametſi illud longe ſit veriſimilius. v.* 20. Et dicit ei Jeſus; Vulpes] *Brugenſe & Lobbienſe manuſcripta omittunt* & *conjunctionem, conſentanee Syro; quam alii libri præponunt ſimiliter Græco. ibid.*] *Pro* nidos *manuſcriptum Brugenſe legit* tabernacula. *ibid.* Ubi caput reclinet] *Sic legunt optimi quique libri, omiſſo pronomine* ſuum, *conſentanee editioni Græcæ: nam Syrus pro more linguæ ſuæ adjecit. v.* 25. Et acceſſerunt ad eum diſcipuli ejus, & ſuſcitaverunt eum] *Quidam vetuſti libri omittunt* ad eum diſcipuli ejus, *tametſi* diſcipuli ejus *Græce & Syriace addatur. v.* 26. Et dicit ei Jeſus; Quid timidi] *Nomen* Jeſus, *quamvis Syriace legatur, omittitur a Græcis & multis Latinis libris. v.* 28. Et cum veniſſet] *Non hic ex quibuſdam libris addas* Jeſus, *etiamſi Syrus exprimat.* Veniſſet *autem numero ſingulari legendum eſt, non plurali* veniſſent, *qui error eſt in libris nonnullis. v.* 29. Veniſti huc] *Non eſt præponendum adverbium* cur. *v.* 31. Si ejicis nos hinc] *Plerique libri omittunt adverbium* hinc, *cum Græcis ac Syricis. v.* 32. Et ecce impetu abiit] *Vox* magno, *quam interjiciunt quidam, non hic, ſed Marci* 5. *verſ.* 13. *ab Interprete data eſt. v.* 33. Nuntiaverunt omnia] *Superfluit* hæc, *quod addunt quidam* (hæc omnia.) *v.* 34. Rogabant ut] *Similiter redundat hic* eum; Rogabant eum ut.

CAP. IX. *V.* 1. Et aſcendens in naviculam] *Omittendum eſt quod additur in quibuſdam libris nomen* Jeſus. *v.* 5. Dimittuntur tibi peccata tua] *Sic cum Sixtinis Bibliis, manuſcripta Brugenſe, Clarmariſcenſe, & Lobbienſe ex noſtris, ſimiliter editioni Syriacæ. Alia omittunt* tua, *ut Græce alterum duntaxat legitur, aut* σοῦ, *aut* σοὶ: *vide Græcas Varietates. v.* 13. Sed peccatores] *Quod in nonnullis codicibus ſequitur* ad pœnitentiam, *ut a pleriſque, ita ab omnibus bonis præteritur, ſuffragantibus Syricis: quippe quod hujus loci non ſit, ſed Luc.* 5. *verſ.* 32. *lege Græcas varietates. v.* 17. Et vinum effunditur] *Quidam libri omittunt* &, *quod tamen Græce legitur. v.* 18. Acceſſit & adorabat] *Sic legendum,* adorabat *imperfectum, potius quam perfectum* adoravit. *ibid.* Domine, filia mea modo defuncta eſt] *Quædam manuſcripta, nominatim tria noſtra & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ, omittunt* Domine, *conſentanee Græco & Syro. ibid.* Impone manum tuam ſuper eam] *Multi boni libri auferunt pronomen* tuam, *quanquam Græce ac Syriace addatur. v.* 24. Dicebat; Recedite] *In quodam codice, pro* dicebat, *eſt* dixit ad eos, *propius ad Græca, ubi eſt* λέγει αὐτοῖς, dicit illis. *v.* 25. Et tenuit manum ejus] *Quod ſequitur in multis libris;* Et dixit, Puella ſurge, *non hujus loci eſt, ſed Luc.* 8. *v.* 54. *Nam hic, ut non a Sixtinis, ita nec ab antiquis libris, nec a Græcis codicibus aut Syricis agnoſcitur. v.* 38. Ut mittat operarios] *Notat Epanorthotes, antiquorum codicum hoc loco lectionem eſſe,* ejiciat *pro* emittat *aut* mittat: *id quod & nos ita fere invenimus. Lucæ decimo, inquit ille, eſt* mittat, *Luc.* 10. *verſ.* 2. *Utraque verſio bona eſt, ex eodem uno verbo* ἐκβάλῃ, *ſed* ejiciat *ſingularis emphaſeos.*

CAP. X. *V.* 2. Duodecim autem Apoſtolorum] *Non eſt legendum hoc loco* Diſcipulorum *pro* Apoſtolorum. *v.* 3. Jacobus Alphæi] *Cum Sixtinis Bibliis Lobbienſe manuſcriptum, Græco conſentaneum & reliquæ hoc loco enumerationi, omittit* & *conjunctionem: quam alii libri præponunt nomini* Jacobus, *cum obſcuret conjugationis rationem ab Evangeliſta ſignificatam. ibid.* Et Thaddæus] *Regium opus ex Complutenſi habet;* Et Lebbæus qui cognominatus eſt Thaddæus: *quod cum alibi non inveniam, adducor ut credam ex Græco adjectum eſſe. v.* 4. Et Judas Iſcariotes] *Ita ſcribunt meliores libri hoc loco. Alii* Scariotes *habent, omiſſa* I *litera initiali: lege Commentarium. v.* 5. Præcipiens eis, dicens] *Multi boni libri interponunt* & *conjunctionem* (& dicens) *tametſi Græce illa non legatur. v.* 7. Quia appropinquavit regnum cœlorum] *Sic legunt etiam antiqui libri,* appropinquavit *præteritum, Epanorthote quoque teſte, quod Græco conſonat & Syro. Nam futurum* appropinquavit, *nullius eſt auctoritatis. v.* 8. Infirmos curate, mortuos ſuſcitate] *Manuſcriptum H litera ſignatum, B. Hieronymo ſuffragante, omittit* τὸ mortuos ſuſcitate, *quod alii libri addunt, parva ſimilitudine veri: quanquam judico merito relictum eſſe a Correctoribus Sixtinis, ut certe vetus eſt, & facile potuit ab Interprete fuiſſe datum: lege varietates Græcas, & Notationes prolixiores in varias Bibliorum lectiones, denique Commentarium. v.* 10. Dignus eſt enim operarius cibo ſuo] *Annotat Epanorthotes, ex antiquis libris, legendum hic eſſe* cibo ſuo; *ſecundum Lucam autem cap.* 10. *verſ.* 7. mercede ſua. *v.* 12. Salutate eam dicentes, Pax huic domui] *Hæc verba,* dicentes, Pax huic domui, *omittuntur a manuſcriptis duobus Latinis, Syricis libris, & pleriſque Græcis, denique ab Euthymio inter Græcos, & inter Latinos B. Hieronymo, non in textu ſolum, verum & in Commentario; id quod in Notationibus, quas ſæpe diximus, monſtratum a nobis eſt. Videri poſſint huc adjecta, ex Evangelio ſecundum Lucam, cap.* 10. *verſ.* 5. *ubi habes* dicite pax huic domui, *loco ejus quod hic dicitur* ſalutate eam: *quanquam hic & a D. Hilario exponantur. v.* 13. Veniet pax veſtra. Pax veſtra revertetur] *Sic legunt cum plerique tum optimæ editionis noſtræ codices, conformiter Syro. In quibuſdam porro pro futuris indicativi, ſunt conjunctiva,* veniat, revertatur, *ſuffragante Græco, & inter tractatores Hilario. v.* 14. De domo vel civitate] *Manuſcriptum quoddam a Johanne Hentenio notatum addit* illa (vel civitate illa) *quod Græce quoque legitur & Syriace. v.* 18. Et ad præſides & ad reges] *Hoc ordine legunt etiam Græci libri & Syrici: quem invertentes Latini quidam habent;* Et ad reges & ad præſides. *v.* 22. Et eritis odio omnibus propter] *Quidam boni libri tollunt, quidam addunt* hominibus. *Illis volunt Græca. v.* 23. Fugite in aliam] *Vetus codex Eccleſiæ noſtræ, continens quatuor Evangelia, ſignatus F, addit;* Et cum in aliam perſequentur vos, fugite in tertiam; *qualia & Græce a quibuſdam addita notavimus ad varietates Græcas. v.* 26. Nihil enim eſt opertum, quod non revelabitur, & occultum quod non ſcietur] *Sic legunt cum Sixtinis Bibliis antiqui codices, futura indicativi, pro iis quæ in aliis ſunt conjunctivis,* reveletur, ſciatur: *quæ quidem eſſe Lucæ, annotat Epanorthotes, Luc.* 12. *verſ.* 2. *v.* 28. Et animam & corpus] *Non eſt omittenda conjunctio* &, *vel priori loco. v.* 30. Veſtri autem capilli] *Plerique libri tam ſcripti quam impreſſi interjiciunt* & (& capilli) *conſentanee Græco ac Syro. v.* 39. Perdet illam] *Ita legendum eſt futuro indicativi* perdet, *non imperativo* perdat, *quomodo legitur in manuſcripto Brugenſi.*

CAP. XI. *V.* 12. Rapiunt illud] *Alii codices antiqui habent* Diripiunt illud. *v.* 17. Cecinimus vobis] *Exemplar illud Eccleſiæ noſtræ quod mox diximus ſignari litera F, legit* Cecinimus vobis tibiis: *addit vocem* tibiis, *quæ certe neceſſaria eſt ad exprimendam integram ſignificationem Græci verbi* ηὐλήσαμεν *ſed ex Luca eam huc adjeciſſe crediderim. Luc.* 7. *verſ.* 32. *v.* 30. Et onus meum leve] *Antiqui libri, cum Epanorthote, tum noſtri, repetunt verbum* eſt; Leve eſt.

CAP. XII. *V.* 2. Quod non licet facere] *Sic legunt, ut Sixtina Biblia, ita quatuor codices ab Hentenio ad Bibliorum marginem notati, conformiter Græco & Syro. Alii libri addunt pronomen* eis (quod non licet eis) *minus recte, ut quod nec legunt poſteriores Evangeliſtæ: conſtat enim Phariſæorum fuiſſe ſententiam, factum illud Diſcipulorum Chriſti prohibitum fuiſſe generali ſabbati mandato. v.* 10. Et ecce homo] *Unus Hentenii liber addit* erat, *ex Græco. v.* 18. Ecce puer meus quem elegi] *Male addunt quidam* electus quem elegi. *v.* 20. Arundinem quaſſatam non confringet] Conteret *quod legunt quidam, ex Propheta ſumptum eſt. v.* 25. Omne regnum diviſum contra ſe, deſolabitur] *Manuſcriptum Brugenſe, legit præſenti tempore* deſolatur, *quomodo eſt Græce, pro futuro* deſolabitur. *v.* 30. Et qui non congregat mecum, ſpargit] Diſpergit *quod eſt in quibuſdam, non Matthæi eſt, ſed Luc.* 11. *verſ.* 23. *v.* 31. Spiritus autem blaſphemia] *Sic legendum eſt juxta emendationem Sixtinam: id quod quidam ita correxerunt, ut pro nominativo* blaſphemia, *ponerent genitivum* blaſphemiæ, *& genitivum* ſpiritus *acciperent pro nominativo, imperite. v.* 32. Qui autem dixerit contra Spiritum ſanctum] *Quidam codices repetunt* verbum, *refragantibus melioribus, Græcis quoque & Syricis, qui e proximo illud ſubaudiendum relinquunt. v.* 44. Invenit eam vacantem] *Tria bona manuſcripta, Græco conformiter, omittunt pronomen* eam. *v.* 47. Foris ſtant quærentes te] *Nonnulli libri habent* quærentes loqui tecum, *nonnulli* quærentes te alloqui, *quæ ex Græco mutata ſunt. v.* 50. Ipſe meus frater]

Egregia quædam manuſcripta præponunt conjunctionem &, *etiam fratris nomini* (& frater) *quæ quidem magnam adfert orationi emphaſim.*

CAP. XIII. *V.* 3. Ecce exiit qui ſeminat ſeminare] *Male in quibuſdam libris additur* ſemen ſuum: *ex Luca enim, cujus ſcriptura, quod in Eccleſia Evangelii loco legatur, familiarior eſt, Matthæo adjectum eſſe conſtat. v.* 4. Et venerunt volucres cœli] *Multi boni libri omittunt vocem* cœli: *quibus Græci codices plerique omnes cum Syricis adſtipulantur. Veriſimile eſt ſimiliter ex Luca huc eſſe tranſlatum. v.* 8. Aliud centeſimum, aliud ſexageſimum, aliud triceſimum] *Sic reddidit eleganter Interpres, juxta ſenſum, numero ordinali. Nec enim probabilis eſt illius manuſcripti lectio, quod verba Græca κατὰ πόδα imitatum habet:* Aliud centum, aliud ſexaginta, aliud triginta. *v.* 11. Noſſe myſteria] *Male alii libri numero ſingulari* myſterium *legunt, ex poſterioribus rurſus Evangeliſtis. v.* 12. Et quod habet auferetur ab eo] *Infra* 25. *verſ.* 29. *legitur* & quod videtur habere. *v.* 14. Et adimpletur in eis] *Hæc melior eſt lectio, quam illa quæ eſt aliorum librorum,* ut adimpleatur *vel* adimpleretur, *cum Græco etiam illa conſonat ac Syro. Quidam porro antiquus codex omittit* in *præpoſitionem ante* eis, *cui Græci aliquot ſuffragantur. ibid.* Prophetia Iſaiæ dicentis] *Pro genitivo* dicentis, *in aliis bonus eſt nominativus* dicens, *conſentanee prototypo Græco. v.* 16. Quia vident (*&c.*) quia audiunt] *Sic legendum eſt, non* qui vident, qui audiunt; *conjunctio inquam legenda eſt, non pronomen. v.* 20. Qui autem ſuper petroſa] *Non legas* petram *pro* petroſa, *ſubſtantivum pro adjectivo. v.* 28. Vis imus] *Latina Regis editio addit* igitur; Vis igitur imus: *quod quidem eſt Græce, ſed non Syriace; ut nec in vetuſtis Latinis manuſcriptis, magis quam in Sixtinis Bibliis. v.* 33. In farinæ ſatis tribus] *Luc.* 13. *verſ.* 21. *eſt* ſata tria. *v.* 36. Ediſſere nobis parabolam] *In quibuſdam eſt* diſſere, *ſed pro* ediſſere *accipiendum; in nonnullis* Enarra, *quod eſt alterius Interpretis. v.* 43. Qui habet aures audiendi] *Quædam antiqua manuſcripta auferunt vocem* audiendi, *neſcio qua auctoritate. v.* 47. Et ex omni genere piſcium congreganti] *Quidam libri omittunt* piſcium, *ut nec Græce nec Syriace agnoſcitur: ſed quia vetuſtiſſimi & optimi quique illud legunt, videtur ab Interprete additum. v.* 48. Elegerunt bonos in vaſa] *Non addas* ſua, *quod quidam. v.* 51. Dicunt ei; Etiam] *Tametſi Græce & Syriace addatur* Domine: *vetuſtiores tamen & fide digniores Latini libri, quos viderimus, cum Sixtina editione illud non legunt. v.* 55. Et fratres ejus, Jacobus & Joſeph] *Pro* Jacobus *quidam boni libri habent* Jacob, *pro* Joſeph *autem, Græci & Syriaci* Joſes: *qua de re late egimus in Notationibus ad locum Mar.* 15. *v.* 47.

CAP. XIV. *V.* 2. Hic eſt Johannes Baptiſta] *Non addas* quem ego decollavi. *v.* 3. Propter Herodiadem uxorem] *Subſequitur in quibuſdam libris impreſſis* Philippi: *quod Græce quidem & Syriace legitur, ſed cum deſit pleriſque omnibus; atque optimis quidem, Latinis codicibus, clarum fit non eſſe Latine legendum, ut quod Interpres non dederit. v.* 6. In medio] *Quidam addunt* triclinio, *quæ gloſſa eſt, non textus. v.* 12. Tulerunt corpus ejus] *Bonorum librorum, alii legunt, alii auferunt, pronomen* ejus. *v.* 14. Et miſertus eſt eis] Eis *legendum eſt, tertio caſu pluralis numeri, non* ejus, *ſecundo ſingularis. v.* 19. Diſcipuli autem turbis] *Superfluit quod quidam libri addunt* dederunt: *nam nec Græce legitur, quanquam Syrus addat* appoſuerunt. *v.* 22. Et ſtatim compulit] *Sic legunt Sixtina Biblia ex D. Hieronymi caſtigatione, non* juſſit, *ſed* compulit, *quod Græce Syræque vocis vim exprimit: lege D. Hieronymi Commentarium. v.* 32. Et cum aſcendiſſent] *Quidam numero ſingulari ſcribunt* aſcendiſſet; *male.*

CAP. XV. *V.* 2. Tranſgrediuntur traditionem] *Sic eſt, numero ſingulari, ut in Sixtinis, ita in multis aliis bonis libris, Græco ſimilibus: quibus & ſeries ipſa hiſtoriæ adſtipulatur: de unica enim traditione eſt quæſtio, quæ & exprimitur. Minoris itaque facienda eſt altera lectio,* traditiones *numero plurali. v.* 4. Honora patrem] *Antiquorum codicum, alii addunt, alii demunt,* tuum. *v.* 5. Quodcunque eſt ex me] *Annotat quidam, abeſſe a nonnullis manuſcriptis verbum ſubſtantivum* eſt: *quæ lectio nobis probata, adſtruitur Commentario. v.* 9. Doctrinas & mandata hominum] *Abſque media conjunctione* & *legunt vetuſti quidam libri Latini, conformiter Græcis, quin & textui Prophetæ Hebraico. Syricum Evangelium in eandem ſententiam habet,* doctrinas quæ (*ſunt*) mandata hominum. *Alii vetuſti libri, cum quibus Sixtina Biblia addunt conjunctionem, reſpondent Græcæ editioni virorum LXXII, quam hac præcipue parte Salvator ſequutus eſt: erat enim ea, illo tempore, non minus, ne dicam magis, Judæis in uſu, quam fons Hebraicus. v.* 12. Audito verbo hoc] *Abeſt ab antiquis codicibus non paucis pronomen* hoc: *ſed quia non lectum, ſubaudiendum eſt, viſum fuit Correctoribus illud relinquendum, ut non pauca alia ſimilia. v.* 14. Et duces cæcorum] *Conjunctio* &, *ab optimis quibuſdam manuſcriptis ignoratur; ut a Græcis omnibus ac Syricis. v.* 31. Mutos loquentes] *Sequitur in Regio opere ex Complutenſi;* Debiles ſanos: *id quod adjectum eſſe ex Græco, clarum facit Commentarius. v.* 33. Panes tantos] *In quibuſdam manuſcriptis emendatum eſt manu poſteriore* panes tanti: *ſed placuit Interpreti uti Antiptoſi, quod etiam Epanorthotes annotat. v.* 36. Et gratias agens] *Quidam libri, inter quos eſt Brugenſis ille D. Donatiani, omittunt* & *conjunctionem, ſuffragantibus codicibus Græcis. v.* 38. Erant autem qui manducaverunt] *Quidam libri præterito pluſquam perfecto legunt* manducaverant. *ibid.* Quatuor millia hominum] *Brugenſe illud manuſcriptum, pro* hominum *legit* virorum, *quomodo eſt & Græce & Syriace.*

CAP. XVI. *V.* 2. 3. Facto veſpere dicitis] *Et cætera uſque ad finem tertii verſus* non poteſtis ſcire, *quomodo olim a quibuſdam immerito omiſſa fuerint, pluribus aliis oſtendimus. Cæterum merito omitti a pleriſque verbum* ſcire, *quod poſtremum addunt quidam* (non poteſtis ſcire) *pro quo etiam quidam habent* cognoſcere, *noſtra ſententia eſt, nec aliud legendum quam* non poteſtis, *ut non eſt aliud in pleriſque libris Græcis quam οὐ δύνασθε, ſubaudito ex præcedentibus verbo διακρίνειν,* dijudicare. *ibid. v.* 3. Faciem ergo cœli] *Nonnulli libri præponunt* hypocritæ, *Græco Syroque conformiter: ſed plerique omnes, & quidem optimi quique, cum Sixtinis, demunt, viderique poſſit, cum ex Græco textu, tum ex Luc.* 12. *verſ.* 56. *huc eſſe adſumtum. Nam & conjunctio* ergo *ſubſequens, non perinde admittit illud. v.* 4. Niſi ſignum Jonæ prophetæ] *Quidam libri addunt* prophetæ *adſtipulantibus Græcis & Syricis, alii omittunt. v.* 7. 8. Intra ſe, intra vos] *Alii legunt* inter *pro* intra. *v.* 8. Sciens autem Jeſus dixit] *Quædam exemplaria, Græco & Syro conformiter, legunt; alia auferunt, pronomen* eis (dixit eis.) *v.* 9. Quinque panum in quinque millia] *Tria manuſcripta Eccleſiæ S. Audomari & unum Clarimariſci, habent conjunctionem* & *loco præpoſitionis* in; Quinque panum & quinque millia. *Fons ſi conſulatur, probabile fit, Interpretem vertiſſe* Quinque panum quinque millium, *abſque media ſive conjunctione ſive præpoſitione, (ut a quibuſdam legitur ſecundus caſus* millium) *quod a ſciolis mutatum ſit. v.* 10. Septem panum in quatuor millia] *Eadem eſt hujus loci ratio quæ proximi. v.* 13. Quem dicunt homines eſſe Filium hominis?] *Regia editio ex Complutenſi, cum alio uno atque altero exemplari, addit pronomen* me; Quem me dicunt *&c. ſuffragantibus libris Græcis, necnon Syricis, B. Hilario quoque tractatore. Atqui ut plerique omnes, ita optimi quique & fide digniſſimi libri, cum Sixtinis, non agnoſcunt τὸ* me, *ut nec B. Hieronymi Commentarius. Nullo itaque modo legendum Latinis eſt, quod Græcis etiam obſcuritatem adfert in re clara. Veriſimile eſt, Interpreti illud non lectum Græce; ac omnino explicationem eſſe illius* Filium hominis, *quæ in textum irrepſerit. v.* 19. Erit ligatum & in cœlis. Erit ſolutum & in cœlis] *Exemplaria manuſcripta multa & inſignia, ſuffragantibus Græcis & Syricis libris, omittunt illud* & (& in cœlis) *utroque loco. v.* 20. Quia ipſe eſſet Jeſus Chriſtus] *Hæc eſt lectio Latinorum codicum plerorumque, & quidem optimorum quorumque: quibus & Græca pleraque exemplaria ſuffragantur, & D. Hieronymi Commentarius. Quidam Latini libri omittunt nomen* Jeſus, *ſex ab Hentenio adnotati; quidam etiam Græci, tres Pariſienſium ε. ζ. η. His volunt, Syrica editio, & veteres tractatores Origenes atque Ambroſius. Crediderim ego, vocem illam* Jeſus, *quæ ſenſui obeſt, additam olim a librario quopiam ſciolo fuiſſe, non quidem Latinæ editioni (videtur enim illam Interpres dediſſe) ſed Græcæ. v.* 23. Vade poſt me Satana] *Pro* poſt me *quidam boni libri habent* retro, *quod tamen ex Mar.* 8. *verſ.* 33. *ſumtum videri poſſit. v.* 27. Secundum opera ejus] *Multa bona manuſcripta, tum noſtra, tum Epanorthotæ, pro plurali* opera, *legunt ſingulari* opus, *Græco textu ſuffragante, ubi eſt κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, quanquam in* 14. *Pariſienſium exemplari ſit κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Veriſimile eſt, & iſtud τὰ ἔργα, & illud quod Latine legi ſolet* opera, *ex alio huic ſimili loco acceptum, ut illo Pſal.* 61. *verſ.* 12. Tu reddes unicuique juxta opera ſua, *vel illo Rom.* 2. *verſ.* 6. Qui reddet unicuique ſecundum opera ejus: *quanquam, quod ad ſenſum, nihil referat utro modo legatur.*

CAP. XVII. *V.* 1. Aſſumit Jeſus] *Antiqui codices Epanorthotæ cum quibuſdam noſtris ita legunt, ut Sixtina Biblia,* aſſumit *præſenti tempore. Alii codices legunt* aſſumſit *præterito tempore. Porro illud eo magis probandum eſt, quod ſequatur præſenti tempore* ducit, *in omnibus quos viderimus. Annotat Epanorthotes, in Eccleſia legi* aſſumſit, duxit, *tempore præterito. v.* 2. Facta ſunt alba ſicut nix] *Non diſſimilis vero fit conjectura, Latine non minus quam Græce & Syriace, ſcriptum fuiſſe* ſicut lux, *idque mutatum eſſe cum* ſicut nix, *primum ob ſummam vocularum* lux *&* nix *affinitatem, quæ non eſt ſive Græce ſive Syriace, deinde, quod Marcus nivis meminerit; denique quod albedo nivi magis propria ſit quam luci. Atqui, ſi reliquorum Evangeliſtarum, Marci inquam & Lucæ, verba conſideres, videbis ab illis duo attribui veſtimentis Chriſti, unum quod alba fuerint, alterum quod lucida. Marcus;* Veſtimenta, *inquit,* ejus facta ſunt ſplendentia, candida (*alba*) nimis velut nix. *Lucas;* Et veſtitus ejus albus refulgens. *Hoc igitur eſt & quod Matthæus vult, dum ait* alba ſicut lux. *v.* 4. Tibi unum, Moyſi unum] *Alii libri interjiciunt conjunctionem* (& Moyſi unum) *conformiter Græco ac Syro. v.* 7. Surgite & nolite] *A quibuſdam bonis libris abeſt* &, *quod nec Syriace exſtat. In aliis legitur, Græco conformiter. v.* 9. Præcepit eis Jeſus] *Manuſcripta integerrimæ fidei, Brugenſe, Lobienſe, Clarmariſcenſe, & D. Audomari duo, demunt pronomen* eis: *quod quanquam Græce addatur, Interpres tamen, pro decoro orationis, videri poſſit maluiſſe omittere, & verbo* præcepit *dare caſus præcedentes* deſcendentibus illis, *qui alioqui Græce abſolute ponuntur: etſi ſecundum Marcum hoc non obſervarit. v.* 11. Elias quidem venturus eſt] *Subjiciunt quidam codices* primum, *ex Græco, non dubium, emendati. v.* 16. Reſpondens autem Jeſus] *Librorum, alii addunt, conformiter Græco; alii demunt, conſentanee Syro, conjunctionem* autem. *v.* 19. Et dixerunt] *Bonorum librorum, alii addunt* ei, *alii omittunt. Syriace legitur, Græce non. ibid.* Ejicere illum] *Nicolaus Zegerus annotat, in codice Corſendoncenſi legi* illud *neutro genere, quod in noſtris non invenio. v.* 20. Dixit illis Jeſus] *Quidam boni libri addunt, cum Græcis & Syris, alii tollunt nomen* Jeſus. *ibid.* Tranſi hinc illuc] *Optimi quique noſtri Latini libri, omittunt* illuc, *quod licet Græce legatur, non tamen exſtat Syriace. v.* 24. 25. Didrachma] *Ita legendum eſt neutro genere, numero plurali; non* didrachmam *numero ſingulari generis fœminini.*

CAP. XVIII. *V.* 8. Abſcide eum] *Vetera manuſcripta cum Sixtinis Bibliis conſtanter legunt* abſcide *a* cædo, *pro* abſcinde *a* ſcindo. *Pro* eum *porro, Regius textus ex Complutenſi legit* ea, *quemadmodum eſt Græce. v.* 9. Bonum eſt tibi cum uno oculo in vitam] *Ita legunt meliores libri, etiam Epanorthotæ,* cum uno oculo, *pro eo quod eſt in aliis* unum oculum habentem. *Quidam conjiciunt legendum* unoculum, *quomodo eſt Græce μονόφθαλμον. v.* 12. Nonne relinquit] *Hæc lectio merito probatur, præ ea quæ futuro tempore ſcribit* relinquet. *ibid.* In montibus] *Male in quibuſdam libris habetur* in deſerto: *id quod ex Luc.* 15. *verſ.* 4. *ſumtum eſſe, etiam Epanorthotes annotavit. v.* 13. Quia gaudet ſuper eam] *Ita legitur in multis libris, præſens tempus, Græco conformiter; in aliis eſt futurum* gaudebit. *v.* 14. Ut pereat unus] *D. Donatiani codex legit neutro genere* unum: *quo modo & quidam legit Græce ἕν, ut referat, inquit, παιδίον. v.* 15. Lucratus eris] *Unum manuſcriptum, pro futuro* eris, *legit præſens* es, *quod quidem Græco ſimilius eſt, ἐκέρδησας. v.* 16. Si autem te non audierit] *Quidam annotat abeſſe pronomen* te *ab uno codice manuſcripto, quomodo abeſt ab editione Græca, etſi non Syriaca. Nos in tribus manuſcriptis, & apud Epanorthoten, invenimus tranſpoſitum,* Si autem non te. *ibid.* Adhibe tecum adhuc unum] *Codex D. Donatiani omittit* adhuc, *conformiter editioni Syriacæ, quod in aliis legitur ſimiliter Græce. v.* 17. Si autem Eccleſiam] *Manuſcripta Brugenſe & Lobienſe addunt* & (& Eccleſiam) *quod Græce quoque & Syriace legitur. v.* 22. Dicit illi Jeſus] *Ita legunt optimi quique libri, Græco conſentanee,* dicit *præſenti tempore, non præterito* dixit. *v.* 24. Qui debebat ei decem] *Omittitur ab aliis libris pronomen* ei.

CAP. XIX. *V.* 4. Quia qui fecit hominem] *Optimi noſtrorum librorum tollunt* hominem *&* homines, *Græco conſentanee. Ex Commentario (veriſimile eſt) irrepſit in textum. v.* 5. Dimittet homo] *Quidam libri habent* relinquet homo, *ex Geneſi aut Epiſtola ad Epheſios, quod notat Epanorthotes: meliores enim hic legunt* dimittet. *v.* 7. Dare libellum] *In aliis bonis libris eſt* dari *paſſive,*

paſſive, pro activo dare. *v.* 10. Cauſa hominis] *Noſtra vetera manuſcripta legunt tertio caſu* homini, *pro ſecundo caſu* hominis, *qui in pleriſque libris exſtat Græco conſentanee. v.* 12. Qui ſeipſos caſtraverunt] *Antiqui libri Epanorthotæ, &, ex noſtris, Brugenſis ille D. Donatiani, habent* Qui ſeipſos eunuchizaverunt; *vocem fictam ad imitationem Græci verbi* εὐνούχισαν. *v.* 14. Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire] *Quidam manuſcriptus codex tranſponit verba hunc in modum*; Sinite parvulos venire ad me, & nolite prohibere eos. *Et quanquam hoc ordine etiam Syrus legat, tamen Marci & Lucæ eam exiſtimo eſſe ſcripturam, non Matthæi. ibid.* Talium eſt enim] *Non eſt omittenda conjunctio* enim, *quæ & Græce & Syriace exſtat, quanquam omittatur a quibuſdam antiquis libris. v.* 18. Dicit illi; Quæ?] *Non eſt legendum nominativo caſu* ille, *ſed dativo* illi. *v.* 19. Honora patrem tuum] *Quidam boni codices omittunt* tuum; *alii Græco & Syro conſentanee addunt. ibid.* Et matrem tuam] *Quædam manuſcripta auferunt pronomen* tuam: *quibus Græci libri adſtipulantur, præter Regium ex Complutenſi addentem* ϗ τὴν μητέρα σου. *ibid.* Et diliges proximum] *Conjunctio copulans additur, non tantum ex Græcis & Syris, quantum ex optimis Latinis exemplaribus. v.* 20. Omnia hæc cuſtodivi a juventute mea] *Illud* a juventute mea, *Epanorthotes ſentit huc additum ex Marco & Luca. Nam quanquam Græca Syraque illud, non minus ſecundum Matthæum, quam ſecundum Marcum & Lucam, legant: Latina tamen exemplaria antiqua docere intelligit, illud Græce ſecundum Matthæum Interpreti non lectum, nec Latine proinde datum fuiſſe: ut certe etiam noſtra antiqua manuſcripta illud omittunt. v.* 21. Vade, vende quæ habes] *Noli legere,* Vade & vende omnia quæ habes, *additis voculis* &, *&* omnia.

CAP. XX. *V.* 1. Simile eſt regnum] *Conjunctio* enim *quæ Græce Syriaceque additur, nec Latine videtur omittenda, poſtquam in duobus Janſenii & totidem noſtris Latinis manuſcriptis exſtat. v.* 4. *&* 7. Ite & vos in vineam meam] *Quædam tum Latina tum Græca exemplaria, Syro conſentanee, utroque loco ignorant pronomen* meam. *Porro quod Nicolaus Zegerus legendum putat, poſteriori loco ut priori:* Et quod juſtum fuerit accipietis; *ego potius Græcis Syriciſque exemplaribus ſuperfluere exiſtimem, quam Latinis deeſſe. Hilarius & Hieronymus non videntur illud agnoviſſe: lege Commentarium. v.* 15. Quod volo facere] In meis *tametſi Græce Syriaceque exſtet, & a veteribus legatur, ego tamen non exiſtimem, quod Zegerus, noſtræ editioni adjiciendum. v.* 17. Duodecim diſcipulos] *Non addas pronomen* ſuos. *v.* 21. Et unus ad ſiniſtram] *Sic legendum eſt,* unus, *non* alius, *quod Marci eſt. v.* 23. Ad dexteram meam vel ſiniſtram] *In quibuſdam libris eſt* & *conjunctiva, pro diſjunctiva* vel, *Græco conformiter. v.* 25. Poteſtatem exercent in eos] *Non eſt legendum* inter eos, *ut quidam legunt male, pro* in eos. *v.* 28. Animam ſuam redemtionem] *Non addas* in *præpoſitionem,* in redemtionem.

CAP. XXI. *V.* 1. Et cum appropinquaſſent Jeroſolymis, & veniſſent] *Sic legunt omnes boni libri, numero plurali, conformiter Græco: Quod in aliis eſt ſingulari numero* appropinquaſſet, veniſſet, *tametſi Syrus ſic legat, ex Eccleſiaſtico officio mutatum notat Epanorthotes. ibid.* Miſit duos diſcipulos] *Non addas* ſuos, *quod ex Luca quidam huc adſcripſerunt. v.* 3. Et confeſtim dimittet eos] *Sic legendum eſt, futuro tempore,* dimittet, *non præſenti* dimittit: *vide Græcas varietates. v.* 4. Hoc autem totum factum eſt] *Additur* totum *conſentanee Græco & Syro, quod tamen quidam boni libri omittunt. v.* 5. Sedens ſuper aſinam] *Alii libri præponunt* & *conjunctionem, conformiter Græco ac Syro. v.* 7. Et impoſuerunt ſuper eos] *Quidam, loco pluralis* eos, *quod fere legitur Græce ut Latine; ſcribunt ſingulare* eum, *cujus loco Syrus dixit* pullum. *Sed hæc de induſtria mutata videri queant, ad evitandam difficultatem, quæ ex recepta lectione putatur emergere. v.* 9. Filio David] *Cave legas quintum caſum* o fili, *ut quidam, pro tertio* filio. *v.* 16. Jeſus autem dixit eis] *Præſens* dicit, *pro præterito* dixit, *legunt libri noſtri integriores, conformiter Græco. v.* 17. Ibique manſit] *Quod quædam manuſcripta addunt* Et docebat eos de regno Dei, *Epanorthotes ex Eccleſiaſtico officio acceptum notat. v.* 21. Tolle & jacta te in mare] *Ita vulgo legitur: quam lectionem eſſe depravatam, quanquam citra detrimentum ſententiæ, legendumque imperativis paſſivis* Tollere & jactare in mare, *non ſolum Græca loquuntur, ſed & ſimilia loca Mar.* 11. *verſ.* 23. *& Luc.* 17. *verſ.* 6. *Quamvis ergo non ſuppetant exemplaria quæ ſcribant* tollere & jactare; *tamen res eſt adeo clara, judicio Epanorthotæ, hanc eſſe Interpretis ſcripturam, ut ſine difficultate in textum recipiendam putet, annotans literam* r, *mutatam eſſe in* t, *ubi legitur* tolle te. *v.* 24. Reſpondens Jeſus] *Non addas* autem, *tametſi Græce legatur. v.* 25. Baptiſmus Johannis unde erat?] *Antiqui libri conſtanter legunt* Baptiſimum, *non* Baptiſmus. *Uſus eſt enim Interpres hac voce, non hic tantum, ſed & ſecundum Marcum & Lucam, tanquam ſi Latine dicatur neutro genere* baptiſimum: *quod & facit D. Auguſtinus non ſemel, ſcribens in caput primum Evangelii ſecundum Johannem, quin & illo poſterior D. Gregorius homilia* 20. *in Evangelia. v.* 26. Omnes enim habebant Johannem] *Alii Latini libri cum Græcis legunt præſens* habent, *pro imperfecto* habebant, *quod Marci eſſe putatur a nonnullis: v.* 27. Ait illis & ipſe] *Non eſt omittendum medium illud* &, *quod etiam Græce legitur. ibid.* Nec ego dico vobis] *Non eſt legendum futurum* dicam, *ſed præſens* dico. *v.* 28. Hodie operare in vinea mea] *Ita lege ex Bibliis Sixtinis, modum imperativum* operare, *& caſum ſextum* vinea mea, *conformiter Græco; potius quam modum infinitum* operari, *aut caſum quartum* vineam meam. *v.* 30. Eo Domine] *Quidam conjiciunt, pro verbo* eo, *legendum eſſe pronomen* ego, *quod eſt Græce & Syriace. v.* 31. Dicunt ei, Primus] *Quidam libri omittunt pronomen* ei, *quod tamen etiam Græce legitur & Syriace. Pro* primus *porro, olim, D. Hieronymo teſte, nonnulla exemplaria legere* noviſſimus: *quæ lectio fuit D. Hilarii, dicit enim Phariſæorum reſponſionem fuiſſe, voluntati patris juniorem obediſſe, eum qui ſpondens feſellit; in qua deinde enucleanda mire ſe torquet: ſed adulterina fuit ea ſcriptura, exemplarium minime verorum. ibid.* Præcedent vos in regnum Dei] *Sic legendum eſt, cum Sixtinis Bibliis, quarto caſu* regnum, *potius quam ſexto* regno. *Porro pro futuro* præcedent, *in aliis libris eſt præſens* præcedunt, *conſentanee Græco & Syro. v.* 32. Venit enim ad vos] *Non legas* autem *pro* enim. *v.* 33. Et ædificavit turrim] *Non addas* in medio ejus, *quod quidam ex Iſa.* 5. *verſ.* 2. *huc adſcripſerunt. v.* 37. Verebuntur filium meum] *Omittendum eſt* forſitan, *quod ex Luc.* 20. *verſ.* 13. *huc adjectum a quibuſdam fuit. v.* 41. Et vineam ſuam locabit] *Quidam boni libri, nominatim Eccleſiæ noſtræ, omittunt pronomen* ſuam, *conſentanee Græco & Syro. ibid.* Qui reddant ei fructum] *Sic legunt cum Sixtinis Bibliis antiqui libri, conjunctivum* reddant, *pro futuro indicativi* reddent.

CAP. XXII. *V.* 1. Eis dicens] *Non poſtponas* eis; Dicens eis. *v.* 3. Et miſit ſervos ſuos] *Non legas numero ſingulari* ſervum ſuum, *quomodo, Hieronymo teſte, olim quidam: ex Lucæ Evangelio, vero ſimile eſt. Luc.* 14. *v.* 17. *v.* 5. Ad negotiationem ſuam] *Quidam boni libri omittunt pronomen* ſuam, *quod tamen etiam Græce & Syriace exſtat. v.* 6. Et contumeliis affectos] *Libri Eccleſiæ noſtræ & Clarmariſcenſis legunt numero ſingulari* contumelia. *v.* 13. Ligatis manibus & pedibus ejus] *Hic ordo Græco & Syro conſentaneus eſt: verum manuſcripta noſtra præponunt pedes manibus*; Ligatis pedibus ejus & manibus. *v.* 14. Multi enim ſunt vocati] *Non eſt legendum* autem *pro* enim, *tametſi in multis antiquis libris ſit* autem. *v.* 15. Ut caperent eum] *Legendum eſt pronomen* eum, *non autem nomen* Jeſum, *quod ex officio Eccleſiaſtico acceptum eſt. v.* 17. Licet cenſum dare Cæſari] *Non eſt mutandum activum* dare *cum paſſivo* dari. *v.* 30. Sed erunt ſicut] *In pleriſque libris, pro futuro* erunt, *legitur præſens* ſunt, *Græco conformiter. v.* 37. Ex toto corde tuo, & in tota anima tua] *Sic etiam libri antiqui, priori loco legunt* ex, *poſteriori* in.

CAP. XXIII. *V.* 13. Væ autem vobis] *Non eſt omittenda conjunctio* autem. *ibid.* Quia clauditis] *Alii legunt pronomen* qui, *pro conjunctione* quia, *quæ Græce exſtat. v.* 14. Væ vobis Scribæ & Phariſæi hypocritæ, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis judicium] *Hunc verſum plurimi boni Latini codices omittunt, etiam tres hujus noſtræ Audomarenſis Eccleſiæ manuſcripti: a quibus autem legitur, variis & loco & modo legitur: D. Hieronymus & alii quidam Tractatores non agnoſcunt: Canones Evangeliorum ſolis Marco & Lucæ aſcribunt: prout hæc latius a nobis declarata ſunt in Notationibus noſtris prolixioribus. Quare videri poſſit ex D. Hieronymi correctione jugulandus & prætermittendus verſus iſte: niſi propter auctoritatem veterum Tractatorum, Græcorum, & inter Latinos Hilarii, conſultum haud eſſet illum prorſus expungere. v.* 15. Quicunque juraverit per templum] *Non addas* Dei. *v.* 18. Cæci, quid enim majus eſt] *Regia Biblia, haud dubium ex Complutenſibus, addunt*, Stulti & cæci quid, *quemadmodum eſt Græce & Syriace: Atqui reliqui Latini libri non agnoſcunt* τὸ ſtulti *hoc loco. v.* 20. Et in eo qui habitat in ipſo] *Non eſt legendum antecedens* templo *pro relativo* ipſo. *v.* 24. *&* 25. Calicis & paropſidis] *Alii loco vocalis quartæ ſcribunt primam,* parapſidis: *utroque enim modo vox effertur. v.* 24. Intus autem pleni eſtis rapina] *Meo judicio, ſalvo meliore, legenda eſt tertia perſona* ſunt, *pro ſecunda* eſtis: *ſic enim ſcribunt vetera manuſcripta noſtra (D. Donatiani unum, D. Audomari duo, & Clarimariſci unum) cum antiquis Epanorthotæ, & ſeptem ab Hentenio annotatis, & aliis. Cæterum ſeptem illa Hentenii ſignantur legere* plena ſunt *neutro genere: noſtra vero retinent maſculinum* pleni. *Neutrum genus melius congruat ſermoni Latino: ſed maſculinum certius eſt, & in eundem ſenſum accipiendum. Huic lectioni tertiæ perſonæ diſerte ſuffragantur Græca & Syra. v.* 25. Ut fiat id quod deforis eſt mundum] *Videtur addendum* & (ut fiat & id) *quod ut legitur Græce & Syriace, ita a pluribus bonis libris. v.* 28. Qui ædificatis ſepulchra] *Omnes boni libri quos vidimus, hic legunt* qui, *tametſi Græce ſit conjunctio* ὅτι; quia. *Syrum ambiguum eſt. v.* 33. Ideo ecce ego mitto] *Non eſt addendum* Ideo dico vobis, ecce ego mitto. *v.* 36. Sub alas] *Non addas pronomen* ſuas. *ibid.* Et noluiſti] *Quædam manuſcripta, conformiter Græco & Syro, legunt numero plurali* noluiſtis.

CAP. XXIV. *V.* 12. Et quoniam abundavit iniquitas] *In aliis libris eſt futurum* abundavit, *quod Græco conſonat, pro præterito* abundavit. *v.* 20. In hyeme vel ſabbato] *Alii libri omittunt* in *præpoſitionem. v.* 23. Ecce hic eſt Chriſtus aut illic] *A quibuſdam libris omittitur* eſt *conformiter Græco: a quibuſdam repetitur* ecce (aut ecce illic) *ſed non eadem fide. v.* 28. Illic congregabuntur & aquilæ] Illuc *adverbium motus ad locum legendum videtur ex antiquis libris, non* illic: *ſimiliter omittenda conjunctio* & (& aquilæ) *quæ nec Græce aut Syriace additur. v.* 30. Cum virtute multa] *Annotat vetus Epanorthotes, ſecundum Matthæum* multa, *ſecundum Lucam* magna *legendum eſſe. v.* 33. Quia prope eſt in januis] *Non eſt interponendum conjunctio;* eſt & in. *v.* 34. Donec omnia hæc fiant] *Non eſt omittendum pronomen* hæc. *v.* 36. Neque angeli cœlorum] *Quod quidam libri addiderunt olim, adduntque hodie,* neque filius; *D. Hieronymus, ſequutus meliora exemplaria, ſuſtulit, noſtram hanc corrigens editionem. Quare legendum hic non eſt ſecundum Matthæum, etſi a veteribus tractatoribus non paucis hic explicetur, ſed relinquendum eſt Marco proprium. v.* 38. Et nuptui tradentes] *Alii legunt* nuptum *pro* nuptui. *v.* 42. Duabus molentibus] *Subjiciunt multi codices Latini*; Duo in lecto, unus aſſumetur, & unus relinquetur. *Cæterum non eſſe illud Evangelii ſecundum Matthæum, quanquam multi veterum Patrum illud hic exponant, ſed Evangelii ſecundum Lucam, clare docuimus in Notationibus noſtris prolixioribus, quibus Sixtina Biblia ſuffragantur. v.* 43. Qua hora fur venturus eſſet] *Boni libri legunt optativum* eſſet, *non indicativum* eſt. *v.* 44. Quia qua neſcitis hora] *In quibuſdam libris eſt* quia qua hora neſcitis, *conformiter Græco; In aliis* quia neſcitis qua hora; *In aliis denique* quia qua hora non putatis, *quod poſtremum eſt Lucæ cap.* 12. *verſ.* 40. *v.* 47. Super omnia bona ſua] *Quidam libri omiſſa voce* bona *legunt* ſuper omnia ſua.

CAP. XXV. *V.* 11. Noviſſime vero veniunt] *Non eſt omittendum* vero, *quod etiam Græce & Syriace legitur. v.* 13. Vigilate itaque] *Quod quidam libri adjungunt* & orate, *non eſt hujus loci. v.* 18. Fodit in terram] *In aliis bonis libris eſt* terra, *ſexto caſu, ut Græce. v.* 22. Ecce alia duo lucratus ſum] *Sic legendum eſt hoc loco: nam viceſimi verſus eſt verbum, non ſimplex, ſed compoſitum* ſuperlucratus. *v.* 27. Oportuit ergo te] *Non addas* & te. *v.* 31. Et omnes angeli cum eo] *Non eſt addendum* ejus; Angeli ejus. *v.* 38. Et cooperuimus te] *Unum Clarimariſci & tria Eccleſiæ noſtræ Audomarenſis manuſcripta omittunt pronomen* te, *conformiter Græco. v.* 41. Tunc dicet & his] *Non eſt addenda vox* Rex; Tunc dicet Rex. *ibid.* Qui paratus eſt diabolo] *Codex D. Donatiani, pro verbo ſimplici* paratus, *legit compoſitum* præparatus. *v.* 42. Et non dediſti mihi potum] *Hic legitur* potum, *ſupra vero* bibere, *annotante Epanorthote. v.* 44. Aut ſitientem] *Non eſt omittenda conjunctio* aut.

CAP. XXVI. *V.* 2. Ut crucifigatur] *Non eſt addenda interrogationis nota, quam addunt manuſcripta multa: pronunciando enim dictum eſt, non interrogando. v.* 10. Quid moleſti eſtis huic mulieri?] *Alii boni libri omittunt pronomen* huic. *ibid.* Opus enim bonum operata eſt in me] *Manuſcriptorum exemplarium, alia omittunt conjunctionem* enim, *ſimiliter editioni Syriacæ: alia addunt, conformiter Græcæ. v.* 11. Me autem non ſemper habetis] *Futurum* habebitis, *poſteriori hac verſus parte, legunt multi vetuſti codices: alii autem, ut eſt Græce, ſcribunt tempus præſens* habetis. *v.* 14. Qui dicebatur Judas Iſcariotes] *Quidam antiqui libri legunt præſens* dicitur, *pro imperfecto* dicebatur. *Sed &* Scarioth *habent pro* Iſcariotes, *in quo miror eos variare a forma Græca. v.* 17. Prima autem die Azymorum] *Quædam manuſcripta omittunt vocem* die, *conformiter Græco. v.* 23. At ipſe reſpondens ait] *Legenda eſt adverſativa* at, *non copulativa* &. *ibid.* In paropſide] *Antiqui libri ſcribunt primam vocalem loco quartæ,* in parapſide: *vide ſupra* 23. *verſ.* 24. *v.* 24. Per quem Filius hominis tradetur] *Pro futuro* tradetur, *eſt in quibuſdam libris præſens* traditur, *conſentanee Græco & Syro. v.* 25. Qui tradidit eum, dixit] *Non eſt interponendum conjunctio* & dixit. *v.* 28. Hic eſt enim ſanguis meus] *Etſi quædam Cypriani exemplaria, epiſtola* 63. *legant neutro genere* Hoc eſt enim, *& eum vertendi modum, patiantur etiam Græca: nulla tamen ratione* hic *maſculinum cum neutro* hoc *mutandum eſt. ibid.* Qui pro multis effundetur] *Male quidam legunt* vobis *pro* multis: *nam* vobis *Lucæ eſt, cap.* 22. *verſ.* 20. multis *autem Matthæi & Marci. Porro etſi Græce & Syriace ſit præſens* effunditur: *Latinus tamen Interpres futurum* effundetur *dedit: nec ſimplex* fundetur, *ſed compoſitum* effundetur, *quale eſt Græce. v.* 39. Sed ſicut tu] *Non eſt addendum verbum* vis. *v.* 40. Et venit ad diſcipulos ſuos, &] *Quædam exemplaria manuſcripta omittunt pronomen* ſuos, *conformiter Græco. ibid.* Sic non potuiſtis] *Quidam libri collocant interrogationis notam poſt adverbium* ſic: *nonnulli, pro plurali* potuiſtis, *habent ſingulare* potuiſti; *ſed hoc quidem male. v.* 45. Ecce appropinquavit hora] *Licet antiqui libri legant futurum* appropinquabit, *retinendum tamen eſt præteritum* appropinquavit, *quod tam ſententia, quam Græca & Syra, requirunt. v.* 46. Ecce appropinquavit qui me tradet] *De hoc præterito* appropinquavit, *idem judicium eſt quod de ſuperiori. Porro futurum* tradet, *quidam libri mutant cum præſenti* tradit, *quod quidem conforme eſt Græco ac Syro. v.* 50. Amice, ad quid veniſti?] *Multi antiqui libri, pro* quid *interrogativo, manifeſte ſcribunt relativum* quod, *enunciando non interrogando legendum: Et quidem videri poſſit error ex eo natus, quod multi eam voculam contracte ſcribant, ita ut utroque modo legi queat: ſic tamen non legunt tantum, verum etiam interpretantur, Remigius a D. Thoma ad Cathenam citatus, & ipſe D. Thomas in proprio Commentario;* Ad quod veniſti, *ſupplent* hoc fac. *Quinetiam Euthymius ſic intelligit Græca: Ad quod veniſti ſc.* hoc citra ſimulationis velamen operare: *crediderim iſtos ſtudioſe interrogationem vitaſſe, eo quod judicarent, non fuiſſe inquirendum Jeſu propoſitum Judæ, quod non ignoraret: vide Commentarium noſtrum. v.* 53. Et exhibebit mihi modo] *Hæc eſt germana lectio editionis Latinæ, conſonantis Syricæ: tametſi quidam Latini libri cum Græcis, τὸ* modo *rejiciant in prius hujus periodi membrum. v.* 59. Principes autem ſacerdotum] *Optimi quique libri ſic legunt,* principes *numero plurali, non* princeps *ſingulari, ſuffragantibus Græca & Syriaca editionibus. v.* 61. Reædificare illud] *Interpres dedit verbum compoſitum* reædificare, *tametſi Græce & Syriace ſit ſimplex* ædificare. *v.* 63. Si tu es Chriſtus Filius Dei] *Non addas* vivi, *quod quidam codices, ut nec Græca & Syra illud agnoſcunt. Eſt enim alterius loci, ſupra* 16. *verſ.* 16. *v.* 64. Dicit illi Jeſus] *Legendum eſt præſens* dicit, *non præteritum* dixit. *ibid.* Sedentem a dextris virtutis Dei] *Multa exemplaria manuſcripta, antiqua & fide digna, omittunt* Dei, *conformiter Græco & Syriaco: quod legitur Luc.* 22. *verſ.* 69. *loco prorſus ſimili. v.* 67. Alii autem palmas] *Interlinearis gloſſa notat, quod pro* palmas, *alias legatur* alapas: *id quod ex Marco fortaſſis eſt ſumtum. ibid.* In faciem ejus dederunt] *Antiqua Eccleſiæ noſtræ manuſcripta unanimiter legunt tertium caſum* ei, *pro ſecundo* ejus; *ſicut & Clarimariſci exemplar. v.* 71. Vidit eum alia ancilla] *Quidam libri omittunt* ancilla, *quia neque Græce Syriaceve legitur: ſed videtur vox illa ab Interprete ſuppleta. v.* 72. Quia non novi hominem] *In quibuſdam bonis libris eſt* Quia non noviſſet hominem, *niſi hoc potius eſſet verſus* 74. *ſubſequentis. v.* 73. Acceſſerunt qui ſtabant] *Non addas* ad eum. *ibid.* Vere & tu ex illis es] *Non omittas* &. *v.* 75. Verbi Jeſu quod dixerat] *Non eſt legendum* verbi quod dixerat ei Jeſus, *quod eſt Evangelii ſecundum Marcum. ibid.* Priuſquam gallus cantet] *In quodam manuſcripto præponitur* quia, *quemadmodum Græce & Syriace.*

CAP. XXVII. *V.* 3. Et ſenioribus, dicens] *Non addas* populi; Et ſenioribus populi, *quod quidam. v.* 8. Propter hoc vocatus eſt ager ille Haceldama, hoc eſt, ager ſanguinis] *Vix dubium eſt, quin voculæ iſtæ tres* Haceldama, hoc eſt, *ex Act.* 1. *verſ.* 19. *additæ ſint huic Evangelio, quia neque Græce neque Syriace hic leguntur; tantum,* Propter hoc vocatus eſt ager ille, ager ſanguinis. *v.* 9. Quod dictum eſt per Jeremiam prophetam] *Non dubito, ſalvo ſuperiorum judicio, quin ſit omittendum nomen* Jeremiam, *juxta fidem veteris illius Evangelii manuſcripti, quod citavimus in Notationibus noſtris prolixioribus, adſervati in collegio ſocietatis Jeſu Lovanienſi. Nam & Auguſtinus lib.* 3. *de conſ. Evang. cap.* 7. *teſtatur, ſuo tempore a quibuſdam Latinis codicibus abfuiſſe: quod etiam Lyranus annotat in antiquis libris haud legi. Huc accedit Syriacum Evangelium, quod nullum hic prophetam nominat. Suffragatur denique mos Evangeliſtæ, qui ita conſuevit plerumque ſcripturas laudare,* Quod dictum eſt per prophetam, *nullo propheta nominatim expreſſo ſup.* 1. *v.* 22. *&* 2. *v.* 6. 15. 23. *&* 13. *v.* 35. *&* 21. *v.* 4. *Quare doctiſſimi quique viri hodie ſentiunt ita potius legendum eſſe, nullius prophetæ nomine addito, Janſenius, Maldonatus, Baronius. Quidam, etiam Veterum, conjiciunt pro* Jeremiam *legendum eſſe* Zachariam *(locus enim præſens, ex Zacharia ſumtus eſt, non ex Jeremia) ſed nullos adferunt codices qui legant* Zachariam. *Nam quod* Jeremiæ *potius nomen additum fuerit quam* Zachariæ, *ex eo profectum fuiſſe videtur, quod apud Interpretes LXX. quorum editio olim erat in vulgari uſu, exſtet Jeremiæ* 32. *clara hiſtoria de agro, quem Jeremias juſſu Domini emerit a ſuo patruele: Zachariæ autem prophetia, ut apud illos legitur, plurimum ab Evangeliſtæ teſtimonio diſtet. v.* 12. Et ſenioribus] *Non addas* populi. *v.* 15. Quem voluiſſent] *Sic legendum eſt numero plurali, non ſingulari* voluiſſet. *v.* 16. Tunc vinctum inſignem] *Non addas* unum, *quod quidam. v.* 17. Quem vultis dimittam vobis, Barabbam, an Jeſum qui dicitur Chriſtus?] *Origenis Commentario adſcriptus textus ſic legit:* Quem v. d. vobis, Jeſum Barabbam, an Jeſum qui dicitur Chriſtus? *Et ne putetur error eſſe notariorum, ſic commentatur ipſe Auctor:* In multis exemplaribus non continetur, quod Barrabbas etiam Jeſus dicebatur, & forſitan recte, ut ne nomen Jeſu conveniat alicui iniquorum: *& paulo poſt;* Et puto quod in hæreſibus tale aliquid ſuperadditum eſt, ut habeant aliqua convenientia dicere fabulis ſuis, de ſimilitudine nominis Jeſu & Barabbæ. *Hæc Origenes recte. Erroris anſa ex eo accepta fuit, quod exiſtimatum fuerit, diſtinctionis cauſa additum fuiſſe* qui dicitur Chriſtus, *quod additum potius fuit commendationis cauſa. v.* 32. Exeuntes autem] *Ita legendum eſt, verbum compoſitum* exeuntes, *non ſimplex* euntes. *ibid.* Hominem Cyrenæum] *Non addas* venientem obviam ſibi, *aut* venientem de villa; *quod quidam ex Marco & Luca huc tranſtulerunt. v.* 33. Qui dicitur Golgotha] *Quarta vocali, non prima, legunt ſecundam ſyllabam vocis* Golgotha, *libri meliores, id quod Hebræo & Syro conſentit. v.* 35. Sortem mittentes] *Quod ſequitur in Sixtinis Bibliis & quibuſdam antiquis manuſcriptis:* Ut impleretur quod dictum eſt per prophetam dicentem; Diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem, *ab aliis antiquis manuſcriptis omittitur, nominatim, duobus Eccleſiæ Cathedralis Audomaropolitanæ, uno Lobienſis, & uno Clarmariſcenſis. Hentenius annotavit tredecim manuſcripta quæ omittant: Lyranus & Epanorthotes negant in antiquis libris ſuis exſtare, adduntque Hieronymo non fuiſſe lectum. Certe Hieronymi Commentarius loquitur lectum ab ipſo non fuiſſe, licet textui, ut eſt nobis excuſus, adſcribatur. Hilarius ad hæc non attingit. Auguſtinus præterea, conferens inter ſe ſcripta Evangeliſtarum de veſtium Chriſti partitione, tam tractatu* 118. *in Johannem, quam lib.* 3. *de conſ. Evang. c.* 12. *hæc ſecundum Matthæum non agnoſcit. Denique nec Chriſtianus Druthmarus, vetus ante annos* 500. *enarrator Evangelii ſecundum Matthæum, ea habet. Non videntur igitur hæc Latine hoc loco legenda (quæ etiam Nicolai Zegeri ſententia eſt) cum præter hæc omnia, nec Syriace legantur (quamvis is qui Syra Latine interpretatus eſt, Latine addiderit) nec Græce legenda eſſe, in Græcis varietatibus doceamus: quanquam nec facile delenda ſint prorſus. Veriſimile eſt autem, ad marginem hic annotata, ex Evangelio ſecundum Johannem, aut potius ex Pſalmi* 21. *v.* 19. *tandem in textum irrepſiſſe. v.* 37. Hic eſt Jeſus] *Non addas* Nazarenus, *hoc enim Johanni proprium eſt, cap.* 19. *verſ.* 19. *v.* 40. Vah qui deſtruis] *Non eſt omittendum* vah, *quod plerique omnes Latini libri addunt, adſtipulantibus, Græco uno, & altero Syriaco, manuſcriptis. Hinc enim intelligitur, Latinus Interpres illud dediſſe, licet Græci plerique omnes codices, cum Syriacis, qui typis excuſi ſunt, illud omittant. ibid.* Qui deſtruis templum Dei, & in triduo illud reædificas] *Tertia perſona,* deſtruit, reædificat, *legunt optima noſtra manuſcripta Latina, nominatim tria hujus Eccleſiæ Cathedralis & unum Abbatiæ Clarimariſci: eaque genuina eſſe videtur lectio editionis vulgatæ, addentis interjectionem* vah, *prout latius docuimus in Notationibus noſtris prolixioribus: licet in multis libris, pro tertia perſona, legatur ſecunda* deſtruis, reædificas, *eaque ex Græco recte etiam vertatur. v.* 42. Et credimus ei] *Quamvis Græce & Syriace, ut in quibuſdam Latinis libris, legatur futuro tempore* credemus: *Interpres tamen vertit præſens* credimus, *quod emaculatiſſima quæque manuſcripta, Sixtinis Bibliis conſonantia, teſtatum faciunt. v.* 43. Liberet nunc ſi vult eum] *Noſtri libri jungunt pronomen* eum *cum verbo* liberet: *Sixtina Biblia rectius adjungunt verbo* vult. *Græce & Syriace repetitum adjungitur utrique verbo: ſed ſi ſubaudiendum eſt ad alterum, facilius eſt illud ex communi ſenſu ſubaudire ad prius verbum* liberet *quam ad poſterius* vult. *v.* 46. Eli, Eli] *Non legas, addita* o *vocali,* Eloi, Eloi: *hoc enim eſt Marci, illud Matthæi. ibid.* Lama ſabactani] *Varie ſcribuntur hæc verba Hebraica, & hic & Marci* 15. *verſ.* 34. *utpote peregrina Latinis. Biblia manuſcripta hujus Eccleſiæ Cathedralis, in Matthæo ſcribunt* lamazaptani, *in Marco* lema ſabactani. *Codex quatuor Evangeliorum ejuſdem Eccleſiæ manuſcriptus, in Matthæo habet* lamazaptani, *in Marco* lama ſabathani. *Alter ſed minoris formæ, in Matthæo* lama ſabacthani, *in Marco* lemazab-dani. *Biblia Clarimariſci, in Matthæo* lama zaptani; *in Marco* lama ſabathani. *Biblia Eccleſiæ Cathedralis Brugenſis, in Marco habent* lamaſaphthani. *Nicolaus Zegerus in ſuo Epanorthote ad Matthæum, teſtatur Caroli Magni codicem & D. Donatiani Brugenſem habere* lamazaptani, *Gemblacenſem vero* lema ſabacthani. *Lyranus legit* lamazabtani, *monet enim legendum eſſe, duabus dictionibus,* lama azabtani, *poſteriori dictioni præpoſita litera* ain, *quæ ſonet* a *formatum in gutture. Hæc varietas poſſit nos in dubitationem adducere, utrum Evangeliſtæ ſcripſerint, & Salvator clamaverit, Syriace ſive Chaldaice* ſabactani, *an Hebraice* azabtani: *de* lama *enim, quin ſit per ſe una dictio, eaque legenda vocali prima utraque ſyllaba, &* unico m, *non eſt dubium, quanquam parvi referat, ſi duplici* m, *aut alia vocali legatur. Nam qui libri habent* lamazaptani, lamazaphtani, *aut* lemazabdani, *inſignes certe, omnino favent Hebræo* azabdani, *prout recte monet Lyranus: facile enim, dum ex duabus dictionibus unam faciunt, abſumunt alterum* a, *& pro litera* b, *ſcribunt tenuem* p, *aut adſpiratam* ph: *Nam & ſunt hæ literæ ejuſdem organi, labiorum ſcilicet, ac proinde facile inter ſe permutabiles. Biblia impreſſa Lugduni anno Domini* 1522. *manifeſte legunt* lama azabthani, *cum aliis nonnullis impreſſis. Sed plerique impreſſi codices, ut &, quos vidimus, omnes Græci libri impreſſi, habent* λαμὰ σαβαχθανί· *nec Pariſienſes ex manuſcriptis ſuis Græcis ullam notarunt lectionis varietatem. Hoc autem Chaldaicum ſive Syriacum eſt, quanquam ſcribendum potius foret* σαβακτᾶνι· *& Syriaca voce hic uſum Dominum, ſententia Epiphanii eſt, ſub finem ubi refutat hæreſin* 69. *Ariomanitarum. v.* 61. Erat autem ibi] *Omnes boni libri, ſcribunt* erat *numero ſingulari, quanquam Latinus ſermo facile poſtularet numerum pluralem* erant. *Græce eſt* ἦν, *quod ita eſt ſingulare, ut pluraliter aliquando accipiatur.*

CAP. XXVIII. *V.* 3. Et veſtimentum ejus ſicut nix] *In aliis bonis libris eſt* veſtimenta *numero plurali, quanquam ſingulari numero adſtipulentur Græca. Quidam addunt* facta ſunt alba, *quod non eſt hujus loci, ſed illius qui exſtat ſupra* 17. *verſ.* 2. *v.* 6. Venite & videte locum] *Quidam antiqui codices omittunt* & *conjunctionem, conformiter Græco & Syro. v.* 7. Et ecce præcedit vos] *Non eſt mutandum præſens* præcedit *cum futuro* præcedet. *ibid.* Ecce prædixi vobis] *In uno Eccleſiæ noſtræ manuſcripto legitur tertia perſona* ſicut dixit vobis, *quod ſpurium eſt, & ex Marc.* 16. *verſ.* 7. *acceptum. In tribus aliis, pro compoſito* prædixi, *eſt ſimplex* dixi, *quemadmodum eſt etiam Græce & Syriace. v.* 15. Sicut erant edocti] *Tria noſtræ & unum Clar-*

mariſcenſis Eccleſiæ lectiſſima manuſcripta, cum aliis quibuſdam, habent ſimplex docti, *quod & Græco conformius, & per ſe congruentius videtur, quam compoſitum* edocti. *v.* 17. Quidam autem dubitaverunt] *Non eſt addendum pronomen* eorum, *quod quidam Latini libri addunt, tametſi Syriace addatur. v.* 19. Euntes ergo docete] *Non mutes* ergo *cum* autem. *v.* 20. Uſque ad conſummationem ſeculi] *Manuſcripta Biblia Eccleſiarum Audomarenſis & Clarmariſcenſis addunt* Amen, *ſicut additur Græce & Syriace.*

Notæ ad Varias Lectiones Elitionis Latinæ Evangelii ſecundum MARCUM.

CAP: I.

VErſ. 2. Viam tuam ante te] *Exemplaria manuſcripta Eccleſiæ noſtræ Audomaropolitanæ, tria numero, & unum Cœnobii Clarmariſcenſis, omittunt* ante te, *quibus Syriaca editio ſuffragatur. Legitur* ante te, *ut in Sixtinis & in pleriſque aliis Latinis exemplaribus quæ vidimus, ita in omnibus Græcis. Propheta non ſcripſit illud niſi ſemel, hoc inquam loco: nam additum ab Evangeliſtis eſt illud quod in medio verſiculi eſt* ante faciem tuam. *v.* 5. In Jordanis flumine] *Antiqui codices noſtri ſcribunt* Jordane *ſexto caſu, quomodo eſt & Græce, pro* Jordanis *ſecundo. v.* 6. Pilis cameli] *Legendum eſt numero ſingulari* cameli, *non plurali* camelorum. *v.* 7. Venit fortior me] *Cave legas futurum* veniet *pro præſenti* venit. *v.* 8. Ego baptizavi vos aqua] *Quidam antiqui libri addunt* in *præpoſitionem* (in aqua) *prout Græce & Syriace additur. v.* 10. Et ſpiritum] *Non addas* ſanctum, *quod fruſtra quidam. v.* 15. Appropinquavit regnum Dei] *Non eſt legendum futurum* appropinquabit, *ſed præteritum, ut ſecundum Matthæum. v.* 19. Et ipſos componentes retia in navi] *Integerrima hujus Eccleſiæ & Abbatiæ Clarmariſcenſis Biblia, conſentanee Græco & Syro, legunt hoc ordine* Et ipſos in navi componentes retia: *quo loco eſſe legendum τὸ* in navi, *etiam Epanorthotes dat intelligendum. v.* 24. Veniſti perdere nos] *Non eſt addendum* ante tempus, *quod quidam hic adſcripſerunt ex Matth. 8. verſ. 29. v.* 27. Etiam ſpiritibus immundis] *Pro* etiam *quædam manuſcripta legunt* &, *quod eſt æquivalens: quædam neutrum legunt, male. v.* 45. In deſertis locis eſſet] *Quidam boni libri manuſcripti, pro optativo* eſſet, *legunt infinitivum* eſſe.

CAP. II. *V.* 1. Intravit Capharnaum poſt dies] *Spurium eſt quod additur in quibuſdam libris* octo: Poſt dies octo. *v.* 2. Et convenerunt multi] *Quidam codex ab Hentenio annotatus addit* confeſtim: Et confeſtim convenerunt, *Græcis conformiter: quod alii cum Syris non agnoſcunt. ibid.* Ita ut non caperet] *Sic cum Sixtinis legere videntur meliores libri,* caperet *numero ſingulari: alii habent plurali numero* caperent: *lege Commentarium. v.* 8. Spiritu ſuo] *Non legas* Spiritu ſancto. *v.* 14. Vidit Levi Alphæi] *Antiqui libri tum noſtri tum Epanorthotæ habent* Levin *declinatum quarto caſu ad morem Græcorum: quod alii ſcribunt* Levi *tanquam indeclinabile. v.* 15. Qui & ſequebantur eum] *Plerique addunt* &, *quidam demunt;* Qui ſequebantur eum. *Exiſtimo ego vocularum iſtarum alteram eſſe omittendam, ſive* & *ſive* qui. Qui *Græce & Syriace non legitur: & non exſtat in quibuſdam Latinis libris: crediderim Interpretem mutaſſe & cum* qui. *v.* 16. Manducat & bibit magiſter veſter] *Sex codices ab Hentenio annotati tollunt* magiſter veſter, *concinentes Græco ac Syro. Videri poſſit, ea verba, Marco ex Matthæo a librariis fuiſſe adjecta, & Phariſæos Jeſum lacerantes præ contemtu ne nominaſſe quidem: cæterum B. Auguſtinus in Marco ut in Matthæo ea legiſſe videtur, ſi conſideres cap. 27. lib. 2. de conſenſu Evangeliſtarum. v.* 17. Non neceſſe habent ſani medico] *Brugenſis, Lobienſis, & antiqui Epanorthotæ,* medicum *legunt quarto caſu; moderni, inquit Epanorthotes,* medico, *ſexto caſu. v.* 22. Et nemo mittit vinum novum] *Pro* novum *iidem libri legunt* novellum. *Epanorthotes, infra* novum *ait, in fine ſcilicet iſtius verſus. ibid.* Alioqui dirumpet vinum utres] *Sic legendum ex optimis libris,* dirumpet *futuro, pro præſenti* dirumpit; *quemadmodum & mox* effundetur *pro præſenti* effunditur, *tametſi Græce præſentis temporis ſint verba. ibid.* In utres novos mitti debet] *Quod ſequitur in quibuſdam libris* & ambo conſervantur, *non Evangelii ſecundum Marcum eſt, ſed ſecundum Matthæum. v.* 23. Cum Dominus ſabbatis ambularet. *Alii libri omittunt* Dominus, *cum Græcis. ibid.* Et Diſcipuli ejus cœperunt] *Manuſcripta Lobienſe & Leodienſe, quemadmodum & Syrus, omittunt* &, *ſenſu clariore. ibid.* Cœperunt progredi] *Brugenſe, Lobienſe, Leodienſe, Clarmariſcenſe, & tria Audomarenſia, fide digniſſima manuſcripta, cum aliquot Zegeri, legunt* prægredi, *quod eſt antecedere, non* progredi: *& quanquam hoc ſimilius ſit Græco, quod habet ὁδὸν ποιεῖν iter facere, illud tamen clariorem habet ſenſum, & ab Interprete videtur datum atque intellectum. v.* 24. Ecce quid faciunt] *Quidam boni libri addunt* diſcipuli tui, *quod in aliis non exſtat conformiter Græco ac Syro, quos ſequuti correctores textu illud expulerunt. Et quidem citra dubium intelligendum venit: ſed fieri potuerit, ut Phariſæi, ira tumentes, nullo illos dignati ſint nomine. v.* 26. Niſi ſacerdotibus] *Quidam libri addunt* ſolis, *quod non eſt hujus Evangeliſtæ. ibid.* Et dedit eis qui] *Quidam libri addunt alterum* &; Et dedit eis & qui: *quod conforme foret Græco ac Syro; ſi modo τὸ* & *præponeretur* eis; Et dedit & eis qui. *Atqui interpres claritatis cauſa omiſit alterum illud* &.

CAP. III. *V.* 5. Contriſtatus ſuper cæcitate] *Antiqui noſtri libri legunt quartum caſum* cæcitatem, *non ſextum* cæcitate. *ibid.* Et reſtituta eſt manus illi] *Brugenſe manuſcriptum, pro* illi *legit* ejus, *quomodo eſt Græce & Syriace. v.* 6. Exeuntes autem Phariſæi ſtatim] *Hoc ordine legunt meliores libri, conſentanee Græcæ editioni ac Syricæ. In aliis præponitur adverbium* ſtatim *nomini* Phariſæi. *ibid.* Conſilium faciebant adverſus eum] *Brugenſe & Lobienſe exemplaria ſcribunt* Jeſum *pro* eum. *v.* 7. Jeſus autem cum] *In quibuſdam antiquis eſt* Et Jeſus cum, *Græco Syroque ſimiliter. v.* 8. Et trans Jordanem] *Quibuſdam libris explicationis ergo additum eſt* de (& de trans) *quod alii meliores omittunt. v.* 9. Ut navicula ſibi deſerviret] *Male legitur in quibuſdam libris;* Ut in navicula ſibi deſervirent, *addita præpoſitione & mutato numero ſingulari cum plurali. v.* 10. 11. Quotquot habebant plagas. Et ſpiritus immundi] *Quædam vetera manuſcripta addunt* autem (Quotquot autem) *quod Syro conſonat. Eadem cum quibuſdam aliis hoc modo interpungunt:* Quotquot habebant plagas, & ſpiritus immundi. *Ex illis unum Audomarenſe legit tertium caſum* immundis, *alterum Clarmariſcenſe inter lineas annotat quartum* immundos. *Lege Commentarium. v.* 14. Et fecit ut eſſent duodecim cum illo] *Sentio legendum hoc verborum ordine,* Et fecit duodecim ut eſſent cum illo: *id enim non tantum Græca & Syra loquuntur, verum etiam ſeries ipſa contextus: Nam ſi legas ut vulgo* Et fecit ut eſſent duodecim cum illo, *non perinde cohæret id quod ſequitur* & ut mitteret eos prædicare. *ibid.* Et ut mitteret eos prædicare] *Non addas* evangelium, *quod quidam. v.* 16. Nomen Petrus] *Unum manuſcriptum Eccleſiæ noſtræ, conformiter Græco legit* nomen Petrum, *quarto caſu. v.* 17. Boanerges] *Videtur efferendum* Banerges, *expuncta vocali quarta* o, *quemadmodum in Commentario; vel* Bonareges, *tranſpoſitis literis, quod in Notationibus, diximus. Ad poſteriorem modum accedit idem illud Eccleſiæ noſtræ manuſcriptum, in quo eſt* Boanne reges. *v.* 19. Et Judam Iſcarioten] *Antiqui libri* Scarioth *legunt pro* Iſcarioten. *v.* 21. Et cum audiſſent ſui] *Nequaquam addas* diſcipuli, *quod inepte quidam. v.* 26. Et non poterit ſtare] *Quidam boni libri, Græco ac Syro ſimiliter, habent præſens* poteſt, *pro futuro* poterit. *v.* 27. Ingreſſus in domum] *Quidam liber addit* ejus (in domum ejus) *quod quidem Græco conſonat, nec diſſonat a Syro. v.* 29. Non habebit remiſſionem in æternum, ſed reus erit] *Quædam exemplaria, conformiter Græco, ſcribunt præſens tempus* habet, *pro futuro* habebit. *Unde colligas proxime legendum ſimiliter cum Græcis præſenti tempore:* Sed reus eſt; *quo modo ſcriptum invenitur in codice Leodienſi.*

CAP. IV. *V.* 1. Cœpit docere] *Quidam libri interjiciunt nomen* Jeſus, *male. ibid.* Ita ut navim aſcendens] *Addunt quidam boni libri* in *præpoſitionem, quæ etiam Græce ac Syriace legitur. v.* 4. Et venerunt volucres cœli] *Antiqua noſtra manuſcripta omittunt* cœli, *quemadmodum etiam Syrus, & quidam Græci libri. v.* 8. Unum triginta, unum ſexaginta, & unum centum] *Hanc germanam lectionem Evangelii ſecundum Marcum eſſe, emaculatiſſima manuſcripta cum Sixtinis Bibliis diſerte docent. Nam quia ſemel Interpres reddidit numerum ordinalem pro cardinali, Matr. 13. v. 8. idcirco etiam huc varietatem adduxit Scribarum temeritas, ut dicerent,* Unum trigeſimum, unum ſexageſimum, & unum centeſimum. *v.* 10. Duodecim, parabolam] *Sic legas* parabolam *numero ſingulari, pro eo quod quidam* parabolas: *nec addas* exponere, *quod alii. v.* 19. Et ſine fructu efficitur] *Non eſt legendum numero plurali* efficiuntur. *v.* 20. Unum triginta, unum ſexaginta, & unum centum] *Eadem eſt ratio hujus verſus, quæ octavi ſuperioris. Subſequitur autem hic in quodam manuſcripto;* Qui habet aures audiendi, audiat; *ſuperflue. v.* 22. Quod non manifeſtetur] *Non mutes* manifeſtetur *cum* reveletur. *ibid.* Sed ut in palam veniat] *Hæc eſt germana lectio Evangelii ſecundum Marcum, Græco conſentanea. Ex Matthæo porro & præſertim Luca, quidam correxerunt* quod non in palam *&c. v.* 24. Et adjicietur vobis] *Quidam libri ab Hentenio annotati omittunt hæc verba, ſed noſtri nequaquam. V. Beda explicat ea, & alii Latini poſt eum, Lyranus, Richelius &c. Denique Græce & Syriace adduntur, niſi quod Pariſienſes annotarint abeſſe a ſecundo codice Græco. Alius liber ab Hentenio annotatus, non ſolum legit verba illa, verum etiam adjicit* qui auditis, *ſcribens,* Et adjicietur vobis qui auditis: *ſic enim habent Græca omnia & Syriaca exemplaria, ſecundo illo Pariſienſium manuſcripto excepto. v.* 28. Deinde plenum frumentum in ſpica] *Pro* frumentum *non eſt ſcribendum* fructum. *v.* 29. Et cum produxerit fructus] *Ita legunt Sixtina Biblia: ſed quia, ut nomen* fructus *Græce eſt primi caſus, ita manuſcripta exemplaria omnia quæ vidimus, addunt pronomen* ſe (Et cum ſe produxerit fructus) *omnino videtur Interpres dediſſe pronomen illud* ſe: *cui ſervato quidam præpoſuerunt præpoſitionem* ex (& cum ex ſe) *eodem conſilio quo alii illud abſtulerunt, nimirum, ut clara eſſet ſententia, nomine quidem* fructus *accepto quarto caſu, nomine autem* terra *ſubaudito ex verſu præcedente: lege Commentarium. v.* 32. Et cum ſeminatum fuerit, aſcendit] *Male legitur in quibuſdam libris* natum *pro* ſeminatum: *nec minus male additur* in arborem, *quod ex Matthæo aut potius Luca huc eſſe adſcriptum, indubium eſt. v.* 36. Aſſumunt eum ita ut erat in navi] *Quidam codices Latini legunt* erant, *numero plurium, ſed male.*

CAP. V. *V.* 5. Dixit; Quid mihi & tibi] *In Brugenſi & Lobienſi manuſcriptis eſt;* Dicit ei; Quid *&c. ibid.* Jeſu Fili Dei altiſſimi] *Antiqui libri tum Epanorthotæ tum noſtri legunt* ſummi *pro* altiſſimi, *quod* altiſſimi *Epanorthotes notat eſſe Evangelii ſecundum Lucam cap. 8. verſ. 28. v.* 8. Dicebat enim illi] *Non eſt addendum* Jeſus, *ſed ſubaudiendum. v.* 9. Et dicit ei; Legio] *Brugenſe manuſcriptum, Syro conforme, omittit* & *conjunctionem: Lobienſe & Leodienſe ſcribunt præteritum* dixit *pro præſenti* dicit, *tolluntque pronomen, Græco ſuffragante, ubi legitur,* Et reſpondit dicens, Legio. *v.* 11. Grex porcorum magnus, paſcens] *Quod ſubſequitur quibuſdam in libris* in agris, *tranſfodiendum eſt: nam ut non Græce neque Syriace legitur, ita abeſt & ab antiquis codicibus Latinis. ibid.* In mare ad duo milia] *Non eſt legendum,* in mare: erant autem quaſi ad duo milia, *quomodo legitur in quodam libro, tametſi ita ſit Græce: vide varietates Græcas. v.* 15. Et veniunt ad Jeſum] *Non eſt legendum præteritum* venerunt, *ſed præſens* veniunt. *ibid.* Et ſanæ mentis] *Subdit codex Corſendoncenſis* eum qui habuerat legionem, *ex Græco, veriſimile eſt: lege Commentarium. v.* 19. Et non admiſit eum] *Sic multi boni, & quidem plerique libri, Syro ſuffragante: Brugenſe & Lobienſe, ſpectatiſſima exemplaria, legunt* Jeſus autem non admiſit eum, *ſuffragante Græco: quanquam in Lobienſi ſit* permiſit, *quod non videtur eſſe ab Interprete datum. Prius videri poſſit germanum; poſterius, claritatis gratia ſubſtitutum. v.* 21. Et cum tranſcendiſſet] *Non eſt legendum* Et cum aſcendiſſet. *v.* 23. Impone manum] *In aliis bonis libris eſt* manus *numero plurium, Græco conſentanee. ibid.* Ut ſalva ſit & vivat] *Nicolaus Zegerus docet, Latine, ut Græce, legendum eſſe futurum* vivet: *ſed nullum citat Latinum exemplar, ut neque nos vidimus aliquod. v.* 34. Ille autem dixit ei] *Non eſt legendum* Jeſus *pro* ille. *v.* 35. Veniunt ab archiſynagogo] *Sic legendum eſt ex correctione Sixtina, juxta exemplaria manuſcripta non pauca, ſuffragantibus Græcis & Syricis: non eſt addendum* nuntii, *nec legendum quarto caſu* ad archiſynagogum, *qui error pleroſq; libros invaſit. v.* 40. Et ingreditur] *Plerique libri habent plurale* ingrediuntur: *ſed ſingulare, quod eſt Sixtinorum Bibliorum, reſpondet Græco ac Syro. v.* 41. Talitha cumi] *Multi libri erronee*

Tabitha *legunt, mutam pro liquida, ſumta erroris occaſione ex ſimili hiſtoria Act. 9. verſ. 40. ubi Petrus reſuſcitat diſcipulam quandam, cujus nomen proprium* Tabitha, quod interpretatum, *ait Lucas*, dicitur Dorcas, *caprea. Porro* Talitha *nomen eſt appellativum, quod interpretatum puellam ſignificat. v. 42.* Et obſtupuerunt] *Non eſt addendum* omnes. *v. 43.* Et dixit dari illi manducare] *Quidam libri pro* dixit *habent* juſſit, *quæ interpretatio eſt ſumta ex Luc. 8. verſ. 55. Porro* date *quoque imperativus, non eſt ſubſtituendus pro infinito paſſivo* dari.

CAP. VI. *V.* 3. Nonne hic eſt faber] *Non eſt legendus genitivus* fabri, *pro nominativo* faber. *v.* 4. Niſi in patria ſua, & in domo ſua, & in cognatione ſua] *Antiqui libri & noſtri & Epanorthotæ legunt hoc ordine,* niſi in patria ſua, & in cognatione ſua, & in domo ſua, *præponunt cognationem domui, concinentes Græcis & Syris: lege Commentarium. v.* 5. Virtutem ullam] *Hoc Marci eſt: id autem quod habent quidam* virtutes multas, *Matthæi eſt cap.* 3. *verſ.* 58. *v.* 11. Et quicunque non receperint vos, nec audierint vos] *Injuria libri quidam omittunt hæc verba* vos nec audierint vos, *quæ ab optimis leguntur, adſtipulantibus Græcis & Syricis. v.* 13. Et ſanabant] *Sic legunt Sixtina Biblia ex antiquis manuſcriptis exemplaribus, conſentanee Græco & Syro, activum plurale* ſanabant. *Non eſt igitur legendum, aut paſſivum* ſanabantur, *aut ſingulare* ſanabat. *v.* 14. Et dicebat; Quia Johannes] *V. Beda & S. Thomas, in hujus loci Commentariis, clariſſime* dicebant *legunt, numero plurali. Hoc modo etiam D. Auguſtinus lib. 2. de conſ. Evang. cap. 43. non ſemel nec ambigue legit: lectio iſta, & narrationi Lucæ, & ordini ipſius Marci, optime convenit, de qua Janſenius doctiſſime diſſerit. Et quanquam codices Evangeliorum, Græci, Latini, Syrici, concorditer* dicebat *numero ſingulari habeant: non tamen dubito quin genuina Latinæ noſtræ editionis lectio ſit numerus pluralis, fretus auctoritate Bedæ & Thomæ, qui citra controverſiam noſtræ editionis codicibus ſunt uſi. Nam Auguſtinus, etſi magnum auctoritatis pondus huic lectioni addat, non tamen eandem prorſus habuit qua nos utimur Latinam editionem. v.* 21. Herodes natalis ſui cœnam fecit] *Ita legendum ex melioribus libris, pro eo quod alii habent* in natali ſuo, *quanquam ex Græco ad verbum hac ratione vertas. v.* 25. Petivit dicens] *Præteritum* petivit *eſt, ut in Bibliis Sixtinis, ita in bonis manuſcriptis Latinis, quemadmodum & in Græco: in aliis bonis eſt præſens* petit. *v.* 27. Sed miſſo ſpiculatore] *Quidam Latinus codex addit* confeſtim: *quod Græce quidem & Syriace legitur, ſed videtur Latinus Interpres non dediſſe. Porro pro* ſpiculatore, *S. Donatiani Biblia ſcribunt, vocali, non tertia, ſed ſecunda,* ſpeculatore, *id quod & Græco conſentaneum eſt & probatur a Commentario noſtro. v.* 28. Et decollavit eum in carcere: & attulit caput ejus in diſco] *Verba iſta abſunt a duobus manuſcriptis Eccleſiæ noſtræ, errore ſcribarum necne, equidem dubito. Exſtant & Græce & Syriace, addito ſuppoſito* qui abiens: *Latine abſque expreſſo ſuppoſito obſcura ſunt. v.* 37. Date illis vos manducare] *Non eſt omittendum pronomen* vos, *ſingularis emphaſeos illud. v.* 40. Per centenos & quinquagenos] *Fide digniſſima manuſcripta, repetunt præpoſitionem* per, *Græco conformiter. v.* 48. Et videns eos laborantes in remigando] *Quidam liber habet* vidit *præteritum tempus: ſed alii, & quidem optimi, retinent* videns *participium. v.* 52. Non enim intellexerunt de panibus] *In vetuſtis quibuſdam manuſcriptis legitur præteritum pluſquam perfectum* intellexerant, *pro perfecto* intellexerunt, *quod eſt in aliis.*

CAP. VII. *V.* 3. Tenentes traditionem ſeniorum] *Melior eſt hæc ſcriptura, quippe Græcæ conſentanea, ea quæ plurali numero habet* traditiones. *v.* 4. Et a foro] *Addititium eſt quod ſequitur in quibuſdam libris* venientes, *omiſſum ut a Sixtinis, ita ab omnibus bonis, adſtipulantibus Beda tractatore & editionibus Græca ac Syriaca. v.* 5. Et Scribæ: Quare] *Non interponas participium* dicentes, *quod quidam. v.* 6. Longe eſt a me] *In quibuſdam bonis codicibus pro ſimplici verbo* eſt, *legitur compoſitum* abeſt, *quomodo & Græce uſus eſt verbi compoſiti* ἀπέχει. *In aliis legitur verbo ſimplici, ut eſt ſecundum Matthæum. v.* 7. Doctrinas & præcepta hominum] *Eadem eſt hic lectionis ratio quæ ſecundum Matthæum, quibuſdam antiquorum codicum interponentibus, quibuſdam negligentibus, copulativam;* Doctrinas præcepta. *Pro his ſunt libri Græci & Syriaci Evangeliſtæ, ſed & prototypon Prophetæ. Pro illis facere poſſit editio LXX duorum ſenum. v.* 8. Tenetis traditionem hominum] *Ita legendum numero ſingulari, ut ex Sixtinis, ita ex melioribus manuſcriptis, Græco reſpondentibus: pro eo quod alii habent numero plurali* traditiones, *quanquam hoc intelligendum putem. v.* 9. Bene irritum facitis præceptum Dei] *Sic legendum eſt etiam ex antiquis libris, Græco & Syro conformibus, præſens* facitis, *non præteritum feciſtis. v.* 15. Illa ſunt quæ communicant hominem] *Brugenſis, Leodienſis, & antiqui Epanorthotæ libri, legunt,* coinquinant, *pro* communicant. *v.* 19. Quia non intrat in cor ejus, ſed in ventrem vadit, & in ſeceſſum exit] *Multi antiqui codices legunt præterito tempore* introiit *ſive* introivit; *quidam eorum mox etiam* exiit. *Sed* intrat *&* exit, *præſenti tempore quod eſt in aliis, & Græco reſpondet, aptius congruere videtur. Porro quod poſt ea verba* ſed in ventrem *ſequitur* vadit, *tria Eccleſiæ noſtræ, unum Clarimariſci, & vetuſta Zegeri manuſcripta omittunt, quod nec in Beda exſtat: ſubaudiunt autem e propinquo* intrat. *Certe nec Græce nec Syriace ullum hic additur verbum. Videri itaque poſſit, ex Matthæo huc eſſe adjectum,* τὸ vadit. *v.* 26. Erat enim mulier gentilis] *Videtur legendum eſſe, non* enim, *ſed* autem, *ex optimis manuſcriptis, Græco & Syro reſpondentibus, Bedæ tractatoris textu conſentiente. v.* 28. At illa reſpondit & dixit ei] *Antiqua exemplaria noſtra,* dicit *præſenti tempore, quomodo & Græca habent, pro præterito* dixit. *v.* 29. A filia tua] *In aliis eſt* de filia tua. *v.* 31. Ad mare Galilææ, inter] *Non addas* quæ *aut* quod eſt inter. *v.* 37. Et ſurdos fecit audire] *Non eſt omittenda conjunctio* &.

CAP. VIII. *V.* 1. Cum turba multa eſſet] *Non eſt addendum* cum Jeſu, *licet officio Eccleſiaſtico ſit additum, ubi hiſtoria iſta recitatur Evangelii loco, Dominica ſexta poſt Pentecoſten. v.* 8. Quod ſuperaverat] *In uno ſcripto eſt* ſupererat. *v.* 9. Erant autem qui manducaverant] *In aliis eſt præteritum perfectum* manducaverunt. *v.* 10. In partes Dalmanutha] *Plerique codices DD. Auguſtino & Hieronymo viſi, ut in Matthæi, ita & hoc loco in Marci Evangelio, pro* Dalmanutha *legerunt* Magedan. *Sed qui nunc extant Latini libri, ſimiliter & Syrici, quinetiam plerique omnes Græci, hic ſecundum Marcum* Dalmunatha *ſcribunt: ea quæ late a nobis in Notationibus olim dicta ſunt. Hoc jam addendum, ex eo videri poſſe,* Dalmanutha *genuinam eſſe ſecundum Marcum lectionem, quod, cum nuſquam alibi ejus loci mentio fiat, ab ipſo Marco quidem ſcriptus ſit, ab aliis vero, qui arbitrati ſunt Marci Evangelium a Matthæi diſſidere, ſi unum* Magedan, *alterum* Dalmanutha *dicat, hoc ex illo correctum ſit. v.* 12. Si dabitur generationi iſti ſignum] *In quodam codice legimus pro* ſi, non, *expoſitionis cauſa ſubſtitutum. v.* 13. Aſcendit iterum navim & abiit] *In quibuſdam antiquis libris, nominatim tribus Eccleſiæ noſtræ, & uno Clarimariſci, Græco ſimiliter, legitur;* Aſcendens iterum navim abiit. *v.* 15. Videte & cavete] *Quidam boni libri, duo Eccleſiæ Audomarenſis, unus Lobienſis, quartus Clarimariſcenſis, Græco Syroque ſimiliter, omittunt mediam conjunctionem* &. *v.* 19. Quot cophinos] *Alii libri præponunt conjunctionem* &, *ſed quæ ſenſui obſit, ut nec exſtat aut Græce aut Syriace. v.* 20. Quando & ſeptem panes] *Hic plures codices omittunt* & *conjunctionem, male. v.* 22. Et veniunt Bethſaidam] *Noſtri antiqui libri non declinant nomen proprium, ſed ſcribunt* Bethſaida, *pro* Bethſaidam, *ut alii cum Græcis. v.* 28. Johannem Baptiſtam] Τὸ alii, *quod præponunt quidam, ſuperfluum eſt, ex Matthæo huc adſcitum, quod etiam notat Epanorthotes. v.* 32. Cœpit increpare eum] *Redundat quod ſubjiciunt quidam libri;* Dicens, Domine propitius eſto tibi, nam hoc non erit tibi. *Matthæi enim illud proprium eſt. v.* 37. Aut quid dabit homo commutationis pro anima ſua?] *Hæc ſecundum Marcum germana ſcriptura eſt; ſecundum Matthæum autem iſta;* Aut quam da. ho. commutationem pro anima ſua? *v.* 38. Qui enim me confuſus fuerit *&c.* & Filius hominis confundetur eum] *Ita prorſus legendum eſt omnium judicio,* confuſus, confundetur, *non* confeſſus, confitebitur. *Errori cauſam dedere, tam inſolens Interpretis phraſis, quam loca Matth.* 10. *verſ.* 32. *& Luc.* 12. *verſ.* 8. *ibid.* Cum Angelis ſanctis] *Spurium eſt* ſuis, *quod quidam adjiciunt, quidam pro* ſanctis *ſubſtituunt.*

CAP. IX. *V.* 1. Et poſt dies ſex aſſumit] *Ab hoc verſu exordiuntur Sixtina Biblia nonum caput, jungentia præcedentem proxime verſiculum præcedenti capiti, quem alii plerique libri faciunt initium noni capitis, minus congrue. ibid.* Et poſt dies ſex aſſumit] *Ita eſt, præſenti tempore, ut in Sixtinis, ita in quibuſdam aliis bonis libris, Græco ſuffragante: in aliis eſt* aſſumſit *præterito tempore: ſed præſens tempus probatur etiam eo quod ſubſequitur præſenti* ducit. *ibid.* Seorſum ſolos] *Male eſt in quibuſdam codicibus primus caſus* ſolus, *pro quarto* ſolos. *v.* 2. Splendentia & candida nimis] *Conjunctio* &, *ut a Latinis quibuſdam, ita a Græcis omnibus libris ommittitur. v.* 4. Et, faciamus tria] *Quidam omittunt* & *conjunctionem, male: nam etiam Græcus & Syrus illam legunt. v.* 14. Et confeſtim omnis populus videns Jeſum] *In optimis noſtris manuſcriptis, Græco Syroque conſentanee, legitur pronomen* eum, *pro nomine* Jeſum. *ibid.* Et accurrentes] *Sic legendum eſt prima voculi, non quarta* occurrentes. *v.* 18. Qui reſpondens, eis dixit] *Ita ſcribendum Latine cum Sixtinis Bibliis, tametſi in quibuſdam Latinis & pleriſque Græcis ſit* ei *numero ſingulari. v.* 21. In ignem] *Repetunt conjunctionem* & *manuſcripta Biblia Eccleſiarum Audomarenſis, Lobienſis & Clarimariſcenſis, Græco reſpondentia;* Et in ignem. *ibid.* Et in aquas] *Ita legunt boni libri, non* aquam *numero ſingulari. v.* 22. Omnia poſſibilia ſunt credenti] *Ab aliis bonis codicibus non legitur verbum* ſunt, *quemadmodum nec a Græcis. v.* 25. Et exclamans] *In aliis bonis libris eſt ſimplex* clamans. *v.* 32. Qui cum domi eſſent] *Ita legendum,* eſſent, *numero plurium, quod etiam Commentario docetur. v.* 34. Erit omnium noviſſimus] *Non eſt addendum,* Erit quaſi omnium, *&c. v.* 36. Non me ſuſcipit] *Redundant* ſolum, *quod quidam ex Commentario addunt, annotante etiam Epanorthote. v.* 39. Qui enim non eſt adverſum vos, pro vobis eſt] *Quidam Latini & quidam Græci libri habent primæ perſonæ pronomina,* adverſus nos, pro nobis eſt: *ſed ut plerique tam Græci quam Latini ſervant ſecundam perſonam, ita & Syriaci. v.* 40. Calicem aquæ] *Quod quidam ſubdunt* frigidæ, *eſt alterius loci, videlicet Matth.* 10. *verſ.* 42. *teſte etiam Epan. v.* 42. Abſcide illam] *Sic eſt in veteribus manuſcriptis a* cædo, *pro eo quod alia habent* abſcinde *a* ſcindo. *v.* 43. 45. 47. Non moritur, & ignis non extinguitur] *D. Donatiani codex legit futuro tempore* Non morietur, & ignis non extinguetur, *quo modo eſt apud Prophetam. v.* 48. Omnis enim igne ſalietur] *Non eſt interponenda vox* homo.

CAP. X. *V.* 5. Scripſit vobis] *Non addas* Moſes. *v.* 6. Fecit eos Deus] *Quidam antiqui Latini codices ſubjungunt* & dixit; *ſic & quidam Græci, nominatim Regius,* καὶ εἶπεν. *Atqui, cum Syro, plerique tum Latini tum Græci libri, omittunt, viderique poſſit ex Matthæo huc eſſe adjectum, qui conſtanter illud legit capite* 19. *verſ.* 5. *v.* 11. Adulterium committit ſuper eam] Super eam *legendum, non, ut quidam,* ſuper terram. *v.* 15. Quiſquis non receperit regnum Dei] *Male legitur a quibuſdam* verbum Dei. *v.* 17. In viam] *Alii libri habent ſextum caſum* in via, *pro eo qui etiam Græce eſt quarto* in viam. *ibid.* Rogabat eum. Magiſter] *Quidam boni libri addunt* dicens *cum Syro, plures omittunt cum Græco. v.* 20. Magiſter hæc omnia] *Non eſt hic addendum* Magiſter bone. *v.* 28. Et cœpit ei Petrus dicere] *Non eſt addendum* poſt hæc, *quod a nonnullis additur. v.* 30. Qui non accipiat] *In quibuſdam libris eſt conjunctivus* accipiat, *qui conſonat Græco* λάβῃ, *in quibuſdam præſens indicativi* accipit, *in aliis* accipiet *futurum indicativi. v.* 32. Et ſequentes timebant] *Non legas* dicebant *pro* timebant; *nec addas pronomen* eum. *ibid.* Quæ eſſent ei eventura] *Libri noſtri antiqui habent ſimplex* ventura, *pro compoſito* eventura. *v.* 35. Quodcunque petierimus] *Non eſt addendum* a te. *v.* 37. Et alius ad ſiniſtram tuam] *Boni libri non omittunt pronomen* tuam. *v.* 40. Non eſt meum dare vobis] *Omittitur* vobis *a manuſcripto Conſtantienſi, quod quidam teſtatur, & a quibuſdam aliis ab Hentenio annotatis: quæ Græcæ Syriacæque editionibus ſibi conſtantibus conſentiunt. v.* 46. Et veniunt Jericho] *Antiqui libri conſtanter legunt* Jerichum, *tanquam quartum caſum a primo* Jerichus, *non tantum noſtri, ſed & Epanorthotæ. Sed quia inſolens eſt illa declinandi forma, viſum eſt etiam Epanorthotæ retinere* Jericho *indeclinatum. v.* 47. Jeſu fili David] *In bonis quibuſdam libris, quemadmodum & in exemplaribus Græcis, eſt hic verborum ordo;* Fili David Jeſu. *v.* 49. Præcepit illum vocari] Juſſit *quod habent quidam libri, Lucæ eſt;* præcepit *Marci.*

CAP. XI. *V.* 1. Et cum appropinquarent] *Ita legendum eſt numero plurali* appropinquarent, *non ſingulari* appropinquaret, *tametſi ita habeat Syrus. ibid.* Mittit duos] *Non legas præteritum* miſit. *v.* 2. Pullum ligatum] *Quidam ex Evangelio Lucæ huic addunt* aſinæ (Pullum aſinæ ligatum) *id quod minime ſequendum eſt. v.* 3. Et ſiquis vobis dixerit] *Superfluit* aliquid, *quod quidam addunt. v.* 5. Dicebant illis] *Legendum eſt* dicebant *numero plurali,* non dicebat *ſingulari.* v. 6. Et dimiſerunt eis] *Quarto caſu* eos *legunt antiqui codices Epanorthotæ, conſentance Græco ac Syro. In aliis libris eſt tertius caſus* eis, *ut ſubaudias pullum.* v. 7. Et imponunt illi veſtimenta ſua] *Quidam codices Epanorthotæ, & ex noſtris, Brugenſis inter alios, legunt* imponentes, *pro eo quod in pleriſque, Græco ac Syro conſentanee,* & imponunt. *ibid.* Et ſedit ſuper eum] *In aliis legitur ſexto caſu* ſuper eo. v. 18. Timebant enim eum] *Non legas conjunctionem* vero *pro* enim. v. 22. Habete fidem Dei] *Male a quibuſdam libris omittitur vox* Dei. v. 23. Tollere & mittere] *Ita legunt plerique omnes libri, imperativa paſſiva, conformiter Græco: perperam itaque in quibuſdam ſunt imperativa activa,* tolle & mitte. v. 24. Et evenient vobis] *In antiquis quibuſdam manuſcriptis eſt* venient *pro* evenient; *in uno* fiet. v. 30. Baptiſmus Johannis de cœlo erat] *Antiqui libri legunt conſtanter* baptiſmum *pro* baptiſmus, *quemadmodum ſecundum Matthæum.* v. 31. Dicet: Quare ergo non] *Non eſt addendum pronomen* nobis (dicat nobis) *quod nec Græce legitur, tametſi Syrus addat.* v. 32. Timemus populum] *Complura exemplaria ex melioribus legunt præteriti imperfecti perſonam tertiam* timebant, *Græco ſimiliter, pro prima perſona præſentis* timemus, *quæ videri poſſit eſſe Matthæi.* v. 33. Dicunt Jeſu] *Pro præſenti* dicunt, *non legas præteritum* dicebant *aut* dixerunt; *nec omittas* & *proxime, ubi dicitur :* Et reſpondens Jeſus.

CAP. XII. *V.* 1. In parabolis loqui] *Manuſcriptum quoddam legit* parabolice loqui. *ibid.* Et circumdedit ſepem] *Antiqui libri Epanorthotæ, & inter noſtros Brugenſis, legunt* ſepe *ſexto caſu, pro quarto* ſepem. *Minime vero addendum hic eſt pronomen* ei. v. 3. Et dimiſerunt vacuum] *Nec hic addas pronomen* eum. v. 4. Et illum in capite vulneraverunt] *Manuſcripta Biblia Audomarenſia & Brugenſia, omiſſa in præpoſitione, legunt:* & illum capite. v. 14. Nec enim vides in faciem hominum] *Non eſt omittenda præpoſitio* in, *nec mutandus facile numerus pluralis* hominum *cum ſingulari* hominis. *ibid.* Licet dari] *In pleriſque bonis libris eſt paſſivum* dari, *tametſi Græce ſit activum* δοῦναι, *idem quod in cæteris Evangeliis.* v. 15. Qui ſciens verſutiam illorum] *Quidam libri, pro* verſutiam *legunt* ſimulationem, *ex alia verſione.* v. 16. At illi attulerunt ei] *Hic legitur* attulerunt, *ſecundum Matthæum* obtulerunt. *ibid.* Et inſcriptio] *Secundum Matthæum vertit* ſuperſcriptio, *hic* inſcriptio. v. 25. Sed ſunt ſicut Angeli in cœlis] *Non eſt hic addenda vox* Dei, *quæ Mat. eſt cap.* 22. *v.* 30. v. 27. Sed vivorum] *Hic lege* vivorum; *ſecundum Matthæum* viventium. v. 29. Dominus Deus tuus] *Ex noſtris libris meliores, conſentanee Græco Evangelio & Syriaco, necnon legi ipſi Hebraicæ, ſcribunt* noſter, *pronomen primæ perſonæ, non ſecundæ* veſter *aut* tuus : Dominus Deus noſter. *ibid.* Deus unus eſt] *Quidam libri legunt* Dominus, *cum Græcis, Syriacis, & Hebraicis :* Dominus unus eſt. v. 32. Quia unus eſt Deus] *Duo manuſcripta Eccleſiæ noſtræ, cum uno Leodienſi, & altero Clarimariſcenſi, omittunt vocem* Deus, *conformiter Syro, quam alia addunt ſimiliter Græco.* v. 34. Et nemo jam audiebat eum interrogare] *Quædam antiqua exemplaria addunt* amplius, *id quod tamen ex altera interpretatione vocis* ἔτι *videtur additum, quam interpres ſuo more vertit* jam. v. 37. Eum libenter audivit] *In noſtris antiquis libris, conſentanee Græco, fere eſt imperfectum* audiebat, *pro perfecto* audivit.

CAP. XIII. *V.* 7. Oportet enim hæc fieri] *Antiqua noſtra manuſcripta omittunt pronomen* hæc, *conformiter Græco.* v. 8. Gens contra gentem, & regnum ſuper regnum] *Pro* contra *legendum eſſe* ſuper, *priori hujus ſententiæ membro, ut poſteriori, intelligere videmur ex antiquis noſtris manuſcriptis.* v. 19. Erunt enim dies illi tribulationes tales] *Legendus eſt nominativus pluralis* tribulationes, *non genitivus ſingularis* tribulationis. v. 20. Breviavit dies] *In quibuſdam antiquis libris, pro præterito* breviavit, *eſt futurum* breviabit : *ſed Græce & Syriace præteritum legitur.* v. 22. Signa & portenta] *Hic* portenta, *ſecundum Matthæum* prodigia, *legit Latina editio incorrupta.* v. 26. In nubibus] *Non eſt addendum* cœli. v. 28. Cognoſcitis quia] *Non eſt legendus imperativus* cognoſcite, *pro indicativo* cognoſcitis, *tametſi ex ancipiti verbo Græco uterque poſſit verti.* v. 32. De die autem illo vel hora] *Meliores libri legunt disjunctivam* vel *pro copulativa* &.

CAP. XIV. *V.* 2. Dicebant autem] *Sic legunt cum Sixtinis alii quidam Latini libri, conformiter Græco, quo modo legitur & apud V. Bedam, & ſecundum Matthæum quoque. Alii plerique libri habent* enim *pro* autem. *ibid.* Ne forte tumultus fieret in populo] *Alia exemplaria pro* in populo *ſcribunt* populi: *& hoc quidem Marci eſſe, illud Matthæi, annotat Epanorthotes.* v. 3. Et cum eſſet Bethaniæ] *Non eſt addendum nomen* Jeſus, *nec omittendum* Bethaniæ. *ibid.* Nardi ſpicati] *Sic habent cum Sixtinis Bibliis omnes libri Latinæ editionis incorrupti, ſcripti & excuſi, veteres & novi, ita ut dubium eſſe non poſſit, quin legendum ſit* ſpicati, *pro eo quod quidam minoris fidei codices habent* piſtici, *mutati vel ex Græco Marci textu, vel ex Johannis Evangelio, cap.* 12. *v.* 3. *Copioſius de hoc diſputavimus in Notationibus olim editis.* v. 4. Indigne ferentes intra ſemetipſos, & dicentes] *Quidam boni libri omittunt* & *conjunctionem, junguntque* τὸ intra ſemetipſos, *cum* dicentes; *ſed contra fidem plerorumque, conſentientium Græcis & Syricis.* v. 7. Habetis vobiſcum] *Et mox* Non ſemper habetis. *Meliores libri utrobique ſcribunt præſens* habetis, *conformiter Græco; non futurum* habebitis, v. 8. Quod habuit hæc, fecit] *Monet Epanorthotes legendum eſſe fœmininum* hæc, *non neutrum* hoc : *quemadmodum & mox, quarto caſu* ſepulturam *legendum eſt, non ſexto* ſepultura. v. 10. Et Judas Iſcariotes] *Libri antiqui, etiam Epanorthotæ, legunt* Scariotes, *abſque litera* I *in initio.* v. 14. Ubi eſt refectio mea] *A quibuſdam libris additur* & diverſorium meum, *quod ex Luca huc tranſcripſit ſciolus, ignorans ejuſdem rei alteram eſſe interpretationem.* v. 20. Qui intingit mecum manum in catino] *Variant hic libri vetuſti, noſtri certe & Zegeri : alii enim addunt, alii omittunt* manum. *Addentibus ſuffragantur antiqui codices Epanorthotæ; omittentibus Græca & Syra : viderique poſſit huc additum ex Mat.* 26. *v.* 23. v. 21. Per quem Filius hominis traditur] *Unus quidam liber legit præſenti tempore* traditur, *conformiter editioni Syriacæ & Græcæ.* *ibid.* Si non eſſet natus] *Sic lege ſecundum Marcum; ſecundum Matthæum autem* Si natus non fuiſſet. v. 25. De hoc genimine] *Antiqui codices omittunt pronomen* hoc, *quod Matthæo eſſe proprium annotat Epanorthotes.* v. 27. Omnes ſcandalizabimini in me] *Multa Latina exemplaria auferunt* in me, *quod tamen legunt alia cum Syriacis & Græcis.* *ibid.* Et diſpergentur oves] *Non eſt addendum* gregis, *quod Matthæi eſt c.* 26. *v.* 31. v. 29. Etſi omnes ſcandalizati fuerint in te] *Regia Biblia ex Complutenſibus, ut Græce, ita etiam Latine, addunt* in te, *quod Sixtina quoque Biblia ſequuntur.* v. 34. Et vigilate] *Non addas* mecum, *quod non eſt hujus loci, ſed Mat.* 26. *v.* 38. v. 37. Una hora vigilare] *Nec eſt hujus loci* mecum, *ſed Mat.* 26. *v.* 40. v. 38. Spiritus quidem promptus eſt] *Duo manuſcripta hujus Eccleſiæ Cathedralis omittunt verbum* eſt; *conformiter editionibus Græcæ & Syriacæ.* *ibid.* Caro vero infirma] *Matth.* 26. *v.* 41. *pro* vero *legitur* autem. v. 43. Judas Iſcariotes] *In antiquis libris eſt* Judas Scarioth. *ibid.* A ſummis ſacerdotibus] *Non eſt præponendum participium* miſſi. v. 45. Ave Rabbi] *Multi boni libri omittunt* Ave, *ut Matth. proprium cap.* 26. *v.* 49. v. 47. Unus autem quidam de circumſtantibus] *Notat Epanorthotes ab antiquis libris omitti* quidam : *quam lectionem ego facile probarem, etiamſi Græce addatur* quidam, *ſi quæ ego vidi antiqua exemplaria reſponderent.* v. 49. Sed ut impleantur Scripturæ] *In aliis bonis libris legitur verbum decompoſitum* adimpleantur. v. 52. At ille, rejecta ſindone] *Pro* rejecta, *quidam libri habent* relicta : *quod quidem Græce & Syriace ita legitur, ſed Interpres neglecto verbo rem dedit, ſi exemplarium conſtantiæ fides eſt adhibenda.* v. 53. Et convenerunt omnes] *Pro præterito* convenerunt, *manuſcripta Brugenſe & Lobienſe legunt, conformiter Græco, præſens* conveniunt. *Nullo autem modo addendum eſt* in unum, *quod addunt quidam codices non boni.* v. 54. Et ſedebat cum miniſtris ad ignem & calefaciebat ſe] *Alius eſt ordo verborum in optimis noſtris manuſcriptis, ut etiam in Græca & Syriaca editionibus : poſtponitur enim* τὸ ad ignem : Et ſedebat cum miniſtris, & calefaciebat ſe ad ignem. v. 55. Quærebant adverſus Jeſum teſtimonium] *Non addas* falſum, *quod ſolius Matth. eſt cap.* 26. *v.* 59. v. 58. Ego diſſolvam templum hoc] *Ita legitur etiam Græce, futuro tempore* diſſolvam *: in quibuſdam tamen bonis libris ſcribitur præſens* diſſolvo, *prout etiam Syrus vertit, ſed is addit conſequenter & præſens* ædifico, *quod Latine non lego, ut nec Græce.* *ibid.* Et per triduum] *Quidam legunt* & poſt triduum*: ſed Matth. eſt* poſt *cap.* 26. *v.* 61. *Marci* per. v. 61. Et dixit ei] *Pro præterito* dixit, *legitur ab optimis manuſcriptis, Græco conſonantibus, præſens* dicit. *ibid.* Tu es filius Dei benedicti] *Vox* Dei *omittitur ab antiquis Epanorthotæ manuſcriptis, a ſeptem Hentenii, & a quatuor noſtris, nominatim tribus hujus Eccleſiæ Cathedralis S. Audomari, & celeberrimo illo Eccleſiæ D. Donatiani Brugenſis, ſuffragantibus editionibus Græca & Syra.* v. 62. A dextris virtutis Dei] *Nec hic addenda videtur vox* Dei. *Quare Epanorthotes annotat, vocem* Dei, *non Matthæi aut Marci, ſed Lucæ eſſe cap.* 22. *verſu* 69. v. 68. Et gallus cantavit] *Non eſt addenda vox* ſtatim, *quæ eſt alterius loci.* v. 69. Cum vidiſſet illum ancilla] *Vox* alia, *quam hic addunt quidam codices, ex Matthæo accepta eſt, cap.* 26. *v.* 70.

CAP. XV. V. 6. Unum ex vinctis] *Hæc eſt lectio editionis noſtræ ſecundum Marcum: nam ſecundum Matthæum eſt* unum vinctum. v. 7. Qui cum ſeditioſis erat vinctus] *In quodam manuſcripto hujus Eccleſiæ Cathedralis, ſignato litera F. expuncta erant* qui *&* erat, *nec aliud legebatur quam* Cum ſeditioſis vinctus, *quæ lectio, ut conſonat Græco, ita veriſimiliter germana eſt noſtræ editionis :* Erat autem qui dicebatur Barabbas, cum ſeditioſis vinctus. *Eam qui non intellexerunt, addiderunt ſuperiora; veriſimile eſt; quinetiam conjunctionem* & *præpoſuerunt ei quod ſequitur :* Qui in ſeditione. v. 8. Sicut ſemper faciebat illis] *Male ſuppletur hic locus in quodam manuſcripto* per diem ſolemnem, ut dimitteret unum vinctum. v. 15. Et tradidit Jeſum] *Quidam libri antiqui addunt* eis Jeſum*: ſed veriſimile eſt* eis *eſſe Evangeliorum, ſecundum Matth. cap.* 27. *v.* 22. *& ſecundum Johannem cap.* 19. *v.* 16. v. 16. Duxerunt eum in atrium] *Antiqui libri addunt adverbium* intro, *conſentanee Græco & Syro :* Duxerunt eum intro in atrium. v. 20. Ut crucifigerent eum] *Quidam libri omittunt pronomen* eum, *quippe ſuperfluum, quod tamen Græce etiam legitur.* v. 25. Erat autem hora tertia] *D. Hieronymus tractans Pſalmum* 77. *vel quiſquis eſt illius commentarii auctor, errore ſcriptorum,* tertia *hic legi putat, pro* ſexta *: ſed non eſt veriſimile.* v. 28. Et cum iniquis reputatus eſt] *Quidam antiqui libri legunt* deputatus *pro* reputatus; *mutam* d *pro liquida* r. v. 29. Vah qui deſtruis templum Dei, & in tribus diebus reædificas] *Epanorthotæ judicio, ſequuti ſua antiqua manuſcripta, legendum eſt, tertia perſona,* deſtruit, ædificat, *non ſecunda* deſtruis, ædificas; *ſimplex verbum* ædificat, *non compoſitum* reædificat; Templum *abſolute, non addita voce* Dei; *hoc modo :* Vah qui deſtruit templum, & in tribus diebus ædificat: *cui ſuffragantur & noſtra manuſcripta. Denique ſubaudiendum eſt pronomen* illud, *non adſcribendum (*Ædificat illud*) quod quidam.* v. 31. Summi ſacerdotes illudentes] *Antiqui codices Epanorthotæ, noſtri quoque Brugen. Lob. Leod. Clarimariſc. & Audomarenſis ille qui eſt ſignatus littera E. legunt verbum ſimplex* ludentes, *pro compoſito* illudentes. *Vide Commentarium noſtrum.* v. 34. Lama ſabactani] *Lege ea quæ notavimus Matth.* 27. *verſu* 46. v. 36. Dicens; Sinite, videamus] *Annotavimus olim, videri locum hunc depravatum, neque adhuc poſſumus mutare ſententiam: quanquam vetus eſt error, ſi error eſt. Fortaſſe pro participio ſingulari* dicens; *legendum eſt verbum plurale* dicebant *aut* dixerunt, *prout habet Evangelium Syriacum :* Et dixerunt; Sinite, videamus; *aut potius numero ſingulari* Sine videamus. *Sunt quidam libri, tam Græci quam Latini, quos alias nominavimus, qui ſingulari* ſine *ſcribunt : quod judicium eſt, verbum dicendi ab aliquibus plurali numero lectum fuiſſe. Cum enim hic ſermo ſit de uno & pluribus, ſi verba, quæ prolata fuiſſe narrantur, ad unum dirigantur, intelligantur a pluribus prolata fuiſſe : quanquam ſinendi verbum, ſive pluraliter ſive ſingulariter legas, non multum refert.* v. 38. A ſummo uſque deorſum] *Annotat Epanorthotes, ſecundum Matthæum legendum eſſe* a ſummo, *ſecundum Marcum* a ſurſum, *quod tamen nos in noſtris codicibus non invenimus.* v. 40. Erant autem & mulieres] *Nec eſt addendum adverbium* ibi (erant autem ibi & mulieres) *nec legendum eſt* ibi *pro* &. v. 41. Et cum eſſet in Galilæa] *Latinus textus Bibliorum Regiorum præponit relativum* quæ (quæ & cum eſſet) *quod tam congruit ſententiæ quam Græcæ editioni. v.* 42. Quod eſt anteſabbatum] *Ut Græce* προσάββατον, *ita Latine* anteſabbatum, *unica dictio eſt, minime diſtrahenda in duas. v.* 44. Interrogavit eum] *Non eſt legendum præteritum imperfectum* interrogabat *pro perfecto.*

CAP. XVI. *V.* 7. Quia præcedit vos] *Non magis hic quam ſecundum Matthæum, mutandum eſt præſens* præcedit, *cum futuro* præcedet. *ibid.* Sicut dixit vobis] *Cave legas primam perſonam* dixi, *pro tertia* dixit, *tametſi Matthæus ſcribat* Ecce prædixi vobis. *v.* 2. Surgens autem mane] *Sic legunt libri boni, cum Syro & pleriſque omnibus exemplaribus Græcis. Alii boni libri addunt nomen* Jeſus (ſurgens autem Jeſus) *quibus ſuffragatur editio Græca Bibliorum Regiorum. v.* 14. Illis undecim apparuit] *Non addas nomen* Jeſus; *ut nec paulo poſt* a mortuis, *ubi dicitur* qui viderant eum reſurrexiſſe. *v.* 19. Et ſedet a dextris Dei] *Optima manuſcripta noſtra fere legunt præteritum* ſedit, *conformiter Græco ac Syro, pro præſenti* ſedet.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundum LUCAM.

CAP. I.

V*Erſ.* 8. Cum ſacerdotio fungeretur] *Manuſcripta noſtra addunt nomen* Zacharias, *quod alii libri omittunt conſentanee Græco & Syro. v.* 28. Ave gratia plena] *Non eſt interponendum nomen* Maria. *v.* 29. Quæ cum audiſſet] *Duo manuſcripta ab Hentenio annotata, unum ex noſtris, Brugenſe, & quædam alia Zegeri, pro* audiſſet, *ſcribunt* vidiſſet, *concinentibus Græcis libris ac Syricis, & Divo Ambroſio adſtipulante qui habet:* Ipſa autem ut vidit eum mota eſt, *&c. v.* 30. Invenisti enim gratiam apud Deum] *Non eſt omittenda conjunctio* enim, *nec mutandum* Deum *cum* Dominum. *v.* 35. Quod naſcetur ex te ſanctum] *Manuſcripta Biblia Eccleſiarum Cathedralium D. Donatiani & S. Audomari, cum aliis exemplaribus ab aliis annotatis omittunt illud,* ex te, *quibus Græci libri plerique adſtipulantur. Atqui plerique Latini libri, conſentientibus Syriacis & nonnullis Græcis, nominatim Complutenſi ac Regiis, illud ſervant: quod quidem Titus Boſtrorum Epiſcopus & legit & interpretatur clariſſime. Athanaſius autem epiſtola ad Epictetum Corinthiorum Epiſcopum etiam urget adverſus hæreticos illos, qui Chriſti corpus non ex virginis corpore formatum volebant. Veriſimile eſt igitur, ab hujus farinæ hominibus, eraſum aliquando fuiſſe illud* ex te. *v.* 45. Et beata quæ credidiſti, quoniam perficientur ea quæ dicta ſunt tibi a Domino] *Plerique & quidem antiqui quidam libri ſic legunt, ſecunda perſona* credidiſti, tibi. *Porro alii, & quidem multi antiqui, Epanorthotæ aliorumque, ſcribunt tertiam perſonam* credidit, ei. *Græca ad utramque lectionem ambigua ſunt, quod in Notationibus prolixioribus oſtendimus. v.* 50. A progenie in progenies] *Ita uſus Eccleſiaſticus. Porro antiqui libri evangeliorum, tum noſtri tum Epanorthotæ & Zegeri, ſcribunt* In progenies & progenies. *Unus* In generationem & generationem. *Similis eſt in Græcis varietas. Sententia eadem una eſt. v.* 54. Recordatus miſericordiæ ſuæ] *Ita rurſum Eccleſiaſticus uſus, quem legendi modum, utpote commodiorem, ex D. Hieronymi emendatione profectum, arbitratur Zegerus. Nam manuſcriptorum antiquorum pleraque, pro* recordatus, *ſcribunt* memorari, *quo modo ad verbum vertas ex Græco. v.* 66. Quis putas puer iſte erit] *Rurſus manuſcripta, pro maſculino* quis, *fere legunt neutrum* quid, *ex Græco ambiguo. v.* 68. Redemptionem plebis ſuæ] *Pro genitivo* plebis, *in antiquis libris non paucis, eſt dativus* plebi, *conſentanee Græco.*

CAP. II. *V.* 4. In civitatem David] *Sic cum Sixtinis Bibliis Regia, conſentiente Græco ac Syro: obſcurum eſt enim, quod alii libri omittunt præpoſitionem* in. *ibid.* Quia non erat eis locus] *Quidam libri habent pronomen numeri ſingularis* ei: *ſed meliores ſervant plurale* eis, *adſtipulantibus editionibus Græca & Syrica. v.* 11. Quia natus eſt vobis] *Nec omittendum eſt ſecundæ perſonæ pronomen* vobis, *nec mutandum cum primæ perſonæ* nobis. *v.* 13. Multitudo militiæ cœleſtis] *Notat Epanorthotes, pro* militiæ, *quoſdam legere ex antiphona* exercitus: *alios utrumque jungere* militiæ cœleſtis exercitus: *neutrum probat. v.* 14. Gloria in altiſſimis Deo] *Non mutes* altiſſimis *cum* excelſis. *ibid.* Hominibus bonæ voluntatis] *Quidam libri præmittunt præpoſitionem* in, *ſicut textus Græcus:* in hominibus. *v.* 15. Quod factum eſt, quod Dominus oſtendit nobis] *Hæc, ut eſt Bibliorum Sixtinorum, ita & antiquorum exemplarium lectio, conformis Græco ac Syro. Quare non mutanda cum hac aliorum,* Quod factum eſt, quod fecit Dominus & oſtendit nobis. *v.* 18. Mirati ſunt & de his] *Unus atque alter liber omittunt mediam conjunctionem* &, *quæ certe obſcuritatem parit, nec legitur aut Græce aut Syriace. Ambroſius quoque:* A paſtoribus, *inquit*, populus ad Dei reverentiam congregatur: mirati enim ſunt de iis quæ dicebantur a paſtoribus ad ipſos. v. 21. Ut circumcideretur puer] *Quædam antiqua manuſcripta omittunt* puer, *nominatim Brugenſia & Audomarenſia Biblia, ut & quidam libri Græci. Alia addunt faventibus pleriſque Græcis, ad hæc Syriacis, & D. Ambroſii Commentario. v.* 26. Niſi prius videret] *Non omittas adverbium* prius. *v.* 33. Et erat pater ejus & mater mirantes] *Interpres vertit ſingulare* erat *ex Græco* ἦν, *quod tamen pluraliter aliquando accipitur contractum ex* ἦσαν. *Simile Matth.* 27. *ver.* 61. *Porro quod ſubſequitur* pater ejus & mater, *non eſt mutandum cum* Joſeph & mater ejus, *quod quidam fecerunt imitati Græcos codices. v.* 37. Et hæc vidua uſque ad] *Non eſt addendum verbum ſubſtantivum* erat. *v.* 38. Qui expectabant redemptionem Iſrael] *Pro fœminino* redemptionem *nullo modo legendum eſt maſculinum* redemptorem, *quod legitur apud Bedam: ſed pro* Iſrael, *olim annotavimus, manuſcripta antiqua ſcribere* Jeruſalem: *quibus jam accedere obſervavimus tria hujus Audomarenſis, & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ. Porro τὸ* Jeruſalem, *dicebamus debere, vel genitivum eſſe quietis, ſi ſequi placeat Græca pleraque omnia exemplaria, quæ addunt præpoſitionem* in; *vel poſitum intelligi pro* ipſius Jeruſalem, *ſi ſequaris Syra, quæ abſque præpoſitione addunt notam genitivi. v.* 40. Et conſortabatur] *Non addas* ſpiritu, *quod codex unus aut alter. Vide Græcas varietates. ibid.* Et gratia Dei erat in illo] *Non ſubſtituas* cum *pro* in. *v.* 42. Aſcendentibus illis Jeroſolymam] *Quidam antiqui libri addunt, quidam auferunt, præpoſitionem* in. *v.* 46. Audientem illos & interrogantem eos] *Manuſcriptorum quædam omittunt, alia addunt poſterius* eos. *v.* 50. Non intellexerunt verbum] *Non eſt omittendum τὸ* verbum. *v.* 51. In corde ſuo] *Non præponas participium* conferens, *quod quidam, acceptum ex verſu ſuperiori* 19.

CAP. III. *V.* 9. Ad radicem arborum poſita eſt] *Hæc, ut Bibliorum Sixtinorum, ita multorum codicum lectio, quæ vocem* radicem *numero ſingulari,* arborum *plurali ſcribit, conſonat Græco. In aliis libris quibuſdam legitur* radices *pluraliter, quibuſdam* arboris *ſingulariter: quorum hoc minime veriſimile eſt. ibid.* Excidetur & in ignem mittetur] *Hentenius unum exemplar attulit, quod legat* exciditur & in ignem mittitur, *præſenti tempore, quo modo legitur Græce & Syriace: de quo tale eſto judicium quale Matthæi* 3. *ver.* 10. *v.* 16. Veniet autem fortior me, cujus] *Manuſcriptum D. Donatiani cum aliis Epanorthotæ, legit præſens tempus* venit, *pro futuro* veniet. *Quidam ad hæc libri, cum Syro typis excuſo, addunt* poſt me (fortior me poſt me) *ſed alii plerique cum Græco & Syro manuſcripto omittunt. Marci eſt, cap.* 1. *v.* 7. *v.* 19. Uxore fratris ſui] *Quod quidam Latinus liber typis excuſus & multi Græci addunt* Philippi, *quanquam Syriace legatur, videtur huc eſſe adjectum ex Mar.* 6. *ver.* 17. *Certe variant Græci codices: porro Latina omnia manuſcripta cum Sixtinis Bibliis tollunt, ita ut, quicquid tandem ſit de germana Græcorum lectione, Latinis conſtet non eſſe legendum, ut quod Interpres non dederit. v.* 20. Et incluſit Johannem in carcere] *Alii libri, pro ſexto, ſcribunt quartum caſum* carcerem. *v.* 22. In te complacui mihi] *Ita legunt Sixtina Biblia, prima perſona* complacui, *pro tertia* complacuit, *quæ eſt in aliis pleriſque libris. v.* 31. Qui fuit Melea] *Sic cum Sixtinis Bibliis legunt unum Clarmariſcenſis & tria Eccleſiæ noſtræ Audomaropolitanæ manuſcripta* Melea, *ut eſt Græce & Syriace, non* Melpha, *media vocali* e, *mutata cum muta adſpirata* ph, *quod eſt in pleriſque aliis.*

CAP. IV. *V.* 1. Regreſſus eſt ab Jordane] *Non eſt mutandum* regreſſus eſt, *quod eſt, revertit, cum* egreſſus eſt. *ibid.* A ſpiritu] *Alii libri habent* in *pro* a, *eodem ſenſu. ibid.* In deſertum] *Sic legunt cum V. Beda optimi libri, quarto caſu; adſtipulantibus Græcis. In aliis eſt ſexto caſu* in deſerto. *v.* 2. Et conſummatis illis eſuriit] *Notat Hentenius in quodam codice addi* poſtea, *quod ſuperfluere arbitror, licet Græce legatur & Syriace. v.* 4. Quia non in ſolo pane vivit homo] *In aliis libris legitur futurum tempus* vivet, *ſimiliter archetypo Græco, pro præſenti* vivit. *v.* 5. Et duxit illum diabolus in montem excelſum, & oſtendit illi] *Antiquiſſimi & lectiſſimi codices, nominatim Brug. Lob. Leod. Clarmar. & tres Eccleſiæ S. Audomari, omittunt hæc verba* in montem excelſum: *quæ alii addunt, non abſque varietate tamen, cum quidam* excelſum, *quidam* altiſſimum *ſcribant. Videri poſſint ea ex Evangelio ſecundum Matthæum huic fuiſſe adſcripta, nec interpreti fuiſſe Græce lecta: quanquam nunc exſtent & Græce & Syriace. Jam exemplar illud vetuſtum cœnobii D. Germani Pratenſis, ad muros Pariſienſes ſiti, quod Jacobus Faber teſtatur ſervare, eundem tentationum Jeſu a diabolo ordinem, in hoc Evangelio, quem habet Matthæi Evangelium, nihil moror, cum ſit ſingulare. Nam quod D. Ambroſius in Lucam ſcribens, eo ordine explanat quo narrat Matthæus: non raro Ambroſius, in Lucam licet ſcribat, Matthæi textum ediſſerit. Lege Notationes noſtras prolixiores. v.* 7. Tu ergo ſi adoraveris] *Non addas* procidens, *quod ex Matthæo quidam. v.* 9. Super pinnam templi] *Annotat Epanorthotes, ſecundum Lucam legendum eſſe* pinnam, *ſecundum Matthæum* pinnaculum. *v.* 10. Mandavit de te] *Pro præterito* mandavit, *præſtantiſſima manuſcripta Brugenſe & Lobienſe, adſtipulantibus editionibus Græca & Syriaca, legunt futurum* mandabit. *v.* 14. Et regreſſus eſt Jeſus] *Ita legendum eſt,* regreſſus, *quod eſt reverſus, non* egreſſus *aut* ingreſſus. *Simile ſupra v.* 1. *v.* 18. Sanare contritos corde] *Hæc verba, ut a Sixtino & pleriſque aliis libris, ita & a Græcis ac Syriacis noſtris, Euthymio exponente, leguntur. Verum manuſcripta quædam Latina, nominatim D. Donatiani unum, S. Bernardi ad Clarummariſcum unum, & D. Audomari tria, omittunt ea, quemadmodum omittuntur ab Origene, homilia* 32. *in Lucam, hunc locum enarrante, & ab Euſebio lib.* 9. *demonſtr. Evang. cap.* 10. *atque Auguſtino lib.* 2. *de conſ. Evang. cap.* 42. *locum citantibus. V. Beda, ut primum adducit hujus loci textum, non legit ea: tamen an non explicet poſtea, ſit dubium. Explicat enim, ſed ita ut pro eiſdem habere videatur, cum iis verbis quæ ſequuntur* Dimittere confractos in remiſſionem. *Fortaſſis exiſtimavit duplicem eſſe verſionem rei ejuſdem, ad quam ſententiam accedit Forerius ſcribens in Iſaiam, Editio LXX. Interpretum, quomodo recitatur a D. Hieronymo ad Prophetam, utrumque habet, quemadmodum legitur hoc Evangelii loco: eadem ut ſeorſum Græce exſtat impreſſa, Euſebio jam laudato adſtipulante, habet ſolum illud* ſanare contritos corde, *omiſſo altero* dimittere fractos in libertatem: *quod quidem Hebræo fonti ſimilius eſt. Theophylactus in hoc evangelium ſcribens, prius enarrat, poſterioris non meminit: Ambroſius neutrum attingit, etſi reliqua non prætereat. v.* 23. Quanta audivimus] *Non eſt præmittendum* Dixerunt Phariſæi ad Jeſum. *v.* 27. Et nemo eorum mundatus eſt] *Non addas* a lepra. *v.* 28. Omnes in ſynagoga ira] *Non eſt omittendum illud* in ſynagoga. *v.* 34. Scio te quis ſis, ſanctus Dei] *Quidam libri ſcribunt conjunctionem* quia, *hoc ſenſu, Scio te quod ſis ſanctus Dei: ſed Interpres dedit pronomen* quis, *aut certe* qui, *poſitum pro* quis, *quomodo eſt Græce. v.* 36. Imperat immundis ſpiritibus] *Non eſt auferendum epitheton* immundis. *v.* 38. Surgens autem Jeſus] *Quædam manuſcripta omittunt nomen* Jeſus, *conformiter Græco: quod alia addunt, ſimiliter Syro.*

CAP. V. *V.* 3. Rogavit eum a terra reducere puſillum] *Alii boni libri habent,* Rogavit eum ut a terra reduceret puſillum. *Hanc probat Epanorthotes: illam attribuit modernis, ut loquitur. v.* 7. Ita ut pene mergerentur] *Quidam libri addunt* pene, *ſimiliter Syris: alii omittunt, ſimiliter*

liter Græcis. v. 12. Et procidens in faciem] *Quidam libri Græco conformiter, omittunt & conjunctionem. v.* 16. Secedebat in deſertum] *In Brugenſi & aliis quibuſdam manuſcriptis legitur* in deſerto, *ſexto caſu, quemadmodum Græce ἐν ταῖς ἐρήμοις. v.* 17. Ad ſanandum eos] *Male quidam libri pro* eos *legunt* infirmos. *v.* 20. Quorum finem ut vidit] *Non addas nomen* Jeſus, *tametſi Syriace legatur. v.* 22. Quid cogitatis in cordibus veſtris] *Quidam libri addunt* mala, *male: nam Matthæi illud, non Lucæ eſt. v.* 25. Conſurgens coram illis] *Antiqui libri noſtri legunt verbum ſimplex* ſurgens, *pro compoſito* conſurgens. *ibid.* Tulit lectum in quo jacebat] *Rurſus libri antiqui tollunt vocem* lectum, *conformiter Græcis libris. Nam Syrus interpretans illud* in quo jacebat, *ejus loco ſcribit* lectum ſuum. *Creditur explicationis gratia a quibuſdam addita Latina vox* lectum. *v.* 26. Et ſtupor apprehendit omnes, & magnificabant Deum] *Zegerus partem iſtam in dubium vocat, quod in uno manuſcripto non invenerit eam niſi ad marginem. Atqui fieri facile poſſit, ut ſcribam fugerit pars iſta, quam poſtea ad marginem ſtatuerit, præſertim cum non tantum in cæteris Latinis libris manuſcriptis impreſſiſque, ſed in Græco ac Syro, ſimiliter conſtanterque legatur. Nam quod ait, huic ſimile mox conſequi, nihil refert: quodque ex Ambroſio colligere nititur, parum movet. v.* 32. Non veni vocare juſtos] *Bonorum librorum, quidam addunt conjunctionem* enim (non enim veni) *quidam Græco ac Syro conformiter tollunt. v.* 35. Cum ablatus fuerit] *Antiquorum manuſcriptorum, alia præponunt* & *conjunctionem, Græco ſimiliter; alia tollunt, conſentanee Syro.*

CAP. VI. *V.* 4. Quos non licet manducare] *Alii libri habent* licebat *imperfectum, pro præſenti* licet. *v.* 6. Factum eſt autem & in alio] *Quidam libri omittunt* & *conjunctionem, quemadmodum Syra & quædam Græca. v.* 9. Interrogo vos] *Tres codices ab Hentenio annotati legunt futuro tempore* interrogabo, *conformiter Græco & Syro. v.* 10. Et reſtituta eſt manus ejus] *Quidam libri addunt* ſanitati, *quemadmodum Græce fere additur ὑγιὴς* ſana, *alii, & quidem optimi, cum Sixtino, rectius omittunt, ſicut Syrici. Non dubito quin ex Matthæo huc adſcriptum ſit, tam Græcum ὑγιὴς, quam Latinum* ſanitati. *v.* 11. Quidnam facerent Jeſu] *Ita legendum eſt, & non, ut quidam, addita præpoſitione,* de Jeſu. *v.* 15. Matthæum & Thomam] *Hoc ordine legunt etiam Græca & Syra. Quædam antiqua manuſcripta præponunt* Thomam. *v.* 16. Et Judam Jacobi] *Plerique libri præponunt* & *conjunctionem, ut Syrum: tres Eccleſiæ noſtræ, & unus Clarmariſcenſis, manuſcripti, omittunt, ut Græcum. ibid.* Et Judam Iſcarioten] *Antiqui libri legunt* Scarioth *pro* Iſcarioten. *v.* 17. Et deſcendens cum illis] *Hujus loco quidam legunt,* Et deſcendens Jeſus de monte, *quod ex officio Eccleſiaſtico acceptum eſſe clarum eſt. ibid.* Et maritima & Tyri] *Latinus textus Regiorum Bibliorum, & quædam exemplaria Nicolai Zegeri, conſonantia editionibus Græcæ & Syriacæ, omittunt* & *conjunctionem ante vocem* Tyri. *v.* 24. Quia habetis conſolationem veſtram] *In multis bonis libris eſt relativum* qui: *ſed conjunctio* quia *reſpondet Græco. v.* 26. Væ cum benedixerint vobis homines] *Quidam libri addunt alterum* vobis *poſt* væ; *male: multi ante* homines *inſerunt adjectivum* omnes, *Syro & pleriſque Græcis omiſſum. ibid.* Secundum hæc enim faciebant pſeudoprophetis patres eorum] *Non omittas conjunctionem* enim, *nec mutes* pſeudoprophetis *quinqueſyllabum cum* prophetis *triſyllabo, quod quidam ex loco ſimili ſupra verſu* 23. *v.* 29. Præbe & alteram] *Non addas pronomen* ei. *v.* 33. His qui vobis benefaciunt] *Sic legendum eſt; non ut quidam* his qui vos diligunt. *v.* 37. Dimittite & dimittemini] *Brugenſe manuſcriptum, pro* dimittemini, *legit* dimittetur vobis. *v.* 38. Menſuram bonam & confertam] *Omittunt* & *conjunctionem plerique libri noſtri antiqui, Græco conſentanei. ibid.* Eadem quippe menſura] *Non legas* vero *pro* quippe. *v.* 39. In foveam cadunt] *Sic cum Sixtino legunt plures boni libri,* cadunt *præſenti tempore: in quibuſdam eſt futuro tempore* cadent, *conformiter Græco. v.* 42. Trabem non videns] *Noli mutare participium* videns *cum verbo* vides. *v.* 45. De malo theſauro] *Meliores libri fere non hic repetunt* cordis ſui, *tametſi Græce & Syriace repetatur. v.* 46. Quid autem vocatis me] *Non legas* enim *pro* autem. *v.* 48. Fundamentum ſuper petram] *Noſtra manuſcripta etiam Epanorthotæ, ſcribunt* fundamenta *numero plurali. ibid.* Fundata enim erat ſuper petram] *Non addas* firmam petram. *v.* 49. Qui autem audit & non facit] *Exemplar Donatianicum legit:* Qui autem audivit & non fecit, *Græco conſentanee. ibid.* Et continuo cecidit] *Antiqui codices Epanorthotæ, & quidam noſtri, habent* concidit: *alii* cecidit, *ait Epanorthotes.*

CAP. VII. *V.* 3. Et ſalvaret ſervum ejus] *Epanorthotes legendum docet* ſanaret, *juxta libros antiquos, quibus e noſtris conſentiunt Brug. Lobb. Lod.* Sed Græcus, *inquit*, & moderni, habent ſalvaret. *v.* 4. Dicentes ei] *Quædam exemplaria omittunt pronomen* ei, *conformiter Græco ac Syro. v.* 11. Deinceps ibat in civitatem] *Non eſt addendum nomen* Jeſus *ex officio Eccleſiaſtico. v.* 22. Quæ audiſtis & vidiſtis] *Ordo verborum in vetuſtis codicibus, conformis Græco & Syro, eſt* Quæ vidiſtis & audiſtis. *v.* 23. Quicunque non] *In aliis bonis eſt* qui non. *v.* 24. Cœpit de Johanne] *Non addas nomen* Jeſus, *tametſi Syrus addat. ibid.* Arundinem vento agitatam] *Pro* agitatam, *pleraque antiqua manuſcripta, tum noſtra tum Epanorthotæ, legunt* moveri: *notatque Epanorthotes Matthæi eſſe* agitatam. *Matth.* 11. *v.* 7. *v.* 27. Hic eſt de quo] *Non addas* enim, *quod quidam ex Matth. v.* 28. In regno Dei] *Sic legendum eſt hoc loco; ſecundum Matthæum autem* in regno cœlorum. *v.* 29. Baptizati baptiſmo] *Brugenſe & quædam alia manuſcripta, pro ſexto caſu* baptiſmo, *legunt quartum* baptiſmum, *phraſi ea quæ eſt Græce. v.* 31. Ait autem Dominus: Cui ergo] *Multi boni Latini, nec pauciores boni Græci libri, ſuffragantibus Syricis, omittunt illud* ait autem Dominus. *v.* 32. Cantavimus vobis tibiis] *Non eſt hic omittenda vox* tibiis, *ut ſecundum Matth. v.* 33. Venit enim Johannes] *In aliis libris eſt* autem, *ſed* enim *reſpondet Græco ac Syro. v.* 37. Quod accubuiſſet in domo] *Non eſt addenda vox* Jeſus. *v.* 39. Quæ & qualis eſt mulier] *In aliis libris pro* eſt *legitur* eſſet. *v.* 40. Et alius quinquaginta] *A quibuſdam libris abeſt* & *conjunctio, quemadmodum mox proximo verſu pronomen* illis: Non habentibus illis. *v.* 42. Quis ergo eum plus diligit] *In quibuſdam libris eſt futurum* diliget, *quemadmodum Græce. v.* 44. Et capillis ſuis terſit] *Hoc modo legitur etiam Syrice. Annotat porro Zegerus, quoſdam Latinos codices, legere quemadmodum eſt Græce:* Et capillis capitis ſui terſit. *v.* 45. Hæc autem ex quo intravit] *Ita legendum eſt ex Sixtino & optimis libris, nominatim Brugenſi, Lobbienſi, unoque Audomarenſi,* intravit *tertia perſona, pro prima* intravi, *adſtipulantibus Syrica editione, & quibuſdam exemplaribus Græca, denique ipſa hiſtoriæ ſerie, qua docetur, mulierem hanc ingreſſam domum, dudum poſt ipſum Jeſum. ſupra ver.* 37.

CAP. VIII. *V.* 1. Per civitates & caſtella] *Multi boni libri, ſingulari numero, conformiter Græco, ſcribunt* per civitatem & caſtellum. *Illa lectio, hujus expoſitio eſt. v.* 2. Uxor Chuzæ] *Brugenſe manuſcriptum habet* Chuza. *v.* 3. Quæ miniſtrabant ei] *Duo Eccleſiæ noſtræ & unum Clarmariſcenſis manuſcripta habent numero plurali* eis, *adſtipulante Syro. Græca magis variant quam Latina. v.* 4. Cum autem turba plurima convenirent] *Alii libri legunt ſingulare* conveniret, *ut Græca. v.* 13. Nam qui ſupra petram] *Non addas*, hi ſunt. *ibid.* Qui ad tempus credunt] *Quædam exemplaria legunt* qui *relativum, adſtipulantibus libris Græcis; alia conjunctionem* quia. *v.* 18. Videte ergo quomodo audiatis] *Quanquam conjunctivus* audiatis *Latinior ſit: indicativus tamen* auditis, *eſt in optimis quibuſque manuſcriptis, Græco conformiter. Porro* quomodo *non eſt hic mutandum cum* quid: *hoc enim Marci, illud Lucæ eſt. v.* 19. Et non poterant adire eum] *Antiqui libri, repetita præpoſitione* ad, *fere legunt* ad eum. *Sed procul abſit ut pro* adire *legas* audire, *quod eſt ἀκούειν. v.* 23. Et navigantibus illis] *Rurſus antiqui libri, conſpirantibus Græcis, habent* Navigantibus autem illis. *ibid.* Et complebantur] *Spurium eſt quod quidam codices legunt* compellebantur *pro* complebantur, *quod eſt* implebantur. *v.* 24. Increpavit ventum & tempeſtatem aquæ. *In quibuſdam Eccleſiæ Audomarenſis libris eſt* increpavit vento & tempeſtati aquæ. *v.* 26. Et navigaverunt ad] *Manuſcripti codices optimi, tum noſtri tum Epanorthotæ, Græco & Syro adſtipulante, legunt* Enavigaverunt autem ad, *quod Commentario declaratur. v.* 29. Agebatur a dæmonio in deſerta] *Ita legendum eſt: Male eſt enim in quibuſdam ſextus caſus numeri ſingularis* deſerto. *v.* 39. Redi in domum tuam] *Quidam ex optimis libris omittunt* in *præpoſitionem. v.* 40. Erant enim omnes] *Cum Sixtinis Bibliis tria noſtræ & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ manuſcripta, conformiter Græco & Syro, legunt* enim, *pro* autem, *quod alii. v.* 43. Mulier quædam erat] *Veriſimile eſt Interpretem ſcripſiſſe, ita ut eſt Græce,* mulier quæ erat. *v.* 46. Nam ego novi] *Multi boni libri addunt* & *conjunctionem* (nam & ego novi) *tametſi nec Græce illa nec Syriace addatur. v.* 49. Venit quidam ad principem ſynagogæ] *Diu quæſita, inventa eſt tandem, genuina hujus loci lectio, in manuſcripto Eccleſiæ noſtræ continente quatuor Evangelia, F. litera inſignito, quod habet non* ad principem *caſu quarto, ut vulgo; ſed* a principe *caſu ſexto; ſic enim eſſe legendum, Græca & Syra clamant, mutatione facta ab iis qui non intellexerunt hanc loquendi formam: uti & ſecundum Marcum cap.* 5. *verſ.* 35. *mutaverant* ab archiſynagogo *cum* ad archiſynagogum, *quod illic notavimus. ibid.* Noli vexare illum] *Sic legunt cum Sixtino libri antiqui* illum: *notatque Epanorthotes* magiſtrum *eſſe Evangelii ſecundum Marcum, quanquam & hic Græce Syriaceque legatur. v.* 52. Non eſt mortua puella ſed dormit] *Duo Audomarenſis & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ manuſcripta tollunt vocem* puella, *cum Græcis libris & Syricis. Notat Epanorthotes Matth.* 9. *v.* 24. *& Marci* 5. *v.* 39. *addi* puella. *v.* 55. Et juſſit illi dari manducare] *Sic legendum ex Sixtinis Bibliis & optimis manuſcriptis,* dari *paſſivum Græco ſimiliter, pro* dare *activo.*

CAP. IX. *V.* 3. Nihil tuleritis in via] *Non eſt legendum* in viam *quarto caſu, ſi meliores ſequaris libros: ſed intelligendus eſt ſextus caſus pro quarto poſitus, ut alias frequenter. v.* 4. Et inde ne exeatis] *Unus codex ab Hentenio annotatus omittit negationem, conformiter Græco & Syro:* Et inde exeatis. *v.* 6. Circuibant per caſtella] *Non eſt omittenda præpoſitio* per, *tametſi omittatur a codice Donatianico. v.* 15. Et diſcumbere fecerunt omnes] *Huic lectioni receptæ ſuffragatur Syrus, dum utitur verbo conjugationis Hiphil. Quorundam librorum lectio eſt,* Et diſcubuerunt omnes, *qua quidem non repetitur res eadem, ut priora illa. Græca ſimiliter variant. v.* 19. Et dixerunt: Johannem Baptiſtam] *Non eſt interponenda vox* alii, *quæ Evangelii ſecundum Matthæum eſt. v.* 28. Petrum & Jacobum & Johannem] *Manuſcripta quædam antiqua præponunt Johannem Jacobo, Græco conformiter. Aliis, quæ Jacobum præponunt Johanni, conſonant Syra. v.* 29. Et veſtitus ejus albus & refulgens] *Optima noſtra manuſcripta, abſque media conjunctione* &, *legunt* albus refulgens, *ſimiliter editioni Græcæ. v.* 32. Petrus vero & qui cum illo erant] *Non addunt ſed ſubaudiunt* erant, *manuſcripta Eccleſiæ Audomaropolitanæ, cum Græcis libris & Syris. v.* 37. Occurrit illis turba multa] *Manuſcripta noſtra meliora, Græco conſentanee, legunt ſingulare* illi. Illis *autem quod in aliis eſt plurali numero, conſentit Syro. v.* 47. Apprehendit puerum & ſtatuit] *Optimi noſtri libri, Græco ſimiliter, legunt* apprehendens puerum ſtatuit. *v.* 49. Quia non ſequitur nobiſcum] *Non eſt addendum pronomen* te (non ſequitur te) *quod optimi libri, cum Sixtino & Græcis, non agnoſcunt, quanquam Syrus explicationis gratia addat. v.* 50. Et ait ad illum Jeſus] *Quædam exemplaria ſcribunt plurali numero* ad illos, *conformiter Syro: ſed optima, numero ſingulari* ad illum, *conſentanee Græco. ibid.* Nolite prohibere] *Non eſt præponendum* Sinite illos &, *id quod aliunde quidam huc adſciverunt. ibid.* Qui enim non eſt adverſum vos, pro vobis eſt] *Sic legunt, ut Sixtinus, ita optimi libri Latini, ſuffragante Syro. Sex ab Hentenio annotati habent prima perſona* adverſum nos, pro nobis eſt, *adſtipulante Græco. v.* 51. Ut iret in Jeruſalem] *Antiqui codices omittunt* in *præpoſitionem, tametſi Græce addatur. V.* 53. Euntis in Jeruſalem] *Eadem hujus loci ratio eſt. v.* 54. Et conſumat illos] *Quod ſequitur in quibuſdam Latinis libris* ſicut & Elias fecit, *tametſi Græce & Syriace legatur, ut non eſt Sixtini, ita nec optimorum librorum, videturque Interpres non dediſſe neque Græce legiſſe. Tractatores, Ambroſius, Titus, Theophylactus, & Euthymius, annotant, Apoſtolos ad Eliam reſpexiſſe: ex hujuſmodi fortaſſis annotatiuncula ad marginem ſcripta, potuerit illud in textum, etiam Græcum, irrepſiſſe. v.* 56. Non venit animas perdere] *Non addas* hominum, *quod quidam* (animas hominum) *tametſi legatur Græce: nec enim Latinus tantum, ſed & Syrus omittit,* tir. v. 57. Sequar te quocunque ieris] *Non ſubdas* Domine, *quod quidam, licet in Syricis & Græcis pleriſque libris legatur: nam cum Sixtino antiqui verique codices Latini non agnoſcunt.* v. 58. Dixit illi Jeſus] *Antiqui libri noſtri præmittunt conjunctionem* & *cum Græcis, &* ait *legunt pro* dixit. *ibid.* Ubi caput reclinet] *Quidam antiqui libri addunt* ſuum (caput ſuum) *cum Syro; plures omittunt, cum Græco.* v. 59. Primum ire & ſepelire] *Quidam antiqui libri non addunt hic* & *conjunctionem* (& ſepelire) *quemadmodum nec Græca editio. Matthæi itaque conjicio propriam eſſe conjunctionem illam, cap.* 8. *v.* 21. v. 60. Tu autem vade, & annuntia] *Alii libri omittunt* &, *quod nec legitur Græce aut Syriace.* v. 61. His quæ domi ſunt] *Alii libri maſculino genere legunt* his qui domi ſunt. v. 62. Nemo mittens manum ſuam ad aratrum & reſpiciens retro] *Antiqui libri noſtri habent* in *pro* ad, *&* adſpiciens *pro* reſpiciens.

CAP. X. V. 1. Et alios ſeptuaginta duos] *Et infra verſu* 17. Reverſi ſunt autem ſeptuaginta duo. *Hæc eſt conſtans lectio Latinorum librorum, niſi quod in uno manuſcripto invenerimus, priori loco* viros *pro* duos, *poſteriori* viri *pro* duo. *Non minus conſtans eſt lectio Græcorum & Syriacorum librorum, omittentium* duos *&* duo, *nimirum* ſeptuaginta *dumtaxat ſcribentium, niſi quod unus codex Græcus priori loco, alter poſteriori addat* δύο duo. *De hac varietate late diſſeruimus in Notationibus noſtris prolixioribus, allatis in medium iis quæ pro utravis parte faciunt.* v. 2. In meſſem ſuam] *Manuſcripta optima noſtra omittunt pronomen* ſuam, *tametſi Græce & Syriace legatur, tam hic quam Matth.* 9. *v.* 38. v. 4. Nolite portare] *Non eſt addenda conjunctio* ergo. v. 6. Requieſcet ſuper illum] *Antiqua noſtra manuſcripta Brug. Lobb. Leodienſia, Clarmariſc. & tria Audomarenſia, pro maſculino* illum, *legunt fœmininum* illam, *ut ſubaudias domum, adſtipulante Beda, qui non ſolum ita legit, ſed & interpretatur, cum ait:* Pax requieſcit in domo, ſi in ea fuerat filius pacis. *quæ quidem verba, Beda ex D. Gregorio accepit, hom.* 17. *in Evangelia.* v. 9. & 11. Appropinquavit] *Præteritum legendum eſt, quod cum Sixtinis Bibliis ſervant manuſcripta Audomarenſia, & Clarmariſcenſe, non futurum* appropinquabit, *licet hoc in quibuſdam antiquis ſit.* v. 10. In quamcunque autem] *Non videtur omittendum* autem, *quod etiam Græce & Syriace legitur.* v. 13. Væ tibi Corazain] *Manuſcripti libri, cum Sixtinis Bibliis, non minus hoc loco ſcribunt* Corazain *per* n *tertiam liquidam, quemadmodum Græca & Syra, quam ſecundum Matthæum, licet quidam per* m *ſecundam liquidam dicant* Corazaim. v. 21. In ipſa hora exſultavit] *Unum manuſcriptum addit* Jeſus, *Græco & Syro conformiter. ibid.* Exſultavit Spiritu ſancto] *Sic cum Sixtino legunt antiqui libri, ſuffragantibus Syricis & quibuſdam Græcis, pro eo quod alii omittunt* ſancto, *alii addunt* in *præpoſitionem.* v. 22. Quis ſit Filius, niſi pater; & quis ſit Pater] *In antiquis pleriſque libris, pro* quis, *utrobique eſt* qui, *eodem ſenſu.* v. 30. Suſpiciens autem Jeſus] *Nullo modo pro* ſuſcipiens, *quod eſt, accipiens partes reſpondendi, legendum eſt* ſuſpiciens, *quod eſt, ſurſum adſpiciens.*

CAP. XI. V. 1. Sicut docuit & Johannes] *Antiqui libri, conformiter Græco ac Syro, legunt hoc ordine:* Sicut & Johannes docuit. v. 2. Pater, ſanctificetur] *Exemplaria antiqua cum Sixtinis Bibliis non agnoſcunt* noſter quis es in cœlis. *Quædam addunt, ex ea forma qua Dominicam orationem recitare conſuevimus. ibid.* Adveniat regnum tuum] *Non ſubjicias hic* Fiat voluntas tua, ſicut & in cœlo & in terra, *quod quidam libri, tametſi Græce & Syriace legatur: qua de re late egimus in Notationibus noſtris in varias Bibliorum lectiones.* v. 3. Da nobis hodie] *Alii codices ſcribunt* hodie, *alii* quotidie. *Hoc veriſimilius fit eſſe editionis Latinæ ſecundum Lucam, nam illud Matthæi indubitato eſt.* v. 4. Et ne nos inducas in tentationem] *Nec hoc loco adjiciendum eſt ex quibuſdam libris* Sed libera nos a malo: *quod tametſi Græca & Syra legant, non fit tamen veriſimile eſſe hujus Evangelii.* v. 11. Aut piſcem] *Quædam manuſcripta, nominatim Brugenſe, addunt* ſi: Aut ſi piſcem. *Græce eſt* εἰ καὶ ἰχθῦν *ſi & piſcem. Syriace: Et ſi piſcem rogaverit eum.* v. 13. Pater veſter de cœlo] *Non eſt addenda vox* cœleſtis, *quam omnes boni libri omittunt.* v. 17. Deſolabitur. & domus ſupra domum cadet] *Plures boni libri legunt præſenti tempore* deſolatur, cadit, *quemadmodum eſt etiam Græce, pro futuris* deſolabitur *&* cadet, *quæ leguntur ab aliis. Crediderim vero Interpretem dediſſe* ſuper, *quod ſit adverſus, pro* ſupra *(ut facilis hic eſt lapſus) neque enim ſenſus eſt, domum unam caſuram ſupra alteram.* v. 20. Profecto pervenit in vos] *In duobus manuſcriptis Eccleſiæ noſtræ, pro* pervenit, *eſt* prævenit, *utrumque admittente voce Græca* ἔφθασε. prævenit in vos, *occupavit vos inexpectatum. Vide Commentarium.* v. 22. Auferet in quibus confidebat, & ſpolia ejus diſtribuet] *Multi boni libri habent* aufert, diſtribuit, *præſenti tempore, Græco Syroque conformiter, pro futuris* auferet, diſtribuet. v. 23. Qui non eſt mecum, contra me eſt. *Antiqui libri legunt* adverſum: contra *reſervant Matthæo.* v. 24. Ambulat per loca inaquoſa] *In aliis libris eſt verbum compoſitum* perambulat: *cæterum* inaquoſa *non eſt mutandum cum* arida, *quod Evangelii ſecundum Matthæum eſt.* v. 25. Invenit eam ſcopis mundatam] *Alii libri omittunt pronomen* eam. *ibid.* Scopis mundatam & ornatam] *Manuſcripta Eccleſiæ S. Audomari, & unum Clarmariſcenſe, cum V. Beda, omittunt duo hæc verba* & ornatam, *ſicut & antiqua Epanorthotæ, qui notat ea eſſe Matthæi. Græce tamen & Syriace etiam hic ſecundum Lucam ea leguntur.* v. 26. Septem alios ſpiritus ſecum] *Alii libri omittunt* ſecum, *conformiter Græco.* v. 29. Niſi ſignum Jonæ prophetæ] *Antiqui libri hic non addunt* Prophetæ, *quod notat Epanorthotes Matthæi eſſe, cap.* 12. *verſ.* 39. *quanquam Græce Syriaceque etiam hic legatur.* v. 31. Et ecce pluſquam Salomon hic] *Antiqui codices legunt* plus Salomone, *conformiter Græco, pro* plus quam Salomon, *quod Epanorthotes Matthæo attribuit, cap.* 12. *v.* 42. v. 23. Et ecce plus quam Jonas hic] *Eadem hujus loci eſt ratio quæ proximi, antiquis legentibus* plus Jona. v. 36. Si ergo corpus tuum totum] *Non eſt omittenda vox* totum. v. 42. Sed væ vobis Phariſæis] *Non videtur mutandus dativus* Phariſæis *cum nominativo* Phariſæi. *ibid.* Quia decimatis] *Sic eſt etiam Græce. Alii boni libri, pro conjunctione, legunt relativum* Qui decimatis. *Syrum eſt ambiguum.* v. 44. Quæ non apparent] *Pro* apparent, *Gloſſa interlinearis annotat legendum, vel* parent, *vel* patent. *Unus ex noſtris libris, Lobbienſis, ſcribit* parent, *reliqui* apparent, *nullus* patent, *quanquam nec hæc lectio eſt a loco aliena.* v. 46. Qui oneratis homines] *Quidam libri antiqui ſcribunt pronomen* qui: *ſed alii cum Græcis habent conjunctionem* quia. v. 51. A ſanguine Abel] *Non addas* juſti, *quod Matth. eſt cap.* 23. *ver.* 35. v. 52. Quia tuliſtis] *Alias legitur* qui. v. 53. Cum autem hæc] *Multi antiqui libri omittunt conjunctionem* autem, *tametſi Græce addatur.*

CAP. XII. V. 1. Turbis circumſtantibus] *Non legas* concurrentibus. v. 2. Nihil autem opertum eſt] *Sic legunt optimi quique libri cum Græco & Syro* autem *pro* enim. v. 3. Et quod in aurem] *Potius quartus caſus legendus videtur, quam ſextus* aure. v. 4. Non habent amplius quid faciant] *In aliis libris eſt* quod *pro* quid. v. 7. Multis paſſeribus pluris eſtis vos] *Omittitur ab optimis libris noſtris* vos, *quemadmodum a pleriſque Græcis. Matthæi videtur eſſe cap.* 10. *verſ.* 31. v. 8. Confeſſus fuerit me, (&c.) confitebitur illum] *Quidam libri legunt* in me, in illo, *qua de re olim egimus in Notationibus noſtris.* v. 9. Negabitur coram Angelis Dei] *Noſtri antiqui libri habent compoſitum* denegabitur, *ſimiliter Græco, pro eo quod alii habent ſimplici* negabitur. v. 12. Quid oporteat vos dicere] *Antiqui libri, tum Epanorthotæ, tum noſtri, ſcribunt* quæ *numero plurali, & tollunt pronomen* vos, *Græco conſentanee:* Quæ oporteat dicere. v. 22. Animæ veſtræ quid manducetis, neque corpori quid induamini] *Antiqui libri noſtri non magis addunt pronomen,* animæ veſtræ, *quam* corpori veſtro: *nec legunt* induamini, *ſed* veſtiamini. *Epanorthotes Matthæo adſcribit alteram lectionem. Matth.* 6. *verſu* 25. v. 23. Et corpus plus quam veſtimentum] *Manuſcripta Eccleſiæ noſtræ inter alia, omittunt* plus, *conſentanea editioni Græcæ.* v. 27. Conſiderate lilia] *Non addas* agri, *quod quidam ex Matth.* 6. *ver.* 28. *ibid.* Nec Salomon] *Quidam libri præponunt* quia, *quod tamen nec Græce exſtat hoc loco.* v. 30. Hæc enim omnia] *Non eſt legendum* autem *pro* enim. *ibid.* Quoniam his indigetis] *Non interjicias vocem* omnibus. v. 31. Verumtamen quærite primum regnum Dei & juſtitiam ejus: & hæc omnia] *Vetera manuſcripta conſtanter tollunt* primum & juſtitiam ejus, *leguntque,* Verumtamen quærite regnum Dei: & hæc omnia: *quibus Græca & typis excuſa Syra ſuffragantur (nam manuſcriptum Syriacum addit* & juſtitiam ejus) *denique poſt D. Ambroſium Beda enarrator adſtipulatur: Quare videri poſſint adjectitia illa eſſe* primum & juſtitiam ejus, *ex Matth.* 6. *v.* 33. *huc adſcripta.* v. 35. Et lucernæ ardentes in manibus veſtris] *Præter manuſcripta complura, alias a nobis citata, tria hujus Eccleſiæ Audomaropolitanæ, & unum Clarmariſcenſis, omittunt* in manibus veſtris, *quibus ſuffragantur Græca ac Syra, & adſtipulatur V. Beda, tum hic, tum clarius infra ad verſum* 49. *De reliquis tractatoribus & auctoribus, qui pro hac, qui pro illa lectione faciant, diximus in Notationibus ad varias Bibliorum lectiones.* v. 41. Ait autem ei Petrus] *Quædam manuſcripta Latina omittunt pronomen* ei, *tametſi refragentur Græca & Syra.* v. 42. Quem conſtituit Dominus] *Duo codices ab Hentenio annotati, pro* conſtituit, *legunt futurum* conſtituet, *conformiter Græco & Syro.* v. 43. Cum venerit Dominus] *Interpres non addidit pronomen* ejus, *tametſi legatur Græce & Syriace.* v. 44. Vere dico vobis] *Non eſt hic legendum* Amen *pro* vere, *ſed ſecundum Matth.* v. 45. Percutere ſervos & ancillas] *Optima noſtra Latina manuſcripta legunt* pueros, *pro eo quod alii* ſervos. v. 47. Et non præparavit] *Non eſt addendum pronomen* ſe, *licet forte ſubaudiendum.* v. 49. Niſi ut accendatur] *Quidam vetuſti libri omittunt* ut, *conſonante textu V. Bedæ.* v. 51. Pacem veni dare in terram] *Quidam libri, pro quarto caſu, legunt ſextum,* terra, *qui Græce eſt. Porro hic legendum eſt* dare, *Matth.* 10. *v.* 34. mittere. v. 53. Dividentur pater in filium &c.] *Quidam conjiciunt, legendum eſſe numero ſingulari* dividetur, *quo modo eſt Græce & Syriace: quod eo eſt veriſimilius, quod Latini libri ſuum* dividentur *fere adjungant verſui ſuperiori:* Et duo in tres dividentur, *quo ſcilicet aptius congruat.* v. 54. Dicebat autem & ad turbas] *Non omittas medium* & *pro* etiam *poſitum. ibid.* Et ita fit] *Quidam antiqui legunt futurum* fiet *pro præſenti* fit. v. 58. Ne forte trahat te ad judicem] *Non hic legendum eſt* tradat *pro* trahat, *ſed mox* tradat te exactori.

CAP. XIII. V. 4. Sicut illi decem & octo] *Codex D. Donatiani præponit conjunctionem* & *adverbio* ſicut, *Bedæ textus poſtponit. Græce & Syriace legitur conjunctio* ἢ aut, *loco adverbii* ſicut. v. 5. Sed ſi pœnitentiam non egeritis] *Annotat etiam Epanorthotes, in antiquis libris, hic quidem eſſe* egeritis, *ſupra autem ver.* 3. habueritis. v. 6. Dicebat autem & hanc ſimilitudinem] *Alii libri omittunt* &, *conſentanee Græco ac Syro.* v. 12. Quam cum videret Jeſus] *In quibuſdam antiquis manuſcriptis, pro* videret *eſt præteritum* vidiſſet. *ibid.* Vocavit eam ad ſe] *Pronomen* eam *aufertur ab antiquis tum noſtris tum Epanorthotæ, conformiter Bedæ textui & Græcæ editioni.* v. 15. Reſpondens autem ad illum Dominus dixit] *In pleriſque vetuſtis manuſcriptis eſt* Reſpondens autem ad illum Dominus, *conformiter Græco & Syro, niſi quod in Syro, pro* Dominus *eſt* Jeſus, *quemadmodum & in uno veteri manuſcripto. ibid.* Hypocritæ, unuſquiſque veſtrum] *Quidam libri cum Syro legunt ſingulare* hypocrita: *ſed plurale, ut eſt in melioribus, ita etiam a Beda explicatur. Græca ſimiliter variant.* v. 18. Et cui ſimile æſtimabo illud] *Videtur, ex bonis manuſcriptis, addendum quidem* eſſe (ſimile eſſe) *ſed non mutandum* æſtimabo *cum* exiſtimabo. v. 24. Quærent intrare] *Non videtur mutandum futurum* quærent, *quod conforme eſt Græco & Syro ipſique ſententiæ, cum præſenti* quærunt, *quod eſt in multis antiquis manuſcriptis, & ipſo Beda.* v. 25. Incipietis foris ſtare] *Manuſcripta noſtra pleraque omnia cum Sixtinis Bibliis, omittunt* & *conjunctionem, ab aliis præpoſitam verbo* incipietis: *quam certe Interpres non videtur dediſſe, tametſi legatur Græce Syriaceque, ex eo quod mutata orationis ſerie verterit* incipietis, *non* inceperitis. v. 27. Omnes operarii iniquitatis] *Hujus loco non eſt ſcribendum* Maledicti in ignem æternum. v. 30. Qui erunt primi: & ſunt primi, qui erunt noviſſimi] *Sic emendarunt, poſt alios correctores, Sixtini, ut utrobique legatur futuro tempore* erunt, *ex ſuis haud dubium codicibus, quibus V. Beda diſerte ſuffragatur: nam & Græce eſt* ἔσονται, *& Syriace* ܢܗܘܘܢ nehevoun, *futuro tempore, denique præcedentibus hæc lectio aptiſſime cohæret. Cæterum manuſcripta noſtra Latina omnia legunt utrobique præteritum imperfectum* erant: *cujus etſi ſenſus eodem redeat, videri tamen poſſet acceptum ex imitatione ſimilium locorum Matthæi & Marci.* v. 32. Ite & dicite] *Quædam manuſcripta tollunt* & *conjunctionem.* v. 33. Et ſequenti die ambulare] *Manuſcripta antiqua tum* *noſtra tum Epanorthotæ, omittunt* die, *V. Beda ſuffragante.* v. 34. Qui mittuntur ad te] *In quibuſdam libris, pro præſenti* mittuntur, *legitur præteritum* miſſi ſunt: *etſi vero etiam Græca præteritum fere legant, non dubito tamen quin ex Matth. hoc mutatum ſit.* v. 35. Ecce relinquetur vobis domus veſtra deſerta] *Plerique codices addunt* deſerta, *quemadmodum etiam Syra: ſed optima manuſcripta, nominatim tria Eccleſiæ noſtræ Audomarenſis cum uno Clarmariſcenſis, omittunt, adſtipulantibus, inter Græcos enarratores, Euthymio & Theophylacto, inter Latinos Beda. Nam etſi adſcriptum ſit* deſerta *textibus Bedæ & Theophylacti: commentaria tamen eorum, ſi preſſe conſiderentur, loquuntur non fuiſſe eis lectum. Quocirca non dubito, quin vox iſta, huic loco Lucæ addita ſit ex Matthæo, tam Græce quam Latine: ſimilis enim varietas eſt codicum Græc. Cæterum pronomen* vobis, *neutiquam eſt omittendum.*

CAP. XIV. *V.* 1. Cum intraret Jeſus] *Nomen* Jeſus *omittunt ex noſtris manuſcriptis meliora, conformiter Græco & Syro.* v. 7. Dicens ad illos] *Unum manuſcriptum omittit* ad illos, *quod tamen etiam Græce & Syriace legitur.* v. 12. Neque vicinos, divites] *Non eſt interjiciendum alterum* neque: Neque divites. *ibid.* Te & ipſi reinvitent] *Codex Donatianicus habent ſimplex* invitent, *cum tamen etiam Græce compoſitum ſit.* v. 13. Claudos & cæcos] *Manuſcripta noſtra Brug. Lobb. Clarm. & tria Audomarenſia, omittunt mediam conjunctionem* &, *conformiter Græco ac Syro.* v. 14. In reſurrectione juſtorum] *Non ſcribas* retributione *pro* reſurrectione. v. 15. Beatus qui manducabit] *Regius codex habet præſens* manducat: *atqui etiam Græce & Syriace legitur futurum.* v. 27. Et qui non bajulat crucem ſuam & venit poſt me, non poteſt meus eſſe diſcipulus] *Quidam libri omittunt hunc verſiculum, tanquam aliunde huc adſcriptum, ſed nulla auctoritate fulciti.* v. 28. Non prius ſedens] *Quidam libri habent* nonne, *& hic & infra v. 31. ſed* non *rectius videtur.* v. 34. Si autem ſal evanuerit] *Antiqui libri tum noſtri tum Epanorthotæ addunt* quoque (ſal quoque) *conformiter Syro, quod alii omittunt ſimiliter Græco.*

CAP. XV. *V.* 8. Si perdiderit drachmam unam] *Non eſt præmittenda* & *conjunctio.* *ibid.* Nonne accendit lucernam] *Unum manuſcriptum pro* nonne *habet* non, *de quo in Notationibus in varias Bibliorum lectiones.* *ibid.* Et everrit domum] *Ita recte emendarunt Romani correctores, pro* evertit *quod plerique omnes libri habent,* everrit, *quod eſt* verrit *ſive ſcopat, ut ait Epanorthotes noſter manuſcriptus. Omnes enim hactenus annotarunt ita eſſe legendum, quia ſic clare & Græca & Syra habeant: ſed fere defuerunt libri. Hentenius invenit unum, qui ſcribat* verrit: *nos in Regio textu, ex Complutenſi expreſſo, & in Miſſali Romano Pii Quinti juſſu edito, Dominica tertia poſt Pentecoſten, quemadmodum jam in Sixtinis Bibliis, legimus* everrit. *Zegerus indicat ita apud Chryſologum legi. D. Gregorius homil.* 34. *in Evangelia, etſi exponat* evertit, *quod eſt perturbat, notat tamen in aliis codicibus ſcribi* emundat, *quomodo certe habet Ambroſius initio epiſtolæ primæ* & mundans domum ſuam. *Fuit hæc altera verſio, quam ſi Interpres ſequutus fuiſſet, aut certe vertiſſet* & ſcopis mundat domum, *ut ſupra* 11. *ver.* 25. *non fuiſſet relictus depravationi locus.* *ibid.* Donec inveniat] *Non eſt addendum pronomen* eam. *V.* 14. Et poſtquam omnia conſummaſſet] *Vetuſti codices fere habent* conſummaſſet: *unus notatur habere* conſumſiſſet, *alter* diſſipaſſet, *quo modo & Beda. Græca vox* δαπανᾷν *non ambigue ſignificat conſumere ac diſſipare.* v. 17. Quanti mercenarii in domo patris mei] *Antiquorum codicum, alii omittunt* in domo, *alii addunt. Omittentibus volunt Græca, addentibus Syra. Ambroſii & Bedæ textus omittunt, commentaria non perinde ſunt clara.* v. 19. Jam non ſum dignus] *Plura antiqua manuſcripta, una cum textu V. Bedæ, præponunt* & (& jam non ſum) *ſicut & Syra: nam Græca variant.* v. 22. Et calceamenta in pedibus ejus] *Pronomen* ejus *omittitur ab omnibus noſtris manuſcriptis, conformiter editioni Græcæ & commentario Bedæ.* v. 24. Et cœperunt epulari] *Non eſt addendum* omnes. v. 26. Et interrogavit quid hæc eſſent] *Manuſcripta noſtra numero plurali habent* quæ hæc eſſent, *ſicut & textus Bedæ.* v. 28. Pater ergo illius] *Non mutes* ergo *cum* autem. v. 31. At ipſe dixit illi] *Non eſt legenda conjunctio copulativa* &, *loco adverſativæ* at.

CAP. XVI. *V.* 1. Et ad diſcipulos] *Non omittas* & *pro* etiam *poſitum.* v. 6. At ille dixit] *Non eſt mutandum præteritum* dixit, *cum præſenti* dicit. v. 11. Quod verum eſt quis credet vobis] *Noli ſcribere* credat, *pro futuro* credet; *multoque minus* veſtrum *pro* verum, *quod hic opponitur iniquo, quemadmodum verſu proximo* veſtrum *alieno.* v. 18. Omnis qui dimittit] *Quidam antiqui libri præponunt* & *conjunctionem, ſed quæ nec Græce legatur nec Syriace, meliuſque certe omitti videatur.* v. 19. Qui induebatur] *Manuſcripta noſtra legunt* & *conjunctionem, conformiter Græco ac Syro, & Latino Bedæ textui, pro relativo* qui. v. 21. Et nemo illi dabat] *Hæc verba a quibuſdam antiquis libris leguntur, a pluribus ignorantur. His ſuffragantur, inprimis Beda, deinde Evangelium Græcum, denique Syriacum. Conjiciunt quidam adjecta huc eſſe ex hiſtoria filii prodigi, ſupra* 15. *v.* 16. *ibid.* Ulcera ejus] *In quibuſdam vetuſtis libris eſt* vulnera, *ſed ſervandum eſt* ulcera, *quod eſt* ἕλκη. v. 23. Elevans autem oculos] *Quædam manuſcripta omittunt conjunctionem* autem, *duo nominatim hujus Eccleſiæ: qua omiſſa, liceat Latinum textum ita diſtinguere:* In inferno elevans oculos: *quemadmodum diſtinguuntur textus Græcus & Syricus, quamquam non ſine addita conjunctione:* Et in inferno elevans oculos. v. 31. Reſurrexit, credent] *Non addas pronomen* ei, *ut quidam.*

CAP. XVII. *V.* 3. Si peccaverit in te frater tuus] *Complura manuſcripta, & quidem noſtra omnia, ſeptem numero, omittunt* in te, *conſentiente Syriaca editione & tractatore Beda. Porro Græci libri illud addunt, ſuffragante D. Ambroſii commentario.* v. 6. Si habueritis (*&c.*) dicetis huic (*&c.*) & obediet vobis] *Manuſcripta optima fere legunt:* Si haberetis (*&c.*) diceretis huic (*&c.*) & obediret vobis. *Altera lectio accepta videtur ex Matth. 17. v. 20.* v. 7. Arantem aut paſcentem] *In quibuſdam vetuſtis libris, etiam Epanorthotæ, additur* boves (boves paſcentem) *nominatim in Brugenſi; in quibuſdam* oves, *duobus hujus Eccleſiæ, E. & F. Complures libri neutrum legunt, conſonante Beda: neque Græce eſt horum alterum, duntaxat* ποιμαίνοντα· *ſed ſi alterum horum addere oportet, favent Græca iis potius qui* oves *addunt, quam qui* boves, *quia* ποιμαίνειν *proprie de paſtoribus ovium dicitur. Quocirca &. D. Ambroſius* oves *aut legit aut intelligit: & Syrus agens Paraphraſtem vertit:* Ducentem par boum aut paſcentem oves: *bobus enim arabatur.* *ibid.* Dicat illi; Statim tranſi] *Quidam libri, pro conjunctivo* dicat, *habent indicativum* dicit, *tam hoc quam proximo verſu: quidam ita diſtinguunt, ut* ſtatim *adjungatur iis quæ præcedunt:* Dicit illi ſtatim; Tranſi. v. 20. Reſpondens eis dixit] *Alii pleriq; libri habent* Reſpondens eis & dixit, *quomodo legitur etiam Græce Syriaceque.* v. 23. Ecce hic & ecce illic] *Quidam libri antiqui legunt abſque media conjunctione* &: *quanquam Græce interjiciatur* aut, *Syriace* &. v. 28. Similiter ſicut factum eſt] *Non eſt omittendum adverbium* ſicut. v. 31. In illa hora] *Sic nobis legendum videtur Latine, tametſi Græce & Syriace, & in quibuſdam Latinis libris, pro* hora *legatur* die. v. 35. Duo in agro, unus aſſumetur, & alter relinquetur] *Hoc plerique Latini libri legunt, ſuffragantibus quibuſdam Græcis, editione Syriaca, & enarratoribus Ambroſio ac Beda. Porro quidam Latini libri omittunt: præter eos quos citavimus in Notationibus noſtris in Biblia, unus hujus Eccleſiæ Audomarenſis, ſignatus litera F. His favent plerique Græci & libri & enarratores: vide Græcas varietates. Veriſimile eſt, hunc verſiculum, Lucæ ex Matthæo fuiſſe adſcriptum; quemadmodum Matthæo ex Luca, ſimilem verſic. de duobus in lecto.* v. 37. Illuc congregabuntur & aquilæ] *Quidam antiqui libri, conformiter Syro, non interponunt* &. *Græca ſimiliter variant.*

CAP. XVIII. *V.* 9. Parabolam iſtam] *Non ſubdas* dicens. v. 10. Aſcenderunt in templum] *Alii libri ſcribunt imperfectum* aſcendebant. v. 13. Mihi peccatori] *Minime addendum eſt* Amen. v. 15. Quod cum viderent] *Non videtur mutandum neutrum* quod *cum maſculino* quos. v. 28. Ait autem Petrus] Ei *pronomen quod addunt libri quidam cum Syro, alii plerique Græco conſentanee non legunt.* v. 31. Jeſus duodecim] *Non addas* diſcipulos ſuos, *quod quidam ex Matth.* v. 35. Cum appropinquaret Jericho] *Non eſt interjiciendum nomen* Jeſus.

CAP. XIX. *V.* 8. Dixit ad Dominum] *Non mutes* Dominum *cum* Jeſum. v. 9. Eo quod & ipſe filius ſit Abrahæ] *Non eſt omittendum* &. v. 21. 22. Homo auſterus] *Vetera manuſcripta ſcribunt* auſteris, *tanquam ſi tertia declinatione diceretur, quemadmodum contrarium* lenis. v. 23. Ut ego veniens] *Alii libri pro* ut *legunt copulativam* & *conformiter Græco.* *ibid.* Exegiſſem illam] *In quibuſdam libris pro fœminino legitur neutrum* illud, *ſ. argentum: nam quæ præcedit vox Græca* ἀργύριον, *neutro genere & pecuniam ſignificat & argentum.* v. 26. Quia omnia habenti dabitur & abundabit] *Codices antiqui, noſtri, Zegeri, Epanorthotæ, & aliorum, omittunt* & abundabit, *Syricis & pleriſque omnibus Græcis conſonantibus. Matth. eſſe proprium cap. 13. v. 12. & 25. v. 29. annotat etiam Epanorthotes.* v. 29. Cum appropinquaſſet] *Non addas nomen* Jeſus. v. 30. Quod contra eſt] *Non eſt addendum pronomen* vos (quod contra vos eſt] *quod ex prioribus Evangeliſtis quidam huc adſcripſerunt: nam cum Sixtinis Bibliis antiqui libri, Græco conformiter, illud omittunt.* v. 37. Omnes turbæ diſcipulorum] *Sic legendum eſt,* diſcipulorum, *quomodo eſt in Sixtino & aliis quibuſdam libris, aut certe, ut in nonnullis,* diſcentium, *Græco Syroq; conformiter; non* deſcendentium, *quod eſt in pleriſque, Beda ſuffragante.* v. 46. Domus orationis eſt] *Hic legendum eſt* eſt; *at ſecundum Mat. & Mar.* vocabitur.

CAP. XX. *V.* 3. Reſpondens autem Jeſus] *Nomen* Jeſus, *meliores libri noſtri cum Græcis omittunt.* *ibid.* Interrogabo vos] *Non legas præſens* interrogo, *loco futuri.* v. 4. Baptiſmus Johannis de cœlo erat] *Antiqui libri legunt* baptiſmum *pro* baptiſmus, *hic ut ſecundum Matth. & Marc.* v. 5. Cogitabant intra ſe] Inter *non* intra *invenio in melioribus libris noſtris, quod & melius eſſe videtur.* v. 9. Homo plantavit] *Boni libri omittunt* quidam, *quod nec Græce legitur.* v. 10. Et in tempore miſit] *Quidam addunt* vindemiæ *aut* fructuum: *verum hæc ex commentario in textum irrepſerunt.* v. 14. Cogitaverunt intra ſe] *Legendum videtur potius* inter *quam* intra; inter ſe; *mutuo ſcil. quanquam Syrus vertat* in animabus ſuis. v. 20. Ut traderent eum] *In multis libris legitur* &, *quemadmodum etiam Syr. verum* ut *propius accedit Græco.* v. 21. Et non accipis perſonam] *Non eſt addendum vox* hominis. v. 24. Reſpondentes dixerunt ei] *Quidam libri omittunt pronomen* ei, *ſicut nec Græce nec Syr. illud legitur.* v. 26. Et mirati in reſponſo ejus] *Non legas numero plurali* reſponſis. v. 28. Et hic ſine liberis fuerit] *In aliis libris pro* liberis *eſt* filiis. v. 30. Et ipſe mortuus eſt ſine filio] *Legendum eſt* filio *numero ſingulari, non plurali* filiis; *juxta manuſcripta veriora: quanquam proximis duobus verſibus Interpres dederit plurale, non enim numeri hic ratio habetur, ſed ſpeciei.* v. 32. Noviſſime omnium] *In quibuſdam libris eſt nomen* noviſſima: *adverbium Græco conſonat.* v. 34. Neque nubent neque ducent uxores] *Ita eſt, ut in Sixtinis Bibliis, ita & in melioribus manuſcriptis. In quibuſdam bonis, pro futuris leguntur præſentia:* Neque nubunt neque ducunt uxores, *ſimiliter Syro. Græca variant.* v. 36. Neque enim ultra] *Non eſt omittenda conjunctio* enim, *quæ etiam Græce & Syriace exſtat.* v. 39. Dixerunt ei; Magiſter] *Alii libri omittunt pronomen* ei, *conformiter Græco.*

CAP. XXI. *V.* 8. Et tempus appropinquavit] *Ita legendum eſt tempore præterito* appropinquavit, *non futuro* appropinquabit. v. 9. Sed nondum ſtatim finis] *In aliis libris eſt* non *pro* nondum, *Græco ſimiliter.* v. 11. Et ſigna magna erunt] *Sequitur in manuſcripto codice Eccleſiæ noſtræ Audomaropolitanæ, continente quatuor Evangelia, ſignato litera F.* & tempeſtates: *quod & D. Gregorius homil. 35. in Evang. admonet a quibuſdam libris addi. Gregorio antiquior Origenes Græcus, tractatu 28. in Matth. annotat a Luca adjici* & hyemes (*ſic enim vertit ejus Interpres, quod alii* tempeſtates) *denique Syriacum teſtamentum, poſtquam dixit* Et ſigna magna e cælo apparebunt, *ſubdit*· Et hyemes *ſeu* tempeſtates magnæ erunt. v. 17. Et eritis odio omnibus] *Non addas* hominibus, *quod quidam.* v. 20. Tunc ſcitote quia appropinquavit deſolatio ejus] *Non eſt legendum numero ſingulari* ſcito, *nec futuro tempore* appropinquabit. v. 21. Fugiant ad montes] *In aliis bonis libris legitur* in *pro* ad. v. 36. Iſta omnia quæ futura ſunt] *Non legas* ventura *pro* futura. v. 38. Et omnis populus manicabat ad eum] *Ita cum Sixtino legunt plerique omnes codices* manicabat: *ſed quia inſolens eſt ea vox, quidam eam mutarunt cum* manitabat, *quidam cum* mane ibat, *quidam cum* mane accelerabat, *quidam denique cum* diluculo veniebat, *quemadmodum oſtendimus in Notationibus prolixioribus: his enim modis exponenda eſt ea vox.*

CAP. XXII. *V.* 2. Quomodo Jeſum interficerent] *Alii libri pro nomine* Jeſum *legunt pronomen* eum, *conformiter Græco ac Syro.* v. 3. Qui cognominabatur Iſcariotes] *Libri antiqui ſuo more* Scarioth *habent pro* Iſcariotes. v. 10. Occurret vobis homo quidam] *Optimi noſtrorum librorum omittunt* quidam.. *v.*13. Sicut dixit illis] *Non eſt addendum nomen* Jeſus. *v.*19. Quod pro vobis datur] *Non eſt legendum* tradetur *pro* datur : *nam* tradetur *ex Apoſtolo* 1 *Corinth.* 11. *v.* 24. *acceptum eſt.* *v.* 20. Hic eſt calix novum teſtamentum] *Male legunt quidam* Hic eſt calix novi teſtamenti. *v.* 22. Per quem tradetur] *Unum manuſcriptum habet præſens* traditur, *quemadmodum eſt Græce ac Syriace.* *v.* 26. Fiat ſicut minor] *Manuſcripta noſtra Brug. Lobb. Clarmar. Leod. & Audomarenſia tria, cum textu V. Bedæ, pro* minor *ſcribunt* junior, *quo modo ad verbum vertas ex Græca voce* νεώτερος. *v.* 31. Ait autem Dominus ; Simon, Simon] *Non mutes priorem vocativum* Simon *cum dativo* Simoni. *v.* 34. At ille dixit] *Non eſt mutandum conjunctio adverſativa* at, *cum copulativa* &. v. 36. Sed nunc qui habet ſacculum, tollat] *Non mutes* tollat *cum futuro indicativi* tollet. *v.* 37. Dico enim vobis] *Quidam pro* enim *ſcribunt* autem, *male.* *v.* 43. Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum : & factus in agonia prolixius orabat. 44. Et factus eſt ſudor ejus, ſicut guttæ ſanguinis decurrentis in terram] *Hi duo verſiculi, tametſi olim defuerint in quibuſdam & Græcis & Latinis libris, teſtibus Hilario lib.* 10. *de trinitate, & Hieronymo lib.* 2. *adverſus Pelagianos cap.* 6. *hodie tamen a nullis libris abſunt, nec Latinis, nec Græcis, nec Syriacis : ut certe jam palam eſt, temere aliquando fuiſſe a quibuſdam omiſſos.* *v.* 55. In medio atrii] *Quidam libri antiqui, pro ſecundo caſu* atrii, *conſonante editioni Græcæ, ſcribunt ſextum* atrio. *v.* 63. Et viri qui tenebant illum] *Quidam libri pro* illum *legunt* Jeſum, *ut eſt Græce & Syriace, ſed non meliores.* *v.* 64. Et percutiebant faciem ejus] *Manuſcriptum Eccleſiæ noſtræ quod F. litera notavimus, pro* faciem *legit* caput (*quamquam utramque annotet lectionem*) *quod nuſquam alibi lego.* *ibid.* Prophetiza, quis eſt] *Non hic addas* nobis Chriſte, *quod Matth. eſt cap.* 26. *v.* 68.

CAP. XXIII. *V.* 2. Tributa dare Cæſari] *Alii libri legunt paſſivum* dari, *pro activo* dare. *v.* 5. Commovet populum] *Optimi quique codices habent præſens* commovet, *quo modo etiam legitur Græce, non præteritum* commovit. *ibid.* Incipiens a Galilæa] *Multi boni libri præponunt copulativum* &, *quam alii Græco conformiter omittunt.* *v.* 8. Eo quod audierat multa de eo] *Alii libri pro* audierat *ſcribunt* audiret. *v.* 9. At ipſe nihil illi reſpondebat] *Ut non eſt mutandum adverſativum* at *cum copulativo* &, *ita non omittendum pronomen* illi : *ſed neque* autem *vertendum in* etiam, *aut* accuſantes *in* accuſabant, *ubi ſequitur* : Stabant autem principes ſacerdotum & ſcribæ conſtanter accuſantes eum. *v.* 12. In ipſa die] *Quidam libri habent* ex *pro* in. *v.* 15. Nam remiſi vos ad illum] *Epanorthotes notat in hæc verba :* Nam remiſi vos ad illum, Græcus, antiqui, habent ; moderni, Nam remiſit illum ad vos, ſed male. *hæc ille.* *Unde intelligere licet, etiam Latinos quoſdam codices ſic legere, quemadmodum Græci illi de quibus diximus ad varietates Græcas :* Nam remiſit illum ad nos. *v.* 16. Emendatum ergo] *Cave mutes conjunctionem* ergo *cum pronomine* ego. *v.* 35. Et ſtabat populus ſpectans] *Quidam codices cum textu juncto commentariis Bedæ & Sixtinis Bibliis, ita legunt, atque omnino ſic legendum eſt, ex* θεωρῶν contemplans *Græco, & ejuſdem ſignificationis Syrico vocabulo* ; ſpectans *inquam, ſimplex verbum, quod ab imperitis mutatum eſt cum verbo compoſito* exſpectans, *quamvis hoc antiqui omnes, quos ego quidem habeo, codices contineant.* *Forte* adſpectans *ſcripſerit interpres, quod facile degenerarit in* exſpectans. *ibid.* Si hic eſt Chriſtus Dei electus] *Non legas verbum unicum* dilectus *pro duobus* Dei electus, *ut quidam.* *v.* 36. Offerentes ei, & dicentes] *Quidam libri omittunt conjunctionem* &, *alii interponunt, idque conformiter Græco ac Syro.* v. 38. Scripta ſuper eum] *In quibuſdam antiquis libris eſt compoſitum* inſcripta, *pro ſimplici* ſcripta. *v.*40. Quod in eadem damnatione es] *Quia obſcurius dixerat Interpres* quod *ex* ὅτι, *quidam mutarunt cum* quia, *alii cum* qui. *v.* 41. Nam digna factis recipimus] *Non mutes præſens* recipimus, *cum præterito* recepimus. *v.* 45. Et obſcuratus eſt ſol] *Origines tractatu* 35. *in Matthæum annotat his verbis :* In quibuſdam exemplaribus (*Lucæ*) non habetur Tenebræ factæ ſunt, & obſcuratus eſt ſol, ſed ita, Tenebræ factæ ſunt ſuper omnem terram ſole deficiente. Et forſitan auſus eſt aliquis, quaſi manifeſtius aliquid dicere volens, pro & obſcuratus eſt, ponere deficiente ſole, exiſtimans quod non aliter potuiſſent fieri tenebræ, niſi ſole deficiente. Puto autem magis quod inſidiatores Eccleſiæ Chriſti mutaverunt hoc verbum, *&c.* *v.* 54. Et dies erat Paraſceues] *Manuſcriptum D. Donatiani, pro genitivo* paraſceues, *legit nominativum* paraſceue, *quemadmodum Græca.*

CAP. XXIV. *V.* 11. Et non crediderunt illis] *Antiqui libri noſtri, pro præterito perfecto* crediderunt, *legunt imperfectum* credebant, *conformiter Bedæ textui & Græco fonti.* *v.* 12. Linteamina ſola poſita] *Non eſt omittendum* ſola. *v.* 28. Et appropinquaverunt] *In quibuſdam libris eſt imperfectum* appropinquabant. *v.* 39. Et pedes] *Non additur* meos *in melioribus libris, tametſi Græce legatur & Syriace.* *v.* 49. Et ego mitto promiſſum] *Biblia Regia addunt* ecce (& ecce ego) *ſicut Græca, quod alii libri omittunt ut Syra. Rurſus pro præſenti* mitto, *quod conſonat fonti Græco, in quibuſdam eſt futurum* mittam, *ſimiliter Syro.* *ibid.* Quouſque induamini virtute] *Quidam antiqui libri, pro ſexto caſu* virtute, *habent quartum* virtutem. *v.*53. Amen] *In fine hujus Evangelii, a Sixtino & aliis quibuſdam bonis libris additur, conformiter Græcis & Syris : a quibuſdam omittitur, ut nec Beda inter Latinos, & Euthym. inter Græcos tractatores, agnoſcunt.*

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundum JOHANNEM.

CAP. I.

VErſ. 3. Et ſine ipſo factum eſt nihil, quod factum eſt, in ipſo vita erat] *Conſulto prudenterque uſi ſunt correctores Sixtini, ambiguo hoc diſtinguendi modo, quo illud* quod factum eſt, *& præcedentibus jungi poteſt & ſubſequentibus : eo quod diverſi auctores diverſimode diſtinguant atque intelligant, Chryſoſtomus priori modo, Auguſtinus poſteriori.* *v.* 9. Venientem in hunc mundum] *Quidam antiqui libri omittunt pronomen* hunc, *plures addunt.* *v.* 15. Hic erat quem dixi] *Non mutes imperfectum* erat *cum præſenti* eſt. *v.* 18. Ipſe enarravit] *Non eſt mutandum verbum compoſitum cum ſimplici* narravit. *v.* 26. Quem vos neſcitis] *Antiqui codices fere ſcribunt* quem vos non ſcitis. *v.* 29. Altera die vidit] *In quibuſdam legitur* Poſtera die videt, *ſed minus ſpectatis.* *ibid.* Ecce qui tollit peccatum mundi] *Manuſcripta Brugenſ. Lobb. & Audomarenſia tria, omittunt adverbium* ecce, *conformiter Græco ac Syro.* *Porro ſingulare* peccatum, *non eſt commutandum cum plurali* peccata. *v.* 31. Sed ut manifeſtetur in Iſrael] *Antiqui codices fere omittunt præpoſitionem* in, *intelligentes, quod notat etiam Epanorthotes,* Iſrael *eſſe dativi caſus* (*propter quod & exemplaria quædam ſcribunt* Iſraeli) *id quod conforme eſt Græco textui.* *v.* 42. Filius Jona] *Non ſcribas* Johanna *aut* Johannis, *pro* Jona, *hoc quidem loco, monente quoque Epanorthote.* *Vide infra* 21. *v.* 15. *v.* 45. Et prophetæ] *Cave legas* & prophetis *ſexto caſu.* *v.* 51. Videbitis cœlum apertum] *Regius textus præponit* amodo, *conformiter Græco ac Syro.*

CAP. II. *V.* 2. Vocatus eſt autem & Jeſus] *Non omittas medium* &. *v.* 3. Dicit mater Jeſu ad eum] *Non præteritum* dixit *legendum eſt, ſed præſens* dicit. Similiter, *inquit Epanorthotes*, infra, dicit, per totam ſeriem de nuptiis. *v.* 21. Et tu in tribus diebus] *Quidam antiqui libri omittunt præpoſitionem* in *tametſi ea Græce addatur.* *v.*22. Quia hoc dicebat] *Non addas* de corpore ſuo.

CAP. III. *V.* 2. Hic venit ad Jeſum nocte] *Antiqui fere legunt* eum, *pro* Jeſum, *tametſi nomen* Jeſum *etiam Græce & Syriace exſtet.* *v.* 3. Niſi quis renatus fuerit denuo] *Antiqui libri noſtri, pro compoſito* renatus, *ſcribunt hoc loco verbum ſimplex* natus, *conformiter Græco : nam & ſequitur* denuo, *quod iterationem ſignificat.* *Infra ver.* 5. *conſtanter legitur* renatus. *v.* 4. Iterato introire & renaſci] *Pro* iterato *quidam ſcribunt* iterum, *quidam* rurſus. *Pro* renaſci *& hoc loco habent noſtra manuſcripta ſimplex* naſci, *Græco ſimiliter :* iterum *enim ad utrumque referunt, & ad* introire, *& ad* naſci. *v.* 5. Ex aqua & Spiritu ſancto] *Antiqui codices fere omittunt* ſancto, *conſentientibus D. Auguſtino in hunc locum & S. Ambroſio lib.* 3. *de Spiritu ſancto cap.* 11. *nec non editionibus Græca & Syriaca.* *v.* 8. Sed neſcis unde veniat aut quo vadat] *Rurſus in antiquis noſtris manuſcriptis, pro* neſcis *leguntur duæ voces* non ſcis, *& pro disjunctiva* aut *legitur conjunctio copulativa* &, *Græco Syroque conſentanee : ſed nihil variant ſenſum omnes iſtæ verborum varietatulæ.* *v.* 17. Filium ſuum in mundum] *Non omittas* in mundum. *v.* 18. Quia non credit in nomine] *Manuſcripta Brugenſ. Clarm. Lob. & Audomarenſia duo, inter alia legunt præteritum* credidit, *confomiter Græco ac Syro, pro præſenti* credit. *v.* 20. Omnis enim qui male agit] *In quibuſdam libris, pro adverbio* male, *reperitur nomen* mala, *v.* 22. In terram Judæam] *Alii libri converſo ordine legunt* In Judæam terram. *Hæc lectio conſonat Græco, illi favet Syrum, quod habet* in terram Judææ. *v.* 25. Facta eſt autem quæſtio] *Hujus Eccleſiæ Manuſcripta cum Clarmariſcenſi legunt* ergo, *ſimiliter Græco : alia ſervant* autem *cum Syro.* *v.* 31. Qui eſt de terra, de terra eſt] *Non eſt omittendum alterum* de terra eſt : *nec auferenda poſteriori loco præpoſitio* de. *v.* 33. Qui accepit ejus teſtimonium] *Quidam libri adjiciunt* autem, *quod Syriace quidem additur, ſed non Græce.* *Quidam mutant præteritum* accepit, *cum præſenti* accipit : *Græce præteritum exſtat.* *v.*36. Non videbit vitam] *Non addas* æternam.

CAP. IV. *V.* 4. Per Samariam] *Superfluit quod quidam libri addunt* mediam. *v.*5. Quæ dicitur Sichar] *D. Hieronymus, epiſtola* 27. *cap.* 6. *quæ eſt epitaphium Paulæ, obiter annotat, pleroſque errantes, pro* Sichem, *legere* Sichar, *quanquam nec Græci aut Syrici libri hodie aliter legant quam* Sichar, *ubi canina litera* r *poſtrema legitur.* *v.* 6. Hora erat quaſi ſexta] *Sic eſt non tantum in melioribus libris, verumetiam in autographo Græco, omiſſa conjunctione* autem. *v.*18. Et nunc quem habes] *Male quidam adverbium* nunc *mutarunt cum pronomine* hunc. *v.* 21. Quia venit hora] *In quibuſdam bonis libris eſt futurum* veniet, *pro præſenti* venit, *ex Græco* ἔρχεται. *v.* 30. Exierunt ergo de civitate] *Non videtur omittendum* ergo, *quod Græce etiam legitur : nam Syriace ejus loco eſt* &. *v.* 31. Rogabant eum diſcipuli] *Quidam libri addunt* ejus, *Græco ac Syro conformiter.* *v.* 32. Ille autem dicit eis] *In aliis libris, pro præſenti* dicit, *eſt præteritum* dixit. *v.* 33. Diſcipuli ad invicem] *Huc non eſt adjiciendum pronomen* ejus. *v.* 34. Voluntatem ejus qui miſit me] *Non eſt ſupponendum nomen* patris mei, *pro pronomine* ejus. *v.* 36. Et congregat fructum] *Non eſt addendum relativum* qui. *v.* 37. In hoc enim eſt] *Non redundat conjunctio* enim. *v.* 41. Et multo plures crediderunt in eum] *Latinorum librorum, quidam addunt conſentanee editioni Syriacæ ; quidam omittunt,* in eum. *Græcorum librorum ſimilis eſt varietas.* *v.* 48. Non creditis] *In quibuſdam libris eſt futurum* credetis. *v.* 51. Et nuntiaverunt dicentes] *Non addas pronomen* ei.

CAP. V. *V.*2. Eſt autem Jeroſolymis probatica piſcina] *Alii addunt præpoſitionem* ſuper *vel* in probatica. *Prior, ut Bib. Sixt. ita plerorumque Lat. lib. tam manu quam typis ſcriptorum, lectio eſt: cui adſtipulantur Latini tractatores, præter recentiores, Beda & libro de locis Hebraicis Hieronymus ; nec non inter Græcos Theophylactus, dum abſque præpoſitione & legit & explicat, piſcina cur probatica dicta fuerit. Denique favet huic lectioni Syriacum Evangelium, quod habet* Eſt autem illic in Jeruſalem locus quidam ablutionis qui vocatur. *Altera lectio quæ addit præpoſitionem* ſuper, *eſt non paucorum Latinorum librorum, tum manu tum typis ſcriptorum (nam qui habent* in *præpoſitionem, ſunt illi ſolummodo typis excuſi, & quidem minoris fidei) quibus volunt libri Gr. qui conſtanter addunt præpoſitionem* ἐπὶ, *ea tamen varietate, ut quidam ſcribant nomina probaticæ & piſcinæ eodem caſu, tertio inquam* (ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ) *plerique diverſo, prius tertio, poſterius primo caſu,* ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα· *ut & Latina ſcriptura* ſuper probatica piſcina, *ambigua eſt ad utrumque, ut utrumque nomen accipias, vel eodem caſu, vel diverſo, prius ſexto, poſterius primo. Græcis libris conſonant auctores Græci, Nonnus & Euthymius, quorum ille paraphraſi, hic enarratione ſua, intelligit, ad probaticam ſeu in probatica, fuiſſe piſcinam. Hæc alias a nobis latius tractata ſunt in Notationibus.* *ibid.* Quæ cognominatur Hebraice Bethſaida] *Ita legunt meliores libri, præſens* cognominatur, *non imperfectum* cognominabatur. *Porro pro* Bethſaida, *quidam libri impreſſi ſcribunt* Betheſda, *ut etiam quidam Græci pro* Βηθεσδὰ *ſcribunt* Βηθσαϊδὰ· *ſed ut Latinos illos ex Græcis conſulto eſſe mutatos, dubium non eſt ; ita Græcos hos ex Latinis credibile eſt. Recepta Græcorum lectio eſt* Βηθεσδὰ Betheſda, *quod prout ſcribitur a Syro, ſignificat domum miſericordiæ : Latinorum* Bethſaida, *quod interpretari licet domum piſcationis. utra verior, incertum. Lege Notationes noſtras prolixiores.* *v.* 9. Sanus factus eſt homo ille] *Quidam boni libri omittunt pronomen* ille, *nomen enim* homo *nullo modo omittendum eſt.* *v.* 10. Qui ſanatus fuerat] *Participium* ſanatus *non eſt commutandum cum nomine* ſanus. *v.* 24. Et in judicium non venit] *Non ſcribas futurum* veniet *pro præſenti* venit. *ibid.* Sed tranſiit a morte in vitam] *Præteritum* tranſiit *reſpondet commentario Bedæ ; & textui Græco: præſens* tranſit *fere eſt in noſtris manuſcriptis : futurum* tranſiet *rejiciendum eſt, & exploditur, ut a Beda, ita & a D. Auguſtini tractatu. Denique præpoſitio* in *a quibuſdam mutatur cum* ad. *v.* 27. Et poteſtatem dedit ei judicium facere] *Multi libri addunt* & *aut* etiam *ante* judicium, *conformiter Græco ac Syro: verum nec Auguſtinus nec Beda illud agnoſcunt. v.* 28. Audient vocem Filii Dei] *Antiqui libri tum noſtri tum Epanorthotæ, conſentanee Græcis ac Syriacis, pro* Filii Dei, *ſcribunt pronomen* ejus. *Supra v.* 25. *legendum* vocem Filii Dei, *notat Epanorthotes. v.* 30. Non poſſum ego] *Pro* ego *male a quibuſdam ſubſtituitur conjunctio* ergo : *quinetiam male mox præponitur conjunctio* ſed, *ante* Sicut audio judico, *quanquam Syrus addat : ut & in fine verſus, ſuperflue additur nomen* patris, *tametſi & ſit in quibuſdam libris Græcis. v.* 32. Verum eſt teſtimonium] *Non ſubjicias pronomen* ejus. *v.* 36. Quæ dedit mihi pater] *Non omittas pronomen* mihi. *v.* 43. Et non accipitis me] *In aliis libris eſt præteritum* accepiſtis : *ſed præſens* accipitis *conforme eſt etiam Græco ac Syro.*

CAP. VI. *V.* 3, Subiit ergo in montem] *Non eſt legendum* abiit *pro* ſubiit. *v.* 10. Dixit ergo Jeſus ; Facite] *Sic legunt antiqui libri cum Græcis & Syricis, præteritum* dixit, *non præſens* dicit. *ibid.* Erat autem fœnum] *Brugenſis D. Donatiani codex, pro* autem *ſcribit* enim, *contra alios omnes tamen. v.* 13. Ex quinque panibus ordeaceis] *Non addas* & duobus piſcibus, *quod quidam. v.* 19. Ambulantem ſupra mare] *Alii libri habent* ſuper. *v.* 21. Ad terram in quam ibant] *Quidam boni libri omittunt præpoſitionem* in, *alii addunt* in *vel* ad, *quomodo eſt Græce* εἰς ἣν ὑπῆγον. *v.* 23. Gratias agente Domino] *Ita emendarunt Correctores Sixtini e ſuis aliorumque libris : abſque dubio enim id Græca volunt,* εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου *(quanquam Nonnus intelligat genitivos eſſe, non abſolute poſitos, ſed rectos a præcedenti nomine* ἄρτον*) id & Syrica, quæ ad verbum habent :* Quum benedixiſſet Jeſus. *Noſtra manuſcripa legunt* Domino, *ſed æque* agentes *primo caſu. Res certa eſt, ab imperitis notariis, ablativum* agente *mutatum cum nominativo* agentes, *& tandem etiam* Domino *cum* Deo, Gratias agentes Deo, *quæ eſt multorum codicum ſcriptura. v.* 28. Ut operemur opera Dei] *Non addas* bona. *v.* 33. Panis enim Dei eſt] *Non eſt mutanda vox* Dei *cum voce* verus. *v.* 36. Et vidiſtis me & non creditis] *Ut non eſt ſcribendum præſens* videtis *pro præterito* vidiſtis : *ita nec præteritum* credidiſtis *pro præſenti* creditis. *v.* 37. Ad me veniet] *Non legas præſens* venit *pro futuro* veniet. *v.* 39. Hæc eſt autem voluntas] *Conjunctio* autem *non eſt mutanda cum* enim, *hoc certe loco, ſed facile infra v.* 40. *loco prorſus ſimili : priori enim loco* autem, *poſteriori* enim, *legendum eſſe, videntur, non tantum optima manuſcripta, cum libris Syriacis & quibuſdam Græcis, verumetiam ſententia ipſa exigere. Cæterum ut in multis Latinis, ita in pleriſque Græcis libris, utrobique exſtat* δὲ autem. *ibid.* Non perdam ex eo] *Non addas* quidquam. *v.* 41. Ego ſum panis vivus] *Vox* vivus *omittitur ab omnibus noſtris manuſcriptis, & pleriſque aliorum, conformiter Græco ac Syro : videturque non hujus eſſe loci, ſed infra v.* 51. *v.* 43. Nolite murmurare in invicem] *Non eſt omittenda præpoſitio, quæ etiam Græce ac Syriace exſtat : nam* in invicem *dixit interpres pro* inter vos mutuo. *v.* 45. Eſt ſcriptum in prophetis] *Non legas* in proverbiis. *v.* 61. Et quis poteſt eum audire] *Sex eaque optima manuſcriptorum noſtrorum, cum aliis, auferunt conjunctionem* &, *conſentanee Græco ac Syro. v.* 65. Qui eſſent non credentes] *Eadem manuſcripta noſtra, Brug. Lobb. Leod. Clarm. & Audomarenſia duo, cum aliis Zegeri, auferunt ex his verbis negationem* non : *ſed refragantur Græca ac Syra, cum aliis Latinis libris, quamvis Cyrilli commentario adjunctus textus ſimiliter omittat. v.* 69. Et nos credidimus] *Hæc Sixtinorum Bibliorum lectio, quæ pro præſenti* credimus, *quod vulgo legitur, ſcribitur præteritum* credidimus, *conformis eſt D. Auguſtini, non tantum textui, verum etiam tractationi, & autographo Græco. ibid.* Chriſtus Filius Dei] *Non addas* vivi, *quod pauci quidam libri ex Græco. v.*70. Reſpondit eis Jeſus] *Non addas* ergo, *neque* & dixit. *v.* 71. Judam Simonis Iſcariotem] *Quidam antiqui libri ſcribunt* de Juda Simonis Schariothis : *ſed prior lectio, ut eſt in aliis antiquis libris, ita conſonat Græco.*

CAP. VII. *V.* 1. Poſt hæc autem ambulabat] *Quidam boni libri omittunt* autem *conformiter Syro : Græce tamen ejus loco eſt* ϗ &. *ibid.* In Galilæam, non enim volebat in Judæam ambulare] *Pauci quidam libri, pro quarto caſu, ſcribunt ſextum,* Galilæa, Judæa, *ſimiliter ut textus Græcus. v.* 4. Manifeſta teipſum] *Pro imperativo, cave legas præſens indicativi* manifeſtas. *v.* 6. Semper eſt paratum] *Quidam libri, pro ſimplici* eſt, *ſcribunt compoſitum* adeſt. *v.* 8. Ego autem non aſcendo] *Quidam libri omittunt* autem *conformiter Græco ac Syro, quidam mutant cum* enim. *Sunt pauci qui pro* non *ſcribant* nondum, *quemadmodum eſt Græce ac Syriace, ſed contra D. Auguſtinum alioſque tractatores Latinos, quinetiam Cyrillum Græcum. Denique nonnulli habent futurum* aſcendam, *pro præſenti* aſcendo, *probato a Græcis & Syris. v.* 12. Et murmur multum] *Plerique libri incongrue habent maſculino genere* multus. *v.* 25. Quem quærunt interficere] *Non addas* Judæi. *v.* 26. Et ecce palam loquitur] *Non eſt omittendum* &, *nec mutandum cum* atqui, *ſed ita exponendum. v.* 29. Ego ſcio eum, quia ab ipſo ſum] *Sic legendum eſt, non autem ut multi codices :* Ego autem ſcio eum, & ſi dixero quia neſcio eum ero ſimilis vobis mendax ; & ego ſcio eum quia ab ipſo ſum : *non enim ſunt hæc hujus loci, ſed huc adjecta ex ſequentis cap.* 8. *v.* 55. *quod monet etiam Epanorthotes noſter manuſcriptus. Zegerus, qui putat hoc a Cyrillo hic & legi & exponi, fallitur, dum Judocum Clichtovæum legit pro Cyrillo. v.* 32. Et miſerunt principes] *Quidam libri addunt* ſacerdotum, *conformiter Græco ac Syro, ſed ut non Sixtini, ita nec meliores. ibid.* Ut apprehenderent eum] *Non ſubſtituas nomen* Jeſum, *pro pronomine* eum. *v.* 33. Dixit ergo eis Jeſus] *Manuſcripta noſtra fere omittunt pronomen* eis, *quod neque a Syricis legitur libris, neque a melioribus Græcis. ibid.* Et vado ad eum] *Non mutes pronomen* eum *cum nomine* Patrem. *v.* 34. *&* 36. Quæritis me] *Non videtur ſcribendum præſens* quæritis *pro futuro* quæretis, *quod etiam Græce ac Syriace legitur. v.*39. Nondum enim erat Spiritus datus] *Hæc eſt germana lectio editionis Lat. ; Syr. et quorundã etiã Græcorũ codicum, deniq; non paucorum veterum, præſertim Lat. auctoritate probata. Pauci codices Latini, vel omittunt participium* datus, *vel mutant cum nomine* ſanctus, *ut plerique omnes codices Græci, Græcis tractatoribus ita ſuffragantibus, ut doceant,* datus *ſubaudiendum eſſe, nominatim Theophylactus. Lege Notationes noſtras prolixiores. v.* 46. Sicut hic homo] *Non addas* loquitur, *tametſi Syrus addat, ſed ſubaudias e proximo. v.* 50. Dixit Nicodemus] *Pro præterito* dixit, *noſtra manuſcripta habent præſens* dicit, *conforme Græco. v.*52. Scrutare ſcripturas] *Multi boni libri omittunt vocem* ſcripturas, *conſentientibus Græcis ac Syricis. ibid.* Propheta non ſurgit] *Unus codex habet præteritum* ſurrexit, *quod eſt etiam Græce, quidam futurum* ſurget : *ſed* ſurgit *præſens, Latinæ editionis eſt, poſitum pro non ſolet ſurgere.*

CAP. VIII. *V.* 6. Hoc autem dicebant] *Manuſcripta noſtra numero plurali ſcribunt* hæc, *ſed ſingulare eſt etiam Græce. v.* 7. Cum ergo perſeverarent] *Rurſus manuſcripta noſtra pleraque pro* ergo *ſcribunt* autem, *idque Græco ſimiliter. v.* 9. Audientes autem] *Non ſubjicias pronomen* hæc. *ibid.* Et remanſit ſolus Jeſus] *Exemplaria Brugenſ. Clarm. Lobb. & Audomarenſia duo, omittunt nomen* Jeſus *quod tamen etiam Græce additur. v.* 11. Dixit autem Jeſus] *Quidam libri interjiciunt pronomen* ei, *Græco conformiter. ibid.* Et jam amplius] *Non omittas* jam. *v.* 12. Non ambulat in tenebris] *Duo meliora hujus Eccleſiæ manuſcripta, unum Clarmariſcenſe & quinque ab Hentenio annotata, pro præſenti* ambulat, *ſcribunt futurum* ambulabit, *ſuffragantibus D. Auguſtino & editionibus Græca ac Syra. v.* 14. Unde venio aut quo vado] *Brugenſe & Lobbienſe manuſcripta habent* unde veniam aut quo vadam, *quod quidem Latinius eſt. v.* 24. Moriemini in peccato veſtro] *Bis hoc legitur iſto verſu, ſemel plurali numero* in peccatis veſtris, *iterum ſingulari* in peccato veſtro. *Atqui utrobique plurale legunt Græca & Syra, nec non pauci quidam Latini libri, ſed non integriores illi. v.* 25. Principium qui & loquor vobis] *Hæc eſt Latinorum plerorumque omnium codicum lectio,* qui *relativum generis maſculini : pro quo unum manuſcriptum legit* quod, *duo* quia. *Græci libri fere ſcribunt conjunctionem* ὅτι *quæ declarat* quia, *adſtipulantibus enarratoribus Chryſoſtomo ejuſque diſcipulis, & inter Latinos Auguſtino : quidam tamen diviſim ſcribunt* ὅ, τι, *pro relativo neutro* quod, *ſuffragante Nonno. Lege Notationes noſtras in varias Bibliorum lectiones. v.* 27. Quia patrem ejus dicebat Deum] *Antiqui libri tum noſtri tum aliorum, pro genitivo ſingulare* ejus, *legunt dativum pluralem* eis, *quibus Auguſtinus ſuffragatur, & plerique Græci necnon & Syriaci codices, quinetiam tractatores Græci, Chryſoſtomus, Nonnus, & Euthymius. Eſt altera hoc loco varietas, quorumdam Latinorum librorum, omittentium vocem* Deum, *conformiter Græcis pleriſque libris ac Syriacis, & enarratoribus, Græcis quidem, Chryſoſtomo, Nonno, Theophylacto, atque Euthymio, Latino autem Auguſtino. Cæterum ut plerique, ita integerrimi quique, Latini libri, ſervant* Deum, *quod potuit Interpres explicationis cauſa addidiſſe. De his latius in Notationibus prolixioribus. v.* 29. Et non reliquit me ſolum] *Manuſcripta noſtra Brugenſ. Lobb. Clarmar. & Audomarenſia tria omittunt* & *conjunctionem, ſicut plerique omnes Græci codices, & ſicut D. Auguſtinus: ex illis Brugenſe, Clarmariſcenſe, & unum Audomarenſium, legunt etiam præſens* relinquit, *ſed non eadem fide. v.* 31. Ad eos qui crediderunt ei Judæos] *Ita legendum eſt, monente etiam Epanorthote,* Judæos, *non* ex Judæis. *v.* 33. Reſponderunt ei] *Non addas* ergo. *v.* 35. Filius autem monet] *Conjunctio* autem, *a quibuſdam ſimiliter Syro additur ; a pleriſque Græco conformiter tollitur. v.* 38. Ego quod vidi apud Patrem meum] *Pronomen* meum *omittitur a pleriſque Latinis libris, & quidem optimis noſtris : ſed qui addunt conſentiunt Græcis ac Syricis. v.* 42. Ego enim ex Deo proceſſi] *Non eſt mutandum nomen* Deo *cum pronomine* eo. *v.* 45. Ego autem ſi veritatem dico, non] *Pro* ſi, *in antiquis tum noſtris tum Epanorthotæ pluribuſque aliis legitur* quia, *conformiter Græco & Syro : quod certe ſententia ipſa videtur exigere, prout ab Euthymio enarratore urgetur. Monet autem Epanorthotes, non hic, ſed verſu proximo, legendum eſſe* ſi, *ubi dicitur :* Si veritatem dico vobis, quare *&c. v.* 46. Quis ex vobis arguet me] *Manuſcripta Audomarenſia duo, unum Lobbienſe, & quædam alia, pro futuro* arguet, *habent præſens* arguit, *conformiter Græco & Syro. v.* 49. Et vos inhonoraſtis me] *Quidam Latini libri habent præſens* inhonoratis, *quemadmodum Græci & Syrici. v.* 54. Quia Deus veſter eſt] *Manuſcripta Brugenſ. Clarm. Lobb. & Audomarenſia tria, ſcribunt primæ perſonæ pronomen* noſter, *ſicut Syri, pro ſecundæ* veſter, *quod eſt Græce. v.* 56. Vidit & gaviſus eſt] *Manuſcripta noſtra antiqua, & non pauci alii Latini libri, præponunt* & *conjunctionem, etiam ipſi vocabulo* vidit, *quemadmodum Græca & Syra.*

CAP. IX. *V.* 1. Et præteriens Jeſus] *Antiqui libri fere omittunt nomen* Jeſus, *conformiter Græco ac Syro. v.* 4. Venit nox] *Non mutes præſens* venit *cum futuro* veniet. *v.* 8. Itaque vicini & qui viderant eum prius] *Voci* vicini *non eſt addendum pronomen* ejus, *tametſi Syriace legatur: ſed pluſquam perfectum* viderant, *multi boni libri, nominatim unus D. Donatiani, unus Clarmariſci, tres S. Audomari, mutant cum imperfecto* videbant *quod Græcæ lectioni propius reſpondet. v.* 11. Vade ad natatoria] *Plerique libri, pro neutro plurali* natatoria, *ſcribunt fœmininum ſingulare* natatoriam, *quale eſt Græce. ibid.* Et abii, lavi, & video] *Alii codices præponunt conjunctionem etiam verbo* lavi (& lavi) *necnon præſens* video *mutant cum præterito* vidi, *quod legitur Græce. v.* 16. Alii autem dicebant] *Manuſcripta noſtra, Græco conformiter, omittunt conjunctionem* autem, *quam alii libri addunt cum Syro. v.*30. In hoc enim mirabile eſt] *Non eſt omittenda conjunctio* enim. *v.* 40. Et audierunt quidam ex Phariſæis] *Exemplaria noſtra manuſcripta omittunt* quidam, *conformiter Græco ac Syro.*

CAP. X. *V.*8. Omnes quotquot venerunt] *Non eſt addendum* ante me, *quod quidam addiderunt ex quibuſdam libris Græcis. v.*9. Ego ſum oſtium] *Non addas* ovium, *quod non eſt hujus verſus, ſed ſeptimi ſuperioris. v.*11. Animam ſuam dat] *Manuſcripta Brugenſe & Lobb. cum antiquis Epanorthotæ, pro* dat, *legunt* ponit, *conformiter Græco & Syro. Epanorthotes recentioribus libris adſcribit* dat. *ibid.* Pro ovibus ſuis] *A quibuſdam libris abeſt pronomen* ſuis, *ut etiam a Græcis. v.* 14. Et cognoſco meas] *Non interjicias nomen* oves, *quod quidam. v.* 15. Pro ovibus meis] *Quidam libri ab Hentenio annotati omittunt pronomen* meis, *conſentanee Græco & Syro. v.* 17. Ut iterum ſumam eam] *Nonnulla manuſcripta pro* ut *ſcribunt copulativam* & : *verum* ut, *& ab Auguſtino legitur, & a Græcis ac Syriacis. v.* 18. Et poteſtatem habeo ponendi eam] *Manuſcripta noſtra antiqua, ſeptem numero, omittunt iſtud* &, *Græcæ editioni ſimiliter. v.* 26. Quia non eſtis ex ovibus meis] *Sequitur in textu Regio,* ſicut dixi vobis, *quemadmodum etiam Græce ac Syriace : verum Latini libri manuſcripti illud cum D. Auguſtino ignorant & prætereunt. v.* 29. Pater meus quod dedit mihi, majus omnibus eſt] *Hæc eſt Latinorum et librorum & tractatorum ſcriptura. Nam quæ eſt in quibuſ-*

dam impreſſis libris, neutro genere mutato cum maſculino : Pater meus qui dedit mihi, major omnibus eſt, *Græcorum eſt tam auctorum quam codicum. Syrum ad utramque lectionem ambiguum eſt. ibid.* Et nemo poteſt] *Non præponas conjunctionem* ideo. *v.* 31. Suſtulerunt ergo lapides] *Sic Biblia Sixtina, cum antiquis Epanorthotæ libris, & Brugenſi ex noſtris, addunt* ergo, *conſentanee Græco & Syro. Porro* iterum, *quod præterea additur a quibuſdam libris ex Hentenii recognitione annotatis, tametſi Græce & Syriace ſimiliter legatur, non agnoſcitur ab illis. v.* 36. Vos dicitis quia blaſphemas] *Sic legendum eſt ſecunda perſona* blaſphemas.

CAP. XI. *V.* 1. Mariæ & Marthæ ſororis ejus] *Ita Sixtina Biblia ex vetuſtis manuſcriptis, ſcribunt ſingulare* ſororis, *conformiter libris Græcis : qui cum pro* ejus *habeant* αὐτῆς, *manifeſtum eſt* τὸ ejus, *non ad Lazarum referendum, ſed Mariam. Quidam antiqui libri ſcribunt plurale* ſororum, *tanquam* ejus *ad Lazarum referatur : quibus certe ſuffragatur Lyranus, horum loco* A Bethania, de caſtello Mariæ & Marthæ ſororum ejus, *ſcribens :* Ex Bethania caſtello, frater Mariæ & Marthæ. *v.* 8. Judæi lapidare] *Non mutes* lapidare *cum* interficere. *v.* 11. Et poſt hæc dicit eis] *Quidam libri habent ſingulare* hoc, *cum Græcis. v.* 13. De dormitione ſomni] *Non ſcribas duplici* i, ſomnii. *v.* 15. Et gaudeo propter vos] *Non eſt mutandum* & *copulativum, cum adverſativo* ſed. *v.* 16. Ut moriamur cum eo] *Nec hic mutanda eſt* ut *cauſativa, cum* & *copulativa conjunctione. v.* 20. Martha ergo ut audivit] *Rurſus quidam libri commutant* ergo *cum* autem, *male. v.* 27. Filius Dei vivi] *Multi antiqui codices omittunt* vivi, *conſentanee Græco ac Syro, tanquam aliunde acceptum. ibid.* Qui in hunc mundum veniſti] *Quidam libri ab Hentenio annotati auferunt pronomen* hunc, *quod tamen veriſimile eſt ab Interprete eſſe datum. v.* 29. Surgit cito] *Quædam manuſcripta, pro præſenti* ſurgit, *quod eſt etiam Græce, habent præteritum* ſurrexit, *quod Syriace. v.* 32. Non eſſet mortuus frater meus] *Supra v.* 21. *eſt hic verborum ordo :* frater meus non fuiſſet mortuus. *v.* 37. Oculos cœci nati] *Manuſcripta antiqua, Epanorthotæ, noſtra, aliorumque, omittunt* nati, *quod neque Græce aut Syriace additur, niſi quod* ἐμφατικωτέρως *dicatur* illius cæci. *ibid.* Ut hic non moreretur] *Manuſcripta noſtra interponunt* & *conjunctionem :* Ut & hic, *conformiter Græco ac Syro. v.* 44. Dixit eis Jeſus] *Rurſus manuſcripta noſtra antiqua, ſeptem numero, pro præterito* dixit, *ſcribunt præſens* dicit, *prout textus Græcus. v.* 45. Ad Mariam & Martham] *Jam quarto manuſcripta noſtra omnia, uno excepto, nec non antiqui libri Epanorthotæ, cum D. Auguſtino, omittunt* & Martham, *conſpirantibus Græcis & Syriacis codicibus. Supra v.* 19. *utraque nominata fuit. ibid.* Quæ fecit Jeſus] *Hoc denique loco auferunt manuſcripta noſtra nomen* Jeſus, *quod tamen & Græce & Syriace additur. v.* 47. Concilium & dicebant] *Non interpones* adverſus Jeſum. *ibid.* Quid facimus] *Non eſt mutandum præſens* facimus, *cum futuro* faciemus. *v.* 48. Noſtrum locum & gentem] *Antiqui libri Epanorthotæ, cum pleriſque noſtrum, geminant conjunctionem* & locum & gentem, *conformiter Græco quam male quidam ab Hentenio annotati, præponunt pronomini* noſtrum. *v.* 49. Caiphas nomine] *Manuſcripta Hentenii, Epanorthotæ, noſtra, aliorumque, fere omittunt* nomine, *conformiter Græco, quod alii libri addunt conſonante Syro. v.* 50. Quia expedit vobis] *Multi boni libri habent pronomen primæ perſonæ* nobis, *ut etiam Græca & Syra. v.* 52. Sed ut Filios Dei] *Quidam libri Latini cum Græcis, & Syricis, interjiciunt conjunctionem :* Sed ut & Filios Dei.

CAP. XII. *V.* 3. Nardi piſtici] *Recentiores quidam libri, qui pro neutro* piſtici, *legunt fœmininum* piſticæ, *ex Græco mutati ſunt. ibid.* Et exterſit pedes ejus capillis ſuis] *Alii libri hoc verborum ordine legunt :* Et exterſit capillis ſuis pedes ejus, *Græco ac Syro conformiter. v.* 4. Dixit ergo unus] *Quidam boni libri legunt præſens* dicit, *quemadmodum eſt Græce, pro præterito* dixit. *ibid.* Judas Iſcariotes] *Antiquiores libri legunt* Scariothes. *v.* 6. Ea quæ mittebantur portabat] *Male quidam, ſimplex verbum* portabat, *mutarunt cum compoſito* exportabat, *non aſſequuti, ut oportebat, commentarium D. Auguſtini. v.* 7. Sinite illam] *Antiqui Epanorthotæ, Hentenii, & noſtra, manuſcripta, legunt, non plurale* ſinite, *ſed ſingulare* ſine, *conformiter Græco ac Syro. ibid.* Ut in diem ſepulturæ meæ ſervet illud] *Hæc eſt germana lectio Latinæ editionis. Altera, quæ eſt recentiorum quorundam codicum typis excuſorum,* In diem ſepulturæ meæ ſervavit illud, *ex Græco mutata eſt. Porro multi Latini libri, pro quarto caſu* diem, *legunt ſextum* die, *ſed minus veriſimiliter. v.* 8. Me autem non ſemper habetis] *Pro præſenti* habetis, *quod reſpondet Græco, alii libri ſcribunt futurum* habebitis. *v.* 19. Poſt eum abiit] *Legendum eſt præterito tempore* abiit, *non præſenti* abit. *v.* 27. Pater ſalvifica me] *Donatianica Biblia habent* Pater ſalvum me fac, *quemadmodum Interpres ſolet vertere. v.* 28. Vox de cœlo] *Non ſubdas* dicens. *v.* 40. Et non intelligant corde] *Manuſcripta noſtra, non legunt, ſed e proximo ſubaudiendum relinquunt,* non, *conſpirantibus D. Auguſtini tractatu & libris Græcis cum Syricis. v.* 42. Et ex principibus] *Non videtur omittendum* &, *quod licet non ab omnibus antiquis libris, tamen a Græcis & Syriacis additur. v.* 47. Sed ut ſalvificem] *Donatianicum manuſcriptum* ſed ut ſalvam faciam, *ut ſupra verſ.* 27.

CAP. XIII. *V.* 2. In cor] *Non addas* Judæ. *ibid.* Judas Simonis Iſcariotæ] *Quidam librorum typis excuſorum ita legunt, genitivum* Iſcariotæ, *alii nominativum* Iſcariotes. *Sic & quidam librorum manuſcriptorum habent* Scariothis, *alii* Scariothes. *Græce eſt genitivus* Ἰσκαριώτου, *Syra ambigua ſunt* Scariouto. *v.* 5. Deinde mittit aquam] *Sic legunt cum Sixtinis Bibliis multi antiqui codices, conformiter Græco, præſens* mittit, *pro præterito* miſit. *v.* 7. Scies autem poſtea] *Non eſt omittenda conjunctio* autem. *v.* 8. Non habebis partem mecum] *Quatuor exemplaria ab Hentenio notata, pro futuro* habebis, *quod eſt in antiquis, legunt præſens* habes, *quod eſt Græce. v.* 12. Et accepit veſtimenta ſua cum recubuiſſet] *Prima conjunctio* & *non eſt transferenda in medium ſententiæ, ante* cum recubuiſſet. *v.* 18. Qui manducat mecum panem] *Cave legas* meum *pro* mecum. *ibid.* Levabit contra me] *Tria Hentenii exemplaria, & unum noſtrum, pro futuro* levabit, *habent præteritum* levavit, *conformiter Græco ac Syro. v.* 27. Introivit in eum] *Manuſcripta Nicolai Zegeri, noſtra, aliaque, præponunt adverbium* tunc, *conformiter Græco ac Syro. v.* 38. Pro me pones] *Non legas præſens* ponis, *pro futuro* pones ; *nec affirmando, quod interrogandum legendum eſt.*

CAP. XIV. *V.* 1. Non turbetur cor veſtrum] *His verbis non eſt præponendum* Et ait diſcipulis ſuis, *quod optima quæque manuſcripta, cum Græcis ac Syricis libris, prætereunt adſtipulantibus tractatoribus tam Græcis quam Latinis. Ut autem hoc non eſt præponendum, ita nec iſtud, quod alii libri habent,* neque formidet, *poſtponendum : eſt enim, non hujus loci, ſed verſus* 27. *ſubſequentis. v.* 6. Et veritas] *Non omittas conjunctionem. v.* 7. Et amodo cognoſcetis eum] *Duo manuſcripta in margine Lovanienſium Bibliorum annotata, pro futuro* cognoſcetis, *legunt præſens* cognoſcitis, *conformiter Græco ac Syro, nec non tractatui D. Auguſtini. v.* 9. Et non cognoviſtis me] *Unum Hentenii manuſcriptum legit numero ſingulari* cognoviſti, *cui præter Græca ac Syra & Græcorum commentaria, favet D. Auguſtini tractatio. ibid.* Qui vidit me, videt & Patrem] *In quibuſdam libris legitur præterito tempore* Qui vidit me, vidit & Patrem, *quemadmodum Græce. ibid.* Quomodo tu dicis] *Rurſus quidam libri præponunt* & *conjunctionem, quemadmodum Græci & Syrici. v.* 10. Non creditis quia ego in Patre] *Pro plurali* creditis, *manuſcripta noſtra aliorumque legunt ſingulare* credis, *adſtipulantibus, non ſolum Græcis & Syriacis libris atque auctoribus, verumetiam D. Auguſtino diſertis verbis. Porro infra ver.* 11. *citra controverſiam plurale legendum eſt. v.* 13. Et quodcunque petieritis Patrem] *Quinque manuſcripta noſtra, Brugenſ. Lob. Clarm. & Audomarenſia duo, aliaque Hentenii, Zegeri, & Epanorthotæ, omittunt* Patrem, *conſentanee Græco, & Syro, ac faventibus tractatoribus veteribus, Auguſtino, & Græcis, niſi quod Nonnus hujuſmodi quid addat paraphraſten agens. Eo porro modo, Latinis quibuſdam codicibus, adjectum fuiſſe videtur hoc nomen,* Patrem, *quemadmodum quibuſdam Græcis pronomen* me, *de quibus in varietatibus Græcis. v.* 14. Si quid petieritis me] *Manuſcripta exemplaria complura, in ea quæ hic repetitur ſententia, omittunt* me, *quemadmodum mox* Patrem, *nixa eiſdem fundamentis : ac videri quidem poſſit, vox* Patrem *congruentior quam vox* me, *ut etiam exemplar unum* Patrem *hic legebat loco* me : *ſed utriuſque omiſſionem crediderim genuinam. v.* 17. Quia non videt eum] *Quidam antiqui libri ſcribunt præteritum* vidit, *pro præſenti* videt, *quod eſt Græce. ibid.* Vos autem cognoſcetis eum] *In aliis libris eſt præſens* cognoſcitis, *conſentanee libris Græcis ac Syris, pro futuro* cognoſcetis, *quod tamen Nonnus Græcus paraphraſtes agnoſcit. ibid.* Quia apud vos manebit] *Quidam notat pro futuro* manebit, *quod explicat D. Auguſtinus, legi a quibuſdam manuſcriptis, præſens* manet, *quod eſt Græce ac Syriace, explicantibus Euthymio & Theophylacto. Sed facile eſt, Græce pro* μένει manet, *mutato accento legere* μενεῖ manebit, *quemadmodum fecit Nonnus, quod conſtat ex ejus paraphraſi. v.* 19. Vos autem videtis me] *Sic cum Sixtinis Bibliis manuſcripta optima quæque, faventibus codicibus Græcis. Quidam autem libri, præſens* videtis *mutant cum futuro* videbitis : *& quanquam illi minoris ſint fidei, conſentiunt tamen Syriacæ editioni, & D. Auguſtini Græcorumque enarratorum expoſitionibus. v.* 26. Et ſuggeret vobis omnia] *Quoddam egregium manuſcriptum omittit* omnia.

CAP. XV. *V.* 2. Tollet eum] *Non mutes futurum* tollet *cum præſenti* tollit, *etiamſi ita ſit in uno manuſcripto ab Hentenio annotato, reſpondente Græcæ & Syriacæ editionibus : Interpres enim, præſentia hujus verſiculi verba, ut pro futuris poſita accepit. v.* 6. Et areſcet] *Quidam libri, pro futuro* areſcet, *ſcribunt præſens* areſcit. *Græce eſt præteritum* exaruit, *quod Interpres pro futuro haud dubium accepit, quemadmodum Euthymius manifeſte. ibid.* Et colligent eum & in ignem mittent] *Rurſus quidam libri mutant futura hæc cum præſentibus,* colligunt, mittunt, *ut Syriace & Græce legitur : ſed jam diximus aliquoties, Interpretem accepiſſe tempus unum pro alio. Majoris momenti eſt quod pro ſingulari* eum, *quidam codices habeant plurale* eos, *nominatim duo noſtri, iique integriores hujus Eccleſiæ Audomarenſis.* Eum *circa dubium refert* palmitem, *cujus præceſſit mentio : cui lectioni favent Interpres Syrus & Nonnus paraphraſtes, qui Græce legiſſe videntur* αὐτὸ *numero ſingulari. Porro* eos, *refert* palmites *numero plurium, quorum tacita mentio includitur in verbo colligendi, quod non perinde conſuevit de uno dici : atque hoc modo legimus nos Græce* αὐτὰ *viz.* τὰ κλήματα, *Euthymio diſerte ſuffragante. ibid.* Et ardet] *id eſt, ita ut ardeat. Complura manuſcripta legunt numero plurium* & ardent, *etiam quædam eorum quibus præceſſit ſingulare* eum : *quo magis videri poſſit Interpres dediſſe pluralia* eos *&* ardent. *nam plurale* ardent, *congruere non poteſt præcedente ſingulari* eum. *Græce eſt ſingulare* καίεται, *quod ſingulariter quidem vertendum eſt, ſi præcedat ſingulare* αὐτὸ eum, *ut fecerunt Syrus & Nonnus : pluraliter autem, ſi plurale* αὐτὰ eos, *ut fecit Euthymius. Cæterum, utrovis modo ſive legas ſive vertas, ſententia eſt eadem. v.* 15. Jam non dicam vos ſervos] *Non pauca noſtra & Hentenii manuſcripta, pro futuro* dicam *habent præſens* dico, *conformiter Græco ac Syro: v.* 21. Sed hæc omnia facient] *Non omittas* omnia. *v.* 26. Spiritum veritatis] *Interpres dedit quartum caſum, id quod Græca patiuntur, non primum* ſpiritus. *v.* 27. Et vos teſtimonium perhibebitis] *Pro futuro* perhibebitis, *in quibuſdam legitur præſens* perhibetis, *nominatim in illo hujus Eccleſiæ qui in Capitulo adſervatur, idque conſentanee Græco ac Syro : quanquam præſens eſt loco futuri.*

CAP. XVI. *V.* 5. Et nunc vado] *Manuſcripta noſtra omnia, pro copulativa* &, *legunt adverſativam* at, *conformiter Græco ac Syro. v.* 7. Ut ego vadam] *Non eſt interponendum* & ; *neque mox addendum* ego, *cum ſequitur* ſi enim non abiero, *tametſi Græce & Syriace legatur. v.* 9. Quia non crediderunt in me] *Quidam antiqui libri legunt* crediderunt *præteritum, alii cum Græcis & Syricis præſens* credunt. *v.* 11. Jam judicatus eſt] *Manuſcripta noſtra omnia, uno Leodienſi excepto, omittunt adverbium* jam, *ſuffragantibus Græcis ac Syricis libris, necnon D. Auguſtini tam tractatione quam textu favente : quanquam apud Theophylactum & Græce & Latine addatur* ἤδη jam. *v.* 13. Docebit vos omnem veritatem] *Annotat D. Auguſtinus, alios codices habere* deducet vos in omni veritate : *quæ lectio, propius quidem exprimit Græcam ſcripturam,* ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, *ſed non exſtat hodie in libris Latinis. v.* 16. Modicum & jam non videbitis me] *In uno manuſcripto eſt præſens* videtis, *ut Græce : ſed Interpres intellexit præſens poſitum eſſe loco futuri, quomodo etiam Syrus. v.* 19. Cognovit autem Jeſus] *Lobienſia Biblia, habent* ergo, *quod eſt Græce, pro* autem, *quod cum pleriſque omnibus Latinis libris habent Syriaci. ibid.* Quia dixi] *Non addas pronomen* vobis. *v.* 22. Nemo tollet a vobis. *Non eſt mutandum futurum* tollet, *cum præſenti* tollit, *tametſi Græce ſit præſens. v.* 23. Et in illo die me non rogabitis quidquam] *In quibuſdam antiquis libris eſt* interrogabitis, *in pluribus* rogabitis. *D. Auguſtinus legit* rogabitis, *monens, & hanc Latinam vocem* rogare, *& Græcam* ἐρωτᾷν, *ambiguam eſſe, ad petere & interrogare. v.* 26. In illo die] *Manu-*

ſcripta noſtra omittant in *præpoſitionem.* *v.* 27. Quia vos me amaſtis] *Antiquiora manuſcripta legunt præſens* amatis, *conſentanee enarrationi D. Auguſtini. Cæterum Græce & Syriace præteritum exſtat.* *v.* 32. Et non ſum ſolus] *Cave addas* tamen.

CAP. XVII. *V.* 1. Ut filius tuus] *Lobienſe manuſcriptum interponit* &, *quemadmodum Græca: alia omittunt, ut Syra.* *v.* 3. Solum Deum verum] *Multi antiqui libri legunt hoc verborum ordine* ſolum verum Deum, *quo etiam Auguſtinus & Græca editio.* *v.* 20. Non pro eis autem rogo tantum] *Manuſcripta noſtra, pronomen relativum* eis, *mutant cum demonſtrativo* his, *ſuffragantibus D. Auguſtini lectione & Græca editione,* τούτων. *ibid.* Sed & pro eis] *Non omittas* &. *v.* 21. Sicut tu pater in me] *Librorum antiquorum, alii addunt* & (ſicut & tu) *alii cum Græcis & Syriacis omittunt.* *v.* 25. Mundus te non cognovit] *Exemplaria, Lobienſe, Leodienſe, & Audomarenſia tria, cum textu D. Auguſtini, præponunt* & *conjunctionem* (& mundus) *conſentanee Græco ac Syro.*

CAP. XVIII. *V.* 4. Super eum] *Sic cum Sixtinis Bibliis legunt antiqua manuſcripta,* eum, *non* ſe. *v.* 11. Mitte gladium tuum in vaginam] *Quidam antiqui libri omittunt pronomen* tuum, *ut & Syrus, licet Græce addatur.* *ibid.* Non bibam illum?] *Transfodiendum eſt, quod quidam libri addunt* Non vis ut bibam illum: *tametſi additum ſit etiam libris veterum.* *v.* 13. Erat enim ſocer Caiphæ] *Non legas* autem *pro* enim. *v.* 16. Diſcipulus alius] *Quædam exemplaria interponunt pronomen* ille, *quod magis congruat, ſi ſuffragarentur exemplaria emaculatiora.* *v.* 20. Locutus ſum mundo] *Non addas* in *præpoſitionem.* *v.* 22. Unus aſſiſtens miniſtrorum] *Non eſt mutandus nominativus* aſſiſtens *cum genitivo* aſſiſtentium. *v.* 24. Et miſit eum Annas ligatum ad Caipham pontificem] *Ut obſervavi olim, in uno aut altero manuſcripto,* emiſit *vocem unam, ſcriptam pro duabus* & miſit: *ita id facile probem, nam Græce quoque nihil aliud legitur quam* ἀπέστειλεν *amandavit ſeu emiſit. Cæterum veriſimile ſit, deeſſe conjunctionem tum Græce tum Latine, & addendam, non tam* &, *quam* autem, *quæ legitur Syriace, aut* ergo *quæ apud Cyrillum, & apud Bezam annotantem ſe ex fide duorum codicum reſtituiſſe particulam* οὖν *quam & Toletus Græce legi affirmat. Nam &* copulativam, *adſcriptam fuiſſe videri poſſit, ab iis qui intellexerunt:* Et hoc miſit eum Annas, *quaſi poſt inflictam Jeſu alapam miſerit Annas Jeſum ad Caipham: quod non eſt verum, tametſi multi, etiam veteres, ejus ſententiæ ſint. Quidam, parentheſeos nota includi volunt hunc verſiculum: alii ſuſpicantur, non ſuo loco poſitum ſive Latine ſive Græce aut Syriace, ſed ſcriptum ab Evangeliſta fuiſſe proxime ante verſum decimumquintum:* Sequebatur autem Jeſum &c. *ubi quidem optime congruat, ſed nos in Commentario ſequuti ſumus, id quod probatius eſt.* *v.* 26. Dicit ei unus ex ſervis pontificis] *Optimi noſtri libri omittunt pronomen* ei, *conformiter Græco.* *v.* 28. A Caipha in prætorium] *Multi libri antiqui legunt* ad Caipham, *qui vetus eſt error, quo etiam D. Auguſtinus hunc locum tractans falſus fuit. Nam tam ex Græco quam ex Syro, certum eſt legendum eſſe* a Caipha, *pro eo quod eſt, a domo Caiphæ: quomodo habent cum Sixtinis manuſcripta Biblia Eccleſiarum Audomarenſis & Clarmariſcenſis, ut etiam, quod Epanorthotes annotat, Biblia Caroli, haud dubium, Magni, quæ Aquiſgrani exſtant. Synecdoche eſt, qua res poſſeſſa indicatur nomine poſſeſſoris.* *v.* 39. Eſt autem conſuetudo vobis] *Quidam inſignes libri omittunt iſtud* vobis, *tametſi Græce & Syriace legatur.* *v.* 40. Clamaverunt ergo rurſum omnes] *Quidam libri manuſcripti cum Græcis addunt, alii omittunt* ergo.

CAP. XIX. *V.* 3. Et dabant ei alapas] *Quidam pro* alapas *legunt* palmas, *quomodo vertit Interpres Matth.* 26. *verſ.* 67. *v.* 4. Exivit ergo iterum Pilatus] *Addunt* ergo *Sixtina & Regia Biblia, conſonantia Græco.* *v.* 5. Exiit ergo Jeſus] *Unum manuſcriptum addit* foras, *prout additur Græce & Syriace.* *v.* 6. Crucifige, crucifige eum] *Quidam boni libri omittunt* eum: *ſimilis varietas eſt Græce.* *v.* 7. Et ſecundum legem debet mori] *Unus liber ab Hentenio annotatus, & Regia Biblia, addunt pronomen* noſtram, *ut Græca ac Syra.* *v.* 12. Et exinde quærebat] *Antiquorum codicum, quidam legunt ut Syra, quidam demunt conjunctionem* &, *ut Græca.* *ibid.* Omnis enim qui ſe regem facit] *Conjunctio* enim *additur in bonis manuſcriptis, quemadmodum & Syriace, licet Græce non legatur.* *v.* 13. Pilatus autem] *Optima manuſcripta, conſentanee Græco, legunt* ergo *pro* autem, *quod exſtat Syriace.* *ibid.* Lithoſtrotos] *Cave legas* Lichoſtrotos, *tertia alphabeti litera.* *v.* 16. Et eduxerunt] *Non addas pronomen* eum, *quod quidam libri.* *v.* 25. Stabant autem juxta crucem] *Non legas ſingulare* ſtabat *pro plurali* ſtabant. *v.* 26. Et diſcipulum ſtantem] *Non omittas participium* ſtantem; *ſed neque mutes cum compoſito* adſtantem, *quanquam ita ſit Græce.* *v.* 27. Accepit eam diſcipulus in ſua] *Legendum eſſe neutrum plurale* ſua, *prout Romani correctores ſcripſerunt, non fœmininum ſingulare* ſuam, *olim fuſe docuimus in Notationibus noſtris prolixioribus.* *v.* 28. Quia omnia] *Plerique libri interponunt adverbium* jam, *Græco conſentanee.* *v.* 30. Et inclinato capite tradidit ſpiritum] *Sequitur in uno vetere codice;* Cum autem exſpiraſſet, velum templi ſciſſum eſt a ſummo uſque deorſum: *id quod etiam Cyrillus, Græcus tractator, & legit & interpretatur hoc loco. Atqui certum eſt, ex prioribus Evangeliis huic a quibuſdam adſcriptum fuiſſe, ac propterea a Johanne omiſſum fuiſſe, quia cæteri Evangeliſtæ dixerant.* *v.* 40. Et ligaverunt illud linteis] *Sic legitur etiam Græce, quanquam optima quæque manuſcripta, habeant pronomen maſculinum* eum, *quod ad* Jeſum *referatur, pro neutro* illud, *quod ad* corpus *refertur, & congruit verbis textus.* *v.* 41. In quo nondum quiſquam poſitus erat] *Plusquam perfectum* fuerat *eſt in optimis manuſcriptis pro imperfecto* erat. *v.* 42. Poſuerunt Jeſum] *Legendum videtur* Jeſum, *juxta meliores libros conformes Græco & Syro, non ejus loco pronomen* eum.

CAP. XX. Et vidit lapidem ſublatum] *Pro* ſublatum *non legas* revolutum: *hoc enim eſt priorum Evangeliorum.* *v.* 2. Tulerunt Dominum] *Non addas pronomen* meum, *quod huic loco non quadrat, ſicut quadrat infra v.* 13. *v.* 4. Et venit primus ad monumentum] *Brugenſe manuſcriptum legit comparativum* prior, *in alio eſt adverbium* prius, *pro nomine ſuperlativo* primus. *v.* 9. Quia oportebat] *In quibuſdam libris eſt* oporteret. *v.* 12. Et vidit duos angelos] *Unum manuſcriptum, pro præterito, legit præſens* videt, *ut Græca.* *v.* 19. Die illo, una ſabbatorum] *Quidam libri, pro maſculino* illo, *legunt fœmininum* illa: *id quod congruentius videri poſſit, ne ſtatim mutetur genus ſine cauſa, niſi plerique libri aliter ſcriberent.* *ibid.* Et ſtetit in medio] *Non addas* diſcipulorum. *v.* 21. Dixit ergo eis iterum] *Regius textus addit* Jeſus, *conformiter Græco ac Syro.* *v.* 22. Hæc cum dixiſſet] *Manuſcriptorum, alia ſic legunt, plurale* hæc, *cum Syro: alia habent ſingulare* hoc *cum Græco.* *v.* 25. Niſi videro in manibus ejus fixuram clavorum] *Pro* fixuram, *manuſcripta quinque, nominata in Notationibus noſtris prolixioribus, & duo hujus Eccleſiæ, quæ jam a nobis obſervata adduntur, legunt* figuram, *ut Græce eſt* τὸν τύπον, *quod eſt, typum, figuram, veſtigium: pro quo Syrus legit* τὸν τόπον, *quod eſt, locum.* *v.* 29. Quia vidiſti me Thoma] *Manuſcripta noſtra & Zegeri omittunt* Thoma, *conformiter Syro: Græcorum librorum ſimilis eſt varietas.* *v.* 31. Quia Jeſus eſt Chriſtus Filius Dei] *Cave omittas nomen* Chriſtus. *ibid.* Vitam habeatis in nomine ejus] *Non videtur addenda vox* æternam, *etiamſi ſit in quibuſdam veteribus manuſcriptis.*

CAP. XXI. *V.* 1. Manifeſtavit ſe iterum Jeſus diſcipulis] *Ita, cum Sixtinis Bibliis, quatuor libri ab Hentenio annotati, & Regiorum Bibliorum textus, addunt vocem* diſcipulis, *prout etiam Græca ac Syra.* *v.* 4. Mane autem facto] *Manuſcripta noſtra aliique codices addunt* jam, *ut Græce additur* ἤδη, *quod tamen Syrus omittit.* *ibid.* Quia Jeſus eſt] *Non mutes nomen* Jeſus *cum pronomine* ipſe. *v.* 6. Mittite in dexteram] *Non addas* ergo. *ibid.* Miſerunt ergo] *Nec hic addas nomen* rete, *ſed ſubaudias.* *v.* 7. Tunica ſuccinxit ſe] *Quædam vetera exemplaria legunt* tunicam *quarto caſu.* *v.* 8. Non enim longe erant a terra] *Non eſt mutandus numerus pluralis* erant *cum ſingulari* erat. *v.* 12. Et nemo audebat diſcumbentium] *Unum manuſcriptum ab Hentenio annotatum, pro* diſcumbentium, *quod eſt, convivarum, legit* diſcentium, *quod eſt, diſcipulorum, quo modo Græce & Syriace eſt* τῶν μαθητῶν, *diſcipulorum: nec infrequens eſt Latinis patribus voce* diſcentium *uti pro* diſcipulorum. *v.* 13. Et accipit panem & dat eis] *Quidam libri præterita ſcribunt,* accepit, dabat, *pro præſentibus,* accipit, dat, *Græco textui conſonantibus.* *v.* 14. Manifeſtatus eſt Jeſus diſcipulis ſuis] *Non omittas pronomen* ſuis. *v.* 15. 16. 17. Simon Johannis] *Duo manuſcripta ab Hentenio annotata, pro* Johannis *ſcribunt* Jona, *ut pleraque omnia exemplaria Græca. Syrus habet* Barjona, *quemadmodum Matth.* 16. *verſ.* 17. *nimirum exprimens* bar *fili, quod Græce ac Latine ſubauditur. Porro Græca quædam exemplaria favent lectioni Latinorum vulgatæ, de quibus in varietatibus Græcis: & omnino, D. Hieronymo auctore, legendum hoc loco eſſe* Johannis, *manifeſtum ex eo eſt, quod ſcribit in illum Matthæi locum: ubi ponens hic legi* Johannis, *recenſet ut probabilem illorum ſententiam, qui putant* Jona, *quod ſecundum Matthæum legitur, ſcriptorum vitio depravatum eſſe ex* Johanna (*quod ſit* Johannis) *una detracta ſyllaba, quanquam poſſit eſſe contractum* Jona *ex* Johanna, *ac proinde idem unum eſſe nomen, nam & ſupra* 1. *verſ.* 42. Jona *legitur.* *v.* 17. Tu omnia noſti] *Manuſcripta noſtra aliorumque legunt* ſcis *pro* noſti. *ibid.* Dicit ei; Paſce] *Unum Hentenii manuſcriptum interponit nomen* Jeſus, *conformiter Græco ac Syro.* *v.* 18. Extendes manus tuas] *Non mutes futurum indicativi, cum præſenti conjunctivi,* extendas. *ibid.* Quo tu non vis] *Alii boni libri omittunt pronomen* tu. *v.* 22. 23. Sic eum volo manere donec veniam, quid ad te?] *Fuſe olim tractavimus in Notationibus noſtris, triplicem hujus loci lectionem; unam per adverbium ſimilitudinis* ſic, *alteram per conjunctionem conditionalem* ſi, *tertiam per utrumque conjunctum* ſi ſic; *& quidquid faceret pro unaquaque, adferre conati fuimus. Plerique Latini libri cum Latinis tractatoribus primam ſervant: quidam Latini libri, cum Syricis ac pleriſque Græcis tum libris tam tractatoribus, ſecundam: tertia in quibuſdam Latinis & quibuſdam Græcis libris exſtat. Hoc ſolum habemus quod jam addamus, ſecundam, quæ eſt per conjunctionem conditionalem* Si eum volo, *utroque loco integre ac manifeſte, citraque omnem raſuram & corruptelæ ſuſpicionem, exſtare etiam in manuſcripto codice quatuor Evangeliorum, vetuſto illo & emaculato, qui in Capitulo Eccleſiæ hujus Cathedralis S. Audomari adſervatur: eamque lectionem probari, ab iis qui ab eo tempore in hoc Evangelium ſcripſerunt, doctiſſimis viris, Franciſco Toleto & Johanne Maldonato.* *v.* 23. Et non dixit ei Jeſus; Non moritur] *Quidam libri addunt* quia (quia non moritur) *conformiter Græco, alii rectius omittunt.* *v.* 25. Mundum capere poſſe eos] *Manuſcripta antiqua noſtra, & Nicolas Zegeri, omittunt* poſſe, *conſentanee Græco.*

VARIÆ LECTIONES NOVI TESTAMENTI VULGATÆ LATINÆ EDITIONIS AB LUCA Brugenſe, Hentenio, aliiſque Theologis Lovanienſibus collecta; & cum codicibus Græcis, Syriacis, Bibliis Regis, veterumque Eccleſiæ Patrum & ſcriptorum verſionibus & explicationibus collatæ.

Explicatio Notarum quæ in his Lectionibus occurrunt.

* *Aſteriſcus ſive ſtellula, ſignificat eorum, quibus præfigitur, additionem.* - *Obelus ſive veru, rejectionem.* ⁖ *Hujuſcemodi tria punctula, alterius dictionis, ad ambiguitatem ejus, quæ in textu eſt, tollendam, poſitionem.*

MS. *deſignat exemplaria MSS. Latina, quorum numerus fere adjungitur.*

R. *indicat lectionem concordare cum Bibliis Regiis.*

Rab. *ſic Rabanum legere ſignificat,* Aug. *Auguſtinum,* Hier. *Hieronymum,* B. *Bedam,* Greg. *Gregorium,* Hil. *Hilarium,* Am. *Ambroſium,* Rad. *Radulphum,* Pr. *Primaſium: Nomen vero expreſſius poſitum, ut* Hieron. *inſinuat ex ejus colligi Commentariis ita lectum, licet in ejus textu legatur aliter: & ſic in reliquis.*

G. *oſtendit lectionem congruere textui Græco Bibliorum Regiorum.* G. q. *cum aliis quibuſdam Græcis exemplaribus.*

S. *Syriacum textum Regii operis notat.*

MS. q. *MSS quædam ſic legere ſignificat.*

o. *Significat lectiones illas eſſe exigui momenti.*

Q. N. *hoc eſt, Quære Notationes, librum ſcilicet Lucæ Brugenſis ſingularem: ubi de his varietatibus uberius diſſeritur.*

Obſervandum etiam has notas referri ad Edit. Bibl. Lovan. A. 1584.

MATTHÆUS.

CAP. I.

VErſ. 23. *Vocabunt*] Vocabitur. o.

CAP. II. V. 1. *Judæ*] Judææ 7. MS. G. v. 6. *regat*] reget 5 MS. G. v. 14. *conſurgens*] ſurgens 3. MS. G. S.

CAP. III. V. 2. *appropinquabit*] appropinquavit 4 MS. R. Hil. G. S. v. 3. *qui dictus*] de quo dictum. o. v. 9. *potens eſt*] poteſt MS. v. 10. *excidetur & in ignem mittetur*] exciditur & in ignem mittitur, 4 MS. G. S. v. 16. *ſe*] ipſum 1 MS. Q. N.

CAP. IV. V. 4. *vivit*] vivet 2 MS. R. G. v. 6. *mandabit*] mandavit MS. q. Hier. v. 10. *vade*] * retro 5 MS. G. Q. N. v. 15. *via*] viam 2 MS. G. v. 16. *Galilææ*] Galilæa 2 MS. R. G. S. ib. *ſedebat*] ambulabat MS. H. ib. *umbræ*] & umbra 3 MS. R. G. S. v. 17. *appropinquabit*] appropinquavit 11 MS. R. G. S. v. 24. *opinio*] fama 2 MS. G. S.

CAP. V. V. 1. *autem*] * Jeſus MS. Hier. S. v. 9. *quoniam*] * ipſi 2 MS. R. G. S. v. 11. *vobis*] * homines MS. q. Hier. v. 23. *ſuo*] * ſine cauſa MS. G. S. Q. N. v. 25. *reconciliari*] reconciliare 6 MS. R. G. S. v. 39. - *dexteram*] Q. N. v. 40. - *in*] MS. G. S. v. 41. - *alia*] 6 MS. G. S. v. 42. *avertatis*] averſatus fueris, Aug. v. 46. *habebitis*] habetis 2 MS. Hier. G. v. 48. *cæleſtis*] qui in cœlis eſt, 2 MS. G. S.

CAP. VI. V. 4. *tibi*] * in palam 1 MS. G. S. Q. N. v. 6. *oſtio*] * tuo MS. Hier. G. S. ib. *tibi*] * in manifeſto G. S. Q. N. v. 7. *ethnici*] * faciunt MS. q. R. v. 10. *Adveniat*] Veniat 2 MS. G. S. v. 11. *ſuper ſubſtantialem*] quotidianum 11 MS. Q. N. v. 13. *inducas*] inferas Q. N. v. 16. - *quia*] MS. S. v. 18. *tibi*] * in propatulo G. q. Q. N. v. 22. - *tui*] 6 MS. G. S. ib. - *tuus*] 5 MS. G. S. ib. *Si*] * igitur 1 MS. R. G. S. v. 30. *mivimæ*] modicæ MS. R. Hil. Hier. G. S. v. 33. *ergo*] autem MS. G. S.

CAP. VII. V. 1. *Judicemini*] Nolite condemnare ut non condemnamini, MS. q. v. 4. *tuo*] * Frater MS. q. Hier. v. 11. - *data*] MS. q. Hier. v. 12. *homines*] * ita 5 MS. G. S. v. 14. *Quam*] Quoniam 3 MS. G. q. v. 19. *excidetur*] exciditur G. S. ib. *mittetur*] mittitur G. S. v. 23. *me*] * omnes MS. G. q. v. 29. - *eorum*] 4 MS. Hier. G.

CAP. VIII. V. 9. - *conſtitutus*] 14 MS. Hier. G. S. v. 16. *ei*] eis MS. Hier. G. q. S. v. 17. *ægrotationes*] * noſtras MS. Hier. S. v. 18. *juſſit*] * diſcipulos MS. q. Hil. Hier. v. 25. - *ad eum*] MS. G. S. * diſcipuli ejus, MS. R. G. S. v. 26. *eis*] * Jeſus MS. S.

CAP. IX. V. 1. *aſcendens*] * Jeſus MS. Hier. G. q. v. 5. *peccata*] * tua MS. Hier. S. v. 13. *peccatores*] * ad pœnitentiam 2 MS. Hil. G. v. 18. *adorabat*] adoravit MS. S. ib. - *Domine*] 13 MS. Hier. G. S. v. 24. *dicebat*] dixit ad eos 1 MS. G. S. v. 26. *ejus*] * & dixit; Puella, ſurge o. v. 38. *emittat*] ejiciat 6 MS. Hil.

CAP. X. V. 3. - *&*] G. v. 4. *&*] * Lebbæus qui cognominatus eſt, 1 MS. R. G. S. v. 8. - *mortuos ſuſcitate*] MS. G. Q. N. v. 12. - *dicentes, Pax huic domui*] 2 MS. Hier. G. q. S. Q. N. v. 13. *veniet*] veniat MS. Hil. G. ib. *revertetur*] revertatur MS. Hil. G. v. 14. *civitate*] * illa 1 MS. G. S. v. 22. *omnibus*] * hominibus o. v. 27. *aure*] aurem G.

CAP. XI. V. 23. *nunquid uſque in cœlum exaltaberis? uſque*] quæ uſque in cœlum exaltata es, uſque, Q. N.

CAP. XII. V. 2. - *eis*] 4 MS. R. G. S. v. 10. *homo*] * erat 1 MS. R. G. S. v. 20. *judicium*] * Q. N. v. 31. *blaſphemia*] blaſphemiæ, o. v. 47. *te*] loqui tecum 2 MS. te alloqui R. G. S. v. 50. *meus*] * & 9 MS. G. q.

CAP. XIII. V. 3. *ſeminare*] * ſemen ſuum o. v. 8. *centeſimum, aliud ſexageſimum, aliud triceſimum*] centum, aliud ſexaginta, aliud triginta, 1 MS. G. ſic paulo poſt verſ. 23. v. 11. *myſteria*] myſterium o. v. 14. *& adimpletur*] ut adimpleatur o. ib. *dicens*] dicentis MS. Hier. S. v. 28. *vis*] * igitur R. G. v. 36. *ediſſere*] diſſere MS. Hier. enarra, MS. v. 38. ⁖ *nequam*] τοῦ πονηροῦ. v. 47. - *piſcium*] 3 MS. R. G. S. v. 51. *Etiam*] * Domine MS. R. G. S. v. 55. *Joſeph*] Joſes G. S. Q. N.

CAP. XIV. V. 3. *uxorem*] * Philippi 2 MS. R. Hier. G. S. v. 12. *corpus*] * ejus MS. Hier. G. q. S. v. 22. *juſſit*] compulit 8 MS. R. Hier. G. S. v. 32. *aſcendiſſent*] aſcendiſſet o.

CAP. XV. V. 2. *traditionem*] traditiones MS. q. Hier. v. 9. - *&*] 5 MS. G. S. v. 14. *ſunt*] * &, o. v. 33. *tantos*] tanti 1 MS. G. v. 36. - *&*] 6 MS. o.

CAP. XVI. V. 2. - *Facto veſpere dicitis, Serenum erit, rubicundum eſt enim cœlum: Et mane, Hodie tempeſtas, rutilat enim triſte cœlum.* * *Faciem ergo cœli dijudicare noſtis: ſigna autem temporum non poteſtis* *] - Q. N. * Hypocritæ MS. G. S. * ſcire MS. Hier. G. q. S. v. 4. - *propheta*] MS. q. v. 9. *in*] & 3 MS. R. v. 10. *millia*] millium MS. R. ib. *in*] & 2 MS. R. v. 13. *Quem*] * me 3 MS. R. G. S. at Hier. ſe non legiſſe aperte loquitur. v. 19. - *&*] 9 MS. Hier. G. S. v. 20. - *Jeſus*] 6 MS. G. Q. S.

CAP. XVII. V. 1. *aſſumit*] aſſumpſit MS. S. v. 11. *eſt*] * primum 1 MS. R. G. S. v. 17. *Reſpondens*] * autem MS. R. Hier. G.

CAP. XVIII. V. 8. *eum*] ea R. G. v. 22. *Dixit*] Dicit 3 MS. Hier. G.

CAP. XIX. V. 4. *fecit*] * hominem MS. q. R. v. 20. - *a juventute mea*] 8 MS. v. 21. *vende*] * omnia MS. q.

CAP. XX. V. 1. *eſt*] * enim 2 MS. G. S. v. 4. *vineam*] * meam MS. Hier. G. q. v. 7. *vineam*] * meam MS. G. q. Addunt hic quoque G. & S. Et quod juſtum fuit accipietis. v. 22. *ſum*] Q. N. v. 23. *&*] vel MS. q. ib. - *vobis*] G. S. Q. N.

CAP. XXI. V. 5. *aſinam*] aſinum Q. N. v. 7. *eos*] eum MS. S. ſed contradicunt G. v. 21. *Tolle*] Tollere G. S. ib. *jactate*] jactare G. v. 26. *habent*] habebant MS. q. Hieron. v. 31. *Eo*] Ego G. Q. N.

CAP. XXIII. V. 3. *vobis*] * ſervare G. S. v. 14. - *Væ vobis Scribæ & Phariſæi hypocritæ: quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes, propter hoc amplius accipietis judicium*] 10 MS. Q. N. v. 19. *debet*] * Stulti & R. G. S. v. 26. *pleni eſtis*] plena ſunt 7 MS. G. S. v. 35. *Barachiæ*] Jojada Q. N. v. 37. *noluiſti*] noluiſtis 4 MS. G. S.

CAP. XXIV. V. 6. *enim*] autem G. S. v. 20. - *in*] 2 MS. G. v. 36. *cœlorum*] * neque filius 3 MS. Q. N. ib. *ſolus pater*] pater ſolus MS. G. v. 41. *relinquetur*] * duo in lecto: unus aſſumetur, & unus relinquetur MS. Hil. G. q. Q. N.

CAP. XXV. V. 1. - *& ſponſæ*] G. Q. N. v. 2. *fatuæ*] G. & S. invertunt.

CAP. XXVI. V. 5. *fieret*] fiat G. S. v. 11. *habetis*] habebitis MS. q. v. 13. ⁖ ejus] ἀυτῆς. v. 14. *dicebatur*] dicitur 6 MS. v. 17. - *die*] 5 MS. G. v. 24. *tradetur*] traditur 2 MS. G. S. v. 28. *Hic enim eſt ſanguis meus novi teſtamenti, qui pro multis effundetur*] Q. N. *effunditur* G. S. Q. N. v. 40. *Sic? non*] Sic non MS. Hier. G. S. v. 46. *appropinquavit*] appropinquabit o. ib. *tradet*] tradit 5 MS. G. S. v. 53. *poſſum*] * modo 2 MS. G. ib. - *modo*] 2 MS. G. v. 59. *Principes*] Princeps MS. q. v. 61. *poſt*] per G. S. ib. *readificare*] ædificare 1 MS. G. S. v. 63. *Dei*] * vivi MS. G. q. v. 71. - *ancilla*] 3 MS. G.

CAP. XXVII. V. 8. - *Haceldama, hoc eſt*] G. S. Q. N. v. 9. - *Jeremiam*] 1 MS. S. Q. N. v. 33. *Golgotha*] Golgoltha Q. N. v. 34. *vinum*] acetum MS. v. 35. - *ut impleretur quod dictum per prophetam dicentem, Diviſerunt ſibi veſtimenta mea; & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem*] 5 MS. Hier. G. S. v. 40. - *Vah*] 2 MS. G. S. ib. *deſtruis*] deſtruit MS. ib. *readificas*] reædificat MS. Q. N. v. 43. *vult*] * eum G. S. v. 56. *Joſeph*] Joſe G. S.

CAP. XXVIII. V. 3. *veſtimentum*] veſtimenta MS. q. v. 6. - *&*] 3 MS. G. S. v. 7. *præcedit*] præcedet MS. q.

MARCUS.

CAP. I.

VErſ. 2. *Iſaia propheta*] prophetis G. Q. N. v. 10. *Spiritum*] * ſanctum o. v. 24. *veniſti*] * ante tempus o. v. 45. *eſſet*] eſſe MS. q. B.

CAP. II. V. 1. *dies*] * octo MS. q. B. v. 2. *&*] * confeſtim 1 MS. G. ib. *caperet*] caperent 6 MS. B. G. v. 14. *Levi*] Levin 9 MS. G. v. 16. - *magiſter veſter*] 6 MS. G. S. v. 17. *medico*] medicum MS. B. v. 22. *novum*] novellum MS. B. ib. *dirumpit*] dirumpet MS. R. B. v. 24. *faciunt*] * diſcipuli tui MS. B. G. q. v. 27. *eis*] * &, MS. R. etiam, G. S.

CAP. III. V. 8. *&*] * de MS. v. 17. *Boanerges*] Bonareges Q. N. v. 26. *poterit*] poteſt MS. G. S. v. 27. *domum*] * ejus 1 MS. R. G. S. v. 29. *habet*] habebit MS. q.

CAP. IV. V. 8. *triginta*] triceſimum. ib. *ſexaginta*] ſexageſimum. ib. *centum*] centeſimum MS. q. v. 20. *triginta, ſexaginta, centum*] ut ſupra verſ. 8. v. 23. *ſed ut in palam veniat*] quod non veniat in palam MS. S. v. 24. - *& adjicietur vobis*] 8 MS. G. q. * qui auditis 1 MS. R. G. S. v. 29. *cum*] * ex MS. q. R. v. 32. *ſeminatum*] natum o. ib. *aſcendit*] * in arborem o.

CAP. V. V. 7. *altiſſimi*] ſummi 6 MS. v. 23. *manus*] manum MS.

v. 35. *ad archiſynagogum*] ab archiſynagogo 11 MS. G. quibus favent Syri, legunt enim, E domo principis ſynagogæ. v. 43. *dixit*] juſſit MS. q. B.

CAP. VI. V. 11. - *nec audierint vos*] MS. q. v. 13. *ſanabant*] ſanabantur MS. q. B. v. 14. *dicebat*] dicebant Q.N. v. 21. *natalis ſui*] in natali ſuo 8 MS. v. 27. *miſſo*] * confeſtim 1 MS. G. S. v. 48. *videns*] vidit 1 MS. G. S.

CAP. VII. V. 6. *eſt*] abeſt 8 MS. G. v. 7. *doctrinas*] * & MS. q. v. 9. *facitis*] feciſtis o. v. 26. *enim*] autem 1 MS. B. G. S. v. 31. *Tyri, venit per Sidonem*] Tyri & Sidonis venit Q.N. v. 32. *deprecabantur*] deprecantur G.

CAP. VIII. V. 1. *eſſet*] * cum Jeſu o. v. 8. *ſuperaverat*] ſuperat 1 MS. v. 10. *Dalmanutha*] Magedan Q.N. v. 19. - *&*] 1 MS. G. S. v. 28. *dicentes*] * Alii MS. R. B. v. 38. *confuſus*] confeſſus o. ib. *confundetur*] confitebitur o.

CAP. IX. V. 2. *aſſumit*] aſſumpſit MS. B. S. v. 22. *aqua*] aquam MS. G. v. 33. *eſſet*] eſſent MS. B. S. v. 40. *vos pro vobis*] nos pro nobis, MS. G. q.

CAP. X. V. 17. *via*] viam 5 MS. B. G. ib. *eum*] * dicens MS. B. S. v. 38. *baptiſmo*] baptiſmum MS. G. v. 39. *baptiſma*] baptiſmo MS. R. B. v. 40. - *vobis*] 6 MS. G. S. v. 43. *major*] * in vobis G. S.

CAP. XI. V. 5. *dicebant*] dicebat MS. q. v. 32. *timebant*] timemus MS. q. B.

CAP. XII. V. 25. *angeli*] * Dei o. v. 29. *tuus*] veſter MS. G. q. noſter 7 MS. G. S. v. 30. *Deus*] Dominus 7 MS. G. S.

CAP. XIV. V. 1. *enim*] autem 1 MS. B. G. S. v. 2. *populi*] in populo MS. R. B. S. v. 3. *ſpicati*] piſtici 2 MS. G. Q.N. v. 7. *habetis*] habebitis MS. q. v. 20. - *manum*] 9 MS. G. S. v. 21. *tradetur*] traditur 1 MS. G. S. v. 25. *quia*] quod MS. q. B. ib. *de*] * hoc MS. q. v. 27. - *in me*] 10 MS. B. ib. *oves*] * gregis MS. G. q. v. 29. *fuerint*] * in te R. G. v. 41. *tradetur*] traditur G. S. v. 42. *tradet*] tradit G. S. v. 43. *lignis*] * miſſi MS. G. q. v. 52. *rejecta*] relicta MS. G. S. v. 58. *per*] poſt MS. B. v. 62. - *Dei*] 8 MS. G. S. ib. *virtutis*] * Dei o.

CAP. XV. V. 8. *aſcendiſſet*] vociferata eſſet G. S. Q.N. v. 29. *deſtruit*] * deſtruis MS. R. Q.N. ib. *templum*] * Dei o. ib. *ædificat*] reædificat MS. R. Q.N. v. 36. *dicens; Sinite*] Q.N. v. 40. *Joſeph*] Joſe G. S. ib. *Salome*] * quæ R. G. S. v. 47. *Joſeph*] Joſe G. S. Q.N.

CAP. XVI. V. 7. *præcedit*] præcedat MS. q. B. v. 9. *autem*] * Jeſus MS. B. R. G. v. 19. *ſedit*] ſedet MS. q. B.

LUCAS.

CAP. I.

VErſ. 8. *fungeretur*] * Zacharias MS. q. Ambr. v. 29. *audiſſet*] vidiſſet 2 MS. Ambr. G. S. v. 35. - *ex te*] 8 MS. G. q. v. 45. *credidit*] credidiſti. ib. *ei*] tibi MS. Amb. Q.N. v. 50. *a progenie in progenies*] in generationem & generationem 1 MS. G. q. in progenies & progenies 8 MS. G. q. S. v. 54. *recordatus*] memorari 11 MS. R. G. v. 68. *plebis*] plebi 8 MS. G.

CAP. II. V. 2. - *a*] Amb. G. S. v. 4. *Judæam*] * in 1 MS. R. G. S. v. 7. *eis*] ei MS. q. Amb. v. 14. *pax*] * in 5 MS. G. ib. *bonæ voluntatis*] bona voluntas G. S. v. 33. *pater ejus*] Joſeph MS. R. G. S. ib. *mater*] * ejus MS. R. G. S. v. 34. *contradicetur*] contradicitur Aug. G. v. 37. *vidua*] * erat MS. q. R. v. 39. *Iſrael*] Jeruſalem 23 MS. G. S. Q.N.

CAP. III. V. 7. ∴ *oſtendit*] ὑπέδειξεν. v. 9. *arborum*] arboris MS. S. ib. *excidetur, & in ignem mittetur*] exciditur & in ignem mittitur 1 MS. G. S. v. 16. *veniet*] venit MS. Amb. G. S. v. 19. *ſui*] * Philippi R. G. S. v. 31. *Melcha*] Melca G. S.

CAP. IV. V. 2. *deſerto*] deſertum MS. Amb. G. S. ib. - *&*] G. ib. *illis*] * poſtea 3 MS. R. G. S. v. 4. *vivet*] vivit MS. Amb. S. Q.N. v. 34. *qui*] quia 8 MS. quis G. v. 41. *es*] * Chriſtus G. S.

CAP. V. V. 7. *ut*] * pene MS. Amb. G. q. S. v. 12. - *&*] 5 MS. G. S. v. 22. *cogitatis*] * mala MS. Amb. G. q.

CAP. VI. V. 4. *dedit*] * & G. v. 9. *Interrogo*] Interrogabo 3 MS. G. S. v. 10. *eſt*] * ſanitati MS. G. ib. *ejus*] * ut altera G. S. v. 11. *facerent*] * de o. v. 18. - *&*] 1 MS. R. G. S. v. 24. *quia*] qui MS. q. Amb. v. 26. *Væ*] * vobis 3 MS. G. q. S. ib. - *omnes*] 1 MS. G. S. ib. *pſeudoprophetis*] prophetis o. v. 29. *præbe*] * ei MS. S. v. 39. *cadunt*] cadent 5 MS. R. G.

CAP. VII. V. 3. *ſalvaret*] ſanaret 1 MS. v. 11. *ibat*] * Jeſus MS. q. Amb. ib. *Naim*] Nain G. S. v. 24. *vento*] * agitatam MS. R. G. S. v. 31. - *ait autem Dominus*] 12 MS. G. q. S. v. 33. *autem*] enim 6 MS. G. S. v. 42. *ergo*] * eorum G. S. v. 43. *diligit*] diliget MS. G. S. v. 45. *intravi*] intravit MS. G. q. S.

CAP. VIII. V. 13. *quia*] qui 2 MS. G. v. 18. *audiatis*] auditis 7 MS. G. v. 23. *complebantur*] compellabantur o. v. 24. *dicentes*] * Præceptor G. q. S. v. 26. *Et navigaverunt*] Enavigaverunt autem MS. G. S. v. 46. *nam*] * & o. v. 49. *ad principem*] a principe G. S. v. 55. *dare*] dari 6 MS. G.

CAP. IX. V. 3. *in via*] in viam MS. G. S. v. 4. - *ne*] 1 MS. G. S. v. 14. *autem*] enim G. S. v. 19. *dixerunt*] * Alii 1 MS. v. 37. *illi*] illis MS. S. v. 50. *vos, pro vobis*] nos, pro nobis 6 MS. R. G. v. 54. *dicimus*] dicamus G. ib. *illos*] * ſicut & Elias fecit 8 MS. G. S. v. 57. *ieris*] * Domine MS. G. S. * Et MS. G. v. 58. *caput*] * ſuum MS. Amb. S. v. 60. *vade*] * & o. v. 61. *qui*] quæ MS.

CAP. X. V. 1. - *duos*] G. S. Q.N. v. 17. - *duo*] G. S. Q.N. v. 21. *exultavit*] * Jeſus 1 MS. G. S. ib. *ſpiritu*] in ſpiritu ſancto MS. S. ſpiritu ſancto 1 MS. G. q. v. 30. *Suſcipiens*] Suſpiciens o. v. 42. *plurima*] plura MS.

CAP. XI. V. 3. *tuum*] * Fiat voluntas tua ſicut in cœlo & in terra 8 MS. G. S. Q.N. ib. *hodie*] quotidie 21 MS. G. S. v. 8. - *ſi ille perſeveraverit pulſans*] 2 MS. G. S. v. 11. *Quis autem ex vobis patrem petit panem*] Q.N. v. 13. *veſter*] * cœleſtis MS. q. v. 17. *deſolabitur*] * deſolatur 5 MS. G. ib. *cadet*] cadit 5 MS. G. v. 22. *auferet*] aufert 9 MS. G. S. ib. *diſtribuet*] diſtribuit 7 MS. G. S. v. 25. *invenit*] * eam MS. R. S. v. 36. *& ſicut*] ut ſi cum. Ex G. S. & ſyllabarum vicinitate videri poteſt, Interpretem ſic vertiſſe.

CAP. XII. V. 2. *autem*] enim MS. R. Ambr. v. 8. *fuerit*] * in 1 MS. G. S. ib. *illum*] in illo 1 MS. G. S. Q.N. v. 9. *negabitur*] denegabitur 6 MS. G. v. 12. *quid*] quæ 3 MS. Amb. G. ib. - *vos*] 3 MS. Amb. G. v. 15. *cujuſquam*] cuiquam G. v. 31. - *primum*] 21 MS. Amb. G. S. ib. *Dei*] * & juſtitiam ejus o. v. 35. - *in manibus veſtris*] 26 MS. Amb. G. S. Q.N. v. 42. *conſtituit*] conſtituet 2 MS. G. S. v. 51. *terram*] terra MS. G.

CAP. XIII. V. 5. *habueritis*] egeritis 4 MS. v. 15. *Hypocrita*] Hypocritæ MS. R. Amb. G. v. 18. *ſimile*] * eſſe 2 MS. ib. *æſtimabo*] exiſtimabo 4 MS. v. 20. *æſtimabo*] exiſtimabo 3 MS. v. 30. *erunt, erunt*] erant o. v. 33. - *die*] 4 MS. G. v. 34. *mittuntur*] miſſi ſunt MS. G. S. v. 35. *relinquetur*] relinquitur G. S. ib. - *deſerta*] 2 MS. G. q.

CAP. XIV. V. 8. *fueris*] * ab aliquo G. S. v. 15. *manducabit*] manducat R. v. 28. *non*] nonne MS. q. R. v. 34. *ſal*] * quoque MS.

CAP. XV. V. 4. *nonne*] non Q.N. v. 8. *nonne*] non 1 MS. ib. *evertit*] everrit 1 MS. R. G. S. ib. *inveniat*] * eam MS. S. v. 30. *ſuam*] tuam G. S.

CAP. XVI. V. 6. *cados*] batos G. Hier. q. 6. ad Algaſiam. v. 14. hæc] * & G. v. 19. *&*] qui MS. v. 21. *divitis*] * & nemo illi dabat MS. q. v. 23. *eſt in inferno. Elevans autem*] eſt. Et in inferno elevans, Aug. ſerm. 25. de diverſis, & alibi G. S. v. 26. *chaos*] chaſma eſt Græce, quod hiatum ſignificat: cujus ſignificationis eſt Syriaca vox.

CAP. XVII. V. 3. - *in te*] 19 MS. S. v. 7. *paſcentem*] * boves o, oves Amb. G. S. v. 8. *dicit*] dicat 7 MS. R. v. 28. - *&*] 4 MS. G. v. 31. *hora*] die 3 MS. G. S. v. 35. - *duo in agro: unus aſſumetur, & alter relinquetur*] 4 MS. G. q. Q.N.

CAP. XVIII. V. 9. *iſta*] * dicens MS. q.

CAP. XIX. V. 8. *Dominum*] Jeſum MS. S. v. 15. - *&*] 6 MS. G. S. v. 26. *dabitur*] * & abundabit MS. G. q. v. 29. *contra*] * vos o. v. 37. *deſcendentium*] diſcipulorum 5 MS. G. S. v. 42. *cognoviſſes*] ſcires Hier. in c. 2. Michææ, & alibi.

CAP. XX. V. 9. *homo*] * quidam MS. G. q. S. v. 10. *tempore*] * vindemiæ 6 MS. Amb. legiſſe videtur fructuum. v. 14. *hæres*] * venite G. S. v. 20. *&*] ut 6 MS. G. v. 35. *nubunt, neque ducunt*] nubent neque ducent MS. R. G. ib. *neque*] * enim 4 MS. G. S.

CAP. XXI. V. 17. *omnibus*] * hominibus MS. q. v. 38. *manicabat*] mane ibat 3 MS. manitabat 1 MS. Q.N.

CAP. XXII. V. 10. *homo*] * quidam MS. q. v. 22. *tradetur*] traditur 1 MS. G. S. v. 26. *junior*] minor MS. S. v. 31. *Simon, Simon*] Simoni, Simon o. v. 36. *tollat*] tollet MS. G. q. S. ib. *vendat*] vendet G. S. ib. *emat*] emet G. S. v. 43. *Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum. Et factus in agonia, prolixius orabat. Et factus eſt ſudor ejus ſicut guttæ ſanguinis decurrentis*] Q.N. decurrentes G. v. 49. *percutimus*] percutiemus G. S. v. 63. *illum*] Jeſum MS. R. G. S.

CAP. XXIII. V. 5. *Commovet*] Commovit MS. q. v. 11. - *&*] o. v. 35. *expectans*] ſpectans MS. R. G. S. v. 36. *ei*] * & 3 MS. G. S. v. 40. *quod*] qui MS. S. quia MS. G. v. 46. *commendo*] commendabo G. quo modo in Pſalmis etiam R. H. G. & C. habent. v. 53. *eum*] illud G. S.

CAP. XXIV. V. 25. *invenerunt*] viderunt G. S. v. 29. *intravit*] * ut maneret G. S. v. 32. *loqueretur*] * nobis G. S. v. 39. *pedes*] * meos 3 MS. G. S. v. 49. *Et*] * ecce 1 MS. R. G. ib. *mitto*] mittam MS. S.

JOHANNES.

CAP. I.

VErſ. 4. *nihil quod factum eſt. In*] nihil. Quod factum eſt in MS. Aug. G. q. v. 9. - *hunc*] 5 MS. S. v. 28. *Bethania*] Bethabara Q.N. v. 29. *Altera die vidit*] Poſtera die videt 3 MS. G. ib. *peccatum*] peccata MS. q. v. 31. *in Iſrael*] Iſraeli MS. Aug. G. S. v. 42. *Jona*] Johanna MS. q. Johannis G. q. v. 51. *vobis*] * modo R. G. S.

CAP. III. V. 2. ∴ *magiſter*] διδάσκαλος. v. 3. *natus*] renatus MS. q. R. ib. *denuo*] deſuper G. v. 4. *naſci*] renaſci MS. q. R. v. 5. *ſpiritu*] * ſancto MS. Aug. v. 8. *&*] aut MS. q. v. 13. ∴ *aſcendit*] ἀναβέβηκεν. v. 18. *credidit*] credit MS. q. v. 20. *male*] mala 5 MS. G. S. v. 33. *Qui*] * autem MS. Aug. S.

CAP. IV. V. 5. *Sichar*] Sichem legendum putat Hier. v. 7. *erat*] * autem MS. q. v. 21. *veniet*] venit 2 MS. G. S. v. 41. *crediderunt*] * in eum 5 MS. G. S. v. 42. *mundi*] * Chriſtus G. S. v. 46. *regulus*] Q.N. v. 49. *creditis*] credetis MS. G. S.

CAP. V. V. 2. - *ſuper*] 30 MS. Q.N. in, MS. ib. *Bethſaida*] Betheſda Hier. G. S. v. 4. *autem*] enim G. S. v. 24. *tranſiet*] tranſit 7 MS. Aug. G. S. v. 27. *etiam*] & 4 MS. Aug. G. ib. *Judicium facere, quia filius hominis eſt. Nolite mirari hoc*] Q.N. v. 28. *ejus*] filii Dei o. v. 32. *teſtimonium*] * ejus MS. G. q. S. v. 36. *dedit*] * mihi MS. R. G. S. v. 43. *accipitis*] accepiſtis MS. q.

CAP. VI. v. 7. *unuſquiſque*] eorum G. S. v. 10. *Dicit*] Dixit MS. G. S. v. 13. *ordeaceis*] * & duobus piſcibus o. v. 21. *terram*] * in MS. ad

MS. Aug. G. S. v. 22. *una*] Q.N. v. 23. *agente Domino*] agentes Deo MS. v. 39. *enim*] autem MS. Aug. G. S. v. 40. *autem*] enim MS. Aug. G. q. S. v. 41. *panis*] * vivus MS. R. v. 43. *murmurare*] * in 4 MS. G. S. v. 61. - *&*] MS. Aug. G. S. v. 69. *credimus*] credidimus 1 MS. Aug. G. v. 70. *Dei*] * vivi 2 MS. Aug. G. S. v. 71. *Judam*] de Juda MS. S. ib. *Iſcariotem*] Scariotis MS. S.

CAP. VII. V. 1. *hæc*] autem MS. R. G. ib. *Galilæam*] Galilæa MS. G. S. ib. *Judæam*] Judæa 2 MS. G. S. v. 8. *ego*] * autem o. ib. *non*] nondum 3 MS. G. S. ib. *aſcendo*] aſcendam MS. q. v. 12. *multos*] multum 2 MS. Aug. v. 26. *Et*] Atqui MS. v. 32. *principes*] * ſacerdotum 1 MS. G. S. v. 39. ∴ - *datus*] 1 MS. Aug. ſanctus 4 MS. G. Q.N. v. 47. *homo*] * loquitur MS. S. v. 52. *Scrutare*] * ſcripturas MS. Aug. G. q. ib. *ſurgit*] ſurrexit 1 MS. R. G. S.

CAP. VIII. V. 6. *terra*] terram MS. G. v. 7. *ergo*] autem 3 MS. G. v. 8. *terra*] terram MS. G. v. 9. *autem*] * hæc MS. q. v. 12. *ambulat*] ambulabit 5 MS. Aug. G. S. v. 24. *peccato veſtro*] peccatis veſtris 1 MS. Aug. G. S. v. 25. *qui*] quia 2 MS. Aug. G. quod 1 MS. Q.N. v. 27. *eis*] ejus MS. G. q. Q.N. ib. - *Deum*] 3 MS. Aug. G. S. v. 38. *Patrem*] * meum 4 MS. Aug. G. S. v. 46. *arguet*] arguit 4 MS. G. S. v. 49. *inhonoraſtis*] inhonoratis MS. R. G. S.

CAP. IX. V. 1. - *Jeſus*] 8 MS. G. S. v. 8. *vicini*] * ejus 1 MS. S. ib. *viderant*] videbant 7 MS. Aug. G. v. 12. *Et dixerunt*] Dixerunt ergo 1 MS. G. v. 17. *qui*] quia G. v. 21. *loquatur*] loquetur G. v. 22. - *eſſe*] 3 MS. Aug. G. v. 25. - *eis*] 4 MS. Aug. G. v. 27. *&*] * non G. S. v. 39. - *ei*] 1 MS. G. S. v. 42. *Peccatum*] * ergo MS. G. S.

CAP. X. V. 8. *venerunt*] * ante me 1 MS. G. q. v. 11. *dat*] ponit MS. R. G. S. ib. - *ſuis*] 6 MS. G. S. v. 15. - *meis*] 5 MS. G. S. v. 26. *meis*] * ſicut dixi vobis R. G. S. v. 29. *quod dedit mihi, majus*] qui dedit mihi, major R. G. S. v. 31. *Suſtulerunt*] * ergo iterum 4 MS. R. G. S.

CAP. XI. V. 1. *languens*] infirmus 1 MS. ib. *ſororis*] ſororum o. ib. ∴ *ejus*] αὐτῆς. v. 11. *hæc*] hoc MS. G. v. 27. *Dei*] * vivi MS. q. ib. - *hunc*] 7 MS. S. v. 29. *ſurgit*] ſurrexit MS. S. v. 37. *cæci*] * nati MS. q. ib. *ut*] * & 3 MS. Aug. G. S. v. 47. *facimus*] faciemus MS. Aug. S. v. 48. *tollent*] * & 9 MS. G. v. 49. - *nomine*] 8 MS. Aug. G. v. 50. *nobis*] vobis o. v. 52. *ut*] * & MS. G. S. v. 54. *Ephrem*] Ephraim G. Hier. l. de locis Hebraicis, Syra utro modo legantur, licet. .

CAP. XII. V. 3. *piſtici*] Q.N. v. 7. *Sine*] Sinite o. ib. *diem*] die MS. q. ib. *ſervet*] Q.N. v. 8. *habebitis*] habetis 4 MS. G. v. 28. *cœlo*] * dicens MS. q.

CAP. XIII. V. 5. *miſit*] mittit 8 MS. G. v. 8. *habebis*] habes 4 MS. G. v. 18. *levabit*] levavit 3 MS. R. G. S.

CAP. XIV. V. 1.] * Et ait diſcipulis ſuis MS. q. G. q. v. 7. *cognoſcetis*] cognoſcitis 2 MS. Aug. G. S. v. 9. *cognoviſtis*] cognoviſti 1 MS. Aug. G. S. ib. *videt me, videt*] vidit me vidit 5 MS. G. ib. *patrem*] * Et 2 MS. R. G. S. v. 10. *credis*] creditis o. v. 13. *petieritis*] * patrem MS. q. v. 14. - *me*] 3 MS. Aug. G. v. 18. *cognoſcitis*] cognoſcetis MS. Aug. ib. *manebit*] manet MS. G. S. v. 30. - *hujus*] G.

CAP. XV. V. 2. *tollet*] tollit 1 MS. G. S. ib. *purgabit*] purgat G. S. v. 6. *areſcet*] areſcit 2 MS. S. ib. *colligent eum*] colligunt eos 3 MS. G. ib. *mittent*] mittunt 4 MS. G. S. ib. *ardet*] ardent 4 MS. G. v. 15. *dico*] dicam MS. q. Aug. v. 26. *ſpiritum*] ſpiritus MS. S. G. autem dubia ſunt. v. 27. *perhibebitis*] perhibetis 5 MS. G. S.

CAP. XVI. V. 5. *Et*] At 1 MS. cui favent Aug. G. S. habent enim: Nunc autem. v. 7. *enim*] * ego R. G. v. 9. *credunt*] crediderunt MS. q. Aug. v. 13. *docebit vos omnem veritatem*] deducet vos in omni veritate MS. teſte Aug. G. S. v. 16. - *jam*] G. S. ib. *videbitis*] videtis 1 MS. G. v. 22. *tollet*] tollit 1 MS. G.

CAP. XVII. V. 1. *ut*] * & G.

CAP. XVIII. V. 11. *non*] * vis ut MS. q. Aug. v. 13. *illius*] Q.N. v. 16. *diſcipulus*] * ille 6 MS. G. S. v. 18. *calefaciebant ſe*] calefiebant 7 MS. G. S. v. 24. - *Et miſit*] G. Emiſit 1 MS. Q.N. v. 28. *a Caipha*] ad Caipham MS. Aug.

CAP. XIX. V. 4. *Exivit*] * ergo R. G. S. v. 5. *Jeſus*] * foras R. G. S. v. 6. - *eum*] 6 MS. G. q. v. 7. *legem*] * noſtram 1 MS. R. G. S. v. 12. *habet*] * Et MS. S. ib. *omnis*] * enim MS. Aug. S. v. 16. *eduxerunt*] * eum 3 MS. S. v. 17. *Hebraice*] * autem MS. Aug. S. v. 26. *ſtantem*] aſtantem R. G. S. v. 27. *ſua*] ſuam MS. q. Q.N.

CAP. XX. V. 9. *oportebat*] oporteret MS. v. 12. *vidit*] videt MS. G. S. v. 21. *eis*] * Jeſus R. G. S. v. 25. *fixuram*] figuram 5 MS. G. Q.N. v. 29. - *Thoma*] MS. Aug. G. S.

CAP. XXI. V. 1. *Jeſus*] * diſcipulis 4 MS. R. G. S. v. 12. *diſcumbentium*] diſcentium 1 MS. diſcipulorum G. S. v. 13. *accipit*] accepit MS. Aug. G. S. ib. *dat*] dabat MS. S. v. 15. *Johannis*] Jona, & bis infra 2 MS. G. S. v. 17. *ſcis*] noſti MS. ib. *ei*] Jeſus 1 MS. G. S. v. 18. *quo*] * tu MS. q. v. 22. *Sic*] Si 3 MS. R. G. S. Si ſic 9 MS. q. Q.N. v. 23. *Sic*] Si 4 MS. G. S. Si ſic MS. Q.N.

ACTA APOSTOLORUM.

CAP. I.

VErſ. 4. *conveſcens*] Q.N. v. 14. ∴ *ejus*] αὐτοῦ. v. 15. *hominum*] nominum 1 MS. G. Q.N. v. 20. *eorum*] ejus 4 MS. B. G. S.

CAP. II. V. 1. *complerentur*] compleretur G. v. 3. ∴ *ignis*] πυρός. v. 4. *variis*] aliis MS. G. v. 7. *dicentes*] * adinvicem MS. G. S. v. 8. *audivimus*] audimus 1 MS. G. S. v. 11. *audivimus*] audimus 1 MS. G. S. v. 22. *ſicut*] * & 5 MS. G. S. v. 29. *quem*] * & 4 MS. G. S. v. 33. *hunc quem*] hoc donum quod MS. S.

CAP. III. V. 11. *teneret*] tenerent MS. videret o. v. 12. *pietate*] poteſtate MS. v. 16. *videtis*] vidiſtis o. ib. *dedit*] * illi 1 MS. R. G. S. v. 18. *qui*] quæ 5 MS. G. quemadmodum S. v. 24. *ſunt*] * & 5 MS. G. S.

CAP. IV. V. 2. *Jeſum*] Jeſu 7 MS. G. v. 8. *ſeniores*] * Iſrael 3 MS. G. * audite MS. S. v. 24. *tu*] * Deus 2 MS. R. G. S. v. 32. - *unum*] 5 MS. G. v. 33. - *noſtri*] 6 MS. G. S. v. 36. *Barnabas*] Barſabas o.

CAP. V. V. 3. *Petrus*] * ad Ananiam o. ad eum MS. G. q. S. v. 8. - *mulier*] 6 MS. G. S. v. 15. *& liberarentur omnes ab infirmitatibus ſuis*] 5 MS. G. S. v. 34. *foras ad breve homines fieri*] puſillum foras Apoſtolos ſecedere 5 MS. G. S. v. 36. *qui*] quicunque 5. MS. G. ib. *redacti*] redactus eſt 10 MS. v. 38. - *itaque*] 1 MS. G. S. v. 39. *eos*] illud 2 MS. G. S.

CAP. VI. V. 5. *Timonem*] Timotheum o. v. 6. *Dei*] Domini MS. q.

CAP. VII. V. 5. *&*] ſed o. v. 6. - *ei*] 6 MS. G. v. 7. *dixit Deus*] dicit Dominus MS. q. v. 14. *cognationem*] * ſuam MS. R. G. S. v. 31. *Domini*] * dicens MS. q. v. 34. - *&*] 5 MS. G. S. v. 40. *Moyſes enim hic*] Moyſi enim huic MS. q. v. 44. - *Deus*] 4 MS. G. S. v. 48. *propheta*] per prophetam o. v. 51. *reſiſtitis*] reſtitiſtis o. v. 56. *dextris*] * virtutis o. v. 60. - *dicens*] 3 MS. G. ib. *obdormivit*] * in Domino o.

CAP. VIII. V. 4. *verbum*] * Dei MS. S. v. 11. *magicis ſuis*] * magiis G. S. * artibus 9 MS. v. 12. *&*] in MS. S. v. 16. *venerat*] ſupervenerat 1 MS. R. G. v. 27. *Candaces*] Candacis MS. q. R. v. 33. *tolletur*] tollitur 1 MS. G. S. v. 36. *quis*] quid 1 MS. G. S.

CAP. IX. V. 9. *erat*] * ibi o. v. 20. *in ſynagogas, prædicabat*] in ſynagogis prædicabat 8 MS. G. S. v. 25. *diſcipuli*] * ejus MS. q. v. 34. *ſanet*] ſanat 5 MS. G. S.

CAP. X. V. 11. *vidit*] videt 1 MS. G. v. 15. *Quæ*] Quod MS. v. 25. *adorabit*] * cum o. v. 41. *tuis*] * per dies quadraginta 1 MS. Q.N.

CAP. XI. V. 8. *quia*] * omne R. G. S. v. 9. *autem*] * mihi R. G. S. v. 23. *omnes*] * in MS. q. v. 28. *Claudio*] Cæſare 1 MS. G. S.

CAP. XII. V. 4. *tradens*] tradenſque o. ib. *cuſtodiendum*] ad cuſtodiendum eum MS. R. G. S. v. 8. *caligas tuas*] ſandalia tua G. S. v. 13. *eo*] Petro 3 MS. G. v. 16. *aperuiſſent*] * oſtium o.

CAP. XIII. V. 7. *Bar-jeſu*] Barieu MS. Q.N. v. 33. *noſtris*] veſtris o. eorum vobis 1 MS. G. q. Q.N. ib. - *ſecundo*] 1 MS. primo MS. G. q. Q.N. v. 37. *ſuſcitavit*] * a mortuis o. v. 38. *annuntiatur*] * & 1 MS. R. G. S. v. 43. *& colentium * advenarum*] * Deum MS. R. & etiam advenæ, ſeu proſelyti qui timebant Deum S. ∴ καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων· hoc eſt, & colentium proſelytorum G.

CAP. XIV. V. 2. *fratres*] * Deus autem pacem facit MS. & G. q. teſte Beda. v. 7. *erant*] * Et commota eſt omnis multitudo in doctrina eorum, Paulus autem & Barnabas morabantur Lyſtris MS. B. R. G. q. v. 9. *voce*] * Tibi dico, In nomine Domini Dei Jeſu Chriſti MS. B. G. S. v. 16. *noſtra*] veſtra 1 MS. G. q. v. 18. *lapidanteſque Paulum*] & lapidato Paulo MS. G. S. v. 24. *Pergen*] Perge 1 MS. G. S.

CAP. XV. V. 2. *aliis*] illis R. G. S. v. 23. *eorum*] * epiſtolam continentem hæc 4 MS. hæc G. hoc modo S. v. 34. - *Judas autem ſolus abiit*] 7 MS. G. S. * Jeruſalem o. nam etſi G. q. præcedentia habeant verba; hanc tamen dictionem in nullis invenimus. v. 38. *opus*] * quo miſſi fuerant MS. q. v. 42. - *præcipiens cuſtodire præcepta Apoſtolorum & ſeniorum*] 4 MS. G. S.

CAP. XVI. V. 1. *vidua*] cujuſdam Judææ 3 MS. R. G. S. v. 6. *verbum*] * Dei MS. S. v. 12. *conſiſtentes*] conferentes o. v. 22. *cucurrit*] concurrit MS. G. ib. ∴ *magiſtratus*] οἱ στρατηγοί, * & o. ib. *eorum*] ſuis 1 MS. Q.N.

CAP. XVII. V. 6. *orbem*] urbem o. v. 12. *viri*] virorum MS. B. G. v. 17. *aderant*] adierant MS. audierant o. v. 18. *ſeminator verborum*] ſeminiverbius MS. B. G. v. 22. - *ſuperſtitioſos*] ſuperſtitioſiores 2 MS. G. S. v. 27. *aut*] & R. G. S.

CAP. XVIII. V. 4. - *interponens nomen Domini Jeſu*] MS. R. G. S. minus vero probanda videntur illa MS. quæ totum hunc verſum tollunt. v. 10. *nemo apponetur tibi ut noceat te*] nullus nocere poterit tibi 3 MS. S. v. 11. *autem*] * ibi MS. quibus favent G. q. & S. addunt enim, in Corintho. v. 24. *genere*] natione MS. v. 26. *Domini*] Dei 5 MS. R. G.

CAP. XIX. V. 9. *viam*] viæ 1 MS. ib. *Domini*] 1 MS. G. at Syri, viam Dei, legunt. v. 13. - *&*] R. B. G. v. 20. *confirmabatur*] confortabatur 1 MS. invaleſcebat G. v. 23. - *Domini*] 5 MS. G.

CAP. XX. V. 4. *eum*] * uſque in Aſiam 3 MS. G. S. ib. *Soſipater*] Sopater 5 MS. G. S. v. 14. *inveniſſet*] conveniſſet 1 MS. v. 16. - *die*] 1 MS. G. ib. *Pentecoſten*] Pentecoſtes R. G. S. v. 24. *miniſterium*] * verbi o. v. 29. *rapaces*] graves 1 MS. G. S. autem lupi efferi. v. 33. *&*] aut MS. G. S. ib. *concupivi*] * ſicut o.

CAP. XXI. V. 7. *explicita*] expleta 12 MS. G. v. 9. - *unus*] 2 MS. G. v. 16. *Jaſonem*] Mnaſonem MS. G. S. v. 39. *municeps*] civis MS. R.

CAP. XXII. V. 12. *vir*] * timoratus 1 MS. R. G. juſtus S. v. 16. *ablue*] abluere 3 MS. G. S. autem dubia ſunt. v. 17. *ſtuporem mentis*] Q.N. v. 28. *civitatem*] civilitatem MS. R. B. πολιτείαν G. jus municipii S.

CAP. XXIII. V. 3. *ſedens judicas*] ſedes judicans R. G. S. v. 6. *Phariſæorum*] Phariſæi R. G. S. v. 13. - *viri*] 5 MS. G. at R. & S. legunt. v. 18. *Paulus*] * vocans MS. R. G. S. v. 25. - *(Timuit enim ne forte raperent eum Judæi, & occiderent, & ipſe poſtea calumniam ſuſtineret, tanquam accepturus pecuniam)*] 9 MS. G. S. v. 35. *cum*] * & 4 MS. G.

CAP. XXIV. V. 6. *apprehenſum*] apprehendimus 2 MS. B. G. S. ib. - *voluimus ſecundum legem noſtram judicare. Superveniens autem tribunus Lyſias, cum vi magna eripuit eum de manibus noſtris, jubens accuſatores ejus ad te venire*] 3 MS. B. G. q. Q.N. v. 14. *patri*] patrio 2 MS. G. S. ib. - *meo*] 7 MS. G. v. 19. *tumultu*] * Et apprehenderunt me, clamantes & dicentes, Tolle inimicum noſtrum MS. q.

CAP. XXV. V. 21. *ad Auguſti cognitionem*] Auguſti cognitioni MS. v. 24. *Jeroſolymis*] * & hic 4 MS. G. S.

CAP. XXVI. V. 3. *omnia*] omnes R. G. S. v. 7. *in qua*] in quam 1 MS. G. S. v. 17. *populis*] populo 2 MS. G. S. v. 21. - *volentes me*] 4 MS. G. S. v. 31. *fecit*] facit 2 MS. G.

CAP. XXVII. V. 2. *Adrumetinam incipientes*] Adrumentinam MS. Q. N. incipientem MS. G. q. S. v. 5. *Lyſtram*] Myræ G. S. v. 9. *quod*] * & 6 MS. G. v. 9. *conſolabatur*] conſulebat S. παρῄνει, id eſt, ſuadebat, admonebat G. * eos MS. v. 17. *navem*] * & 3 MS. G. S.

CAP. XXVIII. V. 1. *Mitylene*] Melita R. G. S. v. 6. *&*] aut R. G. ib. *expectantibus*] ſperantibus MS. q. v. 17. *plebem*] legem o.

EPISTOLA ad ROMANOS.

CAP. I.

VErſ. 3. - *ei*] 2 MS. G. S. v. 13. *habeam*] * & 4 MS. Amb. G. q. S. v. 15. *ita*] itaque 9 MS. Amb. S. v. 17. *vivit*] vivet 2 MS. R. G. S. v. 18. - *Dei*] 1 MS. G. S. v. 20. - *ita*] 2 MS. G. S. v. 25. *mendacium*] mendacio 2 MS. G. S. v. 28. *conveniunt*] convenit 1 MS. S. v. 32. - *non intellexerunt*] G. S. Q. N. ib. - *qui*] 1 MS. G. S. ib. - *qui*] 1 MS. G. S.

CAP. II. V. 1. *qua*] qui 1 MS. G. v. 4. *contemnis, ignorans*] contemnis? ignoras MS. Amb. S. Q. N. v. 5. *die*] diem 2 MS. S. v. 7. *quærunt*] quærentibus MS. Amb. G. Q. N. v. 12. *lege*] * & 2 MS. G. S. v. 16. *cogitationum accuſantium, aut etiam defendentium*] cogitationibus accuſantibus, aut etiam defendentibus MS. Amb. Q. N. v. 18. - *ejus*] 1 MS. G.

CAP. III. V. 3. *evacuavit*] evacuabit 5 MS. R. G. v. 4. *Eſt*] Eſto G. v. 6. - *hunc*] 4 MS. S. v. 9. *Cauſati*] Præcauſati 1 MS. R. G. S. v. 25. *propitiationem*] propitiatorem 1 MS. Amb. S. & poſſunt hoc modo etiam verti G. v. 27. - *tua*] 1 MS. G. S. v. 30. *juſtificat*] juſtificabit 3 MS. G.

CAP. IV. V. 2. *operibus*] * legis MS. Amb. v. 5. - *ſecundum propoſitum gratiæ Dei*] 2 MS. G. S. v. 8. *imputavit*] imputabit 6 MS. R. Amb. G. v. 9. *circumciſione*] * tantum MS. Amb. ib. - *manet*] 3 MS. G. S. v. 16. - *ut*] Amb. S. ib. *gratiam*] * ut 1 MS. Amb. G. S. v. 17. *cui credidiſti*] cui credidit 2 MS. G. v. 18. - *ei*] 1 MS. Amb. G. S. ib. - *ſicut ſtellæ cœli, & arena maris*] 1 MS. Amb. G. S. v. 19. *ſuum*] * jam 2 MS. G. v. 23. - *ad juſtitiam*] 3 MS. G. ib. - *Chriſtum*] 1 MS. G.

CAP. V. 1. *habeamus*] habemus G. Q. N. v. 2. *per fidem*] fide 1 MS. G. ib. - *filiorum*] G. S. v. 8. *quoniam*] * ſi o. Q. N. ib. *eſſemus*] * ſecundum tempus MS. v. 13. *imputabatur, cum lex non eſſet*] imputatur cum lex non eſt 5 MS. G. v. 16. *peccatum*] peccantem 5 MS. G. v. 24. *in mortem*] in morte 1 MS. G. S.

CAP. VI. V. 3. *ignoratis*] * fratres MS. G. S. v. 17. *qua*] quam Amb. G. S. v. 21. - *in illis*] 5 MS. G.

CAP. VII. V. 2. *vivente*] viventi G. S. ib. *legi*] lege Amb. G. S. ib. - *ejus*] 1 MS. G. ib. *ſoluta*] liberata 1 MS. G. v. 3. - *viri*] 1 MS. G. S. v. 6. *mortis*] mortui G. S. Verum textus conformis eſt MS. R. Amb. G. q. v. 15. *volo*] * bonum MS. S. ib. *odi*] * malum MS. v. 25. *Gratia*] * autem MS. G. q. ib. *Dei*] Deo G. Q. N.

CAP. VIII. V. 1. *ambulant*] * ſed ſecundum ſpiritum G. at textus noſter Amb. conſonat & S. v. 7. *inimica eſt Deo*] inimicitia eſt in Deum 1 MS. S. ib. *eſt ſubjecta*] ſubjicitur 3 MS. G. S. v. 10. *vivit*] vita 1 MS. Amb. G. S. ib. *juſtificationem*] juſtitiam 1 MS. G. S. v. 16. - *enim*] 5 MS. Amb. G. S. v. 20. - *eam*] 5 MS. G. ib. *in ſpe*] in ſpem MS. Q. N. v. 23. - *Dei*] 5 MS. Amb. G. S. v. 28. - *ſancti*] G. S. v. 30. *glorificavit*] magnificavit 19 MS. Amb. v. 32. *filio*] * ſuo MS. q. ib. *donavit*] donabit G. S. v. 33. *Quis accuſabit adverſus electos Dei ? Deus qui juſtificat*] Q. N. v. 34. *qui*] * & 1 MS. Amb. G. S. v. 35. - *ergo*] Amb. G. S. v. 37. *propter*] per Aug. G. S. Q. N. v. 39. - *neque fortitudo*] 1 MS. Amb. G. S. Q. N.

CAP. IX. V. 1. *Chriſto*] * Jeſu MS. Amb. v. 4. *teſtamentum*] teſtamenta 3 MS. Amb. G. S. v. 7. *qui*] quia 15 MS. R. Amb. G. S. v. 10. - *illa*] 2 MS. G. illi 4 MS. hic S. ib. *concubitu*] concubitum G. S. ib. *patris noſtri*] patre noſtro 5 MS. G. S. v. 15. *cui*] cujus MS. ib. *miſerebor*] miſereor G. v. 19. *Dicis*] Dices R. G. S. v. 22. *apta*] aptata MS. R. Amb. G. S. v. 25. - *& non dilectam; dilecta*] 8 MS. Q. N. v. 28. ∴ *verbum*] λόγον. v. 31. *ſectando*] ſectans 6 MS. G. S.

CAP. X. V. 5. *Moyſes enim ſcripſit, quoniam juſtitiam quæ ex lege eſt, qui fecerit homo, vivet in ea*] Q. N. v. 8. - *ſcriptura*] 3 MS. G. S. v. 9. *ſuſcitavit*] excitavit 4 MS. v. 13. *quicunque*] qui 1 MS. G. S. v. 16. *obediunt*] obedierunt 2 MS. G. S. v. 21. - *mihi*] 6 MS. R. Amb. G. S.

CAP. XI. V. 4. *genua*] * ante MS. q. ib. - *Baal*] MS. q. v. 5. - *ſalvæ*] 2 MS. G. S. Q. N. v. 9. *eorum*] * coram ipſis MS. S. v. 11. - *ſic*] G. S. v. 13. *quamdiu*] ad quantum G. Q. N. ib. *honorificabo*] honorifico 1 MS. G. S. v. 19. *Dicis*] Dices 2 MS. G. S. v. 32. *omnia*] omnes Aug. G. S. Q. N. v. 33. *divitiarum*] * & G. S.

CAP. XII. V. 1. *rationabile*] rationale Q. N. v. 2. *quæ ſit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfecta*] Q. N. v. 10. *Charitatem*] Charitate 4 MS. G. Q. N. v. 11. *Domino*] Tempori Amb. Q. N. v. 13. *Neceſſitatibus*] Memoriis Q. N. v. 17. - *non tantum coram Deo, ſed etiam*] G. S. v. 19. *vindictam*] vindicta 1 MS. R. G. * & MS. q.

CAP. XIII. V. 1. *ordinata*] ordinatæ 2 MS. G. S. v. 5. *neceſſitate*] neceſſitati MS. Q. N. v. 10. *proximi*] proximo 1 MS. G. q. S. v. 12. *præceſſit*] Q. N. v. 14. *induimini*] induite 4 MS. Amb. S. G. vero utrovis modo transferri poſſunt.

CAP. XIV. V. 1. *manducet*] manducat 1 MS. G. S. v. 6. *ſapit*] * & qui non ſapit diem, Domino non ſapit G. S. v. 9. *Chriſtus*] * & 10 MS. Amb. G. S. ib. *reſurrexit*] revixit 6 MS. Q. N. v. 11. *flectetur*] flectet 5 MS. G. S. v. 14. *ipſum*] ſeipſum G. S. v. 16. *noſtrum*] veſtrum 1 MS. R. G. v. 19. - *cuſtodiamus*] 6 MS. G. S. v. 21. *offenditur*] offendit 4 MS. Amb. G.

CAP. XV. V. 2. *veſtrum*] noſtrum 4 MS. G. q. S. v. 4. *ſcripta*] anteſcripta G. S. v. 12. *eum*] eo 3. MS. G. v. 13. *&*] in 1 MS. G. S. v. 16. - *&*] 5. MS. G. v. 17. *Jeſu*] * In iis quæ G. v. 18. *efficit*] effecit 1. MS. G. S. v. 20. *prædicavi*] annitens prædicare G. S. v. 22. *vos*] * & prohibitus ſum uſque adhuc o. v. 23. - *præcedentibus*] G. S. ib. *annis*] * ſed 2 MS. v. 24. *cæpero*] * veniam ad vos, nam G. ib. *videam*] videbo 2. MS. Amb. G.S. v. 25. *proficiſcar*] proficiſcor 1 MS. G. S. ib. - *in*] MS. v. 27. *facti ſunt Gentiles*] factæ ſunt gentes 1 MS. Amb. G. S. v. 29. *benedictionis*] evangelii G. S. v. 30. - *ſancti*] 1 MS. G. S. ib. - *pro me*] MS. q. v. 31. *oblatio*] * in Jeroſolymam 14. MS. G. ib. - *in Jeruſalem*] 14. MS. G. Q. N. v. 32. *ut*] & 9 MS. Amb. G S. ib. *refrigerer*] requieſcam 1. MS. G. S.

CAP. XVI. V. 5. *Aſia*] Q. N. ib. *Chriſto*] * Jeſu MS. q. v. 6. *nobis*] vobis MS. Amb. G. q. S. v. 7. *Juliam*] Iuniam 1 MS. R. G. S. v. 10. *Ariſtobuli*] * domo MS. S. At textus conſentit G. v. 15. *Olympiadem*] Olympiam G. S. v. 19. *omnem locum*] omnes G. S. v. 20. *conterat*] conteret 4. MS. Amb. G. S. v. 23. *univerſa eccleſia*] univerſæ eccleſiæ 6. MS. Amb. G. S. v. 27. - *cui*] 1. MS. R. G. S. Q. N. ib. - *honor*] 1. MS. Amb. G. S. ib. - *&*] 3 MS.

I CORINTH.

CAP. I.

VErſ. 10. *in eodem ſenſu, & in eadem ſcientia*] eadem mente & eadem ſententia 3 MS. G. S. v. 14. *Deo*] * meo MS. S. v. 16. *alium*] * veſtrum o.

CAP. II. V. 1. *in ſublimitate*] per ſublimitatem 2 MS. G. v. 12. - *hujus*] 3 MS. S. v. 13. *Spiritus*] * ſancti 2. MS. G. v. 14. *quia*] ea quæ 4 MS. quæ 2 MS. ib. *examinatur*] examinantur 6. MS. R. Q. n. v. 16. *Domini, qui inſtruat eum*] Domini ? aut quis inſtruxit eum MS. q.

CAP. III. V. 4. *homines*] carnales 3 MS. G. S. v. 11. *quod*] qui 3 MS. v. 13. - *Domini*] 3 MS. G. S.

CAP. IV. v. 8. *regnetis*] regnaretis 9 MS. ib. *regnemus*] regnaremus 5 MS. v. 16. *eſtote*] * ſicut & ego Chriſti MS. G. q.

CAP. V. V. 4. *ſic*] * hoc 1 MS. G. S. ib. *Jeſu*] * Chriſti 9 MS. G. S. v. 5. - *noſtri*] 3 MS. Amb. G. ib. - *Chriſti*] 3. MS. G. q. v. 7. *Expurgate*] * igitur 4 MS. G. verum nec in S. nec in G. q. invenitur. ib. *noſtrum*] * pro nobis G. S.

CAP. VI. V. 2. *de*] * hoc in MS. Amb. v. 11. *quidem*] quidam 1 MS. R. Ambroſ. G. S. v. 13. *has*] hanc o. hæc o. v. 18. *omne*] * enim MS. S. v. 19. *ſunt*] eſt MS. Amb.

CAP. VII. V. 5. *vacetis*] * jejunio & R. G. S. v. 8. *permaneant*] maneant 12. MS. G. v. 24. *frater*] fratres 3 MS. R. G. S. ib. *permaneant*] maneant o maneat MS. Amb. G. S. v. 26. *ergo*] enim MS. autem MS. q. v. 34. *diviſus eſt. Et mulier innupta & virgo*] diviſa eſt mulier & virgo. Quæ innupta eſt 2 MS. G. Q. N. v. 35. *obſervandi*] obſecrandi MS. R. v. 36. - *ſi*] 1 MS. G. S. v. 39. *eſt*] * a lege MS. q.

CAP. VIII. V. 6. *illum*] illo MS. Amb. S. v. 7. *autem*] * cum MS. q. v. 11. *ſcientia*] conſcientia MS. q.

CAP. IX. v. 2. *Et*] MS. Amb. G. v. 10. *utique*] * hoc MS. G. q. S. v. 13. - *Et*] 8. MS. G.

CAP. X. V. 7. *idololatræ*] idolorum cultores 2. MS. S. v. 13. *apprehendat*] apprehendit R. G. S. v. 17. *omnes qui*] nam omnes 6. MS. Ambroſ. G. S. ib. *pane*] * eſt de uno calice MS. v. 26. *Domini*] * enim MS. Amb. G. S. v. 27. *infidelium*] * ad cœnam MS. q. v. 28. *immolatum*] immolatitium 7. MS. Amb. v. 29. *aliena*] alia 3 MS. Amb. G. S. v. 31. - *aliud*] 2 MS. Amb. G. S.

CAP. XI. V. 6. *mulier*] * & 21 MS. G. S. v. 7. - *ſuum*] 5 MS. Ambroſ. G. v. 10. *poteſtatem*] velamen MS. ib. *mulier*] * ſuum MS. S. v. 16. *eccleſia*] eccleſiæ 2 MS. G. v. 22. *Laudo*] Laudabo G. S. ib. *vos in hoc? non*] MS. G. q. v. 24. *tradetur*] frangitur Amb. G.S.

CAP. XII. V. 3. *Jeſu*] Jeſum MS. G. S. v. 10. *ſermonum*] linguarum G.S. v. 13. *in uno ſpiritu potati ſumus*] unum ſpiritum potavimus 1 M.S. Amb. S. v. 27. *de membro*] ex parte G. in loco veſtro. S. ib. *linguarum*] * interpretationes ſermonum MS Amb.

CAP. XIII. V. 1. - *velut*] G. v. 3. - *ita*] 3. MS. Amb. G. S. v. 13. *manent*] manet 5. MS. G.

CAP. XIV. v. 2. *Spiritu*] Spiritus o. v. 3. - *ad*] 3 MS. G. S. v. 11. - *hoc*] 2 MS. G.S. v. 16. *qui ſupplet locum idiotæ*] quis ſupplet locum idiotæ? o. v. 21. *lege*] * enim MS. q. Amb. v. 22. *prophetiæ*] prophetia 1 MS. Amb. R. G. v. 23. *quod*] quid MS. v. 32. *ſubjecti ſunt*] ſubjectus eſt MS. Amb. S. v. 33. - *doceo*] 2. MS. G. S. Q. N. v. 38. *ignorabitur*] ignoret. G. S. Q. N. v. 40. - *in*] 1 MS. Amb. G.S.

CAP. XV. V. 21. *quidem*] enim 3. MS. G. v. 23. - *qui*] 2. MS.G.S. ib. *adventum*] adventu 1 MS. Amb. G. S. ib. - *crediderunt*] 2 MS. v. 26. *Noviſſima*] Noviſſime MS. q. v. 31. *per*] propter MS. Q. N. v. 34. *juſti*] juſte 4 MS. G. S. v. 35. *dicit*] dicet 4. MS. G. S. ib. *venient*] veniunt 8 MS. G. v. 38. *vult*] voluit 8. MS. Amb. G. v. 39. *alia*] * quidem 1 MS. Amb. G. ib. *alia*] * vero 1 MS. Amb. G. v. 42. *ſurget*] ſurgit 1 MS. G. S. v. 51. *Omnes quidem reſurgemus : ſed non omnes immutabimur*] Q. N. v. 52. - *tuba*] 8 MS. S. Q. N. v. 54. *autem*] * corruptum hoc induerit incorruptionem, & 1 MS. G. S.

CAP. XVI. V. 12. - *vobis notum facio, quoniam*] 3 MS. G. S. v. 15. - *& Fortunati*] * G. S. Q. N. * & Achaici. o. v. 19. *vos*] * omnes MS. S. ib. *eccleſia*] * apud quos & hoſpitor MS. Amb. v. 23. - *Chriſti*] MS. q. Amb.

II CORINTH.

CAP. I.

VErſ. 6. _ſalute_] * ſive conſolamur pro veſtra conſolatione MS. Q.N. ib. - _& ſalute_] 15 MS. Amb. S. ib. _tolerantiam_] in tolerantiam 9 MS. G. Q.N. v. 7. _Et ſpes noſtra firma eſt_] Ut ſpes noſtra firma ſit MS. v. 11. _nobis_] vobis 4 MS. G. Q.N. v. 12. - _hoc_] 2 MS. S. v. 13. _legiſtis_] legitis 2 MS. G. ib. _cognoſcitis_] cognoviſtis o. Q.N. v. 18. _fuit_] fit 10 MS. v. 20. _noſtram_] per nos Amb. G. S. v. 21. _nos vobiſcum_] vos nobiſcum 3 MS. G. Q.N. ib. _Chriſto_] Chriſtum 1 MS. G. Q.N.

CAP. II. V. 4. _quam charitatem habeam_] charitatem quam habeo G. S. Amb. habeo 3 MS. v. 10. _donaſtis_] donatis 3 MS. G. S.

CAP. III. V. 6. _litera, ſed Spiritu_] literæ, ſed Spiritus MS. G. v. 9. - _in_] 8 MS. Amb. G. S. v. 12. _utimur_] utamur 1 MS. Amb. v. 14. _quoniam_] quod 6 MS. R. G. S.

CAP. IV. _fulgeat_] * eis 2 MS. R. Amb. G. S. v. 5. - _noſtrum_] 2 MS. G. v. 6. - _ipſe_] 11 MS. Amb. qui 3 MS. G. _ipſe qui_ S. v. 7. _ſit virtutis_] virtutis ſit G. S. v. 9. _derelinquimur_] * humiliamur, ſed non confundimur MS. v. 17. - _in_] 2 MS. G. S.

CAP. V. V. 13. _excedimus_] excidimus MS. Syra tranferuntur: Inſanimus ſimiliter verti poſſunt Græca. Textus conformis eſt Amb.

CAP. VI. V. 1. _autem_] * & 7 MS. Amb. G.

CAP. VII. V. 3. _condemnationem_] * veſtram MS. S. v. 12. _vobis_] * ad vos 6 MS. G.

CAP. VIII. V. 6. _vobis_] vos 2 MS. Amb. G. ib. - _inſuper_] 6 MS. G. S. v. 8. _ingenium_] ingenuum 1 MS. G. Pro ingenium bonum Amb. tantum legit Bonum: Syri, conſtantiam. v. 15. _multum_] * habuit 11 MS. Amb. S. v. 23, _vos_] vobis MS. Amb. S. ib. _gloriæ_] gloria 2 MS. G.

CAP. IX. V. 9. _æternum_] ſeculum ſeculi MS. G. q.

CAP. X. _Deus_] Dominus] 3 MS. Amb. G. S.

CAP. XI. V. 17. _Deum_] Dominum 2 MS. G. S. v. 21. - _in hac parte_] 1 MS. G. S. v. 23. - _& ego_] 2 MS. Amb. G. S. v. 26. _profundum_] profundo 1 MS. R. Amb. G. v. 33. - _ſic_] 4 MS. Amb. G. S.

CAP. XII. V. 6. _quis_] * in 1 MS. G. S. ib. - _in_] 5 MS. Amb. G. S. v. 11. _fui_] feci MS. R. Amb. Q.N. v. 12. _Apoſtolatus mei_] Apoſtoli 6 MS. Amb. G. S.

CAP. XIII. V. 2. _præſens_] * bis 4 MS. G. S. Q.N. v. 3. _vobis_] vos 1 MS. G. v. 4. _vivemus_] vivimus 9 MS. G. v. 6. _cognoſcitis_] cognoſcetis 9 MS. Amb. G. S.

EPIST. ad GALAT.

CAP. II.

VErſ. 2. - _aliquid eſſe_] 7 MS. Hier. G. majores eſſe MS. q. v. 4. - _ſed_] MS. q. v. 5. - _Quibus_] 15 MS. Amb. Q.N. ib. _ſubjectioni_] ſubjectione 3 MS. Q.N. v. 6. - _aliquid_] 6 MS. Hier. G. v. 11. _Cephas_] Petrus MS. R. Hier. G. v. 16. _credimus_] credidimus 3 MS. Hier. G.

CAP. III. V. 1. _obedire_] credere 21 MS. Hier. Q.N. v. 6. _Sicut_] * ſcriptum eſt MS. q. v. 7. _Cognoſcite_] Cognoſcitis 6 MS. Hier. Q.N. v. 11. _vivit_] vivet 3 MS. R. Hier. G. S. v. 19. _tranſgreſſiones_] trangreſſionem MS. S. v. 21. _poſſet_] poſſit 3 MS.

CAP. IV. V. 6. _filii_] * Dei MS. Hier. v. 14. _veſtram_] meam R. G. Textus conſonat MS. & Hier. v. 24. _a_] in o.

CAP. V. V. 7. _obedire_] * Nemini conſenſeritis o. Q.N. v. 8. _Perſuaſio_] * hæc MS. G. veſtra Hier. S. v. 13. _charitatem_] * ſpiritus MS. v. 20. - _impudicitia_] 9 MS. Hier. G. S. v. 24. - _ſuam_] 1 MS. Hier. G.

CAP. VI. V. 6. _verbo_] verbum 5 MS. Hier. G. S. v. 12. _Quicunque_] * enim o.

EPIST. ad EPHES.

CAP. I.

VErſ. 6. - _filio ſuo_] 2 MS. Hier. G. Q.N. v. 9. _in diſpenſatione_] in diſpenſationem 2 MS. G. S. v. 15. _Domino_] Chriſto MS. q. Syri habent; In Domino noſtro Jeſu Chriſto. v. 18. _agnitione_] agnitionem MS. v. 23. _ſupra omnem Eccleſiam_] ſuper omnia ipſi Eccleſiæ 5 MS. Hier G. S. ib. _ipſius_] * & MS. S.

CAP. II. V. 1. _vos_] * convivificavit MS. q. v. 3. _voluntatem_] voluntates 2 MS. Hier. G. v. 11. _vos_] * qui MS. q. ib. - _eratis_] 2 MS. Hier. G. S. v. 14. _inimicitias_] inimicitiam 4 MS. Hier. G. S. v. 16. _Et_] Ut MS. Hier. ib. _inimicitias_] inimicitiam 8 MS. Hieron. G. S. ib. _ſemetipſo_] Q.N.

CAP. III. V. 10. _innoteſcat_] * nunc R. Hier. G. ib. _principibus_] principatibus 3 MS. R. Hier. G. S. v. 15. _cœlis_] cœlo 9 MS. v. 16. _virtutem_] virtute 3 MS. R. Hier. G. S. ib. _interiori homine_] interiorem hominem 3 MS. Hier. G.

CAP. IV. V. 4. _ſicut_] * & MS. Hier. v. 22. _Deponite_] Deponere MS. R. Hier. G. S. v. 29. _fidei_] opportunitatis 3 MS. G. Q.N. v. 30. _in die_] in diem 8 MS. G. S.

CAP. V. V. 4. _pertinet_] pertinent 1 MS. R. Hier. G. S. v. 5. _(quod eſt idolorum ſervitus)_] qui eſt idolorum ſervus R. G. Q.N. v. 11. _autem_] * & 4 MS. Hier. G. v. 13. _manifeſtatur_] manifeſtat 1 MS. S. Q.N. v. 18. _ſpiritu_] * ſancto o. v. 23. - _ejus_] 7 MS. Hier. G. S. v. 26. _verbo_] * vitæ MS. q. v. 27. _ipſe_] ipſam 1 MS. R. G. At textus Hier. & G. q. conſentit. v. 33. _autem_] * 7 MS. Hier. G. ib. - _ſuum_] 7 MS. Hier. G.

CAP. VI. V. 13. _in omnibus perfecti_] omnibus perfectis 1 MS. G. Q.N. v. 23. _Patre_] * noſtro MS. q.

EPIST. ad PHILIP.

CAP. I.

VErſ. 1. _diaconibus_] diaconis 2 MS. G. v. 18. _annuntietur_] annuntiatur 1 MS. G. v. 22. _hic_] hoc R. G. v. 24. _carne_] * magis 4 MS. G. valde Ambr. v. 30. _audiſtis_] auditis 1 MS. Amb. G. S.

CAP. II. V. 1. _miſerationis_] ac miſerationes 7 MS. Amb. G. S. v. 10. _cœleſtium_] * & 2 MS. G. S. v. 22. _Evangelio_] Evangelium 1 MS. G.

CAP. III. V. 3. - _&_] 4 MS. Amb. G. S. ib. _confidentiam_] * & 2 MS. Amb. G. S. v. 9. _Chriſti_] * Jeſu MS. q. v. 10. _paſſionum_] paſſionis MS. q. v. 15. _revelavit_] revelabit 6 MS. R. G. S. v. 17. _noſtram_] nos 1 MS. G.

CAP. IV. V. 1. - _meum_] 1 MS. G. ib. - _mea_] Amb. v. 2. _Euchodiam_] Euodiam 3 MS. R. G. S. Euhodiam Amb. v. 8. - _diſciplinæ_] 2 MS. G. S. v. 17. _in ratione veſtra_] in rationem veſtram 2 MS. Amb. G.

EPIST. ad COLOS.

CAP. I.

VErſ. 12. _Deo & Patri_] Patri 2 MS. Amb. G. q. Deo Patri 19 MS. S. Q.N. v. 14. _redemptionem_] * & MS. S. v. 25. _vobis_] vos 2 MS. Amb. G.

CAP. II. V. 2. _Dei_] * & 3 MS. R. G. ib. _Patris_] * & 7 MS. R. G. S. v. 6. _Dominum_] * noſtrum MS. Amb. G. v. 7. - _in illo_] o. in ea 3 MS. Amb. G. S. v. 11. _corporis_] * peccatorum G. Q.N. ib. _carnis_] * ſed o. v. 14. _decreti_] decretis 3 MS. Amb. G. S. v. 16. - _feſti_] o. v. 20. - _hujus_] 2 MS. G. S. v. 21. _Ne tetigeritis, neque guſtaveritis, neque contrectaveritis_] Ne tetigeris, neque guſtaveris, neque contrectaveris MS. G. S.

CAP. III. V. 1. - _cum_] 1 MS. G. S. v. 4. _Cum_] * autem MS. G. q. S. enim 12 MS. v. 11. _eſt_] * maſculus & fœmina MS. v. 14. - _habete_] 1 MS. Amb. G. S. v. 16. _voſmetipſos_] * in MS. q. v. 17. _Chriſti_] * facite 9 MS. S. v. 19. _uxores_] * veſtras MS. Amb. S. v. 20. - _in_] MS. q. Amb. v. 25. - _apud Deum_] 2 MS. G. S.

CAP. IV. V. 9. _Omnia_] qui omnia MS. q. v. 16. _eam quæ Laodicenſium eſt, vos legatis_] ea quæ Laodicenſium eſt vobis legatur MS. q. v. 18. _Gratia_] * Domini noſtri Jeſu Chriſti MS. q.

I THESSALON.

CAP. I.

VErſ. 1. _pax_] * a Deo Patre noſtro & Domino Jeſu Chriſto 3 MS. R. G. v. 8. _ſed_] * & 1 MS. G. S.

CAP. II. V. 2. _habuimus_] habuerimus 1 MS. v. 7. - _vobis_] 4 MS. G. S. ib. _oneri_] honori 1 MS. ib. _parvuli_] lenes 2 MS. G. S. Q.N. v. 13. - _illud_] 5 MS. Amb. G. v. 16. _prævenit_] pervenit MS. S. Q.N. ib. _enim_] autem 8 MS. Amb. G. S.

CAP. III. V. 12. _Charitatem_] Charitate Amb. G. * veſtram MS. S.

CAP. IV. V. 1. - _ſicut & ambulatis_] ſic & ambuletis MS. R. - G. S. Q.N. v. 2. _dederim_] dederimus 2 MS. R. G. S. v. 6. _ſicut_] * & 2 MS. Amb. G. S. v. 8. - _hæc_] 2 MS. G. v. 15. _in adventu_] in adventum 6 MS. Amb. G. v. 17. _Chriſto_] Domino 4 MS. G. S. Domino Chriſto Amb.

CAP. V. V. 3. _in utero habenti &_] parturientis 1 MS. habentis MS. q. v. 27. - _hæc_] 2 MS.

II THESSALON.

CAP. I.

VErſ. 3. _uniuſcujuſque_] * omnium 3 MS. R. Amb. G. S. v. 5. _habeamini_] * in o. v. 6. _tribulationem_] retributionem o. v. 11. _bonitatis_] * ſuæ MS. q.

CAP. II. V. 2. - *miſſam*] 1 MS. G. S. v. 4. *tanquam*] quia 1 MS. G. v. 13. *vos*] nos MS. Q.N. v. 20. *in quam*] ad quod 20 MS. G. S.

CAP. III. V. 4. *præcipimus*] præcepimus MS. Amb. S. v. 11. *Audivimus*] Audimus 1 MS. G.

I *EPISTOLA ad TIMOTH.*

CAP. I.

VErſ. 2. - *&*] 4 MS. Amb. G. v. 9. *ſciens*] ſcientes. o. v. 12. *confortavit*] *in o. v. 15. - *hunc*] 1 MS. S. v. 16. *informationem*] deformationem o.

CAP. II. V. 6. - *cujus*] 14 MS. G.S. ib. - *confirmatum eſt*] 14 MS. Q.N. v. 15. *permanſerint*] permanſerit MS. Q.N.

CAP. III. V. 2. *ergo*] enim o. ib. - *pudicam*] 5 MS. Q.N. v. 4. *cupidum*] * ſed MS. q. v. 14. *ſcribo*] * fili Timothee MS. q.

CAP. IV. V. 7. - *autem*] 13 MS. Amb. v. 10. *quia ſperamus*] quod ſperavimus 1 MS. G. v. 13. *exhortationi*] * & MS. Amb. S.

CAP. V. V. 4. *diſcat*] diſcant 2 MS. G. S. v. 5. *ſperet*] ſperat 10 MS. Amb. S. ſperavit 3 MS. R. G. Q.N. ib. *inſtet*] inſtat 10 MS. Amb. R. G. S. v. 8. *Si quis*] Iſtud ad viduam pertinere admonent Græcanica ſcholia. Itaque *Si quis*, pro *Si qua* poſitum eſſet. v. 14. *retro*] * poſt o. v. 16. *&*] ut MS. q. v. 18. *infrænabis*] alligabis MS. G. S. v. 24. *autem*] & 4. MS. R. Amb. G.

CAP. VI. V. 7. - *hunc*] 1 MS. S. v. 9. - *Diaboli*] 1 MS. Amb. G. S. ib. *multa*] & MS. q. v. 16. *imperium*] * in MS. S.

II *EPISTOLA ad TIMOTH.*

CAP. I.

VErſ. 2. *miſericordia*] * & MS. S. v. 3. *Deo*] * meo MS. ib. *progenitoribus*] * meis MS. S. v. 9. - *ſua*] 4 MS. Amb. G. S. v. 14. *Scis*] * enim. o. v. 15. *Phigelus*] Phigellus 5. MS. R. G. Q.N. Philetus. o.

CAP. II. V. 4. - *Deo*] 1 MS. Amb. G. S. v. 5. *coronatur*] coronabitur. o. v. 8. - *Dominum*] 6 MS. Amb. G. S. v. 14. *Domino*] Deo MS. q. ib. - *ad*] in 5 MS. quod S. - 5 MS. ib. - *enim*] MS. G. S. ib. - *eſt*] 5 MS. G. S. ib. - *niſi*] 2 MS. G. S. Q.N. v. 17. *proficiunt*] proficient 7 MS. R. Amb. G. S. ib. *ſerpit*] ſerpet 7 MS. R. G. S. v. 25. - *veritati*] 10 MS. Amb. G. S. Q.N. v. 26. *captivi*] capti 3 MS. Amb.

CAP. III. V. 16. *corrigendum*] corripiendum MS. q.

CAP. IV. V. 5. *Sobrius eſto*] 2 MS. Amb. G. S. Q.N. v. 11. *miniſterium*] miniſterio MS. q. v. 14. *reddet*] reddat 7 MS. R. Amb. G. Q.N. v. 16. *imputetur*] reputetur 2 MS. v. 17. *impleatur*] impleretur 6. MS. Amb. v. 18. *Liberavit*] Liberabit autem 3 MS. Amb. G. S. v. 19. *Priſcam*] Priſcillam MS. R. Amb. G. S. Q.N. v. 21. *Salutant*] Salutat 3 MS. Amb. G. S. v. 22. *vobiſcum*] nobiſcum. G. q. tecum S.

EPISTOLA ad TITUM.

CAP. I.

VErſ. 8. *benignum*] * prudentem 17. MS. R. Q.N. v. 9. *ſit*] * & 4. MS. G. S.

CAP. II. V. 5. - *ſobrias*] 3. MS. G. S. Q.N. v. 7. *in integritate & gravitate*] integritatem, gravitatem 1 MS. G. S. Textus conformis eſt Hier. v. 11. *ſalvatoris noſtri*] ſalutaris 1 MS. G. S. forte interpres noſter legit σωτῆρος pro σωτήριος.

EPISTOLA ad PHILEMON.

VErſ. 6. *omnis*] * operis 2 MS. R. G. Q.N. ib. - *quod eſt*] quæ eſt 5 MS. -4. MS. R. G. ib. - *in vobis*] in nobis 7 MS. Amb. G. - MS. Q.N. v. 11. - *tibi*] 3 MS. G. v. 12. *ut*] id eſt 6 MS. Hier. G. v. 20. *Domino*] Chriſto MS. Hier. G. 4. S.

EPISTOLA ad HEBRÆOS.

CAP. I.

VErſ. 2. *noviſſime*] noviſſimus MS. G. S. v. 3. *ſedet*] ſedit 1 MS. G. v. 12. *mutabis*] involves 1 MS. G. S. v. 14. *capient*] capiunt MS. q. R. B. Q.N.

CAP. II. V. 5. - *Deus*] 2 MS. G. S. v. 9. ⁖ *gratia*] χάριτι v. 10. *paſſionem*] paſſiones 6 MS. G. S. ib. *conſummare*] conſummari MS. q.

CAP. III. V. 1. *Jeſum*] * Chriſtum 6 MS. G. S. v. 19. *introire*] * in requiem ipſius MS. q.

CAP. IV. V. 3 *perfectis*] factis 4 MS. G. S. v. 10. *ſicut*] * & MS. q. v. 14. *teneamus*] * ſpei noſtræ. o. v. 16. *gratia*] ejus MS. B. S.

CAP. V. V. 7. *offerens*] * & 10 MS. G. S. v. 8. *filius*] * Dei MS. q. v. 11. *interpretabilis*] in interpretabilis 10 MS. R. G. S. Q.N.

CAP. VII. V. 9. *accepit*] accipit 6 MS. G. Q.N. v. 14. *ſacerdotibus*] ſacerdotio 1 MS. R. G. S. v. 25. *accedens*] accedentes 13 MS. R. G. S. Q.N. ib. *nobis*] eis 7 MS. G. S.

CAP. VIII. V. 2. *Dominus*] Deus MS. B. S.

CAP. IX. V. 7. *offert*] offeret MS. B. v. 12. *aut*] & MS. G. S. v. 14. *emundavit*] emundabitis MS. R. G. S. ib. *noſtram*] veſtram 7 MS. G. q. v. 26. *in conſummatione*] in conſummationem MS. q. ib. *deſtitutionem*] deſtructionem 15 MS. Q.N.

CAP. X. V. 16. *Dando*] Dabo MS. Haymo S. v. 30. *vindictam*] vindicta 1 MS. G. S. v. 30. *retribuam*] reddam 4 MS. ib. - *Quia*] 3 MS. G. S. v. 38. *vivit*] vivet R. G. S. v. 39. - *filii*] 6 MS. G. S.

CAP. XI. V. 6. - *Deo*] 5 MS. G. Q.N. v. 17. *qui*] in quo MS. q. B. v. 34. *effugaverunt*] effugerunt 4. MS. G. S.

CAP. XII. V. 1. - *ad*] 9 MS. G. S. v. 2. *ſedet*] ſedit 2 MS. G. S. v. 4. - *enim*] 1 MS. G. S. v. 11. *reddet*] reddit 6 MS. G. v. 18. *acceſſibilem*] accenſibilem 4 MS. R. G. S. v. 19. *audierunt*] audierant 1 MS.

CAP. XIII. V. 1. - *in vobis*] 5 MS. G. Q.N. v. 2. *placuerunt*] latuerunt 1 MS. G. Q.N. v. 9. *ſtabiliri*] ſtabilire MS. v. 25. - *fratres*] 8. MS. G. S.

EPISTOLA JACOBI.

CAP. I.

VErſ. 5. *affluenter*] ſimpliciter. G. S. v. 18. *voluntarie*] * enim MS. B. G. q. v. 25. *in lege perfecta*] in legem perfectam 1 MS. G. S.

CAP. II. V. 8. *ſcripturas*] ſcripturam R. G. S. v. 13. *fecit*] fecerit 2 MS. v. 18. *dicit*] 3 MS. R. G. v. 20. - *otioſa*] mortua 5 MS. R. G. S.

CAP. III. V. 1. *ſumitis*] ſumemus G. S. v. 2. *poteſt*] potens 1 MS. G. v. 3. *Si*] Sicut MS. ib. *equis fræna*] equorum frænos Q.N. ib. *etiam*] 4 MS. B. G. S. v. 4. *Et ecce*] Ecce & MS. G. ib. - *autem*] tamen MS. q. - 3 MS. B. G. S. v. 5. *quantus*] quantulus G. S. v. 12. *falſa*] falſam 1 MS. G. Q.N. v. 14. - *ſint*] 7 MS. G. S. v. 17. - *bonis conſentiens*] 4 MS. G. S.

CAP. IV. V. 4. *Adulteri*] * & adulteræ 1 MS. R. G. v. 5. *An*] Aut MS. ib. *dicat: Ad invidiam concupiſcit*] dicat ad invidiam? Concupiſcit Q.N. ib. *vobis*] nobis 1 MS. G. S. v. 11. - *meis*] 6 MS. G. v. 12. - *enim*] 1 MS. G. v. 14. *eſt*] * enim 1 MS. R. G.

CAP. V. V. 3. - *vobis iram*] 7 MS. G. Q.N. v. 5. *Adduxiſtis*] Addixiſtis] 6 MS. G. S. Q.N. v. 6. - *&*] MS. G. ib. - *&*] MS. G. ib. *reſtitit*] reſiſtit 7 MS. G. v. 8. *appropinquabit*] appropinquavit 5 MS. G. S. v. 10. *fratres*] * exitus mali & longanimitatis, & MS. B. v. 13. *Triſtatur*] * autem MS. q. v. 20. *ejus*] ſuam MS. Q.N. ib. *operit*] operiet 3 MS. R. Beda G. S.

I *EPIST. PETRI.*

CAP. I.

VErſ. 6. *exultabitis*] exultatis 6 MS. G. v. 7. *revelatione*] revelationem o. v. 8. - *creditis*] 1 MS. G. S. v. 9. *animarum*] * veſtrarum MS. S. v. 12. *quem*] quam S. G. S. v. 13. *perfecte*] perfecti MS. q. ib. *revelatione*] revelationem MS. q. v. 15. *Sanctum*] * ut o. v. 21. *Deo*] Deum 1 MS. G. S. v. 25. *vobis*] vos MS. R. G.

CAP. II. V. 2. *rationabiles*] rationabile 4 MS. R. B. G. S. v. 3. - *tamen*] 3 MS. G. S. ib. *dulcis*] ſuavis 3 MS. v. 5. *domos ſpirituales*] domus ſpiritualis 3 MS. R. G. Q.N. v. 8. *quod*] quo 3 MS. B. G. Q.N. v. 11. - *obſecro vos*] 2 MS. G. v. 20. *gloria*] gratia MS. q. ib. *facientes*] & 3 MS. B. G. S. ib. *patienter*] patientes 4 MS. B. G. S. v. 21. *nobis, vobis*] vobis, vobis MS. G. q. nobis, nobis 3 MS. G. q. S. Q.N. v. 23. *ſe injuſte*] juſte G. Q.N.

CAP. III. V. 2. *caſtam*] ſanctam MS. v. 4. *qui*] quod MS. q. v. 8. *In fide*] In fine 4 MS. G. S. S. Q.N. v. 11. *Declinet*] * autem MS. q. v. 14. *&*] ut MS. q. v. 15. *ſpe*] * & fide MS. Q.N. v. 18. - *noſtris*] 5 MS. G. ib. *mortificatus quidem carne, vivificatus*] mortificatus quidem carne, vivificatus 5 MS. G. S. v. 19. *ſpiritu*] ſpiritibus MS. G. S. Q.N. v. 21. *vos*] nos 3 MS. R. G. Pro lectione textus faciunt B. S. & ut videtur Scholiaſtes Græcanicus.

CAP. IV. V. 4. *in quo*] in quibus nunc obſtupeſcunt 13 MS. ib. *admirantur*] peregrinantur 3 MS. G. v. 6. - *in*] 1 MS. G. S. v. 7. *appropinquabit*] appropinquavit 8 MS. G. S. v. 8. *voſmetipſis*] voſmetipſos 3 MS. G. S. v. 12. *peregrinari*] mirari MS. B. S. Q.N. v. 14. *quod eſt honoris, gloriæ, & virtutis Dei, & qui eſt ejus ſpiritus : ſuper vos requieſcet*] gloria Dei ſpiritus in vobis requieſcit 1 MS. S. gloriæ & Dei Spiritus in vobis requieſcit 3 MS. G. Q.N. v. 18. *juſtus*] * quidem. o. ib. *ſalvabitur*] ſalvatur 2 MS G. S.

CAP. V. V. 1. - *qui*] MS. Q. S. v. 3. *forma facti gregi*] forma facti gregis MS. B. S. ib. - *ex animo*] G. S. v. 13. *coelecta*] collecta o.

II. PET.

II *PETRI.*

CAP. I.

VErſ. 1. *Simon*] Simeon 1 MS. G. q. v. 2. - *Chriſti*] 10 MS. G. q. v. 3. *donata ſunt*] donata eſt 7 MS. G. utramque lectionem agnoſcit Beda. v. 4. *quem*] quæ 7 MS. G. quam 8 MS. B. Textus conſentit G. q. v. 8. *ſi vobiſcum aſſint*] vobis cum adſint 5 MS. Utrovis modo intelligi poſſunt Græci. v. 16. *indoctas*] doctas 3 MS. Q.N. ib. *præſcientiam*] præſentiam 5 MS. R. G. ib. ÷ *illius*] ἐκείνȣ.

CAP. II. V. 7. - *injuria ac*] 1 MS. R. G. impudica 1 MS. Q.N. v. 9. *Dominus*] Deus MS. q. v. 10. ÷ *ſectas*] δόξας. ib. - *introducere*] 6 MS. G. v. 11. *ſe*] * a Domino 1 MS. R. G. v. 13. *coinquinationis*] coinquinationes 1 MS. G. v. 16. - *animal*] 4 MS. B. G. * in MS. R. B. G. v. 18. *Superba*] Superbia o.

CAP. III. V. 9. *promiſſionem ſuam*] promiſſi 4 MS. G. promiſſis MS. q. v. 12. *Domini*] Dei 1 MS. G. v. 13. *ſecundum*] & o. v. 15. *noſtri*] * Jeſu Chriſti MS. q.

I *JOHAN.*

CAP. I.

VErſ. 4. - *gaudeatis, &*] 3 MS. Aug. G. S.

CAP. II. V. 4. *eum*] Deum MS. q. v. 8. - *&*] R. Aug. G. S. v. 14. *Scribo*] Scripſi 1 MS. G. q. S. ib. *patrem*] Q.N. ib. *Scribo vobis juvenes*] Scripſi vobis adoleſcentes 3 MS. G. S. v. 17. *tranſit*] tranſibit MS. q. Aug. v. 22. *non*] 5 MS. Q.N.

CAP. III. V. 10. *non eſt juſtus*] non facit juſtitiam R. G. S. v. 11. *diligatis*] diligamus R. Aug. G. v. 17. *ſubſtantiam*] * hujus MS. q.

CAP. IV. V. 3. *ſolvit Jeſum*] Q.N. ib. *Antichriſtus*] Antichriſti G. Q.N. v. 4. *cum*] eos 4 MS. G. S. v. 10. *ipſe*] * prior MS. q. v. 14. - *ſuum*] 1 MS. G. v. 17. *charitas*] * Dei MS. q. ejus S. v. 20. *vidit*] vidit MS. R. G. v. 21. *a Deo*] ab eo 5 MS. Aug. G. S.

CAP. V. V. 5. *eſt*] * autem MS. q. v. 6. *Chriſtus*] Spiritus G. S. v. 7. - *in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus ſanctus: & hi tres unum ſunt. Et tres ſunt qui teſtimonium dant*] 5 MS. B. S. Q.N. v. 8. - *& hi tres, unum ſunt*] 15 MS. R. G. Q.N. v. 12. *filium*] * Dei MS. G. q. v. 13. *ſcribo*] ſcripſi 7 MS. B. G. S. v. 14. *eum*] Deum MS. q. v. 15. *poſtulamus*] poſtulavimus 2 MS. G. S. v. 16. *petat, & dabitur ei vita, peccanti*] petet, & dabit ei vitam, peccantibus 6 MS. G. S. v. 17. *peccatum*] * non G. S.

II *JOHAN.*

VErſ. 11. *malignis*] * Ecce prædixi vobis, ut in die Domini non confundamini MS.

III *JOHAN.*

VErſ. 4. *Majorem horum, non habeo gratiam*] Majus horum non habeo gaudium R. G. Q.N. v. 6. *benefacies, deducens*] benefaciens, deduces o. v. 11. *Deum*] eum MS. q.

JUDÆ EPISTOLA.

VErſ. 3. *ſupercertari*] ſupercertare 2 MS. Q.N. v. 10. *Imperet tibi*] Increpet te MS. G. v. 11. *qui*] quia 3 MS. R. G. ib. - *in*] 5 MS. G. v. 12. *circumferuntur*] conferuntur R. Q.N. v. 15. *eum*] Deum MS. q. v. 16. *ſuperbiam*] ſuperba 4 MS. R. G. v. 18. *in noviſſimo tempore*] in noviſſimis temporibus MS. ib. *in impietatibus*] impietatum 4 MS. G. in impietate MS. q. v. 20. *noſtra*] veſtræ 8 MS. B. G. q. v. 21. *vosmetipſos*] ipſos vos 3 MS. v. 24. - *in exultatione*] o. ib. - *in adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti*] 3 MS. B. G.

APOCALYPSIS.

CAP. I.

VErſ. 13. - *aureorum*] 1 MS. Pr. G. v. 15. *aurichalco*] aurichalco libani Pr. G. χαλκολιβάνῳ.

CAP. II. V. 1. - *Et*] 7 MS. G. v. 4. - *pauca*] 9 MS. Pr. G. v. 8. *vivit*] vixit R. G. v. 19. - *tuam*] 1 MS. Pr. G. v. 22. *mittam*] ego mitto 1 MS. R. Pr. G. v. 23. *in mortem*] in morte 8 MS. G. v. 24. *dico*] * & MS. G. q. ib. *altitudinem*] altitudines 5 MS. G. v. 26. *&*] * qui 3 MS. v. 27. - *&*] 1 MS. Pr. G.

CAP. III. V. 2. *invenio*] inveni 3 MS. Pr. G. v. 20. *aperuerit*] * mihi MS. q. Pr.

CAP. IV. V. 1. - *cito*] 7 MS. Pr. R. G. v. 2. *poſt hæc. Statim*] Poſt hæc ſtatim MS. q. Et 5 MS. R. G. v. 5. *qui*] quæ 2 MS. R. G.

CAP. V. V. 5. *dixit*] dicit 6 MS. Pr. G. v. 9. - *Domine*] 3 MS. Pr. G. v. 10. *regnum*] reges G. ib. *regnabimus*] regnabunt 12 MS. G. Q.N. v. 12. *divinitatem*] divitias Pr. G. v. 14. - *in facies tuas*] Pr. G. ib. - *viventem in ſecula ſeculorum*] 7 MS. G. verum R. Pr. & G. q. legunt.

CAP. VI. V. 6. *dicentium*] dicentem 6 MS. R. Pr. G. ib. ÷ *Bilibris*] χοῖνιξ. ib. ÷ *bilibres*] χοίνικες. v. 13. *de cœlo*] cœli 2 MS. v. 14. *inſulæ*] inſula R. G.

CAP. VII. V. 1. *ne flarent*] ne flaret ventus 4 MS. G. v. 3. *&*] neque 4 MS. Pr. G.

CAP. VIII. V. 3. - *de*] 2 MS. G. Q.N. ib. - *Dei*] 7 MS. Pr. G. v. 5. *thuribulum*] * aureum MS. q. v. 12. *noctis*] nox 3 MS. nocti 5 MS. Q.N. v. 13. *vocibus*] * tubæ 2 MS. G.

CAP. IX. V. 5. *datum*] dictum o. ib. *cruciarentur*] cruciarent R. G. Textus conformis eſt G. q. v. 8. *ſicut*] * dentes MS. q.

CAP. X. V. 1. *columna*] columnæ 1 MS. R. Pr. G.

CAP. XI. V. 16. - *Amen*] 6 MS. Pr. G.

CAP. XII. V. 2. - *&*] 5 MS. R. G. Q.N. ib. *clamabat*] clamat 9 MS. G. q. v. 3. *ejus*] ſuis 2 MS. R. v. 6. *paſcant*] paſcat o. v. 7. - *magnum*] 5 MS. Pr. G.

CAP. XIII. V. 2. *ſicut*] * pedes MS. q. v. 10. *vadit*] vadet MS. Pr. v. 15. *faciat*] facit MS. G. Q.N.

CAP. XIV. V. 5. - *ante thronum Dei*] 4 MS. G. Q.N. v. 6. *cœli*] cœlum 1 MS. R. v. 7. *mare & omnia quæ in eis ſunt*] & mare MS. Pr. G.

CAP. XV. V. 3. *tua*] * Domine o. ib. *ſeculorum*] ſanctorum 2 MS. G. q. Q.N. v. 6. *lapide*] lino 2 MS. R. G. Quibus accedit Pr. legens, Veſtiti antea munda.

CAP. XVI. V. 2. *primus*] * angelus MS. q. v. 3. - *angelus*] 5 MS. Pr. v. 5. *aquarum*] quartum o. ib. *quia*] qui MS. q. v. 8. - *angelus*] MS. q. v. 10. - *angelus*] MS. q. v. 12. - *angelus*] MS. q. v. 13. *prophetæ*] * exire MS. Pr. v. 17. - *angelus*] MS. q.

CAP. XVII. V. 4. *abominatione*] abominationum 11 MS. Pr. G. ib. *ejus*] Pr. legit, plenum abominationum & immunditiæ fornicationis totius terræ. Cui conſentit Aretha Græcus. v. 10. - *&*] 7 MS. G. v. 12. *accipient*] accipiunt 5 MS. Pr. G. ib. *poſt beſtiam*] cum beſtia Pr. quomodo G. rectiſſime vertuntur.

CAP. XVIII. V. 2. *fortitudine*] forti voce 18 MS. G. Q.N. v. 5. *Deus*] Dominus MS. q. v. 8. *eſt*] * Dominus R. G. ib. *judicabit*] judicavit 4 MS. R. G. v. 12. *margaritæ*] margariti MS. G. ib. *cocci*] coccini 5 MS. R. G. v. 13. *cinnamomum*] cinnamomi Pr. Q.N. * & amomum o. v. 15. *horum*] hominum o. v. 20. *Exulta ſuper eam cœlum*] Exultate ſuper eam cœli 7 MS. Pr.

CAP. XIX. V. 1. *turbarum*] tubarum o. v. 2. *Laus, & gloria, & virtus Deo noſtro eſt*] Salus & virtus, & gloria Dei noſtri R. G. Q.N. v. 3. *dixerunt*] dixit R. G. v. 6. *turbæ*] tubæ o. v. 11. *cum*] in 2 MS. G. v. 13. *vocatur*] vocabatur MS. v. 15. *gladius*] * ex utraque parte MS. R. Pr. G. Q.N. v. 20. *ardentis &*] ardens 2 MS. Alia nonnulla legunt, ardentis ſulphure: Pr. habet, ardentis igne & ſulphure; Græca legunt ardens in ſulphure.

CAP. XX. V. 4. - *ejus*] 5 MS. Pr. G. v. 11. *eis*] eorum Pr. ab eis o.

CAP. XXI. V. 4. *quæ*] quia 1 MS. R. Pr. G. v. 11. *iaſpidis, ſicut cryſtallum*] iaſpidi cryſtallizanti G. Q.N. v. 12. *angelos*] angulos o. v. 15. *arundineam*] arundinem 6 MS. Pr. G. Q.N. v. 16. *arundine*] * aurea MS. q. v. 23. *illuminavit*] illuminabit MS. q.

CAP. XXII. V. 1. *vivæ*] vitæ MS. R. Pr. G. v. 5. *illuminat*] illuminabit MS. R. Pr. G. Textus conformis eſt G. q. v. 9. *verba*] * prophetiæ MS. q. Pr. v. 11. *juſtificetur*] juſtitiam faciat 9 MS. G. Q.N. v. 14. *Beati qui lavant ſtolas ſuas*] Q.N. * in ſanguine agni o.

Hebræa, Chaldæa, Græca & Latina nomina Virorum, Mulierum, Populorum, Idolorum, Urbium, Fluviorum, Montium, cæterorumque locorum quæ in Bibliis utriuſque Teſtamenti leguntur in veteri interprete, cum aliquot appellativis Hebraicis, Chaldaicis, & Græcis vocibus: adjecta eorum expoſitione & explicatione. Locorum præterea deſcriptio ex Coſmographis.

Typographus Chriſtiano lectori S.

NE quid tibi deeſſet, Chriſtiane lector, quod ſacra tua ſtudia juvare queat, libellum hunc de interpretatione nominum propriorum quæ paſſim in ſcripturis ſacris leguntur, prout in editione vulgata Latina a vetere interprete ſcripta ſunt, emendatiorem multo quam antea tibi impreſſum damus. In quo præter diligentem locorum deſcriptionem ex optimis quibuſque auctoribus, Ptolemæo, Plinio, Pomponio Mela, Strabone, Joſepho, Volaterrano, & quibuſdam recentioribus viris in hac re diligentiſſimis; ſingula nomina literis Hebraicis cum ſuis apicibus, & punctis adſcripſimus ex ſuis locis: quos ſi quando conferre libeat, ut ii promptius occurrant, & velut digito commonſtrentur, ultra libri & capitis indicationem adjectus eſt & verſuum numerus. Quoniam autem vetus interpres in ſcriptura iſtorum propriorum nominum ut plurimum LXX interpretes ſequutus eſt, etiam Græcis characteribus ipſa nomina ex LXX adjecimus. Ne autem mireris quædam appellativa nomina, tanquam propria interſeri, hoc ideo factum eſſe ſcito, quod vetus interpres, etiam LXX nonnunquam, propria quædam nomina vertit ut appellativa; cujuſmodi, Murus cocti lateris, pro Cir-heres; Tentatio pro Maſſa. Ad hæc, nomina quorum characteres proprii ignorabantur, quibus dictiones fuerunt conſcriptæ, ut Abaron, D. literam adjunctam habent, quæ dubiam eſſe interpretationem indicaret: ſicut Græca nomina, ut ἀβεζ, G. literam, quæ petitam eſſe a Græcis interpretationem ſignificat. Feliciter utere hoc libello, ac vale.

Notandum, Literis minoribus Alphabeti quæ hic inter capitum & verſuum numeros interſeruntur, ſcil. a. b. c. d. &c. deſignari ſectiones capitum in antiquis codicibus Vulg. Lat. factas antequam verſuum diſtinctio apponeretur, Nomina item Græca eſſe ſecundùm editionem Bibl. Reg. & Complut. quæ quomodo cum noſtra conveniunt vel ab ea differunt, ex variis noſtris Lectionibus Græcis ℟ ο'. quibus B. Complut. cum noſtris collata ſunt, quiſque perſpicere poteſt.

A A

אַהֲרֹן ἀαρὼν AAron, Mons ſive Montanus: aut docens, vel concipiens. Filius Amran, Exod. 4. c. 14. & 1 Par. 6. a. 2.

Aaronitæ, Idem, pluralis numeri; 1 Par. 27. c. 17.

אֲחַסְבַּי ἀχασβαὶ Aasbai, Confidens in me, vel frater circundans: aut ex Hebræo & Syro, frater ſenectutis. Filius Machati, 2 Reg. 23. d. 34.

אֲבַדּוֹן ἀβαδδὼν Abadon, Exterminans, vel perditio. Abyſſus, Apo. 9. b. 11.

אֲבָנָה ἀμανά Abana, Lapideus, vel ædificatio: ſive pater obſecro nunc. Nomen fluvii Damaſci, 4 Reg. 5. d. 12. Varia eſt lectio in Hebraico codice, nam legitur & אמנה

עֲבָרִים ἀβαρὶμ Abarim, Tranſitus, pluralis numeri, ſive tranſeuntes: aut furores, vel prægnantes: aut Syriace, frumenta. Mons eſt Moabitarum contra Jericho, ſupra Jordanem, idem ille cum montanis Arabiæ, in quorum vertice eſt mons Nebo in ſummitate Phaſga, ubi Iſraelitæ caſtra fixerant XLI. manſionem Eremi, Numer. 21. c. 11. ubi legitur Jeabarim: & 33. f. 48. morte Moſis notus; Num. 27. c. 12. Deut. 32. g. 49. Teſtatur Hieronymus in locis Hebr. oſtendi Abarim, aſcendentibus de Libyade in Heſebon antiquo vocabulo juxta montem Phogor, nomen priſtinum retinentem; a quo circa eum regio uſque nunc appellatur Phaſga.

ἀβαιρὼν Abaron, Idem, ſingularis numeri: vel robur, aut fortitudo. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 Mach. 2. a. 5.

Abacuc, Vide Habacuc.

אַבָּא ἀββᾶ Abba, Pater, Syrum eſt, Mar. 14. d. 36. Rom. 8. c. 15. Gal. 4. a. 6.

עַבְדָּא ἀβδὰ ἀβδίας Abda, Servus, aut ſervitus: vel ex Græco & Syro, nubes iſta. Pater Adoniram, 3 Reg. 4. a. 6. & 2 Eſd. 11. c. 16.

עַבְדִּי ἀβδὶ Abdai, Servus aut ſervitus: vel nubes abundans. Pater Cis Levitæ, 2 Par. 29. c. 11.

עַבְדְּאֵל ἀβδιὴλ Abdeel, Servus Dei, vel nubes abundantiæ Dei. Pater Selemiæ, Jerem. 36. f. 26.

עֶבֶד מֶלֶךְ ἀβδεμέλεχ Abde-melech, Servus regis, vel ſervus conſilii. Nomen Æthiopis cujuſdam eunuchi, Jerem. 38. b. 8.

עֲבֵדְנְגוֹ ἀβδεναγὼ Abdenago, Servus claritatis, vel ſervus anxius, aut faciens ſplendorem. Nomen viri qui & Azarias dicitur, Dan. 1. b. 44.

עַבְדִּי ἀβδὶ Abdi, Servus meus, aut ſervitus, vel nubes abundans. Filius Maloch filii Azabiæ, 1 Par. 6. a. 7.

עֹבַדְיָה ὀβδίας ἀβδείου Abdias, Servus Domini. Diſpenſator domus regis Achab, 3 Reg. 18. a. 3. & 2 Par. 34. c. 12. Propheta item, Abd. 1. a. 1.

עַבְדִּיאֵל ἀβδιὴλ Abdiel, Servus Dei, aut nubes abundantiæ Dei. Filius Guni, e tribu Gad, 1 Par. 5. b. 15.

עַבְדּוֹן ἀβδὼμ ἀβδὼν Abdon, Servus aut nubes judicii. Filius Michai ſive Micha, 2 Par. 34. b. 19. qui 4 Reg. 22. c. 12. Achobor dicitur. Nomen item civitatis in tribu Aſer, Joſ. 21. c. 30. 1 Par. 6. g. 47. Fuit & nomen judicis in Iſrael, Judic. 12. d. 12.

עֶבֶד ἀβὲδ Abed, Servus vel operarius. Nomen viri, 1 Eſd. 8. a. 6.

אָבֵל ἀβὲλ Abel per א, Luctus. Civitas quæ (ut Hieronymus inquit) duodecim a Gadaris miliaria, Orientem verſus, diſtat, 1 Regum 6. d. 18. & 3 Reg. 15. d. 20. & 4 Reg. 15. f. 29. Eſt & villa in ſeptimo Philadelphiæ lapide, ubi Jephte cum Ammonitis manum conſeruit.

הֶבֶל ἄβελ Abel per ה in principio, Vanitas, ſive anhelitus: aut Syriace, vapor. Filius Adam, Gen. 4. a. 2.

אָבֵלָה ἀβελὰ Abela, Luctus, Nomen urbis, 2 Reg. 20. e. 15. quæ & Abel. Vide paulo ante: tantum ה eſt additum ad motum.

אָבֵל מַיִם ἀβελμαΐμ Abel-maim, Luctus aquarum, Civitas, quam (ut narrat hiſtoria Paralipomenon, 2 Par. 16. a. 4.) rex Aſa per Benadan Syrum expugnavit, 3 Reg. 15. d. 20.

אָבֵל מְחוֹלָה ἀβελμαουλά Abel-mehula, Luctus infirmitatis, aut luctus chori, vel tympani: ſive ex Hebræo & Syro, luctus veniæ. Nomen loci, Judic. 7. f. 22. & 3 Reg. 4. b. 10. & 19. c. 16. Hieronymus in locis Hebraicis ait vicum eſſe in Aulone.

אָבֵל הַשִּׁטִּים ἀβελσαττὶμ Abel-ſatim, Luctus ſpinarum, ſive declinationum, aut prævaricationum. Non procul a Jordane locus in deſerto ad Meridiem Moabitarum, Num. 33. f. 49. Illic fuit XLII. manſio Judæorum. Dicitur & Sitim ſive Setim, Num. 25. a. 1.

אֶבֶן בֹּהַן λίθος βόαν Aben-boen, Lapis pollicis, aut pollex, vel lapis in eis. Nomen loci; Joſ. 18. c. 17.

אֶבֶץ ἀβὲς Abes, Ovum ſive cœnoſus, aut lineus. Nomen civitatis in tribu Iſſachar; Joſ. 19. b. 20.

אִבְצָן ἀβεσσὰν Abeſan, Pater ſcuti, aut patris ſcutum vel arma, aut pater frigiditatis. Nomen judicis in Iſrael de Bethlehem, Jud. 12. c. 8.

אֲבִישָׁלוֹם ἀβεσσαλὼμ Abeſſalom, Pater pacis, ſive pater conſummationis, ſive pater retributionis, aut patris pax, ſive patris conſummatio, ſive patris retributio. Pater Maacha, ſive Michai matris Abiam, 3 Reg. 15. a. 2. qui 2 Par. 13. a. 2. dicitur Uriel.

אֲבַגְתָא ἀβαγαθὰ Abgatha, Pater torcularis, vel patris torcular. Eunuchus Aſſueri regis Perſarum, Eſth. 1. b. 10.

אֲבִי ἀβὶ Abi, Pater meus. Mater Ezechiæ regis Judæ, 4 Reg. 18. a. 2 quæ 2 Par. 29. a. 1. dicitur Abia.

אֲבִיָּה ἀβιὰ Abia, pater Domini, aut voluntas Domini. Mater Ezechiæ regis Judæ. 2 Par. 29. a. 1. quæ 4 Reg. 18. a. 2. dicitur Abi. Filius Samuelis prophetæ, 1 Reg. 8. a. 2. & 1 Par. 6. b. 29. Filius item Roboam, 1 Par. 3. b. 10. qui 3 Reg. 14. g. 31. dicitur Abiam juxta quædam exemplaria Hebræa. Uxor Eſron filii Phares, 1 Par. 2. c. 24. Filius item Jeroboam, 3 Reg. 14. a. 1.

אֲבִי עַלְבוֹן ἀβὶ ἀλβὼν Abi-albon, Pater ſuperintelligens, aut pater ſuperædificans: aut ex Hebræo & Syro, pater injuriæ. Nomen viri. 2. Reg. 23. d. 30. 1 Par. 11. f. 32. dicitur Abiel.

אֲבִיָּם ἀβιὰ Abiam, Pater maris. Filius Roboam, 3 Reg. 14. g. 31. & 15. a. 1. qui Abia, 1 Par. 3. b. 10. dicitur.

אֲבִיָסָף vel אֶבְיָאסָף ἀβιασὰφ Abiaſaph, ſive Abiſaph. Pater congregans, ſive pater conſummans vel finiens. Filius Core, 1 Par. 6. c. 33. & 9. c. 19. Exod. 6. d. 24. Filius Elcanæ, 1 Par. 6. b. 23. & 9. c. 19.

אֶבְיָתָר ἀβιάθαρ Abiathar, Pater excellens, aut pater reſidui vel remanentis: ſive pater explorationis vel contemplationis, aut pater funiculi. Filius Achimelech ſacerdotis, 1 Reg. 22. d. 21. & ipſe Achimelech, Marc. 2. d. 26.

אֲבִידָע ἀβιδὰ Abida, Pater ſcientiæ, vel ſcientia patris. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4.

אֲבִידָן ἀμιδὰν Abidan, Pater judicii: aut ex Hebræo & Syro, pater meus iſte. Filius Gedeonis, Num. 1. b. 11.

אֲבִיאֵל ἀβιὴλ Abiel, Pater meus Deus. Filius Seror, 1 Reg. 9. a. 1. Pater Ner, 1 Reg. 14. g. 50. Nomen item cujuſdam alterius. 1 Par. 11. f. 32. qui 2. Reg. 23. d. 30. dicitur Abi-albon.

אֲבִיעֶזֶר ἀβιέζερ Abiezer, Pater adjutorii, ſive patris adjutorium, vel pater atrii, aut patris atrium. Filius Manaſſe, Joſue 17. a. 2. Unus ex fortibus David, 2 Reg. 23. d. 27. & 1 Paral. 7. d. 19. Alius item Judic. 6. g. 34.

Abiezerita, Vide Ezer.

אֲבִי גִבְעוֹן πατὴρ γαβαὼν Abi-gabaon, Pater collis, ſive pater calicis, vel ſcyphi, aut pater dorſi peccati. Vertendum ex Hebræo, princeps Gabaon, cujus nomen erat Jahiel, & uxor ejus Maacha, 1 Par. 8. c. 29. & 9. c. 35.

אֲבִיגַיִל ἀβιγαία Abigail, Pater exultationis, vel patris exultatio. Nomen uxoris Nabal, 1 Reg. 25. a. 3. & 30. a. 5. Uxor David mortuo Nabal, 1 Paral. 3. a. 1. Eſt & filia Naas, ſoror Sarviæ, mater Joab, 1 Paral. 2. b. 16. quæ 2 Reg. 17. g. 25. Abigal dicitur Hebraice. B. Ambroſius epiſtola 13. paternæ gratiæ rorem Abigail interpretatur. אֲבִיגַל

אֲבִיחַיִל ἀβιχαΐα Abihail, per ח in penultima, Pater fortitudinis, aut pater exercitus, ſive pater divitiarum, aut pater antemuralis, vel pater doloris. Pater Suriel principis Moholitarum, Num. 3. e. 35. ubi corrupte legitur Abihaiel. Uxor item Roboam filii Salomon, 2 Par. 11. d. 18.

אֲבִיהַיִל ἀβιὴλ Abihail, per ה in penultima, Pater luminis, vel laudis. Uxor Abiſur filii Semei, filii Onam, 1 Par. 2. d. 29.

ἀβιλινὰ Abilina, Lugens vel plorans, ſive pater manſionis, vel murmurationis.

rationis. D. Nomen regionis, cui præerat Lyſanias a Romanis conſtitutus, Luc. 3. a. 1.

אֲבִימָאֵל ἀβιμαήλ Abimael, Pater a Deo, vel de Deo. Filius Jectam, Gen. 10. d. 25.

אֲבִימֶלֶךְ ἀβιμέλεχ Abi-melech, Pater regis, ſive regum ſummus, rex dignitate reliquos reges antecellens. Generale nomen eſt Palæſtinorum regum: perinde atque Cæſar Romanorum imperatorum. Rex igitur fuit Geraræ, Gen. 20. a. 3. Filius item Gedeonis, Judic. 8. g. 32. Filius etiam Jerobeſeth, 2 Reg. 11. c. 20.

אֲבִינָדָב ἀμιναδὰβ Abi-nadab, Pater ſpontaneus, aut pater voventis, vel voti, ſive pater principis. Filius Iſai patris David, 1 Reg. 16. b. 8. Filius Saul, 1 Par. 8. d. 32. Vide etiam 1 Reg. 7. a. 1. & 2 Reg. 6. a. 3. & 1 Par. 2. b. 13. & 9. g. 39. & 10 a. 2. & 13. c. 7.

אֲבִינֹעַם ἀβινεὲμ Abinoem, Pater pulchritudinis, vel jucunditatis, aut pater motionis eorum. Pater Barac ducis exercitus populi Judæorum, Judic. 4. a. 6.

אֲבִירָם ἀβιρὼν Abiram, Pater celſitudinis, vel electionis, aut pater fraudis, vel projectionis. Primogenitus Hiel reædificatoris Jericho, 3. Reg. 16. g. 34.

אֲבִירָם ἀβειρὼν Abirom, Idem. Heb. Abiram. Filius Eliab, Num. 16. a. 1. Deut. 11. a. 6.

אֲבִישַׁג ἀβισὰγ Abiſag, Patris ignorantia, vel patris error, ſive pater apprehendens vel attingens: aut pater multiplicans. Virgo adoleſcentula quæ calefaciebat regem David ſenio confectum, 3 Reg. 1. a. 3.

אֲבִישַׁי ἀβεσσαὶ Abiſai, Patris munus, vel pater muneris. Filius Sarviæ ſororis Abigail, frater Joab. 1 Reg. 26. a. 6. & 2. Reg. 10. c. 14. & 1 Paral. 2. b. 16. & 11. e. 20.

אֲבִי-שׁוּעַ ἀβισοῦ Abi-ſue, Pater ſalutis, vel exclamationis: aut pater reſpiciens, ſive Pater magnificus vel potens. Filius Phinees filii Eleazar filii Aaron, 1 Paral. 6. a. 4. Filius item Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Paral. 8. a. 4.

אֲבִי-שׁוּר ἀβισοὺρ Abiſur, Pater muri, aut pater bovis, ſive pater cantantis, vel pater aſpicientis, aut pater rectitudinis. Filius Semei filii Onam filii Jerameel, 1 Paral. 2. d. 29.

אֲבִיטָל ἀβιτὰλ Abital, Pater roris: vel ex Hebræo & Syro, pater umbræ. Mater Saphatiæ filii David, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3. a. 3.

אֲבִי-טוּב ἀβιτὼβ Abitob, Pater bonitatis. Filius Mehuſim, 1 Par. 8. b. 11.

אֲבִיהוּא ἀβιοὺδ Abiu, Pater ipſe, vel pater eſt. Filius Aaron, filii Amram, filii Caath, filii Levi, Exod. 6. d. 23. & 1 Par. 6. a. 3.

אֲבִי-חוּד ἀβιοὺδ Abiud, Pater laudis vel confeſſionis. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 8. a. 3.

אֲבִינֵר ἀβεννὴρ Abner, Patris lucerna, vel patris novale. Nomen principis militiæ Saul, filius Ner patruelis Saul, 1 Reg. 14. g. 49.

ἀβοὺβος Abobi, Pater incantationis, vel abſconſionis. D. Nomen viri, 1 Mach. 16. c. 15.

ἄβρα Abra, Ancilla vel famula. G. Judith 8. d. 32.

אַבְרָהָם ἀβραάμ Abraham, Pater multitudinis. Filius Thare, ſic nominatus a Deo, cum prius Abram diceretur, Gen. 17. a. 5.

ἀβρὰμ אַבְרָם Abram, Pater excelſus, Filius Thare Chaldæus, Gen. 11. d. 31.

עֶבְרוֹן ἀχρὰν Abran, Tranſitus, aut ira ſive impprægnatio, vel nubes cantici: aut Syriace, frumentum. Nomen civitatis, Joſue 19. c. 28. Heb. Ebron.

אַבְשָׁלוֹם ἀβεσσαλὸν ἀβεσσαλώμ Abſalom, Pater Pacis, ſive pater conſummationis, ſive pater retributionis, aut patris pax, ſive patris conſummatio, aut patris retributio. Filius David de Maaca, 2 Reg. 3. a. 3. & 1 Par. 3. a. 2.

ἀψαλωμος Abſolomi, Pater pacis, ſive pater conſummationis, vel retributionis. D. Nomen viri, 1 Mach. 15. g. 72.

A C

עֶקָן ἰκκὰν Acan, Tribulatio, vel ſtridor, aut antemurale. Filius Eſer filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 28.

עֵקֶר ἰκὰρ Acar, Sterilis, ſive enervans, aut evellens, vel truncus. Filius Ram primogeniti Jerameel, 1 Par. 2. d. 27.

הַקַּיִן ἐκὲν Accain, Poſſeſſio, ſive emptio, aut nidus. Nomen civitatis, Joſ. 15. g. 56.

עֶקְרוֹן ἀκκαρὼν Accaron, Sterilitas, ſive enervatio, aut evulſio, vel truncus. Nomen urbis in tribu Dan, Jer. 25. e. 20. Joſ. 13. a. 3. & 15. f. 44. & 1 Reg. 17. g. 51.

עֶקְרוֹנִים ἀκκαρωνῖται Accaronitæ, Steriles, ſive enervati, aut evulſi vel trunci. Populi, 1 Reg. 5. d. 10.

עִקֵּשׁ ἐκκὶς Acces, Perverſus aut pravus. Pater Hira, 2 Reg. 23. d. 26. & 1 Par. 11. f. 28.

עַכּוֹ ἀκχὼ Accho, Compreſſus, vel confractus. Nomen urbis, Judic. 1. f. 31.

הַקּוֹץ ἀκκὼς Accos, Spina, vel æſtas, aut tædium, ſeu vigilia, vel finis. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 9. & 1 Eſd. 2. c. 59.

עַקּוּב ἀκοῦβ Accub, Veſtigium vel ſupplantatio: aut pravitas, vel calcaneum, ſive retributio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. & 9. c. 17. & 2. Eſd. 8. b. 7.

Aceldema, Vide Haceldema.

אַחְאָב ἀχαὰβ Achab, Frater patris, vel fratris pater, ſive arula patris. Filius Amri regis Iſrael, 3 Reg. 16. f. 29.

אַכַּד ἀρχὰδ Achad, Amphora, vel hydria, aut ſcintilla. Civitas in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 11. quæ nunc dicitur Niſibis.

ἀχαΐα Achaia, interpretatur dolor vel triſtitia. G. Græciæ regio & peninſula, ipſa enim Ægæo & Ionio cingitur æquore, ab Iſthmo incipit: de qua lege Plinium lib. 4. cap. 5. Strabonem in 8. Ptolemæum, lib. 3. cap. 15. Rom. 15. f. 26. & 1. Cor. 16. c. 15.

ἀχαϊκὸς Achaicus, Dolens ſive triſtis. G. Nomen viri, 1. Cor. 16. c. 11.

עָכָן ἄχαν Achan, Conterens, ſive conturbans. Filius Charmi filii Zabdi filii Zaræ, Joſ. 7. a. 1. & 22. d. 20. qui 1. Par. 2. a. 7. dicitur Achar.

עָכָר ἄχαρ Achar, Conturbans. Filius Charmi filii Zabdi filii Zaræ filii Judæ, 1. Par. 2. a. 7. qui Joſ. 7. a. 1. dicitur Achan.

אָחָז ἄχαζ Achas, Apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Filius Joatham regis Juda, 4 Reg. 16. a. 1. & 1 Par. 3. c. 13. Qui alias Eliezer, Luc. 3. f. 29. dicitur.

Achazib, Mendax, mendacium, aut ceſſans, ſive fluens utique. Nomen urbis tribus Aſer, Jud. 1. f. 13. quæ Achzib, Joſ. 19. c. 29. dicitur. אַכְזִיב ἀχζίβ

Achia, ſive Achias, Frater Domini. Filius Achitob fratris Ichabod, 1 Reg. 14. a. 3. Filius item Jerameel filii Eſron, 1 Par. 2. d. 26. אֲחִיָּה ἀχία

Achimaas, Frater conſilii, vel frater conſiliarius, aut frater ex ligno. Pater Achinoam uxoris regis Saul, 1 Reg. 14. g. 49. Filius item Sadoc ſacerdotis, 2 Reg. 15. f. 36. & 1 Par. 6. a. 8. אֲחִימַעַץ ἀχιμαὰς

Achiman, Frater præparatus, vel frater dexteræ, aut frater quis? Filius Enac, Num. 13. d. 23. אֲחִימָן ἀχιμὰν

Achimelech, Frater meus rex, aut frater regis vel conſilii. Nomen viri ſacerdotis, 1 Reg. 21. a. 1. Item filius Abiathar, 2 Reg. 8. d. 17. qui 1 Par. 18. d. 16. Abimelech dicitur. Achimelech dicitur Abiathar, Mar. 2. d. 16. אֲחִימֶלֶךְ ἀχιμέλεχ

Achimoth, Frater mortis, vel frater mortuus, vel frater dierum. Filius Elcana, 1 Par. 6. b. 25. אֲחִימוֹת ἀχιμὼθ

Achin, Parabo, ſive præparabo, vel firmabo. D. Filius Sadoc, Matt. 1. b. 14. ἀχεὶμ

Achinoam, Fratris pulchritudo vel jucunditas, aut frater motionis. Nomen uxoris regis Saul, 1 Reg. 14. g. 49. Uxor item David Jezrahelitis, 1 Reg. 25. g. 43. & 1 Par. 3. a. 1. אֲחִינֹעַם ἀχιναὰμ

Achior, Fratris lumen, aut frater ignis. D. Dux filiorum Ammon, Judith 5. a. 5. ἀχιὼρ

Achiram, Fratris celſitudo vel elatio, aut fratris dolus vel projectio. Filius Benjamin, Num. 26. c. 38. אֲחִירָם ἀχιρὰμ

Achiramitæ, Idem p. n. Num. 26. c. 38. δῆμος ἀχιραμί. הָאֲחִירָמִי

Achis, Utique eſt, vel ſic eſt. Rex Geth, 1 Reg. 21. c. 11. Filius Maoch, 1 Reg. 27. a. 2. אָכִישׁ ἀγχὶς

Achiſamech, Frater ſuſtentationis vel firmitatis: aut frater conjungens. Pater Ooliab de tribu Dan, Exod. 31. a. 6. אֲחִיסָמָךְ ἀχισαμὰχ

Achitob, Frater bonitatis. Pater Achias, 1 Reg. 14. a. 3. Pater Achimelech ſacerdotis, 1 Reg. 22. b. 9. Pater item Sadoc, 2 Reg. 8. d. 17. & 1 Par. 6. a. 7. & 9. b. 11. אֲחִיטוּב ἀχιτὼβ

Achitophel, Frater ruinæ, vel frater defectus, aut frater inſipiditatis, id eſt rei inſulſæ. Conſiliarius regis David, 2 Reg. 15. b. 12. Pater Eliam, 2 Reg. 23. d. 33. & 1 Par. 27. d. 33. אֲחִיתֹפֶל ἀχιτόφελ

Achobor, Mus, vel conterens ſive comprimens puteum. Filius Michai, 4 Reg. 22. c. 12. Pater item Balanan ſeptimi regis in Edom, Gen. 36. d. 39. עַכְבּוֹר ἀχοβὼρ

Achor, Turbatio. Vallis in tribu Juda, Joſ. 15. b. 7. ad Septentrionem Jericho haud procul a Galgal: a tumultu & turbatione Iſraelitici populi appellationem habens, & non ab Achan ſacrilego qui illic lapidatus eſt propter anathematis furtum, Joſ. 7. d. 26. עָכוֹר ἀχὼρ

Achſa, compoſita, vel adornata, aut laſciviens: ſive confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, 1 Par. 2. f. 49. quæ Joſ. 15. d. 16. & Judic. 1. c. 12. Axa ſcribitur. עַכְסָה ὀξὰ

Achſaph, Veneficus, ſive conterens utique, aut labium utique. Nomen urbis in tribu Aſer, Joſue 11. a. 1. quæ cap. 19. b. 26. ſcribitur Axaph. Hæc Hieronymo Chaſalus dicitur in octavo lapide Diocæſariæ, ad radicem montis Thabor in campeſtribus ſita. אַכְשָׁף χασὰφ

Achzib, ſive Achziba, Mendax, ſive ceſſans, aut fluens utique. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. f. 43. & 19. b. 29. In primo capite Michææ. d. 14. legitur. Domos mendacii in deceptionem regibus Iſrael. Ubi legendum, Domos Achzib in deceptionem, ſive in mendacium regibus Iſrael. Vide Achazib. אַכְזִיב ἀχζίβ

Acron, Sterilitas, ſive enervatio, aut evulſio, vel truncus. Nomen civitatis in tribu Dan, quæ & Accaron appellatur, Joſ. 19. d. 28. עֶקְרוֹן ἀκκαρὼν

A D

Ada, Cœtus, vel congregatio, ſive ornata, vel teſtificans, aut tranſiens, vel præda: aut Syriace, ablata. Altera uxor Lamech, Gen. 4. d. 20. Uxor etiam Eſau, filia Elon, Gen. 36. a. 2. עָדָה ἀδὰ

Adad per א, Interitus, aut nubes, vel vapor, ſeu fons. Nomen viri Idumæi, 3 Reg. 11. c. 17. qui ibidem paulo ante, verſu 14. & paulo poſt verſu 19. ſcribitur per ה. אֲדַד ἀδὰρ

Adad per ה, Sonitus, aut clamor, ſive celeuſma: ſeu mamilla, vel dilectio. Filius Badad, rex Edom quartus, Gen. 36. d. 36. Vide 3 Reg. 11. c. 14. & d. 19. הֲדַד ἀδὰδ

Adada, Teſtimonium cœtus vel congregationis, aut teſtimonio ornata: vel teſtis tranſitus, ſive prædæ ejus, genere fœminino: aut præda ſuæ prædæ, vel æternitas ſui teſtimonii. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. d. 21. עַדְעָדָה ἀδαδὰ

Adadezer, Vide Adarezer.

Adadremmon, Celeuſma mali-granati, ſive altitudinis. Urbs juxta Jezrahelem, quæ hodie vocatur Maximianopolis, Zach. 12. d. 12. הֲדַדְרִמּוֹן ῥόος

Adaia ſive Adaias, Teſtis Domini, ſive ornatus vel præda Domini, aut tranſitus vel æternitans Domini. Filius Ethan filii Zamma, 1 Par. 6. c. 41. & 8. b. 20. & 1 Eſd. 10. d. 29. ubi quædam exemplaria Hebraica legunt, עדיה. Filius item Jeroham, 1 Par. 9. d. 12. Pater Idida matris Joſiæ, 4. Reg. 22. a. 1. עֲדָיָה ἀδία

Adalia, Hauriens, ſive paupertas: aut nubes, vel interitus laboris. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 8. אֲדַלְיָא ἀδαλία

Adam, Homo, ſive terrenus, aut rufus, vel ſanguineus. Nomen primi hominis creati a Deo, Gen. 2. d. 15. Luc. 3. d. 38. Nomen etiam commune quo vocavit Deus hominem & mulierem, Gen. 1. c. 26. Eſt & nomen urbis, Joſ. 3. d. 16. אָדָם ἀδάμ

Adama, Terra, aut rufa, aut ſanguinea. Urbs Pentapoleos, Gen. 10. c. 18. אַדְמָה ἀδαμὰ

Adami, Homo, vel humanus, ſive terrenus, aut rufus, vel ſanguineus, aut nubes, vel vapor, ſive interitus aquarum. Nomen civitatis quæ & Neceb dicitur, Joſ. 19. c. 33. אֲדָמִי ἀδαμμὶ

Adan, Vide Adin.

Adar, Pulchritudo, ſive habitaculum, aut generatio. Octavus הֲדַר ἀδὰρ rex in Edom, Gen. 36. d. 39. qui 1 Par. 1. d. 46. dicitur Adad.

הדרעזר Adarezer, Decor aut pulchritudo auxilii, ſive habitaculum aut generatio auxilii: aut atrium pulchritudinis ſive habitaculi, vel generationis. Filius Rohob, rex Soba, 2 Reg. 8. a. 3. & 3 Reg. 11. d. 23. quibus in locis quædam exemplaria legunt Adadezer, at 1 Par. 18. a. 3. ubique legitur Adarezer.

ἀδασά Adarſa, Teſtificans ſolem vel ſurdum, aut teſtimonium arantis. D. Nomen loci, 1 Mac. 7. f. 40.

ἀδασά Adazer, Teſtis, vel teſtimonium auxilii. D. Nomen urbis, 1 Mach. 7. g. 45.

אדבאל Adbeel, Vapor vel nubes apud Deum vel cum Deo, ſive contriſtari faciens Deus. Filius Iſmaelis, Gen. 25. b. 13. & 1 Par. 1. b. 29.

אדרה vel אדר אדר Addar, ſive Addara, Pallium, ſive potentia, aut magnitudo. Nomen civitatis, Joſ. 15. a. 3. Nomen item menſis, ſive lunationis duodecimæ: quandoque integre, & aliquando pro parte noſtro reſpondentis Februario, 1 Eſd. 6. c. 15. Poſtremo filius Balæ filii Benjamin, 1 Par 8. a. 2.

Addi, Teſtis, vel teſtimonium, ſive ornatus, vel tranſitus, aut præda. Pater Melchi patris Neri, Luc. 3. f. 28.

עדו Addo, Teſtis, ſive ornatus, aut tranſitus, vel præda. Filius Joha, 1 Par. 6. b. 21. Pater item Barachiæ patris Zachariæ, Zac. 1. a. 1. Nomen prophetæ, יעדו, 2 Par. 9. g. 29. Vide Nehe. 12. a. 4. עדוא.

אדון vel אדן Addon, Dominus, aut baſis, vel Syriace, auris. Nomen loci, 1 Eſd. 7. e. 6. qui Adon, 1 Eſd. 2. c. 57. ſcribitur.

Addus, Novitas, vel menſis, aut trituratio. D. Nomen loci, 1 Mac. 13. b. 13.

אלחנן Adeodatus, Latinum eſt, quod in Hebræo dicitur Elhanan: & interpretatur a Deo datus, ſive gratia Dei, aut miſericordia vel donum Dei. Filius Saltus, 2 Reg. 21. d. 19. & 1 Par. 20. c. 5.

Adiada, Teſtimonium manus, ſive teſtimonium teſtimonii, aut præda manus. D. 1 Mac. 12. e. 38.

עדיאל Adiel, Teſtimonium Dei, ſive ornatus, vel tranſitus Dei, aut præda vel æternitas Dei. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 36. Filius Jezra, 1 Par. 9. b. 12. & 27. c. 24.

עדין Adin, Delicioſus, ſive voluptuoſus, aut ornatus: vel Syriace, temporalis. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 15. & 8. a. 6.

עדינא Adina, Idem. Filius Siza, 1 Par. 11. g. 42.

עדיתים Adithaim, Cœtus ſive congregationes, aut teſtimonia. Nomen urbis, Joſ. 15. e. 36.

עדלי Adli, Teſtis mihi, ſive ornatus mihi, aut tranſitus, vel præda, vel æternitas mihi. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 29.

אדמתא Admatha, Nubes, vel vapor mortis, ſive interitus mortis, vel terreſtris, aut rubens. Principis nomen, Eſth. 1. c. 14.

אדמים Adommim, Terreni, vel rufi, aut ſanguinei. Nomen loci, Joſue 15. b. 7. & 18. c. 17.

אדן Adon, Dominus, aut baſis: vel Syriace, auris. Nomen loci, 1 Eſd. 2. c. 59. qui Addon, 2 Eſd. 7. e. 60. ſcribitur.

יהוה Adonia, Beatus Hieronymus, Exod. 6. a. 1. pro nomine Dei tetragrammaton, id eſt quatuor literarum, Adonai tranſtulit: in aliis autem locis ſemper interpretatus eſt Dominus. Chaldæus paraphraſtes pro hoc poſuit triplex י hoc modo י״י.

אדניה Adonia, ſive Adonias, Dominator Dominus, aut baſis Domini: vel ex Syro & Hebræo, auris Domini. Filius David ex Aggith, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3. a. 2.

אדני בזק Adoni-bezec, Domini fulgur, ſive Dominus fulguris, aut Dominus in compedibus. Nomen viri, Judic. 1. a. 5.

אדניקם Adonicam, Dominus ſurrexit. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 13.

אדנירם Adoniram, Dominus excelſus, ſive Dominus celſitudinis, vel elationis. Filius Abda qui erat ſuper tributa Salomonis, 3 Reg. 4. a. 6.

תמוז Adonis, In Hebræo eſt Thamuz, id eſt conſumptus, ſive incendium: Syrum eſt: Nomen idoli, Ezec. 8. f. 14.

אדני צדק Adoni-ſedec, Domini juſtitia, ſive Dominus juſtitiæ. Rex Jeruſalem, Joſ. 10. a. 1.

Ador, Generatio, vel habitatio, aut teſtimonium lucis vel ignis. D. Nomen loci, 1 Mac. 13. c. 20.

הדורם Adoram, Decor eorum, aut laus, vel confeſſio ſublimis, ſive clamor excelſus. Filius Jectan, Gen. 10. d. 25. & 1 Paral. 18. c. 10. & 2 Par. 10. d. 18.

אדרמלך Adramelec, Pallium regis, ſive magnitudo vel potentia regis vel conſilii. Filius Sennacherib regis, 4 Reg. 19. g. 36. Eſa. 37. g. 38. Deus item Sepharvaim, 4. Reg. 17. f. 31.

Adria, Nomen maris contra Ravennam, quod per oſtia Padi fluvii intratur, ſumpto vocabulo ab Adria proxima civitate quæ idem nomen mari Adriatico dedit Straboni in 5. Hoc pelagus Paulus emenſus eſt, Act. 27. e. 27.

Adrumetina, In Græco, Adramytena: & interpretatur ſoliditas munda vel terſa. Adrumetum ſive Adrumetium civitas eſt Myſiæ. Eſt & Adramitis inſula Lyciæ, & Adrumes Adrumetis, civitas Aphricæ. Hieronymus autem aut ſi quis alius fuit auctor, in Catalogo locorum Actorum Apoſtolorum indicat Adrumetum eſſe civitatem in Bazatio regione Aphricæ. Plinius Adrumetum vocat neutro genere, Act. 27, a. 2.

עדלם Adullam, Civitas, Joſ. 12. d. 15. & 15. e. 35. quæ & Odollam. Vide Odollam.

אדרם Aduram, Pallium eorum, ſive potentia vel magnitudo eorum: aut vapor excelſus, ſive nubes excelſa: aut dolor ſive interitus ſublimitatis. Nomen viri qui erat ſuper tributa regis David, 2 Reg. 20. g. 24. & 3 Reg. 12. e. 18.

אדורים Aduram, In Hebræo Adoraim, Fortitudo vel potentia maris, aut vapor, ſive interitus elevatus, vel nubes elevata. Nomen civitatis ædificatæ a Roboam, 2 Par. 11. b. 9.

A E

מצרית Ægyptia, Anguſtians, ſive tribulans, Gen. 16. a. 1.

מצרים Ægyptii, Anguſtiantes, ſive tribulantes, Num. 14. b. 13.

Ægyptius, Idem. ſ. n. Exod. 2. b. 11. מצרי αἰγύπτιος. αἰγύπτιος

מצרים Ægyptus, Anguſtiæ, ſive tribulationes. Ægyptus ad Occidentem Judææ ſita, Aphricæ regio eſt. Plinius tamen lib. 5. cap. 9. naturalis hiſtoriæ, & Pomponius Mela in primo, Aſiæ attribuunt proxime Aphricam. Hæc ab Oriente jungitur Aſſyriæ & Mari rubro: ab Occidente habet Libyam atque Cyrenem: a Meridie limitem qui Syenen ab Æthiopia dirimit, atque Oceanum a Septentrione, mare magnum, ſinumque Arabicum & terram ad Syriam uſque: irrigatur Nilo. Auctores ſunt Joſephus lib. 5. cap. 11. de bel. Judaico. Egeſippus lib. 4. Inferiorem ejus partem Nilus dextra lævaque diviſus, amplexu ſuo determinat. Ideoque inſulam quidam dixerunt Ægyptum: ita ſe findente Nilo, ut triquetram terræ figuram efficiat. Ideo multi Græcæ literæ vocabulo Δ, deltam appellavere Ægyptum. ita Plinius lib. 5. cap. 9. & Strabo lib. 17. Ptolemæus lib. 4. cap. 6. Ammia. Marcel. lib. 22. Oppida inſignia, Saiis, Memphis, Siene, Bubaſtis, Elephantis, Thebæ, Alexandria, Peluſium: teſtis Mela in 1. Canopus, Bolbis, Sebennis, Pathmis, Mendes, Tanis. Vide Raph. Volaterr. lib. 12. Geographiæ. Non eſt autem negligendum, Ægyptum prophetis appellatam Miſraim a Miſraim filio Cham, ejuſdem appellationis. Joſephus lib. 1. cap. 12. antiq. Judaicarum Meſrim & Meſraim nominatam refert. Hæc quondam Aeria dicta eſt, veluti Euſebius in Chronicis annotavit. Adde quod Pſal. 77. e. 51. & 104. c. 23. Ægyptus dicitur Cham, quod ejus filius Meſraim occupaverit Ægyptum.

עילם Elam, Adoleſcens vel virgo, maſculini generis, ſive occultus, aut ſeculum. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. Filius item Seſac, 1 Paral. 8. c. 24. & 1 Eſd. 2. a. 7. Eſt & nomen Regionis Perſici regni, in qua ſita ſunt Suſa: de qua Dan. 8. a. 2. Eſa. 11. c. 11. a qua Ælamitæ dicuntur Judæi incolæ Elam, aut Perſæ regionem illam habitantes. Ælamitæ videntur poni Act. 2. b. 9. pro ipſis Perſis, quod Medis vicinis conjunguntur Perſæ. Scribendum Elam & Elamitæ. ἠλάμ αἰλάμ

עין Aen, Oculus, ſive fons. Nomen civitatis, Joſ. 15. e. 32. 1 Paral. 4. f. 32. eadem Civitas quæ & Ain dicitur Joſ. 9. a. 7. αἰν

Æneas, Laudatus. G. Nomen viri, Act. 9. f. 33. αἰνέας

Ænon, Vide Enon.

כוש Æthiopia, In Hebræo dicitur Chus: & interpretatur nigra, vel nigredo. αἰθιοπία autem, Græce ardorem ſive incendium ſignificat. Æthiopum regio ab Indo flumine conſurgens, juxta Ægyptum, inter Nilum & Oceanum, & in Meridie ſub ipſa ſolis vicinitate jacet. Gens ipſa univerſa primum Ætheria appellata eſt: deinde Atlantia: mox a Vulcani filio Æthiope, Æthiopia: auctor eſt Plinius hiſtoriæ mundi, lib. 6. cap. 30. Multa de hac congeſſit Raphael Volaterran. lib. 12. Geographiæ, quem conſule: ſimiliter Ptolemæum lib. 4. cap. 7. Plinium in 5. cap. 8. ubi quoque de duabus Æthiopiis clariſſime legis, Ezech. 29. c. 10. & 30. a. 4. Nah. 3. b. 9. Eſa. 11. c. 11.

כושי vel כושים Æthiops, Hebraice Chuſi, id eſt niger. αἰθίοψ ardens, ſive incenſus, Act. 8. e. 27. & 2 Par. 14. c. 9.

כשים Æthiopes, Idem, p. n. 2 Par. 12. a. 3. Soph. 2. d. 13. Amos 9. b. 7.

χουσιείμ ציים Æthiopes, Pſal. 71. b. 9. & 73. b. 15. In Hebræo eſt Siim, & interpretatur ſiccitates, aut naves, ſive trieres, ſive dæmones.

כשית Æthiopiſſa, In hebræo dicitur Cuſith, & interpretatur nigra. αἰθιοπίσσαν vero, ardentem vel incenſum ſignificat, Num. 12. a. 1.

A F

Africa, Vide Aphrica.

A G

Agabus, Locuſta vel feſtivitas patris. D. Nomen prophetæ, Act. 11. d. 28. & 21. b. 10. ἄγαβος

אגג Agag, Tectum, vel ſolarium, quod ſcilicet eſt in ſuperiori parte domus Nomen regis Amalec, 1 Reg. 15. b. 9. ἀγάγ

אגגי Agagites, Idem, de ſtirpe Agag, Eſth. 3. a. 1. ἀγαγαῖος

הגר Agar, Advena, ſive peregrina, aut ruminans, vel timens. Ancilla Abraham, Gen. 16. a. 1. ἄγαρ

הגרי Agarai, Advena, ſive peregrinus aut ruminans, vel timens, Nomen viri, 1 Par. 11. g. 39. ἀγαρεί

הגראים Agareni, Idem. Nomen populi, 1 Par. 5. b. 10.

Agarenus, Idem, 1 Par. 27. d. 31.

אגא Age, Vallis ſive profunditas. Pater Semma, 2 Reg. 23. b. 11. ἀγά

חגי Aggeus, Feſtivus, ſive ſolennis, vel gyrans. Nomen prophetæ. Agg. 1. a. 1. ἀγγαῖος

חגי Aggi, Idem. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16.

החגי Aggitæ, Feſtivitates vel ſolennitates, vel gyrantes, Num. 26. b. 15. Familiæ nomen, ab Aggi filio Gad.

חגית Aggith, Feſtiva, vel ſolennis, vel gyrans. Mater Adoniæ filii David, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3 a. 2. Vide Haggith.

Agrippa, Latinum eſt, dictum ab eo quod ægros, id eſt difficiles partus faciat: vel dicitur ille qui in naſcendo prius emittit pedes. Filius Herodis Agrippæ illius inter Herodes tertii qui occidit Jacobum, & in carcerem conjecit Petrum, Act. 25. d. 13. ἀγρίππας

A H

אחלב Ahalab, Frater cordis, ſive lacteus, vel lactans, aut adeps. Nomen urbis, Judic. 1. f. 31.

אחרח Ahara, Frater redolens, aut pratum odoris. Filius Benjamin 1 Paral. 8. a. 1. qui Gen. 46. c. 14. Gera dicitur.

אחרחל Aharehel, Alter exercitus, ſive noviſſimus exercitus: aut alter dolor, ſive noviſſimus dolor, aut ovis fratris. Filius Arum, 1. Paral. 4. b. 8.

Ahaiath, Corrupte ſcriptum, 4. Reg. 17. d. 24. de Cutha & de Ahaithu, pro Ava.

Ahaſel, Frater Joab, Vide Aſael.

אחשתרי Ahaſthari, Curſor, vel veredarius, ſive feſtinatio turturis, aut feſtinatio exploratoris, ſive frater qui explorat : vel ex Syro & Hebræo, princeps turturis, vel princeps explorationis. Filius Aſhur ex Maara, 1. Par. 4. a. 6.

ἀχουά אחוא Ahava, Eſſentia, ſive generatio. Fluvii nomen, 1.Eſd.8. f. 31.

ἀχάζ אחז Ahaz, Apprehendens ſive poſſidens, aut videns. Filius Micha filii Meribaal, 1. Par.8. d.35.

ἀχιζὶ אחזי Ahazi, Videns, ſive apprehendens. Nomen viri,Neh.11. b. 13.

ἀχὲρ אחר Aher, Alter, ſive poſterior, aut noviſſimus. Nomen viri, 1. Par. 7. c. 12.

אחי ἀχὶ Ahi, Frater meus, vel fratres mei. Filius Somer filii Heber filii Bariæ, 1. Par. 7. g. 35.

אחיה ἀχία Ahia, ſive Ahias, Frater Domini. Filius Siſa, princeps exercitus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 3. & 1.Par. 11. g. 29. Pater Baaſa. 4. Reg. 9. b. 9. Fuit & propheta quidam Silonites. 3. Reg. 12. c.15.

אחיאם ἀχιάμ Ahiam, Frater matris, aut frater gentis : Filius Sarar, 2. Reg. 23. d. 33. qui 1. Par. 11. g. 35. dicitur filius Sacar.

אחיקם ἀχικάμ Ahicham, Frater reſurgens, vel frater vindicans. Filius Saphan, 4. Reg. 22. c. 12.

אחיעזר ἀχιέζερ Ahiezer, Frater adjutorii, vel fratris adjutorium, aut fratris atrium. Filius Ammiſaddai, Princeps tribus ſuæ Dan, Num. 1. a. 12. & 2. d. 26. & 7. e. 66. & 10. c. 25. & 1. Par. 12. a. 3.

אחיחד ἀχιούδ Ahihud, Frater unitatis,ſive frater acuminis,aut frater ænigmatis vel gaudii, Nomen viri, 1. Par. 8. a. 7.

אחילוד ἀχιλούδ Ahilud,Frater natus,vel frater genit s. Pater Joſaphat illius qui erat a commentariis Davidi, 2. Reg. 8. d. 16. & 3. Reg. 4. b. 12.

אחימן ἀχιμάν Ahiman, Frater præparatus, ſive frater dexteræ, aut frater meus quid ? Nomen viri, 1. Par. 9. c. 17. Filius Enac, Joſ. 15. c. 14. Judic. 1. b. 10.

אחימלך ἀχιμέλεκ Ahimelech, Frater meus rex, vel frater regis ſive conſilii. Nomen viri de ſiliis Ithamar, 1. Par. 24. a. 3.

ἀείμ אחין Ahin, Frater vini, vel fratres. Filius Semidæ filii Galaad,1.Par. 7. d. 19.

אחינדב ἀχιναδάβ Ahinadab. Frater ſpontaneus, aut frater voventis vel voti, ſive frater principis. Filius Addo, 3. Reg. 4. b. 14.

אחיו ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ahio, Frater ejus,vel fratres ejus. Filius Abigabaon, 1. Par. 8. c. 30. Filius item Jehiel, 1.Par. 9. f. 37. Filius Abinadab, 2.Reg. 6. a. 3. Filius Beriha, 1. Par. 8. b. 14.

עיון αἰν Ahion, Intuitus, aut fons, vel oculus. Nomen urbis, 3.Reg. 15. d. 20. &. 4. Reg. 15. f. 29. & 2. Par. 16. b. 4.

אחירע ἀχιρέ Ahira, Frater iniquitatis, ſive frater ſocii, aut frater paſtoris, vel fratrem confringens. Filius Enan, princeps tribus ſuæ Nephthali, Num. 1. b. 15.

אחישר ἀχισάρ Ahiſar, Frater principis, ſive frater directionis vel cantici, aut frater inſidians. Præpoſitus domus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 6.

אחישחר ἀσατίς Ahiſahar, Frater auroræ, ſive frater matutinus, aut frater niger vel nigredinis. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1. Par. 7. c. 10.

אחיחוד ἀχιώρ Ahiud, Frater laudis vel confeſſionis. Filius Salomi, princeps tribus Aſer, Num. 34. d. 27.

אחבן ἀζάν Ahoban, Frater filii, vel fratris filius, ſive frater intelligentiæ, aut frater ædificans, vel abſconditus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1. Par. 2. d. 29.

אהד ἀώδ Ahod, Laudans,ſive confitens. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. Heb. Ohad, qui 1. Par. 4. e. 24. dicitur Jarib.

ἀώθ אחוד Ahod, Idem. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1. Paral. 7. c. 11.

ἀώδ אחוד Ahod, Unitas ſive gaudium, aut ænigma, vel acumen. Nomen viri, 1. Par. 8. a. 7.

ἀώθ אחוח Ahoe, Tribulus vel ſpina, ſive fraternitas, aut hamus. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1. Par. 8. a. 4.

Ahohimam, 1. Par. 1. c. 39. legendum Homam.

אחוחי ἀχωγεί Ahohites, Frater vivus, aut tribulus vel ſpina mea, 2. Reg. 23. b.9.& 1. Par. 27. a. 4.

אחומי ἀχιμαΐ Ahumai, Pratum aquilarum, vel frater aquarum. Filius Jahath filii Subal, 1. Par. 4. a. 2.

A I

Ai, Urbs Ammonitarum, Vide Hai.

איה ἀϊά Aia, per א, Vultur, vel heu, ſive ubi eſt ? aut inſula ejus. Filius Sebeon filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 24. & 1. Par. 1. c. 41. Item pater Reſpha concubinæ Saulis, 2. Reg. 3. b. 7. & 21. b. 11. Eſt & civitas, 1. Par. 7. f. 28. ubi legitur אוה & איה

ἀϊά עיה Aia, per ע, Acervus, Neh. 11. d. 31.

αἰλών אילון Ajalon, Ilex vel quercus, aut fortitudo, ſive cervus. Nomen civitatis conſtructæ a Roboam, 2. Par. 8. b. 13. & 11. b. 10. & 28. c. 18. Vallis item nomen, Joſ. 10. c. 13. Judic. 1. g. 35.quod LXX. reddiderunt tanquam appellativum, ἄρκτοι. Civitas de tribu Dan data Levitis, Joſ.21. c. 24. Civitas refugii, 1. Par. 6. f.69. ubi pro Aialon corrupte legitur Helon. Fuit & altera civitas in tribu Zabulon, ut Judic. 12. d. 11. legimus juxta Hebræum, Mortuuſque eſt ac ſepultus in Aialon in terra Zabulon.

ἀγγαΐ עית Aiath, Hora ſive coacervatio. Eſt ea urbs Juda aut Benjamin cujus meminit Eſaias cap. 10. g. 28. per quam Sennacherib tranſiit oppugnaturus Jeruſalem.

αἰλώθ אילת Aila, Urbs quæ & Ailath, 4. Reg. 14. f. 22. & 16. a. 6. quam ædificavit Azarias, qui & Ozias dictus eſt.

Ailam, 1. Par. 8. c. 24. Scribe Ælam. Vide Ælam.

αἰλάθ אילות Ailath, Ilices, vel quercus, aut cervæ, vel fortitudines. Nomen civitatis regni Edom, ad mare rubrum, unde ex Ægypto Indiam verſus & inde ad Ægyptum navigatur. Hæc & Aila dicitur,quam ædificavit Ozias qui & Azarias dictus eſt, 3. Reg. 9. d. 26. & 2. Par. 8. d. 17. & 26. a 2.

αἴν עין Ain, Oculus, ſive fons. Civitas eſt in termino Judæ ad Orientem, Num. 34. c. 11. quam tribus Iuda, atque Simeonis ſorte accepit, Ioſ. 19. a. 7. & 1. Par. 4. f. 32. quæ deinceps Levitis eſt tradita, Ioſ. 21. b. 16. Eadem urbs dicitur Aen, iiſdem conſonantibus & punctis, Hieronymo Bed-hen-nim dicta. Vide Aen.

A L

Alam, Occultatio, ſeu contemptus. Nomen viri. 1.Eſd. 8. a.7. עילם ἐλάμ

Alamath, ſive Alameth, Occultatio, ſive juventus, aut ſecula, vel ſuper mortem. Filius Ioada, 1. Par. 8. d. 35. & 9. g. 42. Vide Almath. עלמת ἀλεμάθ

Alcimus, Fortis. G. Nomen ſacerdotis impii, 1. Mac. 7. a. 5. ἄλκιμος

Alexander, Adjutor virorum, vel auxiliator virilis, vel fortiſſimus. G. Nomen regis Macedonum, 1. Mac. 1. a. 1. Mar. 15. b. 21. Fuit & vir quidam qui receſſit a fide, quem Paulus Satanæ tradidit, 1. Tim. 1. d. 20. ἀλέξανδρος

Alexandria, Hebraice dicitur No, & interpretatur crudum ſive irritatio, aut prohibitio. At Alexandria Græce, Latine dicitur adjutorium virorum,ſive auxilium virile vel fortiſſimum. Chaldæus paraph. pro No, vertit Alexandriam, Iere. 46. f. 25. Inter Ægyptum, Aphricam,& mare quaſi clauſtrum poſita, ab Alexandro magno condita in parte Aphricæ, teſte Plinio, lib. 5. ca. 10. נא ἀλεξάνδρεια

Alexandrini, Adjutores virorum, ſive auxiliatores viriles, vel fortiſſimi. G. Act. 6. c. 9. ἀλεξανδρεῦς

Alexandrinus, Idem. G. Act. 18. f. 24. ἀλεξανδρεὺς

Alian, Folia, vel excelſus. Filius Sobal, 1. Par. 1. c. 40. qui Gen. 36. c. 23. Alvan dicitur. עלין ἀλουάν

Alicarnaſſum, Vide Halicarnaſſum.

Alimis, Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo. D. Nomen civitatis, 1. Mac. 5. c. 26. ἀλέμος

Allon, Quercus vel fortis. Pater Sephei patris Ziza, 1. Par. 4. f. 37. אלון σηλών

Almath, Occultatio, ſive juventus, aut ſecula, vel ſupra mortem. Nomen civitatis in Tribu Benjamin, 1. Par. 6. e. 60. Eadem urbs quæ & Almon. Filius item Bechor filii Benjamin, 1. Paral. 7. b. 8. Vide Alamath. עלמת ἀλαμώθ

Almon, Occultum, aut juventus, vel ſeculum ipſius. Civitas tribus Benjamin, Joſ. 21. b. 18. Eadem urbs quæ & Almath. עלמון ἐλμών

Alohes, Incantator, aut tacens. Nomen viri, 2. Eſd. 3. c. 21. חלוחש ζαλώης

Alphæus, Milleſimus, vel doctus, aut dux. D. Pater Iacobi apoſtoli, Mat. 10. a. 3. Marc. 2. b. 14. Luc. 6. e. 15. ἀλφαῖος

Alva. Aſcenſus ejus, ſive prævaricatio ipſius. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 40. עלות γῶλα

Alvan, Superior, vel excelſus, aut Syriace, perverſus. Filius Sobal, G. 36. c. 23. qui 1. Par. c 40. dicitur Alian. עלון τωλάμ

Alus, Commiſtio ſive conſperſio. Nomen loci ad quem deſcenderunt filii Iſrael a Daphca aſcendentes in terram Chanaan, Num. 33. b. 13. אלוש αἰλούς

A M

Amaad, Populus teſtimonii, aut populi tranſitus, vel præda, ſive populus æternitatis, Civitas tribus Aſer, Joſ. 19. d. 26. עמעד ἀμαάδ

Amadathi, Conturbans legem, vel menſura. Heb. Ammadatha. Pater Aman, Eſth. 3. a. 1. המדתא ἀμαδάθος

Amal, Labor, aut iniquitas. Filius Helem, 1. Par. 7. g. 35. עמל ἀμάλ

Amalec, Populus lambens: vel ex Hebræo & Syro, populus percutiens. Filius Eliphez ex Thamna concubina, Gen. 36. b.12. A quo Amalecitæ. עמלק ἀμαλήκ

Amalecitæ, Populi lambentes, vel ex Hebræo & Syro, populi percutientes. Nomen populi, Gen 14. a 7. & 1. Reg. 30. a.1. עמלקי ἀμαλήκ

Amalecites, Idem. ſ. n. 1. Reg. 27. c. 8.

Amam, Mater ſive timor eorum, aut ulna ſive cubitus eorum. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 25. אמם ἀμάμ

Aman, Conturbans, aut tumultuans, ſive præparans. Nomen principis, Eſth. 3. a. 1. המן ἀμάν

Amana, Fides, ſive veritas, aut credulitas, vel nutrix. Fluvius Damaſci, qui & Abana dicitur, 4. Reg. 5. d. 12. Eſt & mons Ciliciæ, qui & Amanus dicitur, in quo oppidum Bonite eſt: hic a Syris (ut Plinius inquit lib. 5. cap. 22.) Ciliciam ſeparat. Hujus mentio fit Cantic. 4. c. 8. אמנה vel אבנה ἀμανά

Amaria ſive Amarias, Dicit Dominus, aut celſitudo Domini : vel ex Syro & Hebræo, agnus Domini. Pater Godoliæ patris Chuſi patris Sophoniæ prophetæ, Sopho. 1. a. 1. Filius item Meraioth filii Zaraiæ, 1. Par. 6. a. 7. & 2. Par. 31. c. 15. אמריה vel אמריהו ἀμαρία

Amaſa, Populus parcens, ſive populum tollens, vel populum elevans. Filius Abigail ſororis Sarviæ, cujus Amaſæ pater Jether dicebatur, 2. Reg. 17. f. 25. & 1. Par. 2. b. 17. Filius item Hadali, 2. Par. 28. b. 12. עמשא ἀμεσσά

Amaſai, per א in prima, Fortis vel robuſtus. Filius Bani filii Somer, 1. Par. 6. d. 46. אמצי ἀμασσί

Amaſai, per ע in prima. Populi munus, vel cum munere. Filius Elcana filii Joel filii Azariæ, 1. Par. 6. c. 24. 12. c. 18. & 15. c. 23. Pater item Mahath, 2. Par. 29. d. 11. עמשי ἀμασαί

Amaſia ſive Amaſias, Fortitudo Domini. Pater Joſa principis, 1. Par. 4. f. 34. Filius Elciæ filii Amaſai, 1. Par. 6. d. 45. Nomen item ſacerdotis, Amos 7. c. 12. Denique rex Juda filius Joas filii Ochoziæ filii Joram filii Achab, 4. Reg. 14. a. 1. & 1. Par. 3. c. 12. אמציה ἀμασίας

Amaſias, Onus Domini. Filius Zechri, 2. Par. 17. d. 15. עמסיה ἀμασίας

Amaſai, Populi conculcatio. Nomen viri, 2. Eſd. 11. b. 12. עמשסי ἀμασαΐ

Amathi, Verax ſive timens : aut cubitus, vel famulatus. Pater Jonæ prophetæ, 4. Reg. 14. f. 25. אמתי ἀμαθί

Amathitis, Idem. D.

Amelech, Rex, ſive conſiliarius, 3. Reg. 22. d. 26. & 2. Par. 18. f. 25. & Jer. 36. f. 26. & 38. b. 6. in his locis eſt appellativum, non proprium. המלך βασιλεύς

Amen, Fiat, efficiatur, vel firmum ſit, aut potius veritas, Deut. 27. c. 15. & 1. Corinth. 14. c. 16. אמן ἀμήν

Ami, Mater, aut timor, ſive cubitus, vel Syriace, gens. Nomen viri, 1. Eſd. 2. c. 55. אמי ἀμεί

Aminadab, Populus ſpontaneus, ſive populus vovens, aut populi princeps. Filius Ram filii Eſron filii Phares, 1. Paral. 2. b. 10. Pater item Nahaſſon principis tribus Juda, Num. 1. a. 7. Ruth. 4. d. 20. עמינדב ἀμιναδάβ

Amital, Calor roris, aut indignatio roris: vel ex Hebræo & Syro, caloris ſui umbra. Mater Joachaz filii Joſiæ, 4. Reg. 23. f. 31. Mater item Sedeciæ fratris Joachaz, 4. Reg. 24. d. 18. חמוטל vel חמיטל ἀμιτάλ

Amizabad, Populi dos vel donatio. Nomen viri, 1. Par. 27. a. 6. עמיזבד ἀμιζαβάδ

Amma, Obſcurata, ſive cooperta: aut populus ejus, ſive cum ea. Civitas in tribu Aſer, Joſ. 19. c. 30. עמה ἀμμά

Ammanites, Popularis. ſ. n. 2. Eſd. 2. b. 19. עמוני ἀμμωνί

Ammanitis, Popularis. f. g. 3. Reg. 14. f. 31. עמנית ἀμμανῖτις

Ammaum, Populus abjectus, ſive populus obſcuratus. D. Nomen civitatis, 1. Mac. 9. e. 50. ἀμμαούμ

Ammiel, Populus Dei, ſive mecum Deus. Pater Bethſua matris Salomonis, 1. Par. 3. b. 5. quæ & Bethſabee dicta eſt. Filius item Gemalli, Num. 30. a. 13. Pater Machir de Lodaber, 2. Reg. 9. a. 4. Filius Obed Edom, 1. Par. 26. a. 5. עמיאל ἀμιήλ

Ammiſaddai, Populus Omnipotentis, ſive mecum Omnipotens, aut mecum devaſtator. Pater Ahi-ezer principis tribus Dan, Num. 1. a. 12. עמישדי ἀμισαδαΐ

Ammiud, Populus laudis vel confeſſionis, ſive mecum laus vel confeſſio. Pater Eliſama principis tribus Ephraim, Num. 1. a. 10. Pater item Samuel principis tribus Simeon, Num. 34. d. 21. Pater Hutai, 1. Par. 9. a. 4. עמיהוד (ἐμιοὺδ καὶ σαμιούδ

Ammiur, Populus libertatis vel foraminis, ſive populus albedinis. Pater Tholmai, 2. Reg. 13. g. 37. עמיחור ἀμιούδ

Ammon, Populus ejus. Viri nomen, 1. Reg. 11. & 14. g. 47. Eſa. 11. d. 14. עמון ἀμμών

Ammon, Gen. 19. g. 35. ubi primo loco legitur Ammon, legendum Ben-ammi, quod interpretatur filius populi mei, qui mox Ammon Hebraice dicitur. Filius Lot ex filia ſua minore. בן עמי ἀμμάν

Ammoni ſive Ammonites, Popularis, 2. Reg. 53. d. 36. עמוני ἀμμανίτης

Ammonitæ, Idem. p. n.

Ammonitæ, 2. Par. 26. a. 8. ubi dicitur. Et contra Ammonitas: interpretatur habitacula, ſive afflicti, aut delinquentes, vel reſpondentes. Heb. Meonitæ. מעונים μιναῖοι

Ammonitides, Populares. f. g. 3. Reg. 11. a. 1. עמניות ἀμμανίτιδες

Ammonitis, Popularis. f. g. 2. Par. 24. g. 26. עמנית ἀμμανῖτις

Ammon, Fidelis, aut verax, ſive nutritius, vel pædagogus, aut matris filius. Primogenitus David, ex Achinoam uxore, 2. Reg. 3. a. 2. & 1. Par. 3. a. 1. Iſte diminutive per contemptum dicitur Hebraice אמינון, 2. Reg. 13. d. 20. Nunquid Aminon frater tuus concubuit tecum? quo loco paſſim legitur Ammon. Filius Simonis, 1. Par. 4. c. 20. אמנון ἀμνών

Amoc, Vallis, aut profunditas. Nomen viri, 2. Eſd. 2. a. 7. עמוק ἀμὼκ

Amon, Fidelis, aut verax, ſeu artifex, vel nutritius, aut pædagogus. Filius Manaſſe, Rex Juda, 4. Reg. 21. d. 18. & 1. Paral. 3. c. 14. & 2. Par. 33. d. 28. Pater Joſiæ, Jer. 1. a. 2. & 25. a. 3. Soph. 1. a. 1. Matt. 1. b. 19. Princeps item Samariæ civitatis, 3. Reg. 22. d. 28. & 2. Paral. 18. f. 25. Tertius quidam, de quo Neh. 7. 58. אמון ἀμὼν

Amona, Numerans, ſive præparans, aut multitudo ejus, ſive tumultus ejus: vel Syriace, veritas. Urbs in terra Iſrael verſus mare mortuum quod eſt in parte Orientali Judææ, juxta quam Gog ſepultus jacet, Ezec. 39. d. 16. המונה πολυάνδριον

Amorrhæus, Amarus, aut rebellis, aut loquax. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 15. אמרי ἀμοῤῥαῖος

Amorrhæi, idem p. n. Populus qui Libanum montem a tergo Phœnicis tenet. Alius eſt populus qui Galaad montem, inter flumina Jaboc & Arnonem habitat. Alius quoque qui montana Pharan inter Sina & Cades-barne, Gen. 15. d. 20. ἀμοῤῥαῖοι

Amos per א in principio, Fortis vel robuſtus. Pater Eſaiæ prophetæ, Eſa. 1. a. 1. אמוץ ἀμὼς

Amos per ע in principio, Oneratus, vel onerans. Propheta unus ex duodecim, Amos 1. a. 1. עמוס ἀμμὼς

Amoſa. Jurgium, vel adinventio, ſive azymum, aut compreſſio, Nomen civitatis tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 26. המצה μωσά

Amphipolis, Vallata vel circundata civitas. G. Civitas Macedoniæ, per quam etiam Paulus profectus eſt, de qua Volaterr. lib. 8. Geograph. primum Novem viæ appellata. Stephanus Cradennam & Ariadraomum antiquitus nomen dicit. Alia ejuſdem nominis in Syria apud Euphratem a Seleuco condita, quam Turmedam Syri vocant. Hæc Raphael Volater. lib. 8. titulo de Macedonia, Act. 17. a. 1. ἀμφίπολις

Ampliatus, Latinum eſt, a verbo Amplio, amplias. Paulo amiciſſimus hic fuit, Rom. 16. b. 8. ἀμπλίας

Amram, Populus excelſus, vel manipulus eorum, aut cum excelſo. Filius Caath filii Levi, Ex. 6. c. 18. 1. Par. 6. a. 3. & 23. b. 12. עמרם ἀμβράμ

Amramites, Idem. ſ. n. 1. Par. 26. c. 22. עמרם ἀμράν

Amraphel, Loquens ruinam, aut loquens occultum, vel loquens judicium. Rex Sennaar, Gen. 14. a. 1. אמרפל ἀμαρφάλ

Amri per א, Amarus, vel loquens, ſive exaltatio: aut Syriace, aries. Pater Zacchur, Nehem. 3. a. 2. אמרי ἀμαρί

Amri per ע, Manipulus, vel dominium, ſive populus rebellis vel amarus. Princeps militiæ ſuper Iſrael, rex tandem conſtitutus, 3. Reg. 16. d. 16. Mich. 6. d. 15. Pater Athaliæ matris Ochoziæ filii Joram, 4. Reg. 8. g. 26. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1. Par 7. b. 9. עמרי ἀμβρί

Amſi, Fortis, vel robuſtus. Nomen viri, 2. Eſd. 11. b. 11. אמצי ἀμασί

Amthar, Species, ſive forma, vel figuratus, vel depictus, ſive mortem maledicens. Nomen loci in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 13. המתאר ἀμαθάς

A N

Ana, Reſpondens, vel cantans, ſive affligens, vel pauper. Pater Oolibama uxoris Eſau, Gen. 36. a. 2. Filius item Sebeon filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 24. & 1 Par. 1. c. 38. ענה ἐνὰν

Ana, Commotio, vel motus. Nomen idoli, vel potius regionis, 4 Reg. 18. g. 34. & 19. c. 13. Eſa. 37. c. 13. הנע ἀνά

Anab, Uva, aut Syriace, nodus. Nomen civitatis ſive montis, Joſ. 11. d. 21. & 15. f. 49. ענב ἀνώβ

Anaharath, Ariditas, aut incenſio, vel ira, ſive hinnitus, aut raucedo, vel Syriace, ſuffocatio. Civitas in tribu Iſſachar, Joſue 19. b. 19. אנחרת ἀνεϱὲθ

Anamelech, Reſponſio, aut canticum regis, ſive afflictio, vel paupertas regis vel conſiliarii. Unum ex idolis Sepharvaim, 4 Reg. 17. f. 31. quo loco LXX. non legerunt nomen iſtud, ideo non tranſtulerunt. ענמלך

Anamim, Fons, ſive oculus aquarum: aut reſponſio, vel afflictio, ſeu canticum aquarum. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13. אנמים αἰνεμαμείμ

Anan, Nubes, ſive augurium, aut divinatio. Nomen viri, Nehem. 10. b. 26. ענן ἐνὰν

Anani, Nubes, ſive auguratio, aut divinatio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. ענני ἀνανίας

Anania, ſive Ananias, Nubes Domini, aut divinatio Domini. Civitas in qua filii Benjamin habitarunt poſt Babylonicam captivitatem, 2 Eſdr. 11. d. 32. Nomen item viri cujuſdam de quo Act. 5. a. 1. Vide Hanania. ענניה ἀνανίας

Anath, Reſponſio, ſive canticum, aut afflictio, ſive paupertas. Pater Samgar judicis Iſrael, Judic. 3. d. 31. ענת ἀνάθ

Anathoth, Idem, p. n. Urbs tribus Benjamin, tribus milliaribus diſtans a Jeruſalem, patria Jeremiæ prophetæ, una ex illis urbibus per quas tranſiit Sennacherib, cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa. 10. g. 30. Jerem. 1. a. 1. Joſ. 21. b. 18. Item filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. c. 9. ענתות ἀναθώθ

Anathothia, Reſponſiones, vel cantica Domini, aut afflictiones, vel inopiæ Domini. Filius Seſac, 1 Par. 8. c. 24. ענתתיה ἀναθώθα

Anathothites, Reſponſio, ſive canticum: aut afflictio, ſive paupertas, Jer. 29. f. 27. ענתתי ἐξ ἀναθώθ

Andreas, Virilis, vel fortiſſimus. G. Nomen Apoſtoli, Mat. 4. c. 18. & 10. a. 2. qui ante vocationem ſuam diſcipulus erat Joannis Baptiſtæ, Joan. 1. f. 40. ἀνδρέας

Andronicus, Vir victorioſus. G. Nomen viri, 2 Mac. 4. c. 34. & Rom. 16. a. 7. ἀνδρόνικος

Anem, Reſponſio, aut canticum eorum, ſive afflictio, vel paupertas eorum: aut Syriace, ovis eorum. Nomen civitatis, 1 Par. 6. g. 73. ענם ἐνάμ

Aner, Reſponſio, aut canticum lucernæ, ſive affligens lucernam. Frater Membre, Gen. 4. c. 13. Nomen item civitatis in tribu Manaſſe, 1 Par. 6. f. 70. ענר αὐνὰν ἀνὴϱ

Ani, Reſponſio, ſive canticum, ſive afflictus, vel pauper. Nomen janitoris & cantoris, 1 Par. 15. b. 18. c. 20. עני ἀνί

Ania, Reſponſio, aut canticum Domini, ſive afflictus vel pauper Domini. Nomen viri, 2 Eſdr. 8. a. 4. עניה ἀνανίας

Aniam, Ego populi, ſive navis populi, aut dolor, ſive fortitudo populi. Filius Samidæ filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, 1 Par. 7. d. 19. אניעם ἐνιάμ

Anim, Reſpondentes, ſive cantantes, aut afflicti, ſive pauperes. Nomen civitatis, Joſ. 15. f. 49. ענים ἀνίμ

Anna, Gratioſa, ſive miſericors, aut requieſcens, vel donans. Altera uxor Elcanæ, 1 Reg. 1. a. 2. Heb. Hanna. Nomen item prophetiſſæ cujuſdam filiæ Phanuel, de qua Luc. 2. e. 36. חנה ἄννα

Annas, Affligens, vel humilians, aut reſpondens. D. Nomen pontificis Judæorum, ſoceri Caiphæ etiam pontificis, Joan. 18. c. 13. Luc. 3. a. 2. & Act. 4. a. 6. ἄννα

Anob, Uva, aut Syriace, nodus. Filius Cos, 1 Par. 4. b. 8. ענוב ἀνώβ

Antilibanus, Excelſus mons ad Septentrionem Judææ ex adverſo Libani: de quo Plinius lib. 5. cap. 20. a quo omnis regio ſupra Libanum ad Orientalem plagam reſpiciens, Antilibanus appellatur, citra regionem Damaſci quæ cecidit in ſortem tribus Manaſſe. Quibuſdam videtur non eſſe mons proprius a Libano, ſed jugum, aut cornu in occaſum Brumalem protenſum, junctum huic circa Cæſaream Philippi: tanta vero magnitudine, ut mons proprius juſte dici poſſit. ἀντιλίβανος

Antiochia, Pro vehiculo, vel curru, id eſt loco currus: ſive contra vehiculum vel currum. G. Antiochiæ duæ ſunt clariſſimæ civitates: altera Syriæ Cœles, alias Emath dicta, Zach. 9. a. 2. in hac diſcipuli primum cœperunt dici Chriſtiani, Act. 11. d. 26. in qua Barnabas & Paulus ſunt ordinati, Act. 13. a. 3. De hac multa Procopius lib. 1. de bello Perſico. Strabo in 15. Altera Piſidiæ provinciæ, de qua Plinius li. 5. cap. 27. Strab. lib. 12. In hac Paulus & Barnabas prædicarunt, Act. 13. c. 14. & Gal. 2. c. 14. ἀντιόχεια חמת ἐμάθ

Antiocheni, Idem. p. n. G. 2 Mach. 4. b. 9. ἀντιοχεῖς

Antiochenus, Idem. ſ. n. G. Act. 6. b. 5. ἀντιοχεύς

Antiochus, Idem quod Antiochia. G. 1 Mac. 1. b. 11. ἀντίοχος

Antipas, Pro omnibus, vel contra omnes. G. Apoc. 2. d. 13. ἀντίπας

Antipater, Pro patre, vel contra patrem. G. Filius Jaſonis, 1 Mach. 12. c. 16. ἀντίπατρος

Antipatris, Palæſtinæ civitas nunc diruta, quam Herodes rex Judææ ex patris ſui Antipatris nomine vocaverat: de hac Raphael Volaterr. lib. 11. Geographiæ. Ad hanc Paulus ductus eſt captivus, Act. 23. g. 31. ἀντιπατρίς

A O

A O

אהוד ἀὼδ Aod, Laudans, ſive confitens. Filius Gera filii Jemini, Judic. 3. b. 15.

A P

אפדנו ἀφαδνῶ Apadno, Ornamentum ejus, ſive ira judicii ejus. Nomen loci, Dan. 11. g. 46. Quo loco pro Apadno eruditiores interpretes legunt Palatii ſui.

ἀπάμεια Apamea ſive Apamia, Expellens vel abigens. G. Jud. 3. d. 14.

ἀπελλῆς Apelles, Expellens vel abigens. G. Vir commendatus a Paulo, Rom. 16. b. 10.

Aphadno, Vide Apadno.

הפרה ἀφαρὰ Aphara, Vacca, ſive frugifera: aut accreſcens, ſive irritans. Urbs tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 23.

אפרסתכיא ἀφαρσαθαχαῖοι Apharſathachæi, Dividentes, ſive dilacerantes pavones. Populi nomen, 1 Eſdr. 4. b. 9.

אפרסכיא ἀφαρσαχαῖοι Apharſachæi, Dividentes, ſive dilacerantes, 1 Eſdr. 5. b. 6. & 6. b. 6.

אפרסיא ἀφαρσαῖοι Apharſæi, Idem. Populi, 1 Eſdr. 4. b. 9.

אפק vel אפקה ἀφεκὰ Aphec, ſive Apheca, Pelagus vel fortitudo, aut vigor: vel Syriace, exitus. Urbs in tribu Manaſſe, Joſ. 12. d. 18. & 13. a. 4. Eſt & urbs in tribu Judæ, Joſ. 15. f. 53. Hieronymo in locis Hebraicis uſque ad ſuam ætatem caſtellum grande Apheca nomine, juxta oppidum Palæſtinæ. Urbs præterea in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 30. quæ אפיק Hebraice dicitur, Jud. 1. f. 31. juxta vicum Eſron civitatis Jezrael, ubi dimicavit Saul in ſorte Aſer: & ubi Philiſtiim contra Iſrael poſuerunt caſtra, 1 Reg. 4. a. 1. & 29. a. 1. ibi Benadad rex Syriæ vincitur, 3 Reg. 20. d. 30.

אפיח ἀφὲκ Aphia, Flans, vel exufflans, ſive loquens, aut illaqueans. Filius viri Jemini, 1 Reg. 9. a. 1.

λιβύη Aphrica, juxta Geographos, maxime Plinium in prologo tertii, tertia orbis pars eſt inter Aſiam & Europam ad Auſtrum ſita, incipiens ab Ægypto, & in Gaditano freto deſinens, in qua populi habitant Mauri, Getuli, Numidæ, Garamantes, & Carthago urbs. Mare quo cingitur Aphrica, a Septentrione Libycum, a Meridie Æthiopicum, ab Occidente Atlanticum dicimus: teſtis Pompo. Mela libro 2. Vide Plinium libro 5. cap. 4. hiſtoriæ mundi. Strabo. libro 2. Geographiæ. Hæc Aphrica eadem quoque Libya dicitur, Plinio teſte in prologo quinti. Cujus regionis Nahum. 3. b. 9. fit mentio, & alibi ſæpe in Scripturis.

פול φοὺλ Aphrica, Eſa. 66. f. 19. in Hebræo dicitur Pul, & interpretatur Caſus vel ruina, aut faba.

פוט Aphrica, Nahum. 3. b. 9. in Hebræo eſt Put: & interpretatur craſſa, vel pinguis, Syrum eſt. LXX tanquam appellativum eſſet, tranſtulerunt hoc nomen, & præcedentibus junxerunt, καὶ οὐκ ἔστι πέρας τῆς φυγῆς σου, & non eſt finis fugæ tuæ.

הפצץ ἀφεσσῆ Aphſes, Comminuens, vel eripiens, aut aperiens, aut deſtruens. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 15.

Aphuthæi, Vide Phuthæi.

ἀποκάλυψις Apocalypſis, Revelatio. G. Apoc. 1. a. 1.

ἀπολλῶς Apollo, Perdens, vel deſtruens. G. Vir quidam Alexandrinus, Act. 18. f. 24.

ἀπολλοφάνης Apollophanes, Perditionem vel deſtructionem oſtendens. G. Nomen viri, 2 Mach. 10. g. 37.

ἀπολλωνία Apollonia, Perditio vel deſtructio. G. Civitas Macedoniæ, per quam Paulus profectus eſt, Act. 17. a. 1. Achedoro tantum fluvio a Theſſalonica diviſa. Volater. libr. 8. Geograph. Eſt & altera in provincia Aphrica quæ dicitur Pentapolis.

ἀπολλώνιος Apollonius, Perdens, vel deſtruens. G. Nomen viri quem occidit Judas Machabæus, 1 Mach. 3. b. 10.

ἀπολλύων Apollyon, Exterminans, vel perdens, vel deſtruens. G. Apocal. 9. b. 11.

ἀπόστολος Apoſtolus, Miſſus, legatus. G. Sic vocavit Chriſtus quos miſit ad prædicandum Evangelium ſuum, Luc. 6. b. 13.

אפים ἀφεὶμ Apphaim, Vultus vel facies, aut furores, ſive nares, vel piſtores. Filius Nadab filii Semei filii Onan, 1 Par. 2. d. 30.

ἀπφία Apphia, Producens, vel pullulans. G. Nomen fœminæ, ad Philem. a. 2.

Σαπφοὺς Apphus, Indignationis conſilium, aut volans conſilium, vel ſcrutator. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 Mach. 2. a. 5.

φόρος ἀππίου Appii forum, Hieronymus de locis Hebr. in Actis Apoſtolorum, (ſi tamen illius ſit) putat fuiſſe nomen fori Romani ab Appio quondam Cônſule appellatum: a quo & via Appia cognominata fuerit. Verum Appii forum oppidum fuit, longius a Roma quam Aricia diſtans; quod Horatius lib. 1. Serm. Satyra 5. oſtendit his verbis.

Egreſſum magna me excepit Aricia Roma
Hoſpitio modico, rhetor, comes Heliodorus,
Græcorum lingua doctiſſimus, inde forum Appi
Differtum nautis, cauponibus atque malignis. Ad hanc urbem Paulus venit cum deduceretur Romam, Act. 28. d. 15.

A Q

Aquæ contradictionis, Num. 20. b. 13. d. 24. Pſalm. 95. b. 8. Ezec. 47. d. 19. Vide Meribath.

אמה ἀμμὰ Aquæ ductus, Heb. Amma. Collis in tribu Benjamin, juxta Giah, & Gabaon, ubi Aſael frater Joab confoſſus fuit ab Abner, 2 Reg. 2. f. 23.

ἀκύλας Aquila, Latinum eſt. Vir Judæus ex Ponto, Act. 18. a. 2.

A R

ער ἀρωὴς Ar, Suſcitatio ſive vigilia: aut evacuatio, vel denudatio, ſeu civitas, aut æmulus. Præcipua urbs Moabitarum, ad Arnon ſita, Deut. 2. b. 10. d. 18. f. 29. Num. 21. d. 15. f. 27. In Eſaia vero, 15. a. 1. Ar-Moab dicitur, non Ar ſimpliciter.

Ara, Mons, aut prægnans, ſive demonſtratio. Urbs Aſſyriorum, cujus recordatur liber primus Par. 5. d. 26. Hieronymus in quæſt. Heb. ipſam Rages eſſe ſcribit Medorum civitatem, de qua Tob. 1. c. 16. ארא ἀῤῥὰ

Ara, Maledicens, aut videns. Filius Jether, 1 Par. 7. g. 38. ארא ἀραὶ

Araas, Ira, vel calor confidentiæ ſive protectionis. Pater Thecuæ patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 4 Reg. 22. c. 14. qui 2 Par. 34. c. 21. dicitur Haſra. חרחס ἀῤῥὲς

Arab, Inſidians, vel multiplicans, aut feneſtra, ſive locuſta. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 51. ארב ἐρὲβ

Araba, Idem. D. Nomen viri, 1 Mach. 15. d. 22. ἀράβη

Arabathane, Inſidiatio fortis, aut feneſtræ vel locuſtæ fortitudo vel donum: aut multiplicatio fortitudinis vel doni. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 5. a. 3. ἀκραβαττίνη

Arabes, Veſpertini, aut fidejuſſores, ſive ſuaves, aut campeſtres, vel corvi, aut ſalices, vel miſtiones, 2 Par. 26. a. 7. ערביים ἄραβες

Arabes, Pſal. 71. d. 10. In Hebræo eſt Saba, id eſt converſio ſive captivitas, aut canities, vel ſeſſio, Act. 2. b. 11. שבא ἄραβες

Arabia, Veſpera, aut veſpertina, vel fidejuſſio, ſive ſuavitas: aut corvus, ſive corvina, ſeu deſertum, vel ſalix, aut commiſta. Regio Aſiæ majoris inter Judæam & Ægyptum, Caſſio monte nobilis, quem Sinam eſſe affirmant. De hac plura Plinius lib. 5. cap. 11. & lib. 6. cap. 28. Ptolemæus lib. 5. cap. 17. Strabo lib. 16. Pomp. Mela in 2. Hæc (ut ſcribit auctor de locis Heb. in Actis Apoſtolorum in Tom. D. Hieronymi) gentes habet multas, Moabitas, Ammonitas, Idumæos, Saracenos alioſque quamplurimos, Ezech. 27. d. 21. hujus fit mentio. Arabum regionem triplicem fecit Ptolemæus: Petræam, Arabiam eam nominat quæ ſupra Palæſtinam ad Caſſium montem & mare rubrum excurrit. Nomen habet a Petra vetuſtiſſimo oppido. Hanc Arabiam Strabo in 16. Nabathæam vocat. Altera, Arabia deſerta quæ Felici a Meridie, a Septentrione Syria & Meſopotamiæ parte finitur, ut Ptolemæus libr. 5. cap. 19. ſcribit; hanc Sceniten, & Arabas illic Scenitas, id eſt vagos Nomades, & in tabernaculis habitantes nominant Plinius lib. 5. cap. 11. & 24. & Strabo lib. 16. Tertiam Ptolemæus lib. 6. c. 8. Felicem nominat, divitem & Beatæ cognomine inclytam, quæ peninſulæ forma, inter Perſicum & Arabicum ſinum in Meridiem tenditur, de qua plura Pomp. Mela libr. 3. Geograph. Græcis (ut habet ille) εὐδαίμων appellatur, id eſt felix, quod ſit thurifera, odores creans: hæc alias Sabæa dicta eſt, Job 1. c. 15. Pſalm 72. b. 10. In hac Paulus prædicavit, Gal. 1. d. 17. ערב ἀραβία

Arabia, Pſal. 71. c. 15. in Hebræo eſt Saba, id eſt Converſio, ſive captivitas, aut canities, vel ſeſſio. שבא ἀραβοι

Arabs, Veſpertinus, aut fidejuſſor, vel ſuavis ſive campeſtris, aut corvus, vel ſalix, ſeu miſtio, 2 Eſdr. 2. d. 19. ערבי ἀραβὶ

Aracæus, Nervus, aut Syriace, fugitivus. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 16. qui Arcas oppidum condidit contra Tripolim in radicibus Libani ſitum. ערקי ἀρουκαῖος

Arach, Longitudo, ſive medicina, vel ſanitas. Civitas in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 10. Hanc & Edeſſam vocari teſtatur Hieronymus in quæſt. Heb. ſuper Geneſim. ארך ὀρὲχ

Arachites, Longus, vel procerus, ſive ſanans, aut medicina, 2 Reg. 15. g. 32. ארכי ἀρχὶ

Arad, Onager, aut Syriace, draco. Civitas Amorrhæorum ad ſortem Juda pertinens, ad Auſtrum ſolitudini Cades vicina, in qua habitaverunt filii Obab ſoceri Moyſis in medio Iſraelis. Refert Hieronymus in locis Hebraicis uſque ad ſuam ætatem oſtendi villam ab oppido Malatis quarto lapide, ab Hebron viceſimo, Num. 21. a. 1. Judic. 1. d. 16. ערד ἀρὰδ

Aradius, Maledictionis abundantia, aut deſcendens, vel imperans. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 17. ארודי ἀράδιος

Aradius, Ezech. 27. b. 8. Imperans, aut deſcendens. ארוד ἀράδιοι

Arado, Stupor, aut tremor, ſive deſcenſio, vel dominium. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. ἀραδὸν

Aram, Celſitudo, aut ſublimitas, ſeu decipiens, aut maledictio eorum. Filius Sem, Gen. 10. c. 23. a quo Armenii, ſive Syri Græcis, Geneſ. 22. d. 21. Num. 23. a. 6. & 1 Par. 2. c. 23. Vide Syria. Filius item Somer filii Heber, 1 Par. 6. g. 37. ארם ἀρὰμ

Aram, In Hebræo, Ram. Filius Eſron filii Phares, Ruth 4. d. 19. Matt. 1. a. 3. Luc. 3. g. 33. interpretatur excelſus, vel ſublimis, aut projiciens. רם ἀρὰμ

Arama, Excelſa, ſive ſublimis, aut vermis, ſive projiciens. Civitas tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 36. הרמה ῥαμὰ

Aran, Mons, ſive montanus, aut prægnans, ſive concipiens, vel cantans, aut præco. Filius Thare patris Abraham, Gen. 11. d. 26. & 1 Par. 23. a. 9. הרן ἀρὰν

Aran, Arca, ſive exultans, aut maledictio eorum. Filius Diſon filii Seir, Gen. 36. c. 28. 1 Par. 1. c. 42. Filius item Jerameel, 2 Par. 2. c. 25. ubi legimus, Et Buna, & Aran: Hebraice legitur Oran. ארן ἀρὰν ארן

Arapha, Medicina, ſive relaxatio, aut gigantiſſa, vel montis os, ab ore ſcilicet; aut mons hic, id eſt, in hoc loco. Nomen quorundam gigantum, qui ſic dicebantur quod animos videntium ſe, diſſolverent, 2 Reg. 21. c. 16. הרפה γίγας

Ararat, Maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio, ſive lux currentis. Eſt regio Armeniæ, aut ipſa Armenia, 4 Reg. 19. g. 36. Eſa. 37. g. 38. Juxta Bocatium, mons eſt majoris Armeniæ. אררט ἀραρὰτ ἀρμενία

Arari, ſive Ararites, Montanus, 1 Paral. 11. g. 35. & 2 Reg. 23. d. 31. הררי ἀραεὶ

Arbattis, Fidejuſſor, vel ſuavis, aut miſtus, vel veſpertinus, ſive planities. Nomen loci. D. 1 Mach. 5. c. 23. ἀρβάττοις

Arbathites, Idem, 2 Reg. 23. d. 30. ערבתי ἀραβαθίτης

Arbee, Quatuor, ſive accubatio. Nomen civitatis, quæ & Hebron ארבע ἀρβὸκ bron & Mambre dicitur; ea eſt Cariath-arbe, ſed hic nomen Cariath, appellativum fecit, Gen. 23. a. 2. & 35. d. 27.

ἀρβηλα Arbella, Suſcitatio vetuſtatis, ſive inſidians ei, vel multiplicans eam, ſive locuſta ejus. D. Terminus Judæ ortum ſolis aſpiciens, de quo Hieronymus in locis Hebraicis. Eſt uſque hodie vicus Arbel trans Jordanem in finibus Pellæ civitatis Palæſtinæ. Et alius hoc vocabulo in campo prægrandi, diſtans ab oppido Legionis millibus novem. Hæc Hieronymus. Srabo lib. 16. hujus etiam meminit, 1 Mach. 9. a. 2. ἀρβηλοι

ארבי ἀρβὶ Arbi, Locuſta, vel feneſtra: ſive inſidiator, aut multiplicans. Nomen loci, 2 Reg. 23. d. 35.

ἀρχέλαος Archelaus, Princeps populi. G. Filius Herodis illius qui innocentes occidit: Rex Judææ, Matt. 2. d. 22.

ארכי ἀρχαταρὼθ Archi, Longitudo, aut ſanitas, vel cicatrix. Nomen populi in ſorte filiorum Joſeph, Joſ. 16. a. 2.

ἄρχιππος Archippus, Princeps, vel præfectus equorum. G. Nomen viri, Coloſſ. 4. d. 17. ad Philem. a. 2.

ἀρχιτρίκλινος Architriclinus, Princeps triclinii, id eſt, trium menſarum. G. Joan. 2. a. 8.

ארדון ἀρδὼμ Ardon, Imperans, ſive deſcendens, aut maledictionis judicium. Filius Caleb ex Azuba uxore, 1 Par. 2. c. 18.

ארח ἀρὲ Area, Via, ſeu ſemita, aut viator: vel odorans, ſive annona, id eſt, diurna portio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 5. & Neh. 6. d. 18.

הרבה ἀρεμβὰ Arebba, Magna, ſive multa, aut projiciens, vel litigioſa, ſive mons in ea. Nomen civitatis, Joſ. 15. g. 60.

הרקון ἱερακὼν Arecon, Vacuus, ſive mons lamentationis: vel mons poſſeſſionis. Nomen civitatis, Joſ. 19. d. 46.

ארד ἀρὰδ Ared, Imperans, ſive deſcendens. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

ארח ἀρὲ Aree, Via, ſive ſemita, aut viator, vel odorans, ſive annona. i. diurna portio. Filius Olla, 1 Par. 7. g. 39.

אראלי ἀροηλὶς Areli, Altare, ſive lux Dei, aut viſio Dei. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. qui & Ariel dicitur.

Aren, Vide Harim.

ἀρεοπαγίτης Areopagita, De colle Martis. G. Act. 17. g. 34.

ἄρειος πάγος Areopagus, Collis Martis. G. auctore Stephano de urbibus, promontorium Athenis clariſſima Græciæ urbe fuit, in quo judicia necis ferro factæ exercebantur: ſic appellatum quaſi dicas vicum Martis. Nam & Juvenalis Curiam Martis appellat: qua de re Auguſtin. lib. 8. de Civitate Dei, cap. 10. Valerius Max. lib. 2. cap. 1. de inſtitutis antiquis. Unde & Areopagitæ, judices ſeveriſſimi ac innocentiſſimi dicti ſunt.

ἀρέτας Aretas, Virtuoſus, aut placidus. G. Socer Herodis Tetrarchæ, Arabiæ Petrææ & Damaſcenæ civitatis dominus, 2 Mach. 5. b. 8. & 2 Cor. 11. g. 32.

ארונה ὀρνὰ Areuna, Arca, vel canticum, ſive exultatio: aut lux noſtra, ſive maledictio nunc. Viri nomen, 2 Reg. 24. c. 16. qui 1 Par. 21. c. 15. dicitur Ornan.

ארגב ἀργὼβ Argob, Gleba, vel glarea, aut maledictio putei vel dorſi, ſive lux altitudinis. Nomen regionis Baſaniticidis, Deut. 3. b. 13. & 3 Reg. 4. b. 13. & 4 Reg. 15. e. 25. quæ in ſortem dimidiæ tribus Manaſſe cecidit, vocata terra Raphaim, Trachonitis & Baſan.

ארידי ἀριδαὶ Aridai, Leo abundans, aut maledictionis abundantia. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9.

ארידתא ἀριδαθὰ Aridatha, Leonis lex, ſive maledictionis lex, vel ritus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 8.

אריה ἀριὲ Arie, Leo, ſive lux Domini. Nomen loci vel viri, 4 Reg. 15. e. 25.

אריאל ἀριὴλ Ariel, Altare, ſive leo Dei, aut lux Dei. Leonem ſignificat, 1 Par. 11. e. 22. At Eſa. 29. a. 1. accipitur pro civitate Jeruſalem, in qua altare holocauſti. In 43. e. 16. vero Ezechielis, altare ſignificat. Eſt & nomen viri, Num. 26. b. 17. & 1 Eſd. 8. c. 16.

אראלי ἀριὴλ Ariel, Altare, ſive lux Dei, aut viſio Dei. Nomen viri, Num. 26. b. 17. Heb. Areli.

אראלי δῆμος ὁ ἀριὴλ Arielitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 17.

ἀριμαθαία Arimathæa, Leo mortuus Domino, vel lux mortis Domini. D. Nomen civitatis, Matt. 27. g. 27. Vide Ruma.

אריוך ἀριὼχ Arioch, Longus, vel procerus, ſive ſatietas, vel ebrietas tua, aut leo tuus. Rex Ponti, Gen. 14. a. 1.

אריסי ἀρισαῒ Ariſai, Sponſus: aut Syriace colonus, ſive venenum. Filius Aman, filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9.

ἀρίσταρχος Ariſtarchus, Optimus princeps. G. Nomen viri Macedonis Theſſalonicenſis, Act. 19. f. 29. & 27. a. 2. Coloſſ. 4. b. 10.

ἀριστόβουλος Ariſtobolus, Optimus conſultor, vel optimum conſilium. Magiſter Ptolemæi, 2 Mach. 1. b. 10. Rom. 16. b. 10.

ἁρμαγεδδὼν Armageddon, Mons Evangelii, vel evangelizationis, aut mons pomorum, vel fructuum. ſ. electorum. D. Nomen loci, Apocal. 16. c. 16.

אררט ἀραρὰτ Armenia, Hebraice dicitur Ararat, ſive potius terra Ararat, ut Ararat ſit nomen viri: & interpretatur maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio, ſive lux currentis. Nomen regionis Orientalis, (nam nomine Orientis, intelligitur Armenia, Gen. 11. a. 2.) ſuper cujus montes requievit arca Noe, Gen. 8. a. 4. Dicitur & Aram, ab Aram filio Sem. Sunt qui opinantur eſſe nomen montis, Eſa. 37. g. 38.

Armenii, Idem.

הרמון τὸ ὄρος τὸ ῥεμμὰν Armon, Malum granatum, vel mons numerationis, aut mons præparationis, ſive mons doni ſive muneris. Nomen loci, Amos 4. a. 3. juxta veterem interpr. Alii legentes ארמון, ſic transferunt locum, Et dejicietis palatium, dicit Dominus.

ארמני ἀρμωνὶ Armoni, Aula, ſive palatium, aut maledictio numerationis, vel præparationis, aut luminis munus. Filius Saul ex Reſpha, 2 Reg. 21. b. 9.

ארנן ἀρνὰν Arnan, Exultans, ſive arca eorum, aut lux filii: vel lux, aut maledictio permanens vel æterna. Filius Raphaiæ filii Jeſeiæ filii Phaltiæ, 1 Par. 3. d. 21.

Arnon, Idem. Fluvius eſt Moabitarum, qui Joſepho lib. 4. Antiquit. Judaic. cap. 4. de montibus Arabiæ fluit, ac per totam ſolitudinem labens, in Aſphaltiten lacum erumpit, ſejungens Moabitiden & Ammonitida. Hieronymo vero in epiſt. ad Fabiolam de XLII manſionibus, manſ. 39. eſt rupes excelſa in limite Amorrhæorum & Moabitarum, Num. 21. c. 14. Deut. 2. e. 36. Joſ. 12. a. 1. & 13. c. 9. Judic. 11. c. 13. Eſt etiam Arnon civitas Moabitarum & deinceps Sehon regis Amorrhæorum, Num. 21. e. 23. Joſ. 12. a. 1. ארנון ἀρνὼν

Arod, Imperans, ſive deſcendens. Filius Gad, filii Jacob, Num. 26. d. 17. ארוד ἀροδὶ

Arod, Onager, aut Syriace, draco. Filius Beriæ, 1 Par. 8. b. 15. ערד ἀρὼδ

Arodi, Imperantes, ſive deſcendentes. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. ארודי ἀροηδὶς

Aroditæ, Idem. Num. 26. b. 17. ἀροαδὶ

Arodites, Idem, 2 Reg. 23. d. 33. ubi nunc Ararites legimus juxta quorundam exemplarium Hebraicorum lectionem. הארדי ἀρωδὶ

Aroer, Myrica, ſive ſuſcitatio vigiliæ, aut vigilia vigiliæ, vel denudatio pellis, aut denudatio æmuli. Urbs Moabitarum ſita ſuper ripam torrentis Arnon, extructa a filiis Gad, Joſ. 12. a. 2. & 13. c. 25. Eſt contra Rabbath, Joſ. 13. c. 25. ceſſit tribui Gad, Judic. 11. f. 33. fit ejus mentio, 1 Reg. 30. g. 28. & 2 Reg. 24. a. 5. Num. 32. g. 34. & 4 Reg. 10. g. 33. Eſt & regio circa Damaſcum, vel (ut alii volunt) Arnonis, cujus meminit Eſaias cap. 17. a. 1. ערער ἀροὴρ ערוער

Arorites, ab Aroer, Myrica mea, vanitas vel humilitas, aut ſuffoſſio mea, 1 Par. 11. g. 44. ערערי ἀραεὶ

Arorites, ab Arari, Montanus, 1 Par. 11. f. 28. הררי ἀρωρεὶ

Arphad, Lux redemptionis, aut ſternens, ſcilicet aliquid ad reclinandum. Nomen inſulæ in Phœnicia ſitæ non longe a Damaſco. Plinius lib. 5. cap. 31. Pomp. Mela. lib. 1. Eſa. 10. b. 9. & 4 Reg. 18. g. 34. Jer. 49. e. 23. ארפד ἀρφὰδ

Arphaxad, Sanans, vel laxans quaſi deprædationem, aut quaſi mammillam: vel laxans aut ſanans ſicut dæmon. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. Luc. 3. g. 36. a quo Chaldæi. ארפכשד ἀρφαξὰδ

Arſa, Terra, ſive voluntas, aut curſus, ſive maledictionis exitus. Nomen præfecti civitatis Therſæ, 3 Reg. 16. c. 9. ארצא ὠρσὰ

Arſaces, Elevans ſcutum, aut elevatio ſcuti. G. Nomen viri, 1 Mach. 15. d. 22. ἀρσάκης

Artaba, Genus eſt menſuræ, Dan. 14. a. 2. D. ἀρτάβαι

Artaxerxes, Lumen, ſive maledictio, ſilentium vel feſtinationem ponens, aut fervor lætitiæ. Generale nomen eſt (ut Lyrano in 1 Eſd. cap. 4. & Metaſtheni Perſæ placet) regum Perſarum, quemadmodum Cæſar Romanorum imperatorum, 1 Eſd. 4. b. 7. ארתחששתא ἀρθασασθὰ

Artaxerxes, Luminis ſive maledictionis ſilentium, vel feſtinationem perſuadens, aut fervor direptionis, 1 Eſd. 7. c. 21. & 8. a. 1. Neh. 2. a. 1. & 5. c. 14. & 13. a. 6. ארתחשסתא ἀρθασασθὰ

Arteman, Integer, vel incolumis, aut venuſtus. G. Nomen viri, Tit. 3. d. 12. ἀρτεμᾶς

Aruboth, Cataractæ, ſive feneſtræ, aut inſidiæ, vel locuſtæ. Nomen civitatis, 3 Reg. 4. a. 10. ארבות ἀραβὼθ

Arum, Excelſus, ſive ſublimis, aut ſeparans, ſive projiciens. Pater Aharehel, 1 Par. 4. b. 8. הרום ἀρὶμ

A S

Aſa, Medicus, aut ſanans, Syrum eſt. Filius Abian regis, 3 Reg. 15. b. 8. & 1 Par. 3. b. 10. Filius item Helcana, 1 Par. 9. c. 16. אסא ἀσὰ

Aſaa, Vide Aſaia.

Aſael, Fecit Deus, ſive factura Dei. Filius Sarviæ, 2 Reg. 2. d. 18. Frater item Joab, 2 Reg. 23. d. 24. & 1 Par. 2. b. 16. & 2 Par. 31. c. 13. Corrupte in quibuſdam codicibus ſcribitur Aſahel, ut 1 Par. 11. f. 26. & 27. a. 7. & 2 Par. 17. b. 8. עשהאל ἀσαὴλ

Aſaia, Fecit Dominus, ſive factura Domini. Servus Joſiæ regis, 4 Reg. 22. c. 14. Nomen item principis, 1 Par. 4. f. 36. & 6. c. 30. & 9. a. 5. & 15. a. 6. In 2 Par. 34. d. 20. corrupte legitur Aſaæ pro Aſaiæ. עשיה ἀσαΐα

Aſalelphuni, Umbra vel ſubmerſio vultus, aut ſonitus vel tinnitus vultus. Filia Etam, 1 Par. 4. a. 3. הצללפוני ἀσελαφωνὶ

Aſalia, Prope Dominum, ſive ablatio vel ſeparatio Domini. Pater Sapham ſcribæ, 4 Reg. 22. a. 3. ubi corrupte legitur Aſſia. אצליהו ἀσελίας

Aſan, Fumus, aut fumigans. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. f. 42. & 19. a. 7. & 1 Reg. 30. g. 30. & 1 Par. 4. f. 32. & 6. e. 62. עשן ἀσὰ

Aſana, Rubus, aut Syriace, inimicus. Pater Oduia, 1 Paral. 9. b. 7. הסנאה σανάα

Aſaph, Congregans, ſive colligens, aut finiens. Filius Barachiæ filii Samua, 1 Par. 6. c. 39. Pater item Zechri, 1 Par. 9. c. 15. אסף ἀσὰφ

Aſar-haddon, Ligans acumen, vel lætitiam: aut Syriace, prohibens novitatem vel unitatem. Filius Sennacherib, qui poſt eum regnavit, 4 Reg. 19. g. 37. Eſa. 37. g. 38. אסרחדן ἀσορδὰν

Aſaramel, Beatitudo populi Dei, aut veſtigium circumciſionis. D. nomen loci, 1 Mach. 14. d. 28. σαραμὲλ

Aſarela, Beatitudo Dei, aut intuens fortem vel quercum, ſive greſſus Dei. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 2. אשראלה ἀσεηρηλὰ

Aſarmoth, Vide Haſarmoth.

Aſaſon-thamar, Vide Haſaſon-thamar.

Asbaim, Damulæ, vel pulchritudines, ſive militiæ. Nomen viri, 2 Eſd. 7. e. 59. הצביים σαβαὶν

Asbel, Ignis vetuſtatis, aut ignis defluens vel decidens. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 7. b. 11. Jadiel dicitur. אשבל ἀσβὴλ

Asbelitæ, Idem. p. n. Num. 36. e. 38. אשבלי ἀσυβηλὶ

Aſcalon, Appenſio vel ſtatera, ſive ignis infamiæ. Civitas ampla Palæſtinæ, ſive ut Joſephus habet libr. 5. cap. 3. Jud. Antiquit. ſuperioris Idumææ quam Judas expugnavit, Judic. 1. d. 18. Ubi Samſon triginta viros percuſſit, Judic. 14. d. 19. quæ a conditore Aſcalo Hymenæi filio id nominis, Stephano teſte, invenit. Hæc אשקלון ἀσκαλὼν ſecundum Egeſippum lib. 3. cap. 4. ſeptingentis viginti ſtadiis ab Hieroſolyma diſtat. De qua Volaterr. lib. 11. Geograph. Jer. 25. d. 20. Amos 1. b. 8. Soph. 2. a. 4. Zach. 9. a. 5. Ab hac reguli Philiſtinorum, Aſcalonitæ appellantur, Joſ. 13. a. 3.

ἀσκάλωνα Aſcalona, Idem. D. 1 Mach. 10. g. 86.

אַשְׁקְלוֹנִי ἀσκαλωνῖται Aſcalonitæ, Idem. p. n. Populi nomen, Joſ. 13. a. 3.

אַשְׁכְּנַז ἀσχανάζ Aſcenez, Ignis quaſi diſtillans, vel quaſi aſpergens. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3. Populi item quos Græci Rheginos vocant, Jer. 51. c. 26. ſecundum Joſephum. Euſebio autem, gentes ſunt Gothicæ.

מַעֲלֵה עַקְרַבִּים προσαναβάσεως ἀκράβεως Aſcenſus ſcorpionis. Heb. Maale-acerabbim. Locus tribus Judæ, in parte Auſtrali terræ ſanctæ, Joſ. 15. a. 3. Judic. 1. g. 36. de quo Hieronymus in locis Hebraicis, qui confinium Amorrhæorum Acrabitenen dictum refert.

הַצְּבָיִים ἀσεβωείμ Aſebaim, Damulæ, ſive pulchritudines, aut militiæ. Nomen viri, 1 Eſdr. 2. c. 57.

אַשְׁדּוֹת ἀσηδώθ Aſedoth, Effuſiones, ſive declivia, aut campeſtria, vel deprædationes. Nomen regionis & civitatis in tribu Reuben, urbs Amorrhæorum, Joſ. 10. g. 40. & 12. b. 3. & 13. c. 20.

אָצֵל ἀσήλ Aſel, Prope, aut juxta, ſive ablatio vel ſeparatio. Filius Elaſa filii Rapha, 1 Par. 8. d. 37. 9. g. 43, 44.

עֶצֶם ἀσὲμ Aſem, Os ab oſſe, aut fortitudo, aut clauſura, ſcilicet oculorum, vel lignum eorum. Civitas in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 3. Appellatur & Aſom, 1 Par. 4. e. 29. iiſdem conſonantibus & punctis.

עַצְמוֹנָה ἀσεμωνά Aſemona, Os nunc, ab oſſe: ſive fortitudo noſtra, vel clauſura noſtra, ſive lignum vel conſilium numerantis vel præparantis. Urbs tribus Judæ, Joſ. 15. a. 4.

אַסְנָא ἀσενά Aſena, Periculum, ſive infortunium, vel rubus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 50.

אַשְׁנָה ἀσνά Aſena, Mutatio, vel duplicitas, aut dormitatio, ſive ignis nunc. Nomen urbis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 33.

אָסְנַפַּר ἀσενάφαρ Aſenaphar, Periculum, ſive infortunium tauri, aut periculi incrementum. Nomen viri, 1 Eſdr. 4. b. 10.

אָסְנַת ἀσενέθ Aſeneth, Periculum, ſive infortunium. Filia Phutipharis uxor Joſeph, Gen. 44. f. 44. & 46. c. 20.

אַסִּיר ἀσείρ Aſer, Vinctus, ſive incarceratus: aut Syriace, prohibitus. Heb. Aſir. Filius Caath filii Levi, 1 Par. 6. b. 22. ſive filius Core filii Iſaar filii Caath, Exod. 6. d. 24.

אָשֵׁר ἀσήρ Aſer, Beatitudo ſive felicitas. Octavus filius Jacob ex Zelpha ancilla Liæ uxoris ſuæ, Gen. 30. b. 13. Nomen item loci, Joſ. 17. b. 11. & 3 Reg. 4. b. 14. Aſer conſecutus eſt ſortem ad Occidentem & ad Auſtralem partem, id eſt, ad Auſtrum vergentem, Joſ. 19. c. 34. In chartis male collocatur hæc tribus.

אֲשֵׁרוֹת ἄλσος Aſeroth, Nemora, ſive luci, aut beatitudines, vel inſidiæ, ſive greſſus. Nomen idoli, Judic. 3. a. 7.

אַשְׁחוּר ἀσσώρ Aſhur, Denigratus, ſive ignis libertatis, vel albedinis, aut foraminis. Filius Eſron filii Phares, ex Abia uxore, 1 Par. 2. c. 24. Pater item Thecuæ, 1 Par. 4. a. 5.

ἀσία Aſie, Limoſa, vel cœnoſa. Minor pars Aſiæ quæ tertia pars orbis cenſetur: iſta continet provincias, Phrygiam, Pamphyliam, Ciliciam, Lycaoniam, Galatiam, Cariam, & alias, Epheſum quoque ſpecialiter. Hæc præter Orientalem partem qua ad Cappadociam Syriamque progreditur, undique mari eſt circumflua. Hanc ſuſpicantur hodie Turciam dici. Auctor Hieronym. hujus multa fit mentio in Actis Apoſtolorum & epiſtolis Pauli.

ἀσιανοὶ Aſiani, Limoſi, vel cœnoſi, G. Act. 20. a. 4.

עֲשִׂיאֵל ἀσιήλ Aſiel, Fecit Deus, ſive factura Dei. Filius Saraiæ filii Joſabiæ, 1 Par. 4. f. 35.

אֲשִׁימָא ἀσιμὰ Aſima, Delictum, ſive poſitio, aut ignis maris. Nomen idoli virorum Emath, 4 Reg. 17. f. 30.

עֶצְיוֹן גֶּבֶר ἀσιὼν γαβὲρ Aſion-gaber, Lignum viri vel robuſti, aut conſilium viri vel robuſti. Urbs maritima ſita in litore Maris rubri, id eſt, in ea litoris parte quæ pertinet ad ſinum Elamiticum, ſic dictum ab Elam. Aſion-gaber pertinet ad Idumæam, 3 Reg. 9. d. 26. & 2 Par. 8. d. 17. In Aſion-gaber caſtrametati ſunt filii Iſrael egreſſi de Hebrona, Num. 33. d. 35. Deut. 2. b. 8.

אַסִּיר ἀσὶρ Aſir, Vinctus, ſive incarceratus: aut Syriace, prohibitus. Filius Jechoniæ, filii Joacim filii Joſiæ, 1 Par. 3. c. 17. Filius item Core, 1 Par. 6. b. 22.

ἀσμοδαῖος Aſmodæus, Deſtructor vel diſſipator, aut delicti abundantia, vel peccatum abundans, ſive ignem menſurans. D. Nomen dæmonii, Tob. 3. b. 8.

הַסְּנָאָה ἀσανά Aſnaa, Rubus: aut Syriace, inimicus. Nomen viri, 2 Eſd. 3. a. 3.

אֹצֶם ἀσὸμ Aſom, Feſtinatio eorum, ſive jejunans. Sextus filius Iſai, 1 Par. 2. b. 15. Filius item Jerameel primogeniti Eſron, 1 Par. 2. d. 26.

עֶצֶם ἀσὸμ Aſom, Os ab oſſe, vel fortitudo: ſive clauſura, ſcilicet oculorum, aut lignum eorum. Civitas in tribu Simeon, 1 Par. 4. e. 29. quæ dicitur Aſem, Joſ. 18. a. 3. iiſdem conſonantibus & punctis.

חָצוֹר ἀσὼρ Aſar, Nomen urbis aut regionis ſitæ in Arabia, Jer. 49. e. 28. Judic. 4. a. 2. Vide Haſor.

אֵסַר־חַדֹּן ἀσαρεδδὰν Aſor-haddan, Ligans acumen vel lætitiam: aut Syriace, prohibens unitatem vel novitatem. Rex Aſſur, 1 Eſd. 4. a. 2.

עַשְׁוָת ἀσθὰθ Aſoth, Faciens, vel factura, aut tineæ, ſ. veſtimentorum. Filius Jephlat filii Heber, 1 Par. 7. g. 33.

ἀσφὰρ Aſphar, Plaſmatio onagri, aut feſtinatio tauri. D. Nomen lacus in agro Thecuæ, 1 Mach. 9. d. 33.

אַשְׁפְּנַז ἀσφανὲζ Aſphenez, Pharetra aſperſionis vel diſtillationis, ſive magus aſperſus. Præpoſitus eunuchorum regis Nabuchodonoſor, Dan. 1. a. 3.

אֲשַׂרְאֵל ἀσέρηλ Aſrael, Beatitudo Dei, vel intuitus fortis, aut greſſus Dei. Filius Jaleleel, 1 Par. 4. c. 16.

אַשְׂרִיאֵל ἐσριήλ Aſriel, Idem. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 31. qui Joſ. 17. a. 2. Eſriel dicitur.

הָאַשְׂרִאֵלִי ἐσριηλί Aſrielitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 31.

הַצִּדִּים τύριοι Aſſedim, Venationes, aut inſidiæ, vel latera: aut Syriace, deſtructiones. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 35.

הַשֵּׁם ἀσὸμ Aſſem, Nomen, vel nominatus, ſive poſitio, vel poſitus. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 34.

Aſſia, Vide Aſalia.

ἀσιδαῖοι Aſſidæi, Milvi, vel herodii, aut venantes, vel inſidiantes. D. Genus hominum inter Judæos, 1 Mach. 7. b. 13. 2 Mac. 14. a. 6.

ἄσσον Aſſon, Appropinquatio, vel approximatio. G. Complures ſunt hujus nominis urbes, una Lyciæ civitas maritima in edito ſita promontorio, adeo ut parum tutum ſit accedere. Unde jocus Nicoſtrati citharœdi, Aſſon eas, ut citius ad exitii terminos pervenias. Altera in Æolide. Tertia in Myſia. Quarta in Lydia. Quinta in Epiro minore, Cleanthis philoſophi patria, quæ eadem & Apollonia ſit dicta, ſuffragante & Plinio in 5. lib. cap. 36. Hanc poſtremam Paulus adnavigavit, Act. 20. c. 13. & 27. c. 13.

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ἀσουῆρος Aſſuerus, Princeps & caput. Pater Darii regis Medorum, Dan. 9. a 1. & 1 Eſd. 4. b. 5. Hic a Metaſthene Perſa Artaxerxes Aſſuerus vocatur.

אַשּׁוּר ἀσοὺρ Aſſur, Inſidians, ſive beatus, aut aſpiciens, vel gradiens. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. de terra Sennaar egreſſus, Gen. 10. b. 11.

אַשּׁוּרִי ἀσιεὶ Aſſuri, Beatitudo, aut intuitus, vel greſſus. Nomen loci, 2 Reg. 2. b. 8.

אַשּׁוּרִם ἀσουριείμ Aſſurim, Inſidiantes, ſive beati: aut aſpicientes, vel gradientes, Filius Dedan filii Jecſan, Gen. 25. a. 3.

Aſſyrii, Idem. Heb. Aſſurim. Aſſyrii poſt Euphratem loca tenent, amne tantum a Babyloniis diviſi. Herodotus eoſdem populos cum Syris eſſe dicit: ſed a Græcis Syros, a Barbaris Aſſyrios vocari. In Aſſyria autem fuerunt XVIII regna: tam ampla & potens regio fuit. Lege Raphaelem Volater. lib. 11. Geograph. Strabonem lib. 16. Geograph. Aſſyria eſt ad Orientem Terræ ſanctæ.

אַשּׁוּר Aſſyrius, Idem. ſ. n. Eſa. 7. c. 17.

עַשְׁתָּרוֹת ἀσταρώθ Aſtaroth, Greges, ſive divitiæ, aut faciens explorationem, ſeu tinea legis. Urbs in campeſtribus Moab in dimidia tribu Manaſſe, Og regis Baſan regia, Deut. 1. a. 3. Joſ. 9. b. 10. & 12. b. 4. & 13. d. 12. gigantum terra quos Codorlahomor interfecit, Gen. 14. a. 5. quo loco dicitur Aſtaroth Carnaim, עַשְׁתְּרוֹת קַרְנַיִם in ſupercilio Sodomorum ſita, poſtremo Levitis conceſſa, 1 Par. 6. f. 71. Fuit & deus Palæſtinorum. Joſephus lib. 6. cap. 14. Judaic. Antiquit. teſtis: quem ſuſtulerunt Judæi Samuelis juſſu, 1 Reg. 7. a. 3. Eſt & alius quem adoravit Salomon, 3 Reg. 11. a. 5. ubi עשתורת legitur: a Græcis ἀςάρτη dictum. Vide Aſtarte. Aſtaroth, idola formam ovium præ ſe ferentia.

Aſtaroſt-addar, Joſ. 18. b. 11. legendum Ataroth-adar.

עַשְׁתְּרָתִי ἐσθαραθὶ Aſtarothites, Greges, ſive divitiæ, aut faciens explorationem, ſive tinea legis, 1 Par. 11. g. 44.

עַשְׁתֹּרֶת ἀςάρτης Aſtarthen, Idem. Idolum Sidoniorum, quod colebat Salomon, 3 Reg. 11. a. 5. idem quod Aſtaroth præcedens. De quo & 4 Reg. 23. c. 13. fit mentio: quo in loco Aſtoreth legendum eſſet pro Aſtaroth.

ἀςυάγης Aſtyages, Civitatis ductor, vel dux. G. Rex Perſarum, Dan. 13. g. 64.

ἀσύγκριτος Aſyncritus, Incomparabilis. G. Viri nomen, Rom. 16. b. 14.

A T

אָטָד ἀτάδ Atad, Rhamnus, ſive ſpinetum. Locus trans Jordanem, ubi exequias atque planctus peregerunt filii Iſrael ſuper morte Jacob, tertio ab Jericho lapide, duobus milibus a Jordane: qui locus dictus eſt poſtea Planctus Ægypti, Gen. 50. b. 10. Nunc Bethagla, quod interpretatur locus gyri, eo quod ibi more plangentium circuierunt in funere Jacob. Hieronymus in locis Hebraicis. Hebraice legitur Goren Atad: i. Area Atad.

עֲטָרָה ἀταρά Atara, Corona. Altera uxor Jerameel primogeniti Eſron filii Phares filii Judæ, 1 Par. 2. d. 26.

עֲטָרוֹת ἀταρώθ Ataroth, Coronæ, ſive calamus inebriationis, vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis, vel ſaturitatis. Civitas in tribu Gad, Num. 32. a. 3. g. 34. Eſt & nomen regionis in ſorte filiorum Joſeph, Joſ. 16. c. 7.

עַטְרוֹת אַדָּר ἀταρὼθ ἀδὰρ Ataroth-addar, Coronæ ſive calamus inebriationis, vel ſaturitatis pallii ſive potentiæ aut magnitudinis. Civitas in tribu Ephraim, Joſ. 16. b. 5. & 18. b. 11.

אָטֵר ἀτὴρ Ater, Siniſter, vel clauſus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 16.

עֲתָךְ ἀθὰχ Athach per ע, Hora tua, ſive tempus tuum. Nomen civitatis, 1 Reg. 30. g. 30.

הֲתָךְ ἀθὰχ Athach per ה, Percutiens, vel humilians, aut ſubjiciens. Nomen Eunuchi, Eſth. 4. b. 5.

עֲתָיָה ἀθαΐ Athaias, Hora vel tempus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 4.

עַתְלַי θαλὶ Athalai, Hora mea, ſive tempus meum vel mihi. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 28.

עֲתַלְיָהוּ γοθολία Athalia, Hora, vel tempus Domino. Mater Ochoziæ filii Joram regis Judæ, filia Amri regis Iſrael, 4 Reg. 8. g. 26.

אֶתְנִי ἀθανὶ Athanai, Fortis, ſive aſininus, aut donans. Filius Zara, filii Adaia, 1 Par. 6. c. 41.

עֶתֶר ἐθὲρ Athar, Oratio, aut deprecatio. Nomen civitatis in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 7.

ἀθῆναι Athenæ, Sine cumulo, vel ab Athena, id eſt, Minerva, Minervales. G. Civitas Achaiæ, philoſophiæ dicata ſtudiis & idolorum cultui, ubi Paulus etiam Chriſtum prædicavit, Act. 17. d. 16. hujus urbis Piræus portus (cujus Terentius in Eunucho meminit) ſeptemplici muro quondam communitus fuiſſe deſcribitur. Athenæ hodie ſub Turcæ imperio ſunt, a Barbaris corrupto vocabulo Sethniæ vocantur, Raphaele Volater. libr. 38. Paralipomenon auctore.

ἀθηναῖοι Athenienſes, Idem. G. Act. 17. e. 21.

ἀθηνόβιος Athenobius, Minervæ arcus. G. Nomen viri, 1 Mach. 15. f. 32.

התרשתא ἀρτασαθὰ Atherſatha, Diſſolvens fundamentum, vel contemplans fundamentum vel potum, ſive turturis fundamentum: aut ex Hebræo & Syro, contemplans annum vel tempus. Filius Achelai, 2 Eſd. 10. a. 1. de quo & 1 Eſd. 2. d. 61. Sic dicebatur & Nehemias, Neh. 7. f. 65. & 8. c. 10.

חמטה ἀμματὰ Athmatha, Lacerta vel ſtellio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 53. Heb. Humeta.

ἀττάλεια Attalia, Augens, vel nutriens. G. Civitas Pamphyliæ maritima, a Ptolemæo Philadelpho ædificata, juxta Raphaelem Volater. lib. 10. Geographiæ, quam Paulus & Barnabas pertranſierunt, Act. 14. 45.

ἄτταλος Attalus, Auctus ſive nutritus. G. Nomen viri, 1 Mac. 15. d. 22.

עוה ἀυὰ Ava, Iniquitas. Nomen idoli, 4 Reg. 17. d. 24. & 18. g. 34. & 19. c. 13. Eſa. 37. c. 13.

αὔγουςος Auguſtus, Latinum eſt, vel ab augurio dictus, vel (ut alii volunt) ab augendo. Romanorum Imperator ſecundus, patre Octavio ſenatore genitus, Cæſaris nepos, Imperavit annos 56. Hic cum quadrageſimo ſecundo anno imperii ſui firmiſſimam veriſſimamque pacem compoſuiſſet, Chriſtus Dominus in Bethlehem natus eſt; cujus adventui pax iſta famulata eſt, quemadmodum ſcribit Eutropius rerum Romanorum lib. 7. cap. 2. Et Lucas Evangeliſta cap. 2. a. 1. refert ab hoc edictum exiiſſe ut cenſeretur orbis univerſus.

עוים αὐίμ Avim, Iniqui ſive perverſi. Nomen civitatis tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 23.

עוית γαθίμ Avith, Iniqua ſive perverſa, aut temporalis. Nomen civitatis in qua regnavit Adad quartus rex in Edom, Gen. 36. d. 35.

Aulon, Vide Vallis ſylveſtris.

חורן αὐρανίτις Auran, Foramen, ſive libertas, aut albedo. Locus in vicinia Damaſci, Ezec. 47. c. 17. Heb. Hauran.

עוץ ὢς Auſitis, Hebraice dicitur Hus, & interpretatur conſilium aut lignum: aut Syriace, affixus aut affixio. Nomen loci, Jer. 25. e. 20.

A X

עכסה ἀχσὰ Axa, Compoſita vel adornata, aut laſciviens, ſive confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, Joſ. 15. d. 16. Judic. 1. c. 12. quæ 1 Par. 2. f. 49. Achſa ſcribitur.

אכשף ἀχσάφ Axaph, Veneficus, ſive utique conterens. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 25. quæ cap. 11. a. 1. ſcribitur Achſaph.

A Z

Aza, Vide Gaza.

עזא ἀζὰ Aza, Fortitudo, aut capra. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 47.

Azael, Vide Hazael.

אזניה ἀζανίας Azanias, Auris Domini, ſive auſcultatio Domini, vel arma Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 9.

אזנות תבור ἀζνὼθ θαβώρ Azanoth-thabor, Aures electionis, ſive puritatis: aut ex Hebræo & Syro, aures contritionis vel confractionis. Civitas, terminus tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 34.

עזראל ἀζαρὴλ Azareel, Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 6. & 25. c. 8.

עזריה ἀζαρίας Azarias, Auxilium Domini, ſive atrium Domini. Filius Amaſiæ regis Judæ, 4 Reg. 14. e. 21. qui 2 Par. 26. a. 1. Ozias dicitur. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 Par. 26. c. 17. Filius Johanan, 2 Par. 28. b. 12. Filius item Ethan filii Zaræ filii Juda, 1 Par. 2. b. 8. Vide & 1 Par. 6. a. 9. & b. 13.

עזריקם ἐζρικάμ Azaricam, ſive Azricam, Auxilium reſurgentis vel vindicantis, aut fortitudo vacua. Nomen viri, 2 Eſd. 11. c. 14.

חזו ἀζαῦ Azau, Videns aut prophetans. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. Heb. Hazo.

עזז ἀζάζ Azaz, Fortis, Pater Bala, 1 Par. 5. a. 8.

עזזיהו ἀζαζίας Azazias, Fortitudo Domini. Nomen viri, 2 Par. 31. c. 13.

אזבי ἀζβαΐ Azbai, Hyſſopus mea. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 37.

עזבק ἀζβὼχ Azboc, Hircus vel fortitudo vacuitatis, aut fortis diſſipatio. Nomen viri, 2 Eſd. 3. d. 16.

עזקה ἀζηκά Azeca, Fortitudo ſive murata, vel ſepta: aut Syriace, annulus. Civitas Amorrhæorum, quæ ſorte ceſſit tribui Juda, Joſ. 15. e. 35. Neh. 11. d. 30. Hieronymo inter Eleutheropolin & Æliam ſita: quo loci Deus grandine & lapidibus gentes perdidit, Joſ. 10. c. 11. Philiſthiim illic caſtra contra Iſrael fixerunt, 1 Reg. 17. a. 1. Hanc reparavit Roboam rex Juda, 2 Par. 11. b. 9. & rex Babylonis eandem debellavit, Jer. 34. b. 7.

עזר ἀζὶρ Azer, Adjutorium, ſive atrium. Nomen viri, 2 Eſd. 3. e. 19.

עזגד ἀζγὰδ Azgad, Fortis exercitus, aut fortitudo felicitatis: vel ex Hebræo & Syro, fortis ſciſſura. Viri nomen, 1 Eſd. 2. a. 1. & 8. b. 12.

עזיה ἀζία Azia, Fortitudo Domini, ſive hircus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 3.

עזיזא ἀζιζὰ Aziza, Fortitudo, aut fortis. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 27.

עזמות ἀζμαὼθ Azmaveth, Fortis mors, ſive hircus, aut fortitudo mortis. Nomen viri cujuſdam, 2 Reg. 23. d. 30. qui 1 Par. 11. f. 33. dicitur Azmoth, iiſdem conſonantibus & punctis, 1 Eſd. 2. b. 22.

עזמות ἀσμώθ Azmoth, Idem. Filius Joada filii Achaz, 1 Paral. 8. d. 36. & 12. a. 3. & 27. c. 24. Filius item Jore, 1 Par. 9. f. 42. Nomen præterea cujuſdam alterius, 1 Par. 11. f. 33. qui 2 Reg. 23. d. 30. dicitur Azmaveth iiſdem conſonantibus & punctis.

ἀζὼρ Azor, Adjutor, vel accinctus: aut Syriace, converſus. D. Filius Eliacim filii Abiud, Matt. 1. b. 14.

אשדודיות ἀζώτιαι Azotidæ, Hebraice dicitur Aſdodioth, & interpretatur deprædatrices, ſive ignis dilectionum, 2 Eſd. 13. d. 23.

אשדודי ἀζώτιοι Azotii, In Hebræo dicitur Aſdodi, id eſt, ignis dilecti vel patrui. Genus populi in terra Chanaan contra Aquilonem.

Azotius, Ignis dilecti vel patrui mei, Joſue 13. a. 3. & 1 Regum 5. a. 3.

אשדוד ἄζωτος Azotus, Hebraice dicitur Aſdod, id eſt, deprædatio, ſive ignis dilecti, aut ignis patrui. Inſignis Palæſtinæ urbs inter Aſcalonem & Joppen in tribu Dan, in qua gigantes habitarunt, capta a Joſue duce, Joſ. 11. d. 22. Sorte ceſſit tribui Judæ, Joſ. 15. f. 46. Hæc una e quinque civitatibus Allophylorum, templo Dagon idoli nobilitata, 1 Reg. 6. c. 17. Quam, ut ait Stephanus, condidit quidam e Mari rubro profugus, ex nomine uxoris ſuæ Azes. Volater. lib. 11. Geograph. Cujus in Scripturis multa eſt mentio, Jer. 25. d. 20. Amos 1. b. 8. Soph. 2. a. 4. Zach. 9. a. 6. Eſa. 20. a. 1. & 2 Par. 26. a. 6. In hac Philippus prædicavit Chriſtum, Act. 8. g. 40.

Azriel, Vide Azareel.

Azuba, Derelicta, ſive deſerta, aut fortitudo ejus in ea. Mater Joſaphat filia Salai, 3 Reg. 22. f. 43. & 2 Par. 20. g. 31. Uxor item Caleb filii Eſron filii Juda, 1 Par. 2. b. 18. עזובה ἀζουβὰ

Azur, Adjutus ſive adjutor. Pater Ananiæ prophetæ, Jer. 28. a. 1. Pater item Jezoniæ, Ezech. 11. a. 1. עזור ἀζὼρ

Azymus, Infermentatus, Act. 12. a. 4. & 1 Cor. 5. c. 7. ἄζυμος

Azzi, Fortitudo mea, ſive hircus meus. Nomen viri, 2 Eſdr. 11. c. 22. עזי ὀζεί

B

BAal, Idolum, aut dominans, vel ſubjiciens, aut poſſidens. Baal eſt proprie idolum Sidoniorum, 3 Reg. 16. g. 31. quod idolum aliter dicitur Aſtoreth. Accipitur etiam pro quocunque idolo, Jer. 2. b. 8. Græci Martem putant, Num. 22. g. 40. quod deſtruxit Gedeon, Judic. 6. e. 25. Eſt & nomen loci, 1 Par. 5. d. 23. Filius item Joel, 1 Par. 5. a. 5. Filius Abigabaon, ſive Jahiel, 1 Par. 8. c. 29. & 9. f. 35. בעל βάαλ

Baal, In Oſee 10. d. 15. legitur, vindicavit Baal: quum legendum ſit, vindicavit Arbel: & interpretatur Pugnavit Deus, ſive vindicavit Deus, aut ultus eſt pro Deo. ארבעל

Baala, Idolum ejus, aut dominans ei, vel ſubjecta, aut poſſeſſa, ſive in aſcenſione, vel in elevatione. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. b. 9. quæ & Cariath-jarim & Cariath-baal dicitur. בעלה βααλά

Baalath, Subjecta, ſive poſſeſſa: aut in exaltatione, vel aſcenſione. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. a. 8. d. 44. Civitas a Salomone condita, 3 Reg. 9. c. 18. בעלת βααλὼθ

Baal-berith, Idolum fœderis vel pacti, aut ſubjiciens vel poſſidens fœdus vel pactum. Nomen idoli, Judic. 9. a. 4. בעל ברית βάαλ βερίθ

Baal-gad, Idolum fortunæ vel felicitatis, ſeu exercitus: aut ſubjiciens ſive poſſidens felicitatem vel exercitum: aut ex Hebræo & Syro, idolum ſciſſuræ. Nomen montis ſub monte Hermon, Joſ. 11. c. 17. & 13. a. 5. בעל גד βααλγάδ

Baal-hamon, Idolum populi, aut dominans populo, aut poſſidens populum. Nomen loci, Cant. 8. c. 11. בעל המון βεελαμών

Baal-haſor, Idoli atrium vel fœnum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni. Locus eſt infra Ephraim urbem Benjamin, 2 Reg. 13. d. 23. בעל חצור βααλασώρ

Baal-hermon, Idolum aut auctor ſive poſſeſſor deſtructionis, ſive anathematis, vel retis, ſive retiaculi, aut dedicati vel conſecrati, Deo ſcilicet. Mons circa Libanum in Paleſtinæ finibus, Judic. 3. a. 3. בעל חרמון βάαλ ἑρμών

Baali, Idolum meum, ſive dominans mihi, aut ſubjiciens vel poſſidens me, Oſee 2. c. 17. בעלי βααλείμ

Baalia, Idoli dominus, id eſt, deus idoli, vel ſubjiciens aut poſſidens dominus, ſive in aſcenſu vel in cœnaculo. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 5. בעליה βααλία

Baaliada, Idolum apertum vel manifeſtatum, ſive poſſeſſor ſcientiæ, Filius David, 1 Par. 14. b. 7. בעלידע βααλιαδά

Baalim, Idola, ſive dominantes, aut ſubjicientes vel poſſidentes, Nomen idoli, 1 Reg. 7. a. 4. & 2 Par. 28. a. 2. Jer. 2. e. 23. Corrupte 2 Reg. 6. a. 2. de viris Juda legitur: pro de Baale Juda, id eſt, de Cariath-jeharim: ut vides, Joſ. 15. c. 9. בעלים βααλείμ

Baal-meon, Idolum habitaculi, vel idolum ex peccato, aut ſubjiciens ſive poſſidens habitaculum, ſive dominium ex peccato. Civitas Amorrhæorum, quæ ſorte obtigit filiis Ruben, Num. 32. g. 38. Joſ. 13. c. 17. Hæc eadem dicitur Beel-meon. בער מעון βεελμών

Baal-pharaſim, Idolum diviſionum, aut ſubjiciens ſive poſſidens diviſiones. Nomen loci in terra Chanaan, 2 Reg. 5. d. 20. & 1 Par. 14. b. 11. בעל פרצים βααλφαρασὶν

Baal-thamar, Idolum palmæ, aut ſubjiciens, vel poſſidens palmam arborem, aut idolum commutationis, ſive ſubjiciens aut poſſidens commutationem. Vicus juxta Gabaa, in tribu Benjamin, Judic. 20. e. 33. בעל תמר βααλθαμάρ

Baana, In reſponſione, ſive in afflictione, aut in cantico: vel Syriace, deprecatio. Filius Remmon Berothitæ, 2 Reg. 4. a. 2. Pater item Heleb, 2 Reg. 23. d. 29. Filius item Ahilud, 3 Reg. 4. b. 12. Filius etiam Huſi, 3 Reg. 4. b. 14. In his duobus locis ſcribitur בענא. בענה βαανά בענא

Baaſa, In factura, ſive in tinea, aut in compreſſione, vel ſcrutationem tollens. Nomen regis Iſrael, 3 Reg. 15. c. 17. & 2 Par. 16. a. 1. Filius Ahia, 4 Reg. 9. b. 9. בעשא βαασά

Babel, Confuſio ſive commiſtio. Nomen civitatis, Gen. 11. b. 9. quæ Stephano Seleucia quoque dicta eſt. בבל σύγχυσις

Babylonem eſſe duplicem Coſmographorum conſenſus eſt: una in Aſſyria, de qua 4 Reg. 17. d. 24. altera vero in Chaldæa, de qua 4 Reg. 25. a. 1. in campo Senaar, caput regni Chaldæorum, regia Nemrod, ſita ad Orientem terræ Juda, quæ a confuſis labiis nomen habet, teſtes Moſes, Ge. 10. b. 10. & 11. b. 9. Joſeph. lib. 1. ca. 9. Antiq. Judaic. Auguſtinus lib. 16. cap. 4. de civitate Dei. Plura de hac Babylone lege apud Plinium lib. 6. naturalis hiſt. cap. 26. Strabonem lib. 15. & 16. Herodotum lib. 1. Pomp. Melam lib. 1. Ptolem. lib. 5. cap. 20. & 6. cap. 26. Ab hac & regio circumpoſita, Babylonia vocatur. In hac populus Judæorum LXX annis captivus detentus fuit, juxta prophetiam Jeremiæ, cap. 25. c. 12. per Nabuchodonoſor regem Babyloniorum tranſmigrare coactus, 4 Reg. 25. c. 11. & 2 Par. 36. b. 10. Nunc Seleucia vocata Straboni lib. 16. Geograp. βαβυλών

& Stephano de urbibus. Ipſa Babylonia Meſopotamiæ conjuncta eſt inter Euphratis ipſius converſiones: Auſtralior eſt: Syriam tamen Ptolemæo Plinioque non excedit: auctor Raphael Volater. lib. 11. Geograph. Plinius lib. 6. cap. 26. naturalis hiſt. Strabo in 6. refert eam Tygri & Euphrate irrigari. Hanc Babylonem Darius rex Medorum primus omnium evertit & ſolo æquavit ita ut poſtea habitata non fuerit, Eſa. 13. a. 1. lege Hieronymum in eo loco. Quidam tertiam faciunt Babylonem ipſam urbem Romam, ex qua B. Petrum primam ſuam ſcripſiſſe epiſtolam ait Papias Jeroſolymitanus, & ex eo Euſebius libr. 2. Eccleſiaſt. hiſt. cap. 14. Hieronymus de Eccleſiaſticis ſcript. & Beda in 1 Petri 5. eamque per μεταφορὰν ab ipſo Petro Babylonem vocatam eſſe, dum ait: Salutat vos Eccleſia quæ eſt in Babylone collecta.

Babylonia, Idem.

βαβυλώνιοι Babylonii, Confuſi, ſive commiſſi, 1 Eſd. 4. b. 9.

בקבקר βακβακὰρ Bacbacar, Vacua, vel inanis viſitatio, aut matutinatio, vel vapulatio, aut inanis vacca. Viri nomen, 1 Par. 9. c. 15.

βακχήνορ Bacchenor, Ebrius, vel vinoſus. G.

βακχίδης Bacchides, Idem. G. Nomen viri, 1 Mach. 7. b. 8.

βακήνωρ Bacenor, Puto idem eſſe nomen cum Bacchenor, & iſtud eſſe corruptum. Nomen viri, 2 Mac. 12. f. 35.

בדקר βαδεκὰρ Badacer, In compunctione, ſive in transfixione, aut in confoſſione, ſive vectis frigiditatis, vel ſola frigiditas. Nomen ducis exercitus Jehu, 4 Reg. 9. e. 25.

בדד βαδὰδ Badad, Solitarius, ſive in mamilla, vel in dilectione. Pater Adad regis quarti in Edom, Gen. 36. d. 35.

בדיה βαδαίας Badaias, Solus Dominus, vel vectis Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 31.

בדן βαδὰν Badan, Vectis, vel ſolus, aut in judicio. Nomen viri, 1 Reg. 12. b. 11. Filius Ulam filii Sares, 1 Par. 7. d. 17.

βαγαθὰ בגתא Bagatha, In torculari. Nomen eunuchi, Eſth. 1. b. 10.

בגתן Bagathan, In torculari, aut cibum tribuens. Nomen eunuchi, Eſth. 2. d. 21. Hoc nomen LXX. non tranſtulerunt.

בעלים βασίλισα Bahalis, In lætitia, ſive in arrogantia. Rex filiorum Ammon, Jerem. 40. d. 14.

βαὶμ Bahem, In eis, vel cum eis. D. 1 Mac. 13. e. 37.

בחרים βαχχείμ Bahurim, Electi, ſive juvenes, aut in foraminibus, ſive in libertatibus. Nomen civitatis in tribu Benjamin, 2 Reg. 3. c. 16.

vel בלה בלהה βάλλα βελὰχ Bala, Inveterata, ſive turbata, aut defluens. Nomen civitatis in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 3. & 1 Paral. 4. c. 29. Ancilla item Rachel uxoris Jacob, Geneſ. 29. f. 29. uxor item Nephthali, 1 Par. 7. c. 14.

בלע βαλὰκ βαλαὰ Bala, Deglutiens, ſive deſtruens. Nomen urbis quæ Segor, item Saliſſa, ſive vitula conternans in ſacris literis dicitur, Geneſ. 14. b. 9. Eſt & filius Azaz filii Semma filii Joel, 1 Par. 5. a. 7.

בלעם βαλαὰμ Balaam, Vetuſtas populi vel abſque populo, ſive devoratio, aut deſtructio eorum. Filius Beor ariolus, Num. 22. a. 5. Joſ. 13. c. 22. Eſt & nomen civitatis, 1 Par. 6. f. 70.

בלהן βαλαὰν Balaan, Inveteratus, ſive turbatus. Filius Eſer filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 27.

בלק βαλαὰκ Balac, Involvens, aut deſtruens, vel cum lambente, aut Syriace, cum percutiente. Filius Sephor, Num. 22. a. 1.

בלאדן βαλαδὰν Baladan, Abſque imperio, vel abſque judicio, aut vetuſtas imperantis, vel judicii. Nomen viri, 4 Reg. 20. c. 12. Eſa. 39. a. 1.

בלהן βαλαὰν Balan, Inveteratus, ſive turbatus. Filius Jadihel filii Benjamin, 1 Par. 7. c. 11.

בעל חנן βαλενὼν Balanan, Idoli gratia vel donum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni. Filius Achobor, ſeptimus Rex Edom, Gen. 36. d. 39. & 1 Paral. 27. d. 27. Heb. Baal-hanan.

בלדד βαλδὰδ Baldad, Vetuſta dilectio, vel mamilla, ſive inveteratus motus, aut abſque motu, ſive abſque dilectione vel mamilla. Nomen viri, Job 8. a. 1.

בעלות βαλὼθ Baloth, Subjectæ ſive poſſeſſæ, aut in aſcenſione. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 24.

בעל שלשה βααλ σαλισὰ Balſaliſa, Idolum tertium, aut idolum ducis, vel principis, ſive poſſeſſor trium, aut poſſeſſio ducatus vel principatus. Nomen loci, 4 Reg. 4. g. 42.

בלשאצר βαλτάσαρ Balſaſar, Non portans anguſtiam, vel non theſaurizans: aut ex Syro & Hebræo, ſcrutator theſauri. Filius Nabuchodonoſor, Dan. 5. a. 1. f. 22. g. 30. & 7. a. 1. & 8. a. 1. Secundum Joſephum filius fuit Evilmerodach.

בלטשאצר βαλτάσαρ Baltaſſar, Abſcondite theſaurizans, ſive in malleatore theſaurizans, vel occulte portans anguſtiam. Nomen prophetæ, qui & Daniel dicebatur, Dan. 1. b. 7. & 5. c. 12.

במהל βαμαὰθ Bamaal, In circumciſione, aut in miſtione. Filius Jephlat filii Heber filii Bariæ, 1 Par. 7. g. 34. ubi corrupte legitur Chamaal.

במות βαμὼθ Bamoth, Altaria vel excelſa, ſive in morte. Nomen vallis, Num. 21. c. 19.

במות בעל βαμὼθ βαὰλ Bamothbaal, Altaria, ſive excelſa idoli, aut in morte idoli. Civitas in tribu Dan, Joſ. 13. c. 17.

vel בנעה βαανὰ בנעא Banaa, In motu. Filius Moſa filii Zamri, 1 Paralip. 8. d. 36. & 9. f. 43.

vel בניהו בניה βανέας Banaia, ſive Banaias, Filius Domini, aut intelligentia Domini, ſive ædificatio Domini. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 20. Nomen principis cujuſdam, 1 Paralip. 4. f. 36. & 15. b. 20. & 2 Paralip. 31. c. 13. Pater item Pheltiæ, Ezechiel 11. a. 1. Filius Jojadæ, 2 Reg. 8. d. 18.

בני ברק βανὴ Bane, Filii, aut ædificantes, ſive intelligentes. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 45. Quamvis putem legendum Baneberac, ut unius civitatis nomen ſit, non duarum, cum Hebræis jungantur hæ duæ voces.

בניה βαναῒ Banea, ſive Baneas, Filius Domini, aut intelligentia, vel ædificatio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 25.

Bani, Filius meus, aut ædificatio, vel intelligentia mea. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 33. & 2 Eſd. 9. a. 4. בני βαανὶ

Baninu, Filii noſtri, aut ædificatores noſtri, ſive intelligentes nos. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 13. בנינו βανέα

Banni, Idem quod Bani. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 36. Filius Somer filii Moholi, 1 Par. 6. d. 44. בני βανὶ

Bara, Incendium, ſive expurgatio, aut paſtus, vel jumentum ſive inſipientia, vel in vigilia. Nomen alterius uxoris Saharaim, 1 Par. 8. a. 8. בערא βααρὰ

Bara, In malo, ſive in ſocio, aut in clamore, vel in paſtu, ſive in conſtructione. Rex Sodomæ, Gen. 14. a. 2. ברע βαλλὰ

Barabbas, Filius patris vel magiſtri, aut filius confuſionis, vel ignominiæ. D. Nomen inſignis cujuſdam latronis, Matt. 27. b. 16. Joan. 18. g. 40. βαραββᾶς

Barac, Fulgur, ſive in vanum, vel in vacuum. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 45. Vide Bane. Filius Abinoem, Judic. 4. a. 6. ברק βαρὰκ

Baracha, Benedictio, aut genuflexio. Nomen viri, 1 Paral. 12. a. 3. ברכה βαραχία

Barachel, Benedicens Deum, aut genu flectens Deo. Nomen viri, Job 32. a. 2. ברכאל βαραχιὴλ

Barachia, ſive Barachias, Benedicens Domino, aut genu flectens Domino. Pater Zachariæ prophetæ, Zachar. 1. a. 1. Filius Moſollamoth, 2 Paral. 28. b. 12. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20. ברכיה βαραχίας

Barad, Grando, ſive in deſcenſu, aut in imperio. Nomen loci in deſerto Sur, Gen. 16. d. 14. ברד βαρὰδ

Baraia, Creatura Domini, ſive impinguatio aut electio Domini, ſive in viſione. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 20. בראיה βαρεία

Baraſa, In egeſtate, aut filii plaſmatio, ſive in curſu, vel in beneplacito. D. Nomen civitatis Galaad, 1 Mac. 5. c. 26. βόσορρα

Bared, Grando, ſive in deſcenſu: aut in imperio. Filius Suthalæ filii Ephraim, 1 Par. 7. d. 21. ברד βαρὰδ

Baria, In ſocietate, ſive in malitia, aut in ululatione, aut in paſtu. Nomen viri, 1 Par. 8. b. 13. ברעה βαρεία

Baria, Sera, vel vectis, ſive fugitivus, aut in odore. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. בריח βερία

Baria, In malo, ſive in clamore, aut in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 30. & 8. b. 13. & 23. b. 10. qui Beria Geneſ. 46. b. 17. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis. בריעה βαρεία

Barieu, Maleficus, vel magus, ſive in nequitia. D. Cognomen pſeudoprophetæ, Act. 13. a. 6. βαριησοῦς

Bar-jona, Filius columbæ, ex Syro & Hebræo. D. Matthæi 16. c. 17. βαριωνᾶ

Barnabas, Filius prophetæ, vel filius conſolationis, id eſt, plenus conſolatione, aut ad conſolandum valde idoneus. D. Nomen viri, Act. 4. g. 36. βαρνάβας

Barſabas, Filius reverſionis, vel converſionis, aut filius quietis, vel filius juramenti. D. Nomen viri, Act. 1. d. 23. & 4. g. 36. βαρσαβᾶς

Barſaith, Vide Barzaith.

Bartholomæus, Filius ſuſpendentis aquas. D. Nomen Apoſtoli, Matt. 10. a. 3. & Luc. 6. c. 14. βαρθολομαῖος

Bartimæus, Beatus Hieronymus dicit corrupte legi, ſcribi autem debere Barſemæus: quod Syriace interpretatur filius cæcus, vel filius cæcitatis. D. Nomen cæci cujuſdam a nativitate, quem Jeſus ſanavit, Marc. 10. g. 46. βαρτιμαῖος

Baruch, Benedictus, vel genuflexus. Filius Neriæ, Jerem. 32. c. 10. ברוך βαροὺχ

Barzaith, Filius anguſi, aut puritas anguli, ſive frumentum anguli. Filius Melchiel filii Baree filii Aſer filii Jacob, 1 Paralip. 7. f. 31. ברזית βαρζαὶθ

Baſai, In factura Domini. Filius Melchiæ filii Athanai, 1 Paral. 6. c. 40. בעשיה βασία

Baſan, In dente, ſive in ebore: aut in mutatione, vel in ſomno, ſeu in dormitatione: aut confuſio vel ignominia. Regio Og regis, quæ paſcuis ac nemoribus abundans, cecidit in ſortem dimidiæ tribus Manaſſe, Eſa. 2. c. 13. & Num. 21. g. 32. quæ & Havoth-air, Deut. 3. e. 14. dicitur, & Terra Raphaim. בשן βασὰν חות יאיר

Baſcama, Confuſio, vel erubeſcentia iræ vel caloris. D. Nomen loci, 1 Mach. 13. c. 23. βασκαμὰ

Baſcath, Maſſa, ſive inflatio, aut in anguſtia, vel in effuſione. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſue 15. e. 39. appellatur & Beſecath. בצקת βασιχὰθ

Baſemath, Aromata, vel confuſio mortis, aut in deſolatione, ſive in poſitione, aut in nominibus. Altera uxor Eſau, Gen. 26. g. 33. Filia item Salomonis, 3 Reg. 4. b. 13. בשמת βασεμὰθ

Bathuel, Filiatio Dei, aut menſura Dei, vel deſertum Dei. Filius Nachor ex Melcha, Geneſ. 22. d. 22. Nomen civitatis tribus Simeon, 1 Par. 4. e. 30. בתואל βαθουὴλ

Batus, Genus menſuræ liquidorum, Ezec. 45. d. 14. בת χοῖνιξ

Bavai, In væ, id eſt, in luctu, vel in miſeria. Syrum eſt. Nomen viri, 2 Eſd. 3. d. 18. בוי βαβαὶ

Bauramites, Eligens aquas, aut eligens quis? Vir, 1 Par. 11. f. 33. qui 2 Reg. 23. d. 30. dicitur Beromi. Heb. Barhumi. בחרומי βαχαρουμὶ ברחמי

Bazata, Contemptus vel deſpectus, ſive deprædatio, aut in oliva. Nomen eunuchi cujuſpiam, Eſth. 1. b. 10. בזתא βαζαθὰ

Baziothia, Contemptus vel deſpectiones ejus, ſive prædæ ejus: aut in oliva Domini. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 27. בזיותיה βαζιωθία

B E

Bean, Vide Beon.

Bebai, Pupilla, ſive concavus aut vacuus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 11. בבי βαβαὶ

בקבקיה Βοκχίας Becbecia, Evacuatio vel diſſipatio Domini, ſive laguncula Domini. Nomen viri, Neh. 11. c. 17.

בקבוק Βαγβὺκ Bacbuc, Vacuitas, aut evacuatio, vel diſſipatio, ſive laguncula. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 49.

בכר Βεχὲρ Becher, Primogenitus, aut primitiæ, ſive in ariete. Filius Ephraim, Num. 26. d. 35.

בכרי Βεχερὶ Becheritæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 35.

Βοχὼρ Bechor, Idem quod Becher, iiſdem conſonantibus & punctis ſcriptum. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

בכורת Βεχωρὰθ Bechorath, Primogenitura, vel primitiæ. Filius Aphia, 1 Regum 9. a. 1.

Bedan, Vide Badan.

בעל פעור Βεελφεγὼρ Beel-phegor, Idolum hiatus vel aperturæ. Nomen idoli Moabitarum, Oſee 9. c. 10. Num. 25. a. 3. Deut. 4. a. 3.

פעור Φογὼρ Beelphegor, Apertura ſive hiatus. Nomen idoli, Joſ. 22. d. 17. Heb. Phegor.

בעל מעון Βεελμεὼν Beelmeon, ſive Baal-meon, Idoli habitaculum, vel idolum de peccato, aut poſſeſſio habitaculi, vel poſſeſſio ex peccato. Nomen civitatis, Ezech. 25. b. 9. & 1 Par. 5. a. 8. Idem oppidum quod Baal-meon dicitur.

בעל צפון Βεελσεφὼν Beel-ſephon, Idolum Aquilonis, vel idolum occultum ſpeculæ, vel poſſeſſor Aquilonis vel ſpeculationis aut ſecreti. Nomen loci, ſive urbis in Ægypto, Exod. 14. a. 2. Num. 33. a. 7. Joſephus libr. 2. cap. 13.

בעל טעם Βεελτεὲμ Beelteem, Idolum, ſive poſſeſſor ſaporis vel guſtus aut rationis, vel eloquii. Nomen viri, 1 Eſd. 4. b. 8. & 9. c. 17. d. 23.

בעל זבוב Βεελζεβὺλ Beel-zebub, Idolum muſcæ, vel poſſeſſor muſcæ. Nomen idoli Accaronitarum, 4 Reg. 1. a. 2. & Luc. 11. b. 15. Alias Beelphegor appellabatur: a Gentibus Priapus. Dicebatur idolum muſcæ a copia muſcarum ſectantium ſanguinem immolatitium.

בארה Βηρὰ Beera, Puteus, ſive explanatio vel declaratio: aut in luce ejus. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 6.

בארי Βεὼρ Beeri, Puteus, ſive explanans, aut declarans: vel in luce, ſive in leone. Pater Judith uxoris Eſau, Gen. 26. g. 33. Pater item Oſee prophetæ, Oſee 1. a. 1.

באר ראמת Βερραθμὼθ Beer-ramath, Puteus vel declaratio celſitudinis, aut jaculationis, ſive in luce excelſa. Urbs tribus Simeon, Joſ. 19. a. 8.

Beer-ſeba, Vide Berſabee.

בגוי Βογουαὶ Begoai, In corpore meo, ſive in gente: aut Syriace intrinſecus. Nomen loci, 2 Eſd. 7. b. 7.

Βαγουὶ Beguai, Idem. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

Βεγουὶ Begui, Idem. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 14.

בהמות Θηρία Behemoth, Multitudinem animalium terreſtrium ſignificat. Unde plerumque pro Satanæ potentia accipitur, Job 40. a. 10.

בל Βὴλ Bel, Vetuſtus, aut nihil, ſive defluens. Nomen idoli Babyloniorum, Eſa. 46. a. 1.

בלע Βαλὰ Bela, Deglutiens, ſive deſtruens. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. & 1 Par. 7. b. 7. & 8. a. 1. Num. 26. e. 38. Nomen item urbis quæ alias Segor, Gen. 14. a. 2. dicitur: & Soar, & Saliſſa, teſte Hieronymo. Filius item Beor rex Edom, Gen. 36. c. 33.

בלעי Βαλεὶ Belaitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 38.

בלגה Βελγὰ Belga, Refrigerium, vel confortatio, aut vetuſtas vultus. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 13. & 2 Eſd. 12. a. 4.

בלגי Βελγαῒ Belgai, Refrigerium, ſive confortatio, aut vetus vallis. Nomen viri, Nehem. 10. a. 8.

בליעל Παράνομος Βελίαρ Belial, Perverſus, vel abſque jugo: ſive non aſcendens. Pro diabolo ſumitur, Jud. 19. f. 22. & 1 Reg. 10. d. 27. Nah. 1. d. 14. & 2 Cor. 6. c. 15.

Βελμαὶ Belma, Nihilum aut vetuſtas nimia. D. Nomen loci, Judith 7. a. 3.

בלשן Βαλασὰν Belſan, In lingua, aut in detractione, ſive vetuſtas dentis, aut vetus ebur: aut Syriace, ſcrutans. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

בן Υἱὸς Ben, Filius, vel ædificans, aut intelligens. Vir de familia Merari, 1 Par. 15. b. 18.

בן אבינדב υἱὸς ἀβιναδὰβ Ben-abinadab, Filius patris ſpontanei, aut filius patris voventis vel principis. Unus præfectorum annonæ Salomonis, 3 Regum 4. b. 9.

בן הדד υἱὸς ἀδὲρ Ben-adad, Filius ſonitus vel clamoris, aut filius dilecti aut patrui, ſive mamillæ. Rex Syriæ filius Tabremon, 3 Reg. 15. d. 8. Jer. 49. e. 27. & 2 Par. 16. a. 4.

בן דקר υἱὸς δακὰρ Ben-decar, Filius compunctionis, vel transfixionis. Præfectus annonæ domus Salomonis in Macces, 3 Reg. 4. a. 8.

בני יעקן Βανιακὰν Bene-jaacan, Filii tribulationis vel laboris, aut ædificatores tribulationis vel laboris, aut intelligentes laborem vel tribulationem. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Moſeroth, Num. 33. d. 31.

בן הנם Βενεννὸμ Ben-ennom, Filius divitiarum ſuarum, aut filius decipientis vel contriſtantis eos. Nomen vallis in tribu Benjamin, quæ alias Tophet dicitur, 2 Par. 28. a. 3. & 33. a. 6.

בן גבר υἱὸς γαβὲρ Ben-gaber, Filius viri, aut filius robuſti vel potentis. Nomen præfecti annonæ Salomonis in Ramoth-galaad, 3 Reg. 4. b. 11.

בן חיל υἱὸς δυνατῶν Ben-hail, ſive Ben-chail, Filius fortitudinis vel exercitus, aut filius divitiarum, vel antemuralis ſive doloris. Nomen viri, 2 Par. 17. b. 6.

בן חסד Βενεσὰδ Ben-heſed, ſive Ben-cheſed, Filius miſericordiæ, vel opprobrii. Nomen præfecti annonæ Salomonis in Aruboth 3 Reg. 4. a. 10.

בן חור Βενὼρ Ben-hur, Filius libertatis vel foraminis, aut albedinis. Præfectus annonæ regis Salomonis in monte Ephraim, 3 Reg. 4. a. 8.

בני Beni, Filius meus, aut intelligentia, ſive ædificatio mea. Vide Bani.

בנימן Βενιαμὶν Benjamin, Filius dexteræ. Filius duodecimus Jacob ex Rachel uxore, ab ipſa matre Ben-oni nominatus, Gen. 35. c. 18. Eſt & nomen tribus, 3 Reg. 4. b. 18.

Benjamin, 2 Par. 31. c. 15. ubi dicitur, Eden & Benjamin: legendum ex Hebræo Miniamin, & interpretatur de dextera, ſive præparatio dexteræ. Nomen viri. מנימן Βενιαμὶν

Benni, Idem quod Beni. Nomen viri, 2 Eſd. 3. d. 17. Βανία

Benno, Filius ejus, aut ædificatio, vel intelligentia ejus. Nomen viri, 1 Par. 24. d. 26. בנו υἱὸς αὐτοῦ

Bennoi, Ædificatio, aut filiatio: ſive in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, 1 Eſd. 8. g. 33. בנוי Βαανία

Bennui, Ædificatio, vel filiatio: ſive in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 30. בנוי Βανουὶ

Ben-oni, Filius doloris mei. Filius duodecimus Jacob ex Rachel, qui & Benjamin, Gen. 35. c. 18. dicitur. בן אוני υἱὸς ὀδύνης μου

Benoth, Filiæ, ſive intelligentiæ, vel ædificationes. Nomen idoli Babyloniorum, 4 Reg. 17. f. 30. בנות Βανὼθ

Ben-zoheth, Filius ſeparationis, aut filius iſtius formidinis vel contritionis. Filius Jeſi frater Zoheth, 1 Par. 4. d. 20. בן זוחת υἱὸς ζωχὰθ

Beon, In afflictione, vel in reſponſione, aut in cantico, vel ſcrutatio earum: aut Syriace, deprecatio. Civitas Amorrhæorum ultra Jordanem, Num. 32. a. 3. בען Βαιὰν

Beor, Incendium, vel expurgatio, aut inſipiens ſive jumentum, vel paſtus. Pater Bela regis Edom, Gen. 36. c. 32. Pater item Balaam arioli, Num. 22. a. 4. בעור Βαιὼρ

Bera, Puteus, ſive explanatio, vel declaratio, aut in luce ejus. Nomen loci, Judic. 9. c. 21. Filius Supha filii Helem, 1 Paralip. 7. g. 38. בארה Βηρὰ

Bercos, Filius conciſionis vel ſeparationis. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 53. ברקוס Βαρκὸς

Berea, Puteus ejus, vel filia ejus, aut declaratio ejus. D. Nomen urbis, 1 Mach. 9. a. 4. Βερέα

Bereſith, Primus liber Legis ſic vocatur, id eſt, in principio: more Hebræorum qui libros ab eorum principiis ut plurimum denominare ſolent. Græce vero vocatur Γένεσις, id eſt, generatio, quod ibi generationes cœli & terræ continentur. בראשית γένεσις

Beri, Filius meus, ſive purus, vel electus, aut frumentum meum. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37. ברי Βηρεὶ

Beria, In malo, ſive in clamore, aut in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, Gen. 46. b. 17. qui 1 Par. 7. f. 31. Baria dicitur. Filius item Ephraim, 1 Par. 7. e. 24. בריעה Βαριὰ

Berith, Pactum, ſive fœdus. Nomen idoli Sichimorum, Judic. 9. f. 46. ברית Βερὶθ

Bernice, Gravis victoria, vel pondus victoriæ. G. Nomen viri, Act. 25. d. 13. Βερνίκη

Berodach, Creans contritionem, vel electio interitus, aut interitus, vel vaporis tui, ſive frumentum vel puritas nubis, vel vaporis tui. Rex Babyloniorum, 4 Reg. 2. c. 12. qui Eſa. 39. a. 1. dicitur Merodach. בראדך Βαρωδὰχ מראדך

Beromi, Filius caloris, vel indignationis, aut puritas, ſive frumentum indignationis, vel fugiens aquam. Heb. Barhumi. Nomen patrium Barhumites, 2 Reg. 23. d. 31. quod 1 Par. 11. f. 33. ſcribitur Baharumi ſive Baharumites. ברחמי Βαρχμίτης בערומי

Beroth, ſive Beeroth, Putei, ſive explanationes, vel declarationes, aut in luminibus. Una manſionum filiorum Iſrael in deſerto, Deut. 10. b. 6. Item civitas Hevæorum, Joſ. 9. c. 17. non longe ab Hai, ſpatio trium dierum, in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 22. & 2 Reg. 4. a. 2. Inde Berothites, 2 Reg. 23. d. 37. בארות Βηρὼθ בארתי

Beroth, Putei, ſive pacta, vel puritas, aut cupreſſus. Nomen urbis, 2 Reg. 4. b. 8. Heb. Berothai. ברתי ἐκ ἐκλεκτῶν

Berotha, Idem. ſ. n. Terminus terræ Iſraeliticæ, Ezechiel 47. c. 16. ברותה Βεροθὰ

Berothitæ, Putei, ſive explanationes, vel declarationes, aut in luminibus, 2 Reg. 4. a. 3. בארתים Βηροθαῖοι

Berothites, Idem. ſ. n. 2 Reg. 4. a. 2. בארתי Βηροθῖος

Berothites, 1 Par. 11. g. 40. interpretatur puteus ſive pactum, vel puritas, aut cupreſſus. ברתי Βηρωθὶ

Berrhœa, Gravis, vel ponderoſa. G. Civitas Macedoniæ ad Citorum montem, Act. 17. b. 10. Βέῤῥοια

Berrhœenſis, Gravis, vel ponderoſus. G. Act. 20. a. 4. Βεῤῥοιαῖος

Berſa, In malo, vel in iniquitate, ſive in condemnatione, aut filius reſpiciens. Rex Gomorrhæ, Gen. 14. a. 2. ברשע Βαρσὰ

Ber-ſabee, Puteus fonſve juramenti, ſive puteus ſaturitatis, aut puteus ſeptem, nempe aquarum, quas Abraham dederat regi Abimelech pro puteo. Finis atque terminus terræ Iſraelis ab Auſtro, Joſephus lib. 8. cap. 13. Jud. Antiquit. 1 Reg. 3. d. 20. & 8. a. 2. Item 2 Reg. 24. a. 2. & 3 Reg. 19. a. 3. & 4 Reg. 23. b. 8. Hac & in ſortem filiorum Simeonis cecidit, Joſ. 19. a. 2. & 1 Paralipom. 4. e. 28. A juramento & percuſſo fœdere Abrahæ cum Abimelech rege Gerar, Geneſ. 21. d. 29. ſimiliter Iſaac cum eodem Abimelech, Geneſ. 26. g. 32. nomen habens. Beer enim fontem ſignificat: Saba jusjurandum, vel ſeptem, quod ſeptem agnas Abimelech de manu Abrahæ acceperit, Geneſ. 21. b. 13. d. 29. Illic judicabant Joel & Abia filii Samuelis ſiniſtre, 1 Regum 8. a. 2. Hanc nunc Barbari Gibelinam nominant, auctore Volaterrano libr. 11. Eodem loci habitavit aliquandiu Iſaac Geneſ. 28. b. 10. Hanc Ptolemæus Berſanam appellat. Vide Hieronymum in locis Heb. Eſt in finibus Judææ & Ægypti, Amos 5. b. 5. Neh. 11. d. 26. באר שבע Βηρσαβεὲ

Berzelai, Ferreus: aut ex Syro & Hebræo, filius contemptus vel deſpectus. Vir, 2 Reg. 17. g. 27. qui regem David traduxit Jordanem, 2 Reg. 19. f. 31. Pater item Hadrielis generi Saul ſic vocabatur, 2 Reg. 21. b. 9. Eſt & alius Galaadites, de quo 1 Eſd. 2. d. 61. & Neh. 7. f. 63. ברזלי Βερζελλαὶ

Beſai, Neh. 7. a. 1. Conculcatio, ſive contemptio, vel deſpectus. Nomen viri. בסי Βησεὶ

בצי βασῆ Beſai, Ova, ſive cœnoſus, vel humidus, aut in navi. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 17. & 2 Eſd. 7. c. 23.

בצקת βασηκάθ Beſecath, Maſſa, ſive inflatio, aut in anguſtia, vel in effuſione. Nomen civitatis tribus Judæ, 4 Reg. 22. a. 1. Eadem & Paſcath dicitur.

בסי βασὴ Beſee, Conculcatio, ſive contemptio, vel deſpectus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 49.

בשלם ἐν εἰρήνῃ Beſelam, In pace, vel in retributione, vel decoctio eorum. Nomen viri, 1 Eſd. 4. b. 7.

בצלאל βεσελεὴλ Beſeleel, In umbra Dei. Filius Uri filii Hur filii Caleb ex Ephrata uxore, Exod. 31. a. 2. & 1 Par. 2. c. 20.

בצלות βασαλώθ Beſluth, ſive Beſloth, In umbris, aut in aſſatione: vel Syriace, in oratione. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. Neh. 7. e. 54.

בסודיה βασωδία Beſodia, In ſecreto Domini, ſive in conſilio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 3. b. 6.

בשור βοσόρ Beſor, Evangelizatio, ſive incarnatio, aut in bove vel in muro. Nomen torrentis in regione Palæſtinorum, 1 Reg. 30. b. 9.

בטח βατὰχ Bete, Fiducia, vel confidentia, aut in linitione. Civitatis nomen, 2 Reg. 8. b. 8.

בטן βεθὲν Beten, Venter, ſive terebinthus. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 25.

βηθαβαρὰ Bethabara, Domus tranſitus aut iræ: vel Syriace, frumenti. D. Nomen loci trans Jordanem, Joan. 1. d. 28. ubi male Bethania legitur.

בית הכרם βηθαχαρμὰ Beth-acharem, Domus vineæ, ſive domus cognitionis eorum. Nomen loci, Jer. 6. a. 1. & 2 Eſd. 3. c. 14.

בית ענת βηθανὰθ Beth-anath, Domus cantici, vel reſponſionis, aut domus afflictionis. Nomen civitatis in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38. Judic. 1. g. 33.

βηθανία Bethania, Domus obedientiæ vel afflictionis, aut domus cantici, ſive domus gratiæ Domini. D. Villa in latere montis Oliveti, Matth. 21. b. 17. Luc. 19. d. 29. ubi Salvator noſter Lazarum ſuſcitavit, Johan. 11. a. 1. diſtans ab Jeroſolymis ſtadiis quaſi quindecim, Joan. 11. b. 18.

ישבי בית ענת κατοικοῦντες τ̃ βεθανὲθ Beth-anithæ, Hebraice legitur, Habitatores Beth-anath, id eſt, habitatores domus cantici, vel reſponſionis, aut domus afflictionis. Dicebantur populi qui habitabant in Beth-anath, Judic. 1. g. 33.

Bethanim, Vide Ethanim.

בית ענות βηθανώθ Beth-anoth, Idem. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 59.

בית הערבה βαιθαραβά Beth-araba, Domus planitiei, ſive domus ſuavitatis, aut domus fidejuſſionis, vel domus veſpertina, aut domus ſalicis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. b. 6. g. 60. Civitas item tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 22.

בית הרם βηθαράμ Beth-aram, Domus celſitudinis, aut domus prægnantium, vel montium eorum. Civitas in tribu Gad, quam ipſi Gaditæ ædificaverunt, Joſ. 13. d. 27. Eadem dicitur Beth-aran, Num. 32. g. 36.

בית הרן βαιθαρράν Beth-aran, Domus montis vel prægnantis, ſive domus cantantis, vel præconizantis. Urbs in tribu Gad, Numer. 32. g. 36. quæ & Beth-aram, Joſ. 13. d. 27. dicitur. Antea civitas Amorrhæorum.

בית און βαιθαβὲν Beth-aven, Domus vanitatis vel doloris, aut domus fortitudinis vel iniquitatis. Urbs Chananææ terræ tribus Ephraim, in tribu Benjamin collocata, Oſee 4. d. 15. & 1 Reg. 13. a. 5.

בית עזמות ἀζμώθ Beth-azmoth, Domus fortitudinis mortis. Nomen civitatis, 2 Eſd. 7. c. 27.

בית ברה βαιθβηρά Beth-bera, Domus filii ejus, ſive domus electa, aut domus puritatis, vel frumenti ejus. Nomen civitatis a Gedeone expugnatæ, Judic. 7. g. 24.

בית בראי βεθβαρεὶ Beth-berai, Domus creatoris mei, aut domus ſanitatis, vel pinguedinis, vel electionis meæ. Civitas, 1 Par. 4. e. 31. quam inhabitaverunt poſteri Simeonis.

βαιθβασί Beth-beſſe, Domus confuſionis, vel domus erubeſcentiæ. D. Nomen urbis in deſerto, 1 Mach. 9. f. 42.

בית כר βαιθχόρ Beth-char, Domus agni, ſive domus cognitionis, aut domus fodiens. Urbs juxta quam filii Iſrael percuſſerunt Philiſthæos, 1 Reg. 7. c. 11.

בית דגון βηθδαγών Beth-dagon, Domus frumenti, vel domus piſcis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 41. & 1 Mach. 10. g. 83. Item civitas in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 27.

בית אל βαιθήλ Beth-el, Domus Dei. Nomen urbis in tribu Benjamin, ſic primum cognominatæ a Jacob, Gen. 12. b. 8. & 1 Par. 7. f. 29. Jud. 4. a. 5. Eadem & Luza dicta, Gen. 28. d. 19. Jud. 1. e. 23. Eſt & nomen montis 1 Reg. 13. a. 2. Alia eſt Beth-el, 3 Reg. 13. a. 1.

בית עמק βηθαεμέκ Beth-emec, Domus vallis vel profunditatis. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 27.

בתר ὄρη κοιλωμάτων Bether, Diviſio, ſive in turture, aut in exploratione, vel contemplatione: aut Syriace, poſterior. Nomen montis, Cantic. 2. d. 16. ubi legitur, Montes Bether.

βηθεσδὰ Beth-eſda, Domus effuſionis; i. locus ad quem aquæ pluviales confluebant. D. Nomen piſcinæ, Joan. 5. a. 2.

בית גדר βηθγαδώρ Beth-gader, Domus muri vel maceriæ. Nomen loci, 1 Paral. 2. g. 52.

בית גמול οἶκος γαμώλ Beth-gamul, Domus retributionis, ſive domus ablactationis, aut domus cameli. Nomen civitatis in terra Moab, Jer. 48. d. 23.

בית חגלה βηθαγλά βαιθαγλά Beth-hagla, Domus feſtivitatis, vel revolutionis ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. a. 6. & in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 19.

בית חנן βεθανάν Beth-hanan, Domus gratiæ ſive miſericordiæ, vel doni. Nomen civitatis, 3 Reg. 4. a. 9.

Beth-azmaveth, Vide Beth-azmoth.

בית חרון βαιθωρών Beth-horon, Domus iræ, ſive domus libertatis, aut foraminis, vel albedinis. Civitas eſt terræ Chanaan quæ ducta ſorte, tribui Ephraim obtigit, quemadmodum legis, Joſ. 16. a. 3. & 1 Par. 7. e. 25. Hac Levitis conceſſa eſt, Joſ. 21. e. 22. A Sara filia Ephraim ædificata, 1 Par. 7. e. 25. Ipſam Salomon reparavit, 3 Reg. 9. c. 17. & 2 Par. 8. a. 5. Fit ſuperioris ſimul & inferioris Beth-horon paſſim in Scripturis mentio, Joſ. 16. b. 5. & 18. b. 13. &c. 14. & alias non raro.

בתיה φαθθουία Bethia, Filia Domini, vel menſura Domini. Filia Pharaonis uxor Mered, 1 Par. 4. c. 18.

בית הישמות βηθσιμώθ Beth-jeſimoth, Domus deſolationum, aut domus repoſitionum, vel nominationum. Urbs in campeſtribus Moabitarum, quæ ſorte ceſſit filiis Ruben, Joſ. 13. c. 20. Ezec. 25. a. 9.

בית לבאות βηθλεβαώθ Beth-lebaoth, Domus leænarum, aut domus cordis, literæ, vel ſigni, ſive domus venientibus. Nomen civitatis in tribu Simeonis, Joſ. 19. a. 6.

בית לחם βηθλεέμ Beth-lehem, Domus panis, ſive domus belli. Beth-lehem duæ ſunt: una in tribu filiorum Zabulon, de qua Joſ. 19. b. 15. Ex hac erat Abeſſan Judex populi Iſraelitici, Judic. 12. c. 8. Alia eſt tribus Judæ, civitas David, e qua fuit Levita cujus uxorem illicito concubitu necarunt Gabaonitæ, Judic. 19. a. 1. ubi rex David habitabat, 1 Reg. 16. d. 18. Hæc fuit patria Jeſu Chriſto, Mich. 5. a. 2. Mat. 2. a. 6. Olim dicta Ephratha, Gen. 35. c. 19. & 48. a. 2. Hanc Roboam ædificiis munivit, 2 Par. 11. a. 6. Vide multa de hac apud Hieron. in locis Heb. 2 Eſd. 2. a. 2. Vocatur & civitas David, Luc. 2. a. 4. Joan. 7. f. 42.

Bethlehemites, Idem, 1 Reg. 16. a. 1. בית הלחמי βηθλεέμ

בית מעכה βαιθμααχά Beth-maacha, Domus compreſſa vel contrita, aut domus fixa. Civitas eſt Chananææ regionis, ad quam uſque perſequutus eſt Joab perduellem Seba, 2 Reg. 20. e. 14.

בית מעון οἶκος μαών Beth-maon, Domus habitaculi, vel domus ex peccato. Nomen civitatis in terra Moab, Jer. 48. d. 23.

בית מרכבות βηθαμαρχαβώθ Beth-marchaboth, Domus quadrigarum, ſive domus amaritudinis extinctæ. Nomen civitatis in tribu Simeonis, Joſ. 19. a. 3. & 1 Par. 4. e. 31.

בית נמרה βηθαμρά Beth-nemra, Domus pardi, ſive domus rebellionis vel amaritudinis, aut domus commutationis. Nomen civitatis quam ædificaverunt filii Gad, Numer. 32. g. 36. quæ alias fuerat Amorrhæorum.

בתרון παρεκκλίνουσα Bethoron, Diviſio, ſive in exploratione ipſius, aut filia cantici: vel Syriace, poſterius. Nomen civitatis, 2 Reg. 2. g. 29.

βηθφαγὴ Beth-phage, Domus oris vallium, vel domus buccæ vallis, ſive domus ficuum præcoquarum. D. Villula in monte Oliveti, vicina Bethaniæ: ad quam venit JESUS ſalvator noſter, Matt. 21. a. 1. Luc. 19. d. 29.

בית פלט βηθφαλέθ Beth-phalet, ſive Beth-phelet, Domus liberationis ſive expulſionis: aut ex Hebræo & Syro, domus vomitus. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 26. & 2 Eſd. 11. d. 26.

בית פצץ βηθφασής Beth-pheſes, Domus diviſionis, vel confractionis. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21.

בית פעור βαιθφογώρ Beth-phogor, Domus hiatus, ſive domus aperturæ. Civitatis nomen in tribu Ruben, Joſ. 13. c. 20.

בית רפא βηθραφά Beth-rapha, Domus ſanitatis, vel medicinæ, aut domus laxationis. Filius Eſthon, 1 Par. 4. b. 12.

בת שבע βηθσαβεέ Beth-ſabee, Filia juramenti, vel ſaturitatis, aut filia ſeptima. Filia Eliam, uxor Uriæ, 2 Reg. 11. a. 3. & 12. f. 24. mater Salomonis, 3 Reg. 1. b. 11. & 2. c. 13. Pſal. 50. a. 2.

βηθσαϊδά Beth-ſaida, Domus frugum vel cibariorum, aut domus venatorum, vel inſidiantium. D. Civitas Galilææ, ex qua Petrus & Andreas, & Philippus Apoſtoli, Joan. 1. f. 44. Matt. 11. c. 21. Luc. 10. c. 13.

בית שמש βαιθσαμύς βεθσαμύς πόλις ἡλίου Beth-ſames, ſive Beth-ſemes, Domus ſolis: vel ex Hebræo & Syro, domus ſervitii vel miniſterii. Ante Abel dicta, Hieronymo teſte in quæſt. Heb. 2 Par. 28. c. 18. Joſephus lib. 6. cap. 1. Urbs ad tribum Juda pertinens, Joſ. 15. c. 10. quæ poſtea filiis Aaronis Levitis eſt aſſignata, Joſ. 21. b. 16. & 1 Reg. 6. b. 9. & 1 Par. 6. e. 59. & 4 Reg. 14. c. 11. Eſt alia in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38. e qua priſtinos habitatores non potuit expellere tribus Nephthali, Judic. 1. g. 33. Numeratur præterea & alia Beth-ſemes in ſorte filiorum Iſſachar, Joſ. 19. b. 22. Eſt præterea urbs Ægypti quæ Græcis Heliopolis dicitur, Jer. 43. d. 13.

בית השמשי ἐκ βαιθσαμύς Beth-ſamitæ, Idem, 1 Reg. 6. c. 14.

Beth-ſamites, Idem.

בית שן vel בית שאן βηθσάν Beth-ſan, Domus dentis vel eboris, aut domus mutationis vel dormitionis, vel Beth-ſean, id eſt, domus tumultus, aut domus opulentiæ. Urbs tribus Manaſſe in Iſſachar & Aſer, Joſ. 17. c. 11. Judic. 1. f. 27. cujus ſitum habes, 3 Regum 4. b. 12. & 1 Paral. 7. f. 30. quæ Stephano & Joſepho libr. 5. cap. 14. Antiquit. Scythopolis appellatur. In hac corpus Saulis ſuſpenderunt Philiſthini, 1 Reg. 31. d. 12. & 2 Reg. 21. c. 12. Hieronymus in quæſt. Heb. duas Beth-ſan fuiſſe ſcribit.

βαιθσαμύς Beth-ſemes, Vide Beth-ſames.

Beth-ſemitæ, Idem, Judic. 1. g. 33.

בית השטה βαιθασεττά Beth-ſeta, Domus deviationis, aut domus extenſionis, ſive domus ſpinæ. Locus Palæſtinæ, Judic. 7. f. 22.

בית הישמות βηθσιμώθ Beth-ſimoth, Domus deſolationum, ſive domus repoſitionum, vel nominationum. Eadem civitas quæ & Beth-jeſimoth dicitur, Joſ. 12. a. 3. Num. 33. f. 49.

בית צור βεθσούρ Beth-ſor, ſive Beth-ſur, iiſdem literis & punctis, Domus rupis vel fortitudinis, ſive domus plaſmationis, aut domus obſidionis vel vinculi. Nomen civitatis in montanis locis ſitæ in tribu Juda, Joſ. 15. g. 57. conſtructæ a Roboam, 2 Par. 11. b. 7.

בת שוע βηρσαβεέ Beth-ſua, Filia ſalvationis vel exclamationis. Mater Salomonis, 1 Par. 3. b. 5. quæ 3 Reg. 1. b. 11. dicitur Beth-ſabee, ſive corrupte Berſabee.

Beth-ſura, Idem quod Beth-ſor. D. Eadem civitas quæ & Beth-ſor, ſive Beth-ſur, 1 Mach. 4. g. 61.

ביתתפוח βηθφουε Beth-thaphua, Domus pomi, vel inflationis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 53.

בתול βατὴλ Bethul, Virgo. Civitas tribus Simeonis, Joſ. 19. a. 4.

βετυλουὰ Bethulia, Virgo Domini, aut domus parturiens Dominum. D. Nomen urbis, Judith. 6. b. 7.

βαιθζαχαρία Beth-zachara, Domus memoriæ vel recordationis. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 6. d. 33.

βηζὲθ Beth-zecha, Domus tribulationis, ſive domus compedum, aut domus conflationis: vel ex Hebræo & Syro, domus utris. D. 1 Mach. 7. c. 19.

בטנים βοτανὶμ Betonim, Ventres, vel terebinthi. Civitas in tribu Gad, Joſ. 13. c. 26.

בזק βεζὲκ Bezec, Fulgur, ſive in compedibus. Chananææ urbs regia, Judic. 1. a. 4.

B I

βιθυνία Bithynia, Violenta properatio. G. Provincia Aſiæ minoris, quæ & quondam Bebrycia Solino, & deinde Mygdonia dicta eſt, & major Phrygia, Iera flumine a Galatia diſterminata: habet civitatem ejuſdem nominis. Hæc ab Heraclea Ponti uſque ad os protenditur, quo ex Occidentis parte terminatur, ex Oriente Sangario flumine, ab Auſtro Epicteto, Ponto vero ab Aquilone. Hæc Raphael Volaterran. lib. 10. Geograph. Vide Plinium lib. 5. cap. 32. Ptolemæum lib. 5. cap. 1. Strabonem libr. 12. Hujus mentio fit, 1 Pet. 1. a. 1.

B L

βλάστος Blaſtus, Germinans, vel producens. G. Nomen viri, Act. 12. d. 20.

B O

βοανεργὲς Boanerges, Beatus Hieronymus docet debere ſcribi Banereem, quod interpretatur filii tonitrui. Sic a Chriſto cognominati fuerunt Jacobus & Johannes filii Zebedæi. Marc. 3. c. 17. Heb. Beneregeſ. Aliquando autem Græci verterunt Seva in a, ut in hac dictione Manaſſe: aliquando in o, ut in Solomon, ut ſit corruptum Boane, pro bene, vel o pronuntiatum fuerit per oa.

בקי βοκκί Bocci, Vacuus, aut diſſipatio, ſive in vomitu. Filius Jogli, princeps tribus filiorum Dan, Num. 34. d. 22. Filius Abiſue filii Phinees, 1 Par. 6. a. 5.

בקיהו βοκχίας Bocciau, Evacuatio, vel diſſipatio Domini. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 4.

בכרי βοχεὶ Bochri, Primogenitus, vel primitiæ, ſive in ariete. Pater Sebe, 2 Reg. 20. a. 2.

בכרו πρωτότοκος Bochru, Idem. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 37. & 9. g. 44.

בהן βαιὼν Boen, Pollex, ſive in eis. Lapis in tribu Juda a filio Ruben ſic appellatus, Joſ. 15. b. 6. Hebræis dicitur Aben-boen, id eſt, lapis Boen, Joſ. 18. c. 17.

בני βανὶ Boni, Filius meus, aut ædificans, ſive intelligens. Filius Somer, 1 Par. 6. d. 46.

καλοὶ λιμένες Boni portus, p. n. Latinæ dictiones ſunt. Civitas, opinor, Cretenſium, cui nomen καλὴ ἀκτὴ, id eſt pulchrum litus: cujus meminit B. Stephanus, Act. 27. b. 8.

בני βοννίας Bonni, Ædificans me, ſive adoptans, aut intelligens me. Pater Omrai, 1 Par. 9. a. 4. & 2 Eſd. 9. a. 4.

בעז βοὸζ Booz, In fortitudine, aut in hirco. Filius Salmon filii Nahaſſon, conſanguineus Elimelech Bethlehemitæ, Ruth. 2. a. 2. & 4. d. 13. & 1 Par 2. b. 11. Nomen item ſecundæ columnæ lateris ſiniſtri in porticu Salomonis, 3 Reg. 7. c. 21. & 2 Par. 3. d. 17. tanquam dicat Salomon, in eo fortitudo, in ea domo perennitas, id eſt, templum quod tibi ædificavi o Domine; nunquam corruet, neque unquam evertetur.

ברית πόα Borith, Herba acrimoniæ ſaporis, Jer. 2. e. 22.

בוצץ βοζὲς Boſes, Cœnum, aut in ipſo flos, ſive in ipſo reſpiciens. Nomen ſcopuli, 1 Reg. 14. a. 4.

ספרד [illegible] Boſphorus, Hebraice dicitur Sepharad, & interpretatur liber ſive codex deſcendens vel imperans: aut finis vel conſummatio deſcenſionis vel imperii. Regionis nomen, Abd. 1. g. 20.

בצר βοσὸρ Boſor, Munitio, vel vindemia, ſive ablatio, vel prohibitio: aut in anguſtia, vel in tribulatione. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 38. Nomen item civitatis Moabitarum trans Jordanem, Orientem verſus, ad ſolitudinem nonnihil vergentis, 1 Mach. 5. c. 26. Deuter. 4. g. 43. Joſ. 20. c. 8. & 1 Paral. 6. g. 78. de tribu Ruben Levitis data.

בצרה βασορρὰ Boſra, Idem. Civitas in Edom, Gen. 36. d. 33. Eſa. 34. b. 6.

בעשתרה βεεσθερὰ Boſra, In grege ejus, aut in divitiis, ſive in tinea legis, vel in tinea explorationis. Hebr. Beeſthara. Civitas de media tribu Manaſſe data Levitis, Joſ. 21. c. 27.

B R

בריעה βαργυὰ Brie, In malitia, vel in ſocietate, aut in clamore, ſive in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, Num. 26. e. 44.

בריעי δῆμος βαριαὶ Brieitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 44.

B U

βουγαῖος Bugæus, Jactator. G. Eſth. 12. c. 26.

בול βὺλ Bul, Germen, ſive vetuſtas, aut defluens. Nomen menſis octavi, noſtro Octobri reſpondentis, 3 Reg. 6. d. 37.

בונה βουνὰ Buna, Ædificans, ſive intelligens, aut adoptans. Filius Jeramneel, primogeniti Eſron filii Phares, 1 Par. 2. d. 25.

בוז βὺζ Buz, Contemptus, ſive deprædatus. Nomen loci in terra Cedar, Jer. 25. e. 23. Filius item Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 21. Pater Jeddo, 1 Par. 5. d. 14.

בוזי βουζὶ Buzi, Idem. Pater Ezechielis prophetæ, Eyech. 1. a. 3.

בוזי βουζίτης Buzites, Idem, Job. 32. a. 2.

C A

קהת κάαθ CAath, Congregatio, ſive ruga, aut obtuſio. Filius Levi filii Jacob, Gen. 46. b. 11. & 1 Par. 6. a. 1.

קהתי δῆμος καὰθ Caathitæ, Congregationes, ſive rugæ, aut obtuſiones, Num. 26. f. 57. & 1 Par. 6. d. 54.

קבצאל καβσεὴλ Cabſeel, Congregatio Dei. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 21. & 2 Reg. 23. c. 20. & 1 Par. 11. e. 22.

כבול χαβώλ Cabul, Compeditus, vel quaſi germinans, aut quaſi defluens, vel quaſi veteraſcens. Regio Galilææ eſt, quæ Joſepho libr. 8. cap. 5. Antiq. Judaic. lingua Phœnicum a diſplicendo: aliis, a terra tenaci, ob copiam argillæ qua figuli utuntur, nomen accepit. Hanc Salomon Hiram regi Tyri dedit, 3 Reg. 9. c. 13. Eſt quoque civitas tribus Aſer, Joſ. 29. b. 27.

קדמות καδημὼθ Cademoth, Antiquiores, vel priores, ſive orientales; aut incendium, vel incurvatio mortis. Nomen ſolitudinis, Deut 2. e. 26. ſive nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, quod Joſ. 13. c. 18. Cedimoth dicitur.

קדש κάδης Cades, Sanctitas. Nomen urbis in deſerto Sin, in finibus Idumæorum, Numer. 20. d. 22. & 33. e. 36. Appellatur & fons Miſphat. Quod autem legitur in fine primi capitis Deuteronomii g. 46. Sediſtis ergo in Cadesbarne, &c. legendum tantum in Cades.

קדשברנע κάδης βαρνὴ Cadeſ-barne, Sanctitas filii inſtabilis, aut ſanctitas frumenti, vel puritatis commotæ vel inſtabilis. Eſt locus in deſerto Paran unde exploratores miſſi ſunt a Moſe in Terram ſanctam, Deuter. 1. a. 2. Joſ. 14. a. 6. Hic locus dicitur ſimpliciter Cades, Numer. קדשה 13. e. 27. Cadeſ-barnea, Joſ. 10. g. 41. & 15. a. 3. eſt nomen loci in terra ſancta potius quam urbis, quod in catalogo urbium ſingulis tribubus aſſignatarum, nulla ſit urbs hoc nomine.

קדומים καδημὶμ Cadumim, Antiqui, vel priores, ſive Orientales, aut antiquum, ſive Orientale mare, aut incendium, vel humiliatio aquarum. Nomen torrentis, Judic. 5. c. 21.

καῖσαρ Cæſar, A cæſo matris utero dictus eſt: vel a Cæſarie, id eſt, coma vel capillatura, cum qua ortus eſt: vel quod cæſios, id eſt, glaucos habuerit oculos, ut quidam volunt, Latinum eſt, Matth. 22. b. 17.

καισαρεία Cæſarea, Idem. Urbs maritima Palæſtinæ, in litore Magni maris ſita, quam Herodes Aſcalonita pater Herodis tetrarchæ Trachonitidis inſtauravit in honorem Auguſti Cæſaris, quæ prius πύργος Turris Stratonis vocabatur: de qua Joſephus lib. 1. bel. Judaici, cap. 3. & cap. 16. Plinius lib. 1. cap. 13. Egeſippus libr. 1. capit. 18. de excidio Jeroſolymorum: & libr. 3. capit. 19. Similiter lib. 15. cap. 10. Antiq. Judaic. Hujus fit mentio, Act. 9. e. 30. & 10. a. 1. quod in ea Cornelius Centurio baptizatus ſit: & 21. b. 6. quod Philippus Evangeliſta domum in ea habuerit. In hac Cæſarea Herodes etiam templum albo marmore extruxit Auguſto Cæſari. Auctor Joſephus lib. 15. cap. 12. Antiquit. in qua nepos ejus Herodes Agrippa ab angelo percuſſus eſt, Act. 12. d. 23. de hac Raphael Volaterra. libr. 11. Geographiæ. Alia Cæſarea, civitas ad radices Libani ſita, juxta Jordanis fontem, a Philippo tetrarcha Ituræ & Trachonitidis, Luc. 3. a. 1. Filio Herodis majoris, & fratre tetrarchæ, qui Johannem decollavit, ampliata, & in Tiberii Cæſaris honorem Cæſarea appellata: quæ mutato deinceps nomine, Paneas dicta eſt, in provincia Phœnices, ubi Jordanis e duobus oritur fontibus, Ior & Dan. Auctor Hieronymus. Quam magis poſtea exornans Agrippa in honorem Neronis, Neroniam appellavit, veluti ſcribit Joſephus libro 18. cap. 3. Antiquit. Judaic. & libro 20. cap. 16. ejuſdem. Hujus fit mentio Matth. 16. b. 13. Marc. 8. c. 27. Raphael Volaterra. libro 12. hanc primum Leſer, deinde Dan, poſtremo Cæſaream, nunc Belinam vocitatam ſcribit. Eſt etiam tertia Cæſarea Cappadociæ Metropolis, cujus ſimiliter in Actis Apoſtolorum cap. 18. f. 22. fit mentio: Profectus ab Epheſo, & deſcendens Cæſaream, aſcendit, & ſalutavit Eccleſiam. Hebraice dicitur דאר. Vide Dor.

καϊάφας Caiphas, Inveſtigator, vel ſagax, ſeu vomens ore, aut vomitus oris. D. Princeps quidam ſacerdotum inter Judæos qui fuit tempore Chriſti, Matt. 26. f. 57. Joan. 11. f. 49.

קין καῒν Cain, Poſſeſſio, vel poſſeſſus. Filius Adam, Gen. 4. a. 1.

קינן καϊνὰν Cainan, Poſſeſſor, vel emptor, aut lamentator, vel nidus. Filius Enos, Gen. 5. b. 9. Luc. 3. g. 37.

γαΐος Caius, Lingua latina priſca interpretatur Dominus. Latinum eſt. Nomen viri Macedonienſis, Actor. 19. f. 29. Hoſpes Pauli, Rom. 16. d. 23.

כלנו χαλανὴς Calano, Conſummatio ejus, vel totus ipſe. Civitas Babyloniæ. Eſai. 10. b. 8.

כלב χαλὲβ Caleb, Quaſi cor, aut canis, ſive caniſtrum. Filius Jephone, Num. 13. a. 6. Joſ. 14. a. 13. Hinc כלבי qui eſt de genere Caleb. 1 Reg. 25. a. 3. ἄνθρωπος κυνικός.

καλλισθένης Caliſthenes, Pulchrum robur, ſive pulchra potentia. G. 2 Mach. 8. g. 33.

קליטה κωλίτας Calita, Refugium, ſive contractio, aut vox declinans. Nomen viri, 1 Eſd. 10. c. 23.

Calor, Heb. חמת Populi, 1 Par. 2. g. 55. Vide Emath.

χαλφὶ Calphi, Vox oris, vel conſummatum aut perfectum os. D. Nomen viri, 1 Mach. 11. g. 72.

כלובי χαλώβι Calubai, Caninus, aut caniſtrum meum, ſive totus ipſe in me. Filius Eſron filii Phares, 1 Par. 2. a. 9. qui ibidem f. 47. dicitur Caleb, ut in aliis locis.

קמון καμὼν Camon, Reſurrectio, ſive confirmatio ejus. Nomen loci, Judic. 10. b. 5.

ביתעקד βαιθακὰδ Camera, Nomen loci, 4 Reg. 10. c. 12. & 14. Hebraice legitur ביתעקד domus alligationis ſive tonſionis, id eſt, in qua paſtores tondebant oves ſuas. Et domum alligationis vocat, quod tempore tonſionis pedes ovium alligantur.

קמואל καμουὴλ Camuel, Surrexit Deus, vel ſuſcitavit aut confirmavit eum Deus. Filius Nachor ex Melcha, pater Syrorum, Gen. 22. d. 21. & 1 Par. 27. c. 17. Filius item Sephtan, Num. 34. d. 24.

קנה κανὰ Cana, Zelus vel æmulatio, ſive poſſeſſio, aut lamentatio, vel nidus ejus, aut canna, id eſt, arundo. Eſt Cana major civitas in tribu Aſer, Joſ. 19. c. 28. Eſt & Cana minor in tribu Zebulon, Joan. 2. a. 1. & 4. f. 46.

ζηλωτὴς Cananæus, Sic vocabatur Simon qui fuit unus ex duodecim Apoſtolis, & interpretatur zelotes, aut æmulator, ut habetur Matt. 10. a. 4. Non enim erat ex Chanaan, ſed ex Cana vico Galilææ, quæ in zelum, vel æmulationem convertitur. D.

קנת κανάθ Canath, Emptio, ſive poſſeſſio, aut lamentatio. Urbs in tribu Manaſſe, quæ & Nobe, Num. 32. g. 42.

κανδάκη Candace Poſſidens contritionem: aut ex Hebræo & Syro, poſſeſſio munda vel puriſſima. D. Nomen commune omnibus reginis Æthiopum, Act. 8. e. 27.

כפירה καφιρὰ Caphara, Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio, vel villa, aut oppidum, ſive glacies: aut Syriace, negatio. Nomen civitatis in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 26. Videtur eadem quæ & Caphira dicitur.

καφαρναοὺμ Capharnaum, Ager pœnitentiæ, vel villa conſolationis, aut propitiatio pœnitentis. D. Juxta ſtagnum Genezareth uſque hodie oppidum in Galilæa gentium, ſitum in finibus Zabulon & Nephthali, Matth. 4. b. 13. Luc. 4. d. 23. in quo Chriſtus Centurionis filium ſanum fecit, Matth. 8. a. 3. In hac Chriſtus verſatus eſt multum, & plurima miracula edidit, unde & ejus civitas appellata eſt, Matt. 9. a. 1. & 11. c. 23. Egeſippo lib. 3. cap. 26. eſt fons in regione Genezaris, Capharnaum nomine.

καφαρσαλαμὰ Capharſalama, Ager, vel villa pacis vel retributionis. D. Nomen urbis quæ & Antipatris, 1 Mach. 7. e. 31.

καφεναθὰ Caphetetha, Manus doni, aut Syriace, vinculum vel colligatio. D. Nomen muri, 1 Mach. 12. e. 37.

כפירה καφιρὰ Caphira, Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio, vel villa, aut oppidum, ſive glacies: aut Syriace, negatio. Nomen civitatis, Joſ. 9. c. 17. Eadem videtur eſſe quæ & Caphara dicitur.

כפתרים καφθοριείμ Cathtorim, Sphærulæ vel poma, aut vola vel palma turturum vel exploratorum. Nomen populorum qui Cappadoces dicuntur, Gen. 10. b. 14.

כפתרים καππαδόκες Cappadoces, In Hebræo eſt Caphthorim, & interpretatur Sphærulæ, ſive poma, aut vola, vel palma turturum vel exploratorum, Deut. 2. e. 24.

כפתור καππαδοκία Cappadocia, Idem. ſ. n. Aſiæ regio Pontica eſt, Armeniæ confinis, quam ab Oriente claudit, ab Septentrione longo litore in Euxinum expanditur, ſicut anguſto excurſu a Meridie Ciliciam attingit, ab Occaſu Galatia & Paphlagonia reliqua terminata, ut ait Ptolemæus libr. 5. cap. 6. Nomen habet a Cappadoce amne: ejus populi, Cappadoces, antea Leucoſyri dicti: auctor Plinius lib. 6. cap. 3. Strabo lib. 12. a principio. Plura Pomponius Mela lib. 1.

קרקעה Carca, Pavimentum ſive frigiditatem diſſolvens. Urbs in tribu Juda, Joſ. 15. a. 3. LXX. τῆς κατὰ δυσμὰς κάδης.

קרח κάρηε Caree, Calvus, ſive glacies. Pater Johanan, 4 Reg. 25. f. 23.

קרחים κορεῒμ Carehim, Idem. p. n. Nomen loci, 1 Par. 12. a. 6.

κρεὶς Caria, Capitalis. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23.

קרית πόλις Cariath, Civitas, vel vocatio: aut lectio, vel occurſus. Nomen civitatis in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 28.

Cariathaa corruptum, pro Caraa. Vide Carcaa.

קריתים καριαθαὶμ Cariathaim, Civitates, aut vocationes, ſive lectiones, vel occurſus. Urbs Moabitarum in tribu Ruben, Joſ. 13. c. 19. Num. 32. g. 37. Jere. 48. a. 1. Ezech. 25. b. 9. ubi olim Emim gigantes habitarunt, Geneſ. 14. a. 5. Inter urbes Nephthali Levitis conceſſas cenſetur, 1 Par. 6. g. 36. Hieronymus in ecloga deſcribit eam juxta Medabam urbem Arabiæ, & appellari Coraiatha.

קריתארבע πόλις ἀρβὸκ Cariath-arbe, Civitas quatuor. Civitas in tribu Juda, ſic dicta ab Arbea ſive Arba qui illam condidit, aut illi præfuit: non autem a quatuor Patriarcharum, Adam, Abraham, Iſaac & Jacob, qui ibi ſepulti ſunt, ſepulchris, ut quidam interpretantur. Joſue 15. c. 13. quæ & Hebron dicitur, Joſue 20. c. 7. Hoc autem nomen ſortitus eſt gigas qui quatuor viris robore præſtaret, Joſue 14. d. 15.

חברון

קריתערים καριαθιαρεὶμ Cariath-arim, Civitas civitatum vel oppidorum, aut civitas vigilantium: vel ex Hebræo & Syro, civitas inimicorum. Nomen viri, 1. Eſd. 2. b. 24.

קריתבעל καριαθβαὰλ Cariath-baal, Civitas idoli, vel imperantis aut poſſidentis. Civitas in tribu Juda, quæ Carith-jarim dicitur Joſ. 15. g. 59. & 18. c. 14. Jer. 26. f. 20. Dicitur & Baala.

קריתיערים πόλις ἰαρεὶμ Cariath-jarim, Civitas ſylvarum. Civitas Hevæorum in tribu Juda, Joſ. 15. b. 9. Jer. 26. f. 20. quæ & Cariath-baal, & Baala dicitur Joſ. 15. g. 59. & 18. c. 14. Uno tantum miliario ab Ælia, qua pergimus Dioſpolim, diſtat.

קריתספר πόλις γραμμάτων Cariath-ſepher, Civitas literarum. Nomen civitatis in tribu Juda, quæ & Dabir dicitur, Joſue 15. c. 15. & Cariath-ſenna, Joſ. 15. f. 48. In hac civitate floruerunt literæ, unde nomen accepit.

קריתסנה πόλις γραμμάτων Cariath-ſenna, Civitas rubi: vel ex Hebræo & Syro, civitas inimicitiæ. Civitas in tribu Juda, quæ & Dabir, Joſ. 15. f. 48. & Cariath-ſepher, Joſ. 15. c. 15.

קריות πόλεις Carioth, Civitates, aut vocationes, ſive lectiones, vel occurſus. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. d. 24. Jer. 48. f. 41.

כרית χορὶθ Carith, Conciſio, ſive confoſſio, aut exterminatio. Nomen torrentis qui eſt contra Jordanem, 3 Reg. 17. a. 3.

כרמל Carmel, Cognitio circunciſionis, vel agnus circunciſus, aut teneritudo illa ſegetum, vel coccinus. Civitas. Vide Carmel.

כרמלית καρμηλίτης Carmelites, Idem. 1 Par. 11. g. 37.

Carmelitis, Idem. fœm. gen. 1 Par. 3. a. 1.

כרמל κάρμηλος Carmelus, Idem. Carmelus mons eſt excurrens in mare Mediterraneum unde Latine dici poteſt promontorium, Jerem. 46. e. 17. Carmeli duo ſunt montes: unus Tyriorum Ptolemaidi ad mare imminet. Inde cognomen Carmelus maris accepit, verſus Ortum extenſus tantum ut campum magnum, quem Eſdrelon vocant, ab uno latere claudat. Ideoque a Joſepho tribui Iſſachar aſſcriptus: finiſque Zabulonitarum ad mare Galilææ, ſicut Aſſeritarum ad mare magnum, traditur. Ferax eſt admodum vini, Joſ. 19. b. 26. In hoc Elias videns frequenter verſabatur, 3 Reg. 18. c. 19. In hoc etiam Nabal habitavit, 1 Reg. 25. a. 2. Hujus plurima fit mentio ſparſim in Prophetis, 1 Reg. 15. c. 12. Eſaiæ 33. b. 9. Jerem. 24. f. 26. Amos 1. a. 2. & 9. a. 3. Michææ 7. c. 14. Nahum 1. b. 4. Cant 7. b. 5. Vide quoque Joſephum lib. 3. cap. 2. de bello Judaico. Alius in Judæa qua itur in Ægyptum ad Meridionalem plagam, de quo Eſa. 29. f. 27. & Joſ. 25. g. 25. in quo civitas ejuſdem nominis extructa videtur. In his duobus locis poſterioribus legitur Charmel.

קרנים καρναὶν Carnaim, Cornua. Populi civitatis Aſtaroth, Gen. 14. a. 5. Eſt & civitas, 1 Mach. 5. c. 26. Vide Aſtaroth.

καρνίον Carnion, Cornu. G. Nomen præſidii, 2 Mach. 12. d. 21.

κάρπος Carpus, Fructus, vel fructuoſus. G. Nomen viri, 2. Timoth. 4. c. 13.

קרתה καρτὰς Cartha, Civitas, ſive vocatio, aut lectio, vel occurſus. Civitas Levitarum in Zabulonia tribu, Joſ. 21. d. 34.

תרשיש καρχηδόνιοι Carthaginenſes, In Hebræo eſt Tharſis, & interpretatur contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſive chryſolithus lapis. ſ. pretioſus, aut mare. Nomen populi, Ezech. 27. c. 25.

קרתן καρθὰν Carthan, Civitas, vel vocatio, aut lectio, vel occurſus, ſive frigiditatem dans. Civitas refugii atque Sacerdotum in tribu Nephthali, Joſ. 21. c. 32.

קושיהו κασαίας Caſaia, Duritia, aut gravitas ejus, ſive ſcandalum ipſius. Pater Ethan, 1 Par. 15. b. 17.

כסלת ἀχασαλὼθ Caſaloth, Temeritates, ſive fiduciæ, aut ilia. Nomen civitatis, Joſ. 19. b. 12.

χασφὼν Caſbon, Numeratio, vel cogitatio, aut feſtinans filius. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 5. d. 36.

כשד χαζὰδ Caſed, Quaſi dæmon, aut quaſi deprædator, vel quaſi mammilla, aut quaſi ager. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. a quo Chaldim, id eſt Chaldæi.

קציץ κασὶς Caſis, Conciſio, aut finis. Nomen vallis, Joſ. 18. d. 21.

כסלו χασλεῦ Caſleu, Spes, aut temeritas ejus, ſive thronus vel calix illius, aut ilia ejus. Decimus menſis noſtro Decembri quandoque reſpondens. Zach. 7 a. 1.

χάσπιν Caſphin, Argentaria, ſive cupiditas: aut Syriace, verecundia. D. Nomen civitatis 2 Mach. 12. b. 13.

χασφὼρ Caſphor, Argenteus, aut deſiderabilis mons. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 5. c. 26.

קציעה κασσία Caſſia, Speciei genus. Secunda filia Job. Job 42. d. 14.

מחנים παρεμβολαὶ Caſtra, Nomen proprium loci trans Jordanem non procul a monte Galaad, qui aliter dicitur Mahanaim, Gen 32. a. 2. & 2 Reg. 2. b. 8. c. 12. g. 29. & 17. g. 27. & 19. f. 32. & 3 Reg. 2. b. 8. Vide Mahanaim. Hæc vox perperam ſcribitur in quibuſdam excuſis codicibus per c minuſculum, in locis citatis.

מחנימה

קטת κατὰθ Cateth, Tædium ſive contentio. Terminus Zabuloniæ tribus, Joſ. 19. b. 15.

C E

קדר κηδὰρ Cedar, Nigredo, aut triſtitia. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 13. & 1 Par. 1. b. 29. Arabiæ item regio eſt Hieronymo in Agarenorum. i. Saracenorum ſolitudine, a Cedar filio Iſmahelis ita cognominata. Ferunt quidam Cedar eſſe civitatem quæ Joſepho Camamala vocatur. Meminit Eſaias cap. 60. b. 7. Ezech. 27. d. 21. Pſal. 120. b. 5. Jer. 2. c. 10.

קדם κέδμα Cedem, Oriens. Filius Iſmaelis, frater Cedar, Jer. 49. f. 26. qui Cedimoth, Gen. 25. b. 14. Vide Orientis filii.

קדש κέδης Cedes, Sanctitas. Urbs eſt in tribu Judæ, ut Joſ. 15. d. 23. Alia urbs Galilææ in Montanis Nephthali, Joſ. 10. g. 41. deputata fugitivis, qui neſcii homicidium perpetraverant, Joſ. 20. c. 22. & Levitis quoque attributa, Joſ. 21. c. 32. & 1 Par. 6. g. 72.

קדמות καδημὼθ Cedimoth, Antiquiores, vel priores, aut Orientales: ſive incendium vel incurvatio mortis. Nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, Joſue 13. c. 18. quod ſolitudo Cademoth in Deuter. 2. e. 26. dicitur.

קדמה κεδέμα Cedma, Antiquus, vel prior, aut Orientalis. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 15. Idem dicitur Cedem, Jer. 49. e. 28.

קדמיאל καδμιὴλ Cedmiel, Antiquitatis vel prioritatis Deus, aut Orientis Deus. Nomen viri, 1 Eſd. 3. c. 9.

קדמני κεδμωναῖοι Cedmonæi, Antiquiores, vel priores, aut Orientales. Nomen populi, Gen. 15. d 16.

קדרון κεδρὼν Cedron torrens, id eſt, Torrens obſcuritatis. Torrens erat non longe a Jeruſalem, ſitus in valle profunda & obſcura, quæ inter Jeroſolymam & montem Olivarum eſt, 2 Reg. 15. e. 23. & 4 Reg. 23. a. 4. Joan. 18. a. 1. Jer. 31. g. 40.

קהלתה μακηλὼθ Ceelatha, Cœtus vel congregatio, ſive eccleſia. Nomen loci ad quem venerunt filii Iſrael profecti de Reſſa, Num 33. c. 22.

קעילה κεϊλὰ Ceila, Diſſolvens eam ſive dividens, aut ſcindens eam, vel fixio ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 44. & 1 Reg. 23. a. 1. & 1 Par. 4. c. 19. & 2 Eſd. 3. d. 17.

קלי καλλαὶ Celai, Levis ſive torrefactus, aut vox mea. Nomen viri, Nehem. 12. a. 19.

קליה κωλία Celaia, Vox Domini, aut alleviatio Domini, ſive torrefactio. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 23.

קליטא κελιτὰς Celita, Refugium vel contractio, aut vocis declinatio. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7.

κεγχρεὰι Cenchreæ, Milium, legumen. G. Portus Corinthiorum, ab urbe ſtadia ad LXX. longinquus, Straboni libro 8. Rom. 16. a. 1.

κενδεβαῖος Cendebæus, Zelus, vel poſſeſſio doloris, aut zeli emanatio. D. Nomen ducis, 1 Mach. 15. g. 38.

כנרת χενέρεθ Cenereth, Cithara, vel quaſi lucerna. Urbs in tribu Nephthali, Joſue 19. c. 25. Eſt & ad Orientem Judææ mare. Numer. 34. b. 11. Deuter. 3. c. 17. Joſ. 13. d. 27. Alias mare Tiberiadis, & lacus Genezarethicus, ſeu Galilææ dicitur, XL. ſtadiis in latitudine diffunditur, centumque in longitudine extenditur, teſte Joſepho libro 3. belli Judaic. cap. 18. per hujus medium Jordanis Judææ amnis profluit. Porro Ptolemæus ex hoc duos facit. Oncelus Chaldæus Paraphraſtes vocat, Numer. 34. b. 11. lacum iſtum ſive mare ים גינוסר, id eſt lacum Ginnoſar, unde manifeſtum eſt Matthæum & Lucam ſequutos fuiſſe nomen Chaldæum potius quam Hebræum.

כנרות χενερώθ Ceneroth, Idem. p.n. Urbs juxta lacum Genezareth, Joſue 12. a. 3. quam Herodes magnificis ornavit ædificiis, atque in honorem Tiberii Cæſaris, Tiberiaden nominavit, a qua & lacus & regio circumjacens nomen invenerunt, ut ait Joſephus lib. 18. cap. 4. Antiq. Ben-adad rex Syriæ hanc cepit, 3 Reg. 15. d. 20. כנרות At Joſue 11. a. 2. Ceneroth plurale, eſt lacus, non nomen urbis: eſt autem plurale pro ſingulari, vel plurative uſurpatur propter loca ipſi lacui adjacentia.

קנז κενέζ Cenez, Nidus iſte, aut lamentatio hæc, ſive poſſeſſio vel emptio hæc. Filius Eliphaz, filii Eſau ex Ada uxore, Geneſ. 36. b. 11. Civitas principum Idumæorum, Gen. 36. d. 42.

Cenezæi, Idem. p. n. Nomen populi, Gen. 15. d. 18.

קני κενεζαῖος Cenezæus, Idem. Num. 32. b. 12. Hoc LXX. non habent, ſed pro eo verterunt διαλεχωρισμένος, neſcio quam lectionem ſecuti.

קני κενεζί Ceni, Poſſeſſio, vel emptio, ſive nidus, aut lamentatio. Regio Philiſthinorum, 1 Reg. 27. d. 10.

κηφᾶς Cephas, Petrus a Petra. Syrum eſt. Sic dictus fuit Simon Petrus frater Andreæ, Joan. 1. f. 42. & 1 Cor. 15. a. 5.

כפירה χεφειρά Cephira, Leuncula, aut propitiatio, ſive lenitio, aut villa vel oppidum, ſive glacies: aut Syriace, negatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 28. Eſt & nomen urbis, 2 Eſd. 7. c. 29. Eadem Caphara & Caphira dicitur.

כרתי χερεθί Cerethi, Conciſio, ſive transfoſſio, vel exterminatio. Populi qui & Philiſthiim, ut Lyranus ait in libro differentiarum: ſive nomen legionum aut bellatorum Davidis, 1 Reg. 30. d. 14. & 2 Reg. 8. d. 18. & 15. d. 18. & 20. g. 23. & 1 Par. 18. d. 17. Alii dicunt gentem fuiſſe Palæſthinæ nobilem, quæ incolebat maritimam ejus partem, de qua Ezec. 25. d. 16. pro quo vetus interpr. vertit, interfectores pacis.

כרי χορρί Cerethi, 4 Reg. 11. d. 19. Milites, ſive curſores, aut arietes. Heb. Cari.

קרוס κηρός Ceros, Uncinus aut incurvatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43.

כסיל χασίλ Ceſil, Arcturus, nomen ſtellæ, ſive ſtultitia, aut ilia. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 30.

קשיון κισιών Ceſion, Duritia, ſive ſtipula, aut cucumerarium. Civitas Levitarum in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 19.

כתים κίτιοι Cethim, Conterentes, ſive contritio maris, aut diadema, ſive aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo, coacervatio maris. Filius Javan, Gen. 10. a. 4. Ab hoc Beroſus dicit Italos eſſe appellatos. Interpres noſter, Daniel. 11. e. 31. tranſtulit Romanos. Vide Italia & Romani. Sunt & Græcorum inſulani, Macedones, Eſaiæ 23. a. 1. Cyprus quæ & Citium dicitur.

כתליש χαθλώς Cethlis, Paries eſt, aut ex Syro & Hebræo, caterva leænæ: vel Syriace, quaſi evulſus. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. e. 40.

קטורה Cetura, Aromatizans, vel fumigans, ſive ligata. Altera uxor Abrahæ, Gen. 25. a. 1.

χαβρείν Chabri, Socius vel particeps, ſive incantator, aut livor. D. Nomen civitatis, Judith 8. a. 9.

Chabul, Vide Cabul.

χαιρέας Chæreas, Gaudens, vel lætus. G. Nomen viri, 2 Mach. 10. f. 32.

כלל χαλάλ Chalal, Conſummatio, vel totalitas, aut quaſi nox: vel Syriace, corona. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 30.

כלנה χαλάννη Chalanne, Omnes nos, ſive omnia hæc: aut conſummatio noſtra, vel ſicut manens, aut quaſi murmurans. Civitas in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 10. quæ nunc Seleucia a Seleuco rege, & Cteſiphon dicitur, Amos 6. a. 2.

Chalannus, Idem.

כלכל χαλχάλ Chalcol, Nutriens, ſive conſummans omnia, aut ſuſtinens omnia. Filius Maol, 3 Reg. 4. d. 31. Filius item Zaræ filii Judæ, 1 Par. 2. a. 6.

כשדים χαλδαία Chaldæa, Quaſi dæmones, aut quaſi deprædatores, vel quaſi mamillæ, aut quaſi agri. Regio ad Orientem Judææ inter Babyloniam & Arabiam, Tigrin & Euphratem: de qua Plin. libr. 6. cap. 28. Strabo libr. 16. Volaterr. libr. 11. Geograph. Jer. 50. b. 8. & 51. d. 24. Heb. Chaſdim.

χαλδαῖοι Chaldæi, Idem. Populi, Eſa. 13. d. 19. Heb. Chaſdim. In 2 Par. 36. a. 6. pro Chaldæorum, lege Babylonis ſive Babel.

Chaldæus, Idem. ſ. n.

כלה χαλάχ Chale, Opportunitas, vel quaſi viriditas, vel quaſi humiditas, aut quaſi tabula. Civitas quam ædificavit Aſſur, Gen. 10. b. 12.

חלי ἀλί Chali, Infirmitas, ſive deprecatio, aut expectatio, vel principium, aut gemma, vel monile. Civitas quæ terminus Aſer eſt, Joſue 19. b. 25.

חם χάμ Cham, Calidus, vel calor, aut niger. Filius Noe, Geneſ. 5. d. 32. Ab hoc ſæpe in ſacris literis Ægyptus, Terra Cham dicitur, ut Pſal. 105. a. 2. teſtis eſt Hieronymus in quæſtionibus Hebraicis.

כמהם ἀχιμαάν Chamaam, Sicut illi, aut ſimiles eis, vel quaſi turbatio. Nomen urbis juxta Beth-leem, Jer. 41. d. 17. Proprium item nomen viri. 2 Reg. 19. g. 37.

כמוש χαμώς Chamos, Quaſi palpans, aut quaſi recedens, vel quaſi auferens. Nomen idoli Moabitarum, Num. 21. f. 28. & 3 Reg. 11. b. 7. & 4 Reg. 23. c. 13. & Jer. 48. g. 46.

Chanaan, Mercator, vel negotiator, ſive contritus, vel confractus, aut recte reſpondens, vel recte affligens. Filius Cham, Gen. 9. c. 18. & 10. a. 6. In libro Judicum 10. b. 12. legitur Amalec & Chanaan: quum legendum ſit Amalec & Maon, quod ſignificat habitaculum, ſive delictum, aut ex peccato. Chanaan etiam pro terra Chananæorum accipitur, ut Gen. 11. d. 31. Ut irent in terram Chanaan. Et 13. c. 12. Habitavit in terra Chanaan, & aliis innumeris locis. Terræ autem Chanaan ſive Terræ ſanctæ limites ſunt: Ad Orientem, eſt Jordanis fluvius & magnus Euphrates: Ad Occidentem, eſt Ægyptus & Mare magnum, quod Mediterraneum dicitur: Ad Auſtrum, hoc eſt Meridiem, jacet deſertum Arabiæ: Ad Aquilonem ſive Septentrionem mons Libanus eminet. כנען χαναάν

Chanaana, Mercatrix, vel negotiatrix, ſive contrita, vel confracta, aut recte reſpondens, vel recte affligens. Pater Sedeciæ prophetæ, 3 Reg. 22. d. 24. Filius Balan filii Jahiel filii Benjamin, 1 Par. 7. c. 11. כנענה χαναάν

Chananæa, Idem, Mat. 15. c. 22. χαναναία

Chananæi, Mercatores, ſive negotiatores, aut contriti, vel confracti, ſive recte reſpondentes, vel recte affligentes, Nomen populi, quod omnes gentes Palæſtinæ complectitur, quæ inter Jordanem ſunt & mare Syriæ, Syriamque & Arabiam Petræam, Geneſ. 15. d. 28. כנענים χαναναῖοι

Chananæus, Idem. ſ. n. Num. 21. a. χαναναῖος

Chananitis, Idem. f. g. Gen. 46. b. 10. χαναανίτης כנענית

Chanani, Præparatio vel baſis mea. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 4. כנני χανανί

Characa, Involutio aut indumentum, ſive pallium. D. Nomen loci, 2 Mach. 12. c. 17. χάρακα

Charan, Quaſi cantans, aut quaſi clamans, ſive agnus vel cognitio eorum. Filius Diſon filii Seir Horræi, Gen. 26. c. 26. כרן χαῤῥάν

Charan, Ira, ſive iraſcens: vel Syriace, libertas. Meſopotamiæ civitas, ad quam Abraham conceſſit, ubi & Thare pater ejus mortuus eſt, Geneſ. 11. d. 31. Haran Hebraice. A Charra Syriæ fluvio nomen invenit Stephano. Ibi Romanus cæſus eſt exercitus, & Craſſus dux captus. Lucan. χαῤῥάν חרן

Aſſyrias Latio maculavit ſanguine Charras. Eadem eſt Charræ & Charan, Act. 7. a. 2.

Charchamis, Agnus quaſi ablatus, aut agnus quaſi palpans; vel ex Syro & Hebræo, civitas ablata. Urbs Syriæ ſita in ripa Euphratis, Eſa. 10. b. 9. Jerem. 46. a. 2. & 2 Par. 35. e. 20. כרכמיש χαρχαμείς

Charchas, Agni cooperimentum, aut agni thronus vel calix, vel quaſi tortuoſum, non planum. Nomen Eunuchi, Eſth. 1. c. 10. כרכס χαρχάς

Charmel, Cognitio circunciſionis, vel agnus circunciſus, aut teneritudo illa ſegetum, vel coccinus. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. g. 54. Item locus in Moab in deſerto, in ſexto lapide Chebronis contra Orientalem plagam, Eſaiæ 29. f. 17. כרמל χαρμήλ

Charmi, Vinea, ſive cognitio aquarum, vel agnus aquarum, aut quaſi celſitudo. Filius Ruben, Gen. 46. a. 9. & 1 Par. 5. a. 3. Filius item Juda, 1 Par. 4. a. 1. qui Gen. 46. b. 12. dicitur Her. Filius præterea Zabdi filii Zaræ filii Juda, pater Achar ſive Achan, Joſ. 7. a. 1. Item nomen civitatis, Judith 8. b. 9. כרמי χαρμί

Charmitæ, Idem, Num. 26. a. 6. χαρμεί

Charran, Vide Charan.

Chaſelon, Fiducia, vel temeritas ejus, ſive ilia ejus, aut thronus manſionis, vel calix ſive tegumentum manſionis. Pater Elidad principis, Num. 34. d. 21. כסלון χασελών

Charſena, Agnus anniculus, ſive agnus dormiens vel mutatus. Nomen viri, Eſth. 1. c. 14. כרשנא χαρσενά

Chaſluim, Tegumentum tabularum, vel ſedes tabularum, aut ſepes vel temeritas vitæ. Filius Meſraim, Geneſ. 10. b. 14. Hebr. Challuhim. Populi nomen, qui & Philiſthiim, ſive corrupte Palæſthini. כסלחים χασλωνιείμ

Chaſphia, Argentaria, ſive cupiditas, aut Syriace verecundia. Nomen regionis quæ a Caſpio mari vocabulum ſumpſit, ut quidam putant. Nicolaus Lyranus in Babylonis regione locum eſſe putat, ubi plures Levitarum poſt captivitatem manſerint, 1 Eſd. 8. c. 17. כספיא χασφίε

Chebbon, Extinguens vel extinctus, aut quaſi intelligens, vel quaſi ædificans. Civitas tribus Juda. Joſ. 15. e. 40. כבון χαββώ

Chebron, Societas, ſive participatio, aut adhæſio, ſive incantatio, vel livor. D. 1 Mach. 5. g. 65. χεβρών

Chellon, Conſummatio, vel perfectio, aut allevians dolorem vel triſtitiam. D. Nomen terræ, Judith 2. c. 13. χελλών

Cheleab, Totus vel omnis pater, ſive conſummatio vel prohibitio patris. Secundus filius David de Abigail uxore Nabal Carmeli, 2 Reg. 3. a. 3. כלאב χαλεάβ

Cheliau, Omnis vel totus ipſe, aut conſummatio ejus, ſive prohibens eum. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 34. כלוהו χελίας

Chelion, Conſummatus, ſive perfectus, aut totus columbinus. Filius Elimelech Bethlemitæ, Ruth 1. a. 2. כליון χελεών

Chelmad, Quaſi docens, aut totus menſurans, ſive omne indumentum, conſummatio vel ceſſatio menſuræ vel indumenti. Nomen urbis, Ezec. 27. e. 23. כלמד χαλμάδ

Chelmon, Exercitus præparatio vel numeratio, aut ſomnium ejus. D. Nomen loci inter Belma & Bethuliam, Judith 7. a. 3. κυάμωνος

Chelub, Caniſtrum, vel caninus. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 26. כלוב χαλὲβ

Chenne, Baſis, aut rectitudo, ſive præparatio. Nomen urbis, Ezech. 27. e. 23. כנה χαναάν

Cherub, Quaſi puer, vel quaſi multiplicans, aut quaſi pugnans, vel cognitionis, aut ſcientiæ multitudo. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 57. In 2 Regum 22. b. 11. legendum Cherub, non Cherubim. כרוב χερούβ

Cherubim, Idem. p. n. Gen. 3. d. 24. χερουβίμ כרבים

Cheſeleth-

כסלתתבר χασελεθθαβώρ Cheſeleth-thabor, Temeritates, ſive fiduciæ, aut ilia electionis, vel puritatis. Nomen civitatis in tribu Zabulon, Joſue 19. a. 12.

כסלון χασαλὼν Cheſlon, Fiducia aut temeritas ejus, ſive ilia ejus, aut thronus manſionis, vel calix, ſeu tegumentum manſionis. Nomen villæ in Hieroſolymæ finibus, Joſ. 15. c. 10.

חתיה χετταία Chetæa, Confracta, ſive formidoloſa: aut Syriace, deſcendens, Ezech. 16. a. 2.

חתות χετταίαι Chetææ, Idem. p. n. 3 Reg. 11. a. 1.

כידן χαιδὼν Chidon, Jaculum, vel infortunium, ſive quaſi judicans. Nomen loci, 1 Par. 13. c. 9.

Chimham, Vide Chamaam.

χίος Chium, Aperta, vel apertura. G. Inſula inter Cycladas atque Bithyniam: cujus nomen Syra lingua maſticen deſignat, eo quod ibi maſtix gignatur. Hanc aliqui Chiam appellavere, a Chione Nympha Coos, Act. 20. c. 15.

χλόη Chloe, Familiæ Corinthiorum nomen, 1 Cor. 1. b. 11.

כבר χεβὰρ Chobar, Fortitudo vel potentia, aut quaſi filius, ſive quaſi puritas, vel quaſi frumentum, aut jam, id eſt quod jam præteriit: Flumen eſt in terra Chaldæorum; apud quod Ezechiel viſionem vidit, Ezechiel. 1. a. 3. Hoc quidem Euphratem interpretantur; alii Aborram putant, de quo Ptolemæus & Strabo.

כדכד χοδχὸδ Chodchod, Jaſpis, aut hydria hydriæ, Ezech. 27. c. 16.

כדרלעמר χοδολλογομὼρ Chodorlahomor, Quaſi generatio ſervitutis, aut quaſi habitatio ſervitutis, ſive ſphærula vel rotunditas manipuli. Rex Ælamitarum, Gen. 14. a. 4.

כלחזה χαλεζὰ Chol-hoza, Omnis propheta, ſive omnis videns, aut omne pectus. Pater Sellom, 2 Eſd. 3. c. 15. & 11. a. 5.

כוניהו χωνενίας Chonenias, Præparatio, aut firmitas, vel rectitudo Domini. Frater Semei, 2 Par. 31. c. 13.

חרי χορραῖοι Chorrhæi, Furores, aut libertates, ſive foramina. Populi gigantes, expulſi a filiis Edom ex monte Seir, Gen. 14. a. 6. qui & Horrhæi Deut. 2. c. 12. dicuntur.

χριστὸς CHRISTUS, Unctus. G.

כוב χοῦπες Chub, Extinguens. Nomen gentis, Ezech. 30. a. 5.

כון Chun, Præparatio, ſive placenta: aut Syriace, feneſtra. Nomen urbis, 1 Par. 18. b. 8. LXX. ex nomine proprio fecerunt appellativum, ϗ ἐκ τῆς ἐκλεκτῆς πόλεων.

כוש χοῦς Chus, Æthiops aut niger. Filius Cham, Gen. 10. a. 6. b. 8. a quo deſcenderunt Æthiopes. Vide Chuſi.

חושי χουσί Chuſai, Senſus, aut feſtinans vel ſilens. Amicus David, 2. Reg. 15. g. 32. 37. & 17. a. 5. c. 15. & 1 Par. 27. d. 33.

כושן רשעתים χουσαν-ρεσαθαΐμ Chuſan-raſathaim, Æthiops, vel nigredo iniquitatum. Nomen regis, Meſopotamiæ, Judic. 3. a. 8.

כושי χουσί Chuſi, Æthiops, aut niger. Pater Seleniæ patris Nathaniæ patris Judi, filius Jemini, 2 Reg. 18. e. 21. & Jer. 36. d. 14. Legitur Pſal. 7. a. 1. Chuſi, quum legendum ſit Chus.

χουζᾶ Chuza, Videns, aut prophetans, vel viſio, Luc. 8. a. 3. D.

C I

קבצים καβσεὶμ Cibſaim, Congregationes. Civitas ex tribu Ephraim data Levitis, Joſ. 21. b. 22.

κιλικία Cilicia, Volvens, vel revoluta. G. Regio maritima Aſiæ in ſinu Iſſico, ubi porticus in Tharſo celebris ad Septentrionem Judææ, de qua multa Strabo lib. 14. Mela in 1. Plinius libro 5. cap. 27. Ptolemæus in 5. cap. 8. quam Cydnus amnis interſecat, & mons Amanus (ita Hieronymus) a Syria Cœle ſeparat. Vide Volaterran. libr. 11. Geograph. Ex hac Paulus Apoſtolus fuit oriundus, Act. 23. g. 34. & Chriſtum in ea prædicavit, Galat. 1. d. 21.

קין νοσσία Cin, Poſſeſſio, vel emptio, ſive nidus, aut lamentatio. Nomen viri, a quo Cinæi, Num. 24. d. 22.

קינה κινὰ Cina, Idem. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 22.

קיני κεναῖοι Cinæi, Idem p. n. Nomen populi, Gen. 15. d. 18.

κεναῖος Cinæus, Idem. Num. 24. d. 20. & 1 Reg. 15. a. 6.

קינות θρῆνοι Cinoth, Lamentationes, quæ Græce θρῆνοι.

קירחרשת קירחרש Cir-hareſeth, & Cir-hares, id eſt, murus lateris. Urbs Moab, præclaris cincta muris, Eſaiæ 16. b. 7. d. 11. ubi legitur, Muros cocti lateris.

קיש κίς Cis, Durus, aut ſtipula, vel cucumerarium. Filius Abiel, pater Saul regis, 1 Reg. 9. a. 1. Filius Moholim, 1 Par. 23. c. 21. Filius item Abigabaon, 1 Par. 8. c. 29. Sic vocabatur filius Abdai Levitæ, 2 Par. 29. c. 11.

קישון κισὼν Ciſon, Idem. Torrens Galilææ juxta montem Thabor. Hic a monte Thabyrio in mare cadit, Judic. 4. a. 7. & 3 Reg. 18. g. 39. & Pſal. 82. c. 10.

קטרון κιτρὼν Citron, Aromatizans, vel fumigans, aut colligatio, vel vinculum, ſive attediati canticum: aut Syriace, nodus. Civitas in tribu Zabulon, Judic. 1. f. 30. ubi corrupte legitur Tethron.

עיר דוד πόλις δαυὶδ Civitas David, 2 Reg. 5. b. 7. & 9.

Civitas palmarum. Vide Urbs palmarum.

בורהסירה φρέατος σειρὰ Ciſterna ſira, Nomen loci, 2 Reg. 3. e. 26.

C L

κλαύδη Clauda, Vox fracta, vox flebilis. G. Inſula ſpectans Cretam inter Meridiem & Occidentem, Act. 27. a. 16.

κλαυδία Claudia, Latinum eſt. 2 Tim. 4. d. 21.

κλαύδιος Claudius, Idem. Nomen Imperatoris Romanorum, Act. 11. d. 28. & 18. a. 2.

κλήμης Clemens, Latinum eſt, ſignificatque mitem, vel modeſtum. Nomen viri, Phil. 4. a. 3.

κλεοπάτρα Cleopatra, Gloria patriæ vel patris. G. Filia Ptolemæi, uxor Alexandri, 1 Mach. 10. e. 57.

κλεόπας Cleophas, In Græco Cleopas, & interpretatur gloria omnis, vel omnimoda gloria. Nomen alterius viri qui proficiſcens in Emaunta, Chriſtum alloquebatur in itinere, Luc. 24. c. 18. Joan. 19. e. 20.

C N

Cnidus, Atriplex, genus herbæ purgativæ vel laxativæ. Inſula oppoſita Aſiæ, 1 Mach. 15. d. 23. Act. 27. b. 7. κνίδος

C O

Coa, Spes vel congregatio, ſive linea, aut regula, 3 Reg. 10. d. 28. & 2 Par. 1. d. 15. Juxta veterem interpr. videtur fuiſſe inſula. Alii autem interpretes, inter quos Sanctes & Vatablus, vertunt locum illum, Ex Ægypto: & congregatio mercatorum regiorum capiebant congregationem equorum, &c. מקוא vel מקוה ἐκ θεκουὲ

Cocti lateris murus, Civitas. Vide Cir-hareſeth.

Cœleſyria, ſive Cœles Syria. Curva ſive depreſſa Syria. G. 2 Mach. 3. a. 5. & 10. f. 69. κοιλησυρία

Coheleth, Eccleſiaſtes, vel concionator, Eccleſ. 1. a. 1. קהלת ἐκκλησιαστὴς

Colaia, Vox Domini, aut alleviatio Domini, ſive torrefactio. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 6. קוליה κωλόνια

Colia, Idem. Pater Achab. Jer. 29. e. 21. κωλία

Colonia, Latinum eſt a colendo, id eſt habitando dicta, Act. 16. b. 12. κολωνία

Coloſſenſes, puniti, vel ſupplicio affecti. G. κολασσαεῖς

Coloſſæ, Punitio vel ſupplicium. G. Civitas Phrygiæ quæ eſt in Aſia minore, Coloſ. 1. a. 2. κολόσσαι

Coo, Vertex vel ſummitas. Nomen inſulæ, 1 Mach. 15. d. 23. Dicitur & Græce κῶς, & κέως quondam, unde & Plinius admonet dictam fuiſſe Ceam & κέον. κῶς

Corban, vel Corbana, Donum vel oblatio, Mar. 7. b. 11. קרבן κορβᾶν

Core, Calvus vel calvitium, ſive glacies vel gelu. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, Exod. 6. c. 21. & 1 Par. 6. c. 37. in eodem cap. b. 22. dicitur filius Caath. Filius item Hebron ſic vocabatur, 1 Par. 2. f. 43. Sic & filius Eſau ex Oolibama uxore, Gen. 36. a. 5. קרח κορὲ

Core, 1 Par. 9. c. 19. ubi dicitur, Sellum vero filius Core, & 26. a. 1. & 2 Par. 31. c. 14. interpretatur vocans, vel legens, aut perdix. Filius Jemna. קורא κορὲ

Corinthus, Saturitas, vel ſatietas, aut ornamentum. G. Civitas Achaiæ maritima, quæ & Ephyra dicebatur, Act. 18. a. 1. κόρινθος

Corinthi, Saturati, vel ſatiati, aut ornati. G. Act. 18. c. 8. κορίνθιοι

Coritæ, Idem ſignificat quod קורה. p. n. 1 Par. 9. c. 19. Heb. Corthim. קרחים κορῖνοι

Corites, Idem. ſ. n. 1 Par. 9. c. 19.

Cornelius, Latinum eſt, a cornu. Nomen viri, Act. 10. a. 1. κορνήλιος

Cornu ſtibii, Hebraice, Ceren-hapuch. Nomen tertiæ filiæ Job, Job 42. d. 14. קרן הפוך ἀμαλθαίας κέρας

Corozaim, Hoc ſecretum, vel hic eſt myſterium. D. Galilææ oppidum eſt nunc deſertum, inquit Hieronymus in ecloga, in ſecundo lapide a Capharnao, Luc. 10. b. 13. Mat. 11. c. 21. χοραζὶν

Cos, Spina, aut æſtas, ſive tædium, vel vigilia, aut finis. Pater Anob & Soboba, 1 Par. 4. b. 8. קוץ κῶς

Coſam, Divinans. D. Pater Addi, patris Melchi, Luc. 3. f. 28. κωσὰμ

Cozbi, Mendax, aut ceſſans, ſive quaſi fluens, aut quaſi fluxus. Filia Suri, illa quæ cum Zamri occiſa eſt, Madianitis, Numer. 25. d. 18. כזבי χασβὶ

C R

Creſcens, Latinum eſt, a creſcendo. Nomen viri, 2 Tim. 4. b. 10. κρήσκης

Creta, Carnea vel carnalis. G. Græciæ inſula inter Cyrenen & Græciam: ab Septentrione, Ægæo perfunditur pelago, ſimul & Cretico: ab Auſtro autem, Aphricano alluitur, Ægyptium attingente pelagus. Hæc dicta eſt ἑκατόμπολις, id eſt centum urbibus inſtructa: hodie Candia vocatur: ditionis Venetorum eſt. De hac lege Strabonem libr. 10. Ptolemæum libr. 3. cap. 19. Plinium in 4. cap. 12. Virgilium 3. Æneid. Pomp. Melam libr. 2. Meminit Lucas Act. 2. b. 11. Paulus ad Titum 1. b. 5. Hieronymus refert hanc famigeratam divitiis, maxime æris, quod prima illic ejus metalli inventio & utilitas fuerit, 1 Mach. 10. f. 67. Act. 27. b. 7. κρήτη

Cretenſes, Idem. p. n. G. Tit. 1. d. 12. κρῆτες

Cretes, Idem. G. Populi, Act. 2. b. 11. κρῆτες

Criſpus, Latinum eſt. Princeps ſynagogæ Judæorum, Act. 18. b. 8. & 1 Cor. 1. b. 14. κρίσπος

Cuſi, Durus, ſive ſtipula, aut cucumerarium. Filius Abdi filii Maloch, 1 Par. 6. d. 44. קישי κισαΐ

Cutha, Combuſtio, ſive contuſio. Regio eſt Perſidis, a flumine Cutha (ſicuti Joſephus libr. 9. cap. 15. Antiq. Judic. ſcriptum reliquit) vocata. Inde Cuthæi, de quibus idem libr. 11. cap. 2. Antiq. in hunc modum ſcribit, Salmanaſar etenim transmigrans Iſraelitas in eorum regione conſtituit Cuthæorum gentem quæ prius in interiore parte Perſidis & Mediæ morabatur, 4 Reg. 17. f. 30. כות χουθὰ

C Y

Cypriarches, Princeps Cypri, vel princeps pulchritudinis. G. 2 Mach. 12. a. 2. κυπριάρχης

Cyprii, Pulchri. G. Act. 11. c. 20. κύπριοι

Cyprius, Idem. ſ. n. G. Act. 4. g. 36. κύπριος

Cyprus, Pulchra, vel pulchritudo. G. Nomen inſulæ, 1 Mach. 15. d. 23. Act. 11. c. 19. & 27. a. 4. κύπρος

Cyprus, Cantic. 1. c. 14. & 4. d. 13. Camphora interpretantur nonnulli, aroma quoddam ſic vocatum. כפר כפרם κύπρος

Cyrene, Paries, ſive trabes, aut frigiditas, vel occurſus. Nomen urbis aut regionis in Aſſyria, 4 Reg. 16. b. 9. quæ & Pentapolis dicitur a quinque urbibus quibus fulget: hæ ſunt, Heſperia, alias Berenice dicta, Plinio auctore libr. 5. cap. 5. Apollonia: Ptolemais, antiquo nomine Barce appellata: Arcinoe, aliquando Teuchira vocitata: atque unde terris nomen eſt, ipſa Cyrene, omnium harum clariſſima. Vide plura in Pomp. Mela libr. 1. Plinio libr. 5. cap. 5. Strabone in 17. Ammiano Marcellino libr. 22. Hujus mentio fit, Act. 2. b. 10. קיר κυρήνη

Cyrenæi, Idem. p. n.

Cyrenenſes, Idem. Act. 6. c. 9. E ſynagoga Judæorum privatæ ſectæ homines.

Κυρηναῖος Cyrenenſis, Idem. ſ. n. Act. 13. a. 1.

Cyrenæus, Idem. 2 Mach. 2. e. 24. Matt. 27. d. 32.

Κυρίνιος Cyrinus, In Græco Cyrinius, quod interpretatur dominans. Præſes Syriæ, Luc. 2. a. 2.

כורש Κῦρος Cyrus, Quaſi miſer, vel quaſi hæres, aut venter. Rex Perſarum, 1 Eſd. 1. a. 1. Act. 13. a. 1.

D

דברת Δαβερὰθ DAbereth, Verbum, ſive res, aut apes, vel ſubjectio: aut Syriace, ductrix. Civitas quæ de tribu Iſſachar data fuit Levitis, Joſ. 19. a. 12. & 21. c. 28. Civitas item refugii, 1 Par. 6. g. 72.

דביר Δαβὶρ Dabir, Oratorium, ſive verbum, aut res, vel ſubjectio: aut Syriace, ductor. Rex Eglon, Joſ. 10. a. 3. Nomen urbis in tribu Juda & Simeonis, Joſ. 11. d. 21. & 21. b. 15. quæ & Cariath-ſepher dicitur, Joſ. 15. c. 15. Judic. 1. b. 11. & Cariath-ſenna, Joſ. 15. f. 49. In quam confugiebant qui homicidium imprudentes perpetrarant, 1 Par. 6. e. 58. Eſt & altera in tribu Gad. Joſ. 13. c. 26.

דברי Δαβρὶ Dabri, Oratorium, ſive verbum meum: aut res vel apes, ſive ſubjectio mea: aut Syriace, ductor meus, Levit. 24. b. 11. Scribe Dibri.

דדן Δαιδὰν Dadan, Mamilla, vel dilectio, aut patruus, vel judicans. Filius Regma, Gen. 10. a. 7. Filius Jecſan, Gen. 25. a. 2. Gens Æthiopiæ in Occidente.

דגון Δαγὼν Dagon, Frumentum vel piſcis. Nomen idoli Philiſthinorum, Judic. 16. f. 23. & 1 Mach. 10. g. 84.

דליה דליהו Δαλαΐα Dalaia, ſive Dalaias, Pauper Domini ſive exhauſtio aut ramus Domini, vel macilentus. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. Filius Semeiæ, Jer. 36. c. 12.

דלילה Δαλιλά Dalila, Paupertas, vel ſitula ejus, aut ramus ejus, ſive exhauriens, aut macilenta. Nomen mulieris quam amavit Samſon, Judic. 16. a. 4.

Δαλμανουθά Dalmanutha, Situla præparata, vel exhauſtio numerata, ſive macies, vel ramus præparatus vel numeratus. D. Nomen regionis, Marc. 8. b. 10.

Δαλματία Dalmatia, Lampas fruſtratoria, aut fulgur vanitatis. G. Pannoniæ ad Hadriaticum mare regio. De qua plura Plinius lib. 3. naturalis hiſt. cap. 22. & 25. in quam Titus ad prædicandum Evangelium profectus eſt, 2 Tim. 4. b. 10.

Δάμαρις Damaris, Uxorcula, ſive parva uxor. G. Mulier quæ Paulo prædicante Chriſto credidit, Act. 17. g. 34.

Damaſceni, Sanguinis ſacci, vel ſanguinis pocula, aut ſanguis femorum vel incendiorum vel procuratoris. Populi a Damaſcene ſic dicti, quæ eſt regio Syriæ inter Libanum & Antilibanum montes ad Septentrionem Judææ, unde deſcribitur terra a Dan uſque Berſabee, 1 Reg. 3. d. 19. & 2 Reg. 24. a. 2. in ea eſt Damaſcus: a qua tota regio appellationem ſumpſit. De hac Mela lib. 1. Plin. lib. 5. cap. 12.

דמשק Δαμασκός Damaſcus, Idem. Filius procuratoris domus Abraham, Gen. 15. a. 2. Eſt & Damaſcus potens & inſignis Phœnices civitas, quæ quondam in omni Syria tenuit principatum, terminus Judææ ad Septentrionem, Ezec. 47. c. 16. Eſa. 7. b. 8. & 10. b. 9. & 2 Reg. 8. a. 6. & 3 Reg. 11. e. 24. quæ Stephano a conditore Damaſco Mercurii & Alimedes filio: Juſtino lib. 36. a Damaſco rege: Hieronymo vero in Heb. quæſt. a Damaſec Eliezer, cujus in libro 1. Moſis fit mentio, nomen accepit, Gen. 15. a. 2. de hac & Ezec. 27. d. 18. Amos 1. a. 5. Cant. 7. a. 4. Jere. 49. f. 24. nunc Saracenorum metropolis. Tertullianus lib. 3. adverſus Marcionem, Damaſcum civitatem Syrophœnices ſcribit, quæ quondam Arabiæ deputabatur inter Libanum & Antilibanum ſita, e qua Paulus per murum demiſſus fuit, Act. 9. d. 25.

דומשק Δαμασκός Damaſcus, 4 Reg. 16. b. 10. Similitudo incendii, aut oſculi, vel poculi, ſive ſacci, aut ſimilis femori, vel tacitum oſculum, aut poculum. Heb. Dumeſec. Licet exemplaria quædam Hebraica legant דמשק.

דמשק דמנה Δαμνά Damna, Sterquilinium, aut cruentatio, vel taciturnitas, aut ſimilitudo noſtra. Civitas in terra Zabulon data Levitis, Joſ. 21. c. 35.

דן Δάν Dan, Judicans ſive judicium. Nomen loci, Gen. 14. c. 15. Filius item quintus Jacob ex Bala, ancilla Rachel uxoris ſuæ, Gen. 30. a. 6. Eſt & civitas in valle Bethrohob procul a Ptolemaide M. P. XIV. contra Boreales partes, non procul ab urbibus Galgalis & Maſaloth; regionis quidem tribus Aſer, poſſeſſionis autem Dan, unde & nomen impoſitum: antehac Laſem appellata, Joſ. 19. d. 47. & Lais, Judic. 18. c. 29. ſive Laiſa, Eſa. 10. g. 30. Ipſa fuit terminus terræ Iſrael ab Aquilone, 1 Reg. 3. d. 20. Ezec. 27. d. 19. Unde dicitur a Dan uſque Berſabee, id eſt, ab Aquilone Terræ ſanctæ ad Auſtrum. In qua Jeroboam rex Iſrael vitulum adorandum erexit, 3 Reg. 12. g. 29. Amos 8. d. 14. Hieronymus in Heb. traditionibus Paneas vocatam putat, quæ alias Cæſarea Philippi.

דניאל Δανιήλ Daniel, Judicium Dei. Nomen prophetæ quem præpoſitus eunuchorum Nabuchodonoſor vocavit Baltaſſar, Dan. 1. b. 6. Filius item ſecundus David ex Abigail Carmelitide, 1 Par. 3. a. 1.

דנה Δεννὰ Danna, Judicium, vel judicans: aut Syriace, iſta. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 49.

דפקה Ραφακὰ Daphca, Pulſatio, ſive impulſio. Nomen loci in quem venerunt filii Iſrael a deſerto Sin, Num. 33. b. 12.

Δάφνη Daphne, Laurus. G. 2 Mach. 4. e. 33.

Daphnim, Num. 34. b. 11. ubi dicitur, fontem Daphnim, non eſt in Hebræo.

דרע Δαραδὰ Dara, Generatio ſive habitatio paſtoris aut ſocietatis, ſive iniquitatis: vel Syriace, brachium. Filius Zaræ filii Judæ, 1 Par. 2. a. 6.

דרקון Δορκὼν Darcon, Generationis vel habitationis poſſeſſio vel emptio: aut Syriace, draco. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 54.

דריוש Δαρεῖος Darius, Requirens, aut inquirens. Rex Medorum, Dan. 5. g. 31. & 1 Eſd. 4. b. 5.

דרמשק Δαμασκός Darmaſcus, Generationis aut habitationis procuratio, aut generatio: vel habitatio incendii vel procuratoris. Videtur eadem civitas quæ Damaſcus, 1 Par. 18. b. 6. & 2 Par. 16. a. 2. & 24. f. 23. & 28. a. 5.

Dathan, Ritus, aut lex. Filius Eliab, Num. 16. a. 1. Deut. 11. a. 6. דתן Δαθὰν

Dathema, Legis præparatio, vel legis munus. D. Nomen urbis, 1 Mach. 5. a. 9. Δαθεμά

David, Dilectus. Filius Iſai, 1 Reg. 17. b. 12. & 1 Par. 2. b. 15. דוד vel דויד Δαυίδ

D E

Debbaſeth, Melliflua, aut infamiam apponens. Nomen civitatis, terminus Zabuloniæ tribus, Joſ. 19. a. 11. דבשת Δαβασθέ

Debelaim, Palathæ, id eſt, maſſæ ex ficubus compactæ, maſſæ ficuum ſiccarum, caricæ. Nomen viri, Oſee 1. a. 2. דבלים Δεβηλαΐμ

Debera, Oratorium, ſive verbum, aut res, vel apes, aut ſubjectio: vel Syriace, ductrix. Nomen loci, Joſ. 15. b. 7. דברה Δαβρὶ

Deblatha, Palatha, id eſt, maſſa ficuum ſiccarum, aut maſſa de ficubus compacta. Civitas eſt apud Ezechielem 6. d. 14. quam ego plane רבלתה eſſe credo. nam ſimilitudo literarum ר & ד ſæpenumero multis imponit, propterea quod hæc parvo admodum apice inter ſe differant. דבלתה Δεβλαθά

Deblathaim, Idem. p. n. Nomen civitatis in terra Moab, Jer. 48. d. 22. Eadem videtur quæ & Helmon-deblathaim. דבלתים Δεβλαθαΐμ

Debora, Apes, vel verbum, aut res, ſive ſubjectio: vel Syriace, ductrix. Nutrix Rebeccæ, Gen. 35. b. 8. Uxor item Lapidoth prophetæ, Judic. 4. a. 4. דברה Δεββώρα

Decapolis, Decem civitatum, ſub. regio. G. Regio decem urbium ultra Jordanem ad Orientem Judææ ſita, cujus fit mentio, Matt. 4. d. 25. Marc. 5. d. 20. & 7. d. 31. de qua Plinius lib. 5. cap. 18. nat. hiſtoriæ, & Hieronymus in ecloga. Δεκάπολις

Decla, Comminutio ejus: vel Syriace, palma arbor. Filius Jectan, Gen. 10. d. 25. דקלה Δεκλά

Denan, Mammilla, vel dilectio earum: aut patruus, vel judicans. Nomen urbis, Jer. 25. e. 23. דדן Δαιδὰν

Dedanim, Idem. p. n. Filii Dedan, Eſa. 21. d. 13. דדנים Δαιδὰν

Delean, Pauper, afflictus, ſive pauperis reſponſio, vel canticum, aut exhauſta ſive macilenta afflictio vel reſponſio: vel ex Hebræo & Syro, pauper ovis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 38. דלען Δαλλὰν

Delphon, Stillicidium, aut pauperem reſpiciens, ſive exhauſtum vel macilentum reſpiciens. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 7. דלפון Δελφὼν

Delos, Manifeſtata, vel oſtenſa. G. Nomen inſulæ, 1 Mac. 15. d. 23 Δῆλος

Demas, Popularis vel plebeius, aut pinguis. G. Nomen viri, Coloſſ. 4. d. 14. & 2 Tim. 4. b. 10. Δημᾶς

Demetrius, Cerealis, a Cerere, quam Gentiles deam frumenti putabant. Seleuci filius, 1 Mach. 7. a. 1. Nomen etiam argentarii cujuſdam, Act. 19. e. 24. Δημήτριος

Demophon, Populi interfector, aut populi cædes. G. Nomen viri, 2 Mach. 12. a. 2. Δημοφῶν

Denaba, Judicium ejus in ea, aut judicium præbens. Urbs eſt in Edom, in qua regnavit Bela, Gen. 36. d. 32. דנהבה Δενναβά

Derbe, Circumſepta, vel vallata. G. Nomen civitatis Lycaoniæ, ſive Iſauriæ, ut Strabo ait lib. 12. Act. 14. a. 6. Δέρβη

Derbeus, Circumceptus, vel vallatus. G. Act. 20. a. 4. Δερβαῖος

Deſſau, Pinguedo, aut cinis. D. Nomen caſtelli, 2 Mac. 14. c. 16. Δεσσάου

D I

Diabolus, Criminator ſive calumniator, aut accuſator. G. 1 Mac. 1. e. 38. Luc. 8. b. 12. Joan. 6. g. 70. Διάβολος

Diabolus, Habacuc 3. a. 5. in Hebræo, Reſeph, & interpretatur volucris, ſive flamma, vel lampas, vel ſagitta. רשף

Diana, Latinum eſt: & facta eſt a die, eo quod habeat lucem æmulam diei. Nam luna hoc nomine appellatur. Nomen deæ quam colebant Epheſii, Act. 19. e. 24. & g. 35. ἄρτεμις

Dibon, Abundans filius, aut abundantia intelligentiæ vel ædificationis: aut Syriace fluxus. Nomen excelſi Moabitarum ubi colebantur idola, Eſa. 15. a. 2. Num. 21. f. 29. Jer. 48. d. 18. Eſt & urbs Moabitarum primo, & poſtea Sehon regis Amorrhæorum, in tribu Ruben, ultra Jordanem ad Orientem poſita, Joſ. 13. c. 17. דבון Δεβὼν

Dibon, Eſa. 15. d. 9. ubi legitur, Quia aquæ Dibon repletæ ſunt ſanguine. Ponam enim ſuper Dibon, &c. in Hebræo habetur Dimon, & interpretatur ſanguinolenta, ſive ſterquilinium. Civitas in tribu Gad ſita. Eadem quæ & in tribu Ruben recenſetur, ſed limitaneam eſſe urbem ex hoc facile colligitur. דמון Διβὼν

Dibon-gad, Abundantia filii felicis, aut abundantia intellectus vel ædificationis felicis, ſive abundantia filii accincti. Nomen loci, in quo filii Iſrael fixere tentoria, profecti de Oboth, Num 33. f. 45. דיבן גד Δαιβὼν γάδ

Dibre-hajamim, Verba dierum. Sic vocatur liber Chronicorum, Græce autem παραλειπομένων, id eſt, relictorum, quod in eo libro ea maxime tractentur quæ in libris Regum relicta ſunt. דברי הימים

Didymus, Geminus, vel gemellus, qui cum alio uno & eodem partu naſcitur. G. Sic dicebatur Thomas Apoſtolus, Johan. 11. b. 16. & 20. f. 24. Δίδυμος

Dies, Heb. Jemina. Prima filia Job, Job 42. d. 14. ימימה ἡμέρα

Dievi, De generatione, aut exiſtentes, 1 Eſd. 4. b. 9. Syrum eſt. דהוא Δαυαῖοι

Dilaiau, Pauper Domini, ſive exhauſtio, vel ramus Domini, aut macilentus. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 17. דליהו Δαλαΐα

Dimona, Sterquilinium, ſive coacervatio, aut abundans numerus vel munus. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 22. דימונה Διμωνά

Dina, Judicium, vel judicans: aut Syriace, iſta. Filia Jacob ex Lia uxore, Gen. 30. c. 21. דינה Δίνα

Dinæi, Judices, ſive judicia. Nomen populi, 1 Eſd. 4. b. 9. דיניא Δειναῖοι

Dionyſius, Divinitus ſtimulatus vel compunctus. G. Vir Athenienſis, prædicante Paulo ad fidem CHRISTI converſus, Act. 17. g. 34. Διονύσιος

Διόσκορος Dioſcorus, Divina ſaturitas, vel divinum ornamentum. G. Nomen menſis, 2 Mach. 11. d. 21.

Διοτρέφης Diotrephes, A Jove nutritus. G. Vir peſſimus, ut teſtatur Joannes in tertia ſua epiſtola.

דישן ρισών Diſan, Trituratio, ſive pinguedo, vel cinis, aut abundans dens vel ebur. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 21.

דישון Δισών Diſon, Trituratio, ſive pinguedo, vel cinis. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 21. Filius Anæ filii Sebeon, ibidem, 25.

διθάλασσον Dithalaſſum, Duo maria, ſive bimaris, qui utrinque mari alluitur, quod in navigatione vix ſine periculo evenire ſolet. G. Act. 27. g. 45.

D O

Doch, Commotus, ſive impulſus, aut comminutus. D. Munitiunculæ nomen, 1 Mach. 16. c. 15.

דודוהו Δωδίου Dodau, Dilectio, aut mammilla ejus, vel patruus ejus. Nomen viri, 2 Par. 20. g. 37.

דדנים ῥόδιοι Dodanim, Dilecti vel patruelis ſomnus, aut mammilla dormientis. Filius Javan, Gen. 10. a. 4. a quo Rhodii.

רודנים vel דודנים Δωδανείμ Dodanim, 1 Par. 1. a. 7. Imperantes, ſive deſcendentes, aut imperantis vel deſcendentis ſomnus. Heb. Rodanim & Dodanim. Filius Javan, qui Gen. 10. a. 4. dicitur Dodanim.

דאג Δωήκ Doeg, Solicitus, ſive anxius, aut piſcator. Unus ex paſtoribus Saulis, 1 Reg. 21. b. 7.

דמים Δομείμ Dommim, Sanguinei, aut ſilentes, vel ſimiles, vel Syriace, pecuniæ. Nomen regionis, 1 Reg. 17. a. 1.

Domus ſolis, Græce Heliopolis, urbs Ægypti in qua ſol adorabatur. Vide Beth-ſemes, Jer. 43. d. 13.

דור vel דאר Δώρ Dor, Generatio, vel habitatio. Nomen civitatis maritimæ in tribu Manaſſe, Joſ. 11. a. 2. & 17. c. 11. Judic. 1. f. 27. & 1 Par. 7. f. 30. & 1 Mach. 15. d. 25. Quidam falſo Stratonis Cæſaream appellatam exiſtimant.

Δορκάς Dorcas, Caprea, vel damula. G. Nomen mulieris quæ & Tabitha Syriace dicebatur, Act. 9. g. 39.

דרדע Δαρδὰδ Dorda, Habitaculum ſcientiæ, vel generatio ſcientiæ. Filius Maol, 3 Reg. 4. d. 31.

Δώρυξ Doryx, Rapidus, aut velox. D. Eccleſ. 24. d. 41.

Δωσίθεος Doſitheus, Deodatus. G. Nomen ducis, 2 Mac. 12. c. 19.

דתן Δωθαείμ Dothan, ſive Dothain, Ritus aut lex. Locus eſt ubi Joſeph reperit fratres ſuos pecora paſcentes, Gen. 37. d. 16. qui etiam temporibus Hieronymi ſupererat in duodecimo a Sebaſte miliario contra Aquilonis plagam, 4 Reg. 6. c. 13.

D R

Δρουσίλλα Druſilla, Rore conſperſa. G. Uxor Felicis præſidis Judææ, Act. 24. f. 25.

D U

דודי Δωδαΐ Dudia, Dilectus, aut patruus meus. Nomen viri, 1 Par. 27. a. 4.

דעואל Ῥαγουήλ Duel, Cognoſcite Deum, aut ſcientia Dei. Pater Eliaſaph principis tribus Gad, Num. 1. b. 14.

דומה Duma, Silentium, vel ſimilitudo. Regio quædam Idumææ, ad Auſtrum vergens, quæ hodie dicitur Eleutheropolis, viginti diſtans milibus, juxta quam ſunt montes Seir, auctor Hieronymus in comment. In Eſaiam. De hac lege Eſai. 21. c. 11. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 14. Eſt & civitas in tribu Juda, juxta veterem interpretem & LXX. quos ſecutus eſt, ῥῦμα Joſ. 15. f. 52.

דורא Δεηρᾶ Dura, Generatio, vel habitatio, aut pyra ignis. Vallis provinciæ Babylonis, Dan. 3. a. 1.

E

עיבל Γαιβὴλ EBal, Acervus vetuſtatis, aut acervus defluens. Filius Sobal filii Seir, Gen. 36. c. 23.

E C

הקטן Ἀκκατὰν Eccetan, Parvus, ſive minimus. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 12.

ἐκκλησιαστὴς קהלת Eccleſiaſtes, Concionator, vel congregans, Hebraice Coheleth, id eſt, concionator, Eccleſiaſtes. 1. a. 1.

ἐκβάτανα Ecbathana, Frater mortis. D. Nomen regionis, 2 Mach. 9. a. 3.

אחמתא Ἀμαθᾶ Ecbathanis, Idem. Chaldaice, Ahmatha. Metropolis majoris Mediæ a Seleuco, ut inquit Volaterranus libr. 12. ſeu ut Judith 1. a. 3. dicitur, ab Arphaxato Medo condita, ubi reges, eo quod frigida ſit, æſtivare ſolent. Hæc Ptolemæo libr. 6. ἀγβάτανα: Stephano vero interdum ἀγβάτανα, interdum ἐχβάτανα dicitur, 1 Eſd. 6. a. 2. quo loco quidam vertunt, ſcrinium in quo ſchedæ reponebantur & authentica.

ἀιὰ אחיה Echaia, Frater Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 10. b. 26.

אחי Ἀγχὶς Echi, Frater meus. Filius Benjamin, Gen. 46. e. 21. qui 1 Par. 8. a. 2. Rapha dicitur.

E D

אדו Ἀδδαΐ Eddo, Vapor, aut nubes, vel interitus ejus. Nomen viri, 1 Eſd. 8. c. 17.

אדמה Ἀδαμὶ Edema, Terra, aut rufa, ſive ſanguinea. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 36.

עדן Ἀδὲν Eden, Voluptas, ſive deliciæ: aut Syriace, tempus. Proprium viri, Eſa. 37. c. 12. & 4 Reg. 19. c. 12. & 2 Par. 29. c. 11. Cujus filii incoluerunt regionem Syriæ quæ dicitur Thalaſſar.

עדר Ἐδὲρ Eder, Grex, ſive defectio, vel privatio. Filius Muſi, filii Merari, 1 Par. 23. e. 23. Urbs item in tribu Juda, Joſ. 15. e. 21. Eſt quoque turris nomen ubi filii Jacob tabernaculum fixerunt, Gen. 35. d. 21. ubi legitur, Fixit tabernaculum trans turrem gregis: Hebraice, turrem Eder. Idem, Mich. 4. c. 8. Et tu turris gregis: Hebraice, Et tu turris Eder.

הדסה Ediſſa, Myrtus: aut Syriace, lætitia. Nomen mulieris, quæ & Eſther, Eſth. 2. b. 7.

עדנא Ἐδνὲ Edna ſive Ednas, Voluptas: aut Syriace, tempus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 30.

עדנח Ἐδνὰς Ednas, 1 Par. 12. d. 20. Æterna requies, ſive teſtimonium quietis. Princeps militum in Manaſſe.

Edom, Rufus, ſive terrenus, aut ſanguineus. Sic cognominatus fuit Eſau, Gen. 25. d. 30. & 36. a. 1. Nomen regionis, quæ & Idumæa, 3 Reg. 11. c. 14. Eſa. 34. b. 6. Hæc in Syria ad Meridiem Judææ ſita, habet Arabiam ab Auſtro, Phœniciam a Borea. Alias porro Gabalene, item & Amalechitis ab Amalech vocitatur: ut Joſephus lib. 2. cap. 1. indicat. Veruntamen idem Joſephus lib. 5. cap. 3. antiq. duplicem Idumæam ponit, ſuperiorem & inferiorem. Superiorem elegit tribus Judæ, quæ in longum quidem extenditur uſque ad Hieroſolymam: latitudine vero uſque ad paludem Sodomæ conſtituta eſt. In hac autem ſorte civitates erant Aſcalon & Gaza: iſtam, Palæſthinam alias dicunt. Inferior Idumæa ſorte ceſſit Simeonis tribui: hæc circa Ægyptum eſt, & Arabiæ montem. Hæc ille. Edomitæ noluerunt filiis Iſrael tranſitum permittere per terram ipſorum, Numer. 20. g. 18. Saul iſtos expugnavit, 1 Reg. 14. g. 47. David ipſos ſibi ſervire fecit, 2 Reg. 8. e. 14. & 1 Par. 19. d. 19. אדום Ἐδώμ

Edom, Joſ. 3. d. 16. Homo, ſive rufus, aut terrenus, vel ſanguineus. Heb. Adam, & eſt nomen urbis. אדם Ἐδώμ

Edrai, Fortitudinis vel magnitudinis acervus, aut nubes, ſive interitus iniqui aut ſocii vel paſtoris ſive confractionis. In regione Amorrhæorum urbs regis Og, ubi ipſe contra Iſrael pugnavit & cæſus eſt, Deut. 1. a. 3. & 3. a. 1. Num. 21. g. 23. Joſ. 12. d. 12. Eſt & alia in tribu Nephthali, Joſ. 19. e. 37. אדרעי Ἀδραΐ

E G

Egeus, Meditatio, ſive loquela, vel gemitus, aut ablatio. Eunuchus Perſarum regis, Eſth. 2. a. 3. הגא Ἀγαΐ

Egla, Vitula, aut currus, ſive rotunda. Uxor David, 2 Reg. 3. a. 5. & 1 Par. 3. a. 3. עגלה Αἰγὰλ

Eglon, Vitulus, aut currus, ſive rotundus. Nomen urbis in tribu Judæ, cujus rex fuit Dabir, Joſ. 10. a. 3. & 15. e. 39. Nomen regis Moab, Judic. 3. b. 12. עגלון Ὀδολλὰμ

E L

Ela, Ilex vel quercus, ſive fortitudo: aut maledictio, vel juramentum, ſcilicet imprecationis: aut Syriace, Deus. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 41. Pater Oſee prophetæ, 4 Reg. 15. f. 30. Filius Caleb filii Jephone,, 1 Par. 4. c. 15. Pater Semei præfecti in Benjamin, 3 Reg. 4. b. 18. Filius Ozi, 1 Par. 9. b. 8. Filius Baaſa regis Iſrael, 3 Reg. 16. b. 6. & c. 8. אלה vel אלא Ὀλὰς Ἠλὰ

Elad, Dei æternitas, vel Dei teſtimonium, aut Dei præda. Filius Suthalæ filii Zabad, 1 Par. 7. d. 22. אלעד Ἐλαὰδ

Elada, Dei cœtus vel congregatio, aut Dei æternitas ſive teſtimonium, vel Dei præda. Filius Tahath, filii Bared filii Suthalæ filii Ephraim, 1 Par. 7. d. 21. אלעדה Ἐλαδὰ

Elai, Fortis, vel Deus meus. D. Judith 8. a. 1. Ἐλαΐα

Elam, Regio Perſidis in qua erat Suſa regio regum Perſarum, a qua Elamitæ dicuntur, Act. 2. b. 9. Eſa. 21. a. 2. in Jer. 49. g. 35. Elam ſcribe, non Ælam. Vide Ælam. עילם Αἰλὰμ

Elaſa, Dei factura. Filius Helles filii Azariæ filii Jehu, 1 Par. 2. e. 39. Filius Rapha filii Banaa, 1 Par. 8. d. 36. Filius Saphan, Jer. 29. a. 1. Filius Pheſhur, 1 Eſd. 10. c. 22. אלעשה Ἐλεασὰ

Elath, Cerva, ſive fortitudo, aut ilex, vel quercus. Nomen civitatis regni Edom, ad quam profecti ſunt filii Iſrael, egreſſi de Heſiongaber, Deut. 2. b. 8. אילת Ἐλῶν

Elcana, Deus zelotes, aut Dei profeſſio, vel Dei calamus, ſive Deus nidus ejus. Filius Core filii Iſaar, filii Caath, Exod. 6. d. 24. Maritus Annæ matris Samuelis, 1 Reg. 1. a. 4. Alius de quo 1 Par. 12. a. 6. Filius Aſir, 1 Par. 6. b. 24. & 2 Par. 28. a. 7. אלקנה Ἐλκανά

Elceſæus, Dei durities, vel ſerotinus. Viculi nomen in Galilæa, unde Nahum propheta, Nahum 1. a. 1. אלקשי Ἐλκεσαῖος

Eldaa, Dei ſcientia, aut Dei cognitio. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. אלדעה ῥαγὰ

Eldad, Dei dilectio aut dilectus. Nomen viri, ſuper quem requievit Spiritus Domini in caſtris, Num. 11. f. 26. אלדד Ἐλδὰδ

Eleale, Dei aſcenſio, ſive Dei holocauſtum. Civitas Amorrhæorum in Galaaditide regione, tribui Judæ adſcripta, Eſaiæ 15. b. 4. quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 37. אלעלה Ἐλεαλὴ אלעלא

Eleazar, Dei adjutorium, ſive Dei atrium. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Levi, Exod. 6. d. 22. & 1 Par. 6. a. 3. אלעזר Ἐλεάζαρ

Eleazarus, Idem. Filius Mathathiæ, filii Joannis, 1 Mach. 2. a. 5. Pater item Phinees, filius Moſollamiæ, 1 Par. 9. d. 20. Ἐλεάζαρ

Electa, Latinum eſt, & Græce idem ſignificat. Mulier ad quam ſcribit Johannes, 2 Joan. 1. a. 1. ἐκλεκτῆ

Elehanan, Dei gratia, ſive Dei miſericordia, aut Dei donum. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 24. & 1 Par. 11. f. 26. אלחנן Ἐλεανὰν

Eleph, Mille, ſive doctrina, aut bos, vel dux. Urbs in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 28. אלף Ἐλὰφ

Eleutherus, Liber, vel ingenuus. G. Nomen fluvii, 1 Mac. 11. a. 7. Ἐλεύθερος

Eli, Deus meus, Matt. 27. e. 46. Pſal. 22. a. 1. אלי Ἠλὶ

Elia, Deus Dominus, aut fortis Dominus. Filius Jeroham, 1 Par. 8. c. 26. & 1 Eſd. 10. d. 21. אליה Ἠλία

Eliab, Deus meus pater, ſive Deus patris. Filius Phallu Filii Ruben, Num. 26. a. 8. Primogenitus filiorum Iſai patris David, 1 Reg. 16. b. 6. & 1 Par. 2. b. 13. Filius etiam Helon, princeps tribus ſuæ Zabulon, Num. 1. a. 9 אליאב Ἐλιάβ

Eliaba, Deus aut fortis abſcondet. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 32. & 1 Par. 11. f. 33. אליחבא Ἐλιαβὰ

Eliacim, Dei reſurrectio aut affirmatio, ſive Deus reſurrectionis vel firmitatis, aut Deus vindicans. Filius Helciæ, Eſaiæ 22. f. 20. & 4 Reg. 18. d. 18. præpoſitus domus regis Ezechiæ. Filius item Joſiæ regis, a Pharaone Nechao Joacim appellatus, 4 Reg. 23. g. 34. Pater etiam Jona, Luc. 3. f. אליקים Ἐλιακείμ

Eliada, Dei ſcientia, vel Dei cognitio. Pater Razon, 3 Reg. 11. d. 23. Filius David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 8. אלידע Ἐλιαδὰ

Eliam,

אליעם ἐλιάμ Eliam, Dei populus, aut Deus populi. Filius Achitophel, 2 Reg. 23. d. 34.

אליהו ἠλίας Elias, Deus Dominus, aut fortis Dominus. Nomen prophetæ, 3 Reg. 17. a. 1.

אליסף ἐλισάφ Eliaſaph, Deus augens, vel Deus augmentationis, aut Deus finiens. Filius Duel princeps tribus ſuæ Gad, Num. 1. b. 14.

אלישיב ἐλιασὶβ Eliaſib, Deus converſionis, aut Dei ſeſſio vel habitatio, ſive Dei inſufflatio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. & 24. b. 11. & 1 Eſd. 10. a. 7.

אליאתה ἐλιαθά Eliatha, Deus meus tu, aut Deus meus venit. Nomen viri, 1 Par. 25. b. 4.

אליקא ἐλικά Elica, Dei pelicanus, aut fortis vomitus. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 25.

ἔλικοι Elici, Nigri, aut circunvoluti, vel retorti. G. populi, Judith 1. b. 6.

אלידד ἐλιδάδ Elidad, Dei dilectus, vel Dei dilectio. Filius Chaſelon, princeps tribus Benjamin, Num. 34. d. 21.

אליאל ἐλιήλ Eliel, Deus meus Deus, vel Dei fortitudo, ſive Dei potentia. Filius Thohu, 1 Par. 6. c. 34. & 8. b. 19. Mahumites, 1 Par. 11. g. 46. & 2 Par. 31. c. 13.

אליעזר ἐλιέζερ Eliezer, Dei adjutorium, ſive Dei atrium. Nomen filii procuratoris domus Abraham, Geneſ. 15. a. 2. Filius item Moyſis, Exod. 18. a. 4. & 1 Par. 23. b. 15. Filius etiam Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 9. Filius Jorim, Luc. 3. f. 29.

אליחרף ἐλιχόρεφ Elihoreph, Dei hyems, aut Deus juventutis, ſive forte opprobrium: aut ex Hebræo & Syro, Deus acuminis. Filius Siſa princeps exercitus Salomonis, 3 Reg. 4. a. 4.

אילם αἰλίμ Elim, Arietes, aut fortes, vel cervi, ſive valles. Nomen civitatis Moabitarum, non procul a limite, ad quam pervenerunt filii Iſrael profecti de Mara, Exod. 15. d. 27. & 16. a. 1. Num. 33. b. 9. Eſt & nomen putei, Eſa. 15. b. 8. aut nomen civitatis, ubi legendum Beer-elim.

אלימלך ἐλιμέλεχ Elimelech, Deus meus rex, aut Dei conſilium. Nomen Bethlehemitæ cujuſdam mariti Noemi, Ruth. 1. a. 2.

אליועני ἐλιωναί Elioenai, Ad ipſum oculi mei, ſive ad ipſum fontes mei, aut ad ipſum afflictio vel paupertas. Filius Naariæ filii Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 23. & 4. f. 36. Filius item Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 9. & 8. b. 19.

אליהועיני ἐλιωναί Elioenai, 1 Par. 26. a. 3. & 1 Eſd. 8. a. 4. Ad Dominum oculi mei, aut Deus ipſe oculorum meorum.

אליפל ἐλιφάλ Eliphal, Dei miraculum, vel Dei judicium. Filius Ur, 1 Par. 11. g. 36

אליפלט ἐλιφαλάθ Eliphalet, Deus liberationis, ſive Deus expellens. Filius David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 6. & 14. b. 7. Idem 1 Par. 14. b. 5. Hebraice ſcribitur אלפלט Elphalet. Eſt & filius Eſec, 1 Par. 8. d. 38.

אלפלט אליפלהו ἐλιφαλ Eliphalu, Deus mirabilis, ſive Deus judicii. Nomen ſacerdotis. 1 Par. 15. b. 18.

אליפז ἐλιφάζ Eliphaz, Dei niſus vel conatus, aut Dei obrizum. Filius Eſau ex Ada uxore, Gen. 36. a. 4.

אליפלט ἐλιφαλάτ Eliphelet, Deus liberationis, ſive Deus meus expellens. Filius Aasbaï, 2 Reg. 23. d. 34. Filius item David, 1 Par. 3. b. 8.

אלישה ἐλισά Eliſa, Deus eſt, aut Dei agnus, ſive Deus commodans. Filius Javan, Gene. 10. a. 4. Ab hoc Æoles ſive Inſulæ Ionii maris, Ezech. 27. a. 7.

אלישבע ἐλισάβεθ Eliſabeth, Deus juramenti, vel ſaturitatis, ſive Dei ſeptenarium. Uxor Aaron filia Aminadab, Exo. 6. d. 23. Uxor item Zachariæ, mater Joannis Baptiſtæ, Luc. 1. a. 5,

אלצפן vel אליצפן ἐλισαφάν Eliſaphan, Deus Aquilonis, ſive Deus abſconditus, aut Deus ſpeculator. Filius Oziel filii Caath filii Levi, Exod. 6. c. 22. Filius item Pharnach, Num. 34. d. 25.

אלישפט ἐλισαφάτ Eliſaphat, Deus judicans. Filius Zechri, 2 Par. 23. a. 1.

אלישמע ἐλισαμά Eliſama, Deus exauditionis, ſive Dei exauditio. Filius Ammiud princeps tribus ſuæ Ephraim, Num. 1. a. 10. & 1 Par. 7. f. 27. Filius item David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 6. & 14. b. 6. Pater Nathaniæ, 4 Reg. 25. g. 25. Sic nominabatur filius Icania filii Sellum filii Siſamoi, 1 Par. 2. e. 41.

אלישע ἐλισσαῖος Eliſeus, Dei ſalus, vel Deus ſalvans. Nomen prophetæ filii Saphat, 3 Reg. 19. c. 16. & 4 Reg. 3. b. 11. Luc. 4. e. 27. Græce ἐλισσαῖος apud Lucam 4. e. 27. ſcribitur: at in libris Regum ubique ſcribitur ἐλισεαί.

אלישוע ἐλισουά Eliſua, Idem. Filius David, 2 Reg. 5. c. 15. & 1 Par. 3. b. 6.

אליצור ἐλισοὺρ Eliſur, Dei fortitudo, ſive Dei petra, aut Dei pſalmatio vel colligatio. Filius Sedeur princeps tribus ſuæ Ruben, Num. 1. a. 5.

אליהוא ἐλιού Eliu, Deus meus ipſe, aut fortitudo ipſius. Filius Jeroham patris Elcana, 1 Reg. 1. a. 1. Nomen principis militiæ, 1 Par. 12. d. 20. & 26. a. 7. & 27. c. 18.

ἐλιούδ Eliud, Deus laudis, ſive Deus confeſſionis, aut Dei laus vel confeſſio. D. Filius Achim filii Sadoc, Matt. 1. b. 14.

ἑλλάς Ellas, Vide Hellas.

אלה הדברים Elle-haddebarim, Hæc ſunt verba. ſic incipit quintus liber legis, qui a Septuaginta δευτερονόμιον, id eſt, ſecundaria lex dicitur, Deut. 17. d. 18. non quod alia ſit quam ea quæ in monte Sinai data eſt, ſed quod denuo repetita ſit novo pacto per miniſterium Moſis coram iis qui priorem in monte Sinai non audierant.

הלל ἐλλήλ Ellel, Laudans, ſive lucifer, aut ſtultitia. Pater Abdon judicis in Iſrael, Judic. 12. d. 12.

ἐλμωδάν Elmadan, Deus menſuræ eorum, vel Deus indumenti eorum. D. Luc. 3. d. 28. In quodam veteri Græco codice legitur Elmadad.

אלמלך ἐλμέλεχ Elmelech, Dei regnum, vel Dei conſilium. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 26.

אלמודד ἐλμωδάδ Elmodad, Dei menſura, aut atrium dilecti. Filius Jectan, Gen. 10. d. 24.

אלנעם ἐλνάαμ Elnaam, Dei pulchritudo, ſive Deus monens eos. Pater Joſaia & Jeribai, 1 Par. 11. g. 46.

אלנתן ἐλναθάν ἐλναθὰν Elnathan, Deus dedit, ſive Dei donum. Filius Achobor, Jer. 26. g. 22. Pater Noella matris Ioachin, 4 Reg. 24. b. 8.

Elon, Ilex, vel quercus, aut fortis. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. Judex Iſraelitici populi, Judic. 12. d. 11. Nomen civitatis in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 33. In 3 Reg. 4. a. 9. Hebraice ſcribitur אילון. Tale fuit nomen patri Baſemath & Ada uxorum Eſau, Gen. 26. g. 34. & 36. a. 2. אלון ἐλώμ אלון אילון

Elonitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 26. אלני

Elphaal, Dei opus, vel Dei operatio. Filius Mehuſim, 1 Par. 8. b. 11. ἐλφαάλ אלפעל

Elthece, Ex Hebræo & Syro, Dei theca vel capſa. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 44. quæ Joſ. 21. b. 23. Eltheco dicitur ab interprete, cum in Hebræo eadem ſit lectio cum ſequente per א in fine. ἐλθεκά אלתקה ἐλθεκώ

Eltheco, Idem. Nomen civitatis, Joſ. 21. b. 23. quæ Joſ. 19. d. 44. dicitur Elthece per ה in fine. אלתקא ἐλτεκώ

Elthecon, Dei correctio, ſive Dei præparatio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. g. 59. אלתקון ἐλθεκέν

Eltholad, Dei generatio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 30. in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 3. אלתולד ἐλθουλάδ

Elul, Ululatus, ſive pernoctatio. Nomen ſextæ lunationis, partim Auguſto noſtro, partim Septembri reſpondentis, 2 Eſd. 6. d. 15. & 1 Mach. 14. d. 27. אלול ἐλούλ

Eluzai, Dei fortitudo. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 5. אלעוזי ἐλιοζί

Elymais, Panicea, a panico, quod eſt genus ſeminis. G. Nomen civitatis in Perſide, 1 Mach. 6. a. 1. ἐλυμαΐς

Elymas, Magus, ſive corruptor, vel pernicioſus. G. Nomen magi, Act. 13. b. 8. ἐλύμας

Elzabad, Dei dotatio. Nomen principis, 1 Par. 12. b. 12. & 26. a. 7 אלזבד ἐλσαβάδ

E M

Emalchuel, Rex Deus, aut regnum Dei, vel nuntius Dei. D. Nomen viri, 1 Mach. 11. d. 39. Σιμαλκύαι

Eman, Multus, aut tumultuans: vel Syriace, fidelis. Filius Zaræ filii Juda, 1 Par. 2. a. 6. הימן ἐμάν

Emath, Ira vel indignatio, aut calor, ſive murus, aut uter, vel lagena. Urbs ſita in finibus Syriæ non procul a Damaſco, 4 Reg. 14. f. 25. Jer. 49. f. 23. Etiam colligi poteſt hanc urbem eſſe Syriæ. Eſt etiam nomen regionis quæ ab urbe nomen habet, 4 Reg. 23. g. 33. In 1 Par. 18. a. 3. & c. 9. recte ſcribitur Hemath. Vide Hieronymum in locis Hebr. Ipſa eſt terminus Chananæorum a Sidone, Joſ. 13. a. 5. cujus mentionem habes 4 Reg. 14. g. 28. & 25. e. 21. Eſa. 10. b. 9. & 11. c. 11. Zach. 9. a. 2. Hebr. Hemath. חמת ἀμάθ

Emath, Nehem. 12. c. 37. interpretatur centum. Heb. Meah. Nomen turris. מאה μεά

Emer, Dicens, vel loquens, ſive exaltatio: aut Syriace, agnus. Nomen loci, 1 Eſd. 2. c. 36. & 57. אמר ἐμμήρ

Emim, Timores, aut terribiles, vel populi, ſive inſula aquarum. Gigantes quos expulerunt Moabitæ a terra ipſorum, Deute. 2. c. 11. In Gene. 14. a. 5. non eſt proprium nomen, ſed vertendum Terribiles vel horrendos, quod fecit Chaldæus paraphraſtes: ſic etiam transferendum eſſe dicit Hieronymus in quæſtionibus ſuis Hebraicis in Geneſin: licet LXX. ἐμμαῖοι tranſtulerint. Puto tamen populos eſſe Raphaim, a Moabitis, Emim dictos: ab Ammonitis vero, Zomzommim, Deut. 2. c. 11. & d. 20. אמים Ὀμμιίμ

Emmanuel, Nobiſcum Deus, Eſa. 7. c. 14. Matt. 1. d. 23. עמנואל ἐμμανουήλ

Emmaus, Timens conſilium, vel matris aut gentis conſilium, ſeu populus abjectus. D. Nomen caſtelli diſtantis ab Jeruſalem ſtadiis 60. Luc. 24. b. 13. ἐμμαοὺς

Emmer, Dicens, ſive loquens, vel exaltatio: aut Syriace, agnus. Pater Baſhur ſacerdotis, Jer. 20. a. 1. & 1 Eſd. 2. b. 36. Pater item Moſollamith, 1 Par. 9. b. 12. & 24. b. 12. אמר ἐμμήρ

E N

Enac, Gigas, aut torques, vel monile, ſive oneratus: Gigantes, Num. 13. d. 22. quos expulerunt Chananæi, Deut. 2. b. 21. ענק ἐνάχ

Enacim, Idem. p. n. Deut. 2. c. 11. ענקים ἐνακίμ

En-agallim, Fons ſive oculus vitulorum, vel curruum, aut rotunditatum. Nomen vici in principio maris Mortui, Ezech. 47. b. 10. עין עגלים ἐν ἀγαλείμ

Enaim, Fons vel oculus eorum. Villa in tribu Juda, Joſ. 15. e. 34. Hodieque villa eſt Bethemin circa Terebinthum. Hieronymus in locis Hebraicis. Heb. Enam. עינם ἠναΐμ

Enan, Nubes, vel augurium, ſive fons, aut oculus earum. Nomen villæ ſive viculi, Num. 34. b. 9. Ezech. 48. a. 1. Pater item Ahira principis tribus Nephthali, Num. 1. b. 15. עינן ἐνάν

Encænia, Renovatio, vel dedicatio, id eſt, feſtum pro renovatione vel dedicatione templi. G. Joan. 10. d. 22. ἐγκαίνια

En-dor, Fons, ſive oculus generationis vel habitationis. Urbs tribus Manaſſe in Jezrahel juxta Naim urbem ſita, Joſ. 17. c. 11. & 1 Reg. 28. a. 7. Pſal. 82. c. 11. עין דור vel עין דאר ἐνδώρ

En-gaddi, Fons, ſive oculus hœdi vel fœlicitatis: aut ex Hebræo & Syro, fons ſive oculus inciſionis, vel ſciſſuræ. Urbs in tribu Juda juxta mare Mortuum contra Occidentem. Dicitur & Haſaſonthamar, 1 Reg. 24. a. 1. Ezech. 47. b. 10. Cantic. 1. d. 14. עין גדי ἐνγαδδί

En-gannim, Fons hortorum ſive oculus protectionum. Locus tribus Judæ, Joſ. 15. e. 34. Et Hieronymo in locis Hebr. eſt vicus juxta Beth-el. Alia civitas ſacerdotum in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21. עין גנים ἐνγάννιμ

En-hadda, Oculus acutus, vel lætus: aut fons acuminis vel lætitiæ: ſive ex Syro & Hebræo, fons vel oculus unus ſive novus. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21. עין חדה ἀνναδά

En-haſor, Fons ſive oculus atrii vel veſtibuli, aut fontis fœnum vel herba. Civitas tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 33. עין חצור πηγὴ ἀσώρ

Ennom, Ecce illi, ſive divitiæ eorum: aut decipiens vel contriſtans eos. Nomen viri, Joſ. 15. b. 8. Jer. 7. g. 31. & 4 Reg. 23. c. 10. הנם ἐννόμ

Enon, Nubes, vel obnubilatio, ſive fons aut oculus ejus, vel augurium. Terminus Damaſci, Ezech. 47. d. 17. Eſt & Enon juxta Salim oppidum haud longe a Jordane, ubi baptizabat Johannes, ſicut עינון αἰνάν

Johan. 3. c.23. ſcriptum eſt. Hieronymus in locis Hebraicis ad ſuam ætatem locum in octavo lapide Scythopoleos ad Meridiem juxta Salim & Jordanem eſſe memorat.

אנוש ἐνώς Enos, Homo vel vir, ſive oblitus aut deſperatus. Filius Seth Gen. 4. d. 27. Luc. 3. g. 38.

עין שמש πηγὴ σεμὲς En-ſemes, Fons ſive oculus Solis, aut ex Hebræo & Syro, fons ſive oculus miniſterii vel famulatus. Nomen loci, Joſ. 18. c. 17.

E P

ἐπαίνετος Epænetus, Laudabilis. G. Amicus Pauli, Rom. 16. a. 5.

ἐπαφρᾶς Epaphras, Spumans. G. Viri fidelis nomen, Col. 4. c. 12.

ἐπαφρόδιτος Epaphroditus, Venuſtus, ſive jucundus. G. Phil. 2. d. 25.

עיפה γεφας Epha, Laſſus, aut volans; vel Syriace, plicatus vel complicatus. Filius Madian filii Abraæ, Gen. 25. a. 4. Ab eo Arabia Felix, Deſerta ſive Petræa dicta eſt Epha, Eſai. 60. a. 6. Fuit & nomen concubinæ Caleb, 1 Par. 2. f. 46. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 47.

עפר ἀφείρ Epher, Pulvis ſive hinnulus, aut plumbum. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. & 1 Par. 1. c. 33. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17. & 5. d. 24.

ἐφέσιοι Epheſii, Deſiderabiles. G. Act. 19. g. 35.

ἔφεσος Epheſus, Idem. ſ. n. G. Minoris Aſiæ metropolis, & emporium celeberrimum, Amazonum opus, Ionicarum clariſſima, a nomine & ipſa Amazonis appellata, pluribus ante nominibus dicta, Urychia, Ortygia, Ptelea, Arſinoe ab uxore Lyſimachi. In hac templum Dianæ celeberrimum, a tota Aſia annis CC. ædificatum. Hæc Raphael Volaterran. libr. 10. Geograph. In Epheſo etiam Paulus prædicavit, Act. 18. e. 19. Hujus meminit Apoſtolus, 1 Cor. 16. b. 8. Apoc. 1. c. 11. & 2. a. 1. Extat & Pauli epiſtola ad Epheſios.

μέτρον איפה Ephi, Genus eſt menſuræ, Ezech. 45. d. 34.

אפוד ἐφούδ Ephod, Superhumerale, aut ornamentum, Judic. 8. f. 27. & 17. b. 5. & 1 Reg. 2. d. 17. & 1 Par. 15. d. 26. Sic vocabatur pater Hamiel, Num. 34. d. 23.

עפרה ἐφρά Ephra, Pulverulenta, ſive plumbea, aut damula. Civitas Joas patris Gedeonis, ſita in tribu Manaſſe, Judic. 6. b. 11. & 8. f. 32. Eſt & alia עפרה in tribu Benjamin, quæ Joſ. 18. d. 23. dicitur Ophera, licet eadem ſit orthographia hujus cum præcedenti in Hebræo, 1 Reg. 13. d. 17.

אפרים ἐφραΐμ Ephraim, Frugifer, aut creſcens. Filius ſecundus Joſeph, Gen. 41. g. 52. & 1 Par. 6. f. 66. Ab hoc tribus Ephraim nomenclaturam habet, quæ a Jordane flumine uſque ad Gazer longitudinem habuit: latitudinem vero, quacunque a Bethel uſque ad campum maximum terminatur, Joſepho libr. 5. cap. 3. Jud. antiq. Vide Ezechielem cap. 48. a. 5. Eſt etiam mons qui inter Jerichontem & Jeroſolyma extenditur, & ab hoc fine aſcendit contra Septentriones per tractum maris uſque Gazeram urbem, quem poſſederunt filii Joſeph, Joſ. 16. b. 4. & 17. b. 10. Dictæ ſunt quoque decem tribus Iſrael, ſive regnum Iſrael, Ephraim, ob Jeroboam Ephrathæum, quem primum regem ſubierunt decem illæ tribus quæ defecerunt a Juda, 3 Reg. 11. e. 26. Eſa. 7. a. 2. & 9. c. 9. Oſee 5. a. 5. Legimus & Pſal. 59. a. 9. Heb. 60. Ephraim fortitudo capitis mei: & Pſal. 77. g. 67. Heb. 78. Tribum Ephraim non elegit. Similiter Pſal. 107. g. 9. Heb. 108.

אפרת אפרתה ἐφραθά Ephratha, Ubertas, ſive frugifera, vel creſcens, aut incinerata. Uxor fuit Caleb filii Eſron poſt defunctam priorem uxorem Azubam, 1 Par. 4. a. 4. Ipſa peperit ipſi Caleb Hur filium, 1 Par. 2. c. 19. Ab hac Calebis uxore Ephrata urbs nomenclaturam accepit, quæ eſt in tribu Judæ, Gen. 35. c. 16. Alias Bethlehem dicta, Geneſ. 48. b. 7. Videtur eadem eſſe quæ Caleb Ephratha appellatur, 1 Par. 2. e. 24. ubi mortuus eſt Heſron. Vide de hac re etiam Hieronymum in traditionibus Hebraicis.

אפרתי ἐφραθί Ephratæus, Idem. ſ. n. Qui eſt de tribu Ephraim, Judic. 12. b. 5. & 3 Reg. 11. e. 26. vel de Ephratha, id eſt de Beth-lehem, 1 Reg. 17. b. 12.

חפרע οὐαφρῆ Ephree, Cooperimentum iniqui vel ſocii aut confracti, ſive portus iniqui vel ſocii aut confracti. Rex Ægypti, Jerem. 44. g. 30. Heb. Hophra.

אפרים ἐφραΐμ Ephrem, Frugifer, aut creſcens. Nomen civitatis, Pſal. 77. g. 67. Heb. 78. Heb. Ephraim. Joan. 11. g. 54.

עפרון עפרין ἐφρών Ephron, Pulvis, ſive hinnulus, aut plumbeus. Filius Seor, Gen. 23. b. 8. a quo civitas in tribu Juda, quæ עפרין dicitur, 2 Par. 13. d. 19. & 1 Mach. 5. e. 6.

ἐπικούρειος Epicurei, Adjutores, ſive auxiliatores. G. Act. 17. d. 18.

ἐπινίκιον Epinicium, Canticum victoriæ. G. 2 Mach. 8. g. 33.

E R

ἔραστος Eraſtus, Amabilis. G. Miniſter Pauli, Act. 19. d. 22. Rom. 16. d. 23. & 2 Tim. 4. d. 20.

ארכויא ἀρχουαῖοι Erchuæi, Longi, aut ſanantes, ſive maledictio combuſtionis. Populi, 1 Eſd. 4. b. 9.

ἀριώχ Erioch, Longus, aut procerus; ſive ſatietas vel ebrietas tua: aut leo tuus. D. Rex Elicorum, Judith 1. c. 6.

E S

אשען ἐσάν Eſaan, Innixus, vel ſuſtentatus, ſive ignis afflictionis vel reſponſionis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 51. & 52.

ישעיהו ἠσαΐας Eſaias, Salus Domini, Eſa. 1. a. 1.

ἠσαῦ עשו Eſau, Faciens, vel operans, aut tinea ejus. Filius Iſaac, Gen. 25. c. 25. qui & Edom Gen. 36. a. 1. dicitur.

אשבעל ἐσβάαλ Eſhaal, Ignis idoli, ſive ignis dominantis aut ſubjicientis, vel poſſidentis. Filius Saul, 1 Par. 8. d. 32. & 9. f. 39.

אצבון ἀσεβὼν Eſbon, Feſtinans intelligere, ſive feſtinans ædificare. Filius Bale filii Benjamin, 1 Par. 7. b. 7.

אשכל ἐσχώλ Eſcol, Botrus, ſive orbatio, aut ignis omnis. Frater Mambre, Gen. 14. b. 14. Eſt & vallis & torrens terræ Chanaan in vicinia Hebronis, Num. 13. e. 23. & 24.

Eſdras, Adjutor, ſive atrium. Nomen prophetæ ſacerdotis, 1 Eſd. 7. a. 5. עזרא ἔσδρας

Eſdrelon, Adjutorium fortitudinis, vel quercus auxilii. D. Civitas in campo magno Eſdrelon ſub Dothan, Judith 1. c. 8. ἐσδρηλών

Eſdrin, Adjutorium. D. Nomen viri, 2 Mach. 12. f. 36. ἔσδριν

Eſeban, Ignis filii, vel ædificantis aut intelligentis. Filius Diſon Horræi, Gen. 36. c. 26. אשבן ἀσβὰν

Eſebon, Feſtinatio filii, aut feſtinatio intelligentis vel ædificantis. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. Filius item Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. אצבן θασοβὰν

Eſec, Violentia, ſive calumnia. Frater Aſer filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 38. עשק ἰζεκί

Eſelias, Liberans vel reſervans Dominus, aut prope Dominum. Pater Saphan, 2 Par. 34. b. 7. qui 4 Reg. 22. a. 3. Aſalias dicitur ab interprete. אצליהו ἐσελίας

Eſem, Os ab oſſe, ſive fortitudo aut lignum eorum, vel conſilium eorum, aut clauſura. ſ. oculorum. Civitas in tribu Juda, Joſue 15. e. 29. עצם ἀσὲμ

Eſer, Cellarium, ſive theſaurus, aut anguſtians. Filius Seir Horræi, Gen 36. c. 21. אצר ἀσάρ

Eſna, Mutatio, vel dormitatio, aut iteratio, vel ſecundatio. Nomen civitatis, Joſ. 15. f. 43. אשנה ἀσναάμ

Eſphatha, Congregatio, ſive collectio, aut conſummans vel finiens. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 7. אספתא ἀσφαθά

Eſriel, Beatitudo Dei, aut intuitus fortis, vel greſſus Dei. Filius Galaad filii Machir, Joſ. 17. a. 2. & 1 Par. 7. c. 15. qui Numer. 26. d. 31. dicitur Aſriel. אשריאל ἰσειήλ

Eſron, Sagitta exultationis, ſive diviſio cantici: aut atrium vel fœnum. Filius Ruben, Gen. 46. b. 9. Filius item Juda, 1 Par. 4. a. 1. Filius item Phares filii Juda, Gen. 46. b. 12. Nomen præterea loci, Joſ. 15. a. 3. Heb. Heſron. חצרן ἐσρώμ

Eſronitæ, Idem. Num. 26. c. 21. חצרני ἐσρωνεί

Eſthaol, Poſtulans, aut mulier fortis, vel mulier ſtulta, ſive ignis laboris. Urbs tribus Judæ ſive Dan, inter Azotum & Aſcalonem in Palæſthina, Joſ. 15. e. 33. & 19. c. 41. ubi filii Iſrael poſuerant caſtra contra Philiſthiim, Judic. 13. d. 25. juxta quam ſepultus erat Samſon, Judic. 16. g. 31. Hieronymo villula Aſco dicta. אשתאול ἰσθαὼλ

Eſthaolitæ, Idem. p. n. 1 Par. 2. g. 54. אשתאלי ἰσθαολί

Eſthamo, Exauditio, vel mulieris uterus. Nomen civitatis, 1 Reg. 30. g. 28. & 1 Par. 4. c. 17. quæ (ut videtur) dicitur Eſthemo & Eſthemoa. אשתמע ἐσθεμωά

Eſthemo, ſive Eſthemoa, Idem. Civitas quæ Aaronis nepotibus e tribu Judæ eſt aſſignata, Joſ. 21. b. 14. & 1 Par. 6. e. 50. eadem quæ & Eſthamo iiſdem literis & punctis vocalibus. σημωά

Eſther, Occulta, ſive abſcondita, vel demoliens: aut ex Syro & Hebræo, medicinæ exploratio, vel contemplatio, aut medicina turturis. Nomen mulieris quæ & Ediſſa filia Abihail dicta eſt, Eſth. 2. b. 7. אסתר ἐσθήρ

Eſthon, Uxor ejus, aut ignis donum. Filius Mahir, 1 Par. 4. b. 11. אשתון ἐσαθών

E T

Etam, Avis eorum, ſive involutio eorum, vel calamus eorum: aut Syriace, conſilium eorum. Nomen viri, 1 Par. 4. a. 3. Eſt & petra munita quæ in tribu Juda erat, ubi Samſon aliquando habitaverat, juxta torrentem, Judic. 15. b. 8. Joſephus lib. 5. antiq. cap. 13. Eſt quoque civitas Judæ, 1 Par. 4. f. 32. a Roboam ædificiis munita, 2 Par. 11. b. 6. עיטם ἡθὰμ

Ethai, Robuſtus, ſive ſignum meum, aut vomer, ſive adventus. Nomen viri, 2 Reg. 15. d. 19. qui & Ithai, 2 Reg. 23. d. 29. אתי ἰθί

Ethai, Hora, vel tempus, ſive paratus. Filius Roboam ex Macha, 2 Par. 11. d. 20. עתי ἰεθθί

Etham, Fortitudo eorum, aut vomer vel adventus eorum, ſive ſignum eorum. Nomen ſolitudinis, ad quam venerunt filii Iſrael profecti de Socoth. Eadem dicitur & Sur per ש, Exod. 13. d. 20. Numer. 33. a. 6. אתם ἰθώμ

Ethan, Fortitudo ſive vomer earum, aut inſulæ donum. Vir quidam ſapiens, filius Maol, 3 Reg. 4. d. 31. Filius Zaræ filii Juda, 1 Par. 2. a. 6. Filius Cazaiæ, 1 Par. 15. b. 17. Filius Zamma filii Semei, 1 Par. 6. c. 43. Filius Chuſi filii Abdi, 1 Par. 6. d. 44. איתן αἰθάν

Ethanim, Robuſti, vel fortes, aut munera, ſive fortitudo maris. Nomen menſis ſeptimi, qui noſtro Septembri reſpondet, 3 Reg. 8. a. 2. Corrupta exemplaria legunt Bethanim. אתנים ἀθανίμ

Ethbaal, Ad idolum, ſive ad dominantem, vel ad ſubjicientem, ſive ad poſſidentem: aut ſignum idoli vel dominantis aut ſubjicientis vel poſſidentis. Nomen regis Sidoniorum, 3 Reg. 16. g. 31. אתבעל ἰθβαάλ

Ethecæ, p. n. Ezech. 41. c. 15. Ædificia quædam in atrio templi fundata, ſeu muro templi juncta. Judæi angulos vocant & ſtatuas. Beatus Hieronymus in 42. cap. Ezech. verſu 5. tranſtulit porticus. Rabbi David Kimhi dicit eſſe generale vocabulum ad cameram & gazophylacium. LXX. pro eo habent ἐσωφαῦσιν. אתיקיהא אתיקים

Etheel, Mecum Deus, ſive ſignum Dei, aut adventus vel vomer Dei. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 6. איתיאל ἰθιήλ

Ethæi, Hora mea, vel tempus meum. Filius filiæ Seſan ex ſervo Ægyptio, 1 Par. 2. e. 36. עתי ἰθί

Ether, Oratio ſive deprecatio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 42. עתר ἀθέρ

Ethi, Hora vel tempus meum. Nomen viri, 1 Par. 12. b. 11. עתי ἰεθθί

Ethnan, Donum, aut merces vel ſignum filii, aut adventus filii. Filius Aſhur ex uxore Halaa, 1 Par. 4. b. 7. אתנן ἐθνά

E U

Eubulus, Prudens, aut bene conſulens. G. Nomen viri, 2 Tim. 4. d. 21. εὔβουλος

Euæi, Vide Hevæi.

Euergetes, Benefactor, ſive beneficus. G. εὐεργέτης

Eui,

אוי εὐίν Evi, Væ, aut deſiderans, vel deſiderium meum. Rex Madianitarum, Num. 31. a. 8.

אוילמרודך ἐβὶλ μεροδὰχ Evil-merodach, Stulti amaritudinem conterens, aut ſtultus amare contritus. Rex Babylonis, 4 Reg. 25. g. 27.

εὐμένης Eumenis, Mitis, ſive benevolus. G. 1 Mach. 8. b. 8.

εὐνίκη Eunice, Bona victoria. G. Mater Timothei, 2 Tim. 1. b. 5.

εὐωδία Euodia, Bonus odor, ſive bene olens. G. Phil. 4. a. 2. Mulieris nomen.

εὐπάτωρ Eupater, Bonus Pater. G.

εὐπάτωρ Eupator, Idem. G. Filius Antiochi, 1 Mach. 6. b. 6.

פרת εὐφράτης Euphrates, Frugifer, ſive fructificans, aut creſcens. Magnus fluvius Syriæ Meſopotamiæ e paradiſo promanans Moſi, Geneſ. 2. c. 14. Ptolemæo vero, in Armenia majore oritur in monte Periardæ ad Orientem, in Septentrionem flexus, terræ Chananææ terminus, Deut. 1. b. 7. Joſ. 1. a. 4. Joſephus lib. 1. cap. 2. Judaic. antiquit. Vide Plinium libr. 5. cap. 24. Strabonem lib. 16. Volaterranum lib. 11. Geograph. in fine. Ultra hunc, Aſſyriorum ſita eſt terra. Euphrates dicitur quaſi הוא פרת. Hic fere ſemper in Scriptura dicitur נהר & הנהר, id eſt, fluvius, & ille fluvius, ſive illud flumen, Eſa. 7. c. 20. & 8. b. 7.

εὐπόλεμος Eupolemus, Bene pugnans, vel bonus pugnator. G. Nomen viri, 1 Mach. 8. c. 27.

εὔτυχος Eutychus, Felix, aut bene fortunatus. G. Nomen adoleſcentis quem ſuſcitavit Paulus, Act. 20. b. 9.

E Z

חזקיה ἐζεκίας Ezechias, Fortitudo Domini, ſive apprehenſio Domini. Rex Juda filius Achaz, 4 Reg. 18. a. 1. & 1 Par. 3. c. 23.

יחזקאל ἐζεκιὴλ Ezechiel, Fortitudo Dei, ſive apprehenſio Dei. Nomen prophetæ, 1 Par. 24. c. 15. Ezech. 1. a. 3.

יחזיאל ἐζιὴλ Ezechiel, 1 Eſd. 8. a. 5. Videns Deum. Nomen viri, Heb. Jahaziel.

האזל Ezel, Ambulatio, ſive vilificatio, aut ſtillatio. Nomen lapidis viatorii in agro urbis Saul, ſub quo latuit David in ſupremo digreſſu a Jonatha, 1 Reg. 20. d. 19. LXX non habent.

עזר ἐζὲρ Ezer, Adjutorium, ſive atrium. Filius Hur primogeniti Ephratha, 1 Par. 4. a. 4. Filius item Suthalæ filii Zabad, 1 Paral. 7. d. 22. & 12. b. 9.

עזיאל ἐζιὴλ Eziel, Fortitudo Dei, ſive hircus Dei. Filius Haraia, 2 Eſdr. 3. b. 8.

עזרה ἔσρα Ezra, Adjutorium, ſive atrium. Nomen viri, 1 Paral. 4. c. 17.

אזרחי ἐζραΐτης Ezrahites, Indigena, ſive Orientalis, 3 Reg. 4. d. 21.

עזראל ἐσριὴλ Ezrel, Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 4.

עזרי ἐζραί Ezri, Adjutorium ſive atrium meum. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 26. At Judic. 6. b. 11. ubi legitur, Ad Joas patrem familiæ Ezri: legendum Ad Joas Abiyezeritam, nam ubi nomen generale componitur ex duobus, aliquando ה, ſecundo præponitur אבי העזרי.

עזריקם ἐζρικὰμ Ezricam, Auxilium reſurgentis vel vindicantis, ſive atrium reſurgentis vel vindicantis. Dux domus Achaz, 1 Par. 3. d. 23. & 28. a. 7. Filius Naariæ filii Semeiæ, 1 Par. 3. d. 23. Filius Haſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 37.

עזריאל ἐζριὴλ Ezriel, Auxilium Dei, ſive atrium Dei. Pater Saraiæ, Jer. 36. f. 26. & 1 Par. 5. d. 24.

F

φῆλιξ Felix, Latinum eſt. Præſes fuit Judææ, Act. 24. f. 23.

φῆστος Feſtus, Latinum eſt. Nomen Portii præſidis Palæſtinæ & Judææ, Act. 24. g. 28. & 25. a. 1.

φορτουνᾶτος Fortunatus, Latinum eſt. Nomen viri, 1 Cor. 16. c. 17.

G

געל γαάλ Gaal, Abjectio, ſive abominatio. Filius Obed, Judic. 9. e. 35.

געש γαάς Gaas, Tempeſtas, vel commotio. Nomen montis juxta Thamnath-ſare, in cujus Septentrionali parte Joſue ſepultus eſt, Joſ. 24. g. 30. Judic. 2. b. 9. & 2 Reg. 23. d. 30.

גבע γαβαά Gaba, Collis, ſive calix. Civitas tribus Judæ, Eſa. 10. g. 29. quæ & Gabaa dicitur, Joſ. 15. g. 57.

גבעה γαβαά Gabaa, Idem. Nomen ejuſdem civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. g. 57. & 4 Reg. 23. b. 8. & 1 Par. 1. a. 6.

βουνός Gabaa, ſive Gabaath filiorum Benjamin, & Gabaa Benjamin, & Gabaa Saul, ſunt nomina ejuſdem urbis ſitæ in tribu Benjamin, 1 Reg. 11. b. 4. & 10. d. 26. & 13. c. 16. & 2 Reg. 23. d. 29. quam ædificavit Aſa rex Juda, 3 Reg. 15. e. 22. & 2 Par. 16. b. 6. Eadem eſt civitas quæ Geba, Judic. 20. a. 5. collis urbis Cariath-jarim in quo erat arca Domini. Eſt & alia ab ea quæ eſt in tribu Juda, 1 Par. 2. f. 49.

גבעא מגרון βουνός Gabaa, 1 Reg. 14. a. 2. ubi dicitur, Sub malo granato quæ erat in agro Gabaa. In Hebræo eſt Migron, pro in agro Gabaa & interpretatur, De gutture, aut timor, ſive horreum ejus.

גבעת βουνός Gabaath, Collis, aut calix, ſive excelſa hora. Nomen oppidi in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 28. & 2 Reg. 23. d. 29. quod Eſa. 10. g. 29. dicitur Gabaath-Saulis, quod illic domicilium haberet Saul. Vide 1 Reg. 10. d. 26. & 15. g. 34.

גבעתי γαβααθὶ Gabaathites, Idem, 1 Par. 12. a. 3.

גבע γαβαά Gabae, Collis, aut calix. Civitas tribus Benjamin, Joſ. 21. b. 17. quæ Gabee dicitur, Joſ. 18. d. 24. Eadem dicitur & Gabaa, ſive Gabaath Benjamin, ſive Gabaath Saulis. Vide Gabaa filiorum Benjamin.

גבעון γαβαών Gabaon, Collis, vel calix, aut deorſum, vel elevatio iniquitatis. Metropolis Hevæorum, ab Jeroſolymis 50. ſtadiis diſtans, Joſ. 18. d. 25. Jer. 28. a. 1. Hæc e tribu Benjamin, filiis Aaron eſt adſcripta, Joſ. 21. b. 17.

גבענים γαβαωνῖται Gabaonitæ, Idem. p. n. 2 Reg. 21. a. 2.

גבעוני γαβαωνίτης Gabaonites, Idem. ſ. n. 1 Par. 12. a. 4. Collis meus.

Gabbatha, Eminens, vel excelſum. Græce dicitur λιθόστρωτος, id eſt, lapidibus ſtratus, & erat locus editior, vel ſtratum lapideum eminens Jeroſolymis, ubi Judicum erat ſedes, Joan. 19. c. 13. γαββαθᾶ

Gabathon, Dorſum, vel elevatio ejus. aut palpebræ ejus, ſive excelſum donum. Civitas in tribu Dan, Joſ. 21. b. 23. quæ in 19. d. 44. dicitur Gebbethon, iiſdem conſonantibus & punctis. גבתון γεβεθών

Gabee, Vide Gabae.

Gabelus, Terminus, vel limes, aut confinium. D. Nomen viri, Tob. 1. c. 17. γαβαῆλος

Gaber, Vir, aut virilis, vel fortis, aut Syriace, gallus gallinaceus. Filius viri, 3 Reg. 4. b. 19. גבר γαβέρ

Gabim, Ciſternæ, aut locuſtæ, ſive altitudines. Nomen urbis ſitæ in Juda aut Benjamin quæ eſt una ex illis per quas tranſiit Sennacherib cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa. 10. g. 31. גבים γεβὶμ

Gabriel, Vir Deus vel Dei, aut fortitudo Dei, vel fortis meus Deus. Nomen angeli, Dan. 8. c. 16. Luc. 1. b. 26. גבריאל γαβριὴλ

Gad, Felix, vel accinctus. Filius Jacob ſeptimus, ex Zelpha ancilla Liæ uxoris ejus, Gen. 30. b. 11. qui 1 Par. 5. c. 18. dicitur גדי Hebraice. Nomen item prophetæ, 1 Reg. 22. a. 5. גד γάδ

Gaddel, Magnus, ſive magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 46. גדל γεδδὴλ

Gaddi, Hœdus, ſive felix, aut accinctus, vel Syriace, inciſus. Filius Suſi, princeps tribus Joſeph, Num. 13. b. 12. Nomen loci, גדי 1 Par. 12. b. 8. qui & Gadi dici videtur, cum Hebræis, iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. גדי γαδδί גדי

Gaddis, Acervus, vel congeries, ſive felix, vel accinctus vir. D. Filius Mathathiæ, 1 Mach. 2. a. 2. γαδδίς

Gaditæ, De Gad, quod interpretatur hœdus ſive felix vel accinctus, Joſ. 1. c. 12. גדי γαδί

Gader, Murus, ſive maceria, vel ſepes. Civitas in tribu Juda, Joſ. 12. d. 13. quæ Joſ. 15. e. 36. dicitur Gedera, & a Stephano Antiochia, item & Seleucia. גדר γαδέρ

Gaderoth, Idem. p. n. Nomen urbis in tribu Juda, 2 Paralip. 28. c. 18. גדרות γαδηρώθ

Gaderothites, Idem. ſ. n. 1 Par. 12. a. 4. גדרתי γαδηρωθὶ

Gadgad, Felicitas felicitatis, aut accinctus exercitus. Nomen loci in quo aliquando caſtrametati ſunt filii Iſael, Num. 33. d. 32. Quæ dictio, Deut. 10. b. 7. Hebraice ſcribitur גדגדה, eademque eſt interpretatio. גדגד γαδγάδ גדגדה

Gadi, Hœdus, ſive felix, aut accinctus: vel Syriace, inciſus. Pater Manahem, 4 Reg. 15. c. 14. Eſt & nomen loci, 2 Reg. 23. d. 36. qui & Gaddi dici videtur, cum Hebræis iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. גדי γαδδὶ

Gador, Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen loci, 1 Par. 4. f. 39. Eadem videtur eſſe urbs quæ & Gedor, cum Hebræis, iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. גדר γεδώρ

Gaham, Educens eos, ſive exitus eorum, aut exitus caloris. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen. 22. d. 24. גחם γαὲν

Gaher, Exitus caloris vel iræ. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 47. גחר γαὴρ

Galaad, Acervus teſtimonii. Filius Machir filii Manaſſe filii Joſeph, Num. 26. d. 29. Pater Jara patris Hari, 1 Par. 5. b. 14. Regio item Galilææ ad Orientem ultra Jordanem, Gen. 31. c. 21. ubi & dimidia tribus Manaſſes accepit poſſeſſionem cum tribubus Ruben & Gad, Num. 32. g. 39. & Deut. 3. c. 15. & Joſ. 13. b. 11. Eſt autem ad tergum Phœnices & Arabiæ, collibus Libani copulatus: extenditur per deſertum ad Amorrhæos, ubi Sehon regnavit, Pſal. 59. b. 9. Heb. 60. & 107. b. 92. גלעד γαλαάδ

Galaaditæ, Idem. p. n. 4 Reg. 15. d. 25. גלעדים γαλααδῖται

Galaadites, Idem. ſ. n. Qui eſt ex Galaad regione, vel ex familia Galaad, Num. 26. d. 29. Judic. 12. c. 7. גלעדי γαλααδίτης

Galaaditis, Idem. Nomen loci, 1 Mach. 5. b. 17. γαλααδῖτις

Galal, Rota, ſive revolutio, aut confinium, vel marmor. Nomen viri, 1 Par. 9. c. 15. גלל γαλάλ

Galalai, Idem, 2 Eſd. 12. c. 35. גללי γελωλαὶ

Galatæ, Lactantes, vel lactei, G. Gal. 3. a. 1. γαλάται

Galatia, Lactans, vel lactea. G. Alias Gallogræcia Aſiæ minoris provincia, Bythiniæ contermina, a Gallis vocabulum trahens, qui in auxilium a rege Bythinæ evocati, regnum cum eo, parta victoria, diviſerunt: ſicque deinde Græcis admixti, Gallogræci, deinde Galatæ appellati ſunt. Vide Plinium lib. 5. cap. 32. Ptolem. in 5. cap. 4. & Strabonem in 4. γαλατία

Galgal, ſive Galgala, Rota, ſive revolutio, vel ablatio, aut acervus acervi, vel revolutio acervi. Nomen civitatis ultra Jordanem, non procul ab Jericho, Oſee 9. d. 15. & 2 Eſd. 12. b. 28. Joſ. 4. d. 20. & 5. c. 8. & 1 Reg. 10. b. 8. גלגל γαλγὰλ

Galilæa, Volubilis, ſive volutabilis, aut rota. Syriæ regio ad Septentrionem Judææ ſita, quæ ab ſolis occaſu Ptolemaide civitate & Carmelo monte diſterminatur. Ab Oriente eam Hippene ſive Joppe & Gadara ſuis finibus reſecant. A Meridiano latere Scythopolis & Samaria ſuis utraque excipiuntur regionibus, nec ultra fluenta Jordanis patiuntur extendi. Septentrionalia ejus a dextro latere Tyrus claudit, ſicut ſcribit Egeſippus lib. 3. cap. 6. de Jeroſolymorum excidio, & Joſephus cap. 2. lib. 3. belli Judaici. Tradunt vero hiſtorici duplicem eſſe Galilæam, ſuperiorem ſcilicet & inferiorem. Superior juxta Tyrum, Sidonem & Cæſaream Philippi ſita eſt, qua gentes attingit ad Aquilonem. Iſta Galilæa Gentium, Eſai. 9. a. 1. Matth. 4. c. 18. appellatur: vel quia illic Gentes uſque ad Salomonis tempora habitarint, vel quod Hiram regi Tyriorum oblata ſit, 3 Reg. 9. b. 11. Hæc in tribu Nephthali ſita eſt. Inferior Galilæa circa Tiberiaden & ſtagnum Geneſareth in tribu Zabulon poſita eſt, de qua Matth. 3. c. 13. & 4. c. 18. Chriſtus frequenter verſatus eſt in Galilæa, Johan. 4. a. 3. Unde etiam Galilæus vocatus eſt, Matth. 26. g. 69. aut גליל γαλιλαία propter Nazareth & Capharnaum, in quibus illi domicilium, Luc. 2. g. 51. & 4. c. 16. Quapropter etiam Julianus Imperator Chriſtianos ſolebat Galilæos nuncupare, quod Euſebius libr. 10. cap. 35. Eccleſiaſticæ hiſtoriæ, & alias ſæpe memorat. Galilæi vero dicti ſunt quod vicini ſint Gentibus: & Galilæa interpretatur confinium, ſicut Joſ. 13. a. 2. in Hebræo כל גלילות הפלשתים omnes limites Philiſthiim: pro quo vetus interpres habet, Galilæa Philiſthiim. Vide Joſephum libr. 3. cap. 2. de bello Judaico, & Egeſippum lib. 3. cap. 6.

גלילות ὅρια Galilæa, Joſ. 13. a. 2. plurale Heb. Geliloth, ſignificat confinia & limites, vide paulo ante.

γαλιλαῖοι Galilæi, Volubiles, ſive volutabiles, aut rotantes, Luc. 13. a. 1.

γαλιλαῖος Galilæus, Idem. ſ. n. Marc. 14. g. 70.

גלים γαλλὶμ Gallim, Coacervantes, ſive tranſmigrantes, vel revolventes, aut diſcooperientes. Nomen vici Accaronis, unde dicitur fuiſſe Phalti, qui Michol duxerat uxorem poſt fugam David, 1 Reg. 25. g. 44. At Eſa. 10. g. 30. Filia-gallim, vel Bath-gallim, eſt nomen urbis ſitæ in tribu Benjamin aut Juda, per quam tranſiit Sennacherib quum iret oppugnatum Hieruſalem. In eo autem Eſaiæ loco, Filia Gallim ſcribitur, non Gallim ſimpliciter.

אגלים γαλλὶμ Gallim, Eſa. 15. b. 8. Guttæ, aut gutta maris, ſive coacervantes, vel tranſmigrantes, aut revolventes. Heb. Eglaim. Civitas non procul a limite Moabitarum.

γαλλίων Gallion, Lactans, vel lacteus. G. proconſul Achaiæ, Act. 18. c. 12.

גמליאל γαμαλιήλ Gamaliel, Retributio Dei, aut camelus Dei, ſive ablactatus Dei. Filius Phadaſſur, princeps tribus ſuæ Manaſſe, Numer. 1. a. 10. quidam item Phariſæus, Actor. 5. f. 34. Præceptor Pauli, Act. 22. a. 3.

גמריה γαμαρίας Gamarias, Conſummatio Domini, ſive conſumptio Domini. Filius Helciæ, Jerem. 29. a. 3. Filius item Saphan ſcribæ, Jerem. 36. c. 11.

גמול γαμοὺλ Gamul, Retributio, ſive ablactatio. Nomen viri, 1 Paralip. 24. c. 16.

גמזו γαμζὼ Gamzo, Etiam iſte, aut ſcirpus vel juncus iſte. Nomen urbis, 2 Par. 28. c. 18.

גרב γαρεὶβ Gareb, Scabies, aut Syriace, hydria. Nomen collis, Jer. 31. g. 39. Nomen item viri, 2 Reg. 23. d. 38. & 1 Par. 11. g. 40.

גרזים γαριζὶν Garizim, Secures, vel ſciſſores. Mons Samariæ juxta Galgal ultra Jordanem, Sichimorum imminens civitati, Judic. 9. a. 7. & Deut. 11. d. 29. & 2 Mach. 6. a. 2.

גרמי γαρμὶ Garmi, Oſſeus, vel oſſa, aut peregrinationis aqua: vel Syriace, cauſa mea, 1 Par. 4. d. 19.

גשפא γασφάς Gaſpha, Appropinquatio oris, ſive accedens huc. Nomen loci, 2 Eſd. 11. c. 21.

געתם γαθὰμ Gatham, Tactus eorum, vel mugitus eorum, aut mugitus perfecti vel ſimplicis. Filius Eliphaz filii Eſau, ex Ada uxore, Gen. 36. b. 11.

גולן γωλὰν Gaulon, Tranſmigratio eorum, vel reſolutio eorum: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen civitatis refugii in Baſan, Joſ. 20. c. 8. & 1 Par. 6. f. 71.

עזה γάζη Gaza, Fortis aut capra. Nomen urbis Palæſtinæ, Geneſ. 10. c. 18. & 1 Reg. 6. d. 17. Act. 8. e. 26. Hæc urbs reſpectu tribus Juda magis vergebat ad Meridiem quam ad Occidentem, Joſ. 10. g. 41. & 4 Reg. 18. b. 8.

גזבר γαζβαρεῦς Gazabar, Theſaurarius, 1 Eſd. 1. d. 8. In Hebræo eſt appellativum, per manum Mithridatis theſaurarii.

גזם γαζὰμ Gazam, Æruca, vel vellus eorum, aut tranſitus eorum, ſive tondens eos. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 48.

עזתים γαζαῖοι Gazæi, Fortes, aut capræ, vel hirci. Nomen populi, Joſue 13. a. 3.

Gazaris, Vide poſt Gazer.

οἱ ἀπὸ τῆς γάζης Gazenſes, Fortes, aut capræ, vel hirci. D. 1 Mach. 11. f. 26.

גזר γαζέρ Gazer, ſive Gazera, Præciſſio, aut diviſio, vel ſententia. Nomen civitatis a Salomone ædificatæ, 3 Reg. 9. c. 15. Joſ. 10. f. 33. & 16. a. 3. quæ ex tribu Ephraim data fuit Levitis, Joſ. 21. b. 21. & 1 Paral. 6. f. 67. & 7. f. 29. & 14. d. 16. in quarto miliario Nicopolis.

γαζάρος Gazaris, Idem. D. 1 Mach. 13. g. 54.

γαζοφυλάκιον Gazophylacium, Ubi gaza, id eſt, theſauri templi ſervabantur, ex Perſico & Græco, Luc. 21. a. 1.

G E

גבע γαβαά Geba, Collis, aut calix, ſive vas. Nomen civitatis de tribu Benjamin, poſteris Aaron datæ, 2 Eſd. 11. d. 31. quæ & Gaba, Gabaa, Gabaa Benjamin, & Gabaath dicitur. Vide Gabaa.

גבל γεβάλ Gebal, Terminus vel limes. Nomen civitatis Syriæ, Pſal. 82. b. 8. quæ nunc Gebel dicitur teſte Volaterrano: appellatur & Biblus.

גבי γαββαὶς Gebbai, Dorſum, ſive elevatio, aut ciſterna, vel locuſta: aut Syriace, exactor. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 8.

גבר γαβὲρ Gebber, Vir, aut virilis, ſive fortis: vel Syriace, gallus gallinaceus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 20.

גבתון γαβαθὼν Gebbethon, Dorſum ſive elevatio ejus, aut palpebræ ejus, ſive excelſum donum. Nomen civitatis Levitis datæ in tribu Dan in terra Philiſthinorum, Joſ. 19. d. 44. quæ cap. 21. c. 23. dicitur Gabathon. Vide & 3 Reg. 15. f. 27.

גדל γεδδήλ Geddel, Magnus, ſive magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 56.

גדלתי γοδολλαθὶ Geddelthi, Magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1 Paral. 25. b. 4.

גדיאל γουδιήλ Geddiel, Hœdus Dei; ſive felicitatis Deus, aut accinctionis vel expeditionis Deus. Filius Sodi, Num. 13. b. 11.

גדליהו γοδολίας Gedelias, Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Phaſſur, Jer. 38. a. 1.

Gedeon, Conterens vel confringens: aut ex Syro & Hebræo, ab ciſſio iniquitatis. Filius Joas, judex in Iſrael, Judic. 6. b. 13. qui Joas & Jerobaal dictus eſt, Judic. 6. f. 32. Heb. גדעוני. Pater Abidan principis tribus Benjamin, Num. 1. a. 11. גדעון γεδεών

Gedera, Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. e. 36. quæ a Stephano Antiochia, item & Seleucia vocatur: vetus interpres vertit ſepes, 1 Par. 4. d. 23. גדרה γαδηρά

Gederites, Idem. 1 Par. 27. d. 28. גדרי γεδδωρείτης

Gedorathaim, Idem. p. n. Nomen urbis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 36. גדרתים γαδιρά

Gedor, Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. g. 58. & 1 Par. 4. c. 18. & 12. a. 7. Eadem videtur eſſe urbs quæ & Gador, quum Hebræis iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. Filius Phanuel, 1 Par. 4. a. 4. Filius Abigabaon, 1 Par. 8. c. 30. גדור γεδὼρ

Gehenna, Vallis deceptionis vel triſtitiæ ſive divitiarum: aut Syriace, infernus. D. Nomen loci, Matt. 18. b. 9. γέεννα

Ge-hennom, Vallis decipiens vel contriſtans eos, ſive vallis divitiarum ſuarum: aut Syriace, infernus. Nomen vallis, Joſ. 15. b. 8. tribui Benjamin datæ, 18. c. 16. Interdum ſcriptum reperias Ge-ennom. גיהנם φάραγξ ἐννὸμ

Gehon, Pectus, ſive eductio, aut exitus, ſive vallis gratiæ vel manſionis. Fluvius qui e paradiſo terreſtri labitur, Gen. 2. b. 13. Joſephus Nilum vocat. גיחון γεὼν

Gelboe, Revolutio inveſtigationis, vel ſcrutationis, aut acervus tumoris vel inflationis: aut ex Hebræo & Syro, revolvens deprecationem. Montis nomen, 1 Reg. 28. a. 4. & 31. a. 1. & 1 Par. 10. a. 1. גלבע γελβουέ

Gelonites, Exultans, ſive revolvens, aut tranſmigrans, aut revelans vel detegens, 2 Reg. 23. d. 34. גלני γελωνίτης

Gemalli, Retributio vel merces, aut ablactatus, vel camelus. Pater Amiel, Num. 13. b. 13. גמלי γαμαλὶ

Gemelli, Vallis ſalinarum, aut nautarum, ſic interpretatur Hieronymus, 2 Reg. 8. d. 13. Nomen vallis. גיאמלח γεμελὲχ

Geneſar, ſive Genezareth, Hortus principis, vel protectio principis. D. Stagnum Galilææ, juxta quod Chriſtus Apoſtolos vocavit, Luc. 5. a. 1. alias mare Galilææ & Cinnereth appellatum. Habes elegantiſſimam hujus lacus, ſimul etiam regionis vicinæ deſcriptionem in Egeſippo lib. 3. cap. 26. de excidio Jeroſolymorum, Marc. 6. g. 53. & 1 Mach. 11. g. 67. Vide Cenereth & Ceneroth. γεννησαρὲτ

Geneſar, Matt. 14. d. 34. in Græco Genneſaret: & Hebraice interpretatur hortus vel protectio principis, ſive hortus vel protectio miniſtrantis. D. γεννησαρὲτ

Gennæus, Generoſus. G. Nomen viri, 2 Mach. 12. a. 2. γενναῖος

Genthon, Hortus, vel viridarium, aut protectio ejus. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 6. גנתון γαανναθὼν

Genubath, Furtiva, vel furtum, aut protectio, vel hortus filiæ. Filius Addad Idumæi adverſarii Salomonis, 3 Reg. 11. d. 20. גנבת γανιβὰθ

Gera, Ruminatio, ſive peregrinatio, aut certatio, vel conflictus. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 8. a. 2. Ahara dicitur: quo loco dicitur filius Bela filii Benjamin. Pater item Aod, Judic. 3. b. 15. Pater item Semei viri de cognatione domus Saul, 2 Reg. 16. b. 5. גרא γηρὰ

Gerara, Peregrinatio, vel certatio, aut conflictus. Metropolis terræ Palæſtinæ, in qua natus eſt Iſaac, Gen. 10. c. 19. & 20. a. 1. & 26. a. 1. Ab hac Geraritica regio nomenclaturam ſumpſit, 2 Par. 14. d. 13. quæ olim terminus Chananæorum fuit ad Auſtralem plagam. גרר γεραρά

Geraſeni, In Græco Gergeſeni: & Hebraice interpretatur peregrinationi ſive conflictui, aut ruminationi appropinquantes. D. Nomen civitatis quæ eſt ultra Galilæam, Matth. 8. d. 28. γεργεσηνοὶ

Geraſeni, Marc. 5. a. 1. & Luc. 8. d. 26. in Græco Gadareni: & Hebraice interpretatur ſepti vel murati. D. γαδαρηνοὶ

Gergeſæi, Peregrinationi, vel conflictui, aut ruminationi appropinquantes. Populi, Gen. 15. g. 20. גרגשי γεργεσαῖοι

Gergeſæus, Idem. ſ. n. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 16. γεργεσαῖος

Gerreni, Incolæ, ſive peregrini, aut certantes, vel confligentes. D. Populi, 2 Mach. 13. g 24. γερρήνοι

Gerſan, Advena ibi, ſive peregrinus nominatus. Filius Moſis, Exod. 2. d. 21. Heb. Gerſom. גרשם γηρσὰμ

Gerſom, Idem. Filius Moſis, 1 Par. 6. e. 61. f. 71. & 15. a. 7. qui Exod. 2. d. 21. Judic. 18. g. 30. Hebraice dicitur Gerſom, licet ibi & aliis aliquot locis corrupte impreſſum ſit Gerſam. Eſt & alius Gerſom de filiis Phinees, 1 Eſd. 8. a. 2. גרשום γερσῶμ

Gerſon, Exilium ejus, vel peregrini mutatio. Filius Levi filii Jacob, Gen. 46. b. 11. & 1 Par. 6. a. 1. & 23. b. 6. גרשון γηρσών

Gerſonni, Exul, vel peregrini mutatio, pro Gerſonite, 1 Par. 26. c. 21. גרשני γηρσών

Gerſonitæ, Idem, Num. 26. f. 57. γερσώνοι

Geruth, Peregrinatio. Nomen loci, pro quo vetus interpres vertit peregrinantes, Jer. 41. d. 17. גרות βαρὼθ

Gerzi, Securis, ſive ſciſſor. Nomen pagi, 1 Reg. 27. c. 8. גרזי γερζαῖος

Geſan, Appropinquans, aut vallis mutationis ſive eboris vel ſomni. Filius Jehaddai, 1 Par. 2. f. 47. גישן γεισὼν

Geſſen, Appropinquatio, vel approximatio. Regio Ægypti, ubi Jacobus Patriarcha cum ſuis habitavit liberis, quam nonnulli (ut Hieronymus in Hebraicis quæſtionibus auctor eſt) Thebaidem vocant, Gen. 46. c. 28. גשן πόλις ἡρώων

Geſſur, Vallis aſpectus, aut vallis bovis, ſive vallis murus, aut pons. Nomen regionis Syriæ, 2 Reg. 3. a. 3. & 1 Par. 2. c. 23. & 3. a. 2. גשור γεσοὺρ

Geſſuri, Idem. Regio Syriæ, quæ & Geſſur, Deut. 3. b. 14. Joſ. 13. a. 2. & 1 Reg. 27. c. 8 גשורי γεσουρί

גַּת γαὶθ Geth, Torcular. Nomen civitatis Palæſtinæ a Roboam conſtructæ, 2 Par. 11. b. 8. Unde Jonas propheta, 1 Reg. 6. d. 17. & 17. g. 51. & 4 Reg. 14. f. 25. Quæ alias & Anthedon, item & Agrippa, auctore Volaterrano lib. 11. dicitur.

גִּתַּיְמָה γεθαιμ Gethaim, Idem. p. n. Nomen civitatis ad quam fugerunt Berothitæ interfectores Isboſeth, 2 Reg. 4. a. 3. & 2 Eſd. 11. d. 33.

גִּתִּי γεθαῖος Gethæus, Torcular, 2 Reg. 6. b. 11.

גִּתִּים γεθαῖοι Gethai, Torcularia. Nomen populi, Joſ. 13. a. 3. & 2 Reg. 15. d. 19.

יָתִיר ἰαθὴρ Gether, 1 Reg. 30. g. 27. ſcribe Jether, & vide יתיר.

גֶּתֶר γαθὲρ Gether, Vallis explorationis vel contemplationis, ſive torcular explorationis, aut vallis turturis. Filius Aram, Gen. 10. d. 22. Ab hoc Acarnanii ſive Carii (ut refert Hieronymus in quæſt. Heb.) originem traxere.

גִּתָּה חֵפֶר γεθαεφὲρ Geth-hepher, Torcular fodiens, vel explorans, ſive torcular confundens aut exprobrans. Nomen civitatis in tribu Zabulon, Joſ. 19. a. 13.

גַּת־רִמּוֹן γεθρεμμῶν Geth-remmon, Torcular mali punici, aut torcular excelſum. Nomen civitatis. Duæ autem fuerunt: altera data tribui Dan in poſſeſſionem, Joſ. 19. d. 45. altera tribui Manaſſe. Ambæ autem Levitis poſtea aſſignatæ, Joſ. 21. c. 25.

גֵּיא שְׁמָנִים γεθσημανῆ Gethſemani, Vallis pinguedinum, ſive vallis olei, aut vallis pinguiſſimus. Eſa. 28. a. 1. pro Gethſemani, vetus interpres vertit, Vallis pinguium. Scribi debet Ge-ſemani. D. Nomen vallis quæ eſt ad radices montis oliveti, Matt. 26. d. 36. Mar. 14. d. 32.

גֶּזֶר γαζηρὰ Gezer, Præſciſſio, ſive diviſio, aut ſententia. Nomen civitatis, 2 Reg. 5. d. 25. Eadem civitas quæ & Gazer dicitur.

Gezem, qui & Gazam, 2 Eſd. 7. e. 51. Vide Gazam.

ἀσαρημὼθ Gezeron, Præſciſſio doloris, ſive fortitudinis, aut diviſio, vel ſententia doloris ſive fortitudinis. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 4. b. 15.

גִּזוֹנִי γωυνὶ Gezonites, Tondens, ſive tranſiens, 1 Par. 11. f. 34.

גָּזֵז γαζὲζ Gezez, Tondens, aut vellus, ſive tranſitus. Filius Caleb, 1 Paralip. 2. f. 46.

G I

גִּיחַ γαὶ Giah, Eductio, extractio, derivatio, eruptio, aut gemitus, ſive ſuſpirium. Nomen loci, 2 Reg. 2. f. 23. in tribu Benjamin: pro quo interpres vertit vallis.

גִּבְלִים γίβλιοι Giblii, Termini vel confinia, aut terminus maris. Populi civitatis Gebal, in Syria habitantes: de qua Pſal. 82. b. 8. Heb. 83. Ezec. 27. b. 9. & 3 Reg. 5. d. 18. aut ſimpliciter Lapicidæ.

גְּדֵרוֹת γαδηρὼθ Gideroth, Muri, ſive maceriæ, aut ſepes. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 41.

גֵּיחֲזִי γιεζὶ Giezi, Vallis viſionis, aut vallis pectoris. Famulus Eliſei, 4 Reg. 4. b. 12.

גִּחוֹן vel גִּיחוֹן γιὼν Gihon, Pectus aut eductio, vel exitus, ſive vallis gratiæ vel manſionis. Fons in civitate David, qui aliter dicitur Siloe, Joan. 9. a. 7. & 3 Reg. 1. e. 33. & 2 Par. 32. f. 30. & Eſa. 8. c. 6. & apud paraphraſten Chaldæum. Juſſit David filium ſuum Salomonem ungi in regem juxta fontem Gihon, qui optaret regnum filii ſui perpetuum & perenne eſſe, ſicuti aquæ Gihon perennes erant. Hæc Hebræi.

גִּלֹה γηλὼ Gilo, Exultatio, ſive revolutio, vel tranſmigratio, aut revelatio vel detectio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 51. & 2 Reg. 15. b. 12.

גִּילֹנִי γηλωναῖ[illegible] Gilonites, Exultans, ſive revolvens, vel tranſmigrans, aut revelans, vel detegens, 2 Reg. 15. c. 12.

גִּינַת γωνὶθ Gineth, Hortus, vel protectio. Pater Thebni, 3 Reg. 16. e. 21.

Gnidus, Vide Cnidus.

G O

גֹּעָתָה ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων Goatha, Tactus ejus, aut mugitus ejus. Nomen loci non procul a Jeroſolyma diſtantis, Jer. 31. g. 39. Hunc Lyranus Golgotha eſſe putat.

גּוֹב γὼβ Gob, Ciſterna vel locuſta, aut altitudo. Nomen loci, 2 Reg. 21. d. 18.

גְּדַלְיָהוּ γοδολίας Godolias, Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Ahicam filii Saphan, 4 Reg. 25. e. 22. Filius item Amariæ, Sophon. 1. a. 1.

גּוֹג γὼγ Gog, Tectum vel ſolarium, ſive tegulatum. Nomen regis Magorum ſive Gogitarum, Ezech. 38. a. 2. & 39. c. 11. Apoc. 20. c. 8. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 4.

גּוֹלָן γαυλὼν Golan, Tranſmigratio ſive revolutio: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen civitatis in Baſan, Deuter. 4. g. 43. quæ Joſ. 20. c. 8. dicitur Gaulon, licet Hebraice Golan legatur, ſicut & hic.

γολγοθᾶ Golgotha, Calvaria, ubi ſcilicet ſunt calvariæ mortuorum. Syrum ſive Chaldaicum vocabulum, quantum ad terminationem attinet. Mons craniorum eſt in parte Aquilonari urbis Jeruſalem, in quo crucifixus fuit Chriſtus Dominus noſter, Joan. 19. d. 17.

גָּלְיָת γολιὰθ Goliath, Tranſmigratio, aut accumulatio, ſive revolutio, vel detectio. Nomen gigantis quem expugnavit David, 1 Regum 17. a. 4.

גֹּמֶר γομὲρ Gomer, Conſummans, vel conſumens, aut deficiens. Filius Japheth, Gen. 10. a. 2. a quo Gomeritæ, qui nunc Galatæ dicuntur. Secundum Hebræos, dedit nomen Africæ. Hoc nomen habuit & filia Debelaim uxor Oſee, Oſee 1. a. 3.

עֹמֶר γόμορ Gomor, Genus menſuræ, id eſt, decima pars ephi, Exod. 16. g. 36.

עֲמֹרָה γόμοῤῥα Gomorrha, Populus rebellis, aut populus timens, ſive manipulus, vel ſervitus: aut Syriace, lana. Civitas Pentapoleos, ad Orientalem plagam terræ Judæ ſita in vicinia Sedom, Ge. 19. e. 23.

Gomorrhæi, Idem. Gen. 18. c. 20.

Gorgias, Terribilis, vel velox. G. Nomen viri, 1 Mach. 3. e. 38. γοργίας

Gortyna, Pharetra. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. γορτύνα

Goſem, Appropinquatio, vel approximatio. Nomen duarum regionum, quarum altera eſt in Ægypto, de qua Gen. 46. c. 28. & 47. a. 1. Altera vero in Terra ſancta, in tribu Juda, Joſ. 10. g. 41. & 11. c. 16. & 15. f. 51. Pro Goſem legitur Geſſen in Latinis & Græcis codicibus, Gen. 46. c. 28. d. 34. & 47. a. 1. גֹּשֶׁן γεσὲμ

Goſſem, Pluvia, aut appropinquatio eorum: vel Syriace, corporalis. Nomen viri, 2 Eſd. 2. d. 29. גֶּשֶׁם γησὰμ

Gothoniel, Hora, ſive tempus meum Deus. Nomen viri, 2 Par. 27. b. 15. עָתְנִיאֵל γοθονιὴλ

Gozan, Tonſio, aut vellus, ſive tranſitus, vel corpus nutriens: aut ex Syro & Hebræo, intus nutriens. Nomen fluvii in Meſopotamia, 4 Reg. 17. a. 6. & 19. c. 12. & 1 Par. 5. d. 26. Eſa. 37. c. 12. גּוֹזָן γοζὰν

G R

Græci, Hebraice dicitur Jevanim, id eſt, deceptores vel contriſtantes, ſive cœnoſi, aut columbini. Græce vero, robuſti vel fortes interpretatur, Joel. 3. b. 6. יְוָנִים ἕλληνες

Græcia, Eſa. 66. f. 19. Ezech. 27. d. 19. In Hebræo eſt Javan, qui fuit filius Japheth, a quo denominata eſt Græcia vel Ionia, & interpretatur decipiens, vel contriſtans, ſive cœnoſa, aut columbina. Græce vero robuſta vel fortis, Act. 20. a. 2. יָוָן ἑλλὰς

Græcus, Idem. m. g. Galat. 3. d. 28. ἕλλην

G U

Guel, Redemptio Dei, ſive exaltatio Dei. Filius Machi, princeps tribus Gad, Num. 13. b. 15. גְּאוּאֵל γουδιὴλ

Guni, Hortus, ſive protegens. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. & 1 Par. 7. c. 14. גּוּנִי γουνὶ

Gunitæ, Idem. Num. 26. f. 48. γαυνὶ

Gur, Catulus, ſive habitatio, aut collectio, vel timor. Clivus montium Jeblaam, 4 Reg. 9. f. 27. גּוּר γοὺρ

Gur-baal, Catulus idoli vel dominantis, aut ſubjicientis vel poſſidentis: aut peregrinatio, ſive timor, aut habitatio idoli vel dominantis aut ſubjicientis vel poſſidentis. Nomen loci, 2 Par. 26. a. 7. in quo Arabes habitaverunt. Eadem quæ Gerara. גּוּר בַּעַל

H

HAba, Abſconſio, vel dilectio: aut Syriace, peccatum, vel obligatio. Filius Somer, 1 Par. 7. g. 34. יְחֻבָּה ἰαβὰ

Habaccuc, Luctator, vel amplexans. Nomen prophetæ, Habac. 1. a. 1. חֲבַקּוּק ἀμβακοὺμ

Haber, Socius, aut particeps, ſive incantator, aut livor. Filius Baria filii Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 32. Judic. 4. b. 11. vir Cinæus. חֶבֶר χοβὲρ

Haberitæ, Idem. p. n.

Habia, Abſconſio Domini, aut dilectio Domini: vel ex Syro & Hebræo, debitum, vel obligatio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 7. f. 63. qui 2 Eſd. 2. c. 61. dicitur Hobia. חֲבַיָּה ἐβία

Habor, Socius aut particeps, ſive incantatio, aut livor. Nomen fluvii, 4 Reg. 17. a. 6. & 18. c. 11. & 1 Par. 5. d. 26. חָבוֹר ἀβὼρ

Habſanias, Debitum clypei Domini, ſive dilectio, vel abſconſio clypei Domini. Pater Jeremiæ filii Jezoniæ, Jer. 35. a. 3. חֲבַצִּנְיָה χαβασεὶν

Hacathan, Vide Eccetan.

Hacel-dema, Ager ſanguinis. Syrum eſt. Nomen agri pecuniis illis quibus Chriſtum vendiderat Judas proditor, empti in ſepulturam peregrinorum: qui hodie monſtratur in Ælia ad Auſtralem plagam montis Sion, teſte Hieronymo in locis Hebraicis, Mat. 27. a. 8. Act. 1. c. 19. חֲקֵל דְּמָה ἀγρὸς αἵματος

Hachamoni, Sapiens, vel ſapientiſſimus, aut hamus numerationis vel muneris, ſive expectatio muneris. Pater Jesbaam, 1 Par. 11. c. 11. Pater Jahiel, 1 Par. 27. d. 32. חַכְמוֹנִי ἀχαμανὶ

Hachelai, Expectans dominum, ſive hamus Domini. Pater Atherſatha, 2 Eſd. 10. a. 1. חֲכַלְיָה ἀχαλία

Hachila, Spes in ipſa, aut hamus in ipſa, ſive palatum, vel dulcedo in ipſa. Collis eſt in ſorte tribus Judæ, ad deſertum Ziph, in quo latuit David, 1 Reg. 23. c. 19. & 26. a. 1. arcem habens natura munitiſſimam, olim ab Herode extructam Meſida nomine, id eſt, munitionem. חֲכִילָה ἐχελὰ

Hacoc, Sculptor, aut ſcriba, ſive legiſlator. Civitas, 1 Par. 6. g. 75. hæc eadem eſſe videtur, quæ alias Hucuca dicitur in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 34. חוּקֹק vel חֻקֹּקָה ἰκὰκ

Hacupha, Præceptum oris, aut ſculptura oris. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. חֲקוּפָא ἀκίφα

Hacces, Vide Acces.

Hacus, Spina, ſive æſtas, aut tædium, ſive vigilia, vel finis. Nomen viri, 2 Eſd. 3. e. 21. חַקּוֹץ ἀκκὸς

Hadad, Acutus, vel gaudens; aut Syriace, novus vel unitas. Filius Iſmahelis, 1 Par. 1. b. 30. qui Gen. 25. b. 15. dicitur חדר Hadar. חֲדַד ἀδὰδ

Hadali, Ceſſatio, vel vetatio, aut defectus. Pater Amaſa, 2 Par. 28. b. 12. חַדְלַי ἀδαλὶ

Hadaſſa, Novitas, aut menſis: vel ex Syro & Hebræo, unus aries. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 37. חֲדָשָׁה ἀδασὰ

Hadid, Acutus, ſive gaudens: aut Syriace, novitas: vel ex Syro & Hebræo, una manus. Civitas, de qua 2 Eſd. 11. d. 34. חָדִיד ἀδὼδ

Hadrach, Acumen, ſive gaudium teneritudinis, vel cubiculum tuum: aut ex Syro & Hebræo, unitas, vel novitas teneritudinis. Civitatis nomen, Zach. 9. a. 1. Quidam Syriam fuiſſe putant. Hieronymus in locis Heb. terram Damaſci credidit. חַדְרָךְ σεδρὰχ

Hadriel, Grex Dei, aut ablatio Dei, ſive privatio Dei. Gener Saulis, maritus Merob, 1 Reg. 18. e. 19. עַדְרִיאֵל ἐσριὴλ

Hadſi, Novitas, aut menſis, aut ex Syro & Hebræo, unius muneris, aut novum munus. Nomen loci, 2 Reg. 24. a. 6. חָדְשִׁי χάδσις

Hagab, Locuſta. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 46. חָגָב ἀγὰβ

Hagaba, Idem. Nomen etiam viri, 1 Eſd. 2. c. 45. חֲגָבָה ἀγαβὰ

Haggia,

חגיה ἀγία Haggia, Feſtivitas Domini, vel ſolennitas Domini, aut gyrus Domini. Filius Merari, 1 Par. 6. c. 29.

Haggith ſcribendum, non Aggith, cum per ח ſcribatur Hebraice. Vide Aggith.

העי γαὶ Hai, Acervus, vel coacervatio. Civitas Amorrhæorum trans Jordanem ſupra Jericho ſita, juxta Beth-aven, ad Orientalem plagam oppidi Bethel, non longe ab eo diſtans, Joſue 7. a. 2. & 12. c. 9. Cujus regem ſuſpenderunt filii Iſrael, Joſ. 8. f. 23. Hæc Eſa. 10. f. 28. Ajath appellatur. Hieronymus in locis Hebraicis Agai quoque appellat. Hujus mentio habetur etiam Gen. 12. b. 8. Joſ. 12. b. 9. & 1 Eſd. 2. b. 28. Hai autem, cujus mentio fit Jer. 49. a. 3. eſt Ammonitarum, & ſcribitur Hebraice עי ſine ה emphatico.

עיה Hai, Cumulus. Eadem urbs quæ & העי, Nehem. 11. d. 30. Legendum per ע Ajah, LXX non habent.

חלח ἀλαὰ Hala, Dolor ſive infirmitas maxillæ, ſive principium humilitatis vel teneritudinis. Nomen fluvii, 4 Reg. 17. a. 6. & 18. c. 11.

חלאה ἐλαὰ Halaa, Infirmitas, ſive rubigo. Altera uxor Aſhur, 1 Paralip. 4. a. 5.

חלקת ἐλκὰθ Halcath, Portio, ſive diviſio, aut lenitas, vel lubricatio. Civitas in tribu Aſer, data Levitis, Joſ. 19. b. 25. Quæ & Helcath dicitur, Joſ. 21. c. 30.

חלחול ἀλοὺλ Halhul, Dolor, ſive principium doloris vel immunditiæ: aut expectatio doloris vel prophanationis, ſive obſtetricatio doloris. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. g. 58.

ἀλικάρνασσος Halicarnaſſus, Caput maritimæ habitationis, vel maritima Cariæ inſula. G. Urbs Cariæ, principum regia circa initium Tauri ſita, 1 Mach. 15. d. 23.

הללויה ἀλληλουΐα Hallelu-ja, Laudate Dominum, Pſal. 146. a. 1. Heb. 147.

חמתי ἀμαθὶ Hamathæus, Indignatio, ſive calor: aut murus, ſive uter vel lagena. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 17. & 1 Par. 1. b. 16. a quo Hamath urbs quam Macedones Epiphaniam nuncupaverunt, alii Antiochiam, ut nonnullis placet. Videtur quibuſdam eſſe urbs tribus Nephthali, quæ Emath dicitur: a qua circumjacens regio ſic dicta eſt.

חמדן ἀβαδὰ Hamdan, Cupiditas, aut calor judicii. Filius Diſan filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 26. qui 1 Par. 1. c. 41. dicitur חמרן Hamran.

חמת דאר ἀμαθδὼρ Hammoth-dor, Indignatio vel calor generationis, aut pilæ vel ſphæræ ſive habitationis. Civitas, Joſ. 21. c. 32. quæ de tribu Nephthali non ſolum Levitis, imo etiam profugis homicidis pro tutiſſimo aſylo eſt aſſignata.

חמון ἀμὼν Hamon, Calor, aut ſol, ſive ira ejus. Nomen civitatis, Joſ. 19. b. 28. & 1 Par. 6. g. 76. in tribu Nephthali.

חמרן ἀμαδὰν Hamran, Aſinus, vel lutum, aut vinoſus. Filius Diſan filii Seir Horræi, 1 Par. 1. c. 41. qui Gen. 36. c. 26. dicitur Hamdan.

חמואל ἀμουὴλ Hamuel, Calor, ſive ira Dei: aut ex Syro & Hebræo, viderunt Deum. Filius Maſma, 1 Par. 4. d. 26.

חמול ἰεμουὴλ Hamul, Pius, ſive miſericors. Filius Phares filii Judæ, Geneſ. 46. b. 12. & 1 Par. 2. a. 5.

ἀμουλὶ Hamulitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 21.

חנמאל ἀναμεὴλ Hanameel, Gratia ex Deo, ſive miſericordia vel donum a Deo. Filius Sellum patruelis Jeremiæ prophetæ, Jer. 32. a. 7.

חנן ἀνὰν Hanan, Gratioſus, vel pius ſive miſericors, aut donans. Filius Maacha, 1 Par. 11. g. 43. Filius Sizac, 1 Par. 8. c. 22. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 37. & 9. g. 44. & 2 Eſd. 7. c. 48. & 8. b. 7. Filius Jegedeliæ, Jer. 35. a. 4. & 1 Par. 4. c. 20.

חננאל ἀνανεὴλ Hananeel, Gratia Dei, ſive miſericordia Dei, aut donum Dei. Nomen turris Jeroſolymæ, 2 Eſd. 3. a. 1. Jer. 31. g. 38.

חנני ἀνανεὶ Hanani, Gratioſus, aut donans, vel pius, ſive miſericors. Pater Jehu prophetæ, 3 Reg. 16. a. 7. & 2 Par. 16. c. 7. Nehem. 12. c. 35.

חנניה ἀνανίας Hanania, ſive Hananias, Gratia Domini, ſive miſericordia Domini, aut donum Domini. Pater Selemiæ patris Jeriæ, Jer. 37. c. 12. Pater item Sedeciæ principis, Jerem. 36. c. 12. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1 Par. 3. d. 19. & 8. c. 23. Nomen prophetæ, Jerem. 28. a. 1. Unus item e ducibus regis Oziæ, 2 Paral. 26. b. 11. ubi ſcribitur Hebraice חנניהו. Etiam hoc nomine vocabatur ille qui cum Daniele propheta a Nabuchodonoſor in captivitate enutritus fuit, cui præpoſitus eunuchorum, Sidrach nomen impoſuit, Dan. 1. b. 7.

חנתון ἀναθὼν Hanathon, Gratiæ, vel miſericordiæ donum. Civitas in terra Zabulon, Joſ. 19. b. 14. Scribendum Nathon, id eſt, dando, aut dare.

חנס θάνεις Hanes, Gratiæ vexillum, ſive gratiæ tentatio, vel fuga: aut ex Hebræo & Syro, gratiæ miraculum. Civitas Ægypti, Eſa. 30. a. 4.

חניאל ἀνιὴλ Haniel, Gratia, ſive miſericordia Dei, aut requies vel donum Dei. Filius Ola, 1 Par. 7. g. 39. Filius Ephod, princeps tribus Manaſſe, Num. 34. d. 23.

עני ἀνααὶ Hanni, Afflictus, vel pauper, ſive reſpondens. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 9.

חנון ἀννὼν Hanon, Gratioſus, ſive miſericors, vel donans, ſive requieſcens. Filius Naas regis filiorum Ammon, 2 Reg. 10. a. 1. & 1 Paral. 19. a. 2.

ἀνοὺν Hanun, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 3. c. 30.

חפם ὀφὰμ Hapham, Thalamus eorum, ſive coopertura eorum, aut litus eorum. Filius Hir, 1 Par. 7. c. 13.

חפרים ἀφαρὶμ Hapharaim, Fodientes, aut explorantes, ſive confundentes, aut explorans ſive confundens mare. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 19.

חפציבה ἑψιβὰ Haphſi-ba, Voluntas mea in ea. Mater Manaſſe, 4 Reg. 21. a. 1.

חפים ὀφὰμ Happhim, Thalami, ſive cooperti, aut litus maris. Filius Machir, 1 Par. 7. c. 15.

חרד vel חרדה χαραδαὶ Harad, Stupor, aut tremor. Nomen fontis, Judic. 7. a. 1.

Harada, Idem. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Sepher, Num. 33. c. 24.

Haraia, Calor, aut ira Domini. Pater Eziel, 2 Eſd. 3. b. 8. חרהיה ἀραχίας

Haram, Vide Harim.

Harama, Vide Harma, 1 Reg. 30. g. 30. חרמה

Haran, Ira, ſive iraſcens: aut Syriace, libertas. Charræ, civitas Meſopotamiæ, a Charra Syriæ fluvio, in qua habitavit Thare, Gen. 11. d. 32. & 12. a. 5. & 27. g. 44. & 28. b. 10. & 29. b. 4. De qua & 4 Reg. 19. c. 12. Eſa. 37. c. 12. Ezech. 27. e. 23. Dicitur & Charan a Græcis, Act. 7. a. 2. Eſt & nomen viri, 1 Par. 2. f. 46. ubi dicitur, Peperit Haran. חרן ἀρὰν

Harbona, Deſtructio, ſive gladius ejus nunc, aut ſiccitas ejus nunc, ſive ira ædificantis vel intelligentis. Nomen eunuchi, Eſth. 1. b. 10. חרבונא χαρβωνὰ

Harem, 2 Eſd. 6. d. 35. Vide Harim.

Hareph, Hyems, ſive opprobrium, vel adoleſcentia: aut Syriace, acutus. Nomen viri, 2 Eſd. 7. c. 24. & 10. a. 19. חריף ἀρὴβ

Hares, Sol, aut teſta. Nomen montis in quo ſita eſt Ajalon, Judic. 1. g. 35. חרס ἀρὲς

Hareth, Sculptura, aut libertas. Nomen villæ ad Occidentem, 1 Reg. 22. a. 5. חרת χαρὲθ

Harhur, Calefactus, ſive arefactus: aut ira, ſive calor albedinis vel foraminis, aut libertatis. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 51. חרחור ἀροὺρ

Harim, Deſtructus, ſive anathematizatus, aut rete, vel retiaculum: ſive dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 24. b. 8. & 1 Eſd. 2. b. 32. & 10. c. 21. & 2 Eſd. 7. d. 35. g. 42. & 10. a. 5. b. 27. חרם vel חרים χαρὶμ

Hariph, Hyems, ſive opprobrium, vel adoleſcentia, aut Syriace, acutus. Filius Hur, 1 Par. 2. g. 51. חריף ἀρὴφ

Harma, ſive Harama, Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Civitas in tribu Juda & Simeon, Joſ. 15. e. 30. & 1 Reg. 30. g. 30. Joſ. 19. a. 4. quo loco vetus interpres habet Horma, Judic. 1. d. 17. dicitur Sephath. חרמה ἑρμὰ

Harnapher, Ira tauri, ſive ira creſcens: aut ex Syro & Hebræo, libertas tauri, ſive ira creſcens. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37. חרנפר ἀρναφὲρ

Harodi, Tremefactus, ſive ſtupefactus, vel caloris aut iræ abundantia. Nomen civitatis, 2 Reg. 23. b. 2. חרדי ἀρωδὶ

Haromaph, Deſtructio, ſive anathema oris: aut ex Hebræo & Syro, ira cooperimenti. Filius Jedaia, 2 Eſd. 3. c. 10. חרומף ἀρωμάφ

Haroſeth, Artificium, vel aratura, ſive teſta, aut ſilentium, vel ſurditas: aut Syriace, ſylva. Civitas quæ juxta Joſephum lib. 5. Antiq. Judaic. ſuper paludem Samachonitidem ſita eſt, quam incoluit Siſara dux exercitus Jabin regis Chananæorum, Judic. 4. a. 2. חרשת ἀρισὼθ

Harſa, Artificium, vel aratura, ſive teſta, aut ſilentium, vel ſurditas: aut Syriace, ſylva. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. חרשא ἀρσὰ

Haruphites, Opprobrium, aut hyems, vel juventus, aut Syriace, acutus, 1 Par. 12. a. 5. חרופי χαραφὶ

Harus, Inciſus, ſive aureus, aut ſolicitus, ſive trituratus. Pater Meſſalemeth matris Amon regis Juda, 4 Reg. 21. d. 19. חרוץ ἀροὺς

Haſaba, Numeratio, ſive æſtimatio, vel cogitatio, aut artificium, vel feſtinatio, aut ſilentium in ea. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20. חשבה ἀβαβὰ

Haſabia, ſive Haſabias, Numeratio, vel æſtimatio, aut cogitatio Domini, ſive artificium Domini, aut feſtinatio, vel ſilentium in Domino. Filius Amaſiæ, 1 Par. 6. d. 45. Princeps Levitarum, 1 Par. 25. a. 3. & 2 Par. 35. b. 9. חשביה ἀβαβία

Haſadias, Miſericordia Domini. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20. חסדיה ἀσιδία

Haſar-moth, Atrium mortis, vel fœnum mortis. Filius Jectan, Gen. 10. d. 25. & 1 Par. 1. b. 20. חצרמות ἀσαρμὼθ

Haſar-ſuhal, Atrium, vel fœnum vulpis, aut fœnum ſemitæ. Nomen civitatis, 1 Par. 4. e. 28. Hæc & Haſer-ſuhal appellatur, Joſ. 19. a. 3. חצרשועל ἀσερσουὰλ

Haſar-ſuſim, Atrium equorum, aut fœnum equorum. Nomen civitatis, 1 Par. 4. e. 31. quæ & Haſer-ſuſa. חצרסוסים ἀσερσουσίμ

Haſaſon-thamar, Glarea, vel lapillus commutationis, aut diviſio ſive ſagitta palmæ, id eſt, dactyli. Nomen oppidi, quod & En-gaddi dicitur, Gen. 14. b. 7. & 2 Par. 20. a. 2. חצצון תמר ἀσασονθαμὰρ

Haſbadana, Feſtinans, aut cogitans judicium ſuum, ſive ſilens aut computans judicium ſuum. Nomen viri, 2 Eſd. 8. a. 4. חשבדנה ἀσβαδανά

Haſebia, Numeratio vel æſtimatio Domini, aut cogitatio Domini, ſive artificium Domini, aut feſtinatio vel ſilentium in Domino. Filius Merari, 1 Par. 9. c. 14. חשביה ἀσαβία

Haſebna, Numeratio, ſive feſtinatio intelligentis aut ædificantis. Nomen viri, 1 Eſd. 10. a. 15. חשבנה ἀσβανὰ

Haſebnia, Numeratio Domini, ſive ſilentium, vel feſtinatio filii Domini. Nomen viri, Nehem. 9. a. 5. חשבניה

Haſebonias, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 3. b. 20. σαβονίας

Haſem, Silentium eorum, ſive feſtinatio eorum. Nomen viri, 2 Eſd. 7. c. 22. חשם ἀσὼν

Haſer-gadda, Atrium hœdi ejus, vel felicitatis ejus: aut ex Hebræo & Syro, atrium inciſionis vel ſciſſuræ. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 27. חצר גדה ἀσεργαδδὰ

Haſerim, Atria, ſive veſtibula, aut ſagitta excelſa. Civitas in dorſo montis Seir inter Ægyptum & Chananæam, in qua Havim, id eſt, Hevæi gigantes habitarunt, ad Caphthorim expulſi, Deut. 2. e. 23. alias Haſeroth, ut quibuſdam videtur appellata. חצרים ἀσηρὼθ

Haſeroth, Atria, ſive veſtibula. Nomen eremi, per quam tranſierunt Iſraelitæ aſcendentes in terram Chanaan ex Ægypto, Deut. 1. a. 1. Num. 13. a. 1. & 33. c. 18. חצרות αὐλὼν

Haſer-ſual, Atrium vulpis, vel fœnum vulpis, aut ſemitæ vel pugilli. Civitas in tribu Judæ & Simeonis, Joſ. 19. a. 3. quæ 1 Par. 4. e. 28. Haſar-ſuhal dicitur. חצר שועל ἀσερσουὰλ

חֲצַר סוּסָה ἀσερσουσιμ Haſer-ſua, Atrium equi, aut fœnum equi. Civitas in tribu Simeonis, Joſ. 19. a. 5. quæ & Haſer-ſuſim.

חֻשִׁים ἀσιμ Haſim, Tacentes, ſive feſtinantes, aut ſilentium vel feſtinatio maris. Nomen viri, 1 Par. 7. e. 12.

חָשֻׁם ἀσὼμ Haſom, Silentium, vel feſtinatio eorum. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 33.

חָצוֹר ἀσώρ Haſor, Atrium, aut fœnum. Civitas regni Jabin Chananæorum regis, quæ & Heſron dicitur, in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 36. Judic. 4. a. 2. quam ſolam Joſue incendit, Joſ. 11. a. 11. & 1 Reg. 12. b. 9. & 4 Reg. 15. f. 29. quæ principatum tenuerat inter omnia regna Amorrhæorum, Joſ. 11. b. 10. & 12. d. 19. Fuit & altera in tribu Juda, Joſ. 15. d. 23. Fuit in eadem tribu altera, quæ Haſor-haddatha dicitur, ſive Haſor nova, Joſ. 15. d. 25.

חַסְרָה ἀσής Haſra, Defectus, ſive deficiens. Pater Thecuæ patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 2 Par. 34. e. 22. qui 4 Reg. 22. c. 14. dicitur Araas.

חֶשְׁמוֹן ἀσεμών Haſſemon, Legatio, ſive acceleratus numerus, vel feſtinata portio, aut ſilentium numeri vel portionis. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. e. 27.

חַשּׁוּב ἀσοὺβ Haſſub, Æſtimatus aut numeratus, ſive cogitatio vel artificium. Filius Ezricam, 1 Par. 9. c. 14.

חַשּׁוּב ἀσοὺβ Haſub, Æſtimatus, aut numeratus, ſive cogitatio vel artificium. Nomen viri, 2 Eſd. 11. c. 11.

חָשֻׁם ἀσὺμ Haſum, Silentium, aut feſtinatio eorum. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 19. & 2 Eſd. 8. b. 4.

חֲשׂוּפָא ἀσουφά Haſupha, Diſcooperta, aut exhauſta, vel nudata. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43.

חֲתַת ἀθάθ Hathath, Contritio, aut timor. Filius Othoniel, 1 Paral. 4. c. 13.

חֲטִיל ἀτίλ Hatil, Peccati ululatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 57.

חֲטִיפָא ἀτιφά Hatipha, Rapina, ſive peccati coma, aut reliquiæ. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 54.

חֲטִיטָא ἀτιτά Hatita, Peccati declinatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43.

חַטּוּשׁ ἀτοὺς Hattus, Peccatum derelinquens. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. & 1 Eſd. 8. a. 2. Nehem. 10. a. 4. & 12. a. 2.

חַוּוֹת יָאִיר πόλεις ἰαὶρ αὐὼθ ἰαὶρ Havoth-jair, Oppida illuminationis, vel annuntiationes luminis. Havoth-jair ſunt oppida LX in regione Baſanitide, quæ & expugnavit, & de nomine ſuo ita appellavit Jair filius Segub nepos Manaſſe. Hæc LX oppida dicuntur eſſe in regione Galaad ob vicinitatem Galaad & Baſan, Deut. 3. c. 14. & 3 Reg. 4. b. 13. Num. 32. g. 41. Sunt & alia XXX oppida ejuſdem nominis in regione Galaad quæ nomen acceperunt a Jair qui fuit unus e Judicibus Iſrael, Judic. 10. a. 4.

חֲזָאֵל vel חֲזָהאֵל ἀζαὴλ Hazael, Videns Deum. Nomen viri, 3 Reg. 19. c. 17. & 2 Par. 22. b. 6. Succeſſor Ben-adad in regnum Syriæ, 4 Reg. 8. d. 12. Amos 1. a. 4.

חֲזָיָה ἀζία Hazaia, Videns Dominum. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 5.

חֵזִיר ἠζίρ Hazir, Porcus: aut Syriace, converſus vel reverſus. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 20.

עוֹבָל γαιβάλ Hebal, Acervus vetuſtatis, ſive acervus defluens. Filius Jectan, Gen. 10. d. 28. Eſt & mons ultra Jordanem in terra Chanaan, non longe ab Jerichonte, in quo altari conſtructo poſuit Moyſes maledictiones & benedictiones. Joſephus lib. 4. cap. 6. Antiq. עֵיבָל Jud. Scribitur & עֵיבָל, Deut. 11. d. 29. & 27. a. 4.

חֶבֶר vel חָבֵר χοβέρ Heber, Gen. 46. b. 17. & 1 Par. 4. c. 18. & 7. f. 32. & 8. b. 17. ubi dicitur, Et Hezeci & Heber: interpretatur ſocius aut particeps, vel adhærens, ſive incantator, aut livor. Item Num. 26. e. 45. filius Brie.

עֵבֶר ἐβέρ Heber, Tranſiens, vel tranſitus, aut ira, ſeu prægnans: vel Syriace frumentum. Filius Sale, Gen. 10. d. 23. Luc. 3. g. 35. a quo Hebræi dicti ſunt, ut doctioribus placet, 1 Par. 5. b. 13. Filius item Elphaal filii Mehuſim, 1 Par. 8. b. 12.

עִבְרִיָּה Hebræa, Tranſiens, vel irata, aut prægnans, Jer. 34. b. 9.

עִבְרִים ἑβραῖοι Hebræi, Tranſeuntes, ſive irati, aut prægnantes, vel Syriace, frumenta, 1 Reg. 4. b. 6.

עִבְרִי ἑβραῖος Hebræus, Idem. ſ. n. Gen. 41. b. 12. Jer. 34. b. 9.

עִבְרִי ἀβαί Hebri, Idem. Nomen viri, 1 Par. 24. d. 27.

חֶבְרוֹן χεβρών Hebron, Societas, ſive participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel livor. Civitas in terra Chanaan in montanis Judææ, civitas Amorrhæorum, quondam Philiſtinorum metropolis. Hæc dicta eſt & Convallis Mambre quæ eſt in Hebron, Geneſ. 13. d. 19. Num. 13. b. 23. & 1 Paral. 3. a. 4. & Arbee, Gen. 23. a. 2. & Cariath-arbe, Joſ. 15. c. 13. Filius item Caath filii Levi, Exod. 6. c. 18. & 1 Paral. 2. f. 42. & 6. b. 18. De hac ſic Hebræi, Hebron ſignificat metropolim agri Hebronitici, Joſ. 21. b. 11. & agrum ipſum cum urbibus illi metropoli ſubjectis, Joſ. 14. d. 13. & 15. d. 13.

עַבְרֹנָה ἐβρωνά Hebrona, Tranſiens, aut iraſcens. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, Num. 33. d. 34.

חֶבְרֹנִי χεβρωνί Hebroni, Societas, ſive participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel livor. Sunt Hebronitæ, Num. 26. g. 58.

Hebronites, Idem. ſ. n. 1 Par. 26. d. 21.

חֲכַלְיָה χελχίας Hechelias, Expectans Dominum, ſive hamus Domini. Pater Nehemiæ, 2 Eſd. 1. a. 1.

הִדַּי ἰδαΐ Heddai, Laudatio, ſive confeſſio, aut clamor. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 30. qui Huri, 1 Par. 11. f. 32. dicitur.

עֵדֶר ἀδέρ Heder, Grex, ſive defectio, aut privatio. Filius Beriæ, 1 Par. 8. b. 15.

חָגְלָה ἐγλά Hegla, Feſtivitas aut gyratio ejus. Filia Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num. 26. d. 33.

חֵילָם vel חֵילָאם χαλααμ Helam, Exercitus matris vel gentis ſive ancillæ: aut dolor ſive expectatio matris vel ancillæ aut gentis, vel ſomnium. Civitas, 2 Reg. 10. d. 16. & 17. haud procul a Jordane.

Helba, Lac, ſive adeps, aut manſit in ea, ſive principium vel dolor in ea. Nomen civitatis quæ ſorte tribui Aſer evenit, Judic. 1. f. 31. חֶלְבָּה ἐλβά

Heleath, Portio ſive pars, aut lenitas. Civitas quæ de tribu Aſer data fuit Levitis, Joſ. 21. c. 31. Hæc etiam Halcath dicitur, Joſ. 19. b. 25. חֶלְקַת χαλκάθ

Helci, Portio ſive pars, aut lenis. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 15. חֶלְקַי ἐλκαί

Helcia, ſive Helcias, Portio ſive pars Domini, aut lenitas Domini. Pater Eliacim, 4 Reg. 18. d. 18. Eſa. 22. f. 20. Eſt & nomen ſacerdotis, 4 Reg. 22. a. 4. Pater item Jeremiæ prophetæ, Jer. 1. a. 1. & 1 Par. 6. a. 13. & 2 Eſd. 12. a. 6. חִלְקִיָּה vel חִלְקִיָּהוּ χελκίας

Heleb, Mundus, id eſt, orbis, vel muſtela: aut Syriace, rubigo. Filius Baana, 2 Reg. 23. d. 28. חֵלֶב ἐλεάβ

Helec, Portio, ſive pars, aut levitas. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe filii Joſeph, Num. 26. d. 30. Joſ. 17. a. 2. חֵלֶק χελέγ

Helecitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 30. חֶלְקִי χελεκί

Helem, Somnians, aut ſanans, ſive expectatio eorum, aut dolor eorum. Nomen viri, Zach. 6. d. 14. חֵלֶם ἐλέμ

Helem, per ה, Percuſſio. Nomen viri, 1 Par. 7. g. 35. הֵלֶם

Heleph, Mutatio, ſive tranſitus, aut perforatio. Nomen civitatis, Joſ. 19. c. 33. Terminus Nephthali. חֵלֶף μεελέφ

Heles, Armatus, ſive liberatus, aut nudatus. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 26. חֶלֶץ χάλλης

Heli, Elevatio, ſive oblatio, aut elevans, vel offerens, ſeu pila. Nomen ſacerdotis illius qui Samuelem unxit in prophetam 1 Reg. 1. a. 3. Pater item Joſeph mariti Mariæ virginis, Luc. 3. e. 6. qui Matt. 1. c. 13. dicitur Jacob. עֵלִי ἡλί

Heliadh, Vide Eleaſaph.

Heliodorus, Solis donum. G. Nomen viri, 2 Mach. 3. b. 7. ἡλιόδωρος

Heliopolis, Hebraice dicitur On, & interpretatur dolor, ſive triſtitia, aut fortitudo. Græce vero Heliopolis, Solis civitas interpretatur. Urbs Ægypti, Gen. 41. f. 50. quæ Ezec. 30. e. 17. Hebraice dicitur Aven. Hæc urbs vocatur etiam Thebæ. אוֹן ἡλιόπολις אָוֶן

Hellas, Græcia, 1 Mach. 8. b. 9. ἑλλάς

Helles, Idem quod Heles. Filius Azariæ filii Jehu filii Obed, 1 Par. 2. e. 39. & 11. f. 26. & 27. b. 10. חֶלֶץ ἀλλάς

Helmon-deblataim, Duo nomina ſunt, Helmon quod interpretatur occultatio, ſive adoleſcentia, aut ſeculum vel contemptus: Deblathaim, palatæ, id eſt, maſſæ de ficubus compactæ. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Dibon-gad, Num. 33. f. 47. עַלְמֹן דִּבְלָתַיִם דִּבְלָתָיְמָה γελμὼν δεβλαθαίμ

Helon, Feneſtra, vel prophanatio, ſive dolor, vel infirmitas, Pater Eliab principis tribus Zabulon, Num. 1. a. 9. & 2. a. 7. & 10. b. 16. Eſt & nomen urbis in terra Moab, quæ Hebraice dicitur, חוֹלוֹן, Jer. 48. d. 21. חֵלֹן ὠλάμ חֹלוֹן

Hemam, Turbatio eorum, aut tumultus eorum. Filius Lotan filii Horræi, Gen. 36. c. 22. qui 1 Par. 1. c. 39. dicitur Homam. Vide Homam. הֵימָם αἱμάν

Heman, Multus, aut tumultuans: vel Syriace, fidelis. Filius Moal, 3 Reg. 4. d. 31. Filius Joel, 1 Paral. 6. c. 33. & 15. b. 17. & 16. d. 41. הֵימָן αἱμάν

Hemath, Vide Emath.

Hemona, Popularis, ſive populus noſter. Nomen civitatis in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 24. עַמּוֹנִי καφαραμμωνά

Hemor, Aſinus, ſive lutum, aut vinoſus: vel Syriace, gravis aut ponderoſus. Pater Sichem, Gen. 33. d. 19. & 34. a. 2. Act. 7. b. 16. חֲמוֹר ἐμώρ

Hen, Gratia, ſive miſericordia, aut manſio, vel requies. Nomen viri, Zach. 6. d. 14. LXX non habent. חֵן

Henadad, Gratia vel miſericordia dilecti. Nomen viri, 2 Eſd. 3. c. 18. חֵנָדָד ἀνναδά

Henoch, Dedicatus, vel diſciplinatus, aut morigeratus. Filius Cain, Geneſ. 4. c. 18. Filius præterea Jared, Gen. 5. c. 18. Luc. 3. g. 12. Filius etiam Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. Filius item Ruben, Gen. 46. a. 9. & 2 Par. 5. a. 3. Civitas item quam Cain extruxit, illique filii nomen indidit, Gen. 4. c. 18. חֲנוֹךְ ἐνώχ

Henochitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 5. חֲנֹכִי δῆμος τοῦ ἐνώχ

Hepher, Fodiens, aut explorans, ſive opprobrium, vel confuſio. Filius Aſhur ex Naara uxore, 1 Par. 4. a. 6. Portio regni terræque Chanaan, quam Joſue expugnavit, Joſ. 12. d. 17. & 4 Reg. 14. f. 25. חֵפֶר ἐφέρ

Hepherita, Idem. p. n. Num. 26. d. 32. חֶפְרִי ὀφερί

Hephethach, Adaperire, imperativi modi paſſivæ vocis, Marc. 7. d. 34. הִפָּתַח ἐφφαθά

Her, Vigil, aut denudans, vel effundens, ſive æmulus, vel civitas. Filius Judæ ex Sue uxore ſua, Gen. 38. a. 3. & 1 Par. 4. c. 21. Pater Elmadan, Luc. 3. f. 28. עֵר ἤρ

Heran, Vigilia aut magiſter earum. Filius Suthala filii Ephraim, Num. 26. d. 36. עֵרָן ἐδέν

Heranitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 36. הָעֵרָנִי ἐδενί

Hercules, Junonis vel dominatricis gloria. G. 2 Machab. 4. c. 19. ἡρακλῆς

Hered, Imperans, ſive deſcendens. Filius Balæ filii Benjamin, Num. 26. e. 40. Heb. Ared. אַרְדְּ ἀδάρ

Hered, Joſ. 12. d. 14. Onager: aut Syriace, draco. Nomen civitatis. עֲרָד ἀρέδ

Hereditæ, Imperantes, ſive deſcendentes, Num. 26. e. 40. אַרְדִּי δῆμος ὁ ἀδαεί

Herem, Deſtructio, ſive anathema, aut rete vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum. ſ. Deo. Nomen viri, 1 Eſdræ 10. d. 31. חָרִם ἠράμ

Heri, Vigil, ſeu denudans, aut effundens, vel civitas mea: aut Syriace, inimicus. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. עֵרִי ἀηδής

Heritæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 16. עֵרִי ἀηδί

חרמה ἑρμᾶ Herma, Deſtructio, ſive anathema, aut rete vel retiaculum, ſive dedicatum vel conſecratum. ſ. Deo. Civitas in tribu Juda, Joſ. 12. d. 14. Vide Harma.

ἑρμᾶν Herman, Suſtentaculum, vel inauris. G. Vir quidam, Rom. 16. b. 14.

ἑρμῆς Hermes, Mercurius, aut lucrum, vel refugium. G. Viri nomen, Rom. 16. b. 14.

ἑρμογένης Hermogenes, Mercurio genitus, aut lucri generatio, vel refugium generationis. G. Vir quidam, 2 Tim. 1. d. 15.

חרמון ἑρμών Hermon, Deſtructio ſive anathema, vel rete ſive retiaculum: aut dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen montis quem Sidonii Sarion, Amorrhæi Sanir vocant, Deut. 3. b. 8. Joſ. 13. a. 5. Pſal. 88. b. 13. Hebr. 89. Vide item 1 Par. 5. d. 23. Alias dicitur & שיאון Sion, Deut. 4. g. 48. Hic mons quia ad Orientem Terræ ſanctæ ſitus erat, pro Oriente aliquando ponitur, Pſal. 88. b. 13. Hebr. 89. A nonnullis traditur, duos eſſe חרמון nomine montes, unum non procul a Gelboa juxta Jordanem, alterum vero multo altiorem ſupra Tarachonitidem regionem. Quod equidem haud obſcure etiam David, Pſal. 41. b. 7. Heb. 42. innuere videtur dum inquit, De terra Jordanis & Hermoniim a monte modico. Doctiores tradunt hoc loco non eſſe nomen proprium montium, ſed Hermoniim, ſignificare Hermonitas, id eſt, accolas ſive incolas montis Hermon.

חרמונים ἑρμωνιείμ Hermonii, Idem. p. n. Pſal. 41. b. 7. Heb. 42.

ἡρώδης Herodes, Pellis gloria, vel pellibus glorians, aut mons gloriæ vel arrogantiæ: aut Syriace, draco ignitus. D. Præſes ſive procurator Galilææ conſtitutus a Romanis, Luc. 3. a. 1. rex Judææ, Luc. 1. a. 5.

ἡρωδιανοί Herodiani, Idem. p. n. D. Matt. 22. b. 16.

ἡρωδιάς Herodias, Idem. fœm. gen. D. Matt. 14. a. 3.

ἡρωδίων Herodion, Junonis vel dominatricis cantilena. G. Cognatus Pauli, Rom. 16. b. 11.

חשבון ἐσεβών Heſebon, Numerus, ſive cogitatio, aut feſtinans intelligere vel ædificare. Nomen civitatis in Galaad Moabitarum, in qua habitavit Sehon rex Amorrhæorum, Eſa. 15. b. 4. Num. 21. f. 33. quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 37. & 1 Par. 6. g. 81.

חצר ἀσάρ Heſer, Atrium, aut fœnum. Nomen civitatis a Salomone ædificatæ, 3 Reg. 9. c. 15.

ἐσλί Heſli, Prope me, vel juxta me, ſive auferens vel ſeparans. D. Pater Nahum patris Amos, Luc. 3. e. 25.

חשמנה ἀσεμωνά Heſmona, Feſtinatio numerationis vel muneris, aut feſtinatio præparationis, vel legatio. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Methca, dividens Ægyptum & ſortem tribus Judæ ad mare uſque tendentem, Num. 33. d. 29.

חצרי ἀσηρί Heſrai, Atrium, ſive fœnum. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 35. qui Heſro, 1 Par. 11. g. 37. dicitur.

חצרו ἐσρί Heſro, Atrium, aut fœnum ejus. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 37. qui 2 Reg. 23. d. 35. dicitur Heſrai.

חצרון ἐσρών Heſron, Sagitta exultationis, ſive diviſio cantici, aut atrium vel fœnum. Nomen civitatis, quæ & Haſor in tribu Juda, Joſ. 15. a. 3. Filius Ruben, Gen. 46. b. 9. Item filius Juda, ſive potius filius Phares filii Juda, Gen. 46. b. 12. & 1 Par. 4. a. 1.

חצרוני ἐσρωνί Heſronitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 8.

חת χέτ Heth, Confractio, vel formido, aut ſtupor: vel Syriace, deſcenſus. Nomen viri, Gen. 23. a. 3. & b. 10.

חתלון αἰθαλάμ Hethalon, Contritio manſionis, aut formidabilis manſio, ſive involutio ejus. Nomen urbis, terminus Judææ ad Septentrionem, Ezech. 47. c. 15.

חת χετθαῖος Hethæus, Confractus, vel formidans, aut ſtupens: vel Syriace, deſcendens. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 15. a quo Hethæi.

חתי χετθαῖοι Hethæi, Idem. p. n. Nomen populi, Geneſ. 15. d. 20. & 4 Reg. 7. b. 6. Cyprum Hieronymus eſſe dicit.

חתים χετθίμ Hethim, Idem. p. n. Nomen loci, Judic. 1. f. 26.

חוה ζωή Heva, Viva, vel vivens. Prima mulier creata a Deo, Geneſ. 3. d. 20.

עוים ἑβαῖα Hevæi, Iniqui, perverſi, vel iniquitates, perverſitates, ſubverſiones. Populi habitantes ad Meridiem, quos expulerunt Cappadoces, Deut. 2. e. 23. Joſ. 13. a. 3. & 4 Reg. 17. f. 31.

חוי εὐαῖος Hevæus, Vita mea. ſ. n. Filius Chanaan, Gen. 10. e. 17.

חוילה εὐιλά Hevila, ſive Hevilath, Dolens ſive parturiens, aut loquens illi, ſive annuntians illi. Filius Chus, Gen. 10. a. 7. Filius item Jectan, Gen. 10. d. 29. Nomen item regionis, Gen. 2. b. 11. & 25. b. 18. & 1 Reg. 15. b. 7. Getuli a Joſepho dicuntur.

חזקי ἐζεκί Hezeci, Fortis, ſive apprehendens. Filius Elphaal, 1 Paral. 8. b. 17.

חזקיה Hezecias, 2 Eſd. 7. c. 21. Vide Ezechias.

חזיון ἀζιών Hezion, Viſio vel prophetia. Pater Tabremon patris Benadad regis Syriæ, 3 Reg. 15. d. 18.

חזיר χηζείρ Hezir, Porcus: aut Syriace, converſus, vel reverſus. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 15.

H I

חיאל χιήλ Hiel, Vivit Deus, ſive vita Dei. Nomen viri illius qui reædificavit Jericho, 3 Reg. 16. g. 34.

ἱεράπολις Hierapolis, Sacra civitas. G. Civitas Phrygiæ haud procul a Coloſſis & Laodicea, Coloſſ. 4. d. 13.

ἱερώνυμος Hieronymus, Sacrum nomen. G. Nomen viri, 2 Mac. 12. a. 2.

Hiim, Vide Jim.

Hieroſolyma, Vide Jeruſalem.

Hillel, Vide Eliel.

הין Hin, Menſura erat liquidorum, Ezech. 4. c. 11.

עיר ἰρ Hir, Civitas, aut vigil, ſive effundens, aut denudans, aut pullus, ſcilicet aſini. Filius Caleb filii Jephone, 1 Par. 4. c. 15. Sunt qui dicant hoc loco legendum eſſe Hiruela, nomine compoſito, עירואלה non autem Hir & Ela: tunc lege interpretationem dictionis Ela, & hujus dictionis Hir.

עירא ἰρά Hira, Civitas, aut vigil, ſive denudatio, aut effuſio, vel acervus viſionis. Filius Acces, 2 Reg. 23. d. 26. & 38. & 1 Par. 27. b. 9. Vide Ira.

חירם χειράμ Hiram, Vitæ celſitudo. Rex Tyri, 2 Reg. 5. b. 11. qui 2 Par. 2. a. 3. c. 11. & 4. c. 11. & 8. a. 2. dicitur Huram Hebraice.

חורם חורם χειράμ Hiram, 2 Par. 2. a. 3. c. 11. & 4. c. 11. & 8. a. 2. Albedo eorum, ſive foramen vel libertas eorum, aut deſtruens, vel anathematizans. Heb. Huram. Rex Tyri, qui 2 Reg. 5. b. 11. dicitur Hiram.

עירם ἰράμ Hiram, Gen. 36. d. 43. & 1 Par. 1. d. 45. Civitas eorum, ſive vigilia eorum, aut denudatio, vel effuſio eorum, ſive acervus excelſus. Civitas Idumæorum.

חירה εἰράς Hiras, Libertas, aut ira. Nomen viri Odolamitis, Geneſ. 38. a. 1. c. 12.

ὑρκανός Hircanus, Civitatis poſſeſſor, ſeu vigilans æmulator. D. Nomen viri, 2 Mach. 3. b. 11.

עיר שמש πόλις σαμές Hir-ſemes, Civitas ſolis: aut ex Hebræo & Syro, civitas ſervitii vel miniſterii. Civitas in tribu Dan, Joſ. 19. d. 41.

ἱσπανία Hiſpania, Rara, id eſt, pretioſa. G. Europæ regio latiſſima, Rom. 15. f. 24.

H O

חובה χοβάλ Hoba, Dilectio, vel abſconſio: aut Syriace, obligatio vel peccatum. Regio Syriæ ad dextram Damaſci, id eſt, Euphratem verſus, dicta etiam Soba & Sophene, Gen. 14. c. 15.

חבב ὀβάβ Hobab, Dilectus. Filius Raguel ſoceri Moyſi, Num. 10. d. 29. Judic. 4. b. 11.

Hobia, Vide Habia.

הוד ἰκούδ Hod, Laus, ſive confeſſio. Filius Supha filii Helem, 1 Paral. 7. g. 37.

חדש χόδες Hodes, Menſis, aut novitas. Uxor Saharaim, 1 Par. 8. a. 9.

חלדי חלדה ὀλδαΐ Holda, vel Holdai, Mundus vel orbis, aut muſtela: vel Syriace, rubigo. Nomen viri, 1 Par. 27. b. 15. Zach. 6. b. 10. Item prophetis uxor Sellum filii Thecue, 4 Reg. 22. c. 14.

ὀλοφέρνης Holofernes, Fortis dux, ex Hebræo & Syro. D. Princeps militiæ regis Nabuchodonoſor, Judith 2. a. 5.

חלון χαλῶν Holon, Feneſtra, ſive prophanatio, aut dolor. Civitas quæ de tribu Judæ ſeu Simeonis, Levitis data eſt, Joſ. 15. f. 51. & 21. b. 15.

הומם ἱμάμ Homam, Tumultus, ſive turbatio eorum. Filius Lotan filii Seir, 1 Par. 1. c. 39. qui Gen. 36. c. 22. dicitur Heman.

Homri, Vide Amri.

און αὐνάν Hon, Dolor, ſive fortitudo, aut iniquitas. Filius Pheleth, Num. 16. a. 1.

חפה ὀφφά Hoppha, Thalamus ſive coopertorium, aut litus vel ripa ejus. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 13.

הר ὤρ Hor, Mons, ſive concipiens, aut demonſtrans, ſive oſtendens. Nomen montis, Num. 20. d. 22. & 33. e. 38. in finibus terræ Idumææ ad Meridiem ſitæ prope Petram civitatem.

הורם ἐλάμ Horam, Mons eorum, ſive manifeſtans eos, aut concipiens eos. Rex Gazer, Joſ. 10. f. 33.

חרב χωρήβ סיני Horeb, Deſertum vel ſolitudo, ſive deſtructio, aut ſiccitas vel gladius. Nomen montis in regione Madianitarum, Exod. 3. a. 1. Pſal. 105. c. 19. Heb. 106. Qui סיני alias dicitur, in quo data fuit lex Moyſi. Eſt & nomen petræ, Exod. 17. b. 6.

חרים Horrhæi, Principes, vel liberi, aut ingenui, vel iraſcentes. Gigantes quos expulerunt filii Edom a monte Seir, Deut. 2. c. 12. d. 22. qui Gen. 14. a. 6. Chorræi dicuntur, iiſdem conſonantibus & punctis.

חרי χορραῖος Horrhæus, Idem. ſ. n. Gen. 36. c. 20.

חרם ὠράμ Horem, Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum. ſ. Deo. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38.

חרי χορρί Hori, Princeps, vel liber, aut ingenuus, vel iraſcens. Filius Lotan filii Seir, Gen. 36. c. 22.

הרמה ῥαμά Horma, Joſ. 19. c. 29. Excelſa ſive projecta, aut vermis. Civitas in tribu Aſer.

חרמה ἑρμά Horma, Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum. ſ. Deo. Nomen loci juxta Hor montem, in quo Iſraelitæ occiderunt Chananæos, Num. 21. a. 3. Urbs item in tribu Simeon, quæ & Sephath dicebatur, Jud. 1. d. 17. & 1 Par. 4. e. 30. In Joſ. 15. e. 30. ſcribitur Harma: in Joſue vero 19. a. 3. Bethul-arma, ubi unica dictio eſt, quum ſeparatim legendæ ſint, duæ enim ſunt civitates.

חרני ἀρωνί Horonites, Ira, vel furor: aut Syriace, libertas, 2 Eſd. 2. b. 10.

Horrim, Vide Horrhæi, Deut. 2. c. 12.

חסה ὡσά Hoſa, Confidens, vel protegens. Nomen viri, 1 Par. 26. b. 10. Nomen item cujuſdam janitoris, 1 Par. 16. d. 38. Civitas item quæ tribus Aſer terminus eſt, non procul a mari, inter Tyrum & Axaph, Joſ. 19. c. 29.

חושה ὡσά Hoſa, 1 Par. 4. a. 4. Feſtinans, ſive tacens, aut ſenſualis. Nomen viri.

הושענא ὡσαννά Hoſanna, Salva obſecro, vel ſalva nunc, Matt. 21. a. 9. Heb. Hoſiah-na.

חותם ὀθάμ Hotham, Sigillum, aut ſignaculum, ſive clauſura. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 32. & 11. g. 44.

חוזי ὁρῶντες Hozai, Videns. Nomen prophetæ, 2 Par. 33. d. 19.

חזיאל ὀζιήλ Hoziel, Videns Deum. Filius Semei filii Gerſon, 1 Paral. 23. a. 9.

Hozriel, Vide Ozriel & Ezriel.

H U

חקקה ἰκκώκ Hucuca, Sculptura, vel præceptum, aut legiſlatio. Nomen civitatis in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 34.

חול ὖλ Hul, Dolor, vel infirmitas, ſive arena, vel præſtolatio, aut obſtetricatio. Filius Aram, Gen. 10. d. 23. Hic a Joſepho lib. 1. Antiquit. Jud. traditur Armeniam inſtituiſſe, quam alii verius arbitrantur ab ejus patre nomen inveniſſe.

חופם ὀφὰν Hupham, Thalamus eorum, aut operimentum eorum, ſive litus vel ripa eorum. Filius Benjamin, Num. 26. e. 39.

חופמי ὀφαμὶ Huphamitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 39.

חור ὢρ Hur, Libertas, ſive albedo, aut foramen. Filius Juda filii Jacob, 1 Par. 4. a. 1. qui Gen. 46. b. 12. dicitur Onan. Filius Caleb ex Ephratha uxore, 1 Par. 2. c. 19. Rex item Madianitarum, Num. 31. a. 8.

חורי vel Hurai, Idem. Nomen viri, 1 Par. 11. f. 32. qui 2 Reg. 2. d. 30. dicitur Heddai.

חורם ἀχεὸμ Huram, Libertas eorum, ſive albedo eorum, aut foramen eorum. Filius Bela filii Benjamin, 1 Par. 8. a. 5.

חורי חורי Οὐρεὶ Huri, Iraſcens, vel libertas, ſive albedo, aut foramen. Pater Saphat, Num. 13. b. 6. Pater Abihail, 1 Par. 5. b. 14.

עוץ ὖς Hus, Conſilium, aut lignum: vel Syriace, fixus. Filius Aram Gen. 10. d. 23. Is juxta Joſephum atque Hieronymum Trachonitidis & Damaſci conditor extitit. Nam principatum tenuit inter Palæſtinam & Cœleſyriam. Hujus regionis fit mentio in Job 1. a. 1. præterea Thren. 4. d. 21. Sic vocabatur etiam primogenitus Nachor, Gen. 22. d. 21. Filius etiam Diſon filii Seir, Gen. 36. c. 28. & 1 Par. 1. c. 42.

חשם ἀσὼμ Huſam, Feſtinatio eorum, aut ſilentium eorum, vel ſenſualitas eorum. Rex tertius qui regnavit in Edom, Gen. 36. d. 34.

חשתי ἀσωθὶ Huſathi, Feſtinans, vel tacens, aut ſenſualitas. Civitatis nomen, 2 Reg. 21. d. 18.

ἰασαθὶ Huſathites, Idem, 1 Par. 27. b. 11.

חושי χουσὶ Huſi, Feſtinans, vel tacens, aut ſenſualitas. Pater Baana, 3 Regum 4. b. 16.

חשים ὡσεὶμ Huſim, Idem. p. n. Altera uxor Saharaim, 1 Par. 8. a. 8. Filius Dan filii Jacob, Gen. 46. c. 23.

H Y

ὑμέναιος Hymenæus, Carmen nuptiale. G. Nomen viri qui a fide Chriſti excidit, 2 Tim. 2. c. 17.

I

יבל ἰωβὴλ Jabel, Defluens, ſive apportans, vel inveteraſcens, aut germinans, ſive jubileus, aut buccina. Filius Lamech ex Ada uxore, Gen. 4. c. 20.

יבש ἰαβὴς Jabes, Siccitas, vel confuſio. Pater Sellum, 4 Regum 15. b. 10. A quo Jabes Galaad civitas, Judic. 21. b. 8. & 1 Regum 11. a. 1.

יעבץ ἰαβὴς Jabes, Triſtitia, ſive dolor. Nomen loci, 1 Par. 2. g. 55. Eſt & nomen viri, 1 Par. 4. b. 9.

יבש גלעד ἰαβὶς γαλαὰδ Jabes-galaad, Siccitas, vel confuſio acervi teſtimonii. Nomen civitatis, Judic. 21. b. 8. & 1 Reg. 11. a. 1. procul VI. M. a Pella pergentibus Gadaram.

יבין ἰαβὶν Jabin, Intelligens, ſive ædificans. Rex Aſor, Joſ. 11. a. 1. Judic. 4. a. 2. Pſal. 82. c. 10. Heb. 83.

יבנה ἰαβνὰ Jabnia, Ædificans, aut intelligens. Nomen civitatis, 2 Paral. 26. a. 6.

יבק ἰαβὼχ Jaboc, Evacuatio, vel diſſipatio, aut lucta. Nomen vadi in Jordanem profluentis, Gen. 32. f. 22. Jeboc etiam appellatur.

יעקן ἰακὰν עקן Jacan, Tribulatio, vel labor, aut ablatio poſſeſſionis vel nidi. Filius Eſer filii Seir, 1 Par. 1. c. 42. qui in Gen. 36. c. 28. dicitur Acan, Deut. 10. b. 6.

יקנעם ἰεκνὰμ Jacanam, Poſſidens populum, ſive nidificatio populi. Nomen loci in Carmelo, Joſ. 12. d. 22.

יעכן ἰωαχὰν Jachan, Conterens, vel comprimens, ſive ablatio baſis. Nomen viri, 1 Par. 5. b. 13.

יכין ἰαχὶν Jachin, Confirmet, ſtabiliat, aut ſtabile reddat. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. Nomen item columnæ lateris dextri in porticu Salomonis, 3 Reg. 7. c. 21. & 2 Par. 3. d. 17. quaſi dicat, ſtabile reddat ipſum templum. Nomen item ſacerdotis, 1 Par. 9. b. 10.

היכיני ἰαχεινεὶ Jachinitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 12.

Jachur, 1 Par. 1. b. 31. legendum Jetur. Vide Jetur.

יקים ἰαχεὶμ Jacim, Surgens, aut confirmans. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 19. & 24. b. 12.

יעקב ἰακὼβ Jacob, Supplantator, vel calcaneus, aut planta, id eſt, veſtigium. Filius Iſaac, Gen. 25. c. 26. & 27. f. 36.

יעקבה ἰακωβὰ Jacoba, Idem. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 36.

ἰάκωβος Jacobus, Idem. Apoſtolus filius Zebedæi, Matt. 4. c. 20.

ידו ἰαδδαὶ Jaddo, Manus ejus, aut poteſtas ejus, ſive confeſſio ejus. Nomen viri, 1 Par. 27. c. 21.

ידע ἰαδὰ Jada, Sciens, vel cognoſcens. Filius Onan filii Jerameel ex Atara uxore, 1 Par. 2. d. 28.

ידעיה ἰεδιὰ Jadaia, Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 36.

ἰδάσωνς Jadaſon, Cognitio ovis, vel cognitio mutationis. D. Judith 1. c. 6.

יחדיהו ἰαδίας Jadaias, Simul, vel ſolus Dominus, aut gaudium, ſive acumen Domini: vel ex Syro & Hebræo, unus Dominus. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 30.

ידיעאל ἰαδιὴλ Jadihel, Scientia Dei, vel cognitio Dei. Filius Benjamin, 1 Par. 7. b. 6. & 11. g. 45. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Aſbel.

ידון ἀδὼν Jadon, Judicans, aut litigans, vel manus ejus. Nomen viri, 2 Eſd. 3. b. 7.

יגור ἰαγοὺρ Jagur, Colonus, vel advena, aut timens, ſive congregans. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 21.

יחדי ἰαδὶ Jahaddai, Simul vel Solus ego, aut acutus, vel gaudens: aut Syriace, unitas mea. Nomen viri, 1 Par. 2. f. 47.

יעלא ἰελὰ Jahala, Aſcendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, 2 Eſd. 7. e. 57.

Jahas, In Eſaia. Vide Jaſa.

יחת ἰαὰθ Jahath, Confractus, aut formidans, vel ſtupens: aut Syriace, deſcendens. Filius Lobni filii Gerſon, 1 Par. 6. b. 20. Filius Raia filii Subal, 1 Par. 4. a. 1. & 24. c. 22. Præpoſitus inſtaurantibus templum, de filiis Merari, 2 Par. 34. c. 12.

יחזיה Jahazia, Viſio Domini, 1 Eſd. 10. c. 15.

יחזיאל ἰεζιὴλ Jahaziel, Videns Deum, vel viſio Dei. Nomen Sacerdotis, 1 Par. 16. a. 6. Filius Hebron, 1 Par. 23. c. 19. Filius Jahath, 1 Par. 24. c. 23. & 2 Par. 20. c. 14.

יעל ἰαὴλ Jahel, Aſcendens, aut damula, vel caprea. Uxor Haber Cinæi, Judic. 4. c. 16.

יחלאל ἀχοὴλ Jahelel, Cœpit Deus, vel inchoatio Dei, aut ſpes Dei, vel vivat Deo. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14.

יחיאל ἰαιὴλ, ἰαὴλ ἰεϊὴλ Jahiel, Vivit Deus. Nomen viri, 1 Par. 15. b. 18. & 16. a. 5. & 23. a. 8. & 29. c. 8. & 2 Par. 21. a. 2. & 29. c. 14. & 31. c. 13. & 35. b. 8. & 1 Eſd. 8. b. 9. & 10. a. 3.

יאיר ἰαεὶρ Jair, Illuminans, vel illuminatus. Filius Segub filii Eſron e filia Machir filii primogeniti Manaſſe: unde filius, id eſt, nepos Manaſſe ſæpe dicitur, 1 Par. 2. c. 22. Deut. 3. b. 14. & 3 Reg. 4. b. 13. Num. 32. g. 41. Joſ. 13. d. 30. Fuit & nomen judicis in Iſrael, Judic. 10. a. 3.

יאירי ἰαρὶ Jairi, Lux mea, ſive illuminans, aut illuminatus, Eſth. 11. b. 2. non eſt Hebraicum.

ἰαειρὶς Jairites, Illuminatus, aut flumen, aut fluvialis, 1 Reg. 20. g. 26.

Jairus, Idem. D. Nomen viri, Mar. 5. b. 22. Luc. 8. f. 41.

יעלה ἰελὰ Jala, Aſcendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, 1 Eſdr. 2. c. 56.

יהללאל ἰαλοελὴλ Jalaleel, ſive Jaleleel, Laudans Deum, aut claritas, ſive illuminatio Dei. Nomen viri, 1 Par. 4. c. 16.

יחלאל ἀχοὴλ Jalel, Expectans Deum, aut orans Deum, ſive incepit Deus. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. Heb. Jahelel.

יחלאלי ἀχωηλὶ Jalelitæ, Idem, Num. 26. c. 26.

ילון ἰαλὼν Jalon, Manens, ſive murmurans. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17.

ἰαμβρὶ Jambri, Amaricans, ſive rebellans, aut commutans. D. Nomen viri, 1 Mach. 9. d. 37.

ימין ἰαμὶν Jamin, Dextera, vel dexter, aut Auſter vel Auſtralis. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. & 1 Par. 4. e. 24. Filius Ram primogeniti Jerameel, 1 Par. 2. d. 27.

ימני ἰαμεινὶ Jaminitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 12.

ἰαμνεία Jamnia, Ædificans, aut intelligens. Nomen civitatis, 1 Mach. 4. b. 15.

ἰαμνεῖται Jamnitæ, Idem. p. n. D. 2 Mach. 12. b. 9.

ἀνανίας Jamnor, Maris lucerna, aut dextera lucis, vel dexteræ lumen. D. Nomen viri, Judith 8. a. 1.

ימרה ἰεμβρὰ Jamra, Rebellis aut amaricans, ſive commutatio. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37.

ימואל ἰεμουὴλ Jamuel, Dies ejus Deus, aut mare Dei. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. qui 1 Par. 4. d. 24. dicitur Namuel.

יעני ἰωανὶ Janai, Reſpondens, ſive affligens, aut depauperans. Filius Gad, 1 Par. 5. b. 12.

ἰαννὰ Janne, Reſpondens, vel incipiens loqui, aut afflictus ſive humiliatus, vel pauper. D. Pater Melchi patris Levi, Luc. 3. e. 24.

ἰαννῆς Jannes, Idem. D. Nomen viri qui Legis Moſaicæ acerrimus hoſtis fuit. Sunt qui putent hunc fuiſſe unum e Magis qui reſtiterunt Moyſi: quod Paulus confirmare videtur in ſua epiſtola ſecunda ad Tim. 3. b. 8.

ינוחה ἰανώχ Janoe, Requieſcens, aut manens, ſive deducens. Civitas in tribu Ephraim, Joſ. 16. c. 6. & 4 Reg. 15. f. 29.

ינום ἰανοὺμ Janum, Dormiens. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 53.

יפת ἰάφεθ Japheth, Dilatatus, aut pulcher, vel perſuadens. Filius Noe, Gen. 5. d. 32. Hic Aphricam tenuit ſecundum Beroſum, a quo Gentiles, Judith 2. d. 15.

יפיע ἰαφιὲ Japhia, Illuminans, ſive apparens, aut gemens. Filius David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 7. & 14. b. 6. Rex item Lachis, Joſ. 10. a. 3.

ἰαφιὲ Japhie, Idem. Nomen oppidi in tribu Zabulon, Joſ. 19. a. 12.

Japho, Vide Joppe.

ירוח ἰαφύε Jara, Odorans, ſive aſpirans, aut luna, vel menſis. Pater Huri, 1 Par. 5. b. 14.

יערה ἰωδὰ Jara, Sylva, aut favus, ſive denudans, vel effundens, aut evigilans. Filius Achaz, 1 Paralip. 9. f. 42. qui cap. 8. d. 36. dicitur Joada.

ירמות ἰεριμὼθ Jaramoth, Altitudines, ſive timens mortem, aut projectio mortis. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, data Levitis, Joſ. 21. c. 29.

ירח ἰερὰχ Jare, Luna, vel menſis, ſive odorans. Filius Jectan, Geneſ. 10. d. 26.

ירד ἰαρὲδ Jared, Imperans, vel deſcendens. Filius Maalaleel, Gen. 5. b. 15. Filius item Ezra, 1 Par. 4. e. 18.

ירפאל ἰερφαὴλ Jarephel, Sanitas Dei, aut medicina Dei, ſive relaxans Deus. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 27.

יריב ἰαρεὶβ Jarib, Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans. Filius Simeonis filii Jacob, 1 Paral. 4. e. 24. qui Geneſ. 46. b. 10. dicitur Ahod.

יערים ἰαρὶμ Jarim, Saltus, vel ſylvæ. Pars montis, Joſ. 15. c. 10.

יהצה ἰασσὰ Jaſa, Rixa vel contentio, aut exitus Domini. Nomen civitatis quæ de tribu Ruben, Merari nepotibus data eſt juxta Joſuam ex Hebræo, Num. 21. e. 23. Deut. 2. f. 32. Judic. 11. d. 20. & 1 Par. 6. g. 78. Eadem Joſ. 13. c. 18. Jaſſa dicitur.

יהץ vel יהצה ἰασσὰ Jaſa, Eſa. 15. b. 4. Rixa vel contentio. Heb. Jahas. Urbs ſita in finibus Moabitarum.

יצר Jaſer, Figmentum, ſive plaſinatio, aut tribulans, vel anguſtians. Vide Jeſer.

יצרי Jaſeritæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49.

ישר ἰασοὺς Jaſer, Rectus aut cantans, ſive reſpiciens, aut dominans, vel prævalens. Filius Caleb ex Azuba prima uxore, 1 Par. 2. c. 18. Joſ. 21. d. 39. Eſa. 16. c. 8. & 9. Loci nomen.

[illegible] יעשי Jaſi, Faciens, vel factor meus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 37.

יחצאל ἀσιὴλ Jaſiel, Dividens Deus, vel dimidians Deus, aut feſtinatio Dei. Filius Nephthali, Geneſ. 46. c. 24. quod 1 Par. 7. c. 13. יחציאל ſcribitur.

יעשיאל ἰασιὴλ Jaſiel, 1 Par. 11. g. 47. & 27. c. 21. Opus Dei, vel factura Dei. Vir de Maſobia.

ἰάσων Jaſon, Sanans, vel medicans. G. 1 Mach. 8. c. 17. & 12. c. 16. Nomen viri, Act. 17. b. 7. Rom. 16. d. 21.

μνάσων Jaſon, Act. 21. c. 16. Græce Mnaſon, id eſt, indagator, aut ſpondens, vel reminiſcens. G.

ישוב ἰασοὺβ Jaſub, Converſio, aut habitatio, aut ſeſſio. Filius Eſaiæ prophetæ, Eſa. 7. a. 3. Filius item Iſſachar, 1 Par. 7. a. 1. qui Gen. 46. b. 13. dicitur Job.

ישבי ἰασουβὶ Jaſubitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 24.

Jaſſa, Joſ. 13. c. 18. Vide infra.

ἰασὴν ישן Jaſſen, Antiquus, ſive dormiens. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 32.

יטבה ἰτεβὰ Jateba, Benefaciens, vel bonitas ejus, aut divertens vel declinans in ea. Nomen loci, 4 Reg. 21. d. 19.

יתניאל ἰαθανιὴλ Jathaneel, Donum Dei. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 2.

ἰωυὰν יון Javan, Decipiens, vel contriſtans, aut cœnoſus, vel columbus. Filius Japheth, Geneſ. 10. a. 1. A quo Iones, ſive Græci, Ezechiel 27. c. 19.

יעוש ἰεὰς Jaus, Tinea corroſus, aut compreſſus, vel congregatus. Nomen viri, 1 Par. 23. b. 10.

יעזר ἰαζὴρ Jazer, Auxiliator, ſive adjutor. Urbs Amorrhæorum, ſive Moab, Eſa. 16. c. 9. Num. 21. g. 32. quam conſtruxerunt filii Gad, Num. 32. g. 35. Joſ. 13. c. 25.

יזיאל ἐζιὴλ Jaziel, Aſperſio Dei, vel diſtillatio Dei. Filius Azmoth, 1 Par. 12. a. 3.

ἰεϊὴλ יעזיאל Jaziel, Fortitudo Dei. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 15. b. 18.

יזיז ἰαζίζ Jaziz, Splendor: aut Syriace, diſceſſio. Nomen proprium viri, 1 Paral. 27. d. 31.

I C

יקמיה ἰακεμία Icamia, Reſurrectio Domini, aut confirmatio Domini, vel vindicans Dominus. Filius Sellum filii Samoi filii Elaſa, 1 Paral. 2. e. 41.

Icces, Vide Acces.

איכבוד ἰχαβὼθ Ichabod, Ubi gloria, aut væ gloriæ. Filius Phinees filii Heli Sacerdotis, 1 Reg. 4. d. 21.

ἰκόνιον Iconium, Veniens. G. Celeberrima urbs Lycaoniæ eſt, de qua Plinius lib. 5. cap. 27. Strabo lib. 12. Volater. lib. 10. Geograph. Eſt aliud Iconium Ciliciæ civitas, cujus Lucas meminit, Act. 14. a. 1. In hac Paulus & Barnabas prædicarunt. Hujus etiam fit mentio in ſecunda ad Tim. 3. c. 11.

יקותיאל ἰεχθιὴλ Icutiel, ſive Jecutiel, Spes Dei, aut congregatio Dei. Nomen viri, 1 Paral. 4. c. 18.

I D

ידיה ἰεδιὰ Idaia, Manus Domini, vel confeſſio Domini. Pater Allon patris Sephei, 1 Par. 4. f. 37.

ידעיה ἰωιαδὰ. ἰαδεία Idaia, Nehem. 7. d. 38. & 11. b. 9. Zach. 6. d. 14. Scientia Domini. Nomen viri.

ידידה ἰεδιδὰ Idida, Dilecta, ſive amabilis, vel manus ejus: aut per tranſlationem, poteſtas manus ejus. Mater Joſiæ, 4 Reg. 22. a. 1.

ידותון ἰδιθοὺν Idithun, Lex ejus, vel legalis, ſive laudem vel confeſſionem dans. Pater Galal, 1 Par. 9. c. 16. Pſal. 38. a. 1.

Idox, Jucundus, vel lætus, aut triturans. D. Judith 8. a. 1.

אדום ἰδουμαία Idumæa, Rufa, vel terrena, aut ſanguinea. Regio Syriæ, ſic dicta ab Edom filio Eſau, Eſa. 11. d. 14. & 2 Reg. 8. d. 14. Heb. Edom. Vide Edom.

אדמית ἰδουμαῖοι Idumææ, Idem. p. n. f. g. 3 Reg. 11. a. 1.

ἐδὼμ אדום Idumæi, Rufi, ſive terreni, aut ſanguinei, 4 Regum 8. f. 21. Idumæi, inquit Volaterranus lib. 11. Geographiæ, in litore Palæſtinæ verſus Ægyptum & Arabiam ſiti ſunt. Gens ex Nabathæis vicinis Arabiæ populis profecta. Inter hos ſunt oppida Philiſtinorum ab Hebræis appellatorum, qui iidem cum Palæſtinis ſunt, mutatis literis. Idumæa ſita eſt ad Meridiem reſpectu Terræ ſanctæ.

אדמי ἰδουμαῖος Idumæus, Idem. ſ. n. 1 Reg. 21. b. 7.

J E

עיי העברים αἰεβαρὶμ Je-abarim, Acervi Hebræorum vel tranſeuntium, aut acervi iraſcentium vel prægnantium: aut ex Hebræo & Syro, acervi frumenti. Triceſima octava Iſraelitarum manſio in Moabitarum finibus, Num. 21. c. 11. & 33. f. 44.

יבחר ἰεβαάρ Jebahar, Electio ſive electus. Filius David, 2 Reg. 5. c. 15. & 1 Par. 3. b. 6. & 14. b. 15.

יבניה ἰεβνίας Jebanias, Ædificatio Domini, ſive filiatio Domini, vel intellectus Domini. Pater Rahuel, 1 Par. 9. b. 8.

יבלעם ἰαβλαάμ Jeblaam, Inveteratio populi, vel defluens populus, aut germinatio populi, ſive deglutiens eos. Nomen urbis in tribu Manaſſe, Joſ. 17. c. 11. Judic. 1. f. 27. & 4 Reg. 9. f. 27.

יבנאל ἰαβνιὴλ Jebnael, Ædificatio Dei, ſive intellectus Dei. Nomen civitatis, terminus tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 33.

Jebneel, Idem. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. c. 11. Dicitur alias Jamnetorum portus.

יבק ἰαβὸκ ἰαβὼχ Jeboc, Evacuatio, vel diſſipatio, aut lucta. Nomen torrentis terminus filiorum Ammon, Num. 21. e. 24. Deut. 2. g. 37. Joſ. 12. a. 2. Dicitur & Jaboc, Gen. 32. f. 22.

Jebſem, Aromatizans, vel ſiccitas eorum, aut confuſio, vel erubeſcentia eorum. Filius Thola filii Iſſachar filii Jacob, 1 Paral. 7. a. 1. יבשם ἰαβσοὺν

Jebus, Conculcatio, aut volutatio, vel præſepium. Nomen civitatis quæ & Jeruſalem dicitur, Joſ. 18. d. 28. Judic. 19. c. 10. In Joſ. 18. d. 28. ſcribitur יבוסי pro יבוס per metonymiam. יבוס ἰεβοὺς

Jebuſæi, Conculcati, vel volutati, aut præſepia, Gen. 15. d. 20. יבוסי ἰεβουσαῖοι

Jebuſæus, Idem. ſ. n. Filius Chanaan, Geneſ. 10. c. 16. & 2 Reg. 5. a. 8. a quo primum Jeruſalem, Jebus: & Jeroſolymitæ, Jebuſæi vocati ſunt. ἰεβουσαῖος

Jecemia, Reſurrectio Domini, ſive confirmatio Domini, aut vindicta Domini. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18. יקמיה ἰεκεμία

Jechelia, Conſummatio Domini, vel poteſtas Domini. Mater Azariæ regis Juda, 4 Reg. 15. a. 2. יכליהו ἰεχελία

Jechonias, Præparatio Domini, aut firmitas Domini. Filius Joacim filii Joſiæ, 1 Par. 3. c. 16. Rex Juda, Eſth. 2. a. 6. qui Jer. 22. f. 28. & 37. a. 1. Hebraice dicitur Chonias. Dicitur & Joachin, 4 Reg. 24. a. 6. Fuit & Jechonias filius Joſiæ, qui Matt. 1. b. 11. & 1 Par. 3. c. 16. dicitur Joacim. יכניה ἰεχονίας

Jechonias, Jerem. 22. f. 28. & 37. a. 1. Præparatus ipſe. Hebr. Chonias, qui 1 Par. 3. c. 16. dicitur Jechonias. כניהו ἰεχονίας

Jecmaam, Reſurrectio populi, ſive confirmatio, vel vindicta populi. Civitas in tribu Ephraim, 3 Reg. 4. b. 12. & 1 Par. 6. f. 68. Item filius Hebron, 1 Par. 23. c. 19. יקמעם vel יקמעם ἰεγμαάμ

Jecnam, Poſſeſſio populi, ſive emptio, aut nidificatio populi. Nomen civitatis in tribu Zabulon, Joſ. 21. c. 34. quæ Joſ. 19. a. 11. dicitur Jeconam, iiſdem conſonantibus & punctis. יקנעם ἰεκνὰμ

Jeconam, Idem. Eadem civitas in tribu Zabulon, Joſ. 19. a. 11. quæ Joſ. 21. c. 34. Jecnam. ἰεκνὰμ

Jecſan, Durities, ſive ſcandalum: aut Syriace, colliſio. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a. 2. יקשן ἰεκτὰν

Jectan, Parvulus, aut tædium, ſive contentio. Filius Heber, Gen. 10. d. 25. יקטן ἰεκτὰν

Jectehel, Congregatio Dei. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſue 15. e. 38. Item rupis, 4 Reg. 14. b. 7. Euſebio P. vero רקם dicitur. יקתאל ἰεχθοὴλ ἰεκταὴλ

Jedaia ſive Jedei, Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 9. b. 10. & 24. b. 7. ידעיה ἰωδαὲ

Jedaia, Manus Domini, ſive confeſſio Domini. Filius Haromaph, 2 Eſd. 3. c. 10. ידיה ἰεδαΐας

Jedala, Manus juramenti aut maledictionis ſive execrationis: aut ex Hebræo & Syro, manus Dei. Civitas in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 15. quædam exemplaria habent ידאלה. ידאלה ἰεδαλὰ

Jeddo, Solus ipſe, vel unus ipſe, aut lætitia ejus, ſive acumen ejus: vel Syriace, novitas ejus. Filius Buz, 1 Par. 5. b. 14. יחדו ἰεδδὼ

Jeddoa, Scitus vel cognitus. Nomen viri, 2 Eſdræ 12. a. 11. b. 21. ידוע

Jeddu, Manus ejus, ſive confeſſio ejus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 43. & 2 Eſd. 12. a. 10. ידי ἰαδαὶ

Jeddua, Scitus aut cognitus. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 21. ידוע ἰεδδοὺς

Jedebos, Mellifluus, aut manus confuſionis vel erubeſcentiæ. Filius Etam, 1 Par. 4. a. 3. ידבש ἰεδεβὰς

Jedidiah, Vide Idida.

Jedei, 1 Par. 23. b. 7. Vide Jedaia, Scientia, &c.

Jediel, Unitas Dei, ſive lætitia Dei, aut acumen Dei: vel ex Syro & Hebræo, renovatio Dei. Nomen principis, 1 Par. 5. d. 24. יחדיאל ἰεδιὴλ

Jedihel, Scientia Dei, vel cognitio Dei. Filius Samri, 1 Par. 11. g. 45. Princeps militum, 1 Par. 12. d. 20. ידיעאל ἰαδιὴλ

Jedlaph, Diſtillatio, vel ſtillicidium: aut ex Hebræo & Syro, manus juncta. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. ידלף ἰελδὰφ

Jegaal, Redemptor, vel redemptus, ſive inquinatus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. יגאל ἰγαὰλ

Jegbaa, Exaltatio, ſive altitudo. Civitas eſt, Num. 32. g. 35. Lxx καὶ ὀξεναντίας ναβὲ, quam ædificaverunt filii Gad, Judic. 8. c. 11. יגבהה

Jegedelia, Magnitudo Domini. Pater Hanan, Jer. 35. a. 4. יגדליהו γοδολίας

Jehedeia, Unus Dominus, aut lætitia Domini, ſive acumen Domini: aut ex Syro & Hebræo, renovatio Domini. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 20. יחדיהו ἰαδαία

Jeheth, Confractus vel formidans, aut ſtupens: vel Syriace, deſcendens. Nomen viri, 1 Par. 23. b. 10. יחת ἰεὲθ

Jeheziel, Videns Deum, vel viſio Dei. Nomen viri, 1 Paral. 12. a. 4. יחזיאל ἰεζιὴλ

Jehias, Vivit Dominus. Sacerdos, 1 Par. 5. c. 23. 15. c. 23. יחיה ἰεχία

Jehiel, Abſtulit Deus, aut coacervans Deus. Nomen ſcribæ, 2 Par. 26. b. 11. Nomen item cantoris, 1 Par. 9. f. 35. & 11. g. 44. & 15. c. 18. & 16. a. 5. & 2 Par. 35. b. 9. & 1 Eſdr. 8. b. 13. & 10. d. 43. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 7. Princeps item Gabaon, ex Hebræo, 1 Par. 9. b. 35. יעיאל ἰειὴλ ἰεὴλ

Jehieli, Vivit Deus. Nomen viri, 1 Par. 26. c. 21. יחיאלי ἰιιὴλ

Jehojachin, Vide Joachin.

Jehojacim, Vide Joacim.

Jehu, Ipſe, ſive exiſtens. Filius Joſaphat, 4 Reg. 9. a. 2. Nomen prophetæ filii Anani, 3 Reg. 16. a. 1. Filius Namſi, 3 Reg. 19. c. 17. Filius Obed filii Ophlal, 1 Par. 2. e. 38. Filius Jozabiæ, princeps, 1 Par. 4. f. 35. & 12. a. 3. יהוא ἰού, ἰηοῦ

Jehuel, Abſtulit Deus, aut coacervans Deus. Filius Zara, 1 Par. 9. a. 6. יעואל ἰεὴλ

Jehus, Tinea corroſus, aut compreſſus, vel congregatus. Filius Eſau ex Oolibama, Geneſ. 36. a. 5. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1 Paralip. 1. c. 25. & 7. c. 11. Secundus filius Eſec, 1 Par. 8. d. 39. יעוש ἰεὰλ ἰεοὺς ἰεοὺς

Jehus, 1 Par. 8. a. 10. Conſilians vel ligneus: aut Syriace, fixus. Filius Saharaim, ex Hodes uxore ſua. יעוץ ἰωὰς

Jemai, Calefaciens, aut calidus. Filius Thola filii Iſſachar filii Jacob, 1 Par. 7. a. 2. Heb. Jahemai.

Jemima, Filia Job, Job 42. d. 14. Vide Dies.

Jemini, Dextera, vel dexter. Pater Aphia, 1 Reg. 9. a. 1. & Reg. 16. c. 11. Pſal. 7. a. 1. Judic. 3. b. 15. & 19. d. 16.

Jemineus, Idem, 2 Reg. 20. a. 1.

Jemla, Repletio, aut circuncisio. Pater Michææ prophetæ, 3 Reg. 22. b. 8. 9.

Jemlech, Regnans, aut Syriace, conſulens. Nomen principis cujuſdam, 1 Par. 4. f. 14.

Jemna, Dextera, aut numerans, ſive præparans: vel Syriace, conſtituens. Filius Aſer filii Jacob, Gen. 46. b. 17. & 1 Par. 7. f. 30. Pater Core, 2 Par. 31. c. 14.

Jemna, 1 Par. 7. g. 35. Prohibitio, aut impedimentum, ſive mare commotum. Filius Helem.

Jemnaitæ, Dexteræ, aut numerantes, ſive præparantes, vel conſtituentes, Num. 26. e. 44.

Jeus, Tinea corroſus, aut compreſſus ſive congregatus. Filius Roboam ex Abihail, 2 Par. 11. d. 19.

Jephdaia, Redemptio Domini. Filius Seſac, 1 Par. 8. c. 25.

Jephlat, Liberatus, aut expulſus. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 32.

Jephleti, Idem. Nomen populi in ſorte filiorum Joſeph, Joſ. 16. a. 2.

Jephone, Aſpiciens, ſive intuens. Pater Caleb, Num 13. a. 7.

Jephonne, Idem. Filius Jether, 1 Par. 7. g. 38.

Jephta, Aperiens. Civitas quæ in ſortem tribus Judæ ceſſit, Joſue 15. f. 43.

Jephtahel, Aperiens Deus. Nomen vallis, terminus tribus Zabulonis, Joſ. 19. b. 14.

Jephte, Aperiens. Filius Galaad ex meretrice, Judex in Iſrael, Judic. 11. a. 1.

Jeraa, Luna, aut menſis, ſive odoratio. Servus Ægyptius Seſan filii Jeſi filii Apphaim, 1 Par. 2. e. 34.

Jerameel, Miſericordia Dei: aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei. Filius Eſron filii Phares, 1 Par. 2. b. 9.

Jerameelita, Idem. 1 Reg. 27. c. 10.

Jercaam, Extenſio eorum, ſive viriditas populi, aut ſputum populi, vel armatura, vel evacuatio populi. Civitas eſt quæ ſorte miſſa, tribui Dan obtigit ſecundum doctores Hebræorum, 1 Par. 2. f. 44

Jercon, Ærugo, aut viriditas, ſive ſputum, vel armatura aut evacuatio. Civitas in tribu Dan, Joſ. 19. d. 46.

Jeremia, ſive Jeremias, Celſitudo Domini, vel ſublimitas Domini, aut exaltans Dominum, Nomen principis, 1 Par. 5. d. 24. Eſt & nomen prophetæ filius Helciæ, Jere. 1. a. 1. Fuit & pater Amital matris Sedeciæ, Jer. 52. a. 1.

Jeremiel, Miſericordia Dei, aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei. Filius Amelech, Jer. 36. f. 36.

Jerias, Timor Domini, vel viſio Domini: aut projectio Domini. Filius Selemiæ filii Hananiæ, Jer. 37. c. 12.

Jeriau, Idem. Filius Hebron, 1 Par. 23. c. 19.

Jeribai, Pugnans, ſive objurgans, aut multiplicans. Filius Elnaem, 1 Par. 11. g. 46.

Jericho, Luna vel menſis, aut odor ejus. Civitas opulentiſſima in Benjamin tribu, ab Jeroſolymis CL. & ab Jordane LX. diſtans ſtadiis, Num. 22. a. 1. Joſ. 2. a. 1. Quam ædificavit Hiel de Beth-el, Heb. יריחו 3 Reg. 16. 34. & 2 Par. 28. c. 15. Matth. 20. d. 29. Luc. 18. f. 35. & 12. a. 1. Nobilis palmetis & balſami viridariis. Unde etiam Civitas palmarum appellatur, Deut. 34. a. 3. & 2 Par. 28. c. 15. & Thamar, Ezec. 48. d. 27.

Jerichontinus, Idem, Jer. 39. b. 15.

Jeriel, Timor Domini, aut viſio vel projectio Dei. Filius Thou filii Iſſachar filii Jacob, 1 Par. 7. a. 2.

Jerimoth, Altitudines, ſive timens mortem, aut videns mortem, ſeu projectio mortis. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. Filius item Beciæ, 1 Par. 8. b. 14. & 2 Par. 31. c. 13. Eſt & nomen civitatis in tribu Juda, cujus rex dicebatur Pharan, Joſ. 10. a. 3. & 15. e. 35. In tribu item Iſſachar data Levitis, quæ Jarimoth, dicitur, Joſ. 21. c. 29.

Jerimuth, Idem. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 5.

Jerioth, Cortinæ, ſive linteamina, aut ululationes ſive confractiones. Filius Caleb ex Azuba uxore, 1 Par. 2. b. 18.

Jermai, Altitudo mea, ſive timens vel projiciens aquas. Nomen viri, 1 Eſd: 10. d. 33.

Jerobaal, Id eſt, Ulciſcatur ſe Baal, ſub. de eo. Vel Cauſam ſuam agat ſive tueatur Baal, ſub. in eum. Nomen Judicis in Iſrael, qui & Gedeon dicebatur, Judic. 6. f. 32. ubi & ratio hujus nominis ponitur, his verbis. Et vocavit eum in die illo Jerobaal, dicens; Ulciſcatur ſe de eo Baal, 1 Reg. 12. b. 11.

Jerobeſeth, Impugnans confuſionem vel ignominiam, aut impugnans idolum. Nomen viri. 2 Reg. 11. c. 21.

Jeroboam, Impugnans vel objurgans populum, vel multiplicans populum. Filius Joas filii Joachaz regis Iſrael, 4 Reg. 14. f. 23. Fuit item alius ejuſdem & nominis & regni rex impius 3 Reg. 11. e. 26.

Jeroham, Miſericors: aut Syriace, dilectus. Filius Elcana filii Caath, 1 Par. 6. b. 27. & 12. a. 7. & 27. c. 22. Filius Phaſor, 1 Par. 9. b. 12. Filius Eliu filii Thau, 1 Reg. 1. a. 1. & 2 Par. 23. a. 1.

Jeron, Timor vel viſio, aut projiciens dolorem vel fortitudinem. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38.

Jeroſolyma, Viſio pacis, aut viſio perfecta vel conſummata, ſive timor perfectus vel conſummatus. Vide Jeruſalem.

Jeroſolymæ, Idem.

Jeroſolymita, Idem.

Jeroſolymitæ, Idem. p. n. Mar. 1. a. 5.

Jerſia, Lectulus ſive ſtratum Domini, aut abſtulit paupertatem Dominus. Filius Jeroham, 1 Par. 8. c. 27.

Jeruel, Timor Dei, aut viſio Dei. Dicitur Vallis benedictionis inter Engaddi & Thecuam, 2 Par. 20. d. 16.

Jeruſa, Hæreditas, vel exilium. Mater Joathan filia Sadoc, 4 Reg. 15. g. 33. & 2 Par. 27. a. 1.

Jeruſalem, Dicitur quaſi יראה-שלם, id eſt, videbit perfectum vel pacificum. Judææ metropolis a Melchiſedecho, teſte Joſepho, condita, alias Salem, Gen. 14. d. 18. & Pſal. 78. a. 3. Hebr. 79. item & Jebus a Jebuſæo Chananæi filio, Joſ. 18. d. 28. Poſtremo Helia (ut Volaterr. lib. 11. ait) ab Helio Hadriano dicta eſt. Is enim imperator partem ejus extruxit: montem Calvarium, Chriſti ſepulchrum, & Golgatha, loca extra mœnia antea ſita muro cinxit. Porro hæc olim urbs bifariam diviſa eſt, in ſuperiorem ſcilicet & inferiorem. Superior in vertice Sionis, una cum templo in ejuſdem montis latere ſita erat: quæ a conditore interdum civitas Davidis nominabatur. Templo autem adhærebat inferior civitatis pars, 1 Par. 3. b. 4. In fine cap. 18. d. 28. Joſue, traditur Jeruſalem eſſe ſitam in tribu Benjamin. Hebræi Jeruſalaim dicunt, Chaldæi Jeruſalem, quos imitati ſunt LXX. ubique ſcribentes ἱερουσαλὴμ, Latini converterunt η in e longum. Matthæus dicere ſolet ἱεροσόλυμα, Lucas modo ἱεροσόλυμα, modo ἱερουσαλήμ.

Jeſaar, Claritas, ſive oleum, aut Meridianus. Filius Caath filii Gerſon, Num. 3. c. 19.

Jeſaaritæ, Idem. p. n.

Jeſaia, ſive Jeſaias, Salus Domini. Nomen viri, 1 Par. 25. c. 15. & 2 Eſd. 11. b. 6. Vide Eſaias.

Jeſamari, Cuſtos vel cuſtodia. Filius Elphaal, 1 Par. 8. b. 18.

Jeſana, Dormiens, aut antiqua, vel annoſa, ſive mutatio. Nomen civitatis, 2 Par. 13. d. 19.

Jesba, Laus, ſive tranquillitas. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17.

Jesbaam, Sedens populus, aut converſio populi, ſive inſufflatio, aut captivitas populi, Filius Hachamoni, 1 Par. 11. c. 11. Filius Jeroam, 1 Par. 12. a. 6.

Jesbacaſſa, Eſt requirens vel deprecans, aut ſeſſio dura, vel inſufflatio ſive converſio dura, Nomen viri, 1 Par. 25. b. 4.

Jesbi-benob, Sedens in prophetia, vel in locutione, vel in germinatione: aut converſio, ſive inſufflatio in prophetia, vel in locutione, ſive in germinatione: aut captivans in prophetia, vel in loquutione, ſive in germinatione. Gigas quidam de quo 2 Reg. 21. c. 16.

Jesboam, Converſio populi, ſive ſeſſio populi, aut inſufflatio vel captivitas populi. Nomen principis filii Zabdiel, 1 Par. 27. a. 2.

Jesboc, Eſt vacuus, vel evacuatus: aut Syriace derelictus, vel derelinquens. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a. 2.

Jeſcha, Ungens, ſive cooperiens, aut protegens, vel obumbrans: aut Syriace, ſpeculans. Filia Aran filii Thare, quæ & Sarai dicebatur, Gen. 11. d. 29.

Jeſeias, Salus Domini. Filius Phaltiæ filii Ananiæ filii Zorobabel, 1 Par. 3. d. 21.

Jeſema, Appoſitus, vel nominatus: aut admiratio, ſive deſolatio. Filius Etam, 1 Par. 4. a. 3.

Jeſer, Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulatio, vel anguſtians. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. & 1 Par. 7. c. 13.

Jeſeritæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49.

Jeſeſi, Antiquus, ſive ſexagenarius, aut exultans, vel eſt munus. Filius Jeddo, 1 Par. 5. b. 14.

Jeſi, Salus, aut reſpiciens. Filius Apphaim filii Nadab filii Semei filii Onam, 1 Par. 2. d. 31. & 4. d. 20. Pater Phaltiæ, 1 Par. 4. g. 42. & 5. d. 24.

Jeſia, ſive Jeſias, Eſt Dominus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola, 1 Par. 7. a. 3. & 24. c. 21. Vide 1 Par. 12. a. 6. & 23. c. 20.

Jeſiel, Dividens Deus, vel dimidians Deus, aut feſtinatio Dei. Filius Nephthali, Num. 26. f. 48.

Jeſielitæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 48.

Jeſimon, Deſolatio, aut ſolitudo. Nomen deſerti, 1 Reg. 23. d. 24. Pro Jeſimon ſcribitur 1 Reg. 26. a. 2. ſolitudo.

Jeſmachias, Adhærens, vel innitens Domino aut junctus Domino. Nomen viri, 2 Par. 31. c. 13.

Jeſmaias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Nomen viri, 1 Par. 27. c. 19.

Jeſpha, Iaſpis, lapis ſcilicet pretioſus: aut eſt hic, id eſt, in hoc loco, vel labium, ſive conterens. Filius Beriæ, 1 Par. 8. b. 16.

Jeſphan, Abſconditus, ſive confractus, aut cuniculus. Filius Seſac, 1 Par. 8. b. 22.

Jeſraeli, Idem quod Iſrael, quod interpretatur prævalens ſive dominans cum Deo, 2 Reg. 17. f. 25. Ubi alii interpretes legunt, Fuitque Micha filius cujuſdam viri, nomine Iithara Jſraelitæ, &c.

Jeſſæ, Ens, ſive exiſtens, aut munus, vel oblatio. Pater David Eſa. 11. e. 10. qui & Iſai dicitur.

Jeſſui, Planus, ſive æqualis, aut ponens, ſive poſitus. Filius Aſer filii Jacob, Gen. 46. b. 17. & 1 Par. 7. f. 30. Filius Saul, 1 Reg. 14. g. 49.

Jeſſuitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 44.

Jeſu, Luc. 3. f. 26. In Græco eſt Joſe: & Hebraice poteſt interpretari Parcens, vel elevatus, aut exiſtens. D.

Jeſua, Salvator. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 11.

Jeſua, Gen. 46. c. 17. & 1 Par. 7. f. 30. Planities ſive æqualis, aut ponens, vel poſitus. Filius Aſer filii Jacob.

Jeſue, Salvator, 2 Par. 31. c. 15. & 1 Eſd. 2. b. 36.

Jeſue, 1 Eſd. 10. d. 31. Eſt Dominus. Nomen viri, Heb. Jeſia.

JESUS,

יְשַׁיָה ἰεσία JESUS, Salvator. Sic vocatus fuit Chriſtus Dominus noſter, Matt. 1. c. 16. Luc. 2. c. 21.

יֵשׁוּעַ ἰησοῦς יְהוֹשֻׁעַ Jeſus, Agg. 1. a. 1. Zac. 3. a. 1. & 6. c. 11. Dominus Salvator, vel Domini ſalus. Sacerdotis nomen filii Joſedec. De quodam Jeſu loquitur & Paulus, Coloſſ. 4. c. 11.

Jeſus pro Joſue, Act. 7. f. 45.

יֻטָּה vel יוּטָּה ἰεττὰ Jeta, Declinans, vel divertens. Civitas quæ Levitis e tribu Judæ vel Simeonis eſt data, Joſ. 21. b. 16. Eadem videtur eſſe quæ Jota dicitur, Joſ. 15. g. 55. licet plerique diverſe ſentiant, aſſerentes hanc alias Jetan dici: illam Jota nempe, alias Loche.

Jeteba, Vide Jateba.

יָטְבָה vel יָטְבָתָה ἐτεμαθὰ Jeteba, ſive Jetebatha, Bonitas ſua, ſive declinans filia ejus, aut declinans deſertum. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Gadgad monte, 4 Reg. 21. d. 19. Numer. 33. d. 33. Deut. 10. b. 7.

יַחַת ἰεέθ Jeth, Confringens, vel formidans, aut ſtupens: vel Syriace, deſcendens. Filius Gerſon filii Levi, 1 Par. 6. d. 43. Heb. Johath.

יִתְלָה ἰεθλά Jethela, Pendens, vel ſuſpenſio, ſive coacervatio. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 42.

יִתְנָן ἰθνάν Jethnan, Merces, ſive donum: aut Syriace, fumigans. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. e. 23.

יַתִּיר ἰεθὴρ, ἰεθέρ Jether, Excellens vel reſiduus, ſive remanens, vel explorans, aut funiculus. Civitas de tribu Juda, Levitis data, Joſ. 15. f. 48. & 21. b. 14. & 1 Par. 6. e. 58. Primogenitus Gedeonis, Judic. 8. d. 20. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17.

יֶתֶר ἰαθὴρ, ἰεθέρ Jether, 1 Reg. 30. g. 27. Nomen civitatis, nomen item viri, 1 Par. 7. g. 38. & interpretatur excellens, aut reſiduum, ſive remanens, aut explorans, ſive funiculus.

יֶתֶר ἰεθέρ Jether, Idem, 1 Par. 2. b. 17. Ille idem qui & Jethra, 2 Reg. 17. g. 25. dicitur. Filius item Jada filii Onam filii Jerameel, 1 Paral 2. e. 32. Sic dicitur & Jethro ſocer Moſis, Exod. 4. e. 18. in codice Hebræo.

יְתֵת ἰεθέρ Jetheth, Donans. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 40. 1 Paral. 1. d. 51.

יִתְמָה ἰεθμά Jethma, Orphanus, ſive admiratio, aut conſummatio ſive perfectio. Vir Moabites, 1 Par. 11. g. 46.

ἰθνὰν יִתְנָן Jethnan, Narrabit, vel planget. Civitas, Joſ. 15. e. 23.

יִתְרָא ἰεθέρ Jethra, Excellens, ſive reſiduus, vel remanens, aut explorans, vel funiculus. Pater Amaſa filii Abigail ſororis David, 2 Reg. 17. g. 25. & Iſraelites erat. In 1 Par. 2. b. 17. dicitur Jether Iſmaelites.

יִתְרְעָם ἰεθεράν Jethraham, Excellentia populi, aut reſiduus populi, ſive exploratio vel funiculus populi. Filius David ex Egla, 2 Reg. 3. a. 5. & 1 Par. 3. a. 3.

יְאַתְרַי ἰεθεί Jethrai, 1 Par. 6. b. 21. Explorans: aut Syriace, locus. Filius Zara.

יִתְרָן ἰεθεράν, ἰθεράν Jethran, Excellens, ſive reſiduus, vel remanens, aut explorans, vel funiculus. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37. Filius item Diſon filii Seir Horrhæi, Gen. 36. c. 26.

יִתְרִי ἰεθεί, ἰθεί Jethræus, Idem. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb, 1 Par. 2. g. 53. & 11. g. 40.

יִתְרוֹ ἰοθόρ Jethro, Idem. Socer Moſis, Exod. 3. a. 1. qui Exod. 2. c. 17. dicitur Raguel; & Cini קֵינִי, Judic. 1. d. 16. Vide Raguel & Jether, Exod. 4. e. 18.

יִתְרִי ἰεθραῖος Jethrites, Idem. 2 Reg. 23. d. 38.

קְדֵמוֹת Jethſon, Joſ. 21. d. 36. In Hebræo eſt Cedemoth: quod interpretatur antiquiores, vel priores, aut Orientales, ſive incendium, vel incurvatio mortis. Nomen civitatis. Vide Cademoth. Non legitur apud LXX.

יְטוּר ἰεττούρ, ἰετούρ Jetur, Cuſtodiens, aut ordo vel ſeries: aut Syriace, montanus. filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 15. & 1 Par. 1. d. 31.

יְעוּשׁ ἰεῦς Jeus, Tinea corroſus, aut compreſſus, ſive congregatus. Filius Roboam ex Abihail, 2 Par. 11. d. 19.

יוֹזָבָד ἰωζαβάδ Jezabad, Dotatus. Vir Gaderothites. 1 Par. 12. a. 4.

אִיזֶבֶל ἰεζαβέλ Jezabel, Inſula habitaculi, vel væ habitaculo: aut ex Hebræo & Syro, inſula ſterquilinii, vel væ ſterquilinio. Filia regis Sidoniorum, uxor regis Achab, 3 Reg. 16. g. 31. & 21. b. 5.

אִיעֶזֶר ἀχιέζερ Jezer, Inſula adjutorii, ſive inſula atrii, aut væ adjutorio vel atrio. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 30. qui Joſ. 17. a. 2. dicitur Abi-ezer.

יַעְזֵיר ἰαζήρ Jezer, 1 Par. 6. g. 81. Auxiliator, ſive adjutor. Civitas Amorrhæorum: quæ Levitis & homicidis pro aſylo e tribu Gad eſt attributa. Eadem eſſe videtur quæ & Jezer dicitur.

אִיעֶזְרִי ἀχιεζερί Jezritæ, De Jezer, quod interpretatur inſula adjutorii, ſive inſula atrii: aut væ adjutorio vel atrio, Num. 26. d. 30.

יִזְרָח ἰεσρά Jezrites, Oriens, aut clarus, 1 Par. 27. b. 8.

יִזִּיָּה ἀζία Jezia, vel Jeziah, Diſtillatio vel aſperſio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. c. 15. d. 25.

יִזְלִיאָה ἰεζλία Jezlia, Diſtillatio vel aſperſio laborioſa. Filius Elphaal, 1 Par. 8. b. 18.

יַאֲזַנְיָהוּ ἰεζονίας Jezonias, Auſcultatio Domini, aut ſtatera Domini, vel arma Domini. Filius Maachati, 4 Reg. 25. f. 23.

יַאֲזַנְיָה ἰεχονίας, ἰεζονίας Jezonias, Jer. 35. a. 3. & 40. c. 8. & 42. a. 1. Ezech. 8. d. 11. & 11. a. 1. interpretatur Nutrimentum Domini, aut auſcultatio, vel arma Domini.

יַחְזֵרָה ἰεζρά Jeſra, Porcinus: aut Syriace, converſus. Filius Moſollam, 1 Par. 9. b. 12.

יִזְרְעֶאל ἰεζραήλ Jezrael, Semen Dei, aut diſtillans contritionem vel malum Deus, ſive diſtillatio amicitiæ Dei, vel aſperſio paſtoris Dei. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. g. 56. & 17. b. 16. & 19. b. 18. Judic. 6. g. 33. & 1 Reg. 25. g. 43. Filius item Oſee ex Gomer uxore, Oſee 1. b. 3.

יִזְרְעֵאלִי Jezraelites, Idem, 3 Reg. 22. a. 1. ἰεζραηλίτης

יִזְרְעֵאלִית Jezraelitis, Idem. fœm. gen. 1 Reg. 27. a. 3. ἰεζραηλιτὶς

יִזְרַחְיָה ἰεσειάς Jezraia, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 12. d. 41.

I G

Igaal, Redemptus, ſive coinquinatus. Filius Nathan de Soba, 2 Reg. 23. d. 36. יִגְאָל ἰγαάλ

Igal, Idem. Filius Joſeph, Num. 13. b. 8. ἰγάλ

I H

Ihelom, Occultus, ſive adoleſcens, aut caprea eorum, vel ſeculum. Filius Eſau ex Oolibama uxore, Gen. 36. a. 5. יַעְלָם ἰεγλόμ

I I

Iim, Acervi, Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. e. 29. עִיִּים αὐίμ

I L

Ilai, Aſcendens, vel ſuperior, aut acervus mihi, 1 Par. 11. f. 29. עִילַי ἠλά

Illyricum, Exhilaratio, aut lætificatio. G. Regio Epiri contermina, propinqua Italiæ, Rom. 15. d. 19. ἰλλυρικόν

I N

Incendens, Heb. Saraph. Proprium viri, 1 Par. 4. d. 22. שָׂרָף Σαράφ

Incenſio, Heb. Thagera. Nomen loci, Num. 11. a. 3. תַּבְעֵרָה ἐμπυρισμός

Indi, De India, quæ Hebraice dicitur Hodu, id eſt, laudatio ſive confeſſio, aut decora vel pulchra. Regio latiſſima ad Orientem ſita, cujus imperium Aſſuerus tenuit, Eſth. 1. a. 1. Alias Hodu, Hevila, & Chus appellata: cujus ſpatium ex Strabone lib. 15. Geog. & Plinio lib. 6. cap. 16. intra Indum ab Occaſu, a Septentrione Tauri jugis, ab Ortu Æolo pelago, a Meridie ſuo, hoc eſt Indico clauditur, ſpatioſiſſima ipſa: & non gentium tantum & oppidorum prope innumerorum, ſed omnium rerum proventu, ære tantum & plumbo excepto, felix: flumina cum plurima, tum maxima, præcipua tamen Ganges & Indus, quorum irriguo procurſu fit ut in udo ſolo proximantis ſolis vis nihil non magna quantitate gignat. Maxime autem ſi reliquas terras cogitas, Orienti ſuppoſita videtur. Vide etiam Ptolemæum lib. 7. cap. 1. & Pomp. Melam in 3. הֹדוּ ἰνδική

India, Job 28. c. 19. dicitur Ophir, Cinis, incineratio, fructificatio. אוֹפִיר

I O

Joab, Paternitas, vel habens patrem, vel voluntarius. Frater Abiſai, 1 Reg. 26. a. 6. Filius item Sarviæ filiæ Iſai, 2 Reg. 2. c. 13. & 1 Par. 2. b. 16. Filius item Saraiæ, 1 Par. 4. c. 14. יוֹאָב ἰωάβ

Joachas, Domini apprehenſio, ſive Domini poſſeſſio, aut Dominus videns. Filius Joſiæ regis Judæ, 4 Reg. 23. f. 34. Filius item Jehu regis Iſrael, 4 Reg. 10. g. 35. Filius Joram, 2 Par. 21. d. 17. Sic dicitur & pater Joas, 2 Par. 25. f. 23. qui 2 Reg. 14. d. 13. dicitur Ochozias. LXX. eo loco Paral. legunt Ochozias, videtur erratum in codice Hebraico. יְהוֹאָחָז ἰωαχάζ

Joachaz, 2 Par. 34. b. 8. Apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Pater Joha, qui a commentariis erat Joſiæ regi. יוֹאָחָז ἰωαχάζ

Joachin, Domini præparatio, ſive Domini firmitas. Filius Joacim, ſive Eliacim, 4 Reg. 24. b. 6. quem Jeremias 29. a. 2. & 37. a. 1. vocat Jechoniam. יְהוֹיָכִין ἰωακείμ

Joacim, Domini reſurrectio, ſive Domini confirmatio, vel Dominus vindicans. Filius Joſiæ regis, qui prius Eliacim dicebatur, 4 Reg. 23. g. 34. & 1 Par. 3. c. 15. Hic dicitur etiam Jechonias, Matth. 1. b. 11. יְהוֹיָקִים ἰωακίμ

Joacim, Nehem. 12. a. 10. Reſurgens, ſive confirmans, aut vindicans. יוֹיָקִים ἰωακείμ

Joada, Domini cœtus, vel congregatio, aut Domini tranſitus vel teſtimonium, vel Domini ornatus vel præda: aut ex Hebræo & Syro, Domini ablatio. Filius Achas filii Micha, 1 Par. 8. d. 36. qui 9. f. 42. dicitur Jara. יְהוֹעַדָּה ἰωδά

Joadan, Domini deliciæ, vel Domini voluptas: aut ex Hebræo & Syro, Domini tempus. Mater Amaſiæ regis Judæ, 4 Reg. 14. a. 2. & 2 Par. 25. a. 2. יְהוֹעַדָּן ἰωαδίν ἰωδακίμ

Johah, Fraternitas, vel habens fratrem. Filius Zemma, 1 Par. 6. b. 21. & 2 Par. 29. c. 12. Filius item Jochaz illius qui fuit Joſiæ regi a commentariis, 2 Par. 34. b. 8. יוֹאָח ἰωά, ἰωάχ

Joahe, Idem. Filius Aſaph. 4 Reg. 18. e. 18.

Joaha, Idem. 1 Par. 26. a. 4. & 2 Par. 29. c. 12. ἰωά

Joarim, Domini exaltatus, vel Domini exaltatio. D. Nomen viri, 1 Mach. 2. a. 1. ἰωαρίβ

Joas Diſſidens, vel deſperans, aut ignitus vel urens. Pater Gedeonis, Judic. 6. b. 11. Filius Achab regis Iſrael, 3 Reg. 22. d. 26. Filius item Ochoziæ filii Joram filii Achab, 4 Reg. 11. a. 2. & 12. d. 20. & 13. a. 1. & 1 Par. 3. c. 11. item 4 Reg. 14. d. 17. ubi dicitur, Vixit autem Amaſias filius Joas, uſque ad finem capitis. Filius Joachaz filii Jehu, rex Iſrael, 4 Reg. 13. b. 9. c. 13. & 14. a. 1. ubi dicitur, In anno ſecundo Joas. Pater Jeroboam regis Iſrael, 4 Reg. 14. f. 27. יוֹאָשׁ ἰωάς, ἰωάζ

Joas, Domini ignis, vel Domini oblatio. Rex Juda, filius Ochoziæ, filii Joram, filii Achab, 4 Reg. 11. d. 21. & 12. a. 2. b. 7. & in principio literæ d. 18. ubi dicitur, Quam ob rem tulit Joas, & 13. d. 25. ubi dicitur, Porro Joas, Item 14. b. 8. c. 13. d. 16. יְהוֹאָשׁ ἰωάς

Joas, 1 Par. 7. b. 8. & 27. d. 28. interpretatur Tinea corroſus, ſive compreſſus, vel congregatus. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob. יוֹעָשׁ ἰωάς

Joatham, Conſummatus, ſive perfectus. Filius Oziæ ſive Azariæ regis Juda, 4 Reg. 15. d. 23. & 2 Par. 26. a. 1. a LXX. ἰωαθὰμ & ἰωθὰμ transfertur. Filius item Jerobaal ſive Gedeonis, Judic. 9. a. 5. Filius item Jahaddai, 1 Par. 2. f. 46. Filius Azariæ filii Amaſiæ, 1 Par. 3. c. 12. יוֹתָם

Job, Dolens, vel gemens, ſive ululans, aut exoſus, vel patiens inimicitiam. Nomen viri, Job 1. a. 1. אִיּוֹב ἰώβ

Job, Gen. 46. c. 13. Dolens, vel gemens, aut ululans. Filius Iſſachar, qui 1 Par. 7. a. 1. dicitur Jaſub. יוֹב ἀσούμ

Jobab, Idem. Filius Jectan, Gen. 10. d. 29. Filius Saharaim ex Hodes uxore, 1 Par. 8. a. 9. Filius item Zaræ, rex Edom, Geneſ. 36. d. 33. יוֹבָב ἰωβάβ

יבניה ἰεβναὰ Jobania, Ædificatio Domini, ſive filiatio, aut intellectus Domini. Filius Jeroham, 1 Par. 9. b. 8.

יוכבד ἰωχαβὲδ Jochabed, Glorioſa, aut gravis, vel ponderoſa. Filia Levi, uxor Amran filii Caath, filii Levi, Exod. 6. c. 20.

יועד ἰωάδ Joed, Teſtificans, vel ornans, ſive prædans, aut tranſiens: vel Syriace, auferens. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 7.

יואל ἰωὴλ Joel, Volens, ſive incipiens, aut jurans. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 35. Nomen prophetæ filii Phathuel, Joel. 1. a. 1. Pater Sammua, 1 Par. 5. a. 8. Filius item Gerſom, 15. a. 7. Filius præterea Azariæ, 2 Par. 29. c. 11. Primogenitus Samuelis prophetæ, 1 Reg. 8. a. 2. Filius Gad 1 Par. 5. b. 12.

יועאלה ἰωήλα Joela, Elevatio, ſive proficiens, aut auferens maledictionem. Filius Jeroham, 1 Par. 12. a. 7.

יועזר ἰωζὴρ Joezer, Adjuvans. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 6.

יגלי ἰογλί Jogli, Revelatio, aut tranſmigratio, ſive revolutio, aut exultatio. Pater Bocci, principis tribus Dan, Num. 34. d. 22.

יוחא ἰωὰ, ἰωχὰ Joha, Vivificans. Filius Bariæ, 1 Par. 8. b. 16. Vir Thoſaites, 1 Par. 11. g. 45.

יוחנן ἰωνὰν, ἰωανὰν Johanan, Gratioſus, ſive donans, aut pius, ſive miſericors. Filius Caree, 4 Reg. 25. f. 23. Primogenitus Joſiæ regis. Juda, 1 Par. 3. c. 15. Filius Azariæ, 1 Paral. 6. a. 9. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. Principis nomen, 1 Paral. 12. b. 12. Nehem. 12. b. 23.

יהוחנן ἰωαδὰν, ἰωνὰν Johanan, 1 Par. 26. a. 3. & 2 Par. 17. d. 14. & 23. a. 1. & 28. b. 12. & 2 Eſd. 10. d. 28. Nehem. 6. d. 18. & 12. d. 41. Domini gratia ſive Domini donum, aut Domini miſericordia.

ἰωάννα Johanna, Domini gratia, ſive Domini donum, aut Domini miſericordia. D. Mulier quæ ſequebatur Chriſtum, uxor Chuſæ, Luc. 8. a. 3. & 23. g. 49.

ἰωάννης Johannes, Idem. D. Nomen Apoſtoli fratris Jacobi, quorum pater Zebedæus dicebatur, Matth. 4. d. 21. Fuit & nomen præcurſoris Chriſti, cognomento Baptiſtæ, Luc. 1. f. 63.

יהוידע ἰωαδὲ, ἰωδαὲ Joiada, Domini ſcientia, aut Domini cognitio. Nomen ſacerdotis, 4. Reg. 11. b. 15. Jer. 29. f. 26.

יוידע ἰωδαὲ Joiada, Scitus, aut cognitus, Nehem. 3. b. 6. & 12. a. 10. & 13. d. 28.

יויריב ἰωαρεὶβ Joiarib, Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans, Nehemiæ 12. a. 19.

יהויריב ἰωρεὶβ, ἰωαρεὶβ Joarib, 1 Par. 9. b. 10. & 24. b. 7. Domini pugna, ſive Domini objurgatio, vel Domini multiplicatio. Nomen ſacerdotis.

יונה ἰωνᾶς Jona, ſive Jonas, Columba, ſive depopulans, vel multiplicans. Nomen prophetæ filii Amathi, 4 Reg. 14 f. 25. Pater Joſeph patris Judæ patris Simeon, Luc. 3. f. 30. Pater item Petri Apoſtoli, Johan. 1. f. 42. & 21. c. 15.

יונדב ἰωναδὰβ Jonadab, Spontaneus, vel vovens, ſive principalis. Filius Semmaa fratris David, 2 Reg. 13. a. 3. Filius item Rechab, Jer. 35. b. 8.

יהונדב ἰωναδὰβ Jonadab, 2 Reg. 13, a. 5. ubi dicitur, Cui reſpondit Jonadab, &c. & 4 Reg. 10. d. 15. interpretatur Domini Spontaneus, aut Domini princeps, vel Domini votum. Filius Rechab.

יהונתן ἰωναθὰν Jonathan, Domini donum. Filius Gerſom filii Moſi, Judic. 18. g. 30. Filius Saul, 2 Reg. 1. a. 1. & 1 Par. 8. c. 33. Nomen ſcribæ cujuſdam, Jer. 37. c. 14.

יונתן ἰωνάθαν Jonathan, Filius Saulis regis, 1 Reg. 13. a. 2. & 14. a. 1. & 21. b. 7. & 1 Par. 10. a. 2. Filius Abiathar ſacerdotis. 2 Reg. 15. f. 27. & 17. d. 17. & 3 Reg. 1. f. 42. Filius Jada filii Onam filii Jerameel, 1 Par. 2. e. 32. Filius Sage, 1 Par. 11. g. 34. & 1 Eſd. 8. a. 6. Filius Aſael, 1 Eſdræ 10. b. 16. Nehem. 12. a. 11. Filius Caree, Jer. 40. c. 8. In omnibus his locis interpretatur Columbæ donum, vel donans. Ac ubique ſcribi debet Jonathan per n in fine, non per s.

יפו ἰόππη Joppe, Pulchritudo, aut decor. Oppidum in ora curvæ Syriæ in monte ſitum, una cum portu, qui a Barbaris nunc Sappho appellatur, Joſ. 19. c. 45. & 2 Par. 2. d. 16. & 1 Eſd. 3. b. 7. Jon. 1. a. 3. & 1 Mach. 10. f. 75. Act. 9. f. 38.

ἰοππῖται Joppitæ, Pulchri, ſive decori. D. 2 Mach. 12. a. 3.

יורה ἰωρὴ Jora, Temporaneus, aut oſtendens, ſive demonſtrans, vel projiciens: aut Syriace, lebes. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 18.

יורי ἰωρεὶ Jorai, Idem. Nomen viri, 1 Par. 5. b. 13.

יורם ἰωρὰμ Joram, Excelſus, ſive ſublimis, aut projectus. Filius Thou regis, 2 Reg. 8. c. 10. Filius item Joſaphat, 1 Par. 3. c. 11. qui 3 Reg. 22. g. 51. dicitur Hebraice יהורם.

יהורם ἰωρὰμ Joram, Filius Joſaphat regis Juda, 3 Reg. 22. g. 51. Filius item Achab regis Iſrael, frater Ochoziæ, 4 Reg. 1. d. 17. & 3. a. 1. & 8. d. 25. & 9. d. 15. & 12. d. 18. & 2 Par. 21. a. 4. & 22. a. 1. Matt. 1. b. 8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 Par. 17. c. 7. In omnibus his locis interpretatur Domini celſitudo, aut Domini ſublimitas, aut Domini projectio. Præterquam in fine 4 Reg. 9. f. 29. ubi dicitur, Anno undecimo Joram.

ירדן ἰορδάνης Jordanis, Fluvius judicii, aut demonſtratio, vel projectio judicii, ſive deſcenſio: aut ex Syro & Hebræo, lebes judicii. Fluvius Judææ, Deut. 1. a. 1. Joſ. 1. a. 2. qui ab Hebræis ſic dicitur quaſi מדן יורד, id eſt, a Dan defluens, defluit enim a Dan, Gen. 13. c. 10. eximiæ dulcedinis, Solino Paneadis: Egeſippo vero, Joſephoque, Phiala fonte decurrens, regiones perquam amœnas præterlabitur: mox in lacum, quem multi Genezaram vocant, ſe fundit, deinde mare mortuum petit, natura dirum, a quo poſtremo abſorbetur.

ἰωρείμ Jorim, Dominus exaltans, vel Domini exaltatio, aut rivi. D. Nomen viri, Luc. 3. f. 29.

יושה ἰωσία Joſa, Ens, vel exiſtens, aut oblivifcens, vel debens. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 34.

יהושבע ἰωσαβεὲ Joſaba, Domini ſaturitas, aut Domini ſatietas, vel Domini juramentum, ſive Domini ſeptenarium. Filia regis Joram, ſoror Ochoziæ, 4 Reg. 11. a. 2.

יושב חסד ἰωσὰβ ἐσὲδ Joſab-heſed, Habitaculum, vel ſedes miſericordiæ, aut inſufflatio, vel converſio miſericordiæ. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20.

יהושבעת ἰωσαβεαὲθ Joſabeth, Domini ſatietas, vel Domini juramentum, aut Domini ſeptuplum, ſive Dominus convertens horam. Nomen mulieris, 2 Par. 22. d. 11. quæ 4 Reg. 11. a. 11. dicitur Joſaba.

יושביה ἰωσαβία Joſabia, Habitaculum vel ſedes Domini, ſive converſio aut inſufflatio Domini, vel captivitas Domini. Filius Saraiæ filii Aſiel pater Jehu principis, 1 Par. 4. f. 35.

יושויה ἰωσαΐα Joſaia, Æquitas Domini, vel planities Domini, aut apponet Dominus. Filius Elnaem, 1 Par. 11. g. 46.

יהושפט ἰωσαφὰτ Joſaphat, Dominus judex, vel Domini judicium. Filius Aſa regis, 2 Reg. 15. e. 24. & 1 Par. 3. b. 10. Filius Ahilud, 2 Reg. 8. d. 16. Filius item Pharvæ, 3 Reg. 4. e. 17. At Joel. 3. a. 2. videtur eſſe nomen vallis.

יושפט Joſaphat, Judicatus vel judicatio. Vir Mathanites, 1 Par. 11. g. 43.

יהוצדק ἰωσεδὲκ Joſedec, Dominus juſtus, vel Domini juſtitia. Filius Saraiæ filii Azariæ, 1 Par. 6. a. 14. Pater Jeſu ſacerdotis, Agg. 1. a. 1.

יוצדק Joſedec, 1 Eſd. 3. a. 2. & 5. a. 2. & 10. c. 19. Nehem. 12. c. 26. interpretatur Juſtificatus vel juſtificatio.

יוסף ἰωσὴφ Joſeph, Augmentum, vel præfectus. Undecimus filius Jacob ex Rachel uxore, Gen. 30. d. 24. Pater item Igal, Num. 13. a. 8. Filius Aſaph, 1 Par. 25. a. 2.

יהוסף Joſeph, Pſal. 80. a. 1. Heb. 81. Domini augmentum vel Domini profectus.

ἰωσῆς Joſeph, Matth. 13. g. 55. & 27. f. 56. ubi dicitur. Et Joſeph mater, Marc. 6. a. 3. & 15. d. 40. ibi. Et Joſeph mater, & ibi, Maria & Joſeph, & Act. 4. g 36. in omnibus his locis in Græco eſt Joſes: quod Hebraice poteſt interpretari parcens, vel elevatus aut exiſtens. D.

ἰώσηφος Joſephus, Augmentum vel profectus. D. 1 Mach. 5. b. 18.

יאשיהו ἰωσίου Joſias, Ignis Domini, aut urens Dominus. Rex Juda filii Amon filii Manaſſe, 4 Reg. 22. a. 3.

יוספיה ἰωσφία Joſphias, Augmentum vel profectus Domini, aut conſummans, vel finiens Dominus. Filius Selomith, 1 Eſd. 8. b. 10.

יהושע ἰησοῦς ἰωσὴε Joſue, Dominus ſalvator. Filius Nun, princeps tribus Ephraim, Oſee prius nominatus, Num. 13. b. 17. & 1 Par. 7. f. 27. Poſt Moyſen dux populi Iſraelitici, Joſ. 1. a. 1.

ישוע ἰησοῦ, ἰησοῦς Joſue, 1 Eſdr. 2. a. 6. & 3. a. 2. & 4. a. 3. & 5. a. 2. & 8. g. 33. & 10. c. 18. Item Nehem. 3. e. 19. & 8. b. 7. & 9. a. 4. & 12. a. 1. in omnibus his locis interpretatur Salvator.

יוטה ἰεττὰ Jota, Declinans, vel divertens. Civitas in tribu Judæ, Joſ. 15. g. 55. Eadem videtur eſſe quæ Joſ. 21. b. 16. Jeta appellatur. Vide Jeta.

Jovis, τοῦ Διὸς, Obliquus a Ζεὺς Jupiter, quaſi juvans pater, Act. 14. b. 13. & 19. g. 35.

יהוזבד ἰωζαβὰθ ἰωζαβὰδ Jozabad, Domini dos, vel Domini dotatio. Nomen ſervi Joas regis, a quo occiſus eſt ipſe Joas, 4 Reg. 12. d. 21. & 1 Par. 26. a. 4. & 2 Par. 17. d. 17. & 24. g. 26.

ἰωζαβὰδ יוזבד ἰωζαβὰτ Jozabad, vel Jozabed, Dotatus. Princeps militiæ, 1 Par. 12. d. 20. 1 Eſd. 10. c. 21. Nehem. 11. c. 16. & 2 Par. 31. c. 13. & 35. b. 9. & Nehem. 8. b. 7.

ἰωζαουβὰθ יוזכר ἰωζάχαρ Jozachar, Memorans, ſive maſculinus. Filius Semaar, ſervus Joas regis Juda: qui Jozachar occidit ipſum regem Joas, adjutus a Jozabad conſervo, 4 Reg. 12. d. 21. Hic. 2 Par. 24. g. 26. dicitur Zabad.

I R

עירא ἰρὰς Ira, Civitas, aut vigil, ſive denudatio, aut effuſio, vel acervus viſionis. Nomen ſacerdotis, 2 Reg, 20. g. 26. Jethræus quidam, de quo 1 Par. 11. f. 28. Vide Hira.

עירד γαϊδὰδ Irad, Onager, ſive acervus deſcenſionis, vel acervi deſcenſio, aut acervus imperii: vel Syriace, draco. Filius Enoch, Gen. 4. c. 18.

עירי ὠεὶ Irai, Vigil, aut civitas, ſive denudans vel evacuans: aut pullus. ſ. aſini. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7.

I S

יצחק ἰσαὰκ Iſaac, Riſus. Filius Abraham ex Sara, Gen. 17. c. 19. & 21. a. 3. Heb. Iſhac. Scribitur & ישכק per ש ſiniſtrum, loco צ, Jer 33. d. 26. & Amos 7. b. 9. d. 16.

יצהר ἰσαὰς, ἰσαὰρ Iſaar, Oleum, ſive claritas, aut Meridianus. Filius Caath filii Levi, Exod. 6. c. 18. & 1 Par. 6. a. 2. c. 38. & 23. b. 12. qui Num. 3. c. 19. dicitur Iſaar, iiſdem tamen conſonantibus & punctis.

יצהרי Iſaari, Idem. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 22.

ἰσαὰς Iſaaritæ, Idem. p.n. 1 Par. 26. c. 23.

ישי ἰεσσαὶ Iſai, Munus, aut ens, ſive exiſtens, vel debitor. Pater David quem Græci Jeſſæ vocant. Filius Obed filii Booz, Ruth, 4. d. 17. & 1 Reg. 16. a. 3. & 1 Par. 2. b. 12.

Iſaias, Vide Eſaias.

יצרי ἰεσεὶ Iſari, Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulans, vel anguſtians. Nomen viri, 1 Par. 25. c. 11.

ישבאב ἰσβαὰβ Isbaab, Seſſio vel habitatio patris, aut converſio, vel inflatio, ſive captivitas patris. Nomen viri, 1 Par. 23. b. 13.

איש בשת ἰσβόσεθ Iſ-boſeth, Vir confuſionis vel ignominiæ, aut viri mora. Filius Saul regis Iſrael, 2 Reg. 2. b. 12.

ἰσκαριώτης Iſcariotes, Hebraice interpretatur, Vir occiſionis, vel vir exterminationis vel mortis. Sic cognominatur Judas ille Chriſti proditor, Mat. 10. a. 1. Sunt qui & Iſchariotem dictum exiſtiment, per ch ſcribentes, quod de tribu Iſſachar eſſet: cui tale cognomen ex ipſo quoque facinore optime conveniat: nam mercede vendidit Chriſtum, Iſſachar ſiquidem ex 30. c. 18. Geneſeos, a שכר, quod mercedem ſignificat, inclinatum eſt.

ישמעאל ἰσμαὴλ Iſmael, Exauditio Dei. Filius Abraham ex Agar ancilla, Gen. 16. c. 11. Filius item Nathaniæ, 4 Reg. 25. f. 25. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 38. & 9. g. 44.

יִשְׁמְעֵאלִים ἰσμαηλῖται Iſmaelitæ, Idem. p. n. Gen. 37. f. 25. Populi quos Moyſes (ut quidam dicunt) Madianitas vocat: Euſebius Agarenos, ſive Saracenos. Alii tamen dicunt Iſmaelitas & Agarenos eſſe nomina duorum populorum.

יִשְׁמְעֵאלִי Iſmaelitis, Idem, 1 Par.2. b.17. ἰσμαηλίτης

יְשִׂימִאֵל ἰσμιὴλ Iſmiel, Nominatio Dei, aut admiratio vel ſtupor Dei. Nomen principis, 1 Par.4. f.36.

יִשְׂרָאֵל ἰσραὴλ Iſrael, Prævalens ſive dominans cum Deo. Nomen Jacob, inditum ei ab angelo, Gen. 35. b. 10. Regnum item decem tribuum vocatum eſt Iſrael.

יִשְׂרְאֵלִי ἰσραηλίτης Iſraelitæ, Idem. p. n. Populi ab Iſrael ſic cognominati, 2 Reg. 3. c. 18.

Iſraelites, Idem. Levit. 24. b. 10.

יִשְׂרְאֵלִית Iſraelitis, Idem. fœm.gen. Levit.24. b.10. ἰσραηλῖτις

Iſraeli, Vide Jeſraeli, & Iſraeli.

יְשַׂרְאֵלָה ἰασαρηλά Iſreela, Prævalens, aut dominans Deus, ſive rectitudo Dei, aut canticum Dei. Nomen viri, 1 Par. 25. c. 14.

יִשָּׂשכָר ἰσσάχαρ, ἰσάχαρ Iſſachar, Eſt merces vel præmium. Nonus filius Jacob ex Lia uxore ſua, Gen.30. c.18. Nomen tribus, 3 Reg. 4. b. 17.

אֶשְׁתְּמֹה ἀσθεμώ Iſthemo, Ignis admirationis vel conſummationis, ſive ignis perfectionis vel ſimplicitatis. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f.50.

אִישׁ טוֹב Iſ-tob, Vir bonus. Nomen viri, 2 Reg. 10. b.8. ἰστώβ

יְשׁוֹחָיָה ἰεσουΐα Iſuhaia, Comprimens vel humilians Dominus, ſeu meditatio Dei. Nomen principis, 1 Par.4. f. 36.

I T

ἰταλία Italia, Ab Italo rege dicta eſt: vel ab Italis, id eſt, vitulis, eo quod illa regio vitulis abundet. Latinum eſt, Act. 27. a. 6.

כִּתִּים κιτταῖοι Italia, Num.24. d. 24. Ezec.27. a.6. In Hebræo eſt Cithim: & interpretatur conterentes, vel contritio maris, ſive diadema, aut aurum, vel tinctura, vel ex Syro & Hebræo, coacervatio maris. Regio & patria Romanorum, ab Italo rege vocabulum traxit, quæ ab Aphrico & a Borea Mari magno cincta, reliqua Alpium obicibus obſtructa eſt. Hæc quinque appellata eſt nominibus: Saturnia, a Saturno primo habitatore, Trogo: Italia, a rege, Plinio: Auſonia, Livio: Oenotria, Dionyſio: Heſperia, Virgilio. Vide Volaterr. lib.4. Geograph.

תּוּבַל θοβὲλ Italia, Eſa. 66. f. 19. Hebraice dicitur Thubal: & interpretatur orbis, aut confuſio, vel ignominia, ſive portatus vel adductus. Sunt qui Iberes non Italos eſſe dicant.

σπεῖρη ἰταλική Italica cohors, Ab Italia dicta eſt, Act.10. a.1.

אִתַּי vel אִיתַי ἰθθὶ Ithai, Robuſtus, aut ſignum, vel vomer: aut Syriace, veniens. Filius Rubai, 2 Reg. 23. d.29. qui & Ethai, 1 Par. 11. f. 31.

אִיתָמָר ἰθάμαρ Ithamar, Inſula, palmæ vel dactylorum, aut inſulæ commutatio vel permutatio, ſeu væ palmæ aut commutationi. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Levi, Exod. 6. d. 23. & 1 Par. 6. a. 3.

ἰτουραία Ituræa, Cuſtodita: vel Syriace, montana, vel montoſa. D. Trachonitidis regio juxta deſertum Arabiæ: cujus Tetrarcha fuit Philippus, Luc.3. a. 1. de quo Hieronymus in locis Hebr. A Jetur filio Iſmahelis.

יְטוּר ἰτουραῖοι Ituræi, Cuſtoditi vel cuſtodiæ, aut coordinati; vel Syriace, montani ſeu montoſi. Populi, 1 Par. 5. c. 19.

J U

יוּבָל ἰουβὰλ Jubal, Defluens, ſive apportans, vel inveteraſcens, aut germinans ſive jubileus, vel buccina. Filius Lamech ex Ada uxore, Gen. 4. d. 21.

יוֹבֵל ἀφέσεως σημασία Jubileus, Buccina, vel defluens, ſive apportans, aut germinans, ſive inveteraſcens, Levit.25. b.11. Num.36. b.4.

יָקְדְעָם ἰεκδαὰμ Jucadam, Incurvatio populi, ſive incendium populi. Civitas eſt in tribu Juda, Joſ.15. g.56.

יְהוּכַל Juchal, Domini omnia, aut Domini perfectio, ſive conſummatio. Filius Selemiæ. Jer 37. a.3. ἰωαχὰλ

יוּכַל ἰωχὰλ Juchal, Jer.38. a.1. interpretatur potens, ſive perfectus, vel conſummatus, Filius Selemiæ.

יְהֻד ἰούδ Jud, Laudans, ſive confitens. Civitas in tribu Dan, Joſ.19. c.45.

יְהוּדָה ἰούδα Juda. Laudatio, ſive confeſſio. Filius Jacob, Gen.29. d.35. Tribus Juda ad Auſtrum, Joſ. 15. a. 1.

ἰουδαία Judæa, Idem. Judæa aliquando tota terra duodecim tribuum appellatur, velut Marc. 3. a. 7. Pſal 75. a. 2. Hebr. 76. Notus in Judæa Deus. Aliquando duæ tantum tribus, Juda & Benjamin appellitantur, ad diſtinctionem Galilææ & Samariæ, aliarumque in terra repromiſſionis regionum. Obſervabis itaque apud hiſtoricos Judæam pertinere ad Palæſthinam: Galilæam vero atque Samariam ad Phœnicem. Neque obſcurum eſt poſt Salomonis mortem, decem tribus Iſrael defeciſſe a Roboam ad Jeroboam Ephratæum, 3 Reg. 12. e. 10. Exinde duæ tribus, Judæ ſcilicet & Benjamin, quæ ſemini Davidis adhæſerant, nunc domus David, nunc regnum Juda, Jeruſalem, aut Benjamin in ſcripturis potiſſimum a Prophetis nuncupatæ. Sicut decem tribus quæ defecerant, regnum Iſrael, domus Jacob & Joſeph, Ephraim, regnum Samariæ, Jezrael, Beth-el, Beth-aven appellari notum eſt.

Judæa quæ & Chananæa, & Repromiſſionis terra, quæ ſancta in Scripturis ſacris nuncupata eſt, Syriæ regio, in Aſia majore, ad Orientem habet Mare mortuum, quod & Salſum, Num. 34. a. 3. ubi quondam Sodoma & Gomorrha urbes ſitæ erant: ultra quod Jordanis fluvius, qui Mare mortuum ingreditur: deinde Amorrhæi habitant. Poſt quos Moabitæ terram occupant: deinceps Ammonitæ & Magnus Euphrates. Ultra illos Babylon atque Chaldæorum eſt regio. Perſia deinceps inchoat. Ad Aquilonem Galilæa cubat, in cujus tergo Libanus mons terminus Judææ eminet. Damaſcus deinde, & Euphrates celebre flumen: ultra quod Syria & Aſſyria ſitæ ſunt, quæ reſpiciunt & extenduntur ad Orientalem plagam. Ulterius Sidon & Tyrus Occidentem verſus declinant & extenduntur. Occidentem verſus, Philiſthiim, quæ Palæſthina & Allophylorum terra dicitur, incipit: ultra quam Mare magnum, quod & Mediterraneum, horret, Exod.23. g.31. hoc, Palæſthinorum mare appellatur. Ad Meridiem Amalecitæ habitant, Num. 13. f. 30. poſt quos Seir mons, & Edomitæ, ultra illos Madianitæ ſedent, deinde eſt Mare rubrum: ultra quod Ægyptus ſita eſt ad Occidentem Judææ extenſa. Habes paucis verbis limites ſeu terminos terræ promiſſionis a Moſe & Prophetis.

Judæi, Laudantes, ſive confitentes, 4 Reg. 25. g. 25. יְהוּדִים ἰουδαῖοι

Judæus, Idem. ſ.n. Zach.8. d.23. יְהוּדִי ἰουδαῖος

Judaia, Laudatio ſive confeſſio Domini. Uxor Ezra, 1 Par. 4. c. 18. יְהֻדִיָּה ἰουδία

Judaiſmus, Laudatio, ſive confeſſio. Religio Judæorum, Galat. 1. c. 14. ἰουδαϊσμὸς

Judaice, 4 Reg. 18. e.26. יְהוּדִית

Judas, Idem. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 Mac.2. a.4. Unus ex duodecim Apoſtolis, Matt.10. a. 4. Eſt & nomen cujuſdam Galilæi, de quo Act.5. g.37. ἰούδας

Judi, Idem. Filius Nathaniæ filii Selemiæ filii Chuſi, Jerem. 36. c. 14. יְהוּדִי ἰουδὶν

Judith, Laudans, ſive confitens, aut Judæa. Altera uxor Eſau, Gen.26. g.34. Fuit & nomen viduæ cujuſdam nobilis, Judith 8. a. 1. יְהוּדִית ἰουδὶθ, ἰουδὴθ

Julia, Lanuginoſa. G. Rom.16. b.17. ἰουλία

Julius, Lanuginoſus, vel lanugo. G. Nomen centurionis cujuſdam, Act.27. a.1. ἰούλιος

Junia, A Junone, id eſt dominatrice. G. Nomen viri concaptivi Pauli, Rom.16. a.7. ἰουνία

Jupiter, Vide Jovis.

Juſtus, Latinum eſt. Cognomen Joſeph qui dicebatur Barſabas, Act. 1. d. 23. ἰοῦστος

I Z

Izrahia, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Filius Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 3. יִזְרַחְיָה ἰεζρία

L

Laabim, Inflammati, ſive flammæ, aut gladii. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13. Ab hoc, Libya, quæ prius (ut Hieronymus refert in Hebraicis quæſtionibus) Phutenſis regio appellata eſt, nomen habet. לְהָבִים λαβιὶμ

Laad, Laudans, vel ad laudandum, vel ad confitendum. Filius Jahath filii Subal filii Juda, 1 Par.4. a.2. לַהַד λαάδ

Laada, Pro ornatu, vel ad congregandum, ſive ad teſtificandum, aut tranſiens, vel prædans: aut Syriace auferens. Filius Sela filii Judæ, 1 Par.4. d. 21. לַעְדָּה λααδὰ

Laadan, Pro voluptate, ſeu devorans judicium, aut pro ornatu, vel pro teſtimonio: aut Syriace, ad tempus. Filius Thaan filii Thale, 1 Par.7. e.26. לַעְדָּן λααδὰν

Laban, Albus, vel candidus, aut later. Frater Rebeccæ filiæ Bathuelis filii Nachor ex Melcha, Gen. 24. d. 29. Eſt & locus in deſerto ubi Moſes Deuteronomium prælegit filiis Iſrael, Deut.1. a.1. לָבָן λαβὰν

Labana, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Civitas ſacerdotum in tribu Juda, Joſ. 15. f. 42. Eadem videtur quæ & Lebna, Joſ. 10. e. 29. dicitur, quum Hebræis, iiſdem punctis & conſonantibus ſcribatur. לְבָנָה λεβνὰ

Labanath, Idem. Civitas, quæ tribus Aſer terminus eſt, Joſue 19. b. 26. לִבְנָת λαβανὰθ

Lacedæmones, Lacus dæmonum, vel puteus inſanientium. G. 2 Mach. 5. b.9. λακεδαιμόνες

Lachis, Ambulans, vel vadens extitit, aut tibimet exiſtens. Civitas tribus Judæ, Joſ.10. a.3. & 15. e.39. & 4 Reg.18. c. 14. Conſtructa a Roboam, 2 Par. 11. b.9. לָכִישׁ λαχὶς, λαχεὶς

Lael, Ipſi Deo, aut ipſi forti, vel potens. Filius Eliaſaph principis, Num.3. c. 24. לָאֵל λαὴλ

Lahela, Humiditas humida, aut tabula humida, vel viridis, ſive maxilla humida. Nomen fluvii, 1 Par.5. d.26. Scribendum eſt Hela, abjecto l. Vide ſuo loco. לַחְלָה ἀλὰ

Lahem, Panis, vel pugna aut bellum. Nomen loci, 1 Par.4. d.22. לָחֶם λεὲμ

Lais, Leo. Nomen urbis ſitæ in valle quæ eſt in regione Rohob, vel potius ex Heb. Beth-rehob, quæ & Dan & Leſem dicta eſt, Judic. 18. g. 27. Joſ. 19. d. 47. ubi male excuſum eſt, Leſemodan, quum ſit hoc modo diſtinguendum, Leſem Dan, id eſt, vocaverunt Dan ipſam Leſem, quam expugnaverunt. Pater Phaltiel mariti Michol filiæ regis Saul, 1 Reg.25. g.44. & 2 Reg. 3. c.15. Vide Dan & Leſem. לַיִשׁ λαϊσά. λαὶς

Laiſa, Leæna. Urbs in Juda aut Benjamin de earum numero per quas tranſiit Sennacherib dum iret oppugnandum Jeruſalem, Eſa. 10. g. 30. לַיְשָׁה λαϊσὰ

Lamech, Pauper, vel humiliatus, aut percuſſus. Filius Mathuſael, Gen.4. d.18. Nomen etiam filii Mathuſala, Gen. 5. d.25. Luc. 3. g. 36. לֶמֶךְ λάμεχ

Lamma, Ut quid? Mat.27. e.46. & Pſal. 22. a.1. לָמָּה λαμά

Lamuel, Illis Deus, vel cum illis Deus, aut cum quo eſt Deus. Nomen regis. Prover.31. a. 1. לְמוּאֵל θεῷ

Laodicea, Populus juſtus. G. Civitas in Aſia minore, haud ita procul ab Hierapoli & Coloſſis, Col.4. c.13. Apo.1. c.11. & 3. c. 14. λαοδικεία

Laodicenſes, Idem. p.n. G. Coloſſ.4. d.16. λαοδικεῖς

Laomim, Gentes, ſive abſque aquis. Filius Dedan filii Jecſan, Gen. 25. a.3. לְאֻמִּים λαωμιείμ

Lapidoth, Fulgura, vel lampades. Maritus Deboræ prophetidis, Judic.4. a.4. לַפִּידוֹת λαφιδώθ

Lapis adjutorii, Nomen loci, 1 Reg.7. c. 12. λίθος τοῦ βοηθοῦ אֶבֶן הָעֵזֶר ἀβενέζερ

Laſa, Ad clamandum, vel ad ſalvandum, aut liniendum. Nomen civitatis, quæ Hieronymo in Hebraicis quæſtionibus Callirhoe dicitur, Gen. 10. c. 19. לֶשַׁע λασὰ

Laſthenis, Lapidis robur. G. Nomen viri, 1 Mac.11. c.32. λασθένης

Latitudo, Nomen putei, Gen. 26. e. 22. εὐρυχωρεία רחבות

Latuſſim, Malleatores, ſive limatores. Filius Dedan filii Jecſan, Gen.25. a.3. לטושים

Lazarus, Cui auxilio eſt Deus. D. Nomen viri, Luc. 16. e. 20. Eſt & nomen cujuſdam alterius in Bethania, amici Chriſti, fratris Mariæ & Marthæ, Joan. 11. a. 1. quem Chriſtus ſuſcitavit a mortuis, ibidem, f. 44. λάζαρος

L E

Lebana, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 45. לבנה

Lebaoth, Leænæ, ſive cordis ſignum, aut ad introitum. Civitas ſortis Judæ, Joſ.15. e.32. לבאות

Lebbæus, qui cognominatus eſt Thaddæus, Mat.10. a.3. Ad veniendum. D. λεββαῖος

Lebna, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Locus in deſerto, ubi XVII Iſraelitarum manſio fuit, egreſſorum de Remmon Phares, Num. 33. c. 20. Eſt & civitas ſacerdotum in tribu Juda, Joſ.10. e. 29. Dicitur & Labana, Joſ.15. f.42. ſiquidem Hebræis, iiſdem punctis & conſonantibus ſcribitur. לבנה

Lebni, Vide Lobni.

Lebona, Idem. Nomen oppidi, Judic.21, c.19. λεβωνά לבונה

Lecha, Ambulans, vel vadens. Nomen loci, 1 Par.4. d.21. לכה

Lechi, Maxilla. Locus, cui Samſon ſic nomen indidit, Judic. 15. b. 9. לחי

Leci, Lex, ſive doctrina, aut aſſumptio mea. Filius Semidæ filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, 1 Par.7.d.19. Hebraice, Liehi. לקחי

Lecum, Reſurgens, vel confirmans, ſive ad reſurgendum, vel confirmandum. Civitas quæ Nephthaliæ tribus terminus eſt, Joſ. 19. c. 33. לקום

Ledan, ſive Leedan, Pro voluptate, vel devorans judicium, ſive pro ornatu vel teſtimonio: aut tranſitus vel deprædatio earum: aut Syriace, ad tempus. Vir de cognatione Gerſon filii Levi, 1 Par. 23. a.7. & 26. c. 21. לעדן

Lehemam, Panis eorum, aut pugna vel bellum eorum. Civitas in tribu Juda, Joſ.15. f. 40. לחמם

Lehemites, Panis meus aut pugna mea, 1 Par.20. c.5. לחמי

Leſem, Nomen, vel ponens, aut ipſi nominato vel poſito, aut lygurius lapis pretioſus, de quo Exod. 28. c. 19. Nomen urbis in tribu Aſer; in poſſeſſione vero Dan, Joſ. 19. d. 47. quæ & Lais dicitur, & Dan. Hæc ea putatur a pleriſque quæ tandem a Philippo Tetrarcha ſenioris Herodis filio, in honorem Tiberii, Cæſarea Philippi appellata eſt. Vulgo a Barbaris nunc Belina vocitatur. Vide Dan, Joſ. 19. f.47. male ſcribitur Leſem-dan, pro Leſem, Dan. Vide Lais. לשם

Levi, Copulatus. Tertius filius Jacob ex Lia, Gen. 29. g. 34. Sic vocabatur & Matthæus Apoſtolus, Mat.9. a.9. Luc.5.e.27. Pater Matthat, Luc.3. e.24. לוי

Leviathan, Copulatio, vel ſocietas ſua, aut ſibimet traditus. Magnus piſcis marinus, Job 40. c.20. Pſal.104. c. 26. לויתן

Levita, Copulatus, Judic. 17. c. 9. לוי

Levitæ, Idem. p.n. Lev. 25. e. 32.

Levites, Idem. ſ.n. Act.4. g. 36.

L I

Lia, Laborioſa, vel fatigata. Major filia Laban, Gen.29. d.16. לאה

Libanus, Albus, vel candidus, aut thus, vel cordis filiatio. Mons altiſſimus teſte C. Ptolemæo lib.5. in Syria: a thure quod ibi colligitur, dictus, Deut.1. a.1. Judic. 3. a. 3. Eſa. 2. c. 13. in fine Terræ promiſſionis verſus Aquilonem, a quo denominata eſt terra quæ eſt circa montem illum, Joſ. 13. a. 5. in hoc monte cedri creſcunt longiſſimæ, 3 Reg.5. a.6. לבנון

Libertini, Latinum eſt, filii manumiſſorum, Act. 6. c.9. λιβερτῖνοι

Libya, vel Libye. Heb. dicitur Phut, & interpretatur Aphrica: aut Syriace, craſſa vel pinguis. Regio Ægypto contermina, auctore Plinio in prologo 5. Hujus pars eſt Libya Mareotis, de qua idem in 5. cap. 6. Hieronymus duas Libyas ponit, unam Cyrenaicam, de qua Act. 2. b. 10. Et partes Libyæ, quæ eſt circa Cyrenen. Hac porta Ægypti in parte Aphricæ prima eſt, & Mari Libyco cognomentum dedit, poſt quam Libya Æthyopum uſque ad Meridianum pertingens Oceanum. De hac Volater. lib. 12. Geographiæ, Jer. 46. b. 9. Ezec. 27. b.10. & 30. a. 5. & 38. a.5. Nahum 3. b. 9. פוט

Libya, Dan. 11. g. 43. In Hebræo eſt Lubim, id eſt, cor maris: vel corda in plurali numero, Act.2. b.10. לבים

Libyes, 2 Par.12. a. 3. & 16.c.8. Nahum 3. c.9. in Hebræo eſt Lubim, id eſt, Cor maris, vel corda, p.n. Populus Libyæ. לובים

Linus, Rete, vel retiaculum. G. Nomen viri, 2 Tim.4. d. 21.

Lithoſtrotos, Lapidibus ſtratus. G. Nomen loci in quo ſedit Pilatus, Chriſtum noſtrum morti adjudicaturus, Joan. 19. c.13. λιθόστρωτος

L O

Lobna, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Civitas ſacerdotum in tribu Juda, Joſ.21. b.13. & 4 Reg.8. f. 22. & 23. f. 31. & 1 Par.6. e.57. Eadem eſſe videtur quæ & Lebna & Labana, quæ iiſdem punctis & conſonantibus notatur. לבנה

Lobni, Idem. Filius Gerſon filii Levi, Exod.6.c.17. Num.26.g. 58. qui Lebni, Num.3.c.18. 1 Par.6.b.17. לבני

Lobniticus, Idem. Qui eſt de familia filiorum Lobni, Numeri 3. c. 18.

Lod, Nativitas, vel generatio. Nomen civitatis, quam ædificavit Samad filius Elphaal, 1 Par.8. b.12. לוד

Lodabar, Ipſimet verbum, aut ipſimet peſtis vel mors, ſeu generatio electa: vel ex Hebræo & Syro, nativitas filii. Oppidum Galaad montis, in ambitu, ut videtur 2 Reg.9. b.4. לודבר

Lod-hadid, Naſcens gaudens, vel naſcens acutus: aut ex Hebræo & Syro, generatio vel nativitas nova. Nomen loci, 1 Eſd.2. b.33. & 2 Eſd.7. d.37. לוד חדיד

Lois, Melior; G. Avia Timothei, 2 Tim.1. a.5. λωΐς

Lot, Involutus, ſive colligatus, aut coopertus, vel reſina pretioſa, quæ dicitur ſtacte. Filius Aran, Gen. 11. d.27. לוט λώτ

Lotan, Idem. Filius Seir Horræi, Gen.36.c.20. לוטן λωτάν

L U

Lucas, Hebraice poteſt interpretari, Ipſi reſurrectio, vel Latine a luce. D. Col.4.d.14. λουκᾶς

Lucius, A luce. Latinum eſt. Nomen prophetæ, Act. 13. a. 1. Rom.16. d.21. λούκιος

Lud, Nativitas, vel generatio. Filius Sem, Gen.10.c.22. Ab hoc Lydii dicti. לוד λούδ

Ludim, Idem. p.n. Filius Meſraim, Gen.10.b.13. לודים λουδιείμ

Luith, Tabulatum, vel tabulæ, aut viriditas. Mons eſt Lyrano & Hebræorum commentatori in Commentariis ſuper Eſaiam, cap. 15.c.5. Euſebio vero Pamphylo, vicus inter Areopolin & Joaram. Aliis inter Petram & Segor. Heb. Luhith. לוחית λουιθ

Luza, Amygdalus, ſive diſceſſio, vel declinatio. Civitas Chananææ, quæ cecidit in ſortem filiorum Joſeph juxta Sichem, in tertio lapide ipſius Sichem, ſive Neapoleos, Joſ. 16. a.2. & 18. b. 13. Quæ alias, Gen. 28. d. 19. & 35.b. 6. nuncupatur Beth-el a Jacob. Eſt & tertia Luza in terra Hethim, a veteris Luzæ proditore condita, Judic. 1. e. 23. לוזה vel לוז λουζά

L Y

Lycaonia, Lupina. G. Provincia Aſiæ eſt mediterranea, Tauro a Cilicia Trachea diviſa: a Septentrione, Cappadociæ contermina, Volaterr. lib.10. in qua Barnabas & Paulus prædicarunt. Act. 14. a. 6. λυκαονία

Lycia, Idem. G. Provincia Aſiæ; 1 Mac.15. d.23. Act.27, a.5. λυκία

Lyda, ſive Lydda, Stagnum. ſ. aquarum. G. Civitas Palæſthinæ in littore magni maris ſita, quæ Dioſpolis appellatur, 1 Mach.11. d.34. Act.9. f.35. & g.38. λύδδα

Lydi, ſive Lydii, Nativitas, vel generatio. Populi. Vide Lud, Jer.46. b.9. לודים λυδοί

Lydia, Idem, Aſiæ minoris provincia inter Cariam & Phrygiam auctore Strabone lib. 13. cujus ſitum his verbis deſcribit Plinius libro 5. cap. 29. Lydia perfuſa flexuoſi amnis Mæandri recurſibus ſuper Ioniam procedit, Phrygiæ ab exortu ſolis vicina, ad Septentrionem Myſiæ, Meridiana parte Cariam amplectens, Mæonia ante appellata, &c. Hujus mentio fit, Act. 16.c.14. Jer.46.b. 10. Ezec. 27. c.10. & 30.a. 5. Eſa. 66.f.19. Eſt & nomen mulieris purpurariæ, de qua Act. 16. c.14. λυδία

Lyſanias, Diſſolvens triſtitiam. G. Procurator conſtitutus a Romanis ſuper Abilinam regionem, Luc.3.a.1. λυσανίας

Lyſias, Diſſolvens, Princeps quidam exercitus, ſive tribunus, 1 Mach.3.e.32. Act.24.f.23. & 23. f.26. & 24. b.7. λυσίας

Lyſimachus, Diſſolvens pugnam. G. Frater Menelai, 2 Mach. 4. d. 29. λυσίμαχος

Lyſtra, Diſſolvens. G. Nomen civitatis in Lycaonia, Act. 14.a.6. λύστρα

Lyſtra, Act.27. a.5. in Græco ſcribitur Myra, & interpretatur virgultum; ſive unguentum odoriferum. G. Civitas Lyciæ. Vide Plinium, lib.5. cap.27. Act. 27. a. 5. μύρα

M

Maacha, Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen.22.d.24. Filia Tholmai regis Geſſur, 2 Reg.15. 3.a.3. & 1 Par.3.a.2. Filia Abeſſalom mater Abiam regis, 3 Reg. a.2. quæ 2 Par.13. a. 2. dicitur Michaia. Concubina item Caleb, 1 Par. 2. f.48. Uxor Machir patris Manaſſe, 1 Par. 7. d. 16. Uxor Jahiæ, 1 Par.9. f.35. מעכה μααχά

Maachati, ſive Machati, Compreſſus, vel attritus, aut fixus, ſeu ventris contritio. Pater Aasbai, 2 Reg. 23. d.34. Pater Jezoniæ, 4 Reg. 25. f. 23. Civitas Amorrhæorum ſuper Jordanem juxta montem Hermon, Joſ.12. b.5. & 13. b.11. & 1 Par.4. d.19. מעכתי μααχαθί

Maadi, Solennis, vel feſtivus, aut ornatus, ſeu labilis, vel teſtificans, aut tranſiens: aut Syriace, auferens. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 34. מעדי μοαδίας

Maai, Venter aut coacervatio. Nomen viri, 2 Eſd. 12. c. 35. מעי μαϊά

Maala, Chorus, vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriace, venia. Filia Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num. 26. d.33. Joſ. 17. a.3. Heb. Mahala. מחלה μααλά

Maara, Spelunca, ſive evacuatio, aut effuſio, vel diſcooperiens, aut evigilans. Nomen loci, Joſ. 13. a. 4. מערה [illegible]

Maaſai, Opus meum. Filius Adiel, 1 Par.9. b. 12. מעשי μαασαί

Maaſia, ſive Maaſias, Opus Domini. Filius Achaz, 1 Par. 15. c. 18. & 2 Par. 28. a. 7. Nomen cujuſdam doctoris, 2 Par. 26. b. 11. Pater Sophoniæ, Jer. 21. a. 1. Princeps Civitatis Jeruſalem, 2 Par. 34. b.8. מעשיהו μαασίας μαασίας

Maaſias, Jer. 32. c.12. & 51. g.59. interpretatur protectio, ſive confidentia Domini. Pater Neriæ patris Baruch & Saraiæ. Heb. Mahaſias. מחסיה μαασαῖος

Maaziau, Fortitudo Domini, vel refugium Domini. Nomen viri, 1 Par. 24. c.18. & 2 Eſd. 10. a. 8. מעזיהו μαάζιας

Mabſam, Aromatizans, vel confundens eos. Filius Iſmahelis, Gen.25. b.13. & 1 Par.4. c.25. מבשם μαβσάμ

Mabſar, Munitus, vel muratus, ſive prohibens, vel auferens, aut vindemians. Vicus grandis Gabalene, pertinens ad urbem Petram, Gen.36. d.42. מבצר μαζάρ

Macces, Finis, vel finiens, ſive tœdium, aut evigilans, vel æſtas, ſive æſtuans, aut ſpinans, Nomen loci, 3 Reg. 4. a. 9. מקץ μακὲς

Maceda, Incendium, aut adoratio, vel incurvatio. Civitas tribus Judæ, Joſ.10. b.10. & 15. f.41. מקדה μακηδά

Macedo, Hebraice, idem. Græce vero, excelſus vel eminens. μακεδών

G. qui ex Macedonia, 1 Mac.1. a.1. Act.16. b.9.

μακέδονες Macedones, Idem. p.n. G. Act.19. f.29.

μακεδονία Macedonia, Excelſa, vel eminens. G. Provincia. Act.16. b.9.

מַקְהֵלֹת μακηλῶν Maceloth, Eccleſiæ, vel cœtus, aut congregationes. Nomen loci ad quem profecti ſunt filii Iſrael de Harada, Numer.33. d.25.

מַקְלוֹת μακεδλὼθ μακελλὼθ Maceloth, 1 Par.8. c.31. & 9. g. 37. & 27. a. 4. Virgæ aut baculi, ſive voces, aut levitates, vel deſpectiones. Filius Abigabaon, filius Jahiel, 1 Par.9. f.35.

מִקְנֵיָהוּ μακενία Macenias, Poſſeſſio Domini, ſive emptio Domini, aut pecus vel armentum Domini, ſive nidificatio Domini. Sacerdos 1 Par. 15. c. 18.

מַעֲכָה μααχὰ Macha, Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Nomen regis, 2 Reg. 10. b. 6.

μακκαβαῖος Machabæus, Percutiens. Græce vero, pugnator. D. Filius Mathathiæ, 1 Mach.2. a.4.

Machati, Vide Maachati.

מַכְבַּנַּי μαχαβαὶ Machbanai, Miſer, ſive pauper filius meus, aut paupertas, vel humiliatio filii aut intelligentiæ vel ædificationis. Nomen principis, 1 Par.12. b.13.

מַכְבֵּנָה μαχβανὰ Machbena, Paupertas, vel poſſeſſio filii ejus, aut paupertas ſive percuſſio intelligentiæ vel ædificantis. Nomen loci, 1 Par.2. f.49.

מָכִי μαχὶ Machi, Percuſſor, aut pauper, vel humilis. Pater Guel principis tribus Gad, Num.13. a.16.

מָכִיר μαχείρ Machir, Vendens, ſive cognoſcens. Filius Manaſſe, Gen.50. d.23. Pater Galaad, Num.26. d.29. & 1 Par.2. c.21. & 23. & 7. c.14. & 15. Filius Ammihel, 2 Reg.9. b.4.

מָכִירִי μαχειρὶ Machiritæ, Vendentes, ſive cognoſcentes. Familia quædam, Num.26. d.29.

מִכְמָשׂ μαχμὰς Machmas, Percuſſor, vel pauper ablatus, aut percuſſor, vel pauper palpans, ſive tangens vel auferens. Nomen vici magni ſive oppidi in confinio Benjamin, & Ephraim, 1 Reg. 13. a. 2. in quo partem impedimentorum depoſuit Sennacherib, ut celerius iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa.10. g.28.

מִכְמָס μαχμὰς Machmas, 1 Eſd.2. b.27. Nehem.7. e.31. Occultatio, vel percuſſoris aut pauperis tributum.

מִכְמְתָת μαχθὼθ Machmethath, ſive Machmathath, Percuſſoris vel pauperis donum, aut percuſſoris vel humilis mors. Terminus tribus Manaſſe in ſorte Ephraim, Joſ.16. b.6. & 17. b.7.

Machtes. Vide Pila.

μηδαβὰ Madaba, 1 Mac.9. d.36.37. Vide Medaba.

מָדַי μαδαῒ Madai, Menſura, ſive judicans, aut indumentum. Filius Japheth, Gen.10. a.2. Hic primus Medorum genti nomen indidit.

מְדָן μαδὰν Madan, Litigium, ſive judicans, aut menſura, vel indumentum. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25. a.2.

מַעַדְיָה μαασίας Madia, Solennitas, vel feſtivitas Domini, ſive adornatio vel teſtimonium aut fœdus Domini, vel tranſiens Dominus. Nomen viri, 2 Eſd.12. a.5.

מִדְיָן μαδιὰν Madian, Judicium vel judicans, ſive litigans, aut objurgans. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a.2. & 36. d. 35. A quo civitas trans Arabiam ad Meridiem Judææ ſita, in deſerto Saracenorum contra Orientem Maris rubri: unde Madianitæ. Alia urbs eſt juxta Arnonem & Ariopolin, cujus nunc ruinæ tantum demonſtrantur, ubi Hobab, ſive Jethro ſocer Moſis ſacerdos Madian habitavit, Exod.2. c.15. Act.7. d.29.

מִדְיָנִי Madianita, Madianitæ, Idem. μαδιναῖος

מִדְיָנִים Madianitæ, Idem. p.n. Gen.37. f.28. μαδιναῖοι

מִדְיָנִית Madianitis, Idem. ſ.n. f.g. Num.25. b.6. μαδιανίτη

מַדְמַנָּה μαδμηνᾶ Madmena, Menſura numeri vel muneris, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut numerus vel ſterquilinium. Civitas tribus Judæ, 1 Par.2. f. 49. quæ & Berſabee dicitur. Sunt tamen qui ſentiant non ipſam eſſe Berſabee, verum in ejus vicinia ſitam. Dicitur & Madmen.

מָדוֹן μαδὼν Madon, Jurgium aut indumentum, vel menſura ejus. Civitas regis Jobab, Joſ.11. a.1.

מַעְגָּלָה στρογγύλωσις Magala, Semita, vel circulus, aut rotunditas, ſive currus, vel plauſtrum, aut vitula. Nomen loci, 1 Reg. 17. c.20.

μαγδαληνή Magdalena, Magnifica vel magnificata, aut exaltata, vel turris. D. Mulieris nomen, Mat.27. f. 56. Luc.8. a.2.

מִגְדַּל גָּד μαγδαλγὰδ Magdal-gad, Turris felix vel accincta, ſive magnitudo felicitatis, vel magnitudo accincta. Civitas tribus Judæ, Joſ.15. e.37.

מִגְדַּלְאֵל μαγδαλιὴλ Magdal-el, Turris ſive magnitudo Dei. Civitas in tribu Nephthali, Joſ.19. c.38.

מִגְדֹּל μαγδαλῶ Magdalum, Turris vel magnitudo. Urbs Ægypti, Jer. 44. a.1. Exod.14. a. 2. Num.33. b.7.

מַגְדִּיאֵל μαγεδιὴλ Magdiel, Annuntians, vel evangelizans Deum, ſive pomum Dei, id eſt fructus electus Dei. Civitas eſt Idumæorum principum, Gen. 36. d. 43. & 1. Paral. 1. d. 59. Eſt & in quibuſdam exemplaribus civitas tribus Iſſachar, Joſ. 19. c. 38. ſed illic debet legi Magdalel.

μαγδαλὰ Magedan, Matt. 15. d. 39. in Græco, Magdala, & Hebraice interpretatur turris, vel magnitudo. D. Civitas eſt in litore ſtagni Genezareth, ſive maris Galilææ. Hieronymus hanc regionem nunc Macedan contra Jeraſan ſcribit in locis Hebraicis. A quibuſdam dicitur & Dalmanutha regio, & Magdalum, ſita inter lacum Genezar & Thabor.

מְגִדּוֹ μαγγεδὼ Mageddo, Annuntiatio, vel evangelizatio, aut pomum, ſive fructus electus. Civitas in tribu Manaſſe, Joſ. 12. d. 21. & 17. c. 11. quam inſtauravit Salomon, 3 Reg.9. c.15. & 1 Par.7. f.29. Locus in quo occiſus eſt Joſias, 4 Reg.23. f.29.

מְגִדּוֹן Mageddon, Idem. Zach. 12. d.11. πεδίον ἐκκοπτομένων

μακὲδ Mageth, Torcular, aut liquefactio. D. Civitas Galaad, 1 Mach. 5. c. 26.

μάγοι Magi, Sapientes, vel philoſophi: aut qui præſunt ſacris, id eſt ſacerdotes. Perſicum eſt, Matt.2. a. 1.

Magog, Tegens, vel tegulans, aut tabefactus, vel liquefactus. Filius Japheth, Gen. 10. a. 2. A quo Scythæ genus ducunt, qui primum Magogi dicti ſunt, Apoc.20. c.8. מָגוֹג μαγὼγ

Magron, Timor, ſive horreum, aut de gutture. Urbs in Juda aut Benjamin, per quam tranſiit Sennacherib cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa.10. g. 28. מִגְרוֹן μαγγεδὼ

Mahalath, Chorus, ſive infirmitas: aut Syriace, venia, Pſal.52. a.1. Heb.53. & 87. a.1. Heb. 88. in titulo. Uxor Roboam, 2 Par. 11. d. 18. מָחֲלַת μαελὲθ

Mahalon, Idem. Filius Elimelech Beth-lehemitæ, Ruth 1. a. 2. μααλὼν מַחְלוֹן

Mahanaim, numero duali, Caſtra, turmæ. Nomen loci non procul a monte Galaad, in quo obviam facti ſunt angeli patri noſtro Jacob, ab ipſo propterea impoſitum, quod duas turmas vidiſſet in eo loco, ſuam, & angelorum, Gen. 32. a. 2. Joſ. 13. c. 26. d. 30. & 3 Reg. 4. b. 14. Joſ. 21. c. 38. & 1 Par. 6. g. 80. Vide Manaim & Caſtra. מַחֲנַיִם μααναῒμ

Maharai, Accelerans, ſive dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 2 Reg.23. d.28. & 1 Par.11. f.30. מַהֲרַי μαχαραῒ

Mahath, Abſtergens, aut delens, ſive confringens, aut formidans: aut Syriace, percuſſio. Filius Amaſai filii Elcana, 1 Par. 6. c.35. & 2 Par.29. b.12. & 31. c.13. מַחַת μαὰθ

Mahazioth, Videns ſignum, aut videns literam. Nomen viri, 1 Par. 25. b.4. מַחֲזִיאוֹת μαζιὼθ

Maheleth, Chorus vel cithara, aut infirmitas: vel Syriace, venia. Tertia uxor Eſau, filia Iſmahelis, Gen.28. b. 9. מָחֲלַת μαελὲθ

Mahida, Ænigma, aut acumen, vel radens ſive abſtergens manum: aut Syriace, percuſſa manus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. & 2 Eſd.7. e.54. מְחִידָא μεϊδὰ

Mahir, Pretium. Filius Chelub fratris Sue, 1 Par.4. b.11. μαχὶρ מְחִיר

Mahol, Chorus, vel cithara, aut infirmitas, ſive arenoſus: aut Syriace, venia. Nomen viri, qui fuit Binomius: Ezrahah enim aliter dicitur, unde Etham Ezrahites, id eſt, filius Ezrah, 3 Reg.4. d. 31. מָחוֹל μαχὼλ

Mahumites, Nuntians, vel delens, aut radens, vel medullæ. Nomen viri, 1 Par.11. g.46. מַחֲוִים μαουὶμ

Maiman, Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1 Par.24. b.9 מִיָּמִן μαμεὶμ

Malachias, Angelus, ſive nuntius meus. Heb. Malachi. Nomen prophetæ, Malach.1. a.1. ἄγγελος מַלְאָכִי

Malachim, Regum. ſ. liber. Scribendum Melachim. מְלָכִים

Malalai, Circunciſio, vel locutio mea. Nomen viri. 2 Eſd.12. c. 35. LXX. non tranſtulerunt. מִלֲלַי

Malaleel, Laudans Deum, vel illuminatio Dei. Filius Cainan, Gen.5. b.12. Luc.3. g.37. Heb. Mahalaleel. מַהֲלַלְאֵל μελεὴλ

Malaſar, Circunciſio anguſtiæ, vel vinculi, ſive diſpenſator. Nomen viri, Dan.1. c.11. מֶלְצַר μολσὰρ

Malchus, Rex, vel regnum, aut conſiliarius. D. Nomen illius cui Petrus auriculam abſcidit, Joan.18. b.10. μάλχος

Mallotæ, Adimplentes, vel adimpleti. D. Nomen populi, 2 Mach. 4. e. 30. μαλλῶται

Maloch, Regnans, aut conſulens. Filius Azabiæ filii Amaſiæ, 1 Par. 6. d. 44. מַלּוּךְ μαλώχ

Mambre, Rebellis, aut amarus, vel commutans, vel permutans. Civitas, Gen.13. d.18. quæ & Hebron & Arbee dicitur, Gen.23. d. 19. & 35. d. 27. Sunt tamen qui dicunt locum eſſe in Hebron, dictum in quercubus, procul ſex ſtadiis ab Hebrone. Frater Eſchol & Aner, Gen.14. b.13. Heb. Mamre. מַמְרֵא μαμβρῆ

Mambres, Idem. ſed in Græco ſcribitur Jambres: & Hebraice poteſt interpretari mare cum egeſtate vel paupertate. D. Unus ex illis qui Moyſi reſtiterunt, 2 Tim.3. b.8. ἰαμβρῆς

Mammona, Pecunia vel divitiæ, aut cupiditas. Syrum eſt, D. Luc.16. c.9. μαμωνᾶ

Mamuchan, Paratus, vel certus, aut depauperatus, vel percuſſus. Dux Perſarum, Eſth. 1. c. 16. מְמוּכָן μαμουχὰν

Mamzer, De ſcorto natus, Deut.23. a.2. ἐκ πόρνης מַמְזֵר

Man, Donum, aut munus, aut quid? Exod.16. g.31. d. 15. מָן μὰν

Manahath, Requies, aut munus, ſive præparata formido, vel confractio, aut numerus ſtuporis: vel ex Hebræo & Syro, præparata deſcenſio, vel numerus deſcendens. Filius Sobal filii Seir, Gen. 36. c.23. & 1 Par.1. c.40. Eſt & regionis nomen, 1 Par.8. a.6. מָנַחַת μανάθ

Manahem, Conſolator, aut ductor eorum, ſive præparatio caloris, aut munus incenſum, vel numerans calefactionem. Filius Gaddi, 4 Reg.15. c.14. מְנַחֵם μαναὴμ

Manaim, Caſtra. Civitas quæ eſt terminus tribus Gad in regione Galaaditide, Levitis, & in urbem refugii data, Joſ. 13. d. 26. & 21. d.38. & 1 Par.6. g.80. & 3 Reg.4. c. 14. Ubique ſcribendum ex Hebræo, Mahanaim: & idem locus cum eo qui Gen. 32. a.2. Mahanaim ſcribitur. מַחֲנַיִם μαναΐμ

Manaſſe, ſive Manaſſes, Oblitus, aut oblivio. Filius primogenitus Joſeph, Gen. 41. f. 51. Pater Eſrihel, 1 Par. 7. c. 14. Filius Ezechiæ regis Juda filii Achaz, 4 Reg. 21. a.1. & 1 Par. 3. c. 13. Matt.1. b. 10. מְנַשֶּׁה μανασσῆς

Mane, Numeratus, vel numerans, Dan. 5. g.25. μανὴ מְנֵא

Man-hu? LXX. interpretantur, τί ἐστι τοῦτο; Quid hoc? rectius, Man-hu, id eſt, donum eſt, Exod.16. c.15. מָן הוּא

Manlius, Solutus, vel non ligatus. G. μάνλιος

Manna, Idem quod Man, Joan.6. e.49. μάννα

Manue, Requies, aut munus. Pater Sampſon, Judic, 13. a. 2. μανωὲ מָנוֹחַ

Maoch, Compreſſus, vel attritus, aut fixus. Pater Achis regis Geth, 1 Reg.27. a.2. מָעוֹךְ μαὼχ

Maon, Habitaculum, ſive delictum, vel de peccato. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 55. Filius Sammai filii Recem, 1 Par. 2. f. 45. Eſt & nomen ſolitudinis in campeſtribus ad dextram Jeſimon, 1 Reg. 23. d.24. מָעוֹן μαὼν

Maonathi,

מְעוֹנָתִי μαωναθὶ Maonathi, Idem. Filius Othoniel filii Cenez, 1 Par.4. c. 13.

מָעֻזִּם μαωζὶν Maozim, Fortificati, vel fortitudines, aut refugia. Nomen idoli, Dan.11. f.38.

מָרָה πικρία Mara, Amara, vel amaritudo. Quinta Iſraelitarum manſio fuit: illuc enim Moyſes projecto ligno, amaras aquas in dulces vertit, Exod.15.d.23. Num.33.a.8. μαρὰθ

מַהֲרַי μααὶ Marai, Accelerans, ſive dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 1 Par.27.b.13.

מְרָיָה ἀμαρίας Maraia, Amaritudo, vel myrrha Domini, aut docens, vel præceptor Dominus. Nomen viri, 2 Eſd.11.a.12.

מְרָיוֹת μαριώθ Maraioth, Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes, vel permutationes. Nomen viri, 2 Eſd.12.a.15. Vide Meraioth.

μαρὰν ἀθὰ Maran-atha, Dominus noſter venit. Syrum eſt, 1 Cor.16.d.22.

μάρκος Marcus, Limatus, vel fricatus, aut expolitus, id eſt, a rubigine abſterſus. D. Act.12. c.12. conſobrinus Barnabæ, Coloſſ.4. b.10. Marcus, cognomen cujuſdam Johannis, de quo Act.15. g.37.

מָרְדֳּכַי μαρδοχαῖος Mardochai, Amara contritio, vel myrrha contrita, ſive docens contritionem: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Nomen viri, 1 Eſd.2. a. 2.

μαρδοχαῖος Mardochæus, Idem. Filius Jair filii Semei, patruus Eſther, Eſth. 2.a.5. & 2 Eſd.7. b.7.

יַם סוּף θαλάσση ἐρυθρὰ Mare rubrum, ad Auſtrum Judææ, a Græcis Erythræum mare dicitur, Auctore Pomp. Mela lib. 3. Strabone lib. 16. Aliis etiam Sinus Perſicus & Arabicus, teſte Plinio libro 6. cap. 24. Hebræis dicitur Jam ſuph, id eſt, Mare junceum, vel cannoſum, quod ejus in littore abundent junci vel cannæ. Alii volunt ex fundo maris illas prodire & naſci cannas. Obſervandum etiam, Mare Suph, aliquoties ſumi pro Mari ſalſo vel mortuo, quod ſit carectoſum. Illic juxta rubrum pelagus ſeptima fuit manſio Iſraelitarum, Num. 33. b. 10.

מֶרֶס μέρες Mares, Irroratio, vel diſtillatio: aut Syriace, apoſtema vel confractio. Nomen principis cujuſdam, Eſth.1. c.14.

מָרֵאשָׁה μαρισὰ Mareſa, A capite, vel a principio, aut caput, vel principium, ſive hæreditas, aut amaritudo mulieris, vel amara mulier. Civitas in tribu Juda, Joſ.15.f.44. eadem quæ & מרשה.

מָרֵשָׁה μαρισὰ Mareſa, 1 Par. 4.d.21. & 2 Par.11. b.8.& 14.c.9. & 20. g.37. interpretatur a capite, vel a principio, aut hæreditas, vel amaritudo agri. Civitas in tribu Juda, patria Michææ prophetæ, nam inde מורשתי appellatur, Mich.1.a.1. Quam munivit ſive inſtauravit Roboam, 2 Par.11. b.8. Nomen viri, 1 Par.2.e.42.& 4.d.21.

מַעֲרָת μαρὼθ Mareth, Spelunca, vel evacuatio, aut effuſio, ſive diſcooperiens, aut evigilans. Civitas in tribu Juda, Joſ.15. g.59.

מִרְיָם μαριὰμ μαρία Maria, Exaltata, vel amaritudinis mare, aut myrrha maris, ſive doctrix, vel magiſtra maris: aut ex Syro & Hebræo, domina maris. Filia Amran filii Caath, ſoror Aaron & Moſis, Exod,6. c. 20. & 15. c. 20. Num. 12. a. 1. Filius Ezra, 1 Par.4. c.17. Nomen item Virginis quæ Chriſtum tulit in utero, Matth. 1. c. 16. Soror item Marthæ ſororis Lazari, Luc.10.g.39. Joan.11.c.19. Hebr. Miriam. De quadam Maria loquitur & Paulus, Rom. 16.a.6.

Mariam. Idem. Viri proprium, 1 Par.4.c.17.

מְרֵמוֹת μαριμώθ Marimuth, Amaritudo, vel myrrha mortis, aut altitudines ſive fraudulentiæ. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.35.

מִרְמָה μαρμὰ Marma, Dolus vel fraudulentia, ſive altitudo, vel extollens ſe. Filius Saharaim ex Hodes uxore ſua, 1 Par.8.b.10.

מַרְסְנָא μαρσενὰ Marſana, Amaritudo, aut myrrha rubi vel inimici, aut oſtendens rubum vel inimicum. Nomen principis, Eſth.1.c.14.

μάρθα Martha, Provocans, ſive amaricans: vel Syriace, domina vel doctrix. D. Soror Mariæ ſororis Lazari illius quem ſuſcitavit Chriſtus, Luc.10. g.38. Joan.11. b.20.

μισαὰλ Maſaa, Corrupte legitur, Joſ. 21. c. 30. De tribu autem Aſer, Maſaa & Abdon, pro Meſſal.

מָשָׁל μασὰλ Maſal, Parabola, aut imperans, vel dominans. Civitas in tribu Aſer, 1 Par.6.f.74. quæ Joſ.19. b.26. dicitur Meſſal.

μισαλὼθ Maſaloth, Idem. p.n. D. Urbs, 1 Mach.9.a.2.

מִצְפֶּה μασσηφὰ Maſepha, Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas in tribu Juda, Joſ.15.f.38. quæ alias Maſpha dicitur.

מִשְׂרְפוֹת מַיִם μασερεφὼθ μασρεφὼθ Maſerephoth, In Hebræo eſt Maſerephoth-maim, id eſt, aduſtiones, incendia, combuſtiones aquarum. Locus eſt ubi excoquunt aquam ad ignem, refrigerandoque ſalem faciunt. Commentator Hebræorum ſuper Joſue ſic inquit, Salinæ ſunt ubi aqua maris trahitur ad foſſas ad hunc uſum factas, & ſole ſiccatur, Joſ.11.b.8. & 13.a.6. Regio Sidoniorum.

מְשָׂרֵי μασερεὶ Maſerei, Stratum, ſive auferens, vel tangens ſocium vel amicum aut paſtorem vel malitiam. Filius Sobal filii Hur, primogenitus Caleb ex Ephratha concubina, 1 Par.2.g.53.

מִשְׁמָע μασμὰ Maſma, Exauditio, ſive audiens, vel obediens. Filius Iſmahelis, Gen.25.b.14. & 1 Par.4. e.25.

מִשְׁמַנָּה μασμανὰ Maſmana, Pinguedo, aut oleum ejus, ſive tangens, vel auferens præparationem vel munus aut numerum. Nomen viri principis, 1 Par. 12. b. 10.

מְצֹבָיָה μασωβία Maſobia, Statio Domini, ſive ſtans Dominus, aut damula. Nomen loci, 1 Par.11. g. 47.

מִצְפֶּה σκοπία, μασσηφὰ, μασφὰ Maſpha, ſive Maſphe, Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas in tribu Juda, quam ædificavit Aſa rex Juda, 3 Reg. 15. e. 22. quæ Joſ. 15. f. 38. Maſepha dicitur iiſdem conſonantibus & punctis, & Maſphe, Joſ. 13. d. 26. Eſt & locus Galaad, 1 Reg.22.a.3. & 4 Reg.25.f.23. ubi pactum inierunt Laban & Jacob, Gen.31. g.49.

מִצְפָּתָה μασφὰ Maſphath, Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas quæ & Maſpha dicitur in tribu Juda, 1 Reg.7.b.7. Jer.40. b.6.& 41.d.14.& 16.

מַשְׂרֵקָה μασεκκᾶς Maſreca, Sibilus, vel ſibilans, aut attractio vanitatis, vel tangens vanitatem vel vacuitatem, aut vitis. Civitas Idumææ, regia Semlæ quinti regis in Edom, Gen. 36. d.36. & 1 Par. 1. d.47.

Maſſa, Tentatio. Nomen loci, qui & מריבה jurgium dicitur, Exod.17. b.7.

Maſſa, Onus, ſive aſſumptio: vel aliquando tranſlative, prophetia. Filius Iſmahelis, Gen.25. b.14. & 1 Par.1. b.30. מַשָּׂא μασσὴ, μασσά

Matthan, Donum, vel lumbus, ſive mors eorum: aut Syriace, expectatio, vel ſpes. Pater Saphatiæ, Jer. 38. a. 1. Sacerdos Baal, 2 Par. 23. d.17. מַתָּן ματθὰν

Mathana, Idem. Solitudinis nomen, Num.21. d.18. מַתָּנָה

Mathanai, Idem. Nomen viri, 1 Eſd.10. d. 33. ματθαναὶ μανθαναΐ

Mathania, ſive Mathanias, Donum Domini, vel lumborum Dominus, aut ex Syro & Hebræo, ſpes Domini. Filius Joſiæ, patruus Joachin, frater Joacim ſive Eliacim, a Nabuchodonoſor Sedecias nominatus, 4 Reg.24. d. 17. Filius item Micha, 1 Par.9. c.15. & 2 Par.29. c.13. מַתְּנַי מַתַּנְיָה ματθανίας

Mathaniau, Donum Domini, vel lumborum Dominus: aut ex Syro & Hebræo, expectatio Domini. Nomen viri, 1 Par.25. a. 4. מַתַּנְיָהוּ ματθανίας

Mathanites, Donum, aut lumbus: aut Syriace, ſpes, vel expectans, 1 Par.11.g.43. מִתְנִי ματθανὶ

Mathat, Donum, vel donans. D. Pater Heli patris Joſeph viri Mariæ, Luc.3. e.24. ματθὰτ

Mathat, ſive Mathathath, Donum ejus. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.33 מַתַּתָּה μαθθαθὰ

Mathathia, ſive Mathathias, Donatus a Domino, vel donum Domini. Pater Judæ Machabæi, 1 Mach.2. a.2. Primogenitus Sellum Coritæ, 1 Par.9. e.31. Sacerdos, 1 Par.15. c.18. מַתִּתְיָה ματταθίας

Mathias, Donum Domini. D. Act.1. d.23. μαθθίας

Mathuſael, Mortem ſuam poſtulans, aut mors ſua infernus vel ſepulchrum. Filius Mauiael, Gen.4. c.18. מְתוּשָׁאֵל μαθουσαλὰ

Mathuſala, Mortem ſuam miſit, aut mortis ſuæ arma: vel ex Hebræo & Syro, mortem ſuam ſpolians, vel mortis ſpolium. Filius Henoch filii Jared, Gen.5. c.21. Luc.3. g.37. מְתוּשָׁלָה ματθουσάλα

Matred, Virga deſcendens, aut virga imperantis, ſive lectuli deſcenſio vel imperium: aut Syriace, labor. Pater Meetabel uxoris Ader regis in Edom ſeptimi, Gen.36. g.39. מַטְרֵד ματραίθ

Mathatha, Idem quod Mathathia, Luc. 3. f.31. ματταθὰ

Mathathias, Idem. Luc.3. e.26. ματταθίας

Matthæus, Donatus. D. Nomen apoſtoli, Matth. 9. a. 9. qui & Levi dictus eſt, Mar.2. b.14. μαθθαῖος

Matthias, 2 Mach.14. c.29.

Mauiael, Annuntians Deum, aut radens vel delens Deus: vel ex Syro & Hebræo, percuſſus a Deo. Filius Irad, Gen. 4. c.18. מְחוּיָאֵל μαιὴλ

Mauman, Turbatus, aut tumultuans, vel multitudo. Nomen eunuchi cujuſdam, Eſth.1. b.10. מְהוּמָן ἀμὰν

M E

Mecherathites, Venditio, aut cognitio, 1 Par.11. g.36. מְכֵרָתִי μεχωραθὶ

Mechmas, Percuſſor, vel pauper ablatus, aut percuſſor, vel pauper palpans vel tangens, ſive auferens. Nomen oppidi in tribu Ephraim, 2 Eſd.11. d.31. qui 1 Reg.13. a.2. dicitur Machmas, iiſdem conſonantibus & punctis. מִכְמָשׂ μαχμὰς

Mechnedebai, Percuſſor, vel pauper vovens, ſive ſpontaneus: aut percuſſio, vel paupertas voventis vel principis aut ſpontanei. Nomen viri, 1 Eſd.10. d.40. מַכְנַדְבַי μαχαδὶ

Medaba, aquæ doloris: vel ex Hebræo & Syro, aquæ manantes. Urbs Arabiæ in tribu Ruben, Num.21. f. 30. Joſ. 13. b. 9. & 1 Par.19. b.7. Eſa.15. a.2. מֵידְבָא μηδαβὰ

Medalaa, Corruptum in quibuſdam exemplaribus pro Medaba, Joſ. 19. a. 11.

Medad, Menſurans, ſive aquæ dilectionis vel uberum aut patrui. Nomen viri ſuper quem requievit Spiritus Domini in caſtris, Num.11. f.26. מֵידָד μωδὰδ

Meddin, Judicium, ſive litigans, aut objurgans. Civitas in tribu Juda, Joſ.15. g.61. Hebraice Middin. מִדִּין μαδδὶν

Medemena, Menſura muneris vel numeri, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut ſterquilinium. Civitas tribus Judæ, quæ alias Berſabee dicitur, Joſ. 15. e.31. Per quam tranſiit Sennacherib cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa. 10.g.31. Sunt tamen qui Medemena ſentiant diverſam eſſe a Berſabee civitatem, ſed tamen vicinam. מַדְמַנָּה μεδμηνὰ מַדְמֵנָה

Medena, Menſura, vel abundans, ſive indumentum. Provincia, de qua 1 Eſd.6. a.2. Heb. Madai. מָדַי

Medi, Idem. p.n. Populi, Eſa.13. c.17. Act.2. b.9. πόλεις μήδων

Media, Idem. ſ.n. Provincia Aſiæ ab ortu habet Caſpios & Parthos, a Meridie Sittacenem & Suſianem & Perſida, ab Occaſu Adiabenen, a Septentrione Armeniam. Plinius auctor libro 6.cap.26. Hanc appellatam a Madai Japheth filio, Joſephus lib.1.cap.14. Judaic. antiq. refert. Strabo vero in 11. a Medo Medeæ filio. De hac Ptolemæus lib.6. cap. 2. Plinius libro 6. cap. 14. Hieronymus ipſam inter flumina Indum & Tigrim collocat, Jer.25. e.25. Huic provinciæ attribuit ſacra Scriptura Aracuſiam, Parthiam, Aſſyriam, Perſidem, Jer.51. c.28. & 1 Mach.14. a.1. μῆδοι μηδία

Meetabel, Quam bonus Deus, ſive benefaciens Deus. Uxor Adar regis in Edom ſeptimi, Gen.36. d. 39. מְהֵיטַבְאֵל μετεβεὴλ

Megbis, Eminens, ſive altitudo. Nomen viri, 1 Eſd.2. b.30. מַגְבִּישׁ μαγβὶς

Megphias, Corpus compreſſum vel congregatum, aut corporis vel veſtimenti tinea. Nomen viri, 2 Eſd.10. a.20. מַגְפִּיעָשׁ μαγὰβ

Mehuſim, Tacentes, aut feſtinantes, ſive ſenſuales. Pater Abitob, 1 Par.8. b.11. מְחֻשִׁים μιωσεὶμ

Melcha, Regina, vel conſiliatrix. Uxor Nachor filii Thare, filia Aran fratris mariti ſui Nachor, Gen.11. d.29. Filia item Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num.26. d.33. מִלְכָּה μελχὰ

Melcha, Luc.3. f.31. Idem. ſed in Græco ſcribitur Melea, & Hebraice interpretatur adimplens, vel adimpletus. D. Pater Eliacim patris Jona. μελεᾶ μελχί Melchi, Rex meus, ſive conſilium meum. D. Pater Levi patris Matthat, Luc.3. e.24.

מלכיה μελχίας Melchias, Rex Dominus, aut conſiliator Dominus. Pater Phaſſur, Jer. 21. a. 1. Filius Amelech, Jer. 38. b. 6. Filius Athanai filii Zara, 1 Par.6. c.40.

מלכיאל μελχιήλ Melchiel, Rex meus Deus, aut regnum Dei, ſive conſiliator meus Deus. Filius Beriæ filii Aſer, Gen.46.b.17. & 1 Par.7.f.31.

מלכיאלי Melchielitæ, Idem. Num.26. e.45. δῆμος ὁ μελχιηλί.

מלכירם μελχιράμ Melchiram, Rex excelſus, aut conſiliator, vel conſilium excelſum. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par.3. c.18.

מלכי צדק μελχισεδέκ Melchi-ſedec, Rex juſtitiæ. Sacerdos & rex Solymæ, ſive Jeruſalem fuit, Gen.14. c.18. Heb.7.a.1.

מלכישוע μελχισουέ Melchiſua, Rex ſalvator, aut rex vel conſilium ſalvatoris vel ſalutis, ſive rex magnificus. Filius Saul, 1 Reg.14. g.49. & 31. a.2. & 1 Par.8. c. 33.

מלכום μολώχ Melchom, Rex eorum, vel conſiliator eorum. Idolum quod colebant filii Ammon, 4 Reg.23. c.13. & 1 Par.20. a.2. Jer.49. a.1. qui Moloch, 4 Reg.23. c.10. dicitur.

מלך μέλεχ Melech, Rex, aut conſiliarius. Filius Micha filii Meribbaal, 1 Par. 8. d.35.

μελίτη Melite, Melliflua. G. Inſula inter Epirum & Italiam, ſpectans Siciliam ad Septentrionem, Act.28. a.1.

מלוא ἄκρα. μαλλώ ἀνάλημμα Mello, Plenitudo, vel repletio. Ambitus montis Sion interior, quem reges incluſerant muro. Vel ut alii volunt, urbs non ita procul illinc, cujus cives Abimelech regem ſibi conſtituerunt, Judic. 9. a. 6. Ab hoc loco David cœpit munire Terram, 2 Reg. 5. b.9. Salomon hanc reparavit, 3 Reg. 9. c. 15. & 4 Reg.12. d.20. & 2 Par. 32. b.5.

מלותי μαλλωθί Mellothi, Plenitudo, vel circuncisio. Nomen viri, 1 Par.25. b.4.

μαλούχ מלוך Melluch, Regnans, vel conſulens. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.32.

Melothi, Idem quod Mellothi.D.Civitas, Judith 2.c.13.In Græco Complutenſi non legitur.

מלטיה μαλτίας Meltias, Liberatio Domini. Nomen viri, 2 Eſd.3 . b. 7.

μέμμιος Memmius, Maculatus, vel vituperatus. D. 2 Mach.11. g. 34.

נף μέμφις Memphis, Hebraice dicitur Noph, & interpretatur favus, aut diſtillatio, vel elevatio, aut cribrum. Civitas Ægypti, Eſa.19. b.13.

מף μέμφις Memphis, Oſee 9. b.6. Hebraice dicitur Moph, id eſt, ab ore: vel Syriace, coopertorium.

Mendacium, Michææ 1.d.14. domos mendacii. Vide Achzib. vide & 1 Par.4. d.22. viri mendacii item.

μενέλαος Menelaus, Potentia, aut robur populi. G. Nomen viri, 2 Mach. 4. d. 23.

μαϊνάν Menna, Numeratus, vel remuneratus, aut præparatus. D. Pater Melcha, ſive (ut Græce habetur) Melea, Luc.3. f.31.

מני ἐμωδ Menni, Præparatio, vel munus, aut numerus. Nomen regionis, Jer. 51. c. 27.

μαιώθ מנית Mennith, Idem. Urbs in terra Gad, Judic.11. f.33.

מיפעת μαϊφάθ Mephaath, Aquarum apparitio, ſive aquarum impetus. Civitas Levitarum in tribu Ruben, in terra Moab, Joſ.13. c. 18. & 21. d. 36. Jer. 48. c. 21.

מריות μαριώθ Meraioth, Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes vel permutationes. Filius Achitob, 1 Par.9. b.11. Filius Zaraiæ filii Ozi, 1 Par.6. a 6.& 7.d.52. Vide Maraioth.

מרעלה μαραλά Merala, Sopor, vel inebriatio, aut amaritudo aſcenſionis, vel holocauſti, aut myrrhæ holocauſtum, ſive folium, aut docens holocauſtum vel aſcenſum. Limes eſt Zabuloniæ tribus, Joſ. 19.a.11.

מררי μεραρί Merari, Amarus, ſive irritatus, aut provocatus. Filius Levi filii Jacob, Gen.46.b.11. & 1 Par.6. a.1.b.16.

Meraritæ, Idem.p.n.Num.26.g.57. δῆμος ὁ μεραρεί.

ἑρμῆς Mercurius, A mercibus dictus eſt: quia mercaturæ Deus putabatur a Gentibus, Latinum eſt, Act.14. b.12.

מרגמה σφενδόνη Mercurius, Pro.26. b.8. In Hebræo eſt Margema. Sunt qui dicant ſignificare fundam qua jaciuntur lapides. Alii acervum lapidum. Poteſt etiam derivari ab ארגמן, quod ſignificat purpuram: ut ſit ſenſus, Sicut qui ligat lapidem vel ſaxum in purpura: ita qui tribuit inſipienti honorem.

מרד μωράδ Mered, Rebellis, vel deſcendens, aut imperans. Filius Bethiæ filiæ Pharaonis, 1 Par.4. c.17.

מרמות μαρημώθ Meremoth, Amaritudo, ſive myrrha mortis, aut altitudines vel deceptiones. Nomen viri, 1 Eſd.8. g.33.

מריבה Meriba, Jurgium, contentio. Nomen loci, qui & Tentatio dicitur. Vide Jurgium, Pſal.95. b.8.

מריב בעל מרי בעל μεριβαάλ Merib-baal, Rebellio, vel impugnatio idoli vel dominantis, ſive ſubjicientis aut poſſidentis. Filius Jonathan filii Saul, 1 Par.8.d.34. & 9. g. 39.

מרמות μεριμώθ Merimuth, Fraudulentia, aut amaritudo, vel myrrha mortis, ſive altitudines. Nomen viri, 2 Eſd. 3. e. 21. & 10. a.5. & 12. a. 3.

מרב μερόβ Merob, Pugnans, ſive objurgans, aut multiplicans: vel Syriace, magiſterium. Primogenita regis Saul, 1 Reg.14.g.49. & 18.d.17.

מראדך βαρωδάχ μαιωδάχ Merodach, Amara contritio, vel myrrha contrita: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Rex Babyloniorum, Eſaiæ 39. a.1. Jer. 50. a.2. qui 4 Reg.20.c.12. dicitur Berodach.

מרום μαρών Merom, Altitudines. Aqua ſeu flumen in terra Chanaan, juxta quod Gentes convenerant adverſus Iſraelitas, Joſ. 11. a.5. b. 7. Hieronymus in locis Hebraicis Merrum vicum fuiſſe dicit in XII. milliario urbis Sebaſtæ juxta Dothain.

מרומי ὕλη ἀχῶ Merome, Altitudines, ſive amaritudo aquarum. Nomen loci, Judic.5. c.18. Ubi alii interpretes pro, in regione Merome, legunt, in excelſis campi.

מרנתי μεσσωθίν Meronathites, Cantatio mea, ſive exultans, aut exclamans: vel Syriace, dominans, 1 Par.27.d.30. & 2 Eſd.3. b.7.

μερώζ מרוז Meroz, Secretum, vel macies. Urbs Galilææ, Judic.5. c. 23.

μοσόχ מש Mes, Auferens, vel tangens. Filius Aram, Gen. 10. c. 23. qui 1 Par.1.b.17.dicitur Moſoch. Ab hoc Mæones traxerunt originem.

Meſa, Salus, vel aqua ſalutis, aut aquas aſpiciens. Rex Moab 4 Reg. 3. a. 4. Filius item Caleb fratris Gerameel, 1 Par. 2. e. 42. מישע μέσα

Meſelemia, Pax Domini, vel perfectio Domini, aut retributio Domini, vel parabola Domini, aut dominium Domini. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 1. משלמיהו μεσελεμία

Meſezebel, Auferens fluxum Deus: vel ex Syro & Hebræo liberatio vel ſalus Dei. Pater Barachiæ, 2 Eſd. 3. a.4. & 11. d. 24. משיזבאל μασεζουβήλ

Meſizabel, Idem. Nomen viri, 2 Eſd.10. a.21. μεσεζεβήλ

Meſollam, Vide Moſollam.

Meſopotamia, Majoris Aſiæ Syriæque pars. Regio eſt inter Babyloniam & Arabiam, ad lævam Tigridis fluvii, ubi habitaverunt ſapientes Babyloniæ, auctore Strabone libr. 11. & 17. & Ammiano libr. 23. Meſopotamia eſt inter amnes Tigridem & Euphraten, a Septentrione Tauro excepta, quæ ipſo vocabulo Græco in medio fluminum eſſe poſita monſtratur. μέσος enim medius: ποταμὸς vero fluvius interpretatur, Act. 7. a. 2. Hebraice vero, Gen. 24. b. 10. Deut. 23. a. 4. Judic. 3. a. 8. & 1 Par. 19. b. 6. & in titulo Pſal. 59. a. 2. Heb. 60. dicitur Aram Naharaim, id eſt, Syria fluviorum. ſ. duorum, nam dictio ipſa dualis eſt numeri. In aliis vero locis pro Meſopotamia, in Hebræo eſt Padan Aram, quod interpretatur redemptio ædis, vel domus: vel Syriace, parilitas, aut conjunctio ædis. Hæc nomina ſortitur & Syria, Gen.25. c. 20. & 28. a.5. b. 6. μεσοποταμία ארם נהרים פדן ארם

Meſopotamia, Joſ. 24. a. 3. in Hebræo eſt Eber hanaar, id eſt, trans flumen. עבר הנהר

Meſphar, Numerus, vel narratio, aut librarius vel ſcriba, ſive tributi taurus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a.2. מספר μάσφαρ

Meſpharath, Numerans, vel narrans, aut tributi fructificatio vel augmentatio. Nomen viri, 2 Eſd.7. b.7. מספרת μασφαράθ

Meſphe, Speculatio, vel ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas in tribu Benjamin, Joſ.18. d.26. מצפה μασσηφά

Meſraim, Anguſtiæ, ſive tribulationes. Filius Cham, Gen. 10. a. 6. b. 13. Ab hoc Ægyptus Hebræa lingua Meſraim nuncupatur: quæ & ſæpe in Sacris literis dicitur terra Cham, a Cham filio Noe, Pſal. 105. d. 22. Heb. 106. ut teſtatur Hieronymus in quæſt. Hebraicis. מצרים μεσραείμ

Meſſa, Onus, vel aſſumptio: & aliquando tranſlative, prophetia. Regio Judææ juxta Hieronymum in locis Hebraicis, in qua habitaverunt filii Jectan, Gen.10. d.30. משא μασσῆ

Meſſa, 4 Reg.11. b.6. Eradicatio, ſive conculcatio. Nomen viri. מסה μασσά

Meſſal, Poſtulans, vel poſtulatus, aut commodatus, ſive ſepulchrum, vel infernus, aut fovea, ſive ablatio, aut tactus Dei. Civitas in tribu Aſer, Joſ.19. b.26. & 21.d.30. quæ & Maſſal, 1 Par. 6. g. 74. dicitur. משאל μασαάλ

Meſſalemeth, Solutio, aut pacificatio, vel perfectio, aut retributio, vel parabola mortis, aut dominium mortis. Mater Amon regis Juda, 4 Reg.21. d. 19. משלמת μεσολλάμ

MESSIAS, Unctus. Græce autem dicitur Chriſtus, Joan. 1. f.41. & 4.d.25. משיח μεσσίας

Meſſulam, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens, aut parabola eorum, ſive poteſtas eorum. Pater Aſalia patris Saphan ſcribæ, 4 Reg.22. a.3. משלם μεσολλάμ

Metabeel, Quam bonus Deus, aut benefaciens Deus. Nomen viri, 2 Eſd. 6. c. 10. מהיטבאל μεταβεήλ

Methca, Dulcedo, aut ſuavitas. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Thare, Num.33. d.28. מתקה ματεκκά

Metri, Pluvia, ſive cuſtodia, vel carcer. Nomen viri, 1 Reg. 10 .c. 21. מטרי ἀματταρεί

Meza, Diſtillatio, vel aſperſio, aut ex iſto: vel Syriace, incenſio vel conſumptio. Filius Rahuel filii Eſau, Gen.36. b.13. מזה μοζέ

Mezaab, Deauratus, vel aquæ auri, ſive quid aurum? Pater Matred patris Meetabel uxoris Adar regis in Edom ſeptimi, Gen. 36. d.39. & 1 Par. 1. d. 30. מי זהב μεζοόβ

M I

Miamin, Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1 Eſd.10. d.25. & 2 Eſd.10. a.7. & 12.d. 40. מימין μειαμίν

Mibahar, Electus, ſive electio, aut juventus. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 38. מבחר μαβαάρ

Micha, Pauper, vel humilis, aut percutiens vel percuſſus, ſive quis hic? id eſt in hoc loco: ſive aquæ hic. Pater Abdon, 2 Par. 34. d. 20. qui 4 Reg. 22. b.12. dicitur Michaia. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 5. Filius Meribbaal filii Jonathan, 1 Par. 8. d. 35. Filius Miphiboſeth, 2 Reg. 9. d. 12. מיכה μιχαίας מיכא

Michael, Quis ſicut Deus? aut humilitas, ſive paupertas Dei, vel percuſſio Dei, ſive percutiens Deus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 3. Pater Galaad, 1 Par. 5. b. 13. Pater item Sthur principis tribus Aſer, Num. 13. b. 14. Eſt & nomen Angeli, Dan.10. c. 13. מיכאל μιχαήλ

Michaia, Quis ſicut Dominus? aut paupertas vel humilitas Domini, ſive percutiens Dominus, vel percuſſio Domini. Pater Achobor, 4 Reg. 22. c. 12. Filius Meribbaal filii Jonathan, 1 Par. 8. d. 34. Mater item Abiam regis Juda, 2 Par.13. a.2. quæ 3 Reg.15.a. 2. dicitur Maacha, 2Eſd.12. d.40. מיכיה μιχαίας

Michas, Idem. Nomen viri de monte Ephraim, Judic.17. a.1. מיכיהו μιχᾶς

Michæa, ſive Michæas, Idem. Filius Gamariæ filii Sapham ſcribæ, Jer. 36. c. 11. Filius item Jemla, 3 Reg. 22. b. 8. מיכיה μιχαίας

Michæas, Jer. 26. e.18. Michææ 1. a. 1. Pauper vel humilis, aut percutiens, vel percuſſus, ſive quis hic? id eſt, in hoc loco, vel aquæ hic. Nomen prophetæ qui prophetavit ſub Joatham, Achaz, & Ezecia. מיכה μιχαίας

Michol, Quis omnia? q. d. tu. aut quæ perfecta vel conſummata? q. d. nulla niſi tu. ſive aqua tota, aut aquarum perfectio vel con- מיכל μιχόλ conſummatio, ſeu prohibitio. Nomen filiæ minoris regis Saul, 1 Reg. 14. g. 49.

Middin, Vide Meddin.

μύνδος Mido, Cura, ſive conſilium. G. Græca exemplaria legunt Myndus, 1 Mach. 15. d. 23.

μίλητον Miletum, Rubra, vel coccinea. G. Civitas in Aſia maritima, decem ſtadiis ab oſtio Mæandri amnis ſecreta, Act. 20. c. 15.

מְלִיכוּ ἀμαλύχ Milicho, Regnum ejus, vel conſilium ejus. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 14.

Minnith, Vide Mennith.

מְפִיבֹשֶׁת μεφιβόσθ Miphiboſeth, De ore ignominia, ſive de ore confuſio, aut oris ignominia vel confuſio, aut verecundia, vel mora. Filius Jonathæ filii Saul, 2 Reg. 4. a. 4. & 9. b. 11. Hic dicitur & filius Saul præterito patre Jonatha, 2 Reg. 19. e. 24. & 21. b. 7.

מִשְׁעָם μισαάμ Miſaam, Salvator eorum, ſive reſpiciens eos, aut auferens, vel tangens populum: vel Syriace, lenitas eorum. Filius Elphaal filii Nehuſim, 1 Par. 8. b. 12.

מֵישַׁךְ μισάχ Miſach, Prolongans, ſive attrahens, aut aquas vallans vel ſepiens. Vir qui & Miſael dicitur, Dan. 1. b. 8.

מִישָׁאֵל μισαήλ Miſael, Quis poſtulatus aut commodatus? ſive quis poſtulans aut commodans? ſive abſtulit Deus, vel receſſit. Nomen viri quem princeps Eunuchorum regis Nabuchodonoſor vocavit Miſach, Dan. 1. b. 8. Filius item Oziel filii Caath, Exod. 6. c. 22.

מִישׁוֹר Miſor, Planities, aut ſerra, ſive murus vel muratus, aut bos, vel bovinus. Heb. legitur Jaheſa, Joſ. 21. d. 39.

מִשְׁפָּט κρίσις Miſphat, Judicium. Fons Miſphat, ſive judicii, alias Cades, Gen. 14. a. 7.

μιτυλήνη Mitylene, Munditia, vel abſterſio torcularis. G. Inſula contra Aſiam, quæ a proximo continenti abeſt quinquaginta ſeptem millia paſſus, Act. 20. c. 14.

מִתְרְדָת μιθριδάτης Mithridates, Explorans, vel contemplans legem, aut ſolvens legem, ſive mortis deſcenſus vel dominium, 1 Eſd. 1. d. 8.

M N

מָנֶה μνᾶ Mna, Libra, talentum, genus ponderis quod continet certum numerum unciarum, Ezec. 45. e. 12. & Luc. 19. b. 13.

μνεσθεύς Mneſtheus, Alacritas, aut ira, vel robur Dei. Nomen viri, 2 Mach. 4. c. 21.

M O

מוֹאָב μωάβ Moab, De patre: quoniam de patre eum filia concepit. Filius Lot ex filia ſua majore, Gen. 19. g. 36. A quo urbs Arabiæ (quæ alias, ut Euſebius refert, Areopolis dicitur) & regio nomen acceperunt, Eſa. 11. d. 14. Eſt & regnum filiorum Lot ad Orientem Judææ ſitum, proximum Mari mortuo & Jordani. Eſt præterea nomen regis, 1 Reg. 12. b. 9. & 22. a. 3. & 1 Par. 4. d. 22.

מֹאָבִים Moabitæ, Idem. Deut. 2. b. 9. e. 11. μωαβῖται

מוֹאָבִי Moabites, Idem. Deut. 23. a. 3. μωαβίτης

מוֹאֲבִיּוֹת Moabitides, Idem. p. n. f. g. 3 Reg. 11. a. 1. μωαβίτιδες

מוֹאֲבִית Moabitis, Idem. ſ. n. f. g. Ruth 1. a. 1. & 5. μωαβῖτις

מוֹעַדְיָה μωαδιά Moadia, Solennitas, vel feſtivitas Domini, ſive adornatio, vel teſtimonium, aut fœdus Domini, vel tranſitus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 17.

מְבֻנַּי μοβοναί Mobonnai, Filius vel filiatio, ſive ædificatio, aut intellectus vel intellectio. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 27.

מְכֹנָה μαχνά Mochona, Baſis, vel ſuſtentaculum, aut præparatio. Civitas, 1 Eſd. 11. d. 28.

מִכְרִי μαχειρί Mochori, Venditio, vel cognitio. Pater Ozi, 1 Paralipom. 9. b. 8.

μωδεΐν Modin, Judicium, vel judicatio, aut jurgium. D. Civitatis nomen in monte ſitæ ut videtur Baala, ſuper torrentem qui apud Secronam effunditur: patria Machabæorum, ubi eſt eorum memorabilis ſepultura, ſeptem pyramides ex quadrata mole ſurgentes, 1 Mac, 2. a. 1.

מַחְלָה μααλά Mohola, Chorus, vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriace, venia. Nomen viri, 1 Par. 7. d. 18.

מַחְלִי μοολί Moholi, Idem. Filius Merari filii Levi, Exod. 6. c. 19.

מוֹלָדָה μωλαδά Molada, Nativitas, vel generatio. Civitas quæ in tribu tam Judæ quam Simeonis reperitur, Joſ. 15. e. 26. & 19. a. 2. & 1 Par. 4. e. 28.

מְחֹלָתִי μαουλαθί Molathi, ſive Molathites. Chorus, vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriace, venia, 1 Reg. 18. e. 19. & 2 Reg. 21. b. 8.

מַלְכָּם μελχώμ Molchom, Rex eorum, vel conſiliarius eorum. Filius Saharaim ex Hodes uxore, 1 Par. 8. a. 9. Sic vocabatur & Moloch, Ammonitarum idolum, Jer. 49. a. 1.

מוֹלִיד μωλίδ Molid, Generatio, vel nativitas, aut circumciſio manus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1 Par. 2. d. 29.

מֹלֶךְ μολὸχ μολόχ Moloch, Regnans, aut conſiliarius. Idolum Ammonitarum, 4 Reg. 23. c. 10. Act. 7. c. 43. quod & Melchom dicitur.

מִלְכֹּם μελχὸμ Moloch, 3 Reg. 11. f. 33. Rex eorum, aut conſiliarius eorum. Heb. Milchom. Idolum Ammonitarum.

מַעַץ μαάς Moos, lignum, vel ligneus, ſive conſiliarius. Filius Ram primogeniti Jerameel, 1 Par. 2. d. 27.

מֻפִּים μαμφίν Mophim, Ex ore: vel Syriace, cooperimenta. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

מוֹרַשְׁתִּי μωρασθίτης Moraſthi, Hæres, vel paupertas, aut de paupertate, vel de hæreditate. Vicus contra Orientem Eleutheropoleos, patria Michææ prophetæ, Jer. 26. e. 18.

Moraſthites, Idem. Mich. 1. a. 1.

מוֹרִיָּה ἀμωρία Moria, Amaritudo vel myrrha Domini, aut potius doctrina, ſive timor Domini, a ירה vel ירא: ſive ex Syro & Hebræo, dominatio Domini. Collis, 2 Par. 3. a. 1. qui Terra Viſionis, Gen. 22. a. 2. dicitur, a latere montis Sion. Moria, inquiunt doctiores, eſt mons in tribu Benjamin in quo fuit ædificatum templum a Salomone. Hic mons eſt multijugus: & in uno e jugis ejus juſſus eſt Abraham immolare filium ſuum Iſaac. Non deſunt qui dicant hunc montem partem eſſe montis Sionis. Rectius ſentiunt qui affirmant montem Moria & montem Sion eſſe eundem montem, quum ex Joelis 3. f. 21. Pſal. 2. b. 6. & aliis locis clarum ſit, templum Domini fuiſſe conſtructum in Sion, & auctor Paralipomenon ſcribat illud fuiſſe conſtructum in monte Moria, Gen. 22. a. 2. & 2 Par. 3. a. 1. Eſt ergo Moria & Sion idem mons, ſed Moria vetus eſt montis appellatio, & Sion recens.

Moſa, Azymum, aut inventus, vel exitus, ſive exprimens, vel emungens. Filius Caleb ex Epha concubina, 1 Par. 2. f. 46. Filius Zamri filii Joada, 1 Par. 8. d. 36. מוֹצָא μωσά

Moſa, 1 Par. 8. a. 9. interpretatur Onus, ſive aſſumptio vel prophetia aliquando tranſlative, aut aquarum elevatio. Filius Saharaim ex Hodes uxore. מֵישָׁא μισά

Moſera, Eruditio, ſive diſciplina, aut vinculum: vel Syriace datio vel traditio. Nomen montis ubi Aaron mortuus eſt & ſepultus, Deut. 10. b. 6. qui Hor, Num. 20. d. 27. & Moſeroth, Num. 33. d. 30. dicitur. מֹסֵרָה μοσερά

Moſeroth, Idem. p. n. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Heſmona, Num. 33. d. 30. Eadem quæ Moſera dicitur. μασουρώθ

Moſobab, Reverſus, aut averſus, vel converſus. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 34. מְשׁוֹבָב μωσωβάβ

Moſoch, Attrahens, vel prolongans, aut vallans, vel ſepiens. Filius Japheth, Geneſ. 10. a. 2. Ab hoc Cappadoces originem traxerunt, Ezec. 27. c. 30. Filius item Aran, 1 Par. 1. b. 17. qui Gen. 10. f. 23. dicitur Mes. מֶשֶׁךְ μοσὸχ

Moſollam, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens, vel parabola eorum, ſive poteſtas eorum. Nomen viri, 1 Par. 3. d. 19. & 5. b. 13. & 8. b. 17. & 9. b. 8. Præpoſitus inſtauratoribus templi, 2 Par. 34. c. 12. מְשֻׁלָּם μεσολὰμ

Moſollamia, Pax Domini, ſive perfectio Domini, aut retributio Domini, vel parabola, aut dominium Domini. Vide Meſelemia, 1 Par. 9. d. 21. מְשֶׁלֶמְיָהוּ μεσολλαμία

Moſollamith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens, vel parabola mortis, aut dominium mortis. Filius Emmer, 1 Par. 9. b. 12. מְשִׁלֵּמִית μασελιμώθ

Moſollamoth, Pacificatio, aut perfectio, ſive retributio, aut parabola mortis, vel dominium mortis. Pater Barachiæ principis, 2 Par. 28. b. 12. מְשִׁלֵּמוֹת μασαλμώθ

Moyſes, Attractus, vel aſſumptus, ſubaudi de aquis, ut Exod. 2. b. 10. legitur. Filius Amram filii Caath filii Levi, 1 Par. 6. c. 38. & 23. b. 13. Act. 7. c. 20. Heb. Moſe. מֹשֶׁה μοϋσῆς μωσῆς

Mozel, Ambulans, vel vadens. Nomen regionis, Eze. 27. d. 19. מְאוּזָּל μοοζιήλ

M U

Munim, Habitacula, ſive afflicti, aut delinquentes, vel reſpondentes. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 50. מְעוּנִים μουνίμ

Murus-Moab, Urbs Moabitarum, Eſa. 15. a. 1. קִיר מוֹאָב τεῖχος τῆς μωαβίτιδος

Murus cocti lateris. Vide Cir-hareſeth.

Muſach, Unctio, ſive cooperimentum, aut libatio, 4 Regum 16. d. 18. מוּסַךְ καθέδρα

Muſi, Auferens, vel tangens, aut recedens, vel ablatus. Filius Merari filii Levi, Exod. 6. c. 19. & 1 Par. 6. b. 19. מוּשִׁי μουσί

Muſitæ, Num. 3. e. 33.

M Y

Mydo, vel potius Myndus, Muta. G. Nomen inſulæ in mari Icario, 1 Mach. 15. d. 23. μυύνδος

Myſia, Sceleſta vel abominabilis. G. Provincia Aſiæ nunc Æolis dicta, quam Paulus adnavigavit, Act. 16. b. 7. Eſt & altera ejuſdem nominis juxta Danubium flumen. Suntque auctores, qui dicant tranſiſſe ex Europa Meſas & Brigas & Hunos, a quibus appellantur in Aſia Myſi, Phryges & Bithynii. μυσία

N

NAalol, Laudatus, ſive lucidus, aut ſtolidus. Civitas Levitarum in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 15. & 21. d. 35. & Judic. 1. f. 30. נַהֲלוֹל vel נַהֲלָל ναλὼλ

Naama, Pulchra, ſive decora, aut movens valde. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 41. Mater item Roboam, 3 Reg. 14. e. 21. נַעֲמָה νομά, νάαμα

Naaman, Pulcher, ſive decorus, aut motum præparans. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 8. a. 2. dicitur Nohaa. Princeps militiæ regis Syriæ, 4 Reg. 5. a. 1. & Luc. 4. e. 27. Filius item Bela filii Benjamin, 1 Par. 8. a. 2. נַעֲמָן νοεμὰν

Naamathites, Pulchritudo, vel jucunditas, ſive motus mortis meæ, Job 11. a. 1. & 2. c. 11. & 20. a. 1. & 42. b. 9. נַעֲמָתִי μιναῖος

Naara, ſive Naaratha, Puella, vel juvenis, aut excuſſio, vel vigilans. Terminus tribus Ephraim, Joſ. 16. c. 7. Altera uxor Aſhur, 1 Par. 4. a. 5. נַעֲרָה vel נַעֲרָתָה νοερὰ

Naarai, Pueri mei, vel juvenes mei, ſive excutientes, aut vigilantes mei. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 37. נַעֲרַי ναραΐ

Naaria, Puer Domini, aut excuſſio Domini, ſive vigil Domini, vel vigilans Dominus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. & 4. g. 42. נְעַרְיָה νεαρία

Naas, Coluber, vel ſerpens, aut augurans, vel divinans, ſive æneus. Civitas, 1 Par. 4. b. 12. Rex Ammonitarum, 1 Reg. 12. c. 12. & 1 Par. 19. a. 2. Eſt & nomen cujuſdam viri de quo 1 Reg. 11. a. 1. & 2 Reg. 17. g. 27. נָחָשׁ ναὰς

Nabaioth, Loquelæ, ſive prophetiæ, aut fructus, vel germinationes. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 13. Ab hoc omnis regio ab Euphrate uſque ad mare Rubrum uſque hodie Nabathena dicitur, quæ pars Arabiæ eſt, Eſa. 60. b. 7. נְבָיוֹת ναβαιώθ

Nabal, Stultus, vel inſipiens. Viri nomen, cujus uxor Abigail dicebatur, 1 Reg. 25. a. 3. & d. 19. נָבָל ναβὰλ

Nabat, Aſpiciens, ſive intuens. Pater Jeroboam ſervi Salomonis, 3 Reg. 11. e. 26. נְבָט ναβὰτ

Nabath, Idem. Conſobrinus Tobiæ, Tob. 11. d. 20.

נְבוֹ ναβαὶ ναβὼθ Nabo, Loquela, ſive prophetia: aut loquens, vel prophetans, ſive fructificans, vel germinans. Civitas in terra Moab, in tribu Ruben, Eſa. 15. a. 2. & Jer. 48. d. 22. quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 38. Eſt & nomen montis ejuſdem nominis. Dicitur & Nebo. Idoli præterea nomen, Eſa. 46. a. 1.

ναβὼθ נָבוֹת Naboth, Idem. Nomen viri, 3 Reg. 21. a. 3.

נְבוֹ ναβοῦ Nabu, Loquela, ſive prophetia: aut loquens, vel prophetans ſive fructificans aut germinans. Nomen unius ex principibus regis Babylonis, Jer. 39. a. 3. In codicibus Hebræis, unius eſt nomen proprium, Semegarnebu: Vide Semegar.

נְבֻכַדְנֶאצַּר ναβουχοδονόσωρ Nabuchodonoſor, Gemitus ſive planctus judicii, anguſtiæ vel preſſuræ, ſive coartans judicium anguſtiæ vel preſſuræ. Rex Babyloniorum, 4 Reg. 24. c. 10.

נְבוּכַדְרֶאצַּר ναβουχοδονόσωρ Nabuchodonoſor, In toto Jeremia, excepto cap. 27. a. 8. & 28. c. 11. & 29. a. 1. & 34. a. 1. & 39. a. 1. Ezec. 26. a. 7. & 29. d. 18. & 30. c. 10. In quibus omnibus locis in Hebræo codice ſcribitur Nabuchodoroſor, quod interpretatur gemitus ſive planctus generationis, anguſtiæ vel preſſuræ, aut coartatio generationis, anguſtiæ vel preſſuræ.

נְבוּשַׁזְבָן ναβουσέζβαν Nabuſezbaz, Loquela, ſive prophetia, vel germinatio manans vel fluens: aut ex Hebræo & Syro, fructus vel germinatio liberationis. Nomen viri, Jer. 39. c. 13.

ναβαταῖοι Nabuthæi, Loquentes, ſive prophetantes, aut germinantes. D. 1 Mach. 5. c. 25.

נְבוּזַרְאֲדָן ναβουζαρδὰν Nabuzardan, Germinatio, vel prophetia extranei ſive ventilati aut effuſi judicii, vel germinatio, ſive prophetia extranei, ſive ventilati, aut effuſi dominii vel baſis. Princeps exercitus regis Babyloniorum, 4 Reg. 25. b. 8.

נָחוֹר ναχὼρ Nachor, Raucus, vel aridus, aut iratus, vel incenſus: aut Syriace, ſuffocatus. Filius Sarug, Gen. 11. c. 22. Luc. 3. f. 34. Filius item Thare, Gen. 11. d. 27.

ναχὼν נָכוֹן Nachon, Paratus, vel certus. Nomen loci, 2 Reg. 6. a. 6.

נָדָב ναδὰβ Nadab, Spontaneus, aut vovens, vel princeps. Filius Aaron, Exod. 6. d. 23. Filius item Semei filii Onam filii Jeremeel, 1 Par. 2. d. 28. Filius Jahiel, 1 Paral. 9. f. 36. Filius Jeroboam, 3 Reg. 14. e. 20.

נְדַבְיָה ναδαβία Nadabia, Votum Domini, ſive ſpontaneus, aut princeps Domini. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18.

ναγγαὶ Nagge, Claritas, vel ſplendor. D. Nomen viri, Luc. 3. e. 25.

נַחְבִּי ναβὶ Nahabi, Occultus, vel abſconditus, ſive dilectus meus, aut requieſcens mecum, ſive ductor mecum. Filius Vapſi, Numer. 13. b. 15.

נַחֲלִיאֵל ναθαναὴλ Nahaliel, Torrens Dei, ſive hæreditas Dei, aut vallis Dei. Locus ubi caſtra fixerunt Iſraelitæ, Num. 21. d. 19.

נַחַם ναὺμ Naham, Conſolatio, vel pœnitentia, ſive ducens eos, aut requies eorum. Frater Odaiæ mulieris, 1 Par. 4. d. 19.

נַעַם νοὲμ Naham, 1 Par. 4. c. 15. Filius Caleb filii Jephone, interpretatur pulcher, ſive jucundus, aut movens eos.

נַחֲמָנִי ναιμανὶ Nahamani, Conſolator, ſive pœnitens, aut requiei munus vel numerus, ſive requiei præparatio. Nomen viri, 2 Eſd. 7. b. 7.

נַחְרַי ναραὶ Naharai, Naris, ſive naſus, aut hinniens, vel calefactio, ſive ariditas, vel raucedo: aut Syriace, ſuffocatio. Armiger Joab, 2 Reg. 23. d. 37. & 1 Par. 11. g. 39.

נַחְשׁוֹן νaασσὼν Nahaſſon, Idem. Filius Aminadab, frater Eliſabeth uxoris Aaron, Exod. 6. d. 23.

נַחַת ναχὰθ. νάαθ Nahath, Requies, vel ductor: aut Syriace, deſcenſio. Filius Rahuel, filii Eſau, Gen. 36. b. 13. & 2 Par. 31. c. 13.

נַחוּם ναοὺμ Nahum, Conſolator, ſive pœnitens, aut ductor eorum. Nomen prophetæ, Nahum 1. a. 1. & 2 Eſd. 7. b. 7.

ναΐν Nain, Pulchritudo, ſive jucunditas, vel commotio aut motus eorum. D. Civitas in ſecundo miliario Thabor montis contra Auſtrum ad pedem Hermon minoris montis juxta Hendor villam, Luc. 7. b. 11.

נָיוֹת ναβὰθ Naioth, Pulchritudo, ſive decor, aut habitaculum. Nomen loci, 1 Reg. 19. c. 18.

נִמְשִׁי ναμεσσεὶ Namſi, Ablatus, ſive auferens, aut tangens, vel dormitionis munus. Pater Jehu regis Iſrael, 3 Reg. 19. c. 16.

נְמוּאֵל ναμουὴλ Namuel, Dormiens Deus, vel dormitio, ſive ſomnus Dei. Filius Simeonis filii Jacob, 1 Par. 4. e. 24. qui Gen. 46. b. 10. dicitur Jamuel.

נְמוּאֵלִי Namuelitæ, Idem. Num. 26. b. 12. ναμουηλεὶ

ναναία Nanea, id eſt, Diana, ſic enim appellabatur Diana lingua Perſica, 2 Mach. 1. c. 13.

נֶפֶג ναφὲκ Napheg, Imbecillis, aut remiſſus, aut laxatus. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, Exod. 6. c. 21. Filius item David, 1 Par. 14. b. 6.

נָפִישׁ ναφεὶς Naphis, Anima, vel refrigeratus, aut requieſcens: vel Syriace, multiplicans. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 15. & 1 Par. 5. c. 19.

νάρκισσος Narciſſus, Stupefactus, vel negligens. G. Nomen viri, cujus meminit Paulus, Rom. 16. b. 11.

נְצִיחַ νεσία Naſia, Victor, ſive æternus, aut fortis. Nomen viri, 1 Eſdr. 2. c. 54.

נָתָן νάθαν Nathan, Dans vel donatus. Filius David, 2 Reg. 5. c. 14. & 1 Par. 3. b. 5. Nomen item prophetæ, 2 Reg. 7. a. 2. Filius item Ethei filii filiæ Seſan ex ſervo, 1 Par. 2. e. 36.

נְתַנְאֵל ναθαναὴλ Nathanael, Donum Dei. Frater Semeiæ & Choneniæ, 2 Par. 35. b. 9. Filius Suar, princeps tribus ſuæ Iſſachar, Num. 1. a. 8. Quartus filius Iſai, 1 Par. 2. b. 14.

Nathanel, Idem.

נְתַנְיָה ναθανίας Nathania, ſive Nathanias, Donum Domini. Pater Iſmahelis, 4 Reg. 25. f. 23.

נְתַן מֶלֶךְ ναθὰν Nathan-melech, Donum regis, ſive donum conſilii. Nomen Eunuchi, 4 Reg. 23. e. 11.

נְתִינִים ναθίνεοι Nathinæi, Dati, vel donati, 1 Par. 9. a. 2. & 2 Eſd. 7. d. 46.

נָתוֹן ἀναθὼν Nathon, Dare, vel dando. Civitas in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 14.

ναυῆ Nave, Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens, vel pulchritudo, ſive habitaculum: aut Syriace, piſcis. D. Idem qui & Nun, pater Joſue, Eccl. 46. a. 1.

נְזִרִים ναζηραῖοι, ἠγιασμένοι Nazaræi, Separati, ſive coronati, aut ſanctificati, Thren. 4. b. 7. Amos 2. c. 11. d. 12.

ναζωραῖοι Nazareni, Idem. Sed ſi per צ ſcribatur, interpretatur cuſtodientes, vel floridi, aut virgulta. D. Act. 24. b. 5.

נָזִיר ναζηραῖος Nazaræus, Separatus, ſive coronatus, aut ſanctificatus, Judic. 13. a. 5.

ναζωραῖος Nazaræus, Matt. 2. d. 9. Idem: vel per צ literam, cuſtos, ſive flos, aut virgultum. D.

ναζωραῖος ναζαρηνὸς Nazarenus, Idem. ſ. n. D. Matth. 26. g. 71. & Luc. 4. f. 34. & Marc. 1. c. 24.

ναζαρὲθ ναζαρὲτ Nazareth, Sanctificata, aut ſeparata, vel coronata. Si autem per צ ſcribatur, interpretatur Cuſtodita, vel florida, aut virgultum. D. Viculus Galilææ juxta montem Thabor, in quo fuit nutritus JESUS ſalvator noſter, Matt. 2. d. 23. Luc. 4. c. 16. ædificata ſuper montem.

N E

νεάπολις Neapolis, Nova civitas. G. Civitas Cariæ aut Thraciæ, Act. 16. b. 11. Hanc vocari Sichem, teſtis eſt Hieronymus in Hebraicis quæſtionibus.

נִבְחַז νιβχὰζ Nebahaz, Fructificans vel germinans viſionem, aut loquens, vel prophetans. Idolum Hevæorum, 4 Reg. 17. f. 31.

נֵיבָי ναβαὶ Nebai, Fructificans, vel germinans, aut loquens, vel prophetans. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 19.

נְבַלָּט ναβαλλὰτ Neballat, Prophetia, ſive loquela involuta, vel abſcondita, aut germinans, vel fructificans, ſive prophetans involute vel abſcondite. Civitas, 2 Eſd. 11. d. 34.

נְבוֹ ναβὼ Nebo, Loquela, ſive prophetia, aut loquens, vel prophetans, ſive fructificans, vel germinans. Urbs eſt & mons terræ Moabitarum ſupra Jordanem contra Jerichuntem civitatem, in ſorte tribus Ruben, Num. 32. a. 3. Deut. 32. g. 49. & 34. a. 1. & 1 Par. 5. a. 8. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 29. & 10. d. 43. Vide Nabo.

נִבְשָׁן νεβσὰν Nebſan, Loquela, ſive prophetia, aut germinatio dormitationis vel mutationis, ſive germinatio vel loquela dentis vel eboris. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. g. 62.

Nebuzar-adan, Vide Nabuzar-adan.

נְכֹה νεχαὼ Nechao, Claudus, vel percuſſus. Nomen Pharaonis regis Ægypti, illius videlicet cui Joſias rex Juda fuit in occurſum, 4 Reg. 23. f. 29. & 2 Par. 35. c. 20.

נֶקֶב ἀννεκὲβ Neceb, Foramen, aut maledictio, ſive vocatio, aut nominatio, vel explicatio. Civitas tribus Nephthali, quæ & Adami dicitur, Joſ. 19. c. 33.

נְקוֹדָא νεκωδὰ Necoda, Depictus, ſive varius, aut punctuatus, vel paſtor, aut incurvatus, vel incenſus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 48. 60.

נַחַל אֶשְׁכּוֹל φάραγξ βότρυος Nehel-eſchol, Torrens botri, aut vallis botri. Nomen torrentis, Num. 13. e. 25. Ubi apud alios interpretes legitur: Vocatus eſt locus ille torrens Eſchol: qui torrens eſt in vicinia Hebronis. Eo irrigatur vallis dicta Botri. Vide Eſchol.

נֶחֱלָמִי νεελαμίτης Nehelamites, Somniator, vel ſomnus, ſive torrens, aut vallis aquarum, vel hæreditas aquarum, Jer. 29. f. 24.

נְחֶמְיָה νεεμίας Nehemias, Conſolatio, vel requies Domini, aut pœnitens Dominus, ſive directio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

נְעִיאֵל ναιὴλ Nehiel, Commotio, vel motus Dei. Civitas quæ terminus eſt Aſer, Joſ. 19. b. 27.

נְחֻשְׁתָּא νεεσθὰν Nehuſta, Ænea, vel ærea, aut augurans, vel ſerpens, aut ſerpentina. Mater Joachin, filii Joacim, 4 Reg. 24. b. 8.

נְחֻשְׁתָּן νεεσθὰν Nehuſtan, Æneum, vel cupreum, aut augurium, ſive ſerpentis datum, vel donum, 4 Reg. 18. a. 4.

נִמְרָה ναμβρὰν Nemra, Leopardus, ſive rebellio, aut amaritudo, vel commutatio. Civitas, Num. 32. a. 3.

נִמְרִים νεβεὶμ Nemrim, Idem. p. n. Regio irrigua, aut locus irriguus in Moabitide, Eſa. 15. e. 6.

נִמְרֹד νεμβρὼδ Nemrod, Rebellis, vel dormitio deſcenſionis, aut dormiens dominans. Filius Chus, Gen. 10. b. 8.

νεομηνία Neomenia, Novilunium. G. Col. 2. d. 16.

נָפַת דֹּאר νεφαδὼρ Nephath-dor, Favus habitationis vel generationis, aut diſtillans ſive elevans, vel cribrans habitationem vel generationem. Civitas in tribu Manaſſe, eadem quæ Dor Dicitur. Vide ſuo loco, 3 Reg. 4. b. 11. ubi corrupte legitur Nephad-dor. Ex Hebræo verti poterat in omni termino Dor.

נֶפֶג ναφὴγ Nepheg, Imbecillis, aut remiſſus, vel laxatus. Filius David, 2 Reg. 5. c. 15. & 1 Par. 3. b. 7.

νέφθαρ Nephi, Purificatio. D. 2 Mach. 1. g. 36.

נַפְתָּלִי νεφθαλεὶμ νεφθαλὶ Nephthali, Comparatio, vel æquiparatio, aut retorſio, vel tortuoſitas. Una e tribubus Iſrael ſita ſupra tribum Aſer, ſi Tobiæ credimus, cap. 1. a. 1. Nomen loci, 3 Reg. 4. b. 15. & 4 Reg. 15. f. 29. Sextus filius Jacob ex Bala ancilla Rachel uxoris ipſius Jacob, Gen. 30. b. 8.

Nephthalitæ, Idem.

νέφθαρ Nephthar, Purificatio. D. 2 Mach. 1. g. 36.

נֶפְתּוֹחַ ναφὼ, ναφθὼ Nephtoa, Apertus, ſive apertio, ſive ſculptura. Nomen fontis, Joſ. 15. b. 9. & 18. c. 15.

נַפְתֻּחִים νεφθιεὶμ Nephtuim, Idem. p. n. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13.

נְפוּסִים νεφουσεὶμ Nephuſim, Diminuti, aut dilacerati. Nomen viri, 1 Eſdræ 2. c. 50.

נֵר νὴρ Ner, Lucerna, ſive novale. Pater Abner, 1 Reg. 14. g. 51. Pater Cis patris Saul, 1 Par. 8. c. 33. Filius Jahiel, 1 Par. 9. f. 36.

נֵרְגַל νηργὰλ Neregel, Explorans, vel pedeſter, ſive lucerna diſcooperta vel coacervata, aut novale diſcoopertum vel revolutum. Unus ex principibus regis Babylonis, Jer. 39. a. 3.

Nergel, Idem. Idolum Cuthæorum, 4 Reg. 17. f. 30.

Nereus, Lucerna, vel novale. Græce vero magnus interpretatur. D. Nomen viri, Rom. 16. b. 15. νηρεὺς νηρέως

Neri, Lucerna, vel novale. D. Luc. 3. f. 27. νηρεὶ

Neri, Jer. 32. b. 12. Lucerna Domini, aut novale Domini, Heb. Nerias. Pater Baruch, filius Maaſiæ. נריה νήριος

Nerias, Idem. Jer. 36. a. 4. & 51. g. 59. νηρείας

Neſib, Stans, ſive ſtatio, vel erectio, ſcilicet alicujus tituli: aut Syriace, plantatio. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 43. נציב νεσεὶβ

Neſroch, Fuga vel tentatio tenera vel delicata, aut vexillum delicatum: vel Syriace, tabula tua. Idolum quod adorabat Sennacherib, 4 Reg. 19. g. 37. & Eſa. 37. g. 38. נסרך νεσεράχ ἀσαράχ

Neſteus, Jejunus, vel jejunans. G. νηστεύς

Netophathi, Gutta, ſive diſtillatio, aut gummi. Nomen loci, 1 Par. 2. g. 54. נטופתי νετωφαθεὶ

Netophathites, Idem. 2 Reg. 23. d. 28. & 4 Reg. 25. f. 23. & 1 Par. 11. f. 30. νετωφαθίτης

Netupha, Gutta, ſive diſtillatio, aut gummi, vel declinatio oris. Nomen loci, 1 Eſd. 2. b. 22. נטופה νετωφὰθ

Netuphati, Idem. Nomen loci, 2 Eſd. 12. b. 28.

Neumenius, Novus menſis, vel novilunium. G. Filius Antiochi, 1 Mach. 12. c. 16. νουμήνιος

N I

Nicanor, Victor, vel victorioſus. G. 1 Mach. 3. e. 38. Eſt & nomen diaconi, Act. 6. b. 5. νικάνωρ

Nicodemus, Hebraice interpretatur innocens ſanguis: Græce vero, victoria populi. D. Nomen viri Phariſæi, Judæorum principis, Joan. 3. a. 1. νικόδημος

Nicolaitæ, Victoriæ plebis. G. Apoc. 2. b. 6. d. 15. νικολαῖται

Nicolaus, Idem. ſ. n. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. νικόλαος

Nicopolis, Victoriæ civitas, vel victorioſa civitas. Thraciæ civitas, quæ Iſtro flumini imminet, ad Titum 3. d. 12. νικόπολις

Niger, Latinum eſt. Cognomen prophetæ cujuſdam, Act. 13. a. 1 νίγερ

Nilus, Hebraice dicitur Sihor, & interpretatur niger vel turbidus, aut matutinus. Fluvius Ægypti, Eſa. 23. a. 3. שחור μεταβόλων

Ninive, Pulchra, ſive ſpecioſa, aut habitaculum. Civitas quam ædificavit Aſſur, metropolis Aſſyriæ, Gen. 10. b. 12. & 4 Reg. 19. g. 36. quæ & Ninus dicitur: Niſibis autem ab Euſebio. Suidas ſcribit nomen Ninives fuiſſe mutatum in nomen Babylonis a Semiramide regina Aſſyriorum. נינוה νινευὴ

Ninivitæ, Pulchri, ſive ſpecioſi, aut habitacula, Luc. 11. d. 30. νινευῖται

Niſan, Vexillum, ſive probatio, aut tentatio, vel fuga: aut Syriace, miraculum. Menſis reſpondens noſtro Martio, 2 Eſd. 2. a. 1. ניסן νισὰν

N O

Noa, Movens, vel commota. Filia Salphaad filii Epher filii Galaad, Num. 26. d. 33. Civitas item quæ terminus eſt tribus Zabulon, Joſ. 19. a. 13. נעה νουὰ

Noadia, Teſtificatio, vel cœtus aut congregatio Domini, ſive ornatus Domini, aut tranſiens Dominus: vel ex Syro & Hebræo, ablatio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 8. g. 33. נועדיה νωαδία

Nobe, Heb. Nob, 2 Eſd. 11. d. 32. Loquela ſive prophetia, aut loquens vel prophetans, ſive fructificans, vel germinans. Civitas Sacerdotum, ſita in tribu Benjamin non procul a Jeruſalem, 1 Reg. 21. a. 1. & 22. b. 9. d. 19. Eſa. 10. g. 32. נבה νοβὰ

Nobe, Num. 32. g. 42. Judic. 8. c. 11. Latrans vel latratus. Civitas quæ & Canath dicebatur, in tribu Manaſſe, 1 Reg. 21. a. 1. נבח ναβὲ

Nodab, Vovens, ſive ſpontaneus, aut principalis. Nomen viri, 1 Par. 5. c. 19. נודב ναδὰβ

Noe, Ceſſatio, vel requies. Filius Lamech filii Mathuſalæ, Gen. 5. d. 29. Luc. 3. g. 36. נח νῶε

Noema, Pulchra, ſive decora, aut movens valde. Filia Lamech ex Sella uxore ſua, Gen. 4. d. 22. נעמה νοεμὰ

Noeman, Pulcher, ſive decorus, aut motum præparans. Filius Bale filii Benjamin, Num. 26. e. 40. נעמן νοεμὰν

Noemanitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 40. נעמי νοεμανὶ

Noemi, Pulchra, ſive decora. Uxor Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 2. נעמי νοομὶ

Noga, Claritas, ſive ſplendor. Filius David, 1 Par. 14. b. 6. נגה ναγὲ

Noge, Idem. Filius David, 1 Par. 3. b. 7. νογὲ

Nohaa, Requieſcens, aut ducens vel ductor. Filius Benjamin, 1 Par. 8. a. 2. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Naaman. נוחה νωὰ

Nophe, Inſufflans, aut timidus, ſive illaqueans. Nomen loci, Num. 21. f. 30. נופח

Nopheth, Favus, aut cribrum, ſive diſtillatio. Urbs in tribu Manaſſe, Joſ. 17. c. 11. נפת νοφὲθ

Noraan, Puer, vel juvenis, ſive excutiens, aut vigilans, vel movens canticum. Nomen loci, 1 Par. 7. f. 28. נערן νααρὰν

N U

Numenius, Novus menſis, vel novilunium. G. 1 Machab. 12. c. 16. νουμήνιος

Nun, Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens: aut Syriace, piſcis. Pater Oſee cujuſdam, Num. 13. a. 9. Pater item Joſue, Joſ. 1. a. 1. Filius Eliſama filii Ammiud, 1 Par. 7. f. 27. נון vel נון ναυή. νοῦμ

N Y

Nympha, Sponſa. G. Col. 4. d. 15. νύμφα

O

OBadia, Servus Domini, vel operarius Domini. Filius Arnan filii Raphaiæ filii Jeſaiæ, 1 Par. 3. d. 21. Filius Jezrahia filii Ozi, 1 Par. 7. a. 3. עבדיה ἀβδίας

Obal, Perverſitas vetuſtatis, aut perverſitas fluxus. Filius Jectan. Vide Hebal. עובל

Obdia, ſive Obdias, Idem quod Obadia. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 38. & 9. g. 44. & 12. b. 9. ἀβδία

Obed, Servus, vel operarius. Pater Gaal, Judic. 9. d. 26. Filius Booz, pater Iſai, Ruth 4. d. 17. & 1 Par. 2. b. 11. Filius Ophlal filii Zabad, 1 Par. 2. e. 37. & 11. g. 47. עבד vel עובד ἀβὴδ. ὠβὴδ

Obed-edom, Servus hominis, vel terreni, aut ſanguinei vel rufi. Nomen viri, 2 Reg. 6. b. 10. עבד אדם ὀβηδεδὸμ

Obedia, Servus, vel operarius Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 9. עבדיה ἀβαδίας

Oboth, Pythones, ſive utres, aut patres, vel deſideria. Nomen loci, Num. 21. c. 10. triceſima ſexta Iſraelitarum manſio, cum ex Ægypto proficiſcerentur in terram Chanaan, Num. 33. f. 44. אבת ὠβὼθ

O C

Ochozath, Poſſeſſio, ſive apprehenſio, vel collectio, aut viſio, ſeu fratris oliva. Amicus Abimelech regis Geraræ, Gen. 26. f. 26. אחזת ὀχοζὰθ

Ochozias, Apprehenſio, ſive poſſeſſio Domini, aut viſio Domini. Filius Achab regis Iſrael, 3 Reg. 22. g. 50. Filius Joram regis Judæ, 4 Reg. 8. f. 24. & 1 Par. 3. c. 11. אחזיהו ὀχοζίας

Ochran, Turbidus, vel conturbans. Pater Phegiel principis tribus Aſer, Num. 1. b. 13. עכרן ὀχρὰν

O D

Odaia, ſive Odaias, Laus Domini, ſive confeſſio Domini. Soror Naham, 1 Par. 4. d. 19. & 2 Eſd. 9. a. 5. הודיה ὠδία. ὠδουίας

Odaren, Laudis canticum, vel teſtimonium arcæ. D. Nomen viri, 1 Mach. 9. g. 66. ὀδομηρὰ

Oded, Suſtentans, vel tenens, aut erigens. Nomen viri prophetæ, 2 Par. 15. a. 1. & 28. b. 9. עודד ὠδὴδ

Odevia, Laus Domini, ſive confeſſio Domini. Nomen viri. In toto cap. 2 Eſd. 10. b. 13. ſcribe Odaia. הודיה ὠδουία

Odia, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7. הודויה ὠδουίας

Odoia, Idem quod Oduia. Nomen viri, 1 Par. 5. d. 24. ὠδουία

Odollam, Teſtimonium, ſive ornamentum illis, aut teſtimonium ſive ornamentum ſuæ miſeriæ, vel tranſitus, aut præda ſuæ miſeriæ. Civitas in Juda, a Roboam conſtructa, 2 Par. 11. b. 7. Mich. 1. d. 15. Videtur eſſe eadem quæ Adullam dicitur, Joſ. 12. d. 15. & 15. e. 35. & 1 Eſd. 2. b. 40. Nomen item ſpeluncæ, 1 Reg. 22. a. 1. עדלם ὀδολλὰμ ὀδολὰμ

Odollamites, Idem. Gen. 38. a. 1. עדלמי ὀδολλαμίτης

Odovia, ſive Oduia, Laus Domini, ſive confeſſio Domini. Filius Aſana, 1 Par. 9. b. 7. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. & 1 Eſd. 2. b. 40. הודויה ὠδουία

O G

Og, Subcineritius panis vel torta, aut ſubſannatio: vel Syriace, detentus, aut impeditus. Rex Baſan, Num. 21. g. 33. עוג ὢγ

O H

Oham, Væ eis, ſive tumultuans, vel conturbans. Rex Hebron, Joſ. 10. a. 3. הוהם ἐλὰμ

Ohel, Tabernaculum, ſive tentorium, aut ſplendor. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1 Par. 3. d. 20. אהל ὀὸλ

Oholai, Deprecans, vel expectans, aut incipiens, vel dolens, ſive frater mihi. Filius Seſan filii Jeſi filii Apphaim, 1 Par. 2. d. 31. אחלי ἐλαὶ

Oholi, Idem. 1 Par. 11. g. 41. Filius Zabad. אחלי ἀλαὶ

O L

Olda, Vide Holda, 2 Par. 34. e. 22.

Oliveti mons, ſive mons olivarum, ſive olivetum. Mons ad Orientem Jeroſolymæ, ut Zach. 14. a. 4. ſcribitur, torrente Cedron interfluente, ſabbathi habens iter ab Jeruſalem, Act. 1. b. 12. Luc. 19. d. 29. ὄρος ἐλαιῶν

Olla, Elevatio, vel holocauſtum, aut infans, vel parvulus, aut folium. Pater Haniel, 1 Par. 7. g. 39. עלא ὀλλὰ

Olon, Vide Holon.

Olympias, Cœleſtis. G. ὀλυμπᾶς

Olympias, Rom. 16. b. 15. Idem. In Græco Olympan. ὀλυμπᾶν

Olympius, Cœleſtis. G. 2 Mach. 6. a. 2. ὀλύμπιος

O M

Omar, Dicens, vel loquens, ſive amarus vel exaltans. Filius Eliphaz filii Eſau ex Ada uxore, Gen. 36. b. 11. אומר ὠμὰρ

Omrai, Dicens, vel loquens, aut exaltans, ſive amarus: aut Syriace, agnus. Pater Amri, 1 Par. 9. a. 4. אמרי ἐμβεὶ

O N

Onam, Dolor, aut fortitudo ſive iniquitas eorum. Filius Soba filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 23. Filius item Jerameel ex Atara uxore, 1 Par. 2. d. 26. אונם ὠμὰν ἰανὰμ

Onan, Dolor, ſive iniquitas, aut fortitudo. Filius Judæ ex Sue uxore ſua, Gen. 38. a. 4. אונן αὐνὰν

Oneſimus, Utilis. G. Nomen viri fidelis, Coloſſ. 4. b. 9. ad Philem. b. 10. ὀνήσιμος

Oneſiphorus, Utilitatem afferens. G. Vir quidam fidelis, 2 Tim. 1. d. 16. ὀνησιφόρος

Onias, Fortitudo Domini, aut navis. D. Summus ſacerdos apud Judæos, 1 Mach. 12. a. 7. ὀνίας

Ono, Dolor, aut fortitudo, ſive iniquitas ejus. Civitas quam ædificavit Samad filius Elphaal, 1 Par. 8. b. 12. In 1 Eſd. 2. b. 33. & 2 Eſd. 6. a. 2. & 7. d. 37. fit mentio Vallis Ono. אונו ὠνὼ

O O

Oola, Tabernaculum, vel tentorium, ſive ſplendor ejus, Ezech. 23. a. 4. אהלה ὀολλὰ

Ooli, Deprecans, ſive expectans, aut incipiens, vel dolens, ſive frater mihi. Pater Zabad, 1 Par. 11. g. 41. Hebr. Ahelai. אחלי ἀλαὶ

Ooliab, Tabernaculum, vel tentorium patris, aut ſplendor patris. Filius Achiſamech, Exod. 31. a. 6. אהליאב ἐλιὰβ

Ooliba, Tabernaculum, vel tentorium meum in ea, aut ſplendor meus in ea, Ezec. 23. a. 4. אהליבה ὀολιβὰ

Oolibama, Tabernaculum, vel tentorium meum excelſum, ſive ſplendor excelſorum. Uxor Eſau filia Anæ, Gen. 36. a. 2. Civitas Idumæorum principum, Gen. 36. d. 41. & 1 Par. 1. d. 52.

Ooſam, Apprehenſio eorum, ſive poſſeſſio eorum, aut viſio eorum. Filius Aſhur ex Naara uxore ipſius, 1 Par. 4. a. 6.

O P

Ophas, Aurum obrizum. Nomen loci, Jer. 10. b. 9.

Ophel, Turris, aut obſcuritas, vel nebula. Nomen muri, 2 Par. 27. b. 3. & 33. c. 14. Aut potius turris Jeroſolymæ, non procul a templo, 2 Eſd. 3. f. 26.

Opher, Joſ. 12. d. 17. & 4 Reg. 14. g. 25. Vide Hepher.

Ophera, Pulvis, aut plumbum, vel hinnulus. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 23. lege Ophra.

Ophi, Laſſus, aut volans: vel Syriace, plicatus, vel complicatus, aut folium. Nomen viri, Jer. 40. c. 8.

Ophim, Thalamus, ſive coopertus, aut litus maris. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. Heb. Huppim.

Ophir, Cinis, vel incineratio, aut fructificatio. Filius Jectan, Gen. 10. d. 29. Inde Ophira regio, 3 Reg. 9. d. 28. quæ (ut refert Joſephus libr. 8.) etiam aurea terra nuncupatur, unde aurum Ophirizum, quod Obrizum vocant.

Ophlal, Judicans, vel orans. Filius Zabad filii Nathan filii Ethei, 1 Par. 2. e. 37.

Ophni, Pugnus, vel pugillus, aut cooperiens. Filius Heli ſacerdotis, 1 Reg. 1. a. 3. Heb. Hophni.

Ophni, Joſ. 18. d. 24. Interpretatur volans, ſive laſſitudo: aut Syriace, plicatio, vel complicatio. Nomen civitatis.

Ophra, Pulvis, aut plumbum, vel hinnulus. Filius Maonathi filii Othoniel filii Cenez, 1 Par. 4. c. 14.

O R

Oreb, Corvus, vel ſuavis, aut fidejuſſor, vel commiſcens, ſeu veſpertinus. Vir Madianita a tribu Ephraim interfectus, Judic. 7. d. 25. & 8. a. 2. Pſal. 82. b. 12. Heb. 83. Eſa. 10. f. 26.

Orientis filii, pro filiis Cedem, ſive Cedma, filii Iſmaelis, Jer. 49. e. 28.

Ornan, Exultans, ſive arca earum, aut lux filii, vel lux ſive maledictio permanens vel æterna. Nomen viri, 1 Par. 21. c. 18. qui 2 Reg. 24. d. 20. dicitur Areuna.

Orori, Montanus. Civitas, 2 Reg. 23. d. 33.

Oronaim, Iræ, vel furores: aut Syriace, libertates. Duo vici, quæ via eſt ad Aſſyrios, ſive duæ urbes Moabitarum: una ſuperior, altera inferior, Eſa. 15. c. 5. Et hanc ob rem vox Hebraica eſt dualis numeri. Heb. Horonaim. Civitas Moabitarum.

Orpha, Cervix, vel cervicoſa, ſive ſuſcitatio oris vel denudatio oris. Uxor Chelion filii Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 4.

Orthoſias, vel potius Orthoſis, idis, Recta, vel rectificata. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. g. 37.

O S

Oſaias, Salvator Dominus, aut ſalus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 12. c. 32. Jer. 42. a. 1.

Oſee, Salvator, aut ſalus. Filius Ela, 4 Reg. 15. f. 30. Nomen item prophetæ filii Beeri, Oſee 1. a. 1. Filius Nun, Num. 13. a. 8. qui ibidem, b. 17. dicitur Joſue a Moyſe, item filius Ozaziu, 1 Par. 27. c. 20.

Othei, Tempus, vel hora mea, aut iniquitas mea. Filius Ammiud filii Amri, 1 Par. 9. a. 4.

Othir, Excellens, ſive reſiduus, aut remanens. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 4.

Othni, Tempus, ſive hora mea. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 7.

Otholia, Tempus Domino, ſive hora Domino. Filius Jeroam, 1 Par. 8. c. 26.

Othoniel, Tempus Dei, ſive hora Dei. Filius, id eſt, nepos Cenez, frater Caleb, Joſ. 15. d. 17. & 1 Par. 4. c. 13.

O Z

Oza, Fortitudo, aut capra. Horti nomen, 4 Reg. 21. d. 26. Nomen viri, 1 Par. 6. o. 29. & 8. a. 7.

Oza, Idem. Filius Abinadab, 2 Reg. 6. a. 3.

Ozan, Fortitudo earum, aut capra earum. Pater Phaltiel principis tribus Iſſachar, Num. 34. d. 26.

Ozaziu, Fortitudo Domini. Nomen viri, 1 Par. 15. e. 21. & 27. c. 20.

Ozen-ſara, Auricula carnis vel conſanguinitatis, aut auricula fermentata vel remanens, ſive ſtatera carnis vel conſanguinitatis aut reſidui. Urbs condita a Sara filia Ephraim, 1 Par. 7. e. 24.

Ozi, Fortis, vel fortitudo mea, aut hircus meus. Filius Bocci filii Abiſue, 1 Par. 6. a. 5. Filius item Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 2. vide & 9. b. 8.

Ozi, 2 Eſd. 3. f. 25. Tunc, ſive aut iſte. Nomen viri.

Ozia, Fortitudo Domini, ſive hircus Domini. Filius Amaziæ regis Juda, 2 Par. 26. a. 1. Eſa. 1. a. 1. qui 4 Reg. 15. a. 1. dicitur Azairas. Filius Caath filii Levi, 1 Par. 6. b. 23.

Oziau, Fortitudo Domini. Nomen viri, 1 Par. 24. d. 26.

Oziel, Fortitudo Dei, ſive hircus Dei. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. Filius Caath filii Levi, Exod. 6. c. 18. Vide & 1 Par. 4. g. 42. & 2 Par. 29. c. 13.

Ozielitæ, Idem. Num. 3. d. 27. & 1 Par. 26. c. 23.

Ozni, Auris, vel auſcultatio mea, ſive ſtatera. Filius Gad filii Jacob, Num. 26. b. 16.

Oznitæ, Idem. Num. 26. b. 16.

Ozriel, 1 Paral. 27. c. 19. Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Pater Jerimoth.

P

Pacificus, Hebr. ש Selomoh, Cant. 8. d. 11. Vide Salomon.

Palæſtina, Conſperſa, ſcilicet cinere vel pulvere: ſive ruina appoſita, vel ruina duplex, aut ruinæ potus, vel cecidit bibens. Eſt ea Syriæ regio quæ Hebræis dicitur Peleſeth, ad mare mediterraneum pertingens, cujus ſunt urbes illæ, Azotus, Gaza, Accaron, Geth, Aſcalon. Auctor eſt Joſephus libr. 1. Judaicarum antiq. cap. 12. 1 Reg. 6. d. 17. de hac Pomponius Mela in 1. Plinius in 5. cap. 12. & 13. Palæſtina non eſt eadem cum Judæa, quamvis id ſcribat Ptolemæus in quarta Aſiæ tabula, cum diphthongo ſcribitur juxta Græcorum ſcripturam.

Palæſtini, Idem. p. n. m. g. Gen. 21. d. 33. Populi quos interpretes ἀλλοφύλους, id eſt, alienigenas vocant. Hi etiam Philiſtæi dicuntur a veteri interprete Latino, ut 2 Reg. 21. c. 12. d. 18. Judic. 3. a. 3. & ſexcentis aliis locis.

Palmyra, Hebraice dicitur Thamor, & interpretatur palma, vel dactylus, aut commutatio vel permutatio, ſive amaritudo. Urbs Syriæ nobilis, quæ & Hebraice alias Thadmor dicitur.

Palmyra, Hebraice Thadmor, interpretatur confeſſio vel laus amaritudinis, aut confeſſionis vel laudis myrrha: ſive ex Hebræo & Syro, laus præceptoris vel Domini. Nomen civitatis in Syria, quam ædificavit Salomon, 3 Reg. 9. c. 18. & 2 Par. 8. a. 4. quæ alias Thamor ſive Thamar dicitur Hebraice. Hæc ab Hadriano principe, Hadrianopolis dicta fuit.

Pamphilia, Tota dilecta vel amabilis. G. Provincia Aſiæ ab Ortu Ciliciam habet, ab Occaſu Lyciam & Aſiæ minoris partem, a Septentrione Galatiam & Cappadociam, a Meridie Mediterraneum mare, quod illic Pamphilii maris nomen habet. Tota Tauri expatiantis jugis ſepta. De hac Ptolemæus lib. 5. Plinius lib. 5. cap. 27. Pomp. Mela in 1. In hac ſita eſt urbs Perge: cujus meminit Lucas, Act. 13. b. 13. & Mela lib. 1. Volaterranus lib. 10. hanc etiam Meſopiam appellatam ſcribit.

Paphus, Cypri eſt civitas, Veneri quondam ſacra, in qua ante nuptias puellæ dotem quæſituræ, in honorem Veneris in litore ſe proſtituerunt, ut ſcribit Juſtinus lib. 18. De hac Pomponius Mela libr. 2. Strabo in 14. Plinius lib. 5. cap. 31. Hæc frequenti terræmotu lapſa, nunc ruinarum tantum veſtigiis, quid olim fuerit, oſtendit. Hæc Hieronymus, Act. 13. a. 6.

Paracletus, Conſolator, vel advocatus. G. Joan. 14. b. 16.

Paraſceue, Præparatio. G. Luc. 23. g. 54. Joan. 19. g. 43.

Parmena, Permanens. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5.

Parthia, Aſiæ majoris eſt regio circa Perſas inter flumen Indum & Arios populos ab Oriente, & Tigrim atque Mediam ab Occaſu ſita: a Meridie terminatur deſerto Carmaniæ, ab Aquilone Hyrcania, teſte Plinio libr. 6. cap. 25. Ptolemæus libr. 6. cap. 5. De illis Juſtinus lib. 41. Strabo in 15. Habes ejus mentionem, Act. 2. b. 9.

Parthi, Lingua Scythica, dicuntur fugaces vel exules. D. Nomen provinciæ, Act. 2. b. 9.

Paſcha, Tranſitus, vel claudicatio. Idem Phaſe ſignificat, Ezec. 45. f. 21. Matt. 26. a. 2. Marc. 14. b. 12. Joan. 2. b. 13. & 6. a. 4. & 1 Cor. 5. e. 7. Chaldaice dicitur פסחא unde πάσχα, ח mutato in χ, ut in Charan pro Haran.

Patara, Calcata, vel mortifera. G. Civitas Lyciæ provinciæ in Aſia, Act. 21. a. 1.

Patmos, Lethalis, vel mortifera. G. Exigua inſula in Ægæo mari, Sporadum una, Plinio libr. 4. cap. 12. Straboni in 10. ad quam relegatum ferunt Johannem apoſtolum a Domitiano imperatore Romano, Apocalypſinque ſcripſiſſe in ea, Apoc. 1. b. 9. Euſeb. lib. 3. cap. 18. Eccl. hiſt.

Patroba, Paternalis. G. Nomen viri, Rom. 16. b. 14.

Patroclus, Patris, vel patriæ gloria. G. Nomen, 2 Machab. 8. b. 9.

Paulus. Hieronymus in epiſt. ad Philemonem ſcribens, admonet mirabilem ſonare, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Alii, os tubæ, nimirum ex Hebræo & Græco dictionem conflantes. Conſtat tamen aut Græcam eſſe vocem, & quietum ſonare a verbo παύομαι, aut Romanam ſive Latinam puſillum ſignificantem: de qua ſignificatione lege Auguſtinum cap. 7. De ſpir. & litera, & ſerm. 107. in novis ſermonibus.

P E

Peluſium, Hebraice dicitur Sin, id eſt, rubus, teſte Strabone libr. 17. Geographicorum. Ægypti eſt civitas ambitu XX ſtadiorum: unde nomen eſt præterfluenti oſtio Peluſiaco. Hujus etiam meminit Plinius lib. 5. cap. 9. & 10. Pomp. Mela lib. 2. Joſephus lib. 6. cap. 8. & lib. 10. cap. 1. Antiq. Jud. Alias Libna appellata & Sin, Ezec. 30. d. 15.

Pentapolis, Quinque civitatum, ſcilicet regio. G. Syriæ regio ad Orientem Judææ, a quinque civitatibus, Sodoma, Gomorrha, Adama, Seboim, Segor (quibus olim fuerat inclyta) fuit appellata, igne & ſulphure everſa, de qua Gen. 19. e. 24.

Pentateuchus, Quinque volumina, a πέντε quod eſt quinque: τεῦχος, volumen. Sic vocantur a Græcis quinque libri Moyſi, Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, & Deuteronomium: & a Rabinis Hebræorum החומש, id eſt, quinarius, ſive תורה, id eſt, Lex.

Pentecoſte, Quinquageſima. G. Act. 2. a. 1. & 20. c. 16.

Peregrinantes. Vide Geruth.

Pergamus, Altitudo, vel ſublimitas. G. Clariſſima Aſiæ civitas, atque ipſius Troados, quam Silenus intermeat fluvius, præfluit Cetius profuſus Pindaſo monte, ſicut ſcribit Plinius lib. 5. cap. 30. hiſt. mundi. De hac etiam Strabo lib. 13. Geogr. Ad hujus Eccleſiam Johannes apoſtolus ſcripſit, Apoc. 1. c. 11. & 2. c. 12.

πέργη Perge, Valde terreſtris. G. Pamphiliæ provinciæ urbs eſt: cujus meminit Plinius in 5. cap. 27. Mela lib. 1. Strabo libr. 14. Lucas, Act. 13. c. 13.

פרס πέρσαι Perſa, ſive Perſis, Frangens, ſive dividens, aut ungula, vel gryphus. Eſt ad Orientem Judææ ſita, alta, cincta montibus regio, quæ a Septentrione Mediam, ab Occaſu Suſianam, ab Oriente duas Carmanias, ab Auſtro partem Perſici ſinus habet, auctore Volaterrano lib. 12. Ezech. 27. c. 10. & 38. a. 5.

πέρσαι Perſæ, Idem. p. n. Populi, 2 Par. 36. d. 20. Ezec. 27. b. 10.

περσέπολις Perſepolis, Perſæ civitas. G. 2 Mach. 9. a. 2.

פרס πέρσης Perſes, Frangens, ſive dividens, aut ungula, vel gryphus. Qui ex Perſa ſive Perſia eſt.

Perſia, Idem quod Perſa.

περσίς Perſis, Idem. Mulier Paulo chariſſima, Rom. 16. b. 12.

סלע πέτρα Petra, Arx, & civitas princeps in regno Moab, in finibus Arabiæ ſita, Eſa. 16. a. 1. Ab hac, Arabia Petræa dicta eſt, de qua Egeſippus lib. 1. cap. 14.

πέτρος Petrus, Saxum, vel petra. Nomen unius ex duodecim apoſtolis, a Chriſto ſic cognominati, Joan. 1. f. 16. qui prius Simon dicebatur, Matt. 4. c. 18. Marc. 3. b. 16.

P H

פקח φακεΐα, φακεαὶ Phacee, Aperiens. Filius Romeliæ, rex Iſrael, 4 Reg. 15. e. 25. & 16. a. 1.

פקחיה φακεΐα Phaceia, Aperiens Dominus. Filius Manahem, 4 Reg. 15. e. 22. Heb. Pecahia.

פדיה φαδαΐα Phadaia, Redemptio Domini. Pater Zebda matris Joacim, 4 Reg. 22. a. 1. & 23. g. 36. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. e. 18.

פדה צור φαδασσούρ Phadaſſur, Redemptor fortis, vel redimens petra, aut redemptio plaſmationis. Pater Gamaliel principis tribus Manaſſe, Num. 1. a. 10.

פדון φαδών Phadon, Redemptio ejus: aut Syriace, jugum vel juga, ſcilicet boum. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 44.

פחת מואב φαὰθ μωάβ Phahath-moab, Dux Moab, vel dux ex patre, ſive fovea ex patre. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 6.

פעו vel פעי φαὶ, φογώρ Phai, Ululans, aut gemens, vel apparens. Nomen urbis Adar regis ſeptimi in Edom, 1 Par. 1. d. 50. quæ Geneſ. 36. d. 39. dicitur Phahu.

פלאיה φαλαΐας Phalaia, Miraculum Domini, ſive occultum Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7.

פלג φαλέκ Phaleg, Diviſio. Filius Heber filii Sale, Gen. 10. d. 25. Luc. 3. g. 35.

פלחא φαλεά Phaleha, Fragmen, vel fruſtum, aut ſciſſura: vel Syriace, obſequium. Nomen viri, 2 Eſd. 10. b. 24.

פלל φαλάλ Phalel, Cogitans, ſive orans, aut judicans. Nomen viri, 2 Eſdræ 3. f. 25.

פלט φαλέτ Phalet, Liberatio, ſive expulſio. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 27. Filius Azmoth, 1 Par. 2. f. 47. & 12. a. 3.

פלת φαλέτ Phaleth, Ruina, vel judicatio. Filius Jonathan filii Jada filii Onam, 1 Par. 2. d. 33.

פלוני φαλλωνί Phallonites, Cadens, ſive occultus, 1 Paralip. 11. f. 27. & 27. b. 10.

פלוא φαλλού Phallu, Mirabilis, aut occultus. Filius Ruben filii Jacob, Gen. 46. b. 19. & 1 Par. 5. a. 3.

פלאי φαλλουί Phalluitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 5.

פלטי φαλτί Phalti, Liberatio, ſive expulſio. Filius Raphu, Num. 13. b. 10. Filius Lais, 1 Reg. 25. g. 44. Eſt & nomen urbis, 2 Reg. 23. d. 26.

פלטיה φαλετίας, φαλτίας Phaltias, Liberatio Domini, aut expulſio Domini. Filius Ananiæ filii Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 21. & 4. g. 42.

פלטיאל φαλτιήλ Phaltiel, Liberatio Dei, aut expulſio Dei. Filius Ozan, Num. 34. d. 36. princeps tribus Iſſachar. Filius Lais, 2 Reg. 3. c. 15.

פנואל φανουήλ, εἶδος τοῦ Θεοῦ Phanuel, Videns Deum, ſive facies Dei. Locus juxta torrentem Jaboc, in finibus Amorrhæorum, in Rubenia ſorte: ubi Jacob qui deinceps Iſrael, tota nocte luctatus eſt cum Angelo, Gen. 32. g. 30. ita appellatus quod vidiſſet illic Dominum. Hæc civitas Gedeonis exercitui panes negavit, cujus turrim propterea deſtruxit & habitatores occidit, Judic. 8. b. 8. & 17. Hanc Strabo lib. 16. Faciem Dei appellat. Eſt autem continua Tripoli, apud eamque mons Libanus deſinit. Jeroboam ipſam ædificiis reparavit, 3 Reg. 12. f. 25. Fuit hoc nomine pater Gedor, 1 Par. 4. a. 4. Item filius Seſac, 1 Par. 8. c. 25. Pater item Annæ Propheteſſæ, Luc. 2. e. 36.

פרה φαρά φαραθωνί Phara, Frugifer, vel fructificans, aut creſcens, ſive vacca. Famulus Gedeonis, Judic. 7. c. 10. Nomen item urbis, 1 Machab. 9. e. 51.

פערי φαραί Pharai, Hiatus, vel apertio. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 35.

פראם φεράμ Pharam, Onager eorum, vel ferocitas eorum, aut fructificatio matris, vel taurus matris. Rex Jerimoth, Joſ. 10. a. 3.

פארן φαράν, φαράν Pharan, Pulchritudo, ſive laus, aut gloriatio, vel propagines. Nomen oppidi, Gen. 14. a. 6. Eſt item generale nomen deſerti Saracenorum trans Arabiam contra Auſtralem plagam, per quod Iſrael perrexit tranſiens ex Ægypto in terram Chanaan duce Moyſe, in quo ſunt multa loco terminata, XVIII. ſcilicet manſiones, quarum una eſt Haſeroth, Num. 10. b. 12. & 13. a. 1. & 4. e. 27. Accipitur Pharan pro prima parte deſerti Arabiæ prope montem Sinai. At Deut. 1. a. 1. pro ultima parte verſus terram promiſſionis. Et Aſſeroth eſt in medio, Gen. 14. a. 6. & 21. c. 21. Num. 33. d. 36. dicitur deſertum Sin per צ. Eſt etiam Pharan, mons Sinai contiguus, cujus meminit Abacuc 3. a. 3. Deut. 33. a. 2.

פרעה φαραώ Pharao, Diſſipans, vel diſcooperiens, aut nudans: vel Syriace, vindicans. Rex Ægypti, cui cognomen Nechao, 4 Reg. 23. f. 33.

Pharathon, Diſſipatio, vel ruptura, aut denudatio ejus: vel Syriace, vindicta ejus. Civitas in Ephraim in monte Amalec, Judic. 12. d. 15. פרעתון φαραθών

Pharathonites, Idem, Judic. 12. d. 13. & 15. & 2 Regum 23. d. 30. פרעתוני ἐφραθωνίτης

Phares, Diviſio. Filius Judæ ex Thamar nuru ſua, Gen. 38. g. 29. 1 Par. 4. a. 1. פרץ φαρές

Phares, 1 Par. 7. d. 16. Eques aut dividens, ſive exponens vel declarans. Filius Machir ex Maacha. פרש φαρές

Pharesitæ, Diviſi, Num. 26. c. 20. פרצי δῆμος ὁ φαρεσί

Pharida, Diſperſa, diviſa, vel jumentum. Vir, 2 Eſd. 7. e. 57. פרידא φαριδά

Pharphar, Comminutus, aut fructificatio fructus, ſive taurus tauri. Nomen fluvii Damaſci, 4 Reg. 5. c. 12. פרפר φαρφάρ

Phariſæi, Diviſi. D. Sectæ nomen apud Judæos, quæ dicebat reſurrectionem eſſe, Act. 13. b. 6. φαρισαῖοι

Phariſæus, Diviſus. D. Act. 23. b. 6. φαρισαῖος

Pharnach, Taurus percutiens, vel percuſſus, aut contuſus, ſive fructificatio aromatum. Pater Eliſaphan principis tribus Zabulon, Num. 34. d. 25. פרנך ἀφαρνάχ

Pharos, Pulex, vel culex, ſive fructus tineæ. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 3. & 8. a. 3. פרעש φόρος

Pharſandatha, Revelatio menſtrui, vel commotionis ſuæ, aut equitis commotio, ſive ſtercus menſtruorum vel commotionis ejus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 7. פרשנדתא φαρσανδαθά

Pharua, Floridus: aut Syriace, volans. Nomen viri, 3 Reg. 4. b. 17. פרוח φαρουέ

Pharuda, Separatio, vel diſperſio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 55. פרודא φαρουδά

Pharurim, Lebetes, ſive ſuburbana, 4 Reg. 23. c. 11. Hebr. Pharvarim. פרורים φαρουρείμ

Phaſe, Tranſitus. Vide Paſcha.

Phaſea, Idem. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 49. פסח φασῆ

Phaſelis, Tranſitus, vel claudicatio nativitatis vel generationis. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. φασηλίς

Phaſeron, Oris canticum, ſive os planum. D. 1 Mac. 9. g. 66. φασιρών

Phaſga, Collis, ſive altitudo, aut munitio. Nomen montis Moabitarum, Num. 21. d. 20. Joſ. 13. c. 20. פסגה φασγά

Phaſhur, ſive Phaſſur, Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Sacerdos, filius Emmer, Jer. 20. a. 1. Filius item Melchiæ, Jer. 21. a. 1. & 1 Par. 9. b. 12. Pater Gedeliæ, Jer. 38. a. 1. & 2 Eſd. 7. d. 41. פשחור φασσούρ

Phaſpha, Diminutio oris, vel os diminutum. Filius Jether, 1 Par. 7. g. 38. פספה φασφά

Phathahia, ſive Phathaia, Porta Domini, ſive aperiens Dominus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. c. 23. & 2 Eſd. 9. a. 5. פתחיה φαθεΐα

Phathuel, Buccella Dei, ſive perſuaſio Dei, aut dilatatio Dei. Pater Joelis prophetæ, Joel 1. a. 1. פתואל βαθουήλ

Phathures, Buccella roris, aut perſuaſio, ſive dilatatio ruinæ vel diſtillationis. Nomen loci in Ægypto, Jer. 44. a. 1. Ezec. 29. c. 14. Idem videtur eſſe quod Phethros, cum Hebræis iiſdem punctis & conſonantibus ſcribatur. פתרום παθουρῆς

Phau, Ululans, aut gemens, vel apparens. Nomen urbis Adar regis ſeptimi in Edom, Gen. 36. d. 39. quæ 1 Par. 1. d. 49. dicitur Phai. פעו φογώρ, φαΰ

Phedael, Redemptio Dei. Filius Ammiud princeps tribus Nephthali, Num. 34. d. 28. פדהאל φαδαήλ

Phegiel, Obviatio Dei, ſive depretatio Dei. Filius Ochran princeps tribus ſuæ Aſer, Num. 1. b. 13. פגעיאל φαγεήλ

Pheldas, Ruina trituræ, aut judicium trituræ. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. פלדש φαλδάς

Pheleia, Miraculum Domini, ſive occultum Domini. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. פליה φαλαΐα

Pheleia, Cogitans Dominum, aut orans Dominum, ſive judicium Domini. Nomen viri, Nehem. 11. b. 12. פלליה φαλαλία

Pheleth, Ruina, ſive judicatio. Pater Hon, Num. 16. a. 1. פלת φαλέκ

Phelethi, Idem. Nomen populi ſive legionum quarundam David, 2 Reg. 8. d. 18. & 20. g. 23. & 1 Par. 18. d. 17. פלתי φελθί, φελετί

Phelethi, 4 Reg. 11. d. 19. In Hebræo eſt Raſim, & interpretatur curſores. רצים ῥασείμ

Phelonites, Cadens, ſive occultus, 1 Par. 11. g. 36. פלוני φελωνί

Phelthi, Liberatio, vel expulſio. Nomen viri, de quo 2 Eſd. 12. a. 17. פלטי φελετί

Pheltia, ſive Pheltias, Liberatio Domini, aut expulſio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 22. Filius Banaiæ, Ezec. 11. a. 1. פלטיה φαλτίας

Phenenna, Gemma, ſive facies noſtra. Altera uxor Elcanæ, 1 Reg. 1. a. 2. פננה φεννανέ

Pherezæi, Rurales, id eſt, habitantes in villis abſque muro. Nomen populi qui Samariam & Gabaon urbis regionem tenet, Gen. 15. d. 20. פרזי φερεζαῖοι

Pherezæus, Idem. ſ. n.

Phermeſtha, Ruptura fundamenti, vel rupturam ponens: aut ex Hebræo & Syro, taurus anniculus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9. פרמשתא φαρμασθά

Pheſdomim, Portio vel diminutio ſanguinum, aut diminutio tacentium vel aſſimilantium. Nomen loci, 1 Par. 11. c. 13. פס דמים φασοδαμίμ

Pheſhur, Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 38. פשחור φασούρ

Pheſſe, Tranſitus, ſive claudicatio. Filius Eſthon, 1 Par. 4. b. 12. פסח φασή

Phethehia, Porta Domini, ſive aperuit Dominus. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 16. פתחיה φεθεΐα

Phethros, Buccella roris, aut perſuaſio vel dilatatio ruinæ, vel diſtillationis. Nomen regionis, quæ Arabia Petræa dicitur, Eſa. 11. c. 11. Idem videtur eſſe quod Phathures, quum apud פתרום βαβυλών

פַּתְרֻסִים Hebræos iisdem punctis & consonantibus ſcribatur.

πατροσονιείμ Phetruſim, Idem. p. n. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 14.

פִּיכֹל φιχώρ Phichol, Os omnium, id eſt, omnis lingua, aut oris perfectio, ſive conſummatio. Princeps exercitus Abimelech regis Geraræ, Gen. 21. c. 22.

פִּי־הַחִירֹת ςομαειρώθ Phi-hahiroth, Os vel labium libertatis, aut os ſculptum, ab ore, non oſſe. Nomen loci, in quo caſtrametati ſunt Hebræi, revertentes de Ægypto, Exod. 14. a. 2. ſive quarta manſio Hebræorum, Num. 33. b. 8. Ibidem dicitur פְּנֵי־הַחִירוֹת.

φιλαδελφία Philadelphia, Amor fratris, vel fraternitatis. G. Civitas Decapolis eſt juxta Plinium lib. 5. cap. 18. & Strabonem in 16. ad cujus Eccleſiam Joannes ſcripſit, Apoc. 1. c. 11. & 3. b. 7. Dicta in Hebræo Rabbath, id eſt, magna. Et Civitas aquarum, quod apud eam concipiantur fontes Jaboc fluvii.

φιλάρχης Philarches, Amator principis. G. 2 Mach. 8. g. 32.

φιλήμων Philemon, Deoſculans. G.

φιλητὸς Philetus, Amabilis. G. Vir quidam, qui a fide Chriſti excidit, 2 Tim. 2. c. 17.

φιλιππήσιοι Philippenſes, Bellicoſi, ſive amatores equorum. G.

φίλιπποι Philippi, Bellicoſi, ſive amatores equorum. G. Macedoniæ urbs apud Stridonem fluvium a conditore Philippo Græciæ domitore ſic appellata, Act. 16. b. 12. & 20. b. 6. & 1 Theſ. 2. a. 2.

φίλιππος Philippus, Bellicoſus vel amator equorum. G. Pater Alexandri regis, 1 Mach. 1. a. 1. Frater item Herodis, procurator Ituraæ & Trachonitidis conſtitutus a Romanis, Luc. 3. a. 1. Eſt & nomen Apoſtoli, Matt. 10. a. 2. Johan. 1. f. 43. Nomen cujuſdam diaconi, Act. 6. b. 5.

פְּלֶשֶׁת ἀλλόφυλοι Philiſthæa, Conſperſa, ſcilicet cinere vel pulvere, ſive ruina appoſita, vel ruina duplex, ſeu ruinæ potus, vel cecidit bibens, Eſa. 14. g. 31. Heb. Peleſeth.

פְּלִשְׁתִּים ἀλλόφυλοι Philiſthæi, Conſperſi, ſcilicet cinere vel pulvere, aut ruinæ appoſitæ, vel ruinæ duplices, ſive ruinæ potus, aut ceciderunt bibentes, 2 Par. 17. c. 11.

פְּלִשְׁתִּי φυλιςαῖος Philiſthæus, Idem. ſ. n. 1 Reg. 17. c. 23.

φυλιςιείμ Philiſthiim, Idem. p. n. Nomen populi, Gen. 10. b. 14.

Philiſthini, Judic. 3. a. 3.

φιλόλογος Philologus, Amator literarum, vel amator verbi. G. Nomen viri, Rom. 16. b. 15.

φιλομήτωρ Philometor, Amator matris. G. Ptolemæus Philometor, 2 Mach. 4. c. 21.

פִּינְחָס φινεὲς Phinees, Aſpectus, vel facies confidentiæ vel protectionis. Filius Eleazari filii Aaron, Exod. 6. d. 25. Filius item Heli ſacerdotis, 1 Reg. 1. a. 3. Hebraice Pinhas.

פִּינֹן φινὼν Phinon, Gemma, ſive aſpiciens, aut os æternitatis, vel os filii: aut ex Hebræo & Syro, os piſcis, ab ore, non ab oſſe. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 41.

פִּישׁוֹן φισὼν Phiſon, Oris mutatio, ſive multitudo, aut extenſio. Magnum Indiæ flumen eſt e paradiſo fluens, Gen. 2. b. 11. quod ab Euſebio & Hieronymo in quæſt. Hebr. Ganges dicitur, ſive Getha Joſepho lib. 1. cap. 2. Jud. antiq. Salomon commentator Nilum vocat, Gen. 2. b. 11.

פִּתֹם φιθὼμ Phithom, Buccella eorum, aut oris conſummatio, ſive perſuaſio vel dilatatio eorum. Nomen urbis quam ædificaverunt filii Iſrael Pharaoni regi Ægyptiorum, Exod. 1. b. 11.

פִּיתוֹן φιθὼν Phithon, Buccella ejus, aut perſuaſio vel dilatatio ejus, vel oris donum. Filius Micha filii Meribbaal, 1 Par. 8. d. 35. & 9. g. 41.

φλέγων Phlegon, Comburens. G. Viri nomen, Rom. 16. b. 14.

פֹּכֶרֶת φαχερὲθ Phochereth, Oris exterminatio, vel oris conciſio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 57.

φοίβη Phœbe, Lucida, vel pura. G. Mulieris nomen, Rom. 16. a. 1. Hujus accuſativus eſt Phœben.

φοινίκη Phœnix, ſive Phœnicia, Rubea, vel purpurea, aut palma, ſcilicet, arbor. G. Syriæ pars eſt, in qua Sidon & Tyrus ampliſſimæ urbes ſitæ ſunt Straboni lib. 16. Geograph. De Phœnicia plura Pomponius Mela lib. 1. Geograph. Plinius lib. 5. cap. 12. natural. hiſt. Hieronymus refert hujus partes Samariam, Galilæam, aliaſque regiones, Act. 11. c. 19. Eſt & portus Cretæ hujus nominis, Act. 27. c. 12.

פְּעוֹר φογὼρ Phogor, Hiatus, vel apertio. Mons in terra Moab in ſupercilio Libyadis, reſpiciens ſolitudinem, in quem Balac rex Moab Balaam ariolum duxerat ad maledicendum Iſraeli, Num. 23. d. 28. In hoc Baal a Gentibus fuit cultus, Num. 25. a. 3. Juxta hunc in valle ſepultus eſt Moſes, Deut. 34. b. 6. Hic mons aliter dicitur Phegor, ut in illa voce Beel-phegor, Numer. 25. a. 3. Eſt etiam idolum Moabitarum, Num. 25. d. 18. Deut. 3. e. 29. & 4. a. 3. Joſ. 22. c. 17.

פְּעֻלְּתַי φελλαθὶ Phollathi, Opera mea, ſive opus meum. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 5.

פּוֹרָתָא φωραθὰ Phoratha, Fructificatio, ſive multiplicatio, aut ſortilegus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 8.

פִּסְךְ φασὴχ Phoſech, Fragmentum tuum, ſive diminutio tua. Filius Jephlat filii Heber filii Barie, 1 Par. 7. f. 33.

φρυγία Phrygia, Sicca, vel ardens. G. Aſiæ minoris regio ampliſſima, a Septentrione, Galatiæ contermina: a Meridie, Lycaoniæ, Piſidiæ, Mygdoniæ: ab Oriente Cappadociam attingit: ita Plinius lib. 5. cap. 32. nat. hiſt. Hieronymus ſcribit duas Phrygias, quarum major Smyrnam habet, minor vero Ilium. Phrygiam peragravit Paulus, Act. 2. b. 10. & 16. b. 6.

φρὺξ Phryx, Siccus, vel ardens. G. 2 Mach. 5. d. 22.

פֻּוָּה φουὰ Phua, Hic, adverbium loci, aut os oris. Filius Iſſachar, Gen. 46. b. 13. Num. 26. c. 23.

פּוּעָה φουὰ Phua, Gemens, vel ululans, aut apparens. Nomen obſtetricis cujuſdam Hebræorum, Exod. 1. c. 15.

Phua, Angulus, aut coma. Pater Thola ducis in Iſrael, Judic. 10. a. 1. Filius Iſſachar filii Jacob, 1 Par. 7. a. 1. פֻּאָה φουὰ

Phul, Ruina, aut faba. Rex Aſſyriorum, 4 Reg. 15. d. 19. & 1 Par. 5. d. 26. פּוּל φοὺλ

Phuaitæ, Aſpiciens, vel facies mea, Num. 26. c. 23. פּוּנִי φουαὶ

Phunon, Gemma, ſive aſpiciens. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Salmona, Num. 33. f. 42. פּוּנֹן φινὼ

Phur, Sors, Eſth. 3. b. 7. פּוּר κλῆρος

Phurim, Sortes, Eſth. 9. f. 26. פֻּרִים φουρὶμ κλῆροι

Phut, Aphrica: aut Syriace, craſſa vel pinguis. Filius Cham, Gen. 10. a. 6. a quo Libyes. פּוּט φοὺθ

Phuthæi, Seducens, aut buccella, ſive latitudo. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1 Par. 2. g. 53. פּוּתִי ἀφουθεὶ

Phutiel, Aphrica Dei: vel ex Syro & Hebræo, pinguedo Dei. Nomen viri, Exod. 6. d. 25. פּוּטִיאֵל φουτιὴλ

Phutiphar, Aphricæ taurus: aut ex Syro & Hebræo, ſaginatus taurus, vel pinguedinis fructificatio. Eunuchus Pharaonis, Gen. 37. g. 36. פּוֹטִיפַר πετεφρῆ

Phutiphar, Gen. 41. f. 45. & 46. c. 20. ex Syro & Hebræo, pinguedinem diſſipans, vel pinguedinis denudatio: aut Syriace, pinguedinis vindicta. Nomen ſacerdotis urbis Heliopoleos, ſoceri Joſeph filii Jacob. פּוֹטִי פֶרַע πετεφρὴ

Phygellus, Fugitivus. Vir quidam, de quo Paulus, 2 Tim. 1. d. 15. φύγελλος

P I

Pila, Hebraice dicitur Machthes, id eſt, contuſio, vel pila, aut mortariolum. Nomen loci, Soph. 1. c. 11. מַכְתֵּשׁ κατακεκομμένη

Pilatus, Conſtringens vel conſtrictus. Nomen procuratoris Judææ a Romanis conſtituti, Luc. 2. a. 1. qui Chriſtum morti adjudicavit, Matt. 27. a. 2. c. 26. πιλάτος

Piſidia, Picea, id eſt, pice denigrata. G. Minoris Aſiæ provincia eſt, de qua Plinius lib. 5. cap. 27. Hæc Antiochiam inſignem urbem habet. Strabo lib. 12. meminit ipſius, & Lucas, Act. 13. b. 14. & 14. d. 24. πισιδία

Piſtica, Fidelis. G. Joan. 12. a. 3. πιστικὴ

Plantationes, Heb. נְטָעִים. Nomen loci, 1 Par. 4. d. 23. נְטָעִים νεταείμ

P O

Polonites, Cadens, aut occultus. Vide Phallonites & Phelonites, פְּלוֹנִי

Ponticus, Ex Ponto regione Aſiæ, Act. 18. a. 2. ποντικὸς

Pontius, Marinus. G. Prænomen Pilati procuratoris Judææ, Matt. 27. a. 2. πόντιος

Pontus, Mare. G. Lata regio Aſiæ ad mare Ponticum, quod idem & Euxinum, Aſiam Europamque diſterminans, appellatur, ſita. Cappadociam, Armeniam, Colchidem, aliaſque provincias complectitur. De hac Strabo libr. 12. Ptolemæus in quinto, ca. 1. Act. 2. b. 9. Hebraice dicitur Elaſar: & interpretatur auferens Deus, vel ablatio Dei, ſive recedens a Deo, Gen. 14. a. 1. πόντος אֶלָּסָר

Portius, Vitulus, aut vitulinus. G. Præſes Palæſtinæ & Judææ, cognomento Feſtus, Act. 24. g. 28. πόρκιος

Poſidonius, Potum præbens. Nomen viri, 2 Mac. 14. c. 19. ποσειδώνιος

P R

Priapus, In Hebræo eſt Miphleſeth, & interpretatur ſimulachrum, ſive tremor, vel concuſſio. Nomen idoli, 3 Reg. 15. b. 13. & 2 Par. 15. d. 16. מִפְלֶצֶת ἀσαρτὴ

Priſca, Latinum eſt. i. antiqua. Adjutor fuit Pauli, Ro. 16. a. 3. πρίσκιλλα

Priſcilla, Idem: diminutivum a Priſca. Uxor Aquilæ Pontici, Act. 18. a. 2. πρίσκιλλα

Probatica, Ovina, id eſt, locus ubi pecora ſacrificanda retinebantur. G. Joan. 5. a. 2. προβατικὴ

Prochorus, Expeditus, vel facilis, aut promptus vel paratus. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. πρόχορος

Proſelytus, Advena, vel peregrinus. G. Act. 2. b. 11. προσήλυτος

P T

Ptolemais, Bellicoſa. G. Civitas eſt in Judæa, maritima prope montem Carmelum, quæ quondam a quodam Ptolemæo ſic dicta eſt, Act. 21. b. 7. & 1 Mach. 5. b. 15. πτολεμαΐς

Ptolemæi, Idem. p. n. G. Sic vocabantur reges Ægypti. πτολεμαῖοι

Ptolemæus, Sulcus qui fit aratro: ſive ſuſpendens aquas, aut coadunatio aquarum, Græce vero bellicoſus. Filius Dorymini, 1 Mach. 3. c. 38. תַּלְמַי πτολεμαῖος

P U

Pubaſtus, Os conculcationis, vel contemptus, ab ore. Nomen civitatis Ægypti, Ezech. 30. e. 17. Appellatur & vicus Judæorum. פִּי־בֶסֶת βουβαςὸς

Publius, Latinum eſt, Act. 28. b. 7. Nomen viri. πόπλιος

Pudens, Latinum eſt. Nomen viri, 2 Tim. 4. d. 21. πούδης

Puteoli, Latinum eſt. Civitas, colonia Campaniæ, eadem Cea dicta, Act. 28. c. 13. ποτίολοι

P Y

Pygmæi, Hebraice dicitur Gamadim: & interpretatur Nani, vel cubitales. Nomen populi, Ezec. 27. b. 11. גַּמָּדִים μῆδοι

Pyrrhus, Flavus rubens. Pater Soſipatris, Act. 20. a. 4. πύῤῥος

Q

QUartus, Latinum eſt. Nomen viri, Rom. 16. d. 24. κούαρτος

Quintus, Latinum eſt. Prænomen Memnii legati Romanorum, 2 Mach. 11. g. 34. κόϊντος

R

RAab, Superba, aut fortis, vel tumultuans. Ægyptum eſſe quidam memorant, Pſal. 86. a. 4. Heb. 87. רַהַב ῥαὰβ

Raaia, vel Raia, Viſio Domini. Filius Sobal filii Juda, 1 Par. 4. a. 2. & 1 Eſd. 2. c. 47. & 2 Eſd. 7. e. 50. רְאָיָה ῥαιὰ

Raamias, Tonitruum Domini, ſive malum a Domino, aut ſocius a Domino, vel paſtor a Domino. Nomen viri, 2 Eſd. 7. b. 7. רַעַמְיָה ῥεεμαὶ

Rabba

רבה ῥαββᾶ Rabba, Multa, ſive grandis, aut jurgium, ſive impugnatio. Licet diverſe a Rabbath ſcribatur, videtur tamen eadem eſſe civitas, Joſ. 13. c. 25.

רבת ἄκρα ῥαββάθ Rabbath, Idem. Civitas filiorum Ammon, Deut. 3. b. 11. & 2 Reg. 12. f. 26. Jer. 49. a. 2. Quam Euſebius Philadelphiam eſſe credit.

ῥαββί Rabbi, Magiſter, Mat. 23. a. 7. Marc. 9. a. 5. Joan. 1. f. 38.

ῥαββονί Rabboni, Magiſter, Syrum eſt, Marc. 10. g. 51. Joan. 20. d. 26.

רבית ῥαβώθ Rabboth, Fœnus, vel uſura, aut multitudo, vel jurgium, ſive impugnatio. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 20.

רבשקה ῥαψάκης Rabſaces, Magiſter, vel præpoſitus bibentium, aut magiſtri oſculum vel ſacculus, ſive multum bibens aut oſculans, vel magnus ſaccus. Princeps in excercitu Sennacherib, 4 Reg. 18. c. 17.

רבסרים ῥαφαρὶς ναβουσάρης Rab-ſares, ſive Rabſaris, Magiſter, vel præpoſitus Eunuchorum. Princeps quidam ſub rege Sennacherib, 4 Reg. 18. c. 17. Item alius ſub rege Nabuchodonoſor, Jer. 39. a. 3.

ῥακά Raca, Vacuus, vel vanus. D. Matt. 5. c. 22.

רכל ῥαχάλ Rachal, Suſurro, aut aromatarius, ſive negotiator. Civitas quam David ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1 Reg. 30. g. 29.

רחל ῥαχήλ Rachel, Ovis. Filia Laban, altera uxor Jacob, Gen. 29. b. 9.

רדי ῥαδδαΐ Raddai, Deſcendens, vel dominans. Quintus filius Iſai, 1 Par. 2. b. 14.

רעו ῥαγαύ Ragau, Socius aut paſtor ejus, ſive malum vel confractio ejus. Filius Phaleg, 1 Par. 1. b. 25. qui Reu, Gen. 11. c. 19. dicitur, Luc. 3. g. 35. Heb. Reu.

ῥάγοι Rages, Tempeſtas, vel commotio. D. Civitas apud Medos, Tob. 1. c. 16.

רעואל ῥαγουήλ Raguel, Paſtor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Sacerdos in urbe Madian, ſocer Moyſi, Exod. 2. c. 19. qui Exod. 3. a. 1. dicitur Jethro, & קיני Cinæi, Judic. 1. c. 16. Doctus inter Hebræos in Exod. 2. c. 19. & Judic. 1. c. 19. ſcribit Raguelem fuiſſe patrem Jethro ſoceri Moſis, alias dicti Hoba & קני.

רחב ῥαάβ Rahab, Lata, ſive dilatata, aut platea. Mulier quæ hoſpitio ſuſcepit exploratores miſſos a Joſue in Jericho, Joſ. 2. a. 1.

רחביהו ῥααβία Rahabia, Latitudo ſive platea Domini. Nomen viri, 1 Par. 26. e. 25.

רחם ῥαάμ Raham, Vulva, ſive miſericordia: aut Syriace, amicus. Filius Samma filii Hebron, 1 Par. 2. f. 44.

רעליה ῥεελίας Rahelaia, Sopor Domini, vel inebrians Dominus, aut ſocius vel paſtor ipſi Domino. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

רעואל ῥαγουήλ Rahuel, Paſtor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Filius Eſau ex Baſemath uxore, Gen. 36. a. 4. Filius Jebaniæ, 1 Par. 9. b. 8.

רם ἀράμ, ῥάμ Ram, Excelſus, vel ſublimis, aut projiciens. Filius Eſron filii Phares, 1 Par. 2. b. 9. Filius item Jerameel primogeniti Eſron, 1 Par. 2. d. 25.

רמה ῥαμά Rama, Excelſa, vel ſublimis, aut projecta. Civitas in tribu Benjamin, haud procul a Gabaon, Joſ. 18. d. 25. Judic. 4. a. 5. & 19. d. 13. quam reædificavit Baaſa rex Iſrael in Juda, 3 Reg. 15. c. 17. Jer. 40. a. 1.

ראמת Ramath, Idem quod ראמות Urbs. Vide Joſ. 19. a. 8.

רמתה ἀραμαθαίμ ἀρμαθέμ Ramatha, Idem quod Rama. Urbs Syriæ in monte Ephraim de qua 1 Reg. 1. c. 19. & 15. g. 24. Hieronymus in Thamnitica regione juxta Dioſpolin ſitam ſcribit. Vocatur etiam Ramathe, 1 Mach. 11. d. 34.

רמתים ἀραμαθαίμ ῥαθαμίν Ramathaim, Idem quod Rama, dual. num. Per Ramathaim intelligi debent duo oppida ejuſdem nominis, quorum alterum differentiæ cauſa dicebatur רמתים צפים, id eſt, Ramath in qua habitabant viri prophetæ & Sacrarum literarum ſtudioſi, 1 Reg. 1. a. 1. dicitur & רמת המצפה, Joſ. 13. d. 26.

רמתי ῥαμαθαῖος Ramathites, Excelſus, vel exaltatus, aut projiciens vel projectus, 1 Par. 27. d. 27.

רמת לחי ἀναίρεσις σιαγόνος Ramath-lechi, Elevatio maxillæ. Locus. Jud. 15. d. 17.

Ramathe, Excelſa, vel ſublimis, aut projecta. D. Civitas, 1 Mac. 11. d. 34. Eadem eſt quæ Ramatha & Ramathaim. ῥαθαμίμ

רעמסס ῥαμεσσῆ Rameſſes, Tonitruum, vel exprobratio tineæ, aut malum delens ſive diſſolvens, vel confractionem diſſolvens, aut confractus a tinea. Civitas eſt in extremis finibus Ægypti ab Iſraelitis condita, olim (ut Hieronymus ait in Hebraicis quæſtionibus) pagus Arcenoitis dicta fuit, Gen. 47. e. 11. Num. 33. a. 3.

רמת ῥαμώθ Rameth, Sublimis, vel excelſa, aut projecta. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21. Heb. Remeth.

רמת ῥαμώθ Ramoth, Idem. p. n. Civitas ſacerdotum atque fugitivorum in tribu Gad, non procul a monte Galaad, Joſ. 13. d. 26. Heb. Ramath. At 1 Reg. 30. g. 27. Hebraice legitur Ramoth-negueb, vetus interpres vertit, Ramoth ad Meridiem.

vel ראמת רמות ῥαμώθ Ramoth, Deut. 4. g. 43. Joſ. 20. c. 8. & 3 Reg. 22. a. 3. & 1 Par. 6. g. 73. Videns mortem, vel intuitus mortis, vel altitudines. Eadem civitas quæ & Ramoth ſive Ramath in tribu Gad.

רפא ῥαφά Rapha, Medicina, vel medicus, aut relaxatio, vel gigas. Filius Benjamin, 1 Par. 8. a. 2. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Echi. Filius item Baana, 1 Par. 8. d. 37. & 20. d. 6.

ῥαφή רפח Rapha, 1 Par. 7. e. 25. Relaxatio laquei. Nomen viri.

ῥαφαήλ רפאל Raphael, Medicina Dei. Vir, 1 Par. 26. a. 7.

רפיה ῥαφαΐα Raphaia, Medicina Domini, ſive relaxatio Domini. Filius Jeſeiæ filii Phaltiæ, 1 Par. 3. d. 21. & 4. g. 42. Filius Thola, 1 Par. 7. a. 2. Filius Baana, 1 Par. 9. g. 43.

רפאים ῥαφαΐμ φάραγξ ῥεφαΐμ Raphaim, Gigantes, vel medici, aut relaxati. Populi ſunt quos Moabitæ, Emim: Ammonitæ, Zomzommim vocant, Deut. 2. c. 12. d. 21. Vide Emim. Item nomen vallis juxta Jeruſalem, Joſ. 15. b. 9. Eſa. 17. b. 5. Eadem quæ Ephela dicitur, forſan latius patens ad Auſtrum.

רפידים ῥαφιδείμ Raphidim, Reclinatoria, ſive ſtramenta, aut remiſſæ manus, vel medicina manuum. Locus in ſolitudine, non procul ab Horeb monte, ubi undecima Iſraelitarum manſio fuit, Exod. 17. a. 1. Num. 33. c. 14.

Raphon, Medicina, vel relaxatio, aut gigas. D. Locus trans torrentem, opinor Jaboc, 1 Mach. 5. d. 37. ῥαφών

Raphu, Idem. Pater Phalti, Num. 13. b. 10. רפוא ῥαφ

Raſias, Secretum Domini, vel myſterium Domini. D. Nomen viri, 2 Mach. 14. f. 37. ῥασίς

Raſin, Voluntas, vel voluntarius, aut curſor ſive veredarius. Rex Syriæ, 4 Reg. 15. g. 37. & 16. a. 5. & 1 Eſd. 2. c. 48. רצין ῥαασσών

Razon, Tenuis, vel macilentus, ſive ſecretum, aut ſecretarius, vel princeps. Filius Eliada, 3 Reg. 11. e. 23. רזון ῥεζών

R E

Rebe, Quartus vel quadratus, ſive accubans, vel accubatio. Rex Madianitarum, Num. 31. a. 8. Joſ. 13. c. 21. רבע ῥοβά

Rebecca, Saginata, ſive impinguata, aut contentio obtuſa, vel contentio impedita. Filia Bathuel filii Nachor, uxor Iſaac, Gen. 22. d. 23. רבקה ῥεβέκκα

Rebla, ſive Reblatha, Rixa, vel magnitudo illi, aut jurgium inveteratum vel conturbatum, ſive jurgium defluens. Civitas Syriæ, Num. 34. b. 11. & 4 Reg. 23. g. 33. & 25. b. 16. Jer. 39. a. 5 quæ poſtea (ut Hieronymus tradit) Antiochia dicta eſt. ſunt tamen qui id negant. Poſtremo Juſtiniani principis tempore (Volaterrano lib. 11. auctore) Theopolis dici cœpit. רבלה ῥεβλά ῥεβλαθά

Rebmag, Multitudinem diſſolvens, vel liquefaciens, aut magiſter vel princeps liquefactionis, ſive magiſter vel princeps liquefactus vel tabefactus. Princeps quidam, cujus meminit Jeremias 39. a. 3. רב מג ῥαβαμάγ

Reccath, Vacuitas, ſive ſputum aut ſaliva, vel tempus, quod pars capitis eſt. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 35. רקת ῥακκάθ

Recem, Vacuus, aut vanus, vel pictura varia, aut ſaliva eorum. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 27. Nomen ducis, Joſ. 13. c. 21. Filius Hebron, 1 Par. 2. f. 43. Rex item Madianitarum, Num. 31. a. 8. quem Joſephus lib. 4. ſcribit ſui nominis in Arabia condidiſſe urbem: a Græcis poſtea Petram dictam. רקם ῥεκέν

Recha, Tenera vel delicata. Nomen viri, 1 Par. 4. c. 12. רכה ῥηχά

Rechab, Quadriga, aut equitatus, vel equitans. Pater Jonadab, 4 Reg. 10. c. 15. Filius Remmon Berothitæ, 2 Reg. 4. a. 2. & 1 Par. 2. g. 55. רכב ῥηχάβ

Rechabitæ, Idem. p. n. Jer. 35. a. 2. רכבים ῥαχαβείμ

Reema, Tonitruum, ſive exprobratio, aut malum quoddam, ſive ſocietas quædam, vel confractio quædam. Regio ſic dicta a Regma filio Chus, Ezech. 27. e. 22. רעמה ῥαγμά

Regina, Hebraice Molecheth: ſoror Bedan, 1 Par. 7. d. 18. מלכת μελχ

Regma, Idem quod Reema. Filius Chus, Gen. 10. a. 7. & 1 Par. 1. a. 9. רעמה ῥεγμά

Regom, Lapidans, vel lapidatus, aut purpureus. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 47. רגם ῥεγμ

Rehum, Pius, miſericors: aut Syriace, amicus. Vir, 1 Eſd. 2. a. 2. & 2 Eſd. 3. d. 17. & 12. a. 3. רחום ῥεούμ. ῥαδμ

Rei, Socius, aut paſtor, ſive malum, vel confractio mea. Nomen viri. 3 Reg. 1. b. 8. רעי οἱ ἑταῖροι

Reia, Viſio Domini. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 5. ראיה ῥ

Remeia, Sublimis vel excelſus Dominus, aut projectio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 25. רמיה ῥαμία

Remmon, Malum granatum, ſive altitudo. Civitas in tribu tam Judæ quam Simeonis, Joſ. 15. e. 31. & 19. a. 7. Item Petra in tribu Benjamin, Judic. 20. g. 47. Vallis item apud Zachariam 14. b. 44. ſive civitas ſecundum Lyranum, non procul a Mageddo, quæ a quibuſdam nunc Maximianopolis dicitur. Sic vocabatur & pater Baana & Rechab ſervorum Isboſeth, 2 Reg. 4. a. 6. Nomen idoli, 4 Reg. 5. e. 18. רמון ῥεμμών

Remmon-phares, Mali granati diviſio, aut malum granatum diviſionis, vel altitudinis diviſio. Decima ſexta Iſraelitarum manſio, Num. 33. c. 19. רמן פרץ ῥεμμὼν φαρές

Remmono, Malum granatum ejus, ſive altitudo ejus. Civitas ſacerdotum in tribu Zabulon, 1 Par. 6. g. 77. רמונו ῥεμμών

Rempha, Pro hoc in Hebræo legitur Chiun, quod interpretatur placenta, id eſt, torta adipe conſperſa, ſive præparatus, aut compoſitus. Hebræi vero dicunt, Chiun lingua Arabica vel Punica Saturnum ſignificare. Idolum, Amos 5. g. 26. Act. 7. e. 43. כיון ῥεμφάν ῥεμφᾶ

Reſa, Luc. 3. f. 27. Caput, vel voluntas, aut curſus. D. Vir. ῥησοῦ

Reſen, Frænum. Civitas ab Aſſur ædificata inter Chale & Niniven, Gen. 10. b. 12. רסן δασέμ

Reſeph, Volucris, aut diabolus, vel ſagitta, ſcilicet ignita. Nomen viri, 1 Par. 7. e. 25. רשף ῥασήφ

Reſeph, 4 Reg. 19. c. 12. Eſa. 37. c. 12. Pavimentum, vel extenſio, aut pruna, id eſt, calculus ignitus. Urbs Syriæ, ut ait Hieronymus. Alii dicunt fuiſſe Petram Arabiæ civitatem. רצף ῥασέφ

Reſia, Voluntas, aut voluntarius, ſive curſor, aut veredarius. Filius Olla, 1 Par. 7. g. 39. רציא ῥασιά

Reſpha, Extenſio, ſive pavimentum, aut pruna, id eſt, calculus ignitus. Concubina Saul, filia Aja, 2 Reg. 3. a. 7. רצפה ῥεσφά

Reſſa, Irroratio, vel ſtillicidium. Nomen loci, in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Lebna, Num. 33. c. 21. רסה ῥεσσά

Rethma, Juniperus, ſive ſonitus, aut ſtrepitus. Locus ad quem venerunt filii Iſrael de Aſeroth, Num. 33. c. 18. רתמה ῥαθαμά

Reu, Socius vel amicus, aut paſtor, ſive malum, aut confractio. Filius Phaleg, Gen. 11. c. 18. qui Ragau, 1 Par. 1. b. 25. dicitur, iiſdem tamen conſonantibus & punctis apud Hebræos. רעו ῥαγαύ

R H

Rhegium, Ruptura vel fractura: quoniam illic terra rupta eſt inter regnum Neapolitanum & Siciliam. G. Siciliæ civitas maritima, viginti millia paſſuum a promontorio Peloro ſecreta, Act. 28. c. 13. ῥήγιον ῥόδη Rhode, Roſa. G. Nomen puellæ, Act. 12. c. 13.

ῥόδοχος Rhodochus, Roſeus currus. G. Judæus quidam de quo 2 Mach. 13. f. 21.

ῥόδος Rhodus, Roſa. G. Cycladum inſularum nobiliſſima, & ab Oriente prima, quondam Ophiuſa vocata, diſtans a portu Aſiæ nonaginta millibus paſſuum, Act. 21. a. 1. & 1 Mach. 15. d. 23.

R I

רִיבַי ῥιβαὶ Ribai, Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans. Pater Ithai, 2 Reg. 23. d. 29.

רִנָּה ῥενὰ Rinna, Canticum, ſive exultatio. Filius Simeonis, 1 Paral. 4. d. 20.

רִיפַת ῥιφὰθ Riphath, Medicina, ſive relaxatio, vel bovile, hoc eſt, ubi boves clauduntur. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3. Ab hoc Riphæi dicuntur, qui Paphlagones cognomentum ſortiti ſunt.

R O

רְהַגָּה ῥααγὰ Roaga, Saturatus, vel inebriatus meditatione vel eloquio, aut ſaturatus vel inebriatus abſtractione vel ſeparatione. Filius Somer filii Heber, 1 Par. 7. g. 34.

רְחַבְעָם ῥοβοὰμ Roboam, Dilatans populum, aut latitudo vel platea populi, ſive odor vel odorans cum populo. Filius Salomonis, 3 Reg. 11. g. 43. & 1 Par. 3. b. 10.

רֹגֵל ῥωγὴλ Rogel, Pes, ſive pedeſtris, aut explorans, vel delator ſive accuſator: aut Syriace, conſuetudo. Fons prope Jeruſalem in tribu Juda ad Septentrionem, Joſ. 15. b. 8. & 18. c. 16. & 3 Reg. 1. b. 9.

רֹגְלִים ῥογελὶμ Rogelim, Idem. p. n. Oppidum Galaad, videtur eſſe in vicinia Mahanaim, 2 Reg. 17. g. 27.

רֶגֶם־מֶלֶךְ ῥογὼμ ὁ βασιλεὺς Rogom-melech, Lapidans regem vel conſiliarium, aut purpura regis vel conſiliarii. Princeps Darii regis, Zach. 7. a. 2.

רְחֹב ῥοὼβ Rohob, Latitudo, ſive dilatatio, aut platea. Civitas Levitarum in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 28. & 1 Par. 6. g. 75. Num. 13. d. 22. Rex Soba, 2 Reg. 8. a. 3.

רְחַבְיָה ῥαβία Rohobia, Latitudo, ſive dilatatio Domini, aut platea Domini. Filius Eliezer filii Moyſi, 1 Par. 23. b. 17.

רְחֹבוֹת Rohoboth, Latitudines, ſive dilatationes, aut plateæ. Civitas Idumææ eſt prope flumen, patria Saulis Idumæorum regis, Gen. 36. d. 37. Legitur Gen. 10. b. 11. Et ædificavit Ninive, & plateas civitatis. Pro, plateas civitatis, LXX transferunt τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, id eſt, Rohoboth civitatem: ſicque Chaldæus interpres, tunc civitatis nomen erit ab Aſſur conſtructæ.

רְאוּמָה ῥεμὰν Roma, Excelſa, ſive ſublimis, aut rhinoceros, vel intuens nimis. Concubina Nachor fratris Abraham, Gen. 22. d. 24.

ῥώμη Roma, Valens, aut potens vel robuſta. G. Civitas Italiæ, 2 Tim. 1. d. 17. Act. 18. a. 2. & 19. d. 21.

ῥωμαῖοι Romani, Idem. p. n. G. Joh. 11. f. 48. Act. 2. b. 10. & 22. g. 29.

כִּתִּים κίτιοι Romani, Dan. 11. e. 30. Hebraice legitur Chithim, & interpretatur conterentes, vel contritio maris, ſive diadema, aut aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo coacervatio maris. Vide Cethim & Italia.

ῥωμαῖος Romanus, Valens, ſive potens, aut robuſtus. G. Act. 2. b. 10. & 16. g. 38.

רְמַלְיָהוּ ῥωμελία Romelia, Excelſus Domini, ſive celſitudo Domini, aut projectus a Domino. Pater Phaceæ regis Iſrael, 4 Reg. 15. e. 27. & 16. a. 1.

רֹמַמְתִּי עֶזֶר ῥωμμαθὶ ἔζερ Romamthiezer, Exaltans adjutorem, vel auxilium, ſive exaltavi atrium. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 4.

ῥὼς רֹאשׁ Ros, Caput, vertex, ſummitas, ſive principium. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

עֲטָרוֹת Roth, Coronæ, ſive calamus inebriationis vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis vel ſaturitatis. Civitas tribui Gad data in poſſeſſionem, Num. 32. g. 35. Hebr. Atroth. apud LXX non legitur.

R U

רְאוּבֵן ῥουβὴν Ruben, Videns filium, ſive videte filium, vel viſio filii, aut viſionis filius. Filius Jacob ex Lia, Gen. 29. f. 32.

Rubenitæ, Idem.

רְאוּבֵנִי Rubenites, Idem. 1 Par. 11. g. 42. ῥουβηνί

ῥοῦφος Rufus, Latinum eſt, Marc. 15. b. 21. Rom. 16. b. 13. Vir.

רוּמָה ῥουμὰ Ruma, Excelſa, ſive ſublimis, aut projecta. Civitas in tribu Juda, Judic. 9. f. 41. & 4 Reg. 23. g. 36. quæ alias Remphtis, item & Arimathæa, teſte Euſebio, vocatur. Legitur Joſ. 15. f. 52. Ruma, juxta LXX, ubi ex Hebræo legendum Duma.

רוּת ῥοὺθ Ruth, Saturata, vel inebriata. Uxor Mahalon filii Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 4.

S

שְׁאָל σαοὺλ SAal, Poſtulans, ſive poſtulatus, aut commodatus, ſive ſepulchrum, vel infernus, aut fovea. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 29.

צַעֲנַנִּים σεενανὶμ Saananim, Motiones, vel motus dormientis. Civitas eſt, limes tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 33.

שָׁעַף σαὰφ Saaph, Cogitans, aut qui volat, vel prævolans. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 47.

שַׁעֲרַיִם σαρεὶμ Saaraim, Portæ, ſive æſtimationes, aut appretiationes, vel capilli, ſive hordeum, aut tempeſtates, ſive dæmones, aut piloſi, vel hirci. Civitas in tribu Juda, in qua poſteri Simeonis habitaverunt, 1 Par. 4. e. 31. Vide Saraim.

שְׁבָא σαβὰ Saba, Converſio, ſive captivitas, aut canities, vel ſeſſio. Filius Regma, Geneſ. 10. a. 7. a quo civitas regalis Æthiopiæ nomen accepit, 3 Reg. 10. a. 1. Eſa. 60. b. 6. Hanc Joſephus lib. 2. a Cambyſe rege, Meroen ex ſororis vocabulo cognominatam ſcribit. Filius item Jectan, Gen. 10. d. 28. Poſtremo, ſic nominabatur filius Jecſan, Gen. 25. a. 3.

סְבָא σαβὰ Saba, Gen. 10. a. 7. & 1 Par. 1. a. 9. ubi dicitur, Saba & Evila. Pſal. 71. c. 10, 15. Eſa. 43. a. 3. interpretatur circuitio, aut ebrius: vel Syriace ſenex. Filius Chus. Inde Sabæi populi qui felicem Arabiam incolunt, ſunt dicti. Eſt & Arabum metropolis nomine Saba, in monte ſita.

Sabaa, 1 Reg. 13. d. 18. ubi dicitur, In terra Sabaa: iſta non ſunt in Hebræo.

Sabacthani, Dereliquiſti me. Chaldaicum verbum, Matth. 27. e. 46. שְׁבַקְתָּנִי σαβαχθανὶ

Sabæi, Captivantes, ſive convertentes, aut cani, vel ſedentes. Populi, Job 1. c. 15. Joel 3. b. 8. שְׁבָא σαβὰ

Sabaim, Circuitiones, aut ebrii: vel Syriace, ſenes, Eſa. 45. c. 14. In ſecundo Eſdræ, cap. 7. e. 59. ubi legitur Sabaim, legendum Asbaim. Vide ſuo loco. שְׁבָאִים סְבָאִים σεβαεὶμ

Sabam, Captivitas eorum, aut captivans eos. Civitas, Num. 32. a. 3. שְׂבָם σαβαμὰ

Sabama, Converſio, ſive captivitas nimia, aut canities, vel ſeſſio multa. Civitas quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 38. Joſ. 13. c. 19. Locus hic vitifer in vicinia Jazer, Eſa. 16. c. 8. Jerem. 48. e. 32. שִׂבְמָה σεβαμὰ

Sabanias, Convertens, vel captivans Dominus, aut intelligens vel ædificans Dominus, ſive intellectus vel filiatio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 4. שְׁבַנְיָה σαβανίας

Sabaoth, Exercitus, p. n. ſive militiæ, aut fortitudines, Jerem. 11. d. 20. Rom. 9. f. 29. Jacob. 5. a. 4. δυνάμεις, צְבָאוֹת σαβαὼθ

Sabarim, Confractiones, ſive ſpes, vel expectationes, aut frumenta. Locus eſt trans Jordanem in terra Amorrhæorum, qui a frangendo, hoc nominis invenit, quod ibi Iſraelitarum acies fracta fuerit, Joſ. 7. a. 5. שְׁבָרִים ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς

Sabarim, Ezech. 47. c. 16. Circuitus altitudinis: aut Syriace, opiniones, vel cogitationes, aut ſperantes, vel ſpes. Nomen loci qui eſt inter terminum Damaſci & confinium Emath. סִבְרַיִם σαβαεὶμ

Sabat, Sceptrum, vel virga, aut tribus. Menſis quandoque Februario noſtro reſpondens, Zach. 1. b. 7. שְׁבָט σαβὰτ

Sabatha, Circuitus, vel circuiens, aut cauſans: aut Syriace, ſenectus. Filius Chus, Geneſ. 10. a. 7. Ab hoc Sabatheni, qui a Græcis Aſtabari dicuntur, nomenclaturam ſortiti ſunt, 1 Paralip. 1. a. 9. סַבְתָּה σαβαθὰ

Sabathaca, Circuiens percuſſionem, vel cauſa percuſſionis: aut ex Syro & Hebræo, ſenectutis percuſſio. Filius Chus, Gen. 10. a. 7. & 1 Par. 1. a. 9. סַבְתְּכָא σαβαθακὰ

Sabbathai, Sabbathum meum, vel requies, aut ceſſatio mea. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 16. שַׁבְּתַי σαββαθαῖος

Sabbathiſmus, Requies, vel ceſſatio. D. Heb. 4. c. 9. σαββατισμὸς

Sabbathizo, Exod. 16. f. 30. שַׁבָּת σαββατίζω

Sabbathum, Requies, ſive ceſſatio, 4 Reg. 4. d. 23. שַׁבָּת σάββατον

Sabee, Septem, vel ſeptimus, aut ſaturitas, ſive juramentum. Civitas in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 2. שֶׁבַע σαβὲ

Saber, Confractio, aut ſpes, vel frumentum. Filius Caleb ex Maacha concubina, 1 Par. 2. f. 48. שֶׁבֶר σαβὰβ

Sachacha, Umbraculum, vel operimentum, ſive protectio, aut unctio: vel Syriace, ſpeculatio. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 61. סְכָכָה χαχὰ

Sachar, Merces, ſive pretium, aut ſicera, vel ebrietas. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 35. Filius Obed-edom, 1 Par. 26. a. 4. qui 2 Reg. 23. d. 33. dicitur Sarar. שָׂכָר ζαχὰρ

Sadducæi, Juſti, aut juſtificati: vel Syriace, ſciſſi, vel ſchiſmatici. D. Secta inter Judæos, negans eſſe reſurrectionem, Act. 5. d. 17. & 23. b. 7. Luc. 20. e. 27. ζαδδουκαῖοι

Sadoc, Juſtus, aut juſtificatus. Filius Achitob, 2 Reg. 8. d. 17. & 1 Par. 6. a. 8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 Reg. 15. e. 24. Filius item Merajoth, 1 Par. 9. b. 11. צָדוֹק σαδοὺκ σαδὼκ

Sage, Ignorans, ſive comprehendens, vel attingens: aut Syriace multus, ſive multiplicans. Nomen viri, 1 Par. 11. f. 34. שָׁגֵא σαγαὶ

Sahar, Lucidus, aut candidus. Filius Aſhur ex Halaa uxore, 1 Par. 4. b. 7. Filius item Simeon filii Jacob, Geneſ. 46. b. 10. Heb. Sohar. צֹחַר σωὰρ, σαὰρ

Saharaim, Nigri, vel turbidi, aut matutinantes, vel mane euntes. Nomen viri, 1 Par. 8. a. 8. שַׁחֲרַיִם σεωρεὶμ

Salabim, Reſpiciens corda, ſive pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel ſemita in mari. Vide Salebim.

Salaboni, Vulpis intellectus, vel filius, aut vulpis ædificium, vel pugilli, aut pugni ædificium vel intellectus, ſive ſemita ædificii, vel intellectus, aut filii. Nomen loci, 2 Reg. 23. d. 32. שַׁעַלְבֹנִי σαλαβωνίτης

Salabonites, Idem. 1 Par. 11. f. 33. σαλαβωνὶ

Salai, Miſſio, vel mittens: ſive ramus, aut propagines, vel telum, aut arma, ſcilicet miſſilia: vel Syriace, ſpolians, vel ſpoliatus. Mater Azuba, 3 Reg. 22. f. 42. שִׁלְחִי σαλαὶ

Salamiel, Pax Dei, ſive perfectio Dei, aut retributio Dei. Filius Suriſaddai, princeps ſuæ tribus Simeon, Num. 1. a. 6. שְׁלֻמִיאֵל σαλαμιὴλ

Salamina, ſive Salamis, Commota, vel conquaſſata, aut fluctuans. G. Inſula Cypri, in mari Euboico, contra Athenas, velut auctor eſt Pomponius Mela lib. 2. & Strabo lib. 14. In ea inſula, eſt ejuſdem nominis oppidum, teſte Plinio lib. 5. cap. 31. quod poſtea appellatum Conſtantia, auctore Hieronymo. Hoc Judæi funditus demoliti ſunt, Trajani principis temporibus, extinctis omnibus accolis, velut ſcribit Euſebius in Chronicis, & Hieronymus. In Salamine Paulus & Barnabas annuntiaverunt ſermonem Dei, Act. 13. a. 5. σαλαμὶς

Salathi, Umbra, ſive tinnitus, aut aſſans vel torrefaciens: aut Syriace, orans. Nomen principis militum, 1 Par. 12. d. 20. צִלְּתַי σαλαθὶ

Salathiel, Poſtulatus Dei, ſive commodatus Dei. Pater Zorobabel ducis Juda, Agg. 1. a. 1. & 1 Eſd. 3. a. 2. c. 8. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 17. שְׁאַלְתִּיאֵל σαλαθιὴλ

Sale, Miſſio, vel mittens, ſive ramus aut propagines vel telum: aut arma, ſ. miſſilia: aut Syriace, ſpolians vel ſpoliatus. Filius Arphaxad, Gen. 10. d. 24. Luc. 3. g. 35. dicitur filius Cainan filii Arphaxad. שֶׁלַח σαλὰ

שעלבים σαλαβὶμ Salebim, Reſpiciens corda, ſive pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel ſemita in mari. Nomen loci, Judic. 1. g. 35. & 3 Reg. 4. a. 9.

סלכה Salecha, Caniſtrum tuum, aut elevatio, ſive conculcatio tua. Civitas eſt in Baſan, Joſ. 12. b. 5. Dicitur & Selcha.

סלד Saled, Afflictio: vel Syriace, calefactio, vel aduſtio. Filius Nadab filii Semei filii Onam, 1 Par. 2. d. 30.

שלם Salem, Conſummata, perfecta, completa. LXX interpretantur pacem. Nomen urbis in Sichimis, quæ eſt in terra Samariæ, civitas Jacob, ſita in finibus Ephraim. Videtur quoque dicta Sichem. Hæc non eſt Jeruſalem, Gen. 14. d. 18. & 33. d. 18. Alia fuit Salem, de qua vide Jeruſalem.

שלמות Salemoth, Pacificatio, ſive perfectio, aut retributio. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 22.

שלף Saleph, Evaginans, vel evellens, aut diſcalceans. Filius Jectan, Gen. 10. d. 26.

שעלים Salim, Vulpes. p. n. aut pugilli, ſive pugni, vel ſemitæ. Nomen loci, 1 Reg. 9. a. 4. Joan. 3. c. 23.

שלישה Saliſa, Trina, aut principalis, ſive ternaria, vel principiſſa, aut duciſſa. Regio eſt, 1 Reg. 9. a. 4.

שלם Sallem, Pax ſive perfectio, aut retributio. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. qui Sallum, 1 Par. 7. c. 13. dicitur.

שלמא vel שלמה Salma, Pax ſive perfectio, aut retributio, ſive veſtimentum. Filius Nahaſſon filii Aminadab, 1 Par. 2. b. 11. qui Salmon & Salma in fine quarti cap. Ruth. dicitur. Filius item Hur primogeniti Caleb ex Ephrata concubina, 1 Par. 2. g. 51.

צלמנע Salmana, Umbra prohibita, aut umbra vel imago commotionis, vel tinnitus commotionis, vel ſubmerſio prohibitionis, aut commotionis. Rex Madiam, Judic. 8. b. 6. Pſal. 82. c. 12. Heb. 83.

שלמן Salmana, Pacificus ſive perfectus, aut retribuens. Nomen regis cujuſdam, de quo Oſee 10. d. 15.

שלמנאסר Salmanaſar, Pax ligata, ſive perfectio vel retributio ligata: aut pax, vel perfectio ſive retributio nunc ablata, vel nunc recedens. Rex Aſſyriorum, 4 Reg. 17. a. 3.

שלמיה Salmias, Pax Domini, ſive perfectio, aut retributio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 39.

שלמון Salmon, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Nahaſſon filii Aminadab, Ruth 4. d. 21.: qui & ibidem, & 1 Par. 2. b. 11. dicitur Salma.

Salmon, Fluctuatio, vel commotio, aut conquaſſatio. G. Civitas maritima Cretæ inſulæ, Act. 27. b. 7.

צלמנה Salmona, Umbræ munus vel numerus, ſive tinnitus numeri vel muneris, aut imago noſtra. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de monte Hor, Num. 33. e. 41.

סלוא Salo, Caniſtrum, vel exaltatio, ſive conculcatio, aut æquiparatus. Filius Moſollam, 1 Par. 9 b. 7.

Salome, Pacifica, vel perfecta, aut retribuens. D. Mulieris nomen, Marc. 15. d. 40. & 16. a. 1.

שלמי Salomi, pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Pater Abiud principis filiorum Aſer, Num. 34. d. 27.

שלמית Salomith, Idem. f. g. Filia Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 19. Filius Semei, 1 Paral. 23. a. 9. Filius Roboam, 2 Paral. 11. d. 20.

שלמה Salomon, Pacificus. Filius David ex Bethſabee uxore Uriæ, 2 Reg. 5. c. 15. & 12. f. 24. Heb. Selomoh.

Salon, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriace, illudens vel decipiens. D.

צלפחד Salphaad, Umbra formidinis, ſive tinnitus formidinis, vel aſſationis, vel ſubmerſionis formido. Filius Hepher filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 33. & 1 Par. 7. c. 15. Heb. Salphahad.

יערי ארגים Saltus polymitarius, Latina ſunt. Heb. Jaharæ Orgim, id eſt ſylvæ polymitarii. Pater Adeodati, 2 Reg. 21. d. 19. & 1 Par. 20. c. 5.

סלוא Salu, Caniſtrum, ſive exaltatio, aut conculcatio, vel æquiparatus. Pater Zamri illius qui cum Madianitide occiſus eſt, Num. 25. d. 14.

שלמית Salumith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Filia Dabri, Levit. 24. b. 11.

שלשה Saluſa, Trinus, vel principalis, aut dux. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37.

שמע Sama, Audiens, vel obediens. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. d. 20. Nomen item viri, 1 Par. 8. b. 13.

הושמע Sama, Exauditus, ſive ipſe exaudiens vel obediens. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18.

שמעה Samaa, Audiens, vel obediens. Frater David, 2 Reg. 21. d. 21. Filius Merari, 1 Par. 6. c. 30, 39. & 12. a. 3.

שמאה Samaa, Nominatus, vel appoſitus, aut perditio, vel deſolatio. Filius Macelloth filii Abigabaon, 1 Par. 8. 32. qui 9. f. 38. dicitur Samaam.

שמאם Samaam, Nomen matris, vel gentis, aut nomen timoris, vel ponens timorem, aut appoſitus matri vel genti, aut ibi timor, vel mater aut gens. Filius Macelloth, 1 Par. 9. g. 38. qui 8. c. 32. dicitur Samaa.

סמכיהו Samachias, Adhærens Domino, vel innitens, aut junctus Domino. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 7.

שמד Samad, Deſtruens, ſive exterminans, aut conterens. Filius Elphaal filii Mehuſim, 1 Par. 8. b. 12.

שמעיה Samaia, ſive Samaias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Pater Semri patris Idaiæ, 1 Par. 4. f. 37. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 4. Alius fuit Gabaonites, qui 1 Par. 12. a. 4. dicitur Hebraice ישמעיה

שמהות Samaóth, Deſolatio, vel perditio, aut ſtupor, ſive ibi iniquitas, aut nomen iniquitatis, vel deſolans, aut perdens iniquitatem. Nomen viri, 1 Par. 27. b. 8.

Samaraim, Lanæ, aut medullæ, ſ. arborum. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 22. צמרים

Samarath, Cuſtodia, vel adamas, aut vepres, vel ſpina, ſeu fæx. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 21. שמרת

Samaræus, Lana, vel medulla, ſcilicet arborum. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 18. Hic Edeſſam incoluit. צמרי

Samaria, Cuſtodia, vel adamas, aut vepres, vel ſpina, ſeu fæx ejus. Nomen montis. 3 Reg. 16. e. 24. Urbs item Syriæ inter Judæam & Galilæam media, auctore Joſepho lib. 3. cap. 2. ab Amri Iſraelitici populi rege condita. iſte enim, Simeron ſive Sameron, vel (ut tranſtulit vetus interpres) Samariam montem a quodam Semer emit: civitatemque quam in montis vertice extruxerat, a vendentis nomine, Simeron, ſive, (ut tranſtulit vetus interpres, 3 Reg. 16. e. 24.) Samariam appellavit. Hac deinde reges Iſraelitarum pro regia uſi ſunt. Alias, ut Euſebius teſtatur, Ecthenias eſt dicta. Mox poſt Hircani Judæorum pontificis expugnationem, ab Herode rege iterum ædificata, atque in honorem Auguſti, Græco vocabulo σεβαστὴ nominata eſt. Stephano, Neapolis quoque nominatur, Joſ. 11. a. 1. & 4 Reg. 6. f. 24. Eſa. 7. b. 9. & 10. b. 9. שמרון

Samaria, ſive Samarias, 1 Par. 12. a. 5. & 1 Eſd. 10. d. 32. Cuſtodia Domini, aut adamas Domini, ſeu vepres vel ſpina Domini. Nomen viri. שמריהו vel שמריה

Samaritani, Cuſtodes, vel adamantini, ſive ſpinoſi, aut fæces, vel fæculenti. Populi, Luc. 9. g. 52. & 2 Eſd. 4. a. 2. שמרון

Samaritanus, Idem. ſ. n. Luc. 17. d. 16.

Samaritæ, Idem quod Samaritani. 4 Reg. 17. e. 29.

Sameron, Vide Semeron meron.

Samgar, Nominatus advena, ſive ibi peregrinus, vel certans, aut nominis ruminatio, vel deſolatio, ſive ſtupor advenæ vel ruminantis aut certantis. Filius Anath, judex in Iſrael. Judic. 3. d. 31. שמגר

Samir, Cuſtodia, ſeu vepres, vel ſpina, aut adamas, vel fæx. Civitas in tribu Juda, in montanis Ephraim, Joſ. 15. f. 48. Judic. 10. a. 1. Nomen viri, filius Micha, 1 Par. 24. c. 24. שמיר

Samma, Perditio, ſive deſolatio, vel ſtupor, aut ibi, ſive nomen aut nominatus, vel appoſitus. Filius Iſai patris David, 1 Reg. 16. b. 9. qui 1 Par. 2. b. 13. dicitur Simmaa. Filius Rahuel filii Eſau, Gen. 36. b. 13. 17, & 1 Par. 1. c. 37. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37. שמה

Samma, 1 Par. 2. f. 43. & 8. b. 13. Audiens, vel obediens. Filius Hebron. Filius item Azaz, 1 Par. 5. a. 8. Filius Hota, 11. g. 44. שמע vel שמא

Sammai, Nomen meum, aut deſolatio vel perditio mea, ſive ſtupor, aut cœli. Filius Recem filii Samma, 1 Par. 2. f. 44. Filius Ezra, 1 Par. 4. e. 17. שמי

Sammoth, Nomina, vel deſolationes, aut perditiones, ſive ſtupefactiones. Nomen viri, 1 Par. 11. f. 27. שמות

Sammua, Audiens, vel obediens. Filius Zechur, Num. 13. a. 5. Filius David, 2 Reg. 5. c. 14. qui 1 Par. 3. b. 5. dicitur Simmaa. שמוע

Samothrace, Arenoſa, & aſpera. G. Inſula in ſinu Pacuſiaco, eregione Thraciæ: ſic dicta quod eam inſulam Samii & Thraces incoluerint, Act. 16. b. 11.

Samri, Cuſtodiens, ſive ſpina, aut fæx, vel adamas. Nomen viri, 2 Par. 29. c. 12. Pater Jedihel, 1 Par. 11. g. 45. שמרי

Samſai, Sol meus, aut nomen muneris, ſive ibi munus: aut Syriace miniſter. Nomen viri, 1 Eſd. 4. b. 8. שמשי

Samſame, Nomen auditum, vel famoſa auditio. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23.

Samſari, Nomen cantantis, vel dominantis, aut ibi cantor, vel ibi dominans. Filius Jeroham, 1 Par. 8. c. 26. שמשרי

Samſon, Sol ejus, aut nominis iteratio vel ſecundatio, ſive mutatio, vel nomen dormientis, aut ibi dormiens: vel Syriace, ſervitium, aut miniſterium ejus. Melius vertas parvus ſol, ut ſit diminutivum a שמש Filius Manue, Judic. 13. d. 24. שמשון

Samuel, Poſitus a Deo, aut nomen ejus a Deo. Filius Ammiud, Num. 34. d. 20. Filius Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 2. Filius Elcanæ ex Anna uxore altera, Propheta, 1 Reg. 1. e. 20. & 1 Par. 6. c. 33. שמואל

Samua, Audiens, vel obediens. Filius David, 2 Reg. 5. c. 14. & 1 Par. 14. b. 4. qui Sammua 1 Par. 3. b. 5. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis apud Hebræos. שמוע

Samus, Arenoſa. G. Inſula in mari Ægæo, Act. 20. c. 15. & 1 Mach. 15. d. 23.

Sanaballat, Rubus in abſcondito, vel in involutione: aut ex Syro & Hebræo, inimicus in abſcondito vel in involutione. Nomen viri, 2 Eſd. 2. b. 10. סנבלט

Sanan, Frigiditas, ſive ſcutum, vel arma. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 37. צנן

Sanir, Dormiens lucerna, vel novale, ſive iteratio vel mutatio, aut ſecundatio lucernæ vel novalis, aut mutatio vel iteratio, aut ſecundatio docentis vel oſtendentis. Mons qui & Hermon, & Sarion dicitur, Deut. 3. b. 9. Ezec. 27. a. 5. Vide 1 Par. 5. d. 21. Vocatur & ש Sion, Deut. 4. g. 48. Vide Hermon. שניר

Saph, Pelvis, crater, phiala, limen, poſtis qui utrinque in porta erigitur: finis vel conſummatio: juncus vel pelagus. Nomen gigantis, 2 Reg. 21. d. 18. סף

Saphai, Limen, vel ſuperliminare, aut hydria vel phiala, ſeu finis vel conſummatio. Nomen gigantis, 1 Par. 20. c. 4. qui 2 Reg. 21. d. 18. dicitur Saph. ספי

Sapham, Barba, ſive labium aut riga eorum, vel confractio aut ſolitudo eorum. Filius Gad, 1 Par. 5. b. 12. שפם

Saphan, Hericius aut cuniculus, vel chœrogryllus, ſive abſconditus vel reconditus, aut labium vel ripa, ſive confractio earum. שפן

earum. Scriba quidam filius Aſalia, 4 Reg. 22. a. 3.

שפט σαφὰτ Saphat, Judex, vel judicans. Filius Huri, Num. 13. a. 6. Filius Eliſei, 3 Reg. 19. c. 16. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. Filius Gad, 1 Par. 5. b. 12.

שפטיה σαφατίας Saphatia, ſive Saphatias, Judicans Dominus: ſive judicium Domini. Filius David ex Abital, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3. a. 3. Filius Rahuel, 1 Par. 9. b. 8. Vir Aruphites, 1 Par. 12. a. 5. Vide Jerem. 38. a. 1. & 2 Eſd. 7. e. 59.

σαπφείρη Sapphira, Narrans, vel numerans, aut libraria vel literaria: aut Syriace, formoſa. D. Uxor Anania illius qui Deo mentitus, ad verbum Petri mortuus eſt, Act. 5. a. 1.

שפמי σαφαμὶ Saphomites, Labium, vel ripa aquarum, ſive contritio aquarum, 1 Par. 27. d. 27.

צפון σαφὼν Saphon, Aquilo, ſive Abſconditus, aut ſpeculator. Nomen loci, Joſ. 13. d. 27.

שרה σάῤῥα Sara, Domina, vel princeps. Uxor Abraham, Gen. 17. c. 15. Vide שרי Sarai.

שרח σαρὰ Sara, Gene. 46. b. 17. Nume. 26. e. 46. & 1 Paral. 7. f. 46, Odorans vel domina odoris, aut canticum odoris. Filia Aſer filii Jacob.

צרעה σαρὰ σαραὰ Sara, ſive Saraa, Joſ. 19. c. 41. Judic. 13. a. 2. & 16. g. 31, & 2 Eſd. 11. d. 29. Lepra, aut ſcabies. Civitas in tribu Dan. Eadem & Sarea, Joſ. 15. e. 33. dicitur.

שארה σαρὰ Sara, 1 Par. 7. c. 24. Caro, vel conſanguinitas, aut fermentum, ſive reſiduum vel remanens. Filia Ephraim.

שרביה σαρεβία Sarabia, ſive Sarabias, Siccitas Domini, vel prævalens cum Domino, aut pſallens in Domino vel cum Domino. Nomen viri, 1 Eſd. 8. a. 4. & 18. e. 24.

שרי σάρα Sarai, Domina mea, vel princeps mea. Uxor Abraham, Gen. 11. d. 29. fila Aran fratris mariti ſui, quæ & Jeſcha ibidem dicitur, dicta eſt & Sara. Vid שרה Sara.

צרעי σαραθὶ Sarai, 1 Par. 2. g. 54. Leproſus, vel ſcaber. Nomen viri.

Saraitæ, Idem. 1 Par. 2. g. 53.

שרי σαριά Sarai, 1 Eſd. 10. d. 40. Dominus aut princeps meus, ſi per ש vel canticum meum, ſi per ש ſcribatur.

שריה σαραιὰ σαραίας Saraia, ſive Saraias, Princeps Domini, vel canticum Domini. Filii Cenez, 1 Par. 4. c. 14. & 6. a. 14, & 2 Reg. 8. d. 17. Filius Ezriel, Jer. 36. f. 26. Vide 4 Reg. 25. d. 18.

שערים σεβαρεὶμ Saaraim, Idem quod Saraim, Joſ. 15. e. 36. & in Reg. 17. g. 52.

שרר σαρὰρ Sarar, Umbilicus, aut cogitatio, vel inſidiatio, ſive cantans, vel Dominus. Pater Ahiam, 2 Reg. 23. d. 33. qui 1 Par. 11. g. 35. dicitur Sachar.

שראצר σαρασὰρ Saraſar, Præpoſitus theſauri, vel cellarii, aut pſallentis theſaurus vel cellarium, ſeu qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo, caſtrametatio anguſtiantis. Filius Sennacherib, 4 Reg. 19. g. 37. Eſa. 37. g. 38. Principis cujuſdam nomen, de quo Zac. 7. a. 2.

צרת השחר σὰρ θ ασιὼθ Sarath-aſar, Plaſmatio matutina, aut anguſtia vel colligatio matutina, ſive anguſtia vel figura nigredinis. Civitas in tribu Ruben in monte Beth-phogor, Joſ. 13. c. 19. Heb. Sarath-aſahar.

Sarathi, Leproſus, vel ſcaber, Vir, 1 Par. 4. a. 2. σαραθὶ

צרעתי σαρδεῖς Sardi, Sardorum, Princeps jucunditatis, aut canticum lætitiæ, vel id quod remanet vel relinquitur: aut Syriace, cortina. D. Civitas, Apoc. 1. c. 11. & 3. a. 4.

צרעה σαραὰ Sarea, Lepra, vel ſcabies. Urbs tribus Judæ ſive Dan, Joſ. 15. e. 33. Eadem quæ & Sara ſive Saraa dicitur.

שריה σαραίας Sareas, Princeps Domini, aut canticum Domini. Filius Thanehumeth, Jerem. 40. c. 8.

שרביה σαραβίας Sarebias, Siccitas Domini, vel prævalens cum Domino, aut pſallens in Domino vel cum Domino. Nomen viri, 2 Eſd. 9. b. 4.

סרד σερὲδ Sared, Ablatio dominii vel deſcenſionis: aut Syriace, cortina. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14.

צרדה σαριρὰ Sareda, Anguſtia, vel colligatio dominii vel deſcenſionis, aut pſalmatio dominii vel deſcenſionis. Patria regis Jeroboam, 3 Reg. 11. e. 26.

צרדתה Saredatha, Idem. Nomen loci, 2 Par. 4. d. 17. σαριδαθὰ

סרדי Σαρεδεὶ Sareditæ. Ablatio dominii, vel deſcenſionis: aut Syriace, cortina, Num. 26. c. 26.

צרפתה σαρέπτα Sarepta, Anguſtia buccellæ, vel panis, ſive conflatio vel conflatorium, aut anguſtiæ dilatatio vel perſuaſio. Civitas quaſi in medio inter Tyrum & Sidonem ſita, 3 Reg. 17. a. 9. quidam Franciam ſeu Galliam eſſe dicunt, Abdiæ g. 20.

שרש σόρος Sares, Radix, vel catenula. Frater Phares filii Machir, 1 Par. 7. d. 16.

Sareth, 1 Reg. 9. a. 1. non legitur in emendatioribus codicibus Latinis ut nec Hebraice.

סרגון σαρνὰ Sargon, Auferens protectionem, vel corpus aut colorem, ſive auferens hortum: aut Syriace, rete vel retiaculum. Nomen regis, alias Sennacherib dicti, Eſa. 20. a. 1.

שעריה σαρία, σααρία Saria, Porta Domini, ſive æſtimatio vel appretiatio: aut capillus Domini, vel hircus Domini, ſive hordeum vel tempeſtas Domini, aut dæmonis Dominus. Filius Aſel, 1 Par. 8. d. 38, & 9. g. 44. Heb. Saaria.

Sarias, Idem quod Sareas.

שריון σαριὼν Sarion, Lorica, vel planities, aut canticum columbæ. Mons a Sidoniis ſic vocatus, quem Amorrhæi Sanir vocant, Deut. 3. b. 9. Vide Sanir & Hermon.

שריד σαρὶδ Sarid, Relictus, vel remanens aut principis manus, ſive canticum manus. Terminus eſt Zabuloniæ tribus, Joſ. 19. a. 10.

שרוחן ἀγροὶ αὐτῶν Sarohen, Princeps gratiæ, vel principis gratia, ſive canticum gratiæ. Civitas in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 6.

שרון Σαρὼν Saron, ſive Sarona, Planities, aut canticum ejus. Regio eſt, teſte Hieronymo, inter Tabirinum montem & Lacum Tyberiadis, & a Cæſarea uſque ad Joppen ſe ultra extendens. Hæc pinguis & fertiliſſima eſt, 1 Par. 27. d. 29. Eſa. 33. b. 9. Act. 9. f. 35. Eſt & urbis nomen in qua filii (ad habitaverunt, 1 Par. 5. c. 16.

שרוני σαρωνίτης Saronites, Planities, vel planus, ſive cantans. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 29.

שר סכים ναβουσαρσαχὶμ Sar-ſachim, Præpoſitus cooperimentorum, vel unctionum. Unus ex principibus regis Babylonis, Jer. 39. a. 3.

צרתן σάρθαν Sarthan, vel Sarthana, Tribulatio ſive anguſtia, aut colligatio, ſive plaſmatio, aut figuratio, vel anguſtiam dans. Locus non procul a Jezrahele, 3 Reg. 4. b. 12. & 7. g. 46. Joſ. 3. b. 16.

שרוג σερούχ Sarug, Palmes, vel ſarmentum, ſive ramus, aut convolutio. Filius Reu, Gen. 11. c. 20. Luc. 3. g. 36.

צרויה σαρουΐα Sarvia, Anguſtia vel tribulatio Domini, aut colligatio ſive plaſmatio vel figuratio Domini. Mater Abiſai, filia Iſai patris David, 1 Reg. 26. a. 6. & 1 Par. 2. b. 16.

ששבצר σασαβασάρ Saſſabaſar, Gaudium in tribulatione vel anguſtia, aut gaudii perhibitio vel munitio, ſive gaudium vindemiæ, vel ſexta anguſtia, aut linum vel byſſus anguſtiæ. Princeps in tribu Judæ, 1 Eſd. 1. d. 11.

שעשגז γαὶ Saſagazi, Qui facit tranſitum vel tonſionem, aut reſpiciens tranſeuntem vel tondentem, ſive comprimens vellus. Eunuchus regis Aſſueri, Eſth. 2. c. 14. Heb. Saaſagaz.

שטן διάβολος Satan, Contrarius, vel adverſarius, 2 Reg. 19. d. 22. Zach. a. 1. & Job 1. b. 6.

σατανᾶς Satanas, Idem. Matth. 4. b. 10. & 16. d. 23. Marc. 4. b. 10. Luc. 10. c. 18.

שוה σαυῆ Save, Planities, vel æquitas, aut ponens vel poſitus. Civitas ſive vallis, Gen. 14. a. 5. quæ & Vallis regis ibidem c. 17. dicitur.

שאול σαοὺλ Saul, Poſtulatus, ſive commodatus, aut fovea, ſive ſepulchrum, vel infernus. Sextus rex in Edom, qui fuit ex Rohoboth, Gen. 36. d. 37. Filius item Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. & 1 Par. 4. d. 24. & 6. b. 24. Filius poſtremo Cis, 1 Reg. 9. a. 2.

שאולי σαουλὶ Saulitæ, de Saul, quod interpretatur poſtulatus ſive commodatus, aut fovea, ſive ſepulchrum, vel infernus. Num. 26. b. 13.

σαῦλος Saulus, Poſtulatus, ſive commodatus, aut ſepultus. ſic dicebatur Paulus apoſtolus ante converſionem, Act. 8. a. 1.

σαύρα Saura, Salamandra, genus lacertæ. G. 1. Mac. 6. e. 43.

SC

σκευᾶ Sceva, Diſpoſitus, vel præparatus. Vir Judæus, Act. 19. c. 14.

Scenofactoria, ſcilicet ars, ex græco τῆς σκηνῆς, & facio verbo Latino: ars faciendi tabernacula, quam artem exercebat Paulus Apoſtolus, Act. 18. a. 3.

σκηνοπηγία Scenopegia, Feſtum tabernaculorum. G. Joan. 7. a, 5.

שבלת στάχυς Schibboleth, Spica, aut fluctus, ſ. aquarum, ſive alveus, Judic. 12. c. 6.

σκύθαι Scythæ, Coriarii, vel cerdones. Sunt qui interpretantur poculis vacantes, quod σκύθος genus ſit poculi. G. Coloſ. 3. b. 11.

σκυθοπολῖται Scythopolitæ, Coriarii cives. G. 2 Mac. 12. e. 30.

SE

שבע σαβεαὶ Seba, ſive Sebe, Septem, vel ſeptimus, ſive ſaturitas, vel juramentum. Nomen viri, 1 Par. 5. b. 13. Filius Bochri, 2 Reg. 20. a. 1.

שבניה σεβανίας Sebenia, ſive Sebenias, Idem quod Sabanias. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 4. & 12. a. 3. Sacerdos quidam, 1 Par. 15. c. 24.

צבעון σεβεγὼν Sebeon, Stans iniquitas, ſive inflatio vel tumor peccati: aut Syriace, tinctus vel intingens. Pater Anæ Patris Oolibama alterius uxoris Eſau, de filiabus Chanaan, Gen. 36. a. 2.

Sebethai, Vide Sebthai.

צביה σεβία Sebia, Damula, vel caprea, aut pulchra vel præcipua, ſive ſtans Dominus: aut Syriace, voluntaria. Mater Joas, filii Ochoziæ filii Joran filii Achab. 4 Reg. 12. a. 1. Filius item Saharaim ex Hodes uxore, 1 Par. 8. a. 9.

Sebnia, Idem quod Sabanias. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 5.

צבים σεβωὶμ Seboim, Damulæ, vel capreæ, ſive pulchri, vel præcipui, aut inflati: vel Syriace, voluntarii. Urbis nomen, Gen. 10. c. 19.

צבעים σαβαὶν Seboim, 1 Reg. 13. d. 18. & 2 Eſd. 11. d. 34. Intincti, aut tincturæ, vel ſtantes acervi. Vallis nomen. Σεβωὶμ

Seboleth, Vide Schibboleth.

שבתי Σαββαθαῖος Sebthai, Sabbathum, ſive requies, vel ceſſatio. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7.

שכם σιχὲμ συχὲμ Sechem, Pars, ſive portio, vel humerus, aut matutinatio, vel itio quæ fit mane. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 31. Filius Semida. 1 Par. 7. d. 19. Ab hoc, metropolis Samariæ in tribu Manaſſe, quæ Sichem dicitur. Vide Sichem.

Sechemitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 31. שכמי σιχεμὶ

σαμακρὶ Sechen, Joſ. 17. a. 2. Scribe Sechem.

שכניה σεχενίας Sechenias, Vicinus Dominus, aut habitatio Domini. Filius Obdiæ filii Avan filii Raphaiæ, 1 Par. 3. d. 21. & 24. b. 11. & 2 Par. 31. c. 15.

שכיא vel שכיה σεχία Sechia, Protectio, vel ramus Domini, ſive ſepiens, aut vallans Dominus, vel ceſſatio Domini. Filius Saharaim ex Hodes uxore ſua, 1 Par. 8. b. 10.

שכרונה σαχαρωνὰ Sechrona, Ebrietas, aut pretium, vel merces ejus. Civitas in tribu Dan, Joſ. 15. c. 11.

σεκοῦνδος Secundus, Latinum eſt Nomen viri, de quo Act. 20. a. 4.

יואש ἰωὰς Securus, Proprium viri, quod tantum appellativum vertit vetus interpres, 1 Par. 4. d. 22.

צדדה σαδαδὰ Sedada, Latus ejus, ſive cibarium aut venatio ejus, vel inſidiæ ejus. Terminus eſt tribus Juda, Num. 34. b. 8. Ezech. 47. c. 16.

צדקיהו σεδεκίας Sedecias, Juſtus Domini, vel juſtitia Domini. Filius Joſiæ regis, ſic nominatus a Nabuchodonoſor, quum prius Mathanias diceretur, 4 Reg. 24. d. 20. & 1 Par. 3. c. 15. Filius item Hananiæ, Jerem. 36. c. 12. Hoc nomine vocabatur propheta ille blaſphemus, 3 Reg. 22. b. 11. filius Chanaana. Fuit & filius Joacim filii Joſiæ, 1 Par. 3. c. 15.

σαδδαι Sedei, Omnipotens, vel devaſtator, aut ager, ſeu mamilla. D. Baruch 1. a. 1.

שדיאור σεδιούρ Sedeur, Ager luminis, vel ignis, ſive ubera luminis, aut omnipotentis lumen, vel devaſtatoris ignis. Pater Eliſur principis tribus Ruben, Num. 1. a. 5.

צוער ζόγορ, σηγὼρ Segor, Parva. Oppidulum eſt Sodomorum, in finibus Moabitidis, Gen. 13. b. 10. & 19. e. 22. Eſa. 15. c. 5. quod Gen. 14. b. 8. dicitur Bala. Dicitur & vitula conternans, juxta Hieronymum.

שגוב σεγούβ Segub, Fortificatus, aut exaltatus. Filius Hiel reædificatoris Jericho, 3 Reg. 16. g. 34. Filius Eſron filii Phares, ex filia Machir patris Galaad, 1 Par. 2. c. 21.

שחצימה σασιμᾶ Sehesima, Humiliatio jejunii, aut fovea, ſive meditatio jejunii, vel ſuperbia maris. Civitas in tribu Iſſachar. Joſ. 19. b. 22.

סיחון σηών Sehon, Eradicatio, ſive concluſio. Rex Amorrhæorum. Num. 21. c. 21. Joſ. 13. b. 10.

שעיר σηείρ, σηεὶρ Seir, Hiſpidus, ſive piloſus; aut hœdus, vel dæmon, ſeu hordeaceus, vel tempeſtas: Mons eſt Idumææ, inter Aſphaltiten & Ægyptum, qui ab Eſau hujus montis accola, eo quod eſſet hirſutus, nomen accepit, 1 Par. 4. g. 42. Eſa. 21. c. 11. Eſt & nomen viri cujuſdam Horræi, Gen. 36. c. 20.

צעירה σιὼρ Seira, Parva, ſive tribulata. Civitas eſt Idumææ, 4 Reg. 8. f. 21.

שעירתה σεϊρωθὰ Seirath, Hœdus, ſive piloſus, aut dæmon, ſive tempeſtas, vel hordeum. Nomen loci, Judic. 3. d. 26.

שלה σηλώμ, σηλώ Sela, Diſſolvens, ſive diſcalceans: vel Syriace, illudens, ſive decipiens. Filius Judæ ex Sua uxore, Gen. 38. a. 5. & 1 Par. 4. d. 21.

צלע σελὰ Sela, Coſta, ſive latus, aut claudicatio. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 27.

שלחי σελεὶ Selahi, Ramus, vel propagines, ſive miſſio vel mittens, aut telum vel arma, ſcilicet miſſilia: vel Syriace, ſpolians, vel ſpoliatus. Mater matris Joſaphat regis Judæ, 2 Par. 20. g. 31.

שלני σηλωνὶ Selaitæ, Diſcalceans, ſive diſſolvens: vel Syriace, illudens, ſive decipiens. Nomen familiæ, Num. 26. c. 20.

סלכה σελχὰ Selcha, Caniſtrum tuum, vel elevatio aut conculcatio tua. Civitas regis Og in Baſan, Deut. 3. b. 10. & 1 Par. 5. b. 11. Salecha eadem appellatur.

שעלבין σαλαβὶν Selebin, Vulpis intellectus, vel filius, aut pugnus vel pugillus intellectus, ſive ſemita intellectus vel filii, aut reſpicientis intellectus. Civitas in tribu Dan, Joſ. 19. d. 42.

צלק σελὲκ, σελλὴκ Selec, Umbra, vel tinnitus lambentis vel percutientis, aut aſſans vel torrefaciens lambentem vel percutientem. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 37. & 1 Par. 11. g. 39.

שלמיהו σελεμίας Selemiau, Pax Domini, ſive perfectio Domini, aut retributio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 41.

שלמיה σελεμίας, σελεμίας, σελεμίας Selemias, Idem. Pater Juchal, Jerem. 38. a. 1. Pater etiam Jeriæ, Jerem. 37. c. 12. Filius Hananiæ, ibidem. Filius Abdeel, Jerem. 36. f. 26.

שלמית σελαμὶθ Selemith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1 Par. 26. c. 25.

צלף σελὲφ Seleph, Umbra, vel tinnitus concuſſionis: aut ex Hebræo & Syro, umbra conjuncta. Nomen viri, 2 Eſd. 3. g. 30.

צלתי σελαθὶ Selethai, Umbra, ſive aſſatio, vel torrefactio, aut tinnitus meus: vel Syriace, oratio mea. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 20.

σελεύκεια Seleucia, Commota, vel conquaſſata, aut fluctuans. G. Civitas in promontorio Syriæ Antiochiæ ſita, a Seleuco Nicanore condita, auctore Joſepho libro 18. antiquit. Juda. 16. & Egeſippo, lib. 4. cap. 1. quam Paulus peragravit, Act. 13. a. 4. & 1 Mach. 11. a. 8.

σέλευκος Seleucus, Commotus, vel conquaſſatus, aut fluctuans, G. Pater Demetrii, 2 Mach. 7. a. 1.

שלחים σελεείμ Selim, Miſſi, vel propagines, aut rami, ſive arma, ſcilicet miſſilia: aut Syriace, ſpoliantes. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 32.

צלה σελλὰ Selia, Umbra, vel aſſatio, vel torrefactio, ſive tinnitus: aut Syriace, oratio. Uxor Lamech, Gen. 4. c. 19.

סלא σελλὰ Sella, 4 Reg. 12. d. 20. Exaltatio, ſive conculcatio, vel æquiparatio: aut Syriace, caniſtrum.

סלי σηλεεὶ Sellai, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 8.

שלם σελλὴμ Sellem, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Nephthali, Num. 26. f. 49. qui Gen. 46. c. 24. Sallem, & 1 Par. 7. c. 13. Sallum dicitur.

שלמי σελλεμὶ Sellemitæ, Idem. p.n. Num. 26. f. 49.

שלש σελλὴς Selles, Trinus, aut princeps, vel dux. Filius Helem, 1 Paral. 7. g. 35.

סלא σαλλοὺμ Sellu, Caniſtrum, aut exaltatio, ſive conculcatio, aut æquiparatio. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 7.

שלם σελλοὺμ, σαλλοῦμ Sellum, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Jabes, 4 Reg. 15. b. 10. Filius Siſamai filii Elaſa, 1 Par. 2. e. 40. & 4. e. 25. Filius Joſiæ, 1 Par. 3. c. 13. Jer. 22. c. 11. Filius Nephthali, 1 Par. 7. c. 13. qui Gen. 46. c. 24. dicitur Sallem: & Num. 26. f. 49. Sellem. Filius Sadoc, 1 Par. 6. a. 12. Pater Ezechiæ principis, 2 Par. 28. b. 12.

שלון σολὼν Sellun, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriace, illudens vel decipiens. Filius Cholhoza, 2 Eſd. 3. c. 15.

שלמי σελμεὶ Selmai, Veſtis mea. Pater Hagaba, 2 Eſd. 7. e. 48.

צלמון σελμὼν Selmon, Obſcuritas, aut imago ejus, ſive umbra muneris, vel numerationis, aut tinnitus numerationis vel muneris. Mons eſt in Ephraim umbroſus & caliginoſus, cujus meminit Judicum liber 9. f. 48. Pſal. 67. b. 15. Heb. 68. Eſt & nomen viri, 2 Reg. 23. d. 28.

שלומית σελημοὺθ Selomith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 10.

שם σὴμ Sem, Nomen, vel fama, ſeu ponens vel poſitus, aut ibi. Filius Noe, Gen. 5. d. 32. Luc. 3. g. 36.

שמעת σαμαὰθ Semaath, Audiens, vel obediens. Mulier, Par. 24. g. 26.

שמעיה Σαμαίας Semaia, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Filius Secheniæ, 2 Eſd. 3. g. 29.

שמרית σαμαρεὶθ Semarith, Cuſtodita, vel adamantina, aut ſpina, vel fæx. Nomen mulieris, 2 Par. 24. g. 26.

שמתי σαμαθὶ Semathei, Nominatus, vel poſitus, ſive deſolatus, aut ſtupefactus. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1 Par. 2. g. 53.

שמאבר συμὲρ Semeber, Nomen, vel fama robuſti vel fortis, aut nomen alæ vel pennati, ſeu deſtruens fortitudinem vel alam aut pennam. Rex Seboim, Gen. 14. a. 2.

סמגר σαμαγὼθ Semegar, Aromata peregrini, vel advenæ aut ruminantis, vel certantis. Unus ex principibus rex Babyloniorum, Jer. 39. a. 3. In exemplari tamen Hebraico, Semegar-nabu, unius eſt nomen proprium, non duorum. Vide interpretationem in Nabu.

שמעי σεμεεὶ Semei, Audiens, vel obediens, aut nomen acervi, vel deſtruens acervum. Filius Gerſon filii Levi, Exod. 6. c. 17. Filius Gera, 2 Reg. 16. b. 7. Filius Phadaia filii Jechoniæ, 1 Par. 3. c. 19. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 4. Filius Maſma, 1 Par. 4. e. 26. Filius Jeth filii Gerſon, 1 Par. 6. c. 42. Frater Choneniæ, filius Heman, 2 Par. 29. c. 14. & 31. c. 13.

שמי σεμεὶ, σαμαὶ Semei, 1 Par. 2. d. 27. Nomen meum, aut deſolatio ſive perditio mea, vel ſtupefactio, aut cœli. Filius Onan filii Jerameel ex Atara uxore.

שמעיה σεμείας Semeia, ſive Semeias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Pater Uriæ prophetæ, 3 Reg. 12. f. 22. Jer. 26. f. 20. Filius Haſſub, 1 Par. 9. c. 14. & 2 Eſd. 12. d. 41. & 2 Par. 29. c. 13. & 31. c. 15. & 35. b. 9.

שמעי σαμαεὶ, σεμεεὶ τοῦ σεμεὶ Semeias, 1 Par. 25. c. 17. & 27. d. 27. Obediens, ſive nomen acervi, aut deſolatio acervi. Filius Eliſaphan.

Semeiticus, Idem, Num. 3. c. 21.

שמר σεμμὴρ Semer, Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres, aut ſpina, vel fæx. Nomen viri, 3 Reg. 16. f. 24.

שמריה σαμαρὶ Semeria, Cuſtodia Domini, aut adamas Domini, ſeu vepres vel ſpina Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 41.

Semeron, Vide Samaria, cujus Hebræum eſt שומרון

צמרים σομοεὶμ Semeron, 2 Par. 13. a. 4. Lanæ, aut medullæ, ſcilicet arborum. Nomen montis, Heb. Semaraim.

שמרון σεμερὼν Semeron, Joſ. 19. b. 15. Cuſtodia, aut adamas, ſeu vepres, vel ſpina, aut fæx. Civitas in tribu Zabulon.

שמרון מראון ἀμβρὼν Semeron, Joſ. 12. d. 20. Hebraice legitur Semeron meron, & exponitur Cuſtos amaritudinis, vel myrrhæ fortis, vel doloroſæ, aut iniquæ: aut adamas, vel ſpina, ſive fæx myrrhæ, doloris aut iniquitatis, vel fortitudinis.

שמידע σαμαὴρ, σαμεῖδα Semida, Nomen ſcientiæ, vel cognitionis, aut ponens ſcientiam: vel deſolationis, vel ſtupefactionis cognitio vel cœlorum ſcientia. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 32. & 1 Par. 7. d. 19.

σαμαδὶ Semidaitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 32. שמידעי

שמירמות σεμιραμὼθ Semiramoth, Cœlorum altitudines, aut nominis ſublimitas. Sacerdotes quidam, 1 Par. 15. b. 18.

שמלה σαμαὰ Semla, Linteum, ſive ſiniſtra ejus, aut nomen illi, vel ſtupor illi, ſive appoſitus illi. Quintus rex in Edom, Gen. 36. d. 36.

שמלי σελαμὶ Semlai, Linteum, vel ſiniſter, aut nomen mihi, vel ſtupefactio mihi, ſive appoſitus mihi. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 46.

שמה σαμαίας Semma, Perditio, ſive deſolatio, vel ſtupor, aut ibi: ſive nomen, aut nominatus, ſive appoſitus, Filius Age, 2 Reg. 23. b. 11. d. 25.

שמעה σαμαὰ Semmaa, Audiens, vel obediens. Pater Jonadab, frater David, 2 Reg. 13. a. 3.

שמרן σαμβρὰν Semran, Cuſtodia, aut adamas, ſeu vepres, vel ſpina, aut fæx ejus. Filius Iſſachar filii Jacob, Num. 26. c. 24.

σαμβρανὶ Semranitæ, Idem. p.n. Num. 26. c. 24. שמרני

שמרי σαμβρὶ Semri, Idem. ſ. n. Filius Samaia, 1 Par. 4. f. 37. Filius Merari, 26. b. 10.

שן παλαιὰ Sen, Deus, aut ebur, vel mutatio, aut dormiens. Nomen loci procul a Lapide adjutorii verſus Auſtrum, quantum Lapis diſtat a Maſphath, 1 Reg. 7. c. 12.

סנאה σενναὰ Senaa, Rubus: vel Syriace, inimicus. Civitas, 1 Eſd. 2. d. 35.

שנאב σενναὰβ Senaab, Dens patris, aut mutationis pater, vel dormitio patris. Rex Adamæ, Gen. 14. a. 2.

סנה σενὰ Sene, Rubus: aut Syriace, inimicus. Rupes oppoſita rupi Boſes, 1 Reg. 14. a. 4.

צנה ἐννὰκ Senna, Scutum, vel haſta, aut frigus. Nomen loci, Num. 34. a. 4.

שנער σενναὰρ Sennaar, Dormientis vigilia, vel ſuſcitatio, aut dentis evacuatio vel denudatio, aut excuſſio, vel dens æmuli, ſive mutatio civitatis. Regio eſt Babylonis in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 10. quæ Babylonia ſive Chaldæa interdum dicitur, Eſa. 11. c. 11. Heb. Sinar. Pro Sinar Chaldæus paraphr. vertit Babel, Gen. 10. b. 10. & 11. a. 2.

סנחריב σενναχηρεὶβ Sennacherib, Rubus deſtructionis, aut rubus gladii, ſive rubus ſolitudinis, vel ſiccitatis: aut ex Syro & Hebræo, inimici gladius, vel deſtructio. Rex Aſſyriorum, 4 Reg. 18. c. 13.

שנאצר σανάσαρ Senneſer, Dentis, vel eboris theſaurus, aut dormientis theſaurus, vel mutationis anguſtia, vel theſaurus, aut inimicus anguſtiæ vel tribulationis. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18.

סנסנה σανσαννὰ Senſenna, Ramus, vel propagines, ſive rubus rubi: aut ex Hebræo & Syro, rubus inimici. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 31.

סנואה ἀσάμ Senua, Rubus: vel Syriace, inimica. Nomen viri, 2 Eſdræ 11, b. 9.

שיאון σιὼν Seon, Sonitus, ſive ſtrepidus, aut murus fortitudinis vel doloris. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 19.

צחר σαὰρ Seor, Candidus, vel lucidus. Pater Ephron. Gene. 23. b. 8. Heb. Sohar.

שְׂעֹרִים Σεωρείν Seorim, Portæ, ſive æſtimationes, vel appretiationes, aut capilli, ſive hordeum, vel tempeſtates, aut dæmones, vel piloſi, ſive hirci. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 24. b. 8.

נדרה Sepes, Nomen loci, 1 Par. 4. d. 23. γαδηρά

שְׂפָם Σεφάμ Sepham, Barba vel labium eorum, aut ripa vel litus eorum ſive confractio eorum. Filius Hir, 1 Par. 7. c. 12.

שְׂפָמָה Σεπφαμά Sephama, Barba vel labium ejus, aut ripa vel litus quoddam, ſive conterens aut confracta valde. Terminus Judæ ad ſolis Ortum, Num. 34. b. 10.

שִׂפְמוֹת Σιφαμώθ Sephamoth, Barbæ vel labia, ſive ripa vel litus mortis, aut labium mortis, vel conterens mortem. Civitas quam David ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1 Reg. 30. g. 28.

סְפָרָה σωφηρά Sephar, Liber, aut ſcriba, ſive narratio, aut numerus, vel Syriace, portus. Mons Indiæ, Gen. 11. d. 30.

סְפַרְוַיִם Σεπφαρουίν Sepharvaim, Libri, vel ſcribæ, aut narrationes, vel numeri: ſive liber, vel numerus maris: aut ex Syro & Hebræo, portus maris. Civitas Aſſyriorum, de qua 4 Reg. 18. g. 34.

צְפַת Σεφέθ Sephath, Specula, ſive cooperimentum, aut enatatio, vel expectatio, aut favus. Civitas in qua filii Judæ Chananæos ad unum interfecerunt, eamque Harma nominaverunt, Judic. 1. d. 17. in tribu tam Judæ quam Symeonis, Num. 21. a. 3.

שְׂפָתָה Sephatha, Idem. Nomen vallis, 2 Par. 14. c. 10.

Σοφφᾶς Sephatia, 1 Eſd. 2. a. 4. Idem quod Saphatias.

שִׂפְעִי σαφεί Sephei, Inundatio, ſive multitudo. Pater Ziza principis, 1 Par. 4. f. 37.

Σεφήλα Sephela, Humilis vel campeſtris, aut planities, 1 Mach. 12. e. 38. D.

שֶׁפֶר ἀρσαφάρ Sepher, Tuba, vel pulchritudo: aut Syriace, bonitas. Mons in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Ceelatha, Numeri 33. c. 23.

Sephet, Civitas, Tob. 1. a. 1.

צְפִי Σεπφωυί Sephi, 1 Par. 1. c. 36. Speculator, vel favus, aut cooperimentum, vel expectatio. Filius Eliphaz filii Eſau: qui Gen. 36. b. 11. dicitur Sephua, ſive Sepho juxta Hebræum.

שְׁפִי Σαπφεί Sephi, 1 Par. 1. c. 40. Filius Sabal filii Seir Horræi, qui Gen. 36. c. 23. dicitur Sepho: & interpretatur ſolitudo, vel labium, aut ripa vel litus eorum, ſive confractio.

שֻׁפִּם Sephim, Barba, vel labium eorum, aut ripa vel litus eorum, ſive confractio eorum. Nomen viri, 1 Par. 26. b. 16.

צְפוֹ σωφάρ Σεπφουί Sepho, Speculator, ſive cooperimentum, aut expectatio vel favus. Filius Eliphaz, Gen. 36. b. 15. qui 1 Par. 1. c. 36. dicitur Sephi per י.

שְׁפוֹ σωφάν Σαπφί Sepho, Solitudo, vel deſertum, aut labium, ſeu ripa vel litus, aut confractio. Filius Sobal filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 23. qui 1 Par. 1. c. 40. dicitur Sedhi per י.

צִפְיוֹן Σαφών Sephon, Aquilo, vel Aquilonaris, ſive abſconditus, aut ſpeculator. Filius Gad, Gen. 46. b. 16.

צְפוֹנִי Sephonitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 15. Σαφωνί

צִפּוֹר Σεπφώρ Sephor, Avis vel paſſer, aut corona, vel deſertum: aut Syriace, mane, id eſt, matutinum tempus, vel hœdus. Pater Balac, Num. 22. a. 2.

שִׁפְרָה σεπφώρα Sephora, Pulchra, aut tuba: vel Syriace, benefaciens, vel bonitas. Nomen obſtetricis cujuſdam Hebræorum, Exod. 1. c. 15.

צִפּוֹרָה σεπφώρα Sephora, Exod. 2. d. 21. & 4. f. 25. & 18. a. 2. interpretatur avis vel paſſer, aut corona vel ſertum: aut Syriace, mane, id eſt, matutinum tempus, vel hœdus. Filia Raguel ſive Jethro ſacerdotis Madian, uxor Moyſis.

שִׁפְטָן σαφτάν Sephtan, Judex, vel judicans. Pater Camuel principis tribus Ephraim, Num. 34. d. 24.

שְׁפוּפָן σεπφίμ Sephuphan, Ceraſtes, ſerpentis genus. Nomen viri, 1 Par. 8. a. 5. Filius Bela filii Benjamin.

Sepulchra concupiſcentiæ. Nomen loci, cujus mentio fit, Num. 11. g. 34.

צֵר Τύρος Ser, Anguſtia, ſive tribulatio, aut vinculum, vel colligatio, ſeu plaſmatio, vel fortitudo, aut petra. Civitas in tribu Nephthali. Joſ. 19. c. 35.

שְׂרָפִים Seraphim, Ardentes, vel igniti, Eſa. 6. a. 1. σεραφίμ

שֵׁרֵבְיָה σαραβίας Serebia, Siccitas Domini, vel prævalens cum Domino, aut pſallens in Domino, vel cum Domino. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 5.

שַׂרְאֶצֶר σαρασάρ Sereſer, Princeps theſauri, vel cellarii, aut pſallentis theſaurus vel cellarium, vel qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo, caſtrametatio anguſtiantis. Unus ex principibus regis Babyloniorum, Jer. 39. a. 3.

צֶרֶת σαρέθ Sereth, Anguſtia, ſive tribulatio, aut vinculum, ſive colligatio, ſeu plaſmatio. Filius Aſhur ex Halaa, 1 Par. 4. a. 7.

σέργιος Sergius, Rete, vel retiaculum. G. Nomen proconſulis cognomento Pauli, Act. 13. b. 7.

σήρων Seron, Princeps mœroris, vel cantans triſtitiam, aut planities. D. Princeps exercitus Syriæ, 1 Mach. 3. b. 13.

צְרוֹר σαρώρ Seror, Anguſtians, ſive vinculum, aut colligatio, vel lapillus. Filius Bechorath, 1 Reg. 9. a. 1.

צְרוּעָה Serva, Leproſa, aut crabro. Mater Jeroboam ſervi Salomonis, 3 Reg. 11. e. 26. non legitur apud ſeptuaginta.

שִׁישָׁא σιζά Siſa, Sextus, vel ſenarius, aut marmoreus, vel jucundus, vel muneris elevatio. Pater Alhiæ, 3 Reg. 4. a. 3.

שִׁישַׁק σουσάκ Seſac. Munus ſacci, aut munus oſculi vel poculi, ſive donum femoris. Rex Ægypti, 3 Reg. 11. g. 40.

שׁוּשַׁק σουσάκ Seſac, 3 Reg. 14. f. 25. & 2 Par. 12. a. 2. ubi dicitur, Aſcendit Seſac rex Ægypti: interpretatur vanus, vel vacuus ſacculus, aut vanitatis oſculum vel poculum, ſive vanitatis femur.

שָׁשַׁק σισάχ Seſac, 1 Par. 8. b. 14. Lini vel byſſi ſaccus, vel ſenarius, aut ſextus ſaccus, ſive lætitiæ oſculum vel poculum, aut femur. Filius Bariæ.

Seſach, Linum, vel byſſus tua, aut gaudium tuum, ſive ſenarius tuus. Rex Babylonis, Jer. 25. e. 26. & 51. e. 41. ſecundum commentatorem Hebræorum ſuper Jeremiam: ſecundum Lyranum vero, Rex Ægypti. שֵׁשַׁךְ σησάχ, σισάκ

Seſai, Senarius, vel ſextus, ſive gaudens vel lætus, aut byſſinus, vel lineus. Filius Enac, Joſ. 15. d. 14. Judic. 1. b. 10. שֵׁשַׁי σουσί, σεσί

Seſan, Lilium, ſive roſa, vel lætitia, aut linum vel byſſus. Filius Jeſi filii Apphaim, 1 Par. 2. e. 34. שֵׁשָׁן σισάν

Seth, Poſitus, vel poſuit. Filius Adam, Gen. 4. d. 25. Num. 24. c. 17. Luc. 3. g. 38. שֵׁת σήθ

Sethar, Explorans, aut putrefactus vel putrefaciens. Nomen ducis, Eſth. 1. c. 14. שֵׁתָר ζηθάρ

Sethri, Occultus, vel abſconditus, aut demoliens, ſive refugium meum. Filius Oziel filii Caath filii Levi, Exod. 6. d. 22. סִתְרִי ζεχρί

Setim, Expanſiones, aut divertentes, ſive flagella, vel ſpinæ. Locus in campeſtribus Moab, non procul a Jordane & Phogor monte, unde Joſue miſit exploratores ad inveſtigandam Jerichontis terram, Num. 25. a. 5. Joſ. 2. a. 1. Vide Sitim. שִׁטִּים σατίν, σατίν

Setrai, Exactor, vel præpoſitus: aut Syriace, obligatio vel contractus. Nomen viri. 1 Par. 27. d. 29. שִׁטְרַי σατρεί

S I

Siaa, Motus: aut Syriace, adjutorium. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 44. סִיעֲהָא σιαά

Siaha, Splendor, vel candor, aut ſiccitas. Nomen loci, 2 Eſd. 11. c. 21. צִיהָא σιαά

Siba, Exercitus, vel militia, aut fortitudo, vel cervus, ſive navis veniens. Servus Saul, 2 Reg. 9. a. 2. Puer item Miphiboſeth, 2 Reg. 16. a. 1. צִיבָא σιβά

Siban, Vide Sivan.

Sibboleth, Onus, Judic. 12. c. 6. סִבֹּלֶת

Siceleg, Effuſio ſextarii vel menſuræ, aut coanguſtans ſextarium vel menſuram. Civitas in tribu Juda & Symeonis, Joſ. 15. e. 31. & 19. a. 5. & 1 Reg. 27. b. 6. & 1 Par. 4. e. 30. צִקְלַג σικελέθ, σικελάς σεκελάγ

Sicera, Heb. ש Sechar, ſignificat omne id quod inebriare poteſt, Deut. 29. a. 6. Luc. 1. b. 5. שֵׁכָר σίκερα

Sichar, Concluſio, vel clauſura, aut inebriatio, vel merces. Dicit autem Hieronymus quod corrupte ponitur pro S chem: quod interpretatur humerus, ſive portio, aut matutina itio. Sed in Græco Sichar invenitur. D. Johan. 4. a. 5. σιχάρ

Sichem, Humerus, ſive pars, aut matutina itio. Nomen proprium viri, Gen. 33. d. 19. & 34. a. 2. Metropolis item Samariæ in limitibus Manaſſe, Gen. 12. b. 5. Joſ. 20. c. 7. Act. 7. b. 16. quam ædificavit Jeroboam. 3 Reg. 12. f. 25. Hanc poſtea dictam Neapolim Hieronymus in traditionibus Heb. refert. Dicitur & Sichar corrupte. Filius Emor. Gen. 33. d. 26. שְׁכֶם σιχέμ

Sichima. Idem: eademque metropolis, Judi. 9. d. 26. & 21. c. 19. Pſal. 107. a. 8. Heb. 108. σίκημοι, Σίκημα

Sichimi, Idem. Gen. 33. d. 18. σίκημοι

Sichimitæ, Idem. Judic. 9. g. 56.

Siclus, Genus ponderis, Ezec. 45. d. 12. שֶׁקֶל στάθμιον

Sicion, Effuſio vel anguſtia. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. Exemplaria tamen quædam habent Σικυώνη Sicyone, id eſt, Cucumerarium. σικίων

Siden, Venatio, aut inſidiatio, ſive viaticum vel cibarium, aut navis judicii. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23.

Sidon, Idem. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 15. & 1 Par. 1. a. 13. Eſt & urbs in Phœnicia, ad mare ſita in termino Judæ, a Sidon filio Chanaan condita, Joſ. 11. b. 8. quæ ſorte ducta, tribui Aſer obvenit, Joſ. 19. c. 28. Matt. 11. c. 21. Act. 27. a. 3. צִידוֹן σιδῶν σιδῶν

Sidonia, Idem. Luc. 4. e. 26. צִדְנִית

Sidoniæ, Venatrices, aut inſidiatrices, vel cibaria. 3 Regum 11. a. 1. σιδωνίαι

Sidonii, Idem. p. n. Joſ. 13. a. 4. & 3 Reg. 5. b. 6. & 4 Reg. 23. c. 13. & 1 Eſd. 3. b. 7. Act. 12. d. 20. צִידֹנִים σιδόνιοι

Sidonius, Idem. ſ. n. Judic. 3. a. 3. צִידֹנִי Σιδώνιος

Sidrach, Mamilla tenera, vel delicata, aut deprædatio tenera, ſive ager delicatus: aut Syriace, miſſus tuus. Nomen viri qui & Ananias dicebatur, Daniel. 1. b. 7. שַׁדְרַךְ σεδράχ

Siha, Splendor, vel candor, aut ſiccitas. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43. צִיחָא σουαά

Sihor, Niger vel turbidus, aut matutinus. Nilus, Ægypti flumen, Joſ. 19. b. 26. & 1 Par. 13. b. 5. ὅριον αἰγύπτου שִׁיחוֹר σιώρ

Silas, Conſiderans, vel animadvertens. G. Nomen viri, Act. 15. d. 22. e. 27. & 18. b. 5. σίλας

Silo, Diſſolvens, vel diſcalceans, ſeu pax, aut abundantia: aut Syriace, illuſus vel decipiens. Civitas in tribu Ephraim, Joſ. 21. a. 2, & 22. b. 9. Jerem. 7. c. 12. Judic. 21. e. 19. שִׁלוֹה vel שִׁלוֹ σηλώ

Siloe, Miſſus, vel mittens, aut ramus, aut telum, aut arma, ſ. miſſilia: aut Syriace, ſpolians vel ſpoliatus. Fons, piſcina, aut amnis eſt ad radices montis Sion, perennibus aquis ebulliens, cujus fit mentio Eſa. 8. b. 6. Dicitur & Gihon, 3 Reg. 1. e. 33. & 2 Par. 32. g. 39. Johan. 9. b. 7. שִׁלֹחַ σιλωάμ

Siloe, Gladius, aut feneſtra, 2 Eſd. 3. d. 15. שֶׁלַח σιλωά

Siloni, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriace, illudens vel decipiens, Nomen viri, 1 Par. 9. a. 5. שִׁילוֹנִי σηλωνί

Silonita, ſive Silonites, Idem. 3 Reg. 12. d. 15. & 2 Paralip. 9. g. 29. σηλωνίτης

Silvanus, Latinum, a ſilva. Nomen viri, 2 Corin. 1. d. 19. ſive per y, ſi per i ſcribas, non refert. σιλουανός

Simeon, Audiens, vel exauditio. Secundus filius Jacob ex Lia, Gen. 29. d. 33. & 1 Par. 4. d. 20. Fuit & nomen cujuſdam qui CHRISTUM ſuſcepit in ulnas quum inferretur in templum. Luc. 2. d. 28. שִׁמְעוֹן συμεών

Simeonitiæ, Idem. p. n. 1. Par. 27. c. 16. συμεών שמעוני

Simeron, Cuſtodia, ſive adamas, vepres vel ſpina, ſeu fæx ejus. Filius Iſſachar, Gen. 56. b. 13, & 1. Par. 7. a. 1. שמרון σαμβράν

Simmaa, Audiens vel obediens. Filius David, 1. Paralip. 3. b. 5. qui 2. Reg. 5. c. 14. dicitur Samua. Tertius filius Iſai, 1. Paralip. 2. b. 13: qui 1. Reg. 16. b. 9, & 17. b. 13. dicitur Samma. שמעא σαμαά

Simon, Audiens vel obediens. D. Filius Mathatiæ filii Johannis, 1. Mach. 2. a. 3. Simon magus, Act. 8. b. 9. Nomen apoſtoli, Matth. 10. a. 2. Fuit & alius ſic nominatus, ille qui poſt Chriſtum, crucem coactus bajulavit, Matth. 27. d. 32. σίμων

Simon, 1. Para. 4. d. 20, Ponens vel poſitus, aut munus præparationis vel numeri, ſeu pinguedo aut oleum. Nomen viri. שימון συμών

Sin, Rubus. Eremus inter Elim & Sinai, in qua octava Iſraelitarum manſio fuit, Exod. 16. a. 1. & Num. 33. b. 11. Vetus interpres pro hoc tranſtulit Peluſium, Ezech. 30. d. 15. סין σιν

Sin, Num. 13. d. 22, & 20. a. 1, & 27. c. 14, & 33. c. 36. & 34. a. 3, & Deu. 32. g. 51, & Joſ. 15. a. 1, in omnibus his locis interpretatur arma, vel ſcutum, aut frigiditas. Deſertum in terra Edom, quod alias Cades, vel deſertum Pharan dicitur. Vide Cades. צן σιν

Sina, Idem, Joſ. 15. a. 3. Mons Arabiæ, Gal. 4. c. 25. צנה σινά

Sina, Deut. 33. a. 2. Eccli. 48. a. 7. interpretatur rubus: vel Syriace, inimicitia. Hebr. Sinai. Mons in deſerto Pharan, ſuper quem Lex data fuit Moyſi, Exod. 19. a. 2. סיני σινά

Sinai, Idem, Exod. 16. a. 1. & 19. a. 1.

Sinæus, Rubus: aut Syriace, inimicitia. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 17. & 1 Par. 1. d. 15. הסיני ἀσενναῖος

Sion, Acervus, aut tumulus, vel ſpecula, (σκοπευτήριον inquit Euſebius Pamph. de demonſt. 5.) aut ſiccitas. Mons Jeroſolymæ (qui alias Mons Domini, item & mons ſanctus dicitur) in cujus vertice erat arx conſtructa: quæ a Davide civitas Davidis eſt vocata, 2. Regum 5. b. 7. Eſt in parte Aquilonari Jeruſalem, Pſal. 47. a. 3. & Eſa. 14. d. 32. ציון σιών

Sion, Deut. 4. g. 48. Sonitus ſive ſtrepitus, aut minus fortitudinis vel doloris. Nomen montis Amorrhæorũ, qui & Hermon dicitur. שיאן σιών

Sior, Parvulus, aut navis vigilantis vel ſuſcitati, aut æmuli vel denudati. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 54. ציער σιώρ

Sira, Olla, lebes, vel ſpina, aut rebellio, 2. Reg. 3. e. 26. Nomen loci. סרה σειρά

Sirach, Sibilus, aut canticum fratris, vel munus vacuum. D. Eccl. 50. d. 29. σιράχ

Sis, Flos, aut germen, ſive cincinnus, aut aſpectus: vel Syriace, ala vel penna. Clivus eſt, de quo legitur 2. Par. 20. c. 16. ציץ σίς

Siſa, Vide Seſa, 3. Reg. 4. a. 3.

Siſai, Senarius vel ſextus, ſive gaudens vel lætus, aut byſſinus vel lineus. Filius Enach, Num. 13. d. 23. ששי σισί

Siſamoi, Equus vel hirundo aquarum, aut tinea aquarum: vel Syriace, cæcitas. Filius Elaſa filii Helles, 1. Par. 2. e. 40. ססמי σισαμεί

Siſara, Hirundinem videns, aut tineam, vel equum videns. Vir, 1. Eſd. 2. e. 53. Dux exercitus Jabin regis Chanaan, Judic. 4. a. 2. Magiſter militiæ Aſor, 1. Re. 12. b. 9. Pſa. 82. c. 9. Heb. 83. סיסרא σισάρα

Sitim, Expanſiones, vel divertentes ſeu flagella, vel ſpinæ. Nomen torrentis, Joel, 3. d. 18. ubi legitur, Irrigabit torrentem ſpinarum. Vide Setim. שטים σιττίμ

Siva, Vanitas, aut elevatio, vel tumultus. Scriba regis David, 2. Reg. 20. g. 25. שוא σιουά

Sivan, Rubus, vel ſpinoſus. Nomen menſis, Eſth. 8. c. 9. ubi corrupte legitur Siban. סיון σιουάν

Siza, Munus hoc, aut munus aſpergens. Pater Adina, 1. Paral. 11. g. 42. שיזא σιζά

S M

Smyrna, Myrrha, Apoc. 1. c. 11. & 2. b. 8. Clariſſima civitas Ioniæ, auctore Plinio in 5. lib. cap. 29. & Strabone lib. 14. σμύρνα

S O

Soam, Onyx, lapis pretioſus: aut Syriace, detentio vel mora eorum. Nomen viri. 1. Par. 24. d. 27. שהם σοάμ

Soba, Exercitus, ſive militans, aut præceptum in ea, vel inflatio, aut tumor. Nomen loci; 1. Reg. 14. g. 47. & 2. Reg. 8. a. 3. & 1. Par. 18. a. 3. & Pſal. 59. a. 2. צובה σουβά

Sobab, Reverſus, aut averſus, vel converſus: aut Syriace, ſcintilla. Filius David, 2. Reg. 5. c. 14. & 1. Paral. 14. b. 4. Filius Caleb ex Azuba, 1. Par. 2. c. 18. שובב σουβάβ. σοβάβ

Sobach, Rete, vel retiaculum, aut cancellus, vel captivitas ſive converſio tua: aut Syriace, columbarium. Magiſter militiæ Adarezer regis, 2. Reg. 10. d. 16. שובך σωβάχ

Sobai, Converſio, vel captivitas, aut ſeſſio, vel ſedens. Janitor quidam, 1. Eſd. 2. e. 42. שובי σωβαί

Sobal, Semita, vel ſpica, aut crura, vel femur, ſeu vana vetuſtas. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 20. Filius Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1. Par. 2. f. 50. Filius Juda, 1. Paral. 4. a. 2. qui Gene. 46. b. 12. dicitur Sela. Male ſcribitur Pſal. 59. a. 2. Sobal, cum ſcribendum ſit Soba. שובל σωβάλ

Sobec, Æquiparatus vanitati, vel appoſitus vacuitati vel diſſipationi, aut vana evacuatio: vel Syriace, derelictus. Nomen viri, 2. Eſd. 10. b. 24. שובק σωβήκ

Sobi, Converſio, vel captivitas, aut ſeſſio vel ſedens. Filius Naas de Rabbath filiorum Ammon, 2. Reg. 17. g. 27. שבי σοβί

Sobna, Sede nunc, aut connectere nunc, ſive captiva nunc, vel ædificans, aut qui intelligit. Nomen ſcribæ, 4. Reg. 8. d. 18. Eſa. 22. d. 15. שבנה σωβνάς

Sobnas, Idem.

Soboba, Exercitus, vel militia in ea, ſive inflatio vel tumor in ea. Filius Cos, 1. Par. 4. b. 8. צבבה σωβηβά

Sobochai, Ramus, vel propagines, aut tugurium. Nomen viri, 2. Reg. 21. d. 18. & 1. Par. 20. c. 4. סבכי σοβαχί

Socho, Protectio, vel vallatio, aut ramus, ſive ceſſatio. Duæ ſunt in tribu Juda hujus nominis civitates, Joſ. 15. e. 35. & f. 48. ubi leges Socoth depravate, 1. Reg. 17. a. 1. & 19, d. 22. & 3. Reg. 4. b. 10. & 2. Paral. 28. c. 18. Urbs constructa a Roboam, 2. Par. 11. b. 7. שכושוכה σωχώ. σοχί σοκχώθ σοχώ

Sochoth, 3. Reg. 7. g. 46. Vide Socoth.

Socoth, Tabernacula vel tentoria. Tribus Gaddi civitas eſt montis Galaad in vicinia Penuel, in via fugæ Madian munitiſſima, inquit Joſephus, & optima civitas, Joſ. 13. d. 27. Cui Jacob patriarcha hoc nomen impoſuit, Gen. 33. d. 17. Eſt & regio a Græcis τρωγλοδῦτις dicta, quæ ad Rubrum mare excurrit, ubi Troglodytæ habitant, Nume. 33. a. 5. Prima manſio filiorum Iſrael, poſtquam reliquerunt primas ſedes Rameſſes. סכות σοχώθ σοχώθ

Socoth-benoth, Tabernacula filiarum vel ædificationum, ſive auſcultationes, vel unctiones filiarum, vel ædificiorum. Idolum Babyloniorum, 4. Reg. 17. e. 30. סכות בנות σοκχὼθ βενώθ

Sodi, Secretum meum. Pater Geddiel, Num. 13. a. 11. סודי σουδί

Sodi, Flumen, Baruch 1. a. 4. σούδι

Sodoma, Secretum eorum, ſive calx, aut cæmentum eorum. Civitas Syriæ, Gen. 10. c. 19. & 19. a. 1.

Sodomitæ, Idem, Gen, 13. c. 13. סדם σόδομοι

Soha, Candor, vel ſiccitas. Nomen viri. 2. Eſd. 7. d. 46. צחא σωά

Sohar, Lucidus, vel candidus. Filius Simeon filii Jacob, Gen. 46. b. 10. Exod. 6. c. 15. צחר σαάρ

Sohoria, Mane Domini, aut matutinatio Domini, ſive matutina itio Domini, ſeu niger Domini. Filius Jeroam, 1. Par. 8. c. 26. שחריה σααρία

Somer, Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres vel ſpina, aut fæx. Filius Moholi filii Muſi, 1. Par. 6. d. 46. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1. Par. 7. f. 34. שמר σεμμήρ. σωμήρ

Somoria, Cuſtodia Domini, ſive adamas Domini, aut vepres vel ſpina Domini. Filius Roboam ex Abihail, 2. Par. 11. d. 19. שמריה σωμαρία

Sopater, Servans patrem, aut ſalus patris. Viri nomen, Act. 20, a. 4. σώπατρος

Sophach, Effundens, vel effuſus, aut vanus lecythus. Princeps militiæ regis Adar-ezer, 1. Par. 19. d. 16. ושופך σωφάχ

Sophai, Speculator, aut favus, ſive natatio, vel cooperimentum, aut expectatio. Filius Elcana, 1. Par. 6. b. 26. צופי σωφί

Sophan, Cuniculus, vel chœrogryllus, ſive abſconditus vel reconditus, aut conterens, ſive contractio. Civitas poſſeſſa a filiis Gad, Num. 32. g. 35. In Hebræo hæc dictio jungitur præcedenti dictioni Ataroth, ut ambæ ſint unius civitatis nomen, Ataroth-ſophan. In aliquibus tamen codicibus, & apud alios interpretes ſeparatim invenies. שופן σωφάρ

Sophar, Matutinus, aut corona ſeu circulus, vel paſſer: aut Syriace, hœdus. Nomen viri, Job. 2. c. 11. & 11. a. 1. צופר σωφάρ

Sopher, Scriba, vel liber, aut narrans vel numerans. Appellativum eſt, non proprium: vertendum fuit ſcriba. 4. Reg. 25. e. 19. ספר γραμματεύς

Sophereth, Numerans, vel narrans, ſive narratio, aut librarius vel ſcriba. Nomen viri, 1. Eſd. 2. c. 55. ספרת σοφηρά

Sophim, Speculæ, vel ſpeculantes, ſive cooperti, aut natantes, vel expectantes, aut favus. Mons eſt in tribu Ephraim, 1. Reg. 1. a. 1. צופים σοφίμ

Sophonias, Abſconſio Domini, ſive ſecretum Domini, aut ſpeculator noſter Dominus, vel Aquilo Domini. Sacerdos filius Maaſiæ, 4. Reg. 25. c. 18. Jer. 21. a. 1. & 37. a. 3. Nomen item prophetæ filii Chuſi filii Godoliæ. Soph. 1. a. 1. צפניה σοφονίας

Sophtim, Judices, & inde liber Judicum, κριταί שופטים

Sorec, Vinea, vel vitis, aut ſibilus vel ſibilans. Torrentis nomen eſt in tribu Dan, in terra Philiſthinorum prope Eſthaol, juxta quem Samſon adamavit Dalila, Judic. 16. a. 4. שורק σωρήκ

Sori, Anguſtiator, ſive vinculum, aut colligatio, vel plaſmatio, aut reſina vel theriaca, ſive petra vel fortis. Nomen viri, 1. Par. 25. a. 3. צרי σουρί

Soſipater, Salvans patrem, vel ſalus patris. G. Nomen ducis, 2. Macha. 12. c. 19. Cognatus Pauli, Rom. 16. c. 21. In Act. 20. a. 4. Legitur Græce Sopater. σωσίπατρος

Soſthenes, Salvator potens, vel robuſtus. G. Princeps ſynagogæ Judæorum, Act. 18. e. 17. & 1. Cor. 1. a. 1. σωσθένης

Soſtratus, Salvans exercitum, vel ſalus exercitus. G. Nomen viri. 2. Mach. 4. d. 27. σώστρατος

Sotai, Prævaricatio, ſive declinatio. Nomen viri, 1. Eſ. 2. c. 55. סוטי σωτάι

S P

Spartiani, Seminati, vel ſeminantes. G. Populi, 1. Mac. 14. c. 20. σπαρτιανοί

Spartiatæ, Idem. G. 1. Mach. 12. a. 2. σπαρτιάται

Specioſa, Nomen urbis quæ Ninive alio loco dicitur, Sopho. 2. c. 13. נינוה νινευί

S T

Stachys, Spica. G. Pauli amicus, Rom. 1. b. 9. hujus accuſativus eſt Stachyn. στάχυς

Stephanas, Corona, ſive coronata. G. Nomen viri, 1. Cor. 1. b. 16. & 16. c. 15. & 17. στεφανᾶς

Stephanus, Corona, vel coronatus. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. στέφανος

Sthar-buzanai, Computrefaciens contemnentes me, vel qui explorat contemptores meos. Nomen viri, 1. Eſd. 5. a. 3. שתר בוזני σαθαρβουζάνης

Sthur, Occultus, vel abſconditus, ſeu deſtruens vel demoliens. Filius Michael, princeps tribus Aſer, Num. 13. b. 14. סתור σαθούρ

Stoici, ἀπὸ τῆς στοᾶς, id eſt, porticu, in qua diſputabant, ſic philoſophi illi dicti ſunt. G. Act. 17. d. 18. στωικοί

S U

Sua, Clamans, vel ſalvans, aut potens, vel magnificus ſeu reſpiciens. Pater uxoris Judæ filii Jacob, Gen. 38. a. 2. c. 12. שוע σουά

Sua, 4. Reg, 17. a. 4. Modius, vel menſura, aut velamen. Rex Ægypti. סוא σουά

Sua, 1. Par. 4. b. 11. Foſſa, aut natatio, ſive humiliatio, aut meditatio, vel loquela, aut germinans. Frater Caleb. שוחה σουά

שׁוּעָא σουά Suaa, Clamans, vel ſalvans, aut potens vel magnificus, ſeu reſpiciens. Filius Heber filii Barie, 1. Par.7. f.32.

שׁוּעָל σουάλ Sual, Vulpes, aut ſemita, ſive pugnus aut pugillus. Filius Supha filii Helem, 1. Par.7. g.36. Eſt & nomen regionis, 1. Reg. 13. d. 17. ubi mendoſe in quibuſdam codicibus legitur Saul.

צוּעָר σωγάρ Suer, Parvulus, aut præceptum vigiliæ, vel civitatis aut æmuli vel denudationis vel evacuationis: vel Syriace, anguſtiator. Pater Nathanael principis tribus ſuæ Iſſachar, Num.1. a.8.

שׁוּבָאֵל σουβαήλ Subael, Converſio Dei, ſive captivitas Dei, aut ſedes Dei. Vir quidam 1. Par.24. c.20.

שְׁבוּאֵל σουβιήλ Subuel, Converſio Dei, ſive captivitas Dei, aut ſedes Dei. Filius Gerſon filii Moyſi, 1. Par.23. b.16.

שׁוּחַ σωβέ. σουέ Sue, Loquens, ſive orans, aut foſſa, vel humiliatio, aut natatio. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25. a.2.& 1. Par.1. c. 32.

שְׁוָא σουί Sue, 1. Par. 2. f. 49. Vanitas, aut elevatio, vel tumultus. Filius Jahaddai.

סוּחַ σουέ Sue, 1. Par. 7. g. 36. Eradicatio, vel conculcatio. Filius Supha filii Sue.

שׁוּחָם σαμμί Suham, Locutio, ſive meditatio eorum, aut fovea vel humiliatio eorum, ſive natatio vel germinatio eorum. Filius Dan filii Jacob, Num. 26. e. 42.

שׁוּחָמִי Suhamitæ, Idem, Num. 26. e. 43. σαμμί

שׁוּחִי σαυχίτης Suhites, Meditatio, aut fovea, vel incurvatio, aut humiliatio, ſive natatio, aut natans, Job. 2.11.& 8. a. 1.

שׁוּלַמִּית σουλαμίτις Sulamitis, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens, Cantic.6.d.12.

שׁוּנֵם σωνάμ. σουνάμ Sunam, Mutatio, ſive dormitatio eorum, aut vana dormitatio, vel iteratio, aut ſecundatio eorum. Civitas de qua 1. Regum 28. a. 4. & 4. Reg.4. b. 8.

שׁוּנַמִּית σουναμίτις Sunamitis, Dormiens, vel mutata aut vana dormitio, vel iteratio aut ſecundatio dormitionis, 3. Reg. 1. a. 3.& 4.Reg. 4. b. 12.

שׁוּנֵם σουνήμ Sunem, Idem quod Sunam. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 18. Eadem quæ Sunam.

שׁוּנִי σαυνίς Suni, Mutatus, vel dormiens, aut iteratus, vel ſecundarius. Filius Gad filii Jacob, Gen.46. b.16. Num. 26. b.15.

Sunitæ, Idem, Num. 26. b. 15. σαυνί.

צוּף σούφ. σούφ σίφ Suph, Favus, ſive ſpecula, aut cooperimentum vel natans, aut expectans. Filius Thau patris Eliu, 1. Reg. 1. a. 1. Filius Elcana filii Joel, 1. Par.6. c.35. Nomen loci, 1. Reg.9. a. 5.

צוֹפָה σουφά Supha, Lecythus, aut præceptum illaqueans, vel præceptum flatus, ſive præceptum inflationis. Filius Helem, 1. Par.7. g. 35.

שְׁפוּפָם σωφαν Suphan, Conterens eos, ſive barba, aut labium eorum, aut ripa vel litus eorum. Filius Benjamin, Num. 26. e. 39. Heb. Sephupham.

שׁוּפָמִי Suphamitæ, Idem. Num. 26. e. 39. σωφανί

שׁוּר σούρ Sur, Murus, aut bos, vel aſpiciens. Syria dicitur, Geneſ. 16. b. 7. & 20. a. 1. Solitudinis nomen e regione Ægypti, quæ & Etham dicitur, 1. Reg. 15. b. 7.

צוּר σούρ Sur, Pater Cozbi Madianitidis illius quæ cum Zambri interfecta eſt in genitalibus: qui quidem Sur princeps erat Madianitarum, Num. 25. d. 15. & 31. a. 8. Joſ. 13. c. 21. Fuit & nomen filii Abigabaon, 1. Par. 8. c. 30. & 9. f. 36. & interpretatur Petra vel fortis, aut obſidens, vel anguſtians, ſive plaſmator vel figurator, aut ligatus vel ligans.

צוּר ὁδῶν Sur, 4. Reg. 11. a. 6. Receſſio ſive rebellio. Nomen portæ in templo Salomonis.

צוּרִיאֵל σουριήλ Suriel, Petra Dei, ſive fortitudo Dei, aut plaſmatio ſive figuratio Dei, ſive vinculum aut colligatio dei, vel obſidio Dei. Filius Abihaiel, princeps Moholitarum, Num. 3. e. 35.

צוּרִישַׁדָּי σουρισαδαί Suriſaddai, Petra vel fortitudo omnipotentis vel devaſtantis, aut plaſmatio, ſive figura omnipotentis vel devaſtantis, aut vinculum ſive obſidio omnipotentis vel devaſtantis. Pater Salamiel principis tribus Simeon, Num. 1. a. 6.

שַׁוְשָׁא σουσα Suſa, Vanitatis elevatio, aut exultans. Scriba quidam, de quo 1. Par. 18. d. 16.

שׁוּשַׁן Σουσοί Suſan, Lilium vel roſa, aut lætitia. Metropolis Perſici regni, Dan. 8. a. 2. A qua Suſiana regio apud Perſas nomen accepit, a Dario Hyſtaſpis filio condita. Plinio libr. 6. cap. 27. Hallucinatur autem Plinius: nam condita erat Suſa antequam natus eſſet hic Darius. Straboni vero, Tithoni Patris Memnonis eſt ædificium, cognominata Stephano a fontibus quibus locus abundat. Hac enim dictione ait in ea regione ita fontem dici. Aurigallus vult dictam non aliter ac Florentiam aut Rhodum, a flore ſeu roſa, imo vero a liliis. Idem auctor legit perperam apud Stephanum κρηνῶν pro κρίνων, Dan. 8. a. 2. Nehe. 1. a. 1. Eſth. 1. a. 1. Lege Joſephum lib. 10. cap. 14. & libr. 11. cap. 5. Antiq. Judaic.

שׁוּשַׁנְכָיֵא σουσαναχαῖοι Suſanachæi, Lilia vel roſæ, aut gaudium claudorum vel percutientium, 1. Eſd. 4. b. 9.

σουσαννά Suſanna, Lilium vel roſa, aut lætitia. D. Uxor Joacim, Dan. 13. a.2. Eſt & nomen alterius mulieris quæ Chriſtum ſequebatur, Luc. 8. a. 3.

סוּסִי σουσί Suſi, Equus, vel hirundo, aut tinea. Pater Gaddi, Nu.13. a.12.

שׁוּתֶלַח σουταλά σουθαλαά Suthala, Plantatio viriditatis vel humiditatis, aut potus humidus, ſive ponens humiditatem vel viriditatem. Filius Ephraim, Num.26. d.35. Filius item Zabad filii Tahath, 1. Par. 7. d. 21.

שֻׁתַלְחִי τοῦ σουταλα Suthalaitæ, Idem, Num.26. d.35.

SY

סְוֵנֵה συήνη Syene, Rubus: vel Syriace, inimicitia. Urbs in confinibus Æthiopiæ, ſupra Alexandriam, verſus Meridiem quinquaginta milia ſtadiorum, Ezech. 29. b.10.

Sylvanus, Vide Silvanus.

συντύχη Syntyche, Colloquens, vel confabulans. G. Mulieris nomen, Philip. 4. a.2. Hujus accuſativus eſt Syntychen.

סִרָה σιρά Syra, Spina, aut olla vel lebes, ſive rebellio, aut receſſio. Locus eſt qui ſecundum Joſephum viginti ſtadiis ab Hebrone diſtat, 2. Reg. 3. e. 26.

אֲרַמִּיָּה σύρα Syra, In Hebræo eſt Aramia, quæ mulierem de Aram, id eſt, de Syria, ſignificat: & interpretatur Sublimis, vel excelſa, aut decipiens, 1. Par.7. b.14.

συρακοῦσαι Syracuſæ, Attrahens violenter. G. Urbs Siciliæ ſub Pachinno monte, Act. 28. c, 12.

אֲרָם συρία Syria, Hebraice dicitur Aram, & interpretatur excelſa vel ſublimis, aut decipiens, vel maledictio eorum. Regio Aram dicta, ab Aram filio Sem, qui Aramæos inſtituit, quos Græci Syros appellant. Inde Syria quondam terrarum maxima, & pluribus diſtincta nominibus. Vide Meſopotamia, 2. Reg. 8. b. 5. & 4.Re. 16. a. 5. Syria eſt ad Orientem Terræ ſanctæ, Eſa.9. c.12.

אֲרַם צוֹבָה συρία Syria ſoba, In titulo Pſalmi 59. a. 2. Heb. 60. ea eſt quæ Palæſthina dicitur.

συριακός Syriacus, 2. Mach. 15. g.35.

אֲרָמִית Syriace, 4. Reg.18. e.26.& 1. Eſd.4. b.7. συριστί.

συροφοινίσσα Syrophœniſſa, Attracta rubedo, vel attractio purpurea. G. Marc. 7. c. 26.

σύρτις Syrtis, Attrahens, vel attractio. G. Arenoſa in mari magno loca, multum terribilia & metuenda, eo quod omnia ad ſe diripere ſoleant, & appropinquantes vadoſo mari hæreant. Hæ autem ad mare Ægyptium vicinæ ſunt, & pariter admiſcentur, Act.27.c.26.

אֲרָם σύρος Syrus, Hebraice dicitur Aram, id eſt, excelſa vel ſublimis, aut decipiens, ſive maledictio eorum, 2. Reg. 10. b. 6. Gen.22. d.21. Amos 9. c. 7.

T

טַבָּעוֹת ταβαώθ TAbboth, Annuli vel circuli, aut ſubmerſi, vel bonum tempus, aut bona hora. Nomen viri, 1. Eſd.2. c.43.

טֶבַח ταάδ Tabee, Jugulatio, vel occiſio, aut coquus. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen.22. d. 24.

טָבְאֵל ταβεήλ Tabeel, Bonus Deus. Nomen viri, 1.Eſd.4. b.7. Eſa.7. b.6.

טְבַלְיָהוּ ταβελία Tabelias, Intinctus a Domino, vel baptiſmus Domini, ſive bonitas ipſi Domino. Nomen viri, 1.Par. 26. b.11.

Tabernæ, Vide Tres tabernæ.

ταβιθά Tabitha, Dorcas, id eſt, Damula vel caprea. Syrum eſt, Act. 9. f.36. g.40.

טַבְרִמֹּן ταβρεμών Tabremon, Bonum malum-granatum, ſive bonitas excelſa vel ſublimis, aut umbilicus præparatus vel numeratus vel muneratus. Pater Benadad regis Syriæ. 3.Reg. 15. d. 18.

עִתָּה קָצִין Cιν Tacaſim, Hora vel tempus principis, ſive nunc princeps. Civitas tribus Zabulon, Joſ. 19. b. 13. Heb. Ita-caſin.

תַּחַת θαάθ Tahath, Subter vel ſubtus, aut pavor ſive formido: vel Syriace, deſcenſio. Filius Aſir filii Abiaſaph, 1. Par. 6. c. 37. Filius Bared filii Suthalæ, 1. Par. 7. d. 20.

ταλιθὰ κοῦμι Talitha cumi, Ex Syro & Hebræo, Puella ſurge, Marc.5. d.41.

צֹעַן τάνις Tanis, Hebraice dicitur Soan, & interpretatur movens, vel motio ſive motus. Soan, maxima Ægypti civitas in oſtio Tanitico, ut Strabo libr. 17. indicat. Pro hac ubique fere Chaldæus interpres טנס vertit, Num.13. d.23. Eſt etiam Tanis altera, צען Soan etiam dicta Hebraice: diſtat a Memphi, auctore Joſepho, ſtadiis CLXXX. Hanc celebrant Sacræ literæ, ut Pſal. 77. b. 12. e. 43. Hebr. 78. Eſa. 19. e.13. Ezec.30. a. 4. ubi dicitur, Dabo ignem in Taphnis.

טָפַת ταφάθ Tapheth, Diſtillatio, aut gutta, vel parvula. Salomonis filia 3. Reg, 4. b. 11.

תַּחְפְּנֵיס τεχφενής Taphne, Occulta tentatio vel fuga, aut coopertum vexillum: vel ex Hebræo & Syro, occultum miraculum. Uxor Pharaonis regis Ægypti, 3. Reg.11. d.19.

צֹעַן τανή Taphnis, Ezech.30.d.14. ubi legitur, Ignē in Taphnis lege Tanis.

תַּחְפַּנְחֵס τάφνας Taphnis, Ezech. 30. e. 18. ubi legitur, In Taphnis nigreſcet dies. Hebraice legitur Taphnehes. Videtur eadem urbs eſſe quæ & Tanis altera.

תַּחְפַּנְחֵס ταφνῆς Taphnes, ſive Taphnis, Operimentum confidentiæ vel protectionis, aut occulta confidentia vel protectio. Civitas Ægypti de qua Jerem.2. d.16, & 43. c.7, & 8. b.9, & 44. a. 1, & 46. d. 14.

תַּעְנָךְ θαναάχ Tanach, Confringens te, vel humilians te, ſive reſpondens tibi. Nomen urbis in tribu Aſer. Judic.1. f. 27. Vide Thanach.

טִפְסָר βελοσάσις Taphſar, Princeps, vel exercitus, ſive parvulos auferens, aut diſtillationem vel guttam auferens. Nomen appellativum quod interpres vertit ut proprium regionis, Jerem.51. c.27.

תַּפּוּחַ ταπφοῦ Taphua, Pomum, vel inflatio aut inſufflatio, vel illaqueatio. Villa, terminus Palæſthinæ ad Ægyptum, procul XIIII. M. a Raphaim. Eſt & altera Taphua terræ Manaſſe, Joſ.12. d.17. & 15.e. 34, data filiabus Salphaad, Joſ.17.b.7. Filius Hebron, 1.Par.2.f.43.

ταρσεῖς Tarſenſes, Alati, vel pennati. G. 2. Mach.4. c.20.

ταρσεύς Tarſenſis, Idem. ſ.n.G.Act.21. g.36.

ταρσός Tarſus, Alata vel pennata. G. Metropolis Ciliciæ regionis, unde Paulus Apoſtolus, Act.21. g.39, & 22. a. 3. Vide Tharſis.

TE

טִבְחַת ταβάθ Tebath, Jugulatio, vel occiſio, aut coquus, ſeu bene formidans, vel bene confractus. Nomen urbis, 1. Paralip. 18. b. 18. b. 8.

טַבָּת ταβάθ Tebbath, Bona vel bonitas. Nomen loci, Jud.7. g. 23.

טַבָּעוֹת Tebbaoth, Annuli, vel circuli, aut ſubmerſi, ſeu bonum tempus, vel bona hora. Nomen viri, 2.Eſd.7. e.46. ταβαώθ

טֵבֵת τηβήθ Tebeth, Idem, Nomen menſis. Eſth. 2. c.16.

תְּחִנָּה θεμνά Tehinna, Deprecatio, aut miſericors, ſive gratioſus, vel gratia. Filius Eſthon, 1.Para.4. b.12.

טֶלֶם τελέμ Telem, Agnus, ſive ros eorum: aut Syriace, Umbra eorum. Civitas in tribu Juda, Joſ.15. e.24.

טַלְמוֹן τελμών Telmon, Ros præparatus, vel roris præparatio, aut roris munus, vel ros numeratus: aut ex Syro & Hebræo umbræ præparatio vel munus. Nomen viri. 1.Paral.9. c.17, & 1. Eſd. 2. c. 42, & 2. Eſd. 11. c. 19.

מַסָּה Tentatio, Nomen loci, quod & Jurgium dicitur, Exod.17.b.7. Vide Maſſa.

Ter-

תרפליא ταρφαλαῖοι Terphalæi, Raptores fatigati vel laborioſi, aut ſeries miraculoſa vel ruinoſa: aut ex Syro & Hebræo, Mos vel cuſtos miraculi vel ruinæ aut folium arboris. Populi, 1. Eſd. 4. b. 9.

Terra viſionis, Vide Moria.

τέρτιος Tertius, Latinum eſt. Nomen viri, Rom. 16. a. 22.

τέρτυλλος Tertullus, Falſa annuntians, vel mendax, aut monſtroſus. G. Nomen oratoris cujuſdam, accuſatoris Pauli, Act. 24. a. 1.

Tethron, Vide Cithron.

T H

תחש τόχος Thaas, Hyacinthinus, vel feſtinans, aut ſilens. Filius Machor ex Roma concubina, Gen. 22. d. 24. Heb. Thahas.

תבור θαβώρ Thabor, Electio, ſive puritas: aut Syriace, contritio vel confractio. Mons eſt altiſſimus in medio Galilææ campo, mira ſublimis rotunditate. Nam ejus altitudo (ut lib. 4. Egeſippus ait) xxx. eſt ſtadiorum: vertex autem ipſe campeſtris, xxiii. ſtadiis jacet. Jere. 46. d. 18. Situs eſt hic mons ad Occidentem Terræ Sanctæ, unde pro Occidente ponitur, Pſal. 88. b. 13. Heb. 89. Chald. Paraphraſtes. Civitas in tribu Zabulon Levitis data, 1. Para. 6. g. 77. & 1. Reg. 10. a. 3.

תדעל θαργάλ Thadal, Conterens jugum, ſeu ſcientia elevationis vel aſcenſionis. Rex Gentium Gen. 14. a. 1.

θαδδαῖος Thaddæus, Laudans, ſive confitens. D. Unus ex Apoſtolis, Matth. 10. a. 3. qui ibidem juxta lectionem Græcam dicitur Lebbæus, Marc. 3. c. 13.

תחן θαάν Thahan, Deprecans, aut miſericors, ſive gratioſus vel gratia. Filius Thale, 1. Par. 7. e. 25.

תחת θαάθ Thahath, Subter vel ſubtus, aut pavor ſive formido: vel Syriace, deſcenſio. Viceſimatertia Iſraelitarum manſio, Num. 33. d. 26. Nomen item viri, 1. Paral. 6. c. 37, & 7. d. 20.

λασαία Thalaſſa, In Græco eſt Laſæa: & interpretatur ſpiſſa, vel prudens. G. Civitas eſt litoralis Cretæ, haud procul a loco qui Boni portus dicitur, Act. 27. b. 8.

תלשר θαλασάρ Thalaſſar, Suſpenſio principis, vel tumulus principis: aut ſuſpendens canticũ, vel tumulus canentis. Regio Syriæ quam incoluerunt filii Eden, Eſa. 37. c. 12. Appellatur & Thelaſſar. 4. Reg. 19. c. 12.

תלאשר חלח θαλά Thale, Humectatio, aut viriditas, ſive humectans aut vireſcens. Nomen viri, 1. Par. 7. c. 25.

תמר θάμαρ Thamar, Palma, vel dactylus, ſive commutatio vel permutatio, aut amaritudo. Uxor Her primogeniti Judæ, Gen. 38. a. 6. Eſt & urbs Syriæ nobilis, quæ nunc Palmyra dicitur, olim a Salomone conſtructa, Ezech. 48. d. 28. Hæc ab Hadriano principe Hadrianopolis. Filia item David, 2. Reg. 13. a. 1, & 1. Par. 3. b. 9. Sic vocabatur & filia Abſalom, 2. Reg. 14 f. 27.

תמנע θάμνα Thamna, Vetita ſive prohibita, aut perfecta vel conſummata commotio. Concubina Eliphaz filii Eſau. Gen. 36. b. 12. In 1. Par. 1. c. 36. legitur inter filios Eliphaz. Soror Lotan filii Seir Horræi. Civitas Idumæorum. Gene. 36. d. 40.

תמנה θάμνα Thamna, 2. Para. 28. c. 18. Imago vel figura, aut numeratio vel numerans: aut Syriace, conſtituens. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 57.

θαμναθά Thamnas, Idem. Gen. 38. c. 13.

Thamnatha, Idem. Judic. 14. a. 1.

תמני Thamnathæus, Item. Judic. 15. b. 6. θαμναθαῖος

תמנת סרח θαμναθασαρά Thamnath-ſara, ſive Thamnah-ſare, Figura vel imago extenſa, vel remanens aut fœtens, ſive numeratio reſidua, aut numeratio extenſionis vel fœtoris: aut ex Syro & Hebræo, conſtituta extenſio vel fœtor, aut ſtatuta reſiduitas. Civitas in montanis Ephraim, ab Iſraelitis Joſue duci, tanquam hæreditaria hæreditas attributa, Joſ. 19. d. 50. & 24. g. 30. eadem quæ & Thamnath-hares, per literarum tranſpoſitionem.

תמנת חרס θαμναθαρές Thamnath-hares, Imago vel figura ſolis, aut imago vel figura teſtea vel fictilis, aut numerus ſolis vel teſtæ: aut ex Syro & Hebræo, conſtitutus ſol vel teſta. Eadem urbs quæ Thamnath-ſara vocatur, Judic. 2. b. 9.

תענך θαανάχ Thanach, Confringens te, vel humilians te, ſive reſpondens tibi. Civitas, 3. Reg. 4. b. 12. & 1 Par. 7. f. 29. data dimidiæ tribui Manaſſe, Joſ. 21. c. 25. Judic. 1. f. 27, & 5. c. 19. Vocatur & Thenach, Joſ. 17. c. 11, iiſdem punctis & conſonantibus.

תאנת שלה θηναθασηλώ Thanath-ſelo, Ficum, vel ficulneam diſſolvens vel diſcalceans vel decorticans, ſeu ficulnea errans vel mentiens, aut ficulnea abundantiæ vel pacis, ſeu occaſio erroris vel mendacii: aut occaſio (ſ. eſt) abundantia vel pax. Nomen loci, Joſ. 16. b. 6.

תנחמת θανεμαάθ Thanehumeth, Conſolatio, vel pœnitentia, aut doni laguncula vel murus, ſive donum indignationis vel caloris, aut requies mortis. Pater Saraiæ, 4. Reg. 25. f. 23. Jerem. 40. c. 8.

תפסח θάψα. θεφσά Thaphſa, ſive Thapſa, Tranſitus, vel claudicatio aut paſcha, id eſt, locus ubi paſcha fit. Civitas, 3. Reg. 4. c. 24, & 4. Reg. 15. c. 16. Hebraici interpretes dicunt eſſe nomen regionis ſitæ trans Euphratem ad Occidentem Judææ, 3. Reg. 4. c. 7.

תחרע θαρεά Thara, Ululans, aut malefaciens, vel cubiculum malitiæ, aut cubiculum paſtoris vel ſocii: aut Syriace eventus, ſive terreſtris vel inferior. Filius Micha filii Meribbaal, 1. Paralip. 8. d. 35.

תחרע θαραά Thara, 1. Paral. 9. g. 14, Ira, vel contentio prava, aut ira vel contentio ſocii vel paſtoris. Filius Micha.

θάρρα Thara, Eſth. 12. a. 1, Idem quod Thares, quod interpretatur hæres, aut miſer vel exul. D.

תרהקה θαρακά Tharaca, Explorator, vel contemplator obtuſus, ſive legis hebetudo aut impedimentum, vel turturis obtuſio vel hebetudo. Rex Æthiopiæ, 4. Reg. 19. b. 9. Eſa. 37. b. 9.

תרחנה θαρανά Tharana, Explorator, vel contemplator gratiæ vel miſericordiæ: aut turtur gratiæ vel miſericordiæ. Filius Caleb, ex Maacha concubina, 1. Paral. 2. f. 48.

חלח θαρά Thare, Odorans, vel ſpirans, aut abigens. Filius Nachor, Geneſ. 11. c. 24. Nomen loci, Nume. 33. d. 27.

תראלה θαρεηλά Tharela, Exploratio, vel turtur maledictionis, aut turtur fortitudinis vel ilicis, aut explorans ilicem vel fortitudinem. Civitas in tribu filiorum Benjamim, Joſ. 18. d. 27.

תרש Thares, Hæres, aut miſer, vel exul. Eunuchi nomen, Eſth. 2. d. 21. non legitur apud Septuaginta.

Tharſæa, Vide Thraſæa.

תרשיש θαρσεΐς Tharſis, Contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſive chryſolithus lapis, ſ. pretioſus, aut mare. Filius Janan, Gene. 10. a. 4. Eſt & nomen regionis, Cilicia olim dictæ, a Tharſis filio Javan, 3. Reg. 10. d. 22. Pſal. 71. c. 10. Heb. 72. Eſa. 2. c. 16. Ezech. 10. b. 9. unde ejus regionis metropolis, θ mutata in τ, Tarſus nomen obtinuit. In actis igitur apoſtolicis ubique ſcribe hanc dictionem abſque aſpiratione. Vide Tarſus. Quidam volunt Tharſin nonnunquam Mare mediterraneum ſignificare apud Jonam prophetam, & Pſal. 71. b. 10. Heb. 72. At Eſa. 23. a. 1, & Jerem. 10. b. 9, capitur pro Africa, teſte Jonathan. Quidam capiunt pro mari, Eſa. 60. b. 8. Alii in Jona, cap. 1. a. 3. capiunt pro Tuneto aut certe Carthagine urbibus Aphricæ.

תרתק ταρθάκ Tharthac, Concatenatus, ſive retruſus, vel concluſus. Idolum Hevæorum, 4. Reg. 17. f. 31.

תרתן θαρθάν Thartan, Explorans, vel contemplans donum, aut turturis donum, vel lex ipſarum. Nomen principis, Eſa. 20. a. 1, & 4. Reg. 18. c. 17.

θασσί Thaſſi, Oblitus, vel obliviſcens, aut debitor. D. Filius Matthathiæ filii Johannis, 1. Mach. 2. a. 3.

תתני θαθθαναΐ Thathanai, Donans, vel donator. Nomen viri, 1. Eſd. 5. a. 3.

תו σημεῖον Thau, Signum Ezech. 9. b. 4. c. 6.

תבץ θεβής Thebes, Cœnoſus, aut ſericeus, vel ovum: aut Syriace, lineus. Urbs terræ Chananææ, Judic. 9. g. 50. & 2. Reg. 11. c. 21.

תבני θαβνί Thebni, Palea, aut fœnum: vel intelligens, aut filiatio. Filius Gineth, 3. Reg. 16. e. 21.

תקל θεκέλ Thecel, Appenſio, Daniel 5. g. 25.

תקועה θεκουέ Thecua, Tuba, vel clangor, aut fixa. Civitas in Juda, ſex miliaribus a Beth-lehem diſtans, a Roboam conſtructa, 2. Reg. 14. a. 2, & 23. d. 26, & 1. Paral. 4. a. 5, & 2. Paral. 11. b. 6, & 20. d. 20. Jerem. 6. a. 2.

תקוה θεκαΐ Thecua, Spes, vel funiculus, aut linea, vel congregatio. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 4. Reg. 22. c. 14: qui Thecuath 2. Par. 34. e. 22. dicitur. Pater item Jaaziæ, 1. Eſdr. 10. c. 16.

תוקהת θεκωέ Thecuath, Signum, vel figurationem aſſumens. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 2. Para. 34. e. 22: qui 4. Reg. 22. c. 14. dicitur Thecua.

תקועים θεκῶε Thecueni, Tubæ, vel clangentes, aut fixi. 2. Eſd. 3. b. 5, & f. 27. θεκωείμ.

תקועי Thecuites, Idem. ſ. n. 1 Par. 11. f. 28, & 27. b. 9. θεκωΐτης

תקועית Thecuitis, Idem. f. gen. 2. Reg. 14. a. 4. θεκωΐτις

תגלת פלאסר θεγλάθ θελμασάρ Theglath-phalaſar, Captivitatem miraculoſam, vel ruinoſam abſtulit vel ligavit: aut ex Hebræo & Syro, captivitatem miraculoſam vel ruinoſam prohibuit. Rex Aſſur, 4. Reg. 15. f. 29.

תחן θαναΐ Thehen, Deprecans, aut miſericors, ſive gratioſus, vel caſtrametans. Filius Ephraim, Num. 26. d. 35.

תחני Thehenitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 35. τοῦ θαναΐ

תלאשר θαλασσά Thelaſſar, Coacervationem, vel ſuſpenſionem auferens, aut coacervationis, vel ſuſpenſionis receſſus. Regio Syriæ, 4. Reg. 19. c. 12. Eadem dicitur & Thalaſſar, Eſa. 37. c. 12.

תלגת פלנאסר Thelgath-phalnaſar, Nivem cadentem prohibens: vel ligans, ex Syro & Hebræo. Rex Aſſyriorum, 1 Par. 5. a. 6. d, 26. & 2 Par 28. d. 20. θεγλάθ φαλασάρ

תל חרשא θελαρησά Thel-harſa, Coacervatio, vel ſuſpenſio aratri vel ſurditatis, aut ſilentii, ſive artificii vel teſtæ: aut ex Hebræo & Syro, acervata vel ſuſpenſa ſylva. Nomen loci, 1. Eſd. 2. c. 59, & 2. Eſd. 7. f. 61.

תל מלח θελμελέχ θελμαλέχ Thel-mela, Acervus ſalis, vel nautæ, aut ſuſpenſio, vel appenſio ſalis vel nautæ. Nomen loci, 1. Eſd. 2. c. 59, & 2. Eſd. 7. f. 61.

תימא θεμάν Thema, Admiratio, vel conſummatio, aut Auſter. Filius Iſmaelis, Gene. 25. b. 15. Eſt & nomen loci, de quo Job 6. c. 19. & Jere. 25. e. 23.

תימא θαιμάν Thema, 1. Eſd. 2. c. 53, & 2. Eſd. 7. c. 55. interpretatur Delens, vel radens, aut abſtergens: vel Syraice, percutiens. Nomen viri.

תימן θαιμάν Theman, Auſtralis, vel Aphricus, aut conſummatus, vel perfectus: aut Syriace, ibi. Civitas principum Idumæorum, quæ a Theman filio Eliphaz ex Ada uxore nomen accepit, Geneſ. 36. d. 15. Jerem. 49. d. 20. Filius Eliphaz filii Eſau ex Ada, Gene. 36. b. 11.

תימני θαιμανί Themani, Perfectiſſimus, vel Auſtralis: aut Syriace, conſtitutus. Filius Aſhur ex Naara uxore, 1. Para. 4. a. 6. Nomen loci, 1. Para. 1. d. 44.

תימני Themanites, Idem. Job. 4. a. 1. θαιμανίτης

תמנתה θαμνά Themna, Imago, vel figura, aut numeratio, vel numerans: aut Syriace, conſtituta. Civitas maxima in tribu Dan, ſita in monte Ephraim contra Septentrionalem plagam Liddæ, interque Æliam & Dioſpolim. Inde ſub imperio Romano dicta eſt præfectura Thamnitica, Joſ. 19. d. 43.

תענך θαανάχ Thenach, Confringens te, vel humilians te, aut reſpondens tibi. Civitas in tribu Manaſſe, Joſ. 17. c. 11. Eadem quæ Thanach appellatur: apud Hebræos iiſdem punctis & conſonantibus ſcribuntur.

Theodas, Act. 5. f. 36, legendum Theudas.

θεόδοτος Theodotius, Dei datio, vel Deo datus. G. Nomen viri, 2. Machab. 14. c. 19.

θεόφιλος Theophilus, Amicus Dei, vel Deo dilectus. G. Vir ad quem ſcribit Lucas, Luc. 1. a. 3.

תרפים θεραφίν Theraphim, Simulachra, ſpeciem humanam referentia, Judic. 17. b. 5: vel ſtatuæ, aut figuræ, vel imagines, Oſeæ 3. b. 4.

תרעה θερσά Therſa, Complacens, vel volens, aut ſuavis, vel currens. Civitas eſt in alto ſita monte, qua Iſraelitarum reges ante conditam

Samariam, pro regia uſi ſunt, 3. Reg. 14. e.17,& 4.Reg.15.c.14. Fuit & Salphaad filia ejuſdem nominis, Num.26. d.33.

תִּשְׁבִּי θεσβίτης Theſbites, Captivans, vel convertens, aut ſedens, vel habitans. Qui eſt ex Theſba, ſive Thiſba, 3 Reg.17. a.1.

θεσσαλονίκη Theſſalonica, Dei altera victoria, aut ſitus ſive poſitio alterius victoriæ.G.Civitas Macedoniæ, prius Halia nuncupata, Act.17.a.1.

θεσσαλονικεῖς Theſſalonicenſes, Idem. p. n. G. Act.2. a.4.

θεσσαλονικεύς Theſſalonicenſis, Idem. ſ. n. G.Act.27. a.2.

θευδᾶς Theudas, Fluens aqua. G. Nomen viri, Act. 5. f. 36. is Judæos ſeduxit.

תִּיכוֹן πχών Thichon, Medius, vel intermedius, aut præparatio. Nomen pagi, Ezech.47. c.16.

תִּילוֹן θιλών Thilon, Murmuratio, ſive acervus ejus, aut ſuſpenſio ejus. Filius Simon, 1. Para.4. d.30.

Thirſa, vide Therſa.

תִּירָס θειράς Thiras, Demolitor, ſive deſtructor, aut irrorans vel irroratus. Filius Japheth, Gen.10. a.2. A quo Thirenſes, quos Græci Thraces vocant.

תִּרְיָא θιριά Thiria, Exploratio, vel contemplatio. Filius Jaleleel, 1. Paral. 4. c. 16.

תֹּכֶן θοκέν Thochen, Medium, vel intermedius, aut præparatus. Civitas, 1. Par. 4. f. 32.

תֹּגַרְמָה θεργαμά Thogorma, Oſſeus, vel robuſtus, ſive incolatus nimius, aut peregrinus valde, vel timens valde, ſeu anxioſa celſitudo. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3, & 1. Paral. 1. a. 6. Ab hoc Tygranæi, qui a Græcis Phryges dicuntur, denominati ſunt. Unde Hebræis Turcæ nominantur, Ezech.27. c.13. Quidam Germanos interpretantur.

תֹּחוּ θωκί Thohu, Vivens, vel nuntians. Filius Eleu patris Jeroham, 1. Reg.1. a.1.

תּוֹחַ θοῦ Thohu, Telum, vel jaculum. Filius Suph filii Elcanæ, 1. Paral. 6. c.34.Heb.Thoah.

תּוֹלָע θωλά Thola, Vermis, aut vermiculus, vel coccus aut coccineus. Filius Iſſachar, Gene.46. b. 13. Nume.26. c.23, & 1. Para.7. a.2. Filius item Phua, dux in Iſrael, Jud.10. a.1.

תּוֹלָד θολάθ Tholad, Nativitas, vel generatio. Civitas Simeonis, 1. Paral. 4. e. 29.

תּוֹלָעִי θωλαεί Tholaitæ, Vermes, aut vermiculi, vel coccus, aut coccinei. Nume. 26. c. 23.

תַּלְמַי θολμί θολμαΐ Tholmai, Sulcus eſt qui fit cum aratro : aut ſuſpendens aquas, vel coadunatio aquarum. Filius Enac, Joſ. 15. d.14. Judi.1. b.10. Nume.13. c.23. Rex Geſſur, 2.Reg.3. a.3, & 1.Para.3. a.2.

θολμί Tholomai, Idem. Filius Ammiud rex Geſſur, 2. Reg.13. g.37.

θωμᾶς δίδυμος Thomas, Geminus, a תאם geminavit : & Græce didymus appellatur, quod interpretatur gemellus, id eſt ille qui cum alio, uno & eodem partu naſcitur. D. unus ex Apoſtolis, Matth. 10. a. 3. Johan.11. b.16.

תֹּפֶל τοφάλ Thophel, Ruina, aut ſtultitia, ſive inſulſitas, aut inſipiditas. Locus eſt in deſerto trans Jordanem eregione Jericho, ubi Moyſes quintum librum edidit, Deut.1. a. 1.

תֹּפֶת τόφεθ Thopheth, Tympanum, vel ſeductio, aut dilatatio. Locus eſt in valle filii Ennon, 4.Re.23. c. 10. qui cernitur in Jeroſolymæ ſuburbanis, ubi quondam parentes filios igni exuſtos devovebant, & immolabant dæmonio Moloch, Eſa.30. g.33. Jere.7. g.31. & 19. b.6. c.11, & 12. d.13. 14.

τεφώ Thopo, Locus.G.Nomen loci, 1. Mach.9. e. 50. Scribe Topo, vel Tepho.

תִּיצִי θωσί Thoſaites, Diſſipatio, vel diſſipatus, aut exiens, 1. Paralip.11. g. 45.

תֹּעוּ vel תֹּעִי θοῦ Thou, Errans. Rex Emath, 2. Reg.8. c. 9, & 1. Paral. 18. c. 9.

θρᾶκες Thraces, Aſperi, vel ſaxoſi. G. Populi, 2. Mac.12. f. 35.

θρασέα Thraſea, Audax, vel temerarius. G. 2. Mach. 3. a. 5. ubi male legitur Tharſææ.

תֻּבַל θοβέλ Thubal, Orbis, vel mundanus, aut confuſio vel ignominia, ſeu portatus vel adductus. Filius Japhet, Gene.10.a.2. A quo Iberes (licet quidã Italos ſuſpicentur) originem traxerunt, Ezech. 27. c.13.

θυάτειρα Thyatira, Odor ſive ſacrificium laboris vel contritionis. G. Urbs Lydiæ regionis in Aſia minore : Macedonum habitatio, quam nonnulli Myſorum ultimam dicunt, Apoc.1. c.11, & 2.g.24.

T I

τιβεριάς Tiberias, Bona viſio, vel umbilicus, aut confractio. D. Urbs Galilææ ad mare ſita, quod ab ipſa civitate appellatur mare Tiberiadis. Johan.6. a.1, & Lacus Geneſareth, Vide Genezar. Hanc civitatem olim Cenereth appellatam, Herodes Tetrarcha in honorem Tiberii Cæſaris condidit, & Tiberiadem vocavit, teſte Joſepho lib. 18. capite 4. antiquit. Judaic. & Egeſippo lib.2.cap.3. juxta quem Dominus ſtupendo miraculo pavit fere quinque millia hominum quinque panibus, Johan.6. a.1.

τιβέριος Tiberius, Idem. D. Imperator quidam apud Romanos, Luc.3.a.1.

הִדֶּקֶל τίγρις Tigris, Hebraice dicitur Hidecel, & interpretatur acumen velocitatis, aut acutus ſonitus vel vox, ſeu lætus ſonitus, vel læta velocitas: aut ex Syro & Hebræo, una vox, vel uniſonus, aut unica velocitas. Fluvius qui Meſopotamiã amplectitur, & in Armeniæ majoris regione caput tollit, mire quam lucido, conſpicuoq; fonte in loco edito, qui Elongoſine nominatur, Euphratem in ſinum defert Perſicum cum amne Choaſpe. Hæc Solinus. Gene.2.c.14.

τιμαῖος Timæus, Cæcus vel cæcitas. D. Pater Bartimæi, Marc.10.g.46.

τίμων Timon, Honorabilis, vel pretioſus. Nomen diaconi cujuſdam, Act. 6. b.5.

τιμόθεος Timotheus, Honor Dei, vel honorans Deum, aut pretioſus Deo. G. Diſcipulus quidam Paulo charus, de quo Act. 16. a. 1, & 1. Mach. 5. a. 6.

τιτᾶνες Titan, Judith 16. b.8. Nomen populi.

τίτος Titus. Honorabilis. G. Nomen viri, cognomento Juſti, Act. 18. b. 7.

T O

Tob, Bonus, ſiue bonitas. Nomen terræ ad quam fugit Jepthe, Judic.11. a.3. Veriſimile eſt eſſe in tribu Gad : fugere enim noluit ad alienigenas Ammonitas, vel Geſſuri. טוֹב τώβ

Tob-adonias, bonus dominator Dominus, aut bona baſis Domini. Nomen viri, 2. Para. 17. b.8. טוֹב אֲדוֹנִיָּה τωβαδωνία

Tobia, ſive Tobias, Bonus Dominus, ſive bonitas Domini. Nomen viri, 1.Eſd.2. c. 60. Zach.6. d.14, & 2. Paralip.17. b. 8. טוֹבִיָּה τωβίας

Toparchia, Territorium. G. 1. Mach.11. c.28. τοπαρχία

T R

Trachonitis, Saxoſa, vel aſpera. G. Syriæ regio, quæ & Ituræa dicta eſt, juxta Arabiæ deſertum, quod Boſræ jungitur contra Auſtralem plagam, quaſi ad Damaſcum reſpiciens, cui præerat Philippus frater Herodis procuratoris Galilææ, Luc.3. a. 1. τραχωνῖτις

Tres tabernæ, Loci nomen juxta Romam, Act. 28. d. 15. τρεῖς ταβέρναι

Tripolis, Trium civitatum, ſ. regio. 2. Mach. 14. a. 1. τρίπολις

Troas, Perforata. G. Civitas Aſiæ, maritima, eadem Antigonia dicta, Act. 16. b. 8. τρωάς

Trophimus, Nutritus, vel educatus. G. Vir Epheſius, Act. 20. a. 4, & 21. f. 29. τρόφιμος

Troglodytæ, Hebraice dicitur Suchiim, & interpretatur uncti vel ungentes, aut cooperti vel obumbrati, id eſt, in tabernaculis vel tuguriis habitantes. Populi, 2. Para. 12. a. 3. סֻכִּיִּים συχιείμ

Tryphæna, Delicioſa, vel delicata. G. Mulier, Rom. 16. b.12. τρύφαινα

Tryphon, Delicioſus, vel delicatus. G. Vir quidam, 1. Machab. 11. d. 39. τρύφων

Tryphoſa, Delicioſa, vel delicata. G. Mulier, Ro. 16. b. 12. τρυφῶσα

T V

Tubal-cain, Mundana poſſeſſio, vel æmulatio, aut mundi nidus, ſeu confuſionem poſſidens, vel ignominiam æmulans. Filius Lamech ex Sella uxore ſua, Gen.4. d.22. תּוּבַל־קַיִן θοβέλ

Tubianæi, Paleæ, vel paleati, aut bene reſpondentes, vel bene gratificantes. D. Arabes, iidem Nabathæi, 2. Mach. 12. c. 17. legendum Tubiaeni. τυβιανοί

Tubin, Bene menſurata, vel bona menſura, aut bonum vinum. Nomen loci. D.1.Mach.5. b.13. τουβίου

T Y

Tychicus, Caſualis, vel contingens. G. Vir Aſianus, Act.20. a. 4. Coloſſ. 4. b. 7. τυχικός

Typhonicus, Turbulentus, vel tempeſtuoſus. Unus e ventis ſubitis ac repentinis nomine τύφων, Act. 17. c. 14. τυφωνικός

Tyrannus, Imperans, vel princeps. G. Eſth. 6. c.9. Act.19. b.9. τύραννος

Tyrii, Hebraice dicitur Sorim, & interpretatur tribulantes, ſive obſidentes, aut anguſtiantes, vel ligantes, ſive vinculati, vel figurantes, aut plaſmantes, ſive fortes, vel petræ. 2. Eſd. 13. c. 16. Act. 12. d. 20. צֹרִים τύριοι

Tyrius, Idem, ſ. n. 3. Reg.7. b.14, & 2. Para. 2. c.14. צֹרִי τύριος

Tyrus, Hebraice dicitur Sor, & interpretatur tribulatio vel obſidio, ſive anguſtia, aut vinculum vel colligatio, ſeu plaſmatio, aut figuratio, vel fortitudo, aut petra. Civitas maritima, munita, metropolis Phœnices : quondam inſula ſeptingentis paſſibus diviſa a Continente, mari præ alto : ſed vix credibili opere, comportatis aggeribus, per Alexandrum Magnum adjuncta Continenti. Eſt in tribu Nephthali, viceſimo ferme milliario a Cæſarea Philippi, Joſ. 19. b.29. Iſaiæ 23. a.1. Matth.11. c.21. צוֹר τύρος

V

Vagao, Interior, vel intimus, aut elatus vel elevatus, aut corporeus. D. Nomen viri, Judic.12. b.10. βαγώα

Vaicra, Et vocavit. Liber Levitici, ſic vocatus ab Hebræis: quia ſic incipit. וַיִּקְרָא

Vaiedabber, Et loquutus eſt, ſive loquutuſque eſt. Liber Numerorum : quia ſic incipit. וַיְדַבֵּר

Vaiezatha, Aſpergens thalamum, vel cubiculum: aut ex Syro & Hebræo, Væ olivæ. Filius Amam filii Amadatha. Eſth.9. b.9. וַיְזָתָא βαιζαθά

Vallis pinguium, Heb. גיא שמנים. Nomen loci, Vide Gethſemani. גֵּיא שְׁמָנִים

Vallis ſalinarum, 2. Reg.8. d.13. Vide Gemelli. γεμελέχ גֵּיא מֶלַח

Vallis ſylveſtris, ſive campeſtris, Hebraice ע Emechaſſidim, vallis eſt, quæ poſtea palus effecta, lacus Aſphaltis cœpit vocari, ut ait Joſephus : cui conſentit quod R. Selomoch ſcribit in Geneſin, his verbis, עמק השדים, vocatur vallis camporum, quod ibi eſſent campi multi. Nunc autem eſt mare ſalſum: nam ſucceſſu temporum diffudit ſe mare in mediũ ejus, & facta eſt mare ſalſũ. Gen.14.a.3. עֵמֶק הַשִּׂדִּים φάραγξ

Vania, Nutrimentum Domini ſive arma Domini. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 36. וַנְיָה οὐανία

Vapſi, Fragmentum, vel particula, aut diminutio, vel diminutus. Pater Nahabi principis tribus Nephthali, Num. 13. b. 15. וָפְסִי ἀβί

Vaſſeni, Secundus, vel dualis, ſive mutat⁹, aut coccineus, vel dens, aut annus meus. Primogenitus filiorum Samuelis, 1. Paral.6. b.28. וַשְׁנִי καὶ ὁ δεύτερος

Vaſthi, Bibens, vel potans, aut duplicans vel ponens, aut ſtamen. Uxor Aſſueri regis, Eſth. 1. b. 9. וַשְׁתִּי ἀστί

U B

Ubil, Adductus, vel portatus, aut luctuoſus vel veteraſcens. Nomen viri, 1. Par. 27. d.30. אוֹבִיל ἀβίλ

V E

Vel, Aut Deus, ſive aut fortis, vel deſiderans, aut concupiſcens Deum. Nomen viri, 1. Eſd.10. d.34. אוּאֵל οὐήλ

Velle-ſemoth, Secundus liber Legis : & interpretatur, Et hæc nomina : quia ſic liber ille incipit in Hebræo. Græce autem Exodus vocatur, id eſt, exitus: quia in eo filiorum Iſrael exitus de Ægypto continetur. וְאֵלֶּה שְׁמוֹת

U L

Ulai, Fortitudo, vel ſtultitia, aut forſitan. Nomen fontis, unde flumen Ubal oritur juxta Danielem, cap. 8. a.2. אוּלַי οὐλαΐ

Ulam, Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo, vel ſtultitia eorum. Flius Sares filii Machir, 2. Paral. 7. d.16. Primogenitus Eſec, 1. Par. 8. d. 39. אוּלָם οὐλάμ

U R

Ur, Ignis, vel lumen, aut lux. Significat etiam vallem. Urbs Chaldæorum, ſic dicta (ut quidam volunt) quod in valle ſita ſit: unde Nachor, Gen.24.b.10.& Thare pater Abraham, Gen.11.d. 31. Sic dicebatur pater Elipal. 1. Para. 11.g. 35.

Urbanus, Latinum eſt. Adjutor Pauli in evangelio, Rom. 16.b.9

Urbs, ſive civitas palmarum, Deut. 34.a.3. Judic. 3.b. 13. quæ & Jericho dicitur, 2. Paralip.28.c.15.

Uri, Ignis, vel lumen, aut lux. Filius Hur filii Caleb ex Ephrata uxore, 1. Para.2.c.20. Pater Gaber, 3.Reg.4.b.19.

Uria, ſive Urias, Ignis Domini, ſive lumen Domini, aut lux Domini. Sacerdos quidam, Eſaiæ 8. a. 2, & 4. Reg. 16. b. 11. Propheta, filius Semei, de Cariath-jarim, Jerem. 26. f. 20. Maritus Beth-ſabee, 2 Reg.11.a.3.& 1. Paralip. 11.g.41.

Uriel, Ignis Dei, aut lumen Dei, ſive lux Dei. Pater Maacha ſive Michai matris Abiam regis Juda, 2.Para.13.a.2. qui 3 Reg.15 a. 2. dicitur Abeſſalom. Filius Thahath, 1. Para.6.b.24.

U T

Uthai, Perverſitas, aut hora, vel temporalis. Viri nomen. 1 Eſd. 8.b.14.

U Z

Uzal, Ambulans, ſeu velificans, aut diſtillans. Filius Jectan, Gen.10.d.27.

X

Xanthicus menſis, eſt menſis Aprilis. G.2.Machab. 11.g.30.

Z

Zabad, Dos, ſive dotatus Filius Nathan filii Hethæi filii Seſan. 1.Para.2.e.36, & 2. Para. 24.g. 26, & 1. Eſd. 10. d.27, & 33. Filius item Thahath, 1.Para.7. d.20. Filius Ooli, 1.Para.11.g.41.

Zabadæi, Idem.p.n.D.1.Mach.12.e. 31.

Zabadias, Dos Domini, ſive dotavit Dominus, aut dotatio Domini. Filius Beriæ, 1.Para.8.b.15, & 27.a.7.

Zabbai, Fluxus, ſive fluens. Nomen viri, 1.Eſd.10.d.28.

Zabdi, Dos, vel dotatus, ſive fluxus abundantia. Pater Charmi patris Achan, Joſ.7.a.1. Filius Semei, 1. Para.8. b. 19.

Zabdias, Idem, Nomen viri, 1.Para.27.d.27.

Zabdiel, Dos Dei, ſive dotatus Dei. Nomen viri, 1. Paralip. 27. a.2, & 1. Mach. 11.b.17.

Zabina, Fluxus, vel fluens nunc: aut Syriace, venditio, vel emptio. Nomen viri, 1.Eſd.10.d.43.

Zabud, Dotatus, vel dos. Filius Nathan ſacerdos, 3Reg.4.a.5.

Zabulon, Habitaculum, vel habitans. Decimus filius Jacob ex Lia uxore ſua, Gen.30.c. 20. Terminus Zabulon pertinet uſque ad Sidonem, Gen.49.b.13.

Zabulonitæ, Idem.p.n.1.Para.27.c.19.

Zabulonites, Idem.ſ.n.Judic.12.d.11.

Zacchæus, Purus, aut nitidus: vel Syriace, juſtus aut juſtificatus. D. Nomen viri, 2 Mach.10.d.19. Luc.19.a.2.

Zacchai, Purus, aut nitidus: vel Syriace, juſtus. Nomen viri, 1 Eſd.2.a.9.

Zacchur, Memor, ſive memorans, aut maſculinus. Filius Maſma, 1 Par.4.e.26, & 24.d. 27.

Zacharias, Memoria Domini, aut maſculus Domini. Nomen principis filii Moſollamiæ, 1. Para. 5. a. 7, & 9. d.21. Filius Barachiæ, Eſa. 8. a. 2. Filius item Jeroboam filii Joas regis Iſrael, 4.Reg.14.g. 29.

Zacher, Memoria, ſive maſculus. Filius Abigabaon, 1 Par. 8. c.31: qui 9. f.37, dicitur Zacharias.

Zamma, Cogitatio, aut ſcelus, vel turpitudo. Filius Semei filii Jeth, 1.Paral.6.c.42, & filius Jahath filii Lobni, 1. Paral.6. b.20.

Zambri, Cantans, vel pſallens, ſeu vitis, vel palmes, aut amputatio vel præſciſſio. Regionis nomen, Jer.25.e.25. Filius Salu, Num.25.d.14. Filius Ela filii Baaſa, 3. Reg.16.c.9. Filius item Joada filii Ahas, 1. Para.8.d. 36. Scribe ubique Zamri.

Zamira, Cantus, cantio, vel ſurculus, ſive propago. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par.7.b.8.

Zamran, Cantor, ſive cantus. Filius Abrahæ ex Cetura, Geneſ. 25.a.2.

Zamri, Idem quod Zambri. Filius Zaræ filii Juda ex Thamar, 1 Par.2.a. 6.

Zanoe, Oblivio, ſive abjectio, vel iſta requies, aut iſta conſolatio. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e.34. & 1 Par.4. c.18, & 2 Eſ.11.d.30.

Zara, ſive Zare, Oriens, vel Orientalis, aut claritas. Filius Rahuel filii Eſau, Gen. 36.b. 13. Filius Judæ ex Thamar, Gen. 38. g.30. Filius Simeonis filii Jacob, 1 Par.4.d.24. qui Gen. 46.b.12, Jachin dicitur. Rex Æthiopum, 2 Par. 14.b.9. Filius Gerſon filii Levi, 1 Par.6.c.41. Pater Jobab regis Edom. Gen. 36.d.33. Pater item Zabdi patris Charmi, Joſ. 7. a.1.

Zarahi, Idem.1.Par.27.b.11.

Zarahias, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Filius Ozi filii Bocci, 1 Par.6.a.6.

Zare, Vide Zara.

Zared, Aliena deſcenſio, aut extranea vel ſparſa poteſtas. Torrens in deſerto Moab, Num.21.c.12. Deut.2.c.14.

Zarehe, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Nomen viri, 1 Eſdr.8. a.4.

Zareitæ, Orientales, aut clari, Num.26.b.13.c.20.

Zares, Extranea miſeria, vel extranea hæreditas: aut ſparſa miſeria vel hæreditas: ſeu ſurculus vel corona miſeriæ vel hæreditatis. Uxor Aman filii Amadathi, Eſth.5.c.10.d.14.

Zatham, Oliva eorum, ſive iſte perfectus, aut iſte conſummatus, vel iſte ſimplex. Nomen viri, 1 Para.26.c.22.

Zavan, Tremens, aut tremor, vel vexatio. Filius Eſer filii Seir Horræi, Gen. 36.c. 27.

Z E

Zeb, Lupus. Nomen viri Madianitis ab Ephraim interfecti, Judic.7.g.25. Pſal.82.c.12. Heb.83.

Zebedæus, Dos, ſive dotatus, aut fluxus vehemens. Nomen viri, 2 Eſd.11. c. 17. Pater Jacobi & Johannis apoſtolorum, Matthæi, 4.d.21.

Zebedia, Dos Domini, ſive dotavit Dominus. Nomen viri, 1 Eſd.8. a.8.

Zebee, Victima, aut ſacrificium, vel decollatio, aut jugulatio. Rex Madianitarum, Judicum 8.a.5. Pſal. 82.c.12. Heb.83.

Zebida, Dotata, ſive dotatio. Mater Joacim ſive Eliacim, 4.Reg. 23.g.36.

Zebul, Habitaculum: aut Syriace, ſterquilinium. Servus Abimelech filii Gedeonis, Judic.9.d.28.

Zechri, Memor, vel memorans, ſive maſculinus. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, Exod. 6. c.21, & 1 Par.8.b.19, & 9.c.15, & 2 Par. 28. a. 7.

Zechur, Idem. Pater Sammua, Num.13.a.5.

Zelotes, Æmulator. G. Cognomen Simonis Apoſtoli, Luc. 6. c.15.

Zelpha, Diſtillatio oris, aut vilitas vel contemptus oris. Ancilla Liæ uxoris Jacob, Gen.29.e.24.

Zemma, Scelus, aut cogitatio ſc. perverſa. Nomen viri, 2 Par. 29.c.11.

Zenas, Vivens. G. Legiſperitus quidam, Tit.3.d.13.

Zephrona, Ex Syro, & Hebræo, falſitas cantici vel exultationis. Terminus eſt Judæ, Num.34.b.9.

Zetham, Oliva eorum, ſive iſte perfectus, aut iſte conſummatus, ſive iſte ſimplex. Nomen viri, 1 Par. 23.a.8.

Zethan, Oliva, vel olivetum. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1 Par. 7.c.10.

Zethar, Iſte explorans, vel contemplans, aut oliva explorationis vel contemplationis, ſive iſte turtur, vel oliva turturis. Nomen eunuchi, Eſth. 1.b.10.

Zethu, Olivetum. Nomen viri, 2 Eſd.10.a.14.

Zethua, Idem. Nomen viri, 1 Eſd.2.a.8.

Z I

Zie, Sudor, aut tremor. Nomen viri, 1 Paral.5.b.13.

Zina, Fornicatio: aut Syriace nutrimentum vel arma. Nomen viri, 1 Par.23. b.10.

Zio, Iſte: vel Syriace, ſplendor aut claritas. Nomen ſecundi menſis, qui Aprilis apud nos dicitur, 3. Reg.6. a.1.

Ziph, Iſtud os, vel iſta bucca: aut Syriace, falſitas, vel falſus. Duæ ſunt hujus nominis in tribu Juda civitates: ex quibus altera nomen magnæ dedit ſolitudini, Joſ.15.c.24, & g.55. & 1 Reg.23. b.14. & 1. Par.2.e.42. quam ædificavit Roboam, 2 Par.11.d.8.

Ziph, Idem. Filius Jaleleel, 1 Par.4.c.16.

Ziphæi, Idem.p.n.1.Reg.23.c.19.

Ziza, Univerſalis, vel omnimodus, ſeu beſtia, vel fera aut reſplendens: vel Syriace, recedens. Filius Jonathan filii Juda filii Onam, 1 Par.2.e.33. Eſt & nomen principis, 1 Paral.4. f.37.

Z O

Zoheleth, Reptans, vel trahens. Rupes eſt juxta fontem Rogel nomine, 3.Reg.1.b.9.

Zoheth, Separatio, aut iſte ſtupens vel pavidus, ſeu iſte confractus: vel ex Hebræo & Syro, iſte deſcendens. Filius Jeſi, 1 Par.4. d.22.

Zomzommim, Scelus, vel turpitudinem cogitantes, ſeu ſcelus ſceleratorum. Populi ſunt qui alias ab Ammonitis Raphaim nuncupantur, Deut.2.d. 20.

Zoom, Abominans, vel immundus. Filius Roboam ex Abihail, 2 Par.11.d.19.

Zorobabel, Alienus a confuſione, aut aliena vel extranea confuſio, ſive extranea commiſtio, aut diſperſio confuſionis vel commiſtionis, ſeu ſurculus commiſtionis vel confuſionis. Dux in Juda, Agg. 1. a. 1. Filius Phadaia filii Jechoniæ, 1 Paral. 3. c. 19, & 1 Eſd.2.a.2.

Z U

Zuzim, Poſtes, vel ſuperliminaria, aut ſplendentes: vel Syriace, recedentes, aut pecuniæ. In Gen.14.a.5. non eſt nomen proprium LXX. enim, gentes fortes; Chaldæus interpres robuſtos, interpretantur; quod & annotavit Hieronymus in quæſtionibus in Geneſin, dicens ſic debere legi in eo loco, Et robuſti in Ham; ut ſit proprium loci: non autem legatur in eis.

INDEX

INDEX RERUM ET SENTENTIARUM VETERIS AC NOVI TESTAMENTI.

In quo advertendum multas dictiones quæ in initio vocali levi ſcribi ſolent, hic ab aſpirata incipi, & ediverſo, juxta veram orthographiam. Præterea quæ in generalioribus poni ſolent, hic in ſpecialioribus tantum poſuimus: ut quod in dictione Chriſtus poni ſolet, Chriſtus paralyticum ſanat, id nunc in dictione Paralyticus invenies: & ita in ſimilibus. Sunt etiam exacte obſervandæ diphthongi æ, & œ, ut ſcias quo quamque dictionem loco quærere oporteat, ut ærugo, fœcundus, fœlicitas, hœdus, mœchus.

A.

A Et Ω Deus, apocal. 1,8. 2,6.22,13.
Aaronis acta leguntur, exod. 4,14. 28,1.29,4.32. lev.2,3.& ſeq. num. cap.17. & cap.20.heb.9,4.
Abalienari a Deo, Iſa.1,4.Oſee, 9,10.
Abba,pater, rom.8,15.galath.4,6.
Abarim mons Moabitarum, num.27,12. & in hoc moritur Moyſes conſpecta promiſſionis terra,deut.34,5.
Abdemelech, æthiops eunuchus,jerem.38,7.& ſeq.
abdenago,Vir qui & Azarias dicitur, dan.1.7.
abdias abſcondit prophetas Dei,3 reg.18,4.
abdias prophetat adverſus Edom.abdi.1, 1.
abdon judex in Iſrael 40. habens filios, judic. 12,13.
abel paſtor ovium gratus Deo, gen.4,2.18. heb.11,4. matth.23.35.
abela civitas in qua habitabant viri ſapientes, 2 reg.20,18.
abeſam judex in Iſrael habens 30. filios & totidem filias, jud.12,8.
abire in via cordis ſui,vel in pravitate cordis ſui,aut in voluntatibus & pravitate cordis ſui, iſa.57,17. jerem.7,24.& 11, 8.
abia ſive abiam rex Juda. 3. reg.15,1.
abiathar filius Achimelech, 1 reg.22,2.& 3 reg.1,2. 22, 27.
abigail uxor Nabal, 1 reg.25,3.
abijici a ſe neminem vult Deus, 2 reg.14, 14.
abimelech rex Geraræ, gen.20,2,3,21. 22.26.5.8.
abimelech filius Gedeonis occiſis 70 fratribus regnat ſuper Iſrael, jud.9.
abinadab vir in cujus deme fuit arca Dei, 1 reg.7,41.
abiron rebellis cum Dathan & Core num.16,1.
abiſag pulchra puella, 3 reg.1,3. c.2,17.
abiſai frater Joab, 2 reg.20,6.10.
abiu & Nadab, exod.24, 1. levit.10,1 num.3,2.4.
ablactatio Iſaac, gen. 21, 8.
ablactatio Samuelis, 1 reg. 1,24.
abluit Deus peccata, iſa.4.41. corinth.6.11.
abnegatio ſui in Davide,2 reg.15,30.
abnegemus nos, matth.16, 24.
abner acta & mors, a. 1 reg. 16. uſque 2 reg.3.
abominatur Deus populum ſibi inobedientem, Levit. 26,40.
abominationes gentium prohibet Deus imitari, lev.18, 26. quod non ſervat tribus Juda, 3 reg.14,24.
abominatio Dei idola & idolatria, deut.27,15.
abominatio coram Deo quod excelſum eſt coram hominibus, luc. 16,15.
abominatio ſtans in loco ſancto, luc.21, 24.
abrahæ acta leguntur, a gen.11. uſque ad 25.
abrahæ fides, rom. 4,9.12.13.heb.11,8. cjuſque obedientia, gen. 22, 13. 16. hoſpitalitas & commiſeratio erga proximos, gen.18,& ſeq.
abrahæ filii qui dicantur, Joan.37,39.Gal. 3,6.29.
abſalon acta,a 2 reg.3 uſque ad 19.
abſcondit faciem ſuam Deus, deut.31,17,18,& 32,20.
abſcondi jubetur Elias, 3 reg.17,3.
abſcondit ſe populus Iſrael metu, 1 reg.13, 6.
abſtinentia Moyſi & Eliæ, exod.34,28. 3 reg.19,9.
abundantia rerum ſervientibus Deo, deut. 8, 9. & 28, 47.
abundantia,inopia,2 cor.14.
abundantia rerum temporalium non dat vitam homini, luc.13,15.
abyſſus, gen.1,2. Luc.8.31.
abyſſus judicia Dei, Pſal.35,
Accaronitarum acta, 1 reg.5.10.
accepimus omnia a Deo, 1 corinth. 4,7.
acceſſus ad Deum per Chriſtum, rom.5, 2. epheſ.2.18, & 3,11. heb.7.3.
aceto potatur Chriſtus in ſiti, matth. 27,48.marc.15, 36. Joan.19,29.
achab acta & mores a, 3 reg. 16. uſque ad, 22.
acham lapidatur, & quæ illius erant comburuntur, joſ. 7,24.
achaz rex Juda idololatra, 4 reg.16,1.& ſeq.2 par. 28.iſa.7.10.
achias 1 reg.14, 3.
achimaas, 2 reg.17, 17.& 18,19.
achimeleh, 1 reg.21,2.2,14.
achinoam uxor David,1 reg.25, 43.
achior judith, 6.7.& 14, 6.
achis, 1 reg.21, 11.& 27,2.
achitophel, 2 reg.15,16,17.
achor vallis, joſ.7,24.
acquiſitionis populus Chriſtiani, 1 pet. 2, 9.
Adac uxor Lamech, gen. 4,14,20.
adad adverſarius Salomoni, 3 reg. 11,17.
adæ creatio & quæ de eo ſequuntur, gen.1.2, 3,4,5.
adam figura futuri Adæ Chriſti, rom.5. 14.
adam prior & poſterior, 1 corinth. 15,14.
adarezer, 2 reg. 8,3.& 10,16.
adeps hoſtiarum, levit.7. 23. deut.32,14.
adhærendum Deo, deut.4.4. & 11. 22. & 13.4. joſ.22. & 23.8.
adhortatur Deus Salomonem ut ſimplici corde ambulet, 3 reg.9.1.
adhortatur Moyſes ad ſervanda præcepta Dei, deut. 4,1.
adjuratio, 1 reg.22.3. 1 theſ.2.12. 2 timoth. 4.1.
adjutores Dei ſunt prædicatores, 1 corinth. 3.9.
adjutorium viri eſt mulier,gen.2,18.
adoleſcentulæ quales eſſe debeant, tit. 2.1.
adoleſcentis modeſtia, eccl. 32.2.
adoleſcens nudus fugiens quum Chriſtus comprehenderetur, marc.14.52.
adoniæ filii Davidis acta, 3 reg.1,2.3.
adonibezec rex judic.1. 5.6.
adoptati ſumus a Deo, epheſ. 1.5.rom.6.4.gal.4.5.
adorandus Deus, deut.6.c.10.d. matth.4.1. Apoc.14. 7.& 19.10.
non adorandi Dii alieni, exod.23.24.& 24.1.
adorantes idola puniuntur, judic.2.12.
adoratores veri, joan. 4.13.14.
adorari non vult angelus, apocal. 19.10.22. 2.
adorat Gedeon, judic.7.15.item & Iſraelitæ, exo.4.31.
adorare aliquem, pro incurvare ſe coram eo honoris & reverentiæ gratia, gen. 18. 23. 33. 42. 43. 44. & 3 reg.1.
de Advenis quid lex ſtatuat, deut. 24, 19. & 26.11. 12.& 28.43. levit.10.33. exod. 22.9. 21.
adventus Domini, malach.3.2. Iſa.35. 1.2.& ſeq. & 62, 1.2. & ſeq.
adventus Chriſti ad judicium, matth. 24.27.37. luc. 39. 2 pet.3.c.22.23.& ſeq. 2 pet.3,4.12. iſa.3. & 13. dan.3.& 7. apoc.3.6.11.
adventum Domini expectant fideles, 1 corinth.1.8.
adventum ſuum quare differt Dominus,2 pet.3.12.
adverſa ſuſtinenda, pſal. 4.
adulatio, prov. 24.24.& 27.2. & 28.23.
non adulatur Paulus, 1 theſ. 2.15.
non adulterandum, 14. exod.20.gen.26.10.11.
adulter & adultera puniendi, levit.18.20. deut.10. 22.1. cor. 6.9.heb. 13.4.
adulterium ſpirituale, pſal.71. verſu. 26.
adulterium Davidis, 2 reg.11.4.
advocatus noſter, Chriſtus, 1 joan. 2. 1.
aduram lapidatur, 3 regum.12.18.
Ædificare pro facere, gen. 2.22.
ædificavit Rachel domum Iſrael, ruth 4. 11.
ædificavit Deus domos obſtetricibus, exod.1,21.
ædificium Dei, Chriſtiani, 1 corinth.3.9.
Ægyptii abominantur Hebræos & paſtores ovium, gen.43.42.46.34.
de Ægyptiis multa, exod.11.12. ſapien.19.1. Jer. 46.1. Ezech.32.12.
Ægypti deſtructio plangitur, ezech. 29.& c.30.
Ægyptiorum & Æthiopum captivitas prædicitur, iſa.20.3.
in Ægyptum fugit Chriſtus, matth.2.13.
Ægyptii non abominandi, deut. 23. 7.
æmulator Deus, exod.34.14. deut. 4,2.24.& 5.9.
æmulatur Paulus Corinthios, 2 corinth.11.2.
Æneas ſanatur a Petro, act.9.34.
Ærugo, propter peccata, 3 reg. 8.37.
Æſtu percutiuntur non obtemperantes Deo, deut. 28. 22.
Ætas mundi ultima,noſtra, 1 corinth.9.7.
Æthiopum interitus, ſopho. 2.12.
affinitatis gradus, levit.18.1. & ſeq.
afflictiones ſequentibus deos alienos, deut.30.17.
afflictionibus exercitati Judæi, deut.8.41.
de afflictionibus liberat Deus, deut. 26. 7.
affligere animas, levit.23.37. iſa. 58. 5.
afflictis ſuccurrendum, eccl.7,4.36.
Agabus propheta, act.11.28.& 21.10.
Agag rex Amalecitarum, 1 reg. 15.9.32.
Agar ancilla Saræ, gen. 16. & 21.
ager quomodo ſerendus,levit.19.19.
agrorum termini non transferendi, deut. 19.19.
Aggæus propheta, 1 Eſd. 5. & ejus prophetia, agg.1.
aggravare Cor.1. Reg. 6.6.
agni paſchalis ritus Exod. 12.1.& ſeq.
agnus Chriſtus, Joan. 1.29.
agricola Adam, geneſis 3.18.
agricola Eſau, geneſis, 25.27.
agricola Eliſæus vocatur ad prophetiam, 3 reg.19,16. 17.19.
agricola Deus, Joan.15.1.
Agrippa rex, actorum, 26. 1. & ſequen.
Ahias propheta, 3 reg. 11. 30.
Ahio filius Abinadab, 3 reg.6.3.
Alapa percutitur Jeſus, joan.18.22.
Alcimus impius, 1 macha.7.5.9.55. 2 macha.14.3.
Alexander Antiochi Nobilis filius, 2 macha. 10.1.
Alexander ærarius, 2 tim.4.14.
alienos deos adorantes lapidantur, deut. 17.3.
allegoria de duobus filiis Abrahæ, galath.4.24.
altare terreum & ejus forma, exod.20.24. & ſeq. c.27,1.
altare thymiamatis, & ejus forma. exod. 30.1. 37. 1.40.5. & ſeq.
altare holocauſti, exod.27.1.& ſeq.c.38.1.& ſeq.
altaris expiatio, exod.29.36. levit.16.18.
altari ſerviens de eo vivere debet, 1 corinth.9.13.
altare noſtrum Chriſtus, heb.15.10.
de Amalecitis, exod.17.8. num.24.20. deut.25.17. 1 reg.14.48.
Aman impius ſuſpenditur cum filiis, Eſth.7.9.c.9.13.
amaritudo auferenda, epheſ.4.31. heb.12.5.
Amaſa dux exercitus Abſalom, 2 reg.17.25.
Amaſias rex Juda, 4 reg.12.22. c.14.1.& ſeq.
Amaſias ſacerdos Bethel, amos 7.10.
ambitioſa non eſt charitas, 1 corinth.13.5.
ambulare cum Deo, geneſis 5.22.
ut Ambulemus in viis ſuis petit Deus, deut. 10.12. c.11.19.
amentia percutiuntur non obtemperantes Deo, deut. 28.28.
amicorum & inimicorum dilectio, matth.5.43.44.
amicos quare dicat Chriſtus Apoſtolus, joan.15.14.
amicitia hujus mundi, inimicitia apud Deum, Jacob 4.4
amici e mammona parandi, luc.16.9.
de amicis multa legis, prov.12.17. eccl. 6.22.37.
de Ammonitis, gen.19.38. deut.23.3. Judg.11.14. 2. par.20.1.
contra Ammonitas, jerem.49.1. ezech. 25. 1. amos 1.13.
Ammonis inceſtus, 2 reg.13.6.
Amon rex juda, 4 reg. 21.10.
amare, vide diligere.
amandus Deus ex toto corde, deut. 11.1.
amat Salomon mulieres idololatras, 3 reg.11.1.& ſeq.
amans parentes plus quam Chriſtum, matth.10.37.
de Amorrhæis, gen. 14. 7. num.32.33. deut.1.44. c.20.17. judic.1.34. 3 reg.9.20.
Amos propheta, amos 1. 1.
amphoræ viſio, zach. 5.6.
de amplexu multa habes, gen.33.4. c.45.14.
Amram filius Cath. exod. 6.20.
Amri rex Iſrael, 3 reg.16.16. & ſeq.
Ananias cum uxore Saphira moritur, act. 5.1.
Ananias diſcipulus Chriſti, acto.9. 10.
Ananias princeps ſacerdotum, act.23.2.
Anathema Jericho, joſ.6.7.& ſeq.c.7.1.
anathema, qui Chriſtum negat, 1 corinth.16.22.
anathema eſſe pro fratribus optat Paulus, rom.9.3.
de Ancillis Judæorum, exod.21.7. levit.19.20.c.25.7. deuteronom, 15.17.

ancilla

ancilla Agar, gen.16.1. c.21.10.
ancilla Rachelis & Lia, gen.30.
ad ancillæ vocem Petrus negat Chriſtum, matth. 26.69.
Andreas & frater ipſius Simon ſequuntur chriſtum, joan. 1.40. & ambo ab eo vocantur, matth.4.18.
Andronicus interficitur, 2 machab.4.38.
Angelorum creatio, coloſ.1.16.
angeli miniſtri ſunt Dei, heb.1.7.
per Angelos data lex, act.7.38. gal. 3.19. heb. 2.2.
angeli hoſpitio ſuſcepti, gen.18.c.19.1. heb.13.2.
angeli per ſcalam aſcendentes & deſcendentes, gen. 28.21.
angeli apparent Jacob, gen.28.12.
cum Angelo luctatur Jacob, gen.32.3.
angelus præcedit caſtra Judæorum, exod.14.23.
angelus Raphael, Tobiæ, 5. uſque ad 12.
angelus occidit caſtra Sennacherib, 4 reg.19.35.
angelus cum Daniele & ſociis ejus, dan. 3.91.6, 35.
angelus Joannem naſciturum annuntiat, lucæ 1.13. & ſeq.
angelus chriſtum naſciturum & natum annuntiat, luca 1.34. c.2.10.
angeli chriſto miniſtrant, matth.4.11. eumque confortant in horto, lucæ 22.43.
angeli reſurrectionem chriſti annuntiant, matth.28.5. luc.24.4. joan.20.12.
angelus Herodem percutit, act. 12.23.
angelus Apoſtolos, & rurſum Petrum educit de carcere, act.5.19. c.12.7,8.
angelorum miniſterium tempore judicii, matth.24.31. 2 theſ.1.7.
angelorum variæ viſiones, apoc.7.8.10. 14.15.18.20.
angelorum gaudium ſuper peccatore converſo, luc. 15.10.
angeli cuſtodes puerorum, & item aliorum, mat.18.10. act.12.15.
in Angelum lucis transfigurat ſe ſatanas, 2 corinth. 11.14.
in Anguſtiis conſtitutos exaudit Deus, deut. 26.7.
anguſtia Annæ, & David, 1 reg.21.5.c.20.1.c.27,11.
anima in ſanguine, levit.11.14.
anima pro homine, gen.46.22.
animarum epiſcopus chriſtus, 1 pet.2.55.
animæ purificantur obediendo evangelio, 1 pet.1.22.
animas commendent Deo afflicti, 1 pet.4.19.
animam ſuam invenire, matth.10.38.
animalium creatio & nominum ipſorum impoſitio, gen. 1.30.c.2.19.
animalia munda & immunda, levit.11,2. deut.14.4.
animalis homo, 1 corinth.2.14.
animale corpus, 1 corinth. 15.44.
Anna uxor Elcanæ parit Samuelem, 1 reg.1.19.
Anna Tobiæ junioris mater, tobiæ 1.9.c.2.19.c.10.3. c.11.5.
Annas Caiphæ ſocer, joan. 18.13.
Anna prophetiſſa, luc.2.36.
Annus diſtinctus ſole, luna & ſtellis, gen.1.14.
Antichriſtus quis, 1 joan.2, & 4.2. theſ.2.4.
Antichriſti potentia, dan.7,25. 8,24.
Antiochus Eupator, 1 mach. 1.11. c. 6.15. & ſeq. 2 mach.10.10.
Antiochus Nobilis, 2 macha 5.1.c.9.1.
Antiochi ſimulata pœnitentia, 2 macha.9,19.
Antiochenſes primum dicti chriſtiani, act.11.26.
Anus quales eſſe debent, tit.2.3.
Aod judex in Iſrael, judic.3.15.20.
Aperire os ſuum Deo, pro vovere, judic.11.36.
Apollo vir doctus in ſcripturis, act.18.24.
Apollonius a Jonatha devincitur, 1 machab.10.69.
Apoſtoli teſtes reſurrectionis, Lucæ 24.48. act. 1. 8. c.2.24. c.10.40. item ſunt lux mundi & ſal terræ. matth.5.4. Item miniſtri Chriſti & diſpenſatores myſteriorum Dei, 1 cor.4.1. adjutores & cooperatores Dei, 1 cor.3.9.
Apoſtolos mittit chriſtus ad prædicandum, varia præcipiens, ac præmonens quid paſſuri eſſent, matth.10.
apoſtoli primum exhortantur ad pœnitentiam, & deinde chriſtum veniſſe docent, mar. 6. matth.10.2.
apoſtoli meſſuerunt Judæos, 4.38.
apoſtoli accepto Spiritu ſancto loquuntur variis linguis, act.2.4. prædicant in templo & circa domos, act.5.40. conjiciuntur in carcerem, act.4,3. 5,18.
apoſtoli quare in eccleſia conſtituti, 1 cor.12.28.
apoſtolus noſter chriſtus, heb.3.1.
apparet Dominus Abrahæ, eumque conſolatur, gen.17.1
appropinquat nobis Deus ſi oramus, deut.4.7.
apum examen Samſonis, judic.14.8.
Aquæ creantur, eiſque vis datur piſcis gignendi, gen. 1.10.20.
aquas comportantes inter Iſraelitas, deut.9.9. joſ.9.23.
aqua fluminis verſa in ſanguinem, exod.4.9. c.7.15.
aquæ amaræ, exod.15.23. & ſeq.
aqua e petra dantur Iſraelitis, exod. 17.1.
aquis ſervientium ſibi benedicit Deus, exod.23.25.
aqua Samſoni data e molari dente aſini, judic.15.19.
aquæ datæ ſine vento & pluvia, 4 reg.3.17.
aquam bibebat Timotheus epiſcopus, 1 timo.5.23.
aqua & pane cibatur Elias, 3 reg.19.6.
aquam effundunt coram Deo jejuni Iſraelitæ, agnoſcentes peccatum, 1 reg.7.6.
aquam pallio dividunt Elias et Eliſeus, 4 reg.2,18.14
aquæ contradictionis, num.20.13.
aqua purgantur ſpolia quæ igne nequeunt, num.31.23.
de Aquis tribulationum eripit Deus, 2 reg.22.17.
aquæ, populi & gentes, apoc.17.15.
aquam in vinum mutat chriſtus, joan.2.7.
aquas vivas dat chriſtus, dans ſpiritum ſanctum, joan.4.10. c.7.38.
aquæ lavacro conſecrati chriſtiani, epheſ.5.26.
aquilam non comedunt Judæi, deut.14.9.
Aquila & Priſcilla, act.18.2. 1 corinth. 16.19.
Aras Gentium deſtrui jubet Deus, exod.34.13.
Arabum ruina, & quare, iſa.13.20. c.21.13.
in Arabiam profectus Paulus, gal.1.17.
Arad rex Chananæus occiditur, num.21.1.
Aran filius Thare genuit Lot, gen.11.26.
Arapha gigantis filii a Davide occiduntur, 2 reg.21.16
Arbee quæ & Hebron. gen,35.27.
Arbores in victum hominis creantur verbo Dei, gen. 1,4.8.
arbores fructiferæ reſerventur in bello, deut.20.19. quod tamen erga Moabitas ſervari non vult Deus, 4 reg. 3.14.
arborum præputia auferenda, levit. 19.23.
arbores plenæ fructibus dantur obtemperantibus Deo, levit.26.4. deut.28.41.
arbor bona fructus bonos facit, mala malos, matt.12.33.
arbor non faciens fructum bonum, exciditur, matth.3, 10. 7,17.
arbor vitæ, arbor ſcientiæ, gen.2,9.13,22.
Arca Noe, gen.6.7,8. & 1 pet.3.20.
arcæ Dei forma & uſus, deut. 10, 1. c.31.25. joſu.3, 3.4. exod.25.10.c.26.33. & ſeq. 1 reg.4, 5. 6. 7. 2 reg.6.1. & ſeq. c.15,24. 3 reg.8,1. & ſeq.
Arcana Dei non inquirenda curioſius, eccleſ.3.11.
ad Archangeli vocem mortui ſurrecturi, 1 theſ.4.16.
Architectus Paulus, 1 corinth.3.10.
Arcta via ducit ad vitam, matth. 7.14.
Arcus cœleſtis in nubibus, gen.9.13.
Ardore percutiuntur inobedientes Deo, deut.28.22.
Areuna dat arcam Davidi, 2 reg.24.18.
Argentum nulliꝰ pretii tempore Salomonis, 3 reg.10.27
argentum, aurum, æs & ferrum in excidio Jericho anathemata erant, i. Domino conſecrata, joſ.6,19.24.
Arguenda opera mala, epheſ.5.13.
arguendus frater, non odiendus, levit. 19.17.
Arida, quæ & terra, gen.1.10.
aridum lignum, infidelis, luc.23.31.
Arioli non conſulendi, levit.19.31. deut.18.10.
ariolos & magos aufert Saul, 1 reg.28.3. idem facit Joſias, 4 reg.23.24.
Ariſtarchus concaptivus Pauli, coloſ.4.10.
arma David contra Goliath, 1 reg. 17.54.
arma Pauli, 2 corinth.10.7.
armatura Dei fides ac juſtitia. epheſ.6.11, & 13.
armentorum offerendorum ritus, levit .1.3.
aromatibus condiuntur corpora mortuorum, gen.50, 2.26.
Arphaxad generatio & ætas, gen.11.10.
Arrhabo & pignus hæreditatis, Spiritus ſanctus, 2 cor. 1,22.5,15. epheſ.1.13.
arrogantia vitanda, rom.12.17.
Arſaces Demetrium vincit, 1 machab.14,23.
Artaxerxis epiſtola in Judæos exemplar. eſth.13. & pro Judæis, eſth.16.
de artificibus quibus conſiſtit civitas, eccleſ.38.26.
artificum Salomonis numerus, 3 reg,5.15. 2 par.2.14.
Arundo quaſſata aut vento agitata, matt.11,7.12,20.
Arcem Sion capit David, appellans civitatem David, 2 reg.5.7.
arcis Sion capit obſidio, 1 machab.6.26.
arcem Sion occupat Simon frater Judæ, 1 mach.13, 49. & ſequent.
Aſæ regis Judæ acta, 3 reg.15. 2 par.14,15.16.
Aſael frater Joab occiditur. 2 reg. 2,18.21.
Aſaph frater Heman cantor, 1 paral.6.39.
Aſarhaddon regnavit pro Sennacherib, 4 reg.19.37.
Aſcalonem urbem capit Judas, judic.1.18.
Aſcendit Chriſtus in cœlum, mar. 16. 19. luc.24.51. act.1.9.
Aſeneth uxor Joſeph, gen.41.45.
Aſer filius Jacob ex Zelpha, gen.30.13. ipſiuſque benedictio & ſors, deut.33.24. joſ.19,24.31.
Aſeroth & Baalim idolis ſerviunt Judæi, judic. 3.5.
Aſianis prohibitus eſt Paulus a Spiritu ſancto prædicare evangelium, tandem tamen prædicat, act.16.6. c.19.10.
Aſina Balaam loquitur, numer.22.25.
aſinis utuntur Iſraelitæ, gen.43.18. jud.12.14.
aſinas patris quærit Saul, 1 reg. 9.3.
aſini caput emptum 80. argenteis, 4 reg.6.25.
Aſor urbs expugnatur, joſ.11.10.
Aſſueri regis acta habes in libro Eſther.
aſſur de terra Sennar egreſſus, gen.10.11.
de Aſſyriis, 4 reg.16,17.18. Iſa.10,17.30. nahum.2.13
aſtaroth idolum adorant Iſraelitæ, judic. 2. 13. 1 reg. 7.3.
aſtarthen deam Sidoniorum colit Salomon, 3 reg.11, 5.33.4. reg,23.4.
athalia regina regnat ſuper Judam, 4 reg.11.
athenienſibus annuntiat Paulus chriſtum, act.17,21.22
atrii forma & ejus ſitus, exod.27,38,40.
Avaritia fugienda, prov.15.27. eccleſ.10.9. c.49. 3. iſa.33.15. jer.8.10. epheſ.5.3. luc.12.15.
avaritiam ſequuntur filii Samuel judic. 1 reg.8.3.
avari phariſæi irrident Chriſtum, luc.16.14.
avari, rapaces & fures regnum Dei non ingredientur, 1 cor. 6.10.
avari divitis calamitas, eccleſ.6.2.
avaritia eſt idolorum ſervitus, epheſ.5.2. coloſ.3.5.
Audienda Dei vox, exod.15.26. deut.13.3. c.27,9.
audiens vocem Dei eſt Dei populus, exod.19,5.
audiendus Chriſtus, deut.18,14. & ſeq. matth.17.5.
ut ipſum audiamus convertit nos Deus, deut,4.10.
ad audiendum veloces, tardi ad loquendum ſimus, jac.1,19.
ad audiendum verbum ſuum hortatur Chriſtus, mat. 3.10. mar.4.9. luc.8.8.
aves verbo Dei creantur, gen.1.22.
aves mundæ & immundæ, levit.11, 13.
avium offerendarum ritus, levit.1, 14.
ab Auferente quæ tua ſunt, ne repetas, luc.6.30.
Auguria prohibentur, levit.19.26. deut. 18. 10. nec eis credendum eſt, eccleſiaſt.34,5.
auriga Iſraelis Elias, 4 reg.2.12.
auris perforata ſervis exod.21.6. deut. 15.17.
auri pondus in reditus Salomonis, 3 reg.10.14.
aurum ædificare ſuper fidem in Chriſtum, 1 cor.3.12.
abſque auro & argento mittuntur apoſtoli ad prædicandum, matt.10.9.
auſcultari mavult Deus præceptis ſuis, quam victimas ſibi offerri, 1 reg.15.22.
auſtro flante ſignum æſtus, luc.12.55.
auxilium noſtrum a Chriſto, heb.4,15.16.
auxilium Iſrael a Deo, deut.33.29.
Axa filia Caleb petit hæreditatem, joſ.15.16.
Azarias patri Amaſiæ ſuſtituitur, 4 reg.14,21.
azarias rex Judæ leproſus, 4 reg.15.1.
azarias propheta, 2 paral.15.1.
azariæ qui & Abdenago oratio, dan.3.25.
azymi panes, exod.12.18.
azymorum ſolennitas, exod.23.15. c.34.18.
in azymis ſincerioris vitæ epulandum, 1 cor.5.7,8.

B.

BAal prophetæ occiduntur ab Elia, 3 reg.18.40. item ab Jehu, 4 reg. 40.19. rurſumque ejus ſacerdotes occiduntur a Joſia, 2 par.23.17.
baal idolo comminuto, Jehu facit ex ejus templo cloacas 4 reg.10.28.
baalim & Aſtaroth idolis ſerviunt Iſraelitæ, judic. 2. 11. c.3.7. c.8.33.
baalpharaſim locus, 2 reg.5.20.
baana & Rechab occidunt Isboſeth, 2 reg.15.16.
Baaſæ regis Iſrael acta 3 reg.15.16.
Babel turris ædificatur, gen.11.9.
de Babylone vide apocalyp.18.
babylonis everſio, iſa.13.14,21.23.47.50.51.
Babylonica captivitas prædicitur, 4 reg.20.17. jer.20.4
Bacchides dux Demetrii regis interficitur, 1 machab. 9,12.32. cum baculo ſuo mittit Eliſeus Giozi ad ſanandum filium hoſpitæ, 4 reg.4.29.
Bala ancilla tradita Racheli, gen.29.29.c.30.3. et ſeq.
Bala civitas quæ & Segor, gen.14.2.
de Balaam ariolo, num.22,23.25. 2 pet.2.15.
balac rex Moabitarum, num.22.2.c.24.10.
baldad unus amicorum Job, job.8.1.c.18.1.
Baltaſar rex Babyloniorum, dan.5.12.
baltaſar qui & Daniel propheta, dan.1.7.c.5.1.
banaias occidit Joab, 3 reg.2.34.
baptiſma unum, epheſ.4.5. & 6.
baptizatur Chriſtus, matth.3.13.
ut baptizaret miſſus Johannes matth. 21. joan.3.22.
baptizant diſcipuli Chriſti, joan.4.1.
baptizari in nomine patris, &c. aut in nomine Jeſu, mat.28.19. act.2.38.c.19.3.
non ad baptizandum miſſus Paulus, quoſdam tamen baptizavit, 1 corinth.1.13.

baptizari in Chriſto, Chriſtum induere, rom.6.3. galath.3.17.
baptizabantur quidam ſuperſtitioſe pro mortuis, 1 corinth. 15.29.
baptizat Chriſtus in Spiritu ſancto, matth.3.11.
baptiſmo baptizari pro ferre mortem, mar. 10.38. & 39.
barrabas latro liberatur, matth. 27. 16.
barac & Debora liberarunt Iſraelem, judi. 4.6.
barbam non radat ſacerdos, levit.21.5.
barba tonſa, ſignum luctus Judæis, iſa. 15.2.
barbarorum humanitas erga naufragos, act. 28.2.
barnabas & Paulus ſegregantur ad prædicandum, act. 13.2.
baruch excipit ex ore Jeremiæ, jer.36.4.
baſan terra gigantum, deut. 3.10.
baſes aneæ in templo Salomonis, 3 reg.7.27.
bathuel pater Rebeccæ, gen.22.23.
beati qui ſint dicendi, matth.5.3.& ſeq.
beatus qui Jeſum novit eſſe Chriſtum, matth.16.17.
beati viri deſcriptio, pſal. 1.
beatudinis deſcriptio, pſal.118.
beelphegor ſequentes occiduntur, deut. 4.3.
beelzebub conſulit Ochozias infirmus, 4 reg.1.2.
bel evertit Daniel, dan.14.21.
behemoth ejuſque malitia, job 40.10.
bella & lites unde, Jacob 4.1.
bellum propter peccata populi, 3 reg.8.44. levit.26.37.
belli jus in expugnandis urbibus, deut.20.9.
qui ad bellum non ibant, 20.1.c.24.5.
bellat Deus pro obedientibus ſibi, joſ.23.7. exod.23, 27.29.
belli victoria Deo tribuenda, judic.7.2.7. 1 reg.14.6. 3 reg. 22,17.19.
ben adad regis Syriæ acta, 3 reg.15.20. 4 reg.13.24.
benedixit Deus maſculo & fœminæ, quum vim dedit generandi, gen.1.28.c.5.2.
benedicendi populi a ſacerdote modus numer. 6.23. gen.48.20.
benedicere Deum, pro gratias agere, gen.14.19.
benedictiones ſervantibus mandata, exod.23.25. levit. 26. 1.
benedictiones in monte Garizim, deut.17.12.
benedicendus Deus poſt cibum, deut.8.10.mat.26.26.
benedictio pro munere, gen.33.6.& 11. 2 corinth.9.5.
benedicere pro maledicere, 3 reg.21,10.13.job.2.9.
benedictis Dei regnum æternum paratum, matt.25.34.
benefaciendum omnibus, gal.6.10.
beneficia Dei tribuenda ſuæ bonæ voluntati ac promiſſioni, 2 reg.7.10.& ſeq.
beneficiorum commemoratione hortatur Moyſes ad ſervanda Dei mandata, deut. 29.2.8. idem facit Joſue, joſ.24.
benevolentia Pauli erga fratres Judæos, rom. 10. 1. & ſeq.
benjamin naſcitur, gen. 35.18. vide de eo, gen.43.44. 46. deut. 33. 12. & de filiis ipſius, gen. 46. 19. 1.par.7.6.
benjaminitæ occiſi, & quare, judic. 20.
benigni ſimus, epheſ.4.32. 1 corinth. 3.4.
benignitas Chriſti apparuit nobis, tit.3.4.
berzellai acta, 2 reg.19. 13. 3 reg.2.7.
beſeleel & Oliab artifices, exod.31.2. c.35.30.
beſtiæ terræ creantur, gen.1.24.
beſtiæ variæ, apocal,11.7. c.13.1.
cum beſtiis pugnavit Paulus, 1 corinth. 15.32.
cum beſtiis fuit Chriſtus in deſerto, mar. 1.13.
Bethel ſive Luza, gen. 28. 19. judic.1.22. 1 reg. 10. 3.
bethlehem quæ & Ephrata, gen.35.19. luc. 2. 15. matth. 2.1.
bethſabee dormit cum Davide, 2 reg.11.3. c.12.24. 3 reg.1.11.
bethſaidæ civitatis infidelitas, mar. 11.21.
bethſamitæ percuſſi a Deo, 1 reg.13.& ſeq.
Bethulia obſidetur ac liberatur, judith. 7.1. c.15.7.
Bibere non poſſunt Ægyptii aquam fluminis, exod. 7. 18.
bibit de torrente Elias, 3 reg.17.4.
bibere non vult David aquam, antea deſideratam, 2 reg.23.17.
bigamia Lamech & Eſau, gen.4.18. c.36,2.6.
bilinguis homicida, prov.18.8.
Blaſphemia in Spiritum ſanctum, marc. 3.28.
blaſphemia Sennacherib, 4 reg.18,30. 19,11.
blaſphemia Nicanoris, 2 mach.15.5.
blaſphemus lapidatur, levit.24.14.
blaſphemia vitanda, epheſ.4.31. coloſ.3.8.
blaſphemi Syri, 3 reg.20.3. & ſeq.
blaſphemare fecit David inimicos nomen Domini ſuo adulterio, 2 reg. 12.14.
blaſphemias loquitur beſtia in Deum & nomen ejus, apoc.13.
Boanerges, Jacobus & Johannes, mar.3.17.
bonus ſolus Deus, matth.19.16.
bonum non habitat in noſtra carne, rom.7.18. & ſeq.
bonum ſectemur, rom.12.9. 1 theſſ.5.15.
bona prudenter agenda coram hominibus, rom.12.17.
bonum pro malo reddit David, 1 reg.24.18.
bona temporalia danda miniſtris verbi Dei, galat.6.6.
bona temporalia danda pauperibus, luc.16.1.
bonis abundat obtemperans Deo, deut. 28.11.
Booz acta, ruth.2.3.4.
Bos cornupeta, exod.20.24. c.24.29.
boves in fruſta concidit Saul, 1 reg. 11.5.
boum fuſilium fabricatio, 2 par.4.3.
bovi trituranti non alligandum os, deut. 25. 4. 1 corinth.9.9.
botrus a duobus portatur, num.13.24.
Brachium & potentia Dei ubique audita, 2 reg.8.42.
bravium & vitam æternam arripiamus, philip.3.14.
bubulam comedunt Judæi, deut.14.5.
buccinæ clangor, cum daretur lex, exod.19.16.
buccina clangit Gedeon, judic.6.34.
butyrum dat ſuis Deus, deut.32. 14.
butyrum & lac dat peregrinis Abraham, gen.18.8.
butyri & mellis torrens, job 20.17.
in butyro lavare pedes, job 29.6.
butyrum & mel comedit Chriſtus, iſa.7.15.

C

CAath filii, exod.6.18. joſ.21.4.
cadere in faciem ſuam, gen.17.17. ruth.2.10.
cadere pro mori, 2 reg.3.29.& alibi frequens.
cæci duo ſanantur a Chriſto, matth.9.28.
cæcum ſanat Chriſtus, marc.8.20.
cæcus natus in gloriam Chriſti, illuminatur, joan.9.1.
cæcus cæcum ducens, matth.15.14.
cæco non objiciendum offendiculum, levit.19.14.
cæcitate percutiuntur inobedientes Deo, deut.18. 29.
cæcitate percutiuntur hoſtes Eliſæi, 4 reg.6.18.
cæcitas cordis, rom.11.25.4.18.
ob cæcitatem Phariſæorum contriſtatur Chriſtus, mar.3.5.
cæſus ter virgis Paulus, 2 cor.11.25. act. 16.22.
cæduntur Apoſtoli in concilio, act.5.40.
cælum quod & firmamentum creatur, gen.1.1.
cælum veſpere rubicundum, matth.16.2.
cælum ſuum aperit Deus obedientibus, deut.28. 12. claudit vero inobedientibus, deut.11.17.3 reg.8.35.
cæli militiam adorantes lapidabantur, deut. 17.3.
cæli novi & terra nova, 2 pet. 3.7. apocalypſ.21,1. & ſeq.
cæleſtis homo ſecundus, Chriſtus, 1 corinth. 15.47.
Cæſari tributa reddenda, matth.22.17. rom.13.6.
Cain nativitas & acta, gen.4.1. joan 3.12.
Caipha acta, joan.11.30. matth. 26.4. & ſeq.
Caius hoſpes & comes Pauli, rom.16.23. act.19.29.
calceamenta non attrita Judæis in deſerto, deut.29.5.
calceamentum ſolvere, ruth.4. exod.3.5. mar.1.7.
Caleb acta, num.13.9.c.14.11. joſ.14. 6.
calendarum ſacrificia, ezech. 46. 1.
calix & panis quem in Chriſti memoriam ſumimus, 1 cor.10.16.
calix pro morte & cruce, matth.20.22.c.26. 39.
Callide nihil agendum, deut.15.10.
calvitium ſuper mortuo, deut. 14.1.
calvum vocantes Eliſeum devorantur ab urſis, 4 reg. 2.23.
calumniam ſuſtinet inobediens Deo, deut.28.29.
calumnia vitanda, levit.19.13. eccleſ.4.1.
camelus non edebatur, ſed bene camelopardus, deut. 14.7.
in Cana Galilææ primum Chriſti miraculum, joan. 2.11.
candelabri forma, & ſitus, exo.25.31.c.37.17.c.40.24
a Canibus comeditur Jezabel, 4 reg.9.10.
canes, Gentes a Chriſto dictæ, matth.15.26.
canes, pſeudoprophetæ, phil.3.2.
canis reverſus ad vomitum, 2 pet.2.21.
canendum Deo, & gratiæ agendæ, judic.5.1.
canticum Moyſi, exod.11. deut.32. item Mariæ, & Zachariæ cantica, luc.1.46.68. item Annæ, 1 reg.2.1.
canticum Deboræ & Barac. judic. 5. 1.
cantandi in corde pſalmi, epheſ.5. 10.
cantandum Deo ſpiritu & mente, 1 cor.14.19.
cantores Davidis, 1 par.6.31.
coram cano capite conſurgendum, levit.19. 32.
capharnaum incredula civitas, matth.11,23.
capillus non periturus patienti propter Chriſtum, luc. 21. 18.
capilli capitis numerati, matth.10. 30.
Cappadoces expulerunt Hevæos de terra ſua, deut.2.23.
capream & capram comedunt Judæi, deut.14.4.
captiva mulier ducitur in uxorem, deut.21. 11.
captivitatem minatur Deus Judæis, deut.28.41. & ſeq. ex qua reducentur, ſi ad ipſum convertantur, deut.30.3.
captivitas Babylonica prædicitur, 4 reg. 20,14.17. jer.25. 8.
a captivitate reditus prænuntiatur, ezech. 20. 4,42. jer.29. 10,14.
captivi peccatores, rom.7.14.
caput pulvere conſperſum, ſignum luctus, 1 reg.1.11.
in caput aut caudam conſtitui, deut.28.13.
in capite funiculus, ſignum ſervitutis, 3 reg.20.32.
caput Chriſti, Deus : viri, Chriſtus : mulieris, vir, 1 cor.11.3.
caput eccleſiæ Chriſtus, epheſ.4.15. coloſſ.1.18.
caput quare non velet vir, 1 corinth.11.4.
carbones ignis ſuper caput congerere, rom.12.20.
carceris Pauli cuſtos credit Chriſto, act.16.27.
in carcerem conjecti Apoſtoli, act.5.25. c.12.4.& ſeq.
in carcerem conjectus Paulus, 2 cor.6. 5. c. 11. 23. act.16.23.
cardines terræ creavit Deus, 1 reg.2.8.
cariath-arbe quæ & Hebron, joſ.14.15. judic.1.10.
cariath-ſepher quæ & Dabir, joſ.15.15.
carmina Salomonis, 3 reg.4.32.
caro cum ſanguine non edenda, gen.9.4. lev.19.26.
in carnem unam maritus & uxor, gen.2.24.
carnes pluit Deus populo Iſrael, num.11.4.& 18.
carnibus veſcitur Elias, 3 reg.17.6.
caro homo eſt ſine ſpiritu Dei, gen.6.3.
caro & ſanguis pro ipſo homine, matt.16.17, joan.1.13.
caro adverſatur ſpiritui, gal.6.12.
carnis prudentia, mors, rom.7.5. c.8.1.
in carne eſſe, vivere ſecundum vires humanas, rom.8.3.
carnis cura & deſideria vitanda, rom.13.14 gal. 5. 16.17.
carnalia vocat Paulus, bona temporalia, 1 cor.9.11.
carnales Corinthii ob contentiones & æmulationes, 1 cor.3.1.
caro Chriſti manducanda, joan.6.50.
carnis ſtimulus Paulo datus, & quare, 2 cor.12.7.
caſtitas Dei donum, ſap.8.26.27.
caſtitas Joſeph, gen.39.12. Suſannæ, dan.13.1 Saræ & Tobiæ, tobiæ,3.17.
extra caſtra levandus venter, deut.23.10,& 14.
caſtrare ſeipſum ob regnum cælorum, matth.19.12.
ſuper cathedram Moyſi ſedere, matth.23.2.
Ceila urbs liberatur a Davide, 1 reg.23.2. & ſequ.
cellaria obedientium Deus multiplicat, deut. 28.8.
Cendebæus dux exercitus Antiochi, 1 machab.15.38.
centuplum qui accepturi, matth.19.29.
centuriones conſtituti a Moſe, exod.18.21.
centurio aliique chriſtum cuſtodientes fatentur Dei filium, matt.27,34.
ceremonias & ſacrificia Judæorum rejicit deus, Iſa 1.14.c.66.3 heb.9.10.
cervicis duræ populus Iſrael, exod.32.9. deut.9.b.6. & 13.
cervum comedunt Judæi, deut.14. 5.
Cetura uxor Abrahæ, gen.25.1.
Chaldæorum ferocitas, jerem. 5.16.
Cham irridet patrem ebrium, gen.9.22.
Chamaam comitatur Davidem, 2 reg.19.37.
Chamos idolum Moabitarum, 3 reg. 11. 7. 4. reg. 23.13.
Chanaam maledicitur, gen.9.25.
Chanaan filii, unde populi Chananæorum, gen. 10.13.
Chanaan terra promittitur Abrahæ, gen.11.31.c.12.5.
Chananæi occidunt Iſraelitas, num.14.43.
Chananæos quare paulatim expulit Deus, exod.23.26.
Chananæos expugnat Judas, judi. 1.3.& 9.
Chananæi tributarii filiis Manaſſe, Ephraim, Zabulon, Aſer & Nephthali, judic.1. 27.& 32.
Chananæa Jeſum pro filiæ ſalute inſtanter orat, matt. 15.22.
charitas Deus, 1 joan.4.8.& 16.
charitas Dei manifeſtata fuit cum filium ſuum pro nobis tradidit, rom.5.5. 1 joan. 4.9.
charitas fidem & ſpem antecellit, 1 cor.13.1.& 2.
charitas per ſpiritum ſanctum diffunditur, rom. 5.5.
charitatem quando habeamus perfectam, 1 joan. 2.4.
charitatem ſi quis non habeat, nihil proſunt aliæ virtutes, 1 cor. 13.1.
charitas fraterna commendatur, rom.12.10.
charitatis vis, 1 cor.13. toto capite.
charitatis præcepta, proverb.3.27.
charitatem perpetuo debemus proximo noſtro, rom.13.8
charitas amat, etiam cum ſævit, proverb.27.5.
chariſmata meliora imitemur, 1 cor.12.31.
cherubim ante paradiſum voluptatis, gen.3.25.
cherubim forma & ſitus, exod. 25.18.
chirographum nobis contrarium delevit Chriſtus, coloſ. 2.14.
Choreæ Iſraelitarum coram vitulo, exod.32.19.

Chriſtus Deus æternus, joan.1.13.
Chriſti nomina, Iſa. 9.6.
per chriſtum inſtaurata omnia, ephe.1.10.
Chriſtus promiſſus Adæ ſalvator, gen. 3.15. Item Abrahæ, gen. 12.3.
Chriſti adventus prædicitur, Num. 24.17. iſa. 40.9.
chriſtus concipitur, luc. 1.31. naſcitur, mat. 1.18. luc. 2.7.
chriſtus circumciditur. luc. 2.21.
chriſtus a Magis adoratur & fugit in Ægyptum, Matt. 2.11. & ſeq.
chriſtus baptizatur, Matt. 3.16.
chriſtus puer in medio doctorum, luc. 2.46.
chriſtus parentibus ſubditus, luc. 2.51.
chriſtus jejunat, 40. diebus, & tentatur a diabolo, matth. 4.21.
chriſtus angelis minor effectus, Heb. 2.7. Pſal. 8.
chriſtus miſſus omnibus ſalutaris, Iſa. 61.1,3. luc.2, 16.4,43. 5,21.
chriſtus Dei patris imago, 2 cor.4.4.col.1.15. heb.1.3.
chriſtꝰ verba patris loquitur, joan.3.34.regnū Meſſiæ appropinquaſſe prædicat,hortaturq; ad pœnitentiam, & ut credant evangelio, matt. 4.12. 17.9,36.
chriſtus lux vera, joan. 1,4.8.12. 1 Joan. 1.5.
chriſtus mediator & advocatus noſter, 1 Timoth. 2.5. Heb. 8,6.9,12. 1 joan. 2.1.
chriſtus apoſtolus & pontifex noſter, heb. 1.9.
chriſtus caput eccleſiæ, eph. 1,9.4,16.
chriſtus audiendus. matth.17.5. heb.2. 1,2,3.
chriſtus ingemiſcit, mar. 8.2. eſurit.matth.4.2. fatigatur ex itinere, joan. 4.6. flet, infremit & turbat ſeipſum, joan. 11.35. luc.19.41.
chriſtus pauperrimus, matth. 8.20.
chriſtus diſcumbit apud Matthæum, matth.9.9. apud phariſæum luc. 7,3.6.14,4. cœnat apud Lazarum, joan.12.2.
chriſtus reprehenſus quod cum peccatoribus manducet matth.9.11.
chriſtus in nuptiis mutat aquam in vinum, joan. 2.1.
chriſtus ſe a Deo miſſum, Deique filium eſſe probat, joan. 7,17.8,12,93.9.
chriſtus via, veritas & vita, joan.14.6.
chriſtꝰ medicꝰ peccatorum, mat.9.2.mar.2.6.luc.5.20.
chriſtus paſtor bonus joan.10.11. pſal.22. jerem.23.5.
chriſtus oſtium per quod intratur ad vitam, joan.10.7.
chriſtus ſuper aſinam Jeruſalem ingreditur, matth.21. 1,10.
chriſtus lavat pedes diſcipulorum, eiſque tradit ſuum corpus & ſanguinem, joan.13.5. matth. 20.28.
ut chriſtum comprehendant mittunt phariſæi miniſtros, joan.7.32,45.
chriſtus morbos corporis & animi ſanat, matth. 4.22.
chriſtus ſua voluntate dedit vitam pro peccatis noſtris, joan.10.11.
chriſtum vendit Judas ſacerdotibus, matth. 26.14,15.
chriſti anima triſtis uſque ad mortem, matth. 26.37.
chriſtus mortem deprecatur, matth. 26.39.
chriſtus morti adjudicatur, matth. 27.35.
chriſtus pro perſecutoribus orat, luc.23.32.
chriſtus moritur, matth. 27.50.
chriſti vulnera, zacha. 13.7.
chriſtus reſurgit, matth. 28.6.
chriſti triumphus, pſal.67. verſu 18.
chriſtus aſcendit in cœlum, mar. 16.19. luc. 24.51. act.1.9.
chriſtus ſedet ad dexteram patris, coloſſ. 3.1. heb.1.13.
chriſtus ſecundo apparebit, heb.9.28.
chriſti judicium, matth.16.17. c. 25.21. malac.3.9.
chriſtus cum ſuis uſque ad conſummationem ſeculi, matth. 28.20.
chriſtiani primum dicti Antiochiæ, act. 11.26.
chuſai viri probi acta, 2 reg. 15. c. 17,5. & ſeq.
ciborum omnium conceſſio præter ſuffocatum, gen.9.3.
cibus immundus, Levit. 11.34.
cibus nullus chriſtiano immundus eſt. act. 10.15. rom. 14.15.
cibus Chriſti, obedientia patris, joan.4.34.
ciconiam non comedunt Judæi, deut. 14.17.
cinæi ſoceri Moyſi filii, jud. 1.16.
cinæorum deſtructio prædicitur, num. 24.21.
cinere aſpergi caput, ſignum luctus, 2 reg. 13.19. judith. 4.16. eſth.4.1,3.v.9.38. job. 42.6. jere. 6,26. c. 25.34.
ciniphes in hominibus & jumentis, exod. 8.16.
circunciſio præcipitur Abrahæ, gen. 17.10.
circunciſio ſecunda ſub Joſue, joſ. 5.2.
circunciditur chriſtus, luc. 2.21.
circuncidi Gentes non vult Paulus, Act.15.10.
circuncidit Timotheum Paulus, & quare, act. 16.3.
circuncidendum præputium cordis, deut.10.16.c.30, 6.jer.4,4.
circunciſio in ſpiritu, rom. 2.29. col.2.11.deut.30.6.
Ne circumveniamus fratres noſtros, 1 theſſ. 4.6.
civitas prima Henoch. gen.4.17.
civitas Deo relicto alienos adorans deos, comburenda, & cives occidendi, deut.13.16.
civitates refugii, deut. 4.41. c. 19.2. joſ. 20.4.
civitatem hic permanentem non habemus, heb. 13.14.
civitas ſupra montem poſita, matth. 5.14.
clamantes in afflictione reſpicit Deus. deut. 26.7. exod. 14.10. 1 reg.9.16.
clamor peccati Sodomorum, gen. 18.20.
clamor. ſanguinis Abel, gen.4.10.
clamor tollatur a nobis, epheſ. 4.31.
claudicat Jacob, gen. 32.31.
claudus ex utero matris ſanatur, act. 3.2.
claudicare utroque pede, 3 reg. 18.21.
claves Petro promittit Chriſtus, matth. 1.19. joan. 20.22.
clemens Deus in quem vult. exod. 33.19.
cleopatra Ptolemæi filia. 1 machab.10.57.
In cleros ne dominentur presbyteri. 1 pet.5.3.
cœlum, vide cælum.
In cœnis primi recubitus, matt. 23.6.
cœna Domini cum diſcipulis, matth.26,19. & 26.
cœna Domini cum diſcipulis, matth. 26,19. & 26.
cœna dominica in memoriam Chriſti facienda, luc. 22.14. 1cor.11.24.
cogitatio cordis hominis prava ab adoleſcentia, gen.6.5.
cogitare bonum ex nobis ne poſſumus, 2 cor.3.6.
cogitationes cordis non ſequamur, num.15.39.
cognoſcere Deum eſt mandata ejus facere, 1 joan. 2.3.
cognoſci a Deo, galat.4.19.
coitus illiciti, levit.18. deut.27.21.
colaphis cæditur Chriſtus, matth.26.67.
collecta, die ſeptimo immolati Phaſe, deut. 16.2.8.
collectæ in uſus pauperum, 1 cor. 16.1,3.
colloquia mala corrumpunt mores bonos, 1 corinth. 15.33.
columba emiſſa ex arca, gen. 8.8.
columna nubis præcedit Iſraelitas, exod. 13.21.
columnarum tabernaculi forma, exod. 27.12.
columnarum ænearum templi Salomonis forma, 2 para. 3.15.
comam nutrire viro ignominia eſt, mulieri vero decorum, 1 cor. 11.4.
coma non attondenda in rotundum, lev.19.27.
comburenda filia ſacerdotis fornicans, lev.21.9.
comburendus vivus qui ſupra filiam uxorem, duxerit matrem ejus, levit. 20.14.
comburuntur a Deo murmuratores, num. 11.2.
Non comburendi filii in honorem deorum, deut. 12.31.
combuſtum corpus Saul & filiorum, 1 reg. 31.13.
Ut comedamus dat Deus frumentum, &c. deut.11.15.
Non comedenda morticina, deut. 14.19.
comeſſationes vitandæ, proverb. 23.20. rom. 13.13.
Poſtquam comederunt & ſaturati ſunt Iſraelitæ, converſi ſunt ad idola, deut. 31.20.
commodati lex, exod. 22.14,25.
commodandum fratri ſine uſura, deut. 23.20.
communes manus, non lotæ, mar. 7.2.
communio rerum omnium fidelibus primis, act. 2.44.
communicare Chriſti paſſionibus, quid ſit, 1 pet. 4.13.
concordia res firmiſſima, proverb. 18.13.
Ad concordiam exhortatio, rom. 12.
concordia inter fideles ſacrificiis anteponitur, matth. 5.22.
concubina pro uxore, judic. 19.25. gen. 25.6.
concubinæ Salomonis trecentæ, 3 reg.11.3.
Non concupiſcendum, deut.5.21.exod.20.17. 1 corinth. 10.6.
concupiſcit populus carnes, & punitur, num. 11.29. & ſeq.
concupiſcentiam peccatum eſſe dixit lex, rom. 7.7,8.
concupiſcentia in juſtificatis, qui tamen illi non obediunt; rom. 6.12.
Ex concupiſcentiis bella, Jacob. 4.2. & ſeq.
concupiſcentiæ ſuffocant verbum Dei, mar.4.19.
condemnatio vitæ alienæ prohibetur, matth. 7,1. 12,7.
conditio omnium eadem eſt, ſapien. 7.7.
confidendum in tribulationibus, joan. 16.33.
confitetur Moyſes peccatum populi coram Deo, exod. 2.30.
confitebatur ſacerdos peccata populi, levit.16.21.
confeſſio peccati ad Deum, 3 reg.8.28. & ſeq.
confitentur peccata accedentes ad fidem, matth. 3.6.
confitentibus peccata datur remiſſio, 1 joan.1.9.
confiteri Jeſum eſſe Chriſtum, donū Dei eſt, mat.16.17.
confiteri Deo pro laudare, frequens eſt in Pſalmis.
conflatiles deos ne faciant Iſraelitæ, exod. 34.17. lev. 19.4.
conformes fieri imagini Dei, rom. 8.29.
confortat Deus Paulum, act. 23.11. 2 timoth. 4.17.
congregari vel colligi ad populum ſuum pro mori. gen. 25,8. 49.29. Num. 20.24.
conjugii confirmatio, gen.91. mat.5,31. 19,5. 1 cor. 7, 1.25.32.
Nuper conjugati abſolvebantur primo anno a muneribus deut.24.1,5.
conjuratio Abſalom, 2 reg.15.15.
conjuratio Samri, 3 reg.16.10,11.
connubium commendatur : heb. 13.14.
conſcientia impii ſemper pavida, proverb. 28.1.
conſcientiæ tranquillitas optabilis, prov.15,14.
conſcientiæ ſecuræ ac lætæ commendatio, prov. 15,13. 17,12.
conſcientiæ teſtimonium Paulo gloria eſt, 2 cor. 1.12.
conſecrationis ſacerdotum modus, exod.29.1.
conſecratio Levitarum, num.8.12.
conſepulti Chriſti per baptiſmum, rom.6.3.
conſilium juvenum ſequutus eſt Roboam, 3 reg.12.14.
conſilia Dei nemo novit, rom.11.33.
conſilium humanum nihil poteſt contra Dominum, pſal. 32.10,11. iſa.19.11.
conſilium malum conſultori peſſimum, eccle. 27.30.
conſilia hominum diſſipat Deus, pſal. 32.10.
conſiliis propriis innitentibus minatur Deus, ezech. 11.2,5.
conſilium Achitophel diſſipatur, 2 reg.17.6.
conſolator afflictorum Deus, 2 corinth. 1,4. c. 7,6. gen. 28,13. 46,3.
conſolatur ſuos Chriſtus adverſus perſecutiones, joan. 15.26.
conſolatio Iſrael, Chriſtus, luc. 2.25.
conſolemur invicem : maxime puſillanimes, 1 theſſ.4, 18. c. 5,14.
conſpuitur Chriſtus, matth. 26. mar. 14.65.
conſtellationes ſyderum non ſunt metuendæ, Jerem.10.2.
conſuetudo mali, indelebilis, Prov. 22.23.
conſulunt Deum Iſraelitæ, judic. 1,3.20,18. & 28. 1 reg. 10.12.
conſulturi Dominum olim adibant prophetas, 1 reg. 2.9. 4 reg. 22.13.
De conſummatione rerum omnium prophetia, Soph. 1, 2.4.6,12.
contemnentes Deum ignobiles, 1 reg. 2.30.
contentio opus tenebrarum, rom. 3.13. 1 Cor. 1,11.
Qui non continent, contrahant matrimonium, 1 cor. 7,2.
converſis ab impietate promittitur miſericordia, iſa. 55.1,2,
ad converſionem veram adhortatio, joel. 2.2. & ſeq.
convertamur & efficiamur velut parvuli, mat. 18.3.
converſis ad ſe parcit Deus, 3 reg. 8.35. & 47.
convertitur ad nos Deus memor promiſſionum, 4 reg. 13.5,23.
convertit Deus populum per tribulationes, deut. 4.
converſatio Gentium ante cognitum Chriſtum, ephe. 2.11. 1 pet. 4.6.
converſatio Chriſtianorum in cœlis eſt, phil. 3.20.
converſationem ſanctorum conſiderantes imitemur fidem eorum, heb.13.5,6,7.
convivæ quales admittendi, eccleſ. 9.22.
Ad convivium invitat Tobias timentes deum, tob.2.9.
ad convivia vult Chriſtus pauperes invitari, luc.14.13.
Ad convivia invitati poſtremum locum occupent, luc. 20.46.
cooperabatur Chriſtus Apoſtolis prædicantibus, mar. 16.20.
coquere non licebat cibos in ſabbatho, exod. 16.23.
cor pane fulcitur, judic. 19.8. pſal.103.17.
cor hominis pravum, gen.6.5, deut.29.18. jerem.17.9.
cordis incircunciſio, jer.9.26. deut.10.16.
De corde exeunt cogitationes malæ, matth.15.18.
cordium intima novit Deus, 1 reg. 16. 3 reg.8.18.
cor bonum bona loquitur : & contra, malum mala, matth.12.34. & 35. luc. 6.45.
cor noſtrum circuncidit Deus, deut.30.6. ezech.11.19.
In cordibus fidelium leges ſcripſit Deus, heb. 8.10.
A corde metitur dona Deus, mar.12.34.
corde toto quærendus Deus, deut.4.29.c.6,5,6.
corde toto convertamur, deut. 30.6. 1 reg. 7.3. 4 reg. 23.3. & 25.
corda noſtra inclinanda ad Deum, joſu. 24.14.
In cordis ſimplicitate ambulandū, 2cor.1.20. 1pet.1.22.
In cordis lætitia Deo ſerviendum, deut. 28.47.
cordis cuſtodia, prov.4.21. & 23.
core rebellio ac percuſſio a Deo, num.16.
Apud coriarium hoſpitatur Petrus, act. 9.43.
cornelio centurioni prædicat Petrus, act. 10,31. 44.
cornu & potentia ſalutis noſtræ Deus, 2 reg.22.3.
cornuta & ſplendens facies Moyſi. exod. 34.29.
corona regni cœleſtis reportanda, 1cor.9.25. 2 tim.4.8.
corpus chriſti, eccleſia, epheſ.1.23.
corpus unum ſunt omnes fideles, rom.12.4. epheſ.4.4.
corpora noſtra conſecrata chriſto, 1 cor.6,15. & ſeq.
corpus noſtrum vas fictile, 2 cor.4.10. domus terreſtris, 2 cor.5.6. tabernaculum, 2 cor.5.8. 2 pet.1.13.
corpora reſurgentia qualia ſint futura, 1 cor. 15.44.
corpus ſuum ſubegit Paulus, 1 cor. 9.17.

corozaim infidelitatem exprobrat Chriſtus, mat.11.21.
corripit Deus juſtos in bonum, Job 5. 17. c. 36.10. 2 machab.6,16.
correptio fraterna, prov.25. gal.6.3.
ad correptionem noſtram ſcripta ſunt qua Deus Judais inflixit, 1 cor.10.6.
corrupta terra coram Deo, gen. 6.11.
cortinarum fabricatio in tabernaculo, exod.36,8.
corvus emittitur ex arca, gen.8.7.
corvorum miniſterio paſcitur Elias, 3 reg.16,14.
corvum non comedunt Judai, deut. 14.14.
e coſta Ada creatur mulier, gen.2.22.
coturnices & man pluit Deus Iſraelitis, exod.16.13. num.11.31.
Cozbi fornicaria occiditur a Phinees, numer.25.15.
Crapula fugienda, luca 21.34.
craſſus factus Iſrael & pinguis reliquit Deum, deut. 31.20.
in craſtinum non gloriandum, proverb.27,1.
creator ex creaturis cognoſcitur, ſap. 13.5. Job 12. eccleſ.43.1.
creatio hominis, gen.1.26.
creata omnia per Chriſtum, col.1,15. heb.1,22.
creaturis utitur deus pro ſua voluntate, iſa.45.7. et ſeq.
creaturis fidentes decipiuntur, iſa.30.13, & 17.
creatura Dei omnis bona, 1 tim.4,4.
creatura omnis vanitati ſubjecta non volens, rom.8,20.
creatura univerſa ut pradicetur evangelium, pracipit Chriſtꝰ, Mar.16.15. idque factũ dicit Paulꝰ, col.1.23
creatura nova ſumus per fidem in Chriſtum, gal.6.5.
credat oportet qui ad Deum accedit, heb.11.6,11.
credere eſt donum Dei, matt.13.11.16,17. act.17.32.
ut credamꝰ Jeſum eſſe Chriſtum, idque credendo vitam habeamus, ſcripſit Joannes evangelium, joan.20.31.
credendo in Chriſtum remittuntur peccata, act.10.43.
credentibꝰ datur Spiritus ſanctꝰ, epheſ.1.14. joan.4.13.
credenti omnia poſſibilia, marc.9.23.
credens in Chriſtum non morietur in aternum, joan. 11.25.
credunt multi in nomine Jeſu, quibus ipſe Jeſus non ſe credit, joan. 2.23.
Cretenſes mendaces, tit.1.1,12.
criminatores ne ſimus, levit.19.16.
Criſpus archiſynagogus Chriſto credit, act.18.8.
ad crucem ducitur Chriſtus, matth.27,31.
in cruce quanta fuerit Chriſti anguſtia, pſal.21.1.
crux ſua cuique Chriſtiano ferenda, matth. 10,16. c.16,24. In cruce, & afflictionibus gloriatur Paulus, gal.6,16. 2 corinth.12,7.
crucifigere carnem ſuam cum concupiſcentiis, gal.5.24.
crucifixus mundus Paulo, & Paulus mundo, gal.6.14.
Cuculum non comedebant Judai, deut.14,15.
culicem excolabant Phariſai, matth.23,24.
cultus Dei externus ſine fide, rejicitur, iſa.43,23.
cultus Dei verus, iſa 1,16,17. & ſeq.
cuniculus immundum animal, deut.14,15.
cupiditas inexplebilis, prov.27,20.
cupiditas radix omnium malorum, 1 tim.6,10.
in curioſos nihil agentes, 2 theſſ.3,11.
a curis hujus vita maxime cavendum, luc. 21.34.
cura Dei pro Jacob ne noceat ei Laban, gen.31.24.
cura Dei erga populum ſuum, jerem.6.14. 1 pet.5.2.
curribus ferratis utuntur Chananai, jud.1,19.c.4,13.
currus Salomonis 1400. 3 reg.10,26.
currus Iſrael Elias dicitur ab Eliſeo, 4 reg.2,11.
cuſtodit Deus populũ ut pupillam oculi ſui, deut.32,10.
cuſtos Jacob ubique fuit Deus, gen.28,15.
ut cuſtodiat nos Deus, orandum, num.6.24.
Cygnum non comedunt Judai, deut.14.16.
Cyri regis Perſarum acta, iſa.14,4.45,1.5. 1 eſdr.1.

D.

Dabir urbs, alias Cariath-ſenna, ſive Cariat-ſepher expugnatur, joſ.10.38.c.15,15.& 49.
damonibus non offerendum, levit.17.7.
damoniis et idolis conſecrant Iſraelita filios, 4 reg. 17.11.
damonia oratione & jejunio expelluntur, matt.17.18.
damonia Jeſum eſſe Chriſtum agnoſcunt, matth.8.29. mar.3.31.
damon confitetur ſe Jeſum noſſe & Paulum, act.19.15.
quod damonia nobis ſubdantur non gloriandum, luc.10. 18.19.20.
damoniorum doctrina qua ſint, 1 tim.4.1.
damoniacum ſanat Chriſtus, matth.12.22.
damoniaci duo ſanantur a Chriſto, matth.8.16.
Dagon deus Philiſtinorum corruit, 1 reg.5.2.
Dalila meretrix prodit Samſonem, jud.16.
Damaſcenis vaſtitas futura ab Aſſyriis, iſa.17.1.
Damaſci pradicat Paulus, act.9.19.
Damaſcus vaſtatur a rege Aſſyriorum, 4 reg.16.9.
Damaris mulier credit Chriſto, act.17.34.
damnationis miniſtratio, lex, 2 cor.3.6,7.& ſeq.
de damno facto, exod. 22.1.& ſeq.
Dan filiꝰ Jacob, gen.30, c.49,16. deut.33.22. joſ. 19.47.
Dan viri 600 proficiſcuntur Lais, judic. 18 11.
Dan urbs qua & Lais, judic.18. 29.
Dandum & dabitur nobis, luc.6.38.
dare beatius quam accipere, act. 20.33.
dat omnia Deus, gen.33.11.
datorem hilarem diligit Deus, 2 corinth.9.7.
Danielis acta habes per totum librum ipſius.
Darii Medi acta, dan.5.31.c.6,25.28.1 eſdr.6,1. et ſeq.
Dathan rebellis in Deum, comburitur, num.16,1,12,24.
david ex quibus ortus, Ruth 4.17. & ſeq.
davidis acta a 1 reg.11. uſque 3 reg.2.
david neceſſitate compulſus comedit panes Deo conſecratos, matth.12.3.
davidis commendatio, eccleſ. 47.1.
davidis cor rectum coram Deo, 3 reg.14.9.c.15,3.
propter Davidi factas promiſſiones non aufert Deus regnum a Salomone, 3 reg.11.33.
davide major Chriſtus, matth.22.45.
debita ſeptimo quoque anno remiſſio, deut.15.2.
debitum & jus inter Chriſtianos, charitas, rom.13.9.
debora nutrix Rebecca moritur, gen.35.8.
debora uxor Lapidoth judicat Iſraelem, judic.4.4.
decalogi pracepta, exod. 20.1.
decalogi repetitio, deut.5.1.
decanos conſtituit Moyſes, exod. 18.21.
decem tribus Iſrael a Deo ejecta, iſa.9.14, c.17,3,4.
decima erant Dei, levit.27.30.
decimis qui alebantur, deut.14.18.
non decipiendus frater, levit.19.11.
decuriones conſtituit Moyſes, deut. 1.15.
dedicatum templum Salomonis, 3 reg.8.26,63,65.
pro Delicto lex hoſtia, levit.7.1.
demetrii filii Seluci acta, ſparſa a 1 machab.5. uſque 2. mach.14.
dentem excutienti dens excutiendus, exod.21.27. levit. 42.20.
depoſiti lex, exod.22.7.& ſeq.
non derelinquit Deus populum agnoſcentem peccatum, 1 reg.12.22.
derelictũ ſe a Deo clamat in cruce Chriſtꝰ matt.27.46.
derelinquit Deus derelinquentes ſe, deut.31.6.8.& 16.
deſcenſus Chriſti ad inferos, pſal.15.v.10.
in deſertis moratur Chriſtus, mar. 1.13.
deſerunt viam Dei Iſraelita, exod.32.1.5.
deſperantium Iſraelitarum confirmatio, ezech.33.c.37.
deſperant Iſraelita de ſalute, exod. 14. 11. deſperat Cain, gen.4.13.
deſpexit David Deum adulterando, 2 reg.12.13.
deſideria noſtra ne faciamus, 2 tim.2.22. 1 pet.1.14. c.2,11.
detrahunt Moyſi Aaron & Maria, num.12.2.
detractio vitanda, jac.4.11. 1 pet.2,1,12.
detractor occultus cui ſimilis, eccleſ. 10.20.
deus, ſpiritꝰ eſt, joan 4.24. Deꝰ, chriſti caput. 1 cor.11.3.
deum nemo vidit unquam, joan.1.18.
deus unus, & pater omnium, 1 cor.8.6.
deus non habitat in manufactis templis, act.17. 24.
dei nomen, exod.3.14.
deus ubique eſt, & cuncta intuetur, jerem.23.24.
deo omnia poſſibilia, gen.18.14. matt.19.26. luc.1.37.
deo nihil eſt ab homine adjutorii, job 26.1. & ſeq.
deum patrem novit, qui Chriſtum novit. joan.14.1.
ex deo omnia & nos per illum, & in illo, rom.11.29.
deus alius non quam Deus Iſrael, deut.4.35. 1 reg.2.2. 3 reg.18.46.
deus vult cognoſci Deus per ſigna ſua, exod.7.17.
Deo & mammona ſervire non poſſumus, matth.6.24.
Deus non tentandus, deut.6.14.
Deus quos amat, arguit & caſtigat, heb.12.7. apocal. 3.4. & ſeq.
a Deo abducens propheta, deut.13.2.
Dei ſolius eſt peccata remittere, luc.5,21.
Deo & idolis ſervientes Samaritani, 4 reg.17.31.
deos alienos ſi adoraverimus, peribimus, deut. 5, 6. 9.c.6,15.
Dei non ſunt, qui manibus fiunt, act. 19.26. Baruc. 6.15.
Deus hujus ſeculi, ſatan 2 cor.4.4.
deos pro judicibus accipit etiam ſcriptura, exod.22.8, 9,28.
Deuteronomium legat rex, & quare, deut.17,18.
Deuteronomium, legis explanatio, deut.1.1.
deuteronomium traditur Levitis & ſenioribus, deut. 31.9.
deuteronomium legit Joſias coram populo, 4 reg.23. 2,3.
ad dexteram Chriſti ſedere volunt filii Zebedai, mat. 20.21.
Diabolus mulierem ſeducit, & maledicitur, gen.3.1. & ſeq.
diabolus Princeps aeris hujus, epheſ.2.2. accuſator fidelium, Apoc.12.13. adverſarius & hoſtis noſter, 1 Pet.5.8. Epheſ.6,11.12.
diaboli ſemen, infideles, matth.13. 28.
diabolum vincimus fide in Chriſtum, 1 joan. 14,15.
diabolo & angelis ejus paratus ignis aternus, matt. 25,41.
diaconorum mores quales eſſe debeant, 1 tim.3.8.
dies verbo Dei creatur, gen.1.5.
dies longiores aut breviores tribuit deus, deut.30.20.
dies extremi judicii propinquꝰ, rom.13,12.1 cor.10.11.
dies judicii inopinatus ut fur, theſſ.5.2.
diei noviſſimi adventus, apoc.6.18.
dies longiſſimis temporibus Joſue, joſ.10.14.
dies boni, 1 pet.3.10. mali, epheſ.5.16.
Difficilia quatuor cognitu, prov. 30.8.
difficile nihil eſt Deo, gen.18.14.
qui diffidens poſtulat aliquid a Domino, non accipiet. Jac. 1.6.
digiti ſeni in manibus & pedibus cujuſdam gigantis, 2 reg.21.20.
digito Dei ſcripta tabula Moyſi, exod.31.18.
digitus & potentia Dei, exod.8.19.
dii hominum manu fabricati, deut.4.28.
dii Gentium neminem ſalvant, Baruch.6.11.
dii vocantur ad quos ſermo Dei factus eſt, joan.10.34.
Dilexit nos prior Deus, 1 Joh.4.11.
quod dilexiſſet patres, docuit Deus Iſraelem, deut.4.3.
diligens nos Deus miſit filium ſuum, Joh.3.16. 1 joan. 4.11.
diligunt Deum qui mandata ejus faciunt, 1 joan.5.1.
diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, rom. 8. 28.
diligamus invicem, ſicut Chriſtus dilexit nos, rom.12. 10. 1 Joh.3.23. c.4,9.
dilectio proximi, legis impletio, rom.13.8.
diligens Chriſtum implet ejus mandata, joh.14.21, & ſeq.
diligendi amici et inimici, lev.19.18. mat.5.43, & ſeq.
diligendus Deus ex toto corde, deut.6.5. luc.10.27.
ut diligamus ipſum, purgat corda noſtra Deus, deut. 30.6, & 16.
diluvium temporibus Noe, gen.6.7.8.
dimittit Joſeph injuriam fratribus, gen.50.18.
Dina filia Jacob rapitur, gen.34.1.
Dionyſius Areopagita Chriſto credit, act.17.34.
Diotrephes reprehenſus a Johanne, 3 joh.9.
Diſcalceati domus, qua erat Iſraelitis, deut.25.10.
diſcipuli Chriſti qui in ejus fide permanent, joh.8.31.
diſcipuli Chriſti quo dignoſcantur, joh.13.35.
diſcipulꝰ Chriſti patrem odit pra Chriſto, matt.10.42.
diſciplina Dei & tribulatio bona, heb.12.5,7,9.
diſciplinã non recipientibus minatur Deus, lev.26.14.
diſciplina Dei utilitas, prov.13, 18.15,5.
diſcamus timere Deum, deut.14.23. c.31,12.
diſcordiarum autor deteſtandus, proverb.6.19.
non diſſenſionis, ſed pacis autor Deus, 1 cor.14.13.
diſpenſatores evangelii, apoſtoli, 1 cor.4.1.
diſputationes quales vitanda, tit.3.9,10.
Dives, qui in divitiis non fidit, matt.13,22.
divitibus va, & quare, luc.6.24. jac.5.1.
de divitibus loquitur Paulus, 1 tim.6.9. & ſeq.
dives non facile ſuſcipit evangelium, matth. 19.23.
divitis cujuſdam parabola, luc. 12.16.
divites Abraham & Lot, gen.13.2.& ſeq.
divites Jacob & Eſau, gen.30,30. c.36,7.
divites reddit Deus mendicos, eſurientes autem bonis replet, luc.1.53.
dives beatus qui non fidit in divitiis, eccleſ.31.8.
divitis perſonam non conſideret judex, levit.19.15.
divitis & pauperis collatio, eccleſ.13.30.
divitiarum & paupertatis autor Deus, prov.22.2.
ob divitias ne obliviſcamur Dei, deut.8.13.14.
divitiarum fallacia, marc.4.19.
divitiis renunciandum, luc.16.19.
divitiis & Deo ſervire, matt.6.19.
divini occidantur, levit.20.28.
divinos ne conſulamus, deut.18.14.
divinam naturam quomodo participamus, 2 pet.1.3,4.
divortium non quarant qui connubio juncti ſunt, 1 cor.7. 11.
Docti a Deo Chriſtiani, joan.6.45.
doctor fidelium Spiritus ſanctus, joan.14.26.
doctores in eccleſia conſtituti, 1 cor.12.28.
doceamus ſinguli ſingulos, 1 theſſ.5.14.
doctores fugiantꝰ quaſtum & quaſtiones, 1 tim.6.5.11.
docentes placentia et fabulas, 2 tim.3.14.c.4.1. tit.1.3.
doctrina Dei, donum, rom.12.7.
doctrinam eandem tradit Paulus omnibus eccleſiis, 1 cor.14.33.
doctrina ſana qua ſit, tit.1.9.
doctrina damoniorum qua ſit, 1 tim.4.1.
doctrinam aliam afferentes quam Chriſti, non ſunt recipiendi, 2 Joh.9. col.8.9.

doctrina & veritas in rationali judicii, exod. 28.30.
docuit Deus Iſraelem, deut.4.1.c.32.10.c.33.1.
Docendi filii verbum dei, deut.6,11.19.
Doeg prodit Davidem Sauli, 1 reg.22,9.18.
dolus non erat in ore Chriſti, 1 pet.2.22.
dolus abſit a Chriſtianis, 1 pet.2,1.2.22.
Dominus unus, Deus, deut.6.4. epheſ.4.5.
dominus tecum, ſalutatio, Jud.6.12. ruth.2.4.
dominorum officium in ſervos, epheſ.6.8.
dominari populo in timore dei, 2 reg.23.3.
domus leproſa conſideratio, levit.14.35.& ſeq.
domus venditio, levit. 25.29.
domus pulchras ubi ædificaverimus, meminerimus dei qui dedit eas, deut. 8.12.
Domus Domini, templum, 2 reg.12.8.
domus dei, Iſraeliticus populus, Num.12.7.
domus dei ſpirituales, fideles, 1 pet.2,5.c.4,17.
domus, corpus noſtrum, 2 cor.5.1.
domus orationis, domus dei, matt.21,13.
domeſticis fidei benefaciendum, galat.6.10.
Donum Dei eſt quod ſalvamur, epheſ.2.8.
donum dei eſt fides, matt.16.17. Joh.6,29.
donum dei eſt ſcripturas intelligere, luc. 24, 25. & ſeq.46.
dona dei ſunt quæcunque habemus, ut vides de talentis, matt.25.4. & ſeq.
dona varia dedit Chriſtus aſcendens in cœlum, ad ædificationem eccleſiæ, epheſ.4,8. 2 pet.1.17.
donum linguarum inferius prophetia, 1 cor.14.3,4,5.
dona dei adminiſtremus in alterutrum, 1 pet.4.10.
Dormituri meditemur verbum dei, deut.11.8.
dormire pro mori, gen.47.30. 1 theſſ.4,14.15.
dormientium primitiæ Chriſtus, 1 cor.15,20.
dormientis cum ancilla punitio, levit.19.20.
Draco magnus in cœlo, prœliatur cum Michaele, apoc. 12.3,4,7.
draconem interficit Daniel, dan.14.25.
draco diabolus, ligatus, apoc.20.2.
de dragma perdita, luc.15.8.
Duritia populi Iſraelitici, deut.9.6.
dux populi Iſrael, Deus, deut.20.12.
duces quare mittantur a regibus, 1 pet.2.14.
dux incredulus providentia Dei moritur, 4 reg.7,2.18.

E.

EBrietas regibus fugienda, prov.31.4.
ab ebrietate & crapula cavendum, luc.21.37.
ebrietatis incommoda, prov.23.1.& ſeq.
ebrioſi regnum Dei non poſſidebunt, 1 cor.6. 10.
ebrius Noe irridetur a filio, gen.9.21.
ebrius Ela rex Iſrael occiditur, 3 reg.16.c.item Ammon, 2 reg.13.20. rurſum Holofernes, Judith, 13.4. ad hæc Nabal ebrius poſt decem dies percutitur a Domino, 1 reg.25.36,& ſeq.
Eccleſia domus dei, 1 tim.3.5.
eccleſia principium habuit in Jeruſalem, iſa 2,2. Pſal. 47.v.2.
eccleſia ſponſa Chriſti, Pſalm.44.
eccleſiæ fœlicitas prædicitur, & in ea peccatorum remiſſio, iſa.33.16,19,26.
eccleſia non contendit, 1 cor.11.16.
eccleſiæ Dei concordia, iſa.11.6.
Edom quare ſic dictus, gen.25.30.& ejus generationes, gen.36.1.
Edom negat tranſitum Iſraelitis, Num.20.14.
Edom recedit a Juda, 4 reg.8.20.
Edomitæ percutiuntur ab Amaſia, 4 reg.14.7.
De effœminatis, 3 reg.14,20.22;30.4 reg.23.7.
Egenis ſuccurrendum, prov.28.27.
Egeſtas inobedientibus Deo, deut. 28.22.
de Eglon rege Moabitarum, Jud.3.12.& ſeq. Joſ.10.3.
egreſſio filiorum Iſrael ex Ægypto, exod.12.31, et ſeq.
Ela rex Iſrael, 3 reg.16.6,9.
Elatio Corinthiorum reprehenditur, 1 cor.4.16,17.
Elcanæ uxores, 1 reg.1.1.
Eldad & Medad prophetant, Num.11.26,27.
Eleazarus filius Aaron, exod.6,23. Joſ.24.1.
Eleazar occidit maximum elephantem, 1 mach.6.43.
Eleazari paſſio, 2 mach.6.18,24.
electi Chriſtiani ante creatum mundum, epheſ.1,4.1 pet.2,4.
electi pauci, matt.20.16.
electio ex gratia Dei, non operibus, rom.9.5,& ſeq.
electos nemo poteſt accuſare, rom.8,33.
eleemoſynæ facienda, & quomodo, luc. 12,33. matth. 6.2,3,4.
eleemoſynæ, hoſtia accepta, phil.4.10,14,18.
de eleemoſyna, eccleſ.17,12.c.29.11,15,16.
elementa calore ſolvenda, 2 pet,3,10.
elementa mundi quæ dicat Paulus, gal.4.3.
Eliacim, qui & Joacim, 4 reg.23.34.
Eliæ prophetæ acta, a 3 reg.17.uſque 4 reg.2.
Elias promiſſus Mal.4. erat Joannes Baptiſta, Matt. 11.4. c. 17.10,11,17.
de Elia & Eliſeo, luc.4.25.
Eliezer filius Moyſi, exod.2.22.
Elimelech Bethlehemita cum uxore Noemi, Ruth.1.2.
Eliphaz amicus Job, job 3,4.5.15.
Elizabeth uxor Aaron, exod.6.23.
Elizabeth uxor Zachariæ parit Joannem, luc.1.57.
Elizei acta 3 reg.19. 4 reg.2. uſque 13.
de Eliu amico Job, job 32.34.36.37.
Elon judicat Iſraelem, Jud.12.11.
eloquens Aaron, exod. 4. 27.
eloquium Dei purum, 2 reg.22.31. pſal. 17,31.
Elymas magnus Paulo reſiſtens, excæcatur, act.13.8.
Emim populus qualis, deut.2.10.
Emmanuel dictus Chriſtus, iſa.7.15. matt.1.23.
in Emaus proficiſcuntur duo diſcipuli, luc.24.13.
Emor occiditur a Simeone, gen.34.27.
Enacim interficiuntur, Joſue 11.21. judic.1.20.
encæniorum inſtitutio, 1 mach.4.52.& ſeq.
Enoch filius Jared transfertur, gen.4,17.c.5,25.
Enoch fides, heb.11.5.
Enos filius Seth, gen. 4.26. vixit 905 annis, gen.5.6.
Epænetus Chriſtianus, rom.16.5.
Epaphras evangelizavit Colloſſenſibus, col.1.7.
Epheſii Dianæ cultores, act.19.2,28,29.
ephod lineo accinctus Samuel, 1 reg.2.18.
ephod accinctus David ſaltat ante arcam Dei, 2 reg. 6.14.
Ephraim genus & acta, gen.41,52.c.48.
Ephraimitæ inſurgunt in Gedeonem, judic.8.1. Item in Jephte, judic.12.
Ephrata quæ & Bethlehem, gen.35,6.
Epicurei & Stoici cum Paulo diſputant, act.17,18.
epiſcopus animarum noſtrarum Chriſtus, 1 pet.2.25.
epiſcopus Timotheus, 1 tim. 46. Item Titus, tit.1.7.
epiſcopi mores, 1 tim.32. 2 tim. 16. tit. 2 1.
epiſtolæ Chriſti fuerunt Corinthii, 2 cor.3.1.
epiſtolæ Pauli difficiles, 2 pet.3.16.
epulari ac lætari coram Domino, deut.16.11.
epulandum nobis ob paſcha noſtrum immolatum, 1 cor.5.8.
Equorum Salomonis numerus, 3 reg.4.26.
equos ne multiplicet ſibi rex, deut.17.16.
equi albi, rufi, nigri, pallidi viſio, apoc.6.2. & ſeq.
ne erubeſcamus Chriſtum confiteri, luc.9.26. 2 tim. 2.8.
ne erubeſcamus patientes propter Chriſtum, 1 pet.4.16.
erudivit Deus Iſraelem 40 annis, deut.8.5.
Eſau nativitas & acta, gen.25. uſque ad 36. caput.
ab eſca ſcandalizante fratrem abſtinendum, 1 cor.3.13 c.8,13.
eſca ſpiritualis manna, 1 cor.10.3.
Eſdras aſcendit Jeroſolymam, 1 Eſd.7.6.
Eſt & Non, in ſermonibus Pauli non fuit, neque in promiſſionibus Dei, 2 cor.1,17.
Eſther reginæ acta, eſth.2.4.5.7.14.
eſurienti Eliæ miniſtrat angelus, 3 reg.19.1.
eſuriit Chriſtus, matt.4.2.
eſurientibus juſtitiam promittit Deus ſatietatem, matth.5.6.
Ethai proſelytus ſequitur Davidem, 2 reg.15.19.
tanquam ethnicus ſit, qui non audit eccleſiam, matt. 8.17.
Evangelium eſt quod Chriſtus mortuus pro peccatis noſtris ac ſepultus reſurrexit, 1 cor.15.1. eph.1,13.
evangelii definitio, rom.1.15.
evangelium paſtoribus nuntiatur, luc.2.10.
evangelium in Galilæa a Chriſto prædicatur, mat.4,23
ut evangelium prædicaret, venit Chriſtus, mar.16.15.
evangelii prædicatoribus debetur victus, matt.10,9. 1 cor.9,7. & ſeq.
evangelium parit bona diſſidia, matth.10.33.
evangelium varie ſuſcipitur, & in paucis facit fructum, matth.13.3.
evangelium non ſuſcipiunt Scribæ & Phariſæi, nec ſinunt ut alii illud ſuſcipiant, mat.23,13.& 39.
in evangelii contemptores, 2 theſſ.2.12.
euchariſtiæ ſacramentum quomodo ſit a Chriſto inſtitutum, 1 cor.11.24.
ob euchariſtiæ indignam ſumptionem multi infirmi & mortui, 1 cor.11.25.
Eunice mater Timothei, 2 tim.1.5.
eunuchi non admittebantur in eccleſiam, deut.23.1.
eunuchus credit Chriſto, act.8. 34.& ſeq.
eunuchi qui ſeipſos caſtraverunt propter evangelium, matth.19.12.
evomuit terra Chananæos habitatores ſuos, lev.18.25. & 28.
Eupator venit in Judæum, 2 mac.13.1.
Euphrates fluvius, gen.2.14.
Eutychum ſuſcitat Paulus, act. 20. 9.
qui ſe Exaltant humiliabuntur, luc.18.14.
exaltabuntur qui exemplo Chriſti ſe humiliant, Philippen.2.9. Luc.14.11.
non exaſperandus Deus, 1 reg.12.15.
exaudit Deus Eliam dando ignem, 3 reg.18.21,& 30.
exaudit Deus afflictos clamantes, exod. 22.27.
exauditur Moyſes orans pro Iſraele, deut.9.19.
excæcationis noſtræ cauſa peccatum, iſa.59.1,& ſeq.
excelſa ædificat Jeroboam, 3 reg.12.31.
in excelſis immolabat populus ante templi ædificationem, 3 reg.3,2.
excelſa diſſipantur ab Ezechia, 4 reg.18,22. Item a Joſia 4. reg.23,13. & ab Aſa, 2 par.14,3.
Excommunicandi modus Pauli, 1 cor.5.5.
excommunicandus qui contemnit eccleſiam, mat.18, 17.
exemplar noſtrum Chriſtus, Joh.13.15. Philip.2. 1.
exemplar vitæ & doctrinæ Pauli, philip.3.4.
exemplar bonorum ſit epiſcopus, tit. 2.7.
ad exemplar in monte monſtratum jubetur Moyſes omnia facere, exod.25.40.
Exequiæ Jacob, gen.50,7.12.
exhortari poſſe, dei donum eſt, rom.12,8.
exhortatio ut Chriſtum adeamus, heb.4,11.c.10.19, 12,22,26,29.
exhortemur invicem per ſingulos dies, heb.3.13.
exiſtimans ſe eſſe aliquid ob dona Dei quæ habet, ſeipſum ſeducit, gal.6,3,
exorciſtæ vulnerantur a diabolo, act.19.13.
experientia rerum magiſtra, eccleſ.34.9.
expiatio juramenti & aliorum peccatorum, levit.5.1. & ſeq.
expiationis dies, levit.23.27.
exploratores, terræ promiſſionis detrahentes, occiduntur a Deo, num.13.23. deut.1.41.
exploratores mittuntur in Jericho, joſ.2.1.
Ezechiæ acta leguntur, 4 reg.18.2 par.29. iſa.37.38.39.
Ezechielis prophetia in libro ipſius.
Ezechielis laudes, eccleſ.49.50.

F.

FAber erat Joſeph pater Chriſti putativus, mat.13.55.
faber ferrarius primus Tubalcain, gen.4.22.
faber ferrarius non erat in Iſrael, 1 reg.13,19.
fabulæ vitandæ prædicatoribus, 1 tim.4,17.
fabulas non ſunt ſecuti apoſtoli, 2 pet.1.16.
in fabulā vulgi fuerunt Judæi inobedientes, deut.28.37.
faciendum aliis quod nobis fieri volumus, matth.7.12.
factor noſter Deus, deut.32.6.
factores verbi habentur juſti, non auditores, matth.7. 24. & ſeq. rom.2.24. jac.1.25.
facies dei præcedit Iſraelitas, exod.33.14.
facie ad faciem locutus Deo Moyſes, exod.33.11.
ut faciem ſuam oſtendat Deus, orandum, num.6.25. deut.31.17,18.
juxta faciem non judicat Deus, 1 reg.16.10.
fallit patrem Saulem Michol, 1 reg.19.16,17.
fallit David Saulem, 1 reg.20.1. item regem Achis, 1 reg.27.9,11.
falſi prophetæ operibus cogniti, matt.7.18.
falſum teſtimonium non dicendum, exod.20,16.
fama bona, prov.15.30.
fames non cuſtodientibus præcepta Dei, levit.26. deut. 28,20,48. 32,24.
fames propter peccata, 3 reg.8.37.
fames in Ægypto, gen. 41. 42,43,44.
fames vehemens in Samaria, 3 reg. 18. 2. item alia in qua mulier filium coctum comedit, 4 reg.6.30.
fames in Jeruſalem ſub Sedecia, 4 reg.25.3.
in fame fidelis Sarepthana nutritur, 3 reg.17. 16,17.
famem fugit Sunamitis, 4 reg.8. item Noemi, Ruth 1.1
famem futuram univerſo orbi prædicit Agabus propheta, act. 11,28.
fames verbi Dei prædicitur, amos 8,11.
familia curanda, prov.27,27.
familiam ſuam circumcidit Abraham gen.18.23.
Febri percutiuntur inobedientes, deut.27.22.
a febre ſocrus Petri ſanatur, matth.8.15. item filius reguli, Joh.45,& 60.
fel germinans in corde infidelis, deut.29,18.
feminalibus utitur Aaron, exod.28.42.
feriæ a Judæis celebrandæ, levit.23.2,27.
fermentum non erat in oblationibus, levit.2.11.
fermentum non edebatur diebus paſche, exod.12.15. 13. 1,2. & ſeq.
fermenti parabola, matth.13.33.
fermentum pro peſtilenti doctrina, matth. 16,6.
fermentum veteris malitiæ expurgandum, 1 cor.5.5.
ferrum natare fecit Eliſeus, 4 reg.6.5,6.
ferreum jugum inobedientibus, deut.28,23.& ſeq.
feſta anni tria, levit.23,24. exod. 34.22. deut.16.9.
feſtivitates Judæorum quare rejicit Deus, Amos 5.21.
feſto die quare non captus Chriſtus, matth.26.6.
feſtuca in oculo fratris, mat.7.3. luc.6,41.
Fici parabola, matt.21,19.c.24,32. luc.13,6.

fides quid ſit, heb.11.1.
fides adhibenda verbo Dei, heb.4.2.
fides ex auditu verbi Dei, rom.10.17.
fides Abraha in promiſſiones Dei, gen. 24.2.
fides neceſſaria accedenti ad Chriſtum, heb.11.6.
fide purificantur corda, act.15,9. Joh.15,12.17.
fidei finis ſalus animarum, 1 Pet.1.7.
fide reſiſtimus diabolo, 1 pet.5.9.
fidei ſcutum in omnibus habeamus, epheſ.6.16.
fide accipitur ſpiritus ſanctus, gal.3.5,7,8.
fides ſine operibus mortua, jac.2.c.20.26.
fides ſe exerat per opera, 2 pet.1.5.
fidem demonſtrant opera, phil.5. 1 joh.2.15.
fides charitatem habeat, 1 tim.1.2.
fidem imitemur apoſtolorum, heb.13.7.
fide quid fecerint ac paſſi ſint patres, heb.11.30. 21.& ibi multa de fide.
fidem ſibi adaugeri orant apoſtoli, luc.17.5.
pro fide Petri oravit Chriſtus, luc.22.32.
fide accipimus quod petimus, mat. 21.21.
fide plena accedamus ad Chriſtum, heb.10.22.
ad fidem exhortemur invicem, heb.3.12.
fidei probatio eſt afflictio, 1 pet.1.7.
in fide perſeverandum, coloſſ.1.23.
fideles omnes ſunt unum corpus, rom.12.3.
fideles ſunt domus Dei, 1 pet.4.19. heb.3.6.
fidelis manet Deus in promiſſis, 1 cor.1.9.
fidelitas in miniſtris verbi, 1 cor.4.2.
fidentes in homine, maledicti, jer.17.5.
cum fiducia Chriſtum adeamus, heb.4.16.
figmentum non conqueritur adverſus figulum, rom. 9.20.
figulus facit ex luto quod vult, jer.18.6. iſa.45.9.
figura mundi præterit, 1 cor.7.31.
filium ſuum lactat Anna, 1 reg.1.23.
filii caſtigandi, prov. 13.24.c.29.15.
filii Iſrael habitarunt in Ægypto 430.annis, ex.12.40
filii non occidendi pro patribus, deut.24,16. 4 reg.4.7. ezec.18,19.
filii docendi myſterium paſchæ, exod.12.21.& ſeq.
filium ſuum Solomonem tradit David in manus Nathan prophetæ, 2 reg.12.24.
filii inobedientis pœna, deut.21.20.
filiorum officium erga parentes, epheſ.6.1.
filios conſecrant idolis Iſraelitæ, 4 reg.17.17.
filii Abrahæ, fideles, rom.9.7.
in filios Dei adoptati ſumus, epheſ.1.1.
filii Dei ſumus per fidem, gal.3.26.
de filio prodigo parabola, luc.15.11.
filiorum duorum parabola, mat.21,28.
filii Dei ſunt qui ſpiritu Dei aguntur, rom.8.14.
filia prudens, viro ſuo hæreditas, eccleſ.22.1.
filiam luxurioſam oportet obſervare, eccleſ.42.8.
Fimbriæ per angulos veſtimenti, num.15.38.
fimbriæ veſtimenti Chriſti tactu ſanatur mulier, mat. 9.20.
fimbriæ veſtimenti Chriſti tactu ſanantur infirmi, mat.14.36.
Fingit David inſaniam, 1 reg.21.12.
fingit Samuel quod immolet, 1 reg. 16.2.
Finis hominis inſperatus, eccleſ.9.12.
finis omnium appropinquavit, 1 pet.4.7.
Firmamenti creatio, gen.1.6.
Flagellatur Chriſtus, matt.27.26.
flagellatur Paulus, act.16.19.
flagellantur apoſtoli, act. 5.40.
flagellantur præfecti filiorum Iſrael, exod.5.14.
Flet Jeſus, johan.11,3.5. luc.19.41.
flentes beati, & quare, luc.6.20. & ſeq.
flendum cum flentibus, rom.12.15.
fluvius irrigans paradiſum, gen.2,10.13.14.
Fœcundam facit Deus Liam, gen.29.16.
fœdus Dei cum Noe, gen. 6,18.c.9,12,& ſeq.
fœlicitate neſcit uti ſtultus, prov.26.3.
fœnum dat Deus jumentis timentium ſe, deut. 11.15.
non fœnerandum fratri, deut.23.19.
folio volante terrentur Deo non obtemperantes, lev. 26.36.
Fons irrigans terram, gen.2.6.
fons gratiæ & veritatis, Chriſtus, zach.13.1.
Formidoloſi non procedant ad bellum, deut.20.8.
Fornax ferrea, Ægyptus, deut.4.20.
Fornicatio vitanda, 1 cor.6.18. 1 theſſ.4.3.
fornicatio ne nominanda quidem, epheſ.5.3.
fornicatorem excommunicat Paulus, 1 cor.5.9.
fornicationes morte puniendæ, quæ, levit.18,22.& ſeq.
fornicatores regnum Dei non poſſidebunt, 1 cor.6.4.
fornicatrix comburebatur, gen.38.24.
fornicator Zamri occiſus a Phinees, num.25.28.
fornicari cum diis alienis, exod.34,15,16.
Fortis Deus noſter. 2 reg.22.3.
fortitudo Dei oſtenſa in Pharaone, exod.5.& ſeq.
fortitudo noſtra Deus, exod.15.2.
fortitudinem aufert Deus inobedientibus, deut.28.32.
quod Fortunæ vulgo tribuitur, ſcriptura ad Deum refert, ut patet exod.21,12.
Fractio panis, act.2.46.
Fratris mortui abſque liberis uxorem accipiebat alter frater, gen.38.8. deut.25.5.
frater abducens a fide, occidendus, deut.13.6.
fratris nomine compellat Jacob ignotos, gen.29.4.
fratres ſuos dicit nos Chriſtus, heb.2.12.
pro Fratribus animas ponere debemus, 1 joh.2.9,10, & ſeq.
fratres ſunt omnes Chriſtiani, matth.23.8.
inter fratres primogenitus Chriſtus, rom.8.29.
fratri peccanti remittendum, matth.18.35.
fraternitatem diligamus, rom.12.10. 1 pet.1.17.
fratres ſive cognati chriſti non credunt in eum, joan.7.5
Fraudulenti non ſalvabuntur, 1 cor.6.8.
fraus ferenda, non inferenda, 1 cor.6,9.10.
a Fructibus cognoſcitur arbor, matth.7.16.
fructus juſtitiæ & peccati, rom.6,21.27.
fructificemus Deo per opera, rom.7.45.
ad frugalitatem adhortatio, prov.27.27.
Fruges conſumuntur inobedientibus, deut.28.42.
frumentum dat Deus diligentibus ſe, deut.11.14.
Fugiendum, ſi perſequantur nos, mat.10.23.
fugit Paulus ne lapidetur, act.14.6.
Furis pœna, exod.22.4.
Fugit Elias Jezabel, 3 reg.19.3.
Fugiunt Chriſti diſcipuli, dum ille a Judæis capitur, matth.26.57.
cum fure non verſandum, prov.29.24.
furtum non faciendum, exod.20.15.
fures non ſalvabuntur, 1 cor.6.10.
fures laborent manibus, & quare, epheſ.4.28.
furis parabola, matth.24.43. luc.12.33.
fures & latrones vocat Chriſtus Phariſæos, Joh.10.8.
Furore mentis percutit Deus inobedientes, deut.28.28.

G.

GAal filii Obeb acta, Jud.9. 26. & ſeq.
Gabaa Benjamin ædificatur, 3 reg.15.22.
Gabaonitarum calliditas, joſu.9.22.
Gabaonitæ a quinque regibus obſeſſi, a Joſue liberantur, joſ.10,1.& ſeq.
Gabelus venit ad nuptias Tobiæ, tob.9.8.
Gabriel ſalutat Mariam, luc.1.26.
Gad filius Jacob, gen.30,11.49,19. joſ.22.4.
Gad propheta, 1 reg.22,5. 2 reg.24.11.
Galaad mons quare ſic dictus, gen.31,19.
Galatas inſenſatos Paulus vocat, gal.3.1.
de Gallina pullos congregante, matt.23.37.
Galilæi Chriſtum ſuſcipiunt, joh.4.45.
Gamalielis conſilium pro apoſtolis, act.5.34.
Garizim mons ad benedicendum, deut.27.11.
in Gaudio ſerviendum Deo, deut.28.47.
gaudent apoſtoli ſe affligi propter Chriſtum, act.5.41.
gaudendum in Domino, coloſ.4.2.
gaudendum cum gaudentibus, rom.12.15.
gaudium a ſpiritu ſancto, rom.14.17.
ut Gauderemus venit Chriſtus, Joh.17.13.
gaudium cordis prorogat vitam, eccleſ.30.16.
Gazam urbem capit Judas, judic.1.18.
Gazer urbs expugnata a Joſue, joſ.10.33.
Gedeonis acta leguntur, judic.6.7.8.
in Gehenna ignis perpetuus, marc.9.43,45.
Gehon fluvius, gen.2. 13.
Gemunt filii Dei, & quare, rom.8.23.
Genuit nos Deus. deut. 32.15.
Generandi vim dedit Deus omnibus quæ ſuper terram ſunt, gen.1. & 9.1.
Gentes in gloriam Dei creatæ, deut.26.19.
gentes & populos diviſit Deus per regiones, deut.32.8.
gentium ſocietatem prohibet Deus Judæis, deut.7.1. & ſeq.
ne Gentium opera imitemur, epheſ.4.17.
gentes peccatores, gal.2.15.
gentium converſatio ante fidem, epheſ.2.2.
gentes dicuntur canes a Chriſto, matt.15.16.
gentes dimiſit Deus agere quod vellent, dans tamen eis pluvias, &c. uſque ad tempus, act.14.16.
gentium electio, pſal.17.v.48. pſal.2.v.8.
gentium converſio, iſa.2.2.
gentium vocatio per prædicationem, iſa.66.18.
gentes convertit Deus, act.11,18. c.14,27.
gentium ingreſſus in eccleſiam, matth.12,21. luc.2.32. act.28,28.
gentium ingreſſus fuerunt Samaritani, Joh.4.21.
gentium miniſter & doctor Paulus, rom.15.16. gal.1. 16. 1 tim.2.7.
gentibus datur Spiritus ſanctus, act.10,30.
gentes concives ſanctis, eph.2.13.
gentes ne glorientur ob ſuam electionem, rom.11.25.
gentes meminerint quales fuerint, epheſ.2.11.
gentes ex pura miſericordia laudant Deum, Judæi vero ex promiſſionibus, pſal.116. rom.15.9.
ex gentibus plures Chriſto credunt quam ex Judæis, iſa.54.3.
Giezi ſamulꝰ Eliſei lepra percutitur, 4 reg.5,20.et ſeq.
gigantes in terra Chanaan, Num.13.34.
gigantes viri potentes, gen.6.4.
Gladio percutientes gladio peribunt, matt.26 52.
gladii jus, gen.9,6. exod.21,10.13. levit.24,17.
gladium quare portat magiſtratus, rom.13.4.
gladius ſpiritus aſſumendus, epheſ.6,17.
Gloria Domini in nube, exod. 16,7.10.
gloria Domini impletur templum, 3 reg.8,11.
in gloriam Domini electus Iſrael, deut.26.19.
in gloriam Dei infirmatur Lazarus, Joh.11,4.
gloria ſoli Deo debetur, phil.4,19.20.
in gloriam Dei omnia faciat fidelis, 1 cor.9.15.& ſeq.
gloria poſt tribulationes, 1 pet.1.11.
gloriam non quæſivit Paulus, 1 theſſ.2.13.
gloriæ inanis cupiditas fugienda, gal.5.26.
gloriam ab invicem quærentes non poſſunt Chriſto credere, Joh.5,44,12,43.
non gloriandum in ſuis viribus, aut in dono accepto, 1 cor.4,7.11,16.
gloriandum in Dei cognitione, jer.9.23.
ut glorificetur Deus, fiant opera noſtra, matt.5.16.
glorificandus Deus, exod.15.2. deut.28,28.
Godolias moritur, 4 reg.25.25. jer. 41,2.
Gog interitus, ezech.38.11.
Goliath interficitur a Davide, 1 reg.17,23.
Gomor quæ menſura ſit, exod.16.52.
Gomorrha comburitur, gen.19.24.
Gradus affinitatis in lege prohibiti, lev.18,6.
græci ſapientiam quærunt, 1 cor.1.22.
de grano frumenti cadente in terram, Joh.12.24.
gratia Dei redemptio, rom.7.27. epheſ.1.6.
gratia Dei ſalvamur, epheſ.2.8.
gratiæ Deo agendæ poſt cibum, deut.8.10. matt.26.27.
gratias agit Chriſtus, matth.15,36.
gratiæ Deo ſemper agendæ, epheſ.5,4.& 20.
gratis communicandum evangelium, matt.10.8.
gregem paſcens de lacte gregis manducat, 1 cor.9.7.
greges multiplicantur ſervantibus præcepta, deut.28.4
Gula opus tenebrarum, rom.13.13.

H.

HAbacuc paſcit Danielem, dan.14.32.
Habacuc Deo conqueritur de proſperitate malorum, habac.1.1.
habitant fideles confidenter, deut.33.28.
habitaculum Dei terra Chanaan, exod.15.13.
habitaculum Dei facti Chriſtiani per ſpiritum ſanctum, epheſ.2.20.
hæreditas levitarum Deus, deut. 18.2.
de hæreditate mortui abſque maſculo, num.27.7.8. & ſeq.
hæreditas Dei populus Iſrael, exod. 15.17.
hæreditas cœleſtis datur ex promiſſione & operibus, gal. 3.18. matt.25.40.tit.3.15. 1 pet.1.3.
hæres univerſorum Chriſtus, heb.1.3.luc.2.49.
hæreditatem non vult Chriſtus dividere inter fratres, luc.12.13.
hæreſes oportet eſſe, & quare, 1 cor.11,19.
hæretici vitandi, tit.3.10.
hæreſis phariſæorum, pro ſecta bona, act.26.1.
Hai urbs exploratur, ac poſtea ſuccenditur, joſ.7.8.
Haliæetum non comedunt Judæi, deut.14.12.
Hananiæ falſa prophetia, jer.28.1.
Hanon injuria in ſervos David, 2 reg.10.1. & ſeq.
in Haran qui et Charan moritur Thare, gen.11.31, et 32
Hazaelis regis Syriæ acta, 3 reg.19. uſque 4 reg.13.
Hebal mons ad maledicendum, deut.27.11,& 29.
hebdomadarum ſolennitas, exod. 34.22.
Hebdomadarum 70. viſio, dan.9,24.
Heber naſcitur, gen.10.24.c.11,14.
Hebræum ſe jactat Paulus, 2 cor.11.22.
Hebron quæ & Arbee, gen.35.27.
Hebron expugnatur a Joſue, omniaque occiduntur cum rege ipſorum, joſ.10,36.
Heli ſacerdos judicavit Iſrael 4. annis, 1 reg.1,2.3.4.
Heman cantor, 1 paral.6.33.
Hemor occiditur a Simeone & Levi filiis Jacob, gen. 34.26.
Henoch filius Cain, gen.4.19.
Henoch filius Jared tranſlatus a Deo, gen.5.18.
Her filius Judæ occiditur a Deo, gen.38,7.46,12.
herbæ verbo Dei creantur, gen.1.11.
Hermon mons qui & Sarion & Sanir, deut.3.8.
Herodes Aſcalonita occidit innocentes, mat.2.13.
Herodis Antipæ opinio de Jeſu, mat.14.1.& ſeq.
Herodes hic natalem ſuum celebrat, marc.6,16.& ſeq.
Herodem vocat Chriſtus vulpem, luc.13.33.

Herodes & ipſius exercitus ſpernunt Chriſtum, Luc. 23. 11.
Herodes Agrippa occiſo Jacobo Petrum recludit in carcere. Act. 12. 1.
Herodes hic a vermibus conſumptus expirat, Act. 12, 19. 10.
Hethæi penitus delendi, Deut. 20. 17.
Heva ſeducitur a ſerpente, Gen. 3.20. 2 Cor. 11, 3.
Hevæos jubet deus deleri, Deut. 20,17.
Hevæus induratus a Deo reſiſtit Iſraeli. Joſ. 11,19.
hilarem datorem diligit Deus, 2 Cor. 9.7.
in Hilaritate miſerendum, Rom. 12. 8.
Hiram regis Tyri acta, 2 Reg. 5. 3 Reg. 5, 1.9,11.
Hiram artifex ærarius eximius, 3 Reg, 7.13.
hircus peccatis populi onuſtus, in deſerta emiſſus, Lev. 16,15.
Hobab qui & Raguel ſocer Moyſi. Num. 10. 29.
hædus in lacte matris non coquendus, Exod. 23. 19.
hædi a Chriſto vocantur maledicti, Matt. 25. 32.
holocauſti lex, Lev. 6, 9.
holocauſtum devorat ignis a Domino, Leu. 6,26.
Holofernis acta ſcribuntur, Judith 7. uſque ad 15. cap.
homicidii ultor Deus, Gen. 9,5.
homicidii lex, Num. 35.19. Exod. 21. 12.
homicida voluntarius occidendus, non autem involuntarius, Deut. 19,3.
homicida diabolus ab initio, Joh. 8,44.
homo ad imaginem Dei factus, Gen. 1,26.
homini formato datur anima vivens. Gen. 2, 7.
homo pulvis, Gen. 3, 19.
homini dat Deus vim generandi, Gen. 1.28
homini providet Deus de victu, Gen. 1, 29.
homo addicitur labori, Gen. 3. 27.
homini omnia ſubjecta, Gen. 1,29.9,1.
homo in manu Dei, ut lutum in manu figuli Jer. 18,6.
hominis fragilitas prædicatur, Eſa. 40,6.
hominis cor novit Chriſtus, Joh. 2.25.
homines natura filii iræ, Eph. 2, 3.
homo dividitur in ſpiritum, animam & corpus, 1. Theſſ. 5,23.
homo primus, Adam: ſecundus Chriſtus, 1 Cor. 15,45.
homo Dei, Moyſes, Deut. 13. 3. Joſ. 14. 7.
homo exterior, corpus, 2 Cor. 4,16.
honor tribuendus, cui debetur, Rom. 13. 7.
honor credentibus in Chriſtum, 1 Pet. 2. 7.
honoremus omnes propter Deum. 1 Pet. 2. 13.
honore invicem præveniamus, Rom. 12,10.
honorificans Deum, eique fidens honoratur ab eo, 1 Reg. 2, 30.
honorificat patrem Chriſtus, Joh. 8, 49.
horæ diei duodecim, Joh. 11,9.
Horeb mons, qui & Sinai, Deut. 1,2.
horrea benedicuntur obedientibus Deo, Deut. 28, 3.
Horrendum incidere in manus Dei. Heb. 10,27.
Horrhæi expulſi a filiis Eſau, Deut. 2. 22.
hoſpitales ſimus invicem, Rom. 12.13.
hoſpitalitas Abrahæ & Lot, Gen. 18, 3. 19, 2.
hoſpitalis Martha Chriſtum ſuſcipit, Luc. 10, 38.
de Hoſtiis variis, lege Leviticum.
hoſtia munda, gentium, Malac. 1, 11.
hoſtiæ & munera Chriſtum ſignificabant, Heb. 6, 18. 19.
hoſtiam obtulit Chriſtus ſeipſum, Heb. 7. 27.
hoſtias rejicit Deus unica Chriſti hoſtia contentus Heb. 10, 5.
hoſtia laudis offeratur per Chriſtum, Heb. 13. 15.
hoſtibus tradit Deus inobedientes, Deut. 28. 25.
hoſtibus ſuis vindictam retribuit Deus, Deut. 32,41.
Humanæ vitæ vanitas. Pſal. 38. v. 8. 9.
Humilitatis laus, Prou. 10, 15.
humilibus & inferioribus ſe accommodandum, Rom. 12, 16.
humiles & coram mundo abjectos exaltat Deus, Luc. 1, 51.
humilium & afflictorum conſolator Deus, 2 Cor. 7,6.
qui ſe humiliat exaltabitur, Matt. 23. 12.
humilibus dat Deus gratiam, 1 Pet. 5. 5.
humiliemur ſub potenti manu Dei. 1 Pet. 5, 6.
ad humilitatem cordis invitat Chriſtus, Mat. 11,28. Luc. 14,8. ſic & Paulus Eph. 4, 2.
Hydropicus ſabbatho ſanatur a Chriſto, Luc. 14, 2.
hypocriſis, Prov. 12. 20. 30, 11.
hypocritarum cæcitas, Malac. 3, 5.
hypocritæ Judæi convincuntur, Jerem. 2. 13.
hyſſopi faſciculus, Exod. 12, 22.

I.

JAbel invenit tentoria, gen. 4. 20. & ſeq.
Jabes Galaad habitatores, Jud. 21. 8. 1. reg. 11, 1. 31, 11.
Jabin rex Chanaan, Jud. 4.1.
Jacob nativitas & acta, Gen. 25. uſque 49.
Jacob dilectus a Deo, rom. 9.13. malac. 1. 2.
Jacobi & Joannis vocatio, mat. 4. 21.
Jacobo viſus Chriſtus poſt reſurrectionem, 1 cor. 15. 15.
Jacobus frater Joannis occiditur, act. 12,2.
jactantia fugienda. prov. 25,6.
Jahaziel propheta, 2 paral. 20.14.
Jahel uxor Heber occidit Siſaram, judic. 4,16.
Jair judex in Iſrael, judic. 10.4.
Jairi principis ſynagogæ filiam ſuſcitat Chriſtus, mat. 9, 18.
Jannes & Mambres reſtiterunt Moyſi, 2 tim. 3, 8.
Japhet generatio, gen. 9,23.10,1.
Jared ætas 962. anni. gen. 5, 15. 18, & 20.
Ibin non comedunt Judæi, deut. 14. 16.
Ichabod naſcitur, 1 reg. 4.21.
in Iconio prædicat Paulus, act. 14. 1.
in Ictu oculi reſurgent mortui, 1 cor. 15. 52.
Idola gentium ſtulta, Iſa. 49, 7.
idola unde traxerint originem, ſap. 14. 8, 11, 12,27, 29, 30.
idolorum nulla potentia, iſa. 44. 9. 1 cor. 8. 1.
idolum non faciendum, lev. 26, 1.
idola fugienda, deut. 18, 19, 20.
idolorum ac idololatrarum ſubſannatio, ſap. 13. c. 15. 16. iſa. 40,18. 41,22.23.44,19.
idololatra occidendus, Exod. 22,18.
idololatriæ mala, ſap. 14. 30.
idololatriæ abominationes, Ezech. 8. 3. & ſeq.
idololatriam omnem abjiciamus. 1 cor. 10, 7.
idololatræ non ſalvabuntur, 1 cor. 6. 9. & ſeq.
de idolothytis, 1 cor. 8, 1. 4.
Idumæi non abominandi, deut. 23. 7.
Idumææ vaſtatio, amos, 6. iſa. 11. 14.
Jebus quæ & Jeruſalem, Joſ. 18. 28.
Jebuſæos vult Deus penitus deleri, deut. 20,17.
Jehu regis Iſrael acta. 3 regum 19. uſque 4 regum 10. 31. 16,12.
Jehu propheta occiditur a Baaſa, 4 reg. 15, 28.
jejunium quomodo faciendum, mat. 6. 16.
jejunium quod optat Dominus, Iſa. 58. 5, & 6.
jejunio & oratione ejicitur dæmonium, mat. 17. 21.
jejunium ſine operibus miſericordiæ non eſt gratum, Zach. 7,6.8. iſa. 58.3,5.
jejunium prædicat Joſaphat populo, 2 par. 20,3.
jejunio animam ſuam humiliavit Chriſtus, pſalm. 34. v. 16.
jejunavit Chriſtus diebus, matth. 40. 4. 2. ſimiliter Moyſes, Exod. 34, 28. item Elias, 3. reg. 19, 8.
jejunant & orant Paulus & Barnabas, act. 14,23. jejunant & Iſraelitæ, judic. 20, 26. item David, 2 reg. 1.12. & 12, 16. viri jabes, 1 reg. 31. 13. Achab, 3 reg. 21.27. judith, 8.6. Eſther, 4. 16. Sara, tob. 3. 10. Anna vidua, luc. 2.37. Eſdras 1. Eſdræ 8. 23. Ninivitæ. jon. 3. 5.
quod non jejunent reprehenduntur apoſtoli a Phariſæis. Mat. 9. 14.
jejunium proprium non objiciendum Deo, iſa. 58,4.
Iephte acta. jud. 11. 12.
Ieremiæ genus & acta leges in prophetia ipſius.
Ieremiæ perſequutio, Eccle. 49,8.
in Iericho mittuntur exploratores, joſ. 2. 1. & ſeq.
Iericho deſtruitur, joſ. 6. 1. & ſeq.
Iericho urbem reædificavit Hiel, 3 reg. 16. 34.
Ierobaal quare vocatus Gedeon, jud. 6. 32.
Ieroboam acta, a 3 reg. 11. uſque ad 15. caput.
Ieroboam idololatria, Eccl. 47, 28.
Ieruſalem quæ & Iebus, joſ. 15.8. expugnatur a Iuda judic. 1. 7.
contra Ieruſalem prophetant iſaias, jeremias & ezech.
Ieruſalem transfertur in Babylonem, 4. reg. 24, 14.
Ieruſalem reſtauratur, 2 eſd. 3. 8.
in Ieruſalem moriturus Chriſtus, luc. 13,22,32,34.
Ieruſalem chriſtus ingreditur, mat. 23. 42.
Ieruſalem futurum excidium ob contemptum chriſtum mat. 23, 37.
Ieruſalem deplorat chriſtus, mat. 23. 30.
Ieruſalem civitas nova, Pſal. 86. apoc. 3.12. c. 21,2.
Ieruſalem ſuperna & cœleſtis, galat. 4, 21.
Ieſus filius Ioſedech, zach. 3. 1. hag. 1, 1.
Ieſus chriſti & meſſiæ nomen, mat. 1. 16. luc. 1. 31.
ad Ieſu nomen omnia ſe ſubjiciunt, Philip. 2, 10.
Ieſum ore confiteri oportet, rom. 10, 9.
Ietro ſocer Moyſi, exod. 3,1. c. 18, 1.
Iezabel impia acta. 3 reg. 16,18.19.21 : 4 reg. 9,30.
de igne egreſſo acervos frugum comburente, exod. 22,6.
de igne in puteo recondito, 2 mach. 1. 18.
per ignem filios conſecrant Iudæi, 4 reg. 17, 17. idem fecit achaz 4 reg. 16.4. quod prohibetur, deut. 18,10.
ignis non accendebatur in ſabbatho, exod. 35, 3.
ignis perpetuus, levit. 6, 13.
ignis conſumpturus adverſarios fidei, heb, 10,27.
ignis columna deducens Iſraelem, exod. 40,38.
ignea lex, deut. 33, 2.
igneis ſerpentibus percuſſi Iſraelitæ, num. 21,6.
igneo curru tollitur Elias, 4 reg. 2, 11.
ignobiles qui Deum contemnunt, 1. reg. 2, 30.
ignobilia mundi elegit Deus, 1 cor. 1, 28.
ignoti habiti apoſtoli cum maxime noti eſſent Deo, 1 cor. 10, 3.
Illuditur chriſtus, mat. 27, 29.31.
Imago nulla viſa quum daretur lex. deut. 4,16.
imagines gentium ſubverti præcepit Deus. deut. 7, 5.
ad imaginem Dei factus homo, gen. 1,27.
imago Dei chriſtus, 2 cor. 4, 4.
imago Dei & gloria, vir 1 cor. 11, 7.
imitandus Deus, ephe. 5,1.
imitator Chriſti Paulus, 1 cor. 4,17.
imitari Paulum quomodo oporteat, 2 theſſ. 3, 7.
immaculata Dei via, 2 reg. 22, 31.
immiſericordes Socothitæ & Phanuelitæ puniuntur. jud. 8, 16.
immolans diis occidatur, exod. 22. 20.
immortalis Deus, 1 tim. 1. 17.
mortalis fuiſſet Adam, ſi de ligno ſcientiæ non ediſſet, gen. 2, 17. 3,19.
immunda animalia, deut. 14. 3. lev. 11. 4.
immundum non tangendi lex, num. 19, 13.
immunditia omnis ne nominanda quidem. eph. 5. 3.
imperium Dei contemnentes puniuntur, num. 14,44.
imperium datum chriſto, 1 reg. 2, 10.
impius non credens evangelio, 1. pet. 4. 14.
impii & infidelis deſcriptio, pſalm. 1.
impiorum proſperitas ac repentinus interitus, job. 21. 7, 16. 17.
impii dicuntur a chriſto ſcandala, mat. 12. 41.
impii chriſtum negantes quales ſint, judæ 8, & ſeq.
impiorum gemitus in extremo judicio, ſap. 5. 2. & ſeq.
impiorum novissima, pſal. 72. v. 18.
impiorum cæcitas iſa. 27, 4.
Incantatores nulli ſint, deut. 18.11.
incantatores Pharaonis a Deo percuſſi, exod. 7, 11.22.
Incarnatio chriſti, gaudium fidelium, ſa. 4,2.
Incedit Deus adverſum nos quando punit, lev. 26,20. & ſeq.
incenſa, orationes ſanctorum, apoc. 8 ,3 . 4.
de Inceſſus cuſtodia, prou. 4, 26.
inceſtus Lot cum filiabus, gen. 19, 33. 34.
incidebant ſe ſacerdotes Baal, 3 reg. 18,28.
incircunciſus non manducat Phaſe, exod. 12,45. 48.
incircunciſa mens, lev. 26,41.
incircunciſus labiis Moyſes, exod. 6, 12.
inclinanda corda ad Deum, joſ. 24,43.
inconſtantia, ubi contentio, jac. 3. 16.
incredulitate abjecti Judæi, rom. 11,20.23.
increduli non ingredientur regnum, heb. 3. 19.
incredulitatem apoſtolorum increpat chriſtus, Mat. 16, 14.
incredulitatem ſuam ut adjuvet, orat chriſtum pater dæmoniaci. mat. 9.24.
increduli Nazaræi. mat. 13. 58.
indignatio tollenda a nobis, eph. 4, 31.
indulgentia Heli erga liberos, 1 reg. 2,29.3,13.
induimus chriſtum per baptiſmum, gal. 3, 27.
ut induamus chriſtum exhortatio, rom. 13, 12.
ne induremus corda noſtra adverſus proximum. deut. 15, 7.
indurat Deus quem vult, rom. 9, 18.
induravit Deus hevæos, joſ. 11, 20.
induravit Deus cor Pharaonis, exod. 7. 8. 9. 11. 14. 18.
induratur a Deo cor Sehon, deut. 2, 30.
per Infamiam & bonam famam exhibeamus nos Dei miniſtros, 2 cor. 6. 4.
ſicut infantes modo geniti ſimus, 1 Pet. 2. 2.
infantibus ſimiles nos eſſe oportet, mat. 19.13. & ſeq.
infernus deſcribitur, iſa. 30. 33.
inferorum poteſtates non prævalent fidei, mat. 16, 18.
infidelium mentes a ſatana excæcatæ, 2 cor. 4.4.
cum Infidelibus nullum commercium habendum, 2 cor. 6, 15.
infirmitates inobedientibus Deo, deut. 7. 15 : 28. 59. exo. 23. 25.
infirmitates non inducit Dominus iis qui cuſtodiunt præcepta ipſius. deut. 7. 15. & ſeq.
in infirmitate Deus orandus, eccl. 38,21.
infirmus fide olus manducat, rom. 14. 2.
infirmi fide tolerandi, rom. 14.1. cor. 8. 10. 11.12. 1 theſſ. 5. 14.
infirmitatibus noſtris compatitur chriſtus, heb. 4, 15.
infirmitates ob peccata immitti, joh. 5. 9. matt. 9.35.
infirmitates ad ſolam Dei gloriam quandoque immittuntur, joh. 9,11. 4.
infirmus presbyteros accerſat. jac. 5. 15.
infœcunda nulla, ſi obediatur Deo, exod. 23. 26.
ingemiſcit omnis creatura, rom. 8.22.
Ingratitudo Laban, gen. 31. 7. item pincerna Pharaonis,

nis, gen. 40. 23. filiorum Ammon, 1 reg. 11. 2. Saulis, 1 reg. 19. 20. Nabal. 1 reg.25. 10. Judæorum. ezech. 20, 8. iſa. 3, 3. mich. 6. 11. oſee, 13, 6. Jeruſalem, ezech. 16, 15. matth. 23. 33, 36. & ſequ.
ingredi viam univerſæ terræ, pro mori, 3 reg. 2. 2.
inimici diligendi, mat. 5. 43. prov. 25, 21.
de inimici malo non gaudendum, prov. 24, 17.
inimicum non ulciſcitur David, 2 reg. 16. 11. parcit & inimico Sauli, 1 reg. 24,7.26,9.
inimicos cibat rex Iſrael, 4 reg. 6, 23.
pro inimicis orat chriſtus, luc. 23, 34.
inimicos ſuos reconciliavit ſibi Deus, coloſ. 1. 21.
iniquitates aufert Deus, deut. 34,1.2.3. &c.
iniquitates hominum deſcribit job, job. 24. 1. & ſeq.
ſuper iniquitate non gaudet charitas, 1 cor. 13, 6.
iniqui non ſalvabuntur, 1 cor. 6. 9.
injuria propria non ulciſcenda, mat. 5, 39.40.
injuriæ ne ſimus memores, lev. 9, 18.
injuriam Joſeph remiſit fratribus, gen. 45. 50, 51.
injuriam Semei fert David, 2 reg. 16, 10.
injuſtitiam abominatur Deus, deut. 25, 16.
innocens nullus apud Deum, exod. 34,7.
innocentia Samuelis, 1 reg. 12, 3.
innocentiam ſuam oſtendit job, job. 31, 1. & ſeq.
inobediens ſacerdoti punitus, deut. 17, 12.
inobedientibus verbo Dei maledict. deut. 28. 15. 3 reg. 13. 19, 20.
inobedientia Adæ nos peccatores conſtituit, Rom. 5. 9.
Inſatiabilia tria & quartum inexplebile, prov. 30. 16.
inſons non occidendus, exod. 23, 7.
ut intelligant Judæi optat Deus, deut. 32,29.
intelligentia replentur artifices, exod. 31, 3.
cor intelligens Dei erga ſe beneficia, deut. 29,3.
intercedit Abraham pro Sodomitis, gen. 18, 24.
interceſſor noſter Chriſtus, rom. 8,34.
interficiuntur idololatræ a Levitis, exod. 32.27.
interpretatio ſomniorum eſt Dei, gen. 40, 8.
interpretatio, donum Dei eſt, & a ſpiritu Dei, 1 cor. 12, 10.14, 12. & ſeq.
interrogandus Deus in infirmitatibus, 4 reg. 1. 16.
invident Palæſthini puteos Abrahæ, gen. 26,14.
invidi filii Laban ob divitias Iacob, gen. 31, 1.
invidia filiorum Iacob in Ioſeph fratrem, gen. 37, 8.
invidet Saul laudem victoriæ Davidi tribui, 1 reg. 18, 10.
invidi fugiendi, prov. 23, 6.
invidit nemini charitas 1 cor. 13, 4.
invidia rejicienda, gal. 5.21. 1 pet. 2, 1.
invocatus deus in tribulatione exaudit, 2 reg. 22,4.
invocantibus deum, ſalus, rom. 10. 12.
invocandus deus corde puro, 2 tim. 2.22.
invocare nomem dei ſuper aliquem, num. 6, 27.
invocantes Baal irridet Elia, 3. reg. 18, 24. 25.
Ioab principis militiæ David acta, 2 reg. 3, 24. 11, 14. 1.20. 8.10, 11, 19. 5. 3 reg. 1, 1. 2.5. & ſeq.28.
Ioachaz acta, 4. reg. 10, 13. 23.
Ioachin ſuccedit fratri Ioachim, 4 reg. 24, & ſeq.
Ioas pater Gedeonis, Iud. 6, 29.
Ioas filius Ochoziæ, & Ioas fil. Ioachaz, 4 reg. 11, 12. 13. 14.
Ioatham filius Gedeonis, jud. 9, 5.7.
Ioatham regnat pro Azaria, 4 reg. 15. 30, 32, 36.
Iob vitam & acta habes in libro ipſius: cujus patientiam imitari debemus, jac. 5. 11.
Iochabed uxor Amram, exod. 6, 20.
Iohanan acta, jer. 40,41.42.43.
Iohanna uxor Chuſæ Chriſtum ſequitur, luc. 8, 3.
Ioannis baptiſtæ nativitas, acta, & mors, luc. 1, 3. matth. 3, 11. mar. 9. johan. 1,3.
Iohannes hortatur ad pœnitentiam, Chriſtum veniſſe ſalvatorem annuntians, matt. 3, 1.
Iohannes evang. & Iacobus vocantur a Chriſto, mat. 4. 21.
Iohannes & Iacobus cupiunt ut ignis in Samaritanos deſcendat, luc. 9. 54.
de hoc Iohanne multa apud Evangeliſtas, item in apocalypſi, & in epiſtolis ipſius.
Iohannes Marcus miniſter Pauli, act. 13, 5.
de Iojade pontifice, vide 4 reg. 11. 4,17.
Ionadab filius Semmaa prudens ſecundum carnem, 2 reg. 13. 3.
Ionadab filius Rechab, pius, 4 reg. 10. 15, 18. & ſeq.
de Iona, vide ipſius prophetiam.
Ionæ ſigno oſtendit chriſtus ſe tertio die reſurrecturum, mat 12, 39.
Ionathan filius erſon, jud. 18,30.
Ionathæ filii Saulis acta & mors, 1 reg. 14, 18. 19. 20. 31.
Ionathas frater Iudæ dux Iudæorum, 1 mach. 9. 11. 12.
Ioppitarum facinus in Iudæos, 2 mach. 12, 3.
Ioram regis Iudæ acta, 3 reg. 22. 4 reg. 8.16, 21.
Ioram frater Ochoziæ, 4 reg. 1, 17.
Ioram filius Achab impius, 4 reg. 2.6.8.9.
Iordanis terra irrigua, gen. 13, 10. & ſeq.
per Iordanem ſiccum tranſeunt filii Iſrael, joſ. 3.15.
in Iordane lavatur Naaman, 4 reg. 5.10,14.
Ioſaphat pius rex Iudæ, 3 reg. 15. 22. 4 reg. 3. 17.
Ioſeph filii Iacob acta, a 30. gen. ca. uſque ad finem libri.
Ioſeph fides, heb. 11. 21. ejuſque commendatio. eccl. 49, 17.
Ioſeph ab Arimathæa diſcipulus chriſti, mat. 27, 57.
Ioſeph cognominatus Barſabas, act. 4, 36.
Ioſiæ regis Iudæ prænuntiatio, acta & mors, 3 regum, 13, 2. 4 regum 21, 24. c. 22. 23.
Ioſue acta vide, exod. 17,9. c. 24,13.32,17. num. 11, 28.13,14. deut. 1, 38. & toto libro Ioſue.
Ioſue laudes. eccl. 46, 1.
Iram Dei timens Moyſes orat pro populo, deut. 9.19.
ira Dei ſuper omnes deſævit uno peccante, joſ. 22,18.
iram furoris Dei facere, 1 reg. 28, 18.
iratus Deus claudit cœlum, deut. 11, 16.
iræ Dei in populum cauſa, deut. 29, 25.
ira Dei ſuper incredulos. coloſ. 3, 8.
iræ Dei filii ſumus natura. epheſ. 2. 3.
ab Ira ventura liberati ſumus per chriſtum, 1 theſ. 1. 10.
ad iram & ad loquendum tardi ſimus, jac. 2, 19.
ira abjicienda, rom. 12, 19.
ad iram provocarunt Deum Iudæi, num, 11, 1.16, 1. 21, 1. deut. 9, 17.32, 27.
qui iraſcitur fratri, reus eſt judicio, matt. 5. 22.
cum iracundo non ſit tibi amicitia, prov. 22. 24.
cum iracundo non rixandum, eccl. 8. 9.
ire ad patres, pro mori, gen. 15, 15.
ire vel venire ad chriſtum, credere ei, joh. 6, 29.
Iris in nubibus, gen. 9. 14.
irridet Elias deum Baal, 3 reg. 18, 27.
irridentes pueri Eliſeum devorantur, 4 reg. 2,23.
irridetur chriſtus joha. 19, 3.
non irritatur charitas, 2 cor. 13.5.
Iſaac filii Abrahæ prænuntiatio, nativitas & acta, gen. 15, 1. 17, 19. 18, 6. & 21. uſque ad 27. caput.
Iſaac commendatio, eccleſ. 44. 24.
Iſai pater Davidis, ruth. 4, 17. 1. reg. 16. 17, 3. 1 Paral. 2, 12.
Iſaiæ propheta acta, 4 reg. 19, 20. Iſ. 1. 6.
Isboſeth acta & mors, 2 reg. 2.3.4.
Iſmaelis vita, gen. 16. 17. 21. 25.
Iſraelem vocat Deus Jacob, gen. 32, 32.
Iſraelitarum ſeu Judæorum vita deſcribitur quinque Libris Moyſi, Joſue, Judicum, regum, Eſdræ Machab.
Iſrael quare in populum Dei aſſumptus, & quare rejectus, jer. 13, 11.
Iſraelis ultima converſio & exaltatio, oſee. 2, 16. ſophoniæ. 3, 8. mich. 5. 7, 8.
qui Iſraelitæ veri, rom. 9. 6.
Iſrael Dei, chriſtiani. gal. 6.16.
Iſraelita verus Nathanael, joh. 1.49.
Iſrael eſt inexcuſabilis. rom. 10, 19. 21.
Iſraelis excæcatio quare facta, qui tamen poſt gentium plenitudinem ſalvus erit, rom. 11, 25.
Iſraelitæ quare ad juſtitiam per legem non pervenerunt, rom. 9, 31.
Iſſachar, filius Jacob, gen. 30, 18. 49, 14.
Itineris Jacob comes Deus, gen. 28, 12, 13. 35, 3.
itineris filiorum Iſrael dux fuit Deus diu ac noctu, exod. 13, 21. Jubal citharæ inventor, gen. 4, 21.
Jubilæus annus, levit. 25. 10.
Juda filius Liæ naſcitur, gen. 29. 35.
Judæ conjugium & inceſtus, gen. 38. 1, 15.
Judæ ſupra omnes fratres datur regia poteſtas, gen. 49, 8.
Judæ filiorum genealogia, 1 par. 4, 1.
Judæ & Jeruſalem perditio, 4 reg. 21, 11. 23, 26.
Juda dux belli conſtituitur, Jud. 1, 2.
de Juda proditore conqueritur Chriſtus, pſal. 54.
Judas Chriſtum tradit, joh. 18, 2.
Judam proditorem facti pœnitet, mat. 27, 3.
Judas ſuſpenſus crepat medius, act. 1. 16.
de Juda machabæo vide libros machabæorum.
Judæi ex medio nationum ſeparati a Deo in populum ipſius, deut. 4. c. rom. 9. 1.
Judæorum gens obſtinata, iſa. 48. 4. act. 7, 51.
Judæi transferuntur in Babylonem, 4 reg. 25.25.
Judæ & Iſraelis unio, ezech. 37. 16.
Judæ reductio a captivitate, oſee. 6. 11.
Judæorum reliquiæ ſalvandæ, iſa. 10. 21,22.
Judæorum & gentium unio in chriſto, iſa. 19. 23. & ſeq.
Judæi ſub Moyſe baptizati in nube, & in mari, 1 cor. 10. 2.
Ex Iudæis ſalus, Chriſtus, Ioan. 4.22. rom. 9. 5.
ut Iudæos ſalvaret, miſſus chriſtus, mat. 15. 24.
ad Iudæos primum mittuntur Apoſtoli, mat. 10, 5.
Iudæi chriſtum Iona et Salomone majorem non audiunt, mat. 12. 41, 42.
Iudæos regno ejiciendos ſuſceptis gentibus oſtendit Chriſtus parabola vineæ, mat. 21, 41.
de Iudæis eſt maxima pars eorum quæ in evangeliis & epiſtolis ſcripta leguntur.
Iudææ captivitas prophetatur, oſee. 8, 3. amos 2, 44.
judicat Moyſes populis lites, exod. 18, 13.
in judicio non acquieſcendum plurimorum ſententiæ, ut a vero recedatur, exod. 23, 1.
judicii æquitas, exo. 23.2, 3, 6. levi. 19, 35. 24, 22.
judicabant juxta legem judices, deut. 17, 8.
judicio non contendendum chriſtianis, matth. 5, 40. 1 corinth. 6, 7.
judicat omnes mortales Deus, gen. 18, 25.
judicat Deus ſecundum corda, non ſecundum faciem, 1 regum 16, 7.
judicium pro afflictione, frequens, ut, 1 pet. 4.17.
Iudicatus eſt qui Chriſto non credit, joh. 3. 18.
Iudicabitur quiſque ſecundum opera ſua, matt. 16. rom. 2. 12. 2 cor. 5. 10.
judicium generale, iſa. 2, 12. 27, 1.
judicium extremum ſigna præcedent, mat. 24, 15.
ad judicium Chriſtus cum angelis venturus, mat. 25, 31.
Iudicia Dei admiranda ſap. 16.18.
Iudicia Dei juſta, vera, & incomprehenſibilia, rom. 11. 33. apoc. 16.7.
judicaturi Apoſtoli duodecim tribus, mat. 16, 27. 19. 28.
judicare fratrem non oportet, mat, 7. rom. 14, 10. 3.
non judicandum ſecundum faciem, johan. 7. 24.
judicis officium, exo. 33, 1.
judici non obediens occiditur, deut. 17. 12.
judex ne accipiat perſonas, lev. 19, 15.
judicibus non detrahendum, exod. 22. 28.
judex vivorum & mortuorum Chriſtus, act. 10, 42.
Iudith vidua acta, Iudith 8. uſque ad finem libri.
jugum ferreum Inobedientibus deut, 28, 48.
jugum ſuave chriſti ferendum, matt. 11, 29.
juramentum ſuum cuſtodit Deus, deut. 7, 8. luc. 1.73.
juramentum factum Gabaonitis, & a Saule violatum, punitionem adfert, 2 reg. 21, 2,
jurat Paulus ad aliorum utilitatem, 2 cor. 1. 17.
non Jurandum per nomen Idolorum, exod. 23, 13. ſed per nomen Dei, deut. 6, 23. 10, 20.
non Jurandum fruſtra, deut. 5. 11.
jurantibus in nomine Domini mendaciter, maledictio, Zac. 5. 3.
jusjurandum exigit Judex a fure, exo. 22. 11.
juramentum in controverſiis, heb. 2. 6.
cum Iuramento negat Petrus chriſtum. matt 26, 72.
non jurandum omnino, matt. 5, 34. jaco. 5, 12.
jus gladii, gen. 9. 6. matt. 26, 19.
jus belli in expugnandis urbibus, deut. 20. 10.
jus publicum non violandum, prov. 16, 15.
jus publicum Dei opus eſt, prov. 16, 15.
juſtitia & mandata Dei facienda, deut. 27. 10.
juxta Iuſtitiam retribuit Deus cuique, 1 reg. 26. 23.
juſtitiæ victimas immolare, deut. 13, 19.
juſtitiæ Dei comparatione nulla eſt hominis juſtitia, job, 4, 17. 9, 2. 25, 4.
juſtus nemo ſi Deo comparetur, job. 4. 17. pſal. 142. v. 2.
juſtitia noſtra a Deo eſt, per fidem in chriſtum, phil. 3. 9.
pro Iuſtitia ad mortem uſque certandum, eccl. 4. 33.
juſtitiam qui facit ex Deo natus eſt, 1 joan. 2.29.
Iuſtificamur quomodo, tit. 2, 12. 3, 7. act. 13, 31.
juſtificamur fide in chriſtum, rom. 4. 5.
non juſtificamur ex operibus legis, gal. 3, 8.
juſtificati ſecundum chriſtum ambulent, rom. 8. 34.
juſtificamur & condemnamur ex verbis noſtris, mat. 12, 37.
juſtus Deus, deut. 32. 4.
juſtus chriſtus, 1 pet. 2. 20.
juſti & beati, pſal. 31. rom. 4.3.
juſto non eſt lex poſita, gal. 3, 11.
juſtus fide vivit, Heb. 10, 38.
juſtus vix effugit tribulationes, 1 pet. 4, 18.
juſtificatus publicanus, luc. 18, 9.
juſtus primum accuſator ſui, prov. 18.17.
juſti poſt judicium ut ſol fulgebunt, matt. 13. 49.
juſto avertenti ſe a via recta, mors, Ezech. 18. 26.
juſtorum finis incognitus, iſa. 57. 1.
juſti judicabunt impios, prov. 14, 19.
Iuvenum ſequutus conſilium Roboam, punitur, 3 reg. 12, 10. 14.
juvenes quales eſſe debent, tit. 2. 6.
juvenilia deſideria fugienda, 2 tim. 2. 22.
a juventute benefaciendum, eccle. 11, 9. 12, 1. thren. 3.

L.

LAban fratris Rebeccæ acta, gen. 24, 32. uſque ad 31. cap.
labiorum fructus, laus Deo exhibita, heb. 13. 5.
labor perpetuus hominis vita, job, 7,1.
labori homo addicitur, gen. 3, 17.
laboribus propriis vivendum, prov. 6.6.1 theſſ. 4.1.
qui non Laborat, non manducet, 2 theſſ. 3.8,12.
laborat manibus Paulus, 1 cor. 4.9,12. act. 18,3.
labore omnia florent, prov. 14, 4.
labores manuum ab aliis comeduntur, iis qui Deo ſunt inobedientes, deut. 28,.17.
laborantes & onuſti peccatis accedunt ad Chriſtum mat. 10. 10.
lacte fluit terra Chanaan, exod. 3, 8.
lac & butyrum peregrinis apponitur, gen. 18,8.
lacte opus parvulis, heb. 5, 12.
lac rationabile concupiſcamus, 1 pet. 2. 2.
lactat filium ſuum Anna, 1 reg. 1,23.
lachrymis pedes Chriſti rigat peccatrix, luc. 7, 38.
cum Lachrymis monet Paulus fratres, act. 20.19,31.
lætatur Deus benefacere nobis, deut. 28, 63.
lætitia obedientibus Deo, deut. 16, 15.
Laganorum oblatio, levit. 2,4.
Laici panes quibus veſci omnibus licebat, 1 reg. 21,4.
Lais habitatores occiduntur, judic. 18, 29.
Lamech bigamus & homicida, gen. 4, 23.
lamentatione ſua Johannes non pellexit Judæos ad pœnitentiam, matt. 11, 17.
la[illegible]a ſacra forma, exod. 26,29.
languores inobedientibus Deo, deut. 28, 61.
lapides pluit, joſ. 10, 11.
lapidem erigit Jacob in titulum gen. 28,18.
lapides collecti in acervum in teſtimonium fœderis, gen. 31. 45, 46.
lapis vivus Chriſtus, mat. 21. 42. 1 pet. 2. 7. pſal. 117. v. 21.
lapis offenſionis, Chriſtus, 1 pet. 2,8.
lapides vivi Chriſtiani, 1 pet. 2. 4.
lapidatur Naboth innocens, 3 reg. 21. 10, 14.
lapidatur Paulus, act. 14, 19.
lapidare volunt Chriſtum Judæi, Ioan. 8, 5.
lapidetur filius inobediens, deut. 21, 21.
lapidetur blaſphemus : lev. 24,14. ſimiliter is qui ligna ſabbatho collegit, num. 15, 35.
lapidetur qui dat de ſemine ſuo Moloch, lev. 20, 2.
lapidetur abducens a fiducia in Deum, quantumvis amicus. deut. 13, 6.
Laquei mortis, 2 reg. 22,6.
Latitudo cordis datur Salomoni, 3 reg. 4, 29.
Latro alter cum Chriſto pendens ſalvatur, luc. 23.39.
Latus Chriſti aperitur, joan. 19,34.
lavacro regenerationis ſalvamur, tit. 3,5.
laus noſtra Deus, exod. 15,2. deut. 10,21.
in Laudem ſuam elegit nos Deus, deut. 26, 19.
laudant aſſidue Deum Apoſtoli, luc. 24, 53.
laudis hoſtia offerenda per Chriſtum, heb. 13,15.
laudes immodicæ, ſuſpectæ, prov. 28. 21.
lavatur David & ungitur relicta ſui afflictione, 2 reg. 12, 20.
lavabantur pedes hoſpitio ſuſceptis, judic. 19, 21.
lavabant judæi mortuos, act. 9.37.
de Lazaro quem ſuſcitavit Jeſus, joan. 11, 1. & ſeq. c. 12. & ſeq.
Lebna expugnatur, joſ. 10.29.
Legatione pro Chriſto fungitur Paulus, 2 cor. 5,20.
leones in gentes impias immiſſi, 4 reg. 17. 25.
leonem occidit Samſon, judic. 14. 6. item David, 1 reg. 17. 34.
a Leone percutitur inobediens propheta, 3 reg. 20. 36.
leo de tribu Juda, apoc. 5, 5.
a Lepra cavendum, deut. 24.8.
lepræ a lepra diſtinctio, levit. 13,14.
leproſi Samaritani ſaturantur, 4 reg. 7. 3, 8.
leproſus a Chriſto ſanatur, mat. 8, 2. & ſeq.
leproſi decem ſanantur, luc. 17, 12.
leporem non comedunt Judæi, levit. 11, 6.
levare manum in cœlum ſolebant juraturi, gen. 14, 22. deut. 32, 40.
Levi naſcitur, & occidit Sichimitas, gen. 29, 34. 34, 25.
Levitæ electi in miniſterium Dei, nume. 3.39,40.
de Levitis multa in exodo, levitico, num. & deuteronomio.
a Levitis interfecti idololatræ, exod. 32, 27.
in Levitarum locum filii Joſeph, joſ. 14. 3,4.
lex ignea, deut. 33,2.
lex cum datur, terrentur Iſraelitæ, exod. 19, 13. 20, 18.19. deut. 5,23. & ſeq.
lex injuſtis, homicidis, &c. poſita, 1 tim. 1.7. & ſeq.
varias Leges populo Iſraelitico datas habes in exodo, levitico, numeris & deuteronomio.
legem explanat Moyſes, deut. 1. 5.
legem non faciens, maledictus, deut. 27.26.
lex in corde & ob oculos, levit. 19.19.
ad Legem ſervandam exhortatio, deut. 4.5.
ante Legem peccatum non putabatur eſſe peccatum, rom. 5. 13.
lex data per angelos, gala. 3. 17.
per Legem, cognitio peccati, rom. 3. 20.
lex poſita propter tranſgreſſiones, rom. 5. 20.
lex pædagogus ad Chriſtum, gala. 3. 24.
lex bona, 1 tim. 1.8. rom. 7. 16.
lex Moyſi & circuncıſio jugum a Petro vocantur, act. 15. 5.
legem nullus Judæorum obſervabat. joan. 7. 19.
lex non vivificabat, gala. 3. 21.
lex & prophetæ duobus mandatis comprehenduntur, mat. 22.40. gala. 5. 14.
legis impletio eſt proximi dilectio, rom. 13. 10.
lex & prophetæ ſabbathis legebantur, act. 13. 15.
legis finis & perfectio, Chriſtus, rom. 10.4.
legem abolevit Chriſtus, & quare, ephe. 2. 15, 2 cor. 3. 19. act. 15. 38. heb. 7. 11.
lex regia dilectio proximi, jacob. 2. 8. & ſeq.
lex ſcripta in cordibus fidelium, heb. 8. 10.
legi Dei ſervit homo mente, rom. 7. 23. quod facere non poteſt carnis ſapientia, rom. 8. 7.
legiſperitos reprehendit Chriſtus, luc. 11. 52.
legum conditores iniquos reprehendit Iſaias; iſa. 10. 1.
Lia parit Ruben, gen. 29. 32.
libamentum lex, levi. 6. 14.
in Libro vitæ ſcribi, phil. 4. 3.
de Libro Dei deletur peccator, exo. 32. 32.
libri curioſa ſectatorum combuſti, act. 19. 19.
Libellus repudii, deut. 24. 1.
Liber Paulus non eſt ſua libertate uſus, niſi ubi neceſſarium erat, 1 cor. 9.1.
liberi ſunt Chriſtiani, 1 pet. 2. 16. joan. 8. 33. iſai. 43. 20.
libertas ſpiritus, 1 cor. 9. 22. 2 cor. 3. 17.
libertas non danda in occaſionem carnis, galat. 5. 13.
liberat de tribulatione Deus, 2 reg. 4. 10, 14, 16.
liberatio ex Ægypto, exod. 13.13.
liberavit nos Chriſtus a peccato, luc. 1.74. joan. 8.32.
Libido opus tenebrarum, rom. 13. 13.
ob Libidinem hominum diluvium, gen. 6. 2.
Ligare & ſolvere conceditur Apoſtolis, matt. 18. 18. jo. 20. 22.
Lignum ſcientiæ boni & mali, gen. 2. 16.
lignorum cæſores inter Iſraelitas, deut. 29. 1.
lignorum parabola, judic. 9. 8.
ligno immiſſo, aquæ dulceſcunt, exod. 15. 25.
limites non transferendi, prov. 22,28.23,10.
Lingua una in terra, gen. 11.1.
lingua coercenda. 1 pet. 3.10.
linguæ mala, jacob, 3. 2. & ſeq.
de Linguarum dono, 1 cor. 14. 2. act. 2. 3.
linguæ bona & mala, prover. 12,18.13,1.14,2.
in Linguam venenatam, prov. 26. 2.
lingua lambentes aquam, judic. 7.5.
Lites fugiendæ, prov. 20.3. 2 tim. 2.23.
Literas mortis ſuæ fert Urias, 2 reg. 11. 15.
litera quæ occidit, lex Moyſi eſt : quæ irritat ad peccatum, quod mortem generat, 2 cor. 3. 6.
Lobna rebellat contra Judam, 4 reg. 8.22.
Locuſtæ viſio, amos. 7. 1.
de Loide avia Timothei, 2 tim. 1. 5.
Longanimitas Dei, ſalus noſtra, 2 pet. 3. 15.
Loquentem Deum non fert populus, exo. 20. 19.
loquitur Chriſtus verba Patris, deut. 18. & ſeq.
loquacitas fugienda, eccl. 19.1. c. 20.5.
Lot fratris Abrahæ acta, gen. 11.13.19. deut. 2.9.19.
Lot uxor verſa in ſtatuam ſalis, gen. 19.26. luc. 17.32.
Lucas medicus, coloſſ. 4. 14.
Lucernarum forma, exod. 25.37. levi. 24.2.
lucerna noſtra Deus, 2 reg. 22. 29.
Lucerna Iſrael David, 2 reg. 21. 17.
Lucri gratia docentes, tit. 1.7.
Lucus plantatio, deut. 16. 21.
Luci gentium excidi jubentur, exod. 34.13. quod fecit Ezechias, 4 reg. 18. 4. Item Joſias 4 reg. 23.6.
Luctu mulieris Thecuitidis ficto revocatur Abſalon, 2 regum 14.4.
Ludunt coram vitulo Iſraelitæ, exod. 32. 6. & ſeq.
ludit David coram arca, 2 reg. 6. 5.
Luget Jacob filium ſuum Joſeph, gen. 37. 34.
luget David Amnonem filium, 2 reg. 23. 33.
lugendi non ſunt mortui, 1 theſſ. 4. 17.
lugentibus conſolatio promittitur, luc. 6.25.
Lumbi mentis ſuccingendi. 1 pet. 1.13. luc. 12.35.
Luminaria in mundo, Chriſtiani, phil. 2.15.
luminaria ſol, luna & ſtellæ, creantur, gen. 1. 14.
Luna a Deo creata, nocti præeſt, gen. 1. 16.
lunam, ſolem ac cœli militiam adorantes occidebantur, deut. 17.3.
lunæ gloria alia quam ſolis, 1 cor. 15. 41.
Lunaticus ſanatur a Chriſto, matt. 17. 15.
Luteres ænei in templo Salomonis, 3 reg. 7. ſ. 38.
Lux verbo Dei creatur, geneſ. 1.3.
lux Deus eſt in quo non ſunt tenebræ, 1 joan. 1. 7
lux Chriſtus oculos illuminans, joan. 1,9.3,19.8,9.5.
lux mundi Apoſtoli, math. 5. 14.
cum Luce ſocietatem habere, 1 joan. 1, 7. 2,9.
lucis opera, omnis bonitas, epheſ. 5. 9.
lux gentes poſt Chriſtum genitum, epheſ. 5. 6.
Luxuria & luxus in vino epheſ. 5. 18.
Luza, quæ & Bethel, gen. 28. 19.
Lyſias dux Antiochi, 1 machab. 3.38.

M.

MAceda urbs capitur, joſ. 10.28.
Macedonibus prædicat Paulus act. 16.9.
Maceriam & inimicitias inter gentes ac Judæos abſtulit Chriſtus, epheſ. 2.14.
Machabæorum & matris eorum paſſio, 2 mach. 7.4.
Machiritarum poſſeſſio, deut. 3. 15.
Madianitas jubet Deus occidi, num. 25,14. 31,2.
Magi Pharaonis, exod. 7, 11. 12.
Magi Chriſtum adorant, matt. 2.7.
ad Magos non declinandum, levit. 19. 31.
Magos abſtulit Saul, 1 Reg. 28.3.
Magiſter noſter Chriſtus, matth. 23. 8. joan. 13. 13.
magiſtri fieri ne ambiamus, matth. 23.8. jaco. 3, 4. 1.
magiſtri mendaces, quales, 2 pet. 2.1.
magiſtratibus parendum, rom. 13.1.
magiſtratui tributum ſolvit Chriſtus, matth. 17.27.
magiſtratus Deum timentes, exod. 18.21. deut. 1.13.
magiſtratui non detrahendum, exod. 22.28.
magiſtratus malus malo populo datur, job. 34. 30. joſ. 29. 10.
magiſtratus impii, prov. 29. 8.
magnifica Dei erga Iſraelem, 1 reg. 12. 19.
magnificentia Deo danda, deut. 32.3.
Majeſtas Dei, quæ & gloria, exod. 40. 35.
Major in eccleſia, quis, mat. 18. 3.
Malcho amputata auricula, joan. 18. 10.
Maledicta terra ob Adæ peccatum, geneſ. 3. 17.
maledictiones inobedientibus, lev. 26. 15.
maledicere Iſraelitis non poteſt Balaam contra Dei voluntatem, num. 22,18.23,14. deut. 23. 44.
maledictiones in monte Hebal, deut. 27. 13.
maledicit Eliſeus in nomine Domini pueris ipſum irridentibus, 4 reg. 2. 24.
maledicuntur Gabaonitæ ut perpetuo ſint in miniſterio, joſ. 9. 23.
maledictus, qui legem non implet, galat. 3. 10. deut. 11. 26.
maledictus qui pendet in ligno, deut. 21. 23.
maledictum factus pro nobis Chriſtus, galat. 3.13.
non maledicendum perſecutoribus, ſed potius benedicendum, luc. 6.28. roma. 12.14. 1 pet. 3.9.
maledicenti non maledicit Chriſtus, 1 pet. 2.23.
maledicenti Semei non maledicit David, 2 reg. 16.10.
maledicentibus benedicit Paulus, 1 corinth. 4. 12.
maledicit Paulus iis qui Galatas abduxerunt ab evangelii veritate, galat. 5. 12.
maledici non poſſidebunt regnum, 1 corint. 6. 10.
maledicti a Chriſto hœdi, matth. 25.41.
maledicens nomini Dei lapidatur, levit. 24. 11,15.
Malefacta beneficiis vincenda, roma. 12.17.
Malefici occidendi, deut. 18. 10.
Malum omne, contagioſum, prov. 6. 27.
malum odio habendum, rom. 12. 9.
malum pro malo non reddendum, rom. 12. 9. exemplo Eliſei, 4 regum, 6.22.
mala pro bonis non reddenda, prove. 17.13. ſicut fecit Nabal Davidi, 1 reg. 25.15. & ſeq.
mala quæ perfert David, Deo accepta refert, non inimicis, 2 reg. 16. 12.
malum venditionis Joſeph Deus vertit in bonum, gen. 50. 15.
mali ſumus a corrupta natura, luc. 11.48. gen. 6. 5.
mali & infideles ſemen diaboli, Matth. 13. 20.
mali e cœtu Chriſtianorum auferendi. 1 corinth. 5. 13.
malitia hominis multa, gen. 6.5.
malitia omnis auferenda, eph. 4. 24. coloſſ. 3.8.
malitia pueri efficiamur, non ſenſu, 1 corinth. 14. 20.
malitiæ veteris fermentum a nobis expurgandum, 1 cor. 5.13.
ie Malitia perſeverantes pereunt, 1 reg. 12. 25.
Mambre quæ & Hebron dicitur, gen. 23.17, 19.
Mammona iniquo parandi amici, luc. 16.9.
Mamzer non admittendus in eccleſiam, deut. 23. 2.
Manna cibus patribus primum incognitus, deut. 8.3.
Man pluit Iſraelitis, exod. 16.4.

man faſtidit populus, num. 11. 1.
manna deficit, joſ. 5. 12.
manna non erat panis verus dans vitam, joan. 6. 31.
Manahem occidit Sellum, 4 reg. 15. 16.
Manaſſes filius Joſeph, gen. 41,51. 48,1.13. joſ. 13, 29. 14, 2. 22, 1. 7.
Manaſſes rex Juda impius, 4 reg. 21.
Mandata ſervantibus benedictio, exod. 23. 20. deut. 11. 27.
per mandatum libido peccandi, rom. 7. 8,12.
mandatum Chriſti novum, dilectio, joan. 13. 34.
mandata ſervat qui diligit, joan. 14.21.1 joan.2.3.
mandata ſervando vitam aternam haberi docet Chriſtus : mat 19.17.
mandatis hominum adverſantium Deo non attendendum tit. 1. 14.
mandragora Lia, gen. 30. 14.
non manducet qui non laborat, 2 theſſ. 3. 10.
manducet Chriſtianus in gloriam Dei, 1 corinth. 9. 10, 31.
manducare Chriſti carnem, joan. 6.52.
manere in Chriſto, 1 joan. 2.6.
quando Manet Deus in nobis, 1 joan. 3. 24.
manſiones parata fidelibus, joan. 14. 2.
manſiones filiorum Iſrael, num. 33. 1.
manſuetudinis commendatio, prov. 16. 19. eph. 4. 2. eccl. 10. 10.
manſuetudo Pauli, 1 corinth. 4.21.
manſuetiſſimus Moyſes, num. 12. 8.
Manue pater Samſonis, judic. 13.8.
Manus abſcindenda falſo teſti, deut. 19. 21.
manus Jeroboam areſcit, 3 reg. 13.4.
manus lavare ante cibum, mat. 15.2.
manus non lavat Chriſtus ante cibum, luc. 11. 38.
manibus noſtris operemur, 1 theſſ. 14.11.
manuum opera fructificare facit Deus obedientibus ſibi, deut. 30. 9.
manus propria ſcandalizans nos, abſcindatur, mat. 5. 30.
manus arida ſanatur, mat. 12. 10.
Manuum cancellatarum impoſitione Jacob filiis Joſeph benedicit, gen. 48. 14.
manuum impoſitione ſanat Chriſtus, luc.4.40.
ut Manus imponeret eis, adducunt pueros ad Chriſtum, mat. 19. 13.
manuum Moyſi impoſitione Joſue repletur ſpiritu, deut. 34. 9.
manuum impoſitione replentur Spiritu ſancto Chriſtiani. act. 19. 6. 1 tim. 4. 14. 2 tim. 1. 9.
manum non cito imponat cuiquam Timotheus, 1 tim. 5. 21.
manus Domini facta ſuper Eliam, 3 reg. 18. 46.
manum Domini nemo evadit, amos 9. 2. deut. 32. 39.
manus Dei ſuper aliquem, quum illum percutit, ut de Judeis legimus, judic. 2. 15. 1 reg. 7. 13.
in Mara veniunt filii Iſrael, Exod. 15.23.
Marcus conſobrinus Bernaba, coloſſ. 4. 10.
Mardochai acta. eſth. 4. 6. 13.
Mare dividit Moyſes, exod. 14. 16.
Maria ſunt congregationes aquarum, gen. 1. 10.
maris fuſilis fabricatio, 3 reg. 7. 23. 2 paral. 4. 2.
maris vitrei viſio, apoc. 15. 2.
Margarita lapidis pretioſi parabola, mat. 13.45.
Maria virginis acta, luc. 1. 2. joan. 2. 5.
Maria ſororis Moyſi acta, exod. 15. 20. num. 12,10. 15. 20, 1. deut. 24, 9.
Maria ſororis Martha acta, joan. 11, 1. 12,3. luca. 10. 39. mat. 28. 2.
maria magdalene currit ad monumentum: videt Chriſtum: annuntiat ſurrexiſſe, mat. 27.61, c. 28. joan. 20.
maritum vocat Sara dominum, gen. 18.12. 1 pet. 3.6.
de maritorum principatu, eſth. 1.18.
martha hoſpitio Chriſtum ſuſcipit, luc. 10. 38, 40, 41. joan. 12. 2.
martha fides 10.11,19,20,30. & ſeq.
martyrum felicitas, ſap. 3. 1,2.
maſculi & fœmina creatio, gen. 1. 27. c. 5. 2.
maſculorum concubitores, 3 reg. 14,24.15, 12,22.47. 1 cor. 9. 9.
in maſpha congregati iſraelita, judic. 20. 1.
matrem qui non honorat, maledictus, deut. 27. 16.
matres & fratres Chriſti qui ſint, matth. 12. 48.
matrem ſuam commendat Chriſtus Joanni, joan. 19.27.
matrimonii inſtitutio, gen. 2. 22.
matrimonii caſti exemplum in Sara Tobia uxore, tob. 3. 16.
matrimonium quomodo ſit ſuſcipiendum, tob. 6. 2.
matrimonii commendatio, prov. 18. 22. heb. 13. 4.
matrimonium violantes arguuntur, mal. 2. 14.
de matrimonio, 1 corinth. 7.
matham ſacerdos Baal 4 reg. 11. 18.
matthanias qui & Sedecias, 4 reg. 24. 17.
mathathia acta, 1 machab. 2.
mathias electus in locum Juda, act. 1. 26.
matheus vocatur a Chriſto, mat. 9. 9.
mathuſale naſcitur, gen. 4. 18.
mathuſale atas, 969. anni, gen. 5. 26, 27.
maxilla aſini occiduntur Philiſthai, judic. 15. 14.
maxillam percutienti altera danda, mat. 5. 39.
Medad & Eldad prophetant, num. 11. 25.
mediator inter Iſraelitas & Deum, deuter. 5. 2,24.
mediator noſter Chriſtus, 1 tim. 2. 5.
medicina a Deo creata, eccl. 38. 4.
meditandum verbum Dei, deut. 11. 19. joſ. 18.
mel in cadavere leonis, jud. 14. 18.
melchiſedech offert Abraham munera, gen. 14. 18. heb. 7. 1.
mello adificatur a Salomone, 3 reg. 9. 24.
membrorum unione Paulus ad concordiam nos hortatur, 1 corinth. 12.16.
membra noſtra ſerviant Deo, rom. 6. 19.
membra noſtra templum Spiritus ſancti, 1 corinth. 6. 19.
membra corporis peccati mortificanda, coloſ. 3. 5.
memoranda tempora antiqua & Dei opera conſideranda, Deut. 32. 7.
mendax omnis homo, iſa. 30. 9. pſalm. 115. ver. 2.
mendax giezi, 4 reg. 5. 22.
mendaces Spiritui ſancto Ananias cum uxore, act. 5.3.
mendacium non ſuſcipiendum a judice, exod. 23. 1.
mendacii pater diabolus, joan. 8.44. 1 joan. 2, 21.
mendacium fugiendum. epheſ. 4. 25.
mendax qui negat Chriſtum, 1 joan. 2.21.
mendax ſpiritus in prophetis, 3 reg. 22.122.
mendici nulli futuri, ſi obediatur Deo, deut. 15. 4.
menſa tabernaculi forma, exod. 25. 23.
menſtruoſa mulier, lev. 15. 15.
menſura aquitas, lev 19. 35.
menſura qua menſi fuerimus remetietur nobis, marc. 4. 24.
non mentitur Deus, ſed praſtat promiſſa, tit. 1. 2. heb. 6. 18.
meraritarum ſors & urbes, joſ. 21.7. & ſeq.
mercatores terra flent Babylonem deſtructam, & quare, apoc. 18. 3.
mercenariorum merces non deneganda, lev. 19. 13. deut. 24. 14. jac. 5. 4.
mercenarius paſtor, joan. 10. 12.
merces perſecutionem paſſis, mat. 5. 12.
merces vinitoribus ex aquo datur, mat. 20. 8.
merces ſecundum opus, 1 corinth. 3. 8.
merces Abraha, Deus, gen. 15. 1.
meretrix fugienda, prov. 23. 27.
meretrix & ſcortator non ſint in populo Iſrael, deut. 23. 18.
meretricis magna viſio, apoc. 17. 1.
meretrici adharens efficitur cum ea unum corpus, 1 cor. 6. 16.
meretrices ingrediuntur regnum Dei, mat. 21. 31.
mergulum non comedunt Judai, deut. 14.17.
merob davidi promiſſa uxor, 1 reg. 18.17.
meſa rex moab tributarius regi Iſrael, 4. reg. 3. 4.
meſſia tempus deſiderat fidelis, iſa. 45. 8.
de meſſe lex, levit. 19. 9.
meſſis abundans obedientibus Deo, levit. 26. 5.
meſſem Joab ſuccendi jubet Abſalon, 2 reg. 14. 30.
meſſis multa populi, pradicatione evangelii colligenda, mat. 9. 33. joan. 4. 35.
metens ſegetes relinquat pauperibus, lev. 19. 9.
non metuendum fideli in afflictionibus, deut. 7. 18.
cum metu operemur opera ſalutis, philip. 2.12.
micha filius miphiboſeth, 2 reg. 9. 12.
michaa propheta Dei acta, 3 reg. 22.
michas de Ephraim, judic. 17. 1, 4. & ſeq.
michaelis pugna cum dracone, apoc. 12. 7. juda, 9.
michol uxoris Davidis acta, 1 reg. 18, 19. 25. 44. 2 reg. 3. 13. & ſeq. 6. 16.
militat nemo ſuis ſtipendiis, 1 corinth. 9. 7.
militibus dat Joannes pracepta, luc. 3. 14.
militia eſt vita hominis, job. 7. 1.
milvum non comedunt Judai, deut. 14. 13.
minima terra quatuor, qua ſunt ſapientibus ſapientiora, pro. 30. 24.
minimus in regno Dei, mat. 5. 19.
miniſtri Dei quales, lev. 21. 13, 14.
contra miniſtros Dei murmurans, contra Deum murmurat, exod. 16. 3, 8.
miniſterium reconciliationis accepit Paulus, evangelium nuntians, 2 corinth. 5.18.
miniſterium verbi pradicatio evangelii, act. 20. 24.
miniſter noſter Chriſtus, mat. 20. 26. heb. 8. 2.
miniſteria varia Chriſtianis data, epheſ. 4. 7.
miniſtri Dei pradicatores, 1 corinth. 3, 5. 14, 1.
miniſtris verbi victus debetur, mat. 10. 10.
miniſtri verbi a Deo petendi, matth. 9. 38.
miniſter ſit qui primatum quarit, mat. 20. 26.
miniſtrationes ſpiritus diverſa, 1 corinth. 12. 5.
miphiboſeth acta, 2 reg. 4, 4. 9, 6. 16, 4. 19, 24, & ſeq.
mirabile nomen Dei, judic. 13. 18.
miracula confirmatio verbi, marc. 16. 20.
miraculis Chriſti glorificatur pater, mat. 15. 31.
miracula per ſe fieri in gloriam Chriſti, orant apoſtoli, act. 4. 29.
miraculis probatus eſt Chriſtus a patre miſſus, act. 2. 24.
miraculis inducti multi credunt Chriſto, joan. 2, 23. 4, 48. 53.
miraculis potuit cognoſci Chriſtus, joan. 10. 25.
miraculis mentientes ſe Chriſtum, mat. 24. 10.
miracula pſeudoprophetarum, jerem. 23. 32.
miraculis pſeudoprophetarum tentat Deus an diligamus eum, deuter. 13. 3.
miraculis a fide abducens occidendus, deut. 13. 5.
miſerationis multa Deus, exod. 34. 6.
miſeretur Deus cujus vult, exod. 33. 19.
miſeretur Deus propter promiſſiones ſuas, 4 regum, 13. 23.
ut miſereatur noſtri Deus, orandum, num. 6. 25.
miſereatur tui Deus, benedictio erat, gen. 43. 29.
miſeri ſumus, ut felices efficiamur, jacob, 4. 9.
miſericors Deus diligentibus ſe, exod. 20. 34. deut. 5. 1.
miſericors Deus neminem derelinquit, deut. 4. 31.
in miſericordia Deus dives, epheſ. 2. 4.
miſericordia Dei aterna ſuper timentes eum, luc. 1. 50.
miſericordia Dei debentur divitia cateraque corpori neceſſaria, deut. 8. 18.
miſericordia Dei pœnitenti promittitur, deut. 30. 2.
miſericordia Dei liberamur per Chriſtum, iſa. 52. 1.
miſericordia motus venit Chriſtus, tit. 3. 5.
miſeranti Deo attribuenda ſalus, rom, 9. 9.
miſericordiam Dei erga ſe confitetur Paulus, ne deſperemus 1 tim. 1. 2.
miſericordiam conſequuta Gentes. rom. 11. 30.
miſericordia potior ſacrificio, mat. 9. 13. oſee. 6. 7.
miſericordes ſimus exemplo Dei, luc. 6. 36.
miſerendum in hilaritate, rom. 12. 8.
miſericordibus miſericordia promittitur, matth. 5. 7.
miſericordibus benedicit Deus, proverb. 11, 17.22,6
miſericordia purgantur, proverb. 15, 27. c. 16. 6.
miſericordia Davidis erga Saul, 1 reg. 24, 6. 26, 9.
miſericordia laus, proverb. 14, 21. 19, 17.
miſericordia opera quanti faciat Chriſtus, mat. 12, 7. 25. 35.
miſphat alias Cades, gen. 14. 7.
miſſus a Deo Chriſtus, joan. 8.18.
mites & humiles corde eſſe diſcamus a Chriſto, mat. 11. 29.
mites manſueti quid a Deo accepturi, mat. 5. 5.
mitiſſimus moyſes, num. 12. 3.
mna, Ezech. 45. 12. luc. 19. 16.
moab, filius Lot ex filia majore, gen. 19. 37.
de moabitis multa, num, 21. 13. & ſeq. deuter. 29. 3 reg. 11. 4 reg. 4. 23.
modeſti ſimus, 1 pet. 3. 8. philip. 45. 5.
modius aqualis, deut. 25. 15.
non mœchandum, exod. 20. 14.
mœrore conſumitur inobediens, deut. 28. 65.
mola inferior & ſuperior, deut. 24. 6.
molles non poſſident regnum Dei, 1 cor. 6. 9,
Molech idolum Ammonitarum, 3 reg. 11. 7. levit. 20, 2. 3. 4.
moneamus alter alterum, rom. 15. 14.
moneamus nos hymnis &c. coloſſ. 3. 16.
monet Paulus cum lacrymis, act. 20. 31.
montem Sinai qui tetigiſſet, lapidandus erat, exod. 19. 12.
mons Gelboe, 1 reg. 31. 8. 2 reg. 1, 6. 19, 21.
monumenta aperta in morte Chriſti, matth. 27. 52.
morbos corporis & animi ſanat Chriſtus, matth. 8. 13.
morbos ob peccata immittti, matth. 9. 2. joan. 5.14.
ne mordeamus invicem, galat. 5. 15.
mores bonos corrumpunt colloquia prava, 1 cor. 15. 33.
mors ex inobedientia, gen. 3. 17. deut. 30. 15.
moriendum ſemel omnibus, heb. 9. 27.
mortem optant Iſraelita. exod. 16. 3. num. 15. 2. item moyſes, num. 21. 7. rurſum job, job. 6. 8. item Elias, 3 reg. 19. 4.
mortis dies incertus, luc. 12. 35.
mortuam Saram plangit Abraham, gen. 23. 2.
mortui in tabernaculo lex, num. 19. 14.
mortui ungebantur, gen. 50, 21. 26.
mortui lavabantur, act. 9. 37.
mortuorum exequiis non interſit ſacerdos, levit. 21. 11.

a Mortuis nihil quærendum, iſa. 8. 19.
mortuos conſulit Saul, 1 reg. 28, 8. 9. 10.
mortuo apparenti non credit, qui ſcripturæ non credit, luc. 16. 30.
ſuper Mortuo non incidendæ carnes, deut. 14. 1.
in Mortuis tibicines, matth. 9. 22.
de Mortuis non multum lugendum, 1 theſſ. 4. 16. eccl. 22. 11.
mors abſorpta per Chriſtum, 1 cor. 15. 54.
mori Chriſtus vocat dormire, matth. 9. 24.
morte Petri & aliorum martyrum glorificatur Chriſtus, joan. 21. 19. phil. 1. 23.
mortem ſibi propinquam dicit Paulus, 2 tim. 4. 6.
mori optabat Paulus ſi expediret, philip. 1. 20.
mortis ſuæ præmonet Chriſtus Apoſtolos, matth. 16, 21. 17, 21. 20, 18. joan. 7, 30. 14, 2. 16, 19.
mori cupit Chriſtus pro nobis, luc. 12. 50.
mortem deprecatur Chriſtus, matth. 26. 39.
moritur Chriſtus, matth. 27. 50. joan. 19. 30.
mortuus Chriſtus pro peccatis noſtris, rom. 4. 25. heb. 9. 15.
mors ſtipendium peccati, rom 5, 10. 11. 12.
ex mortuis primus reſurrexit Chriſtus, 1 cor. 15.26.
in mortem Chriſti baptizari, rom. 6. 3.
mortem & reſurrectionem Chriſti prædicat Petrus, act. 2. 25. & ſeq.
mori debemus pro fratribus, 1 joan. 3. 14.
mors ſecunda, apoc. 20, 13. 21, 8.
moriuntur non credentes, id eſt ira Dei manet ſuper eos, joan. 3. 36.
mortem non vident credentes, joan. 5. 24.
mortui audientes Chriſtum vivent, joan. 5. 25.
morticinium non comedendum, levit. 17. 15, imo nec tangendum, num. 19. 13.
mortificanda membra corporis peccati, coloſſ. 3. 5.
mortificata Davidis voluntas, 2 reg. 15. 30.
mortificantur Chriſtiani propter Chriſtum, roman. 8. 36.
Moyſi nativitatem & acta habes ab initio exodi uſque ad finem Deuteronomii.
Moyſi laus, eccl. 45. 1.
Moyſi fides, heb. 11. 23.
Moyſes quare & quando tegebat faciem, exod. 34. 30. 2 cor. 3. 13.
Moyſi locutum eſſe Deum credunt Judæi, Chriſtum autem neſcire ſe dicunt, joan. 9, 28. 29.
Moyſes Judæos accuſaturus, joan. 5. 45.
Moyſes & prophetæ ſcriptura veteris teſtamenti, luc. 16, 29. 30.
Moyſen repulerunt Judæi, act. 7. 37.
per Moyſen lex data, joan. 1. 17.
Moyſes adventum Chriſti prædixit, act. 3. 22.
Moyſes & Elias in transfiguratione, matth. 17, 3. 4.
Mulæ Davidis imponitur Salomon, 3 reg. 1, 33. 38.
mulier creatur e coſta Adæ, geneſis, 2. 22.
mulier ſeducitur a ſerpente, gene. 3. 1.
mulier gloria viri, 1 corin. 11. 7. & adjutorium ejus, geneſis, 2. 18.
mulierem non tangere bonum eſt, 1 corint. 7. 1.
de Muliere multa, 1 cor. 11. 6. & ſeq. 14. 12. & ſeq. & in prov. & Eccleſiaſtico.
mulierum ornatus & mores qui eſſe debeant, eph. 5. 22. coloſſ. 3. 18.
mulier familiam curet, prov. 12. 4. tit. 2. 3.
mulieri non dandus primatus, 1 timo. 2. 11.
mulier veſte virili ne utatur, deut. 22. 5.
a Muliere initium peccati, eccli. 25. 33.
mulier litigioſa cui comparanda, prov. 27, 15.
mulier bona, eccl. 36. 16.
mulier adultera, prov. 30. 20.
de Muliere forti, prov. 31, 10. 17.
mulieris ira & nequitia, eccl. 25.
mulier vovens, num. 30. 4. & ſeq.
mulier captiva, deut. 21. 11.
mulier formoſa & fatua, prov. 11. 22.
mulier litigioſa fugienda, prov. 21, 29. 7, 15.
mulieres cohæredes gratiæ, 1 pet. 3. 7.
mulieribus legendum deuteronomium, deuter. 31. 12. joſ. 8. 35.
mulieres cantant canticum cum Maria, exodus, 15. 20.
mulieres reſerventur in expugnatione urbium, deuter. 20. 14.
mulier pulchra & prudens Abigail, 1 reg. 25. 3.
mulieris prudentis conſilium, 2 reg. 20. 18.
mulierem Chriſtus in fide inſtruit, joan. 4, 15. 16. & ſeq.
mulier ſanguinis fluxum patiens ſanatur a Chriſto, matth. 9. 20.
mulieres Chriſtum ſurrexiſſe prædicant, matth. 28. 5. & ſeq.
mulieribus prædicat Paulus, act. 16. 1.
mulieres ſalvantur per liberorum generationem, 1 timot. 2. 14.
mulier ſedens ſuper beſtiam coccineam, apoc. 17, 3. 4.
mulo inſidet Abſalon, 2. reg. 18. 9. & ſeq.
mundus nemo coram Deo, job. 25. 4. & ſequent.
mundi ſeu mundati Apoſtoli per fidem, joan. 15. 3.
mundi corde Deum videbunt, matth. 5. 33.
Mundus per Chriſtum factus, joan. 1. 10.
mundus in maligno poſitus, 1 joan. 2, 17. 5, 19.
mundi figura tranſit, 1 cor. 7. 31. 1 joan. 2. 17.
mundum non diligamus, 1 joan. 2. 15.
mundi amicitia eſt inimicitia apud Deum, jaco. 4. 4.
mundus non cognovit, joan. 17. 21. & ſeq. nec Jeſum eſſe Chriſtum verum lumen, joan. 1. 10.
pro Mundo non orat Chriſtus, joan. 17. 9.
mundi ultima eſt hæc ætas, 1 cor. 7. 29.
mundum judicabunt fideles, 1 cor. 6. 2.
munera excæcant oculos, deute. 16. 19. exod. 23. 8. eccl. 20. 31.
munera accipiunt filii Samuel judices & male judicant, 1 reg. 8. 2. non autem Samuel, 1 reg. 12. 3.
munera non accipit Deus, deut. 10. 17,
munera non accipit Eliſeus a Naaman: quæ Giezi accipiens leproſus efficitur, 4 reg. 5, 16. 20. 26.
mures aurei Philiſthinorum, 1 reg. 6. 4.
murmurant Iſraelitæ, num. 11. exod. 15, 16. 17.
murmurat Moyſes, num. 11. 11.
murmurans populus interficitur, num. 16. 47. & ſeq.
ſine Murmurationibus omnia fiant, philip. 2. 14.
non Murmurandum contra Deum, 1 cor. 10. 10.
mutatur Saul in alium virum a Spiritu Dei, 1 reg. 10. 6.
mutui lex, exod. 22. 14.
mutuum dandum omnibus, deuter. 15, 6. 8. matth. 5. 42. eccl. 29. 2.
mutuat aliis quia dives, qui ſervat Dei præcepta, deut. 28. 11. & ſeq.
mutum fecit Deus, exod. 4. 11.
mutus ſanatur a Chriſto, matth. 9. 12.
Myſterium abſconditum ſalus noſtra, rom. 16. 25.
myſteriorum Dei diſpenſator Paulus, 1. cor. 4. 1.

N.

NAaman leproſus ſanatur, 4 reg. 5, 9. 17.
Naas obſidet Jabes Galaad, 1 reg. 11. 1.
Nabal impius moritur, 1 reg. 25. 38.
Naboth juſſu impiæ Jezabel lapidatur, 3 reg. 21. 9. 14. 15.
Nabuchodonoſor acta, 4 reg. 24. 1. dan. 1. 2. 3. 4. jer. 27. 8. judith 1. 2.
Nachor avus Abrahæ, gen. 11, 22. 26. 22, 21.
Nadab & Abiu comburuntur, levit. 10. 1.
Nadab filius Jeroboam rex Iſrael, 3 reg. 14. 15.
Nahaſſon filius Aminadab, num. 1, 7.
Nahum vaticinatur Dei vindictam in Aſſyrios, nahum, 1. 1.
Natalis ſui cœnam celebrat Herodes, marc. 6. 21.
Nathan prophetæ acta, 2 reg. 7. 3 reg. 1. 22.
Nathanael verus Iſraelita, joan. 1. 47.
naturæ impuritas, job. 25, 4. 5.
natus ex Deo qui Chriſto credit, joan. 1. 3. 1 joan. 5. 1.
natus ex Deo peccatum non facit, 1 joan, 3. 9.
naufragium Pauli, act. 27. 41.
in Nazareth educatur Chriſtus, matth. 2. 23. luc. 4. 16.
Nazareni non honorant Chriſtum, matth. 13. 55. & ſeq. 57. ſed magis præcipitare conantur de monte, luc. 4. 24. 29.
Nazaræorum lex, num. 6. 153.
Nebo mons, deut. 32. 49.
Nebula impletur templum, 3 reg. 8. 10.
non ex Neceſſitate aut triſtitia, ſed ſponte & hilariter ſubveniendum eſt pauperibus, 1 cor. 9, 10. 11.
neceſſitate coactus comedit David panes propoſitionis, 1 regum. 21. 6.
negat Chriſtum Petrus, matth. 26. 70.
negabit nos Chriſtus ſi negaverimus eum, 2 timoth. 2. 12.
Nehemiæ acta, 2 libro Eſdræ, qui & Nehemiæ dicitur
Nehemiæ laus, eccl. 49. 15.
Nemrod robuſtus venator, gen. 10. 9.
Nemus plantat Abraham, gen. 21. 33.
Nephthali, gen. 30. 8. 46. 24. joſu. 19, 32. 39.
Nervum femoris non comedunt Judæi, gen. 32. 32.
Nicanoris acta, 1 mach. 7. 26. 2 mach. 15. 1. 38, 35.
Nicodemus magiſter in Iſrael, occultus Chriſti diſcipulus, joan. 3, 1. 19, 39.
de Nido invento lex, deut. 22. 6.
Ninive ædificatur, gen. 10. 11.
Ninive evertenda prædicitur, nahum 3. 7.
Ninivitarum reſipiſcentia, jonæ 3. 5. qui Judæos in judicio condemnabunt, matth. 12. 41.
Nobe civitatem deſtruit Saul, 1 reg. 22. 19.
noctuam non comedunt Judæi, deuter. 14. 15. levit. 11. 16.
Noe nativitas & acta, gen. 5. 6. 7. 8. 9.
Noe arca, 1 pet. 3. 20.
Noe fides, heb. 11. 7.
Noe laus, eccl. 44. 17.
Noe juſtitiæ præco ſervatus, 2 pet. 2, 5. 3, 20.
Noemi uxor Elimelech, ruth. 1. 4.
Nomina imponit Adam cunctis animantibus, geneſis 2. 20.
nomina imponebant matres, gen. 29. 30. judic. 13. 24.
nomina patrum invocata ſuper Ephraim & Manaſſen, gen. 48. 16.
nominis boni habenda ratio, eccli. 41. 15.
nomen Dei tempore Henoch cœptum invocari, gene. 4. 26.
nomen Dei ſum qui ſum, exod. 3, 13. 15.
nomen ſuum Jehova non indicavit Deus patribus Judæorum, exod. 6. 3.
nomen Dei protectio noſtra, proverb. 18. 10.
nomen Dei auditum ubique, 3 reg. 8. 42.
in nomine Domini benedicit David populo, 2 regum 6. 18.
in nomine Domini maledicit Eliſeus pueris ipſum irridentibus, 4 reg. 2. 24.
nomen Dei non aſſumendum fruſtra, exod. 20. 7.
nomen Dei invocare ſuper aliquem, num. 6. 27.
nomen Dei polluitur perjurio, levit. 19. 12.
novacula non raduntur pili Nazaræorum, num. 6. 5. judic. 13. 5. 1 reg. 1. 11.
noviſſima prævidenda, deut. 32. 29.
noviſſima tempora, 1 timoth. 4. 1.
noviſſimi primi, matth. 20. 16.
Nova creatura in Chriſto, galat. 6. 15.
in Novitate vitæ ambulandum, in novitate ſpiritus Deo ſerviendum, rom. 6, 4. 7, 6.
novus homo, Ephe. 4. 24.
novum teſtamentum, gene. 3. 15. heb. 8, 10. 10, 16. in peccatorum remiſſionem, matth. 26. 28.
Nox verbo Dei creatur, gene. 1. 5.
Nubes diſcurrentes, deut. 33. 26.
ad Nubis motum movebantur caſtra Iſraelitarum, exod. 40. 36. num. 9, 17. 20. 21.
in Nube loquitur Deus Moyſi, exod. 33, 9. 16, 10.
nubes in occaſu orta, pluvia, luc. 12. 54.
nubant qui non poſſunt continere, 1 corinth. 7. 9.
nubere qui prohibent, 1 timoth. 4. 3.
nubebant filiæ majores ætate ante minores, gene. 29. 26.
nudi Adam & Heva, gene. 2. 25.
nudus Iſrael inter hoſtes exod. 32. 25.
nuditas obedientibus, deuter. 28. 48.
numerantur filii Iſrael apti ad pugnam, nume. 1. 1.
nuptias celebrat Laban filiæ, gen. 29. 22.
nuptiæ Rebeccæ in timore Dei, gen. 24, 51. 59.
nuptiarum ſanctitas, tob. 6. 17.
nuptiis interfuit Chriſtus, joan. 2. 1.
in Nuptiis poſtremus locus accipiendus, & quare, luc. 14. 8.
nuptialem veſtem non habens, matth. 22. 12.
ut Nutrix fovet filios ſuos, ſic Paulus Theſſalonicenſes, nihil ab eis exigens, 1 theſſalon. 2. 7.
Nycticoracem non comedunt Judæi, deuter. 14. 18.

O.

OBed filius Ruth, ruth. 4. 17.
Obed edom benedicit Deus, 2 reg. 6. 10.
Obed propheta arguit Iſraelitas, 2 paralip. 28. 9.
obediendum voci Dei, deuter. 30. 20. 1 pet. 1. 14.
obedientibus verbo Dei benedictio, deut. 11. 27.
non Obediens Saul Deo rejicitur, 1 reg. 28. 18.
obedientia victimis potior, 1 reg. 15. 22.
obediens Chriſtus patri uſque ad mortem, heb. 5. 8. cujus obedientia ſalvamur, roman. 5. 15.
obedientia parentibus exhibenda, exod. 10. 5. levit. 19. 3. deuter. 5. 16. tob. 4. 1.
obediendum Deo potius quam hominibus, act. 5. 29.
obediendum magiſtratibus ac præpoſitis, roma. 13. 1. deuter. 17, 10. 12. hebr. 13. 17.
obedit Chriſtus patri putativo, luc. 2. 51.
obedit Chriſtus voci Joſue, joſ. 10. 12.
de Oblationibus variis, levit. 2, 3. 6, 9. nume. 7, 15. 28. 29.
qui Obliviſcuntur Dei peribunt, deut. 18. 9.
ne Obliviſcamur Dei, in divitiis, deuter. 6, 12. 8, 11.
oblitus Dei Iſrael, percutitur, deuter. 32. 18. judic. 3. 7. & ſeq.

Obſecrat Epheſiòs Paulus, ephe. 4. 1. Romanos, roma. 12. 1. corinthios, 2 corin. 5.28. galatas, galat. 4.12.
Obſtetricum Ægyptiarum pietas, exod. 1. 20.
obſtinatorum interitus, ezech. 6. 10. & ſeq.
Occidit Deus quem vult, deut. 32. 39.
occidere vult Dominus Moyſen, exod. 4. 24.
occidens hominem moriatur, levit. 24. 17. deut. 19.21.
occidens hominem maledictus, deut. 27. 24.
occidatur gladio, qui gladio occidit, geneſis, 9. 6. matth. 26. 52.
de Occiſi cadavere, deut. 21. 1.
in Occulto auditum Evangelium prædicaverunt palam apoſtoli, matth. 10.27.
Ochoziæ filii Achab acta, 3 reg. 22, 40. 4 reg. 1, 2. 5, 18.
ochoziæ filii Joram acta, 4 reg. 8. 24, 25, 26, 9. 27, 29.
ochoziæ filius Joas abſconditur, 4 reg. 11. 1, 2.
oculis Dei omnia aperta, heb. 4. 13.
oculum eruenti eruitur oculus, exod. 21. 26.
oculi eruuntur Samſoni, judic. 16. 21
oculi effodiuntur Sedeciæ, 4 reg. 25, 7.
oculos excelſos humiliat Deus, 2 reg. 12. 28.
oculi deficientes inobedientibus Deo, deut. 28. 65.
de Oculi eruitione, matth, 5. 35, 38.
oculos videntes dat Deus obedientibus ſibi, deut. 29. 3, 4.
oculus bonus, aut nequam ſeu malignus, matth. 6.23. Deut. 15. 9, 10.
odientes ipſum punit Deus, deut. 5. 9.
odium cordis prohibetur, levit. 19, 17.
odio habitus Chriſtus a mundo ſine cauſa, joan. 7, 15. 23. 24. 25.
odio ſunt Chriſtiani mundo, matth. 10. 22. joan. 15. 18.
odientibus nos benefaciendum, luc. 6. 27.
odientes ipſum diligebat David, 2 reg. 19. 6.
odiens fratrem homicida eſt, 1 joan. 2. 9.
ab Odientibus liberat Deus invocantes ſe, 2 reg. 22. 18.
odoratur Deus ſacrificium pii. gene. 8. 21.
Offendiculum fratri non objiciendum, rom. 14. 13.
ſine Offendiculo ſit Chriſtianus, 1 corinth. 9. 12.
offerendarum pecudum, armentorum &c. ritus, lev. 1.
offerendum Deo, non dæmonibus, levit. 17. 8.
non Offerenda hoſtia vitioſa, deute. 17. 4.
Og rex Baſan percutitur, nume. 21. 33. deut. 1. 4, 3, 1. 11.
Olda prophetiſſa, 2 para. 34. 22.
oleribus veſcitur infirmus, roma. 14. 2.
oleum dat Deus diligentibus ſe, deute. 11. 14.
oleo ſuo non ungentur inobedientes, deut. 28. 40.
oleum fundit Jacob ſuper lapidem quem erexerat in titulum, gene. 28, 18. 35, 14.
olei ſancti confectio, exod. 30, 24. 25.
olea Chriſtus, rom. 11, 24.
oleaſter populus gentium, rom. 11. 17.
oleo uncti ab Apoſtolis ſanantur, marc. 6. 13.
oleo ungatur infirmus a presbyteris, jaco. 5. 14.
oleo ungitur rex Saul, 1 reg. 10. 1.
olivarum reliquiæ, advenis, &c. deut. 24. 20.
olla liquefacta, ezech. 24. 3.
Omnipotens Deus, gene. 17, 35. 11, 48. exod. 15. 3. num. 24, 4. 16.
Onan filius Judæ percutitur a Deo, gen. 38, 4. 8.
Oneſimus ſervus Philemonis, phile. 10.
Oneſiphori domui miſericordia, 2 tim. 1, 16. 4, 19.
Onias ſummus ſacerdos, 2 macha. 4, 1. 33. 34. & ſeq.
onocrotalum non comedunt Judæi, deut. 14. 18. lev. 21. 18.
onus Chriſti leve ferendum, mat. 11. 30.
onus grave imponunt populo Scribæ & phariſæi, mat. 23. 4.
onus importabile lex Moyſi, act. 15. 28.
onerati & laborantes accedant ad Chriſtum, mat. 11. 29.
onus & infirmitas fratris ferenda, galat. 6. 2.
onus ſuum quiſque portabit, galat. 6. 5.
Ooliab artifex, exod. 31, 6. 35, 34. 36, 1. 38, 23.
Oolla & Ooliba, ezech. 23. 4.
Operimentum tabernaculi, exod. 26, 11. 35, 11.
Ophni & Phinees filii Heli, 1 reg. 1, 3. 2, 34. 4, 11. 17.
in Ophir mittit Salomon claſſem, 3 reg. 9. 28. item Joſaph. 3 regum, 22. 49.
non Opprimendus proximus, levit. 19. 13.
opprimetur inobediens Deo, deut. 28. 33.
opus Dei credere in Chriſtum, joan. 6. 29.
opera Dei perfecta, deut. 32. 4.
opera Dei non ſcrutanda curioſius, job. 7.13.
opera Dei imperveſtigabilia, eccl. 8. 17.
opera Dei revocanda in memoriam, deut. 4, 9. 7, 18.
opera legis qui non facit, maledictus, deut. 27, 26.
ut Opera ſancta & juſta faceremus, electi ſumus a Deo & redempti, luc. 1, 73. epheſ. 1, 45. 2, 10. tit. 2, 12. 13. 14.
ante Opera bona mundemur oportet per Chriſtum, joan. 9, 4. 15, 3. & ſeq. tit 2. 11.
opus bonum Deus incipit & perficit in nobis, phil. 1,4. prov. 16, 3. 20, 11.
opera teſtantur fidem, phile. 5. heb. 6. 10. mat. 7.16. 2 pet. 1. 20.
opera lucis, epheſ. 5, 9. 11.
ad Opera bona provocemus invicem, heb. 10. 24.
operibus bonis præſint credentes, tit. 3. 8.
opera bona non faciens abſcindetur de vite Chriſto, joan. 15. 2.
opera charitatis non habenti non prodeſt fides, jac. 2, 14. 17. 18.
ad Opera fidei provocat Chriſtus, mat. 5. 16. ſic & Paulus, act. 26. 17, 18.
opera miſericordia, matth. 25, 37.
non propter Opera liberati ſumus, tit. 3. 5. epheſ. 2. 9.
operum bonorum exemplum epiſcopus, tit. 2. 7.
opera mala operatur diabolus, epheſ. 2. 2.
opera coinquinantia hominem, marc. 7. 18.
opera tenebrarum abneganda, tit. 2, 9, 10, 12. rom. 13. 12.
opera Gentium non imitanda, epheſ. 4. 17. levit. 18, 24. 25.
ut Operarios extrudat orandus Deus, mat. 9. 37.
operarius cibo dignus, mat. 10. 10.
operarii iniquitatis, mat. 9, 37.
operandum manibus, 1 theſſ. 4. 11.
operatur manibus Paulus, act. 18. 3.
opera manuum Iſrael benedicit Deus, deut. 2. 7. & fructificare facit, deut. 28, 4. 5. 6. 30, 9.
operatus cum Deo Jonathæ, 1 reg. 14. 45.
Orat Chriſtus pro nobis joan. 17. 9.
orat Chriſtus pro Petro, luc. 22. 43.
orat Chriſtus apud patrem pro nobis, heb. 7,22. 9,24.
ad Orandum ſpe exorandi exhortatur Chriſtus propoſitis exemplis, matth. 7. 9. luc. 18. 1.
orando cum fiducia, accipiemus quod petimus, marc. 11. 24.
orandum ſpiritu & mente, 1 corinth. 14. 14.
orationibus noſtris adeſt Deus deut. 4. 2.
orandi modum docet Chriſtus, mat. 6, 5. 6. 7.
orandum continue, matth. 7. 7. luc. 11, 1. 18, 1. rom. 12. 12. eph. 6. 18. coloſſ. 4. 3. 1 theſſ. 5. 25.
in oratione pernoctat Chriſtus, luc. 6. 12.
oratio ſine intermiſſione ab eccleſia pro liberatione Petri, act. 12. 12.
oratio juſti aſſidua multum valet, jac. 5.17, 18.
in Orationibus unanimiter perſeverant apoſtoli, act. 1. 24.
orat Paulus ſine intermiſſione, 1 theſſ. 1. 2.
oratione aſſidua victus Deus, judic. 10, 15. 11. 31.
orat Chriſtus ter eundem ſermonem, matth. 26, 36. 39. 41. 42. 44.
orans Chriſtus procidit in faciem, oculos in cœlum attollit, genua ponit, matth. 26. 36. joan. 17. 1. luc. 22. 46. Sic Paulus orat cum fratribus poſitis in terram genibus, act. 20 36. epheſ. 3.14. item Moyſes extenſis in monte manibus, exod. 17, 11. 13.
oraturus Chriſtus ſecedit in deſerta, aut in montem, luc. 5, 18. 9, 28. 21, 36. mat. 14. 23. marc. 1. 35.
orat Petrus in ſuperiori parte domus, act. 10. 9.
orent in omni loco viri levantes puras manus, 1 tim. 2. 8.
orat Paulus in litore maris, act. 21. 5. item in templo, 22. 17.
oratione fidelium cupit Paulus juvari, rom. 15.70. 2 corinth. 1. 7. heb. 13. 18.
orandum pro nobis invicem, jac. 5. 16.
orandum pro Regibus & ſimilibus, 1 timoth. 2. 8.
orat Abraham pro Sodomitis, gen. 18. 23.
orat Moyſes, proſtratus coram Deo, 40. diebus, & 40. noctibus, objiciens illi ſuas promiſſiones, deut. 9. 26. exod. 32. 11.
orat qui benefacit & recedit ab injuſtitia, eccl. 35. 3.
oret in triſtitia conſtitutus, jac. 5. 13.
oratio & jejunium, act. 13, 3. 14, 22. mat. 17, 11.
oraculi ſive propitiatorii forma, exod. 37. 6.
orbis totius deſolatio, iſa. 24. 4.
orbis deſcriptio Cæſaris, luc. 2. 1.
Oreb occiditur, judic. 7. 25.
organorum inventor Jubal gen. 4. 25.
ornatus Aaron & filiorum, exod. 28. 6. & ſeq. 39. 1. & ſeq.
orphanos non reliquit Apoſtolos Chriſtus ſed miſit eis Spiritum ſanctum, joan. 14. 18.
Orygem comedunt Judæi, deut. 14. 5.
Os hominis fecit Deus exod. 4. 24.
Oris & oculorum cuſtodia, proverb. 4. 11.
Oſculatur Rachelem Jacob, gen. 29. 11.
oſculatur Eſau fratrem ſuum Jacob, gen. 33.4.
oſculantur alterutrum Jonathas & David, 1 reg. 20. 41.
in Oſculo ſancto ſalutent ſe Chriſtiani, rom. 16. 16. 2 cor. 13. 12.
oſculantur Paulum fratres, act. 20. 37.
oſculatur pedes Jeſu peccatrix, luc. 7. 38.
oſculo Chriſtum prodit Judas, matth. 26. 48, 49.
Oſee qui & Joſue, num. 13. 9.
Oſee regis Iſrael acta, 4 reg. 15, 30. 17. 1, 2, 3. & ſeq.
Oſee prophetia, oſee, 1. 1.
Oſſium Eliſei contactu reſuſcitatur mortuus, 4 reg. 13. 21.
oſſa Joſeph ſecum effert Moyſes, exod. 13. 19.
oſſa prophetæ ſervantur a Joſia cæteris combuſtis, 4 reg. 23. 18.
oſſa arida filii Iſrael, ezech. 37. 1. & ſeq.
Oſtium Chriſtus, joan. 10. 7, 9.
Othoniel judex Iſrael, judic. 1, 13. 3, 9.
Otium vitandum, proverb. 20, 13. 21, 4.
in Ovium tonſione fiebant convivia, 1 reg. 25. 36. 2 reg. 13. 27.
ovem comedebant Judæi, deut. 14. 4.
ovium parabolam proponit Micheas, 3 reg. 22. 17. item Chriſtus matth. 9. 36.
ovis perditæ & inventæ ſimilitudo, mat. 18. 12.
ovium caulæ multiplicantur obedientibus Deo, deut. 28. 4.
de Ovibus oblatio, levit. 3. 6.
oves errantes Judæi, mat. 15. 24.
oves Chriſti vocem ejus audiunt, joan. 10. 3.
oves benedicti Dei, matth. 25. 33.
Ovile eccleſia Chriſti ex Judæis & Gentibus, joan. 10. 16.
Oza & Ahio filii Abinadab, 2 reg. 6, 3. 6. 7. 8.
Oziæ regis Judæ acta, 4 reg. 14. 13. 2 par. 26. 1. & ſeq.

P.

PAcificus Salomon, 1 paralip. 22. 9.
pacificorum hoſtiæ, levit. 3, 1. 7, 1. 11, 3.
Pactum Dei cum Noe, geneſis 9. 9.
pacti Dei commemoratio, jerem. 14. 21. c. 32. 40.
pacti ſui memor Deus non deſerit populum ſuum, 4 reg. 13. 23.
pactum Joſiæ & populi cum Deo, 4 reg. 23. 3.
pactum Deus vocat circuncisionem, gen. 17.13.
Pædagogus erat lex, galat. 3. 24.
pallium Eliæ & Eliſæi, 3 reg. 19. 19. 4 reg. 2, 8. 13. 14.
palmas in faciem Chriſti, mat. 26. 67.
palpat in meridie, inobediens Deo, deut. 28. 29.
pane fulcitur cor, gen. 18. 5. judic. 19. 5. pſalm. 103, 16.
panis in ſudore vultus comedendus, gen. 3. 19.
non in Pane ſolo vivit homo, deut. 8. 3. mat. 4. 4.
panes pluit Deus de cœlo, exod. 16. 19.
panibus obedientium ſibi benedicit Deus, comeduntque in ſaturitate, levit. 26. 5.
pane & carnibus per corvum paſcitur Elias, 3 reg. 17. 6.
pane & aqua cibatur Elias, 3 reg. 19. 6.
panibus ſeptem 4000. hominum ſatiati, mat. 15.33. & ſeq. item quinque panibus ſatiantur 5000.
panis laicus, 1 reg. 21, 3. 4.
panes primitiarum ſub Eliſeo multiplicati, 4 reg. 4. 42.
panum oblatio, levit. 2. 4.
panes propoſitionis, levit. 24. 5.
panis evangelii, Judæorum primum erat, mat. 15.26.
panis vitæ, caro Chriſti, joan. 6, 23. 26.
panis unius & calicis participatio, 1 corinth. 10, 16. 17.
parabolæ Salomonis, 3 Regum 4. 32.
ſine Parabolis non loquebatur Chriſtus turbis, matth. 13. 13. marc. 4. 34.
parabolas ſeorſum interpretatur Chriſtus ſuis Apoſtolis, marc. 4. 33.
parabola lignorum, judic. 9. 8.
parabola duarum aquilarum, ezech. 17. 3.
Paracletus promittitur, joan. 14, 16. 15, 26. 16, 8.
e Paradiſo voluptatis ejectus Adam, gen. 3. 23.
Paralyticus ſanatur a Chriſto, matth. 9.2. mar. 2.10.
Parentes honorandi & timendi, exod. 20. 12. levit. 19. 3.
parentes honorare eſt illis benefacere, matth. 15. 4. marci 7. 10.
parentes percutiens aut maledicens occidatur, exod. 21. 12.
ob Parentum inhonorationem mittitur populus in exilium, ezech. 22. 7.
parentes doceant filios verbum Dei, deut. 11. 18.
parentes non plus diligendi quam Chriſtus, marc. 10. 37.

Pars Dei Iſrael, deuter. 32. 9.
Parſimonia opes auget, proverb. 13. 21.
participes Chriſti facti, hebr. 3. 14.
parvulis legendum deuteronomium, deutero. 31. 12.
parvuli in Chriſto, 1 corinth. 3. 1.
paſcha quid ſignificat, exod. 12.
paſchæ myſterium doceantur filii, exod. 12, 3. 7.
paſchalis agnus quo modo edendus, exod. 12, 4. 8.
paſcha manducat Chriſtus cum diſcipulis, marc. 26. 19. & ſeq.
paſcha noſtrum Chriſtus, 1 corinth. 5. 7.
paſcit David unctus jam in regem, oves patris, 1 reg. 17. 34.
paſcit David populum Iſrael, 2 reg. 5, 2. 7, 7,
paſcant greges epiſcopi, 1 petr. 5. 2.
paſcens gregem edit de lacte, 1 cor. 9. 7.
paſſerculus non occiditur ſine Dei voluntate, matth. 10. 29.
paſſiones hujus vitæ, rom. 8. 18.
paſſionibus Chriſti communicare, 1 pet. 4. 13.
in Paſſionibus exultandum, 1 pet. 1. 11. coloſſ. 1. 24.
paſſiones & affectus peccati, rom. 7. 5.
Paſtores ovium, filii Jacob, gen. 46. 32.
paſtores ovium deteſtabantur Ægyptii, gen. 46. 34.
paſtor Chriſtus promittitur, ezech. 34. 23.
paſtoribus nuntiatur Chriſtus, natus, luc. 2. 8.
paſtor bonus, Chriſtus, joan. 10, 11. 14. 1 pet. 5. 4.
paſtores qui intrant per oſtium Chriſtum, joann. 10. 2.
paſtores populi ſeductores, jerem. 12. 10.
paſtores gregem lacerantes, jerem. 23. 1.
paſtores quæ ſua ſunt quærentes, ezech. 34. 2.
paſtoris non corrigientis populum, pœna, ezech. 3. 18.
paſtoris evangelici officium, ezech. 33. 2.
Patrum officium erga filios, epheſ. 6. 4.
patri non maledicendum, proverb. 20. 20.
patres pro filiis non occidentur, deut. 24. 16.
pater Chriſtianorum Deus, 2 corinth. 6. 18.
pater Chriſti pater noſter, joan. 20. 17.
patrem invocemus Deum, galat. 4, 2. 6.
pater noſter, Deus, deut. 32, 6. 7. mar. 23. 9.
patrem quum invocemus Deum, in timore converſemur, 1 pet. 1. 17.
pater Corinthiorum Paulus, 1 corinth. 4. 15.
patiens Deus, exod. 34. 7. rom. 15. 8.
patientia ſua provocat Deus ad pœnitentiam, rom. 2, 4. 2 petr. 3. 9.
patientia Dei erga Paulum, 1 tim. 1. 16.
patientiæ exemplum Job, jacobi 5. 11.
patientia Job, job. 1. & 2. item Tobiæ, tob. 2. 12.
patientiæ commendatio, prov. 16. 32.
patientes ſimus, 1 theſſ. 5. 12. 2 theſſ. 1. 4.
in Patientia fructum referentes, luc. 8. 15.
patientia neceſſaria in tribulationibus, heb. 10. 36.
ut patiamur exemplo Chriſti vocati ſumus, 1 pet. 3, 12. 4, 1.
pati propter juſtitiam, beatum, 1 pet. 3. 14.
patria Chriſti, Nazareth, mat. 13. 54.
pavidum cor inobedientibus, deut, 28. 65.
Pauli acta ſcribuntur in actis Apoſtolorum & in epiſtolis ipſius: in Pauli epiſtolis quædam difficilia intellectu, 2 pet. 3. 16.
Paulus hortatur ad pœnitentiam & fidem in Chriſtum, act. 17, 26. 28. 13, 22. & ſeq. 18. 5.
Pavor cordibus inobedientium Deo, lev. 26. 36.
Pauperes ſemper futuri, deut. 15. 11. mat. 26. 11.
pauperi mutuo data pecunia, exod. 22. 25.
pauperes curandi in charitate, deut. 15. 8. eccl. 4. 1.
pauper Chriſtus factus pro nobis, 2 cor. 8. 14.
pauperibus quod fit, Chriſto fit, mat. 25. 40.
pauperibus abunde largiendum, luc. 19. 18.
pauperes ad convivium vocandi, luc. 14. 13.
pauperum curam habuit Paulus, gal. 2. 10. 1 cor. 16. 1.
pauperis perſona non conſideranda in judicio, levit. 14. 21.
pauperi non exprobrandum, prov, 14, 31. 17, 5.
pauperes ſpiritu, mat. 5. 3.
pauper probus diviti improbo præferendus, prover. 28. 6.
pauperem ſuperbum odit Dominus, eccl. 25, 3.
Pauperibus annuntiatur Chriſtus, matt. 11. 5.
Paupertas ubique contempta, prov. 14, 32. 19, 17.
paupertas cum timore Dei, prov. 15. 15.
paupertatis author Deus, prov. 14. 33.
in paupertate naſcitur Chriſtus, luc. 2. 7.
paupertatem ſuam objicit Chriſtus Scribæ cupienti eum ſequi, luc. 9. 58.
pax vobis ſalutatio Hebræorum, gen. 43. 23.
pacis author Deus, 1 theſ. 5. 23. 1 cor. 14. 33.
pax cum omnibus habenda, rom. 12. 14.
pacifici filii Deo, matt. 5. 9.
pax a domeſticis non expectanda Chriſtiano, matth. 10. 34.
pax ab inimicis obedientibus Deo, lev. 26. 6.
pax ſub Salomone, 3 reg. 4, 24. 5, 9. 10. 11. 12. & ſeq.
pax eccleſiæ Dei in Galilæa, Judæa & Samaria, act. 9. 31.
pax Dei incomprehenſibilis, philip. 4. 7.
pax in eccleſia, iſa. 26, 12. 66, 12.
pax facta a Deo per Chriſtum. col. 1. 20.
pax Gentibus & Judæis, eph. 2, 14. 15. 17. & ſeq.
pax conſcientiæ per fidem, rom. 5. 1.
cum pacem & ſecuritatem putarint eſſe homines, aderit judicii dies, 1 theſſ. 5. 3.
pacem Chriſtus apoſtolis imprecatur, luc. 24. 36. joh. 14, 27. 16, 32. 20, 21. 26.
ad pacem vocati ſumus, col. 3. 15.
pacem erga Deum dat fides in Chriſtum, rom. 5. 1.
Peccatum Adæ in omnes, gen. 3. 6. rom. 5. 12.
peccatum qui facit, ex diabolo eſt, 1 joh. 3, 14. 23.
peccatum ſtimulus mortis, 1 cor. 15. 65.
peccatum eſt quod ex fide non fit, rom. 14. 23.
peccatum non inducit quicquid extra hominem eſt, matth. 15. 11.
peccatum faciens ſervus eſt peccati, joh. 8. 34. 2 pet. 3. 4.
peccatores omnes ſunt & omnibus Chriſto opus eſt, iſa. 41, 27. 53, 8. joh. 1, 17. 29.
peccator & impius, quiſquis non credit evangelio, 1 pet. 4. 18.
peccati pœna mors, rom. 5. 12.
peccatum per legem cognoſcitur, rom. 7. 7.
peccati proprii pœna cuique portanda, jer. 21. 9. ezech. 18. 4. deut. 24. 16.
peccatorum variorum expiatio, levit. 23. 27. num. 15. 24. & ſeq.
a Peccatis expiatio, lev. 23. 16. num. 19.
peccatorum antiqua confeſſio, lev. 16. 22.
peccata aufert Deus, num. 14. 18.
a peccatis converti, Dei donum, jer. 21. 14.
ad peccati agnitionem timor & metus, 1 reg. 12. 19.
peccata agnoſcentibus, remiſſio, ezech. 32. 10. levit. 26. 43.
Peccata fide & miſericordia purgantur, proverb. 15. 28.
peccatum confitentur Iſraelitæ, 1 reg. 7, 6. 12. 19.
peccati confeſſio exigitur antequam dimittatur, num. 5, 6. 7.
ob Peccatum populi contra naturam puniuntur etiam qui non peccaverunt, gen. 19. 15. judic. 20. 21.
peccatum nullum in Chriſto, 1 pet. 2. 22.
peccatum factus Chriſtus pro nobis, 1 corin. 5. rom. 8. 3. 1 pet. 2. 24.
peccatores venit Chriſtus vocare, mar. 9. 13.
peccatorum remiſſio ex abundanti miſericordia, luc. 1. 77. matt. 1. 21. act. 13. 38.
peccatrici condonantur peccata, quod multum dilexerit, luc. 7. 47.
peccatum in ſpiritum ſanctum irremiſſibile, marc. 3. 28. matt. 12. 31. 1 johan. 5. 6.
peccato mortui, juſtitiæ vivamus, 1 pet. 2. 24. 3, 10.
peccatorum noſtrorum non recordabitur amplius Deus, heb. 8, 12. 10, 17.
peccantes voluntarie & recedentes a Chriſto, nulla hoſtia purgantur, heb. 6. 6.
a peccatorum ſomno ſurgendum, rom. 6. 11.
peccatorum multitudinem operit charitas, 1 petri 4. 8.
peccata confitentibus remittentur, mat. 18. 18.
peccantes arguendi coram omnibus ab epiſcopis, 1 tim. 5. 22.
peccanti fratri ſemper remittendum, mat. 18. 18.
erga peccatores reſipiſcentes oſtenditur Dei Benignitas in filio prodigo, luc. 15. 20.
ſuper peccatore uno reſipiſcente quantum ſit in cœlis gaudium, luc. 15. 7.
pecudum offerendarum ritus, levit. 1. 10.
Peculiaris Dei populus Iſrael, deut. 7. 6.
de pecunia depoſita apud amicum, exod. 22. 7.
nec pecunia, nec alia res ad uſuram fratri danda, deut. 23. 19.
pecuniis conſtituti ſacerdotes a Jeroboam, 3 reg. 13. 33.
pecuniis confidentes difficile regnum Dei ingredientur, marc. 10. 24.
pecunia donum ſpiritus non poſſidetur, act. 8. 20.
pediculi in hominibus, exod. 8. 17.
pedes hoſpitibus lavabantur, gen. 18, 4. 19, 2.
pedes ſanctorum ſervat Deus, 1 reg. 2. 9.
pedes dolet Aſa, 3 reg. 15. 23.
pedes Chriſti ungit peccatrix, luc. 7. 38.
pedes diſcipulorum lavat Chriſtus, joh. 13. 12.
ad pedes Chriſti ſedet Maria, luc. 10. 39.
pedes calceati ad prædicandum evangelium, epheſi. 6. 15.
pedibus nudis & flens ac operto capite fugit David a facie filii Abſalom, 2 reg. 15. 30.
pedibus Dei appropinquantes docentur ab eo, 2 reg. 7. 6. deut. 33. 3.
pelicanum non comedebant Judæi, deut. 14. 15.
pentecoſtes feſtum, exod. 23. 15.
penuria rerum inobedientibus, deut. 28. 48.
percutiens hominem moriatur, levit. 24. 18. exod. 21. 12.
percutiens parentes, aut mulierem prægnantem, moriatur, exod. 21, 15. 22.
de perdito bove, ove, aut alia re proximi quid agendum, deut. 22. 1.
peregrinari a corpore fidelibus optabile, 2 corinth. 5. 8.
peregrinamur nunc a Domino, 2 cor. 5. 6.
peregrinatio vita Jacob, gen. 47. 9.
peregrinos amat Deus, deut. 10. 18.
peregrini ſuſcipiendi, exod. 23. 9. deut. 14. 21.
peregrini decimis tertii anni alebantur, deuter. 14. 29.
perfecti ſimus cum Deo, deut. 18. 13. matth. 5. 48.
ut perfectus ſit, hortatur Deus Abraham, gen. 17. 1.
perfectus eſt, qui eſt ſicut magiſter ſuus Chriſtus, luc. 6. 40.
perfectorum, omnibus venditis & datis pauperibus ſequi Chriſtum, matth. 19. 21.
ad perfectionem exhortatio, 1 cor. 1, 10. 14, 20.
perfectus qui verbo non labitur, jac. 3. 2.
in periculo Deus adeſt ſuis, exod. 14, 15. 16. 18.
ut peripſema omnium Paulus, 1 corint. 4. 13.
non Pejerandum, lev. 19. 12.
de Perſarum regibus vaticinium, dan. 11. 2.
perſecutiones a Deo, pſalm. 38. verſ. 12.
de perſecutionibus inter prædicandum præmonet Chriſtus Apoſtolos, mat. 10. 23. luc. 21. 12.
perſecutionem patientur pie viventes, 2 timoth. 3. 11.
perſecutiones ſcandalizant infirmos, marc. 4. 8.
ſi perſequantur nos fugiendum, matth. 10, 2. 3.
perſecutores non timendi, matth. 10. 19.
perſecutionem patientes, beati, mat. 5. 10.
pro perſequentibus orandum, mat. 5. 44. rom. 12. 14.
ad perſeverantiam hortatur Chriſtus, joh. 15. 4.
perſeverans ſalvabitur, matth. 10, 22. 24, 13.
perſeverantiam dat Chriſtus fidelibus, 1 corinth. 1. 8.
perſona judici non ſpectanda, levit. 19. 15. deut. 1, 17. 16, 19. prov. 24. 23.
perſonam Deus non accipit, deut. 10. 17.
peſtilentia inobedientibus præceptis Dei, levit. 26. 25.
peſtem elegit David, 2 reg. 24. 14.
quicquid petierimus a Deo ſecundum voluntatem ipſius dabit nobis, 1 joh. 3, 22. 5, 14. 15. 16.
petentibus in fide nihil denegatur, marc. 11. 24.
petentes in nomine Chriſti obtinebimus, joh. 14, 13. 14.
in petra ſtat Moyſes ad videndum Deum, exod. 33. 21.
e petra datur aqua, exod. 17. 6.
petra ſcandali Chriſtus, 1 pet. 2. 8.
petra Chriſtus, de qua hauſerunt fideles Judæi, 1 cor. 10. 4.
ſuper petram Chriſtum fundata eccleſia, mat. 16. 18.
petræ ſciſſæ in morte Chriſti, mat. 27. 51.
Petrus ducitur ad Chriſtum ab Andrea, joh. 1. 40.
Petrus & Andreas vocantur, mat. 4. 18.
Petrus & Joannes idiotæ, act. 4. 19.
Petri acta leguntur apud Evangeliſtas, & acta Apoſtolorum & galat. 1. 18.
Phaceia rex Iſrael, 4 reg. 15. 22. & ſeq.
Phaleg filius Heber, gen. 10, 25. 11, 16. 17.
Phanuelitæ immiſericordes, jud. 8. 17.
Pharaonis acta, gen. 12, 17. 40, 2. 41, 45. exod. 1. 5. 9. 12. 14.
Phares & ejus filii, gen. 38, 29. 46, 12.
Phariſæus Paulus, act. 23. 6.
Phariſæi aſſerunt reſurrectionem, act. 23. 8.
de Phariſæis, multa in evangeliis.
Phaſe ritu perpetuo celebrandum, exod. 12, 11. 21. 43. 48.
Phaſe Domini præcipitur, deut. 16. 1.
Pheltias moritur, ezech. 11. 13.
Phenenna uxor Helcanæ altera, 1 reg. 1, 2. 4.
Phereſæos penitus excidi jubet Deus, deut. 20. 1. judic. 1. 4.
Phialarum templi fabricatio, 2 paral. 4. 11.
Philetus excidit a Chriſto, 2 tim. 2. 17.
Philippi vocatio, joan. 1. 43. de hoc plura joan. 12, 21. 14, 8.
Philippus diaconus, act. 8, 26. 21, 8.
Philiſthiim e quibus egreſſi, gen. 10. 14. 1 paral. 1. 12.
de Philiſthæis multa, judic. 3, 10. 13. 14. 15. 16. 1 reg. 4, 5. 6. 7. 13. 14. 17. 23. 28. 31. 2 reg. 5, 8. 21. 23.

ne per philoſophiam ſeducamur, coloſ. 2. 8.
Phinees filius Eleazari, exod. 6. 25. jud. 20. 28.
Phinees occidit Zambri & Cozbi, num. 25. 7. & hujus laus, eccleſ. 45. 28.
Phinees filius alter Heli, 1 reg. 1. 3.
Phiſon fluvius, gen. 2. 11.
Phithon urbs ædificatur, exod. 1. 11.
Phygellus defecit a Chriſto, 2 tim. 1. 15.
Pie volentes vivere in Chriſto Jeſu perſecutionem patientur. 2 timoth. 3. 12. act. 14. 21.
Pietas reges facit fœlices, prov. 25. 6.
pietas ſperat vitam, tit. 1. 1.
in pietatibus ſimus aſſidui, 2 pet. 3. 11.
piger excitatur ad laborem, prov. 6. 6.
piger laborem fugiens in egeſtate erit, proverb. 20, 21. 22, 13.
pigritiæ incommoda, prov. 24. 30.
in pigrum, proverb. 21, 25. 22, 13. 26, 15.
pigrorum iter quale, prov. 15. 19.
pignora quando reddenda, exod. 22. 26.
de pignoribus vide, deut. 24. 6, 10, 12, 17.
pignus & arrabo promiſſæ nobis ſalutis ſpiritus ſanctus, 2 cor. 1, 22. 5, 5.
Pilati acta, joh. 18, 4. 20, 27. 19, 1. 2. 13. & ſeq.
Pilati uxor nititur Chriſtum a morte liberare. mat. 27. 19.
Pilatus minus peccavit quam Judæi, joh. 1. 9, 8. & ſeq.
Piloſus Elias, 4 reg. 1. 8.
pinguis Iſrael derelinquit Deum, deut. 32. 15.
piſcina in Jeruſalem, joh. 5. 2.
piſces verbo Dei creantur, gen. 1. 21.
piſces mundi & immundi, lev. 11. 9. & ſeq.
pius ſolus Deus, apoc. 15, 4.
pios de tentatione & afflictione eripit Deus; 1 pet. 2. 9.
Placatur Deus oratione Moyſi, exod. 32. 14.
ut placeamus Deo orat Paulus, heb. 13. 21.
non ut placeret hominibus prædicavit Paulus, ſed Deo, 1 theſ. 3. 4. galat. 1. 10.
non placere nobis debemus, ſed proximo ad ædificationem, rom. 15. 1.
Plagarum modus, deut. 25. 2.
qui plagis multis vapulabunt a Deo, luc. 12. 48.
plagæ Ægyptiorum, exod. 7. 8. 9. 10. 12.
plagæ corporis Chriſti, pſalm. 21. zach. 13. 6.
plangitur Jacob ab Ægyptiis, 70. diebus, gen. 50. 4.
plangitur Moyſes, 30. diebus ab Iſraelitis, deut. 34. 8.
plangitur propheta mortuus ab altero proph. 3 reg. 13. 29.
planctus ſuper mortuum, 2 reg. 11, 27. 14, 1.
plantavit Paulus Corinthios in Chriſto, 1 cor. 3. 6, 7, 8.
plantans & rigans nihil ſunt, ſed qui incrementum dat Deus, ibidem.
plantans vineam de fructu ejus edit, 1 cor. 9. 7.
plantatio non plantata a Deo eradicabitur, mat. 15. 13.
plebs Dei, Iſrael, non eſt ab eo repulſa, rom. 11. 4, 22.
plenitudo & corpus Chriſti Eccleſia, eph. 1. 23.
plorandum in hac vita peccatoribus, jac. 4. 9.
plorat populus agnoſcens peccatum, deut. 1. 45.
pluit coturnices & man Deus, exod. 16, 4. 13.
pluit lapides, joſ. 10. 11.
pluvia de cœlo danda terræ promiſſionis, deut. 11. 11.
pluviæ temporaneæ & ſerotinæ obedientibus, ibidem.
pluviæ interdum propter peccata non dantur, 3 reg. 8, 36. 17, 1.
ſine pluvia promittit Deus aquas regi Joram, 4 reg. 3. 17.
pœna homicidii, exo. 21. 12. item furis & domus fractæ exo. 22. 2, 3.
pœna talionis, gen. 9. 6. exod. 21. levit. 24. deut. 19. 19.
pœnitet deum, quando immutat quod fecerat, 1 reg. 15. 11. alio modo dicitur pœnitudine non flecti, 1 reg. 15. 35.
pœnitet Deum feciſſe hominem, gen. 6. 6.
pœnitenti peccatori vita, ezec. 18, 21. 33, 14. deut. 30, 1. 3 reg. 21. 29.
pœnitentia ad Deum vera, jerem. 4. 8.
pœnitentiam dat Deus, Act. 5, 31. 11, 18. 28. 2 tim. 2. 25.
ad pœnitentiam hortatur Johannes, mat. 3. 2, 11.
pœnitentiam & regnum cœlorum appropinquaſſe, Joannes, Chriſtus & Apoſtoli prædicarunt, matth. 3. 2, 4, c. 10. 4. marc. 6. Sic Paulus cum lachrymis, act. 20. 19, 31. Sic & Petrus, act. 2. 38. 3. 19.
pœnitenti fratri remittendum, mat. 18. 22.
polluebant nomen Dei ſacrificantes idolo Moloch, lev. 18. 21.
polluitur nomen Dei perjurio, lev. 19. 12.
pollutionis nocturnæ expiatio, deut. 23. 10.
ponderis æquitas, deut. 25. 13, 15. iniquitas, oſee, 12. 7.
pontifex non adſit exequiis, levit. 21. b. 10.
pontifex ad quid conſtitutus, heb. 5. 18, 1.
pontifex noſter Chriſtus, heb, 2. 19, 8. 1.
in populos ſeparati homines, deut. 32. 6.
populos diligit deus, deut. 33, 4. 33.
in populum dei aſſumpti filii Iſrael, exod. 6, 7. 19, 5. deut. 4, 6. 3 reg. 8, 52.
populis omnibus miſſus Chriſtus, luc. 2. 10.
populus dei Chriſtiani, 1 pet. 2. 9.
in porcos abeunt dæmones, mat. 8. 32.
ante porcos margaritæ non mittendæ, mat. 7. 6.
porphyrionem non comedunt Judæi, deut. 14. 17.
in porta civitatis ſedebant judices, deut. 22. 15.
portæ inimicorum pro potentia, gen. 22, 17. 24, 60.
portæ inferi non prævalebunt adverſus eccleſiam, mat. 16. 18.
portavit Deus filios Iſrael, exod. 19. 4.
poſſeſſio Levitarum Deus, deut. 10. 9.
poſteriora Dei videt Moyſes, exod. 33. 23.
potentia Dei non minuitur, iſa. 50. 2.
potentia Dei in vaſa iræ, rom. 9. 22.
poteſtas omnis ſubdatur Deo, pſalm. 23.
poteſtas omnis a Deo, rom. 13. 1.
poteſtatibus parendum, rom. 13. 1. 1 pet. 2. 13.
potus immundus, levit. 11. 34.
potus ſpiritualis, 1 cor. 10. 4.
Præcepta decalogi, exod. 20. 2. deut. 5. 17.
præcepta divina ſcrutanda, proverb. 3. 1.
præcepta implenda, deut. 6, 2. 8, 1.
præcepta fiant in charitate, 2 joh. 5.
præcepta cuſtodientibus Deus miſericors, deut. 7. 9.
præcepta ſervantibus benedictio, non ſervantibus maledictio, exod. 23. 22.
præcepta Dei inculcanda filiis, deut. 6. 25.
ad præceptorum Dei obſervationem exhortatur Moyſes beneficiorum commemoratione, deut. 4, 1. 30, 2. & ſeq. idem facit Joſue, joſ. 24. 2. & ſeq. David item Salomonem ad idem hortatur, 3 reg. 2. 3.
præcurſor noſter Chriſtus, heb. 6. 20.
præda ex æquo dividenda, deut. 20. 14. 1 reg. 30. 22. joſ. 22. 8.
prædeſtinaverat nos Deus ante conſtitutum mundum, Epheſ. 1, 5. 2 tim. 1. 9.
prædeſtinati, Paulo dicuntur etiam præſciti, rom. 8. 29, 30.
ob prædeſtinationem non diſceptandum cum Deo, rom. 9. 18, 19.
prædicat Chriſtus in navi, mat. 13. 2. marc. 4. 1.
prædicavit Chriſtus ſemper palam, joh. 18. 20.
prædicare non poſſunt, niſi miſſi, Rom. 10. 15.
qui prædicat, ſermones Dei prædicet, 1 pet. 4. 11.
prædicantibus apoſtolis dabat Deus incrementum, act. 2. 47.
prædicatoribus jus conceditur, ut ab eis alantur quibus prædicant, 1 corinth. 9. 4.
prædicatores promittit Deus, iſa. 30. 20.
prædicatores mendaces, 2 pet. 2. 1. & ſeq.
prædo vendens hominem, moriatur, deut. 24. 7.
præfecti Salomonis 550. 3 reg. 9. 22.
prægnantem percutiens rixando, exod. 21. 22.
prægnantes ſcinduntur a Manahem, 4 reg. 15. 16.
ad prælium docet Deus, 2 reg. 22. 35.
præparanda corda Deo, ſoli illi fidendo & ſerviendo, 1 reg. 7. 3.
præpoſitis obediendum, heb. 13. 7.
præputium nihil prodeſt Chriſtiano, aut circunciſio, 1 cor. 7, 19.
præputia lignorum auferenda, lev. 19. 23.
præſciti Paulo dicuntur qui & prædeſtinati, rom. 8. 29.
in præſepio natus Chriſtus, luc. 2. 7.
præſidendum in ſolicitudine, rom, 12. 11.
ad prandium invitatur Chriſtus a Phariſæo, luc. 11. 37.
presbyteri in ſingulis civitatibus, act. 14. 23. tit. 1. 5.
presbyteros & epiſcopos pro eiſdem accipit Paulus, act. 20. 28. tit. 1. 5. philip. 1. 1.
presbyteros quales eſſe oporteat, tit. 1. 6.
ad presbyteros exhortatio, act. 20. 28. 1 pet. 5. 1.
pretio mortis Chriſti redempti, 1. cor. 6, 20. 7, 23.
primatum tenet Chriſtus, coloſ. 1. 18.
de primatu contendunt apoſtoli, mat. 18. 2.
primitiarum lex, num. 5. 8, 9.
primitiæ reddendæ ſolicite, exod. 22, 29. 34, 26. lev. 23. 10.
primitiæ ſacerdotum erant, num. 5, 18.
de primitiis, ezech. 45, 1. 13, 16.
Primitias ſpiritus habentes Apoſtoli rom. 8. 23.
primitiæ reſurgentium Chriſtus, 1 cor. 15. 26. coloſſ. 1. 18.
primogenita ſua parvipendit Eſau, gen. 25, 32. 33.
primogenita, Dei erant, exod. 13, 2. 13. & ſæpius alibi.
primogenita Ægyptiorum moriuntur, exod. 12. 29.
primogenituræ jus non dandum filiis ex affectibus, deut. 21, 15. 16. 17.
primogenitus Chriſtus inter fratres, rom. 8. 29. colo. 3. 12. 1 cor. 15.
principes Dei miniſtri, rom, 13. 3. tit. 3. 1.
principum ſtatus mutat Deus, job. 12. 21.
principes quales eſſe oportet, deut. 1. 12.
ad principes Iſrael exhortatio, ezech. 45. 7.
in principes pauperum oppreſſores, amos, 4, 1. 6, 1. ſophon. 3. 3.
principis impii, ſunt & miniſtri impii, prover. 29. 12.
principi non maledicendum, exod. 22. 28.
principes ex Judæis multi credunt in Chriſtum, non audentes eum confiteri propter Phariſæos, joh. 12. 42.
principis in terra promiſſionis portio, ezec. 45, 78. 48, 21. 12.
principis holocauſtum ſpontaneum, Ezech. 46. 12.
principes Judæorum ignorantes crucifixerunt Chriſtum, 1 cor. 2. 6. act. 3. 17.
princeps aeris, diabolus, epheſ. 2. 2. coloſ. 2. 15. joh. 12. 31.
principatus omnis caput, Chriſtus, coloſſ. 2. 10.
Priſca & Aquila, rom. 16. 3. act. 18, 18. 26. 2 tim. 4. 19.
probanda omnia, 1 theſſ. 5. 21.
probatio ſpem auget, rom. 5. 4.
Probemus an ſimus in fide, 1 cor. 11. 28.
prodigalitas prohibetur, proverb. 5. 9.
prodigia in morte Chriſti, mat. 27. 51.
proditores Ziphæi, 1 reg. 23. 39.
non prohibendi quomodocunque verbum Dei vere annuntiantes, marc. 9. 38. philip. 1. 14, 15.
projicere ſermones Dei, 1 reg. 15. 26.
promiſſionis terra qualis, deut. 8. 7.
promiſſiones omnes adimplevit Deus Judæis, joſ. 21. 45. 23. 15.
promiſſiones etiam indignis complet Deus, lev. 26. 44.
promiſſiones Dei indignis dantur, 1 reg. 2, 30.
propter promiſſiones Dei ad Abraham, &c. omnia egit Deus erga Judæos. Exod. 2, 24. 6, 3. 1 reg. 12. 19.
promiſſionum Dei memor Jacob orat, gen. 32. 9.
promiſſiones Deo objicit orans Moyſes pro peccato Iſrael, exod. 32. 10. deut. 9. 26.
quod promiſimus Deo, reddendum, deut. 23. 21.
promiſſionis verbum Abrahæ factum, rom. 5. 1. & ſeq.
promiſſionis filii, rom. 9. 8.
promiſſiones ſuas implevit Deus miſſo filio ſuo Chriſto, act. 3, 13. 13, 23.
promiſſio patris ſpiritus ſanctus, act. 1. 4.
Prophana vitet epiſcopus, 2 tim. 2. 16.
propheta olim dicebatur Videns, 1 reg. 9. 9.
per prophetas reſpondebat Deus, 1 reg. 28. 6.
prophetis in viſione & per ſomnium loquebatur Deus, ſoli Moyſi facie ad faciem, num. 12. 6.
propheta Dei loquitur quod illi ponit in os, 3 reg. 22. 22. num 22, 18. 35, 38. 23, 8. 24, 13.
prophetæ Dei autoritas mich. 3, 5. 6. 9. 4 reg. 5, 8.
propheta corripit Jeroboam. 3 reg. 13. 2.
prophetæ centum abſconſi, 3 reg. 18, 13.
propheta inobediens verbo Dei occiditur a leone, 3 reg. 13. 18.
prophetæ de ſalute noſtra per Chriſtum, & de remiſſione peccatorum prophetaverunt, 1 pet. 1. 10. act. 10. 13.
prophetæ cupierunt videre Chriſtum, matt. 13. 17.
prophetæ exemplum patientiæ, jac. 5. 10.
propheta Abraham, gen. 20. 7.
propheta Moyſi erat Aaron, exod. 7. 1.
ut prophetet omnis populus optat Moyſes, num. 11. 25.
in prophetarum contemptores Judæos, jer. 7. 13. act. 7, 48. 52.
prophetat Eliſæus pſalte canente, 4 reg. 3, 15. 16.
prophetæ in eccleſia interpretentur, 1 Cor. 12. 28.
prophetarum ſpiritus prophetis ſubjectus eſt, 1 cor. 14. 32.
prophetarum filii pauperes & eſurientes, 4 reg. 4, 38. 6, 1.
prophetiſſa Debora, Judic. 4. item Holda, 4 reg. 22. 14.
propheta falſus unde dignoſcitur, deut. 18. 20. jere. 28. 5. & ſeq.
propheta poſt eventum ſua prophetia abducens a Deo, occidatur, deut. 13. 5.
prophetæ falſi 850. ſolus Elias Dei propheta, 3 reg. 18. 13.
de prophetis falſis conqueritur Jeremias, jere. 14. 13.
prophetas Baal occidit Elias, 3 reg. 18. 40.
ad prophetiam ex agricultura vocatur Eliſæus, 3 reg. 19. 22.

propheta noſter Chriſtus, deut. 18. 15.
prophetia Dei donum, rom.12.6.
prophetiæ donum optandum, 1 cor.14.3.
prophetiæ interpretatio a Deo, 2 pet. 1. 20,21.
propinquitatis juri quomodo cedebant Judæi, ruth. 4. 4,6.
propitiatorii forma, exod. 25.10.
propitiatio pro peccatis Chriſtus, 1 joh.2,2.4.1, 10.
propoſitionis panes, levit.24.5.
propoſitionis panes comedit David, 1 reg.21.7.luc.6.4.
proſelytos faciebant Judæi, matth.23.15.
proſpera & adverſa a Deo, prov.3.12.
proſperitas impiorum, job.21.7.
proſtibuli merces non offerenda, deut.23.18.
protector noſter Deus, pſal.17,3.31.26,30.3,32. &c.
protector Abrahæ Deus, gen.15,1.20,7.
Proverbium: Num & Saul inter prophetas? 1 reg.10, 12.19,24.
in proverbium facti Judæi, deut.28.37.
Providentia Dei erga ſervos ſuos, pſal. 144,8. 146,8. pro.15,3.19,17.etiam ab utero matris, pſa.138,12.
providentia Dei erga ingratos, 3 reg.18.2.
providentiæ Dei omnia committenda, eccl.11.13.
providentia Dei ſuper Elia, 3 reg.17.3,9.
providentiam Dei negantes, Iſa.40.7.
proximorum contemptores, malac.2.10.
proximus omnis indigens ope noſtra, luc.10.29.
proximo placendum ad ædificationem, rom.15.2.
proximi dilectio eſt legis impletio, rom.13.8.
proximi cura cuique commiſſa, eccl.17.12.
proximi res perdita non negligenda, deut.22.1.
proximo dandum mutuum, eccl. 29, 1. 2.
prudentes & ſimplices ſimus, matth.10.15.
prudentia ſpiritus & carnis, rom. 8.6.
prudens David in omnibus, 1 reg. 18,14.15.
prudentiæ carnis non innitendum, Abdiæ.1.7,8.
prurigine percutiuntur inobedientes, deut. 28. 27.
Pſallendum Deo ſpiritu & mente, eique gratiæ agendæ, 1 cor.14.26.
Pſalmis, hymnis & canticis Deo canendum, eph. 5.15. col.3.16.
pſallente Davide recedit ſpiritus malus a Saule, 1 reg. 16.17,18.
pſaltes egregius David, 2 reg.23.1.
a pſeudoapoſtolis cavendum, phil.3.18.
pſeudoapoſtoli operarii ſubdoli, 2 cor.11.13.
pſeudopropheta quomodo dignoſcendus, deut. 18. 20.
de pſeudoprophetarum doctrina, ezech.13,3.22,25.
pſeudoprophetarum miracula, jerem.23.26.
pſeudoprophetæ ſurrecturi, matth.24.11,24.
Ptolemæus rex Ægypti, 1 mac. 10, 51. 11, 3.8. 13. & ſeq.
Publicani evangelio credunt, matth. 21.31,32.
publicani Deum laudant, luc.7.34,39.
publicani non plus exigant, quam conſtitutum eſt eis, luc. 3. 12.
publicani & phariſæi parabola, matth.18.17.
puella vovens, an teneatur voto, num.30.4.
pueris angeli cuſtodes, matth.18.13.
pueri adducuntur ad Chriſtum, matth.19. 13.
puerum amplectitur Chriſtus, marc.9,36.10,14.
puer efficiatur qui vult ingredi regnum Dei, matth. 18.3.
puerorum eſt regnum cœlorum matth.19.14.
pueri non ſcandalizandi, matth.18.6.
pueri laudant Chriſtum, matth.21.15.
pueritia virgis coercenda, proverb. 13, 24. 22, 18. 23,13.
pueri irridentes Eliſæum devorantur ab urſis, 4 reg.2. 23,24.
Pugnator noſter Deus, exod.15.3.
pugnat pro Iſraelitis Deus, exod.14.18.
pulcherrima Sarai, gen.12.11,14.
pulcherrima Rebecca, gen. 24. 16. item Rachel, geneſ. 29.17.
pulchra Abigail, 1 reg. 25. 3. item Bethſabee, 2 reg. 11.2. & Thamar, ſoror Abſolom, 2 reg.13.1.
pulchri David & Abſalom, 1 reg.16.12.2 reg.14.25.
pulicem ſe dicit David præ Saule, 1 reg.26.20.
pulvis homo, gen.3,19.18,27.
pulvere caput aſpergebant Judæi dolentes, joſ.7.6.1 reg. 4.12.
pulvis pedum excutiendus in contemptores evangelii, matth.10.14.
ut pupilla oculi cuſtoditus Iſrael, deut.32.10.
pupillam oculi Dei tangit, qui Chriſtos ſuos tangit, zac.2.8.
pupillo judicium facit Deus, deut.10.18.
pupilli decimis tertii anni alendi, deut.14.29.
de pupillis, deut. 24, 17. 26,12.27,19. proverb.13.10. eccl.4.10.
purgatio peccatorum per Chriſtum, heb. 1.3.
purificatio Levitarum, num.8.6.
puſillanimes conſolandi, 1 theſſ.5.41.
puteos Abraham obturant Philiſthæi, gen.26.15.
puteos a Philiſthiim obſtructos refodit Iſaac, gen. 26. 15.22,32.
Pygargum comedunt Judæi, deut.14.5.
Pythones non conſulendi, deut.18.11.
Pythones habentes, moriantur, levit.20.27.
pythonem habentem mulierem conſulit Saul, 1 reg. 28. 3,7.
pythones aufert Joſias, 4 reg. 23. 24.

Q.

QVærendus Deus toto corde, & ſic invenietur, deut. 4. 29.
quæſtiones vitandæ, 2 tim.2.23. tit.3.9.
in quæſtionarios, 1 tim.6.4.
Quæſtus magnus pium eſſe, 1 tim.16.6.
ſine querela vivendum, phil.21.5. 1 theſſ.3 13.
quieti ſimus, 1 theſſ.4.11.
quinquagenarios conſtituit Moyſes ſuper Iſraelem, exod.18.21.
quinquagenarii duo cum ſibi ſubditis ad verbum Eliæ igne cœleſti abſorpti, 4 reg. 1. 11.
qui ſtat, videat ne cadat, 1 cor. 10. 12.

R.

RAbba obſidetur a Joab, 2 reg.11.1.
Rabbath urbs Ammonitarum, 2 reg.12.29.
Rabbi cupiebant vocari ſcribæ & Phariſæi, matth. 23. 7.
Rachelis acta, gen.29,30.31,35.
ſicut Rachel fœcunda, ruth.4.11.
radix David Chriſtus, rom.15.12. apoc.22.16.
radix Judæorum ſancti patres, rom.11.16.
Raguel ſacerdos Madian, exod. 2. 18.
Raguel ſocer Tobiæ junioris, tob.7,13.8,4.21,10.8,10.
Rahab meretrix, aut potius caupona, joſ.2.6.
Rama ædificatur ac deſtruitur, 3 reg.15.17,21,22.
Rameſſes terra datur filiis Iſrael, gen.47.11.
Rameſſes ædificatur, exod.1.11.
rami naturales oleæ, Judæi, rom.11.18.
Ramoth Galaad obſidetur, 3 reg. 22.3.
ranæ ſuper terram Ægypti, exod. 8.7.
rapiuntur bona non obedientium Deo, deut.18.19.
raptores alienarum rerum, 1 cor.6.10.
Raphael deducens Tobiam juniorem, tob.5,6.9,12.
Rationale judicii quale, exod.28,15.39,27.
rationi propriæ non fidendum, deut.12.9. prov. 3. 5.
rationem reddet unuſquiſque Deo, rom.14.10.
ratio omnibus reddenda de ſpe noſtra ſi interrogaverint, 1 pet.3.15.
Razin rex Syriæ, 4 reg.16.6,9.
Raziæ mors, 2 machab.14.37.
Razon adverſarius Salomonis, 3 reg.11.23.
Rebeccæ uxoris Iſaac acta, gen. 22,23. 24,25. 26,27. rom.9.10.
rebelles in Moyſen deglutiit terra, num. 16. 31. pſal. 105.27,28.
rebelles Iſraelitæ, deut.9.31,37.
rebellio Core, num.16.1.
recalcitravit Iſrael, 32.15.
non recedendum a Deo, deut. 11.16.
recedere a tergo Domini, 1 reg.12.20.
Rechab occidit regem Isboſeth, 2 reg.4.6.9.
Rechabitarum obedientia erga patrem, jerem. 35. 2. & ſeq.
recipere Chriſtum, ſive in eum credere, joh.1.12.
reconciliavit ſibi Deus per Chriſtum, rom.5.10.
reconciliemur cum fratre, matth.5.24.
recordatur noſtri Deus cum nos liberat, aut aliquid donat, 1 reg.1.17. gen.30.22.
ut recordemur beneficiorum Dei exhortatio, deut.8.2.
rectoris officium, eccleſ. 32.1.
rectum coram Deo faciendum, exod.15.26.
rectus Deus, deut.32.4.pſal.91. ver. ult.
redemptio per ſanguinem Chriſti, 1 pet.1.19.
redemptio quæ. epheſ.1.6.heb.9.12.
redemptor noſter Chriſtus, 1 cor.1.30.marc.10.45.
redemptionem percipiemus in die judicii, luc. 21.28.
reductio populi a Babylone, jerem.30.3.
refugii urbes, joſ. 20.1. num.35.6. deut.4.41.19,2.
refugium noſtrum Deus, 2 reg.22.3. pſal.9.10. jerem. 16.19.
regeneratio ſpirituum per Chriſtum, iſa. 65. 16.
regina Saba audit Salomonem, 3 reg. 10. 1, 19.
regiones a filiis filiorum Noe primum diviſæ, gen. 10.31.
regiones albæ ad meſſem, joh.4.35.
regnabit Deus in perpetuum, exod.15.18.
regnabat Deus ſuper Iſraelem, antequam regem peterent, 1 regum.12.12.
regni lex, 1 reg.8,1.10,25.
regnorum mutatio a Deo, job.34.19.
de regnis quatuor mundi, Dan.7.17.zach.6.1.
regnum Dei ſacerdotale, Iſrael, exod. 19.6.
regni Chriſti deſcriptio, Iſa.32.1.
regnum Chriſti æternum, iſa. .7. dan.7.27.
regnare nolentes Chriſtum, jubet coram ſe occidi, luc. 19.33.
regnum Dei gratis datum, luc.12.32.
regnum Chriſtus diſponit ſuis, luc.22.29.
regnum Dei paratum electis, matth.25.34.
in regnum Dei per multas tribulationes intratur, act. 14.22.
regnum cœlorum eccleſia, matth. 13.52.
de regno Dei multa apud evangeliſtas.
regnum Dei intra nos, luc.17.21.
regnum Dei primum quærendum, matth.6.33.
regnum Dei quando ſit venturum interrogabant Phariſæi, luc. 17.20.
regnum Davidis Chriſtum reſtituturum credebant Judæi, marc.11.10.act.1.3.
ne regnet peccatum in nobis, rom.6.12.
regula æqua, levit.19.35.
regulam Chriſti ſequentes, galat.6.16.
in regula eadem permaneamus, philip.3.16.
religio munda, quæ, jac.1.26.
non relinquit nos Deus, deut.4.29.
relinquentes Deum affliguntur, joſ 24. 20. jud. 10. 6.
relinquere patrem, &c. propter Chriſtum, matth.19. 29. luc.18.29.
reliquiæ populi Iſrael ſervandæ, jerem.23.1.rom.9.27. 11,5.
remiſſio jubilæus, levit.25.10.
remiſſio debiti anno ſeptimo, deut.15.1.
remiſſio peccatorum gratuita, act.2.38.coloſſ.1.14.
remittendum ex corde fratribus, coloſſ.3.8.
renaſcimur per verbum Dei, 1 pet. 23.2,2.
renatus ex aqua & ſpiritu ſancto, joh.3.4.
Renes accincti in eſu agni paſchalis, exod.12.11.
ut renovaremur venit Chriſtus, tit.3.5.
renuntiandum omnibus quæ poſſidemus, luc.14.33.
de reprobis, matth.1.13,14.
reprobum ſe non eſſe dicit Paulus, 2 cor. 13. 7.
reptilia terra creantur verbo Dei, geneſ. 1. 20, 21, 24,25.
reptile immundum, levit.11.2,44.
repudium permittit Moyſes, deut.24. 1. matth. 19. 7.
repulerunt Deum Iſraelitæ, num.11.20.
requies nulla inobedientibus, deut.28.65.
requies ferentibus jugum Chriſti, matth.11.24.
in requiem Dei ingreſſuri credentes, heb.4.3.
requies tribulatis, 2 theſſ.1.7.
requievit Deus die ſeptimo, gen.2.2.
reſipiſcere omnes deſiderat Deus, 2 pet.3.9.
reſipiſcentia Iſraelis, jerem.3.25.
Reſpæ acta, 2 reg. 3.7.21,8.
reſpicere dicitur Deus populum, quando a quovis malo liberat, ruth.1.6.
reſpicit Deus ſuper obedientes, levit.2,25.26,9.
ut reſpiciat ipſum Deus, orat Iſrael, deut. 26.7.
reſpublica quando florent, prov 28,16.29,4.
reſurrectionem Chriſti prædixit David, act. 2.31.
reſurgunt in morte Chriſti corpora ſanctorum, matth. 27.52.
reſurrexit Chriſtus, matth.28.6.act.2, 24,31.
reſurrectionis Chriſti virtus oſee 6.1.
reſurrexit Chriſtus propter juſtificationem noſtram, rom 4.25.
de reſurrectione Chriſti, 1 cor.15.12,13,21.
reſurrexiſſe Chriſtum teſtantur apoſtoli, act.4.33.
reſurrectio & vita Chriſtus, joan. 11. 25.
reſurgere cum Chriſto, rom.6.9.
reſuſcitat Chriſtus in ſe credentes, joan.6.39.
de reſurrectione prophetia, job.14.12.dan.12.2.
reſurgent omnes, 2 cor.4.14.
de reſurrectione mortuorum, 1 cor.15.12,13,14.
in reſurrectione non contrahet matrimoniũ, mat.22.30.
retribuit Deus cuique juxta juſtitiam, 1 reg.26.23.
retribuit Deus obedientibus ſe, deut.32.41,43.
Reu naſcitur, gen.11.18.
revelat Deus aurem alicujus, cum aliquid illi prænuntiat, 1 reg.20.13. 2 reg.7.27.
rex ad quid conſtituitur, 3 reg.10.9.
rex juſtus, prov.29.4,14.
rex qualis eſſe debet, deut.17.16. & ſeq.
regibus ebrietas fugienda, prov.31.4.
regis jus, 1 reg.8.9.
regis cor in manu Dei, prov.21.1.
a regis indignatione cavendum, prov.16,14.20,2.
ſub rege puero infœlicitas, eccl.10.16.
rex legat deuteronomium, deut. 17. 18.
regem honorificemus, 1 pet.2.17.
pro regibus orandum, 1 tim.2.2.

regem petunt Iſraelitæ, 1 reg. 8, 5. 10, 19.
rex Saul conſtituitur invitus, 1 reg. 10. 24.
rex Salomon petit a Deo ſapientiam, 3 reg. 3. 11, 12.
rex ſeculorum immortalis, inviſibilis, 1 tim. 1. 87.
regem volunt Chriſtum conſtituere, joan. 6. 15.
reges & ſacerdotes Dei Chriſtiani, Apoc. 1, 5. 5, 10. 1 pet. 2. 9.
Rhamni parabola, judic. 9. 14, 15.
Rhode puella, act. 12. 13.
Ridentibus væ, & quare, luc. 6. 25.
rigavit Apollo, 1 cor. 3. 6. Rixa, opus carnis. gal. 5. 29.
de rixantibus, lex, exod. 21. 18.
de rixarum ſuſcitatione, prov. 10, 12. 15, 18.
Roboam acta, 3 reg. 11, 43. 12, 14.
non roboratur homo in fortitudine ſua, ſed ex ſolo Deo, 1 reg. 2. 9.
rogat Paulus eos quibus evangelizat, 1 theſſ. 4, 1. 10. 5, 12. 2 theſſ. 2. 1.
Roma concubina Nachor, gen. 22. 24.
de Romano imperio vaticinium Balaam, num. 24. 24.
Romanos venturos timent Judæi joan. 11. 48.
Romanum ſe dicit Paulus, act. 16, 37. 22, 25.
Romani neminem condemnant indicta cauſa, act. 25. 16.
Romanis prædicandum evangelium, act. 23. 27.
Romam appulit Paulus, act. 28. 17.
Romani non prohibent Paulo prædicare omnibus evangelium, act. 28. 22. & ſeq.
ros in ſolitudine, qui & man ſive manna, exod. 16. 13.
rore caligantes cœli, deut. 33. 28.
ros & pluvia non data eſt tribus annis, temporibus Achab, 3 reg. 17. 1.
ros & pluvia non deſcendant ſuper montes Gelboe, 2 3 reg. 1. 21.
rotarum viſio, ezech. 1. 15, 16. 18. & ſeq. 10. 6. 12.
Ruben nativitas & ejus acta, gen. 29, 32. 35, 22. 37, 21. 42, 2. 37. deut. 33. 6.
Rubenitæ interficiunt Agarenos, 1 Paral. 5. 10.
Rubenitarum habitatio, joſ. 13. 6.
rubus ardens non comburitur, exod. 3, 2. 3.
ruinam præcedit exaltatio, & gloriam dejectio, prov. 16. 18.
in ruinam Judæis reliquit Deus Chananæos, judic. 2. 3.
ruituros per Chriſtum multos Judæos prædicit Simeon, luc. 2. 34.
Ruth acta vide in ſuo libro.

S.

SAba Regina inviſit Salomon, 3 reg. 10, 4. 10, 13. matth. 12. 24.
Sabbathum benedicit Deus, gen. 2. 3. exod. 20. 11.
ſabbathum præcipitur, exod. 16, 23. 20. 8, 10.
ſabbathi ſanctificatio, jerem. 17. 21.
ſabbathum quare inſtitutum, exod. 20, 10. 23, 12. deut. 5. 12.
ſabbathum, cujus ſignum, exod. 31. 16. ezech. 20. 11.
ſabbathi violatores increpantur, exod. 16. 25. num. 15. 32. 2 eſd. 13. 15.
ſabbathum terræ, exod. 25. 10. levit. 25. 4.
ſabbatho legit Chriſtus prophetas, luc. 4. 16.
ſabbathum propter hominem factum, & non e diverſo, marc. 2. 27.
ſabbathi Dominus Chriſtus, matth. 13. 8.
ſabbathis benefaciendum, matth. 12. 10, 11.
ſabbatho Chriſtus mulierem incurvatam ſanat, luc. 13. 14.
de ſabbatho violato reprehenditur Chriſtus, joh. 5, 10. 19, 18. 7, 22. 9, 14. luc. 13. 14.
ſabbatha perpetua, Iſa. 66. 23.
ſabbathiſmus, ceſſatio ab operibus mortuis, iſa. 56, 2. 58, 13.
de ſabbatho & requie Chriſtianorum poſt tribulationes, heb. 4. 9.
ſaccus in lumbis ſignum doloris, 3 reg. 20, 31. 21, 27.
ſacerdoti Levitico obſervanda, lev. 10, 6. & ſeq. 19. 2.
ad ſacerdotis officia qui non ſuſcipiebantur, lev. 21. 21.
ſacerdotum conſecrandorum modus, exod. 29. 44.
ſacerdos virginem ducat, lev. 21. 13.
ſacerdotum hæreditas, Deus, deut. 18. 1.
ſacerdotum officium præcipuum, malach. 2. 1.
a ſacerdotibus legem accipiat rex, deut. 17. 18.
ſacerdotis filia fornicans, levit. 21. 9.
ſacerdotes Baal occiduntur, 3 reg. 18, 40. 4 reg. 10, 25. 23, 45.
in ſacerdotes, Oſee, 5 Jer. 2. 8.
ſacerdotum avaritia, Iſa. 52. 11. Malach. 2. 2.
ſacerdotum principes fuerunt cauſa mortis Chriſti, matth. 26. 3, 27. 6, 12, 20, 41, 62. luc. 19, 47. 20, 4. 19.
ſacerdotes prohibent Chriſtum annuntiari, act. 4. 24.
ſacerdotum turba obedit fidei, act. 6. 7.
ſacerdotium Levi tranſlatum, heb. 5, 6. 7, 1. 8, 4. Pſal. 109.
ſacerdotes Chriſtiani ſpirituales, qui hoſtias ſpirituales offerunt per Chriſtum, 1 pet. 2. apoc. 1, 6. 5. 10.
ſacerdotale Dei regnum, Iſraelitæ, exod. 19. 6.
ſacramentum, Chriſtus natus, 1 tim. 3. 16.
Sacramentum Dei revelatum Paulo, coloſſ. 1. 27.
ſacrificii lex, levit. 6. 14. deut. 18. 1.
ſacrificia carnalium ſubſannantur, Oſee 4. 19.
ſacrificia Judæorum polluta, agg. 2. 14.
ſacrificia veteris legis rejicit Deus, Pſal. 49. 8. jer. 6. 20. mal. 2. 13.
ſacrificia quæ requirit Dominus, mic. 6. 7.
ſacrificio miſericordia potior, matt. 9. 13. Oſee 6. 7.
ſacrificiis major dilectio, marc. 12. 33.
ſacrificia Deo accepta, malach. 3. 4. pſal. 50. 18. pſal. 49. 24.
Sacras literas noverat Timoth. ab infantia, 2 timoth. 3. 15.
ſacrorum vaſorum forma, exod. 25. 9, 31.
Sadducæi negant reſurrectionem, act. 23. 6, 7, 8.
Sadoc ſacerdos, 1 reg. 2. 3. 35.
ſagena parabola, matth. 13. 47.
ſaga tabernaculi, exod. 26. 7.
ſagittis ſuis minatur Deus Iſraeli, deut. 32. 23.
in ſalis ſtatuam verſa uxor Loth. gen. 19. 26.
ſal ſeminavit Abimelech ſuper ſolum urbis Sichem a ſe vaſtata, judic. 9. 45.
ſalis ardore comburendi inobedientes, deut. 29. 23.
ſale conditum ſacrificium, levit. 2. 13.
ſale condita victima, marc. 9. 49.
ſal terræ Apoſtoli, matth. 5. 13.
Sale conditus ſit ſermo, coloſſ. 4. 6.
ſale naſcitur, gen. 11. 13.
ſalmana occiditur, judic. 8. 5.
ſalmanaſſar transfert Iſraelem in Aſſyrios, 4 reg. 18. 9.
ſalomonis nativitas & acta, 2 reg. 12. 24. uſque 3 reg. 12. 14.
ſalomonis oratio pro ſapientia habenda, ſap. 9. 1.
ſalomonis commendatio, eccleſ. 47. 15, 26.
quæ ſalomon a Deo expetivit, 3 reg. 3. 10. prov. 30. 1.
ſalphaad filiæ, num. 27, 1. 36, 2.
ſaltantem Davidem ridet Michol, 2 reg. 6. 14.
ſalutare in pace, 1 reg. 10. 1.
ſalutatio, Dominus tecum, vobiſcum, judic. 6. 12. ruth. 2. 4.
ſalutatio Angeli ad Mariam, luc. 1. 29.
ad ſalutationem Mariæ exultat Johannes in utero, luc. 1. 41.
ſalutare in oſculo ſancto, philip. 4. 21.
ſalutationes in foro, math. 23. 7.
ſalutare neminem per viam, luc. 10. 4. 4 reg. 4. 29.
Salvator noſter Deus, 2 reg. 22. 2.
ſalvat Deus abſque gladio, 1 reg. 17. 47.
ſalutem feciſſe dicitur Deus, quando dedit victoriam, 2 reg. 23. 10, 12.
ſalvus fieri a morte petit Chriſtus, johan. 12. 27.
ſalvare animam ſuam, matth. 10. 39.
ſalvator ſive liberator Iſraelis Othoniel, jud. 3. 9.
ſalvator omnium Deus, 1 tim. 4. 10.
ſalutare Dei Chriſtus, gen. 49. 8. luc. 2. 30.
ſalutem habemus per Chriſtum, 1 theſſ. 5. 8.
ut ſalvos faceret peccatores, venit Chriſtus, 1 tim. 1. 15.
ſalus a Deo, pſal. 3, 8. & 64, 6.
ſalus vera a Deo petenda, jerem. 17. 14.
ſalus ex Judæis, joan. 4. 22. ſalutis autor Chriſtus, heb. 2. 10.
ſalvi facti ex gratia Dei, eph. 2. 8.
ſalutis dies, dies Chriſti, 2 cor. 6. 3.
ſalus nuſquam niſi in Chriſto, act. 4. 12.
ſalvos nos omnes vult Deus, 1 tim. 2. 4.
ſalvandorum numerus parvus, luc. 13. 23.
Samariæ mons, 3 reg. 16. 24.
Samaria mala, Oſee 14. 1.
ſamaria obſidetur, 3 reg. 20. 4 reg. 6. 24.
ſamaritæ Deo & dæmonibus ſerviunt, 4 reg. 17. 33.
ſamaritani parabola, luc. 10. 33.
ſamaritani Chriſtum nolunt recipere, luc. 8. 37.
ſamaritana hiſtoria, joh. 4. 9.
ex ſamaritanis Chriſto credunt, joan. 4. 39.
ſamaritanum eſſe Chriſtum blaſphemant Judæi, johan. 8. 48.
ſamaritanis annuntiat Philippus Chriſtum, act. 8. 1. quos ſimon magus multis annis dementaverat, act. 8. 25.
ſamgar percutit Philiſthæos vomere, judic. 3. 31.
ſamſai ſcriba, 1 eſdr. 4. 8, 9.
ſamſonis acta, judic. 13. 14, 15.
ſamuelis nativitas & acta, 1 reg. 1. uſque ad cap. 25.
ſamuelis laudes, eccl. 46. 16.
ſanctificare pro conſecrare, levit. 27. ſæpius.
a ſanctificatorum eſu quibus ſit abſtinendum, lev. 22.
ſanctificare annum, hoc eſt celebrare, levit. 25. 10.
ſanctificari vult Deus, levit. 10. 3.
ſanctificare Dominum coram populo, num. 20. 13. deut. 32. 51.
ſanctificemus Chriſtum in cordibus, 1 pet. 3. 15.
ut ſanctificet pater Apoſtolos, orat Chriſtus, Johan. 17. 17, 19.
ſanctificat ſeipſum patri Chriſtus pro nobis & immolat, ibid.
ſanctificatio noſtra Chriſtus, 1 cor. 1. 30.
ſanctificati Chriſtiani per Chriſtum, 1 cor. 6. 11.
ſanctificemus nos, 1 joan. 3. 3.
ſanctificator noſter Deus, levit. 20. 8.
ſanctus, ſolus Deus, 1 reg. 2. 2.
ſancti ſumus Deo, deut. 14. 21.
ſanctos vocat Paulus chriſtianos, rom. 16. 2. & ſeq. eph. 1. 4. phil. 4. 8.
ut ſanctos nos faceret & mundos, miſit Deus filium ſuum, coloſſ. 1. 22.
ſancti ſimus in omni converſatione, 1 pet. 1. 15.
pro ſanctis ſive chriſtianis ſemper orandum, epheſ. 6. 18.
ſancta ſanctorum in quæ intravit Jeſus, cœlum eſt, heb. 9. 3.
ſancti in manu Dei ſunt, deuter. 33. 2.
ſanctus panis, 1 reg. 21. 4. item locus, exod. 3. 5. joſ. 5. 15.
ſanctuarii forma, exod. 25. 8.
ſanctuarii expiatio, lev. 16. 16.
ſanctuarium Dei metuendum, lev. 19. 30.
ſanctuarium Dei terra Chanaan, exod. 15. 17.
ſanctum non dandum canibus, matth. 7. 6.
ad ſanctitatem hortatur nos Deus, quod ipſe ſanctus ſit, levit. 11, 44. 19, 2. 20, 7. 21. 8.
ſanctimoniam ſectemur, heb. 12. 14.
ſanguis anima eſt omnis carnis, lev. 12. 11.
ſanguis prohibetur Judæis, deut. 12. 16. 23. 27. 15. 23. gen. 9. 4.
ſanguinem comedens populus peccat, 1 reg. 14. 33. 34.
ſanguine fiebat expiatio peccatorum, levit. 17. 13.
ſanguine holocauſti aſpergitur populus, exod. 24. 6.
ſine ſanguine nihil pene expiabatur in veteri teſtamento, Hebræorum 9. 21.
ſanguis Chriſti petit remiſſiones, heb. 12. 24.
ſanguine Chiiſti redemptio, matth. 26. 28. heb. 9. 12. 1 pet. 1. 2.
ſanguinem Chriſti pollutum ducentes, heb. 10. 29.
ſanguis & aqua exeunt de latere Chriſti, joan. 19. 34.
ſanguis pro homine occiſo, judic. 9. 24.
ſanguis uvæ, deut. 32. 14.
ſanati ſumus a peccatis per Chriſtum, 1 pet. 2. 24.
ſanator noſter Deus, exod. 15. 2, 26.
Saph gigas occiditur, 2 reg. 21. 18.
ut ſapiant Judæi, optat Deus, deut. 22. 29.
ſapientia Judæorum, verbum et præcepta Dei, deut. 4. 6.
ſapientia timor Domini, job 28. 28.
ſapientia Dei dives & profunda, rom. 11. 33.
ſapientia Dei Chriſtus, luc. 11. 42. matth. 23. 34.
ſapientiæ theſauri in Chriſto, coloſſ. 2. 3.
ſapientia Dei abſcondita, evangelium quod nunc revelatum eſt, 1 cor. 2. 7.
ſapientiam docet ſpiritus Dei, job. 32. 10.
ſapientia & cor intelligens, idem, 3 reg. 3. 11.
ſapientiæ laudes & commoda, prov. 1. 2. 3. 4. & libro Sapientiæ.
ſapientiam petit Salomon, 3 reg. 3. 11.
ſapientia a Deo poſtulanda, jac. 1. 5.
ſapientes in bono, rom. 16. 19.
ſapiendum quomodo, rom. 12. 3.
ne ſapiamus alta, rom. 11. 20.
ſapientia mundi, ſtultitia apud Deum, 1 cor. 1, 17. 3, 19.
ſapientia carnis non poteſt ſubjici legi Dei, rom. 8. 1 cor. 3. 19.
ſapiens audit conſilia, & gaudet argui, prov. 13, 14. 25, 12.
ſapientes ſui amantes vix corriguntur, prov. 26. 12.
ſapientis & ſtulti differentia, eccleſ. 10. 10.
ſapiens vir artificioſus, exod. 28. 35, 40.
ſapientia replentur artifices, exod. 31. 2.
ſapienter ambulandum, coloſſ. 4. 5.
Sarai ſive Sara uxoris Abrahæ acta, gen. 11. 16, 17. 18. 20. 21. 23. Saræ fides, heb. 11. 11.
Sara obediens Abrahæ & dominum vocans, 1 pet. 3. 6.
Sara uxor Tobiæ iunioris, tob. 3. 7. 10.
Sarephtana mulier, 3 reg. 17. 10.
Sarviæ ſororis David filii, 1 paral. 2. 16.
Sarviæ filios timet David, 2 reg. 3. 39. unius tamen eorum conſilium reſpuit, 2 reg. 16, 9. 19, 21, 22.
Satan Deus hujus ſæculi, 2 cor. 4. 3.
Satan impetrata a Deo facultate, percutit ſubſtantiam & corpus Job, job 1, 6. 2, 2.
Satan apoſtolos appetiverat, luc. 22. 3.
Sanana traditur fornicator, 1 corinth. 5. 5.
a Satana impeditur Paulus, 1 theſſ. 2. 18.
Satanas in angelum lucis transfiguratur, 2 cor. 11. 14.
Satanas ligatus ſolvetur, apoc. 20. 2, 7.
Satanam vocat Chriſtus Petrum, marc. 8. 33.

ſatiari

ſatiati ne obliviſcamur Dei, deut.8.10.
ſaturat Deus obedientes ſibi, deut.11.15.
ſaturat ne obliviſcamur Dei, deut.6.11. & ſeq.
ſaturatus Iſrael relinquit Deum, deut. 31. 20.
ſaturis væ, & quare, luc.6.25.
Saulis acta, 1 reg. 9. uſque ad 31. caput.
Saulis mors nuntiatur Davidi, 2 reg.1.5.
Saulis regnum decreſcit, 2 reg.3.1.
Saulis ſeptem filii ſuſpenſi, 2 reg.21.7,8.
Saulis & Jonathæ oſſa ſepelit David, 2 reg.21,6.12.
Saulus qui & Paulus, act.7,58.13,9.
Scabie percutiuntur inobedientes, deut.28.27.
ſcandalo ſint, præcipit Deus idololatras occidi, deut. 7.26.
ſcandala ſunt impii, matth.13.41.
ſcandalum paſſi Apoſtoli, matth.26. 33.
ſcandalizantur diſcipuli aliquot a Chriſto recedentes, joan. 6.61.
ne ſcandalo ſint Judæi firmi infirmis veſcendo quoſlibet cibos, 1 cor.8,13.
ſcandalizati Phariſæi, matth.15.12.
a ſcandalis dehortatur Chriſtus, matth.18.6.
ſcandalizantur cives Nazareth in Chriſto, mat.13.57.
ſcenofactoriam artem exercet Paulus, act. 18.3.
Scenopegiæ oblationes, ezech. 45. 23.
Schiſmaticus arguitur, prov.6.12.
ſchiſmata vitanda, 1 cor.1.10.
ſchiſmata Corinthiorum vitanda, 1 cor.3.3.
ſcientia ſalutis, luc.1.77.
ſcientia Jeſu Chriſti, præ qua Paulus cætera arbitratur ſtercora, phil.3.8.
arboris ſcientiæ boni & mali interdictio, gen. 2.17.
ſcientia veritatis, 2 tim.3.7.
quæ ſcientia inflet, 1 cor.8.1.
ſcientiarum dominus eſt Deus, 1 reg.2.3.
ſcintillam ſuam vocat vidua filium ſuum unicum, 2 reg. 14.7.
ſcortatores ne ſint in Iſrael, deut.23.17.
ſcortatio vitanda proverb.5,3.7,5.
Scribæ cuidam objicit Chriſtus ſuam paupertatem, matth.8.19.
ſcribarum opera reprehendit Chriſtus, matth.23,2.13.
ſcribit Deus legem ac mandata, exod. 24.4,12.
ſcribatur verbum Dei in oſtiis, deut.6.9.11,20.
ſcripturis non credunt Judæi, joan.5. 39.
ſcripturis utitur Chriſtus contra diabolum, matt.4.4.
ſcripturis probat Chriſtus ſe a Patre miſſum, joan. 5.39.
ut ſcripturas impleret, venit Chriſtus, luc.24.27.
ſcripturis revincit Apollo Judæos, act.18.28.
ſcripturas ſcrutantur viri nobiles Theſſalonicenſium, act.17.11.
ſcripturarum utilitas, 2 tim.3.16. rom.15.4.
ſcripturis prophetarum attendendum, 2 pet.1.20.
ſcrutator cordium Deus, rom.8.27. jerem.17.10.
Sculptile qui facit ut adoretur, maledictus, deuter. 27.15.
ſcurrilitas vitanda, eph.5.4.
ſcutum auxilii Deus, deut.33.29. reg.22.31.
ſcuta aurea Salomonis, 3 reg.14.27.
Sebæ acta, 2 reg.20.1,2,6,7.
Secta, opus carnis, gal.5.20.
ſecta Chriſtianorum, act.28.22.
in Sectarum introductores, 2 pet. 2. 10.
ſecuritas populo promittitur, exod. 34.
Sedecias falſus propheta, 3 reg. 22. 11.
Sedeciæ regis Judæ, qui & Mathanias, acta 4 reg.24. 17.25.2,4,7. jerem. 37. 39,52. ezech. 12, 12. 21,25.
Sedentes in domo meditemur verbum Dei, deut.11.9.
ſeditioſi damnantur, proverb.24.19.
ſeductores proficiunt in pejus, 2 tim.3.13.
ut ſeductor habitus Chriſtus, matth. 27.63.
ſeductor quis dicendus, 2 joan. 17.
ſedulitas patrisfamilias, proverb. 20. 13.
de ſegete proximi, deut. 23. 25.
Segor civitas ſervatur, gen. 14,2.19,22.
Sehon occiditur, deut. 2. 31.
Seir mons, deut. 33, 2.
Sela filius Judæ tertius, gen. 38. 5.
Sellum interficit Zachariam, 4 reg.15.10.
Sem generatio, gen. 9, 23. 26.10,31.11,10.
Semei acta, 2 regum 16, 7. 19, 18. 3 reg. 2, 8. 36. 38,40.
de Semeia prophetia, 3 reg. 12. 22.
Sementis & meſſis non ceſſent, gen. 8. 22.
Semini dat Deus corpus, 1 cor.15.38.
ſemen paucum inobedientibus, deut. 28. 38.
ſeminis fratri ſuſcitandi lex, deut. 25. 5, 7.
ſemen Abrahæ qui ex Iſaac nati ſunt, gen. 21. 12,13.
ſemen Davidis Chriſtus, 2 reg. 7. 12.
ſemen ex Judæis Apoſtoli, rom. 9. 29.
ſemen verbum Dei, matth.13.23,24.
ſemen tacite fructificans, marc. 4. 27.
ſeminantis parabola, matth. 13. 1.
quæ ſeminamus, metemus, galat. 6. 8.
Seminifluus vir, levit. 15, 2. 10, 15.
Semer civitas ædificatur, 3 reg. 16. 24.
Semma percutit Philiſtæos, 2 reg. 23. 11.
ſenum conſilium, 3 reg. 12. 6.
ſeniores 70. ſuper Iſraelem, num. 11. 24, 25. & ſeq.
ſenioribus traditur Deuteronomium, deut. 31. 9.
ſenes quales eſſe debeant, tit. 2. 2.
ſenes honorandi, levit. 19. 32.
ſenes ſenſibus florebunt, Iſa. 65. 20.
ſenectutis commendatio, proverb. 16. 30.
Sennacherib exercitus occiditur, 4 reg. 19. 30, 36.
in ſenſum reprobum tradi, Iſa. 57.
ſenſum Dei nemo novit, rom. 11. 34. 1 cor. 2. 16.
ſenſum Chriſti tenet Paulus, 1 cor. 2. 17.
non ſenſu, ſed malitia pueri ſimus, 1 cor. 14. 14.
in ſenſu ſuo abundet quiſque, rom. 14. 5.
Separatur populus Iſrael a cæteris populis, lev. 20.24, 25, 26.
Sepelitur Moyſes a Deo, ſed ignoratur ejus ſepulchrum, deut. 34. 6.
quod ſepeliſſent Saulem viri Jabes, benedicuntur a Davide, 2 reg. 2. 5.
ſepeliri vult propheta in ſepulchro alterius prophetæ, 3 reg. 13. 31.
ſepelitur Joannes Baptiſta, matth. 14. 12.
ſepelitur Chriſtus, matth. 27. 60.
Sephora uxor Moyſi, exod. 4. 25.
ſeptuaginta duo diſcipuli prædicant, luc. 10. 1, 17.
ſepulchrum Moyſi ignoratur, deut. 34. 6.
ſepulchra concupiſcentiæ, num. 11. 34, 35.
ſepulchrum Chriſti, matth. 27, 61. 28, 1.
ſepulchra dealbata Phariſæi, & quare, matth. 23. 27.
ſepulchra prophetarum extruentes, matth. 23. 24.
Sequendus Deus, deut. 13. 2. 1 reg. 12. 14.
ſequitur Caleb Deum, deut. 1. 36. joſ. 14. 24.
ſequi veſtigia Chriſti, 1 pet. 2. 21.
ſequi volens Chriſtum ſcriba propter temporalia, matt. 8. 19, 22.
ſequi volens Chriſtum, tollat crucem ſuam, matth. 10. 38.
Sequentibus Chriſtum nihil deeſt, ut patet in multiplicatione quinque panum, matth. 14. 13.
ſequens chriſtum, animo ſit immobilis, matth. 8. 19.
Sergius Paulus, act. 13. 7.
ſermonem Dei quærere, i. ejus voluntatem inveſtigare, 1 reg. 22. 2.
ſermones Dei projicere. i. inobedientem eſſe, 1 regum 15. 26.
ſermones Dei loquatur qui loquitur populo, 1 pet. 4. 11.
ſermo chriſtianorum eſt eſt, non non, matth.5. 37. jacob. 5. 12.
in ſermone confirmet nos Deus, 2 theſſ. 2, 15. 17.
ſerit Iſrael & perdit omnia, & quare, judic. 6.3.
Serpens ſeducit mulierem & maledicitur, gen. 3. 1, 13, 14.
ſerpentes igniti immittuntur in populum, num. 21. 6.
ſerpens æneus erigitur, num. 21. 9. joſ. 3. 14. & confringitur, 4 reg. 18. 4.
ſerpentes, Phariſæi, matth. 23. 33.
ſerviamus invicem, gal. 5. 13.
ſervire Deo, joſ. 22. 27.
ſerviendum ſoli Deo, exod. 23. 25. heb. 12. 28. deut. 28. 47. joſ. 24. 2.
ſervire Deo, & dæmonibus, 4 reg. 17. 33.
ut ſerviremus ei, redemit nos Chriſtus, 1 theſſ. 1. 9. the. 1. 9.
ſervitus, cicuncidi, gal. 2. 4.
a ſervitute legis liberati, heb. 2 15.
ſervi Judæorum, peregrini, levit. 25. 42, 44.
de ſervis emendis & liberandis, exod. 21. 2. deut. 15. 2.
ſervus quomodo tractandus, prov. 29. 19, 21.
ſervi quales eſſe debeant, epheſ. 6. 5.
ſervus probus Jacob, gen. 31. 38, 39.
ſervus fidelis erat ſervus Abraham, gen. 24. 2.
ſervi regis omnes ſubditi, 1 reg. 8. 11, 12, 13.
ſervus Dei Moyſes fideliſſimus, num. 12. 7, 8. deut. 34. 5. heb. 3. 2.
ſervi Dei Iſraelitæ, levit. 25. 55.
ſervi Dei ſumus, liberati a peccato, Joan. 8. 34. rom. 6. 20.
ſervi ſumus juſtitiæ, rom. 6. 18.
ſervi Dei, omnes nos, quibus data talenta, luc.12.37, 38. 17, 7, 9.
ſervus non eſt major domino, joan. 15. 25.
ſervus Chriſti eſſe non poteſt, qui quærit hominibus placere, gal. 1. 10.
ſervus omnium, Paulus, 1 cor. 9. 19.
ſervi peccati, Joan. 8. 34. 2 pet. 2. 19.
Seſac Rex Ægypti, 3 reg. 11, 40. 14. 25.
Seth naſcitur, gen. 4. 25.
Severitas Dei in Judæos rejectos, rom. 11.22.
Sibæ ſervi Miphiboſeth acta, 2 reg. 9. 2,9, 10,11. 16. 1, 2, 3. & ſeq.
Siccitas in Judæa, jerem. 14. 1.
Siceleg civitas Davidis, 1 reg. 27, 6. 30, 1.
Siceram non biberunt Judæi 40. annis, deut. 29. 6.
Sichem occiditur, gen. 34. 2.
Sichimitæ deſtruuntur, judic. 9. 46, 47.
Sichem ædificat Jeroboam, 3 reg. 12. 25.
Siclus, exod. 30. 13. ezech. 45. 12.
in Sidonem ſermo Domini, ezech. 28. 21, 22.
Sidrach cum ſociis mittitur in fornacem, dan. 3. 12.
ſignati Dei, apoc. 7. 2.
in Signa conſtituit Deus ſolem & lunam, gen. 1. 14.
ſignum petit Abraham, gen. 15, 8. 17, 11.
ſignum petit Gedeon, judic. 6. 17.
ſignis confirmatur Saul, 1 reg. 10. 1.
ſignis confirmatur Jonathas, 1 reg. 14. 10.
ſignum Ezechiæ datum in horologio, 4 reg. 20. 20.
ſigna petunt Judæi, matth. 12. 38.
ſigna ſequentia credentes, marc. 16. 17.
ſigna præcedentia judicium in ſole & luna, matth. 24. 24. marc. 13. 22. luc. 21. 25.
ſilentium ſervandum in tempore, prov. 17. 20.
In Silo domus Dei, joſ. 18, 31. 20, 18.
in Silo ceſſat apparere Deus Heli, 1 reg. 3. 4.
Silvanus, 1 Pet. 5. 12.
Simeonis acta, gen. 29, 34. 42. 46. 49. joſ. 19.9.
Simeon ſuſcipit Chriſtum in ulnas, luc. 2. 25.
ſimilæ oblatio, lev. 2. 1.
Simile ſimili conjungitur, eccl. 13. 19, 20.
Simon frater Judæ, 1 mach.13, 14. 11, 16. c. 13. 34. 14. 4, 17, 16, 14, 16.
Simon dicitur Petrus, marc. 3. 16.
apud Simonem Phariſæum manducat Chriſtus, luc. 7. 40.
Simon magus, act. 8. 9.
ſimplex vir Jacob erat, gen. 25. d. 27.
ad ſimplicitatem hortatur Chriſtus, matth. 10. 16.
in ſimplicitate tribuendum, rom. 12. 8.
in ſimplicitate converſatus Paulus, 2 cor. 1. 12.
ſimplici corde diligendum, 1 pet. 1. 22.
ſimplices in malo, rom. 16. 19.
ſimulachrorum ſervitus, avaritia, col. 3. 5.
ſimulachrorum cultus fugiendus, act. 15. 20.
ſimulat David inſaniam, 1 reg. 21. 13.
ſimulationes abſint a Chriſtianis, 1 pet. 2. 1.
Sinai mons, exod. 19. 1. gal. 4. 24, 25.
ſinapis parabola, matth. 13. 31.
Sion arx quæ & civitas David, 1 Paral. 11. 5.
Siſara occiditur, judic. 4, 14. 20. 22.
ſitiens David non vult bibere allatam aquam, 2 reg. 23.
ſitiens Chriſtus potatur aceto, joan. 19. 28.
ſitis inobedientibus, deut. 28. 48.
ſitientes invitat Chriſtus, joan. 7. 37.
Sobach occiditur, 2 reg. 10. 16, 18.
Sobna præfectus Ezechiæ, Iſa.22,15. 36, 3. 22.
ad ſobrietatem exhortatio, 1 theſſ. 5. 6, 8.
ad Sobrietatem ſapiendum, rom. 12. 3.
ſocietatem habere cum Deo & ejus filio, eſt credere in Chriſtum, 1 joan. 1. 3.
Socothitæ occiduntur, judic.8.16.
Socrus Petri ſanatur, matth. 8. 41.
de Sodomitis, gen. 13, 14. 18, 19. ezech. 16,46,47, 48. 2 pet.2.6.
Sodomitæ ſubverſi, matth.10.15. deut. 29. 23.
Sol verbo Dei creatur, gen. 1. 14.
Sol obedit Joſue, joſ. 10. 12, 13. in Sole & luna ſigna, luc. 21. 25.
ſolis & lunæ equi, 4. reg. 23. 11.
ſolennitates Judæorum, exod. 23. 15, 16.
ſolicitudines hujus ſæculi, luc.8,14. 14,18. 21,35.
a Solicitudine temporalium cavendum, matth. 6.25.
ſolicitudo Pauli pro Eccleſia, 2 cor.7,11.11,28.
ſoliciti ſervare unitatem, epheſ.4.3.
ſolicitus Deus pro Abraham, gen.12.17.
ſolitarii moleſtia vana, eccleſ. 4. 9.
ſolus eſt Deus, Deus noſter, deut. 32. 12.
ſolus Deus ſalvat a malis & tribulatione, 1 regum 10. 19.
ſoli Deo ſerviendum, deut. 10. 20.
in Somnis videt Jacob ſcalam, gen. 28. 12.
per Somnium loquitur Deus Abimelech, gen. 20. 3.
per Somnium loquebatur Deus prophetis, num. 12. 6.
ſomnia Joſeph, gen. 37. 5,6,8.
ſomnium Madianitæ, judic. 7. 13.
ſomniorum interpretatio Dei eſt, gen. 40. 8.
ſomnia non obſervanda, levit.19.26.
ſoror Abrahæ erat Sara & uxor, gen. 20. 12.
ſortem mittit Joſue in dividenda terra coram Deo, joſ. 18. 8.

ſortem facit cadere Deus, prov. 16. 33.
in ſortem Chriſti fideles, epheſ. 1. 11.
ſortem mittunt Apoſtoli pro Mathia, act. 1. 26.
Sopater comes Pauli, act. 20. 4.
Soſthenes princeps ſynagogæ, act. 18. 17.
ab omni Specie mali abſtinendum, 1 theſſ. 5. 22.
Spectaculum facti mundo Apoſtoli, 1 cor. 4. 9.
in Speculo fidei Deum intuemur, 1 cor. 13. 12.
de Speculis mulierum factum labrum æneum, exod. 38. 8.
ſpeluncam latronum fecerant domum Dei Judæi, matt. 21. 13.
ſpes a Deo, 2 theſſ. 2. 10.
ſpes non eſt de eo quod videtur, rom. 8. 24.
ſpes in Chriſto, 1 pet. 1. 21. matth. 12. 21.
ſperans in Deum Abia, victor eſt, 2 Paral. 13. 18.
ſpes noſtra, qua ſperamus vitam æternam, heb. 9. 15. epheſ. 4. 4.
ſpes, galea noſtra, 1 theſſ. 5. 8.
ſpe gaudendum, rom. 12. 12.
ſpes impiorum vana, Sapien. 5. 15.
ſpe ſalvi Chriſtiani, rom. 8. 20.
ſpem augent ſcripturæ, rom. 15. 4.
ſpes non confundit, rom. 5. 2.
ſpicas licebat manu decerpere de ſegete proximi, deut. 23. 25.
ſpinæ & tribuli, propter peccatum, gen. 3. 18.
ſpinea corona coronatur Chriſtus, matth. 27. 24.
ſpiritus, ventus, gen. 8. 1.
per Spiritum ſanctum ſanctificatio, 1 pet. 1. 2.
ſpiritus ſancti miſſio, joel. 2. 28. act. 2. 2.
ſpiritum ſanctum promittit Chriſtus Apoſtolis, luc. 24. 39. joan. 14. 26. act. 1. 8. dat illum, act. 2. 4.
Spiritus ſanctus datur obedientibus evangelio, gal. 2. 2.
Spiritus ſanctus datus fidelibus, ſignum eſt eos eſſe ex Chriſti ovibus, eph. 1. 13. eſt & arrabo ac pignus ſalutis, 2 cor. 1, 22. 5, 5.
ſpiritum Dei non habens non eſt ejus, rom. 8. 9.
Spiritus ſancti templum membra noſtra, 1 cor. 6. 17.
Spiritum ſanctum ne contriſtemus, eph. 4. 30.
ſpiritus & caro invicem adverſantur, gal. 5. 17.
a Spiritu ſancto innovantur, joan. 3. 6, 8. 1 cor. 12. 10, 11, 13.
ſpiritus Dei dat ſapientiam, job 32. 8.
ſpiritus Dei omnia ſcrutatur, 1 cor. 2. 10.
Spiritus ſanctus facit credere Chriſto, joan. 3. 5.
Spiritus ſanctus teſtatur conſcientiis noſtris quod ſimus filii Dei, rom. 8. 16.
a Spiritu ſancto diffunditur charitas in viſcera noſtra, rom. 5. 5.
Spiritus ſancti opera, gal. 5. 22.
Spiritu Dei facta carnis mortificantur, rom. 8. 13.
Spiritus ſanctus orat in nobis, rom. 8. 16.
Spiritus ſanctus dat quod fideles reſpondeant adverſariis, matth. 10. 20.
Spiritus ſancti gratiæ ſunt variæ, 1 cor. 12. 3.
in Spiritum ſanctum blaſpemia non remittitur, matt. 12. 31.
in Spiritu adorandus Deus, joan. 4. 23.
ſpiritus bonus petendus, luc. 11. 13.
ſpiritu ſimus ferventes, rom. 12. 11.
ſpiritualis omnia dijudicat, prov. 18. 1
ſpiritui omni non credendum, 1 joan. 4. 1, 2 3.
ſpiritu & mente pſallendum, 1 cor. 14. 17.
ſpiritus mendacii in ore prophetarum, 3 reg. 22, 23.
ſpiritus odii inter Abimelech & Sichimitas, judic. 9. 23.
ſpiritus mendaces, iſa. 19. 14.
ſpolia hoſtium ex æquo dividenda, deut. 20. 14.
Sponſa Chriſti, eccleſia, pſal. 44.
Sponſorem inſtruit Salomon, prov. 6. 1.
Stans videat ne cadat, 1 cor. 10. 12.
Statera æqua, levit. 19. 36.
ſtatuas ſicut apud Gentes fieri, prohibet Deus, deu. 16. 22
ſtatuæ gentium confringendæ, exod. 23, 24. 34, 13. deut. 7. 5.
ſtellæ verbo Dei creatæ, gen. 1. 16.
ſtellarum ſeptem ſacramentum, apoc. 1. 16.
Stephani electio, accuſatio, defenſio & lapidatio, act. 6. 7.
Stephanæ familia, 1 cor. 1. 16.
ſterilis nulla inter obedientes Deo Judæos, exod. 23. 26.
ſterilitas opprobrio Judæis, luc. 1. 36.
ſtigmata Chriſti circunfert Paulus, gal. 6. 17.
ſtipendium peccati mors, rom. 6. 23.
Stoici & Epicurei cum Paulo diſputant, act. 17. 18.
ſtolis albis amicti in conſpectu Agni, qui ſint, Apoc. 7. 13.
Struthionem non comedunt Judæi, deut. 14. 15.
ſtulti virga caſtigandi, prov. 26. 3.
de ſtultis, prov. 12, 13. 14. 15. 16. 17. 18. 23. 26.
ſtulta mundi elegit Deus, 1 cor. 1. 25.
ſtultam fecit Deus ſapientiam mundi, 1 cor. 1, 20. 3, 18.
Sua uxor Judæ, gen. 38. 12.
Sua rex Ægypti, 4 reg. 17. 4.
Subcinericei panes, exod. 12. 39.
ſubditi ſimus invicem, epheſ. 5. 22.
ſubjecti ſimus regibus & ducibus, 1 pet. 2. 18.
in Sudore vultus acquirendus victus, gen. 3. 19.
ſufficientiam didicerat Paulus, phil. 4. 11. 2 cor. 3. 5.
ſuffocatum prohibetur, gen. 9. 4.
ſulphur ſuper terram inobedientium, deut. 29. 23.
ſum qui ſum eſt nomen Dei, exod. 3. 14.
Sunamitis hoſpita Eliſei, 4. reg. 4.
Sunamitis peregrinatur tempore famis, 4 reg. 8. 1.
ſuperbi dejecti a Deo, iſa. 29. 19.
ſuperbus, non credens evangelio, 1 tim. 6. 4.
ſuperbis reſiſtit Deus, 1 pet. 5. 5.
non ſuperbe de ſe ſentiendum, phil. 2. 3.
ſuperhumerale quale, exod. 28. 6.
ſuperſtitio Athenienſium taxatur. act. 17. 22.
ſupportemus invicem, epheſ. 4. 4, 6, 13, 25.
ſurdum facit Deus, exod. 4. 11.
ſurdo non maledicendum, levit. 19. 4.
ſurdus ſanatur, marc. 7. 37.
ſurgentes verbum Dei meditemur, deut. 11. 19.
ſus, immundum animal, levit. 11. 7.
Suſannæ hiſtoria, Daniel. 13.
ſuſcitabit nos Deus, 1 cor. 6. 14.
ſuſcitandi ſeminis fratri lex, deut. 25. 5, 7.
ſuſpenſus, ipſa die ſepeliebatur, deut. 21. 23.
ſuſurro in populo, levit. 19. 16. prov. 26. 20.
Synagoga impia vocatur ad pœnitentiam, Oſee 2. 1.
de Syris, 2 reg. 8. 5, 6. 10. 4 reg. 5. 6. 7. 13.

T

in Tabernaculis habitat Abraham, gen. 12. heb. 11.
Tabernaculi forma, exod. 26, 1. 36, 8. 39, 32. & ſeq.
Tabernaculorum feſtum, exod. 23. 15.
Tabernaculum corpus noſtrum, 2 cor. 5. 4.
Tabitha ſuſcitatur, act. 9. 40.
Tabulæ teſtimonii, exod. 32. 15, 16.
Tabulas frangit Moyſes, exod. 32. 19. aliaſque parat, exod. 34. 1.
Taciturnitas laudatur, prov. 17. 27, 28.
Talenta auri 420. allata ex Ophir ad Salomonem, 3 reg. 9. 28.
talentorum parabola, matth. 25. 15.
Talionis lex, gen. 9. exod. 21. 14.
Tectum domus muro muniendum, deut. 22. 8.
Temeritas infelix, prov. 15. 16.
Templum Salomonis, 3 reg. 6, 3. 8, 63.
ad Templum qui admittendi, ezech. 44. 9.
Templum Salomonis ſe rejecturum minatur Deus, ſi idola coluerint, 3 reg. 9. 7.
Templum diripitur, 4 reg. 14, 13. 25, 1. 12. 13.
Templi reſtauratio, agg. 1. 8. 1 eſdr. 4. 1.
Templi ſecundi gloria, agg. 2. 2.
Templi everſio prædicitur, Amos 9. 1. Zach. 11. 1.
Templum ſpoliatur, 2 machab. 5. 15. Violatur, 2 mach. 6. 2.
e Templo ejecti vendentes, 21. 12.
in Templo orant Apoſtoli, act. 2. 40.
in Templis manufactis non habitat Deus, acto. 7. in quibus habitet, Iſa. 66. 3.
Templum Dei membra noſtra, 1 cor. 3, 6. 6, 19.
Templum pro corpore, joan. 2. 21.
Tempora diſtincta, gen. 1, 14. 8, 22.
Temporibus ſuis omnia fiunt, eccleſ. 3. 11.
Tempora noſſe non eſt noſtrum, act. 1. 7.
Tempus vitæ breve, 1 cor. 7. 29.
Tempus redimendum, col. 4. 5.
Tenebræ ſuper abyſſum, gen. 1. 2.
Tenebræ Ægypti, exod. 10. 21, 22.
Tenebræ non ſunt in Deo, 1 joan. 1. 5.
Tenebræ gentes, epheſ. 5. 8.
Tenebrarum opera, rom. 13. 12.
in tenebris eſt qui odit fratrem, 1 joan. 2. 9, 11.
tenebras Deus illuminat, 2 reg. 22. 29.
tentat Deus populum ſuum, exod. 15; 24. 25. 16, 4.
tentat Deus Abraham, gen. 22. 1.
tentat nos Deus miraculis pſeudoprophetarum, deut. 13. 3.
in tentationibus orandum, pſal. 33.
tentandus non eſt Deus, deut. 6. 16. matth. 4. 7. 1 cor. 10. 9.
tentant Deum Iſraelitæ petentes aquam, exod. 17. 3.
tentaverunt decies Deum Iſraelitæ in ſolitudine, num. 14. 22.
tentatio perpetua vita noſtra, job 7. 1.
tentatur Chriſtus, matth. 4. 1. heb. 2. 18.
in tentationibus Chriſti manſerunt cum eo Apoſtoli, luc. 22. 28.
tentari non ſinit nos Deus ultra vires, 1 cor. 10. 13.
tentorii forma, exod. 26. 36.
tepidus evomendus, apoc. 3. 16.
termini non transferendi, deut. 19, 14. 27, 17.
terræ creatio, gen. 1. 1.
terra maledicta, gen. 3. 17.
terræ a quibus primum diviſæ, gen. 10. 11.
terra omnis Dei eſt, exod. 9. 29.
terræ fructus maledictus inobedientibus, deut. 11, 10. 28, 18. 29. 22, 24. & ſeq. levit. 26. 19.
terræ venditio, levit, 25. 23.
terra bibens imbrem, & non proferens fructus, reproba eſt, heb. 6. 7.
in terram revertetur homo, gen. 3. 19.
terræ motus in morte & reſurrectione Chriſti, matth. 27, 51. 28, 2.
terra, & quæ in ipſa ſunt opera, exurentur in die judicii, 2 pet. 3. 10.
terrenus primus homo, 1 cor. 15. 74.
terribilis Deus noſter, deut. 10. 17.
teſtamentum vetus dedicat Moyſes ſanguine, exod. 24. 12. heb. 9. 20.
teſtamenti veteris repetitio, joſ. 24. heb. 9. 15.
teſtamentum novum, heb. 10. 16, 28. matt. 26. 28.
de teſtamento novo, heb. 8. 8. gal. 3. 15. 1 corinth. 11. 25. 2 cor. 3. 6.
teſtimonium falſum, exod. 20, 16. 23, 1.
teſtimonium Dei de filio, 1 joan. 5. 10.
teſte uno nemo occidebatur, num, 35. 30.
teſtium duorum teſtimonium, deut. 17. 6.
teſtis falſi pœna, deut. 19. 16. prov. 19. 9.
teſtes Chriſti apoſtoli, luc. 28. 48.
teſticuli attriti vel amputati, deut. 23. 1.
Thamar viduæ acta, gen. 38.
Thamar ſoror Amnon, 2 reg. 13. 1.
Thamar filia Abſalom, 2 reg. 14. 27.
Thare generatio, gen. 11. 27.
Thebes civitas oppugnatur. judic. 9. 50.
theſauri templi diripiuntur, 3 reg. 7, 51. 14, 26.
theſauri in terra non recondendi, ſed in cælo, matth. 6. 29.
theſaurus cordis, matth. 12. 35.
theſauri abſconditi parabola, matth. 13. 44.
in theſaurizantes, luc. 12. 33.
theſauri ſapientiæ in Chriſto, coloſſ. 2. 3.
Theſſalonicenſibus prædicat Paulus, act. 17. 1.
Thola judex Iſrael, judic. 10. 1.
de Thoma, joan. 11, 16. 14, 5. 20, 24. 21, 2.
Topheth deſtruitur, 4 reg. 23. 10.
Thou rex Emath, 3 reg. 8. 9.
Thuris oblatio, levit. 2. 1.
Thymiamatis confectio, exod. 30. 35.
Tibicines in mortuis, matth. 9. 23.
Tigris fluvius, gen. 2. 14.
timendus Deus, levit. 19. 32. deut. 6. 2. matth. 10. 28. act. 10. 22.
timendi parentes, levit. 19. 3.
timentibus Deum miſericordia, luc. 1. 50.
de timore Dei, deut. 4, 10. 14, 23. 17, 19. 31. 12. exod. 33. 2. prov. 24. 21. mal. 1. 1.
timore Dei revocamur a peccatis, levit. 19. 14.
abſque timore, ſervantes præcepta Dei, levit. 26. 3.
timebunt hoſtes obedientium Deo, deut. 11. 18.
ut timerentur Iſraelitæ fecit Deus, deut. 2. 24.
timor tribuendus cui debetur, rom. 13. 7.
in timore dominari populo, 2 reg. 23. 3.
ut ſine timore Deo ſerviremus, redempti ſumus, luc. 1. 74.
ne timeamus non datum iri nobis regnum æternum, luc. 12. 50.
de Timotheo Epiſcopo, 1 cor. 4, 17. 16, 10. phil. 2. 19. act. 16. 1.
tintinnabula in tunica Aaronis, exod. 28. 33.
Titus gentilis non circunciſus, gal. 2. 3.
titulus crucis Chriſti, matth. 27. 37. marc. 15. 26. joh. 19. 19, 20.
Tobiæ ſenioris ac junioris acta, in libro Tobiæ.
tonitruis percutiuntur Ægyptii, exod. 9. 23.
tonitrua quum lex datur, exod. 19. 16.
tonante Deo conteruntur Philiſtæi ad preces Samuelis, 1 reg. 7. 10.
in Tonſione ovium celebrabantur convivia, 1 reg. 25. 36.
tradit Deus idololatras Judæos in manus diripientium, jud. 2, 3. 6. 4, 1. 6, 1.
tradit Deus hoſtes in manus Iſraelitarum, num. 21. 34. deuter. 2. 30, 33. joſ. 2. 10, 11. judic. 13, 7. 10. 11. 20.
tragelaphum comedebant Judæi, deut. 14. 5.
trahuntur a Deo patre ad Chriſtum credentes, joan. 6. 44.
transferuntur Henoch & Helias, gen. 5. 24. 4 reg. 2. 12.
transfiguratur Chriſtus, matt. 17. 2.
tranſgreſſione Adæ omnes conſtituimur peccatores, Geneſ. 3. 14.
tranſgreſſionum expiatio, num. 5. 6.

tranſit

tranſit Deus ante populum.i.deducit eum, Deut.31.3.
tranſire ad numerum.i.recenſeri, Exod.30.13.
tranſitus victima, agnus paſchalis, Exod.12.23.
tria quæ bene gradiuntur, Prov.30.29.
per tria movetur terra, Pro.30.21.
tribulationes credentibus Chriſto, 1 Pet.1.10,11.
tribulationes prædicatoribus, 1 Theſſ.3,4.
tribulationes pati, donum Dei, Phil.1.29.
per tribulationes oportet intrare regnum Dei, Act.14.22.
tribulationes ad probationem, 1 Pet.4.29.
tribulatio patientiam parit, Rom.5.3. 12.12.
tribulationibus convertit nos Deus ad ſe, Deuter.4.29. Iſa.26.16.
ad tribulationes perferendas exhortatio, Joan. 15.19. 16.37. Heb.12.3.
tribulationem patientibus requies, 2 Theſſ.1.8.
a tribulationibus eripit ſolus Deus, 1 Reg.10.19.
in tribulatione fidendum & canendum, Iſai. 8. 20. Pſal.41. vide Exemplo Job, Pauli & Silæ, Job 1. Act. 16.23.
tribulationes non patiantur fideles ob homicidia & hujuſmodi, 1 Pet. 4.19.
tribulatio non ſeparat nos a dilectione Dei, Rom.8.35.
tribulationis dies. 4 Reg.19.3.
tribulati oratio ad Deum, Pſal. 42. v. 1.
tribulatoribus piorum, pœna æterna, 2 Theſſ.1.7.
ad tribunal Chriſti oportet omnes ſiſti, 2 Cor.5.10.
tribuni conſtituti ſuper Iſraelem, Exod18.21.
tribuendum in ſimplicitate, Rom.12.8.
tribuum ſortes, Ezech.48.1.19.
tributaria civitas, Deut.20. 8.11.
tributa reddenda & cenſus, Mat.22.21.Rom.13.77.
tributum ſolvit Chriſtus, Mat.17.25.
Trinitatis myſterium in verbo, Faciamus, Geneſ.1.26. 2.8. in verbo, Nobis, Geneſ.3.22. Item in tribus illis, quos Abraham excepit hoſpitio, Gen.18.2.
a triſtitia mors, Mat.26.38.
triſtitia ſalutaris, & quæ mortem adfert, 2 Cor.7.10.
in triſtitia conſtitutus, oret, Jacob.5.13.
triſtis Chriſtus ob cæcitatem Judæorum, Mar.3.6.
non ex triſtitia aut neceſſitate pauperibus ſubveniendum, 2 Cor.9.7.
trulla cæmentarii viſio, Amos 7.7,8.
Tryphon dux exercitus Antiochi, 1 Mach.13.1.12.14.
tubæ argenteæ, & earum officia, Num 10.2.
tubarum feſtum, Lev. 23.24.
Tubalcain ærarius, Gen. 4.22.
tunica Aaron, & tunicæ lineæ filiorum ejus, Exod. 28.40.
tunica Chriſti, Joan.19.23.
turbator terræ Achab, 3 Reg.18.18.
turpiloquium abjiciendum, Epheſ.5.4.
cum tympanis canunt Deo mulieres, Exod. 15. 20. Jud.11.34.
tyranni imago, Prov.28. 6.
Tyrus evertenda, Ezech.26.27.

V

VAcca ruſa, Num.19.2.
Vaccæ lactantes reducunt arcam Dei, 1 Reg.6.12.14.
Vagao eunuchus, Judith 12.10.
Vaniloquia vitanda, 1 Tim.2.16.
Vanitati ſubjecta creatura, Rom.8.20.
Vanitates idola, 1 Reg. 12.21. 3 Reg.16.26.
Vaſa ad uſum tabernaculi, Exod.25. 37.16.
Vaſa pro corporibus hominum, 1 Reg.21. 5.
Vaſa fictilia, corpora noſtra, 2 Cor. 4. 7.
Vaſthi regina repudiatur, Eſth.1.9.
Vectigal pendendum, Rom.13.7.
Vectium tabernaculi forma, Exod.26.29.
Velum tabernaculi quale, Exod. 26. 31.
Velum templi ſciſſum, Mat.27.51.
Velamen ſuper faciem Moſi, Exod. 34. 33. 2 Cor. 3. 13.
Velamen ſuper cor Judæorum, 2 Cor. 3.4.
Velamen tabernaculi, Heb. 10.20.
Velle & perficere operatur Deus, Philip. 2.13.
Vellus Gedeonis, Judic. 6.37.
Venator robuſtus Nemrod, Gen.10. 9.
Venator Eſau, Gen.25. 28.
de venditionibus, Lev.25.
de venditore, Eccl.26.23.
Vendere & dare pauperibus, Matth. 19.21. Act.2. 45.34.
Venduntur hoſtibus inobedientes, Judic. 2.14. Deut. 32. 30.
Venire ad Chriſtum, Joan.6.35.
ventris fructus multiplicatur obedientibus, Deuter. 28. 44.
venter levandus extra caſtra, Deuter. 23.12, 13.
venundatus Achab, ut faceret malum, 3 Reg. 21. 25.
verax Deus, Exod.34.6. Joh.3.33.
verberibus cæduntur impii, Deut. 25. 2.
verbo Dei creatur lux, Gen. 1.3.
verbum Dei ſapientia noſtra, Deut. 4.2.
ex verbo Dei vitæ ratio petenda, Iſa. 8.20.
verbo Dei pra[illegible]o convertuntur corda, Jerem. 23. 22.
verbo Dei ſcortatio vitatur, Prov. 2.16.
de verbo Dei vivo ex Eccleſia manante, Zach.14.8.
verbo Dei paſcimur, Matth. 4. 4. ſicut patet in Elia, 4 Reg. 8. 2. item in Moyſe. Deut. 9. 11. & ſeq.
verbum Dei quomodo tractandum, Deut.6.6.
verbo Dei obediendum, 1 Reg.15.24.
verbo Dei obedientibus benedictio, Deut. 11.18.
verbi Dei contemptoribus pœna, Iſa.28.13,14.
verbi Dei commendatio, Pro.30.1,2.
verbo Dei nihil addendum, Deut.4.2.12.
verbum Dei ſit in corde, Deut.6.9. 11.18.
verbum Dei ſequendum, Deut.5.5.
verbum Dei filii docendi, Deut. 11.18.
verbum Dei Chriſtus, Johan. 1. 1.
verbum Dei æternum Evangelium, Epheſ.1.13.
verbum veritatis, Evangelium, Epheſ.1.13.
verbum Dei audiens & faciens cui ſimilis, Matth.7. 24.26.
verbum Dei habitet in nobis, Col.3.16.17.
ut verbum Dei currat, orandum, 2 Theſſ.2.1.
verbi miniſtris victus dandus, Rom.15.26.
verbum Dei recte tractet Epiſcopus, 2 Tim.2. 15.
verbi Dei fames, Amos 5. 16.
verbum opportune dictum laudabile, prov.25.11.
verba bona de corde bono, matth.12. 36.
verbo non offendens perfectus, jac. 3. 2.
de omni verbo otioſo reddenda ratio, matth. 12. 36.
verborum pugna vitanda, 1 tim. 6. 4.
verbis non contendendum, 2 tim.2. 14.
verecundia Saræ, gen. 18.11.
veritas Dei in promiſſionibus, gen. 32. 10.
in veritate ambulandum, 3 reg. 2. 4.
in veritate ſerviendum Deo, joſ. 24. 14.
veritas tandem vincit, proverb. 28. 24.
contra veritatem non acquieſcendum, mich. 7. 20.
veritas in judicibus, exod. 18. 21.
veritas cinctorium renum, epheſ. 6. 14.
veritatem loquamur, epheſ. 4. 24.
veritas, Chriſtus, Johan. 14. 6.
veritas, Evangelium, 2 pet. 1. 12.
in reſiſtentes veritati Evangelii, 2 tim. 2. 3, 8.
veritatis doctrina a Deo petenda, zach. 10. 1.
a vero non deviet judex, exod. 23. 2.
vermis mœroris cor rodens, marc. 9. 44., 45, 46.
veſicæ in hominibus, exod. 9. 9.
veſpertilionem non comedunt Judæi. deut. 14. 18.
veſtimenti textura non ſit ex lana & lino, deut.22.11.
veſtimentis fimbriæ faciendæ, deut. 22. 13.
veſtimentum viduæ loco pignoris non accipiendum, deut. 24. 27.
veſtimentorum ſciſſio, Judæis ſignum triſtitiæ & indignationis, Joſ. 7. 6. Jud. 11, 35. Matt. 26, 65. 2 Reg. 1, 11.
veſtimentum auferenti danda tunica, Lucæ 6. 29.
veſtimenta Chriſti partita, matt. 27. 35.
veſte virili nonutatur mulier, nec e diverſo, deut.22.3.
veſtem non habentibus demus, luc. 3.11.
veſtitum et victum habentes, ſimus contenti, 1 tim.6.8.
veſtitum & viaticum petit Jacob a Deo, gen. 28. 20.
veſtis nuptialis, matt. 22. 11.
vetus teſtamentum, vide Teſtamentum.
vetus homo exuendus & crucifigendus, Rom. 6. 6. col. 3. 9.
viæ Dei rectæ & judicia. deut. 32. 4. rom. 11. 33.
de via Dei recedentibus maledictio, deut. 11. 28.
viam Dei deſerunt Iſraelitæ, exod. 32.8. & ſeq.
via dura, adinventiones & idola adorata, jud. 2. 19.
via regia, num. 21. 22.
via Chriſtus, johan. 14. 6.
via veritatis, 2 pet. 2. 20.
via arcta, matth. 7.14.
viæ Jacob cuſtos Deus, gen. 28. 20.
viam noſtram dirigit Deus, 2 reg. 22. 32.
vias ſuas non dirigit inobediens Deo, deut. 28. 29.
juxta vias cujuſque reddit Deus, 3 reg. 8. 32.
viam univerſæ terræ ingredi, pro mori, joſ. 23. 14. 3 reg. 2. 2.
vicinus bonus, prov. 27. 10.
victimas ſale ſalitur, marc. 9. 49.
victimas juſtitiæ immolare, deut. 33. 19.
victimæ & jejunia obſtinatis non proſunt, jer. 14.12.
victoria Dei eſt, 1 reg. 14. 4. gen. 14. 20.
victor David Deo pugnante, 2 reg. 5. 20.
victus parandus in ſudore, gen. 3. 19.
victum providet Deus omnibus, gen. 1. 29.
victum ac veſtitum dat Deus pupillo, viduæ & peregrino, deut. 10. 18.
victus, vide veſtitus.
videre Deum nemo poteſt, exod. 33. 20.
vidit Deum Moyſes, exod. 24. 10.
vidit Jacob Deum, gen. 32. 30.
videns pro propheta, 1 reg. 9. 9.
videntes oculi, obedientibus, deut. 29. 4.
de viduis præcepta, exod. 22. 23. deut. 14,29. 24,17. 19, 20, 21. 26, 12. 27, 19.
viduæ judicium facit Deus, deut. 10. 18.
vidua quæ ab iniquo judice crebris interpellationibus judicium habuit, Parabola, lucæ 18. 3, 5.
viduarum miniſterium, act. 6. 1.
de viduis junioribus, & iis quæ vere viduæ ſunt, 1 tim. 3. 4, 5, 9, 15.
viduæ filius ſuſcitatur, Lucæ 7. 12.
viduarum domos devorant Phariſæi, luc. 20. 47.
vigilandum omnibus, matth. 24, 42. 25, 3.
vigilemus, & ſobrii ſimus, 1 theſſ. 5. 6.
vigilemus in orationibus, coloſſ. 4. 4.
villici parabola, lucæ 16. 1.
vinctorum meminerimus, heb. 10, 34. 13, 3.
vindemia abundans obedientibus, levit. 26. 5.
vindemiæ leges, levit. 19. 9. deut. 24. 19.
vindex Deus, 1 Theſſ. 4. 6.
vindicta Dei eſt, rom. 12. 19.
vindicta prohibetur, prov. 20. 22. 1 reg. 11. 13.
vindictam reſervat David Deo, 1 reg. 24. 11.
Vinea plantata inebriatur Noe, gen. 9. 20.
vinearum leges, exod. 22. 5. deut. 20. 6. 22, 9. 23, 24.
vineæ ſuæ racemos non comedit inobediens, deuter. 28. 30.
vineæ Dei fructus mali, Iſa. 5. 5, 7.
vinum lætificat cor, judic. 9. 13. pſal 103. 15.
vinum dat Deus obedientibus, deut. 11. 14. non autem inobedientibus, deut. 28. 39.
vinum quare creatum, eccleſ. 31, 22.
vinum felle miſtum propinatur Chriſto, matt. 27. 34.
vinum Judæorum, fel draconum, deut. 32. 33.
vino interdicitur ſacerdotibus, levit. 10. 9.
vinum non biberunt Judæi 40. annis, deut. 29. 6.
vini potorem Chriſtum criminantur Judæi, matth. 11. 19.
in vinum aqua mutatur, johan. 2. 3.
vino non ebriemur, epheſ. 5. 18.
viperarum genimina, matth. 3. 7.
a vipera morſus Paulus, act. 28. 3.
vir ne utatur veſte muliebri, nec e diverſo, deut. 22. 18.
vir uxorem ſuam habeat, 1 cor. 7. 2.
de viris multa, 1 cor. 7. 11. eph. 5. 22. col. 3. 18.
virorum raritas in excidio Jeruſalem, iſa. 4. 1.
vir Dei, propheta, 1 reg. 12, 23. 3 reg. 12. 24.
viriliter agamus, deut. 31. 6. Joſ. 1. 18. pſal. 26 v. ult.
virago aut vira ſeu viriſſa dicitur mulier, quod de viro ſumpta ſit, gen. 2. 23.
vires tribuit Deus, deut. 8. 18.
de viribus diffidit Gedeon, judic. 6. 15.
vim patitur regnum cælorum, matt. 11. 12.
virga Moyſi verſa in colubrum, exod. 4. 2.
virga Aaronis germinat, num. 17. 8.
virga percutit petram Moyſes, exod. 17. 9.
virga Pauli erga Cor. 1 cor. 4. 21.
virgis ter cæſus Paulus, 2 cor. 11. 25.
virginis conſtupratæ lex, exod. 22. 16. deut. 22. 28.
virgines raptæ in choreis, judic. 21. 11, 12.
virgines in bello captæ, numer. 31. 18.
de virginibus conſilium Pauli, 1 cor. 7. 25, 28. 34. & ſeq.
virginum parabola, matth. 25. 11.
virginitatem filiæ quomodo teſtabantur parentes apud Judæos, deut. 22. 15.
viridi ligno Chriſto non parcitur, luc. 23. 31.
virtus Dei quæ ſalvat, Evangelium, Rom. 1. 16.
virtute Dei cuſtodimur in fide, 1 Pet. 1. 5.
virtute indui ex alto, Luc.24. 49.
virtus in infirmitate perficitur, 2 Cor. 12.10.
virtutes operatur Deus in nobis, Gal. 3. 5.
viſcera miſericordiæ Dei, Luc. 1.78.
per viſionem loquitur Deus Abrahæ, Gen. 15. 1.
in viſione raro manifeſtabat ſe Deus temporibus Heli in Silo, 1 Reg. 3. 1.
viſio calathorum ficuum, Jer.24.14.
viſio quatuor animalium & rotarum, Ezech. 1.2. 13.
viſitat Deus peccatæ, cum punit, Exod. 32.34.
vita hominis, vapor, Jac. 4. 14.
vitæ hujus tempus breve, 1 Cor.7.29.
vita hominis, militia, Job 7.1.
vita hominis, vanitas, Pſal.38.v.6.
vitæ hujus brevitas & miſeria per peccatum, Pſalm. 89.

vita longior obedientibus parentibus, Epheſ. 6.2.
vita longior obedientibus Deo, Deut.30.19.
vita ſua non credit inobediens, Deut.28.66.
vita æterna Chriſtus, Johan.14.6. Col. 3.3.
vita per Chriſtum datur, Joh.1.4.
vita æterna cognoſcere Deum ſolum, & quem miſit Jeſum Chriſtum, Johan.17.2.3.
vita æterna revelata noſtris temporibus; Epheſ.1.2.
vita æterna datur gratia Dei, Rom.6.22,23.
vita æterna datur ex obſervatione mandatorum, Matt. 19.16,17.
vita Chriſtianorum abſcondita in Chriſto, Colloſſ. 3.4.
vitæ arbor, Gen. 2.9.
vitis Chriſtus, Joh.15.1.4.5,
quos vitare debeamus, 2 Tim.3.2.
vitulum aureum adorant Iſraelitæ, Exod. 32.4.
vitulus aureus dicitur peccatum, Deut. 9.16.
vitulus aureus comminuitur, Exod. 32.24. Deut. 9.21.
vituli aurei, 3 Reg.12.28. 4 Reg. 17.16.
vitulam ſuam vocat Sampſon uxorem ſuam, Jud. 14. 18.
vivens Deus, Joſue 3.10.
vivere facit Deus, & occidit, Deut. 32.39.
vivit anima tua, aſſeveratio, 1 reg.1.26.
ut vivamus, mandata ſervanda, deut.4.32.47.
vivit homo in verbo Dei etiam in fame; deut. 8.3.
vivendum in lætitia, eccleſ.8.10.9.4.
vivo ego, juramentum Dei, deut. 32.4.
vivit Dominus, jurantis vox, Ruth 3.13. judic.8.19. 2 reg.2.27.
vivat rex, 1 reg.10.24.
vivit Chriſtus in Chriſtianis, gal.2.20.
vivimus ac morimur in gloriam Dei, rom.4.7.
vivere Deo opera Dei facere, rom. 6.8.
vivunt omnes Deo, luc.20.38.
ulcera in hominibus, exod.9.9.
ulcere percutiuntur inobedientes, deut.28.35.
ultio non quærenda, lev.19.18. luc. 9.54.
ultionem capere, Dei eſt, deut. 32.35.
ulciſcitur David injuriam ſervis ſuis factam, 2 reg. 10.
ululam non comedunt judæi, deut. 14.18.
umbra vetus teſtamentum, heb.8.5.
unanimitas commendatur, philip.1.27. 2.2.
unctionis oleum, exod.30.31.
unctio Chriſti, Spiritus ſanctus, 1 Johan.2.27.
unctio Chriſti Dan. 9, 25.
ungebantur reges, 1 reg.9.16.10. 1 16.12.
ungebantur corpora mortuorum, gen.50.2.
non unguntur oleo ſuo inobedientes, deut. 18.20.
unitas fidei Chriſtianorum, joan. 17.22. act.4.24.
unitas ſpiritus commendatur, eph.4.3.
unum ſumus in Chriſto, gal.3.28.
vocat Adam Deus, ut oſtendat ei peccatum ſuum. Gen. 3.9.
vocatur Samuel a Deo, 1 reg.3.4.
ut vocaret peccatores, venit Chriſtus, Matth. 9.13.
quos vocavit Deus, credunt, Act.2. Matth. 20.8.
vocati multi, mat.20.16. rom.9.24.
vocatio gentium & judæorum, rom. 15.9.
vocationem noſtram, certam faciamus operibus, 2 Pet. 1.10.
vocationis noſtræ bravium vita æterna, phil. 3.14.
volatilibus cœli dantur cadavera inobedientium, deuter.28.26.
voluntate ſua creavit Deus omnia, epheſ. 1.11. apoc. 4.11.
voluntati Dei omnia tribuit David, 2 reg. 7.18.
voluntati Dei nemo reſiſtit, gen.50. 19.
voluntas Dei immutabilis, pro.19.21.
voluntate Dei venditus eſt Joſeph, gen.45. 8.
voluntate Dei diviſum regnum Roboam, 2 paralip. 11.4.
non volentis eſt, ſed Dei miſerentis, rom. 9.16.
voluntas Dei eſt, ut qui Chriſto credit, habeat vitam æternam, johan. 6. 39.40.
voluntatem patris implere deſiderat Chriſtus, johan.4. 34.
voluntatem Dei ſciens & non faciens, vapulabit plagis multis, luc.12. 47.
voluntatem Dei faciens, mater, ſoror, &c. Chriſti eſt, Matt.12.10.
voluntas quidem bona adeſt Chriſtiano, quam tamen ex ſe non poteſt perficere, rom. 7.18.
voluntate Dei excæcati Judæi, ſap.2.19.
voluntati Dei committendum quod agimus, jacob. 4. 15.
voluntati Dei committit iter ſuum Paulus, rom. 15. 32.
voluntas propria vitanda, eccleſ. 18.26.
voluptates ſeculi impediunt fructum verbi, luc.8.14.
vomere percuſſi Philiſthæi, judic. 3.41.
vota Dei reddenda, num.30.3. Deut.23.2.
vota varia, & redemptio eorundem, lev.27.2.
vota Jacob, Iſraelitarum, Jephte, adjecta conditione, gen. 28.20. num.21.2. judic.11.20.
votum Annæ, 1 reg. 1.11.
vovere Deo pro conſecrare Deo, levit. 27. frequenter.
vox Dei audienda, exod. 15. 26. deut. 30.20.
vox non audiebatur cum Anna oraret, 1 reg. 1.13.
vocem ſuam ut audiamus, convertit nos Deus. deut. 4.12.
vocem Dei non audientes puniuntur, num. 13, 33. 14, 26. deut. 9.23.
vocum novitates vitandæ, 1 tim. 6.10. & ſeq.
upupam non comedunt Judæi, deut. 14.18.
urbes refugii, deut. 4.32.
urbium protector deus, 4 reg. 19.34.
urias maritus Bethſabee, 2 reg.11.8, 10,11, & ſeq.
urias ſacerdos, 4 reg.16.11.
urſum occidit David, 1 reg. 17.34, 36,37.
uſuram capiant ab extraneis Judæi, non a fratribus, deut.23.20.
ad utilitatem datur ſpiritus, 1 cor. 12.7.
uva Judæorum uva fellis, deut.32.32.
vulpes Sampſonis, judic. 15.4.
vulpes foveas habent, matth. 8.20. &c.
vulpes Herodes, luc. 13.32.
vulturem non comedunt Judæi, deut. 14.13.
ut vultum convertat ad nos Deus, orandum, num. 6.26.
vulvam Annæ concluſerat Deus, 1 reg. 1.5, 6.
uxor prudens, Dei donum, prov. 19.14.
uxores adoleſcentes quales eſſe debeant, tit.2.2.
uxores viris ſubditæ ſint, epheſ.5.22.
de uxorum obedientia edictum Aſſueri, eſth. 5. 14. &c.
uxor diligenda, eph.5.25,28. prov. 5.18,19.
uxor, parentes, aut filii non amentur ſupra Chriſtum, matth. 10.37.
ab uxore non licet ſeparari, niſi ob ſolam fornicationem, matth.5,32.19,9.
uxores de filiabus Chanaan non licebat Judæis accipere. exod. 34.16.
uxores alienigenas accipientes arguuntur, malac. 2.8.
uxorem ducentes immunes primo anno, deut. 24.5.
de uxore non inventa virgine, deut. 22.13. & ſeq.
uxoris adulterium, quo modo deprehendi poſſit, num. 5.13,14.
cum uxore inobedientis Deo dormit alienus, deut. 28.30.
uxor abducens a fide occidenda, deut. 13.6.
uxor Pilati, matth. 27.19.
uxor Lot ſit nobis exemplo, luc. 9.60.
uxores Davidis captivæ, 1 reg.30.3.
uxores & concubinas accipit David in Jeruſalem, 2 regum 5.13.
uxores Salomonis 700. & concubinæ, 300. 3 reg. 11.3.

Z

ZAbulonis nativitas & genealogia, geneſ. 30,20. 46, 14. 49, 13. deut. 33, 18.
de Zachæo publicano, luc. 19.1.
Zacharias filius Jeroboam rex Iſrael, 4 reg.14.29.
Zacharias pater Johannis Bapt. & ejus canticum, luc.1.68.
Zacharias filius Barachiæ, Zachar. 1.2. matth. 23.35. 2 paralip. 24.
Zacharias propheta filius Joiadæ, 2 paral.24.20.
Zambri, regis Iſrael acta, 3 reg. 16.15.
Zara filius Juda, gen. 38.30.
Zeb occiditur, judic. 7.25.
Zebee occiditur, judic. 8.3.
de Zebedæi filiis, matth. 20.20.
Zebel princeps civitatis Sichem, judic. 9.28. & ſeq.
Zelotes nomen Dei, exod. 20, 5. 34.14.
Zelotypiæ lex, num. 5.18.
Zelpha ancilla Liæ, gen. 29, 24. 30, 9.
Zelus dei in impios, deut. 29.20.
Zelus Moyſi & Phinees, exod.32.19. num. 25.11.
Zelus Eliæ, 3 reg. 18.40, 27.
Zelus Jehu pro Deo, 4 reg. 10.16.
Ziphæi produnt Davidem, 1 reg. 23.19.
Zizaniorum parabola, matth. 13.25.
Zomzommim gigantes, deut. 2.20.
Zona pellicea accinctus Elias, 4 reg. 1.8. item Johannes Baptiſta, matth. 3.4.
Zorobabel filius Salathiel, Agg. 1.1.
Zorobabel & Joſue ædificant altare, 1 eſdr. 3.1.
Zorobabel typus Chriſti, agg. 2.22, 24.

FINIS.

In tot linguarum literis, apicibus, & punctis, errata quædam irrepere posse, etiamsi omnis adhibeatur diligentia, nemo rei Typographicæ assuetus ignorat; omnesque editiones Biblicæ, etiam castigatissimæ, testantur. Præcipua, quæ in his Bibliis occurrunt, sequens Catalogus exhibet. Quæ in Latinis Versionibus (exceptis Vulg. Lat. & Translatione Vers. LXX) reperiuntur, non notavimus, quia ex collatione cum textibus propriis, deprehendi possunt: pleraque quæ in Chaldaica Paraphrasi, Versione Samarit. & Æthiopica &c. observata sunt, inter annotationes Tomo ult. habeantur.

In Præfat. p. 1. lin. ult. post *est*, pone comma. p. 3. l. 24. lege 1515.

TOM. I. Gen. 18. 26. lege יְהוָה. 19. 16. l. בְּחֶמְלַת. 24. 51. וְלֵךְ. 27. 8. אֹתָךְ. v. 21. בָּנָי. 32. 29. וַיְבָרֶךְ. 33. 16. מִבֵּית אֵל. 42. 3. וַיֵּרְדוּ. v. 12. בָּאתֶם. 44. 28. אַךְ. 47. 1. מֵאֶרֶץ. v. 6. & 11. בְּאֶרֶץ. Exod. 12. 33. Id versione interlineari dele *eos* posterius. 18. 15. l. לחת. v. 16. *וְהוֹדַעְתִּי. 28. 14. הָעֲבֹתֹת. v. 31. אֶת־מְעִיל. 29. 27. אֵת חֲזֵה. it. 6. 15. הַמָּשִׁיחַ. 10. 15. וַחֲזֵה. 20. 11. גִּלָּה. Num. 11. 11. אֶת־מַשָּׂא. 16. 50. נֶעֱצָרָה. 19. 17. וְנָתַן. 20. 14. אָחִיךָ. 26. 13. הַשָּׁאוּלִי.

TOM. 2. Jos. 6. 13. lege *sex diebus*. 11. 9. l. מַרְכְּבֹתֵיהֶם. Jud. 7. 3. *הַגִּלְעָד. Ruth. 4. 4. אֱמֹר. 4. 11. *וְהַזְּקֵנִים. 1. Sam. 1. 6. הָרְעִמָהּ, daghessatâ literâ ר. 5. 9. וַיַּךְ. 10. 20. שֵׁבֶט. v. 24. הַמֶּלֶךְ. 11. 7. גְּבוּל. v. 15. הַגִּלְגָּל pro בַּגִּלְגָּל priore loco. 12. 17. וְיִתֵּן. v. 22. בַּעֲבוּר. 14. 3. אִי־כָבוֹד. 2. Sam. 5. 8. שְׂנֻאֵי. 11. 19. הַמִּלְחָמָה. 1. Par. 15. 24. מַחְצְצְרִים. 2. Par. 6. 14. אֱלֹהִים, absque ה. 14. 6. מְצוּרָה. Esth. 9. 31. הַצּוֹמוֹת.

TOM. 3. Job. 5. 9. נִפְלָאוֹת. Psal. 103. 10. בַּעֲוֹנֹתֵינוּ. Esai. 44. 5. לַיהוָה secundò. Ezech. 32. 31. *חַלְלֵי. 48. 31. עַל־שְׁמוֹת. Dan. 8. 17. אֶצְל.

TOM. VI. Inter varias lectiones B. Ascher & B. Napthali sequentia habentur absque designatione locorum. והיה כי. Jud. 21. 22. ממערה גבע. 20. 33. אשר על. 1 Sam. 13. 5. אר כל. Esa. 10. 12. אם יהודה. v. 22. והיתה. 28. 4. יון תובל. Ezech. 27. 13. Sic omino legendum pro אן תובל, quod nusquam occurrit.

In Versione Vulgat. Lat.

Tom. 1. Gen. Cap. 24. ver. 39. lege *si noluerit*. 26. 10. *induxeras*. 42. 20. *probare*. Exod. 28. 15. *hyacintho*. 33. 23. *autem autem*. del. *autem*. 36. 8. *bases*. Levit. 6. 3. *pejeraverit*. 13. 3. *mutatos, colorem* del. comma. 20. 12. *nurum*. Numer. 20. 12. *velociter*. Deut. 7. 23. *tuus:* 12. 4. *Domino*. 33. 3. *appropinquant*.

Tom. 2. Jos. 9. 5. *induti*. 9. 11. *occurrite*. Judic. 9. 51. *propugnacula*. 20. 27. *super statu* Reg. seu Sam. 1. 13. 12. *holocaustum*. 17. 34. *patris, sui* del. comma. 24. 1. *tutissimis*. Reg. 3. 14. 11. *canes*. Reg. 4. 8. 1. *repereris:* Esd. lib. 1. 9. 6. *Deus meus*. Esd. 2. seu Nehem. 7. 14. *septingenti*. 13. 17. *Sabbati?* Esth. 9. 18. *quartodecimo*.

Tom. 3. Psal. 10. 3. *sagittas*. 67. 17. *beneplacitum*. 108. 15. *dispereat*. 114. 6. *humiliatus*. 150. 5. *cymbalis*. Proverb. 6. 17. *sublimes*. 6. 19. *inter*. 8. 36. *peccaverit*. Ecclesi. 9. 9. *Perfruere*. Esai. 13. 10. *splendebit*. 22. 11. *fecerat*. 31. 5. *exercituum*. 32. 10. *confidentes*. 45. 13. *exercituum*. 46. 4. *ego portabo*. 50. 10. *servi sui?* 60. 2. *autem*. 65. 14. *lætabuntur*. Jerem. 9. 3. *veritatis:* 20. 11. *confundentur* 39. 13. *Babylonis* 42. 18. *exercituum*. 52. 26. *duxit*. Lament. 3. 62. *meditationes*. Ezech. 1. 28. *splendoris* 17. 15. *ut daret* 34. 6. *requireret*. 41. 9. *domus in* 43. 11. *descriptionem* Amos. 2. 2. *devorabit*. 3. 3. *eis?* Mich. 4. 6. *afflixeram*. 3. 2. *terris*. 8. 17. *juramentum*.

Tom. 4. 3. Esdr. 8. 39. *Ex filiis* 4 Esdr. 15. 50. *Sicut flos* Tob. 12. 3. *poterimus* Esth. 12. *post ver.* 6. *substantias* 14. 8. *manuum suarum*. Sap. 2. 13. *Promittit* 7. 17. *dispositionem* 7. 29. *dispositionem* 9. 18. *placent* 16. 25. *ad voluntatem* Eccles. 1. 2. *dinumeravit* 1. 10. *omnem carnem* 1. 31. *abscondit* 5. 3. *subjiciet* 11. 10. *delicto* 14. 12. *mundi, morte* 24. 24. *agnitionis* 39. 26. *est istud?* Baruch. 3. 19. *surrexerunt* 1 Maccab. 1. 44. *Antiochi*. 2. 1. *illis*. 4. 40. *tubis*. 6. 62. *munitionem*. 2 Maccab. 5. 20. *exaltabitur*.

Tom. 5. S. Matth. 7. 13. *sunt qui* 24. 47. *vobis*. S. Marc. 4. 31. *quod* 12. 41. *gazophylacium* S. Luc. 1. 41. *Spiritu S.* 9. 54. *illos?* Act. Apost. 19. 20. *confirmabatur*. Rom. 3. 7. *judicor?* 5. 4. *probationem*, 1 Cor. 14. 36. *pervenit?* Gal. 4. 15. *perhibeo* Ephes. 5. 4. *gratiarum actio*. Heb. 10. 14. *consummavit* 12. 15. *germinans*. 13. 19. *deprecor*. Jac. 4. 5. *in vobis?* Apocal. 14. 8. *cecidit, cecidit* 16. 21. *sicut talentum*.

In Vers. LXX. Interp. Græca, & in MS. A.

TOm. 1. *Gen. Cap.* 16. 4. *lege* ἠτιμάσθη. 24. 2. l. ἄρχοντι. 40. 5. (ς) MS. A. ἀρχιοινοχόος. 44. 24. τοῦ παιδός. 45. 4. ἀδελφὸς. 45. 26. πίσεις. 47. 31. προσεκύνησεν. Exod. 1. 1. εἰσπεπορευμένων. 18. 21. δικαίους. *Cap.* 25. *V.* 6. *totus hoc modo inclusus uncis* [ ] *delendus a nostra est*, [Καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.] 28. *post. v.* 24. *ad fin. pag. adde*, Καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον. 31. 15. MS. A. (ο) θανάτῳ. 33. 16. MS. A. (ψ) ἐνδοξασθησόμεθα. 34. 1. MS. A. (λ) ὡς τὸ *del.* τό. 34. 15. αὐτῶν *del.* τ. 35. 3. Καὶ καί, *del.* καί. Levit. 2. 8. προσοίσει. 2 MS. A. Κεφ. δ. *leg.* β'. 3. 2. δώρου. 4. 3. ἀρχιερεύς. 11. 9. χειμάρροις. 11. 42. βδέλυγμα. 12. 6. ὁλοκαύτωμα. 15. 31. σκηνήν. 26. 25. διαθήκης. Numer. 4. 26. λειτουργοῦσιν. 7. 12. προσφέρων. Deut. 5. 25. φωνήν. 12. 5. MS. A. (θ) ἐπικληθῆναι. 14. 23. βοῶν. 14. 26. ψυχή. 31. 28. γραμματοεισαγωγεῖς.

Tom. 2. Jos. 10. 42. συνεπολέμει. 24. 30. ἐξήγαγεν. Jud. 3. 5. Χαναναῖοι. 5. 16. ἀγελῶν; 8. 12. ὀπίσω. 1 Sam. seu Reg. 4. 4. MS. A. (ζ) διαθήκης. 14. 36. ὑπολείπωμεν. 26. 22. διελθέτω. 2 Sam. seu Reg. 2. 9. τὸν Βενιαμίν. 8. 10 ἀπέστειλε. 11. 17. καὶ ἐπολέμουν. 14. 22. κύριε. 18. 32. εἰρήνη. 23. 17. ποιῆσαι τοῦτο. 3 Reg. 7. 45. ἀρδάλων. 8. 40. MS. A. (α) προσώπου. 55. διαπεπετασμέναι. 13. 33. τοῦτο. 4 Reg. 12. 21. πατέρων. 2 Paralip. 6. 32. βραχίονα. 21. 15. πονηρᾷ. 1 Esd. 7. 28. ἀναβῆναι. Nehem. 5. 10. ἐγκαταλίπωμεν. 13. 11. ἔστησα. Esth. 8. 5. ἀποστραφῆναι. 9. 3. τοὺς Ἰουδαίους.

Tom. 3. Job. 2. 5. πρόσωπόν. 10. Ὥσπερ. 3. 23. MS. A. (ω) κύριος. 22. 3. ἦσθα. Psalm. 18. 6. ἀγαλλιάσεται. 21. 23. Διηγήσομαι 26. 4. ἐπισκέπτεσθαι. 36. 6. μεσημβρίαν. 77. 16. ἐξήγαγεν. 121. 8. εἰρήνην. Proverb. 3. 32. συνεδριάζει. 24. *ubi* 30. 4. συνέστρεψε. 29. *ubi* 31. 14. *in* MS. A. (ρ) τὸν πλ. Ecclesiast. 2. 7. Ἐκτησάμην. 12. 13. φύλασσε. Cantic. 3. *In Tit.* κεφ. γ'. 3. 4. ἠγάπησεν. Esai. 7. 16. καταλειφθήσεται. 13. 10. σελήνη. 17. οὐ λογιῇ. *Ib.* 16. MS. A. (ο) ἐνώπιον. 18. 4. Διότι. 22. 23. πατρός. 28. 2. καταφερομένη. 33. 13. ἐγγίζοντες. 37. 17. ἄνοιξον. Jerem. 2. 7. ἤγαγον. 4. 7. ἔθνη. 7. 9. ὀμνύετε. 22. 7. κέδρους. 23. 9. συνεχόμενος. *Ib.* MS. A. (λ) ἄνθρωπος. 27. 12. σφόδρα. 36. *In Tit.* κεφ. λς'. 43. 16. Ἀναγγέλλοντες. 32. Ἱερεμίου. 47. 26. Ῥίπτω. Lament. 1. 4. αἱ παρθένοι. Ezech. 16. 3. Χετταία. 24. 7. καλύψαι. 34. 5. MS. A. (ι) διεσπάρησαν. 40. 32. διεμέτρησεν. 24. ξηρασίας. Dan. 7. 11. MS. A. (ξ) ἀνῃρέθη. Hos. 2. 7. τὸν ἄνδρα. Jon. 1. 15. Ἰωνᾶν. Mich. 4. 13. MS. A. *post* (π) Ἀνάστα *adde* (ς) θυ-. Ambac. 3. 1. μετά. Sophon. 1. 9. ἐκδικήσω. 14. 5. MS. A (θ) ἕως.

Tom. 4. 3. Esd. 3. 6. περιβαλέσθαι, καὶ ἐν χρυσ. 6. 19. MS. A. (ο) οἰκοδομηθῆναι. Jud. 7. 10. θεραπόντων. 11. 7. αὐτόν. 12. 10. οὐκ ἐκάλεσεν. 16. 8. αὐτόν. Esth. 12. 1. φυλασσόντων. 13. 2. κράτων. 13. 4. ξενίζουσαν. 16. 14. δυναστεύων. Sap. 1. 4. κατάχρεῳ. 3. 10. ἀποστάντες. 3. 14. πονηρά. 5. 12. τμηθείς. 14. 25. φθορά. 16. 3. γεύσεως. Ecclus. *In Prol. lin. penult.* βουλομένοις. *Ib.* ἐν ἐν, *dele* ἐν. 26. 2. Γυνή. 48. 19. τὴν πόλιν. 48. 25. ὁράσει. 50. 29. βιβλίῳ. Baruch. 1. 14. ἐν οἴκῳ. 6. 40. ἀξιοῦσι. Hist. Susannæ. 27. MS. A. (σ) πρεσβύτεροι. Cant. 3. Puer. 57. κύριον. Maccab. 1. 5. 15. Πτολεμαΐδος. 7. 8. Βακχίδην. 9. 38. σκέπην. 11. 18. ὀχυρώμασι. 11. 57. ἀρχιερωσύνην. Maccab. 2. 5. 6. ἐποιεῖτο. 10. 28. ἔχοντες. 14. 27. ἔγραψε. 15. 20. ἐσομένην. Maccab. 3. 6. 2. ξένον.

Tom. 5. S. Matth. 4. 10. προσκυνήσεις 9. 22. Σέσωκέ σε. 19. 9. *In Can. ut in exemp. deest a latere num* $\frac{\rho\zeta}{\beta}$ *his reponendus*. 20. 23. δεξιῶν. 21. 33. ληνόν. S. Marcus. 2. 8. διαλογίζεσθε. S. Lucas. 1. 42. καρπός. 2. 21. MS. A. (κ) περιτεμεῖν. 4. 43. βασιλείαν. 11. 11. ἰχθῦν. S. Johan. 1. 33. Πνεύματι. 3. 9. γενέσθαι; 6. 71. Ἰσκαριώτην. Act. Apostol. 7. 2. κατοικῆσαι. 10. 6. παρά τινι. 10. 16. ἀνελήφθη. 16. 16. MS. A. (χ) προσευχήν. 21. 18. ἐπιούσῃ. 25. 12. ἐπικέκλησαι; 26. 25. σωφροσύνης. 1 Cor. 1. 14. Εὐχαριστῶ 4 12. διωκόμενοι. 10. 18. κοινωνοί. 12. 23. περισσοτέραν. 2 Cor. 11. 2. Ζηλῶ γάρ. *ib.* 12. ἐκκόψω. *ib.* 13. ψευδαπόστολοι. Ad Gal. 4. 30. ἐλευθέρας. Ad Philip. 1. 18. καταγγέλλεται. Ad Coloss. 1. 10. ἐπίγνωσιν. 2. Ad Thess. 3. 6. περιπατοῦντος. 2 Tim. 2. 26. παγίδος. Ad Tit. 4. 18. MS. A. (ν) δόξα. Ad Heb. 11. 15. καιρόν. 2 Pet. 2. 3. ἐμπορεύσονται. 1 Joan. 3. 23. MS. A. (τ) Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Joan. 5 MS. A. (δ) ξένους. Apocal. Joan. 2. 13. πίστιν. 19. 10. προσκύνησον. 20. 4. MS. A. (κ) λοιποί. 12. βιβλίον. *ib.* γεγραμμένων. 22. 19. MS. A. (ζ) ξύλου.

In Translat. Latina Vers. Græc. LXX. Interp.

TOm. I. Genes. Cap. 11. Ver. 9. lege *illos*. c. 18. 6. l. *mensuras*. 34. 3. *virginis*. 36. 2. *filiam*. 40. 18. *Hæc est*. 41. 47. *l. septem*. Erratum in Roman. Exod. 25. 6. delendus est totus. 26. 10. *unius*. 28. post. v. 24. ad fin. pag. adde, *& duas aspidiscas impones super utrosque humeros superhumeralis ad faciem*. 35. 25. del. *&*. Levit. 1. 6. *membratim*. 12. 8. *columbarum*. Numer. 4. 14. *operimentum*. 6. 25. *suam*. 14. 16. *prostravit*. *v.* 25. *convalle*. Deut. 4. 14. *ingredimini*. 5. 21. *concupisces*. 6. 24. *Timere*. 11. 25. *quemadmodum*. 13. 17. *multiplicet*. 29. 25. *de terra*.

Tom. II. Jos. 17. 13. *exterminarunt*. Judic. 5. 4. *terra*. 1 Sam. 10. 17. *Dominum*. 2 Sam. 4. 8. *inimico*. 6. 21. *populum*. 22. 32. *Dominum*. 1 Reg. 14. 26. *omnes*. Lib. Nehem. 2. 12. *jumentum quod*. *v.* 13. *murum quem*.

Tom. III. Job 31. 31. *carnibus*. 40. 18. *inundatio*. Psal. 36. 24. *hominis*. 130. 1 *exaltatum*. 142. 7. *spiritus*. 147. *Alleluja*. Proverb. 4. 9. *tuo cap*. 4. 13. *dimittas*. 13. 12. *desiderium*. Esai. 32. 11. *obstupescite*. 36. 12. *Dominum*. Jerem. 11. 19. *memoretur*. 52. 7. *antemurale*. Lam. 5. 16. *peccavimus*. Ezech. 38. 13. *auferendum*. 40. 49. *& latitudo*. Jon. 4. 6. *cucurbitæ*. Zachar. 7. 9. *judicate*.

Tom. IV. Esth. 13. 4. *consummans*. Sapient. 3. 13. *thorum*. Ecclesiast. 5. 5. *propitiato*. 21. 16. *inundatio*. 1 Maccab. 10. 29. *dimitto*. 10. 89. *regum*. 3 Machab. 6. 2. *Omnipotens*.

Tom. V. Matth. 9. 35. *languorem*. Luc. 1. 78. *misericordiæ*. 5. 21. *ratiocinari*. 10. 30. *exuentes*. 20. 31. *similiter*. 1 Cor. 4. 10. *gloriosi*. 15. 43. *seminatur*. 1 Thess. 5. 27. *sanctis*. Tit. 1. 13. *præcise*. Heb. 1. 3. *splendor*.

Tom. VI. *p.* 139. *inter Err. corr. lin.* 3. *&* 6. *pro Gen. leg. Exod. & lin. penult. misericordiæ. p.* 140. *col.* 3. *lin.* 7. ἀναμαρτήτους.

TOM. I.

IN *Heb. Sam.* Gen. C. 1. 19. Leg. ࠅࠉࠄࠉ·ࠏࠓࠁ·ࠅࠉࠄࠉ·ࠁࠒࠓ· 2. 7. *l.* ࠅࠉࠑࠓ. C. 3. 17. ࠅࠋࠀࠃࠌ· *v.* 22. *l.* ࠏࠅࠐ· C. 5. 26. ࠌࠀࠅࠕ· C. 6. 7. *l.* ࠏࠅࠐ. C. 7. 4. ࠌࠏࠋ· 8. 2. *l.* ࠅࠉࠊࠋࠀ. *v.* 19. *post* ࠄࠓࠌࠔ *deest* ࠄࠓࠌࠔ· C. 9. *l.* ࠀࠃࠓࠌ. 10. *v.* 4. *In Transl. l. Elis.* 13. *l.* ࠋࠅࠃࠉࠌ· C. 11. 3. *l.* 3. ࠍࠋࠁࠍࠄ· *v.* 17. *l.* ࠁࠋࠃ. C. 12. 11. *l.* ࠅࠉࠀࠌࠓ· C. 13. 3. *l.* ࠁࠉࠕ· C. 16. 5. *l.* ࠅࠕࠀࠌࠓ· 19. *v.* 16. *l.* ࠉࠄࠅࠄ. 17. *l.* ࠏࠋ· 20. 13. ࠍࠁࠅࠀ· C. 21. 26. *f. l.* ࠌࠉ· C. 22. 3. *l.* ࠅࠁࠑࠒ. C. 23. 3. *l.* ࠇࠕ· C. 25. 22. *l.* ࠀࠕ· *v.* 25. *l.* ࠔࠌࠅ· *v.* 34. *l.* ࠄࠁࠊࠓࠄ· 27 *v.* 12. *In Tr. l.* inducesque. 16. *l.* ࠉࠃࠉࠅ· *v.* 30 *omittitur* ࠌࠉࠉࠃࠅ· 28. 3. *l.* ࠔࠃࠉ· *v.* 15. *l.* ࠅࠔࠌࠓࠕࠉࠊ. & ࠅࠄࠔࠁࠕࠉࠊ· C. 30. 27. *l.* ࠅࠉࠁࠓࠊࠍࠉ. *v.* 32. *l.* ࠁࠏࠆࠉࠌ. C. 31. 31. *In Tr. l. rapias.* C. 36. 6. *l.* ࠉࠏࠒࠅࠁ· *v.* 35. *In Tr. l. Avith.* C. 37. 34. *l.* ࠁࠌࠕࠍࠉࠅ· C. 38. 2. *l.* ࠉࠄࠅࠃࠄ. C. 41. 28. *l.* ࠄࠃࠁࠓ· C. 44. 8. *l.* ࠀࠔࠓ· C. 49. 11. *In Tr. l.* palmitem. Exod. 1. 11. *l.* ࠌࠎࠉࠌ. 4. 5. *l.* ࠉࠀࠌࠍࠅ· *v.* 7. ࠔࠁࠏ *videtur hic & Gen.* 27. 19. *i. q.* ࠔࠁࠄ· C. 12. 11. ࠀࠕࠅ. 14. 12. *l.* ࠌࠌࠅࠕࠉࠍࠅ· 15. 7, 13. *l.* ࠕࠔࠋࠇ· 16. 24. ࠏࠃ·ࠄࠁࠒࠓ· 20. 22. *l.* [illegible]· 21. 8. *l.* ࠋࠌࠊࠓࠄ· *v.* 18. *l.* ࠀࠉࠔ· *v.* 29. *l.* ࠉࠅࠌࠕ·

v. 35. *l.* ࠊࠎࠐࠅ. 22. 2. *l.* ࠄࠂࠍࠁ. 28. 41. *l.* ࠀࠄࠓࠍ· 29. 20. *l.* ࠄࠃࠌ. *v.* 45. *l.* ࠁࠕࠅࠊ· 34. 2. *dele* ࠅࠏࠋࠉࠕ· ࠁࠁࠒࠓ· ࠀࠋ· ࠄࠓ· ࠎࠉࠍࠉ· ࠅࠍࠑࠁࠕ 35. 15. *deeſt* ࠋࠐࠕࠇ. 36. 12. *l.* ࠁࠌࠇࠁࠓࠕ. 37. 3. *l.* ࠈࠁࠏࠅࠕ. 39. 16. *l.* ࠆࠄࠁ· 40. 9. *l.* ࠄࠌࠔࠊࠍ. Levit. 3. 13. *l.* ࠌࠀࠃࠌ· 5. 3. *dele* ࠀࠕ· *v.* 12. *poſt* ࠇࠈࠀࠕ *d.* ࠄࠉࠀ· 6. 9. *l.* ࠀࠄࠓࠍ· 7. 12. *l.* ࠌࠓࠁࠊࠕ· C. 10. 9. *In Tr. l.* orrhopygium. *v.* 31. *dele* ࠅࠄࠉࠄ· ࠄࠇࠆࠄ· ࠋࠀࠄࠓࠍ· ࠅࠋࠁࠍࠉࠅ· *ib. l.* ࠀࠓࠅࠌࠄ· 11. 40. *l.* ࠉࠊࠁࠎ· 13. 5. *l.* ࠐࠔࠄ. 14. 28. *l.* ࠄࠉࠌࠍࠉࠕ· 15. 26. *l.* ࠆࠅࠁࠄ· 16. 14. *deeſt* ࠀࠋ· 23. 23. *l.* ࠅࠉࠃࠁࠓ· 24. 1. *l.* ࠐࠍࠉࠅ· 26. 2. *l.* ࠔࠁࠕࠕࠉ· *v.* 32. *l.* ࠅࠄࠔࠌࠕࠉ· Num. 3. 13. *l.* ࠌࠀࠃࠌ· 5. 3. *dele* ࠀࠕ· *v.* 22 *l. in Annot. Sam.* putrifaciendum. 6 16. *l.* ࠅࠏࠔࠄ· 7. 3. *l.* ࠔࠍࠉ· 9. 15. *l.* ࠅࠁࠏࠓࠁ. *v.* 17. *l.* ࠉࠎࠏࠅ· 16. 14. *deeſt.* ࠀࠋ· 22. 36. *l.* ࠌࠅࠀࠁ· 24. 1. *l.* ࠐࠍࠉࠅ· 32. 3. *l.* ࠁࠏࠅࠍ· 33. 4. *l.* ࠁࠁࠅࠀ· Deut. 15. *v.* 19. *l. operaberis.* 21. *l.* ࠅࠋࠀࠁࠉࠅࠍࠊ· 16. 18. *l.* ࠔࠁࠈࠉࠊ 27. 23. *l.* ࠇࠕࠍࠕࠅ· 28. 56. *l.* ࠌࠄࠕࠏࠍࠂ· *In Verſione Samar. Gen.* 1. 27. *l.* ࠁࠑࠅࠓࠕ· C. 3. 3. *l.* ࠕࠉࠌࠋࠅࠍ. C. 4. 7. *l.* ࠕࠉࠈࠁࠕ. C. 5. 4. *l* ࠁࠓࠉࠌ. C. 6. 16. *l.* ࠍࠄࠓ. C. 10. 9. ࠌࠍࠊࠎࠒ·* *Aſteriſcus innuit mendum.* C. 11. 3. *l.* ࠂࠁࠓ. C. 13. 5. *l.* ࠋࠋࠅࠈ. C. 20. 7. *l.* ࠂࠁࠓࠄ· *v.* 13. ࠂࠕࠏࠁࠃࠉ. C. 26. 14. *l.* ࠅࠌࠍࠎࠅ. C. 27. 19. ࠀࠎࠏࠓ· *err. Par.* C. 32. 5. *l.* ࠕࠅࠓ· ࠅࠇࠌࠅࠓ. C. 33. 19. *l.* ࠌࠍ· *ib. l.* ࠁࠌࠀࠄ· C. 37. 23. *l.* ࠉࠅࠎࠐ. C. 40. 7. *l.* ࠁࠉࠕ· C. 41. 48. *l.* ࠉࠕ. C. 44. 23. *l.* ࠅࠀࠌࠓࠕ. C. 46. 21. *l.* ࠌࠍࠏࠀࠉࠕࠄ· Exod. C. 8. 4. *l.* ࠌࠃࠌࠌࠉࠌ. C. 12. 4. *l.* ࠊࠍࠔࠕ. C. 21. 29. *l.* ࠉࠒࠈࠋ· C. 28. 18. *l.* ࠎࠃࠓࠄ. C. 35. 5. ࠀࠓࠏࠉࠅ· C. 36. 11. *l.* ࠅࠏࠁࠃ· Levit. C. 4. 15. *l.* ࠊࠍࠔࠕࠄ. 11. 16. *l.* ࠁࠍࠉࠉࠄ· *v.* 17. *l.* ࠒࠐࠅࠐࠄ. C. 26. 4. ࠀࠕࠍ: *at in P. noſtris.* Num. C. 3. 7. *l.* ࠊࠍࠔࠕࠄ· 4. 25. *l.* ࠀࠓࠇ· 18. 15. *l.* ࠐࠓࠍ· 20. 15. *l.* ࠅࠋࠀࠁࠄࠕࠍࠍ· 33. 15. *l.* ࠅࠍࠈࠋࠅ· 35. 30. *l.* ࠍࠐࠔ· Deut. 14. *v.* 2. *l.* ࠒࠃࠔ· 16. *l.* ࠅࠉࠕ· 29. 10. *l.* ࠉࠅࠌࠄ·

TOM. I. *Gen.* 5. 4. *lege* ܘܐܬܟ̈ܠܡܝܢ. C. 6. 1. *l.* ܒ̈ܢܬܐ. C. 6. 7. *l.* ܡܢܫܐ *v.* 17. ܕܢܚܒܠ C. 8. 20. ܒܒܥܝܪܐ C. 9. 7. ܘܣܓܝܐ *v.* 15. ܘܐܬܕܟܪ C. 10. 29. ܘܝܘܒܒ C. 11. 3. ܒܠܒܢܐ *v.* 25. ܘܐܘܠܕ C. 14. 8. ܕܨܒܘܝܡ *v.* 13. ܕܐܫܟܘܠ C. 17. 7. ܕܒܒܢܝܟ *Ib.* ܘܠܕܪ̈ܝܟ *c.* 19. 9. ܗܪܟܐ *c.* 23. 6. ܪܒܐ *v.* 11. ܡܪܝ *c.* 24. 2. ܒܟܘܠ *v.* 40. ܡܪܝ *v.* 48. ܠܒܪܗ *c.* 28. 13. ܕܐܒܪܗܡ. *v.* 18. ܒܪܫܗ *c.* 29. 29. ܐܡܬܗ *c.* 33. 13. ܚܕ *c.* 36. 29. ܬ̈ܢܐ *c.* 40. 8. ܚܠܡܗ *c.* 42. 14. ܓܫܘܫܐ. Exod. 3. 16. *d. in Tr.* vobis in Ægypto. *c.* 28. 2. ܠܫܘܒܚܐ *c.* 40. 33. ܠܡܕܒܚܐ Levit. 13. 5. ܢܣܓܝ ܗܘܐ *c.* 16. 5. *in Tr. l.* expiationum. *c.* 22. 14. ܒܫܘܫܐ. *c.* 25. 4. ܕܫܒܬܐ *c.* 26. 14. ܠܡܕܒܚܝܢ Numer. 11. 8. ܘܡܐܟܠܝܢ 13. 28. ܕܥܢܩ *c.* 15. 14. ܒܕܪ̈ܝܟܘܢ *c.* 19. 12. ܒܬܠܬܐ *c.* 21. 3. ܕܐܬܪܐ ܗܘ *c.* 26. 5. ܕܦܠܘܐܝܐ *v.* 10. ܐܬܪܐ. *c.* 35. 23. ܒܟܐܦܐ. Deuter. 5. 16. ܢܓܪܗ *c.* 32. 4. ܘܡܬܡܟܢܐ.

TOM. II. Joſ. 8. 6. *l.* ܘܢܪܕܦܘܢ *c.* 17. 4. ܐܬܡܢ Judic. 19. 10. ܠܝܒܘܣ *c.* 20. 6. ܘܦܠܓܬܗ *c.* 20. 25. ܒܢܝܡܝܢ Ruth. 2. 9. ܐܫܬܝ *v.* 10. ܕܫܡܥܝܬܐ 1 Sam. 4. 6. ܥܒܪ̈ܝܐ *c.* 6. 8. ܒܩܕܠܬܐ *c.* 10. 18. ܡܠܟܘ̈ܬܐ *c.* 12. 4. ܟܠܐ ܠ. *c.* 13. 7. ܒܬܪܗ 2 Sam. 1. 10. ܘܐܝܬܝܬܗ *c.* 17. 21. ܒܥܓܠ 1 Reg. 6. 5. ܒܬܘܡܒܠ *c.* 7. 29. ܒܫܢܐ *c.* 12. 11. ܐܒܫܢ *v.* 20. ܘܫܕܪܘܗܝ *c.* 16. 23. ܐܡܠܟ 2 Reg. 2. 5. ܢܫܒ *c.* 5. 13. ܚܫܘܫ.

TOM. III. Pſal. 8. 10. ܡܪܢ. Iſai. 44. 11. in Lat. verſionis Syr. l. *inſenſati.*

TOM. IV. 3 Eſdr. 6. 18. *l.* ܢܦܫܗ. Tob. 6. 15. ܗܘܘ. Sapient. 18. 13. ܗܘܡܢܘܬܐ. Ecclus. 10. 33. ܡܫܡܫܢܐ *c.* 38. 29. ܘܐܫܬܠܡܬܗ. *Baruchi ſine punctis cap.* 1. 12. ܒܫܢܝܢ *c.* 2. 5. ܫܥܒܕܝܢ *v.* 28. ܕܦܘܩܕܢܐ ܗܘܝ. 1 Machab. 2. 34. ܘܡܥܒܕܢܘܬܗ *c.* 9. 67. ܘܫܥܒܕܘܗܝ. 2 Machab. 1. 25. ܢܫܝ *v.* 35. ܠܐܟܣܝܢ. *c.* 2. 7. ܚܝܡܐ. *c.* 3. 27. ܘܐܬܟܢܫܘܗܝ. *c.* 13. 24. ܫܒܥ *c.* 15. 17. ܦܫܝ̈ܩܐ.

TOM. V. Mar. 4. *p.* 173. 4. *Tit. l.* ſecundum Marcum. Act. 10. 14. *dele* &c.

TOM. VI. *In Excerptis ex Gregorio Syro ad Pſal.* 22. 2. ܪܐܡܐ *prout in apographo l. potius* ܪܐܡܐ, *& locus ita vertendus,* eſt autem monoceros cervo magno ſimilis. 23. 4. l. Cum unico Nun. *Ad finem Annot. in verſionem Æth. N.T. poſt unumquodque trium* ፋB *deeſt* P.

Quæ aſteriſco notantur, in exemplaribus quibus uſi ſumus, ita ut in noſtris, reperta ſunt.

In Verſ. Arab.

Tom. 1. Gen. 2.4. سرج 6.12. ولمّا 19. يكون 10.4. وبدو 15.17. عابث 16.2. ادخل 15. وسمي 17.7. أثبت 19.34. العدّ 23.3.13. حضرة 24.11. أناخ 24.36. شيخوخة 24.37. أحلفني 24.48. سجدت 25.34. وازري 26.5. —اسحق 26.31. مضوا 27.44. واقم 28.20. نذرا 29.3. دحرجوا 31.34. جميع 32.17. بين 34.24. من 37.11. كلامه 41.56. بلد 35. فضتهم 42.7. واخوته 44.34. هو 45.6. حرث 48.14. البكر 50.11. العوسج Exod. 3.19. تمضوا 16.24. موسي 23.14. مرات 30.8. السرج Levit. 2.6. *l. potius* ثرده *quamvis in Par. bis cum* ة 10. الفاضل 5.4. شفيه 6.18. هارون 9.10. موسي 11.45. لكم 15.16. ان 26.45. تستترون 26.43. ورسومي Numer. 2.23. واربع 6.10. الثامن 25. يروفك 15.14. كذلك 16.19. لجميعهم من غد 20.17. نجوز 26.9. تلقفوا Deut. 8.1. وتدخلوا 13.17. متلع* 17.18. التورية 23.9. فاحترس 32.6. حكيم

Tom. 2. Joſ. 2.7. غلق 4.21. بنوكم 10.25. اشتدوا 14.6. *d. in Tranſl.* Amico ejus Moſi.* Judic. 20.3. القطيع 21.12. وجد *Ad finem* سفر Ruth 1.14. تفارقها 3.10. الاغنياء 3.13. فامكثي 4.11. تصير 4.16. حملت 1 Sam. 12.2. سيرتي 21.10. موضوع 24.4. ورقد 2 Sam. باركهم 18.3. utiliores 19.3. بعيب الشعب 23.9. بعده 1 Reg. 1.26. وبنايا 43. صير 3.3. البخور 20. حضنها 4.31. جميع *Ib.* شاع 7.2. ذراعا 12.4. جعله 21.10. سببت

Tom. 3. Job 37.19. اقول Pſal. 30.22. In Verſ. Arab. Lat. *munita.* 93 20. يكون 135.19. رحمة Iſai. 65.16. يباركون Ezech. 3.19. يموت 14.14. الرجال

In Verſione Perſica Pentateuchi.

Gen. 4.4. بهديهي *oblationem.* 5.4. روزكاران Exod. 2.5. نيزار Levit. 11.32. پيرايهي 27.18. كم ſine 3 punctis.

In ejuſdem tranſlatione Lat.

Gen. 2.12. *Sardonyx.* 17.14. dele *in.* 15. *tuæ.* 24.17. *ipſum* 25.17. in quibuſdam exemplaribus l. *expirans.* 32.3. *Edom.* 42.5. *frumentum.* 45. 6. *fames.* Exod. 3.18. dele *&.* 4.21. *pertinax.* 9.14. *ego.* 38.26. *Dimidium.* Num. 29. 12. *decimaquartâ.* Deut. 25. 5. *ſimul.*

Pag. 48. in annotationibus in Perſicam verſionem Pent. col. 2. l. 6. pro ا lege و. Pag. 60. in annotat. in Evang. col. 1. lin. 3. ix. lin. 8. *correptus.*

In Perſ. Evang. & eorum verſ. Lat.

Mat. 1.6. dele comma poſt *uxore.* 3.3. dele *clamantis.* 5.3. dele *ex eo.* 13. 46. lege *pretioſiſſimum,* & *illum.* 24. 29. *ſuum.* Mar. 3.7. *Galilæa.* 3. 18. *toti.* Luc. 6.44. *cognita.* 17. 20. *percontatus.* Joh. 3.11. *tibi.* 6. 7. *Producentis.* 13 *collegiſſent.* 10.16. *quæ.* 16. 13. دارد 19. 27. *diſcipulo.* In præf. ad Lect. annotationibus D. Gravii præfixa, lin. 10. l. *quæ*

In Præf. corrigenda C. pag. 4. lin. 6. lege *Pſalmorum & Cant. Cantic. Æthiop. verſionem Latinam, ubi a Græca* τῶν ό *diſcrepant, procudit, ut & Syriacæ per Job, ubi ab Arabica differt.* ibid. lin. 17. poſt *vertit,* addantur (*exceptis quibuſdam libris, quos tranſtulit D. Caſtellus.*)